

5417 50 25

SLOVENSKO - NEMŠKI
SLOVAR

IZDAN NA TROŠKE RAJNEGA

KNEZOŠKOFA LJUBLJANSKEGA

ANTONA ALOJZIJA WOLFA

UREDIL

M. PLETERŠNIK.

PRVI DEL

A—O.

V LJUBLJANI.

ZALOŽILO IN NA SVETLO DALO KNEZOŠKOFIJSTVO.

TISKALA KATOLIŠKA TISKARNA.

1894.

PG

18921

577

del 1

1076624

Pripomnje.

Ko je bil l. 1860. nemško-slovenski del *Wolförega* slovarja dotiskan, začel se je deželni zbor kranjski za to brigati, da bi kmalu tudi slovensko-nemški del prišel na svetlo. Dopisovanje deželnega odbora je imelo ta uspeh, da je precej po dokončani zapuščinski obravnavi knezoškof *dr. Vidmar* imenoval poseben odbor, kateremu je bila dana naloga poskrbeti, da se dobodo potrebni rokopisi, da se uredi gradivo ter začne tiskati slovar.

Kupili so najprej *Zalokarjev* slovensko-nemški slovar (1100 pol rokopisa). Potem so se obrnili do *O. Cafa*, in tudi on jim je poslal svoje bogato gradivo (več zabojev drobnih listkov, na katerih so bile posamezne besede z razlago in citati zapisane). Tudi profesor *dr. F. Miklošič* je dal svoj slovensko-nemški slovar (rokopis v štirih zvezkih, obsegajoč 287 pol) odboru na porabo. V pismu do deželnega odbora z dné 12. junija l. 1868. (gl. *Dr. Vošnjak*: K zgodovini *Wolförega* slovensko-nemškega slovarja, v „Ljubljanskem Zvonu“ XII., p. 236) omenja knezoškof *dr. Vidmar* med pripravljenim gradivom tudi neko „zbirko besedi v abecednem redu poslano po gospodu *Kočvarju*“ in „rokopis slovarja brez imena“. To gradivo je odbor izročil *Fr. Levstiku*, da bi je uredil in za tisk pripravil. *Levstik* je kmalu po „Novicah“ priobčil nekoliko besed po slovarsko raztolmačenih, da bi pokazal, kakšen bi moral po njegovih mislih biti slovar. Za tak slovar pa takrat nabrano gradivo ni zadostovalo. Zato je začel najprej skrbeti, da bi gradivo pomnožil. Lotil se je izpisavanja besed in rekov iz raznih virov. V njegovi rokopisni ostalini se nahajajo izpiski iz nekega starega evangelija (rokopisa), iz *Schönlebenove* izdaje *Hrenovega* evangelija, iz predgovora *Kuzničevega* evangelija, in več drugih takih manj obsežnih reči. V *Miklošičevem* slovarju (rokopisu) je s svinčnikom pripisaval izpiske iz *Pohlinorih* „Bukev za kmeta“ in drugih starejših pisateljev, kakor tudi besede slišane med narodom (največ iz Lašč na Dolenjskem). Ker ima slovenščina mnogo tujih besed iz sosednjih jezikov, zlasti iz nemščine in laščine, začel jo je preiskavati glede na take besede. V ta namen je pregledal ves *Schmeller-jev* slovar bavarskega narečja ter je vse tiste besede in reke slovenske, katerih se je o tej priliki spominjal, zapisaval na posebne pole in razlagal, bodi si da so po njegovem mnenju bili iz bavarščine vzeti, bodi si da se je v drugem obziru dalo kaj primerjati v obeh jezikih. Zapisaval je tudi mnogo tega, česar se je spominjal iz živega narodnega govora. Tega gradiva je v ostalini njegovi 161 pol. Ravno tako je tudi pregledaval *Boerijev* slovar benetskega narečja ter svoje opomnje zapisaval na manjše pole. Ali začelo se je posebno iz deželnega zbora kranjskega oglašati mnenje, da utegne biti delo preobširno zasnovano, in da se bo tako izdava slovensko-nemškega slovarja zavlekla še za mnogo let. Začeli so priporočati, naj se izda manj obširen slovar.

pa naj se kolikor moči kmalu začne tiskati. Vsled tega je knezoškof l. 1868. razpustil slovarski odbor, in *Levstik* je moral pustiti uredniško delo. Knezoškof je v pismu do deželnega odbora izjavil, da bode vedno imel denar pripravljen za troške, ki bi jih prizadela izdava slovensko-nemškega slovarja, rokopis pripraviti pa da ni in ne more biti njegova dolžnost; naj bi torej učeni Slovenci poskrbeli, da se pripravi rokopis. Nato je 1. decembra l. 1869. prevzel deželni odbor slovarsko gradivo, v prejšnjih letih nakupljeno, ter je izročil ravnatelju bogoslovskega semenišča *Fr. Kramarju* v ta namen, da bi je skupno izvršeno po alfabetskem redu po bogoslovcih dal prepisati na posebne pole. Ko so bili dijaki Alojzijevcji pod nadzorstvom takratnega prefekta prof. *T. Zupana Cafore* listke po alfabetu uredili in bogoslovci vse gradivo na pole prepisali, treba je bilo poiskati urednika. Pogajanje z *J. Navratilom* ni imelo uspeha (gl. *Vošnjak* v „Ljub. Zvonu“ XIII., p. 304.). Nato je prevzel uredniško delo profesor *J. Pajk* v Mariboru. On je izdelal do l. 1875. črke A—Č. in razgovor je bil že o tem, kako bi se delo v „Narodni tiskarni“ v Mariboru začelo tiskati. Ali nastale so zapreke. Prof. *Pajk* se je slovarskemu delu odpovedal, in knezoškof *dr. Pogačar* se je iznova obrnil do *Levstika*, takrat skriptorja ljubljanske licejske knjižnice. Ta je bil voljan prevzeti delo ter si je naprosil dva pomočnika. Toda kmalu se je zopet premislil in se odpovedal delu.

Zdaj je stvar do leta 1880. mirovala. Meseca avgusta tega leta pa se je *dr. J. Vošnjak* po želji nekaterih rodoljubov obrnil s prošnjo do knezoškofa *dr. Pogačarja*, naj bi zopet v svojo skrb vzel izdavo slovensko-nemškega slovarja: mnogo filologov slovenskih da je pripravljenih pri delu pomagati. Nato povabi knezoškof nekaj gospodov na razgovor zaradi te stvari. Prišli so k posvetovanju dne 4. oktobra vseučilišni profesor *dr. G. Krek*, srednješolski profesorji *V. Kermarmer*, *Fr. Levec*, *M. Vodušek*, *Fr. Wiesthaler* in pisatelj teh vrstic ter *dr. J. Vošnjak* in takratni dvorni kaplan *A. Koblar*. Knezoškof *dr. Pogačar* je vprašal prof. *dr. Krika*, ki je bil prejšnje dni gradivo nekoliko pregledal, ali se da iz tega gradiva napraviti znanstveno urejen, historičen slovar. Na to vprašanje je prof. *dr. Krek* odgovoril, da to nikakor ni mogoče, da bi se moralo za tak slovar gradivo začeti čisto iznova nabirati. Po tej izjavi je knezoškof *dr. Pogačar* izrekel, da takega slovarja zdaj ni mogoče izdati. S tem je bila odklonjena namera, izdati znanstveno urejen, obširen slovar, in določilo se je, da se izda tak slovar, kakršen bi se dal iz že nabranega gradiva napraviti. Mislilo se je, da bi se dal iz njega narediti praktičen slovar, n. pr. tak, kakršen je *Filipovičev* „Rječnik hrvatskoga i njemačkoga jezika (1875.).“ V odbor, ki je imel prirediti, kar bi bilo treba za izdavo takega slovarja, združili so se navzočni profesorji in dvorni kaplan *Koblar*, načelnštvo pa je prevzel prof. *dr. Krek*. Namera je bila najprej pripraviti, kar bi bilo treba v popolnitev gradiva, in potem uredniško delo med odbornike razdeliti, izdelek pa v končno pregledbo izročiti prof. *dr. Kriku*. Odbor se je takoj lotil dela. Ker *Caf* v pismih, ki jih je bil še prej pisal proštu *dr. Pogačarju*, zatrjuje, da je vso literaturo slovensko pregledal in izpisal za slovar, izvzemši samo *Cigalčev* slov.-nemški slovar, 2. izdavo *Janežičevega* nemško-slovenskega slovarja in *Lesarjev* spis o Ribniški dolini, sklenil je odbor najprej popolniti gradivo z izpiski iz rečenih dveh slovarjev in iz vseh važnejših knjig, ki so bile tiskane od leta 1873. (*Caf* je umrl 3. julija l. 1874.) Da bi se izpisavanje slovarjev kolikor moči hitro dovršilo, razdelilo se je delo med gimnazijske dijake in nekoliko tudi med bogoslovce. Po vodilu in pod nadzorstvom nekaterih profesorjev so tudi delo v kratkem izvršili. Izpisavanje iz drugih knjig in časopisov pa so prevzeli člani pripravljajočega odbora sami in še nekoliko drugih gospodov.

Ko je bilo v treh letih gradivo v *Caforem* smislu popolnjeno, imel bi bil odbor začeti urejevanje ter si delo razdeliti. Ali knezoškof *dr. Pogačar*, kakor tudi odborniki sami so se bili preverili, da po tej poti ne bi bilo ugodnega uspeha pričakovati. Vse je kazalo, da bode delo obširno in težavno. Skoro vsi odborniki pa so imeli svojega stanovskega posla toliko, da bi jim bilo le prav malo časa preostajalo za uredniško delo, katero bi v takih okoliščinah le prepočasni napredovalo. Tudi je bilo jasno, da bi bilo težko pri tolikem številu urejevalcev enotnost cele osnove vzdržavati. Sklenil je torej knezoškof *dr. Pogačar* enemu izmed profesorjev, kateri bi se hotel dela lotiti, izprositi pri dotičnih oblastvih potrebni odpust ter njemu samemu izročiti urejevanje. Ponudil je delo meni, in ko sem obljubil, da je prevzamem, izprosil mi je za takrat odpust na poldrugo leto ter mi z dekretom *7 dne 22. februarja l. 1883., števr. 226* izročil uredništvo *Wolfovega* slovensko-nemškega slovarja. Nj. Prezvzišenost knezoškof *dr. J. Missia* pa mi je še nadalje od visokega c. kr. ministerstva za uk in bogočastje vsako leto izprosil izmanjšanje šolske dolžnosti, da sem mogel poleg šolskega pouka, ki je obsegal po 5—8 ur na teden, izdelovati slovar. Prva tri leta mi je pri tem delu pomagal takratni prof. kandidat *A. Mikuš*. V devetih letih je bil rokopis v toliko izgotovljen, da so se začele l. 1892. priprave za tisk. Po posvetovanju z odličnimi slovničskimi jezikoslovci so se določila naglasna in diakritična znamenja, in tisk se je mogel pričeti ob koncu l. 1892.

Gradivo, ki so je bogoslovci na pole prepisali, obsega vsebino *Zalokarjevega* in *Miklošičevega* rokopisa in *Caforih* listkov. Prav po nepotrebnem so od črke *M* naprej prepisovali tudi neki rokopisni slovar *Matije Majarja*, v katerem se znani njegov jugoslovanski jezik nemško tolmači.¹⁾ Toda prepisovavci niso vsi enako prepisovali. Le majhen del tega gradiva je zvesto in natančno prepisan, z večine pa prepisovavci niso prepisavali tudi onih prispikov, ki so na izvirnih polah *Miklošičevih* in na *Caforih* listkih pri posameznih besedah zaznamenjevali vire.

Nekateri so celo tako prepisavali, da niti črk *Z*, *M*, *C* niso pristavljali, po katerih bi se vedelo, kaj je *Zalokarjevega*, kaj *Miklošičevega* in kaj *Cafovega*.

Kar se tiče *Zalokarjevega* in *Miklošičevega* gradiva, dale so se te po prepisovavcih zagrešene hibe popraviti, ker je bil *Zalokarjev* izvorni rokopis pridejan gradivu in mi je tudi prof. *dr. Miklošič* iznova dal svoj rokopis na porabo, tako da se je po primerjanju teh izvirnih rokopisov dalo določiti, kaj je *Cafovega*, tudi tam, kjer prepisovavci tega niso zaznamenjevali. Ni se pa dalo več popraviti, kar se je pri *Cafovem* gradivu z izpuščanjem citatov zagrešilo, ker so bili listke potem, ko so bili prepisani, uničili. Da je *Cař* sploh pristavljaj vsaki besedi na listek zapisani ali ime kraja, v katerem je bila med narodom znana, ali naslov knjige, iz katere jo je bil za slovar izpisal, to zadržuje on sam v pismih pisanih takratnemu ljubljanskemu proštu *dr. Pogačarju* (*7 dne 4. avg. l. 1865., 29. dec. l. 1871. in 13. febr. l. 1872.*). Razvidno je to pa tudi iz listkov črke *F*, ki so se slučajno ohranili; ti namreč imajo

¹⁾ Ker je na tem rokopisu zapisano, da je *Majarjev*, ne more to biti tisti v pismu knezoškofa *dr. Vidmarja* omenjeni „slovar brez imena“ (prim. str. III.); razen naštetih rokopisov pa bogoslovci niso ničesar prepisali na pole. Ni torej razvidno, o kakšnem slovarju govori knezoškof. Tudi se ne ve, kaj se je zgodilo z „zbirko besedi v abecednem redu, poslano po gosp. *Kočerjavu*“, ki je v istem pismu omenjena.

omenjene pripiske, na polah pa jih ni. Ni torej moči pri besedah, ki so vzete iz *Cafore* zbirke, vselej povedati tudi vir, iz katerega je imel *Caf* besedo. Mnogokrat prepisovavci tudi niso prav čitali besed v izvorniku in so je torej napačno prepisali. Pametneje so ravnali tisti, ki so v takih slučajih izvirne listke rajši na pole prilepljali.

To na pole prepisano gradivo je različne vrednosti. Največ vredno, dasi po prepisovavcih pokvarjeno, je to, kar je *Cafovega*. *Caf* je zapisoval, kar je nahajal v spisih ali slišal med narodom „z vso marljivostjo in vestnostjo“, kakor pravi v pismu pisanem proštu *dr. Pogačarju dne 16. julija l. 1865*. V istem pismu se on „pred vsem svetom brani, da bi se mu oporekalo, da je sam besede koval“. Njegova nabirka je tudi zelo obsežna. Bogatijo jo izpiski iz vse slovenske tiskane literature, zlasti tudi iz vse ogrsko-slovenske, in iz mnogih rokopisov, zbirke besed med narodom po vseh slovenskih krajih nabranih, zlasti pa od rezijanskih, ogrskih in vzhodnoštajerskih Slovencev slišanih, kakor tudi rastlinska imena, nabrana med prostim ljudstvom. Vse to blago je kakih trideset let ali še več nabiral za slovar, kakor sam večkrat omenja v svojih pismih.

Miklošičevemu rokopisnemu slovarju je jedro izbrano besedje *Murkovega* „slovensko-nemškega in nemško-slovenskega besednika“, pomnoženo po izpiskih iz literature, zlasti starejše, in po besedah med narodom nabranih; pri obojih teh besedah so viri zaznamenjvani.

Najmanjše vrednosti je *Zalokarjevo* gradivo. Obširno je sicer zelo, ali ni po vsem zanesljivo. Le redko kje je pri kateri besedi pripisano, kje da se rabi, pa tudi ti citati niso zanesljivi. Tudi ni dvojiti, da je *Zalokar* za slovar besede narejal, pritikajoč znanim osnovam razna obrazila in kujoč tako besede, katerih ni niti v živem jeziku niti v knjigah. Ima pa tudi osnovnih besed tako čudnih in neverjetnih, da je vsaj meni nedoumno, odkod jih je sprejel v svoj slovar. Med tem plevelom pa je tudi jeklenega zrnja, med narodom nabranih besed in rekov; te je bilo treba s potrebno opreznostjo izbirati in sprejemati.

Majarjevega gradiva kot ne čisto slovenskega in le na enem delu pol pripisanega ni bilo jemati v poštev.

Cigalejev in *Janežičev slovar* so gimnazijci in bogoslovci, dasi takemu delu ne vajeni, s primerno natančnostjo izpisali.

Poznejši izpiski iz slovenske literature so bili raznoteri. Členi pripravljajočega odbora in njih pomočniki so za slovar pregledali in izpisali vse količkaj važne spise, ki so prišli v letih 1873—1883 na svetlo. Izpisovavci so se držali vodila, vsako besedo, vsako frazo, ki ni sploh znana in navadna, zapisati. Deloma so se tudi po celi stavki prepisovali, da je bilo razvidno, v kaki zvezi se rabi dotična beseda ali fraza; toda splošno se ni tako delalo.

Razen tega sem jaz sam ob počitnicah vso važnejšo literaturo starejših dob in novejše dobe najvažnejše spise še enkrat prečital in za slovar izpisal; pomagali so mi pri tem delu tudi nekateri dijaki tukajšnjega Alojzijevišča in tam stanujoči bogoslovci.

Obširnosti tega izpisavanja ni moči natančno določiti. Lahko je umeti, da je bila pri raznih izpisovavcih različna. V obče se je pa vendar vse zapisovalo, kar je bilo za slovarvažno.

Med tiskom sem tudi primerjal in v dopolnilo porabljal najnovejši (3.) natis *Janežičevega* slov.-nemškega slovarja, v katerem je že porabljen 3. natis *Janežičevega* nem.-slovenskega slovarja.

Ves čas, odkar mi je bilo uredništvo tega slovarja izročeno, pošiljali so mi tudi od raznih strani večje in manjše zbirke med narodom nabranih besed ter mi podajali posamezna poročila in pojasnila mnogi rodoljubi, zanimajoči

se za slovar.¹⁾ Mnogo gradiva sem tudi nabral po ustnem občevanju. Nekoliko gospodov je bilo celo toliko požrtvovalnih, da so se redoma ob določenih večerih z menoj shajali na razgovor in posvetovanje o slovarskih stvareh.²⁾

Samo ob sebi se umeje, da se iz gradiva, ki je tako različno in nikakor ni po enotnih pravilih zbrano, ne da po gotovem črtežu sestaviti slovar, ampak se mora sestava ravnati po gradivu. Na tak slovar, ki bi po znanstvenih načelih sestavljen verno kazal zgodovinski razvoj slovenskega jezika, z večine niso mislili tisti, ki so gradivo pripravljali. Poglavitni nabiratelj Čaf pravi v svojih prej že omenjenih pismih, da je pravi namen temu slovarju, ki bo pred vsem za Slovence pisan, vse slovarsko gradivo iz knjig od najstarejšega časa do najnovejšega in iz vseh slovenskih krajev in kotov vkup spraviti, da ta slovar ima hramba biti za vse slovensko (jezično) blago; iz njega da bodo že pisatelji za svoje stroke pametno jemali (*pismi 7 dne 29. dec. l. 1871. in 13. febr. 1872.*). V tem smislu je dopolnjeval pripravljajoči odbor že nabrano gradivo, in isto tako tudi to, kar se je mej urejevanjem gradiva dodajalo, ni imelo drugega namena. Uredniško delo je torej bilo določevati, kaj se ima v nabranem gradivu zavreči, kaj sprejeti, in razlago posameznih besed razumno razvrščevati.

Da v s e g a ni šlo sprejemati v slovar, karkoli je ponujalo gradivo, to je jasno iz tega, kar je bilo prej o tem gradivu rečeno. V obče je veljalo vodilo: sprejeti, kar se v literaturi nahaja in kar narod govori. Toda oboje je moralo imeti svoje meje. Ako so slovarjepisci napačno in brez potrebe za slovar kovali besede, kakršnih je zlasti v *Pohlinovem*, *Gutsmanovem* in *Murkovem slovarju* ter v *Zalokarjevem rokopisu*, ali ako so pisatelji napačno narejene ali brez potrebe iz drugih slovanskih jezikov vzete besede kje kedaj rabili, katere si v knjigi nobene veljave niso pridobile, takih besed, ako jih je gradivo ponujalo, ni kazalo sprejemati. Prav tako se tudi ni sprejemala večina takih tujih besed, katere prosti narod sicer pogostoma pa brez potrebe rabi, ker za dotične pojme tudi dobre domače besede še krepko živijo med narodom. Pa takih besed tako ni bilo veliko med gradivom.

V posameznih slučajih pa je bilo težko določiti mejo med tem, kar se ima sprejeti in kar ne, in mnogo se je moralo prepustiti subjektivnemu razsodku. Mnogokrat n. pr. se je sprejela katera beseda, dasi tuja in redka, ker je za jezikoslovca zanimiva.

¹⁾ Obsirne zbirke so mi izročili gg.: *A. Cibič* (z Goriških Brd in Črnič), *J. Freuensfeld* (z vzhodnega Štajerskega), *dr. F. Gross* (iz Savinske doline), *J. Ivančič* (z vzhodnega Štajerskega), *A. Kos* (s Štajerskega), *L. Pintar* (iz Poljanske doline na Gorenjskem), *K. Pleško* (iz raznih krajev kranjskih), *L. Svetec* (iz krajev okoli Kamnika in Litije), *J. Volc* (iz Kranjske Gore in okolice), *A. Žlogar* (iz belokranjskih krajev); manjše zbirke pa gg.: *J. Bezljaj* (z Dolenjskega), *J. Bilec* (z Notranjskega), *Fr. Bleinweis* (z Gorenjskega), *J. Debevec* (iz Cirkniške okolice na Notranjskem), *J. Dugulin* (z Notranjskega in Goriškega), *J. Hladnik* (z Notranjskega), *V. Herk* (iz gor. Savinske doline), *V. Jarc* (s Štajerskega), *A. Kocijančič* (z Gorenjskega), *M. Kosec* (z Gorenjskega), *J. Kržišnik* (z Gorenjskega), *M. Lažar* (z Gorenjskega), *F. Lokar* (z Dolenjskega), *P. Miklavc* (s Pohorja), *A. Mikuš* (z Gorenjskega in Notranjskega), *A. Müllner* (iz raznih krajev kranjskih), *dr. J. Pajek* (s Štajerskega), *T. Porcar* (z vzhodnega Štajerskega), *F. Praprotnik* (s Štajerskega), *T. Suher* (iz Savinske doline), *J. Šašelj* (z Dolenjskega), *J. Samotorčan* (z Notranjskega), *P. M. Širca* (s Krasa), *D. Škrjavec* (z Gorenjskega), *I. Vank* (s Koroškega), *dr. E. Volčič* (z Dolenjskega), *dr. J. Vošnjak* (s Pohorja), *J. Vrhovnik* (z Gorenjskega), *J. Žnavec* (z zapadnega Štajerskega), in še nekateri drugi rodoljubi, katerih imen pa žalibog nimam zapisanih. Bodi vsem pristojna zahvala izrečena!

²⁾ Bodi v tem oziru iskrena zahvala izrečena gg. kolegom *A. Pavlinu*, *M. Petelinu*, *S. Rutarju*, potem gg. *A. Mikušu*, *dr. J. Staretu* in *Fr. Uršiču*, posebno pa gg. kolegoma *A. Bartelu* in *A. Tavčarju* ter gosp. arhivarju deželnega muzeja *A. Koblarju*, ki so me do konca na ta način pri mojem delu požrtvovalno podpirali.

Ako bi se bilo slovenskim besedam samo golo nemško tolmačenje pristavljalo, kakor je navada v praktičnih slovarjih, bi bilo razločevanje med tem, kar spada v slovar, in tem, kar ne spada vanj, še veliko več težav delalo. Zato se mi je primerno zdelo, sprejeti glede tega že po *Cafu* v *pismu 7 dne 4. avg. l. 1865.* izraženo načelo, da se naj citati v okrajšani obliki pripisujejo, da pa besede, katere so obče slovensko blago, tega ne potrebujejo. Zato se citati izpuščajo le pri besedah in rekih, ki so po vsem Slovenskem ali široko po Slovenskem med narodom v rabi. Tudi onim tujkam, ki se največ rabijo za znanstvene pojme malo ne v vseh izobraženih evropskih jezikih ter v slovenski obliki malo ali nič niso izpremenjene, se navadno niso pristavljali citati. Sploh so pa sprejete le najnavadnejše take besede, ki se nahajajo že v slovenskih slovarjih; popolnosti v tem obziru itak ne gre iskati v našem slovarju.

Umeje se po vsem, kar je bilo o gradivu dozdej rečeno, da ti citati nimajo in ne morejo imeti tega pomena, da se besede le v teh spisih nahajajo ali da so le v teh krajih znane, kateri so imenovani. Citati le pravijo, iz katerih virov je beseda vzeta v slovar. Ako je torej kaki besedi ime kakega kraja pripisano, pomenja to le toliko, da je v slovar sprejeta iz zbirke besed, nabranih v tem kraju. S pripiskom *Dol.* n. pr. torej ni rečeno, da je dotična beseda po vsem Dolenjskem znana, dasi je to v istini mogoče, ampak, da je vzeta v slovar iz zbirke kje na Dolenjskem nabranih besedi. Dasi pa ni gradivo tako obširno, da bi bilo moči vsako besedo popolnoma označiti glede nje razširjenosti v knjigi in med narodom, vendar dajejo pristavljeni citati nekakšno merilo za veljavo in vrednost vsakaterega izraza. Tudi tu je bilo težko določevati mejo med tem, kar je sploh znano in splošno slovensko blago in med tem, kar je manj znano, bolj redko ali od pisateljev izmišljeno in v knjigo sprejeto. Zdelo se mi je v tem obziru primerno, mejo tako pomekniti proti tem besedam, katere nimajo citatov, da je sploh pri vseh zgolj knjižnih besedah in tudi pri vseh takih besedah, pri katerih je bilo iz katerega koli razloga važno zvedeti, iz katerih virov je sprejeta v slovar, to označeno s citati, če je tudi včasih bilo očitno, da so dotične besede široko po Slovenskem znane. N. pr. ako so viri kazali, da je kaka beseda med narodom znana in tudi v starejši literaturi rabljena, v novejši pa ne ali ne tako pogostoma, ali, če je sicer beseda med narodom znana, v knjigi pa redko rabljena, v takih in enakih slučajih so se rajši pripisavali viri. Pripisani so pa vselej ali vsi viri, katere je podajalo gradivo, ali nobeden.

Citati so nepopolni, ker le pisatelja imenujejo, knjige ali spisa pa ne, ali, če je knjiga imenovana, ni tudi pripisana stran. To se je opuščalo, ker ni bilo moči dosledno povsod tega pripisovati. Nekateri izpisovavci namreč niso knjižnih naslovov in strani pripisovali svojim izpiskom, ampak samo le imena pisateljev. Tudi to, kar se je iz *Miklošičevega* gradiva in iz njegovih knjig ter iz *Cafovega* gradiva sprejelo, ima tam z večine le nepopolne citate.

Pri hrvatski kajkavščini in ogrski slovenščini ni ločeno to, kar je iz knjig vzeto, od tega, kar je med narodom iz živega govora nabrano, ker že gradivo, zlasti *Cafovo* in *Miklošičevo*, z večine te razločitve ni imelo. Kajkavščine je sploh primerno malo sprejeto v ta slovar. *Caf*, ki si je prizadeval kolikor moči vso ogrsko slovenščino spraviti v slovarko gradivo, oziral se je manj na kajkavščino. Nekoliko se je dalo iz *Miklošičevih* knjig in iz *Valjavčeve* razprave o slovenskem naglasu v „Radu jugosl. akademije“ nabrati; pa vse to je le malo in nikakor ne obsega vse kajkavščine.

Gledé citatov bodi še to omenjeno, da sem v pripiskih namesto posameznih manj znanih krajev rajši imenoval širje okraje in predele slovenskih

dežel, ker je z večine vsaka beseda, če je tudi le iz enega kraja zapisana, gotovo tudi široko po vsej okolici znana.

Kar se je nepotrebno zdelo, to se je opuščalo. Tako si n. pr. vsakdo iz vsakega samostalnika, ki pomenja osebo, lahko sam napravi svojilni prilog na *or* ali *in*; zato teh svojilnih prilogov ni v slovarju, razen malega števila takih, pri katerih je glede oblike ali pomena kaj važnega pomniti. Pri nedovršnih glagolih razlaga ni vselej tako popolna; naj se torej vselej primerja pripadajoča dovršena oblika. Isto tako se naj primerjajo pri glagolskih samostalnikih dotični glagoli.

Etimološkega razlaganja nima ta slovar veliko. Opustilo se je, ker je pre mnogo v tem oziru še nejasnega in dvomnega, in v slovarju, ki je najbolj praktičnim potrebam namenjen, ni treba takega razlaganja. Samo le pri tujkah, ki jih je narod prejel iz sosednjih jezikov ter so se že davno pri nas udomačile, dodajala so se, kjer je bilo mogoče, kratka pojasnila, primerjajoča one besede tujih jezikov, iz katerih so nastale ali s katerimi so v besednem sorodstvu. V tem oziru se je najbolj porabilo, kar je najti v *Miklošičevih* delih in *Štrckljevih* spisih. Mnogo tega pa je tudi v *Čaforih* in *Levstikovih* rokopisih, samo da je to z večjo previdnostjo bilo treba rabiti, ker ti rokopisi ne obsegajo dovršenih razprav z gotovimi rezultati, ampak le poskusno preiskovanje in studije.

Bodi še omenjeno, da je pri nekaterih mestih, zlasti iz *Trubarja*, *Dalmatina* in *Krelja*, pristavljeno nemškega izvirnika besedilo. Pri nemških izrazih, ki so v *Cigalejevem* slovarju slovensko raztolmačeni pa so ali nenavadni ali nejasni (ako namreč dotična nemška beseda ima več pomenov), porabil se je v pojasnilo *Heinsijev* nemški slovar, ker je znano, da je bil *Cigalejevemu* v podstavo.

Jeziku, kateremu se ne da s kratkimi glavnimi pravili določiti naglaševanje, potreba je neogibna, v slovarjih na besede staviti naglasna znamenja. Razločuje se v tem slovarju potisnjeni in potegnjeni (zategnjeni) naglas, toda samo pri dolgih zlogih, pri kratkih ne, ker sedaj naša slovenščina pri teh menda res nikjer več ne pozna razločka v naglaševanju. Zato je v tem slovarju za kratki naglas sprejeto le eno in to naše dozdej navadno znamenje, grški „gravis“. Za razločevanje potegnjenega in potisnjenega naglasa pri dolgih zlogih sta pa sprejeta znaka, ki ju rabijo Hrvati in Srbi po zgledu *Vukovega* srbskega rječnika.

Kateri zlog je treba naglašati pri posameznih besedah in kako, to uči sestavno dozdej samo razprava *Valjavčeva*, ki v „Radu jugoslavenske akademije“ od leta 1878. pod naslovom: „Prinos k naglasu u (novi)slovenskom jeziku“ hodi na svetlo. Nekoliko kažejo naglas slovenskih besed tudi razprave *Škrabčeve* na platnicah „Cvetja iz vrtov sv. Frančiška“ v Gorici (od l. 1880.). Izmed slovarjev zaznamenujeta naglas *Murkov* in *Janežičev*, pa le nepopolnoma in tudi ne po določenih pravilih, in njiju naglaševanje se ne vjema zmerom s kranjskim, zlasti dolenskim naglaševanjem, katero mora biti temelj in podstava naglasnim pravilom, kakor se je pravilni književni jezik razvil iz kranjskih narečij, zlasti iz dolensščine. Po teh edinih virih (nabiravci narodnega gradiva namreč z večine niso naglasa zaznamenjevali) in po ustnih pozvedbah od večšakov, dobro poznavajočih kranjski in posebno dolenski naglas, se ravna naglaševanje v tem slovarju. Da je to veliko težav delo, umeje se o takih okoliščinah pač samo ob sebi. Kjer niti po pravilih niti po analogiji ni bilo moči vsaj do nekake stopnje verjetnosti določiti besedi naglas, pustila se je

brez naglasnih znamenj.¹⁾ Naj se torej pomni, da je to prvi poskus po pravih določiti natančneje naglaševanje vsemu slovenskemu besedju. Prihodnje preiskave bodo popravljale, kar je tu še nedostatnega.

Potrebno je tudi pri takem jeziku, kateri nima zadosti popolnega črkopisa, ki bi za vse različne glasove tudi različne pismenke ali pismenske znake imel, vsaj v slovarju rabiti taka razločevalna ali diakritična znamenja, da se omogoči pravilno izrekanje jezika. Naša slovenščina nima popolnega črkopisa. Dosedaj rabljena diakritična znamenja pa ne zadostujejo po vsem. Zato je bilo treba za slovar izmisliti si takih znamenj. Zaradi preglednosti je kazalo prostor nad samoglasniki pustiti naglasnim znamenjem, diakritična znamenja, piko ali ključico, pa staviti pod nje. Nedoločni glasnik (polglasnik) je dobil svoj poseben znak; oblika v tem slovarju zanj rabljena je taka, da se le malo loči od črke, s katero se pri nas obično piše. Za **l**, ki se kakor **u** izgovarja, pa je sprejet poljski **ł**. Za tega slovarja namene utegnejo zadostovati sprejeta znamenja. Mnogim bode morda še teh preveč. Dozdaj so se namreč sicer ozki in široki **o** in **e** kakor v slovnicaх tako tudi v olikanem govoru razločevali, nista se pa dalje razločevala ozki **e** in **o**, kakor se razločujeta v tem slovarju, ker je le na Dolenjskem in Notranjskem prav tako slišati glasove. Vendar mislim, da se imajo ti razločki smatrati za bistvene razločke slovenskega jezika, ki se bolj ali manj, če tudi ne na enak način, široko po Slovenskem kažejo²⁾; zato se njih zaznamenjevanje ni moglo lahko opustiti.

Pravopis je v tem slovarju tudi pri citatih povsod enak, ter se v tem obziru ti ne vjemajo natančno z izvirniki. V tem bolj praktičnem slovarju imajo citati le namen pojasnjevati pomen besedam, pri katerih so omenjeni, ne pa kazati različnost pisave pri raznih pisateljih. V strogo znanstvenem ali kritičnem slovarju bi to seveda ne smelo biti tako. V tem slovarju bi pa različnost v pisavi citatov praktične porabnosti gotovo ne pospeševala.

Naposled mi je še prijetna dolžnost svojo iskreno zahvalo izreči gospodu kolegu *A. Bartelu*, ki mi ni samo ves čas pomagal popravljati tiskovne pole, ampak me je tudi izdatno podpiral pri določevanju naglasa in izreke posameznih besed.

¹⁾ Isto velja tudi za diakritična znamenja.

²⁾ Prim. *Škrabec*, „Cvetje“ (V. 2. XII. 11.).

V Ljubljani meseca julija l. 1894.

M. Pleteršnik.

ZNAMENJA.

Znamenja nad črkami so naglasna znamenja. Naglas je za dolge zloge dvojen: potisnjen (^), ako poudarek samoglasniku na prvo polovico, potegnjen ali zategnjen ('), ako mu na drugo pada, n. pr. grād, hvāla. Kratki zlogi imajo le en naglas ('): n. pr. brāt.

Znamenja pod črkami ali v črkah natančneje določajo izreko (diakritična znamenja).

Ako imata e in o ključico ali piko pod seboj (e, ė, o, ȯ), sta ozka (zaprta) glasova ter se v olikanem govoru, kakršen je zdaj najbolj navaden, ne razločujeta, v narečjih pa, ki kažejo pravilnejšo izreko, se ti glasovi približno tako-le ločijo:

Dolgi ozki e s piko (ė, ė) se bliža glasu i ter se izgovarja tako, da je skoro nekak slab i za ozkim e slišati; v nenaglašanih ali kratko naglašanih zlogih ima manj določen glas.

Dolgi ozki e s ključico (e, ė) se tako izgovarja, da je pred ozkim e slišati nekak slab i; v nenaglašanih ali kratko naglašanih zlogih tega e ni.

Dolgi ozki o s piko (ȯ, ȯ) se bliža glasu u; v nenaglašanih in kratko naglašanih zlogih ima manj določen glas.

Dolgi ozki o s ključico (o, ȯ) se tako izgovarja, da je pred ozkim o slišati nekak slab u; v nenaglašanih in kratkonaglašanih zlogih tega o ni.

Ako sta e in o brez pike ali ključice, sta široka glasova (ô, ô, ò, ò).

Horizontalna črtica nad samoglasnikom kaže (skoro le v tujih besedah knjižnega jezika) samo dolgost zloga; ē in ō imata čisti glas kakor v tujih jezikih.

ė stoji za oni e, ki v navadni pisavi nadomešča nedoločni glasnik (polglasnik), n. pr. pēs, bezēg.

ı se izreka kakor kratek u.

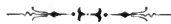
Naglasna in diakritična znamenja imajo le začetne besede. Pri prilogih stoji v začetku zaradi enakosti sploh nedoločna oblika tudi takrat, kadar se v resnici težko kje nahaja; ako se v razlagi ponavlja v določni obliki, ima prvokrat tudi izpremenjena naglasna znamenja.

Začetne besede iste kategorije, katere bi se brez znamenj v navadni pisavi popolnoma enako pisale, so s številkami spredaj stoječimi ločene, ako niso istega korena.

V tolmačenju so popolnoma različni pomeni s številkami ločeni; manjše razlike ločijo horizontalne črte. Kar stoji do podpičja ali pike, to spada skupaj, to je en podatek; črez najbližje spredaj stoječe podpičje citati nimajo veljave.

== je znamenje enakosti ter znači: enakega pomena kakor —, enakega pomena je tudi —.

Ako je majhna horizontalna črtica med dvema citatoma, spadata ta dva skupaj ter značita, da se prvo pri drugem nahaja; n. pr. *Trub.-Mik.* znači, da je beseda iz Trubarja navedena v kateri Miklošičevih knjig; *Fr.-C.* znači, da se beseda, v Framu navadna, nahaja v Cafovem gradivu.

K R A T I C E.

acc. = accusativus, tožilnik (akuzativ).
ad = k, spada k—.
adj. = adjectivum, pridevnik.
adv. = adverbium, prislov.
arch. = architectura, (spada v) umetelno staviteljstvo.
astr. = astronomija, (spada v) zvezdoslovje.
bar. = bavarsko (nemško) narečje.
bot. = botanica, (spada v) rastlinstvo.
c. = cum, s (z), n. pr. *praep. c. gen.* predlog z genitivom.
chem. = chemia, ločba (spada v ločbo).
conj. = conjunctio, veznik.
češ. = češko.
dat. = datus, dajalnik (dativ).
dem. = deminutivum, pomanjševalna beseda: pri pomanjševalnih besedah dostikrat ni nemškega prevoda, ker se sam ob sebi umeje.
dial. = v dialektu, v narečju ali v narečjih.
f. = femininum, samostalnik ženskega spola.
fig. = figurativer, v prenesenem pomenu, v podobi rečeno.
fr. = francosko.
furl. = furlansko.
fut. = futurum, prihodni čas.
gen. = genitivus, roditeljski (genitiv).
geogr. = geographia, (spada v) zemljepis.
geol. = geologia, (spada v) zemljepis.
germ. = germanizem.
got. = gotško.
gramm. = grammatica, slovnica (spada v slovnico).
hist. = historia, zgodovina, (spada v zgodovino).
hr. = hrvaško ali srbsko.
i. dr. = in drugi, ali: in drugod.
i. nast. = in naslednji.
imp. = imperativus, velelni naklon (velelnik, imperativ).
indecl. = indeclinabile, ne sklanja se.
indef. = (*pron., adv.*) indeterminatum, nedoločeno (zaimek, prislov).
inst. = instrumentalis, družilnik ali orodnik (instrumental).

interj. = interjectio, medmet.
interrog. = (*pron., adv.*) interrogativum, vprašalni (zaimek, prislov).
intr. = intransitivum, neprehajalen glagol.
it. = italijansko.
kor.-nem. = koroško-nemško.
loc. = localis, mestnik (lokal).
m. = masculinum, samostalnik moškega spola.
madž. = madžarsko (magyarsko).
math. = mathematica, (spada v) računostrojstvo.
mech. = mechanica, (spada v) mehaniko.
merc. = mercatura, (spada v) trgovinstvo.
mil. = militaria, (spada v) vojaštvo.
min. = mineralogija, (spada v) rudstvo.
mont. = montanicum, (spada v) rudokopstvo.
mus. = musica, glasba (spada v glasbo).
n. = neutrum, samostalnik srednjega spola.
nem. = nemško: po nem. = germanizem.
nom. = nominativus, imenovalnik (nominativ).
opp. = oppositum, beseda nasprotnega pomena.
part. = participium, deležje (deležnik).
perf. = perfectum, pretekli čas.
phil. = philosophia, (spada v) modroslovje.
phys. = physica, (spada v) fiziko.
pl. = pluralis (numerus), množina: plurale tantum, samo v množini rabljen samostalnik.
pogl. = pogled (navadno pri napačnih oblikah in besedah zavrača na pravilnejše).
polj. = poljsko, poljski jezik.
praef. = praefixum, predponka.
praep. = praepositio, predlog.
praes. = praesens, sedanjí čas.
praet. = praeteritum, pretekli čas.
pron. = v prenesenem pomenu: prim. *fig.*
prim. = primeri (zavrača na besede podobnega pomena ali na besede, ki pojasnjujejo dotično besedo, ali na tuje besede, iz katerih so dotične slovenske nastale).
pron. = pronomen, zaimek.
rel. = (*pron., adv.*) relativum, oziralen (zaimek, prislov).
rus. = rusko.
sing. = singularis (numerus) ednina.

srlat. = srednjelatinsko, srednjevečna latinščina.
srvm. = srednjevisokonemško (mittelhochdeutsch).
stat. = statistica, (spada v) državopis.
stsl. = staroslovensko.
stvn. = starovisokonemško (althochdeutsch).
subst. = substantivum, samostalniki.
švic. = švicarsko-nemško.
techn. = tehnica (spada med tehnične izraze).

tirol.-nem. = tirolsko-nemško.
trans. = transitivum, prehajalen glagol.
tur. = turško.
typ. = typografia, (spada v) tiskarstvo.
vb. = verbum, glagol; *vb. pf.* = verbum perfectivum, dovršen gl.; *vb. impf.* = verbum imperfectivum, nedovršen gl.
zool. = zoologia, (spada v) živalstvo.

Ahac., Matija **Ahacel**, Koroške ino Štajerske pesme, 1838.
Alas., Gregorio **Alasia** da Sommaripa, Vocabolario Italiano e Schiavo, 1607; prim. V. Oblak, Doneski k historični slovenski dialektologiji v *Let. Mat. slov.* 1891, 66 i. nasl.
Andr., Spisi **Andrejčkovega** Jožeta (Podmilščaka), I., 1884.
Bas., Jernej **Basar** (Bassar), Pridige, 1734.
Baud., Baudouin de Courtenay: *Rež.* *Baud.*, njegovi spisi o rezijanskem narečju, *Cirk.-Baud.*, der Dialect von Cirkno (Arch. f. slav. Phil. VIII.).
Ben., Slovenci na Benečanskem.
Bes., Bessednik, leposloven list, 1809—78.
Ble.-C., **Bile**, katerega obilno zbirko kranjskih besed je Caf od Metelka dobil na porabo.
Bleim., dr. J. Bleiweis pl. **Trsteniški** (razni spisi).
BlKr., Beli Kranjci, okoli Metlike in Črnomlja na južnovzhodni kranjski meji.
Boh., Adami **Bohorizh** Arcticae horulae succisivae del. latino-Carniolana literatura etc., 1584.
Burg., J. **Burger**, Pomoč v sili, 1832; Nedolžnost preganjana in poveličana, 1832; Sv. Tezije premišljevanja, 1834; (Antonija Pekca) Razlaganje dopoldanje očitne službe božje (1834) in Kristusovo trpljenje (1835); — (*Rok.*), rokopisni pripiski k Murkovemu slovarju.
C., **Cafovo** slovarsko gradivo. Kjer so pripiski izvirkov bili na pole prepisani, tam so se tudi v tem slovarju zapisali; n. pr. *Fr.-C.*, kar pomenja, da je pri dotični besedi v Cafovem gradivu pripisano: *Fr.*, da jo je torej Caf v Framu slišal in zapisal.
Cel., J. **Celestina** (*Ar.*) (Močnikova) Aritmetika 1882; (*Geom.*) (Močnikova) Geometrija, 1883.
Cig., (M. **Cigale**) deutisch-slovenijšes Wörterbuch 1860; (*T.*), Znanstvena terminologija, 1880.
Cirk., prim. *Baud.*
Cv., Cvetje z vrto v sv. Frančiška, ureja in izdaje P. St. **Škrabec**, od l. 1880; (ima na platnicah urednikove jezikoslovne razprave).
Čb., Miha **Kastelic**, Kranjska Čbelica, I.—IV., 1830—1833, V. 1848.
Dalm., Juri **Dalmatin**, Biblia, 1584; (*Reg.*) Register k tej bibliji.

Dan., Gj. **Daničić**, Rječnik hrv. ili srp. jezika, izhaja od l. 1880.
Danj., Peter **Danjko**, (*Danjko*), (*Posv. p.*), Posvetne pesmi, 1827.
Dict., Dictionarium, latino-carniolicum, prva polovica latinsko-sloven. slovarja, rokopis menda iz 17. stoletja; Miklošič ga omenja v svojih delih s kratico: *Lex.*; jezik je dolenjščina, vsa podobna slovenščini protestantskih pisateljev.
Dol., Dolensko južnovzhod. del Kranjskega.
dol., dolina, n. pr. *Soška dol.*
DSv., „Dom in Svet“, leposloven in znanstven list, izhaja od l. 1888.
DZ., Državni zakonik; porabljeni so izpiski iz letnikov 1871—1882.
DZkr., Deželni zakonik kranjski; porabljeni so izpiski iz letnikov 1882—1890.
Erj., Fr. **Erjavec**, (*Z.*) (Schoedlerjeva) Zoologija 1875; (*Z.*) (A. Pokornega) prirodopis živalstva, 3. izd. 1881; (*Min.*) Mineralogija, 1883; (*Rud.*), (Fellöckerjevo) Rudninoslovje, 1867; (*Som.*) Woldřichova Somatologija 1881; (*Izb. sp.*) Izbrani spisi I. 1888, II. 1889; (*Torb.*) Iz potne torbe (Letopis Maticé slov., 1875, 1879—80, 1882—83); kraji tu imenovani so z večine na Goriškem; pri teh, ki niso na Goriškem, je omenjeno, kje so; (*Rok.*) rokopisne opomnje pri rastlinskih imenih, katerih gradivo je Fr. Erjavec do črke **K** pregledal.
Ev. tirn.-Mik., v Miklošičevih delih omenjeni „Sveti evangeliumi“, 1604.
Ev. (Rok.), Star evangeliij, rokopis, menda iz 17. stoletja, v ljubljanski licejski knjižnici; porabljeni so Levstikovi izpiski iz njega.
Fr., **Fram** (Frauheim) na Pohorju, kjer je Caf 20 let kaplanoval in največ slovarskega gradiva nabral.
Frey. (F.), H. **Freyer**, Fauna der in Krain besaunten Säugethiere, Vögel, Reptilien und Fische, 1842 (o slov. imenih v tej knjižici pravi Freyer, da jih je baron Ž. Zois z velikim trudom zbral, on pa da je zbirko z nabiranjem po kranjski deželi pomnožil in le tistim živalim, ki jim ni zvedel imena med narodom, sam primerno ime dal); (*Rok.*), neki geol. rokopis v kranjskem muzeju.
GBrda, Goriška Brda.

- Glas.*, Glasnik slovenski, lepoznavsko-podučen list, 1858—68.
- Gol.*, J. Goličnik, A. Janšaja podvučenje za vse čebelarje, 1792.
- Gor.*, Gorenjsko, severnozpadni del Kranjskega.
- Goriš.*, Goriško.
- Greg.*, S. Gregorčič, Poezije, I. 1885, II. 1888.
- Guts.*, O. Gutschmann, Deutsch-windisches Wörterbuch, 1789, (Res.) Kristijanske resnice, 1770.
- Habd.*, Juri Habelich, Dictionar, 1670.
- Hal.*, Haloze pod Ptujem ob hrvatski meji na Štajerskem.
- Hip.*, A. V. P. Hippolyti, Dictionarium trilingue latino-germanico-sclavonico et germanico-sclavonico-latinum; pridejan je: (*Orb.*) Orbis pictus v. istih treh jezikih, 1712; rokopis v licejski knjižnici ljubljanski.
- Hlad.*, Hladnikov rokopis rastlinskih imen v kranjskem muzeju.
- h. t.*, hrvatska terminologija, porabljena v Cigaljevi Znanstveni terminologiji.
- Ig.* na Dolenjskem ob Ljubljanskem barju.
- Ip.*, Ipavska dolina, del Notranjskega ob goriški meji.
- Ist.*, Istra.
- Jan.*, A. Janežič, Deutsch-slovenisches Taschenwörterbuch, 2. izd. 1867; (*II.*) Janežičev slovenski slovar, pregl. in pomn. F. Hubad, 1803; (*Slovn.*) Janežičeva Sloven. slovnica, nova izd. 1863.
- Jap.*, Juri Japelj (Japel), (*Sv. p.*) „Svetu pismu Stariga Testamenta“, I. 1791, II. 1796; (*Prid.*) Pridige, 1794.
- Jarn.*, U. Jarnik, Veriuch eines Etymologifonß der slovenischen Mundart in Inner-Österreich, 1832; (*Sadj.*) Sadje eja, 1817; (*Rok.*) besede nabrane po Ziljski dolini; rokopis v licejski knjižnici ljubljanski.
- Jes.*, J. Jesenko, Občni zemljepis, 1873; Prirodnozanski zemljepis, 1874; Zemljepis za prvi razred srednjih šol 1882.
- Josch.*, E. Josch, Die Flora von Kärnten, 1853.
- Jsvkr.*, Janez Krstnik od sv. Križa (Joannes Baptista a. s. Cruce), Sacrum promptuarium (pridige), I.—IV., 1691—1707.
- Jurč.*, J. Jurčič, Zbrani spisi I.—XI., 1882—92; (*Tug.*) Tugomer, 1876.
- južhšt.*, južnovzhodni del slov. Štajerskega, zlasti vzhodni del breziškega okraja.
- kajk.*, kajkavsko narečje; ta kratica je pripisana vsem besedam, ki so ali narodu iz ust ali iz knjig po Čafu zapisane (*kajk.-Č.*); ali v Miklošičevih knjigah omenjene (*kajk.-Mik.*), ali se nahajajo v Valjevčevi razpravi v Radu jugosl. ak. (prim. *Valj.*).
- Kast.*, Matija Kastelec, (*Roč.*) Bratovske bukvice S. Roženkranca, 1678; (*N. c.*) Nebeški cil, 1684; (*N. k.*) Nauk Christianski, 1688; (*W.*) Krain. Wörterbuch, rokopis v licejski knjižnici ljubljanski, o katerem se misli, da je Kastelčev.
- Kl.*, A. Klodič, razprava o narečju benečanskih Slovencev (v Št. Petru), 1878.
- Kod.* (*Mar.*), A. Koder, Marjetica, 1877.
- Kol.*, Koledarček družbe sv. Mohora (nekateri letniki).
- Kop.*, J. Kopitar, Grammatik der slav. Sprache in Krain, Kärnten und Steiermark, 1808.
- Kor.*, slovenski del Koroškega.
- Kos.*, J. V. Koseski, Razne dela, 1870.
- Kr.*, Kranjsko.
- Krelj.*, Seb. Krelj (*Krelj*), Postila, 1. izd. 1567 (po Miklošičevih citatih); 2. izd. 1578.
- Kremp.*, A. Krempelj (*Krempel*), (iz njegovih del je nekoliko citatov v Miklošičevem in Čafovem gradivu).
- Kres.*, Iposloven in znanstven list, 1881—86.
- KrGora.*, Kranj. Gora in okolna Gorenjskem.
- Kug.*, (I. Wolstajna) Bukve od kug in u bolezni goveje živine, 1792 (po Valjevčevih citatih v „Radu jugosl. ak.“).
- Lampe.*, F. Lampe, (*V.*), Vvod v modroslovje, 1887; (*D.*), Dušeslovje, 1860.
- Lasče* na Dolenjskem, rojstni kraj Levstikov.
- Let.*, Letopis Matice Slovenske; izhaja od l. 1869.
- Levst.*, Fr. Levstik, (*Sl. Spr.*) Die slovenische Sprache nach ihrer Reetheiten, 1866; (*Cest.*) Cestni zakon in pouk, (prevod), 1873; (*Podk.*) (W. Milesa) Dejanski nauki o kopitnem podkovstvu (prevod), 1874; (*Pril.*) Priloge k poročilom dež. odbora kranjskega iz 1873—1877 (prevod); (*Nauk.*) Nauk slov. županom (prevod), 1880; (*Močv.*) Spis, ki ga je poseben navod izdelal o prihodnem izboljševanju ljubljanskega močvirja (prevod), 1880; (*Zb. sp.*) Zbrani spisi, I.—IV., 1891—1892; (*M.*) pripiski v Miklošičevem rokopisnem slovarju (prim. str. III.); (*Beč.*) Bečelarstvo, po izkušnjah in besedah retijskega bečelara Jožefa Oblaka (rokopis); (*Rok.*) Levstikove rokopisne ostaline slovarske gradivo.
- Ljub.*, Ljubljana in okolica.
- LjZv.*, Ljubljanski Zvon, Iposloven in znanstven list, izhaja od l. 1881.
- M.*, Miklošičevo slovarske gradivo; prim. str. I. in VI.
- Medv.* (*Rok.*), J. Medved, rokopis iz l. 1857, ki obsega rastlinska imena v lat., nem. in slov. jeziku.
- Meg.*, H. Megiser, Dictionarium quatuor linguarum, videlicet Germanicae, Latinae, Illiricae, quae vulgo Slavonicae appellatur, et Italicae sive Hetruscae, 1. izd. 1592, 2. izd. 1714.
- Met.*, F. Metelko, Lehrgebände der slovenischen Sprache, 1825.
- Mik.*, Fr. Miklosich, razna dela, zlasti: (*Lex.*) Lexicon palaeoslovenico-graeco-latinum, 1863; (*V. Gr.*) Vergleichende Grammatik der slavischen Sprachen, (I. in III. zv. 2. izd., II. in IV. zv. 1. izd.); (*Et.*) Etymologisches Wörterbuch der slav. Sprachen, 1886.
- Mur.*, A. J. Murko, Slovensko-nemški in nemško-slovenski ročni besednik, 1832—33; iz-

- piski iz tega slovarja so poglavitni del Miklošičevega slovar. gradiva (prim. p. VI); tudi sta se med urejevanjem oba dela vedno primerjala.
- Naprej*, političen list, 1863 (nekoliko citatov v Cafovem gradivu).
- Navr.*, J. Navratil, (*Let., Kop. sp., Spom.*) razni spisi natisnjeni v Letopisih Matice Slov., v Kopitarjevi spomenici (1880) in v Spomeniku, izd. l. 1883 od Mat. Slov.
- nk.*, ta kratica je zelo obširnega pomena in obsega vse knjištvo in posebno vse časopisje novejše dobe, kolikor ga ni s posebnimi kraticami omenjena.
- Nkol.*, Narodni koledar Matice Slovenske, 1867—69.
- Notr.*, Notranjsko juž.-zapad. del Kranjskega.
- Nov.*, Cafovi in drugi izpiski iz Bleiweisovih Novic do l. 1882.
- Npes.-K.*, Slovenske pesmi kranjskega naroda (nabral **Koritko**), I.—V., 1830—44;
- Npes.-Vraž.*, **St. Vraz**, Narodne pšesni ilirske (1830) in odlomki iz njegove rokopisne zbirke narodnih pesmi v Pajkovih „Črticah“; prim. *Pjk./Črt.*;
- Npes.-Schein.*, Narod. pesmi Koroških Slovencev, zbral J. Scheinigg, 1880; (*Npes.-Mik.*) Miklošičeva rokopisna zbirka narodnih pesmi; (*Npes.*), druge nar. pesmi.
- Npr.*, Narodne pripovedke in vraže v Erjavčevem spisu: Iz potne torbe (Let. 1882—3); **Krek**, Slovenske nar. pravljice in pripovedke, v „Ljudski knjižnici“ (izhajala v Mariboru l. 1883, 1886); M. Valjavec, Narodne priče, navade in stare vere (v Vestniku 1873—5), in dr.
- Npreg.*, Narodni pregovori v Janežičevi slovnici, Cigalejevem slovarju in drugod.
- ogr.*, ogrsko narečje in knjištvo: ta kratica je pripisana vsem besedam, ki so ali po Cafu med narodom nabrane ali iz knjig po Cafu, Miklošiču, Valjavcu (prim. *Valj. [Rad]*) in Raiču (v Narodnem koledarju Matice Slov. l. 1868) zapisane; *ogr.-Let.*; **M. Valjavec**, Izgledi slovenskega jezika na Ogrskem (Let. 1874, 1877).
- ok.*, okolica; n. pr. *Mariborska ok.*
- Pavl.*, Pavliha, zabavljivo-šaljiv list, izdajal F. Levstik l. 1870.
- Pirc*, Fr. Pirc, Kranjski vrtnar, 1830.
- Pjk./Črt.*, J. Pajek, Črtice iz duševnega žitka štaj. Slovencev, 1884.
- Poh.*, Pohorje na Štajerskem.
- Pohl.*, M. Pohl, Tu malo besediše, 1781; (*Gram.*) Kranjska gramatika, 1768; (*Km.*) Kmetam za potrebo inu pomoč (prevod), 1780.
- Polj.*, Poljsanska dolina na Gorenjskem.
- Pop.*, Popotnik, list za šolo in dom, izhaja od l. 1880.
- Por.*, L. Porenta, Novi kranjski panj, 1876.
- Pot.*, Bl. Potočnik (omenjen v Cigalejevem slovarju pri nekaterih besedah).
- Preš.*, Fr. Prešerna Poezije, 1848; 2. izdaja 1866.
- Prim.*, Primorsko.
- Prip.*, Narodne pripovedke skupio u i oko Varaždina M. K. Valjavec, 1858 (po Miklošičevih citatih).
- Raič.*, B. Raiča (*Slov.*), Slovanstvo: Bolgari, 1873, in drugi spisi v Letopisih Slovenske Matice i. dr.
- Ravn.*, M. Ravnikar, Zgodbe svetiga pisma za mlade ljudi, 1815—17; (*Abc.*) Abecednik, 1816.
- Rec.*, A. Recelj (Rezl), Gornih bukvi . . . privilegium (= gorski a, vinogradski zakon); prim. V. Oblak, Starejši slov. teksti v Let. Mat. Slov. 1880, 160.
- Rez.*, Rezijani, rezijansko ali kakor Caf piše, „rozeansko“ narečje v sev.-vzhodni Italiji; mnogo takih besed je Caf zapisal od Rezijanov, mnogo tega je tudi v Miklošičevem gradivu, v spisih T. Baudouin-a de Courtenay in A. Klodiča.
- Rib.*, Ribniška dolina na Dolenjskem.
- Rog.*, P. Rogerius, Palmarium empyreum (pridige), l. 1731, II. 1743.
- Rož.*, J. Scheinigg, Obraz rožanskega narečja na Koroškem (Kres l.).
- Rut.* (*Zg. Tolm.*), S. Rutar, Zgodovina Tolminskega, 1882.
- Schönl.*, J. L. Schönleben, Evangelia inu Iystuvi (2. izd. Hrenovih evangelijev), 1672; porabljeni so Levstikovi izpiski.
- Sen.* (*Fiž.*), A. Senekovič, Fizika, 1883.
- Skal.*, A. Skalar, rokopis iz l. 1643; prim. Let. Mat. Slov. 1890, 185.
- SKr.*, Suha Krajina na Dolenjskem.
- Slc.*, Slovencec, političen list, izh. od l. 1873.
- SlGor.*, Slovenske Gorice na Štajerskem.
- SlGosp.*, Slovenski Gospodar, list ljudstvu v poduk, izhaja od l. 1867.
- SlGrađec*, Slovenji Građec in okolica na Štajerskem.
- SLN.*, Slovenski Narod, političen list, izhaja od l. 1868.
- Slom.*, A. M. Slomšek, Zbrani spisi, izdal in uredil M. Lendovšek, I.—III., 1876—1879.
- Slov.*, Slovanstvo, izd. Matice Slov., 1873.
- Slovan*, leposloven in političen list, 1884—7.
- Spom.*, Spomenik o šeststoletnici začetka Habsburške vlade na Slovenskem, izd. Mat. Slov., 1883.
- Str.*, J. Stritar, Zbrani spisi, I.—VI., 1887—8.
- Strp.*, S. Strupi, Živnozdravnistvo, 1885.
- Svet.* (*Rok.*), večja zbirka slovarskega gradiva, katero je L. Svetec največ okoli Kamnika in Litije med narodom nabral.
- Ščav.*, kraji ob Ščavnici v vzhodnem delu slov. Štajerskega.
- Škrab.*, P. St. Škrabec, razne jezikoslovne razprave na platicah „Cvetja za vrtove sv. Frančiška“; prim. *Cv.*
- Škrb.*, P. Škrbinc, Nedelske pridige, 1814.
- Škrinj.*, I. Škrinjar (Schkriner), Svetu pismu Stariga Testamenta, VI. 1798, VII. 1802; (Japelj-Kumerdejeva izdava).
- Šol.*, J. Šolar, Deutsch slov. Wörterbuch, 1873.

- Št.*, slov. del Štajerskega.
- Streč.*, K. **Strečelj**, Morphologie des Görzer Mittelstärtdialektes, 1887; (*Let.*) Iz besednega zaklada narodnega (v Let. Mat. Slovenske 1802.); (*IjZv.*) Jezikoslovne mrvice (Ljub. Zvon. 1880); (*Arch.*) Beiträge zur slavischen Fremdwörterkunde (Archiv für slav. Philologie. XII. XIV.).
- Telor.*, Nauk o telovadbi, izd. Mat. Slov. I. 1860.
- Tolm.*, Tolminski okraj na Goriškem.
- Trav.*, A. **Traven** (Traun), Svetu pismu Stariga Testamenta, V. 1708 (Japeli-Kumerdejeva izd.).
- Trst.*, D. **Trstenjak**, razni spisi v Let. Mat. Slov.
- Trub.*, P. **Trubarja** razna dela iz druge polovice 16. stoletja, zlasti: (*Psal.*), Ta celi psalter Davidov, 1566. (*N. T.*), Ta celi Novi Testament, 1582; (*Post.*), Hišna postila, 1595; (*Trub.-Let.*) V. Oblak, Truberjev katekizem z dvema izlagama, od l. 1575.; Let. Mat. Slov. 1801.; prim. tudi: M. Valjavec, Drobni spisek Truberjev, Let. Mat. Slov. 1882—3.
- Trumm.*, Fr. **Trummer**, Enstematische Classification und Beschreibung der in Steiermark vorkommenden Hebenjorten, 1841.
- Tuš.*, I. **Tušek**, (*R.*) A. Pokornega prirodopis rastlinstva, 2. izd., 1872; (*B.*) (Schoedlerjeva) Botanika, 1875; (*Št. l. č.*) S tirje letni časi, 1867.
- UČT.*, Učiteljski Tovariš, list za šolo in dom, izh. od l. 1861.
- V.-Cig.* Ta kratica stoji poleg izrazov vzetih iz **Cigalejevega** slovarja, ki imajo tam pripisano črko V., kar znači da so iz **Vodnikovega** slovarja (rokopisa) vzete.
- Valj.* (*Rad.*), M. **Valjavec**, Prinos k naglasu u (novo) slovenskom jeziku, Rad jugoslavenske akademije, knj. 43 i. nasl.; (*Vest.*) Narodne priče, navade, stare vere, (Vestnik, 1873—4).
- Valv.*, W. **Valvasor**, Ehre des Herzogthum̃s Krain, 1689.
- Več.*, Večernice, izdaja družba sv. Mohora.
- Vest.*, Vestnik, znanstvena priloga „Zora“, 1873—5.
- Vod.*, V. **Vodnik**, (*Pes.*) Pesni, izd. Mat. Slov. 1860; (*Izb. sp.*) Izbrani spisi, izd. Mat. Slov., 1800; (*Nov.*) Lublanske Novice, 1797—1800; (*Bab.*) (A. Matoska) Babištvo, 1818.
- Vod. sp.*, Vodnikov spomenik, izd. E. H. Costa 1850.
- Volk.*, L. **Volkmer**, Fabule in pesmi, 1836; (pomnožena izd. dr. J. Pajka, 1885.).
- Vrt.*, Vrtec, čas. za slov. mlad., izh. odl. 1871; porabljeni so izpiski iz prvih 12 letnikov.
- Vrtov.*, M. **Vrtovec**, razni spisi, zlasti: (*Vin.*) Vinoreja, 1844; (*Km. k.*) Kmetijska kemija, 1847; (*Sh. g.*) Šhodnj govori, 1850.
- vzhŠt.*, vzhod. del slov. Štajerskega, kar ga je od Maribora na vzhodno stran.
- Z.*, J. Zalokarjev slov.-nemški slovar, rokopis; prim. str. I. in VI.
- zapŠt.*, zapad. del slov. Štajerskega, zlasti kraji ob Dravi proti kor. meji.
- ZgD.*, Zgodnja Danica, katol. cerkven list, izhaja od l. 1848.
- Zilj.*, Ziljska dolina na Koroškem.
- Zora*, časopis zabavi in poduku, 1871—77.
- Zv.*, Zvon, lepoznavski list, 1870, 1876—80.
- Žnid.*, J. **Žnidaršič**, Oko in vid, 1880.

A.

à, conj. 1) aber, hingegen, *uk.*, *vzh.Št.*, *BKkr.*, *Notr.*: ne pri nas, a pri vas, *vzh.Št.*: to pravi, a drugo misli, *Notr.*: strezi konju kakor prijatelju, a jaši ga kakor vruga, *BKkr.*: dela je dosti, a moža ni, da bi se ga lotil, *Lerst.-Jan.(Slov.)*: Gorje mu, ki v nesreči biva sam! A srečen ni, kdor srečo vživa sam, *Greg.*: — a vendar, und doch, *uk.*: — 2) = in: tri a tri, *Reč.*

1. **â, interj.** 1) ah! ei! (kadar se čudimo): a, kaj mi praviš! a, kaj pa delaš? — 2) ah! o! a moj ljubi oče! a moj dragi Bog! a lepa moja mati! *Lerst.(Rok.)*: a, moj človek! *Prip.*

2. **â, interj.** 1) bah! pah! (kadar nevoljno kaj odbijamo): a kaj boš to govoril! — 2) je nuj: on rad pije vino: a Bog mu je blagoslovi! onda veli kralj: a slobodno! *Prip.*: a da, ja voh! *BKkr.*

ábarat, m. pogl. aborat.

abecēda, f. das ABC, das Alphabet, *Mur., Cig., Jan., Vod., uk.*, po abecedi, in alphabetischer Ordnung, *Cig.*

abecēdar, rja, m. 1) der Abeschüler, *Cig.*; — 2) abecedár = abecednik 1), *ogr.*

abecēdarica, f. die Abeschülerin, *Cig.*

abecēdej, m. = abecedar 1), *Cig.*

abecēden, dna, adj. das ABC betreffend, *ABC, Mur., Cig., Jan.*; abecedna knjižica, *Danj.*: abecedna vojska, der ABCkrieg, *uk.*: po abecednem redu, in alphabetischer Ordnung, *Cig., uk.*

abecēdnica, f. 1) die ABCtafel, *Cig., Jan.*: — das ABCbuch, *Cig.*; — 2) = abecedarica, *Mur.*

abecēdnik, m. 1) das ABCbuch, *Cig., Ram., Met., uk.*: — 2) = abecedar, *Mur.*

ábel, bla, m. der Brand bei Wunden, *C.*: — abel („abu“), abel, abel! če si v glavi, pojdi v mozeg! abel, abel, abel! če si v mozgu, pojdi v kost! itd. (tako se zagovarja protin na Gorškem), *SlN.*: — prim. bav. afel, gegen Berührungen besonders empfindliche Stelle der Haut, avstr.-nem. Entzündung an einem äußerlichen Theile des Körpers; — prim. obel.

áboj, conj. = ali (oder), *Reč.*; — prim. aliobj.

áborat, m. die Tabourx (artemisia abrotanum), *Medv.(Rok.)*; (abarat) *Pohl., Mur., Cig., Jan.*: — prim. nem. Abertaute, Abraute, stvn. avarūza, *Mik.(Et.)*.

ábota, f. 1) die Albernheit, die Thorheit; smešne navade in abote, *Glas.*: — 2) ein alberner, thörichte Mensch; ti si prava abota! *Dol.*: — iz nem.; prim. stvn. apah, verfehlt, *Mik.(Et.)*

áboten, tna, adj. albern, thöricht; a, človek, abotne besede.

ábotnež, m. ein alberner Mensch.

ábotnica, f. ein albernes Weib.

ábotnik, m. ein alberner Mensch.

ábotnost, f. die Albernheit, die Thorheit.

ábranek, nka, m. 1) das Müllentäschen der Hagelestande, des Nußbaumes, der Erle, des Nichtenbaumes u. dgl., *Cig., Dol., Gor., BKkr.*:

— das Weinträubchen im Frühjahre, *Fr.-C.*:

— ein kleines Träubchen: sami abranki visijo po trsju, *vzh.Št.*: — 2) *pl.* abranki = zavrunki, zabrnki, das Zettelende bei den Webern, *Cig.*:

— prim. brankelj, jabranek, obrenecelj.

ábranka, f. = abranek 1), *Lašče - Erj.(Torb.)*.

ábrotica, f. = aborat, *Cig., Mik.(Et.)*.

absoluten, tna, adj. abjolut; — prim. samo-naseben, samoobsoben.

absolutizem, zma, m. neomejeno vladarstvo, der Absolutismus.

abstrakcija, f. die Abstraction, *Cig., Jan., Cig.(T.)*: — prim. odmišljaj, odmišljanje.

abstrakten, tna, adj. abstract, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*

áče, conj. = ako, *C., kajk.-Valj.(Vest.)*.

áčec, čca, m. dem. ak, *Valj.(Rad.)*.

áda, conj. aljo, nun, (tudi: ada, adâ), *Habd., kajk.-Valj.(Kres. VI. 342)*.

adâmica, f. = Adamov krhelj, der Adamsapfel, *M.*

adēnd, m. der Abend, *Cel.(Ar.)*: — prim. seštevaneč.

adjūnt, m. der Adjunct; — prim. pristav.

adjutānt, m. der Adjutant; — prim. pribočnik.

administrācija, f. die Administration, *Cig., Jan., uk.*: — prim. uprava, upravnništvo.

administrativen, vna, adj. administrativ, *uk.*: — prim. upraven.

admirāl, m. 1) najvišji dostojanstvenik pomorskega vojaštva, der Admiral; — 2) neki metulj, der Admiralat, (vanessa atalanta), *Erj.(Ž.)*.

admirālski, adj. Admirals-.

admirālstvo, n. 1) das Admiralat, *DZ.*: — 2) die Admirale, die Admiralität, *Cig.*

ádra, f. der Regen, *Z.*: — ein weißes Kopfstuch, *Poh.-Zora.*: — prim. nem. Hader.

adráš, m. die Stecheide, (quercus ilex), *Medv.(Rok.)*: — prim. črnika.

adrēsa, f. die Adresse; — prim. nadpis.

adrēselj, slja, m. 1) ajdi podoben plevel, der gemeine Knöterich (polygonum persicaria), *Gor.-Lerst.(Rok.)*: — 2) ajdov cvet, *Lerst.(Rok.)*: — prim. dresen.

ádrica, f. dem. adra: ein weißes Kopfstuch, *Poh.-Zora.*

adrīja, f. = ardrija, *Gor.-Lerst.(Rok.)*.

ádro, n. der Siebboden, *Jan., Rib.-M., Lašče.*: — prim. jadro, *C.*

adūt, *m.* 1) der Trunvi im Kartenpiel; — 2) navihán človek, *Kr.*; — iz fr. atout.

advěnt, věnta, *m.* der Advent, die Adventzeit.

advěnten, tna, *adj.* Advěnt; adventna nedelja, der Adventsonntag.

advokāt, *m.* der Advocat; — prim. odvėtnik.

advokātiti, im, *vb. impf.* die Advocatur betreiben; veselo bomo advokātiti, *Zr.*

advokātski, *adj.* Advocaten; advokatska zbornika, die Advocatenfammer; — prim. odvėtniški.

advokatūra, *f.* die Advocatur; — prim. odvėtništo.

aerodināmičen, čna, *adj.* aerodynamisch, *Cig.* (T.).

aerodināmika, *f.* dynamika zraka, die Aerodynamik, *Cig.* (T.).

afěkt, *m.* močno čuvstvo, navdanje, der Affect; željni, jezni, aktivni, pasivni afekti, *Lampe* (D.).

afektačija, *f.* die Affectation (stil), *Cig.* (T.); — prim. pačenje, prenavljanje.

afinja, *f.* pogl. opica; — iz nem. Affe.

aforističen, čna, *adj.* aphoristisch, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

aforizem, zma, *m.* der Aphorismus, *Cig.*, *Jan.*

1. āga, *f.* = živ plot, *SlGor.-C.*; — iz nem. Aag.

2. āga, *m.* der Aaga, (tar. = gospodar).

agāt, *m.* = ahat, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; truljavski a., der Aestungsadhat, *Erj.* (Min.)

agāva, *f.* die Agave, *Cig.*; amerikanska a., die hundertjährige Agave (agave americana), *Tuš.* (R.)

agěnt, *m.* der Agent; — prim. opravnik.

āgnec, gneca *m.* = jagnje, *ogr.-C.*, *Mik.*

āgnje, *n.* = jagnje, *Jarn.*

āgres, *m.* = kosmulja, die Stachelbeere (ribes grossularia), *Mur.*; (agras), *Tuš.* (R.); — iz avstr.-nem. agras; prim. srlat. agresta, *Mik.* (Et.)

āh, *interj.* ah! — prim. oh.

āhā, *interj.* tako vzklikujemo z zadovoljstvom, kadar kaj razumemo, spoznamo, najdemo, ah! aha, tako je! aha, ali sem te zalezal!

āhačūra, *f.* neka bruska, *Kr.* - *Valj.* (Rad.)

āhanje, *n.* das Aechzen, *Zora.*

āhāt, *m.* der Achat, *Dalm.*, *Jap.*, *nk.*; grozdasti a., der Traubenachat, *Cig.*

āhati, *am. vb. impf.* ächzen, *C.*

āhker, rja, *m.* 1) das aus dem Tache hervor ragende Fenster, *Z.*; — 2) die Warte, *Meg.*; — 3) sobi podoben prostor v gospodarskem poslopiju, kjer hranijo razne reči, *južhŠt.*; — prim. nem. Euter, kor.-nem. a'ker.

āhkerce, vca, *m. dem.* ahker, das hervorragende Dachfensterlein; na strebi so ahkerci („Merker“), *Hip.* (Orb.); naše hčere so, kakor izrezani ahkerci, *Dalm.*

āhla, *f.* die Aehel, *Z.*; nav. pl. ahle, *Gor.*; na ahlah ali grebenih, *Trub.* (Post.); — iz nem. ahlanze, nca, *m.* gehobenes Spinnhaar, *Dol.-Lerst.* (Rok.); — prim. ahlati.

āhlānčen, čna, *adj.* aus gehobellen Spinnhaar; ahlančno platno, *Dol.-Lerst.* (Rok.), *Gor.*

āhlāti, *am. vb. impf.* behelten, *Cig.*; — iz nem.

ahromatičen, čna, *adj.* brezbarven, adirema tič, *Cig.* (L.), *nk.*

âj, *interj.* 1) ei, *C.*; vohlanaj, izkaži drugako svoje bogatstvo, *Krelj*; — 2) = joj; aj meni, *Boh.*; = oj; Aj ti moj zeleni vrtec, *Npes.-Lerst.* (Rok.).

âjati, *am. vb. impf.* im Bette liegen, schlafen (v otročjem govoru); Ajaj, ajaj sinek zlati, *Str.*

âjščkat, *am. vb. impf.* dem. ajati.

âjd, ājda, *m.* der Aejde; — iz nem.

âjda, *f.* der Buchweizen (polygonum fagopyrum); čebele pošiljati v ajdo, t. j. na ajdovo pašo, *Por.*; nora a., das tatarische Aejdehorn (p. tataricum), *Z.*; — prim. nem. der Aejden.

âjdi, *interj.* = hajdi, *BKr.*

âjdica, *f. dem.* ajda.

âjdina, *f.* 1) = ajda, *Mur.*, *Št.-Cig.*, *Jan.*; — 2) neka trava, *Fr.-C.* (menda = gemeiner Knöterich [polygonum] *Lerst.* (Rok.)); — prim. hajdina.

âjđinja, *f.* die Aejdin.

ajđinka, *f.* neka hruška, *Mariborska ok.-Erj.* (Torb.).

âjdišče, *n.* das Buchweizenfeld (nach der Ernte).

âjdov, *adj.* Buchweizen; ajdov kruh, ajdove pleve.

âjdovec, vca, *m.* der Zauerampfer (rumex acetosa), *Gorjansko* (Kras) - *Erj.* (Torb.).

âjdovica, *f.* das Buchweizenstroh.

âjdovina, *f.* = ajdovica, *Dol.*

âjdovka, *f.* 1) = ajdovica, *Dol.*; — 2) neka hruška, zrela takrat, kadar ajda, *Dol.*; — 3) neka goba, *Čelje - C.*

âjdovnik, *m.* das Buchweizenbrot.

âjdovnjak, *m.* = ajdovnik.

âjdovski, *adj.* Aejden-, heidnisch; ajdovska deklica, das Aejdenmädchen (v narodnih pripovedkah).

âjdovstvo, *n.* das Aejdenhum, *Cig.*, *Jan.*

âjdovščak, *m.* 1) = ajdovnik, *Cig.*; — 2) der Spätlein, *Cig.*

âjdovščica, *f.* = repincelj, motovilec, *SlGor.-C.*

âjdovščina, *f.* die Aejdenchaft, *Trub.* (Post.).

âjdovščnica, *f.* 1) = ajdovica, *C.*; — 2) neko jabolko, *Maribor - Erj.* (Torb.)

âjdstvo, *n.* = ajdovstvo, *Mur.*

âjer, rja, *m.* die mit Dnnit erfüllte Atmoiphäre; od ajerja nevidim morja, *Notr.-Lerst.* (Rok.), *Strekk.*; — prim. gr. ἀήρ, stsl. aern.

âjkati, *am. vb. impf.* = ajčkati, *C.*

âjs, *interj.* tako se reče vprezenemu volu, ako mu je na levo iti, *Mur.*, *SlGor.*, *južhŠt.*; ajs k sebi! drugod samo priglanjajo s to besedo, *Fr.-C.*, *Lašče - Lerst.* (Rok.); — tudi: âjs.

âjsati se, *am. se. vb. impf.* = rsati se, *južhŠt.*

âjsten, sna, *m.* das Hinunterbewegen mit dem Weisaj; kakšen ajsten imate! — pravijo nemirnim otrokom, *Dol.-Lerst.* (Rok.) — prim. ajsati se.

âjskati, *am. vb. impf.* dem Tdhen „ajs“ zureisen, *Mur.*, *C.*

âjskavce, vca, *m.* kdor vedno ajska vprezenim volom, *Mur.*

âjsnati, *am. vb. impf.* wetzen, traßen, *Dol.-C.*; — a. se — ajsati se, *Lašče - Lerst.* (Rok.)

âk, *m.* 1) der Aafen, *Mur.*; drog, ki se rabi pri plavljenju drv, *Polj.*; — der Rettenhafen,

BKr.: — der Eckzahn (der Pferde), *V.* - *Cig.*; — 2) die Schifferstange, *Mur.*; — 3) die Felsen oder Bergspitze; *Z.*, *Gor.*; — prim. nem. Hafen.

akácija, *f.* die Akazie; — prim. robinija.

akadēmičen, čna, *adj.* akademisch, *Cig.*(*T.*), *nk.*

akademija, *f.* višje učilišče ali učenjaško društvo, die Akademie.

akademijški, *adj.* akademisch, Akademie; akademijska šola, *Navr.*(*Let.*).

akadēmik, *m.* der Akademiker, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.*(*T.*).

akadēmiški, *adj.* akademisch, *nk.*

akaidēncija, *f.* die Accidenz (phil.), *Lampe*(*D.*); — prim. pritika.

ákciija, *f.* die Actie; — prim. delnica.

akcijonár, rja, *m.* der Actionär, *Jan.*; — prim. delničar.

aklô, *n.* *Krelj. Dol.*, pogl. jeklo.

ákô, *conj.* 1) wenn, wenn; ako Bog da, jo Gott will; ako vzmoreš, wenn du föhnen wirst; ako je korenina sveta, svete so tudi veje, *Met.*; Ako spava, Naj bo zdrava Ak' me skuša, nič ne de, *Preš.*; sadje je les, ako ni kruha vmes, *Npreg.* - *Jan.*(*Slovn.*); — ako ne, wo nicht, sonst; — ako tudi, ako prav, obgleid, objchou; — 2) ob, *Krelj. Rec.*

akoprâm, *conj.* = akoprem, *Levst.*(*Sl.Spr.*).

akoprêm, *conj.* obgleid, objchou, *Habd.* - *Mik.*; — po nem. „wenn gerade“, *Mik. V. G. N. 79.*

akorâvno, *conj.* obgleid; — po nem. „wenn gerade“; prim. dasi.

akôrd, *m.* der Accord; — prim. sozvok.

akôv, *m.* der Cimer, *ogr.* - *C.*, z akovom meriti, *ogr.* - *Valj.*(*Rad.*); — iz magy. akó, in to iz slov. okov, *Dan.*

ákt, *m.* 1) der Actus (phil.), *Cig.*(*T.*); — der Act (eines dramatischen Werkes), *nk.*; prim. dejanje; — 2) akti, die Acten, *nk.*; prim. pismo. spis.

aktivén, vna, *adj.* activ, *Cig.*(*T.*), *nk.*; — prim. dejalen.

aktuâlen, lna, *adj.* actuell, (phil.), *Cig.*(*T.*)

aktuâr, rja, *m.* der Actuar.

aküstičen, čna, *adj.* akustisch, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.*(*T.*), *nk.*

akústika, *f.* die Akustik; — prim. zvokoslovje.

akvarél, *m.* vodenobarvna slika, das Aquarell.

ála, *interj.* 1) holla! auf! ala junaci! ala na noge! — = aufgeschaut! ala, zdaj gledô! — 2) ala, ach! (o nevolji): ala si ti siten! ala, kaj si storil! *BKr.*, (o začudbi): ala je to lepo! ala dobrega človeka! *BKr.*

alabârda, *f.* die Sellerbarte, *Cig.*

alabâster, stra, *m.* der Alabaſter.

alabâstrov, *adj.* alabaſtern, *Cig.*

albin, *m.* = belin 1), *Cig.*

albit, *m.* der Albit (min.), *Cig.* (*T.*); — prim. belec 5).

âbum, *m.* v knjigo zvezani listi s slikami, imeni itd., das Album.

aldomás, *m.* ein Geschenk, besonders an Gebrânk, den Arbeitern nach vollendeter Arbeit gegeben, *Habd.*, *vzh.Št.* - *C.*, *kajh.* - *Valj.*(*Rad.*); — iz magy. áldomás, *Mik.*(*Et.*); prim. likof.

áldov, *m.* das (unblutige) Opfer, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *ogr.* - *Valj.*(*Rad.*); — iz magy. áldó, *Mik.*(*Et.*).

aldováti, ūjem, *vb. impf.* opferu, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *ogr.* - *Valj.*(*Rad.*).

áldovnik, *m.* der Opferer, *ogr.* - *Valj.*(*Rad.*).

alegôričen, čna, *adj.* allegorisch, *Jan.*, *nk.*

alegorija, *f.* die Allegorie.

alegorijski, *adj.* allegorisch, *Cig.*, *Cig.*(*T.*).

aleksandrín, *m.* der Alexandriner, (neka vrsta stihov), *Jan.*, *Cig.*(*T.*).

aleksandrínce, nca, *m.* = aleksandrín, *nk.*

alelúja, l, *interj.* alleluja! — l, *subst. f.* 1) das Alleluja; alelujo peti; veselo alelujo komu voščiti; — 2) neka velikonočna jed: repni olupki, posušeni, stolčeni ali zrezani, na svinjski juhi kuhani, *Kr.*

âlga, *f.* die Alge; stadkovodne, morske alge, *Tuš.*(*R.*).

âlgebra, *f.* računstvo s pismenkami, die Algebra.

algebrâjski, *adj.* algebraisch, *Cig.*, *Cel.*(*Ar.*).

âlhimija, *f.* = alkemija, *Cig.*(*T.*).

âli, *conj.* 1) oder; prinesî mi vina ali piva, kar rajši hočeš; jaz ali ti, eden naju mora iti; — sonst, plačaj, ali bo druga; — ali - ali, entweder - oder; nam je ali častno zmagati, ali častno umreti; — 2) „ali“ je vprašalna besedica v direktnem in indirektnem vprašanju: ali prideš nocoj k nam? vprašal me je, ali (ob) sem zadovoljen s službo; ali - ali? v dvojnem vprašanju: ali boste odgovarjali, ali mislite, da bode bolje, ako boste molčali? — ali pa? wirklich? — 3) v vzkliku: ali bo gledal! der wird Augen machen! ali zna lagati! das heißt ich lügen! ali si pameten! (iron.) wie bist du doch thöricht! — 4) ali? ali da? (alita, alite)? gelt? *Jan.*, *M.*, *SlGor.* - *C.*; prim. jeli; — 5) doč, aber; veliko sveta sem prehodil, ali kaj takega nisem videl nikjer; — 6) ali, za nikanlimi vprašanji: doč, ja, ja, wohl, *Met.*, *Dol.*: nesi li bil v cerkvi? — ali! *Lašče* - *Levst.*(*Rok.*).

âliboj, *conj.* = ali 1) in 2), *Reč.* - *Baud.*

aligâcijski, *adj.* a. račun, die Allegationsrechnung, *Cel.*(*Ar.*).

aligâtor, rja, *m.* der Aligatör, *Jan.*, *Erj.*(*Ž.*).

aliterâcija, *f.* der Stabreim, die Alliteration.

âlk, *m.*, *pl.* alki, die Alken: veliki a., der große Alf oder nordische Fingur (alca impennis), *Erj.*(*Ž.*)

alkâli, ūja, *m.* das Alkali (chem.); — prim. lužnina.

alkâlije, *f. pl.* Alkalien, *Cig.*(*T.*).

alkâlijski, *adj.* alkalisch, *Cig.*(*T.*).

alkaloid, *m.* das Alkaloid.

alkemija, *f.* die Alchemie (Alchymie), (alkimija) *Cig.*, *Jan.*

alkohôl, *m.* čisti vinski cvet, der Alkohol.

alkohôlnat, *adj.* alkoholhaltig, *nk.*

alkorân, *m.* der Alkoran, der Koran, *Cig.*, *Jan.*

almanâh, *m.* poučen ali zabaven letnik, der Almanach.

almâra, *f.* = omara, *Valj.*(*Rad.*).

âlmoštvô, *n.* = almožna, *Mur.*, (almoštvo, *Habd.*)

álmožna, *f.* = miloščina, daš Almožen; — iz nem.

álmožnik, *m.* 1) der Almosenvorsteher (almužnik) *Habd.*; — 2) der Pfriändler, *Cig.*

áloa, *f.* die Aloe, *Cig., Jan.*; stoletna a. die hundertjähriige Aloe, *Tuš.(R.)*.

alod, *m.* *Cig., Jan.*; pogl. alodij.

alodij, *m.* freies Organ, das Alodium, *nk.*

alodijalen, *lna. m.* Alodial, *nk.*

alopat, *m.* der Alopah.

alopatija, *f.* die Alopathie.

alopatičen, čna, *adj.* = alopatski, *Jan.*

alopatski, *adj.* allopatisch, *nk.*

alotropija, *f.* die Allotropie (chem.), *Cig.(T.)*.

ált, *m.* die Altstimme, *Jan., nk.*

áltana, *f.* der Altar, *Cig.*; — prim. it. altana.

áltár, *rja, m.* der Altar.

áltist, *m.* der Altist.

áltinstinja, *f.* die Altistin, *Jan., nk.*

alumnat, *m.* das Alumnat (nav. = duhovsko semenišče).

alún, *m.* der Aun, *Cig., Cig.(T.)*; pogl. golon.

1. áma, *f.* der Bissertab zur Messung des Zuckers eines Saßes; sod je na ami = es ist schon wenig Wein mehr im Saße, *Z.*; — iz nem. Ahm.

2. áma, *f.* = dojka, die Amme; — iz nem. amalám, *m.* kovinska spojina z živim srebrom, das Amalgam; kositerni, zlati a., das Zinn-, Goldamalgam, *Cig.(T.)*.

âmanje, *n.* das Bissieren eines Saßes, *Cig., DZ.*

amarčlica, *f.* = marcelica, *Dict., Z.*

âmati, *am. vb. impf.* den Zuckertab eines Saßes mit dem Bissertab messen, *Dol., St.*; — iz nem. „ahmen“.

amazónka, *f.* die Amazone, *Cig., Jan.*

amazónski, *adj.* Amazonen-, *Cig.*

âmba, *f.* die Ambe, ambo zadeti v loteriji; (math), *Cig.(T.), Cel.(Ar.)*.

âmbra, *f.* neka lišičca tvarina, der Amber (Ambr), *Cig., Jan.*

ambrozija, *f.* Ambrosia, die Götterpeise.

âmčič, *m.* ein Kind in der Ammenpflege, *C.*; — prim. ama.

âmen, *adv.* Amen! amen je, = es ist aus! es ist nicht mehr zu helfen.

ametist, *m.* der Amethyst (min.).

âmica, *f.* = krača, *SlGor., Soška dol. - Erj. (Torb.)*; — iz nem. „Samme“; prim. hamica.

âmiti, *im. vb. impf.* säugen (als Amme), *SlGor. - C., Gor.*; a. otroka, *Pluj - C.*

âmka, *f. dem. ama.* die Amme, *C.*

âmljenje, *n.* die Ammenpflege; otroka na a. dati, *Gor.*

amnestija, *f.* splošno pomiloščenje, die Amnestie.

amonij, *m.* das Ammonium (chem.), *Cig.(T.)*.

amonijak, *m.* der Ammoniak (chem.).

amonijakast, *adj.* ammoniakhaltig, *Cig.*

amonijakov, *adj.* Ammoniak, *Cig.*

amortizacija, *f.* razveljavljenje (dolžnega pisma), razdolžba, die Amortisation.

âmpak, *conj.* 1) sonderu; nisem igral, ampak le gledal; ne samo, ne le — ampak tudi,

nicht nur — sonderu auch; — aber: tebi nič ne očitam, ampak tvoj brat me je razžalil; šlo je, ampak težko; — 2) = ako ne, če ne, razen; boš videl široke puščave; kdo jih je opustil, ampak srd? *Kast.(N. C.)*; drugača mu ne ostane, ampak grob, *Jsvkr.*; da se nobeden človek ne pokoplje, ampak da je res umrl, *Pohl.(Km.)*; — iz: a na opak, *Mik. V. G. I. 3.39.*

âmvstvo, *n.* die Ammenschaft, *Mur.*; v amstvo dati, *SlGor. - C.*

âmša, *f.* die Truppe (otis tarda), *V. - Cig.*

ân, *conj.* sondern; s teboj nič nimam opraviti, an s tvojim bratom, *Južni Slovenci - Jan.(Slovn.)*; — an da, aber: vprašal sem ga, an da mi ni odgovoril, *Dol. - Levst.(Sl. Spr.)*; — außer: vse dajemo v štant (zakup), an že kako njivo obdržimo, *Levst.(M.)*; vse so mi vzeli, an kolikor imam na sebi, *Levst.(M.)*.

anáfora, *f.* die Anapher (eine Redefigur), *Jan.*

anahronizem, *zma. m.* pomota glede na čas (dobo), der Anachronismus, *Cig.(T.), nk.*

anakonda, *f.* die Anaconda Schlange, (boa scytale), *Erj.(Z.)*.

analitičen, čna, *adj.* analytisch, *Cig., Cig.(T.), nk.*

analitika, *f.* die Analytik, *Cig.(T.)*.

analiza, *f.* razkroj (chem.), razklad (gramm., phil.), die Analyse, *Cig., Cig.(T.)*; = dušeslovnostno razkrojevanje, *Lampe(D.)*

analogija, *f.* die Analogie; — prim. nalika.

ânanas, *m.* die Ananas, (bromelia ananas), *Cig., Jan., Tuš.(R.)*.

anapest, *m.* der Anapaest (stopa 00 —).

anarhija, *f.* die Anarchie, *Cig., Jan., nk.*; — prim. brezvladje.

anarhijski, *adj.* anarchisch, *Cig.*

anarhist, *m.* der Anarchist, *nk.*

ânati se, *am se, vb. impf.* sich hüten, meiden, *Dict., Mur.*; anaj se vina, *M.*; ptica se gnezda ana, *Št. - C.*; a se česa, sich einer Sache begeben, *Cig.*, (vanati se, *Ravn.*); — prim. srvn. anev. entbehren, *Mikl.(Et.)*.

anatôm, *m.* der Anatom, *Cig., Jan.*

anatomija, *f.* die Anatomie; — prim. razudba.

anatomijski, *adj.* = anatomski, *Cig.*

anatomski, *adj.* anatomisch, *nk.*

anččš, *adv.* = anti čes, češ, *Levst.(Sl. Spr.)*; išči pod: hoteti.

ânda, *conj.* = ada, *C., Mik., kajk. - Valj.(Kres).*

andrějščak, *m.* der Monat November, *ogr. - Valj.(Rad).*

andrěselj, *slja, m.* = adreselj 2), *vzhŠt. - C.*

andrěseljnaten, *tna, adj.* dem Minderich ähnlich; andreseljnatna ajda, leerer Buchweizen, *C.*

ândrkva, *f.* = redkev, *Valj.(Rad).*

andrôga, *f.* das Rothauge, die Rothfeder, (scardinius erythrophthalmus), *Mursko polje, Ljubljana - Erj.(Rok.)*.

anekdôta, *f.* die Anekdote.

aneroïd, *m.* das Aneroidbarometer, *Cig.(T.)*.

ângel, *m.* der Engel; a. varuh, der Schutzengel; smrtni a., der Todesengel; a. pobijavec, der Mürgenkel, *Cig.*; a. končavec, *Jap.*; — tudi: ângel; piše se nav. angelj.

ängelček, čka, *dem.* angelec.
angelec, gelca, *m. dem.* angel.
angelika, *f.* die Brustwundzel (angelica), *Cig., Hlad.*
ängelski, *adj.* Engel-, englisch; angelsko česčenje, der englische Gruß; angelska nedelja, der Schutzengelsonntag.
angurija, *f.* die Angurie, die Wassermelone, (cucurbita citrullus); — prim. it. anguria.
áni, *conj.* = niti: ani - ani, weder noch, *ogr. - C., Reč. - Baud.*
anikôj, *conj.* = ko, nego (za komparativom), *Reč. - Baud.*
animálen, lna, *adj.* animatijsh; animalno živčevje, animatijshes Nervensthem, *Cig.(T.).*
ánkrst, *m.* der Antichrist, *Z.*
ánkršt, *m.* = ankrst. *Z.*; oj ti ankršt grdi! *Erj.(Torb.).*
1. ano, *adv.* = onoj (nam. ono), vor längerer Zeit, neulich, *SlGor. - C.*
2. áno, *conj.* 1) = in, *Goriš., Reč. - Levst. (Sl. Spr.);* 2) = an, jonderit, aber, *C.*
ánoboj, *conj.* 1) = an, ampak, *Reč. - Levst. (Sl. Spr.);* — 2) a. - a. = ali - ali, *C., Reč. - Levst. (Sl. Spr.).*
anokôj, *conj. C., Reč. - Levst. (Sl. Spr.);* pogl. anikoj.
anomálen, lna, *adj.* anomal, *nk.*; — prim. nepravilen.
anomalija, *f.* die Anomalie, *Cig.(T.);* — prim. nepravilnost.
anováti se, újem se, *vb. impf.* = anati se, *Cig.*; (Bog) se ne anuje lic ino se ne da podkupiti. *Ram.*
antárktičen, čna, *adj.* ob južnem tečaju ležeč, antarktisch, *Jes.*
ánti, *adv.* 1) doch wohl, doch ja; anti si ga videl, anti bo i meni kaj ostalo. *BlKr.:* anti nisi pijan, *Svet. (Rok.);* anti nam ni treba praviti, da ta vzrok ni prvoten, *Navr. (Let.);* anti ni trup! *Notr. - Levst. (Sl. Spr.);* anti ne on, doch nicht er! *Cig.;* anti je da, anti seveda, natürlich, das versteht sich von selbst, *Cig., Gor. - Svet.(Rok.);* anti da, ja wohl, *Reč. - Levst.(M.);* — 2) eben, „halt“: anti je težava, es ist „halt“ ein Kreuz! *M.;* anti pojdi! nini so geh meinwegen! *Nov.;* — 3) anti reče, misli, anti češ = češ: anti reče: kaj bom hodil! anti misli: čemu to? *Gor. - Svet.(Rok.).*
ántičen, čna, *adj.* antik, *Cig.(T.);* (tudi rus.).
ántika, *f.* starina, die Antike, *Cig., Cig.(T.).*
ántikaj, *pron.* = marsikaj, *C.;* — = veliko: antikaj (antkaj) ljudi je bilo, *Roč.-Kres.*
antikrist, *m.* der Antichrist.
antikvár, rja, *m.* starinar, der Antiquar.
ántimon, *m.* der Spießglanz, das Antimon.
antipátičen, čna, *adj.* antipathisch, *nk.*
antipátija, *f.* po zoprnosti zbujeni afekt, die Antipathie.
antologija, *f.* die Anthologie; — prim. cvetnik.
antropológ, *m.* der Anthropolog.
antropologija, *f.* die Anthropologie; — prim. človekoznanstvo.

ántvila, *f.* = brisača, otirač, das Handtuch, *Trub.-Mik.:* (nav. antvila, antula); — prim. srvn. hanttwehele, stvn. hantilla, nvn. handzwehl. *Mik.(Et.).*
aoríst, *m.* der Aorist, (gramm.).
aórta, *f.* velika odvodnica, die Aorte.
ápa, *m.* = japa, *ogr. - Valj. (Rad).*
aparát, *m.* priprava, der Apparat.
ápat, *m. Mur.,* pogl. opat.
apatija, *f.* die Apathie, die Gefühllosigkeit.
apelácija, *f.* priziv, die Appellation.
apelácijski, *adj.* Appellations-.
áperek, rka, *m.* der Aporis, (morda nam. operek), *Lašče-Erj.(Torb.);* — prim. paperek (paberek).
apercépcija, *f.* die Apperception, *Cig.(T.);* — prim. primena.
apetit, *m.* der Appetit.
apnár, rja, *m.* der Kalfbrenner; der Kalfhändler; tudi: apnar, *Valj. (Rad).*
apnáríca, *f.* die Kalfbrennerin; die Kalfhändlerin.
apnáríja, *f.* = apnarstvo.
apnáríti, *im, vb. impf.* sich mit der Kalfbrennerin, mit dem Kalfgeschäfte abgeben.
apnárjenje, *n.* das Kalfbrennen, das Kalfgeschäfte.
apnárnica, *f.* die Kalfbrennerin, *Jan.*
apnárski, *adj.* Kalfbrenner-; Kalfhändler-.
apnárstvo, *n.* das Kalfbrennergewerbe, das Kalfgeschäfte.
ápnast, *adj.* 1) Kalf enthaltend, mit Kalf beschmuyt, falkig; — 2) dem Kalf ähnlich, falkicht.
ápnat, *adj.* falkig.
apnêñ, *adj.* Kalf-, Kalf enthaltend; apnena jama, die Kalfgrube; apnena voda, das Kalfwasser; apnena prst, die Kalferde; a. zemlja, der Kalfboden; vino je apneno, der Wein führt Kalf bei sich, *Cig.*
apnêñast, *adj.* falkartig, falkicht, *Cig., Jan.*
apnêñec, nca, *m.* der Kalfstein, *Cig., Jan., nk.*
apnêñica, *f.* 1) der Kalfsofen; — 2) die Kalfgrube.
apnêñičar, rja, der Kalfbrenner, *Cig.;* — prim. apnar.
apnêñnik, *m.* = apnened, *Mur., Cig., Jan.*
apnenína, *f.* die Kalferde, *Cig.;* pogl. apnenka.
apnênka, *f.* die Kalferde, *Cig., Jan., C.*
apníca, *f.* 1) die Kalfgrube, *Mur., Cig.;* — 2) das Kalfwasser, *C.;* — 3) = apnena prst, *Cig., Jan., Nov.*
apník, *m.* *Cig.,* pogl. apnened.
apníšče, *n.* 1) die Kalfstätte, der Platz zum Kalfbrennen, *Javn. C.*
ápniti, *im, vb. impf.* 1) zu Kalf brennen, calcinieren, *Cig.;* — 2) falken: a. kože, mit Kalf beizen, *Cig., Jan.*
apnjáča, *f.* das Kalfwasser, *C.*
ápnq, *n.* der Kalf, živo a., gebrannter, ungetöchter Kalf; ugašeno a., getöchter Kalf; zeleno apno, der Grünfalk, *DZ.;* svinčnato a., der Bleifalk, *Levst. (Nauk.);* v apnu močiti, falken, *Cig.;* — prim. vapno.
apnogásec, sca, *m.* der Kalflöcher, *Jan.*
apnomêrce, sca, *m.* der Kalfmeißer, *Cig. Jan.*
apnováti, újem, *vb. impf.* falken, *Mur.;* — mit Kalf düngen, *Nov. - C.*

apnovit, *adj.* falfbáltig, *Cig., Jan.*
 apnoviten, *ina, adj.* = apnovit, *Jan.*
 apnožgávece, *vca. m.* der Raifbrenner, *Jan.*
 apodiktíčen, *éna, adj.* neovržen, apodiktísch,
Cig.(T.).
 apóstelj, *telja (nav. teljna). m.* pogl. apostol.
 apóstol, *m.* der Apóstel, *Jan., Krelj, Schönl.,*
Kast., Levst. (Sl. Sp.).
 apostólski, *adj.* Apóstel, apóstolísch; apostol-
 ska cerkev, vera; — glede na naglas prim.
 lat. apostolicus, nem. apóstolísch.
 apóstolstvo, *n.* das Apóstelamt, das Apóstolat,
Jan., Cig., (apostólstvo, Mur.).
 apostróf, *m.* der Apóstroph (znamenje ?).
 apotčka, *f.* die Apóthete; — prim. lekarnica.
 apotčkar, *rja, m.* der Apótheter; — prim. lekar-
 ničar.
 apotčkarica, *f.* 1) die Apótheterin; — 2) eine Art
 Birne (tudi: mohorica), *C.*
 april, *m.* der Monat April.
 aprílov, *adj.* = aprílski, *M.*
 aprílski, *adj.* April-; aprílsko vreme, April-
 wetter, *Mur.*
 aptázica, *f.* Npes.-K., pogl. opatica.
 áptuh, *m.* ein Apóptuch der Sloveninnen, *Mur.;*
 (aptoh, *Gor., aptah, Dol.);* — prim. peča;
 menda iz nem. Hauptuch.
 ár, *conj.* denn, weil, *Habá, ogr. - C.*
 ára, *f.* das Angeld, die Darangabe; aro dati,
 vzeti; — prim. it. arra, bav. arr, *f.*
 arabéska, *f.* slikarski okrasek, die Arabeske.
 árak, *m.* der Arak (neka žganjica), *Cig.*
 áras, *m.* hárener Zeug, ein daraus gemachter
 Weiberfittel, *Mur.;* — prim. srvn. arraz, leichtes
 Gewebe aus Wolle, (po mestu Arras, kjer
 so nekđaj tako blago delali), *C.;* — prim.
 raš.
 arasast, *adj.* aus hárenerm Zeug; arasasta
 plahta, hárener Teppich, *Jap.*
 árasov, *adj.* arasast: arasova suknja, *Diet.*
 árbalg, *n.* der viel, aber schwerfáltig arbeitet,
Lasče - Levst. (M.) — prim. arbatí.
 árbiq, *n.* ein ungeschíchter Mensch, *Lasče - Levst.*
(M.) — iz nem.; prim. švic. arben — sich
 mühen, *Levst. (Rok.).*
 árbola, *f.* der Maifbaum, *Prim.;* — prim. it.
 albero.
 arděselj, *slja, m.* = adreselj, *Lasče - Levst.*
(Rok.).
 árdratí se, *am se. vb. impf.* hádren, *Meg., Dalm.;*
 — iz nem.
 ardřescn, *sna. m.* adreselj 2), der Rú-
 terich, *C.*
 ardřija, *f.* der Hader, *Meg., Trub., Dalm.;* —
 prim. ardrati se.
 arcometer, *tra, m.* das Arcometer; — prim.
 gostomer.
 arhángel, *m.* der Erzengel.
 arhángelski, *adj.* Erzengel.
 arhidijakon, *m.* cerkven dostojanstvenik, der
 Archidiacon.
 arhimandrit, *m.* pravoslaven cerkven dostoj-
 anstvenik, der Arhimandrit

arhipel, *m.* otočnato morje, der Archipel, *Cig.,*
Jes.
 arhipčlag, *m.* = arhipel, *Cig.(T.), Jes.*
 arhitekt, *m.* der Baufünftler, der Architect.
 arhitektúra, *f.* die Architectur.
 arhiv, *m.* pisemska shramba, das Archiv.
 arhivár, *rja, m.* der Archivar, *Cig., Jan., nk.*
 arhívski, *adj.* Archiv's-; arhívaska pisarnica, *DZ.*
 árija, *f.* napev, die Arie.
 aristokracija, *f.* *Cig., Cig.(T.).* pogl. aristo-
 kratija.
 aristokrát, *m.* prijatelj boljarstva, boljar, der
 Aristokrat.
 aristokratija, *f.* die Aristokratie, *nk.*
 aristokrátka, *f.* die Aristokratin, *nk.*
 aritmétičen, *éna, adj.* arithmetisch, *Cig., Jan.,*
Cig.(T.), nk.
 aritmétika, *f.* računstvo s številkami, die Arith-
 metik.
 arkáda, *f.* die Arkade, der Bogenang, *Cig.*
 árktičen, *éna, adj.* ob severnem tečaju ležend,
 arktísch, *Cig.(T.), Jes.*
 armáda, *f.* die Armee; — prim. it. armata.
 armáden, *dna, adj.* Armees.
 armán, *m.* *Jan.,* pogl. rman.
 armánc, *nca, m.* *Cig.,* pogl. rmanec.
 árnica, *f.* das Bergheu, *Z., Gor.;* — die Berg-
 wiefe, *Dol.;* — prim. arovica.
 árnika, *f.* Wohlwortei, (arnica montana); —
 prim. brdnja.
 árnož, *m.* der Harnisch, *Jan., Trub., Krelj,*
Dalm.; — der Brustflag, *Mur., Valj./Rad.);*
 — prim. srvn. in tirol. harnasch, it. arnese, *C.*
 aróma, *f.* prijatna dišava, das Aroma, *nk.*
 aromátíčen, *éna, adj.* aromatisch, *nk.*
 árovica, *f.* das weiche Haar von Pferd und
 Múnd; die Schabwolle; — iz nem. Haar.
 ársast, *adj.* Šol., pogl. arasast.
 ársati, *am. vb. impf.* *Cig.,* pogl. rsati.
 ársejica, *f.* Robič (*Nar. kol.*), pogl. jašćerica,
 martinček.
 arsenál, *m.* orožarnica, das Arsenal.
 arsěnik, *m.* *Mur., Cig., Jan.,* pogl. arzenik.
 artičoka, *f.* die Artichofe (cynara scolymus),
Cig., Jan.
 artílerija, *f.* die Artillerie; — prim. topništvo.
 artílerist, *m.* der Artillerist.
 árza, *f.* povzdig v verzni stopi, die Arzís, *nk.*
 arzen, *m.* das Arzen (chem.).
 arzenik, *m.* der Arsen; — prim. mišnica.
 arzenikov, *adj.* Arsenit; a. prah; arzenikove
 saje, der Síttenrauch, *Cig.*
 áržat, *m.* arzet, *Valj./Rad.).*
 áržet, *m.* 1) žep, die Kleiderstasche; — 2) die
 Múmentammer, *V. - Cig.;* — prim. srvn. eser.
 nvn. aser = Sacl zum Anhangen, *Mik./Et.).*
 ás, *interj.* o weh! (izraza bolesten občutek na
 telesu, n. pr. če se kdo opeče, udari itd.)
 as, *m.* das As im Kartenspiel.
 ása, *interj.* as, *M.*
 áselnica, *f.* neka trava za aslo, *Fr. - C.*
 áselnjak, *m.* der Zídelbafl (daphne mezereum),
C.
 áselščica, *f.* aselnica, *C.*
 áselški, *adj.* aselska roža aselnica *C.*

asësor, rja, *m.* der Assessor, *Cig., Jan.*; — prim. prisednik.
 asfalt, *m.* zemeljskasmola, der Asphalt, *Cig., nk.*
 asignacija, *f.* die Signation, die Anweisung, *Cig., Jan.*
 asistent, *m.* pomočnik, der Assistent.
 áskati, *am. vb. impf.* as rušen, *C.*
 ásla, *f.* der Brand bei Wunden, *Plužna pri Bolcu - Erj. (Torb.);* — das Apoptem, *Pohl., Dict., Poh. - C., Bkr.;* — prim. bav. assl in kor.-nem. áss, dem. ássl. Geschwür, Eiterbeule, *C.*
 asocijacija, *f.* druženje, die Association: a. idej, die Ideenassociation, *Cig.(T.).*
 asonacija, *f.* der Anschlag, die Assonanz, *Cig.(T.).*
 ást, *interj.* = as! *Cig.*
 astatičen, čna, *adj.* astatisch (phys.): astatična igla, die astatische Nadel, *Cig.(T.), Sen.(Fiz.).*
 asteničen, čna, *adj.* slabilen, asthenisch: astenični afekti. *Lampe (D.)*
 asteroid, *m.* májhna premičnica, der Asteroid, *Cig.(T.), nk.*
 astrológ, *m.* der Astrolog; — prim. zvezdogleđ, zvezdar.
 astrologija, *f.* die Astrologie.
 astronom, *m.* der Astronom; — prim. zvezdoslovec.
 astronomija, *f.* die Astronomie; — prim. zvezdoslovje.
 astronomski, *adj.* astronomisch, *Žnid.*
 áščerica, *f.* *Cig., C.,* pogl. jaščerica.
 áškerica, *f.* = jaščerica 1), *Cig.;* — 2) = jaščerica 2), *Posch.*
 áškrť, *m.* = áškrť. *Pohl., Mur.*
 áškrť, *m.* ein Abschreibsel von Tuch, Leinwand, Leder und dgl. *Mur., vzhŠt.;* (menda nam. áškrťec, dem. áškrť).
 áštržli, *m. pl.* = hlačniki. Hojenträger, *Mur., Gor. - Levst. (Rok.);* (audi: avštržle, *Lašće - Levst./Rok.);* — prim. bav. halster f. Hojenträger, kor. haschter; v koncu besede tiči morda nem. Seil.
 áta, (g. áta), *m.* der Papa (nájveč v otročjem govoru).
 áte, eta, *m.* = ata. *Dol.*
 ateist, *m.* bogotaj, der Atheist, *Cig., nk.*
 ateizem, *zma. m.* der Atheismus, *Cig., nk.*
 átej, *m.* = ata, *Mur., Cig., Jan., Št., Kor.*
 átek, tka, = ata, *C., Bes., Št. - Valj. (Rad).*
 atlánt, *m.* der Atlas, (zbirka zemljevidov), *Cig.(T.), nk.*
 átlas, *m.* der Atlas, (neko svlnato blago).
 átlasar, rja, *m.* der Atlasweber, *Cig.*
 átlasast, *adj.* atlasartig.

átlasov, *adj.* aus Atlas.
 atlet, *m.* borec, der Athlet.
 atletski, *adj.* athletisch, *Jurč.*
 atmosfera, *f.* die Atmosphäre; — prim. ozračje.
 atmosfercn, rna, *adj.* atmosphärisch, *Cig.(T.).*
 atmosfěrski, *adj.* atmosphärisch, *Cig., Cig.(T.).*
 atóm, *m.* nedeljivi, enoviti delek, das Atom.
 atómen, mna, *adj.* Atom-, *Cig., Cig.(T.).*
 atómski, *adj.* Atom-, *Cig., Cig.(T.).*
 atribut, *m.* das Attribut; — prim. pridevek.
 atributiven, vna, *adj.* attributiv, *nk.*
 atút, *m.* *Cig.,* pogl. adut.
 avarija, *f.* = havarija, *Cig.(T.).*
 ávba, *f.* 1) die Haube; pogl. čepica; — 2) der zweite Kindsmagen, die Haube, *Cig.;* pogl. kapica; — iz nem.
 ávbe, *interj.* = joj! *Kast., Npes.;* — = oj, ei! (izraza nevoljo): avbe, kaj boš to govoril! — iz nem. au weh!
 ávber, *m.* = naplavina, rekše les, listje, pesek itd., kar voda nanese, *Kot Koboridski - Erj. (Torb.)*
 avđitor, orja, *m.* vojaški sodnik, der Auditor (nav. auditor).
 avđitorstvo, *n.* das Auditoriat, *Cig.*
 avdráč, *m.* = puran, *Bes.*
 avdráti, *ám. vb. impf.* faubern, (o puranu), *Cig.*
 avgúst, *m.* der Monat August.
 avgustinec, nca, *m.* der Augustinermönch, *Jan.*
 avgustána, *f.* neko grozdje, *Vip. - C., Z.*
 avskultánt, *m.* der Aesculant, *Cig., nk.;* — prim. prislušnik.
 ávša, *f.* dunmer, ungehefichter Mensch, ein Tölpel (psovka); — morda nam. alša, olša; prim. rus. oluhr., der Tölpel, slov. olib, der Fahl, *Maribor. Ptuj - C., Caf (Vest. I. 78.)*
 ávšast, *adj.* dumm, tölpelhaft.
 avtomát, *m.* der Automat, priprava ki se sama giblje.
 avtonomija, *f.* die Autonomie; — prim. samouprava.
 avtonomist, *m.* der Befechter der Autonomie, der Autonomist, *nk.*
 avtopsija, *f.* die Autopsie; — prim. samovid.
 ávtor, rja, *m.* začetnik, pisec, der Autor.
 ávtorstvo, *n.* die Autorität, *Cig.*
 ázbuka, *f.* die Azbuka, das altslovenische Alphabet.
 ážar, rja, *m.* = arzet. *SlGor. - C., Dol.*
 áževina, *f.* 1) die Abfälle der Hánte beim Gerben, *žapŠt. - C.;* — 2) das Mař der Kürbisse, *žapŠt. - C.;* — 3) das dicke Moos an Bäumen und nassen Wänden, *C.;* — prim. sls. azbno, abgezogene Hánt, *C. (?)*
 ázija, *f.* das Agio, *Jan., Cel.(Ar.)*

B.

bába, *f.* 1) die Großmutter, *Meg., Mur., Cig., Jan., Dalm., Levst. (Nauk.);* — 2) die Hebamme, *Meg., Jarn., Jan., Dalm., Goris.;* — 3) zaničljivo o odrasli ženski, posebno starejši; o zakonski ženi (zaničlj.): babo si vzeti, moja baba; = feige Memme, to je baba.

ne mož! — die Suppe, *St.-Caf (Vest.);* — 4) v vrazah in pravljicah: a) „babo žagati“ je stara navada Slovencev na srediposno sredo; naredé si jo namreč po nekod iz slame in cumj ter jo prežagajo; navadno pa se le z otroki šalijo, praveč jim, da kje babo žagajo,

da jih tja gledat izvabijo; *b)* „divje babe“, bivajoče po gorskih jamah in duplinah, imele so dolge lase in nazaj obrnjene roke in noge. *LjZv. 1884. 229; c)* kvadratna b. = čarovnica, *GBrJa*: — 5) der Herrenpilz (boletus edulis), „kadar je star in ima širok klobuk“, *Ip. - Erj. (Torb.)*: — 6) neka smokva, *Biljana - Erj. (Torb.)*: — 7) ein stehender alter Baumstamm, *Z. - Notr.*: ein alter Stammast, *Z.*: — 8) der Stockstamm einer Getreideharfenäule, *Cig.*: kozolec v babe vcepiti, die Getreideharfenäulen in die Stockstämme einsetzen, *Z.*: — 9) pri kozolci pokončen steber, v kategorja so late vtakniene. *Dol.*: der Brütenspfiler, *BlKr.*: — 10) die Spaltklemme der Korbmacher, damit die Weiden abguzipalten, *V. - Cig.*: — 11) an einer Thür der Kleben, der auf eine Lampe paßt, um ein Vorlesestoffs daran zu hängen, *Cig. - Jan.*: — 12) die Leje, *Cig.*: — das Kastelöhr, *Kr.*: — 13) die Schraubenmutter, *Cig.*.

bábast, *adj.* 1) altweiblich, *Mur. - Mik.*: — 2) weiblich, feige, *Cig.*.

babávs, *m.* altes Weib (zaničlj.). *Mik.*

bábec, *bca*, *m.* 1) = babež, *Valj. (Rad.)*: — 2) die Wuppe, *Rez. - Band.*

babčla, *f.* älteres Weib (zaničlj.): blatne in razcapane babele, *LjZv.*

babčnta, *f.* =abela, *C.*

babež, *m.* 1) der Weibernarr, der Frauenknecht, *Mur. - Cig. - Jan. - Met. - St.*: — 2) weiblicher Mann, die Menne, *Cig. - C.*: — 3) das schwarze Wollkraut (verbascum nigrum), *Medv. (Rok.)*.

bábica, *f.* 1) die Großmutter, *Mur. - Cig. - Jan. - ržSt. - BlKr.*: — 2) die Hebamme; — 3) dem. baba. altes Weibchen; — 4) das Weibchen aller kleineren Vögel, *Cig. - Gor. - Notr.*: — 5) die Schmerle (cobitis barbatula), *Cig.*: — 6) der Herrenpilz (boletus edulis), = baba, *St. - C.*: 7) neka hrúška, *Maribor - Erj. (Torb.)*: — 8) die leere Buchweizenhülse, *Z. - Gor.*: leerer Maisfölden, *Cig.*: leere Raftanienhülle, *BlKr.*: — 9) die Schraubenmutter, *Pluj - C. - DZ.*: — 10) der Pfannendeckel am alten Büchsenstoffs, *Cig.*: — 11) kalup za tiskarske pismenke, die Matrize, *V. - Cig.*: — 12) das Kastelöhr, *Cig. - BlKr.*: — 13) der Senjeningr, *Mur.*: 14) železo, na katerem se kosa kleplje, der Tengelstod; — 15) der Deckel bei der Weinpresse, *Cig.*: (prim. dedec): — 16) ein Haufen über einander liegender Garben, *Dol.*: die Mandel, *Cig.*.

bábicast, *adj.* fernlos: bábicasta (- gluba) ajda, *Z. - Gor.*: prim. bábica 8).

bábicévánje, *n.* der Hebammendienst, *Cig.*

bábicéváti, *ujem. vb. impf.* Hebammendienste leisten, *Cig. - DZ.*

bábicínski, *adj.* Hebammen, *Mur.*

bábicíti, *m. vb. impf.* Geburtshilfe leisten, *Mur.*

bábicka, *f.* altes Mütterchen, *Mur.*

bábina, *f.* 1) (zaničlj.) altes Weib, *Javn. - C. - M. - Valj. (Rad.)*: — baba 3) *Lerst. (Zb. sp.)*: 2) die Erbschaft, *Mez.*: (prim. dedina): — 3) pl. babine, das Wochenbett, *Mur. - Cig. - Jan.*: der Entbindungsgschmaus, *M.*: — 1) bábina,

neka gozdna zel, ki ima liste nekoliko podobne pivkam (mrtvim koprivam); pastirji vzpomladi z nje sokom pišejo leskove palice, *Laščé - Erj. (Torb.)*.

bábinski, *adj.* altweiblich, *ogr. - Mik.*

bábíšče, *eta*, *n.* altes Weibchen, *Dol.*: stara bábíščeta, *Jurč. - Andr.*: tudi: bábíščé, *Met.*: (nav. se govori bábšé, éta, *Gor.*, ali bábše, eta, *St.*).

bábiški, *adj.* Hebammen: bábiska učilnica, *DZ.*

bábíštvo, *n.* das Hebammenwesen, die Hebammenkunst, *Mur. - Cig. - Jan. - nk.*: b. je skrajšan del porodništva, *Vod. (Bab.)*.

bábiti, *im, n. impf.* Hebammendienste leisten, *Mur. - Cig. - Jan.*

bábjak, *m.* 1) der Weibernarr; ves b. je, *Jurč.*: — 2) bábjak, feiger Mensch, *kajk. - Valj. (Rad.)*: 3) bábjak, wilder Salvei (salvia silvestris), *Spodnja Idrija - Erj. (Torb.)*.

babjesčén, *čna. adj.* feig, *Cig.*

babjevčrec, *rca*, *m.* der Abergläubige, *Cig. - Jan. - nk.*

babjevčren, *rna. adj.* abergläubig, *Gut. - Mur. - Cig. - Jan. - nk.*

babjevčrka, *f.* die Abergläubige, *Z.*

babjevčrstvo, *n.* abergläubiges Wesen, der Aberglaube, *Cig. - Jan. - nk.*

bábji, *adj.* 1) altweiblich, *Cig.*: — 2) Weiber-, weiblich (zaničlj.): po bábje. nach Weiberart; weiblich, unmännlich, *Mur. - Cig. - Jan.*

bábka, *f.* 1) altes Weibchen, *M.*: — 2) die Wuppe, *Guds.*: — 3) babke, „kratke kosti teletčjih in ovčjih nog. ki so med parkljema in stegnom“, *Bes.*

babkovína, *f.* 1) der Wiesenfalwei (salvia pratensis), *Zemon (Notr.) - Erj. (Torb.)*: — 2) = česmin. *Tuš. (R.)*. (morda nam. bobkovina, *C.*)

bábli, *éta*, *n.* altes Weib, *Mik. - Valj. (Rad.) - SLN.*: tudi: bábli, *St.*

bábličec, *n.* altes Weibchen, *C.*

bábljati, *ám. vb. impf.* 1) blóden: mati ovca bábija. jarče bleje. *C.*: — 2) fallen, *Cig.*: stammeln, *Mik.*: — pogl. bebljati.

bábljenje, *n.* der Hebammendienst, *Cig. - DZ.*: učiti se bábjenja, *Lerst. (Nank.)*.

bábna, *f. Kr.*, pogl. bábina 1).

bábnoica, *f.* ein älteres Weib, das Weiblein; bábnoica ni napačna, *LjZv.*: — menda nam. bábnoica.

bábniik, *m.* 1) der Weibernarr, *Mur. - Cig. - Mik. - Valj. (Rad.)*: — 2) der quirlförmige Salvei (salvia verticillata), *Medv. (Rok.)*.

babnják, *m.* das Zerrail (zaničlj.), *Nov. - C.*

babováti, *ujem. vb. impf.* Hebammendienste leisten, Hebamme sein, *Mur. - Mik.*

bábski, *adj.* = bábji, *Trub. - Mik.*: babske basni, *Dalm.*

bábstvo, *n.* das Weibervoll, *Z.*

babúlja, *f.* = babura 1) *Cig. - Jan.*

babúra, *f.* 1) die Bettel, die Schachtel; — 2) der Rostwurm (oniscus), *Cig.*: (tudi hs.)

babúša, *f.* = babura, *Jan.*

babúška, *f.* 1) stara Zenska, *Lerst. (Zb. sp.)*: — 2) = babura 2), *Cig.*: (tudi hs.)

babúza, *f.* = babura 1). *Cig., Levst. (Zb.sp.)*.
babúzek, *zka, m.* der Weiberfreund, *Pot. - C.*
bác, *m.* männliches Lamm, *Gor.*; — prim. bay.
 bätz, bätzlein, *Šhaj, Šhajčien*.
bacáti, *ám, vb. impf.* = kobacati, auf allen
 vierten Frieder (o clovoku), *Z.*; langsam einher-
 gehen: pred njim baca velik kodrast pes. *Bes.*
bácek, *eka, m. dem. bac* (nav. v otročjem go-
 voru).
báčelj, *clja, m.* 1) ein Pfropf aus gefärbter
 Leinwand: b. preje, *Cig.*; — 2) die Schopp-
 nadel, *V. - Cig.*; — prim. facelj.
bácka, *f.* weibliches Lamm oder *Šhaj*, (v
 otročjem govoru); — prim. bacek.
bacljānje, *n.* das kleinschrittige Gehen (3. B. der
 Kinder), *Z.*
bacljāti, *ám, vb. impf.* kleinschrittig einhergehen,
Z.: Če mož h kakemu prijat'lju gre, Precej
 za njim bacljaš, *Npes.-K.*; — prim. bacati.
bácniiti, *nem. vb. pf.* = becniti, *Cig.*; bacne
 ga z nogo in spodi. *Jurč.*
bácec, *čca, m. dem. bak, Valj. (Rad.)*.
bácek, *čka, m.* das Reißigbündel, *Gor.*; — prim.
 it. fascio, Bündel.
báčev, *čve, f.* = bačva, *sod, Notr. - Erj.*
(Torb.).
báčica, *f.* = backa, *Z.*
báčka, *f.* der Beutel, *Dict.*; b. denarjev, *Z.*;
 = popotna torbica, *Dict.*; — prim. baška.
bačva, *f.* 1) das *Šajš*, *Meg. - Mik., Valj. (Rad.)*;
 das *Selsajš*, *Hrušica (Istraj - Erj. (Torb.))*; —
 2) der Bottich, *Cig.*; — prim. bečva.
bačvar, *rja, m. Cig.*; pogl. bečvar.
bačvica, *f. dem. bačva*: 1) das *Šajšchen*, *Z.*;
 — 2) der Kübel, *C.*
badava, *adv.* = zastoj, *M., Zora. BIKr.*; tudi:
 za badava, *BIKr.*; (za badavo, *južhSt.*); —
 hs., iz tur. badhawa, *Dan.*
bádenj, *dnja, m.* der Bottich, die Kufe, *Goriš.*;
 trtnega perja so cele badnje nasmukali,
Vrtov. (Km. k.); — prim. bedenj.
badš, *šca, m.* neka rastlina, *Vreme - Erj.*
(Torb.).
badjān, *m.* der Sternanis (illicium anisatum),
Rež. - C., (badjan, *Cig.*), — it. badiana.
bádnik, *m.* der Christabend, *BIKr. - Navr.*
(Let.).
bága, *f.* der Tabakspießhajt, *St., Dol.*; — prim.
 hs. бага, neka konjska bolezen (menda iz
 tur.) *Dan.*
bagatín, *m.* eine kleine Münze; dva bagatina,
 zwei Scherflein, *Dalm.*; — iz it. bagattino,
 eine venetianische Kupfermünze.
bágec, *gea, m.* nam. bakec, *Z., Dol.*
báger, *gra, m.* = škrlat, *Cig., Jan., Cig. (T.)*;
 — stsl.
bagláti, *ám, vb. impf.* zudringlich bitten, bet-
 teln, *Mur., Fr. - C., SlGor.*; — za vse bagla,
 kakor ciganica, *Glas.*; — morda iz bav. fer-
 geln, *C.*
bagláč, *m.* zudringlicher Bettler, *SlGor.*
baglávec, *vca, m.* zudringlicher Bettler, *Mur.*
bágrast, *adj.* purpurn, *C.*
bágrce, *greca, m.* die Purpurfarbe, *Cig., Jan.*;
 — rus.

bagrĕn, *adj.* purpurn, purpurroth, *Cig., Jan.,*
Cig. (T.), Vrt.; — stsl.
bagrenica, *f.* der Purpurmantel, *Cig., Jan.*; —
 stsl.
bagrnína, *f.* die Purpurröthe, *Jan.*
bagrĕnka, *f.* die Purpurhede, *Cig.*; — rus.
bagrenokisel, *sla, adj.* purpurfauer, -sli amo-
 nijak, das Wureid, *Cig. (T.)*.
bagriti, *im, vb. impf.* purpurroth färben, *Cig.*;
 — rus. bagritn.
bagrĕvec, *vca, m.* = bagnik, *Cig., Jan.*
bágrnik, *m.* der Purpurfärber, *Cig., Jan.*;
 — stsl.
bagrordĕč, *dĕča, adj.* purpurroth, *Cig.*
báguš, *m.* der in der Pfeife zurückbleibende,
 feuchte Tabak, *kajk. - Valj. (Rad.)*; — prim.
 бага.
baháč, *m.* 1) der Prahler, der Großhner; mlad
 baháč — star berač, *Slom. - C.*; — 2) eine
 zwei Liter haltende *Šajšche*, *Dol.*
baháča, *f.* ein prahlhaftes Weib, *Fr. - C.*
baháček, *čka, m.* junger Prahler, *Valj. (Rad.)*.
baháčast, *adj.* prahlerisch, *Hal. - C.*
baháčica, *f.* die Prahlerin.
baháčiti se, *im se, vb. impf.* prahlen, *C.*
báhanje, *n.* das Prahlen, das Großhnen.
bahánt, *m.* der Bacchant, *Cig.*
bahántski, *adj.* bacchantisch, (— anški, *Cig.*).
baharĕja, *f.* die Prahleri, des Großhnen.
baháriti, *im, vb. impf.* prahlen, *Zv., Svet.*
(Rok.).
báhast, *adj.* = bahat, *Cig., LjZv., Gor.*
baháški, *adj.* prahlerisch, großhnerisch.
baháštvo, *n.* die Prahleri, die Großhnerci.
bahát, *áta, adj.* prahlerisch; bahati ljudje: ba-
 hata obleka. prunfende Kleidung.
báhati, *am, vb. impf.* prahlen, *Mur., Met.*; z
 možno b., bentelstolz sein, *Cig.*; Napuh nje-
 gov prezgodaj baha, *Vod. (Pes.)*; s svojimi
 darmi b., *Ravn.*; — nav. b. se, b. se s čim:
 — tudi: baháti se, *Gor. St.*
bahátost, *f.* die Aufgeblähenheit, die Prahleri;
 b. v obleki, der Kleiderluxus, *C.*
baháv, *áva, adj.* prahlüchtig, großprecherisch,
Cig., Jan.
báhavec, *vca, m.* der Prahlsüchtige, der Maul-
 held, *Mur., Jan.*; tudi bahávec, *Valj. (Rad.)*.
báhaven, *vna, adj.* prahlüchtig, ruhmredig, auf-
 scheiderlich, *Mur., Cig., Jan.*
báhavka, *f.* 1) die Prahlerin, *Cig., Jan.*; —
 2) eine Art breite Halsbinde, *Dol.*
bahávs, *m.* der Prahlers (zaničlj.), *Cig., Jan.,*
Fr. - C.
báhavski, *adj.* prahlerisch, *Cig.*
bahávslja, *f.* die Prahlerin, *Cig.*
bahčvati, *am, vb. impf.* zu prahlen pflegen,
Notr. - Mik., (nam. bahavati).
bahávast, *adj.* = bahav: bahavasti dedci,
LjZv.
bahljāti, *ám, vb. impf.* lodern (o ognju) *C.*;
 sprudeln (o vodi). *Hal. - C.*; vino iz soda
 bahlja, *Z.*; waußen: bahlja kakor praprot.
C.; — prim. nem. faden, fächeln (?).
bahōnta, *f.* der *Šajšchlag*, *C.*
bahōntati, *am, vb. impf.*; — prim. bahontiti, *C.*

bahõntniti, nem. *vb. pf.* mit der Faust schla-
gen, *C.*
bahorin, *m.* der Windwirbel, *Jan.*: (bohorin.
St. - Cig.): — prim. rus. bahori. = žestokij
vihar, *Dalj.*
bahorija, *f.* die Zauberer, *kajk. - Valj. (Rad).*
bahoriti, *im. vb. impf.* zaubern, *Mik.*
bahúja, *f.* die Prahlerin, *Mur. - Cig. - Jan.*
Met.
bahún, *m.* der Prahler, der Maultheld, *Cig.*
báj, *m.* ein Flüssigkeitsmaß (= 48 Maß), *Jan.*
Notr. - Z.: — prim. it. baglia. Kufe (?).
1. bája, *f.* der Zauber, die Beschwörung, *Mik.*;
— *pl. baje.* das Weidwäg, *Z.*
2. bája, *f.* die Nume, *Gor. - Notr. - Z.*: — prim.
it. bália.
3. bája, *f.* der Voi („neka debela volnata tka-
nina“), *Cig.*
bajác, *m.* der Bajazzo, *Jan.*: — *iz it.*
bajácen, *tna. adj.* Zauber: bajalne besede,
Erj. (Torb.).
bajálnica, *f.* die Gauflerin, *Mur.*
bajálnik, *m.* der Gaufler, *Mur.*
bajánica, *f.* die Wäuscherutte, *Jan. - Glas.*
bájanje, *n.* das Zaubern, das Wahrsagen, *Z.*
bájár, *rja. m.* der Weiber: — *iz nem.*
bájati, *jam i. jem. vb. impf.* 1) schwärzen: b.
= praviti basni, *Dict.*: — 2) jagen: prim. baje,
baje da, kar je menda nam. bajo da, *Levst.*
(Sl. Spr.): — 2) prophezeien: dobro vreme b.,
sv. Vincenc baje, da bo dosti dobrega vina,
C.: — 3) beschwören, zaubern, *Mur. - Mik.*
kajk. - Valj. (Rad).
bajavec, *vca. m.* der Zauberer, *ogr. - Mik.*
bajbák, *m.* das Steppen Wurmeltier, der Vo-
bal, *Cig.*: — *rus.*
bájda, *adv.* = baje da, *Šentvidska Gora (Tolm.).*
bajè, *adv.* (prim. bajati), wie es heißt, wie man
sagt, *Jan. - nk.*: baje da, *Levst. (Sl. Spr.).*
bájec, *jea. m.* = bajavec, *C. M.*
bájén, *ajna. adj.* 1) wuthisch, *Cig. (T.)*: jagenhaft,
baini Klek, *Zv.*: — 2) mündig, *Z. C.*
UET. (?)
bajeslõvce, *vca. m.* der Mytholog, *Jan. - nk.*;
prim. bajeslovje.
bajeslõven, *vna. adj.* mythologisch, *Jan. - Cig.*
(T.) - nk.: — *čes.*
bajeslõvje, *n.* die Mythologie, *Jan. - Cig. (T.)*
nk.: — *čes.*
bajevna, *vna. adj.* Zauber: bajevna moč bajil.
Navr. (Let.).
bajítén, *tna. adj.* Zauber: bajitne pesni, Zauber
gesänge, *SN.*
bajítõ, *n.* das Zaubermittel, *Mur. - ogr. - Valj.*
Rad., *vzh. St.*: rabiti bajila zoper bese in
čarovnice, *Navr. (Let.)*: das Zauberwort,
die Beschwörung, *Danj. - Mik. C.*
bájka, *f.* das Märchen, *Z. Ljzv.*: die Ruthe,
Cig. (T.).
bajonet, *m.* vojaško bodalo, das Bajonnet
bájta, *f.* holzerne Hütte: devarji v gozdu, pa-
stirji v planinah imajo bajte v začasna sta-
novahšča: armijske Wohnhütte, die Meische;
prim. u. bauta, *Mik. (Et.).*
bājtar, *rja. m.* der Meischler.

bājtarica, *f.* die Meischlerin.
bājtarstvo, *n.* der Meischlerstand, *Cig.*
bājtati, *am. vb. impf.* mit Brettern und Balken
aussteifen, auszumauern: šterno, jecz bajtati,
die Cisterne, den Deich schalen, *V. - Cig.*
bājtica, *f. dem. bajta.*
bājtnik, *m.* = baitar, *Jan.*
bajúlja, *f.* „bajule“ imenuje Stanko Vraz ne-
kake otroče narodne pesmi, *Pjk. (Črt. 1.30).*
bajúljiti, *im. vb. impf.* = grdo peti: pijanec
bajulji, *C.*
bák, *interj. pšui!* *BKr.*
bák, báka, *m.* der Widder, der Leithantmel,
Danj. ogr. - Valj. (Rad).
bakalár, *rja. m.* der Baccalaureus, *Cig.*
bakalárstvo, *n.* das Baccalaureat, *Cig.*
bakán, *ána. m.* der Widder, *Valj. (Rad.)*: —
prim. bak.
bákešnik, *m.* der Zafelschuh, *Cig.*: — prim. bakla.
báker, *kra. m.* das Kupfer, *Mur. - Cig. - Jan.*
Cig. (T.) - nk.: čisti b. das Feinkupfer (Gar-
kupfer), *Cig.*: — *po drug. slov. jeziki.*
bákica, *f.* nam. bačica, *BKr.*: — prim. bak.
bákla, *f.* 1) die Zafel; junge, mit Fench über-
strichene Birke als Zafel, *Fr. - C.*: požigalna
bakla, die Brandzafel, pogrebna bakla, die
Todeszafel, *Cig.*: — 2) = kostenika, *C.*
bakláda, *f.* der Zafelzug, *Cig. - Jan. - nk.*
baklánje, *n.* das Gefläster, *Cig.*
baklár, *rja. m.* 1) der Zafelmacher, *Z.*: —
2) = baklaš, *Cig. - Jan.*
bakláš, *m.* der Zafelträger, *SN.*
baklátí, *ám. vb. impf.* 1) stark brennen, flammen,
fladern, *Cig. - Jan.*: — 2) mit einem Licht
hin und her fahren, *Lašče - Levst. (Rok.)*: —
prim. nem. fadelt.
baklonõsec, *vca. m.* der Zafelträger, *Jan. - nk.*
bakráč, *m.* kupferner Messel, *Mur. - C.*: — *tudi*
hs.: *iz tur., Dan.*
bakrár, *rja. m.* der Kupferschmied, *Z.*
bakrárnica, *f.* die Kupferschmiede, *Z.*
bakrárstvo, *n.* das Kupferschmiedgewerbe, *Z.*
bákrašt, *adj.* kupferartig, kupferfärbig, *Z.*
bakrén, *adj.* kupfer, Kupfer-, *Mur. - Cig. - Jan.*
Cig. (T.) - nk.: bakrena ruda, das Kupfererz,
Cig. (T.).
bakrénast, *adj.* kupfericht, *Cig. - Jan.*
bakrénec, *nea. m.* die Kupferlatur, *Z.*: modri
b., *Erj. (Min.)*: rdeči b., das Rothkupfererz, *Erj.*
(Min.).
bakrenica, *f.* das Cementwasser (eine kupfer-
hältige Flüssigkeit), *Cig. - Erj. (Min.)*: das
Kupferwasser, *Jes.*
bakrenik, *m.* das Kupferbergwerk, *Z.*
bakrenina, *f.* die Kupferwaare, *Z.*
bákrenje, *n.* die Verkupferung, *Z.*
bákrití, *im. vb. impf.* verkupfern, *Z.*
bakroréstvo, *n.* die Kupferhütte, (— *stvo.*
Cig.).
bakroréz, *rčza. m.* der Kupferstich, *Cig.*
Jan. - nk.
bakrorézec, *vca. m.* der Kupferstecher, *Cig.*
Jan. - nk.
bakrorézen, *vna. adj.* Kupferstech: bakrorezná
Sola. Navr. (Let.).

bakrorčzje, *u.* = bakrorestvo, *Jan.*
bákröv, *adj.* Kupfer-: bakrova zelenica, das Berggrün, *Cig., Jan.*
bakrovína, *f.* die Kupferwaare, *Jan.*
bakrovít, *adj.* Kupferhältig, *Z.*
bála, *f.* 1) der Ballen; b. platna: b. slame, *Fr. - C.*; — 2) das mobile Brautgut: balo peljajo; — 3) das Pfriemengras (stipa pennata), *Istrski Kras - Erj. (T.)*; — prim. it. balla, der Ballen.
baláda, *f.* vrsta epičnih pesmi, die Ballade.
bálar, *rja*, *m.* der das Brautgut in das Haus des Bräutigams führt, *Z.*; — prim. bala 2).
bálda, *f.* dicker Prügeln, *Mur.*; dicker Stodt: birič z baklo, *Z.*; — pogl. balta.
balдахin, *m.* der Traghimmel, der Baldachin, (*-kin, Jan.*)
baldína, *f.* = balda, *C.*
bálich, *m.* ein Dohs von bfaßgrauer, fahler Farbe, *Tolm.*; — prim. kor. - nem. falch, Dohs von fahler Farbe.
baléstra, *f.* die Armbrust, *C.*; — prim. it. balestra.
baléstráti, *ám*, *vb. impf.*, pogl. balustráti.
balét, *m.* der Bühnentanz, das Ballett.
bátha, *f.* balhastá (belkasta) krava, *Tolm. - Erj. (Torb.)*; — prim. baleh, balhast.
báthast, *adj.* weißlich, grau (posebno o živini), *kor. - Štrék. (LjZv.)*; — prim. bav. fahl = fahl, *Štrék. (LjZv.)*.
báthlja, *f.* = bátha, *Polj.*
báli, *interj.* (balita. -e) kommt (t), *Dol., Št.*; bali domov, bali! *LjZv.*; brž balite no, očé, *Jurč.*; tudi: bále, *BKr.*
balín, *m.* 1) die kleine Kugel im Kugelspiel, *Z.*; der kleine Spielstein, *Z.*; — 2) na balin ostriči koga, jemandem die Haare ganz kurz scheren, *BKr.*; — prim. it. (dial.) ballino, nam. pallino.
balincati, *am. vb. impf.* mit Kugeln (Steinen) spielen, *Z., Ip., Prim.*
balíšče, *n.* = bala 2), *LjZv., Ljubljanska ok.*
balíž, *m.* = bala 2), *Dol.*; — prim. kor. - nem. vallas, vales, = bala 2); it. valigia, Kofferlein.
balkón, *m.* der Balkon, *Cig., nk.*
bálog, *m.* weißer Dohs, *Tolm. - Erj. (Torb.)*; geßelter Dohs, *Polj.*; — prim. baleh, balha.
baloh, *m.* großer Laubhausch, *Fr., Ptuj - C.*; — prim. bala (?).
balón, *m.* der Luftballon, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
balónek, *nka, m.* dem. balon, *Valj. (Rad).*
balotáti, *ám. vb. impf.* dummes oder wirres Zeug reden, *C., Z.*; — prim. balovati.
balotáveč, *vca, m.* der Schwäger, *C.*
balováti, *šjem. vb. impf.* faheln, schwätzen, Ungereimheiten vorbringen, *C.*; phantastieren: bolnik v legarju baluje, *C.*; = po noči razgrajati, peti in pijančevati; vso noč so balovali, *BKr.*
bálovina, *f.* das Pfriemengras, (stipa pennata), *Kras - Erj. (Torb.)*.
bašica, *f.* neka hrúška, *Volčé pri Tolminu - Erj. (Torb.)*; — prim. balhast.
bálta, *f.* 1) die Art: živina gre pod balto = kollejo živino, *jurč.Št.*; das Weil der Čičen, *Mik.*

(*Ét.*); kleine Handart, *Svet. (Rok.), BKr.*; das Hammerbeil, *Cig., Jan.*; — 2) der Flügel, dicker Stodt, *Dict., Z.*

báltica, *f. dem.* balta, kleine Handart, *Št., Kr.*
báktora, *f.* 1) der Hofentag, *Dol., Št.*; hlače na baltoro („bavtaro“), *Valj. (Rad)*; — 2) *pl.* baltore (baltre), das Fallthor (na pr. pri svinjaku); — iz nem. Fallthor.
balúšati, *šem. vb. impf.* plaudern, *Mik.*; — prim. balovati.

balustráti, *ám, vb. impf.* wirres Zeug schwätzen, (tudi: bálo-, *C.* beie-, *Št., Kr.*; — prim. balusati, balovati.
balvân, *m.* 1) der Göße, *ogr. - Let.*; — 2) der Balken, *Jan., C., Mik.*; — 3) der Klumpen, *Jan., Navr. - C.*; der Bloß (min.), *Cig. (T.)*; — prim. bolvan.

balvânstvo, *n.* der Gößendienst, *ogr. - Let.*
bálzam, *m.* gost, močno dišéč sok, der Balsam.
bálzamar, *rja, m.* der Balsamfrüher, *Cig.*
bálzamov, *adj.* balsamisch, Balsam-, *Cig.*
balzamovina, *f.* das Balsamholz, *Jan.*
bálzam, *m.* *Dalm.*, — pogl. balzam.

bámbus, *m.* das Bambusrohr, (bambusa arundinacea), *Tuš. (R.)*.
bámbusov, *adj.* Bambus-: bambusove palice, *Tuš. (R.)*.
bân, *m.* der Banus: hrvatski ban, der B. von Kroatien.

bána, *f.* pogl. banja.
banána, *f.* die Banane, (musa sapientum), *Tuš. (R.)*.
bánda, *f.* die Bande: pos. die Musikkbande.
bandéra, *f.* = bandero, die Fahne; — tudi: bandéra.

bandéras, *adj.* fahnenförmig, *Cig., Jan.*
banderás, *m.* der Fahnenträger, *Mur., Jan., C.*
bandéree, *n. dem.* bandero, das Fähnlein, *Cig., Jan., Npc.-K.*

bandéren, *rna, adj.* fahnen-, *Cig., Jan.*
bandéricia, *f. dem.* bandera.
bandérisče, *n.* die Fahnenfange, *Jan., DZ.*
bandérnik, *m.* der Fahnenträger, *Cig.*

bandéror, *n.* die Fahne, die Flagge; b. spustiti, die Fahne streichen, *Cig., pl.* bandéra; — prim. it. bandiera, nem. das Banner.
banderonósen, *sna. adj.* flaggentragend, — sna ladija, das Flaggeneschiff, *Cig., Jan.*

bandérski, *adj.* flaggen-, *Cig.*
bángar, *rja, m.* die Thümpfoste, (nav. banger); — prim. vanger.

banica, *f.* die Frau des Banus, *Z., Valj. (Rad).*
bánja, *f.* ein laugrundes Gefäß von Böttcherarbeit, die Waune, *1.-Cig., Jan., Št.*; — (nav. bana; iz nem. Waune.)

bánjica, *f. dem.* banja, *Št.*
bánjka, *f.* 1) *dem.* banja, *Polj.*; — 2) ein plattes Traggäß für Flüssigkeiten, *C., Dol.*; dve banjki vina, *LjZv.*; težka banjka, olja polna, *Jurč.*
bánka, *f.* 1) die Bank (ein Geldinstitut), *Mur., Cig., Jan., nk.*; — 2) die Banknote, *Mur., stara banka, Št.*

bankét, *m.* slovesen obed, das Bankett.
bankétno, *rna. adj.* Bankett-; banketno vino, *nk.*
bankír, *rja, m.* der Banquier, *Cig., Jan., nk.*

bänkovec, vca. *m.* die Banknote.
 bänkoven, vna. *adj.* Bank; bankovna delnica, die Bankaktie, *Cig./T.*
 bänkovka, *f. Jan.* pogl. bänkovec.
 bänkovstvo, *n.* das Bankwesen, *Cig.*
 bankrôt, *m.* der Bankrott, das Falliment, *Cig. Jan. nk.*
 bankrôtnik, *m.* der Bankrottierer, *Cig.*
 banovânje, *n.* die Ausübung des Banusamtes, die Banusherrschaft, *M.*
 banovâti, üjem. *vb. impf.* Banus sein, *Mik.*
 banovina, *f.* das vom Banus regierte Land, das Banat, *nk.*
 bânski, *adj.* Banat, *Cig., Jan. nk.*; b. stol, die Banaltafel, *Cig., nk.*
 bânstvo, *n.* die Banuswürde, *nk.*
 bantôč, *m.* der Wasserfall, *Pod Gradom (v Rodiški župi) — Erj./Torb.*
 bantovâti, üjem. *vb. impf.* = žaliti, *ogr. -Valj. (Rad);* (bantôvati, *C.*); — prim. magy. bantani, *Mik./Et.*
 bâr, *m.* der Rotbenhirje, (setaria italica). *Hlad. (Rok.), Tus./B., Kr.*
 bâr, *adv.* = vsaj, wenigstens, *Danj., vzh.Št. ogr.*; ako ne curi, bâr kaplja, *C.*; — prim. tur. bari, magy. bâr, *Mik./Et.*
 bâra, *f.* der Zumpf, der Morast, *Z., nk.*; mlake in bare, *Erj./Tzb.sp.*; — prim. barje; hs. bara, die Pfütze.
 barâka, *f.* die Barade; — prim. koliba, bajta, bârânje, *n.* das Fragen; — prim. barati.
 barânt, *m.* = kup; b. skleniti, *Npes. -Schein.*
 barantâc, *m.* = kupec, kupčevavec.
 barantânje, *n.* = kupčevanje.
 barantâti, âm. *vb. impf.* kupčevati; b. z žitom, s kozami; — prim. baratati.
 barantija, *n.* — kupčija.
 barantâvce, vca. *m.* = barantâc.
 baratâti, tam. *vb. impf.* 1) = barantati, *Mur., Levst. (Rok.);* — 2) baratâti, âcem = ravnati, umgehen, verfahren, *Mur.*; jednako barače se s krščanstvom, *ogr. -Valj. (Rad);* — iz it. barattare, tauschen.
 1. bârati, am. *vb. impf.* in *pf.* fragen.
 2. bârati, am. *vb. impf.* mit heißem Wasser abfrühen; b. kokoši, svinje, *Mik., Št.*; barani jedmen = Malj, *Hip. (Orb.);* — menda nam, obarjati; prim. obariti, variti.
 barbar, *m.* surov, neomikan človek, der Barbar.
 barbarizem, zma. *m.* der Barbarismus, *Cig., Jan., Cig., T., nk.*
 barbarski, *adj.* barbarisch, Barbaren, *Mur., nk.*
 barbarsvq, *n.* die Barbarei, *Cig., T., nk.*
 bârčen, čna. *adj.* = bäreck, *Mik.*
 bârčica, *f. dem.* barka.
 bard, *m.* starokeltski pevec, der Barde, *Cig., Jan.*
 bârda, *f.* neka sekira, *C., ogr. -Valj. (Rad);* — prim. sryn. barte, kor., nem. partn, *f.* großes Spadmeißer
 bardovski, *adj.* Barden; bardovsko petje, *Cig.*
 barčed, *m.* 1) pust in nerodovit svet, Malhinje (Kras, Erj./Torb.); — 2) eine Zumpfpflanze, Kavn., *C.*; die weiße Zverzeje (nymphaea alba), *Tus., R., Medv. (Rok.),*

bâreck, *adj. indecl.* pogl. barik.
 bârhan, *m., Cig.,* pogl. barbant.
 bârhan, *m.* neka tkanina, der Bardhent; (parbant, *Guts.,* barhent, *Jan.,*)
 bârhanast, *adj.* bardhentu.
 bârhanar, rja, *m.* der Bardhentweber, *Cig.*
 bârhanen, *adj.* Bardhent.
 bârhanov, *adj.* = barbantast.
 1. barigla, *f.* 1) das Juthrjäs, das Lâgel; v bariglah, ki so razne velikosti, se vino prevaža, *Kr., jvzh.Št.;* — 2) = pûtrih, *SlGor.;* die Weinfäsche, *Mur.;* — prim. it. barile.
 2. barigla, *f.* = berigla (Stüttel), *Mur., vzh.Št.*
 bariglar, rja, *m.* sodar, ki barigle dela, *C.*
 bariglica, *f. dem.* barigla; 1) majhna barigla, *Kr., jvzh.Št.;* — 2) majhen putih, das Handfäschen, *Strekk., Kras;* Je gosko pojedel, Bariglico žpil, *Vod. (Pes.);* das Weinfäschen, *Mur., Slom.*
 bârj, *m.* das Barium (chem.), *Cig./T.*
 bârlik, *adj. indecl.* lästert; b. česa, *Guts., Cig., Npes. -Schein.;* b. na kaj, *Guts., Mur.;* ni b. iti, er hat keine Lust zu gehen, *SlGradec;* tudi: barek, *Guts.;* — menda iz nem. begierig, *Mik./Et.*
 barikâda, *f.* nanošena zagrada v ulici, die Barricade, *Cig., nk.*
 baril, *m.* majhen sodček, držeč 6—15 bokalov, (bâril) *BlKr.;* tudi stisnjen podolgast sodček, držeč 1—2 vedri, *BlKr.;* vino pijo iz barilov, *BlKr., DSt.*
 barila, *f.* = barigla 1), *BlKr.*
 barilček, čka, *m. dem.* barilec, *Št.*
 barilec, lea. *m.* das Handfäschen, *C., Št., BlKr.*
 barit, *m.* der Barit, der Schwefelpath, *Cig./T.*
 barjân, âna, *m.* der Morastbewohner, *Levst. (Močv.), nk.*
 barjê, *n.* der Morast, der Zumpf, *Cig./T., Nov., nk., Ig.*
 bârjevec, vca. *m.* das Zumpferz, *Erj. (Min.).*
 bârka, *f.* = ladja; — prim. it. barca.
 bârkan, *m.* = barbant, *Jan.;* — prim. sryn. barkan, *Mik.*
 bârkar, rja, *m.* = mornar, *Mur., Cig.*
 bârkica, *f. Mur.,* pogl. barčica.
 barkolôm, lôma, *m.* = ladjelom, *nk.*
 barkostâja, *f.* — pristanišče, *Jan., nk.*
 barkotânja, *m.* die Galere, ob Dravi-*C.*; großes Auffschiß, *Z.;* — iz it. barchettone (?).
 barkovânje, *n.* das Frätscheln, *M.*
 barkovâti, üjem. *vb. impf.* frätscheln, frischen, *Z., M.;* — prim. barati.
 barkâti, âm. *vb. impf.* sich zu schäffen machen, *BlKr.*
 bârli, *m. pl.* der Scherz, *V. - Cig;* barle pripovedovati, leeres Zeug erzählen, *Z.;* na barle, in den Tag hinein, in's Blaue, *Zv., BlKr.;* na barle hoditi po svetu, *BlKr.;* na barle življenje vagati, *Jap. (Prid.);* ne prodam na barle — na same besede, brez druge trdnobe, *Lasčê - Levst. (Rok.);* priče ne gredô na barle (t. j. brez poziva od sodišča), *Mokronog;* — morda od it. parlare, sprechen, *Levst. (Rok.).*

barôka, *f.* die Ferrüde; — prim. it. parrucca.
 barôkar, *arja, m.* der Ferrüdenmacher, *Cig., Jan.*
 barôkarica, *f.* die Ferrüdenmaderin, *Cig.*
 barôkarstvo, *n.* die Ferrüdenmaderie, *Cig.*
 barometer, *tra, m.* das Barometer; dvokraki b.,
 das Weberbarometer, *Son. (Fiz.).*
 barometrski, *adj.* barometrisch.
 baron, *m.* der Baron, der Freiherr.
 baronček, *êka, m. dem.* baron; boter baron-
 ček, *Jurč.*
 baronêsa, *f.* die Baronessê.
 baronica, *f.* die Baronin, die Freifrau, *Mur.,*
Cig., Jan., nk.
 baronija, *f.* *Cig.,* pogl. baronstvo.
 baroninja, *f.* = baronica.
 baroniti, *vb. impf.* baronifizieren, *Cig.*
 baronka, *f.* = baronica, *Cig., Jan.*
 baronovka, *f.* die Baronin.
 barônski, *adj.* freiherrlich, freiherrlich.
 barônstvo, *n.* die Freiherrnwürde.
 barôrkla, *f.* die Spielfugel, „lesena krogla v
 igro“. *Banjšêce - Erj. (Torb.);* — morda iz it.
 pallottola, Kugel.
 barôrklati, *am, vb. impf.* mit Kugeln spielen,
 igrati z barorklami. *Banjšêce - Erj. (Torb.).*
 bârovec, *vca, m.* kaša iz bara, der Feuchbrei,
Jan.
 barsûn, *m.* der Sammet, *Mur., Mik.;* — tudi
 hs.; prim. magy. barsony.
 barsûnast, *adj.* Sammet-, sammtartig, *Jan.*
 barsûnât, *âta, adj.* = barsûnast, *Mur., Jan.*
 barsûnov, *adj.* sammeten, *nk.*
 barsûnski, *adj.* = barsûnov, *Mik.*
 bârt, *m.* = -krat. = mal; — prim. srvn. ein
 fart, *Mik.*
 bârtolšêica, *f.* neka hruška, *Valj. (Rad).*
 barûsa, *f.* das Barthaar, *Mur., Cig., Jan.;*
pl. baruse, der Bart, *Mur., Danj., SlGor.;*
 — prim. ruse.
 barusâc, *m.* der Großbart, *Mur., Cig., Mik.*
 barûsast, *adj.* bûrtig, *Mur., Cig., SlGor.*
 barûsnik, *m.* = barusâc, *M.*
 barûsnjak, *m.* = barusâc, *C.*
 bârva, *f.* die Farbe, *Cig., Jan., nk.;* žive barve.
 hochfarben, *Cig.;* barve ubrati, colorieren,
Cig. (T.); — prim. ês. barva; iz nem.
 bârvanje, *n.* das Fârben, *Cig., nk.*
 bârvar, *rja, m.* der Fârber, *Cig., Jan., nk.*
 bârvarica, *f.* die Fârberin, *Cig., Jan.*
 barvarija, *f.* = barvarstvo, *Cig., Jan.*
 barvârnica, *f.* die Fârberwerkstâtte, *Cig.*
 bârvarski, *adj.* Fârber-, *Cig., Jan.*
 bârvarstvo, *n.* das Fârbergewerbe, die Fârberci,
Cig.
 bârvast, *adj.* fârbig, *Cig., Žnid.*
 bârvati, *am, vb. impf.* fârben, *Cig., Jan., nk.;*
 rdeêe, êrno, b., tudi: na rdeêe, êrno b., *Cig.;*
 b. se. sich schminken, *Cig.*
 bârven, *vna, adj.* fârben; barvni êut, der
 Fârbensinn, barvna slepota, die Fârbblind-
 heit, barvni odklon, die chromatische Ab-
 weichung, *Žnid.;* fârbig, chromatisch, *Žnid.*
 barvilo, *n.* das Fârbemittel, der Fârbestoff,
Cig., Jan.; das Pigment, *Cig., Jan., Cig. (T.),*
Erj. (Som.).

barviten, *lna, adj.* fârbend; barvilna moê, die
 Fârbetrajt, *Žnid.;* barvilna prst, die Fârb
 erde; barvilni izlecki, Fârbextracte, *DZ.*
 barvina, *f.* der Fârbestoff, *Cig.*
 barvitost, *f.* das Colorit, *Jan.*
 bârvnica, *f.* 1) die Fârbemittel, *Jan.;* —
 2) zemlja b. = barvilna zemlja, *Cig.*
 bârvnik, *m.* das Fârbestûfchen, *Cig., C.*
 barvomec, *mêra, m.* der Fârbemeier, *Cig. (T.).*
 barvotisk, *m.* der Fârbendruck, *Cig., Jan.*
 barvovît, *adj.* fârbereich, *Vest.*
 barvoznânce, *nca, m.* der Fârbentundige, *Cig.*
 baržûn, *m. Guts., Mur., C., Valj. (Rad),* pogl.
 baršun.
 bâs, *m.* 1) die Bassstimme, der Bass; Jebeli
 bas, der Großbass, glavni b., der Contrabass,
 mali b., das Bassfretchen, *Cig.;* — 2) die Bass
 geige; Ne maram, zavpije, za gosli, za bas.
Preš.
 basâc, *m.* der Pader, *Cig., Jan.*
 bâsaten, *lna, adj.* zum Stopfen, Laden dienend,
Cig.
 bâsafnik, *m.* die Stopfstange der Mûhler, *Z.;*
 der Pachtrod, *Cig.;* der Strohbolzen (pri topovih).
 V.-*Cig.;* ein Werkzeug zum Stopfen der Wûrste,
Štek.
 basâlo, *n.* ein Werkzeug zum Stopfen: der
 Pfeifenstopfer, *Cig.;* das Ladewerkzeug, *Cig.*
 bâsanje, *n.* das Stopfen; das Laden (eines
 Gewehres).
 bâsar, *rja, m.* der Bassgeiger, *Cig., Jan.*
 bâsati, *bâsem, vb. impf.* hineinstopfen; v žepu si
 kaj b.; vollstopfen; kos, trebuch b.; laden (ein
 Gewehr), puško b.; b. se kam, sich irgend-
 wohin drângen; — prim. nem. lassen, *Levst.*
(Rok.).
 bâsek, *ska, m. dem.* bas, das Bassfretchen, *Cig.,*
Jan.
 bâsem, *smi, f.* = basen, *Dict., C., Rož.-Kres.*
 bâsen, *smi, f.* 1) eine erdichtete Erzâhlung, etwas
 Erdichtetes; imeti kaj za fabulo ali b., *Trub.*
(Post.); basni, Fabeln, *Dalm.;* — 2) die Fabel
 (als Literaturgattung), *Mur., Cig., Jan., Cig.*
(T.), nk.
 bâsenca, *f.* dem. basen; (bâsemca, *Valj.*
[Rad]).
 bâsenka, *f.* dem. basen, *Mur.*
 bâsenki, *adj.* fabel-, fabelhaft, *Cig., Jan.;*
 b. svet, die Fabelwelt, *Jan.*
 basîlo, *n.* die Ladung (z. B. eines Schieß-
 gewehres), *Cig., DZ.*
 basist, *m.* der Bassist.
 basivo, *n.* = basilo, *Jan.*
 bâsna, *f.* = basen 1), *Mur., Cig., Jan., C.,*
Trub.; prazne basne, *južhŠt.*
 basnâr, *rja, m.* 1) der Fabelhaus-, (basmar, *C.);*
 — 2) der Fabeldichter, *Cig., Jan.;* pogl. basno-
 pisec.
 basnârstvo, *n.* die Fabelci, *Cig.*
 basnâti, *am, vb. impf.* Erdichtetes erzâhlen, ja
 beln; to babe basnajo, *južhŠt.*
 basnopisec, *sca, m.* der Fabeldichter, *Jan.,*
Cig. (T.).
 basnoslôven, *vna, adj., Cig., Jan.;* pogl. baje-
 sloven.

basnoslōvje, *n.* 1) die Fabellehre, *Jan.*; — 2) *Cig.*, *Jan.*, pogl. bašeslovje.

basnovātī, *ujem. vb. impf.* fabeln, *Jan.*, *nk.*

basnovīt, *adj.* fabelreich, *Cig.*; basnoviti iztok, *SN.*

basulja, *f.* weibliches Maßschwein, *Mur.*, *Z.*, *IjZr.*, *Gor.*

basuljce, *ljca. m.* männliches Maßschwein, *M.*, *Z.*, *Gor.*

bāsov, *adj.* Bašs: basova struna, *Cig.*

bāš, *adv.* gerade, juist: baš denes, baš tod je prišel, *Levst. (Nauk)*; iščimo si pomočnika. Zdaj je sila baš velika, *Vod. (Pes.)*; ne more se baš trditi, man kann nicht gerade behaupten, *IjZr.*; — allerdings: baš ko bi glave ne imel, ja, wenn er kein Talent hätte! *Mirna Peč (Dol.)*; — durchaus, *Pluj - Caf (Vest.)*; baš nič, *Levst. (Nauk)*.

bāša, *c. m.* = paša, *Cig.*, *Jan.*, *Npes.*; — iz tur.

bāška, *f.* die Surrentajche, *Cig.*, *Gor.* - *M.*; — prim. nem. Wasch, *C.*

bāšti, *adv.* = baš, *Mik.*, *vzhŠt.* - *C.*; bašti bi bilo dobro, freilich wäre es gut, *Pohl. (Gram.)*; o bašti ne! = o seveda ne! (ironisch), *SlGor.*; Žena, danes ni mraz. — Bašt(i) mraz je, *Zatičina - Vrt.*; (tudi baštē: bašte je je škoda, *Jurč.*; a če pojdes pit, ni treba, da bi šel baštē me tiste najbolj neumne in pijane, *Jurč.*; bašte slabo bi bilo, ko bi me ti ne ugnal v kozji rog, *Koder (Marjetica)*; prim. *Cv. N. J.*)

baštija, *f.* die Baštei, *Cig.*, *Jan.*

1. bāštati, *am. vb. impf.* das Unterholz schneiden: hosto baštati, *V. - Cig.*; = butarice (it. „fascetti“) delati.

2. bāštati se, *a se. v. impf.* bašta se mi = ljubi se mi, *Jan.*, *Nočr.*; — iz it. bastare, hinreichen, *C.*

bāt, *m.* 1) der Kolben, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Sen. (Fij.)*; der Kolbenstod, die Keule, *C.*; Prpravil je že meč 'no bat. Omani! je je z batom vse, *Danj.*; das Szepter, kraljevi b., *Mur.*; b. i kraljestvo, *kajk. - Valj. (Rad)*; z batom živetī, auf großem Fuße leben, *C.*; — 2) der Holzschlägel, der Holzhammer, *Dict.*, *Cig.*, *jvzhŠt.*; — 3) der Fruchtkolben, koruzni b., *C.*; bāt, *Valj. (Rad)*; — prim. bet.

bātālja, *f. Cig.*, pogl. bika, bitva; (it. battaglia).

bataljōn, *m.* oddelek vojaštva, das Bataillon.

bataljōnski, *adj.* Bataillons.

bātast, *adj.* felbühnig, felbicht, *Cig.*, *Jan.*; — prim. betast.

bātati, *am. vb. impf.* schlagen, prügeln, *Mur.*; (tudi bs.).

bātece, *tea. m. dem.* bat: Heiner Holzschlägel, *Dict.*, *C.*; bobnarski b., der Trommelschlägel, *Cig.*; der Zengelhammer, *Cig.*

bāteck, *ika. m. dem.* bat: die Amsie an Bäumen, die Blumenluupe, *C.*

bātel, *ila. m.* = čoln, *Dalm.*; — prim. it. battello.

baterija, *f.* oddelek topništva, die Batterie; — magnetska b., magnetisches Magnet, b. v koritu, der Trogapparat, *Cig. (I.)*.

baterijski, *adj.* Batterie.

bātevce, *n.* = betevce: prav malo (kake reči), Čemšenik (*Gor.*).

bāti se, bojim se, *vb. impf.* Fürcht haben, fürchten; b. se koga, česa, jemanden, etwas fürchten; bojim se, da bo jutri deževalo, bojim se, da bi jutri ne deževalo, ich fürchte, daß es morgen regnet; bojim se, da se mu bo, da se mu ne bi kaj pripetilo, ich fürchte daß ihm etwas zustoße; jaz se ne bojim, da bi tebe utrudil ali tebi nadležen bil, *Jap.*; Bedenken tragen, fürchten; Z roko migni, ak' bojiš se govorit', *Preš.*; on se boji tudi najmanjšega človeka razzalliti, *Ravn.*; b. se za koga, um Jemanden fürchten, besorgt sein; sich scheuen, Scheu haben, bati se dela, arbeit'schen jein.

bātie, *m.* = batec, *Habd. - Mik. kajk. - Valj. (Rad)*.

bātica, *f.*, pogl. betica.

bātina, *f.* der Prügel, der Stock, *Mur.*, *Jan.*; dobil je batine, er hat Prügel bekommen, *jvzhŠt.*, *Dol.*; — bs.

batist, *m.* neko tenko platno, der Batist.

batistast, *adj.* batistien.

batonōsec, *sea. m.* 1) der Kolbenträger, *Cig.*; — 2) der Keulenführer, *Cig.*

batorōzce, *žca. m.* — žci, keulhörnige Kleinfäher, *Cig.*

batritelj, *m.* der Anruumerer, *kajk. - Valj. (Rad)*.

bātriti, *im. vb. impf.* aufmuntern, trösten, *ogr. - C.*, (od magy. bator, hraber, *Dan.*).

bātriven, *vna. adj.* 1) beherzt, mutig, *C.*, *ogr. - Let.*; — 2) tröstlich, *ogr. - M.*

batrivēti, *im. vb. impf.* = batriviti, *ogr. - Valj. (Rad)*.

batrivitelj, *m.* der Tröster, *ogr. - M.*

batriviteljica, *f.* die Trösterin, *ogr. - M.*

batriviti, *im. vb. impf.* aufmuntern, trösten, *Meg.*, *ogr. - M.*, *C.*

bātrivnost, *f.* 1) die Beherztheit, *Valj. (Rad)*; — 2) die Sicherheit, *ogr. - Valj. (Rad)*.

bavbāv, *m.* der Wauwan.

bāvce, *vca. m.* der Wauwan: bavec gre po tebe! (tako otroke strašijo), *Št.*

bāviti se, *im. se. vb. impf.* 1) sich mit etwas bechäftigen, sich abgeben, *nk.*; b. se s pesmami, *Prip. - Mik.*; malo se baviti z ljudmi, *Jurč.*; — 2) = muditi se, *Jan.*

bāvkač, *m.* der Wauwan, *Valj. (Rad)*.

bāvkatī, *kam. dem. vb. impf.* bāffen, bellē, *Cig.*, *Vrt.*; pes bavce, *jvzhŠt.*

bāvkniti, *nem. vb. pf.* einen Bellant von sich geben, *Cig.*

bāv tara, *f. Cig.*; hlače na bavtaro, *Valj. (Rad)*; pogl. baltora.

bāza, *f.* = počasnež, Čemšenik; — prim. bezati.

bazālt, *m.* der Basalt (min.).

bazān, *m. Cig.*, pogl. fazan.

bazar, *ra. m.* senjmišče, prodajališče, der Bazar, *Jan.*, *nk.*

1. bazilika, *f.* das Basilienkraut (ocymum basilicum), *Cig.*, *Jan.*, *Tuš. (R.)*.

2. bazilika, *f.* die Basilica (eine Art Kirche).

bāzje, *n.* = bezgovje, *Reč. - Baud.*

bazilisk, *m.* der Basilisk; amerikanski b., der Naubenbasilisk (basiliscus mitratus), *Erj. (Z.)*.

bázniiti, nem. *vb. pf.* stupjen, stožen, *C.*; angel ga v stran bazne ino ga je zbudil, *Ravn.*; aufregt; angelova prikazen je nič prav ne bazne, *Ravn.*; — prim. bezati.

1. **báza**, *f.* die Art, die Sorte; vsake baze. aller lei; die Race: živina dobre baze, *Z.*; — prim. nem. *Basel*.

2. **báza**, *f.* ein terrassenförmiger Weingartenteil, („kar je leha pri njivah, je baza pri brežnih vinogradih“), *Ip.*

bázati se, am se. *vb. impf.* von gleicher Gattung sein: b. se s čim, *Mur., Cig.*; — prim. 1. baza.

bažilika, *f.* = prežilika, *Štek.*

bázol, *m.* = űzol, *Tuš.(B.)*.

bažűla, *f.* = űzol, *C.*

bĕčla, *f.* die Biene, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — išči sem spadajočih besed pod ĕebel-.

bdĕti, im, *vb. impf.* = bedĕti.

bĕba, *f.* 1) dummer, einfältiger Mensch; — 2) die Weinne, *Cig., M.*; — prim. hs. beba = otrok (v otročjem govoru).

bebarĭja, *f.* die Aubertheit, *Cig.*

bĕbast, *adj.* tölpelhaft, dumm.

bebáti, am. *vb. impf.* unverständlich reden, („debelo, nerazumno govoriti“), *C.*; — prim. stsl. *bĕbati*.

bĕbĕček, ĕka, *m. dem.* bebec, *M.*

bĕbĕčica, *f. dem.* bebka, *M.*

bĕbec, beca, *m.* der Tölpel, der Tropf; bebec delati iz koga, jemandem zum Narren haben, hĭnűeln, *Jan.*; za bebec koga imeti, zum Besten haben, *Lašĕe - Levst.(Rok.)*.

bĕber, bra, *m.* = bober, *Meg., Mik., C.*

bĕbež, *m.* = bebec, *Cig., Glas.*

bĕbica, *f. dem.* beba, *Z.*

bĕbiti, im, *vb. impf.* 1) dumm machen, *Cig.*; b. se, sich albern betragen, *Cig.*; — 2) einem ein Blendwerk vormachen, ihn über tölpeln, *Cig., C.*

bĕbka, *f. dem.* beba, arme Rárrin, *Mur.*

bĕbkatĭ, am, *vb. impf.* zum Besten haben, *Cig.*

bebjáti, am, *vb. impf.* lallen, *Cig.*; unverständlich sprechen, *Levst.(Rok.)*; — prim. bebati.

bĕbstvo, *n.* der Blödsinn, die Dummheit, *C.*

bĕbsĕcina, *f.* = bebstvo, *Ravn. - C.*

becáti, am, *vb. impf.* stupjen, Jan.; mit dem Fuße stoßen, *Cig., Šol., C.*; konj, krava beca, *Z., Gor.*

beckáti, am, *vb. impf.* stupjen, stožeru, štĭcheln; po zobeh b., in den Zähnen stožeru; — prim. becati.

becniiti, becnem, bácnem, *vb. pf.* stupjen, stožen, *Dol.*; b. koga skozi vrata, *Cig.*; — prim. becati, bacniti.

1. **bĕč**, a, *m.* 1) sod, držeč do deset kvinĕev (600 bokalov), *Bilje pri Gorici-Erj.(Torb.)*; — 2) vodnjak, v katerem voda sama izvira iz tal, ter da ne bi mogla drugam odtekati, zatorej tak beč nekoliko oblože s kamenjem, *Lašĕe-Erj.(Torb.)*, *Ip. Gor.*; zajemni b., der Schöpfbrunnen, *V.-Cig.*; — prim. boč.

2. **bĕč**, *m.* eine kleine Münze, *C., Mik., Istra, Reg.-C.*; der Pfennig, *Krelj*; do zadnjega „bieča“, *dolžno pismo iz leta 1690. - Let. 1887, 314*; — prim. it. bezzo.

bĕčĕati, bečĕm, *vb. impf.* blöden (o ovcah), *Trub. (Post.)*; jahreien, plárren, *M., Blkr.*; otrok beči, *jrĕhŠt.*; treujen (o jelenu), *Cig.*; — prim. bekati.

bečĕk, ĕka, *m. dem.* 1. beč, das Häuschen, *Cig.*; sodĕek od 20 bokalov do dveh kvinĕev, *Ip.-Erj.(Torb.)*; (bečĕk, daš Bierűaš, *Valj. [Rad.]*).

bečĕla, *f.* = bečla, ĕebela, *Gor.-Met., Levst. (Zb. sp.)*.

bečĕká, *f.* = kad, ĕeber, *C.*; — prim. bečva.

bečvá, *f.* 1) das Häűs, die Tonne, *Cig., C.*; (1000 klgr.), *DZ.*; — 2) der Böttich, *Jan.*; — prim. bačva.

bečvár, rja, *m.* der Böttcher, *Jan.*

bečvarĭna, *f.* die Tonnengebur, die Tonnengelder, *DZ.*

bečvárstvo, *n.* das Böttchergewerbe, *Jan.*

bečvĕica, *f. dem.* bečva, *C.*

bĕda, *f.* das Leid, *Jan., Cig.(T.)*, *nk.*; — iz drag. slov. jezikov.

bedáča, *f.* ein dünnes Weib, *Mur., Cig., Mik.*

bedáček, ĕka, *m. dem.* bedak, *Valj., (Rad.)*

bedáčĭja, *f.* die Thorheit, *Mur., Cig., Jan.*

bedák, *m.* der Dummkopf; ti bedak ti! bedake delati iz koga, jemandem zum Besten haben, *jrĕhŠt.*; bedaka, kaj si je izmislil! *Mik.*; za bedaka koga kam pošiljati, n. p. po polzeve krvi, *Navr. (Let.)*; — iz tur. bed. zanikaren, *Dan.*

bedákast, *adj.* dumm, nártĭch.

bedákati, am, *vb. impf.* b. koga, jemandem zum Besten halten, *Blkr.*

bedarĭja, *f.* die Thorheit, die Narretei; pastne bedarije, *Slom.-C.*

bedáriti, im, *vb. impf.* dumm reden o. handeln, *C., Z.*

bĕdast, *adj.* thöricht, dumm; bedasto govoriti.

bedastűca, *m.* die Thorheit, die Dummheit, *C., Blkr., kajk.-Valj.(Rad.)*, *nk.*

bedastűčĭti, im, *vb. impf.* einen Unűinn reden, *SlN.*

bedáštvo, *n.* die Thorheit, die Dummheit, *Mur., Cig., Jan.*

bedĕčen, čna, *adj.* wachsam, *C.*

bedĕčnost, *f.* die Wachsamkeit, *C.*

bĕden, dna, *adj.* etend, arműelig, *Jan., Cig.(T.)*, *nk.*; — prim. bĕda.

bedĕn, dná, *m.* = bedenj, *Cig., Jan., Valj. (Rad.)*.

bedĕnĕast, *adj.* poln bedencev, *Gor.*

bedĕnec, nca, *m.* das Nĭzbláschen, das Wimperl, *Cig., Dol., Gor.*; črni b., die Brandblätter, *Cig., C.*; — morda nam. bodenec (?).

bedenĕca, *f.* die Bedenűe, (narcissus poeticus), *Rodĭk-Erj.(Torb.)*, *Trst.(Glas.)*.

bedĕnj, dnjá, *m.* 1) der Böttich, *Cig., Jan., DZ., Levst.(Nauk.)*; die Weinfuűe, *Cig., C.*; grozdje vrzejo v veliko kad, bedenj, *Hip.(Orb.)*; velika lesena posoda (kad), ki je vendar manjša od plavnika, *Erj.(Torb.)*; — 2) die Butte, *Istr.-C.*; — 3) hohler Baumstamm, *Mur., V.-Cig., Jan., C., Levst.(Nauk.)*; v bednji ima žolna mlade, *Ijutomer-Raiĕ(N. kol.)*; ein zum Bienenstuck ausgehöhlter Baumstamm, *Habd., Ip.-Mik.*; bukovi bednji rabijo namesto panjev, *Levst.(Bĕ.)*; hohler Baumstamm

stamm als Brunneneinfassung, *ogr.-C. SlGor.*: — das Baumschiff 3. B. bei der Schiffmühle, *V.-Cig.*: tudi bedeni. *Valj./Rad.*: — iz nem.: prim. stvn. butinna. srvn. büte. büten. *Mik. (Et.)*

bedenje, *n.* das Wachen

bedéti, *im. vb. impf.* wach sein, wachen: vso noč smo bedeli.

bedljiv, *iva. adj.* wachsam, *C.*: — bedljivo spanje. häufig unterbrochener Schlaf, der Halb-schlaf, *Fr.-C.*

bedljivost, *f.* die Wachsamkeit, *C.*

bednác, *m.* dickes Scheit Holz, *Valj./Rad.*: — prim. beden.

bednár, *arja. m.* = bednjar. *Jan., BIKr.*

bednica, *f. Cig., Jan.,* pogl. beznica.

bednjáca, *f.* hohler Baumstamm, *C.*

bednjár, *rja. m.* der Böttcher, *Cig., C.*

bednjárski, *adj.* Böttcher-, *Cig.*

bednjást, *ásta. adj.* hohl (von Bäumen), *C.*

bednò, *n. 1)* = bedenj 1), *C.*; — *2)* = bedenj 2). *SlGor. - Zora.*

bédra, *f.* = bedro. *Z. Dalm., Št., ogr.-Valj./Rad.*

bédrast, *adj.* großschentelig, *Mur.*

bedrát, *áta. adj.* großschentelig, *Cig., Jan.*

bedráti, *ám. vb. impf.* lahm gehen, *Cig.*: o pac-li sključen bedra. *Lerst./Zb. sp.*

bédree, *n. dem.* bedro, das Schenkelchen: gosje b. die Gansente: *pl. bédrea. Dol.*

bedrěce, *n.* = bedree. *Jurč.*

bedrěnce, *nea. m.* die Pimpinelle (pimpinella). *Cig.*

bédrica, *f.* = bedree. *Mur., Št.*

bedrika, *f.* eine Art Meisel, *Z.*

bedrince, *nea. m.* neka trava: die Trinité (trinita). *C.*

bedriti se, *im se. vb. impf.* hinten, *C.* (tudi hs.).

bédrn, *adj.* Schenkel-, *Cig.*

bédznat, *adj.* dickschentelig, *Cig., Jan.*

bédznica, *f.* das Darmbein, *Cig. (T.). Erj. (Torb.).*

bédznik, *m.* = bedrenee, *Cig.*

bédro, *n.* der Oberhinkel: (bédra. die Beine: poltrebušne okončine ali bedra. *Erj./Som.*): v gen. poleg: bédra tudi bedrěsa. *Zora, SlN.*)

1. bég, *m.* die Flucht: v beg se pustiti. die Flucht ergreifen, *Trub., Dalm.*: nav.: v beg se spustiti: tudi: v bege se spustiti. *Nor.-C.*: na begih biti. im Begriff sein zu entfliehen, *Fr.-C.*: na begu. flüchtigen Fußes, *Cig.*: obrniti se v beg, sich zur Flucht wenden, *Cig.*: v beg pripraviti, *Meg.*, v beg zapoditi. im die Flucht schlagen, *Cig.*

2. bég, *m.* = plemenitas, knez (pri Türken): — prim. tur. beg = gospod. *Dan.*

béga, *f.* der Laubfrosch, *C.*: prim. magy. béka. *C.*

bégaj, *m.* 1. beg. *M.*

bégálen, *lma. adj.* störend, *Jan.*

bégálica, *f. 1)* potica. *Bolc-Erj. Torb.*: — *2)* der Falmbüsch, *Z. Bohinj-C.*: — nam. gibanica: zaradi pomena prim. presnee.

béganja, *f.* = beganica *2), Radovljica.*

béganje, *n. 1)* das Nimmberlaufen: *2)* das Schenden, das Fremden

1. bégati, *am. vb. impf.* 1) hin- und herlaufen: ne begaj za vrabei, kadar ti uhajajo golobje. *LjZv.*: živina bega = bezlja. *C.*: begajoče oči. schweifende Blicke, *Šol.*: — *2)* hin- und herstreifen, scheuchen: pes kuretino bega: — b. koga, irre machen: ne begaj me! — flein-müthig, furchtsam machen, *C.* *Gor. - Levst. (Rok.)*: — *3)* b. se. sich abmühen, *C.*

2. bégati, *am. vb. impf.* = regetati. *C.*: — prim. bega.

bégav, *adj.* unbeständig, *Jan.*

bégavee, *vca. m. 1)* = begun. *Z. ZgD.*: — *2)* der Verwirrer, *Valj./Rad.*

bégavica, *f.* der Laubfrosch, *C.*: — prim. 2. bégati.

bége, *f. pl.* = bregese. *Z., C.*

bégěč, *ěta. adj.* = begljiv, *Z., Mik.*

bégěse, *f. pl. Z.,* pogl. bregese.

begetati, *etám. čem. vb. impf.* = beketati, *Z., C.*

begljiv, *iva. adj.* flüchtig, unstät, unbeständig, *Cig., Jan., nk.*

begljivec, *vca. m.* der Flüchtling, *Jan.*

begljivka, *f.* die Flüchtige, *Z.*

begljivost, *f.* die Flüchtigkeit, *Jan.*

bégnja, *f.* = beg. *C.*

bégöč, *ěta. adj.* = begljiv. *Cig., Jan., nk.*

bégoma, *adv.* fliehend, *Mik., Z.*: Begoma, v-ojaki moji. Vsak naj zdaj nazaj hiti. *Npes.-K.*

bégöta, *tna. adj.* flüchtig, *Jan.*: Begoten smo neba oblak, *Greg.*

bégün, *m.* der Flüchtling, *Mur., Cig., Jan., nk.*: der Deserteur, *Cig., Jan.*

bégünec, *nea. m.* = begun. *Cig., Jan., nk.*

bégünka, *f.* die Flüchtige, *M.*: — krava, ki pastirju rada uhaja, *Tolminski hrubi - Erj. (Torb.).*

béhete, *f.* košate. bele breguše. *C., vřhŠt. - Zora.*

béhitati se, *am se. vb. impf.* 1) spielen: otroci se behatajo. jagnjeta se behatajo po trati, *BIKr.*: — *2)* sich abmühen, sich plagen: b. se pri delu. *C.*: — prim. 1. bégati.

1. bėka, *f.* die Flechweide, die Korbweide (salix viminalis): — die Weidenruthé *C.*: beke ali uprav bekove trte se razložajo v glavnice, košnice, in stracle (prim. it. strozzatoio, Strid zum Erweitzen) *Ip.-Erj. (Torb.).*

2. bėka, *f.* svoje ime ovcí. *Zemou (Notr.) - Erj. (Torb.).*

bekánje, *n.* das Blöfen (o drobnici), *Meg., Boh.*: — b. tvoih pesni. („Oeplärer“) *Dalm.*

bekáti, *ám. vb. impf.* blöfen, *Mur., C.*: ovec bekajo. *Kug.-Valj./Rad.*: — schwätzen, *C.*

bekét, *ěta. m.* das Geblöfe (o drobnici) *Jan., M., Valj./Rad.)*

bekétanje, *n.* das Blöfen (o drobnici), *Cig., Jan.*

beketáti, *etám. čem. vb. impf.* blöfen (o drobnici), *Dict., Cig., Jan., C.*

bekljáti, *ám. vb. impf.* schwätzen, *SlN.*: — prim. bekati.

bekiniti se, *im se. vb. impf.* igrati (o otrocih). *Podkrcni-Erj. (Torb.).* — prim. furl. bacná. lärnen, *Lerst. (Rok.)*

békñiti, békñem, *vb. pf.* einen Blötkant von sich geben, *Cig., M.*

bekòt, óta, *m.* = beket, *Jan.*

békòv, *adj.* von der Flechtweide; bekove síbe.

békovca, *vca, m.* der Flechtweidenbaum, *Cig., C.*

békovina, *f.* die Flechtweidenröhre, *BKr.*

békovina, *f.* das Flechtweidenholz.

békovišće, *n.* der Ort wo Flechtweiden wachsen, *Cig.*

békovje, *n. coll.* die Flechtweiden.

békovka, *f.* ein Singvogel (*sylvia sp.*), *Kras-Erj. (Torb.).*

bekovnjáča, *f.* der Weidenföb (= vitrnjak), *C.*

bekúlja, *f.* iz bekovih viter spletena okrogla cajnica z ločjem, *Laško (St.).*

bekúljea, *f. dem.* bekulja, („bakulica“, *Laško-Glas.*)

bekúntati, *am, vb. impf.* pogl. beketati, *C.*

běl, *i. f.* 1) eine Augenkrankheit: der graue Star, *Kras-Cig., Jan., Erj. (Som.)* (pri konjih)

Ip.-Erj. (Torb.); — 2) der Wehlthau, *Cig.;* — 3) svinčena b., das Bleiweiß, *DZ., C., Erj. (Min.).*

běl, *adj.* weiß; beli grad (*v narodnih pesnih*);

beli dan, der helle Tag; za belega dne; ni bele ni črne ni rekel = er sagte gar nichts,

Jurč.; belo perilo, frischgewaschene Wäsche;

belo platno, weißgebleichte Leinwand; bela ime beli kravi, ovcí, *Erj. (Torb.);* — bela,

die Bleichsucht = bela bolezen, *Cig.;* — belo imeti, dem weißen Blut haben, *Cig.;* belo,

das Splintholz, *Rež.-C.;* — belo, das Fett vom Rothwild, *V.-Cig.;* — železo je belo,

das Eisen ist glühend.

belák, *m.* 1) weißes Schwein, *Dalm.-Valj. (Rad);* — 2) der Weißstein, *Cig. (T.).*

belán, *ána, m.* ein Mensch mit Flachshaaren, *Cig.*

belánjek, *njka, m.* das Eiweiß, *C., jvžšt.*

belár, árja, *m.* der Bleicher, *V.-Cig.*

belarica, *f.* die Bleicherin, *Cig.*

belárnica, *f.* die Bleichfabrik, *Cig.*

belárski, *adj.* Bleicher-, *Cig.*

belárstvo, *n.* das Bleichergewerbe, *Z.*

bélav, *ad.* weißlich, *Mur., Mik.*

bělca, *f.* ime beli kravi, *Kr.-Valj. (Rad).*

bělče, *eta, n.* 1) weißes Thier, *Z.;* der Schimmel, *Jan.;* — 2) neko jabolko, *v Brkinih - Erj. (Torb.). LjZv.*

bělčec, čka, *m. dem.* belec; 1) weißes Thier, *Mik.;* — 2) weißes Thierel, *C.*

bělčica, *f.* neko jabolko, *Podkrnci-Erj. (Torb.).*

bělce, *ica, m.* 1) der Weiße, *Jan., nk.* (opp. črnce); — 2) der Weißtopf (Flachstopf), der Kaserlat, *Cig., Jan., Mik.;* — 3) weißes Pferd, der Schimmel, *Cig., Jan.;* — weißer Och, *Cig., Mik.;* — 4) neko jabolko, *Ljubljanska ok.-Erj. (Torb.);* — 5) der Albit (min.), *Cig. (T.);* — 6) eine Augenkrankheit: der graue Star, *C.;* — 7) das Splintholz, *C.;* — 8)

der Roggen, *C., BKr.-Mik.;* — 9) gebleichte Leinwand, *Mik.;* — ein Leinwandlaken, worauf Getreide getrocknet wird, *BKr.;* — 10) der Pfennig, *Bes.;* prim. belč: — 11) = belar,

der Bleicher, *C.*

belëg, éga, *m.* das Kennzeichen, das Merkmal, *Cig. (T.), C.;* — prim. stsl. bélégn.

belëgováti, újem, *vb. impf.* punccieren, *Cig. (T.).*

belendáti, *ám, vb. impf.* irre reden, phantasiieren: bolnik že belenda, *jvžšt.;* — zvonovi belendajo, t. j. vsi se ob enem brez reda glasendo, *Srvinška dol.;* — prim. magy.

belénd (= blen) in blencovati.

beléndráti, *ám, vb. impf.* wirres Zeug schwätzen, *jvžšt.;* — prim. belendati.

belëštra, *f.* ein unsinnig, unbesonnen redender oder handelnder Mensch, *Lašče-Levst. (Rok.).*

beleštrác, *m.* = beleštra, *Lašče-Levst. (Rok.).*

beleštrálo, *n.* = beleštra, *Lašče-Levst. (Rok.).*

beleštráti, *ám, vb. impf.* unsinnig, unbesonnen reden oder handeln, *Lašče-Levst. (Rok.), Kr., Št.;* — prim. balustrati.

beletrístičen, čna, *adj.* belletristisch, *Cig. (T.). nk.;* — prim. leposloven.

beletrístika, *f.* die Belletristik, *nk.;* — prim. leposlovje.

bělcz, *m.* = belez, die Bleiche, der Bleichplatz, *Mur., Cig., Jan.*

bělcz, *m.* 1) das Bleichen, die Bleiche, *Cig., Jan.;* — 2) der Bleichplatz, *Cig., Jan., C.;* — 3) die weiße Tüchle, die Kaltmilch, *Cig., Jan., C., Erj. (Min.);* — 4) belčž, die zu bleichende Leinwand: nesi belčž na bělcz, *Cig.*

bělčžek, žka, *m.* das Merkzeichen, die Note, *C., nk.*

bělčžen, žni, *f.* das Zeichen, die Marke (n. pr. na drevesih znamenja, da jih je posekati), *Krn-Erj. (Torb.);* — das Merkmal: zbrisana belezhen vojnistva, *Zv.*

bělčžen, žna, *m.* die Jahreszahl, letnica, navadno z apnom narejena, *Temljine-Štek. (Let.).*

bělčžen, žna, *adj.* belezna knjiga, das Worterbuch, *Levst. (Nauk.).*

bělčžiti, *im, vb. impf.* bezeichnen, *Cig. (T.;* zlatu in srebro b., punccieren, *Cig. (T.;* — notieren, *nk.*

bělčžka, *f.* die Notiz, *DZ., nk.*

bělčžnik, *m.* der Notar, *Cig. (J.), C., DZ., Levst. (Nauk.), nk.*

bělčžniški, *adj.* Notariats-, *DZ., nk.*

bělčžništvo, *n.* das Notariat, *nk.*

bětha, *f.* Name einer weißen Auh, *Tolminski hrbi-Erj. (Torb.);* — prim. baltha.

bělca, *f.* 1) (ime raznim živalim): weißes weibliches Schaf, *C.;* weiße Ziege, *Erj. (Torb.);* — kuna b., der Steinmarder, *Glas.;* — = snežna jerebica, *Erj. (Z.);* — die Ringelmatter (coluber natrix), *Štek.;* — der Weißstich (leuciscus), *Erj. (Z.);* — 2) ime raznim rastlinam, sadju itd.): neka vrsta pšenice, *Valj. (Rad);* — der männliche Daus; — die Weißstiriche; — der Tauffapfel, *C., Mavbor-Erj. (Torb.);* — die Weißbirn, *Cig. Tolm.-Erj. (Torb.);* — die weiße Pflaume, *C., BKr.;* — bela, obla smokva, *C., Goriska ok. in Ip.-Erj. (Torb.);* — neka oljka, *Ip.-Erj. (Torb.);* — neka trta, *C., M.;* — Črnina se barva, Belica rumeni, *Npes.-K.;* — 3) das Ei, *M., C., ogr.-Valj. (Rad);* — 4) der Mutter bei der Erzeugung des Wadhocherbranters, *M., C.;* — 5) = svinčena bel, *Jan., C., DZ.*

belič, ſča, *m.* 1) kleine ſilberne Scheidemünze: alter Zilberpennig, *Jarn.*; pol beliča = ein Heller, *Guts.*; ali se ne kupita dva vrabca za en belič? *Jap.* — 2) ſüßpt. eine kleine Münze: nemam beliča, ich habe keinen Heller; — 2) die Kreuzente, der Zägetaucher (mercus albumus), *Cig.*

beličeck, ſka, *adj.* schön weiß, sehr weiß, *M.* *Er.-C.*; belički hrami, *Danj.* (*Posv. p.*).

beličnica, *f.* 1) prašna konoplja (cannabis sativa), *Vrsno-Erj.* (*Torb.*); — 2) neka hrůska, *C.*, *BKv.*

belida, *f.* 1) Name einer weißen Ziege, *C.*, *Grachovo-Erj.* (*Torb.*); — 2) die Malzmilch, *Temljine-Štrck.*

belidica, *f. dem.* belida; das Weisel, *Re7.-C.*; — 2) schönes, ſchmückendes Mädchen, *Re7.-C.*

belidič, *m.* weißer Ziegenbock, *C.*

belika, *f.* neko jabolko, *v Brkinih-Erj.* (*Torb.*).

beliken, *lna. adj.* zum Bleichen gehörig, *Cig.*

belitnica, *f.* die Bleichanstalt, *DZ.*

belilo, *n.* 1) die weiße Farbe, das Weiß, *Cig.* (*T.*); die Tünche: b. se obleta, lušči, *Cig.*; — die weiße Schminke, *Cig.*; — 2) das Tünchen; — das Bleichen, die Bleiche.

belin, *m.* 1) der Maferrat (Albino), *Cig.*; — 2) ein weißes Thier männlichen Geschlechtes, *C.*; — weißer Hund, *Cig.*, *C.*, *Mik.*; — der Schneehase, *Cig.*; — weißer Dohs, *C.*; — der Weißling: glogov b., der Baum oder Hefenweißling (piperis crataegi), kapusov b., der Kohlweißling (p. brassicae), repni b., der Rübenweißling (p. rapae), repični a. ogršični b., der Hübchenweißling oder Grünader (p. napi), *Erj.* (*Ž.*); — 3) = sneg: Belin, oj skopni že, *IjZv.*

belina, *f.* 1) das Weiß, die weiße Farbe, *Meg.*, *Jan.*, *Mik.*; — 2) eine Traubenart, *St.*, *Dol.*, *v Brkinih-Erj.* (*Torb.*), weißer Feinich, *Vrtovect Vin.*, *Trumm.*; laškab., ahornblättriger Wippacher, *Trumm.*; — 3) das Splintholz, *V.-Cig.*, *Cig.* (*T.*); — 4) prvo zganje, der Mutter, *V.-Cig.*, *Gor.*; — 5) = svinčena bel. *C.*, *Levst.* (*Nauk.*); — 6) das Weißzeug: prodajalnica beline in platna, *Jurč.*; (das Leinzeug, *Cig.*); — 7) eine Augenkrankheit: der graue Star, *Mur.*

belince, *nea. m.* — belin 1), *Jan.*

belinka, *f.* neka hrůska, *Z.*

belinščak, *m.* neka vnska trta, *SlGor.-Erj.* (*Torb.*).

beliš, *m.* = belezen na drevesih, (beli) *Jan.*

belišče, *n.* die Bleichställe.

belišiti, *im. vb. impf.* 1) weißen, tünchen: b. hišo, sobe; danes belimo, heute sind wir mit dem Tünchen beschäftigt; weiß schminken, *Cig.*; — 2) bleichen: platno b.; glavo si b. s čim, sich mit einer Sache den Kopf zerbrechen; skibi nas ne bodo dalje tle in bele, *Ravn.*; — 3) glühend machen; zelezo b.; weiß fieden; srebro b., *Cig.* (*T.*); pec b.; heiß machen, *C.*, *Polj.*, *ju7hSt.*; — b

koga, zum Zorne reizen, *C.*, *Z.*; — 4) schmalzen, fetten: jedi b.: delo beli vse jedi, *Jan.* (*Slov.*); resnice b. komu, jemandem derb die Wahrheit sagen, *Cig.*, *M.*; — 5) abbaßen, abrinden: kolje. trte. smreke b., *C.*, *BKv.*, *ju7hSt.*; koruzo b., schälen, *BKv.*; — die Haut abziehen, schinden: kozla. jagnje, padnino b., *Z.*, *BKv.*; — jemanden schinden, betrügen, *C.*; — 6) b. se, weiß schimmeru, *C.*; gore se bele, *Zora.*; — beli se, es zieht ins Weiße, *Cig.*

belitnica, *f.* = belitnjak, *kajk.*, *Valj.* (*Rad.*).

belitnjak, *m.* der Wäschhuber, *Valj.* (*Rad.*).

belivec, *vca. m.* 1) der Tüncher, *Cig.*, *Jan.*; — 2) der Bleicher, *Mur.*, *Cig.*, *Jap.* (*Sv. p.*), *Ravn.*

belivka, *f.* 1) die Tüncherin, *Cig.*; — 2) die Bleicherin, *Mur.*, *Cig.*

belivščina, *f.* der Bleicherlohn, *Cig.*

belja, *f.* 1) die Tünchung, *Cig.*; — 2) die Bleiche, *Cig.*

beljāca, *f.* der Tünchpinjel, *Cig.*

beljāčec, *čca. m.* *Bleim.* (*Let.*), *ogl.* beljakovina.

beljāj, *m.* neko belo jabolko, *Mik.*

beljāk, *m.* 1) das Eiweiß; — 2) = svinčena bel, *Cig.*, *Jan.*

beljākovec, *vca. m.* der Eiweißstoff, *Cig.*, *Jan.*; — *ogl.* beljakovina.

beljakovina, *f.* der Eiweißstoff, *Cig.* (*T.*), *Erj.* (*Som.*).

beljakovinski, *adj.* Eiweiß, *Nm.*

beljāva, *f.* das Weiß, die weiße Farbe, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*; vaša hvala je 'zjubljena, vaša b'ljāva zatopljena, *Vod.* (*Peš.*); zid beljavo izgublja, die Wand weißt ab, *Cig.*; — 2) das Splintholz; — 3) der zuerst abgezogene Brantwein, *Sol.*; „zganje od prvega teku“, *Pirc.*; zdaj šc beljāva teče, *Z.*; — 4) svinčena b. = svinčena bel. *C.*; — 5) das Bleichen, die Bleiche, *Cig.*; pri beljavi se platno lehko pokvari, *Gor.*; — 6) das Tünchen, *Cig.*; danes imamo beljavo, *Gor.*

beljāvina, *f.* 1) weiße Wäsche, *Brdo* (*Gor.*); — 2) der Splint, *Črniče* (*Gorišk.*); — 3) *coll.* Kufurnuschalen, *BKv.*; — tudi beljāvina.

beljenik, *m.* die gebleichte Leinwand: pet lahti beljenika, *Gor.*

beljenje, *n.* 1) das Weissen, das Tünchen; — die Tünche: ne zna beljenja narediti, *Dol.*; — 2) das Bleichen; — 3) das Schälten; — 4) das Schmalzen; — *prim.* beliti.

beljug, *m.* *ogl.* belug.

belka, *f.* 1) ein weißes Weib. Thier, *Mur.*; eine weiße Kuh (*Cig.*, *Jan.*, *Mik.*), Ziege (*Erj.* [*Torb.*]), Heime (*Mur.*); — 2) das Schnee luhu, *Cig.*, *Gor.*, *M.*; — 3) neka riba: die Laube (alburnus lucidus), *Erj.* (*Rok.*); — 4) die Lans, *M.*; — 5) neko jabolko, *Sebretje* (*Gorišk.*), *Erj.* (*Torb.*); — neka hrůska, *Bičjana* (*Gorišk.*), *Erj.* (*Torb.*); — 6) weißes Brod, *Ben.*; — 7) der Mutter, *Gor.*

belkast, *adj.* weißlich.

belkijat, *adj.* = belkast, *Jan.*

belko, *a. m.* weißer Dohs, *C.*

bêlmo, *n.* eine Augenkrankheit: der graue Star, *Cig., Jan., C.*: — po drugih slov. jezikih: prim. belno, obelno.

bęčnica, *f.* der Tüschpinjel, *C.*

bęlno, *n.* = belmo, *C., jrzhSt.*: — prim. obelno.

bęlō, *ā. n.* die Fahne, *Vrsno (Tolm.)-Erj. (Torb.)*

bęlōba, *f.* das Weiß, die Weiße, *Jan.*: svinčena b. = svinčena bel, *C.*

bęlobęn, *bn.* *adj.* weißlich: belobni lasje, *C.*

bęlobrad, brada, *adj.* weißbärtig, *Jan.*

bęlobradat, ata, *adj.* = belobrad, *Jan.*

bęlobradec, dea, *m.* der Weißbart, *Cig., Jan.*

bęlobrk, brka, *adj.* mit weißem Schnurrbart, (*subst. m. Jan.*).

bęlocętęn, tna, *adj.* weißblühend, *Cig.*

bęlōčę, *f.* = belota, *kajk.-Valj. (Rad.)*

bęlōčęnica, *f.* pogl. beloočęnica.

bęlodčębn, belna, *adj.* weißstammig, *Sol.*

bęloga, *f.* Name einer weißen Sau, *C.*

bęloglav, glava, *adj.* weißköpfig, grantöpfig: — slachstöpfig, *Cig.*

bęloglavčęk, čka, *m. 1) dem.* beloglavec, *M.*: osemdeset let stari beloglavčęk, *Ravn.*: — 2) = beloglavka, *M.*

bęloglavec, vca, *m.* der Weißkopf, der Grankopf: — der slachstöpf, *Cig.*

bęloglaven, vna, *adj.* = beloglav, *Cig.*

bęloglavka, *f.* 1) die Weißköpfige, *Z.*: — die Blendine, *Cig.*: — 2) die Schmauzmeiße (parus caudatus), *Cig., Frey. (F.)*

bęlognoęen, jna, *adj.* weiß materifizierend: belognojna maroga, *Jap.*

bęlogor, góra, *adj.* weißbergig, *Cig.*

bęloguzka, *f.* der Steinichmäßer (saxicola oenanthe), *Vranja v Istri-Erj. (Torb.)*

bęloha, *f.* weiße Ziege, *Rež.-C.*: — nam. beloga.

bęlojascn, sna, *adj.* weißglänzend: belojasno nebo, *Jan.*

bęlokoščęn, *adj.* ans weißem Wein, *Z.*

bęlokóčęn, zna, *adj.* von weißer Hautfarbe, *nk.*

bęlokóčęnica, *f.* die Weißhäntige, *Z.*

bęlokóčęnik, *m.* der Weißhäntige, *Z.*

bęlokrizen, zna, *adj.* weißbefrenzt, *Cig.*

bęlokrusen, sna, *adj.* von weißem Brote: belokrusne drobtine, *Nawr. (Let.)*

bęlokrven, vna, *adj.* weißblütig, *Cig.*

bęlolas, lasa, *adj.* mit weißem Haar: — slachstöpfig, *Cig.*

bęlolasast, *adj.* = belolas, *Dict.*

bęlolasat, ata, *adj.* = belolas, *Jan.*

bęlolasčęk, čka, *m.* weißhaariges Kind, *Bes.*

bęlolasec, sca, *m.* der Weißhaarige: — der slachstöpf, *Cig., M.*

bęlolasen, sna, *adj.* = belolas, *Cig., M.*

bęlolaska, *f.* die Weißhaarige, *C.*

bęloličęn, čna, *adj.* von weißem Antlit, *Cig.*

bęloličęnik, *m.* ein Mensch von weißem Antlit, *Z.*

bęlolist, lista, *adj.* weißblättrig, *Cig.*

bęlolisten, stna, *adj.* = belolist: belolistna roža, *Dict.*

bęlonog, noga, *adj.* weißfüßig, *Jan.*

bęloóčęn, čna, *adj.* = belook, *Z.*

bęloóčęnica, *f.* die weiße Augenhaut, die Hornhaut, (beločęnica) *Cig. (T.), Erj. (Som.)*

bęlook, óka, *adj.* weißäugig, *Z.*

bęlopikast, *adj.* weißprentelig, *Cig.*

bęlopóten, tna, *adj.* von weißem Teint, *nk.*

bęlopópka, *f.* neka vinska trta, *C., Rihenberg-Erj. (Torb.)*

bęloprstęn, *adj.* beloprstena posoda, das Steingut, *DZ.*

bęloręp, rępa, *adj.* weißgeschwänzt, *Cig.*

bęlorępast, *adj.* = belorep., *Cig.*

bęlorępec, pea, *m.* der graue Steinichmäßer (saxicola oenanthe), *Jan., Z., Frey. (F.)*: belorepę si nahajajo po vsem Krasu, *LjZv.*

bęlorępka, *f.* = belorepec, *Cig.*

bęloritec, tea, *m.* neki čmrlj, *St. Vid pri Ljub.*

bęloritka, *f.* = belorepec, *Cig., Levst. (Nauk.)*

bęloróčęka, *f.* die Weißhändige, *Lcl.*

bęloróg, róg, *adj.* weißhörnig, *Z.*

bęlorók, róka, *adj.* weißhändig, *Cig.*

bęlorumęn, čna, *adj.* weißgelb, *Cig.*

bęlorun, rúna, *adj.* mit weißem Blies, weißwollig, *Jan.*

bęlōst, *f.* = belota, beloba, *Mur., Cig.*: teh zobi b., *Kast.*: snega b., *Preš.*

bęlóta, *f.* die Weiße, das Weiß, die weiße Farbe, *Mur., Cig., Jan.*: celo na velikem belęm prtu ugledate najprej črn madež, čę je prav majhen: oskrunjena je belota, *Jurč.*

bęlotina, *f.* der Splint, *Jan.*

bęlousnjár, rja, *m.* der Weißgärber, *Vrt.*

bęlouška, *f.* die Ringelnatter (tropidonotus natrix).

bęloušnica, *f.* = belouška, *Cig.*

bęlovrat, vrata, *adj.* weißhalbig, *Cig., Jan.*

bęlozob, zóba, *adj.* weißzählig, *Cig., Jan.*

bęlozvęzden, dna, *adj.* silbergeleitet, *Cig.*

bęlozólit, *adj.* weißgelb, *M.*

bęžša, *f.* weiße Kuh, *Cig., Jan., Mik., Rovte (Notr.), Tolm.*

bęžšćina, *f.* = belivščina, *Cig.*

bęlúg, *m.* weißes männliches Schwein, (-ljug) *Mur.*

bęlúga, *f.* 1) weiße Kuh, (-ljuga) *Mur.*: — 2) der Dausen (acipenser huso), *Jan., Erj. (Z.)*: rus. belúgec, *gca, m.* (nam. -žec) weißes männliches Schwein, weißer Eber, *C.*

bęlúh, *m.* bel človek (zaničlj.), *Z., ZgD.*: kako se mi priluzje ta mestni beluh! *Andr.*

bęlúnce, nca, *m.* das Edelweiß (gnaphalium leontopodium), *SN.*

bęlús, *m.* der spizblättrige Spargel (asparagus acutifolius), *C.*: tudi: porabni b., der gebräuchliche Spargel (a. officinalis), *Tuš. (R.)*

bęlušę, *f.* 1) krava bele dlake, *Tolm., Vreme-Erj. (Torb.)*: prim. belša: — 2) belúša, neka hruška, *Rihenberg-Erj. (Torb.)*

bęlušast, *adj.* weißlich, *C., Kras.*

bęlušnica, *f.* pl. belušnice. Spargelgewächse, *Tuš. (B.) Cig. (T.)*

bęlútina, 1) das weiße Fleisch vom gebratenen Geflügel, *BKr.*: — 2) der Splint, *Cig.*

bęna, *f.* der Einfaltspinjel, der Tölpel; *Cig.*: ti si prava bona! *BKr.*: — tudi hs.: iz tur., *Dan.*

bendîma, *f.* = trgateg. *Notr.*; — prim. it. vendemmia.

hengljâti, *âm*, *vb. impf. Glas.*, pogl. bingljati.

hêr, *i. f.* = hera: telovnik je najprva pomladnja ber (šebelam). *Levst. (Beč.)*.

hêra, *f.* die Sammlung, *Cig., Jan.*; *M'* se bojim, pri rovtarji pri kmeti Da bera besedi ne bo velika. *Preš.* — die Collectur der Weißlichen, *M. C., Kr.*; priti po bero. *IjZv.*

herač, *m.* 1) der Weinleser, *Jan., BKr., St.*; — 2) der Sammler, *Dol.-Cig.*; der Collecturant, *C. Lašče-Levst. (Rok.)*; — 3) der Bettler; — *pren.* = vodenica, der Wasserfall, *Cig.*; — pl. herači, die Abfälle des Flachses beim Dreheln und Spinneln, *Cig.*; — 4) košek z lesenim dnom v pobiranje sadja ali krompirja, *Pomikve na St. Valskem-Erj. (Torb.)*.

herača, *f.* die Weinleserin, *Mur.*; — die Sammlerin, *Jan.*

heraček, *čka*, *m.* junger, kleiner Bettler, *Valj. (Rad.)*.

heraćenje, *n.* das Betteln, *Cig.*

heraćevanje, *n.* die Bettellei, *Cig.*

heraćevati, *ujem*, *vb. impf.* dem Bettel nach hängen, *Cig.*

heraćica, *f.* 1) die Weinleserin, *Cig., Jan., St.*; 2) — die Bettlerin.

heraćič, *m. dem.* herač: der Bettelbube, *Cig.*; — armer Bettler, *Valj. (Rad.)*.

heraćija, *f.* 1) die Bettellei; — 2) die Bettelarmut, die Armutigkeit; — 3) das Bettelvest, *Jan.* preprovalje se sinu hoditi okoli takih heračij, *Jurč.*

heraćinja, *f.* 1) die Weinleserin, *Valj. (Rad.)*; — 2) die Bettlerin, *Guts., M.*

heraćiti, *ačim*, *vb. impf.* betteln.

heraćka, *f.* die Bettlerin, *C.*

heraćnica, *f.* 1) die Bettlerherberge, *Cig.*; — 2) der Bettelstab, *C.*

heraćon, *m.* der Bettler (zaničlj.), *Cig., Bes., Valj. (Rad.)*.

heraćuh, *m.* = heračon, *C.*

heraćulja, *f.* die Bettlerin, (zaničlj.), *Cig.*

heraćun, *m.* = heračon, *C., Preš.*

heraćunka, *f.* = heraćulja, *Cig.*

heraćunstvo, *n.* das Bettelwesen; das Proletariat, (zaničlj.), *C.*

heraćinja, *f.* die Weinleserin, *Mik.*

herârnja, *f.* = hera, die Collectur, *Plužna pri Bolci, Kobarid-Erj. (Torb.)*.

herâski, *adj.* Bettler, bettelhaft.

herâstvo, *n.* das Bettelwesen; die Bettelarmut.

herâvs, *m.* der Bettler, (zaničlj.), *C.*

herâvsati, *am*, *vb. impf.* betteln, (zaničlj.), *C.*

herâvselj, *slja*, *m.* = herâvs, *C.*

hêrba, *f.* die Weinlese, *C., Valj. (Rad.)*, *DZ.*; iti v herbo, *IjZv.*

hêrêva, *f.* die Mohlpflanze, *Re7.-C.*; — prim. it. brasca, bay. barschen, *C.*

hêrdiga, *f.* = herdija, *Z. Kr.*

hêrdija, *f.* neka psovka: ti herdija ti! *Gor.*; ze dva dni nisem videl te herdije („berdije“) potepilne, *Jurč.*

hêrece, *ica*, *m.* der Weier, der Sammler, *Jan., C.*

berečina, *f.* eine jumpfjige Gegend, ein Morast, *Mur., Cig., Jan., Ptuj-C.*

bêreg, *m.* = berek, *C., Valj. (Rad.)*

bêreck, *m.* der Morast, *C., ogr. - Valj. (Rad.)*, *vzh.St.*; — iz magy. bereg, *Dan.*

bêrcunjski, *adj.* Collectur: berensko vino, der Collecturwein, *Vest., St.*

berêt, *m.* = barant: kadar imajo otroci dosti denarja, imajo kramarji dober beret, *Dol.*

beretâti, *âm*, *vb. impf.* = barantati, *C., Bes., Dol.*

berêvati, *am*, *vb. impf.* zu flauben, zu sammeln pflegen: sestra bereva v gozdu jagode, *Mik.*

bergamôtka, *f.* die Bergamottenbirn, *Jan.*

bergamôtovce, *vca*, *m.* die Bergamotteitronen (citrus Bergamia), *Tuš. (B.)*.

bêrgla, *f.* die Krüde; po berglah hoditi: kljuka ob berglo zadene, Gleiches gesellt sich zu Gleichem, *Z.*; — die Senzkrüde, *Cig.*; — prim. berla.

bêrglast, *adj.* krüdenförmig, *Cig.*

bêrglav, *adj.* verkrümmt, knorrig, *C.*

bêrglica, *f. dem.* bergla; — die Handhabe am Hinder, *V.-Cig.*

berica, *f.* die Weierin, die Sammlerin, *Jan.*

berič, *m.* pogl. birič.

berig, *m.* der Abgrund, *Dornberk (Goriš.)* — *Erj. (Torb.)*; — prim. berek (?).

berigla, *f.* der Frügel, der Krüttel, *vzh.St.*; — prim. nem. Frügel.

bêrih, *m.* der Sammler, der Collecturträger, *C.*

berij, *m.* velika luza, der Tümpel, *Vrsno-Erj. (Torb.)*; — prim. berig.

beritnik, *m.* = berilnjak, *Z.*

beritnica, *f.* 1) = bralnica, *C.*; — 2) die Arntenbüchse, *Cig.*

beritnjak, *m.* das Lejevnit, *Jan.*

berilo, *n.* 1) das für das Vieh gesammelte Grünfutter, *Z., Mik.*; — 2) die Gefüre; zanimljivo berilo; — das Lejebuch, *Cig., Jan., nk.*; — das Lejestüd, *nk.*

berivka, *f.* der Flüchlatel, *Ijub.*

berivo, *n.* die Gefüre, *Jan.*

bêrkati, *am*, *vb. impf.* Nachlese halten (pri sadju), *Šenpas-Erj. (Torb.)*.

bêrta, *f.* = bergla, *Notr.-Cig., Jan.*; po berlah, *Dalm.*; — prim. lat. ferula, Stab, srlat. f. episcopalis, *C., Levst. (Rok.)*.

bermâs, *m.* der Soldatenwerber, *Jan.*; — prim. bermati.

bêrmati, *am*, *vb. impf.* = nabirati, werben, *Z.*; — iz nem.

hernardince, *vca*, *m.* der Bernhardiner, *Cig., Jan.*

hernardinski, *adj.* Bernhardiner, *Cig.*; b. pes. der Bernhardshund, *Erj. (Z.)*.

bêrnja, *f.* die Sammlung, *Jan., Mur., Mik.*; die Collectur der Weißlichen, *Dict., Vest., ZgD., St.*

hernjâc, *m.* der Sammler, *Jarn. M.*

hernjâti, *âm*, *vb. impf.* sammeln, *Jarn.*; betteln, *Cig.*; s svojo malho b. po vaseh, *Jurč.*

hernjâva, *f.* die Bettellei; eiganje so bili sli po hernjavi in goljatih v bližnje vasi, *Jurč.*

hernjâvs, *m.* der Sammler, der Bettler (zaničlj.), *Cig., Met.*; neumni b. deseti brat, *Jurč.*

bernjāvsati, *vb. impf.* betteln (zaničļi). *Cig., M. bernjāvs-lja*, *f.* die Sammlerin, die Bettlerin (zaničļi.), *Z., Met.*

bērovec, *vca, m. Jan.*, *poğl.* barovec.

bērsā, *f.* 1) der Weinschimmel, der Stamm, *Mur., Cig., Jan., C., St.*; — 2) durch Gährung verborbener Wein, *Cig., M. Kr. -Lerst. (Rok.), Goriska ok. -Erj. (Torb.)*; — der Saß im Wein, *juvšt.*; — 3) ein nichtsmüßiger, unangenehmer Mensch: ti si prava bersā! *Kr.*; — menda iz lat. brisa, Weintrestern, *Dan.*

bērsast, *adj.* fahniig, (bir-) *Cig.*

bērsati se, *am se. vb. impf.* fahniig werden, fahnen, (birs-) *Cig., Jan.*

bērsiti se, *im se. vb. impf.* 1) fahniig werden, *C.*; — 2) verderben (o vinu), *M.*

bērsnat, *adj.* fahniig, *Mur., Mik.*

bersōta, *f.* = glavnato zelje. *Cig., Jan.*; — prim. it. verzotto, Grünfahl.

bērsā, *f.* das Rastholz, *C., Mik., Kr. -Valj. (Rad.)*; — prim. brati.

berūh, *m.* der Sammler, der Bettler (zaničļi). *C.*

berūha, *f.* die Sammlerin, die Bettlerin (zaničļi.), *C.*

berūnja, *f.* = bernja. *GBrda.*

berzamin, *m.* neka trta = brzamin, merzamin, *Vrtovec (Vin.)*.

bērziga, *f.* = berdiga, berdija, *Kammik.*

bēs, *m.* der böse Geist, *Mur., Cig., Jan.*; In bes, ki v srei tičal je, Duh božji ga izbičal je. *Greg.*; nav. v kletvicah: bes te plentaj! bes te lopi! bes te opali! bes jih dregni! *Jurč.*; ve ga bes! der Teufel mag es wissen, *C.*; bes ga vzeimi! bes po njem! bežal je kakor bes, *Središče-Pjk. (Črt.)*.

besāga, *f.* *Cig., Mik. (Et.)*, *poğl.* bisaga.

besēda, *f.* 1) das Wort, das einzelne Wort; domača, tuja b.; dolga b.; — das Wort im Zusammenhang der Rede; po besedah, laut Aussage, nach dem Wortlaut; od besede do besede, von Wort zu Wort, = do besede. *Cig.*; do besede je res, es ist wörtlich wahr, *Z.*; z besedo, mündlich, *Cig.*; z besedo in dejanjem, mit Wort und That; ob tej besedi, = v tem hipcu. *Koborid-Erj. (Torb.)*; beseda se ga ne prime, mit Worten richtet man bei ihm nichts aus; beseda ni konj, ein Wort schadet nichts; beseda besede želi, wer a jagi, muß auch b jagen, *Cig.*; beseda besedo prinese, ein Wort gibt das andere; — 2) die zusammenhängende Rede, der Vortrag; besedo o čem imeti, etwas besprechen, *C.*; b. z mesta, eine Rede aus dem Stegreif, *Cig. (T.)*; besedo poprijeti, das Wort ergreifen, *Cig., nk.*; besedo dati, vzeti (v zboru), das Wort geben, nehmen, *nk.*; besedo komu preskakati, v besedo seči, jemandem ins Wort fallen; v besedo segati, dazwischen reden; — mala, vlika b., kleine, große Beschwörungsformel, *Podkrnci-Erj. (Torb.)*; — das Gespräch; na besedo priti, povabiti, *St.*; beseda je nanesla, das Gespräch führte darauf, *Cig.*; bila je beseda o —, es handelte sich um —, *Cig.*; — pl. besede, das Gespräch; do to se je v besede z njimi postavila, deshalb

ließ sie sich in ein Gespräch mit ihm ein, *Krelj.*; naj bo konec besedi! genug der Worte! das (Gerde; beseda gre, lcti, es geht das Gerücht, *Cig.*; — 3) die Sprache; ob besedo je dejalo bolnika, der Kranke hat die Sprache verloren, *Gor.*; — die Ausdrucksweise, die Sprache; ta slovek ima lepo besedo, *Ziljarn. (Rok.)*; priprosta b., einfache Sprache; vezana, ne vezana beseda, gebundene, ungebundene Rede, *nk.*; — 4) das Versprechen; besedo dati, izpolniti, prelomiti, das Wort geben, halten, brechen; mož-beseda biti, sein Wort halten; Ali ste še tistih besedi? *Npx.-K.*; — imeli smo besedo, wir hatten uns verabredet, das Wort gegeben, *C.*; besede nisva imela, govorila pa sva včasii, (wir hatten uns das Eheverprechen nicht gegeben), *Dol.*; — 5) die Uterhaltung, (Rede, Declamation, Weßung n dgl., po češ.), *nk.*

besēdārīti, *ārim, vb. impf.* schwätzen, weit-schweifig sprechen, *C., Vest.*

besēdast, *adj.* geschwätzig, *C.*

besēden, *dna, adj.* 1) Wort; besedna plemenā, die Redetheile, *Cig. (T.)*; — 2) = zgovoren, beredt, beredsam, *Cig., Jan.*; geschwätzig, *Jan.*

besēdež, *m.* der Wortreiche; kaj hoče ta besedež reči? *Jap. (Sr. p.)*.

besēdnīca, *f. dem.* beseda, das Wörtchen; besedice nismem rekel.

besēdīcēnje, *n.* das Geschwätz; prazno b., *Lerst. (LjZv.)*.

besēdīcīti, *īcim, vb. impf.* schwätzen, *C.*

besēdīlo, *n.* 1) die Redensart; zbirke slovenskih besed in besedil, *Caf. (Let.)*; — 2) der Wortausdruck, der Stil, *C.*; — 3) der Text, *Cig. (T.)*; der Wortlaut, *DZ.*

besēdīšče, *n.* die Sprechhalle, *C.*; — 2) = besednjak, *Pohl., Preš.*

besēdit, *adj.* beredt, beredsam, *Cig. (T.)*.

besēdītev, *tvc, f.* der Vortrag, die Declamation; lepa b., *Cig. (T.)*.

besēdīti, *īdim, vb. impf.* sprechen, *Jarn., Cig.*; tako besedijo nasprotniki, *Cr.; b. o čem, LjZv., Jurč.*; — lepo b., declamieren, *Cig. (T.)*; rajšon uteren, *Cig.*; — b. se. in einem Wortwechsel begriffen sein, disputieren, *Cig., C.*

besēdītost, *f.* die Beredsamkeit, *Cig. (T.)*.

besēdīje, *n. coll.* 1) die Wörter, der Wortvorrath, *nk.*; — 2) die Etymologie als Theil der Grammatik, *Jan., nk.*

besēdījiv, *īva, adj.* 1) geschwätzig, geschwätzig, *Jan., M.*; — 2) schnippisch, *Jan.*; zänkisch, gerne wider-sprechend, *C., Z.*

besēdījīvec, *vca, m.* 1) ein redetiger Mensch, *M.*; — 2) ein vortanter, widerspruchsfüchtiger Mensch, *Z., C., M.*

besēdījīvka, *f.* 1) ein geschwätiges Weib, *M.*; — 2) ein widerspruchsfüchtiges zänkisches Weib, eine böse Zunge, *Z., M., St.*

besēdnīca, *f.* 1) die Rederin, *Guts.*; die Sprecherin, *Cig., Jan.*; — 2) die Fürsprecherin, *Cig., Jan.*; o dobrotljiva besednica (Marija)! *Kast. (Rož.)*; — 3) die Rednerbühne, *Cig. (T.)*.

besednik, *m.* 1) der Redner, *Guts., Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Boh.*; modri besedniki, sloveči besedniki, *Dalm.*; — der Wortführer, der Sprecher, *Cig., Jan.*; — 2) der Sachwalter, der Rechtsbeistand, *Dict., Hip., Cig., Jan.*; juristi ali besedniki v pravdah, *Trub.(Post.)*; pravdni b., *Rec.*; b. ali pravdni doktor, *Jap.(Prid.)*; — der Hülfspredher, *Meg., Cig., Jan., Krelj.*; naš pravi b. in edini srednik mej Bogom in mej človeki, *Dalm.*; vseh vernih b., pomočnik, *Trub.(N. T.)*; dal nam je Jezusa za našega besednika, kateri pred obličjem božjim nas zagovarja, *Kast.(N. C.)*; sirota brez besednika, *Jsrkr.*; tudi: besednik, *Jap.-Valj.(Rad.)*; — 3) = besednjak, *Mur., C.*

besedniški, *adj.* kar se tiče besednika: Redner, rednerišč, *Cig.(T.)*.

besednjak, *m.* das Wörterbuch, *Jan., nk.*

besednost, *f.* = zgovornost, *Cig.*

besedolómen, *mna, adj.* wortbrüchig, *Jan.*

besedoslēdje, *n.* die Wortfolge, *Cig.(T.)*

besedoslóvce, *vca. m.* der Etymolog, *Cig., Jan.*

besedoslóven, *vna, adj.* etymologisch, *Cig., Jan.*

besedoslóvje, *n.* die Etimologie, *Cig., Jan.*

besedostávje, *n.* die Wortstellung, *Cig.(T.)*

besedotvórije, *n.* die Wortbildungslehre, *Cig.(T.)*

besedotvoritev, *tve. f.* die Wortbildung, *Suman(Slovn.)*

besedovánje, *n.* das Sprechen, die Rede: kaj je močega obširnega besedovanja smoter in konec? *Str.*; die Hochzeitsrede, *Jarn.*; prazno b., leerer Wortschwall, *Cig., Jan.*; — die Debatte, *Cig., Jan.*; — der Wortstreit, *Cig., Zora.*

besedováti, *ujem. vb. impf.* sprechen: Kralj Matjaz tak beseduje, *Nres.-K.*; kadar je žel človek po gozdu, besedovala so drevesa, *Npr.-Erj.(Torb.)*; toliko, da sta besedovala, nur um zu sprechen, *LjZv.*; rajšjuerieren, *Jan.*; — b. komu, gegen jemanden verlanft sein, *C. Z.*; — einen Vortrag halten, *Jan., Cig.(T.)*; den Sprecher (3. B. bei Hochzeiten) nachden, *Jarn.*; — b. za koga, jemanden als Anwalt vertreten, *Cig.*; — debattieren, *Cig., Jan.*; — b. se, einen Wortstreit haben, disputieren, *Cig., C.*

besedoznánstvo, *n.* die Wortkunde, die Wortkenntnis, *Cig., Jan.*

besedón, *m.* der Schwärmer: krivoverski besedóni, *Slovn.*

bēsck, *ska, m.* der Bogellent, *Kras-Cig., C.*
Mik.; prim. it. vischio.

bēscn, *sna, adj.* rašend, toll, *Mur., Cig., Jan., C., nk.*; — besno gledati, wild bliden, *C.*; hitig, jcheinüchtig: besni konji, *C., Z.*; muthwillig, *vzh.St., C.*; besna živna, *Z.*

bēsih, *m.* der Weinendoch, *Lašce-Levst.(Rok.)*

bēsika, *f.* rother Martriegel, (cornus sanguinea), *Banjšćce-Erj.(Torb.)*

bēsji, *adj.* = vradji, *Cig.*

bēsňnje, *n.* das Raufen, das Wüthen, *Cig.(T.), C., nk.*

besnēti, *im. vb. impf.* raufen, wüthen, *Cig., Cig.(T.), nk.*; na boj b., *Zr.*; (pravec, besnēna: ogenj, voda besne, *ogr.-Valj.(Rad.)*).

bēsnež, *m.* der Rasende, *Bes.*

bēsnica, *f.* 1) die Rasende, *Cig.*; — 2) bēsnica, die Wuth, *Jan., C.*

bēsnik, *m.* der Rasende, *Cig., M. Nav.(Lct.)*

bēsniš, *n.* das Gerate, *Cig.*; — die Tobfucht, *Cig.(T.)*

bēsniŷ, *iva, adj.* tobend, tobjüchtig: besniŷi blazni, *Levst.(Pril.)*

bēsniŷnica, *f.* das Tobhaus, *Levst.(Pril.)*

bēsňjak, *m.* der Wütherich, *C.*

bēsnoča, *f.* = besnost, *C., Z., Zora.*

bēsnoča, *f.* = besnoba, *Cig., Jan., C., ogr.-Valj.(Rad.)*

bēsnost, *f.* die Tollheit, die Wuth, *Cig., Jan., nk.*

bēsnoča, *f.* = besnost, *Z., C.*

bēsnováti, *ujem. vb. impf.* = besneti, *Cig., Jan.*; — *stl.*

bēsovski, *adj.* dāntonisch: v volžji duplini je divjala besovska sila, *Zv.*

bēsün, = besnjak, *M.*

bēsškati, *am, vb. impf.* Glas., *Bes.*, pogl. buškati.

bēsster, *štra, adj.* 1) munter, wachend: nisem bil še bešter, kadar je začela vas goreti, *Cerkno-Erj.(Torb.)*; na sv. Silvester bodi vsak zgoda bešter, *Cerkno-Erj.(Torb.)*; — munter, lebhaft, gewecdt; beštri otroci, *Kr.-Erj.(Torb.)*; — 2) hübsch, schön, *Cig., C.*; b. dan, beštra punca, *Mik.(Et.)*; — prim. dešter in it. destro, *Mik.(Et.)*

bēsšja, *f.* die Bestie (kletvice ali psovka); ti beššja ti!

beštráti, *ám, vb. impf.* aufmuntern, *Jan., Mik.*

bēsštrica, *f.* lepa bela ovca, *Krn.-Erj.(Torb.)*

bēt, *á. m.* = bat: danes z betom, jutri s psom, heute Braus, morgen Graus, *Kr.*; jeseň z betom, po zimí s pesom, *Valj.(Rad.)*; bet s cepom odbijati. Gleiches mit Gleichem vergleichen, *Jurč.*

betáč, *m.* tiefe Stelle im Wasser, *Hrušica(Istra)-Erj.(Torb.)*; — prim. 2. betič.

betást, *ásta, adj.* = batast, *Jan.*

betče, *tea, m. dem. bet.*; — 1) batec, *Cig., Jan.*; der Steinlöpfel, *Notr.*; — 2) die Kaulnappe, *Lašce-Levst.(Rok.)*

bétež, *éga, m.* der Schmerz, *Dalm., Boh.*; — die Krantheit, *Mur., Cig., Jan., ogr. i. kajk.-Valj.(Rad.), vzh.St.*; veliki b., die Fallsucht, die Epilepsie, *vzh.St.*; — tudi: bētež, g. bētega, *Valj.(Rad.), vzh.St.*; — prim. magy. beteg franf, *Mik.(Et.)*

betegováti, *ujem. vb. impf.* betezen biti, *Mur.*

betčik, *tká, m. dem. bet.*: 1) stegno pri letenini, *Kras-Erj.(Torb.)*; — 2) die Knoche, *Sr. Peter pri Gorici-Erj.(Torb.)*

betčeti, *čem, vb. impf.* glimmen: v ogljenici betče, sovraštvó srcubeteče, *Tolm.-Erj.(Torb.)*

bētvo, *tve. f.* = betva, betvo, eine Kleinigkeit, *St., St.*; prim. betev.

bētvece, *n. dem. betvo*: 1) das Hälmchen, *Cig.*; — 2) eine Kleinigkeit, *Cig.*; — prim. batevece.

bētež, *éga, m.* der Schmerz: smrtai betezi so me bili obdali, *Dalm.*; betezi so jo bili prijeli, Geburtschmerzen, *Dalm.*; — die Illu

pätsichkeit, *Jan.*; die Schwäche, das Leiden, on je naše beteže (infirmities) na-se vzel in naše boleznî (aegrotationes) je on nosil. *Trub. (N. t.)*; on ozdravi sledujo bolezni in slednji betež, *Trub. (N. t.)*; boleznî med ljud-mi in beteže je revežem ozdravljaj, *Ravn.*; — tudi: bêtež, *Valj. (Rad)*; — prim. beteg.

betčžast, *adj.* = betezen, *M.*

betčžcn, *zna. adj.* leidend, mit Beschwerden behaftet, frant, *Mur., Cig., Jan., vzh. St.*; — b. revež, *Cr.*; — tudi bêtežen, *SlGor.*

betežljiv, *iva. adj.* = betezen, *Mur.*

betežljivost, *f.* = betežnost, *Mur.*

betežnica, *f.* die Kranke, *Mur., Jan.*

betežnik, *m.* der Kranke, *Mur., Jan., Danj., ogr.-Valj. (Rad).*

betežnost, *f.* das Kranksein, die Krankheit, *M.*; tudi: bêtežnost; — prim. betezen.

betica, *f.* 1) der Kolben, ein kolbenartiger Gegenstand; die Keule: betica stori pravico. *Kr.*; — ein Schlägel an einem Stiele, *Cig., Kr.*; — das dicke Ende des Drehschlegels, *Cig., Dol.*; — der Gledenschwengel, *Solkau-Erz. (Torb.), Kras.*; — der Blütenkopf, *Cig.*; — 2) der Kopf (zaničlj.), der Schädel: dati komu po betici; — der Dickschädel, der Eigensinnige, *Cig.*; neukretne betice (butice), *Preš.*; — 3) das Keulengras (corynephorus), *C.*; — prim. bat, bet, butica.

1. **betič**, *iča. m.* = batič, *Cig.*; der Kolben (bot.), *Jan.*; *pl.* betiči, die Kiesenurz (helleborus), v otročjem govoru, *Krn-Erz. (Torb.)*.

2. **betič**, *iča. m.* = studenec: betič ali studenec ni imel veliko vode, *Zv.*; — prim. betać in 1. beč, boč.

betičar, *rija. m. pl.* betičarji, neki hrošči. die Kolbenhörner (taxicornia), *Erj. (Z.)*.

betičarica, *f.* die Stednadel, *Notr.*

betičast, *adj.* keulenförmig, *Cig.*

betiček, *čka. m. dem.* betič; der Knopf an einem Stoc: palica z belim betičkom, (but-) *Jurč.*

betičen, *čna. adj.* eigensinnig, (but-), *Cig.*

betičman, *m.* = btičnik, *Dol.*

betična, *f.* die Stednadel, *Dol., Ljub.*

betičnica, *f.* 1) die Stednadel, *Dol.*; — 2) *pl.* betičnice, die Kolbenblätter (spadiciflorae), *Cig. (T.), Tuš. (R.)*.

betičnik, *m.* = odrasel fant (zaničlj.): ti grdi betičniki nam celo noč miru ne dajo, *Notr.*

betičnjak, *m.* = betičnik, *Lašče.*

betičeč, *n.* der Holzschlägelstiel, *Cig.*

betonika, *f.* die Betonie (betonica), *Jan.*

bêtva, *f.* 1) = betvo, der Halm, *Cig., M., vzh. St.*; der Schaf, *Tuš. (B.)*; — 2) der Volksstamm, *Nov.*; — 3) eine Kleinigkeit, ein bißchen, *Cig., Jan., C., Mik., St.*

bêtvica, *f. dem.* betva; 1) das Schäftchen: b. lasca, *Erj. (Som.)*; — 2) eine Kleinigkeit, ein bißchen, *Cig., Jan., C., nk., St.*; b. majorana, *Pjk. (Črt.)*.

bêtvo, *n.* 1) der Halm, *Mur., Cig., Jan., C., Mik.*; bêtvo, *ogr.-Valj. (Rad)*; travno b., *Cig.* siljeno b., der Korbhalm, *ogr.-C., Mik.*; koruzno b., der Kufurzhalm: po trije klasi

so letos na enem koruznem betvu, *Št.*; iz betva žrd, aus einer Wurde einen Elefanten, *C.*; — 2) der Volksstamm, *C.*; — 3) eine Kleinigkeit, ein bißchen, *Cig., Jan., C., Mik.*; b. kruha, *C.*; niso odstopili, ne za betvo, *ZgD.*; — prim. bitvo.

bêv, *interj.* ni rekel ne bev ne mev. er sagte nichts, er schwieg, *Jan., Jurč., BlKr.*

bêvk, *m.* das Gebelset, *Jan.*

bêvkanje, *n.* das Belfern, das Quäfen, *Cig.*

bêvkati, *kam. čem. vb. impf.* belfern, quäfen, *Cig., Jan.*; ščene, lisica bevče (bevka), *Z.*; lajati in b., *Str.*; — blöfen: ovec so bev-kale, *Iskr.*

bêvkavec, *vca. m.* = lisjak, *Cig.*

bêvkniti, **bêvknem**, *vb. pf.* einen Quäflaut von sich geben, *Z.*

bêvliti, *im. vb. impf.* = bevcati: pes bevli, *Črnič. (Goriš.)*; — ovca bevli, *GBrda.*

bêvskati, *am. vb. impf.* belfern, kläffen, quäfen, *Cig., Jan.*; pos. o psih in prašičih, *Polj.*

bêvskniti, **bêvsknem**, *vb. pf.* einen Quäflaut von sich geben, *Z.*; — mufen, *Cig.*

bêvsniti, *nem. vb. pf.* = bevskniti: b. kaj, etwas ausschwaßen, *ZgD.*

bêz, **bež**, *m.* = bezeg, *Jan., Mik.*

bêza, *f.* = bezeg, *Tolm.-Erj. (Torb.)*; — divja b., der Traubenholunder (sambucus racemosa), *Fr.-C.*

bežac, *m.* der Kolbenstießer der Schmiede, *Cig.*

bežálnik, *m.* der Pfeifenräucher, *Cig.*

bežáló, *n.* orodje, s katerim se kaj beza: der Pfeifenräucher, die Ränmadel, *V.-Cig., Zora*; — = bežac, *Cig.*

bežânje, *n.* das Stupfen, das Stochern.

1. **bežati**, *ám. vb. impf.* stupfen, stochern: ne dela. če ga ne bežas. *Z.*; ogenj. b., das Feuer stochern, *Cig.*; stožen: smrt mlado in staro v grob beza, *Ravn.*; — (mit Worten) sit dchln, *C.*; plemenitniki so se bežali mej seboj, *Jurč.*

2. **bežati**, *am. vb. impf.* hinundherrennen (vom Rindvieh, wenn es bei großer Hitze von Dremfen gestochen wird), hießen, *Jan., Zil.-Jarn. (Rok.), Bole-C.*; krave so bežale, *C.*; — prim. bežgati, bežljati, in nem. hießen.

beždâti, *ám. vb. impf.* pufschcn, *C.*; — prim. bežati.

bežek, **žkâ. m.** das Taschenmesser, *C.*; der Taschenbeitel, *Savinska dol.*

bêzen, *zna. m.* 1) die Kluff, die Bergspalte, *C., Tolm.-M.*; das Loch, *C.*; teman brlog, *GBrda*; — tolmun v vodi, *Črnič. (Goriš.)*; — 2) die Juge (s. V. im Bretterboden), *Rib.-M.*; bežen. znâ, *Valj. (Rad)*; — prim. brezen.

bêzen, *zni. f.* = bezen, *m. 2).* *Cig., C., M.*

bežèg, **žgâ. m.** der Holunder, (sambucus): črni b., der gemeine Holunder (s. nigra); rdeči ali divji b., der Traubenholunder (s. racemosa), *Cig.*; — bêtzeg, *zga, Št.*

bêzg, *â. m.* = bezeg, *Mik.*

bežga, *f.* = bezeg, *Saleška dol.-C., Štrck.*

bežgálnica, *f. b.* za klobase, der Wurtrichter, *Beš.*

1. **bêtgalica**, *f.* 1) das Kernen, die Klucht, *C.*; — 2) = potepača, *C.*; — prim. 2. bežgati.

2. bezgálica, *f.* — bzikalica, die Spritze, *Guts.*
 1. bezgáti, *ám. vb. impf.* 1) stöhren, bohrend
 mühlen, *C. M., Kr.:* b. pipo, in der Pfeife
 stöhren, *Kr.:* b. cevko, ein Röhren aus
 höhlen, *Kr.:* — 2) heruntöbern, *Strök.:* —
 prim. 1. bezati.
 2. bézgatí, *ám. vb. impf.* herumrennen, hieñen
Mur., Jan., St.: ako živina slíši „bz. bz.“,
 kakor obadi brnijo, začne bezgati, *St.*
 bezgávéc, *éna. adj.* = bezgavkast, *Z.*
 bezgávca, *vca. m.* der Wüthler, der Bezer, *GBrda.*
 bezgávka, *f.* 1) die Spigmans, *Kras - Cig.,*
Jan.: — 2) — bezgetulja, *Frey.(F.):* — 3)
 die Halsbrüsengegend, das Mandelgeschwür;
 — bezgavke, die Scropheln, *Bleim. - Cig.:*
 — prim. 1. bezgati; zaradi pomena prim. mra-
 mor, želva.
 bezgávkast, *adj.* mit Mandelgeschwüren be-
 haftet, *Sol.*
 bezgetulja, *f.* die Bartmeise, *C., Z., Frey.(F.):*
 — prim. 1. bezgati.
 bezgetuljica, *f.* = bezgetulja, *Frey.(F.).*
 bezgljati, *ám. vb. impf.* herumlaufen, *Z.:* herum-
 streifen, *C.:* — prim. 2. bezgati.
 bezgov, *adj.* Holunder: b. les, bezgovo cvetje;
 — b. izgovor, eine schale Ausrede, *Z.*
 bezgovce, *vca. m.* der Holunderstrauch, *Jan., C.*
 bezgovina, *f.* das Holundergesträuch; — das
 Holunderholz.
 bezgovje, *n.* das Holundergesträuch.
 bezgovnica, *f.* ein aus Holunderholz gemachter
 Vogelstich, *Mur., Cig., C.*
 bezikati, *kam. čem. vb. impf.* = 2. bzikati,
Jan.
 bezikav, *adj.* leutchen, *Jan.*
 bezina, *f.* — bezgovina, *Cig.*
 bezjáca, *f.* 1) die Wingerin, „ker so štajerci
 iz Zagorja dobivali viničarice“, *Zora V. 122;*
 — 2) die Bartort, die Eschlucht, das Bart-
 beil, *Mur., Cig., Jan.:* „ime za sekiro po
 kraju, od kodar je prišla“, *Zora:* — 3) eine
 Art frosttödtliche Nierenpeise, *C.:* — 4) eine Art
 Pflanze, *C., St. - Valj.(Rad.:* — prim.
 bezjak.
 bezják, *m.* der Tölpel, *Mur., C., Mik.:* (Bez-
 jáki, hrvatski kajkavci med Dravo in Savo,
Trub., Kast.: Bezjak, ein Mann von der
 italienisch slovenischen Sprachgrenze, *Strök.:*
 po *Trstenjaku* in *Času* nam, bizjak, ker
 Bezjaki bize nosijo; po *Dau.* pa iz stvn.
 huzs. svrn. hesz. callidus.
 bezjáski, *adj.* 1) bejatsch, *Dalm.:* — 2) töl-
 pelhaft, *ZgD*
 bezjč, *n.* bezgovje, *C.*
 bezljaj, *m.* 1) der Heuner, der Käufer, *Mik.:*
 — 2) bezljanje, *Valj.(Rad.).*
 bezljanje, *n.* das Flichen.
 bezljati, *ám. vb. impf.* mit erhobenem Schwef
 rennen, hieñen; krave bezljajo, kadar jih po
 leti muhe in obadi brencljaj pikajo; bezljati,
Valj.(Rad.: — prim. 2. bezgati, 2. bzikati.
 bezljáv, *áva. adj.* zum Meinen geneigt, *Z.*
 bezljávka, *f.* eine zum Schwärmen aufgelegte
 Biene, der Mollerer, *Cig.*
 bezljiv, *áva. adj.* leutchen, *Jan.*

1. beznica, *f.* 1) die Rübengrube, *Guts.:* klet
 na prostem v zemljo narejena, za krompir,
 repo itd., *Polh.:* — 2) ein schmutziger jün-
 gerer Mann, ein elendes Loch, eine elende
 Hütte, *Cig., Jan., C., Kr., St.:* mir in pokoj
 bi po hišah in beznicah prebival, *Ravn.:*
 der Kerker, (beznica) *Dornberk-Erj (Torb.:*
 — prim. beznice.
 2. beznica, *f.* die Biesfliege, *Polj.:* — prim. bezljati.
 bezníčar, *rja. m.* der Steinflüher, *C.*
 bezníti, *báznem. vb. pf.* = bazniti, *Cig.*
 bezoar, *m.* der Besoarstein, *Jan., Cig.*
 bezoarka, *f.* die Besoarziege (capra aegagrus),
Erj.(Z.).
 bezóv, *adj.* = bezgov, *C., M.*
 bezóvce, *vca. m.* der Holunder, *Zil.-Jarn.(Rok.),*
Josch.
 béza, *f.* die Flucht, *Mur., Valj.(Rad.:* — der
 Lauf, *Mur., C., Mik.*
 bežaj, *m.* der Lauf, *ogr.-Mik.:* bežaj sem do-
 končal, *ogr.-Valj.(Rad.).*
 bežanje, *n.* das Flichen: tudi: bežanje.
 bežati, *ím. vb. impf.* 1) flichen; bežati so, kar so
 mogli pred sovražnikom b.; bežite pred gre-
 hom, *Mik.:* strupene zveri beže od ljudi,
Ravn.: sv. duh modrosti beži od hinavea,
Škrinj.: od ljudi b., jich von der Welt ab-
 schließen, *Cig.:* od dela b., arbeitsscheu sein,
Cig.: — beži, beži, ne govori tako nespame-
 metno! geh doch, rede nicht so thöricht! —
 = teči; beži hitro po vode, *Cig., jvžSt.:*
 tudi: bežati.
 bežéčki, *adv.* flichend, im Flichen, im Laufen,
Mik., vžhSt.
 béžen, *zna. adj.* 1) zur Flucht gehörig; bežna
 ladja, das Fluchboot, *Cig.:* — 2) flüchtig (opp.
 trajen), *Jan., C.*
 bežljati, *ám. vb. impf.* hervordringen: iz klo-
 base meso bežlja, *Mik.*
 bežljiv, *áva. adj.* flüchtig, *Guts., Mur.*
 bežnost, *f.* die Flüchtigkeit, *Jan.*
 bežól, *m.* = žol, *Erj.(Torb.).*
 bíba, *f.* 1) friedendes kleineres Thier, bes, ein
 Züflet (največ le v otročjem govoru); bíba
 leze, bíba ni, tovor nese, osel ni, roge ima,
 kozel ni, (= polz); *coll.* vsa bíba in go-
 lazen, *IjZv.:* — suba b. = suba južina,
 der Weberlueth, *C.:* — 2) das Truthuhn,
C.: — raca, *Trst.(Let.:* — 3) die (Wegeiten
 des Meeres, Flut und Ebbe, *Cig.(T.), Jes.:*
 prim. bíbavica; — 4) der Grassalm, *Ip.,*
Kras-Erj.(Torb.).
 bíbati, *bam. bliem. vb. impf.* langsam sich fort-
 bewegen, *Lovst.(Rok., Bes.:* wackeln geben
 (o raci), *Trst.(Let.:* — langsam hervor-
 kommen: zobje mu bíbajo iz čeljusti = er
 zäht, *Cig.:* — b. se, wallen, *C.:* fluctu-
 teren (o čenah), *h. t.-Cig.(T.).*
 bíbavica, *f.* das (We)woge, Ebbe und Flut des Meeres,
 v *Dalmaciji-Cig.:* die fluctuation, *Cig.(T.).*
 bíbce, *bea. m.* das männliche Truthuhn, *C.:*
 — prim. bíba 2).
 bíbica, *f. dem. bíba:* — travna bílka: naberi mi
 bíbico smokvic (rdcéh jagod), *Kras, Ip.-*
Erj.(Torb.: prim. bíba 4).

- bíbika, *f.* = purica, *C.*
 bíblija, *f.* die Bibel.
 bíblijepisec, *sca. m.* ein Bibeldrucker,
Navr. (Kop. sp.).
 bíblijski, *adj.* bíbliſch, *Cig., Jan., nk.*
 bibliografija, *f.* die Bibliographie, *Cig., nk.*;
 — prim. knjigopis.
 biblioteka, *f.* = knjižnica, *Cig., Jan., nk.*
 bibliotekár, *árja, m.* = knjižničar, *Cig., nk.*
 bibliotéčen, *éna, adj.* = knjižničen, *Cig.*
 biboléz, léza, *adj.* langjam einherſchreitend (*n.*
pr. o raci., C.)
 bíholéz, léza, *m.* die kriechende Bewegung; mor-
 ral je vsak tretji bibolez postati (o človeku
 po vsch ſtirih lezočem), *Jurč.*
 bíbra, *f.* ſchlechtes Getränk, *Cig., Jan.*; ver-
 pantſchter Wein, *Kajk.-Valj. (Rad.).*; — prim.
 lat. bibere, piti (?).
 1. bíc, *m.* der Widder, *Soška dol.-Erj. (Torb.)*;
 — bíz, bíc! tako kličejo ovce (*C.*), ali dražijo
 ovna, da buta, *Savinska dol.*; — psovka:
 der Schafſtopf, *Cerkljansko-Štok. (Lct.).*
 2. bíc, *m.* die Zimje, die Flatterbinje, (juncus ef-
 fusus), *Sv. Jakob pri Savi-Erj. (Torb.)*; —
 prim. srvn. binecz, binz, Binje, *Mk. (Et.).*
 1. bíca, *f.* weibliches Schaf, *Meg., Guts., Mur.,*
Cig., C.; — prim. 1. bic.
 2. bíca, *f.* die Binje, *Z.*; jezerska b. die Seebinje,
 (scirpus lacustris) *Tuš. (R.).*; — prim. 2. bic.
 bíček, *éka, m.* junger Widder, *Jan., C.*; bic-
 kovo meso, *kajk.-Vest.*; — prim. 1. bic.
 bícelj, *čja, m.* = bincelj, *Cig.*
 bíciga, *f.* = bícica, das Schäfflein, *Guts., Mur.,*
Cig.
 1. bíč, bíča, *m.* 1) die Peitsche; z bíčem pokati,
 mit der Peitsche knallen; mnogo bíča, malo
 píče, *Str.*; — 2) die Peitschenſchmiete, *C.*; —
 3) die Saugwurzel der Pflanzen, *C.*; božji,
 (veliki, vražji) b., die Wurzel des Baldrian
 (valeriana), *C.*
 2. bíč, *m.* = 2. bic, *Cig., C.*
 bíčanje, *n.* das Peitschen, die Geißelung.
 bíčar, *rja, m.* 1) der Peitschenmacher, der Pei-
 ſchenhändler, *Cig.*; — 2) der Geißelmönch,
 der Flagellant, *Cig., Jan., LjZv.*
 bíčarica, *f.* die Peitsche, *Dol.*
 bíčast, *adj.* peitschenförmig, *Cig.*
 bíčati, bíčam, *vb. impf.* peitschen, geißeln;
 ſtrafen: Bog nas bíča.
 bičavec, *vca. m.* der Peitscher, *Cig.*
 bíčec, *éca, m. dem.* bik.
 1. bíček, *éka, m. dem.* 1. bíč; kleine Peitsche.
 2. bíček, *éka, m. dem.* 1. bic; das männliche
 Lamm, *Cig., Jan., Soška dol.-Erj. (Torb.)*;
 oven z rogmi, *Krn.-Erj. (Torb.).*
 3. bíček, *éka, m. dem.* bik; junger Stier.
 4. bíček, *éka, m.* 1) die Zimje, (juncus effusus),
Lašče-Erj. (Torb.); plašč iz bíčka, *LjZv.*; —
 2) der Binjendocht, *Dict.*; tudi: bíček, *Dol.*
 bíčenje, *n.* = bíčanje, *C.*
 bičevánje, *n.* das Geißeln, die Geißelungen,
Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad.).
 bičeváti, *újem, vb. impf.* zu geißeln vſegen,
 geißeln, *Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad.). Bas.*
 bičevávec, *vca, m.* der Peitscher, *Cig.*

- bičevávka, *f.* die Peitscherin, *Cig.*
 bičevje, *n.* = bíče, *Meg., Dict., C., Dalm.,*
Valj. (Rad.); jersbaček je iz bičevja spleta,
Ravn.; bičevje, *Dol.*
 bíčevnik, *m.* der Peitschenſtiel, *Jan., Jurč.*
 bíčica, *f. dem.* 1. bíca; 1) das weibliche Lamm,
Cig., Erj. (Torb.); — 2) = jaglec, trobentica,
Cig.
 bíčič, *m. dem.* 1. bic; junger Widder, *C.*
 bíčišče, *n.* = bíčnik, *Jan.*
 bíčiti, bíčim, *vb. impf.* = bíčati, *Z.*, z besedo
 koga v., ſchelten, *C.*; peinigen, beängſtigen:
 bíčilo me je, *C.*
 bíče, *n. coll.* Zimjen, Binjen; iz bíča plecto
 razne reči in delajo stenje (duše), *Št.*; — der
 Lampendocht: bíče v leščerbi, *Glas.*; —
 prim. 2. bic.
 bíčji, *adj.* Stier, *nk.*
 bíčka, *f. dem.* 1. bíca; — ein Schaf mit kurzer
 Wolle, *Štok.*
 bíčkast, *adj.* iz bíčka, bíča narejen: b. plašč,
Dol.
 bíčnat, *adj.* 1) iz bíča narejen, *Jan., Z.* —
 2) poln bíča, *Cig.*
 bíčnik, *m.* der Peitschenſtiel, der Geißelſtiel, *Mur.,*
Cig., Jan., Glas.
 bíčnjak, *m.* = bíčnik, *Mur., C., Mik., ogr.-*
Valj. (Rad.).
 bíg, *m.* = 2. bik, *Notr.*; kar je še trsice in
 biga, ljudje pokosijo, *LjZv.*
 bigamija, *f.* die Bigamie; — prim. dvoženstvo.
 biglica, *f.* 1) der Holzſpitzer, das Zwänchen,
Jan.; — 2) das Bündhölzchen, *Cig., Jan., Kr.*
 bíjáča, *f.* die Schlägeri, *Svet. (Rok.).*
 bíjalo, *n.* 1) das Schlagwerk der Uhr, *V.-Cig.*;
 — 2) *pl.* bijala, die Lade am Weberſtuhl, *C.*
 bíjec, *jea, m.* der Schläger, der Potterer, *C.*,
 („bic“) *ogr.-Valj. (Rad.).*
 bíjénje, *n.* das Schlagen, *Mur., Cig., kajk.-*
Valj. (Rad.).
 1. bík, bíka, *m.* 1) der Stier; divji b. = tur,
Cig.; moškati b. der Moſchusochs, *Erj. (Z.).*;
 preg. pojdi se z bikom host! (tako pravi,
 kdor se neče uſtavljati človeku, ki ſi ne da
 nič dopovedati); — psovka nerodnemu člo-
 veku; — 2) trsni b. in einem Bogen ange-
 bundene Weinrebe, *C., Z.*; (prim. konj); tudi:
 neobrezana rozga, *južhŠt.*; — 3) der Stroh-
 apfel (datura stramonium), *C.*; — 4) peč za
 kruh, sadje, lan, *C., vžhŠt.*; — 5) neſezgan
 kamen med apnom, *Goruja Savinska dol.-*
DŠt., tudi: surovina v kuhanem krompirju
 („bèk, ã“), *Gor.-Cr.*
 2. bík, *m.* die Zimje (juncus effusus), *na Cerk-*
niškem jezeru-Erj. (Torb.); — prim. 2. bic.
 bíka, *f.* = 2. bic, 2. bik, *Mur., Valj. (Rad.).*
 bíkác, *m.* der Dickkopf, *Jan.*; — ein verſtochter
 Menſch, *Mur., Mik.*
 bíkáča, *f.* ein dickköpfiges Weib (prim. bíkác;
 — ein verſtocktes Weib, *Mur.*)
 bíkast, *adj.* dem Stier ähnlich; odhienhaft, plump,
Cig. — ſtarſinnig, *C.*
 bíkce, *éka, m. dem.* 1. bík, *Jan.*; pogl. bíčec.
 bikoglävec, *vca, m.* der Stierköpfige, *Mur.*
 bikoglävka, *f.* die Stierköpfige, *Mur.*

bikonja, *m.* = bik: psovka silovitemu. odurnemu človeku. *Blkr.*; — *hs.*.)

bikovica, *f.* = bikovnica. *Cig., Jan., SlGor.*

bikovina, *f.* 1) die Stierhaut, *M.*; — das Stierfleisch, *Cig.*; — 2) das Springfeld, *Cig., C.*; bikovino so dolžni ostali. *Ijk. (Črt.)*; — 3) „senožet, ki jo odločujoče soseske gospodarju plemenskega bika“. *Nov.*; tudi: bikovina.

bikovnica, *f.* 1) der Schilzweiser, *C., ogr.-Valj. Rad.*; — 2) = bikovina 3), *Z.*

bikovnik, *m.* = bikovina 3), *Z.*

bil, *f.* 1) der Haln, *Dict., Mur., Cig., Jan., Valj. Rad.*; slammata b., der Strohhalm, *Trub. (Post.)*; — das Halnengewächs, *Jan.*; — 2) das Kräutrig (von Erbsen, Kürbissen u. dgl.). *C.*; — 3) črna b., die Braunwurzel (*scrophularia nodosa*). *Cig., Povir-Erj. (Torb.)*; — tudi: der Weißfuß *artemisia vulgaris*. *Pluj, SlGor.-C.*; — tudi: die Einbeere, (*paris quadrifolia*). *Spodnja Idrija in Volč-Erj. (Torb.)*; — 4) der Zwiliter, *Mur.*, b. ali troha (*v očesu*), *Trub. (Post.)*.

1. **bila**, *f.* 1) der Haln: do bile, bis auf den letzten Haln, *C.*; — 2) das Kürbisblatt, *Danj.-Mik., Kr.-Valj. (Rad.)*; — prim. bil.

2. **bila**, *f.* *Guts.*, *Cig.*, pogl. bilja.

bilanca, *f.* računski sklep, die Bilanz; b. trgovine, die Handelsbilanz, *Cig. (T.)*; kosmata b., die Hochbilanz, *SN.*

bilast, *adj.* halnrig, *C.*

bilca, *f.* dem. bil; der Haln, *C., Krej.*; der Grassalm, *Strek.*

bilce, *n.* dem. 1. bilo, *Valj. (Rad.)*.

bilčica, *f.* dem. bilka: das Hälmchen, *M.*

bileg, **bilež** pogl. beleg, belež . . .

bilf, *m.* = bilfa, *M.*

bilfa, *f.* der benutzte Nebenstamm, der Würzling, *C., Vrtovec (Vin.)*, *Nov.*; — die aus dem Saamen hervorgewachsene Aebe, *Strek.*

bilfanje, *n.* sajenje bilf, *Nov.*

bilfca, *f.* dem. bilfa, *Vrtovec (Vin.)*.

bilijon, *m.* milijon milijonov, die Billion, *Cig. (T.)*.

bilina, *f.* = rastlina, *Jan., Sol.*; — čes.

bilinstvo, *n.* = rastlinstvo, *Cig. (T.)*; — čes. biliti se, im se, *rb. impf.* halmen, *V.-Cig.*

bilja, *f.* 1) das Vorfeld, die Vigille, *Cig.*; na biljo, *St.*; sveta b., = sveti večer, *Guts.*; — 2) pl. bilje, das Todtenamt, *Cig., Mik., Gor.*; = iz lat. vigiliae, *Mik. (Et.)*.

biljār, *ria*, *m.* der Botaniker, *h. t.-Cig. (T.)*.

biljard, *m.* das Billard, das Billardspiel, *uk.*; (biljar, *Cig., Jan.*)

biljardnica, *f.* das Billardzimmer, *Cig.*

biljardski, *adj.* Billard, *Cig.*

biljārstvo, *n.* die Botanik, *h. t.-Cig. (T.)*.

bilje, *n.* coll. 1) Pflanzen, Kräuter, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*; bolj jim je pri sebi bilje ali žival, kakor bližnjega sreča, *Ravn.*; die Blätter und Stengel der Aderpflanzen, das Auerkraut; in bilja brat za svate, *Blkr.*; — das Auerkraut, *C., SlGor.*; — 2) die Halnter: bilje se bode moralo s srpom posesti, *Dalm.*; silje čistin plex in bilja, *Danj.*; — die Halnteruppe: po košnji ostane bilje, *M.*

biljevit, *adj.* gewächreich, *Cig.*

biljepisec, *sea*, *m.* der Phytograph, *Cig.*

biljepisje, *n.* die Phytographie, *Cig.*

bilka, *f.* dem. bil; 1) der Haln; der Grassalm, *Valj. (Rad.)*; suh, kakor bilka, *Mur.*; — 2) das Splitterden, *Mur.*

bilnat, *adj.* pflanzreich, *Cig.*

bilnica, der Schwingel (festuca), *Cig., Jan., C., Tuš. (R.), Medv. (Rok.)*; bilnica ino vsi drugi ovisi, *Vod. (Lzb. sp.)*.

1. **bilq**, *n.* 1) die Schlagader, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Mik., Valj. (Rad.), Erj. (Som.)*; — 2) das Schlagwerk der Uhr, *Cig., Jan.*

2. **bilq**, *n.* = bil (Haln), *Mik. (Et.), Skal.-Let.*

bilomēr, *mēra*, der Pulsmesser, *Cig.*

bilovka, *f.* der Kürbisblattstiel, *SlGor.*; — tudi: das Kürbisblatt, *Mur., C.*

bilūsna, *šna*, *m.* die Zamrube, (*bryonia dioica*), *Medana (Goriš.-Erj. (Torb.))*.

bincati, *am. rb. impf.* = brcati, mit den Füßen stoßen, ausschlagen, *Jan., C., Št.*; sučjo in bincajo ga, *Cr.*

binclj, *elja*, *m.* die Fleischkrone über dem Pferdehufe, die Fessel, *Cig., Jan., C., Nov.*; — prim. fncelj.

bincljāti, *ām. rb. impf.* = brcati, *Z.*

bincljiv, *iva*, *adj.* bincljiva živina, (če rada binca, brcā), *C.*

binčiti, *binčnem*, *rb. pf.* mit dem Fuße stoßen, ausschlagen, *Jan., Raič. (Let.)*; kobila jo je binčnila, *Ijk. (Črt.)*.

binčc, *nea*, *m.* 1) odraslo dvoletno jagnje, *Krn.-Erj. (Torb.)*; — 2) übermüthiger Burdche, *Raič. (Let.)*.

binga, *f.* das Pendel, *V.-Cig.*

bingati, *am. rb. impf.* hangend schwingen, baumeln, *V.-Cig., Jan.*

bingelj, *glja*, *m.* etwas hangend schwingendes: bingelj binga, krehelj kreha, bingelj pade, krehelj je; (bingelj = die Eichel, krehelj = das Schwein), *Z.* die Hafelnußsolde, *C.*; — das Huppendel, *Cig.*; — der Eiszapfen, *C.*

bingljāti, *ām. rb. impf.* hangend schwingen, baumeln; vinski dozorek binglja na trti, *IjZr.*; razobesili bodo tvoje ude po drevju, da bodo bingljali („bengljali“) in pekli se po solncu, *Glaz.*

bingljce, (gelje) gelica, *m.* das Schneeglöckchen (*galanthus nivalis*), *C.*; tudi: das große Schneeglöckchen (*leucorum vernum*), *DSr.*

bingola, *f.* 1) visok človek (zaničlj.), *Gor.*; — 2) pl. bingole, = noge (zaničlj.), *ob Muri-Trst. (Let.)*; — prim. bingljati.

bingolice, *f. pl.* = gosli, *Raič. (Let. 1878, 1900).*

binkoštn. tna, *adj.* Pšingstl; binkoštna nedelja.

binkošti, *f. pl.* Pšingsten: — „auf ein ahd. zi pšngustin (pentecoste), zurückzuführen“, *Mik. (Et.)*.

binkoštnica, *f.* 1) das Pšingstlied, *M.*; — 2) der Pšingstapfel, *M.*; — die Pšingstbirne, *Cig.*; — = kresnica (*leucanthemum vulgare*), *Josch.*; — jascenolista b., der eichenblättrige Distant (*dictamnus fraxinella* L.), *Robič. (Nkol.)*.

binóm. *m.* das Binom (math.); — prim. dvočlenec.

binómen. *mna. adj.* binomišh, binomial, *Cig. (T.).*

binomijálen. *lna. adj.* = binomen, *Cig. (T.).*

binómski. *adj.* = binomen, *Cig. (T.).*

biografija. *f.* die Biographie; — prim. životopis.

1. **bir.** *m.* = bira, *Jan. Vest.*

2. **bir.** *m.* die Aushüter, *Mik.*; — „das Wort ist fremden Ursprungs; vergl. magy. bér. Zohn“, *Mik. (Et.).*

3. **bir.** *m.* = ber. bar. (Wolfenhirt, *Polj.*

1. **bira.** *f.* = bera: 1) das Sammeln, die Sammlung, *Cig., Jan.*; die Collectur: v biro iti (hoditi), birojemati, *Cig.*; — 2) die Gattung, die Sorte, *Jan.*; vino dobre bira, *C.*; bilo jih (snubokov) je vsake bira, *Erj. (Torb.);* vse blaga je ene bira, *vzhšt.*

2. **bira.** *f.* = raca, *Erj. (Torb.).*

biranj. *rnja. m.* ein Collecturmaß, *C. Bes.* (biren, *rna, Slom.*).

birí. *interj.* birí, birí! tako zvejo race, *Erj. (Torb.).*

birič. *iča. m.* der Scherge, *Meg.*; der Stadtknecht, *Boh.*; der Gerichtsdieners; — prim. stsl. biriču. it. birro, der Scherge, *Mik. (Et.).*

biričevína. *f.* die Forderungsbüch, *Cig.*

biričiti. *ičim. vb. impf.* Schergendienstleistn, *Z.*

birička. *f.* das Weib des Gerichtsdieners, *Kr.-Valj. (Rad.).*

biriški. *adj.* Schergen-, Gerichtsdieners-.

birja. *f.* ein eiserner Ring am Ende eines Holzstückes, *Strek.*; der Senierung, *Notr.*; zelezo pri vozu, ki sklepa sovro in zadnjo trap, tudi železni obroček ali okov pri nožu, silu itd., *Sr. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.), GBrda.*

birjica. *f. dem.* birja, *Notr.*

birka. *f.* = ovca, *ogr.-Valj. (Rad.), C., Trst. (Lct.);* — eine graue Geiß, *C.*; — prim. rus. byrka = ovca.

birma. *f.* die Firmung; birno vezati, zavezati komu, jemand's Firmpathe (thm ich, *Erj. (Torb.). 17b. sp.*).

birmanec. *nca. m.* der Firmling.

birmanje. *n.* das Firmen.

birmati. *am. vb. pf. i. impf.* firmen.

birmovánje. *n.* das Firmen.

birmováti. *újem. vb. impf.* die Firmung spenden.

birnik. *m.* der Sammler, *Bes.*; — prim. 1. bira.

birokrát. *m.* der Bureaukrat, *Cig., Jan., nk.*

birokrátija. *f.* svojevoločno vladarstvo uradništva, die Bureaukratie, *nk.*; (birokracija, *Cig., Jan.*).

birokrátski. *adj.* bureaukratisch, *nk.*

birokrátsvo. *n.* das Bureaukratenhum, die Bureaukratie, *nk.*

biros. *m.* der Hinderhirt, *ogr.-Valj. (Rad.);* — iz magy. birus.

birsa. *f.* = bersa, *Cig., Jan.*; skupljevala je ježice, birso (Weinstein) in suhe slive, *IjZr.*

birúnja. *f.* = berunja, bernja, *Solkan-Erj. (Torb.).*

bisága. *f.* der Quercus, *Jan., Zr., Št.*; tudi pl. bisage, *Habd., BIKr.*; — prim. lat. bisaccium, *Mik. (Et.).*

biságar. *rja. m.* kdor bisago nosi, *nk.*

bisáznik. *m.* = bisaga, *C.*

biser. *sera. m.* die Perle, *Mur., Cig., Jan., nk.*

biserár. *rja. m.* der Perlenhändler, *Cig.*

biserast. *adj.* perlartig, *Cig.*

biserček. *čka. m. dem.* biserec, das Perlchen, *Cig.*

biserca. *rna. adj.* Perlen: biserna matica. = lupina prave bisernice, die Perlmutter, *Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. Ž.*

biserje. *n. coll.* die Perlen, *M.*

bisernast. *adj.* perllich, *Cig.*

bisernat. *adj.* perlreich, *Cig., Jan.*

bisernica. *f.* prava b., die eigentliche Perlmuschel (= margaritifera), potočna b., die Flußperlmuschel, (unio margaritifera), *Erj. Ž.*

bisernik. *m.* = biserar, *Mur., Cig.*; — 2) der Perlmutterfalter, (argynnis), *Jan., Erj. Ž.*

bisernína. *f.* der Perlenhändler, *Z.*

bisernják. *m.* der Perlstein (Perlit), *Cig. (T.).*

biserolôvec. *vca. m.* der Perlenfischer, *Jan.*

biskup. *m.* = škof, *nk.*; — hs.

bismut. *m.* der Wismut, *Cig. (T.).*

bismutov. *adj.* Wismut: bismutova svetlica, die Wismutblende, bismutova okra, der Wismutofen, *Cig. (T.).*

bistahar. *interj.* s to besedo se konji na levo ravnajo; (pravi se tudi: bistahor, *Kr.*; bistahare, *Št.*); — prim. bav. wiste her! wist! (istega pomena).

bister. *stra. adj.* 1) schnell, munter sich bewegend; b. konj, ein feuriges, schnelles Pferd; bistra voda, ein schnell fließendes Wasser;

— bistro oko, ein munteres, lebhaftes Auge; bistro gledati, einen lebhaften Blick haben; — 2) s pojmom hitrosti, urnosti se družti tudi pojem čistosti; klar, hell; b. potok; vino bistro teče (= čvrsto in čisto); b. kakor steklo, glashell, *Cig.*; — bistra glava, ein heller Kopf; b. um, scharfer durchdringender Verstand.

bistránga. *f.* = postrv, *Mur., kajk. - Mik.*; — iz magy.

bistre. *stca. m.* die Schärfe des Gesichtes oder des Verstandes, *C.*

bistrenje. *n.* das Aufstellen, das Aufklären; b. duha, razuma, *Cig.*

bistrica. *f.* 1) der Wildbach, der Gießbach, *Mur., Jan., Cig.*; — 2) ein klar fließender Bach, *Mik.*

bistrína. *f.* 1) der schnelle Lauf des Wassers, *Mur., Cig.*; — 2) die Schärfe (z. B. des Auges, des Verstandes), *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.);* — 3) die Klarheit, *Mur., Cig.*; — 4) govečje in ovčje ime, *Tolminski Iribi, Kanin-Erj. (Torb.).*

bistríti. *bistrim. vb. impf.* 1) klären, *Mur., Cig. (T.);* — pojmovi, razmere se bistrijo, *nk.*; — jhärten, ausbilden, aufklären; b. um., *Cig. (T.), nk.*; — 2) b. koga na kaj, jemanden zu etwas aneiferen, *C.*

bistróba. *f.* = bistrost, *Cig.*

bistrôca. *f.* = bistrost, *ogr.-Valj. (Rad.).*

bistroglávcn. *gláva. adj.* = bistroglavcn, *Jan.*

bistroglávcn. *vna. adj.* talentiert.

bistrogled, gléda, *adj.* = bistrogleden. *nk.*
bistrogleden, dna, *adj.* kdor bistro gleda.
bistolétn, ma, *adj.* schnell fliegend, *Bes.*
bistromisln, selna, *adj.* scharfsinnig, *Jan.*
bistrook, óka, *adj.* 1) scharfsichtig, *Cig.*; —
 2) klar, hell blüend, *Cig., Jan., Cig./T.*
bistrosmēt, smēla, *adj.* bistrosmele misli.
 höher Bedauernung, *Zora.*
bistrōst, f. 1) die Schürze (3. B. des Auges, des
 Verstandes), *Cig., Jan.*; — 2) die Klarheit
 (3. B. des Wassers), *Cig.*
bistrōta, f. 1) die Schnelligkeit (3. B. des Wassers),
Mur.; — 2) die Schärfe, *Mur.*; — 3) die
 Klarheit, *Mur.*
bistroūce, mea, *m.* der Scharfsinnige, *C.*
bistroūmen, mna, *adj.* scharfsinnig, ingenios,
 hell denkend, *Mur., Cig., Jan., Cig./T., nk.*
bistroūnje, *n.* durchdringender, klarer Ver-
 stand, der Scharfsinn, *Jan., Cig./T., C.*; der
 Wit, *Cig.*
bistroūmka, f. der Weisheit, *Cig.*
bistroūmnost, f. die Scharfsinnigkeit, *Mur.,*
Cig., Jan., nk.
bistrovid, vida, *m.* = ris, *Z.*
bistrovid, vida, *adj.* scharfsichtig, scharfsichtig,
Cig., Jan., Vod./Zb. sp., SIN.
bistrovidce, cea, *m.* der Scharfsichtige, *Jan.*
bistrovidcn, dna, *adj.* = bistrovid, *Mur., Cig.,*
Jan.
bistrovidka, f. 1) die Hellseherin, *Jan.*; — 2)
 = ris, *C.*
bistrovidnost, f. die Scharfsichtigkeit, *Mur.,*
Cig., Jan.
bistvcn, vvena, *adj.* wesentlich, *Cig., Jan., Cig.*
(T.), nk.; constitutiv, (phil., *Cig./T.*)
bistvo, *n.* die Wichtigkeit, das Wesentliche, das
 Wesen, *Mur., Cig., Jan., Cig./T., nk.*; vse
 moje bistvo, mein ganzes Ich, *Cig.*; bistvo
 imenja, die Zubehang des Vermögens, *DZ.*;
 = prim. stsl. byststvo.
bistvovati, ōjem, *vb. impf.* sein, existieren, *Cig.*
(T., C.)
bišča, f. Hübenblätter, *C.*; pogl. višča.
bit, ta, *m.* *Cig., Jan., Valj./Rad., C.*, pogl.
 bat, bet.
bit, f. dünner, breitgeadelter Draht von Gold
 oder Silber, der Zahn, *Cig./T., rus.*
bit, f. das Sein, *Cig./T., Lampe/D.*
 1. **bitck**, tka, *m.* der Schlag, *Mur.*; urni b.,
 das Schlagen der Uhr, *Danj. Posr. p.*
 2. **bitck**, tka, *m.* die Existenz, *Cig./T.*; narod
 se zaveda svojega bitka in zitka, *SIN.*; tukaj
 ni ni bitka, *Z.*
 1. **bitcn**, ma, *adj.* Schlacht, Kampf, *Cig./Jan.*
 2. **bitcn**, ma, *adj.* 1) wesentlich, *Cig., Jan., Cig.*
(T.), M.; bitno raztkovati se od česa, *Zr.*; = čes.
 1. **bitcv**, tve, *f.* bitva, *Cig.*
 2. **bitcv**, tve, *f.* betev, betvo, eine Ähnlichkeit:
 vzemi to bitcv („bitcv“) danu, *Ravn.*; Izak
 se bitve ne bram, *Ravn.*
biti, bijem, *vb. impf.* schlagen, pegg, večkrat
 bit, kakor sit, *Jan., Slov.*; b. se, lämpfen,
 eine Schlacht liefern; boj b., einen Kampf
 liefern, *Cig., C.*; Valjhu — bojkrvavi Ze dolgo

bije za krščansko vero, *Preš.*; z nogami ob
 ta b. auf den Boden stampfen; takt b., den
 Takt schlagen, *Cig.*; na zvon b., an die Glocke
 anschlagen; b. plat zvona, die Feuerorgel
 läuten; ura bje eno, deser, es schlägt ein,
 zehn Uhr; — srce, žila bje, das Herz, der
 Puls schlägt; — potok na zid bje, der Bach
 bespült die Mauer, *Cig.*; ptič v vinograd
 bjejo, die Vögel dringen in den Weingarten,
C.; na pete komu b., jemanden verfolgen,
Cig.; smrt mu na pete bje, er ist in Todes-
 gefahr, *Z.*; vse bje na to, da ... alles zielt
 dahin, daß ... to na-me bje, das geht mich
 an, *Cig.*; sum bje na koga, man hat ihn
 im Verdacht, *Nor.*; b. na kaj, auf etwas
 anspielen, *Cig.*; ta stvar bje v izročeno pod-
 ročje, es handelt sich dabei um Gegenstände des
 übertragenen Wirkungsbereiches, *Lerst. (Nauk.)*;
 v oči bje, es fällt in die Augen, *Cig., DZ.*
biti, sēm (bōdi, bōm, [bōdem], bilsem) *vb. impf.*
 — A) s subjektom: 1) sein = existieren:
 Bog je bil, je in bo vekomaj; bil je oče, ki
 je imel tri sinove; ne bom dolgo več, mit
 mir wird es nicht mehr lange dauern; — be-
 stehen, clovek je iz duše in telesa; sich be-
 finden; kje si bil tako dolgo? stammen, her-
 rühren, kommen; odkod si? woher bist du?
 odtod je vsa moja nesreča; gehören; biti v
 kako faro, zu einer Pfarre gehören, *Cig.,*
Met.; in mi bi pod njega hoteli biti? *Ravn.*;
 jein = fehlen; kaj ti je? was fehlt dir? nič
 mi ni, es fehlt mir nichts; geseben jein, an-
 gehen; kaj je tebi za to? kaj je tebi do tega?
 was geht dich dies an? nič mi ni zanj, za to;
 dienen, gereichen; këmu ti bo to? b. v škodo,
 v čast, v lepotičje; to ni za nič, dies taugt
 zu nichts; jein, vor sich gehen, geschehen; danes
 je mraz, vročina; zvečer bo ples v dvorani;
 danes to ne more biti; kaj bo s teboj? sich
 befinden; kako si kaj? sich verhalten; tiho
 bodi! sei still! — 2) jeiti (copula); biti komu
 vrsta, jemandem dem Stande nach gleich jein,
Rib.-M.; to je moje in pa božje, das gehört
 mir und Gott; to mi je prijaznost! das heißt
 Freundschaft! to je, das heißt; b. gostih be-
 sedi, viel zu reden pflegen; b. kake vere,
 sich zu einer Religion bekennen; — ni dobro
 cloveku b. samemu, es ist für den Menschen
 nicht gut allein zu jein; Bog vam da moč
 b. močnim; daj nam biti milim in dobrim;
 biti učiteljem, Lehrer jein, *nk.* (po drugih
 slov. jeziki); — 3) predikat je izpuščen; kaj
 boš ti? tega jaz nisem nesti (bin nicht
 inustaubt), *Podmetci (Tolm.-Erj. (Torb.))*; —
 B) brez subjekta: 1) namesto subjekta stoji
 partitiv genitiv; bilo je vina in kruha na
 prebitck; bilo je ljudi, da se je vse trlo;
 — 2) kar bi moglo biti subjekt, je v aku-
 zativu, v negativnih stavkih v genitivu; po
 vseh potih jo je, koder bi bil utegniti priti,
Ravn.; cel voz je bilo ranjenih; tri dni je,
 kar ga nisem videla; bilo je silo ljudstva,
 es gab eine Menge Leute; pomni; gola ne-
 dobolnost jo je, sie ist die launere Unschuld,
 samočista prijaznost ga je, er ist voll Freund

sichheit, *Ravn.*: ni bilo ni kraja ni konca. es hatte kein Ende; ožeta in matere ni doma. Vater und Mutter sind nicht zuhause; brata še ni iz mesta. der Bruder ist noch nicht aus der Stadt gekommen; ne bo me več k vam, ich komme nicht mehr zu euch; Ljubezen je bila, ljubezen še bo. Ko tebe in mene na svetu ne bo, *Npes.*; da ni mene bilo, tebi bi se bila staba godila, wenn ich nicht gewesen wäre, so wäre es dir übel ergangen; — 3) z adjektivom (predikatom): vroče je, es ist heiß; težko mi je bilo, es kam mir schwer an; kako ti je? wie befindest du dich? slabo, hudo mi je, es ist mir unwohl, übel; bolje, huje mi je, es geht mir besser, schlechter; — 4) predikat je izpuščen, pa ga je lahko dopolniti: natepejo ga, pa je! (= pa je dobro!) prosí ga odpusčanja, pa bo (und die Sache hat ein Ende): bi še bilo, ko bi . . . , es gieng noch an, wenn . . . , bi že bilo, ko bi . . . , es wäre schon recht, wenn . . . : tako se rabi tudi samo: bi, es wäre schon recht: bi, ko bi vsak dan tako bilo, *jrzh.St.*; bi, ko bi bilo o kresu *Erj.* (*17b. sp.*); — 5) z infinitivom: ni slišati zvonova, man hört die Glocke nicht; ni bilo nič slišati, da bi bil prišel, es verantete nichts von seiner Ankunft; — können, sollen, müssen; biti mi ni več doma, ich kann nicht mehr zuhause bleiben; že jih je bilo srečne in vesele videti, *Ravn.*; kaj mi je začeti? was soll ich thun? pretrpeti nam je, wir müssen es ertragen; stati nam bo pred božjim stolom; — 6) z nominativom, ki je le na videz subjekt: dolg čas mu je bilo, er hatte lange Weile, *Met.*; groza je bilo videti boja, es war ein Graus den Kampf zu sehen, *Npes.*; kadar je bilo red, als es an der Zeit war, *Trub.*; tega ni treba bilo (prim. *Mik. V. G. IV. 367.*); — 7) z nekaterimi samostalnimi imeni z akuzativom osebe; ni ga še volja, er hat noch nicht Lust; ne bo vas groza smrti, ihr werdet vor dem Tode nicht erschrecken; groza vas ga je bilo, ihr erschrafet vor ihm, *Ravn.*; kterega teh dveh zgleđov vas je misel posnemati? pravice vas bodi skrb! skrb me je! was geht das mich an! *jrzh.St.*; sram jo je bilo; strah nas je; čudo vas bodi božje prijaznosti, bewundert die göttliche Liebe, *Ravn.* (prim. *Mik. V. G. IV. 367.*); — objekt stoji pri nekaterih substantivih v genitivu: Niniv bo konec, *Ravn.* (prim. *Mik. V. G. IV. 368.*); — C) werden; bila je žena v solnato postavo, ward zur Salzjäule, *Ravn.-Mik.*; kaj hočeš biti? was willst du werden? iz tega nič ne bo, daraus wird nichts; sedem let ni iz hleva bil, sieben Jahre kam er nicht aus dem Stall, *Npes.-Mik.*; (navadnejše: ni ga bilo); — D) opominje o posameznih oblikah: 1) „immer“ za relativni = „immer“ (cunque); kdor bodi, wer immer; kar bodi, was es auch sei; toda: bodi kaj, etwas nichtsnutziges, *Mik.* (prim. bodikaj); bodi (si) — bodi (si), sei es — sei es, bodi vino, bodi pivo, rad oboje pijem, C.; — 2) z nikalnico se v indikativu prezentnem

vkupaj piše in kakor jedna beseda govori: nisem ali nčsem, ich bin nicht; (pomni: za „bi“ se rabi v Ziljski dolini: besem, besi, be, besva, besta, besmo, beste, beso, *Jarn.* /*Rok.*); Besi bila moja. Besi vino pila, *Npes.-Schein.*; jěsem-sem, *ogr., kajk.-Valj./Rad/*).

1. **bitje**, *n.* das Schlagen, die Schlägerei, *Mur.*; svajo z bitjem končati, *ogr.-Valj./Rad/*; — b. žile, der Pulsschlag, *Cig./T.*; — 2) das Schlagwerk der Uhr, *C.*; ura z bitjem, ura se je na bitju pokazila, *Polj.*; tudi: bitje.

2. **bitje**, *n.* 1) das Sein, die Existenz, *Mur.*; *Cig./T.*; boj za bitje in nebitje, *Zv.*; b. in žitje, *Zv.*; svoje b. imeti, existieren, *Vod.* (*17b. sp.*); — 2) die wesentliche Beschaffenheit: b. in natura, b. in lastnost, *Pohl.-Valj./Rad/*; — der Zustand; v dobrem bitju držati kaj, etwas im guten Zustand erhalten, *Levst./Pril.*; b. ljubljanskega močvirja, *Levst./Močv.*; — 3) das existierende Wesen (ens), *Guts.*, *Mur.*; *Cig., Jan., Cig./T., nk.*; umno b., das Bermanntweisen, *Cig.*

bitka, *f.* die Schlacht, *Mur., Cig., Jan., nk.*

bitnost, *f.* 1) die Wesenheit, die Natur, das Wesen (essentia), *Guts., Cig., Jan., Cig./T.*; eno samo b. imeti, *Iskr.*; stvar dobi vnu podobno b., *Vod.* (*17b. sp.*); cloveskab., *Zora*; — 2) die Wirklichkeit, die Realität, *Jan., Zora*; potrdila o bitnostih, über Thatsachen, *DZ.*

bitoslōvje, *n.* die Dntologie, *Cig./T.*

bitstvo, *n.* glg. bistvo.

bitva, *f.* die Schlacht: huda bitva, heißer Kampf.

bitven, *ivena*, *adj.* Schlacht-, *Z.*

bitvišče, *n.* = bojišče, das Schlachtfeld, *C.*

bitvo, *n.* = betvo, *Mik./Et.*; — nagl. morda: bitvō; koren: by-.

bivališče, *n.* der Aufenthaltsort, der Standort, der Wohnsitz, *Cig., Jan., Cig./T., nk.*

bivanje, *n.* 1) das Sein, die Existenz, *Cig./T.*; — 2) način, kako se kaj godi, der Proceß, *Cig./T.*; — 3) das Verweilen, der Aufenthalt, *Cig., nk.*

bivatelj, *m.* = prebivavec, *C., Zora, Let.*

bivateljstvo, *n.* = prebivalstvo, *Zora.*

bivati, *am. vb. impf.* zu sein pflegen, *Kras. Pivka-Levst./Glas.*; ta pot biva slaba, *Notr.-LjZv.*; brez dvojbe biva tako tudi drugod, *Navr./Let.*; ta trava biva po stenah, kommt vor, *Pivka-Erj./Torb.*; — zu geschehen pflegen, *C.*; kadar biva to poslednje, in dielem letzteren Falle, *DZ.*; — existieren, *Cig./T.*; — sich aufhalten, wohnen, *Cig., Jan., nk.*; tam sem bival, *Reška dol./Notr.*; — werden: slanica biva vedno gostejša, *Erj./Min.*

bivaž, *m.* z bivaža, im Frühling, *Zil.-Jarn./Rok.*; — morda nam. vilaž: prim. vigrad in vilesti, *C.*

bivec, *vca. m.* der Vollerer, *C.*

bivoi, *m.* der Büffel, *Mur., Cig., Jan., Erj./Z.*

bivoiće, *eta. n.* das Büffelkalb, *Mur.*

bivolica, *f.* die Büffelkuh, *Mur., Cig.* (vivolica, *ogr.-Valj./Rad/*).

bivolina, *f.* die Büffelhaut, *Cig.*

bivolka, *f.* = bivolica, *Cig., C.*

bivolov, *adj.* Büffel, *Mur., Cig., Jan.*
bivolovina, *f.* die Büffelhaut, *coll.*: Büffelhäute, *DZ.*
bivolski, *adj.* Büffel, *Mur., Cig., Jan.*: — büffelhaft, *Cig., Jan.*
bîz, *m.* der Auerochse, *Bes.*: (menda = bizon).
bizârén, *rna, adj.* éuden, bizarr, *Cig. (T.)*
bizast, *adj.* mit den „bize“ bekleidet, bizasti narod, *C.*
bîze, *f. pl.* weißes, feineses Beinfleid, *Cig., C.* (hlače iz belega platna, kakršne nosijo ob Sotli. Muri in drugod, *Zora V. 9.3.*)
bîzce, *zca, m.* repno listje, repna nat, *Gorjansko (Kras)-Erj. (Torb.)*
bîzelj, *zlja, m.* die jummende Biesfliege, *C.*: — iz nem.
bîzen, *m. V.-Cig.*, pogl. viza, beluga.
bîzgec, *cca, m.* 1) mešanica kislega zelja in kisle repe, *Goriška ok.-Erj. (Torb.)*; — 2) das Hübenfräutig, *Strek.*: — 3) saljivo = ječmen, *BKkr.*: ječmenova kaša: pustega „bîzgeca“ se boji kmet in družina, *IjZv.*
bîzice, *f. pl. dem.* bize.
bîzine, *f. pl.* = bize, *Cig.*
bîzjak, *m.* = bezjak, *C., Trst. (Zora)*
bîzna, *f.* slaba drobna repa, ki se kuha prascem, *Plužna pri Bolci-Erj. (Torb.)*
bîznat, *adj.* mit dem „bize“ bekleidet, *C.*
bizon, *m.* der amerikanische Auerochse oder Bison (bos americanus), *Erj. (Z.)*
bîzovina, *f.* das Bisonfleisch, *C.*: govedina je trda kakor bîzovina, *Bes., vzhSt.*
blâg, *blâga, adj.* edel; blag moč, blaga duša, blago srce, blage vere biti, sich im guten Glauben befinden, *DZ.*: gütig; blaga mati: wohlthuend, blage sapice: beglückend, blagi mir.
blagâjna, *f.* = blagajnica, *DZ., nk.*
blagâjnica, *f.* die Schatzkammer, *Cig., Jan.*: die Cassé, *Jan., Levst. (Nauk), nk.*: državna b., das Verar, *DZ.*
blagâjničen, *ena, adj.* Cassen, *Jan., nk.*
blagâjnik, *m.* der Schatzmeister, *Cig., Jan.*: der Cassier, *Jan., Levst. (Nauk), nk.*
blagâjniški, *adj.* Cassier: b. posel, das Cassi gehalten, *nk.*
blagâjništvo, *n.* das Cassieramt, *nk.*
blagâr, *rja, m.* 1) der Unverjalerbe, *Jan., Istra-C.*: — 2) der Warenhändler, *Cig.*
blagarica, *f.* blagovnica, *Jan., Z.*
blagâriti, *ârim, vb. impf.* mit Waren handel treiben, *Cig.*
blâger, *gra, m.* pogl. blagor.
blaginja, *f.* das Wohl, die Wohlfahrt, *Levst. (Nauk), Jurč.*: moliti za svojo in dobrotnikov svojih blaginjo, *Zv.*: na občo blaginjo, zum allgemeinen Besten, *Levst. (Močr.)*
blagô, *n.* 1) das Gut (bonum): zdravje drago blagô: das Gut die Glücksgüter: imel je blaga in blaga, er hatte des Gutes die Fülle, *Ravn.-Mik.*: rodovinsko b., das Familiengut, *Cig.*: krivično b., unrecht Gut: 2) das Vieh, *Cig., Jan., Kras - Erj. (Torb.), Dol.*: blago, *BKkr., vzhSt.*: — strižno b., das Wollvieh, *Jan.*: 3) die Ware: dobro, slabo b.: drobno b., kurze Ware, *Cig., Jan., nk.*:

b., na pokaz, Warenproben, *DZ.*: vozno b., Frachtgut, *Cig., Jan., nk.*
blagočût, *m.* = blagočutje, *Jan.*
blagočûtje, *n.* das Zartgefühl, *Cig., Jan.*
blagodâr, *m.* der Segen: b. evropske omike, *Glas.*: Nisi zaklepal doma ti zlahnega blagodarova, *Preš.*
blagodârcn, *rna, adj.* wohlthätig, segenbringend, *Jan.*
blagodât, *f.* die Wohlthat, der Segen, *Jan., C., Zv., Zora*: kako blagodât nakloniti komu, *IjZv.*: — die Gnade, *Jan., Vrt.*
blagodâten, *rna, adj.* segenreich: blagodatna žetva, *C.*
blagodêjce, *jea, m.* der Wohlthäter, *Bes.*
blagodêjen, *jna, adj.* wohlthuend, wohlthätig, *C.*: za blagodejne namene kaj dati *nk.*
blagodêjnik, *m.* der Wohlthäter: kri in blago darovati svojemu blagodejniku *Zv.*
blagodišêcê, *čêa, adj.* wohlriechend, *Jan., nk.*
blagodušje, *šna, adj.* edelmütig, *Cig., Jan., nk.*
blagodušje, *n.* der Edelmann, der Edelmuth, *Jan., Cig. (T.), nk.*
blagodušnost, *f.* die Edelmütigkeit, der Edelmuth, *Cig., Jan., nk.*
blagodûslâcn, *šna, adj.* wohlklingend, wohlklingend, euphonisch, *Cig. (T.), nk.*: — rus.
blagodûslâje, *n.* der Wohlklang, der Wohlklang, die Euphonie, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
blagodûslâcnost, *f.* der Wohlklang, *nk.*
blagohlêpnost, *f.* die Habsucht, *kajk.-Vaj (Rad)*
blagohôten, *rna, adj.* wohlwollend, wohlgeieigt, *nk.*
blagohôtnost, *f.* das Wohlwollen, die Wohlgenieigkeit, *nk.*
blagohrâm, *hrâma, m.* das Lagerhaus, *DZ.*
blagomêrje, *n.* die Eurythmie, *Cig. (T.)*
blagomilost, *f.* die Gnade, *C.*
blagonrâvcn, *vna, adj.* = blagonraven, *Cig. (T.)*
blagonica, *f.* *Jan., Cig.*, pogl. blagovnica.
blagonôcn, *šna, adj.* segen, heilbringend, *Jan., nk.*
blagonrâvcn, *vna, adj.* wohlgefittet, *Mur., Cig. (T.), Levst. (Nauk), Erj. (Som.)*: — stsl. in rus.
blagonrâvje, *n.* die Zittsamkeit, *C., Levst. (Nauk)*
blagoplôden, *dna, adj.* gute Früchte tragend, vortheilhaft, *C., Zora.*
blagopoklonstvo, *n.* das Homagium, die Huldigung, *Cig. (T.)*
blâgor, 1) *interj.* wohl! Heil! blagor vam! blagor si vam, *Kr.*: blagor si ga tistemu, *IjZv.*: blagor je tem očem, katere vidijo, kar mi vidimo, *Dalm.*, (enako tudi *Dict., Kast.*): — 2) blagor m., blagore deliti komu, jemanden glücklich preisen, *Cig., Dol.-Levst. (Sl. Spr.)*: (napačno: blagor, das Wohl, *Mur., Cig., Jan.*: prim. *Levst., Sl. Spr. 1.10.*): — prim. stsl. blagoze.
blagorazûmje, *n.* das Verständnis, *Cig. (T.)*: po pravičnem blagorazûmju, nach billigem Urtheil, *DZ.*
blagorazûmnost, *f.* die Verständigkeit, die Mlugheit, *Cig. (T.)*

blagorci, *m. pl.* blagoreč deliti = blagore deliti, *Dol.-Levst. (Sl. Spr.)*.

blágorčén, *čna. adj.* behäbig, *Jan.*

blagoróden, *dna. adj.* wohlgeboren (v nasto-vih), *Mur., Cig., Jan., nk.*

blagoróđje, *n.* Vaše blagorodje! Euer Wohl geboren! *Cig., nk.*

blagoródnik, *m.* der Adelige, *pl.* blagorodniki, der Adel, *Cig. (T.)*.

blagoródnost, *f.* die edle Herkunft, *Mur., Jan.*

blagoróvavec, *vca. m.* der Selbtpreiser, *Mur.*

blagoróvátí, *újem. vb. impf.* glücklich, selig preißen, segnen, *Levst. (Sl. Spr.);* („blagoróvati“) *Guts., blagrovati, Mur., V.-Cig., Jan., Dol.*

blagoslávljanje, *n.* das Segnen, das Einweihen, *Cig., Jan., nk.*

blagoslávljati, *am. vb. impf. ad.* blagosloviti; segnen, weihen, einweihen, *Cig., Jan., ogr. in kajk.-Valj. (Rad), nk.*

blagoslòv, *slóva. m.* der Segen, *Mur., Cig., Jan., nk.;* — očetov blagoslov, *Ravn.;* cerkveni b., maša z dvema blagoslovoma, *nk.*

blagoslòvec, *vca. m.* der Segensprediger, *Cig.*

blagoslòven, *vna. adj.* 1) Weihe: blagoslovna voda, das Weihwasser, *Cig.;* blagoslovne podobce, Weihbilder, *Vrt.;* — 2) segensreich, glücklich, *C.*

blagoslòvilo, *n.* 1) die Weihe, die Segnung, *C.;* — 2) *pl.* blagoslovila, die Sacramentalien, *nk.*

blagoslovitelj, *m.* der Segnende, *C.*

blagoslovítí, *im. vb. pf.* segnen, weihen, einweihen, *Mur., Cig., Jan., nk.*

blagoslòvljénc, *čna. m.* der Wejegnete, der Gemeinte, *Mur.*

blagoslòvljénje, *n.* die Weihe, die Einsegnung, *Cig., Jan., nk.;* blagoslòvljénje. *ogr.-Valj. (Rad).*

blagoslovnína, *f.* kar se za blagoslòvljenje daje, *Cig.*

blagosrčén, *čna. adj.* edelherzig, *Cig., Jan., nk.;* gutmützig, *Cig., Jan.,* gemüthlich, *Cig. (T.)*

blagosrčje, *n.* = blagosrčnost, *Jan.*

blagosrčnost, *f.* die Edelherzigkeit, der Edel-muth, *Cig., Jan.;* — die Gutmützigkeit, *Cig., Jan.;* die Gemüthlichkeit, *Cig. (T.)*.

blagóst, *f.* 1) edle Güte, *Mur., Cig., Jan.;* die Gutmützigkeit, *Cig. (T.);* — 2) die Glückseligkeit, das Glück, *Mur., Jan.;* po tebi. o gospod, vsa pride blagost, *Ravn.;* v Boga svojo blagost staviti, in Wort sein Heil juchen, *Ravn.;* za domovine slavo in blagost. *Slom.;* In vi ste vedno blagost uživali, *Levst. (Zb. sp.);* blagost vam bodi! *Gor.*

blagostánje, *n.* *Cig., Jan.,* pogl. blaginja, blagovitost.

blagòstén, *stna. adj.* glücklich, *Mur., C.*

blagòstí, *im. vb. impf.* beseligend, beglücken, *Bes.*

blagóta, *f.* 1) der Edelmuth, *C.;* — 2) die Glückseligkeit, *M.;* — blagote, die Segnungen, *Jan.;* razširjal je blagote sv. vere, *ZgD.*

blagotína, *f.* = dragotína, *Mur., Cig., Jan.*

blagotvòr, *tvóra. adj.* = blagotvoren, *Str.*

blagotvóren, *rna. adj.* wohlthätig, *Z., nk.*

blagougóden, *dna. adj.* 1) wohlgefällig; očem b., *Vrt.;* — 2) gefällig: izza novih blagougodnih navetov, durch weitere gefällige Intervention, *Levst. (Močr.);* — stsl.

blagougóđje, *n.* das Wohlgefallen, *Cig. (T.);* — stsl.

blagouspéšnost, *f.* das Wohlgehehen, *Cig. (T.)*

blagovátí, *újem. vb. impf.* 1) wohl gedeihen: naj država blaguje, *Cig. (T.);* — 2) sich wohl schmücken lassen, *C.;* (= b. se, *Sl. N.);* — hs.

blagóven, *vna. adj.* Waren: blagovna borsa, die Warenbörse, *Levst. (Nauk);* — blagovno hranišče, das Warenmagazin, *ZgD.*

blagóvén, *rna. adj.* fromm: blagoverne oporoke, *Levst. (Nauk);* blagoverno pridobiti si, im guten Glauben erwerben, *DZ.*

blagóvést, *f.* das Evangelium, *Jan.;* — stsl.

blagóvéstén, *stna. adj.* evangelisch, *Jan.;* Evgangelien, blagovestna knjiga, das Evangelienbuch, *Raič (Let.).*

blagóvéstje, *n.* = blagovest, *ZgD.;* — stsl.

blagóvéstnik, *m.* der Evangelist, *C.;* der Apostel, der Glaubensbote: blagovestnika sv. Ciril in Metod, *nk.*

blágovica, *f.* = blagovnica, *okolo Gorice-Strek. (Let.).*

blagovít, *adj.* 1) vermóglich, *Cig.;* — 2) segensreich, *Cig., Jan.;* blagovito delovanje, *Cr.;* — 3) selig, *Cig., Jan.*

blagoviten, *ma. adj.* = blagovít, *Cig., C.*

blagovítost, *f.* 1) der Wohlstand, der Reichthum, die Segensfülle, *Cig., Jan.;* — 2) die Glückseligkeit, die Seligkeit, *Cig., Jan.*

blágovka, *f.* = blagva, *C.*

blagovnica, *f.* die Vermögenserbin, *C.;* jedina hči v hiši, katerej pripada ves imetek, *Erj. (Torb.).* *Litija-Svet. (Rok.).*

blagovóliti, *im. vb. pf. et impf.* gefälligst etwas thun, belieben, thun, geruhen, *Cig., Jan., nk.;* blagovolite mi naznaniti, melden Sie mir gefälligst, *nk.;* Njegovo Veličanstvo je blagovolilo odgovoriti, *Sc.* Majestät geruhte zu antworten, *nk.*

blagovólj, *vólja. adj.* = blagovoljen, *Levst. (Zb. sp.).*

blagovóljen, *ljna. adj.* wohlgeneigt, huldvoll, *Cig., Jan., nk.*

blagovóljnost, *f.* die Wohlgeneigtheit, *Cig., Jan.*

blagovonjav, *áva. adj.* wohlriechend, *Jan.*

blagovónje, *n.* der Wohlgeruch, *Cig. (T.);* — stsl., hs.

blagoznávstvo, *n.* die Warenkunde, *Jan.*

blagozvóden, *čna. adj.* wohlklingend, *nk.*

blagozvóčnost, *f.* der Wohlklang, *nk.*

blagrovátí, *újem. vb. impf.*, pogl. blagorovati.

blágrítí, *im. vb. impf. Jan.,* pogl. blagorovati.

blagútati, *am. vb. impf.* taumeln, im Wehen wandeln, *Guts., Cig., Jan.;* (blagutáti, *Mur.).*

blágvá, *f.* der Pfefferschwamm, (agaricus piperatus), *Mur., Cig., Jan.;* der Röhrenpilz (boletus), *St., kajk.-Valj. (Rad).*

blána, *f.* das Häutchen, das Pergament, *Mik. (Et.)*

blancevátí, *újem. vb. impf.* irre reden, phantasieren, *Jan., Mik.;* pa že spet blanceváš, *Glas.;* — menda nam. blancevati; prim. blencati.

blánja, *f.* 1) das Brett, *Mur., Cig., Jan., Sl-Gor.-C., ogr.-Valj./Radj.*; Blanje režem ino nje Lepo skoblím. *Danj. (Posr. p.)*; — 2) der Holzstoß, *C., Ajdorščina-Erj. (Torb.)*; — 3) der Lagerbaum für Weinfässer, *Kras-Erj. (Torb.)*; (blana, Črničec); — mala gredica, *Pliskavica (Kras)*; — prim. it. piana. das Brett, *C.*

blánjica, *f. dem.* blanja. das Brettchen, *Mur., Cig.*

blankët, *m.* neizpolnjen list, das Blanquett, *Cig.*; — prim. golica 3).

blása, *f.* 1) weißer Stirnleck des Pferdes, *Mik.*; — 2) ein Ruhname, *Tolm.-Erj. (Torb.)*; — prim. srvn. blasse, *Mik. V. G. I. 321.*; kor-nem. Plessa, ein Ruhname.

blásk, *m.* der Kreuzschnabel, *Cig., Jan.*

blátén, *ina. adj.* fothig, schlammig; blatno je, es ist fothig; ves b., ganz mit Roth beschmutzt.

blatína, *f.* der Schmutz (min.), *Cig. (T.)*

blátiti, *blátim, vb. impf.* mit Roth beschmutzen; Le proč. le proč od hiše z njo, Da ne bo praga blatila! *Npes.-K.*

blátna, *f.* = blata (*pl.*), der Moorgrund, *Polj.*

blát nast, *adj.* fothig, schlammig, *Cig.*

blát nat, *adj.* = blaten, *Cig., Jan., Nor.*

blatnčnica, *f.* das Rothwasser, *C.*

blát nica, *f.* 1) das Sumpfwasser, *Cig. (T.)*; — 2) (*squalius Agassizii*), neka riba iz Nevljice, *pri Kamniku-Erj. (Torb.)*

blát nik, *m.* die gelbe Leichrose (nuphar luteum), *Tuš. (R.)*

blatnjáč, *m.* der Rothige, *C.*

blatnjáča, *f.* die Rothige, *C.*

blatnják, *m.* = blatnjač, *Jan.*

blát nost, *f.* die Rothigkeit, *Cig.*

blát o, *n.* 1) der Roth, der Schlamm; blato je, es ist fothig; iz blata v lužo, = aus dem Regen in die Transe, *Z.*; začne v zlatu, neha v blatu, = hoch geflogen, tief gefallen, *C.*; — die Exeremente: slovesko blato; — 2) der Morast, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *Nor.*; tudi: *pl.* blata, *Cig., Polj.*

blatohljúvén, *vna. adj.* schlammigpeinend; blatohljuvni ognjenik, der Schlammvulkan, *Jes.*

blatohljúvnik, *m.* der Schlammvulkan, *Cig. (T.)*

blatocók, *čóka, m.* der Schmierer, *C.*

blatovina, *f.* der Moorboden, *Mur.*

blatovinat, *adj.* moorig, *Mur.*

blátovnat, *adj.* = blatinat, *Jan.*

blázén, *zmi. f.* der Frevel, *Mur.*; tudi: blázen, *zna. m. Valj./Radj.*

blázén, *zna. m.* der Irrihüige, *Cig., Jan., C., Levst. (Pril.), nk.*

blázén, *zna. adj.* irrihüig, *Habd., Cig., Jan., C., nk.*

blázénstvo, *n.* die Rartheit, *C., Cig. (T.)*

blázér, *interj.* Blagor: blazer tebi! *C.*

blázina, *f.* 1) der Bettstuhl, das Mißen, *Cig., Jan., C., Rib.-M., ogr.-Valj./Radj.*; die Matrasse, *Mik.*; das Federbett, *Cig., Pnj.*; 2) der Fuß oder Handballen, *V.-Cig., Cig. (T.)*; 3) der Lagerballen; a) des Daches, *Tolm.-Erj. (Torb.)*; na blazine se opira vse ostrešje, *Gor.*; b) des Drechsbodens, *Cig., Naklo Gor.*; c) unter Füßlein, *Naklo (Gor.)*; d) die Schwelle 13 B bei der Eisenbahn:

hrastove blazine, *LjZr.*; (bei einer Brücke), *Cig.*; e) eine wagerechte Stange am Gerüst, worauf die Bretter des Gerüsts ruhen, die Rüststange, *V.-Cig.*; f) das Well- oder Zapfenlager, *Jan., Cig. (T.)*, *Savinska dol.*; g) oni del voza, v katerem tiče ročice, *Z.*; der Ringstoß, *Cig.*; — der Luerbaum des Schlitens, *V.-Cig.*; h) das Flügelstellchen, *Cig.*

blázinar, *rja, m.* der Polstermacher, *Cig.*

blázina st, *adj.* polsterartig, gepolstert, *Cig., Let.*

blázina ča, *f. dem.* blazina: 1) das Rüschen, *Cig.*; podzglavna b., das Kopfstücken, *DZ.*; — 2) der Handballen (unter dem Daumen), *Cig.*; — 3) die Zapfenpfanne, *Cig., Erj. (Min.)*; — 4) das Rüstlochholz am Rüstwagen, *Cig.*

bláziniti, *inim, vb. impf.* polstern, *Mur., Cig., Jan., C., nk.*

blázinjáča, *f.* = blazinjak, *Zora.*

blázinják, *m.* das Sofa, *DZ., Zora., Bes., D.Sv.*

blázinka, *f.* 1) das Hochpolster, *C.*; — 2) das Zapfenlager des Mühlrades, *južh.Sl.*; — prim. blazina.

blázinski, *adj.* blazinska kost, das Grundbein, (os basilare), *V.-Cig.*

blázljiv, *iva. adj.* gotteslästerlich, *Habd., Mik., C.*

blázneti, *im, vb. pf.* blazen biti, noret; blazni in gori za Vas, *Jurč.*

bláz nica, *f.* 1) die Wahnsinnige, die Narrin, *Jan., Let.*; — 2) das Irrenhaus, die Irrenanstalt, *Jan., Cig. (T.)*, *Levst. (Nauk.), nk.*

bláz nik, *m.* 1) der Irrihüige, *C., Levst. (Nauk.), Let.*; — 2) der Gotteslästerer, der Freveler, *Jan., C., kajk.-Valj. (Radj.)*

bláznišče, *n. Jan., Zr.*; pogl. blaznica 2).

bláz niti, *im, vb. impf.* 1) beirren, verwirren, *Dict.*; v igri koga b., *Mik., C.*; ne dajte se krivicnim ukom blazniti, *Krelj.*; preproste ljudi v pravi veri b. in motivi, *Trub.*; to silko srce silno blazni in moti, *Dalm.*; (durch Schmeichelei), *Meg.*; — ärgern, *Mas.*; druge ljudi blazne ali pohujšajo, *Krelj.*; ako vak tebe tvoja roka blazni, . . . *Trub.*; — b. se, ein Vergerniß nehmen, sich ärgern, *C.*; nad njim so se blaznili, *Dalm.*; vi se čudite ino blaznoite, *Krelj.*; — 2) = blazneti, sich wahnstüchtig benehmen, irre reden, delirieren, *Habd., Cig., Jan., M., C.*; — vraga ima i blazni, *ogr.-Valj. (Radj.)*; fluchen, lästern, *Habd., Mur., C.*; proti Bogu b., *ogr.-Mik. (Et.)*

bláz nív, *iva.* 1) irrihüig, *Levst. (Pril.)*; narrih, *Jan.*; wahnstüchtig, *Bes.*; — 2) frevelhaft, *Mur.*

bláz nivec, *vea. m.* 1) der Phantast, *Jan.*; — 2) der Freveler, *Mur., Jan.*

bláz nívka, *f.* 1) die Phantastin, *Jan.*; — 2) die Frevelerin, *Mur., Jan.*

bláz nívost, *f.* 1) die Wahnsinnigkeit, die Thorheit, *C.*; — 2) die Frevelhaftigkeit, *Mur.*

bláz njénje, *n.* 1) der Irrihum, *Meg.*; — 2) die Gotteslästerung, *C.*; prim. pravilnejše: blazjenje.

bláz nost, 1) der Irrihum, der Wahnsinn, *Cig., nk.*; tresoča b., delirium tremens, *Let.*; — die Rartheit, die Thorheit, *M., C.*; modrost tega sveta je blaznost pri Bogu, *ogr.-Valj. (Radj.)*; — 2) der Frevel, die Gotteslästerung, *C.*

bláznosten, tna, *adj.* Wahnsinnig: blaznostne ideje, *Let.*
blaznóta, *f.* der Wahnsinn, die Thorheit, *C.*
blaznováti, újem, *vb. impf.* 1) wahnsinnig sein, von Sinnen sein, außer sich sein, *Cig., C. Vrt.*; — irre reden, phantastieren, *Jan.*; — 2) freveln, lüden, *Mur.*
blázec, n. *dem.* blago: eine geringe Ware, ein geringes Stück Vieh, *Dol.-Levst. (Rok.)*; — svojemu očetu blažec pomagati delati, dem Vater das Gütchen bearbeiten helfen, *Gorne bukve-Let. 1898. 183.*
blázec, žca, *m.* die Scabioje, (*scabiosa sp.*), *Bolc-Erj. (Torb.)*
blážen, žna, *adj.* 1) glücklich, selig, *Cig., Jan., nk., ogr.-Valj. (Rad)*; o blažena mati, *Gor.*; v novejšem času molijo: blažena (nam. žegnana) si med ženami. gebenedeiet; glücklich: Blažen dom na gori, *Danj. (Posr. p.)*; rabi se tudi ironično = nesrečen, neroden, *Cr.*
blážen, žna, *adj.* geeignet, reich, *Dict.*; Čez reko splava široko Na blažno zemljo ogrsko. *Npes.*; Dobro je vince, Ki srca hladi, O blažna gorica, Ki njega rodi, *Npes.-K.*
blázenc, nca, *m.* der Selige, *Zora.*
bláženost, *f.* die Glückseligkeit, *Cig., Jan., nk.*
bláženstvo, *n.* die Glückseligkeit, der Segen, *Jan., C., ogr.-Let., kajk.-Valj. (Rad)*
blážíen, ina, *adj.* 1) heilbringend, befehlend, *Cig., Jan.*; — 2) veredelnd, *nk.*
blážílo, *n.* der Segen, die Weihe, *C.*
blážína, *f.* pl. blazine, die Segnungen, *Jan.*
blážítelj, *m.* der Seligmacher, *Jan.*
blážíteljica, *f.* die Befruchtin, *Zora.*
blážíti, im, *vb. impf.* 1) veredeln, mild stimmen (um, srce), *Cig. (T.), C., nk.*; — 2) glücklich machen, befehlen, *Cig., Jan., C.*; — bl. telo, erquiden, *Zora.*
blážíj, žja, (nam. žij, žija) *m.* der Frühling, blážíj je prišel. do blážíja potrpi, v blážíj bodem orali, *Bolc. Plužna-Erj. (Torb.)*; — prim. bivaž.
blážíenje, *n.* 1) das Beirren; — 2) b. ljudi, das Gewirre der Menschen, *C.*
blebét, béta, *m.* das Geplapper, das Geschwätz, *Cig., Jan., M.*
blebetáč, *m.* der Schwäger.
blebetálast, *adj.* schwaghaft.
blebetališče, *n.* der Schwagmarkt, *Cig.*
blebetálo, *n.* das Plappermaul.
blebetánje, *n.* das Schwagen.
blebetáti, etám, ččem, *vb. impf.* plappern, plaudern, schwagen.
blebetáv, áva, *adj.* plapperhaft, planderhaft, geschwätzig.
blebetávast, *adj.* = blebetav, *Cig., LjZv.*
blebetávec, vca, *m.* der Plauderer, der Schwäger.
blebetávca, vna, *adj.* = blebetav, *Cig.*
blebetávka, *f.* die Schwägerin.
blebetávost, *f.* die Schwaghaftigkeit, die Panderhaftigkeit.
blebêtec, tca, *m.* das Plappermaul, die Klatsche, *Cig., Jan.*
blebetišče, *n.* der Schwagmarkt, *Cig.*
blebetúlja, *f.* die Schwägerin.

blebetúljiti, úljim, *vb. impf.* = blebetati, *C.*
blebetúša, *f.* planderhaftes Weib, die Klatsche, *Cig., SN.*
bled, bledá, *adj.* blaß, bleich: bled kakor smrt, totenblaß; b. kakor stena; — bleđa me obide, ich erleide, *C., Ravn.*; — fahl, fahb, *Jan.*
bledast, *adj.* fahlbicht, *Cig.*
bledêc, dea, *m.* das Wortgewirr, der Galimathias, *C.*
bledêc, dea, *m.* ein blasser Mensch, *Valj. (Rad)*
bledên, dna, *adj.* fahlbicht, fahl, *Cig.*
bledenica, *f.* = bledica, die Bleichsucht, *C.*
bledeničen, čna, *adj.* bleichsüchtig, *Let.*
bledênje, *n.* das Bleichwerden, das allmätige Verblasen; — das Verschießen (von Farben), *Cig.*
bledênje, *n.* 1) das Irren, *Dict.-Mik. C.*; — 2) das Phantastieren, *Cig.*; leeres Geschwätz, die Fajelei, unnütige Rede, *Cig., C.*; nepridno bledenje ino mrmranje, *Trub.*; — tudi bledênje, *Dol.*
bledéti, im, *vb. impf.* allmätig blaß, bleich werden; lice mi bledi; verschießen, die Farbe verlieren; sukno bledi; barva bledi od solca; — bledi. es zieht ins Weiße, *Cig.*
bledévati, am, *vb. impf.* zu erblaffen pflegen, *M.*
bledica, *f.* 1) die Blässe, *Jan.*; — die Bleichsucht, *Cig., Jan., M., Vrtorec*; — 2) das Weisel, *C.*
bledičen, čna, *adj.* bleichsüchtig, *Cig., Jan.*
bledikast, *adj.* etwas blaß, *Cig.*
bledilo, *n.* das Bleichmittel, *Jan.*
bledin, *m.* ein blasser Mensch, *Bes.*; kaj bi počela s takim učenim bledinom? *Zv.*
bledina, *f.* 1) die Blässe, *Zora*; — 2) = beljava, das Splintholz, *Cig.*; prim. belina.
blediti, im, *vb. impf.* bleichen, *Jan.*; barve b. farben verschwemmen, *Cig.*; — b. se = bledeti, *Mur.*
bledkast, *adj.* etwas bleich, *Jarn., M.*
blednica, *f.* = bledenica, *Jan.*
blednêti, im, *vb. impf.* = bledeti, *Jarn.*
bledôba, *f.* die Blässe, *Cig., Jan.*
bledôca, *f.* = bledoba, *Cig., Valj. (Rad)*
bledolic, lica, *adj.* = bledoličen, *Jan.*; bledolica gospodična, *Str.*
bledoličen, čna, *adj.* blaßwangig, von blassem Gesichte.
bledoličnica, *f.* ein Mädchen mit blassem Wangen, *Zora.*
bledoók, óka, *adj.* blaßsüchtig, *Cig.*
bledordêc, êca, *adj.* fahlroth, *Jan.*
bledorumên, čna, *adj.* blaßgelb, fahlgelb, *Cig., Jan.*
bledosčên, čna, *adj.* schwächlich, *C.*
bledosčênik, *m.* der Schwächling, *C.*
bledôst, *f.* die Blässe; (bledost, *kajk. - Valj. (Rad)*).
bledóta, *f.* = bledost, *Mur., Cig., Jan.*
bledôven, vna, *adj.* etwas blaß, fahl, *Mur., Cig., Jan.*
bledozelên, čna, *adj.* blaßgrün, *Cig.*
bledožôlt, *adj.* blaßgelb, fahl, *Jan.*
bledúh, *m.* (zaničl.) = bled človek, *C.*

bleđušen, šna. *adj.* bleich (zaničlj.), *C.*
bléheren, rna. *adj.* = bled: Ko sta en malo plesala, Jerica bleherna prihajala, *Npes.-Schein.*
blejáč, m. der Schreiber, *Vest.*
blejánje, n. 1) das Blefen des Schafes, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) das Stammeln, *Jan.*
bléjati, jam. jem. *vb. impf.* 1) blöfen (vom Schafe), *Dict., Mur., Cig., C., Plužna-Erj. (Torb.)*; ovca bleje, *BlKr.*; o. bleja, *Hip. (Orb.)*; medern: koza je blejala, *Litija-Svet. (Rok.)*; — šjreien, žanfen: blejali ste med seboj, *Vest.*; — 2) stammeln, *Jan.*; — stsl. bléjati, kor. blé-, *Mik. (Et.)*.
bléjavec, vca. m. der Stammeler, *Jan.*
 1. **blék**, m. b. ovac, eine Herde Schafe, *Medv.-M. Kras.*; — prim. blekati.
 2. **blék**, bléka. m. 1) = krpa; — 2) pl. bleki = krpice (vieredig gezeichnete Hüden); — 3) die Flecken (= Majern), *Savinska dol.*; — prim. nem. *flack, flacken.*
blekánje, n. das Blöfen; — das Gefchmäß, *IjZv.*
blekáš, m. der Blöfer (o kozlu, ki rad blekeče), *Erj. (Torb.)*.
blekáti, kám, bléčem, *vb. impf.* 1) blöfen, *C.*; — 2) schwaſen, *Cig., C.*; neumno b., *IjZv.*
bleketáti, etám, ččem, *vb. impf.* blöfen: ovca blekeče, *BlKr.*
blékniiti, bléknem, *vb. pf.* 1) außblöfen, *C.*; — 2) einen Stammelauf hören laſſen, nachſen; tudi katero vmes b., auch ein Wort mitreden, *Sol.*; ne blekne nobene, *Andr.*; unvorſichtig etwas außſprechen, außplappern, *Cig., IjZv.*
blekotáti, otám, ččem, *vb. impf.* ſtammeln, *Mur.*
blekotljiv, íva, *adj.* ſtammelnd, *Mur.*
blén, bléna. m. das ſchwarze Wüſtenkraut (hyoscyamus niger), *Tuš.(R.)*; — prim. češ. blén, blín, rus. belena, Wüſtenkraut.
blenéati, ám, *vb. impf.* im Schlafe reden, in der Trankheit phantaſieren, *SlGor. - C.*; — ſchwagen, plaudern, *C.*
bléſce, sca. m. neka vinka trta: weiſer Elben, *Trumm.*
bléſkati, kam, čem, *vb. impf.* ſchimmern, *Valj. (Rad.)*.
blésk, m. der Glanz, der Schimmer, *Mur., Cig., Jan., uk.*
bléskét, čta. m. der Schimmer, *Jan.*
blésketanje, n. das Schimmern.
blésketáti se, čtám, ččem se, *vb. impf.* ſchimmern; — prim. blikerati.
bléskót, óta. m. der Schimmer, der Glanz, *Cig., Jan., C.*
bléskóten, ína, *adj.* funkelnd, ſchimmernd, *Vrt., Let.*
bléskovít, *adj.* ſchimmernd, ſtrahlend, *C.*
bleskožélnost, f. die Prachtliebe: rimska b., *Zv.*
bleskútati, tam, čem, *vb. impf.* mit dem Lichte herumſchleudern, *C.*
bleštéti, im, *vb. impf.* = bleščati, *uk.*; — stsl. blistéti.

blésti, blédem, *vb. impf.* 1) irre reden, phantaſieren (o bolniku); — dummeß Zeug reden, ſaſeln; — 2) blede se mu, er redet irre, er phantaſiert, er iſt irrſinnig, *St., Dol.*
blestnjak, m. der Glimmer, der Glimmerſchiefer, *Cig.*; — rus.
blestník, m. = blestnjak, *Erj. (Min.)*
bleščánje, n. das Wüſten, der Glanz.
bleščáti, im, *vb. impf.* 1) glánzen, gleißen, ſtrahlen, *C., Mik.*; — 2) blešči se mi, eš blendet mich; blešči se mi od solca, die Sonne blendet mich; — 3) bleščati-bolščati, glögen, *SlGor.*
bleščáva, f. der Glanz, die Pracht, *Cig. (T.), C.*
bleščéca, f. der Filter, *Jan.*
bleščéti, im, *vb. impf.* 1) durch den Glanz blenden, *Guts. Jarn.*; solnce me blešči, *SlGor.*; — 2) platno b. = beliti, *C.*; — 3) b. se, = lesketati se, *Dict., C., Vrt.*; — 4) blešči se mi, eš blendet mich, *Cv., Dol.*; Cloveku rado blešči se od zlata, *Str.*
blež, *adv. Mur.*; blez da, *Gor.*; — nam. bliz.
bléži, *adv.* = blez, *Jap. (Prid.), Gor.*
blézo, *adv. Mur., Cig., Jan.*, pogl. blez.
blézu, *adv.* nam. blizu, *ToIm.*; Se blezu zavada, *10d. (Pes.)*.
blínec, nea, m. = mlinec, *Vest.*
blísk, m. der Bliß (die Lichterſcheinung); hiter, kakor blísk, blißſchnell.
blískalica, f. das Johanneßwürmchen, der Leuchtkäfer („buskalica“), *Goriš. - Erj. (Torb.)*.
blískánica, f. der Bliß, *ogr.-Raič (Nkol.)*.
blískanje, n. das Blößen.
blískast, *adj.* blißartig, *M.*
blískati, am, *vb. impf.* 1) blißen: z očmi bliska, ſeine Augen ſprühen ſener, *Cig.*; — bliska = bliſka se: Po gorah grmi in bliska, Ljubček pa po polju vriska, *Npes.-Valj. (Rad.)*; tako močno bo grmelo in bliskalo, da ljudje bodo oslepehi, *Isvkr.*; bliska ino treska, *ogr.-Valj. (Rad.)*; — 2) b. se, bliſten; zlato se bliska, *Cig.*; gliſtern: Kak lepo se rosa bliska! *Preš.*; — bliskalo se je rib in ribic vse polno po vodi, *Ravn.*; — bliſka se, eš blißt; vso noč se je bliskalo; — blišče se, *Valj. (Rad.)*.
blískav, *adj.* funkelnd: bliskave oči, feurige Augen, *Cig.*; — bliſtend, bliskava posoda, *C.*
blískavica, f. das Blößen, *C., Vest.*; — das Wetterleuchten, *Cig. (T.), Sen. (Fiz.)*; v oblakih se je zapazila medla rdečica, kakor svit oddaljene bliskavice, *Glas.*
blískét, čta. m. das Gefünfel, *Mur., Mik.*
blísketáti, etám, ččem, *vb. impf.* 1) wetterleuchten, *C.*; — 2) funkeln, bliſten.
blískniti, bliſknem, *vb. pf.* außblißen, *Cig.*; — b. koga, jemandem einen Schlag verſetzen, *C.*
blískoma, *adv.* blißſchnell, *M., uk.*
blískóta, f. — bleskot, *Jan., Vrt.*; Zakaj sem, oh, zakaj Oslepel v nje blískoti! *Levst. (Zb.sp.)*.
blískotánje, n. das Wetterleuchten, *Jes.*
blískotáti, otá, čče, *vb. impf.* wetterleuchten, *C.*
blískóten, ína, *adj.* = bleskoten, *Jan., Bes.*
blískov, *adj.* po bliskovo, blißſchnell; Po bliskovo mu sablja gre, *Npes.-K.*; Po bliskovo

konjič leti. *Vod. (Pes.)*; Privihral je po bliskovo. *LjZv.*

bliskovina, *f.* die Electricität (als Materie), *Cig. (T.) C.*

bliskovit, *adj.* blischnuell, *Cig.*

blisniti, blisnem, *vb. pf.* = bliskniti, *Cig.*

blišč, *m.* 1) der Schimmer; — der Glanz, die Pracht, *Cig., Jan., nk.*; — 2) das Auge auf den Zeugen in den Manufakturen, *Cig.*

bliščati, *im, vb. impf.* = bleščati, *b. se* = bleščati se, *Cig., Jan., Ravn., Met., nk.*

bliščav, *ava, adj. Vrt.* = bleščav, *nk.*

bliščava, *f.* = bleščava, *M., C., ogr.-Valj. (Rad)*; brez bliščave (pruhtloš) koga vzrediti, *Slom.*

bliščilo, *n.* der Glanz, *C.*

bliščiv, *iva, adj.* blendend, *Mur., Jan.*; sveč gorečih zar bliščivi, *C.*; zunanja služba božja pri Izraelcih je bila bliščiva, *Ravn.*

bliščivka, *f.* die Blendlaterne, *V.-Cig.*

bliščljiv, *iva, adj.* = bliščiv, *Cig.*

bliščoba, *f.* der Glanz; — die Pracht, der Prunk, *Cig., Jan., nk.*

bliščóben, *bná, adj.* glänzend, prachtvoll, *Jan.*

blitva, *f.* der Mangold (beta), *Pohl., kajk.-Valj. (Rad)*; — prim. it. bieta (iz: bleta), *Mik. (Et.)*.

bliz, *I. adv.* 1) = blizu, nahe; *b. biti, Met., Mik.*; — 2) bliz, bliz da, wahrscheinlich, vermutlichlich, *Cig., Gor.*; — II) *praep. c. gen.* = blizu: bliz nebes, *Met., Mik., Dol.*; — prim. stsl. blizu.

blizek, *zka, adj.* nahe, *Cig. (T.), Mik.*

blizek, *I. adv.* = blizu, *Notr.-Levst. (Rok.)*; — II. *praep. c. gen.* = blizu: blizek ceste je vrt, *Mik.*; — iz: bliz (blizu) + ka.

blizen, *zna, adj.* = bližnji, *Guts.*; pred očmi že hodi blizna bridka smrt, *Guts. (Res.)*.

blízi, *adv. et praep.* = blizu, *Dict., Jan., Trub., Dalm., Schönk., južhSt.*; blizi cerkve, *Jsvkr.*, („blizi pro blizu“, *Boh.*); — prim. stsl. blízě.

blizína, *f.* die Nähe, *Mur., kajk.-Valj. (Rad)*.

blizkóst, *f.* = blizava, *Jan.*

bliznič, *iča, m.* kratak čok ali bruno, *C., Notr.*; — prim. bliznjak 2).

bliznják, *m.* 1) der Zwillingbruder, *Ravn.-Cig.*; — 2) dva bliznjaka, zwei Blöcke aus einem Stamm, *Cig.*

blízo, *adv. et praep.* *Mur., Cig., Jan., C. i. dr.*; — pogl. blizu.

blizóst, *f.* = blizava, *Cig., C., Zora.*

blizostópen, *pna, adj.* nahhäufig (arch.), *Cig. (T.)*.

blizu, *I. adv.* nahe (o prostoru in času); *b. stati*; konec leta je *b.*; — annäherungsweise, beiläufig; ima *b. moja leta*; na *b.*, beiläufig, *Svet. (rok.)*; — jašt, beinahe; *b. vse*; — blizu da, vermutlichlich, wahrscheinlich, *C.*; *b. ne*, wahrscheinlich nicht, *C.*; prim. bliz; — II. *praep. c. gen.* nahe bei; *b. nas stanuje*; *b. konca*; — III. *comp. blize, adv. et praep.* näher; pridi blize; blize mesta stanovati; — („blizu“, *Meg., Atlas., Rec., Levst., nk., Rež.-Baud.*); — prim. stsl. blizu.

blizuporóden, *dna, adj.* hochschwanger, *DZ.*

blíža, *f.* die Nähe, *Cig., Mur., Jan., Valj.-(Rad)*.

blížátnica, *f.* der Laufgraben, *Cig.*

blížanje, *n.* das Nähen, die Annäherung.

blížati, *am, vb. impf.* nähern; *b. se*, sich nähern, nahen; sovražnik, nevihta, zima se bliza; *b. se komu, h komu*; Z duhovnim bliza slapu se Savice, *Preš.*; konj fréc. če se k njemu osel bliza, *ogr.-Valj. (Rad)*; *b. se* koncu ali h koncu, *nk.*

blížava, *f.* die Nähe; na blizavi biti, in der Nähe sein, *C.*

blížešnji, *adj.* näher; samo bližešnji so prišli; nur die aus der nächsten Umgebung sind gekommen, *C.*

blíževáti se, újem se, *vb. impf.* nahen, *Guts., Javn.*

blížica, *f.* die Nähe, *C.*

blížina, *f.* die (örtliche) Nähe; v blizini glavnega mesta.

blížnjáva, *f.* die Nähe, *Cig., Jan., C.*

blížnji, *adj.* nahe befindlich; bliznja vas, das nächste Dorf; bliznji stolpec, die Nebensäule (merc.), *Cig. (T.)*; bliznji členi, die Nachbarglieder (math.), *Cig. (T.)*; na bliznjem, in der Nähe, *C.*; bliznja pot, der nähere Weg; — bliznje sorodstvo, die nah-Verwandtschaft, *Cig.*; — nahe bevorstehend; bliznje dni, nächster Tage, *Cig.*; — bliznji, der Nächste, der Nebenmenich; ljubi svojega bliznjega, kakor sam sebe; moja bliznja, meine Nächste, *Cig.*; (v cerkvenem jeziku; po nem.)

blížnjica, *f.* 1) die Nächste; *Jan.*; — 2) der nähere Weg; po bliznjicah hoditi v mesto; na bliznjico iti, den kürzeren Weg nehmen, *Cig.*; — 3) = blizina, die Nähe, die Umgebung, *Jan., C.*

blížnjik, *m.* der Nächste, der Nebenmenich, *Atlas., Mur., Jan., Cig. C., LjZv.*; svoje bliznjike tretji, *Jurč.*

blížnjost, *f.* die Proximität, *Cig.*

bljè, *adv.* = bolj, *C., Jsvkr.*; — skrčeno iz boljše, kakor dlje iz dalje.

bljeválo, *n.* das Brechmittel, *Cig.*

bljeváti, bljujem, *vb. impf.* = bljuvati, *Cig., Jan., Mik., Levst. (Sl. Spr.)*

bljúniiti, bljúnem, *vb. pf.* sich erbrechen, *C.*

bljúsniti, bljúsnem, *vb. pf.* *b. kaj*, mit einer Bemerkung herausplagen, *C.*

bljúšč, *m.* 1) die Schmerwurzel (tamus communis), *Medv. (Rok.)*, *Ip.-Erj. (Torb.)*; koren za bodljaje, *Dict.*; — 2) der Cyheu (hedera helix), *Rib.-Mik.*; ta človek je zelen kot bljušč, *BKr.*; — 3) = bljušček, *C.*

bljúšček, ščeca, *m.* die Zaunrübe (bryonia), *Tuš. (R.), Medv. (Rok.)*.

bljúti, újem, *vb. impf.* = bljuvati, *Cig., Mik.*

bljuvác, *m.* der Speier, *Cig.*

bljuvánje, *n.* das Speien, der Ausbruch (eines feuerstreichenden Berges), *Cig., nk.*

bljuváti, bljuvam, bljújem, *vb. impf.* sich erbrechen, speien; bljuvati se mu hoče, es ist ihm brecherlich, *Cig.*; — ogenj b. Feuer speien.

bljúvek, *vka, m.* das Erbrochene, *C.*

bljúven, vna. *adj.* Bredh, *Cig.*: — bljuvna sol, der Brechweinstein, *Cig.*: bljuvni prah, das Brechpulver, *Jan.*

bljúvkati, am. *vb. impf.* kleinweise speien, *C.*

bljúzga, *f.* flüssiger Roth, die Rothbrühe, *Jan.*, *C.*, *BlKr.*

bljúzgati, am. *vb. impf.* im Roth waten, plätschern, *C.*

bljúzgavica, *f.* = bljuzga, *C.*

blôd, *m.* 1) der Fehler, das Versehen, *Cig.*. („blud“) *Habd.*: — = blodnja, der Wahn, *Cig.* (*T.*): — 2) die Wechsluft, („blud“) *Alas.*

blôda, *f.* 1) der Irthum, *C.*, *kajk.-Valj./Rad.*; — 2) = oblođa, *Cig.*

blodáč, *m.* der Kläffer, *C.*

blôdba, *f.* der Irthum, der Wahn, *Guts.*, *Jarn.*, *Cig.*, *Jan.*

blôden, *dna. adj.* 1) herumirrend: blodno življenje, ein unstätes Leben, *Zora*: blodna a. eratska skala, erraticher Block, *Jes.*; — 2) Irth., Wahn: blodna misel, eine Wahnvorstellung, *Cig.* (*T.*)

blôdež, *m.* der Freunde, *Mur.*

blodišče, *n.* = blodnjak, *Jan.*

blôditi, im, *vb. impf.* 1) herumirren; blodeča ovca, *C.*; to mi blodi po glavi, daß geht mir im Kopfe herum, *Cig.*, *svžhŠt.*; po grehu b., in der Sünde leben, *Z.*; — irren, fehlen, *Guts.*, *Jarn.*, *Mur.*, *Jan.*: — 2) wirres, unzümmiges Zeug reden, *Diet.*: blodiš, da ni ne na konja, ne na osla, *Cig.*; blodiš, česar ne veš, *Z.*; bloditi jih komu, *M.*: — 3) mischen, pantischen, *C.*; vino b., den Wein fälschen, *C.*; den Schweinen das gefochte Futter mit Mehl, Kleien u. dgl. mischen, *M.*; nekritično bloditi slovensčino z drugimi narečji, *Levst./Zb. sp.*; — 4) irre führen: svet nas će bloditi, misli me blodijo, *C.*; — 5) b. se, = bloditi 1); Mischel se mu v glavi blodi, *Vod./Pes.*; — blodi se mu, er phantasiert, er redet irre, *C.*, *Z.*, *Št.*

blodivce, *vca. m.* 1) der herumirrende, *Let.*: — 2) der Pantischer, *Cig.*

blodljiv, *iva. adj.* irrend, *Jan.*: — fehlerbar, *Guts.*; — irrig, *Mur.*

blodnik, *m.* 1) der Freunde, der Fehleude, *C.*: — der Sinnenjchwelger, *Cig.*: — 2) der Pantischer, *Cig.*, *C.*

blôdnja, *f.* 1) das Irren, der Irrgang, *Cig.*, *C.*: — die Verirrung, der Irthum, *Jan.*, *Cig.* (*T.*): — 2) wirres Durcheinander, das Wirrwah, *Nor.*, *ZgD.*: — der Irnwahn, *Jan.*, *Cig.* (*T.*)

blodnjak, *m.* der Irrgarten, *Jan.*: das Labyrinth, *Cig.*

blodnjáva, *f.* das Irren, die Verirrung: b. mlade glave, *Let.*

blodnomišeln, *schna. adj.* wahnjümmig, *Cig.* (*T.*)

blodnomiselje, *n.* der Wahnjümm, *Cig.* (*T.*), *DZ.*

blôdnost, *f.* der Irthum, *C.*: v b. napeljati, plačo blodnosti vzeti (= prejeti), *ogr.-Valj. (Rad.)*

blodnovčrje, *n.* das Wahngelbde, *Cig.* (*T.*)

blodnoveličje, *n.* der Großwahn, *Cig.* (*T.*)

blodovmje, *n.* der Trümm, *Lampe D.*

blodovčrstvo, *n.* der Irrglaube, *C.*

blôdstvo, *n.* der Irthum, *C.*

blôja, *f.* das Gemengsel, das Gepantich, *C.*: — die Rothbrühe, *Jan.*, *C.*

blôjénje, *n.* 1) das Herumirren: b. po svetu, *Cig.*: — 2) das Irgepräch, das Phantasiieren, *Cig.*: — 3) die Panticherei, *Cig.*

blônk, *interj.* pfump! *C.*

blônkati, am. *vb. impf.* plumpen, *Z.*

blônkniiti, blônknem, *vb. pf.* plumpen: kamen v vodo blunkne, *ŠtN.*

blunkotáti, otám, *ščem. vb. impf.* plätschen: voda blunkoče, *C.*

bôb, *bôba. m.* *tudi coll.* 1) die Zaubohne (vicia faba): b. iz kropa pobirati = die Kastanien aus dem Feuer holen, *IjZr.*; bob ob (v) steno metati, sich vergeblich bemühen jemanden zu überreden, zu überzeugen: vse besede so bob v steno pri njem, alles Reden ist bei ihm vergeblich; da te mili bob! pog. taufend! *C.*; zdaj sem se iz boba izdrl, jetzt fenne ich mich erst aus, *Erj.* (*Izb. sp.*): — volčji b., die Lupine (lupinus), *Tuš./B.*, *Nor.*: — divji b., gemeine Fetthenne (sedum maximum), *Velikovec-Josch.*: — 2) = hizol, die Hütle (phaseolus vulg.), *Soča, Trenta-Erj. (Torb.)*: — 3) kleine, krupenähnliche Schmalzfuden, *Gor.*: — 4) = krompir, *C.*: — 5) kozji, ovčji b., die Weiß-, Schafsecremente, *Z.*

bôbast, *adj.* bohnenartig, *Cig.*, *Jan.*

bobček, *čka. m. dem.* bobek: tudi bôbček, čka, *Št.*

bobček, *bkä. m. dem.* bob: das Böhchen; etwas einer Bohne Ähnliches: kleine Beere, Knospe, kleiner Knollen: bobki, kleine Schmalzfuden, *Cig.*: prim. bob 3): — kozji, ovčji bobki, der Ziegen-, Schafmist: — tudi bôbek, bka, *Št.*

bôben, *bna. m.* 1) die Trommel: na boben bitii, die Trommel schlagen; toliko znati kaj, kakor zajec na boben; meni filozofija pa zajcu boben! *Zv.*: b. poje, es wird die Trommel geschlagen, *Z.*: na boben prodajati, im Licitationewege verkaufen; na boben priti, fallieren, banterott werden; na boben so ga dejali, er hat falliert: — laški b. = bobnica, *V.*, *Cig.*: — merski boben, die Maßtrommel, *DZ.*: — 2) neka bolezen, die Trummelfucht, (tympantitis), *V.-Cig.*: — 3) „košara pletena od vrbovih protov v ribjo lov.“ *Videm (Št.)-Erj. (Torb.)*: — 4) povodnji b. = bobnarica, *Frey.(F.)*

bôbenski, *adj.* Trommel, *Cig.*

bobentčiti, *tim. vb. impf.* dröhnen, *Jan.*: Kaj po strehi bobenti? *Npes.-Glas.*

bôber, *bra. m.* der Biber (castor fiber), *Cig.*, *Jan.*, *Erj. (Z.)*

bobica, *f.* die Beere: brinjova b., *C.*

bobič, *čca. m. dem.* bob: — die Beere, *C.*

bobiček, *čka. m.* = bobič, *Valj. (Rad.)*

bobička, *f. dem.* bobica, bobika, *C.*

bobik, *m.* palica z bučko na koncu: z njo vodo kalijo, kadar ribe lovijo, *vžhŠt.*

bobika, *f.* 1) die Beere: borovica ima bobike, *C.*: brinova b., die Wacholderbeere, *Cig.*: — 2) die Arzneipille, *Cig.*

bobincati, am, *vb. impf.* mit Bohnen spielen, *C.*

bobinka, *f., pl.* bobinke, die Blattern, *C., M.*: osepnice ali bobinke so mnogo ljudi pomorile, *Let.*

bobišče, *n.* der Bohnenacker (nach der Ernte).

bôbje, *n. coll.* die Beeren: brinovo bobje, *C.*

bobljáti, ám, *vb. impf.* 1) voda boblja, kadar se v niej mehurčki vzdigajo, *Vrt.*: — 2) ut- verständlich reden, *Cig.*: — 3) fantje hodijo bobljati, t. j. z izpremenjenim glasom mrmrat pesemco pred hišo, kjer so klali, da bi kaj dobili, *Kor. - Kres V., 36.*: = koledovati, *Gor.*

bôbnanje, *n.* das Trommeln, der Trommelschlag.

bôbnar, *rja, m.* der Trommelschläger.

bôbnarica, *f.* die Rohrdommel, (*ardea stellaris*), *Cig., Erj. (Ž.).*

bobnárítí, árim, *vb. impf.* Trommelschläger sein, die Trommel schlagen, *C.*

bôbnast, *adj.* trommelartig; prall, prallig, *V.-Cig.*

bôbnati, am, *vb. impf.* trommeln, die Trommel schlagen; b. na vzbud, Morgenwache (Reveille) schlagen, vkup b., Apvell schlagen, na odhod b., zum Abmarche schlagen, *Cig.*

bobnênje, *n.* dumpfes Geräusch, dumpfes Rollen.

bobnêti, ím, *vb. impf.* dumpf rollen, dumpf hallen, dröhnen: voda bobni (pri slapu): bobneča fraza, volltönende Phrase, *Cig. (T.).*

bobnêvati, am, *vb. impf.* dumpf zu rollen, zu dröhnen pflegen, *Jan.*

bobníca, *f.* 1) die Pauke, *Guts., Mur., Cig.*: na bobnice biti, die Pauken schlagen, *Cig.*: — 2) = bobnič, das Trommelfell im Ohr, *Cig., Jan.*: — 3) die Trommelfucht, die Windfucht, *Cig., Jan.*

bobnič, íca, *m.* das Trommelfell im Ohr, *Cig. (T.), Erj. (Som.), Sen. (Fiz.).*

bobničar, *rja, m.* der Paukenmacher, *Cig.*: — der Paukenschläger, *Guts., Mur.*

bobničarica, *f.* die Paukenschlägerin, *Vest.*

bobničen, éna, *adj.* 1) Pauken=: bobnični obroček, der Paukenring, *Cig.*: — 2) bobnična otlina, die Paukenhöhle (im Ohr), b. mrena, das Paukenschell, bobnični zleb, der Paukengang, *Cig.*

bobnišlo, *n. Cig., Jan.*, *pagl.* bobnič.

bobnišče, *n.* der Reisanhobben, *Cig.*

bobniti, bôbнем, *vb. pf.* bohnenhart werden, *C.*

bobnjáca, *f.* die Windfucht, *Cig.*: — prim. bobnica 31.

boborázcnj, *znja, m.* die gemeine Kröte (*bufo vulgaris*), *Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.).*

bobotáč, *m.* der Plauderer, der Schwätzer, *V.-Cig., C., Jap. (Prid).*

bobotáti, otám, óčem, *vb. impf.* 1) dumpf rollen, *Cig.*: grom boboče, *Zora*: rauschen: voda boboče v podzemeljske brezne, *C.*: kopita bobočejo, *C.*: — 2) plappern, schwätzen, *V.-Cig., C., Mik., Vrt.*: molitev, kjer se veliko boboče in besedi dela, *Dalm.*

bobotávast, *adj.* plauderhaft, *Cig.*

bobotávost, *f.* die Plauderhaftigkeit, *Cig.*

bobótec, tea, *m.* = škrobotec, der Klappertopf (*rhinanthus*), *C.*

bobótniti, bôbótnem, *vb. pf.* durch Feuchtigkeit verderben, vermursten (o lesu, suknu, moki), *C.*

bobotřzec, zca, *m.* der Bohnenhändler, *C.*

bobotúlja, *f.* 1) die Plaudertafel, *Cig.*: — 2) = žličarica, die Löffelente, *Cig.*

bobôv, *adj.* Bohnen=: bobov cvet, bobova slama: boljša bobova slama, nego prazne jasli, = besser etwas als nichts, *Cig.*: tudi: bôbov.

bobôvec, vca, *m.* 1) die Zettkenne (*sedum telephium*), *Z.*: — 2) die Bachbunze (*veronica beccabunga*), *C.*: — 3) die Brunnenfresse (*nasturtium offic.*), *Cig.*: — 4) bôbovec, das Bohnerz, *Erj. (Min.).*

bobováca, *f.* das Bohnenstroh, *Cig., Jan.*

bobovina, *f.* das Bohnenstroh, *Cig., C.*: tudi: bobovina, *Valj. (Rad).*

bobovišče, *n.* der Bohnenacker (nach der Ernte), *Cig., Jan.*

bobôvka, *f.* = bobovina, *C.*

bobôvnast, *adj.* bohnenförmig, *Cig.*

bobovnica, *f.* das Bohnenstroh, *Mur., Valj. (Rad).*

bobôvnik, *m.* 1) die Bachbunze (*veronica beccabunga*), *Cig., Medv. (Rok.)*: — 2) die Brunnenfresse (*nasturtium offic.*), *Dict., Jan., Hip. (Orb.), C., Kr.*

bobovnják, *m.* = bobovnik 1), *Tuš. (B.), Josch.*

bobôvščina, *f.* 1) das Bohnenstroh, *M.*: — 2) Name einer Apfel- und einer Kartoffelgattung, *C.*

bôbreg, *m.* 1) *nav. pl.* bobregi (bobreki) die Niere, *C.*: — 2) der Nichten- oder Tannenzapfen, *Valj. (Rad.)*: — *pagl.* bubreg.

bôbrov, *adj.* vom Biber, *C., Jan.*

bobrovina, *f.* 1) der Biberbalg, *Cig.*: — 2) das Bibergeil, *Jan., Erj. (Ž.).*

bôca, *f.* = bokal, die Maß, *BlKr.*: — prim. it. boccia (bozza) Flasche.

bocek, *bocati*, *pagl.* bode . . .

1. bôč, bôča, *m.* ein Bergvorsprung, eine bauchige Berghöhe, *C.*: die Ausbauchung (3. B. eines Steines), *C.*: — prim. bok.

2. bôč, *m.* ein mit einem hölzernen Kasten umzimmerter Feldbrunnen, *V.-Cig., Polj.*: — prim. 1. beč, 2. buč.

bôčen, éna, *adj.* 1) Zeiten=: bočna stena, die Seitenwand, *Cig. (T.)*: — 2) geröhlt, *Zora.*

bočina, *f.* der Bauch (eines Gefäßes), *Z. DZ.*

bôčiti, ím, *vb. impf.* convex machen, *Z.*: — b. se. sich bauschen: deska se boči, das Brett wirt sich, *Fr.-C.*: lesena streha se boči, *zap. Št.*

bôčka, *f.* = ovca „ob očeh“ rumenkasta (nam. obočka), *1. as Km-Erj. (Torb.).*

bôčki, *adv.* seitwärts, *C., Mik.*

bôčnat, *adj.* convex, *C.*

bočnica, *f.* 1) das Seitenstück von einem Gegenstande, *C.*: das Plankenbrett, *Jan.*: — 2) = pakrog, *Cig., Jan.*

bočnik, *m.* das Plankenstück, das Seitentheil (beim Rind), *C.*

bôd, *m.* das Stechen (eine Krankheit), *Cr.*

bodáč, *m.* stößiger Dchs, *Mur.*

bodák, *m.* 1) die Stechwaſſe, *Jan.*; das Bajonnett, *Z.*; — 2) die Diſtel, *C.*
bodáče, *n.* der Dolch, *Giz.*, *Jan.*
bodálčar, *rja. m.* der Dolchmacher, *Cig.*
bodálica, *f.* das Pfriemengras (stipa), (bud-) *C.*, *Medv.* (*Rok.*).
bodálo, *n.* 1) der Dolch, *Cig.*, *Jan.*, *Levst.* (*Nauk.*, *nk.*; — 2) bödalo, kdor samo boda in nič ne opravi, ſchlechter Schuſter, Schneider, ein Friſcher, (bud-) *C.*
bödati, *am. vb. impf.* ſtechen: trava boda, *C.*; z nitjo boda, kdor ne more vdeĵati, *C.*; mit der Nadel Stiche machen, *C.*; z maſino se hitro ſiva, to bi pa moral človek počasi bodati („budati“), *južhŠt.*; — erſtloſs arbeiten, *C.*; ſtimpern, (bud-) *V.-Cig.*, *Notr.*
bödcati, *am. vb. impf.* hervorſtechen, hervorwachen, (o travi, laſeh), (boc-) *C.*, *M.*
bödček, *eka. m.* 1) der Stachel, *Cig.*; — 2) die Nadel (der Nadelhölzer), *Cig.*; — 3) der erſte Anſatz der Feder eines jungen Vogels, (boček) *Cig.*
bodeĳka, *f.* neka riba: der Stör, *C.*
bödeka, *f.* = bodeček 1), *C.*
bödekati, *am. vb. impf.* ſticheſen, *SlN.*
bödekovec, *vca. m.* der Nadelbaum, *Cig.*, *C.*
bödekovje, *n.* die Waldſtreu vom Nadelholz, *Cig.*
bödčec, *čeca. m.* der Stechdorn (paliurus aculeatus), (bočec) *Boršt v Istri-Erj.* (*Torb.*).
bödčica, *f. dem.* bodečka; *pl.* bödčice, die Waldſtreu des Nadelholzes, *Z.* („bučice“, *Zil.-Jarn.*) (*Rok.*).
bödec, *dea. m.* 1) ein ſtechendes Ding, der Stachel, *Cig.*, *Jan.*; jezevi bödei, *Z.*; — 2) die Nadel (der Nadelhölzer), *Z.*; — die Nadel, *Trst.* (*Let.*); — die Hauhechel (ononis spinosa), *C.*; — 3) bödei, der erſte Anſatz von Nerven bei Vögeln, *Z.*, *južhŠt.*; — 4) das Schamglied des Mannes, *C.*; — 5) der Stich, *Jan.*, *Zora*; z tremi smrtnimi bödei, mit drei tödtlichen Stichen, (*Vod. Tj. b. sp.*); — das Stechen: bödec v očesu, *Žnid.*; — das Seitenſtechen (pleuritis), *Habd.*, *BlKr.*
bödčec, *dčca. adj.* ſtechend: bödeče trnje.
bödččevka, *f.* die Stachelbeere (ribes grossularia), *Mur.*, *C.*
bödččica, *f.* das Seitenſtechen (pleuritis), *Valj.* (*Rad.*).
bödček, *dka. m.* 1) der Borſt (die Spitze), *Jan.*; die Nadel (am Baume), *Jan.*; — 2) der Stich, *Jan.*
bödčlj, *dlja. m.* = bödec 1); jezevi bodlji, die Stacheln des Ägels, *Levst.* (*Zb. sp.*).
bodčljščak, *m.* eine Diſtelart, *C.*
bödčence, *nea. m.* 1) die Wimmer, *C.* (morda pravilna oblika za: bedence); — 2) bödenec, der Schmerzſtich, *Mur.*
bodencica, *f.* das Stechen (bolezen), *C.*
bodénje, *n.* das Stechen.
böder, *dra. adj.* heiter, munter, muthig, *Jan.*, *Sol.*, *Cig.* (*T.*); bodri moĵakarji so naglo razſodili, *TjZv.*; Rad gledam ti v valove bodre, *Greg.*; — *uz. rus.*

bödež, *m.* 1) der Dolch, das Schwert, *Habd.*, *Jan.*, *C.*; — 2) der Kurbelpeiß, *C.*; — 3) die Hauhechel (ononis spinosa), *C.*; — 4) bödež, langjamer Arbeiter, *C.*; prim. bodati.
bodice, *m. trnjavi b.*, die feindornige Feſenſchnede (murex tenuispina), *Erj.* (*Z.*).
bodica, *f.* der Stachel (z. B. des Brombeerſtrauches), *C.*
bodícati, *am. vb. impf.* ſticheſen, *C.*, *Z.*
bodíceniti, *bodícenem. vb. pf.* ſtechen, *C.*; z iglico b. koga, *Npes.*-*Vraž.*
bodič, *iča. m.* 1) die Baumnadel, *C.*; — 2) die Spitzflette (xanthium spinosum), *Podgorje v Istri-Erj.* (*Torb.*); — 3) die Eberwurſz (carlina acaulis), *Dolenji Kras-Erj.* (*Torb.*).
bodičevje, *n.* 1) die Waldſtreu vom Nadelholz, *Cig.*, *C.*; — 2) der Gwiſter (genista germanica), *Jan.*, *Cig.*; — 3) die Mannſtreu (eryngium).
bodičje, *n.* 1) = bodičevje, 1) *C.*, *Bes.*; — 2) die Stechpalme (ilex aquifolium), *Medv.* (*Rok.*); — die Spitzflette (xanthium spinosum), *Štrek.*
bodika, *f.* 1) ſpizblättriger Spargel (asparagus acutifolius), *Malhinje-Erj.* (*Torb.*); — 2) die Stechpalme (ilex aquifolium), *C.*
bödikaj, *česa. l. pron.* etwas Geringes, Nichtsnütziges, *Schädtes*: b. goroviti, za bodikaj imeti, *C.*, *vžhŠt.*; — *ll. adj. indecl.* gering, nichtsnützig, ſchlecht: bodikaj ljuſtro, b. človek, b. trava, *C.*, *vžhŠt.*
bödikak, *adj.* = bodikakšen, *C.*, *vžhŠt.*
bödikakši, *adj.* = bodikakſen, *C.*, *vžhŠt.*
bödikakšen, *šna. adj.* gering, ſchlecht, *C.*, *vžhŠt.*
bödikakšnost, *f.* die ſchlechte Beſchaffenheit, *C.*
bödikam, *adv.* b. hoditi, gemeine, unanſtändige Orte beſuchen, *C.*, *vžhŠt.*
bödikde, *adv.* an gemeinen, unanſtändigen Orten, *C.*, *vžhŠt.*
bodičce, *n.* kleiner Pfriem, *Cig.*; — der Speiler, *Cig.*
bodil, *m.* der Stechpaten *Kras-Erj.* (*Torb.*); — prim. it. badile, Schaufel.
bodilj, *m.* die Lungenentzündung, *Sv. Lucija na Mostu-Erj.* (*Torb.*).
bodilo, *n.* der Stachel, *C.*, *M.*: bodilo na trnji, *Škrinj.-Valj.* (*Rad.*); — die Vohrable, der Pfriem, *Cig.*, *Jan.*; v uganki: šilo, bodilo, po hosti hodilo, ni pilo ne jelo, pa vendar živele, (ali: pa vendar debelo), = koſtanjeva jezica, *južhŠt.*; — die Stechwaſſe, *Cig.*, *Jan.*
bödikati, *am. vb. impf.* kleine Stiche machen, *Valj.* (*Rad.*).
bödļaj, *m.* 1) der Stich, *Mur.*, *Jan.*; — 2) *pl.* bodļāji, das Seitenſtechen; prsni bodļaji, das Stechen in der Bruſt, *Cig.*
bodļajščak, *m.* eine Art Diſtel, *C.*
bodļjāk, *m.* 1) die Diſtel, *C.*; — 2) = glog, der Weißdorn, *C.*
bodļjār, *rja. m.* der Stachelſäfer (mordella fasciata), *Erj.* (*Z.*)
bödļjāti, *ām. vb. impf.* 1) kleine Stiche machen: langjam arbeiten, (bud-) *C.*; — 2) anſtehen: klobase b., (budlati), *Mik. V. G. H.* 470.
bodļjika, *f.* 1) der Stachel, *Cig.* (*T.*); (pos. pri rastlinah), *C.*; — 2) die Diſtel, *Jan.*

bodljíkov, *adj.* štachelig; bodljíkovava trava, *Vrt.*; bodljíkov trnje, *ZgD.*
bodljíkovje, *n. coll.* Dřítetu, *Jan.*
bodljív, *iva, adj.* 1) štěhig; b. vol, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) štachelig, stehend, *Cig.*; bodljíva odeja smreke, *Vrt.*; bodljíve zeli, *LjZv.*
bodljívec, *vca. m.* 1) der Stöschs, *C.*; — 2) die Stachelbolde, *C.*
bodljívka, *f. C.*, pogl. bodljár.
bodljívost, *f.* die Stöschkeit, *Mur.*
bodník, *m.* = bajonet, *Cig.*
bodôč, *čča adj. (part.)* zúfünftig, *Jan., nk.*
bodôčnik, *m.* das Futurum (gramm.), *Raič (Lct.).*
bodôčnost, *f.* die Zukunft, *Jan., nk.*
bodoglávec, *vca, m.* die Kugeldistel (echinops), *C.*
bodončža, *f.* die Eberwurz (carlina acaulis), *Z.*; lepcovetna b., *Glas.*
bódor, *m.* der Stich, *Meg.*
bodrénje, *n.* die Aufmunterung, *Cig.(T.);* — prim. bodriti.
bodrílo, *n.* die Aufmunterung, *Cig.(T.), Navr. (Spom.);* — prim. bodriti.
bodriti, *im, vb. impf.* ermuntern, *nk.*; osrčavati in b. koga, *LjZv.*; — iz rus.
bôg, *bogâ, m.* 1) der Gott; laznjivi, krivi bogovi, die falschen Götter, Götzen; služite drugim bogom, *Dalm.*; — pomni: zlega boga uživa z menoj vred. eš geht ihm schlecht, wie mir, *BlKr.-M.*; — Bog, Gott (der Christen); Boga moliti, beien: Bogu služiti, Gott dienen: Bog očë, Gott Vater; Bog človek, Bog in človek, der Gottmensch, *Jan.*; — tak hrup je, da ni grmečega Boga slišati (čuti), von zu großem Lärm hört man den Donner nicht, *Z., Levst.(Zb. sp.);* — v rekih o pozdravljanju: (prihajajočemu ali sploh temu, s katerim smo se sešli): Bog te sprimi, (vzprimi), gríš dičš Gott! *Cig., Jan.*; (prim. Bog vas primi! *Alas.*; „buge waz primi gralva Venus!“ tako je pozdravil l. 1227. koroški knez s svojimi vitezi Ulrika Lichtensteinskega, ki je kot Venera oblečen potoval, *Kras, 1882, 177.);* (pri ločitvi): z Bogom! adieu! lebe moh! Bog te obvaruj! behüt' dich Gott! Bog s teboj! Bog z vami! Gott beschütze! *Cig.*; („Bog z vami“ je odgovor na „Bog vas primi“. *Alas.*; z Bogom ostani, Gott beschütze! (pri srečevanju:) dobro jutro Bog daj! odzdrav je: Bog ga daj! (tudi samo: Bog! *Levst. [M.]);* zato: Boga povedati, *C.*; komu Boga dati (davati), gríšjen: srečal me je, ali ni mi Boga dal, *Z., Npes. -Vraz;* (delavcem:) Bog daj dobro srečo! Bog daj srečo! Glück zu! Glück auf! (uživajočim kako jed:) Bog blagoslovi (zegnaj!) (počivajočim:) Bog daj srečo k počivanju! Bog daj dober počitek! (o napivanju:) Bog zivi! Gott erhalte! mozi ti Bog! („masti bog“) *Guts.*; prim. moči; (ako kdo kihne:) Bog pomagaj! žur Öeneigung! (v vzklikih:) Ti moj Bog! Bog pomagaj, da si tako nagle jeze! Bog mu daj zdravje, on mi je veliko dobrega storil! Bog mu daj dobro, tam kjer je! hvala Bogu!

bodi ga Bog zahvaljen! Gott sei Dank dafür! Boga zahvali, da si toliko dobil! skrajšano: „Bog“, za: „Bog bodi hvaljen“, ali kaj takega: Bog, da je tako, gottlob ein Glück, ich bin froh, ich bin zufriedener, dašs es so ist; Bog, da si prišel! Bog, da te ni videl! sam Bog, da nisem tega izgubil! *Levst.(M.);* še Bog, da je toliko; gottlob, dašs es so viel ist, *JvžhSt.*; Kruha b'ti dala, Ajdov je. „Ljubica moja, Bog, da je!“ *Vod.(Pes.);* še Bog, če mu bomo hoteli žlico dati, *LjZv.*; Bog se usmili! Bogu se smili! Gott erbarme sich! tak je oil, da se Bogu smili! er sah aus, dašs es Gott erbarme! bodi Bogu potoženo! Gott sei es geflaqt! Bog hotel! wölte Gott! Bog dal, da bi bilo tako, gebe Gott, dašs es sich so verhalte! Bog daj! geb' es Gott! Bog pomoz! helpe Gott! ako (če Bog da) jo (Gott mil! naj pa bo z Bogem) jo je! es denn in Gottes Namen, *Levst.(M.);* Bog ve! weiß Gott! Bog ve, kdo, Bog ve, kam itd.: vedi si ga Bog, kje vedno tiči! Bog sam vedi, kaj bo iz tega! nosi se, kakor bi bila Bog si jo vedi kaj, *Vrt.*; Bog ne daj! Bog ne zadeni! Bog obvaruj! Bog prenesi! Bog odvrni! Gott behüte! Gott bewahre! Bog tega varuj! daš verhüte Gott! (Bognasvaruj, *subst.*; der Gottseibeiuns, *Jurč.*; strah imeti pred čim, kakor Bognasvaruj pred križem, *SlN.);* Bog in sv. božji križ! Bog bodi pri nas in sveti vtorek! (sreda itd., kakeršen dan si je tedaj, kadar se to govori; a tako govore največ tedaj, kadar odvrtaajo od sebe čarodejsko moč, in to se imenuje „dan izgovoriti“, *Levst.(Rok.);* za Boga svetega! za Boga milega! za Boga! um Gottes Willen! (poglej vsaj, skozi Bog! *Dalm.*; za skozi Bog! *Prim., Kras;* po it. „per Dio!“ napačno narejeno; (o zagotavljanju, zaklinjanju:) Bog in duša! bei meiner Treue! *Cig.*; Bog me! (bogme!) = jo wägr mich Gott jtrafe! bei Gott! Bog me, da je res! Bog mi je priča! — „pod milim Bogom“ se pristavljá v podkrepljanje kakega nikanja; n. pr. nima pod milim Bogom nič opraviti; er hat auf Gottes Erdboden nichts zu thun; — v Boga ime (vbogajme) dati kaj, ein Almosen geben; rad v Boga ime daje: — 2) die geweihte Hostie: župnik je nekam šel z Bogom, (gient versetzen); — 3) das Gottesbild: držiš se, kakor lipov bog! = du thust so höfseru! bogove prodajati, Krustige verkaufen; — 4) bog stari, die Gottesaubeterin (mantis religiosa), *Kras-Erj.(Torb.).*

bogabojčë, *čča, adj.* gottesfürchtig, (= Boga boječ [se]).

bogabojčëen, *čna, adj.* = bogaboječ. *Jan.* bogaboječno živeti, *Schönl.*

bogabojčëčnost, *f.* die Gottesfürcht.

bogabojčëčnost, *f.* = bogaboječnost, *Jan., Jay. (Sv. p.).*

1. **bogâstvô**, *n.* = boštvo. die Gottheit, *Dict., Trub., Dalm.*; njegovo meso je z bogastvom združeno, *Krelj.*; (v treh osebah) in v enem samem edinem bogastvu, *Kast.(Rož.).*

2. bogâstvô, *n.* — pogl. bogatstvo.

bogât, *âta. adj.* reich; bogata nevesta: bogata jezela: bogato oblečen biti. reich, prâchtig gefeidel sein; — bogato se oženiti (omoziti), eine reiche Partie machen; bo bogat, kakor pes rogat, = er wird nie reich sein, *Guts.*; bogat s čim. *Met.-Mik.*; bogat s čredami, herdenreich, *Jan.*; bogate s sladkim medom čebele, *Kast. N. C.*; loka z dišečimi rožami bogata, eine Au, reich an duftenden Blumen, *Ravn.-Mik.*; bogat s čednostmi, tugendreich, *Jan.*; bogat z učilniško omiko. *Lerst./LjZv.*; — zlata bogat, goldreich, bogat slavnih del, theateurich, *Cig., nk.*; — reichlich: bogata žetev, bogati zakladi: bogata ruda, derbes Erz, *Cig.*; — tudi: bôgat, *âta. St.*

1. bogatâj, *m. Pohl.-Valj.(Rad). LjZv.*, pogl. bogatej.

2. bogatâj, *m. Cig., Jan., M.*, pogl. bogotaj.

bogatâš, *m. der Reiche, C. jvzhSt.*

bogatâški, *adj.* Reichen gehörig, nach Art reicher Leute, *Zora.*

bogatâstvô, *n. coll.* die Reicheit, *Zora.*

bogâtec, *rea. m. der Reiche.*

bogâtej, *m.* = bogatin, bogatec, *Jarn.*

bogâtenje, *n.* das Reichwerden.

bogâtenj, *im. vb. impf.* reich werden.

bôgati, *am. vb. impf.* 1) = ubogati, folgen, *Jan., St.*; — pšenica me boga, gedeihl, *SlGov.-C.*; — 2) b. se s kom, mit jemandem friedlich auskommen, *Cig.*; prim. pobogati se; — 3) b. se. sich schiden: boga se ti, *Gov.*; Dunajčanom se boga, es geschiedt den Wienern recht, *ZgD.*; — iz nem. folgen.

bogâtica, *f.* die Reiche, *Zora. Z.*

bogatija, *f.* der Reichthum.

bogatilen, *lna. adj.* bereichernd, *Cig.*

bogatim, *m.* der Reiche.

bogatince, *rea. m.* der Reiche.

bogatinka, *f.* die Reiche.

bogatinski, *adj.* reichen Leuten gehörig, nach Art reicher Leute.

bogâtiti, bogâtim, *vb. impf.* reich machen, bereichern; b. se. sich bereichern.

bogâtivci, *rea. m.* der Bereicherer, *Cig.*

bogatovâti, âjem, *vb. impf.* den Reichen spielen, *Mur.*

bogâtstvo, *n.* der Reichthum; b. v živini, der Herdenreichthum, b. v besedah, der Wortreichthum, *Cig.*; kjer je bogatstvo, je eden hudič. hier je uboštvo, tam jih je pa sedem, *M.*; — govori in piše se nav. bogastvo.

bogatuh, *m.* der Reiche (zaničlj.), *Mur., Cig., Jan., Ravn.*

bogâtuš, *m.* = bogatuh, *kajk.-Valj.(Rad).*

bogčarija, *f. coll.* die Armen, *kajk.-Valj.(Rad)*; — prim. 2. bogec.

1. bôgce, *rea. m. dem.* bog: 1) der liebe Herr gott; das Crucifix; — 2) der Höhe, *Tabl.-Mik., C., ogr.-Valj.(Rad)*; — 3) die Gottesaußeterin (mantis religiosa), *Goriš. - Erz (Forb.).*

2. bôgce, *rea. m.* = ubogec, *vzhSt.*

bôgck, *reka. m. C., Valj.(Rad)*; pogl. 1. bogec.

1. bogîca, *f.* nam. božica, = boginja, *Guts., C., ogr.-Valj.(Rad).*

2. bogîca, *f.* die Bettlerin, *kajk.-Valj.(Rad)*; — prim. 2. bogec.

bogîčkati, *am. vb. impf.* = neko pastirsko igro igrati, *Murško polje-Vest. I. 140*; (prim. bogčkati, Pfänder spielen, *Cig.*).

boginja, 1) die Göttin; on je boginja vprašal in ne vprašal Gospoda, *Dalm.*; bôginja, *Preš.*; — 2) die Wahrsagerin, *Mik.*; — 3) neka gosjenica, *Ravn.-Cig.*; (prim. bohinja, neka gosjenica zelena z rožicem, *Kr.-Valj.(Rad)*).

bôgmanje, *n.* das Bethenern mittelst des Ausdrufes: bogme.

bôgmati se, *am. se. vb. impf.* mit bogme theuern; kaj se zmerom bogmaš? *vzhSt., Bkr.*

bôgme, *interj.* = Bog me (dopolniti je kak glagol z imperativu); bogme, da je tako! na *vzhodu*; — tudi hs.

bôgmej, *m.* der gerne mit bogme theuern, *Preš.*

bogobôjen, *jna. adj.* gottesfürchtig, *Jan., Let.*; bogobojni mladeniči, *Cr.*; — stsl.

bogobôjnost, *f.* die Gottesfurcht, *Jan.*

bogobôrec, *rea. m.* der Gotteskämpfer, *Cig.*; — stsl.

bogobôst, *tna. adj.* Gott ehrend, *Cig.*; b. dar. *Burg.*; gottesdienlich, *Jan.*

bogobôstje, *n.* die Gottesverehrung, der religiöse Cultus, *Jan., Cig.(T.). nk.*; minister za b. in uk, *DZ.*

bogobôstvô, *n.* = bogobôstje, *Cig.*

bogobôvêk, *čka. m.* der Gottmensch, *Cig.*; — stsl.

bogohûtec, *rea. m.* = bogohulnik, *Jan.*

bogohûcen, *lna. adj.* gotteslästerlich, *Jan.*; — stsl.

bogohûtnik, *m.* der Gotteslästerer, *Cig.*; — stsl. bogohûstvo, *n.* die Gotteslästerung, die Blasphemie, *Jan., Nor.*; — stsl.

bogohvalen, *lna. adj.* gottdankend: bogohvalni dar, das Dankopfer, *Cig., Burg.*

bogohvalnik, *m.* der Gottesverehrer, *Cig.*

bogoklêten, *tna. adj.* gotteslästerlich, *nk.*

bogoklêtje, *n.* die Gotteslästerung, *Jan.*

bogoklêtnik, *m.* der Gotteslästerer, *LjZv.*

bogoklêstvô, *n.* die Gotteslästerung, *Mur., Cig., Zora.*

bogoklêtvec, *rea. m. Mur., Jan.*, pogl. bogokletnik.

bogoljub, ljubá, *m.* der Gottliebende, *Jan.*

bogoljubec, *m.* der Gottliebende, *Mur., Jan.*

bogoljubn, *lna. adj.* gottliebend, fromm, *Jan., nk.*; bogoljubno delo, *Cig.*

bogoljubje, *n.* die Liebe zu Gott, die Frömmigkeit, *M.*

bogoljubnost, *f.* die Frömmigkeit, *Cig., Jan.* bogomil, *ila. m.* der Bogomile, *nk.*; bogomili so bili razkolniki pravoslavne cerkve v dvanaestem stoletju.

bogomil, *ila. adj.* fromm, *Meg.-Mik., Jan.*; bogomili bratje, bogomile sestre = usmiljani bratje, usmiljane sestre, *Cig.*; — hs.

bogomilec, *rea. m.* = bogomil, der Bogomile, *Let.*

bogomilka, *f.* die Bogomilin, *Let.*
bogomilski, *adj.* Bogomilen-, *Let., Cr.*
bogomilstvo, *n.* das Bogomilenthum, *Cr.*
bogomiselni, *selna, adj.* beschaulich, *Cig., Jan., Cr.*; — *polj.*
bogomiselnost, *f.* die Beschaulichkeit, *Cig.*
bogomóder, *ara, adj.* göttlich weiße: bogomodri mladenič, *Cr.*
bogomóžrost, *f.* die Gottweisheit, die Theosophie, *V.-Cig.*
bogomólja, *f.* 1) das Bethaus, *Jan., C. Bes., Cr.*; der Andachtsraum, das Oratorium, *C., Levst. (Pril.)*; — 2) *m. et f.* der Frömmter, die Frömmlerin, *BLK.*
bogomóljec, *ljca, m.* der Vater, *Mur., Jan.*; — der Wetbruder, *Cig.*
bogomóljen, *ljna, adj.* gerne betend, fromm, *Jan., južh.St.*; bogomóljni menih, *Cr.*
bogomóljka, *f.* 1) die Beschweiser: taka bogomóljka ni za kneza, *Cr.*; — 2) die Gottesanbeterin, die Sangheuschreide (mantis religiosa), *Erj. (Ž.)*.
bogomór, *móra, m.* der Gottesmord, *ZgD.*
bogoneróden, *dna, adj.* gottlos, *M.*; (boganer-) *Dict.*; bogonerodno živetí, *Jsvkr.*; — *prim.* 2. roditi.
bogoobrázca, *zna, adj.* als Gottes Ebenbild geschaffen: Ustvarjeni ded naš bogoobrazni, (Adam), *Levst. (Zb. sp.)*.
bogopozáben, *bná, adj.* gottvergessen, *Cig.*
bogopozábnost, *f.* die Gottvergessenheit, *Cig.*
bogopróscn, *sna, adj.* -sni dar, das Wittopfer, *Cig., Burg.*
bogoróden, *dna, adj.* fromm, gottfelig, *V.-Cig., Jan., Jsvkr.*
bogorodica, *f.* die Gottesgebärerin, *Jan., Vrt. kajk.-Valj. (Rad.)*.
bogoródje, *n.* die Theogenie, *Cig., Jan.*
bogorodnica, *f.* die Gottesgebärerin, *Cig.*
bogoródnost, *f.* die Frömmigkeit, *Cig.*; šesti (dar sv. duha) je dar bogorodnosti, *Schönl.*; službe bogorodnosti, *Kast. (N. C.)*; Jakobova b., *Jsvkr.*
bogoródstvo, *n.* = bogorodje, *Cig.*
bogorópen, *pna, adj.* gottesrauberisch, *Cr.*
bogoskrúnec, *nea, m.* der Gottesstählerer, *nk.*
bogoskrúnstvo, *n.* die Gottesstählerung, *nk.*
bogosláven, *vna, adj.* Gott preisend, *Cig.*
bogoslávje, *n.* die Gottesverehrung, *Cig.*
bogoslóv, *slóva, m.* = bogoslovce, *Mur., Cr.*
bogoslóvec, *vca, m.* der Theologe, *Cig., Jan., nk.*
bogoslóven, *vna, adj.* theologisch, *Cig., Jan., nk.*
bogoslóvje, *n.* die Theologie, die Gotteslehre samštit, *Mur., Cig., Jan., nk.*
bogoslóvnica, *f.* die theologische Anstalt, *Jan., C., nk.*
bogoslóvsiki, *adj.* theologisch, *Mur., nk.*
bogoslóvstvo, *n.* = bogoslovje, *Mur., Jan., nk.*
bogoslóžben, *bná, adj.* gottesdienstlich, *Sol., Zora.*
bogoslůžen, *zna, adj.* 1) fromm, religiös; — 2) = bogoslužben, *Jan.*
bogoslůžiti, *im, vb. impf.* bogoslužben biti, *LjZv.*
bogoslůžje, *n.* der Gottesdienst, der Cultus, *Cig.*

bogoslůžnost, *f.* die Frömmigkeit, die Religiosität.
bogospráven, *vna, adj.* Gott verführend: bogospravni dar, das Verfühnungsoffer, *Cig., Burg.*
bogosprávník, *m.* der Gottverfühner, *Cig.*
bogospríjem, *m.* der Willkommen (bogosprem, *Mik. V. G. II. 42.*).
bogospríjemati, *mjem. mam, vb. impf.* willkommen heißen, *Cig., Jan.*
bogospríjeti, *-prímen, vb. pf.* willkommen heißen: b. koga, *Cig., Jan.*
bogosprímek, *mka, m.* der Willkommen, *Cig., Jan.*
bogotáj, *tája, m.* der Gottesleugner, der Atheist, *Jan., Cig. (T.), Ravn.*
bogotájce, *jea, m.* = bogotaj, *Cig., Jan., nk.*
bogotájen, *jna, adj.* gottesleugnerisch, atheistisch, *Jan., nk.*
bogotájka, *f.* die Gottesleugnerin, *Z., nk.*
bogotájnik, *m.* = bogotaj, *Cig.*
bogotájski, *adj.* gottesleugnerisch, *Z., nk.*
bogotájstvo, *n.* die Gottesleugnung, der Atheismus, *Jan., Cig. (T.), nk.*
bogovánje, *n.* 1) das Götterleben, *Cig.*; — 2) das Wahrsagen, *Cig., M., Boh., Jap. (Sv. p.), Vrt.*; bogovanje in copranic, *Dalm.*
bogováti, *újem, vb. impf.* 1) als Gott herrlichen, *C.*: šlovek snuje, Bog boguje, *Vrt., SLN.*; — 2) wahrsagen, *Guts., Jan., Trub., Dalm., Boh.*; — vermuten, errathen, *Meg.*; — *prim.* lat. divinare, *C.*
bogovávec, *vca, m.* der Wahrsager, *Cig.*
bogovávka, *f.* die Wahrsagerin, *Cig.*
bógovec, *vca, m.* der Wahrsager, *Dict., Cig., Dalm., Kast.*
bogovérce, *vca, m.* = bogovernik, *Jan.*
bogovérén, *rna, adj.* deistisch, *Cig.*
bogovérje, *n.* der Gottesglaube, *Cig. (T.)*
bogovérnik, *m.* der Gottesgläubige, *Cig.*
bogovérstvo, *n.* der Gottesglaube, der Deismus, *Cig.*
bogovláden, *dna, adj.* theokratisch, *Cig., Jan.*
bogovládje, *n.* die Theokratie, *Cig. (T.)*
bógovniček, *éka, m.* hlebček kruha (bogovničke dele beračem ob „žeganju“), *Gor.*
bógovstvo, *n.* das Götterthum, *Cig., Jan.*
bogozaničeválcen, *lna, adj.* gotteslästerlich, *Cig.*
bogozárnost, *f.* göttlicher Glaube, *Levst. (Zb. sp.)*.
bogoznánc, *nea, m.* der Gottesgelehrte, *Mur., Cig., Jan.*
bogoznánje, *n.* die Gottesgelehrtheit, die Theologie, *V.-Cig.*
bogoznánstvo, *n.* die Gottesgelehrtheit, *Cig., Jan.*
bógstvo, *n.* = boštvo (Gottheit), *Jan., Bas., Pohl., ogr.-Valj. (Rad.) Preš.*
bòh, *bóha, m.* der noch ungeschchnittene Speck, die Speckseite; cel b., pol boha, *Z.*; celi bohí slanine, *Cr.*; mačko k bohu za varha postaviti = Dieben etwas anvertrauen, *Met.*; — *iz nem.*: *prim.* tirol. bachn.
bóha, *interj.* = oha, voha, *BLK.*
boháti, *ám, vb. impf.* 1) entzweiquetischen, entzweiplagen machen: b. česplje, *C., Valj.*

(Rad). Gor.; b. se. aufspringen, platen: češplje se bohajo. Z.; — 2) mästen: trebuch, prašiče b., C.; — prim. boh.

bohinjaec, njca, m. neka vrsta ližola.

bohinja, f. der Wodjeuit, *Erj. (Min)*.

bohöt, f. die Überfülle, *Jan*.

bohotáti, otám, čdem, vb. *impf.* schnell, üppig emporschließen (o rastlinah), *BlKr.*; b. in rasti, C.

bohóten, ina, adj. üppig; bohoto rasti, emporschwern; b. polje, -tni travniki, M., C.; bohoto bilje, C.; bohoto perje, *Cv*.

bohóteči, im, vb. *impf.* üppig sein, strotzen, *Jan*.

bohótnost, f. die Üppigkeit, *Jan.*, nk.

bohóteči, im, vb. *impf.* üppig wachsen, *vzhŠt*.

bój, adv. = bojda, C.

bój, bója, m. 1) der Kampf; hud boj, ein heftiger Kampf; na boj iti, in den Kampf ziehen; b. biti, bojevati, einen Kampf kämpfen, *Preš.*, nk.; b. razločiti, den Kampf entscheiden, *Npes.-Cig. (T.)*, M.; bojaželen, kampfbegierig; je (ni) za boj, er ist (nicht) kampffähig; b. na pesti, der Faustkampf, *Cig.*; b. za obstanek, der Kampf ums Dasein, *Cig. (T.)*, nk.; der Zant, Handel, Kreg in boj imeti, C.

bója, f. die Farbe, *Jan.*, nk.; — iz hs. od tur. boja die Farbe.

bojáč, m. = pretepač, *GBrda*.

boják, m. der Kämpfer, der Streiter, der Krieger, *Javn. Danj.-Mik.*, *Poh*.

boján, ána, m. der Minderhirt, (= čeh) ob *Muri-C.*; — prim. bojtár.

bojár, ára, m. der Wojare, *Cig.*, *Jan.*; — rus.; prim. bojtár.

bojáríti, árim, vb. *impf.* = barvati, *Mur.*, *Jan.*, *Kos.*; — prim. boja.

bojárski, adj. Wojaren.

bojáti se, im se, vb. *impf.* = bati se, *Mur.*, *Mik.*, *Dalm.*, *ogr.-Let.*, *Polj.*

bojazen, zni, f. die Furcht, die Befürchtung, *Cig.*, *Jan.*, *Cig. (T.)*, *ogr.-Valj. (Rad)*; — der Schrecken, *Guts*.

bojazljiv, íva, adj. furchtjam, schüchtern, *Cig.*, *Jan.*, *Cig. (T.)*, *Štek.*, nk.

bojazljivost, f. die Furchtsamkeit, die Schüchternheit, *Cig.*

bojékati se, am se, vb. *impf.* = bati se (v otrožjem govorn), *Polj.*

bojda, adv. wie man sagt, angeblich, *SN.*, *Poh.-C.*; — iz: bajo da; — prim. bajati.

bojë, adv. = bajje, bojda, *Cig.*, *Jan.*, *Jurč.*; boje da, *Cig.*

bojčec, jca, m. 1) der Kämpfer, C.; — 2) der Mörder, *Krelj.-Mik.*

bojčec, čca, adj. furchtjam, schüchtern; feige.

bojčeen, čna, adj. furchtjam, M., *Ljub.*; feige, *Jan*.

bojččnik, m. der Mäulenfuß, M.

bojččnost, f. die Furchtsamkeit, die Zaghaftigkeit, die Feigheit, *Mur.*, *Cig.*, nk.

bojččost, f. = boječnost, *Jan.*; brez boječnosti, *Škrb.-Valj. (Rad)*.

bojen, jna, adj. 1) Kampf, Schlacht, Kriegs, Feld: bojni krik, das Kampfesdröhren, bojna vrsta, die Schlachtreihe, bojna ladja, das

Kriegsschiff, bojna kola, der Streitwagen, *Cig. (T.)*, nk.; — 2) streitbar, kriegerisch, *Cig.*, *Jan*.

bojeválnen, ina, adj. streitbar, *Cig.*, *Jan*.

bojevališče, n. der Kampfsplatz, *Cig.*, *Pohl.-Valj. (Rad)*.

bojeválnost, f. die Streitbarkeit, *Cig.*, *Jan*.

bojevánje, n. das Kämpfen.

bojevánti, čjem, vb. *impf.* kämpfen, *Dict.*, *Dalm.*; boj b., *Cig.*; In šel je boj boj'vat brez upa zmaga, *Preš.*; dokazila bojujoča zoper obdolzenca, die zur Überführung des Beschuldigten dienenden Beweismittel, *DZ.*; — nav. b. se, kämpfen: s kom, zoper koga.

bojevávce, vca, m. der Kämpfer, *Cig.*, *Jan.*, *Škrinj.-Valj. (Rad)*, nk.

bojevína, f. die Kriegsstreuer, C.

bojevít, adj. kampfsüchtig, kriegerisch, streitbar, C., *Cig. (T.)*, nk.

bojevník, m. = bojník, *Cig.*, C., *Let.*

bójeven, vna, adj. = bojen, Schlacht(en): bojevni slikar, der Schlachtemaler, *Cig. (T.)*.

bojžzen, zni, f. *Mur.*, *Jan.*, pogl. bojazen.

bojžzen, zna, adj. = bojzljiv, *Mik. (V. G. II. 147.)*

boježéljen, ljna, adj. kampfbegierig, *Cig.*, nk.

boježélnost, f. die Kampfbegierde, *Cig.*, nk.

bojišče, n. das Schlachtfeld, der Kriegsschauplatz.

bójna, f. der Kampf, der Krieg, *ogr.-Valj. (Rad)*.

bojnica, f. die Kämpferin, die Kriegerin, *Valj. (Rad)*; zdaj pak, ti bojnica, pripravljaj se! *Dalm.*

bojník, m. der Kämpfer, der Krieger, *Cig.*, *Jan.*, *Dalm.*; — der Fechter, *Mur.*; = pretepač, C.

bojnína, f. die Kriegsstreuer, *Cig.*, *Jan*.

bójsen, sna, adj. „kozam pravijo rogate, ovcam pa bojsne, in če se jim hočeo prav sladkati, tudi bojsce ali bojsnice“, *Bes. 1870. 29.*; — morda nam. bosen; — prim. bos.

bójski, adj. = bojen, C., *Hip. (Orb.)*.

bojtár, rja, m. der Unterhauptst, *ogr.-C.*, *Valj. (Rad)*; — iz magy.

bók, bóka, m. 1) die Seite des Körpers, die Flanke, *Mur.*, *Jan.*, *Cig. (T.)*; sablja mu visi z boka, *Jurč.*; — 2) die Bauchseite des Schiffes, *Cig.*, *Cig. (T.)*; eines Gefäßes: lonce ima bok, C.; kotel je v boku ves pokrpan, *vzhŠt.*; der Bauch einer Säule, *Jan.*; — 3) der Bergabhang, das Gehänge, *Cig.*, *Cig. (T.)*, *Jes.*; v bok iti, bergauf gehen, *BlKr.*, *M.*; — 4) der Schachtelb. (mont.), *Cig. (T.)*; — 5) die Flanke (im Kriegswesen): sovražnika napasti v bok, *Cig.*, *Jan.*; — 6) na bok gledati = skiliti, *BlKr.*

bokál, ála, m. die Maß; b. vina, *Kr.*; merski b., die Meßstange, *Cig.*; — prim. it. boccale, der Krug

bokálar, arja, m. der maßweise trinkt, M.

bokálice, lca, m. neka češplja, *Gor.*

bokálič, m. die zwiebeltragende Lilie (lilium bulbiferum), *Rodik na Krasu-Erj. (Torb.)*.

bokaličnica, f. die Maßflasche, C.

bokalina, f. 1) prstena sklada, *Zabč pri Tolminu-Erj. (Torb.)*; — 2) das Meißelthal, = kotalina, *Jes.*

bokálnica, *f.* die Füllstange, die Schürstange (bei den Kohlenbrennern), *Cig.*; b., precej dolga preklja, s katero ogljarji braško v kopo spravljajo, *Zr.*

bokanje, *n.* 1) polnjenje ogeljnice s suhim okleski, *C.*; — 2) die Fülle (bei den Kohlenbrennern), *Cig.*

bokára, *f.* ein bauchiges Gefäß, *Mik.*

bokast, *adj.* bauchig; bokasta posoda, *Mik.*;

b. sod. *C.*; bokasta ladja, *Zora*; — convex, *C.*

bokát, *áta*, *adj.* convex, *h. t.-Cig. (T.), C.*

bókati, *am*, *vb. impf.* 1) bauchig machen; bokati dogo, eine Daube hohl schneiden, *Cig.*; — b. se. sich werfen (o lesu), *Z.*; — 2) den Kohlenmeißel füllen; ogeljnico bokati, *Cig., C.*

bokatojámast, *adj.* convex-concav, *Cig. (T.).*

bokátost, *f.* die Bauchung (3. B. der Säule), *h. t.-Cig. (T.).*

bókla, *f.* das Loch, *Tolm.*; — iz furl.

bókoma, *adv.* Vord an Vord (o ladjah), *DZ.*

bokovit, *adj.* bauchig, bauchig, *C.*

bôl, *m.* = bol *f.* der Schmerz, *Mur., Cig., Jan., Prip.*; porodni boli, die Geburts-schmerzen, *C.*

bôl, *i, f.* der Schmerz, *Cig., Jan., Levst. (Sl. Spr.)*; srčna b., das Herzleid, *Jan.*; Duh plemeniti sam bo nosil boli, *Greg.* (prim. bôl, g. bôli, *kajk.-Valj. (Rad)*); — suha bol, die Schwindsucht, *Notr.*

bolán, *bólna*, *adj.* krank; za smrt, na smrt b., todkrank.

boleč, *éca*, *adj. (part.)* schmerzend; boleča rana, boleče oko; boleče zadedi, den rechten Fleck treffen, *Cig.*; ves boleč. mit Schmerzen beladen, *Cig.*

boleček, *éka*, *m.* der Schmerzstich, *Mik.*; porodnični bolečki, die Geburts-schmerzen, *Mur.*

bolečen, *éna*, *adj.* schmerzhaft, *Guts. (Res.).*

bolečina, *f.* der Schmerz; porodne bolečine, die Geburtswunden, *Cig.*; srčna bolečina, das Herzleid.

bolečinast, *adj.* voll Schmerzen, *Mur.*

bolečinski, *adj.* den Schmerz betreffend; — schmerzhaft, *Cig., M.*

bolehanje, *n.* das Kränfeln.

bolehast, *adj.* = bolehav, *Cig.*

bolehati, *am*, *vb. impf.* kränfeln, leidend sein.

bolehav, *adj.* kränfelnd, kränflich.

bolehavec, *vca*, *m.* der Kränfliche, der Sieche, *Cig., Jan., C.*; ljudje v nesreči, bolehavci, pokrevljenci, *Ravn.*

bolehavica, *f.* die Kränflichkeit, *C.*

bolehavka, *f.* ein kränfliches, sieches Weib, *Cig., Jan.*

bolehavost, *f.* die Kränflichkeit.

bolehen, *hna*, *adj.* kränflich, krankhaft.

bolehnica, *f.* das Siechenhaus, *M., C., DZ.*

bolehnost, *f.* die Kränflichkeit.

bolehnóta, *f.* = bolehnost, *M.*

bolehost, *f.* = bolehnost, *Dict.-Mik.*

bolehováti, *ujem*, *vb. impf.* kränfeln, *Jan.*

bólen, *éna*, *m.* der Schied (aspis rapax). riba živoča v Savi, sem ter tja tudi v Krki, *Ga-ziče na Krki-Erj. (Torb.).*

bóten, *hna*, *adj.* = bolan.

bolên, *adj.* = bolan, *M., St.*

bolénica, *f.* = bolnica 1), *Mur.*

bolénik, *m.* = bolnik, *Mur.*

bolênje, *n.* das Schmerzen, *Cig., M.*; — die Krankheit, *Mur., Zgd.*

bolérič, *m.* der graue Steinschmäger (saxicola oenanthe), *Štrek.*

bolérička, *f.* = bolérič, *Štrek.*

bolést, *f.* der innere Schmerz, *Jan., Met., nk.*; — prim. hs. bolest, Krankheit, Schmerz.

bolésten, *tna*, *adj.* schmerzlich, schmerzhaft, *Mur., Jan., C., nk.*; bolestna vest, *C.*

boleštráti, *ám*, *vb. impf.* = beleštrati, *Dict.*

boléta, *f.* izkazni listek (n. pr. pri mitnicah), die Bollette.

boléti, *im*, *vb. impf.* schmerzen; zobje me bole, glava me boli, ich habe Zahn-, Kopfschmerzen; lasje ga bole, er hat einen Augenjammur; vpije, da éloveka úsesa bole, = er schreit, daß einem die Thren gellen; — to me v srce boli, das thut mir in der Seele weh, *Cig.*; to me še zdaj boli, ich kann es nicht verschmerzen, *Cig.*; — ta ga bole bolela, das wird ihm hoch zu stehen kommen, *Cig.*;

troški bole (treffen) obéno, *Levst. (Nauk.)*;

zavoljo tega me ne bo glava bolela, das lasse ich mich nicht ansetzen, *Cig.*; tvoj denar ga boli, dein Geld stößt ihm Weid ein, *Z.*

bolévanje, *n.* das Kränfeln, *M.*

bolévati, *am*, *vb. impf.* öfters krank sein, an einer Störung der Gesundheit leiden, *Mik., Levst. (Pril.).*

bolézen, *zni*, *f.* die Krankheit; očesna b., die Augenkrankheit; vročinska bolezen, hitiges Fieber; b. sv. Valentina, die Fallsturz, die Epilepsie, *Jan.*; sramna b., die venerische Krankheit, *Cig., Jan.*; zenska b., die monatliche Reinigung, *C.*; nalezljiva, kužna b., eine ansteckende Krankheit; bela b., die Weichsucht, *Cig., C.*;

suha b., das Zehrfieber, die Syphilis, *Cig.*;

uscana b., die Haruruhr, *Cig.*; huda b. = padavica, *C.*; gnila b. = mehljaji pri ovcah, *C.*;

rdeča b., der Rothlauf (der Schweine), *C.*;

b. si navleči, sich eine Krankheit holen, *Cig.*;

b. nalesiti, von einer Krankheit ange-
steckt werden; preštati b., eine Krankheit über-
stehen; b. se hušja, poprijema, die Krankheit
nimmt zu, *Cig.*;

b. gre po ljudch, die Krank-
heit ist epidemisch, *Levst. (Nauk.)*;

preg. dolga bolezen, gotova smrt, eine langwierige Krank-
heit bringt den Tod; b. gre z vozom v élo-
veka, iz éloveka po niti, *Jan. (Slov.)*

bolézen, *zna*, *adj.* krankhaft; bolešno srce, schmerzvolles Herz, *C.*

bolézenski, *adj.* krankheits-; bolezenski troški, die Krankheitskosten, *DZ.*;

bolezenska zgodba, die Krankengeschichte, *DZ.*

bolezljiv, *iva*, *adj.* = bolezniv, *Guts., Jan., S.N.*

bolezljivost, *f.* = boleznivost, *Guts., Jan.*

bolezniv, *iva*, *adj.* krankhaft; stara, bolezniva kri, *Guts. (Res.)*; — kränflich, *Mur.*; — bo-
leznivo srce, krankes Herz, *C.*; — schmerzlich,
Krelj.

bolęznóba, *f.* = boleznost, *Mur.*
 bolęznost, *f.* die Krankheit, *C., ogr. - Let.;*
 — der Schmerz, *ogr.-Valj. (Rad), Danj.-M.*
 bolęznováti, *újem. vb. impf.* krank sein, *Mur.,*
Vrt.
 bolęž, *m.* der Schmerz, *C.*
 bolęgati, *am. vb. impf. (pf.) C.;* — pogl. ubogati.
 bótha, *f.* 1) der Floh (pulex irritans; bolha
 me pika, je: bolhe loviti; morska b., der
 Meerfloh (talitrus), *Erj. (Z.);* b. peščenica,
 der Sandfloh (sarcopsylla penetrans, *Erj.*
(Z.); povodna b., der Flohkrebs (gamarus),
Cig., Erj. (Z.); prstna b., der Erdfloh (hal-
 tica oleracea), *Erj. (Z.);* (prim. bolhač); —
 2) der oberste Weinreißriegel (ein würfel-
 förmiger Holzpfloß), *C.;* — 3) der Kreisel
 (= volk), *C.;* — 4) das Weberhündchen, *C.*
 bolháč, *m.* 1) kdor ima veliko bolh, *Z., Valj.*
(Rad); — 2) der große Erdfloh (haltica ole-
 racea), *Erj. (Z.).*
 bolháča, *f.* das Flohkraut (pulicaria), *C.*
 bolhajiv, *iva. adj.* voll Nöthe, *Lašče-Lerst. (M.).*
 bóthast, *adj.* 1) voll Nöthe, *Mur.;* — 2) flöh-
 farben, *Cig.*
 bothát, *áta. adj.* voll Nöthe, *Z.*
 botháv, *áva. adj.* voll Nöthe, *Meg., Jan., Polj.*
 bothinjak, *m.* 1) der Flohwinkel, *Mur.;* —
 2) der Flothoth, *Mur.;* — 3) neka bela prte-
 nina, po kateri so drobne, temne pičice,
 kakor bi bila od bolh onesnažena, *St.*
 bothljiv, *iva. adj.* = bothav, *Mur.*
 bothobér, *béra. m.* der Flohjäuger (o raku),
IjZv.
 bóli, *conj.* = ali, *kor.-C., Npes.-Schein.*
 bolikati, *am. vb. impf.* = bolehati, *C.*
 bóliiti, *im. vb. impf.* unverständlich reden, brum-
 men, *C., Z.;* lärmeln, *C.;* schreien: tele boli,
 das Matb schreit, *Vrst. (Let.).*
 bólj, *adv.* (skračeno iz: bolje) mehr (magis),
 in höherem Grade: bolj črno, idnärzger; bolj
 ko boš priden, raiši te bodemo imeli, je
 fleißiger du sein wirst, desto lieber werden wir
 dich haben.
 boljár, *m.* der Aristokrat, *Cig. (T.);* der Optimat,
Cig.; boljari, die Vornehmen, *Jan.;* — prim.
 sisl. boljarn.,
 boljárski, *adj.* aristokratisch; boljarska vlada,
 die Aristokratie, *Cig. (T.).*
 boljártvo, *n.* die Aristokratie, die Aristokraten,
Cig. (T.).
 bóljec, *lica. m.* der Vornehme, der Optimat,
C., Z.; boljeci optimates), *Npes.-Mik., Ravn.;*
 der Oberbauer, *Cig.*
 bóljčak, *lika. m.* das Wohl, *Cig. (F.);* — prim.
 hs. boljak.
 bóljji, *n. boljši, l. adj. compar.* besser; na bolje
 se je obrnilo, es hat sich zum Besseren ge-
 wendet; čim več, tem bolje, je mehr, desto
 böher; (v. boljši kup, wehlfleher; — II. *adv.*
 bolje (bolše), böher; bolje gospodari nego
 sem misel; bolniku je bolje, dem Kranken
 geht es böher; — bolj; budič ogenj se
 bolje podneti, *Trub.;* bolje prav, *Kast.*
 boljka, *f.* das Nuchgrass (anthoxanthum odo-
 ratum), *Fis. (B.).*

boljšátén, *ina. adj.* correctionell, *Jan.*
 boljšáténica, *f.* das Besserungshaus, die Cor-
 rectionsanstalt, *DZ.*
 bóljšanje, *n.* das Bessern; — die Besserung,
 bóljšati, *am. vb. impf.* bessern, aufbauen; b.
 se, sich bessern, böher werden; počasi se boljša,
 seine Genehung schreitet langsam vorwärts,
Cig.
 boljšáva, *f.* die Besserung, *C.*
 boljúnec, *neca. m.* der Wundflee (anthyllus
 montana), *Pedrovo nad Rihemberkom - Erj.*
(Torb.).
 bólmec, *m.* der Doften (origanum vulgare),
Luče (St.) - Erj. (Torb.); — prim. nem. Wohl-
 gemuth = Doften.
 bolnica, *f.* 1) die Kranke, die Patientin; — 2)
 bolnica, das Krankenhaus, das Spital, *Jan.,*
Cig. (T.), Levst. (Nauk), nk.; — stsl., rus.
 bólničar, *arja. m.* der Krankenwärter, *Cig.,*
DZ.
 bólničarica, *f.* die Krankenwärterin, *Cig.*
 bolničček, *čka. m.* der kleine Patient, *C.*
 bólničen, *čna. adj.* zum Spital gehörig, Spital-,
Jan., nk.
 bolník, *m.* der Kranke, der Patient.
 bolnišče, *n.* das Krankenzimmer, *Levst. (Pril.);*
 — das Krankenhaus, *Vod. (Bab.), SLN., Str.*
 bolniščenica, *f.* das Krankenhaus, das Spital,
Cig., Jan., Ravn., nk.
 bolniški, *adj.* Kranken-; bolniška hrana; bol-
 niška ladja, das Krankenfahrhiff, *Cig.*
 bolnoglav, *gláva. adj.* kopfleidend, *Jan.*
 bolnonóg, *nóga. adj.* an den Füßen krank, *Jan.*
 bolnoók, *čka. adj.* augenkrank, *Jan.*
 boloslóven, *vna. adj.* pathologisch, *Cig.*
 boloslóvsje, *n.* die Krankheitslehre, die Patho-
 logie, *Cig., DZ.*
 boloslóvski, *adj.* pathologisch; boloslovska ke-
 mija, *DZ.*
 bolovánje, *n.* das Kranksein, *Cig.*
 bolováti, *újem. vb. impf.* krank sein, laborieren,
Cig., Jan., C.; — hs.
 bólskati se, *a se. vb. impf.* = bliskati se, *C.,*
Notr., Tolm.
 bolščáj, *m.* der Blinzler, *Lašče-Lerst. (M.).*
 bolščéati, *m. vb. impf.* 1) glocken; bolščéče
 oči, *Str.;* kaj bolščéite in se žalostite? *Zora;*
 kaj zurückete in bolščéite? *Jurč.;* — oči mu
 bolšče iz glave, *Lašče - Levst. (Rok.);* —
 2) voda bolšči = malo curi, *Lašče-Lerst. (M.).*
 bolšica, *f. dem. bolha, Jan., Valj. (Rad).*
 bolšince, *neca. m.* der Flohame (plantago
 psyllium), *Erj. (Rok.).*
 bolšinjak, *m.* das Flohneß, *Jan.*
 bolšjak, *m.* = bolšince, *Cig.*
 bóšji, *adj.* Floh,
 bolšnják, der verdere Nendichtig, *Kr. - Valj.*
(Rad).
 bótt, *m.* die Schlucht, *Gor., Tolm.;* — der
 Abgrund, *Temljine - Streck. (Let.).*
 bóltá, *f.* das Gewölbe, *Mur., BKr., kajk.-*
Valj. Rad); — prim. u. volta.
 bolvân, *m.* 1) der (Stege, *ogr.-Valj. (Rad), Zora;*
 2) der Wod; alabaster v bolvanih, *DZ.;*
 prim. balvan.

bolvančár, árja, *m.* der Wögendienner, *M., C.*
 bolvanica, *f.* der Wögentempel, *C.*
 bolvánski, *adj.* Wögen-, *Z.*
 bolvánstvo, *n.* der Wögendienst, *ogr. -Valj. (Rad).*
 bõlzen, *zni. f.* die Spalte, die Ritze: zival (= bečele) silí skoz bolzni. *Levst./Beč.*, *Lašče.*
 — prim. bezen.
 bõlžati, *am, vb. impf.* lesen, *C., St.*; — (iz „obolzniti“ napačno narejena imperfektivna oblika, *C.*)
 boizáva, *f.* = korenje, repa kot živinska hrana, *SlGradec - C.*
 1. bõmba, *f.* etwas freihangendes, *3. B.* die Schaufel, *C.*
 2. bõmba, *f.* velika, ota, razletna krogla, die Bombe.
 bombardovánje, *n.* das Bombardement, *Cig., Jan.*
 bombardováti, *ñjem. vb. impf.* mit Bomben beschießen, bombardieren, *Cig., Jan., nk.*
 bombást, *m.* der Schwulst in der Rede, der Bombast, *Cig. (T.).*
 bõmbati, *am, vb. impf.* hangend schwingen, sich wiegen, geschaukelt werden, *C.*; *b. se.* sich schaukeln, *C.*
 bombáz, *m.* die Baumwolle, *Cig., Jan., nk.*; — prim. it. bombagio, Baumwolle.
 bombázar, árja, *m.* der Baumwollhändler, *Cig.*
 bombázast, *adj.* baumwolllicht, *Cig.*; — baumwollen, *Cig., nk.*
 bombázev, *adj.* aus Baumwolle, *Cig., Jan., nk.*; Baumwoll-, *Cig., Jan.*; bombaževa preja, das Baumwollgarn, *Tuš./R.*; bombaževa predilnica, die Baumwollspinnerei, *Cig.*
 bombázevce, *vca. m.* die Baumwollstaude, zelni b. (*gossypium herbaceum*). drevetni b. (*g. arboreum*), rumeni b. (*g. religiosum*), *Tuš. (R.).*
 bombázovina, *f.* die Baumwollware, der Baumwollzeug, *Cig., Jan., DZ*; tudi bombažovina.
 bõmbek, *bka, m.* 1) kravji zvonček, *Valj. (Rad)*; — 2) die Fruchttraube vom Holunder und Nesselhies, *C.*; hangende Knospe, *C.*; das Kartoffelamentkugeln, *BKkr.*; — prim. bombati.
 bõmbelj, *blja, m.* 1) etwas hangendes, *Z.*; — 2) nekaj žizol, *St.*
 bõmbika, *f.* die hangende Knospe *C.*; („bumbika“, *SlGor.*)
 bombljáti se, *ám se, vb. impf.* = zibati se, *C.*
 bombotáti, *otám, ózem, vb. impf.* = bobotati, *C.*
 bõmbrek, *m. C.* pogl. bobrek, bubreg.
 bõme, *interj.* = bogme, *Jurč., Levst./Zb. sp.*, *BKkr.*
 bõna, *f.* die Kröte, (*bufo vulgaris et variabilis*), *Ponikve (Prim.)-Erj. (Torb.), Idrija.*
 bõnka, *f.* 1) eine Art Birne, *C.*; — 2) temna, belopikasta smokva, *GBrda - Erj. (Torb.)*; — prim. bunka.
 1. bõr, *m.* die Kiefer, die Waldöhre (*pinus silvestris*), *Tuš. (R.)*; beli bor (*p. halepensis*), črni bor, die Schwarzöhre (*p. laricio*), *Erj. (Rok.)*; gorski bor, die Krummholzkiefer (*p.*

pumilio), *Cig.*; gladki bor, die Weimouthskiefer (*p. strobus*), *Cig.*
 2. bõr, bõra, *m.* der Kämpf, *Mur., Cig.*; Čujte bor! *Kos.*; poskusni b., der Wettkämpf, *Jan.*; Pozove petje v bor italijansko, *Levst./Zb. sp.*
 3. bõr, bõra, *m.* droben denar, der Deut, *Kr.*; ne bora ne dam, *Zv.*; bore komu iz žepa pobrati, *Jurč.*; bora ne čutim po cel teden v žepu, *Zora.*
 bõra, *f. 1)* = 1. bor (Söhre), *Jarn., Dol.*; — 2) = oblin: drva dokler še niso razcepljena nego samo na kose razpiljena, *Koborid-Erj. (Torb.).*
 borâc, *m.* der Borax, *Cig. (T.)*; — prim. it. borraice.
 borâcnat, *adj.* Borax: borâcnata voda, *Jes.*
 borâcnica, *f.* das Boraxwasser, *Jes.*
 borága, *f.* gemeiner Borretsch (*borago officinalis*), *Cig., Medv. (Rok.).*
 bõrba, *f.* der Wettkämpf, der Kämpf, *Cig., Jan., nk.*
 bõre, *adj. indecl. arm.*: bore prerok, bore Jakob, *Jsvkr.*; bore mož, bore jaz, bore mati, bore dete, *Gor.-Levst. (Rok.)*; — bore malo, sehr wenig, *LjZv.*; — nam. ubore: prim. stsl. nebože, nebore (*voc. od nebožn.*)
 1. bõrece, *vca. m. dem. 1. bor.*
 2. bõrece, *vca. m.* der Ringkämpfer, *Cig., Jan.*; — der Fechter, *Cig., Jan., nk.*; — der Streiter, der Kämpfer, *Cig., Jan.*; — tudi: boréc, *vca. Cb.*
 borčd, *m.* die Quecke (*triticum repens*), *Kras-Erj. (Torb.)*; — prim. bared.
 bõremi, *interj.* bei Gott! *Vrt.*; = iz: bože mi, prim. hs. Boga mi.
 1. bõren, *rna, adj.* kämpflosig, *M.*
 2. bõren, *rna, adj.* ärmlich, armelzig: borna koča, borna obleka; nam. uboren = ubožen.
 bõrica, *f. dem. bora,* = boric, *Jarn., M.*
 1. boric, *ica, m. dem. 1. bor.* kleine Söhre, *Z.*
 2. boric, *ica, m. dem. 3. bor.*: nisem ga dobil ne borica od doma, *Jurč.*
 boriten, *lra, adj.* zum Kämpfen, Fechten gehörig, *Cig., nk.*; borilni meč, das Fechtschwert, *Cig.*
 borilnica, *f.* die Kämpfschule, die Fechtschule, *Cig., Jan., nk.*
 borilnost, *f.* die Kämpffähigkeit, *C.*
 borinje, *n.* = borovje, *C., St.*
 borisec, *n.* der Kämpfplatz, *Cig., Jan.*; večina kmetov je bila pokončana na borisči, *Jurč.*; — der Fechtboden, *Cig., Jan.*
 borisčnica, *f. C.*, pogl. borilnica.
 boritelj, *m.* der Kämpfer, der Wettkämpfer, *Cig., nk.*
 boritev, *vce, f.* der Kämpf, der Wettkämpf, das Ringen, das Fechten, *Jan., nk.*
 bõriti, *im, vb. impf.* rennen: krave rajše domov borijo, nego na kvar, *kajk.-Valj., Vest.*; — boriti se, = skakati, goniti se, *Cig.*; — prim. buriti (?).
 boriti se, *im se, vb. impf.* kämpfen, ringen, fechten, *Cig., Jan., nk.*; *b. se zoper kaj,* gegen etwas ankämpfen, *Cig., Jan.*; jtreiten,

Jan.; zauten, *C.*; b. se s šim. ſich mit einer ſchwerigen Sache bechäftigen, *Cig. (T.)*.

boritva, *f.* = boritev, *C.*

borivce, *vca. m.* der Kämpfer, *Cig., Jan.*; der Jechter, *Cig., Jan.*; der Ringer, *Jan., Valj. (Rad.)*.

borivka, *f.* die Kämpferin, die Streiterin, *Cig., Jan.*; die Jechterin, *Jan.*; die Ringerin, *Jan.*

borivski, *adj.* Kämpfer-, Jechter-, Ringer-; borivska zvižaja, der Jechterſtreich, *Cig.*

borivstvo, *n.* die Jechterkunit, *Cig.*

borjač, *áca. m.* der Hof, *C.*; bórjač, *áca.* *Kras in Prim.-Erj. (Torb.)*; — der Viehhof, *Cig.*; ograjen prostor okoli svinjaka, *Notr., Dol.*; — nam. oborjač, prim. obor = Hürde, *Erj. (Torb.)*.

borjāca, *f.* = borjač, *Jan., Pirka.*

bôrje, *n.* = borovje, *Guts., Jarn.*

borjénje, *n.* das Kämpfen, der Wettkampf, *Cig., Jan., C., nk.*; na skradnje b. svojo dušico okrepiti, *kajk.-Valj. (Rad.)*; tudi: borjenje, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

borljiv, *iva. adj.* kampfluſtig, *Cig., Jan.*

borljivost, *f.* die Kampfluſt, *Cig., Jan.*

bôrme, *interj.* = bogme, *C., Z.*; — tudi *hs.*: ogibajóš se besede „Bog“ pravijo „bor me“ nam, „Bog me“, *Dam.*

bôrmez, *interj.* = borme, *jvžhŠt.*

bôrnost, *f.* = uboznost, *Cig.*

borôv, *adj.* 1) Kieſer, Föhren; b. les; borove ſaje, der Kieſerfuß, *Cig. (T.)*; — 2) geſchmacklos trocken, *Jan., C.*; kruh, borova jed, *Št.*; borovo meso, jaſtloſes Fleiſch, *Št.*

borôvčev, *adj.* = borov, *Cig.*; borovčeva drva, *Gor.*

borôvca, *vca. m.* = bor.

borôven, *vna. adj.* 1) Föhren-, Kieſer-, *Jarn., M.*; — 2) nicht ſein, grob, *C.*; — prim. borov.

borovica, *f.* = brina, *Št.-Cig., Valj. (Rad.)*; z borovico po hiſah kade, *Pjk. (Črt.)*; tudi: bôrovica, *Mur., okoli Maribora-Zora.*

borovičje, *n.* 1) = brinje, *Mur., Št.*

borovičji, *adj.* Wacholder-, *Mur.*

borovina, *f.* das Kieſerholz, das Föhrenholz.

borovinka, *f.* 1) = borovnica, *C.*; — 2) die Wacholderbeere, *C.*

borovišče, *n.* = borovje, *C.*

borôvje, *n. coll.* der Föhrenwald, der Kieſerwald; borovje, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

borôvka, *f.* 1) der Riepenbaum, *C.*; — 2) eine Art Schwamm, *C.*

borovnica, *f.* 1) die Heidelbeere, die Schwarzbeere (*vacinium myrtillus*); prim. Ernica; rdeča b., die rothe Heidelbeere, die Preiselbeere (*vacinium vitis idaea*). *Tuſ. (R.)*; — 2) die Wacholderbeere, *Npes.-Vrj.*; — 3) laſka b., die Rinde, *Diet.*

borovničar, *rja. m.* der Heidelbeerenſammler, *Cig.*; der Heidelbeerenverkäufer, *Vrt.*

borovničast, *adj.* heidelbeerblau, *Cig.*

borovničevca, *vca. m.* der Schwarzbeerenbrennweiu, der Heidelbeerenſeiu, *Cig., Kr.*

borovničevje, *n. coll.* das Heidelbeerenſträuch.

borovničje, *n. coll.* = borovničevje, *Z.*

borovnika, *f.* letorast v borovji, *C.*

borovnják, 1) = brinjevka, die Wacholderdroffel oder der Krammetzvogel (*turdus pilaris*), *C., Danj. (Posv. p.)*; — 2) ein Trinfgefäß aus Wacholderholz, *Habd.-Mik.*

bôrsa, *f.* die Börſe (als Verſammlungsort der Kaufleute); — prim. it. borsa.

bôrsen, *sna. adj.* Bôrsen-; borsni kurs, borsna cena, der Bôrsencourſ, *Cig., Jan., nk.*

bôrsoven, *vna. adj.* = borsen; borsovni papirji, das Bôrsenpapier, *DZ.*

bôrstvo, *n.* die Jechtkunit, *Jan.*

bôršt, *bôršta. m.* der Forſt; — iz nem.

bôš, *m. Bolc, Koborid - Erj. (Torb.)*; pogl. bes.

bôš, *bôša. adj.* barfuß; bos hoditi, barfuß umhergehen; bose noge, bloſſe Füſſe; konj je bos na eno nogo, das Pferd hat an einem Fuſſe kein Hufeisen; ta je bosa, das iſt eine Erfindung! das entbehrt jeder Begründung!

bosáč, *m.* der Barfüſſer, *Cig., C.*

bosáčca, *f.* 1) die Barfüſſerin, *Mur.*; — 2) ein Rad ohne Schiene, *C.*

bosák, *m.* = bosáč, *Mur., Cig., Jan.*

bosáčski, *adj.* Barfüſſer-, *Cig.*

bosáti, *ám. vb. impf.* barfuß gehen, *C.*

bôſce, *sca. m.* der Barfüſſer, *C.*

bosáti, *ím. vb. impf.* b. konja, dem Pferde das Hufeisen abnehmen, *Mur., Cig.*

bôskati, *am. vb. impf.* s kamenom pri ostrenju b., *Mik.*; — pogl. bodekati.

bosiljek, *ljka. m.* das Baſilienkraut (*ocimum basilicum*), *Tuſ. (R.)*; *Zv.*; — *hs.*

bosilje, *n.* = bosiljek, *Jan.*; — *hs.*

bôšman, *m.* der Hochzeitsſuchen (Hochzeitsſtritzel), *Jan., C.*; bosmani so kvaſene podolgaste pogáče; na nje pilepljajo iz opresnega testa narejene razne male ptičice in druge živalce, katerih mora na vsakem vse polno biti, *vžhŠt.-SLN., Pjk. (Črt.)*.

bosnik, der Blochwagen, *V.-Cig.*; — prim. bos.

bosoglávec, *vca. m.* der Kaulkopf („mlada zaba“), *Ipavska dol.-Erj. (Torb.)*.

bosonôg, *ôga. adj.* barfuß, *Cig., Jan., nk.*

bosopêt, *éta. adj.* barfuß; b. pastir, *Jurč.*

bosopêtca, *tea. m.* der Barfüſſer, *Z. Zv.*

bosopêtiti, *péim. vb. impf.* barfuß gehen, *Cig., Mik.*

bosopêtka, *f.* die Barfüſſerin, *Z.*

bosôta, *f.* die Barfüſſigkeit, *Mur., Cig.*

bosotúlja, *f.* die Barfüſſige, *Cig., C.*

bôsti, *bôdem. vb. impf.* ſiechen; vol bode, der Doh iſt ſtöſſig; vola se bodeſta, die Dohnen ſtoſen ſich mit den Föhren; kdor se rad bode, se roga iznelb, *C.*; — bode me, ich habe einen ſtedenden Schmerz; pos. ich habe Zenteuſteden; v oči b., auffallend ſein, *Jan., nk.*; — hervoriprosen; zito iz zemlje bode, *Z.*

bosúlja, *f.* die Barfüſſige, *C.*

bôš, *adv.* ja ſtreulich (iron.); boš, da bi jim kaj takega na miſel priſlo, *Karn.*; pa boš! = doch leider! pa boš! tudi lepi Samuelov zglied ni poboljšal Heiljevih ſinov, *Karn.*; — prim. baš.

bòšt, *adv.* allerdingš, wohl, traum, *M.*; bošt je vesel moral biti Abraham, wohl mußte sich A. freuen, *Ravn.*: — prim. bašti.

bòšti, *adv.* = boš, bošt, *Mur., Jan.*; — prim. bašti.

1. **bòštvo**, *n.* die Gottheit, *Jan.*

2. **bòštvo**, *n.* *Trub., Boh.-Mik., Jsvkr., Bas.*; — pogl. uboštvo.

bòt, **bòta**, *m.* = bat, *C., ogr.-Valj.(Rad).*

bòt, *adv.* quitt: zdaj sva bot, *Cig., M., Notr., Dol.*; eno do druzega je bot, eines hebt das andere auf, *Cig.*: — morda iz it. botto, Schlag.

bòta, *f.* 1) der Stiefel, *C., Goris.*: — die Stiefelröhre (golenica), *C., Dol., Notr.*: — prim. fr. botte, Stiefel.

botáničen, *čna, adj.* botaničj, *Cig., Jan., nk.*

botānik, *m.* der Botaniker, *Cig.(T.).*

botānika, *f.* die Botanik; — prim. rastlinoznanstvo.

botāniški, *adj.* Botaniker-, botaničj, *Mur., nk.*

botānski, *adj.* botaničj, *Cig., LjZv.*

bòtati, *am, vb. impf.* ausgleichen (in der Rechnung), *Cig., Met.*: — prim. bot.

botavéti, *im, vb. impf.* schwellen (o ranah), *C., (botaviti) Cig., Met.*

bòter, *tra, m.* der Pathe; komu za botra biti (iti), bei jemandem Pathestelle vertreten; krstni b., der Taufpathe; birmski b., der Firmpathe; — prim. stsl. kьmotrъ, iz lat. compater, *Mik.(Et.).*

bòtica, *f. dem.* botat; kleiner Stiefel, *M.*

botiti se, *im se, vb. impf.* sich blähen, *Jan.*

bòtra, *f.* die Patin.

bòtrec (botrc), *trca, m. dem.* boter; der Pathe.

bòtrica, *f. dem.* botra; die Patin.

bòtričen, *čna, adj.* Pathe-; botrična nedelja, der erste Sonntag nach Ostern (= bela nedelja), *Dol.-Cig.*

botrina, *f.* 1) die Gevatterchaft; v botrini smo si, wir stehen zu einander im Verhältnis der Gevatterchaft; tudi: botrina sva si, *Pjk.(Črt.)*: — 2) *coll.* die Pathe-; z botrino se pripraviti, *Kres*; kjer se botrina krega, zemlja križem poka, *Jan.(Slovn.)*; — 3) der Pathe-schmaus, *Mur., C.*

botrinec, *nca, m.* der Gast beim Pathe-schmaus, *Mur., Cig.*

botriniti se, *inim se, vb. impf.* Gevatter-schaft auf sich nehmen: ženi se bliže ko moreš, botrini se dalje ko moreš, *Kres.*

botrinja, *f.* 1) = botra, *Dict.-Mik.*; — 2) = botrina 1), *Dict., Cig., Jan.*; — 3) der Pathe-schmaus, *Kr.-Valj.(Rad)*; tudi *pl.* botrinje, *Kras.*

botrinjāča, *f.* = botrinska pogača, *C.*

botrinski, *adj.* zur Gevatterchaft, zum Pathe-schmaus gehörig, *Mur., Cig.*

botrinstvo, *n.* die Gevatterchaft, *Cig., Jan.*

botrinsčak, *m.* = botrinec, *C.*

bòtriški, *adj.* botriška nedelja, t. j. prva po veliki noči, *Pjk.(Črt.).*

bòtriti se, *im se, vb. impf.* in das Pathe-verhältnis treten, *Jan.*

botrováti, *ujem, vb. impf.* za botra (botro) biti, *Cv.*

bòtrovski, *adj.* = botrski, *Cig.*

bòtrski, *adj.* Pathe-.

bòtrstvo, *n.* die Pathe-schaft.

božančč, *čta, n.* das Hüttschelden, *Cig.*

bòžanje, *n.* das Streichen, das Liebföjen.

božānski, *adj.* göttlich, *Habd., Mur., nk.*; božānsko lep. göttlich schön, *nk.*

božānstvo, *n.* die Gottheit, *Habd., Mur., ogr.-Valj.(Rad), nk.*

božānstven, *tvena, adj.* göttlich, *nk.*

božāstvo, *n.* = božanstvo, *Rog., Valj.(Rad).*

bòžati, *am, vb. impf.* janit streicheln, liebfojen; — prim. bože, *Mik.*; (prav za prav = „božec“ [ubožec] komu praviti).

bòžcati, *am, vb. impf. dem.* božati, *Polj.*

bòžček, *čka, m. Cig.,* pogl. ubožček.

bòže, *eta, m. Z.* pogl. ubožec.

bòžec, *žca, m.* pogl. ubožec.

bòžek, *žka, m. dem.* bog; der Abgott, *C.*

bòžen, *žna, adj. Danj.(Posv. p.),* pogl. ubožen.

božestvo, *n. Mur., Cig., Jan.,* pogl. boštvo, božanstvo.

božica, *f.* die Göttin, *Jan., Mik., kajk.-Valj.(Rad).*

bòžič, *božica, m. 1)* Weihnachten; o božiču, zu Weihnachten; *pl.* božiči, die drei Hauptfeiertage der Weihnachtszeit; der Weihnachtstag, der Neujahrstag, das Fest der hl. drei Könige; vse tri božiče je deževalo; Če vse tri božiče je drevje kosmat' Od ivja al' snega, obilen bo sad, *Npes.-K.*; — 2) na sv. večer vzamejo z ognjišča železni zglavnik, ter na njega mesto polože panj, ki se božič imenuje, *Solkau-Erj.(Torv.);* der Weihnachtstlog, *Strek.*

božičāvati, *am, vb. impf.* = božičevati: zdaj se božičava, *Levst.(Zb.sp.)*

božiček, *čka, m.* die Hauswurz (sempervivum), *C.*

božičen, *čna, adj.* Weihnachts; božični dan, der Christtag; božični prazniki, die Weihnachtsfeiertage.

božičeváti, *ujem, vb. impf.* das Weihnachtsfest begehen, *Cig., M.*

božičevānje, *n.* das Feiern der Weihnachtstage, *M.*

božičevina, *f.* pred vsakim božičem tisti dan dajo živini od vsakega žita nekoliko v zobanje, to je božičevina, *Gor.*

božičnica, *f.* 1) das Weihnachtslied, *Cig., Jan.*: — 2) das Weihnachtsgeheim (namentlich ein Apfel), *C., St.*: — 3) der Christbaum, *Cig., Jan., C., nk.*

božičnik, *m. 1)* kruh, ki je na mizi od sv. večera do sv. treh kraljev, das Weihnachtsbrot, *Cig., Jan., C.*: — 2) = december, *C.*

božičnjak, *m. 1)* = božičnik 1), *Mur., Cig.*: — 2) veliki b., = december, mali b., = januar, *kajk.-Valj.(Rad).*

božjak, *m.* kleine Wünze, *Mur., Cig., Jan.*; uboga vdova pride in dva božjaka je vrgla, vkup eno nežico sta znesla, *Ravn.*; Ipvski merčin dobiva od vsakega vedra vina po nekoliko soldov za svoj trud: ti soldi se imenujejo: božjaki; v Laščah bi temu rekli

„božji denar“, *Erj. (Torb.)*: ne bom v nedeljo brez božjaka in bora, *Jurč.*

božjast, *f.* die Fallsucht, die Epilepsie; zitna b., die Kernstaube, die Kriebelkrankheit, *Cig.*: mrzla b., der Rheumatismus, *C.*: — die Gicht, *Jarn.*: — iz: božja oblast, *Mik.*: bav. Gewalt Gottes, čes. boži moc, *C.*: prim. oblast.

božjasten, *tna. adj.* fallsüchtig, epileptisch; b. otrok.

božjastnica, *f.* 1) die Fallsüchtige, *M.*: — 2) der Waldrian (valeriana officinalis), *C.*

božjastnik, *m.* der Fallsüchtige, der Epileptiker, *Levst. (Pril.)*.

božjepóten, *tna. adj.* Pilger, Wallfahrts-, *Jan., nk.*

božjepótnica, *f.* die Pilgerin, die Wallfahrerin, *Jan., nk.*

božjepótnik, *m.* der Pilger, der Wallfahrer, *Cig., Jan., nk.*

božjerópnik, *m.* der Gottesräuber, *Let.*

božji, *adj.* Gottes, göttlich; sin božji, der Sohn Gottes; božja porodnica, die Gottesgebärerin; božji grob, das hl Grab; — b. človek, der nach Gottes Ebenbild erschaffene Mensch; saj sem božji človek, ne živinče, *Jurč.*; kdo je božji? wer ist es? *Urt.*: pomagaj, kdor je božji, *Z.*: ljudje božji, pomagajte mi! *jvzh.Št.*: božji ostani! Gott befohlen, *Z.*: ves božji dan, den ganzen lieben Tag; vso božjo noč: na vsem božjem svetu (auf der ganzen lieben Welt) nimam nikogar, da bi mi pomagal; (v vzklikih:) božja dekla! za božji čas! za božji dan, kaj pa delaš! mi des Himmels willen, was treibst du denn! hiša božja, božji hram, das Haus Gottes; božja služba, der Gottesdienst; božja pot, die Wallfahrt; na božjo pot iti, sich auf eine Wallfahrt begeben; b. sod, die Dabalien, *Cig. (T.)*: — po božje častiti koga, jemandem göttliche Ehre erweisen; — božje = božjast: božje ga je metalo, *Zv.*: tudi: božje ga tere, *Št.*: dete božje tere, das Kind hat die Traffen, *Pjk. (Črt.)*: — božje ga je udarilo, der Schlag hat ihn getroffen, *Cig.*: božji udarec, der Schlagfluß, *Guts.*

božjost, *f.* die Göttlichkeit, *Mur., Jan.*

božkati, *am vb. impf. dem.* božati.

božúr, *m.* 1) die Wichttrose (paeonia officinalis), *Mur., Tuš. (B.)*: — 2) der Zafran, *Levst. (Nauk.)*: stsl.

brábranek, *nka. m. C.* pogl. abranek.

1. **bráč**, *m.* = berač Vefer, *Mik., Vest.*

2. **bráč**, *m.* die Elle, *C., Lašec-Levst. (Rok.)*: — iz it. braccio: prim. prač.

bračica, *f.* = beračica 1), *Valj (Rad.)*.

bráčka, *f.* nav. pl. bračke, Aeslenbrüchstücke, *Jan., Gor.*: — prim. it. brancia, das Möhlenfeuer.

bráda, *f.* 1) der Kinnbart: mlečna b., der Milchbart, *Cig.*: — mišja b.: Imeli se niso mišje brade, Pa vendar možakom so že zabaljali, *Levst. (Zb. sp.)*: — med brado, in den Bart hinein; na brado dati, prodati, auf Credit, auf Ehrenwort geben, verkaufen,

C., Z.: na brado vino točiti, *Str.*: na mojo brado, auf meine Rechnung, *C.*: za brado viseti, Schulden bei. Zechschulden) haben, *IjZv.*: — preg. iz brade ne more pameti spoznati, *C.*: — kozja b., der Bocksbart: — 2) das Kinn, gola brada, das bartlose Kinn: — 3) bradi podobne reči: das Bartläppchen der Hühner, *Cig.*: — der Schlüsselbart, *Cig.*: — das Flugbrett des Bienenhoches, *C.*: — der hintere, breitere Theil der Senje, *Cig.*: — der untere Theil des Tabakpfeifenkopfes, *C.*: — das hervorragende Ende eines Balkens, der Balkenopf, *Cig.*: — zrvavi lete v brado (in Reifort), *Z.*: — 4) rastline: božja b., das Zittergras (briza media), *Z., Medv. (Rok.)*: — travniška kozja b., der Weidenbocksbart (tragopogon pratense), velika kozja b., der große Bocksbart (tr. major), *Tuš. (R.)*.

bradáč, *m.* der Großbart.

bradáček, *čka. m.* die Bartnelke (dianthus barbatus), *C.*

bradáčica, *f.* rdeča b., die rothe Meerbarbe (mullus barbatus), *Erj. (Z.)*.

brádat, *adj.* = bradat, *Mur., Mik.*

bradát, *áta, adj.* bärtig, großbärtig.

bradátec, *tea, m.* der Großbart, *Valj. (Rad.)*.

bradatéti, *ím, vb. impf.* den Bart bekommen, *Habd.-Mik.*

bradati, *am, vb. impf.* jemanden mit dem Barte reiben, *Cig.*

bradatica, *f.* die Bartart, breite Art, *Jan.*

bradáčica, *f.* die Warze; bradáčice imeti na rokah: — sesna b. (na sesku), die Brustwarze, *Cig.*: — ostrovasta b., die unwallte Papille, *Erj. (Som.)*.

bradáčičast, *adj.* warzenförmig, *Cig., Jan.*: — varžig, *Jan.*: — drnšig, *Cig. (T.)*.

bradáčičen, *čna. adj.* Warzen: bradáčični podaljšek, der Warzenfortsatz, *Cig.*: — varžig, *Jan.*

bradáčičevje, *n. coll.* die Warzen, *C.*

bradáčičica, *f. dem.* bradáčica, das Wärrchen: tipalna b., das Taftwärrchen, *Erj. (Z.)*: kožne bradáčice, die Hautwärrchen, *Cig. (T.)*.

bradáčičnat, *adj.* varžig, voll Warzen.

bradáčičnik, *m.* die sechsantige Seitheime (sedum sexangulare), *C., Z., Medv. (Rok.)*.

bradáčičnjak, *m.* der Mauerpfeffer (sedum acre), *Št.-Erj. (Torb.)*.

brádelj, *šlja. m.* 1) das Kinn, *V.-Cig., C.*: — 2) das Bartläppchen der Hühner, *Cig., Jan., Valj. (Rad.)*: — 3) der Zapfen am Halse der Schweine, *C.*: — 4) der Bart der Zimmermannsart: bradelj je bradljina brada, *Mik.*: zatlaka ima toporišče, uho, prednji in zadnji bradelj, *Vod. (Rok.)*: — 5) der Schlüsselbart, *C.*

bráden, *dna. adj.* Bart; bradni las, *Cig.*

brádica, *f. dem.* brada: 1) das Kinnbärtchen: — 2) ein Büschel Wurzelu, *M.*: — tudi: brádica.

brádička, *f. dem.* brádica; das Wärrchen.

brádinje, *n. coll.* der Baumhart, *C., ogr.-Valj. (Rad.)*.

brādlja, *f.* die breite Zimmerhacke, die Bartagt, *Cig., Jan., Mik.*
brādjláca, *f.* „koža, ki volu pod vratom visi“, *Mik.*
bradnica, *f.* die Hellebarte, *V.-Cig.*
bradničár, *rja, m.* der Hellebardier, *Cig.*
bradník, *m.* der Bartbaum, *Cig.*
bradobrívec, *vca, m.* = brivec, *Mur.*
bradovánjica, *f.* „kolač, vežoč gredelj in kolca; pleten je od dobrovitovih tr“, *Vrsno pod Krmom - Erj. (Torb.)*; — prim. bradovavnica.
bradoválnica, *f.* = dobrovitnica = dobrovitovina (viburnum lanthana), *Vrsno pod Krmom - Erj. (Torb.)*.
brádovec, *vca, m.* die Bartflechte (usnea barbata), *Jan., Tuš. (R.)*.
bradována, *f.* das *Ἰστίμοος* (hypnum tamariscinum), *Tuš. (R.)*.
bradoválnica, *f.* = dobrovitnica, dobrovitovina, *Erj. (Torb.)*.
bradóvje, *n. coll.* die Baumflechte (usnea), *M., Z.*
bradovnica, *f.* der Schüffelbart, *Cig., Slom.-C.*
bradúlja, *f.* neka trava, *Rodik na Krasu - Erj. (Torb.)*.
bradurína, *f.* ein großer Bart, *Cig.*
brádba, *f.* = brādlja, *Cig., C., BlKr.*
brágšče, *f. pl.* hlače, *Diät.*; široke plattene hlače, *vzhšt., BlKr.*; — prim. it. brachesse, *Šofen.*
bráhor, *orja, m.* der Kröpf, *Pohl., Mur., V.-Cig., Jan.*; — nam. brehor, prim. brehati, *C. (?)*
bráhorak, *adj.* kröpfig, *Jan.*
bráhorček, *čka, m. dem.* brahorc; das Kröpfchen, *Jan.*
bráhorec, *vca, m. dem.* brahor; das Kröpfchen, *Mur.*
bráhornat, *adj.* kröpfig, *Mur.*
brájdá, *f.* an einem Geländer gezogene Neben, die Rebenhecke; — vrsta krompirjevih grmov, *Dol.*; — iz srlat. braida, *Mik. (Et.)*.
brájdelj, *dlja, m.* der Palmbusch, *C.*; — der Blumenstrauch, *C.*; — iz it. fardello, Bündel, *C.*
brájdjica, *deljica, m. dem.* brajdelj, *Jan., C.*
brájdjica, *f. dem.* brajda.
brájdjšče, *n.* das Rebengefährter, *Jan.*
brájdník, *m.* der Rebenpalierpfaß, *Cig., Jan.*
brajník, *m. Zora, Bes.,* pogl. braník 2).
brákovica, *f.* eine Art Kuchen, *Nov.-C.*; *pl.* brakovice, ob *Sčavnici*; — prim. pirovica.
bráten, *ina, adj.* 1) zum Leßen geeignet, Leße; bralna soba, das Leßezimmer, bralno društvo, Leßeverein, *nk.*; — 2) leßbar, *Jan.*
brátnica, *f.* das Leßezimmer, *Jan.*
bramānec, *vca, m. der* Brahmane (Brahmine), *Jan.*
brāmba, *f.* 1) die Vertheidigung; — der Schutz; pod tvojo brambo pribežimo, *Kast.*; — die Wehr; dezelná b. die Landesverttheidigung, die Landwehr; požarna b. die Feuerwehr (prim. gasiteljsko društvo); — 2) die Schutzwaffe, *C.*; vse to, kar je brambo nosilo, alle Wehrhaften, *Krelj.*
brāmbar, *rja, m.* = brambovec, *Jarn.*

brāmben, *vca, adj.* Weht = brambna vojska, der Wehrkrieg, *Cig.*
brāmbník, *m.* = branitelj, *C.*
bramborúša, *f.* der Frühlingsjostraut, (crocus vernus), *BlKr.*
brāmbovec, *vca, m.* der Wehrmann, der Landwehrmann; *Mur., Cig., Jan., Vod. (Pes.) nk.*, dezelní brambovcí, die Landwehrmänner, *nk.*; neslužební brambovcí, nicht active Landwehr, *Levst. (Nauk.)*.
brāmbovski, *adj.* Landwehr-, *Mik., nk.*; brambovske pesni, Landwehrlieder, *Vod. (Pes.)*.
brāmbovstvo, *n.* die Landwehr, die Landwehrschaft, *Mur., Levst. (Nauk.)*.
bramin, *m.* ein Priester des Brahma, der Brahmine.
brámor, *rja, m.* 1) die Weite (gryllotalpa vulgaris), *Mur., Cig., Jan., Erj. (Z.), Valj. (Rad.) St.*; prim. podjed; — 2) der Spath, der Knoten am Knie, (eine Krankheit bei Pferden und Ochsen), *V.-Cig.*; junec ima bramorja, (bramora) *Polj.*; — 3) *pl.* bramorji, Scropheln, *Notr.-Cig., Jan., Nov.*; imel je bramorje ali bezgavke, *Cv.*; — der Weinstrauch, *Cig., C.*; — tudi: brámor, óra, *Polj.*; — prim. mramor.
brámórav, *adj.* junec je bramorav = ima bramora, *Polj.*; — prim. bramor 2).
brāmorka, *f.* 1) = bramor (gryllotalpa vulg.), *Sv. Križ (Ip.) - Erj. (Torb.)*; — 2) der Weinstrauch, *Cig., Jan.*
brān, *i, f.* die Verttheidigung; Presvetli cesar vabi nas na domovine bran, *Vod. (Pes.)*; ministerstvo dezelné brani, das Ministerium für Landesverttheidigung, *DZ.*; zveza za boj in bran, ein Schutz- und Trugbündnis, *Voj. (Jrb. sp.)*; na bran se držati, sich in der Defensiven halten, *Vod. (Nov.)*; der Schutz; Pa mu po zimi odeja snega Bila v dobrotno in toplo je bran, *Levst. (Zb. sp.)*; v bran se postaviti, sich zur Wehre setzen; Doma pusti naj vse na stran, Pridirja meni naj u (v) bran, *Npes.*; trogen; Star mecesen redí veje Vetru, zimi v bran stoji, *Vod. (Pes.)*; s klobasami se petku v bran postavljati, *Levst. (Zb. sp.)*; — 1) das schieß ins Wasser gebaute Flußwehr, der Sporn, *Tolm.*; — 3) das Gitterthor, *C.*; — das Pfortchen, *Mik., Rez.-Baud.*; — 4) das Speritkraut (polemonium), *C.*
brān, *m.* 1) = bran, *f.* 1), *Valj. (Rad.)*; — 2) = jez; Srdita érez branove stopi, *Greg.*; b. postaviti zugažoi reči, *Jurč.*
1. **brána**, *f.* 1) = bramba, *Habd.-Mik.*; — 2) die Egge; izorano njivo z brano povlačiti, ausseggen; — 3) brani podobne reči: die Gitterthür, *Rez.-C.*; das Fallgatter, *V.-Cig.*; prim. jarem: — eine Abtheilung der Getreideharfe, *Cig., C. M., Gor.*; prim. okno, štant; — das Brückenjoch; most v pet bran, *Z.*; — die Miegelwand, *Cig., Levst. (Pril.) Dol.*; — der Kofst (im Bauwesen), *Cig., Gor.*; hišo na brano (= na pilote) zidati, *Dol.*; na brane zidajo na močvirju hiše, *Ig.*; — der Bratrost, *C.*; — das Rastrum zum Linieren des Notenpapiers, *V.-*

Cig.: — das Hackbrett (ein Musikinstrument), = cimbal, *Gor.*: — das Clavier bei den Tuchmachern, *Cig.*

2. **brána**, *f.* 1) = mrena, *C.*; — 2) die Nachgeburt, *Guts.*; — iz lat. membrana.

bránáč, *m.* der Egger, *Cig., Jan.*

bránati, *am, vb. impf.* eggen.

bránavec, *vca, m.* = branač, *Cig.*

bránba, *f.* pogl. bramba.

bránčúr, *rja, m.* = brina, *Guts.*; — prim. borovnica 2).

bráneč, *nca, m. coll.* abgenommene Kastanien, *C.*

bráneč, *nka, m.* die Falte, *C., Z.*; — prim. branja.

bránger, *arja, m.* = branjevec, *C., Z.*

brágarica, *f.* = branjevka, *Mik.*

1. **bránica**, *f.* 1) der Wehrturm, *M.*; das Schloß, die Festung, *C.*; — der Zufluchtsort, *C.* — 2) bránica, *dem.* brana 2).

2. **bránica**, *f.* = prepona (Zwerchfell), *Erj. (Z.)*; — prim. 2. brana.

branič, *šca, m.* = mala lesa, *C.*; — prim. brana 3).

branič, *m.* 1) das Bollwerk, *Cig. (T.)*; — to je moj branič, das ist mein Schutz; *BIKr.*; — 2) der Eggenzahn, *C.* (nam. brannik); — 3) majhen coln iz jednega debla, *Gor.*

bránika, *f.* der Jahresring bei Bäumen, *C.*; ploh ima široke branike, *Poh., Čemšenik-Gor.*; — prim. borovnika.

braničen, *ma, adj.* Schutz-, *Cig., Jan., nk.*; branilna zveza, das Schutzbündnis, *Cig., Jan.*; — branilne naredbe, Sicherheitsvorkehrungen, *DZ.*

braničq, *n.* das Schutzmittel: das Befestigungswerk, *Cig.*; — die Schirmwaffe, *Cig. (T.), C., Jap. (Prid.)*.

branišče, *n.* 1) das Bollwerk, *Mur., Cig. (T.), Nov., ZgD.*; Dubrovnik je opasan z branišči in zidinami, *Vrt.*; — die Burg, *C.*; — 2) das Gerüst der Egge (ohne die Zähne), *Cig.*; — 3) = brana, der Moß (in der Baukunst), *Mur.*

braničelj, *m.* der Verteidiger, der Schirmherr, *Krelj.*

braničljica, *f.* die Schützerin, *C.*

braničljstvo, *n.* der Wehristand, *Let.*

bránitev, *ive, f.* die Verteidigung, die Beschützung, *Cig., Jan.*

brániti, *im, vb. impf.* 1) verteidigen, beschützen: z mečem koga b., levinja svoje mladiče pogumno brani; b. trdnjavo; b. svoje postenje; redko z. gen.: kaštigaj hude, brunnih brani, *Krelj.*; b. koga komu (čemu), jemanden gegen jemanden (etwas) verteidigen, schützen: tuj mož nas je pastirjem branil, *Ravn.*; b. koga muham, *Cig.*; isto ogljhe brani hišo strelj, a žito žrovom, *Navr. (Let.)*; tudi: čredo b. volkov, domovino b. nesreč, zoper sovražnike, proti sovražnikom; psi branijo živino od tatov i divjačine, *ogr.-Valj./Rad.*; b. se, sich verteidigen, sich wehren: hrabro so se vojaki branili; nima se s čim b., er hat nichts, womit er sich wehren könnte;

b. se s čim, sich auf etwas berufen (*Cig.*), etwas vorbringen, *Jan.*; — 2) wehren, verwehren; nihče ti ne brani tukaj stati; b. komu, da ne more črez most, jemandem den Uebergang über die Brücke wehren; zivini b. v škodo, das Vieh vom Schadenmachen abhalten; to brani kačam k hlevu, k bram, *Ijk. (Črt.)*; zverinam na njive b., das Wild vom Felde zerhalten; Meni k Minkiči branijo, *Npes.-Schein.*; komu kaj b., jemandem etwas verwehren; tega ti nihče ne brani, das ist dir unwehret, das verbietet dir niemand; — b. se česa, sich gegen etwas wehren: branili smo se teh davkov, pa se jih nismo mogli ubraniti; b. se darila, das Geschenk nicht annehmen wollen: kruha se ni braniti, Brot darf man nicht verschmähen; b. se komu, čemu, *Cig.*; Kdor klobas po zimi hrani, Se po leti muham brani, *Vod. (Pes.)*; — sich weigern: kaj se braniš vzeti denar? brani se toliko plačati; — 3) = branati, *Jan.*

brániva, *f.* = branitev.

bránitvo, *n.* = branitev, *Habd.-Mik.*

bránivec, *vca, m.* der Verteidiger, der Beschützer.

bránja, *f.* die Falte, *Cig., Jan., Mik.*; — prim. nabrati.

bránjak, *m.* der Eggenzahn, *Svet. (Rok.)*

bránjar, *rja, m.* der Greißler, der Obsthändler, *Cig., Jan.*; — iz nem. Fragner; prim. branjar, branjevec.

bránjarica, *f.* die Greißlerin, die Obsthändlerin, *Cig., Jan.*

bránjarija, *f.* die Greißlerei, das Obsthändlergeschäft, *Cig., Jan.*

bránjári, *árim, vb. impf.* Greißler, Obsthändler sein, *Cig.*

bránjárnica, *f.* die Greißlerei, die Obsthändlerbude, *Cig.*

bránjárstvo, *n.* die Greißlerei, der Victualienverkauf, *Jan.*

bránje, *n.* 1) das Sammeln, b. medu, die Honiglese, *Cig.*; pos. die Weinlese; v branje, o branju, zur Weinlesezeit, *Jrzh. St.*; tudi: branje; — 2) das Lesen; b. sv. pisma; die Vorlesung, *Cig., Jan.*; b. imeti, eine Vorlesung halten, *Cig.*; — 3) die Lectüre: to je lepo b.; — na b. moliti, aus dem Gebetbuche beten, *Jurč.*

bránjenec, *nca, m.* der Schützing, der Schutzbefohlene, *Cig., Jan., Vod. (Jzb. sp.), DZ.*

bránjenica, *f.* das Gehege, *Cig.*

bránjenik, *m.* = bránjenec, *Cig.*

bránjenje, *n.* 1) die Verteidigung; — die Hinderung, die Verwehrung; — 2) die Weigerung.

bránjevec, *vca, m.* der Greißler, der Obsthler; — prim. branjar.

bránjevina, *f.* das Gehege, *Cig.*

bránjevka, *f.* die Greißlerin, die Obsthlerin.

bránjevski, *adj.* Greißler, höckerisch, *Cig.*

bránji, *adj.* Eggen; branji zob, *Cig.*; (nam. „branni“).

bránjúg, *m.* die Wacholderdrossel o. der Krammetzvogel (*turdus pilaris*), *Erj. (Z.), Habd.-Mik.*; — prim. borovnjak.

bránkelj, klja, *m.* = abranek, leskov cvet, *Rihenberk-Erj. (Torb.)*.

branolglavec, vca, *m. C.* = branovlek.

branolvlak, vláka, *m.* = branovlek, *Mik.*

branolvlak, vléka, *m.* daš Querholz, woran die Stränge befestigt werden, das Wagendrittel, *Cig., C., Mik., vzhSt.*

bránsčice, *f. pl.* der Eggenschlitten, *C.*

bránva, *f. Jarn., Guts. (Res.), C.* pogl. bramba.

brasati, am, *vb. impf.* beschmutzen, *Lašče-Levst. (M.)*.

bráskljav, *adj. Jan.,* braskljava zemlja, *C.;* pogl. vraskljav.

brastólka, *f. Naklo (Gor.),* pogl. postolka.

braška, *f.* = bračka, *V.-Cig., Jan., Zeleniki (Gor.)*.

brášnja, *f.* = brašno, *Guts., Mur.*

brášno, *n.* die Speiße, *Meg.;* — die Wegzehrung, *Cig., Jan.;* — prim. brešno.

brát, bráta, *m.* der Bruder; pravi, pristni, rodni b., der leibliche Bruder, po polu (poli) brat, der Halbbruder; mlečni brat, der Milchbruder, *Cig.;* deseti brat: „Koliko časa že ni bilo slišati o desetem bratu! V poprejšnjih časih se je pa še vendar časi naletel, ki je rojen deseti sin iz matere, s čudovitimi lastnostimi in zmnoznostimi obdarovan, po božji namembi preganjan, od hiše do hiše po širokem svetu hodil, za srečo povedaval, zaklade pokazaval, pesmi pel in pravljice pravil, kakor njihê drug.“ *Jurč.;* vinski b., der Weinbruder, pivski b., *Cig.;* ko bi ga brat bratu dajal (prodajal), je vreden . . . ist unter Brüdern merth, *Levst. (Zb. sp.), Kr.;* (roc. včasi: brate! *Mik.*).

bratán, ána, *m.* = bratič, deš Bruders Sohn, der Neffe, *Jan., C., Mik., Hip. (Orb.), Navr. (Let.) LjZv.*

bratána, *f.* = bratična, deš Bruders Tochter, die Nichte, *Jan., Mik., Hip. (Orb.), LjZv.*

bratánček, čka, *m. dem.* bratanec, *Cig.*

bratánec, nca, *m.* = bratan, *Mur., Cig., Jan., C.*

bratánka, *f.* = bratana, *Cig., Jan.*

bratánstvo, *n.* die Neffenchaft, *Cig.*

brátha, *f.* = beratva, trgovca, *Danj. (Posv. pes.).*

brátec, tca, *m. dem.* brat, daš Brüderchen; napitni, vinski b., der Zechbruder, *Cig.*

brátej *m.* = bratec, *C.*

brátek, tka, *m.* = bratec, *Mur.*

bráter, tra, = brat, *Rež., Mik., Rož.-Kres.;* v ostalih padežih razun nom. tudi *Bolčani-Erj. (Torb.).*

brátev, tve, *f.* = beratva, trgovatev, *Cig., Jan.*

bráti, bórcra, *vb. impf.* 1) sammeln, pflückend sammeln; b. jagode, fižol, hmelj; čebele berejo; Weitelese halten; kedaj boste začeli brati? *jvzhSt.;* dari b., betteln, b. za pogo-relce, auf den Brand betteln, *Cig.;* b. v sklad, Beiträge sammeln, *Cig.;* — 2) lesen (= čitati); komu postave b., jeutandem ein Capitel lesen, *Cig.;* b. komu v očeh, es jemandem an den Augen abmerken, *Cig.;* na licu se mu dobrotá bere, in seinem Antlitze

spricht sich Güte aus, *Cig.;* b. na kaj: tisti ljudje, ki na pismo bero, več vedo, *Jurč.;* prim. nem. lesen; — 3) nehmen: koliko berete za mašo? *Ljutomer-Vest.;* žganci bero mnogo masla, *Senožče-Erj. (Torb.).*

bratič, čca, *m.* 1) deš Bruders Sohn, *Habd., Cig., Jan., C., Hip. (Orb.), jvzhSt.;* — 2) = stričev sin, der Cousin, *BlKr.;* — tudi: brátič.

bratična, *f.* deš Bruders Tochter, die Nichte, *Habd., Hip. (Orb.), Jan., C., kajk.-Valj. (Rad.)*

bratinja, *f.* = bratina, bratovščina, *Alas.*

bratinski, *adj.* brüderlich, *Habd., Jan., ogr.-Mik.,* bratinsko deljenje, *Krelj.*

bratinstvo, *n.* die Brüderlichkeit, daš brüderliche Verhältnis, *Habd., Mur., Cig., C.;* — = bratovščina 1); pila sva bratinstvo, *Jurč.*

brátiti se, brátim se, *vb. impf.* sich verbrüdern, Brüderschaft schließen; gorje mu, pri katerem se mačke in miši bratijo, *Npreg.-Jan. (Slov.)*

brátja, *f. coll.* die Brüder, *ogr.-Let., kajk.-Valj. (Rad.) BlKr.*

bratoljubén, bna, *adj.* den Bruder (die Brüder) liebend, *C.;* bratoljubni vzori, humanitäre Ideale, *Levst. (Pril.).*

bratoljubje, *n.* die Bruderliebe, *Cig.;* Kje bratoljubja si videl oltarje? *Presč.*

bratomòr, óra, *m.* 1) der Brudermörder, *Ravn.;* — 2) = bratomorstvo, *Cig., Jan.*

bratomòrec, rca, *m.* der Brudermörder, *Cig., Jan.*

bratomòren, rna, *adj.* brudermordend, *C., nk.*

bratomòrski, *adj.* brudermörderisch, *Z.*

bratomòrstvo, *n.* der Brudermord, *Cig., Jan., Ravn.*

bratoven, vna, *adj.* = bratovski; bratovna ljubezen, *Guts. (Res.).*

bratòvlji, *adj.* deš Bruders, *Trub.;* bratovlji, deš Bruders Sohn, *C., Z.*

brátovski, *adj.* Bruder-, brüderlich; bratovska ljubezen.

brátovstvo, *n.* die Brüderschaft (als Verhältnis); b. po mleku, die Milchbrüderschaft, *Cig.*

brátovščina, *f.* 1) die Brüderschaft (als Verhältnis); bratovščino piti s kom; pili smo —, in sem bil zdajci v bratovščini z večino navzočnih gostov, *Jurč.;* — 2) die Brüderschaft (als religiöse Vereinigung); — die Zunft, *Boh., Jan.;* mlinarska b., *Danj. (Posv. p.).*

bratrána, *f.* 1) deš Bruders Tochter, *C.;* — 2) die Cousine, *Cig., Jan.*

brátranček, čka, *m. dem.* bratranec; daš Brüderrind, *Cig.*

brátrančič, *m. dem.* bratranec, *C., Valj. (Rad.)*

brátranec, nca, *m.* 1) = bratič, *Cig.;* — 2) nav. stričev ali uječev sin, der Cousin, daš Geschwisterkind.

brátranka, *f.* 1) = bratična, *Cig., Jan.;* — 2) die Cousine, stričeva ali uječeva hči, *Cig., Jan., BlKr.*

brátrc, *m. dem.* brater = bratec, *Jan., Ahac., Rož. (Kor.).*

brátrič, *m.* 1) = bratec, *C.;* — 2) = bratič, *Muršec-C.*

bratřična, *f.* = bratična, *Cig., Muršec-C.*

brátrina, *f.* = bratovščina, („bratrina“) *Jarn., Kor.-Cig., Jan., Slom.*

brátrn, *adj.* = bratovski: bratrna ljubezen, *Jarn., C.*; po bratno, *Slom.*

1. **brátrna**, *f.* = bratična, *južhŠt.*

2. **brátrna**, *f.* pogl. bratrina.

brátrnica, *f.* = bratična, *Jan.*

brátrnik, *m.* = bratič, *Cig., Jan.*

brátrovič, *m.* = bratič, *C.*

bratrovična, *f.* = bratična, *C.*

brátrski, *adj.* = bratovski, *Jan.*; njegovi ukazi so imeli nekaj bratrskega, *Let.*

brátrstvo, *n.* = bratovstvo, *C.*

brátski, *adj.* = bratovski, *nk.*

brástvô, *n.* = bratovstvo, *Cig.*

bratûn, *m.* der Bruder (zaničlj.), *C.*

brátva, *f.* die Sammlung, die Leje, *Mur.*: die Weinlese, *Mik., Cig., Jan., Dalm., ogr.-Valj. (Rad).*

brāv, *m.* 1) das Schafvieh (ohne Rücksicht auf Alter und Geschlecht), *Cig., Met., ogr.-Valj. (Rad.)*; — der Schöps, *Berkini-Erj. (Torb.)*: — 2) das Schwein, *C., Mariborska ok.*; — 3) = živinče: drobni bravi, *C.*; — = žival, *C.*

brāv, *ī*, *f. coll.* das Schafvieh, *Zv., Notr.*; mej skalovjem je pasel svojo brav, *Jurč.*

bravár, *rja*, *m.* = ovčar, *Pohl., Guts., V.-Cig.*

brávêc, *eta*, *n.* ein Stück Schafvieh: človek, neumen kakor bravêc, *Gor. Št.*; — das Schöpfchen, *Mur.*

bravčétina, *f.* das Schöpfenfleisch, *Mur.*

bravčevína, *f.* das Schöpfenfleisch, *SLN.*

brávčič, *m. dem.* bravec: das Thierchen, *C.*

bravčina, *f.* das Schöpfenfleisch, *St.*

bravčják, *m.* der Schafstall, *Cig.*

bravč, *éta*, *n.* ein Stück Mastvieh, *Mur., Danj.-Mik.*

1. **brávce**, *vca*, *m.* 1) der Schöps, *Mur., Cig., Jan., Bole-Erj. (Torb.)*; — 2) skopljén prasec, *Luče (Št.)-Erj. (Torb.)*.

2. **brávce**, *vca*, *m.* der Lejer: pogl. čitatelj.

bravčtina, *f.* das Schöpfenfleisch, *Valj. (Rad).*

bravica, *f.* = prasiča, *C.*; — prim. brav, *m. 2.*

bravič, *ica*, *m.* das Schweinchen, *C.* — prim. brav *m. 2).*

braviček, *éka*, *m. dem.* bravič, *C.*

bravína, *f.* das Fleisch von Schafen, das Schöpfenfleisch.

bravínja, *f.* = svinja, *C.*; — prim. brav, *m. 2).*

bravínski, *adj.* 1) Schöpfen: bravinsko pleče, *Habd.-Mik.*; — 2) Schweins, *C.*

brávje, *n. coll.* das Mastvieh, *Mur., Met.*

1. **brávka**, *f.* das Schaf, *Cig., M., Laško (Št.).*

2. **brávka**, *f.* die Gejerin: pogl. čitateljica.

brávski, *adj.* 1) Schöpfen, *M., Notr.*; — 2) Schweine, *C.*; bravsko meso, *vjhŠt.*; — 3) bravska jed. eine Fleischspeise, bravski žganci, mit Speck abgemachter Stetz, *C.*

bravščina, *f.* 1) das Schöpfenfleisch, *C., Notr.*; 2) = svinjina, *C., vjhŠt.*

brázda, *f.* die Furche; globoke brazde delati; posledno brazdo pod zemljo ga ima vrag zakopanega, *Jurč.*; v brazdi komu stati, je mandem Troj bieten, *Z.*; vodna b., das Mietwasser, *Cig.*; — die Gesichtsrinzel, *C.*; brazde

na dlani, Handlinien, *Cig.*; — die Narbe, (bot., stigma), *Cig. (T.)*; — der Falz, *Mur.*

brazdáč, *m.* 1) der Sudler, *Dol., južhŠt.*; — 2) der Zottenreißer, *M.*

brazdalo, *n.* = brazdač, *M.*

brazdast, *adj.* furchenartig, *Cig.*

brazdát, *áta*, *adj.* gefurcht, *Jan.*

1. **brázdati**, *am*, *vb. impf.* = brazditi, *Jan., Valj. (Rad).*

2. **brazdát**, *ám*, *vb. impf.* 1) in einer Flüssigkeit herumwühlen: po vodi z rokami b., *St., Dol.*; — jüdeln, unreinlich mit einer Sache umgehen, *Cig., Jan., Dol., Št.*; — že zopet brazda = dezuje, *južhŠt.*; — 2) *trans.* posodo b., unreinlich mit dem Geschirr umgehen, es beschmutzen, *C., M., Bes., BIKr.*; — 3) hüteln, pflügen, *Jan., C.*; — 4) Zotten reißen, Ungebürliches, Ungereimtes reden, *St., Dol.*

brazdê, *éta*, *m.* = brazdač, *M.*

brázdenica, *f.* die Hohlkehle, *Guts., Valj. (Rad.)*; brazdenica, *Mur.*

brázdež, *m.* 1) der Schmierer, der Sudler, *M.*; — 2) der Schmutzflack, *Cig., Valj. (Rad).*

brázdtica, *f. dem.* brazda.

brazdina, *f.* kepa zemlje od brazde, *C.*

brazdit, *adj.* gefurcht (zool.): b. zob, der Furchenzahn, *h. t.-Cig. (T.)*; (min.) gestreift, *h. t.-Cig. (T.)*.

brázdti, *im*, *vb. impf.* Furchen ziehen, pflügen, *Cig., Jan.*; Mi brazdijo konjiči, *Vod. (Pes.)*; cannelieren, *Cig. (T.)*.

brazditost, *f.* die Streifung (der Krystalle, min.), *h. t.-Cig. (T.)*.

brazdovit, *adj.* gefurcht, *Jan.*; brazdoviti zobje karpovi, *Vrt.*

brazgotén, *tna*, *adj.* narbig, *Guts., Mur.*

brazgotína, *f.* die Narbe, die Schramme.

brazgotínast, *adj.* narbig, bearbt, schrammig.

braziljka, *f.* das Brasilienholz, das Fernambutholz, *Cig., Jan.*

brba, *f.* = brbalo, *M.*

brbálo, *n.* der Herunsthöbernde, *M.*

brbanje, *n.* das Stöbern, das Wühlen.

brbati, *am*, *vb. impf.* wühlen, stöbern; kokos brba po pesku; po nosu b., *Cig.*; ne dam si pod nosom b., = ich lasse mir nicht alles gefallen, *Zv.*; stöbern: ne damo si po zobeh b., *Glas.*; — Zant fuchen, *C.*

brbískati, *am*, *vb. impf.* = dristati, *Rež.-C.*

brbljati, *ám*, *vb. impf.* plappern, plaudern, *Cig., C., ZgD., BIKr.*; — prim. brbrati.

brbljav, *áva*, *adj.* plapperhaft, *Cig.*

brbljavost, *f.* die Plapperhaftigkeit, *Cig.*

brbljež, *m.* der Schwäßer, *BIKr.*

brbljiv, *iva*, *adj.* plapperhaft, *Valj. (Rad).*

brbljivec, *vca*, *m.* der Plapperer, *Valj. (Rad).*

brbônčica, *f.* die Papielle: tipalne brbônčice, *Erj. (Som.).*

brbônec, *nca*, *m.* „bradvica ali izrastek na nosu“, die Papielle, *Erj. (Torb.)*; — prim. brbunec.

brbôniti, *im*, *vb. impf.* schwäßen, *C.*

brbôt, *éta*, *m.* 1) das Brodeln, *C.*; — 2) das Stottern, das Stammeln, *Mik.*; — das Geplauder, *Medv.-M.*

brbotálo, *n.* 1) der Stotterer, *M.*; — 2) der Plauderer, *M.*
brbotánje, *n.* 1) das Sprudeln; — 2) das Plappern.
brbotáti, *otám. čem. vb. impf.* 1) brodeln, sprudeln, *BlKr.*; — 2) schnell, undeutlich reden, *Cig., C., Glas.*; — stammelt, *Valj. (Rad.)*; schwägen, plaudern, *C., Vrt., Trst. (Let.)*.
brbotiti, *im, vb. pf.* = brbutiti: b. koga, *C.*
brbotniti, *nem. vb. pf.* = brbotiti, *C.*
brbotljivec, *vca, m.* der Stammeler, *Valj. (Rad.)*.
břbra, *f. 1)* das Plappermaul, *C.*; *ti si prava brbra!* *južhŠt.* — 2) pl. brbre, das Schwarzwert in der Orzel, *V.-Cig.*
brbráč, *m.* das Plappermaul.
brbrálo, *n.* das Plappermaul.
brbránje, *n.* das Plappern, das Schwägen.
brbrast, *adj.* plapperhaft.
brbráti, *ám, vb. impf.* prudeln, *Cig.*; — plappern, schwägen.
brbráv, *áva, adj.* plapperhaft, *Cig.*
brbrávec, *vca, m.* = brbrac, *Dict., Cig.*
brbrávošt, *f.* die Plapperhaftigkeit, *Cig.*
brbrěla, *f.* das Plappermaul, *Levt. (Rok.)*.
brbújek, *ljka, m.* die Wasserblase, *C.*
brbúlja, *f.* die gerne herumstößert, herumwühlst, *M.*
brbúnček, *ěka, m. dem.* brbunek; 1) das im Wasser aufsteigende Luftbläschen, *Cig.*; — 2) die Pustel, *Štek.*
brbúneec, *nca, m.* mozolec na obrazu, *C.*; die Pustel, *Štek.*
brbúnec, *nka, m.* die aufsteigende Wasserblase, *Cig., C., Valj. (Rad.)*.
brbúnkati, *am, vb. impf.* Laute von sich geben, wie beim Aufsteigen von Wasserblasen, *Mur., Cig., C.*
brbúnkniti, *brbúnknem, vb. pf.* einen Laut von sich geben wie beim Aufsteigen einer Wasserblase, *M.*
brbúšiti, *úšim, vb. pf.* plump darcin fahren, plumpen, *Lašče-Erj. (Torb.)*.
brbúšt, *m.* ein Mensch, der schnell und plump darcinzufahren pflegt, *Lašče-Erj. (Torb.)*.
brbuštáti, *ám, vb. pf.* = brbunkati: po trebuhu brbušta, *GBrda.*
brbúta, *f.* die Sirpen (Wolken) von der Buttermilch nach geschiedenem Käse, *V.-Cig.*
brbútiti, *útim, vb. pf.* = telebiti: stoßen, na tla b. koga, *Jsvkr., GBrda.*
brbúniti, *brbútnem, vb. pf.* = brbutiti: na ulici sta se brbutnila, *GBrda.*
brč, *m.* der Stoß mit dem Fuße, *M.*; — der Stoß mit gespanntem Finger, der Schneller, der Stieber, *Cig.*
brčca, *f.* der Stoß mit dem Fuße, *M., C., Kr.*
brčáj, *m.* der Stoß mit dem Fuße, *C.*; *na skakaj in brčaj* = skakaje in brcaje, *Danj. (Fosv. p.)*.
brčanje, *n.* das Stoßen mit dem Fuße; das Schnellen mit dem Finger.
brčati, *am, vb. impf.* mit dem Fuße stoßen: krava brca, schlägt aus; otrok v zibeli brca z nogami; — wegschnellen (mit dem Finger), *Cig., Jan., Štek.*

brčljaj, *m.* der Schneller, der Fipš, *Jan.*
brčniti, *brčnem, vb. pf.* einen Stoß mit dem Fuße geben: če pes crkne, ga vsak brne, *C.*; — ausschlagen, *Cig., Jan., M.*; krava me je brnila, *Št.*; — einen Schneller mit dem Finger geben: koga v nos. b., jemandem einen Nasenstieber geben, *Cig., Jan.*; — wegschnellen, *Štek.*
brčánja, *f.* brčanje biti, auf der Trommel wirbeln, *Mur.*; — prim. brčati.
brčati, *im, vb. impf.* murren: b. v koga, *C.*; dröhnen. wirbeln: bobnica brči, *Jarn., Mur.*; jumen: čebela, broš črči, *C.*; rauschen: gizzava gre in brči, *C.*; — schwirrend fliegen: Kosek v gorice brči, *Npes.-Vraž.*; — prim. vrčati.
brček, *ěka, m. dem.* 2. brk; der Kreisel, *Goriška ok.-Erj. (Torb.)*.
brďák, *ďka, adj.* = brdek, *Goriš.-Vrt., Ben.-Mik.*
brďár, *rja, m.* der Weberblattmacher, *Mur., Cig.*
brďast, *adj.* hügelig, bergig, *Mur., Cig., Jan., C., Mik.*
brďát, *áta, adj.* bergig, *Mur., C.*
brďávs, *m.* der Grobian, *Z.*
brďávski, *adj.* grob: sina Filipa je imenoval po brďavsko kmetsko Lipeta, *Jurč.*
brďávsniti, *ďávsnem, vb. pf.* umhant stoßen, *M.*; wegschleudern, *Štek.*
brďce, *n. dem.* brdo: 1) kleiner Hügel, *Cig., Jan., C.*; — 2) das Strichholz, worüber die großen Jagdnetze gestrickt werden, die Rückbank, *V.-Cig.*
brďek, *ďka, adj.* 1) stattlich, hübsch, schmuck, *C., Navr. (Let.)*; — 2) stark, schnell, *C.*; — 3) aufgeweckt, fleißig, brav, *C., Gorjani-Erj. (Torb.)*; — nav. brhek.
brďen, *ďna, adj.* hügelig: b. svet, *Zv.*
brďiga, *f.* neka psovka, *C., Sv. Peter pri Mariboru-Pjk. (Črt.)*; — prim. berdiga.
brďina, *f.* = brdnina, *Cig.*
brďit, *adj.* = bridit, scharf, *Rib.-Mik.*; *nož je brďit, Z.*
brďiti, *ím, vb. impf.* = briditi, spizen, scharfen, wegen, *C., Z., Rib.-Mik.*
brďje, *n.* das Hügelland, das Kleingebirge, *C., Cig. (T.)*.
brďkóba, *f.* = brdkost, *Cig., C.*
brďkóšt, *f.* die Stattlichkeit, die Sauberkeit; — die Hürigkeit, *C.*
brďkóta, *f.* = brdkost.
brďnik, *m.* ein vorspringender Stein, *C.*
brďnina, *f.* das Bergheil, *Cig., C.*
brďnja, *f.* das Bergwohlverleih (arnica montana), *Cig., Tuš. (R.)*.
brďo, *n.* 1) der Hügel, die Anhöhe; veseli ga pisano brdo, *Jurč.*; pl. brda, die Hügelgegend, *Cig., Jes.*; — das Vorgebirge, *Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad.)*; — 2) der Weberkamm, *Mur., Cig., Jan., C., Hip. (Orb.), Kr.*; oba sta na eno brdo tkana, beide sind von gleichem Charakter, *Z.*; brez mendranja ne zleze tkalcu platno na brdo, *Jan. (Slov.)*; — 3) pl. brda, stroj, s katerim se vrvi pletejo, *SlGor.*

brđokva, *f.* der Salat (lactuca), *Valj. (Rad)*.
brđovit, *adj.* hügelreich, bergig, *Jan., Cig. (T.)*,
C.: brđovita krajina, *IjZv.*
brđovita, *f. C.*, pogl. dobrovita.
brēber, *bra, m.* = bober, *Ilabd., Mur., Cig., C.*
brēbir, *rja, m.* der Schotter, *Cig., Jan., C.,*
Levst. (Cest.).
brēbiršec, *n.* das Strengeröfle, *C.*; der Schotter-
 haufen, *Levst. (Cest.)*. *Nor.*
brēbirnast, *adj.* schotterig, *Rib.-Mik.*
brēcati, *am, vb. impf.* mit Glöcken spielen, *C.*;
 = brencati. *Črničē (Goriš.)*; — prim. brencati.
brēcelj, *clja, m.* = brencelj, *Dict., C., Hip.*
(Orb.).
brēckati se, -a se, *vb. impf.* brecka se. der
 Morgen dämmeret, *Rež.-C.*; — prim. stsl.
 bręgnъ, Morgendämmerung.
brēca, *f.* der Baumstamm, *C.*; pos. das Kirschent-
 pfeil, *C.*; — prim. 1. brežiti 2).
brēcati, *im, vb. impf.* schieben, reifen, klaffen,
Cig., C.; živina breči, kadar je prestrašena
 ali lačna ter se hoče gospodarju ali pastirju
 potožiti, otrok breči, *Ijutomer-Pop.*; žaba
 breči, *ogr.-Let., SIN.*; jumen: muha breči,
C.; tünen: zato breči moje srce, kakor harfa,
Dalm.; — prim. brečati.
brēcē, *čta, m.* der Kläffer, das Hündchen,
Cig., C.
brēcēka, *f.* = breča, *C.*
brēdnje, *n.* das Waten.
brēdnja, *f.* das Waten, *Cig.*
brēdūsati, *am, vb. impf.* im Koth waten, *C.*
brēg, *m.* 1) das Ufer: morski b., das Meeres-
 ufer; proti bregu, landwärts; — 2) der Berg-
 abhang; v breg iti, bergan gehen; hud breg,
 starke Steigung; po bregeh, an Abhängen,
Polj.; — 3) ein (mäßiger) Berg; bregovi
 in doline; — izpod bregga gledati koga, je-
 manden mit scheelen Augen ansehen, *Slom.*;
 — stara brž vidi, kaj ima baba za bregom
 (was für ein Bedenken das Weib habe), *Levst.*
(Zb. sp.).
brēgāča, *f.* das Hügelchen, unbedeutender Berg,
M., C.; krt napravi na dan tristo bregāč,
Št.-Valj. (Rad).
brēgar, *rja, m.* der Uferbewohner, *ZgD.*; —
 2) der Hügelbewohner, *Z.*
brēgast, *adj.* bergig, *C.*
brēgāt, *āta, adj.* bergig, *Cig.*
brēgēšar, *arja, m.* kdor bregēše nosi, *Št.*
brēgēše, *f. pl.* = bregēše, die Döfen, *Meg.,*
Atlas., Dalm., vzh.Št.; die ungefärbten Zinnen-
 höfen, die Unterhöfen, *Mur., Cig., Jan.*;
 spodnje hlače, ali ker beli Kranjci po leti
 nosijo samo bregēše, toliko kakor: hlače,
BlKr.; — prim. bregēše.
brēgēšnica, *f.* polovica bregēš, *Mur.*
brēgniti, brēgnem, *vb. pf.* aufleuchten: solnce
 bregne skozi oblake, *Trst. (Let.)*; — prim.
 breckati se, brezeti.
brēgovina, *f.* das Ufergebiet, *Cig.*
brēgovit, *adj.* 1) hüfereich, *Cig. (T.)*; — 2)
 bergig, *Jan.*
brēgoviten, *tna, adj.* — bregovit 2), *Jan.*

bregôvje, *n. coll.* die Berge; b. in dolje, Berge
 und Thäler, *C.*
brēgôvnica, *f.* die Uferchwabe (hirundo ri-
 paria), *Cig.*
brēgûlja, *f.* = bregovnica, *Mur., Cig., Kr.-*
Valj. (Rad), Erj. (Rok.).
brēgûšar, *rja, m.* kdor breguše nosi, *Pjk.*
(Črt.), *vzh.Št.*
bregûše, *f. pl.* = brageše, bregēše, *SlGor.-C.*;
 — kratke hlače tržaških okoličanov, *Eđinost*.
brēgûšnica, *f.* = bregēšnica, *Jan.*
brēh, brēha, *m.* = brēha, *C.*
brēha, *f.* der Keuchhusten, *C.*
brēhati, brēham, brēcēm, *vb. impf.* keuchend
 husten; tudi: brēhāti, ām, *Rož.-Kres.*
brēhāv, āva, *adj.* hüftelnd, *C.*
brēhāvec, vca, *m.* clovek, kateri vedno breha
 in kašlja, *Čemšenik (Gor.)*.
brēhāvt, *m.* = brehavec, *Mik.*
brēhātati, ām, *vb. impf.* = brēhati, *C.*
brēhetāv, āva, *adj.* = brēhav.
brēhljāv, āva, *adj.* heiser, *C.*
brēhūtati, tam, čem, *vb. impf.* husten, (pos. o
 konjih), *C.*
brēj, *m.* = tolmun, oton (globočina v vodi),
GBrda-Erj. (Torb.); — prim. berij, berig.
brēja, *adj.* trädhtig; jeczen kakor breja mačka, *Št.*
brējāva, *f.* = brejenje, *Nor.-C.*
brējati, am, = brejiti, *Mur.*
brējēnje, *n.* das Trädhtigmachen, *Cig.*
brējiti, im, *vb. impf.* trädhtig machen, *Dict.,*
Jarn., Cig., Jan., C.; b. se, trädhtig werden,
Jarn., Cig.; — 2) anfüllen: gospada breje
 si žepa, *SIN.*
brējost, *f.* die Trädhtigkeit, *Cig., C.*
 1. brēk, ēka, *m.* der Jagdhund, *C., Sv. Peter*
(Notr.), Erj. (Torb.); — iz it. bracco.
 2. brēk, *m.* der Eschebeerbaum (sorbus tormi-
 nalis), *C., Tuš. (R.)*.
brēka, *f.* der Eschebeerbaum (sorbus sp.), *Tolm-*
Erj. (Torb.); die Mehlbirne (sorbus aria),
Medv. (Rok.).
brēkanica, *f.* die Garteneberesche (sorbus do-
 mestic), *Gorjansko na Krasu-Erj. (Torb.)*.
brēkās, *n.* kozje ime, *Tolm-Erj. (Torb.)*.
brēkati, kam, čem, *vb. impf.* schieben, *Trst.*
(Let.); — prim. brečati.
brēkinja, *f.* = breka, *C.*; — tudi hs.
brēknica, *f.* = breka, *Štrek.*
brēkovec, vca, *m.* = breka, *C., Z.*
brēkûlja, *f.* 1) der Mehlbaum (sorbus aria),
Čepovan (Goriš.)-Erj. (Torb.); die Frucht des
 Eschebeerbaumes, die Atlasbeere, *Jan., Tuš. (R.)*.
brême, *n. Bes.* pogl. bremence; (prim. tudi:
 bremec, so viel man von einer Sache in einen
 oder beide Arme nehmen kann, *Zil.-Jarn.*
[Rok.], nam. bremec).
brême, -mēna, *n.* 1) die Bürde, die Last, die ge-
 tragen wird; — der Ballen, der Bund: b.
 papirja, dračja, *Cig.*; der Krämerballen,
Cig., C.; — v breme so se prijeli = okle-
 niti so se drug drugega, *Kranjska Gora-*
D.Sr.; — 2) die Leibesbürde, *Cig.*; — v ve-
 likem bremenu, hochschwanger, *Notr.-Cig.*;
 — 3) die Last (fig.); državljska bremena,

bürgerliche Lasten, *Jan.*; občinsko breme, die Gemeindefast, *Cig.*; stvarno breme, die Reallast, *DZ.*; die Beschwerte, *Cig., Jan., M.*

bremenat. áta, *adj.* 1) lastend, schwer: bremenata teža, *C.*; — 2) schwanger: bremenata razudanka, *Levt. (IjZv.)*.

brem̃nce, *n. dem.* breme, kleine Last, *M.*; (brem̃nce, *Valj./Rad/*).

bremeniten, ina, *adj.* Belastungs-: bremenilne pravice, *DZ.*

bremenit, *adj.* 1) schwer, *Cig.*; b. klas, *C., Ravn.*; — 2) schwanger, *M.*

brem̃enjak, *m.* großer Rückenorb, *M.*

brem̃enski, *adj.* Lasten=: b. list, das Lastenblatt, *DZ.*; bremenska pravica, das Lastrecht, *Cig.*

brem̃enstvò, *n.* der Lastenstand: staro b., *DZ.*

brenbice, *f. pl., Jan.*: vgl. brnbice.

br̃ncati, *am, vb. impf.* die Feuerlocke läuten, *C., GBrda*; — prim. brenkati.

1. **br̃ncelj,** *clja, m.* koš, v katerem nosijo listje, seno itd., *Kojsko (Goriš.)-Erj. (Torb.)*; — kor. brenk- breg-, schwellen, *Erj. (Torb.)*.

2. **br̃ncelj,** *clja, m.* die Bremse (tabanus); goveji b. (tabanus bovinus), *Erj. (Ž.)*; — prim. brenčati.

brenčalo, *n.* der Kreisel, *Cig.*

brenčanje, *n.* das Summen, das Schnurren.

brenčati, *ím, vb. impf.* summen: muha mi brenči okolo ušes; schnurren: kolovrat brenči; fōnen (o strunah).

brenčāv, áva, *adj.* summend, schnurrend, *Cig.*

brenčava, *f.* orodje za brenčanje, *Levt. (Zb. sp.)*.

br̃nček, čka, *m.* der Kreisel, *Cig.*

br̃nčica, *f. dem.* 2. brenka, das Weinfäschchen, *Mur.*

1. **br̃nk,** br̃nka, *m.* der Saitenklang, der Klimperlaut; — das Geflüre: brenk oklopov svetlih, *Levt. (Zb. sp.)*.

2. **br̃nk,** *m.* neka trta (= zelenika?), *Št.*

1. **br̃nka,** *f.* die Mantstrommel, *Cig., Mik.*

2. **br̃nka,** *f.* 1) das Weinfas, *Mur., C.*; — 2) = breka, *Medv. (Rok.)*; — 3) neka hruška, *Šebrelje (Goriš.) - Erj. (Torb.)*; — prim. 1. brenclj.

brenkác, *m.* 1) der Klimperer, *Cig.*; — 2) der die aufgedarteten Erdklumpen zererschlägt, *Kr.-Valj. (Rad)*.

br̃nkavec, vca, *m.* der Klimperer, *Cig., Jan.*

brenkalo, *n.* das Klimperwerk, *Cig.*

br̃nkanje, *n.* das Anschlagen von Saiten, das Geflimper.

br̃nkati, *am, vb. impf.* 1) Saiten anschlagen, auf einem Saiteninstrument spielen; na citre b., *Cig.*; klimpern, *Cig.*; — 2) b. volno, die Wolle fachen, *Z., Gor.*

br̃nklja, *klja, m.* 1) die Blütthe des Nußbaumes, des Kastanienbaumes, *Nov.-C.*; — 2) der Glockenschwengel, *Z.*; — 3) der Widerrufen, *V.-Cig.*; — prim. brankelj.

brenkèt, čta, *m.* das Geflimper, das Geflüre, *C.*; der Klingklang, *Cig.*

brenketati, etam, čcem, *vb. impf.* klimpern, flirren, *C.*

br̃nklja, *f.* eine Art Kreisel, *Gor.*

brenkljác, *m.* der Klimperer, *Jan.*; der Haufenpieler, *C.*

brenkljānje, *n.* das Saitenspiel, das Geflimper, *Jan.*

brenkljāti, ám, *vb. impf.* 1) ein Saiteninstrument spielen, klimpern, *Jarn., Jan.*; — 2) b. volno, die Wolle fachen, *Z.*; — 2) br̃nkljati, = klenkati, zvončkati, *GBrda.*

br̃nkniti, br̃nknem, *vb. pf.* einen Saitenton oder einen flirrenden Ton hervorbringen oder von sich geben, *Jarn., Z.*; ob sabljo brenkniti, *Let.*

brenkòt, óta, *m.* = brenket, *Jan.*

brenkotāti, otam, čcem, *vb. impf.* = brenketati, *Bes.*

br̃nkovec, vca, *m.* 1) der Elsebeerbaum (sorbus torminalis), *Jan., C.*; tudi: der Wehlbeerbaum (sorbus aria), *C.*; — 2) eine Art Rebe, *C.*; — prim. 2. brenk in 2. brek.

br̃nta, *f.* ein nach oben breiteres Gefäß, das auf dem Rücken getragen wird, die Butte; v brentah grozdje iz vinograda nosijo v kad, *Hip. (Orb.)*; — prim. it. brenata, nem. die Brennte, *Mik. (Et.)*.

brentáč, *m.* 1) der Buttenträger, *C., Dol.*; — 2) = brenata, *Ip. - Mik.*; kleine Butte, *C.*; majhna, lesena posoda, taka kakor golida, samo da nima luknje v uhu, *Kras - Erj. (Torb.)*.

brentāča, *f.* die Butte, *Cig.*

brentáčiti, āčim, *vb. impf.* Buttenträger sein (in der Weinlese), *Dol.*

brentár, rja, *m.* der Buttenträger (in der Weinlese), *Cig., Št.*; br̃ntar, *Dol.*

brentāša, *f.* zgoraj zaprta brenata, *južhŠt.*

br̃ntica, *f. dem.* brenata; kleine Butte.

brentnják, *m.* das Buttengefüß, *C.*

br̃sa, *f.* ziva bresa, der seifte Donnerstag, *Pivka-Cig., C., Gor.-Erj. (Torb.)*; kos mesa pa bokal vina, pa je ziva bresa, *Z.*; — iz it. giovedì grasso, *Erj. (Torb.) Let. 1880, 215.*

br̃šk, *m.* die Morgendämmerung, *Reč. - C.*; — prim. stsl. br̃zgṽ.

1. **br̃skev,** kve, *f.* der Pflirsichbaum, die Pflirsich (amygdalus persica).

2. **br̃skev,** kve, *f.* = broskva: zelen kakor breskev, *GBrda.*

br̃skevca, *f. dem.* breskev.

br̃skov, *adj.* Pflirsich=: breskova koščica, der Pflirsichkern.

br̃skovec, vca, *m.* 1) der Pflirsichbrandwein, *Cig.*; — 2) der Pflirsichapfel, *C.*

br̃skovnica, *f.* 1) der Pflirsichmost, *Mur.*; — der Pflirsichbrandwein, *Mur.*; — 2) die Gartenbalsamine (balsamina hortensis), *Erj. (Rok.)*.

br̃skva, *f.* = breskev.

br̃skvica, *f. dem.* 1) breskva; — 2) die Gartenbalsamine (balsamina hortensis), *C., južhŠt.-Erj. (Torb.)*.

1. **br̃st,** *m.* die Fesdulme, der Rüster (ulmus campestris), *Guts., Mur., Cig., Jan., Tuš. (R.) SlGor.*

2. **br̃st,** *m.* die Balzzeit, *Cig., Valj. (Rad)*; — nam. mrest.

bręst, *i*, *f.* die Furt, *C.*
 bręstek, *tka*, *m.* = brestič. *Mur.*
 bręsti, brędem. *vb. impf.* waten; vodo bresti, durchs Wasser waten; blato b. do kolen. *Erj. (Iz b. sp.):* po vodi bresti, *C.*: ladija globoko brede, das Schiff geht tief, *Cig.*; koleša bredejo, versinken tief in den Roth, *Kr.*: — zelo brede in globi, es ist tiefer Roth, *Svet. (Rok.).*
 bręstič, *iča*, *m. dem.* 1. brest; kleine Ulme, *Z.*
 bręstika, *f.* 1) eine Art Röhler, mit kleinerem Laub und glatterer Rinde, *C.*: — 2) eine Art Weide, *C.*: — 3) neka goba. *Erj. (Rok.).*
 bręstiti *vb. im sc, vb. impf.* brunsten, sich begatten (o ribah), *Cig.*: mačke se brestijo, *BlKr.*; balžen, *Cig.*: — nam. mrestiti se.
 bręstje, *n.* der Ulmenwald, *Guts., Cig.*
 bręstov, *adj.* Ulmen-
 bręstovina, *f.* das Ulmenholz, *Mur., Cig., Jan.*
 bręstõvje, *n.* der Ulmenwald, *Guts., Jarn., Jan.*
 bręšec, *šca*, *m.* = bršljín, ob Ščavnici-*C.*
 bręšek, *ška*, *m.* ovče ime (črna ovca z belo liso), *Kanin-Erj. (Torb.).*
 bręška, *f.* črna ovca na čelu in okolo gobca bela. *Krn.-Erj. (Torb.).*
 bręškast, *adj.* umazan po obrazu, *Vrsno (pod Krnom)-Erj. (Torb.).*
 bręšno, *n.* = brašno, *Cig., Jan., Npes.-K.*
 bręta, *f.* = brenta, *Cig., C., Ip.*
 brevír, *rja*, *m.* duhovniški molitvenik, daß Brevier; b. moliti.
 bręz, *čza*, *m.* = breza, *Valj. (Rad).*
 bręz, *praep. c. gen.* ohne; brez konca in kraja ohne Ende, ins Unendliche; brez skrbi, unbesorgt; brez tega, abgesehen davon, ohnedies; brez malega, mit geringer Ausnahme; brez malega žive Srbi po vasch, *Navr. (Let.);* beinahe, *Cig.*: = brez mala, *Jan., C.*: brez tega smo lahko, daß können wir leicht entbehren; brez kake koli bolezní, ohne irgend eine Krankheit; pomni: brez obene izgovori, *Kast.*; brez obenega grenkega govorjenja, *Kast.*; brez nikder nikogar na vsem božjem svetu, ohne irgend jemanden auf der weiten Welt zu haben, *Vrt.*; brez nobene pomoči, ohne alle Hilfe, *Lerst. (Nauk);* — brezi (zaradi blagolasje): brezi skrbi, *Lerst. (Sl. Sp.).*
 brezapnčn, *adj.* ohne Raif; b. zid, *V.-Cig.*
 bręza, *f.* 1) die Birle (betula); — 2) bręza, Name einer weißgestreiften Kuh oder Ziege, *Cig., M., C., Tolm.-Erj. (Torb.), Cv.*
 bręzast, *adj.* der Birle ähnlich; brezasto oko = belo oko, *Dol.*; brezasto gledati = pisano gledati, scheel blicken, *Cig.*: — gestreift (o govdi in kozah).
 brezbarven, *vna, adj.* farblos, *Cig., Jan.*: — achromatisch, *Cig. (T.).*
 brezbesęden, *dna, adj.* wortlos, *Cig., Jan.*
 brezbištvn, *ivna, adj.* wesenlos, *Cig.*
 brezblaten, *tna, adj.* schlammlos, *Cig.*
 brezboj, bóga, *adj.* gottlos; hčerka brezboga, *Npes.-Mik.*
 brezbojen, *jna, adj.* farblos, *Jan.*

brezbõstvõ, *n.* der Atheismus, *Cig., Jan., nk.*
 brezbožen, *žna, adj.* gottlos; atheistisch.
 brezbožec, *žca, m.* = brezbožnik, *Jan.*
 brezbožje, *n.* der Atheismus, *Cig. (T.).*
 brezbožnež, *m.* = brezbožnik, *C.*
 brezbožnica, *f.* die Gottlose; die Atheistin, *Cig.*
 brezbožnik, *m.* der Gottlose; der Atheist, *Cig., Jan., Cig. (T.).*
 brezbožnost, *f.* die Gottlosigkeit.
 brezbráden, *dna, adj.* barlos, *Cig.*
 brezbrámben, *bna, adj.* wehlos, *M.*
 brezbręžen, *žna, adj.* uferlos, *Cig.*
 brezbrizen, *žna, adj.* = brezskrbn, *Jan.*
 brezčrn, *adj.* wertlos, *Zora.*
 brezčęnost, *f.* Werlosigkeit, *Cig. (T.).*
 brezčęsten, *tna, adj.* straßenlos, unwegsam, *Jan.*
 brezčęven, *vna, adj.* brezčęvne rastline, Zellenpflanzen, *Cig. (T.).*
 brezčęvnica, *f.* die Zellenpflanze, *Cig. (T.).*
 brezčęlen, *lna, adj.* zollfrei, *Cig., Jan.*
 brezčęlnost, *f.* die Zollfreiheit, *Cig., Jan., DZ.*
 brezčęvtcn, *tna, adj.* blüthenlos, kryptogamisch, *Cig., Jan.*
 brezčęvtje, *n.* die Kryptogamie (bot.), *Cig.*
 brezčęsten, *tna, adj.* ehlos, *Mur., Cig., Jan.*
 brezčęstnost, *f.* die Ehrlosigkeit, *Mur.*
 brezčęsčn, (slen), *selna, adj.* zahllos; brezčęselne zmote, *Erj. (Torb.).*
 brezčętcn, *tna, adj.* empfindungslos, *Cig., Jan., nk.*; gefühllos, indolent, *Cig., Jan., nk.*
 brezčętje, *n.* die Gefühllosigkeit, *Cig. (T.);* die Apathie, *Jan.*
 brezčętnost, *f.* die Empfindungslosigkeit, *Cig., Jan., nk.*; die Gefühllosigkeit, *Cig., Jan., nk.*
 brezčęvstvenost, *f.* die Gefühllosigkeit, die Apathie, *Cig. (T.).*
 brezčęnji, *adj.* grundlos, bodenlos, *C., nk.*; brezdanje brezno, *Zv.*; brezdanja voda, *Greg.*
 brezčędičcn, *žna, ohne Erben, Jan.*
 brezčędčn, *lna, adj.* müßig, unbeschäftigt, *Mur., Cig., Jan.*; brezdelni dan, der Feiertag, *Cig.*
 brezčęlica, *f.* die Muße, *Cig. (T.), Erj. (Som.).*
 brezčęlje, *n.* der Müßiggang, *Cig.*; die Unthätigkeit, die Passivität, *Cig. (T.);* — sust.
 brezčętnik, *m.* der Müßiggänger, *Guts.*: — der Feiertag, *Cig.*
 brezčętnost, *f.* die Arbeitslosigkeit, der Müßiggang, die Unthätigkeit, *Mur., Cig., Jan.*; brezdelnost je mati vsch pregreh, der Müßiggang ist aller Laster Anfang, *Cig.*
 brezčęcn, *dna, m.* der Abgrund, *Dict., Mur.*: (nav. brezen): iz jame v brezen (brezen), aus dem Regen in die Traufe, *Met.*
 brezčętcn, *lna, adj.* kinderlos, *Cig., Jan., C.*
 brezčętci, *i. vb. impf.* = brezeti, *Dol.-Mik.*
 brezčętčnica, *f.* die Kinderlose, *Cig.*
 brezčętčnik, *m.* der Kinderlose, *Cig.*
 brezčętčnost, *f.* die Kinderlosigkeit, *Cig.*
 brezčęžčcn, *lna, adj.* kinderlos, *M.*
 brezdežen, *žna, adj.*, *Cig. (T.):* pogl. brezdežven.
 brezdežven, *vna, adj.* regenfrei, *Jan.*

brézdnicia, *f.* der Sumpf, *ŮČT.*
 brezdnina, *f.* = brezno: A srce človeško je brezdnina, *Levst. (Zb. sp.)*.
 brézdno, *n.* = brezden; pije kakor bi vlivat v brezno, er jaust wie ein Loch, *Cig.*; (nav. brezno).
 brezdomen, *mna, adj.* heimatlos, *Jan.*
 brezdomóven, *vna, adj.* heimatlos: brezdomovni ljudje, *Levst. (Nauk.)*.
 brezdomovíneec, *nca, m.* der Vaterlandslose, *SLN.*
 brezdomovínski, *adj.* vaterlandlos, *SLN.*
 brezduh, *dúha, adj.* geistlos: Njih brezduho je glasilo, *Levst. (Zb. sp.)*.
 brezduren, *rna, adj.* thürlos (-dveren, *Cig.*).
 brezdušén, *šna, adj.* herzlos, gefühllos, *Mur., Cig., Jan., Vrt.*; zanikarno in brezdušno izpolnjevati dolžnosti, *IjZv.*; gemüthlos, *Cig. (T.)*; — *hs.*
 brezdušnica, *f.* die Gefühllose, *Mur.*
 brezdušnik, *m.* der Herzlose, der Gefühllose, *Mur., Cig., Valj. (Rad.)*; — der Bösewicht, *Meg., Dict., Krelj.*
 brezdušnost, *f.* die Herzlosigkeit, *Mur., Jan.*
 bréžec, *zca, m.* ein gestreifter Dachs, *Lašče-Levst. (M.), Valj. (Rad.)*; ein gestreiftes sechsfüßiges Pferd, *Cig.*
 1. bréžen, *zna, m.* = 1) brezden; — 2) eine sehr tiefe Stelle im Wasser, *Kojsko (Goriš.)*.
 2. bréžen, *zna, m.* der Monat März, *Meg., Zil.-Javn. (Rok.)*; kar v breznu zraste, april pobrije, *Guts.*; — tudi: der April, *Remšnik (Št.)*; „kadar uže breza teče“, *C.*; brezen vsako uro jezen, *C.*; ali: brezen je desetkrat na dan jezen, *Št.-Cig.*; — 2) die Brunn (der Käsen), *Cig., C.*; — das Scherzen (Laufen u. Schreien) der Kinder, *M., C.*
 bréžeti, *i, vb. impf.* brezi, es wird Tag, *Dol.-Mik.*; solnce za goro brezi, *Mik. (Et.)*; — prim. breckati.
 brezgiben, *bná, adj.* bewegungslos, *Cig.*
 brezgíbnost, *f.* die Bewegungslosigkeit, *Cig.*
 brezgízdnost, *f.* die Brunnlosigkeit, *Cig.*
 brezglášen, *šna, adj.* lautlos, *Cig., Jan.*
 brezglášenost, *f.* die Lautlosigkeit, *Cig., Jan.*
 brezgláv, *gláva, adj.* kopflos, *Jan.*
 brezglávec, *vca, m.* der Kopflöse, *Cig., Jan.*;
 brezglávci, *kopflose Thiere (zool.), Cig. (T.)*.
 brezgláven, *vna, adj.* kopflos, *Jan., Cig., nk.*
 brezglávnost, *f.* die Kopflosigkeit, *Jan., Cig.; nk.*; — die Ungelehrigkeit, *M.*
 brezgréšen, *šna, adj.* sündenlos, *Mur.*
 brezgréšenost, *f.* die Sündenlosigkeit, *Mur.*
 brezgúbén, *bná, adj.* faltlos, *Cig., Jan.*
 brezgúbén, *bná, adj.* tadellos, fehlerlos, *Sol., Jan.*
 brezhláčen, *čna, adj.* hosenlos, *Cig.*
 brezhláčnež, *m.* = brezhláčnik, *Cig.*
 brezhláčnik, *m.* der Hosenlose, der Barlander, *Cig.*
 bréžica, *f.* dem. breza, das Birken.
 bréžič, *ica, m.* junge Birke, *Mur.*
 brezimčén, *adj.* ungenannt, anonym, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; brezimen, *Vrt.*; brezimeni svetnik,

Levst. (Zb. sp.); brezimena nedelja, der dritte Sonntag in der Fasten, *M.*
 brezimen, *mna, adj., Jan., nk.,* pogl. brezimčn.
 brezimčéneec, *nca, m.* = brezimenik, *Jan.*
 brezimčénež, *m.* = brezimenik, *C.*
 brezimčénič, *m.* = brezimenik, *Jan.*
 brezimčénik, *m.* der Anonymus, *M., Cig. (T.)*.
 brezimenjáak, *m.* = brezimenik, *C.*
 brezimčénost, *f.* die Anonymität, *C.*
 brezimčénovič, *m.* der Anonymus, *Narr. (Spom.)*.
 brezimčénski, *adj.* = brezimen, *Cig.*
 brezimčénstvó, *n.* die Anonymität, *Cig. (T.)*.
 bréžínje, *n.* = brežeje, *C.*
 bréžiti se, *im se, vb. impf.* brunsten (o mačkah), *Cig., Jan.*; — prim. 2. brezen 2).
 brezizrazít, *adj.* ausdruckslos, *Zv.*
 bréžje, *n.* der Birkenwald.
 brezježéčnik, *m.* der Fehlzünger, *Cig.*
 bréžjiče, *n. dem.* brezeje; junger Birkenwald, *Mur., Cig.*; Večkrat grem jaz v bukoveje, V hojčeje, hrastje, brežjice, *Danj. (Posv. p.)*.
 brezklášen, *šna, adj.* ahrenlos, *Cig., Jan.*
 brezkljún, *kljúna, adj.* ungeheubelt, *Cig. (T.)*.
 brezkončén, *čna, adj.* endlos, unendlich.
 brezkončénost, *f.* die Endlosigkeit, die Unendlichkeit.
 brezkorísten, *tna, adj.* nutzlos, unersprießlich, *Cig., Jan.*
 brezkorístnost, *f.* die Nutzlosigkeit, *Cig., Jan.*
 brezkostén, *adj.* knochenlos, *Cig., Jan.*
 brezkožén, *žna, adj.* ohne Haut, *M.*
 brezkrájén, *jna, adj.* grenzenlos, endlos, unendlich, *Jan.-Cig. (T.), C.*
 brezkrájnost, *f.* die Unendlichkeit, *Cig. (T.)*.
 brezkrálje, *n.* das Interregnum (in einem Königreiche), *Cig. (T.)*.
 brezkríl, *ila, adj.* flügellos, *Jan.*
 brezkrílec, *ica, m.* brezkrilci, ungeflügelte Insecten, *Cig. (T.)*.
 brezkríten, *lna, adj.* = brezkril, *Jan.*
 brezkrúšen, *šna, adj.* brotlos, *Cig., Jan.*
 brezkrvén, *vna, adj.* blutlos, *Cig., Jan.*
 brezkrvénat, *adj.* = brezkrven, *Jan.*
 brezkrvénost, *f.* die Blutlosigkeit, die Anämie, *Cig., Jan., M.*
 brezkužén, *žna, adj.* seuchenlos, *M.*
 brezkváren, *rna, adj.* schadlos, *Jan.*
 brezkvárnost, *f.* die Schadlosigkeit, *Cig.*
 brezkvášen, *šna, adj.* ungehärtet, *Cig., Jan.*
 brezličen, *čna, adj.* amorph, *Cig. (T.), C., Sen. (Fřz.)*.
 brezličeje, *n.* die Formlosigkeit, *Cig. (T.)*.
 brezličnost, *f.* die Formlosigkeit, *Cig. (T.)*.
 brezlik, *lika, adj.* gestaltlos, *Cig. (T.), Erj. (Min.), Sen. (Fřz.)*.
 brezlistén, *tna, adj.* blattlos, *Cig., Jan.*
 brezljúden, *dna, adj.* menschenleer, *Jan.*; entvóllert, *Cig. (T.)*.
 brezljúdnost, *f.* der Volksmangel, *Cig.*
 brezmadežén, *žna, adj.* fadenlos, mackellos, *Mur., Cig., Jan., nk.*; brezmadežno vedenje, tadellose Aufführung, *DZ.*
 brezmadežénost, *f.* die Mackellosigkeit, die Unbeflecktheit, *Mur., Cig., Jan., nk.*

brezmärje, *n.* die Sorglosigkeit, *C.*
 brezmateren, *rna, adj.* mutterlos, *Cig.*
 brezmatičen, *čna, adj.* weiserlos, *Cig.*
 brezmatičnik, *m.* ein weiserloser Bienen-
 schwarm, *C.*
 bržmec, *meca, m., Mur., Mik.;* vgl. presnec.
 brezmejen, *ina, adj.* grenzenlos, schrankenlos,
Cig., Jan., nk.
 brezmeren, *rna, adj.* maßlos, *Cig., Jan.;*
 črešjiv: brezmereno podnebje, črešjivšč klima,
Cig.(T.), Jes.
 brezmernost, *f.* die Maßlosigkeit, das Un-
 maß, *Cig., Jan.*
 brezmešen, *sna, adj.* gleichlos, *Jan.*
 brezmilosten, *ina, adj.* unnachsichtlich, *Cig.*
 brezmišeln, *selna, adj.* gedankenlos, *Cig.,*
Jan.; ideen'os, *Cig.(T.);* — ungerührt, *Jan.*
 brezmišlje, *n.* der höchste Grad des Blödsinnes,
Cig.(T.).
 brezmišelnost, *f.* die Gedankenleere, *Cig.(T.);*
 die Ungerechtigkeit, *Jan.*
 brezmočen, *čna, adj.* machtlos, *nk.*
 brezmoštvo, *n.* der Jungfrauen- o. Witwen-
 stand, *Cig., C.*
 breznačeln, *ina, adj.* ohne Grundzüge, prin-
 ciplos, *nk.;* nav. -čeln.
 breznačelje, *n.* die Prinziplosigkeit, *C.*
 breznačelnost, *m.* der Mangel an Grund-
 zügen, *nk.;* — nav. -čelnost.
 breznačeln, *dna, adj.* hoffnungslos, *Cig.(T.).*
 breznačlasi, *sna, adj.* accentlos, unbetont,
Cig.(T.).
 breznačlasičnica, *f.* ein tonloses Wort, *Cig.*
(T.), C.
 bržnanje, *n.* die Brunn (o mačkah), *Cig.*
 bržnati se, am se. *vb. impf.* 1) brunnig sein
 (o mačkah), *Cig., C., M., Kras.;* — 2) voga-
 bundieren, unzüchtige Hände haben, *C.;* —
 schreiend und umherpringend scherzen (o otro-
 cih), *M.*
 bržnica, *f.* eine Art Birn, *C.;* — eine Art
 Apfel, *C.*
 bržnik, *m.* der Monat März, *Jan.*
 bržno, *n.* = brezno.
 breznočac, *m.* der Nusslohe, *C.*
 breznoč, *n.* ohne Nase, *nk.*
 bržnov, *adj.* Marzen; b. sneg, *Levst.(Zb.sp.).*
 breznožec, *vca, m.* der keine Nüsse hat, *Bes.*
 breznožen, *zna, adj.* ohne Nüsse, *Cig.*
 breznožje, *n.* die Nusslosigkeit, *C.*
 brezobčuten, *ina, adj.* unempfindlich, *Zora.*
 brezoblacen, *čna, adj.* wollentlos, *Jan.*
 brezoblacen, *ina, adj.* unbefugt, incompetent,
Cig., Jan.
 brezoblacnje, *n.* die Incompetenz, *Jan.*
 brezoblacnost, *f.* die Unbefugtheit, die In-
 competenz, *Cig., Jan.*
 brezoblacen, *čna, adj.* ungeformt, *C.*
 brezobraben, *bna, adj.* wehrlos, *C.*
 brezobraben, *zna, adj.* unferulich, *Cig.(T.).*
 brezobresten, *ina, adj.* unverzinst, unver-
 zinslich, *nk.*
 brezobrestnost, *f.* die Unverzinslichkeit, *nk.*
 brezobresten, *čna, adj.* unbeitet, *C., M.*
 brezobziren, *rna, adj.* rücksichtslos, *nk.*

brezobzirnost, *f.* die Rücksichtslosigkeit, *Cig.*
(T.), nk.
 brezocen, *čna, adj.* schamlos, *C.;* ausgelassen,
Zil.-Jarn.(Rok.).
 brezocnost, *f.* die Vaterlosigkeit, *Cig.*
 brezodporen, *rna, adj.* unangesehen, *Jan.*
 brezok, *oka, adj.* augenlos, *Jan.*
 brezokusen, *sna, adj.* geschmacklos, *C.*
 brezoporocen, *čna, adj.* Intestat: po na-
 sledju brezoporocnem, durch Intestaterb-
 folge, *DZ.*
 brezorganski, *adj.* anorganisch, *Cig.*
 brezorocen, *čna, adj.* waffenlos, wehrlos, *Mur.,*
Cig., Jan., Cig.(T.), nk.; brezorožna ja-
 gnica, *Cr.*
 brezoseben, *bna, adj.* unpersonlich (gramm.),
Jan.
 brezotocen, *čna, adj.* kinderlos, *Mur., Jan.*
 brezotocnost, *f.* die Kinderlosigkeit, *Mur.,*
Cig., Jan.
 brezotokinja, *f.* kinderloses Weib, *Danj.-*
Mik.
 bržov, *adj.* Birken-; brezova šiba; — brez-
 ova mast, Ruthenstreich; v šoli nam je
 dajal pokušati slast brezove masti, *Erj.*
(Izb.sp.).
 brezovaca, *f.* der Birkenstab, *Cig., Valj.(Rad.).*
 bržovec, *vca, m.* 1) der Birkenstamm, *C.,*
Danj., Mik.; — der Birkenstod, *Valj.(Rad.);*
 — 2) die Rothwurz (tormentilla), *C.*
 bržovica, *f.* 1) der Birkenast, *Cig., Jan., C.;*
 — 2) = brezovka 1), *Mur., C., Mik.*
 bržovina, *f.* das Birkenholz; der Birkenwald.
 bržovje, *n.* = brezje, *Jan.*
 bržovka, *f.* 1) die Birkenruthe; — 2) =
 brezova voda, *C.;* — 3) eine Art Goldkäfer,
Poh.
 bržovnica, *f.* 1) der Birkenast, *Mur.;* — 2)
 der Birkenstab, *Mur.*
 brezoziren, *rna, adj.* 1) = brezobziren, *Cig.,*
Jan., C.; — 2) beziehlos, *Cig.(T.);* absolut:
 brezozirna večina, *DZ.;* brezozirna visokost,
 absolute Höhe, *Jes.*
 brezozirnost, *f.* = brezobzirnost, *C.*
 brezpalubnica, *f.* ein Schiff ohne Verdeck, *DZ.*
 brezpaceten, *ina, adj.* vernunftlos, *Cig.;* un-
 verständig, *M.*
 brezpacetnjak, *m.* der Thor, *C.*
 brezpacetnost, *f.* die Vernunftlosigkeit, *Cig.;*
 — die Unbesonnenheit, *Let.*
 brezperuten, *ina, adj.* flügellos, *Cig.*
 brezperuten, *ina, adj.* ohne Abzug; b. črevelj,
Navr.(Let.).
 brezpečnik, *m.* der Pantoffel, *Guts.*
 brezpeven, *vna, adj.* gelanglos, *Jan.*
 brezpevnost, *f.* die Gefanglosigkeit, *Cig.*
 brezplacen, *čna, adj.* unentgeltlich, *Cig., C., nk.*
 brezplacilen, *ina, adj.* = brezplacen, *Cig.,*
Jan.
 brezplaten, *ina, adj.* unentgeltlich, *Jan.;* brez-
 platno stanišče, *Navr.(Spom.);* svoje posle
 brezplatno opravljati, *Levst.(Cest.).*
 brezpljučnik, *m.* brezpljučniki, lungenlose
 Thiere, *Erj.(Z.).*
 brezplöden, *dna, adj.* fruchtlos, *Cig., Jan.*

brezplódnost, *f.* die Fruchtlosigkeit, *Jan.*
 brezpodóben, *bna, adj.* unfermlich, mißge-
 staltet: -bna stvar, *C.* Jan.
 brezpodóbnost, *f.* die Unfermlichkeit, *Jan.*
 brezpogóden, *dna, adj.* = brezpogojen, brez-
 pogodno uboštvo, *Cv.*
 brezpogójen, *jna, adj.* unbedingt, *Cig., Jan., nk.*
 brezpogójnost, *f.* die Unbedingtheit, *Cig.*
 brezpogréšen, *šna, adj.* fehlerlos, correct, *C.,*
Cig.(T.).
 brezpogréšnost, *f.* die Fehlerlosigkeit, *Cig.*
 brezpokójen, *jna, adj.* ruhelos, *nk.*
 brezpomóčeje, *n.* die Hilflosigkeit, *Cig., DZ.*
 brezpomóčnost, *f.* die Hilflosigkeit: b. in ubo-
 štvo, *Cv.*
 brezpostáven, *vna, adj.* geisteslos, *Jan.*
 brezpostávnost, *f.* die Geisteslosigkeit, die
 Anarchie, *Jan.*
 brezpóten, *tna, adj.* pfadlos, unwegsam, *Guts.,*
Cig., Jan.
 brezpótnost, *f.* die Pfadlosigkeit, *Jan.*
 brezpráven, *vna, adj.* rechtlos, *Cig.*
 brezpráveje, *n.* die Rechtlosigkeit, *Cig.*
 brezprávnost, *f.* die Rechtlosigkeit, *Cig.*
 brezpredméten, *tna, adj.* gegenstandslos, *Cig.*
(T.), Zv.
 brezpriden, *dna, adj.* wertlos, *Jan.*
 brezpriméren, *rna, adj.* beispiellos, *Cig.(T.).*
 brezrádosten, *tna, adj.* freudentos, *Cig.*
 brezrazlóžen, *žna, adj.* unbegründet, *SN.*
 brezrěbn, *adj.* rippenlos, *Cig.*
 brezrěden, *dna, adj.* ordnungslos, *Jan., C.*
 brezrědnik, *m.* der Unordentliche, *M., C.*
 brezrědnost, *f.* die Unordentlichkeit, *Cig.*
 brezrěp, *rěpa, adj.* schwanzlos, unbeschwänzt,
Cig.(T.).
 brezriben, *bna, adj.* fischler, *Cig.*
 brezróčen, *čna, adj.* armlos, handlos, *Cig.*
 brezrók, *róka, adj.* armlos, handlos, *Cig., Jan.*
 brezrokaváč, *m.* = brezrokavnik. *Bes.*
 brezrokávec, *vca, m.* eine Art Weite, *Valj.*
(Rad).
 brezrokávník, *m.* die Weite, *C., Jurč., Zv., Gor.*
 brezrokávnjak, *m.* = brezrokavnik, *Danj.*
(Posv. p.).
 brezróžen, *žna, adj.* hornlos, *C.*
 brezrúden, *dna, adj.* erzler, *Cig.(T.).*
 brezslávosťsten, *tna, adj.* unbewußt, *Cig.(T.).*
 brezšápen, *pna, adj.* athemlos, *Mur., Cig.,*
Jan.
 brezšápnost, *f.* die Athemlosigkeit, *Mur., Cig.*
 brezšěčen, *čna, adj.* schattenlos, *Cig.*
 brezšěčnik, *m., pl.* brezšěčniki, ohuschattige
 Bewohner, *Cig.(T.).*
 brezškěben, *bna, adj.* sorgenlos, sorgenfrei:
 brezskrbno živiljenje.
 brezškěbnež, *m.* der Sorgenlose, *Jan.*
 brezškěbnik, *m.* = brezskrbnež, *Cig.*
 brezškěbnost, *f.* die Freiheit von Sorgen.
 brezslásten, *tna, adj.* geschmacklos, *Cig.*
 brezsláven, *vna, adj.* ruhlos, *Cig., Jan.*
 brezslávnost, *f.* die Ruhmlosigkeit, *Cig.*
 brezslúžben, *bna, adj.* dienstlos, *C., Jan.*
 brezsmėten, *tna, adj.* = nesmėten, *Cig.*
 brezsnóven, *vna, adj.* immateriell, *Cig.*

brezsnoŭnost, *f.* die Immaterialität, *Cig.*
 brezsóčen, *čna, adj.* saftlos, *Jan., Cig.(T.).*
 brezsóden, *dna, adj.* außergerichtlich: brez-
 sodna odpoved, *DZ.*
 brezsódjje, *n.* die Gerichtslosigkeit, *Cig.*
 brezsólnčen, *čna, adj.* sonnenlos, *Cig.*
 brezsóltzen, *žna, adj.* thränenlos, *Cig.*
 brezspóten, *tna, adj.* geschlechtslos, *Jan.*
 brezspótnost, *f.* die Geschlechtslosigkeit, *Cig.*
 brezsrámen, *mna, adj.* schaumlos, *Cig., Jan.,*
Krelj.
 brezsrámnost, *f.* die Schaumlosigkeit, *Cig.*
 brezsrěden, *čna, adj.* herzlos, brezsrěna mati.
 brezsrěnica, *f., pl.* brezsrěnice, die Köhren-
 hetzer (zool.), *Cig.(T.), Erj.(Z.).*
 brezsrěnost, *f.* die Herzlosigkeit.
 brezstrásten, *tna, adj.* leidenschaftslos, *Cig.,*
Jan.
 brezstrástje, *n.* die Leidenschaftslosigkeit, die
 Apathie, *Cig.(T.).*
 brezstrástnost, *f.* die Leidenschaftslosigkeit, *Cig.*
(T.).
 brezstróčen, *čna, adj.* schotenlos, *Cig.*
 brezstrúpen, *pna, adj.* giftlos, *Cig.*
 brezsvětje, *n.* die Rathlosigkeit, *C.*
 brezškóden, *dna, adj.* schadloß, *Jan.*
 brezškódnost, *f.* die Schadloßigkeit, *Cig.*
 brezštevėten, *tna, adj.* unzähllich, zahllos, *Cig.,*
Jan., nk.
 brezštevėlnost, *f.* die Unzählbarkeit, *Cig., nk.*
 brezšumnost, *f.* die Geräuschlosigkeit, *Cig.*
 brezšákten, *tna, adj.* tactlos, *nk.*
 brezšáktnost, *f.* die Tactlosigkeit, *Cig.(T.).*
 brezšělšen, *šna, adj.* unförderlich, *Cig., Jan.,*
Cig.(T.). entkörpert, *Cig.:* Pod velikim tukaj
 Bogom Breztelesen bit želim, *Vod.(Pes.).*
 brezšělšnost, *f.* die Unförderlichkeit, *Cig.*
 brezšězaven, *vna, adj.* mühelos, *Jan.*
 brezšěžun, *žna, adj.* schwerlos, *Cig.(T.).*
 brezšrudnost, *f.* die Mühelosigkeit, *Cig.*
 brezšvarnost, *f.* die Immaterialität, *Cig.(T.).*
 brezšúden, *dna, adj.* gliederlos, *Cig.*
 brezšúh, *úha, adj.* ohrlös, *Cig.*
 brezšúmec, *mca, m.* der Dummkopf, *Mur.*
 brezšúmen, *mna, adj.* vernunftlos, *Cig., Jan.;*
 unjünnig, *Cig., Jan.;* absurd, *Cig.(T.), Jan.*
 brezšúnje, *n.* der Unverstand, der Unfinn, *Cig.,*
Jan., Cig.(T.).
 brezšúmež, *m.* der Dummkopf, *Cig.*
 brezšúmnost, *f.* die Unvernünftigkeit, die Sinn-
 losigkeit, *Cig.*
 brezšúp, *m.* die Hoffnungslosigkeit: b. prihodnjih
 dni, *Preš.;* b. ljubezni, *Lerst.(Zb. sp.);* De-
 vojko popade groza, brezup, *Lerst.(Zb. sp.).*
 brezšúpen, *pna, adj.* hoffnungslos, verzweifelt,
Cig., Jan., Cig.(T.), nk.
 brezšúpnik, *m.* der Verzweifelte, *Cig., ZgD.,*
Zora.
 brezšúpnost, *f.* die Hoffnungslosigkeit, *Cig.,*
Jan., nk.
 brezšúporen, *rna, adj.* widerstandslos, *Cig.*
 brezšúpórnost, *f.* die Widerstandslosigkeit, *Cig.*
 brezšuspěšen, *šna, erfolglos, Cig.(T.). C., nk.*
 brezšuspěšnost, *f.* die Erfolglosigkeit, *Cig., C.*

brezustrójen, jna, *adj.* anorganičn, *h. t.-Cig.* (T.).

brezusuščen, sna, *adj.* ohrlóš, *Cig.*

brezuvéten, tna, *adj.* unbedingt, kategorijč, *h. t.-Cig.* (T.); brezuvetno verjeti, unbedingt Glauben schenken, *Levst. (LjZv.)*.

brezvéjen, jna, *adj.* aptlos, *Cig.*

brezvénčnica, f. pl. brezvénčnice, kronenlose Pflanzen, *Cig.* (T.).

brezvérec, rca, m. der Glaubensloje, der Religionsloje, *nk.*

brezvéren, rna, *adj.* religionsloš, *nk.*; irreligióš, *Cig.*

brezvérje, n. die Religionslosigkeit, *nk.*; die Irreligiosität, *Cig.*

brezvérnica, f. die Religionsloje, *nk.*; die Irreligioje, *Cig.*

brezvérnik, m. der Religionsloje, *nk.*; der Irreligioje, *Cig.*

brezvérski, *adj.* irreligióš: brezverski spisi, *LjZv.*

brezvérstvo, n. die Glaubenslosigkeit, *nk.*

brezvésln, *adj.* ruderloš, *Cig.*

brezvésten, tna, *adj.* gewissenloš, *Mur., Cig., Jan., nk.*

brezvéstje, n. die Gewissenlosigkeit, *Cig.*

brezvéstnež, m. der Gewissenloje, *nk.*

brezvéstnica, f. die Gewissenloje, *Cig.*

brezvéstnik, m. der Gewissenloje, *Mur., Cig., Jan.*

brezvéstnost, f. die Gewissenlosigkeit, *Mur., Cig., Jan., nk.*

brezvéstje, n. *Jes.* pogl.: brezvetrje.

brezvétrje, n. die Windstille, *Mur., Cig., Jan.*

brezvétrn, *adj.* windstíll, *Cig.*; brezvetrni pas, die Zone der Calmen, *Cig.* (T.).

brezvézen, zna, *adj.* ajndetijč, *Cig.* (T.).

brezvézje, n. ajndetische Satzverbindung, *Cig.* (T.).

brezvúsen, sna, *adj.* geschmacklos, fade, *Cig.* (T.).

brezvúsnost, f. die Geschmacklosigkeit, *Jan.*

brezvláden, dna, *adj.* anarchijč, *Cig., Jan.*

brezvládje, n. die Anarchie, *Cig., Jan., Cig.* (T.).

brezvládnost, f. = brezvládje, *Cig.*

brezvóden, dna, *adj.* wasserlos, wasserfrei, *Cig., Jan., Cig.* (T.); regenlos, *Jes.*

brezvódje, n. der Wassermangel, *Cig.* (T.).

brezvóljn, lna, *adj.* willenlos, *Cig., Jan.*

brezvóljnost, f. die Willenlosigkeit, *Cig.* (T.).

brezvólstvo, n. = brezvoljnost, *Let.*

brezvráchten, lna, *adj.* ohne Gegenleistung, *DZ.*

brezvráten, lna, *adj.* hütlos, *Cig.*

brezvráčenost, f. die Ursachlosigkeit, *Cig.* (T.).

brezzákónc, nca, m. der Eheboje, *Mur.*

brezzákónje, n. die Ehelosigkeit, die Anarchie, *Cig., Jan., Cig.* (T.); C.: - prim. glede naglasa hs. bezákónje.

brezzákónski, *adj.* ehelos, *Guts., Mur., Cig., Jan.*

brezzákónstvo, n. 1) = brezákónje, *Mur.:* 2) brezákónstvo, die Ehelosigkeit, *Mur., Cig., Jan.*

brezzaslúžen, zna, *adj.* verdienstlos, *Jan.*

brezzasčiten, tna, *adj.* wehrlos, *Cig.* (T.).

brezzavésten, tna, *adj.* benutztlos, *Jan., nk.*

brezzavéten, tna, *adj.* jchnglos, *Jan.*

brezzrn, *adj.* förnerlos, *Jan.*

brezslóben, bna, *adj.* arglos, *Jan.*

brezsnáčajen, jna, *adj.* charakterlos, *Jan., nk.*

brezsnáčajnik, m. der Charakterloje, *C.*

brezsnáčajnost, f. die Charakterlosigkeit, *Cig.* (T.), *nk.*

brezžób, zóba, *adj.* zahnlóš, *Cig.* (T.), C.; brezžobe starice, *Levst. (Zb. sp.)*.

brezžóbec, bca, m., pl. brezžobci, Zahnlóje, (zool.), *Cig.* (T.).

brezžóben, bna, *adj.* zahnlóš, *Cig., M., Zil.-Jarn. (Rok.)*.

brezžóbica, f. die flebrige Krapfdistel, (cirsium erithales), *C., Z.*

brezžóbka, f. die Zeichnmuschel (anodonta), *Erj. (Z.).*

brezžóbnica, f. zahnlóšes Weib, *Guts., M., Zil.-Jarn. (Rok.)*.

brezžóbnik, m. zahnlóser Mensch, *Guts., M., Zil.-Jarn. (Rok.)*.

brezžóčen, čna, *adj.* luftleer, *Cig., Jan., Cig.* (T.).

brezžósten, n. der Cölibat, *Cig., Jan.*

brezžóžben, zna, *adj.* drüsenlos, *Cig.*

brezžóžen, lna, *adj.* aderloš, nervenloš, (bot.), *Cig.* (T.).

brežán, ána, m. der Uferbewohner, *Cig., Jan.*

brežánjek, njka, m. kleiner Hügel, *C., Mik., Valj. (Rad), Št.*

brežánka, f. 1) die Uferbewohnerin, *Cig.*; — 2) neko vino iz tržasko okolice.

1. bréžati, *vb. impf.* breži, es dämmert, *Meg.-Mik.*

2. bréžati, *im. vb. impf.* weinen, wehlagen, *Levst. (Rok.);* Kaj ti je tebi, Marija. Ko tako milo stojiš in brežiš? *Gabryc pod Krasom - Erj. (Torb.);* (tudi breždžati, jchreien: kaj tako breždžiš? *Mik. [V. G. I. 290. 357.]);* (— 2) jcharj wehen; veter breži. *Cig., Ahac.:* menda pravilneje: briži; prim. brižati).

bréžček, čka, m. dem. brezec, *Valj. (Rad).*

bréžek, žka, m. dem. breg; das Hügelchen, *Jan.*

bréžec, žca, m. dem. breg.

bréžen, zna, *adj.* 1) Ufer: brezna sapa, der Landwind, *Cig.*; — 2) bergig, *Cig., M., C.:*

brezna tla, bergiges Terrain, *Levst. (Cest.);*

brezna krajina, C.: abichüßig, *Jarn., M., C.:* njive so brezne, *Gor.*

bréžie, íca, m. dem. breg: 1) der Uferwand, *Cig.;* — 2) kleiner Berg.

bréžiček, čka, m. dem. brezic.

bréžina, f. 1) das Ufer: nekaj brezine se je utrgalo, *Nov.;* pod brezino so raki, *C.:* der Dammanwurf, *C.:* — die Ufergegend, *M., C.;* — 2) der Abhang, der Seitenabfall eines Berges, *Cig. (T.), C., Jes.:* po dolinah in brezinah, *C.;* brezine kopati, die Berge roden, *Z.:* das Steigende (im Bergbau), *Cig. (T.):*

— die Anhöhe, der Berg, *Cig., C., M.:* — (solnce) zlate trake vrde na drevje in brezine, *ogr.-Valj. (Rad);* — 3) das Bergheu, *Cig.*

brčžnat, *adj.* bergig, *C.*
brčžnica, *f.* 1) der Rüttenflüß, *Cig.(T.)*, *Jes.*; — 2) ein aus Nadeln gefertigtes Werk im Wasserbaue, das Packwerk, *St.-Cig.*; — 3) der Bergader, *Cig.*
brčžljek, *lika*, *m.* das Hügelchen.
brčže, *f. pl.* *Goriš.* in *Kras-Erj.* (*Torb.*); — *vgl.* brageše, bregese.
brčglez, *m.* die Spechtmeiße (*sitta europaea*), *Cig.*, *vrh.St.*; — 2) Spottname für einen blinden o. blödsichtigen Menschen, *Mik.*
brčgon, *m.* die Veimruthe, die Veimstange, *C.*, *Z.*, *Kr.*; *nastavili smo brgone*, *LjZv.* — *iz. it.* vergone.
brčguše, *f.* = breguše, široke, bele, prtene hlače, *SiGor.*; — *prim.* brageše.
brčhek, *hka*, *adj.* stattlich, schmuck, hübsch, *Guts.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Gor.*, *St.*; *brhko pisan šotor*, *Burg.*; — *vgl.* brdek.
brhkoba, *f. C.*, *Cig.*; *vgl.* brdkoba.
brhkōst, *f.* *Cig.*; *vgl.* brdkost.
brhkōta, *f.* *Cig.*, *Jan.*; *vgl.* brdkota.
brič, *iča*, *m.* *Cig.*; *vgl.* birič.
brid, *i.* *f.* scharfe Kante, *h. t.-Cig.(T.)*.
brida, *f.* neka ptica, *Bole-Erj.* (*Torb.*).
bridāk, *bridka*, *adj.* = bridek, *Dict.*
bridek, *dka*, *m.* 1) scharf, schneidig; *Meg.*, *Habd.*, *Cig.(T.)*, *Jan.*, *Mik.*; *b. nož*, *bridka sablja*, *b. veter*, *C.*; — scharf v. Geschmack, *Dij.*, *Hip.(Orb.)*; — 2) bitter: *b. kakor pelin*, *Davj.* (*Posv. p.*); — *bridko trpljenje*, *bridka smrt*, *bridke besede*, *bridko se jokati*: *bridko mi je*, es wird mir angst und bange, *Cig.*; — *bridko*, *sehr*: *bridko sem zelel*, mich hat es herzlich verlangt, *Krelj*; *bridko so se prestrašili*, *C.*, *M.*; — 3) prächtig, schön, *C.*; *vortrefflich*, *C.*; *b. biti na kaj*, in einer Sache geschickt sein, *C.*; *brav*, *C.*; — *prim.* brdek.
briden, *dna*, *adj.* scharf: *nož*, *kosa*, *C.*, *Z.*; — *bitter*, *C.*
bridēti, *im. vb. impf.* scharf sein, (o orodju), *C.*; heißen, prickseln, brennen: *kremenina med prsti bridti*, *ajdova moka bridti* (ist scharf anzufühlen), *tabak v nosu bridti*, *Z.*; *jutend heißen*, (o ranah) *Cig.*; — *brideč*, von scharfem Geschmack, *C.*, *Mik.*
bridit, *adj.* scharf, *C.*
briditi, *im. vb. impf.* schleifen, schärfen: *b. nož*, *C.*; — *prim.* brditi.
bridkoba, *f.* = bridkost, *Jan.*
bridkōča, *f.* = bridkost, *ogr.-Valj.(Rad)*.
bridkomisečnost, *f.* die Schwermuth, *Guts.*
bridkōst, *f.* die Bitterkeit; die Trübsal; *Kain je živel v nepokoju in bridkosti*, *Ravn.*; *Slovo sveta bridkosti daj*, *Preš.*; die Bangigkeit; v smartnih bridkosti, in Todesängsten; *bridkosti si delati*, sich ängsten, *Cig.*
bridkōsten, *tna*, *adj.* voll Bitterkeit, trübselig: *bridkostna starost*, *Vrt.*
bridkōta, *f.* = bridkoba, *Jan.*
bridniti, *bridnem*, *vb. pf.* 1) bitter werden, *C.*; — 2) heißend schmecken: *redkva bridne*, *C.*
briga, *f.* der Kummer, der Verdruß, die Sorge, *Jan.*, *C.*, *nk.*; — *hs.*

brigáča, *f.* ein Gut, worauf ein Kirchenbenedictium haftet, *Jan.*, *Istra*, *C.*
brigáda, *f.* vežji oddelek vojske, die Brigade.
brigáden, *dna*, *adj.* Brigade.
brigádír, *irja*, *m.* der Brigadier.
brigádnik, *m.* der Brigadier, *Jan.*
brigánt, *m.* razbojnik, der Brigant; — *prim.* *fr.* brigand. *it.* brigante.
brigántstvo, *n.* das Brigantenthum, *nk.*
brigáti, *am. vb. impf.* kümmern, angehen: *kaj to mene briga!* *nk.*, *vrh.St.*; *Sorgen machen*: *to me briga*, *C.*; — *b. se*, sich kümmern: *za nobeno reč se ne briga*, *Jan.*, *nk.*, *vrh.St.*; — *prim.* briga.
brihátiti, *am. vb. impf.* = dramiti, bistriti, učiti; (narejeno iz obrihati, in to iz nem. richten, *C.*).
brihaten, *tna*, *adj.* = bistrouten, pamenten; — *prim.* brihati.
bríja, *f.* die Bitterkeit, *C.*, *Mik.*; — *prim.* bridek.
bríjác, *m.* = brivec, *Cig.*, *C.*
bríjačica, *f.* des Barbierers Weib, *Valj.(Rad)*.
bríjaški, *adj.* Barbier, *C.*
bríjáva, *f.* „žganje s poprom pomešano“, *Mursko polje-Pjk.* (*Črt.*).
bríjénje, *n.* 1) das Bajieren, *C.*; — 2) die Mause (beim Geslügel), *Cig.*
bríkež, *m.* „kozje ime“, *Krn.-Erj.(Torb.)*.
bríten, *tna*, *adj.* 1) Majier, *nk.*; — 2) brilno pero, die Mausefeder, *V.-Cig.*
bríliti, *im. vb. impf.* veter brili = brije, *C.*, *Z.*
briljánt, *m.* na poseben način izbrušen diamant, der Brillant.
briljántar, *arja*, *m.* der Brillantfäßer (*entimus imperialis*), *Erj.(Z.)*.
briljánten, *tna*, *adj.* sijajen, brillant, *Cig.*, *nk.*
brilnica, *f.* die Barbiertrube, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*
brin, *ina*, *m.* der Wacholder (*juniperus communis*), *Mur.*, *Cig.*, *Rež.-Mik.*, *Kras-Erj.* (*Torb.*); *on in pa brin v neznaní puščavi*, *Ravn.*; *spustil se je v beg in točil črez kamen in brin*, *Jurč.*
brína, *f.* 1) der Wacholder (*juniperus communis*), *Cig.*, *Jan.*, *C.*; *sabinska b.*, der Säbenbaum (*juniperus sabina*), *Cig.*; — 2) das Nadelholz, *na Bolškem-Erj.* (*Torb.*); die abgehackten Nadelholzhäute, *Zil.-Javn.(Rok.)*, *Mik.*; — 3) = smreka, *Plužna-Erj.* (*Torb.*). *Rež.-Mik.*, *Kranjska Gora(Gor.)-DSv.*, *Zora*.
brínecelj, *clja*, *m.* smrekov vrh, *Kranjska Gora(Gor.)-DSv.*
bríniti se, *brínem se*, *vb. impf.* sorgen, sich kümmern, *C.*, *Z.*, *Vrt.*; *b. se za kaj*, *Zv.*; *malo se brine o tem*, *SN.*; — *prim.* briga.
brínjar, *arja*, *m.* 1) der Wacholderjammler, *Z.*; — 2) der Wacholderbrautweinveräufer, *Zora*.
brínje, *n. coll.* der Wacholder, das Wacholdergesträuch (*juniperus communis*).
brínjev, *adj.* = brinov.
brínjevec, *vca*, *m.* 1) = brinovec 1); — 2) = brinovka 2), *C.*
brínjevina, *f.* das Wacholderholz, *C.*

brinjevje, *n.* = brinje, *Dict., BlKr.*
brinov, *adj.* Wacholder.
brinovce, *vca, m.* 1) der Wacholderbrantwein; — 2) der Wacholderstoch, *Jan.*; — 3) = brinovka 2), *Jan.*
brinovica, *f.* die Wacholderbeere, *Cig.*
brinovina, *f.* das Wacholderholz, *Cig.*; tudi: brinovina.
brinovka, *f.* 1) eine sehr starke Raude (Haue), *Rošte (Kras)*; — 2) die Wacholderdrüsel o. der Krammetsvogel (*turdus pilaris*). *Erj. (Z.)*.
brinza, *f.* der Brinjentafel, *Cig.*; (po čes.).
brinzov, *adj.* b. sir, der Brinjentafel, *Jan.*
bris, *i, f.* das Aussehen, die Gesichtsfarbe; lice lepe brisi, *C.*
brisa, *f.* das Wischtuch, *Cig., Mik.*; das Handtuch, *Gor.*
brisáč, *m.* der Wischer, *Cig.*; der Wischtolben, *Cig.*
brisáča, *f.* das Abwischtuch, das Handtuch.
brisáčnjak, *m.* mesto, kjer brisača visi, *kajk. Valj. (Rad)*.
brisáče, *n. dem.* brisalo, *Valj. (Rad)*.
brisalica, *f.* = brisača, *M.*
brisálnica, *f.* = brisača, *Cig., M.*
brisálo, *n.* das Handtuch, *Cig., Jan., C.*; der Abwischsegen, *Valj. (Rad)*.
brisanje, *n.* das Wischen.
brisati, *brisem, vb. impf.* wischen; okna, pomito posodo b.; solzne oči si b.; megwischen; prah b.; solze si b.; — burja briše = brije, *Z.*; — b. jo kam, irgendwohin schnell gehen, *C.*; — b. se, sich abwischen; b. se v obleko; on se ob mene briše, er schiebt die Schuld auf mich, *Z.*; — grozljive se briše, vertiert den Thau, *C.*; nebo se briše, der Himmel heitert sich aus, *Cig., Jan.*; vino se briše, der Wein verliert nach dem Einjucken schnell die Schaumbläschen, *St.*
brisavica, *f.* = veter, sapa: hladna brisavica pihlja od planinskih goščav, *Glas*.
brisavka, *f.* das Abwischtuch, das Handtuch, *Mur., Cig., Jan.*; der Wischlappen, *Kr.-Valj. (Rad)*.
brislja, *f.* 1) das Abwischtuch, das Handtuch, *Cig., Jan., Mik., Kras., Polj.*; — der Wischsegen, *Valj. (Rad)*; — 2) ein aufgeputztes, stolzes Mädchen, *C., Z.*
brisljica, *f. dem.* brislja: der Wischsegen, *Polj.*
brisljčj, *slja, m.* der Wisch, *C.*
bristi, *brista, m.* iz nem. *Reist*; pogl. rok.
brithar, *rja, m.* = brivec, *Meg., Hip. (Orb.)*.
britck, *tka, adj.* pogl. bridek.
britev, *tve, f.* 1) = britva; — 2) = brijenje, das Maujen, *Cig.*
britevca, *f. dem.* britev.
briti, *brijem, vb. impf.* 1) rasieren; b. se, sich den Bart rasieren; ovce b. jheren, *ogr.-Valj. (Rad)*; sukno b., das Tuch jheren, *Cig.*; — 2) b. se, sich haaren; konj se brije, verliert das Winterhaar, *Z.*; sich maujen (von Wögeln), Federu lassen, *Cig., C.*; das Laub verlieren; drevje se brije, *Cig.*; — 3) brez brive b. koga, jemanden sein betrügen, *Cig., M.*; norce b., Pöffen reissen, scherzen, flauen

treiben; — scharf wehen; veter, burja brije; Zlo brije zunaj mraz nocoj, *Preš.*; veter me brije, bläst mich scharf an, *Cig.*
britina, *f.* das beim Maujen ausfallende Haar, *Cig.*
britle, *n.* das Rasieren.
brifov, *m.* der Friedhof; — iz. nem.; pogl. pokopališče.
brítva, *f.* 1) das Rasiermesser; — 2) ein schließbares Messer, *Cig., C.*
brítvar, *arja, m.* der Rasiermesserschmied, der Rasiermesserverkäufer, *Cig.*
brítven, *vena, adj.* Rasiermesser-; brítveni tok, das Rasiermesserfital, *Habd.*
brítvenica, *f.* die Rasiermesserheide, *Cig.*
brítvica, *f.* 1) dem. brítva; — 2) das Schnappmesser, das Taschenmesser, *Javn., Cig., Dol.*
brítvišče, *n.* das Rasiermesserheft, *C.*
brítvo, *n.* *Danj.-Mik.*; pogl. brítva 1).
brivec, *vca, m.* der Barbier; tudi: brívec.
brívčev, *adj.* des Barbiers.
brívka, *f.* die Barbierin.
brívski, *adj.* Barbier-; b. pomagač, der Barbiergehilfe, *Cig.*
brívstvo, *n.* die Barbierkunst, *Cig.*
brizga, *f.* die Mauerichwalbe, der Segler, die Thurmichwalbe (*cypselus apus*), *Šemp. (Gor.)-Erj. (Torb.)*.
brizgáč, *m.* 1) „kdor brizga, kadar se gasi ogenj“, der Löschmann, *Levt. (Nauk)*; — 2) der Spritzwurm, (*holothuria tubulosa*) *Erj. (Z.)*; brizgaci, Holothurien, *Cig. (T.)*.
brizgalica, *f.* 1) die Feuerpritze, *Slom.-C.*; ročna b., die Handpritze, *Jan.*; die Kistierpritze (=bzikalica), *C.*
brizgálnica, *f.* die Spritze, *Jan., Cig., Levt. (Nauk)*.
brizganje, *n.* das Spritzen, *Cig.*
brizgati, *brizgam, vb. impf.* 1) spritzen, *Cig., Jan., Levt. (Nauk)*; strup v koga brizgati, — *ZgD.*; 2) geltend pfeifen, (3. B. durch die Finger, an einem Eichelfeld u. dgl.) *C.*; — prim. brizgati.
brizgavec, *vca, m.* 1) kdor brizga; — brizgavci, die Sternwürmer (*holothuridea*) *Erj. (Z.)*; — 2) schlechter Wein, *SN.*
brizgčati, *etám, ččem, vb. impf.* 1) spritzeln, *C.*; patzelt, po vodi b., *C.*; — 2) pfeifen, *C.*
brizgljčj, *f.* die Spritze; gasilna b., die Feuerpritze, *Cig.*; b. klistirka, die Klistierpritze, *DZ.*
brizgljati, *ám, vb. impf.* spritzeln, spritzen, *Cig.*
brizgniti, *brizgnem, vb. pf.* 1) spritzen, *C.*; — 2) einen geltenden Pfiff thun, *C.*
brizgljiti, *áljim, vb. impf.* pfeifen, *C.*
brizniti, *briznem, vb. pf.* *C.*; pogl. brizgniti.
bríza, *f.* die Graupe (= babsje pšeno, sodrag), *Koborid. Bolc-Erj. (Torb.)*.
brízati, *im, vb. impf.* pfeifen; veter brízi, *C.*
brízdati, *im, vb. impf.* = brizgati, spritzen; mleko iz vimena brízati, *C.*
brízen, *žna, adj.* sorgsam, *Erj. (Som.), nk.*; brízna mati, *LjZr.*; — hs.
brízljiv, *iva, adj.* = brízen; brízljivi spredniki, *LjZr.*

brjān, āna, *m.* der Hügelbewohner, *Erj. (Torb.)*.
brjūzga, *f.* der schmelzende Schnee auf den Straßen, *Rib.-Mik.*

1. brk, *m.* 1) ein Barthaar, *Valj. (Rad)*; — 2) *pl.* brki (brkovi), der Schnurrbart, *Cig., Jan.*; — 3) der Bartfaden (3. B. eines Fisches), *Jan.*; — 4) die Weinrebenraute, *C.*; — 5) die Nille des Schnabels (zool.), *h. t.-Cig. (T.)*.

2. brk, *m.* eine Art Streifsel, das Drehrad, *Cig.*; lešnik s klinčkom, da ga lahko zavrti, *Dol.*; — prim. brcati.

1. brka, *f.* ime ovci (*Z.*), ali kobili, *kajk.-Valj. (Rad)*; — 2) *pl.* brke, = brki, der Schnurrbart.

2. brka, *f.* eine Sache von geringem Werte, etwas Schlechtes, Verworfenes, *Mur. Z.*; ein unansehnlicher Besitz, *C.*

brkáč, *m.* der Schnurbärtige, *Cig., C.*; som brkač, *IjZv.*

brkalice, *f. pl.* volku podobna igrača, ki daje brneč glas od sebe, ako se izpusti z vrvece, *Vas Kru.-Erj. (Torb.)*.

brkānec, *nca, m. pl.* brkanci, iz oblatovja izluščeni orehi, *Tolm.-Erj. (Torb.)*; — prim. 1. brkati.

brkarija, *f.* = brkljarija, *M.*; tudi *pl.* brkarije, *Jarn.*

brkást, *adj.* schnurrbärtig.

brkáš, *m.* der Schnurbärtige, *SN.*

brkát, āta, *adj.* schnurrbärtig, *Mur., Cig.*; bila sta obrata, ali brkata, *Navr. (Let.)*.

1. brkati, brkam, *vb. impf.* 1) stoßen, schnellen, weg schnellen; z nogo kaj b., *C., M., Z.*; — 2) scharren, fragen; kure brkajo, *C., M., Z.*; — 3) höhern, Cig.; — 2) orehe b., luščiti iz oblatovja, *Tolm.-Erj. (Torb.)*; — 3) heßen, reizen, *C.*; brkala je vrana zajca, da naj kolje, *SN.*; — prim. brcati.

2. brkati, brkam, *vb. impf.* igrati z brkalicami, *Vas Kru.-Erj. (Torb.)*.

brkatica, *f.* ptice brkatice, Bartvögel, *Cig. (T.)*.

brkavica, *f.* die Schlüsselblume (primula acaulis), *Pjk. (Črt.)*.

brkāvka, *f.* die Ratſche, *Dict., C., Mik.*; — prim. 2. brkati.

brkec, *nca, m.* die Handlung des Schnellens, der Schneller, *Jarn.*

brkelj, klja, *m.* 1) der Halszapfen der Schweine: svinja ima brklje, *C.*; — 2) der Stumpf, der Knorren, *C.*; — 3) der Fuß (zaničlj.): stopiti komu na brklje, jemandem auf die Füße treten, *Cig.*; — prim. 1. brk.

brkeč, *m.* der Schnurrbärtige, *Z.*

brkle, āta, *n.* das Fäſſchen, *Z., Št.*

brklič, *m.* = brkle, *C., Valj. (Rad)*.

1. brklja, *f.* 1) = brkelj 2), *Z.*; — 2) *pl.* brklje, = brke, brki (holj v zaničlj. pomenu), *Mur., Met., Dol.*

2. brklja, *f.* ein Spielzeug (gumb na vrvei, ki brni), *Gor.*; — prim. braklja.

brkljāča, *f.* ein knorriger Stod oder Ast, *C.*

brkljāj, *m.* der Schneller, der Stieber, *Jan.*

brkljānje, *n.* das Herumstöhbern.

brkljarija, *f.* 1) das Gerümpel, der Plunder;

— 2) = homatija: idita nekaj časa služiti, da se ta brkljarija nekoliko poleže, *Andr.*

brkljārnica, *f.* die Rumpellammer, *Cig.*

brkljást, *adj.* mit Stümpfen, Knorren versehen: brkljasto drevo, *Fr.-C.*

brkljastica, *f.* „svinja, če ima brklje“, *C.*

brkljāt, āta, *adj.* = brkljást, nicht glatt behaart: brkljato drevo, *C., Z.*

brkljāti, ām, *vb. impf.* stöbern; po temi b.; — ungehindert in den Tag hinein etwas thun, *Dict., M.*

brkljāvka, *f.* der Streifsel, *C.*; — prim. 2. brkati.

brklječ, *m.* ungehindert Mensch, *M.*

brkljēvje, *n. coll.* die Stümpfe an abgeätzten Bäumen, *C.*; das Stummelwerk, *C.*; — das Gerümpel, *Savinška dol.*

brkljica, *f.* der Stummelreißel, *Jan.*

1. brkniti, brknem, *vb. pf.* = breniti; anschlagen, *M. Met.*; schnellen, *Jarn.*; wegstoßen, *M., C., Dol.*

2. brkniti, brknem, *vb. pf.* = tekmiti: nič mu ne brkne, *Gor.-Mik.*

brkolin, *m.* der Zwerg, *C.*; — prim. frkolin, mrgolin.

brkolinec, *nca, m. dem.* brkolin, 1) der Zwerg, *C.*; — 2) ein kleines Thier, *C.*

brkōnčica, *f.* die Schlüsselblume (primula acaulis), *Z., C.*; — (primula carniolica), *Robič (Nkol.)*.

brlē, āta, *m.* der Blödsichtige, *C.*

brlēnje, *n.* 1) schwaches Leuchten, schwaches Schimmern; — 2) blödsichtiges Schauen, *M.*

1. brlēti, im, *vb. impf.* 1) flimmern, schwach schimmern, matt brennen: luč brli; — 2) schlecht sehen, mit blöden Augen schauen, *Mur., Cig., M., C.*

2. brlēti, im, *vb. impf.* = bneti, ratschen, *Koborid (Goriš.-Erj. (Torb.)*; sausen: brljica brli, *Solkau.-Erj. (Torb.)*.

brlēvka, *f.* die Ratſche, *Koborid.-Erj. (Torb.)*.

1. brlēz, *m.* = brglez, *Mik.*

2. brlēz, *m.* der Streifsel, *Ponikve, Tolm.-Erj. (Torb.)*.

brlēž, *m.* blödsichtiges Pferd, *C.*

brlicanje, *n.* das Flimmern; slabo brlicanje zvezde, *SN.*

brlín, *m.* der Schwachsichtige, *Cig.*

brlínkati, *am, vb. impf.* flattern (von weiten Kleidern), *C.*; — prim. irleti.

brlízganje, *n.* schrilles Pfeifen (3. B. durch die Zinger).

brlízgati, *am, vb. impf.* schrill (3. B. durch die Zinger) pfeifen: schrille Töne von sich geben.

brlízgavec, *vca, m.* der schrill pfeift, *Cig.*

brlízgniti, brlízgnem, *vb. impf.* einen schrillen Pfiff (3. B. durch die Zinger) thun; einen schrillen Ton von sich geben, *BLK.*

brljā, *f.* der Streifsel, (brla), *Kras.-Erj. (Torb.)*.

brljāti, ām, *vb. impf.* stöbern: Kaj brlja tod? was sucht er da? *BLK.*; — pritscheln, sprudeln, *M., C.*

brljāv, āva, *adj.* schlecht sehend, blödsichtig; brleča svetiljka je bila brljavi predci čisto brez potrebe, *Jurč.*

brljävce, vca. *m.* der Blödsichtige, *Cig., Jan., C.*
 brljävka, *f.* 1) die Blödsichtige, *Cig., Jan.*; — 2) neka kača: das Blödauge (typhlops), *Erj. (Z.)*.
 brljävost, *f.* die Blödsichtigkeit.
 brljäica, *f. dem.* brljä: der Kreisel, brljäica („brlica“) brli. *Solkän (Goriš.)-Erj. (Torb.)*.
 brljiv, *iva. adj.* schein blödsichtend, *Meg., Dict.*
 brljügant, *f.* 1) die Rothjuppe, *C., Z.*; — 2) das Geyantich, *C., S.L.N.*; — 3) tako se reče otroku, ki rad brljüga po skledi, *Polj.*; — 4) der Badenreich, *Mur., Cig., Jan., Met.*; b. v. obraz, *Ravn.*
 brljüzgän, *äna. m.* der Panticher, *C.*
 brljüzgast, *adj.* sehr tothig, schlackerig, *Cig.*
 brljüzgati, *am. vb. impf.* 1) patiden, patischeln: po blatu b., *Cig., Jan., M., C.*; otrok po jedi po skledi brljüga, *Polj.*; — 2) b. koga, obhrfeigen, *Jan., Valj. (Rad.) Ravn.*
 brljüzgniti, brljüzgnem, *vb. pf.* jemandem eine Maulschelle geben: b. koga, *Cig., Jan.*
 brljüznicä, *f.* die Maulschelle, *M.*
 brljüzniti, brljüznem, *vb. pf.* = brljüzgniti. *Cig., M., Levst. (Zb. sp.) Valj. (Rad.)*
 brlög, öga. *m.* das Lager eines Wildes, die Wildhöhle: lev v svojem brlögü sedi, *Dalm.*; — die Höhle, der Schlupfwinkel: tolovaji so v svojem brlogu, *Št.*; — ein schlechter Wohnraum, *Cig.*
 brlönkati, önkam, *vb. impf.* girren (v. Tauben), *C.*
 brlotina, *f.* das Gesimner, *C.*
 brlözenje, *n.* das Lagern der Thiere in ihrer Höhle, *C.*
 brlöžič, *m. dem.* brlog, *Valj. (Rad.)*
 brlöžiti, özim, *vb. impf.* in der Höhle lagern (v. Wild), *Cig.*; tam brložijo divje zveri, *Glas.*
 brlöžje, *n.* das Gerümpel: z burklami, metlami, poleni, perilniki in z drugim takim orodjem in brložjem, *LjZv.*
 brlöžnica, *f.* die Kumpelkammer: to. kar sem vam povedala. spada že v brlöžnico, to je, med stare zgodbe, *LjZv.*
 brlöžnjak, *m.* elendes Bett, *C.*
 brlönkati, önkam, *vb. impf.* entpörspritzen, *Jan.*
 brlönkniti, brlönknem, *vb. pf.* anpörspritzen, *Jan.*
 brömbice, *f. pl.* die Maultrommel, *C.*
 brmöta, *f.* mürrischer Mensch, *Štek.*
 brmotäti, *äm. vb. impf.* murmeln, *Štek.*
 brn, *m.* der Flußschlamm, *Mik. (Et.)*
 brnä, *f.* 1) der Leiten, *Erj. (Min.)*; — 2) die Dammerde, der Humus, *Jan., C., Z.*; — 3) eine Mischung von Bohnen und Hirseln, *C.*
 brnävkänje, *n.* das Gebrenne, *Cig.*
 brnäbice, *f. pl.* = brmbice, *Danj. (Posv. p.)*
 brnäcati, *am. vb. impf.* jammern: muhe okoli obraza brnäcajo, *C.*
 brnädalp, *n.* der Kreisel, *C.*
 brnädati, brnädam, *vb. impf.* brummen, schurren, *Jan., C., BIKr.*; mačka brnäda, *vzhŠt.*
 brnäck, *nka. m.* der Kreisel, *BIKr.*
 brnäcn, *adj.* irden: b. lonec, *C.*; — erdartig, *Cig.*; — prim. brn, brnä.
 brnäcnje, *n.* das Jammern
 brnäcti, *am. vb. impf.* jammern; äcbela, muha brnä: zvonovi od dalec brnäjo, *Z.*; brummen:

gnjev boži (= grom) je brnel nad gradom, *Bes.*

1. brnäca, *f.* der Kreisel, *C., Z.*

2. brnäca, *f.* 1) der Topf, *C.*; — 2) *pl.* brnäce, die Kartoffeln, *C., Z.*; — prim. brnä.

brnäik, *m.* die Kartoffel, *Z.*; — prim. brnä.

brnäit, *adj.* voll (o klasju), *C.*; — morda nam. bremenit.

1. brnäja, *f.* 1) ärna zemlja, die Dammerde, *Jan., C.*; — 2) *pl.* brnäje, nesnaga na životu, bodi si na äloveskem. bodi si na živalskem, *Cerovo v Bräih-Erj. (Torb.)*; blato na glavi majhnega deteta, *Bolc-Erj. (Torb.)*.

2. brnäja, *f.* der Fetzen, der Lumpen, *ŠIGor.-C.*; ein äschlechtes, abgetragenes Kleid, *C.*; — prim. prnäja.

1. brnäjast, *adj.* = brnäit, voll: b. oves, *C.*

2. brnäjast, *adj.* zerlumpt, *C.*

brnäjat, *äta, adj.* = brnäit, *Z.*

1. brnäjav, *adj.* = umazan, blaten, *Cerovo v Bräih-Erj. (Torb.)*.

2. brnäjav, *adj.* zerlumpt, *C.*; ves b. je, *ŠIGor.*; — zöttig, rauh, *C.*

3. brnäjav, *adj.* voll: b. oves, *C.*; — prim. brnäit. brnäjavce, vca. m. der Zerlumpte, der Lump, *C.*

brnäje, *n.* die Dammerde, *C.*; — der Koth, *Crniče (Goriš.)*.

brnäjök, *m.* der Käfer, (tudi: brnäjuk), *C.*; — prim. brnäeti.

brnäjöt, *m.* der Zöttige, *C.*; — prim. 2. brnäja.

brnäkalica, *f.* eine Art Katsche, *Notr.*; (als Vogelscheuche), *C.*

brnäkati, brnäkam, *vb. impf.* 1) = brenkati, *Mik.*; — 2) sicheln, *C.*

brnäketäti, etäm, äcäm, *vb. impf.* = brenketati, *C.*

brnäklja, *f.* die Maultrommel, *Jan.*

brnäkljica, *f. dem.* brnäklja: der Kreisel, *Jan.*

brnäc, brnäca, *m.* die Färberröthe, der Krapp (rubia tinctorum); *Habd., Cig. (T.)*; — die daraus bereitete Farbe: v b. dejati, *C.*; — (brošc. Tuš./R.); prim. stsl. broštin, hs. broc.

brnäciti, *im. vb. impf.* mit der Färberröthe färben: b. jajca, *Cig., Mik.*; roth färben: s krvjo b., *C.*

brnäcivo, *n.* das Krapproth, *Cig. (T.)*.

brnäcnica, *f. pl.* brnäcnice, Krappe, (rubiaceae), („brošcnice“) *Tuš. (R.)*.

brnäc, *m.* 1) eine leichte Stelle, die man durchwaten kann, die Furt, *Meg., Mur., Cig. (T.), Dalm., Jes.*; 2) die Anfurt: brod so zagledali, *Dalm.*; — der Fäsen, *Dict., Trub.*; v brodu beneškega mesta, *Vod. (Zb. sp.)*; — 3) die Ueberfuhr an einem Fluße: brod na vrvi, die Seilüberfuhr; — 4) das Ueberfuhrschiff, die Fähre, *M.*; b. nategniti, zur Abfahrt bereit machen, *C.*; — 5) (po hs.) das Schiff, *Cig.*

brnädar, äraja, *m.* 1) der Ruderfuecht, *M.*; der Fährmann, *Pjk. (Črt.)*; — 2) (po hs.) der Schiffer, der Matrose, *Cig., Jan., M., C.*

brnädarica, *f.* des Fährmanns Weib, *Valj. (Rad.)*.

brnädarina, *f.* das Ueberfuhrgeld, das Fährgeld, *DZ., Levst. (Nauk.)*.

brnädariti, ärim, *vb. impf.* schiffen, zu Schiffe fahren, *Cig., C., Zora*; — hs.

brodárski, *adj.* Schiffer-, *Cig., C.*; nautisch, *Jan.*; — *hs.*
brodárstven, *stvena, adj.* Schiffahrts-, *Jan.*
brodárstvo, *n.* die Schiffahrt, *C.*; rečno b., die Flussschiffahrt, *Jan.*; — die Nautik, *Jan.*; — *hs.*
brôdec, *dca, m.* 1) *dem.* brod: eine leichte Flussschiff, *C.*; — 2) brôdec, = brodecz, *Jarm. Mur.*; — 3) der Schmutzleck (vom Eßsen), *C.*
brôdek, *dka, m. dem.* brod, *Valj. (Rad).*
brôden, *dna, adj.* 1) zur Ueberfahrt gehörig; — 2) (po *hs.*) = ploven, schiffbar, *Jan.*
brôdcz, *m.* der Stierer, der Wühler, *Cig.*
brodišće, *n.* 1) die Fahrt, *Mik.*; — 2) die Ueberfahrt, *Cig.*; brodišća ali brodi, *DZ.*; — 3) die Anlande, *Mur.*; der Hafenplatz, *Cig.*
brođiti, *brođim, vb. impf.* 1) waten; po vodi b., *Cig.*; skozi blatno mesto b., *Trub.*; — wühlen, *Guts.*; s prstom b. po čem, *Gor.*; štôhern: Ne brodi drugim po zobeh. *Čb.*; — pantischen, *C.*; — jüdeln (3. B. beim Eßsen), *Mur.*; *C.*; otrok brodi, *SlGor.*; — 2) abgeschmacktes Zeug reden, *C.*; — = bloditi (siehe reden), *Cig., Jan.*; — 3) *trans.* durchwaten, *pren.* durchschweifen: gošće i dole brodi s čudom moj pogled, *ogr. - Valj. (Rad).*; — aufwühlen: b. vodo, daß Wasser trieben, *Mik.*; — b. star prepir, einen alten Streit auführen, *Cig.*; — mengen: b. vmes lahovščino, *Ravn.*; — 4) überfahren: *C.*; broditi človeka na ono stran (reke). *Vrt.*; — b. se, zu Schiffe fahren, *Habd.*; tudi: brođiti.
brođjati, *âm, vb. impf.* herumwühlen: b. po malti, *Bes.*
brodnár, *rja, m.* = brodnik, *Dict., Mur., Cig., Danj. - Valj. (Rad).*; Brodnarja je zaklicala. Holaj, holaj, brodnarič mlad! *Npes. Vraž.*
brodnárič, *m.* mlad brodnik; *prim.* brodnar.
brodnárski, *adj.* = brodniški, *M.*
brodnica, *f. pl.* price brodnice, die Watvögel, *Cig. (T.), Erj. (Z.).*
brodník, *m.* 1) der Jährmann (bei einer Ueberfahrt), der Ueberführer; der Schiffs knecht, der Schiffer; brodniki, die Schiffskente; brodniki so po Savi v ladjah žito vozili; — brodniki = mornarji, *Dalm.*; — 2) das Schiffsbboot (nautilus pompilius), *Erj. (Z.).*
brodnína, *f.* die Ueberführgebürt; — die Fruchtgebürt, der Fuhrlohn (am Wasser), *Cig.*
brodniški, *adj.* Ueberführer-, Schiffsknecht-, Schiffer-; — Schiffahrt-: brodniška policija, *DZ.*
brôdnja, *f.* die Fahrt zu Schiffe, *C.*
brôdnost, *f.* = plovnost, *Cig.*
brododêtec, *lca, m.* ladjedelec, *Jan.*; — po *hs.*
brodolôm, lôma, m. = ladjelom, *Jan., DZ.*; — *hs.*
brodolôv, lôva, m. die Caperei, *Jan.*; — *hs.*
brodolôvec, *vca, m.* der Caper (auf der See), *Cig., Jan.*; — po *hs.*
brodônšen, *sna, adj.* Schiffe tragend, schiffbar, *Jan., Zora.*; — po *hs.*
brodovina, *f.* die Ueberführgebürt; — der Fuhrlohn am Wasser, das Schiffsgeld, *Mur., Dict., C., Dalm.*

brodovita, *f.* nam. dobrovita, *Para, Cerklje-Štek. (LjZv.).*
brodôvje, *n.* die Flotte, *Jan., nk.*; malo b., die Flottille, *Jan.*; — *hs.*
brogovita, *f.* pokvarjeno od dobrovita, *Tolm.-Erj. (Torb.).*
brôj, *ôja, m.* die Zahl, *Habd., Cig.*; — *hs.* stsl.
brôja, *f.* 1) das Gemengsel, *C.*; — der Schmutz (vom Eßsen), *C.*; — die Verwirrung, *Mik., C.*
brôjav, *adj.* schmutzig (vom Eßsen); b. otrok, *C.*
brôjda, *f.* = broja, ein Gemengsel (von stüßigen Dingen), *Cig.*
brôjen, *jna, adj.* numerisch, *Cig. (T.);* — *prim.* broj.
brôjica, *f.* *Erj. (Rok.);* pogl. brolica.
brôjilo, *n.* die Zählvorrichtung, das Zählwert, *Cig. (T.);* — *prim.* brojiti.
brôjiti, *im, vb. impf.* zählen, *Cig. (T.);* — *hs.*, stsl.
brôjka, *f.* = številka, *C., DZ.*; — *hs.*
brôlek, *lka, m.* die Zanngraswurde (sylvia garula), *Koblja Glava na Krasu - Erj. (Torb.).*
brôlica, *f.* = broleok, *Cig.*; brolica in brôlica, *Frey. (F.);* brolica, *Lest. (Nauk.).*
brôm, *m.* neka kemična tvarina, das Brom, *Cig. (T.).*
brômnat, *adj.* Brom-: bromnata voda, daß Bromwasser, *Jes.*
brômnica, *f.* = bromnata voda, *Jes.*
brôn, *óna, m.* die Bronze, *Mur., Cig., Jan., Dalm., Ravn., nk.*
bronár, *rja, m.* der Bronzegießer, *C.*
bronárnica, *f.* die Bronzegießerei, *nk.*
brônast, *adj.* bronzen, *Mur., Cig., Jan., nk.*
brončár, *rja, m.* = bronar, *C.*
brončên, *adj.* bronzen, *Dict., Let., ZgD.*; brončena kača, brončên lok („ehern“), *Dalm.*
brónce, *nea, m.* die Bronze, *M., SlGor., C.*; bučeč b., *Schönl.*
bronên, *adj.* = brončen, *C.*
bronína, *f.* das Bronzemetal, *C.*
bronovina, *f.* = bronina, *Jan.*
brôskev, *kve, f.* = broskva, *Črniče (Goriš.).*
brôsksva, *f.* die Stohltrübe (brassica oleracea). *Meg., Tolm. - Erj. (Torb.), Brežani (Istra) - SlN.*; tudi: brôsksva, *Valj. (Rad).*; — *prim.* it. brasca, die Kohlpflanze.
brôskvast, *adj.* blumentholartig, *Erj. (Min.).*
brôšë, *brôšca, m.* Tuš. (R.), *Cig., Jan.*; pogl. broč.
brôšëina, *f.* = brošë, *C.*
brôšúra, *f.* mala, ne trdo vezana knjižica, die Broschüre, *Cig., Jan., nk.*
brôšurica, *f.* *dem.* brošúra, *nk.*
brovnika, *f.* *Cig.*; pogl. dobrovita.
brôzda, *f.* V. - *Cig., ogr. - Valj. (Rad).*; pogl. brzda.
brozdáti, *âm, vb. impf.* = brozgati, *Cig., Mik.*; = motiti: ne brozdajta nam gostja! *Vod. (Lžb. sp.).*
brôzer, *adv., Podkrnci in Bolčanje - Erj. (Torb.);* pogl. blagor.
brozerováti, *ûjem, vb. impf., Podkrnci in Bolčanje - Erj. (Torb.);* pogl. blagorováti.

brôzga, *f.* dünner Straßentoth, *Jan., C.*; — das Gepantische, *Cig., C.*; — das Gefindel: v službo je jemal najrje malopridneže: tatove, pijance, vlačugarje in tako brozgo, *LjZv.*

brôzgati, *am. vb. impf.* patſcheln: po vodi brozgati, *C., Vrt.*; — pantſchen: vino, *C.*: trüben: vodo b., *C.*

brsätke, *f. pl.* die Weibhuthkurbel, *C.*

1. **brsati**, brsam, šem, *vb. impf.* = brcati, *Mur., M. C.*; konj brše ali grize, *ogr.-Valj. (Rad)*; srce jim brše krepkeje, *SLN.*

2. **brsati**, brsam, šem, *vb. impf.* ſtreifen: vol z eno nog brsa (ſtreift im Geheu), *Z.*; konji brſejo, = praskajo z nogami, *M.*

brselj, slja, *m.* = bršljan, *SLGor.-C.*

brsen, sna, *adj.*, *Cig., Püka-M.*; pogl. brsten.

brškn, *m. 1)* = bre, *Cig., Jan.*; — 2) = brskanje, *M.*

brskanje, *n. 1)* das Wegſchnellen, *M.*; — 2) das ſcharren.

brskati, *am. vb. impf.* 1) wegſchnellen, *Mur., Cig., C.*; — 2) ſcharren, fraſen (o kuretini): vsaka koklja pred svoje piſčance brska, *Jan. (Slov.)*; ſtochern, wüſhern, *Cig., Jan., C.*

brskljāti, *am. vb. impf.* = brskati, brbati, *C.*

brškniti, bršknem, *vb. pf.* wegſchnellen, *C.*

bršlej, *m., C.*; pogl. bršljan.

bršleck, *m., C.*; pogl. bršljan.

bršljiv, ſva, *adj.* griechgrünig, mürrüch, *Jan.*; — prim. 1, brsati.

brsniti, brsnem, *vb. pf.* = breniti, *Cig., Met.*: Nalaſč jezik njemu zdrsnil, Da Slovana spet je brsnil, *Lerst. (Zb. sp.)*; konj je detetu oko in zobe vun brsnil, *ogr.-Valj. (Rad)*.

brst, bšta, brstā, *m. 1)* die Baumknospe: cvetni, listni b., die Blüten-, die Blattknospe, *Tuſ. (B.)*; — 2) der Trieb; b. pognati, *Dalm.*; *coll.* die Triebe: obrezani mladi prtilikavci veliko novega brsta poženejo, *Pirc (Vrtn.)*; debлом veje odzagati, brst oklestiti in ga v butarice podelati, *Ravn. (Abc.) - Valj. (Rad)*; brsta je zagrabil in ga na ogenj nese, *Ravn.*

brst, *f. 1)* = brst, *m. 1)*, *Mik., LjZv.*; — 2) dünnes Reisholz, *Jan.*; suha b., *Dalm.*; butara suhe brsti, *Jurč.*; suhe brsti nanosi kanja v gnezdo podlaglo, *Vrt.*

brstāti, *am. vb. impf.* die Knospen abſtreifen: blago brsta, *C.*

brstcn, tna, *adj.* 1) knospenvoll, *Cig., Jan.*; — 2) üppig (o žitu), *Cig.*; ječmen brstno raste, *Tnovno - Erj. (Torb.)*; brstni travniki, *Erj. (Ljz. sp.)*; (tudi o človeku), *Koborid - Erj. (Torb.)*.

brstcn, *adj.* knospenreich, *GBrda*; brstena pomlad, *C.*

brstcnje, *n.* die Knospung, *Cig. (T.)*.

brstcti, *im. vb. impf.* knospen, ausſchlagen: Triebe anſehen.

brstic, ſca, *m. dem.* brst: die Knospe; das Sprößchen.

brstičje, *n.* = brstje, *C.*

brstika, *f.* junger Trieb, *Cig., C.*

brstina, *f. coll.* Ruthenholz, Meſer, *Z.*; moramo slabe vrhove in brstino pobirati, graj-ſaka pa čaka debelina, *Bes.*

brstit, *adj.* voll Knospen, Triebe: brstita drevesa, *Lerst. (Zb. sp.)*.

brstiti, *im. vb. impf.* 1) knospen, Triebe abſtreifen: po grmovji so brstile koze, *Vrt.*; — brstimo za koze = brstje trgamo, *C., Z.*; — zajec dreve brsti, *C.*; — 2) jätē, das Unkraut aus den Saaten ansrotten: žito b., *C., Z.*; — 3) b. se = brstje dobivati: drevo se brsti, *C.*

brstje, *n. coll.* die Baumknospen, *Cig., C.*; junge Sprossen, die Triebe, *Mur.*; tudi: brstje.

brstnat, äta, *adj.* 1) knospig, brstnata vejica, *Cig.*; — 2) üppig: brstnata pšenica, brstnato drevo, *C.*

brstnāti se, ätim se, *vb. impf.* = brstje dobivati, *C.*

brstnik, *m. 1)* = popkar, der Gimpel, *Cig., Jan., C., Frey. (F.)*; — 2) das Hieselhuhn (tetrax bonasia), *Novake pri Cerknem - Erj. (Torb.)*.

brstovka, *f.* = brstnik 1), *Cig., Frey. (F.)*.

brstovina, *f.* = brstina, *Cig.*

brstovje, *n.* = brstje, *Cig.*

bršc, bršca, *m.* das gemeine Heilkraut, die Bärenflau (heracleum sphondylium) *Cig., Jan., C., Medv. (Rok.), Vrsno na Tolm. - Erj. (Torb.), Gor.*; — divji b., der Pastinac (rastinaca sativa), *Bohinj - Erj. (Torb.)*.

bršcāt, *f.* = brst, *Dol.*

bršček, šeka, *m. 1)* = bršljan, *Št. - Erj. (Torb.)*; — 2) das Süngrün (vinca minor), *C.*

bršcēl, *m. 1)* der Epheu, *M.*; — 2) das Süngrün, *C.*

bršcēn, *adj.* = brsten, voll Knospen: drevo je bršceno, *Polj.*; bršcena („bršena“) pomlad, *Vod. (Pes.)*.

bršcika, *f.* der spitzblättrige Spargel (asparagus acutifolius), *Malhinje (pri Divinu) - Erj. (Torb.)*.

bršcina, *f.* neka vinska trta, *Rihenberk (Goriš.) - Erj. (Torb.)*.

bršljan, *m.* = bršljan, *Mur., Jan., Mik. (Et.), Gor. - Navr. (Let.)*.

bršlin, *m.* = bršljan, *Cig., Jan., BlKr., Št.*

bršljan, *m.* der Epheu (hedera helix).

bršljanov, *adj.* Epheu-

bršljanovec, vca, *m.* bršljanovec, Ephearten (araliaceae), *Tuſ. (R.)*.

bršljanovica, *f.* die Eſſeide, die Epheutlinie (math.), *Cig. (T.)*.

brt, *m.* hoher Baum mit Wienen, *C.*; — češ. (?)

brtāč, *m.* der Klob, *Z.*

brtāvs, *m.* ein großes Stück (Brod, Fleisch u. dgl.), *Cig.*

brtāvsati, *am. vb. impf.* plump niederwerfen, *C.*

brtāvsniti, brtāvsnem, *vb. pf.* plump niederwerfen, *Z.*

brtē, äta, *m.* dicker Mensch, *C.*

brtēč, *m.* dicker Mensch, *C.*

brtiti, brtīm, *vb. impf.* = brtiti, *C., Z.*

brtnik, *m.* der Waldhonigszüchter, *C.*; — prim. brt.

brtôz, ſza, *m.* eine Vertiefung auf dem Jahrwege: ta pot je polna brtozov, *M.*

brtôzast, *adj.* voll Vertiefungen: brtozasta pot, *C.*

brtviti, brtvim, *vb. impf.* luftdicht schließen, ver-
spünden: b. sod. *C., Z.*

brúhanje, *n.* das Auswerfen, das Speien; —
das Husten mit Auswurf, *Cig., C.*

brúhati, brúham, *vb. impf.* 1) auswerfen, speien:
kri b., Blut speien, *Cig., Jan.*; gora ogenj
bruha, *C.*; kletve b., Stüde austöfen, *BIKr.*;
— 2) mit Auswurf husten, *C.*; tako bruha.
da je strah, *C.*; — 3) hervordrehen, hervor-
strömen, *Jan.*; voda érez most bruha, *C.*

brúhniti, brúhнем, *vb. pf.* 1) mit Gewalt heraus-
werfen, erbrechen: krvi b., *Cig., Jan., M.,*
C.; napačno besedo b. (ausprechen), *Zora*;
osorno pogleda — ter bruhne (und brach
in die Worte aus), *LjZv.*; — 2) hervor-
brechen: kri bruhne iz rane, *St.*; losbrechen:
b. v koga, *Kr.*

brúla, *f.* die Salzbinse (*Guncus maritimus*), *C.*

brúma, *f.* = pobožnost, *C., Trub.*; — prim.
brumen.

brúmbati, am, *vb. impf.* die Manteltrommel
spielen: Da bi brumbice mela, Si brumbala
bi, *Npes.-Vraj.*

brúmbice, *f. pl.* die Manteltrommel, *Trst.(Let.).*
SlGor.; — prim. brumbati, brmbice.

brúmda, *f.* = 1. brunda, *Cig., M.*

brúmen, mna, *m.* der Monat Jänner, *Rež.-*
C.; — prim. it. bruma, härtester Winter.

brúmen, mna, *adj.* = pobožen, fromm; —
= priden, *C.*; = izz nem.; prim. stvn.
fruma, Rußen, bav. frumm, fromm.

brúmnost, *f.* = pobožnost.

brúmski, *adj.* = brumen, *C., Dalm.*

brún, *adj.* braun: bruna krava, *C.*; rötlich,
jaßb (o zrelem žitu, sadju), *C.*; — prim.
stvn. brun, it. bruno, *C.*

brúna, *f.* braune Kuh, *C.*

brúnast, *adj.* balfig, *Cig.*

brúnc, brúncia, *m.* = bron, *M., C., Danj.*
(*Posv. p., Jan., M.*)

1. **brúnda**, *f.* 1) die Manteltrommel, *BIKr.,*
Valj.(Rad); — 2) = volk (Schmurre), *Cig., C.*

2. **brúnda**, *f.* dickes Franzenzimmer, *Strek.*

brundálo, *n.* das Schnarrwerk, *Cig.*

brundás, *m.* der Manteltrommelspieler, *M.*

brúndati, am, *vb. impf.* na orodje gosti, ki
brni, *SlGor.*; die Manteltrommel schlagen,
Cig., M., BIKr., Valj.(Rad).

brunéti, im, *vb. impf.* bräuntlich werden, reifen (o
žitu); oves, silje bruni, *vzhSt.-C.* — prim. brun.

brúnkati, kam, čem, *vb. impf.* brummen:
obad brunče, *C.*

brunkeátati, etám, ččem, *vb. impf.* tönen:
struna brunkeče, *C.*

brúno, *n.* der Balken, starke Bohle; — nam.
brvno.

brúnovje, *n.* das Balkenwerk, *LjZv.*

brús, *m.* 1) der Schleiffstein; — 2) besede
novega brusa, neuartige Wörter, *Glas.*

brusáč, *m.* der Schleifer, *Cig.*

brusár, rja, *m.* 1) der Schleiffsteinhändler, *Cig.*;
— 2) der Schleifer, *Mur., Cig., Jan.*

brusarica, *f.* die Schleiferin, *Mur.*

brusárnica, *f.* die Schleiferei, die Schleifer-
werkstätte, *Cig.*

brusárski, *adj.* Schleifer, *Mur.*

brusárstvo, *n.* das Schleiferhandwerk, *Cig.,*
Jan.

brúsee, sea, *m.* der Schleifer, *Jan.*

brúsek, ska, *m. dem.* brus: kleiner Schleif-
stein, *Mur.*; — = osla, *Zora.*

brúsen, sna, *adj.* zum Schleifen gehörig: brusni
kamen, der Schleiffstein.

brusér, rja, *m.* brusen kamenček, *Dict.*

brusilnica, *f.* die Schleiferwerkstätte, *Cig.*; —
die Schleiffmühle, *Jan.*

brusilo, *n.* der Schürapparat, *Cig.*

brusína, *f.* 1) koritce, v katerem teče okrogli
brusni kamen, *Gor.*; — 2) das Schleiffel,
Cig.

1. **brúsiti**, im, *vb. impf.* 1) schleifen; nož, meč
b.; abwegen: érevlje b. (beim Gehen); pete
b. za koga, für jemanden herumlaufen: piti
zna in b. pete (= plesati), *LjZv.*; zobe si
b. na kaj, sich auf etwas Biedung machen,
Cig., St., ogr.-Valj.(Rad); = b. se: uže
več dni se je brusil na pijačo, ki ga v sva-
tovski dan čaka, *Jurč.*; jezik b., die Zunge
wegen; — schwägen: vozniškom in mesarjem
brusim po vozniško in mesarsko, *LjZv.*; kaj
zopet to brusiš? *SlN.*; — divji petelin brusil
balžt, *SlN.*; — b. kroglo, = keglati, *Svet.*
(*Rok.*).

2. **brúsiti**, im, *vb. impf.* auswerfen, speien, *Cig.,*
Dol.; morje venkaje brusil blato, *Krelj-Mik.*

1. **brusnica**, *f.* 1) das Schleiffsteingeßel, *Mur.,*
Cig., C., Strek., St.; — 2) das Schleif-
wasser, *Mur.*

2. **brusnica**, *f.* die Preiselbeere o. rotbe Heidel-
beere (*vaccinium vitis idaea*), *Cig., Jan.,*
Tuš.(R.); — rus., čes.

brusnik, *m.* 1) der Schleifer, *Mur., Cig.*; —
2) der Schleiffstein, *Cig., M., C.*; — 3) die
Grauwacke, rdeči b., rother Sandstein, *Frey.*
(*Rok.*); — der Weßschleifer, *V.-Cig., Cig.*
(*T.*), *Erj.(Min.)*.

brusnina, *f.* das Schleiffel, *V.-Cig.*

brusnják, *m.* der Schleiffstein, *Cig.(T.)*

brúsenje, *n.* das Schleifen, das Weßen.

brusévati, évam, *vb. impf.* zu schleifen plegen,
Jan.

brúšnja, *f.* das Schleifen, *Valj.(Rad).*

bruzda, *f.*, *Dict., Dalm., Jap.*; pogl. brzda.

brúzga, *f.* = brozga, der mit Roth vermischte,
ansthauende Schnee auf den Straßen, *C.,*
Lašče-Erj.(Torb.).

brúzgatica, *f.* = bruzga, *Krn-Erj.(Torb.), C.*

brúzla, *f.* = bruzgatica, *Erj.(Torb.)*.

brúzlica, *f.* = bruzgatica, *Erj.(Torb.)*.

brúzovka, *f.* neka hruška, v *Brkinih-Erj.*
(*Torb.*).

brv, í, *f.* 1) der Steg; — 2) die Rinderhaut, *C.*

brvánje, *n. coll.* vsaj po večem že obtesani
hodi, *BIKr.*; die Balken, das Gebälke, *Jan.*;
das Bauholz, *Cig.*; — prim. brvno.

brvca, *f. dem.* brv.

brven, brvna, *m.* = brvno, bruno, *BIKr.*

brvno, *n.* = bruno, der Balken, *Mur., Mik.,*
ogr. in kajh.-Valj.(Rad), SlGor., BIKr.;
(pomni: „bruvan“ nosači, Balkenträger, *Krelj.*)

brž, *brža*, *adj.* schnell, hurtig, *Dict., Mur., Jan., Cig. (T.), nk.*; brzi konjiči, *Z.*

brzamîn, *m.* = berzamin, (it. marzemino), *Štek.*

bržda, *f.* 1) der Zaum; pos. zeležo v konjskem gobcu; — svoje meso v brzdah držati, im Zaume halten, *Krelj.*; v brzdah imeti počutke. *Kavn.*; koga na brzdi imeti, einen kurz halten, *Cig.*; tudi: bržda, („bruzda“), *Dict., Jap. (Prid.); pl.* brzdè, *Gor.*; konjem brzde („bruzde“) v gobec devamo, *Dalm.*; — 2) die Bremse (mech.), *Jan.*; — die Klemme, *Javn.*

brzdánje, *n.* das Zäumen; das Bezähmen.

1. **brzdáti**, *ám. vb. impf.* zäumen, den Zaum anlegen; Brzdajte konjčev štirinajst, *Npes.-K.*; konja pri repu b. = eine Sache verkehrt an fangen, *Cig.*; — im Zaume halten, zügelu, beherrschen: telo, zelj, jezik b.

2. **brzdáti**, *ám. vb. impf. C.*; pogl. brazdati.

brzdica, *f. dem.* brzda; tudi: brzdica.

brzdít, *adj.* stolz (von Pferden), *Mur.*; — prim. brdit, brdek.

brzdínina, *f.* das Zaumgeld, *Cig.*

brzdúlje, *f. pl.* verižice pri konjski brzdi, *Dol.*

bržec, *zka. m.* der Laufstärker: bržci (carabidae), *Erj. (Z.).*

bržek, *zka. adj.* hurtig, *Dict.*; b. junak, *Npes.-C.* — prim. brdek.

bržet, *zla. adj.* morsch, faul, *C.*; — prim. brzneti.

bržen, *zna. adj.* hurtig, flink, frisch, *Mur., Cig., C.*; tudi: brzán, brznô: Odpri, Alenčica, brzno! *Npes.-K.*; b. k delu, *C.*; b. konj, ein freudiges Pferd, *Cig.*; = 2) hübsch, wacker schön, *C., Kor.*; brzno dekle, *C.*; b. gospod, *Ziška dol.*; brzno poje zvon, *Mik.*

brzi, *adv.* bald, sogleich, *Mur.*

brzica, *f.* 1) die Stromschnelle, *Jan., Cig. (T.), DZ.*; b. reska, *Jes.*; — 2) der Wildbach, *C.*

brzicemër, *mëra, m.* der Schwimmer (ein Instrument zum Messen der Geschwindigkeit des Stromstriches), *Cig. (T.).*

bržikavka, *m.* die Mandelgeschwist: b. se mi dela, *Polj.*; tudi bržikávka, *Notr.*; — prim. bezgavka.

bržina, *f.* die Schnelligkeit, die Geschwindigkeit, *Valj./Rad.*; b. obteka, vrtnje, pada, meta, širjenja, die Umlauf-, Umdrehungs-, Fall-, Wurf-, Fortpflanzungsgeschwindigkeit, b. raste, pojemlje (pada), nimmt zu, nimmt ab, *Cig. (T.); — hs.*

brzinomër, *mëra, m.* der Geschwindigkeitsmesser, *Cig.*

bržla, *f.* die Ratſche, *Bolc-Erj. (Torb.).*

bržlâti, *ám. vb. impf.* ratſchen, *Bolc-Erj. (Torb.).*

bržlina, *f.* = trohlina, der Moder, *C.*

bržljâd, *f.* = bržlina, *C.*

bržnëti, *im. vb. impf.* = prhneti, modern, fauleu: les, truplo bržni, *C.*; ogelj bržni, verwandelt sich in Asche, *C.*

bržnica, *f.* das Schnellſchiff, *Cig.*

bržnôst, *f.* die Hurtigkeit, die Fertigkeit, *Cig., C.*

bržo, *adv.* schnell, sogleich, *Mur., Cig., nk.*

bržôča, *f.* = brzost, *kajk.-Valj. (Rad.).*

brzojav, *java, m.* der Telegraph, *h. t.-Cig. (T.), nk.*

brzojâven, *vna. adj.* telegraphisch, *nk.*

brzojaviti, *im. vb. pf.* telegraphieren, *nk.*

brzojavka, *f.* die telegraphische Depesche, *nk.*

brzojavljati, *am. vb. impf. ad.* brzojaviti, *nk.*

brzojavstvo, *n.* die Telegraphie, *nk.*

brzojêzdec, *zdecâ, m.* der Gilpostreiter, *Cig.*

bržoma, *adv.* schnell, *C.*

brzomër, *mëra, m.* — brzinomer, *Cig. (T.).*

brzonôg, *nôga, a.* schnellfüßig, *Jan.*; brzonoga srna, *Zora.*

brzopis, *isa, m.* die Schnellſchrift, die Schnellſchreibemüſt, *Cig., Jan.*; die Stenographie, *Cig. (T.).*

brzopisce, *sca, m.* der Schnellſchreiber, *Cig.*

brzopiscn, *sna. adj.* die Schnellſchrift betreffend, ſtenographisch, *M.*

brzorök, *rôka, adj.* behende, flink, *Zora, Z.*

brzosôden, *dna. adj.* vorlaut, *Cig. (T.).*

bržôst, *f.* die Schnelligkeit, die Raſchheit, *Cig., Jan., C.*

brzostreſen, *lna. adj.* geſchwindichüßig, *Jan.*

brzôta, *f.* = brzost, *Cig., Jan.*

brzotâlek, *lka, adj.* leichtfüßig, *Erj. (Min.).*

brzotêk, *têka, m.* 1) der Schnellläufer, der Courier, *Jan., C.*; — 2) brzoteki, die Laufvögel (cursors), *Erj. (Z.); — 3)* der Schnelllauf, *Telov.*

brzotêk, *têka, adj.* schnell laufend: gondola brzoteka, *Zora.*

brzotisk, *tisa, m.* = brzotisk, *M.*

brzotiscn, *sna. adj.* Schnelldruck, *M.*; brzotiscni stroj, *Zora.*

brzotisk, *m.* der Schnelldruck, *nk.*

brzousten, *ina. adj.* vorlaut, *Cig. (T.).*

brzovâr, *vâra, m.* der Schnellſieder, *Cig.*; — der Digestor (Papinianischer Topf), *Cig. (T.).*

brzovlak, *vlâka, m.* der Schnellzug, *Cig., Jan., C., DZ., nk.*

brzovôz, *m. vôza.* die Gilpost, die Diligence, *Cig.*

brzovôzcn, *zna. adj.* schnellfahrend, *Zora*; brzovozno blago, Gilgut, *Jan.*

brzovôznik, *m.* der Schnellſahrer, *Jan.*

brzovoznina, *m.* das Gilgut, *Cig.*

brž, *adv.* 1) eher (le v nekaterih izrazih): brž ko ne (bržkone), wahrſcheinlich; brž ko brž, eheſtens (je eher, je lieber), *Cig., Jan., C.*; — 2) (brž komparativnega pomena): schnell, unweizlich; brž pojdi po zdravnika! — brž ko, ſobald; brž ko bode mogoče, ſobald es möglich ſein wird; — brž da (bržda), wahrſcheinlich; brž da ni utegnî priti, *južh.Šl.*; — brž = brž da, brž ko ne, *Habd.*; brž si bil bolen, *C.*; — 3) najbrž, höchſtwahrscheinlich: najbrž nikogar ni našel doma; — iz brže.

bržâti, *im. vb. impf.* eilen: oblak brži, *C. (?)*

bržčas, *adv.* wahrſcheinlich, *Cv., SlGor.*

brže, *adv. comp.* od brzo: ſchneller, geſchwinde, *Habd., C., Krelj.*; kar najbrže, eheſtens, *Cig.*; — najbrže, höchſtwahrscheinlich, *Cig.*

bržej, *adv.* eher, *Gor.*; visoke cempre „brž“ (nam. brzej) veter podere, *Kast.*; kar najbrzej, eheſtens, *Cig.*

bržnjakovka, *f.* neka bruška, *Šebrefej (Goriš.)-Erj. (Torb.).*

bržōla, *f.* der Roſtbraten; tudi *pl.* brzole; — prim. bav. brisolen, *Mik. (Et.)*; it. bracioula, der Roſtbraten.

būba, *f.* die Puppe (zool.), *Cig. (T.)*, *Erj. (Ž.)*.

1. **būbati**, *a. vb. impf.* ſchmerzen, wehe thun, (v otročjem govoru): kje te bubba?

2. **būbati**, *am. vb. impf.* mit der Faust ſchlagen, ſtoßen, *C.*

būbreg, *m.* die Niere, *C.*, *Blkr.*; bom ti dal po bubregu. ich werde dich gehörig durchprügeln, *Blkr.*; = *pl.* bubregi: vidijo jim do bubregov, ſie durchblicken ihr Zinneres, *SlN.*; — prim. tur. bübrék, *Mik. (Et.)*.

būbrek, *m.* = bubreg, *C.*

bubúj, *m.* der Uhu, (strix bubo), *Erj. (Ž.)*.

bubūnica, *f.* neka hruška, *Mariborska ok. - Erj. (Torb.)*.

būc, *interj.* buc, buc! (v otročjem govoru, označuje zbadanje).

būcati, *am. vb. impf.* ſtechen, (v otročjem govoru): volí se bucajo, *M.*

būcek, *eka. m.* die Knoſpe, *Notr.*; — der Vorjaß der Wirbelbeine, *V. - Cig.*

būcelj, *elja. m.* 1) die Spitze des Fingers, *V. - Cig.*; — 2) der Strickſtock, *V. - Cig.*; — prim. nem. Fuß, etwas Hervorragendes, das Meußerſte eines Dinges.

būcika, *f.* die Stecknadel, die Knoſpnadel, *Cig.*, *Jan.*, *DZ.*; Za klobuk ga (šopek) bom pripenjala S posrebrno bučiko, *Npes. - K.* — prim. bucek.

būcka, *f.* = bučika, *Notr.*

būckati, *am. vb. impf.* ſticheln, ſtechen; — prim. bucati.

būcniti, *būcnem. vb. pf.* ſtechen (v otročjem govoru), *Cig.*

1. **būc**, *m.* der Klang, der Ton, *Cig.*, *Jan.*, *C.*; zvon ima lep buč, *Mik.*; daš Getöſe, *C.*; daš Gebräuſ, *Jan.*

2. **būc**, *m.* 1) daš Faß, *Štrék.*; — 2) ein Feldbrunnen mit einem hölzernen Kaſten eingefaßt; ſterne. buči, *Vod. (Jzb. sp.)*; — prim. beč. boč.

būča, *m.* 1) der Kürbiß (cucurbita pepo): buče saditi; buče svinjam dajati; — 2) der Flaſchenfürbiß; — ein daraus verfertigtes Gefäß: die Kürbißflaſche, *Z.*; der Weinheber, *Št.*, *Cig.*; ein Schöpfgefäß, *Notr.*, *C.*; — 3) ein bauchiges Gefäß; ein bauchiger Ring, *C.*, *Št.*; — die Deſtillierflaſche, *Cig.*; Heronova b., der Heronſball, *Cig. (T.)*, *Sen. (Fž.)*; — = pol bokala, polič, *Ip. - Erj. (Torb.)*; — 4) der Schüdel = glava (zaničlj.); dobiti po buči; prazna buča, leeres Gehirn; — 5) die Wente, die Luſchwellung, *ogr. - Valj. (Rad.)*.

bučanje, *n.* dumpfes Getōn, daš Brauſen: b. trobente, groma.

būcaſt, *adj.* fürbißartig; bauchig: bučasta posoda, *C.*; — flaſchenartig, *Cig.*; bučasta hruška, die Kugelbirne, *Cig.*

būcati, *am. vb. impf.* dampf tönen, brauſen, ſauſen, toſen; morje buči; grom buči; trobenta buči, *Ravn.*; zvon buči, *C.*; ſe zdaj mi buči po glavi, *M.*; — brüllen: vol buči, *Cig.*, *C.*

bučeglāv, *glāva. m.* neka riba: der Stußkopf (coryphaena), *Erj. (Z.)*.

1. **būček**, *eka. m.* neka vinska posoda, *Ip.*; — prim. 2. buč.

2. **būček**, *eka. m.* ein alberner Kerl, *Cig.* — prim. buča.

1. **būčen**, *ena. adj.* Kürbiß-, bučno seme.

2. **būčen**, *ena. adj.* laut lärmend: društvo postaja bučno, *Zv.*

bučevina, *f.* daš Kürbiſtraut, die Kürbißblätter, *Jan.*, *C.*

būčica, *f. tem.* buča; — makove bučice, Moſtköpfje, *Z.*; — der Leimwandkopf, *Jan.*, *C.*, *vžšt.*

būčiti, *am. vb. impf.* in Aufruhr bringen, *Habd.*, *C.*

būčka, *f. dem.* buča: 1) kleiner Kürbiß; — 2) daš Krüglein, *C.*; — 3) ovčje ime, *Erj. (Torb.)*.

būčnica, *f.* 1) der Kürbißkern, der Kürbißſame, *C.*, *Kres.*; — 2) bučnice, Kürbißen (cucurbitaceae), *Tuſ. (R.)*; — 3) der Kürbißkuchen, *Valj. (Rad.)*; — 4) die Kürbißflaſche, *Cig.*; — 5) die Flaſchenbirne, *Cig.*, *C.*; — 6) der Gühnel (ajuga), *Cig.*, *Medr. (Rok.)*.

būčnik, *m.* kriechender Gühnel (ajuga reptans), *Tuſ. (Št. l. č.)*.

bučnika, *f.* der Kürbißkern, *C.*

būčman, *m.* der Dickkopf, *Jan.*

1. **būd**, *m.* die Aufmunterung: bud predramlja, *ogr. - Valj. (Rad.)*.

2. **būd**, *būda. m.* der Wiedehopf, *V. - Cig.*, *C.*, *Gor. - Mik.*; — prim. vdeb.

budālast, *adj.* dumm, unſinnig, *Cig.*, *Jan.*; — prim. budalo.

budalāščina, *f.* die Dummheit, der Unſinn, *Jan.*, *Nov.*; — hs.

budāliti, *am. vb. impf.* thöricht handeln, ſprechen, *Cig.*; grdo bi bilo, da budali tako ſilen in dičen junak, *IjZv.*

1. **budālo**, *n.* der Dummkopf, der Tölpel, *Cig.*, *Met.*; tudi budālo; — prim. hs. budalo (vok. od budala); iz. tur. budala, *Mik. (Et.)*; —

2. **budālo**, *n.* der Pſücher (kdor le buda in nič ne opravi), *C.*; — prim. bodalo 2).

budālost, *f.* die Dummheit, *nk.*; v svoji budalosti, *Zv.*

būdati, *am. vb. impf.* ſtümpern, *V. - Cig.*, *C.*; pogl. bodati.

būdelj, *alja. n.* = budla, die Fülle des Bratens, *Valj. (Rad.)*; — prim. budla, budlati.

būden, *dna. adj.* wach, wachſam, *Guts. Mur.*, *Cig.*, *Cig. (T.)*; — lebhaft, heiter, *Jan.*; buden glas, heitere Stimme, *C.*; svoje budno kolo pleše, *Zv.*

būditen, *ina. adj.* weckend, aufmunternd, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

būdīlnik, *m.* der Wecker an der Uhr, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*

budāilo, *n.* 1) daš Weckwerk, der Wecker, *Cig. (T.)*; — 2) der Erreger: budilo zvoka, der Schallerreger, *Cig. (T.)*; — 3) daš Anſerungsmittel, *C.*

būdina, *f.* neko jabolko, *Šebrelje na Goriškem - Erj. (Torb.)*.

budišče, *n.* der Erregungspunkt (phys.), *h. t.-Cig. (T.)*.

buditelj, *m.* der Erwecker, der Aneiferer, *Jan., nk.*

buditi, *im, vb. impf.* wecken; *b.* iz spanja: gospodar hlapce in dekle budi: — *b.* se, auf zuwachen pflegen; nič se ne budim po noči; že se budijo. sie sind schon im Aufwachen begriffen; — anferwecken: od mrtvih *b.*: — aufmuntern; *b.* koga k čemu: Zvonovi zvonite, Na delo budite! *Pot.*

budivce, *vca. m.* der Wecker, der Erwecker, *Cig., Jan., nk.*

búdla, *f.* 1) = nadev, die Bratenfülle, *Vod. (Izb. sp.)*; — 2) eine Art Speckknödel („cmoki od turščične moke se slanino“), *Ponikve na Št. - Vidski gori - Erj. (Torb.)*; — koruzno testo s cibebami v podobji jajca, *Goriš.*

budláti, *ám. vb.* füllen (s. V. Braten, Würste) *Jan., Vod. (Izb. sp.)*.

budnica, *f.* 1) die Neweille, *Cig., Jan., SLN.*; — 2) das Aufmunterungslied, *Zora.*

budnik, *m.* der Aufwecker, *Cig.*; der Aufmunterer, *nk.*; der Erreger (phys.), *Cig. (T.)*.

búdnost, *f.* die Wachsamkeit, *Mur., Cig.*; die Müunterkeit, *Cig., Jan.*

búdra, *f.* = morskí praščiček, das Hausschweinchen, das Meerichweinchen (cavia cobaya), *C., Pol.*

budrák, *m.* das Männchen vom Meerichweinchen, *C., Poh.*

búh, *interj.* Nachahmung eines dem Worte ähnlichen Schalles, *Cig.*; *buh v pekeli!* *SLN.*

1. **büh**, *m.* 1) ein gewisser, dem Worte ähnlicher Schall, *Cig.*; — 2) etwas jäh Hervorbredendes: der Feuerwolf (das aus dem Ofen zeitweise hervorbredende Feuer), *Cig.*; — 3) der Stoß, *C.*; (iz propada) se je slišal zamolkel *buh, Let.*

2. **büh**, *m.* die Anschwellung, *Cig.*

búhanje, *n.* das Puffen, das Stoßen; zaslšalo se je močno buhanje v hišna vrata, *Zr.*

búhati, *búham, šem, vb. impf.* puffen, stoßen; burja, veter buha; gorkota buha v sobo. *Nov.*; plamen buha kvišku, schlägt, lodert empor, *C.*; morje buha, das Meer brandet, *C., Z.*; na dveri buhati, stark pochen, *C.*; z glavó buhati v zid, *Št.*; schlagen: ženo z machem buše, *Npes. -Vra7.*; kozli se buhajo, stoßen sich mit den Hörnern, *Cig.*; *b.* se, sich im Gedränge stoßen, *Dol.*

búhav, *adj.* *b.* je sod, ako diši po plesni, pa tudi vino, ki se je spravilo v tak sod, *Soška dol., Goriška ok. - Erj. (Torb.)*

búhljaj, *m.* der Puff, *C.*

1. **búhniti**, *búhnem, vb. pf.* 1) hervorbredem; plamen je kvišku buhnil, *Cig., Jan.*; buhnita je kri iz njega, *BKkr.*; v hišo *b.*, ins Haus ploßen, plumpen, *Cig.*; nad koga *b.*, jemandem plöghch anfallen, *C.*; = 2) *b.* koga, jemandem einen Stoß verjeten, *Št.*

2. **búhniti**, *búhnem, vb. pf.* anschwellen, sich aufblähen, *Jarn., Cig., C., Mik. (Et.)*.

búhor, *orja, m.* die Wasserblase, *Jan.*; (púhor, *Guts.*).

búhorce, *vca. m. dem.* = búhor, *Jan.*

búhta, *f.* ein Weib mit aufgedunnenem Gesichte, *C.*

1. **buhtáti**, *ám. vb. impf.* hervorbredem: plamen buhta, lodert, *C.*

2. **buhtáti se**, *ám se, vb. impf.* schwellen, *C.*

buhtè, *éta. m.* der Brausekopf, *Cig.*

1. **buhtéti**, *im, vb. impf.* 1) lodern (o ognju) *C.*; — pren. pričele so ljudske preselbe močno buhteti, *Zv.*; v njem buhtí neka škodljiva ljubezem po novotarstvu, *ZgD.*

2. **buhtéti**, *im, vb. impf.* aufgedunnen werden, *C.*

búhtiti, *im, vb. pf.* gäh losstürzen, *Mur., Jan.*

búj, *m.* die Boje: sidrení buj, die Auferboje, *DZ.*

bújen, *jna, adj.* üppig, *Cig., Jan., C., nk.*;

bujno rasti; bujna fantazija, *nk.*; — rus.

bujénje, *n.* das Wecken.

bujica, *f.* 1) der Gießbach, der Wildbach, *Cig., Jan., Cig. (T.), BKkr.*; bújica, *Navr. (Let.)*;

— 2) der Abzugsgraben, *C.*; bujice, Furchen in der Straße (= prekopi), *Levst. (Cest.)*

bujnokrásen, *sna, adj.* üppig schön, *Cig. (T.)*.

bújnost, *f.* die Leppigkeit, *Cig., Jan., nk.*; — prim. bujen.

búk, *m.* die Brunst der Schweine, *Mur., Cig., Jan., Mik.*

búka, *f.* der Tumult, *Cig., C., kajk. -Valj. (Rad.)*.

bukáč, *m.* die Rothdummler (ardea stellaris), *Jan., Erj. (Z.)*

búkati, *kam, čem, vb. impf.* 1) = mukati, *Re7-Baud., Plužna-Erj. (Torb.)*; — 2) grunzen, *Gor.*

búkati se, *kam, čem se, vb. impf.* 1) brunsten (o svinjah); svinje se bukajo, bučejo; —

2) *b.* se = kujati se, *Jan.*; dans se ti buče = delo ti ne gre uspešno od rok, *Gor.*

búkev, *kve. f.* die Buche, die Rothbuche (fagus silvatica).

búkevca, *f.* die Frucht der Rothbuche, *C., Mik., Št.*

búkniti, *búknem, vb. pf.* lossbredem: plamen bukne, die Flamme lodert auf, *C., Zora*; einfallen: *b.* v deželo, *Dalm.*; losstürzen: *b.* nad koga, *C., Dalm.*; ausbredem: Vezuv je buknil, *Erj. (Min.)*.

búknjenje, *n.* der Ausbruch (s. V. eines Vulkan's), *Cig. (T.)*; — *b.* nad sovražnika, ein Ausfall, *Diet.*

búkov, *adj.* 1) Buchen; *b.* les, das Buchenholz; — 2) grob: bukovó sukno, die Lode, *Cig., Levst. (Rok.), Notr.*

bukováča, *f.* = bukova palica, der Buchenstod, *Cig.*

bukováčica, *f.* neka goba: = pečenka, kukmak, *Poh.*

búkovec, *vca. m.* schlechter Wein, *Notr.*

búkovica, *f.* 1) die Buchengegend, *Gor.*; — 2) das Vudentuch, *Cig., C., DZ.*

búkovina, *f.* 1) das Buchenholz; — 2) die Buchengegend, *Mur.*; tudi: bukovina; — 3) = bukovó sukno, das Vudentuch, *C.*

búkovje, *n.* der Buchenwald.

búkovski, *adj.* Bücher; bukovski jezik, die Bücherprache, die lateinische Sprache, *Trub., Dalm.*

bükovščica, *f.* der Waldmäusedorn (*ruscus hypoglossum*), *Hal.-Erj. (Torb.)*.
bükva, *f.* = bukev.
bükve, *kev. f. pl.* das Buch; tudi: bükve.
bukvár, *rja. m.* = knjigar, *Cig., Jan.*
bukvárna, *f.* = knjigarna, *Z., uk.*
bukvárnica, *f.* 1) = knjigarnica, *Cig., Jan.*; — 2) = knjižnica, *Mur., Cig., Jan.*
bukvārstvo, *n.* = knjigarstvo, *Cig.*
bükvež, *m.* ungefählicher Mensch, *Valj. (Rad)*.
bükvica, *f.* 1) = bukeveca, *Dict., Cig., Jan., C.*; — 2) *pl.* bukvice, *dem.* bukve; das Büchlein; — 3) bukvice, die Betonie (*betonica officinalis*), *C.*
bukvišče, *n.* 1) = knjižnica, *Jan., Cig., Vod. (Izb. sp.)*; — 2) = knjižnjak, *Jan.*
bukvovščiki, *adj.* = knjigoveški, *Cig., Jan.*
bukvovęstvo, *n.* = knjigoveęstvo, *Cig., Jan.*
bukvovęz, *vęza. m.* = knjigovez, *Cig., Jan.*
bukvovęznica, *f.* = knjigoveznica, *Cig., Jan.*
1. būla, *f.* die sich von innen mit wasserichter Materie füllende Beule; vodenična b., der Wassertröpf (zivinska bolezen), *Cig.*; snetjava b., die Brandbeule, *Cig.*; — iz nem.: prim. stvn. bulla. Blatter, *Mik. (Et.)*.
2. būla, *f.* das Füllsel, die Fülle, *Guts., Mur.*; „kar se klade v testo, da boode od njega potica ali gubanica“, *Goriška ok.-Erj. (Torb.)*; die Wurstfülle, *Jan., Roč.-Kres*; — iz nem.: prim. bulati.
būlanki, *m. pl.* gefüllte Madeln, *Guts.*
būlast, *adj.* beutlig, *Cig.*
būlati, *am. vb. impf.* füllen (z. B. Würste, Braten), *Guts., Jan.*; z bulo polniti potice, gubanice, *Soška dol., Goriška ok.-Erj. (Torb.)*; — iz nem. füllen; prim. fulati, *SlGor.*
būlec, *lea, m.* der Och: bulec buli, *Z.*; — prim. 1. buliti.
būlica, *f. dem.* 1. bula; das Beutchen.
būlida, *f.* die Waldrebe (*clematis vitalba*), *Ben.-Erj. (Torb.)*.
1. būliti, *im. vb. impf.* muhen; živina buli, *Z., GBrda. Ip.-Erj. (Torb.), SlGor.*; brüllen, *Štek.*; brummen, greinen, *C.*; — prim. nem. büllen, = muhen, *švic.* bullen = brummen, brüllen, *Levst. (Rok.)*.
2. būliti, *im. vb. impf.* schwellen, *Cig.*; — kupla buli, *Let.*; — = b. se: šotor se buli sredi doline, *Nor.*; — prim. 1. bula; prim. tudi hs. buljiti oči, die Augen herausreden.
būlje, *n.* nekakšen cmok iz turęiščne moke z mlekom zameęene, *Koborid (Goriš.)*; — prim. budla.
būlko, *m.* neko jabolko, v *Brkinih - Erj. (Torb.)*.
būlnica, *f.* neka trava za bule, *C.*
būlnik, *m.* 1) = bulnica, *C.*; — 2) der Stedapfel, *C.*
būlnjāk, *m.* divji b., der Stedapfel (*datura stramonium*), *Z.*
būlovka, *f.* neka goba „za bule“, *C.*
būmati, *am. vb. impf.* trüpfen (v otroęjem govoru), *M., Št.*; — prim. bumbati.
būmba, *f.* das Oetränk (po otroęje), *C.*

1. būmbati, *am. vb. impf.* = bumati, *Goriš.-Erj. (Torb.)*; — prim. it. bombardare, trüpfen.
2. būmbati, *am. vb. impf. C.*; pogl. bombati.
būmbek, *bka, m.* Glas.; pogl. bombek.
bumbljāti, *am. vb. impf.* = bučati; sršen bumblja ali buči, *C.*
būmbreg, *m., vzh.Št.-C.*; bumbrek, *Habd.-Mik.*; pogl. bubreg.
būmcati, *am. vb. impf.* = bumati, bumbati, *C.*
būmčkati, *am. vb. impf.* = bumati, bumbati, *Goriš.-Erj. (Torb.)*, *Št.*
būncelj, *clja, m.* die Kofe (eine Mehlspeise), *V.-Cig., Ravn. (Abc.) - Valj. (Rad)*; — prim. kor.-nem. wüffel = Wülfchen, Röllchen. (?)
būńeica, *f. dem.* bunka; das Knöllchen, *C.*; die Knospje, *Jan., Vest.*
būńeiti se, *im se. vb. impf.* convex werden, *M.*
būnda, *f.* schwerer Ueberrock oder Mantel, *M., Lašće-Levst. (Rok.), BIKr.*; der Pelzmantel, *ogr.-Valj. (Rad)*; — iz madž.
būndaš, *m.* ovčarski pes, *ogr.-Valj. (Rad)*.
būnja, *f.* 1) ein dicker Klumpen aus weichem Stoff, *Z.*; — der Knollen, *V.-Cig.*; — 2) ein hausbäckiges Weib, *Cig.*
būnjast, *adj.* aufgedunsen, *V.-Cig.*; bunjast človek, ein hausbäckiger, dicker und fetter Mensch, *Cig., C.*
būnjav, *adj.* = bunjast, *Z.*
būnjavec, *vca, m.* der Hausback, *Cig., Valj. (Rad)*.
būnjec, *njca, m.* = bunjast človek, *C.*
būnk, *interj. patř!* *Cig., C.*; — tudi: *subst. m.* der Schall eines fallenden Körpers, *Cig.*
būnka, *f.* 1) der Schlag, der Stoß, der Puff, *Cig., Levst. (Rok.)*; — 2) die Geschwulst, die Beule infolge einer Contusion; debela b. mu je stekla na čelu, *LjZv.*; — irgend eine knotenartige Verdickung, z. B. der Knorren am Holze, *Cig., Valj. (Rad)*; — 3) neka hruska, *Krško, Sv. Jakob ob Savi-Erj. (Torb.)*; die Faustbirn, *Cig.*; — 4) *pl.* bunke, die Waşęeige, *Zil.-Jarn. (Rok.)*.
būnkanje, *n.* 1) das Puffen, das Stoßen, *Jarn., Cig., Jan.*; — 2) das Spielen auf der Waşęeige, *Jarn.*
būnkarica, *f.* ein stark bauchiges größeres Weinfäß (circa 20 Eimer haltend), *C., Z.*; deset bunkaric vina je šlo iz Vidma v Gorico, *Vod. (Izb. sp.)*.
būnkast, *adj.* knollig, knortig, *Cig.*
būnkati, *am. vb. impf.* 1) schlagen (z. B. mit der geballten Faust), puffen, klopfen, *Jarn., Cig., Jan.*; na vrata b., *Št.*; začela je b. pivce, *LjZv.*; — 2) die Waşęeige spielen, *Zil.-Jarn. (Rok.)*; — 3) b. se. hauchig werden, *C.*
būnkavec, *vca, m.* der Waşęeigenpieler, *Jarn.*
būnkniiti, *būnknem. vb. pf.* 1) mit geballter Faust einen Schlag versetzen, puffen, stoßen, *M.*; — 2) plägend fallen (z. B. ins Wasser), *C.*
būra, *f.* jedro, jedrec (orchovo, lešnikovo i. dr.), *Bolc-Erj. (Torb.)*; — prim. 1. buriti.
burāza, *f.* *Cig., Tuš. (B.)*; pogl. boraga.
būrc, *rka, m.* die Wasserblase, *C., Savinska dol.*

búren, rna, *adj.* stürmisch, aufgeregte, *Jan.*, *Cig. (T.)*, *nk.*; burno vreme, burna seja, *nk.*
burēta, *f.* steklena posoda za odmerjanje tekočin, die Bürette (chem.), *Cig. (T.)*.
būrež, *m.* der gerne Händel anfängt, *C.*
burgūndec, dea, *m.* die Burgundertraube, *Z.*
 1. **búrica**, *f.* geschälte Kastanie, *Soška dol.-Erj. (Torb.)*, *C.*; prim. bura.
 2. **búrica**, der Schmalzstübel, *Ravn.-Cig.*; majhna kablca s kratkima uhom in pokrovcem, *Hrušica v Istri - Erj. (Torb.)*; — lesena posoda, v kateri se hrani maslo, *Zabče (v Istri) - Erj. (Torb.)*; — prim. hs. bure, das Faß.
 1. **búriti**, im, *vb. impf.* = lupiti, *Soška dol.-Erj. (Torb.)*; — prim. bužiti.
 2. **búriti**, im, *vb. impf.* 1) stürmen, toben, *Jan.*; voda je siloma burila v podro ladjó, *Bes.*; slepa strast buri in kuri po človeku, *Sl.N.*; — 2) b. se, stürmen (o vremenu); ves dan se buri, *St.*; — in Aufruhr sein, revoltieren, *Jan., C.*; — sich drängen, *Strek.*; ungestüm sein, tumultuieren, *Jan., C.*
búrhati, am, *vb. impf.* stürmen: vreme je burhalo, *St.*
búrja, *f.* 1) der Nordostwind; ogrska b., *Trub.*; v burjo govoriti, in den Wind reden, *Nov.*; — 2) ungestümer Mensch, *Cig.*; — 3) govedje ime, *Erj. (Torb.)*.
búrjast, *adj.* stürmisch: burjasto morje, *C.*; — ungestüm, *Cig.*
burjáva, *f.*, *Pohl.*, *pagl.* severni sij (zar).
búrjavec, vca, *m.* = razsajavec, ein ungestümer Mensch, *C.*
burjevít, *adj.* stürmisch, *C.*
búrjevka, *f.* = burnica, *Erj. (Z.)*.
 1. **búrka**, *f.* der Sturm, stürmischer Wetter, *Mur., Jan., C., Danj.-Mik.*
 2. **búrka**, *f.* die Pöffe, der Scherz; burke uganjati, Pöffen reißen.
búrkanje, *n.* 1) das Brodeln, *Mur.*; — 2) stürmische Erregung; das Aufwallen des Meeres, *Cig.*; b. morskoga šuma, *kajk.-Valj. (Rad)*.
búrkast, *adj.* pöffenhaft, schnatich, *V.-Cig. (T.)*.
 1. **búrkati**, búrkam, *vb. impf.* 1) mit Blasen aufwallen, brodeln, sprudeln, *Mur., St.*; — 2) aufwallen machen, erregen: vodo b., *Cig.*; — beunruhigen: naj te ne burkajo tuje misli, *kajk.-Valj. (Rad)*; — b. se, aufgeregte, unruhig sein (o morju), *Cig., Jan.*; (o človeku), *C.*; naj se ne burka srce vaše, *kajk.-Valj. (Rad)*; — prim. buriti.
 2. **búrkati**, am, *vb. impf.* = burke uganjati, *Cig., M.*
búrkav, *adj.* pöffenhaft, *Cig.*
búrkclj, klja, *m.* die Wasserblase, *Z.*; — prim. burek.
búrkclje, keljca, *m. dem.* burkclj, die Wasserblase, *Kres.*
búrkež, *m.* der Pöffenreißer, der Spasmacher, *Cig., Jan., C.*
búrkla, *f.* 1) die Dfengabel, *Mur., Jan.*; nav. pl. burkle; z burklami koga iz kuhinje pognatí; — ungeschickter Mensch: burkla ti burklasta! *Kr.*; — 2) pletenica od srobotá v

ribjo lov, *Koborid - Erj. (Torb.)*; = vrša, *Goriška ok.-Erj. (Torb.)*; — prim. lat. furcula. fürca, Gabel.
búrklast, *adj.* ungeschickt, *M., Kr.*
burkláti, am, *vb. impf.* ungeschickt umhergehen oder sich benehmen, *Kr.*
búrklež, *m.* ungeschickter Mensch, *M., Valj. (Rad)*, *Kr.*
búrklišče, *n.* der Dfengabelstiel.
burkljáti, am, *vb. impf.* brodeln: voda burklja iz kake posode, *Z.*; burkljajoča apnenica, *Sl.N.*; — prim. i. burkati.
burkljiv, íva, *adj.* tumultuarijch, *Jan.*
búrnica, *f.* der Fregattenvogel (tachypetes), *Erj. (Z.)*.
búrníč, *m.* die Fensterhappe, *Cig.*
búrníček, čka, *m. dem.* burnič, *Cig.*
búrník, *m.* 1) die Happe bei Thüren und Fensterladen, in welche der Riegel geschoben wird, *V.-Cig., C., Rib.*; — 2) der Kloben, die Schere bei einer Wage, das Wagegericht, *V.-Cig.*
búrnost, *f.* der Ungestüm, *Cig. (T.)*, *nk.*
búrovž, *m.* 1) die Kuhglocke, *Cig., Dol., Polj.*; die Glocke, die das vorderste Pferd trägt, *M.*; — (prim. Al' je grom al' treskanje, Al' voz burovžev(i) gre? *Npes. - K.*) — 2) veliki b., der große Bär, der Wagen, *Cig., Jan.*; Čmu nek' so gostoževci, Čmu meni vel'ki burovž? *Čb.* — (*Levst./Rok.*) meni, da je ta beseda iz nem. voranz nastala.)
búsija, *f.* der Hintertalt, *Dict.*; Jerobeam je storil busijo, da bi od zadaj nad nje prišel, *Dalm.*; — iz tur. pusu., *Mik. (Et.)*.
búšk, *interj.* plump! *C.*
búškniti, búšknem, *vb. pf.* mit Geransch fallen, plumpen: na koga b., jemanden anfallen, *C.*
búšniti, búšnem, *vb. pf.* = buskniti, *C.*
búsóla, *f.* neka priprava z magnetno iglo, die Bousssole: tangenta b., die Tangentenbousssole (phys.), *Cig. (T.)*, *Sen. (Fiz.)*, *Jes.*
búša, *f.* eine Art kleiner Kühle; hrvatske buše; — hs.
búšák, *m.* eine Art kleiner Dchjen; — hs.
búšáti, am, *vb. impf.* küssen, *C.*; Ljub' materi roko búša, *Vod. (Pes.)*; — iz nem.: prim. bav. bussen.
búšina, *f.* govedje ime, *Talm.-Erj. (Torb.)*.
búšiti, búšim, *vb. pf.* 1) mit Gewalt anstoßen, anfahren: z glavó v zid búšiti, *BKr., St.*; v hišo b., ins Haus stürzen, *Z.*; — 2) b. koga, derb stoßen, *St.*; mit Gewalt werfen: hlapci zver z nosilnic búšijo, *Glas.*; — prim. buhniti.
búška, *f.* die Gesichtswist infolge einer Contusion, *Z.*, *Bes.*; tako me je udaril, da mi je búška stekla, *Valj. (Rad)*; lasna búška, die Haarpöppel, *Erj. (Som.)*; — prim. 2. buhniti.
búškast, *adj.* voll Contusionen: tako ga je otepel, da je cel teden búškasto glavó nosil, *Glas.*
búškati, am, *vb. impf.* stoßen, *ZgD.*; — b. se, sich stoßen: kozia se búškata, *Bes.*
búškniti, búšknem, *vb. pf.* (stari) antlopfen, *Jan.*

bút, m. = bet (?): Igra mu pušken trd obles, Zadeva mu nje but, *Vod. (Pes.)*.
búta, f. großköpfiger Mensch, *M.*; — stumpfjinnige Person, *C.*, *Lerst. (Rok.)*; — prim. butast.
bután, ána, m. neka psovka, *Št.-Pjk. (Črt.)*.
bútanje, n. das Anschlagen, das Stoßen; butanje valov, die Brandung, *Cig. (T.)*.
bútara, f. ein Bündel (Heiser, Ruthen, Stöcke u. dgl.); der Palmbusch, *Cig.*; — die Saahine, *Cig.*; — butara kolja = 50 kolov, *JrhSt.*; — die Bürde, die Last, *Mur., Cig., Jan.*; sodniška b., *Jurč.*
bútarica, f. dem. butara, das Bündelchen; — der Palmbusch, *Kr.*
bútarnik, m. 1) großer Rutenkorb, *Gor.-M.*; — 2) motvoz, s katerim se zvezuje butara, *Polj.*
bútašt, adj. 1) stumpf: b. nos, *Zora, Pjk. (Črt.)*; — plattköpfig, *Jan.*; abgeplattet: zemlja je na dveh koncih butasta, *Vod. (Izb. sp.)*; — 2) dümm, tölpelhaft, *Mur., Cig., Jan., Št.*; — prim. nem.: butt = stumpf, dümm.
bútiati, bútam, vb. impf. stoßen; v glavo v steno b.; ob kaj b., *Cig.*; — nadlog jezero S togotnimi valmi na stene buta, *Preš.*; — njega glavo s trnjem kronano so butali ino tepli, *Jsvkr.*
bútec, tea, m. 1) das Gewicht der Wanduhr, *Cig.*; prstov b., die Fingerpitze, *V. - Cig.*; — 2) eine Art Apffel, *C.*; — 3) der Großkopf, *Cig., Jan., M.*; — 4) der Kaulkopf (mlada žaba), *Lašče-Lerst. (Rok.)*; — 5) der Tölpel, *Cig., Jan., C., Št.*; — prim. butast.
bútej, m. der Wiedehopf, *Gutsm., Mur., C.*; — prim. 2. bud.
bútelj, telja, (nav. teljna), m. 1) eine Art Pflanze, *C.*; — 2) eine Art dicker Apffel, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*; — 3) der Dickkopf, *Jan.*; — 4) der Tölpel, *Cig., Jan., C., Št.*; — prim. butast.
butelja, f. vinska steklenica, die Bouteille.
búteštvo, n. die Tölpelhaftigkeit, *ZgD.*
bútež, m. = butec, der Tölpel, *Kr.*
butica, f. = betica, *Dict., Trub., Cig., Preš., Lerst. (Zb. sp.)*.
bútič, m. der Schaßbock, *C.*
bútititi, bútim, vb. pf. 1) stark anstoßen; v steno b.; na tla b., wuchtig fallen; stürzen: med

sovražnike b., *Jan.*; butilo mu je v glavo, plöchtig fiel es ihm ein, *IjZv.*; — 2) urjanst stoßen oder werfen: na tla butiti koga.
bútniti, bútnem, vb. pf. = butiti.
butoglavce, vca, m. der Kaulkopf (mlada žaba), *Polžane (Istra)-Erj. (Torb.)*.
butolčnka, m. neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*.
bútorá, f. = butara, *Meg., Trub., Krelj.*
buzakljúna, interj. = buzaroná! japperment! *IjZv.*
buzakljúnski, adj. (lepše rečeno, nam. buzaronski), *Jan., Preš.*
buzarónski, adj. jatrísch: b. bič! Judeipreitsche! *Zora.*
buzaróna, interj. japperment! (tudi: buzaraca, *Gor.*)
buzdahán, m. = buzdovan, *Krelj.* (buzdihan, *Dict.*)
buzdován, m. der Streitkolben, *Cig., Jan.*; — hs. iz tur. bozdogan.
búža, f. 1) ein kleines Thierchen oder Ding, *C.*; — 2) der Kretin, *Sarinska dol.*
búžav, adj. schwächlich, *Gor.*
bužgáti, ám, vb. impf. schälen: b. fižol, turščico, orehe, (bežgati) *Tolm. - Erj. (Torb.)*; — prim. bužiti.
búželj, žlja, m. neko jabolko, *C.*
búžika, f. das Gänsehen, *C.*; — prim. buža.
bužína, f. = lupina, *Tolm., Plužna - Erj. (Torb.)*; — prim. it. buccia, buccio, die Schale der Früchte, *Erj. (Torb.)*.
búžiti, im, vb. impf. = lupiti, ružiti, *Plužna - Erj. (Torb.)*; — prim. bužina.
búžkati, am, vb. impf. = bužiti, bužgati: koruzo b., *Naklo (Gor.)*.
búžnica, f. neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*.
bzikalica, f. die Spritze, *Cig., C.*
bzikanica, f. die Spritzbüchse, die Spritze, *Mur., ogr.-Valj. (Rad.)*.
 1. **bzikati**, kam, čem, vb. impf. eine Flüssigkeit durch eine kleine Oeffnung mit Gewalt pressen, spritzen, *Mur., SlGor.*
 2. **bzikati**, kam, čem, vb. impf. diejen (o goveji živini): živina bziče, *Mik., Valj. (Rad.)*; — prim. bežgati, bežjati.
bziklja, f. die Spritze, *C.*
bzikniti, bziknem, vb. pf. spritzen, *Mur., Mik.*

C.

cácati, am, vb. impf. ansichlagen, *Cig.*; — prim. becati.
cábnniti, cábnem, vb. pf. ansichlagen, *Cig., C.*; — prim. cebniti.
cáca, f. der Kleister, die Pappe, *Guts., Št.-Valj. (Rad.)*.
cácati, am, vb. impf. 1) kleistern, schmieren, *Guts., Mur.*; — 2) verjärten: svoje telo c., *ogr.-C.*

cácaven, vna, adj. verjártelt, empfindlich, *ogr.-C.*
cácavnost, f. die Verjártelung, die Weichlichkeit, *ogr.-C.*
cácniti, cácnem, vb. pf. schmeißen, werfen, *Guts.*
cádra, f. rdeča volnena krpa na komatu, *Gor.-SlN.*; — prim. candra.
cáf, m. der Gerichtsdiener, der Scherge, *Pohl., Mik. (Lit.)*; der Ueberreiter, *C.*; — prim. it. zaffo, der Hüfher.

1. **cafáti**, ám, *vb. impf.* = kapati, *Fr.-C.*
 2. **cáfati**, am, *vb. impf.* = cavfati, *C.*
cafedrátí, ám, *vb. impf.* pogl. cefedrati.
cafljáti, ám, *vb. impf.* = kapljati, *C.*; — prim. 1. cafati.
 1. **cáfniti**, cáfnem, *vb. pf.* = kaniti, *C.*
 2. **cáfniti**, cáfnem, *vb. pf.* = cavfniti, zurück-treten; konj. junec cafne, *C.*
cafodrátí, ám, *vb. impf.* hitro hoditi, da cape lete od človeka, *C.*; — prim. cefedrati.
cafotátí, otám, ččem, *vb. impf.* = 1. cafati, *C.*
cafrátí, ám, *vb. impf.* = cafodrati, *Fr.-C.*; — prim. cefrati.
cafudrátí, ám, *vb. impf.* nekaj omašnega težko nesti, *Levst.(Rok.)*; — prim. cefedrati.
cafúra, *f.* = cafuta, *Glas.*
cafúta, *f.* ein siederliches Zranenzimmer, die Schlampe, *Guts., Mur., Cig., Jan., Mik.*
cágati, am, *vb. impf.* žagen; — iz nem.
cájhn, hna, *m.* 1) kletvica: c. cajnasti! ver-maledeite Geschichte! *Polj.*; — 2) c. ljudi, denarjev, ungemein viel Leute, Geld, *Goriš.*; — iz nem. Zeichen; prim. čudo.
cájhnati, am, *vb. impf.* wehklagen, *Lašče-Levst.(Rok.), Polj.*; — prim. cajhen 1).
cajhnováti, ūjem, *vb. impf.* = cajnati, *C.*
cájna, *f.* der Handfort, *Cig., Kor., Št.*; — iz nem.; prim. kor.-nem. zanc, *Mik.(Et.)*; avstr.-nem. die Zaine = Handfort.
cájnarica, *f.* kladivo, s katerim se železo cájna, *Gor.-Valj.(Rad.)*; — prim. cajnati.
cájnnati, am, *vb. impf.* železo c., Stabeisen machen, das Eisen zu Zainen verarbeiten, zainen; — iz nem.
cájnica, *f. dem.* cájna: das Handföhrchen.
cáker, *indecl.* v caker hoditi s kom, s kako rečo, mit jemandem, mit einer Sache umgehen, gebaren, behandeln, *Jan., M., Gor.*; — iz nem.; prim. bav. zu acker gen, mit jemandem zu schaffen haben; prim. tudi: ne znata si v oralu hoditi, sie zwei sind un-einig, *Guts.*
cáklja, *f.* der Morast, *Z.*, (cekla) *Guts., Mur.*
cákljast, *adj.* morastig, ceklast, *Guts., Mur.*
cakljáti se, ám se, *vb. impf.* bašig sein, *C.*
cála, *f.* die bestimmte Zeit: ob cali živini polagati, krava je uže blizu cale (wird bald merjen), *Fr.-C.*; — iz nem. Zeile?
cámar, arja, *m.* = cavmar, *zapŠt.*
cámelj, mlja, *m.* der Wodenschwengel, *Cig., Jan., C., Glas., ŠtGor.*
cânc, *m.* v cenc (cane) iti, traben, *Št.-Cig.*; — prim. cenc.
câncavce, vca, der Zögerer, Zauderer, *Mariborska ok.-Kres.*; — prim. cencati.
cânder, dra, *m.* 1) der Fecken: candri od njega vise, *Dol.*; — 2) der Zerlumpte, *Dol.*
cândra, *f.* der Fecken, der Lappen, *Cig., Jan., kajk.-Valj.(Rad.)*; — prim. kor.-nem. zakder, zader *f.* etwas Kaiserliches. (?)
cândrati, am, *vb. impf.* zerreißen, *Fr.-C.*
cândrav, *adj.* feßig, lappig, *Cig., Jan.*; — zerlumpt, *Dict., Mur., vžhŠt.*
cândravce, vca, *m.* der Zerlumpte, *Mur., Blkr.*

candríniti, ínim, *vb. impf.* herumjochlern, *Štrek.*
cânc, nca, *m.* pogl. cenc.
cânce, nka, *m.* der Tropfen, *C.*; — das Feß-auge, *Jan.*; — prim. caniti.
cániti, cänem, *vb. pf.* = kaniti, *Sv. Peter pri Mariboru-Kres.*; — prim. capniti.
 1. **canja**, *f.*, *Jan.*; pogl. cájna.
 2. **cánja**, *f.* = cunjá, *M., C., Trst.(Let.)*.
cânjati, am, *vb. impf.* tröpfeln, kleinweife fließen, *C., Mariborska ok.-Kres.*
cânjek, njka, *m.* der Fecken, *C., Št.N., kajk.-Valj.(Rad.)*; — prim. 2. canja.
cânkati, am, *vb. impf.* 1) tröpfeln, *Mur., Cig., C.*; — 2) hängen, baumeln, *Mur.*; — prim. canek.
cankljáti, ám, *vb. impf.* tröpfeln, träufeln, *Cig.*
cánkniti, cänkmem, *vb. pf.* = kaniti, *Mur.*
 1. **cáp**, *m.* zerlumpter Mensch, *Mur., Cig., Met.*
 2. **cáp**, cápa, *m.* unverschnittener Ziegenbock, *M., C., Nov., Prim.*; smrdi kakor cap, *Senožče-Erz.(Torb.), Vrtov.*
 3. **cáp**, *m.* = caf (Häcker), *Cig., C.*
 1. **cápa**, *f.* der Fecken, der Lappen; — ein schlechtes Kopf- oder Sacktuch, *vžhŠt.*
 2. **cápa**, *f.* die Pfote, *kajk.-Valj.(Rad.)*; — prim. it. zampa, die Pfote.
capán, ána, *m.* 1) der Lump, *C.*; — 2) großes Tuch aus Ziegenwolle, *Cig.*; *M., C.*
capánder, dra, *m.* zerlumpter Mensch, *M., C.*
capánda, *f.* zerlumptes Weib, *Z., M.*
capándrati, am, *vb. impf.* zerfecken, reißen, *Z., M.*
cápar, rja, *m.* der Haderstammer, der Fecken-främer.
capást, *adj.* lappig, zerfeßt.
capáš, *m.* schlechter Fußsteig, *C.*; — die Schnee-bahn, *C.*
capáti, ám, *vb. impf.* patzhen: po blatu c., *C., vžhŠt.*
cápav, *adj.* zerfeßt, *Cig.*
cápavce, vca, *m.* = 1. capin, *Cig., C.*
cápec, pca, *m.* = škric, *Gor.*
cápek, pka, *m.* das ärmelloße Achselhemd der Weiber, *Cig.*
capéctlj, tlja, *m.* 1) die Klunker, *Cig.*; — 2) der Schnabelzapfen des Truthahns, *C.*
cápež, *m.* der Lump, *Cig.*
cápica, *f. dem.* 1. capa; das Feßchen, das Lappchen.
 1. **capin**, zerlumpter Mensch, der Haderlump.
 2. **capin**, *m.* eine Art spitzige Haße, *Mik.*; orodje, s katerim les lovijo, ki po vodi plava, *Levst.(Rok.), Št.*; — prim. nem. (dial.) zappin, it. zappa, der Karst, *Mik.(Et.)*.
capínast, *adj.* zerlumpt, *Cig.*
capínski, *adj.* Lumpen-, lumpenmäßig.
cápje, *n. coll.* die Fecken.
capljáti, ám, *vb. impf.* trippeln; za kom. c., *M., C.*; — prim. capati.
capníti, cäpnem, *vb. pf.* fallen, *C.*; — prim. caniti, 1. caniti.
capovôznik, *m.* die Wasserralle (tallus aquaticus), *Cig., Ijubljanska ok.*

capúljica, *f.* die Zottenblume, der Bitterflee (menyanthes), *Medv. (Rok.)*.
 cãr, cãrja, *m.* der Zar: ruski car; = cesar, *Kast., Mur. in dr.; avstrijski c., nk.*
 cãrar, rja, *m.* die Misteldrossel (turdus visci-vorus), *Kr.-Frey. (F.); — prim. nem. (dial.) Zãrrer.*
 cãrga, *f.* der Wortwechsel, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
 cãrgati se, am se, *vb. impf.* streiten, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
 carica, *f.* die Zarin; — = cesarica, *nk.*
 carina, *f.* die Zollgebür, der Zoll, *Cig. (T.), nk.; — stsl., hs.*
 carinar, rja, *m.* der Zolleinnehmer, *DZ.*
 carinišće, *f.* die Zollstelle, *DZ.*
 carinski, *adj.* Zoll-, *DZ.*
 carinstvo, *f.* das Zollwesen, das Zollsystem, *Cig. (T.)*.
 carjevãti, űjem, *vb. impf.* Zar sein; — herrschen, regieren, (carovati) *Cig., Jan.*
 cãrjevič, *m.* der Sohn des Zaren; — der kaiserliche Prinz, *Cig., C.*
 carjevina, *f.* das Zarenreich; — das Kaiserreich, *C., nk.*
 cãrski, *adj.* Zaren-; — kaiserlich, *nk.*
 cãrstvo, *n.* das Zarenthum; das Kaiserthum, *nk.*
 cãta, *f.* die Pflote, *C., Goriš.; — nam. taca? cãvfati, am, vb. impf.* zurückgehen, *M., Z.; — prim. bav. zaufen.*
 cãvfniti, cãvfnem, *vb. pf.* zurücktreten, *Z.; — prim. 2. cãfniti.*
 cãvmar, rja, *m.* der Brautführer, *Guts., C.; — cãvmar se pelje po cesti, Npes. (Kor.)-Kres.; — iz nem. (dial.) samer, Zãumer, torej cãvmar toliko kakor balar, C. (?)*
 cã, cãja, *m.* beli ce, der C-falter (vanessa c album), *Erj. (Ž.)*.
 cebãda, *f.* der Stoß mit dem Fuße, der Fußtritt, *Cig., Goriš., Ip. in Kras-Erj. (Torb.); — prim. benetsko-laški zampada, ein Schlag mit der Pflote, Erj. (Torb.). Let. 1883., 346.*
 cebãti, ãm, *vb. impf.* Fußstöße, Fußtritte geben, auschlagen, *Cig., Jan., C., Goriš., Ip. in Kras-Erj. (Torb.); prim. becati.*
 cãbec, bea, *m.* der Fußstoß, der Fußtritt, *Goriška ok., Ip.-Erj. (Torb.)*.
 cãbedin, *m.* neko grozdje in belo vino (civ-dino), *Goriš.*
 cãbedratí, ãm, *vb. impf.* = klepetati (schwãgen), *BLKv.*
 cãbedulja, *f.* = klepetulja, *BLKv.*
 cãbljaj, *m.* = cãbec, *Jan.*
 cãbniti, nem, *vb. pf.* einen Fußstoß geben, auschlagen, *Cig., Jan., M., Goriš., Ip., Kras-Erj. (Torb.)*.
 cãc, cãca, *m.* = ses, die Zitze, *C.; — kozji cec, neko grozdje, die Weisdufte, Št.-Erj. (Torb.); — prim. nem. Zitze.*
 cãcãten, ina, *adj.* jaugend, *Mur.; cãcãten oirok, C.; cãcãtno tele, Danj.-Mik.*
 1. cãcati, cãcam, *vb. impf.* jaugen: dete, tele ceca, *Mur., vzhŠt., ogr.-Valj. (Rad.)*.
 2. cãcati, am, *vb. impf.* 1) auf und niederwãrtš sich bewegen, nickend einhergehen (o starih, bolnih, o težko obloženih ljudch),

C., Z.; — 2) zögern, Cig.; — prim. cãcãti, cãcãti.
 cãcãtji, *adj.* jaugend, *ogr.-Mik.; cãcãtja de-čica, C.*
 cãcãtnik, *m.* der Zãngling, *C.; — ein junges Thier, das noch jaugt, C.; das Ferkel, C.*
 cãcãven, vna, *adj.* jaugend, *C.*
 cãcãvka, *f.* der Meeresschwamm, *ogr.-C.*
 cãcãcek, cka, *m.* 1) die Warze an der weiblichen Brust, *Mur., Mik.; die Zitze: kravji cecki, kajk.-Valj. (Vest.); — cecki = seski, vzhŠt.; — 2) der Schnabel eines Geshirres, C.; — 3) kozji cecck = kozji cec (cãcek), die Weisdufte, Št.-Erj. (Torb.), Ital.-Trumm.; beli cãcek, weiße Weisdufte, Trumm.*
 cãcãelj, cãja, *m.* das Gannenzãpfchen, *Mur., SlGor.-C.*
 cãcãkast, *adj.* mit großen weiblichen Brüsten, *Npes.-Vrag.*
 cãcãljãti, ãm, *vb. impf.* = jecljati, *M., C.*
 cãcãniti, cãcãnem, *vb. pf.* niederhocken, zusammen-sinken, *C., Z.; — prim. cãcãniti in 2. cãcãti.*
 cãcãba, *f.* das Zeichen, *C.*
 cãcãder, dra, *m.* die Ceder, *Cig., Jan., Dalm., Ravn., Jap.; libanski c. (cedrus Libani), Tuš. (R.); — tudi: cãcãder, Valj. (Rad.)*.
 cãcãdika, *f.* das Gummi, *V.-Cig.; — črešnjevca c., = smola, ki se iz črešnjevoga drevesa cedi, C.*
 cãcãdikast, *adj.* gummicht, *Cig.*
 cãcãdĩce, *n.* dem. cedilo; der Sappenseiber, das Nãdchenieb, *Cig., C.*
 cãcãdĩten, ina, *adj.* zum Seihen gehörig, *M.; — cedilni okvir, das Tenafel (chem.), Cig. (T.)*.
 cãcãdĩlje, *n.* die Hainbinie, (luzula), *Cig.*
 cãcãdĩlnica, *f.* das Seihgefãß, *Cig., C., M.; — das Durchseihloch, C.; — der Filtrierapparat, Jan.*
 cãcãdĩlnik, *m.* das Seihgefãß, der Seiber, *Cig., Jan., M.; der Filtrierkasten, Nov.*
 cãcãdĩlnikast, *adj.* = skop, *Št.-DSv.*
 cãcãdĩlnjak, *m.* = cedilnik, *Fr.-C., Valj. (Rad.)*.
 cãcãdĩlo, *n.* der Seiber, das Seihgefãß; — pu-stiti koga na cedilo, jemanden in der Patsche, in einer Verlegenheit lassen; ostati na cedilu; — der Filtrierapparat, *Jan., Cig. (T.)*.
 cãcãdĩšće, *n.* der Seiberherd, *h. t.-Cig. (T.)*.
 cãcãdĩti, ãm, *vb. impf.* seihen, durchschlagen; fil-trieren, *Cig., Jan., Cig. (T.); tako so mušice cedili in kamele požirali, Krelj; c. med, den Honig seimen, Cig.; — to sta jo cedila! die sind gelaufen! UET; tricien, riumen: znoj se mi cedi po obrazu, es rinnt ihut der Schweiß von der Stirne, Cig.; kri se je cedila po meču, das Schwert blutete, Cig.; — sline cedim po čem, ali: sline se mi cede po čem, der Mund wãffert mir nach einer Sache, ich lãstere darnach.*
 cãcãdĩvec, vca, *m.* der Durchseiber, *Cig., Jan.*
 cãcãdĩvka, *f.* die Durchseherin, *Cig., Jan.*
 cãcãdnik, *m.* der Durchseiber, *Cig., Jan.*
 cãcãdra, *f.* = cãcãder, *Cig., C.*
 cãcãdrov, *adj.* Cedern.
 cedrovina, *f.* das Cedernholz.

čédrovje, *n.* der Cederwald, *Jan.*; čédrovje, *Valj. (Rad).*

čedúljka, *f.* der Hornmohn (glaucium), *Z.*

čefédra, *f.* der Felsen: same čefedre visijo od njega, *južhŠt.*

čefedráti, *ám, vb. impf.* 1) zerzupfen, zerfajern, *C.*; — 2) *c.* koga kam. jemanden mit Gewalt irgendwohin zerren, *BlKr.*: prim. čefrati: — 3) kleinschrittig gehen (kakor otroci), *BlKr.*

čefinder, *dra, m.* das Feschen, das Splitterschen: do zadnjega čefindra. biš zum letzten Schärfein, *C.*

čefindra, *f.* die Flocke, die Spelße, *Poh.-C.*

čefindrati, *ám, vb. impf.* = čefedráti 1), *C.*

čefljáti, *ám, vb. impf.* = čefrati, *C.*

čefránje, *n.* 1) das Zupfen, das Zerfajern: — 2) das Zupfen, zerfajerte Leinwand (Charpie), *Cig., Jan.*

čefráti, *ám, vb. impf.* 1) zerfajern, zerzupfen, *Cig., Jan.*; gosje perje *c.*, *BlKr.*; volno *c.*, (=čefrati⁴), *Dict.*; — *c.* se, sich fädeln, sich fajern, *Cig., Jan.*; — 2) *c.* koga kam. jemanden irgendwohin schleppen, *C.*; zerren, *Kr.*; brez besedi so ga pred seboj čefrali in pehali, *Glas.*: — prim. čufрати in nem. zupfen (?).

čefrávce, *vca, m.* der Zupfer, *Cig., Jan.*

čefrávka, *f.* die Zupferin, *Cig.*

čefsta, *f.* der Brunnenheimer, *SlGov.-C.*: — der Mühkfüßel, *Hal.-C.*; — prim. bav. zelten, eine Art Weichir: tirol. zelte, großes hölzernes Gefäß zum Tragen auf dem Rücken, *C.*

čéget, *gla, m.* iz nem. Ziegel, *pogl. opeka.*

čégetnica, *f.* die Ziegelhütte: *pogl. opekarnica.*

čéh, *m.* die Zunft, die Zunftung, *Cig., Jan.*

Cig. (T.). C.: — tudi: čéh: iz nem. Zech.

čéha, *f.* = čeh, *Guts.*

čéhmešter, *tra, m.* 1) der Zunftvorsteher, *Mw.*, *Jan.*; — 2) der Kirchenvorsteher, der Kirchenprovst, *Mw., Št.*

čéhmošter, *tra, m.* = čéhmešter 1) *Cig., Jan.*

čéhmošter, *tra, m.* = čéhmešter 2) *Valj./Rad.*

čéhoven, *vna, adj.* zunft: čehovna knjižga, das Zunftbuch, *Cig., Jan.*

čehovina, *f.* das Zunftsgeld, *Cig.*

čéhovnik, *m.* der Zunftgenosse, *Cig.*

čéhovstvo, *n.* das Zunftwesen, *Cig., Jan.*

1. čéhta, *f.* = čehsta: neka posoda: der Bettisch, *zapŠt.-C.*; ein Weingeß (von vier Maß), *Poh.-C.*; — der Zumpfen, *Cig.*; die Ranne, *C.*; *c. z dvema ročema, Dict.*

2. čéhta, *f.* der Bettisch, *Pohl.*: — = torba: po hosti je taval z zeleno čehto na kolku, *Jurč.*: — prim. kor.-nem. zieche, Bettüberzug.

čehtáriti, *árim, vb. impf.* pressen, *M.*

čehtáti, *ám, vb. impf.* 1) prügeln, *Jan.*; — 2) pressen, bettügen, *M.*: — = čiganiti: me čeha in naganja, da mu dam, *Cig.*

čéja, *f.* das Zeihen, *Cig., Mik.*

čejátnik, *m.* = cedillo, *C.*

čejár, *rja, m.* = precejavec, *V.-Cig.*

čejénje, *n.* das Zeihen, das Geſette, *Cig.*

čejnjak, *m.* majhna kad, ſeber, „cenjek“ *južhŠt.*

čékar, *rja, m.* = ceker, *M.*

čekar, *kra, m.* der Zeder, ein aus Stroh oder Schiß geflochtener taſchenartiger Handkorb, *C., južhŠt.*: ceker, erja, *Dol.*; — iz nem. cekét, čta, *m.* = čeket, *M., Mik.*

čeketáti, etám, čém, *vb. impf.* = čeketati, *C.*

čekin, *m.* der Ducaten: = prim. it. zecchino.

čekinast, *adj.* ducatengeb; vino cekinaste barve.

čekinček, čka, *m. dem.* cekinek: der Ducatenjalter (lycaena Virgaureae), *Erj. (Ž.).*

čekinek, *nka, m. dem.* cekin.

čekínski, *adj.* Ducaten: cekinsko zlato, *Cig.*

čekla, *f.* *pogl. caklja.*

čékmešter, *tra, m.* = čehmešter, der Kirchenprovst, *Št.*

čékmošter, *tra, m.* = cekmešter, *SlN., Št.*

čekniti se, *nem se, vb. impf.* nachdenlich, beſümmert ſein, ſich ängſtigen: za greh se *c.*, *ogr., Danj.-C.*; — prim. stsl. čeknĕti = kŕsnĕti, tardare, *C.*

čéť, *la, m.* das Zeug, das Werkzeug, (tudi: cel, *f.*) *Kres.*: — morda nam. cev, iz nem. Zeug.

čéť, *čéla, adj.* waſ nicht beſchädigt iſt, woran nichts ſchſt, unberührt, ganz; kupica se ni ubila, ampak je ſe čela; suknja je ſe čela, ſe nič ni raztrgana; — rana je čela, die Wunde iſt geheilt, *Cig.*; hleb ni več cel, pa je še ves, der Laib iſt zwar in Stücke geſchnitten, aber es ſind noch alle Stücke da, *Gr.*: cel hleb prineſi, t. j. ne reži ga prej, celi hleb prineſi, t. j. tiſti hleb, ki je ſe cel, ne tiſtega, ki je že načet, *Gr.*; po celem ſnegu gaziti, im ungegahnten Schnee waten: konj je gazil ſneg v celo, *Jurč.*; po celem pozirati, ungefaunt verſchluden: — voll, ganz, (o času): celo uro ſem moral čakati, eine volle Stunde: tri cele dni in noči; cel dan, celo noč, einen ganzen Tag, eine ganze Nacht; pa tudi: den ganzen Tag, die ganze Nacht, = ves dan, vso noč; ſli so tiſto celo noč, *Dalm.*: ſli so vso noč, *Dalm.*; vollſtändig: celo ſveto biblijo ali vse ſveto piſmo, *Trüb. (Post. predgovor)*; *c.* tlak, pritiſk, der Wellendruck, *Cig. (T.)*: s celo beſedo povedati, ausbrüchlich ſagen, *Cig.*: — čela pijanka je, ſie iſt eine vollſtändige Zäuferin; cel norec je: na celem počiti, berſten, ohne daſſ früher ein Miß bemerkt worden wäre, *Z.*; na celem glavo odrezati, einem lebenden Menſchen den Kopf abſchneiden, *Z.*; na celem umreti, ganz unerwartet, plöſlich ſterben (ohne vorher krank geweſen zu ſein), *Sol.*, *Z.*: ohne Anlaſſ: na celem prepir začeti, na celem ſi izmiſliti, se zlagati, *Polj.*: — iz celega, aus einem Stück, nicht aus Theilen zuſammengeſetzt: suknja iz celega, nicht genäht, ſondern (z. B.) gewirkt, *Z.*; plahta iz čela (= celega), *BlKr.-Mik.*; dela, kakor bi bil iz celega, er iſt ungelent bei der Arbeit, *Z.*; ne bodi tako cel, ſei nicht ſo ſteif, ungelent, *C.*: do celega, do čela, gänzlich, *Cig., Jan.*: = s čela, *ogr.-Mik.*

celák, *m.* der Kengſt, *Mgg., Guts., Jarn., Cig., Jan., C., Kor., zapŠt.*

ceřba, *f.* die Heilung, *C.*
ceřec, *lca*, *m.* 1) = celak, *Mur.*; — 2) un-
 betretener, pjadlojer Schne, *C.*; po celci v
 cerke ití, *Mur.*; celec gaziti, *vzh.St.*; —
 3) unverfehrtes Ofterei, *Z. Mik.*; — 4) = žil-
 njak, der Spigwegerich, die Hundsrüppe, (plan-
 tago lanceolata), *C.*; — tudi: der Wund-
 wegerich, die Brunelle (prunella vulgaris), *C.*
ceřek, *lka*, *m.* das Ganze, *Jan., Zora-C.*
ceřestin, *m.* prižmatičer Halbbarnt, der Coe-
 lestin (min.), *Cig.(T.)*.
ceřestince, *nca*, *m.* redovnik celestinskega
 reda, der Coelestin, *C.*
ceřšnji, *adj.* gānzlich, *C.*
ceřšti, *im*, *vb. impf.* verheilen, *Cig.*; noga že
 celi, der Fuß ist bereits im Verheilen, *Mur.*
 1. celica, *f.* ganzer Hain, *C.*
 2. ceřica, *f.* die Zelle, die Klosterzelle; Le ce-
 lico najno zapriva, Prostosti sveta ne že-
 liva, *Preš.*; — iz nem. Zelle.
ceřlič, *m.* = celec, die Brunelle (prunella vul-
 garis), *C., Luče (St.)-Erj. (Torb.)*.
ceřliten, *ina*, *adj.* heilfam, heilend, *Cig., Jan.*
ceřltnost, *f.* die Heilkraft, *Jan., Cig.(T.)*.
ceřlilo, *n.* das Heilmittel für Wunden, die Wund-
 arznei, *Cig., Jan.*
ceřln, *m.* das Flintenschloß, *Guts., Jarn., Cig.,*
Jan., M. C., Rož.-Kres; — *C.* misli, da je
 iz it. focilino, kleiner Feuerstahl. (?)
ceřlina, *f.* etwas Unverfehrtes: 1) ein Ganzes
 (math.), *Cig., Jan., Cig.(T.)*; pet celin sena,
 fünf volle Wāgen Hen, *Notr.*; — 2) das
 (noch) ungepflügte Land, die Wehde: celino
 orati; orne njive puščati v celino, *Levst.*
(Nauk); pren. celino orati, obdelavati, die
 Bahn brechen (3. B. in der Literatur), *Cig.,*
nk.; — 3) die Wildbahn (der von den Wādern
 nicht durchfurchte Theil der Straße), *V.-Cig.*;
 — 4) der Continent, *Cig.(T.), Jes.*
ceřlnast, *adj.* ungeadert, *C.*
ceřlničica, *f.* die Brunelle (prunella vulgaris), *C.*
ceřlinec, *nca*, *m.* sneg celince, *Vrt.* = celec 2).
ceřlnski, *adj.* 1) Wehde-; Continental-, *Cig.*
(T.), Jes.
ceřlnščica, *f.* das Selbstheil, die Brunelle (pru-
 nella vulgaris), *C.*
ceřlitev, *tve*, *f.* die Heilung.
ceřliti, *im*, *vb. impf.* 1) heilen (*trans.*); rane c.:
 — c. se, verheilen, zubeilen; rana se celi:
 — 2) integrieren (math.), *Cig.(T.)*; tudi ceř-
 liti, ceřlim, *Cv.*
ceřliva, *f.* = celitev.
ceřlják, *m.* 1) der Ganzhübler, *Notr.*; — 2)
 = celak, *Ravn.-Cig.*; — übhpt. das unver-
 schnittene männl. Hausthier, *Srpenica na Bol-*
škem-Erj.(Torb.); — 3) cela, debela gol,
 ki se da razpoloviti v platiče, *Dol., Notr.*
ceřljenje, *n.* die Heilung (von Wunden).
ceřlščák, *m.* celjski vagan, = pol vagona,
 mernik, *C.*
ceřlník, *m.* 1) = ranocelnik, *V.-Cig.*; — 2) das
 Wundpflaster, *Cig.*
celo, *adv.* 1) ganz und gar, vollends; celo nič,
 gar nichts, celo malo, blutwenig, *Cig.*; tega
 pa že celo ne, das schon gar nicht; celo

svetlo, ganz hell, *Schönl.*; — 2) fogar, selbst;
 c. svojega očeta ne posluša.
celodānjak, *m.* der Ganzbauer, *C.*
celodānsnji, *adj.* gānzstāgig; celodānsnja hoja,
nk.
celogrūntar, *arja*, *m.* = celozemnik, *Cig.*
celokopiten, *tna*, *adj.* vollhūfig, *Cig.*
celokopitnost, *f.* die Vollhūfigkeit, *Cig.*
celokūpen, *pna*, *adj.* gesammt, *Jan.*; celokupna
 vlastina, der Gesammtbesitz, *Levst.(Cest)*;
 complet, *Levst.(Pril.)*; — celokupen del,
 integrierender Bestandtheil, *DZ.*; — hs.
celokūpnost, *f.* die Gesammttheit, *Nov.*; —
 die Integrität, *Cig.(T.)*.
celolēten, *ina*, *adj.* gānzjāhrig; celoletna na-
 ročnina, gānzjāhriges Abonnement.
celoma, *adv.* gānzlich, vōllig, ganz, *Cig., C.*
celorōb, *rōba*, *adj.* ganzraundig, *Cig.*; c. list,
Tuš.(B.).
celokūpen, *pna*, *adj.* integrierend, *Jan.*; pogl.
 celokupen.
celokūpnost, *f.* Integrität, *Jan.*; pogl. celo-
 kupnost.
celōst, *f.* die Ganzheit, die Integrität, *Jan.,*
Cig.(T.), C.; — sieer naše cesarstvo ob moč
 pride, celost in samosvojnost izgubi, *Vod.*
(Pes. 99.).
celōsten, *tna*, *adj.* integrierend, *Cig.*
celōta, *f.* 1) die Integrität, *Cig.*; das Ensemble,
Jan., Cig.(T.); — 2) das Ganze, *Cig., Jan.,*
nk.; pl. celote, Ganze = ganze Zahlen,
Cel.(Ar.).
celōten, *tna*, *adj.* ein Ganzes bildend, ganz,
Jan., nk.; integrierend, *Jan.*
celotina, *f.* ein Ganzes (math.), *Cig.(T.), C.*
celotisk, *m.* der Stereotpendruck, *Jan., Cig.(T.)*.
celōtnost, *f.* die Ganzheit, die Integrität, *Cig.,*
Jan., M., nk.
ceřlov, *m.* = poljub, *Habd., Jan.*; — hs.
ceřlovati, *ñjem*, *vb. impf.* poljubovati, *Habd.,*
Jan.; — hs.
ceřlovit, *adj.* 1) integrierend, *Cig.(T.), St.N.*;
 — 2) afatalektisch (o versih), *Cig.(T.)*.
ceřlovitost, *f.* die Integrität, *Cig.(T.)*.
celōvje, *n. coll.* = orodje, *Kres*; — nam.
 cevovje (?); prim. cel, *m.*
ceřlovnō, *adv.* ganz und gar: c. tako, *Rec.*
ceřlozēmnik, *m.* der Ganzhübler, *Jan., Dol.-*
Erj.(Torb.).
ceřmati, *am*, *vb. impf.* 1) zaudern, unsičlirig
 sein, zweifeln, *V.-Cig.*; cematí in delati kaj,
 etwas āngstlich thun, *Cig.*; — 2) fargen, *Z.*;
 — od nem. säumen, *C. (?)*
ceřmavt, *m.* 1) der Zweifler, *Cig.*; — 2) der
 Weizge, *Mik.*
ceřmba, *f.* die Werthschätzung, *ogr.-Let.*
ceřmbi, *m. pl.* die Franzen, *Podkrnci - Erj.*
(Torb.).
cemènt, *čnta*, *m.* prah, ki z vodo zmešan
 daje tudi v vodi stanovitno malto, der Ce-
 ment.
cemènten, *tna*, *adj.* Cement-.
cemer, *m., C.*; pogl. cimer.
cempèr, *čra*, *m.* das Splitterchen, das Bijschen,
 das Mindeste von einer Sache; nimā cem-

- pera, er hat keinen Messer, *Cig., C.*; ni cempêra mu ni ostalo, es ist ihm gar nichts geblieben, *BlKr.*; raztrgati koga na cempere, *Navr. (Let.)*; — prim. cepcer.
- cempêrec**, *rea, m. dem. cemper. ZgD.*
- cempêriti**, *ërim, vb. impf. in kleine Stücke zerreißen, C., Z.*
- cempêt**, *éta, m. ein Mensch mit großen Näusen, M.*; — prim. cepeta.
- cempîn**, *m. = cepîn. Cig., Jan., Polj.*
- cempîrn**, *m. der Zirbelbaum, die Zirbelfeier (pinus cembra). Medr. (Rok.). Tus. (R.).*
- cemûn**, *m. eine Vertiefung im Wasser, ein Wassertümpel, Z., C.*; ein Wasserichlund, *Jan.*; unterirdisches Wasserloch, *Cig.*; — prim. tolmun.
- cën**, *adj. wohlfeil, Jan., Vest.*; iz adverbija cenó, wohlfeil, napačno narejen pridavek.
- céna**, *f. 1) der Preis; ceno povedati, den Preis angeben, za ceno se pogajati, handeln; tržna cena, der Marktpreis; zadnja cena, der letzte, genaueste Preis; posebna c., der Límíto-Preis, DZ.; po ceni, wohlfeil; tudi: pri ceni, v ceno, C.; wohlfeil, Cig. (T.), IjZr.; v ceno prodajati, wohlfeil verkaufen, Goris.; v slepo ceno, um einen Spottpreis, Kr.; tudi: v pusto ceno, IjZr.; (dobro ceno kupiti, wohlfeil kaufen, Dahm.; nam. v dobro ceno;) cena je poskočila, der Preis ist gestiegen; s ceno poskočiti, den Preis steigern; cena raste, der Preis steigt; ceno vzdigniti čemu, etwas verteuern, Cig. (T.); ceno znižati, den Preis herabsetzen; s ceno odsejati, den Kauf herabsetzen, Cig.; cena blaga jenjuje, pada, je jenjala, die Ware schlägt ab, ist in Abichlag gerathen, Cig.; po nobeni ceni, um keinen Preis, auf keinen Fall; — der Cours, Cig., DZ.; menična c., der Wechselcours, Cig.; — 2) = vrednost, der Wert; ta stvar nima nobene cene, nk.*
- cënar**, *rja, m., V.-Cig.*; pogl. cenitelj.
- cëne**, *m. v cene („cenc“) iti, traben, St.-Kres.*
- cëncati**, *am, vb. impf. 1) mit dem Körper auf und niederfahren, humveln, wackelnd einhergehen, Cig., Sol.*; wackelnd etwas tragen: oprtal sem tovariša ter ga cencal tu gori po poti, *Bes.*; — 2) zaudern, zögern, etwas langsam thun, *BlKr.*; — prim. cenc, cene, cencavec.
- cenceljâti**, *âm, vb. impf. dem. cencati; betteln, C., Z.*; — c. iz koga kaj, jemandem etwas abzuhandeln suchen, *Cig., C.*
- cëncënti**, *cëncnem, vb. pf. niederstinken, niederhoden, Ijzbljanska ok.*; pogum mu je cencëntil, der Muth ist ihm gesunken, *ZgD*; — prim. cencati.
- cënder**, *dra, m. ein hangendes Stück; cender mesa, Z.*; — prim. cander.
- cëndra**, *f. = cender: cendra mesa, šavja, obešenega v sušenje, C.*
- cendrâti**, *âm, vb. impf. 1) hangen: meso cendra v mesnici, Z.; — 2) zappeln, C., Z.*; za kom kaj c., zappelnd etwas nachtragen, *Z.*; — 3) Zaiten anichlagen, *Meg.*
- cënjšati**, *am, vb. impf. minuendo lictieren, C.*; — handeln, feilschen, *C.*
- cënjšji**, *adj., comp. ad ceno.*
- cëncck**, *nka, m. = cinek, C.*
- cënjšn**, *adj. wohlfeil, Erj. (Torb.), nk.*; („napačna novinka“, *Cr.*); — prim. ceno.
- cëng**, *m. der Klang; dvajsetica nema cenga, Mur.*
- cëngelj**, *glja, m. der Eiszapfen, Cig., C.*
- cënger**, *gra, m. das Blasenpflaster, Cig.*; — prim. kor.-nem. zenger.
- cengëtatî**, *ëtâm, čëem, vb. impf. = cengljati. Mur.*
- cengljâti**, *âm, vb. impf. mit einem kleinen Glöckchen läuten, klingen, M., Cig.*
- cengúlja**, *f. m. das Schöllkraut (chelidonium maius), St.*
- cënik**, *m. = cenovnik, Cig., Jan., Nov.* (iz: cennik).
- cënitn**, *lma, adj. Schätzungsz., Nor., nk.*
- cënitnica**, *f. die Schätzungsliste, DZ.*
- cënitlo**, *n. der Schätzungspreis, Cig., Jan., C.*; pristojbinko c., der Gebürentarif, *Levst. (Pril.)*; — die Schätzung, der Genuss, *Cig.*
- cënitelj**, *adj. der Schätzmänn., Jan., C., Levst. (Nauk), nk.*
- cëniteljski**, *adj. Schätzmännz.: c. navod, die Schätzungscommission, Levst. (Nauk).*
- cënitev**, *tve, f. die Schätzung.*
- cëniti**, *im, vb. impf. den Preis, den Wert einer Sache bestimmen, schätzen; sto goldinarjev cënti kravo; škodo c.; blago komu predrago c., jemanden überhalten; toliko ceni, da je izgubil, jo hoch rechnet er seinen Verlust, Cig.*; — schätzen, achten: cënti, geschätzt (v naslovih) *nk.*; — tudi: cënti, *jvzšt.*
- cëntiti**, *cënem, vb. pf. po malem kaniti, Ptuj.-C.*; — prim. caniti.
- cënitnik**, *m. der Schätzer, Mur., Cig.*
- cënitnina**, *f. die Schätzungsgebühr, Cig.*
- cënitva**, *f. = cënitev.*
- cënitven**, *vena, adj. Schätzungsz., Nor.*
- cënivec**, *vca, m. der Schätzer, Cig., Jan., C.*
- cënivka**, *f. die Schätzerin, Cig.*
- cënja**, *f., M., C.* pogl. cajna 1).
- cënjencje**, *n. das Schätzen.*
- cënk**, *interj. = cink: cenk cenk, kling kling! Cig.*
- cënk**, *m. der Klang, M., C.*; zvon ima lep cenk, *SlGor.*
- cënljiv**, *iva, adj. schätzbar, Cig., Jan.*
- cënj**, *adv. (instr. ad cena Mik. IV. 709.* ? prim. *Cr. XI. 9.*) wohlfeil, c. prodajati: to je ceno; comp. cëneje, wohlfeiler; prim. cënejši.
- cënjst**, *f. die Wohlfeilheit, Cig., Jan.*
- cënotá**, *f. die Wohlfeilheit, Levst. (Zb. sp.).*
- cënjcven**, *vna, adj. Preis: cenovna poverilnica, das Marktpreiszertificat, Levst. (Nauk).*
- cënovnik**, *m. die Preisliste, der Tarif, Jan., Cig. (T.), Levst. (Nauk), DC.*; das Coursblatt, *DZ.*
- cënovniški**, *adj. tarifmäßig: cenovniška pristojbina, DZ.*

cènt, cènta, *m.* der Zentner; ima denarjev na cente, er hat Geld die Menge.

centezimàlen, lna, *adj.* na sto delov razdeljen, Centesimal-, *Cig. (T.)*; centezimalne vage, *DZ.*

centrâla, *f.* die Centrale (Centrallinie), *Cl. (Geom.)*; — prim. središčnica.

centrâlen, lna, *adj.* središčen, Central-.

centralizâcija, *f.* v političnem pomenu: podreditev vseh oblasti v državi pod središčno oblast, die Centralisation, *Cig. (T.)*, *nk.*

centrifugálnost, *f.* die Centrifugalkraft, *Cig. (T.)*; — prim. sredobežnost.

céntriga, 1) ein herabhängendes Stück Fleisch (Selchfleisch), *C.*; — 2) an einer Wiege zum Trocknen aufgehängtes Kränzig von Rüben u. dgl., *Fr.-C.*; — iz nem.; prim. bav. in kor. zentring, zum Selchen aufgehängtes Fleisch, *C.*

céntrih, *m.* = centriga 1), *Št.*

centripetálnost, *f.* die Centripetalkraft, *Cig. (T.)*; — prim. sredotežnost.

centúrija, *f.* v prvotnem pomenu: skupina 100 mož, die Centurie.

cènzor, rja, *m.* presojevalec, der Censur.

cenžúra, *f.* presojevanje, die Censur, (3. B. der Bücher), *Cig. (T.)*.

cep, *m.* 1) die Spalte, der Spalt, *Mur., Cig.*; oje se je v cepu strlo, *Z.*; — = precep, die Klemme, *Trub.*; — 2) (eig. der durch Spalten entstandene Theil): der Schaft eines Seiles: vrv v širi cepe, ein vierchaftiges Seil, *Z.*; prim. pramen; — v dva cepa se majati, nach rechts und links schwanken, *Z.*; v dva cepa hoditi, wackend einhergehen, *C.*; z bičem pokati v dva cepa, nach rechts und links, *Zora.*; žvižgati v dva cepa, zweiflümmig pfeifen, *Z., LjZv.*; v dva cepa govoriti, zweideutige Reden führen, *Jap. (Prjd.)*; — 3) das Pfropfreis, *Jarn., Mur., Cig., Jan., Erj. (Torb.)*; — das Gespروطje, die Pfropfung: cep obvarovati moče, suše, *Pirc.*; — 4) der Dreischlegel, udariti koga s cepom; — pl. cepi, der Driščel (Stöppel sammt Handhabe), *Habd., Guts., Jarn.*; tudi cepjê, g. pi in pòv, *Erj. (Torb. Let. 1883, 249.)*; prim. cepe.

cepác, *m.* der Pfropfer, *C.*

cepálnica, *f.* die Spaltart, *C.*

cepànica, *f.* 1) das Scheit, *Mur., C.*; tudi hs.: — 2) cepànica, neka vrsta čresenj, *kajk. Valj. (Rad.)*.

1. **cepànje**, *n.* das Spalten.

2. **cepànje**, *n.* 1) das Umstehen; — 2) das Niederfallen.

cepást *adj.* lümmelhaft, *Cig.*

1. **cepátí**, *am, vb. impf.* = cepiti, *Mur.*: luč cepati, Holz zu Leuchtpfählen spalten, *BIKr.*

2. **cepátí**, *cepám, vb. impf.* 1) todt niederfallen, umstehen; živina cepa, muhe so začele cepati; — 2) herabfallen, zu Boden fallen, *Cig.*: hrúske že cepajo, die Birnen fallen schon vom Baume, *BIKr., jvzhŠt.*

cepávka, *f.* die Spaltart, *C.*

cepč, *g. cepí, f. pl.* der Driščel: cepe so iz cepa ali cepca in ročnica, *Cr.*; — prim. cep 4).

cèpec, *pea. m. dem. cep*: 1) Heines Fropf reis, *Valj. (Rad.)*; — 2) cèpec, der Dreischlegel; — der Krügel, der Mittel, *Cig., C. M.*; — das Anschlagholz in der Mühle, den Venteltasten zu erschüttern, *Cig.*; — ein grober, plumper Mensch, ein Flegel.

cepčuk, *pka. m.* das Pfropfreis, *C., Notr.*; e. mojega cepljenja, *Dalm.*

cepčuk, *pka, adj.* spaltbar: lahko e. entom, *Cig. (T.)*.

cepčít, *f.* der Unterdintel (zaničlj.), die Hädie: po plotu bi mu bil cepeli in bedra razobesil, *Jurč.*; dve človeški cepeli visita iznad trnja, *Jurč.*

cepeliga, *f.* = cepel, *C., Št.*

cepelís, *m.* = cipelís, *Meg., Prip.-Mik.*

cepénčítí, *im, vb. impf.* 1) star werden, *Fr.-C.*; — 2) e. po čem. etwas ungeduldig erwarten, *Svet. (Rok.)*.

cepèr, éra, *m.* der Splitter: cepera drv nema, (= čisto nič), *Lašce - Erj. (Torb.)*; Heines Stückchen: nima cepera na sebi, keinen Flehen, *C., Z.*; na ceperu raztrgati koga, *Erj. (Torb.)*; — prim. cep-ití. (?)

cepèt, ptà, *m.* das Gestampfe, das Getrampel, *Valj. (Rad.)*; (cepèt. éta, *Mur., Cig., Jan.*; das Zappeln, *C.*

cepetaló, *n.* der Trampler, der Zappler, *Cig. M.*

cepetanje, *n.* das Stampfen, das Getrampel; misli, da čuje cepetanje preganjavcev, *Jurč.*; — das Zappeln.

cepétátí, *am, vb. impf.* stampfen, trampeln, trüppeln; tedaj so cepetale („capatale“) konjske noge, *Dalm.*; fantje zmeraj za dekleti cepetajo, *Glas.*; — zappeln; riba je pred njegovimi nogami cepetala („capatala“), *Dalm.*; — cepččem, *Glas.*; (pravilneje bi bilo menda: cepáčem, *Cr.*); — prim. capati. (?)

cepétec, tca, *m.* 1) die Negung des Geschlechts trieb's beim Manne, *M., C.*; e. ga ima, der Kitzel sticht ihn, *Cig.*; — 2) das Knabenkraut (orchis), *Cig.*

cepétím, *m.* der Stampfer, *M.*

cepétínka, *f.* die Stampferin, *M.*

cepétljív, íva, *adj.* der gern mit den Füßen stampft, *Mur.*

cepétljívce, vca, *m.* der Zappler, *Mur.*

cepétljívka, *f.* die Zapplerin, *Mur.*

cepétúh, *m.* der Stampfer, *M.*

cepétúlja, *f.* die Stampferin, *M.*

cepí, *f. pl.* der Driščel, *Jan., Met.*; — prim. cep 4).

cepíč, íca, *m.* 1) das Pfropfreis; — 2) der Dreischlegel, *Mur.*; der Driščel, *Meg., Danj.-Mik.*

cepídláčen, éna, *adj.* haarspalterisch, fein, *C.*; — hs.

cepídláčenje, *n.* die Silbenstecherei, *Cig. (T.)*; — hs.

cepídláka, *m.* der Silbenstecher, der Kritikafter, *Cig. (T.)*; da smo se namerili na tacega cepídlako, *Erj. (Tz. sp.)*; — hs.

cepíka, *f.* 1) das Pfropfreis, *Meg., C., Z., Notr.*; — 2) ein durch Pfropfen veredeter Fruchtbaum,

C. Biljana (Goriš.) - Erj. (Torb.): cepike se morajo na zimo s capami obsukati, *ogr. - Valj. (Rad).*

cepljen, lna, *adj.* Pšropj: cepilni vosk, *Cig., M.*

cepljenica, *f.* 1) die Spaltart, die Kliebarte, *Cig., Jan.*; — 2) die Zumpfanstalt, *Cig., Jan.*

cepljenik, *m.* 1) das Pšropfmesser, *Cig., Jan.*; — 2) die Pšropfschule (ein Garten), *C.*

cepljo, *n.* 1) das Pšropfwerkzeug, *Cig., Jan.*; — 2) das Pšropfen.

cepln, *m.* die Spizhane, der Karst, *Jarn., Cig., Jan., Goriš.;* ein Spizhaten zum Fortschleppen des Holzes, *Poh., Gor., Dol.;* — prim. 2. capin.

ceplnovce, *vca. m.* der Spizhatenstiel, *Gor.*

ceplôce, *n.* = cepilnik 2), *V.-Cig.*

ceplâtati, *am, vb. impf. Dol.-Mik.;* — prim. ceptati.

ceplâti, *im, vb. impf.* 1) spalten: drva c., Holz spalten; luč c., Lichtpâm reißn, *Z.;* skrilje c., Schiefersteine abblättern, *Cig.;* c. se. sich spalten, sich fâtern: nohet se cepi, zobje na glavniku se cepijo: Cesarski Graben se cepi od Ljubljance, zweigt sich ab, *Levst. (Močv.);* glasove c., die Stimmen zerplittern; glasovi se cepijo, die Stimmen zerplittern sich (bei einer Abstimmung), *nk.;* — 2) pšropfen: v sklad c., in den Spalt pšropfen, *Cig., Prc. Vrtovec.-M.;* v zarezo ali zleb c., in die Kerbe, *Cig.;* s priklado c., an die Seite, *Z.;* z nakladom c., copulieren, *Cig.;* z nasadom c. (= s cervko c., *Z.*), pšiefeln, in Gestalt eines Nôhrchens pšropfen, *Cig.;* za kožo (lub) c., zwischn Holz und Rinde, *Cig.;* v kožo (lub) c., ângeln, oeffnen, *Cig.;* = c. s popkom, *Tuš. (B.);* c. brusko, črešnje; cepljeno sadno drevje, veredelte Obstbâume; — 3) impfen, einimpfen; c. komu koze, *Cig.;* — 4) cepljen, heransicht, *Dict., Cig., C.*

ceplvce, *vca. m.* 1) der Spalter, *Cig., Jan.;* — 2) der Pšropier, *Cig., Jan.;* — 3) der Zumpier, *Cig., Jan.*

ceplivo, *n.* der Zumpstoff, *Cig., Jan., C., DZ., nk.*

ceplivski, *adj.* Pšropj: c. vosk, *C.*

cepljè, *n.* veredelte junge Bâume, *ogr. - C.*

ceplkost, *f.* die Spaltbarkeit, *Cig. (T.).*

1. cepljâti, *âm, vb. impf.* trôpfeln, *C.;* — prim. ceniti, -nem.

2. cepljâti, *âm, vb. impf.* = capljati, patfchend gehen, *Cig., Vrt.*

cepljenèica, *f. dem.* cepljenka, *C.;* cepljènica, *Npes. - M.*

cepljence, *vca. m.* 1) = cepljenica, *C., Z.;* pri povijanju cepljenca se mora dobro gledati, da se cepič ne premakne, *Prc.;* — 2) der Weimpste, *Cig., Jan.*

cepljenica, *f.* durch Pšropfen veredelter Baum u. dessen Frucht; tudi: cepljènica, *Dol.-Erj. (Torb.).*

cepljenje, *n.* 1) das Spalten; — 2) das Pšropfen; 3) das Zumpfen.

cepljenka, *f.* 1) eine Haße zum Spalten, *M., Savinska dol.;* — 2) jeder durch Pšropfen veredelte Baum u. dessen Frucht, bei. die veredelte Mûsche; 3) die Weimpste, *Cig.;* — 4) *pl.* cepljenke, die Schutzblätter, *Cig.*

cepljevâti, *ûjem, vb. impf.* pšropfen; drevje se cepljuje zgodaj spomladi, *Tuš. (B.).*

cepljiv, *iva, adj.* = cepek, *Cig., C.*

ceplnica, *f.* die Spaltart, *Jan., C.*

cepnik, *m.* 1) der Drechslegelstiel, *Cig.;* — 2) der Zumpier, *C.*

cepniti, *cepnem, vb. pf.* 1) todt niederfallen, umstehen (o živalih); še jeden (vrabec) brez našega očeta volje ne cepne na tla, *Ravn.;* niederfallen, zu Boden fallen, *Cig., C., vzh. St.*

cepovalšice, *n.* = ročnik, der Drechslegelstiel, *C.*

ceptâti, *âm, vb. impf.* = ceptati, *Cig.;* stark auftreten, *Štek.;* stampfen, strampfen: Moj konj cepta, *Preš.;* otroci jokajo, ceptajo, *Slom.*

cepte, *ecâ, n.* das Knabenkraut, (orchis), *C., Tuš. (B.), Valj. (Rad);* — tudi: der Frauen-Iduh (cypripedium calceolus), *Tuš. (R.).*

cèr, *céra, m.* die Zerreiche (quercus cerris).

cerazin, *m.* das Cerazin (chem.), *Cig. (T.).*

cêrec, *vca. m.* der Ziest; (stachys recta), *Podgorje v Istri - Erj. (Torb.).*

ceremonija, *f.* die Ceremonie; — prim. obred.

cerênje, *n.* = ruševje, das Knieholz, das Krummholz, *Krn - Erj. (Torb.).*

cêrkev, *kve, f.* 1) die Kirche, das Gotteshaus; tarna c., die Pfarrkirche; stolna cerkev, die Kathedralekirche, die Domkirche; *Cig., Jan., nk.;* — 2) die Kirche (als religiöse Genossenschaft); katoliška cerkev.

cerkôven, *vna, adj.* = cerkven, *Cig., Jan.;* cerkovno blago, *Dalm.*

cerkôvnica, *f.* ein zur Kirche gehöriger Acker, *Cig.*

cerkôvnik, *m.* der Kirchendiener, der Mesner, *Guts., Mur., Cig., Jan., nk.*

cerkôvščina, *f.* das einer Kirche gewidmete Grundstück, *Cig.*

cerkôvščénica, *f.* = cerkovnica, *C.*

cêrkva, *f.* = cerkev.

cerkvâr, *rja, m.* = cerkovnik, *Jan.*

cerkvên, *adj.* kirchlich; cerkveno je ognjeno, das Kirchengut ist unantastbar, *Z.*

cerkvênce, *vca. m.* = cerkovnik, *C., Z., Erj. (Izb. sp.), Dol.*

cerkvenica, *f.* ein zur Kirche gehôrender Wiesengrund, *Notr.*

cerkvenija, *f.* die Kirchengûlte, der Kirchengrund, *Cig., Notr. - Levst. (Rok.).*

cerkvenik, *m.* = cerkovnik, *Cig., Jan.*

cerkvenoprâven, *vna, adj.* kirchenrechtlich, *Cig., Jan., nk.*

cerkvenoprâvnik, *m.* kdor se s cerkvenim pravom peča, *Navr. (Kop. sp.).*

cerkvenorôpen, *vna, adj.* kirchenraubtisch, *Cig., Jan.*

cerkvenozbôren, *vna, adj.* Emodial-, *Cig., Jan.*

cerkvênstvô, *n.* das Kirchenwesen, *Cig., Jan., C.*

cerkvênščina, *f.* das Kirchengut, *Jan.*

cêrkvica, *f. dem.* cerkva; das Kirchlein.

cerkvîšce, *n.* die Kirchstâtte, *C.;* der Kirchenplatz, *Cig., Jan.*

cerôv, *adj.* von der Zerreiche; cerov les, *C., Z.*

cerovîna, *f.* das Zerreichenholz.

cerôvje, *n.* der Zerreichenwald.

češnica, *f.* cesana nat od korenja, *C.*
 česar, *rija, m.* der Kaiser; Njegovo Veličanstvo presvetli naš cesar. Seine Majestät unser glorreicher Kaiser; turski cesar, der Großherr der Türken; — 2) eine Apfelart, *Kr.-Erj. (Torb.)*.
 cesarića, *f.* die Kaiserin.
 cesarič, *m.* der Sohn des Kaisers, *C. Mik. Vrt. Npes.-Cig.*
 cesaričin, *adj.* der Kaiserin.
 cesaričiti, *ičim, vb. impf.* als Kaiserin regieren, *Cig.*
 cesarična, *f.* des Kaisers Tochter, die kaiserliche Prinzessin, *Cig., Vrt.*
 cesariti, *arim, vb. impf.* = cesarjevati, *Cig.*
 cesarjev, *adj.* des Kaisers.
 cesarjevanje, *n.* die Regierung, Herrschaft eines Kaisers, *Cig. (T.)*; v našega cesarjevanja tridesetem letu, *DZ.*
 cesarjevati, *ujem, vb. impf.* Kaiser sein, als Kaiser herrschen, *M. Cig.*
 cesarjevič, *m.* des Kaisers Sohn, kaiserlicher Prinz, *Mur., Cig., Jan., nk.*; c. naslednik, der Kronprinz, *DZ.*
 cesarjevična, *f.* = cesarična, die kaiserliche Prinzessin, *Cig., C.*
 cesarjevina, *f.* das Kaiserreich, *Cig.*
 cesarost, *f.* kaiserliche Majestät (v ogovoru): Kaj ti pravim. Cesarost. *Npes.-K.*
 cesarski, *adj.* kaiserlich, Kaiser-
 cesarstven, *ena, adj.* das Kaiserreich betreffend, *Cig.*; cesarstveni zlatniki, Reichsgoldmünzen, *DZ.*
 cesarstvo, *n.* 1) das Kaiserthum, das Kaiserreich; — 2) die Kaiserwürde, *Cig.*
 cesarsčak, *m.* neka vinska trta, *SlGor.-Erj. (Torb.)*.
 cesarsčica, *f.* 1) die Kaiserbirne, *C.*; — 2) eine Pflaumenart, *C.*
 češati, *sam, vb. impf.* in längeren Stücken weg- reißeu, *Mur., Cig., vzhSt.*; skale c., Späne reißeu, *C.*; perje c., Federu schleißeu, *C.*; — nit se cesa, der Faden säuert sich, *Z.*; — prim. česati.
 češck, *ska, m.* 1) der Lichspan, *C., SlGor.*; — 2) die Nagelwurzel, der Nietnagel, („za- česek pri nohtih“) *C.*
 česija, *f.* prepust, odstop, die Cession.
 cesika, *f.* ein abgerissenes Stück Holz, „kar se učesno od lesa“, *C.*
 česra, *f.* 1) = cesulja, *C.*; — 2) ein Mädchen mit zerrauten Haaren, *C.*; — prim. cusra.
 cesrati, *am, vb. impf.* reißen, abreißen, (3. B. Kobl-, Mangoldblätter u. dgl.), *C., Z.*; — orehe cesrati, Nüsse vom Baume herunter- schlagen, *SlGor.-C.*; — prim. cusrati.
 cesrāv, *āva, adj.* 1) = cesuljast, *C.*; — 2) zerlumpt, zerraut, *C.*
 česta, *f.* 1) die Straße; velika c., die Haupt- straße; železna c., die Eisenbahn; rimska c., die Milchstraße; c. krožnica, die Ringstraße, *DZ.*; vlačugarska c., der Leinwand am Flüssen, *DZ.*; — 2) die Abtheilung der Haare, die Haarscheide, *Cig.*; pogl. prečka; — 3) die Straßbäume der Sägenthüle: po cesti se pre- mika voz (Blodwagen) na valičih, *Noth.*

češtar, *rija, m.* der Straßenarbeiter, der Straßen- einräumer.
 češtarica, *f.* das Weib des Straßeneinräumers, *Valj. (Rad.)*.
 češtarina, *f.* = cestnina. *Cig. (T.), Nov., nk.*
 češten, *ina, adj.* Straßen-; cestni prah.
 češtšče, *n.* die Jahrbahn der Straße, *Levt. (Cest.)*; seči niso dovoljene ob čestšičih, *Nov.*
 češtiti, *im, vb. impf.* castrieren, *C.*; — listje c.. Laub abbrehen, *C.*
 češtje, *n.* der Straßenkörper, *Levt. (Cest.)*.
 češtnar, *rija, m.* der Zöllner, *Ravn.*
 češtnik, *m.* 1) = cestar, *C.*; — 2) der Wan- derer, *Guts., Mur.*; — der Fuhrmann, *C.*; — 3) der Straßenkoth, *C.*
 češtnina, *f.* das Straßengeld, die Straßennaut- gebür, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), DZ., Valj. (Rad.)*.
 češtninar, *rija, m.* der Straßennautennehmer, der Mautner, *Cig., Jan.*
 češtninarica, *f.* die Mautnerin, *Jan.*
 češtninarski, *adj.* Mautner-; cestinarska hi- šica, das Mauthaus, *Cig.*
 češtninski, *adj.* Maut-, *Cig.*; cestninske pri- stojbine, Mautgebühren, *DZ.*
 češtodělec, *ka, m.* der Straßenarbeiter, *Jan.*
 češtodělstvo, *n.* der Straßenbau, *Jan., DZ.*
 češtokáz, *káza, m.* die den Weg weisende Säule, der Wegweiser, *Cig.*
 češtoměr, *měra, m.* der Wegemesser, das Hodo- meter, *Cig. (T.)*.
 češtoměrec, *rea, m.* der Wegemesser, der Per- ambulatur, *Cig.*
 češtovati, *ujem, vb. impf.* = potovati, *Guts.*; — iz češ. (?)
 češtovina, *f.* = cestnina, *Mur., Cig., Jan., C.*
 češtovinar, *rija, m.* = cestninar, *Mur., Cig., Jan., C., Ravn.*
 češtovòd, *vòda, m.* der Viaduct, *Cig., DZ.*
 češulja, *f.* = česulja, čehulja, *Ptuj.-C.*
 češuljast, *adj.* = česuljast: c. grozd, *Fr., Ptuj.-C.*
 češčenec, *nca, m.* = češčenik, *C.*
 češčenik, *m.* der Schöpser, *Rež.-C.*
 češ, *i, f.* die Röhre; pipna c., das Tabak- pfeifenrohr; strelna c., die Bligrohr, *Sen. (Fiz.)*; — die Weberpule, *Cig., Jan., Bolc- Erj. (Torb.)*; — = piščal, das Wadenbein, *Cig., C.*; — der Federkiel, *Cig. (T.)*; — das Gefäß (zool., bot.); krvine cevi, Blutgefäße, *Cig. (T.)*; smolna c., der Harzgang, *Tuš. (B.)*.
 češ, *m.* = orodje, *Gor.*; — prim. nem. Zeug. (?)
 češvast, *adj.* röhricht, röhrenförmig, *Cig., Jan., C.*
 češva, *f.* die Drainage, *Cig., Nov.-C.*
 češvica, *f.* dem. cevka: das Röhrrchen.
 češven, *vna, adj.* Rohr-, Röhren-; = cevna rastlina, die Gefäßpflanze, *Tuš. (B.)*.
 češvit, *adj.* gefäßig, *Cig. (T.)*.
 češvje, *n.* = orodje, *Jan.*; prim. cev, *m.*
 češvka, *f.* dem. cev; 1) das Röhrrchen; — das Tabakpfeifenröhrrchen; kolovratna c., die Spule am Spinnrad, *C.*; Predem nit na cevko, *Danj. (Posv. p.)*; — die Weberpule, *Gor.*;

— Evstahova c., die Eustachische Höhre (zool.), *Cig. (T.)*; — das Gefäß (bot.), *Cig., Jan., Tuš. (R.)*; — 2) das Geißblatt (*lonicera caprifoliolum*), *Tuš. (R.)*.

čevkar. rja. m. der Röhrenwurm (*serpula*), *Erj. (Ž.)*.

čevkás, m., pl. čevkaši, die Röhrenquallen (*syphonophora*), *Erj. (Z.)*.

čevkast, adj. röhrenförmig; — röhriq.

čevkati, am, vb. *impf.* = s čevko cepiti, röhreln, *Cig.*

čevnat, adj. röhriq; — gefäßreich, *Cig., Jan.*; *cevnata kozica*, gefäßreiches Häutchen, *Žnid.*

čevnica, f. 1) led, ki se napravi okoli rozg, kadar dež zmrzne, *Št.*; — 2) = orgle, *C.*; (= *citre*, *Levst. / Zbr. sp.*); prim. stsl. *čevnica*, lyra).

čevnik, m. der Röhrenbohrer, *Cig.*

čevnják, m. 1) das Spulengestell, der Spulenstod, h. t.-*Cig. (T.)*; — 2) der Röhrenwurm (*serpula*), *Cig.*

čevocvętka, f. pl. čevocvetke, Röhrenblumen (*gamopetalae*), *Tuš. (R.)*.

čevopisje, n. die Gefäßbeschreibung, *Cig.*

čevõyje, n. coll. = orodje: čebelarsko c., *Gol., Gor.*; — prim. *čevje*.

čęstvõ, n. das Gefäßsystem, *Cig., Jan.*

čęva, f. = česta, čeha, der Wassereimer, *Cig., C. Valj. (Rad.)*.

čęzęti, im, vb. *impf.*, *C.*, *įvžhŠt.*; pogl. *ci-zeti*, *czuzeti*.

čęzjati, am, vb. *impf.*, *Cig.*; pogl. *ci-zljati*.

čęzura, f. prenehljaj v verzu, die Caçur.

ciba, f. das Nühuchen (s to besedo se kličejo piščeta), *M., Št.*; — die Henne, *Štek.*

cibara, f. = cibora, *Mik. (Et.)*.

cibęba, f. vrsta suhega grozdjčica, die Cibebe, *Cig., Jan.*

cibetovka, f. die Zibettase (*viverra zibetha*), *Erj. (Ž.)*.

cibica, f. dem. ciba: das Nühuchen, *M., Št.*

cibõra, f. die Friedenspflaume (*prunus insititia*), *Kr.-Erj. (Torb.), Tuš. (R.)*; — *francoska cibõra*, die Mirabelle (*Reine-Claude*), *Tuš. (R.)*; — prim. bav. zeibern, švab. zipper, *Levst. (Rok.)*.

cicę, m. neka vrsta katuna, der Zits, *M., C.*

1. **cica,** f. die Katze, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

2. **cica,** f. die Staudenjenie, *C.*; — eine schlechte Handfäge, *Z.*

cicasta, adj. aus Zits, *M.*; *Imajo cicasta krila pa avbe zlate, Npes. - Kr.*; *cicasta janka, Npes. (Kor.) - Kres.*

cicęck, eka, m. neko grozljje: črni c., blauer Ritschener, *Trumm.*

cicęati, am, vb. *impf.* mit stumpfem Messer schneiden, *C., Z.*; — überhaupt: langsam, faum selig etwas thun, *C.*; — langsam, schwerfällig gehen: *upehan po kamenju osel cica, Levst. (Zb. sp.)*.

cicorāmo, adv. = *cucoramo, C.*

cifa, f. 1) die Fraue an einem zerrissenen Meide, *Cig.*; — 2) die Schlampe, *Cig., C., Kr.*; — prim. kor.-nem. zifer, Schelte gegen lieberliche Frauenzimmer

cifra, f. 1) die Ziffer, (iz nem.); — 2) der Schmuck, die Zier, *C.*; der Putz, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — pl. cifre, der Fittler, *ogr.-C.*; die Franzen, *Sol.*; prim. madž. *cifra*.

cifrast, adj. bunt, verziert, geschmückt, *ogr.-C.*; *gefranšt, Z.*

cifratı, am, vb. *impf.* zieren, bunt schmüden, aufputzen, *ogr.-C., Z.*; c. se, sich malen, *Dol.-Levst. (Rok.)*.

cifrenica, f. das Zifferblatt, *Cig., Jan., C., DZ.*

cifrenik, m. = *cifrenica, Cig.*

ciga, f. der Flaschenzug, *Pluj - C.*; — prim. *cigati*.

cigalica, f. 1) die Zwickmühle, *V.-Cig.*; — 2) die Schliche, der Weg eines Wildes, *C.*; — 3) eine nicht recht verbundene Masche im Netze, die Reitmäsche, *V.-Cig.*

cigān, āna, m. der Zigeuner; *smęje se kakor cigan belemu kruhu, vesel kakor cigan, kadar sekirico najde, Levst. (Rok.)*; — 2) der Gauner, der Betrüger; — 3) eine Traubenart: der Kleinungar, *M., Vrtov. (Vin.)*; *drobni, črni c., C.*; — *temnordeęe jabolko rdeękastega mesa, Ljubljanska ok. - Erj. (Torb.)*.

cigānčęck, eka, m. dem. *ciganek*; der Zigeunerfruae.

cigānčę, čęta, m. = *cigančęck, Cig.*

cigānica, f. die Zigeunerin, *Mur., įvžhŠt.*; — tudi *psõvka* nemarno oblečeni zenski, *įvžhŠt.*

cigānič, řęa, m. = *cigančęck, Jurč.*

cigānija, f. die Zigeunerei, das Zigeunerthum, *Mur.*; — die Freilere, *Mur.*

cigāniti, cigānim, vb. *impf.* 1) herumschweifen, zigeunern, *Mur., Cig., Jan.*; tudi: c. se, *Cig.*; — 2) pressen, betrügen, übervorteilen; — za kako reč koga c., etwas von jemandem in zudringlicher Weise zu erbetteln, *įvžhŠt.*

cigānjenje, n. 1) das Zigeunerleben, *Cig.*; — 2) das Pressen; — das zudringliche Bitten, *vžhŠt.*

cigānka, f. 1) die Zigeunerin; — 2) die Gaunerin, *Cig.*

cigānski, adj. 1) Zigeuner-, zigeunerişh; — 2) betrügerişh.

cigānstvõ, n. 1) das Zigeunerthum; — 2) die Gaunerei, *Cig., Jan.*

cigānsčęina, f. die Zigeunersprache, *Cig., Jan.*

cigāra, f. die Cigarre.

cigati, am, vb. *impf.* slabo gosti, *Cig., Jan., C., M.*; c. po strunah, *nk.*; — prim. it. (dial.) *zigare*, *kričati. (?)*

cigavce, vca, m. der Fiedler, *Jan.*

cigęl, gla, *M.* m. pogl. *cegel*, *opeka*.

cigęliti, gęlim, vb. *impf.* hurren (von Mäbern), *C.*; — mit einem stumpfen Messer langsam und schlecht schneiden, *C.*; — schlecht geigen, *C.*; *skripač na gosli cigoli* („*cigoli*“ 1. *Lašęe - Levst. (Rok.)*); — prim. it. *cigolare*, *hurren*, *hurren* (o *kolesu*), *Levst. (Rok.)*.

cigotāti, am, vb. *impf.* schmirren, freischn, *Trst. (Lct.)*; — mit stumpfem Messer schneiden, *C.*; — prim. *cigoliti*.

cigütati, am. *vb. impf.* = cigotati, *C.*
cijān, *m.* neka plinasta kemična tvarina, daš Cyan, *Cig. (T.).*

cijāz, *m.* der Zögerer, langsamer Mensch, (cjaz) *Ravn.-Cig.*; ein langsamer Bote, *V.-Cig.*

cijāza, *f.* ein langsames Weib, (cjaza) *Ravn.-M.*

cijāziti, im. *vb. impf.* 1) *tr.* jchleppen, *Guts., Cig., M., Nov.*; in so ga tjakaj meketali ino „cjazili“, *Trub. (Post.)*; dva centa tobaka cijaziti in nositi črez Gorjance, *Jurč.*; c. se. jich langsam jchleppen, *M., C.*; c. se po klopi. weſen, *Polj.*; — 2) *intr.* jchwer gehen, *Pohl.*; umherziehen: odkar je kralj Matjaz po svetu cijazil, *Bes.*; — prim. nem. ziehen. (?)

cijōha, (*f.* 1) der Kohlenfaß, *Sol.*; — 2) ein Collo (v trgovskem govoru), *Cig., DZ.*; — prim. kor.-nem. zieche, der Bettüberzug.

1. **cĭk**, *m.* die Singdroffel (turdus musicus), *Vranja v Istri - Erj. (Torb.)*; (= dlesk, der Kernbeißer, *C.*).

2. **cĭk**, *m.* po hrbtu bel vol. *Polj.*

3. **cĭk**, *cĭka*, *m.* 1) eſſigjaurer Geſchmack deš Weines, *Nov.*; vino na cĭk vleče, *jvžhŠt.*; — 2) in Eſſig übergehender Wein: bolna vina, zavrelice, *cĭki, Nov.*; — prim. 2. *cĭkati.*

1. **cĭka**, *f.* die Singdroffel, *Cig.*; pogl. 1. *cĭk.*

2. **cĭka**, *f.* krava z belkastim hrbtom, *Krn.-Erj. (Torb.), Kr.*; — prim. 2. *cĭk.*

cĭkātnik, *m.* „neka priprava v ribjo lov: na dolzem motvozu je po vrsti navezanih več trnkov z vado; nanj love sosebn ogorje, *Bilje pri Gorici-Erj. (Torb.).*

1. **cĭkast**, *adj.* weißgefleckt, mit weißem Rücken, *Bes., Nov.*; cĭkasta živina, *Kr.*; — prim. 2. *cĭk*, 2. *cĭka.*

2. **cĭkast**, *adj.* in Eſſigjāure übergehend: cĭkasto vino, *Dol., Št.*; — prim. 2. *cĭkati.*

1. **cĭkati**, *cĭkam*, *vb. impf.* žirpen, *Cig.*; piepen, *Z.*

2. **cĭkati**, *cĭkam*, *vb. impf.* 1) einen fremden Weigeſchmack haben: c. po čem, *Cig., Jan.*; c. na kaj, *C.*; vino na jesih cĭka, *Dict.*; vino cĭka, der Wein hat einen eſſigjaurer Weigeſchmack, *Cig., Štek., Dol., Št.*; ta beseda po nemšĭini cĭka. jchreit deutſchen Urſprungš zu ſein, *M.*; — ziehen, anſpielen, *Cig., Jan.*; kam to cĭka? to na-me cĭka, *Z., SlGor.*; — prim. ſvic., bav., zicken, istega pomena.

cĭkavt, *m.* die Singdroffel (turdus musicus), *Cig., Gor.*; — prim. 1. *cĭk.*

cĭkec, *kca*, *m.* = cĭkavt, *Dol.*

cĭkla, *f.* = pesa, *C., Valj. (Rad)*; — iz *cvikla*; *hs.* cvekla, novogrško *σβζλλον*, *Mik. (Et.).*

cĭklja, *f.* weißgefleckte Kuh, *Cig.*; — prim. 2. *cĭka.*

cĭkljast, *adj.* weißgefleckt, *Cig., M.*

cĭkloĭda, *f.* neka kriva črta, die Cycloide (mech.), *Cig. (T.).*

1. **cĭkniti**, *cĭknem*, *vb. pf.* einen Pieplaut von ſich geben, *Z.*; mutſen, *C.*; — prim. 1. *cĭkati.*

2. **cĭkniti**, *cĭknem*, *vb. pf.* in die ſaure Gāhrung übergehen, ſauer werden: vino je cĭknilo, iſt ſauer geworden, *Cig., Št., Dol.*; (tudi *impf.*:

vino že cĭkne = cĭka, *jvžhŠt.*) na kaj dvo- umnega c. eine zweideutige Anſpielung machen, *Cr.*

cĭkórija, *f.* die Cichorie, die Wegwarte (cichorium intibus), *Tuš. (R.).*

cĭlinder, *dra*, *m.* der Cylinder; — prim. valj. **cĭlj**, *cĭlja*, *m.* daš Ziel, der Endzweck: cĭlj in konec našega življenja; — iz nem.

1. **cĭma**, *f.* 1) der Meim, *Mur., Cig., Jan., Danj.-Mik.*; cime gnati, *Mik. (Et.).*; — der Pflanzen trieb, *BlKr.*; — 2) daš männliche Glied, *Z., Lašče-Erj. (Torb.)*; — 3) der Eisavfen, *Mur.*

2. **cĭma**, *f.* 1) daš Kräuterich von Ackerpflanzen, *Cig., C., M., Dol., BlKr.*; — 2) odlomljena vejica, *Sr. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.)*; — prim. lat. cima, it. le cime dell' erbe, *Mik. (Et.).*

cĭmanje, *n.* daš Meimen, *Mur.*

cĭmaraka, *f.* *Dol.* pogl. *cĭmraka.*

cĭmast, *adj.* Meime habend: pšenica je že cĭmasta, *SlGor.*

cĭmati, am. *vb. impf.* keimen, *Mur., Cig.*

cĭmavica, *f.* Eisblüten, Eisrosen, die ſich auf feuchtem Boden bilden, *vžhŠt.-C.*

cĭmbale, *f. pl.* 1) die Cymbel, *Jan.*; Trobente in gosli in cimbale, *Preš.*; cimbole, *ogr. in kajk. -Valj. (Rad)*; — 2) daš Cymbal, daš Hackbrett, *Mur., Cig., Jan.*

cĭmbali, *m. pl.* die Cymbel, *Cig.*

cĭmbole, *f. pl.* pogl. *cimbale.*

cĭmbor, *m.* neka čespa, *Goriš.-Erj. (Torb.)*; — prim. *cĭbora.*

cĭmbora, *f.* = cĭmbor, *Kr.-Erj. (Torb.), Valj. (Rad)*; — prim. *cĭbora.*

cĭmēnta, *f.* ein Cimentiergefäß, *Št.*

cĭmentovāti, *ġem*, *vb. impf.* cimentieren, *Jan.*; — prim. it. cemento, die Probe.

cĭmēntoven, *vna*, *adj.* cimentovni urad, daš Cimentierungšamt, *DZ.*

cĭmer, *m.* der Schmuck, bei der Hutſchmuck, *C.*; der Blumenſtrauß, *vžhŠt., ogr.-C.*; — prim. srvn. zimier, der Helmtſchmuck, *Mik. (Et.).*

cĭmet, *m.* sladka skorjica, der Zimmt.

cĭmēti, im. *vb. impf.* keimen, *Mik. (Et.).*

cĭmetov, *adj.* Zimmt-, cimetovo drevo, der Zimmtbaum, *Jan.*; cimetove barve, zimmetfarbig, *Cig.*; cimetova kislina, die Zimmtſäure, *Cig. (T.)*; cimetova lovorka, der Zimmtlorbeer (laurus cinnamomum), *Tuš. (R.)*

cĭmetovec, *vca*, *m.* 1) der Zimmtbaum, *Jan.*; — 2) neka vrsta granatov rumene ali cimetove barve, der Ranelſtein, *Cig. (T.).*

cĭmetovica, *f.* daš Zimmtwaſſer, *Cig.*

cĭmica, *f. dem.* 1. cĭma; daš Meimchen, *Cig., Jan., M., Nov.*

cĭmiti, im. *vb. impf.* 1) keimen machen: trs c., Sturzreben bereiten, *vžhŠt.-C.*; — 2) c. se, keimen, Sproſſen treiben: repa se cimi, *Cig., Jan.*

cĭmnat, *adj.* = cĭmast, *SlGor.*

cĭmnica, *f.* 1) = 2. cĭma, *Dol.*; — 2) die Sturzrebenkeimgrube, *SlGosp.-C.*

cĭmōtnik, *m.* neka vĭnska trta, *SlGor.-Erj. (Torb.).*

cimoz, *m.* ženski pas. ki ga nosijo belokranjske ženske, iz klobučine in rdečega sukna narježen in s traki okrašen. *BKr.*; tudi: cimuz.

cimper, *pra. m.* 1) der Dachstuhl; — 2) ein hölzernes Gebäude; — prim. bav. cimber, ein hölzernes Gebäude, *Lerst. (Rok.)*.

cimprati, *am. vb. impf.* zimmeru; — iz nem.

cimraka, *f.* die Zimmerhute, *Cig.*; — iz nem.

cin, *cina, m.* 1) = kositer, das Zinn (stannum); — 2) die Glatjur der Töpfer, *Polj.*

cin, *interj.* cin cin! kling, kling!

cinar, *rja, m.* = kositrar, der Zinngießer, *Cig.*

cinast, *adj.* 1) zinnen; — 2) mit Glatjur überzogen: c. lonec, *Polj.*; — 3) mit Glatteis überzogen: drevje je cinasto, *Dol.*

cincalica, *f.* der Eiszapfen, *vzhŠt.-C.*

cincajncje, *n.* = kinkanje, das Nicken; — das Zaudern, die Unentschiedenheit.

cinčariti, *ārim, vb. impf.* = cincati, *SlN.*

cincati, *am, vb. impf.* 1) auf und ab bewegen: dremaje z glavo kinkati, *Lašče-Erj. (Torb.)*; kobila z glavo v tla cinca, *Lerst. (Zb. sp.)*; — schwerfällig gehen: pes cinca hodeč po treh nogah, *M.*; — schwanke, *Cig., C.*; — 2) langsam, zaudernd etwas thun, unentschlossen sein; — prim. cencati, cuncati.

cinčre, *m.* ein an den Schultern hängender weiblicher Unterrock, *Goriš.*

1. **cinec**, *nka, m.* pogl. 1. cink.

2. **cinec**, *nka, m.* pogl. 2. cink.

cinec, *nka, adj.* = činec, majhen, *Trst. (Let.), Št.*

cingati, *cingam, vb. impf.* 1) fliegen, *ogr.-C., Z.*; — 2) schaukeln, *Štek.*

cingelj, *glja, m.* 1) das Glöcklein, *C.*; — das Schneeglöckchen (galanthus nivalis), *C.*; — 2) etwas hängendes: cingelj cinglja, cokelj coklja, cingelj dolu pade, cokelj ga popade. (svinja in zelod), *Ip.-Erj. (Torb.)*; — der Eiszapfen, *C.*

cingelje, (gljec), *geljca, m. dem.* cingelj; das Schneeglöckchen (galanthus nivalis), *Z., Ljub.*

cingeljčec, *čka, m. dem.* cingelje, istega pomena, *Ljub.*

cingetāti, *etām. ččem, vb. impf.* fliegen: petica cingēče, *Z.*; fliegen, *C.*, *vzhŠt.*; zvončki cingēčejo, *Vč.*

cingetāvka, *f.* der Flügelbeutel, *C.*

cinglja, *f.* = cingelj 1); oven s cingljo, *ZgD.*

cingljānje, *n.* das Gellingel.

cingljāti, *ām, vb. impf.* fliegen, schellen: zvončki cingljājo; na kupico cingljāje vino klicati, *LjZv.*

cingola, *f.* 1) das Schöllkraut (chelidonium majus), *C.*; — 2) *pl.* cingole (zaničli, o nogah), die Hadsen, *C.*

cinjav, *adj.* glatteifig, *vzhŠt.-C.*; — prim. cinast 3).

cinjavica, *f.* das Glatteis, *vzhŠt.-C.*

cinjenje, *n.* die Glatjur, *V.-Cig.*

1. **cink**, *m.* 1) das Zettauge: oljnat cinki plavajo po vodi, *Vrt.*; cinke poloviti z juhe, *Štr.*; — 2) der graue Star (im Auge), *Cig., C., Žnid.*; mreno ali cink iz punčice sneti,

Slom.; — prim. kor.-nem. in bav. zinken, Zettauge.

2. **cink**, *m.* das Zint.

cinkárnica, *f.* die Zinkhütte, *Cig.*

cinkast, *adj.* 1) voll Zettaugen: cinkasta juha, *Z.*; — 2) mit dem grauen Star behaftet, *Dict. C., Dol.*; ali si cinkast, da ne vidiš? *Dol.*

cinkati, *cinkam, vb. impf.* 1) fliegen, flingeln, *ogr.-M., C.*; — 2) z roke zbijati denar (neka igra), *Notr.*

cinklja, *f.* der Gartenammer (emberiza hortulana), *Z.*

cinkōt, *ōta, m.* das Gellingel: c. kraguljčev, *Vrt.*; das Gellfire, *Zora.*

cinkov, *adj.* aus Zint, Zint-; c. okis, das Zintoxyd; cinkova bel, cinkovo belilo, das Zintweiß, *Cig. (T.)*.

cinkovica, *f.* das Zinkerz, *Cig. (T.)*.

cinkovnat, *adj.* zinhaltig: cinkovnata svetlica, die Zinkblende, *Cig. (T.)*.

cinōber, *bra, m.* das Zinnober.

cinōbrast, *adj.* zinnoberhaltig: cinobrasta ruda, das Zinnobererz, *Cig.*

cinōbrovica, *f.* das Zinnobererz, *Cig.*

cinoprātnica, *f.* die Zinnwäiche, *Cig.*

cinov, *adj.* = kositrov, Zinn-, *Cig., Jan.*

cinovec, *vca, m.* der Zinnstein, *Cig.*

cinovica, *f.* die Zinnerde, *Cig.*

cinor, *m.* = pokopališče, *ogr.-C.*; — iz lat. coemeterium.

1. **cip**, *cipa, m.* 1) der Pulsschlag, *Mur., Cig.*; der Wendeschlag, *M.*; — 2) = strnad, *C.*

2. **cip**, *cipa, m.* der Zivf, *Jan., C., Rož.-Kres.*; — iz nem.

cipa, *f.* 1) der Pieper (anthus), *Jan., Frey. (F.)*; pos. der Wiesenpieper, die Zipplerde (a. pratensis), *Ljub.*; — 2) = cifa 2), *Ljub.*

čipar, *rja, m.* der Pieperfänger, *Z., Ljub.*

čipati, *čipam, pljem, vb. impf.* 1) schlagen: žila ciplje, *Z.*; — 2) schwerfällig gehen: c. kakor konj, *C.*

čipčec, *čka, m. dem.* cipec, das Gaumen zäpfchen, *Cig., M.*; — prim. 2. cip.

čipčle, *f.* *pl.* „lahka ženska obutev“, *med Muro in Dravo - Zora V., 369.*; — prim. madz. czipellő, srlat. zipellus, *Mk. (Et.)*.

čipeliš, *m.* der Schuh, *Habd.*; — prim. cipele.

čipen, *pnā, adj.* Puls-; cipna žila, *Mur.*

čipur, *pra, m.* das Weideuröstelein (epilobium montanum), *Glas.*

čiplja, *f.* die Pulsader, *Guts., Mur., V.-Cig., Jan., C.*; c. bije, tolče, tripa, tepe, *Cig.*

1. **čipnica**, *f.* = ciplja, *Mur., Cig.*

2. **čipnica**, *f.* 1) die Mitte des Pieperfängers, *Cig., M.*; — 2) die Luchseife des Pieperfängers, *M.*

čipomēr, *méra, m.* der Pulsmeßer, *Cig.*

čipōte, *f. pl.* die Füße (zaničli), die Hadsen, *Z., C.*; ima grobe čipote, *C.*

čipov, *m.* der Ruten, *ogr.-Valj. (Rad.)*; — iz madz. zipő.

čipovec, *vca, m.* = čipov, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

čipręs, *ęsa, m.* = cipresa, *Valj. (Rad.)*.

čipręsa, *f.* die Cypresse (cupressus).

ciprěšov, *adj.* Cypresseu : c. les.
ciprěšovec, *vca, m.* der Cypressebaum, *Cig.*
ciprěšovina, *f.* das Cypresseholz,
ciprěšina, *f.* = cipresa, *Schönl.-Valj. (Rad).*
ciprôn, *m.* die Cyperruthe, *M. Z., Vrtov. (Vin.); sivi, črni c., Z.*
ciproš, *m.* die Heiligennpflanze (santolina chamaecyparissus), *Ip.-Erj. (Rok).*
cirilica, *f.* das cyrillische Alphabet.
cirilski, *adj.* cyrillisch: rabilo je starim Slovencem dvoje pismo, glagolsko in cirilsko, *Navr. (Kop. sr.).*
cisoida, *f.* die Ephenlinie, die Cissoide, *Cig. (T.).*
cistercijân, *m.* ein Mönch des Cistercienserordens, *Cig., Jan.*
cistercijânec, *vca, m.* = cistercijan, *Jan.*
cistercijânka, *f.* die Cistercienserin, *Cig., Jan.*
citrar, *rja, m.* 1) der Zithermacher, *Cig.;* — 2) der Zitherspieler, *Cig., Jan., Jsokr., Rog.*
citrarica, *f.* die Zitherspielerin, *Cig.*
citrás, *m.* der Zitherspieler, *kajk.-Valj. (Rad).*
citrati, *am, vb. impf.* die Zither spielen.
citravec, *vca, m.* der Zitherspieler, *Cig., Jan.;* c. s. citrami, *Cv.*
citravka, *f.* die Zitherspielerin, *Cig.*
citre, *ter, f. pl.* die Zither; na c. delati, igrati, die Zither spielen.
citrice, *f. pl. dem.* citre; S sabo vzela citrice, Mile citre pisane, *Npes.-K.*
citrona, *f.* die Citrone (citrus).
citronar, *rja, m.* der Citronenhändler, *Cig.*
citronast, *adj.* citronenartig, *Cig.;* — citronengelb, *Sol.*
citronka, *f.* neko jabolko, *C.*
citronov, *adj.* Citronen-; c. gozd, der Citronenwald, *Jan.;* c. sok, der Citronensaft, *Cig.;* citronova kislina, die Citronensäure, *Cig. (T.).*
citronovec, *vca, m.* der Citronenbaum (citrus medica), *Tuš. (R.). Jan.*
citronovina, *f.* das Citronenholz, *Cig.*
civěba, *f.* = cibeba, *Sol., C.*
cividin, *m.* = cebedin, *C.*
civilen, *lna, adj.* bürgerlich, civil, Civil-
civilizácija, *f.* die Civilisation; — prim. olika.
civkati, *am, vb. impf.* brennenden Schmerz verursachen: roke mi civkajo od mraza = peko me, *Soška dol.-Erj. (Torb.).*
 1. **ciza**, *f.* 1) die Zige Kr.-Valj. (Rad); — 2) das Stutenfüllen, *Jan., M., Valj. (Rad).*
 2. **ciza**, *f.* zweirädriger Schubarren (ohne Wagenruhe), *Gor.;* tudi pl. cize, *Cig., Jan., Rib.-M.;* — prim. lat. cisium, št. -nem. Zeisewagen, *Vest. I. 15.*
cizara, *f.* die Stichererbje (cicer arictinum), *M. DZ.*
cizarka, *f.* die Koshmeise (parus major), *BlKr.*
cizast, *adj.* zigenförmig, *Cig.*
 1. **cizati**, *zam, vb. impf.* saugen (an der Mutterbrust), *Cig., Jan., Štek.;* sesuljo cizati, *zulpen, Cig.*
 2. **cizati**, *cizam, vb. impf.* wiegen, c. se, sich wiegen, *Z.;* c. se, auf einem Wagen langsam dahinfahren, *C.*
cizej, *m.* = cizek, *Cig., Npes.-K.*

1. **cizek**, *zka, m.* 1) die Zige an der Mutterbrust, *V.-Cig.;* — die Stinderbutte, *Jan.;* — 2) neka vinska trta, *Hal.;* prim. cec, ses; — 3) der Piston beim Rapielgewehr, *Lasče-Lerst. (Rok.);* — 4) jaugendes Füllen, *Jan., Št.*
 2. **cizek**, *zka, m.* der Zeißig, *V.-Cig., Frey. (F.);* — prim. čizek.
cizěti, *im, vb. impf.* 1) saust rauschend wehen: veter cizi, *C.;* — 2) sichern: vino cizi iz soda pri sklepih, *jrzhŠt.;* — prim. cuzeti.
cizle, *f. pl.* = cize, *Št.-Vest.;* — prim. 2. ciza.
cizljāti, *ām, vb. impf.* = cizeti, *Fr.-C.*
cizovnik, *m.* zweirädriger Karren, *Mik.;* — prim. 2. ciza.
cizra, *f.* 1) = cizara, die Stichererbje, *C.;* — 2) = hízol, *vzhŠt.*
čajziti, *im, vb. impf.* pogl. cijaziti.
čjök, *ška, m.* der Klumpen: c. železa, *Cig.;* der Blod, *DZ.;* — prim. čok.
čjókati, *čjókam, vb. impf.* (das Erz) stufenweise abhauen, *V.-Cig.*
clō, *adv.* pogl. celo.
cmakàn, *ána, m.* der beim Essen schmagt, *Mik.*
cmākanje, *n.* das Schmagen, *Z.*
cmākati, *am, vb. impf.* schmagen, *Z.;* auf nassem Boden herumtreten, patšeln, *Jan., C.;* — prim. cmokati.
cmāriti, *im, vb. impf.* jengen: kozuhe c., *DSv.;* jhmoren, raka pri ognji c., *Cig., Erj. (LjZv.);* tako peči, da se smodi, *BlKr.;* berač začne c. mačka, *Jurč.;* drva se cmarijo na ognju, ako so mokra, *Z.;* — c. koga, = naganjati koga, *C.;* — prim. cvariti.
cmāžiti, *im, vb. impf.* jhmoren, braten, *Raič (Let.);* — prim. češ. smažiti.
cměhtati se, *am se, vb. impf.* schluchzend weinen, *C.;* — prim. cmihati se.
cměla, *f.* die Winflerin, *Jaru., Cig.*
cměliti, *im, vb. impf.* winflern, weinen (o otročih), ne na glas vrešěati (o živalih), *C.*
cměnder, *dra, m.* der gerne weint, der Quarrer, *Cig.*
cměndra, *f.* 1) das Flennen: c. ga mine, *ZgD.;* — 2) die gerne weint, die Quarre, *Cig.*
cměndrati se, *am se, vb. impf.* plarren, flennen, quarren, *Cig.*
cměndriti se, *im se, vb. impf.* = cmendrati se, *Cig.*
cměniti se, *im se, vb. impf.* flennen, maulen, *Mur.*
cměř, *m.* die Buttermilch, *vzhŠt.-C.;* — prim. češ. emer, emar, = Buttermilch.
cměra, *f.* das Plarrmaul, der Fleuner, *Jan., M., C., Polj.*
cměřav, *adj.* weinerlich, *Jan.*
cměřda, *f.* der gerne flennt, der Quarrer, *Cig.*
cměřdāč, *m.* der Raunzer, *Cig.*
cměřdalo, *n.* der Raunzer, der Winfler, *Cig., BlKr.*
cměřdati se, *am se, vb. impf.* flennen, raunzen, quarren, *Cig., Kras.*
cměřdav, *adj.* weinerlich, der gerne quarrt, *Cig.*
cměřditi se, *im se, vb. impf.* = cměřdati se, *BlKr.*

cmcrčka, *f. C.* *Danj.* (*Posv. p.*); pogl. smreka.
cméríti se, im se, *vb. impf.* eine weinerliche Miene machen, *M.*; plären, flennen, *Jan., Polj.*; pridigalo se ni, da bi se mogli poslušavci smeriti, *IjZv.*

cmérkelj, *klija, m.* weinerliches Kind, *C.*

cmérulja, *f.* die Winzlerin, *Cig.*

cměškati, am, *vb. impf.* winzeln (o psih), *C.*

cměva, *f.* die Winzlerin, *Mur., C.*

cměvati, am, *vb. impf.* winzeln, *C.*

cměvce, *vca, m.* der Winzler, *Mur., Cig.*

cměvcek, *vka, m.* das Gewinzel, *Mur., Cig.*

cměvkanje, *n.* das Winzeln, *Cig., M.*

cměvkati, am, *vb. impf.* winzeln, *Mur., Cig.*

cmigati, am, *vb. impf.* siedeln, *Cig., Jan.*

cmigavec, *vca, m.* der Siedeler, *Cig., Jan.*

cmihati se, am se, *vb. impf.* mit verzogenem Gesichte weinen, quarren, flennen, *Jan., C., vjhSt., BIKr.-M.*

cmihavec, *vca, m.* der gerne flennt, *Jan., BIKr.-M.*

cmihavka, *f.* die gerne flennt, *BIKr.-M.*

cmila, *f.* das Tünne eines ungleichmäßig dick gespannten Fadens, *Polj.*

cmilast, *adj.* cmilasta preja, ein Gespinnst von ungleichmäßiger Dide, *Z., Polj.*

cmíz, *m.* das Quarren, das Flennen, *BIKr.*

cmízec, *vca, m.* der Quarrer, der Flenner, *BIKr.*

cmíziti se, im se, *vb. impf.* po sili, brez solz jokati, flennen, quarren, *C., BIKr.*

cmoěec, *ěca, m. dem.* cmok; das Knödelchen.

cmoěek, *ěka, m.* = cmoěec, *Valj.* (*Rad.*)

cmoěiti, im, *vb. pf.* = cmokniti, *Z.*; c. koga, jemandem eine Ehrfuge geben, *Slom.-C.*

cmók, *interj.* patšj *Cig.*

cmók, *óka, m. 1)* der Schmaßlaut, der Patšj;

2) die Ehrfuge, *Ip.-Erj.* (*Torb.*), *Štrck.*; —

3) der Kloß, der Knödel; — 4) der Tölpel,

Jan., Mur.; — prim. cvok.

cmokáč, *m.* der Schmaßer.

cmokánica, *f.* schlammig-totziger Straße, *C.*

cmokán, *ána, m.* = cmokáč, *Cig.*

cmokánje, *n.* das Schmaßen, das Patšchen.

cmokast, *adj.* floßig.

cmokát, *áta, adj.* floßig; c. kruh.

cmokáti, *ám, vb. impf.* schmatzen; tele ziza (sesa) in cmoka, *Fr.-C.*; — patšchen: po blatu c., *C.*; dez zmerom gre in cmoka, *C.*;

— fledjen, *Jan.*; to ni malano, ampak cmokano, *V.-Cig.*

cmokávce, *vca, m.* der Schmaßer, *Cig., Jan.*; — der Medjer, *Cig.*

cmokljáč, *m.* der (beim Essen) schmaßt, schlampft, *Cig.*

cmokljáti, *ám, vb. impf.* schlampfen, (beim Essen) schmaßen.

cmokniti, cmóknem, *vb. pf.* einen Schmaßlaut hervorbringen; patšchen: c. v vodo, *Jan., Cig.*; — c. koga, ohrfeigen, *Štrck.*

cmokotáti, otám, ócem, *vb. impf.* schmatzen, *C.*

cmókva, *f.* *Ihršica v Istri-Erj.* (*Torb.*); pokl. smokva.

cmokútati, am, *vb. impf.* cmokotati, *Svet.* (*Rok.*).

cmôlje, *n.* die Simje (juncus), *SlGor.-Erj.* (*Torb.*); (cmulje, *C.*); — menda nam. cvolje; prim. rus. stvolz, Röhre.

cmřćen, čna, *adj.* Wirbel-, *M.*; cmřćni tok, *Danj.* (*Posv. p.*).

cmřk, *m.* der Wasserröhrchen, *Mur., Cig., Jan., Danj.-Mik.*; c. ga je požrl, der Strudel hat ihn verschlungen, *SlGor.*; (povodni moz) po noči rad pomalja iz cmrkov glavo, — rad vlači ljudi v cmrk, *Trst.* (*Glas.*).

cmřkati, am, *vb. impf.* schlürfen, *Mur., C.*;

— schluden, *Cig.*

cmřkniti, cmřknem, *vb. pf.* einen Schluß thun, schlürfen, *C.*

cmúliiti, im, *vb. impf.* 1) schluchzen: jazbeci in zajci cmulijo, *M.*; quäfen (o otrocih), *Cig.*;

— 2) schmaßend saugen, *M.*; mehko grusko, kri iz rane c., *ogr.-C.*

cõcanje, *n.* das Schwingen, *Habd.*

cõcati, am, *vb. impf.* 1) schwingen, *Habd., ogr.-C.*; = gibati, mahati, *C.*; — 2) c. se. schwanken: list se na drevesu coca, *ogr.-C.*; — prim. cencati.

cofodráti, *ám, vb. impf.* *Polj.*; pogl. cefedrati.

1. cõk, cõka, *m.* die Erzstufe, *Jan.*; — prim. cõk.

2. cõk, cõka, *m.* der Zudeßteck, *Jan., C., M.*; če brazdač jé, dela cõke, *Fr.-C.*

cõkast, *adj.* bejudelt: cõkasta miza, *C.*

cõkáti, *ám, vb. impf.* patšchen, *Z.*; judeln, Schmußsteck machen, *Jan., C., M.*; — prim. cvokati.

cõkítati, am, čem, *vb. impf.* patšchen: po blatu c., *Fr.-C.*

cõkla, *f.* 1) der Holzschuh: v cõklah hoditi;

— 2) die Sandale, *Kr.-Valj.* (*Rad.*); prim. cõkol; — 3) der Radischuh, der Hemmischuh beim Wagen; s cõklo zavreti; — 4) deščica pri kolovratu, na katero predica z nogo pri-tiska, *Dol.*; — 5) schwerfälliger Fußgänger, *M.*; — prim. it. zoccolo, der Holzschuh, srvn. zoekel, *Mik.* (*Et.*).

cõklar, *rja, m. 1)* der Holzschuhmacher, *M., Kres.*;

— 2) der Holzschuhe trägt, *Z., Kres.*; tudi: cõklár, *Št.*

cõkláti, *ám, vb. impf.* in Holzschuhen einhergehen: beim Gehen stark und ungeschickt auftreten, *M., Z.*; — prim. cõkla.

cõklica, *f. dem.* cõkla: V cõklicah rasel, V licenamo plašč, *Vod.* (*Pes.*).

cõkljáti, *ám, vb. impf.* patšchen: po blatu c., *Cig.*; — prim. cõkati.

cõkniti, cõknem, *vb. pf.* patšchend werfen oder fallen, *C., Z.*

cõkol, *m.* die Sandale, *Habd., Valj.* (*Rad.*); — prim. cõkla.

cõkolár, *rja, m.* der Barfüßermöndch, *Krefj.*

cõkotáti, otám, ócem, *vb. impf.* 1) im Roth patšchen, strampfen, *C., Z.*; — 2) schmaßend und judelnd essen, *C.*

1. cõl, *m.* der Zoll; tri cole dolg.

2. cõl, *m.* die Zollgebür, der Zoll, *Mur., Jan., Cig.*; — prim. carina.

3. cõl, *m.* der Holzbock, *C.*; — cole za drva lagati, *C.*; — cole imenujejo male lesene

krhlje, s katerimi po zimi netijo, da vidijo predice presti, *Solčava (St.)-Vest.*; — prim. svrn. zol = ehlanderförmiges Stüd, Klotz.

cõla, *f.* = col, der Zoll (als Längenmaß).

cõlen, *lna*, *adj.* Zoll=: colni urad, das Zollamt; c. uradnik, der Zollbeamte, *Cig., Jan.*

coliščec, *n.* das Zollamt, *DZ.*

cõliti, *im. vb. impf.* = cole za drva sekati ali žagati, *C.*; — prim. 3. col.

colja, *f.* kozje ime, *Erj. (Torb.).*

cõlnar, *rja*, *m.* der Zöllner; — po nem.

cõlnica, *f.* das Zollhaus, *Cig.*

colnija, *f.* colni urad, das Zollamt, *Cig., Jan., DZ.*; mala c., das Neben Zollamt, *DZ.*

colnjski, *adj.* zollämtlich, *Cig., Jan.*

cõlnik, *m.* der Zollbeamte, *Cig., Jan.*

cõlstvo, *n.* das Zollwesen, *Cig., Jan.*

compâta, *f.* *Cig.*; pogl. copata.

comper, *pra*, *m. C.* *Valj. (Rad)*; pogl. coper.

cõna, *f.* iz nem. Zuname, *C., ogr.-Valj. (Rad)*; pogl. priimek.

cõnfñiti, *cõnfñem. vb. pf.* den Muth verlieren, demüthiger werden, *Lasče-Lerst. (Rok.)*; — prim. cavnñiti.

cõnovati, *ujem. vb. impf.* = prümeke davati, *C., ogr.-Valj. (Rad)*; — prim. cona.

cõnta, *f.* ein liederliches Weib, die Meze, *Cig., C.*; s cifami in contami se pečati. *Pohl. (Km.)*; izgonjena conta, *Bas.*

cõpanj, *m.* die Langhänge am Küstwagen, *Cig.*; — iz nem. Zugbaum, *C. (?)*

cõpanjek, *njka*, *m.* = copanj, *Z., jvzhSt.*

copâta, *f.* 1) der Flechtstuh, der Filzstuh, die Patsche; — 2) der Pantoffel, *Z., Zora. Gor.*; — tudi: die Sandale, *C., Polj.*; — prim. it. ciabatta, alter Schuh.

copâtar, *rja*, *m.* kdor copate dela ali prodaja, *Z.*

cõp, *interj.* posnemanje besedi podobnega glasu, *jvzhSt.*

cõpati, *am, vb. impf.* mit Geräusch fallen, *C.*; mit den Füßen stampfen, *C.*; schleppen, *Trst. (Let.).*

cõper, *pra*, *m.* der Zauber, *Mur., Valj. (Rad)*; — iz nem.

cõpkati, *am, vb. impf. dem.* copati: Laute hervorbringen wie 3. B. die Drechsel beim Drechseln, *M.*

copolõp, *õpa*, *m.* clovek, ki nerodno stopa, *BIKr.*

copõnta, *f.* eine Person, die stark aufzutreten pflegt, *C.*

copõt, *õta*, *m.* das Gestampfe, das Getrampel 3. B. eines laufenden Pferdes, *Cig., Jan., Mik.*

copotãlo, *n.* der Stampfer, *M., Z.*

copotãnje, *n.* das Stampfen.

copotãti, *otãm, õcem, vb. impf.* stampfen, trampeln; — patschen: dež copoče in gre, *Z., C.*; c. po vodi, *Zora.*

copõtec, *tca*, *m.* = ceptec, *Polj.*

copotin, *m.* der Trampler, *C.*

cõprati, *am, vb. impf.* zaubern; — iz nem.: pogl. čarati.

cõpravec, *vca*, *m.* = coprnik 1), *Skrinj-Valj. (Rad).*

cõprnica, *f.* die Zauberin, die Hexe.

coprnija, *f.* die Zauberei.

cõprnik, *m.* 1) der Zauberer; — 2) das große Nachtpflanzenauge, *Solkar-Erj. (Torb.).*

cõprnjak, *m.* = coprnik, *Mur., Prip.-Mik.*

cõprski, *adj.* Zauber-, *Cig.*; coprske tovaršice, *Bas.*

cõsa, *f.* liederliches Weib, *Jan., SIGor.*

cõta, *f.* der Fetz, *Jan., St.*; — iz nem. Zotte.

cõvek, *vka*, *m.* der Klumpen, *Jan.*; der Klotz, *Valj. (Rad).*

crãti, *im. vb. impf.* = cvrãti, *Mik. (Et.).*

crãnje, *n.* = cvrenje.

crãnsa, *f.* *Tuš. (R.)*; pogl. èremsa.

crët, *m.* eine Art Bergstrauch, *Valj. (Rad)*; die Bergstieher (pinus pumilio), *C.*

crëti, *crëm, vb. impf.*; pogl. cvreti.

crëtje, *n. coll.* das Krummholz, das Knieholz, *Kammik-M., Valj. (Rad)*; — prim. cret.

crëtovje, *n.* = cretje, *Gor.-M., Preddr.-M.*

ergõliti, *gõlim, vb. impf.* = cigoliti, *C.*: kolo, ki ni namazano, ergoli, *SIGor.*

ergûtati, *am, vb. impf.* einen schrillenden Laut von sich geben, *C.*; širiček erguta, *SIGor.*

crk, *m.* das Verrecken, *M.*; — die Viehjenche, *Valj. (Rad).*

crka, *f.* das Verrecken; die Seuche: crka je živino zalezla, *C.*; Da bi te crka zalezla! = da bi crknil! *M.*

crkanje, *n.* das Umstehen (des Viehes), der Viehfall; die Seuche.

crkati, *crkam, vb. impf. ad* crkniti: 1) muddeln, *Rež.-C.*; — 2) verrecken, umstehen; — 3) vertrocknen: voda v potoku crka, *BIKr.*

crkãvati, *am, vb. impf.* = crkati, *C.*

crkavica, *f.* das Verenden, die Seuche, *C.*

crkelj, *klja*, *m.* = kreelj, *C.*

crketãti, *etãm, õcem, vb. impf.* 1) einen dem Wurzellante ähnlichen Laut hervorbringen: kos crketa, *Z.*; — 2) gierig nach etwas verlangen, *Guts., Jarn.*

crklina, *f.* das Nas, *Jarn., Mur., Cig., Jan., C.*

crknë, *õta*, *n.* ein umgestandenes Thier, *C.*

crknetina, *f.* das Nas, *Cig., DZ.*: Turki ne zakapajo crknetine, *Navr. (Let.).*

crkniti, *crkñem, vb. pf.* 1) umstehen, verrecken; — 2) vertrocknen: potok je crknil, *BIKr.*

crknjenec, *nea*, *m.* das Fallwildpret, *Cig.*

crkovãti, *ujem, vb. impf.* = crkati: voda crkuje, ako se je kje nabrala, pa ne more odtekati, ampak le počasi gine, *Dol.*

crkovina, *f.* das Nas, *Cig., SLN.-C.*

crljãti, *ãm, vb. impf., Cig., Jan.*; pogl. curljati.

crna, *f.* = èrna, svoje ime ovci, *Plužna-Erj. (Torb).*

cüc, *m.* 1) der Saugzulp, *C.*; — 2) das Vießschäffrohre, *C.*; — prim. 1. cucati.

cúca, *f.* weibliche Scham.

cucãlo, *n.* der Zulp, das Saughorn, *C.*; — prim. 1. cucati.

1. **cúcati**, *am, vb. impf.* saugen, *Cig., C.*; — prim. kor.-nem. zuz'ln.

2. **cúcati**, *am, vb. impf.* harnen, *C.*; — prim. cuca.

3. cūcati, am, vb. *impf.* schwerfällig gehen, Z.; — prim. cencati.
cūcek, eka, m. = pes, *Habd., Št., BIKr., ogr.-Valj. (Rad).*
cūcelj, elja, m. der Saugzulp, C.; — prim. kor.-nem. zuzl.
cūcka, f. der Urin, C.
cūckovec, vca, m. jaurer Wein, *Dol.-LjZv.*
cūckovína, f. = cūckovec, *LjZv.*
 1. cūcljāti, am, vb. *impf.* kleinweise jangen, M., Z.; — prim. 1. cūcati.
 2. cūcljāti, am, vb. *impf.* harnen, C.; — prim. 2. cūcati.
cūcman, m. neka žaba: = tomažek, C.
cūcniti, cūcnem, vb. *pf.* 1) niederlocken, nieder-
 sinken (3. B. vor Schwäche), Z.; — 2) ein
 wenig gießen, schütten, *BIKr.*: na meri komu
 cūcniti, hinzugeben, C.; — prim. cūcati,
 cūcniti.
cūcorāmo, adv. c. nesti koga, jemanden hūde-
 pad tragen, *Nov., Št.N., Dol.*; — prim. ci-
 coramo, štoporamo in 3. cūcati, cūcniti.
cūfrāti, am, vb. *impf.* = cefrati, C.; volno
 c., *Dict.*: — prim. nem. zupfen. (?)
cūhta, f. geflochtener Reif für die Weinpresse,
 die Preßflechte, V.-Cig., *vzh.St.-C.*; — prim.
 nem. Zucht = Ziehband, C.
cūk, m. männliches Hsieb, C.; — prim. cūca.
cūka, f. der Kürbis, *Štek.*; — prim. it. zucca.
cūkaliná, f. der Urin, C.; — prim. 1. cūcati.
 1. cūkati, am, vb. *impf.* harnen (v otročjem
 govoru), *ŠIGor.-C.*; — prim. cūk.
 2. cūkati, cūkam, vb. *impf.* ad cūkniti; zupfen;
 c. koga za obleko; c. se = trgati se za kaj;
 — cūka me = kolca se mi, C., *ŠIGor.*
cūker, kra, m. der Zucker.
cūkniti, cūknem, vb. *pf.* zupfen; za brado
 koga c.; — prim. nem. zuden.
cukrár, rja, m. der Zuckersieder, Cig.
cukrárna, f. = cukrárnica, *Lerst. (Nauk).*
cukrárnica, f. die Zuckersabrik, Cig., nk.
cukrárstvo, n. die Zuckersabirication, Cig. (T.).
cūkrast, adj. zuckerartig, Zucker-
cūkrati, am, vb. *impf.* zuckern; kavo c.; —
 candieren, Cig.
cūkre, m. dem. cūker.
cūkrēck, eka, m. dem. cūkre: das Zuckerehen.
cūkrēn, adj. aus Zucker bereitet, Zucker ent-
 haltend, Zucker.
cūkrenica, f. die Zuckerbüchse, die Zucker-
 schachtel, Cig.
cūkrenína, f. die Zuckerware, Cig.; Zucker-
 nachwerk, *Lerst. (Nauk).*
cūkriti, im, vb. *impf.* = cūkrati: po mestih
 ljudje besede cūkre, *Npreg.-Jan. (Slov.)*.
cūkrnat, adj. zuckerhaltig, zuckerig, Cig., *Jan.*
cūkročiste, tea, m. der Zuckerraffineur, *Jan.*
cūkrolizec, zca, m. der Zuckerleder, das Zucker-
 mantl, Cig., *Jan.*
cūkrolizka, f. die Zuckerlederlein, Cig.
cūkrov, adj. Zucker: cukrova kislina, die
 Zuckersäure, Cig. (T.).
cukrovár, vára, m. der Zuckersieder, *Jan.*
cukrovárnica, f. die Zuckersiederlei, die Zucker-
 raffinerie, *Jan.*

cukrovína, f. der Zuckersüß, Cig., *Jan.*
cūla, f. 1) das Bündel; das Reisbündel; v culo
 povezati svoje reči; — v ruho zavezane,
 nevesti podarjene reči: nevesti culo nesti,
BIKr. - Št.N.; — 2) der Saß, *Mur.*; der
 Watjaß, Cig.; — prim. madz. cula, Bündel,
 iz lat. culleus, *Dan.*
cūlar, rja, m. kdor nevesti culo nese, C.; —
 prim. cula 1).
cūlica, f. dem. cula: 1) das Bündelchen, das
 Reisbündelchen; — 2) das Säckchen, *Pohl.*
 (Km.); der Geldbeutel, *Jarn.*
cūma, f. psovka zaspani ženski, *Št.-C.*
cūmati, am, vb. *impf.* schläfrig nicken, *Št.-C.*
cūmelj, mlja, m. der Züffel, C.; — der
 Zulp, C.
cūncati, am, vb. *impf.* 1) langsam gehen, C.;
 — 2) tropfenweise gießen, C.; — prim. cū-
 mati, cencati, cūcati.
cūnceljāti, am, vb. *impf.* počasi in drobno
 hoditi, C.
cūndra, f. 1) der Felsen, Z.; — 2) neka vinska
 trta, *Ip.-Erj. (Torb.)*; — 3) ein zerlumptes
 Weib, *Štek., GBrda., kajk.-Valj. (Rad)*;
 die Schlampe, C.; — prim. candra, cendra.
cūndrati, am, vb. *impf.* fetzen, reißen, C.
cūndrav, adj. fetzig, zerrissen, C.
cūndrek, (dreka) drka, m. rzcapan slovek,
kajk.-Valj. (Rad).
cūnce, nca, m. die Flocke (3. B. vom Berg), C.
cūnja, f. der Felsen; eistilna c., der Fugslappen,
DZ.; v cunje hoditi = cunje kupovati, *Bole-*
Erj. (Torb.); ima denarjev kot cunj = er hat
 Geld wie Mist, Cig.
cunják, m. der Hadernsaften, Cig.
cunjar, rja, m. der Hadernsammler, Cig., *Jan.*,
Štek., Kr.
cunjarica, f. die Hadernsammlerin, Cig., *Erj.*
(Tzb. sp.).
cunjarija, f. der Hadernsammler, Cig.
cunjariti, arim, vb. *impf.* den Hadernsammler
 betreiben, Cig.
cunjarka, f. = cunjarica, Cig.
cunjast, adj. fetzig, zerrissen.
cunjati, cūnjam, vb. *impf.* fetzen, reißen, zer-
 lappen, Cig.
cunjav, adj. fetzig, zerrissen; cunjava juha,
 Suppe mit gequirkten Eiern, Cig.
cūnjavec, vca, m. zerlumpter Mensch, *Mur.*,
 Cig.
cunjerčznica, f. die Haderschneidmaschine, Cig.
cunjerčznik, m. das Haderntesler, Cig.
cūnjica, f. dem. cunja; das Feschen, das
 Vüppchen.
cūr, m. der Strahl einer Flüssigkeit, C.; Z
 curom njemu kri leti (= curkoma mu kri
 teče), *Danj. (Posv. p.)*.
cūra, f. die Haruröhre (v otročjem govoru),
Kr.-Valj. (Rad).
cūrati, cūram, vb. *impf.* 1) pissen; na steno
 c., *Dalm.*
cūrck, rka, m. 1) der Strahl einer Flüssig-
 keit; studenčni c., der Quellstrahl, Cig.;
 solze s curkom, po curkih teko iz oč., die
 Thränen strömen aus den Augen, M.; zdravje

gre po curku navzdol, po niti pa gori, *Slom.*; ali: zdravje s curkom prejde, po niti raste, *M.*; — c. živega srebra, eine Quecksilberjähle, *Cig.*; — 2) der Eiszapfen, *BIKr.*

curčnje, *n.* das Rinnen.

curčti, *im, vb. impf.* schwach rinnen; Kri mu curi iz nosa; v globočini zemlje so žile, po katerih voda v studence curi, *ogr. — Valj. (Rad)*; — iz soda curi, tudi: sod curi, das Sais rinnt, *St., BIKr.*

cūriti, *im, vb. impf.* = cureti, *Guts., Jarn.*

cūrkomā, *adv.* im Strahl, stromweise; kri c. teče; solze curkoma teko.

cūrlija, *f.* das Mädchen, *Štek.*; — prim. *hs.* cura, das Mädchen.

curljāti, *ām, vb. impf.* schwach rinne; jün-tern, *Cig. (T.)*.

cūrniči, *cūrnem, vb. pf.* in einem Strahl entfließen, hervorströmen: malo je curnilo iz posode, *C.*

cūsra, *f.* ein zerlumptes Frauenzimmer, *C.*

cūsra, *adj.* zerissen, zerlumpt, *SlGor.*; cusrav je, kakor bi se bil z vetrom tepel, *Glas.*

cūsravec, *vca, m.* zerlumpter Mensch, *Valj. (Rad)*.

cusrāti, *ām, vb. impf.* zauen, zersetzen, *C.*; — prim. nem. zauen.

cūz, *m.* = cuza 1), *Sol.*

cūza, *f.* 1) die Zitze, die Mutterbrust, *C., Kr. — Valj. (Rad)*; — 2) das Stutenjüllen, *Mur., St. — Valj. (Rad)*.

cūzālica, *f.* die Schaufel, *Cig.*; — prim. 2. cuzati.

1. **cuzālo**, *n.* die Kinderdutte, *Cig.*

2. **cuzālo**, *n.* langjamer Arbeiter, *Lašče-Levst. (Rok.)*

1. **cuzanje**, *n.* das Zaugen.

2. **cuzanje**, *n.* das Schaufeln, *Cig.*

1. **cuzati**, *ām, vb. impf.* aus der Mutterbrust trinken, jangen; hrusko e. aus der Birne den Saft jangen, *Z.*

2. **cuzati**, *ām, vb. impf.* jschaufeln, *Cig., M.*; — 2) auf- und niederwärts sich bewegend, nickend einhergehen, *Lašče-Levst. (Rok.)*; — 3) langjam arbeiten, *Lašče-Levst. (Rok.)*.

cūzka, *zka, m.* 1) die Zitze, die Mutterbrust; — 2) das Hengstjüllen, *M., St.*

cuzčeti, *im, vb. impf.* jüchern, *Cig., C.*; — prim. cizeti.

cuzik, *m.* = cuzek 1), *Valj. (Rad)*.

cūzika, *f.* das Stutenjüllen, *M., Valj. (Rad)*.

cūzkati, *ām, vb. impf. dem. 1.* cuzati, jangen, *Z.*

cūzlija, *f.* die Kneipe (zaničlj.). *Cig.*

cuzljāti, *ām, vb. impf.* kleinweise jangen, *C.*

cūzra, *f.* = cusra, *C., SIN.*

cuzrāti, *ām, vb. impf.* = cusrati, *C.*

cvāmplja, *f.* grda, široka noga, *BIKr.*; — prim. it. zampa, *Štote.*

cvāra, *f.* das Fettauge, *Mik.*

cvāriti, *cvārim, vb. impf.* jschmoren, *C.*

cvāžiti, *cvāžim, vb. impf.* langsam, schlecht kochen o. braten, *M., Z.*; — prim. emaziti.

cvēba, *f.* = cibeba.

cvečič, *īca, m.* 1) *dem.* cvek; — 2) *pl.* cvečiči, Gewürzquellen, *Vrtov. (Km. k.), Goriška ok. — Erj. (Torb.)*.

cvečnjāk, *m.* sveder za cveke, *C.*

cvēk, *cvēka, m.* 1) der Schufternagel, der Zwet; ſübpt. ein kleiner Nagel aus Metall oder Holz; — 2) ein starker Mann, *Cig.*; — iz nem.

cvēkār, *rja, m.* = zrebliar, *Mur., Cig., Štek., Dol.*

cvēkcc, *keca, m. dem.* cvek, *Valj. (Rad)*; prav. cvečec.

cvēkla, = cvikla, pesa, *Mik.*

cvēliti, *cvēlim, vb. impf.* weinen machen, quälen, betrüben, *Notr.-Levst. (Rok.)*; ne cveli me, quäle mich nicht, *Z.*; mar bi raje bil ostal doma za pečjo, da bi ne cvelil svoje stare matere, *Levst. (Zb. sp.)*.

cvēnga, *f.* = podvalek, das Holzstück, das bei Häßern zum Unterlegen dient, *C., St.*; menda iz nem. Zwinge.

cvēnk, *cvēnka, m.* 1) der Metallklang (bej. des Geldes), *Cig.*; — 2) klingende Münze, *C.*; Geld, *Valj. (Rad)*; zadnji cvenk bo po grlu splaval, *Vrt.*; — 3) ein Spiel mit fliegenden Münzen, *Sol.*

cvēnkanje, *n.* das Klumpen (3. B. mit Münzen).

cvēnkati, *ām, vb. impf.* 1) klingen (wie Metall), *M.*; denar cvenka, *Cig., Jan.*; — mit fliegenden Münzen klumpen, *Cig., C.*; — 2) mit Münzen um Geld spielen, indem man sie an die Wand wirft, *Sol., Z.*; — prim. evinkati.

cvēnketāti, *etām, ēcem, vb. impf.* = cvenkati, *Z.*

cvēnkniči, *cvēnknem, vb. pf.* einen Metallklang von sich geben o. einen solchen hervorbringen, *Z.*

cvēsti, *cvētem in cvesti, cvetom, vb. impf.* blühen; Pričice pojo, Rožice cveto, *Npes.*; — Stoji Moravski trg Lesce, Več lepih deklie v njem cvete, *Preš.*; kupčija cvete, *Cig.*; cvetočih lie, von blühendem Aussehen; — obraz mu cvete, er hat ein Kupfergesicht, *Cig.*; — nohet mi cvete = bele pege do-biva, *St.*

cvēt, *cvēta, cvētū, m.* 1) die Blüte (als Zustand); drevo v cvetu; rožni cvet, der Monat Juni; (postalo menda iz: režni e., *Mur.*; rženi e., *Vod./Pes.*); tudi: bobov cvet, *ro-kopis iz 15. stoletja, Let. 1879, 13.*; — lični e., die blühende Gesichtsjarbe, *Ravn., M.*; — ženski e., die Weiberzeit (Menstruation), *Cig., Hal.-C.*; — beli e., der weiße Fluß, *C.*; — sukna nagiblje na cvet = se že trga, *IjZv.*; — 2) die Blüte (als Pflanzentheil); popolni, nepopolni cveti, vollkommene, unvollkommene Blüten, *Tuš. (R.)*; — 3) vodni e., die Eintagsfliege (ephemera vulgata), *Erj. (Z.)*; — 4) zelezni e., die Eisenblüte, *Z., Erj. (Min.)*; zvepleni e., der Schwefelsteinschlag für Häßler, *C.*; — črni e., der Kienruß, *Cig.*; — e. na vina, der Rahm, *Notr.*; — 5) der Ausbund, die Elite, das Beste, Feinste seiner Art: e. vojaštva, vojske, die Blüte des Heeres, die Kerutruppen, *Cig.*; cvet = bela, čista moka, das Auszugmehl, *Cig., Notr.*; vinski e., der

Weingeist, *Cig. (T.)*, *nk.*; beli c., was bei der zweiten Destillation des Brantweins zuerst übergeht, der Vorlauf, (dagegen, was bläulich ist, zeleni cvet), *V.-Cig.*

cvetân, *tnâ, adj.* = cveten: cvetna nedelja, *Cv. cvetâna, f.* die Flora, *Jan., Cig. (T.)*, *Jes.*; — *hs. cvetast, adj.* blumicht, geblümt, *Cig., Jan.*

cvetati, *am. vb. impf.* blühen, zu blühen pflegen, *Mur., Cig.*

cvetêck, *tka, m.* 1) *dem.* cvet; das Blüthen; — 2) = cvetka 3), *C.*; — 3) die Floskel, *h. t.-Cig. (T.)*; — cvetêk, *tka, Cv.*

cvetêl, *tlâ, adj.* blühend, *Mur., C.*; cvetlo lice, *Cig., Ravn.*

cvêten, *tna, adj.* Blüten-, Blumen-: cvetni prah, der Blütenstaub; cvetna nedelja, der Palmsonntag; cvetni teden, die Palmwoche, *St.*; — 2) blumig; cvetno polje; — 3) feitt: cvetna moka, das Auszugmehl, *Cig., Jan., Vod. (Jzb. sp.)*; cvetna kotlovina, das Feinkupfer, *V.-Cig.*

cvetêna, *f.* das Blumenreich: Oj, da te cvetene! Lepotîš mi dom, *Vod. (Pes.)*.

cvetênje, *n.* das Blühen.

cvetêti, *im, vb. impf.* = cvesti.

cvetêvati, *am. vb. impf.* zu blühen pflegen, blühen, *Mik., nk.*

cvetêica, *f.* die Blume; ledene cvetice, Eisblumen, *Erj. (Min.)*.

cvetêic, *icâ, m.* die Blume, *ogr.-C.*

cvetêicâst, *adj.* geblümt; cvetêicâsta tkanina, *Let. cvetêicên, êna, adj.* = cvetličen, *Jan.*

cvetêicje, *n.* das Blumenwerk, *Let.*

cvetêicnik, *m.* der Monat Mai, *C.*

cvetêilo, *n.* = cvetlica, *C.*

cvetêina, *f.* der Buken, das Leberbleibsel von der Blüte am Tbit, *ogr.-C.*

cvetêisêe, *n.* 1) der Fruchtboden bei der Blüte, *C.*; — 2) das Blumenbeet, *Jan., Sol.*

cvetêj, *adj.* mit Blumen geschmückt, *Cig. (T.)*

cvêtje, *n.* 1) *coll.* die Blüten; v cvetji bitî, in der Blüte stehen, florieren, *Cig., Jan., nk.*; — das Blumenwerk, *Cig.*; — živo cvetje, Blumenthiere, Korallenthiere (*zool.*), *Cig. (T.)*; — 2) die Blütezeit; o cvetju.

cvêtjêe, *n. dem.* cvetje; die Blüthen, die Blümchen, *Mur., Cig., Jan., Danj., ogr.-Valj. (Rad.)*; — *c. sv. Francîška, Cr.*

cvêtkâ, *f.* 1) das Blümchen, die Blume; — 2) *pl.* cvetke, Floskeln in der Rede, *Cig.*; — 3) = cvetnica, smokva prvega roda, *Dict., Osep v Istri-Erj. (Torb.)*.

cvetlica, *f.* die Blume; poljska cvetlica, die Feldblume.

cvetličâr, *rja, m.* der Blumenzüchter, der Blumenzüchter, *Cig., C.*; — der Blumist, *Cig.*

cvetličârstvo, *n.* die Blumenzüchterei, der Blumenbau, *Cig.*

cvetličên, *êna, adj.* Blumen; cvetličêni duh, der Blumenduft

cvetličêica, *f. dem.* cvetlica.

cvetličêje, *n.* das Geblüm; das Blumenreich, *Cig.*

cvetličênat, *adj.* blumereich, *Cig.*

cvetličênik, *m.* der Blumengarten, *Nov.*

cvetličênják, *m.* der Blumengarten, *Jan.*; das (Glas)haus, *Nov., nk.*

cvêtnat, *adj.* blütenreich, blumenreich, *Cig., Jan.*; ob cvetnatih vrteh, *LjZv.*; — geblümt, *Jan.*

cvetnica, *f.* 1) der Blumenfisch, *ogr.-C.*; — 2) der Palmsonntag: na cvetnico, *Kvelj.*; — 3) smokva prvega roda, die Frühreife, *GBrda-Erj. (Torb.)*.

cvetniêen, *êna, adj.* cvetniêena nedelja, der Palmsonntag, *Kast., Jsvkr.*

cvêtnik, *m.* 1) der Blumenstrauß, *C.*, der Palmbusch, *Guts.*; — 2) der Blumengarten, *LjZv.*; — 3) die Anthologie, *Cig. (T.)*, *nk.*; — 4) der Wonnemonat, *Jan.*

cvêtnjak, *m.* 1) der Blumengarten, *Cig., Jan.*; — das Blumenhaus, *LjZv.*; — 2) *pl.* cvetnjaki = živo cvetje, Thierforallen (anthozoa), *Cig. (T.)*.

cvetôcênica, *f.* blühender Hauf, *Fr.-C.*

cvetoljub, ljubâ, *m.* der Blumenliebhaber, *Cig., Jan.*; der Blumist, *Cig.*

cvêtovec, *vca, m.* der Palmbusch, *Guts., Jarn., Mur., C.*

cvêtovje, *n.* das Blumenwerk, *Cig., Jan.*; v les je bilo êesuljevje in cvetovje izrezljano, *Ravn.*

cvetovnják, *m. pl.* cvetovnjaki = živo cvetje, *Erj. (Z.), Cig. (T.)*.

cvêtvjâk, *n.* der Blütenstand, die Inflorescenz, *Cig. (T.)*.

cvîba, *f. C.*; pogl. svîba.

cvîc, *m.* 1) das Gewinzel, das Gequiefe, *Dict., Jarn., Mur., Jan.*; das Gezwitscher, *Mur.*; — 2) saurer Wein, *C., Valj. (Rad.)*; — 3) der Sauerdorn (berberis vulgaris), *SlGov.-Erj. (Torb.)*.

cvîcânje, *n.* das Quiefen, das Winkeln, das Zwitschern, *Z.*

cvîcâr, *rja, m.* 1) = brinjevka, *C.*; — 2) = cvîcek, *C.*

cvîcati, *im, vb. impf.* quiefen, winkeln, *Dict., Guts., Jarn., Jan.*; zwitschern: lastovka cvîci, *C.*; jaz sem cvîcal, kakor žrvaj in lastovica, *Dalm.*

cvîcek, *êka, m.* saurer Wein.

cvîckast, *adj.* cvîckasto vino, saurer Wein, *LjZv.*

cvîckati, *am, vb. impf.* zwitschern: vrabei cvîckajo, *SN.*

cvîk, *m.* die Dastpfeife, *Cig., Valj. (Rad.)*; — prim. cvîcati.

cvîka, *f.* das Gewinzel, *C.*; das Gezdrei, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

cvîkati, *am, vb. impf.* = cvîcati, *C.*

cvîkêtati, *etâm, êcem, vb. impf.* quiefen, zwitschern: zolna cvîkeêe, *ogr.-C.*

cvîl, *la, m.* das Gewinzel, das Gequiefe, *Jan., das Gewinmer, C.*; — die Wehelage, *C.*

cvîlež, *m.* 1) der Winkler, *Cig.*; — 2) der Hottschwanzaffe (cebus apella), *Erj. (Z.)*.

cvîliskati, *kam. êem, vb. impf.* quieffen: komarjev raj cvîlika, *Zora.*

cvîlimož, *m.* igraêa: mož iz kavêuka, ki cvîli, *Vrt.*

cviliti, im, *vb. impf.* quieten, winseln: pes, prase cvili; veter cvili, der Wind pfeift, *Cig.*; jammern, *Cig.*
cvilja, *f.* die Winselerin, *Cig.*
cviljač, *m.* der Winseler, *C.*
cvljenje, *n.* das Quieten, das Winseln; das Jammern.
cviljkati, am, *vb. impf.* quieten, winseln, *C., Zora.*
cvirača, *f.* die Röstpfanne, *C.*
cvirati, iram, *vb. impf.* prägeln, rösten, *Jarn.*
cviriti, im, *vb. impf.* = cvirati, *Mik. (Et.).*
cvirek, rka, *m.* = ocvirek, *C.*; — hrastov c., die Knopper, *C.*
cviren, rna, *m.* der Zwirn; — iz nem.
cvirnat, *adj.* aus Zwirn, zwirnen.
cvitati, am, *vb. impf.* = cvetati, *Cig.*
cvok, cvoka, *m.* die Rosthuppe, *C.*
evokati, am, *vb. impf.* schmagen, *C.*; patščen, im Rost herumsteigen, fallen (von einem weichen Gegenstände), *C.*; tudi: trans. fallen lassen, *C.*; — prim. cmokati.
evokitati, itam, ičem, *vb. impf.* patščeln, *C.*; — prim. evokati.
evokniti, evoknem, *vb. impf.* patšchend fallen, *C.*
evokatati, otam, očem, *vb. impf.* = cmokatati, mlaskati, *C.*
evolina, *f.* der Wasserstierling (cicuta virosa), *Medn. (Rok.)*; — prim. emolje.
cvrča, *f.* 1) „ocvrta drob rekše jetra, pluča in srce kake mlade živali ali kuretine“, *Goriška ok., Ip., Kras - Erj. (Torb.)*; — 2) ocvrta jajca, *Meg., Jarn., Celovška ok., Savinska dol.*
cvrčanje, *n.* das Kröschchen; das Zirpen, das Zwittern.
cvrčati, im, *vb. impf.* 1) kröschchen, freischen, prasseln; razbeljena mast cvrči; — 2) zwittern, zirpen; murin, kobilica cvrči.
cvrček, čka, *m.* 1) = cvrča 2), *Cig.*; — 2) die Grille (gryllus), *Cig., Erj. (Z.).*
cvrčka, *f.* = cvrča 2), *SlGor.*
cvrčenje, *n.* das Prägeln.
cvrčeti, cvrčem, *vb. impf.* 1) im Fett baden oder braten, prägeln, rösten; zerlassen: maslo cvrčeti, *Mur., Cig.*; — c. se, fröschchen: sirova drva se na ognju c(v)ro, *Gor.*; — 3) hervorjickern: smola iz drevesa cvre („cvere“), *SlGor.*; — 3) to sta jo cvrla, die sind gelaufen! *C., UčT.*

cvrgetati, etam, ečem, *vb. impf.* zwittern, *C.*
cvrk, *m.* 1) das Gezirpe, *C.*; — 2) die Ohrfeige, *C., Štek.*; — 3) = cvrtje, *C.*; pl. cvrki, podolgasti kosci kruha v rumenjakinovino namočni in na maslu ocvrti, *Ijub.*
cvrka, *f.* die Ohrfeige, *C., Notr.*
cvrkalo, *n.* die Knarre, *Jan.*
 1. **cvrkati**, cvrkam, *vb. impf.* prasseln, *Cig.*; schwirren, knarren, *Jan.*; — zwittern, *C.*; — prim. cvrčati.
 2. **cvrkati**, cvrkam, *vb. impf.* rösten, sengen, *Z.*; — runzeln: starost me grbi in cvrka, *C.*; tränjeln, *Cig.*; c. se, einstrumpfen, *C.*; — prim. cvrčeti.
cvrketati, etam, ečem, *vb. impf.* zwittern, *C.*
 1. **cvrkniti**, cvrknem, *vb. pf.* 1) einen Zwitterlaut von sich geben, *C.*; — aufkreischen: sveča cvrkne, *Bes.*; — 2) mit einer Ruthe einen leichten Schlag versetzen, *Cig., Štek.*; za uho koga c., jemandem eine Ohrfeige geben, *C., Z., Notr.*; c. koga po zobeh, *Diet.*
 2. **cvrkniti**, cvrknem, *vb. pf.* zusammenschrumpfen: listje cvrkne, *C.*
cvrkotati, otam, očem, *vb. impf.* zwittern: vrabci so cvrkotali, *SlN.*
cvrkutati, utam, *vb. impf.* zwittern, *C.*; — knarren, knarren, *Jan.*
cvrléti, im, *vb. impf.* = cviliti, *BlKr.*
cvrlíkati, am, *vb. impf.* zwittern, *Bes.*
cvrlina, *f.* Zusammengechrumpftes, *Fr. - C.*; — Knoppern, *Ptuj-C.*
cvrliti, im, *vb. impf.* 1) freischen (von kochendem Fett), *vzhŠt. - C.*; nam. cvrleti; — 2) zusammenziehen: vročina listje cvrli, *C.*; c. se, zusammenschrumpfen: list se cvrli, *C.*
cvrljavka, *f.* die Ratfche, *Solkar-Erj. (Torb.).*
cvrtina, *f.* = cvrtje 2), *ogr.-C.*
cvrtje, *n.* 1) = cvrenje, *Cig.*; — 2) der Eierfuchsen (ocvrta jajca); der Schmarz, *SlGor.*
cvrtnjak, *m.* der Pfannenfuchsen, *Cig., Bes.*
cvrzati, am, *vb. impf.* knarren: škornje cvrzajo, *BlKr.*; tudi *trans.*: ovce, svinje travo cvrzajo, (= z nekakim šumotom trgaje jedo), *BlKr.*; — prim. tvrzati.
cvrzukati, am, *vb. impf.* knarren (in Folge der Reibung zweier Holzstücke), *Mik.*; z vrati c. (ako niso tečajji namazani), *BlKr.*
cvrž, *m.* pogl. svrž.

Č

čá, *interj.* tako se reče volu, kadar ima od sebe (na desno) iti, *BlKr., Št.*
čabráka, *f.* die Schabracke, die Pferddecke, *Cig., Jan.*
čabrati, am, *vb. impf.* = 2. brazdati (n. pr. po vodi), *C., Z., BlKr.*
čabrún, *m.* Kdor rad brazda (čabra) po vodi, *C.*
 1. **čáča**, *c. m. hyp.* = ata, atej, *BlKr., kajk.-Valj. (Rad.)*; — prim. hrv. čaća.

2. **čáča**, *f.* das Spielzeug, der Rindertand, *Guts., Mur., Cig., ogr. - C.*; — prim. češ. čaća, rus. caca (čacja), v istem pomenu; prim. tudi: čeča.
 1. **čáčka**, *m. dem.* 1. čaća: *kajk.-Valj. (Rad.)*.
 2. **čáčka**, *f.* der Kleck, *Cig.*; die Strigellei, *Cig.*; — prim. čečka.
čáčkar, rja, *m.* = čečkar, *Cig.*
čáčkati, am, *vb. impf.* = čečkati, črčkati, *M.*

čajljati, am. *vb. impf.* tändeln, *Guts., Mur.*;
— prim. 2. čača.

čad, *m.* der Rauch, der Dunst; v kuhinji je čad, kadar kuhajo; v hiši je čad od peči, *Poh.*; čad od vročine, *Cig., Dol.*; der Schwaden in Bergwerken, *Cig.(T.)*; der Höhenrauch, *Cig.(T.)*; po hribih č. stoji, *Dol.*

čada, *f.* 1) schwarze oder schwarze Kuh; — 2) schwarzer Fleck im Gesichte, *M. Notr.*
čadajec, *jea. m.* neka vinska trta, *Rihenberkerj.(Torb.)*.

čadana, *f.* koza zagorele dlake, *Podmelcerj.(Torb.)*.

čadast, *adj.* vom Rauche angelaufen, rußfarben, *Dict., Cig., Jan., Trst.*

čadav, *adj.* rußfarben, *Jan.*; č. lešnik = zagorel l. von der Sonne verbrannt, *Notr-erj.(Torb.)*.

čadeč, *čta. m.* Name eines rußfarbigen Dchsen, *Z., Notr., Ist.*

čadck, *dka. m.* = čade, *Dol., Valj.(Rad.)*.

čadčen, *dna. adj.* 1) dünnig, *Mur., Cig.*; — 2) = čadav: č. lešnik. *Tohn. - Strek. (LjZv.)*.

čadeti, *im, vb. impf.* rauchfarbig, schwarzlich werden, *Jan., Goris.*

čadež, *m.* 1) der Dunst, *St.-Mik.*; — 2) Name eines rußfarbigen Dchsen, *Jan., Šol.*

čadin, *m.* ein rußfarbener, schwarzer Dchs.

čaditi, *im, vb. impf.* Dunst erzeugen, *Cig.*; č. se, dampfen: po hribih se čadi, es steht der Höhenrauch, *Cig., UET.*

čadka, *f.* = čada 1), *Vrt.*

čadnat, *f.* dünnig, *C.*

čadobljüven, *vna. adj.* č. ognjenik, ein Luftvulcan, *Jes.*

čadobljüvnik, *m.* der Luftvulcan, *Cig.(T.)*.

čadora, *f.* kurze Tabakspfeife, *Kr.-Valj.(Rad.)*.

1. čaj, *m.* 1) der Dunst, der Höhenrauch, *Z.*; — der Hof um den Mund, *Hal.-C., BlKr.*; — 2) ein Abtheil (ulje, tvor), *Hrušica v Istri-erj.(Torb.)*.

2. čaj, *m.* der Thee: posušeno listje čajevca: zeleni, rjavi čaj, *Tuš(R.)*; iz njega napravljena pišča; — tudi drugi poparki subega listja in cvetja kot zdravila, n. pr. plučni čaj, der Gramperthee, *Tuš.(R.)*; — rus.

čajjati, *em, vb. impf.* — čakati: *imper.* čaj — čakaj, *St.-C.*

čajav, *adj.* — čadav, gebräunt (n. pr. o dozorelem grozdju), *Hal.-C.*

čajba, *f.* der Käfig, *Nov.-C.*; — prim. hs. gajba, it. gabbia, lat. cavea.

čajbica, *f. dem.* čajba, *Jan.*

čajca, *f.* neka povodna ptica, *Išk.(Črt. 51).*

čajcn, *jna. adj.* Thee: čajna zlica, der Theelöffel, *Cig.*

čajepivce, *vca. m.* der Theetrinker, *Cig.*

čajevce, *vca. m.* der Theestrauch (thea chinensis), *Tuš.(R.)*.

čajevina, *f.* das Thein, *Cig.(T.)*.

čajjiti, *im, vb. impf.* č. orehe: iz oblatovine luščiti*, č. se: orehi se še ne čajjijo, *Bole. Plužna-erj.(Torb.)*.

1. čajka, *f.* die Moue (larus), *Cig.*; rus.

2. čajka, *f.* eine kleine Galeere, die Tschaka, *Cig.*; prim. Tur. kajyk, it. caicco, Schaluppe, *C.*

čajmati se, *am se, vb. impf.* allmählig zum Bewußtsein gelangen, zu sich kommen (z. B. aus dem Schlafe, aus der Ohnmacht), *Cig., Jan., C.*; — geſchheit werden, *Celjska ok.*; sich erinnern, *Celjska ok.*; — č. se po sv. veri, sich richten, *C.*; — nastalo menda iz: izčajmati se; prim. to in čama.

čajmiti se, *im se. vb. impf.* = čajmati se, *C.*

čajnica, *f.* die Theebüchse, *Cig.*

čajnik, *m.* die Theekanne, der Theeſeſſel, *Cig.*

čalk, *m.* das Warten, *Cig., M.*; die Lauer: na čak iti, na čaku biti, *C.*

čaka, *f.* vojaško pokrivalo, der Tschako.

čakalica, *f.* na čakalici biti, auf der Lauer ſein: pajek je na čakalici, *Levt.(Beč.)*.

čakališč, *n.* der Warteort, *Cig., Jan.*; der Jägerſtand, *Z., Jurč.*; der Hinterhalt, *M.*

čakálnica, *f.* das Wartezimmer, der Wartesaal (z. B. an den Bahnhöfen), *Cig.(T.), Nov., nk.*

1. čakán, *ána. m.* der Zögerer, *Jarn., Mur.*

2. čakán, *ána. m.* der Hauer des Schweines, *Kr.-Levt.(Rok)*; — palica z železnim kladivcem, *Vahv. VI. 31r.*; — der Hammer, *ogr.-C.*; — prim. čekán.

čakanje, *n.* das Warten; — der Auſtand (bei Jägern), *Cig.*

čakarina, *f.* das Wartegeſd, *Levt.(Nauk)*; — s čakarino na dopustu, mit Wartegeſd beurlaubt, *DZ.*

čakati, *am, vb. impf.* warten: kdor čaka, ta dočaka, Geduld bringt Reſen, *Cig.*; le čakaj! warte nur! (grozč); čakam, da mi kdo odpre; — č. koga, česa, auf jemanden, etwas warten, jemanden, etwas erwarten; sestre čakam, *Met.-Mik.*; č. smrti, *Krelj*: Toman komaj čaka tega, *Npes.-K.*; prave prilike č., *Cig.*; Al' čakaš, da pade zvezda z nebes, *Al'*, da bi k nji zletel, čakaš peres? *Preš.*; tudi z ak.: č. koga; sestro čakam, da pojdeva vkup; č. na koga, kaj; poroka nanjga čaka, *Preš.*; gospod je samo pri teh, kateri — potrpežljivo na njega čakajo, *Škrinj.*; — lauern; za plotom koga č.; lisico ali lisice č.; — č. koga (ak., pa tudi gen.), bevor ſtehen; še ne veš, kakšna sreča te čaka; hlapec še nocoj doſti dela čaka; Oko ni vid'lo, ſlišala ušesa Veselja, ki izvoljene (izvoljenih, 2. izd.) tam čaka, *Preš.*

čakávati, *am. vb. impf.* pravilna oblika nam. čakavati, ča rufen, *Mik.(V. G. I. 314.)*.

čakek, *vca. m.* — čakelj: visec viſi, čakec čaka, *Valj.(Rad.)*.

čakelj, *klja. m.* der Wartende: ſaliva beseda v uganki: „čakelj čaka, viſelj viſi, viſelj pade, čakelj ga pobere“ (svinja in zelod), *Vrt.*

čakévati, *am, vb. impf.* pogl. čakavati.

čakljati, *am, vb. impf.* — jecljati, *Jan., Rož.-Kres.*; pogl. čekljati.

čakljavec, *vca. m.* — jecljavec, *Jan.*

čákniti, čaknem, *vb. pf.* čit ča rufen, *Mik.*

čakovina, *f.* čakarina, *Cig.*

čalar, *m.* = čaler, *C.*

čalārbina, *f.* der Trug, *ogr.-Valj. (Rad)*.
 čalārnai, *rna, adj.* trügeriſch, *ogr.-Mik.*; čalārnai svct. *ogr.-Let.*; eitel, garſtig, übel, *Lučc (St.)-Erj. (Torb.)*.
 čalārīja, *f.* der Trug, *ogr.-Valj. (Rad)*; die Citelleit, *Mur*.
 čalārīti, ārim, *vb. impf.* betrügen, *C.*
 čalārnost, *f.* der Trug, die Liſt, *Megr., ogr.-M.*
 čalārſtvō, *n.* = čalārnost, *ogr.-M.*
 čalār, *m.* der Betrüger, *ogr.-C.*; — prim. madž. esalārd, betrügeriſch, *C.*
 čalērica, *f.* die Betrügerin, die Hege, *ogr.-C.*
 čālma, *f.* der Turban, *C.*; — tur.
 čālmast, *adj.* mit dem Turban verſehen, *C.*
 čām, *m.* der Schauder, das Grüſeln, die Gänſehaut: čam me obleta, *ogr.-C.*
 čāma, *f.* die Mürri, *Cig.*; — prim. čamež.
 1. čāmer, *mra, m.* der Stier, *Jan., Kr.-Valj. (Rad), Saleška dol.-C., Poh.-Vest. I. 185.*; čamer je vladar med govejo živino, *C.*
 2. čāmer, *mra, m.* die Peſzmütze, *Trst. (Let.), Laško (St.)*; po zimi ima Peſničar na glavi zelen ali moder čamer iz suknja s kosmatimi okrajki, ki se črez ušesa razvihniiti dade, *Pjk. (Črt.)*.
 čamēti, *i, vb. impf.* čami me. eš grüſelt mir, *ogr.-C.*; — pogl. čemeti.
 čāmež, *m.* der Narr, der Thor, *Cig.*; — prim. čemeti.
 čāmpa, *f.* psovka za počasno žensko, *C.*
 čāmpār, *rja, m.* = levičar (furl. ciampa = levica), *Solkān-Erj. (Torb.)*.
 čāmpārīna, *f.* = levica, *Banjšćice (Goriš.)-Erj. (Torb.)*.
 čāmpelj, *plja, m.* = podgana, *Kras.*
 čāmra, *f.* = 2. čamer, *Slom., Št.-Zora.*
 čāmrīna, *f.* die Stierhaut, (die Büſſelhaut, *Cig.*).
 čāmūr, *m.* = čemer 2), *ogr.-Valj. (Rad)*.
 čānčēica, *f.* die Herzmuschel (cardium), *Erj. (Z.)*.
 čānjav, *adj. nam.* čajav: č. grozd, *Čaf. (Vest.)*; čanjava krava, faſſeebraunne Kuh, *južhŠt.*
 čānžav, *adj. nam.* čajav, *C.*
 čāp, *m.* čreda ovac, *Notr.*
 čāpa, eine Art Milchgefäß, *C., M., Z.*
 čāpati, čāpam, *vb. impf. ad* čāpniti, ſchnappen, *C.*
 čāpka, *f.* die Mütze, die Kappe, *nk.*; — češ. čāpkati, *am, vb. impf.* = čāpljati: č. in iti, *C.*
 čāplja, *f.* der Reiher (ardea), *Cig., Jan., Erj. (Z.), vžhŠt.*
 čāpljārīti, ārim, *vb. impf.* herumplatſchen, *Jan.*
 čāpljāti, ām, *vb. impf.* plätſchern, *ogr.-C.*
 čāpniti, čāpnem, *vb. pf.* nach etwas ſchnappen; pes čapne kost. *C.*; — prim. it. chiappare iſtega pomena.
 čāpūn, *m.* = oſtovnik, voder, *C., žapŠt.*
 čār, *m.* die Zauberei, *M.*; — der Zauber, *Cig., Jan., nk.*; — stsl.
 1. čāra, *f.* die Zauberei, *Jarn., Mur.*; zapeļjive čare časnega duha, *Slom.*; vraža se opira na usodo — ali pa na čaro, *Navr. (Let.)*; — 2) = čarovnica, *Mur.*
 2. čāra, *f.* der Strich, *Cig., C., DZ.*; — češ. čáranje, *n.* das Zaubern, *C., nk.*

čáratí, *am, vb. impf.* zaubern, *Cig., Jan., nk.*; — hs.
 čárdak, *n.* das Wachhaus auf Pfählen, das Blochhaus, *Cig., Jan., DZ.*; — hs. iz tur.
 čārman, *m.* = čarovnik, *Jan.*
 čārník, *m.* = čarovnik, *Dalm.-M.*
 čārōba, *f.* der Zauber, *Jan., Cig. (T.)*.
 čārōben, *bna, adj.* Zauber: čarobna svetilnica, die Zauberkaterne, *Žnid.*; čarobni vrč, der Zaubertrug, *Cig. (T.)*; — magiſch, *Cig. (T.)*; — zauberiſch, bezaubernd: čarobna krasota, *nk.*
 čārōdēj, dēja, *m.* der Zauberer, *Cig., Jan.*; — stsl.
 čārōdējčica, *f. dem.* čarodejka; kleine Hege, *Bes.*
 čārōdējec, jca, *m.* = čarodej, *Jan., nk.*; — stsl.
 čārōdējen, jna, *adj.* magiſch, *Jan.*; bezaubernd, *Jan., C., nk.*
 čārōdējka, *f.* die Zauberin, *C., nk.*
 čārōdējstvo, *n.* die Zauberei, *Cig., Jan., C.*; — stsl.
 čārōdēten, lna, *adj.* Zauber: čarodetni kroznik, das Thaumatrof, die Wunderſcheibe, *Cig. (T.)*.
 čārōdētník, *m.* = čarodej, *Žnid.*
 čārōdēſki, *adj.* Zauber: čarodelska knjiga, das Zauberbüchlein, *Šol.*
 čārōdēſtvo, *n.* das Zauberverk, *Cig., Jan.*
 čārōkrāsēn, sna, *adj.* zauberiſch ſchön, *nk.*
 čārōtvōren, rna, *adj.* = čarodelen, *Zora.*
 čārōvānje, *n.* das Zaubern, *Cig. (T.)*.
 čārōvāti, ūjem, *vb. impf.* zaubern, *Cig., Jan.*; — stsl.
 čārōvēn, vna, *adj.* Zauber-, zauberiſch, *Cig., Jan., nk.*; — stsl.
 čārōvit, *adj.* zaubervoll, *SlN.*
 čārōvnicā, *f.* die Zauberin, *Cig., Jan., nk.*; — stsl.
 čārōvnik, *m.* der Zauberer, *Cig., Jan., nk.*; — stsl.
 čārōvniſtvo, *n.* das Hexenweſen, die Zauberei, *Cig., nk.*
 čās, čāsa, *m.* die Zeit; čas beži: s časom, mit der Zeit; po času bo naše ime pozabljeno, mit der Zeit, *Dalm.*; dolgo časa je žaloval, lange Zeit; malo časa je pri nas stanoval; črez malo časa, über eine kleine Weile, *Cig.*; za malo časa, nach einer kleinen Weile; pred malo časom, vor einer kleinen Weile, *Cig.*; ta čas (tačas), mittlerweile; ta čas (tačas), ko smo igrali, indeſſen wir ſpielten; do časa, einſtweilen; za čas, ad interim, *Cig., Jan.*; na čase, biſtweilen, *Dol.*: v časih, v časi, biſtweilen; pogl. včasih, včasi: čas prodajati, ſautenzen, müſſig ſein, *C.*; nimam časa (po nem.) = ne utegnem; dolg čas, die Langeweile, kratak čas, die Kurzweile (po nem.); dolg čas mi je bilo; od dolgega časa ne vem kaj početi; kratak čas delati komu, jemanden unterhalten; — za božji čas! um Gottes willen! za božji čas, kaj ti je? *Jurč.*; dober čas! (to se reče pri napivanju), *Rib.-Cig.*; — ein Zeitabſchnitt: jeſenski, zimski čas, die Herbſt-, Winterzeit; jutrnji čas zlat čas, Morgenſtunde hat Gold

im Munde, *Cig.*; božični čas, die Weihnachtszeit; vmesni čas, die Zwischenzeit, das Intercalare, *DZ.*; nekdanji, stari časi, das Alterthum; to so bili zlati časi, das waren goldene Zeiten; za njegovega časa, zu seiner Zeit, *Dalm.*; — v slovnici: pretekli, sedanji, prihodnji čas; — die bestimmte Zeit, der Zeitpunkt; zadnji čas je, da začnemo, es ist die höchste Zeit anzufangen; čas je bilo, denar jemati, *Ravn.-Mik.*; o pravem času, zur rechten Zeit; o svojem času, seinerzeit; tudi: svoj čas; otrokom (dota) prav pride svoj čas, *Jurč.*; za časa, so lange es noch Zeit ist; *Met.*: rechtzeitig, *Nov.*: tudi: frühzeitig; varneje je zjutraj za časa hoditi z Gorjancev, *Jurč.*; na času je, sie ist hochschwanger; *Cig.*; ona ima svoj čas, sie hat die monatliche Reinigung, *Cig., C.*; — der Augenblick; vsak čas bo prišel, jeden Augenblick muß er kommen; — k času, sogleich, *Z.*, (h časi, *Mur.*), = v časi, *vzh.Sl.*; — (= -krat: petčas = petkrat, *C.*; sih čas, jeht, *Fr.-C.*)

časar, rja, *m.* kdor čas prodaja, der Pfastertreter, *Kr.*; — tudi: človek, ki je počasen, ki mečka, *Gor.*

časce, sca, *m. dem.* čas, *Mur., Ravn.*

časček, skā, *m.* das Weildchen, *Mur., Cig., ogr.-Valj.(Rad.)*; — der Augenblick, tako je vsak časček vedel prav obrniti, *Ravn.*; ure so tekle, kakor časiki, *Zora.*

časen, sna, *adj.* 1) nur eine Zeit dauernd, temporär, zeitlich; časno in večno življenje; — 2) = počasen, *BlKr.-DSv.*

časi, *adv.* bitweilen, *Cig., Jan., Trub., Dalm., Levst.(Zb. sp.), nk.*; časi ter časi, dann und wann, *Cig.*

časih, *adv.* = časi, *Levst.(Močv.). Žnid.*

časnica, f, *V.-Cig., Guts., Pohl.(Km.), pogl.* časnik.

časnik, *m.* die Zeitung, das Journal, *Cig., Jan., nk.*

časnikar, rja, *m.* der Zeitungsschreiber, der Journalist, *Cig., Jan., nk.*

časnikarski, *adj.* Journalisten, journalistisch, *Jan., nk.*

časnikarstvo, *n.* die Journalistik, *Jan., nk.*

časnina, f. das Zeitliche, *V.-Cig.*

časniški, *adj.* Zeitungs-, *nk.*

časništvo, *n.* das Zeitungswesen, *nk.*

časnost, f. die Zeitlichkeit, die Endlichkeit, *Cig.*; srca niso našla držaja v časnosti, *Cr.*

časoižpráva, f. die Zeitgleichung, *Sen.(Fiz.).*

časokáz, káza, *m.* das Chronoslov, *Cig.(T.).*

časoma, *adv.* allmählich, *Cig.*

časomèr, méra, *m.* der Zeitmesser, das Chronometer, *Cig.(T.).*

časomèren, rna, *adj.* 1) zeitmessend; časomerni kot, der Stundenwinkel, *Cig.(T.);* — 2) profodijh, *Jan.*; — 3) (po čes.) quantitatierend (o jeziku), *Cig.(T.).*

časomérje, *n.* 1) die Zeitmessung, *Cig.*; — 2) die Quantitätslehre, die Profodie, *Jan.*

časoměrstvo, *n.* die Zeitmessung, *Vest.*

časopis, písa, *m.* die Zeitschrift, *Cig., Jan., nk.*; — čes., *hs.*, po nem.

časopísen, sna, *adj.* Zeitschrift-

časopísje, *n.* das Zeitschriftenwesen, die Zeitschriften.

časoslòv, slòva, *m.* das Brevier, *C., Nov.*; — stsl.

časoslòvec, vca, *m.* der Chronolog, *Cig., Jan.*

časoslòvce, vna, *adj.* chronologisch, *Cig., Jan.*

časoslòvje, *n.* die Chronologie, *Cig., Jan.*

časostétje, *n.* die Zeitrechnung, *DZ.*

časotràten, tna, *adj.* Zeit vergeugend; časotratno igranje, *SLN.*

časoven, vna, *adj.* Zeit-; časovna vrsta (pomisli), die Zeitreihe der Gedanken, (opp. Raumreihe, phil.), *Cig.(T.).*

časoznàvec, vca, *m.* = časoslovec, *Cig., Jan.*

časoznánstvo, *n.* = časoslovje, *Cig., Jan.*

čast, í, *f.* 1) die Ehre; čast, komur čast (gre).

Ehre, wenn Ehre gebürt; na (v) čast biti komu, jemandem zur Ehre gereichen; časti iskati, ehrgeizig sein; časti lakomen, ehrgeizig; — die Verherrlichung, die Ehre; vse za božjo čast! na čast njegovega rojstnega dne; čast dajati komu, jemandem verherrlichen, preisen; čast bodi Bogu! Gott sei gepriesen! — 2) die Würde; kraljeva čast, die königliche Würde, generalska čast, die Generalwürde; odpo vedati se poveljniški časti, die Feldherrnwürde niederlegen; — 3) die persönliche Ehre, der gute Name; čast komu jemati, krasti, die Ehre abschneiden; časti mu je mar, er hat Ehre im Leibe; hišna čast, die Hauschre.

časten, tna, *adj.* 1) Ehren-; častna straža, die Ehrenwache; častno meščanstvo, das Ehrenbürgerrecht; — 2) Mang-; častna stopnja, die Rangstufe; — 3) ehrenvoll, ehrend; častni poziv, die ehrenvolle Einladung; častno koga v misel vzeti, jemandes in Ehren gedenken; častni gospodje, die verehrten Herren, *Levst.(Močv.)*; častwert; Bog je velik in č. črez vse druge bogove, *Dalm.*

časténje, *n.* pogl. časčénje.

časti, *adv.* vielleicht, *Javn.*; — prim. često, (?)

častihlépnc, pna, *adj.* ehrfürchtig, ehrgeizig, *Jan., nk.*

častiláčen, čna, *adj.*, *Cig., Jan., M., Z.*; pogl. častilakomen.

častilákome, *adj.* = častilakomen, *Jan.*

častilákomec, mca, *m.* der Ehrgeizige, *Krelj.*

častilákomen, mna, *adj.* = časti lakomen, ehrfürchtig, ehrgeizig.

častilákomnik, *m.* der Ehrgeizige, *Mur.*

častilákomnost, f. die Ehrsucht, der Ehrgeiz.

častilákoten, tna, *adj.* = častilakomen, *Mur.*

častilen, lna, *adj.* ehrend, *Jan., nk.*

častiljúben, bna, *adj.* ehrliebend, *Cig., Jan.*; — prim. *hs.* častoljuban, *rus.* čestoljubnyj.

častiljúbje, *n.* die Ehreliebe, *Cig., Jan.*

častilq, *n.* die Auszeichnung, *C.*

častimáren, rna, *adj.* ehrgeizig, *Mur., Cig., Jan.*

častit, *adj.* 1) ehrenvoll; č. stan; ehrwürdig; č. starček; geehrt (v naslovih); častiti gospod! častita družba! — 2) častite žene =

žalik žene, *Jarn.*: — 3) častite so te oči, jeliq sind diese Augen, *Krelj.*: nam. „čestite“: prim. 2. čestit.

častitelj, *m.* der Verehrer, *Mur., Danj.-Mik., nk.*

častitev, *tvē, f.* die Verehrung; božja č., die Verehrung Gottes, *Ravn.*

častiti, *im, vb. impf.* Ehre erweisen, ehren, verehren: Boga č.: krive bogove č.: zaslužne može č.: to ga časti, daš gereicht ihm zur Ehre.

častitljiv, *adj.* ehrwürdig; č. starček.

častitljivost, *f.* die Ehrwürdigkeit.

častitost, *f.* die Ehrsamkeit, die Ehrwürdigkeit.

častivec, *vca, m.* der Verehrer.

častivka, *f.* die Verehrerin.

častivredēn, *adj.* nam. časti vreden, ehrwürdig: častivredni gospod župnik!

častizeljēn, *ljna, adj.* nam. časti zeljen, ehrbegierig, *Mur., Cig., Jan., nk.*

častizeljnost, *f.* die Ehrbegierde, *Mur., Cig., Jan., nk.*

častljiv, *iva, adj.* ehrenvoll: častljivo ime, *Guts. (Res.).*

častnik, *m.* 1) der Verehrer, *Dict.*: — 2) der Würdenträger, *Jan., ogr., kajk.-Valj. (Rad);* cerkveni častniki, *Cv.*; nav. častnik, der Officier, *nk.*

častniški, *adj.* Officiers-: č. namestnik, der Officiersstellvertreter, *Navr. (Let.).*

častnost, *f.* das Ehrenvolle, das Ehrende; — die Achtbarkeit, *Cig.*

čāša, *f.* der Trinktbecher, *Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan.*; das Trinktglas, *nk.*; der Kelch, *Mur., Cig., Jan.*; leseno torilce z ročem, s katerim se pije voda, *Hrušica v Istri-Erj. (Torb.).* — der Becher (ein Sternbild), *Cig. (T.):* — der Kelch (bot.), *Cig. (T.). Tuš. (R.).*

čāšast, *adj.* becherförmig, feldartig, *Cig.*

čāščēnje, *n.* die Verehrung.

čāšen, *šna, adj.* Becher-: — Kelch-: čašni listi, die Kelchblätter, *Tuš. (R.).*

čāšica, *f.* dem. čāša: das Becherchen; das Gläschen; obstna č., der Nierenfeld, *Erj. (Som.);* die Pfanne (zool.), *Cig. (T.);* bedrna čāšica, die Hüftpfanne, *Cig.*

čāška, *f.* = čāšica, *Mur., Met.*

čāšnik, *m.* das Kelchfutteral, *Cig.*

čāta, *f.* der Hinterhalt: na čatah umoriti, *ogr.-Valj. (Rad);* na čatah posedavati, *C.*: — prim. madž. csata, der Kampf, in slov. četa.

čātež, *m.* 1) nekaj kratek pregelj, ki se rabi pri četveri, *Kras.*; — 2) neki pogorski duh, *vzhŠt.*; prim. *Pjk. (Črt. 32).*

čāvelj, *vlja, m.* der Nagel; mirno so mu rjavele risane puške o čavljih, *LjZv.*; — iz it. chivao, Nagel, *Mik. (Et.).*

čāvelje, (vljec), *veljca, m. dem.* čavelj.

čāveljnik, *m.* sveder za čavlje, *C.*

čāvija, *f.* debel, dolg žrebelj, *Goriš.*; — prim. it. caviglia, der Hflod.

čāvljār, *rja, der* Nagelschmied, *Cig., Jan., C.*

čāvljārница, *f.* = žreblarnica, die Nagelschmiede, *Cig., Jan.*

čāvljčn, *adj.* Nagel-, *C.*; čavljene rane na rokah, *Krelj.*

čavljjenjāk, *m.* der Nagelhammer, *C.*

čāvljenka, *f.* das Nagelmodell, *C.*

čāvlijč, *m. dem.* čavelj.

čāvlijček, *čka, m. dem.* čavljč.

čāvsati, *am, vb. impf.* = kavsati, *Z., Št.*

čbčla, *f.* pogl. čebela.

čē, *conj.* 1) v pogojnih stavkih: wenn; če ni družega, ko to, ni se nam treba bati. wenn es (wirklich) nichts Besseres ist, als dies, so brauchen wir nichts zu fürchten; če bo dež jutri, ne pojdemo na semenj; če bi bil moral koga srečati v gozdu, umeknil se je. *Erj. (Izb. sp.);* — pos. pred imperativom: če nečes, pa pusti; če imaš, daj; — če ne, wo nicht, sonst; stori, kar ti vелеvam, če ne, bo druga pela, thue, was ich dir befehle, sonst werde ich andere Saiten aufziehen; — poleg komparativa: je; če sem se bolj branil, bolj je v mene silil; „če dalje“ poleg komparativa = immer: če dalje bolj, immer mehr; če dalje vekši šum, *Krelj.*; — če bi (v odvisnih pogojnih stavkih): oče so rekli, če bi hoteli zdaj priti, da bi zdaj lahko prišli (neodvisno: če hočete zdaj priti, zdaj lahko pridete); prim. *Mik. IV. 811.*; (v irealnih pogojnih stavkih): če bi živine ne drli, ljudje ne mrli, svet bi podrl, *C.*; — če tudi, če prav, če ravno (v koncesivnih stavkih) = dasi, wenn auch, obwohl; če si ravno, *Cig., C.*; če prem, *Prip.-Mik.*; — 2) (v indirektnem vprašanju): ob: poglej, če je že prišel hlapec; ne vem, če bi znal pravo pogoditi; razmišljevanje, če morebiti barju povodnji prete, *Levst. (Močv.).*

čēbinklja, *f.* die Klüppelhaube (blatta orientalis). *Vrsno-Erj. (Torb.).*

čēbčla, *f.* 1) die Biene: die Honigbiene (apis mellifica): č. delavka, die Arbeits- oder Flugbiene, *Cig.*; čebele gredo na zbir (biro), die Bienen fliegen anš, *Cig.*; čebele zajemati, nalagati, die Bienen fassen, in den Stock bringen, *Cig.*; čebele izpodrezavati, die Bienen setzen, *Cig.*; č. piči, stiči; čebele mrejo, sterben; č. grebačica (andrena), die Grabbiene, č. krajačica (megachile), die Tapezierbiene, č. zidarica, die Mauerbiene (anthophora), *Erj. (Z.);* divja č., die Forst-, Feld- o. Holzbiene, *Cig.*; — 2) das Fruchtauge an der Weinrebe, *C.*; prim. muha, obad.

čēbelāk, *m.* die Drohne, *Cig.*

čēbelār, *rja, m.* 1) der Bienezüchter; tudi: čēbčlar; — 2) der Wespenbüßard (astur apivorus), *Cig.*; — 3) der Bienezüchter (sesia apiformis), *Erj. (Z.).*

čēbelārček, *čka, m.* der kleine Bienezüchter.

čēbelarica, *f.* die Bienezüchterin.

čēbelarija, *f.* = čēbelarstvo.

čēbelariti, *ārim, vb. impf.* die Bienezucht betreiben.

čēbelārjenje, *n.* das Betreiben der Bienezucht.

čēbelārski, *adj.* die Bienezüchter, die Bienezucht betreffend; čēbelārsko orodje.

čēbelārstvo, *n.* die Bienezucht.

čēbčlast, *adj.* bienenartig, *Cig.*

čebŕŕen, *adj.* 1) Bienen: čebelni pik, der Bienenſtick; — 2) bienenreich: panj je čebelen. *Por.*

čebŕlica, *f. dem.* čebela.

čebelſſče, *n. pogl.* čebelnjak, *C.*

čebŕlji, *adj.* Bienen: *Cig.*

čebŕlnat, *adj.* bienenreich, *Cig., Jan., C.*

čebŕlnica, *f.* daſ Bienenhaus, *C.*; — der Bienenforb, *Jan.*

čebŕlnik, *m.* 1) der Bienenforb, der Bienenſtock, *Diet., C., Z.*; — 2) = čebelnjak, *Cig.*

čebelnina, *f.* daſ Fluggeld, der Zeidelzins, *Cig.*

čebelnják, *m.* daſ Bienenhaus, die Bienenhütte.

čebeloljub, ljúba, *m.* der Bienenfreund, *Cig., Navr. (Sp.).*

čebeloréja, *f.* = čebelarstvo, *C.*

čebŕŕski, *adj.* Bienen: čebelsko drevo, der Zeidelbaum, *V.-Cig.*

čebŕ. brá, *m.* der Vottich; der Sechtzuber; — der Speckkübel, *C.*; — der Brunneueimer, *Cig.*; — pomijak, *C.* — (pomni: sto „čebár olja, *Trub.*); — ččber, *Št.*; — iz nem. Zuber, stvn. zubar, *Mik. (Et.).*

čebŕjác, *m.* der Schwäter, *Cig.*

čebŕjanje, *n.* daſ Geſchwätz, *ZgD.*

čebŕjáci, ám, *vb. impf.* ſlüſtern, ſipeln, ſchwagen, *Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan.*; Tri pure, tri race, Tri bele gosi, So vkupi čebŕjale Tri cele noči, *Npes.-Vod. (Pes.);* — morda nam. čubljati; prim. čuba.

čebŕjáv, áva, *adj.* zum Schwagen geneigt, *Cig.*

čebŕholáti se, ám se, *vb. impf.* grdo jokati se, *Koborid-Erj. (Torb.).*

čebra, *f.* ovčje ime. *Krn.-Erj. (Torb.).*

čebŕár, rja, *m.* der Votticher, *Cig.*

čebŕč, brčá, *m. dem.* čeber.

čebŕica, *f.* kleiner Vottich, *Cig., C.*; — = skaf, *Dol.*

čebŕič, íca, *m. dem.* čeber.

čebŕiček, čka, *m. dem.* čebrič.

čebŕnjáci, ám, *vb. impf.* ſchwagen, traſchen, *BKv.*; — prim. hš. čevrljati.

čebŕl, úla, *m.* = čebula, *Cig., Gov., vŕhŠt.*; tudi: čebŕl.

čebŕla, *f.* 1) die Zwiebel; navadna č. gemeine Zwiebel (allium cepa); morska č., die Meerzwiebel, die Biſſolie (scilla bifolia), *Tuſ. (R.);* — 2) čebulasto podzemno steblo, die Zwiebel (cepa, bot.), *Cig. (T.), Tuſ. (R.);* — prim. it. cipolla.

čebŕlar, rja, *m.* 1) der Zwiebelverkäufer; — 2) = čebulinka, *Ljubljanska ok. - Erj. (Torb.).*

čebŕlarstvo, *n.* der Zwiebelbau; der Zwiebelhandel.

čebŕlast, *adj.* zwiebelartig.

čebŕlček, čka, *m. dem.* čebulek; = morska čebula, die Meerzwiebel (scilla bifolia), *Tuſ. (R.).*

čebŕlčik, lka, *m.* 1) drobna čebula za sajenje, die Brutzwiebel, *Cig., Dol.*; — 2) neko jabolko, *Dol.-Erj. (Torb.).*

čebŕlica, *f. dem.* 1) čebula; — morska č., die Meerzwiebel (scilla bifolia), *C.*; — 2) neka hruska, *Šebŕŕjet (Goriš.-Erj. (Torb.).*

čebulinka, *f.* der Zwiebelapfel, *C., Podkruci-Erj. (Torb.).*

čebŕliſče, *n.* der Zwiebelader, *Cig.*

čebŕlka, *f.* neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.).*

čebŕlnat, *adj.* zwiebelreich, *M.*

čebŕlnica, *f.* neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.).*

čebŕlnik, *m.* 1) der Zwiebelgarten, *C.*; — 2) = čebulinka, *C.*

čebŕlov, *adj.* Zwiebel-; čebulova umaka, die Zwiebelsauce.

čebŕlovec, vca, *m.* 1) der Zwiebelsame, *M.*; — 2) = čebulinka, *M.*

čéča, *f.* 1) die Puppe, *Cig., Jan., Rož.-Kres.*; — 2) ein Kind weiblichen Geschlechtes in den Windeln, *M.*; — 3) daſ Mädchen, *Cig., Gorinja Šoška dol.-Erj. (Torb.);* — prim. čača.

čéček, čka, *m.* die Puppe, *Cig.*

čéčet, čta, *m.* daſ Meerzeiſchen, *Mik., Valj. (Rad).*

čéčica, *f. dem.* čéča; daſ Püppchen: O ti neuma deklca, čemu t' je bila čéčica? *Npes.-Kres.*

čéčka, *f.* *LjZv.*, pogl. čačka.

čéčkáč, *m.* der Krügler, der Medſer.

čéčkáč, *n.* = čéčkač, *Cig.*

čéčkár, rja, *m.* = čéčkač, *Jan.*

čéčkaríja, *f.* die Krügelei.

čéčkáci, ám, *vb. impf.* krügeln, flekſen; bo nemški govorila, brala, čéčkala, *Jurč.*; — menda nam. črékati.

čéčkávec, vca, *m.* = čéčkač, *Cig., Jan.*

1. čéča, *f.* die Sauberkeit, *Jarn., Met.*

2. čéča, *f.* *Gov.*, pogl. čreda.

čedajec, jca, *m.* neka trta, *Vrtov. (Vin.).*

čéčaba, *f.* daſ Reinigen, *C.*

čéčten, dna, *adj.* 1) sauber, reinlich; čedna posoda, obleka; — nett, hübsch, wohlgestaltet: čedno dekle; — 2) ſittſam, wohlſtändig, höflich; čedno vedenje; — klug, geſcheit, *Habd., Mur., Jan., vŕhŠt.*; čedna glavica, *Trst. (Let).*; čéden, *ŠIGov.*

čéčdič, *m.* der Bajalt, *Cig. (T.);* — češ.

čedŕlo, *n.* die Fege, *Cig.*; — der Striegel, *C.*

čedítev, tve, *f.* die Säuberung, *C.*

čéčditi, čéčdim, *vb. impf.* säubern, putzen; ptički se čedijo, die Vögel putzen ſich.

čedívec, vca, *m.* der Buſer, *V.-Cig.*

čéčdnica, *f.* deska, na kateri urezane deske čedijo, *ob gornji Dravi (Št.).*

čedniv, íva, *adj.* = čeden 2) (geſcheit), *ŠN.*

čéčdnost, *f.* 1) die Sauberkeit, die Reinlichkeit; — die Hübschheit, die Zierlichkeit; — 2) die Sittſamkeit, die Wohlſtändigkeit; drži č. v vseh svojih udih, v hoji, v pogledu, *Kast. (N. C.);* die Höflichkeit, *Meg.*; — die Tugend; č. ali krepost, *Ravn.*; tri bozje čednosti, die drei göttlichen Tugenden; — die Klugheit, *Habd., Mur., vŕhŠt.*; — tudi: čednôst, *ogr.-Valj. (Rad).* vŕhŠt.

čéčdnosten, stna, *adj.* tugendhaft, *Guts., Mur., Cig., Jan., nk.*

čednováti, ŕjem, *vb. impf.* klug, geſcheit ſein, (čednovati), *C.*

čedra, *f.* die hölzerne, mit einem thurmartigen Deckel versehene Nationaltabakpfeife (= kranjščica), *Kr.*; kratka pipa, čedra gorjuškega dela, *Zr.*; kratkocevne čedre, *IjZv.*

čefúkati, úkam, *vb. impf.* schlagen (preprosto rečeno), *C.*

čefúkniiti, úknem, *vb. pf.* einen Schlag versetzen, *jrzhSt.*; — prim. čefúkati.

čefúlja, *f. Dol.*, nam. čehulja.

čefútniiti, útnem, *vb. pf.* (zu Boden) stürzen, *M.*

čegâ, *pron.* = čiga, weissen? *Dict., Guts.*

čegar, *pron. rel.* = čigar, weissen, *Levst. (Sl. Spr.)*.

čegâv, *pron. poss. interr.* = čigav, *Levst. (Sl. Spr.)*.

čegâver, *pron. poss. rel.* = čigaver, *Levst. (Sl. Spr.)*.

čegóv, *pron.* = čigav, *Goriška ok. - Erj. (Torb.), Levst. (IjZv.)*.

1. čeh, čéha, *m.* ein Knabe von etwa 10 bis 15 Jahren, *med Dravo in Muro, Trst. (Kres IV. 113)*; — der Kinderhirt, *Mursko polje-C.*

2. čeh, *m.* svinjski č., eine Distelart, *C.*; — prim. 1. čehati.

čehák, *m.* = čeh, *Trst. (Kres)*.

1. čehati, ham, *vb. impf.* = česati, *Jan., Mik.*

2. čeháti, ám, *vb. impf.* übel riechen, *Cig.*; — prim. čehneti.

1. čehelj, hlja, *m.* kleiner, corpulenter Mann, *C.*; — prim. 1. čeh.

2. čehelj, hlja, *m.* der Haarfamm, *Jan.*; — prim. češelj.

čehinja, *f.* corpulentes Weib, *C.*; — prim. 1. čeh.

čehljáti, ám, *vb. impf.* 1) jant fragen, *Jan., BIKr.-M.*; živina se čehlja, das Vieh reißt sich, *Cig.*; — 2) heffeln, *C.*

čehljíka, *f.* die Karde (dipsacus), *Jan.*

čehnéti, ím, *vb. impf.* übel riechen, *Cig.*; mrlič čehni, *Gor.*; — prim. čuh.

čehniiti, čehnem, *vb. pf.* 1) reißen, *Met.*; — 2) einen Schlag versetzen: č. koga, *Mur.*; prim. česniti; — 3) madsen, *Mur., Cig., Jan., Met.*; ne boš smel čehniiti, *Bas.*

čehóvski, *adj.* „ehovsko sukno = debelo sukno“, *Rihenberk - Erj. (Torb.)*; — prim. čoha.

čehúlja, *f.* = česulja, *Mik.*

čéja, *f.* das Reinigen, die Säuberung, *Jarn., Cig., Polj.*; tudi pri živini je čēja prva stvar, *Krn-Erj. (Torb.)*.

čéjenje, *n.* das Säubern.

čéka, *f.* zelena trtna veja spomladi, *Kras.*

čekan, ána, *m.* 1) der Hausahn (der Schweine), *Mur., Jan., Cig. (T.), C.*; — 2) der Streithammer, *V.-Cig.*; — prim. čakán.

čekelj, klja, *m.* der Hausahn, der Gangahn, *Cig., C.*

čekét, éta, *m.* das Weiznißcher (3. B. der Spaßen), *Mik., Danj. - Valj. (Rad.)*.

čeketánje, *n.* = čeket, *M.*

čeketáti, etám, écem, *vb. impf.* den Laut ček hören lassen, *C.*; srake čeketajo, *C.*; zwißchern, *M.*

čekljáti, ám, *vb. impf.* 1) = čeketati: kraljič čeklja okoli hiše, *Zr.*; plappern, *C.*; — 2) beim Sprechen mit der Zunge aufstoßen, stottern, *Cig., Zora, Kres.*

čel, *adj.* jeklen: čelo zrnje, *Ptuj-C.*; — prim. hs. čelik iz tur. (?)

čéla, *f.* vrhSt. pogl. čebela.

čeláda, *f.* der Helm, *Dict., Guts., Cig., Jan., Dalm., nk.*; — prim. it. celata, der Helm.

čeládar, rja, *m.* der Helmschmied, *Jan.*

čeládist, *adj.* helmförmig, *Cig., Jan.*

čelák, *m.* ein Mann mit großer Stirn, *C.*; tudi: žival s širokim čelom, *DSv.*

čelánja, *f.* die Stirn, bei den Schafen, *C.*

čeláren, rna, *adj.* wunderbar, sonderbar, *Mur., Cig., Jan.*; tako čelarno mi je, es ist mir so sonderbar zu Muthe, *Mur.*; — pogl. čalaren.

čelát, áta, *adj.* mit großer Stirn, *Dict., Cig., Mik.*

čélece, *n. dem.* čelo: kleine Stirn.

čelebénja, *f.* beide Kiefer, *BIKr.*; — prim. čeljúst.

čéten, ína, *adj.* „kar je na čelu“: čelni list, das Titelblatt, *Cig., DZ.*; čelna postaja, die Kopfstation (einer Eisenbahn), *Cig. (T.)*.

čelénga, *f.* der dummes Zeug schwägt, *Lašče-Levst. (Rok.)*.

čelengáti, ám, *vb. impf.* dummes Zeug schwagen, *Lašče-Levst. (Rok.)*; — prim. čeljústati.

čelésen, sna, *adj.* = čelen, *Cig. (T.)*; — stsl. čelěsnik, *m.* eiserner Holzspanleuchter auf hölzernem Fußgestell, *Rib.-M., BIKr.*

čelěsňjak, *m.* = čelesnik, *Lašče-Levst. (M.)*.

čelěsňnik, *m.* *Cig., Jan.*; nam. čelesňjak.

čelěsňjak, *m.* 1) die Stäule des Dfengeländers, *Kr.-Valj. (Rad.)*; č. stoji ob oglu pečí, spodnji del mu tiči v podu, gornji del pa ne sega do stropa, *Gor.*; — das Dfengeländer selbst, *Guts., Cig., Jan., M., Gor.*; po čelesňjaku perilo obešajo, *Gor.*; — die Gede des Dfengeländers, *Dict., Polj.*; — 2) ein am Dfengeländer angebrachter Sitz, *C., Železniki, (Gor.)*; — 3) der Holzspanleuchter, *Notr., Dol., BIKr.*; — 4) psovka: ti čelesňjak ti!

= tepec, *Ljubljanska ok.*; — (govori in piše se največ: čelesnik); prim. stsl. čelesny, praecipuus, od čelo, gen. nekđaj: čelése, *Mik. (Et.)*; rus. čelesnik = čelo pečí.

1. čelína, *f.* das Stirnbein, *C., vrhSt.*

2. čelína, *f.* = čeljúst: bik čelíne kaže, *Ljubljanska ok.-Levst. (Rok.)*.

čélití, ím, *vb. impf.* winkelfrecht abplatten, 3. B. einen Baumstamm, *Z., C.*; č. snop, den Schaub an der untern Seite glatt abschneiden, *Ptuj-C.*; — palico č. an den Enden abplatten, *Cig., M.*

čeljúga, *f.* = čeljúst, der Kiefer (zaničlj.), *Jan., Hal.-C.*; udariti koga po čeljugi, jemandem eine Maulschelle geben, *jrzhSt.*

čeljúst, *f.* 1) der Kiefer; gornja, spodnja č. der Ober-, der Unterkiefer, *Erj. (Som.)*; — 2) čeljusti podobne stvari: derjenige Theil des Rechens, in welchem die Zähne stecken, tudi pl. čeljusti, *Ip., Lašče - Erj. (Torb.)*;

der Kleiderrechen, *C.*; — pri garah stranski les, v katerem tiči os, *Poh.*; — die Hahnenlippe am Hintenschloß, *Cig.*; — pl. čeljusti, die Kluppe, *h. t. - Cig. (T.)*; — die Wagenföhre, *Kr.*; — 3) = čeljustac: kaj ta neumna čeljust ve! *Lašče-Lerst. (Rok).*

čeljustác, *m.* ein alberner Schwäzer, *Kr.*

čeljustáčka, *f.* eine alberne Schwäzerin, *Kr.*

čeljustálo, *n.* kdor rad čeljusta, *Cig.*

čeljustáti, *ám.* *vb. impf.* albernes Zeug schwätzen; kaj tu stojíš in čeljustá? *Zr.*

čeljustáv, *áva.* *adj.* schwäzhaft, *M.*

čeljustè, *éta.* *m.* = čeljustac, *Lašče-Lerst. (M.)*

čeljustèla, *f.* = čeljustáčka, *Lašče-Lerst. (M.)*

čeljustèn, *stna.* *adj.* Riefer-; čeljustni krč, die Mundflemme, *Cig.*; — čeljustni mozol, das Nasenforn (eine Krankheit der Schweine), *V.-Cig.*

čeljustiti, *ústim.* *vb. impf.* = čeljustati, *Jan., M.*

čeljustje, *n.* der Nachen, *Cig., M.*

čeljustnica, *f.* das Kieferbein, dolnja, gornja &c., *Cig. (T.), Erj. (Som.).*

čeljustnik, *m.* 1) der Nagel an der Wagenföhre, *M.*; — 2) velikanski č., der Riefermurrn (eunice gigantea), *Erj. (Z.).*

čeljustni, *ústnem.* *vb. pf.* 1) etwas Unschickliches, Albernes ansprechen, *M.*; — 2) č. koga, jemandem eine Maulschelle geben, *M.*

čètnica, *f.* das Stirnbein, *Cig. (T.), Erj. (Som.).*

čètnik, *m.* der Stirnriemen, *C.*

čèlo, *n.* 1) die Stirn; č. grbati, = č. grbančiti, die Stirn rümpfen, *Meg.*; nikomur ni na čelu zapisano, kar ima v srcu, man faun niemandem ins Herz sehen; — 2) die hervorstehende Seite eines Gegenstandes: die Giebelseite des Daches oder Hauses, *Cig., Jan.*; — sprednje čelo, die Vorderfronte, *Cig., DZ. Lerst. (Pril.)*; — der Vorsprung eines Berges, *Cig., C.*; — die Bahn, die Schlagfläche beim Hammer, beim Anboß, *Cig. (T.)*; bei der Art, *vzh. St. C.*; — die Hirnfläche des Holzes, *Cig. (T.)*; — der Nagelfleck (bot., chalaza), (*n. pr. pri kostanju*), *Tolm.-Erj. (Torb.)*; — der Titel einer Schrift, *Cig.*; — 3) na čelu (vojske, zarotnikov itd.) biti, an der Spitze (des Heeres, der Verschwörer u. s. w.) stehen; na čelu vseh vprašanj, an der Spitze aller Fragen, *Lerst. (Močv.).*

čèloba, *f.* die Gedegenheit (des Getreideforns), *Ptuj.-C.*; — prim. čel.

čèlqst, *f.* = čeloba, *Ptuj.-C.*

čèlovník, *m.* košček posekanega debela, ki ga odžagajo ali odsckajo, kadar je čelijo, *Ljub.*

čémèla, *f.* *GBrda.*, pogl. čebela.

čémér, *m.* 1) das Gift, *Habd., Dict., ogr.-Mik.*; — der Eiter in der Wunde, *C.*; etwas sehr Bitteres, *Valj. (Rad.)*; die Galle; dali so mu piti s čemerom zmesan jesih, *ogr.-Valj. (Rad.)*; — v vzklikih: oj čemer! oj grdi čemer! *BlKr.*; — 2) heftiger Unwille, der Zorn, *Danj.-Mik., ogr.-C.*; der Verdruß, *Cig., Jan.*; tudi pl. čemeri, *C.*; od čemerov zobe skup stisniti, *ogr.-Valj. (Rad.)*; šla si

je čemerov odganjat, *Pjk. (Črt.)*; — 3) die Gänsehaut, *Habd.*; čemer mi leti, *n. pr.*, čè kdo zamašče (iz plute) reze, *jvzh. St.*

čéméren, *rna.* *adj.* 1) giftig, *Habd., C.*; *pron.* čemerni jezik, die giftige Zunge, *Vrt.*; — herbe, bitter, *ogr.-C.*; *pron.* čemerno življenje, *Meg.-Mik.*; — 2) zornig, *M.*; ubel-gelaut, griesgrämig, *Habd., Jan., Cig. (T.), C., Kr.*; star. čemerén ukazovavec, *Jurč.*

čémérika, *f.* 1) die weiße Meßwurz, der Čemer (veratrum album), *Cig., Jan., Tuš. (B.);* — 2) eine mürrische Person, *Cig.*

čémérikast, *adj.* zornig, griesgrämig, *Cig.*

čémérikav, *adj.* = čemerikast, *C., Zora.*

čémérikavec, *vca.* *m.* der Griesgram, *C., Zora*; stari čemerikavec, *Jurč.*

čémérit, *adj.* bitter, *Jurč.*

čémériti, *ím.* *vb. impf.* 1) č. se. eitem (o ranah), *C.*; — 2) čemeriti = jeziti, *Cig.*; deca čemeri puro, *ogr.-Valj. (Rad.)*; čemeriti, *Gor.*; — č. se = jeziti se, *Cig., M.*; zakaj se čemerite na mene? *ogr.-Valj. (Rad.)*; ein griesgrämiges Gesicht machen, (čmériti se) *BlKr.*; vreme se čemeri („čmeri“), es ist trübes Wetter, *Kr.*

čémérljiv, *íva.* *adj.* zornmüthig, *C.*

čémérnat, *adj.* = čemerén, *ogr.-Let.*

čémérnica, *f.* die rote Ameise, *Kr., St.-Valj. (Rad.)*

čémérnik, *m.* der Zornmüthige, *C.*; ein grämlicher Mensch, *Cig.*

čémérnost, *f.* der Zorn, *M.*; die Griesgrämigkeit, der Mürrinn, *Cig., Jan.*

čéméti, *ím.* *vb. impf.* hibrütend hoden, warten: čemeti kje v kakem kotu brez dela, *Cig., C.*; rak čemi v svojem zdiči, *Erj. (Izb. sp.)*; — prim. 2) čumeti.

čémž, *m.* *Tuš. (R.)*; pogl. čimž, črensa.

čénča, *f.* 1) eine Person, die gerne schwätzt, das Plaudermaul; ti si prava č., *jvzh. St.*; — 2) pl. čenče, das Geschwätz, der Klatsch; to so prazne čenče, *Cig., jvzh. St.*; — prim. it. ciancia, Tand, Geschwätz.

čénčarija, *f.* = čenče, *Jan., Zgd.*

čénčast, *adj.* geschwätzig, *Z.*

čénčati, *ám.* *vb. impf.* plaudern, leeres Zeug schwätzen; — prim. it. cianciare, plaudern.

čénčáv, *áva.* *adj.* geschwätzig, *Z.*

čénčávast, *adj.* plauderhaft, geschwätzig, *M.*

čénčávost, *f.* die Geschwätzigkeit, *M.*

čénčúra, *f.* die Plaudertafel, *Gor.*

čénžiti, *ím.* *vb. impf.* = pražiti, *Podčavenci-Erj. (Torb.).*

čèp, *čèpa.* *m.* 1) der Zapfen; s čepom zatekniti luknjo; pijan kakor čep; — der Zapfen am Wellbaum, *Cig.*; — in der Mühle das Ende des Nagels im Bodensteine, *Cig.*; — der Fenster- oder Thürkegel, *C.*; — der Gemez-pprovj, *BlKr.*; — 2) der Nebenzapfen: na dve odesi rezana trta, *jvzh. St.*; — 3) kratek jarek, napeljan na travnik iz memo tekoče vode, *Dict., Brdo (Gor.), Lerst. (Rok.)*; — 4) neka riba: der Raithbarisch (aspro), *Zidani Most-Erj. (Torb.)*; — 5) der Ueberdruß, der Satto, *Z., Gor.*

1. čepa, *f.* latvica za mleko, *Tolm.*; pogl. čepa.
 2. čepa, *f.* die Haube, *Mik. (Et.)*; die Mütze, *Z.*; — prim. srlat. capa, *Mik. (Et.)*.
 čepár, *rja, m.* der Zapfenmacher, *Cig.*
 čepast, *adj.* zapfenförmig; zobje so trda telesa čepaste podobe, *Erj. (Som.)*.
 1. čepec, *pca, m. dem.* čep.
 2. čepec, *pca, m.* die Haube, *Cig., Let.*; — tudi: stsl.: prim. 2. čepa, čepica.
 čepĕk, *pka, m. dem.* čep; das Zäpfchen; — das Halszäpfchen, *Cig., C.*
 čepĕnje, *n.* das Höfen.
 čepĕr, *m.* die Schaßzette (ixodes redivius), *Cig., Notr.-Erj. (Torb.)*.
 čepĕriti se, črim se, *vb. impf.* 1) das Geseidert ausbreiten (o ptičih n. pr. kadar se v pesku pokljejo), *C.*; — sich hochartig fteiden, *Z.*; — wichtig thuu, den Herru spielen, *Kras-Erj. (Torb.)*; — prim. ščepiriti se.
 čepĕti, *im, vb. impf.* höfen, fauern; kokoš čepi na veji; človek ne more vedno doma čepeti. man kann nicht immer zu Hause höfen.
 čepica, *f.* die Kappe, *V.-Cig., Jan., Mik.*; čepico sneti. *Zora*; — die Haube, *Cig., Jan., C., nk.*; — prim. srlat. capa, *Mik. (Et.)*.
 čepič, *čca, m.* 1) das Zäpfchen; — 2) das Halszäpfchen, *Cig.*; — 3) die Nachschwinge, *Cig.*; — 4) pl. čepiči, die Schienenruthen bei den Webern, die Seitenstäbe des Weberblattes, *V.-Cig.*
 čepičar, *rja, m.* der Kappenmacher, *Jan.*; — der Haubenfrämer, *Cig., Jan.*
 čepičast, *adj.* fapfenförmig, *Jan.*
 čepičnik, *m.* der Haubenopf, der Haubenstoch, *Cig., Jan.*
 čepičnják, *m.* der Haubenstoch, *Jan.*
 čepin . . ., pogl. čepin . . .
 čepinec, *nca, m.* 1) der Zapfen im Weinfasß, *M., Ip.-Erj. (Torb.)*; — 2) der Schneidenbohrer mit scharfen Schneiden, *V.-Cig.*
 čepiriti se, črim se, *vb. impf.* = čeperiti se, *Jan., C.*
 čĕplja, *f.* der Rahmtopf, *Cig.*; — prim. čepnja.
 čĕpnica, *f.* kleine Kohlenpfanne, *M., Valj. (Rad.)*.
 čĕpnik, *m.* 1) der Zapfenbohrer, *Cig., M.*; — 2) der Zapfen in den Teichen zum Ablassen des Wasserš, *V.-Cig.*
 čĕpnina, *f.* das Zapfengeld, *Cig.*
 čĕpnja, *f. M., Hrušica - Erj. (Torb.)*; pogl. čĕpnja.
 čĕpĕn, *m.* = vodir, oselnik, *Tolm.*
 čĕpovka, *f.* die Zapfenbirne, *C.*
 čĕpovlák, *m.* = čĕpovlek, *Cig.*
 čĕpovlĕk, *čka, m.* der Storzzieher, *Jan.*; — pogl. zatičnjak.
 čĕprĕm, *conj.* = čĕ prem, akoprem, dasi, *Mik.*
 čĕpĕn, *m.* = čĕpon, *C.*
 čĕr, *i, f.* die Steinpitze, *Met.*; — zerklüfteter, spitziger, hervorragender Fels, *C., Gor., Kor.*; die Felsenklippe, *Cig., Jan.*; — (čĕr, m. *Ravn.*).
 čĕrba, *f.* = čĕrfa, *M.*

- čerĕn, *čna, m.* ein felsiger Ort, *Št.*
 čĕrĕnje, *m. coll.* Klippen, *M.*; das Gestein, *Gor., Št.*
 čĕrfa, *f.* ein Milchgefäß mit einer Ausgußmündung, *Z., Gor.*; č. je globokejša od latvice, *Kras.*
 čĕrga, *f.* der Tintentleß, *Kr.-Valj. (Rad.)*.
 čĕrič, *čca, m.* pogl. čirič.
 čĕriček, *čka, m.* pogl. čiriček.
 čĕrĕvje, *n. coll.* Steinspigen, *C.*; — = skalovje, *Valj. (Rad.)*.
 čĕs, čĕse, *m.* das Spanzheit, *Mur., Danj.-Mik., Valj. (Rad.)*.
 čĕsâtnik, *m.* der Stamm, *Jarn., Cig., Jan., C.*; — der Striegel, *C.*
 čĕsâlo, *n.* der Stamm, *Cig.*; — der Striegel, *Cig.*; — = mikalnik, die Hechel, *C.*
 čĕsanje, *n.* 1) das Reizen, *Z.*; das Federzschleifen, *C.*; — 2) das Rämmen; — das Striegeln.
 čĕsati, čĕšem, *vb. impf.* 1) reizen, abreißen, zerreißen; Česa (nam. čĕše) lomí, prisekava (namr. toča), *Slom.*; — 2) kämmen; striegeln; čĕsati tuje garje, sich in fremde Händel mischen, *Cig.*; — prügeln, *M.*
 čĕsâvec, *vca, m.* der Rämmen, *Cig., Jan.*
 čĕsâvka, *f.* die Kämmerin, *Cig., Jan.*
 čĕsec, *sca, m. dem.* čes; der Splitter, *Z.*
 čĕsĕk, *škâ, m. dem.* čes; das Spanzheitchen, *C.*
 čĕselj, *slja, m.* der Stamm, *Habd.*; — der Striegel, *C.*; — prim. čĕselj.
 čĕsen, *sna, m.* der Knoblauch (allium sativum); v nebesih lupijo debel česen (debel sneg gre), *Dol.-LjZv.*; hostni č., das Knoblauchkraut (erysimum alliaría), *C.*
 čĕsenj, *snja, m.* = česen, *Habd., Tuš. (R.)*.
 čĕsla, *f.* = čĕsmina, *Mik.*
 čĕsljka, *f.* das Nadelkraut (scandix pecten Veneris), *Habd.*; (čĕsljka, *Guts.*).
 čĕsljkovina, *f.* = čĕsljka, *Cig.*
 1. čĕslo, *n.* der Stamm, *BlKr. - Mik.*
 2. čĕslo, *n.* pogl. čĕreslo.
 čĕsmjga, *f.* = čĕsmina, *Mur., Cig.*
 čĕsmjka, *f.* = čĕsmina, *Valj. (Rad.)*.
 čĕsmjn, *m.* = čĕsmina, *M., Tuš. (B.)*.
 čĕsmjna, *f.* der Sauerdorn, der Weinschädling (berberis vulgaris), *Mur., Mik.*
 čĕsmjnje, *n.* das Gesträuch des Sauerdorns, des Weinschädlingš, *M., Robič (NKol.)*.
 čĕsmjnov, *adj.* vom Sauerdorn, *Mur.*
 čĕsmjnovĕc, *vca, m.* 1) čĕsmjnov grm. *Mur.*; — 2) der Berberitzenast, *Mur., Valj. (Rad.)*.
 čĕsnâti, *âm, vb. impf.* dummes oder unflätiges Zeug schwätzen, *Kr.*; samo svojih neumnosti mi ne čĕsnajte, *Jurč.*
 čĕsnec, *senca, (neca), m. dem.* čĕsen, *Valj. (Rad.)*.
 čĕsnek, *senka, (neka), m. dem.* čĕsen, *Jan., Mik., Danj. (Posr. p.)*.
 čĕsniĕ, *m.* = čĕsen, *Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan., Štrek.*
 čĕsnjka, *f.* jader, lästiger Mensch, *Polj.*
 čĕsnjkovica, *f.* die Narciße, *C.*
 čĕsniti, čĕsnem, *vb. pf.* einen Schlag versetzen; č. koga po obrazu, *Cig., Bes.*

česnjāti, am, vb. impf. = česnati, *Jan., ZgD.*
 čésnov, adj. Knoblauch; česnova glava, eine
 Knoblauchzwiebel; česnova olje, das Knob-
 lauchöl, *Cig. (T.)*.

čésnovka, f. die Knoblauchraute (sisymbrium
 alliaria), *Tuš. (R.)*.

česrāti, am, vb. impf. hecheln, krämpeln,
 fämmen: volno č., *Habd.-Mik., Jan., C.*

česrāve, vca, m. der Wollkrämpler, *Schönl.*
 čěst, f. = čast, *vzh.Št., ogr.*; le lepo po česti,
 nur schön artig, *Kropa (Gor.)*.

čėsten, stna, adj. = časten, nk.; čestnega
 storit. *Trub.*; — pomni čestna ženska, voll
 Ehrgefühl, *Litija-Svet. (Rok.)*; — artig, *Kropa*
(Gor.).

1. čestiti, adj. glücklich, selig; čestiti so ti, ka-
 teri... *Krelj.*; — prim. stsl. čestiti, felix.

2. čestūt, adj. = častit, *Jan., nk.*; čestita ju-
 zina, geeignete Mahlzeit! *Kropa (Gor.)*.

čestitāk, m. častit človek, nam. častitak: po-
 stojte, vrli čestitaki, *Levst. (Pavliha)*.

čestitanje, n. das Gratulieren, *nk.*

čestitāti, am, vb. impf. gratulieren: č. komu
 na čem, jemanden wegen einer Sache beglück-
 wünscheln, *Cig. (T.), nk.*; čestitali so si na
 bogatih pridelkih, *Vrt.*; tudi: č. komu k
 čemu (po nem.); — iz hs.; prim. 1. čestit.

čestitėk, tka, m. die Gratulation, *C.*

čestiti, im, vb. impf. = častiti, *Mur., Jan.,*
Burg., nk.; bodi česčen, šel dir! sei ge-
 grüßt, *Dict., Cig., Jan.*

čestitka, f. 1) das Gratulations schreiben, die
 Gratulation, *h. t. - Cig. (T.)*; — 2) čestitka
 (ali čestka), bajeslovno bitje = sojenica,
okoli Kostanjevice - Vest. I. 2.; — prim.
 častite žene.

čėsto, adv. oft, häufig, *Meg., Dict., Jarn.,*
Cig., Jan., Boh., ogr. - Valj. (Rad.), nk.;
 često preberite, *Trub.*; č. v dnevi, *Schönl.*;
 compar. česče, *Meg., Guts., Boh., Trub.*;
*(Dict. naglašā: čestō, prim. ogr. *čestou*)*.

čėstokrat, adv. oftmals, *Meg., Jan., Krelj.*
ogr.-M., nk.

česūlja, f. = češulja, *Rib.-M.*

čėš, išči pod: hoteti.

čėsāreč, rka, m. der Fruchtzapfen (bei am
 Nadelholz, strobilus), *Cig., Jan., C., Tuš.*
(B.). Lašče-Erj. (Torb.); — entteterter Maış-
 tolben, *Tolm.-Erj. (Torb.)*.

čėščėnje, n. = čaščenje, die Verehrung; golo
 zunanje č. nič ne pomaga, *Ravn.*; angel-
 sko č., der englische Gruß.

čėšelj, šlja, m. 1) der Stamm, *Dol.-Cig., Jan.*;
 — der Striegel, *C.*; der Nesselstamm, *vzh.Št. C.*;
 — 2) = češulja, *Tolm.-Streč. (Let.)*.

čėsėrika, f. die Zirkelbrühe, *Erj. (Som.)*.

čėško, ka, m. kravji varuh, bajeslovno bitje,
Pjk (Črt.); sveti čėško, da bo vime težko,
 da bo bogat čeh, *Št.-Z.*; — prim. čeh.

čėšljāk, m. die Webertrabe, *C.*

čėšljāst, adj. lammförmig; čėšljāste tipālnice,
Erj. (Ž), Vrt.

čėšljāti, am, vb. impf. listje č. = odsekavati,
Tolm.-Streč. (Let.).

čėšljīga, f. eine Art Distel, *Habd.-Mik., C.*

čėšljika, f. der Venusstamm, das Nadelkraut
 (scandix poeten Veneris), *Jan., M.*; — hs.
 čėšljikovina, f. das Nadelkraut, *M.*

čėsėmiga, f. = česmin, *C.*

čėsėmika, f. = česmin, *Mik.*

čėsėmilica, f. = česmin, *M.*

čėsėmilje, n. = česminje, *Jarn., Mur., Cig.,*
Josch.

čėsmin, m. der Zauerdorn (berberis vulgaris);
 — prim. česmina.

čėsmina, f. = česmin.

čėsminje, n. das Berberisengesträuch.

čėsminov, adj. Berberiseng-; tudi: čėsminov.
 čėsminovce, vca, m. 1) der Berberisengstrauch;
 — 2) der Berberisengjast, *Cig.*

čėsminovina, f. das Berberisengholz; — das
 Berberisengesträuch.

čėsminovje, n. = česminje.

čėšnja, f. pogl. čresnja.

čėsñjāk, m. 1) der Zahn (zaničlj.), *M., C.*;
 — 2) = česnik, česen, *C., kajk.-Valj. (Rad.)*.

čėsñjārka, f. die Knoblauchfröte (pelobates
 fusca), *Erj. (Z.)*.

čėsñjāti, am, vb. impf. = česnati, *Dol.*

čėšpa, f. = česplja, *Cig., M., Kr.-Erj. (Torb.)*;
 — prim. nem. (dial.) zweschpe, *Mik. (Et.)*.

čėšpar, rja, m. = čespljar, *Cig.*

čėšplja, f. die Pflaume, die Zwetsche (prunus
 domestica).

čėšpljar, rja, m. der Pflaumenhändler, *Cig.*

čėspljāriti, arim, vb. impf. Pflaumenhändler
 sein, *Cig.*

čėšpljast, adj. pflaumenartig, *Cig.*

čėšpljev, adj. Pflaumen.

čėšpljevce, vca, m. 1) das Pflaumenmuş;
 — 2) der Pflaumengarten, *Cig.*

čėšpljevja, f. 1) das Pflaumenholz; — 2)
 = neka trta, *M.*

čėšpljevje, n. coll. die Pflaumenbäume, *Cig.*

čėspljevñjāk, m. das Pflaumenmuş, *Cig.*

čėšpov, adj. = čespljev.

čėšpovec, vca, m. 1) jed iz kuhanih čėšp,
Gor.-DSv.; — 2) neka debelejša in boljša
 čėsna, *Gor., v Brkinih-Erj. (Torb.)*.

čėsulja, f. 1) abgerissener Zweig mit Blättern,
Krn - Erj. (Torb.), Gor.; čėsulje od vej
 trgati, *Polj.*; — ein abgerissenes Stück einer
 Traube, ein kleines Träubchen, *BKr., vzh.Št.*;
 — ein abgerissenes Büschel: č. čresenj: aj-
 dova č., das Buchweizenbüschel; — die Dolden-
 traube, *Cig. (T.), Tuš. (R.)*; — 2) der Dinkel
 (limodorum), *Erj. (Rok.)*.

čėsuljek, ljka, m. 1) das Büschel, *Z.*; č. čre-
 šenj, *Dol.*; — 2) der Traubenholunder (sam-
 bucus racemosa), *Cig.*

čėsuljast, adj. büschelartig.

čėsuljce, lja, m. = čėsulja, *M.*

čėsuljāti, ūjam, vb. impf. čėsulje od vej
 trgati, *Polj.*

čėsuljevje, n. coll. Büschelchen, Träubchen.

čėsuljica, f. dem. čėsulja.

čėsuljika, f. die Stendelwurz (platanthera),
Erj. (Rok.).

čėsuljka, f. dem. čėsulja.

četa, *f.* die Schar, die Rote, *Guts., Mur., Cig., Jan., nk.*: die auf Beute ausgehende Schar, *Habd.*; — *hs.*

četen, *tna, adj.* Scharen-, geſchart: I strel ljudi sklicuje v četne roje, *Levst. (Zb. sp.)*.

četer . . ., išči pod: četver . . .

četiriglavec, *vca, m.* der Vierköpfige, *Zora.*

četirikolčsen, *sna, adj.* vierrädrig, *nk.*

četirikrat, *adv.* viermal.

četirikraten, *tna, adj.* viermalig.

četirirök, *rška, adj.* vierhändig, *Habd.-Mik.*

četirje, četiri, *num.* vier; *nav.* štirje.

četirstvo, *n.* die Vierzahl, *C.*

četnik, *m.* der Rottenführer, der Scharmeister, *Cig., Zora*; — (po *hs.*) der Major, *Jan. (Kl.), Vrt.*

četovodja, *e, m.* = četovodnik, *Nov.*; der Häufelführer, *nk.*

četovodnik, *m.* der Anführer einer Schar, *nk.*

četrt, *f.* 1) der vierte Theil eines Ganzen, das Viertel; *sprednja, zadnja* četrt vola; *vsako* četrt ure, *viertelstündlich*, *Cig.*; *dve* četrti na pet, *zwei* Viertel auf fünf; *ob* treh četrtih na deset, *um* drei Viertel auf zehn; *tri* četrti ure hoda, *drei* Viertelstunden Weges; *pomni*: kake četrt ure hoda, *LjZv.*; — *posmrtna* četrt, *das* Sterbequartal, *DZ.*; — 2) der Scheffel (als Getreidemaß), *Guts.*

četrtak, *m.* 1) der Hammel oder Lohs im vierten Jahre, *C.*; — 2) ein Ganzes, das aus vier Einheiten besteht, der Vierling, *Cig.*; das Vierkreuzstück, *Notr.*

četrtec, *tca, m.* der Quadrant (*astr.*), *h. t.-Cig. (T.)*.

četrték, *tka, m.* der Donnerstag; *debeli*, *tolsti* č., *der* feste Donnerstag (nach *Sezagesima*); *veliki* č., *der* Gründonnerstag; *četrték, Valj. (Rad.)*.

četrtén, *tna, adj.* Viertel-, *Cig.*; č. les, *aus* Viertelstammstücken bestehendes Holz, *Notr.*; četrtni oblasnik, *der* Vierfürst (*tetrarcha*), *V.-Cig., C.*

četrti, *num. ord.* der vierte; *v* četrtu, *zum* viertenmal.

četrtica, *f.* 1) = četrt: *kako* četrtico ure, *Ram.*; — 2) = četrtnica, *das* Quartanfeber, *Cig.*

četrtič, *adv.* zum viertenmal, *viertens.*

četrtikrat, *adv.* zum viertenmal.

četrtin, *m.* = četrtinjak, *Cig.*

četrtina, *f.* das Viertel (*pos. v računstvu*): *tri* četrtine, *deset* četrtin.

četrtinek, *nka, m.* $\frac{1}{4}$ mernika, *Dict.*

četrtinjak, *m.* das Startinjakš, ein zehn Eimer ($\frac{1}{4}$ Fuder) haltendes Faß, *St.*

četrtinka, *f.* das Viertel; — *der* vierte Theil des Maßes f. trockene Dinge, *Cig.*; $\frac{1}{4}$ Megen, *Svet. (Rok.)*, *ivzhSt.*; ($\frac{1}{4}$ mernika, *Lašče-Levst. /Rok./*).

četrtinski, *adj.* Viertel-: četrtinski zemljišče, *eine* Viertelhube, *Levst. (Nauk.)*; — četrtinska oblika, *das* Quartformat, *Raič. (Let.)*.

četrtiti, *trtim, vb. impf.* viertheilen, *Mur., Cig.*; *nekateri* je razsekai in četrti, *Bas.*

četrtljeten, *tna, adj.* vierteljährig, *Cig., Jan., nk.*

četrtljetje, *n.* das Vierteljahr, *Cig., Jan., nk.*

četrtletnik, *m.* die Vierteljahrschrift, *Cig., Jan.*

četrtnica, *f.* 1) das Viertel, das Quart, *Cig.*; *Pretekla* je stoletja četrtnica, *Preš.*; — $\frac{1}{4}$ mernika, *Kras, Gor.*; — 2) das Quartanfeber, *Dict., Guts., Jarn., Cig.*

četrtnik, *m.* 1) der Viertelhauptmann, *Cig.*; — 2) der Viertelkreis, *Cig. (T.)*; *der* Quadrant, *Jes.*

četrtnjak, *m.* der Viertelhofner, der Viertelbauer, *Cig., Jan., M.*

četrtodnevica, *f.* das Quartanfeber, *Cig.*

četrtogorje, *n.* das Quartargebirge (*geogn.*), *Cig. (T.)*.

četrtogorski, *adj.* Quartär-, *Cig. (T.)*.

četrtovânje, *n.* die Viertelheilung, *Mur.*

četrtovâti, *ûjem, vb. impf.* viertheilen, *Mur.*

četrtüren, *rna, adj.* viertelstündig, *Cig.*

četvêr, *m.* der Vorpann (mit zwei Zugthieren), *M., BIKr.*; *tudi*: četver.

četvêr, *f.* das Viergespann, *Jarn., Cig., Jan.*; *v* četver se voziti. *viertpännig* fahren, *Str.*; *v* četver, *Lašče-Erj. (Torb.)*.

četvêr, *num. distr.* 1) vier; *pri* substantivih, *ki* se ali *sploh* ali *v* *kakem* posebnem pomenu *le v pluralu* rabijo: četvere vilice, *vier* Gabeln; četvere rokavice, *vier* Paar Handschuhe; *tudi* substantivno *v* *srednjem* spolu: četvero vilic, *četvero* rokavic; — *pri* substantivih, *pri* katerih *si* *kako* pripadajoče množstvo *mislimo*: četveri snubci, *ali*: četvero snubcev (*s* svojimi spremljevalci); — 2) *die* vier; *o* določenih, *skupaj* spadajočih osebah *ali* rečeh: četveri možje; *četvero* poslednjih pripovedek; — 3) vier; *ako* hočemo povedati, *da* so šteti predmeti različni *po* spolu, *starosti* i. t. d.; *nav.* *le* substantivno: četvero ljudi (*moški, ženske, otroci*), četvero živinčev; — 4) vierlei: četvero vino, četvero sadje, četvero oblačilo; — 5) vier, vierfach (*pri* abstraktnih substantivih): četvero ubojstvo, vier Morde, vierfacher Mord; — 6) *ako* šteti predmet *ni* imenovan: *na* četvero razdeliti, *in* vier Theile theilen; — 7) četvero = štiri; *bilo* nas je četvero, *es* waren unser vier; — *prim. Mik. V. G. IV. 59-67.*

četverák, *m.* das Vierkreuzstück, *Kras.*

četvêrčast, *adj.* tetraedrisch, *Cig. (T.)*.

četvêrček, *čka, m.* der Vierling: četverčki, Vierlinge, *Mur., Cig., C.*

četvêrčič, *m.* 1) = četverček, *C.*; — 2) *na* č. (*čveterčič*) stati, *auf* allen viieren stehen, *Dol.*

četvêrec, *tca, m.* das Tetraeder, *Cig. (T.)*, *C.*

četvêreck, *rka, m.* 1) etwas Vierfaches, *z. B.* vierdrähtiger Zwirn, *Mur.*; — 2) das Quartformat, *C.*

četvêren, *rna, adj.* 1) vierfältig; četverna nit; — (*chem.*) quaternär, *h. t.-Cig. (T.)*; — 2) Vorpann: četverno oje, *Ip.*

četvêrica, *f.* eine Zahl von vier Personen oder Sachen: č. konj, *Habd., Cig., nk.*: *na* vrtu je sedela četverica srečnih ljudi, *Str.*; — *po* četverici hoditi, *auf* allen viieren gehen, *Mur., Cig., Met., Lašče-Erj. (Torb.)*;

- po četvericah. *C.*; — die Quaterne (math.), *Cig. (T.), Cel. (Ar.)*.
- četverilo, *n.* die Vorspannstange, *Gor.*
- četverina, *f.* das Vierfache, *Cig.*; — das Biergepann, *Met.*; č. (četerina) volov, *Dol.*
- četveriti, *črim, vb. impf.* 1) mit einem Biergepann fahren, adern *u. dgl., Jarn. V.-Cig., C. Bes.*; — 2) mit einem Zweigeßpann Vorspann leisten: šel je četverit, *Skrilje, Lašče-Erj. (Torb.), Notr., BlKr.*; — 3) viertheilen, *Z. SLN.*
- četverka, *f.* 1) der Vierer, die Vier, *Mur., Cig., Jan., Met.*; — 2) das Quartformat, *Cig., Jan., nk.*; — 3) die Quadrille, *C.*
- četvernat, *adj.* vierfältig.
- četvernica, *f.* die Vorspannfette, *Cig.*; — les, ob kateri sta vprežena vola, ki gresta četverit, *Sr. Križ (Ip.)-Erj. (Torb.)*.
- četvernik, *m.* 1) der Vorspanner, *Cig.*; — 2) die Vorspannstange (kol s kljuko na koncu, s katerim se z voli četveri), *Gor.*
- četverobrdje, *n.* die Bierhügelplatte (*v možjanih*), *Erj. (Som.)*.
- četverocép, cépa, *m.* der Zwisch, *C.*
- četverocépen, pna, *adj.* vierpaltig, *Cig.*
- četveročlén, čléna, *adj.* viergliedrig, *nk.*; četveročleni (hrošči), viergliedrige Käfer, *Erj. (Z.)*.
- četveročlénec, nca, *m.* 1) das Quadrinom (math.), *Cig. (T.)*; — 2) hrošči četveročlenci, viergliedrige Käfer (tetramera), *Cig. (T.)*.
- četveročélen, ina, *adj.* viertheilig, *Cig., Jan.*
- četveroglásen, sna, *adj.* vierstimmig: četveroglasno petje, *Cig., Jan., nk.*
- četveroglav, gláva, *adj.* vierköpfig, *Jan.*
- četverokoléscn, sna, *adj.* vierräderig, *Cig.*
- četverokót, kóta, *m.* das Biered, *nk.*
- četverokótec, tca, *m.* das Biered, *Cig.*
- četverokóten, ina, *adj.* vieredig, tetragonal, *Cig. (T.), Jan., nk.*
- četverokótje, *n.* = četverokotnik, *Cig., Jan.*
- četverokótnik, *m.* das Biered, das Tetragon, *Cig. (T.), Cel. (Geom.)*.
- četverokrátnik, *m.* das Vierfache, *DZ.*
- četverolist, lista, *adj.* vierblättrig, *Jan.*
- četverolisten, stna, *adj.* vierblättrig, *Cig.*
- četveromér, méra, *m.* = tetrameter (neki verz iz štirih ali osmih stop), *Cig., Jan.*
- četveromérje, *n.* = četveromer, *Cig. (T.)*.
- četveronóg, nóga, *adj.* vierfüßig.
- četveronogát, áta, *adj.* vierfüßig.
- četveronóžec, žca, *m.* der Bierfüßler, *Cig., Jan., nk.*
- četveroočelnik, *m.* das Biered, *Cig.*
- četveroočlát, áta, *adj.* vieredig.
- četveroočeln, getna, *adj.* vieredig; — Quader: četveroočelni peščenjak, der Quaderhandstein, *Cig. (T.)*.
- četverooč, óka, *adj.* vieräugig, *Cig.*
- četveroočten, ima, *adj.* vierfüßig, *Cig.*
- četveropáčén, čna, *adj.* vierzöllig, *Cig.*
- četveropéden, dna, *adj.* vier Spannen messend, *Cig.*
- četveroperčesen, sna, *adj.* vierblättrig: četveroperesna deteljica, *Erj. (Torb.)*.
- četveropljučnjak, *m., pl.* — aki, tetrapneumones (zool.), *Cig. (T.)*.
- četveroplósk, plóška, *adj.* vierflächig, *Cig. (T.)*.
- četveroploščnják, *m.* das Vierflach, *Cig.*
- četveropédcn, dna, *adj.* vierreißig, *Cig.*
- četveroròb, róba, *adj.* vierkantig, *Cig. (T.)*.
- četveroròg, róga, *m.* der Kösterrisch (ostracion), *Erj. (Z.)*.
- četveroròk, róka, *adj.* vierhändig, *Cig., Jan.*; — četveroroke (opice), die Bierhänder, *Erj. (Z.)*.
- četveroslóvčén, čna, *adj.* vierstellig, *Jan.*
- četverospév, spéva, *m.* das Quartett, *Cig., Jan., nk.*
- četverostópje, *n.* die Tetrapodie, *Cig. (T.)*.
- četverostrán, strána, *adj.* vierseitig, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.
- četverostránski, *adj.* = četverostran, *Jan.*
- četverostrók, stróka, *adj.* vierfach, *Cig.*
- četverostrún, strúna, *adj.* vierseitig: četverostruno glasbeno orodje, das Tetrachord, *Cig.*
- četverovéjen, jna, *adj.* vierästig, *Cig.*
- četverovéscn, selna, *adj.* vierruderig, *Cig.*
- četverovéscnica, *f.* ladja č. der Vierruderer, *Cig.*
- četverovpréga, *f.* = četver, das Biergepann, *Zv.*
- četverovpréžen, žna, *adj.* vierpännig, *Jan., nk.*
- četverovrstén, tna, *adj.* vierseitig, *Cig. (T.)*.
- četverovrstje, *n.* die Bierzeile, *Sol.*
- četverovrstnica, *f.* ein vierseitiges Viereckchen, *Zv.*
- četverovrstnik, *m.* ječmen č. vierseitige Gerste, *Cig.*
- četverozòb, zóba, *adj.* vierzählig, vierzadig, *Cig.*
- četverozlóžen, žna, *adj.* vierstellig, *Cig.*
- četverozvézje, *n.* die Quadrupellianz, *Cig.*
- četvêrstvo, *n.* die Tetradix (math.), *Cig. (T.)*.
- četvor . . . (hs.), *pogl.* četver . . .
- četvrt . . . išči pod četrt . . .
- čevelj, vlja, *m.* *pogl.* črevelj.
- čevo, *n.* *pogl.* črevo.
- čevéženj, žnja, *m.* der Draht, *Kor.*; — menda iz nem. Zieheisen.
- čevinek, nka, *m.* = čovinek 2), *Glas.*
- čevk, čévka, *m.* das Belfern, *Valj. (Rad.)*.
- čevkác, *m.* der Schwäther, *ogr.-C.*
- čévkatí, am, *vb. impf.* belfern, Häffen, *Habd., Cig., Jan., C.*; — plaudern, schwägen, *M.*; — prim. ševkati.
- čévkačec, vca, *m.* der Kläffer, *Jan.*
- čevketáti, etám, ččem, *vb. impf.* 1) zwitschern, *ogr.-C.*; — 2) plaudern, schwägen, *ogr.-C.*
- čevketšjiv, íva, *adj.* schwathhaft, plauderhaft, *ogr.-M., C.*
- čéž, *praep.* *pogl.* črez.
- čéžána, *f.* weich gedünstetes oder gefochtes Obst, das Obstmus, *Cig., Jan., M., Gor.*; der Zwetschenpfeffer, *Kor.-Jarn. (Kres III. 474.)*; jabolčni krhlji s fízolom skupaj skuhani, *Polj.*; — prim. bav. ziseindl, eine Art Weidich, *C. (Z.)*
- čéžánja, *f.* = čezana, *zapšt.-C.*; — tudi pl. čezanje, gefochtes Dörrobst, *zapšt.-C.*
- čéžin, *m.* das Höllein, *Kor.-Trst. (Let.)*; das Weisglöcklein, *Gor.-Cig., C.*

čezinati, inam, *vb. impf.* mit einem Stücklein läuten, *Cig.*

či, *conj.* = če C., *vzhŠt.*; (pomni: či, vprašalna besedica, *Rež.-Baud.*; či si tam bil? *Mik., V. G. IV. 168.* — ga či poznam, femne ihn wohl besser, *Mik., V. G. IV. 159.*)

či, čere, *f. vzhŠt.* nam. hči.

čiba, *f.* = kokoš, *Z., Dol.*

čibica, *f. dem.* čiba, *Javn., Cig.*

čibka, *f. dem.* čiba, *Cig.*

čič, čiča, *m.* daš žičen; šaljiva beseda v pregovorih: čič nima nič, (*Št.*); čič ne da nič, (*Met.*); trāgēs žičen bringt keinen Gewinn; čič je nič, delavec je hlebavec, mit žičen verdient man nichts, Arbeit bringt Brot, *Guts.*; — prim. čičati.

čiča, *f.* = sedež (v otročjem govoru), *Valj. (Rad).*

čičanje, *n.* daš žičen (v otročjem govoru).

čičati, *am, vb. impf.* žičen (v otročjem govoru).

čiček, čka, *m.* = čičerka, *Cig., C., vzhŠt.*; (= grah, *Račje [vzhŠt.]).*

čičerka, *f.* die Kichererbsje (cicer arietinum), *Cig., Jan., Dol.*; razen krompirja in presnine kuhalo se je mnogo puste čičerke, *LjZv.*; — prim. it. cece, cicerchia, *Mik. (Et.).*

čičimak, *m.* der gemeine Zudendoru (zizyphus vulgaris), *Z., Tuš. (B.).*

čičkati, *am, vb. impf.* žičen (v otroč. govoru).

čičniti, čičnem, *vb. pf.* žič žičen (v otročjem govoru).

čida, *pron. interr. et rel. indecl.* meščen? deščen, deren: čida žena? *ogr.-C.*; od sina si venčana, čida mati bila si, *ogr.-C.*; — prim. čiga.

čiden, *dna, pron. poss.* = čigav, *ogr.-M., C.*

1. čiga, *f.* die Lauer: na čigo iti, na čigi biti, *Rež.-C.*; — prim. čigati.

2. čiga, *f.* 1) die Winde (um Lasten in die Höhe zu ziehen), *Habd., C., Valj. (Rad).*; studence na čigo, der Ziehbrunnen, *vzhŠt.*; — = škripec, die Ziehrolle, *C.*; — 2) der Kreisel, *Habd., Trst. (Let.).* — 3) die Schnecke, *C.*; — iz madž. csiga, *C.*

3. čiga, *f.* = kečiga, *Erj. (Ž.).*; — hs.

čiga, *pron. interr. i)* meščen? čiga je le-ta dežela? *Dalm.*; da se učimo, čiga sin je Kristus, *Trub. (Post.).* čiga je le-ta podoba? *Schönl.*; čiga sin si? čiga delo je to? *Danj., BlKr.*; — 2) *pron. indef.* jemandes: ako čiga brat umrje, *Dalm.*; — skraćeno iz čjegga, *Škrab. (Cv. II. 11.).*

čigar, *pron. rel.* meščen; blagor mu, čigar svest je Bog, *Ravn.*; čigar si bodi, meščen immer es sein mag, *Met.*

čigati, *am, vb. impf.* laneru, aufpassen: na koga č., *Rež.-C.*; — prim. čes. čihati, lauern.

čigav, *adj.* der gerne spāht, lauert, *Rež.-C.*

čigāv, *pron. poss.* meščen? wem gehörig? čigav je ta klobuk? wem gehört dieser Hut? povej mi, čigava je ta hiša.

čigavec, *vca, m.* der Lauerer, der Spion, *Rež.-C.*

čigäver, *pron. poss. rel. indecl.* = čigar, *Mik., Rib.-Cv.*; po čigaver („čegaver“) njivah je točāpožela, ta ni dosti pridela!, *Levst. (Sl. Sp.).*

čigäveršen, *šna, adj.* = čigaver, *Cv.*

čigec, *gca, m.* der Kreisel: čigec-migec = dideldajček, s katerim vino in slatino mešajo, *Vest. I. 15.*; — prim. 2. čiga.

čiger, *gra, m.* der Tresterweiu, *C., Valj. (Rad.);* — prim. madž. csiger.

čigice, *f. pl.* die Fläschenzüge der Weber, *C.*; — prim. 2. čiga.

čigijnjka, *f.* neko jabolko, imenovano po vasi Čiginj, *Tolm.-Erj. (Torb.).*

čigla, *f.* neka vinska trta, *Kanal (Goriš.-Erj. (Torb.).*

čigra, *f. i)* die Turbine, *Cig. (T.);* — 2) die Seeichwalbe, navadna čigra (sterna hirundo), *Erj. (Ž.);* — hs.; prim. 2. čiga.

čigrās, *m.* die Kreiselhuede (turbo), *Erj. (Ž.);* — prim. čigra.

čiharen, *rna, adj.* *Levst. (Nauk.);* pogl. čiheren.

čihati, čiham, *vb. impf.* nam. kihati, *Gor., Kor., Jan.*; — prim. stsl. čihati.

čiheren, *rna, adj.* ves čiheren, aller iutšgejamut: vse čiherno, *Dict.*; luna vsa čiherna je postala kakor kri, *Kast.*; v le-teh dveh zapovedih visi vsa čiherna postava, *Schönl.*; damo na znanje vsem čihernim — stanovom, *Račglas iz l. 1781.*; misliš, da bom vse čiherno jaz sam storil? *BlKr.*; vsi čiherni jeziki, *Cv.*; — tudi: ves čiherno: ves čiherno dolg, die ganze Schuld, *Schönl.*; vsi čiherno grešniki, *Jsvkr.*; ves čiherno moker, *C.*; — brez „ves“: čiherno zdrav, *C.*; — iz čitkaterni, čiherni, čiherni, *Levst. (Rok.);* prim. čitav, *Mik. (V. G. I. 323.).*

čihrtno, *adv.* = čiherno, *Fr.-C.*; — prim. čiheren.

čij, *pron. poss.* = čigav, *Št.-Cig., C.*

čijen, *jna, adj.* = čij, *C.*

1. čik, *m.* der Dschā (v otročjem govoru, in kadar se kliče), *C.*

2. čik, *m.* 1) der Cigarrenreiß; — 2) die letzte Priße Schnupftabak in der Dose, *Hal.-C.*

3. čik, *m.* der Wetterfisch (cobitis fossilis) *Erj. (Z.), Gaziče na Krki-Erj. (Torb.).*

1. čika, *f.* die Ruch (v otročjem govoru in kadar se kliče), *C.*

2. čika, *f.* = 2. čik, der Cigarrenreiß, *Štrck.*

čikar, *rja, m.* der Cigarrenreißer fant.

čikati, *am, vb. impf.* Cigarrenreißer fauen.

čikec, *kca, m. dem.* čik, daš Dechstein, *C.*

čil, čila, *adj.* 1) ausgerastet, *Rib.-Mik.*; — munter, frisch: čili konji: (o človeku) čil in krepak, *Zv.*; regsam, *Cig. (T.);* — 2) rühtig, gesund, stark; čilo zrno, gehaltvoller Kern, *C.*; čila moka, daš Kernmehl, daš Auszugsmehl, *Dol.-Cig., DZ.*; na čilo mleti, feiu mahlen, *Z.*

čilāk, *m.* ime konju, *Valj. (Rad).*

čilēzen, *žna, m.* = čevčzen, *Pohl., Mur.*

čilibūha, *f.* daš Krādenauge (strychnos nux vomica), *Tuš. (B.). Levst. (Nauk.);* — rus.

čilost, *f.* die Munterkeit, die Rüstigkeit.

čim, *conj.* je; išči pod: kaj.

čima, *f.* ein langsamer Mensch, *Strek.*; — prim. čimiti.

čimežen, *žna. m.* der Draht, *Gor.*; — prim. čevežen.

čimín, *m.* der Kümme!, *Mik.*; — prim. kumin.

čimiti, *im, vb. impf.* zaudern, langsam arbeiten, *Strek.*

čimpež, *m. Gor.*; pogl. kimpež.

čimž, *čimža, m.* = čremsa, *Gor.-Cig., Valj. (Rad).*

čimža, *f.* die Weize, *M. Z.*

čimžati, *am, vb. impf.* 1) beißen, *Cig., M.*; — č. (čimžati) kako reč, mit einer Sache nicht fertig werden, *Gor.*; — 2) zehren, č. se, abzehren, mager werden, (čimžati) *Jan., Fr.-C.*; č. se, verwelen, hinfchwüden, *Polj.*; — 3) *bitr.* = č. se, an Sträften abnehmen; vedno je čimžal, da je umrl, *Lašče-Levst. (Rok).*

čimžiti, *čimžim, vb. impf.* 1) = čimžati, *Z.*; — 2) č. se = kremžiti se, *Dol.*

čin, *m.* 1) die That, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — 2) (po rus.) der Rang, *Cig. (T.), DZ.*; die Charge, *Levst. (Nauk)*; najstarejši po činu, der Rangälteste, *DZ.*

čin, *interj.* čin čin! = cin, cin! *C.*

činčera, *f.* = čičera, *Polj.*

činčez, *m. Cig., Gor.*; pogl. kinčež.

činec, *nka, adj.* winzig, *Mik., Št.*; — prim. mečinko, *Met.-Mik.*; iz: mal.

činitelj, *m.* 1) der Thäter, *Mur., C.*; der Auszüber: č. pravde, *C., ogr.-Let.*; — 2) der Factor (math.), *Cig. (T.), Cel. (Ar.)*; prvi č., der Primfactor, *Cig. (T.)*; — *pren.* vazen činitelj v javnem življenju, *nk.*

činiti, *čnim, vb. impf.* 1) im Radfieber (Reiter) reinigen, reitern: žito č., *Meg., Cig., Dol., Št.*; da bi vas mogel činiti, kakor pšenico, *Trub.*; žito č. = obravnavati, *Dalm.*; — 2) ihnu, bewirken: činiti, *im, ogr.-kajk., Valj. (Rad)*; činiti, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — č. komu = dražiti koga, *vzh. Št.-Let.*

činjenje, *n.* 1) das Reiten (des Getreides), *C., Št.-Dol.*; — 2) das Ihnu, die Handlung, *Habd., C.*; delo božje in činjenje spoznavati, *ogr.-Valj. (Rad).*

činjenica, *f.* die Thatfache, *Cig. (T.), DZ.*; — *hs.*

činka, *f.* der Edelstint (fringilla caelebs), *Z.*

činklja, *f.* 1) der Schlammbeißer (cobitis fossilis), *Z.*; — 2) = ščinkavec, *Z.*

činkljica, *f.* der Edelstint, *Cig.*

činkovec, *vca, m.* der Edelstint (fringilla caelebs), *Dict., Tolm.-Erj. (Torb.)*; nam. činkavec.

činóven, *vna, adj.* Rang: činovni red, die Rangordnung, *Cig. (T.)*; činovni razkaz, das Rangschema, *DZ.*; — prim. čin 2).

činóvnik, *m.* = uradnik, *C., nk.*; — *rus.*

činóvništvo, *n.* = uradništvo, *nk.*

čimžati, *am, vb. impf.* pogl. čimžati.

čipeč, *pla, adj.* spärlich, *BLKr.*; — prim. pičel. (?)

čipek, *pka, adj.* = čipel, *BLKr.*

čipek, *pka, m.* die Franse, *C.*; — čipki = čipke, die Spitzen (an den Kleidern), *ogr.-C.*; — prim. čipke.

čipkar, *rja, m.* der Spitzenlöpper, der Spitzenverkäufer, *Cig.*

čipkarica, *f.* die Spitzenlöpperin, die Spitzenverkäuferin, *Cig.*

čipkárnica, *f.* die Spitzenfabrik, *Cig., Nov.*

čipkarstvo, *n.* die Spitzenlöpperlei, *Cig., nk.*

čipkast, *adj.* spizenartig, mit Spitzen besetzt, čipkast trak, ein Spitzenband, *Cig.*

čipke, *f. pl.* die Spitzen (am Kleide), *Nov.-C., Cig., nk.*; — *hs.*

čir, *m.* das Geshwür, *Jan., C., Bes.*

čiraj, *m.* = čir, *Meg., Mik., Jan., C.*; zlatožilni čiraji, die Goldadernoten (Hämorrhoidalnoten), *C.*; — die Hügblätter (majhno ulje, ki nema nič vrsiča), *Notr.-Erj. (Torb.)*

čirav, *adj.* mit Geshwüren behaftet, *Jan.*

čirfa, *f.* = čerfa, *BLKr.*; globoka skleda za maslo, *Kr.-Valj. (Rad).*

čirič, *čca, m.* die Weingrille (decanthus pellucens), *C., Mik. (Et.)*; — prim. ščurek, *Mik. (Et.)*

čiričare, *f.* das Gefrigel, das Geshwürfel; (čirečare), *Cig., Jan.*; — prim. nem. (dial.) tschiritschari.

čiriček, *čka, m. dem.* čirič, (čeriček) *Št.-Erj. (Torb.)*

čiriti, *im, vb. impf.* zirpen, *C.*

čirjak, *m.* = čir, čiraj, *Meg., Mik., Jan., C.*

čiripetati, *etám, ččem, vb. impf.* zwitschern: vrabli čiripečejo, *ogr.-Valj. (Rad).*

čiselen, *hna, adj.* numerisch, *Cig. (T.)*

čiselte, *n. dem.* čislo, *Valj. (Rad)*; — der Rosenkranz, *Habd.*

čislák, *m.* der Rosenkranz, *C.*

čislanje, *n.* 1) das Zählen, *Jarn.*; — 2) die Hochachtung, *Cig., Jan., M., nk.*

čislanost, *f.* das Ansehen, *Cig.*

čislati, *am, vb. impf.* 1) beachten, *Ljubljanska ok.*; in Rechnung, in Anschlag bringen; to se ne čisla vmes, daß kommt nicht mit in Anschlag, *Cig.*; čislan za—, vermeintlich, *Cig. (T.)*; č., da je izvoljen, als gewählt ansehen, *DZ.*; č. koga, da je ameriški državljan, als amerikanischer Bürger ansehen, *DZ.*; za hudobno č., *Vod. (Izb. sp.)*; — 2) wertschätzen, hochschätzen, in Ehren halten, achten; malo č., geringachten, *Cig., Jan.*

čislávec, *vca, m.* der Verehrer, *Cig.*

čislo, *n.* 1) die Zahl, *Dict., Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan.*; bil je od čisla (dvanajsterih), *Trub.*; več je naših grehov, kakor peska morskega, kateremu ni čisla, *Krelj.*; (bila sta šteta) v čislo dvanajst(erih) apostolov, *Dalm.*; preobilo č. besed, *Levst. (Nauk)*, pri čislu, der Zahl nach, *Dalm.*; im besondern, einzeln: kar nam je koli potreba, tega vsega pri čislu ali vsake reči po sebi pri stvarih iščemo in pobiramo, *Krelj.*; zakaj se je (Kristus) prikazoval tako razložno, pri čislu, „fo einzeln“, *Krelj.*; ausdrücklich, genau: Kristus pri čislu ne imenuje, kdo bi je imel storiti, *Krelj.*; pri čislu vse krivo dejanje: „genau alle Missethat“, *Dalm.*; — jedinstveno, množstveno č., der Singular, der Plural, *Levst. (Nauk)*; — der Status, *Cig. (T.)*; — die Nummer: po čislih zaporedoma tekočih, *Levst. (Nauk)*; — das Datum (*rus.*), *Cig. (T.)*; — 2) die Rechnung, *V.-Cig.*; čislo („ali raj-

tingo“) delati s kom, Abrechnung halten, *Dict., Schönl.*; — 3) die Rücksicht, die Beachtung: to mu ni v čislu, darum kümmert er sich nicht, *Z.*: Krog sestre pretekajo. Alenčike v čislu nimajo, *Npes.-K.*; nisem ga v čislu imel, ich habe ihn nicht bemerkt, *Kr.*; — v čislu a. v čisljih biti geachtet werden; v čisljih imeti, achten, hochschätzen; — 4) (hs.) der Rosenkranz, *Habd., Cig., Jan., ogr.-C.*; — 5) die Handeinfassung eines Tuches oder Tüchels, *Cig., Ravn.-M.*

čislomólja, *f.* das Rosenkranzbeten, *kajk.-Valj. (Rad).*

čislóvanje, *n.* die Rechnung, *Schönl.*

čislóvati, *újem*, *vb. impf.* zählen, *Guts.*; — rechnen, Rechnung machen, *Schönl., Kast.*

čist, *čista*, *adj.* rein; čista posoda; čist papir, unbeschriebenes Papier; nebo je čisto, kakor ribje oko; čisti zrak; čisti veter, der Nordwind, *C.*; rein, ohne Beimischung; čisto zlato; čisto vino, klarer Wein; čista juha, klare Suppe; čist glas, reine, klare Stimme; — čisti dobiček, der Reingewinn; na čisto prepisati, rein abschreiben; na čisto dejati, richtigstellen, feststellen, constataren, *DZ.*; v čisto dejan, liquid, *DZ.*; — rein, unbesiegt, maffellos; čista devica; čista vest; greha čist, frei von Sünde, *Cig., Npes.-K.*; — v čisto, gånzlich: v čisto pomesti, *Kr.*; v čisto obirati kmete, *LjZv.*; toča je polje v čisto stolkla, *LjZv.*; do čistega (do čista, *Jan.*); gånzlich, ganz und gar; — čisto, ganz, völlig: čisto nič, ganz und gar nichts; čisto nedolžen, ganz unschuldig; čisto nov, čisto sam; — *comp.* poleg: čistejši tudi: čišči, *Lerst. (Sl. Spr.), LjZv.*

čisták, *m.* der Augentrost (euphrasia officinalis), *C.*

čistanjek, *njka*, *m.* trodene Fläche in einem Moore, *C.*

čistčev, *adj.* Zinn=: č. pepel, *DZ.*

1. **čistec**, *tea*, *m.* 1) na čistec priti, ins klare kommen, *C., Valj. (Rad).*; na čistec dognati, ins Reine bringen, *SN.*; — 2) (stsl.) = koster (Zinn), *C., DZ.*

2. **čistec**, *tea*, *m.* die Rosennefel (stachys), *Cig., (hs.)*; — der Felsbälbel (salvia pratensis), *C.*; — prim. lat. cistus, nem. Ziehl, *Mik. (Et.).*

čistilen, *lna*, *adj.* 1) zum Wasen, zum Reinigen gehörig: čistilna ponev, die Frischpfanne, *Cig.*; — 2) purgierend, abführend, *Cig., Jan.*

čistilščé, *n.* der Reinigungsort: das Fegefeuer, *ZgD.*

čistilnica, *f.* der Putzraum, *DZ.*; — die Frischkammer, der Garofen, *Cig., Jan.*; — č. vinske skorje, die Weinfeinraffinerie, *nk.*

čistilnik, *m.* der Läuterbottich, *DZ.*

čistilo, *n.* das Reinigungsmittel, *Mur., Cig., Jan.*; das Klärungsmittel, *Cig., Nov.*; = dristilo, das Purgiermittel, das Abführmittel, *Cig., Jan., C.*; rabiti čistila, *ZgD.*

čistina, *f.* 1) die Reinheit, *kajk.-Valj. (Rad)*; — 2) der Feingehalt eines Metalls, *Cig. (T.)*; č. zlatnine, *DZ.*; č. noveev, *Cel. (Ar.)*; — 3) feinstes Garn, *C.*; feinste Leinwand, *C.*;

— 4) ein leerer Platz, eine Lichtung im Walde, *C.*; — na čistini, auf einem Plage mit freier Aussicht, *vzh. St.*

čistinje, *n.* eine Lichtung im Walde, *C.*

čistinski, *adj.* 1) den Feingehalt der Metalle betreffend: čistinski puncí, *DZ.*; — 2) aus feinstem Garn: čistinsko platno, *C.*

čistitelj, *m.* der Reiniger, der Läuterer, *Jan.*

čistitev, *tve, f.* die Reinigung, die Purification, *Jan.*

čistiti, *čistim*, *vb. impf.* 1) reinigen; zrnje čistiti; klären: vino čistiti; vino se čisti, der Wein klärt sich; č. rudo, das Erz schlemmen, *Z.*; č. zlato, srebro, feinen, *Cig. (T.)*; jezík č., die Sprache reinigen, purifizieren, *Cig. (T.)*; — abführen, lagieren, *Cig.*; — gozd č., den Wald lichten, *C.*; — 2) = skopiti, *Rez.-Baud.*

čistivec, *vca*, *m.* der Reiniger, *Cig., Jan.*

čistivka, *f.* die Reintigerin, *Cig.*

čistnica, *f.* das Blutheil (androsacemum officinale), *Med. (Rok.).*

čistnik, *m.* die Platterbje (lathyrus), *Cig., Tuš. (B.).*

čistóba, *f.* die Reinheit, *C.*

čistóča, *f.* die Reinheit, *Jan., C., Mik., ogr.-Valj. (Rad).*

čistoglásen, *sna*, *adj.* von reinem Klang, hellstimmig, *Jan.*

čistoma, *adv.* ganz, *Bes.-C.*

čistokrvn, *vna*, *adj.* Vollblut=: čistokrvno plemo, *SN.*

čistopójmen, *mna*, *adj.* von klarem Begriff: politika, ne vedno čistopojmna beseda, *Jurč.*

čistost, *f.* die Reinheit; Odkrila se bo tebi onkraj groba Ljubezni moje čistost in zvestoba, *Preš.*; — die Keuschheit; deviška čistost; — tudi: čistóst.

čistóta, *f.* die Reinheit; die Feinheit (eines Metalls), *Cig. (T.)*; — die Keimlichkeit, *Jan.*

čistovčrec, *vca*, *m.* der Reingläubige, *Cig.*

čistovčrka, *f.* die Reingläubige, *Cig.*

čistvína, *f.* eine lichte Stelle im Walde, *C.*; eine waldfreie Fläche, *C.*

čišča, *f.* die Reinigung, *Mur., Cig., Jan.*; — die Menstruation, *Cig., Jan., Vod. (Bab.).*

čiščenje, *n.* das Reinigen; — die Menstruation, *Cig.*

čišljak, *m.* der Ziehl (stachys sp.), *Luče (St.-Erj. (Torb.)).*

čítalen, *lna*, *adj.* 1) Leser=: čitalno društvo, čitalna soba, *nk.*; — 2) lesbar, *Cig., Jan.*; čitalen: napisí naj bodo razločni, pravilni, lahko čitalni, *Lerst. (Cest.).*

čítalščé, *n.* = čitalnica, *Raič (Slov.). Zora.*

čítalna, *f.* *Lerst. (Zb. sp.)*; pogl. čitalnica.

čítalnica, *f.* die Lesehalle, die Leseanstalt, *Cig., Jan., nk.*

čítalničar, *rja*, *m.* ein Mitglied der Čitalnica, *nk.*

čítalničén, *čna*, *adj.* zur Čitalnica gehörig:

čitalnične sobe, čitalnični sluga.

čítanje, *n.* das Lesen, die Lesung; die Vorlesung, *Jan.*; — die Lesart, *Cig. (T.)*; — die Lectüre, *Cig., Jan.*

čítanka, *f.* das Lesebuch, *Cig., Jan.*; — *hs.*
 čítateľ, *m.* der Leser, *Jan., nk.*
 čítateľjica, *f.* die Leserin, *Jan., nk.*
 čítateľstvo, *n.* das Lesepublicum, *Jan., nk.*
 čítati, *am, vb. impf.* lesen; *Cig., Jan., nk.*;
 komu kaj č., jemandem etwas vorlesen, č.
 o čem, eine Vorlesung über einen Gegen-
 stand halten, *nk.*; čítati na veliko knjižo,
 aus einem großen Buche, *Vrt.*; — *hs.*
 čítek, *tka, adj.* = čitalen, lesbar, *Cig.(T.),*
DZ.; — *rus.*
 číten, *tna, adj.* = čitalen, lesbar, *Cig.(T.);*
 — *rus.*
 čiv, *pron. poss. Št.-C.,* pogl. čij.
 čivežca, *žna, m.* der Draht, *Dol.*; — *iz nem.*
 Zieheisen; *prim. čevežen.*
 čivk, *interj.* piep! *Cig.*
 čivkati, *kam, čem, vb. impf.* piepen, zwi-
 fidern; piščeta, vrabci čivkajo.
 čivketáti, *etám, ččem, vb. impf.* = čivkati,
vžhŠt.-C.
 čivkljáti, *ám, vb. impf.* = čivkati, *Cig., Jan.*
 čivŕlica, *f.* najdrobnejša smokva, *Kras-Erj.*
(Torb.); — *prim. ti, cipolla, die Zwiebel.*
 čížek, *žka, m.* der Zeißig (fringilla spinus),
Jan., Mik., Erj.(Ž.), Levst.(Nauk).
 čížem, *žma, m.* der Halbstiefel, *Cig.*; — *der*
Bundschuh, Kr.; nemam novih čížmov, *Npes.*
(Št.)-Kres.
 čížma, *f.* der hohe Stiefel, *Mur., vžhŠt.*; —
 = čizem, *der Bundschuh, Cig., BlKr., Goris.*;
 — *prim. tur. čizme, madz. csizma, Dan.*
 čížmar, *rja, m.* kdor čížme izdeluje, *Mur.,*
Cig.; K meni hodijo čížmarji lno drugi čev-
 ljarji, *Danj.(Posv. p.).*
 člān, *m.* = člen, das Mitglied, *nk.*; — *hs.*
 člēn, *m.* das Gelenk, das Glied, *Mur., Cig.,*
Jan., Mik.; členi stopala, die Fußglieder,
Cig.(T.); člen za členom, gliederweise, *Cig.*;
 — *der Knöchel, Cig.*; zapestni č., der Hand-
 knöchel, *Cig.*; — das Glied (in der Bau-
 kunst), *Cig.*; — *galvanski č., das galvanische*
Element, Sen.(Fiz.).; — *das Satzglied; glavni*
č., Jan.; — *das Glied (math.), Cig.(T.)*;
 prednji, zadnji č., *Cel.(Ar.).*; členi enačbe,
Cig.(T.); — *glavni č., das Hauptstück (einer*
Schrift), Cig., Jan.; das Geschlechtswort,
 der Artikel, *Cig.(T.)*; — *der Grad der Ver-*
wandtschaft (= koleno), Cig.
 člēnar, *rja, m., pl.* členarji, Gliedertiere, *Cig.*
(T.), Erj.(Z.).
 člēnast, *adj.* gegliedert, aus Gliedern be-
 stehend, *Cig., Jan.*
 člēnčec, *čeca, m. dem.* členek, *Valj.(Rad).*
 člēnček, *čka, m. dem.* členek, *Valj.(Rad).*
 člēnck, *nka, m.* 1) das Gelenk; členke si iz-
 viniti, *Jurč.*; — *der Knöchel (an Händen*
und Füßen), Cig., Jan., C.; — *Knöchelahn-*
licher Auswuchs an Bäumen, C.; — 2) *der*
Artikel, der Paragraph, der Punkt, Cig.; č.
 za členkom, punktweise, *Cig.*; das Glied
 (math.), *Cig.(T.)*; — *die Partikel (gramm.),*
Jan.; tudi členek, *nkā, Škrab.(Civ.).*
 člēnit, *adj.* gegliedert, *Cig.(T.).*
 člēniti, *im, vb. impf.* gliedern, *Cig.(T.).*

členitost, *f.* die Articulirtheit, *Cig.(T.).*
 člēnje, *n.* die Sehnsucht, heftiges Verlangen,
Jaru., Cig.
 člēnkáč, *m.* der Schwäßer, *Lašče-Lerst.*
(Rok.).
 člēnkálo, *n.* eine Person, die gerne schwätzt,
Lašče-Lerst.(Rok.), Rib.-DSv.
 člēnkáti, *ám, vb. impf.* schwätzen, *Lašče-Lerst.*
(Rok.), Rib.-DSv.
 člēnkovít, *adj.* gliederig, gegliedert, *Cig.(T.).*
Jan.; na njih (členarjih) je vse členkovito,
Erj.(LjZv.).
 člēnkovítost, *f.* die Articulirtheit, *Cig.(T.).*
 člēnoma, *adv.* gliederweise, *Cig.(T.).*
 člēnovít, *adj.* gegliedert, *Cig.(T.).*
 člēnŕvje, *n.* die Glieder, die Gliederung, *Jan.*
 člēti, *člím (člějem, Guts.), vb. impf.* 1) sich
 sehnen, lüstern sein, *Cig., Poh.-C.*; David je
 po vodi člél, *Guts.*; — 2) čli se mi po
 čem, es gelüstet mich nach einer Sache, *Cig.*;
 — *prim. zeleti. (?)*
 člōvēč, *adj.* = človečji: pred sin(m)i člove-
 čimi, *ogr.-Valj.(Rad).*
 člōvēčānski, *adj.* menschlich, *Mur., ogr.-M.*
 člōvēčānstvo, *n.* die Menschlichkeit, die mens-
 chliche Natur, *Habd., Mur., kajk.-Valj.(Rad),*
nk.
 člōvēčāski, *adj.* = človeški, *Krelj.*
 člōvēčāstvo, *n.* = človeštvo, *Krelj.*
 člōvēče, *eta, n.* armjeliger o. kleiner Mensch,
 (zaničli.); kaj bo tako človeče!
 člōvēčec, *čca, m. dem.* človek; das Menschlein,
Habd., kajk. Valj.(Rad).
 člōvēček, *čka, m. dem.* človek; das Menschlein.
 člōvēččen, *čna, adj.* menschlich, *Mur.*; menschlich
 fühlend, menschenfreundlich, *Habd., V.-Cig.,*
Jan.
 člōvēčina, *f.* Menschenfleisch, *Bes.*
 člōvēčiti, *ččim, vb. impf.* anthropomorphisieren,
Cig.(T.); — *zu Menschen machen: — oddivjaš*
Rod z'vinski in hud, Človečič, ga delaš Po-
pameten ljud, Vod.(Pes.).
 člōvēčjak, *m.* der Menschenkoth, *Cig., Jan.,*
Vrtov. Valj.(Rad).
 člōvēčji, *adj.* = človeški, *Mur., Cig., Jan., C.*
 člōvēčnik, *m.* = človečjak, *C.*
 člōvēčnost, *f.* die Menschlichkeit, die Humani-
 tät, *Cig., Jan., Cig.(T.), C.*
 člōvek, *čka, m.* 1) der Mensch; *pl.* ljudje; tudi:
 človeki (pos. pri starejših pisateljih); oboje,
 človeke ino živino, *Dalm.*; kjer so človeki,
 tu so grehi, *Kast.*; enaka usoda nas uči,
 da smo vsi človeki, *Jurč.*; — 2) irgend ein
 unbestimmter Mensch, man, einer: človek bi
 obupal, man möchte verzweifeln; človek ne
 ve, kaj ga čaka, man weiß nicht, was die
 Zukunft bringt; človeku se kar sline cedilo,
 es wässert einem der Mund; človeka je sram,
 man muß sich schämen.
 člōvekodžec, *vca, m.* der Menschenhinder,
ZgD.
 člōvekojčdec, *vca, m.* der Menschenfresser, *C.*
Bes.
 člōvekoklávce, *vca, m.* der Menschenschläger,
ZgD.

človekoljub, ljúba, *m.* der Menschenfreund, *Jan., nk.*
 človekoljúbec, bca, *m.* der Menschenfreund, *Cig., Jan.*
 človekoljúben, bna, *adj.* menschenfreundlich, *Cig., Jan., nk.*
 človekoljúbje, *n.* die Menschenfreundlichkeit, die Philanthropie, die Humanität, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*
 človekoljubnost, *f.* = človekoljubje, *M., nk.*
 človekomórec, rca, *m.* der Menschenmörder, *Slom. - C.*
 človekomórstvo, *n.* der Menschenmord, *M.*
 človekov, *adj.* des Menschen, eines Menschen: pazka nad vsacim dejanjem in nedejanjem, s čimer koli bi človekovo življenje — prišlo v opasnost, *Levst.(Nauk).*
 človekoznánstvo, *n.* die Anthropologie, *Cig.(T.), Jan., Nov.*
 človekoslóvje, *n.* = človekoznanstvo, *Lampe (D.).*
 človekoznávec, vca, *m.* der Menschenkenner, *Jan.*
 človekožérec, rca, *m.* der Menschenfresser, *ZgD.*
 človekožerstvo, *n.* die Menschenfresserei: konec je storil surovosti in človekožerstvu, („žirstvu“), *Cv.*
 človeški, *adj.* Menschen-, menschlich: človeški rod, daš Menschengeschlecht; to ni po človeško, daš ist nicht menschlich.
 človeštvo, *n.* die Menschheit; v človeštvo stopiti, Mensch werden, *Krelj*; — = die Menschen; vse človeštvo na svetu je po krivi poti hodilo, *Jap.(Prid.).*
 čmar, čmára, *m.* der Grimmdarm, *Cig.(T.), Erj.(Som.); — hs.*
 čmáziti, čmázim, *vb. impf. Cig., Vod.(Iz b. sp.),* pogl. cmažiti.
 čmēla, *f. Dalm.(Reg.), vzhŠt.-C.,* pogl. čebela.
 čmētec, *m.* (nam. čebelec), der Bienenchwarm, *Valj.(Rad).*
 čmēlj, *m.* = čmrlj, *Jarn., Mik.(Et.).*
 čmēljec, ljca, *m. dem.* čmeli.
 čmeljč, iča, *m.* = čmrljč, *Jarn.*
 čmerēlj, *m.* = čmrlj, *Mur.*
 čmér, *m. C., Z.,* pogl. čemer.
 čmérén, rna, *adj. Cig.,* pogl. čemerén.
 čmerika, *f. Cig.,* pogl. čemerkika.
 čmeriti se, im se, *vb. impf. Cig.,* pogl. čemeriti se.
 čmēti, čmi, *vb. impf. = ščemeti, Mur., C., Mik.*
 čmíga, *f.* 1) ein plärrendes Kind, *C.; — 2) schlechter Wein, Mur., Cig., C., SlGor.*
 čmígati, *am, vb. impf.* flüßeln, schlecht musizieren, *Mur., Cig.: Igrci nam čmígajo, Danj.(Posv.p.).*
 čmíziti se, žim se, *vb. impf.* plärren, *C.*
 čmřček, čka, *m.* die Mauchsch, die Morchel (morchella esculenta), *Mur., zapŠt.; — prim. smřček.*
 čmřčič, *m.* = čmřček, smřček, *C.*
 čmřgniti, čmřgnem, *vb. pf. IIab., SlN.,* pogl. čmrkniti.
 čmřkati, čmřkam, *vb. impf.* schlürpfend trinken, *Cig.; — mřchen, Mik.*

čmřkniti, čmřknem, *vb. pf.* 1) einen Schlürpf laut von sich geben, *Z.; — 2) mřchen, C., Z., SlN.*
 čmřha, *f.* der Mřcher: slisal ni niti čmřh niti žuge teh besed, *Let.; — prim. čmrkniti, črhiti.*
 čmřlj, *m.* 1) die Erdhummel (bombus terrestris); „na Št. Vidski gori razlikujejo čmřlje v maharje, listnarje in zemlarje, a laščani v mahovce in luknjevce“, *Erj.(Torb.);* čmřlji so veliki in mali pasanci, rjavčki, sivčki, mahovniči, *Gor.; — 2) klin, ki se vtakne v prevrtno klop, a nanj se deno na križ stoječe palice, na nje štrna, da se razmota, Vas Krn - Erj.(Torb.).*
 čmřlják, *m. Cig., Jan.,* pogl. čmřljak.
 čmřljčē, ljca, *m. dem.* čmřlj.
 čó, *interj. = ča. Čemšenik(Gor.).*
 čóba, *f.* 1) die Lippe, die Lippe (o človeku zaničlj.) *Mur., Jan., vzhŠt., BIKr., ogr.-C.; pl. čobe, daš Maul, Mur.,* čobe je na stran potegnil in obregnil se, *ogr.-Valj.(Rad); — čoba, daš Maul; čobo obesiti, daš Maul hangen lassen, M.; čobo napeti, prohen, C.; — 2) der Baumstrunk, Sv. Peter pri Gorici - Erj.(Torb.); — 3) der vřstehende Rand am Schuh, die Hummel, (čuba) *Cig.; — prim. čuba, šoba.*
 čóbast, *adj.* dickmäulig, *Mur., Cig.*
 čóbát, áta, *adj.* dickmäulig, *Mur., Cig.*
 čóbavec, vca, *m.* der dicke Lippen hat, *Mur.*
 čóber, bra, *m.* die Saturei, (satureia), *Cig., C.; — prim. hs. čubar.*
 čóbeti, im, *vb. impf.* das Maul offen halten, maulaffen, *Jan., C.; — müßig sein, C., Nřes. — Vrař; tam sem čobel pet tednov, SlN.*
 čóbica, *f. dem.* čoba; — die Mißpel (mespilus), *C.*
 čóbódra, *f.* 1) das Gepantich, der Mißschmaß, *Cig., Jan., M.;* eine schlechte Zuppe, *C.;* das Gemeingel: Najstari mi jeziki jezik bođe, ki se iz te čobodre bo naredil, *Preš.;* nemsiselna č., die Fajelei, das Gechwäz, *SlN.; — 2) der Quackalber, Polj.*
 čobodrátí, ám, *vb. impf.* pantichen, panticheln, *Cig., Jan.; č. po vodi, C.*
 čóčič, *m. dem.* čok, *C.*
 čóčka, *f.* die Männerkappe, *Borovlje(Kor.) - Jarn.(Rok).*
 čóder, dra, *m.* = koder, *pri Mariboru - C.*
 čódrav, *adj.* = kodrav, *pri Mariboru - C.*
 čodrkati, *am, vb. impf.* friggeln, *C.;* fragen, *Jan.; — prim. čoder.(?)*
 čóř, *interj.* pantich!
 čófati, ám, *vb. impf.* pantichen, *M.; — flecken, C., Z.*
 čóřtelj, tlja, (teljna), *m.* das Ränzchen, *Dalm.; — prim. bav. schafeitelein. C.*
 čóřiti, im, *vb. pf.* = čóřniti, *Cig.*
 čóřniti, čóřnem, *vb. pf.* plattchen: v vo. lo. po vodi č.; — č. koga (po zobeh), jemandem eine Mantichelle geben, — č. kaj. mit etwas herausplaten, *C.*
 čóřót, óta, *m.* daš Plattchen, (n. pr. o ribab), *M.**

čofotáti, otám, čcem, *vb. impf.* patičeln, patičen, vlatičen: ribe čofotajo, *M.*; po vodi veslo čofota, *Vrt.*

čoftáti, ám, *vb. impf.* = čofotati, *M.*

čofúlja, *f.* unanbere Perjon, *C., Z.*

čóga, *f.* 1) der Streif, der Fleck, *C.*; stena ima čoge, *Z.*; — 2) eine gefleckte Kuh, *C.*

čógast, *adj.* gefleckt, gestreift, *C., Cig.*; getigert: čogast vol, *St.*; — blatternarbig, *C.*

čógati, čógam, *vb. impf.* beslecken, beschmieren, *C., Z.*

čógelj, glja, *m.* gefleckter Dsch, *C.*

čóglja, *f.* neko jabolko, (čogla) *Mariborska ok.-Erj. (Torb.).*

čógljast, *adj.* — prismojen, neumen, *Podkrnci-Erj. (Torb.).* — prim. kor.-nem. tschogg'l, schwachjünger Menich, *Strek. (Arch.).*

1. čóha, *f.* ein Mantel oder Rod aus grobem Tuch, *Cig., Jan., vzhSt.*; sršavo oblačilo, *Trst. (Vest. I. 61)*; — nekoliko daljši jopič, kakršnega nosijo štajerski Slovenci ob ogrski meji, *Zora V. 92.*; — die Koje, *Guts., Mur., DZ.*; — prim. tur. čoha, *Dan.*

2. čóha, *f.* 1) eine junge Kuh, *M., Lašče-Lerst. (Rok.).* — 2) die Sau, *C.*; — prim. 1. čohati. (3)

čoháč, *m.* = čohar, *Pjk. (Črt.).*

čohátnik, *m.* der Striegel, *Jan.*

čoháto, *n.* der Striegel, *Jan.*

čohár, *rja, m.* kdor čohc izdeluje, *Cig., M.*

čohás, *m.* = čohar, *kajk.-Valj. (Rad.).*

1. čóhati, *am, vb. impf.* 1) fragen; Kmet klobuk drži, Glavo čoha si, *Danj. (Posr. p.).*; č. se, jich fragen, jich scheuern; krava se ob deblu čoha, *C.*; kaj bi se čohal, kjer me ne srbi? *C.*; — 2) striegeln; konja č., *Vod. (Izb. sp.).*; krovič stroho čohajo, die Strohdeder fämmen das (fertige) Dach an, *Cig.*; — prim. 1. čehati.

2. čóhati, *vb. impf.* *Cig.,* pogl. čuhati.
čóhlja, *f.* 1) die Patjche der Strohdeder, *V.-Cig.,* — 2) der Striegel, *Nor.*; — 3) zenska, katera se zmeraj čoha, *C.*

čóhljati, ám, *vb. impf.* sanft fragen, scheuern, stricheln, *ogr.-C.*

čóhněti, *im, vb. impf.* = smrdeti, *Gor.*; pogl. 2. čuhniti.

1. čóhniti, čóhnm, *vb. pf.* 1) fragen, scheuern, *C., Z.*; — 2) einen Streich, einen Schlag verlesen: le čohni ga! *vzhSt.-C.*; — prim. čehniti, česniti.

2. čóhniti, čóhnm, *vb. impf.* *C.*; mrlič žc čohne, *Ravn.*; pogl. 2. čuhniti.

čóhovina, *f.* usnje od čohc (mlade krave), *Lašče-Lerst. (Rok.);* ustrojiti čohov(ine) ino manjših volov kože, *Vod. (Izb. sp.).*

čók, čóka, *m.* 1) der Klotz, *Cig., Jan., Notr.*; iz grdega, grčastega čoka silno lep kip stori, *Jsvrk.*; — kos debla, ki se na žago dene, der Sägefloss, *Sret. (Rok.), Notr.*; — der Klotz, auf dem Holz gehackt wird, *Notr.*; dicker Pfloz, *Cig., Jan., C.*; stoji kakor č., *Cig.*; — 2) der Kumpf, *Mur., Met.*; — 3) unterster, plumver Mensch, *Cig., Jan., M.*; — prim. it. ciocco, der Klotz, *C.*

čókast, *adj.* vierjährig, dieselbig, *Cig.*

čókàt, áta, *adj.* untersejt; ni ne majhen ne velik, ampak čokat, *Z.*

čókátost, *f.* die Untersejtheit, *Cig.*

čókece, *keca, m.* das Klöschchen, *Cig.*

čókelj, klja, *m.* der Finger (šalivo ali zaničljivo), *C.*; — prim. čok.

čóklja, *f.* = čonklja, *C.*

čókljät, áta, *adj.* = čokat, *Cig., C., Nor.*

čókljav, *adj.* = čonkljav, *C.*

čókoláda, *f.* die Chocolade.

čókoládar, *rja, m.* der Chocoladeverkäufer, *Cig.*

čópl, *m.* = česarek, *Tolm.-Strek. (Let.);* — prim. čola.

čópla, *f.* der Klotz, der Baumstumpf, *Gor.; Bolc-Erj. (Torb.);* der Haubloz, *Cig.*; čola za drva, *DZ.*; der Ambosjtod, *Cig.*; č. strojarska, der Gerbebaum, *Cig.*; — tist les, ki pri zavori na kolo tišči, *Gor.*; — prim. nem. Zoll, Zollen = Klotz, *Strek. (LjZv.).*

čópln, *m.* 1) der Kahn; = ladja: razbijaš čolnove na morju, *Trub.*; — 2) die Mulde, großer Trog (z. B. zum Abhaaren der Schweine, zur Bereitung des Wörtels u. dgl.) *vzhSt.-C.*; — 3) das Weberstjischchen, *C.*

čólnák, *m.* das Weberstjischchen, *Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.).*

čólnár, *rja, m.* 1) der Kahnmacher, *Cig., Jan.*; — 2) der Schiffer, *Meg., Mur., Cig., Jan., Trub., Dalm.*; čolnar ali mornar, *Krelj.*

Vrtinec so vid'li čolnarji dereč, *Preš.*

čólnast, *adj.* fahnförmig, *Cig., Jan.*

čólnec, *nca, m. dem.* čoln.

čólnek, *nka, m. dem.* čoln; — das Weberstjischchen, *St.-Cig.*

čólnič, íca, *m. dem.* čoln; 1) kleiner Kahn, der Raden; Nezvesta, bodi zdrava! Čolnič po mene plava, *Preš.*; — 2) das Weberstjischchen, *Jan.*; das Stjischchen bei der Nähmaschine, *DZ.*; — 3) das Kahnbein, das Stjischbein (os scaphoideum), *V.-Cig.*

čólničast, *adj.* fahnförmig, *Cig.*; čolničasta kost, das Kahnbein (zool.), *Cig. (T.).*

čólniček, čeka, *m. dem.* čolnič; 1) das Kahnstjischen: Jezus stopi v č., *Ravn.*; — 2) = čolnič 3), *V.-Cig.*

čólnina, *f.* das Kahngeld, die Fährgebür, *Cig.* čolnovózen, *zna, adj.* čolnovozna postaja, die Kahnstation, *DZ.*

čómorad, *m. Mik.,* pogl. močerad.

čómpa, *f.* die Startosfel, *Jan., Bolc-Erj. (Torb.), Kravjska Gora (Gor.)-DStp.*

čónkast, *adj.* fuorrig, *ogr.-C.*

čónkav, *adj.* = čonkljav, *ogr.-C.*

čónelj, klja, *m.* 1) dürrer Ast am Baume, *Re7.-C., ogr.-C.*; — 2) der Fußstüchel, *C.*; — das Glied, *ogr.-M.*; — prim. it. cionco, verstümmelt, *C.*

čónelja, *f.* ein verstümmeltes Glied, *C.*

čóneljav, *adj.* verstümmelt, *ogr.-M., C.*

čónta, *f.* der Knochen, *vzhSt., ogr.-C.*; — iz madž.

čóntika, *f.* das Beinholz (ligustrum vulgare), *C.*; — prim. kostenika.

čòp, čópa, *m.* 1) der Schwof, das Büschel (Quare, Feder), der Federbüsch, *Cig., Jan.,*

Rož.-Kres: die Quaste, *Mur.*, *Cig.*, *DZ.*; — der Pinjel, *Cig.*; — der Stamm der Vögel, *Z.*, *Valj.* (*Rad.*); — der Schopf des Dachs: celo noč sem moral čop mašiti s pezdrijem in slamo, da mi ni sneg zanašalo na podstrešje, *Bes.*; — 2) die kleine Hornente, *Javn.*; Čop sedi na veji, *Npes.*-*Schein.*; — prim. nem. Schopf.

1. čópa, *f.* die Schopfhenne, *Cig.*, *Jan.*, *Lašče-Levst.* (*M.*).

2. čopa, *f.* ein Ast aus einem hohlen Baumstamm, (srlat. copa), *Prim.*-*Štrek.* (*Arh.*).

čóparica, *f.* 1) die Haubenmeise (parus cristatus), *C.*; — 2) die Haarbüscheltaupe, *Cig.*

čópast, *adj.* schopfíg: čopasta kokos, die Schopfhenne, *Cig.*, *Jan.*; — schopfartig, *Jan.*

čopatica, *f.* die Schopfmieze (parus cristatus), *SlGradec-C.*

čopèk, *pkà.* *m. dem.* čop: das Schöpfchen der Stamm der Vögel, *Valj.* (*Rad.*); der Zipfel, *V.-Cig.*; — tudi: čópek.

čopič, *iča.* *m.* 1) das Büschelchen, *Jan.*; — der Pinjel, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Nov.*, *nk.*; — 2) morski č., neki črv, der Meerpinjel (sabella), *Erj.* (*Z.*).

čopičar, *rja.* *m.* der Pinjelmacher, *C.*

čopiček, *čka.* *m. dem.* čopič: der Pinjel, *Jan.*

čopíriti se, *íriri* se, *vb. impf. C.*, *oglj.* čepíriti se, šopíriti se.

čópka, *f.* 1) die Schopfhenne, *Cig.*, *M.*; — 2) die Haubenmeise (parus cristatus), *Erj.* (*Rok.*); — 3) die Haubenlerche, *Sol.*

čópkast, *adj.* zipfelig, *Cig.*

čóplja, *f.* die Schopfhenne, *Jan.*, *C.*

čópljanje, *n.* das Plättschern: č. po vodi, *Jurč.*

čópljati, *ám.* *vb. impf.* plättschern, *Jan.*

čópolás, *lása.* *adj.* büschelhaarig, *Erj.* (*Som.*).

čopotáti, *otám.* ččem, *vb. impf.* plättschern, *dež gre.* da čopota, *Cig.*; — prim. copotati.

čoprún, *m.* der Schopf, die Schopphaare, *Hal.-C.*

čórav, *adj.* blödsichtig, *vzhŠt.*

čóravec, *vca.* *m.* langamer Mensch, *C.*

čórbá, *f.* 1) schlechte, dünne Suppe oder Brühe; to je prava čorba! — das Gepantsch, *SlGor.*; der Raffeesatz: kavo pijo s čorbo vred, *Bes.*; — 2) die Zauche, *Luč.* (*Št.*), *Lašče-Erj.* (*Torb.*); — 3) smetljivo zrnje, premek, *Rib.-M.*; — 4) psovka: dumme Person, *Mur.*, *C.*; — iz tur., *Mik.* (*Et.*).

čórbati, *am.* *vb. impf.* saufen, *C.*

čórga, *f.* debelo, redko platno, hodnik, *Valj.* (*Rad.*).

čóša, *f.* ein schlampiges Weib, *C.*; — prim. avstr.-nem. die Zaiſche, *C.*

čóš, *m.* šepast clovek, *M.*, *C.*; — iz it. ciotto.

čóta, *f.* šepasta ženska, *Štrek.*, *Vrtov.*; — prim. čot.

čótab, *adj.* = šepast, hinfend, *M.*, *C.*, *Nov.*, *Notr.*; — prim. čot.

čotáti, *ám.* *vb. impf.* = šepati, hinfend gehen, *Cig.*, *C.*, *Vrtov.*, *SlN.*; — prim. čot.

čóvik, *m.* der Kauz, *C.*, *Z.*; — prim. skovik.

čóvinek, *nka.* *m.* 1) der Kauz, *Cig.*; — 2) eine Art Vogelweife (brezov lub med dvema

klinčkoma), die Mutter, *V.-Cig.*; s čovinkom sove klicati, *vzhŠt.*

čóvíniti, *ínim.* *vb. impf.* schreien, wie die Eule: sova čóvini, *Hip.* (*Rok.*).

čóvínkati, *am.* *vb. impf.* na čóvinek piskati, *Z.*

čóvítelj, *tlja.* *m.* Čig., *oglj.* čóhtelj.

črbolínka, *f.* kleine Jabolko, *Mariborska ok.-Erj.* (*Torb.*).

črč, *črča.* *m.* das Gezirpe, *Mik.*

črčá, *f.* „senožet na črtu (Rodung)“, *Erj.* (*Torb.*), *Tolm.*; — prim. črtati.

črčánje, *n.* das Gezirpe; — das Gepraſel, *Cig.*

črčánka, *f.* die Klapper, *Mur.*

črčáti, *ím.* *vb. impf.* 1) žipen, *Mur.*, *Cig.*; kobilice črčijo, *Glas.*; žvitschern, *Cig.*, *Krn.-Erj.* (*Torb.*); vesne črčijo, kadar po noči gredo, ali kakor drugi pravijo, hreščijo, *Krn.-Erj.* (*Torb.*); z veseljem črčijo otroci v učilnico, *SlN.*; schrillen, *Jan.*; — 2) praſeln, *Cig.*; — 3) rieſeln (wie z. B. wenn der Same aus den Mapeln fällt), *C.*; — prim. cvrčati.

črčávká, *f.* = sodra, babje pšeno, *ogr.-C.*; — prim. črčati 3).

1. črček, *čka.* *m.* 1) = cvrček, *Jan.*, *Mik.*; — 2) = črčanka, die Klapper, *Hal.-Zora.*

2. črček, *čka.* *m.* der Griffel, *Štrek.*

črčica, *f.* pravilnejsa oblika za nav. črkica.

črčka, *f.* etwas Hingefrigeltes, das Gefrigel, *Mur.*

črčkaríja, *f.* die Krigelei, *Jan.*

črčkáti, *ám.* *vb. impf.* fríſeln, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Štrek.*, *vzhŠt.*; — prim. češkati.

črčkávec, *vca.* *m.* der Kríſler, *Mur.*, *Cig.*

črčáda, *f.* 1) die Herde: č. ovac, volov; — 2) die Ordnung, die Reihenfolge: v času njega črede, *Trub.*; zďaj pride nanj čreda, *C.*, *Koborid-Erj.* (*Torb.*); danes je moja čreda, heute ist die Reihe an mir, *Fr.-C.*; po čredi, nach der Reihe, *Rib.-M.*: vsi boste po čredi dobili, *BlKr.*

črčár, *rja.* *m.* der Dorfhirt, *ogr.-Valj.* (*Rad.*).

črčádba, *f.* die Abwechslung, *Jan.*

črčádnka, *f.* die Koppel: gospodarstvo na čredinke, die Koppelwirtschaft, *Zal.-Cig.*

črčádnstvo, *n.* die Koppelwirtschaft, *Cig.*

črčáđiti, *črčáđim.* *vb. impf.* ordnen, reihen, *ogr.-C.*; — č. sc. abwechseln, einander ablöſen, nach der Reihe etwas thun, *Cig.*, *C.*, *DZ.*, *Glas.*, *BlKr.*, *Hal.*, *ogr.-Raič.* (*Nkol.*); v pesmih se č., *ogr.-C.*

črčáđnica, *f.* črednikova žena, *Valj.* (*Rad.*).

črčáđnik, *m.* der Gemeinbehirt; kriči, kakor črednik, *vzhŠt.*; — der Schäfer, *Jan.*, *BlKr.*

črčáđoma, *adv.* 1) herdenweise, *M.*; — 2) abwechselnd, *C.*, *M.*, *DZ.*; vsak drug dan. čredoma, zďaj zjutraj, zďaj popoludne, *Levst.* (*Pril.*); — reihenweise, *Cig.*

črčáđomašnji, *adj.* periodisch, *C.*

črčáđmha, *f.* = čremsa, *Javn.*; — divja č. = kostenika, dremoles, *C.*

črčáđmoš, *m.* der Bärentlauch (allium ursinum), *Z.*, *Mik.*; (čremož, *M.*).

črčáđmsa, *f.* die Mal- oder Traubenkríſche (prunus padus), *C.*; — pasja č. = krhlika, *C.*

črĕn, *m.* das Heft (eines Messers, einer Gabel etc.), der Stiel, *C.*

črĕnjĕ, *f. pl.* das Messerheft, *ogr.-Cv.*

črĕns, čnsa, *m.* = črens, *Valj. (Rad).*

črĕnsa, *f.* = črens, *Mur., Mik.*

črĕp, *m.* 1) die Scherbe; gesprungener Topf; — der Topf (zaničlj.), *Št.*; poje kakor star črĕp, *Z.*; — 2) = črepina, der Schädel; mahiniti koga po črĕpu, *SN.*; tvoj goli in prazni črĕp, *Let.*; — 3) = strešna opeka, *Cig. (stsl.).*

črĕpa, *f.* die Scherbe, *ogr.-Mik.*, lončena posoda, *Tolm.*

črĕpāca, *f.* = črepaha, *C.*

črĕpaha, *f.* die Schildkröte (testudo), *Cig., Jan.*; velikanska č., die Riesenschildkröte (che-lonia Midas), *Erj. (Z.).*

črĕpāk, *m.* = lonec (zaničlj.), *Slom.*

črĕpālo, *n.* das Schöpfgefäß, *Cig.*

črĕpānja, *f.* = črepina, *Mur., Danj.-Mik.*; (črpanja) *ogr.-Valj. (Rad).*

črĕpati, *pam, pljem, vb. impf.* 1) jchöpfen, *Guts., Jarn., Cig., Jan.*; — 2) jchlürfen, gierig trinten, laufen, *Mur., jrjŠt., (-ätj), BlKr.*

črĕpee, *pa, m.* 1) dem. črep; — 2) der Dummkopf, *Zil.-Jarn. (Rok.).*

črĕpetāti, etām, čĕem, *vb. impf.* tönen, wie ein gesprungener Topf, *C., Trst. (Let.).*

črĕpica, *f.* = strešna opeka, *Cig.*; — prim. črĕp 3).

črĕpina, *f.* 1) die Scherbe; = lončena posoda (zaničlj.); — 2) die Hirnschale, *Erj. (Z.);* der Schädel; udariti koga po črepini.

črĕpinast, *adj.* scherbenartig, *Cig.*

črĕpinja, *f.* 1) = črepina 1), *Guts., Mur., Cig., Jan., Mik., Št.*; črepinje počediti, das Gehirne reinigen, *Zv.*; — 2) = črepina 2), *M.*

črĕpinjak, *m.* = graden, die Steineiche, die Winterliche (quercus sessiliflora), *Cig., Jan., Nov., Tuš. (R.), Medv. (Rok.).*

črĕpinjevec, *vca, m.* die Schädelstätte, *Mur., C.*

črĕpkiati, *am, vb. impf.* = črepetati, *M., C.*

črĕpniti, črĕpnem, *vb. pf.* ein Scherbengefäß von sich geben; pisker je črĕpnil, *C.*

črĕpnja, *f.* = črepina 1), *Cig., C.*; — der Tiegel, *ogr.-C.*; prstena, skledli podobna posoda, pod katero se navadno peče pogača, *Hrušica v Istri-Erj. (Torb.).*

črĕpnjĕn, *adj.* = lončen, *ogr.-M., C.*

črĕpnjĕčka, *f.* das Scherbenchen, *ogr.-Valj. (Rad).*

črĕpotāti, otām, čĕem, *vb. impf.* = črepetati, *C., M.*

črĕpōn, *m.* großer Topf, *C., Z.*

črĕpōvje, *n.* Scherben; altes Gehirne, *C.*

črĕpūnja, *f.* die Scherbe, *Dol.*

črĕrslar, *rja, m.* = strojar, *Vrt.*

črĕslati, črĕslam, *vb. impf.* 1) abtünden, *Z.*; — 2) jstlagen, jtreiden, *Z.*; — 3) jstrafen, tadeln, *C.*

črĕsletĕn, *adj.* Vohj: čreslena kislina, die Gerbsäure, *Cig. (T.).*

črĕslenica, *f.* 1) die Vohjbrühe, *Cig., C., Vrt.*

črĕslinka, *f.* = čreslo 1), *Dol.*

črĕslo, *n.* 1) die Vohj; — 2) „pretini v orchu“, *Drežnica-Erj. (Torb.).*

črĕslov, *adj.* Vohj-, *Z.*

črĕslovina, *f.* der Gerbestoff, *Cig. (T.).*

črĕslovka, *f.* = čreslenica, *Cig.*

črĕšnja, *f.* die Kirŕche; črešnje zobati, Kirŕchen essen; sv. Vid je črešenj sit; tvoja modrost je od črešenj do višenj, *Npreg - Lašĕ-Levt. (M.);* der Kirŕchbaum, s črešnje pasti; navadna č., die Vogelkirŕche (prunus avium), *Tuš. (R.);* = divja č., *Cig.*; č. hrustavka, die Knorpelkirŕche, č. srĕica, die Herzkirŕche, *Tuš. (R.);* lavorikasta č., die Lotbeerkirŕche (prunus laurocerasus), *Tuš. (R.);* kozja č., gemeiner Wegdorn, Kreuzdorn, *Cig., Tuš. (R.), Medv. (Rok.);* volĕja č., die Tollkirŕche (atropa Belladonna), *Cig., Jan., Tuš. (R.);* pasja č., der Faulbaum (rhamnus frangula), *Josch.*

črĕšnjāk, *m.* črešnjam podoben fiŕol, *C.*

črĕšnjarica, *f.* neka breskev: die Kirŕchenpflanzl., *C.*

črĕšnjĕjĕtec, ĩca, *m.* der Kirŕchen iŕst, *Mik.*

črĕšnjĕv, *adj.* Kirŕchen-; č. les, das Kirŕchenbaumholz,

črĕšnjĕvec, *vca, m.* 1) der Ort, wo sich Kirŕchenbäume befinden, *C.*; — 2) ein Kirŕchenholzstamm, *Mik.*; — 3) der Kirŕchenbrantwein, *Cig., M.*; — der Kirŕchenwein, *Mur.*; — 4) der Buchŕnf (fringilla caelebs), *Kras.-Erj. (Torb.), Štrĕk. (Z.);* — 5) črešnjam podoben fiŕol, *Kr.-M., Valj. (Rad), LjZv.*

črĕšnjĕvka, *f.* 1) die Kirŕchenfliege (tripeta cerasi), *Erj. (Z.);* — 2) neki fiŕol, *C.*

črĕšnjĕvica, *f.* das Kirŕchenwasser, *Jan.*

črĕšnjĕvina, *f.* das Kirŕchenbaumholz,

črĕšnjjica, *f.* dem. črešnja; kurja č., das Acker-gantchheil (anagallis arvensis), *Cig., Medv. (Rok.).*

črĕt, *m.* = čreta, *C., Mik.*

črĕta, *f.* ein morastiger Ort, der Ried, *C., Št.*; V čreti mrzla voda zvir, *Npes.-Vraĕ.*

črĕtina, *f.* = čreta, *C.*

črĕtĕje, *n. coll.* das Krummholz, *Mik.*; — prim. čretovec.

črĕtnik, *m.* = čreta, *C.*

črĕtovec, *vca, m.* die Edföhre, *Roĕ. - Kres I. 617.*

črĕvat, āta, *adj.* dickbäuchig, *C.*; — črevata, ŕhvauger, *C.*

črĕvĕc, *n.* 1) dem. črevo, *Cig.*; tudi: črĕvĕĕ, *Valj. (Rad);* — 2) kurja črevca, die Sternmire (stellaria media), *C.*

črĕvĕiĕ, *m.* = kurja črevca, *C.*

črĕvĕc, *vca, m.* = kurja črevca, *C., M., Josch, SlGor.*

črĕvelj, *vlja, m.* 1) der Schuh, *Guts., Jarn., Cig., Jan.*; zenski črevelj, der Frauenschuh, *Jan.*; zvrhnji č., der Ueberŕschuh, *Cig.*; — der Stiefel, *Mur., Dol., Št.*; — 2) der Hadŕschuh, *Jan.*; — 3) der Schuh, der Fuß (als Längenmaß).

črĕveljĕc, (vĕjec), veljca, *m. dem.* črevelj; = der Frauenschuh (cypripedium calceolus), (črevljec) *Tuš. (R.).*

črĕveljĕck, ĩka, *m.* dem. črevelj; — 2) der Knorpel (lotus corniculatus), *Z.*

črčven, vna, *adj.* = črevesen, *Cig., Jan.*
 črčvšce, *n. dem.* črevo.
 črčvšen, sna, *adj.* Darm; črevesna vnetica, die Gebärmertzündung, *Cig.*
 črčvje, *n. coll.* die Gedärme, *M.*; das Darm system, *Cig. (T.)*.
 črčvljar, rja, *m.* der Schuhmacher; nav. črčvljar.
 črčvljarček, čka, *m. dem.* črčvljar; das Schuhterlein.
 črčvljarica, *f.* 1) die Schuhmachersfran, *Z.*; — 2) der Schuhfetzen, *Kr.*
 črčvljariti, arim, *vb. impf.* das Schuhmacherhandwerk ausüben.
 črčvljarski, *adj.* Schuhmacher-, Schuster-; č. mojster; nav. črčvljarski.
 črčvljevka, *f.* = črčvljarica 2), *Bes., SLN.*
 črčvljarstvo, *n.* das Schuhmacherhandwerk.
 črčvnica, *f.* das Darmllein, *Erj. (Som.)*.
 črčvô, čsa, *n.* 1) der Darm; debelo č., der Dickdarm, slepo č., der Blinddarm, tenko č., der Dünndarm, tešče č. (lačno č., *Cig. (T.)*), der Leerdarm, vito č., der Krummdarm, *Erj. (Som.)*; *pl.* črčva, die Gedärme; — 2) der Unterleib, der Bauch, *Jan., ogr.-C.*; črevo me boli, ich habe Leibweh, *Jan.*
 črčvobôlja, *f.* der Bauchschmerz, das Bauchgrimmen, *Jan.*; („čerboljša“, *Gor.-Cig.*).
 črčvogriz, griza, *m.* das Bauchgrimmen, *Mur., Cig.*
 črčz, *l. praep. c. acc.* über—hin (bei einer Bewegung): 1) Bode daleč prepeljana, črčz tri gore zelene, črčz tri vode studene, *Npes.-K.*; črčz reko splavari, schwimmend über den Fluß gelangen: črčz okno vreči, über das Fenster hinabwerfen; črčz pas prijeti koga, den Leib (die Taille) umschlingen; črčz pol pretrgati, mitteln entzweibrechen; črčz pol prerezati jabolko; — 2) über—hinaus: črčz mero, übermäßig; žalost je bila črčz moč, allzugroß, *Npes.-Mik.*; črčz silo, allzuviel, allzuheft, *C.*; črčz nemoč, allzuheft, über alle Grenzen, *Jan., M., Z.*; črčz nemoč velik, allzugroß, *C.*; über (= größer als): lakota je vstala, črčz prvo lakoto, katera je bila v Abrahamovem času, *Dalm.*; — über: kralj črčz kralje vse, *Npes.-Kr.*; Ammi je bil črčz njih vojsko, *Dalm.*; postavim te črčz ves Egipet, *Ravn.*; črčz vojsko glavar, *Zora*; — 3) gegen: črčz očino voljo, *Boh.*; črčz tvojo voljo, *Kast. (N. c.)*; črčz njega zapoved, *Dalm.*; črčz vso pravico, *Iskr.*; vsi greše črčz ljubezen svojega bližnjega, črčz božje zapovedi, *Kast. (N. c.)*; ne more mi črčz čast biti, *Pohl. (Km.)*; črčz čast komu kaj reči, *Diet., Litija-Svet. (Rok.)*; ni črčz občinski zakon, *Levst. (Nauk)*; vem, da nekaterim bode zelo črčz voljo, *Levst. (Nauk)*; — oni so črčz njega storili punt, *Dalm.*; velike tožbe črčz te gredo, *Trub. (N. T.)*; (— 4) nach Verlauf von —, über (o času); črčz sedem let je šla nazaj, nach sieben Jahren, *Npes.-K.*; črčz malo časa, über eine kleine Weile; — über (= hindurch): imejte me danes črčz noč, über Nacht, *Npes.-K.*; črčz dan,

den Tag über; črčz zimo, den Winter über; vsako nedeljo črčz celo leto, *Kast. (Rož.)*; ohranili so svoje slovensko ime črčz vse čase nevarnosti, *Jurč.*; — *II. adv.* črčz jemat pri petju, in einer höheren Tonlage singen, *Zv.*; po črčz (počrez) dejati kaj, etwas querüber legen; na črčz, im Allgemeinen, im Durchschnitt: na črčz se lahko reče, da . . . *Krn - Erj. (Torb.)*; po črčz (počrez), in Bauh und Vogen (ohne Detailrechnung), *Levst. (Rok.)*; narediva po črčz, *Z.*
 črčzdánji, *adj.* den Tag über stattfindend, *C.*
 črčzdánski, *adj.* = črčzdánji, *M.*
 črčzjútri, *adv.* = črčz jutri, pojutrnjem, *BlKr.*
 črčzjútrnji, *adj.* übermorgig, *BlKr. - IjZv. IV. 747.*
 črčzmären, *rna. adj.* maßlos, *Jan., Cig. (T.), nk.*
 črčzmörski, *adj.* transmarin, *Cig., C.*
 črčznature, *rna, adj.* übernatürlich.
 črčznaváden, *dna. adj.* außerordentlich, *C., M.*; črčznavadna olespava cerkve, *Cv.*
 črčznemočeváti, újem, *vb. impf.* in Fraß und Völlerei leben (črčz nemčevati, *Mur.*).
 črčznemočnost, *f.* das Uebermaß, *C.*; — č. v jedi in pijači, Fraß und Völlerei, *C.*; (črčznemočnost, *Mur.*).
 črčzpolovíven, čna, *adj.* mehr als die Hälfte betragend, *Jan.*
 črčzrámnica, *f.* der Trag-, der Achselgurt, *C., Z.*
 črka, *f. Cig., pogl.* čerfa.
 črgetáti, etám, čcem, *vb. impf.* zwittern, *C.*
 črgót, óta, *m.* etwas Gefitzeltes, die Krigelei, *C.*
 črgótáriti, arim, *vb. impf.* = črgotati, *C.*
 črgótáti, ótam, *vb. impf.* krizeln, *C., Zora*; — prim. črčkati.
 črgótiga, *f.* = črgot, *C.*; kvake in črgotige, *Krempl. (Let. 1878. III. 79.)*.
 črh, črha, *m.* = črha, *V.-Cig., Jan., C.*
 črha, *f.* der Muck, der Muckser, *Jan., C.*; kar črhe ji ne odgovori, *Ravn.-Mik.*
 črhljaj, *m.* = črha, *Jan.*
 črhñiti, črhnem, *vb. pf.* einen Laut von sich geben, mucksen; ñiti črhnil ni, ni besedice črhnil.
 črič, íča, *m., Valj. (Rad), pogl.* čirič.
 čriček, čka, *m., Jan., pogl.* čiriček.
 črk, črka, *m.* der Strich, ein Schriftzug, *Cig., M.*; — prim. črka.
 črka, *f.* der Buchstabe; ulite črke, Lettern, *Cig.*; — menda nam. črtka; prim. črtati, *Mik. (Et.)*.
 čřkar, rja, *m.* kdor se s črkami peča, *nk.*
 čřkarski, *adj.* črkarska pravda, der Abetrieb, *UčT., nk.*
 1. čřkati, čřkam, *vb. impf.* knarren (s. V. von ungeschmierten Rädern), *Javn.*; — schirren (vom eintönigen Laut des Sinken), *V.-Cig.*; — prim. čřčati.
 2. čřkati, čřtam, *vb. impf.* krizeln (tudi: čřkati), *Mur.*; — prim. rus. čerkati, krizeln; nam. čřkati. (?)
 čřkica, *f. dem.* črka, *Cig., Jan., nk.*; — pogl. čřčica.

črknja, *f.* = črka, *C.*; — = vejica, der Weistrich, *Mur.*

črkoljtnica, *f.* die Schriftgießerei, *Cig., Jan.*
črkoljvec, *vca. m.* der Schriftgießer, *Cig., Jan., C., nk.*

črkopis, *isa. m.* die Buchstabenchrift, *Jan., Cig. (T.).*

črkopisje, *n.* = črkopis, *Jan.*

črkorčzcc, *vca. m.* der Schriftschneider, *Cig., Jan.*

črkoslóvje, *n.* die Buchstabenlehre, *Cig., Jan.*
črkostávec, *vca. m.* der Schriftgießer, *Cig., Jan., nk.*

črkováti, *újem. vb. impf.* buchstabieren, *Cig., Jan.*

črkoven, *vna. adj.* Buchstaben-, *nk.*

črlín, *m.* „neka ptica, ki se tako nekam glasi“, *Kras-Erj. (Torb.).*

črljén, *éna, adj.* roth, *Habd., Guts., Mik., (-len) kajk.-Valj. (Rad.).*

črljénec, *vca. m.* 1) die Schamröthe: črljenec me obljie, *C.*; — 2) die Zwiebel, *Habd., Cig.; črlénc, Valj. (Rad.).*

črljénéti, *im. vb. impf.* roth werden, *kajk.-C.*

črljenáta, *f.* die Röhre, rothe Schmitze, *Habd.*

črljénka, *f.* schwarzer Nachtschatten (*solanum nigrum*), *Cig., C.*; hostna č., die Zannrübe (*bronia dioica*), *Cig., ogr.-C.*

črm, *m.* 1) eine brandige Entzündung: der Starbunkel, der Anthrax, *Cig., Jan., DZ.*; č. v prstu, der Fingerringwurm, *Mur., St.*; ledni (ritnikov) č., das Rückenblut (eine Form des Anthrax), *Bleim.-Cig.*; — = vranični prisad, der Milzbrand, *Cig., Jan., Nov.*; — das Hautforn (eine Krankheit der Schweine), *Cig.*; — 2) most je v črmu, der Most ist bei der ersten Gährung in der Schwärze, *Mur., C.*

črmast, *adj.* braudig, *Cig.*; črmasta krvoloča, *Nov.*

črmelj, *m.* = črmelj, *Gov., Mik.*

črmělj, *m.* = črmelj, *Dict., Goriš.*

črmelika, *f.* der Hundswürger (*cynanchum*), *C., Medv. (Rok.).*

črmlják, *m.* der Eierdotter, *Meg., Cig., Rib.-Mik., Mariborska ok.-C.*; beljak okoli črmljaka, *Dalm.*

črmljén, *adj.* = črlen, *C.*

črmnět, *čla, adj.* roth, (črnel, črnjel), *Zil.-Jarn. (Rok.), Rež.-C.*; Moja ličica so bleda, Tvojapa črnela (nam. črmnela), *Npes.-Schein.*

črmnětce, *čca. m.* neka vinska trta, (črnelec) *Ip.-Erj. (Torb.).*

črmnětka, *f.* 1) = rdečerepka, podgorelec, der Gartenrothschwanz (*sylvia phoenicurus*), (črnelka) *C.*; — 2) neko jabolko, (črnelka) *Šebrelje-Erj. (Torb.);* — neka hruška, (črnelka) *Sv. Jakob na Savi-Erj. (Torb.).*

črmníca, *f.* 1) der Milzbrand, *Levst. (Nauk.), črnica) Nov.*; — 2) der Triefelausschlag, (črnica) *Notr.-SlN.*

črmnják, *m.* der Eierdotter, (črnjak) *Alas., Kras, Ip., Koborid-Erj. (Torb.), GBrda.*

črmnoók, *čka, m.* reka riba: = črmnooka, *Bobinj-Erj. (Rok.).*

črmnoóka, *f.* die Blöge (*leuciscus rutilus*), (črmnooka) *V.-Cig.*; „črmovka“, *Frey. (F.).*

črmožljiv, *iva, adj.* schwermüthig, hypocondriisch, *ogr.-C.*; — morda nam. čemernežljiv; prim. čemerljiv.

črn, *m.* 1) = otekline, bula, *Bikr., DSv.*; — 2) der Getreidebrand; *Cig.*; — = smod, die Traubenfenge, *vzh.St.-C.*; — prim. črm.

črn, *č, f.* die Schwärze, *Jan.*; angleška č., daß Englisch-Schwarz, *DZ.*; — der Mohr (chem.), *Cig. (T.).*

črn, *adj.* schwarz; v črno oblečen, schwarzgekleidet, in Trauerkleidern; — črno se mi dela pred očmi, ich verliere die Besinnung; — vse črno jih je (o velikem številu temnih stvari); ni odgovoril ni črne ni bele, *Erj. (Izb. sp.).*

črna, *f.* Name einer schwarzen Kuh (*C.*) oder Ziege, (*Erj. Torb.).*

črnáv, *áva, adj.* schwärzlich, *Mur., Mik.*; fant je še črnáv po čelu od udarca, *Gor.*

črnávka, *f.* dunkler Fleck am Körper, eine dunkle Strieme (von unterlaufener Blute), *Dict.-Mik., Svet. (Rok.), Bikr.*; črnávka za črnávko, („Beule für Beule“), *Dalm.*

črnávica, *f.* = črnávka, (črnovica) *Notr., Rib.-DSv.*

črnávkast, *adj.* schwärzlich, *Dict.*

črnbel, *béla, m.* die Weingrille (*decantus pellucens*), *Sv. Križ. (Ip.)-Erj. (Torb.).*

črnček, *čka, m. dem. črnc.* — eine Art Hummel, *Mik.*

črnč, *f. pl.* das Messerheft, *Mur., Mik.*; nozeve črne, *Polj.*; *gen. črni, SIGor.*; — prim. črenje in čren.

črnč, *čta, m.* schwarzer Dachs, *Valj. (Rad.).*

črnc, *vca. m.* 1) ein Schwarzer: der Mohr, der Negar, *Jan., Cig. (T.). nk.*; — 2) daß Schwarzbrot, *C.*; — 3) der Brand am Getreide, *Guts., Cig.*; — 4) die Schwärze des jungen gährenden Weines, *vzh.St.*; — 5) die Stechfliege (*ilex aquifolium*), *C.*; — 6) neka trta, *C.*

1. črnčt, *čla, adj.* schwärzlich, *Cig.*

2. črnčt, *čla, adj.* pogl. črmnel.

črnčtce, *čca. m.* pogl. črmnelec.

črnčtlica, *f.* = črnávka, črnjavka 1), *C.*

črnčtka, *f.* pogl. črmnelka.

črnčtí, *im. vb. impf.* schwarz werden; grozdje črni, *Notr.*; črni, es zieht ins Schwarze, *Cig.*

1. črnica, *f.* 1) ime raznim živalim: črna koza, *Erj. (Torb.);* — kuna č., der Edelstarder, *Svet. (Rok.);* — čopasta, mala č., die Hautbeute (*anas fuligula*), *Cig.*; — velika č., die See Ente (*anas fusca*), *Cig., Svet. (Rok.);* — die Aesculapichlange (*coluber Aesculapii*), *Strek.*; die Schwarzgatter (*coluber carbonarius*), *Erj. (Z.);* — der Dintenfüß (*sepia*), *Jan., C., Erj. (Z.);* — 2) ime raznemu sadju in rastlinam: črna podolgasta smokva, *Goriška ok.-Erj. (Torb.);* — neka oljka, *Rihenberk-Erj. (Torb.);* — die Schwarzstiriche, *Cig., Erj. (Torb.). Sv. (Rok.), LjZv.*; — = borovnica, die Schwarzbeere, die Heidelbeere (*vacinium myrtillus*), *Jan., Tič. (R.), Polj.*; — der

Samenthanf, *Cig., C.*: kmet ve, da so dvojice konoplje, da jedna — imenuje jo ěrnico — rodi. *Erj. (Iz b. sp.)*: — das Frauenhaar, (asplenium trichomanes), *C., M.*: — 3) der Humus, die Dummerde, *Cig. (T.)*, *Č.*: — 4) eine dunkelfarbige Gechwulst, *Kr.-Valj. (Rad.)*: — 5) die Schwarzjucht, *Cig.*

2. ěrnica, *f.* pogl. ěrnica.

ěrnícast, *adj.* beerblau, *Cig.*

ěrníčovje, *n.* der Schwarzbeerenstrauch, *Cig., C.*

ěrníčovje, *n.* = ěrníčovje, *Mur., Jan.*

ěrníčovica, *f.* der Samenthanf (cannabis sativa), *Vrsno (Tolm.)-Erj. (Torb.)*.

ěrníka, *f.* 1) die Stechdie (ilex aquifolium), *Čres, Lošinj-Erj. (Torb.)*: — 2) = ěrnica, die Schwarzstirbe, *C.*: — 3) der Schwarzfümmel (nigella arvensis), *Mik., Pohl. (Km.)*.

ěrníkast, *adj.* etwas schwarz, schwärzlich: brünett, *Cig.*: ěrníkastega obraza, *južh. St.*: ěrníkasto rumen, rauchgelb, *Cig.*

ěrníla, *f.* neka trta. *Jarenina (St.)-Erj. (Torb.)*.

ěrnílec, *lea. m.* 1) der Maisbrand, *Goriška ok.-Erj. (Torb.)*: — 2) der Wadtelweizen (melampyrum arvense), *Cig., Klenikna Pivki-Erj. (Torb.)*: — drobni č., der Augentrost (euphrasia odontites), *Josch.*: — 3) die Baumräude (ěrnivec), *Cig.*: — 4) = ěrnec 4). die Schwärze des Mostes: ěrnílec gre na mošt, kadar odkisa, *St.*

ěrníten, *lna, adj.* 1) schwärzend, *Zora*: — 2) die schwarze Tinte betreffend, *Cig.*

ěrnítká, *f.* neka hruška, *C.*

ěrnítník, *m.* das Tintenfaß, *C., DZ., nk.*: razbite steklenice ěrepinja je nadomeščevala ěrnítník, *Let.*

ěrnílo, *n.* 1) die Schwärze (pos. die Schuttschwärze), *Gor.*: tiskarsko č., die Buchdrucker-schwärze, *Cig.*: kitsajsko č., die Tusch, *Cig.*: — 2) die schwarze Tinte, *Habd., Pohl., Dict., Guts., Mur., Cig., Jan., Dalm., ogr.-Valj. (Rad), nk.*: — 3) das schwarze Pigment im Auge, *Cig. (T.)*: — 4) die Schwarztraube, *Kamnica (pri Mariboru)-Kres*: — 5) = muža, ěreta, *C.*

ěrnín, *n.* neka vinska trta, *SlGov.-Erj. (Torb.)*.

ěrnína, *f.* 1) das Schwarze; — 2) dunkelrother (schwarzer) Wein; — 3) Name verschiedener Rothweineben; — 4) schwarze Kleidung, Trauerkleider, *C.*: vdove se zavijajo v ěrnino, *SlN.*

ěrníš, *m.* eine Traubenart, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

ěrnítev, *tve, f.* die Schwärzung, *Cig.*

ěrniti im, *vb. impf.* 1) schwärzen; hrastovina ěrni vodo, Eichenholz lobet das Wasser, *Cig.*: — č. se, = ěrneti, *Glas.*: — 2) č. koga, jemanden von der nachtheiligen Seite darstellen, anjchwärzen.

ěrnívec, *vca, m.* 1) der Schwärzer, *Cig.*: — 2) der Anjchwärzer, *Cig., Valj. (Rad.)*.

ěrnja, *f.* schwarze Sau, *Mur., Ravm.-Cig., Mik.*

ěrnjáč, *m.* ěrn človek, *Valj. (Rad.)*.

1. ěrnják, *m.* 1) männliches schwarzes Schwein, *Valj. (Rad.)*: — 2) = hudič, *Valj. (Rad.)*.

2. ěrnják, *m.* pogl. ěrnjak.

ěrnjáv, *f.* das Schwarze: pos. plaža v žitu, *Gor.*: — nam. ěrnjava.

ěrnjáva, *f.* das Schwarze, *C.*: v uganki: Bela poljska planjava. Žito sama ěrnjava. Memo gre, Kdor ne ume (= pismo), *Vod. (Pes.)*: — 2) das dunkle Keruholz, *M., Polj., Ig.*

ěrnjávček, *vka, m.* neka ptica: = podgorelec, *C.*

ěrnjávka, *f.* 1) = ěrnavka, *Habd., Cig., BlKr.*: — 2) neka hruška, *Bole-Erj. (Torb.)*: — 3) schwärzliche Kuh, *Valj. (Rad.)*.

ěrnjávš, *m.* der Kappe, *Cig.*

ěrnjč, *f. pi. ogr.-Valj. (Rad.)*, pogl. ěrenje.

ěrnjenje, *n.* 1) das Schwärzen; — 2) das Anjchwärzen.

ěrnjúh, *m.* ein schwarzer Mann (zaničlj), *Danj.-Mik.*: ein schunziger Kerl, *C.*

ěrnka, *f.* 1) die Hegerin, *Jan.*: — 2) ein schwarzes weibliches Thier (Stute, Kuh), *Mur.*: ein schwarzes Schaf, *Notr.-Erj. (Torb.)*.

ěrnkast, *adj.* schwärzlich.

ěrnkavec, *vca, m.* der Mohr, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

ěrnklja, *f.* schwarze Stute, *Mur., Mik.*: schwarze Kuh, *Mur.*

ěrnkljast, *adj.* schwärzlich, *Dict.*

ěrnkljat, *adj.* = ěrnkljast, *Mur., Cig., Jan.*

ěrnko, *m.* der Kappe, *Mur.*

ěrnob, *m.* *Cig.*, pogl. ěrnobil.

ěrnóba, *f.* die Schwärze, *Cig., Jan., Dalm.*: klobuk pušča ěrnobo, der Hut schwärztab, *Cig.*: — unterlaufenes Blut, *Cig.*

ěrnoběl, *adj.* weiß und schwarz: vrana je ěrnobela, *Prip.-Mik.*

ěrnobil, *f. C.*, pogl. ěrna bil: išči pod: bil.

ěrnobína, *f.* die Quotenwurz (scrophalaria nodosa), *Cig., Tuš. (St. I. č.)*: — prim. ěrna bil.

ěrnobléd, bléda, *adj.* schwarzbleich, *Guts., Cig.*

ěrnobrad, bráda, *adj.* schwarzbärtig, *Jan., nk.*

ěrnobrádež, *m.* der Schwarzbärtige, *Cig.*

ěrnóčeteč, *lea, m.* grauer Würger (lanius minor), *C.*

ěrnóga, *f.* schwarze Sau, *C., Z.*

ěrnógelj, *glja, m.* schwarzer Menjch.

ěrnoglav, gláva, *adj.* schwarzköpfig, *Cig., Jan., nk.*

ěrnoglav, gláva, *m.* gemeines Selbithell (prunella vulgaris), *Tolm.-Erj. (Torb.)*.

ěrnoglavec, *vca, m.* 1) der Schwarzkopf, *Cig., Jan.*: — 2) bläulichgrünes Niedgras (carex glauca), *M., Z.*

ěrnoglavka, *f.* 1) das Schwarzplättchen (sylvia atricapilla), *Cig., Jan., C., Erj. (Ž.)*.

ěrnogriv, gríva, *adj.* schwarzmäutig, *Cig.*

ěrnoháljast, *adj.* in schwarzes Gewand gehüllt, *Bes.*

ěrnok, *m.* pogl. ěrnook.

ěrnokátščina, *f.* neka trta, *Istra-C.*

ěrnokljún, kljúna, *adj.* schwarzjahnabefig, *Cig., Jan.*

ěrnokódrast, *adj.* schwarzgeleckt, *Zora.*

ěrnokóše, čta, *n.* neko jabolko. v Brkinih-Erj. (Torb.).

ěrnokòž, kòža, *adj.* schwarzhäutig: divji ěrnokoži razbojniki, *Zr.*

ěrnokóžen, žna, *adj.* schwarzhäutig, *Z.*

ěrnokřil, krila, *adj.* schwarzflügelig, *Cig., Jan.*

črnokrilec, lca, *m.*, *pl.* črnokrileci; Schwarzflügler (zool.). *Cig.* (T.).
 črnokrven, *vna.* *adj.* schwarzblütig, *Cig.*
 črnolás, lása, *adj.* schwarzhaarig.
 črnolásec, sca, *m.* der Schwarzhaarige, *Z.* *nk.*
 črnoláska, *f.* die Schwarzhaarige, *Z.* *nk.*
 črnolícen, čna, *adj.* von schwarzem, dunkel-farbigem Anlich, *Mur.*, *Cig.*
 črnoliska, *f.* das Schwarzplättchen (*sylvia atricapilla*). *C.*
 črnómóder, dra, *adj.* schwarzblau, *Cig.*, *Jan.*
 črnónòg, nóga, *adj.* schwarzfüßig, *Cig.*, *Jan.*
 črnòok, óka, *adj.* schwarzäugig, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.* *nk.*
 črnòóka, *f.* pogl. črnòooka.
 črnoprógast, *adj.* schwarzgestreift, *Jan.*
 črnòrep, rěpa, *adj.* 1) schwarzschwänzig, *Cig.*, *Jan.*; — 2) mit dem Spizbrand behaftet: pšenica je črnorepa, *V.* - *Cig.*
 črnòrěpost, *f.* der Spizbrand (des Weizens), *V.* - *Cig.*
 črnòrizec, zca, *m.* = menih, *Vrt.*, *IjZv.*; — stsl.
 črnòrjav, áva, *adj.* schwarzbrann.
 črnòrok, ròka, *adj.* schwarzhändig, *Cig.*
 črnòroměn, čna, *adj.* schwarzgelb.
 črnòseměn, *adj.* schwarzfamiig, *Cig.*
 črnòsivkast, *adj.* mohrengrau, *Cig.*
 črnòst, *f.* = črnòta, *Dict.*, *Mur.*, *Cig.*
 črnòsùknar, rja, *m.* = črnòsuknjež, *Cr.*
 črnòsùknjež, *m.* der Schwarzrod, *Cig.*
 črnòsólec, lca, *m.* der Schwarzkünstler, der Zauberer, *Cig.*, *C.*
 črnòta, *f.* die Schwärze (als Eigenschaft), *Cig.*, *Jan.*
 črnòvésten, stna, *adj.* mit schwarzem (bösem) Gewissen, *Raič* (Slov.); črnòvestni Herod, *SLN.*
 črnòvidce, dea, *m.* der Schwarzseher, der Weissmst, *C.*, *Jan.*
 črnòvica, *f.* pogl. črnòvica.
 črnòvidnost, *f.* = črnòvidstvo, *Cig.* (T.).
 črnòvidstvo, *n.* die Schwarzseherei, *Cig.* (T.).
 črnòvka, *f.* pogl. črnòvka.
 črnòzòb, zòba, *adj.* schwarzzählig, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*
 črnòzín, zína, *adj.* schwarzförmig, *Cig.*
 črnòzòčén, čna, *adj.* 1) schwarzgallig, *M.*; — gallföchtig, *C.*; — 2) melancholisch, *Cig.*; stsl.
 črnòzòčénik, *m.* der Melancholiker, *Cr.*
 črnòzòčénost, *f.* die Schwarzgalligkeit, *Cig.*
 črnòzòlt, *adj.* schwarzgelb, *Cig.*, *Jan.*
 črnòuga, *f.* = črnòga, *Z.*, *kajk.* - *Vaj.* (Rad).
 črnòugelj, glja, *m.* = črnògeli, *C.*
 črnòuh, *m.* der Schwärze, der Negler (zaničlj.), *ZgD.*; — der Schwarzflügler, der Schwarzflüger, *Cig.* (T.), *Erj.* (Z.).
 črnòuha, *f.* der Schwarzkümmel (*nigella arvensis*), *Cig.*, *C.*, *Tuš.* (B.).
 črpálisčec, *n.* mesto v reki, kjer vodo zajemajo, die Schöpfse, *Cig.*
 črpálo, *n.* das Schöpfzeug, die Schöpfmaschine, *Cig.* (T.).
 črpánje, *n.* das Schöpfen, *Cig.*
 črpáti, ám, *vb.* *impf.* schöpfen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*, *Sol.*, *Nov.*; — pumpen, *C.*; schaufeln, *C.*; — prim. črepáti.

črpávec, vca, *m.* einer, der schöpft, *Cig.*
 črpávka, *f.* eine, die schöpft, *Cig.*
 črstel, stla, *adj.* Rib.-Mik., *C.*, pogl. črstev.
 črsten, tna, *adj.* = črstev, *Savinska dol.*
 črstev, stva, *adj.* = črstv, *Danj.-Mik.*; črstev je bil po mladeniško, *Ravn.*; črstvo žito = jekleno *z.* Svet. (Rok.); — fröhlich, *Jan.*, *M.*; črstva voda, *Slom.*; Tri kapljice črstve krvi. *Npes.* - *Vra7.*
 črstviti, im, *vb.* *impf.* stärken, *C.*; anfrischen, *Cig.*
 črš, *m.* = storž, *Pohl.*, *Guts.*, *Mur.*; — prim. čvrš.
 čršje, *n.* coll. die Zapfen vom Nadelholz; smrekovo č., *C.*
 1. črt, *m.* 1) das Rodeland, *Tolm.* - *Erj.* (Torb.); črte delati, *C.*; — 2) die Raingrenze zwischen zwei Bergäckern, *Mariborska ok.* - *C.*
 2. črt, *m.* der Haß, die Anfeindung, die Feindschaft, *Cig.*, *Jan.*, *M.*, *ogr.* - *C.*
 črta, *f.* der Strich, die Linie, *Jan.*, *Cig.* (T.), *nk.*, *ravna*, *prema* č., die gerade Linie, *kriva* č., die krumme Linie, *jajasta* č., die Qualllinie, *Cig.* (T.); *zobata* č., die Zadenlinie, *V.* - *Cig.*; č. kroznica, die Zirkellinie, *Cig.*; č. osnovnica, die Grundlinie, č. vzporednica, die Parallele, č. presčnica, die Durchschnitlinie, č. polovnica, die Halbierungslinie, č. veznica, die Verbindungslinie, č. poprečnica, die Querslinie, č. pravilnica, die Normale, č. stalnica, die Constante, č. središčnica, die Centallinie, č. prevodnica, der Leitstrahl, *Cig.* (T.); č. senčnica, die Schattenlinie, č. vozlenica, die Knotenlinie (phys.), č. proznosti, die elastische Linie, črte enakega uklona, ijogeniße Linien, č. iste meri ali gledi, gleichgerichtete Linien, *Cig.* (T.), telegrafska č., die Telegraphenlinie, *Cig.*; stavbna č., die Baulinie, *Nov.*, *nk.*; obrazne črte, die Gesichtszüge, *Cig.* (T.); — 2) neka psovka: črta nastranska, idi pa ti gori! *Andr.*; črta, bezi, lovcu gremo, *Andr.*
 črtáten, lna, *adj.* Reiß: črtáten orodje, das Reißzeug, Zeichenrequisiten, *Cig.*, *C.*, *Levt.* (Močv.).
 črtátnik, *m.* die Reißfeder, *Cig.*; der Schreibegrißel, *C.*
 črtálo, *n.* 1) das Pflugmesser; tudi: črtálo. *Vaj.* (Rad); — 2) priprava z dvema zoboma, ki se rabi pri sejanju turščice, *Rib.* - *DSv.*
 črtánina, *f.* die Zeichnung, *DZ.*
 črtanje, *n.* 1) das Rißen; č. smrek, da bi se smola iz njih cedila, der Harzriß, *Cig.*; — 2) das Zeichnen; č. po modelu, das Modellzeichnen, *Cig.* (T.).
 črtarstvo, *n.* die Zeichenkunst, *Cig.* (T.).
 črtast, *adj.* 1) linienförmig, *Cig.*; — 2) quadrilliert, *C.*
 črtati, črtam, *vb.* *impf.* 1) roden, *Tolm.* - *Erj.* (Torb.); — schilde č., den Platz zu einem Hause abstecken, *Cig.*; — 2) anreißen; smreke č. (skorjo narezavati, da se iz nje smola cedi), *Cig.*; drevesa č., mit dem Waldhammer bezeichnen, anplätzen, *Cig.*; — 3) rißen, grabieren, *Cig.*; — 4) zeichnen, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.*

(*T.*, *nk.*; — 3) strichetu, *Jan.*; — austreichén, durchstreichén, *nk.*
črténje, *n.* das Haßén; (črténje nam. črčénje *Valj.*[*Rad.*]).
črtéti, *im. vb. impf.* 1) haßén, *Zora. jvzh.Št.*; — 2) črti se mi, es ist mir verhaßt, es efelt mich an, *C.*
črtež, *m.* der Grundriß, der Plan, *Jan., Cig. (T.), Levst.(Nauk.)*, *nk.*; — vojevalni črtež, der Kriegsplán, *SLN.*; — rus.
črtéžen, *žna, adj.* haßerfüllt, *Dol.-Erj.(Torb.)*.
črtica, *f. dem.* črta.
 1. **črtiti**, *črtim, vb. impf.* 1) roden, *Tolm.-Erj. (Torb.)*; — 2) ržen: drevo z nožem č., *GBrda*; reißen, lachen: drevo č., *Cig.*; — prim. črtati.
 2. **črtiti**, *im. vb. impf.* haßen, anfeinden, *Mur., Cig., Jan., Kr.*; črtim to, das ist mir verhaßt, *Cig.*
črtivec, *vca, m.* der Haßer, der Anfeinder, *Mur., Cig., Jan., Ravn.*
črtivka, *f.* die Haßerin, *Mur., Jan.*
črtkati, *am, vb. impf.* schraffieren, *Cig.(T.)*.
 1. **črtnik**, *m.* der Meißstift, *Cig.*; svinčeni č., das Meißblei, *Cig.*; rdeči č., der Meißstift, *DZ.*; risarski č., der Zeichenstift, *Cig., DZ.*; — der Griffel, *Jan., Šol., DZ.*
 2. **črtnik**, *m.* der Haßer: č. istine, *SLN.*
črv, *m.* 1) der Wurm; črve pasti = mrtev biti; podzemelski č., der Regenwurm (*Lumbricus agricola*) *Erj.(Ž.)*; — in der Erde, im Holz, im Fleisch, im Obst u. s. w. sich vorfindende Insectenlarve; — zakožni č., der Hautwurm, der Milteser, *Cig., Jan.*; — 2) č. (na prstu), das Fingergeschwür, der Fingermurm; — prim. črm.
črvád, *f.* das Gewürm, *Cig., Jan., C.*
črvádina, *f.* = črvad, *Jan.*
črvast, *adj.* wurmförmig, *V.-Cig., Jan.*
črváv, *áva, adj.* = črviv, *V.-Cig.*
črvavéti, *im, vb. impf.* wurmförmig werden, (*črvoveti*) *Met.*
črvec, *vca, m. dem.* črv; skrlatni č., die Scharlach=Schildlaus, die Cochennille (*Coccus cacti*) *Erj.(Ž.)*.
črvek, *vka, m. dem.* črv; — der Pißton am Percussionsgewehr, *Notv.*
črvēnec, *vca, m. dem.* črv; rother, wälscher Tharand, rother Trollinger, *Trumm.*
črvēnka, *f.* der Gänsefuß (*Chenopodium*), *Medv.(Rok.)*.
črvič, *iča, m. dem.* črv. das Würmchen: pl. črviči, die Maden, *Cig.(T.)*.
črviček, *čka, m. dem.* črvič; das Würmchen.
črvičenje, *n.* das Bauchgrimmen, *Cig.*
črvičiti, *ičim, vb. impf.* črviči me po trebuhu. ich habe Bauchgrimmen, *Cig., M., Polj.*; — črviči me, es macht mir kummer, es wurmt mich, *Navr.(Kop. sp.)*.
črvína, *f.* 1) der Wurmfisch, das Wurmloch, *V.-Cig.*; — 2) der Wurm: človek je jesča črvína, *C.*; — das Gewürm, *Cig.*
črvínjak, *m.* das Wurmfraut, der Hainjarn (*Tanacetum vulgare*), *Cig., M.*
črvínka, *f.* die Möhringie (*Mochringia*), *C., Medv.(Rok.)*.

črviv, *íva, adj.* wurmig, wurmförmig; črvivo sadje, črviv les.
črvivčič, *m. dem.* črvivec, *C.*
črvivec, *vca, m.* 1) wurmige Frucht, *C.*; — tudi psovka: kaj to srbi tebe, črvivec! *SLN.*; — 2) das Zigeunerfraut, das Biljenkraut (*Hyoscyamus*), *Dict., Guts., Mur., Hip. (Orb.), C.*
črvivek, *vka, m.* die wurmförmige Frucht: črvívki padajo z drevja, *C.*
črvíviti se, *ívim se, vb. impf.* wurmig, wurmförmig werden, *Habd., C., Z.*
črvívka, *f.* die Miere (*alsine*), *Medv.(Rok.)*.
črvívnik, *m.* das Adergangsheil (*anagallis arvensis*), *Cig., Erj.(Rok.)*.
črvívost, *f.* die Wurmförmigkeit, der Wurmfraß; — die Wurmfraßheit bei Pferden, der Wurm, *Cig., DZ.*; podkožna č. pri konjih je zelo otrovna, *Levst.(Nauk.)*.
črvížiti, *ížim, vb. impf.* kleinwürrig gehen wie ein Kind, *C.*
črvóba, *f.* der Wurmfraß, die Wurmförmigkeit, *Javn., Cig., Jan., Met., Mik.*
črvójéd, *íjéda, adj.* = črvojeden: črvojedna miza, *Jurč.*
črvójéd, *f.* der Wurmfisch, *Mur., Valj.(Rad.)*.
črvójédén, *dna, adj.* 1) wurmförmig: črvójédni tramovi, *Jurč.*; — 2) Würrer freßend: črvójédna perjad, *Zora.*
črvójédína, *f.* 1) der Wurmfisch; črvójédine v lesu; — 2) das Wurmmehl; č. se nahaja v votlih vrbah in drugih drevesih, *Cr.*
črvójédínast, *adj.* wurmförmig; č. sad, *Trub. (Post.)*; črvójédinasta lipa, *Jurč.*
črvovédén, *dna, adj.* = črvojeden, *Gor.*
čténjè, *n.* das Leßen, *ogr.-Valj.(Rad.)*.
čtétí, *čtétjem, vb. impf.* leßen, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — čtém a. čtém, *ogr.-Valj.(Rad.)*; — prim. šteti.
čúba, *f.* = čoba, *BIKr., kajk.-Valj.(Rad.)*.
čubák, *m.* človek z velikimi čubami, *Valj. (Rad.)*.
čúbast, *adj.* = čobast, *Habd., BIKr.*
čubéti, *im, vb. impf.* hoßen, *C.*; hram (župnikov) čubi v neki dniki, *Raič(Nkol.)*; — pogl. čobetí.
čúbinklja, *f.* = ščurek, die Stüchenschabe (*blatta orientalis*), *Polj.*
čúbiti se, *im se, vb. impf.* = šobiti se, *C., Z.*
čúč, *m.* maqerer Käse aus laurer Milch, *C., Bes., Tolm.*; — iz furl., *Štek.(Let.)*.
čúča, *f.* die Hochhenne, *Valj.(Rad.)*.
čúčati, *am, vb. impf.* = čučkati, *Trst.(Let.)*.
čúčati, *im, vb. impf.* = kučati, *C., Cig.*; (čučeti, *Prip.-Mik.*).
 1. **čúček**, *čka, m. dem.* čuk; das Käuzchen, *C.*
 2. **čúček**, *čka, m.* 1) die Feldgrille, *BIKr.*; — 2) mlado pišče, *kajk.-Valj.(Rad.)*; — 3) der Dehrtropf, *Tolm.-Štek.(Let.)*.
čúčika, *f.* die Henne, *C.*; — prim. čuča.
čúčka, *f.* = čuca, *Štek.*
čúčkanje, *n.* das „Lichteln“; prim. čučkati.
čúčkati, *am, vb. impf.* na Blažovo se Slovenci kraj Ščavnice čučkajo z blagoslov-

ljenimi svečami. — to je, sveče užgejo in je vrtijo okoli nog, rok, pojasa, da jim kačji pik in bolezen sploh ne škoduje, *Trst. (Let. 1875, 32.)*.

čúcniti, čúcnem, *rb. pf. niederhocken, Cig., C.*
čúd, čúda, *m. die Verwunderung, Cig., C.*; vsi so velik čud zagnali, brachten in große Verwunderung aus, *Ravn.*

čúd, *f. das Naturell, Cig., Jan., Cig.(T.), C., Lampe(D.)*; — prim. *hs. čúd.*

čúda, *f.* = čudo: č. me je, eš befremdet midj, *Mur.*

čudája, *f. C.*, pogl. čudanja.

čudák, *m. der Sonderling, ein barocker Mensch, Cig.(T.), C.*; čudni čudaki — ti pesniki! *LjZv.*

čudánja, *f. eine unjaubere Verion, (čudaja) C. čudástvo, n. jonderbares Wejen, Zora.*

čúdba, *f. die Verwunderung, C.*

čúden, *dna, adj. 1) wunderbar; čudno bitje: čudno lep, wunderlichön; — wunderlich, jelt-jam; čuden človek, ein sonderbarer Patron; čudno se mi zdi; čudna se mu je godila; čudna je ta, daš išt eine sonderbare Gesichte; — 2) garstig, abjcheulich, Mur., C.*

čudenje, *n. das Stammen, die Verwunderung; iz Jeruzalema, kjer je bilo toliko čudenja nad njim, je Jezus nazaj šel v Nazaret, Ravn.*

čúdes, *m. Dict., Trub.-Mik.*, pogl. čudo.

čudesnják, *m.* = čudak, *Cig.(T.)*.

čúdež, *m. 1) človek, ki se rad čudi: čudež neumni, čemu se čudiš? Lašče-Lerst.(Rok.); — 2) der Wendehals (jynx torquilla), Cig.; — 3) das Wunder; čudeže delati, Wunderthateu vollbringen, Wunder wirken; — prim. čudes in čudo.*

čúdežen, *zna, adj. wunderbar; čudežna prigodba.*

čudežljiv, *iva, adj. wunderbar, C., Guts.(Res.).*

čudežnik, *m. der Wunderthäter, Guts., V.-Cig., Jan., Cv.*

čúdežnost, *f. die Wunderbarkeit, Mur.*

čúdití se, čúdim se, *rb. impf. sich wundern, stannen; über jemanden, über etwas, č. se komu, čemu, (tudi; nad kom, nad čim).*

čudljiv, *iva, adj. voll Verwunderung: adv. čudljivo, Vrt.*

čúdnik, *m.* = čudak, *Str.*

čudnolík, *lika, adj. grotesk, Cig.(T.)*.

čúdnost, *f. die Wunderbarkeit; — die Wunderlichteit.*

čúdo, *desa (da), n. 1) das Wunder, Dict., Guts., V.-Cig., Jan.*; čudesa delati, *Trub.*; spomnite na njegova čudesa, *Dabn.*; z večimi čudesi, *Schönl.*; čudesa na nebu in na zemlji, *Bas.*; pomlad razklada svoja čuda, *Preš.*; čudo! wunderbar! *Boh., Dict.*; čudo, prečudo! welch ein Wunder! *M.*; čuda (*g.*), jonderbar! ali čuda! dokončavši šole ni hotel dobro storiti, *Jurč.*; Je Drava in Sava pobrala mosti, Ni čuda, ni čuda, da ženina ni, *Npes.-Valj.(Rad)*; — črez čudo, überaus, *C.*; bilo je tiho, za čudo tiho, wunderbar still, *LjZv.*; — 2) čudo (čuda) = überaus viel: čudo ljudi, *Jan.*; čuda ljudi je bilo,

Cig.; med čuda zbrano množico, *Vrt.*; — in hošem Grade, überaus: čudo lepa noč,

Cig.; čuda velik človek, *Cig.*; čudo hudoben, čudo rad, *ogr.-C.*; — 3) die Verwunderung; za čudo pridni so danes otroci, *Erj.(Ljz. sp.)*; orožje jim je od prevelikega čuda bilo iz rok padlo, *Jsrkr.*; beseda od čuda mu bo zastala, *Ravn.*; — die Verwunderung: čudo vas bodi božje prijaznosti, bewundert die göttliche Liebe, *Ravn.-Mik.*; čudesa vreden, *Dict.*; čuda vreden, *Cv.*; vsa v čudu strmela je v deklamovavko, *Zv.*

čudodělec, *ka, m. der Wunderthäter, Cig.*; imenujejo ga čudodelca, *Ravn.*

čudodělna, *ina, adj. wunderthätig, Mur., Cig., Jan., nk.*

čudodělnica, *f.* = čudodelnica, *Cig.*

čudodělnica, *f. die Wunderthäterin, Cig., Jan.*

čudodělnik, *m. der Wunderthäter, Cig., Jan., nk.*

čudodělnost, *f. die Wunderthätigkeit, Cig.*; praprotna č., *Navr.(Let).*

čudodělstvo, *n. die Wunderthätigkeit; Bog mu je podaril moč čudodelstva, LjZv.*

čudokrét, *kréta, m. das Thaumatroj, Cig.(T.), Znd.*

čudoslòven, *vna, adj. thamatologijšč, Cig.*

čudoslòvje, *n. die Lehre von den Wundern, die Thamatologie, Cig.*

čudotvòrec, *rea, m. der Wunderthäter, Cig.*; — stsl.

čudotvoren, *rna, adj. wunderthätig, M., nk.*; čudotvorna moč, *Navr.(Let).*

čudotvornost, *f. die Wunderthätigkeit, nk.*

čúdovanje, *n. die Verwunderung, Habd.*; čúdovanja vredno, *ogr.*

čúdoovati se, *ujem. ovam se, rb. impf. = čuditi se, (čudvati se) jvzhSt.*; Mat' se je čúdvala, *Npes. (iz Krškega) - Navr.(Let.);* („čúdivamo se“, *ogr.-Let.*)

čúdovit, *adj. wundervoll, wunderjam.*

čúdovitén, *tna, adj. = čúdovit.*

čúdovitost, *f. die Wunderbarkeit; die Wunderhafte, Bes.-C.*

čúdovitnost, *f. = čúdovitost.*

čúf, *m.* = čop, *Novr.-Z.*

čúfa, *f. 1) ime ovcí, ki ima na glavi čop dlake, Krn - Erj.(Torb.); — 2) = čufka, Štrek.*

čúferna, *f. govedlje ime. Tolm.-Erj.(Torb.).*

čúfka, *f. die Hautbeulerche, Kras - Cig.*; — prim. čopka.

čúflja, *f.* = čoplja, *C.*

čúh, *m. der Geruch, Jan.*; — der Gestank, der Modergeruch, *Reč.-C.*; — prim. 2. čuhati, *hs. čuh, der Hauch.*

čúha, *f. 1) junge Kuh, Mur., Ravn., Cig., Met., BIKr., Kor.-Trst.(Let.); sploh = krava, LjZv.*; pos. kadar se kliče: čuha, na! *Dol.*; — prim. 2. čoha.

1. **čúhati**, čúham, *rb. impf. 1) spüren, Dol., Jan.*; — 2) ahnen, *C.*; — prim. čuti.

2. **čúhati**, *am, rb. impf. blaßen; le malo čuhaj, bo takoj hladno, Polj.*; č. se v prste, *ZgD.*; č. jedi, *GBrda.*

1. **čúhniti**, čúhnem, *vb. pf.* beim Schmoren eingehen, *Cig.*; — nachgeben: zob čúhne, der Zahnschmerz gibt nach, *Fr.-C.*
2. **čúhniti**, čúhnem, *vb. pf.* 1) einen üblen Geruch, einen Modergeruch von sich geben, *C., Reč.-C.*; meso čúhne, *Z.*; — prim. 2. čohniti.
- čúja**, *f.* das Wachen, *C.*
- čujěč**, čěa, *adj.* = čujen 1), *Jan., Krelj., Kr. čujěčen*, čna, *adj.* = čujen 1), *Cig.*
- čújen**, jna, *adj.* 1) wachsam, *Jan.*; — 2) feinhörig: čujno uho, *C.*; čujen sluh, feines Gehör, *SlN.*
- čujenje**, *n.* 1) das Hören, *C.*; — 2) das Wachen, *Pok.-Valj. (Rad).*
- čújež**, *m.* der Wächter, ein Hundename, *Mik. čújnost*, *f.* die Wachsamkeit, *C.*
- čúk**, *m.* das Käuzchen (*strix noctua*).
- čúka**, *f.* = kokoš, *Dol.*
- čúkati**, *am, vb. impf.* den Laut čuk hören lassen: čuk čúka, *Z., SlN.*
- čúkec**, kea, *m. dem.* čuk.
- čúkla**, *f.* strmina v planinah, *Krn-Erj. (Torb.);* der Steinabhang, *Tolm.-Cig.*
- čúklja**, *f.* ein verstümmeltes Glied, *Habd.*; — prim. čonklja.
- čúkljav**, *adj.* krüppelhaft, *kajk.-Vest.*
- čúla**, *f.* 1) razklan parobek, kos parobka, *Rihenberk-Erj. (Torb.);* — 2) der Tüpfel, *C.*
- čúlek**, lka, *m.* männliches Schwein, der Eber, *Dol.-Vest.*
- čúljavt**, *m.* der Specht (po glasu „čulj“), *Valj. (Rad).*
- čúlg**, *n.* das Gehörorgan, *Cig. (T.);* das Gehör, *C.*
1. **čúm**, čúma, *m.* der Strauch, *V.-Cig., Banjščice-Erj. (Torb.);* — prim. hs. čuma, das Bündel, das Büschel.
2. **čúm**, čúma, *m.* der Halbschlaf: v čumu ležati, *M., Z.*; — prim. čumeti.
- čúma**, *f.* = bukva (*fagus silvatica*), *Tolm.-Štek. (LjZv.);* — prim. 1. čum.
- čuměti**, im, *vb. impf.* im Halbschlaf liegen, *Z.*; čumela sem in imela čudne sanje, *Bes.*; — tiho in mirno ležati, *n. pr. bolnik čumi, Soška dolina-Erj. (Torb.);* fauern, *SlGor.-C.*
- čúmna**, *f.* die Kammer, *Cig., Jan.*; bef. eine Kammer zur Aufbewahrung der wertvollsten Gegenstände, *Mur.*; — das Schlafgemach, *Pohl., Cig., DZ.*; — prim. srlat. *caminata*, stvn. *chaminata*, *Mik. (Et.).*
- čúmna**, *f. dem.* čúmna, das Kämmerlein, *Cig., Jan.*
- čúmovje**, *n.* das Gebüsch, das Gestrüpp, *Cig.*, (*čumovlje*) *Banjščice-Erj. (Torb.).*
- čúmpa**, *f.* die linke Hand, *Štek.*
- čúna**, *f.* ein großes Schwein, *SlGor.*
- čúnj**, *m.* der Regel, *Jan., Cig. (T.);* — hs.; prim. lat. *conus*, it. *cono, zono.*
- čúnja**, *f.* das Schwein, *C.*
- čúnjast**, *adj.* fegelförmig, *Cig. (T.).*
- čúnjek**, njka, *m.* schwarzes männliches Schwein, *C.*
- čúnjka**, *f. dem.* čúnja, *C.*
- čúnjoga**, *f.* weibliches Schwein, *C.*

- čúnka**, *f.* 1) das Schweinchen, *C., Št.*; — 2) der Tintenfleck, *C.*; — prim. čunjka.
- čúnta**, *f.* = čonta, *Danj. (Posv. P.), vžhŠt.*
- čúp**, *m. C.,* pogl. čop.
- čúra**, *f.* 1) = kura, *C.*; die Henne, *Kr.-Valj. (Rad);* — 2) der giftige Verdenchwamm, *V.-Cig.*
- čürek**, rka, *m.* 1) = čirič, *C.*; — 2) der Schwarzkümmel (*nigella arvensis*), *Cig.*; — prim. čüreck.
- čüren**, rna, *m.* = muren, *C.*; — prim. čurek.
- čúrika**, *f.* = kurica, *C.*
- čúrka**, *f.* = čurika, kurica, *C., Z.*
- čústvq**, *n.* pogl. čuvstvo.
- čúš**, *m.* = trap, norec, *Krn-Erj. (Torb.);* — pogl. čuš.
- čüt**, *m.* der (äußere) Sinn, das Empfindungsvermögen, *Guts., Jarn., Mur., Jan., Cig. (T.). Mik.*; čüt, občena zmožnost čütiti, *Lampe (D.);* znanje o najznamenitejšem čutu in čútilu (*Sinn und Sinnesorgan*), *Znid.*; topih čutov, grobfühlig, *Cig.*; životni č., der Vital-sinn, *Erj. (Som.);* — = čuvstvo, der innere Sinn, das Gefühl, *Cig., Jan.*; rahli čüt, das Partgefühl, *Cig.*; — die Neigung, der Sinn für etwas, *C.*; č. imeti ali čuta ne imeti za kako reč, *nk.*
- čüt**, *f.* das Gefühl: prešinila ga je neka čudna čüt, *Jurč.*; pobožnih čüti vnet, *Greg.*
- čütan**, tna, *adj.* wachsam: č. pes, *Dol.*
- čütara**, *f.* flache, runde, meist hölzerner Reife- oder Feldflache.
- čütarica**, *f. dem.* čutara.
- čütaričica**, *f. dem.* čutarica.
- čütek**, tka, *m.* = občutek, die Empfindung, das Gefühl, *Mur., C.*
1. **čüten**, tna, *adj.* 1) zum Sinn oder zu den Sinnen gehörig, sinnlich, *Jan., Cig. (T.);* čutno stvarstvo, die Sinnenwelt, čutni mik, der Sinnenreiz, čutno mamilo, die Halluzination, *Cig. (T.);* čutna predstava, *Lampe (D.);* — 2) empfindend, fühlend, Empfindungs-, Gefühl-, Fühl-: čutni rogljiči, die Fühlhörner, *Mur., Cig., Jan.*; čutni rozički, *Glas.*; čutna bradavica, die Nervenwarze, *V.-Cig.*; — 3) čüten, wahrnehmbar, merklich, *Cig.*: — vino je čutno = močno, *Dol.*
2. **čüten**, tna, *adj.* = čutan, wachsam: čuten pes, *Levt. (M.).*
- čütenje**, *n.* das Empfinden.
- čüti**, čüjem, *vb. impf.* 1) hören; čujte, čujte! hört! hört! čujes? hörst du? — čul sem, ich habe mir jagen lassen, *Jan.*; — 2) machen, wach sein; do polnoči čüti; Lenora, spis al' čujes? *Preš.*; — č. nad kom, nad čim, über jemanden, über etwas wachen, beaufsichtigen, *Cig., Jan.*; deželni odbor čuje nad gospodarstvom z občinsko glavno imovino, *Levt. (Nauk);* — čüti na kaj, acht geben: kdor Bogu veruje, čuje na zapovedi, *Škrinj.-Valj. (Rad).*; Komur mar je prostost zlata, Na svoje naj pogleda skrbno čuje, *Preš.*
- čútilen**, tna, *adj.* zu den Sinnesorganen gehörig: čútilni očut, die Sinnesempfindung, *Cig. (T.).*

čutilo, *n.* das Sinnesorgan, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *Erj.* (*Som.*), *Lampe* (*D.*).

čutiti, *im, vb. impf.* empfinden: mraz čutim: ne čutim bolečine: nič ne čuti, če se ga dotaknem: wahrnehmen, merken: zver čuti lovca, das Wild wittert den Jäger; pes zajca čuti: — fühlen: čutil boš, kaj se pravi biti brez doma: čutil bo to. eš šol ihm das nicht so hingehen, *Cig.*; čutim, da sem doma: čutim, da se mi bliža smrt; jezik ne more povedati, kar v srcu čutim: — 3) č. se. sich fühlen, ein starkes Selbstbewusstsein haben, *Lašče-Lerst.* (*M.*); — 4) č. se, sich fühlen, sich befinden: kako se čutiš? *Cig.*

1. čútje, *n.* 1) das Hören, *C.*, *M.*; — 2) das Wachen, *Cig.*, *C.*; čútje in post, *Cv.*

2. čútje, *n. coll.* die Gefühle, das Gefühl, *Jan.*, *Jan.*

čutiljaj, *m.* die Empfindung, das Gefühl, *Jan.*, *M.*, *nk.*

čutiljiv, *iva. adj.* 1) empfindsam, empfindlich, feinsinnig, *Mur.*, *Jan.*, *Cig.*; — gefühlvoll, *Jan.*; — 2) = 1. čuten 3), *Cig.*, *Jan.*, *C.*

čutiljivost, *f.* 1) die Empfindlichkeit, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Znid.*; — 2) = čutnost 2), *Cig.*

čutnica, *f.* = živec, der Nerv, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

čutničen, *čna. adj.* Nerven-, *Cig.*

čutnik, *m.* der Empfindungsnerve, *Cig.* (*T.*).

čutniški, *adj.* Nerven-, *Cig.*, *Jan.*; čutniška bolezen, das Nervenleiden, *Vest.*

čutništvo, *n.* = živčje, das Nervenystem, *Cig.*

čutnost, *f.* 1) notranji pojav, — katerih središče in vir so čuti, oziroma čutila, *Lampe* (*D.*); die Sinnlichkeit, *Cig.* (*T.*); — 2) čutnost, die Fühlbarkeit; — 3) = čutiljivost 1), *Cig.*, *Jan.*

čutoslovje, *n.* die Sinnenlehre, *Cig.*

čutstven, *stvena. adj.* sinnlich: čutstveni svet, *Vest.*

čutstvo, *n.* der Sinn: č. za umetnost, der Kunstsinne, *Cig.* (*T.*).

čuvaj, *m.* der Hüter, der Aufseher, der Wächter: poljski č., der Feldhüter, *Cig.*, *Jan.*, *Nov.*; ponočni č., der Nachtwächter, *Cig.*, *Jan.*, *Lerst.* (*Nauk.*); lovski č., der Jagdhüter, *Lerst.* (*Nauk.*).

čuvajka, *f.* die Wächterin, *Cig.*, *Jan.*, *M.*

čuvajkinja, *f.* = čuvajka, *C.*

čuvajnica, *f.* das Wächterhaus, *DZ.*, *Sl.N.*

čuvajski, *adj.* Wächter-, Wacht-.

čuvajstvo, *n.* der Hüterdienst, *Lerst.* (*Pril.*).

čuvajščenica, *f.* die Wachtstube, *Cig.*, *Jan.*; — der Wachtthurm, *Mur.*, *Cig.*; — das Wachtthaus, *Ravn.*

čuvaten, *lna. adj.* Aufsicht's, Wacht: čuvalno osobje, das Aufsichtspersonale, *DZ.*

čuválnica, *f.* 1) = čuvajnica, *Cig.*; — 2) ladja čuvalnica = čuvalna ladja, *Let.*

čuvance, *nea. m.* der behütet, bewacht wird, *IjZv.*

čuvanje, *n.* 1) das Wachen, *Trub.* (*Post.*); — 2) die Obhut, die Bewachung, *Cig.*

čuvár, *rja. m.* der Hüter, der Wächter, *Cig.*, *Jan.*, *ogr.-C.*; grajski č., *IjZv.*

čuvarica, *f.* die Hüterin, die Wächterin, *Cig.*, *Jan.*

čuvarka, *f.* = čuvarica, *C.*

čuvárnica, *f.* die Wachtstube, *Habd.*, *Z.*; — das Wachtthaus: pod Gorjanci postavila je vlada vojarnice in čuvarnice, *IjZv.*

čuvárski, *adj.* Hüter-, Wächter-: plačilo čuvarsko, das Wachegeld, *Cig.*

čúvati, *am, vb. impf.* wachen, *Mur.*; č. nad kom (čim), jemandem (etwas) bewachen, beschützen, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; č. koga (kaj), *Habd.*, *Cig.*, *kajk.-Valj.* (*Rad.*); — č. se, sich hüten, č. se koga (česa), sich vor jemandem (etwas) hüten, *Cig.*, *Jan.*, *kajk.-Valj.* (*Rad.*), *nk.*; č. se od česa, *Cig.* (*T.*), *kajk.-Valj.* (*Rad.*).

čúvenje, *n.* das Wachen, *C.*; s svojim čúvenjem dedal bode svoje delo, *Rog.-Valj.* (*Rad.*).

čúviček, *čka. m.* eine Art Genzian (gentiana Asclepiadea), *SlGor.-Erj.* (*Torb.*); — prim. hs. čvič, gentiana lutea, in slov. cvič.

čúvikati, *čem, kam, vb. impf.* schreien wie die Gulle, *Cig.*, *C.*; — prim. čovinkati.

čúvit, *adj.* wachsam, *Ravn.-Cig.*, *M.*

čúvstven, *stvena. adj.* gefühlvoll, *Cig.* (*T.*).

čúvstvenost, *f.* das Gefühlsbewußtsein, die Gefühlseigenschaft der Seele, *Cig.* (*T.*).

čúvstvo, *n.* das Gefühl, *Cig.* (*T.*); estetično, mešano, npravno, religiozno č., *Lampe* (*D.*); — stsl., rus.

čúvstvovânje, *n.* das Fühlen, *Cig.* (*T.*); č. in mišljenje, das Fühlen und Denken, *Zv.*

čúvstvovati, *ujem, vb. impf.* fühlen, *Cig.* (*T.*).

čúž, *m.* ein dünner Mensch, *Strek.*

čúžek, *žka. m.* čžki, sklizave gobice, rastoče po starih panjeh, *Rodik na Krasu - Erj.* (*Torb.*).

čúžiti, *im, vb. impf.*, koruzo č. = slačiti, to je, slamo odtrgovati, *Soška dolina - Erj.* (*Torb.*).

čúžje, *n. coll.* Kufurusschalen, *Tolm.*

čúžka, *f.* 1) das Bündel, der Zapf, *Krn.-Erj.* (*Torb.*); — 2) = svilen trak, *Koborid-Erj.* (*Torb.*); — 3) das Glanzgras (phalaris canariensis) *Koborid-Erj.* (*Torb.*).

čvânj, *m.* der Säufler, *C.*; — prim. stsl. čvan, der Strug.

čvânja, *f.* die Säuferin, *C.*

čvekâci, *m.* der Schwäger.

čvekâti, *am, vb. impf.* schwagen, dummes Zeug reden: — prim. čvekati.

čvênka, *f.* Slovek, ki rad čvenka, *Z.*, *Glas.*

čvenkâti, *am, vb. impf.* = čvekati, *Z.*, *C.*

čvêriti, *im, vb. impf.* unnützes Zeug reden, plauschen, *Luče* (*St.*) - *Erj.* (*Torb.*); — prim. čvekati.

čvetêr, *num.* pogl. četver.

čvetêriti, *črim, vb. impf.* = četveriti, Vorspann leisten, *Notr.*, *Gor.*

čvetêrnik, *m.* = četvernik, die Vorspanndeichsel, *Gor.*

čvêžen, *žna. m.* = čvežen, *Gor.*

čvič, *m.* 1. das Gewinzel, *Z.*; = krik, *Gor.-DSr.*; — 2) etwas Saures, bei ein saures Getränk, *SlGor.*; — pogl. cvič.

čviček, *m.* ein saurer Wein, *Cig.*, *Kr.*; — pogl. cviček.

čvòr, čvòra, *m.* der Änorren, *Cig.*, *C.*; — *hs.*
 čvrčáti, *im. vb. impf.* = cvrčati.
 čvrček, čka, *m.* = cvrček.
 čvrčkáti, *ám. vb. impf.* = cvrčkati, cvrčati.
 žvitišcheru: čvrčkajo pernati pevci, *Prekmur-*
sko-Kres.
 čvrkati, *am. vb. impf.* = cvrkati, *Cig.*
 čvrkljáti, *ám. vb. impf.*, žvitišcheru, *Cig.*
 1. čvrkniti, čvrknem, *v. pf.* aufstehen, *C.*;
 mušjen, *C.*; — *prim.* 1. cvrkniti in čmrkniti.
 2. čvrkniti, čvrknem, *vb. pf.* ansetzen, zu-
 sammenstürmpfen machen; čvrknjeni lasje,
 čvrknjeno listje, *C.* — *pozn.* 2. cvrkniti.
 čvrkútanje, *n.* daš Gezvitišcher: č. ptic, *Mik.*
Jan.
 čvrkútatí, *am. vb. impf.* žvitišchern, *Prip-*
Mik.; — *pozn.* cvrkutati.
 čvrléti, *im. vb. impf.* žvitišcheru: vrabci čvr-
 lijo, *BKkr.*; ptice so veselo čvrlele, *Jurč.*
 čvrlinkati, *am. vb. impf.* žvitišchern, *C.*, *Z.*

čvrst, čvrsta, *adj.* fest, festig; čvrst les, Stern-
 holz, *Cig.*; compact, *Cig.*; — *frñh* (o ko-
 vinah), *V.-Cig.*; — čvrsta voda, *frñh*es
 Wasser, *Erj. (Som.)*; tüftig, kräftig: čvrst
 človek; čvrsto delo; čvrst glas; — lebens-
 frñh, *Jan.*; muuter: čvrste oči imeti, *Cig.*
 — *prim.* črstev.
 čvrsták, *m.* kräftiger Mann, *Cig.*
 čvrsténje, *n.* die Frñharbeit: č. železa, *V.-*
Cig.; — *nam.* čvršćenje.
 čvrstílo, *n.* die Frñhübung, *Šol.*
 čvrstíti, *im. vb. impf.* kräftig, frñh machen, *Cig.*
 čvrstóba, *f.* = čvrstost.
 čvrstôča, *f.* = čvrstost, *kajk.-Valj. (Rad.)*
 čvrstôst, *f.* die Festigkeit; die Consistenz, *Cig.*;
 — die Rñftigkeit, die Tñchtigkeit, die Frñche.
 čvrstóta, *f.* = čvrstost, *Cig., Jan.*
 čvrš, čvrša, *m.* 1) grča v lesu, v deski, der Änor-
 ren: Goriška ok.-*Erj. (Torb.)*; — 2) der
 Gelenkhöcker, *Erj. (Som.)*.

D.

dà, *l. conj.* 1) v finalnih stavkih: damit, auf
 daš; privezal sem psa, da mi ne bi ušel;
 ne sodite, da ne boste sojeni; — brez glavn-
 nega stavka: da boš vedel, wohl verstanden!
 — 2) v optativnih in imperativnih stavkih:
 daš; želimo ti, da bi srečno živel še mnogo
 let; prosí ga, da ti pomore; — brez glavn-
 nega stavka: da bi Bog dal! da si mi zdrav!
 da mi ne prideš več pred mene! — v okrn-
 njenih stavkih: da bi tako ne! leider! —
 3) za besedami, ki pomenjajo strah, bojazen:
 daš; bojim se, da bi padel, ich fürchte, daš
 du fallest, ali: bojim se, da boš padel, da
 ne boš več vstal, du wirst fallen, du wirst
 nicht mehr aufstehen; ne bojim se, da bi padel,
 da bi več ne vstal: tudi: bojim se, da bi
 me pes ugriznil: *prim. Mik. I. G. IV. 810*;
 — 4) v deklarativnih stavkih: daš; Naj
 zmisli, kdor slepoto ljubi sveta, Da smrtna
 žetev vsak dan bolj dozori, *Preš.*; sem spa-
 dajo okrnjeni reki: se ve da (*nav. seveda*),
 kaj pa (*pak*) da (*kajpada*), frñlich, natürlich;
 to je da, frñlich, gewiß wohl; anti da, ja
 wohl, *Levst. (M.)*, *Rež.*; menim da, daš möchte
 ich meinen; reci, da, jage: ja! reci da ne,
 če moreš, jage: nein, wenn du kannst; —
 ne da, ne pa da, geschweige daš; ne da
 bi mu bil pomagal, še bežal je: še se
 nismo razigrali, ne da se bomo razhajali,
 wir haben daš Spiel noch gar nicht recht in
 Angriff genommen, und wir sollen schon aus-
 einander gehen! *Levst. (M.)*; še videl ga nisem,
 ne pa da sem (bi bil) z njim govoril; —
 brez glavnega stavka: da se bodem z njim
 pravdal: ich soll mit ihm einen Proceß führen?
 jaz da sem njega odpuščenja prosil? ich hätte
 ihn um die Verzeihung gebeten? — *pred im-*
perativom: jaz ti rečem, da ti pij! ich jage
 dir, daš du trinken sollst, *C.*; da jaz jedi,

da jaz teči! ich soll essen! ich soll trinken! *C.*;
 ne slišiš, da ti pojdi: hörst du nicht, daš
 du gehst sollst? *Levst. (Zb. sp.)*; — v odvisnih
 vprašalnih stavkih: kako da, koliko da itd.
nam. kako, koliko itd. (*po it.*: *prim. Levst.*
[Zb. sp. IV. 39]); — 5) v konsekutivnih
 stavkih: jo daš; ljudi je bilo v cerkvi, da
 se je vse trlo: taka revščina je pri nas, da
 se Bogu smili! daš eš Gott erbarme! ve-
 liko jih je, da ga radi poslušajo (*nam.* takih,
 da): — v okrnjenih rekih: toliko, tako, da
 nikoli tega, wie nie zuvor, *Cig., Levst. (M.)*;
 takšen, da nič tacega, *Levst. (M.)*; toliko (*to-*
ličko) da, faum; toliko da sem se ga do-
 teknil, pa je že zakričal: da = toliko časa, da,
 bis; čakaj, da pride, warte, bis er kommt;
 Mogla umreti ni stara Sibila, Da so prinesli
 ji z doma prsti, *Preš.*; — *prej* (*poprej*) da,
 bevor: poprej vendar ne pojdem, da tebi
 vzamem glavo, *Levst. (Zb. sp.)*; — 6) v kon-
 cesivnih stavkih: wenn auch, obgleich; spre-
 jemamo vsako darilce, da je še tako majhno;
 nav. da si (*dasi*), dasi tudi, dasi ravno (*da-*
siravno), da ravno (*daravno*): (*prim.* ako-
 ravno); da (*bi*) prem, *Habd.-Mik.*; da li (*dali*)
 = *dasi*, *Levst. (Zb. sp.)*; usliši zdihovanje
 tvoje da li nevredne stvari, *Guts. (Res.)*; —
 7) v kavzalnih stavkih: weil: zato da, des-
 wegen weil: zato da nisi veroval mojim be-
 sedam, *Krelj*; „zakaj nisi prišel?“ — „da
 nisem mogel!“ *juvshŠa.*; — 8) v kondicio-
 nalnih stavkih: wenn: da sem jaz na tvojem
 mestu, jaz bi vse drugač delal; da ni bilo
 tebe, jaz bi se bil utopil; da grem jaz v
 mesto, gotovo bi me ne bilo več nazaj,
BKkr.-Levst. (Zb. sp.); da bi bil jaz vedel,
 da si doma, wenn ich gewußt hätte, daš du
 zuhause bist; od pametnih boš več hvale
 imel, da molčiš, kakor da odgovarjaš,

Kast.: — kakor da bi, atš wenn, wie wenn; gleda me, kakor da bi me hotel prebosti z očmi; da le, samo da, wenn nur; da le zinem že me graja; samo da prideš o pravem času, drugo bo naša skrb: — II. *interj.* 1) ja (v odgovoru); ni rekel ne da, ne ne; Kaj vi vsi? — Da, mi vsi! *Vod.(Pes.)*; — 2) (v vzklikih izražuje največ občudovanje): da te! da te, kako si lepa! *Jan., C.*; da ga napuh! welcher Hochmuth! dajo nevoščljivost! welcher Reid! *Ravn.-Mik.*; da ga neumneža! *C.*; da jo blago, ponižno dušo, *Ravn.*

2. *dâ, interj.* (za imperativom) doch, denn: beži da! pojdi da! delaj da! *vzhŠt., ogr.-C.*; Prekrižaj da mati dete. *Npes.-Vraž.*; — prim. daj (pod: dati) in dej (pod: deti), der.

dâb, m. = vdab, vdeb, *Dict.*; smrdi ko dab, *jvžhŠt.*

dâber, bra, m. = bober, *Cig., Jan., Valj. (Rad.)*; — *hs.*

dâc, dáca, m. die Abgabe, die Accise, die Verzehrungssteuer: colnarji so Rimljanov cole in dace kupovali. *Dalm.*; — prim. nem. der Satz, it. dazio.

dâcar, rja, m. der Acciseneinnehmer.

dâcija, f. die Abgabe, die Steuer, *Guts., Jarn., Cig.*; cesarju dâcijo dajati, *Schönl., Jap. (Prid.)*; Zdaj dâcijo plačuje, Zdaj delavce ima, *Npes.-K.*; — der Zoll, *Štek.*; — prim. dac.

dâča, f. die Abgabe, die Steuer, *Habd., Mur., Cig., Jan., Mik.*; der Zoll, *Habd., Mik., ogr., kajk.-Valj.(Rad.)*.

dâčen, čna, adj. Steuer-, *Cig., Jan.*

dâčevnik, m. = dačnik, *SLN.*

dâčnik, m. der Steuereinnehmer, *C.*

dâgerotipija, f. die Daguerreotypie, *Cig.(T.).*

dahlina, f. *Cig.*; pogl. dehlina.

dâhniti, nem, vb. pf. pogl. kačiti.

dahovina, f. v pravljicah: dehnit od človeške matere rojena, *Kras-Kres V. 212.*

dajáč, m. der Geber, *Cig.*

dajânje, n. das Geben; drugo d., jonstige Abgaben, *Levst.(Pril.)*; die Verleihung, die Ertheilung, *Cig.*

dajâten, lna, adj. dajalni sklon, padež, der Dativ, *Cig.*

dajâtnik, m. der Dativ, *Levst.(Sl. Spr.).*

dajâtev, tve, f. das Geben, *Jan.*; dajâtev in opravde, Leistungen, *DZ.*; — die Wiebigkeit, *Nov.-C. ZgD.*

dajâti, dâjem (dajêm), dâjam, vb. impf. zu geben vplegen, geben; d. in opravljati, leisten, *DZ.*; v Boga ime d. Almoſen geben: hvalo d. komu, jemauden lobpreisen; Boga dajati komu, grüßen, *Npes.-Vraž.*; — aanbieten: dajal sem mu denar, pa ga ni hotel vzeti; sto goldinarjev je že dajal za kravo; — zupisreiben: ne store tudi cestovinarji tega, ki jim toliko trdo srce dajate: *Ravn.*; — kriv, dolžan se dajem, ich bekenne („gebe“) mich schuldig; tatvine se dolžan daje, *Boh.*; — d. se, mit einander streiten, zanken: hudo sta se dajala.

dajâtva, f. = dajâtev, *DZ.*

dajáva, f. = dajâtev, *C.*

dajávec, vca, m. der Geber.

dajávka, f. die Geberin.

dâjba, f. das Geben: pohlcvna dajba, *Ravn.*; — die Gabe, *Mur.*

dâkle, conj. = torej; tedaj, *Cig. nk.*; — *hs.*

dâktil, m. der Daktilus (stopa — 0 0).

dâktilski, adj. daktilijšč; (nav. daktilski).

dalanji, adj. = dalečnji, *Mik.*

dâleč, adv. weit, ferne; d. biti, d. iti, na d. skakati, *Telov.*; od daleč, von fern, auß der Ferne: od daleč koga spoznati; = iz daleč, *Levst.(Zb. sp.)*; (iz daleča, *Levst.(LjZv.f.)*); d. se motiš, du irrst sehr, *Dol.*

dâlečáva, f. = dalja, *M. C., Vod.(Izb. sp.).*

dâlečen, čna, adj. = dalečnji, *C., Danj.(Posr. p.).*; dâlečen človek, *jvžhŠt.*

dâlečinja, f. = dalja, *Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj.(Rad.).*

dâlečnji, adj. entfernt, *Reč.-Baud.*; d. pot, weiter Weg, weite Reise, dalečnji ljudje, Leute von fernher, *C., Z.*; človek iz dalečnjega, *C.*

dâlek, adj. weit, fern, *Jan., C., Zora, LjZv.*; — *adv.* daleko = daleč, *Mur., Jan., Zora.*; — („dalki“, *C.*; „dalko“, *C., kajk.-Vest.*)

dâlekôča, f. = dalja, *Habd., Mik.*

dâlekogled, glêda, m. = daljnogled, *Jan., C.*

dâlekopis, pisa, m. = daljnopis, *Cig., Jan., C.*

dâlekoviden, dna, adj. fernsichtig, *Jan., Sen. (Fiz.).*

dâlekovidnost, f. die Fernsichtigkeit, *Erj.(Som.).*

dâlešnji, adj. = dalečnji, *Mik.*; dalešnji poti, *SLN.*

dâlj, adv. *Cig., Jan.*; pogl. dalje.

dâlja, f. 1) die weite Entfernung; die Weite, die Ferne; na daljo poslati, *Pohl.(Km.)*; turen se vidi na vso daljo, *Ravn.*; na dalje zvoniti = vabiti, mit der Glocke zum Gottesdienste vorladen, *SGor.-C.*; — die Entfernung, *Cig.(T.)*; die Strecke: tako daljo iti, *Lašce-Levst.(Rok.)*, vsa v skrbi gresta v Jeruzalem celo daljo nazaj, *Ravn.*; ne hodi tako veliko daljo, *Jurč.*; — 2) o času: na daljo, in die Länge, *Cig.*

dâljava, f. die weite Entfernung, to še ni nikakršna daljava, das ist noch keine bedeutende Entfernung; die Ferne: v dâljavi se vse manjše vidi: — die Entfernung, *Cig.(T.).*

dâlje, adv. compar. ad daleč: 1) weiter; dalje stanujem, dalje imam v cerkev, dalje vržem kamen, nego ti; — 2) weiter, fort; in tako dalje (i. t. d., itd.), und so weiter; — 3) o času: länger; čim dalje, tem bolje, je länger, desto besser; d. časa (*compar. ad:* dolgo časa): že dalje časa ga ni bilo videti, er war schon längere Zeit nicht zu sehen.

dâljec, adv. = dalje, *Cig., Dol.-Levst.(M.).*

dâljemër, mëra, m. das Diastimeter, *Cig.(T.).*

dâljen, lina, adj. weit, fern; iz dâljenih dežel, *Dalm.*; v njeno poštenje je veroval tudi v spominu na njo iz dâljnega, *Jurč.*; dâljna pot, *jvžhŠt.*

dâlješnji, adj. der weitere, der entferntere, *SGor.-C.*; (opp. bližesnji).

dâlji, adj. = dâljši.

dâljiica, f. dem. dalja: die Strecke, *Cel.(Geom.).*

daljina, *f.* die Entfernung, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; die Strecke, *Cig. (T.)*; — die Ferne, *Cig.*

däljnji, *adj.* 1) weiter, entfernter: smo si daljnji, bližnji svoji, wir sind weitaus, nahe verwandt, *Cig.*; — 2) weiter, weiter folgend: odlog dati k daljnemu živenu, *Kast. (N. C.)*; daljnje postopanje, daš weitere Verfahren, *DZ.*; po daljnem premišljanju se mi zdi, nach weiterem Nachdenken, *Cv.*

daljnogled, *gléda, m.* das Teleskop, *Cig., Jan., Cig. (T.), Sen. (Fiz.)*.

daljnogleden, *dna, adj.* teleskopisch, *Cig., Jan.*
daljnopis, *pisa, m.* der Telegraph, *Cig., Jan.*
daljnopisec, *sna, adj.* Telegraphen-, telegraphisch, *Cig., Jan.*

daljnopisje, *n.* die Telegraphie, *Cig., Jan.*

däljnost, *f.* die Entlegenheit, *Cig., Jan.*

daljnovid, *vida, m.* = daljnogled, *Cig., Jan.*

daljnoviden, *dna, adj.* weitsichtig, *Cig. (T.)*

daljnovidnost, *f.* die Weitsichtigkeit, *Cig.*

däljšanje, *n.* das Verlängern.

däljšati, *am, vb. impf.* verlängern; dan se daljša, der Tag nimmt zu; daljšati si življenje, *Slov.-C.*

däljši, *adj. compar. ad* dalek, dolg; weiter; daljša pot; länger; dnevi so že daljši.

däljšnji, *adj.* der weitere: prosti bodo vsakega daljšnjega davka, sollen nicht weiter besteuert werden, *DZ.*; v daljšnjo porabo, *DZ.*

däma, *f.* 1) die Dame; — 2) das Spiel auf dem Damenbrett, das Damenspiel: damo vleči, Dame spielen, *Cig.*

damascén, *m.* neka vinska trta, *Vrtov. (Vin.)*.

damäst, *m.* neka vrsta tkanine, der Damast.

damästov, *adj.* aus Damast.

damaščänka, *f.* die Damašcenerlinge, *Cig., Jan.*

damaščänski, *adj.* Damašcener-, *Cig.*

dämati, *am, vb. impf.* = damo vleči, *Cig.*

dämelj, *m.* der Wiederhall, das Echo, *Cig., C. M.*; — prim. od-dmeti, odmevati.

dämjak, *m.* der Damhirsch (cervus dama).

Erj. (Ž.).

1. **dämnicä**, *f.* zadnja deščica pri čebelnem panju, končnica, *Bolc-Erj. (Torb.)*; — nam. dannica: prim. dana.

2. **dämnicä**, *f.* das Damenbrett, *Cig., Jan.*

dämnik, *m.* der Damenstein beim Damenspiel, *Cig.*

dämski, *adj.* Damen-, *Cig., nk.*; damski kamen, der Damenstein im Damenspiel, *Cig.*

dän, *dnéva, dné, m.* 1) der Tag, das Tageslicht; d. se sveti skozi okno, das Tageslicht dringt durch die Fenster ein, *Cig.*; na d. priti, anš Tageslicht kommen; na d. spraviti; sklenil je to kralju na d. dati, offenbaren, *Ravn.*; to je jasno kakor beli dan; pri belem dnevi, *Mk.*; = po belem dnevi, *LjZv.*; bei hellstem Tage; za bele dni ne, = um feinen Preis, *C.*; d. se dela, es tagt; = d. poka, *Cig.*; d. se sivi, der Morgen grant, *Cig.*; dan se je storil, es ist Tag geworden; d. zvoniti, das Morgengetöse ertönen lassen; Predno še daní zvoní, *Npes.-Jan. (Slov.)*; Čakajte,

oj mati vi, Da danove odzvoni, *Npes.-Jan. (Slov.)*; ko je dnevi zavzvonilo, *Jurč.*; Ko bo petelin k dnevu pel, *Npes.-K.*; pred dnevom, vor Tagesanbruch; = pred dnem; = do dne, *Polj.*; z dnevom, mit Tagesanbruch; z dnevom vstati; = za mladega dne, *Cig.*; velik d. je, es ist hoch am Tage, *Cig., C. M., Kr.*; bil je velik d., *Jurč.*; — po dnevi, bei Tage, (= po dne, *Npes.-Vraž.-Mik.*; po dni, *Guts., Npes.-Schein.*); érez dan, tagsüber; še je dosti dne, es ist noch hoch am Tage; za dne, noch bei Tage, vor Einbruch der Nacht; d. se krajša, daljša, nimmt ab, zu; dan je dalji, kar petelin érez prag skoči, kar bolha zine, = der Tag ist nur um ein Unbedeutendes länger, *Cig.*; prišel je čas, „ko se dan skozi noč vidi“, (= ko je noč zelo kratka), kakor kmet veli, *Vrt.*; noč ima úseda, dan pa oči, bei der Nacht kann man gehört, beim Tage gesehen werden, *Z.*; noč in d., Tag und Nacht; = noč ter dan, *Trub.*; — tja v en dan, tja v dan, in den Tag hinein, ohne Zweck und Ziel (po nem.); — 2) der Tag (als Zeitabschnitt): vsak dan, täglich; dan na dan, dan za dnevom, Tag für Tag; živeti z dneva na dan, von einem Tage zum andern, *Vrt.*; v d. in noč, in 24 Stunden, *Vrt.*; dan hoda, tri dni hoda, eine, drei Tage gehen; en dan hoditi; dva dni; dva cela dneva; (dva cela dni, *Dict.*); ta dan, an diesem Tage; prej ta dan, tagsvorher; pred božičem ta dan, am Tage vor Weihnacht; tega dne, an diesem Tage; dne petnajstega meseca septembra; petnajstega (dne) kimavca, am 15. September; dan in leto pristaviti, das Datum befestigen, *Cig.*; — dober dan! guten Tag! sveti d., der Weihnachtstag; na sveti d., am Weihnachtstage; na sv. Martina dan; tepežni d., der Tag der unehelichen Kinder; sodnji d., der Tag des Weltgerichtes, der jüngste Tag; rojstni dan, der Geburtstag; vsednji dan, der Wertag, *Cig.*; dan, der Rechtstag, die Tagfahrt; dan dati, einen Tag ansetzen, *Cig., C.*; = d. postaviti, *Dict.*; dan opraviti, die Tagfahrt abthun, *Z.*; jutri imamo dan, *Kr.*; imela sta dan, *LjZv.*; — dan današnji, heututage; svoje dni, njega dni, einst (o preteklem, in bodočem času); njega dni je bilo dobro, *Jurč.*; od njega dni, von je her, *Ravn.*; tako-le bo njega dni pravo jutro napoknilo, *Ravn.*; on dan, neulich; ta dan, fürzlich, *Polj.*; drugi dan, übermorgen, *Polj.*; to bom pomnil vse svoje žive dni, Zeit meines Lebens; tudi: ves svoj živ dan, *Jurč.*; za živih dni so gázili ljudem po njivah žito, bei ihren Lebzeiten, *Navr. (Let.)*; na stare dni, im Alter; — 3) dan zemlje, ein hoch Land, *Cig.*

dän, *i, f.* der Tribut, *Cig. (T.), Slov.-C.*; daní poderzen, tributpflichtig, *Cig. (T.)*; — hs.

däna, *f.* das Bodenbrett: sodar dela doge ino danc, *Hip. (Orb.)*; = deščica iz dna kakršne koli lesene posode, *pl. dane* = dno, *Vrsno Erj. (Torb.)*.

danaj, *m.* das Lied, *ogr.-C.*

danâjkati, kam. čem. *vb. impf.* lustige Lieder singen, *ogr. - C., Valj. (Rad).*
 danas, *adv. Mur., Cig.;* pogl. danes.
 danaskaj, *adv. Krelj. C.;* pogl. danes; — prim. hs. danaska.
 danâšnji, *adj.* heutiq; današnji dan. der heutige Tag; dan današnji. heutzutage.
 dânce, *n. dem. dno. Valj. (Rad).*
 dânce, *nca, m. dem. dan, Skal.;* der liebe Tag, *Mik.*
 dânc, *nka, m. dem. dan, Valj. (Rad).*
 dânces, *adv.* heute: dan danes, heutzutage; danes tedem, heute über acht Tage; — prim. denes.
 dančža, *f. nca hruška, Biljana-Erj. (Torb.).*
 1. danica, *f.* der Morgenstern.
 2. dânica, *f.* = danka, *pri Celju - C.*
 danîcica, *f. dem. 1. danica.*
 danîšče, *n.* der Raum, wo man sich bei Tage aufhâlt, der Tagraum: danîšča in nočîšča, *Levst. (Pril.).*
 danîti se, ni se, *vb. impf.* tagen: danî se. der Tag bricht an.
 dânj, *f.* = dan, *f., Vrt., SLN.*
 dânje, *n. 1)* die Gabe, *Cig.;* — 2) die Steuer, *C.*
 dânjko, *ka, m.* zehentfreier Grundhold, *Mur., C.;* — prim. danjščak.
 dânjški, *adj.* zehentfrei, *Mur., C., Danj., Mik.*
 dânjščak, *m. 1)* der zehentfreie Grundhold, *Mur., Jan., C., Z.;* — 2) der zehentfreie Grund, ein zehentfreier Weingarten, *Mur., St.-C.*
 dânska, *f. 1)* der Mastdarm, *Dict., Mur., Cig., Erj. (Som.);* — 2) die Großwurst („Blunze“), *C. M., jvžšt.;* — 3) psovka požrešnemu Slovaku, *M. jvžšt.;* o debelam otroku, *C.*
 danovâti, *ujem. vb. impf.* den Tag zubringen, *C.*
 dânsi, *adv. Jan., M.,* pogl. danes.
 dâp, *m. Cig.,* pogl. dab.
 dâr, dâra, darû, *m. 1)* die Gabe; d. božji, die Gottesgabe; das Geschenk; ne odlašaj dati daru potrebnemu, *Dalm.;* kralju je bila darove nositi šega, *Ravn.;* v dar dati, schenken; v dar dobiti, zum Geschenk bekommen; dari brati, betteln, *Jan.;* k daru zvati, zur Abgabe von Geschenken einladen (bei Hochzeiten): godei začnejo k daru zvati, *BKr.;* — 2) das Opfer: kajna Bog in njegovoga daru kar ne pogleda, *Ravn.;* pitni dar, das Trankeopfer; Dari opraviti boginji po navadi Prinesce Črtomira lahka ladja, *Preš.;* — 3) die Gabe, die Nâhigkeit; dar besede, die Gabe des Vortrags, *Cig. (T.).*
 dâr, *adv.* dar do, bis zu, *Reč.-C., Mik.;* — prim. stsl. daze do.
 dârati, *am. vb. impf.* znači on glas, ki ga kokoš daje od sebe, predno gre jajce nest, *Dol.*
 darâvno, *conj.* — dasi, *C.*
 dârba, *f.* — daritev, *Slom.-C.*
 darda, *f.* der Zwieß, *Habd., M.,* die Lanze, *C.;* — prim. mad. dârda, it. dardo, der Wurß zwiesß, *Mik. (Et.).*
 dâre, *conj.* — kadar, *vžšt., ogr. C.;* — iz gdare.
 dârck, *ika, m. dem. dar;* Heine Gabe.

darežljiv, *iva, adj.* freigebig, wohlthätig, *Mur., Jan., C., nk.*
 darežljivost, *f.* die Freigebigkeit, *Mur., Jan., nk.*
 darîce, *n. dem. darilo, kleines Geschenk.*
 darîten, *tna, adj.* Schenkungs-, *Jan.;* — Opfer-, *Cig., Jan.*
 darînica, *f. 1)* das Opfergeiß, *Cig., Jan.;* — 2) der Opferstod, *DZ.*
 darîtnik, *m. 1)* der Opferaltar, der Opfertisch, *Cig., Jan.;* — 2) der Opferstod, *M.*
 darîlo, *n.* das Geschenk; der Preis, die Prämie; — das Opfer, *Cig., Jan.*
 darîna, *f.* die Gabe, *Mur.;* das Opfer: na darino se shajati, *Ravn.;* pl. darine, das Opfermahl, *V.-Cig.*
 darîšče, *n.* die Opferstätte, *Cig., C.*
 darîtelj, *m.* der Geber, *Mur., C.*
 darîteljica, *f.* die Geberin, *nk.*
 darîteljka, *f.* = dariteljica, *M., C.*
 darîten, *tna, adj.* = daritven, *Cig.*
 darîtev, *tve, f.* die Schenkung, *Cig.;* pogl. podaritev; — die Opferung, das Opfer; d. opraviti, *Ravn.*
 dariti, *im, vb. impf.* spenden, schenken, *Mur., Cig., Jan.;* d. in jemati, *Levst. (Zb. sp.);* — opfern, *Mur., Cig., Jan., Burg.;* — dariti koga, beschenken, *Vrt.*
 daritven, *tvena, adj.* Opfer-: daritveni kamen, *Let.*
 darivce, *vca, m.* der Spender, *Cig., Jan., Valj. (Rad.);* der Opferer, *Cig.;* Darivca, darov in darilnikov ni, *Greg.*
 darivka, *f.* die Spenderin, *Cig., Jan., Cv.*
 darljiv, *iva, adj.* freigebig, *Mur., Cig., Jan., Let.*
 darljivost, *f.* die Freigebigkeit, *Mur., Cig.*
 dârmo, *adv.* unentgeltlich, *SLN.;* za darmo, *Mik., C.*
 dârroma, *adv.* geschenkreiße, unentgeltlich, *Cig., Mik.;* daroma dati, schenken, *C.;* darôma, *M.*
 darotljiv, *iva, adj.* freigebig, *Meg., Dict.*
 darovalîšče, *n.* die Opferstätte, *C.*
 darovâtnica, *f.* das Opferhaus, *Jan.*
 darovâtnik, *m.* der Altar, *C.*
 darovânje, *n. 1)* das Schenken, die Schenkung; — 2) das Opfern, die Aufopferung; — das Opfertorium (als ein Theil der Messe): pred darovanjem, po darovanju.
 darovâti, *ujem. vb. impf.* 1) spenden, schenken; d. komu kaj; beschenken, d. koga s čim: tu so otroci, s katerimi je Bog tvojea hlapca daroval, *Dalm.;* Prečudno si me daroval, *stara cerkvena pesem (rok.);* s tem nas je Jezus daroval, *Kast. (N. C.);* d. mašnika *Iskr.;* Bog te z dobrotami daruje, *Bas.;* pirhe posebno čislajo ter se z njimi darujejo, *Nar. (Let.);* — 2) opfern, aufopfern, hingeben: Abel mu daruje prve mladice svoje črede, *Ravn.;* svoje življenje za koga d., *Cig.*
 darovâvec, *vca, m. 1)* der Spender, der Geschenkgeber; — 2) der Opferer, *Cig., Jan.*
 darovâvka, *f. 1)* die Spenderin, die Geschenkgeberin; — 2) die Opferpriesterin, *Cig.*
 darovit, *ita, adj.* 1) freigebig, *Mur., Jan., C.;* — darovito polje, ergebnigtes Feld, *Z.;* — 2) begabt, talentvoll, *Jan., Cig. (T.), nk.*

daroviten, tna, *adj.* = darovit, 1) *Guts., Jarn., Cig., Jan.*; najdarovitnejši dobrotnik, *Guts. (Res.)*.

darovitnost, *f.* die Freigebigkeit, *Guts., Cig., Jan.*; božja d., *Guts. (Res.), Ravn.*; d. je vsem živim ljudem prijetna, *Škrinj.-Valj. (Rad.)*.

darovitost, *f.* 1) die Freigebigkeit, *Mur.*; — 2) die Begabung, *Cig. (T.), nk.*; d. učiteljska, die Lehrgabe, *DZ.*

darovnica, *f.* die Geberin, die Spenderin, *Mur.*; darovnica vseh milosti, *Bas.*

darovnik, *m.* der Spender, der Wohlthäter, *Habd., Dict., Jarn., Mur., Gor.-Sret. (Rok.), vzh.Št.-C.*; on je darovnik tem, kateri njega iščejo, *Bas.*; darovniki in dobrotniki o lakoti, *Slom.*; darovnik sv. duh, *C.*

darovnina, *f.* der Spiergang bei kirchlichen Feierlichkeiten, *Slom.*

darôvsčina, *f.* die Gratification, *Cig. (T.)*.

dási, **dasirávno**, *conj.* pogl. da ó).

dáska, *f.* die Steinplatte, *Malhinje (Kras)-Erj. (Torb.)*; — prim. deska.

dáskast, *adj.* plattenförmig; d. kamen, ein Gestein mit plattenförmiger Structur, *Malhinje (Kras)-Erj. (Torb.)*.

dátel, tla, *m.* die Dattel, *Jan.*

dátelj, telja (teljna), *m.* die Dattel, *Cig., Tuš. (R.)*

dáteljčev, *adj.* Dattelj-; (nav. dateljčov, *Cig.*; dateljčova palma, die Dattelpalme, *Tuš. (R.)*).

dáti, **dám**, *vb. pf.* geben; d. komu kaj; daj mi kruha, vina, piti, jesti; v dar dati, schenken; na posodo d., leihen; za ženo d., zur Frau geben; d. komu zausnico, eine Dyrtsige geben; d. komu po glavi, einen Schlag auf den Kopf verjegen; — hergeben; ne da krajcarja od sebe; pismo od sebe d., aufstellen; glas od sebe d., einen Laut hören lassen; krava je veliko mleka dala; odgovor, račun d., Rechenschaft ablegen; kup lepih besedi mu da, *Ravn.*; komu Boga d., jemanden begrüßen, *C.*; vitiščen: dobro jutro, lahko noč d., *V.-Cig.*; slovo d., den Abschied geben; glas d., Nachricht geben; na znanje d., befehlen geben; — reichen: roko d., die Hand reichen; prsi d. otroku, die Brust reichen; — hingeben: če imam glavo dati, und sollte es mich den Kopf kosten; življenje d. za koga (kaj), das Leben opfern; dušo dati, sterben, *Ravn.*; na voljo d., freistellen; d. na izbiro, izbiranje, zur Auswahl geben; — bringen, gefangen lassen, schicken; na mizo d., auftragen; pismo na pošto d., aufgeben; knjigo na svetlo d., herausgeben; kravo v režo d., in die Zucht geben; v vojake d., zum Militär geben; v nauk d., in die Lehre geben, *Cig.*; = d. koga učit; jajca dati valit domačim kuram, *Levst. (Nauk.)*; predivo smo dali prest, wir haben das Spinnhaar zum Spinnen gegeben; srajce sem dal prat, ich habe die Hemden in die Wäsche gegeben; prim. *Mik. V. G. N. 875*; — jügen, geschehen lassen, lassen: ako Bog da, so Gott will; Bog daj, da bi bilo res! Bog ne daj! Gott behüte! daj nam biti milim in dobrim, *Ravn.*; gluhim je dal slišati, mu-

tastim govöriti, Taube machte er hörend, Blinde sehend; ne bo dal! daraus wird nichts, *C.*; ni mi dano, es ist mir nicht gegeben, beschieden; vetra d. čemu, etwas verschwinden machen; ali ste mu (vino) dali vetra; habet ihr gehörig getrunken? vetra d. dvajsetiam, verthut; duška d., Luft machen, freien Lauf lassen; prim. dušek; daj mi, da izpregovorim, laß mich aussprechen, *Jurč.*; srce mi ni dalo, da bi storil kaj takega, ich konnte es nicht über's Herz bringen; to mi ni dalo priti, dies hinderte mich zu kommen; niso mu dali oditi, sie ließen ihn nicht fort; niso mu dali v hišo, sie ließen ihn nicht ins Haus; dal se je potolaziti, er ließ sich begütigen; ne da si nič dopovedati, er läßt sich nichts sagen, man kann ihn mit Worten nicht besommen; ne daj se mu pregovoriti, laß dich von ihm nicht überreden; tebi se ne dam tepsti, von dir lasse ich mich nicht schlagen; da bi se jaz dal takemu mlečnjaku! *Glas.*; ne dajmo se! lassen wir es nicht über uns ergehen! — lassen = machen, daß etwas geschieht: travnike sem dal pokositi, ich ließ die Wiesen mähen; sukno si d. napraviti; — daj! wohl! daj, govori! wohl! sprich! dajmo ga pretesti! prüfen wir ihn durch! dajte ga pregovoriti; le ga dajte! nur zu! dajte, da končamo to reč! (prim. deti, dejati); — dati koga, meistern, überwältigen; to sem ga dal! *Gor.*

datováti, **üjem**, *vb. pf. et impf.* datieren, *nk.*

dávanje, *n.* = dajanje, *vzh.Št., ogr.*

dávati, **vam**, **vljem**, *vb. impf.* = dajati, *Mur., vzh.Št., ogr.*

dávčcn, čna, *adj.* Steuer-; davčni urad, das Steueramt, davčna občina, die Steuergemeinde, *Levst. (Nauk.) nk.*

dáve *adv.* 1) = davi, *Alas., C., Mik.*; — 2) festlich, ueulich, *C.*

dávec, vca, *m.* der Geber, *Jan., C., ZgD.*; — stsl.

dávej, *adv.* = davi, *Jan.*

dávek, vka, *m.* die Steuer; davke plačevati, Steuern zahlen; davki prve, druge roke = pravi, nepravi = direktni, indirektni davki, *Levst. (Nauk.)*; = neposredni, posredni davki, *Nov.*; dedinski d., die Erbsteuer, *DZ.*; obrtni d., die Gewerbesteuer, *DZ.*; poprečni d., das Steuerpannschate, *DZ.*; pridobitni d., die Erwerbsteuer, *Nov.*; davku podvržen biti, der Besteuerung unterliegen, *Cig.*; — der Tribut, *Cig., Jan., C.*

dáven, vna, *adj.* längstvergangen, *Cig., Jan., nk.*; v davnih časih, *C.*; iz Javna = zdavnaj, *Trub.-Mik.*; = iz davnega, *Hal., C.*

dávešnji, *adj.* 1) = davišnji, *Mur., C., BIKr.*; davešnja noč, vergangene Nacht, *C.*

dávi, *adv.* heute früh.

davica, *f.* die häutige Bräune (angina), *Mur., Cig., Jan., C., nk.*; tudi: die Diphtheritis, *nk.*

dávikar, *adv.* = davi, *zap.Št.-C.*

dávinjji, *adj.* = davišnji: davinje mleko, *Krn. Lašče-Erj. (Torb.)*.

davišnji, *adj.* von heute früh: davišnje mleko, *Cig., Jan., M., Št.*; od davišnjega jutra, von heute früh, *Mik.*

dáviti, *im, vb. impf.* würgen; kašelj me davi: — d. se, sich würgen; pes se davi s kostjo, der Hund sucht das Bein zu verchlengen.

dávivec, *vca, m.* der Würger, *Valj. (Rad).*

dávka, *f.* die medicinische Dosis, *ogr.-C.*

dávkar, *rja, m.* der Steuereinehmer.

dávkarica, *f.* des Steuereinehmers Frau, *Kr.-Valj. (Rad).*

dávkarija, *f.* das Steueramt: pogl. davčni urad.

dávkarški, *adj.* Steueramts: d. uradnik, *nk.*

dávkarstvo, *n.* die Steuereinehebung, das Steuerwesen, *Cig., Jan.*

davkovânje, *n.* die Steuerleistung, *Cig. (T.).*

davkovâti, *ujem, vb. impf.* mit dem Steuern zahlen zu thun haben, *Z.*

dávkovce, *vca, m.* der Steuerträger, der Steuerpflichtige, *Cig. (T.). DZ.*

dávkoven, *vna, adj.* = davčen: davkovni uradi, *DZ.*

dávkovski, *adj.* = davčen. *DZ.*

dávkovstvo, *n.* das Steuerwesen, das Steuerwesen, *Cig. (T.). DZ.*

dávljenje, *n.* das Würgen.

dávna, *adv.* od davnaj. *Cig.,* pogl. oddavnaj.

davnina, *f.* das graue Alterthum, *Cig. (T.).*

dávnji, *adj.* 1) = davišnji, *C.*; davnje mleko, *Gor.*; — 2) = daven: od davnja = zdavnaj, *Habd.-Mik.*; z davnja, *ogr.-M.*

dávno, *adv.* längst, *Mur., Cig., Jan., nk.*; že davno je tega, es ist schon lange her, ni še davno tega, es ist noch nicht lange her, *Cig.*

davnopis, *pisa, m.* die Palaeographie, *Navr. (Kop. sp.).*

dávnost, *f.* die längstverflossene Zeit, die graue Vorzeit, *Cig., M.*

davnovôkost, *f.* = davnost, *ŠtN., Zora.*

davorija, *f.* bojna pesem, *C., Zora, DSt.*; — po imenu Davor = Mars; prim. hs. davorija, nekaka narodna pesem.

dávree, *f. pl.* vrata v lodrlici, *Pliskavica (Kras):* — prim. davri.

davri, *f. pl.* = dveri, duri, *Trub.*

dávščina, *f.* die Abgabe, *Jan., Cig. (T.);* javna davščina, *DZ.*; po davščine (Giebigkeiten) so hodili grajski župani in pisarji, *IjZr.*

débel, débela, *adj.* 1) dick, tri prste d., drei Finger dick; debel sneg, tiefer Schnee, *Cig.*; debele plasti, mächtige Schichten, *Cig. (T.);* debela knjiga, dides Buch; debele solze, große Thränen; debel clovek, ein wohlbelebter Mensch; debel je kakor valiz (valjar), debel si kakor bi te bil zamesil, *Erj. (Torb.);* debela živina, das Mastvieh; debeli četrtek, der feste Donnerstag, *Notr., Dol., Št.*; debela zemlja, fetter Boden; — grob: debelo sukno, debel tobak, debela moka; debeli ogelji, die Grobfehle, debeli apnenec, der Grobfall, *Cig. (T.);* debel denar, großes Geld, *Cig.*; to je stotak! = debel denar! *Zr.*; na debelo (en gros) kupovati, prodajati; grofi, stark: debeli gozdi, große, dichte Wälder, *Pod. (Izb. sp.);* debela voda = glo-

boka v., *Svet. (Rok.);* debelo gledati, große Augen machen, verwundert blicken: debelo videti, höchst sehen, *C.*; debelo čuti (slisati), barthhörig sein, *C.*; debela ušesa imeti, *Št.*; debel glas, tiefe Stimme, debelo govorniti, eine Bassstimme haben; debela ura, eine starke Stunde, *C.*; debelo uro hoda, *Dol.*; debelo plačilo, gute Bezahlung, *C.*; derb, roh; podobno so prav na debelo, rohgearbeitet, *Zr.*; debela laž, eine derbe Lüge; tako je debela laž, da lahko primeš za njo, *Št.*; debelo se zlagati; debela šala, plumper, grober Scherz; ta je bila debela, das war eine Grobheit; debele pameti, roh, ohne Bildung, *Cig.*; debel clovek, unartiger Mensch, *Cig.*; na debelo je ustvarjen, er ist roh, grob, *C., Z.*; je nekoliko na debelo, *GBrda.*; — debel prestop, grobe Uebertretung, debelo zanemarjenje, grobe Vernachlässigung, *DZ.*; — debel je za ušesi, er hat seine Tüde, *Cig.*; = ima za ostrim debelo, *Z.*

debeláč, *m.* der Dickleibige, *Cig.*

debeláča, *f.* = koruza, *Cig., Jan., C., Dol., BlKr., rzhŠt.*; po hrvaškem vzgledu so začeli Došenjci že pred mnogimi desetletji sejati debelozrnato koruzo, ki se zove debeláča („debeljača“), *Slovau, I. 166.*

debeláčev, *adj.* = koruzen: d. kruh, *Levst. (Zb. sp.).*

debeláčnica, *f.* = koruznica, *M.*

débetec, *n. dem.* deblo.

dehtëc, *lea, 1)* dicker Mensch, *Cig.*; — der Mastochs, *Polj.*; — 2) der Art dicke Kastanie, *C.*; — der Pfundapfel, *Nor.-C.*; — eine Art dicke Möhre, *C.*

debeléti, *im, vb. impf.* dick werden; korenje debeli.

debelica, *f.* 1) o debelem sadju: neka črešnja, *Rihenberk-Erj. (Torb.);* neka smokva, *Slap pri Ipavi-Erj. (Torb.);* neka sliva, *C.*; — 2) = debela zemlja, (opp. tenčica) *Krn-Erj. (Torb.).*

debelika, *f.* neko jabolko, *na Slapu, v Brkinih-Erj. (Torb.).*

debelina, *f.* 1) die Dide, koliko ima drevo debeline? *Svet. (Rok.);* lečna d., die Dide der Linje, *Žnid.*; d. podpornega zida, *Levst. (Cest.);* die Mächtigkeit (min.), *Cig. (T.);* — 2) etwas Dides: dicke Holzstämme, *Bes.*; mi moramo pobirati slabe vrhove in brstino, graščakova pa je debelina, *Jurč.*; — grobe Weinwand, *Nor.-C.*

debelinka, *f.* die Dickpflanz, *C.*

debeliti, *im, vb. impf.* 1) dick machen, feist machen, mästen; d. se, dick werden: živina se debeli, wird feist, feist; — 2) (math.) Einheiten einer niederen Benennung auf Einheiten höherer Benennung bringen, reducirieren, *Cig. (T.). Cel. (Ar.);* — naglaša se tudi: debéliti, *Polj.*

debeljáča, *f.* pogl. debeláča.

debelják, *m.* dicker Mensch, der Fettwanst, *Cig., M., C., Trub., Daln.*; velikašem, debeljakom se povsod dobro godi, *Zr.*

debeljanka, *f.* neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*.

debeljava, *f.* = debelina, *C.*

debeljenje, *n.* 1) das Mästen, *Cig.*; — 2) das Reducieren, *Cel. (Ar.)*.

debeljka, *f.* 1) dickes, fettes Weib, *Z.*; — die Mastkuh, *Polj.*; — 2) neka hruska, *Šebrelje-Erj. (Torb.)*; — 3) = debelača, *Navr. (Let.)*.

debelkast, *adj.* etwas dick, dicklich; — gröblich, *Cig.*; debelkasto stolčen, gröblich gestampft, *Pohl. (Km.)*.

děbeln, *tna*, *adj.* Schaft, Stamm, *Cig.*

debělnica, *f.* = pustna nedelja, *Tolm.-Erj. (Torb.)*.

debeločča, *f.* = debelost, *C.*

debeloglāv, glāva, *adj.* dickköpfig, *Jarn., Mur., Jan.*

debeloglavec, *vca, m.* der Dickkopf, *Cig., Jan.*; kalin d., *Preš.*

debeloglavka, *f.* 1) die Großköpfige, *Cig.*; — 2) der Großkopf, der Schwammspinnier (liparis dispar), *Nor.*; — die Ranpe des Großkopfes, *C.*; — 3) mravlja debeloglavka, die großköpfige Zug- oder Bienenameise (atta cephalotes), *Erj. (Z.)*.

debelogled, glēda, *adj.* großäugig, *Zora.*

debelokljūn, kljūna, *m., pl.* debelokljuni, die Dickknäbel, die Kegelknäbeler, *Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Z.)*.

debelokljūnast, *adj.* dickknäbelig, *Cig.*

debelokōsten, *tna*, *adj.* dickknochig, *Mur., Cig., Jan.*

debelokōstnost, *f.* die Dickbeinigheit, *Mur.*

debelokōžec, žca, *m.* der Dickhäuter (zool.), *Cig. (T.), Erj. (Z.)*.

debelokōžen, žna, *adj.* dickhäutig, *Cig., Jan.*

debeloličen, čna, *adj.* dickwangig, hausbäckig.

debeloličnica, *f.* die Dickwangige, *M.*

debeloličnik, *m.* der Dickwangige, der Hansbad, *Cig., M.*

debelolistnica, *f.* die Fettpflanze, *pl. -ce* (crasulaceae), *Cig. (T.), Tuš. (R.)*.

debeloniten, *tna*, *adj.* großbädig, *Cig.*

debelonōg, nōga, *adj.* dickfüßig, *Jan.*

debelonōs, nōsa, *adj.* dickfüßig, *Jan.*

debeloōk, ōka, *adj.* großäugig, ohsenäugig, *Cig., Jan., Bes.*

debeloprēdnica, *f.* die Vorspinnmaschine, *Cig.*

debelorit, rita, *adj.* mit großen Hinterbacken, *M.*

debeloritnik, *m.* ein Mann mit großen Hinterbacken, *Notr.-M.*

debelorōg, rōga, *adj.* dickhörig: debelorogibik, *Bes.*

debelorūn, rūna, *adj.* mit grobem Vlies, *Cig.*

debelōst, *f.* die Dicke; d. in dolgost izmeriti; — die Dichtigkeit; — die Festigkeit, die Dickleibigkeit; — die grobe Beschaffenheit, die Größe, *Cig., Jan.*

debelostrčjnat, *adj.* dickhülfig, *Cig.*

debelōta, *f.* = debelost, *Cig.*

debelōten, *tna*, *adj.* die Dicke betreffend, *V.-Cig.*

debelotrebūšen, šna, *adj.* dickwanfig, *SN.*

debelotrebūšnik, *m.* der Dickbauch, *Bes.*

debelouh, ūha, *adj.* kdor ima debela ušesa: d. poslušavec, begriffstüchtiger Hörer, *SN.*

debelovčjnat, *adj.* didästig, *Cig.*

debelovoīnat, *adj.* grobwoilig, *Cig.*

debelovrāten, *tna*, *adj.* dickhalfig, *Cig., Jan.*

debelovrātež, *m.* der Dickhals, *Cig.*

debelovrātnik, *m.* der Dickhals, *Jan.*

debelozrnat, *adj.* grobförmig, *Jan.*; debelozrnata koruza se zove debeljača, *Slovan.*

debeložitnat, *adj.* großüderig, *Cig.*

debelūh, *m.* feiste Person, der Dickwanst.

debelūhar, rja, *m.* = debeluh; polh d., *DSv.*

debelūn, *m.* = debeluh, *C.*

debelūnce, nca, *m. dem.* debelun, *C.*; n. pr. debel otrok, *vžšt.*

debelūša, *f.* dickleibiges Weib, *Z.*

debelūšen, šna, *adj.* dickleibig, *SN.-C.*

deber, bri, *f.* die Thalschlucht, *Cig. (T.), Jan., C., Jes.*; beseda se nahaja v krajnih imenih, *Mik.*; — stsl. дѣбрь.

děblast, *adj.* dickstämmig, *Cig.*

deblāt, āta, *adj.* = deblast, *C.*

děblō, *n.* 1) der Baumstamm; — d. stebra, der Schaft einer Säule, *Cig. (T.)*; — on del suhe zemlje, v katerega se morje ne zajeda in ga nikakor ne razkosava, der Stamm, der Kumpf (geogr.), *Jes.*; — der Wortstamm (gramm.), *Cig. (T.)*; — 2) = steblo, *C.*; govori se tudi manj pravilno: dėblō; prim. *Cv. X. 6.*

deblomēr, mēra, *m.* das Dendrometer, *Cig. (T.)*

dēca, dečē, *f. coll.* die Kinder, *vžšt., ogr., kajk.-Valj. (Rad.)*; drobna d., der Tag der unshuldigen Kinder, *vžšt., ogr.-C.*; dēca, *Mur.*; — prim. stsl. дѣтца.

decēmbēr, bra, *m.* 1) der Monat December; — 2) neka ženska obleka; d. je bil kakor suknja dolg, segal je do kolen in je imel zolte „žnure“ vse po sebi, *Središče - Pjk. (Črt.)*.

decemvir, *m.* der Decemvir.

decimālen, *tna*, *adj.* Decimal, *Cig. (T.)*; decimālnost, *št.* decimalno število, *Cel. (Ar.)*.

decimālnica, *f.* die Decimale, *Cel. (Ar.)*.

decimovātī, ājem, *vb. impf. et pf.* decimieren, *Cig.*

dečāj, *m.* das Kind, *Cig.*; jokati se kakor dečāj, *Jurč.*

dēčāk, *m.* der Bursche, *Jan., ogr.-M., nk.*; užigajo krese dečaki („fantje“) in možje, *Navr. (Let.)*.

dēčārec, rca, *m.* der Knabe, das Knäblein, *Jan., kajk.-Valj. (Rad.), Prip.-Mik.*

dēčārie, *m.* = dečārec, *kajk.-Valj. (Rad.)*

dēčārīja, *f.* 1) die Künderei, *M., BIKr.*; — 2) = deca, *Jan., BIKr.*; — tudi: ljudje, ki se po otroče vedejo, *BIKr.*

dēčārītī, ārim, *vb. impf.* sich kindisch betragen, *Jan.*

dēčārski, *adj.* Knaben-, knabenhaft, *Cig.*

dēčārstvō, *n.* die Knabenjchaft, *Cig.*

dēčāški, *adj.* Knaben-; dečaska toga, die Knabentoga, *Vest.*

dēček, čca, *m.* = deček, *Habd.-Mik.*

dēček, čka, *m.* der Knabe.

dēčetski, *adj.* Mädchen-, mädchenhaft, *M.*; — jungfräulich, *C.*

dédčelstvo, *n.* die Mädchenchaft, der Jungferntand, *Trub., Dalm., Schön.*
 déčica, *f. coll. dem.* deca: die Kinderchen, *ogr.-C., Danj. Posv. p.:* déčica. *Mur.*
 děčič, *m.* = děček. *Jan.*
 děčinji, *adj.* den Kindern gehörig, *C.:* — Kinder, *C.*
 děčinski, *adj.* 1) = děčinji 1): d. penezi. Pupillengelder, *C.:* — 2) kindlich, *Mur., Cig. (T.):* pustne veselice so bile izprva děčinska, kesneje razuzdana radost. *Navr. (Let.).*
 děčko, *čka. m.* der Knabe, *Valj. (Rad.):* ein tüchtiger Knabe; to je děčko! *St.:* govori se nav. s čistim ozkím e. *Cr.*
 děčla, *f.* 1) das Mädchen, *Mur., Cig., Jan., Boh., Štrck., Gor., Kor.:* poiščimo děčo, katera je še devica. *Dalm.:* děče pri preslici. *Trub.:* die Jungfrau, *Meg.:* — 2) = punčica v očesu. *C.*
 děčlica, *f.* 1) *dem.* děčla. das Mägdlein, *C., M.:* — 2) = punčica v očesu. *C.:* prim. punčica.
 děd, děda, *m.* 1) der Großvater, *Meg., Guts., Mur., Cig., Jan., nk.:* — 2) alter Mann, *Habd., Z., Škalska dol. St.-C.:* — 3) žena o svojem možu: moj děd. (= dedei). *C.:* — 4) rezní d. = rezní stol. die Strohschneidbank, *C.:* — 5) bobov děd, neka pogača iz bobove moke. *Pjk. (Črt. 73.):* — 6) die Krastmittel (cirsium). *Z.:* prim. dede 2).
 děděek, děeka, *m. dem.* dedek. *hyp.:* 1) der Großvater, *Cig.:* d. in babica. *Ravn.:* zastiti děděek. *Levst. Zb. sp.:* — 2) kleiner bejahrter Mann, *M.*
 dědě, čta, *m.* 1) = dedec 2). *M.:* velike starost dede. *Dict.:* — 2) die Krastmittel (cirsium). *Medv. (Rok.).*
 dědec, čta, *m.* 1) der Großvater, *Meg., Dict., M., Dalm., Trub., Iskr.:* dedei ino babice nežneje ljubijo vnučeta nego roditelji sinove in hčere. *Levst. (Zb. sp.):* — 2) bejahrter Mann, *Cig., Jan., M., St.:* dedei in babe. *LjZv.:* — 3) žena o možu: moj dedec, mein Alter, *Z.:* — 4) die Marionette, *Rež.-C.:* — 5) die mit Gewinden verfehene Walze, die Schraube, *Cig., vjhSt.-C.:* — 6) der Häfelhafen: — 7) der Fiahl zwischen dem Druckflode (babica) und dem Preisbaum bei der Weinpresse, *C.:* — 8) der Denckelhammer, *C.:* — 9) der frählerne Steinel, die Patrise, *V.-Cig.:* — 10) das Zeigrohr, *Cig. (T.:* — 11) der Weidchess (upupa epops). *C.:* — 12) (mlad) boletus edulis. *Ip.-Erj. (Torb.). ZapSt.:* — 13) der Raum des verblühten Löwenzahns, *Trst. Let.*
 dědej, *m.* 1) der Großvater, *Guts., Mur., Jan.:* — 2) ein älterer Mann, *St.:* moj d. (žena o možu). *vjhSt.:* — das Männchen, *Mik.*
 dědeck, čka, *m. dem.* ded: das Großvaterchen, der Großvater, *Mur., Cig., vjhSt., ogr.-C., BIKr.:* — 2) eine Art Ruchen, *C.:* — 3) der Raum des verblühten Löwenzahns, *C.:* — 4) der Annel (scleranthus perennis). *C.*
 děden, čna, *adj.* Erb, *Cig., Jan., C.:* dedno nasledje. die Erbfolge, *Cig. (T.):* dedni na-

slednik. der Erbe, *Levst. (Nauk.):* dedno posestvo. *Jurč.*
 děder, *interj.* wohlan! *Prip. - Mik., vjhSt.:* iz: dej der: prim. dejati II. 2).
 dědič, *m.* 1) der Erbe: oporočni d. der Testamentserbe, nužni d. der Rotherbe, *Cig.:* („dedič [dedov pravnik ali vnuk], kaže, da se je iz početka imenoval samo on, kdor ostaje doma na dedini [Stammhaus], der Majoratsherr“. *Levst. Nauk. 169.:* — 2) = dedec 6). *Rež.-C.*
 dědičinja, *f.* = dedična. *Sol.*
 dědična, *f.* die Erbin, *Cig., Jan.:* tudi: stsl. dědina, *f.* 1) der Erbheiß, daß Stammhaus, *Cig., Jan., C., Dol.:* na dedini ostati, *Levst. (Nauk.):* — die Erbschaft, *Meg., Dict., Cig., Jan., M., Dalm. (Reg.):* Ni umrla teta moja. Da bi, dohtar, mi opravljal Po nji dedino bogato. *Preš.*
 dědinoljovec, vca, *m.* der Erbschleicher, *Cig., Jan.*
 dědinoljovstvo, *n.* die Erbschleicherei, *Cig., Slc.*
 dědinski, *adj.* Erbschafts-, Erb-, *Cig., Jan., C.:* dedinska tožba. die Erbschaftsklage, *Cig.:* dedinska pogodba. der Erbvertrag, *Cig., Jan.:* dedinski zapustnik. der Erblasser, *C.:* dedinska država. das Erbreich, *Jes.*
 dědinstvo, *n.* = dediščina. die Erbschaft, *M., Z., Zora.*
 dědiščina, *f.* das Erbe, die Erbschaft, *Pohl., Mur. (dediščina). Cig., Jan., C., nk.:* prim. *Cr. IX. 5.*
 dědiški, *adj.* der Erben, Erb-, *Cig.*
 dědji, *adj.* nach Art eines älteren Mannes: po dedje hodi. se drží. *C.*
 dědnica, *f.* = dedična. *Cig.*
 dědnik, *m.* 1) = dedič. *Cig., Jan., Vrt., DZ., Levst. (Zb. sp.):* — 2) der Herrenvilj (boletus edulis). *Rihenberk-Erj. (Torb.).*
 dědniški, *adj.* = dediški. *DZ.*
 dědnodačeen, čna, *adj.* Erbzin-: dednodačno zemljišče. *Cig.*
 dědnoděžiten, čna, *adj.* erbländlich, *Jan.:* tudi: -žiten.
 dednodožžiški, *adj.* erbländlich, *Cig.:* tudi: -žiški.
 dědnolásten, stna, *adj.* erbeigen, *Jan.*
 dědnopráven, vna, *adj.* erbrechtlich, *Cig., Jan.*
 dědnozakúpén, pna, *adj.* Erbpaht: dedn-zakupna pogodba. *Cig., Jan.*
 dednozavžčen, zna, *adj.* erbverbrüdet, *Cig., Jan.*
 dědovanje, *n.* das Erben: ostaline pridejo na dedovanje. bei den Verlassenschaften tritt der Erbfall ein, *Levst. (Pril.).*
 dědovati, ujem. *vb. impf.* erben, *Cig., Jan., C., M.:* ponos se vsem meščanom od roda do roda deduje in zapušta. *Jurč.*
 dědovina, *f.* 1) = dedina. *Jan., Sol., C.:* — 2) = bodeča neža, *BIKr.*
 dědsčina, *f.* pogl. dediščina.
 dedukcija, *f.* die Deduction, *Cig. (T.), nk.*
 deduktiven, vna, *adj.* deductiv, Deductions-, *Cig. (T.).*

deficient, *m.* zaradi bolehnosti za službo ne-
sposoben duhovnik, der Deficient.

definicija, *f.* die Definition, *Cig. (T.)*; — prim.
opredelba.

déga, *f.* 1) der Kochriemen, *Guts.*; — 2) der Trag-
riemen, *C.*; — pl. dege, roče, s katerimi
vrece nosijo, *Poh.*; — prim. stsl. dega, der
Riemen.

degánje, *n.* 1) das Schlendern, *Cig.*; — 2)
die Disputation, *ogr.-C.*

degáti, *ám, vb. impf.* 1) schlendern, *Cig.*; d.
kaj s pračo, *Cig.*; — 2) hinhindherbewegen,
C.; rütteln, *Z.*; vrata dega, kdor jih ne more
precej odpreti, *Kr.*; d. se, sich balgen, ja-
gen, fangen u. dgl. (n. pr. o igrajočih otrocih).
Cig., M., Kr.; d. se s kom o čem, dispu-
tieren, zanken, *ogr.-C.*; — 3) d. koga, je-
mandu zusehen, ihn ansehn, *C., M.*; — 4)
dummes Zeug schwätzen, *C.*

déget, *gta, m.* der Theet, *Sol., Cig. (T.), DZ.*;
— prim. češ. dehet, rus. dégot, gja.

dégmanje, *n.* der Zank, *vzhSt.-C.*

dégmati se, *am se, vb. impf.* 1) zanken, disku-
tieren, *Mik., vzhSt.-C., Trst. (Let.)*; — 2)
wetteifern, rivalisieren, *Cig. (T.), SLN.-C.*;
— prim. stsl. degba, Streit.

dégmavec, *vca, m.* der Fänger, *vzhSt.-C.*

dégniti, *dégnem, vb. pf.* Strahlen werfen:
danes je oblačno, le redko solnce skozi
oblake degne, — malo je solnce degnilo,
pa se zopet hitro za megle skrilo, *ob Muri*
in Ščavnici, Trst. (Let. 1875, 85.).

dehlína, *f.* der Niederschlag vom Hauche (3. B.
auf Gläs), (dahlina) *Cig.*

dehniti, *dáhnem, vb. pf.* 1) hanchen; d. v
koga: — dehniti, einen Athemzug thun;
človek dahne v eni uri 1150krat, *Kast.*
(N. C.); — 2) *intr.* Dahnejo mu sanje v
trudno glavo, *Levst. (Zb. sp.)*; — 3) eiten
(üben) Geruch von sich geben, riechen: po
vinu d., *Cig.*; meso že dahne, *Z., jvzhSt.*

dehór, *rja, m.* der Zstis; nav. pisava „dihur“
napačje; prim. *Cv. X. 4.*

dehténje, *n.* heftiges Verlangen: d. po čem,
Bes.-C.

dehtéti, *ím (éjem), vb. impf.* 1) stark athmen,
C.; pes dehteje, *Krn-Erj. (Torb.)*; — 2) sich
jehnen, heftig verlangen, *C.*; človek voléji,
ošaben, ki po visokosti dehti, hujj je od
divje zverine, *Ravn.*; — 3) duften, *C., Vrt.*;
kakor kadilo dehte dišave iz rož in cvetic,
Ravn.

dehtiv, *íva, adj.* begierig, *C.*; dehtivo razpe-
čatiti pismo, *Bes.*

deist, *m.* bogovernik, der Deist, *Cig.*

deizem, *zma, m.* bogoverstvo, der Deismus,
Cig.

déj, *pogl. dejati, II. 2).*

dejáten, *ína, adj. actiu, DZ., nk.*

dejalína, *f.* die Verheerung: na dejalini biti,
verhert, verchröen sein, *ogr.-Mik., C.*

dejálisče, *n.* die Wirkungsstätte, *Cig. (T.)*

dejálosti, *álím, vb. impf.* handeln, wirken, *C.*;
komedijanti igrajo in dejalijo („djaliho“) pre-
oblečeni, *Hip. (Orb.)*.

dejánost, *f.* die Thätigkeit, die Activität, *DZ.*

dejánosten, *stna, adj.* Activitäts: dejánosteni
priklad, die Activitätsanlage, *DZ.*

dejánje, *n.* das Thun: imamo veliko dejanja,
wir haben viel Arbeit, viel zu thun, *C.*; d. s čim
imeti, sich mit etwas abgeben, *C.*; krivo d.
šundhaftes Thun, *C.*; d. in nehanje, das Thun
u. Lassen; d. svetnikov, die Geschichte der Hei-
ligen; d. apostolsko, die Apostelgeschichte; das
Benehmen, *C.*; — die Handlung: glavno d.
die Haupthandlung; der Act, (pri gledališčnih
igrah): das Werk: milosrčno dejanje, ein Werk
der Barmherzigkeit.

dejánski, *adj.* 1) thätiglich: dejanska služba
(v vojski), der Präsenzdienst, *Levst. (Nank.)*;
— 2) praktisch, dejansko vodilo, praktischer
Grundsatz, *Cig.*

dejánstven, *tvena, adj.* 1) handelnd, thätig:
romanopisci imajo navado, da naposled ra-
zodeno sleherne dejánstvene osebe osodo,
Let.; — 2) factisch, *Cig. (T.)*.

dejánstvo, *n.* 1) die Praxis, *Jan.*; — 2) das
Factum, die Thatiache, *Cig. (T.), Zuid.*

dejáti, *l. déjem, vb. impf.* 1) thun: učí ti mene
dejati po tvoji volji, *Trub.*; po njih volji
deješ, *Dalm.*; — nikar tudi tega kaj komu
drugemu dejati ne dopustite, *Gorne bukve-
Let. 1889, 190*; tiho dejem, ich schweige;
C.; — 2) fagen: ona deje, *LjZr.*; — II. dēm,
vb. impf. (tudi véasi *pf.*) 1) setzen: Ne ve,
kam se čez ure dejo, *Preš.*; — 2) thun: prav
demo, *Dalm.*; nobenega zla ne demo, *Trub.*;
jaz to dem Bogu k časti, *Dalm.*; dejte po-
koro, *Trub.*; — hudo mi de tobak, der Tabak
bekommt mir übel, *Polj.*; to mi dobro de,
Cig.; dobro de jed in pijača človeku, *Ravn.*;
težko mi de, es fällt mir schwer, *Cig., Notr.*;
to nič ne de, das verschlägt nichts, *Cig.*; Ako
spava, Naj bo zdrava, Ak' me skuša Nič ne
de, *Preš.*; kaj ti de pri meni? waš sešti dir
bei mir? *M.*; — dej, z infinitivom: dej
ga vzdigniti, hebe ihn, *Mik.*; dej napraviti
sobo, *Jurč.*; prim. dati (na koncu): — 3)
fagen, *Alas., Boh., Krefj., M.*; dem jaz, fage
ich, *Dict.*; čudo je, dem jaz, *Dalm.*; kaj
deš? = kaj praviš? waš jagti du dazn?
Cig.; Kaj dem, mati moja vi! *Npes.-K.*; dejal
sem, dejala je, fagte ich, fagte sie, *Dol., Gor.,
Goriš.*; — III. dēnem, *vb. pf.* legen, stellen:
puško z rame d., das Gewehr von der Schulter
nehmen; d. na mrtvaški oder, aufbahnen;
otroka spat d., das Kind zur Ruhe betten:
d. na-se, anlegen (oblačilo); pod streho d.,
unter Dach bringen; na verigo, z verige d.
psa, ansetzen, lossetzen; d. pod ključ, ein-
perren; iz kože d., aushäuten; v red d.,
ordnen; v skupine d., klammern, *Cig. (T.)*;
d. med oklepaja, einflammern, *Cig. (T.)*; v
(pod) prepoved d., mit Verbot belegen; ob
glavo d., enthaupen; ob veljavo d., außer
Straf setzen, *Jan.*; ob službo d., des Dienstes
entheben; v pokoj d., pensionieren; na nič
d., zugrunde richten; na laž d., der Lüge
zeihen; koga nesrečnega d., jemanden unglücklich
machen, *C.*; v pogovor se dene, er ließ sich

in ein (Bejpräch) ein, *Goriš.*; d. se v dogovor, sich ins Einvernehmen setzen, *Lerst. (Nauk.)*; — ne vem, kam bi se dejal, ich weiß nicht, wohin ich mich wenden, was ich anfangen soll? kam se je toliko ljudi dejalo? wo sind so viele Menschen hingekommen? *Cig.*; — denimo, nehmen wir an, *Cig.*; — 2) thun: težko mi dene, es macht mir das Herz schwer, *jvžh.Št.*; — verfahren, umgeben: lepo, grdo denem s kom, *ogr.-C.*; — d. komu, jemanden verheizen, verschreien, *ogr.-C.*

dejava, *f.* das Thun, *C.*; — die Wirkung, *C.* dejaven, *vna, adj.* thätig, activ, *Cig.*; — wirkjam, *Jan.*; — prim. dejalen.

dejavnost, *f.* die Thätigkeit, *Cig., Jan., C., Zora*; — die Praktik, *Cig.*; — prim. dejalnost.

dějstven, *tvena, adj.* wirksam, *Cig. (T.)*; — stsl. dějstvenost, *f.* die Wirksamkeit, *Cig. (T.)*.

dějstvo, *n.* die Wirkung, *Cig. (T.)*; = dejanje, *Jurč. (Tug.)*; — stsl. rus.

dejstvovati, *ujem, vb. impf.* wirken, *Cig. (T.)*; moči, katere pri svetlobnih prikaznih dejstvujejo. *Znid.*; d. na kaj. einwirken, *Cig., nk.*; — stsl. rus.

dekāda, *f.* desetek, die Dekade, *Cig. (T.)*.

dekādīčen, *ena, adj.* dekadisch, *Cig. (T.), Cel. (Ar.)*

dekādika, *f.* desetna sestava, die Dekadif, *Cig. (T.)*.

dekagōn, *m.* deseterokotnik, das Dekagon, *Cig. (T.)*.

dekān, *m.* der Decan (an der Univerſität); — der Dechant.

dekanija, *f.* die Dechantei, das Decanat.

dekanstvo, *n.* die Decanswürde; — die Dechaniswürde.

dēkelce, *n.* nam. dekletec, *Cig., jvžh.Št.*

dēkelstvo, *n.* 1) = devišstvo, *Krelj*; — 2) der Magddienst, *Cig.*

dēkla, *f.* 1) das Mädchen (hlapica, die Magd), *ogr.-C.*; — 2) die Magd; za dekle služiti, als Magd dienen; kuhinjska d., die Küchenmagd; kravja d., die Aufmagd; mala dekla, die Beimagd, *Cig.*; — 3) božja dekla, neko bajeslovno bitje, *C.*; božja dekla = smrt: prej bi bila omečila božjo dekle, beto smrt, *Zv.*; v vzklīkih: božja dekla! *jvžh.Št.*; divje dekle, nekake Vile, *Pjk. (Črt. 33)*; — 4) die Dame im Schachspiel, *Cig.*; — 5) der Bandhaken, die Klammer der Wöitcher, *Cig.*; — 6) neko orodje, s katerim se razbeljen zrebclj prijema, *Železniki (Gor.)*.

deklāča, *f.* die Tirne, *Notr.*

deklāj, *m.* das Mädchen, *Cig., C.*

deklamācija, *f.* die Declamation.

deklamator, *rja, m.* der Declamator.

deklamovānje, *n.* das Declamieren, *nk.*

deklamovāti, *ujem, vb. impf. et pf.* declamieren, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *nk.*

deklarācija, *f.* = vpoved, die Declaration (im Zollwesen), *Cig. (T.)*; — izjava, *nk.*

deklāriti, *ārim, vb. impf.* = deklovati: d. komu, *Gor.*

deklē, *čta, n.* das Mädchen; dekle je še. še ijt noch ledig, *Cig.*; tudi: *f.*; (prim. *Mik.*

V. G. W. 33); moja d., *Npes.-K.*; mnoga dekle se je išpala, *Ravn.*; acc. tudi: dekleta: pokličī mi dekleta, *Ravn.*; Je za drugega dekleta Zdaj ljubezen tvoja vneta, *Preš. dekljčji, adj.* Mädchen, *C., Št.*

deklētec, *n. dem.* dekle, *Jan., Valj. (Rad), nk.* deklīca, *f.* das Mädchen; povodna d., die Aulsnire, *Cig., Jan.*; morska deklīca, die Meeressjungfer, das Meerfräulein, *Cig., Pjk. (Črt. 33)*; ajdovska deklīca, das Niesenmädchen (v pravljicah); rimske deklīce, neke velikanske deklīce (v pravljicah), *Trst. (Glas. 1859, II. 16)*; božja deklīca ali Vila, *Pjk. (Črt. 33)*; — „božje deklīce pridejo po noči, vse pregledajo po hramih, si spečijo kruha“ itd., *C.*; — 2) die Wöitcherlampe, *Dol.-Cig.*; — prim. dekla 4).

deklīč, *čta, m.* das Mädchen; mladi deklīči, *Trub. (Post.)*; (dēklīč: O deklīč mlad, o zlahen sad! *Npes.-K.*); včasī *f.*: poljski deklīči, *Navr. (Let.)*.

deklīčar, *rja, m.* der Mädchenjäger, *Zora.*

deklīčevāti, *ujem, vb. impf.* 1) sich als Mädchen benehmen: skupaj deklīčujejo dekleta, katere so vrstnice, *Gor.*; — 2) = k dekletom pohajati, *M., C.*

dēklīčka, *f.* = deklīčka, *Cig.*

dēklīčina, *f.* = deklīčka, *ogr.-C., Let.*

dēklīčiti, *ičim, vb. impf.* 1) tako se vesti, kakor šega dopušča dekletom, *Gor.-D.Sv.*; — 2) k dekletom pohajati, *Polj.*; — prim. deklīčevati.

dēklīčka, *f.* das Mädchen, *Jarn., ogr.-Valj. (Rad.)*.

dēklīčnik, *m.* der Mädchenjäger, *Cig.*

dēklīna, *f.* größeres Mädchen, *Cig., M.*; = dekle, *Mur., Jan., vžh.Št.*; die Jungfrau, *Štek.*

dēklīnē, *eta, n. dem.* deklīna; das Mädchen, *Mur., C.*

dēklīnīca, *f. dem.* deklīna, *Mur., Cig., Jan., Slom.*

dēklīnji, *adj.* Mädchen, *Mur.*

dēklīnski, *adj.* Mädchen, mädchenhaft, *Mur.*

dēklīnstvo, *n.* das Mädchenalter, *Mur., Cig., Jan.*; der Mädchenstand, die Jungfernschaft, *Mur., ogr.-C.*

dēklīski, *adj.* Mädchen: deklīska šola, die Mädchenſchule; po deklīsko, nach Mädchenart; — jungfräulich, *Cig., Jan.*; deklīski stan, der Jungfernsstand, *Cig.*

dēklīstvo, *n.* das Mädchenalter, der Mädchenstand, die Jungfernschaft, *Cig., Jan.*

dēklīti, *im, vb. impf.* = deklovati, *C.*

dēklōvānje, *n.* der Magddienst, *Cig.*

dēklōvāti, *ujem, vb. impf.* als Magd dienen, Magd sein, *Cig.*; deklōvala je pri njem tri leta, *IjZv.*

dekorācija, *f.* okrasba, die Decoration.

dekrét, *m.* das Decret; — prim. odlok.

dekrétali, *m. pl.* die Decretalen, päpstliche Verſünungen, *Cig.*

dēč, *m.* der Theil; sprednji, zadnji d., das Vorder, Hintertheit; d. sveta, ein Welttheit; na enake dele, zu gleichen Theilen; na dele,

ratenweise, *C.*; veči del (večidel), größtentheils; sestavni d., der Bestandtheil, *Cig.(T.)*; — die Grundparcelle, *Cig., C.*; der Waldantheil, *Cig.*; gremo v dele, *Z.*; — das Erbtheil, *Cig., M.*; — d. prinesti k hiši, ein Heiratsgut zubringen, *Guts.-Cig.*; na d. priti, zu theil werden, *Trub., Krelj.*

deľatnica, f. = delavnica, *nk.*

deľanje, n. das Arbeiten; — das Machen, das Schaffen, das Fertigigen; deľanje cest, der Straßenbau, *Cig.*; leseno deľanje, der Holzbau, *V.-Cig.*; deľanje pojmov, das Begriffe bilden, *Cig.(T.)*; — die Handlungsweise, *Cig.*

deľapust, m. *Cig., M., C.*; pogl. delopust.

deľarnica, f. das Arbeitshaus; prisilna d., das Zwangsarbeitshaus, *Levst.(Nauk), DZ.*

deľäten, ma, adj. 1) arbeitend; d. Slovek, ein Arbeiter, *pri Mariboru-Kres I. 358*; — 2) wirksam, h. t. — *Cig.(T.)*.

deľati, deľam, vb. impf. 1) arbeiten; moli in deľaj; dela kakor črna živina; d. pri kom, bei jemandem in Arbeit stehen; na rokah d., ein Handwerk üben, *V.-Cig.*; tlako d., Arbeit leisten; na gosli deľati, die Violine spielen, *C.*; stroj dela, die Maschine geht, *Cig.(T.)*; — fertigigen; klobase d., Würste machen; sveče d., Lichter ziehen; pot, gaz d., einen Weg bahnen; gnezdo d., ein Nest bauen; seno d., heuen, *Jan.*; — zajka mlade dela, ist im Gebären begriffen, *Cig.*; krava dela, *Z.*; ovce dela, *Bes.*; — thun, treiben; krivico d., unrecht thun; pokoro d., Buße thun; pravico d., Recht üben; — machen; koga srečnega d., jemanden glücklich machen; hleb dela obraz lep, *Ravn.-Mik.*; iz komarja vola, iz mušice konja d. = aus einer Mücke einen Elephanten machen; norca si d. iz koga, jemanden zum besten haben, mit jemandem Poffen treiben; — hervorbringen; čudes d., Wunder thun; mleko dela smetano, auf der Milch bildet sich der Rahm; sneg zamete dela; d. se, sich bilden, entstehen; na rani se krasta dela, die Wunde verharst; noč, dan se dela, die Nacht, der Tag bricht an; k dežju, k hudemu vremenu se dela, ein Regen, ein Gewitter ist im Anzuge, *vzhSt.*; bridko se jima dela, es berührt sie bitter, *Ravn.*; — machen, bereiten, verursachen; prostor d., Platz schaffen; hrup d., Aufsehen machen; sum d. s čim, mit etwas prangen, *V.-Cig.*; kratak čas d. komu, jemanden unterhalten; srce komu d., Muth machen; senca d., einen Schatten machen; to mi težave v psih dela, das verursacht mir Brustbeklemmungen; prepir, škodo, napotje, skrb, sramoto komu d., obljuba dolg dela, *Npreg.*; — d. komu, jemanden es anthun, ihn begehren, *Cig.*; — wirken: za občeno korist d., für das allgemeine Wohl thätig sein; na to d., dahin wirken; — handeln; brez glave d., müüberlegt handeln; deľaj, kakor najbolje veš in znaš, handle nach deiner besten Einsicht; — verfahren, umgehen; grdo, lepo s kom d., jemanden gut, schlecht behandeln; dela z njim kakor svinja z mehomo; — d. se, kakor bi . . . , sich ge-

berden, sich stellen, als ob . . . , d. se bolnega, sich krank stellen; d. se prijatelja, Freundschaft heucheln; — 2) = obdelovati: njivo d., *Dict., Jsvkr.*; Kaj da vrta več ne dela? *Greg.*

deľáva, f. die Handlungsweise, die Wirkungsart, *Cig., Jan.*

deľavčec, čca, m. dem. delavec.

deľavec, vca, m. der Arbeiter; delavec je hlebavec, Arbeit bringt Brot, *Cig.*

deľaven, vna, adj. 1) arbeitsam, thätig; d. Slovek; — 2) Arbeits-; delavna obieka, das Werktagsskleid; delavna živina, das Arbeitsvieh; — d. dan, = delavnik, der Werktag.

deľavica, f. = delavka, *M., vzhSt.-C.*

deľavka, f. die Arbeiterin.

deľavkinja, f. = delavka, *C.*

deľavnica, f. die Werkstätte, *Cig., Jan.*; das Atelier, *Cig.(T.)*; — das Arbeitshaus, *Cig., Jan.*; — zarad naglasa prim. *Cv. X. II*; nav. delavnica.

deľavnik, m. der Werktag; v deľavnik in praznik deľati.

deľavníšnica, f. *Cig.*; pogl. delavnica, delarnica.

deľavnost, f. die Arbeitsamkeit, die Werkthätigkeit.

deľavski, adj. Arbeiter-; delavske bukvice, das Arbeitsbüchlein, *DZ.*

deľavščica, f. *Jan., ZgD.*; pogl. delavnica, delarnica.

deľba, f. die Theilung, *Cig.(T.), ogr.-M., DZ.*; die Theilung des Vermögens, *C.*; — die Division (math.), *Cig.(T.)*; — d. časa, die Zeiteinteilung, *Cig.(T.)*.

deľce, n. dem. delo; kleine Arbeit, *Cig.*; kleines Werk, *nk.*

deľčec, čca, m. dem. delec, *Valj.(Rad).*

deľček, čka, m. dem. delec; das Theilchen, die Partikel, *Cig.*; kleiner Waldantheil, *Valj.(Rad).*

deľce, čca, m. das Theilchen; svetlobni deľci, die Theilchen der Lichtmaterie, *Znid.*; das Stückchen, *Krelj.*; der Waldantheil, *Svet.(Rok.)*; der Grundantheil, *C.*; kakšen d. svojega lovišča zameniti za drug delec, *Levst.(Nauk).*

deľek, čka, m. dem. del; das Theilchen; das Körpertheilchen, *Cig.(T.)*; istorodni deľci, gleichartige Theilchen, *Erj.(Min.).*

deľen, ma, adj. 1) Theils, partiell, *Jan., Cig.(T.)*; delni produkt, das Partialproduct, *Cig.(T.)*; delna dolžna pisma, Theilschuldverschreibungen, *DZ.*; — 2) distributiv (phil.), *Cig.(T.)*.

deľestvo, n. die Theilgenossenschaft, *Muv., Cig.*

deľež, m. der Antheil; die Quote, *Cig.(T.)*; die Tantieme, *DZ.*; der Erbtheil, *Svet.(Rok.)*; — die Parcell, *C.*; die Waldparcell, *Polj.*; — gen. tudi: deľeža, *Valj.(Rad).*

deľežek, čka m. dem. delež, *Jan.*

deľežen, zna, adj. theilhaftig; d. biti česa, an einer Sache theilhaben; d. daru, *Ravn.-Mik., Cig.*

deľžiti, čžim, vb. impf. theilhaftig machen, *Cig.*; d. se česa, an etwas theilnehmen, *Cig., Jan.*; d. se (razpisanega) darila, *Navr.(Let.).*

deležje, *n.* das Particip, *Cig., Raič.*
 deložnica, *f.* 1) die Antheilhaberin, die Theilnehmerin; — 2) der Antheilchein, *DZ.*
 deložnik, *m.* 1) der Antheilhaber, der Theilnehmer; občinski deležniki, die Gemeindegewissen, *Levst. (Nauk)*; — der Interessent, *Cig. (T.)*; — 2) das Particip, *Jan., Levst. (Sl. Spr.)*.
 deložnost, *f.* die Theilhaftigkeit.
 deljin, *m.* = pliskavka, der Delphin, *Cig., Jan., Erj. (Ž.)*.
 delj, *praep.* = delj: za tega deli, *Mik. (Et.)*.
 delič, *ica. m.* der Divisor (math.), *Cig. (T.)*.
 delišin, *ina. adj.* Theilungs-, theilend, *Cig.*; — distributiv, *Jan.*
 delišnica, *f.* (pika) d., der Theilpunkt, *Cig. (T.)*; črta d., der Theilstrich, *Znid.*
 delišnost, *f.* die Theilungskraft, *Cig., Jan.*
 delilo, *n.* 1) die Theilmachine, *Cig. (T.)*; — 2) das Theilungszeichen, *Cig., Jan.*; — 3) der Eintheilungsgrund, *Cig. (T.)*; — 4) die Dividende, *Cig., DZ.*; der Antheil, *C.*
 delina, *f.* der Theil, das Theilchen (math.), *Vrt., Let.-C.*; — der Bestandtheil, *C.*
 delišče, *n.* der Theilungspunkt, *Cig., Jan., DZ.*
 delitelj, *m.* 1) der Theiler: (math.) der Divisor, *Cig. (T.), Cel. (Ar.)*; — 2) der Aus spender, *Jan.*; izvolil sem ga za delitelja nadnarurnih milosti, *Cv.*
 delitven, *tna. adj.* Theilungs-: delitno pismo, die Theilungsurkunde, *Cig.*; — pogl. delitven.
 delitev, *ive. f.* 1) die Theilung; — die Division (math.), *Jan., Cig. (T.), Cel. (Ar.)*; — die Eintheilung, *Jan., Cig. (T.)*; — 2) die Austheilung, die Auspendung; d. sv. zakramentov.
 deliti, *im. vb. impf.* 1) theilen: d. na dvoje, na četvero, in zwei, vier Theile theilen; deliti, kar kdo ima, s svojim bližnjim, *LjZv.*; d. se, sich theilen; reka, cesta se deli; — dividieren (math.), *Cig. (T.), Cel. (Ar.)*, *nk.*; — eintheilen, *Jan., Cig. (T.)*; — scheiden, trennen, *Cig., Jan., C.*; smrt nas s prijatelji deli, der Tod trennt uns von den Freunden, *C.*; — 2) vertheilen, spenden; zakramente d.: Mi smo nocoj k vam prišli, Novo leto vam delit, *Npes.-K.*
 delitven, *tvena. adj.* Theilungs-, Divisions-: delitveni ostanek, der Divisionsrest, *Cel. (Ar.)*.
 delivec, *vca. m.* 1) der Theiler; der Schiedsmann, *Mur.*; Kdo me je sodnika ali deliveca med vama postavil? *Ravn.*; — der Divisor (math.), *Cig.*; — 2) der Austheiler, der Spender, *Cig., Jan., C.*
 delivka, *f.* 1) die Theilerin; — 2) die Austheilerin, die Spenderin, *Cig., Jan.*
 delivo, *n.* das Divisum (phil.), *h. t.-Cig. (T.)*.
 delj, *adv.* pogl. dalj.
 delj, *praep.* za—delj, wegen; za tega delj (za tega delj), deswegen; — prim. stsl. delja.
 delja, *f.* *Jan., C.*; pogl. dalja.
 deljence, *vca. m.* der Dividend, *Jan., Cig. (T.), Cel. (Ar.)*.

deljenje, *n.* 1) das Theilen, die Division, *Cig. (T.), Cel. (Ar.)*; — 2) das Austheilen, das Spenden.
 deljiv, *iva. adj.* theilbar, *Cig., Jan.*; — pogl. razdelen.
 delnica, *f.* 1) die Austheilerin, *kajk.-Valj. (Rad)*; — 2) die Actie, *Cig., Jan., DZ.*; — 3) die Erbvierte, der Erbacher, *Jarn.*; — 4) die Heuschabe auf der Wieje, *vzh.St.-C.*
 delničar, *rja. m.* der Actionär, *nk.*
 delničarski, *adj.* die Actionäre betreffend, *nk.*
 delničen, *čna. adj.* Actien-, *nk.*; delnični odrezek, der Actiencoupon, *Cig.*
 delnik, *m.* 1) der Vertheiler, *Valj. (Rad)*; — 2) = deležnik, *Alas., ogr.-C.*; — = delničar, *Jan.*; delnik = deležnik, *kajk.-Valj. (Rad)*.
 delnost, *f.* = razdelnost, *Cig. (T.)*.
 delo, *n.* 1) die Arbeit; težko delo, schwere Arbeit; poljsko delo, die Feldarbeit; lončarsko d., die Töpferarbeit; na delo hoditi, tagwerken; = za delom hoditi, *Erj. (Irb. sp.)*; dela se lotiti, an die Arbeit gehen; v delo vzeti, als Tagwerker annehmen, *Sol.*; koze v delo dati, zur Bearbeitung geben, *C.*; suknja je v delu, an dem Rock wird gearbeitet; volitev, ki je v delu, im Zuge befindlich, *Levst. (Pril.)*; — imeti kaj v delu, etwas unter den Händen haben, *Cig.*; vso noč bil je v najtežjem delu, mit der schwersten Arbeit beschäftigt, *LjZv.*; noč in dan so bili v delu, *Dalm.*; s tem bo dela, daß wird zu thun geben; delo imeti s kom, mit jemandem seine Noth haben; ni dela vredno, es verlohnt sich nicht der Mühe, *Cig.*; — die Beschäftigung, das Geschäft: to ni moje delo, daß ist nicht meines Amtes, *Cig.*; moje delo je, es liegt mir ob, *Cig., DZ.*; — 2) die Handlung, die That, das Werk; dobro delo, eine gute That; slavna dela, ruhmvolle Thaten; mrzko delo, die Greuelthat, *V.-Cig.*; na samem delu, in thagranti, *Cig.*; — delo in nedelo, daß Thun und Lassen, *Cig., Jan.*; — 3) das (verfertigte) Werk; krasno delo, ein herrliches Werk; učeno delo, ein gelehrtes Werk; božje delo, ein Werk Gottes; hudičevno delo, des Teufels Werk; — 4) za—delo, *Guts. C., M.*; za božje delo, um Gotteswillen, *Guts. C., M.*; za naše delo, za moje delo, za naših pregreh delo, *Guts., Mur., Fr.-C.*; (menda nam. za—delj).
 delobojen, *ina. adj.* arbeitsfleh, *Cv.*
 delodavec, *vca. m.* der Arbeitgeber, *DZ., nk.*
 delokrog, *krčga. m. C., nk.*; po nem. Wirkungsfreis; pogl. področje.
 deloma, *adv.* theilweise, zum Theil, *Cig., Jan., nk.*
 delomfzen, *vca. adj.* arbeitsfleh, *Levst. (Nauk), nk.*
 delomfznja, *f.* die Arbeitsfleh, *Sl.N.*
 delopust, *püsta. m.* der Feiertag; — die Vigilie vor einem Feiertage, *C.*; delopust, *Valj. (Rad)*.
 delopusten, *stna. adj.* Feiertag-, *Jarn., Cig., Jan.*; delopustni zvon, die Feiertagsglocke, *Cig.*

deľotvóren, rna, *adj.* werthtätig, wirksam, *Cig.* (T.); — *hs.*
deľovátien, tna, *adj.* deľovalna zmožnost, die Handlungsfähigkeit, *DZ.*
deľovánje, n. das Wirken, *nk.*; *pl.* deľovanja, die Werke, *Alas.*; — die Einwirkung, vzejemno d., d. enega na drugo, die Wechselwirkung, d. z dotikom, die Contactwirkung, *Cig.* (T.).
deľováti, ťjem, *vb. impf.* wirken, *C., nk.*; — einwirken, d. na kaj, auf etwas hinwirken, *Cig.* (T.). *C., nk.*; — delujoča moč, das Agens, *Cig.* (T.).
deľovna, vna, *adj.* = deľavna, Arbeits-: deľovne ure, Arbeitsstunden, *Levst. (Cest.)*; deľovni dnevi, Werktag, *LjZv., DZ.*; deľovna kola, der Wirtschaftswagen, *Levst. (Pril.)*; deľovno vodstvo, die Betriebsdirection, *Cig.*
deľovit, ita, *adj.* = deľen, Theil-, Partial-, *Cig.* (T.); deľovite sodbe, Theilurtheile, *DZ.*
deľovnica, f. das Arbeitslocale, die Werkstätte, *Levst. (Nauk.)*, *DZ.*; — prim. deľavnica.
deľovník, m. der Werttag, *Meg., Dict., Dalm., Levst. (Zb. sp.), Vrt.*; — prim. deľavnik.
deľovoditelj, m. der Betriebsleiter, *DZ.*
deľovódja, m. der Werfführer, *Jan.*
deľovódnik, m. der Werfführer, *Cig.*; der Betriebsleiter, *DZ.*
deľovršba, f. der Betrieb, *DZ.*
deľst, *adj.* Theil-: d. produkt, das Theilproduct, *Cel. (Ar.)*.
deľšćina, f. 1) der Erbtheil, *Jarm., Cig., Jan.*; nebeška d., *Guts. (Res.)*; — 2) die Aussteuer, *Mur., Cig.*
deľta, f. das Delta (geogr.), *Cig.* (T.).
deľtast, *adj.* deľtaförmig, *Cig.* (T.).
deľtoid, m. das Deltoid, *Cig.* (T.). *Cel. (Geom.)*.
deľtovína, f. das Deltaland, *Sol.*
deľujóćen, čna, *adj.* wirksam, *Let.-C.*
demagóg, m. der Demagog.
démant, m. der Demant, der Diamant.
démantar, rja, m. der Diamantenschneider, *Cig.*
démanten, tna, *adj.* Diamant-, *Jan.*
démantov, *adj.* Diamant-, *Cig., Jan.*
démantovec, vca, m. der Diamantspat, *Erj. (Min.)*.
demokrát, m. prijatelj ľudovladja, der Demokrat.
demokratija, f. die Demokratie.
demokrátka, f. die Demokratin, *Zora.*
demokrátski, *adj.* demokratisch.
demonstrácia, f. die Demonstration, *Cig.* (T.).
dën, m. nam. dan, *vzhŠt., ogr.*
denádnomá, *adv.* dan na dan, tagtäglich, *C.*
denár, rja, m. das Geldstück; zlat d., ein Goldstück; — *coll.* = denarji, das Geld; kovan d., geprägtes Geld; papirnat d., Papiergeld; droben d., Kleingeld; trda, huda je za d., es ist schwer ein Geld zu bekommen; d. zametavati, d. v vodo metati = das Geld zum Fenster hinauswerfen, *Cig.*; d. odvesti, Geld anbringen, *M.*; v denar spraviti, zu Gelde machen; ob ves denar sem, ich bin alles Geldes bar; ima denarje, er hat Geld; velike denarje je imel, er hat viel Geld ge-

habt, *vzhŠt.*; ima denarjev na kupe, er hat Geld im Menge; za noben denar, um keinen Preis; — denarji, die Gelder; hranilni denarji, die Depositengelder, *DZ.*; denar je gospodar, Geld regiert die Welt, *Cig.*; da ima koza denar, gospa bi ji dejali, *Cig.*
denárček, čka, m. *dem.* denarec; lep denárček, ein schönes Stückchen, *Cig.*
denárec, rca, m. *dem.* denar; *nav. pl.* denarci, das Geld; lepe denarce sem zaslužil; Imel bo ko peska d'narcev, *Preš.*
denáren, rna, *adj.* 1) Geld-; denarni pas, der Geldgürtel, *Cig.*; — 2) geldreich; petična in denarna dekle, *Jurč.*; denarna hiša, *Andr.*
denárič, m. *dem.* denar; pripraviti se za en d. („dinarič“), *Bas.*
denarjepísje, n. die Münzenbeschreibung, *Cig.*
denarjeslòvec, vca, m. der Numismatiker, *Cig., Növ.*
denarjeslòvje, n. die Numismatik, *Cig.*; — prim. penzozlovje.
denárnica, f. 1) die Cassé, *Cig., Jan., Cig.* (T.), *C., nk.*; cerkvena d., die Kirchencassé, *ZgD.*; — 2) = penzokovnica, *V.-Cig.*
denárníčar, rja, m. der Cassier, *Cig., Jan., C., nk.*
denárníčen, čna, *adj.* Cassé-, *Cig., Jan., nk.*
denárnístvo, n. das Cassawesen, *Cig., Jan.*
denárnost, f. der Geldreichthum, *Cig.*
denárski, *adj.* = denaren 1), Geld-, *Cig.*
denárstvo, n. 1) das Münzwesen, *Cig., Jan.*; — 2) die Finanzen, *Cig., Jan.*
denárstven, stvena, *adj.* 1) Münz-, *Jan.*; — 2) finanziell, Finanz-: denarstvene stvari, Finanzangelegenheiten, *nk.*
deneč, n. *dem.* dno, *Valj. (Rad.)*; — der Deckel, *C.*
dendrit, m. rudnina drevesaste podobe, der Dendrit (min.).
deněc, neč, m. = danká, *C.*
deněk, nká, m. = danká, *V.-Cig., C.*
deněs, *adv.* = danes, heute, *Jan., C., nk.*; prim. *Škrab. (Cr. IX. 4.)*, (pri starih pisateljih: „danas“, t. j. denes).
deněska, *adv.* = denes, *ogr.-C.*
denešnji, *adj.* *C.*, *pogl.* današnji.
deněti, im, *vb. impf.* = daniti se, *Danj.-Mik.*
1. denka, f. *Cig.*, *pogl.* danká.
2. dēnka, f. der Vormittag; v denko, vormittags, *vzhŠt.-C.*
děnta, f. = detelja (trifolium), (Brici izgovarjajo „danta“), *GBrda-Erj. (Torb.)*.
děntelj, f. = denta, *na Kanalskem - Erj. (Torb.)*.
dental, m. zobni soglasnik, der Zahnsaut, der Dental, *Jan.*
dentalėc, lca, m. = dental, *Trst. (Let.)*.
děpala, f. unterirdische Quelle, *Kr.-Valj. (Rad.)*; — prim. depla.
departeměnt, m. das Departement, *Cig.* (T.).
děpla, f. die Höhle, *Mik.*; — prim. duplo.
děplo, n. = depla, *Mik.*
deportácia, f. die Verbannung nach einem bestimmten Orte, die Deportation, *Cig.* (T.).
1. dër, dëra, dërđ, m. das Geschrei; mačji dër, das Klagengeschrei, *C.*; die Klagenmusik, *SlN.*

2. *dêr*, *m.* = dir, *Mik.*
dêr, *interj.* pristavlja se imperativu: poglej der, *ogr.* - *Mik.*; privzdigni der malo voz, *južhSt.*; — iz: deže, *Mik.*, *V. G.*, *IV.*, 797.
 1. *dêra*, *f.* ein Miß im Kleid, *C.*; das Loch, *ogr.* - *Mik.*
 2. *dêra*, *f.* 1) der Dörrboden, *Kras.*; — pl. dere. das Dsengeimß, *Jan.*; — 2) = sušica, die Schwindsucht, *Jan.*; — 3) pri deri delati. ohne Beföstigung arbeiten, *Guts.*; v deri sem, *C.*; — na dero iti, *SlGor.*; — iz nem. Dörr.
 1. *deráč*, *m.* 1) der Schinder, der Abdecker, *Cig.*; — 2) der Keißahn, *Jan.*, *C.*
 2. *deráč*, *m.* = deraš, *St.-Cig.*
deráča, *f.* = deraka, *C.*
deráče, *n. coll.* der Stachdorn, *Ip.-Erj.* (*Torb.*); — prim. derak.
derák, *m.* der Stachdorn (*paliurus aculeatus*), *Ip.-Erj.* (*Torb.*).
deráka, *f.* der Dorn, *C.*
deráka, *f.* das Fleischchen der Kürschner, *C.*
derás, *m.* ein Tagelöhner, der ohne Beföstigung (nur um den Taglohn) arbeitet, *ogr.* - *C.*; *dêraš*, *ogr.* - *Valj.* (*Rad.*); — prim. 2. dera 3).
dêrati, *dêram*, *vb. impf.* = dreti, *Hal.-C.*
dêravica, *f.* das Sodbrennen, *Jan.*
dêrece, *rca*, *m.* = konjederec, *Danj.* (*Posv. p.*)
dêre, *conj.* nam. dare = kadar, *vžhSt.*
dêreč, *čča*, *adj.* = deroč, reißend; *dereča voda*; — *dereča žival*, *Jan.*, *M.*; *dereč volk*, *Bwrg.*
derečica, *f.* = *derečina*, *Cig.*
derečina, *f.* 1) mesto, kjer voda dere: poginiti v derečini, *Glas.*; — 2) der Durchfall, *Razdrto* (*Notr.*)-*Erj.* (*Torb.*).
dereńica, *f.* der Aien, der Leuchtspan, *V.-Cig.*
dêreže, *f. pl.* das Fußreißer, das Steigeisen, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Zil.-Jan.*, (*Rok.*) *Met.*
dêrež, *m.* 1) der Schinder, *Mik.*; — 2) die Prügelfant, *C.*; — 3) einer, der gerne plärt (kdor se rad dere): oj ti grdi derež! *BKv.*; — 4) der Wachtelförmig (*orex pratensis*), *C.*
dêreža, *f.* neka črešnja, *Skrilje pod Čarnom-Erj.* (*Torb.*); — prim. dreza.
dêrišče, *n.* der Schindanger, *Cig.*
dêrjati, *am*, *vb. impf.* pogl. dirjati.
dêroč, *čča*, *adj.* (*part.*) reißend, deroča voda, *žival*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*
dêročec, *čna*, *adj.* schreiend, weinend (o otrocih), *C.*
dêročnica, *f.* schreiendes Kind (Mädchen), *C.*
dêročnik, *m.* schreiendes Kind (Knabe), *C.*
dêročnjak, *m.* der Schreier, *C.*
dêruga, *f.* deklica, ki se vedno dere, *C.*
dêruh, *m.* 1) der Schinder, *Cig.*, *C.*; — der Quäler, *C.*; — 2) der Schreier, *C.*
dêrviš, *m.* mohamedanski menih, der Dervisch.
deselj, *šja*, *m.* da bi te deselj odnesel! *Poh.-Trst.* (*Glas.*, 1857). *II.* 114.).
dêsen, *sna*, *adj.* recht, rechts bejündlich; *desna roka*, die rechte Hand; *desna stran*, die rechte Seite; *desni konj*, das rechts gehende Pferd; *na desno*, rechts (na vprašanje: kam? in kje?) *Cig.*; — *na desni*, auf der rechten Seite.

desêť, *num.* zehñ; Deset goldinarjev, zehñ Gulden; *desetim goldinarjem pridejati se goldinar*: ob desetih, umi zehñ Uhr; *po desetih*, nach zehñ Uhr; *pred desetimi* (*dese-timi*), vor zehñ Uhr.

deseták, *m.* 1) der Zehner: die Zehnermünze = *desetica*, *Trub.-M.*; — *nav.* die Zehñ gulden-Banknote; — 2) *desetaki*, ein Collegium von zehñ Männern, *desetaki*, einer von dießem Collegium, der Decemvir, *Mw.*, *Jarn.*, *V.-Cig.*; pogl. *deseternik*.

desetdnévcn, *vna*, *adj.* zehñtägig, *Cig.*

desêťek, *tka*, *m.* 1) das Zehntel: *Pod Goro ne najdete niti desetka tistega ponočevanja*, *LjZv.*; *na desetek* (= *na deseto*) vino toči, er schenkt den Wein gegen Zehntelcuntlaß aus, *BKv.*, *M.*; — = *desetina*, der Zehent, *Jurč.* (*Tug.*); = *deseti denar* (*penez*), einß die Abgabe bei Veräußerung eines bäuerlichen Grundstückes, das *Laudemium*, *C.*, *Z.*; — die *Percentualgebür*, *St.*; — 2) die Dekade, *Cig.* (*T.*); *v dvch desetkih let*, črez nekoliko *desetkov let*, *LjZv.*

desêťen, *tna*, *adj.* 1) *dekadič*: *desetna stavata*, die Dekadit, *Cig.* (*T.*), *Čel.* (*Ar.*); — 2) *Decimal*, *Cig.*; — 3) *zehñtbar*, *V.-Cig.*

desetêťr, *num. distr.* zehñ; — die zehñ; — *zehñerlei*; — prim. četver.

deseterád, *f.* das Zehngespinn, *C.*

desetêťree, *rca*, *m.* zehñstübiger Berá, *nk.*

desetêťren, *rna*, *adj.* zehñstüblig, zehñfach.

desetêťrica, *f.* eine Anzahl von zehñ, *C.*

desetêťričar, *rja*, *m.* der Decemvir, *Cig.*

desetêťrka, *f.* 1) die Zehñ, der Zehner, *Met.*; — 2) = *desetica* (eine Münze), *C.*

desetêťrnat, *adj.* zehñstüblig, zehñfach.

desetêťrnik, *m.* der Decemvir, *Cig.*, *Jan.*

deseterovčéten, *tna*, *adj.* zehñstüblig, *Cig.*

deseterogúbun, *bna*, *adj.* zehñstüblig, *Cig.*, *Jan.*

deseterokótnik, *m.* das Dekagon, *Cig.* (*T.*).

deseteromóžen, *žna*, *adj.* zehñmännig, *Cig.*

deseteronóga, *nóga*, *adj.* zehñfüßig, *Cig.*

deseteronóžce, *žca*, *m.* der Zehñfüßer, *Cig.*

(*T.*).

deseteroógečnik, *m.* das Zehneck, *Cig.*

deseterostrók, *stróka*, *adj.* zehñfach, *Cig.*; — *hs.*

deseterovčédrn, *adj.* zehñ Eimer haltend, *Cig.*

deseterozložec, *žna*, *adj.* zehñstüblig, *Cig.*

desêťi, *num. ord.* der zehnte; *d. brat*, *deseta sestra*; prim. *brat*: *d. denar*, das *Laudemium*, *Cig.*; *v deseto*, zum zehntenmal, *Cig.*, *južhSt.*; — *na deseto vino točiti*, = *na desetek*, *BKv.* - *M.*

desetina, *f.* 1) die Zehñ, der Zehner, *Cig.*

Čel. (*Ar.*); — 2) der Zehner, das Zehñkreuzstück.

desêťič, *adv.* zum zehntenmal, zehñtens.

desetič, *šca*, *m.* das Zehntstück, *Z.*; die Zehntgarbe, *C.*

desetičec, *čna*, *adj.* *Cig.*, *Jan.*; pogl. *desetinski*, *decimale*.

desetina, *f.* 1) der zehnte Theil, das Zehntel, *Cig.* (*T.*); — 2) der Zehent; *žitna d.*, der Getreidezehent, *vinska d.*, der Weinzehent; *gorska d.*, die Bergfrohne, *Levst.* (*Nauk*); —

desetino jemati, pobirati, den Zehent nehmen, einfameln; — 3) v desetino iti = po svetu iti (o desetem bratu, deseti sestri): Kaj (n. kar) je le desetega. Vse mora v desetino iti. *Npes.-Vrač.*

desetinar, rja, m. der Zehentherr, *Cig., Jan., C.*

desetinec, nca, m. 1) der Zehenthold, *Cig.*; — 2) das Blutzehentstück, *Z.*; das Zehentlamtn, *C.*

desetiniti, imim, vb. *impf.* den Zehent nehmen, einheben, *Guts., Mur., Cig.*; d. kaj, von einer Sache den Zehent nehmen: gorje vam, kleri desetinite meto, rutico in vso vrtnino, *Jap. (Šv. p.).*

desetinjak, m. der Zehenteinnehmer, der Zehentfaumler, *Guts., Mur., C., Danj. (Posv. p.).*

desetinjenje, n. das Einfameln des Zehents, *Danj.-Valj. (Rad).*

desetinka, f. 1) das Zehntel, *Mur., Cig., nk.*; — 2) die Decimale, *C., UčT., Cel. (Ar.).*; — 3) mokra mera za 10 bokalov, *C.*

desetinovati, ujem, vb. *impf.* = desetiniti, *C.*; desetinjete metico in koper, *ogr.-Valj. (Rad).*

desetinski, adj. 1) Zehent-, zehentbar, *Mur., Cig.*; desetinska njiva, der Zehentacker, *Cig.*; desetinska pravica, die Zehentberechtigung, *Guts., Cig., Jan.*; — 2) Decimal-, *C.*; desetinsko mesto, die Decimalstelle, desetinska pika, der Decimalpunkt, desetinski ulomek, der Decimalbruch, *Cig. (T.).*; — 3) defadisch: po desetinskem redu, nach dem defadischen System, *DZ.*

desetinstvo, n. das Zehentweien, *Z.*

desetinsčak, m. der Zehentwein, *C.*

desétiti, desétim, vb. *impf.* den Zehent absondern, den Zehent nehmen, verzehenten, *Dict., Guts., Cig., Krelj, Trub., Svet. (Rok.).*; deseteite meto in koper, *Dalm.*

desétka, f. 1) die Zehn (das Zahlzeichen für zehn), *Cig., Jan., Štek.*; — 2) eine Zahl von zehn Personen oder Sachen: d. junakov, *Habd.*; d. malih zrn, *kajk.-Valj. (Rad).*; ves rožni venec je razdeljen v desetke česnamarij, *Cv.*; — 3) das Zehntkreuzerstück, *Savinska dol.*

desétkrat, adv. zehnmal.

desétkraten, tna, adj. zehnmaltig.

desetléten, tna, adj. zehnjährig.

desetlétje, n. das Jahrzehent, *Cig., Jan., nk.*

desetmésečen, čna, adj. zehntonatlich, *Z.*

desétnica, f. 1) die zehntgeborene Tochter, *Npes.-K.*; prim. deseti brat; — 2) = deseterka, die Defade, *Cig.*

desétnik, m. 1) = deseti brat, *Laščc.-Levst. (Rok.), Bes.*; — 2) der Corporal, *Cig., Jan., DZ.*; decurio, *Habd.*; — 3) der Zehenter, *Dict., Cig., Laščc.-Levst. (Rok.).*; — der Zehentherr, *Rec.*

desétnjak, m. = desetnik 1), *Nov.*

desetobratovânje, n. desetih bratov življenje: tako se začenja moje d., *Jurč.*

desetodstóten, tna, adj. zehnpocentig, *Levst. (Cest.), nk.*

desetonôžec, zca, m. = deseteronožec, *Erj. (Ž.).*

desetolétje, n. = desetleje, *Levst. (Pril.).*

desetováti, újem, vb. *impf.* = desetiti, *Guts.*

desettisočica, f. der Zehntausender, *Cel. (Ar.).*

desetvédrn, adj. zehu Eimer haltend: d. sod, *Cig.*

desetvrsten, tna, adj. zehnzellig, *Cig.*

deskà, è, f. das Brett; koliba iz desak, eine Bretterbude; — das Flügelbrett, *Cig., Vrt.*; — die Tafel, *Cig. (T.).*; risalna d., das Reißbrett, *Jan.*; dëska St.

deskár, rja, m. der Bretterhändler, *Cig.*

dëskast, adj. 1) aus Brettern gemacht, *Mur., St.*; — 2) brettartig, *C.*

deskát, áta, adj. brethern, *Cig., Jan.*

deskáti, ám, vb. *impf.* mit Brettern (Schindeln, /V/) bedecken, *Cig.*

dëskica, f. *Mur., Let., St.*, nam. desčica.

desnáca, f. die rechts Befindliche, *C.*

desnák, m. der rechts Befindliche, *C.*

desne, g. desen, f. pl., *Mik.*, pogl. dlasna, dlesna.

desnica, f. 1) die rechte Hand; na desnici sedeti, zur Rechten sitzen, *Cig.*; — 2) die rechte Seite des Parlamentes, die Rechte, *nk.*

desničar, rja, m. ein Mitglied der Rechten (im Parlamente), *nk.*

desničina, f. was rechts ist, *C.*

desnostránski, adj. rechtsseitig, *nk.*

despót, m. willkürlich schaltender Machthaber, der Despot.

despotizem, zma, m. der Despotismus.

despótski, adj. despotisch.

destilácija, f. die Destillation (chem), *Cig. (T.).*

destilováti, újem, vb. *impf.* destillieren, *Žnid.*

dëšc, m. *ogr.-C., Kres.*, pogl. dež.

deščén, adj. Bretter-; desčena streha, *Dalm.*; deščeni uli, *Levst. (Beč.).*

deščica, f. dem. deska; das Brettchen; — das Täfelchen, *DZ.*

deščička, f. dem. deščica; das Brettchen, *ogr.-Valj. (Rad).*

deščnica, f. kleine Handhaxe, *C.*

dëšter, tra, adj. munter, *Z.*; — hübsch, schön, *Dict., Z., Štek.*; — prim. it. destro (geschickt), *Mik. (Et.).*

déte, čta, n. kleines Kind, der Säugling; — g. tudi: dëteta, *Kr.-Valj. (Rad).*

dëte, *interj.* (izražuje začudenje): dete, kako si lep! wie bist du schön! *jurhSt.*; dete treni! *Vrt.*; dete šentaj! Zapernent! dete končaj! poš tausend! *Cig.*; dete hentaj! *LjZv.*; — menda nam. da te; prim. da.

dëtece, n. pogl. detetce.

dëtečen, čna, adj. pogl. detetčen.

dëtečji, adj. kindes-, Kinder-, *Jan., C.*; od svojih detečjih dni, *V.-Cig., C.*; detečje veselje, *Navr. (Let.).*

dëtečjak, m. die Gebärmutter, *C.*

dëtek, tka, m. *Levst. (Zb. sp.)*, pogl. detetce.

dëtel, tla, m. der Buntfuchst, *Mik.*; detli, *Erj. (Ž.), ogr.-Valj. (Rad).*

dëtelj, m. = detel, *Caf. (Vest.).*

dételja, *f.* 1) der Klee; suha d., daš Kleeheu; d. v štiri peresca, *LjZv.*; večna d., nemška d., der Unzernerklee (*medicago sativa*), *Cig.*, *C.*, *Tuš.(R.)*, *Josch.* *Vrtov.*; turška d., der türkische Klee, die Gparfette (*onobrychis sativa*), medena d., der Steinklee (*melilotus officinalis*), *Tuš.(R.)*; laška d., der Inearnat-klee (*trifolium incarnatum*), *Cig.*; zajčja d., der Sauerklee (*oxalis acetosella*), *Josch.*; = kislá d., *Cig.*; belá d., der weiſſe Klee (*trifolium repens*), *Erj.(Rok.)*, *Josch.*; — 2) kozje in govedje ime, *Podmclci*, *Tolbinski hrubi-Erj.(Torb.)*.

dételjen, *ljna. adj.* Klee-; deteljno seme, der Kleeſame.

dételjica, *f. dem.* detelja; junger Klee, *M.*; daš Kleeblatt, *Mur.*; zajčja a. kislá d., der Haje- oder Sauerklee (*oxalis acetosella*), *Cig.*, *Tuš.(R.)*.

dételjicen, *čna. adj.* Klee-, *Mur.*

dételjina, *f.* der Klee, *Cig.*, *Jan.*

dételjīšće, *n.* der Acker, worauf Klee gebaut war. **determinizem**, *zma. m.* der Determinismus (*phil.*), *Lampe(D.)*.

detēšće, *n.* = detetce, *Cig.*, *Navr.(Spom.)*.

detēštvo, *n.* die Kindheit, *Dict.*, *Jan.*; od deteštva („diteštva“), *Trub.*

detētce, *n. dem.* dete; daš Kindlein; Za svoja detetca Me v živo skrbi, *Vod.(Pes.)*; — tudi: detetce, *Kr.-Valj.(Rad)*.

detētčēn, *čna. adj.* Kinder-, *Mur.*; detetčni stan, die Kindheit, *Bas.*; detetčni dnevi, die Tage der Kindheit, *ogr.-M.*; od mojih detetčnih dni, *Schönl.*

dētī, *l. dēm. vb. pf.* 1) ſtellen, legen; kam si del? nimam kam deti, to je bilo sem deveno, *Dol.-Levst.(Zb.sp.)*; — 2) *vb. impf.* thun; dobro mi je delo, daš tjaht mir wohl, *Cig.*; to mi je težko delo, *Dol.-Levst.(Zb.sp.)*; — 3) jagen, *Notr.-Levst.(Zb.sp.)*; del bi = rekel bi, *Jurč.*; prim. detjati; — *ll. denem. vb. pf.* legen, ſtellen, thun, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*, *Dol.*; v žep deti, in den Saaf ſtecken, *Cig.*; mater so v zemljo deli, *C.*; pod ključ d., einſperren, *Cig.*; ob službo d., caſſieren, *Cig.*; kam se hočem deti? wohin ſoll ich mich wenden? *Pohl.(Km.)*; kam se deti? wohin ſich wenden? *Vrt.*; d. se v jok, zu weinen anfangen, *Kobosid-Erj.(Torb.)*; — po zlu d., zu grunde richten, *Habd.*, *Mik.*; v nič d., herabwürdigē, *Jan.*; na laž d., der Lüge beſchuldigen, *Z.*

dētīčē, *iča. m.* der Knabe, *ogr.-C.*; — der Burſche, der Jüngling, *Habd.*, *C.*, *Mik.*; der Lehrjunge, *vzh.Št.*; — tudi: detič, *Valj.(Rad)*.

dētīna, *f.* großes Kind; moſže so v željah svojih detine, *Levst.(Zb.sp.)*.

dētīnjī, *adj.* kindlich, *Jan.*, *Cig.(T.)*; Kinder; detinjī vrt, der Kindergarten, *Levst.(Nauk)*.

dētīnski, *adj.* kindlich, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; detīnski um neizobrazēnega ljudstva, *Levst.(Zb.sp.)*.

dētīnštvo, *n.* die Kindheit, daš Kindesalter, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *ogr.-Valj.(Rad)*, *nk.*

dētīšćnica, *f.* die Kinderbewahranſtalt, *Jan., Zgd).*

dētje, *n.* daš Sezen; positio (*phil.*, — opp. negatio), *Cig.(T.)*; detje pod obtožbo, die Verſetzung in den Anklageſtand, *DZ.*

dētka, *f.* die Doche, die Buppe, *C.*

dētlast, *adj.* ſpediartig, *Cig.*

dētokrādštvo, *n.* der Kinderraub, *DZ.*

dētoljūbec, *bca. m.* der Kinderfreund, *Mur.*; — tudi stsl.

detomōr, *mōra. m.* der Kindesmord, *Jan.*

detomōrec, *rea. m.* der Kindesmörder, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

detomōrka, *f.* die Kindesmörderin, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

dētomōrski, *adj.* kindesmörderiſch, *Z.*

dētomōrštvo, *n.* der Kindesmord, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

dētoušten, *stna. adj.* detoustni jezik, die Kindesſprache, *Cig.(T.)*; detoustna beſeda, *Zv.*; Čarobni res, a detoustni glasi, *Levst.(Zb.sp.)*.

dētovōd, *vōda. m.* = pedagog, *SlN.*

dētovōdec, *dca. m.* = pedagog, *Mur.*

dēva, *f.* 1) die Jungfrau, *ogr.-C.*, *nk.*; deva Marija (v ſrediſki priſegi piſani v prvi polovici 18. veka, *Kres II. 523.*); — 2) die Jungfrau (alš Sternbild), *Cig.(T.)*; — 3) morská deva, die Seemaid (*halicore*), *Erj.(Z.)*.

dēvanje, *n.* daš Legen, daš Stellen.

dēvatī, *vam. vliem. vb. impf. ad* dejeti, deti; ſetzen, legen, ſtellen; na stran d., beſeite legen; na zrak d., der Luſt auſſehen; vmes d.; einſchalten; pšenico v stavke d., den Weizen mandeln; d. kaj pod uradni naklep, den amtlichen Verſchluſſ anlegen, *Cig.*; iz kože d. vola, dem Ochſen die Haut abziehen; v sveto olje d. koga, jemandem die letzte Selung reichen; v red d., in Ordnung bringen, regeln; v nič d., herabwürdigē, *Jan.*, *Cig.(T.)*; tudi: na nič d., *Cig.*, *Navr.(Let.)*; — d. se, langſam ſteigen (*ſaljivo*): kam se devaš? *Št.-C.*

dēvenica, *f.* die Burſt, *C.*, *Mik. kajk.-Valj.(Rad)*.

dēvĕr, *rja. m.* 1) der Mannesbruder (d. je zeni mozev brat), *Meg.*, *Rihenberk.*, *Ben.-Erj.(Torb.)*, *Erodias zakon* prelomi s svojim deverjem, *Dalm.*; dēver, *g.* dēvera, *Mur.*, *Cig.*, *Met.*, *BlKr.*; — 2) dēver, der Beiſtand und Zeuge der Braut, *Mur.*, *C.*, *vzh.Št.*, *BlKr.*

dēverĕck, *čka. m.* der Sohn deſ dēver, *C.*

dēverija, *f.* die Schwägerſchaft (*zaničlj.*), *Cig.*

dēverovātī, *čiem. vb. impf.* Brautführer ſein, *Cig.*

dēveruša, *f.* dēverova družica, *C.*; — prim. dēver, 2).

dēvĕt, *num. num.* neun; — prim. deſet.

devetdānski, *adj.* neuntägig, *Cig.*, *C.*

dēvĕtdeſet, *num.* neunzig.

dēvĕtdeſeti, *num.* der neunzigſte.

devetdeſetĕr, *num.* neunzig, neunzigerlei; — prim. četver.

devetdeſetĕren, *rna. num.* neunzigſtellig.

devetdeſetĕrnat, *num.* neunzigſach.

devêtdeseti, *num.* der neunzigste,
 devetdesetica, *f.* die Zahl Neunzig.
 devêtdesetič, *adv.* neunzigstens, zum neunzig-
 stenmal.
 devetdesetina, *f.* der neunzigste Theil, das
 Neunzigstel.
 devetdesetinka, *f.* = devetdesetina.
 devêtdesetka, *f.* der Neunziger; die Zahl, das
 Zahlzeichen Neunzig.
 devêtdesetkrat, *adv.* neunzigmal.
 devêtdesetkraten, *tna, adj.* neunzigmalig.
 devetdesetlêten, *tna, adj.* neunzigjährig.
 devetdesetlêtnik, *m.* der Neunziger, der Neun-
 zigjährige, *Cig.*
 devêtk, *ika, m.* die Pfingstrose (*paeonia sp.*),
na Videži (v Istri)-Erj. (Torb.); — tudi: die
 Nießwurz (*helleborus viridis*), *Kreplje na*
Krasu-Erj. (Torb.).
 devetêr, *num.* neun, neunlei; *prim.* četver.
 devetêren, *rna, adj.* neunfach.
 devetêrka, *f.* die Neun, der Neuner, *V.-*
Cig., M.
 devetêrnat, *adj.* = deveteren.
 deveterokôtnik, *m.* das Enneagon, *Cig. (T.).*
 deveterozobâ, *âta, adj.* neunzackig, *Cig.*
 devetfunt, *tna, adj.* neunpfündig, *Cig.*
 devêti, *num.* der neunte; deveta dežela, ein
 mythisches, fernes Land; Sliši se v deveto
 dežele. *Npes.-K.;* (Možili so me) Devetemu
 kralju V deveto deželo. *Npes.-K.*
 devetica, *f.* der Neuner, die Neun.
 devetič, *adv.* neunten, zum neuntenmal.
 devetičen, *âna, adj.* devetični preskus (*izkus*),
 die Neunerprobe (*math.*), *Cig. (T.).*
 devetina, *f.* das Neuntel.
 devetinka, *f.* = devetina, *Cig.*
 devêtk, *f.* der Neuner, die Neun, die Neun-
 zahl, *Mur., Cig., Jan., Štek.*
 devetkač, *m.* der viel und unüberlegt spricht,
Lašče-Levst. (M.).
 devetkâlo, *n.* = devetkač, *Lašče-Levst. (M.).*
 devêtkanje, *n.* neka pastirska igra, *Erj. (Torb.),*
Let. 1879. 120., Dol.
 1. devêtkati, *am, vb. impf.* ein gewisses Kinder-
 spiel spielen; *prim.* devetkanje.
 2. devetkâti, *âm, vb. impf.* schwagen, *Lašče-*
Levst. (M.); — *prim.* dvehati, dvečiti.
 devetkêla, *f.* die Schwägerin, *Lašče-Levst.*
(M.).
 devêtkrat, *adv.* neunmal.
 devêtkraten, *tna, adj.* neunmalig.
 devetlêten, *tna, adj.* neunjährig.
 devetmêsečen, *âna, adj.* neunmonatlich.
 devetnajst, *num.* neunzehn.
 devetnajstêr, *num.* neunzehn, neunzehnerlei;
prim. četver.
 devetnajstêren, *rna, adj.* neunzehnjährig.
 devetnajstêrka, *f.* der Neunzehner, *Jan.*
 devetnajstêrnat, *adj.* neunzehnfach.
 devetnajsti, *num.* der neunzehnte.
 devetnajstič, *adv.* zum neunzehntenmal, neun-
 zehntens.
 devetnajstina, *f.* das Neunzehntel.
 devetnajstinka, *f.* das Neunzehntel.

devetnajstkrat, *adv.* neunzehnmal.
 devetnajstkraten, *tna, adj.* neunzehnmalig.
 devetnajstlêten, *tna, adj.* neunzehnjährig.
 devetnajšêica, *f.* die Zahl Neunzehn, der Neun-
 zehner, *Mur.*
 devêtnica, *f.* die Note (*v breviju*), *Cig., C.*
 devetodeželjan, *âna, m.* prebivavec devete
 dežele, *Zr., DSv.*
 devetodnéven, *vna, adj.* neuntäglich, *Cig.*
 devetodûšnik, *m.* = srakoper, der Neun-
 tödter (*lanius collurio*), *C., Z.*
 devetogûb, *gûba, m.* der Blättermagen (*del*
govejega želodca), *Cig., Erj. (Z.), Polj.*
 devetogûbec, *bca, m.* = devetogub, *C.*
 devetogûbnica, *f.* die Löcherbürre (*govejâ bo-*
lezen), *Cig., C.;* d., najhuša živinska bo-
 lezen, *Trtov. (Km. k.).*
 devetogûbnik, *m.* = devetogub, *M.*
 devetokôten, *tna, adj.* neuneckig, *Cig.*
 devetoôgežen, *âna, adj.* neuneckig, *Cig.*
 devetoôgežnik, *m.* das Neuneck, *Cig.*
 devetosrâjêica, *f.* die Siegwurz (*gladiolus*),
Z., Medv. (Rok.).
 devetovîžnik, *m.* die Singdroffel, *Gor.*
 devetozlôžen, *âna, adj.* neunzackig, *Cig., Jan.*
 devetozôb, *zôba, adj.* neunzählig, neunzackig,
Cig., Jan.
 devêttred, *num.* = devetdeset, *Kor. - Cig.,*
M.; devetred let, *Slom.*
 devêttredni, *num.* = devetdeseti, *C.*
 devêtsto, *num.* neunhundert; — *prim.* sto
 in nasl.
 devetstotina, *f.* das Neunhundertel.
 devetstôtni, *num.* der neunhundertste, *Cig.,*
Jan.
 devettêdenski, *adj.* neunwöchentlich, *Cig.*
 devettisôč, *num.* neuntausend; — *prim.* tisoč
 in nasl.
 devettisôčni, *num.* der neuntausendste.
 devica, *f.* 1) die Jungfrau, das jungfräuliche
 Mädchen; d. Marija; — 2) divja d., das
 Springkraut (*impatiens noli tangere*), *C.*
 devičen, *adj.* Jungfer-; devična kožica. das
 Jungferhäutchen, *C.;* devični kloster, das
 Jungfrauenkloster, *Jsvkr.;* jungfräulich: de-
 vično truplo, *Kast.;* božja devična mati,
Guts. (Res.); — *pogl.* deviški.
 devičevâti, *ujem, vb. impf.* Jungfrau sein,
 ledig sein, *Cig., C.*
 devičica, *f. dem.* devica, 1) das Jüngferchen;
 — 2) die pfeilschlättrige Glockenblume (*cam-*
panula persicifolia), *M.*
 devičina, *f.* 1) lediges Frauenzimmer, *C.;* —
 2) neka vinska trta, *C., Brežice-Erj. (Torb.);*
 weißer Mäuschling, *Trumm.*
 devičji, *adj.* = deviški, *Mur., Trst. (Let.).*
 devičnica, *f.* 1) die noch unbefruchtete Bienen-
 königin, *Cig., Valj. (Rad.);* — 2) die Jungfer-
 birne, *Cig.;* — 3) das Maiglöckchen (*con-*
vallaria majalis), *Rodik na Krasu - Erj.*
(Torb.).
 devičnik, *m.* 1) der Jungfernschwarm, *Cig.,*
C., Gol.; — 2) der Jungfernapfel, *Cig.*
 devičnjak, *m.* = dever 2), *Jan.*
 devinstvo, *n.* = devistvo, *ogr.-C.*

deviški, *adj.* Jungfrauen-, jungfräulich; d. venec. der Jungferntanz; d. stan. der Jungferntand.

devištvò, *n.* die Jungfräulichkeit, der Jungferntand; v. devištvu umreti, als Jungfrau sterben, *Cig.*

děvji, *adj.* = deviški; devjega tela rozica, *ogr.-C.*

děvka, *f.* das Mädchen, *C.*; dečki in devke, *ogr.-Valj. (Rad).*

devojaški, *adj.* = deviški, (devojački) *ogr.-C.*

devojaštvo, *n.* = devištvò, *C.*, *kajk.-Valj. (Rad).*

devojičica, *f. dem.* devojka; das Mädchen, *ogr.-C.*, *kajk.-Valj. (Rad).*

devojičina, *f.* = devojka, *SLN.*

devojička, *f.* das Mädchen, *Alas.*, *GBrda*; tudi: devojka, *ogr.-Valj. (Rad).*

devönski, *adj.* devonska tvorba (geol.), devonische Formation, *Cig. (T.).*

děvstvo, *n.* = devištvò, *ogr.-C.*, *kajk.-Valj. (Rad).*

děvznjak, *m.* = žep v obleki, *Savinska dol.*

děž, dežja, *m.* der Regen; d. gre, eš regnet; (d. hodi, *V.-Cig.*, *Guts.*; molil je, naj dež ne hodi, *Ravn.*); d. je šel. kakor bi iz skafa lilo, eš regnete in Strömen, *Cig.*; k dežju se pripravlja, ein Regen ist im Anzuge, *C.*; d. je začel, nehali, eš begann, hörte auf zu regnen; d. je, d. je bil, wir haben, hatten Regenwetter; pohleven d., milder Regen; solnčni dež, der Sonnenregen, *C.*; krvavi d., der Blutregen, *Cig. (T.)*; ob dežju, v dežju, im Regenwetter; — (g. tudi deža, *Valj. (Rad)*; dež, deža, *južhSt.*; deždž g. deždža, *ogr.*, *kajk.-Valj. (Rad)*).

1. deža, *f.* 1) der Stübel (zlasti posoda za maslo); — 2) der Bienenkorb, *C.*; — 3) die Mulde, die Kletterruhe, *C.*; — iz nem. „Döje“, *Mik.*

2. deža, *f.* = kvas, drožice, *C.*, (diža) *južhSt.*; — umešeno testo: deža shaja, *Podgorjane-Štek. (LjZv.)*; — prim. srvn. deisme, frankovsko: dösn, Sauerteig, *Štek. (LjZv.)*.

dězej, *m. dem.* dež. janfter Regen, *Guts.*, *Rož.-Kres.*

dežek, kà, *m. dem.* dež: janfter Regen; (dězek, *južhSt.*).

dežčl, *f.* = dežela, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*; Notri v deveto dežel, *Npes-Glas.*; srečna Olen-tova dežel! *Jurč.*; pesem gre v dežel, das Lied verbreitet sich unter das Volk, *Cig.*; vsa naša dežel pripoveduje, *Levst. (Zb. sp.)*; knjigo v d. poslati, prišla je knjiga v d., *Levst. (LjZv.)*; tudi: v dežel, *nk.*

dežčla, *č. f.* 1) das Land; deželo prepovedati komu, jemanden verbannen, *Meg.*; žitna, vinska d., ein Getreide, Weinland; deveta d., ein fernes, unhlisches Land; krtova dežela = das Grab; v krtovo deželo iti = sterben; — 2) (po nem.) das Land (im Gegen-satz zur Stadt): iz mesta in z dežele, *LjZv.*; — tudi: dežčla.

dežčlen, *ma. adj.* Land, Landes; deželni glavár, der Landeshauptmann, deželni zbor,

der Landtag, deželni odbor, der Landes-ausschuß, d. poslanec, der Landesabgeordnete, deželno sodišče, das Landesgericht, deželni zaklad, der Landesfond, deželno zastopstvo, die Landesvertretung, *nk.*; tudi: dežčlen.

deželák, *m.* = deželjan, *Jarn.*, *Mur.*, *C.*; deželjaki bližnjih dežel. *Vod. (Ižb. sp.)*.

deželàn, *ána, m.* = deželan, *Trub.*

deželjàn, *ána, m.* der Landeseingeborene, *Mur.*, *Cig.*; Ptolemeus je prvič svoje deželjane in veljake vkup zvalil, schrieb seinen ersten Reichstag aus, *Dalm.*; — der Landemann, *Alas.*, *Dict.*, *Mur.*, *Ravn.*; sreča mu je za učenca naklonila mladeniča, deželjana, ne rojaka, *Str.*

deželjànka, *f.* die Landeseingeborene, *Cig.*; die Landesmännin (prim. deželjan).

deželjànstvo, *n.* die Eingeburt, die Landemannschaft, *Cig.*

deželnoknjížen, *žna, adj.* landtäglich, *DZ.*

deželnosódnji, *adj.* landesgerichtlich, *Jan.*

deželnovláden, *dna, adj.* Landesregierungs-, *Cig.*

deželnozobóren, *rna, adj.* Landtags-, *Levst. (Pril.)*, *Nov.*, *nk.*

dežčlski, *adj.* 1) Landes-; deželska gospodščina, *Trub.*; deželske postave, *Krolj*; deželski oblastnik, *Schönl.*; deželska reč, Landesangelegenheit, *Cig.*; deželski zlati denarji, Landesgoldmünzen, *DZ.*; — 2) weltlich; duhovska in deželska oblast, *Cig.*; deželski ljudje, *Jsvkr.*

deželoznántstvo, *n.* die Länderkunde, *Cig.*, *Jan.*

děžen, *žna, das* Heilfräut, die Bärenklau (heracleum sphondylium), *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Medv. (Rok.)*.

dežev, *adj.* deževa mavra, der Regenbogen, *Trub.-Mik.*

deževànje, *n.* anhaltender Regen; povsodnje d., der Landregen, *Cig. (T.)*.

deževáti, *úje, vb. impf.* anhaltend regnen; v eno mer dežuje; — nebo možno dežuje, *Levst. (Zb. sp.)*.

deževén, *vna, adj.* regnerisch; deževno vreme, regnerisches Wetter; deževen veter, Regen bringender Wind, *Dict.*; deževna rja, der Mehlthau, *Cig.*, *Jan.*

deževje, *n.* anhaltendes Regenwetter; o deževju, zur Regenzeit.

deževnica, *f.* 1) das Regenwasser; — 2) der Regenwurm (lumbricus terrestris), *V.-Cig.*; — 3) der Mistblätterschwamm, *Cig.*, *C.*; — 4) pl. deževnice, die Knaden, das Regen-gelüth, *Cig.*, *C.*

deževnik, *m.* 1) der Regenmesser (charadrius pluviialis), *Cig.*; grivasti d., der Halsband-regenmesser (char. hyaticula), *Cig.*; — 2) = hudournik, die Thürmichwalbe (cypselus apus), *Dol.-Z.*; — 3) der Dickfuß (oedionemus crepitans), *C.*, *Z.*; — (die Rohrdummel, *Dalm.*); — 4) = deževnica, der Regenwurm (lumbricus terrestris), *Erj. (Z.)*, *C.*

děžica, *f. dem.* 1. deža, kleiner Mübel, *Jan.*, *M.*

dežina, *f.* das Regenwasser, *C.*

dežiti, im, *vb. impf.* 1) regnen, *Mur., Cig., Jan., C., Mik., Boh.*; deži. eš regnet, *Cig., Trub.*; ne bo dežilo, *Dalm.*; Če na Gregorjevo deži, boče dobro leto, *Navr. (Let.)*; dežilo je iz nebes ogenj in žveplo, *Trub.*; — oblaki deže, *Krelj*; — 2) regnen lassen: on hoče dežiti črez neverne, *Krelj*; kamenje in skale iz nebes dežiti, *Bas.*; oče deži črez pravilne in nepravilne, *Jap. (Sv. p.)*.

dežjebrán, brána, *m.* = dežnik, *Jan., C.*

dežjemér, méra, *m.* der Regenmesser, das Umbrometer, *Cig. (T.), Jes.*

dežljáti, ám, *vb. impf.* = po malem dežiti, *Dot.*

dežníca, *f.* = deževnica, *M., Erj. (Min.)*

dežník, *m.* der Regenschirm, *Cig., Jan., C., nk.*

diadém, *m.* obglavni ukras, pos. vladarski, daš Diadem.

diagnóstičen, čna, *adj.* diagnostisch.

diagnóstika, *f.* znanstvo o diagnozi, die Diagnostik.

diagnóza, *f.* spoznanje bolezni, die Diagnose.

diagonála, *f.* die Diagonale, *Cig. (T.), Cel. (Geom.)*; — prim. prekotnica.

diagonalen, lna *adj.* diagonal, *Cig. (T.)*

diakritičen, čna, *adj.* diakritisch, diakritisch: diakritična znamenja, *nk.*

dialéktika, *f.* znanstvena metoda modroslovskega razmotrovanja, die Dialektik.

dialektičen, čna, *adj.* dialektisch, *Cig. (T.)*

díbla, *f.* Met.; pogl. dipla.

díblati, am, *vb. impf.* Met.; pogl. diplati.

díček, čka, *m.* díček moj! mein Hertzchen! *C.*

díčen, čna, *adj.* rühmvoll, *Cig.*; — prächtig, *Z., M.*; moj díčni, mein Geliebter, moja díčna, meine Geliebte, *Npes.-M., Notr.*; sinek moj díčni! (tako se dobrikajo detetu) *Notr.-Erj. (Torb.)*

díčica, *f.* d. moja! mein Hertzchen, *C.*

díčiti, díčim, *vb. impf.* 1) lobpreisen, *ogr.-Mur., Jan.*; d. se, sich brüsten, *Habd.*; — 2) fejen: lepo se díčiti ptička dva, *Notr.-Z.*; — 3) d. koga, kaj, žieren, jemandem, einer Sache zur Ehre gereichen, *Cig., nk.*

didáktičen, čna, *adj.* poučen, didaktisch, *Cig. (T.)*

didáktika, *f.* die Didaktik, *Cig. (T.)*

dideldájček, čka, *m. dem.* dideldajek; der Sprudler, womit man eine Mischung von Wein mit Sauerwasser moussieren macht, *C., Glas.*; prim. direndaj.

dideldájek, jka, *m.* = dideldajček, *Z.*

diferénca, *f.* razlika, die Differenz, *Cel. (Ar.)*

dieréza, *f.* die Diärese.

dietetičen, čna, *adj.* diätetisch, *Jan.*

dietetika, *f.* nauk, kako je treba živeti in se hraniti, die Diätetik.

dígati, am, *vb. impf.* fiedeln, *Cig.*; (prim. digo, digo: tako se oponaša godenje na gosli).

dih, *m.* der Hauch, *Cig., Jan., C.*; Tvoj dih je ustvaril solnca nova, *Vod. (Pes.)*; strupeni dih, der Gifthauch, *Cig.*; — der Athemzug: do zadnjega diha, *Mik.*; — der Athem, *Mur., Cig., Jan.*; lahek d.. leichtes Athmen, *Z.*

diháten, lna, *adj.* Athmungs-: dihalna živila, Athmungsnährstoffe, *Erj. (Som.)*

dihálke, *f. pl.* = skрге, *Erj. (Izb. sp.)*

dihátnik, *m.* = dihalo 1), *C.*

dihálo, *n.* 1) das Athmungsorgan, *Cig. (T.), Erj. (Z.), Svet. (Rok.), nk.*; — 2) der Duft, *ogr.-Mik., C.*; — tudi: dihalo, *Valj. (Rad.)*

dihanje, *n.* 1) das Athmen; — 2) das Riechen.

dihati, diham, *sem, vb. impf.* athmen; težko d., einen schweren Athem haben; d. kaj iz sebe, etwas ausathmen; v sebe d., einathmen; v koga d., jemanden anathmen; z enimí usti mrzlo in vroče dihati (= drugače govoriti in drugače misliti), *Krelj*; — hauchen: veter diše, kamor hoče, *Trub.*; — 2) = duhati, riechen: vzemi mravljincev eno pest, preteri jih in diši tisto, *Jurč.*; — jšnupfen: tobak d., *Z., Podkruci-Erj. (Torb.)*

dihavica, *f.* die Schwerathmigkeit, *Z.*

dihavičen, čna, *adj.* schwerathmig, *Slom.*

dihet, hta, *m.* der Wohigeruch, der Duft, *M. (dih) Mur., Jan.*; (tudi: dihet, čta, *ogr.-C.*)

dihetáti, etám, ččem, *vb. impf.* schnell athmen, *C.*

dihljaj, *m.* der Athemzug; poslednji d., der letzte Athemzug, *Cig., Jan., M.*

dihljáti, ám, *vb. impf.* jauch hauchen: d. vonj na koga, jemanden anduften, *Cig.*

dihník, *m.* die Haute (sisymbrium sp.), Koborid-Erj. (*Torb.*)

dihniti, dihnem, *vb. pf.* 1) hauchen; d. v koga, einen anhauchen, d. na kaj, etwas behauchen, *Cig.*; — 2) einen Athemzug thun.

dihór, rja, *m. Cig., Jan., LjZv.*, pogl. dehor.

dihéti, im, *vb. impf.* 1) stark athmen, jchnauben, *Cig., Jan.*; tako dihtim, kakor kovaski meh, *Jurč.*; Savel je dihtel pretenje in morijo, „Saul jchnaubete mit Dräuen und Morden“, *Sr. pis.-Cig.*; — d. po čem, nach etwas heftig verlangen, lechzen, *Cig., Jan., Sol., C.*; clovek, ki po visokosti dihti, *Ravn.*; tudi: d. za čim, *C.*; — 2) einen Geruch verbreiten, *Mik.*; duften, *Mur.*; prim. dehteti.

dihtiv, íva, *adj.* begierig, *Cig., Jan.*; eifrig, *C.*; mladostna kraljica je dihtivo poslušala razgovor, *Glas.*

dihtivitést, *f.* die Strebjamkeit, der Eifer, *SlN.*

dihúr, rja, *m.* pogl. dehor.

dijáče, eta, *n.* das Studentlein: ubogo d., *SlN.*

dijáčiti, ácim, *vb. impf.* 1) Student sein, *Zora*; — 2) d. za mrličem, eine Leiche besingen, (dj-) *Dol.-Cig.*

dijáčki, *adj.* 1) lateinisch, *Habd.*; — 2) = dijaški, *Mik.*

diják, *m.* der Student, *Habd., Mur., Cig., Jan., nk.*

dijákon, *m.* der Diakon.

dijákonstvo, *n.* das Diakonath, *Cig., Jan.*

dijakováti, íjem, *vb. impf.* Student sein, *Bas.*

dijamánt, *m.* = demant.

dijáški, *adj.* Studentens, *Jan., nk.*; dijaško življenje, das Studententhum, *nk.*

dijáštvó, *n.* das Studententhum, die Studentenschaft, *nk.*

dijávo!, *m.* = hudič, *Kr.*

díka, *f.* die Pracht, die Herrlichkeit, *Z., Burg., Mik.*; d. nebeska, die himmlische Glorie, *Mur.*; Salomon v svoji díki, *C.*; díka ob-

ladanja, der Triumph, *C.*; — die Zierde, der Ruhm, *Cig., Jan., C. nk.*
diktator, rja, *m.* oblastnik z neomejeno oblastjo, der Dictator.
diktatorski, *adj.* dictatorisch.
diktatorstvo, *n.* die Dictatur, *Cig.*
diktatura, *f.* die Dictatur.
dila, *f.* das Brett, die Diele; — = lopar, *V.-Cig.*; — das Kuddelbrett, *Vod./Izb. sp.*; — *pl.* dile, der Dachboden: na dilah, auf dem Dachboden: prim. nem. Diele, bav. die dielen = der Dachboden, *C.*
dilast, *adj.* breittartig; — brettern.
dilema, *f.* der Doppelschlag, der Doppelschluß, das Dilemma, *Cig.(T.)*.
diletant, *m.* kdor se iz veselja postransko s kako rečjo peča, der Dilettant.
diletantinja, *f.* die Dilettantin, *nk.*
diletantizem, *zma. m.* der Dilettantismus.
diletantovati, *ujem. vb. impf.* Dilettant sein: vse preveč diletantujemo, *Levst.(Izb. sp.)*.
dilica, *f. dem.* dila: das Brettchen.
dilj, *adv.* v dilj zvoni = v nedeljo k maši prvič „vabi“, *St.-Erj.(Torb.)*; = na dilj zvoni. *C.*; — vse v dilj, vse v en dilj gre dež, ohne Unterbrechung, *Lašče-Erj.(Torb.)*.
dilnat, *adj.* breitter, *Cig.*
diluvialen, *lna, adj.* Diluvial: diluvialna tvorba, das Diluvialgebilde, *Cig.(T.)*.
diluvij, *m.* naplavnina iz predlovske dobe, das Diluvium, *Cig.(T.)*.
dim, *dima, m.* der Rauch; ves v dimu, rauchumhüllt, *C.*; dim je v sobi, es raucht im Zimmer; nehal je dim, es hat ausgezündt, *Cig.*; meso na dim, v dim obesiti, das Fleisch zum Selchen aufhängen; iz dima v ogenj = aus dem Regen in die Traufe, *Met.*
dima, *f.* krava dimaste barve.
dimáča, *f.* = dimlje, *C.*
dimálja, *f.* = dima, *Lašče-Levst.(M.)*.
dimára, *f.* = dima, *Cig.*
dimast, *adj.* wie vom Rauch gefärbt, schwarzroth, rauchgelb.
dimè, *éta. m.* schwarzrother Sch, *Mik., Valj.(Rad.)*.
dimce, *mca, m. 1)* = dime, *Cig., Jan., M., Valj.(Rad.)*; — der Braunschede, *Jan.*; — 2) prvo žganje, ki priteče po cevi, *BKCr. Ij.-Erj.(Torb.)*.
dimck, *mka, m. 1)* = dime, *Valj.(Rad.)*; — 2) gorski duh tudarjev, *Pjk.(Črt. 37.)*.
dimeljni, *lna, adj.* = dimelski, *Cig.*
dimeljski, *adj.* Leisten: dimeljsko vezilo, das Leistenband (am Körper), *V.-Cig.*
dimen, *mna, adj.* Rauch: dimni curek, die Rauchhaule, *Ravn.-Cig.*; — rauchig; dimno je, es raucht.
dimica, *f.* der Höhenrauch, *Polj.*
dimetr, *tra, m.* dvo- ali četverstopen verz, der Dimeter, *Cig.(T.)*.
dimiti se, *dimim se, vb. impf.* Rauch, Dunst von sich geben, rauchen, *Mur., Cig., Jan.*
dimka, *f. 1)* krava dimaste barve; — 2) neka hruška, *C.*
dimlja, *f.* = dima, *IjZv.*

dimlje, *f. pl.* die Leistengegend, die Schamgegend, *Dict., Pohl., Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., Mik., Strek.*
dimljáča, *f.* die Peitdrüse, die Peitbeule in der Schamgegend, *Pohl., Mur., Cig., Jan., Mik.*; — prim. dimlje.
dimljice, *f. pl. dem.* dimlje, *Dict.*
dimnast, *adj.* = dimast, *Dict.*
dimnat, *adj.* voll Rauch, rauchig; dimnata kuhinja; dimnata soperica, *Jap.(Sr. p.)*.
dimnica, *f. 1)* etu rauchiges Wohnzimmer: na Pohorju imajo po nekod še sedaj dimnice: v veliki skupni sobi je kamen ali ognjišče, nad kojim se razprostira pokrov iz opeke, ki dim zajemlje in iz sobe odvaja, *Pjk.(Črt. 222.)*; vsak za-se si postavljajo vrle hiše, kakor gradiče, za celo župnijo mora pa dimnica dobra biti, *Slom.*; — 2) die Räucherzimmer, die Selchammer, *Z., Nov., jvzhSt.*; — 3) das Rauchloch, *V.-Cig.*; — 4) neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj.(Torb.)*.
dimničar, *rja, m.* = dimnikar, *Levst.(Nauk.)*.
dimničarstvo, *n.* = dimnikarstvo, *Levst.(Nauk.)*.
dimnik, *m. 1)* der Rauchfang, der Schornstein; — 2) neka vinska trta, *Mariborska ok.-Erj.(Torb.)*; rauchfarbige Zimmertraube, *Trumm.*
dimnikar, *rja, m.* der Kaminfeger.
dimnikarski, *adj.* Kaminfege-
dimnikarstvo, *n.* das Kaminfegeergewerbe.
dimnikarsčina, *f.* der Kaminfegerlohn, *Cig.*
dimnjáča, *f.* die Rauchstube, *Danj.-Mik.*
dimnjak, *m.* = dimnik 1), *Habd., Guts., C., Valj.(Rad.)*.
dimovánje, *n.* das Rauchmachen, das Rauchen: tobakovo d., *Jurč.*
dimovód, *vóda, m.* das Rauchregister, der Rauchzug, *Cig.(T.), DZ.*
dimša, *f.* = dima, *Cig., Mik., Kr.-Valj.(Rad.)*.
dinámíčen, *éna, adj.* dynamisch, *Cig.(T.) nk.*
dinámika, *f.* nauk o silah, die Dynamik, *Cig.(T.)*; — prim. siloslovje.
dinamit, *m.* neka razstrelna tvarina, das Dynamit.
dinást, *m.* vladar, der Dynast.
dinástija, *f.* vladajoča rodovina, die Dynastie.
dínja, *f.* die Zundermelone (cucumis melo).
dínjica, *f. dem.* dinja.
dínjšiče, *n.* das Melonenbeet, *Cig.*
diplár, *rja, m.* = diplas, *Cig.*
diplati, *am, vb. impf.* na diple gosti, *Cig., C., BKCr.*
diplás, *m. 1)* der Sachweise, *Valj.(Rad.)*.
diple, *pel, f. pl.* die Sachweise, der Dudeslad, *Cig., Jan.*; — iz gr. διπλοῦς, dvojen, *Mik.(Et.)*.
diplóm, *m.* listina o podelitvi kakega dostojanstva, plemstva, itd., das Diplom.
diplóma, *f.* = diplom, *nk.*
diplomát, *m.* der Diplomat.
diplomátija, *f.* razmere mednarodnega obdovanja in poslanstva, die Diplomatie.
diplomátika, *f.* nauk o diplomaciji, die Diplomatie.
diplomatski, *adj.* diplomatisch.

diplómen, mna, *adj.* Diplomat: diplomni obrazec, das Diplonformular, *DZ.*

dir, *m.* das Rennen; mir! če ne, bo dir, *Laščec-Lerst.(Rok.)*; v d. se spustiti, zu rennen anfangen; — der Trab, *Valj.(Rad.)*; v dir iti, traben, *Mik.*; konj ima težek dir, das Pferd trottet hart, *Cig.*

dira, *f.* die Getreidebarre, *Dol.*; — prim. 2. dera.

diráča, *f.* = derača, derak, *C.*

dirati, *am, vb. impf. ad.* dirniti: officieren, reizen, *C.*; to me ne dira, das kummert mich nicht, *Z.*; — *hs.*

dirék, *rka, m.* das Traben, der Trab, *Mur., Cig., kajk.-Valj.(Rad.)*; v d. jezdit, im Trab reiten, *Jan.*; das Rennen, *Jan.*; der Wettlauf, *M.*

dirékcija, *f.* die Direction, *Cig., nk.*

diréktor, *rja, m.* der Director; — prim. ravnatelj.

diréndaj, *ája, m.* der Wirrwarr, lustiges, lärmendes Treiben, die Hege: to je bil d., kjer so pele kurentove gosli, *LjZr.*; — prim. bav. dir-dendey, (diradey, dirdumdey, dilmedey), etwas Gemischtes (Zeug, Korn), *Lerst.(Rok.)*.

dirindaj, *ája, m.* = diréndaj.

dirja, *f.* der Trab, *Mur.*

dirjác, *m.* der Renner, *nk.*

dirjalščec, *n.* der Rennplatz, *Cig., Jan.*

dirjalnica, *f.* die Rennbahn, *Cig.*

dirjanje, *n.* das Rennen; der Trab: v d. goniti, im Trab fahren, *Lerst.(Nauk.)*

dirjástiti, *im, vb. impf.* ungefitim rennen.

dirjati, *am, vb. impf.* 1) rennen; V šotorje dirja, dirja v skok, Turčine seka vse okrog, *Npes.-K.*; Pegam dirja jadrno, *Npes.-K.*; dirjaje, in vollem Laufe; — traben, *Mur., Cig.*; — 2) rennen lassen: Konjič pravi: Dirjaj mene, *Npes.-K.*

dirjava, *f.* das Rennen, *M.*

dirjavec, *vca, m.* der Renner, der Traber, *Cig.*

dirjaven, *vna, adj.* dirjavna žival, das Laufthier, *Sol.*

dirjhati, *am, vb. impf.* rennen: prasič jo ubere črez njive in dirjiha, *Jurč.*

dirka, *f.* das Wettrennen, *nk.*

dirniti, *dirnem, vb. pf.* rühten, officieren, *nk.*; — *hs.*

disciplina, *f.* ustrahovanje, die Disziplin.

disk, *m.* der Discus, die Wurfscheibe, *Cig.*

diskánt, *m.* der Discant, *Cig.*; — prim. sopran.

diskónt, *m.* die Vergütung bei sofortiger Zahlung einer später fälligen Summe, der Discant, *Cel.(Ar.)*.

diskónten, *tma, adj.* Disconto, *Cel.(Ar.)*.

diskrazija, *f.* fehlerhafte Mischung der Körperstoffe, die Dyskrasie, *Cig.*

disputācija, *f.* učen prepír, die Disputation, *Cig.(T.)*.

distāncija, *f.* die Distanz, *Cig.(T.)*; — prim. razdalja.

distih, *m.* skupina dveh verzov, zlasti heksametra in pentametra, das Distichon, *Cig.(T.)*.

diš, *m.* der Duft, *Cig., Jan., ogr.-C.*; roža ima nasladen diš, *ogr.-Valj.(Rad.)*.

dišád, *f.* angenehme Gerüche, *vzhSt.-C.*

dišati, *im, vb. impf.* 1) einen Geruch von sich geben, riechen; lepo d.: d. po čem, nach etwas riechen: vino po sodu diši, der Wein hat einen Feisgeruch; dišeč, wohlriechend; — 2) schmecken, munden; nič mi ne diši (jesti), ich habe keinen Appetit; lačnemu tudi malo zabeljena jed diši, der Hunger ist die beste Würze, *Cig.*; 3) = duhati, riechen: imaš nos, pa diši, *Dol.*; — imajo nos in ne diše, *Dalm.*; a. smrad peklenski, *Jsvkr.*

dišáva, *f.* der Wohlgeruch; — wohlriechender Stoff; — das Gewürz, *Cig., Jan., M.*; pl. dišave, Drogen, *Cig.*

dišávar, *rja, m.* der Parfument, *Cig., Jan., C.*; — der Gewürzhändler, *Cig., Jan., Škrinj.*

dišavārnica, *f.* die Parfüm-, Gewürz-, Drogueriewarenhandlung, *Cig., DZ.*

dišáven, *vna, adj.* wohlriechend, aromatisch, *Mur., Cig.*

dišavina, *f.* die Parfümerieware, *Jan.*

dišavinar, *rja, m.* der Parfumeur, *Jan.*

dišávka, *f.* neko jabolko, *Tolm.-Erj.(Torb.)*.

dišávnica, *f.* das Riechfläschchen, *C.*; die Würzbüchse, *Cig.*

dišéčevina, *f.* der Riechstoff, *Vrtov.(Vin.)*; das Gewürz, *M.*

dišéčica, *f.* eine wohlriechende Sache, *C.*

dišéčina, *f.* wohlriechende Ware, Gewürz, *Jan., Škrinj.*

dišéčinar, *m.* = dišavar, *V.-Cig., Jan.*

dišéčka, *f.* 1) neka vinska trta, *Kras, Ip.-Erj.(Torb.)*, *Vrtov.(Vin.)*; — 2) neka hruška, *C., Št., Dol.*

dišéčnost, *f.* der Wohlgeruch, *Škrinj.*

dišek, *ška, m.* 1) der Geruchsum, *Mur.*; pes po disku najde gospodarja, *Vrtov.*; — 2) der Nebengeruch; vino ima dišek, *M.*; — 3) der Beigeichmad, *Cig.*

dišen, *šna, adj.* wohlriechend: dišno cvetje, *ogr.-C.*

díti, *dijem, vb. impf.* 1) wehen, *Mik., Erj.(Torb.)*; sapa dije, *C.*; — 2) duften: cvetice dijejo, *M.*; — 3) leise athmen, *Javn., Mur., Cig.*

ditirāmb, *m.* navdušen slavospev, der Dithyrāmbus.

divan, *m.* der Divan: 1) turški vladni svet; — 2) turški blazinjak.

diven, *vna, adj.* wunderbar, wunder schön, *Jan., Cig.(T.)*, *nk.*; — *sstl., hs.*

dividend, *m.* der Dividend, delski d. der Theildividend, *Cel.(Ar.)*; — prim. deljenec.

dividēnda, *f.* vsakoletni delež dobička pri delniškem podjetju pripadajoč vsaki delnici, die Dividende.

divin, *m.* das Wollkraut, der Himmelbrand (verbascum thapsus), *C., Medv.(Rok.), Goris. Št., Kor.-Erj.(Torb.)*.

divizija, *f.* vojni oddelek, die Division, eine Heeresabtheilung, *Cig.*

divizionár, *rja, m.* der Divizionär, *Jan.*

divjzor, rja, *m.* der Divjzor (math.). *Cig., Cel.* (*Ar.*); — prim. delitelj.

divjâca, *f.* 1) die Wilde, *Mik.*; — 2) der Holzapfel, *Hal.-C.*; — die Waldbirne, *Z.*; — 3) eine Art Beulengeschwulst an Gelenken, *vzh.St.-C.*; — 4) = divjačina, *Guts., nk.*

divjâček, čka, *m. dem.* divjak: der Wildfang, *Zora.*

divjâčen, čna, *adj.* schein, erschreckt: ves d., *Guts. (Res.).*

divjâčina, *f.* 1) ein wildes Thier, *Dict.*; huda d. je Jožeta razdrila. *Dalm.*: — *coll.* das Wild; d. prihaja na polje; — 2) das Wildfleisch, das Wildbret.

divjâčiti, âčim, *vb. impf.* wie ein Wilder sich benehmen, *C.*; — divjâči sam êrez sebe, er wüthet gegen sich selbst, *Hip. (Orb.).*

divjâčnost, *f.* = divjâstvo, *Mur., Cig.*; ljudi divjâčnost se uleže. *Ravn.*

divjâd, *f.* = divjačina, das Wild, *Jan.*

divjâk, *m.* 1) der Wilde; med divjaki živet; — ein wild sich geberdender Mensch, der Wildfang; — 2) wildes Thier, *Cig.*; das Wildschwein, wilder Eber, *Habd.-Mik., Cig., C.*; — mali d., die kleine Holz- oder Hohltaube (*columba oenas*), *Cig.*; — 3) der Windhafer, der Flughafser, *Cig.*; — 4) wilder Baumstoch, auf dem ein Edelreis gepflropft wird, der Wildling.

divjâka, *f.* die Holzbirne, die Feldbirne, *Cig., C.*; divja êrešnja, hruška, *Rihenberk - Erj. (Torb.). Notr.*; — neka trta, *Rihenberk - Erj. (Torb.).*

divjâkinja, *f.* die Wilde.

divjâkovec, vca, *m.* die gemeine Gemswurz (*doronicum pardalianches*). *Medv. (Rok.).*

divjâlo, *n.* furiöser Mensch, *Cig.*

divjânje, *n.* das Toben, das Wüthen.

divjant, *adj.* menschenwüthe, *Svet. (Rok.).*

divjâški, *adj.* einem Wilden angemessen, wild, rohgefitet; po divjâško se vesti.

divjâstvo, *n.* die Wildheit, die Rohheit; v stare èase je bilo zolnijem dovoljeno vsako divjâstvo in hudodelstvo, *LjZv.*

divjâti, âm, *vb. impf.* toben, wüthen, rasen; wild herum rennen; krava divja po travniku.

divjâva, *f.* die Wildnis, *C.*

divjâvec, vca, *m.* der Wüther, der Raſer, *Cig.*; wilder Mensch, *Guts.*

divjâvka, *f.* die Wütherin, die Furie, *Cig.*

divjâzen, zni, *f.* 1) *coll.* wilde Thiere, *ogr.-Mik.*; poljska d., *kajk.-Valj. (Rad.)*; — das Wildbret, *C.*; — 2) = divjost, *Jan., SLN.*

divji, *adj.* wild; divja zver; divja jezca; divje gledati; ves divji je danes, er wüthet heute; divje meso, wildes (schwammiges) Fleisch, *Cig.*; — divji kluč, der Dietrich, *Jan.*; divji ogenj, das durch Reiben zweier Hölzer entstandene Feuer, das Reibfeuer, *Cig., M.*

divjica, *f.* der zu üppige Wuchs des Getreides, der Lagerwuchs, *V.-Cig.*

divjina, *f.* 1) das Wild, das Wildbret; — 2) die Wildnis, *LjZv.*

divjinar, rja, *m.* der Wildbrethändler, *Cig.*

divjinec, nca, *m.* wilder Mensch (o ciganu), *Jurč.*

divjôst, *f.* die Wildheit.

divjôta, *f.* die Wildnis, *Mur., Cig.*

divnjak, *m.* der Thiergarten (?): Pustite ljubí oča me. Da v divnjak grem sprehatat se, *Preš.*: (nam. divjinjak?).

1. diža, *f.* pogl. 2. deža.

2. diža, *f.* die weiche Bärenflau (*acanthus mollis*), *Med. (Rok.).*

dîže, *f. pl.* die Menstruation, *Pohl., Mik.*; — prim. švab. „dieses“ = Menstruation, *C.*

dîžinga, *f.* der Weiberfluß, *Mik., Kr.-Valj. (Rad.)*; — prim. diže.

dja . . ., išči pod: deja . . .

dlâbiti, *im. vb. impf.* greifen, *Štek.*

dlâčec, čca, *m.* = vlakno, *C., Z., Vrtov.*

dlâčen, čna, *adj.* haarig; Ezav je bil ves dlâčen in kosmat, *Ravn.*; dlâčni snutek, die Bohle, die Pohlkette (bei den Sammtwebern), *V.-Cig.*

dlâčica, *f. dem.* dlaka, das Härchen.

dlâčje, *n. coll.* Thierhaare, *Mur., C.*

dlâčnica, *f.* die Haarzelle, *Erj. (Som.).*

dlâka, *f.* das (thierische) Haar; dlako cepiti, haaripalten; do dlake vse povedati, alles haarlein erzählen, *ZgD.*; ni za dlako udati se, *Jurč.*; — *coll.* das Haar; ozimna d., das Winterhaar, *Jan.*; dlako puščati, Haare verlieren; mišja d., der Stamm junger Vögel, *Zv.*; po žabje dlake poslati = in den April schicken, *Cig.*; — die Art: take dlake ljudje, *Z., ZgD.*; on je tudi tvoje dlake, *Cig.*; — v kletvicah: pasja dlaka! = Hund!

dlâkast, *adj.* 1) haarig, behaart; — 2) haarförmig, *Cig. (T.), Jan.*

dlâkav, *adj.* haarig, behaart.

dlakavina, *f.* haariges Thier: goved ali kaka druga dlakavina, *Nov.*

dlakocépen, pna, *adj.* haaripalterisch, *nk.*

dlakojéden, dna, *adj.* haarfressend: d. mrčes, *Zora.*

dlakovit, *adj.* haarreich: d. rep, *Let.*; dlakovito mleko = polno dlak, *Vrt.*

dlân, î, *f.* die flache Hand, die Handflache; — die Mittelhand, *Erj. (Som.).*; dlân širok, eine Hand breit, *Cig.*

dlâsna, *f.* das Zahusfleisch, *Guts.*; pogl. desne.

dlâžba, *f.* das Straßenviaster, *Jan., DZ.*; — čes.

dlâžiti, *im. vb. impf.* pflastern, *Jan.*; — čes.

dlâživ, *n.* das Pflastermaterial, *Jan.*; — prim. dlaziti.

dlâžka, *f.* die Aliche; alabaster v dlazkah, *DZ.*; — čes.

dlœčevica, *f.* das Diebstelloch am Roche, *StGradec-C.*; — prim. dletviti.

dlœsk, *interj.* huats! *Cig.*

dlœsk, dlœska, *m.* 1) der Schnalzlaut; — 2) der Rerrabeiser, der Rirchint (*tingilla coccothraustes*); zeleni d., das Spinngrünerl, *Levst. (Nauk.)*; zelenkasti d., der Grüntling, *Levst. (Nauk.).*

dleskânje, *n.* das Schnalzen.

dłéskáti, am, vb. *impf.* Schnalzlaut hervor bringen, schnalzen, (mit der Zunge, den Fingern); ploskal je z rokami, dleskal s prsti, *Andr.*; — mit der Hand, mit einer Ruthe schlagen, *M.*; — knaden, *Z.*

dleskáv, áva, *adj.* dleskav glas, ein Schnalzlaut, *Cig. (T.)*.

dleskávce, vca, *m.* der gerne schnalzt, *Cig.*

dleskét, éta, *m.* das Schnalzen, das Knaden, *Cig.*

dłéskniti, dlesknem, vb. *pf.* einen Schnalzlaut oder einen ähnlichen Laut hervorbringen; d. z jezikom, s prsti.

dłésna, *f.* das Zahnfleisch, *Cig., C.*; tudi: *pl.* dlesne, *Cig.*; zobov venec gleda iz dlesen, *Erj. (Som.)*.

dłésniti, dlesnem, vb. *pf.* = dleskniti, *Cig., Jan.*

dłéščiti, dlesčim, vb. *pf.* = dleskniti, *Jan.*

dłétast, *adj.* meißelförmig.

dłétee, *n. dem.* dleto, das Meißelchen; der Grabstichel, *Cig. (T.)*; = pisno d., *Erj. (Min.)*.

dłéteti, na, *adj.* Meißel-; dletni sveder, der Meißelbohrer (im Bergbau), *V.-Cig.*

dłétevece, *n. dem.* dleto.

dłétilo, *n.* die Stemmmaschine, *Cig. (T.)*.

dłétiti, im, vb. *impf.* meißeln, *Guts., Jarn., Cig. (T.)*.

dłétnik, *m.* der Meißler, *Mur.*

dłétó, *n.* das Stemmmeißel, der Meißel; zlebasto d., der Hohlmeißel, *Cig.*; pilarsko d., der Hahnelmeißel, *Cig.*; — das Schweifeisen der Schuhmacher, *Cig.*

dłétati, am, vb. *impf.* meißeln, *Mur., Vest.*

dłétvenik, *m.* = dletnik, *Mur.*

dłétviti, im, vb. *impf.* = dletiti, *Mur., Jan., Zora.*

dłétvo, *n.* = dleto, *Mur., Mik., Zora, Št.*

dłiskva, *f.* der Wraun, (mandragora offic.), *C.*; — prim. drstljivka.

dłjè, *adv.* = dalje, länger (o času), *Dict., C., Mik., Kr.*; kar dlje, to hujši, je länger desto schlechter, *Krelj.*; kar dlje, tem huje, *Levst. (Močv.)*; dlje časa, *Znid.*; — weiter: ona dlje govori, *Krelj.*

dłjèj, *adv.* = dlje, *C.*

dłjèr, *adv.* = dlje, *C., Met., Mik., Dol.*

dnár, *rja, m.* pogl. denar.

dnèš, *adj.* Boden-, *C.*

dnès, *adv.* = danes, *Mur., Jan., C., vzhŠt.*

dnèvnen, vna, *adj.* Tages-, Tag-; dnevna plača, das Diurnum, *Cig.*; dnevne dobe, die Tageszeiten, *Cig. (T.)*.

dnèviti se, i se, vb. *impf.* = daniti se, *C.*

dnèvńica, *f.* das Taggeld: dnevńice, die Diäten, *C., DZ.*; — prim. dnevńina.

dnèvńik, *m.* 1) *pl.* dnevńiki, die Tagblätter, *Erj. (Z.), Cig. (T.)*; — 2) das Tagblatt, eine täglich erscheinende Zeitung, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — 3) das Tagebuch, *Mur., Cig., Jan., nk.*; das Journal („knjiga, v katero se za belezki pišejo dan za dnevom“), *Levst. (Nauk)*; stanovni d., das Etatsjournal, *DZ.*; — 4) = koledar, *ogr.-C.*

dnevńina, *f.* das Taggeld, *nk.*

dnevńinar, *rja, m.* der Diurnist, *Cig.*

dnèvšèina, *f.* 1) das Taggeld, *Cig., ŠN.*; — 2) die Arbeit, die ein Mann an einem Tage richtet, *Cig.*

dnèšen, éna, *adj.* wieder gelegen, *Mur., Mur.*; d. les, eine Niederwaldung, *Mur.*

dnèška, *f.* = lakotnica, teščina, die Dünnung des Körpers, *ogr.-C.*

dnika, *f.* tiefe, flache Niederung *Jarn., Mur., Cig., Jan., vzhŠt., ogr.-C.*; die Thalwiese, *ogr.-Valj. (Rad)*; die Thalschlucht, *Caf. (Vest.)*.

1. dnina, *f.* = dníšèe, *C.*

2. dnina, *f.* 1) das Manneswert (kolikor človek na dan storiti more), *V.-Cig.*; das Tagewert: dnino opraviti, *Ravn.*; po dninah hoditi, tagewerken, *Vrt.*; — der Morgen (Zuchart), *V.-Cig.*; — 2) der Taglohn, *Mur., Cig., Jan., nk.*; dati po desetici dnine, *Ravn.*; na dnine v službo stopiti, *Vod. (Nov.)*; — das Taggeld, das Diurnum, *Cig., Jan., C., DZ., nk.*; — die Diäten, *Cig., Jan., nk.*

dninar, *rja, m.* der Tagwerker, der Tagelöhner, *Mur., Cig., Jan., nk.*; berači po dvojači, dninarji po goldinarji, *Z.*

dninski, *adj.* kar se dnine tiče, *Cig., Jan.*

dníšèe, *n.* 1) das Fundament, *Prip. - Mik., kajk.-Valj. (Rad)*; — 2) veje, ki se polagajo na „dno“ senene kope (stoga), *Krn.-Erj. (Torb.)*; — 3) der Baumstrunk, *Rihenberg- Erj. (Torb.)*; — 4) der Saß des Weines, *C.*

dniti, im, vb. *impf.* den Boden einsetzen, bodmen: sod d., *Cig.*

dnjáča, *f.* die Schlucht, tiefer Graben, *C.*; (gnjača, *Cig., Jan.*); — prim. dnika.

dnjáčina, *f.* = dnjača, *C.*

dno, *l. n.* der Boden; do dna izprazniti čašo; dno sita, der Haarfiebboden, *Cig.*; — die Grundplatte (pri tiskarjih), *Cig.*; — der Grund (des Meeres, Flusses, u. dgl.); ladja gre k dnu, das Schiff geht unter, *Cig.*; ni moči ribniku do dna priti, *Cig.*; na dno zadeti, auf den Grund stoßen, *Cig.*; — dolinsko dno, die Thalsohle, *Cig. (T.)*; — das Fundament: iz dna hišo sezidati, von Grund aus aufmauern, *Cig.*; — die Sohle (mont.), *Cig.*; — *pren.* iz dna, gründlich: deliti iz dna teoretično izomiko, *DZ.*; do dna čemu priti, einer Sache auf den Grund kommen, etwas ergründen, *Cig., C.*; — *ll. praep. c. gen.* am Grunde, dno potoka, *Jan.-Mik. V. G. II. 254.*

dō, *l. praep. c. gen.* 1) biš zu, a) o prostoru: do konca sveta, biš ans Ende der Welt: do hriba se peljati; brada mu sega do tal: od hiše do hiše; ni moči do njega (priti). mau kann nicht biš zu ihm gelangen; z adverbijem: do kod? biš mohin? wie weit? (= do kam, *C.*); do tod. (do tukaj), biš hieher; do nekam, biš irgendwohin, *Cig.*; z adverbialnimi izrazi: do sredi sobe, biš zur Mitte des Zimmers; do pod klancem, biš zum Fuße des Hügels; — *pren.* do živega priti komu, jemandem empfindlich treffen, jemandem beifommen; — = pri: ni drugega videti nego luč do luči. *Ijzv.*: bila je hiša

tako natlačena, da ni mogel nihče sestiti, ampak stal je mož do moza vso noč, *Jurč.*; glava do glave se je videla, *Erj. (Izb. sp.)*; b) o stopnji, (biš zu einem gewissen Grade): do smrti ranjen, tödtlich verwundet; do krvi, do krvavega so se stegli, biš auf's Blut; do nazega sleči koga; do sitega se najesti, sich satt essen, (do sita, *Jan., Mik.*); do presita, biš zur Ueberfüttigung, *C.*; do čistega (do čista, *Mur., Jan., C., Mik.*), vollend's, total; do celega (do cela, *Jan., BKr.-M.*), gänzlich; do dobrega, (do dobra, *Mik., Jan.*), gehörig, recht; ko se dan stori do dobrega, *Ravn.-Mik.*; do tancega vse izpolniti, alle's genau erfüllen, *Burg.*; do malega, (do mala, *Jan., Ben., Mik.*), biš auf Wenig's; fast, beinahe; do sedem ur hoda, beiläufig sieben Stunden Weges, *Levst. (Rok.)*; do besede, wörtlich, *Cig.*; do pike, do zobca, accurat, *Jan.*; do polu, do polovice, zur Hälfte, *Cig.*; do kraja, vollend's; do kraja koga pokončati; nimajo do ostanka kruha (= da bi ga ostajalo), *Zv.*; krava ima mleka zmeraj dovolj do ostanka, *Zv.*; — do tretjega gre rado, alle guten Dinge sind drei; — do na tri mesece se more zmanjšati rok, *DZ.*; — c) o času: spati do belega dne, in den Tag hinein schlafen; do trde noči, spät in die Nacht hinein; do današnjega dne, biš auf den heutigen Tag; tega do smrti ne bom pozabil; do sih dob (mal), bisher; do tistih dob (mal), biš dahin; — z adverbiji: do zdaj, bisher; do takrat, biš dahin; do kar. (= dokler), *Levst./Sl. Spr.*; z adverbialnimi izrazi: do popoldne; do blizu božiča, *Levst. (Zb. sp.)*; — 2) kaže kako mer: an; do staršev sem pisal, *Met.*; do mene poslan, an mich gesendet, *Cig.*; obrniti se do koga, sich an jemanden wenden; imam prošnjo do vas, *Met.*; — 3) kaže razmerje: gegen; kaj imaš do mene? *Levst. (Rok.)*; Če se mu kaj do mene zli, Naj pride k meni le v gosti, *Npes.-K.*; — meni je do koga (česa), mir ist an jemandem (etwas) gelegen; meni do tega nič ni, *Levst. (Rok.)*; do tega mi je veliko, *Svet./Rok.*; ako nam je kaj do zdravja, *Vrt.*; vsem tem do besede ni bilo mnogo, *IjZv.*; trd do ubogih, *Ravn.-Mik.*; laskav do gospode, dober do vseh, *Levst. (Rok.)*; — zu; ljubezen do domovine, do otrok; — 4) außer; izgubil sem ves denar do enega goldinarja, *Svet. (Rok.)*; vsi do enega, kateroga homo še omenili, *Andr.*; — II. *praep.* znači: 1) da je dejanje do nekod dospelo; doiti, dokričati, dočakati; dopleti do polu niive, mit dem Ätzen biš zur Hälfte des Alters kommen; do nas je dosmrdo, der Westant drang biš zu uns; — 2) da je dejanje do konca dospelo; doslužiti, ausdienen; dogospodaril je, er ist mit seiner Wirksamkeit am Ende; doklel je, er hat ausgeleuchtet (= er wird nicht mehr fluden); za letos smo dosejali, für dieses Jahr haben wir das Ätzen beendet; — 3) da je dejanje do zadelenega uspeha dospelo; dopovedati komu kaj, je

mandem etwas klar machen; domisliti se, sich erinnern; — 4) znači dodevanje, hinzu: dodati, hinzugeben; to je slaba mera, domerite! füget das Fehlende hinzu! prim. *Mik. I. G. IV. 202.*

dôb, m. die Eiche; pos. die Stein- oder Winter-eiche (*quercus sessiliflora*), *Erj. (Rok.)*.

dôb, f. dobi, 1) die Zeit, *kajk.-Valj. (Rad.)*; najprednjo dob, zuerst, *Svet. (Rok.)*; — 2) die Art, die Gattung, *ogr.-Valj. (Rad.)*; ene, dvoje dobi, einerlei, zweierlei; greh je dvoje dobi, *ogr.-C.*; na vsako dob, auf jede Weise, *ogr.-C.*

dôba, f. 1) eine irgendwie bestimmte Zeit: die rechte Zeit, *Mur.*; za dobe, v dobi, ob dobi, zur rechten Zeit, *Cig.*; (prim. prevdobi, zufrüh, *Met.-Mik.*) k dobi, zu rechter Zeit, *C.*; — die Frist, *Cig., Jan., C.*; plačilna d., die Verfallzeit, *Cig.*; — der Zeitraum, die Periode; zlata d., die goldene Zeit; junaska d., das Heldenzeitalter; prehodna d., die Uebergangsperiode, *uk.*; jesenska d., die Herbstzeit; dneve dobe, die Tageszeiten, *Cig. (T.)*; — die Phase, *Jan.*; — die Altersperiode, das Alter: v najlepší dobi, in den besten Jahren, *Cig.*; človek srednje dobe, ein Mensch von mittleren Jahren, *Levst. (Rok.)*; on je moje dobe = on je moj vrstnik, er ist mein Altersgenosse, *Cig., C.*; v dobo priti, zu Jahren kommen, *Svet. (Rok.)*; v dobi biti, betagt sein, *C.*; — die Zeit: do sih dob, bisher, do se dobe, *C., Kor.-Jan. (Rok.)*; do te dobe, bisher, *ogr.-C.*; (= tudi: biš hieher, *C., pri Mariboru-Kres.*); po tej dobi, fñrderhin, *Meg.*; o seji dobi, (osedobi), *Navr. (Let.)*; katero dobo, zu welcher Zeit? *Cig.*; katere dobe, bisweilen, *Guts.*; do katerih dob, biš wann? (tudi: wie weit?) *C.*; v vsako dobo, zu jeder Zeit (= v jutro, o polдне, zvečer), *ogr.-C.*; — 2) die Art und Weise, *ogr.-C.*; na to dobo, pri taki dobi, auf diese Art, pri sredni dobi, mittelmäßig, *C.*; srednjo dobo, so, so, *Guts.*; v eno dobo, immer gleichmäßig, *C.*; človek svoje dobe, ein eigenthümlicher Mensch, *C.*; — prim. dob, *f. 2).*

dobārati, am. vb. pf. = dovprašati, *Mur.*

dobāsati, bāšem. vb. pf. (das Fehlende) dazupacken, hinzuladen, *Bes.*

dobāva, f. 1) das Erlangen, das Erhalten, *C.*; — 2) das Erlange, *C.*; — 3) die Beschaffung, die Herbeischaffung, *Cig. (T.)*, *DZ.*: dobava denarja, die Geldbeschaffung, dobava dokazil, die Herbeischaffung von Beweismitteln, *DZ.*; der Bezug, *DZ.*; (po hs.).

dobāvek, vka. m. die Erriugenschaft, der Gewinn, *C.*

dobavščē, n. die Bezugsquelle, *h. t.-Cig. (T.)*.

dobāviti, bāvim. vb. pf. herbeischaffen, verschaffen, liefern, *Cig. (T.)*, *uk.*; — hs.

dobavljāc, m. der Lieferant, *Cig. (T.)*; — hs.

dobāvljati, am. vb. impf. 1) erhalten, bekommen, *C.*; *Vest. Jurh. St.*; zdravila brezplačno d., *Cv.*; sam si kruh dobavlja, *Er.-C.*; — prim. do-

biti; — 2) herbeijchaffen, liefern, *Cig. (T.)*, *nk.*: — prim. dobaviti.

dobâvnica, *f.* die Bezugsnote, *DZ.*: — prim. dobaviti.

dôbec, *bea. m. dem. dob.*

dobélti, *im. vb. pf.* mit dem Tünchen, Bleichen fertig werden.

dôbelj, *blja, adj.* fähig, tauglich, *Cig., C.*: nesi dobelj vrat za soboj zapreti, biš (vor Faulheit) nicht imstande, *Lašče-Erz. (Torb.)*; od pijanosti ni bil toliko dobelj, da bi šel v seno leč, *Ig.*: d. za ženitev, heiratsfähig, *Jan.*

dôber, *dobra, adj.* gut: = dem Zwecke entsprechend; d. strelec, pešec, guter Schütze, Fußgänger; ti bi bil d. za vojaka, du taugst zum Soldaten; dober biti = porok biti, (gut stehen), *Cig., Jan., DZ., Svet. (Kok.)*, (po nem.): ima dobra ušesa, er hat ein feines Gehör; dober jezik imeti, ein gutes Mundstück haben; dobra ura, eine gute Uhr; dobro biti za kaj, dienlich sein; v dobrem stanu biti, in gutem Zustande sich befinden; suknja je še dobra, der Rock ist noch brauchbar; dober prevodnik (phys.), guter Leiter, *Cig. (T.)*: — dobro vino, dober kruh, guter Wein, gutes Brot; dobro blago se samo hvali; — = tüchtig, stark; dober kos pota, ein gutes Stück Weges; doberi dve uri, starke zwei Stunden; dva vagona dobre mere, gut gemessen; do dobrega (do dobra), gehörig, tüchtig; do dobra v oblasti imeti jezik, *Str.*; do dobrega izplačati, in vollem Betrage, *Cig. (T.)*: — dobro, recht, sehr; oba sta bila už dobro stara, *Trub.*; moj oče so bili dobro stari, *IzZv.*; že dobro dolgo let je tega, *Jurč.*; priletnemu možu je bil kožušek dobro kratek, *Jurč.*; mraz dobro ni, es ist nicht eben kalt, *Polj.*: — = günstig; dobro jutro! dober dan! dober večer! dobro srečo! dobro zdravje! dober čas! (pri napivaniu, *Rib.-Cig.*); dobro došel, (došla)! willkommen! *nk.*; dobra letina, gute Erchjunng; dobra kupčija, einträglichler Handel, gutes Geschäft; — dober kup, wohlfeil = v dober kup, *Cig. (T.)*; v dobro zapisati komu, jemandem gut schreiben, *DZ.*, (po nem.); dobra paša, fetie Weide, *Cig.*; — dobro živeti, gut leben; dobro se ti godi, dobro ti je, dir geht es gut; dobro se mi zdi, ich habe meine Freude daran, es ist mir angenehm; dobro mi de, es thut mir wohl, na dobrem biti, gut daran sein; to mi je (hodi) na dobro, das kommt mir zuflatten, *Z.*; — dobra volja, gute Laune; dobre volje biti, gut gelaunt sein, guter Dinge sein; dobre volje mošnje kolje, guter Dinge sein kostet Geld, *Cig., St.*; — = süttlich gut; hudo in dobro, das Gute und das Böse; dobro delo, dobro dejanje; na dobrem glasu biti, in gutem Rufe stehen; dobro ime, der gute, ehrliche Name; tvojea starega nimam posebno na dobrem, *Jurč.*; — = gutmüthig; dober človek, dobra duša, eine gute Seele; — dobra volja, die Gerechtigkeit; če je tvoja dobra volja, posodi mi, leihe mir gefälligst, *jrčhSt.*; iz dobre volje, willig, *Cig., Jan.*;

— wohlgeimut, wohlgeneigt; dober komu biti; doberi so si, kakor prsti na roki, sie sind sehr verträglich, *Cig.*; dobra sta si kakor pes in mačka, sie vertragen sich wie Hund und Katze; iz dobra, mit Gutem, in Gutem, *ogr.-C.*; dober se delati komu, = dobri-kati se, *Cig., M.*

dobežljáti, *ám, vb. pf.* „biehend“, rennend gelangen.

dobéžati, *im. vb. pf.* fliehend gelangen; d. do doma; fliehend erreichen; d. koga.

dóbica, *f. dem. doba, Let.*

dobič, *čea, m. dem. dob, Jarn.*

dobiča, *f.* die Beute, *Mur., Mik. V. G. II. 172.*

dobiček, *čka, m.* der Gewinn, der Profit; čisti d., der Reingewinn; za sramotnega dobička voljo, *Dalm.*; na dobičku biti, profitieren, im Vortheil sein; kakšen d. imaš od tega? was für einen Gewinn hast du davon? prvi dobiček ne gre v mošnjiček, (ali: gre pod kotliček), *Npreg.-DŠr.*

dobičkar, *rja, m.* der Gewinnjüchtige, der Speculant, *Z., Cig.*; posvariti dobičkarja, *Navr. (Kop. sp.)*.

dobičkarija, *f.* gewinnjüchtiges Gebaren, die Speculation, *Cig., Jan., nk.*

dobičkariti, *árim, vb. impf.* Gewinn suchen, gewinnjüchtig handeln, *Cig., Zora.*

dobičkožéljen, *ljna, adj.* = dobička zeljen, *Cig., Jan.*

dobičkožéljnost, *f.* die Gewinnlucht, *Jan.*

dobít, *f.* der Gewinn, *Meg.-Mik., Jan.*

dobítek, *tka, m. 1)* = dobiček, *Jarn., Mur., Cig., Jan., Mik., Trub.*; zleteti nepoštenega dobitka, *Dalm.*; za svojega dobitka in užitka voljo, *Krelj.*; — 2) der Gewinn; vsi teko, ali le eden sam dobitek vzame, *Dalm.*; prvi, drugi dobitek (pri tekmanju, srečkanju i. t. d.), *nk.*; tudi: dobitek.

dobíteljica, *f.* der Treffer; glavna d., der Haupttreffer, *DZ.*

dobiten, *tva, adj.* einbringlich, *Cig., Jan.*

dobítev, *ve, f.* die Erlangung, die Gewinnung, *Cig., Jan.*; Samuelova daritev in boja d., *Ravn.*; — der Gewinn, *Mur., Cig.*

dobíti, *bôm (bôdem), bím, vb. pf.* bekommen; nikjer denarja ne morem d., ich kann nirgends ein Geld aufreiben; d. komu kaj, jemandem etwas verschaffen; službo d., einen Dienst bekommen; za ženo d., zur Frau bekommen; dobodi si modrega moža, *Dalm.-C.*; imam d., mein Guthaben beträgt; — gewinnen; jaz sem dobil, vi ste izgubili (pri igri); pravdo, stavo, bitvo d.; — v pest d., in seine Gewalt bekommen; deželo, trdnjavo d., er oberm. *C.*; (mesto je dobito, *Dalm.-C.*); noč me je dobila, die Nacht hat mich überrascht, *C.*; — antreffen; dobiti koga doma; ni bilo dobiti zdravnika; — dobiti po glavi, einen Schlag aufs Haupt bekommen; česar je iskal, je dobil; sich zuziehen; bolezen d.; dobil ga je v glavo, er hat sich ein Künchchen angefrunfen; — dlako, lase, zobe d.

dobítje, *n.* das Bekommen, *Cig.*

dobitkovína, *f.* die Erwerbsteuer, *Levst. (Nauk.)*

dobitnik, *m.* der Gewinner, der Sieger, *Cig.*
dobitva, *f.* = dobitev: die Erlangung; —
 der Gewinn; — die Erbschaft, *C.*; der Sieg,
Cig.

dobivanje, *n.* das Bekommen; die Gewinnung;
 d. rude, der Abbau, *Cig. (T.)*; d. vode, der
 Wasserbezug, *Cig.*; d. blaga, der Waren-
 bezug, *Cig.*; — das Gewinnen.

dobivati, *am, vb. impf. ad* dobiti; bekommen;
 tukaj se dobiva. hier ist zu haben; — blago
 dobivati, die Ware beziehen; — gewinnen:
 danes dobivam pri igri; siegen, *C.*; — konj
 nove zobe dobiva. das Pferd bricht die Zähne,
Cig.; dobiva že ledene očii, die Augen saugen
 ihm an zu brechen, *Cig.*

dobivec, *vca, m.* der Erlanger: veliko pros-
 nikov malo dobivec, *Z.*; — der Gewinner,
Cig., Jan., C.; — der Sieger, *Cig.*

dobivka, *f.* die Gewinnerin, *Cig.*

dôbje, *n.* das Eichengehölz, *Cig.*

doblebetáti, *etám, čem, vb. pf.* mit dem
 Schwagen zuende kommen, auschwagen, *Cig.*
dobliskati se, *a se, vb. pf.* aufhören zu blühen,
 verblühen, *Cig.*

dobljénje, *n.* das Bekommen, die Erlangung,
Cig.

dobljést, *f.* die Fähigkeit, *Loški Potok-Cig.,*
Jan.; — die Nurtigkeit, *C., Z.*

dobljica, *f.* der Gallapfel, *Jan., C.*

dobljiv, *iva, adj.* = dobelj, *C.*

dobôbnati, *am, vb. pf.* das Trommeln be-
 enden, austrummeln.

dobojeváti, *újem, vb. pf.* einen Kampf aus-
 kämpfen: dobojeval je srečno, *Navr. (Let.)*;
 = d. se, *Cig.*

doboslóven, *vna, adj.* chronologisch, *Cig. (T.)*

doboslóvje, *n.* die Chronologie, *Cig. (T.)*

dôbov, *adj.* eichen: élovek, gladek kot dobova
 skorja, = grab, *Met.*

dôbovina, *f.* das Eichenholz; das Eichengehölz,
Cig.; dobovina, *Levt. (Cest.)*.

dôbovje, *n.* der Eichenwald, *Mur., Cig., Jan.*

dôbra, *f.* zгодnja, sladka, debela, rumena
 hruška, *Sv. Jakob na Savi-Erj. (Torb.)*

dobránati, *am, vb. pf.* mit dem Eggen fertig
 werden, *Cig.*

dobrátii, *bérem, vb. pf.* 1) die Weinlese be-
 enden; *Z.*; dobrali smo, *juřhSt.*; — 2) zu-
 ende lesen, *Cig.*; — 3) zu dem Gejammeten
 das Fehlende hinzuzammeln, *Cig.*

dobráva, *f.* die Walbung, *Mur., Met.*; der
 Hain, *Guts., Cig., Jan.*; po vseh dobravah
 in na vseh planinah, *Dalm.*; nagrabijo si
 v bukovju listja — skrivaj, kajti dobrava ni
 njihova, *IjZr.*; Na robu sed'va Vrh do-
 brav, *Vod. (Pes.)*.

dobrávce, *vca, m.* der Bewohner eines waldigen
 Gebietes, *Cig.*

dobráven, *vna, adj.* Wald, *Javn., M.*

dobrávka, *f.* 1) die Bewohnerin eines waldigen
 Gebietes, *Cig.*; — 2) der Pfersgünfel (ájuga
 chamaepitys), *Med. (Rok.)*.

dôbrce, (dobrec), *brca, m.* der Apfelbaum, der
 gute Früchte trägt, *Valj. (Rad.)*

dobřci, *m. pl.* die Majern, *V.-Cig., BIKr.,*
juřhSt., Dol.

dobřeast, *adj.* = dobrěav, *M.*

dobřěav, *adj.* mit Majern behaftet, *BIKr.*

dôbrěck, *ěka, adj.* ziemlich tüchtig, ziemlich
 groß: d. deček, *Kras*; dobrěcko, ziemlich
 viel, *Mik.*; dal mi je dobrěcko žita, *Kras.*

dobřěncati, *ím, vb. pf.* 1) summend gelangen;
 — 2) summeln, *Cig.*

dobřesti, *brědem, vb. pf.* watend gelangen.

dobřeti, *ím, vb. impf.* wohl bekommen, be-
 hagen, *Cig.*; zrak mi tu dobri, *Svet. (Rok.)*;
 kar komu dobri, *Levt. (Zb. sp.)*.

dôbrež, *m. neko* jabolko, *Sv. Jakob na Savi-
 Erj. (Torb.)*

dobřičnik, *m.* gutmüthiger Mensch, *Raič (Let.)*,
SN.

dobřihati, *am, vb. impf.* begütigen, *Cig., Jan.*;
 — d. se s kom, mit jemandem sich befreunden,
 verjöhnen, *Cig., C.*

dobrika, *f.* der Schlingbaum (viburnum lan-
 tana), *St.-C.*; = hudika, *Caf (Vest. I. S.)*.

dobrikáč, *m.* der Schmeichler, *nk.*

dobrikanje, *n.* das Schmeicheln, *Jan., nk.*

dobrikati, *am, vb. impf.* d. koga, begütigen,
Cig., C.; — d. se, freundlich thun; d. se
 komu, jemandem schmeicheln, *Cig., Jan., nk.*

dobrikav, *adj.* schmeichlerisch, *Jan.*; d. raz-
 govor, *Zora*; d. élovek, *Vrt.*; sladek do-
 brihav glas, *Str.*

dobrikavec, *vca, m.* der Schmeichler, *Jan., nk.*

dobrikovina, *f.* = dobrica, *Jan.*

dobrina, *f.* 1) die gute Qualität, *Mur.*; d.
 sena, *DZ.*; — die Güte, die Gütartigkeit,
Cig.; — die Tugend, *kajk.-Valj. (Rad.)*; —
 2) das Gut, *Jan., C.*; sezajmo po nebeskih
 dobrinah, *Cr.*

dobriti, *ím, vb. impf.* = dobeti, *Jan., Vrt.*

dôbro, *n.* das Gut, *pl.* dobra, die Güter, *Jan.,*

Cig. (T.), C., nk.; (po nem.)

dobřčca, *f.* die gute Qualität, *vřhSt.*

dobročínatelj, *m.* der Wohlthäter, *Prip.-Mik.,*

ogr.-C., kajk.-Valj. (Rad.)

dobročinstvo, *n.* eine gute That, *Zora, kajk.-
 Valj. (Rad.)*

dobrodějce, *jea, m.* der Wohlthäter, *Bes.*

dobrodějen, *jna, adj.* wohlthunend, wohlthätig,
 erprieslich, *Jan., nk.*

dobrodějece, *ica, m.* der Wohlthäter: Bog, naj-
 veši d., *Cr.*

dobrodějen, *hna, adj.* wohlthätig, *Mur., Cig.,*
Jan.; za dobrodelne namene, zu wohlthä-
 tigen Zwecken, *nk.*

dobrodějnica, *f.* die Wohlthäterin, *Mur., Jan.*

dobrodějnik, *m.* kdor dobra dela izvršuje,
Krelj; der Wohlthäter, *Mur., Cig., Jan.,*

kajk.-Valj. (Rad.)

dobroděnost, *f.* die Wohlthätigkeit, *Mur.,*

Cig., Jan.; d. starega Tobije, *Ravn.*

dobrodôšnica, *f.* eine gut mekkende Kuh, *C.*

dobrodôštica, *f.* die Bewillkommung, *Zora*;

bil je obed na dobrodošlico, v čast mojega
 prihoda, *Jurč.*; — der Willkommtrunk, der
 Willkommbecher, *Jan.*; dobrodošlico piti, zum
 Willkommen den Becher leeren; izpil sem

dobrodosliċo, katero mi je hišni gospodar prinesel na okrožniku s ključem od kleti. *Jurč.*

dobrodūšec, ſca. *m.* gutmūthiger Menſch, *Danj.-M.*

dobrodūšen, ſna. *adj.* gutmūthig, gemūthlich, *Jan., Cig.(T.).*

dobrodūšnost, *f.* die Gutmūthigkeit, die Gemūthlichkeit, *Jan., Cig.(T.).*

dobroglāsnik, *m.* der Glūcksbote, *Cig.*

dobroglāv, glāva, *adj.* talentiert, *C., Bes.*

dobrohōten, ina, *adj.* wohlwollend, *Mur., Cig., Jan., C., nk.*

dobrohōtnica, *f.* die Wānnerin, *Cig.*

dobrohōtnik, *m.* der Wānner, *Cig., Jan.*

dobrohōtnost, *f.* das Wohlwollen, die Wohlgenogenheit, *Mur., Cig., Jan., nk.*

dobrojēdec; deca, *m.* der Schmauſer, *Cig., Jan.*

dobrojēdka, *f.* die Schmauſerin, *Cig.*

dobroklic, klica, *m.* der Ruſ; dobro! der Beifallsruf, *nk.*

dobrolētovina, *f.* wolliger Schneeball (viburnum lantana), *Cig., C., Bes., Dol.-Levst.(M.); — iz: dobrovitovina, Štek.(LjZv.).*

dobromiseln, selna, *adj.* gutgeſinnt, wohlgeſinnt, *Cig., Jan.*

dobromiselnost, *f.* gute Geſinnung, *M., Zora.*

dobromislika, *f.* das Wohlgenuth (origanum vulgare), *Danj.-C.*

dobrosrēcn, čna, *adj.* gutherzig.

dobrosrēcnost, *f.* die Gutherzigkeit, die Herzensgüte.

dobrosrēcnik, *m.* das Glūckskind, *Mur., Cig.*

dobrōst, *f.* die Gūte, *Mur.;* — die Tugend, *Jan.;* žejo do resnice in do dobroti je v nas dejal, *Ravn.*

dobrostiv, ſva, *adj.* gūtig, *Habd.-Mik.*

dobrōta, *f.* 1) die Gūte, die gute Qualitāt, die Treiflichkeit; mlečna d., *Nov.;* imeti to posebno dobroto, diejen Vorzug haben, *Cig.;* srednje dobrote, ziemlich gut, *Cig.;* — 2) die Herzensgūte: sama d. ga je, er iſt die Gūte ſelbſt; z dobroto pri njem nič ne opraviš, mit Gūte richtet man bei ihm nichtſ aus; dobrota je sirota, t. j. kdor je drugim predober, njemu se dostikrat samemu slabo godi, *Npreg.;* — za dobroto, alſ Proviſion, *Dol.;* — 3) etwas Gutes; = das Wohl, *V.-Cig.;* — das Glūck: ali miſliſ, da je to taka dobrota, biti za župana? *juvžSt.;* daš Gut, *Kaſt.;* dobrot vam bodi! *Met.;* vse dobrote komu moliti, jemandem alles Gute wünſchen, *Kreſj.;* posvetne dobrote, die Erdengüter, *C.;* imeti vse zemeljske dobrote, *LjZv.;* der Bortheil, *Cig.;* obče bolnice užívaſo to dobroto, da . . . *Levst.(Nauk);* tudi to ima svojo dobroto, auch dieſ hat ſein Gutes, *Levst.(Beč.);* — die Wohlthat; dobrote, ki smo jih od Boga prejeli; marsikako dobroto mi je storil (izkazal), er hat mir ſo manche Wohlthat erwiesen; živetu na dobroti, von den Wohlthaten anderer leben, *Levst.(Zb.sp.);* — eine gute Sache: na mizo natovoriti vsakovrstnih dobrot, *LjZv.*

dobrōtēn, ina, *adj.* 1) Benütats: dobrotni razred, Benütatsclaffe, *Nov.;* — 2) gūtig, **dobrōtnina**, *f.* = dobrovita, *Rib.-M.*

dobrotiv, ſva, *adj.* = dobrotljiv, *C.*

dobrotiven, *adj.* = dobrotljiv, *Mur., ogr.-M.*

dobrotivnik, *m.* = dobrotnik, *Mur.*

dobrotlika, *f.* = dobrovita, *Črniče-Erj.(Torb.).*

dobrotljiv, *adj.* gūtig; dobrotljivi Bog: wohlthätig; d. jez, wohlthätiger Regen, *Cig.;* — tudi: dobrotljiv, ſva.

dobrotljivost, *f.* die Gūte, die Wohlthätigkeit; v sreči je Tobija dobrotljivosti zgled, *Ravn.*

dobrotnica, *f.* die Wohlthäterin.

dobrotnik, *m.* der Wohlthäter.

dobrotnost, *f.* die Gūte, die Wohlthätigkeit; lep zgled brezobrestne dobrotnosti! *Ravn.*

dobrotovali, ujem, *vb. impf.* d. komu = dobrote deliti, *Levst.(Zb.sp.).*

dobrotoovina, *f.* = dobrovitovina, *Jan., Laſče-Levst.(M.).*

dobrotostvo, *n.* = dobrota (Gut), *Guts.(Res.).*

dobrotvoren, rna, *adj.* wohlthätig; d. zavod, eine Wohlthätigkeitsanſtalt, *Cig.(T.);* — stsl. **dobrotvornost**, *f.* die Wohlthätigkeit, *Kres.*

dobrouren, rna, *adj.* gut gelant, *V.-Cig.*

dobrovēden, dna, *adj.* kundig; d. zdravnik, *Slom.*

dobrovita, *f.* wolliger Schneeball (viburnum lantana), *Z., C., Polj., Erj.(Torb.).*

dobrovitje, *n. coll.* = dobrovita, *C.*

dobrovitovina, *f.* = dobrovita, *Cig.*

dobrovōljčē, eta, *n.* gutwilliges Kind, *C.*

dobrovōljček, čka, *m. dem.* dobrovoljec; — ein luſtiger Bruder, *Kr.*

dobrovōljec, lica, *m.* 1) der Gutwillige, *Cig.;* — 2) der Freiwillige, *Mur., Cig., Jan., DZ.;* — der Dilettant, *Jan., Cig.(T.);* — 3) luſtiger Menſch, der Wohlleber, *M., C., Polj., Tolm.-Štek.(Let.).*

dobrovōljen, lina, *adj.* 1) gutwillig, *Meg., Guts., Mur., Cig., Jan.;* — bereitwillig: kdo je dobrovoljen sam od sebe svojo roko danes Gospodu napolniti? *Dalm.;* — 2) freiwillig, *Meg., Mur., Cig., Jan.;* dobrovoljni dar („ofer“), *Dalm.;* — 3) gut gelant, fröhlich, luſtig, *Cig., Jan., Šol., M.;* krēme, polne dobrovoljnih gostov, *Erj.(Izb.sp.).*

dobrovōljiti, vōljim, *vb. impf.* d. koga, jemanden erretten, ihm Vergnügen verſchaffen, *ogr.-C.;* amūſieren, *Cig.(T.);* — d. se, ſich unterhalten, guter Dinge ſein, *Bas.;* naſlepſe sta se dobrovoljila, če sta bila sama, *LjZv.*

dobrovōljka, *f.* 1) die Gutwillige; prim. dobrovoljec 1); — 2) die Freiwillige, *Cig.;* — 3) luſtiges Weib, *M., Z., LjZv.;* — 4) daš Freundlichkeit, *C.*

dobrovōljnost, *f.* 1) die Gutwilligkeit, *Guts., Mur., Cig.;* — 2) die Freiwilligkeit, *Mur., Cig., Jan.;* — 3) der Frohſinn, die Luſtigkeit, *Cig., Jan., M.*

dobrovōljstvo, *n.* 1) die Gutmūthigkeit, *M.;* — 2) der Dilettantismus, *Cig.(T.).*

dobrovōljſki, *adj.* freiwilligen, *Cig.*

dobrožēljēn, lina, *adj.* wohlwollend, *Mur.*

dobroživce, vca, *m.* der Bonvivant, *Cig., Jan.*
dóbršen, šna, *adj.* ziemlich gut; družšine res
 nisem imel posebne, še dobršne ne, *Jurč.*:
 dušo si dobršno privezati, *Jurč.*: — ziem-
 lich groß; d. kos svilnatega krila, *IjZv.*:
 dobršno število mlinskih koles, *Zv.*; zna se
 mu z dobršnim pridom ustavljati, *Erj.*
(Izb. sp.).

dobrusiti, im, *vb. impf.* daš Schleifen beenden.
dočēla, *adv.* pogl. do cela, pod: do.

dočēlba, *f.* = integracija, die Integration
(math.), Cig.(T.).

dočēten, ina, *adj.* 1) gānzlich, *Sol.*; — 2)
 Integral-, *integral (math.), Cig.(T.)*.

dočēliti, im, *vb. pf.* integrieren *(math.), Cig.(T.)*.

dočēlnost, *f.* die Integrabilität *(math.), Cig.(T.)*.

dočēnt, *m.* visokih šol učitelj, der Docent;
 privatni d., der Privatdocent.

docepētati, etām, čēm, *vb. pf.* 1) trampeln
 gelangen; — 2) anstrampeln, *Cig.*

dōcniti, dōcnem, *vb. pf.*, *C.*, *Z.*, pogl. ducniti.

dočvēsti, cvetēm, *vb. pf.* anšblühen, *Cig.*

dočvētati, am, *vb. impf. ad* dočvesti. = do-
 cvitati: Vidim že —, Da lepota vam do-
 cveta, *Vod.(Pers.)*.

dočvītati, am, *vb. impf. ad* dočvesti; im Auš-
 blühen begriffen sein, *Cig.*

dočvetēti, im, *vb. pf.* = dočvesti: ali bodo
 lepe tuje cvetlice dočvetele? *Erj.(Izb. sp.)*.

dočākati, čakam, *vb. pf.* den Zweck des Wartens
 erreichen: tako dolgo sem čakal, da sem ga
 dočakal, ich wartete so lange, bis er kam; —
 erleben: kaj sem dočakal na svoje stare dni!
 visoke starosti dočakati; — dočakati se česa,
 erleben, *Raič(Let.)*.

dočākāvati, am, *vb. impf.* = dočakovati, *Habd.*

dočākovāti, ūjem, *vb. impf. ad* dočākati; d.
 koga, česa (kaj), erwarten, erharren, in der
 Erwartung sein, *Cig., Jan.*

dōčim, *conj.* während, wogegen, da doch, *C.*,
BlKr., nk.: — hs.

dočista, *adv.* pogl. do čista, pod: do.

dočītati, am, *vb. pf.* daš Lesen beenden, zu-
 ende lesen, *Z., nk.*

dočērtati, črtam, *vb. pf.* črtanje dogotoviti, *Cig.*

dočūtēn, tna, *adj.* wahrnehmbar, *Cig.(T.)*.

dočūvati, am, *vb. pf.* mit dem Spülen fertig
 werden, *Cig.*

dōd, dōda, *m.* der Snopf, *C.*

doda, *f.* die Droute (didus ineptus), *Erj.(Z.)*.

dodāj, dāja, *m.* = dodatek, *Valj.(Rad.)*.

dodājanje, *n.* das Hinzugeben.

dodājati, jam, jem, *vb. impf. ad* dodati: hinzu-
 jügen.

dodājek, jka, *m.* = dodatek, *C.*

dodātek, tka, *m.* die Zugabe, der Zusatz; der
 Nachtrag, der Anhang, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*

dodāten, tna, *adj.* Ergänzung, Addition, Nach-
 trags, *Cig.*: dodatni dogovor, die Addi-
 tionconvention, *Cig.*: dodatno vprašanje,
 eine Zusatzfrage, *nk.*: dodatna določila, Nach-
 tragsbestimmungen, *DZ.*: dodatni kredit, der
 Nachtraagscredit, *DZ.*: — nachträglich, *Jan.*,
Cig.(T.): dodatno k razglasu, im Nachhange
 zur Rundmachung, *DZ.*

dodāti, dām, *vb. pf.* dazugeben; dodati, kar
 manka; (nachträglich) hinzufügen.

dodāvanje, *n.* = dodājanje, *Mur.*

dodāvati, am, *vb. impf.* = dodajati, *Mur.*

dodāvcek, vka, *m.* = dodatek, *Habd., Cig., Jan.*

dodējati, dodēnem, *vb. pf.* 1) hinzufügen, dazu-
 thun; — 2) d. komu, jemandem lästig werden,
Dol.-Cig., Cig.(T.), C.; prim. hs. dodijati:
(vb. impf. ne dodenete nedolžni živali, ali
 pa niste do nikogar trdi? *Ravn.*); — 3) d.
 se česa, etwas berühren, *C.*; — 4) d. si,
 = prizadeti si: toliko se (nam, si) je dode-
 jal podložnim veselja napraviti, *Ravn.*; —
 prim. dodeti.

dodēkādika, *f.* daš Zwölferzahlensystem, die
 Dodekadik *(math.), Cig.(T.)*.

dodēkaēder, dra, *m.* daš Dodekaeder, *Cig.(T.), Cel.(Geom.)*; — prim. dvanajsterec.

dodēkağōn, *m.* daš Zwölfeck, daš Dodekagon,
Cig.(T.).

dodēlati, dēlam, *vb. pf.* mit der Arbeit fertig
 werden; dodelati smo za danes: fertig machen:
 vse je bilo dodelano, alles war fertig.

dodēlāva, *f.* die Vollendung einer Arbeit: d.
 železnice, der Ansbau der Eisenbahn, *Cig.*

dodēlavāti, am, *vb. impf. ad* dodelati: in der
 Vollendung einer Arbeit begriffen sein, die
 letzte Hand an ein Werk legen.

dodēlitev, tve, *f.* die Ertheilung, *Cig., C.*

dodēliti, im, *vb. pf.* 1) mit dem Theilen fertig
 werden; — 2) (po nem.) zutheilen, zukommen
 lassen, vertheilen: d. komu kaj, *Guts., Cig., Jan., M.* (in pos. v cerkvenih knjigah).

dodēljevāti, ūjem, *vb. impf. ad* dodeliti; —
 einräumen, vertheilen: d. pravice, *DZ.*

dodēlovānje, *n.* daš Fertigmachen.

dodēlovāti, ūjem, *vb. impf. ad* dodelavati.

dodēti, dēm, dēm, *vb. pf.* 1) = dodejati 1);
 — 2) anthun: nedolžnemu človeku kaj za-
 lega dodeti, *Ravn.*

dodēvati, am, *vb. impf. ad* dodejati, dodeti;
 1) zulegen, dazuthun; — 2) d. komu, je-
 mandem lästig sein, *Vrt.*: (— po nem. „mit-
 setzen“: dodeval je Jezusu z njim iti, *Ravn.*).

dodērjati, am, *vb. pf.* pogl. dodirjati, *Jsvkr.*

dodēvek, vka, *m.* der Zusatz, *C., Z.*

dodirjati, am, *vb. pf.* rennend gefangen: d. do —;
 rennend erreichen: d. koga.

dodīšati, im, *vb. pf.* do nas je dodīšalo, der
 Geruch drang bis zu uns.

dodivjāti, am, *vb. pf.* anšwählen, *Cig.*

dodojīti, im, *vb. pf.* aufhören zu jängen, *Cig.*

dodēčati, im, *vb. pf.* glitschend gelangen; —
 glitschend erreichen: d. koga.

dodrdrāti, am, *vb. pf.* mit raschelndem Wagen
 gelangen, erreichen.

1. **dōga**, *f.* 1) die Danbe, daš Wölferscheit;
 — 2) der Regenbogen: zarna d., *Vrt.*: (duga,
Habd.-Mik.).

2. **dōga**, *f.* die Dogge (canis mastivus), *Cig., Erj.(Z.)*.

dogājati se, am se, *vb. impf. ad* dogoditi se;
 zu geschehen pflegen.

dogānjati, am, vb, *impf. ad* dognati; zuende zu bringen suchen, *Mur.*: delo z uspehom d., *Zora*.

dōgar, rja, m, der Dantenhader, *C.*: hrvaški zidarji, dogarji in tesarji, *Slovun*.

dogārtati, am, vb, *impf.* zuende brennen, *Habd.-Mik., C.*

dogasiti, im, vb, *pf.* mit dem Lōfchen fertig werden.

dogāziti, gāzim, vb, *pf.* wachend gelangen, erreichen.

doglāsuck, ska, m, der Endklang, der Ausklang, *h. t.-Cig. (T.)*.

doglāsen, sna, *adj.* doglasna cev, das Communicationrohr, *h. t.-Cig. (T.)*.

doglasovāti, ūjem, vb, *pf.* mit dem Abstimmen fertig werden; ko vsi volilci doglasujejo, sobald alle Wähler ihre Stimmen abgegeben haben, *Levst. (Nauk)*.

doglāsalo, n, das Sprachrohr, *h. t.-Cig. (T.)*, *Sen. (Fiz.)*.

dogléd, gléda, m, die Schweite, *Cig. (T.)*, *C.*, *Znid., Sen. (Fiz.)*, *Erj. (Som.)*.

dogledāj, m, = dogled, *Jan., DZ*.

doglédati, glédam, vb, *pf.* 1) mit dem Auge erreichen; dogledati ne morem te planjave, ich kann die Länge der Fläche nicht absehen, *Cig.*; — 2) d. se = nagledati se: oko se nikdar do sitosti ne dogleda, *Dalm.*

doglédén, dna, *adj.* dem Auge erreichbar, *Cig. (T.)*.

dōgma, f, der Glaubenssatz, das Dogma, *Jan., nk.*

dogmātika, f, nauk o dogmah, die Dogmatik.

dogmātičén, čna, *adj.* dogmatičj, *Cig., Jan., nk.*

dogmātiški, *adj.* = dogmatičén, *Jan.*

dognāti, zénem, vb, *pf.* 1) treibend gelangen, erreichen; počasi sem gnal živinče, pa ga nisem mogel do hleva dognati; — visoko jo dognati, es hoch bringen, *Cig.*: do vrha d., auf die Spitze treiben, *M.*: — 2) zum Abchluss bringen; pravdo d., den Proceß durchführen, *Cig.*; vollenden, ausführen; d. velike reči, *C.*; — ansmachen; reč je dognano, die Sache ist entschieden, *Cig.*; ni še dognano, es ist noch nicht ausgemacht, *Mur., Cig., Jan., nk.*; ergründen, *C.*

dognězditi, gnězdim, vb, *pf.* aufhören zu nisten, *V.-Cig.*

dogōdba, f, die Begebenheit, das Ereignis.

dogōdek, dka, m, das Geschehnis, der Vorfall.

dogodšče, n, der Schauplatz der Begebenheit, *Cig. (T.)*.

dogoditi, im, vb, *pf.* 1) hinlänglich reif machen, *Cig.*; zelje še ni dogojeno, *Dol.*: — d. se, hinlänglich reif werden, *C.*; matice so dogojene, *Levst. (Beč.)*; — 2) d. se, sich ereignen, sich begeben.

dogodivščina, f, *Krempej. Slom.*; pogl. zgodovina.

dogōdljaj, m, = dogodek, *Z., Zora*.

dogodnjati, âm, vb, *pf.* = dogoditi 1) *Cig.*

dogóčanje, n, = dogovor, *C.*

dogóčati, čim, vb, *pf.* 1) = dopovedati, *vzhŠt., C.*; — 2) d. se = dogovoriti se, *M., vzhŠt.*

dogòn, góna, m, die Durchführung, *DZ.*: die Vollendung, der Abchluss, *Cig., Jan.*

dogóniti, gónim, vb, *pf.* das Treiben beenden, die Jagd beschließen, *Jam., Cig.*

dogórek, rka, m, der Lichtstumpf, *Cig.*

dogoréti, im, vb, *pf.* bis zu einem gewissen Punkte abbrennen; sveča je dogorela do polovice; zuende brennen; trska je dogorela.

dogorévati, am, vb, *impf. ad* dogoreti, *Cig., Jan.*; — prim. dogarati.

dogospodāriti, ārim, vb, *pf.* 1) d. do dveh kmetij, es zu zwei Hufen bringen, *Polj.*; — 2) abwirtschaften; kmalu bo dogospodaril.

dogospodovāti, ūjem, vb, *pf.* ausberrischen; dogospodoval je, mit seiner Herrschaft hat es ein Ende.

dogósti, gódem, vb, *pf.* aufhören zu musizieren, ansagen.

dogotāvljanje, n, das Fertigmachen, *DZ*.

dogotāvljati, am, vb, *impf. ad* dogotoviti; mit dem Fertigmachen einer Arbeit beschäftigt sein; ali si že dogotovil črevlje? — zdaj jih dogotavljam, *jvzhŠt.*

dogotóviti, óvim, vb, *pf.* fertig machen, vollenden; d. črevlje; danes ne bomo dogotovili, heute werden wir nicht fertig werden, *jvzhŠt.*

dogovārjati se, am se, vb, *impf. ad* dogovoriti se; sich besprechen; Unterhandlungen pflegen, Verabredungen treffen.

dogovéditi, védim, vb, *pf.* 1) zur Einsicht bringen, belehren, *Fr.-C.*; — d. se, zur Einsicht gelangen, *Fr.-C.*; dogovediti se česa, einer Sache bewußt werden, etwas einsehen, *Frtoy.-C.*; = zavedeti se, *Mik.*; prim. zagovediti se; — 2) d. se, übereinkommen, sich abfinden, *Z., Gorš.*; (za ta pomen se morda sme primerjati hs. razgovjetan); — prim. *Mik. (Et. 69)*.

dogōvor, m, die Verabredung, das Uebereinkommen; po dogovoru, verabredemaßen; die Convention, *Cig. (T.)*, *DZ*.

dogōvoren, rna, *adj.* conventionell, *Cig. (T.)*; dogovorno, einverständig, im Einverständnis, *DZ.*; dogovorno z deželno vlado, *Levst. (Pril.)*.

dogovoriti, im, vb, *pf.* 1) die Rede beenden, aufhören zu reden; — 2) verabreden; to je bilo vse dogovorjeno; d. kup, den Handel abmachen, *Cig.*; — d. se, sich verabreden; sich ins Einverständnis setzen; d. se s kom zastran česa; — tudi: dogovoriti.

dogrābiti, grābim, vb, *pf.* 1) das Rechnen beenden; — 2) hinzurechen.

dograditi, im, vb, *pf.* das Verzäunen beenden.

dogrdéti, im, vb, *pf.* Efel erregen, verdriesen, (d. se) *Mur.*; — prim. hs. dogrdjeti (istega pomena).

dogrditi se, im se, vb, *pf.* Efel erregen, *Mur.*; — prim. grditi se.

dogrméti, í, vb, *pf.* ansdunnern.

dogrgrāti, âm, vb, *pf.* ausröcheln, *Cig.*

dohājati, am, vb, *impf. ad* doiti; 1) einlangen; pisma, poročila dohajajo; — 2) nachkommen, einholen; ne hodi tako hitro, ne morem te dohajati; — erreichen; skrite se, ker („ar“) vas

- poguba („pogübel“) dohaja, *ogr.-Valj.(Rad)*: — übertommen: žalost me dohaja, *C.*; = angehen: to mene dohaja, *C.*; — 3) ge hören: d. komu, *C.*; d. kam, ügendwohin zuitündig sein, *C.*; — d. se komu, sich für jemanden schiden, ziemen, *Mur., Danj.-Mik., vzh.St.-C.*; rabil je odbrano besedo, kakor se dohaja božanskemu nauku, *Raič.(Let.)*; — 4) dohaja mi s čim, ich komme mit einer Sache aus, *vzh.St.-C.*; — 5) zuende gehen: hiša dohaja, daš hanaš wird schlecht, *V.-Cig.*; živina dohaja, daš Vieh geht zugrunde, *Cig., C.*
- dohitek**, tka, *m.* 1) das Erreihen; — 2) der in der Rennbahn erringene Preis, *Mur., V.-Cig.*; vsi teko, ali le eden sam dohitek prejme, *Schönl.*
- dohitēti**, im, *vb. pf.* eilend erreichen; Dunaj v noč in dnevu dohiti, *Npes.-K.*; d. koga, erheilen, einholen; pri kakem delu koga dohiteri, *vzh.St.*; zamujeno d., daš Verjämte nachholen, *Cig.*
- dohitēvati**, am, *vb. impf. ad* dohiteri: zu erheilen, nachzuholen (uchen (pflegen), *Cig., Jan.*
- dohitiiti**, hitim, *vb. pf.* 1) bis zu einem Ziele werfen, *M.*; — 2) dazu werfen, zudießen, *Mur.*
- dohōd**, hōda, *m.* 1) der Zugang, *Jan.*; d. svetlobe, der Einfall des Lichtes, *Cig.*; — 2) die Einholung, *Cig., C.*; — 3) das Eintommen, die Einkünfte, *Cig., Nov.*; — 4) = prihod, *Cig., Jan., Valj.(Rad)*.
- dohodār**, rja, *m.* der Rentmeister, *Cig., Jan.*
- dohodarīna**, f. die Einkommensteuer, *Cig.(T.), DZ., Levst.(Nauk), nk.*
- dohodārnik**, *m.* = dohodar, *C.*
- dohodārski**, *adj.* Gefälls-; d. urad, *DZ.*
- dohodārstven**, *adj.* rentämlich, *Cig.*; — Gefälls-, gefällsämlich, *Cig.(T.)*; dohodarstveni organi, die Gefällsorgane, *DZ.*; iz dohodarstvenih ozirov, aus Gefällsrückflchten, *DZ.*
- dohodārstvo**, *n.* das Rentamt, *Cig.*; — das Gefällswejen, *Cig.(T.)*.
- dohōdek**, dka, *m.* 1) das Einkommen; kosmati d., der Hohertrag; d. zemljiščni, der Grund-ertrag; *pl.* dohodki, das Einkommen, die Einkünfte; — 2) die Steuern, *C.*; kmetiči žito, denarje ali dohodek prinese, *Krelj.*
- dohōden**, dna, *adj.* 1) zugänglich, *Jan.*; — 2) die Einkünfte betreffend, *Cig.*; — 3) ausreichend, *C.*
- dohodkarīna**, f. = dohodarina, *DZ., Nov.*
- dohōdkovcn**, vna, *afj.* das Einkommen betreffend; dohodkovni davek, = dohodkarina, *DZ.*; dohodkovne pogodbe, Rentenverträge, *DZ.*
- dohōdnik**, *m.* = prihodnik, der Aufkümmling, *Cig., kajk.-Valj.(Rad)*.
- dohodnīna**, f. die Einkommensteuer, *Cig., Jan., Nov., DZ.*
- dohodnīnski**, *adj.* die Einkommensteuer betreffend, *C.*
- dohōdnost**, f. die Zugänglichkeit, *Cig.*
- dohōjkati**, am, *vb. pf.* doklicati (kličov: hoj), *Rez.-C.*
- dohreščāti**, im, *vb. pf.* ausjchnarren, *Cig.*
- dohripati**, pam, pljem, *vb. pf.* feuchend, hüftend bis zu einem Ziele gelangen: do mene je dohripal, *rja.*
- dōhtar**, rja, *m.* = doktor.
- dohvāliti**, im, *vb. pf.* genug loben: ne morem do dohvaliti, *Pr.-C., Slom.*
- doigrāti**, ām, *vb. pf.* zuende spielen, aus-spielen.
- doistīniti**, īnim, *vb. pf.* erhärten, *Cig.(T.)*.
- doiti**, (dōjti), doidem (dōjdem), došel (dōšel), *vb. pf.* 1) bis zu einem Ziele gelangen: doiti kolov, = priti do kolov, *Vrt.*; — einfangen, *Cig.*; dokler listi ne doido, bis zum Eingang der Briefe, kadar pozvetki doido, wenn die Nachrichten eingegangen sind, *DZ.*; — 2) einholen, ne moremo ga več doiti: došel sem te; — erreichen, treffen, *C.*; kar me doide, was mir zufällt, *Cig., C.*; — widerfahren, *Meg.*; njim pustil vse doiti, *Trub.*; — 3) genügen, ausreichen: došlo mi je, es hat mir genügt, *ogr.-C.*; dojde, če se zveličam, *ogr.-Let.*; ne dojde mi, es langt nicht, *Cig., vzh.St., C.*; — 4) zuende gehen: dnevi so došli, *C.*; — völlig abnehmen, mož je ves došel, *Cig.*; — zugrunde gehen: vsa živina je došla, alles Vieh ist abgetanden, *Cig.*; — 5) (po hs.) = priti, dobro došel (šla, šli, šle), willkommen, *uk.*
- doizkūsiti**, kōsim, *vb. pf.* erproben (doskusiti), *Mur.*; doizkušeni, bewährt, erprobt, *Mur., Cig., Jan.*
- doj**, *m.* daš Säugen: die Ammenchaft: otroka na doju imeti, *Cig., C.*
- dōja**, f. daš Melken: krava na novi doji, eine Kuh, die, nachdem sie geworfen, neuerdings milcht, *C.*
- dōjāca**, f. 1) eine milchende Kuh oder Ziege, *Mur., Mik.*; — 2) die Melkgelte, *Mur., Cig., C.*
- dōjādrati**, jādram, *vb. pf.* segelnd gelangen, erreichen, *Cig.*
- dōjāhati**, jāham, sem, *vb. pf.* reitend gelangen, erreichen: d. do koga (česa); d. koga, reitend einholen.
- dōjahāvati**, am, *vb. impf. ad* dojahati, *Habd.-Mik.*
- dōjcm**, dōjma, *m.* die Affection, der Eindruck, der Effect, *h. t.-Cig.(T.), nk.*; zvočni d., *Erj.(Som.)*.
- dōjcn**, jna, *adj.* = molzen, mett, *Mur.*; dojna krava, *St.*
- dōjcnec**, eta, *n.* = dojenček, *Erj.(Som.)*.
- dōjcnčuk**, čka, *m. dem.* dojenec, der Säugling.
- dōjcnčica**, f. dem. dojenka, der weibliche Säugling, *Jan.*
- dōjcnčič**, *m.* = dojenček, *C.*
- dōjcnce**, nea, *m.* der Säugling; — der Milchsohn, *Cig.*
- dōjcnje**, *n.* 1) das Säugen; — 2) das Melken, *St.*
- dōjcnka**, f. weiblicher Säugling; — die Milchtochter, *Cig.*
- dōjesti**, jcm, *vb. pf.* mit dem Essen fertig werden: učenci so velikonočno jagnje dojedli, *Ravn.*

dojčeti, dôjmem (doimem), dojâmem, *vb. pf.* 1) erſaſſen: cvet je smrt dočela, C.; — 2) d. se, ſich annehmen: d. se kakega dela, C.

dojčzditi, jêzdim, *vb. pf.* reitend gelangen, erreichen; d. do grada: d. koga: d. gradu, *Vrt.*

dojčica, *f.* 1) = dojnica, *Cig., Jan., Danj.-Mik., SLN.*; — 2) krava d., die Melkkuh, *Habd.-Mik.*

dojčiliſče, *n.* der Melkplatz, *ogr.-C.*; krava ob sebi na dojčiliſče ide, *ogr.-Valj.(Rad).*

dojčlja, *f.* = dojnica, *Jan., nk.*

dojčlnica, *f.* = dojlilnik, *Habd.*

dojčlnik, *m.* = molznik, die Milchgelte, C.

dojčilo, *n.* 1) das Säugen, *Cig.*; — 2) das Milchen: krava ima slabo dojčilo, die Kuh gibt wenig Milch, *JvžSt.*; — 3) das Melken, *St.*

dojčitev, *ve, f.* 1) die Säugung; — 2) das Melken, *Mur.*

dojčiti, *im. vb. impf.* 1) säugen; d. otroka, dem Munde die Brust reichen; — 2) milchen: letos krave slabo dojčijo, *Mur., St.*; — 3) = molsti, melken: koze, krave d., *Mur., St., BKr.*

dôjiv, *m.* = dojivo, *vžhSt.*

dojivka, *f.* 1) das Säugethier, *Cig., Jan.*; (pogl. sesavec); — 2) = dojlilnik, molznjak, *Mur.*

dojivnik, *m.* = dojlilnik, *Fr.-C.*; — prim. dojivo.

dojivo, *n.* das Gemelke, (dôjivo) *Mur.*; krava ima dosti dojiva, C.

dôjka, *f.* die Säugamme, *Meg., Mur., Cig., Jan., nk.*

dôjkinja, *f.* = dojka, *Mur., Jan., vžhSt.-C.*

dojmljiv, *iva, adj.* effectvoll, ergreifend, *Cig.(T.).*

dôjna, *f.* = dojka, *ogr.-C.*

dojnica, *f.* 1) die Säugamme, *Meg., Alas., Boh., Mur., Cig., Jan.*; kraljice bodo tvoje dojnice, *Škrinj.*; Dojnic imela sem devet, *Npes.-K.*; — 2) = dojna krava, C.; — 3) dojlilnik, *SlGor.-C.*

dojniški, *adj.* Ammen-, *Cig.*

dojniſtvô, *n.* die Ammenſchaft, das Ammenweſen, *Cig.*

dojnják, *m.* = molznjak, die Melkgelte, *ogr.-C.*

dôjti, dôjdem, *vb. pf.* pogl. doiti.

dojžnik, *m.* = predjužnik, jed med kosilom in južino, ki se daje mlatičnem, koſcem, ter ricam in sploh težakom, *Laſče-Erj.(Torb.), Rib.-D.Sv.*; das Vornittagsbrot, *Cig.*

dokaj, *pron. indef. (indecl.)* = veliko, viel, *Cig., Jan., C., Kr.*; tudi: dôkaj; — iz: kdo ve kaj, *Kop.-Mik. V. G. IV. 173.*

dokajkrat, *adv. oft, C.*

dokâncati, *am, vb. impf. ad* dokončati, *kajk.-Valj.(Rad).*

dokâniti, kânem, *vb. pf.* daſn tropfen, Z.

dokânjati, *am, vb. impf. ad* dokoniti; in der Vollendung begriffen ſein, *Fr.-C.*

1. **dokâpati**, pam, pljem, *vb. impf. ad* dokopati; in der Vollendung der Bau begriffen ſein, *Habd.*

2. **dokâpati**, kâpam, pljem, *vb. pf.* aufhören zu tropfen, austropfen.

dokapljati, âm, *vb. pf.* aufhören zu tröpfeln.

dokâr, *conj.* = dokler: dobro je bilo za nas, dokar so vozovi tod hodili: ali odkar so prestali, gremo nazaj, *Jan.(Slovn.).*

dokâſljati, *am, vb. pf.* anſchließen.

dokâz, kâza, *m.* der Beweis; očitno d., offenbarer Beweis; dokaz strani, der Beweis hinft, *Cig.(T.)*; = d. omahuje, *Cig.*; dokaz ne drži, der Beweis iſt unhaltbar, *Cig.*; d. (z) nemožnosti (nemogočnosti), probatio per (ad) absurdum, *Cig.(T.).*

dokazâlo, *n.* = dokazilo, *Cig., Jan., C.*

dokâzati, zem, *vb. pf.* darthun, beweisen, den Beweis liefern; dokazan račun, belegte Rechnung, *Levst.(Nauk).*

dokazâvati, *am, vb. impf.* = dokazovati.

dokâzen, zna, *adj.* 1) Beweis-: dokazne besede, dokazno mesto, die Beweisſtelle, *Cig.(T.)*; dokazno pismo, die Beweisurkunde, *Cig., Levst.(Cest.)*; dokazna moč, die Beweisſtärke, *DZ.*; — 2) erweiſlich, beweisbar, *Cig.(T.).*

dokazilo, *n.* das Beweismittel, *Cig.(T.), Levst.(Nauk).* *DZ., nk.*; — der Beweisgrund, *Jan.*

dokazljiv, *iva, adj.* = dokazen 2), *Cig., Jan.*

dokâznica, *f.* die Beweisurkunde, *Cig.*

dokazovâlo, *n.* = dokazilo: *Cig., Jan.*; zapisnik ter vse njegove priloge in drugačna dokazovala, das Protokoll mit den ſämtlichen Beilagen und ſonſtigen Beſcheiden, *Levst.(Cest.).*

dokazovânje, *n.* die Beweisführung; d. z nedokazanim, petitio principi, *Cig.(T.).*

dokazovâti, ūjem, *vb. impf. ad* dokazati; den Beweis führen, Beweiſe auführen, beweisen.

dokazovâvec, vca, *m.* der Beweisführer, *Cig.*

dokâzoven, vna, *adj.* demonſtrativ, *Cig.(T.).*

dokelič, *conj.* = dokler, *Danj.-Mik.*

doklič, *conj.* = dokler, *Jan., Mik., vžhSt.*; počakajo, doklič zora ne zasveti, *Fr.(Pjk.).*

dokipéti, *im, vb. pf.* ſiedend, ſchäumend gelangen, erreichen; *pren.* d. do vrha, den Höhepunkt erreichen; d. vrha, *Vrt.*

dokisati se, kîsam se, *vb. pf.* die ſaure Gâhrung vollenden, *Cig.*

doklâda, *f.* die Zulage, die Zugabe, *M., Nor.*; die Beilage, *Cig., Jan., nk.*; — der Zuſchlag; davčne doklade, die Steuerzuſchläge, *DZkr.*

doklâdanje, *n.* das Zulagen.

doklâdati, *am, vb. impf.* zuſulegen.

doklâdek, dka, *m.* die Beilage, der Nachtrag, *Cig., Jan.*

doklâden, dna, *adj.* Bei-: dokladni list, das Beiblatt, *Cig.*

doklam, *conj.* = dokler, *ogr.-Mik.*

doklâsti, klâdem, *vb. pf.* (Zutter) zuſulegen: ſe malo mrve volom dokladi, *Valj.-Jan.(Slovn.).*

doklâti, kôljem, *vb. pf.* mit dem Zählſtöck fertig werden.

doklê, *adv.* biſ wannu? wie lange? *Mik., Levst.(Nauk).*

dokleč, *conj.*, *ogr.-C.* pogl. doklič, dokler.

doklêčati, *im, vb. pf.* anſchnitten, *Cig.*

doklêj, *adv.* = dokle, *Cig., Jan.*

doklêdar, *conj.* = dokler, *Jarn., Kor.-Mik.*: Dokledar mi prsi dihalo bodo, — V veselju solnčnem se hočem, V radosti greti, *Levst. (Zb. sp.)*.

doklêr, *dokler, conj.* 1) ſolange: delaj, dokler hočeš, arbeite, ſo lange du willſt; dokler je govoril, je bilo vse tiho; dokler bom živ, mein Leben lang; dokler te ni bilo tukaj, während deiner Abweſenheit; dokler ne spiš, ſolange du wachſt, *C.*; — 2) dokler ne — (s perfektivnimi glagoli), biš; ostanem pri tebi, dokler ne zaspiš, ich bleibe bei dir, biš du einſchläſt; dokler ne dodelamo, biš wir fertig ſind; Kak lepo se rosa blika. Dokler jutra hlad ne mine, *Preš.*; — (tudi brez n'kalnice): bodi ondukai, dokler ti rečem, *Krelj*; počakaj, dokler ustrelim srno, *IjZr.*; — 3) = ker, *Meg., Boh., Kast., Met., Jsvkr.*; (prim. nem. diweil).

doklêti, *kôlnem, vb. pf.* ausſuchen, zuende ſuchen: ni ga več, doklel je, er iſt nicht mehr, er hat ausgeſucht (= er wird nicht mehr ſuchen), *Mik.*

doklicati, *kličem vb. pf.* erriſen: klical sem ga, pa ga nisem mogel doklicati, predaleč je že bil.

doklič, *conj.* = dokler, *Habd.-Mik., C., vzh.Št., ogr., kajk.*: Jejmo 'no pijmo. Doklič ſe zdravi smo mi, *Danj. (Posv. p.)*.

dokmetavati, *am, vb. impf.* im Begriffe ſein die Wirtſchaftsarbeiten zu vollenden, *Levst. (Sl. Spr.)*.

dokmetovati, *ujem, vb. pf.* 1) abwirtſchaften; dokmetoval je: — 2) mit den Wirtſchaftsarbeiten fertig werden; za letos smo dokmetovali.

dokôd, *adv.* = do kod: biš mohin? wieweit? dokod si ga peljal: ne vem, dokod smem pokositi.

dokôdar, *adv. (rel.)* = dokoder.

dokôder, *adv. (rel.)* = do koder, ſoweit, idi, dokoder hočeš.

dokolênica, *f. dem.* dokolenka, *Jan.*

dokolênica, *f.* = dokolenka, *Cig.*

dokolênka, *f.* die Gamaſche, *Cig., Jan., Navr. (Let.)*.

dokomôlnica, *f.* der Arthandſchuth, *Cig.*

dokonâti, *âm, vb. pf.* vollenden: d. voznjo, besede, *Trub.*: Dokonal je! er hat das Werk vollendet! *Levst. (Zb. sp.)*; d. se, in Erfüllung gehen, *Trub.*; — prim. dokonjati.

dokončâj, *m.* = ſklep, der Beſchlusſ, *C.*

dokončâti, *âm, vb. pf.* 1) beendigen, zum Abſchlusſ bringen; delo d.; dokončani likovi, endliche Geſtalten, *Cig. (T.)*; — 2) einen Beſchlusſ faſſen, entſcheiden, *C., Svet. (Rok.) Navr. (Spom.), BIKr.*

dokončâvanje, *n. 1)* das Beendigen; — 2) die Beſchlusſfaſſung, *BIKr., M.*

dokončâvati, *am, vb. impf.* 1) in der Beendigung einer Arbeit begriffen ſein: — 2) Beſchlusſe faſſen, berathen: kaj dokončavate: was verhandelt ihr? *BIKr.*

dokončâvce, *vca, m., Japelj (Sr. p.)* pogl. dokončevavec.

dokônčba, *f.* die Beendigung, die Vollbringung, *Cig.*

dokônček, *čka, m. 1)* die Vollendung, die Vollführung, *C.*; d. vojne, *Vest.*; — 2) das Ende, der Ausgang: d. verza, die Kataſtrophe, *Cig. (T.)*; — die Endſilbe, *C.*; — 3) der Beſchlusſ, die Reſolution, *C., M., Svet. (Rok.), BIKr.*; kakšni so dokončki, was für Beſchlusſe ſind geſaſt worden? *BIKr.-M.*; — das Definitivum, *Cig. (T.)*.

dokônčen, *čna, adj.* endgültig, definitiv, *Jan., nk.*: dokončno zavrniti obtožbo, die Anklage endgültig zurückweiſen, *DZ.*: dokončno odsoditi, endgültig aburtheilen, *DZ.*: dokončno reči, definitiv erklären, *Levst. (Močv.)*.

dokončevanje, *n. 1)* das Beendigen; — 2) die Beſchlusſfaſſung, *BIKr.-M.*

dokončevâti, *ujem, vb. impf.* 1) in der Beendigung begriffen ſein: — 2) Beſchlusſe faſſen, berathen: kaj dokončujete? *BIKr.-M.*

dokončevavec, *vca, m.* der Vollender, *Cig.*

dokônčnik, *m.* der Vollender, *Mur., C.*

dokoniti, *im, vb. pf.* feſtſetzen, beſchließen, *Ogr.-C.*

dokonjânje, *n.* die Vollendung, *Jarn., Fr.-C.*; d. vseh nadlog, *Krelj.*

dokonjâti, *âm, vb. pf.* beendigen, vollenden, *Meg., Jarn., V.-Cig., Jan., Fr.-C.*; pridigo d., *Krelj*: d. trpljenje in smrt, *Krelj*; tako je bilo dokonjano vse delo, *Dalm.*; svoje delo dokonjavi, *Caſ. (Vest.)*.

dokonjâvce, *vca, m.* der Vollender: začetnik in dokonjavec, *Bas.*

dokonjênje, *n.* der Beſchlusſ, *ogr.-C.*; — prim. dokoniti.

dokonovâti, *ujem, vb. impf. ad* dokonati: d. se, zuende gehen, in Erfüllung gehen, *C.*; kadar se le-to vse bode dokonovalo, *Trub.*

dokopâti, *kopâm, kôpljem, vb. pf.* 1) grabend gefangen, *Mur.*: zdaj dokoplje do neke kamene ſile, *Erj. (Izb. sp.)*: mit dem Hanen (im Weingarten) gefangen: dokopali smo danes do srede vinograda: — 2) mit dem Graben, dem Hanen fertig werden: dokopali smo: — 3) daſugraben; — 4) d. se do česa, *nk.*: d. se česa, etwas erlangen, erzielen, *Jan.*: d. se visoke ſlužbe, *Vrt.*; d. se miru in pokoja, *Let.*

dokopavati, *am, vb. impf. ad* dokopati: 1) in der Beendigung des Grabens (des Hanens im Weingarten) begriffen ſein: — 2) daſu graben.

dokopovâti, *ujem, vb. impf.* = dokopavati.

dokorê, *adv.* biš zu welcher Stunde? biš wann?

dokorêj, *adv.* = dokore.

dokositi, *m, vb. pf.* das Mähen beenden; ne dokošen, unvollſtändig abgemäht, *Cig.*

dokovâti, *kujem, vb. pf.* mit dem Schmieden fertig werden, fertig ſchmieden.

dokraljevâti, *ujem, vb. pf.* anſihören König zu ſein, zu herrſchen: dokraljeval je, es iſt aus mit ſeinem Königthum, *Cig.*

dokrêmâriti, *ârim, vb. pf.* aufhören Schenkwirt zu ſein.

dokričati, *im, vb. pf.* erſchrecken, *Cig.*

dokřtiti, im, *vb. pf.* das Taufen vollenden: krřevali so in menda dokřtiti, *Navr. (Let.)*.
dokrvavěti, im, *vb. pf.* zu bluten aufhören, *Cig., Nor.*
dóktor, rja, *m.* časten naslov za izobražene in učene ljudi, der Doctor.
dóktorčič, *m. dem.* doktor; majheni doktorčič Ananija, *Trub. (Post.)*.
dóktoránd, *m.* kdor se pripravlja za doktorstvo, der Doctorand.
dóktorski, *adj.* Doctor-; d. klobuk, der Doctorhut, *Cig.*
dóktorstvo, *n.* die Doctorwürde, das Doctorat.
dokúp, *m.* der Zukauf, *Cig.*
dokupávanje, *n.* das Zukaufen, die Nachschaffung durch Kauf, *DZ.*
dokupávati, am, *vb. impf.* = dokupovati.
dokupěvati, újem, *vb. pf.* aufhören Handel zu treiben: dokupěval je, eš išt aus mit seinem Handelsgefchäfte.
dokupílo, *n.* der Zukauf, *DZ.*
dokúpiti, im, *vb. pf.* hinkaufen, nachkaufen.
dokupovati, újem, *vb. impf. ad* dokupiti; hinkaufen, nachkaufen.
dokurbáti se, ám se, *vb. pf.* ausshuren, *Cig.*
dól, *m.* das Thal, die Riederung; vsak d. se bode napolnil, *Trub.*; globočino med dvema gorama dol zovemo, *ogr.-Vaj. (Rad)*; Črez tri gore érez tri dole, *Npes.-Schein*; v dol, thalein, bergab, *Dict., Cig., Jan., C.*; = na dol, *Cig.*; vode na dol teko, *Dalm.*; iz dola, thalaus, *Cig.*
dól, *adv.* hinunter, *Mur., Jan., Mik.*; nam. doli, dolu; prim. *Levst. (LjZv. I. 572.)*.
dólja, *f.* neka hruška (funtarica), *Mariborska ok.-Erv. (Torb.)*.
dóláča, *f.* ein kleineres Thal, *C.*
dólága, *f.* das Dazulegen, *Kr.-Vaj. (Rad)*; — eine Art der Baumveredlung (= sklad, naklad), *C.*
dólágati, am, *vb. impf. ad* doložiti; zulegen, nachlegen; drva dolagati v peč, da bolj gori; ne pošljajo mu dosti denarjev, mora iz svojega žepa dolagati.
dolah, *adv.* = doli (unten), *C.*
dólājati, am, *vb. pf.* 1) hellend gelangen, erreichen; — 2) ausbellen.
dólán, ána, *m.*, *pogl.* doljan.
dólánec, nca, *m.*, *pogl.* doljanec.
dólánji, *adj.* = dolenjji, *Dict., Mik., Dalm.*
dólánka, *f.* *pogl.* doljanka.
dólár, rja, *m.* 1) der Thalbewohner, *Cig., Jan., C.*; — 2) der Strandläufer (tringa), *Cig.*
dóláziti, im, *vb. pf.* friedend gelangen, erreichen, *Z., M.*; korakoma d., langsam einhergehend anlangen, *Zora.*
dólb, *m.* eine Ausshöhlung: kladni d. pri stopi, *Kr.*; der Einschnitt an der Anvelle für den Zapfen, *Cig.*
dólbáč, *m.* der Hohlmeißel, *Mur., C.*
dólbáča, *f.* = dolbač, *C.*
dólbati, am, *vb. impf.* = dolbsti, *Notr.-Levst. (Rok.)*.
dólbec, bca, *m.* der Graveur, *Cig., Jan.*
dólbjenje, *n.* das Meißeln, das Ausshöhlen.

dolbilo, *n.* der Hohlmeißel: z dolbilom dolbsti, *C.*
dolbína, *f.* 1) die ausgemeißelte Höhlung, *Trst. (Let.)*; — 2) die Wische, *ZgD.*; (dolblina, *Cig.*).
dolbnik, *m.* 1) der Meißler, *Cig., C.*; — 2) = dolbilo, *Cig.*
dolbnína, *f.* kar se za dolbenje plača, *Cig.*
dólbnja, *f.* das Meißeln, *Cig.*
dólbnják, *m.* ein Meißer zum Ausshöhlen, *Cig.*
dólbsti, bem, *vb. impf.* ausshöhlen, ausmeißeln.
dólčec, čka, *m. dem.*, dol.
dólq, *adv.* = doli, *Mur., Mik.*
dóltec, tca, *m. dem.* 1) dol; kleines Thal, *C., M.*; prijazni dolci, *LjZv.*; — das Grübchen, *Jan.*; — 2) der Bewohner der Riederung, *Jarm.*
dóltek, lka, (dolek), *m. dem.* dol, *Mur.*
dólteka, *adv.* = doli, *C.*
dólénjec, njca, *m.* 1) der Bewohner einer niederen gelegenen Gegend, der Unterländer; — 2) veter, ki iz dolenjga kraja piše, v raznih krajih različén veter (v Halozah = Ostwind, *C.*); prim. zdolec.
dólénji, *adj.* thalwärts, niederer gelegen, der untere, Unter-; doljenja krajina, *Cig.*; dolenjji veter = dolenjca 2), *Dict., Cig.*; — tudi: dólénji („dulajni“ *Dalm.*, „dulanji“ *Dict.*).
dólénjka, *f.* 1) die Unterländerin; — 2) dólénjka, doljnje žensko krilo, *BKr.-DSv.*
dólénjski, *adj.* unterländisch.
dólésti, lězem, *vb. pf.* kriechend, mühsam, langsam gehend gelangen; komaj d. do hiše.
dólétanje, *n.* das Zufliegen, *M.*
dólétati, am, *vb. impf. ad* doleteti = doletavati, *M.*
doletávati, am, *vb. impf. ad* doleteti; — zufliegen; mnogo je že ptic po drevju, pa še vedno druge doletavajo.
dólétek, tka, *m.* kar koga doleti, das Geschick, *C.*
dóléten, tna, *adj.* volljährig, großjährig, *Mur., Cig., Jan., Svet. (Rok.)*, *ogr.-C.*; doletni sinovi, *nk.*; doletna starost, das Alter der Großjährigkeit, *DZ.*; — erwachsen: doletna ženica, *Navr. (Let.)*.
doletěti, im, *vb. pf.* 1) fliegend gelangen, erreichen; d. do obrežja; d. koga, fliegend einholen; — 2) d. koga, jemandem zutheil werden; tudi mene bo doletela kaka mrvica, dabei wird auch für mich etwas abfallen; Pratkárja časi Tud' kaj doleti, *Vod. (Pes.)*; — zustoßen, *C.*
doletěvati, am, *vb. impf.* = doletevati, *Jan.*
dólétnost, *f.* die Volljährigkeit, die Großjährigkeit, *Cig., Jan., nk.*
doletovati, újem, *vb. impf.* = doletavati.
dólěv, lěva, *m.* = doliv, die Fülle, *Danj.-Mik.*; der Füllwein (= polnež), *StGor.-C.*
dólěvati, am, *vb. impf.* = dolivati, *Strek.*
dólěvka, *f.* neka lončena ročka, *Št.-Vaj. (Rad)*; der Füllfrug, *C.*
dólq, á, *m.* die Schuld: die Verbindlichkeit; obljuba dolq dela, versprechen macht Schuld; die Geldschuld; dolgove delati; ves je v

dolgeh. er ist ganz verschuldet, *Cig.*; na dolg vzeti, dati. auf Borg nehmen, geben, *Cig.*, *C.*: na dolg obtežavati, zu Lasten belegen, *DZ.*; imeti denar na dolgu, *Cig.*, po dolgu, *C., M.*: Geld zu fordern haben; — die wirkende Ursache: ne delajte mojega dolga, gebet nicht mir die Schuld, *Krelj.*

dolg, *dólga adj.* 1) lang; dolga stran, die Langseite, *Cig. (T.)*; po dolgem, der Länge nach; po vsem dolžem pade v sneg, seiner ganzen Länge nach, *Jurč.*; na dolgo in široko razlagati, weitichweilig erklären; — 2) langdauernd; dolga bolezen gotova smrt: dolgo (*acc. f.*) zvoniti = vabiti, *Polj.*; dolga izpoved, die Generalbeichte, *Cig., C.*; dolgo (časa), lange Zeit; črez dolgo, nach einer langen Weile; dolgo ga ni, er kommt lange Zeit nicht; tega je že dolgo, seitdem ist schon eine geraume Zeit verstrichen; — *compar.* daljši. (*doljši, vzh. St., jvž. St.*: tudi: dolžji, *St.-C.*; *doljšje* = dalje časa, *jvž. St.*).

dólga, *f.* ovčje ime, *Kanin-Erj. (Torb.)*.

dólgač, *m.* = dolgan, *dolgin, C., Z., Zora.*

dólgan, *ána, m.* langgestrecker Mensch, *Cig., M., C., Valj. (Rad), LjZv.*

dólgava, *f.* = dolgost, *Podkrnci-Erj. (Torb.)*.

dólganja, *f.* langes, hageres Weib, *C.*

dólgež, *m.* = dolgin, *Cig., Mik.*

dólgin, *m.* langgestrecker Mensch.

dólglja, *f.* neko jabolko, *Ponikve (Goriš.)-Erj. (Torb.), Ptuj-C.*

dólgljast, *adj.* länglich, *C.*

dólgljat, *áta, adj.* länglich, *C., M.*

dólgobrád, *bráda, adj.* langbärtig, *nk.*

dólgobrádec, *dea, m.* der Langbart, *Cig.*

dólgoča, *f.* = dolgost, *C., kajk.-Valj. (Rad).*

dólgočasen, *sna, adj.* langweilig.

dólgočasiti se, *časim se, vb. impf.* sich langweilen.

dólgočasnica, *f.* die Langweilige, *Zora.*

dólgočasnik, *m.* der Langweilige, *Cig.*

dólgočasnost, *f.* die Langweiligkeit.

dólgočasovati, *ujem, vb. impf.* Langweile haben, *M., C.*; Bi noč ti dolgočas'vala, *Npx-K.*

dólgočlávce, *vca, m.* der Langkopf (dolichocephalus), *Erj. (Som.)*.

dólgočlávkež, *m.* langhaatiges Thier, *Bas.*

dólgojezičnevž, *m.* kdor ima dolg jezik, *SN.*

dólgookitast, *adj.* langzöpfig, *Let.*

dólgooklâsen, *sna, adj.* langährig, *Cig.*

dólgohlâca, *f.* = dolgohlačnik (psovka): ti dolgohlača ti! *Jurč.*

dólgohlâčnik, *m.* der lange Hoven trägt: subopet dolgohlačnik, *Str.*

dólgookljún, *kljuna, adj.* langschnebelig, *Jan.*

dólgookljúnec, *nea, m.* dolgokljunci, Langschnebler, *Cig. (T.)*.

dólgookrák, *kraika, m.* (ptiči) dolgokraki, Stelzenvogel (grallatores), *Cig. (T.)*.

dólgookritec, *lea, m.* dolgokritelci, Langfüßler (longipennes), *Erj. (Z.)*.

dólgooklâs, *lâsa, adj.* langhaarig.

dólgooklâsec, *sca, m.* der Langhaar, *Jan., Mik.*

dólgooklâten, *tna, adj.* langährig.

dólgoiččen, *čna, adj.* mit langem Gesichte, *Jarn.*

dólgoiččnik, *m.* dolgoličen človek, *DSv.*

dólgoniten, *tna, adj.* langfüßig, *Cig.*

dólgonôg, *nôga, adj.* langbeinig.

dólgonôds, *nôsa, m.* = dolgonosek, *Pirc.*

dólgonôds, *nôsa, adj.* langnaßig, *Habd., Dict., Cig., Jan., Mik.*

dólgonôsec, *sca, m.* = dolgonosek, *Nor.*

dólgonôsek, *ska, m.* der Rüsselkäfer (curculio), *V.-Cig.*; — rus.

dólgonôžec, *žca, m.* der Langbein, *Cig., Jan.*

dólgonôžčen, *žna, adj.* = dolgonog, *Cig.*

dólgonôžnost, *f.* die Langbeinigkeit, *Cig.*

dólgoπέεcljn, *ljna, adj.* langfüßig, *Sol.*

dólgoπέt, *péta, adj.* langbeinig: saj si mlad in dolgopet, *Vrt.*; bil je strašansko dolgopet, *Zv.*

dólgoπέtec, *tea, m.* langbeiniger Mensch; vi, dolgopetec, ki ste suhi kakor raženj, *Lerst. (Zb. sp.)*.

dólgoπέtka, *f.* der Stelzenvogel, *Z., Jan.*

dólgoπέtlja, *f.* neka trta, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

dólgoπέtljevka, *f.* neka trta, *C.*

dólgoπέčnik, *m.* der Langbein, *Zora.*

dólgoπέtost, *f.* die Langbeinigkeit, *Bes.*

dólgoprsten, *stna, adj.* langfüßigerig, *Cig.*

dólgoprstnik, *m.* der Langfüßer, *LjZv.*

dólgorêp, *rêpa, adj.* langgeschwânzig, *Cig., Jan.*

dólgorêpec, *pea, m.* der Langschwanz, *Jan., Cig. (T.)*.

dólgorêpen, *pna, adj.* = dolgorep, *Cig.*

dólgorêpka, *f.* 1) die Schwanzweife (Bergweife) (parus caudatus), *Cig., Kr.-Frey. (F.)*; — die Spitzente (anas acuta), *Cig., Kr.-Frey. (F.)*; — = vrtorepka, die weiße Bachstelze (motacilla alba), *C., GBrda.*; — 2) neka hruška, *Šebrelje, Sr. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.), C.*; die Rattenbirne, *Cig.*; — neko jabolko, *Podkrnci-Erj. (Torb.)*; — nekaka vinska trta, *Vreme v Brkinih-Erj. (Torb.)*; nekaka črešnja, *GBrda-Erj. (Torb.)*.

dólgorêpnica, *f.* neka hruška, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*.

dólgorês, *rêsa, adj.* mit langen Branzen, *SN.-C.*

dólgorêčen, *čna, adj.* dolgoročna menica, langes Papier, *Cig. (T.)*.

dólgorôg, *rôga, adj.* langhörig, *Cig., Bes.*

dólgorôk, *rôka, m.* der Langhand, *Cig., Jan.*

dólgorôk, *rôka, adj.* langhändig, langarmig, *Cig.*

dólgorôžec, *žca, m.* brošči dolgorožci, langhörige Käfer, *Cig. (T.)*.

dólgosênččen, *čna, adj.* langschäftig, *Cig.*

dólgosênččnik, *m.* dolgosenčniki, die Langschäftigen, *Cig.*

dólgôst, *f.* die Länge; hiša meri v (na) dolgost 10 metrov; d. reke, die Stromlänge, *Cig. (T.)*; — o času: Dolgost življenja našega je kratka, *Preš.*; d. dne, die Tageslänge, *Cig. (T.)*.

dólgôstn, *stna, adj.* Längen; dolgostna mera, das Längenmaß, *Cig. (T.), Cel. (Ar.)*; dolgostno povečava, die lineare Vergrößerung, *Znd.*

dolgosúknjast, *adj.* mit langem Noß, *Cig.*
dolgosúknjás, *m.* = dolgosuknjež. *C.*
dolgosúknjež, *m.* der Langroß, *Cig., Jan., Zora.*
dolgota, *f.* = dolgost. *Mur., Cig., Jan.*
dolgoten, *ina.* *adj.* = dolgosten, *Jan.*
dolgotrácn, *ina.* *adj.* langdauernd, langwierig, *Cig.(T.), nk.*
dolgotrácnost, *f.* die Langwierigkeit, *SlN.-C., nk.*
dolgotrpen, *pna.* *adj.* 1) lange anhaltend, langwierig, *C.*; — 2) languützig, *Cig.*
dolgotrþje, *n.* die Langmuth, *Cig.(T.)*; — stsl.
dolgotrþljiv, *iva.* *adj.* languützig, *C.*
dolgotrþljivost, *f.* die Langmuth, *C.*
dolgotrþnost, *f.* die Langmuth, *Cig.(T.)*
dolgoùh, *úha.* *m.* der Langohr, *Cig., C.*
dolgoùh, *úha.* *adj.* langohrig, *Cig., Jan., M.*
dolgoùšec, *šca.* *m.* der Langohr, n. pr. o zajcu. *Levst.(Zb. sp.), o oslu. Bes.*
dolgovánje, *n.* 1) das Schuldigsein: ausstän-
dige Schulden, *Cig.*; v dolgovanju imeti, in
Schuldforderungen besitzen, *Litija-Svet.(Rok.);*
— 2) der Handel, die Angelegenheit, *Dict.,*
ogr.-C.; dolgovanje pred Boga prinašati,
Dalm.; dolgovanje s kom imeti, mit je-
mandem zu thun, zu schaffen haben, *Trub.*;
der Rechts-handel, *Meg., Dict.*; imeti kako d.
in pravadnje. *Dalm.*; — 3) = reč: drmožje
in druga lehka dolgovanja, *ogr.-Valj.(Rad).*
dolgovát, *áta.* *adj.* läuglich, *Mur., Mik., Hip.*
(Orb.); obraza je bil dolgovatega. *Cv.*
dolgovátí, *újem.* *vb. impf.* 1) schulden, schuldig
sein, *Jan., Cig.(T.). C. M., nk.*; — 2) han-
deln, Geschäfte machen, *Meg.*
dolgovéčen, *čna.* *adj.* langlebend, *SlN.:* (bot.)
perennierend, *Cig.(T.)*; — dauerhaft, *Cig., C.*
dolgovéj, *véja.* *adj.* langähtig, *Bes.-C.*
dolgovéjnat, *adj.* langähtig: dolgovejnata vrba,
Zora.
dolgovék, *véka.* *adj.* langlebend, *Jan.*
dolgovézen, *zna.* *adj.* d. človek = č. dolgih
nog. *Lašče-Erj.(Torb.).*
dolgovéznik, *m.* = dolgovezen človek, *Lašče-
Erj.(Torb.), Jurč.*
dolgovína, *f.* dolgovina in imovina. Soll und
Haben, *h. t.-Cig.(T.);* pisati v dolgovino,
belaſten, *DZ.*
dolgovláknat, *adj.* langſamertig, *Jan.*
dolgovràt, *vràta.* *adj.* langhaltig, *Jan., Vrt.*
dolgovràten, *ina.* *adj.* langhaltig, *Cig.*
dolgozlóžen, *zna.* *adj.* langſüßig, *Cig.*
dolgsí, *adj. compar.* ad dolg: — prim. dolg.
dóli, *adv.* 1) unten; tam doli; — 2) hinab,
herab, *Jan., Trub., Dalm.:* doli iti, *Dalm.:*
doli sneti. *Krelj;* doli pasti. *Dict.;* (govori
se navadno: dol').
dolica, *f.* kleine Niederung, kleines Thal, *Jarn.,*
SlGor.-C.
dolič, *iča.* *m.* kleines Thal, *Fr.-C., ogr.-Valj.*
(Rad).
doliják, *m.* der Fülltrug, das Füllschaff,
Fr.-C.
dolijánik, *m.* = dolijak, *C.*
dolijanje, *n.* das Zugießen, *Mur.*

dolijati, *am. vb. impf. ad doliti:* = dolivati,
zugießen, füllen, *Mur., Cig.*
dólíka, *adv.* = dolikaj (dolka), *Mik.*
dólíkaj, *adv.* 1) unten, *C.*; — 2) hinab, herab,
C.: dolikaj iz nebes, *Krelj.*
dolíkatí, *am. vb. pf.* fertig glätten, auspolieren,
Cig.: — die letzte Seite auflegen (stíl.), *Cig.(T.).*
dolíkávatí, *am. vb. impf. ad dolikati.* *Cig.(T.).*
dolína, *f.* das Thal; črez hribe in doline. über
Berg und Thal: solzna dolina. das Thal
der Föhren.
dolínar, *rja.* *m.* der Thalbewohner, *Cig., Jan.,*
Hal.-C.
dolínarica, *f.* 1) die Thalbewohnerin, *Cig.;* —
2) die Thalbirne, *Cig.*
dolínat, *adj.* *SlGosp.-C.,* vgl. dolinast.
dolínast, *adj.* voll Thäler, *Mur.:* — voll Ver-
tiefungen, uneben, *Cig.*
dolíničica, *f. dem. dolinka 2):* das Thälchen.
dolínec, *neca.* *m.* der Thalbewohner, *Cig., Jan.,*
LjZv., Greg.
dolínicca, *f. dem. dolina.*
dolínje, *n.* das Thalgebiet, *Let.*
dolíńka, *f.* 1) die Thalbewohnerin, *Cig.;* —
2) dem. dolina; — jama. vdrtna, kjer je
zemlja posedla, *Dol.-LjZv.*
dolíński, *adj.* Thal-
dólita, *adv.* = doli (nav. dol'ia. *St.*)
dólítaj, *adv.* = dolita, (doltaí) *Guts.*
dolíti, *lijem.* *vb. pf.* dazugießen, zufüllen, nach-
gießen; dolij še malo, da bo poln sod.
dolív, *m.* der Ruchwäſ, die Fülle, *Mur., Cig.,*
C., Mik.; na doliv veliko vina gre, *C.:* —
der Füllwein, *SlGor.-C.;* — tudi dóliv, *Mur.,*
v7hSt.
dolíváč, *m.* das Füllgefäß, *Cig.*
dolívanje, *n.* das Zugießen.
dolívati, *am. vb. impf. ad doliti:* dazugießen,
nachfüllen: že dolgo dolivamo, pa neče poln
biti sod.
dolívek, *vka.* *m.* das Dazugegossene, *Valj.*
(Rad).
dolíven, *vna.* *adj.* Füll: dolivno vino, der
Füllwein, *Cig.*
dolívka, *f.* 1) das Füllgefäß, *Mur., C.:* —
2) der Füllwein, *Cig.*
dolj, *adv.* *C.,* vgl. doli: tako tudi: doljka,
doljka, doljta, nam. dolika, itd., *v7hSt.-C.*
dolján, *ána.* *m.* der Thalbewohner. (dolan) *C.,*
Ravn.
doljánec, *neca.* *m.* 1) der Thalbewohner, *SlGor.-*
C.: (dolanec) *Mur., Cig., Jan.:* — 2) eine
Art Birne, *SlGor.-C.*
doljánka, *f.* 1) die Thalbewohnerin (dolanka),
Mur., Cig., Mik.: — 2) neka hruška. *Mari-
borska ok.-Erj.(Torb.).*
doljáński, *adj.* unterländisch, *Mur.*
doljáńšćice, *f. pl.* hlače. kakršne doljanci no-
sijo = bize, behete, *C.*
doljáva, *f.* die Niederung, *Vrt.*
dóljnji, *adj.* unten befindlich, der untere, Unter:;
doljnji in gornji del: (piše se tudi: dolnji:
toda ne govori se: dolnji: menda iz: do-
lenji [dol'nji]).
dolka, *adv.*, *Mik.*, vgl. dolika.

dolkaj, *adv.*, *C.*, pogl. dolikaj.
 dōlman, *m.* husarska sukinja, der Doffman, *Jan.*
 doľnica, *f.* neko jabolko, *Kanal-Erj.* (*Torb.*).
 dolnji, *adj.* pogl. doljnji.
 dolōčanje, *n.* daš Vestimmen, *nk.*
 dolōčati, *am.* *vb.* *impf. ad.* določiti: beſtimmen, feſtſetzen, *Mur., Jan., C., nk.:* določati, da kaka stvar bodi tako, a ne drugače, *Lerst. (Nauk.)*.
 dolōčba, *f.* die Beſtimmung, *Jan., nk.*
 dolōček, *čka, m.* die Deſinition, *C.*
 dolōčen, *čna, adj.* 1) beſtimmbar, *Cig. (T.);* — 2) beſtimmt, präciſe, *Mur., Cig., Jan., nk.:* določni naklon, der Indicativ, *Jan.*
 določenost, *f.* die Beſtimmtheit, *Cig. (T.)*.
 določevanje, *n.* daš Beſtimmen, die Beſtimmung, *Cig. (T.), nk.*
 določevati, *ujem. vb. impf. ad.* določiti: beſtimmen, feſtſetzen, *Jan., nk.*
 določien, *ina, adj.* 1) beſtimmend, Beſtimmungſ-, *Cig., nk.;* — 2) peremptoriſch, *Cig.*
 določilnica, *f.* beſeda d., daš Beſtimmungſwert, *Cig. (T.)*.
 določilno, *n.* die Beſtimmung, *Cig. (T.), C., Lerst. (Nauk.), nk.;* prehodno d., die Hebergangſbeſtimmung, *DZ.:* zvršitveno d., die Vollzugsbeſtimmung, *DZ.:* — die Deſinition, *Jan.*
 določitev, *ive, f.* die Beſtimmung, *nk.*
 določiti, ločim, *vb. pf.* beſtimmen, feſtſetzen, *Mur., Jan., nk.;* — deſinieren, *Jan., C.*
 določljiv, *iva, adj.* = določen 1), *Cig., Jan.*
 določnica, *f.* = določilnica, *Cig. (T.)*.
 določnik, *m.* der Indicativ, *Cig., Jan.*
 določnost, *f.* die Beſtimmtheit, *Cig., Jan., C.*
 dolōga, *f.* = doklada, die Zulage: d. k plači, opravilske dologe, Functionszulagen, *Lerst. (Pril.)*.
 dolom, *adv.* hinab, („dolum“ *Boh.*, „dolum“ *Meg.*).
 dolomec, *mea, m., Cig., Jan.,* pogl. dolomit.
 dolomit, *m.* der Dolomit; — prim. grintavec 2).
 dolov, *adv.* = doli, *Guts. (Res.) - Mik. 1. G. 1. 328.*
 dolōvje, *n. coll.* Thäler: gore i dolovje, *ogr. - Valj. (Rad.)*.
 doložiti, ložim, *vb. pf.* dažu legen, nachlegen: d. nekoliko polen v peč, da bi bolj gorelo; d. nekaj goldinarjev, da je svota kupcu po volji.
 dolta, *adv.*, *C.*, pogl. dolita.
 doltaj, *adv.*, *Guts.*, pogl. dolitaj.
 dōlu, *adv.* hinab, *Mur., C., nk.;* — prim. stsl. dolu.
 dolūpiti, *im.* *vb. pf.* mit dem Schalen fertig werden.
 dōlž, *i. f.* 1) na šir in dolž, in die Länge und in die Breite, *SLN.-C.;* — 2) ſprednja dila pri panju, (*dovž*) *Polj. (C)*
 dolžan, dolžna, *adj.* = dolžen.
 dolžava, *f.* die Länge, *Jan., C., ogr. - Valj. (Rad.):* miljska d., die Weitenlänge, *DZ.:* izbirati samo po dolžavi, *Zr.*

dolžaven, *vna, adj.* Längen=: dolžavno razmerje, *DZ.*

dōlže, *adv. compar. ad.* dolgo. = dalje (länger), *C., M., vzh. St.;* d. več, *C., d.* bolje, *Raič (Slov.)*, immer mehr; najdolže, am längſten, *vzh. St.*

dōlžen, *žna, in:* dolžan, *žna, adj.* 1) Schuld=: dolžno pismo, der Schuldſchein; — 2) ſchuldend, ſchuldig; koliko sem ti dolžen? hvalo (e) dolžen biti komu, jemandem Dank ſchulden; — verpſlichtet; d. tlako delati, frohpſlichtig; — dolžen se dam. ich „gebe“ mich ſchuldig, *v starih molitvah* (po nem.); — 3) gebürend; dolžni delež, der Pflichttheil, *Jan., nk.:* dolžno spoſtovanje, *Cig.*

dolženje, *n.* daš Beſchuldigen, die Beſchuldigung(en).

dolžiček, *čka, m. dem.* dolžič; eine kleine Schuld, *Vrt.*

dōlžiček, *čka, adj.* nicht gar lang, *vzh. St.-C.*

dolžilo, *n.* die Beſchuldigung, *SLN.-C.*

dolžina, *f.* die Länge; zemljepisna d., geographiſche Länge, *Jes.*

dolžinomerte, *n.* die Longimetrie, *Cig. (T.)*.

dolžiti, *im. vb. impf.* 1) beſchuldigen; d. koga, da je tat; d. koga nehvalečnosti; d. koga, einen Argwohn gegen jemanden hegen, *C.*

dolživec, *vca, m.* der Beſchuldiger.

dolžnica, *f.* die Schuldnerin; — ostanem tvoja d., ich bleibe deine Schuldnerin, ich bleibe dir ſehr verbunden.

dolžnik, *m.* der Schuldner; — der Verpſlichtete, *DZ.:* ostanem tvoj d., ich bleibe dir ſehr verbunden.

dolžnina, *f.* die Schuldverpflichtung, *Svet. (Rok.)*.

dolžnost, *f.* die Schuldigkeit, die Pflicht; moja d. je, es iſt meine Pflicht; v dolžnost si štejem, ich halte es für meine Pflicht.

dolžnostca, *f. dem.* dolžnost; eine kleine Pflicht, *Ravn.*

dolžnosten, *stna, adj.* Pflicht-, *Jan.*

dōm, *m.* daš Heim, die Heimſtätte; zeninov, nevestin d.: od doma, z doma iti, vom Hauſe fortgehen; ausgehen, verreifen; = z domu iti, *IjZr., Laſče - Lerst. (Rok.);* nameniti se z domu, *Cr.;* (nav. z domi, poſebno na vzhodu; z domi je bil ſebelarſtvu kos, *Navr. / Sp.;*) z doma biti, nicht zuhauſe, in der Fremde, abweſend ſein, *DZ.;* z domu biti, *Lerst. (Nauk.);* štiri dni z domu biti, *Jurč.;* na d. vzeti koga, jemanden in ſein Hauſe aufnehmen; na domu oſtati (biti); auf der Heimſtätte Beſitzer bleiben (ſein); kje si z domom? wo iſt dein Heim? *C.;* svoj dom je boljſi od zlatega korca, *Cig.*

doma, *adv.* zuhauſe, daheim; mati je doma; očeta ni doma, der Vater iſt nicht zuhauſe.

domač, *iča, adj.* 1) zum Heimathauſe gehörig, Hauſe; domači, die Hauſgenoſſen, die Hauſleute; bil je domač ſin, *Erj. (Ižb. ſp.);* le govori, ſaj smo sami domači skupaj, *juvzh. St.;* d. clovek, ein Hauſgenoſſe; domačega tatu se je težko ubraniti, *Jan. (Slov.);* d. kruh, Hauſbrot, *Cig.;* domača živina, daš Hauſvieh; — 2) zur Heimat gehörig, heimlich;

izpod domačega zvona, aus der Heimats-
pfarre, *Cig.*; pripluti na domač breg, *Npr.-
Erj. (Torb.)*; — inländisch, *Cig., Jan.*: do-
mači (ljude), Eingeborne, *Cig. (T.)*. *DZ.*:
domača reja, die Zucht, *Cig. (T.)*; — do-
mača vojska, der Bürgerkrieg, *Cig. (T.)*; —
— 3) vertraut: prevčē sta si domača; po
domače, in ungezwungener Weise; po do-
mače se vesti, po d. povedati kaj; — tudi:
dómač, áca, *St.*

domáčen, čna, *adj.* heimisch, *C.*

domačeváti, ūjem, *vb. impf.* das Haus zu
hüten pflegen, (n. pr. ob nedeljah, kadar so
drugi pri božji službi), *Javn.*

domačija, *f.* das heimische Hauswesen, das
Heim; na domačiji biti; domačijo prevzeti;
— die Heimat; Kako me nesel boš nocoj
Sto mlj do domačije? *Preč.*

domačin, *m.* 1) der Hausgenosš, *Jan., M.,
Rež.-C.*; kadar jutrnico zvoni, vstanejo do-
mačini, *Pjk. (Črt.)*; — 2) der Eingeborne,
das Landeskind, *Jan.*; — 3) der Hauswirt,
Cig., Vrt.; der Grundbesitzer, *Svet. (Rok.)*

domačina, *f.* = domače blago, das Haus
erzeugniš, *C., Z.*

domačinec, nca, *m.* 1) = domačin 1); — 2)
der Gemeindeangehörige, *DZkr.*; — 3) =
domačin 3), *Bes., C., Jan.*

domačinka, *f.* die Hausgenosšin, die Einhei-
mische, *M., Rež.-C.*

domačinski, *adj.* 1) häuslich, *Z.*; domačinska
pridnost, *C.*; — 2) Grundbesitzer-, *Svet.
(Rok.)*.

domačinstvo, *n.* 1) die Hausgenosshenschaft,
Jan.; — 2) die Dekonomie, *C.*

domáčiti, áčim, *vb. impf.* das Haus hüten,
Javn.; — prim. domačevati.

domáčnost, *f.* die Häuslichkeit, *Jan., uk.*

domágti se, am se, *vb. impf.* ad domoči
se; d. se česa, etwas erstreben, *h. t.-Cig. (T.)*.

domákñiti, nem, *vb. pf.* = domekniti, *Cig.*

domálati, am, *vb. pf.* das Malen beendigen.

dománji, *adj.* domač, = Haus-, heimisch,
Mur., Cig., C., Mik.; domanji človek, do-
manje platno, *C., Pjk. (Črt.)*, *vrhŠt.*; do-
manja pobožnost, die Hausandacht, *Jan.*; —
domanji, die Hausgenossen, *SIgor.-C.*

domár, rja, *m.* 1) der Hausgenosse, *C., Mik.,
kajk.-Valj. (Rad.)*; pl. domarji, die Hänsteute,
C.; ko pridejo do nevestnega doma, odpre
starejšina vrata in pozdravi domarje, *Pjk.
(Črt.)*; — 2) človek, ki ostane doma za va-
ruha, kadar drugi odidejo v cerkev, *Pod-
krnci-Erj. (Torb.)*.

domarina, *f.* die Hänsteute; porazredna d.,
die Hänstassensteuer, *Levt. (Nauk.)*

domáriti, árim, *vb. impf.* domar biti, *Pod-
krnci-Erj. (Torb.)*; — prim. domar 2).

domáñnji, *adj.* = domač, domanji, *Mur., SLN.*

domázati, mážem, *vb. pf.* das Schmieren be-
enden.

dómeč, mca, *m. dem.* dom, *Let.*

dómeč, mka, *m. dem.* dom, *Mur., Cig., C.*

domekniti, máknem, *vb. pf.* hinzurücken; hinzu-
geben, *Cig.*; (bei der Vicitation) mehr bieten, *Z.*

domčmba, *f.* die Verabredung, *Cig.*; — das
Einvernehmen, *DZ.*; po domčmbi z mini-
sterstvom, im Einvernehmen mit dem Mini-
sterium, *Levt. (Nauk.)*

dómen, mna, *adj.* zum Hause gehörig: domni
ljude = domači lj., *C.*

domčneck, nka, *m.* = domemba: obojestranski
d., beiderseitiges Einverständnis, *DZ.*

domenitev, tve, *f.* die Verabredung, das Ein-
verständnis, *DZ.*

domčniti, im, *vb. pf.* 1) d. si, vermuthen,
Guts.: lomenjen, vermuthet, vermeintlich,
Cig.; — 2) d. se, sich verabreden, sich ver-
ständigen: d. se s kom o čem.

domčreck, rka, *m.* die Zugabe, die Ergänzung
(beim Messen), *Cig.*

domčriti, mčrim, *vb. pf.* 1) mit dem Messen
fertig werden; — 2) beim Messen dazugeben,
ergänzen; to je slaba mera, domerite, *Mik.*

domčrjati, am, *vb. impf. ad* domeriti; beim
Messen ergänzen.

domčstiti, mčstim, *vb. pf.* = nadomestiti, *C.*

domčšati, am, *vb. pf.* 1) das Mischen been-
digen; — 2) beim Mischen noch dazugeben.

domčšetariti, árim, *vb. pf.* aufhören zu mä-
feln, Mäfler zu sein.

domčšćtiti, ćtim, *vb. pf.* = domešetariti, *Cig.*

domčt, mčta, *m.* die Würweite, *Cig. (T.)*; —hs.
domčtati, mččem, *vb. pf.* mit dem Werfen
fertig werden, *M.*

domčti, dománem, *vb. pf.* mit dem Reiben
fertig werden, *Cig.*; d. proso, mit dem Aus-
treten der Hirse fertig werden.

domčja, *f.* = domačija, *Polj.*

domčkanje, *n.* das Hinzurücken, *M.*

domčkati, mčkam, čem, *vb. impf. ad* domekniti;
hinzurücken, *M.*

domčljati, am, *vb. impf.* auswählen; toliko pri-
našajo žita, da ne moremo domčljati vsega.

dominikáncce, nca, *m.* der Dominicanerwüch.

dominikánski, *adj.* Dominicaner-

domisćt, sli, *f.* = domislek, der Einfall, *Cig.*

domisćtn, selna, *adj.* dem leicht etwas einfällt,
anschlägig, erfindertich: od dne do dne so
hitriši in domisćtniši (namr. na oderušto),
Trub. (Post.); izbarti gospodinj, da bo de-
lavna, domisćtna, *Jurč.*; domisćtn cer-
kovnik, (ker skrbi za grobove, da so čedni),
Levt. (Zb. sp.).

domisćtnost, *f.* die Fähigkeit leicht auf das
Entsprechende zu verfallen: (prim. domisćtn);
— die Einbildungskraft, *Cig., Jan.*

domislek, sleka (selka), *m.* der Einfall, *Cig.,
C., Svet. (Rok.)*; — die Einbildung, *Cig.*

domisćlica, *f.* ein plötzlicher Gedanke, der Einfall,
Cig. (T.).

domisliti, mislim, *vb. pf.* 1) d. si kaj, etwas
mit den Gedanken erfassen, *C.*; sich vorstellen:
kdo si more domisliti njegovo sramoto?
Jap. (Prič.); — domisljen, eingebildet: do-
misćljena bolezen, *Cig.*; — (malo domisljen =
malo domisćln, *Svet. (Rok.)*); — 2) d. se,
sich befinden, *Cig. (T.)*; mislil sem in tudi
se domislil, *LjZv.*; d. se koga, sich jemandes
erinnern, *Cig.*; d. se česa, sich etwas ein-

fallen lassen, auf etwas verfallen; imena se d., auf einen Namen verfallen, *Levt. (Zb. sp.)*; domišli se pametnejšega sveta, *D.Sv.*; ne morem se d., es will mir nicht einfallen, *Cig.*; — 3) *trans.* auf einen Gedanken bringen: vino človeka domišli kdaj takih reči, *LjZv.*

domišljaj, *m.* der Einfall, *Cig. (T.)*; strmeli so o bistroumnosti domišljajev in sodbe njene, *LjZv.*

domišljanje, *n.* das Muthmaßen, *Cig.*; — die Einbildung, der Dünkel, *Cig.*; d. človeško, *Krelj.*

domišljati, *am. vb. impf. ad* domisliti: 1) d. si, sich einbilden, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; — tega si nisem domišljaj, daß habe ich nicht vernuthet, *V.-Cig.*; preveč si d., sich zu viel einbilden, *Cig.*; — 2) d. se (česa), sich befinden, sich erfinden, *Cig., Cig. (T.)*; — auf Gedanken gerathen, Einfälle haben.

domišljāv, *āva, adj.* eingeildet, *C. nk., Kr.*
domišljāva, *f.* 1) die Phantasiē, *Mur., Jan., C. Zora*; — 2) die Einbildung, der Dünkel, *Z., Cig.*

domišljāvost, *f.* die Einbildung, *nk., Kr.*
domišljāvati, *ūjem. vb. impf.* = domišljati: d. si kaj, sich einbilden; vernuthen: tat skrivaj pride, kadar si najmanj domišljajejo, *Škrinj.*
domišljāja, *f.* = domišljāva 1), *Cig., Jan., nk.*
domišljāv, *iva, adj.* 1) erfinderisch, *C.*; — phantastereich, *Jan.*; — 2) eingeildet, einbiderisch, *Cig., Jan.*

domišljāvec, *vca, m.* der Eingebildete, *Cig.*
domišljāvost, *f.* 1) die Vorstellungskraft, die Dichtungsraft, *Jan.*; — 2) die Einbildung, der Eigendünkel, *Jan., Cig. (T.)*

domiti, *mĭjem, vb. pf.* das Weichen beenden, *M.*
dómlati, *f. pl.* der Dreißchmans nach vollendeter Dreißarbeit, *Valj. (Rad).*

domlátiti, *im. vb. pf.* das Dreichen vollenden.
domlátki, *m. pl.* = domlati, *Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad); dómlatki. SlGor.*

domlésti, *mólzem, vb. pf.* = domolsti, mit dem Meßlen fertig werden.

domléti, *mĕljem, vb. pf.* mit dem Mahlen fertig werden.

dómneti se, *im se. vb. pf.* vernuthen, *Cig. (T.)*; poprej kakor se je „domnila“ (nam. domnela), ehe sie sich's verjah, *Krelj*; glede oblike prim. pomneti.

domnéva, *f.* die Vernuthung, *Cig. (T.), Nov.-C., nk.*; — die Voraussetzung, *Jan., SlN.-C., UET.*

domnévati se, *am se. vb. impf. ad* domneti se: vernuthen, voraussetzen, wähen, *Cig. (T.), nk.*; d. si, *Jan., Sol.*; — prim. čes. domnivati se, vernuthen.

domnévcn, *vna, adj.* vernuthlich, *Jan., Cig. (T.), DZ.*

dómnitū se, *im se. vb. pf.*, *C.*; pogl. domneti se.

domobrānce, *vca, m.* = brambovec, der Land wehrmann, *Z., nk.*

domobrānstvo, *n.* die Landesvertheidigung, *SlN.*; die Landwehr, *Cig. (T.), DZ., nk.*

domóci se, *mórem se, vb. pf.* d. se česa, etwas erreichen, *h. t.-Cig. (T.)*.

domoléti, *im. vb. pf.* ragend erreichen, *C.*

domóliti, *mólim, vb. pf.* mit dem Weien fertig werden: domolili smo; d. veterne molive.

domoljub, *ljúba, m.* der Vaterlandsfreund, der Patriot, *Cig., Jan., nk.*

domoljubcn, *vna, adj.* patriotisch, *Cig., Jan., nk.*

domoljubje, *n.* die Vaterlandsiebe, der Patriotismus, *Cig., Jan., nk.*

domoljubnik, *m.* = domoljub, *Guts.*

domoljubnost, *f.* patriotische Gesinnung, *Cig., Jan.*

domólsti, *mólzem, vb. pf.* das Meßlen beenden.

domoródec, *dca, m.* 1) kdor se je porodil na domu: jaz sem domorodec, ti si se priženil, *Svet. (Rok.)*; — 2) der Eingeborne, der Zuländer, *Mur., Cig. (T.), ogr.-M., DZ.*; — 3) = domoljub, *Cig., Jan.*; prim. domoroden 2).

domoróden, *dna, adj.* 1) einheimisch, *Cig., Jan., M.*; — 2) = domoljuben, *Cig., Jan., Nov.*; v tem pomenu se rabi morda po zgledu besede: bogoroden.

domoródkca, *f.* 1) die Eingeborne, *Cig.*; — 2) die Patriotin, *Cig., nk.*

domoródkinja, *f.* = domorodka 2), *Jan., nk.*

domoródnik, *m.* der Eingeborne, *Sol., DZ.*

domoródnost, *f.* 1) die Eingeburt, *Cig.*; — 2) = domoljubnost, *Cig.*

domoródstvo, *n.* = domorodnost 2), *Cig., Jan.*

domotáti, *ām, vb. pf.* das Maßeln beenden.

domotóžcn, *žna, adj.* heimtrauf, *Jan., nk.*

domotóžje, *n.* das Heimweh, *Cig. (T.), nk.*

domotóžnost, *f.* = domotožje, *Jan., M., nk.*

domóv, *domóv, adv.* nachhause: (tako pišejo stari pisatelji in novejšje knjige in govori se tudi široko po Slovenskem); — prim. domu.
domovalšče, *n.* das Domicil, *Cig., DZ.*; stanovitno d., steterer Wohnsitz, *DZ.*

domovānje, *n.* 1) das Domicilieren; — 2) das Domicil, *Dict., Cig., Jan., C.*; na svetu nimamo stanovitnega domovanja, *Škrinj.*; d. imeti, wohnhaft sein, *C.*; Po svojem svetem raji, Po svojem svetem domovanji, *Npes.-Kres*: Ukaz zelj vleče v tvoje domovanje, *Preš.*

domováti, *ūjem, vb. impf.* domicilieren, wohnhaft sein, hausen, *Jan., C., DZ.*

domovāvec, *vca, m.* = prebivavec, *Vod. (Lžb. sp.)*.

domóvcn, *vna, adj.* 1) Haus: domovna najmarina, die Hauszinssteuer, *Levt. (Nauk)*; — 2) Heimats: domovna občina, die Heimatsgemeinde, *Nov.*; heimathlich, *Cig.*

domovína, *f.* 1) das heimische Haus sammt den Grundstücken, Haus und Hof, *Mur.*; dajte mi jo za deno, da mi ona domovino zgospodinji, kakor je prav, *Jurč.*; — 2) die Heimat; — das Vaterland.

domovince, *vca, m.* 1) = domačin, domar, der Hausgenosse, *C.*; — 2) der derselben Heimat Angehörende; občinski domovinci, Gemeindegewöhnliche, *Levt. (Nauk)*; — der

Landsmann, dei Inländer, *C. Let.*; — 3) — domoljub, *V.-Cig.*

domovinski, *adj.* Heimats, Vaterlands, heimlich, vaterländisch; domovinska pravica. das Heimatsrecht, d. list. der Heimatscheine, *Levst. (Nauk.)*; domovinska ljubzen. *Preš.*

domovinstvo, *n.* das Heimatsrecht, *C. Nor. DZ., Levst. (Nauk.)*.

domovje, *n.* die Heimat, *Cig., Jan., C., nk.*; z močjo ga vedeš na svoje sveto domovje, *Ravn.*; koprnela sta po ljubem domovju. *Ravn.*

domovka, *adv.* = domov, *Javn., Kor.*; (prim. movka. *Guts., Npes.-Kres.*)

domovnica, *f.* der Heimatscheine, *Cig., Jan., nk.*

domovnik, *m.* = domačin, domar, der Hausgenosse, *C.*

domovodstvo, *n.* die Defonoutie, der Wirtschaftsbetrieb, *Levst. (Pril.)*; — rus.

domoznanstvo, *n.* die Heimatskunde, die Vaterlandskunde, *Cig. (T.)*.

domožljnost, *f.* = domotožje, *Cig., Jan.*

domú, *adv.* = domov, nachhauje; nastalo iz: domov („domuv“) in se v knjižni slovensčini napačno rabi nam. domov: — prim. *Cr. III. 11. DSt. III. 57.*

dón, *m.* hallender Ton, *Cig., Jan.*; dumpfier Laut, das Dröhnen, *C.*; Belina in Čarta Razlega se don, *Vod. (Pes.)*; — prim. doneti.

donasipati, *pliem. vb. impf. ad* donasuti: nachschottern: v začetku je cesto močnejše in česče donasipati. *Levst. (Cest.)*.

donašáč, *m.* der Zuträger, *C.*

donašanje, *n.* die Zubringung.

donašati, *am. vb. impf. ad* donesti: zubringen, *Cig., Jan.*; — bringen, eintragen, tragen, *Cig., Jan., Dol.*; — mit sich bringen: red bi donasal. *Raič (Let.)*.

donašavec, *vca. m.* der Zubringer, *Cig., Jan.*; — *prev.* der Zuträger: septavi d. *C.*

donašavka, *f.* die Zubringerin, die Zuträgerin, *Cig., Jan.*

donāšek, *ška, m. to*, kar zemljišče donāša. das Ertrāgnis, *Dol.*

dōnda, *f.* 1) die Puppe, *Mur., Cig., Jan., Caf (Vest.), Valj. (Rad.)*; — 2) dides, große Mädchen: daste li vašo dondo našemu telebanu? *Ljubljanska ok.*: taka donda bi si že lahko sama kruha rezala, *Z.*; — 3) = dodā, *Z., Erj. (Rok.)*; — prim. hs. dunda, debela, čvrsta ženska.

dōndarica, *f.* = donda 3), *doda, Cig.*

dōndast, *adj.* dondi podoben, *Cig.*

dōndati, *am. vb. impf. faulsenen, C., Z.*

dōndec, *dca, m.* der Tōlpel, *Z., C.*; — prim. donda.

donččnost, *f.* die Volltönigkeit: dopadala se je pesen po svoji donččnosti, *Zv.*; — prim. doncti.

dončnje, *n.* das Hallen, das Dröhnen, *Mur., Cig., nk.*

dōnes, *adv.* pogl. danes.

donēsba, *f.* die Zustellung, *C.*

dončesk, *ska, m. 1)* der Beitrag, *Cig., Jan., nk.*; — 2) der Ertrag, *Jan.*; prim. donašek.

doněsti, *něsem. vb. pf.* 1) zu einem Ziele bringen: moja puška ne donese, trägt nicht bis hin, *Z.*; — 2) dazubringen: donesi detelje, krava je še nima dosti: — 3) aufhören Eier zu legen: kokoš je donesla: — 4) d. se. abgenutzt werden, *Št.-C.*; — 5) (po hs.) = primesti, *Cig., Jan., nk.*

doněti, *im. vb. impf.* hallend tönen, dröhnen, *Mur., Cig., Jan., C., Met., Mik., Kos., nk.*; (*Levstik* meni, da je ta beseda tujska; prim. *IjZv. I. 572.*)

doněvati, *am. vb. impf.* zu hallen pflügen, *Jan., Zora.*

donišče, *n.* der Rejonanzboden, *Cig., C., Vest.*

donōs. nōsa, m. 1) die Hinterbringung, *Cig.*; — 2) der Ertrag, *DZ., Nov.*

donōsiti. nōsim. vb. pf. zueinde tragen: (ein Kind) austragen, *Cig.*; žena je donosila. die Frau ist der Entbindung nahe, *Z.*; abtragen: obleka je donošena, *Cig.*

doorāti, *órijem. vb. pf.* zueinde ackern, mit dem Ackern fertig werden.

dopād, *pāda, m. 1)* der Einfall (der Lichtstrahlen), *h. t.-Cig. (T.)*; — 2) = dopadanje, *Mur.*

dopādanje, *n.* das Wohlgefallen, *Dict., Jan., Dalm., Kast., nk.*

dopādati, *pādam. vb. impf.* tudi: dopadati se, gefallen, *Cig., Jan., nk.*; — prim. dopasti.

dopādek, *dka, m. 1)* das Contingent, *Cig. (T.)*; — 2) das Wohlgefallen, *C.*

dopādenje, *n.* = dopadanje.

dopadljiv, *iva. adj.* wohlgefällig.

dopadljivost, *f.* die Wohlgefälligkeit.

dopāden, *dna, adj.* = dopadljiv, *C.*

dopāsti, *pādem. vb. impf.* tudi: dopasti se, gefallen: po nem. „gefallen“ narejena, med narodom sploh navadna beseda.

dopāsti, *pāsem. vb. pf.* das Weiden beenden: letos smo dopasli, *Z.*

dopēci, *pēcem. vb. pf.* mit dem Wasen, Braten fertig werden: komaj smo vse dopekli.

dopeljāti, *peljām. peljem. vb. pf.* zuführen, zufördern, *Cig.*

dopeljēvanje, *n.* = dovažanje, dovajanje, die Zufuhr, das Zubringen, *Cig.*

dopeljēvati, *ujem. vb. impf.* zuführen, *Cig.*; zubringen, verschaffen, *Cig.*; — pogl. dovažati, dovajati.

dopetāča, *f.* ein bis an die Herzen reichendes Kleid: suknja d., *Jan., Zora*; — hlače dopetače. lange Hōse, *Vrt.*: razirgane hlače dopetače, *Jurč.*

dopēti, *pōjem. vb. pf.* das Singen beenden, auslingen: Dopela je, dostala je trpljenice, *Valj.-Jan. (Slovn.)*.

dopētko, *f. pl.* = hlače dopetače, *Jan.*

dopētnica, *f.* = dopetača, *C.*; — pl. dopetnice, die Pantatenhōse, *Jan.*

dopēvck, *vka, m.* der Hefrain, *Jan.*

dopháti, *phām. vb. pf.* das Stampfen vollenden.

dopijānčevati, *ujem. vb. pf.* das Zaufien beenden.

dopíliti, *pílím. vb. pf.* fertig feilen.

dopír, *m. C.*, *po*gl. netopír.
 dopis, *pisa. m.* die Zeitung, *Mur., Cig., Jan., nk.*; die Zeitungscorrespondenz, *nk.*
 dopisárítí, *árim, vb. pf.* die Schreibereien beenden, *Cig.*
 dopisátí, *šem, vb. pf.* das Schreiben beenden.
 dopisáva, *f.* die Correspondenz, *Cig., Jan., C.*
 dopisek, *ska, m.* die Nachschrift, *Cig.*
 dopisje, *n. coll.* die Correspondenz; izdati d. (kakega slavnega moža), *Navr. (Kop. sp.).*
 dopisnica, *f.* die Correspondenzkarte, *C. DZ., nk.*
 dopisnik, *m.* der Correspondent (po češ.), *Cig., Jan., C., nk.*
 dopisoma, *adv.* im Wege der Correspondenz, *DZ.*
 dopisovánje, *n.* das Correspondieren (po češ.), *Cig., Jan., nk.*
 dopisovátí, *újem, vb. impf.* schriftlich verkehren, correspondieren (po češ.), *Cig., Jan., nk.*; d. si, einen Briefwechsel unterhalten, *Cig., nk.*
 dopisovavec, *vca, m.* der Correspondent, *Cig., Jan.*
 dopisún, *m.* = dopisnik (zaničli), *nk.*
 dopitati, *pitam, vb. pf.* mit dem Mästen fertig werden; živina je dopitata, genug gemästet, *Cig.*
 dopláča, *f.* die Ergänzung der Bezahlung, die Zuhufe, *Cig.*
 dopláčati, *am, vb. pf.* 1) vollends auszahlen, *Mur.*; — izumeli so vse to brez tolicih strokov, kolikršnih bi ne bilo moči dopláčati (erlöschingen), *Levt. (Močv.)*; — 2) eine Zahlung ergänzen, nachzahlen; ni bilo dosti, moral sem se nekaj dopláčati.
 dopláček, *eka, m.* die Nachzahlung, *Cig.*; der Zuschuß; državni d., der Staatszuschuß, *DZ.*; odstotni d., der Percentalszuschuß, *DZ.*
 dopláčevátí, *újem, vb. impf.* ad dopláčati; Zahlungen ergänzen, nachzahlen.
 dopláčilo, *n.* die Nachzahlung, die Zuhufe, *Cig., Jan.*
 dopláček, *tka, m.* die Nachzahlung, die Zuhufe, *Jan., vzh. St.-C.*; davkovni d., die Nachtragsteuer, *DZ.*; redni, preizredni d., *DZ.*
 doplátití, *im, vb. pf.* = dopláčati, *Mur.*
 doplávati, *am, vb. pf.* schwimmend gelangen, erreichen.
 dopláviti, *plávím, vb. pf.* flößend bringen; drva doplaviti do jezov.
 doplázi se, *plázim se, vb. pf.* plázeč se dospeti.
 dopléšati, *šem, vb. pf.* 1) tanzend gelangen, erreichen; — 2) das Tanzen beendigen, aus tanzen; kdor rad pleše, kmalu dopléše, *Jan. (Slom.).*
 doplěsti, *plětem, vb. pf.* 1) mit dem Flechten, Striden bis zu einem Punkte gelangen; d. do polovice mreže, nogavice; — 2) fertig flechten, striden; — 3) ergänzend hinzuflechten, hinzustriden.
 doplětati, *plětam, vb. impf.* ad doplěsti: 1) in der Vollendung des Flechtens, Stridens begriffen sein; — 2) ergänzend hinzuflechten, hinzustriden.
 doplěti, *plěvem, vb. pf.* 1) mit dem Fäden bis zu einem bestimmten Punkte kommen; do

polu njive dopleti, *Mik.*; — 2) mit dem Fäden fertig werden.
 doplěvati, *am, vb. impf.* ad dopleti; in der Beendigung des Fätens begriffen sein.
 doplězati, *am, vb. pf.* kletternd gelangen, erreichen.
 doplúti, *plóvém, plájem, vb. pf.* schwimmend (o ladji), in einem Schiffe fahrend gelangen, erreichen; d. brega, *Erj. (Torb.).*
 dopóldan, *m.* = dopoldne II., der Vormittag, *Mur., Cig., Jan., Gor.*; (dopóldán, g. dnčva, dnč, *Mur.*).
 dopóldánji, *adj.* vormittägig, *Cig., Jan.*
 dopóldánjica, *f.* die Vormittagsaufe, *M.*
 dopóldánski, *adj.* vormittägig; d. čas, *Navr. (Let.).*
 dopóldánsčina, *f.* die Tageszeit bis Mittag, *M.*
 dopóldánsnji, *adj.* = dopóldánski, *Mur.*
 dopóldne, I. *adv.* = do poldne, vormittags; — II. *subst. n. indecl.* der Vormittag; tisto dopoldne, celo dopoldne; (beseda se tudi sklanja (g. -dna, *St.*, ali kakor dopoldan).
 dopóldnek, *dneka, m.* ein Morgen Landes, ein Hoch, *C.*
 dopóldnéven, *vna, adj.* vormittägig, *Mur.*
 dópošn, *m.* die Ergänzung, die Nachfüllung (= doliv), *ogr.-Valj. (Rad).*
 dopólna, *adv.* = do polna, vollends, *ogr.-C.*
 dopólnek, *nka, m.* die Ergänzung, *Jan., Cig. (T.)*; — das Complement, der Ergänzungswinkel, *Cig. (T.).*
 dopólniten, *lna, adj.* ergänzend, Ergänzungs-, *Cig. (T.), nk.*; dopólnilne barve, complementäre Farben, *Žnid.*
 dopólnilo, *n.* die Ergänzung, das Complement, *Cig. (T.).*
 dopólniten, *lna, adj.*, *po*gl. dopólnitven.
 dopólnitev, *tve, f.* 1) die Ergänzung; — 2) die Erfüllung, *Mur.*; razodel je z dopólnitvijo svoje obljube svojo zvestobo, *Ravn.*
 dopólniti, *im, vb. pf.* 1) ergänzend voll machen, anfüllen; sod d., *Cig.*; ergänzen, completieren; — d. 15 let, volle 15 Jahre alt werden; — 2) erfüllen; dolžnosti; da bode dopólnjeno vse, kar je govoreno, *Trub.*; d. se, in Erfüllung gehen.
 dopólnitven, *tvena, adj.* Ergänzungs-, (-nitven) *Cig., Jan.*; dopólnitvenega okoliša poveljstvo, das Ergänzungsbezirkscommando, *Levt. (Nauk)*; dopólnitvene (-nitne) volitve, Ergänzungswahlen, *nk.*
 dopólnjávánje, *n.* die Ergänzung, *ogr.-Valj. (Rad).*
 dopólnjávati, *am, vb. impf.* = dopólnjevati.
 dopólnjevátí, *újem, vb. impf.* ad dopólniti; ergänzend voll machen, anfüllen; — ergänzen, completieren; dopólnjajoč, complementär, (math.) *Cig. (T.)*; — 2) erfüllen.
 dopólnjevavec, *vca, m.* 1) der Ergänzer, *Cig.*; — 2) der Erfüller, der Vollender, *Cig., Jan.*
 dopólnovátí, *újem, vb. impf.*, *po*gl. dopólnjevati.
 dopólu, *adv.* = do polu, zur Hälfte, *C.*
 dopóludánsnji, *adj.* = dopóldánsnji, *Jurč.*
 dopóludne, *adv.* = dopoldne, *nk.*

dopomâgati, am, *vb. impf. ad* dopomoći; d. k uspehu, einen Erfolg erzielen helfen, *Zora*.
dopomôči, môrem, *vb. pf.* verhelfen, *Z.*
dopopôlniti, im, *vb. pf.* vervollkommen, *Ravn.-C.*
doposôditi, im, *vb. pf.* nachborgen, *Cig.*
dopôstiti se, pôstim se, *vb. pf.* das Faſten beenden.
dopotovâti, ůjem, *vb. pf.* das Wandern beenden, *Cig.*
dopôved, *f.* das Begreiflichmachen, die Verdeutlichung, *Cig., M. C.*; — die Aufklärung, die Auskunft: d. od sebe dati, eine Auskunft geben, *Levst. (Nauk.)*.
dopovêdati, povêm, *vb. pf.* klar machen, begreiflich machen; ne morem ti d., kako lepo je vse v mestu; ne da si nič dopovedati, man kann ihm mit Worten nicht beifommen; — aufklären, eine Auskunft ertheilen.
dopovêdavati, am, *vb. impf.* = dopovedovati.
dopovêdba, *f.* die Begreiflichmachung, *M.*; — die Aufklärung, die Auskunft, *DZ.*
dopovêdek, dka, *m.* = predikat, *Jan.*
dopovêden, dna, *adj.* kar se da dopovedati, *M.*
dopovêdljiv, ůva, *adj.* kdor prerad dopoveduje, najeweije, *M.*
dopovêdljivost, *f.* die Naſeweijeheit, *M.*
dopovêdnica, *f.* der Auskunftsbogen, *DZ.*
dopovedovalnost, *f.* die Darſtellungsgabe, *Cig.*
dopovedovâti, ůjem, *vb. impf. ad* dopovedati; klar, begreiflich zu machen ſuchen; d. komu kaj; — Auskünfte ertheilen: prvomestnik je dolžan vse d., o čemer bi ga kdo vprašal, *Levst. (Cest.)*.
doprašati, am, *vb. pf.* *Cig.*, pogl. doprašati.
doprâvdati se, am se, *vb. pf.* mit dem Proceſſieren fertig werden, ausrechten, *Cig.*
doprêga, *f.* der Vorpaun, *GBrda.-Erij. (Torb.)*.
doprêmiti, im, *vb. pf.* hinſchaffen: d. koga, blago kam d., *C.*
doprêsti, prêdem, *vb. pf.* das Spinnen beenden; poprašuje, so li dekle doprele, *Navr. (Let.)*.
dopriçati, priçam, *vb. pf.* durch Zeugenschaft erweiſen, *Jan., Slom.*; dovolj dopriçana beseda, hinlänglich beglaubigtes Wort, *Trst. (Let.)*.
doprinâšati, am, *vb. impf. ad* doprinesiti.
doprinêsti, nésem, *vb. pf.* 1) darbringen, *Mur.*; — beitragen, *nk.*; — 2) zubringen: noč kakor dan d., *Skrinj.*; — 3) einbringen: doprinesem, kar sem zamudil, *Skerb.*; — 4) vollbringen, begeben: hudobijo d.; — germanizmi po dotičnih nem. glagolih.
doprinos, *m.* der Beitrag, *DZ.*
dopriprâvljanje, *n.* die Nachſchaffung: d. rokodelskega orodja, *DZ.*
doprorokovâti, ůjem, *vb. pf.* aufhören zu weiſſagen, *Cig.*
doprsen, sna, *adj.* biš zur Bruſt reichend, *C.*; doprsna podoba, das Bruſtbild, *nk.*
dopřsje, *n.* das Bruſtbild, die Büſte, *Cig. (T.)*, *Jan., nk.*
dopřsnica, *f.* = doprsje, *Cig. (T.)*, *DZ.*
dopřsnik, *m.* die Brüſtung, *Jan.*

doprsnják, *m.* = doprsnik, *Cig.*
dopûst, *m.* 1) die Zulaffung, die Erlaubnis, die Geſtattung, *Cig., Jan., C.*; — 2) der Urlaub, *Cig., Jan., DZ.*
dopûstek, tka, *m.* die Erlaubnis, *C.*; — prelog plačilnega dne, die Gnadenfriſt, der Zudult, *V.-Cig.*
dopûsten, stna, *adj.* 1) Concejſions-, Erlaubnis-: dopustno pismo, die Concejſionsurkunde, *DZ.*; dopustni list, der Lizenzſchein, *Jan.*; — 2) dopûsten, zulâſſig, *V.-Cig., DZ.*; verniſſiv, (phil.) *Cig. (T.)*.
dopustiten, ma, *adj.* Concejſions-, Erlaubnis-: dopustilni uveti, concessionsmäßige Bedingungen, *DZ.*; dopustilni list, der Lizenzſchein, *Levst. (Nauk.)*.
dopustilo, *n.* die Zulaffung: po božjem dopustilu, *Levst. (Zb. sp.)*; — die Concejſion, *DZ.*
dopustitev, tve, *f.* die Zulaffung, die Concejſion, *DZ.*
dopustiti, im, *vb. pf.* zulaffen, erlauben; dopušçeno mi bodi, es ſei mir erlaubt, ich nehme mir die Freiheit, *Jan.*; — zuſeſehen, einrâumen, *Cig., Jan., nk.*
dopustljiv, ůva, *adj.* = dopusten 2), *Jan., Cig. (T.)*.
dopûstnica, *f.* der Erlaubniſſchein, die Lizenz, *Jan., DZ.*
dopustnina, *f.* die Lizenzgebühr, *DZ.*
dopûstnost, *f.* die Zulâſſigkeit, *Cig., DZ.*
dopustovâti, ůjem, *vb. pf.* die Faſchingsfeier abſchließen: Kir (= kateri) so gladko dopustvali, Bodo lahko se drsali, *Vod. (Pes.)*.
dopûšçanje, *n.* das Zulaffen, das Erlauben; — d. železnice, die Concejſionierung von Eiſenbahnen, *DZ.*
dopûšçati, am, *vb. impf. ad* dopustiti; zulaffen, erlauben: tega moja çast ne dopušça, das verdrückt ſich nicht mit meiner Ehre, *Cig.*; — zuſeſehen, *nk.*
dopušçavati, am, *vb. impf.* = dopušçati, *ogr.-Valj. (Rad.)*.
dopušçenje, *n.* der Zuſaß, die Erlaubnis, die Geſtattung; s tvojim dopušçenjem, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
dôr, *adv.* = da (ja), *Rož. (Kor.)-Kres., C.*; — prim, dro.
dora, *f.* psovka ženski, *SlGor.-C.*
doraçuniti, ânim, *vb. pf.* 1) mit dem Rechnen fertig werden; — 2) hinzurechnen.
doragljâti, âm, *vb. pf.* aufhören zu quafen, ausquafen.
dorâjati, am, *vb. pf.* = doplesati, *Cig.*
dorâslost, *f.* die Wündigkeit, *Cig., Jan.*; — (o gozdnih drevesih) die Edſtaſbarkeit, *Cig.*
dorâst, *m.* der Zuwachs, *M.*; — = dorastek, *C.*
dorâstati, am, *vb. impf. ad* dorasti: heranwachsen; ſich im Wachsen einem Zielpunkte nähern: d. vrha, *Vrt.*
dorâstek, stka, *m.* kar doraste (n. pr. žita): = žetev, *C.*
dorâsti, râstem, *vb. pf.* im Wachsen erreichen: Dorastli ste do vrh' cerkve (ali: vrha cerkve), *Npes.-Jan. (Slom.)*; do vrha d., zur völligen

Größe auswachsen, *Cig.*: vrha d., mündig werden, *Dol.*: mladenič je vrha dorastel. *Jan. (Storn.)*: dokler ne doraste, während seiner Unmündigkeit, *Cig.*: d. vojaških let, das stellungspflichtige Alter erreichen, *Levst. (Nauk)*: — dorasel (dorastel), erwachsen, mündig, *Cig.*, *Jan.*, *C.*: o gozdnih drevesih: haubar, *Cig.*: d. koga, im Wuchse einholen, *Cig.*: to drevo vsa drevesa doraste in pre-raste, *UČT*.

doráščati, am, *vb. impf. ad* dorasti; = dorastati.

doravnáti, ám, *vb. pf.* ravnanje dokončati: 1) in Ordnung bringen, *Z.*, *C.*: — 2) ver-zahnen: ovce so doravnale, die Schafe haben alle Zähne bekommen, *V.-Cig.*: — 3) das Reinigen des Hauffamens beenden, *M.*

doravnávati, am, *vb. impf. ad* doravnati; — ovce doravnavajo, die Schafe bekommen keine Zähne mehr, *V.-Cig.*: — prim. doravnati 2). **dorazúmek**, mka, *m.* das Einvernehmen, *DZ.* **dorazúmíti se**, gjem (gém) se, *vb. pf.* sich ins Einvernehmen setzen, *DZ.*

doredíti, im, *vb. pf.* zvrnde züchten, aufzüchten: prasiča, tele doredí gospodar v dveh letih, *Jurč.*

dorézati, ržzem, *vb. pf.* das Schneiden (s. B. den Schnitt in den Weinärten) beendigen.

doribíti, im, *vb. pf.* das Fischen beenden, *Cig.*, *M.*

doriniti, rínem, *vb. pf.* schiebend gelangen, erreichen.

dorisati, rísem, *vb. pf.* fertig zeichnen, *Cig.*

doróbiti, im, *vb. pf.* mit dem Säumen fertig werden.

dorojíti, im, *vb. pf.* aufhören zu schwärmen.

dorómati, am, *vb. pf.* pilgernd gelangen.

dosadíti, im, *vb. pf.* 1) mit dem Setzen (von Pflanzen u. dgl.) fertig werden, *C.*: — 2) hinzu-pflanzen, *Cig.*

doséči, sézem, *vb. pf.* 1) langem, erreichen: otrok ne doseže do mize; oko od zemlje do visoke zvezde hitro s pogledom doseže, *Bas.*; z roko lahko dosežem jabolka; — z umom d., erfaßen, *Cig. (T.)*; tega ne doseže moja glava, das geht über meine Kopf-höhe hinaus, *Cig.*; — erlangen, erreichen: vse doseže, kar hoče; to hočem d., das ist mein Ziel, *Cig.*: — 2) hinreichen, *vzh.Št.-C.*: — auskommen: z drvi bom vso zimo dose-gel, *Fr.-C.*: (po nem. „langen“).

doséčnica, *f.* die Coſeante, *h. l.-Cig. (T.)*.

dosedáj, *adv.* — do sedaj, bisher, *C.*, *nk.*

dosedánji, *adj.* — dozdanji, bisherig, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

dosedéti, im, *vb. pf.* 1) abſen: d. svojo kazen v ječi, *Cig.*: — 2) (po nem.) erſehen, *Vrt., Rec.*

dosedohč, *adv.* — do se dobe, bisher, *C.*: — prim. doba.

dosèg, séga, *m.* d. električne iskre, die Schlag-wette, *V.-Cig.*: pogl. dosežaj.

doséga, *f.* die Erreichung, die Erlangung, *Jan.*, *M. C.*, *DZ.*, *nk.*

dosegamal, *adv.* — do sega mah, bisher, *C.*

dosegati, am, *vb. impf. ad* doseči: 1) erreichen: sovražnika dosegati s topovi, *Cig.*: — erlangen, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*: — 2) „langen“, auskommen, d. s. čim, *C.*: prim. doseči 2).

doségljaj, m, jo weit man mit der Hand langt: roča visita za dosegljaj visoko, *Telov.*

dosegijiv, íva, *adj.* *Cig.*, *Jan.*: pogl. dosežen.

dosegníti, ségnem, *vb. pf.* = doseči, *Mur.*, *vzh.Št.*

dosegováti, újem, *vb. impf. ad* doseči; = dose-gati, *Mur.*, *Jan.*

dosehdob, *adv.* = dosihdob, *Guts.*

dosehkrát, *adv.* bis jetzt, *C.*

dosehmát, *adv.* = dosihmal, *Guts.*

dosehmálen, ína, *adj.* bisherig, *M.*, *vzh.Št.*

doséja, *f.* die Nachsaat, *C.*

doséjati, séjem, *vb. pf.* 1) das Säen beenden: za letos smo dosejali, je dosejano, *Mik.*: — 2) dazuſäen, nachsäen.

dosékat, sékam, *vb. pf.* das Häden beenden.

doséiba, *f.* die Einwanderung, *Cig. (T.)*.

doséice, íca, *m.* der Einwanderer, der Colouit, *Cig. (T.)*, *DZ.*: najvažnejši in najboljši del doselecevo so gotovo duhovniki, *Slovan.*

doséiliti se, séšim se, *vb. pf.* einwandern, *Cig. (T.)*: pravih Hrvatov se je tega stoletja na Dolenjsko le malo doselilo, *Slovan.*

doseljévati se, újem se, *vb. impf. ad* dose-liti se: einwandern, *DZ.*

dosesáti, ám, *vb. pf.* aufhören zu jaugen, *Cig.*

dosévati, am, *vb. impf. ad* dosejati.

dosévek, vka, *m.* die Nebenjaat, *Cig.*

doséžati, am, *vb. impf.* = dosegati, *nk.*

dosežáj, *m.* dalja, do koder kdo doseže: d. električne iskre, die Schlagweite des elektrischen Funken, *Cig. (T.)*: — *preu.* der Bereich, *Cig. (T.)*: — die Traqueite, *Jan.*, *Zora.*

doséžba, *f.* = dosega, *Cig.*, *M.*

doséžek, žka, *m.* kar kdo doseže: die Ermmgen-schaft, *Cig.*, *Nov.-C.*

dosežčen, žna, *adj.* erreichbar, *Cig.*, *Jan.*, *Cig. (T.)*: dosežna sreča, *Jurč.*

dosežčnost, *f.* die Erreichbarkeit, *Cig. (T.)*, *nk.*

dosijáti, síjem, *vb. pf.* mit den Lichtstrahlen erreichen: sonce je dosijalo do otroka, pod drevesom sedečega.

dosihdób, *adv.* = dosihmal, *Cig.*

dosihmát, *adv.* bisher; dosihmal, hvala Bogu še nismo stradali, kako že bo posihmal; tudi: dosihmal, *vzh.Št.*

dosip, sipa, *m.* kar se dosiplje: trošene žilke, *Mur.*, *Cig.*, *Mik.*

dosipati, sípam, pljem, *vb. impf. ad* dosuti: zúschütten: (— *vb. pf.* = dosuti, *Št.*).

dosipávati, am, *vb. impf. ad* dosipati, zúschütten: (— *vb. impf. ad* dosipati, *Št.*).

dosipováti, újem, *vb. impf.* = dosipavati.

dosivéti, im, *vb. pf.* vollständig grau werden: dosivljena brada (nam. dosivela), *Vod. (Pes.)*.

doskákati, kam, čem, *vb. pf.* 1) springend ge-langen, erreichen: — 2) das Springen beendigen.

doskaktjáti, ám, *vb. pf.* 1) hüpfend gelangen, erreichen: — 2) das Hüpfen beenden.

doskočáj, *m.* — doskok 1), *Cig. (T.)*.

doskočišče, *n.* die Niederprunghelle, *Telov.*

doskóčiti, skóčim, *vb. pf.* bis zu einem Ziele springen, im Sprunge erreichen; zaganjajo se, a le malokateri doskóči, *Str.*

doskók, skóka, *m.* 1) die Sprungweite, *Cig. (T.)*; — 2) der Niedersprung, *Telor.*

doskopáriti, árim, *vb. pf.* ausfargen, *Cig.*

doskúsiti, kúsím, *vb. pf.* pogl. doizkusiti.

doslê, *adv.* bisher, bisjezt, *Mur., Cig., Mik.*

doslêdek, dka, *m.* die Folge, die Consequenz, *Jan., C.*

doslêden, dna, *adj.* folgerichtig, consequent, *Cig., Jan., Cig. (T.), M., nk.*

doslêdnost, *f.* die Folgerichtigkeit, die Consequenz, *Cig., Jan., Cig. (T.), M., nk.*

doslêj, *adv.* = dosle.

doslêjen, jna, *adj.* Jan., *M.*; pogl. doslenji.

doslêjnji, *adj.* = doslenji, *nk.*: doslejšnje razlaganje, *Burg.*

doslênji, *adj.* bisberigt, *Jan., C., nk.*: povzdiguje svoje doslenie pridroke, *SlGosp.*

doslêšnji, *adj.* = doslenji, *C.*

doslepáriti, árim, *vb. pf.* nehati slepariti, ansgannern, *Cig.*

doslíšati, slíším, *vb. pf.* (einen Laut) vernehmen, *C.*: d. jelena, durch das Gehör anstündig machen (verhören), *Cig.*

doslovéti, im, *vb. pf.* 1) njegovo ime je doslovelo do nas, der Ruhm seines Namens gelangte bis zu uns; — 2) aufhören berühmt zu sein.

doslužba, *f.* das Ausdienen, *Cig., Jan.*: doslužba učiteljev, *DZ.*

doslužek, žka, *m.* der Dienstabchied, *Jan.*

dosluženc, nca, *m.* der Ausgediente, *Cig., Jan.*; — po nem.

doslužiti, im, *vb. pf.* ausdienen, aufhören zu dienen; vojaščino d., beim Militär ausdienen; — doslužen (nam. dosluživši), *Jan., nk.*; — bis zu einer gewissen Zeit dienen: hlapec ne bo leta doslužil, *Pjk. (Črt.)*.

doslužnina, *f.* = pokojnina, *Cig., Jan., C., SLN., Let.*

dosmêjati se, smêjem se, *vb. pf.* aufhören zu lachen, *Cig.*

dosmrdéti, im, *vb. pf.* do nas je dosmrdelo, der Gestank drang bis zu uns, *Mik.*

dosmrten, tna, *adj.* lebenslänglich, *Cig., Jan., C., nk.*: dosmrten ud kakega društva, *nk.*: dosmrtni dohodek, die Leibrente, *Jan.*

dosmrtnina, *f.* (kar dosmrtni udje pri društvih vplačujejo), der Beitrag auf Lebenszeit (bei Vereinen), *C., nk.*

dosóđ, *adv.* = do tod, bis hieher, *v7hŠt.-C.*

dosódba, *f.* = dosoja, *Cig.*

dosóđiti, im, *vb. pf.* 1) aufhören zu richten: — ein endgültiges Urtheil schöpfen, *C.*: endgültig entscheiden: o tem še ni dosojeno, *Erj. (Torb.)*; — 2) = prisoditi, *Cig. (T.), Let.*

dosóđa, *f.* die endgültige gerichtliche Entscheidung, *Cig.*

dosoliti, im, *vb. pf.* 1) das Salzen beenden; — 2) nachsalzen, *Z.*

dosopihati, am, *vb. pf.* keuchend erreichen: d. do doma; — d. do 50. leta, *C.*

dosorč̃, *adv.* bis zu dieser Stunde, *Mur., Jan., Mik.*

dosorč̃j, *adv.* = dosore.

dospélost, *f.* die Fälligkeit: dan (rok) dospelosti, der Fälligkeitstag (termin), *DZ.*

dospéniti, spénem, *vb. pf.* = dospeti, *C.*

dospêctk, tka, *m.* 1) die Einhaltung, *M.*: — 2) das Erreichte, der Erfolg, *C.*

dospêti, êm, *vb. pf.* 1) gelangen: d. do vrha, *M.*: erreichen, *C.*: dospeti gozda, den Wald erreichen, *Vrt.*: jezikoslovstvo še ni dospelo tacega vrhu, da bi vsaka stvar uže bila gotova, *Lerst. (LjZv.)*; — einholen, *C.*: — *pren.* opravilo je dospelo dotle, das Geschäft ist soweit gediehen, *DZ.*; — 2) den Bestimmungsort erreichen, eintreffen, einlaufen, *Cig., Jan., nk.*: pritožbe, dospelo do občinskega sveta, an den Gemeinderath einlangende Beschwerden, *DZkr.*; — 3) fällig werden (o menicah), *Cig. (T.), DZ., Cel. (Ar.)*; — 4) reif werden, *C.*: — 5) laugen, anreichen, *C.*: anstommen, *C.*: — tudi: dospêjem, *kajk.-Valj. (Rad)*; dospêm, *Kr.-Valj. (Rad)*.

dospévati, am, *vb. impf.* ad dospeti: 1) gelangen: d. v muke peklenske, ne d. k stalnemu veselju, *kajk.-Valj. (Rad)*: za del d. zútheil werden, *kajk.-Valj. (Rad)*; — erreichen, *Habd.-Mik.*; — 2) fällig werden (o menicah), *Cig. (T.)*; — 3) anreichen, *SLN.-C.*

dósta, *adv.* = dosti, *Mur., Cig., Jan., C.*

dostája, *f.* der Umstand, *C.*

dostájati, jam, jem, *vb. impf.* 1) anstehen, aushalten, bestehen, *Cig., M.*; — (Schläge) bekommen, *Štek.*; — 2) genügen, *Cig. (T.)* (hs.); — 3) d. se. zugehören, zufallen: d. se koga, *ogr.-C.*; — gebären: pazka se deteta dostaja, *ogr.-Valj. (Rad)*: sich ziemen, *ogr.-C.*; liki se dostaja svetcev, *ogr.-Valj. (Rad)*: dostaja se spolniti nam vso pravico, *ogr.-Valj. (Rad)*; — angehen, betreffen, *Lerst. (Zb. sp.)*: kar se mene dostaja, *ogr.-C., Mik.*: kar se slave dostaje, *Erj. (LjZv.)*; — prim. dostati.

dostánek, nka, *m.* das Aushalten: tu mi ni dostanka, hier kann ich nicht bestehen, *C.*: das Auskommen, *C.*

dostáten, tna, *adj.* hinlänglich, *Cig. (T.), nk.*: — hs.

dostáti, I. stojím, *vb. pf.* 1) ansharren, aushalten, *Cig., C.*: d. do konca, *Cig.*: kateri do konca dostoji, ta bo ohranjen, *Trub.*: svoj čas počivajoč dostoje, *Krelj*; — 2) (durch langes Stehen) schlecht werden: posoda je dostala, *C.*: hiša je dostala, das Haus ist baufällig geworden, *Cig.*; — 3) *vb. impf.* dostoji mi, es ziemt sich für mich, *Boh., Javn.*: sodniku je dostoječe, *Guts. (Res.)*: prim. dostajati se 3); — II. stanem, *vb. pf.* 1) bestehen, absolvieren: d. izkušnjo, *M., nk.*: d. pokoro, *Burg.*: d. šolo, *Vrt.*: ausdienen, dostavši svojih 14 let, *Ravn.*: d. svoja (vojaška) leta, *Vod. (Nov.)*: d. stražo, *Cig.*; — 2) leisten, voll bringen, *Meg.*: tlako dostanem ali plačam, *jr7hŠt.*: kar obljubim, to dostanem, *Svet. (Rok.), Gor.*: d. svoje delo, *Vrtov. Km. k.*:

— einhalten: ako tega roka nebi dostal, im Falle der Nichteinhaltung dieser Frist, *DZ.*; — 3) anstreichen: ne dostane mi, ich komme damit nicht aus, *C.*; — 4) (po nem.) ersehen, *nk.*

dostáva, *f.* die Ergänzung, *Jan.*; der Ersatz, *Guts., Jarn.*; d. vojaških konj za konjico, die Remontierung, *Cig.*

dostáva, *f.* der Zahn, *DZ.*

dostávek, *vka. m.* der Zusatz: s tem dostavkom mit diesem Zusätze.

dostáven, *vna. adj.* Ergänzung: dostavni konj. das Remontevferd, *Cig.*

dostáviti, *stávim. vb. pf.* 1) aufhören Banten aufzuführen: dostavili smo; — 2) (zur Ergänzung) hinzufügen; d. nekoliko besed:— 3) zustellen: pismo d., *nk.*: (po rus.) liefern, *Cig.(T.)*.

dostávljati, *am. vb. impf. ad* dostaviti; 1) (zur Ergänzung) hinzufügen; — d. vojaške konje. remontieren, *Cig.*; — 2) zustellen, *nk.*

dostávník, *m.* der Stellwagen, *Jan., Narr. (Let.)*; — rus.

dostavnína, *f.* die Zustellungsgebühr, *nk.*

dósti, *adv.* 1) genug; d. kruba imeti; d. je. genug! — in genügendem Maße, ziemlich; d. dober, d. pravičen; — 2) = veliko, mnogo, *Mur., Cig., Jan. C.*; d. otrok, *Cig.*; (dosti, viel, zadosti, genug), *Goriš.*; (pomni: dostim ljudem, v dostih mestih, *C.*; dostih sre. *Schönl.*; z dostimi besedami, *Trub.-Mik.*).

dostiči, *stúcem. vb. pf.* erreichen, *Jurč (Tug.)*; — *hs.*

dostígniti, *stúgnem. vb. pf.* = dostiči, *M., nk.*

dóstikrat, *adv.* genug oft; — öftmals.

dóstikraten, *tna. adj.* öftmalig, *Mur., Jan.*

dostláti, *stéjlem. vb. pf.* 1) das Streuen beenden; — 2) Streu hinzufügen, *M.*; pezdírja dostelji, *Valj.-Jan. (Slovn.)*.

dostojánstven, *adj.* Würde-, *nk.*; — würdevoll, *Cig (T.)*, *nk.*; — *hs.*

dostojánstvenik, *m.* der Würdenträger, *C.*, *nk.*; — *hs.*

dostojánstvo, *n.* die Würde, *Cig., nk.*; ta gospod je po svojem dostojanstvu duhovnik, *Lerst. (Nank)*; — *hs.*

dostójen, *iva. adj.* 1) angemessen, *C.*; dostojno znanje, *Lerst. (Močv.)*; geziemend, anständig, *Mur., Cig., Jan., C., nk.*; — 2) tanglich; d. k čemu, *Meg., Boh.*; — 3) würdig, *Cig., Jan., nk.*; hvale d., lobenswert, *ogr.-C.*; vere d., glaubwürdig, *Narr. (Let.)*.

dostójnik, *m. Cig., Jan., C.*; pogl. dostojanstvenik.

dostójnost, *f.* 1) der Anstand, die Würde, *Meg., Guts., Jan., Cig., Lerst. (Nank)*; brez dostojnosti, würdelos, *Cig.*; — 2) die Würdigkeit, *Cig., Jan.*

dostóp, *stópa. m.* der Zutritt, *Mur., nk.*

dostópčen, *pna. adj.* zugänglich, *Jan., Cig. (T.), nk.*

dostorití, *im. vb. pf.* nachträglich thun, nachholen: kar smo zamudili, treba nam je skoraj dostorití, *Str.*

dostovčren, *rna. adj.* glaubwürdig, *Cig., Jan., Raič. (Slov.)*; — *stsl.*

dostrážiti, *strážim. vb. pf.* aufhören Wache zu stehen, *Cig.*

dostrélti, *im. vb. pf.* biš zu einem Ziele schießen, *M.*

dostréljati, *am. vb. pf.* das Schießen beenden.

dostríči, *strízem. vb. pf.* die Schur beenden, *M.*

dostrójiti, *im. vb. pf.* fertig geben; dostrojen. lóhgar, *Cig.*

dosúkati, *kam, čem. vb. pf.* zuende drehen, *Cig.*

dosušiti, *im. vb. pf.* 1) das Trocknen, Dörren beenden; — 2) nachdörren, *Cig.*

dosúti, *spém (sújem). vb. pf.* ergänzend hinzufügen, nachschütten.

dosvedóžiti, *óžim. vb. pf.* bezeugen, *ogr.-C.*; den Nachweis liefern, *DZ.*; dosvedočeni letni račun, documentierte Jahresrechnung, *DZ.*; dosvedočen dolg, eine festgestellte Schuld, *DZ.*

dosvedočljiv, *iva. adj.* vollbeweisend: dosvedočljivo pismo, vollbeweisende Urkunde, *DZ.*

dosvoboditi, *im. vb. pf.* = dovoliti, *C.*

došantáti, *ám. vb. pf.* hinkend gelangen.

doščénti, *ščénem. vb. pf.* mit dem Jünger der Hand völlig umfassen: komaj doščéne, *Tohn.*

došéstek, *stka. m.* = prihod, *Habd.-Mik., Jan., kajk.-Valj. (Rad.)*.

došiti, *šijem. vb. pf.* das Nähen beenden; nocoj sem došil, *Jurč.*; d. kaj, etwas fertig nähen.

došívati, *am. vb. pf.* = došiti, *vzhŠt.-D.Sv.*

došlátati, *slátam. vb. pf.* tastend erreichen, finden, ertasten.

dóšlec, *šleca. m.* der Ankömmling, *C.*; domaćin podaje došlecu roko, *Let.*

došólati se, *am. se. vb. pf.* = izšólati se, *Jan.*

doštétev, *tve. f.* die Addition, *Cig.*

doštéti, *štéjem. vb. pf.* hinzuzählen, hinzuaddieren.

doštéva, *f.* die Addition, *Jan., C.*

doštéválnica, *f.* die Additionstafel, *Jan.*

doštévanje, *n.* das Hinzuzählen, das Addieren.

doštévati, *am. vb. impf. ad* došteti; hinzuzählen, hinzuaddieren

doštévína, *f.* doštévine, die Additionsstößen, *C., Z.*

došúmčti, *im. vb. pf.* 1) brauend, rauschend gelangen; — 2) aufhören zu brausen, zu rauschen.

dóta, *f.* die Mitgift, das bräutliche Heiratsgut; tudi: dóta, *Valj. (Rad.)*; — prim. it. dote, *Mik. (Et.)*.

dotákati, *am. vb. impf. ad* dotočiti; dazufragen, dazufragen.

dotakniti se, *nem. se. vb. pf.* = dotekniti se.

dótarica, *f.* hei z veliko doto, *Sret. (Rok.)*.

dotče, *adv.* = do tod, *ogr.-C.*

dotčči, *téčem. vb. pf.* 1) laufend gelangen; toliko da sem pod streho dotekel; — stehend gelangen; voda je do skalovja dotekla in tam se je ustanovila; — d. koga, im Laufe einholen; — 2) zu stehen aufhören; vino je doteklo; — ablaufen: ure so mi dotekle; kadar dotéče doba poprejšnje volitve, *Lerst. (Nank)*; = fällig werden (o menicah), *Cig. (T.)*, *DZ.*; dotekli kuponi, verfallene Cou-

ponž, *DZ.*; dotekle platežne dolžnosti, jálige Zahlungsverpflichtungen, *Levst. (Pril.)*: — 4) d. se. ein Ende nehmen, zugrunde gehen: vse se doteče, *C.*

dotedánji, *adj.* bis damals reichend: vsi dotedánji znanstveni spisi, *Let.*

dotégati, *am. vb. impf. ad* dotegniti.

dotégniti, *nem. vb. pf.* 1) nachtragen, *DZ.*: nachkommen, einholen, *Jan.*; — 2) auskommen, aufkommen, *Jan. C.*: — = utegniti: nisem dotegnil priti, ich hatte keine Zeit zu kommen, *C.*: — ausreichen, *C.*: to mi ne dotegne, ich kann damit nicht auskommen, *Cig.*

dotěk, *těka. m.* 1) die Einholung, *Cig.*: — 2) der Abtauf: pred dotekom izplačilnega roka, *DZ.*

dotěkati, *těkam. vb. impf. ad* doteči: 1) zufließen, *Jan.*: kri (v možgane: doteka, *Let.*: — 2) ablaufen: zuende gehen, *Cig.*: ura mi doteka, *C.*: — fällig werden: menice dotekajo, *Cig. (T.)*: — 3) d. se, zuende, zugrunde gehen, *C.*

dotéklost, *f.* die Fälligkeit, *Cig., DZ.*

dotekniti se, *táknem se, vb. pf.* berühren: d. se koga, *česa.*

doteknjénje, *n.* die Berührung.

dotésati, *těšem. vb. pf.* mit dem Zimmern fertig werden, fertig zimmern: dotesan, beifertig, *Cig.*

dotězen, *žna. adj.* vollwichtig, *Cig. (T.)*.

dotičen, *čna. adj.* 1) Berührungs-: dotična pika, der Berührungspunkt, *Cig.*: — 2) betreffend, bezüglich, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *nk.*

dotičnica, *f.* 1) die Tangente, *nk.*: — 2) die Betreffende, *nk.*

dotičnik, *m.* der Betreffende, *nk.*: — der Zurechtseher, *Cig. (T.)*, *Nov.-C.*

dotik, *m.* die Berührung, *Cig. (T.)*, *ogr.-C.*

dotika, *f.* die Berührung, *Jan., Cig. (T.)*, *C., M.*: — die Beziehung, *Cig., C.*

dotikálna, *lna. adj.* Berührungs-: dotikalna ravnina, die Berührungsebene, *Cel. (Geom.)*.

dotikalščé, *n.* die Berührungsstelle, der Berührungspunkt, *Cig. (T.)*, *Žnid., Cel. (Ar.)*.

dotikálnica, *f.* die Berührungslinie, die Tangente, *Cel. (Geom.)*.

dotikanje, *n.* das Berühren, die Berührung: die Tangierung (math.), *Cig. (T.)*.

dotikati se, *tikam, čem se, vb. impf. ad* dotekniti se; berühren: d. se koga, *česa*: dotikajoče se krivulje, sich berührende Curven, *Cig. (T.)*: — antasten: d. se poštenja, ljudskega blaga, *Cig.*: ne d. se česa, etwas unangefochten lassen, *Cig.*: — betreffen, angehen, *Cig., Jan., nk.*: njega se dotiče, *Krelj*: kar se dotiče krajev te doline, *Dalm.*

dotikljaj, *m.* = dotik, *nk.*

dotikovati se, *šijem se, vb. impf.* = dotikati se.

dotírati, *írám, vb. pf.* treibend gelangen: komaj so uklenjene razbojniko dotirali do mesta; — d. do tega, es soweit bringen, *C., nk.*

dotískati, *am. vb. pf.* das Drucken beenden, fertig drucken, *Cig., nk.*

dotístod, *adv.* = do tistod, bis dahin.

dotkáci, *tkám, tčém (tečém, tkém).* *vb. pf.* 1) fertig weben; — 2) dazu weben

dotláciti, *tlácím, vb. pf.* mit dem Treten (3. B. der Trauben) fertig werden.

dotlě, *adv.* bis zu diesem Zeitpunkte, bis dahin, *Cig., C.*

dotlěči, *tólčém, vb. pf.* = dotolěi.

dotlěj, *adv.* = dotle.

dotlěsnji, *adj.* bis zu diesem Zeitpunkte stattfindend, reichend, *C.*

dotlěti, *im, vb. pf.* zuende glimmen, aufhören zu glimmen, abglimmen.

dotóčiti, *tóčím, vb. pf.* 1) mit dem Schenken fertig werden; — 2) dazuwenden, nachfüllen: ni še dosti polna časa, dotóči še nekoliko.

dotóčnica, *f.* die Zuflußöffnung, *DZ.*

dotóđ, *adv.* = do tóđ, bis hieher.

dotók, *tóka. m.* 1) das Zufließen, der Zufluß, *Cig., Jan.*: — 2) der Nebenfluß, *Jes.*: — prim, pritok.

dotólěi, *tólčém, vb. pf.* 1) das Schlagen beenden; — 2) völlig nieder schlagen: sevjalizem in starodavni ustav dotólka sta kmeta popolnoma, *Zr.*

dotolmáciti, *ácím, vb. pf.* 1) aufhören zu dolmetischen; — 2) genügend, mit Erfolg verdolmetischen, erklären.

dotrdba, *f.* die Begründung, *Cig., DZ.*: v dotrdbo tega, urkund dessen, *Cig.*

dotrditi, *im, vb. pf.* begründen, erhärten, *Cig. (T.)*, *DZ.*: d. s svedočbami, durch Zeugnisse nachweisen, *DZ.*: tudi: dotrdim.

dotrěbiti, *im, vb. pf.* das Fuzen, Reinigen, Ausschauen des Waldes u. dgl. beenden; prim, trebiti.

dotrěti, *tárem (těrem), trém, vb. pf.* das Reiben, das Brechen beenden.

dotřgati, *řgam, vb. pf.* mit dem Reizen, Pflücken fertig werden; die Weinlese beenden.

dotróbiti, *im, vb. pf.* aufhören zu trompeten, das Horn zu blasen.

dotrěpěti, *im, vb. pf.* aufhören zu leiden.

dotřkajšnji, *adj.* bisher reichend: vse dotřkajšnje govorjenje, *nk.*

dotřliti, *im, vb. pf.* aufhören zu heulen.

doučēn, *čna, adj.* doučēni list, der Lehrbrief, *Cig., Jan.*

doučēnce, *nca, m.* der freigeiprochene Lehrbriefe, *Cig., C.*

doučēten, *lna, adj.* doučēilno pismo, der Lehrbrief, *Slom.*

doučěti, *im, vb. pf.* 1) das Lehren beenden: — 2) d. se. auslernen, die Lehrjahre, Studien beendigen, *Cig., Jan.*: doučēn, der ausgeleert hat: d. v lovstvu, *Cig.*

doumen, *mna, adj.* erfassbar, faßlich, *Cig. (T.)*: doumno pripovedovati, *IjZr.*: doumno je, es ist begreiflich, *Str.*

douměten, *tna, adj.* unterrichtsfähig, verständig, *C.*

douměti, *umějem, měm, vb. pf.* (mit dem Verstande) erfassen, *Cig. (T.)*: ne morem d., ich kann nicht begreifen, *Zr.*

doúmiti, únim, *vb. pf.* d. koga, zur Einsicht bringen, überzeugen, *Poh.-C.*; — d. se, sich bejinnen, *C.*; zur Einsicht gelangen, verstehen, *Poh.-C.*

doumljivost, *f.* die Fassungskraft, *Cig.(T.)*.

dovábiti, im, *vb. pf.* bis zu einem Punkte leden, *Mur.*

dovájati, am, *vb. impf. ad* dovesti; zuführen: velikanski vodotoč je dovajal mestu vodo, *LjZv.*

dovalíti, im, *vb. pf.* 1) wälzend bis zu einem Punkte schaffen; d. sod do kleti; — 2) aufhören zu brüten.

dováljati, am, *vb. pf.* = dovaliti 1).

dováza, *f.* = dovažanje, *C. SLN.*

dovážanje, *n.* die Zufuhr.

dovážati, am, *vb. impf.* zuführen (auf Wagen, Schiffe u. dgl.), *Cig., Jan., nk.*; meljači v mlin dovážajo, *Z.*

dovážavec, vca, *m. der* Zuführer, *Cig., Jan.*

dováževáti, újem, *vb. impf.* = dovažati, *nk.* dovédati se, am se, *vb. impf.* vermuthen; d. se česa, *C.*

dovédén, dna, *adj.* 1) bewußt: dovedno, mit Vorwissen, *ogr.-C.*; — 2) = izkušén, *Mur.*

dovédéti se, vém se, *vb. pf.* vermuthen, *ogr.-Valj.(Rad)*; — bewußt werden, inne werden: d. se česa, *Jan., C., ogr.-Mik.*; — erfahren, *Mur., Danj.-M.*

dovédnost, *f.* das Bewußtsein, *C.*; narodna d. prostega seljstva, *Raič(SLN).*

dovéjati, jam, jem, *vb. pf.* mit dem Worfeln fertig werden.

dovélj, *adv. Cig.*, pogl. dovolj.

dovéren, rna, *adj.* verläßlich, *Mur.*

dovérje, *n.* das Vertrauen, *DZ.*; d. v sebe samega, das Selbstvertrauen, *Cig.(T.)*.

dovérnik, *m.* der Vertrauensmann, *DZ.*

dovesláti, ám, *vb. pf.* 1) rudernd gelangen; — 2) aufhören zu rudern.

dovésti, védem, *vb. pf.* führend schaffen, bringen, *nk.*; leiten: vodo d. na kaj, *Cig.(T.)*; — *pren.* d. koga do česa, jemanden zu etwas bringen, *nk.*; — po drugih slov. jeziki.

dovézati, zem, *vb. pf.* 1) das Binden beenden; — 2) hinzubinden.

dovíti, víjem, *vb. pf.* 1) das Binden beenden; — 2) d. se do česa, etwas erlangen, *Vrt.*

dovláčiti, im, *vb. pf.* das Eagen beenden.

dovláčnica, *f.* die Schleppebahn, *DZ.*

dovládati, am, *vb. pf.* aufhören zu herrschen.

dovléti, im, *vb. impf.* genügen: d. komu, *Rib.*, prim. dovoleti.

dovód, vóda, *m.* die Zulassung, *Cig.(T.)*; d. vode, die Wasserzulassung, *Levst.(Pril.)*; sapni d., die Windlade (im Bergbau), *Cig.*

dovóditi, vódim, *vb. pf.* bis zu einem Ziele leiten, führen; — bis zum Ende leiten: ta kokla piščet ne bo dovodila, *Z.*

dovódnica, *f.* žila d., = privodnica, die Vene, *Cig.(T.)*.

dovojskováti, újem, *vb. pf.* d. vojsko, den Krieg beenden, *C.*; — d. se, austämpfen, ausringen.

dovoléti, im, *vb. impf.* 1) sich begnügen, *BIKr.-M.*; — 2) genügen: to bo dovoletlo, *BIKr.-Mik.*

dovolj, *adv. Mik.*, pogl. dovolj.

dovoljnica, *f.* der Erlaubnischein, *DZ.*

dovolilo, *n.* die Erlaubnis, *Let.*

dovolitev, tvc, *f.* die Bewilligung; brez dovolitve, ohne Erlaubnis, *Levst.(Nauk).*

dovolíti, vólim, *vb. pf.* bewilligen, erlauben; dovolite, da vas vprašam, erlauben Sie die Frage; če dovolite, wenn Sie es erlauben.

dovólj, *adv.* genug, zur Genüge.

dovóljba, *f.* die Bewilligung, *DZ.*

dovóljbénica, *f.* der Lizenzschein, *DZ.*

dovólje, *adv.* = dovolj, *C., Raič(Slov.).*

dovóljen, ljna, *adj.* 1) genügend, zulänglich, *Cig., Jan., Cig.(T.), ogr.-C., nk.*; — 2) = zadovoljen, *Meg., Mur., Cig., Jan., Ravm., Danj.(Posv. p.), Levst.(Zb. sp.), Gor.*; d. koga (česa): bčele niso dovoljne matice, *Levst.(Beč).*

dovoljenje, *n.* die Bewilligung, die Erlaubnis; dovoljenja prositi, um die Erlaubnis bitten.

dovoljeváti, újem, *vb. impf. ad* dovoliti; bewilligen, erlauben.

dovóljnost, *f.* 1) die Zulänglichkeit, *Cig., Jan.*; — 2) = zadovoljnost, *Mur., Cig., Jan., C.*; pohlevna d. s stanom, *Ravm.*; Dovoljnost mi zlato ohran', *Preš.*

dovóz, vóza, *m.* 1) die Zufuhr, *Cig.(T.), C.*; — 2) die Zufahrt, die Anfuhr, *Jan.*

dovózén, zna, *adv.* 1) Zufuhr; — 2) Zufahrts-, Anfuhrts-, dovozni klanček, die Anfuhrtsrampe, *Levst.(Pril.)*; dovozne ceste, die Zufuhrtsstraßen, *DZ.*; dovozne železnice, die Schleppebahnen, *DZ.*

dovóziti, vózim, *vb. pf.* zuführen, einführen: dovozilo se je toliko, die Einfuhr betrug jovič, *Erj.(Lj. sp.).*

dovóznik, *m.* der Zuführer, *Cig.*

dovóznja, *f.* die Zufuhr, *Cig., Jan.*

dovprašati, am, *vb. pf.* 1) erfragen; — 2) d. koga: einvernehmen, *DZ.*; d. oblastva, *Levst.(Cst.)*; dovprašavši koga, im Einvernehmen mit jemandem, *DZ.*

dovprašba, *f.* die Einvernehmung, *DZ.*

dovpraševáti, újem, *vb. impf. ad* dovprašati; einvernehmen: ustno d., *DZ.*

dovprašilo, *n.* die Vernehmung; poiskati dovprašilo, Vernehmung pflegen, *DZ.*

dovrěči, vřzem, *vb. pf.* ergänzend dazuwerfen; še kaj žita dovrzi, *Valj.-Jan.(Stom.).*

dovrěti, vřém (vrějem), *vb. pf.* 1) siedend, aufwallend gelangen, erreichen; — 2) zu siedend, zu gähren aufhören: vino je dovrelo.

dovrěskati, am, *vb. pf.* das Jauchen beenden, aufjauchen, *Cig.*

dovřšba, *f.* die Vollendung, die Vollbringung, *Cig., Jan., C.*

dovřšek, ška, *m.* die Vollendung, der Schluß, *Cig., Jan., M., Valj.(Rad)*; računski d., der Rechnungsabchluß, *DZ.*

dovřšen, šna, *adj.* perfectiv: dovršni glagoli, Vollendungszettwörter, *Jan., Levst.(Sl. Spr.).*

dovršenost, *f.* die Vollkommenheit, die Vollendung (als Eigenschaft), *Cig., Jan., nk.*
dovrševânje, *n.* das Vollenden, *Jan.*
dovrševâti, *ûjem, vb. impf. ad* dovršiti; 1) vollenden, vollbringen, *Jan., nk.*; — 2) vervollkommen, *Cig., Jan., C., nk.*
dovrševâvec, *vca, m.* der Vollender, *Cig.*
dovršitev, *tve, f.* die Vollendung, *Cig., Jan., nk.*
dovršiti, *im. vb. pf.* 1) vollenden, vollbringen, *Mur., Cig., Jan., Krelj., nk., kajk. -Valj. (Rad)*: dovršil je, er hat den Lebenslauf vollendet, *Dol.*; d. omiko, seine Bildung vollenden, *Cig.*; delo d., eine Arbeit abschließen, *Cig.*; — 2) vervollkommen, *Mur., Cig., Jan., nk.*
dovršati, *vřtam, vb. pf.* 1) bohrend gelangen; d. do nasprotne strani; — 2) das Bohren beenden, fertig bohren.
dovřzek, *řka, m.* kar se dovrže, = nameček, *Z., Valj. (Rad)*.
dovřtip, *tipa, m.* der Wiř, *Jan., nk.*; — *čeř.*
dovřtipen, *pna, adj.* wiřig, *Jan., nk.*; — *čeř.*
dovřtipneř, *m.* der Wiřbold, *Jurč.*; — *prim.*
dovřtipen.
dozřeten, *tna, adj.* empfänglich, *Cig. (T.), C., nk.*; d. za duřevne vtiske, *Jurč.*
dozřeti, *vzámem. vb. pf.* ergänzend dazunehmen, nachnehmen.
dozřetnost, *f.* die Empfänglichkeit, *nk.*; imeti kaj dozřetnosti za kako reč, *Erj. (Iřb. sp.)*.
dozřivati, *am, vb. impf. ad* dozřati = dozřivati, *Danj.-Mik.*
dozřaj, *adv.* = do zdaj, biřher.
dozřajřnji, *adj.* = dozřanji, *C.*
dozřanji, *adj.* = dosedanji, biřherig.
dozřdar, *adv.* = dozřaj, *vřřst.-C.*
dozřdāřnji, *adj.* = dozřanji, *C.*
dozřđeti se, *zdím se, vb. pf.* = zazřeti se, řchein, *Cig.*
dozřđeva, *f.* 1) der Anschein, *Cig., Jan.*; — 2) die Vermuthung, *Cig., Jan., C., M., nk.*
dozřđevânje, *n.* 1) das Vermuthen, *Cig.*; po dozřevanju, vermuthlich, *Dict.*; — 2) der Dünfel, *Cig., C.*
dozřđevati se, *am se, vb. impf. ad* dozřeti; řchein: dozřeva se mi, es řchein mir, ich vermuth, mich bedünkt es; kaj se vam dozřeva? = kaj menite, *Rog. -Valj. (Rad)*; srečen se mi dozřeva, *Ravn.*; ako se mu dozřeva, da je bolezen bila otrovna, naj to ovadi mahoma, *Lerst. (Nauk)*.
dozřđevak, *vka, m.* die Muthmaßung, die Vermuthung, *Cig., Jan., C.*; der Schein, die Einbildung, der Wahn, *Cig., Jan.*: ni bila angelova prikazen noben dozřdevak, *Ravn.*; bodi po resnici ne po dozřevku, kar biti řeliř, *Met.*; on je prestrařen zavoljo dozřdevkov svojega srca, *řkrinj. -Valj. (Rad)*; Bog ne sodi po dozřevku, *Slom.*
dozřđeven, *vna, adj.* vermeintlich, eingebildet, *Cig., Jan.*; řcheinbar, *Jan., Cig. (T.), nk.*; dozřđevna smrt, der Scheintod, *C.*
dozřđevnost, *f.* die řcheinbarkeit, *Cig., Jan., nk.*
dozřelenći, *im, vb. pf.* aufhören zu grünen.

dozřidati, *am, vb. pf.* 1) das Mauern, Bauen beenden; dozřidali smo; hiřo d.; — 2) er gänzend dazubauen, nachbauen; d. eno nadstropje.
dozřidavati, *am, vb. impf.* 1) in der Vollendung des Baues begriffen sein; — 2) dazubauen, Zubauten aufhören.
dozřidek, *dka, m.* der Zubau; dozřidki, die Zubauten, *Lerst. (Pril.)*.
dozřivati, *am, vb. impf. ad* dozřati; herbeirufen, *Z.*; v spomin d., ins Gedächtnis rufen, *Zora.*
dozřnāčiti, *znāim, vb. pf.* vollständig bezeichnen, *DZ.*
dozřnāti, *znām, vb. pf.* Kenntniř erlangen, in Erfahrung bringen; d. kaj, *Cig., Jan., C., nk.*; — *hs.*
dozřnāvati, *am, vb. impf. ad* dozřnati; erfahren; s stričevega doma sem dozřnaval ubogo malo, *Erj. (Iřb. sp.)*.
dozřđor, *zřra, m.* die vollkommene Reife, *Cig., C.*
1. **dozřđorek**, *rka, m.* 1) die Fruchtreife, *Cig., C.*; — 2) die reife Frucht, *C.*; srečna smrt je lepega življenja dozřerek, *Ravn.*
2. **dozřđorek**, *rka, m.* der Tagesanbruch, *Mur., Jan.*
dozřđorelost, *f.* die vollkommene Reife, *Nov.-C., nk.*
dozřđoren, *rna, adj.* reif, *C.*
dozřđoreti, *im, vb. pf.* reif werden; — moř je dozřorel, der Mann ist am Ziele seines Lebens, *Z.*
dozřđorevati, *am, vb. impf. ad* dozřoreti; heranreifen, *Cig., Jan., C., nk.*
dozřđoriti, *im, vb. pf.* zur Reife bringen, *Cig., Jan.*; trta je grozdje dozřorila, *Ravn.*; — d. se = dozřoreti, *Mur., ogr. -Valj. (Rad)*; tudi: dozřoriti, *Mur.*
dozřđoritev, *tve, f.* die Reife, *C.*
dozřđornost, *f.* die Reife, *Cig., C.*
dozřđreti, *zřem, vb. pf.* mit dem Blick erreichen, *Jan.*; — *prim.* dogledati.
dozřđrevati, *am, vb. impf.* = dozřorevati, *Mur., Cig. (T.)*.
dozřvāti, *zřvem, vb. pf.* mit dem Ruf erreichen, errufen, *Mur.*
dozřvđdba, *f.* die Ermittlung, *Cig., DZ.*; d. resnice, *DZ.*
dozřvđdek, *dka, m.* das in Erfahrung Gebrachte, *Mur., Valj. (Rad)*.
dozřvđđeti, *vřvem, vb. pf.* in Erfahrung bringen, ermitteln, *Cig., Jan., DZ.*
dozřvoniti, *im, vb. pf.* das Läuten beendigen.
dozřzalovāti, *ûjem, vb. pf.* aufhören zu trauern, *Cig.*
dozřzaręti, *im, vb. pf.* verřlähen, *Cig.*
dōžd, *m.* der Doge (von Venedig), *Jan.*; — *prim.* *hs.* dužd.
dōřzen, *řna, adj.* Tauben, *M.*; — *prim.* *doga.*
dozřřtev, *tve, f.* die Beendigung des Getreideschnittes, *Z.*
dozřřti, *zānjem, vb. pf.* 1) mit dem Getreideschneiden biř zu einer Stelle gelangen, *C.*; — 2) den Schnitt des Getreides beenden; dozřete smo.
dozřřtki, *m. pl.* das Schnitterfeř, *Cig., Jan.*; o dozřřtkih, *Lst.*

dožetje, *n.* die Beendigung des Getreide-
schnittes, *M.*
dožetnica, *f.* das Schmitterfest, das Schmitter-
mahl, *Cig., Jan.*
dožetnjak, *m.* das für das Schmitterfest gebackene
Brot, *Cig.*
dožetvina, *f.* das Schmitterfest, *Cig., Jan.*
dožgati, *žgém. vb. pf. 1)* das Brennen be-
enden, aufhören zu brennen; — 2) apno d.,
den Raifstein todtbrennen, *Cig.*
dóžica, *f. dem. doga: 1)* kleine Taube; — 2)
(*hs.*) die Regenbogenhaut, die Iris, *Cig.(T.),*
Znid.
dožina, *f.* = doga, die Taube, *Cig., Jan.*
dožinjati, *am. vb. impf. ad dožeti:* in der Be-
endigung des Getreideschnittes begriffen sein.
dožitek, *tka, m.* das Erlebitz: čudoviti do-
žitki, Abenteuer, *Sol.;* pripovedovati o svo-
jem dožitku, *Jurč.*
doživóten, *tna, adj. SLN.-Zora.,* (*hs.*), *pogl.*
dosmrten.
doživek, *vka, m.* = dožitek, *C.*
doživéti, *im. vb. pf. 1)* erleben: kaj smo do-
živeli! — 2) ausleben, *Cig.*
dožupániti, *anim. vb. pf.* aufhören Bürger-
meister zu sein, *SLN.-C.*
dožvčéti, *im. vb. pf.* aufhauen, *Cig.*
dožvžgati, *am. vb. pf. 1)* durch Pfeifen er-
rufen; — 2) aufhören zu pfeifen.
draboléti, *im. vb. impf. C. Z.* *pogl. droboleti.*
dráč, *m.* = trnje. *C.;* scharflichtes Unkraut, *C.;*
überhaupt das Unkraut, *Cig., vžhSt., ogr.-*
C.; Vile so oplele vse tako čisto, da ni ne
en dráč med pšenico ostal, *Ijk.(Črt.);* —
grünnes Schweinefutter, *C.;* — prim. derača,
deraka: iz korena: der-, *Mik. V. G. I. 104.*
drača, *f.* = derača, derak. *C.*
dračén, *éna, adj.* dornig: dračna steza, *Cig.*
dračeje, *n. 1)* das Dorngebüsch, *Cig., C.;* —
Strauden, *Meg., Boh.;* — 2) das Reifig, das
Kraut, *Cig., Jan., DZ., Dol., vžhSt.;* —
3) das Unkraut, *St.-Cig.*
dračljiv, *iva, adj.* dračnat, *Habd.*
dračnat, *adj.* voll Unkraut: dračnata pse-
nica, *C.*
dráf, drafa, *m.* die Entzündung der Wunde,
C.; — prim. drav in nem. (*dial.*) der af'l.
istega pomena, *C.*
dráfen, *tna, adj.* drafna trava, das Schwalben-
kraut (*chelidonium majus*), *Josch.*
dráfnica, *f.* das Tollkraut (*solanum nigrum*),
Josch.
dräg, drága, *adj.* 1) theuer, kostspielig; drago
veselje, theuer erlautes Vergnügen; drago
kuviti, prodati; — kostbar: drago kamenje,
Edelsteine, drake kovine, Edelmetalle, *Cig.*
(T.); draga jagoda = biser, *V.-Cig.;* —
dragega, drago se delati, prde ihu, *Cig.*
(T.); — 2) theuer, lieb; draga mati! theure
Mutter! = drago mi je, es freut mich, *Cig.,*
nk.; ako vam je drago, menu es Ihnen be-
liebt, *Cig., nk.;* komur drago = komur koli,
C.; — vso drago noč, die ganze liebe Nacht,
Cig., Navr. Let.; vsak dragidan, *Navr. Let.*

1. drága, *f. 1)* die Wasserfurche (3. B. auf
Wiesen zur Ableitung des Wassers), der Leit-
graben, *Mur., Cig., Jan., Poh.-C.;* — das
Mühlgerinne, *Poh.;* — 2) die Mulde: do-
lina je polna malih gričev in kotanj ali drag,
Navr.(Let.); — die Schlucht, kleines Thal,
Cig., Jan., Mik., C.; Spe drugi, al' ona
je v dragi zeleni, *Vod.(Pes.);* beseda mu
je rahlo tekla, kakor studenčnica po zeleni
dragi, *Slom.;* — der Engpaß, *Mik.;* — die
Bucht, die Bai, *Jan., Erj.-Cig.(T.);* — 3)
(po drugih slov. jezikih), die Bahn, *Jan.,*
C., Zora; zemeljska d., die Erdbahn, *Jes.*
2. drága, *f.* seltzen drog, s katerim vrtajo luknje
v skalo, *Tolm.-Strek.(Let.).*
3. drága, *f.* das Schleppeß, *V.-Cig.;* — prim.
*fr. drague, Scharrnetz, it. draga, Schlaunz-
schaufl.*
drágar, *rja, m.* dragarji, ribiči, ki z dragami
ribe love, die Garnletzte, *V.-Cig.;* — prim.
3. draga.
drágast, *adj.* uneben, *Cig.*
drágec, *gea, m.* der Liebling, *Valj.(Rad); d.*
moj! mein Theurer! *nk.*
drágica, *f.* = ljubica, *kajk.-Valj.(Rad); d.*
moja = draga moja, *nk.*
dragina, *f.* = dragotina, kostbare Sache, *ogr.-*
M.; pl. Zupelen, *Z.*
draginja, *f.* die Theuerung.
dragocén, *ečna, adj.* kostbar, *Cig., Jan., C.,*
nk.; dragocene kovine, *Cig., Jan., C.;* edle
Metalle, *Cig.(T.);* — rus.
dragocenina, *f.* Bijouterie, *h. t.-Cig.(T.).*
dragocénost, *f.* der hohe Wert, die Kostbar-
keit, *Cig., Jan., nk.*
dragóča, *f.* = draginja, *Mur., C., Mik., Krn-
Erj.(Torb.), ogr.-Valj.(Rad).*
dragokamenár, *rja, m.* der Zupelner, *C.*
dragolétiti, *létim, vb. impf.* mit feiner Ware
auf die Zeit der Theuerung speculieren, *M.*
dragolétnik, *m.* kdor s svojim blagom „dra-
gega leta“ éaka: der Speculant, *C., Dol.;*
pos. der Kornwucherer, *Ravn.-Cig.;* kdor
hoče imeti preplačano vsako reč, *Rib.-DSv.*
dragoletnják, *m.* = dragoletnik, *C.*
dragoľjub, *ljúba, m.* die Mapuzmetresse (tro-
pacolum majus), *Erj.(Rok.).*
dragoľjubec, *bea, m.* das Raiglöckchen (*con-
vallaria majalis*), *BLK.-Erj.(Torb.).*
dragómást, *f.* = draga mast, *Cig., Jan.;*
pogl. balzam; — *hs.*
dragómástnik, *m.* = dlakavi ravš, planinski
balzam, das raubhaarige Alpenröslein (*rhodo-
dendron hirsutum*), *Tuš.(R.), Medv.(Rok.),*
Vrt.
dragón, *m.* = dragonec, *Cig., Jan., DZ.*
dragónclj, *elia, m.* der Dragunbeinß (*arte-
misia dracunculus*), *Cig., Valj.(Rad), Medv.*
(Rok.); — prim. lat. in nem. ime.
dragónce, *nea, m.* der Dragoner, *Cig., Jan., nk.*
dragonóvčén, *éna, adj.* theuer, kostbar, *Levst.*
(Cest.).
dragonski, *adj.* Dragoner; dr. polk, das
Dragonerregiment, *Cig., Jan., nk.*

dragôst, *f.* 1) die Kostbarkeit, *Dict., Cig.*: dragost Kristusove. za nas prelite krvi. *Guts. (Bes.)*; — 2) = draginja (*Thenerung*): d. delati, *Meg.*

dragôta, *f.* 1) die Kostbarkeit, *Cig., Jan.*; — 2) ein kostbares Gut, der Schatz, *Jan., C.*: božja milost je dragota Mariji, *Ravn.*; *pl.* dragote. Pretiozen, der Schmuck, *C.*; — 3) = draginja, *C., Cig., Jan.*

dragôten, *tna. adj.* kostbar, *Jan.*

dragotina, *f.* eine kostbare Sache, das Kleinod, das Juwel, der Schatz, *Cig., Jan.*; *pl.* dragotine, Bijouterien, *Cig. (T.)*; — *coll.* Pretiozen, der Schmuck; nališpati se z dragotino, *Cv.*

dragotinar, *ria, m.* der Bijouteriewarenhändler, der Juwelier, *Cig., Jan., Vrt.*

dragotinárnica, *f.* der Juwelentladen, *Cig.*

dragotinárstvo, *n.* der Geschmeidehandel, der Schmuckhandel, *Cig.*

dragotinje, *n.* der Juwelenschmuck, *Jan.*

dragovâti, *šjem. vb. impf.* kosten, *Jan.*; lieb-
sofen, *Alas.*; d. koga. *Z.*; — tudi *hs.*

dragovôljen, *ljna. adj.* berechtigt, *Jan., nk.*; — *hs.*

drâgulgj, *m.* die Gemme, *h. t.-Cig. (T.)*.

drâhatj, *am. vb. impf.* löse machen, lösen; 3. B. die Schnürbrust nachlässig auschnüren, *Cig.*; die Nacht trennen, *Z.*; — Zwiſt ſtifen: pahati in drahati, *Koborid-Erj. (Torb.)*; — *prim.* zdrahi, zdrahe delati, drasati.

drâhma, *f.* grški denar, die Drachme.

drâhniti, *drâhnem. vb. pf.* wüthend anfallen (o psu). *Plužna-Erj. (Torb.)*

drâjna, *f.* 1) der Gassenhauer, *Cig.*: das Bühnensied, *Pohl., ZgD.*; — 2) zügelloses Treiben: ha, to bo drajna! *ZgD.*; — 3) der Ort zügellosen Treibens, der Tummelplatz, *Cig., Jan.*: Mesto ljubljana bo pokraj na Kranjska dežela turška drajna. *Npes.-K.*; — 4) die Buſtblinne, *Pohl., M., Gor.*; ta dečla postane opravljiva drajna, *Bas.*; — *prim.* drandati, direndaj.

drâjnati, *am. vb. impf.* ſich zügellos benehmen, lärnen, *Cig., C.*: Tamkaj pleše, tamkaj drajna, *Vod. (Pes.)*; celo noč je drajnala, *Gor.*

drâjšji, *adj. compar. ad drag* = dražji.

drâka, *f.* 1) das Handgemenge, die Rauferei, *Mur., Mik.*; — 2) = derak, der Kreuzdorn, *Cig., C.*

drakôn, *m.* der Drache, *Cig., Jan., C., Dalm., Ravn.*; (als Sternbild) *Cig. (T.)*.

drakônka, *f.* die Drachin, *Cig.*

drâma, *f.* dejanje, ki se vrši na gledališchem odru; pos. neka vrsta gledališčnih iger, ki je v sredi med tragedijo in komedijo; das Drama, *Jan., Cig. (T.)*, *nk.*

dramâtičen, *čna. adj.* dramatiſch, *Jan., Cig. (T.)*, *nk.*

dramâtik, *m.* der Dramatiker, *Jan., nk.*

dramâtika, *f.* die Dramatik.

dramâtiški, *adj.* dramatiſch, *Jan.*

dramatizovâti, *šjem. vb. impf.* dramatisieren, *Cig.*

dramaturg, *m.* der Dramaturg.

dramaturgija, *f.* znanstvo o spisavanju in igranju gledališčnih iger, die Dramaturgie.

drâncati, *cam. vb. impf.* = dramiti, *C.*

dramiſlo, *n.* das Weckmittel, der Weckruf, *Cig. (T.)*, *Vod. (Pes.)*.

drâmiti, *im. vb. impf.* aus dem Schlafe (oder Schlummer) rütteln, wecken: d. zaspanca; — *pren.* aufmuntern: d. mlâčneže.

dramivce, *vca, m.* der Aufmunterer, *Vaj. (Rad.)*.

drâmlja, *f.* govedje ime. *Tolm.-Erj. (Torb.)*.

dramljê, *sta. n.* = dramlja, *Tolm.-Erj. (Torb.)*.

dramolêt, *m.* mala drama, das Dramalet, *Cig. (T.)*.

drâmpati, *pam, pljem. vb. impf.* umraut auf-rütteln, wecken, *vzhSt.-C.*

drândati, *am. vb. impf.* unſchön ſingen, *C.*; (drandrati, *Z.*).

drânfatj, *am. vb. impf.* = drampati, dramiti, *C.*

drâp, *m. coll.* die Maueranwurfsbröjel, *Z.*

drâpa, *f.* 1) etwas Zerriſſenes: der Waſchſeifen, *Cig., Nov., C.*; *pl.* drape. etwas Zerſtörtes, die Ruine, *Cig.*; — 2) langſamer Arbeiter, *Dol.*

drâpanje, *n.* das Kraxen.

drâpati, *pam, pljem. vb. impf.* fragen; — draplje me = mika me. es reizt mich, es macht mich neugierig, *C.*; — mit einem ge-wiſſen Geräusch etwas thun (3. B. geben, arbeiten), d. in iti, d. in delati. *C., Z.*: krhko je drapati začelo (o dežju), *Slom.*; — ohne beſonderen Erfolg arbeiten: kaj tu drapljêš? *Dol.*

drâpavec, *vca, m.* der Kraxer, *Cig.*

drâpavica, *f.* die Wicht, *Hal.-C.*

draperija, *f.* das Stoffbehänge, die Draperie, *Cig. (T.)*.

drâpki, *m. pl.* die Anfälle (3. B. des Nieberſ), *C.*

drâpniti, *drâpnem. vb. pf.* fragen.

drâsa, *f.* = dravska. (das Unkraut), *C.*

drâsati, *am, vb. impf.* auflösen, aufbinden, auf-schnüren: d. si obleko, *C.*; anſtrennen, *Z.*

drâsiti, *im, vb. impf.* = drasati: obleko d. ſich unanſtändig entbündeln, *Hal.-C.*; (die Nacht) anſtrennen, *Rež.-C.*

drâska, *f.* der Riſ, praska na koži. *Vrno-Erj. (Torb.)*.

drâsnat, *adj.* voll Unkraut: drasnata pšenica. *Mariborska ok.-C.*; — *prim.* drasa.

drâsta, *f.* die Kieſe, die Ruſe, (= drca) *Soča. Plužna-Erj. (Torb.)*; — koren: der-, *Štek. (LjZv.)*.

drâstba, *f.* die Reizung, *C.*

drâstek, *stka, m.* der Reiz, *C.*

drâstiê, *m.* der Zunitäfer, (rhizotrogus solstitialis), *C.*

drâstiêen, *čna. adj.* ſtark und heftig wirkend, draſtiſch, *Cig. (T.)*, *nk.*

drâstiti, *im, vb. impf.* = dražiti, reizen, auf-reizen, *Meg., Boh., C., Jan., ogr.-Mik., Trub., Dalm.*; d. psa, *BKr.*: mesto zoper tebe draſtijo, *Dalm.*; meso nas k hudemu draſti, *C.*; aneiſern, ermunthigen, *C.*

drâstnik, *m.* der Høcker, *C.*

draščiti, im. *vb. impf.* = draždžiti, dražiti, drastiti, *ogr.-C.*

drât, *m.* der Metalldraht, *Cig., Jan., Kr.-Valj. (Rad.)*; — prim. drot, žica.

dratár, *rja. m.* 1) der Drahtarbeiter, der Drahtzieher, *Cig., Jan.*; — 2) der Kastelbinder, *Cig.*

dratárnica, *f.* die Drahtfabrik, *Cig., Jan.*

drâtast, *adj.* drahtförmig.

dratên, *adj.* aus Draht.

dratovina, *f.* das Drahtwerk, *Jan.*

dráv, dráva, *m.* = draf, *Mur., Mik., vzh.Št.*; rana, kadar se koža odere ali oguli ter oteče, *Valj. (Rad.)*.

drávce, *vca. m.* der Halbhengst, *Cig., Dol.*; — prim. madravec.

drávs, *m.* = drač, (stachlichtes Unkraut), *C.*

drávsa, *f.* = dravs, drasa, *C.*

drávsnat, *adj.* = drasnata, dravsnata njiva, *C.*

dravzolič, *iča, m.* = stržek, der Zaunkönig (troglodytes parvulus) *Št.-Cig.*; (menda pokvarjena beseda nam. drskalič. *C. (?)*)

1. drážba, *f.* das Reizen, die Reizerei, *Mur., Cig., Jan., ogr.-C.*

2. drážba, *f.* die Versteigerung, die Auction, die Licitation, *Cig., Jan., nk.*; po dražbi, im Licitationewege, *Cig., nk.*

drážben, *bena. adj.* Versteigerungs-, Licitations-, *Cig., Jan.*; dražbeno skupilo, der Licitationsertlös, *Cig.*; dražbeni zapisnik, das Licitationsprotokoll, *Levst. (Nauk.)*.

draždžiti, im. *vb. impf.* = dražiti, *ogr.-C.*

1. dráženje, *n.* das Reizen, das Reizen, das Nezen.

2. dráženje, *n.* das Vertheuern, *Cig.*

drážest, *f.* der Reiz, die Lieblichkeit, *Cig. (T.), nk.*; — *hs.*

drážesten, *tma. adj.* reizend, *Cig. (T.), C., nk.*; — *hs.*

dražčvka, *f.* das Thälchen, die Vertiefung, (*n. pr.* na travnikih ali na njivah, kjer se navadno delajo zelniki, ker je po teh draževkah bolj vlažno). *BKr.*; — prim. draga.

drážica, *f. dem. draga:* das Thälchen, *M., C.*

dražiten, *lna. adj.* reizend, aufregend, *Cig., Jan.*

dražilo, *n.* das Reizmittel, *Cig. (T.), C., Erj. (Som.).*

dražinast, *adj.* ueben, *V.-Cig.*; — prim. dragast.

dražitelj, *m.* der Licitant, *Levst. (Cest.).*

1. dražiti, im. *vb. impf.* 1) reizen, ueben, heßen; psa d. i: otroci se dražijo med seboj.

2. dražiti, im. *vb. impf.* Wasserfurchen (3. B. auf Wiesen) ziehen, — drage delati, *Fr.-C.*

3. dražiti, im. *vb. impf.* 1) vertheuern; vojska vse draži; d. se, theuer werden: vse se je začelo dražiti; — 2) bei einer Licitation mehr bieten, licitieren, *Z., nk., Gor., Tolm.-Štek. (Let.).*

1. draživec, *vca. m.* der Kieder, der Heßer, *Cig., Jan., Valj. (Rad.)*.

2. draživec, *vca. m.* = dražitelj, *Cig., C.*

draživka, *f.* die Kiederin, die Heßerin, *Cig., Jan., C.*

dražljiv, *vca. adj.* 1) reizlich, *M.*; neckisch, *Cig., Jan.*; 2) Reiz erzeugend, piquant,

(o jedeh). *Cig. (T.)*; — 3) = razdražen, reizbar, *Mur., Cig., Jan.*

dražljivec, *vca. m.* der Heßer, der Aufreizer, der Friedensstörer, *Mur., C., Nov.*

dražljivka, *f.* die Heßerin, die Friedensstörerin, *Mur.*

drážnat, *adj.* furchig, *C.*

dražnik, *m.* der Aufheßer, der Friedensstörer, *Cig., C.*

drbácati, *am. vb. impf.* fragen, scharren, *Z.*

drbäckati, *am. vb. impf.* fragen, scharren, *C., Z., jvzh.Št.*; kokoš drbacka, die Henne scharrt, *C.*

drč, *m.* das Rutichen: v drč, bergab (rutischend), *Cig., BKr., M.*

drčea, *f.* 1) die Rieje, die Holzrieje; po drčah spuščajo les z gor, *Št.*; die Sandrieje, *Mariborska ok., C.*; — 2) die Eisbahn, die Gletschbahn, *Cig., Jan., C.*; — 3) der Drall (Rieje), Vertiefung bei den Büchsenmachern, *Cig.*; — 4) = ples (saljivo), *C.*

drčaj, *m.* der Gletsch, *Z.*

drčalica, *f.* das Schleifen auf dem Eise, *C.*

drčálnica, *f.* = drkalica, *Cig., Jan., DZ.*

drčanje, *n.* das Rutichen, das Gleiten.

drčati, im. *vb. impf.* rutichen, gleiten, gletschen; — tukaj drči, hier ist der Weg schlüpfrig; — dahinflusen, *Jan., M., C.*; Po ravnem polju v dir drčijo, *Npes.-Jan. (Slovn.).*

drčeno, čna, *adj.* gletschig; drčno je (o pole-dici), *Svet. (Rok.), Gor.*

drčenj, dnja, *m.* = drdra 1), *Notr.*

drdra, *f.* 1) die Charfreitagsratsche, *C., Z.*; — 2) die Lärmerin, *C.*

drdráč, *m.* die Thurnratsche in der Charwoche, *Dol.*; drdrač, áca, *Štek., Malhinje - Erj. (Torv.).*

drdráca, *f.* die Flandertatsche, *vzh.Št.-C.*

drdrálo, *n.* 1) die Ratsche, die Schnarre, die Knarre, *Cig., Jan.*; — 2) das Aufschlagholz in der Mühle, den Beutelfasten zu erschüttern, *Cig.*

drdráti, *am. vb. impf.* ratschen, klappern, scharren; v zvoniku poldne drdra, es ratscht Mittag (3. B. am Charfreitag), *jvzh.Št.*; voz drdra, der Wagen rasselt; drdraje so bežali polhi v dupla, *Jurč.*; — lärmen: d. po krémah, *C.*

drdrávce, *vca. m.* der Schnatterer, *Cig.*

drdrávka, *f.* die Ratsche, *Cig.*

drdre, dreca, *m.* die große Charfreitagsratsche (im Thurn), *BKr.*

drdręs, *m.* der Knöterich (polygonum sp.), *Bilje na Ispani-Erj. (Torv.);* — prim. adre-selj, dresen.

drdriga, *f.* = drdra, *C., Z.*

drępsati, *am. vb. impf. C.*, pogl. drepšati, dremšati.

dręeno, čna, *adj.* corpulent, robust, gedrungen, *Mik., vzh.Št.-C.*

dręšnjanje, *n.* das Traben, *Trub. (Post.).*

dręšnjati, *am. vb. impf.* traben, *C.*; pogl. drepšati.

dręg, *m.* der Stoß mit einem länglichen Gegenstande, der Stupf, *Cig.*

dregāj, *m.* s čimer se drega, *n. pr. rog, C.*
drégati, drégam, *vb. impf. ad* dregniti; mit
 einem länglichen Gegenstände stoßen, stupien;
 s kolom d. v sršenovo gnezlo; v ogenj d.,
 daß Feuer schüren, *Cig.*; vol drega. der Doh
 stößt, *C.*

drégavec, *vca, m.* der Stoßer, *C.*

drégavt, *m.* der gerne stößt, *Mik.*

drégec, *gca, m.* = dreg, *Jarn., M.*

drégelj, glja, *m. kol, s katerim se drega, C.*

drégljaj, *m.* = dreg, *Jan., DZ., Nov., uk.*

drégniti, drégnem, *vb. pf.* mit einem länglichen
 Gegenstände einen Stoß versetzen, stupien;
 v oko d. koga s klinčkom; s pestjo koga d.,
 jemandem einen Fauststoß geben, *Cig.*; d.
 sovražnika s konja, herabstechen, *C.*; ako se
 človek stegne, v dan dregne, (tako pravijo
 po leti, kadar je jako kratka noč), *Novr.-Let.*

dregót, óta, *m. pogl. drgot, Mik., Valj. (Rad).*

1. **drěk**, drěka, *m.* die Corpulenz, *C.*

2. **drěk**, drěka, *m. der Dreck*; — iz nem.

drěkačnik, *m. kol, s katerim drepšajo grozdje,*
Dol.; — prim. drokalnik.

drekánje, *n. preprosto, grdo govorjenje* (die
 Anwendung des Wortes „drek“): pesmi polne
 drekánja, *Preš.*

drekáti, ám, *vb. impf.* preprosto, grdo govo-
 riti (das Wort: „drek“ im Munde führen):
 Tam, kjer po stari šegi še drekajo, *Preš.*

drēm, *m.* 1) der Schlämmer, *Habd. - Mik.,*
Mur., Jan., Cig. (T.); — 2) die Schläfrigkeit,
kajk. - Valj. (Rad); — 3) der Schlaftrunk,
kajk. - Valj. (Rad); — tudi: drēm, *Valj.*
(Rad).

drēmák, *m.* der Schläfrige, *SIN.*

drēmálica, *f.* das Schneeglöckchen (galanthus
 nivalis), *SlGor.-C.*

drēmálišče, *n.* die Schlämmerstätte, *Cig.*

drēmálo, *n.* der Schlafhaus, *Cig., Valj. (Rad).*

drēmánje, *n.* das Schlämmer; tudi: dre-
 mánje, *Cv.*

drēmár, rja, *m.* der Schläfrige, *ogr.-C.*

drēmárica, *f.* die Schläfrige, *ogr.-C.*

drēmáti, mam, mljem, *vb. impf.* kleine Augen
 machen, daran sein einzuschlafen, schlummern;
 vsi že dremljemo: pojdimo spat! — tudi:
 dremlje se mi, es schläfert mich.

drēmáv, áva, *adj.* schläfrig, *Cig., Jan., Mik., Kr.*

drēmávčica, *f.* die Herbstzeitlose (colchicum
 autumnale), *Cig.*

drēmávec, *vca, m.* 1) der Schläfrige, der Ver-
 schlafene, *Cig., Jan., vzhŠt.-C., Kr.;* — 2)
 die Schlafstut, *Cig., Jan., Kr.*; dremavec
 me je prijel, *Z.*; d. me je presilil, *C.*; dré-
 mavec, *BKv.-DSv.*; — 3) der Bärlapp (ly-
 copodium clavatum), *C., Vod. (Bab.).*

drēmávica, *f.* der Halschlämmer: v drema-
 vici sem bil, *Svet. (Rok.);* — das Schlämmer-
 fieber, *Cig.*

drēmávka, *f.* 1) verschlafenes Weib, *Cig.*; —
 2) das Schneeglöckchen (galanthus nivalis),
Tuš., Goriška ok.-Erj. (Torb.).

drēmávost, *f.* die Schlämmersucht, *Cig.*

drēmávt, *m.* schläfriger Mensch, *Cig.*

drēmek, mka, *m.* der Schlämmer, *Cig., Vrt.*

drēmelj, mlja, *m.* der Prügel, *Cig., C.*; —
 prim. bav. tremel, stvn. dremil, *Levst. (Rok.).*

drēmén, mna, *adj.* schläfrig, *vzhŠt.-C.*

drēmész, *m.* 1) der Schlaftrunkene, *Cig.*; — 2) der
 Schlämmer, *Cig., Jan., C.*; — 3) die Schläf-
 rigkeit, *Cig.*; — die Vethargie, *Cig. (T.);*
 splotni d., *Zv.*

drēmjlja, *f.* 1) schläfriges Weib, *Gor.*; — 2)
 das Schneeglöckchen (galanthus nivalis), *C.*;
 — 3) ein Zeichen aus Lappen, das der Schaf-
 hirt auf seinen Stab bindet, wenn er auf die
 Alpe zieht, *Strek.*

drēmjlánje, *n.* = dremanje, *Schönl. - Valj.*
(Rad).

drēmjláti, ám, *vb. impf.* = dremati, *Dict.*

drēmjláv, áva, *adj.* = dremav, *Valj. (Rad).*

drēmjlávec, *vca, m.* der Schläfrige, *Dict.,*
Valj. (Rad).

drēmjlávka, *f.* die Schläfrige, *Cig.*

drēmjljiv, íva, *adj.* 1) schlummerig, schläfrig,
Cig., Jan.; — 2) schlafbringend, *Cig.*

drēmjljivost, *f.* die Schläfrigkeit, *Jan.*

drēmnost, *f.* die Schläfrigkeit, die Schlafsucht,
ogr.-M.; Bog jim je dal duha dremnosti,
ogr.-Valj. (Rad).

drēmólēs, lésa, *m.* die Rainweide (ligustrum
 vulgare), *Hal.-C.*

drēmóta, *f.* 1) die Schläfrigkeit; dremota me
 ima, der Schlaf kommt mich an, *Cig.*; njih
 oči so bile polne dremote, *Jap. (Sv. p.);* —
 mrva d., todesähullicher Schlaf (torpor), *C.,*
Pohl. (Km.); — 2) das früh blühende Lab-
 fraut (galium vernum), *Medv. (Rok.).*

drēmótec, tca, *m.* = dremota, *Cig., Jan.*;
 pozno je bilo in dremotec nas je grudil, *Glas.*

drēmóten, tna, *adj.* schlaftrunkene, schläfrig;
 njih oči so bile dremotne, *Jan. (Slov.);* — dan
 čemeren in dremoten, *Erj. (Izb. sp.).*

drēmótiti, ím, *vb. impf.* einschlafen machen;
 zima krči in dremoti prste ubozemu pisavcu,
Glas.

drēmótnost, *f.* die Schläfrigkeit.

drēmšati, am, *vb. impf.* stoßen, *C.*; rütteln,
C.; spečega dremšati in opominjati, naj ne
 spi, *Glas.*

drēmšati, am, *vb. impf.* s kolom, ki ima na
 koncu kake tri rogljice, grozdje v kadi me-
 stiti in mečkati, quetschen, *Dol.*

drēmša, *f.* = dremšalnik, *Cig.*

drēmšalnik, *m. kol z rogljici na koncu v drem-
 šanje grozja, Dol.*

drēmšekati, am, *vb. impf. dem.* dremati, *Valj.*
(Rad).

drēmúh, *m.* kdor rad dremlje, *Nov.*

drēmúntati, am, *vb. impf.* = dremati (za-
 ničlj.), *Hal.-C.*

drēmúša, *f.* zenska, katera rada dremlje, *Nov.*
drēn, dréna, *m.* die Kornelrösche (cornus ma-
 scula): — pasji d., divji d., = sviba, psika,
 der Hartriegel (cornus sanguinea), *Z., Medv.*
(Rok.).

drenáza, *f.* podzemeljsko odtakanje vode po
 ceveh, die Drainage.

drēncati, am, *vb. impf.* = cencati, auf und
 wieder sich bewegen: plesati je moral, ker so

- mu jele noge kar same drencati in poskakovati. *Iz Zv.*: nachlässig gehen, *Z.*: im Trab gehen, *Z.*: — morda nam. drencati: prim. drenmati in drenati.
- drenčljáti**, ám. *vb. impf.* traben, *Cig.*
- drěněček**, čka, *m. dem.* drenek: die Epipharie (onobrychis sativa), *Medv. (Rok.)*.
- drěnek**, nka, *m. dem.* dren: = dren. *Mur., BlKr.-Navr. (Let.)*; mlečni d., eine Art Wolfsmilch (euphorbia esula), *Cig., Medv. (Rok.)*.
- dřenina**, f. = drenulja, *Cig.*
- dřenjāča**, f. = drenova palica, *SlN.*
- dřenj**, drénja, *m.* das Gedränge; — po nem. drénje, *n.* 1) das Schinden, *Cig.*; — 2) das Reiben (3. B. des Wassers), *Cig.*; — 3) der Durchfall, *Cig.*; d. dobiti, *Vod. (Izb. sp.)*; — 4) das Geplär, *Cig.*; — prim. drtje.
- drěnov**, *adj.* von der Kornelkirche; — drenova jagoda, die Kornelkirche; drenov les, das Kornelholz; — drenove volje biti, nicht gut gekaut sein, *Z.*
- drenováča**, f. ein Stoch aus Kornelholz, *Cig., Valj. (Rad.)*.
- drěnovce**, vca, *m.* 1) der Kornelbaum, *Z.*; — *pl.* drenovci, Hartriegel (corneae), *Tuš. (R.)*; — 2) der Kornelkirschenwein, *Mik.*
- drěnovina**, f. das Kornelkirschenholz; tudi: drenovina.
- drěnovinka**, f. = drenulja, *C.*
- drěnovje**, *n.* das Kornelkirschengebüsch, *Cig.*
- drěnovka**, f. 1) ein Ast, eine Ruthe von der Kornelkirche, *Z., Štek.*; — 2) die Kornelbirn, *Cig.*
- drěnovnica**, f. = drenulja, *C.*
- drenulja**, f. die Frucht des Kornelkirschenbaumes.
- drěp**, drěpa, *m.* der Trab: v drěp, im Trab, *Cig.*; — iz nem.
- drěpati**, pam. pljem, *vb. impf.* traben, *Cig.*
- drepljati**, ám. *vb. impf.* goste in majhne stopinje delati, *Dol.*; — traben, *Cig.*
- drěpsati**, ám. *vb. impf.* = dremšati, *južh. Št.*
- drěščl**, *adj.* = dreselen, *Cig.*
- dresčlen**, lna, *adj.* betrübt, *ogr.-Mik.*
- dresčliti**, im. *vb. impf.* betrüben, ärgern, *ogr.-Mik.*; d. se — zalostiti se, *Npes.-Vraž.*
- drěščlj**, slja, *m.* der Rautenich (polygonum), *Z., južh. Št., C.*; — prim. dresen.
- dresčlje**, *m.* der Weisenth, die Traurigkeit, *Jan., C., ogr.-M.*; dresčlje se z veseljem menja, *C.*
- dresčlnik**, *m.* der Traurige, *C.*
- dresčlnost**, f. die Traurigkeit, *ogr.-Valj. (Rad.)*
- dresčn**, sna, *m.* 1) der Rautenich (polygonum persicaria), *C., Medv. (Rok.)*; — *pl.* dresni, Ampfer (polygonaceae), *Tuš. (R.)*; — tudi: das Nohtrant (pulicaria vulgaris), *V.-Cig., Glas.*; — 2) die noch nicht blühende Nisse am Buchweizen, *Cig.*; ajda gre v dresen, *Gov.-Lerst. (Rok.)*; — 3) der Stamm des Nahnies, *Gov.-Lerst. (Rok.)*; — prim. adresečl, redresen.
- dreskač**, *m.* = drskač, drozgač, die Mistel droffel, der Zärter (turdus viscivorus), *Cig., St.-Kres., Lerst., Nank.*
- drčst**, *m.* das Laichen der Nöche: riba gre zdaj na drčst (nam. nrest), *Ip.-Erj. (Torb.), Sveta Rok.*
- dřeštiti se**, im *se. vb. impf.* laichen, *Erj. (Torb.)*; (nav. drstiti se).
- drěsva**, f. der Hornstein, *h. t.-Cig. (T.)*, *Erj. (Min.)*; — rus.
- dřešiti**, im. *vb. impf.* = razrečevati: odvezavati snope pri mlatvi, *Tolm.-Štek. (Let.)*; — nastalo iz: razdřešiti = razrešiti.
- drčta**, f. 1) der Schusterdraht; d. vleči, = schuarhen; — 2) die Spinnradschnur, *Hal.-C.*
- drčtev**, tve, f. = dreta 1), *Jan.*
- drčti**, dčrem, *vb. impf.* 1) reißen; črevlje d., *Cig.*; mrežo d., *C.*; šoto d., Dorf ausstechen, *Cig.*; zobe d., Zähne reißen, ausziehen; — skodle d., Schindeln reißen, *Z.*; zgaga me dere, ich habe das Zodbrennen; dere me, ich habe den Durchfall, *Cig.*; — 2) schinden, die Haut abziehen; na meh d., den Balg abstreifen, so daš er als Schlauch verwendbar ist, *Cig.*; kravo s svedom drčti, eine Sache verkehrt in Auqriß nehmen, *Npreg.-Cig.*; — *pren.* bedrücken, schinden, ta nas dere! der zieht uns aus! *Z.*; — 3) sich mit großer Gewalt schnell fortbewegen, reißen, reißenend strömen; reka dere po pečinah; veter dere, der Wind reißt *Cig.*; — rennen, fürzen; veliko sveta dere za njim, viel Volk rennt ihm nach, *C.*; vse je vkup drlo, alles Volk lief zusammen; sovražniki naprej derejo, die Feinde dringen vorwärts; — d. jo, rennen: to sta jo drla! *UčT.*; — 4) d. se, freischend schreien, plärren; sraka, šoja se dere, macke se dere; ves dan se dere otrok; d. se nad kom. reißen, *Cig.*; na vse grlo se drčti, aus vollem Halse schreien, *Cig., C.*
- drčtje**, *n.* 1) = drenje 1), das Schinden, *M., Z.*; — 2) = drenje 4), *Cig., Poh.*; — *oglj.* drtje.
- drčtoh**, *m.* die Korubluume (centaurea cyanus), *Št.-C.*; (tudi: dretrh, *Vransko (Št.)*).
- drčtva**, f. = dreta 1), *Cig.*
- drčv**, *m.* = drevo, *Govš.-C., Štek.*; (vejat drev), *Dict.*; Ne maraš več za drev zelen. *Zv.*
- drevāča**, f. die Holzart, *Jan., C., BlKr.*
- drevār**, rja, *m.* 1) = drvar, *Cig., Str.*; — 2) der Flüghalter, *Cig., Tolm.*
- drevārica**, f. = drvarica, die Holzbauerin, *Valj. (Rad.)*.
- drevāriti**, árim, *vb. impf.* = za drevo držati, Flüghalter sein, *Cig., Tolm.*
- drevārnica**, f. 1) = drvarnica, *Valj. (Rad.)*; — 2) = drevāča, *SlN.*
- drečve**, *n.* 1) = drevesce, das Bäumchen; — 2) die mit Weimurthen versehene Klettenstange der Vogelsteller, *V.-Cig.*; — 3) der Maistbaum, *V.-Cig.*; — 4) bodje d., die Stechweide (ilex aquifolium), *Cig., Tuš. (B.)*; — blaženo d., der Ebenbaum (juniperus sabina), *Erj. (Rok.)*; = blagoslovljeno d., *Medv. (Rok.)*; — 5) (anatom.) divotno d., der Lebensbaum, *Erj. (Som.)*; — tudi: drečvč, *Valj. (Rad.)*.
- drčve**, *adv.* = drevi, *Guts., Jarn., C.*
- drčveč**, *adv.* = drevi, *Zora.*
- dřečvĕn**, *adj.* 1) hölzern, *Mur., Jan.*; — holzigt: drevĕna repa, sößige Rübe, *Cig.*; — 2) hart, steif; (od mraza) drevĕni prsti,

Danj. (*Posp. p.*); d. stati, starr (vor Staunen) da itchen, *C.*; dreveno gledati, starr hinblicken, *ZgD.*; roka mi je vsa drevena, *vzhSt.*

drěven, vna. *adj.* Baum, *Mur., Cig., Jan.*; pogl. drevesen.

drěvenc, nca. *m.* = drvenec, versteinertes Holz, der Holzstein, *Cig.*

drěveněti, im, *vb. impf.* 1) zu Holz werden, *M.*; — 2) starr, steif werden; roka od mraza dreveni, *C.*; — 3) (o rastlinah) im Wachsen stille stehen, *vzhSt.-C.*; — 4) starr hinblicken, hinstarren, *C.*

drěvnica, *f.* = drevača, *Jurč., Andr.*

drěvenjak, *m.* = drevenka, *Habd.*

drěvňka, *f.* 1) ein Getreidemaß (der Regen), *Habd., M., vzhSt.*; — 2) ein großer Korb, *C.*

drěvňje, *n.* = iverje, *Z., UČT.*

drěvňast, *adj.* baumähnlich, *Cig.*

drěvňšce, *n. dem.* drevo: 1) das Bäumchen: — 2) malo drevesce, das Geißblatt (*lonicera caprifolium*), *C., Medr. (Rok.)*.

drěvňsen, sna. *adj.* Baum-; drevesna smola, das Baumharz,

drěvňsnat, *adj.* baumreich, *Cig.*

drěvňsnica, *f.* der Baumgarten, die Baum-
schule, *Cig., nk.*

drěvňšecce, *n. dem.* drevesce, *Cv.*

drěvňšnji, *adj.* = drevišnji, *C., Mik., BlKr., LjZv.*; do drevesnjega, bis heute abends, *C.*

drěvi, *adv.* am heutigem (noch bevorstehendem) Abende; heute abends; drevi in davi, immerdar, *Cig.*

drěvišnji, *adj.* zum heutigem (noch künftigen) Abend gehörig; drevišnje mleko, die Milch, die heute abends gemolken werden wird.

drěviti, im, *vb. impf.* 1) treiben, jagen, tummeln; d. koga; d. konja, *Mik.*; Kar kol' boste v gor' dobili, K' meni boste v grad drevili, („drvili“). *Npes-K.*; Ak vihar drevi valove, *Vod. (Pes.)*; Pred seboj drevi Bosnjake, *Preš.*; pojdi, boš Francoza drevi, *Jurč.*; nesreča, ki človeka drevi od zibelj do groba, *Jurč.*; — In nad železna vrata, Jo skokoma dre-vijo, *Preš.*; — 2) d. se, einherstürmen: d. se proti komu, anstürmen, *Sol.*; d. se za kom, nachjagen, *Cig.*; oblaki so se dreveli po nebu, *Cig.*; drevil se je z viharjem vred tudi skrat, *LjZv.*; — = pojati se (brunjen), *Cig., Trst. (Let.)*; — 3) *intr.* treiben, jagen, *Cig., Jan.*; trije jezdeci so dreveli od kočje proti južni strani, *Jurč.*; — tudi (manj pravilno): drviti; prim. stvn. treiban, nizkonem. driven, *Erj. (Torb.) - Let. 1883. 201.*

drěvje, *n. coll.* die Bäume; drevoja zasaditi; veter dreveje lomi.

drěvjiče, *n. dem.* dreveje; kleine Bäume, *Mur., Danj.* - *Mik.*; drevjica cvetje, *Čb.*; vertümmerte Bäume, *Nor.*

drěvnat, *adj.* bäumig, baumreich, *Cig., C.*

drěvnica, *f.* die Särlagt, die Holzhafe, *Javn., Mur., Cig., Jan., M.*; gozdi, ki niso videli še drevnice, *Navr. (Let.)*.

drěvnik, *m.* 1) der Baumgarten, *Z.*; — 2) = dendrit, *Cig., Jan.*

drěvnina, *f.* das Baumwerk, Bäume, *C.*

drěvnjácsa, *f.* = drevnica, *Mur., Cig.*

drěvo, čsa, *n.* 1) der Baum; sadno d., der Obstbaum; božje d., der Götterbaum (*ailanthus glandulosa*), *Jan., C.* (po nem.); — 2) der Pflanz, *Mur., Cig., Jan., C., Goriš., Kr.*; — 3) ein behauener Baum: der Spindelbaum im Göpel, *V.-Cig.*; — die Dachstuhlsäule, *Cig.*; — (jadrno) drevo, der Mastbaum, *Cig.*

drěvočep, čepa, *m.* der Ort, wo Holz gehackt wird, *Habd., Mik.*

drěvodčreca, nca. *m.* der Baumhinder, *C.*

drěvodčlec, nca. *m.* der Holzarbeiter, *C., Levst. (Pril.)*.

drěvogajec, jca, *m.* der Baumzüchter, *C.*

drěvokvārnik, *m.* der Baumhädiger, *Cig.*

drěvoměr, mēra, *m.* der Baummesser, das Dendrometer, *Cig. (T.)*.

drěvorēd, rēda, *m.* die Allee, *Cig., Jan., nk.*

drěvorēdje, *n. coll.* Alleen, *Bes.*

drěvorēja, *f.* 1) die Baumzucht, *C., Z.*; — 2) das Beholzungsrecht, *Gor.-C.*

drěvorēzba, *f.* = lesorezba, *Jan.*

drěvorēzec, zca, *m.* = lesorezec, *Jan., Let.*

drěvosēk, sēka, *m.* der Holzschlag, *Dict., Mik.*

drězati, drěžam, *vb. impf.* = dregati; dokler je bil on, ni se nikomur drezalo v oči, *Jurč.*; v govor d., sich ins Gespräch mengen, *Vrtov. (Km k.)*; — d. koga, necken, *Cig.*; — d. koga, jemanden anspornen.

drěze, *f. pl.* = dereze, das Steigeisen, *Bolc-
Erj. (Torb.), Gor.*

drězgalica, *f.* = razhojeno blato, *C.*; — prim. drozgalica.

drěžgati, am, *vb. impf.* = drozgati, quetschen, *Z., C.*

drěžgniti, drěžgnem, *vb. pf.* patzchen: v blato d., *C.*

drěžljāti, ām, *vb. impf. dem.* drezati, *C.*

drěžza, *f.* neka črešnja, *Biljana, Tobn., Erj. (Torb.)*.

drěžzati, im, *vb. impf.* müßig dastehen, *C., Z.*; lanern, lojern, aufpassen: kaj mi tako na govorice dreziš? *C.*

drěžzavec, vca, *m.* 1) der Jauler, der Jägerer, *C.*; — 2) der gerne aufpaßt, *C.*

drěžznik, *m.* 1) der Würstchenhölzl, *C.*; — 2) trappast človeka, *Rihenberk-
Erj. (Torb.)*.

drěžznja, *f.* langweiliger Mensch, *C.*; — prim. drezati.

drěžznjālo, *n.* = siten človek, *Laščc-
Erj. (Torb.)*.

drěžznjāti, ām, *vb. impf.* zudringlich schwätzen, darenin reden, *C., Z.*; murren, unwillig sein: na koga d., *Dict., C., Kast.*

držgāc, *m.* der Reiber (orodje), *Cig. (T.), Sen. (Fiz.)*.

držgājsati, am, *vb. impf.* stat reiben, krauen, *Cig.*

držgāš, *f.* die Mandel, die Tonfille, *Erj. Som.*; — *pl.* držgāli, die Drißengechwulst im Halse, *Skrilje-
Erj. (Torb.)*; („dergavi“, *Meg.*); — prim. 2. držgati.

držgāle, *f. pl.* = držgali, *C., M.*

držgālen, lna, *adj.* zum Reiben dienend, Reib-, *Cig.*

držgālnik, *m.* der Reiber (orodje), *Jan.*

držgālo, *n.* 1) der Reiber (orodje), *Cig., Jan.*; das Reibzeug (bei der Elektrifiziermaschine),

Cig. (T.). Sen. (Fī7.); — 2) die Nesselraufe, die Nessel, *Cig., Nor.:* za izmikanje klasia upotrebljuje se navadno drgalo, kakor pri lanu. *Vrt.:* — 3) der Pfloß, an dem sich das Rindvieh an der Weide reiben kann, *C.*

drgancēla, f. die Mandel am Halse; *pl.* drgancēle (bolezni) = drgali. *Tolm., Goriska ok.-Erj. (Torb.).*

drgānec, nca. m. 1) = drgal, drgancela, *Tolm.:* — *pl.* drganci. die Mandelgeschwulst, *Tolm.:* — 2) neka riba. *Ip.-Erj. (Torb.).*

drgāstīti, āstim. vb. impf. hart reiben, fragen, *Jan., C., Mik.:* Job je vzel črepino in se je drgastil. *Dalm.:* — lan d., rāufetu, *C.*

drgāše, f. = greben. die Hechel, die Kraßbürste, *C., Z.:* — prim. gradaše.

drgāšati, am. vb. impf. = drgāšiti, *C.*

drgāšiti, āsim. vb. impf. hecheln, frāmpeln: d. volno. *C.*

1. **drgāti, drgam. vb. impf.** 1) reiben, weßen, *Cig., Jan., C.:* d. kaj s suho travo, *Vest.:* veja se ob vejo drga, *Pjk. (Črt.):* — kobilice in konjički so veselo črčali in drgali, *Glas.:* — jegeti, (drgāti) *Mur.*

2. **drgāti, drgam. vb. impf.** würgen, *C.:* — prim. zadržniti.

3. **drgāti, drgam. vb. impf.** zittern, *Mik. (V. G. I. 142.):* — prim. drgetati.

drgāvica, f. die Mandelgeschwulst, *C.:* — prim. drgali.

drgāvita, f. = dobrovita. *Vas Krn.-Erj. (Torb.).*

drgeļca, gelica. m. der Kreisel: d. zagnati, zavrteti, *Polj.:* — prim. durgelj.

drgeť, čta, m. das Beben, das Zittern, *Cig., Jan.*

drgetālo, n. der Zitterling, *Cig.*

drgetānje, n. das Beben, das Zittern, das Zschlottern.

drgetāti, etām, ččem. vb. impf. beben, zittern, zschlottern: od mraza drgetati.

drgetāvec, vca. m. der Zitterling, *Cig.*

drgetēc, tea. m. das Beben, das Zittern, *Cig., Jan.:* drgetec me je prijel. me ima, *Z. SlGor.*

drglāca, f. *vzhŠt.-C.,* pogl. drgolāca.

drgljāti, ām. vb. impf. gefinde fragen, frabefeln, streicheln, *Cig., Jan., Mik., Gor.-M., C.:* Kdor lenobi se pada. Rad za ušesi se drglja. *Npes.-K.*

drgniti, drgnem. vb. impf. reiben, weßen, fragen, d. se ob kaj. sich an etwas reiben: magnet d. streichen, *Cig. (T.):* — abweiden: svinje travo drgnejo. *Št.-C.* — jharten: tuje blago vkup spravljati in drgniti. *Bas.*

drgnjenje, n. das Weiben.

drgolāca, f. der Anorenntod, *C.:* (menda nam. drkolāca: prim. stsl. drkoln. der Rnüttel).

drgōt, čta, m. = drget, *M.*

drgovita, f. = dobrovita. *Goriš.-Erj. (Torb.).*

drgulja, f. das Schabellen, *Cig.*

drhāl, li, f. *Mur., Cig.,* pogl. druhal.

drhāvica, f. die Wicht, *Guts., Mur., Cig.:* — menda nam. drhtāvica, *C.:* — prim. hs. drhtāvica, das Zittern, die Wiederkāhmung).

drhtānje, n. drgetanje, *Cig., ogr.-C.*

drhtāti, drhtām, drhāem, vb. impf. = drgetati, *Hal., ogr.-C., nk., BIKr.:* od mraza, od strahu d., *BIKr.*

drhtāvec, vca. m. ogor d., der Zitteraal (gymnotus electricus), *Erj. (Z.).*

drhtāvica, f. die Wicht: pogl. drhāvica.

drhtēti, im. vb. impf. = drgetati, *Cig., Jan., C., Mik., nk.:* vse drhti po meni. alles zittert in mir, *Z.:* drhteč od veselja, *nk.:* — d. po čem, vor Verlangen nach etwas zittern, *Z.:* auf etwas erpicht sein, *Cig.*

drič, m. 1) die Glühbahn, *Gor.:* — 2) = usad, der Erdfall, die Erdbabrtung, *Cig.*

drīca, f. 1) die Glühbahn, *Jan., Gor.:* — 2) die Rieße, *Z.*

drīčānica, f. die Schleifbahn, *Cig., Jan.*

drīčati, drīčam, vb. impf. 1) gleiten machen: les d., das Holz in der Rieße hinabgleiten lassen, *Z., Svet. (Rok.):* — 2) d. se, auf dem Eise schleifen = drsati se; rutschen: kdor se veliko po kolenih drīča, ta se kmalu dela naveliča. *Jan. (Slov.), Cig., Jan., Vrt., Gor.*

drīčka, f. dem. drīča, Cig.

drīčkati se, am se. vb. impf. = drīčati se, *Cig.*

drīfati, fam. njem, vb. impf. = drihati, *vzhŠt.-C.*

drīfēti, im. vb. impf. = drifati, *vzhŠt.-C.*

drihati, driham, vb. impf. = dremati, spati, *C.:* — tudi: hs.

drīpa, f. das Abweichen, der Durchfall (bei beim Vieh), *Jan., Hal.-C., vzhŠt.*

drīpalica, f. = dripa, *Cig., C.*

drīpati, drīpam, pljem, vb. impf. 1) zerreißen, *Bes.-C.:* — 2) das Abweichen, den Durchfall haben, *C.:* krava driplje, *jvzhŠt.:* — prim. drpati.

drīs, m. pogl. 2. drist.

drīska, m. = driska. *C., Z.*

drīska, f. das Abweichen, der Durchfall: drisko imeti, *Cig., Jan., BIKr.-Mik., jvzhŠt.*

drīskāvica, f. = driska, *Mur., Cig., BIKr.-M.*

drīskālica, f. = driskāvica, *C.*

drīskāti, drīskam, vb. impf. das Abweichen haben, *C., Z.*

1. **drīst, m.** = driska, *Diet.*

2. **drīst, m.** = drest, mrest: raki gredo po noči na d., *C.:* tu ima sulec svoj drist („dris“). *Gor.*

drīsta, f. das Abweichen, der Durchfall, *Mur., Cig., Jan., C., Vrtov. (Km. k.), DZ., Polj.*

drīstati, drīstam, vb. impf. das Abweichen, den Durchfall haben, *Cig., Mik., Polj.*

drīstav, adj. den Durchfall habend, *Diet., Mik.*

drīstavica, f. der Durchfall, *C.*

drīsten, tna. adj. den Durchfall betreffend, *Mur.:* abführend, *M.*

dristilo, n. das Abführmittel, *Mur., Cig., Vod. (Bab.).*

dristiti, im. vb. impf. purgieren, abführen: ta trava dristi, *C.*

dristlja, f. 1) das Rührer, *Mur., V.-Cig., Vod. (Bab.):* — 2) die Rührerprobe, *Jan.*

dristljāti, ām, vb. impf., dem. drīstati: — Rühreren, *C.*

dristljāv, āva, adj. kdor ima dristo, *ogr.-C.*

dristljāvec, vca. *m.* kdor ima dristo, *ogr.-C.*
dristljīvka, *f.* die Akranbeere, *Dict., Jarn.,*
Cig., Jan.

drišča, *f.* = drista, *C.*

dŕk, *m.* 1) der Glitsch, der Rutsch, *Cig.*; —
2) der Lauf, der Galopp, *C.*; v drk jahati.
BlKr.-M.; koza poskoči v drk, *Vrt.*

dŕka, *f.* der Lauf, *kajk.-Valj. (Rad).*

dŕkáč, *m.* der Laufburche: črednik ima dva mlada pomagača, eden je poganjač (Treiber), a drugi dŕkač. *Notr.*

dŕkalica, *f.* 1) der Schlittschuh, *Cig.*; — 2)
pl. dŕkalice = der Schlitten, *C.*; — 3) =
dŕkalnica, *Jan.*

dŕkalsčec, *n.* der Eisplatz, *C.*

dŕkálnica, *f.* die Glitschbahn, *Cig.*

dŕkanje, *n.* das Glitschen, das Schleifen auf dem Eise, *Jan.*

dŕkati, kam, čem, *vb. impf.* 1) gleiten, glitschen, *Cig., C.*; d. se, auf dem Eise schleifen, *Jan., Poljane-Strek. (LjZr.), Št.*; — 2) rennen, herumrennen, *Mur., BlKr.-M., SlGor.-C., ogr.-Valj. (Rad), Dol.*; Letos sem s fanti drkala, *Npes.-K.*; — za svetskim blagom d. C.; im Trab laufen, *Štek.*; — 3) d. les, Holz auf einer Riege hinabgleiten lassen, *Podgorjane-Strek. (LjZr.).*

dŕkavec, vca. *m.* der Eisläufer, *Jan.*

dŕklica, *f.* eine Art Kreisel, *Štek.*; prim. dŕgelje.

dŕkelj, klja. *m.* der Knechtel, *Jan.*; — prim. dŕklača.

dŕkljati, am, *vb. impf.* gleiten, rutschen, *Jan.*: dŕkljam se v grapo, *Jan.*

dŕkniti, dŕknem, *vb. pf.* gleiten, rutschen, *Cig., Jan., C.*; meso je z njega dŕknilo, er ist mager geworden, *Cig.*; — d. v koga, je manden anfallen, *C.*

dŕkol, *m.* der Knechtel, *Jan.*; (menda stsl.).

dŕkot, óta, *m.* das Wagengerassel: čuli smo vaških voz dŕkot, *Bes.*

dŕkotánje, *n.* = dŕkot: kolesno d., *Let.*

dŕkotáti, otám, óčem, *vb. impf.* fuhrren, ruffeln (vom Wagen), *C.*

dŕm, dŕma, *m.* der Schulterdrabt, *Pivka-Cig., Met., Mik.*; — prim. drum.

dŕma, *f.* ein Gemenge als Viehfutter: grobes, abgesechnittenes Schaf- oder Ziegenfutter, *Guts., Jarn.*; verschiedenes Grünzeug als Viehfutter, besonders Schweinefutter, *C., Slom.-C.*; auch Knollengewächse, *C.*; — zmes slabega žita, *Gor.*; — zmes raznega nastila, *Gor.*

dŕmáhati, am, *vb. impf.* schnurren: mačka dŕmaha, *Dol.*

dŕmanje, *n.* das Schütteln, das Rütteln: j. kol, das Schütteln des Wagens, *Zora.*

dŕmáriti, árim, *vb. impf.* = dŕmati, *C., Z.*

dŕmástiti, ástim, *vb. impf.* mit Geräusch gehen, *Z.*; = po kaki gošči iti, *C.*; — haŕjt arbeiten, *Cz.*; d. v kaj, hineinpressen, *Cig.*

dŕmášca, *f.* 1) dichtes Gestrüpp, *C., Z.*; — 2) der Wirrwarr, *C.*

dŕmati, dŕmam, mljem, *vb. impf.* schütteln, rütteln, *Jan., C.*; d. drevo, *BlKr.*

1. **dŕmek**, mka, *m. dem.* dŕm; ein Stück Schulterdrabt, *Cig.*

2. **dŕmek**, mka, *m.* das Gerisse: d. je za kaj, man reift sich mit etwas, *Ital.-C.*

dŕmljága, *f.* = dŕmljava: das Gerassel, *C.*; — das Aufschweumicht, *vzhŠt.-C.*; — das Unkraut, *C.*

dŕmljáti, am, *vb. impf.* rasfelt: časi po cesti dŕmlja po šest in več samokoličaric druga za drugo, *DSv.*

dŕmljáva, *f.* allerhand untereinander gemischte Dinge, *C.*; — das Unkraut, *C.*

dŕmónceļ, čļa, *m.* die Gierpflaume, *Cig.*

dŕmožje, *n.* smeti na cesti, *ogr.-C.*; zrak v vrteči gib pride in s seboj nese prah, listje, smeti, dŕmožje, *ogr.-Valj. (Rad)*; das Aufschweumicht, *C.*

1. **dŕn**, dŕna, *m.* der Rufen, *Guts., Jarn., Cig., Jan., Mik., Fr.-C., Erj. (Min.)*; dŕni morajo biti vsi zagniti, *Jarn. (Sadj.)*; z dŕnom pokriü kaj, *Levt. (Cest.)*; Vihar strašan — Črez dŕn in strn (über Wief und Feld) grmeč prihruje, *Greg.*

2. **dŕn**, dŕna, *m.* das Rufen in den Gledern, *C.*; ima dŕn v roki, *SlGor.-C.*; — das Aufspringen des Wassers in den Bächen, *C.*

dŕnár, rja, *m.* der Ralenfieder, *Cig.*

dŕnasec, sca, *m.* = mriasec, *Banjšćice-Erj. (Torb.)*.

dŕnat, áta, *adj.* raŕig, graŕig, *C.*

dŕnatén, tna, *adj.* = dŕnat: dŕnatna njiva, *Z.*
dŕnáti, am, *vb. impf.* ungestüm laufen: mati pravi otroku: tako me dŕnaš, da mi boš še kri izpil, *Dol.*

1. **dŕncati**, am, *vb. impf.* 1) schütteln, *BlKr.-M.*; — 2) hüpfende Bewegungen machen, *BlKr.-M.*; im Trab reiten, *Dol.-Cig.*; — vü brieren, *vzhŠt.-C.*; — d. se, (fahrend, reitend) geschüttelt werden, *BlKr.-M.*

2. **dŕncati**, am, *vb. impf.* Rufenstücken vom gepflügten Acker abziehen, *C.*; — prim. dŕnovati.

dŕncakati, am, *vb. impf. dem.* dŕncati, pressen, *ogr.-C.*

dŕndra, *f.* die Plandertasche, *vzhŠt.-C.*

dŕndravec, vca, *m.* der Planderer, *vzhŠt.-C.*

dŕndrati, am, *vb. impf.* 1) = dŕdrati, *Z.*; — 2) plandern, *vzhŠt.-C.*

dŕnce, nca, *m.* der Trab, *Cig., Jan.*; v dŕnce jahati, im Trab reiten, *BlKr.-M.*; — prim. 1. dŕncati 2).

dŕnčti, im, *vb. impf.* nam. dŕveneti, *Cig., Št.-C.*

dŕnice, *f. pl.* dŕnice igrajo, es wetterleuchtet, *Kor.-Cig.*; — prim. zarnice.

dŕnina, *f.* der Rufen, *Cig. (T.)*; ungeackertes Land, *Z.*

dŕninast, *adj.* raŕig, graŕig, *C.*

dŕnjáti, am, *vb. impf.* schnurren (o zivalih), *Cig.*

dŕnje, *n. coll.* Rufenstücke, *Jarn., Cig. (T.)*; — Rufenstücke auf dem gepflügten Felde, *Z.*

dŕnjéza, *f.* das Pflarrman, *C.*

dŕnjézati, am, *vb. impf.* wuscheln, quieten, *C.*

dŕnjérganje, *n.* das Wuscheln, zudringliches Bitten: po mnogem dŕnjérganju, *Raič (Let.)*.

dŕnjézgati, am, *vb. impf.* wuscheln, plärren, *vzhŠt.-C.*; nach Futter schreien (n. pr. o

prascih). C.: winjétnú, vřřřřřřř, zúdringlich bitten, betteln, *Jan., C., vřřřřřřř*.

drnjéžgav, *adj.* zúdringlich im Bitten, C.

drnjéžgljiv, *iva. adj.* = drnjéžgav, C.

drnjéžziti, *čzim. vb. impf.* = drnjéžgati, C.: otrok za kruh drnjezi, C.

drnjóhati, *am. vb. impf.* idnarchen; Se spi brez težave, Drnjohati znam, *Npes.-Schein.*; (drnjúhati, *Rež.-C.*; drnohati, *Ip., Kras-Erj. [Torb.]*).

drnjókati, *am. vb. impf.* unverständlich, durch die Nase reden, *Tržič-Štek. (IjZv.)*.

drńkati, *am. vb. impf.* hürren, kúmpferu, *Jarn., Cig., Jan.*

drńóhati, *am. vb. impf.* fogl. drnjohati.

drńóslj, *slja (seljina), m.* 1) neka rjavomodra sladka sliva, *Gov., jvřřřřřřř*; — 2) debela rdeča jagoda, *Gov.-Zv.*; — 3) = adreselj, *Koborid-Erj. (Torb.)*.

drnováti, *újem. vb. impf.* Nasenstückchen vom geußligten Alter wegräumen, *Jarn.*

drnovec, *vea. m.* der Naseneisenstein, *Erj. (Min.)*.

drńóvšćica, *f.* die rote Ameise, *Poh.*

drnovít, *adj.* rařřřřř, *Jan.*

drńóvjec, *n.* = drnje, *Jan., C.*

drńoržec, *vea. m.* der Nasenstecher, *Jan.*

drńúlja, *f.* die Schlehe, C., *Štek., Kras*; fogl. trnufia.

dro, *adv.* skrěeno iz: dobro: Bog daj dro, oј kraljič mlad, *Npes.-Schein.*; — wohl: Oba bi ti dro povedala, Ti bi se preveč prestrařila, *Npes.-Schein.*; — ja, allerdings, *Jan., Kras.-M.*

drób, *m. coll.* 1) kleine Stückchen oder Theilchen von einer Sache: iti v d., in Stücke gehen, *Krelj.-M.*; svinčen d., Bleischnur, C.: = strelni d., *IjZv.*; seneni d., das Heuicht, der Heuabfall, *Cig., Nov.*; — = drobiž, kleines Geld, C.: — was in den Bienenstöcken zu Boden fällt, das Grisřřřřř, *V.-Cig.*; — der Abgang bei Metallarbeiten, *Cig.*; — ein lörrniges Gestein: die Grauwacke, C.: — der Bruch (math.), *Cig. (T.)*; fogl. ulomek: — 2) die Eingeweide: d. vzeti iz živali, ein Thier ausweiden, *Cig.*

drób, *drobí, f.* = seneni drob, das Heuicht, *Gov.*

drobáč, *m.* eine Maschine zum Quetschen der Hülsenfrüchte, C.: — tudi: die Handmühle, C.

drobáč, *f. coll.* kleine Dinge Waren, Minder, Thiere), C., Z.

drobān, *bnā. adj.* = droben.

drobarija, *f. coll.* = drobād, *Cig.*; kleine Minder: toliko drobarije je pri nas, *BKř.-M.*

drobāvs, *m.* großer Broden, *Mur., Cig., C. Met.*

dróbekcn, *kna. adj. dem.* droben, *Štek.*; (dróbekcn, *jvřřřřřřř*), fogl. drobičken.

drobčarija, *f.* = drobād, kleine Minder: naj se tudi ta drobčarija nekoliko povešeli, *Bes.*

dróběce, *ěcca. m. dem.* drobec.

dróběc, *vea. m.* 1) ein kleines Stückchen oder Theilchen von einem Dinge; — der Bruch (math.), *Cig. (po rus.)*; — 2) die Eingeweide, *Mik.*

dróběcen, *ena. adj. dem.* droben, *Jan.*, (drobecin), *Lašće-Levst. (Rok.)*; fogl. drobičken.

dróběc, *bka. m. dem.* drob: dař Bróčřřřřř, ein Biřřřřř, *Cig., vřřřřřřř.-C.*

dróbělj, *blja, m.* das Bróčřřřřř, *Jan., M., C., Gov.-Mik.*

dróběn, *bnā. adj.* von geringem Umfange, klein, winzig: drobno zrnce, kleines Körnlein; d. pesek, feiner Sand; drobni dež, der Thauregen, *Cig.*; drobna pismena, die Minusfestschrift, *Cig. (T.)*; drobno piše, er hat eine kleine Schrift; drobno blago, die Kurzware, *Cig.*; droben denar, Kleingeld; drobno lice, kleines, zartes Gesicht; drobna živina, kleines, schwächliches Vieh, tudi: = drobnica, das Kleinvieh; drobno gledati, kleine Augen machen; drobno šivati, fein nähen; — drobno hoditi, kleine Schritte machen; drobni koraki, Zwergschritte; — na drobno prodajati = im Kleinen (en detail), (opp. na debelo): na drobno preiskati, genau untersuchen; — drobno peti, fein, hoch singen; imma droben glas, er hat eine feine, hohe Stimme, *M.*

drobēn, *adj.* drobene klobase, t. j. jetrne in krvave, *Savinska dol.*; — prim. drob 2.

drobentiti, *im. vb. impf.* drobno peti, hoditi, pisati, na drobno lomiti itd., *Lašće-Levst. (Rok.)*; pos. kleine Schritte machen, C.; Naj-rajši le drobentim po cesti, *Levst. (Zb. sp.)*; Micka po trgu drobenti, *Npes.-Kres*; — trillern, C.; — tudi: drobentiti, *Levst. (Rok.)*.

drobér, *rja. m.* = drobir, C.

drobér, *f. coll.* eine Menge Broden, *vřřřřřřř.-C.*

drobět, *brā. m.* das Bróčřřřřř, das Biřřřřř, *Guts., Jarn., Mur., Cig., Hal.-C.*; tudi: drobět, *Jan.*; po drobith, brockenweise, *Jan.*; (pomni: v drobiti („drubiti“) iti, in Trümmer gehen, zugrunde gehen, *Trub. [Post.]*).

drobetāti, *am. vb. impf.* bróřřřřř, bróčřřřřř, C.

drobēžcn, *zni. f.* = drobād, *Gov.*

dróběž, *m.* das Stückchen, *Jarn.*; — *coll.* Zerbróčřřřřř (s. B. Bretbróčřřřřř), *Gov.*

droběžād, *f.* kleines, junges Geßlúgel (s. B. junge Tauben), C.

drobičken, *kna. adj.* = drobičken, („drobičken“) *Dict.*; d. prah, *Kast.*

drobič, *ěca. m.* das Biřřřřř, *Mik.*

drobičěc, *ěka. m. dem.* drobič, *Bes.*

drobičěc, *ěka. adj. dem.* droben, winzig, *Mur., C.*; drobičěc razrezati, *Mur.*; drobičěki sneg, C.

drobičinkast, *adj.* = drobičěc, C.

drobičken, *kna. adj. dem.* droben, winzig, *M., jvřřřřřřř*.

drobičnica, *f.* neka sekira, *Tolm.-Erj. (Torb.)*; die Schwitade, *Dol.*

drobičlo, *n.* = drobiž, Kleingeld, *Tolm.-Štek. (Let.)*.

drobir, *rja. m.* eine Kleinigkeit, das Bruchstück, *Cig.*; der Splitter, *Cig. (T.)*; — *coll.* kleine Stücke (Holz, Fleisch u. dgl.), *BKř.-M.*; der Abfall beim Holzhaden, *Poh.*; kleine Rüben, Möhren, Erdäpfel, *Mik., C.*; Zerbróčřřřřř, *M.*; Trümmer, *Cig.*; Trümmergestein, C.; ogeljini d., das Kohlengestüde, *Cig., Nov.*; seneni d., das Heuicht, *Jan.*; — = drob,

die Eingeweide (im thierischen Körper), (drober) *C., vzhŠt.*

drobirėn, rna, *adj.* flajtič (min.), *Cig. (T.).*

drobiti, im, *vb. impf.* bröckelu, *Cig.:* d. se. sich bröckeln, *Cig.*

drobirjast, *adj.* jultterig, malmicht, *Cig.*

drobirje, *n. coll.* = drobir, *C.*

drobiš, *m. 1)* = drobiž, drobir, *ogr.-Valj. (Rad.);* — Eingelprengtes (min.), *Cig. (T.):* — 2) neka trava, *Danj.-Mik.*

drobitev, tve, *f.* das Zerbröckeln; — d. metra. die Untertheilungen des Meters, *DZ.*

drobiti, im, *vb. impf. 1)* in kleine Stücke zertheilen: bröckeln; pticam kruh d.: kruh d. v kavo: žgance d.: rado d. das Erz pochen, *Cig.;* — komu kaj pod nos d., unter die Nase reiben, *V.-Cig.;* — d. se, zerbröckeln (*intr.*): kamen se drobi: drobeč, brüdig, mürbe (kar se rado drobi), *Cig., Jan.:* ondukaj je bil kamen posebno drobeč, *LjZv.:* hrib ima ilovo prst z drobečim belim laporjem, *Lovst. (Zb. sp.);* — smrečje d. = za nastil razsekavati, *Gor.;* — gegen Kleingeld answechselt: denar d. *C., Z.:* — reševieren (math.), *Cig. (T.), Cel. (Ar.);* — 2) kleinweise thun: (stopinje) d. kleine Schritte machen, schnell u. mit kleinen Schritten gehen: mož je drobil in drobil, pa se mu ni nič kaj posrečilo, menda je imel prekratke noge, *Bes.;* — d. glas. trillern, *Cig., Jan.:* pesenco d., trillernd jüngen, *C.:* na boben d. auf der Trommel wirbeln, *Cig.;* — drobiti, schnell reden, *Cig.;* radebrešen: nemško d., *Zv.;* kratkočasne d., kurzweilige Anekdoten, Wiße zum Besten geben, *ZgD.*

drobivec, vca, *m. 1)* kdor kaj drobi: der Möstschäger (in Hüttenwerken), *Cig.;* — 2) das Stüchden, *M.;* d. kruha, *Polj.;* z žlico loviti velike drobivec po skledi, *LjZv.*

drobivka, *f.* neko jabolko, *Šebrelje (Goriš.), Krško-Erj. (Torb.).*

drobiž, *m. coll.* kleine Dinge, kleine Stücke, kleine Abfälle u. dgl.: — tudi o malih otročih: ta drobiž nikoli ne miruje, *vjzhŠt.;* — das Kleingeld, die Scheidemünze; nimam drobiža, moram izmenjati.

drobižiti, žim, *vb. impf.* bröckeln, *C.*

drobižnica, *f.* die Karitätsche, *V.-Cig.*

dröbje, *n. 1)* kleine Dinge, z. B. Zweigwerk: sneg je drobia nakhal z drevja, *Bes.:* — 2) die Eingeweide, *Jarn., Mur., Cig., Vrtov. (Km. k.).*

drobljáč, *m.* die Reißmaschine, *C.*

dröbljaj, *m.* das Bröckeln, der Bijen, *Cig., Jan., M. Valj. (Rad.).*

drobljak, *m.* = gnilec, die Stieleiche (quercus pedunculata), *C., Z.*

drobljancast, *adj.* klumperig, druſig, *V.-Cig.*

drobljance, nca, *m. 1)* das Stüchden, das Bröckeln: tri drobljance kruha, *ZgD.:* pobrati drobljance je rekeli, *Ravn.;* drobljanci = vdrobljena jed, *Dict.;* drobljanci odletavajo pri drobljenju nastila, *Savinska dol.;* drobljanci, die Trümmer, *Cig.;* — 2) ein kleines Weſen, *Vrt.;* naši otroci so še dro-

bljanci, *Z.:* drobljanci (o mladih vevericah), *Let.*

drobljanti se, anim se, *vb. impf.* = drobiti se, *Cig., Jan.*

drobljati, am, *vb. impf.* bröjeln, bröckeln, krümmeln, *Mur., Cig., Jan.*

dröbljec, (belje), belica, *m. dem.* drobely, *Valj. (Rad.).*

drobljenje, *n.* das Bröckeln; — das Meſel vieren, *Cel. (Ar.).*

drobljiv, iva, *adj.* bröckelig, brüdig, *Cig., Jan.*

drobljivost, *f.* die Brüdigkeit, die Zerreiblichkeit, *Cig., Jan.*

dröbnec, (benca), *m.* ein Baum, der kleine Früchte trägt, *Valj. (Rad.).*

drobnėti, im, *vb. impf.* beim Gehen kleine und schnelle Schritte machen, trippeln: Nožica pa Min'ce Za mano drobni, *Vod. (Pes.);* drobnela je kaj ugibično pred mano, *LjZv.;* konj drobni (beim Paſſgang), *V.-Cig.;* žvitičern: ptičice so drobnele po vejicah, *Glas.;* glasno pojoč in drobneč preleti (lastovica) vaško okrožje, *Zv.;* — dež doli drobni, ein feiner Regen sprüht herab, *Vod. (Zb. sp.);* — vino drobni, der Wein perlt, *Z.*

drobnėzje, *n. coll.* das Reißholz, *Goriš.*

dröbnica, (f. 1) das Kleinvieh (Schafe und Ziegen): je drobnico pasel. Ji piskal na paš. *Vod. (Pes.);* — 2) drobnica, der Baum oder die Frucht des Wi.dobites, *Cig.;* die Holzbirne, die Waldbirne, *Cig., Jan., M., C.;* našel je mlado drobnico in jo cepil, *LjZv.;* lačnemu človeku je sladka tudi drobnica, *Npreg.;* — drobnice = necepljene, drobne črnske, *Cig., Jan., C., BlKr.;* — = lesnika, *C.;* — neka oljka, *Biljana-Erj. (Torb.);* — 3) drobnica, das Mutterkraut (pyrethrum parthenium), *C.;* — neka drobna trava, *Štok.*

drobnič, čca, *m. 1)* kleine Münze, *Danj.-Mik.;* — 2) der Schmächling, *V.-Cig.*

drobničar, rja, *m.* neko jabolko, *Goriš.-Erj. (Torb.).*

dröbniče, eta, *n.* ein Stück Kleinvieh: ogrešiti se ne sme ne človek ne živina, ne govedo, ne drobniče, *Ravn.;* (drobničė, *Mur.).*

dröbniček, čka, *adj. dem.* droben = drobičken, *Danj.-Mik.;* drobnički rezanci, *Trst. (Let.).*

drobničevce, vca, *m.* das Holzbirnenus, *M.*

drobnik, *m.* die Grauwacke, *C., Cig. (T.).*

drobnina, *f.* kleine Dinge, die Kurzware, *V.-Cig., Zora.;* — das Kleinerz, das Gruben klein, *Cig. (T.);* — = drobnica, das Kleinvieh, *Mur., Valj. (Rad.), Notr.*

drobninar, rja, *m.* der Kurzwarenhändler, *Cig.*

dröbniški, *adj.* 1) vom Kleinvieh, *Jan.;* prim. drobnica 1); — 2) drobniški, drobniška tvorba, die Grauwackenformation, drobniški vapnencec, der Grauwackenaltstein, *Cig. (T.);* — prim. drobnik.

drobnjäd, *f. coll.* Kleinigkeit, *Vrt.;* — das Kleinvieh, *Zora.*

drobnjak, *m. 1)* der Schnittlauch, (allium schoenoprasum), *Mur., Cig., Jan., Tuš. R.,*

Plužna-Erj. (*Torb.*). *Notr.*: — 2) die Moorhirse (sorghum vulgare). *Klanec v Istri-Erj.* (*Torb.*): — 3) = drobnik (Gramnac), *Cig.* (*T.*).

drobnjakič, *m.* drobna stvar (človek, orch itd.), *Tolm.-Štek.* (*Let.*).

drobnjāv, *f. coll.* = drobnjava. Kleinigkeiten, *Goriš.*: die Kurzware, *Cig., Jan.*: — rumena drobnjav (o drobnih zlatnikih), *Zora.*

drobnjāva, *f. coll.* drobne stvari: die Kleinware, der Kram, *Cig., Jan.*

drobnočvėten, *tna, adj.* kleinblütig, *Cig., Jan.*

drobnoglav, glāva, *adj.* kleinköpfig, *Cig., Jan.*

drobnoglavec, vca, *m.* der kleinköpfige, *Let.*

drobnogled, glėda, *m.* das Mikroskop, *Cig., Jan., Cig.* (*T.*), *nk.*

drobnoličen, čna, *adj.* mit kleinem, zartem Gesicht.

drobnolist, lista, *adj.* kleinblättrig, *Jan.*

drobnolisten, sna, *adj.* kleinblättrig, *Cig.*

drobnomėr, mėra, *m.* das Mikrometer, *Cig.* (*T.*), *C.*

drobnomėren, rna, *adj.* drobnomerno šestilo. der Haarzirkel, *Cig.* (*T.*).

drobnomič, miča, *adj.* niedlich, *Cig.* (*T.*).

drobnonog, nōga, *adj.* kleinfüßig, *Cig., Jan.*

drobnook, ōka, *adj.* kleinäugig, *Cig., Jan.*

drobnopeščėn, adj. feinsandig: d. pot. *Str.*

drobnorok, rōka, *adj.* klein-, dünnhändig, *Z.*

drobnosėmenski, adj. kleinamig, *Cig.*

drobnoslikār, rja, *m.* der Miniaturmaler, *nk.*

drobnoslikārstvo, *n.* die Miniaturmalerei, *nk.*

drobnost, *f.* die Winzigkeit, die Kleinheit.

drobnost, *f.* = drobnost, *Jan.*

drobnovāti, ūjem, *vb. impf.* = drobneti, *Zora.*

drobnovid, vida, *m.* *Jan.*, pogl. drobnogled.

drobnovozlāt, āta, *adj.* kleinnotig, *Cig.*

drobnozobāt, āta, *adj.* kleinzählig, *M.*

drobnozrn, zrna, *adj.* kleinörnig, feinkörnig, *Cig., Jan.*

drobnozrnat, *adj.* = drobnozrn, *Cig.*

droboglėdec, dca, *m.* der Dyperschauner (haruspex), *C.*

drobolėti, im, *vb. impf.* trillern, *Cig.*: slavček droboli, (drab-) *C.*: — prim. gostoleti.

drobtovina, *f.* *Lašče-Levst.* (*M.*), pogl. dobrovita.

drobtovita, *f. M.* pogl. dobrovita.

drōbov, *adj.* Eingeweide, Visceral, *Cig.*

drobovina, *f.* die Eingeweide, *Cig., Jan., C., M.*

drōbovje, *n.* = drobovina, *Cig., Jan.*

drobōzen, zni, *f.* = drobiž, *Sp. Idrija-Erj.* (*Torb.*).

drobtina, *f.* das Bröjel, die Brojame; drobtine pobirati.

drobtinička, *f. dem.* drobtinka.

drobtiničėti, inčim, *vb. impf.* = drobtiniti, *C.*

drobtiniča, *f. dem.* drobtina: 1) das Bröjel; — drobtiniče, gesammelte kleinere Aufjabe, Analetten, *Cig.*: kleine Notizen in Zeitchriften, *nk.*; — 2) *pl.* drobtiniče, die Vertrauwwurz, das Mutterkraut (pyrethrum parthenium), *Cig.*: materne drobtiniče, *Medr.* (*Rok.*): — die Raute (ruta), (aker. kakor pravijo, priraste iz drobtin blagoslovljenega kruha*) *Er., Slov.* - *C.*

drobtinička, *f. dem.* drobtinica, *Mur.*

drobtiniti, inim, *vb. impf.* zertrümmeln, *Cig., Jan.*

drobtinka, *f. dem.* drobtina; — neka alga (diatoma), *Tuš.* (*B.*).

drobtinje, *n. coll.* Brojamen, *C., Vest.*, *ogr.-Valj.* (*Rad.*).

drobtūna, *f. Rib.-M.* pogl. dobrovita.

drobtovje, *n.* *Notr.*, pogl. dobrovita.

drobtovka, *f.* drobtovata šibica, *Notr.*: — prim. dobrovita.

drōcati, drōcam, *vb. impf.* = drezati, ūtožen, ūvpen, *Goriška ok.-Erj.* (*Torb.*), *BIKr.*

drōckati, am, *vb. impf.* = drocati, *Z.*

drōcniti, drōcnem, *vb. pf.* ūtožen, ūvpen, *Z.*

drōčėti drōčim, *vb. pf.* = dregniti, *BIKr.*: v sršene d., *Z.*

drōčkati, am, *vb. impf.* ūtožen, *BIKr.*: — ūtožend quetschen, *BIKr.*, *Notr.*

drōčėni, drōčnem, *vb. pf.* ūvpen, *Štek.*

drōg, *m.* die Stange, *Mur., Cig.* (*T.*); na drogu. *ogr.-Valj.* (*Rad.*): pos. die Ruderstange, die Schiffsstange; (ribičev sin) vzame vesla in drog, *Jurč.*: — der Spieß, *C.*: brez meča in droga, *Dalm.*: — merilni d. die Meßstange, *DZ.*: (telovadni) d. das Reß, *Cig.* (*T.*), *Telov.*: majalni d. das Schuebereck, *Telov.*: sesalni d. pri strelovodu, die Aufgangstange, *Sen.* (*Fiž.*): — der Leiterbaum: lestvica ima dva droga, *ogr.-Valj.* (*Rad.*).

drōga, *f.* neka riba, *C.*: (squalus Agassizii), *pri Kamniku-Erj.* (*Torb.*).

drōgati, drōgam, *vb. impf.* (mit einer Stange) ūtožen, *Mur., Savinska dol.*: d. s hodom v podbrežino, *LjZv.*: — prim. dregati.

drōgniti, drōgnem, *vb. pf.* (mit einer Stange) ūtožen, *Z., Pohl.* (*Km.*).

drōk, *m.* der Stößel, der Traubenstößel, *C.*

drōkatnik, *m.* der Stößel, *Hip.*

drōkati, drōkam, *vb. impf.* ūtožen, *C., BIKr.*: z nogo d., ūstampfen, *C., Dalm.*: — ūstožend quetschen, *C., BIKr.*

drōkniti, drōknem, *vb. pf.* ūtožen, *C.*

drom, *m.* der Schauder, *M., C., Z.*: — prim. drmati.

dromedār, rja, *m.* das Dromedar (camelus dromedarius), *Erj.* (*Z.*).

dromiti, im, *vb. impf.* schaudern machen, *C., Z.*: cloveka strah dromi, *Z.*

dromljāk, *m.* ee meljemo na dromljak, do-bimo slabšo moko, ker ni čista od otrobov, *Tolm.-Štek.* (*Let.*): nam. drobnjak?

drōmlja, *f.* das Brummeiejen, die Maultrommel, *Cig., M.*: — *pl.* dromlje, *Cig.*: — iz nem. Trommel.

drōmljati, am, *vb. impf.* das Brummeiejen schlagen, *Cig.*: mačka dromlja (schnurrt), *Gor.*: — prim. dromlja.

dromljevāti, ūjem, *vb. impf.* girren: grlica poje, drobno dromljuje, *Npes.-Vraž.*: — prim. dromljati.

drōncati, am, *vb. impf.* schütteln, *C.*: — prim. drncati.

drōp, *m.* droplja, *Cig., Frey.* (*F.*): — čės.

dropa, *f.* die Hülse der ausgepreßten Weinbeere, *Cig.*; — prim. tropine in *hs. drop* (istega pomena).

dróplja, *f.* die Treppe, *Cig., Jan.*; — velika *d.* die große Treppe (otis tarda), *Erj. (Ž.)*; mala *d.* die Grietertreppe (otis tetra). *Cig.*; — *hs.* iz nem. Treppe.

dróselj, *slja*, *m.* = dreselj, dresen, *C., ogr.-Raič (Kol.)*.

drót, *m.* = zica, der Metalldraht, *Št.*; — prim. drat.

drotén, *adj.* = draten, *Vest.*

drótar, *rja*, *m.* der Drahtzieher, *C.*

drózati, *drózam*, *vb. impf.* 1) (stojen, *Zabčev-Erj. (Torb.)*; grozlje *d.* = tlačiti, *Dol.*; — 2) einfließen (im Koth, Schnee), *Rež.-C.*; sneg se droza, man sinkt im Schnee ein, *C.*

drózd, *m.* = drozg, *Erj. (Ž.)*.

drózeg, *zga*, *m.* pogl. drozg.

drózg, *m.* die Singdroffel (turdus musicus); beli *d.* die Weindroffel (turdus iliacus), *Cig.*; črni *d.* die Amstel, *Cig.*

1. **drózga**, *f.* die Maische, *Jan., DZ., C.*; etwas Zerquetschtes, *z. B.* Dbit, *Z.*; — der Koth: drozga je, es ist fottig, *M.*

2. **drózga**, *f.* der Rindschmalzsaß, *C.*; — pogl. troska.

drozgáč, *m. 1)* der Maischer, *DZ.*; — 2) = drskač, die Mistdroffel, *Frey. (F.)*.

drózgalica, *f.* die Maische, *Cig., C., DZ.*

drózgaličen, *čna*, *adj.* Maisch-: drozgaličeni prostor, der Maischraum, *DZ.*

drozgaličnják, *m.* der Maischbehälter, *DZ.*

drózgalnik, *m.* das Maischholz, *Cig.*

drozgálo, *n.* der Pantischer, *Cig.*

drózgati, *am. vb. impf.* maischen, quetschen, etwas Weiches zerdrücken, *Cig., Jan., C., Dol.*; grozje *d.*, *Cig.*; s kolom drozgati kaj, *Savinska dol.*

drozgc̃la, *f.* die Rosendroffel (gracula rosea, turdus roseus), *Frey. (F.)*.

drozgoměsnica, *f.* die Einmaischkammer, *DZ.*

drozgoválnica, *f.* der Maischdampparat, *DZ.*

drózgvá, *f.* = troskva, die Butterhefen, *Št.-C.*

drožár, *rja*, *m.* = drožar, der Hefenhändler, *Cig., Jan.*

drožárnica, *f.* die Hefenfabrik, *DZ.*

dróžast, *adj.* hefight, *Cig.*

dróžci, *m. pl.* kar vino skozi veho iz soda izmeče, kadar vre, die Spundhefen, *vrhŠt.*

droždžē, *f. pl.* = drožje, *vrhŠt., ogr.-Mik.*

droždžénka, *f.* = droženka, *kajk-Valj. (Rad.)*

drožē, *f. pl.* = drožje, *Cig., Mik.*

dróžec, *žca*, *m. dem. drog*, *Valj. (Rad.)*

dróžen, *žna*, *adj.* Hefens, *Jan.*

dróžén, *adj.* aus Hefens.

droženica, *f.* droženka, *Mur., C.*

drožénka, *f.* der Gefäßerbrantwein, *Bes., Št.*

dróževce, *vca*, *m.* = droženka, *LjZv.*

dróževček, *čka*, *m. dem. hyp.* droževce: kurim si prav pridno s starim, sladnim droževčkom, *LjZv.*

droži, *f. pl.* = drožje, *Cig., Jan. Met., Dol.*; droži so v dnu soda zbrance, *DŠv.*

1. **drožica**, *f.* das Sauerteiglaibchen, *Mur., Cig., C.*; olovne drožice, der Preßgeret, *Dol.*

2. **dróžica**, *f.* neka riba v Ipavi, *Biše pri Gorici-Erj. (Torb.)*; — prim. droga, androga.

drožiti, *im. vb. impf.* die Nähe oder Nudr staube gebrauchen, *Cig.*

dróžja, *f. 1)* der Preßgeretlaib, *Valj. (Rad.)*; — 2) drožjē, *g. žij, žjá. f. pl.* die Hefen: izpiti drožje, *Trub.*; na drožjah lezati, *Dalm.*; vino, v katerem ne drožij, („drožji“), *Dalm.*

drožjár, *ria*, *m.* der Hefenhändler, *Gor.*

dróžjast, *adj.* = drožnat, *Kast. (D.)*.

dróžjica, *f.* = 1. drožica, *Cig.*; iz drožij („drožji“) vzeti, *Dict., Valj. (Rad.)*

drožnat, *áta*, *adj.* Hefen-, hefig, *Cig., Jan.*; drožnat kruh, das Hefebrot, drožnata potica, der Hefentuchen, *V.-Cig.*

drožník, *m. 1)* = drožnjak, *Cig.*; — 2) = drozevec, droženka, *Cig.*

drožnják, *m.* der große, unterste Zapfen am Faß, *C., Št.*

drožnját, *áta*, *adj.* = drožnat, *C.*

drpálež, *m.* der Lastenträger, (zaničlj.), *Ljubljanska ok.*

drpájsati, *am. vb. impf.* = drpati, *Glas.*

drpáliti, *im. vb. impf.* 1) = drpati, drapati: cel dan drpali (n. pr. pili, žaga), *Gor.*; — 2) schwerfällig gehen, *Notr.*; — 3) schleppen, *Cig., Jan.*

drpati, *drpam*, *pljem*, *vb. impf.* = drapati, *C., Z.*

drpávšati, *am. vb. impf.* unaußt kratzen, reiben, *C., Pohl. (Km.), Dol.-Lerst. (M.)*

1. **drsa**, *f. 1)* die Eisbahn, die Schleiße, *Cig., Jan., Dol.*; — 2) die Holzriege, *C., Z.*; — 3) die von den Rädern auf der Straße gebildete Furche: zavore globoke drse vrezujejo v cestišče, *Lerst. (Cest.)*; — 4) der Streifen: (črna suknja) ima bele drse, *Gor.-M.*

2. **drsa**, *f. Cig., C.*, pogl. drska.

drsáč, *m.* der Eisläufer, der Schlittschuhläufer, *Cig.*

drsalica, *f. 1)* der Schlittschuh, *DZ.*; — 2) die Eisbahn, *Cig., Jan.*

drsalnica, *f. 1)* die Eisbahn, *Cig., Jan.*; — 2) die Riege, *Cig.*

drsálo, *n.* der Schlittschuh, *C.*

drsánje, *n.* das Rutschen: das Schleifen auf dem Eise.

dršati, *dršam*, *šem*, *vb. impf.* schleifen, *Mur.*: jchleifend ziehen, *C.*; jhaben, *C.*; — *d. se.* gleiten, glitschen, rutschen; po ledu *se d.*

dršavec, *vca*, *m. 1)* der Schleifer auf dem Eise, der Schlittschuhläufer, *Cig., Jan., C.*; — 2) der Wasserläufer (hydrometra lacustris), *Erj. (Ž.)*.

dršavka, *f.* die Schleiferin auf dem Eise, die Schlittschuhläuferin, *Cig.*

dršéti, *im. vb. impf.* gleiten, glitschen: nit drsi predici izpod prsta, *Jurč.*; drsi, es ist schlüpfrig, *Št.*

drsíkati se, *kam*, *čem se*, *vb. impf.* = drsati se (po ledu), *Mik.*

dršk, *m. 1)* der Glitsch, *Cig.*; — der Schleifer (in der Muff), *V.-Cig.*; — 2) das Geflüster, *Mur.*

dŕska, *f.* = drsk 2), *M.*
 drskáč, *m.* die Misteldroffel, *Cig., Frey. (F.)*;
 — prim. drozgač, dreskač.
 drskálnica, *f.* = brizgálnica, *C., Vod. (Izb. sp.)*.
 dŕskanje, *n.* das Schleifen auf dem Eise; —
 2) das Knistern, das Schnarren, *Cig., M.*
 dŕskati, *am, vb. impf.* 1) glitschen, rutschen,
M.; d. se. auf dem Eise schleifen, *C.*; — 2)
 knistern, *Mur.*; jhuarren, *Javn., Cig.*; — 3)
 jprigen, *Cig., Jan.*
 dŕskec, *eca, m.* der Ampfer (*rumex pratensis*).
Ajdovščina-Erj. (Torb.).
 drskèt, *éta, m.* das Geknistern, *Z.*
 drsketáti, *etám, čém, vb. impf.* 1) (auf dem
 Eise) schleifen, *C.*; — 2) knistern, *Jan.*
 dŕsklja, *f.* die Knistrierpriße, *V.-Cig., Vod.*
(Bab.).
 drskljáti, *ám, vb. impf.* 1) knistern, *Jan.*; —
 2) knistern, *C.*
 dŕskniti, dŕsknem, *vb. pf.* 1) glitschen, *Z.*; —
 2) jprigen, *Cig.*
 drskótee, *tea, m.* der Ampfer (*rumex p.*),
Strek.
 dŕsnik, *m.* die Wagen schleife, *Nov.*
 dŕsniti, dŕsnem, *vb. pf.* 1) gleiten, rutschen,
Cig., C.; — 2) jrcien, *Cig.*; — 2) — einen
 schnarrenden Laut hervorbringen, *C.*
 drstèl, *m.* eine Art Schiefer, *Strek.*
 drstèlj, *m.* = drstev 2). *Rihenberk - Erj.*
(Torb.).
 dršten, *m.* = drstèlj, *Rihenberk-Erj. (Torb.)*.
 drstev, *stva, m. 1)* der Kalkspath, krystallinischer
 Tropfstein, *Koblja glava (Kras)-Erj. (Torb.)*,
Erj. (Min.); — 2) der Kies (razdrobljeno ka-
 menje, pos. pesek v èiščenje bakrene po-
 sode), *Kras-Erj. (Torb.)*.
 drstilo, *n.* = drstitev, *Jan.*
 drstítev, *tve, f.* das Laichen, *Jan.*
 drstíti se, *im se, vb. impf.* streichen, laichen;
 ribe se drstijo; — pogl. drestiti se.
 drstljívka, *f.* die Atrambeere (*mandragora*).
Dict.; — pogl. dristljívka.
 drstnica, *f. 1)* der Laichfisch, *C., Svet. (Rok.)*;
 — 2) der Näsling (*chondrostoma nasus*),
Zidani Most-Erj. (Torb.).
 dršč, *m.* = drskač, dreskač, *Vranja v Istri-*
Erj. (Torb.).
 drščica, *f.* der Atrammetzvogel (*turdus pilaris*),
Gradišče na Ipavi-Erj. (Torb.).
 drtina, *f.* = drobtina, die Brojame, das Bröiel,
ogr.-C.; der Broden, das Bruchstück, *Fr.-*
C., vzh.St.; — nekaterè drtine èasa, einige
 Augenbilde, *C.*; — *pl.* drtine, das Zä-
 gemehl: z drtinami zadelan, mit Zägemehl ein-
 gestüttet, *DZ.*
 drtínčica, *f. dem.* drtinka, *vzh.St.*
 drtínica, *f. dem.* drtina; solnènemu prahu po-
 dobna d., *SN.*
 drtínka, *f. dem.* drtina, *vzh.St.*
 drtínsčica, *f.* eine Art bitteres Pflanzengewäch,
C.; (morda: das Kufkraut [*gnaphalium*], *Z.*).
 drtjè, *n. 1)* das Reifen, *C.*; — das Schinden,
Cig.; — das Quälen, *Valj (Rad.)*; — 2) das
 Grimmen, die Motif, *Meg., Dict.*; drtje imeti,
Dalm.

drûčkati, *am, vb. impf.* zerdrücken, quetschen,
C., jvzh.St.
 drûg, *m. 1)* der Genosse, der Gefährte, *Mur., Cig.,*
Jan., nk.; der Compagnon, *Cig. Jan.*; — 2)
 der Brautführer, *Hip., Mur., Cig., Jan., Kr.*;
 Blize blize jezdi Sumar, Blize blize njega
 drug, *Npes.-K.*; družice in drugovi, *Skrinj.*
 drûg, *adj. 1)* ein anderer: druge vere, druge
 narodnosti bitu, einem anderen Glauben, einer
 anderen Nationalität angehören: kdo drug?
 wer anders? nekaj drugega (drugazga), etwas
 anderes; drug pot, drug krat, ein anderes
 Mal; druge pomoči ni, es gibt kein anderes
 Mittel; drug veter je potegnil, das Blatt hat
 sich gewendet; ni druzega, kakor (nego) laž,
 es sind lauter Lügen; ves drug si, du hast
 dich ganz geändert; med drugimi rečmi, med
 drugim, poleg (zraven) drugega, unter an-
 derem: (govori se nav. drugi, kjer bi se prič-
 kovalo: drug, n. pr. nihče drugi); — 2) drûgi,
 der andere; z druge strani (plati), anderer-
 seits: drug drugemu, einer dem andern, (tudi:
 eden drugemu); drug za drugim, einer nach
 dem andern; drugo (eno) k drugemu, im Durch-
 schnitte gerechnet, *Cig., Sol., Svet. (Rok.)*; —
 3) drûgi, der zweite: drugo oranje, druga
 kop; druga setev, die Nachsaat, *Cig.*; druga
 zindra, die Krätzschlade, *Cig.*; druga vzmnoz,
 das Quadrat (math.), *Cig. (T.)*; — drugi èlen,
 der Nachsatz (math.), *Cig. (T.)*; — drugi dan,
 reden, am folgenden Tage, in der folgenden
 Woche: v drugo, zum zweitemmale; — (po
 Skrabcu [*Cr.*] drûgi' nima nedoločne oblike).
 drûga, *f.* die Brautführerin, *Cig., Jan.*
 drugáč, *adv.* anders, sonst, widerigentlich; molči,
 drugáč boš tepen.
 drugáče, *adv.* = drugáč, *Jan., nk.*
 drugáčen, *èna, adj.* anders beschaffen; ves d.
 je zlaž.
 drugáčeši, *adj.* = drugáčen, *Habd.-Mik.*
 drugáčešnji, *adj.* = drugáčen, *Z.*
 drugáèi, *adv.* = drugáč, *Meg., Guts., Javn.,*
Mur., Cig., Jan., Mik., Dalm.
 drugáčica, *f.* die Variante: d. te povesti, *Pjk.*
(Črt.).
 drugáčiji, *adj. C.,* pogl. drugáčen: („druga-
 čije“ volje, *Krelj*).
 drugáčiši, *adj.* = drugáčen, *Mik.*
 drugáčiti, *èim, vb. impf.* ändern, *C.*
 drugáčiv, *adj.* = drugáčen, *ogr.-C.*
 drugáčnost, *f.* die verschiedene Beschaffenheit.
 drugáko, *adv.* = drugáč, *Mur., Cig., Jan.,*
C., Mik., Krelj, Nov.
 drugákšun, *šna, adj.* = drugáčen, *Cig., Notr.;*
 jonitig, *Mur.*
 drugám, *adv.* anderswohin.
 drugár, *rija, m.* = drug 1), *Vrt.*; — stsl., *hs.*
 drugárica, *f. 1)* die Genossin, *C.*; — 2) po-
 doba d., das Seitenstück, das Pendant, *Cig.*
(T.); — *hs.*
 drûgdaj, *adv.* = drugdaj, *Mik., C.*
 drûgdaj, *adv.* sonst, anderemale, *Guts., Cig.*
 drûgde, *adv.* = drugdi, anderswo, *Alas., Cig.,*
C., Rec., nk.

drugdĕj, *adv.* = drugdi, *Hlp.* (*Orb.*).
drugdi, *adv.* anderswo, *Meg.*, *Dict.*, *Mur.*, *Cig.*, *Boh.*, *Trub.*, *Dalm.*, *Kast.*, *Jsvkr.*, *Jap.*, *ogr.-C.*, *nk.*
drugĕ, *adv.* = drugej, drugde, *Met.*
drugĕc, *gea. m.* der Zweite, *C.*; der Zweitgeborne, *Mur.*: der zweite Schwarm desselben Bienentodes, *M.*, *Gol.*, *Valj.* (*Rad.*); — ti si moj drugec, du bist mein zweites Ich, *Cig.*
drugec, *adv.* = drugod: od drugec = od drugod, *vzhSt.*; (iz: druged [drugod], *Mik.*)
drugĕj, *adv.* = drugje, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*
drugica, *f.* die Zweitgeborne, *Z.*
drugič, *adv.* zum zweitenmale; ein anderesmal wieder, *Cig.*, *C.*: — zweitens.
drugičnji, *adj.* zweimalig; drugičnja izkušnja, *Ravn.*; drugičnje, zum wiederholtenmale, *Ravn.* - *C.*
drugikrat, *adv.* = drugi krat, zum zweitenmale; — ein anderesmal (nam. drugkrat); druge krate, anderemale, sonst.
druginja, *f.* = družica 1), *C.*
drugjĕ, *adv.* anderswo.
drugle, *adv.* *C.*, *oglj.* drugde: (prim. „drgli“⁴, *Polj.*, „drgle“, *Črnič* [Goriš.]).
drugleh, *adv.* *C.*; *oglj.* drugde.
drugŏc, *adv.* 1) zum zweitenmale, ein anderesmal wieder; — 2) = k letu, ob letu, *Kras.*, *Ip.* - *Erj.* (*Torb.*).
drugŏčen, *ĕna*, *adj.* = drugokraten, *C.*
drugŏd, *adv.* an anderen Punkten, Orten, auf einem anderen Wege, auf anderen Wegen, anderwärts, anderswo herum; po drugod, an anderen Orten; od drugod, anderswoher.
drugŏdi, *adv.* = drugod, *C.*
drugŏdnji, *adj.* anderwärtig (pravilno nam. drugoten, *Cig.*).
drugŏdleh, *adv.* nam. drugod, *pri Idriji.*
drugorĕc, *n.* das Flößgebirge, *Cig.* (*T.*).
drugogŏren, *rna*, *adj.* Flöß-, drugogorni vapnenc, der Flößfah, *Cig.* (*T.*).
drugojĕčen, *ĕna*, *adj.* eine andere Sprache redend, anderssprachig, *nk.*
drugokrat, *adv.* = drugikrat, *Mur.*
drugokrátén, *tna*, *adj.* abermalig, zweimalig, *Mur.*
drugonárodnik, *m.* der einer anderen Nation Angehörige, *nk.*
drugopis, *pisa*, *m.* das Duplicat, *C.*
drugorĕden, *dna*, *adj.* zweiten Ranges: drugorĕdna država, *SlN.*; — secundär, *Cig.* (*T.*).
drugorĕdec, *dca*, *m.* = drugonarodnik, *SlN.*
drugorĕden, *dna*, *adj.* einer anderen Nation angehörig, *Raič* (*Slov.*); drugorodni del škofije, *Cv.*; — fremdartig, *Cig.*
drugorĕjen, *jĕna*, *adj.* zweitgeborene, *Cig.*, *Jan.*, *M.*, *nk.*
drugorĕjence, *nea*, *m.* der Zweitgeborne, *Jan.*
drugosŏrten, *tna*, *adj.* von anderer Art, *M.*
drugospŏten, *tna*, *adj.* von anderem Geschlecht, *C.*
drugostránski, *adj.* zur anderen Seite gehörig, anderseitig, *Cig.*, *nk.*
drugošŏlec, *lca*, *m.* ein Schüler der zweiten Classe, der Secundaner, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *nk.*

drugóten, *tna*, *adj.* secundär; Neben, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*); drugotni naglas, der Nebenton, d. pojem, der Nebenbegriff, d. tok, der Nebenstrom, der Inductionstrom, d. rek, der Nebenjah, d. del reka, der Nebenfastheit, *Cig.* (*T.*).
drugovátí, *ĕjem*, *vb. impf.* 1) Gesellschaft leisten, versehen, *nk.*: prijazno se s kom d., *LjZv.*: — 2) Brantführer sein, *Cig.*, *Jan.*, *M.*
drugovĕree, *vca*, *m.* der Andersgläubige, *Cig.*, *nk.*
drugovĕrka, *f.* die Andersgläubige, *Z.*
drugovĕrski, *adj.* andersgläubig, heterodox, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*
drugovĕrstvo, *n.* die Heterodoxie, *Cig.*
drugovŕsten, *stna*, *adj.* kar je druge vrste: drugovŕstna barka, *Vod.* (*17b. sp.*): — fremdartig, *Cig.*
druhái, *f.* eine Volksmenge; — (nav. zaniĕlj.) der Pöbelhaute, der Pöbel, das Gefindel.
druháca, *f.* dem. druhal: mlada druhalca (otrok), *Ravn.*
druháten, *tna*, *adj.* Pöbel: druhalna vlada, die Ochlokratie, *Jes.*
druhalovláde, *n.* die Pöbelherrschaft, *Cig.*
druhátski, *adj.* pöbelhaft, *V.-Cig.*
druid, *m.* galski duhovnik, der Druid.
drújec, *jca*, *m.* *M.*, *Cig.*, *Kr.*, *oglj.* drugec.
drúm, *drúma*, *m.* 1) der Rest eines Schuster drahts, *Lašce-Levst.* (*Rok.*); — 2) der Halm, *C.*; — prim. nem. ein Trumm (3. B. von einem Zeile), *Levst.* (*Rok.*).
drumbljáti, *ám*, *vb. impf.* schnurren: mačka drumlja, *ogr.-Valj.* (*Rad.*); — prim. dromljati.
drúmek, *mka*, *m. dem.* drum, *Rib.-M.*
drúmlja, *f.* die Schalmel (sompogna), *Alas.*: — prim. dromlja.
drúščina, *f.* die Gesellschaft; v družĕni se je pomenkovala nesramno, *LjZv.*; družĕno komu delati, jemandem Gesellschaft leisten, *Svet.* (*Rok.*).
drúštevece, *n. dem.* društvo; kleiner Verein, *Vrt.*
drúštven, *adj.* Vereins-, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *nk.*: društvena pravila, die Vereinsstatuten, *nk.*
drúštveník, *m.* das Vereinsmitglied, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*
drúštvenína, *f.* die Vereinsgebür, der Vereinsbeitrag, *C.*, *nk.*
drúštvo, *n.* 1) (po hs.) die Gesellschaft, der Verein, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; politično d., trgovsko d., pravniško d., *nk.*; — 2) = družĕna, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *kajk.-Valj.* (*Rad.*).
drúštvovánje, *n.* die Bethätigung des Vereinslebens, *C.*, *nk.*
drúštvováti, *ĕjem*, *vb. impf.* ein Vereinsleben bethätigen, einen Verein (Vereine) halten, *SlN.-C.*
drůzga, *f.* Zerquetschtes (3. B. zerdrückte Mäben als Schweinefutter), *vzhSt.-C.*; — *oglj.* drozga.
drůzgalica, *f.* = drozgalica, brozga, *Notr.*, *Levst.* (*Rok.*).
drůzgati, *am*, *vb. impf.* (etwas Weiches) zerdrücken, quetschen, *Mik.*, *Dol.*, *St.*; — *konj.* po

koritu družga (taqt), *Gov.-Mik.*; — pogl. drozgati.

druzgolati, *ām. vb. impf.* = drozgati. *C.*

družā, *f.* die Genossin, *C.*; — die Ehegenossin, *V.-Cig., Jan.*; („takó mož imenuje ženo, kadar se lepo gledata“, *Levst./Nauk 174*). Al predrago maš obliubljeno? Družo al zaročeno? *Npes.-Vod. (Pes.)*.

družāben, *bna, adj.* die Gesellschaft betreffend, Gesellschafts-, social, *Jan., nk.*; razmere v družabnem in državnem življenju, *Jurč.*; stebri našega družabnega življenja, *Str.*; družabne čednosti, *Cr.*; — einer Gesellschaft, einem Vereine angehörig; verni družabni (nam. družabniki), *Slom.*

družābnik, *m. 1)* der Gesellschafter: bil je blaga duša, vesel družabnik, *Str.*; — 2) das Gesellschafts- oder Vereinsmitglied, *Jan., Levst. (Nauk)*.

družba, *f. 1)* = družčina, die Gesellschaft; vesela d., lustige Gesellschaft; — verska d., eine Glaubensgesellschaft, *nk.*; — die Gemein-schaft, *Mur., Cig., Jan.*; d. zakonska, d. svet-nikov, *Cig.*; — 2) = društvo 1), die Gesell-schaft, der Verein, *Cig., Jan.*; kmetska družba, die Ackerbaugesellschaft; delničarska d., die Actiengesellschaft, *DZ.*; bankovna d., die Bankegesellschaft, *DZ.*; — tudi: družbā, *Kr.-Valj. (Rad)*.

družbān, *āna, m.* = družabnik, *Jan., Slom.*

družbānj, *m.* der Brautführer, *St.-Mur., Cig., Danj.-Mik.*

družbēn, *adj.* = družaben. *Cig.*; družbeni račun, die Gesellschaftsrechnung, *Cig. (T.), Čel. (Ar.)*; — *hs.*

družbēnik, *m.* = družabnik, das Gesellschafts- oder Vereinsmitglied, *Cig., C., nk.*; — *hs.*

družbica, *f. dem.* družba.

družbina, *f.* = družba, *Jan., C.*; — *hs.*

družbinski, *adj.* Gesellschafts-, social, *nk.*

družboslōvje, *n.* die Sociologie, *IjZv., Lampe (D.)*.

družčēn, *ēna, adj.* = družčen 2), *M.*

družče, *ēta, n. 1)* der Genosse, der Gefährte, *Cig., Jan., Mik.*; — 2) der Brautführer, *C.*; der Begleiter der Brautjungfer, *C.*; — 3) der Ehegenoss, *Cig., C.*; = zakonski mož ali žena, *Diet.*; očkāi so za svoja zakonska družeta ino otroke iz srca žalovali, *Trub.*; ona je tvoje družce, *Dalm.*; Preljubo moje družce, *Npes.-Vraj.*; zakonski so s svojimi družeti plesali, *Kres.*; — tudi *m.*: Si prišel, družce pravi moj? *Npes.-Vod. (Pes.)*; Ladin družce, *Vod. (Pes.)*.

družcec, *ēca, m. 1)* *dem.* drug; der Gefährte, *C., Z.*; der Mitarbeiter, der Gefelle, *C., Z.*; — der Brautführer, *C.*; — 2) — drugcec, drugi roj istega panja, *Levst. (Beč.)*.

družcej, *m. 1)* der Genosse, der Gefährte, *C., Z.*; Pridite angelci, Vi nebeski družceji, *Slom.*; — 2) der Ehegenahl, *Mur., Valj. (Rad)*.

družčen, *ēna, adj. 1)* gesellschaftlich, gesellig, *Cig., Jan., C.*; družno življenje, das gesellige Leben, *Cig. (T.)*; — gemeinschaftlich, *C.*; družno

delati, *Zv.*; družno podpisane države, die mitunterzeichneten Mächte, *DZ.*; — 2) die Gesellschaft liebend, gesellig; d. šlovek, *Svet. (Rok.)*; družčen šlovek ljubi družbo, *DSv.*

druženje, *n.* die Gesellschaft, *Cig.*; d. s kom, der Umgang, *Cig.*

družica, *f. 1)* die Gefährtin, die Gesellschafterin, *Mur., Cig., Jan., Dalm.*; — zakonska d., die Ehegenossin, *Mur., Cig.*; — 2) die Begleiterin der Braut, die Brautjungfer, die Kranzseljungfer; družice in drugovi, *Skrinj.*

družičevāti, *ēujem, vb. impf.* Kranzseljungfer sein, *Cig., M.*

družičēiti, *ēim, vb. impf.* = družičevati, *Cig.*

družiten, *ina, adj.* vereinigend, *Cig.*

družitnik, *m.* der Instrumental (gramm.), *Jan., Levst. (Sl. Spr.)*

družitō, *n.* das Vereinigungsmittel, *nk.*

družina, *f. 1)* die Hausgenossen, *Mur., Cig.*; — 2) die Familie; veliko družino imeti; za družino skrbeti; — 3) das Gefinde, die Dienerschaft; veliko družine imeti; z družino jesti, mit den Leuten essen; devetero družine, neun Dienstboten, *Cig.*; družina mu je nezvesta; pa tudi: družina so mu nezvesti, *Met.-Mik.*

družinād, *f.* = družina 3), *IjZv.*

družinēe, *n.* der Dienstbote; četvero družinēt, *družinēc*, *nca, m. 1)* der Hausgenosse, *C.*; — 2) = družinēe, *Jan.*

družinica, *f. dem.* družina; kleine Familie, *M.*

družinski, *adj. 1)* familiär, *Cig., Jan.*; — 2) Dienstboten-, Gefinde-; družinska soba, *družinstvo*, *n.* das Gefindewesen, *C.*

družiti, *drūzim, vb. impf.* gesellen, vereinigen, verbinden, *Mur., Cig., Jan.*; s seboj d., involtieren, *Levst. (Pril.)*; — d. se s kom. mit jemandem Umgang haben; volk se z volkom družti, gleich u. gleich gesellt sich gern, *Cig.*; d. se telesno, sich begatten, *Cig., Jan.*; — d. se z lenobo = len biti, *Vrt.*

družjē, *n.* = družce; zakonsko družje, *Levst. (Pril.)*; Žena je družje vmorila, *Npes.-Kres.*

družkinja, *f.* die Gefährtin, *Hal.-C.*

družljiv, *iva, adj.* gesellig, leutlich, *Jan., Cig. (T.), C.*

družljivost, *f.* die Geselligkeit, *Cig., Jan., C.*

družnica, *f.* = družabnica, *ZgD.*

družnik, *m.* der Compagnon, *Cig., Jan.*; družnik pridobitnega podjetja, *DZkr.*; der Genosse, *C.*; občinski d., *DZkr.*; das Gesellschafts- oder Vereinsmitglied, *Cig., Jan., C.*

družnost, *f.* die Geselligkeit, *Cig., Jan., C.*

dřva, *n. pl.* išči pod: drvo.

dřvāča, *f.* die Holzhaue, *Mik., vzhSt., C., Vrt.*

dřvājsati, *am, vb. impf.* = dřeviti, *Jurč.*; konje d., *Dol.*; (nam. dřevājsati).

dřvānja, *f.* die Holzgerand, *Danj.-Mik.*

dřvār, *rja, m. 1)* der Holzhaue, der Holzzer; — 2) nam. dřevār 2), *Dol.*

dřvarica, *f.* die Holzart, *ogr.-C.*

dřvarija, *f.* = dřvarstvo, *M.*

dřvarina, *f.* die Holzgebürt, *Cig., M., DZ.*

dřvarišče, *n.* der Holzhaue, *Cig.*

drváríti, árim, *vb. impf.* 1) sich mit dem Holzhacken, Holzeln beschäftigen, Holz fällen, holzen; — 2) nam. drevariti, *Cig., Dol.*

drvárjenje, *n.* das Holzeln.

drvárnica, *f.* die Holzhitze, die Holzlege.

drvárski, *adj.* Holzhauser: drvarska sekira.

drvárstvõ, *n.* die Holzerei.

drvásčina, *f.* das Nicht, Holz zu schlagen, das Holzzerwitut, *Cig., Jan.*; mernik ovsza za drvásčino dati, *Svet.(Rok.)*; v tem gozdu imam drvásčino, *Rib.*

drvčë, čta, *n.* ein Stückchen Holz, *Ravn.*

drvéka, *f.* necko jabolko, *Dol.-Érj.(Torb.)*.

drvën, *adj.* hölzern, *Cig., Jan.*; d. most, *Zora.*

drvënce, *nca, m.* der Holzstein, *Érj.(Min.)*.

drvenëti, *im, vb. impf.* = dreveneti, *C.*

drvenica, *f.* 1) die Holzlege, die Holzhitze, *C.,*

DZ.; — 2) = drvača, *SlGor.-C. BlKr.*

drvenjāk, *m.* die Holzlege, *Valj.(Rad).*

drvënka, *f.* = drevenka, der Messen (eigentlich hölzernes Maß), *Mik.*; (pol vagana, *Ormož.*)

drvez, *m.* neokreten človek, *Levst.(Beč).*

drvína, *f.* = drvarina, *Cig.*

drviš, *m.* der Sturm: vris in drviš, *Bes.*; —

nam. dreviš, prim. dreviti.

drvišče, *n.* der Holzplatz, die Holzhitze, *C.,*

Rož.-Kres.; der Wald, *Tolm.-Štek.(Let.)*.

drvítì, *im, vb. impf.* pogl. dreviti.

drvnica *f.* 1) die große Holzhitze mit langem Stiel, *C., BlKr., Gor., Savinska dol.*; —

2) = drvarnica, *Gor., DSp.*

drvník, *m.* der Holzplatz, *Cig.*

drvnína, *f.* das Holzgeld, die Holzabgabe, *Cig., C.*

drvnjāca, *f.* die Holzart, *C., Mik., Valj.(Rad),*

vzhSt.

drvnjāk, *m.* 1) der Holzplatz, *Hal.-C.*; — 2)

der Holzhitzenmist, *ogr.-C.*

drvõ, *n.* das Holzschicht, der Prügel, *vzhSt.-C.*; nav. *pl.* drva, das Brennholz; drva sekati, Holz hacken; v drva iti, um Holz in den Wald gehen, *Vrt.*; tudi: drvá, *Gor.-Valj.*

(Rad); — (drvõ nam. drevõ, *Kras i. dr.)*

drvodëlec, čta, *m.* der Holzarbeiter, *C., Trst.*

(Let.); — *hs.*

drvojëd, jëda, *m., pl.* drvojadi, die Holzfreier, *Cig.(T.)*.

drvojëdec, dca, *m.* der Holzesser, der Synophag, *Cig.*

drvojëdka, *f.* der Thranenschwamm (merulius), *Cig., Tuš.(B.)*.

drvolāca, *f.* entzweigter Ast, *vzhSt.-C.*

drvoplāvstvõ, *n.* das Holzweien, *Cig.*

drvorëž, rëza, *m.* = lesorez, *Navr.(Kop. sp.)*.

drvosëk, sëka, *m.* das Holzschlagen, *Dict.*; — kraj, kjer se drva sekajo, der Holzschlag, *Gor.-Cig., Jan., Svet.(Rok.)*.

drvõšec, šca, *m.* der Waldantheil, *M. Gor.*; (menda nam. drvõšec, *Cig.* ima drvõšec).

drvotan, *m.* pogl. drvoton.

drvotòč, tòčca, *m.* der Weidenbohrrer (cossus ligniperda), *Cig.*

drvotòn, tóna, *m.* der Platz, wo Holz gespalten wird, die Holzlege, *C., Valj.(Rad)*; (drvõtõn), *Mur.*; (drvotan), *ogr.-Raič(Nkol.)*.

drvotõnšćak, *m.* 1) der Block zum Holzspalten, *vzhSt.-C.*; — 2) der Holzhitzenmist, *C.*

drvovárstvõ, *n.* die Holzsparrnust, *V.-Cig.*

drvovnik, *m.* der Holzwald, *C.*

drvščina, *f.* = drvásčina, *C.*

drž, drža, *adj.* frech, *Jan., C.*; drzo življenje, *Krelj*; predrz in preobjesten, *Trub.(Post.)*; drzi norci, *Dalm.*

drža, *f.* 1) die Zechlampe, *C.*; — 2) der Feldrain, *C.*; — 3) = drista, *C.*

držāj, *m.* = greben, die Hefel, *Jan., Mik.*; pogl. drzej.

držalica, *f.* die Rißel, der Rißelkamm, *Cig., Jan.*

držálnica, *f.* = drzalica, *Jan.*

držálnik, *m.* der Rißelbaum, *Jan.*

držalõ, *n.* = drzalica, *Cig., Jan.*

držanje, *n.* das Scharren, *M.*; — das Hefeln, *Mur.*

držati, držam, zem, *vb. impf.* 1) scharren, schaben, fragen, *Cig., Jan., M., Nov.-C.*; blato s ceste d., *C.*; d. se, sich fragen, *C.*; d. grlo, (*Cig.*), d. se, (*V.-Cig.*), sich räusporn; — 2) hefeln, *Guts., Jarn., Mur., Jan.*; — rifestu, *Mur., Jan.*; — 3) (travo) d., grazen, *St.-Jarn., Cig., C.*; ovce drzajo = pasejo se, *Lašče-Levst.(Rok.)*.

državec, *vca, m.* der Hefler, *Cig., Jan.*

drzej, *m.* = greben, die Hefel, *Guts.*

držen, zna, *adj.* kühn, verwegen, fed; — frech, *Jarn., Mur., Jan.*

1. držniti, držnem, *vb. pf.* schabend einen Zug thun, *Z.*; — prim. drzati.

2. držniti, držnem, *vb. pf.* sich erkühnen, *Mur., Cig., Mik.*; ne drzнем dalje, weiter wage ich es nicht, *Cig.*; nav. d. se, sich unterstehen, wagen; sich die Freiheit nehmen, *Cig.*; d. se vprašati, so frei sein zu fragen, *Cig.*

držniti, nim, *vb. impf.* ermutigen, *ogr.-C.*

držnost, *f.* die Kühnheit, die Verwegenheit; — die Wechheit, *Cig., Jan., C.*

držost, *f.* = drznost, *Mur., Krelj-Mik., Dalm.*

držótèn, tna, *adj.* = drzen, *Vrt.*

drzovít, *adj.* kühn, verwegen, *Cig., Jan., Cig.* (*T.*), *nk.*

drzovítèn, tna, *adj.* = drzovit, *Jan.*

drzovítež, *m.* der Verwegene, *Let.*

drzovítost, *f.* = drzovitost, *C.*

drzovítost, *f.* die Verwegenheit, die Verwegenheit, *Cig., C., nk.*

držùn, *m.* verwegener Mensch, *C.*

drž, drža, *m.* = držalo 3); perni (= peresni) drž, der Federhalter, *ogr.-Valj.(Rad).*

drža, *f.* die Haltung; počepna d., *Telov.*

držāc, *m.* 1) der Träger (s. B. des Wagens, „tisti, ki voz drži“), *C., Z.*; — 2) ein Werkzeu, womit man etwas hält, der Halter, *Cig.*; — die Handhabe an der Senje für die linke Hand, *Cig.*

držāj, *m.* 1) die Handhabe, das Hest, der Griff; bei die Handhabe an der Senje für die linke Hand, *Cig.*; — 2) das, woran man sich anhält; das Geländer; držāj ob mostovih in brveh; stopnice z držajem, *Zora*; — *pren.* der Anhaltspunkt, *C., DZ.*; — 3) das, was

etwas hält, der Halter, *Cig.*; — das Tenakel (bei den Schriftgelehrten), *Cig.*; — die Bremse, *Cig.*

držák, *m.* 1) die Handhabe, der Griff, *Cig.*, *C.*; — 2) der Halter, *Cig.*

držátee, *n. dem.* držálo; das Heftchen, kleiner Griff, *Cig.*, *C.*

držáljka, *f.* = držálo, *Mur.*, *Cig.*; držalka, *Valj.(Rad).*

držálnica, *f.* die Pferdehalter, *C.*

držálo, *n.* 1) die Handhabe, der Griff; — 2) der Anhalter (worauf man sich anhält), *Cig.*; — 3) der Halter, der Haltapparat, *Cig.*

držánje, *n.* 1) das Halten, napačno d. života, peresa (pri pansju), *ogr.-Valj.(Rad).*; — 2) die Männigkeit, die Capacität (eines Gefäßes), *Cig.(T.)*; do polnega držanja napolnjen, *DZ.*; — 3) = dežela, država, *ogr.-C.*; šel je v daleko držanje, *Cig.*; — 4) die Haltung, die Geberden, *Cig.*, *C.*; die Aufführung, das Benehmen, *ogr.-C.*

držáti, *im. vb. impf.* 1) halten; klobuk v rokah d.; d. otroka v naročju; koga za roko d., jemand an der Hand halten; za drevo d., Pflughalter sein, *Cig.*; konja za brzdo, moza za besedo držijo, das Pferd nimmt man beim Zaum, den Mann beim Wort, *Z.*; d. kaj kvisku, proč, k očem, pod nos, etwas in die Höhe, weg, vor das Gesicht, vor die Nase halten; ne d. križem rok, nicht müßig sein; svečo d. umirajočemu, dem Sterbenden das Licht halten; d. komu roko, jemandem die Stange halten, *Cig.*; v dobrem stanu d. kaj, in gutem Zustande erhalten, *uk.*; vino v pivnicah d., *ogr.-Valj.(Rad)*; živino pregorko d.; v časti d. in spoštovati koga, *Jap.*; — abhalten; skupščino d., *Valj.(Glas.)*; svet, sodbo d., *Lašče-Lerst.(Rok.)*; tožbo d., über eine Klage verhandeln, *Svet.(Rok.)*; — führen; dnevniki, zemljišne knjige d., *DZ.*; — 2) fest halten (durch Kraftanstrengung, Zwang u. dgl.); držite ga! haltet ihn fest! boljše „drži ga“ ko „lovi ga“, = besser ein Sperling in der Hand, als eine Taube auf dem Dache; sapo držati, den Athem an sich halten; jeza me v srecu drži, Zorn erfüllt mein Herz, *C.*; bolezen ga drži v postelji, die Krankheit seßelt ihn aus Bett, *Cig.*; krč me drži, ich habe den Krampf, *Z.*; drži me v ramii, es zieht mich im Arm, *Cig.*; — V mladosti vender trdnicejše so mreže, Ki v njih drži nas upa moč golčiva, *Preš.*; v zaporu koga d., im Arrest anhalten, *IjZr.*; trdo, ostro, na tesnem koga d., jemanden streng, kurz, in guter Zucht halten; v trdem d., streng halten, *Sol.*; jezik za zobmi d., die Zunge im Zaume (das Maul) halten; držan, verpflichtet, *C.*; — par fetiš, interessiert, *C.*; — 3) aufrecht halten; pijan je, da ga noge ne drže; drži me tvoja desnica, *Ravn.*; d. red po občini, die Gemeindepolizei handhaben, *Levt.(Nauk)*; d. zapovedi, die Gebote halten (tudi stsl.); d. besedo, daß Wort halten (tudi rus.); oni ne drže pravde (= pravice), *Dalm.*; — 4) halten (= nicht lassen); mora vodo d., es muß wasserdicht

sein; papir črnila ne drži, das Papier schlägt durch, fließt, *Cig.*; d. barvo, die Farbe behalten, *Cig.*; d. glas, den Ton halten, aushalten, *Cig.*, *Sol.*; led, sren drži, das Eis, die Schneedecke hält, *Cig.*; maček ne drži, der Anker ist los, *Cig.*; posoda ne drži, = pušča; sod drži kakor jajce, *Z.*; zdaj bo držalo, jetzt wird es halten (= zdaj je dosti trdno pribito, privezано itd.); vzroki niso držali, die Begründung war nicht stichhältig, *Cig.*; — mraz, jug drži, die Kälte, der Südwind hält an, *Cig.*; to vreme bo držalo ves mesec, *Tolm.-Štek.(Let.)*; — halten, fassen; sod drži deset veder; — 5) die Richtung haben, führen: kam drži pot, cesta, steza; dveri drže na vrt, *Cig.*; d. v kako mer, streichen (vom Erzgange), *Cig.(T.)*; ruda drži naprej, das Erz geht an, *Cig.*; laufen (o ertah), *Cig.(T.)*; — sich erstrecken: moja njiva drži do —, *Svet.(Rok.)*; — 6) d. se za kaj, sich an etwas anhalten; d. se za vejo; — d. se česa (koga), an etwas (jemandem) haften, kleben, hängen: smola se drži obteke; — se se ga drži moč, er ist noch bei Kräften, *Cig.*; ta napaka se ga bo držala, dokler bo živ, dieser Fehler wird ihm sein Lebenlang anhaften, *Cig.*; berača se palica drži, der Bettler legt den Bettelstab nicht ab, *Z.*; cerkvenega imenja se dolžnosti drže, Verpflichtungen haften auf dem kirchlichen Vermögen, *DZ.*; — d. se koga, sich an jemanden anhängen; drži se ga kakor smola, kakor klop; d. se česa kakor pijanec plota, = an einer Sache fest hangen, *Cig.*; — an etwas festhalten; d. se starih navad, starega kopita; bei etwas bleiben, verharren: vina, dela d. se; — sich an etwas halten, sich nach etwas richten; d. se steze, Bahn halten, *Cig.*; d. se sledu, der Spur nachgehen; d. se ukazov, die Verordnungen befolgen; človeku gre, da se postav drži, katere mu piše Bog, *Ravn.*; d. se resnice, der Wahrheit treu bleiben; d. se svojih besedi, *Levt.(Zb. sp.)*; držeč se ukaza, tragt der Verordnung, *Cig.*; — sich behaupten, standhalten: trdnjava se drži; — sich halten: to sadje se dolgo drži; držeč, haltbar, *Cig. Jan.*; res je bolj rezno (vino), pa bo tudi bolj držeče, *Levt.(Zb. sp.)*; — 7) d. se, eine Haltung beobachten; d. se po koncu, sich aufrecht halten; — eine Wiene machen: kiso se d., ein saures Gesicht machen: na smeh, na jok se d., eine weinerliche, lächelnde Wiene machen; drži se, kakor da ne bi znal pet šteti; — sich benehmen, sich verhalten; junaško, moško se d., sich heldenmüthig, männlich benehmen; krotko in pohlevno se d., *Kast.*

držáva, *f.* 1) der Bestand; državo imeti, *Cig.*; ta reč nima države, *Cig.*, *Svet.(Rok.)*, *Kr.-Valj.(Rad)*; ta človek nima države, ist nicht charakterfest, *Kr.-Valj.(Rad)*; — 2) der Machtbereich (diccio), *Mik.*; — (po drugih slov. jeziki) der Staat, das Reich, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *uk.*; zavezna d., der Bundesstaat, *Cig.*, *uk.*; — 3) = posestvo, der Grundbesitz, *C.*, *Z.*

državec, vca. m. = držač 1), C.
 državen, vna, adj. Staats-, staatlich, Cig., Jan., nk.
 državica, f. dem. država; kleiner Staat, nk.
 državlján. ána. m. der Staatsangehörige, der Staatsbürger, Cig., Jan., nk.
 državljánka, f. die Staatsangehörige, die Staatsbürgerin, nk.
 državljánski, adj. staatsbürgerlich, Staatsbürger-, Cig., Jan., nk.; d. zakonik, das bürgerliche Gesetzbuch, Cig., nk.
 državljánstvo, n. die Staatsangehörigkeit, die Staatsbürgerschaft, das Staatsbürgerrecht, Cig., Jan., C., Cig.(T.), nk.
 državnik, m. der Staatsmann, Cig., Jan., Vod. (Iz b. sp.), nk.
 državnikováti, újem, vb. impf. sich als Staatsmann behältigen, nk.
 državniški, adj. staatsmännisch, Cig.(T.), nk.
 državništvo, n. die Staatsmannschaft, Raič (Slov.).
 državnoprávén, vna, adj. staatsrechtlich, Cig.(T.), nk.
 državnozbóren, rna, adj. reichsrätlich, reichstäglich, Jan., nk.
 državnozbórski, adj. Reichsraths-, nk.; državnozborska volitev, Levst(Nauk).
 državopis, písa, m. die Statistik, Jan., Cig.(T.), C.
 državoslóven, vna, adj. staatswissenschaftlich, nk.
 državoslóvsje, n. die Staatswissenschaft, Jan., nk.
 državotvóren, rna, adj. staatenbildend, nk.
 državoznánski, adj. die Staatswissenschaft betreffend: d. zemljepis, die politische Geographie, Cig.(T.).
 državoznánsven, stvena, adj. staatswissenschaftlich, Cig.(T.).
 državoznánsstvo, n. die Staatswissenschaft, die Staatslehre, Cig.(T.), nk.
 držba, f. das Festhalten, C.
 držec, žca, m. der etwas hält, der Halter, Cig.; — držci, der Haltapparát (zool.), h. t.-Cig.(T.).
 držécki, adv. mit den Händen haltend, (tudi: na držeckem), BIKr.-Mik.
 držéčnost, f. die Haltbarkeit, Cig., Jan.
 držék, žka, m. dem. drž. = držaj 1), Cig., Jan.
 držén, zna, adj. haltbar, dauerhaft, Cig.; trdno in držno orodje, LjZv.
 držéla, f. = držela, ogr.-Valj.(Rad).
 držína, f. der Zubalt, der Vonnengehalt, der Fassungsraum, DZ.
 držítelj, m. d. knjig matic, der Matrizenführer, Levst.(Nauk).
 držkati, am, vb. impf. dem. držati; halten (v otroštem govoru), Mik., Strek.
 držnost, f. die Haltbarkeit, Cig.
 držúlja, f. eine Art Pflanzl., (die nicht vom Kerne geht), BIKr.
 dualizem, zma, m. dvojnost (v verstvu, politiki i. dr.), der Dualismus.
 dubek, bka, m. die Blütendolde an der Birke, am Häselnußstrauch, C.; ein Büschel Kirichen,

Glas.; — morda nam. dobek; prim. hs. dubak, dem. dub, tudi: neka vrsta črešenj.
 dúcat, m. = dvanašterica (Duzend), Cel.(Ar.); — prim. tucat.
 dúcniti, dúcnem, vb. pf. = dudniti, floßen, Dol.
 dúda, f. 1) der Dudelsack, Habd., Cig., Jan.: = pl. dude, Mur., Cig., Jan., Nov.; — 2) dummer, einfältiger Mensch, C., Z.
 dúdalo, n. ein langsamer Patron, Ip.-Erj.(Torb).
 dúdanje, n. das Dudelsackspiel, Diet.
 dúdás, m. der Dudelsackpfeifer, Habd.-Mik.
 dúdati, dúdam, vb. impf. 1) auf dem Dudelsack spielen, die Sackpfeife blasen, Habd.-Mik.; — 2) ungeschickt, langsam etwas thun, Ip.-Erj.(Torb).
 dúdka, f. in pl. dudke = duda, dude, Cig.
 dúdla, f. eine Art Doppelpfeife, Lašče-Levst.(Rok.); — prim. bav. dudel. Pfeife, Flöte, Levst.(Rok.).
 dúdlati, am, vb. impf. na dudlo piskati, Lašče-Levst.(Rok.); dudeln, Cig.; — iz nem.
 dúdniti, dúdnem, vb. pf. = duniti, Jarn., Cig., Dol.
 dúdnjati, am, vb. impf. dröhnen, rollen; grom dudnja, SlGor.-C.; (prim. dúdnanje, das Dröhnen, ogr.-Valj.(Rad)); stsl. гуднати.
 dúét, m. dvoस्पev. das Duett.
 dúh, dúha, m. 1) der Hauch, Mur., Jan.; smrtni d., der Todeshauch, Cig.; — 2) der Geruch; lep, dober duh, angenehmer Geruch; d. imeti po čem, nach etwas riechen; vinski d., der Weingeruch; pl. duhovi, wohlriechende Sachen, Mur.; — ni duha ne sluha za njim, po njem, er ist verschollen; — 3) (gen., acc. dúhá) der Geist: a) ein geistiges Wesen; sveti duh, der heilige Geist; nebeski duhovi, die Himmlsgeister; peklenski d., der Höllengeist; — gorski d., der Berggeist, Cig., Jan.; — = das Geipenst: strah pred duhovi; — b) der geistige Theil des Menschen: meso želi zoper duha, Dalm., Kast.; Kdo zna Noč temno razjasnit, ki tare duha? Preš.; vi-sokega, bistrega duha človek, nk.; — c) der Geist = der innere Charakter, die inneren Eigenschaften: preroški d., der Prophetengeist, Cig.; Bog tebi dodeli duha pobožnosti, Ravm.-Mik.; pesem — božjega prazna duha, Preš.; krščanski d., die christliche Gesinnung, Cig.; enega duha, von gleichem Geiste bejeelt, Cig.
 dúha, f. der Geruch, Habd.-Mik.; dobra duha, angenehmer Geruch, jrzh.St.-C.; cvetlica je lepe duhe, SlN.-C.; lisičja d., der Fuchsgeruch, Mik.
 duhálo, n. das Geruchsorgan, Jan.
 dúhanje, n. das Riechen.
 duhát, áta, adj. 1) Aroma enthaltend: duhato vino, Z.; — 2) geistig, bejeelt, C., Z.
 dúhati, dúham, vb. impf. 1) riechen, einen Geruch empfinden; imajo nos in ne duhajo, Traum-Valj.(Rad); wittern, Cig., Jan.; — beriechen, Cig.; — 2) hauchen, Mur.

dúhniti, dúhnem, *vb. pf.* hauchen, wehen: kreppek veter duhne, *Levst. (Zb. sp.)*.

duhobólnik, *m.* der Seelenfranke, *Cig. (T.), DZ.*

duhomámen, *mna. adj.* geistfáhmend, *Cig.*

duhomórec, *rea. m.* der Geiřtóbder, *Zv.*

duhomóren, *rna. adj.* geiřtóbdernd, *Cig. (T.), nk.*

duhóta, *f.* das Aroma, *Danj.-C.*

duhotáj, tája, *m.* der Geiřterláugner, *Cig.*

dúhov, *adj.* duhovo, Pfingsten, *Jan., Levst. (Nauk);* o duhovem, zu Pfingsten, *Z.*

duhóven, *vna, adj.* 1) = duševen, geiřtig, Geiřtes-, *Mur., Cig., Jan.;* — 2) geiřtlich, duhovni gospodje, duhovno opravilo, duhovne váje.

duhóven, *vna. m.* pogl. duhovnik.

duhóvenski, *adj.* = duhovniški, *Jurč.*

duhóvenstvo, *n.* = duhovščina, *Cig., C.*

duhovidec, *dca, m.* der Geiřterseher, *Jan., Cig.;* — rus.

duhovidstvo, *n.* die Geiřterseherei, *Cig.*

duhovin, *m.* ein Dámon, *C., Rib.-Mik.;* — der hóje Geiřt, der Teufel, *Laščé-Levst. (Rok);* E. prav gotovo je duhovin, Ker tolik né smrtne matere sin, *Levst. (Zb. sp.);* nečisti duhovin, = hudčé, *Vrt.*

duhovína, *f.* das Geipenst, *C., Krelj;* — kadar ris (= volkodlak) spi, gre njegova duhovina drugemu spečemu kri sesat, *Nor.;* (*m.* pred „ednim“ duhovino, *Krelj*).

duhovit, *adj.* geiřtwill, geiřtreich, *nk:* duhovite domislíce, geiřtreiche Einfälle, *Cig. (T.).*

duhovitost, *f.* die Geiřtreichheit, *nk.*

duhóvnica, *f.* 1) die Priesterin, *Cig., Jan., C.;* — 2) = duhovščnica, *C.*

duhovnja, *f.* der einem Geiřtlichen unterstehende Sprengel, die Pfarre, *Cig., Jan., nk.*

duhóvnik, *m.* der Geiřtliche, der Priester.

duhovnišče, *n.* das Prešbyterium, *Cig., Jan., Vrt.*

duhóvniški, *adj.* = duhovski, priesterlich, *nk.*

duhóvništvo, *n.* = duhovstvo, *Z., nk.*

duhóvnost, *f.* die Geiřtlichkeit (als Eigenschaft), *Cig., Jan.*

duhóvski, *adj.* geiřtlich, priesterlich, Priester-; d. stan, der Priesterstand.

duhóvstvo, *n.* 1) das Priesteramt, *Mur., Cig., Jan.;* — 2) = duhovščina, *Mur., Cig., Jan.*

duhovstvovati, *újem. vb. impf.* das Priesteramt ausüben, *vzhŠt.-C.*

duhóvščina, *f.* die Geiřtlichkeit, der Clerus.

duhóvščnica, *f.* = duhovsko semenišče, das Priesterseminar, *Mur., Cig., Jan., Slom., ZgD., nk.*

1. dúhtati, *am. vb. impf.* ichwer athmen, *C.*

2. dúhtati, *am. vb. impf. Cig., SLN.-C.,* pogl. tuhtati.

duhtéti, *im. vb. impf.* duften, *Cig., Jan., M., nk;* vonjavo d., *Zora;* — prim. dehteti.

dukat, *m.* der Ducaten, *Cig., Jan.*

dukati, *kam. čem. vb. impf.* springen, *C.;* selski učenci ves dan skačejo in dučejo, *SLN.*

dúklj, *klja, m.* hoher, oben verengter Topf (Milchtopf), *Mur., vzhŠt., ogr.-C., Raič (Let.);* großer Trinkbecher, ein Quatzen, *vzhŠt.-C.;*

— „kar nima pravilne oblike, bodi-si posoda, bodi si šlovek“, *Valj. (Rad).*

dúkla, *f.* neka posoda za mleko, *Št.-Valj. (Rad);* — prim. dukelj.

dúkniti, dúknem, *vb. pf.* davonspringen, *C.*

dúlice, *n. dem. dulo, Cig.*

dúlčast, *adj.* dem Ende des Halschenhalses áhnlich; dúlčasto se držati, den Mund zusammenziehen, daß die Lippen aufgeworfen erscheinen, *C.*

dúlček, *čka, m. dem. dulec.*

dúlčnica, *f.* 1) = neka otročja piščalca, *C.;* — 2) ženska, ki se dúlčasto drži, *C.*

dúlđa, *f.* ime kravi, *kajk.-Valj. (Rad).*

dúlec, *lea, m.* 1) das Mundstück an Blasinstrumenten, *Mur., Jan.;* — 2) der Gießschnebel an Gefáßen, *Cig., M., SlGor.;* — das Ende des Halschenhalses, *Dol., vzhŠt.;* — 3) der vor Unwillen zusammengezogene Mund: d. delati, na d. se držati, *C., Z., vzhŠt.;* (l se ne izgovarja kakor l).

dúležnica, *f.* eine Art Hirtenflöte, *vzhŠt.-C.*

dúlica, *f.* neka velika rumena hruska, *C.*

dúlití, *im. vb. impf.* röhrenförmig machen, *C.;* klobuk d., dulo delati klobuku, den Hut fáhnen, *Cig.;* — d. se, anschwellen: kruh se dúli, *Št.-C.;* — deska se dúli, das Brett wirft sich, *Mariborska ok.-C.;* — slive se dúlijo (kadar v roge gredo), *Fr.-C.;* — d. se = dulec delati, *C.;* prim. dulec 3).

dúlg, *n.* der Huttopf (= štula), *Cig., Dol., BlKr.;* daj mi črešenj v dulo, *Z.*

dumatí, *am. vb. impf.* = misliti (*pri Režjanih po St. Vražu. SLN. VII. 154.*); ahnen, *M. (.)*

dúnajica, *f.* neko jabolko, *Tolm., GBrda-Erj. (Torb.).*

dúnavče, *n.* neko jabolko, *v Brkinih-Erj. (Torb.).*

dúnavka, *f.* neko jabolko, *Ponikve (Goriš.)-Erj. (Torb.).*

dúncanje, *n.* das Stoßen, tako se imenuje tudi neka otročja igra, *Laščé-Levst. (M.).*

dúncati, *am. vb. impf.* stoßen, stupsen, *Levst. (Rok.);* — prim. dunkati.

dúnda, *f.* = donda 2), *Fr.-C., Trst. (Let.).*

1. dúnec, *nea, m.* der Stoß, der Knuff, *Cig.;* — prim. duniti.

2. dúncec, *nea, m.* = danka, die Bluzzenwurf, *SlGor.-C.*

dúnek, *nka. m.* = dunec, der Stoß, der Knuff, *C., Z.*

dúniti, dúnem, *vb. pf.* stoßen; sapa v mene dúnci, ein Windstoß trifft mich, *Z., Vest.;* — einen Knuff verjagen: d. koga s pestjo; s palico d. koga, *Vest.*

dúnka, *f.* deklia, ki sesa prst, *Vrsno-Erj. (Torb.).*

1. dúnkati, *am. vb. impf.* 1) stoßen, pußen, jehlan, *vzhŠt.-C.;* z nogami d., *ogr.-Valj. (Rad);* — 2) frachen, *Jan.;* topovi dunkajo, *Z.*

2. dúnkati, *am. vb. impf.* prst sesati, *Vrsno-Erj. (Torb.).*

dúpa, *f.* 1) die Erdhöhle, *C., Z.;* — 2) neka psovka ženski, *kajk. Valj. (Rad).*

dúpati, dúpam, pljem, *vb. impf.* 1) auf etwas Hohlés schlagen, *Z.*; — 2) dumpf rauſchen, *C.*
dúpetce, *n. dem.* duplo; das Hóhchen, *Cig.*
dúpelj, plja, *adj.* hóhl, *C.*, (dupel) *Cig.*; — prim. stsl. dupla, hóhl.
dúpeljnast, *adj.* = dupljast, *Dict.*, *C.*, *Mik.*
dúpeljnik, *m.* der Hóhlebewohner, *Cig.*, *nk.*
dupina, *f.* = duplo, *Cig.*
dupir, rja, *m.* = netopir, *Mur.*, *Mik.*
dúplar, rja, *m.* die Hóhstaube (columba oenas), *Cig.*
dúplast, *adj.* = duplinast: duplasto drevo, *Hal.-C.*; v duplastih luknjah gnezda delajo. *Dalm.*; — prim. duplo.
duplér, *m.* = duplir, *ogr.-Mik.*, *kajk.-Valj. (Rad)*.
dúplika, *f.* odgovor na repliko, die Duplik.
duplikát, *m.* das Duplicat; — prim. dvojnica.
duplikátor, rja, *m.* der Duplicator (phys.), *Cig. (T.)*.
duplina, *f.* die Hóhlung, *Mur.*, *Cig.*; telesna d., die Leibes hóhle, *LjZv.*; prebavna d., der Verdauungscanal, predzobna d., die Backen hóhle, prsna d., die Brust hóhle, trebušna d., die Bauch hóhle, ustna d., die Mund hóhle, bobničeva d., die Trommelhóhle, *Erj. (Som.)*.
duplinast, *adj.* Hóhlungen enthaltend, *Cig.*; — hóhlenartig: duplinasta jama, *Zora*.
duplír, *m.* große Wachsferze, *C.*, *BlKr.*; — prim. it. doppiero.
dúplja, *f.* die Hóhlung: die Baum hóhle, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*; — die Felsen hóhle, die Grotte, *Jan.*, *BlKr.*, *vzh.St.*; — das Dienloch, *C.* — prim. duplo.
dúpljast, *f.* = duplast, *Cig.*, *C.*, *Mik.*; — prim. duplja.
dúplje, *n.* die Baum hóhle, *Cig.*, *Rez.-Mik.*; kolno d., die Radbüchse, *Habd.-Mik.*
dupljén, *adj.* Hóhlen: dupljene čebele, Baumbienen, *C.*
dupljenica, *f.* hóhler Baumstamm, *Cig.*
dúpljevje, *n. coll.* Hóhlen, *C.*
dúpljica, *f. dem.* duplja; kleine Hóhle: die Zelle des Hornisnestes, *Tolm.*
dupljina, *f.* = duplina, *Mur.*
dúplo, *n.* die Hóhlung, *Cig. (T.)*; die Baum hóhle, *Cig.*, *Rib.-Mik.*, *St.*, *Gor.*; drugi ptici so po duplih skriti, *Zv.*; — die Erd- oder Felsen hóhle, *C.*; d. v pečevju, *Dict.*; — das Nischenloch unter dem Herde, *Mariborska ok.-C.*
dupotáti, otám, *ščem. vb. impf.* stanpſen, *C.*; — prim. dupati.
dúr, *adj.* ſchen, *Ravn.-Cig.*; wild, menschenſchen, *Laščo-Lovst. (Rok.)*; dure zveri, ſchene, wilde Thiere, *Z.*; Neudelan jezik vsak Dur pastuh je, srep divjak, *Lovst. (Zb. sp.)*; — prim. slovaško: durný, ſchen.
dúra, *f.* neumen ſlovek, *Pivka-Cig.*, *Jan.*
dúrak, *m.* ein Kartenspiel: duraka igrati; — der in dieſem Spiel Verlierende, *C.*, *St.*; — iz hs.; — prim. rus., *čes.* durak, = neumnez.
duránca, *f.* = durancelj, *Mur.*, *C.*
duráncelj, elja, (celjna), *m.* nicht vom Kerne gehende Pfirsich, der Hárting, *SlGor.-C.*,

jvzh.St.; — prim. it. duracine, hart und ſeſt (v. Früchten).
duráncija, *f.* = durancelj, *Cig.*, *C.*
dúráti, *am. vb. impf. ad.* duráti, = suvati, *C.*
dúrece, *f. pl. dem.* dúri; 1) kleine Thüre, das Pförtchen; — die Gatterthür, *C.*; — 2) der Hófenſtag, *Gor.*
dúrec, *éta*, *m.* ein blóder Menſch, der Trottel, *Tolm.-Erj. (Torb.)*.
 1. **dúrece**, *rea*, *m.* = dure, *C.*
 2. **dúrece**, *rea*, *m.* zgornji dúrec hišnih vrat, die obere Thórhchwelle, *Jap. (Sr. p.)*.
dúréti, *im, vb. impf.* blóde dareinſchauen, *Tolm.-Erj. (Torb.)*.
dúrgelj, glja, (geljna), *m.* der Drillbohrer, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — prim. bav. dúrchel, *Mik.*
dúrgljati, *am. vb. impf.* bohren, *Cig.*
dúrglejž, *m.* = dúrgelj, *Polj.*
dúrhati, *am, vb. impf.* = prebadati: zábe d., Fróſche ſpießen, *SlGor.-C.*; — prim. bav. dúrcheln = dúrchbohren, *C.*
dúrhiniti, dúrhnem. *vb. pf.* = prebosti, *C.*; — prim. durhati.
dúri, *f. pl.* 1) die Thüre, das Thor; — 2) der Preſſedeckel, (dveri) *Mariborska ok.-C.*; — 3) = vcha, *C.*
duriti, *im, vb. impf.* verháſt, eſelhaft machen: d. koga komu, *Hal.-C.*; — d. se, eſeln, eſelhaft ſein: jed se mu dúri, *ogr.-C.*, *kajk.-Valj. (Rad)*; — 2) verabſcheuen, verachten, *C.*; Koga (= kogar) sem najbolj dúrila, Toga (= tega) sem si dnes dobila, *Npes.-Vraž.*
dúrkanje, *n.* das Stoßen, das Hútteln: d. kol, *ogr.-C.*
dúrkati, *am. vb. impf.* ſtoßen, rútteln (o kolih), *ogr.-C.*; proč d. koga, forſtſtoßen, *BlKr.*; — prim. durniti.
dúrnica, *f.* der Thürlflügel, *Cig.*, *Jan.*; oboja vrata so imela dvoje dúrnice, *Jap. (Sr. p.)*.
dúrnik, *m.* der Thürhüter, *Mur.*; — prim. dvernik.
dúrniti, dúrnem. *vb. pf.* ſtechen, ſtoßen, *C.*; — prim. hs. turiti.
dúrnjak, *m.* die Flaſchenmündung, *jvzh.St.*
duséti, *im, vb. impf.* vor Aerger ſchmauben, *BlKr.-M.*
dúša, *f.* 1) die Seele: ſlovek je iz dúše in telesa; pri moji dúši! bei meiner Seele! tudi: pri moji kršćeni dúši! *St.*; na mojo dúšo, *LjZv.*; v dúšo ginjen. innig gerührt, *Cig.*; iz vse dúše, aus dem Grunde des Herzens, *Cig.*; — dúša moja! Ijuba dúša! mein Herchen! mein Lieber, meine Liebe! živa d. ne ve, feine Seele weiß es; vsaka živa (ali: kršćena) d., jedermann, *St.-C.*; dobra d., eine gute Seele; poštena dúša, eine ehliche Haut; dober je, kakor dúša, *Notr.*; dúša je, er hat Gemüth, *Cig. (T.)*; — mesto šteje 30.000 dúš (= Einwohner); — 2) der Lampendocht; — 3) die eingenahte Knopfform, *Cig.*, *Tolm.-C.*, *Dol.*; — 4) die Nadel in dem Schützen der Weber und Tuchmacher, *Cig.*, *BlKr.-M.*; — 5) der Dorn im Schließelloch, *Cig.*; — 6) die Federſeile, *h. t.-Cig. (T.)*; — 7) das Mark in den Früchten, *Jan.*; — 8) der Bügelleiſtenſtahl,

Štrek., Gorš.; — 1) krompir za saditev, kateremu so tiste dele obrezali, ki imajo klice, pokvarjen (zadušen). *Dol.*; — 10) babja duša = babja dušica, der Quendel, der Thymian (thymus serpyllum), *Fr., vzhSt.-C.*

dušák, m. 1) die Lufröhre, *C.*; — 2) = dušek, der Zug; na dva dušaka izpiti, *južhSt.*

dušati se, am se, *vb. impf.* bei seiner Seele beetheneru, *Mik., BIKr., vzhSt.*

dušavce, vca, *m.* človek, ki se rad duša, *BIKr.*

duščev, *adj.* = dušikov: duščeva okislina (chem.), die Unterjodpeteräure, *Cig.(T.).*

dušebôlnik, *m.* der Seelenfranke, *h. t.-Cig.(T.).*

dušec, šca, *m.* 1) der üble Geruch, der Nebengeruch, *Cig. M.*; sod ima dušec, *Z.*; — der Beigeschmack, *Cig.*; — 2) der Stickstoff, *Jan., Cig.(T.);* — 3) der Herzliebste, *Valj.(Rad).*

dušegûbec, bea, *m.* der Seelenmörder, *Cig.*

dušegûben, bna, *adj.* seelenmordend, *Cig.*

dušegûbstvo, *n.* der Seelenmord, *Cig.*

dušek, ška, *m.* 1) der Athemzug, *Cig., Jan., M.*; d. mi jemlje, zapira, es benimmt mir den Athem, *Z.*; — der Zug: na en d., na dva duška (izpiti), in einem Zuge, in zwei Zügen; tudi: v enem dušku, *Z.*; — 2) eine Leinung zum Ausströmen der Luft, der Gase: sod nima duška, daš žajš hat feine Luft: sodu duška dati, t. j. vcho mu odbiti; — daš Luſtloch, daš Zugloch, *Mur., Cig.*; kletni dušek, *Nov.*; — der Ventilator, *Cig.*; daš Dampfloch, *Cig.*; — dez se je ulil, kakor bi mu bili vsi duški odprti. (als wenn alle Schloten des Himmels geöffnet wären), *Vrl.*, na vse duške delati, mit aller Kraft, *SN.*; vlekel je na vse duške iz pipice, *Jurč.*; začel je piti na vse duške, *Jurč.*; d. dati krvi, dem Blute Luft machen (= puščati), *V.-Cig.*; duška dati nevolji, jezd. id., dem Unwillen, dem Zorne freien Lauf lassen, *nk.*; dušek bolesti odpreti. *Zr.*; — 3) der Einſchlag im Weine, *V.-Cig.*; — 4) = rilec, *V.-Cig.*; — 5) materina d. = materina dušica, (materni d.) *Cig., Jan.*

dušelôvce, vca, *m.* der Seelenjäger, *Cig.*

dušemôrce, cea, *m.* = dušegubec, *Cig.*; d. od začetka, oče laži, *Gr.*

dušcn, šna, *adj.* 1) Seelen, Geistes, geistig; dušna paša; — 2) na dušno, o dušnem, zu Allerseelen, *C.*; na večer pred dušnim, *Pjk.(Crt.).*

dušenje, *n.* das Erstickenmachen.

dušelôvce, vca, *m.* der Psycholog, *Cig., Jan.*

dušelôvcn, vna, *adj.* psychologisch, *Cig., Jan. nk.*

dušelôvce, *n.* die Seelenfunde, die Psychologie, *Cig., Jan., nk.*

duščevn, vna, *adj.* Seelen, Geistes, geistig, *Cig., Jan., C., nk.*; duščevno delo, duševne zmožnosti, duševna revščina, *nk.*; — hs. stsl.

duščvnost, *f.* die Seeleneigenschaften, der geistige Zustand, *C.*

dušeznânstvô, *n.* = dušelovje, *Jan., Cig.(I.).*

dušica, *f.* l. dem. duša: 1) die Seele; dobra dušica; dušica moja! mein Herzchen! — 2)

der Lampendocht, *Dol.*; — 3) materina (materna) d., der Feldthymian, der Quendel, (thymus serpyllum); tudi: babja d., *južhSt.*; — svinjska d., der Storchapfel (Jatura stramonium), *Tuš.(R.);* — II. dušica, 1) schwerer Athem, das Asthma, *Fr.-C., Z.*; — der Stickschlûß, *Jan.*; — 2) der innere Dohlenjodjodprießel, *vzhSt.-C.*

dušičevce, vca, *m.* der Quendelgeißt, („dušičevce“), *Vod.(Bab.).*

dušičnat, *adj.* stickstoffhaltig, *Sen.(Fiz.), Erj.(Som.);* dušičnate spojine, Stickstoffverbindungen, *Erj.(Som.).*

dušik, *m.* der Stickstoff, *h. t.-Cig.(T.), Sen.(Fiz.), Erj.(Som.).*

dušiten, ina, *adj.* erstickend, *nk.*; d. zrak, *Let.*

dušitnik, *m.* der Aethendämpfer, *Cig.*

dušiti, im, *vb. impf.* 1) den Athem benehmen, dem Erſticken nahe bringen, *Mur., Cig., Jan.*; sapo mu je dušilo, *Jurč.*; to me duši, daš benimmt mir den Athem, *Cig.*; — 2) dämpfen: ogenj d., *Cig., Jan.*; pren. zu unterdrücken suchen, *Cig., Jan.*; d. vstajò, *nk.*; — 3) dünnsten, *C.*; jed se v pokriti posodi duši, *Vod.(Izb. sp.).*

dušiv, iva, *adj.* = dušljiv, *C., nk.*

dušivce, vca, *m.* kdor duši, *Cig.*

dušje, *n.* der Quendel (thymus serpyllum), *C.*; z dušjem nastilajo o kresu po hišah, *Polj.*

duška, *f.* 1) der Athem, *C., Mik.*; nemam duške (n. pr. po hitrem teku), človek smrdljive duške, *vzhSt.-C.*; — der Zug: na eno duško izpiti, in einem Athem anstrinken, *vzhSt.-C.*; — 2) daš Luſtloch, *Mur., Cig. C.*; — 3) *pl.* duške, die Geburtswehen, *C., Mik., Valj.(Rad.);* — 4) duška, neka hruška, *Ip.-Erj.(Torb.).*

duškast, *adj.* einen üblen Geruch habend: sod je duškast, *Cig.*

duškati, am, *vb. impf.* 1) Athem schöpfen (um sich zu erholen), *M.*; počivati in duškati po poti, *Gor.*; ribe duškajo. schnappen nach Luft, *Ljub.*; — 2) die Communication mit der äußeren Luft ermöglichen: d. sod, *vzhSt.-C.*; zamrzle ribnike d., *C.*

dušljiv, iva, *adj.* den Athem beengend, erstickend: dušljivi kašelj, der Keuchhusten, *Cig.*

dušljivost, *f.* die den Athem beengende Beschaffenheit (der Luft), *Bes.*; d. in sopara, *SN.*

dušnica, *f.* 1) das Athemloch, *C.*; subozemske živali dihajo s pljuči ali pa z dušnicami, *Erj.(IjZr.);* — 2) daš Luſtloch, *C., Z.*; — „luknja pri sadni sušilnici“, (dušnica) *Krn-Erk.(Torb.).*

dušnjak, *m.* 1) die Lufröhre, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Erj.(Som.);* — 2) daš Luſtloch, *Gutsm., Kr.-Valj.(Rad.);* die Naudröhre in Zimmeru, *C., Polj.*

dušnják, *m.* daš Athemloch, *Cig.*

dúti, dújem, *vb. impf.* 1) wehen, blasen, *Valj.(Rad.);* veter dúje, *Z.*; — auf dem Horn blasen, *Mur.*; — 2) d. se, anschwellen, aufgehen (n. pr. o testu, mehurju), *SGor.-C., Z.*

důtka, *f.* das Důtchen, die Spielmarke, (du-tika) *Cig., Jan.*; — iz nem.

důvati, *vam, vb. impf. ad* duniti; stožen, *Z., vzhŠt.*

důzati, *am, vb. impf.* stožen, drängen, *Z., C.*; ljudje se v cerkev duzajo. *C.*

důzniti, důznem, *vb. pf.* einen Stoß geben, *Z.*; dobro d. koga. *Levst. (Zb. sp.).*

dvā, *m.* dvē, *f. n. num.* zwei; po dva, je zwei; po dva in dva, paarweise; = dva po dva, *V.-Cig.*; — ura je dve, dve je, eš išt zwei Uhr; ob dveh, um zwei Uhr.

dvadnēven, *vna, adj.* = dvodnev, *Cig., Levst. (Zb. sp.).*

dvājset, *num.* zwanzig; eden, ena, eno in d., einundzwanzig, dva, dve in d., tri in d., pet in d., *Levst. (Sl. Spr.)*; dvajseti, *ogr.-Adj. (Rad).*

dvajsetāk, *m.* der Zwanziger (ein Geldstück), *V.-Cig.*

dvajsetēr, *num.* zwanzigerlei, zwanzig; — prim. četver.

dvajsetēren, *rna, adj.* zwanzigfach.

dvajsetērnat, *adj.* zwanzigfach.

dvajseterogŭb, gŭba, *adj.* zwanzigfältig, *Cig.*

dvajseterotrōk, strōka, *adj.* zwanzigfältig, *Cig.*

dvajsetfŭnten, tna, *adj.* zwanzigpfündig, *Cig., Jan.*

dvajsetfŭtnik, *m.* der Zwanzigpfünder, *Cig.*

dvājseti, *num.* der zwanzigste.

dvajsetica, *f.* das Zwanzigkreuzerstück.

dvajsetič, *adv.* zwanzigstens, zum zwanzigstenmale.

dvajsetina, *f.* der zwanzigste Theil, das Zwanzigstel.

dvajsetinka, *f.* das Zwanzigstel.

dvājsetka, *f.* der Zwanziger (als Zahlzeichen), *C.*

dvājsetkrat, *adv.* zwanzigmal.

dvājsetkraten, tna, *adj.* zwanzigmalig.

dvajsetlētēn, tna, *adj.* zwanzigjährig, *Jan.*

dvajsetlētēnik, *m.* der Zwanzigjährige, *Cig., Let.*

dvājst, *num.* = dvajset.

dvājsti, *num.* 1) = dvajset, *Mur.*; — 2) = dvajseti.

dvājšēica, *f.* = dvajsetica, *Mur., C., Mik., Savinska dol.*

dvākrate, *adv.* zweimal.

dvākrate, tna, *adj.* zweimalig.

dvanājdesti, (*f.* dvenajdesti), *num.* = dvanajst, *ogr.-C.*

dvanājst, *num.* zwölf; ura je dvanajst, eš išt zwölf Uhr; ob dvanajstih, um 12 Uhr.

dvanajstēr, *num.* zwölferteil, zwölf; — prim. četver.

dvanajstērec, rca, *m.* das Dodecaeder, *Cig. (T.).*

dvanajstēren, rna, *adj.* zwölfstach, dvanajsterna razdelba, die Duodecimaleintheilung, *Cig. (T.).*

dvanajstērica, *f.* das Duzend, *Cig., Cel. (Ar.).*

dvanajstērka, *f.* 1) die zwölf, der zwölfte (als Zahlzeichen), *Z.*; — 2) das Duodezformat, *Cig., Jan., Cig. (T.).*

dvanajstērnat, *adj.* zwölfstach.

dvanajsterogŭben, bna, *adj.* zwölfstältig, *Cig.*

dvanajsterokóten, tna, *adj.* zwölfstüpfelig (= zwölfseitig), *Cig.*

dvanajsterokōtnik, *m.* das zwölfst. *Cig. (T.).*

dvanajsteronōžen, žna, *adj.* zwölfstüpf. *Cig.*

dvanajsteroogŭclnat, *adj.* zwölfst. *Cig.*

dvanajsteroplōšēen, šēna, *adj.* d. oget, eine zwölfseitige Eide, *h. t.-Cig. (T.).*

dvanajsterotrān, strāna, *adj.* zwölfst. *Cig.*

dvanajstica, *f.* 1) die zwölf, *Cig.*; — 2) = dvanajstera, *Cig.*

dvanājstič, *adv.* zum zwölfstenmale, zwölfstens.

dvanajstija, *f.* gospodarstvo dvanajsternih v občini, ker šteje občinski zbor dvanajst udov, *Ljubušnje-Štrek. (Let.).*

dvanajstina, *f.* der zwölfte Theil, das zwölfstel.

dvanajstinka, *f.* das zwölfstel.

dvanajstdēten, tna, *adj.* zwölfst. *Cig.*

dvanajstdnēven, vna, *adj.* zwölfst. *Cig.*

dvanajstfŭnten, tna, *adj.* zwölfst. *Cig.*

dvanajstfŭtnik, *m.* der zwölfst. *Cig.*

dvanājstka, *f.* die zwölf, *Cig.*

dvanājstkrat, *adv.* zwölfmal.

dvanājstkraten, tna, *adj.* zwölfmalig.

dvanājstlja, *f.* der Aposteltag, (dvanajstla), *Meg.-Mik.*

dvanajstlētēn, tna, *adj.* zwölfjährig.

dvanājstnik, *m.* der zwölfst. *Cig.*

(*T.*), *Erj. (Som.).*

dvanajščāk, *m.* = občinski svetovavec (ker šteje občinski zbor dvanajst udov), *Kras-Štrek. (Let.).*

dvēčiti, *im, vb. impf.* = zvečiti, fauen, *Meg., Dict., Šol., Boh., Trub., Dalm., Vrt., Nov.*; — dvečiti, *Kast.*

dvēglāven, vna, *adj.* = dvoglaven, *Dict.*

dvekāti, ām, *vb. impf.* = zvekati, fauen, *C., Z.*

dvelētēn, tna, *adj.* = dvoleten, *Cig., Met., Schönl.*

dvelētje, *n.* = dvoletje, *Cig.*

dvērce, *f. pl.* = durce, *Cig., C.*

dvērčnik, *m.* = durce 2), *vzhŠt.-C.*

dvēren, rna, *adj.* Thür-, *Mur.*

dvēri, *f. pl.* = duri, *vzhŠt., ogr.*

dvērnica, *f.* = durnica, *Mur., Cig., Jan., C.*

dvērnik, *m.* 1) durnik, der Thürsteher, *Mur.*; prim. stsl. dvr̃nik; — 2) der Thürhafen, auf den die Narbe gelegt wird, *Hal.-C.*

dvēsto, *num.* zweihundert (nav.: dve sto); — prim. sto in k sto spadajoče besede.

dvēstōtni, *num.* der zweihundertste, *Cig., Jan.*

dvig, *m.* die Hebung, *Cig. (T.);* — der Aufst. *Jan.*; — dvig iz tabora, das Decampement, *Cig.*

dvigāč, *m.* der Hebearm, der Hebezapfen, *Cig.*

dvigāten, tna, *adj.* zum Heben dienend, Hebe-, *Cig.*

dvigātnik, *m.* die Hebestange, der Hebenagel, z. B. in den Uhren, *Cig.*

dvigālo, *n.* das Hebezeng, *Cig.*

dviganje, *n.* das Heben, die Hebung.

dvigati, dvigam, *vb. impf. ad* dvigniti; = vzdigati, heben; — d. se, sich heben; megla prah se dviga.

dvigljaj, *m.* der Zug (in der Lotterie), *Cig.*

dvígniti, dvígnem. *vb. pf.* = vzdigniti. heben; d. mačke, die Mutter füttern, *Cig.*; d. oči, in die Höhe blicken, *Cig.*

dvígováti, újem. *vb. impf.* = dvigati.

dvobárvcn. vna. *adj.* doppelfärbig, *Cig.*

dvobôj, bója. *m.* der Zweikampf, das Duell, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; (tudi: dvóboj).

dvobojeváti se, újem se, *vb. impf.* sich duellieren, *Cig.*, *nk.*

dvobôjiti se, bôjim se. *vb. pf.* sich duellieren, *nk.*

dvobôjnik, *m.* der Zweikämpfer, der Duellant, *Cig.*, *Jan.*

dvobôjstvo, *n.* = dvoboj. *M.*

dvobroj, brója. *m.* die Zweizahl, *Cig.*, *Jan.*; pogl. dvojina, dvojestvo.

dvobrójnik, *m.* = dvobroj. *Cig.*

dvocëp, cépa. *m.* der Zweiflügel, *V.-Cig.*

dvocëpen, pna. *adj.* zweiflügelig, *Cig.*

dvocëvcn, vna. *adj.* zweiröhrig, doppelläufig; dvocevna puška, *Cig.*, *Jan.*

dvocëvje, *n.* der Doppelauf, *Cig.*

dvocëvka, *f.* die Doppelflinte, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *nk.*

dvocímnica, *f.* = dvokaličnica, *Cig.*

dvocëlát, áta. *adj.* mit doppelter Stirn, *Let.*

dvocëln, ëlëna. *adj.* zweigliedrig, zweielementig, *Cig.*(*T.*).

dvocënce, nca. *m.* das Binom, *Cig.*(*T.*).

Cel.(*Ar.*).

dvocëlenik, *m.* zweigliedriger Ausdruck (math.), *Cig.*(*T.*).

dvodánji, *adj.* = dvodneven. *V.-Cig.*

dvodëcn, ina. *adj.* zweitheilig, *Cig.*(*T.*).

dvodëčnost, *f.* die Dichotomie, *Cig.*

dvodnévcn, vna. *adj.* zweitägig, *Jan.*

dvodóm, dóma. *adj.* zweihäufig (bot.), *Cig.*(*T.*).

dvodómcn, mna. *adj.* = dvodom. *Cig.*(*T.*).

Jan., *Tuš.*(*B.*); dvodomne rastline, *LjZv.*

dvodómnica, *f.* = dvodomna rastlina, *Cig.*(*T.*).

dvodómstvo, *n.* die Zweihäufigkeit (bot.), *Cig.*(*T.*).

dvodržävje, *n.* dualistisches Reich, *SlN.-C.*

dvoforíntnik, *m.* das Zweiguldenstück, *Jan.*, *DZ.*

dvofúntcn, tna. *adj.* zweifühdig, *Cig.*

dvofúntnik, *m.* der Zweifühdler, *Cig.*

dvogläsen, sna. *adj.* doppellantig, *Cig.*; — zweifühdig, *Cig.*; dvoglasno petje, *nk.*

dvogläsje, *n.* der Zweifant, *Cig.*; — der Zweiflang, *Cig.*(*T.*).

dvogläsniik, *m.* der Doppellant, Dvobthong, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.*(*T.*).

dvoglav, gláva. *adj.* zweiföpfig, *Cig.*, *Jan.*; dvoglaví orel, der Doppeladler, *Jan.*

dvoglävce, vca. *m.* der Zweiföpfige, *Cig.*, *C.*, *M.*

dvoglävcn, vna. *adj.* = dvoglav. *Cig.*, *Jan.*

dvoglävka, *f.* die Zweiföpfige, *Cig.*

dvoglädcn, dna. *adj.* dvogledni kot, die Parallaxe, *Cig.*(*T.*); — po čës.

dvogovor, *m.* das Zweigepräch, *Z.*, *Jan.*, *ZgD.*; — po nem.

dvogúb, gúba. *adj.* zweifach, *Jan.*, *Cig.*(*T.*).

dvogúbcn, bna. *adj.* = dvogub. *nk.*

dvôj, *num. distr.* 1) zwei; pri substantivih, ki se ali sploh, ali v kakem posebnem pomenu le v pluralu rabijo: dvoje vilice, *zwei* Gabeln; dvoje škornje si dati napraviti, *zwei* Paar Stiefel; tudi substantivno: dvoje; dvoje vilice; — pri substantivih, pri katerih si mislimo kako pripadajoče množstvo: dvoje snubce je imela (vsak snubec je imel svoje spremljevatce); — 2) die zwei; o določenih skupaj spadajočih osebah ali rečeh: pet hlebec kruha sem prinesel, dvoje manjših daj otrokom. die *zwei* kleineren Läuse; dvoje volov. das *Zshenpaar*, *C.*; — 3) zwei; ako hočemo povedati, da sta predmeta različna po spolu. starosti itd.: vzeli je v ladjo vsake živali dvoje, von jeder Tiergattung ein Männchen und ein Weibchen; dvoje telet (*n.* pr. telček in telica): dvoje Judov (mož in žena, mož in otrok ali žena in otrok, toda: dva Juda. *zwei* jüdische Männer); — 4) zweierlei; dvoji otroci (od dveh očetov ali dveh mater): dvoje vino; — 5) zwei, zweifach, pri abstraktnih substantivih: dvojo krivico dela. er begeht ein *zweifaches* Unrecht; dvoja žalost, *Dalm.*; — 6) ako šteti predmet ni imenovan: *zwei* Dinge, *zwei* u. dgl.: dvoje h krati loviti, nach *zwei* Dingen zugleich streben, *Cig.*; na dvoje razdeliti, in *zwei* Theile theilen; na dvoje iti, aneinander gehen, *Z.*: eno uro sva na dvoje, wir sind eine Stunde von einander entfernt, *M.*: bila sta uže dolgo na dvoje. sie hatten sich schon vor langer Zeit zertrennt, *Jurč.*; — 7) dvoje = dva. dve: Se dvoje kit mu dol' obes'. *Npes.-K.*; — — prim. četver.

dvojáca, *f.* das Zweigroschenstück (= 6 starih = 10 novih krajcarjev). *Cig.*, *Mik.*, *Kr.*

dvojáccn, ëna. *adj.* zwitterhaft, doppellantig, *Cig.*, *Jan.*; — prim. dvojak 2).

dvojáčnost, *f.* das Zwitterwesen, *Cig.*

dvojád, *f.* das Zweigeipann, *vzh.Sl.-C.*; vprezna dvojad, *Cv.*

dvoják, *m.* 1) der Zweier (als Geldstück), *Cig.*, *Jan.*, *ogr.-Cig.*; — 2) der Zwitter, *Cig.*, *Jan.*, *M.*

dvojárcn, mna. *adj.* zweiföhdig, *Cig.*

dvôjba, *f.* der Zweifel, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.*(*T.*), *ogr.-C.*, *Levst.*(*Pril.*), *nk.*; brez dvojb, *ni* zweifelhaft, *Cig.*, *Navr.*(*Let.*), *nk.*

dvôjbcn, bna. *adj.* zweifelhaft, *Cig.*

dvôjčë, eta. *n.* = dvoječek; krdela so z dvoječeti breja, *Dalm.*; žena je porodila dvoječeti, *vzh.Sl.-Valj.*(*Vest.*).

dvôjčëck, ëka. *m.* 1) der Zwilling; dvoječke imeti. Zwillinge geboren haben; — 2) der Nebenbalm, *V.-Cig.*; — 3) dvoječka. Zwillingstrustalle, *Erj.*(*Min.*).

dvôjčëcn, ëna. *adj.* dvoječno drevo, der Doppelpflanz, *C.*

dvôjčëtcn, tna. *adj.* Zwillingz, *SlGov.*, *Fr.-C.*; dvoječna deklina. weiblicher Zwilling, *C.*

dvôjčëca, *f.* der weibliche Zwilling, *Z.*

dvôjčëič, *m.* der Zwilling, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Krefj.*; Tomas. kateri je imenovan dvoječič, *Dalm.*

dvôjčiti, im. *vb. impf.* doppelu, *C.*
 dvôjčnat, *adj.* doppel, Zwilling's: irs ima dvojnate rozge. *Ital.-C.*
 dvôjčec, *řca. m. 1)* = dvojek, *LjZv.*; — 2) der Mischling, der Bastard, *Cig.*
 dvojejezičen, *řna. adj.* = dvojezičen, *Dalm.*
 dvojek, *řka. m.* = dvojek; dvoji, *Guts. Mur., Cig., C., Trub., jvřSt.*
 dvôjen, *řna. adj. 1)* zweifach, doppel, Doppel-; dvojna vrata, die Doppelthür; dvojno vprařanje, die Doppelfrage, *Cig.(T.)*; dvojne korenike, gepaarte Radicale (chem.), *Cig.(T.)*; tudi: dvôjen; — 2) zweifelhaft, *ogr.-C., nk.*
 dvojenje, *n. 1)* die Verdoppelung, *Cig.*; — 2) das Zweifeln, *Meg., Guts., Dalm., kajk.-Valj.(Rad), nk.*; brez dvojenja, ohne Zweifel, *Guts.(Res).*
 dvojerásčen, *řna. adj.* zweiwüchsig (o řitu, o volni), *V.-Cig.*
 dvojeréžen, *řna. adj.* zweifachreidig, *V.-Cig.*
 dvojeséčen, *řna. adj.* d. travnik, eine Grummehwiese, *Cig.*
 dvojeséčnen, *řna. adj.* zweifachartig, *V.-Cig.*
 dvojestrižen, *řna. adj.* zweifachartig, *V.-Cig.*
 dvojezičen, *řna. adj. 1)* doppelzünftig, *Cig.(T.), nk.*; — 2) zweisprachig, *nk.*
 dvojezičnik, *m. 1)* der Doppelzüngler, *Cig.*; besede dvojezičnika so kakor nedolžne, *Skrinj.*; — 2) der zwei Sprachen Redende, *Namr.(Kop.sp.).*
 dvojezičnost, *f. 1)* die Doppelzüngigkeit, *Cig. Jan.*; d. jutrovskih narodov, *Cr.*; — 2) die Zweisprachigkeit, *nk.*
 dvoježenstvo, *n.* = dvoženstvo, *Cig.*
 dvojica, *f. 1)* das Paar, *Guts., Cig., Jan.*; lepa d. je to! *Jurč.*; — die Ambe, *Cig., Cel.(Ar.).*; — die Zweifelt, *M.*; za dvojičo, um das Doppelte, *Boh.*; — 2) der Zweifel; brez dvojiče, *ogr.-C.*; — 3) svinja v drugem letu, *Dol.*
 dvojičiti, řim. *vb. impf.* paaren, *C.*
 dvojičen, *řna. adj. 1)* doppel, zweifach, *C.*; — 2) doppelzünftig; dvojični pridigarji, *Krelj.*
 dvojnina, *f. 1)* das Doppelte, *Cig., Jan., Cig.(T.), Hal.-C.*; — 2) der Dual (gramm.), *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; — 3) na dvojnini stati, im Zweifel sein, *Krelj.*
 dvojiiti, im, *vb. impf. 1)* verdoppeln, *Cig., Jan., C.*; — vse, kar parklje dvoji, „alles, was gespaltene Klauen hat“, *Dalm.*; — 2) zweifeln, *Habd., Guts., Jarn., Jan., kajk.-Valj.(Rad), nk.*; d. o čem, *nk.*; dvojmimo, ali ne zdvojimo, *ogr.-Mik.*; d. na (nam. o) Kristusovem vstajenju, *Krelj.*; d. v čem, *ogr.-C., kajk.-Valj.(Rad).*; = d. se (po stsl.), *Cig.(T.)*; ni se dvojiiti, eř řit nicht zu bezweifeln, *Levst.(LjZv.).*
 dvojivec, *vca. m.* der Zweifler, *Cig., řol.*
 dvojkica, *f. 1)* die Zwei, der Zweier; — 2) = dvojnina (die Zweifzahl, das Paar), *Cig., C.*; — 3) die Zwillingsschwester, *Mur., C.*; — 4) = dvocevka, *Cig.*
 dvojklja, *f.* die Zwei (Ziffer), *Cig., Jan.*
 dvojljiv, *řva. adj.* zweifelhaft, *ogr.-C.*
 dvojljivost, *f.* die Zweifelhaftheit, *ogr.-C.*

dvôjna, *f.* der Zweifel, *C.*; brez vsake dvojne, *kajk.-Valj.(Rad).*
 dvojnast, *adj.* = dvojen, dvojnast, *Mur., Cig.*
 dvojnati, *adj.* zweifach, doppel, Doppel-; škilasti ljudje vidijo dvojnato, *řnid.*
 dvojnica, *f. 1)* die Doublette, *Jan.*; — 2) die Ambe, *h.t.-Cig.(T.)*; — 3) řta d., die Doppellinie, *DZ.*
 dvojniki, *m. 1)* = dvojek, *ogr.-M.*; dvojniki, *kajk.-Valj.(Rad).*; — 2) der Doppelfaden, *Cig., Jan., C., M., Met.*; — 3) das Duplicat, *Cig., C., DZ.*; — 4) = dvojnina, der Dual, *Cig.*
 dvojnja, *f.* = dvojba, *kajk.-Valj.(Rad).*
 dvojnjak, *m.* der Doppelpflug, *C.*
 dvojnog, *nôga. adj.* nam. dvojenog, = dvojnog, *Habd.-Mik.*
 dvojnoglásnik, *m.* = dvoglasnik, *C.*
 dvojnoizbôčen, *adj.* bicouvez, *řen.(Fřř.).*
 dvojnojamast, *adj.* bicouzeu, *řen.(Fřř.).*
 dvojnojezičen, *řna. adj.* = dvojezičen 1), *Mur.*
 dvojnómrežen, *řna. adj.* doppel vergittert, *Zora.*
 dvojnost, *f.* die Zweifältigkeit, die Zweifelt, die Dualität; — 2) die Zweifelhaftheit, der Zweifel, *C., Valj.(Rad).*; d. o čem, *Zora.*
 dvojróg, *rôga. adj.* nam. dvojerog, = dvojróg, *Habd.-Mik.*
 dvojstrok, *střbka. adj.* nam. dvojestrok = doppel, *Meg., Dol.-Cig.*
 dvořtven, *střvena. adj.* dvojtveno řtevilu, der Dual, *C.*
 dvořstvo, *n. 1)* die Zweifelt, der Dualismus, *Cig.(T.), C., Nor.*; — 2) der Dual, *Levst.(Sl.Spr.). Cr.*
 dvořřčina, *f.* der Zweifel, *Raič(Let.).*; na dvořřćini biti, im Zweifel sein, *Z.*; — prim. dvojnina 3).
 dvořřćki, *adj.* Zwilling's-; d. porod, *Mur.*
 dvořakčnik, *m.* řaliva beseda za: paragraf, *řLN.*
 dvokaličnica, *f.* zweifamentappige Pflanze, *Tuř.(B.).*
 dvokapen, *pna. adj.* dvokapna streha, das Satteldach, *Cig.*; — prim. kap, *m.*
 dvokis, *kisa. m.* das Dioryd; ogljikov d., das Kohlendioxyd, *řen.(Fřř.).*
 dvokoléjen, *řna. adj.* zweigeteilig, *DZ.*
 dvokolésen, *řna. adj.* zweirädrig, *Jan., nk.*
 dvokolésnica, *f.* zweirädriřes řuhrwerk, *Cig., Jan.*
 dvokolésnik, *m.* = dvokolesnica, *Cig.*
 dvokôlnica, *f.* zweirädriřer Karren, *Cig., Jan., C., Trst.(Let.);* — dvokôlnica?
 dvokôtnica, *f.* die Diagonale, *Cig.(T.).*
 dvokôtnik, *m.* sferičen d., řphärisches Zweieck, *Cig.(T.).*
 dvokrak, *kraka. adj.* zweiarinig, *Cig.(T.).*
 dvokrâlje, *n.* das Doppelflügelthum, *Cig.(T.).*
 dvokrilec, *řca. m. pl.* dvokrileci, Zweiflügler (diptera), *Cig.(T.), Jan., řerj.(Z.).*
 dvokrilen, *řna. adj.* zweiflügelig, *Cig., M.*
 dvoľeten, *řna. adj.* zweijährig, *Jan.*

dvoletje, *n.* das Biennium, das Zweijahr, (dveletje) *Cig.*
dvoličen, čna, *adj.* zweiförmig: dvolična vrednost, zweideutiger Wert (math.), *Cig. (T.)*; — heuchlerisch, *Mur., Cig.*; dvolično in dvojezično ponašati se, *SN.*
dvoličiti, ličim, *vb. impf.* doppelzüngig sein, *Mur.*
dvoličnost, *f.* 1) die Dimorphie (chem.), *Cig. (T.)*; — 2) die Zweideutigkeit, *SN.*
dvolih, liha, *adj.* dvolihlo število, ungerad ungerade, doppelt ungerade Zahl (math.), *Cig. (T.)*
dvolik, lika, *adj.* doppel förmig, dimorph (chem.), *h. t.-Cig. (T.)*
dvolik, lika, *m.* die Doppelgestalt (min.), *h. t.-Cig. (T.)*
dvolisten, tna, *adj.* zweiblättrig, *Cig., Jan.*
dvolòk, lóka, *m.* der Zwillingbogen (arch.), *h. t.-Cig. (T.)*
dvolòm, lóma, *m.* die Doppelbrechung, *h. t.-Cig. (T.)*
dvolòmec, mca, *m.* der Doppelpat, *Erj. (Min.)*
dvolòmek, mka, *m.* der Doppelbruch, *Cig. (T.)*
dvòm, óma, *m.* der Zweifel, *Mur., Cig., Jan., nk.*; brez dvoma, unzweifelhaft; ni dvoma, kein Zweifel, *Cig., nk.*
dvòmba, *f.* der Zweifel, *Cig., Jan., nk.*; brez dvombe, unzweifelhaft, ohne Zweifel, *Cig., Jan., M., nk.*
dvómen, mna, *adj.* zweifelhaft, *Mur., I.-Cig., Jan., nk.*
dvómèr, mčra, *m.* v metriki: der Dimeter, *Jan., Cig. (T.)*
dvómèren, rna, *adj.* dimetrisch (tudi: math.), *Cig. (T.)*
dvómésečen, čna, *adj.* zweimonatlich, *Cig., C.*
dvómèž, *m.* der Zweifler, *SN.*
dvómisešn, selna, *adj.* doppelzüngig, *Jan., nk.*
dvómiseč, čca, *m., pl.* dvómiseči, Zweimuskeler (zool.), *h. t.-Cig. (T.)*
dvómiti, im, *vb. impf.* zweifeln, *Pohl., Mur., Cig., Jan., nk.*; d. o čem, d. nad čem, zastran česa, *Cig., nk.*; ni dvómiti, es ist kein Zweifel, *Cig., nk.*; — prim. hs. dvoumiti, zweifeln.
dvómivce, vca, *m.* der Zweifler, *IjZv.*
dvómličenje, *n.* das Zweifeln, *nk.*
dvómličiv, ivna, *adj.* 1) zweifelfreih, zweifelsüchtig, steifisch, *Mur., Cig.*; — 2) = dvómen 1), *Cig., Jan., M.*
dvómličivce, vca, *m.* der Zweifler, *Mur., Cig., nk.*
dvómličivost, *f.* 1) die Zweifelsucht, der Steifismus, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) = dvómnost, *Cig.*
dvómnost, *f.* die Zweifelhaltigkeit, *Mur., Jan.*
dvómòštvo, *n.* die Zweimännerei, *Cig.*
dvoniten, tna, *adj.* zweifädig, (dveniten) *Cig.*
dvoniz, niza, *m.* die Doppelreihe (math.), *h. t.-Cig. (T.)*
dvonóčen, čna, *adj.* zweinädhtig, *Cig.*
dvonóg, nóga, *adj.* zweibeinig, *Cig., Jan.*
dvonogáč, *m.* der Zweifüßler, *Jan.*
dvonogát, ána, *adj.* — dvoog, *Jan.*

dvoŕžec, čca, *m.* der Zweifüßler, *Cig., Jan.*
dvoŕžèn, *adj.* = dvoog, *Cig., Jan.*
dvoobrázen, zna, *adj.* mit doppeltem Gesicht: dvoobrazni Janus, *Let.*
dvoógetnik, *m.* sferičen d., iphätirisches Zweieck, *Cig. (T.)*
dvoòk, óka, *adj.* zweifüßig, *Cig., Jan.*
dvoosnóven, vna, *adj.* dvoosnovna kislina, zweibasische Säure, *Cig. (T.)*
dvopárkljar, rja, *m.* dvoparklarji, Zweifüßer, Spalthüfer (bisulca), *Cig. (T.), Erj. (Z.)*
dvopárkljež, *m.* = dvoparklar, *C.*
dvopérnat, *adj.* doppelgefiedert, *Cig.*
dvoperóten, tna, *adj.* zweiflügelig, *Cig.*
dvoperótnik, *m.* der Zweiflügler, *Cig.*
dvopév, péva, *m.* = dvosev, *Cig. (T.)*
dvopíčeje, *n.* der Doppelpunkt, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
dvoplásten, stna, *adj.* zweischichtig, (dvep-) *Cig.*
dvoplòsk, plòska, *adj.* zweiflächtig, *Cig. (T.)*
dvòr, dvóra, *m.* der Hof; gospodski dvor, der Herrenhof, *Jan.*; — cesarski dvor, der kaiserliche Hof; — sodni dvor, der Gerichtshof, *DZ.*; upravni sodni d., der Verwaltungsgeschichtshof, *DZ.*; — nebeški dvor, neko zvezdje, v katerem so zvezde v krog postavljene, *Pjk. (Črt. 259.)*
dvorámen, mna, *adj.* zweiarinig (phys.), *Cig. (T.), Sen. (Fiz.)*
dvorán, ána, *m.* *Mur.*; pogl. dvorjan.
dvoranin, *m.* = dvorjan, *Habd.*; d. kraljevski, *Krelj.*; — hs.
dvorána, *f.* der Saal, *Cig., Jan., nk.*; — hs. dvoránič, *m.* *Cig., Jan.*, pogl. dvorjaníč.
dvorániti, ánim, *vb. impf.* nk., pogl. dvorjaniti.
dvoránski, *adj.* *Cig.*, pogl. dvorjanski.
dvoránstvo, *n.* *Cig. (T.)*, *DZ.*, pogl. dvorjanstvo.
dvorazrédèn, dna, *adj.* zweifeldig, *nk.*
dvòrba, *f.* die Pflege, die Bedienung, *ogr.-C. kajk.-Iáj. (Rad.)*
dvóre, vca, *m. dem.* dvor: 1) das Gehöfte, *Jan.*; der Palast, *nk.*; biskupov letni d., *Zr.*; — 2) der Griff am Bohrer, *ogr.-C.*
dvoréde, dca, *m.* 1) das Düstchon, *Cig., Jan.*; — 2) der Doppelsame (diplotaxis), *C.*
dvoréden, dna, *adj.* zweireihig, doppelreihig, *Cig., Jan., C.*
dvorédje, *n.* die Doppelreihe, *Jan.*
dvòrek, rka, *m.* der Griff am Bohrer: za dvoerek prijeti, *Z.*; — prim. dvorec 2).
dvóren, rna, *adj.* Hof.
dvorézen, zna, *adj.* zweischneidig, doppelshneidig, *Z., nk.*; dvorezna sekira, die Luerax, *Jan.*
dvoríšče, *n.* der Hofraum, der Hof; zdelovanje na dvorišče, der heftige Ausbau, *Levst. (Pril.)*; — dvorišče pometati ženskam, den Hof machen, *Erj. (Izb. sp.)*
dvoríšènik, *m.* der Hofnecht, *Cig.*
dvoriti, im, *vb. impf.* bedienen, aufwarten, *Cig., Jan.*; prijatelju d., den Freund bedienen, *ogr.-C.*; d. koga, *Cig.*; — hs.
dvorjàn, ána, *m.* der Hofmann, der Höfling, *Jan., ogr.-C.*

dvorjanič, *m.* der Hofjunfer, (dvoranič) *Cig., Jan.*
 dvorjanik, *m.* = dvornik, *Prip.-Mik.*
 dvorjaniči, *anim. vb. impf.* Hofdienste leisten, *C.;* — *d. si dati, sich dem Hof machen lassen, Jurč.*
 dvorjanka, *f.* die Hofdame, *Cig.*
 dvorjanski, *adj.* hofmännlich, höflich, *Mur. (dvoranski) Cig.*
 dvorjanstvo, *n.* der Hofstaat, die Hofleute, *Mur., Jan.;* dvorjanstvo velikega kralja nebeskega, *Cv.*
 dvorljiv, *iva, adj.* bedienjam, höflich, *Mur., Jan.*
 dvorljivost, *f.* die Höflichkeit, *Jan.*
 dvornica, *f.* die Hofdame, *Cig., Jan.*
 dvornik, *m.* 1) der Höfling, der Hofdienstmann, *Cig.;* kralj in njegoví dvorniki, vse svoje dvornike je povabil, *Ravn.;* — 2) der Hofmeister, der Haushälter, *Meg., Dict., Daln.;* kraljevski d., *Krelj;* kraljev d., *Ravn.;* — der Oberknecht: kadar veliko hlapcev imajo, ednega izmed njih izvole in postave za dvornika ali „šafarja“, *Krelj;* — 3) der Bediener, *ogr.-C.,* — tudi: dvornik, *Dict.,* pos. v poslednjem pomenu, *Valj. (Rad).*
 dvorniški, *adj.* Hof-: dvorniški zolnerič, *Trub.*
 dvorništvo, *n.* der Hofstaat, *SLN.*
 dvoròb, ròba, *adj.* zweifantig, *Cig. (T.).*
 dvoròčen, čna, *adj.* z dvema ročema; zweihentelig, *Cig., Jan.*
 dvoròg, ròga, *adj.* zweihörnig, *Cig.*
 dvoròk, ròka, *adj.* zweihändig, zweiarbig, *Cig., Jan., Erj. (Z.).*
 dvorováti, ūjem, *vb. impf.* das Hoflager halten, *Cig. (T.), Zora.*
 dvoròžnik, *m.* = kozel, *Zv.*
 dvorški, *adj.* Hof-: dvorska služba, *Trub.;* d. običaj, die Hofetiquette, *Cig. (T.);* dvorska šega, *Cig.;* d. zvezdar, der Hofastrolog, *Zora.*
 dvòrstvo, *n.* = dvorjanstvo, dvornístvo, *C., SLN., ZgD.*
 dvosènčen, čna, *adj.* doppelschattig, *C.*
 dvosènčnik, *m.* dvosenčnik, zweischattige Bewohner (geogr.), *Cig. (T.).*
 dvoskròg, skòga, *adj.* zwei Riemen habend, *Cig. (T.).*
 dvosòd, sòda, *adj.* dvosodo stevilo, gerad gerade Zahl (math.), *Cig. (T.).*
 dvospèv, péva, *m.* das Duett, *Jan., C., nk.*
 dvospònik, *m.* der Zwitler, der Hermaphrodit, *Cig. (T.);* — rus.
 dvostáven, vna, *adj.* dvostavni račun, die Zweizugrechnung, *Cig. (T.). Cel. (Ar.).*
 dvostèbrje, *n.* die Säulenfuppelung, *Cig. (T.).*
 dvostih, stùha, *m.* das Diftichon: latinski d., *Zv.*
 dvostòpje, *n.* = dvostebrie, *Cig. (T.).*
 dvostòžeren, rna, *adj.* bipolar (phys.), *h. t.-Cig. (T.).*
 dvostrán, strána, *adj.* doppelseitig, *Jan.;* — zweihängig (arch.), *Cig. (T.).*
 dvostránost, *f.* die Doppelseitigkeit, *Jan.*

dvostránski, *adj.* doppelseitig, zweifseitig, *Jan., C., nk.*
 dvostránstvo, *n.* = dvostranost, *Cig.*
 dvostròk, stròka, *adj.* zweifach, *Cig., Jan., Cig. (T.), C.*
 dvočètec, čca, *m.* = dvotelesnik, *Pot.-Cig., C.*
 dvočelèšnik, *m.* der Zweifelsbige, *Cig.*
 dvoùh, úha, *adj.* zweihörig, *Cig., Jan.*
 dvoùm, úma, *m.* 1) der Doppelsinn, *Jan.;* — 2) der Zweifel, *Cig. (T.).*
 dvoúmen, mna, *adj.* 1) zweidentig, doppelsinnig, *Cig., Jan., Cig. (T.), C.;* rad je kaj dvoúmnega povedal, *Zv.;* — 2) (po hs.) zweifelhaft, *Cig. (T.).*
 dvoúmiti se, im se, *vb. impf.* = dvomiti, *Cig. (T.);* — stsl.
 dvoúmjè, *n.* 1) der Doppelsinn, die Zweidentigkeit, *Cig., Jan., Cig. (T.), C.;* — 2) (po hs.) der Zweifel, *Cig. (T.). DZ.*
 dvoúmnost, *f.* die Doppelsinnigkeit, *Cig. (T.).*
 dvoúren, rna, *adj.* zweihündig, (dveuren) *Cig.*
 dvovéjen, jna, *adj.* zweifältig, (dvevejen) *Cig.*
 dvovéjnat, *adj.* doppelzweifig, *Cig.*
 dvoviden, dna, *adj.* doppelsichtig, *Cig.*
 dvovidnost, *f.* die Doppelsichtigkeit, *Cig.*
 dvovládje, *n.* das Duumvirat, *Cig.*
 dvovládnik, *m.* der Duumvir, *Cig.*
 dvovrèžna, žna, *adj.* zweifpännig, *nk.;* dvovrèžna kočija, *IjZv.*
 dvovrh, vrha, *adj.* zweigipfelig, *Cig.*
 dvovrsten, stna, *adj.* doppelreihig, *Cig., Jan.;* — doppelartig, *Cig., Jan.*
 dvovrstičen, čna, *adj.* zweifaltig: dvovrstična kritica, zweifaltige Strophe, *Zora.*
 dvovrstje, *n.* das Diftichon, *Cig.*
 dvozakònstvo, *n.* die Doppelhehe, *Cig., Jan.*
 dvozlòg, zlòga, *adj.* = dvozložen, *Cig., Jan.*
 dvozlòžen, žna, *adj.* zweifältig, *Cig., Jan., nk.*
 dvozmísehn, selna, *adj.* doppelsinnig, *Cig. (T.).*
 dvozmísliea, *f.* der Doppelsinn, *Cig. (T.).*
 dvoznáčen, čna, *adj.* doppeldentig, *Cig.*
 dvoznáčnost, *f.* die Doppeldentigkeit, *Cig.*
 dvozòb, zòba, *adj.* zweizählig, *Cig.*
 dvozòrn, zòrna, *adj.* zweiförnig, *Cig.*
 dvozvèzde, *n.* der Doppelftern, *Cig., Jan., Cig. (T.), C.*
 dvožènec, čca, *m.* der Bigamist, *Cig.*
 dvožènstvo, *n.* die Bigamie, *Cig., Jan., DZ.*
 dvožičen, čna, *adj.* zweidrehtig: dvožični magnetomer, das Bifilarmagnetometer, *Cig. (T.).*
 dvoživen, vna, *adj.* doppeltebig, *Cig.;* — Amphibien-, *Cig.*
 dvoživka, *f.* das Amphibium, *Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Z.).*
 dvršt, š, *f.* neka riba (abramis vimbra), *Krško na Savi-Erj. (Torb.).*
 džòk, *interj.* plumpš! *BKr.*
 džòkniti, džòknem, *vb. pf.* plumpen, *BKr.*
 džúndž, *m.* die Perle, *ogr.-Valj. (Rad).*
 džúndžek, džeka, *m.* das Ruabenkraut (orchis), *vzhŠt.-C.*
 džúrdž, *m.* der Krug: sneha jim napolni džurdže z vinom, *vzhŠt.-Pjk. (Črt.).*

E.

è, *interj.* vzklik, ki izraza nevoljo: e, pusti me!

èbehtnica, *f.* das Feß Maria Verfündigung, *Guts.*: — prim. tirol. ebnachten = Maria Verfündigung, *C.*: srjn. ebenaht. Tag- und Nachtgleiche, *Mik.* (*Et.*).

èbehtnik, *m.* der Monat März, *Guts.*: — prim. ebehtnica.

èben, *m.* der Ebenbaum, *Cig.*

èbenast, *adj.* ebenartig, *Cig.*

èbenov, *adj.* vom Ebenbaum, *Cig.*; ebenov les. *Dalm.*. *Tuš.* (*B.*).

èbenovec, *vca. m.* der Ebenbaum (diospyxos ebenum). *Tuš.* (*B.*).

ebenovina, *f.* das Ebenholz, *Cig.*. *Tuš.* (*B.*).

èden, (pred substantivi: èn. *Mik.*. *Levst.* / *Sl. Spr.*) èna. èno. g. ènega. ène *num.* 1) einer, ein; eden izmed vas. vas eden. einer von euch; eden èita. drugi piše. tretji spi; dvoje škornje imam, pa le en klobuk; ene skarje, ene rokavice. eine Schere, ein Paar Handschuhe; šteje se: eden. dva. tri itd., ali: ena. dve, tri itd., einš. zwei, drei u. ſ. w.; po eden. je einer; eden za drugim. einer nach dem andern; oba eno godeta. beide sind von einem Schlage, *Met.*: ob enem, zugleich; v eno mer, in einemfort (tudi: v enomer); prim. ona ne spi vse v eno. *Hip.* (*Orb.*: — 2) *pl.* eni, einige, etliche; eni ter eni. hie und da einige; eni pravijo da. drugi da ne; ena dva, enih pet = kaka dva. kakih pet. etliche zwei, fünf; ene krate (krati), etliche male; — 3) kot nedoločèn èlenek (ein): en volovski voz, en duhovni, *Cr.*; (novejša književna slovensčina se ga ogiblje); — edna. edno. *Mur.*. *Jan.* (*Slorn.*) in tu in tam v knjigah, starejših in novejših: poudarjeno tudi „eden“ pred substantivi: pred Bogom je tisoče let kakor eden dan. *Krelj.*; ena vera. eden krst. *Schönl.*; eden krivičen vinar deset pravičnih sne, *Npreg.* - *Jan.* (*Slorn.*); — prim. jeden.

edik, *m.* razglas, das Edict, *Cig.*

edikten, *ina. adj.* Edictal: ediktni rok, die Edictalfrist, *DZ.*

edin, *adj.* 1) einzig; edini sin, der einzige Sohn; edina tolažba. der einzige Trost; edino. einzig, ausschließlich; — vsak edin. jeder einzeln, *C.*: — 2) edino število = edinstvo (die Einzah), *Cig.*: — 3) verlassen, elend, armelichtig, *Dict.*. *C.*. *Mik.*; edino živetj. *Z.*: jaz sem edin (jedini) in reven, *Dalm.*: — 4) einig, *Cig.*. *Jan.*. *nk.*

edinček, *èka. m. dem.* edinec: ediniğer Sohn, *Z.*. *Nov.*. *SlN.*

edinec, *vca. m.* der Einzige: der einzige Sohn, *V.* - *Cig.*: božji edinec je za mizo pri nih, *Ravn.*: v tem je e., hierin ist ihm niemand zu vergleichen, *Cig.*: — 2) poedinec. das

Individuum, *Cig.*: — 3) der Verlassene, der Arme, *C.*

edinica, *f.* 1) die Einzige, *C.*: die einzige Tochter, *C.*; Vida jima je bila edinica, *Jurč.*: prim. hs. jedinica; — 2) = edinka 3), *Cig.*

ediniten, *ina. adj.* einigend, *C.*. *SlN.*

edinišče, *n.* der Einigungspunkt, der Concurrrenzpunkt (math.). *h. t.* - *Cig.* (*T.*).

edinit, *adj.* vereinzelt (math.), *Cig.* (*T.*); — jingulár, edinita sodba = sodba o poednini, *Cig.* (*T.*).

ediniti, *ñim, vb. impf.* einig machen, einigten, vereinigen, *Cig.*. *Jan.*. *nk.*: duše se bodo edinile s telesi. *Guts.* (*Res.*).

edinják, *m.* der Einjer, *ogr.* - *C.*

edinjenje, *n.* die Einigung, die Vereinigung, *Cig.*. *C.*

edinka, *f.* 1) die einzige Tochter, *Cig.*: — 2) die Einheit (Zahl), *Slom.* - *C.*: — 3) die Eins (Zahlzeichen), *Cig.*. *Jan.*. *Cig.* (*T.*).

edinobõzje, *n.* der Monotheismus, *Cig.* (*T.*).

edinodúšen, *šna. adj.* einhellig, *Cig.*

edinodúšje, *n.* die Eintracht, *Cig.*

edinogúben, *bna. adj.* = enoterer, *C.*

edinoosèben, *bna. adj.* edinoosebna sodišča, Einzelgerichte, *DZ.*

edinorojen, *èna. adj.* eingeboren: edinorojeni sin božji.

edinorojenec, *vca. m.* der Eingeborne, *Mur.*. *Cig.*. *Jan.*. *Ravn.*

edinost, *f.* 1) die Einzigkeit, die Einheit, *Cig.*. *Jan.*. *Cig.* (*T.*); — 2) die Einigkeit, *Mur.*. *Cig.*. *Jan.*. *Cig.* (*T.*). *C.*: v edinosti živetj. *Cig.*: — 3) die Dürftigkeit, das Elend, *Meg.* - *Mik.*

edinovladár, *rja. m.* = samovladar, *Cig.* (*T.*).

edinovladárski, *adj.* = samovladarski, *Cig.* (*T.*), *Jes.*

edinovladárstvo, *n.* = samovladarstvo. *Cig.* (*T.*), *Jes.*

edinovládec, *vca. m.* = samovladar, *Cig.*

edinozveličaten, *ina. adj.* alleinigmachend; edinozveličalna vera. cerkev.

edinstven, *stvna. adj.* einheitlich, *Cig.*. *Levst.* (*Pril.*), *nk.*

edinstvenost, *f.* die Einheitlichkeit, die Zusammengehörigkeit (stil.), *Cig.* (*T.*).

edinstvo, *n.* 1) die Einzigkeit, *Jan.*: die Einheit, *Cig.*. *Valj.* (*Rad.*); e. duha. *C.*: — die Einzah, der Singulär gramm.), *Jan.*. *Levst.* (*Sl. Spr.*): — 2) die Einheitlichkeit, die Zusammengehörigkeit, *Cig.* (*T.*); — 3) die Union: stvarno e., die Realunion, *Jes.*: osebno e., die Personalunion, *Jan.*. *Cig.* (*T.*), *Jes.*: colno e., der Zollverband, *DZ.*: — 4) = edinost. die Einigkeit, *Cig.*. *Nov.*

edinščina, *f.* die Einigkeit, *V.* - *Cig.*. *Jan.*: die Minderlosigkeit, *C.*: — das Elend, die Armut, *Dict.*. *Cig.*. *Jan.*. *C.*: v edinščini

živeti, *Z.*: izza edinščine neredno življenje. *Zv.*: edinščino trpeti, *Jurč.*

ednájst, *num.* = enajst, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*

ednák, *adj.* = enak, *Mur.*, *Jan.*

edníca, *f.* 1) der Einser, *Mur.*, *Jan.*: der Einer, (jednica) *Cel.(Ar.)*: — 2) ednice. die Unionen (math.), *Cig.(T.)*: — die Einheit: dolgostna e., die Längeneinheit, *Cig.(T.)*: davkovna, colna e., die Steuer-, Verzollungseinheit, *DZ.*

ednína, *f.* die Einzahl, der Singular (gramm.), *Jan.*, *Cig.(T.)*, *nk.*

edninski, *adj.* jingularišk, *Navr.(Let.)*

edno-, išči pod: eno-

ednók, *adv.* = enok, *ogr.-C.*

edúkt, *m.* po kemični poti izločena tvarina, das Edukt (chem.), *Cig.(T.)*

efekt, *m.* učinek, der Effect, *Cig.(T.)*

efemerida, *f.* astronomiške Tafel, die Ephe-meride, *Cig.(T.)*

êgriš, *m.* = agres, *ogr.-Valj (Rad.)*

eh, *interj.* vzklik, ki izraža nevoljo: eh, pusti me!

êj, *interj.* = eh: ej, vrag, pa že blodi kdo tu okoli, *LjZv.*: ej, saj je dejal doktor, da se ni bati, *LjZv.*: trauu: ej, da je res, eš išt trauu wahr! *Cig.*: ej res! trauu! *Jan.*: — ei! *Cig.*, *Jan.*

eklekticizem, *zma. m.* izbiranje raznih modroslovnih nauk iz raznih sistem, der Eklekticismus (phil.), *Cig.(T.)*

ekliptika, *f.* dozdevna solnčna pot na nebesnem obloku, die Ekliptik.

éklo, *n. Dahn.(Predg.)*, pogl. jeklo.

eksákten, *tna, adj.* natančen, exact: eksaktna znanstva, exacte Wissenschaften, *Cig.(T.)*

ekselencija, *f.* odlikovalen naslov, die Ex-cellenz, *Jan.*, *nk.*: — prim. prevzišenost.

ekscêntričen, *éna, adj.* excentrišk (math., asir.), *Cig.(T.)*, *Cel.(Geom.)*: — prim. izsreden.

ekscêntričnost, *f.* die Excentricität, *Cig.(T.)*, *Cel.(Geom.)*

eksegéza, *f.* razlaganje, die Exegese, *Cig.(T.)*

eksekúcija, *f.* posilna izvršba kake razsodbe, die Execution.

eksekutiven, *vna, adj.* executiv, *nk.*

eksekútor, *rja, m.* izvrševavec, der Executor.

ekseplár, *m.* das Exemplar: — prim. izvod.

ekvátor, *rja, m.* der Aequator, *Cig.(T.)*: — prim. ravnik, polutnik.

elástičen, *éna, adj.* prožen, elastisch.

elástičnost, *f.* prožnost, die Elasticität.

elce, *n.* die Handhabe, *Meg.*: — prim. helce.

eleganten, *tna, adj.* izboren in vkusen, elegant, *Cig.(T.)*, *nk.*

elegantnost, *f.* die Eleganz, *Cig.(T.)*, *nk.*

elêgičen, *éna, adj.* milotožen, elegisch, *Jan.*, *Cig.(T.)*, *nk.*

elegíja, *f.* milotožna pesem, die Elegie.

elegijski, *adj.* elegiji primeren, elegisch, *Cig.*, *Jan.*

električen, *éna, adj.* elektrisk; električna iskra: električna ločba, die Elektrolyse, *Cig.(T.)*

električnost, *f.* die Electricität (als Eigen-schaft), *Cig.(T.)*

elektrika, *f.* die Electricität (als Materie), *Cig.*, *Jan.*, *Cig.(T.)*: e. vzbujena z dotikanjem (po dotiku), Berührungselectricität, e. vzbujena z drgnjenjem, Reibungselectricität, e. vzbujena s toploto, Thermoelectricität, razdelbna e., die Vertheilungselectricität, *Cig.(T.)*

elektrizováti, *újem. vb. impf.* elektrifizieren, *Cig.(T.)*, *nk.*

elektrodinámika, *f.* medsebojno vplivanje električnin tokov, die Elektrodynamik, *Cig.(T.)*

elektrofór, *m.* der Electricitätssträger, der Elektrophor.

elektrolíza, *f.* električna ločba, die Elektrolyse, *Cig.(T.)*

elektromagnetizem, *zma. m.* vplivanje elektrike na magnetizem, der Elektromagnetismus, *Cig.(T.)*

elemént, *m.* prvotna sestavina, das Element, (math., phys.), *Cig.(T.)*, *Cel.(Ar.)*: — prim. prvina.

elementären, *rna, adj.* začetni, Elementar-, *Cig.(T.)*, *nk.*

elípsa, *f.* pakrog, die Ellipse.

elipsoid, *m.* pakrožno telo, das Ellipsoid.

elíptičen, *éna, adj.* pakrožen, elliptisch, *Cig.(T.)*, *nk.*

elízij, *m.* podzemeljski raj pri starih Grkih, das Elhjum, *Cig.*

elízija, *f.* izpah, die Elision (gramm.), *Cig.(T.)*

eminéncija, *f.* odlikovalen naslov: die Eminenz, *Cig.*, *Jan.*: — prim. prevzišenost.

empíričen, *éna, adj.* opirajoč se na izkušnjo, empirisch, *Cig.(T.)*, *nk.*

èn, *num.* išči pod: eden.

enačáj, *m.* das Gleichheitszeichen, *Jan.*, *Cig.(T.)*, *Cel.(Ar.)*

enáčba, *f.* die Gleichung (math.), *Cig.(T.)*: enáčbo postaviti, sestaviti, die Gleichung ansetzen, *Cig.(T.)*: osnovna e., die Fundamentalgleichung, *Cig.(T.)*: razstavna, sestavna e., analytische, synthetische Gleichung, *Cig.(T.)*

enáčben, *ébena, adj.* Gleichungs-: enáčbeni členi, die Glieder der Gleichung, *Cig.(T.)*

enáček, *éka. m.* das Aequivalent: pristojsbinski e., *nk.*

enáčenje, *n.* die Gleichstellung, die Gleichmachung, *Cig.*

enáčica, *f.* das Pendant, das Seitenstück, *Cig.(T.)*

enačilo, *n.* 1) der Vergleichungspunkt, *Cig.*: — 2) der Equalisator (mech.), *h. t.-Cig.(T.)*

enáčiti, *áčim. vb. impf.* gleichstellen: e. koga komu, *Cig. Jan.*, *Cig.(T.)*: — gleichmachen, *Cig.(T.)*: smrt nas vse enači, *Cig.*: — e. se komu, sich jemandem gleichstellen, gleichdünken, *Cig.*

enáčki, *adv.* gleichfalls, *Mur.*

enáčnik, *m.* das Gleichheitszeichen, *Cig.*, *C.*

enájst, *num.* elf.

enajstêr, *num.* elf, eifertel: — prim. četver.

enajstêren, *rna, adj.* eifach.

enajstêrnat, *adj.* = enajsteren.

enájsti, *nom.* der eifste.
 enajstíca, *f.* der Eifser, die Euf, *Cig., Jan.*
 enájstič, *adv.* zum eifstemale, eifstens.
 enajstína, *f.* der eifste Theil.
 enajstínka, *f.* das Eifstel.
 enájstkrat, *adv.* eifsmal.
 enájstkraten, *tna. adj.* eifsmalig.
 enajstlĕten, *tna. adj.* eifsfähig.
 enák, *adj.* von einerlei Beschaffenheit, einerlei, gleich; svet je bil vselej enak, *Kast.*; ni mu enacega. keiner gleich ihm, ist ihm zu vergleichen, *Cig.*; enako, auf gleiche Weise.
 enakobárven, *vna. adj.* von gleicher Farbe, *nk.*
 enakocĕn, *cĕna. adj.* von gleichem Werte (al pari), *Cig. (T.)*.
 enakocĕnost, *f.* die Gleichwertigkeit, die Parität, *Jan., Cig. (T.)*.
 enakôĕa, *f.* = enakost, *C.*
 enakodúten, *tna. adj.* gleichfühlend, *Cig.*
 enakodĕten, *tna. adj.* gleichheitig, *Jan.*; iĕomer (chem.), *Cig. (T.)*.
 enakodúšen, *šna. adj.* gleichmüthig, *Cig., Jan., M.*
 enakodúšje, *n.* der Gleichmuth, *Cig., Jan.*
 enakodúšnost, *f.* der Gleichmuth, *Mur., Cig., Jan.*
 enakoelĕktriĕen, *ĕna. adj.* gleichnamig elektrisch, *Cig. (T.)*.
 enakoglásen, *sna. adj.* gleichlänglich, gleichstimmig, *Cig., Jan.*
 enakoglásje, *n.* der Gleichklang, der Gleichlaut, *Cig., Jan.*; die Paronomasie, *Cig. (T.)*.
 enakokóten, *tna. adj.* gleichwinkelig, *Cig., Jan., Cig. (T.), Cel. (Geom.)*.
 enakokrák, *kráka. adj.* gleichschenkelig, gleicharmig, *Cig. (T.), C., Cel. (Geom.)*.
 enakokrilec, *lea. m.* enakokrileci, Gleichfüglter, *Cig. (T.), Erj. (Z.)*.
 enakolĕtnica, *f.* (ĕrta) e., die Nothete, *Cig. (T.)*.
 enakoliĕen, *ĕna. adj.* analog, *C.*
 enakomĕren, *rna. adj.* gleichmäßig, *Mur., Cig., Jan., nk.*
 enakomĕrje, *n.* das Ebenmaß, das Gleichmaß, *Cig. (T.), C.*
 enakomĕrnež, *m.* der Gleichmäßige; to je e., seca pa nima nič, *Ijub.*
 enakomĕrnost, *f.* die Gleichmäßigkeit, *Mur., Cig., Jan.*
 enakomiseĕn, *selna. adj.* gleichgesinnt, *Jan.*
 enakomiseĕnost, *f.* die Gleichgesinntheit, *Jan., Cig. (T.)*.
 enakomišljenik, *m.* = enomiselnik, *nk.*
 enakomôĕen, *ĕna. adj.* = istomôĕen, iĕodn namijĕ, *Cig. (T.)*.
 enakonôĕen, *ĕna. adj.* Aequinoctial, *Cig., Jan.*
 enakonôĕje, *n.* das Aequinoctium, *Cig., Jan., Cig. (T.), Jes.*
 enakoôĕeln, *gelna. adj.* gleichdilig, *Cig. (T.)*.
 enakopis, *pisa. m.* das Pare, *C., DZ.*
 enakopráven, *vna. adj.* gleichberechtigt, *Cig., Jan., nk.*
 enakoprávnost, *f.* die Gleichberechtigung, *Cig., Jan., nk.*
 enakorámén, *mna. adj.* gleicharmig, *Cig. (T.)*.

enakoramĕn, *adj.* gleicharmig; enakoramena vaga, gleicharmige Wage, *DZ.*
 enakoramenica, *f.* enakoramena vaga, *DZ.*
 enakorôb, *rôba. adj.* gleichfartig, *Cig. (T.), C.*
 enakorôĕen, *dna. adj.* ebenbürtig, *Jan.*
 enakorôĕnik, *m.* der Ebenbürtige, *Cig.*
 enakorôĕnost, *f.* die Ebenbürtigkeit, *Cig., Jan.*
 enakosilje, *n.* das Gleichgewicht der Kräfte, *Cig. (T.)*.
 enakoslôven, *vna. adj.* gleichlautend, *DZ.*
 enákost, *f.* die Gleichheit; moje enakosti, meine Gleichheit, *C.*
 enakostrán, *strána. adj.* gleichseitig, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.
 enakostrániĕen, *ĕna. adj.* gleichseitig, *Cel. (Geom.)*.
 enakostrôk, *strôka. adj.* das gleiche Sach betreffend, *SlN.*
 enákôšen, *šna. adj.* *Cig., Jan., C., nk.*, pogl. enakovšen, enakšen.
 enakotĕžen, *žna. adj.* gleichgewichtig, *Jan.*; — enakotežna lega, die Gleichgewichtslage, *Cig. (T.)*.
 enakotĕžje, *n.* das Gleichgewicht, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.
 enakotláĕen, *ĕna. adj.* iĕobarometrisch, *Cig. (T.)*; — prim. tlak.
 enakoveljáven, *vna. adj.* von gleicher Gestalt, *nk.*
 enakovrsten, *sna. adj.* von gleicher Gattung, Classe, *Z., nk.*
 enákovšen, *šna. adj.* = enakšen, (prav. nam. enakôšen: „enakušen“, *Rec., Jsvkr.*)
 enakozvôĕje, *n.* der Gleichklang, *Cig. (T.)*.
 enákšĕn, *šna. adj.* von gleicher Beschaffenheit, gleichartig, gleichförmig, *Mur., DZ.*; gleichlautend, *Cig. (T.)*; e. spis, ein Pare, *DZ.*
 enákšnost, *f.* die gleiche Beschaffenheit, die Gleichförmigkeit, *Mur.*
 enĕiklopedĕja, *f.* delo, ki obsega jedro vseh znanstev, die Encyclopädie.
 endĕmiĕen, *ĕna. adj.* v kakem kraju navaden (o boleznih), endemisch, *nk.*
 endemĕja, *f.* endemische Krankheit, *DZ.*
 endivĕja, *f.* die Endivie (cichorium endivia).
 eneaĕon, *m.* deveterokotnik, das Enneaĕon, *Cig. (T.)*.
 enĕrgĕĕen, *ĕna. adj.* krepko delujoĕ, krepkollen, energijĕ, *nk.*
 enĕrgĕja, *f.* krepka moĕ, krepkost, die Energie, *Cig. (T.), nk.*
 enica, *f.* = ednica, *Cig.*
 ĕnjati, *am. vb. pf.* = jĕnjati, henjati, *C.*
 ĕnkĕja, *f.* = edinka 3), die Eins, der Einjer, *Mur., Cig., Jan., Met.*
 ĕnkrat, *adv.* 1) einmal; še e., noch einmal; — 2) na e., auf einmal, plötzlich, (po nem.); — 3) = nekĕaj, kedaj, einmal; (po nem.); tudi: enkrat.
 ĕnkraten, *tna. adj.* einmalig; tudi: enkráten.
 enobárven, *vna. adj.* einjährig, *Cig., Jan.*
 enobiten, *tna. adj.* einer Weisenheit, conjubstantiell, *Cig.*
 enobítrost, *f.* die Weseneinheit, die Consubstantialität, *Cig.*

enobôštvo, *n.* der Monothetismus, *Cig.(T.)*.
 enobôžnik, *m.* der Monothetist, *Jan.*
 enobôžnost, *f.* = enoboštvo, *Bes.*
 enocêven, *vna, adj.* einrôhrig, *Cig., Jan.*
 enocêvka, *f.* einrôhrige Bûche, *Jan.*
 enočâsen, *sna, adj.* synchronistisch, gleichzeitig, *Cig.(T.)*. *Žnid.*
 enočlên, *člênâ, adj.* eingliedrig, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.
 enočlênec, *nca, m.* eingliedriger Ausdruck (Monom), *Cig.(T.)*.
 enočlênik, *m.* = enočlênec, *Cig.(T.)*. *Cel.(Ar.)*.
 enočlênski, *adj.* eingliedrig: *e. izvaz, Cel.(Ar.)*.
 enočlêbn, *belna, adj.* einstimmig, *Cig., Jan.*
 enočêben, *lna, adj.* einheitlich, *Cig., Jan.*
 enodnêven, *vna, adj.* eintägig, ephemerisch, *Cig., Jan.*
 enodnêvnica, *f.* die gemeine Eintagsfliege (ephemera vulgata), *Cig., Jan., C., Erj.(Z.)*; — prim. vodni cvet.
 enodôben, *bna, adj.* contemporân, synchronistisch, *Cig.(T.)*.
 enodôm, *dôma, adj.* einhânig (bot.), *Cig.(T.)*.
 enodômen, *mna, adj.* = enodom, *Tuš.(B.)*.
 enodûsen, *šna, adj.* einmûthig, *Cig., Jan., Cig.(T.), C.*
 enodûšje, *n.* die Einmûthigkeit, *Cig.(T.)*; vse pokliče k enodušju in enomiselnosti, *Cv.*
 enodûšnost, *f.* die Einmûthigkeit, *Cig., Jan.*
 enofûnten, *tna, adj.* einpûndig, *Jan.*
 enoglasên, *sna, adj.* 1) eintônig, monoton, *Cig., Jan.*; — 2) einstimmig: enoglasno petje, *nk.*; — enoglasno, unisono, *Jan.*; einhellig, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*; enoglasno izvoljen, einstimmig gewâhlt, *nk.*
 enoglasêje, *n.* 1) die Monotonie, *Cig.*; — 2) die Einstimmigkeit, die Einhelligkeit, *Cig.(T.)*.
 enoglasnost, *f.* 1) die Eintônigkeit, *Cig.*; — 2) die Einstimmigkeit, die Einhelligkeit, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*
 enogrêb, *grêba, adj.* einhêderig, *Šol.*; enogrêbi velblod, daš Dromedar, *Cig.*
 enogûb, *gûba, adj.* einfach: enogubi glasi, *Hip.(Orb.)*.
 enogûben, *bna, adj.* 1) einfaltig, *Cig.*; — 2) einfach, *Cig., Jan., C.*
 enoimên, *adj.* einnamig, gleichnamig, *Cig.(T.)*.
 enôj, *num.* einerlei, *Mur., Jan.*
 enojadrîznica, *f.* der Einmaſter, *Cig.*
 enojâmboren, *rna, adj.* einmaſtig, *Jan.*
 enojâmbornica, *f.* der Einmaſter, *Cig., Jan.*
 enôjen, *jna, adj.* einfach, *Mur., Cig., Jan.*; enojna nit, *Dol.*
 enôjnat, *adj.* = enojen, *Žnid.*
 enôjnik, *m.* = ednina, edinstvo (Singular), *Cig., Jan.*
 enôjnost, *f.* die Einfachheit, *Mur., Cig., Jan.*
 enôk, *adv.* = enkrat, *vzh.St.-C., Mik., Zora.*
 enokaličen, *čna, adj.* einjamenlappig, *Jan., Šol.*
 enokaličnica, *f.* enokaličnice, Spitzfeimer (monocotyledones), *Jan., Tuš.(R.)*.
 enokolêncast, *adj.* eintônig, *Cig., Jan.*
 enokolêsen, *sna, adj.* einrâdrig, *Cig., Jan.*
 enokopiten, *tna, adj.* einhûfig, *Cig.*

enokôsen, *sna, adj.* = enosečen, *Cig.*
 enokôsenj, *šnja, adj.* = enosečen, *Cig.*
 enokrâk, *krâka, adj.* einarmig (mech.), *h. t.-Cig.(T.)*.
 enokrâten, *tna, adj.* = enkraten, *Cig.*
 enolêten, *lna, adj.* einjâhrig.
 enolêcen, *čna, adj.* einfôrmiſ, gleichartig, *Cig., Jan., Cig.(T.), C., Erj.(Min., Som.)*, *nk.*
 enoličîna, *f.* das Äquivalent, *Cig.(T.)*; — prim. enolik.
 enoličnost, *f.* die Einfôrmiſkeit, die Gleichartigkeit, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; enoličnost in monotonija, *Zv.*
 enôlik, *adj.* 1) gleich groſ, *Dict., Cig., Jan., Rib.-Mik., Laſčê-Lest.(Zb. sp.)*; enolika sva si. wir zwei ſind gleich groſ, *Cig.*; enolike višave, *Lest.(Močv.)*; — enoliko, gleich viel: kadar je enoliko glasov, bei Stimmgleichheit, *DZkr.*; enoliko glasov, *DZ.*; enoliko svetlobe, *Žnid.*; resničnosti imata obe enoliko v sebi, *Zv.*; — 2) = enakšen, *Jan., Cig.(T.), C.*
 enolikôst, *f.* gleiche Grôſe, *Cig.*
 enolist, *lista, adj.* einblâttrig, *Cig.*
 enolisten, *stna, adj.* einblâttrig, *Cig., Jan.*
 enomêr, *mêra, m.* = enomerec, *Jan.*
 enomêrec, *rca, m.* daš Monometer (in der Metrif), *Cig.(T.)*.
 enomêren, *rna, adj.* = enakomeren, *M., Z.*
 enomêsečen, *čna, adj.* einmonatlich, *Cig., Jan.*
 enomiseln, *selna, adj.* einmûthig, gleichgemut, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.
 enomiselje, *n.* daš Einverständniſ, (-slije) *DZ.*
 enomiselnik, *m.* der Gefinnungsgegenſie, *Cig.*; (-slenik), *Cig.(T.)*.
 enomiselnost, *f.* die Einmûthigkeit, die Einhelligkeit, *Cig.(T.)*.
 enomisêcen, *čna, adj.* einmûſtelig (-ſičen), *Erj.(Z.)*.
 enomôden, *dna, adj.* einhêdig, *Cig.*
 enonôg, *nôga, adj.* einfûſſig, *Cig., Jan.*
 enonogât, *âta, adj.* = enonog, *Jan.*
 enonôžen, *žna, adj.* = enonog, *Jan.*
 enonôžec, *žca, m.* der Einbeinige, *Cig.*
 enoôčen, *čna, adj.* = enook, *Mur.*
 enoôčnica, *f.* daš Monocle, *Žnid.*
 enoôk, *ôka, adj.* einânig, *Mur., Cig., Jan., nk.*
 enoôs, *ôsa, adj.* einachſig, *Cig.(T.)*.
 enoôsêben, *bna, adj.* einperſônig, *Cig.*
 enoôsen, *sna, adj.* einachſig, *Cig.*
 enoosnôven, *vna, adj.* einbaſſig: enoosnovna kislina, einbaſſiſche Sâure, *Cig.(T.)*.
 enopârkljast, *adj.* einklantig, *Cig.*
 enopêrka, *f.* die Veberblume (parnassia), *Cig., C., Medv.(Rok.)*.
 enopičen, *čna, adj.* einpûntig, *Cig.*
 enoplâsten, *stna, adj.* einſchichtig, *Cig.*
 enoplemên, *adj.* von einer Abſtammung, *Sl.N.*
 enoplôden, *dna, adj.* einfrûchtig, *Cig., Jan.*
 enoramên, *adj.* einarmig (mech.), *Cig.(T.), Sen.(Fiz.)*.
 enorazrêdn, *dna, adj.* einclâſſig, *C.*; enorazredne ſole, *nk.*
 enorazrêdnica, *f.* = enorazredna ſola, *nk.*

enoróden, dna, *adj.* einreihig, *Cig., Jan.*
 enorózen, zna, *adj.* einschneidig, *Cig., Jan.*
 enorób, róba, *adj.* einfantig, *Cig.(T.).*
 enoróčen, čna, *adj.* 1) = enorok, *Cig.; —*
 2) einbentelig, *Cig.*
 enoróden, dna, *adj.* von gleicher Abstammung,
nk.
 enoródnost, *f.* die gleiche Abstammung, *Trst.*
(Let.).
 enoróg, róga, *adj.* einhörig, *Cig., Jan.*
 enoróg, róga, *m.* 1) das Einhorn (bajeslovno
 bitje), *Cig., Jan.; — 2) = samorog, narval,*
Cig.
 enorogát, áta, *adj.* = enorog, *Mur., Cig.*
 enorók, róka, *adj.* einhändig, einarmig; eno-
 rok človek, *Cig., Jan.*
 enoróžec, žca, *m.* = samorog, *Cig.; — rus.*
 enoróžěn, žna, *adj.* = enorog, *Jan.*
 enoséčen, čna, *adj.* kar se le enkrat seče
 (kosi), einmähdig, einhäutig, *Cig.*
 enosémenski, *adj.* einfamig, *Cig.*
 enoséčěn, čna, *adj.* einschattig, *Cig.*
 enoséčnik, ka, *m.* enosenčniki, einschattige
 Bewohner, *Cig.(T.).*
 enoslóvčen, čna, *adj.* = enozložen, *Jan.*
 enosòd, sóda, *adj.* enosodo število, ungerad
 gerade Zahl, *Cig.(T.).*
 enosréden, dna, *adj.* concentrisch, *Cig.(T.).*
 enostáničen, čna, *adj.* einzellig, *C.*
 enostáven, vna, *adj.* einfach (nicht zusammen-
 gesetzt), *C., Tuš.(B.), Cel.(Ar.), nk.; enostavna*
svetloba, Žnid.; — hs.
 enostébeln, belna, *adj.* einstämmig, *Cig.*
 enostópje, *n.* die Monodie (in der Metrik),
Cig.(T.).
 enostrán, strána, *adj.* 1) einseitig, *Jan., C.; —*
 2) parteiisch, *Cig., C.*
 enostránc, nca, *m.* 1) der Einseitige, *C.; —*
 2) der Parteinehmer, *Cig.*
 enostránost, *f.* 1) die Einseitigkeit, *Cig., Jan.,*
Cig.(T.), C., nk.; — 2) die Parteilichkeit,
Cig., C., nk.
 enostránski, *adj.* = enostran 3), *Cig., Jan.,*
nk.
 enostránstvo, *n.* die Parteilichkeit, *C., nk.*
 enostrópen, pna, *adj.* einstückig, *Let.*
 enostrók, stróka, *adj.* einfach, (-struk) *Habd-
 Mik.*
 enostrúnka, *f.* das Monochord, *Cig.(T.); —*
po rus.
 enóta, *f.* die Einheit, *Cig., Jan., Cig.(T.);*
 državna e., die Staatseinheit, *C.*
 enotédenški, *adj.* einwöchentlich, *nk.*
 enótěn, tna, *adj.* einheitlich, *Jan., nk.; enotni*
državni dolg, die einheitliche Staatsschuld, nk.
 enotér, *num.* einerlei, *Levt.(Sl. Spr.).*
 enotéren, rna, *adj.* einfach, *Levt.(Sl. Spr.);*
 enoterna rudnina, einfaches Mineral, *Cig.*
(T.); enoterna poslanica, einfache Depesche,
DZ.; = enoter, einerlei, einwürdig, Cig.(T.).
 enotérnost, *f.* die Einfachheit: — die Einför-
 migkeit, *Cig.(T.).*
 enotérost, *f.* die Einerleiheit, *Cig., C.*
 enotírén, rna, *adj.* eingeleitig: enotirna progá,
S/N.

enótност, *f.* die Einheitlichkeit, *nk.*
 enoušésnat, *adj.* einhörig, *Cig.*
 enovčrec, rca, *m.* = enovernik, *Cig., Jan.*
 enovčernik, *m.* enoverniki, die Glaubensge-
 noßen, *Cig.(T.); — po stsl.*
 enovčerstvo, *n.* die Glaubensgemeinschaft, *Cig.*
(T.).
 enovésetn, setna, *adj.* einrudrig, *Cig.*
 enovít, *adj.* einfach, nicht zusammengesetzt: eno-
 viti delek, daß Atom, enovito delajoč, ein-
 fach wirkend, *h. t.-Cig.(T.); solčna svet-*
loba ni enovita, Žnid.; enovita stanica, ein-
fache Zelle, Evj.(Som.).
 enovitost, *f.* die Einfachheit, *Cig.(T.).*
 enovóljen, ljna, *adj.* einträchtig, einmütig,
C., Z.
 enovóljnost, *f.* die Eintracht, die Einmütig-
 keit, *Cig., C.*
 enovóljščina, *f.* = enovoljnost, *C.*
 enovpréžen, zna, *adj.* einspannig, *Jan.*
 enovpréžnik, *m.* der Einspanner, *Jan.*
 enovrst, vrsta, *adj.* = enovrsten, *Jan.*
 enovrsten, stna, *adj.* einreihig, *Cig., Jan.; —*
 einarmig, gleichartig, *Cig., Jan.*
 enovrstnost, *f.* die Gleichartigkeit, *Jan.*
 enozlóžen, zna, *adj.* einfüßig, *Cig., Jan., Cig.*
(T.), nk.; enozložni jeziki, isolierende Spra-
chen, Cig.(T.).
 enozlózница, *f.* einfüßiges Wort, *Cig.*
 enozlóznost, *f.* die Einfüßigkeit, *Cig., Jan.,*
Cig.(T.).
 enoznáčen, čna, *adj.* synonymisch, *Cig.(T.).*
 enoznáčnica, *f.* das Synonymum, *Cig.(T.).*
 enozòb, zóba, *adj.* einzählig, *Cig.*
 enozóbec, bca, *m.* = samorog, der Narval
 (monodon), *Cig.*
 enozrn, zrna, *adj.* einförig; enozrna pira, daß
 Einforn, *Cig.*
 enozrnica, *f.* das Einforn (triticum monococ-
 cum), *Cig.*
 enozvóčen, čna, *adj.* eintönig, *Jan., Cig.(T.),*
Let.
 enozvóčeje, *n.* die Eintönigkeit, *Cig.(T.).*
 enozvók, zvóka, *adj.* = enozvočen: enozvoki
 glasovi, *S/N.*
 enozénstvo, *n.* die Monogamie, *Cig., Jan., nk.*
 eparhija, *f.* bischöflicher Sprengel, die Eparchie,
Cig.
 epicikloida, *f.* neka krivulja, die Epicycloide,
Cig.(T.).
 épíčen, čna, *adj.* zur Epik gehörig, episch, *Cig.,*
Jan., Cig.(T.), nk.
 epidémíčen, čna, *adj.* med ljudstvom razširjen
 (= boleznih), epidemisch, *nk.*
 epidemija, *f.* med ljudstvom začasno razšir-
 jajoča se ali razširjena bolezen, die Epi-
 demie, *DZ., nk.*
 epigráf, *m.* napis, das Epigramm, *Cig.(T.).*
 epigráfika, *f.* napisoznanstvo, die Epigraphik,
Cig.(T.).
 epigrám, *m.* pesniški napis, das Epigramm;
 — prim. puščica.
 epigrámski, *adj.* epigrammatisch, *Cig.*
 epik, *m.* der Epiker, *Jan., nk.*
 epíka, *f.* pripovedno pesništvo, die Epik.

epilóg, *m.* sklep (pri govoru, tragediji), der *Epilog*.
episkop, *m.* = škof, *Krelj*.
episkoplji, *adj.* škofovski: episkoplja služba, *Krelj*.
epizóda, *f.* manjše postransko dejanje vpleteno v glavno (pri epičnih in dramatičnih delih), die *Episode*.
epopėja, *f.* junški epos, die *Epopöe*, *Cig., Jan., nk.*
ěpos, *m.* obsirna epična pesem, daš *Ėpoš*, *Cig.(T.), nk.*
ěpski, *adj.* = epičen, *nk.*
ěrb, *ěrba*, *m.* po nem. *Erbe*, pogl. dedič.
ěrbič, *m.* der *Erbe*, *Trub.-Mik.*, pogl. dedič.
ěrbšćina, *f.* pogl. dedščina.
esej, *esa*, *eso*, *pron.* = ta, *Rež.-C.*; esej zde = ta-le, *Rež.-C.*
esi, *adv.* = sem (hiever), *ogr.-Mik., Raič (Let.)*.
eskādra, *f.* oddelek vojnega ladjevja, die *Es-kadre*, *Jan.*
eskamotěr, *rja*, *m.* slepilni glumač, der *Es-camoteur*, *Žnid.*
esode, *adv.* = tod, *C.*
estetičen, *čna*, *adj.* k estetiki spadajoč, aesthetisch, *Cig.(T.), nk.*
estětik, *m.* der *Aesthetiker*, *Cig.(T.), nk.*
estětika, *f.* znanstvo, kateremu je predmet lepota, die *Aesthetik*.
estetikováti, *ujem*, *vb. impf.* *ičh* mit *Aesthetik* bechäftigen: e. in kritikovati, *Zv.*
ešće, *adv.* = še, *ogr.-C.*
eta, *adv. ogr.-C.*, pogl. *etam*.
etak, *adj.* = tak, *ogr.-M., C.*; — etako to bodi! = amen! *Rež.-C.*
etak, *adv.* = tako-le, *ogr.-Mik., C.*
etakši, *adj.* = takšen, *ogr.-Mik.*
etam, *adv.* 1) = tam, *vžhŠt., ogr.-C.*; — 2) neulič, *C.*, *vžhŠt.*
ete, *eta*, *eto*, *pron.* = ta, *ogr.-Mik., C., vžhŠt.*
etec, *adv.* = tod: od *etec* = odtod, *ogr.-Mik.*

ěter, *rja*, *m.* der *Aether*, *Cig.(T.), Žnid., Sen. (Př.)*; — tudi: eter, tra, *nk.*
ěterski, *adj.* aetheričh, *Cig.(T.)*.
eti, *adv.* pogl. *etu*.
etikěta, *f.* die *Etiffette*: šege in navade pri ljudeh visokega stanu: — tudi: napisek na blagu, kažoč ceno, kakovost i. t. d.
etimológ, *m.* kdor se z etimologijo peča, der *Etimolog*.
etimologija, *f.* nauk o postanju besed, die *Etimologie*; — prim. besedostlovje.
etimológičen, *čna*, *adj.* = etimološki, *Jan.*
etimológijski, *adj.* k etimologiji spadajoč, etymologisch, *Cig.*
etimolóški, *adj.* etymologisch, *nk.*
etnográfíčen, *čna*, *adj.* = narodopisen, *Jan., nk.*
etnografija, *f.* die *Ethnographie*; — prim. narodopisja.
ětrov, *adj.* *Aether-*: etrova soparica, *Aether-dämpfe*, *Levst.(Nauk)*.
etu, *adv.* = tu, *ogr.-C.* (eti, *ogr.-Vest., SlN.*)
evangělíj, *m.* daš *Evangelium*.
evangělíjčan, *m.* = evangeliječ, (evangeljčan) *Zora*.
evangělíjčec, *jea*, *m.* der *Evangelische* (-lec, *Cig., -ljec, Jan.*).
evangělíjski, *adj.* evangelisch, *Cig.*
evangělík, *m.* der *Evangelische*, *Cig.*
evangělíst, *m.* der *Evangelist*.
evangělj, *m.* = evangeliij.
evangělje, *n.* = evangeliij, *Krelj*.
evangěljski, *adj.* = evangelijski.
evčūnec, *nca*, *m.* die *Psyllschnecke*, der *Zumpfwader* (*limosa melanura*), *Frey.(F.)*.
eventuálen, *lna*, *adj.* (o tem, kar bi se utegnulo zgoditi), *eventuell*, *Cig.(T.)*; eventualna prememba, *DZkr*.
eventuělen, *lna*, *adj.* = eventualan, *nk.*
evfemízem, *zma*, *m.* lepši, blažji izraz namestu pravega, pa ostrega, spotekljivega, der *Euphemismus*, *Cig.*
evfónija, *f.* blagoslavje, die *Euphonie*, *Cig.*
ěvo, *interj.* *ičh* da! *Prip.-Mik., nk.*; — *hs.*
ezde, *adv.* tu-le, *Rež.-C.*

F.

fábričan, *m.* der *Fabrikarbeiter*, *Ijublj.*
fábričanka, *f.* die *Fabrikarbeiterin*, *Ijublj.*
fábričara, *f.* die *Fabrik*; — prim. tvornica; it. *fabbrica*; (tudi: fabrika po nem. *Fabrik*).
fabrikánt, *m.* der *Fabrikant*; — prim. tvornik.
fábriški, *adj.* *Fabrik-*; po fabriško, *fabrik-* máhig, *DZ*.
fábrištvo, *n.* daš *Fabrikwesen*, *Cig., Jan.*
fábula, *f.* *Jan.*, pogl. *basen*.
facalég, *m.* = facanetelj, *ogr.-Valj.(Rad)*.
facanětelj, *tlja* (teljna), *m.* = ruta, daš *Tüchel*; prim. bav. *fazenetl*, it. *fazzoletto*, *Tüchel*.
fáček, *cka*, *m.* = facelj 2), *ivžhŠ.*
fáčelj, *clja* (celjna), *m.* 1) ein *Psopf* *Charpie*, *Dict.*; — f. snega, eine *Schneeflocke*, *Ble-*

C.; — 2) die *Schoppmüdel*, *Guts., C.*; testo se ugnete, naredo se faceljni, s katerimi se žival vsak dan pita, *Vod.(Izb. sp.)*; — prim. it. *fazzoletto* (*fazzoletto*), *Mik.*
fáček, *ěka*, *m.* 1) uneheliches Kind, *SlGor.-C., ivžhŠt., BlKr.*; — 2) die *Wuppe*: otroci si delajo iz cunj fačke, *BlKr.*; — prim. fačuk.
fáčuk, *m.* uneheliches Kind, *ogr.-C., M., kajk.-Valj.(Rad)*; tudi: fačúk, *kajk.-Valj.(Rad)*; — prim. madž. *fattyú*, *Mik.(Et.)*.
fáflja, *f.* = perotnica, *Valj.(Rad)*: čebele sicer nimajo nobenega drugega glasu, kakor tistega s svojimi fafljami, *Gol*.
fafljati, *ám*, *vb. impf.* 1) loderti: ogenj, plamen fatlja, *C.*; — voda fatlja, *wälft*, *Hip.-C.*; — 2) fliegen, *flattern*, *Hip.-C., Krelj-M.*

fagöt, *m.* neko glasbeno orodje, daš Fagott; prim. it. fagotto.

fajenčina, *f.* neko glinasto blago, die Feinence, *Cig., Jan.*

fäjsa, *f.* = pipa, die Tabakpfeife; — iz nem. Pfeife.

fäjsar, *rja, m.* der Tabakpfeifenmacher, *Cig.*

fäjska, *f.* = faisa, *Mur.*

fäjsmošter, *tra. m.* der Pfarrer; — pogl. far-mošter.

fakün, *m.* der Lasträger; — prim. it. facchino.

fäkt, *m.* daš Factum, *Cig. (T.).*

fäktičen, čna, *adj.* dejanski, faktisch, *Cig. (T.), nk.*

fäktor, *rja, m. 1)* opravnik, poslovođa, der Factor (3. B. einer Buchdrucker); — 2) činitelj, der Factor (math.), *Cig., Cel. (Ar.).*

fäktūra, *f.* račun za poslano blago, die Factur.

fäkulčeta, *f.* vseučilišni oddelek, die Fakultät, *Cig. (T.), nk.*

fäla, *f.* der Hehen, *Fr.-C.*; — prim. faloga.

fälajdrati, *am. vb. impf.* lumpen, *Fr.-C.*

fälajdriga, *f.* die Landtreicherin, *Fr.-C., (-drga), Volkmer-M.*

fälajdrman, *m.* der Landtreicher, *Fr.-C.*

fälänga, *f.* težko oborožena vojaška truma pri starih Grkih, die Phalanx, *Cig.*

fälät, čna, *m.* = kos, daš Stüd, *Cig., vzh. St., ogr., Blkr.*; — prim. mađz. falat, *Mik. (Et.).*

fälätčca, čca, *m. dem.* falatec; daš Stüdchen, *ogr.-C.*

fälätček, čka, *m. dem.* falatec; daš Stüdchen, (-laček) *Mur., Vest., ogr.-Valj. (Rad).*

fälätcca, čca, *m. dem.* falat, *ogr.-Valj. (Rad).*

fäläd, fäläda, *m.* = guba, *M., St.*; — iz nem. Falte.

fäläinga, *f.* = pogrešek, *Mur., Mik.*; — prim. faliti.

fäliti, *im. vb. impf.* 1) = mancati, nedostajati; — 2) *vb. pf.* = napačno storiti, *St.*; — 3) = ponesrečiti se, končati se: človek, vol, toporišče fali, *Fr.-C.*; — prim. bav. falen = fehlen, *Mik. (Et.).*

fälöga, *f.* der Hehen, zerrissenes Kleid, *Fr.-C.*; — prim. haloga.

fälöt, *m.* der Lunt; — prim. kor.-nem. valott, morda pokvarjeno iz fr. filou. Ganner, *Lexer, Kämt. Wörterbuch.*

fälötati, *am. vb. impf.* vagabundieren, lumpen, *Mur., StGor., Fr.-C.*

fäloti, *f. pl.* = faloge, *Fr.-C.*; — prim. haloti.

fälija, *f.* die Familie.

fälijski, *adj.* Familien.

fänatičen, čna, *adj.* sanjarsko, strastno navdušen, fanatisch, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

fänatik, *m.* der Fanatiker, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

fänatizem, čma, *m.* der Fanatismus, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

fäneck, čka, *m.* = fanceclj, *C.*

fänelj, člja (celina), *m.* der Pannentuch (,,Fausel"), *Cig.*; — der Strayen, *StN.*

fänelot, *m.* = fanceclj, *Sol., Gor., (fancut), C.*

fänjck, njka, *m.* = fanceclj, *vzh. St.-C.*

fänt, čanta, *m. 1)* junger Mensch, der Buriche; čantje in deklata; — 2) der Junggefelle; on

je še fant, er ist noch unverheiratet; — prim. bav. fant, Knabe, junger Mensch, iz it. fante, *C., Mik. (Et.).*

fänta, *f.* die Nahe, *kajk.-Valj. (Rad)*; — prim. fantiti se.

fäntälın, *m.* der Bube; poreden f., ein Range, *Cig.*

fäntälınski, *adj.* bübisch, *Cig., nk.*

fäntäst, *m.* sanjar, der Phantast.

fäntästäčen, čna, *adj.* phantastisch, *Cig. (T.).*

fäntävati, *am. vb. impf.* = fantovati, *Strek.*

fäntazija, *f.* zmožnost domišljevanja in tudi: domišljena reč, die Phantasie.

fäntè, čta, *m.* der Zunge; kar se fante nauči, starček še stori, *Ravn.*

fäntec, čca, *m. dem.* fant; = fantek.

fäntej, *m.* der Buriche, *Valj. (Rad).*

fäntek, čka, *m. dem.* fant; der Knabe, daš Bürichchen.

fäntič, čca, *m. 1)* daš Bürichchen, *Mur., Jan.*; — 2) = fant; Fantiči deklči V taberno gredo, *Npes.-K.*; tudi fäntič.

fäntiček, čka, *m.* daš Knäblein, daš Bübchen.

fäntin, *m.* der Buriche, der Knabe, *Cig., Jan., Kr.-Valj. (Rad)*; še mlad fantin je prišel sem, *Erj. (Izb. sp.).*

fäntina, *m.* = fantin, *Strek.*

fäntiti se, *im. se, vb. pf.* sich rächen, *Mur., Mik., kajk.-C.*; — prim. nem. fahnden, *C. (2)*

fäntnik, *m.* der Rächer, *kajk.-Valj. (Rad).*

1. fantovänje, *n.* daš Burichenleben; daš Nachtschwärmen, *M.*

2. fantovänje, *n.* die Nahe, *Volkmer-M.*

1. fantoväti, čjem, *vb. impf.* 1) burichemäßig sich benehmen, ein Burichenleben führen: nachts herumtschwärmen, *M.*; — 2) (o deklctih) mit Burichen herumtschwärmen, *C.*

2. fantoväti se, čjem se, *vb. impf.* sich rächen, *Mur.*

fäntovski, *adj.* 1) Burichen-, burichenhaft; fantovsko življenje, daš Burichenleben; fantovske pesni, Burichenlieder; fantovska, der Jugendstreich, *Cig.*; — fantovska, ein Mädchen, daš sich mit Burichen abgibt, *Ip.-Mik.*; preveč je fantovska, *LjZr.*; — 2) Junggesellen-

fäntovstvo, *n.* 1) der Burichenstand, daš Burichenleben; — 2) die Junggesellenchaft, *Cig.*

fäntovščina, *f.* 1) die Burichenchaft, die Burichen, *Cig., M.*; — 2) kar mora mlad fant drugim fantom plačati, da sme ž njimi fantovati, *Strek.*

fäntüh, *m.* der Buriche (zaničlj.), *Slom.-C.*

fär, čja, *m.* der Fasse (zaničlj.); ne boji se ne farja ne cesarja, *C.*; (pri pisateljih 16. veka še brez zaničljivega pomena; n. pr. Mojzes in Aron sta mej njega farji, *Trub.*; visoki far, *Krefj.*) — iz nem. Pfarrer.

fära, *f.* die Pfarre; v katero faro ste? zu welcher Pfarre gehört ihr? *Cig.*; fant od fare, ein tüchtiger, trefflicher Buriche; — iz nem. Pfarre.

färan, čna, *m.* daš Pfarrkind, der Pfarrinasse

Cig., Jan., C.

färar, čja, *m.* der Pfarrer, *Mur., ogr.-C.*

färba, *f.* pogl. barva.

färčič, *m.* das Pfäfflein, *Krcelj-M.*
 färčn, *rna. adj.* die Pfarre betreffend, Pfarr-;
 farna cerkev; farni urad, das Pfarramt,
Jan., nk.
 färčža, *f.* eine Art Mantel, *Pohl., Hip.-C.*; —
 prim. ferega.
 farica, *f.* das Pfaffenweib, *Mik.*
 farizej, *m.* der Pharisäer.
 farizejce, *jea, m.* = farizej.
 farizejski, *adj.* pharisäisch.
 farizejstvo, *n.* das Pharisäerthum, der Phari-
 säismus.
 färjevce, *vca, m.* das Pfaffenhäppchen (evony-
 mus), *vzhSt.-C.*
 färji, *adj.* Pfaffen-, *C.*
 färman, *m.* 1) = faran; prim. nem. Pfarr-
 mann = Pfarrinsasse; — 2) = župnik, *Meg.,*
Notr.
 färmanica, *f.* die Pfarrinsassin, das weibliche
 Pfarrkind, *Mur., Mik.*
 färmanica, *f.* = farmanica, *Cig.*
 färmešter, *tra, m.* = župnik, *Cig., Jan., St.-*
Valj. (Rad).
 färmošter, *tra, m.* = župnik, *Mur., Trub.-*
Let. (1891, 147.) (farmošter), *Meg.*; — iz
 nem. Pfarrmeister.
 färnik, *m.* = faran, *ogr.-M., Rež.-C.*
 färöf, *m.* der Pfarrhof, *Mur., St.*; — iz nem.
 färöfski, *adj.* pfarrhöflich, *St.*
 färöščák, *m.* eine pfarrliche Wirtschaftsrea-
 liät, *Mur.*
 färövski, *adj.* zum Pfarrhof gehörig, pfarr-
 höflich.
 färövä, *m.* das Pfarrhaus, der Pfarrhof; —
 prim. nem. Pfarrhaus.
 färski, *adj.* pfäfflich, Pfaffen-; — Priester-;
Dalm.; farsko službo opravljati, das Priester-
 amt ausüben, *Krcelj*; — prim. far.
 färstvo, *n.* das Pfaffenthum, *Jan.*; — das
 Priesterthum, *Dalm.*
 färški, *adj.* nam. farski.
 färt, *m.* = bart, *Boh.*; pogl. krat; drug fart,
 ein anderešmal, *Kr.*; — prim. bav. ein fart
 = einmal, *C.*
 fasija, *f.* die Fasson, *Cig.*; — prim. napoved.
 fašina, *f.* butarica protja, vejevja, die Fasshine,
Cig.; — prim. it. fascina, Reißbund.
 fatalist, *m.* kdor veruje v usodo (fatum), der
 Fatalist.
 fatalizem, *zma, m.* vera v usodo, der Fata-
 listismus.
 fazän, *m.* der Fasan (phasianus colchicus),
Erj. (Z.).
 fazänka, *f.* die Fasanenhenne, *Cig., Jan.*
 fazanorčja, *f.* die Fasanenzucht, *Cig.*
 fažol, *m.* *Cig., Jan.*, = hizol.
 fažina, *f.* = fašina, *Jan.*
 februär, *rja, m.* der Monat Februar.
 februärrij, *m.* = februar, *nk.*
 februärski, *adj.* Februar-.
 federácija, *f.* zaveza v državnih razmerah, die
 Föderation, *Cig. (T.). nk.*
 federalist, *m.* kdor se za federacijo poteguje,
 der Föderalist, *Jan., nk.*

federativen, *vna, adj.* zavezen, föderativ,
Jan., nk.
 fešljati, *äm, vb. impf.* plappern, *Pohl., vzhSt.-*
C., Mik.; pogl. fustljati.
 fegec, *geca, m.* nekaj stroj, ki se vrti kakor
 klopotec, pa ne klopoče, *Raič (Let. 1878,*
III. 72.); — prim. miglic.
 fegetáti, *etiám, ččem, vb. impf.* = migetati,
Raič (Let.).
 fegülja, *f.* der Haarflechtentümel der Weiber,
 (šugulja?). *BKr.*
 feš, *interj.* pšui! seji te bodi! pšui über dich.
 féla, *č, f.* die Art, die Gattung, *Mur., ogr.-*
Valj. (Rad). Volk.: — prim. madz. fél, die
 Hälfte, sokféle, vielerlei, *Mik. (Et.).*
 fendáti, *äm, vb. pf.* = fundati, *Notr.*
 fenik, *m.* der Feuntig, *Cig., DZ.*; — iz nem.
 fenomén, *m.* prikaz, pojav, das Phänomen,
Cig. (T.).
 féntati, *am, vb. pf.* = uničiti, *Mur., Kr.*; —
 prim. fendati, fundati.
 feréga, *f.* kako oblačilo: če ima le gospodske
 ferege, pa misli, da je gospod, *BKr.*; —
 prim. hs. feredža iz tur.
 fešištvö, *n.* der Feischdienst, *Cig. (T.).*
 fevd, *m.* das Lehen, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*;
 — iz it. feudo.
 fevdén, *dna, adj.* Lehens-, Feudal-, *Cig., Jan.,*
Cig. (T.) nk.; fevdna prisega, der Lehens eid,
Jan.; fevdno pravo, das Feudalrecht, *Cig.,*
Jan.
 fevdnik, *m.* der Lehensträger, der Lehensmann,
Cig., Jan.
 fevdnost, *f.* die Lehenbarkeit, *Cig.*
 fevdstvo, *n.* das Lehenwesen, *Cig., Jan., Cig.*
(T.).
 fičati, *im, vb. impf.* pfeifen, *Hip.-C.*; skozi
 razpoko burja fiči, *Z.*
 fidejkomis, *m.* neprodajno dedno posestvo,
 das Fideicommiss, *Cig., Jan.*
 fidejkomisen, *sna, adj.* Fideicommiss-, *Cig.,*
Jan.
 fidúlica, *f.* = fidulika, *C., Z.*
 fidúlika, *f.* die Gula = Wolfsmilch (euphorbia
 esula), *Medv. (Rok.).*
 figa, *f.* 1) = smokva, die Feige; — 2) konjska
 f., der Pferdewistkumpen; ni vredno konjske
 fige, *C.*; — 3) figo komu kazati, einem die
 Feigen weisen; (pest pokazati tako, da palec
 izmed kazalca in srednjaka moli, preprosto
 znamenje odbijanja prošnje): spredaj z me-
 dom maže, zadaj figo kaže, *Z.*; — iz nem.:
 prim. stvn. figa, *Mik. (Et.).*
 figamož, *m.*, ali: figa-mož, der sein Wort nicht
 hält.
 figoščdka, *f.* der weißhäufige Fliegenfänger
 (muscipapa albicollis), *Frey. (F.).*
 figov, *adj.* Feigen-; figovo drevo, der Feigen-
 baum; figovo pero, das Feigenblatt.
 figovec, *vca, m.* der Feigenbaum (licus carica),
Tuš. (R.).
 figúra, *f.* die Figur; — die Redefigur, *Cig. (T.).*
 figürčn, *rna, adj.* prenesen, figürlich, *Cig. (T.).*
 figurant, *m.* tiha oseba na gledališkem odru,
 der Figurant, *Cig.*

filigrän, *m.* drobno delo, zlasti iz zlate in srebrne žice, die Filigranarbeit, *Cig.*
filister, *stra, m.* človek, omejen v mišljenju in dejanju, der Philister, *Cig., Jan., nk.*
filolög, *m.* der Philolog.
filologičen, čna, *adj.* = filološki, *Cig., Jan.*
filologija, *f.* znanstveno pečanje s tujimi, zlasti klasičnimi jeziki in njih literaturami, die Philologie.
filologovänje, *n.* pečanje s filologijo, *Str.*
filološki, *adj.* philologisch, *nk.*
filozof, *m.* modroslovec, der Philosoph.
filozofija, *f.* modroslovje, die Philosophie.
filozofijski, *adj.* kar v filozofijo spada, philosophisch, *Cig.(T.).*
filozofinja, *f.* die Philosophin, *Cig.*
filozofoväti, *üjem, vb. impf.* philosophieren, *Cig.(T.).*
filozofski, *adj.* philosophisch, *Cig.(T.), nk.*
fin, *adj.* fein; — prim. it. fino.
fina, *f.* starker Akten, *SlGor.-C.*; — prim. finiti.
finānce, *f. pl.* državno denarno gospodarstvo, die Finanzen, *Cig., Jan., Cig.(T.).*
fināncēn, čna, *adj.* finanziell, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; finančni minister, der Finanzminister, *nk.*
finčelj, člja (celjna), *m.* = bincelj, *juvžšt.*
finčica, *f. dem.* finka; weibliche Scham, *Dol.*
finčiti se, im se, *vb. impf.* um nichts weinen, *Štek.*
finčkati, am, *vb. impf.* = prasičkati, svinjko biti, (neka igra), *juvžšt.-Vest.(l. 125).*
finež, *m.* der Schnaufer, *Mur., SlGor.-C.*; — prim. finiti.
finiti, im, *vb. impf.* schnauben, künden, *Mur., Jan., C., Mik., juvžšt.*
finjotati, am, *vb. impf.* = finiti, *Fr.-C.*
finka, *f.* 1) der Hühnersteiß, *Ble.-C., Z.*; — die äußeren Geschlechtsteile der Sau, der Hündin, *Bikr.*; — die weibliche Scham, *Kr.-Valj.(Rad).*; — 2) = prasiček, svinjka (pri igri, prim. finčkati), *juvžšt.-Vest.*
finkošti, *f. pl.* = binkošti, *Št.*
firkelj, klja, *m.* = bokal, die Maß; — iz nem. Viertel.
firma, *f.* 1) trgovski naslov, die Firma; kupčijska firma, die Handelsfirma, *Cig.*; — 2) = birma, *Št.*
firnaž, *m.* = firnez, *Cig.*
firnez, *m.* der Firnis, *Cig., Jan.*; svetli f. der Glanzfirnis, *Jan.*; s firnezem prevleči, firnissen, *Jan.*
firnik, *m.* = $\frac{1}{4}$ funta, *C., Nov.*; — = $\frac{1}{4}$ vagona, *juvžšt.*; — prim. kor.-nem. viertink, ein Viertelpfund.
fiskalen, lna, *adj.* fiscal, fiscalisch, (fiskalen) *Cig., Jan.*
fiskus, *m.* državni zaklad, der Fiskus, (fiskals) *Cig., Jan.*
fišter, tra, *m.* der Bäcker, *Dalm., Hip.(Orb.);* — prim. nem. (dial.), Pflister, lat. pistior, Bäcker.
fištrna, *f.* das Dienstubenzimmer, *Z., Št., Kr.*; — prim. nem. (dial.) Pflisteri, lat. pistrina, die Backstube

fit, fita, *m.* = najem, zakup, najemščina, zakupščina, *Cig., Notr.*; — iz it. fitto, Miete, Pacht.
fizičen, čna, *adj.* priroden, telesen, physisch, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*
fizik, *m.* der Physiker, *Jan., Cig.(T.), nk.*
fizika, *f.* del prirodoslovja, die Physik.
fizikalen, lna, *adj.* prirodosloven, physikalisch, *Cig., Jan., Cig.(T.), Žnid.*
fiziognōm, *m.* kdor umeje fiziognomiko, der Physiognom.
fiziognōmičen, čna, *adj.* physiognomisch, *Jan.*
fiziognomija, *f.* dušnih svojstev zunanji izraz (pos. v obrazu), die Physiognomie, *Cig.(T.).*
fiziognomika, *f.* umetnost, iz zunanjih, posebno obraznih znakov dušna svojstva spoznavati, die Physiognomik.
fiziolög, *m.* kdor umeje fiziologijo, der Physiolog.
fiziologičen, čna, *adj.* = fiziološki, fiziologisch, *Jan., Cig.(T.).*
fiziologija, *f.* nauk o organskih telesih zlasti živih bitij, die Physiologie.
fiziologijski, *adj.* physiologisch, zur Physiologie gehörig, *Cig.(T.), Žnid.*
fiziološki, *adj.* physiologisch, *nk.*
fižōt, ōla, *m.* die Hitze; navadni f. (phaseolus vulgaris).
fižōlar, rja, *m.* = fižolovec (šaljiva beseda), *IjZv.*
fižōlec, lca, *m. dem.* fižol, *Valj.(Rad).*
fižōtek, lka, *m. dem.* fižol; fižolek, *Št.*
fižolka, *f.* die Zwergbohne (phaseolus nanus), *Z., Medr.(Rok.);* pos. neki droben, bel fižol, *juvžšt.*
fižolinje, *n.* die Fijolenhüljen, *juvžšt.*
fižōlka, *f.* neka drobna vrsta fižola, *Kr.-Valj.(Rad).*
fižōlov, *adj.* Fijolen-; fižolova juha, die Fijolensuppe.
fižōlovec, vca, *m.* der Fijolenliebhaber (šaljiva beseda), *IjZv.*
fižolovina, *f.* das Fijolentröh, *Jan., C.*
fižōlovka, *f.* 1) die Fijolentrage, *Notr.*; — 2) die Fijolensuppe, *Notr.*; — 3) = fižolovina, *Jan.*
fižōn, *m.* = fižol, *Dol.*
flācka, *f.* der Schmutzflad, *Fr.-C., Z.*
flackāti, am, *vb. impf.* judeln, schmutzen, *Fr.-C., Z., juvžšt.*
flāčkar, rja, *m.* neka (strupena) goba, *C.*
flafolišče, *n.* kraj, kjer kura flafoli, *Ble.-C.*
flafoliti, im, *vb. impf.* mit den Flügeln schlagen und im Sand baden (o kurah), *Ble.-C.*
flafōt, lōta, *m.* der Flügelschlag, *Jan.*
flafōta, *f.* = flafuta, perot, *Jan., Ble.-C.*; — mlinsko kolo na flafote, untergeschlängtes Rührtrad, *Ble.-C.*
flafotāti, otām, ōcem, *vb. impf.* mit den Fittigen schlagen, *Z.*; flattern, *Sol., Ble.-C.*
flafūta, *f.* der Flügel, *Cig., Štek.*
flafūtica, *f. dem.* flafuta, *Nov.*
flājsati, am, *vb. impf.* ledern, *Z., juvžšt.*
flajsikati, am, *vb. impf.* gierig ledern, fressen, *Mik.*

fláka, *f.* 1) der Fetzen, *vzhŠt.-C.*; Wäsche: flake na pranje prežete, *kajk.-Valj.(Rad)*; peča. *ogr.-C.*; — 2) die Schlampe, *vzhŠt.-C.*; — prim. kor.-nem. flanke, ein in der Luft wehendes Stück Tuch, Leinwand.
flakáti, *ám, vb. impf.* 1) jüdeln, schmutzen: po blatu f., *Fr.-C.*; jüdelnd freßen: pes flaka, *Z., BIKr.*; — Zotten reißen, *BIKr.*; — 2) = flankati, Lumpen, *Fr.-C.*
flakót, *f.* 1) der Fetzen; *pl.* flakoti, alte, zerrißene Kleider, *Fr.-C.*; — 2) die Schlampe, *Fr.-C.*
flakotáti, *otám, óčem, vb. impf.* = flakati, *Fr.-C.*
flakótiti, *im, vb. impf.* sich als Schlampe nehmen, *Fr.-C.*
flakótkast, *adj.* fettig, *ogr.-C.*
flakúdra, *f.* die Schlampe, *SlGor.-C.*
flakudráti, *ám, vb. impf.* vagabundieren, ein Schlampeleben führen, *SlGor.*
flakúz, *m.* der Vagabund, *Fr.-C.*
flakúza, *f.* die Schlampe, *Fr.-C.*
flakúzati, *am, vb. impf.* 1) = flakati 1), *Fr.-C.*; — 2) flakudráti, *Fr.-C.*
flám, *m.* die Dünnung, die Flaute, die „Flähme“, *vzhŠt.-C.*; — iz nem.
fláma, *f.* = flam, *Ščav.-C.*
flamovina, *f.* = flam, *Št.-C.*
fláncat, *m.* flancati, Schneeballen, (eine Art Mehlspieße), *Cig., Kr.*; — prim. fancelj.
flán, *m.* = flam, *Dol., Polj.*
flándra, *f.* fliederliches Weib, *Fr.-C.*; — prim. bav. fländerlein, flatterhaftes Mädchen, *Levst.(Rok.)*.
flándráti, *ám, vb. impf.* vagabundieren, *Ble.-C.*
flančla, *f.* der Flanell.
flančlast, *adj.* aus Flanell.
flančlen, *lna, adj.* flaneln, *Cig., Jan.*
flančlnat, *adj.* = flanelen, *Cig.*
flánk, *m.* 1) ein Stück: f. mesa, *Z.*; — 2) der Vagabund, *Z., vzhŠt.*; — prim. kor.-nem. flanke, *m.*, ein großes Stück, flanke, *f.* die Vagabundin.
flankáti, *ám, vb. impf.* vagabundieren, *Z., vzhŠt.*; — prim. kor.-nem. flankeln, herum-schweifen.
flára, *f.* = maroga (der Fleck); flare, eine Art Ausschlag (elephantiasis), *Mik.*; — prim. kor.-nem. flarn, eine große Krätze, ferre, wundgeriebene Stelle der Haut.
flárast, *adj.* = marogast, *Polj.*
fláša, *f.* iz nem. Flasche: pogl. steklenica.
fláster, *tra, m.* iz nem. Pfister; pogl. oblepek, obliž.
flávta, *f.* die Flöte, *Cig., Jan.*; — prim. it. flauto.
flávtar, *rja, m.* 1) der Flötenmacher, *Cig.*; — 2) der Flötenbläser, *Zora.*
flávten, *tna, adj.* Flöten-, *Cig.*
flávtica, *f.* dem. flavta, *Cig.*
flavtíst, *m.* der Flötenbläser, der Flautist, *Cig.*
flázerina, *f.* das als Unterfutter gebrauchte Leder, *Fr.-C.*
flážir, *m.* = flazerina, *vzhŠt.*
flégma, *f.* lenokrvnost, das Phlegma, *Cig.(T.).*

flégmatičen, *éna, adj.* lenokrven, phlegmatisch, *Cig.(T.), nk.*
flégmatik, *m.* flégmatičen clovek, der Phlegmatiker, *Cig.(T.), nk.*
fléksiven, *vna, adj.* = pregibalen: fleksivni jeziki, flexive, flectierende Sprachen, *Cig.(T.).*
fléčna, *f.* die Schlampe, *Z., BIKr.*; — prim. flaka in kor.-nem. flentsche, ein herausgerißenes Stück Fleisch, ali: bav. flitschen *f.*, junges Mädchen.
fléra, *f.* = flara, *Rež.-C.*
fléten, *tna, adj.* sauber, hübsch; fletno dekle: Na Gorenjskem je fletno, *Npes.*; — prim. srvn. vlat, Sauberheit, *Mik.(It.).*
flétken, *kena, adj.* = fleten, *Kr.*
fletnóba, *f.* = fletnost, *M.*
flétnost, *f.* die Sauberheit, die Hübschheit.
flínt, *m.* das Flintglas, *Cig.(T.).*
flínta, *f.* puska, die Flinte; — iz nem.
flíntov, *adj.* flíntovo steklo, das Flintglas, *Žnid.*
flíkati, *flíkam, vb. impf. ad.* flíkati, *Polj.*
flíkniti, *flíknem, vb. pf.* mit einem langen, dünnen Gegenstande schlagen, *Polj.*
flófúta, *f.* = flafuta, *BIKr.*
floréda, *f.* die Florettsche, *DZ.*
flóš, *m.* das Floß; — iz nem.; pogl. plav, plavica.
flóšar, *rja, m.* der Flößer.
flóšarica, *f.* die Flößerhade, *C.*
flóšarka, *f.* = flóšarica, *Z. C.*
flóšk, *interj.* plumps! *Ben.-Mik.*
flóta, *f.* ladjevje, die Flotte, *Cig.(T.), Zora.*
flotilja, *f.* majhno ladjevje, die Flottille, *Jan., Cig.(T.).*
flúndra, *f.* 1) der Fetzen, *Kor.-C.*; — 2) die Schlampe, *BIKr., kajk.-Valj.(Rad).*
fluór, *m.* das Fluor (chem.), *Jan., Cig.(T.).*
fluorescénca, *f.* neko barvno izpreminanje, die Fluorescenz, *Cig.(T.).*
fluorovánje, *n.* = fluorescencija, *Cig.(T.).*
fófót, *óta, m.* das Geflatter, der Flügelschlag, *Jan., Mik.*
fófotáti, *otám, óčem, vb. impf.* 1) mit den Flügeln rauschen, flattern (o velikih pticih), *Cig., M., C.*; — 2) sprudeln, wallen (o vroči vodi), *C.*
fóžé, *m.* ein Messer mit krummer Klinge, die Weingartenhippe, *Notr., Prim.*; — iz it. falce, Hippe; pogl. vinjačić.
fonolit, *m.* zvenč kamen, der Phonolith, *Cig.(T.).*
fōr, *m.* = por (Lauch), *Dalm.-Valj.(Rad).*
fōringa, *f.* die Fuhre, *Mik., vzhŠt.*; tudi: furinga, *Kr.*; — po nem.
fōringás, *m.* der Fuhrmann, *ogr.-Valj.(Rad).*
forínt, *m.* = goldinar, *Cig., Jan., nk., Dol., vzhŠt.*; — prim. madž. forint, it. fiorino.
foríntnik, *m.* das Einquadenstück, *Jan., DZ.*
formácija, *f.* die Formation (geol.), *Cig.(T.);* — prim. tvorba.
formálen, *lna, adj.* oblike se tičoč. formell, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; formalni razlog, der Formalgrund, formalna beseda, das Formwort (*opp.* Begriffswort), *Cig.(T.).*

formálnost, *f.* die Normalität, die Normlichkeit, *Cig. (T.), nk.*

formát, *m.* knjižna oblika, das Format, *Cig. (T.), nk.*

fórmula, *f.* za posebne slučaje določeno besedilo ali (math.) s črkami izraženo računsko pravilo, die Formel, *Cig. (T.).*

formulár, *m.* obrazec, vzorec, das Formular, *Jan.*

fortúna, *f.* der Sturm, *Dict., Krelj, Gor., jvžSt.*; velika fortuna vstane na morju, *Trub.*; fortune in vihari, *Dalm.*; od velike fortune bučeče morje, *Jap. (Prid.)*; — prim. it. fortuna, Seesturm.

fórzelj, *žlja (zcljha)*, *m.* die Kinderhalskette, *jvžSt.*; (tudi: furzelj, *Z. Kr.*); (— v drugem delu tiči menda nem. Zeifl).

fosfor, *m.* kemična tvarina, der Phosphor, *Cig., Jan., Cig. (T.).*

fosforen, *rna, adj.* Phosphor-, *Cig., Jan.*

fosforov, *adj.* Phosphor-, *Jan.*; fosforova kislina, die Phosphorsäure, *Cig. (T.).*

foví, *m.* der Baitard, *ogr.-Valj. (Rad)*; — prim. madž. fattyú, *Mik. (Et.).*

fotogén, *m.* neko mineralno olje, das Photogen, *Cig. (T.).*

fotoográf, *m.* der Photograph.

fotografija, *f.* die Photographie; — prim. svetlopis.

fotomér, *tra, m.* svetlomer, das Photometer, *Cig. (T.).*

fotosféra, *f.* svetlobna kroglja, die Photosphäre, *Cig. (T.).*

fráča, *f.* 1) = prača, die Schleuder, *Meg.-Mik., Alas., Mur., Cig., Jan., Dalm., Štek.*; kamen v fračo dejati, *Jsvkr.*; — 2) eiserner Weichlag am Wagendrittell, *Cig., Mik.*, an der Egge, *Cig.*

frácar, *rja, m.* der Schleuderer, *Dict., Cig.*; mesto je od fračarjev obdano, *Jap. (Sr. p.).*

fráčen, *éna, adj.* Schleuder-; fračno kamenje, *Dalm.*

fráčkáti, *ám, vb. impf.* verischleudern, vergeuden, *Blkr.*; — prim. z. fračkati.

frájh, *m.* omet, der Maueranwurf.

frájhati, *ám, vb. impf.* mit Wörtern vertreiben, verrappen; — iz nem. „verreiben“, *C. (?)*; prim. obrájhati; pogl. ometati.

frájtar, *rja, m.* der Befreite (prva vojaška stopnja nad prostakom); — iz nem.

frak, *m.* suknja, kateri ste spredaj poli odrezani, der Frack.

frákelj, *klja (keljina)*, *m.* das Hantbeitel; — prim. bav. frackele, v istem pomenu, *Lerst. (Rok.).*

frákelje, *keljca, m dem.* frakelj.

frakturcn, *rna, adj.* frakturno (t. i. oglató) písmo (pisanje), die Fraktur, die Fraktur schrift, *Cig., Jan., Cig. (T.).*

francózi, *m. pl.* die Franzosen.

francozljív, *va, adj.* mit der Luftpumpe behaftet, *Cig., C.*

francozováti, *ónem, vb. impf.* französische Wörter in der Rede gebrauchen, *Pres.*

frančiškân, *m.* der Franciscanermund.

frančiškânec, *nea, m.* = frančiškân, *Jan.*

frančiškânka, *f.* die Franciscanermönne, *Cig.*

frančiškânski, *adj.* Franciscaner-; f. samostan.

fránjevce, *vca, m.* = frančiškân, *Let.*; — hs. frank, *m.* der Frank; — franki = Steuern; franke plačevati, *Kr.*

fránža, *f.* die Franke; — iz nem.

fránžar, *rja, m.* der Franquemacher, *Cig.*

fránžast, *adj.* fraujscht.

fránžati, *ám, vb. impf.* franzen, *Cig.*; f. se, sich fajnern, *jvžSt.*

fráska, *f.* das Reifig, *Mik.*; — prim. it. frasca, belaudter Nst.

fráta, *f.* 1) das Abholz, *Cig.*; — 2) die Schonungsfläche (koder se ne sme pasti), *Gor.*; — 3) eine Waldlichtung, *Kr.*; frisch ausgehöcker Wald, *Goriš., Gor.-D.Sr.*; — prim. it. fratta, lebendiger Zaun; kor-nem. frate, Waldlichtung, tirol. Holzschlag, *C.*

fráter, *tra, m.* der Laienbruder.

frátje, *n. coll.* 1) Laubbirichen, Reifig, *Cig., Dol.*; smrekovo fratje, *Cv.*; ausgehautenes Gestrüppe, (tratje, *Gor.*; — 2) die Schonungsfläche (koder se ne sme pasti), *Gor., Ig.*; — prim. frata.

fráza, *f.* die Redensart, die Phrase, *Cig. (T.).*

frazeo-logija, *f.* nauk o frazah ali zbirka fraz, die Phrasologie, *Cig. (T.).*

fréanja, *f.* 1) eine Art Schwamm, *Mur., Fr., SlGor.-C.*; — 2) die Schlampe, *Fr.-C.*

fréanjka, *f.* die Schlüsselblume (primula veris) *C.*

1. fréati, fréam, *vb. impf.* 1) = 1. frkati 1); ptiči fréajo, *Gor.*; — 2) jvrigen, *Štek.*

2. fréati, fréam, *vb. impf.* 1) auf einer Weise aus Weidenrinde oder einem Pflanzenteugel jagottartige Töne hervorbringen, *jvžSt.-C.*; — 2) schrauben (o konjih), *SlGor.-C.*; — prim. 3. frkati.

fréka, *f.* die Rinde o. Halmenweife, *vžSt.-C.*

fréniti, frénem, *vb. pf.* jvrigen, *Štek.*

fréanje, *n.* das Schwirren.

fréati, *ím, vb. impf.* jauend, schwirrend fliegen; ptiči fréde; ogenj fréi (konjem izpod nog), *Npes.-K.*; iskre fréde, Funken jvrigen, *Z.*

fréek, *éka, m. C.* pogl. hréek 4).

fréiti, fréim, *vb. impf.* kraufen, kränjeln, f. se, sich kränjeln, *Z., vžSt.-C.*

fréča, *f.* die Schleuder, *Rež.-C., Fr.-C.*; — prim. frača, prača.

fréčka, *f.* die Schleuder, *vžSt.-C.*

frégata, *f.* vojna ladja s tremi jadrniki, die Dreigatte.

freska, *f.* na mokro slikana podoba, das Frescobild, *Cig. (T.).*

fréta, *f.* eine armielige Bauernwirtschaft, *Fr., SlGor.-C.*; — prim. bav. freit'n, *f. C.*

fréfatati, etám, éčem, *vb. impf.* = fríotati, *M., Valj. (Rad).*

fréjác, *m.* der Leichstümmige, *C.*

fréjast, *adj.* flatterstümmig, leichtstümmig, *C.*

fréjati, *ám, vb. impf.* flattern, *Nor., Blc.-C., SlGor.-C.*

frfoléti, *ím, vb. impf.* flattern, *Jan., Blc.-C., Štek.*

frfolčvati, am, vb. *impf.* zu flattern pflegen, flattern, *Let., Zora.*

frfolič, ſča, m. die Fledermaus, *C.*

frfolina, f. frfoliči mrčes, *Nor.*

frfot, ōta, m. das Geflatte, der Flügelschlag, *Sol., Blc.-C.*

frfotanje, n. das Flattern, *Cig.*

frfotāti, otām, ōčem, vb. *impf.* flattern, mit den Flügeln rauschen, *Fr., Blc.-C.*

frfra, f. 1) der gerne herumjuchelt, der übereilig arbeitet und hodelt, *Z., jvžhSt.*; — 2) die Schwägerin, *C.*

frfranje, n. das Geflatte, *Cig.*

frfrast, *adj.* schlenderlich, flatterhaft, leichtsinnig, *Z., jvžhSt.*; — frfrasta deklica, ki rada po plesih frfra, *C.*

frfrāti, am, vb. *impf.* 1) flattern, *Cig., C.*; — po plesih frfrati, *C.*; — 2) juchelt: z lučjo f., *jvžhSt.*; huderlich arbeiten, *Z.*; übereilig etwas thun, *jvžhSt.*; — 3) sprudeln, *Fr.-C.*; brodeln, *Mur.*; — plappern, *SlGor.-C., Valj. (Rad)*; prim. brbrati; — 4) auf einer Pfeife aus Birkenrinde gewisse schwirrende Töne hervorbringen, *Mur., Fr.-C.*; prim. frfravka 2).

frfravec, vca, m. 1) der Huder, *Cig.*; — flatterhafter Menich, *Fr.-C.*; — 2) der Pflaudecker, *C.*

frfravka, f. 1) flatterhaftes, leichtsinniges Mädchen, *M.*; — 2) eine Art Pfeifen aus Birkenrinde, *Mur.*

frfúlja, f. 1) der Uebereilige, *Blc.-C.*; — 2) die Pflaudertafche, *Kr.-Valj. (Rad).*

frfúra, f. = frfúlja 2), *Habd.-Mik., Fr.-C.*

frfúriti, úrim, vb. *impf.* schwägen, *Fr.-C.*

fríča, f. v uganki: fríča frača, po gozdu prasiče vrača (= glavnik), *Sr. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.).*

frigati, am, vb. *impf.* = praziti, rösten, *Mur., C., Mik.*; frigana jetra, *Z.*; — prim. it. frigere, in der Pfanne baden.

frigelj, glja, m. neka riba, *Valj. (Rad)*; die Gellrje (leuciscus phoxinus), *Frey. (F.).*

frigelje, geljea, m. = frigelj, *Frey. (F.).*

fril, frila, m. neka ribica, *Valj. (Rad)*; das Bam belein, *Cig.*; die Maapie (leuciscus aspius), *Frey. (F.).*

frísek, ſka, *adj.* 1) frisch, *vžhSt.*; f. in mlad srd, *Krelj*; — 2) uren, hurtig; Ena morska deklica fríško gre Po eno ročko fríšne vode, *Npes. - Vraz.*; — prim. nem. frisch, styn. frisch, it. fresco.

fríšen, ſna, *adj.* frisch; — iz nem.

frivólen, ina, *adj.* lahkommiseln ali objesten v važnih, svetih rečeh, frivol, *Cig. (T.), uk.*

frivólnost, f. die Frivolität, *Cig. (T.), uk.*

frizér, rja, m. der Friseur; — prim. brivec.

frk, *interj.* flugs! frk na vejo! (tako govore čarovnice, kadar hočejo zleteti na vejo), *jvžhSt.*

1. frk, frka, m. das Aufstiegen, *Fr.-C.*; na en frk so se ptiči razleteli, *Rež.-C.*

2. frk, frka, m. die Locke, *Fr.-C.*; — die Schraube, *Mur.*; — prim. 2. frkati.

frka, f. der Nasenstüber, *Blc.-C., Z.*

frkalica, f. eine Art Kinderpfeife, nun jagottartige Töne hervorzubringen, *Mariborska ok.-C.*; — prim. 3. frkati 1).

1. frkati, frkam, čem, vb. *impf.* 1) hujchen, hin und her schwirren, flattern; miš po sobi frka; ptiči frkajo, fliegen schnell hin und her, *Blc.-C.*; čebelica hiti po rožicah frkati, *Cb.*; — herumjuchären, *Blc.-C.*; — 2) iduell werfen: drva v peč f., *Rež.-C.*; — 3) spritzen (*intr.*), *C.*; — ein Geräusch von sich geben, wie siedendes Mus, *Strek.*; — 4) leichte Schläge verjegen: f. koga, *Dol.*

2. frkati, frkam, čem, vb. *impf.* drehen, kränjeln: lase, niti f., *Fr., SlGor.-C.*; brke si frče, *SlN.*; — nos f., die Nase rümpfen, *Mur.*

3. frkati, frkam, čem, vb. *impf.* 1) = 2. frcati 1), *Mariborska ok.-C.*; — 2) = hrkati, *ogr.-C.*; — 3) crepieren, *vžhSt.-C.*

frkavec, vca, m. leichtsinniges Bürrschlein, *Cig., Slom.-C., M.*

frketāti, etām, ččem, vb. *impf.* flattern, *Fr.-C.*; — schnell laufen, *Blc.-C.*

frkljāti, am, vb. *impf.* flattern, *Mur.-Cig.*

frkniti, frknem, vb. *pf.* 1) hujchen, schwirrend aufliegen: miš v luknjo, ptič na vejo frkne; — 2) einen leichten Schlag verjegen: f. koga, *Dol.*

frkocāti, cām, vb. *impf.* kränjeln, *Mik.*

frkōč, m. etwas Verdrehtes: der Bugen im Gejpinußt, *C.*

frkōčen, čna, *adj.* verdreht (o preji), *SlGor.-C.*

frkōčiti, čēm, vb. *impf.* kränjeln: lase f., *C.*; — preja se frkōči, = krotiči se, *jvžhSt.*; nos f., die Nase rümpfen, *Jan.*

frkolās, lāsa, *adj.* transtöpfig, *Blc.-C.*

frkolín, m. 1) der Schlingel, das Bürrschlein, *Jan., jvžhSt.*; der Bube, *Strek.*; — der Stubber, *M., Z.*; — 2) der Schwärmer, *Blc.-C.*

frkolínček, čka, m. den. frkolín, *jvžhSt.*

frkōt, ōta, m. die Kränjelung: v frkot iti, sich kränjeln, *Hal.-C.*; die Verdrehung: les se na frkot vleče, wirft sich, *vžhSt.*

frkotāti, otām, ččem, vb. *impf.* flattern, *Fr.-C.*

frkotíti, im, vb. *impf.* kränjeln, *C.*; Zvesto se za nit skrbim. Naj je kde ne frkotim, *Danj. (Posv. p.).*

frkúlja, f. flatterhaftes Mädchen, *C.*

frlānka, f. 1) neka mala sekirica, *Lašče-Lavst. (Rok.)*; — 2) Irlanke, neke dobre čresnje, *LjZv.*; — pogl. furlanka.

frléti, im, vb. *impf.* flattern, *Mur., Cig., Jan.*; trakovi, cunje od njega frlé, *Blc.-C., BlKr., jvžhSt.*

frlíka, f., *C., ogr.-Valj. (Rad)*, pogl. prilika (Gleichniß).

frlíti, frlim, vb. *impf.* kränjeln, *SlGradedec.-C.*; — f. se, sich kränjeln: lasje se frlíjo, *Fr.-C.*; zusammenjchrumpfen (o listja), *SlGradedec.-C.*

frljāv, āva, *adj.* fraus: frljavi lasje, *Fr.-C.*

frljenje, n. das Kränjeln, *Strek.*

frnáca, f. eine Hütte zum Dörren des Malzes, *Mik. (Et.).* — der Leindörrofen, *Gor.*; — prim. it. fornace, der Ofen.

frnelja, f. kobilica na perotnici pri kolovratu, *Polj.*

frñček, čka. m. der Hühnersteiß, *vzhŠt.-C.*
 frñčica, f. die Holzbirne, *vzhŠt.-C.*
 frnikola, f. das Edmellfügelchen (kamena kroglica, s katero po mestih in trgih decki igrajo), *Ljublj.-Erj.(Torb.)*.
 frnjáča, f. = frnača 2), *Št.-C.*
 frnjáz, m. = frnjača, *Poh.-C.*
 frnkati, frnkam, čem, vb. *impf.* 1) schnellen, Schnipuchen geben, C.; — 2) hinschwiren, C.; — prim. 1. frkati.
 frnkñiti, frnkñem, vb. *pf.* 1) schnellen, C.; — 2) schwirrend einteilen, C.
 fródelj, dlja, m. belaubte Zweige (als Viehfutter), *Cig., Jan., Nov.-C., Polj.*; frodelj ali veje klestiti, *Dict.*; — prim. it. fronde, Laub.
 fromentín, m. der Mais, *Cig., Rib.*; — prim. it. formentone, Mais.
 frónta, f. Rüben, Möhren, Erdäpfel u. dgl. als Schweinefutter, *Poh.*
 fróš, m. der über den Boden hinaus ragende Theil der Dauben, die Zarge eines Fassens, der „Froid“, *SlGor., Fr.-C., jvzhŠt., ogr.-Valj.(Rad.)*; — iz nem.; pogl. utor, otor.
 frošnják, m. der Haubtreiß, *jvzhŠt.*
 frtáča, f. = frača, *Polj.*
 frtávek, vka. m. Gor., pogl. vrtavek.
 frtávka, f. Gor., pogl. vrtavka.
 frtica, f. mesto, kjer ima veter veliko moč, na frtici, itarem Winde ausgefetzt, *Polj.*; (nam. vrtica ?).
 frúla, f. die Hirtenflöte, *Jan.*; die Flöte: godec s frulo = frular, *Erj.(Izb. sp.)*; tudi hs.: prim. madž. furulya, *Mik.(Et.)*.
 frúlár, rja, m. = godec s frulo, *Erj.(Izb. sp.)*.
 frúliti, im, vb. *impf.* pfeifen, *Dol.*; heulen: veter, vihar, burja frúli, *Jan., Z., Fr.-C.*
 frúnta, f. 1) glavica na palici, *kajk.-Valj.(Rad.)*; 2) = fronta, *Št.*
 fržól, óla. m. = hól; — prim. tirol.-nem. farsöl, *Lerst.(Rok.)*.
 fúcati, cam, vb. *impf.* neka igra, pri kateri denar z obrnjeno roko kvišku mečejo in ugi-bajo ali bo obležavši kazal „moža“ ali „cifro“, *Ljub.*
 fúček, čka. m. grajalna beseda porednemu otroku: ti fúček ti! *jvzhŠt.*
 fúckati, am, vb. *impf.* 1) hujchen: ponočni piči okoli fúckajo, *Glas.*; — 2) = fucati, C.
 fúčati, im, vb. *impf.* 1) pfeifen (o vetru), *Hip.-Ble.-C.*; — 2) fúči mi, = drěi mi, polzko je, *BlKr.*
 fúčka, f. das Vogelweischen *ogr.-Valj.(Rad.)*.
 fúčkati, am, vb. *impf.* mit dem Munde pfeifen, *BlKr., vzhŠt., jvzhŠt., ogr.-Vest.*
 fudljāti, ám, vb. *impf.* wehen: čist veter fudlja, *Fr.-C.*
 fúšlja, f. flatterhafte Person, der Windbentel, *Cig.*; psovka: fúšlja fúšlasta! *Polj.*
 fušnjáč, m. der in den Tag hinein, ohne Ueberlegung handelt, *Polj.*
 fušnjāti, ám, vb. *impf.* ohne Ueberlegung handeln, „fucheln“, *Polj.*; — iz nem.

fůfnja, f. der Hühnersteiß, *SlGor.-C.*
 fuñjāti, ám, vb. *impf.* schniffeln, *Cig., ogr.-C., Ble.-C., Trst(Let.)*.
 fůga, f. die Tuge (pri glasbi), *Cig., Jan.*
 fůj, interj. = sei, viui!
 fůjkati, ám, vb. *impf.* f. na koga, nad kom, jemandem seine Verachtung zeigen, („vřui“ jagen), *Fr.-C.*
 fůk, interj. hujch, *Cig., C.*
 fůkati, kam, čem, vb. *impf.* 1) hujchen, *SlGor.*; voda iz škornjice fuka, *Ble.-C.*; — 2) hauchen, blasen, pfeifen, *SlGor.-C., ogr.-Valj.(Rad.)*; prim. hukati; — 3) = jebati.
 fůkñiti, fůkñem, vb. *pf.* 1) hujchen, *Štek.*; f. kam, irgendwohin entflattern, *ogr., Rež.-C.*; — 2) einen Pfiff thun, *vzhŠt., ogr.-C., Mik.*
 fulika, f. = čist veter, *Fr.-C.*; — prim. fuliti.
 fúlići, im, vb. *impf.* 1) hauchen, blasen: veter fuli, *Št.*; v roke si f., *jvzhŠt.*; — mit dem Munde pfeifen, *SlGor.-C.*; — 2) abstreifen: perje, kožo f., *Rež.-C.*; — schleifend gehen, *Rež.-C.*
 fumaról, m. fumaroli, čadobiljavni ognjeniki, die Fumarolen, *Cig.(T.), Jes.*
 fúndati, am, vb. *pf.* zugrunde richten, *Dict., ogr.-Valj.(Rad.)*; fundati in končati, *Krelj.*; s sveta f. koga, *ogr.-Let.*; — prim. it. affondare, versenken.
 fúnduš, m. das Fundament (eines Hauses), *jvzhŠt.*; — prim. lat. fundus.
 fúnkcija, f. die Function, *Cig.(T.)*.
 fúnt, fúnta, m. das Pfund; na funte prodajati, pfundweise verkaufen.
 fúnten, tna, adj. Pfund-, pfündig, *Cig., Jan.*; funtna ščuka, *Cig.*
 fúntnica, f. kar je funt težko, *Cig.*; n. pr. die Pfundbirne, *Cig., Jan., C.*
 fúntnik, m. kar je funt težko, der Pfundner, *Cig., Jan.*; sulec f., *Cig.*; — der Pfundapfel, *Cig.*
 fúrež, m. 1) pojedina ob kolinah, *Št.*; — 2) črna juha ob kolinah, *Hal.*; die Wurfsuppe, *Valj.(Rad.)*.
 fúrjja, f. 1) die Furie, *Cig.*; — 2) der Ungestim; — 3) ungestimmer Mensch.
 fúrjfast, adj. ungestim, wild.
 furlánka, f. eine kleine Art mit kurzem Stiel, *Rib., Notr., Polj.*
 fúrovž, m. zmečkan krompir z mlekom, *Gor.*; — prim. furež.
 fúšpan, m. der Buchsbaum (buxus), *Z., jvzhŠt.*
 fústa, f. das Mapperdöhl, *Dict.*; — prim. it. fusta.
 fútač, m. der Wiederhops, *kajk.-Valj.(Rad.), SlN.*
 fúzelj, žla. m. der Dacht, *Bol.*
 fužina, f. die Nagelschmiede, *Valj.(Rad.)*; — die Hammerhütte, tudi pl. fuzine, das Hammerwerk; — prim. it. fucina, die Schmiede, *Mik.(Et.)*.
 fužinar, rja, m. der Besitzer eines Hammerwerkes, *Dol.*; fužinar, *Gor.*

G.

gáb, gába, *m.* = gabež, *Jan.*
gabálo, *n.* der Hungerleider, *Cig.*
gabân, *m.* ein Art Mantel, *Mur., Jan., C., Danj.-Valj. (Rad);* bundi podoben plašč, ob ogrski meji, *Zora*; — prim. it. gabbano, der Regenrock.
gabanica, *f.* manjši gaban, tudi za ženske, *Mur., Jan., C. Hal.-Zora.*
 1. **gábati**, gábam, *vb. impf.* (im Roth), Schnee waten, *Mur., St.;* — prim gambati.
 2. **gábati**, gábam, *vb. impf.* darben, am Hunger-tuch nagen, *Cig., Jan., C.;* — zugrunde gehen, crepiern, *Cig., M., Nov.-C.*
gabêčen, čna, *adj.* = gaben, *C.*
gabêčljiv, *adj.* = gaben, *C.*
gâben, bna, *adj.* widerwärtig, ekelhaft, *Jan., Zora.*
gâber, bra, *m.* tudi: beli g., die Hainbuche, die Weißbuche (*carpinus betulus*); črni g., die Hopfenbuche (*ostrea carpinifolia*), *Cig., C., Erj. (Rok);* tudi: gâber, *Dol.*
gâbez, *m.* = gavez, *Tuš. (R.).*
gâbez, *m.* der Efel, *C.*
gabežljiv, iva, *adj.* ekelhaft, *C.*
gabežljivost, *f.* die Efelhaftigkeit, *C.*
gâbiti, gâbim, *vb. impf.* 1) g. kaj, etwas ekelhaft machen, *C.;* — 2) g. se, anefeln; gabi se mi kaka reč, eš efelt mich eine Sache an; tudi: g. se mi do česa, *Litja-Svet. (Rok.);* — prim. ogaven.
gabljiv, iva, *adj.* ekelhaft, *C.*
gabožolt, *m. Cig.*, pogl. žabogolt.
gâbrast, *adj.* rauh; g. zid, *Goriš.*
gâbrček, čka, *m. dem.* gabrc, kleine Weißbuche.
gabríca, *f.* die Frucht der Weißbuche, *C.;* coll. (polšica je bila nanesla) velik kupček želoda, žiri in gabricce, *Jurč.*
gabrič, íca, *m. dem.* gaber.
gabríka, *f.* die Weißbuche, *Streik.*
gabrína, *f.* das Weißbuchenholz; — der Weißbuchenswald.
gabrínje, *n.* der Weißbuchenswald, *C.*
gâbrje, *n.* = gabrovje, *vzhSt.*
gâbrnat, *adj.* nicht glatt, rauh, *Lašče-Erj. (Torb.).*
gâbrov, *adj.* weißbuchig; gabrov les, das Weißbuchenholz.
gâbrovec, vca, *m.* ein Weißbuchensbaum, *Jan.*
gabrovína, *f.* das Weißbuchenholz; — tudi gâbrovina, *Valj. (Rad).*
gâbrovje, *n.* der Weißbuchenswald, *Jarn., Cig., Jan.*
gâbršičica, *f.* neko jabolko, *Tolm.-Erj. (Torb.).*
gâcelj, clja, *m.* das Stück; g. kruha, *Ip.-Erj. (Torb.).*
 1. **gâča**, *f.* nav. pl. gâče 1) die Unterziehhosen, *Jan., C., Boh., Bolc.-Erj. (Torb.);* — 2) langer Hosenack eines Thieres, *C.;* (tudi: sing. gača, *Meg., Mik., Kr.-Valj. (Rad);* — 3) der Baumzwiesel, der Doppelaß, *Mur., vzhSt.;*

drevo z gačami, *C.;* — 4) gača, der Zaden, *Mur., Jan.;* — 5) gače = jetra, *Boh.*
 2. **gâča**, *f.* das Stopfwerk, *Cig.*
gâcast, *adj.* 1) zwiefelig, *vzhSt.-C.;* — 2) zadig, *Mur., C.*
gâčenje, *n.* das Stopfen, (gatenje) *Cig.*
gačína, *f.* der Baumzwiesel, der Doppelaß, *vzhSt.-C.*
gâčnat, *adj.* zwiefelig; gačnato drevo, *C.*
gâčnik, *m.* 1) das Unterziehhosenband, *C.;* — 2) die Stendelwurz (*platanthera*), *Hip. (Orb.).*
gačnják, *m.* = gačnik 1), *C.*
gâd, gâda, *m.* die Viper oder Kreuzotter (*vipera berus*), *Erj. (Z.);* laški ali Redšev gad, die Medische Viper (*v. Redii*), *Erj. (Z.);* gad babo sne, die Viper ist noch schlimmer als ein altes Weib, *Guts., Z.;* gada v žepu imeti, einen leeren Beutel haben, *Cig.*
gâda, *f.* der Fehler, der Tadel; konj ima dve gadi, *Rež.-C.*
gâdast, *adj.* einer Viper ähnlich, *Cig.;* viperfarbig, *M.*
gâdati, gâdam, *vb. impf.* 1) zu errathen suchen, errathen, *Mur.;* — 2) schwachen, fälschen, *vzhSt.-C.;* — prim. gatati.
gâdba, *f.* das Tadeln, *Rež.-C.*
gâden, dna, *adj.* ekelhaft, abjektivisch, *Mur., Cig. (T.).*
gâdež, *m.* der Efel, *C.*
gâdína, *f.* das Viperloch, *C. BlKr.-M., Notr., Lašče-Erj. (Torb.).*
gadišče, *n.* = gadina, *Cig.*
gâditi, gâdim, *vb. impf.* 1) verächtlich, ekelhaft machen, tadeln, anshwärzen, *Mur., C.;* vsi so mu jo gadili, pa jo je vendar vzal, *Guts.;* — 2) gadi se mi kaj, ich habe Efel, Abscheu vor etwas, *Cig. (T.). C.*
gâdjâd, *f.* das Natterngezücht, *StN.-C.*
gâdji, *adj.* Viper-; — *pren.* gadja zalega, die Natternbrut, *Z.;* gadja rodovina, *C.*
gâdljiv, iva, *adj.* scheußlich, häßlich, *Rež.-C.*
gâdnjak, *m.* die Haserwurz (*scorzonera*), *Cig., C.*
gâdnost, *f.* die Efelhaftigkeit, *Mur., Cig.*
gadolâs, lása, *adj.* schlangenbaartig, *Kos.*
gâdomôljec, ljca, *m.* der Schlangenanbeter, *Cig.*
gâdomôrec, rca, *m.* der Schlangentödter, *Jan.*
gâdomôren, rna, *adj.* schlangentödtend, *Cig.*
gâdov, *adj.* = gâdji, *Cig., Jan.*
gâdovec, vca, *m.* navadni g., gemeiner Natternkopf, (*echium vulgare*), *Jan., C., Tuš. (R.).*
gâga, *f.* 1) die Ente, *Jan., Sol.;* — 2) die Eiderente o. Eidergans (*somateria mollissima*), *Jan., Erj. (Z.).*
gâganje, *n.* 1) das Schuttern; — 2) das Verrecken, *Cig.*
gagatâti, atâm, âcem, *vb. impf.* nucken, *Dict., Mik.*

gâgati, am. *vb. impf.* 1) schnattern (o gosch); — 2) nicht zu Athem kommen können, im Verenden liegen, *Cig., C., M.*
 gaginji, *adj.* von der Eidergans: gaginje perje. Eiderdunen, *Jan.*
 gagljâti, am. *vb. impf.* gâdern, schnattern: g. kakor gos ali kokoš. *Dict.*; gos gaglja. *Hip. (Orb.).*
 gâgniti, gâgnem, *vb. pf.* 1) muddien, *Hip.-C.*; — 2) verenden, *Cig., Jan., C., M., Notr.*; gâgnil boš, kakor mače, če ga izpodbijes s polenom. *Glas.*
 gâj, *m.* 1) junger, gehogter, gepflegter Wald, das Hegeholz; — der Haiu, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) kos pašnika, ki ga za binkoštno jutro „gâjijo“, *Ščar.-Pjk. (Črt.)*; — 3) na gâjih živet, auf dem Lande leben, *Mariborska ok.-Kres (I. 358).*
 gâjar, rja, *m.* der Förster, *C.*
 gâjati se, am se, *vb. impf.* = goditi se, *Goriš.-C.*; kako se ti gâja? wie geht es dir? *Koborid-Erj. (Torb.)*; kaj se gâja? *Ben.-Mik.*; poročajo mu o vsem, kar se gâja okolo njega. *Erj. (Izb. sp.).*
 gâjba, *f.* der Rûffig, *Cig., SLN.*; — prim. it. gabbia, der Rûffig.
 gâjbica, *f. dem.* gajba, *Cig.*
 gâjd, *m.* der Geldgürtel, *vzh.Št., ogr.-C.*
 gâjda, *f.* = diple, *Jan., Sol.*; — *hs.*
 gâjdás, *m.* = diplás, *Jan., Sol., SLN.*; — *hs.*
 gâjce, jca, *m. dem.* gai.
 gâjenje, *n.* 1) die Hegeung, die Pflege, *Mur., Cig.*; — 2) die ärztliche Behandlung, *Cig.*
 gajevina, *f.* das Hegeholz, *Cig.*
 gâjica, *f.* das nach *L. Gaj* so benannte Alphabet der Kroaten und Slovenen, *nk.*
 gajina, *f.* das Hegege, *Z.*
 gâjisce, *n.* das Hegege, *Jan.*
 gâjiti, gâjim, *vb. impf.* 1) wachsen lassen, hegen, pflügen, aufziehen, *Mur., Cig., Jan.*; g. gozd. *Mur., Cig., vzh.Št.*; travo, drevje si g., *ogr.-C.*; za finkosti si pašo gâjijo, *Ščar.-Pjk. (Črt.)*; vinograd g., *C.*; — g. si živino = za pleme rediti, *Fr.-C.*; — 2) heilen, *Mur., Cig., Jan.*; dal se je Judom g., *Met.*; — tudi: gâjiti, im.
 gâjiva, *f.* die Baumzucht, *C.*
 gâjnik, *m.* der Heger, der Förster, *Cig., C.*; — der Obstbaumzüchter, *Fr.-C.*
 gâjsati, am, *vb. impf.* = gâjsnati, *M.*
 gâjsnati, am, *vb. impf.* wegen, *Cig.*; blače g., *M.*; — g. se ob kaj, sich an etwas wegen, sich ideneren (o živini), *Cig., Jan.*; — g. se okoli deklet, bei Mädchen hofen, *Cig., Polj.*; prim. ajsnati se.
 gâjžehnik, *m.* *Cig.*, pogl. bičnik.
 gâjžla, *f.* iz nem. Weisfel, pogl. bič.
 gâkati, kam, cem, *vb. impf.* schnattern, krächzen, *C.*
 gâla, *f.* die festliche eristetenmäßige Kleidung, die Gala, die Galauniform, *nk.*
 galanten, ina, *adj.* uljuden pos. proti ženskam, galant, *nk.*
 galantnost, *f.* die Galanterie, *nk.*
 galčb, *m.* die Möve, die Lachmöve (*Larus ridibundus*), *Cig., Erj. (Z.)*; — *hs.*

galéja, *f.* bojna ladja srednjega veka, die Galeere, *Guts., Mur., Cig., Jan., Trib., Preš., Nfes.-K.*; na galejo obsojen, *Bas.*; — prim. it. galea.
 galeot, *m.* der Galeerenjehave, *I.-Cig.*; — prim. it. galeotto.
 galerija, *f.* ozek, dolg prostor v poslopu, pos. najvišji prostor v gledališču, die Gallerie.
 gâlgarica, *f.* der Pfannentheil, die Schwanzmeiße (*parus caudatus*), („gavgarca“) *C., Frey. (F.).*
 gâlge, *f. pl.*, iz nem. Galgen; pogl. vislice.
 gâlge, *m.* die Schusterchwärze, *Valj. (Rad.)*; — prim. *hs.* galic = galica.
 galica, *f.* der Vitriol, *Cig. (T.), Levst. (Nauk.)*; modra ali bakrena g., der Kupfervitriol, zelena ali železna g., der Eisenvitriol, *Erj. (Min.)*; — prim. nem. Galgenstein = Vitriol.
 gâljič, *m.* = galic, *Guts., M.*
 gâlija, *f.* = galeja, *Jan., kajk.-Valj. (Rad.)*
 galijás, *m.* = galeot, *Jan.*
 galijot, *m.* 1) = galeot, *Jan.*; galeja polna galijotov (galijotov), *Jsvkr.*; — 2) großer, ungechlachter Mensch, *Cig., (galjot), Mur., Met., Notr.*; kot smreka velik g., (galjot) *Erj. (Izb. sp.)*; — kričič, kakor galijot, *Lašče-Levst. (Rok.).*
 galijotlja, *f.* ein großes plumpe Weib (galjotlja) *Mur.*
 gâliti, im, *vb. impf.* entblößen, enthüllen, *Jan., Fr.-C.*; g. se, sich unanständig entblößen, *vzh.Št.-C.*
 gâljeti, am, *vb. impf.* = galiti, *C.*
 galjot, *m.* pogl. galijot.
 gâlka, *f.* der Gallapfel, *Kras.*; — prim. it. galla, Gallapfel.
 galôn, *m.* = galonec, *C., Z.*
 galonec, nea, *m.* die Trefse, die Borte, *Fr.-C.*; — prim. it. gallone, *C.*
 gâltra, *f.* nav. *pl.* galtré, die Hoferträger, *Ble.-C., Kr.-Valj. (Rad.)*; — prim. kor.-nem. halfter, Hoferträger.
 galún, *m.* der Mann, *Cig. (T.), C., Št.*; samodelski g., künstlicher Mann, *Erj. (Min.)*; — prim. bav. galaun.
 galúnat, *adj.* Mann: galonati skrillnik, der Mannschleier, *Cig. (T.)*; galunata voda, Mannwasser, *Jes.*
 galúnov, *adj.* Mann, *Cig. (T.).*
 galúnovec, vca, *m.* der Mannstein, *Cig. (T.).*
 galúnovica, *f.* das Mannwasser, *Cig. (T.).*
 galvanizum, zma, *m.* z dotikanjem zbijena elektrika, der Galvanismus.
 galvanizováti, njem, *vb. impf.* galvanisieren, *Cig., Jan.*
 galvanoplastika, *f.* poraba galvanizma za plastične izdelke, die Galvanoplastik.
 galvánski, *adj.* galvanisch, *Cig., Jan., Cig. (T.).*
 galzenjáak, *m.* der Galgenvogel, *kajk.-Valj.*; — prim. galge.
 gâmbati, gâmbam, *vb. impf.* watscheln, *Mur., Ščar.-C.*; walen, *C.*; — schlendern, *Cig., Jan.*; — prim. it. gambata, das Bein, der Fuß, gambettare, gappeln, trampeln, *Štek. (Arch.).*

gambele, *f. pl.* 1) die Weite (zaničlj.), *Fr.-C.*;
 – 2) großes, maqschichtes Gebäude, *Fr.-C.*;
 – prim. it. gamba, das Weite.
 gámbole, *f. pl.* baufälliges Gebäude, *Kr.-Valj.*
(Rad).
 gámbovec, *vca. m.* neko jabolko, der Vors
 dorfer, *Gor.*
 gamila, *f.* = kamela, *ogr.-M., C.*
 gamilica, *f.* = gomilica, *Mur.*
 gánati, *am. vb. impf.* = gatati, rathen, *C.*
 gánglij, *m.* = živčni ozel, der Nervennoten,
 das Ganganlion, *Cig.(T.), Erj.(Som.)*.
 gániti, *ám.*, *vb. pf.* = geniti, rathen, *C.*
 gániti, *im. vb. pf.* = goljufati, *Cig.*: ganil me
 ja za deset čekinov, *Cig.*; – prim. it. in-
 gannare, betrügen.
 gánjati, *am. vb. impf.* = goniti, *Reč.-Baud.*
 gánjenje, *n.* die Nührung, der Eindruck, *Cig.*,
Jan.
 ganováti, *újem. vb. impf.* = goljufati, *Ravn.*;
 – prim. ganiti.
 gántar, *rja, m.* der Lagerbaum für Häßer im
 Keller, *Cig., C., Mik.*; – prim. bav. ganter,
 it. cantiere, *Mik.(Et.)*.
 gántnar, *rja, m.* = gantar, *Fr.-C.*; – prim.
 tirol. gantner, *C.*
 gára, *f.* 1) ein enthaarter Fleck, der Schuttd,
 Z.; – 2) die Schindelnähre, *Goriš.*; – 3) ein
 Schaßname, *Poh.-C.*; – prim. garati.
 gáranje, *n.* das Reiben, *Cig.*
 gárast, *adj. rauh,* *Mur., V.-Cig.*
 1. gáratí, *am. vb. impf.* 1) enthaaren, pöhlen,
Cig.; g. prašiča, *Polj.*: g. kožo, *Cig.*; –
 2) jchaben, reiben, fragen, *Cig., Jan., Štrek.,*
Nov.-C.: krava steber gara, = drgne se ob
 steber, *Goriš.*; – g. se. sich scheneru: živina
 se gara, *Cig.*; sich stark fragen, *Lašč.-Erj.*
(Torb.); – 3) = težko hoditi, *Fr.-C.*; –
 = težko nositi, *Banjšiče - Erj.(Torb.),*
GBrda; – prim. nem. haaren = der Haare
 berauben.
 2. gáratí, *am. vb. impf.* = gariti, *SlGor.-C.,*
SlGradec - C.
 gárav, *adj. rauh*: garave so njihove srajce,
LjZv.; – prim. garast.
 gárbast, *adj. rauh*: g. zid. *Rihenberk - Erj.*
(Torb.); – prim. it. (dial.) garbo, rauh,
Štrek.(Arch.).
 gárbati, *am. vb. impf.* g. koga, jemandem
 das Fell gárben, *Cig., BlKr.*; – g. se =
 drgniti se, *BlKr.*; – prim. nem. gárben.
 garbín, *m.* der Nordwind, *Mur., C.*; – prim.
 it. garbino, der Südwestwind.
 gárbus, *m.* der Nordwind, *Jan., Ščav.-Pjk.(Črt.)*.
 gáre, *f. pl.* 1) zweirädriger Handwagen: der
 Karren, *Mur., Cig., Jan., Vrt., Št., Kor.*; –
 2) die Futterraufe, die Futterleiter, *Cig., M.,*
C., jvzhSt.; – die Wagenleiter, *Raič.-C.*;
 – 3) der Hapfel, *Cig., Slom., BlKr.*; –
 4) die Zaunthür, *Kr.-Valj.(Rad)*; – prim.
 nem. die Karre, kor.-nem. garre, lat. carrus, *C.*
 gárež, *m.* kozje ime, *Erj.(Torb.)*.
 gárice, *f. pl. dem.* gare: 1) ein leichter Leiter-
 wagen, *Fr., SlGor.-C.*; – 2) die Wagen
 leiter, *Mur., Cig., Raič.-C., vzhSt.*

gáriti, *im. vb. impf.* entblößen, *Jan., ogr.-C.*;
 – g. se. sich unanständig entblößen, *Mur.,*
Jan., C.-vzhSt.; – prim. galiti se.
 garja, *adj. Guts.*, pogl. garje.
 garjáča, *f.* trotziger Stof, *C.*; nav. gorjača.
 gárjast, *adj.* = garjav.
 gárjav, *adj.* rándig, frútig; garjava ovca, ein
 rándiges Schaf.
 gárjavce, *vca. m.* 1) der Krätzige, *Cig.*; –
 2) die Scabiose (scabiosa), *Hip.-C., Medr.*
(Rok.).
 gárjavica, *f.* = garjača, *Hip.-C.*
 gárjavka, *f.* = garjača, *Cig.*
 gárje, *garij. f. pl.* 1) die Krätze, die Múnde;
 g. imeti: érvive garje, die Milbenfráge, *Cig.*;
 – 2) = hraste, *Gor.*; – prim. lat. agria.
 fr. agrie, die Flechte, *C.*
 gármote, *f.* = garak 2), *Fr.-C.*; (garnote,
vzhSt.-C.); – prim. nem. Garmwinde.
 gárne, *f. pl.* = garje 1), *Soška dol.-Erj.(Torb.)*.
 gárněla, *f.* die Garneele, *Jan*; – prim. račič.
 1. gárník, *m.* der Körner, *Fr.-C.*; – prim.
 gare 1).
 2. gárník, *m.* der Garnhäpel, *Dol.*; – der
 Häpel mit zwei großen Spulen, um daran
 Strähne auf Knäuel abzuwickeln, *Cig., Št.*;
 – psovka suhemu éloveku, *Cig., BlKr.*
 gárnizóna, *f.* vojaštvo v kakem mestu na-
 stanjeno, die Garnison.
 gárnizónski, *adj.* Garnissons-
 gárnjak, *m.* = koš za listje, *C.*
 gárovec, *vca. m.* = gare 1), *KrGora.*
 gárvan, *m.* neka goba: garvani = jurčki, *BlKr.*
 gás, *m.* das Löschmaterial, *V.-Cig.*
 gasítec, *n.* das Löschhorn, *Cig.*
 gasíten, *lna, adj.* Lösch-, *Cig., Jan., Levst.*
(Nauk), nk.; gasilno orodje, die Löschgeráth-
 schaften, *Cig., Jan.*; gasilna družba, die Feuer-
 wehr, *Levst.(Nauk)*; gasilni zakon, die Feuer-
 ordnung, *Levst.(Nauk)*.
 gasílnica, *f.* die Feuerprüge, *Jan., Nov.-C.*;
 – pogl. brizgalnica.
 gasílnik, *m.* 1) das Löschhorn, der Lichthut
 (zum Löschen in der Höhe befindlicher Lichter),
Cig.; – 2) der Löschtroß, *Hip.-C.*; – 3) der
 Löschapparat (Extincteur), *DZkr.*
 gasílo, *n.* 1) das Löschmittel, *Mur., Cig.*; Za
 to, kar v meni zdaj gori, Gasila, obhajila
 ni? *Preš.*; das Löschwerkzeug, der Löschapparat,
Cig., Jan., C.; – 2) die Lösung, *Cig.*: gasil-
 no je, kar pristoji h gasilu ali gasitvi,
Levst.(Nauk).
 gasítelj, *m.* der Löscher, *Jan.*; der Feuerweh-
 mann, *Levst.(Nauk)*.
 gasíteljstvo, *n.* die Feuerwehr, *Levst.(Nauk)*.
 gasítev, *tve, f.* das Löschen, *Cig., Jan., Levst.*
(Nauk).
 gasíti, *im. vb. impf.* löschen; g. ogenj, apno,
 žejo: g. želje, jezo: z oljem ogenj g., Del
 ins Feuer gießen, *Cig.*
 gasivec, *vca. m.* der Löscher: vaša moč bo
 pezdil in vaše delo iskra in vkup bota zgo-
 rela, – ne bo ga gasivec, *Ravn.*; gasivec,
 die Löschmannschaft, *Cig.*

gáslo, *n.* der Wahlspruch, die Parole, *nk.*: — rus. **gásniti**, *gásnem*, *vb. impf.* allmählig erwachen, *Cig., Jan.*: naše lampice gasnejo, *Schön.*

gástričn, *čna*, *adj.* zelodčen, gasstrič, *Jan., nk.*

gásčerica, *f.* die Eidechse: siva g., die graue Eidechse (*lacerta agilis*), *Cig., Jan., Nov., ZgD., Erj.(Z.)*: — prim. stsl. jašterica.

gasěnje, *n.* das Vöjden.

gât, *m.* 1) der Damm, das Wehr, *Jan., Cig.(T.), ogr.-C.*; der Jaichinenidamm, *vzhŠt.-C.*; — 2) der Abzugscanal, *Mik., Trst.(Let.), kajk.-Valj.(Rad.)*: — 3) erfindender Weistand, *Ble.-C.*

gât, *f.* = gat 2), *kajk.-Valj.(Rad.)*.

gâta, *f.* 1) die Verstopfung, *Cig.*; — 2) mlin-ska gata, der Mühlidamm, *C.*

gâtár, *rja*, *m.* der Wahrijäger, *BKkr.*; gatarji so tudi tisti, ki živino zdravijo z vrazami, *BKkr.*

gâtati, *gâtam*, *vb. impf.* rathen, wahrjagen, *C., BKkr., Zora*: — menda iz hs.

gâtavec, *vca*, *m.* der Wahrijäger, *Habd.-Mik.*

gâte, *f.* = gače, die Unterziehoje; weiße, feine Beinkleider: poljanj v breškem okraju nosijo ob delavnihki široke bele gate, *Pjk.(Črt.)*: — prim. bav. gaten, gati-hosen, madž. gatyá, iz slovanščine, *Lerst.(Rok.)*.

gâter, *tra*, *m.* das Gatter, das Gitter, *Mur., Reč.-C., Št.*: — iz nem.

gâten, *tna*, *adj.* stopfend (o jedeh). *C.*: — prim. zagaten.

gâtilo, *n.* das Stopfwerk, *Cig.*

gâtiti, *im*, *vb. impf.* stopfen, *Meg., Cig., Jan.*: trde jedi gate život, harte Speisen verstopfen den Leib, *Cig.*: füttern, schuppen, *Mur., SlGradec.-C.*; otroka g., *C.*: — v grlu se mi gati, es drückt mich im Hals, *Fr.-C.*: — soperica gati, die Hige ist erstickend, *Z., Ble.-C.*: — g. se = stiskati se, ovce se gate, *Krn-Erj.(Torb.)*; po zatohlih, smradnih prostorih se gati gladno siromastu. *Zr.*: — 2) eindämmen, decken, *Cig., Fr.-C.*; — 3) hindern: g. posvečenje, *ogr.-C.*: — tudi: gâtiti, *im*.

gâtivec, *vca*, *m.* der Stopfer, *Cig., Jan.*

gâvec, *vca*, *m.* der Ribiz (vanellus cristatus), *Cig., Frey.(F.)*.

gâvck, *vka*, *m.* = gavec, *Cig., Frey.(F.)*.

gâvez, *m.* die Weimurz (symphytum officinale), *Cig., vzhŠt.-C., Celjska ok.-Trst.(Let.)*.

gâvdrati, *am*, *vb. impf.* laudern, *Cig., Jan.*

gâvra, *f.* magere, elende Kuh, *Cig.*

gâvran, *m.* der Habe, *Cig., Jan., Prip.-Mik.*: (astr.) der Habe, *Cig.(T.)*.

gâvsati, *am*, *vb. impf.* = gajsati, *Cig.*

gâz, *f.* f. izgadena pot, der Schneepfad; držala je samo ozka gaz, ljudem dovoljna, od vasi do vasi, *Lerst.(Zb. sp.)*; der Wad: kar hodi povodne gazi, *Ravn.*

gâz, *m.* = gaz *f.*: po ozkem gau, *Jurč.*: gaz je slab, *Zr.*

gâza, *f.* = gaz *f.*, *Ig.*

gâzda, *m.* der Hauswirt, *ogr.-C., BKkr.*

gâzdarica, *f.* die Hauswirthin, *ogr.-C., BKkr.*

1. gazela, *f.* die Gazelle (antilope dorcas), *Cig., Jan., Erj.(Z.)*.

2. gazěla, *f.* neka vrsta liricnih pesni, das Ohafel, *Jan., Preč.*

gazina, *f.* = gaz, *Nov.-C.*

gâziti, *gâzim*, *vb. impf.* 1) waten; g. blato, sneg, g. po blatu, po snegu, im Stoh, im Schnee waten; travo g., im Gras herumtreten: g. vodo = vodo bresti, *Reč.-C.*: grozdje g., Weintrauben austreten, *vzhŠt.-C.*; g. kačo, eine Schlange mit den Füßen zerstampfen, *vzhŠt.-C.*: g. koga, auf jemandem herumtreten, *BKkr.*; pren. bedrücken, *Sl.N.*: — 2) g. se, (o jedeh) = gaditi se, *Cig., Glas.*

gazométer, *tra*, *m.* das Gasometer, *Jan., nk.*: — prim. plinomer.

gâza, *f.* sled, ki ga pušča divjačina v snegu, die Schneespur, *Plužna-Erj.(Torb.)*.

gâženje, *n.* das Waten.

gâznja, *f.* 1) das Waten, *Cig., Fr.-C.*; der Tiefgang, *Cig.*: čolni s 47 cm globoko gâznjo, *DZkr.*; — 2) = gaz, *Guts.*

gdâ, *adv.* = kdaj, kadar, *vzhŠt., ogr.*

gdâre, *adv.* = kadar, *ogr.-Mik.*

gdê, *adv.* = kje, kjer, *vzhŠt., ogr.*

gêba, *f.* 1) pokvečen klobuk, *Z., Ig*; — 2) = pokveka (o šloveku), *Z.*: hodijo kakor gebe, *Vod.(Izb. sp.)* — prim. guba. (?)

gêčmen, *m.* ogr.-C., pogl. ječmen.

gêgâc, *m.* 1) träger Menich, *Vest.*; — 2) = srakoper, *Hal.-C., Valj.(Rad.)*: — 3) das Tischenmesser, *Hal.-C.*: — prim. hs. gegati = gugati.

gêge, *f. pl.* das Beinkleid, *SlGor.-C.*: pos. ozke in kratke hlače, *C. Valj.(Rad.), BKkr., SlGor.-C.*

gêgice, *f. pl. dem.* gege, *C.*

gekoni, *m.* neka kuščarica, der Geko, gekoni, die Gekonon, *Erj.(Z.)*.

gêl, *adj.* gelb, *Trub., Dalm.*: — iz nem.: prim. stvn. gelo, *Mik.(Et.)*.

geliti, *im*, *vb. impf.* laut singen, 3. W. in der Charwoche die Pfalmen singen, *Tobn.*

generâl, *m.* višji vojaški dostojanstvenik, der General; g.-feldmarschal, g.-lajtnant, g.-major, ali: generalfeldmarschal itd.: tudi rus.

generâlcni, *lna*, *adj.* obden, General-, *nk.*: generalno rediteljstvo, die Generaldirection, *nk.*

generâlovka, *f.* die Generalin, *Cig., Jan.*

generâlski, *adj.* Generals-, *Cig., Jan., nk.*

generâlstvo, *n.* 1) die Generalwürde, *Cig., Jan.*; — 2) die Generale, die Generalität, *Cig.*

genetičn, *čna*, *adj.* postanka se tičoč, genetisch, *Cig.(T.)*.

genij, *m.* 1) neko božanstveno bitje, der Geniuss, *Cig.(T.)*: — 2) velem, das Genie, *Cig.(T.), nk.*

genijalcni, *lna*, *adj.* velemmen, genial, *Cig.(T.), nk.*

genijálnost, *f.* die Genialität, *nk.*

geniti, *gânem*, *vb. pf.* 1) bewegen, *Mur.*: nič ga ne gane, nichts bringt ihn von der Stelle, *Z.*: — g. se, sich rühren: ne g. se z mesta; čena se ne gane; der Preis steht, *Cig.*; weiden; junak se sovražniku ne gane, *Z.*: — 2) rühren, einen Eindruck machen; ne ganejo ga ne prošnje ne solze; Ostrovhar ji srec

nedolžno gane, *Preš.*; — g. se zgledom. ſich durch Beispiele rühren laſſen, *Kretj.*; — 3) eine Bewegung machen; ne g. z jezikom. nicht muſſen, *Cig.*; niſem geŋil z mazinem. *LjZv.*; — 4) errevieren, *Fr.-C.*; — 4) *vb. impf.*: vsa že s črvi gane, wimmelt von Würmern, *Kast.*

geŋljiv, *iva*, *adj.* rührend, *Mur.*; — prim. geŋljiv.

geodezija, *f.* die Land- und Feldtheilung, die Geodäſie, *Cig.(T.)*.

geognōst, *m.* kdor se z geognozijo peča, der Geognost, *Cig.(T.)*.

geognozija, *f.* nauk o zemlji, kakšna je, die Geognosie, *Jan., Cig.(T.)*; prim. zemlje-znanstvo.

geognozijski, *adj.* die Geognosie betreffend, geognostiſch, *Cig.(T.)*.

geogonija, *f.* teorija o postanku zemeljske skorje, die Geogonie, *Cig.(T.)*.

geolōgičen, *čna*, *adj.* = geološki, *Cig.(T.)*, *nk.*

geolōg, *m.* kdor se peča z geologijo, der Geolog.

geologija, *f.* nauk o zemeljski skorji in njenem postanku, die Geologie; — prim. zemlje-slovje.

geologijski, *adj.* die Geologie betreffend, geologiſch; geologijska kakovost tal, *DZ.*

geolōški, *adj.* geologiſch, *nk.*

geogrāf, *m.*, zemljepisec, der Geograph.

geogrāfičen, *čna*, *adj.* = geografski, *Jan., nk.*

geografija, *f.*, zemljepis, zemljepiſje, die Geographie.

geogrāfski, *adj.*, zemljepisen, geographiſch, *nk.*

geomēter, *tra*, m. zemljemerec, der Geometer, *Cig.(T.)*.

geomētričen, *čna*, *adj.* geometriſch, *Jan.*

geometrija, *f.* znanstvo o prostorskih količinah, die Geometrie.

geometrijski, *adj.* die Geometrie betreffend, geometriſch, *Cig.(T.)*, *Cel.(Geom.)*.

georgina, *f.* die Georgine (*Dahlia variabilis*). *Tuš.(R.)*.

germanizem, *zma. m.* po svojstvu nemškega jezika narejen izraz ali rek, der Germanismus, *Cig.(T.)*, *nk.*

gērob, *m.* der Vormund; — prim. nem. „Gerhob“.

gert, *m.* *Dol.*, pogl. jert.

gerūndij, *m.* daš Gerundium (gramm.).

gēslo, *n.* = gaslo, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — prim. češ. heslo.

gestikulācija, *f.* kretanje telesa, pos. rok, ob govorjenju, die Gesticulation, *Cig.(T.)*.

gestrin, *m.* nekaj povoden mož, ob *Dravi-Glas*.

geto, *conj.* = kde to, da, *ogr.-Mik.*

gib, *m.* 1) die Regung, die Bewegung, *Mur.*, *Cig.(T.)*; gib zraka se veter zove, *ogr.-Valj.(Rad)*; — die Heberde, *Slom.-C.*; — 2) die Biegung, der Bug, *Cig.*, *Mik.*; zidni gibi, *Danj.(Posv. p.)*; — 3) = zgib, daš Geleſt, *Pohl.*, *Mur.*

giba, *f.* 1) = gib 1), *C.*; — 2) = guba, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*, *jvžhŠt.*

gibáten, *ina. adj.* bewegend, *Cig.*, *nk.*; gibalna moč, *Cig.*

gibalnica, *f.* die Hege am Vogelherde, *C.*

gibálo, *n.* der Bewegungsapparat, daš Triebwerk, der Motor, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.(T.)*, *DZ.*; elektromagnetno g.. *Sen.(Fiz.)*; — gibala, die Bewegungsorgane, *Cig.(T.)*; gibala, *Erj.(Som.)*; — *pren.* narodnostna ideja, najmočnejše gibalo in gonilo sedanjega veka, *Str.*

gibánce, *nca, m.* die Falte, der Bug, *jvžhŠt.*

gibánica, *f.* eine Art Kuchen (razblinjeno testo, s sirom in drugimi rečmi debelo namazano in potem zavihano), *Cig.*, *Jan.*, *vžhŠt.*; — prim. *Pjk.(Črt. 60.)*.

gibáničar, *rja, m.* kdor gibanice peče, *Cig.*

gibáničnik, *m.* jerbas za gibanice, *SlGor.-C.*

gibáničnjak, *m.* = gibaničnik, *C.*, *Z.*

gibanje, *n.* die Regung, die Bewegung; pojemalno, pospeševano g.. verzögerte, beschleunigte Bewegung, *Sen.(Fiz.)*; valovito g.. die Wellenbewegung, *Jan.*; odseвно g.. die Reflexbewegung, *Erj.(Som.)*; — narodno g.. die nationale Bewegung, *nk.*: dušno g.. die Regungen der Seele, *Cig.*, *Jap.-C.*

gibár, *rja, m.* 1) der Beweg. der Motor, *ogr.-Valj.(Rad)*; — 2) der Fühner (balenoptera), *Erj.(Z.)*.

gibast, *adj.* doppelt, gefüllt, vielblättrig (o cvetlicah), *SlGor.-C.*

gibát, *áta*, *adj.* = gibast. *C.*, *Ščav.*

gibati, *bam.* bljem, *vb. impf.* ad geniti: 1) regen, bewegen; s prstom, z roko, z nogu g.. den Fing. die Hand, den Fuß bewegen; z jezikom gibati, züngeln, *Cig.*; — ſich bewegen; dokler še gibljem, *Z.*: komaj je mogel gibati, *Jsvkr.*; — g. se. ſich bewegen; most se giblje, die Brücke wankt; vse se giblje, alles ist reg; — 2) errevieren, *ogr.-C.*

gibčēn, *čna*, *adj.* leicht beweglich, gelenkſam; rührig; na stare dni človek ni več tako gibčēn; ima gibčne prste za spletanje las, *jvžhŠt.*

gibčēnost, *f.* die Beweglichkeit, die Gelenkſamkeit.

gibec, *bca, m.* die Bewegung, *Kos.-C.*

gibek, *bka, m.* der Augenblick, *C.*

gibek, *bka, adj.* 1) leicht beweglich, gelenkſam, *Cig.*, *Jan.*, *M.*; gibek in šibek, *Vrt.*; Metulj po cvetju gibka ziblje krila, *Zv.*; — g. jez. biegſame Sprache, *Cig.(T.)*; — 2) geneigt: na zlo g. zum Bösen geneigt, *ogr.-C.*

giben, *bna. adj.* Bewegungs-: gibni živci, die Bewegungsänerven, *Cig.(T.)*.

gibežljiv, *iva. adj.* = gibčēn, *Fr.-C.*

gibica, *f.* dem. giba, daš Fältchen, *Mur.*, *Jan.*

gibičast, *adj.* voll kleiner Falten, *Mur.*

gibičēn, *čna, adj.* *Dict.*, *vžhŠt.*, pogl. gibčēn.

gibiti, *im, vb. impf.* falten, *Blc.-C.*, *vžhŠt.-I est.*

gibkost, *f.* = gibčēnost, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.(T.)*.

gibljaj, *m.* die einmalige Regung, die Bewegung, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.(T.)*, *M.*, *C.*; — *pren.* gibljaji v srcu, *Jurč.*

gibljiv, *iva. adj.* beweglich, *Mur.*, *Cig.(T.)*; — hürig, ſlint, *Hal.-C.*

gibljivost, *f.* die Beweglichkeit, *Mur., Cig.(T.).*
 gibnik, *m.* der Bewegungsnerv, *Cig.(T.).*
 gibogled, gláda, *m.* das Stroboskov, das Thaumatrov, *Cig.(T.).*
 gibon, *m.* neka opica: der Gibon (hylobates), *Erj.(Z.).*
 gigati, gígam, *vb. impf.* schreien wie ein Esel, *Cig., Mur., C.*
 gícati, *am. vb. impf.* = voziti (v otročjem govoru), *Valj.(Rad).*
 gígalo, *n.* šaljivo o bolhi v uganki: érno, malo gígalo debelo klado z gígalu. *Valj.(Rad).*
 gíljotina, *f.* glavosčena priprava, die Gullotine, *Jan.*
 gímnást, *m.* telovadec, der Gymnast, *Jan.*
 gímnástičen, čna, *adj.* telovaden, gymnastisch, *Jan., nk.*
 gímnástika, *f.* telovadba, die Gymnastik.
 gímnázij, *m.* = gimnazija, *Cig., Jan., Cig.(T.).*
 gímnázija, *f.* das Gymnasium, *Jan., Cig.(T.), nk.*
 gímnazijálec, lca, *m.* der Gymnasialschüler, *Cig., Jan., nk.*
 gímnazijálen, lna, *adj.* Gymnasial-, *Cig., Jan., nk.*
 gímnazijski, *adj.* Gymnasial-, *Cig., Jan.* (naglaša se tudi: gimnazijski).
 gína, *f.* die Halsbráune (angina), *Jurč.:* = *pl. gine. SlGor.-C.:* — iz lat. angina.
 gíncati se, *am. se, vb. impf.* sich unruhig hin und her bewegen, *Lašče-Levst.(M.).*
 gínčvati, *am. vb. impf. nk. pogl. 1.* giniti.
 gíngati, gíngam, *vb. impf.* schwanken, *Fr.-C.*
 gíngav, *adj. 1)* schwach: gíngava šiba, *ogr.-C.:* ovce so jako gíngave stvari, *ogr.-Valj.(Rad); 2)* schwächlich, trüftlich, *ogr.-C., Ščav.:* — 2) träge, *Dict.*
 gíngavec, vca, *m.* der Schwächling, *ogr.-C.*
 gíngavost, *f.* die Schwächlichkeit, *ogr.-C., SlN.*
 gínglav, *adj.* = gíngav, *Fr., ogr.-C.*
 gínglav, *adj.* = gíngav, *Fr., ogr.-C.*
 1. gíniti, gínem, *vb. impf.* dahinschwinden: od žejje g., vor Durst vergehen, *Cig.;* g. za čim, nach etwas schwachten, *Cig.(T.).*
 2. gíniti, gínem, *vb. pf.* rühren, *Cig., Jan.:* koga ne gine ta božja milost? *Ravn.:* — prim. geniti.
 1. gínjenje, *n.* das Schwinden, *Cig.*
 2. gínjenje, *n.* die Rührung, *Cig., Jan.*
 gínjenost, *f.* das Gerührsein, die Rührung, *nk.*
 gínjliv, va, *adj.* rührend, *Cig., Jan., nk.*
 gíps, *m.* der Gips, *Cig.:* — prim. malec.
 gípsar, čja, *m.* der Gipsarbeiter, *Cig.*
 gípsast, *adj.* aus Gips, *Let.*
 gípsati, *am. vb. impf.* gipsen, *Cig., Jan.*
 gípsovina, *f.* die Gipsware, *Cig.*
 gír, g. girja, *m.* der Anoren, *Re7.-C.*
 gírín, *m.* = gír, *Re7.-C.*
 gírjast, *adj.* fnorrig: gírjasto drevo, *Re7.-C.:* holvrig: gírjasta pot, *Re7.-C.*
 gírjav, *adj.* fnorrig, *Re7.-C.*
 gitara, *f.* glasbeno orodje, die Gitarre.
 gízda, *f. 1)* die Hoffahrt, *Mur., Mik.:* — übermäßiger Aufwand in der Kleidung, *C., v7h.St.:* der Luxus, *Jan., Cig.(T.); 2)* (po hs.) der Zdmud, *Erj.(Mhn., 17b. sp.).*

gizdáč, *m.* der Hoffährtige, *Slom.-C.*
 gizdáča, *f.* gízdava ženska, *Z.*
 gizdalín, *m.* der Bieraffe, der Gek, der Stutzer, *Cig., Jan., M., nk.*
 gizdalínka, *f.* hoffährtiges, pußbüchtiges Weib, *C., Z.:* die Stugerin, *Zora.*
 gizdati, *am. vb. impf.* aufpußen, schmücken, *Mur., Cig., Jan.:* — g. se, hoffährtig sein, *Habd.-Mik.;* sich hoffährtig kleiden, Luxus zur Schau tragen, *Cig., C.*
 gízdáv, áva, *adj.* hoffährtig, prunfsüchtig, gedehnt, *Mur., Cig., Jan., v7h.St.:* Incurios: gízdave tenčice, *C.;* gízdav, áva, *Valj.(Rad).*
 gízdáva, *f.* die Hoffahrt, *ogr.-C.*
 gízdavec, vca, *m.* der Hoffährtige, *Cig., Jan., ogr.-Let., kajk.-Valj.(Rad).*
 gízdáven, vna, *adj.* = gízdav, *Mur.*
 gízdávka, *f.* die Hoffährtige, die Fußdirne, *Cig., Jan., Npes.-Vraž.*
 gízdávost, *f.* die Hoffahrt, die Prunfsucht, die Gedehntigkeit, *Cig., Jan., v7h.St.*
 gízdávstvo, *n.* = gízdavost, *C.*
 gízdec, zdeca, *m.* = gízdavec, *Valj.(Rad).*
 gízdi ti se, *im. se, vb. impf.* hoffährtig sein: g. se s čim, mit etwas prangen, prahlen, sich auf etwas einbilden, *C., Z.*
 gízdôča, *f.* = gízda, *C.*
 gízdoljubén, bna, *adj.* = gízdav, *Cig., Jan.*
 gízdost, *f.* = gízdavost, *Mur., C., Met.-M., ogr.-Let.*
 gízdovina, *f.* der Schmuckgegenstand, *Erj.(Som.:* — prim. gízda 2).
 gjúkes, *m.* neki denar, kajk.-Valj.(Rad).
 glab, *m.* vierediger, länglicher Zapfen, *Rib.-V.(Cig.).*
 glábež, *m.* clovek, ki bi vse rad sam za se pograbil, *Dol.*
 glábiti, glábiti, *vb. impf.* rauben, *Rib.-Z.:* bogastvo črez vsakdanjo potrebo željno glábiti. *Krelj.:* — rauben, *Dict.-C.:* — prim. grabiti. (?)
 glád, gláda, gládú, *m. 1)* der Hunger: od glada (gladu) umreti, vor Hunger sterben; gladu streči, darben, *Cig.:* za glada, = za rana, früh morgens, *Rib.-C., Z.:* glad je hud tat, der Hunger kennt kein Geiz, *Npreg.-Z.:* glad je z medom stric, = der Hunger ist der beste Koch, *Cig.:* — 2) neka vrsta kislic, der Ampfer (rumex), *SlGor., ogr.-C.:* prim. gladovnik, lakot, netek, smok.
 glád, ť, *f.* der Hunger: od gládi, *Guts., SlGor.-C., Levst.(Beč.).*
 gládav, *adj.* lüftern, *Jan.*
 gládčina, *f.* die Blätte, *Cig., Jan., Cig.(T.:* svinčena g., die Bleiglatte, *DZ.*
 gládek, dka, *adj. 1)* glatt: g. pot, gladka koža; gladki lasje, schlichte Haare, *Erj.(Som.:* gladka živina, wohlgenährtes Vieh, *M.:* glaji kruh = bel kruh, *Polj.:* gladko vino, milder Wein, *C.:* beseda mu gladko teče, er spricht fließend; gladka beseda, fließende Sprache, *Cig.(T.:* — 2) einfach: gladkemu davku podvreči, *DZ.:* gladko število, runde Zahl,

Navr. (*Kop. sp.*); gladko za pet goldinarjev. *Blkr.-M.*; — študentfrei; gladko zemljišče komu dati. *Dol.*; — 3) gladko, vlatterdingš, ganz und gar; gladko prepovedati. *Cig.*; gladko brez nobene koristi. *Lerst.* (*Nauk*); gladko vse. *durchaus* alles, *C.*; vse gladko snesti, *Jsvkr.*

gläden, dna. *adj.* hungrig; g. biti česa, etwas heftig verlangen; gladno leto, das Hungerjahr, *Z.*

glädėti, im, *vb. impf.* hungern, Hunger leiden, *Mur.*, *ogr.-Valj.* (*Rad*); — heftig verlangen; g. po čem. *V.*

1. **glädež**, *m.* 1) ein Werkzeug zum Glätten, der Glätter, *Cig.*; der Glättzahn, *V.-Cig.*; das Bügeleisen der Schneider, *Gor.*; suknerski gladež, die Tuchfärde, *Cig.*; — 2) gladež—pumpež (tako govore neko igro igraje: eden po mizi z roko gladi, drugi pa skuša po njej udariti), *Kr.*; — 3) die Mannstreu (eryngium amethystinum), *Rodik - Erj.* (*Torb.*); — die dornige Hauhechel (ononis spinosa), *Jan.*, *M.*, *Medv.* (*Rok.*); — die Kardendistel (carduus crispus), *St.-Cig.*

2. **glädež**, *m.* der Hungerleider, *St.-C.*; gladeži in kradeži (o vrabcih), *Str.*

gládič, *m.* der Gauthobel, *Jan.*

gladjja, *f.* die Hungernöth, *Z.*, *M.*, *Burg.*, *Notr.*

gladilce, *n.* kleines Glättwerkzeug; stekleno gladilce, das Glättglas, *Cig.*

gladilen, ina, *adj.* zum Glätten dienend, Polier-, *Cig.*; gladilno jeklo, der Polierstahl, *Cig.*

gladiška, *f.* das Glättholz der Schuhmacher, *Mur.*

gladišnica, *f.* 1) die Glättmaschine, *Cig.*, *Jan.*; — die Rolle, die Rollmange, *C.*; — 2) die Glättstube, *Cig.*

gladišnik, *m.* 1) = gladež, das Bügeleisen, *Nov.*; — 2) der Streichriemen, *Jan.*

gladišlo, *n.* 1) das Glättwerkzeug, *Cig.*, *Jan.*; *C.*; der Glättstein, *Mur.*; das Poliereisen, *G.*; das Falzbein, *Jan.*; das Bügeleisen, *Mur.*; die Glättmaschine, *Cig.* (*T.*); zidarsko g., das Mauerreibholz, *Cig.*, *Jan.*, *Vrt.*; — 2) das Glätten; — *pren.* spisi so gladila gladni, *Zv.*

gladina, *f.* glatte Fläche, *C.*; morska g., der Meeresspiegel, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *Jes.*, *nk.*

1. **gladiti**, glädim, *vb. impf.* 1) glätten; polieren, *Cig.* (*T.*); g. britev, abziehen, *Cig.*; perilo g., glätten, bügeln, *Cig.*, *Jan.*; rollen, *C.*; — jezik g., die Sprache vervollkommen, *nk.*; — smreke g., Nichtenbäume entäften, *Javn.*; — 2) streicheln; g. koga po čelu, po licu.

2. **gladiti**, glädim, *vb. impf.* gladoven, skop biti; zelo je gladila in otroke stradala, *Gor.-DSv.*; — prim. gladeti.

gladivec, vca, *m.* der Glätter, der Polierer, *Cig.*, *Jan.*

gladivka, *f.* die Glätterin, *Cig.*

glädkatí, am, *vb. impf.* = gladiti 1), *Mur.*

gladkôba, *f.* die Glätte.

gladkôča, *f.* = gladkoba, *C.*

gladkokôžen, zna. *adj.* gladke kože, *nk.*

gladkolás, lása, *adj.* glatthaarig, *Jan.*

gladkoličen, čna, *adj.* glattwangig, *nk.*

gladkôst, *f.* die Glätteit, die Glätte; (o besedi) die Glätteit des Stiles, *Cig.* (*T.*).

gladkovsêet, tla, *adj.* glattblant, *Cig.*

gladkôta, *f.* = gladkost, *Mur.*, *Jan.*

glädnež, *m.* der Hungerige, *nk.*

gladník, *m.* das Falzbein, *Blc.-C.*; — der Glättkolben, *Cig.*

gladnják, *m.* der Hungerleider, *Had.-Mik.*

glädnost, *f.* die Hungerigkeit.

gladovânje, *n.* das Hungerleiden, *Javn.*, *M.*; die Hungernöth, *Cig.*

gladovâti, šjem, *vb. impf.* Hunger leiden, hungern; kdor se na pust do sîtega ne naje, bo celo leto gladoval, *Pjk.* (*Črt.*).

gladôven, vna, *adj.* heißhungrig, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; gladovna krava, gefräßige Kuh, *Polj.*; gierig, habgierig, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Gor.*; g. na sadje, na denar, *Gor.*; — gladovno leto, das Hungerjahr, *Vest.*

gladôvnež, *m.* der Habgierige, *Cig.*

gladôvnik, *m.* 1) der Rimmersatt, *Mur.*, *Cig.*; der Habgierige, *Cig.*, *C.*; — 2) die Schenszunge (rumex obtusifolius), *vrhSt.-C.*; — tudi: das Hirtentäschel (capsella bursa pastoris), *Josch.*

gladovnjáča, *f.* die Hungerige, *C.*

gladovnják, *m.* der Hungerige, *C.*; — der Habfüchtige, *Cig.*

gladôvnost, *f.* die Hungerigkeit, die Eszgie, *Mur.*, *Jan.*; — die Habgier, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*

gladúh, *m.* der Sparmund, *Cig.*; der Hungerleider, *Z.*

gladûška, *f.* neka bodeča rastlina, *Blkr.*

glägo, *m.* das Zeitwort, das Verbum; dovršni, nedovršni, opetovalni, ponavljalni glagoli, perfective, imperfective, Wiederholungs-, Geopflogenheits-, Zeitwörter, prehajalni, neprehajalni glagoli, übergehende, unübergehende Zeitwörter, *Lerst.* (*Sl. Spr.*); jačeči glagoli, verba intensiva, *Cig.* (*T.*); pomočni g., das Hilfszeitwort, *Cig.*; = pomožni g., *Jan.*, *nk.*; — glagole spregati, conjugieren, *Jan.*; (tako se beseda navadno izreka, ne: glagol); — stsl.

glägolen, ina, *adj.* Verbal, *Cig.* (*T.*).

glagolitica, *f.* = glagolica, *nk.*

glagolîca, *f.* glagolitičjs Altpahet, *Jan.*, *nk.*

glagolîški, *adj.* glagolitičjs, *nk.*

glagoljás, *m.* kdor rabi glagolico pri cerkvenih obredih, *Navr.* (*Kop. sp.*).

glägolnik, *m.* das Verbalsubstantiv, *Cig.*

glägolski, *adj.* 1) Verbal-, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *nk.*; — 2) = glagolîski; g. rokopis, *Navr.* (*Kop. sp.*).

glagolsčák, *m.* = glagolnik, *Nor.-C.*, *nk.*

glāj, *m.* die Glätte (chem.), *Cig.* (*T.*); svinčeni g., die Bleiglätte, *C.*, *DZ.*, *Žnid.*; srebrni g., die Silberglätte, *Cig.* (*T.*); zlati g., die Goldglätte, *Cig.* (*T.*).

glája, *f.* 1) die Glätte, die Politur, *Zora.-C.*, *DZ.*; — 2) der Sparren am Dache, *Krn.-Erj.* (*Torb.*).

glájavec, vca. m. der Nadelholzäste abschneidet, *Zil.-Jarn. (Rok.)*.

glájenje, n. 1) daß Glätten: — 2) daß Streichen.

glájstati, am. vb. impf. vřlegati, *Blc.-C., Dol., jrřh.Št.*: živino g., *Dol., jrřh.Št.*; — prim. gletšati.

glájt, m. der Dachbalken, die Pfette, *Blc.-C., Z.*; hlod, ki nosi lemeze. *Z.*; — 2) der Raum zwischen dem Dache und dem Dachboden der Scheune: na glajt se deva detelja in boljše seno, *Lašče-Lvst. (Rok.)*; glajti, die Emporehauer, *Cig.*; — prim. glet.

glás, glása, glasú, m. 1) die Stimme; po glasu koga spoznati, jemanden an der Stimme erkennen: — debel g., eine Bassstimme, tenak g., eine hohe Stimme; pesen za štiri glasove, ein vierstimmiges Lied; g. se mu trese, er tremuliert, *Cig.*; g. drobiti, trullern, *Cig.*; — na glas, laut; na glas govoriti, na ves glas vpiti, aus vollem Halse schreien; — der Ton, der Klang; neskladni glasovi, Mißtöne; ubrani glasovi zvonov, harmonische Glockentöne; — der Laut; zlogi so zloženi iz glasov, *Jan. (Slomn.)*; latinska abeceda prirojena za slovenske glasove, *Jan. (Slomn.)*; — der Wortlaut: ima ta glas, lautet also; — 2) die Nachricht; vesel g., frohe Botenschaft; g. dati komu, jemandem avisieren, *Cig. (T.), C., DZ.*; kokla piščetom glas (Zeichen) daje, da pobegno, *Lvst. (Rok.)*: dober glas ima čas, eine gute Nachricht muß man mit Geduld erwarten, *Fr.-C.*; ni mu glasa, er ist spurlos verschwunden, *C.*; — das Gerede, das Gerücht; g. je pošil, g. so zagnali, es geht das Gerede; g. je, man erzählt sich, *Cig.*; — der Ruf, der Vermund; on je na glasu, da . . . er steht im Rufe . . .; na glasu biti, berüht sein, *Blc.-C., nk.*; hiša na glasu, a mačka lačna, *Notr.-Z.*; dobrega glasa biti, in gutem Rufe stehen; boljši je dober glas, kot srebrn pas, *Met.*; velikega glasa biti, berüht sein, *ogr.-C.*; največega glasa, am wichtigsten, *C.*; slabega glasu, verrufen, *Cig.*; na slabem glasu biti, in schlechtem Rufe stehen; za hud glas ne rodijo, sie kümmern sich um einen schlechten Ruf nicht, *Trub.*; v hud g. pripraviti, in Verruf bringen, *Dalm.-C.*; slab glas gre daleč v vas, ein über Ruf verbreitet sich weit, *Z.*; dober glas seže v deveto vas; — 3) das Wort, die Stimme: svoj g. komu dati, jemandem seine Stimme geben, *nk.*; — 4) die Sachkenntnis, *C.*; vsaki reči g. vedeti, jeder Sache kundig sein, *Mik.*; g. znati, *Navr. (Kop. sp.)*; čebelam vedeti glas, der Bienenzucht kundig sein, *Lvst. (Beč.)*; glasu ne vedeti čemu, einer Sache untundig sein, *Cig.*; kdor glumi ne ve glas, naj ne hodi k ljudem v vas, *Mik.*; ve glas k tej reči, er versteht sich darauf, *C.*

glasán, glasná, adj. = glasan.

glásba, f. die Tonkunst, die Musik, *Cig. (T.)*. *M., nk.*

glásbar, rja, m. der Tonkünstler, *Nov.-C.*

glásben, sbna (sbena), adj. zur Tonkunst gehörig, Musik-, *nk.*; glasb(e)ne vilice, die Stimmgabel, glasb(e)no učilišče, *Cig. (T.)*.

glasbên, adj. = glasanben, *nk.*

glásbenik, m. der Tonkünstler, *Str., nk.*

glasbitlo, n. das Tonwerkzeug, *nk.*

glasboljuben, bna, adj. musikkiebend, *Zora.*

glásec, sca, m. dem. glas.

glásek, ska, m. dem. glas; mili glasek mlade pevke.

glásen, sna, adj. laut; glasno govoriti, laut spr chen; glasni ste, ihr laßt euch sehr hören.

glasitka, f. 1) die Stimmgabel, *Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Som.), Sen. (Fřt.)*; — 2) = gaslo, *Cig., Sl.N., Bes., Nov.*

glasilo, n. 1) daß Stimmorgan, *Cig. (T.)*; — 2) daß Organ (o časopisu), *Cig. (T.), nk.*; g. konservativne, liberale stranke, *nk.*

glasiti, im, vb. impf. 1) hören lassen: iznašel je, izrečene besede tako daleč glasiti, kakor daleč hoče, *Vod. (řb. sp.)*; ne bom molčal, temuč bom glasil, *Jsvkr.*; — melden: iz Rima glasijo, von Rom wird gemeldet, *V.-Cig.*; kakor se glasi, dem Vernehmen nach, *Cig.*; — verkündigen: evangelij Kristusov g., *ogr.-C.*: ime Kristusovo g., *Jsvkr.*; — 2) lauten, *Cig. (T.)*; — 3) g. se, Laute von sich geben, sich melden: kos se že glasi; gonjači se glase, die Treiber werden laut, *Cig.*; po časopisih se g., sich in den Zeitungen vernehmen lassen, *Lvst. (Zb. sp.)*; — klingen, tönen; zvon se glasi; kar pravite, se lepo glasi, *V.-Cig.*; — lauten; pismo se tako glasi.

glásje, n. daß Lautsystem, *Cig. (T.)*; die Lautlehre, *Jan.*

glaskoválnica, f. die Lautertafel, *SlGosp.-C.*

glaskovánje, n. daß Lautieren, die Lautiermethode, *Jan.*

glaskováti, újem, vb. impf. lautieren, *Jan., h. t.-Cig. (T.)*.

glásnica, f. 1) daß Lautzeichen, *Cig., Jan.*; — 2) = samoglasnik, *Cig., Jan.*; — 3) (luknje) glasnice, Schalllöcher, *Cig. (T.)*; — 4) glasnica, die Verkünderin, *Bes.*

glásnik, m. 1) daß Lautzeichen, *Cig., Jan.*; — 2) = samoglasnik, *Cig., Jan.*; — 3) glasnik, der Verkünder, der Bote, der Herold, *Cig., Jan., Cig. (T.)*: évrst g. besede božje, *Cr.*; ni glasa ni glasníka (= nič ni slišati) o njem, *Bikr.*; državni g., der Reichsherold, *DZ.*

glásništvo, n. = glasoslovje, *Jan. (H.)*.

glasnjáča, f. der Resonanzboden, *Cig. (T.)*.

glásnost, f. die Lauttönigkeit, die Lautstimmigkeit.

glasolícen, éna, adj. den Klang nachahmend; glasolícna beseda, das Klangwort, *Cig.*

glasomèr, méra, m. der Ton, Klangmesser, *Cig., Jan.*

glasomèrje, n. die Tonmessung, *Cig., Jan.*

glasonósen, sna, adj. 1) = glasan; glasonosna trobenta, *Lvst. (Zb. sp.)*; — 2) berichtend, *Jan. (H.)*.

glasonóša, m. der Bote, *Nov.-C.*; — hs.

glasopád, páda, *m.* die Cadenz (mus.), *Cig., Jan.*
glasosklád, skláda, *m.* der Accord (mus.), *Jan. (H.).*
glasoslóvje, *n.* die Lautlehre (gramm.), *Jan., Cig. (T.), nk.*
glasoslóven, *vna. adj.* die Lautlehre betreffend, phonetisch, *nk.*
glasostétye, *n.* die Stimmenzählung, das Scrutinium, *DZ.*
glasotvórnica, *f.* das Stimmband, *Erj. (Som.). Sen. (Fřz.).*
glasováten, *lna. adj.* Abstimmungs-: glasovalno kazalo. das Abstimmungsverzeichnis, *DZ.*
glasovánje, *n.* die Abstimmung, die Stimmenabgabe, *Cig., Jan., nk.*
glasováti, újem, *vb. impf.* abstimmen, die Stimmen abgeben, *Cig., Jan., nk.; gl. za koga, proti komu. nk.*
glasovávec, *vca, m.* kdor glasuje, *Jan. (H.).*
glasóven, *vna. adj.* laut, lautlich, *Jan., nk.:* — die Stimmen (bei der Abstimmung) betreffend: glasovni vpisnik, *DZ.*
glasovír, *m. Cig., Jan., nk.* pogl. klavir.
glasovit, *adj.* 1) helllaut, klangreich, *Cig.;* glasovito plakati, *Lerst. (Zb. sp.);* — 2) allbekannt: berühmt, *Mur., Cig., Jan., nk.;* berühmigt, *Cig., nk.*
glasovíten, *tna, adj.* = glasovit. *Mur., Cig., Jan.*
glasovítnik, *m.* berühmte Person, die Celebrität, *Raič (Let.).*
glasovítost, *f.* die Allbekanntheit, das Renommee, *Jan., nk.*
glasóvje, *n. coll.* die Töne, *C.*
glasóvnica, *f.* 1) der Stimmzettel, *DZ., DZkr., nk.;* — 2) glasovnica = glasovnik, *Lerst. (Nauk.).*
glasóvník, *m.* das Stimmenverzeichnis, *SIN.-C., DZkr., Lerst. (Pril.).*
glasovódjja, *m.* der Stimmführer, *Jan.*
glášati, *am, vb. impf.* melden, verkünden, *ogr.-C.*
glášenje, *n.* 1) die Verkündigung, *ogr.-C.;* — 2) das Tönen, *Vrt., Let.*
gláševáti, újem, *vb. impf.* = glášati, *ogr.-C.*
glat, *f.* = kristal, *Jan., Nov.-C.;* — prim. čes. hlat.
glaten, *tna, adj.* kristalen, *Bes., Jan.;* — prim. glat.
gláva, gláve, glávč, *f.* 1) der Kopf, das Haupt (des Menschen); glavo po koncu nositi, den Kopf hoch tragen; z glavo v steno butati, mit dem Kopfe wider die Mauer rennen; ob glavo dejati koga, glavo vzeti, sneti komu, töpfen; od nog do glave, od pete do glave, vom Fuß bis zum Kopf; mrtvaška glava, der Todtenkopf; kolikor glavo, toliko misli, viel Köpfe, viel Sinn; glavo si beliti s čim, sich mit etwas den Kopf zerbrechen; občina ima na glavi siromake, = na skrbi, *Lerst. (Nauk.);* skrbi si na glavo vleči, *Erj. (Izb. sp.);* ta človek mi je ves dan na glavi, ist mir auf dem Nacken, *Cig.;* na glavo komu priti, hoditi, lästig fallen, *Cig., UčT., Bc.-*

C.; nam bo naposled še nad glavami, uns übergeordnet, *Jurč.;* saj ti ne gre za glavo, es handelt sich ja nicht um deinen Kopf (dein Leben); za živo glavo ne, bei Lebze nicht, *Jan. (Slov.);* — dela črez glavo imeti, übermäßig viel Arbeit haben; — = oseba: moška, ženska *g., ogr.-C.;* — 2) der Kopf als Sitz der geistigen Thätigkeit; delo z glavo, die Geistesarbeit, *Jan.;* delati po svoji glavi, nach eigenem Gutdünken vorgehen; tvoja glava, tvoj svet, *Met.;* kaj ti je prišlo v glavo? waš išt dir eingefallen? neče (ne gre) mi v glavo, es will mir nicht einleuchten; = črez glavo mi je, *Jurč.;* v glavo pastí = na misel priti; v glavo si vzeti, sich vornehmen, *Jap.-C.;* v glavo si je vtepel, dieser Gedanke hat sich in seiner Seele festgesetzt, *Cig.;* v glavo si gnati, besorgt sein, *C.;* v glavo si vbiti, dem Gedächtnis einprägen, *Cig.;* to mi po glavi hodi, das geht mir im Kopf herum, macht mir Sorgen, *Cig.;* ich habe ein Idee, *Slov.-C.;* to mi neče iz glave, das liegt mir noch immer im Sinn; iz glave si izbiti, sich etwas aus dem Sinn schlagen; kdor nima v glavi, mora v petah imeti, waš man nicht im Kopfe hat, müssen die Füße leisten, *Npreg.;* — glavo komu znesti, den Kopf verrücken, *Cig. (T.);* brez glave, kopflos, ohne Ueberlegung; — to je glava! ein tüchtiger Kopf! dobra glava, begabter Kopf, dobre glave biti, begabt sein; bistra glava, ein gewedter Kopf; slaba glava, beschränkter Kopf; trda glava, harter, ungelehriger Kopf; pusta, prazna glava, wüster, leerer Kopf; puhla glava, ein Flachkopf; glavo imeti za kaj, Anlage zu etwas haben; — iz glave znati, aus dem Gedächtnisse, auswendig wissen; iz glave računati, kopfrechnen; — ima svojo glavo, svoje glave je, er ist eigeninnig; — 3) der Thierkopf; konjska, pasja glava; dvajset glav (žvine) v hlevu imeti, zwanzig Stück Vieh; sto glav ovac, Z.; nima ne glave ne repa, es hat weder Kopf noch Fuß; kamor glava, tjakaj tudi rep, der Zuwachs folgt der Hauptfache, *Npreg.-Cig.;* — 4) etwas Kopfähnliches: skalna glava, die Felsenkappe, *Cig. (T.);* glave visokih gora; drevesna *g.,* die Baumfrone, *Cig.;* zelna glava, der Krautkopf; salata, zelje gre v glave, glave dela, (haupteil, kopft; zobna *g.,* die Zahnfrone, *Cig.;* glava požiralnika ali ječnika, der Schlundkopf, *Cig. (T.);* — glava, die Radnabe, *C., pri Gorici-Erj. (Torb.);* — der Hutwurf, *Rež.-C.;* — der Nagelkopf, *Cig.;* — der Hammerkopf, *Cig.;* — der Ballen am Fausthobel, *Cig.;* — der Samentopf, *Cig.;* — *g. prediva* = dve povesti vkup, *Kras.;* — glava cukra, ein Hut Zucker, *Cig., DZ.;* — das Capitäl, der Säulentopf, *Cig. (T.), DZ., Zora.;* — die Zwiebel: dve glavi česna, čebule, *C.;* — der oberste Theil eines Dinges, die Kopfschneide: die Hande der Gloche, *Cig.;* — *g. sklada,* das Schichtende (mont.), *Cig. (T.);* — 5) = poglavje, das Hauptstück, das Capitel, *Cig., Jan., nk.;* — 6) das Oberhaupt, das Haupt,

- die vornehmste Person; — 7) Meduzina g., das Medusenhaupt (euryale caput Medusae), *Erj. (Z.)*; — 8) pasja g., das Löwenmaul, der Dorant (antirrhinum orontium), *Z.*; — petelinova g., die Esparlette (onobrychis sariva), *C. Z.*; — kačja g., die Sommerwurz (orobanche maior), *Ipavska dol.-Erj. (Torb.)*; — Adamova g., die Atramwurze (mandragora), (iz rus.), *Jan., Glas.*
- glaváč**, *m.* 1) der Dickkopf, der Großkopf; — der Starkkopf, *Mur.*; — 2) das Bechereisen (eine Art Ambois), *Cig.*; — 3) der Hädelstjührer, *M., ZgD.-C., SlN.*; — 4) abgehauener Ast mit einem Knorren am Ende, *C.*; — 5) ein Nagel mit einer Kuppe, der Kuppnagel, *Cig.*; — 6) nektere živali: der Kernbeißer (coccothraustes vulg.), *Cig., Frey. (F.)*; prim. dlesk; — die Maulquappe (cottus gobio), *Cig.*; — der Fottwal, der Fottfisch (physeter macrocephalus), *Cig., Erj. (Z.)*; — 7) rastline: die Ringeldistel (echinops ritro), *Z., C.*; — der Kopfpolei (teucrium capitatum), *Cig.*; — eine Art Flockenblume (centaurea phrygia), *Šulek-Erj. (Torb.)*.
- glaváca**, *f.* 1) die Großköpfige, *Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad.)*; — 2) großer Kopf (zaničlj.), *C.*; — 3) = kapelj, *Cig.*; — 4) neka vinska trta, *Ip.-C.*
- glaváček**, *čka m. dem. glaváč*: 1) kleiner Dickkopf, *Vrt.*; — 2) die Maulquappe (cottus gobio), *Z., C.*
- glaváca**, *f.* neka vinska trta, *Ip.-Erj. (Torb.)*; = rumenjak, marvin, javornik, *Vrtov.-C.*
- glavák**, *m.* = zelnata glava, *Dol.*
- glaván**, *ána m.* 1) der Großkopf, *Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad.)*; — 2) der Stiß im Tarotspiel, *Ravn.-Cig.*
- glavána**, *f.* die Großköpfige, *Mur., Cig., Jan., Mik.*; čuk sovi glavana pravi, = ein Eitel schilt den andern Langohr, *Npreg.-Cig.*
- glavanica**, *f.* die Perrücke, *Jan. (H.), DSr., Št.*
- glavánja**, *f.* 1) der Kopf (zaničlj.), *Fr.-C.*; — 2) = poleno z debelim konceom, *Ble.-C.*
- glavár**, *rja m.* das Oberhaupt; Kristus naš g., *Kast.*; der Vorsteher; okrajni g., der Bezirkshauptmann; deželni g., der Landeshauptmann; g. nemskega reda, der Deutschmeister, *Cig.*; stražni g., der Wachtmeister (n. pr. pri zandarmih), *DZ.*
- glavarica**, *f.* die Vorsteherin, *Cig., Jan.*; — die Oberin, *Valj. (Rad.)*.
- glavarina**, *f.* die Köpffener, *Nov.-C.*
- glavariti**, *árim, vb. impf.* = glavar biti, *Z., Zora, Vest., SlGusp.-C.*
- glavárski**, *adj.* das Oberhaupt betreffend.
- glavárstvo**, *n.* die Vorsteherchaft; okrajno, deželno g., die Bezirks-, Landeshauptmannschaft; okrožno g., die Kreis-, Landeshauptmannschaft; *DZ.*; pristransko g., das Hafencapitanat, *DZ.*
- glavát**, *áta, adj.* großköpfig, *Mur., Cig., Jan., Mik.*; — mit einem Kopfe, Knause, Knorren u. dgl. versehen, *Cig., Habd.-Mik.*; glavata salata, der Hauptf Salat, *Cig., Jan.*; glavato zelje, der Kopfschl, *Vrtov. (Km. k.)* glavati vijak, die Kopfschraube, *Cig.*
- glavatěti**, *ím, vb. impf.* einen dicken Kopf bekommen, *V.-Cig.*
- glavática**, *f.* 1) die Lachsforelle (trutta lacustris), *Erj. (Z.)*; — 2) die Krautpflanze, *C.*; glavatice pleti, *vzhŠt.-Valj. (Vest.)*; — der zur Samenbildung bestimmte Krautkopf, *Dol., vzhŠt.*
- glavatost**, *f.* die Dickköpfigkeit, *Cig.*
- glávce**, *vca, m.* = glaváč (centaurea phrygia), *Šulek-Erj. (Torb.)*.
- gláven**, *vna, adj.* 1) Kopf-, glavna bolezen, Kopfsch, *Cig., Fr.-C.*; — 2) Haupt-, hauptstjächlich; glavno mesto, die Hauptstadt; glavno vodilo, das Grundprinzip; — 3) = glavnat, *Z., Burg.*; glavno zelje, der Kopfschl, *Cig.*
- glávica**, *f.* 1) dem. glava, das Köpfchen; dobro glavico imeti, treffliche Anlagen haben; — 2) glavica, der Krautkopf; der Salatkopf; das Blütenköpfchen (bot.), *Cig. (T.), Tuš. (B.)*; die Zementkapfel, *Cig., Jan., Sol., Cig. (T.), Tuš. (B.)*; lanena g., lan je v glavice šel: der Knoblauchkopf, *C.*; koruzna g., der Maiskolben, *Kras-Erj. (Torb.)*, {Štek.; — 3) der Kopf (3. B. eines Nagels); — der Knauf; — 4) die Eichel (anat.), *Cig.*
- glavič**, *iča, m.* 1) der Knauf, der Knopf, *C., Dalm.-M., Mik.*; der Degentkopf, der Sattelknopf, der Dreischlegelknopf, der Stiefelknopf n. dgl., *C.*; — das Säulencapital, *Diect., Hip. (Orb.)*; pet stebrov in njih glaviči, *Dalm.*; — der Streifkolben, *V.-Cig.*; ročno buta mu glavič, *Vod. (Pes.)*; — 2) die Eichel (anat.), *C.*; — 3) der Eckstein, *ogr.-C.*; — 4) glavič, die Bergflockenblume (centaurea montana), *Bolc-Erj. (Torb.)*.
- glavičar**, *rja, m. tisti, ki glavice za bucike dela*, der Knopfspinner, *Cig.*
- glavičarica**, *f.* die Knopfnadel, die Stednadel, *Goriš.-C., Koborid-Erj. (Torb.)*.
- glavičast**, *adj.* mit Knöpfchen versehen, *C.*; — voll Zementkapfeln: g. lan. *Z.*; — folbschl, *tuftig, Cig.*
- glavičati**, *am, vb. impf.* trte h kolju privezavati, *Vrtov.-C.*
- glavičevina**, *f.* = omlačene lanene glavice, *Polj.*
- glavičica**, *f.* das Köpfchen; tudi: glavičica.
- glavičiti**, *ičim, vb. impf.* 1) mit Köpfchen versehen: bucike g., *Cig.*; — 2) g. se, Köpfchen ansetzen: mak se glaviči, *Z.*; sich häupteln, *Jan.*
- glavička**, *f.* die Oberhand (opp. dlan), *ogr.-C.*
- glavički**, *adv.* kopfsüber, *vzhŠt.-C.*
- glavičnica**, *f.* 1) neka vrsta bekovih trt, *Ip.-Erj. (Torb.)*; — 2) zelnata glava, ki se hrani za seme, *Poh.*
- glavína**, *f.* 1) großer Kopf, *Jan.*; glej ga no, glavino! *Jan. (Slorn.)*; — 2) das Kopfstück, das Fleisch oder die Haut vom Kopfe; — 3) der Hauptstamm eines Baumes, *Z.*; — das Hauptstheil, das Unterlage beim Heizen, *Z.*; — 4) der Autkupf, *Reč.-C.*; — 5) die Madnabe; — 6) der Tindryad, *Lašće.-Lest. (Rok.)*; — 7) das Capital, *Istra.-C.*; — das Stammvermögen, *Lest. (Pril.)*.

glavinar, rja, *m.* der Dickkopf, der Dummkopf (psovka), *GBrd.*

glavinec, nca, *m.* die Glockenblume (centaurea jacea), *Tuš.(B.).*

glavinje, *n. coll.* = glavice (glavičaric, bučik), *Danj.-Valj.(Rad.).*

glavinski, *adj.* h glavini spadajoč: glavinski imetek, daš Stammvermögen; glavinsko posestvo, daš Stammgut, *Lerst.(Pril.);* — prim. glavina 7).

glavišče, *n.* der Gewehrkolben, *Jan.(II.).*

glavit, *adj.* = poglavit, Hauptz, *ogr.-C.*; glavita stanova, *Zv.*

gláviti se, im se, *vb. impf.* kopfen, *Cig.*; zetje se glavi, *C.*

glavizen, zna, *m.* die Kugeldistel (echinops), *Hal.-C.*; tudi: = bulnik 2), der Stedapfel (datura stramonium), *C.*

glávje, *n.* 1) *coll.* die Krantköpfe, *Z., Fr.-C.*; — 2) nam. oglavje, daš Säulenkapitäl, *M.*; podstrešno g., daš Dachgeimš, *Cig.*

glávji, *adj.* kopfz, *M.*; glavji bol, der Kopfschmerz, *C.*; — glavja salata = glavnata s., *C.*

glávka, *f.* der breite Theil des Löffels, *ogr.-Valj.(Rad.).*

glávnat, *adj.* kofbig, *Jan.*; — glavnata salata, der Hauptesalat; glavnato zetje, der Kopfschl, *Z.*

glávnic, *f.* 1) daš Capital, *Jan., Lerst.(Nauk.).* *C., nk.*; (hs.); — 2) daš Mutterkorn (claviceps purpurea), *C.*

glavničár, rja, *m.* der Kammmacher, *Mur., Cig., Jan., Vrtov., Zora.*

glavničárski, *adj.* Kammmacherz: glavničárska pila, *Cig.*

glavničárstvo, *n.* daš Kammmacherhandwerk, *Cig., Jan.*

glavníčnica, *f.* 1) „glavníčnice so pri lanu vršiči“, *Ble.-C.*; — 2) eine Art Heugras, *C.*

glavník, *m.* 1) der Haarstamm; gost, redek g.; — 2) der Dämpfer an Saiteninstrumenten, *Cig.*; — 3) der Kieftamm am Webestuhl, *Bolc-Erj.(Torb.);* — 4) die Bezeichnung eines Nades, *C.*; — 5) der oberste Weinpreßriegel, *Mariborska ok.-C.*; — 6) daš Akerbeeteude, (glávník) *vzh.St.-C.*; — 7) opresno iz glav narezano zetje, (glávník) *Gor.*

glavníkar, rja, *m.* der Kammmacher, *Z., Jan.(H.).*

glavnína, *f.* die Kopfstener, *Cig., Jan., C.*

glávnja, *f.* ein angebranntes Stück Holz, der Feuerbrand, *Mur., Cig., Jan., Trub., Dalm.*; goreča, mrtva g., *Cig.*; g. glavnjč, *ogr.-Valj.(Vest.);* s pogorišča spraviti glavnje („glovne“) *Notr.*; — die Fackel, *Dalm., ogr.-C.*; — peklenska g. (zmerjalna beseda): poberi se proč od mene, glavnja peklenska! *Jslrk.*

glavnjáč, *m.* der Kopfschl, *Gor.*

glavnják, *m.* = glavnjač, *Gor.*

glavnjénica, *f.* daš Fejt Maria Verkündigung, *Povir na Krasu-Erj.(Torb.);* — prim. ognjenica.

glavobčtec, lca, *m.* der Grübler, *Jan.*

glavobčten, lna, *adj.* kopfbredherich, *Jan., M.*

glavobòl, bóla, *m.* = glavobolja, *Mur., Gor.*

glavobòl, *f.* Jan., pogl. glavobol, *m.*

glavobòlten, lna, *adj.* 1) kopfleidend, *Jan.(II.);* — 2) = glavoboljen, *Mur., Cig., Levst.(Zb. sp.).*

glavobòljca, *f.* der Kopfschmerz, *Jan., kajk.-Valj.(Rad.);* die Hauptjucht (konjska bolezen), *Cig.*

glavobòlje, *n.* = glavobolja, *Zv.*

glavobòljen, ljna, *adj.* Kopfschmerz verursachend: glavoboljno vino, vreme, *Dol.*

glavobòljica, *f.* = glavobolja, *vzh.St.*

glavobòlnec, nca, *m.* glavobolnci so lasje, kateri so od glavobola (ne od starosti) osiveli, *Gor.*

glavogròdje, *n.* daš Kopfbreustück, *Cig.(T.).*

glavolòmen, mna, *adj.* = glavobelen, *Cig., Jan., StN.*

glavonòša, *m.* prvo vretence v hrbenici, der Träger, *Erj.(Som.).*

glavonòžec, zca, *m.* glavonožci, die Kopfsüßler (cephalopoda), *Cig., Jan., Cig.(T.), Erj.(Z.).*

glavoprsje, *n.* daš Kopfbreustück, *LjZv.*

glavorèzec, zca, *m.* der Kopfabhschneider, *Trst.(Let.).*

glavosečénje, *n.* = glavosek, *ogr.-C.*

glavosečénica, *f.* die Guillotine, *ZgD.*

glavosečk, séka, *m.* 1) die Entauptung, *Cig., Jan.*; — Ivan g., Johannes, der Enthauptete (Johannis Entauptung), *St.-M., Mik.*; danes je sv. Janez g., *Lašče-Lerst.(Zb. sp.);* — 2) der Mondhirsch (orthogoriscus mola), *Erj.(Z.).*

glavosek, *n.* = glavosek 1), *Ble.-C.*

glavotég, téga, *m.* der Kopfsieber (bei den Geburtshelfern), *Cig.*

glavotéznik, *m.* = glavoteg, *Cig.*

glavovrten, tna, *adj.* schwindelig, *nk.*

glavúh, *m.* = glavac 1), *Z., Jan.(H.).*

glavúra, *f.* ein großer Kopf, *Cig.*

gláž, gláza, *m.* = steklo; čaša, kupica; — iz nem.

glážar, rja, *m.* pogl. steklar.

glážek, zka, *m.* pogl. čašica, kupica.

gláževina, *f.* pogl. steklovina, steklenina.

gláževnat, *adj.* pogl. steklen.

glážnat, *adj.* pogl. steklen.

glážnice, *f.* = glázuta, *vzh.St.-C.*

glážúta, *f.* iz nem. „Glashütte“, pogl. steklar-nica.

gléba, *f.* die Erdscholle, *Cig., Jan., C.*; — prim. it. gleba.

1. gléd, gléda, *m.* = gledanje, *Cig., Jan., ogr.-Valj.(Rad.).*

2. gléd, *m.* dolga gredica pod sodom, *Ble., Vrtov.-C.*; gledi, die Lagerbäume für Weinfässer, *Z.*; — prim. glet, glajt.

gléd, í, *f.* die Richtung, *DZ.*; v to gléd, in dieser Richtung, *Lerst.(Pril.);* cestna g., die Bahnrichtung, *DZ.*; na obe gledi, nach beiden Richtungen, *DZ.*

gledátee, *n. dem.* gledalo: 1) kleines Perspektiv, der Gucker, *Cig.*; — 2) daš Buckloch, *Cig.*

gledališčar, rja, *m.* die Theaterperson, *C., StN.*

gledališče, *n.* 1) der Schauplatz, *Cig., Jan.*; zemlja je bila gledališče cloveskih nadlog,

Jap./Prid.; — 2) das Theater, *Mur., Cig., Jan., Levst.(Nauk), nk.*; — 3) = stališče, motrišče (Gesichtspunkt), *Cig.(T.)*.

gledališčén, čna, *adj.* Theater-, *Cig., nk.*; — theatrialijh, *Jan.*

gledališki, *adj.* Theater-, *Nov.-C., nk.*

gledalištvo, *n.* das Theaterwesen, *Cig., Jan.*

gledálo, *n.* 1) das Sehorgan, *Cig.(T.)*; — 2) = daljnogled, *Cig., C.*; gledati skozi g., *Vod.(Zb. sp.)*; — 3) = zrcalo, *ogr.-C.*

glédanje, *n.* das Schauen; die Schau; na g. iti, *C.*

glédati, *l.* glédam, *imper.* glédaj, gléj, *vb. impf.*

1) schauen; z očmi gledamo; glej! schau! sieh da! glej, glej! ei, ei! glej ga, norca! da seht mir den Narren an! in glej, zgodilo se je, und sieh da, es geschah, *Cig.*; glej liebezni! das heißt Liebe! *Cig.*; — die Augen offen halten; zajec gleda, kadar spi; — ansehen; g. koga, kaj; tudi z *gen.*: gleda svojih dveh hčeri, *Npes.-Mik.*: kaj gledaš trohe v oku (očesu) tvojega brata? *Krelj*; vesel je gleda, *Levst.(Zb. sp.)*; poprek, po strani, od strani, pisano koga g., jemandem jhnel ansehen, *Cig.*; osinasto, hudo, izpod čela koga g., zornig ansehen, *Cig.*; gledata se, kakor pes in mačka, sie vertragen sich wie Hund und Katze; pisano, grdo se gledata, sie sind mit einander gespannt; če se bova lepo gledala, wenn wir uns vertragen werden, *Jurč.*; g. kam, den Blick irgendwohin gerichtet haben; — tla g. den Blick auf den Boden heften; — krivo g., schiefen, *Cig.*; strmo g., itarr blieden; prijazno g., ein freundliches Gesicht machen; grdo g., ein unfreundliche, finstere Miene machen; debelo g., große Augen machen; — gleda, kakor tele nova vrata (novih vrat), wie die Thür das neue Thor, *Cig.*; gleda, kakor zaboden vol, kakor riba na suhem, gleda, da bi oči izkapale, er sperrt die Augen auf, sieht verdrüzt darein, *Cig.*; g. kakor hudo vreme, finster blieden, *Cig.*; — v zrcalu se g., sich im Spiegel befehen; — g. za koga, jemandem nachschauen; vse je za njimi gledalo; — g. na koga (kaj), seine Blicke auf jemanden (etwas) richten; vse je nanj gledalo; — 2) hervorbliden, hervorragén; prst mu iz črevlja gleda; — potepuh iz njega gleda, man sieht ihn den Bagabunden an, *Cig.*; ves oče iz njega gleda, er sieht dem Vater ganz gleich, *Cig.*; — 3) Rücksicht nehmen; na ljudi g.; po ljudch g., parteijlich sein, *Cig.*; — na to se ne gleda, das kommt nicht in Betracht; na kaka dva goldinarja ne bom gledal, auf ein Paar Gulden soll es mir nicht ankommen; na svoj dobiček g., sein Interesse, seinen Vortheil im Auge haben; — Nicht geben; na otroke g.; na obleko g., die Kleider schauen; nič ne gleda na se, er hält nichts auf sich, er vernachlässigt sich; na svojo službo g., seines Amtes walten, *Cig.*; g. svojeja opravila, *Dalm.*; — zupet, trachten; le glej, da boš o pravem času prišel; vedno gleda, kako bi koga oškodoval; naj občina gleda napraviti detinji vt, *Levst.(Nauk)*; g. po čem,

nach etwas trachten, *Cig.*; g. po svojem dobičku, *Ravn.*; = g. si za kaj, *C.*; — sich mit etwas bechäftigen, abgeben: samo otroka, njivo gleda, *C.*; — II. gledim, (*imper.* glédi) = gledam, *Mur., Mik., vzh.St., kajk.-Valj.(Rad)*; Se k robu primakne, V globino gledi, *Zora*; — odtod: glédé, mit Rücksicht auf, hinsichtlich; glede na to, in Anbetracht dessen, ne glede na troške, ohne Rücksicht auf die Ausgaben, *Cig., Jan., nk.*; — *praep. c. gen.* hinsichtlich, *nk.*; glede pašnikov, *Jan./Slovn.*, *Mik.*; — glédéče, *ega.* die Pupille, *Fr.-C.*; (tudi: glédeče, *g. -ča*, glédeče, *g. -čja*, *Sčav.-C., Mursko polje*); — glédeče, *vzh.St.*

glédávati, *am, vb. impf.* zu schauen pflügen; mati skozi okno gledava, ko sina iz šole pričakeva (nam. pričakuje), *Mik.(V. G. IV. 307.)*.

glédavec, *vca, m. 1)* der Zuschauer; — 2) = prorok (po nem. „Seher“), *Dalm.*

glédavka, *f.* die Zuschauerin.

glédéčén, čna, *adj.* schauend, *Z.*

glédé, išči pod: gledati II. (na koncu).

glédéc, čca, *m.* die Pupille, der Augenstern, *C.*

glédéčje, *n. C.* pogl. glédeče pod: gledati II.

glédeče, *n.* *vzh.St.*, pogl. glédeče.

glédén, čna, *adj.* Schau-, *Mur.*

glédičevéc, *vca, m.* die Christuskirche, der Schotendorn (gleditschia, *Nov.-C.*

glédičija, *f.* = glédičevéc, *Tuš.(B.)*.

glédiščár, rja, *m.* = gledališčár, *Bes.*

glédišče, *n. 1)* = gledališče², *Cig., Jan., Cig.*

(*T.*), *nk.*; — 2) = gledališče³: oportunitetno g., *Sl.N.*

glédiščen, čna, *adj.* = gledališčen, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*

glédiški, *adj.* = gledališki, *Cig.(T.)*.

glédiščína, *f.* gledališka vstopnina, *C.*

glédkati, *am, vb. impf.* schauen (v otročjem govoru), *Mur., Cig., Jan., Mik.*

glédljivost, *f.* die Schaulust, *Cig.*

glédnica, *f.* die Gesichtslinie, *h. t.-Cig.(T.)*.

glédnína, *f.* die Schaugebürt, *Cig.*

glédniti, glédnem, *vb. pf.* einen Blick thun, *Mur.*

gléj, *interj.* išči pod gledati I. 1).

gléjja, *f.* die Pflüge (skrb za živino = gleštanje), *Krn.-Erj.(Torb.)*.

glên, *m. 1)* der Schleim, *Cig.(T.)*, *C.*, *DZ.*; der Geiser; g. cedi zival, geistert, *Levst.(Nauk)*; der Nüchschleim, *ogr.-C.*; der zähe Schleim am Krautwasser, *C.*; der an den Wänden des Spüßschaffes haltende Saß, *kajk.-Valj.(Rad)*; überhaupt ein zäher Saß von einer Flüssigkeit, *C.*; glên se dela po jeziku, die Zunge ist belegt, *jvzh.St.*; — 2) der schwarze Fleck an den Pferdeähnen, die Kennung, *Cig.*; (glin, *V.-Cig.*); — 3) der Schlamm, *Cig., Jan., C., St.-Mik.*; — mit Wasser vermischter Schlich (im Bergbau), *V.-Cig.*; der Letten, *Guts.*; — 4) der grüne Wasserchlamm, *Polj.*; — der Wasserfaden (conserva sp.), *Renče-Erj.(Torb.)*; — 5) die Viehkrankheit, *Rib.-Mik.*; Abzehrung und Durchfall beim Rinde und Kleinvieh, *C.*; die Viehwasserfucht, *Mur., Cig., Met.*; (glin) die Fäule, *Strp.*

glēnast, *adj.* 1) mit Schleim bedeckt: glenasta voda, *C.*; — geiferig, *Jan.(H.)*; — 2) schlammig, schlüftig, *Cig.*; glenasta zemlja, *C.*; — 3) = za glenom bolan: glenasta ovca, *C.*

glēnāt, *āta, adj.* mit zähem Schleim bedeckt: glenat sir, glenata zelnica, *C.*

glēnav, *adj.* = za glenom bolan (o živini), *M.*; „glenava ovca, ki je spomladi glen zajedla ter na jesen začne hirati in pogine“, (tako pravijo), *Polj.*

glēnavica, *f.* glenavice, die Schleimfische, *h. t.-Cig.(T.)*.

glēnec, *nea, m.* der Schlamm, *C.*

glēnēn, *adj.* = glenast 2): glenena njiva, *C.*

glēniv, *īva, adj.* = glenav, *Rib.-Mik.*

glēra, *f.* neka vinska trta, *Prim., Vreme-Erj.(Torb.)*; iz furl., *Štrek.(Arch.)*.

glēšt, glēšta, *m.* das Vermögen, *Mur., C., vzh.St.*

glēštanje, *n.* 1) die Pflege, die Wartung, *M.*; — 2) = glešt, *M.*

glēštati, *am, vb. impf.* 1) warten, pflegen, *C.*, *M.*; živino g, *Kr.-Erj.(Torb.)*; g. se, sich wohl sein lassen, *Jan.*; prim. glajštati: — 2) vermögen haben, *Mur., Jan.*; ne gleštam krajcarja, *Št.*; pri tej hiši dober kruh gleštajo, *Gor.*

glēštvo, *n.* = glešt, *Danj.-Mik.*

glēt, glēta, *m.* der Balken: križce ležeči glet, der Querbalken, *Guts.*; — prim. glajt, 2. glet. glētvo, *n. vzh.St.* pogl. dletvo.

glēviti, *im, vb. impf.* fauen, *V.-Cig., Mik., Krav.-Erj.(Torb.)*; naqen, *C.*; Ta na vzarah skorje glevi, *Levst.(Zb. sp.)*.

glēžen, *žna, m.* = gleženj, *Cig., Mik., Trub.*

glēženj, *žnja, m.* der Fußknöchel; — tudi: der Handknöchel, *ogr.-C.*

glēžno, *n.* = gleženj, *Cig., SlGor.*

glīb, *m.* der Koth, *Valj.(Rad)*; der Wasser-schlamm, *Jan.*; — *hs.*

glībānja, *f.* 1) der Herrenpilz (boletus edulis), *Mur., Jan., Mik., Erj.(Rok). Valj.(Rad)*; — 2) das Blättchen für die Wäsche (menda zaradi oblike glībānji podobne), *vzh.St.-C.*; — prim. gribanja, 2. globanja.

glībānjak, *m.* die Pilzsuppe, *C.*

glībānjev, *adj.* Pilz: glībānjeva juha, *M.*

glībānjevica, *f.* die Pilzsuppe, *ogr.-C.*

glībānjica, *f. dem.* glībānja, *Mur.*

glībast, *adj.* pelittich (min.). *h. t.-Cig.(T.)*; — prim. glīb.

glībavica, *f.* die Nadelbinje, *Cig.*

glicerīn, *m.* das Delsüß, das Glycerin, *Cig.(T.)*.

glīh, *l. adj. indecl.* pogl. enak, raven; — *ll. adv.* pogl. enako, ravno, prav; g. tako; — iz *nem.*; prim. stvn. gilih, *Mik.(Et.)*.

glīha, *f.* = enakost; ni mu glīhe, feinesgleichen gibt es nicht; moje glīhe, meinesgleichen; — pri eni glīhi, = primeroma, beiläufig; (prim. bav. bei einem gleichen), *Levst.(Rok.)*.

glīhati, glīham, *vb. impf.* 1) ausgleichen, *Mur.*; — 2) vergleichen, gleichstellen; g. se komu; — 3) feilschen; za vole g.; — prim. glīh.

1. glīn, *m.* pogl. glen.

2. glīn, *m.* = glina, *Dalm.*; družega ni Bela, kakor notraj glīn, zunaj pa bron, *Ravn-Valj.(Rad)*.

glīna, *f.* der Thon, der Töpferthon; rumena g., der Goldletten, *Cig.*; rdeča g., der Bolus, *Cig.*

glīnast, *adj.* thönern, Thon; thonartig, thönicht, *Cig.(T.)*; thönig (-njast), *Mur., Jan.*

glīnāt, *āta, adj.* thönhaltig, thönig, *Cig., Jan., Nov.*

glīnavec, *vca, m.* der Thonstein, *Cig.(T.)*; das Lehmerz, *C.*

glīnēn, *adj.* thönern, *Cig.(T.)*; (-njen), *Mur., Cig., Jan.*

glīnēnica, *f.* die Thongrube, (-njenica), *Jan.*

glīnenina, *f.* die Thonware, *Cig.(T.)*.

glīnica, *f.* 1) die Thonerde, *Cig.(T.)*, *C., Erj.(Min.)*; — 2) die Thongrube (glīnjica), *Mur., Dol.-Cig.*

glīnik, *m.* der Thonboden, die Thongrube, *C.*; („glinek“ (?), *V.-Cig.*)

glīnišče, *n.* die Thongrube, *Z., Reč.-C.*

glīnit, *adj.* thönhaltig, *Cig.(T.)*.

glīniti, *im, vb. impf.* mit Thon überziehen, *Cig.*

1. glīnja, *f.* *Mur., Cig., Jan.*, pogl. glina.

2. glīnja, *f.* die grüne Rußschale, *C.*; — prim. klenovec, klinovina.

glīnjavica, *f.* = 2. glinja, *C.*

glīnjavka, *f.* = glinjavica, *Fr.-C.*

glīnje, *n.* der Thon, *Cig., Nov.-C.*

glīnjevica, *f.* *Cig., Jan.*, pogl. glinovica.

glīnka, *f.* = glinica, *Z., C.*

glīnokōp, *kōpa, m.* der Thongraber, *Cig.*

1. glīnov, *adj.* iz gline, *Trub.-C.*

2. glīnov, *adj.* glinova ovca, *Nov.*, pogl. glenav.

glīnovāt, *āta, adj.* thönhaltig, *Z.*; glīnovati železovec, *Cig.(T.)*; pogl. glīnovnat.

glīnovec, *vca, m.* der Thonstein, *Cig., Jan.*; — prim. glīnavec.

glīnovica, *f.* = glinica, *C.*

glīnovina, *f.* der Thonboden, *C.*

glīnovit, *adj.* thönig, *Cig., Jan.*; ilovnata ali glīnovita tla, *Levst.(Cest.)*.

glīnovnat, *adj.* thönhaltig, *Cig.(T.)*.

glīsta, *f.* 1) gliste, die Eingeweidewürmer (entozoa, helminthes): navadna g., der Spulwurm (ascaris lumbricoides), otročja g., der Kindermurm, die Rindermade (oxyuris vermicularis), *Erj.(Z.)*; konjska g., der Balfjadenwurm (strongilus), oveja g., der Schafwurm (strongilus filaria), svinska g., der Kräger (echinorynchus gigas), ribja g., der Jünger (myxine), *Erj.(Z.)*; — der Regenwurm, *Cig., C., vzh.St.*; — 2) gliste, = glisti, *SlGradec-C., Notr., Levst.(Rok.)*.

glīsti, *f. pl.* die am Ofen angebrachten Leisten oder Stangen, um darauf Wäsche u. dgl. zu trocknen, *C.*; leseni drogovi v kmetski hiši pod stropom od prečnjaka do stene, da se nanje kaj obesi ali povprek položi, *Lašče-Erj.(Torb.)*; oder nad ognjiščem, kjer se navadno drva suše, *Krn.-Erj.(T.)*; vzame

brezovko z glisti. *Vrt.*; obleka je visela na glistih. *Zv.*

glistast, *adj.* 1) wurmförmig, *Mur.*, *V.-Cig.*, *Jan.*; — 2) = glistav, *Mur.*

glistav, *adj.* an Spulwürmern leidend: g. otrok.

glistavec, *vca. m.* ein von Spulwürmern geplagter Mensch, *Cig.*

glisten, *sma. adj.* Wurm-; glistna voda, die Wurmesienz, *Cig.*

glistina, *f.* die Kothwürste des Regenwurms, *Hrušica (Istra)-Erj. (Torb.)*.

glistnica, *f.* 1) die Yssimachie (lysimachia), *C.*; — = svečinje, neka trava po gozdih z modrim cvetjem (lek za gliste), *C.*; — tudi = vratič, *Jan.*; — 2) glistnice = glisti, *C.*, *Št.-Valj. (Rad)*, *Dol.*

glistnik, *m.* die Treppe (bromus), *Cig.*, *Tuš. (B.)*, *Sčav.*; — veliki g. die Kieientreppe, *Jan.*; — tudi: das Taujendguldentraut (erythraea centaureum), *C.*

glistnják, *m.* der Vogelknöterich (polygonum aviculare), *C.*

glíva, *f.* 1) der Pilz (fungus); — pos. mehka goba platničasta, rastoča posebno jeseni po starih bukovih še stoječih ali podrtih kladah; dobra jed, *Lašče-Erj. (Torb.)*; der Stodschwamm (tuber cibarium), *Poh.-C.*; črtev ko gliva, ves živ ko gliva, *Slom.*; — 2) gliva na vratu, eine Halsstranfleht, = kuščarji, *C.*; — tudi: weidher Halsstropf, *Cig.*, *Hal.-C.*

gliváca, *f.* der gemeine Pilzstern oder die Pilzkoralle (fungia agariciformis), *Erj. (Z.)*.

glívar, *rja, m.* 1) der Pilzfammer, *Jan. (II.)*; — 2) der Pilzfäßer (diaperis), *Erj. (Z.)*.

glivarica, *f.* die Pilzmüde, *Erj. (Z.)*.

glívast, *adj.* pilzartig.

glivček, *ška, m. dem. glivec, Mur.*

glívce, *vca. m.* ein eisbarer Pilz, *Mur.*; genießbarer, schwarzgrauer Stodschwamm, *Er.-C.*; — prim. gliva.

glívica, *f. dem. glíva*, das Pilzchen; — = glivec, *vzh.Št.-C.*

glíza, *f.* = zleza (Drüse), *Pohl., Z.*

glôb, *m.* die Kugel, *ogr.-Valj. (Rad)*; der Ballon, *Nor.*; — prim. lat. globus.

1. **glôb**, *í, f.* die Tiefe, *C.*; smelo preskoči rob in glob, *Zv.*; die Vertiefung, *Cig.*

2. **glôb**, *f.* = glob, *m. ogr.-C.*

glôba, *f.* die Geldstrafe, *Cig., Jan., Levst. (Nauk)*, *DZ, nk.*; — sisl., hs.

glôbáca, *f.* die Vertiefung, tiefe Schlucht, tief gelegene Gegend, *C., Št.*

glôbáčast, *adj.* tiefgelegene, tiefgräbig, *C.*

glôbád, *f.* die Vertiefung, *C.*

glôbáňj, *m.* = 2. globanja, *C.*

1. **glôbáňja**, *f.* die Vertiefung, *C., Erj. (Torb.)*, *Nor.*; g. neckam podobna, muldenförmige Seehlenvertiefung, *Levst. (Močv.)*.

2. **glôbáňja**, *f.* = glibanja (boletus edulis), *M.*, *vzh.Št., C.*

3. **glôbáňja**, *f.* = lobanja, *Mariborska ok.*

glôbáňjev, *adj.* Pilz, *M.*

glôbáňjevica, *f.* die Schwammjuppe; tako kisto vino le globanjevici prilivajo, *SlN.*

glôbast, *adj.* vertieft, mit Vertiefungen, *Jan. (H.)*.

glôbati, *bam, bljem, vb. impf.* 1) eine Vertiefung graben, anshöhlen, *ogr.-C., Lašče - Levst. (Rok)*, *BlKr.*; voda globa, macht Vertiefungen, *Blc.-C.*; ausweichen, *C.*; šinja se globa, *ogr.-C.*; — nagen, *BlKr.*; — grübeln, flügeln, *Cig., Lašče-Levst. (M.)*.

glôbavec, *vca. m.* der Grübler, *Cig.*

glôbêf, *f.* die Vertiefung, *Cig., Jan., C., Mik.*; — der Hohlweg, die Schlucht, *Cig., Jan., C., Met., Mik.*

glôbêla, *f.* = globel, *V.-Cig., Zv., Kr.-Valj. (Rad)*.

glôbêlica, *f. dem. globela*; kleine Vertiefung, *Zuid.*; globelici na licih, Grübchen, *Zv.*

glôbêčnik, *m.* die gemeine Perspektivschnecke (solarium perspectivum), *Erj. (Z.)*.

globenica, *f.* die Vertiefung, die Einjenkung, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

glôbêti, *im, vb. impf.* einjensen, versinken, *Mik.*

globina, *f.* die Tiefe, die Vertiefung; morska globina, die Meerestiefe, *Cig. (T.)*.

globinometer, *méra m.* der Tiefenmesser, das Barhometer, *Cig. (T.)*, *Jes.*

1. **globíti**, *im, vb. impf.* vertiefen, anshöhlen, *Cig., Jan.*; g. se, einjensen, *Jan.*

2. **globíti**, *im, vb. impf.* mit Geldstrafen belegen, *Jan., SlN., ZgD.*; — brandschägen, *C., SlN.*; — hs.

glôbka, *f.* das Kügelchen, *ogr.-C.*; — prim. 2. glob.

globla, *f. Mur.*, pogl. globela.

globlina, *f.* = globina, *C., ogr.-Valj. (Rad)*; (globlina, *kajk.-Valj.*); — morda nam. globelina).

globljénje, *n.* die Erpressung, *DZ.*

globnik, *m.* der Luftpfeifehammer, *V.-Cig.*

glôbňjak, *m.* tiefe Schlucht, *Št.*

glôbôca, *f.* = klanec, *Mariborska ok.-C.*

glôbôčava, *f.* = globočina, *C., Levst. (Cest.)*.

glôbôček, *ška, m.* der Gündling (gobis fluviatilis), *Cig., Frey. (F.)*.

glôbočina, *f.* die Tiefe; nebeška visočina in morska g.; v globočino iti, in die Tiefe steigen; — *preu.* v globočini njegovega srca, im Innersten seines Herzens, *Cig.*

glôbôčiti, *ôčim, vb. impf.* tief machen, *Mur.*

glôbôčňjak, *m.* = globoka draga, *BlKr.*

glôbôdnica, *f.* = tolmun v vodi, (podstava: glob + dno), *Ip.-Erj. (Torb.)*; — = rupa, *Goriš.*

glôbôk, *ôka. adj.* tief; globoka jama; globoko morje; — globoko zamisliti se, sich in Gedanken vertiefen, *Cig. (T.)*; globoko spoštovanje, tiefe Ehrfurcht, *Cig. (T.)*; — (*compar.* globočji, globokejši, *Mik., Levst. [Sl. Spr.]*; globši, globeljši, *ogr.-C.*; globlji: globlje se prikloniti, *Trub. [Post.]*; globôce, tiefer, *Levst. [Močv.]*; globoko se prikloni in še globôce vzdihne, *IjZv.*)

glôbokôčutje, *n.* die Gefühlstiefe, *Cig. (T.)*.

glôbokôčútnost, *f.* die Gefühlstiefe, *Cig. (T.)*.

globokogázcn, *zna. adj.* tiefgehend (o ladji), *Cig., Jan.*

globokohôden, dna, *adj.* = globokogazen, *Cig.*
globokomiseln, setna, *adj.* tiefjinnig, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; globokomiselna beseda, *Zora.*
globokomiselnik, m. der Tiefdenker, *Cig.*
globokomiselnost, f. die Tiefjinnigkeit, *Cig., Jan.*
globokomiselje, n. der Tiefjinn (-slije), *Cig.(T.)*
globokosêzen, žna, *adj.* tiefreichend, tiefgângig: ladje morajo za dva êrevlja manj globokosêzne biti, müssen einen um zwei Fuß geringeren Tiefgang haben, *DZ.*; — tiefgründig, *Mur., Cig.*
globokôst, f. die Tiefe; podvešna g. (soda), die Spundtiefe, *Cig.(T.)*, *DZ.*; — *pren.* g. êutja, die Jinnigkeit des Gefûhls, *Cig.*
globokóta, f. = globokost, *Trub.*
globokoumen, mna, *adj.* tiefjinnig, *Cig.(T.)*
globokoumje, n. der Tiefjinn, *Cig.(T.)*
globokoumnost, f. die Tiefjinnigkeit, *Cig.*
globônec, nca, m. der Knôdel, *ogr.-C.*; — prim. glob, m.
globôrka, f. eine Art genießbarer Pilz mit rother Oberflâche, *Mariborska ok.-C.*
globôst, f. = globokost, *ogr.-Valj.(Rad).*
globôšcina, f. = globočina, *Dalm.*
globôta, f. = globokost, *Mur., C.*
globôvec, vca, m. tiefer Graben, *C.*
glôbsti, bem. *vb. impf.* aushôhlen, schnitzeln, *Trub.*; prim. *Let. 1891, 147.*
globûra, f. oglodana kost, *Fr.-C.*; — prim. globati.
glôbus, m. oblo, der Globus; nebesni g., der Himmelsglobus, *Jes.*
globúzda, f. fhôrrichter Schwâger, *Bes., Andr.*
globuzdáti, ám, *vb. impf.* = gobezdati, *Bes.*
glôd, glôda, m. Kôsten und Wische, um damit Keifel auszureiben, *C.*
glodáč, m. der Wager, *Cig., Jan.*; (zobje) glodáci, Wagerjähne, *Cig.(T.)*
glôdanje, n. das Nagen.
glôdati, dam, jem, *vb. impf.* nagen; kosti g., an Knochen nagen; — stradež g., am Hungerstuch nagen, *ZgD.*; — zgodnja rana (deklici) srce gloda, *Preš.*; — weßen: vol se gloje, *C.*; usnje se gloje, das Leder weßt sich ab, *Z.*
glodáv, áva, *adj.* gerne nagend, *Z.*
glôdavec, vca, m. der Wager; das Wagerthier, *Jan., Cig.(T.), Erj.(Z.).*
glôdavka, f. die Wagerin; das Wagerthier, *Cig.*; glodavke, Wagererje, *C.*
glôdávš, m. der Wager (zaniêlj.), *Valj.(Rad).*
glôdež, m. neko bajeslovno bitje, *Glas. 1863, 82.*
glodiv, íva, *adj.* geirâhig, *Krn.-Erj.(Torb.).*
glôg, glôga, m. der Weißdorn (crataegus oxyacantha).
gloginja, f. die Weißdornbeere, *Cig., Tuš.(R.). Danj.-Mik.*
glogotâti, otâm, ôcem, *vb. impf.* sprudeln, rauschen: morje v izpodjednih luknjah glogoče, *Ble.-C., Z.*; — prim. klokotati.
glôgov, *adj.* Weißdorn-; g. les, g. grm; glogova meja, glogova zima, letzter Schnee im Frühling, *Rib.-M.*

glogováča, f. der Weißdornstoc, *Cig.*
glôgovec, vca, m. der Weißdornstrauch, *Cig., Jan., Ip.-Erj.(Torb.).*
glôgovina, f. das Weißdornholz; — das Weißdorngebüsch.
glôgovje, n. das Weißdorngebüsch.
glôgovka, f. 1) die Weißdornruthe, der Weißdornsteden, *Cig.*; — 2) = gloginja, *C.*
glogúlja, f. = gloginja, *Jan.*
glométi, im, *vb. impf.* gierig sein, heftig verlangen: krava glomi po mladini, jûstet gierig junges Graß, *Z.*; g. po resnici, *Let. 1871, 297.*
glôsa, f. die Glosse: 1) tolmaçilo zastarele besede; — 2) neka vrsta pesni. ki spredaj postavljene verze vsakega v svoji kitici razpravlja, ter ga na koncu kitice ponavljja.
glosár, rja, m. besednjak. ki obsega glose, das Glosjar, *Cig.(T.)*; — prim. glosa 1).
glôšc, m. *Cig.*, pogl. lošč.
glôt, í, f. = glota, *Jan., C., Nor.*
glôta, f. 1) das Unfrant, *Mur., Cig., Jan., Gor., Tolm.-Erj.(Torb.);* der Ausêhuß im Getreide: pri rešetanju glota skozi rešeto pada, *Gor.*; — 2) die Zwenke (brachypodium), *Medv.(Rok.)*; — tudi: der Vofch (Iolium), *Medv.(Rok.)*; — 3) (po stsl.) der Fôbel, das Gefindef, *Cig., Šol., Nor.*
glôten, tna, *adj.* Unfrant: glotno seme, der Unfrantjame, *Cig.*; mit Unfrantjamen vermengt: — glotno žito, glotno zrnje, *Cig., Bes.*
glotína, f. = glotno zrnje, *Cig.*
glôtnat, *adj.* voll Unfrant, *C.*
glôtnaten, tna, *adj.* = glotnat, *C.*
glôvnja, f. *Meg., Mik., Štek., Notr.*; pogl. glavnja.
glôž, m. = gož, vož, ož, (*Ratter Dict., C.*)
glôža, f. = goža, *Jurč.*
glôžje, n. coll. das Weißdorngestrüppe, *Cig., Jan., M., C., ogr.-Valj.(Rad).*
 1. **glubánja**, f. der Schâdel, *Habd.-Mik., kajk.-Valj.(Rad.)*; — prim. lubanja.
 2. **glubánja**, f. *Mik.*, pogl. glubanja, glibanja.
glûh, glûha, *adj.* 1) taub, gehôrlos; ne kriçi tako, saj nisem g.; g. je za vsako pametno besedo, er nimmt keine Raifon an, *Cig.*; g. pravice, taub für das Recht, *Ravn.-Mik.*; slep me je in gluh, er will mich weder sehen noch hören, *BKr.-M.*; — 2) dumpf (dem Schalle nach), *Cig., Jan., Cig.(T.)*; g. glas, *Cig.*; g. zvon, *Z.*; — 3) still: gluhi teden = tihi teden, *C.*; gluha noç, die stille Nacht, *Cig.*; — 4) ohne Inhalt, fernlos, taub; g. oreh, eine taube Nuß; gluhô žito, gluhô zrnje: — gluha ruda, taubes Erz, *Cig.*; — gluhô okno, blindes Fenster, *Cig.*; — 5) empfindungslos: gluhe roke, prste imeti, *Cig., Polj., Dol.*; krava ima gluhe parklje, *Goriš.*
gluháč, m. der Taube (zaniêlj.), *Mur., C.*
gluhâca, f. taubes Weib (zaniêlj.), *Mur.*
gluhák, m. der Taube, *Habd.-Mik.-C., ŠlN.*
glûhec, heca, m. der Taube, *Jan., jrçh.Št.*
gluhôba, f. = gluhota, *Mur., Cig.*
gluhomûtec, tca, m. = gluhomemec, *Cig., Jan., C.*

gluhomûtnica, *f.* = gluhonemnica, *Jan., C. gluhonëm*, *nëma*, *adj.* taubstumm, *Cig., Jan., Cig.(T.), C., Slom., nk.*

gluhonëmec, *mca. m.* der Taubstunme, *Cig., Jan.*

gluhonëmnicca, *f.* die Taubstunmenanstalt, *Cig., C., nk.*

gluhonëmmost, *f.* die Taubstuntheit, *LjZv.*

gluhôst, *f.* = gluhota, *Cig., Jan.*

gluhôta, *f.* die Taubheit.

glûm, *glûma. m.* = gluma, *Mik.*

glûma, *f.* der Scherz, der Spaß, die Narrheit, *Dict., Cig., Jan., Kras-Mik.;* kdor ne ve glumi glas, naj ne hodi k ljudem v vas, *Kras-Mik.;* za glumo ali šalo imeti kaj, *Trub.(Post.);* v šali, v glumi, v smehu ino v norëjji, *Jsvkr.;* — die Possie, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*

glumáč, *m. 1)* der Possenreißer, der Komödiant, der Gaukler, *Guts., V.-Cig., Jan., Cig.(T.), C., Levst.(Nauk), nk.;* — *2)* der Schauspieler, *Habd.-Mik., Znid.*

glumačica, *f.* die Possenreißerin, die Komödiantin, *Cig.*

glumár, *rja. m.* = glumač, *Jan.(H.).*

glumâštvo, *n.* das Gauklerwejen: odpovedati se vrazam in drugemu glumaštvu, *Cv.*

glûmcc, *mca. m. 1)* = glumač, *V.-Cig., Jan.;* — *2)* der Schauspieler, *Jan., Cig.(T.), Znid.;* — *stsl.*

glûmen, *mna. adj.* possenhaft, *Cig.(T.).*

glûmënše, *n.* die Schaubühne, das Theater, *Cig.(T.), Raič(Let.), Zora;* — *hs.*

glûmiti se, *im se, vb. impf.* scherzen, Possen reißer, *Cig., Jan., Krelj-Mik.*

glûmljenje, *n.* das Scherzen, *C.*

glûmljiv, *iva. adj.* possenhaft, burlesk, *Cig.(T.);* — *stsl.*

glûmpast, *adj.* albern, dumm, *Jan., C.;* (glûmpast, *Habd.-Mik.).*

glûmpec, *peca. m.* der Thor, der Tölpel, *Dict., Jan., C., Št.;* — *prim. stsl. glup., dumm.*

glûmpëž, *m.* = glumpec, *Valj.(Rad).*

glûmski, *adj.* komödiantisch, *Cig.*

glûn, *m.* der Schlamme, *Staro Sedlo-Erj.(Torb.),* pogl. *glen 2).*

glûp, *adj. 1)* thöricht, dumm, *C., Zora.(stsl.);* — *2)* = gluh, *ogr.-Mik.;* g. in nem. *ogr.-Let.;* odpri nam naša glupa uba, *ogr.-C.*

glupák, *m.* = glumpec, *Zora.*

glûpast, *adj.* = glup, *C.*

glûpec, *peca. m.* = glumpec, *Z., nk.*

glûpiti, *im, vb. impf.* = glušiti, *ogr.-C.*

glupôst, *f. 1)* die Dummheit, *Z., Zora;* — *2)* die Taubheit, *ogr.-C.*

glupomëcc, *mca. m.* der Blödsinnige, *DZ.*

glûšec, *šca. m. 1)* der Taube; glušci slûšijo, *Trub.;* — *2)* der Windhafer (avena fatua), *Cig., C., Nov.-C.*

glušáci, *im, vb. impf.* hallen, tönen: glas v ušesa gluši, pesme so milo glušale, *ogr.-C.*

glûšcn, *šna. adj.* glušna nedelja = tihá n., *BKv.-D.Sv.*

glušćenje, *n.* das Taubmachen: das Belästigen, das Behelligen, *Cig.*

glušica, *f.* taubeš Weib, *Jan.*

glûšičen, *čna. adj.* glušična nedelja = tihá n., *Schönl.;* glušični petek, *BKv.*

glušiten, *ina. adj.* betäubend, *Cig., Jan.*

gluštiti, *im, vb. impf.* taub machen, betäuben, *Mur.;* glušecë ploskanje, *Cig.(T.). Zv.;* — g. koga, einem die Ohren voll schreien oder reden, durch Bitten u. dgl. beschäftigen, behelligen, *Cig., Kr.;* tega ne morem dalje trpeti, da me le-ta vdova tako gluši, *Trub.(Post.);* kaj bom kralja glušil? *Jap.(Sv. p.);* g. gosпода, die Behörde behelligen, zato te ne bom glušil, deshalb werde ich dich nicht behelligen, *Svet.(Rok.);* — g. se, die Ohren verschließen, nicht anhören wollen: ali se jim bomo še vedno glušili, ki žele z nami poratiti se, *Vrtov.(Vin.).*

glušivec, *vca. m.* der Belästiger, *Cig.*

glûta, *f. 1)* die Beule, eine beulenartige Geschwulst, *Jan., C., Št.;* kužna g., *kajk.-Valj.(Rad);* — *2)* der Baumknoten, *Št.-C.;* — psovka: ti gluta ti! *C.;* — tudi glûta, *Valj.(Rad);* — (*C. primerja nem. Klute = Kloß).*

glûtav, *adj.* beulig, *C.*

glûzati, *am, vb. impf.* = gleviti, *C.*

gmâh, *m.* = mir, pokoj, *ogr.-C., Kr.;* ne da mi gmaha, *Kr.;* — *prim. stvn. gimah = Bequemlichkeit, Ruhe, Mik.(Et).*

gmâjna, *f. iz nem.* Gemeinde; pogl. občina; — tudi: die Gemeindebeide.

gmâten, *tna. adj.* = gomaten, *C.*

gmâziti, *im, vb. impf.* = gomazeti, *Fr.-C.*

gmëten, *tna. adj.* munter, lustig, froh, *Mur.;* gmetna ptičica, gmetni tovariši, *Slom.-C.;* Zlo so Turki gmetni b'li, *Npes.-Schein.;* g. svojega življenja, *Ahac.;* hübsch, *Mik.;* — *prim. srva. gemeit = freudig, schön, Mik.(Et).*

gmîza, *f.* die Glasperle, die Glaskoralle, *Jan., Cig.(T.), C.;* — *hs.*

gmîzati, *am, vb. impf.* = gomezeti, *C.(hs.);* — *nagen: èrv sadje gmîza, C.*

gmôten, *tna. adj.* materiell, *nk.;* — *prim. ès. hmotný.*

gnâda, *f. iz nem.* Gnade, pogl. milost; solnce gre k božji gnadi, geht unter (srva. „ze gnaden“, *C.);* — „Vaša gnada“ kruha strada, Titel ohne Mittel, *Cig.*

gnâditi, *im, vb. impf.* = naditi, *C.*

gnâdljiv, *adj.* gnädig (iz nem.); pogl. milostljiv.

gnâdo, *n.* = nado, jeklo, *Št.-C.*

gnâjs, *m.* neko skrilavo kamenje, der Gneis, *Cig.(T.), Erj.(Min.).*

gnâna, *m. f.* der Namensvetter, *C., vzhŠt., Trst.(Let);* — *prim. stvn. ginanno, srva. genane, C.*

gnâncc, *mca. m.* = odgnanec (Schübling), *Cig., Jan., SlN., Nov.-C.*

gnânec, *nka. m.* der Namensvetter, *C.;* — *prim. gnana.*

gnânica, *f.* die Namensgenossin, *C.;* — *prim. gnana.*

gnânje, *n. 1)* das Treiben; — der Antrieb: po gnanju sv. duha, *Burg.;* — *2)* der Drang,

der Dang, *Cig. (T.)*, *ZgD.*; — 3) der Trieb des Schießgewehres, *V.-Cig.*

gnánka, *f.* = odgnánka, weiblicher Schußling, *Z.*

gnát, *f.*, *Jarn.*, *C.* pogl. gojat.

gnáti, *žénem*, *vb. impf.* 1) treiben; živino na pašo, na vodo *g.*; pred oblastvo koga *g.* vor die Behörde bringen, einführen; *g. zver*, daß Wild verfolgen, *Cig.*; voda kolo žene; les po vodi *g.*, flößen, *Cig.*; morje valove žene, daß Meer treibt Wellen; — *g. koga* na prisego, jemandem den Eid auftragen, *Cig.*; vojsko, pravdo *g.*, führen, *Ip.*, *GBrda.*; pravdo dalje *g.*, den Proceß fortsetzen, *Cig.*; predaleč, črez nemoč *g.*, es zu weit treiben, *Cig.*; *g. si kaj k srcu*, sich etwas zu Herzen nehmen, *Cig.*, *C.*; kralj si tega k srcu ne ženi, *Dalm.*; — drängen: žene me, es drängt mich, *Mik.*; idj habe das Abweichen, *Jan.*, *vrzhSt.*; na močo (vodo) *g.*, den Haru treiben, *Cig.*; nekaj me je gnalo, idj fühlte mich angetrieben; častilakomnost ga žene, der Ehrgeiz spornt ihn an, *Cig.*; upniki me ženejo, fordern mich, *C.*; kašel me žene, plagt mich, *C.*, *Cr.*; — 2) treiben, hervorpressen lassen; *g. popke*. Knochen treiben, korenine *g.*, wurzeln; v stebila gnati, sich bestanden, *Cig.*; stena žene, die Wand richtet sich auf (mont.), *Cig.*; — 3) hervorbrechen machen: iskre *g.*, Funken ansprühen, *Cig.*; — erheben: šum *g.*, *Gor.*; petje *g.*, laut singen, *Burg.*; veselje *g.*, frohlocken, *Burg.*; otroci so glas vmes gnali, die Kinder schrien dazwischen, *Ravn.*; svojo *g.*, bei seiner Ansicht bleiben, *Cig.*; — 4) *g. se*, jagen; *g. se za kom*, jemandem nachjagen, ihn verfolgen; *g. se*, sich anstrengen, sich bemühen; delavci so se gnali hitro delati, *SlGor.*; preveč se žene, *vrzhSt.*; *g. se za čim*, nach etwas streben, trachten, *Cig.*; veliko srce vselej k velikim in visokim rečem se žene, *Kast. (N. C.)*; *g. se za koga*, sich jemandes annehmen, *Svet. (Rok.)*; *g. se za kaj*, sich um etwas interessieren, *Cig.*; sich für etwas ereifern, *C.*; — *g. se v jok*, nicht zu weinen aufhören können, *Polj.*; (pomni: praes. renem, *Notr.-Mik. V. G. 3. 173*).

gnéča, *f.* daß Gedränge; velika gneča je bila v cerkvi.

gnéčiti, *im*, *vb. impf.* knüllen, quetschen (gnječiti), *Cig.*, *Fr.-C.*

gnéd, *m.* neka trta z rjavkastordečimi jagodami, *Mik.*, *Goriška-ok.*, *Kras-Erj. (Torb.)*.

gnéd, *f.* = gned *m.*, *Ip.*

gnédica, *f.* neka trta, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

gnésti, *gnétem*, *vb. impf.* kneten; testo *g.*; drücken, quetschen, knittern, *Cig.*, *C.*; *g. jeklo*, härter machen, *Nov.*; — mit der Arbeit nicht vorwärts kommen: gnete in gnete, pa ne opravi nič, *Polj.*; *g. se*, sich drängen; *g. se okoli koga*, jemandem umdrängen; — bedrücken, bedrängen: sila ga gnete, *Cig.*; — „neben dem richtigeren gnetem hört man gnjetem“, *Mik. V. G. I. 338.*; (gnédem, *Gor.*).

gnèt, *gnéta*, *m.* 1) das Gedränge, *Z.*: v cerkvi je bil gnet, *Reč.-C.*; — v gnet („gnjet“) iti za kom, jemandem nachstraben, *Cig.*; — 2) die Bedrückung, der Druck, *Cig. (T.)*; — 3) die Angst, *C.*

gnétnik, *m.* = gnetalo, *Jan.*

gnétnalo, *n.* daß Knetscheit, *Cig.*, *Jan.*, *C.*

gnétati, *gnétam*, *vb. impf.* drücken: *g. koga*, *Reč.-C.*

gnétec, *tea*, *m.* der Kneter, *Cig.*, *Jan.*; — der mit einer Arbeit nicht vorwärts kommt, der Fretter, *Polj.*

gnétna, *tna*, *adj.* knetbar, bildsam, plastisch: gnetna glina, *Erj. (Min.)*.

gnetenica, *f.* = gneča, *C.*, *Z.*

gneténje, *n.* daß Kneten; — daß Drängen.

gnétež, *m.* = gneča, *C.*

gnética, *f.* 1) = gneča, *C.*; — 2) gnetica, die Kneterin, *Cig.*

gnétičen, *čna*, *adj.* gedrängt, *M.*

gnétnik, *m.* daß Knetscheit, *Cig.*

gnétnilo, *n.* 1) = gnetalo, *Jan.*; — 2) die Presse, *C.*

gnév, *gnéva*, *m.* der Zorn, der Unmuth, *Guts.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*; gnev me prime, *Jurč.*; der Groß, *Cig. (T.)*.

gnévast, *adj.* keine schmollend, unwillig, *Jarn.*

gnévati se, *gnévam se*, *vb. impf.* zürnen, schmollen, *Guts.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Kor.-Jarn.* (*Rok.*); (gnjivati se, *Habl.-Mik.*).

gnévav, *adj.* = gnevast, *Jan.*

gnévavec, *vca*, *m.* der Schmoller, *Jan.*

gnéven, *vna*, *adj.* unmuthig, *Guts.*, *Cig.*

gnéviti, *gnévim*, *vb. impf.* zornig machen, *Mur.*; *g. se*, sich ärgern, *nk.*

gnévljiv, *iva*, *adj.* zornmüthig, *Mur.*

gnévljivost, *f.* die Zornmüthigkeit, *Mur.*

gnézdác, *m.* der Nestling, *Cig.*; Mogoče ni mi tolko Odplašiti gnezdačev, *Vod. (Pes.)*.

gnézdáriti, *árim*, *vb. impf.* = gnezditi, *Glas.*

gnézdast, *adj.* fülzig, *Cig.*; — prim. gnezdo 2).

gnézdec, *n. dem.* gnezdo; bolje: gnezdec.

gnézdecce, *n. dem.* gnezdo, daß Nestchen; — prim. gnezdec.

gnézdenje, *n.* daß Nisten, die Vogelhefe, *Cig.*

gnézdice, *n.* *Mur.*, *Jan.*, pogl. gnezdecce.

gnézdíšče, *n.* der Nestort, die Brutstätte, *C.*

Zora, *Let.*

gnézditi, *im*, *vb. impf.* nisten, *Dict.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; gnezditi, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

gnézdje, *n. coll.* die Nester, *Cig.*

gnézdnik, *m.* der Nestling, *V.-Cig.*, *Jan.*

gnézdq, *n.* 1) daß Nest; ptiče *g.*, *g. znašati*, delati, skladati, daß Nest bauen, *Cig.*; daß Geheß, *Cig.*, *Jan.*; *g. piščet*, eine Zucht junger Hühner, *Cig.*; *g. psičkov*, ein Wurf junger Hunde, *Cig.*; — tatinsko *g.*, daß Diebneß, *Cig.*; — 2) gnezdu podobne stvari: daß Kerngehäuse der Aepfel und Birnen, *Cig.*; — in einander geschlungenes Gewebe von Wolle oder Haaren, der Filz, *V.-Cig.*; — die Eßg-mutter, *Mur.*, *vrzhSt.-C.*; — der Winkel am Pflughaute, daß Pfluggefuge, *C.*; „zadni del pluga“, *Krn.-Erj. (Torb.)*; — der mittlere Theil des Hintergestells eines Wagens, *C.*;

— 3) sračje g., das Sichelkraut (*falcaria Rivini*), *Cig.*
gnęzdováti, ôjem, *vb. impf.* nützen, *Mur., Trub.-Mik.*
gnęzôvcn, vna, *adj.* zum Nest gehörig, *Mur.*
gnida, *f.* 1) die Nisse; — 2) = troha, ein bißchen: *daj gnido kruha. GBrda; do gnide, gånzlich, GBrda.*
gnidast, *adj.* nüssig, voll Nisse, *Mur.*
gnidás, *m.* einer, der voll Nisse ist, *ogr.-C.*
gnidav, *adj.* nüssig, voll Nisse, *Cig., Jan.*
gnidavec, vca, *m.* ein nüssiger Mensch, *Bes.*
gnidica, *f. dem.* gnida.
gnidka, *f. dem.* gnida, *Levst.(Zb. sp.).*
gnijénje, *n.* = gnije: *g. zob, Cig.*
gnil, *gnila, adj.* faul: *gnilo sadje; g. les; gnila bolezni, die Gekelkrankheit (= metljaji), Cig.; gnila vročica, das Faulfieber, Cig.*
gniláč, *m.* = lenuh, *Mur.*
gnilád, *f.* das Faullicht, Verfaultes, *Mur., Cig., Jan., ZgD.; pos.* = *gnil les, C.*
gniládina, *f.* = *gnilad. C., Z.*
gnilast, *adj.* faullicht, *Cig., Jan.*
gnilav, *adj.* = *gnilast, Jan.*
gnilázen, *zni, f.* die Fäulnis, *C.*
gnítec, *lca. m.* 1) der November, *Meg., Boh.-C.; — 2) der Stiefstoff, Jan., Vrtov.(Km. k.), Nov.; — 3) die Stieleiche (quercus pedunculata), Tuš.(R.); pogl. gnjelec; — 4) eine Art rother Schiefer, Svet.(Rok.).*
gnilež, *m.* 1) die Fäulnis, *SlN.-C.; — 2) = lenuh, Cig.*
gnilica, *f.* 1) neka hruška, *Podkrnci-Erj.(Torb.); — 2) die Faulkrankheit, Cig.*
gnilina, *f.* die Fäule, das Faullicht, *Cig., Jan., C.; — faulter Mensch, Rež.-C.*
gniljáv, *f.* = *gniljava, Gor.*
gniljáva, *f.* die Fäulnis, *Jan., C., ZgD.; — faule Stoffe, C.*
gniloba, *f.* die Fäulnis, die Fäule: *usna gniloba, die Mundfäule, der Scorbut, Cig.; pren. = lenoba, V.-Cig., Rež.-C.; — psovka: nevredna stvar, gniloba! Bas.*
gnilóben, *bna, adj.* faullicht, faul, septisch, faules enthaltend: *g. pani, Gol.*
gnilôča, *f.* = *gniloba, vzh.St.-C.*
gnilolist, *lista. m.* der Monat November, *Fr.-C.; prim. listognoj.*
gniloplôden, *dna, adj.* faulbrütig, *Mur., Cig., Jan.; g. roj, Mur.*
gnilôst, *f.* die Fäulnis.
gnilóta, *f.* = *gnilost, Cig.*
gnilovica, *f.* die Modererde, die Dammerde, *Mur., Cig., Vrtov.(Km. k.).*
gniti, *gnijem, vb. impf.* faulen, verwehen; *sadje gnije; les, truplo v zemlji gnije.*
gnitje, *n.* das Faulen.
gnjáča, *f. Cig., Jan., vzh.St.-C.* *pogl. dnjača.*
gnját, *f.* 1) der Schinken, *Mur., Cig., Jan., Met., Mik., nk.; prednja g., das abgehauene Schinkenblatt, das Bugstüd, V.-Cig.; der Hinterbaden, Ben.-C.; — 2) morska g., die Stedmuschel (pinna), Erj.Ž.).*
gnjátcn, *tna, adj.* Schinken-, *Cig., Jan.*

gnjätnica, *f.* das Schinkenbein, *Cig., Jan.; — das Schinkenstüd, Nov.-C.*
gnjávčiti, *im, vb. impf.* zusammendrücken, zerknüllen, *Lašče-Levst.(Rok.).*
gnjávčez, *m.* der Würger, der Mißshandler, *Mur.*
gnjáviti, *im, vb. impf.* drücken, knüllen, *C.; g. koga, würgen, mißshandeln, Mur., Mik.-M.; tako dolgo ga gnjavi in drega, da onemore, Glas.; kost gnjaviti = s trudom obirati, Kras.; — unterdrücken, verfolgen, Mur., ogr.-C.*
gnjávljenje, *n.* das Drücken, das Knüllen, das Würgen, das Mißshandeln, *Mur.; — das Unterdrücken, ogr.-C.*
1. gnjêc, *m.* nam. gnjedec, *kajk.-Valj.(Rad).*
2. gnjêc, *m.* 1) = *cmok*, der Knuckel, *Cig.; — 2) kleiner, dicker Knabe, SIGor.-C.; — der Zwerg, C.; — morda iz: gnesti, C.(?)*
gnjêcelj, *clja, (celjna), m.* der Knirps, *Fr.-C.*
gnjêcalq, *n.* ein langsamler Mensch, *Lašče-Levst.(M.).*
gnjêcast, *adj.* 1) = *cmokast: g. kruh, Z.; — 2) zwerghaft, C.*
gnjêcati, *am, vb. impf.* langsam sich bewegen, ungehindert etwas thun, *Z.; — morda nam. gnetcati.(?)*
gnjêcav, *adj.* = *gnjêcast: g. kruh, Cig.*
gnjêča, *f.* *pogl. gneča.*
gnjêčiti, *im, vb. impf.* *pogl. gnečiti.*
gnjêd, *m.* ime volu, *kajk.-Valj.(Rad).*
gnjêda, *f.* ime kravi, *kajk.-Valj.(Rad).*
gnjêdec, *dca, m.* = *gnjed, kajk.-Valj.(Rad).*
gnjêt, *m.* die Störcheide (?), *Istra; (menda = gnjelec).*
gnjêtec, *lca, m.* die Stiel- oder Sommerliche (*quercus pedunculata*), *Dolenji Kras-Erj.(Torb.); (gnjilec, Tuš.[R.]); pogl. gnilec 3).*
gnjet-, gnjev-, gnji-, gnjez-, išči pod: *gnet-, gnev-, gni-, gnez-*
gnjêcati, *am, vb. impf.* stupfen, pusten, stoßen, *Cig., Jan., Notr.-Levst.(Rok.).*
gnjêcniti, *gnjêcnem, vb. pf.* einen Puff, Stoß verjeben, *Cig.*
gnjêcalq, *n.* ein faumeliger Mensch, *Levst.(Rok.).*
gnjêcati, *am, vb. impf.* mit einer Arbeit nicht fortkommen können, *Levst.(Rok.).*
gnôj, *gnojá, m.* der Mist, der Dünger; *goveji, konjski g.; zmesni g., Jan., mešani g., Z., der Compostdünger; (= mešanec, Cig.); g. kidani, ausmisten; brez gnoja ni prosa, Npreg.-Valj.(Rad); — 2) der Eiter; g. se dela v rani, die Wunde eitert; g. v očeh, die Augenbutter, g. v ušesih, das Ohrenschmalz, SIGor.-C.*
gnojáč, *m.* delavec, ki gnoji, *Mur., Danj.-M.*
gnojáča, *f.* die Closte, *C.*
gnôjast, *adj.* eiterig, *Cig., Jan.*
gnojár, *rja, m.* der Mistträger, der Mistführer, *Zv.*
gnojáriti, *árim, vb. impf.* Mist tragen, führen, *Zv.*
gnojáv, *áva, adj.* = *gnoiast, Cig.*
gnojavica, *f.* die Enterbeule, *Cig., Jan., DZ.; — die Pustel, Mur.*
gnôjcc, *jea, m.* der Düngerstoff, *Jan.(H.); — = gnilovica, Vrtov.(Km. k.).*

gnójen, jna. *adj.* 1) Mist-, Dünger; gnojne vile, die Mistgabel; — 2) gut gedüngt; gnojna njiva; — 3) Eiter-, eiterig, eiternd; gnojna rana.

gnójénje, n. 1) das Düngen; — 2) die Eiterung.

gnójiten, ina. *adj.* zum Düngen gehörig, Z.; gnojilna sol, das Düngerjals, *Cig.*

gnójilo, n. 1) das Düngungsmittel, der Düngungsstoff, *Cig., Jan., C.*; plevelno gnojilo, *Vrt.*; — 2) das Düngen, *Jan. (Slov.)*; — 3) das Eiterungsmittel, *Cig., Jan.*

gnójína, f. der Eiterstoff, *Cig.*

gnójíšče, n. die Miststätte, die Mistgrube.

gnójíščenica, f. = gnojnica, *C.*

gnójítev, tve. f. 1) die Düngung; — 2) die Eiterung.

gnójíti, im, *vb. impf.* 1) düngen; njivo g.; g. drevju, *Pirc.*; — 2) g. se, eiteru; rana se gnoji.

gnójívq, n. der Düngungsstoff, der Dünger, *Jan., DZ.*

gnójnat, *adj.* Mist-, mistig, *Cig., jvžhŠt.*

gnójnica, f. 1) die Misthauche; gnojnica, *Štek., Dol.*; — 2) pl. gnojnice, = gnojna kola, (tudi: = gnojne vile) *Dol.*; — 3) gnojnice, eine Art Kopfschlag, *Ble.-C.*

gnójničast, *adj.* mit Misthauche getränkt; gnojničasta zemlja, *C.*

gnójnik, m. 1) das Mistbett, das Frühbett, *Cig., DZ., vžhŠt.-C.*; — 2) die Cloake, *C.*

gnójnína, f. 1) der Düngerstoff, *Jan., C., Nov., ŠN., Notr.*; — 2) der Eiterstoff, *C.*

gnójnišče, n. = gnojíšče, *Mur., Jan., Rož.-Kres.*

gnójniščenica, f. = gnojnica, *Cig.*

gnójnják, m. der Mistkarren, *Cig.*

gnójščénica, f. = gnojnica, *Mur., Kres., jvžhŠt.*

gnomónika, f. nauk o napravi solčnih ur, die Gnomonik, *Cig. (T.).*

gnómški, *adj.* pregovorov (gnom) se tičoč, gnomisch, *Cig. (T.).*

gnosticizem, zma, m. neka skupina verskih sistem 2.—5. veka, der Gnosticismus.

gnostičen, čna, *adj.* gnostisch, *Cig.*

gnóstik, m. der Gnostiker, *Jan.*

gnú, g. gnúja, m. das Gnu (Gaulthier), *Jan., Erj. (Ž.).*

gnús, m. 1) der Efel, der Abscheu; gnus in groza, *Dalm.*; življenja g., *Preš.*; — 2) etwas Efelhaftes, der Gräuel, der Schandfleck, *Cig., ogr.-C.*; — das Ungeziefer, *C.*; — ein efelhafter, abscheulicher Mensch, *Mur.*

gnúsa, f. ein efelhaftes, unsauberes Weib, *Mur., C.*

gnusáča, f. = gnusa, *C., Z.*

gnúsen, sna, *adj.* efelhaft.

gnúšiti, im, *vb. impf.* 1) efelhaft machen, unreinigen, besudeln, *Mur., Cig., Jan.*; g. roke s krvjo, *Ravn.*; — 2) verabscheuen, g. kaj, *C.*; g. koga z besedami, *C.*; — 3) g. se, Efel empfinden: gnusim se tega človeka, *Meg., Mik.*; — gnusi se mi kaj, eš efelt mič etvaš an; greh se mi gnusi, *Kast.*; — gnusi se mi česa: hudega se mi gnusi, *Ravn.-Mik.*; gnusi se mi nad čim, *Cig.*; gnusi se

mu nad lažmi, *Dalm.*: nad sedmerimi rečmi se Gospodu posebno gnusi, *Ravn.-Valj. (Rad).*

gnusljiv, íva, *adj.* efelhaft, *Cig.; Jap.-C.*

gnúšnica, f. efelhaftes Weib, *Cig.*

gnúšnik, m. der Efelhafte, *Cig.*

gnusnóba, f. der Efel, der Abscheu, *Diät., C.*; — die efelhafte Handlung; gnusnobe ajdov, *Dalm.*; der Gräuel: Moleh. Amonitarjev gnusnoba, *Dalm.*

gnúsnost, f. die Efelhaftigkeit.

gnusóba, f. der Efel; die Efelhaftigkeit; — das Efelhafte, das Abscheuliche (Unrath, Ungeziefer u. dgl.), *Jarn., Mur., Cig., Danj.-C.*

gnusóben, bna. *adj.* efelhaft, scheußlich.

gnusóbnost, f. die Efelhaftigkeit, die Scheußlichkeit.

gnusóta, f. = gnusoba, *C.*

gnusovít, *adj.* efelhaft; gnusoviti spomini, *Levst. (LjZv.).*

gnúsenje, n. der Abscheu, *Cig.*

góba, f. der Schwamm: a) morska g., der gemeine Badeschwamm (spongia officinalis), *Erj. (Ž.).* goba se je napila, der Schwamm sog sich an, *Cig.*; — b) drevesna goba, der Baumschwamm: netilna, kresilna g., der Feuerschwamm, der Zunder-Föcherpilz (polyporus fomentarius), *Tuš. (R.);* suh kakor goba, *Jurč.*; — c) der Pilz; gobe brati po gozdih; strupena goba, der Giftschwamm, der Giftpilz; — mlečna g., der Brätling, der Hefling (boletus lactifluus), *Cig.*; — pasja g., eine Art schädlicher Schwamm, (am Ausschnitt sogleich bläulich), = steklača, *C.*; jelenova g., der Keulenpilz, der Ziegenbart (clavaria botrytis), *Tuš. (B.);* — 2) neko jabolko (pozno in pusto), *Sv. Jakob na Savi-Erj. (Torb.);* — 3) der Stiebschwamm (otok na sklepih), *V.-Cig.*; mesna g., das Fleischnöckchen, der Polyp, *Cig., Kr.*; — gobe, der Musßag, *Mur., Cig., Jan., ogr.-C.*; — gobe, neka kožna bolezen svinjska, *Kras-Erj. (Torb.).*

gobán, ána, m. der Herrenpilz (boletus edulis), *Jan., Tuš. (R.), Vrt.*

gobánja, f. = goban, *Cig., Mik., Kr.-Valj. (Rad).*

gôbar, rja, m. der Schwammjammeler, der Schwammverfäuler, *Mur., Cig., Jan., Kr.-Valj. (Rad.);* (gobár, *Mur., Danj.-Valj. (Rad).*)

gôbarica, f. die Schwammjammelerin, *Cig.*

gôbast, *adj.* 1) schwammartig, schwammicht; g. mah, *Glas.*; — schwammig; — 2) = gobav, ausjätzig, *Jsvkr.*

gobát, áta, *adj.* schwammig, *Cig., Jan.*

góbav, *adj.* 1) schwammig, Z.; g. řizol, kostanj, les, Z.; — 2) ausjätzig; ogiblje se ga. kakor da bi bil gobav.

gôbavec, vca, m. der Ausjätzige, *Mur., Cig., Jan., Trub., Dalm., Jsvkr.*

gobavéti, im, *vb. impf.* schwammig werden, *C.*; kostanj, řizol rad gobavi, *Z.*

góbavka, f. die Ausjätzige, *Mur.*

gobavčča, f. der Musßag, *kajk.-Valj. (Rad).*

gobčeváti, űjem, *vb. impf.* = gobčevati, *Mur.*

gôbčast, *adj.* maulicht, *Mur., Danj.-Mik.*; g. pes. ein wohlbelappter Hund, *Cig.*
 gobčât, *âta, adj.* großmaulig, *Cig.*
 gôbčati, *am. vb. impf.* 1) trojig reden, *Z.*; — 2) g. se. lieblos, sich küssen (preprosto), *C.*
 gôbčeck, *čka, m. dem.* gobec: das Mäulchen, das Schnäuzchen.
 gôbčeen, *čna, adj.* Maul-, *Cig.*; gobčena gniloba, *C.*
 gobčevâti, *ujem. vb. impf.* trojig reden, *Stom.-C.*; leiten, *Jan.*
 gôbčič, *m. dem.* gobec: das Mäulchen, *Cig., M.*
 gôbčénica, *f.* 1) die Maulschende, *Nov.*; — 2) die Maulschäze, *Str.*
 gobčnják, *m.* der Maulkorb, *C.*
 gôbčec, *čca, m.* 1) das Maul, die Schnauze; konj je trdega gobca, das Pferd ist hartmaulig, *Cig.*; krava pri gobcu molze, wie die Züchterung, so das Gemelke, *Npreg.*; — en g. trave, ein Maulvol, *Jurč.*; — 2) das Vordertheil des Schiffes, *M., ogr.-C.*; — der Schnabel an der Dachrinne, *Cig.*; — 3) zâbij g., großes Löwenmaul (antirrhinum maus), *C.*
 gobezdâlo, *n.* das Plappermaul, *C.*
 gobezdân, *âna, m.* = gobezdalo, *C.*
 gobezdânje, *n.* thörichtes Geschwâz, *Jan., C.*
 gobezdâti, *âm. vb. impf.* thöricht schwâzen, die Zunge welen, *Jan., C., Zora, Dol.*; nekaj je gobezdal in vpil nad menoj, *Andr.*; Bedak je še vselej prost gobezdal, *Levst./Zb. sp.*; — trojig reden, proßmaulen, *Jan., C.*
 gobezdâv, *âva, adj.* geschwâzig, plapperhaft, *Jan., C.*
 gobezdâvost, *f.* die Plapperhaftigkeit, *Jan.*
 gobezdûlja, *f.* das Plappermaul, *SN.*
 gôbica, *f. dem.* goba: 1) das Schwämmchen: — 2) *pl.* gobice, die Mundschwämmchen, eine Art Mundkrankheit, *Jan., C.*; — 3) gobice, die Mandelgeschwulst im Halse, *Guts.*; — 4) gobica, die Schamleſze, *Ravn.-Cig.*
 gôbíčast, *adj.* mit Schwämmchen bedect, *M.*
 gôbjí, *adj.* Schwamm-, *C.*
 gôbjíja, *f.* 1) großes Maul, *Cig.*; ne boš goblje odpri? *Jurč.*; — 2) eine Flasche mit breitem Mund, *Z., Blc.-C.*; — prim. gotlja.
 gôbñat, *adj.* schwammig, *C.*
 gôbñov, *adj.* Schwamm: gobova juha.
 gôbñovec, *vca, m.* 1) der Schwammspinner (li-paris dispar), *Erj./Z.*; — 2) die Watterwurz, der Wattertopf (echium vulgare), *Medr./Rok.*; — die Braunwurz (scrophularia canina), *Kras, Rihenberk-Erj./Torb.*
 gôbñovica, *f.* die Schwammstuppe, *ogr.-C.*
 gobovina, *f.* der Schwammstöß, *Cig.*
 gôbñovje, *n.* das Schwammwert, *C.*
 gôbñovka, *f.* neka hruska, *Sčbelje, (Goriš)-Erj. (Torb.)*
 gobri, *m. pl.* Ninnen im Gesicht, *C.*
 gôd, *g. gôda, godâ, m.* 1) die rechte Zeit, *C.*; za goda, rechtzeitig; glej, da prideš za goda, *Urno-Erj. (Torb.)*; tudi: frühzeitig, *Urno-Erj./Torb.*; = pri godu (godi), *Meg., Krelj.*; učimo se pri godi katehizma, *Trub.*; — ob godu, zur gelegenen Zeit, *Cig., Jan.*; dovolj goda, genug Gelegenheit, *C.*; pravi god, die Gele-

genheit; iskal je pravega goda, *Trub.*; — 2) die Reife, *Mur.*; sad je po godu = zrel, *C.*; otrok po godu, ausge tragen, *C.*; — 3) po godu biti, angenehm, lieb, erwünscht sein, *C.*; to mi je po godu, das jagt mir zu, *Cig., Jan.*; po godu storiti, dem Wunsche entsprechen, *Jan.*; — 4) das Fest, *Meg., Cig.*; o velikih godih, *Ravn.*; veseli god večne premage obhajati, *Stom.-C.*; povodni godi, Wasserfeste, *Vrt.*; der Jahrestag, *Cig., Dalm.*; — das Namensfest; danes je moj g.; za g. kako darilo dobiti; vsak dan je god njegov, = er lebt lustig, *Cig.*; — pasji g., die Hundstage, *C.*

gôd, *adv.* = koli: kdor god, *C.*

gôda, *f.* od gode biti, vergnügt sein, *C.*; ob godi, bequem, *Cig.*

godâlo, *n.* das Musikinstrument, pos. das Streichinstrument, *nk.*; kdor resnico gode, njega z godalom tepo, *Z.*

godân, *adj.* = goden.

1. gôdba, *f.* die Musik, *Cig., Jan., nk.*; vvodna godba, die Ouverture, *Jan./H.*; — po čes.

2. gôdba, *f.* der Hergang, (kako se kaj godi) *Jan., ogr.-C.*

gôdbar, *rja, m.* der Musiker, *Zora.*

godbarina, *f.* der Spielkreuzer, *Levst. (Nauk.)*

gôdbarski, *adj.* Musiker-, musikalisch, *Zora.*

gôdben, *vena, adj.* die Musik betreffend, Musik-, *Cig., Jan.*; godbeno društvo, der Musikverein, *Jan.*

gôdbenik, *m.* der Musikant, *C.*

godbojñub, *ljûba, m.* der Musikfreund, *Jan.*

godbovôdja, *m.* der Musikdirector, *Zora.*

gôdčev, *âjem, des* Musikanten.

godčevâti, *ujem. vb. impf.* po godčevsko se vesti (n. pr. laznjivo pripovedovati), *DSv.*

gôdčevski, *adj.* Musikanten-; pri godčevski mizi, *Jurč.*; ta je godčevska, das ist ein Musikantenstücklein, das ist erdichtet, *Mik.*; possenhast, *Cig., Jan.*; po godčevsko se vesti, *Cig.*

gôdce, *dca, m.* 1) der Musikant, der Spielmann; godce najeti; za godce nabirati; — 2) der Kunzelbockfäher (hammaticherus), *Bolc-Erj. (Torb.)*

godák, *m.* das Läuferchwein, *DZ.*

gôdck, *dka, m.* das Ferkel, *St.-C.*; — prim. gudek.

gôden, *dna, adj.* 1) die gehörige Zeit habend, reif, vollkommen ausgebildet, *Mur., Cig., Jan.*; godno dete, *Dalm.*; priči so godni, flügge; — hruske so godne, *južh.St.*; lan je g., der Nlachs ist genug geröstet, *Cig.*; za ženitev g., *Mur.*; godna leta za možitev, ženitev, die Weidledterreife, *Cig.*; g. božega kralje-stva, reif für das Reich Gottes, *Ravn.-Mik.*; — 2) frühzeitig; godni dež in pozni dež, *Dalm.*; godno, zeitlich, früh, *ogr.-C.*; v godno rano, in aller Frühe, *ogr.-C.*

gôdenčič, *n.* flügger Vogel, *C.*

gôdenje, *n.* 1) das Musizieren; pos. die Streichmusik, *nk.*; ob Geigen, *Mur.*; — 2) das Murren; tvoje vedno g., dein ewiges Gebrumme, *Cig.*

göder, dra, *m.* *IjZr.*, *pogl.* oder.
goder, *adv.* = god, *koli*: kamor goder = kamor *koli*, *C.*; — *prim.* *godi*.
godež, *m.* 1) der Fiedler, der Musikant, *Cig.*: sviranje godežev, *SN.*; — 2) mürrische Person, der Murrkopf, *Cig.*, *Jan.*
godeže, *f.* „ein windisch weib klein“, *Ulrich v. Lichtenstein, Frauend.* 218. 30. — *Mik. V. G. I. 316.*
godi, *adv.* 1) genesen, lieb: to mu je godi, deče so mu preveč godi, *Kor.-Jarn. (Rok.)*; če vam je godi = če vam je po godu, prav, *pri Kobaridu-Erj. (Torb.)*; — 2) = *koli*, *C.*; — *prim.* *stsl. godě*.
godica, *f.* die Geschichte, die Historie, *C.*, *Z.*; *godice pripovedovati*, *Z.*
godinica, *f.* 1) die Hüftgrube für Flachs und Hanf, *Cig.*, *Nov.-C.*; — 2) die Brutstätte, der Brutfaßen, *Cig.*
gōdina, *f.* 1) das Jahr, *C.*, *Prip.-Mik. (hs.)*; — 2) das Namensfest, *Tolm.-C.*; — 3) der Regen, *Prip.-Mik.-Bikr.*; *tiha g.*, *kadar po malem prši, Habd.-Mik.*
godišče, *n.* 1) das Jahr, *Habd.-Mik.*; *na konec godišča, kajk.-Valj. (Rad)*; — 2) der Jahreszeit, *Cig.*, *Jan.*, *Met.*; *o godiščih, Z.*; das Fest (3. B. Weihnachten, Ostern), *Dol., Lašče-Lerst. (Rok.)*; — 3) der Ort, wo Flachs oder Hanf geröhlet wird, *Cig.*, *Jan.*
godiščenica, *f.* das Jahresfest, der Jahrestag, *Jan. (H.)*.
godštey, *tve, f.* das Röhren (des Flaches) oder Hanf's), *Cig.*, *C.*
goditi, *im, vb. impf.* 1) zeitigen, reif machen, *Cig.*, *Jan.*, *C.*; *bruske g.*, durch Abliegen weich werden lassen, *Z.*; *goditi dejati sadje, Z.*; *sadje se godi, liegt ab, Jan.*; *lan g.*, rösten; *lan se po rosi godi*; *konoplje v vodi g.*, *Bikr.*; — *ptički se gode*, werden flügge, *Cig.*, *Bikr.*; *g. matice, Lerst. (Beč.)*; *gada si v nedrih g.*, eine Schlange an seinem Bußen nähren, *C.*; — 2) *g. komu*, jemandem gefällig sein, *s čim komu g.*, jemandem etwas nach Gefallen thun, *C.*; *g. deketu*, schön thun, *SN.*; — *g. si, sich gütlich thun, sich erquicken, Cig.*, *Ble.-C.*; — 3) *to mi godi*, das kommt mir zustatten, das jagt mir zu, das bekommt mir wohl, *Habd.-Mik., Cig., Jan., C., nk., Bikr.*; *toplice so mu dobro godile, Zv.*; *dež, veter dobro godi, thut wohl, Notr.-Z.*; — 4) *g. se*, ergeben, gehen; *dobro, slabo se nam godi*, es geht uns gut, schlecht; *po sreči se jim je godilo*, da so usli, es gelang ihnen zu entkommen, *Vod. (Nov.)*; — 5) *geschehen, zugehen*; *kaj se godi v mestu? was geht in der Stadt vor? tako se godi na svetu*, das ist der Lauf der Welt.
gōdlja, *f.* 1) die aus der übrigbleibenden Wurfsfülle bereitete Suppe, die Wurstbrühe; — die Wurfsfülle, *Mur., Cig., C.*; — 2) der Pantich, *Cig.*; — das flüßige Schweinefutter, *vzh.St.-C.*; — der noch trübe Wein, *C.*: *vino še ni čisto, je še godlja, jvzh.St.*
gōdljast, *adj.* einem Gepantich ähnlich, *Mur.*; *godljasto vino*, trüber Wein, *C.*

godljáti, *ám, vb. impf.* murren, *Z.*, *Dol.*; (gährend, siedend) sprudeln, *Z.*; *v trebuhu godlja*, es kolkert im Bauche, *Z.*; — *prim.* *gosti, murren.*
godnēti, *im, vb. impf.* zeitigen, *Guts., C.*; flügge werden (o *ptičih*, *C.*
godnica, *f.* ein Lied zum Namensfeste, *C.*
godník, *m.* der Namenspatron, der Pfarrpatron, *Notr.-Z., Burg.*
godniti, *im, vb. impf.* auszeitigen, *C.*; *g. lan, rösten, Cig., Jan.*
godnja, *f.* der Vormittag, *ogr.-C.*
godnják, *m.* der eben flügge gewordene Vogel, *Cig.*
godnjānje, *n.* das Zeitigen, *Cig.*
godnjáti, *ám, vb. impf.* auszeitigen: *g. se*, reif werden, (o *ptičkih*) flügge werden, *Cig., Jan., C.*
gōdnost, *f.* die Reife; — die Fähigkeit, die Tauglichkeit, *Mur., C.*
godnōta, *f.* = *godnost*, *Cig., M.*
gōdov, *adj.* den Namenstag feiernd, *Cig.*; *kdaj si godov? = kdaj imaš svoj god, Notr.*
godovānje, *n.* 1) die Festlichkeit, *Cig.*; der Festschmaus, *Jan.*; — 2) das Namensfest, *C., jvzh.St.*
godováti, *ujem, vb. impf.* 1) festlich begehen, feiern, *Cig.*; *stoletnico g.*, *C., Lerst. (Zb. sp.)*; *slavnost g.*, *Vrt.*; *g. spomin, Zora*; — 2) das Namensfest feiern, *C., C.*
godōvna, *vna, adj.* zur Festfeier gehörig, *ogr.-C.*
godovína, *f.* die Namensfestfeier, *C.*
godōvje, *n.* = *godovina, Mur.*
godovnica, *f.* 1) die Festpatronin, *C.*; — 2) die Festfeier, *Jan.*; — 3) das Festlied, *Cig.*
godovnik, *m.* 1) der Festpatron, *Z.*; der Namenspatron, (*godōvnik*) *Bikr.*; — 2) ein Hauptfesttag, *Lašče-Lerst. (Rok.)*; — 3) der ein Fest feiert, *nk.*; derjenige, dessen Namensfest gefeiert wird, *nk.*
godōvnja, *f.* = *god: stoletna g.*, *nk.*
godovnjáča, *f.* diejenige, deren Namensfest gefeiert wird, *kajk.-Valj. (Rad)*.
godovnják, *m.* derjenige, dessen Namensfest gefeiert wird, *kajk.-Valj. (Rad)*.
godovnō, *g.-ná, n.* das Fest: *nove mase veselo godovno, Slom.*; — das Namensfest, *C., jvzh.St., kajk.-Valj. (Rad)*; *za g. komu kaj dati, C.*; — das Namensstagsgeschenk, *Mur.*; *godōvno obhajati, Bikr.*; — (*tuđi*: das Geburtsfest, *C.*); — *pomni: ob godovnem, C.*; — *prim. godoven.*
godráti, *ám, vb. impf.* laudern, tollern: *puran godra, Bikr.*
godrnáti, *ám, vb. impf.* = *godrnjati, Mik.*
godrnica, *f.* das Murmelthier, *Guts., Jarn.*
godrnjáč, *m.* der Brummer.
godrnjást, *adj.* murrsümmig, *Cig.*
godrnjálo, *n.* der Murrkopf.
godrnjānje, *n.* das Brummen, das Murren.
godrnjáti, *ám, vb. impf.* brummen, murren; *medvedí so godrnjali, Pohl. (Km.)*; *sam sebi nekaj godrnja*, er brummt etwas in den Bart, *Cig.*; *Mrliča djati v grob vele, In bilje godrnjajo, Preš.*; *črez Boga g.*, wider Gott mur-

ren, *Skrb.-Valj. (Rad)*: g na koga. *DSr.*: g. nad kom. jemandem anmurren, *Cig.*

godrnjāv, āva. *adj.* brummig, bärbeißig, mürrisch, *Cig., Jan.*: godrnjavo je odgovarjal. *Jurč.*

godrnjāvast, *adj.* = godrnjav. *Skrb.*

godrnjāvec, vca. *m.* der Brummer, der Murrefopf, der Griesgram.

godrnjāvka, *f.* 1) brummiges, mürrisches Weib: — 2) das Murmelthier, *Cig.*

godrnjāvs, *m.* der Murrefopf, der Brummbar (o človeku). *Z., ZgD., Vrt.*

godrnjāvsati, am. *vb. impf.* brummen, murren, *Z., M.*

godrnjūlja, *f.* = godrnjavka. *Cig.*

gōšlja, *f.* 1) das Großmaul: — 2) ein schwaghäufiger Mensch, das Flappermaul: — nam. goblja: prim. gobec. *Levt. (Rok.)*

goger, gra. *m.* der Belsstär, *Jan. (H.)*

gognjāc, *m.* der Näfeler, *Cig.*

gognjātī, ām. *vb. impf.* durch die Nase reden, näfeln, *Mur., Cig.*: — itammeln, *C.*: mur-melu, *Mik.*: — prim. hohnjati.

gognjāv, āva. *adj.* näfeln, *Cig.*

gognjāvec, vca. *m.* einer, der näfeln, *Mur.*

gognjāvka, *f.* eine, die näfeln, *Mur.*

gogōt, ōta, *m.* das Geischnatter (der Gänje), *Jan.*

gogotānje, *n.* das Schnattern (der Gänje), *Cig., Jan.*

gogotāti, otām. ōcem. *vb. impf.* schnattern (o gosch). *Mur., Cig., Jan., C., Vrt.*: — gachern: g. kakor petelin. *Dict.*: — prim. gagati.

gagūliti, ūlim. *vb. impf.* girren, *StGradec-C.*

gōj, gōja. *m.* die Pflüge, die Zucht, *Cig., C.*

gōja, *f.* die Pflüge, *Cig. (T.)*: g. prebavil. die Pflüge der Verdauungswerkzeuge, *Erj. (Som.)*: die Zucht (z. B. der Bäume), *C.*: die Hege, *DZkr.*

gōjba, *f.* die Zucht, die Cultur: g. sadja. *Ble.-C.*

gojēnēck, čka. *m. dem.* gojenec. *nk.*

gojēnec, nca. *m.* der Jögling, der Altmutter, *nk.*: govori se tudi: gōjenec.

1. **gojēnje**, *n.* die Pflüge, *Cig., nk.*: — prim. gojiti.

2. **gojēnje**, *n.* das Zeitigen: g. lanu. das Näfeln: rosno in vodno gojenje lanu, *Nov.*: — prim. godti.

gojēnka, *f.* weiblicher Jögling, *nk.*: govori se tudi: gōjenka.

gojēvati, am. *vb. impf.* zu hegen, aufzuziehen pflügen, *Z., Trst Let.*

gojēven, āna. *adj.* die Verpflügung betreffend: gojilna vrsta, die Verpflügelschaffe, *Levt. Pril.*

gojilšēc, *n.* die Erziehungsstätte, die Erziehungsanstalt, *Jan.*

gojilnica, *f.* die Erziehungsanstalt, *Cig., C.*

gojilšēc, *n.* die Pflüge, *Res.*

gojitelj, *m.* der Erzieher, *SN.*

gojiteljica, *f.* die Erzieherin, *C.*

gojiteljstvo, *n.* das Erziehungsfach, *C.*

gojivc, tve. *f.* die Pflüge, *Jan., nk.*: — die Erziehung, *Z.*

gojiti, am. *vb. impf.* hegen und pflügen, *Cig., Jan., Krat.-C.*: ziehen, cultivieren: g. vino-

grade, sadje, *Jan., ogr.-C.*: aufziehen, erz-ziehen, *Cig., Jan.*: g. gibala, dihala, čutila, pflügen, *Erj. (Som.)*: — *pren.* sovraštvo, ljubezem g. v svojem srcu, Haß, Liebe im Herzen hegen, *C., nk.*

gojivce, vca. *m.* der Erzieher, *Cig., C.*: — der Förderer, *nk.*

gojivka, *f.* die Erzieherin, *Cig.*: — die Förderin, *nk.*

gojnica, *f.* = gojiteljica, *Jan.*

gojnīk, *m.* = gojitelj, *Z.*

gōl, gōla. *adj.* fahl, naß, unbewachsen: goli vrh, gola zemlja: unbehaart: gola glava, fahles Haupt: gola brada: bartloses Kinn: gola miš. eine fahle Maus, *Z.*: unbefiedert: goli ptič: laublos, zweiglos: golo drevo: — entblößt, unbefleidet, bloß: gola koža, gola roka: z gola glavo, entblößten Hauptes: gola in nag, fadenacht, *Cig., Jan.*: gol in bos, ohne Kleider und Beschuhung: na golih tleh kležati: goli meč, das blanke Schwert: gola kost, ein Bein ohne Fleisch: z golo lučjo se priblizati, mit unverwahrtem Licht, *Levt. (Nauk)*: z golimi rokami si kruh služiti (mit den bloßen Händen), *Pr.-C.*: z golim očesom, mit freiem, unbewaffnetem Auge, *Z.*: pod golim nebom, unter freiem Himmel, *Cig.*: bloß, lauter: može niso goli ljudje — angelci so bili, *Ravn.*: gola resnica, reine Wahrheit: gola laž, eine blanke Lüge: gola nedolžnost, lautere Unschuld: iz golega sovraštva, aus bloßem Haß: gola ponižnost ga je, er ist die Demuth selbst: iz gola (izgola), mur, *C.*: prim. zgolj.

gōl, *f.* abgeößteter, junger Baumstamm, *Rib.-Mik., Dol., Notr.-C.*, eno gol sem posekal, drobno drevo kakor žrd. *Notr., Laščec-Levt. (Rok.)*: *pl.* goli = bolj drobna drva, obsekane veje, (opp. hlođi): voz goli je pripehljal, *Gor.*: sklalnico goli razklati na polena, *Ravn. (Abe.)*: lučna g., der Stamm, aus dem Lichtsäue gemacht werden, *C.*: debela g., dicker Baumklob, *C., Zora*: žlice ne boš iz cele goli delal, *Jurč.*: — prim. stsl. golt, *Mit., Mik. (Et.)*.

golāčevina, *f.* = golazen, *GBrd.*

golāčina, *f.* 1) dlaka, katera gre od živali, kadar se goli, *Ip.-Erj. (Torb.)*: — 2) zrnja prazna mesta na koruznej latici, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

golādina, *f.* = ledina, *C.*

golahen, hna. *adj.* gol golahen, ganz naß, *kajk.-C.*

golahrn, *adj.* ganz naß, *Mik. (Et.)*.

golān, *adj.*: unreif, *Jan.*: golano sadje, *Glas.*: — pogl. 2. golen.

golāzen, zni. *f.* 1) coll. das Gewürm, kriechendes Ungeziefer: — 2) ein baumloser Fleck im Walde, *Dol.-Erj. (Torb.)*: jagode rasto po golāznih golāznih, *Let.*: — die im Getreide durch Ungeziefer verunreinigte fahle Stelle, *Met.: Mik.*

golāzina, *f.* = golazen, *C., Svet. (Rok.)*.

golāznice, *f. pl.* = golazen, *C.*

golāznina, *f.* golazen, *M.*

golbati, am, vb. *impf.* nageti, *Mik.*; — prim globati.

golbèč, čča, *adj.* on je mene iz golbečega (= greznega) blata izvlekel, *Trub., Mik., Jap.-C.*; — prim. globeti.

gólbež, m. = dleto, *Št.-Trst. (Let.)*.

golbica, f. = škripanec, *GBrda*; — prim. golibar. (?)

gólbiti, im, vb. *impf.* anshöhlen, *Trst. (Let.)*; luknje g., *Danj. (Posv. p.)*.

gólbsti, gólbem, vb. *impf.* = dolbsti, *v7hŠt.-C.*

gólcat, *adj.* golo golcato ciganeč, ganž naft, *Erj. (Iz. sp.)*.

gólcati, am, vb. *impf.* 1) laut schluckend trinken: sladko vince iz okrogle buče g., *Jurč.*; — 2) rälpfen, *Re7.-C.*; meni se golca, *Fr.-C.*; — prim. kolcati se.

gólč, gólča, m. das Meiden, die Meide, *v7hŠt. ogr.*: das Gespräch, *Jan.*; — meni ni za golč, ich bin nicht gesprächig, golč je, man spricht, eš geht das Gerücht, *v7hŠt.-C.*

gólčaj, m. der Schluck, *Hip.-C., Valj. (Rad.)*.

gólčanje, n. das Meiden, das Sprechen; prim. golčati.

gólčati, im, vb. *impf.* sprechen, reden, *Cig., Jan., v7hŠt., ogr.-C.*; — slavec golči, die Nachigall schlägt, *C.*; grlica golči, die Taube girt, *BKv., C.*; — jhvänen: tiho bodi! kaj pa golči! *Jurč.*; — dröhnen, tönen, *Štek.*; tojen (o gromu), *Re7.-C.*

golčè, čta, n. = golo pišče, *Ble.-C.*

1. **golčica**, f. dem. gol(ka) f., *Svet. (Rok.)*; tu cno golčico, tam kako protje pobrati, *Levst. (Zb. sp.)*.

2. **golčica**, f. die strengellose Schlüsselblume (primula acaulis), *Erj. (Rok.)*; Golčice mi precvetajo, *Npes.-K.*; — prim. jegolček, jeglič, jagolnica.

gólčič, m. die Meerforelle, *Ble.-C.*

goldinar, rja, m. der Gulden; — prim. bav. goldener, *C.*

goldinarski, *adj.* Gulden-; goldinarski bankovci.

góltec, lca, m. 1) bartloser Zunge, *C., Z.*; — 2) noch unbefiederter Vogel, *Z.*; — ptica, ki se goli in zato ne more leteti, *Cirknica-Erj. (Torb.)*; — 3) die Korn- oder Schälfrucht, *Jan., Cig. (T.)*; zitni plod ali g., *Tuš. (R.)*; — 4) wenig bewaldeter, kahler Berg, der Schneeberg, *Cig., Jan., C.*; v naše golce se malo novega zve, *Polj.*; — 5) na golec obrusen, glatt abgeschliffen, *Nov.-C.*

gólchen, hna, *adj.* gol góchen, ganž naft, *C., Mik.*

golčn, f. der Unterhüftel, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *Mik., Krn-Erj. (Torb.)*; razkrij golen, *Dalm.*; — naj se jim sterejo njihove goleni (Beine), *ogr.-Valj. (Rad.)*

1. **golčn**, *adj.* 1) glatt (o zrnju): goleno zrno, t. j. pšenično, rženo (ne; ječmenovo, ovseno), g. kruh, iz pšenice in rži, brez primesi ječmena ali ovsa, *C., Z.*

2. **golčn**, čna, *adj.* unreif (o sadju), *Tržič-Štek. (LjZv.)*; golene hruške, *Mik.*; („eigentlich: grün“, *Mik.*); prim. zelen.

3. **golčn**, lna, *adj.* bloß, *Guts., Jarn., ogr.-C.*; iz golne dobrote, *C.*; (golčn? menda prej nam, golent; prim. golčn).

1. **golčnc**, nea, m. eine Art Gras; mali, veliki g., *C.*

2. **golčnce**, nea, m. unreife Frucht, *Mik.*; unreife Dhit, *Tržič-Štek. (LjZv.)*.

golčnek, nka, m. = golen, *f. Cig.*

golčnica, f. 1) das Schienbein, *Cig., Jan., C., Cig. (T.), Erj. (Som.)*; — 2) die Stiefelröhre, *Cig., Jan., C., Burg., Dol., BKv.*; zairk-niti golčnice, *Jurč.*

golčnècn, čna, *adj.* Schienbein-, *Jan. (H.)*.

golčina, f. glattes Korn (Getreide mit Ausnahme des Hafers und der Gerste), *C.*

1. **golčjak**, m. = kruh brez ovsa, *Polh.-C.*

2. **golčjak**, m. der Weinbarnisch, *Cig.*

golčnji, *adj.* zum Unterhüftel, zum Schienbein gehörig, *Cig., Jan.*

1. **golčnka**, f. eine Art Strümpfe, *C., Z.*

2. **golčnka**, f. neka vrsta breskev, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

golčnq, n. = golen f., *Dalm.*; da bi se njih golena prelomila, *Trub.*

golern, *adj.* gol golern, ganž naft; golo golerno telo, *ogr.-C.*; — prim. golern.

gólèž, m. kahler Berg, *Cig., C.*

goliba, f. 1) armelige Hütte, *C.*; eine Schauhütte, *C.*; vse gostilnice na ogrski meji se imenujejo golibe, *SN.*; — prim. koliba.

golibar, rja, m. die Verche, *ogr.-M., Ahac.*; (goliber), *Npes.-Schein.*

golibáš, m. der Besitzer, Bewohner einer goliba, der Schenkwirt, *Danj.-C., Valj. (Rad.)*.

goliber, bra, m. *Jan., C.*, pogl. golibar.

1. **golíca**, f. 1) das Mädchen, *Kast.-C.*; — 2) eine kahle Erdfäche, *Cig., Jan., C.*; golica je gola strmina, kjer so gozd posekali, *Notr.-SN.*; — 3) das Blaufett, *Levst. (Nauk.)*, *DZ.*; — 4) ein laub- und astloser Steden oder junger Baum, *Z., C.*; — 5) der Typhus („bolezen, izza katere se človek ogoli, rekše: izgubi lase“, *Nem. Rort-Erj. (Torb.)*; — 6) der granuloöse Weizen (triticum hibernum); — 7) neka breskva, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

2. **golíca**, f. = gol. f., *C.*

3. **golíca**, f. der Nachen, *Meg.-Mik., Cig.*; — prim. galeja, stsl. golija.

golič, lca, m. 1) der Rehting, *Cig., Jan., Erj. (Z.)*; — 2) der Bartlose, *Cig.*; — 3) kahler Berggipfel, *Cig., Jan.*; — mizasta gora, der Tafelberg, *Jes.*; — 4) die nackte Gerste (hordeum distichum nudum), *Cig.*

goličava, f. kahle Erdfäche, kahle Ebene.

goličavarica, f. das Edelweiß gnaphalium leontopodium, *Zr.*

goličiti se, lèim se, vb. *impf.* lahl werden, kahle Stellen bekommen (o gozdih), *C.*

goličnik, m. = golič 4), *Z.*

golída, f. die Geste: die Melkgeste, *Mw., Cig., Jan., C., Dol., Kras.*; — die Schöngeste, die Wassergeste, *Cig., Jan.*; — ein Weinmaß = 4 Maß, *Medv.-M.*; — prim. srlat, galčta, stvn. gellita, *Mik. (Et.)*.

goldíca, f. dem. goldida: die Milchgeste, *Re7.-C.*

goljbnik, *m.* das Saareisen, das Schabeisen (der Warber), *Cig.*

goljn, *m.* der Bartloje, *C.*

goljna, *f.* die Bloře, fahle, unbewachte Flache, *Cig., Jan., C., DZ.:* durch Entrinden entstandene Bloře am Baumstamm, *Mur.*

goljnar, *rja, m.* der Bewohner einer fahlen Flache, *C.*

goljdrati, *am. vb. impf.* feiern, *Jan.*

goljnka, *f.* eine Art Purřich, *C.*

goljraća, *f.* das Stundesheud, *vřh.řt., ogr.-C.:* — nastalo iz: „v goli robaći“, *C. (?)*

goljř, *m.* lahje Flache, *C.*

goljřev, *tv. f.* = goljřenie, *Jan. (H.).*

goljiti, *im. vb. impf.* 1) fahl machen: entrinden, *Mur., Cig., Jan.:* abhaaren, *Cig.:* g. se, die Saare verlieren, sich maufen, *Cig., Jan.:* ptići se goljiti, *Kr.:* drevo se goli, verliert das Laub, *Dict.:* — g. si lase = beliti si glavo, *Levst. (Zb. sp.);* — 2) g. koga, = gultiti, jemanden schinden, ausziehen, *Cig., ŽgD.:* — tudi: góliti.

goljad, *f.* fahle Gegend, *C.*

goljak, *m.* bettelarmer Mensch, *SlN.*

goljava, *f.* die Bloře, die Nacktheit, die Kahlheit, *Mur., Cig.:* — unbewachte Flache, die Weide, *Cig., Jan., C., Ravn., Jes.:* goljava, koder nič druzega ne raste nego mah in vresje, *Polj.*

golje, *n. coll.* Baumaste ohne Laub, *Hal.-C.*

goljenje, *n.* das Entrinden, das Enthaaren; das Manen, *Cig.*

goljuf, *řfa, m.* 1) der Betruger; — 2) der Bauerntrumpf ohne Fusack, *C.:* goljufe so nosili, da niso golih meč kazali, *Kr., Sarinška dol.:* — 3) das Vorheud, *Ijub.:* — 4) die Lamprete (petromyzon fluviatilis), *Frey (F.);* — prim. it. gaglioffo, der Schelm, *Mik. (Fl.).*

goljuř, *m.* der Betruger, *Mariborska ok.-C.*

goljuřar, *rja, m.* = goljuf, *ogr.-M., C.*

goljuřast, *adj.* = goljufen, *Dalm.-C.*

goljuřati, *am. vb. pf. et impf.* betrugen; g. koga za kaj; g. se, sich betrugen; goljuřal sem se = goljufalo me je, ich habe mich betrogen, getauřt.

goljuřavec, *vca, m.* der Betruger, *Guts./Res.).*

goljuřec, *řca, m.* = goljuf: tolikokrat je goljufec kolikor ljudi, *Kast.*

goljuřen, *řna, adj.* betrugerisch, falřh, g. igra-vec, falřher Spieler, *Mur., Cig.:* goljufno izgovorjanje, falřhe Ausreden, *Guts./Res.).*

goljuřica, *f.* die Betrugerin, *Mur., Cig., Valj. (Rad.:* goljufi in goljufice, *Jvrk.*

goljuřija, *f.* der Betrug, das Trugwerk, die Betrugerei.

goljuřinja, *f.* die Betrugerin, *Jan., C.*

goljuřiv, *řva, adj.* trugvoll, trugerisch; up goljuřivi, *Preš.*

goljuřivec, *vca, m.* der Betruger, *Cig., C., Valj. (Rad.).*

goljuřivka, *f.* die Betrugerin, *Cig., Jan., Kr.-Valj. (Rad.).*

goljuřivost, *f.* die Betruglichkeit, das Trugerische; der Trugstimm, *Cig.*

goljũbnik, *m.* = goljuf, *C.*

goljufnina, *f.* die Betrugsumme, *C.*

goljufnjak, *m.* = golubnik, *Mur.*

goljufnost, *f.* = goljuřvost, *Cig., C.*

goljufovanje, *n.* das Betrugen, *Cig.*

goljufovati, *řjem. vb. impf.* zu betrugen pflegen, *C.*

goljufski, *adj.* betrugerisch, *Dalm., C.*

goljufstvo, *n.* die Betrugerei, *C.*

gok, *m.* das Tosen des Donners, *Reř.-C.*

gokati, *am. řem. vb. impf.* gurren, *ogr.-C.:* — = lajati, *Toln.-Štek. (Let.).*

goljb, *m.* die mannliche Taube; domaći g., die Haus-Taube (columba livca domestica); divji g., die Wild-Taube (columba livca); g. pismo-nos, die Brief-Taube, *Cig., Erj. (Z.);* g. selec, die Wandertaube (columba migratoria), *Erj. (Z.).*

goljobar, *rja, m.* 1) der Taubenhandler, der Taubenzuřter, *Dict., Mur., Cig., Jan.;* — 2) der Huhnerhabicht, der Taubenstoer (falco palumbarius), *Cig., Frey (F.).*

golobarica, *f.* die Taubenhandlerin, *Cig.*

golobarstvo, *n.* die Taubenzucht, *Cig., Jan.*

goljbast, *adj.* taubenartig, *Cig., M.*

goljbeati se, *am. se, vb. impf.* schnabeln, *Cig.*

goljbee, *řta, n.* junge Taube, *Mur., Valj. (Rad.).*

goljbeck, *řka, m. dem.* golobec: 1) das Taub-chen; — 2) neko jabolko; der Taubling, *C.*

golobevati se, *řjem. se, vb. impf.* schnabeln, *Cig.*

golobec, *řta, n.* das Taubchen, *Mur., Met., Mik.*

golobec, *řca, m.* 1) das Taubchen; — 2) der Maamsavel, *Reř.-C.:* — 3) der Zwifel (an Henden), *Cig., Jan.:* — 4) neko jabolko: der Taubling, *C.;* — 5) neka igra dečaka, *Valj. (Rad.).*

golobeđji, *adj.* = golobji, *ogr.-C.*

golobek, *bka, m. dem.* golob.

golobica, *f.* 1) das Taubenweibchen; — 2) das Sternbild der Taube, *Cig. (T.);* — 3) neka goba: der Taubling (russula), *Erj. (Rok.).*

golobič, *řca, m.* junges Taubchen, *Meg.-Mik.*

golobičar, *m.* = golobar 2, *Z.*

golobičica, *f.* 1) dem. golobica; — 2) = golobica 3), *Z.*

golobičiji, *adj.* das Taubenweibchen betreffend, *Cig., Jan.*

golobička, *f. dem.* golobica.

golobina, *f.* die Taubenrotte, *Prim.*

golobinjak, *m.* 1) der Taubenichlag, *Mur., Cig., Jan., Lašće-Levst. (M.);* tudi: golobinjak, *Levst. (M., řt.);* — 2) golobinjak, der Taubenoth, *řt.-Mur.*

golobinji, *adj.* Tauben, *Mur., Mik.*

golobinka, *f.* 1) die Taubenhohle, *Pirka;* — 2) neka goba: der Taubling (russula), *C.*

goljbjak, *m.* 1) der Taubenfoth; — 2) die Herbstzeitlose (colchicum autumnale), *Mech. (Rok.).*

goljbji, *adj.* Tauben.

goljbnica, *f.* das Taubenloch, *C.*

goljbnik, *m.* der Taubenichlag, *Mur., Cig.*

golobnjak, *m.* = golobinjak 1); goljbnjak, *ogr.-Valj. (Rad.).*

goljbovski, *adj.* = golobji, *Mur.*

golobràd, bráda, *adj.* ohne Miimbart, bartlos; milchbärtig, *Cig., Jan.*

golobràdec, dea, *m.* der Bartlose; der Milchbärtige, *Cig., Jan.*

golobràden, dna, *adj.* = golobrad.

golobràdež, *m.* = golobradec, *Cig.*

golobúĕen, ĕna, *adj.* fahlföpfig, (zaniĕlj.), *C., Gor.*

golobúĕnik, *m.* der Rahtfopf, (zaniĕlj.), *C.*

golóĕa, *f.* = golota, *ogr.-C.*

gologláv, gláva *adj.* 1) unbedeckter Hauptes, barhaupt: — 2) fahlföpfig, *Cig., Z.*

gologlávce, vca, *m.* 1) der Barhauptige, *Mur., Cig.*; — 2) = plešivce, *Cig., Jan.*

gologlávka, *f.* 1) die Rahtföpfige, *Mur.*; — 2) der Brausen (abramis Bramas), *Cig., Jan.*

golokóžen, žna, *adj.* nachthäutig, *Jan.*

golokóžnica, *f.* das nachthäutige Amphibium, der Lurch, *Jan., C.*

golokrák, kráka, *adj.* mit entblößten Unterjochfehl: kam ĕe reva golokraka in bosaz? *BIKr.*

golokríl, kríla, *adj.* fahlfügelig, *Cig., Jan.*

gololĕd, lĕda, *m.* *Cig.,* pogl. gololedica.

gololĕdica, *f.* das Glatteis, *Jan.*; po noĕi se je naredila gololedica, *LjZv.*

gololĕdnica, *f.* = drhtavec, elektriĕna jegulja, *Cig.*

golómbiš, *m.* die Kugel, *C., ogr.-Valj.*; — prim. lat. globus, *C.*

golomísiti, míšim, *vb. impf.* 1) blinde Kuth spielen, *UĕT., Notr.*; — 2) sem ter tja laziiti, po nepotrebnem si dati kaj opraviti, *C.*; kaj golomísiti na vse zgodaj? *Kras-Erj. (Torb.).*

golomràz, mráza, *adj.* falt (ohne Schnee): golomraza zima, *Cig., Svet.(Rok.). Zv.*

golomràzica, *f.* jehneleise Kälte, der Blachfrost, *Cig., Jan., Dol.*

golomràziti, mrázi, *vb. impf.* rieŕeln (o snegu), *Jan.*; — prim. golomraznica 2).

golomràznica, *f.* 1) = golomrazica, *Cig.*; — 2) *pl.* golomraznice, der Staubjchnee, *C.*; — 3) die Gänsehaut, *C.*

gononág, nága, *adj.* multernacht, fadennacht, *Mur., V.-Cig., Jan.*

gononóg, nóga, *adj.* bloßfüßig, nachtsbeinig.

gononóski, *adj.* Barfüßer: g. red, der Barfüßerorden, *Cig.*

gononóžec, žca, *m.* der Barfüßer, *Cig., Jan.*

golopátĕiti, pátĕim, *vb. impf.* zusammenstumpfern: sodbe g., *Levt.(Zb. sp.).*

golopólĕden, dna, *adj.* nachtsrüchtig, *Cig.(T.).*

golorĕpce, pca, *m.* der Rahtschwanz, *Jan(H.).*

golorĕpka, *f.* der Rahtschwanz, *Cig., Jan.*

goloróĕen, ĕna, *adj.* goloroĕeno ĕrtanje, das Freihandzeichnen, goloroĕeno ĕrtež, die Handzeichnung, *Cig.(T.).*

golorók, róka, *adj.* mit bloßen, entblößten Händen; ne sedi tu tako golorok, kašelj boš dobil, *Zv.*; — mit unbewehrten Händen, *Mur., Cig., C.*

golosĕk, sĕka, *m.* der Rahtstieb, der abgeŕtocte Wald, *SN., Nov.*

golosemĕn, *adj.* nachtsamig, *Cig.(T.).*

goloskrġa, *f.* goloskrge, Rahtfiemer, *Cig.(T.).*

goloslóven, vna, *adj.* goloslovna trĕitev, nachte Behauptung, *Cig.(T.).*

goloslóĕen, ĕna, *adj.* — odkritosrĕen, *Mur.*

golóst, *f.* = golota, *Cig., Jan., Zova.*

golot, *m.* der Kruffalt, *Guts., Mur., (f. Cig., uk.);* — prim. stsl. goloty, *m.* *Čiš.*

golóta, *f.* die Blöße, die Nacktheit.

golotína, *f.* die fahle Fläche, *SN.*

golotrba, *f.* golotrbe, Rahtbände (malacopteri apodes), *Erj.(Z.).*

goloúst, usta, *adj.* nachtmündig, *Cig.(T.).*

gólóvece, vca, *m.* fahler Hügel oder Berg, *Cig., Jan.*

golovíca, *f.* = suha veja, pod Ćarnom, na Otlici-Erj. (Torb.).

golovína, *f.* neka trta, *Kras-Erj. (Torb.).*

golóvje, *n.* abgeŕstetes, noch ungeŕpattenes, be-ründetes Naturholz, *Fr.-C.*

golovrát, vráta, *adj.* mit bloßem Satse, *Cig., Jan.*

golovrh, vrha, *adj.* fahlföpfig, *Cig., Jan., Nov.-C.*

golovrĕec, ŕca, *m.* der Rahtfopf, *Cig.*

golozóbkka, *f.* golozobke, Rahtzähne, *Cig.(T.).*

gólósniti, gólósnem, *vb. pf.* einen Laut von sich geben, muĕfen, *Z., Strĕk., GBrd.*; tu in tam g. o ĕem, *Levt.(Zb. sp.);* ni hotel ni gólósniti ni žugniti, *Erj.(Torb.).*

gólóša, *f.* der Kropf, *Erj.(Som.);* — der Hühnerkropf, *Erj.(Z.);* — prim. guša.

gólóšast, *adj.* kropfig: g. glupec, *Levt.(LjZv.).*

gólóšec, ŕca, *m.* das Ringelkraut (mercurialis), *Cig., Medv.(Rok.).*

gólóšen, šna, *adj.* Kropf: gólóšni zlezi, die zwei Kropfdrüsen, *Erj.(Som.).*

gólóšun, *m.* die Niesenschlange, *Jan(H.).*

gólóti, *m.* 1) der Schlundkopf, *Erj.(Som.);* der Schlund: na ves golt kriĕati, auß vollent Satse ŕchrene, *Rib.-M.*; — 2) golti, die häntige Bräune, *Z.*

gólóta, *f.* 1) = golt 1), *Dol.*; (polhi) bodo po tvoji golti polzeli, *Jurĕ.*; — 2) der Stel-fraß, *Gor.*; — 3) *pl.* golte, die häntige Bräune, *C., Nov., BIKr.*

goltáč, *m.* 1) kdor golta, *Gor.*; prim. goltati 3); — 2) der Schlund, *Danj.-C.*; — 3) der Kropf des Geflügels, *Danj.-C., Rež.-C.*

goltáj, *m.* der Schluck: samo za en goltaj vina, *Cig.*

goltálo, *n.* der Schlund: pekcl svoje goltalo odpre, *Krelj.*

goltán, ána, *m.* 1) = golt 1), *vžhŠt.-C.*; tudi: *pl.* goltani. *C.*; — 2) die Bergschlucht, *ogr.-C.*; — 3) *pl.* goltani, der Schacht im Bergwerk, *ogr.-C.*; — 4) der Schlemmer, *Cig.*

goltáncce, nca, *m.* der Schlund, die Speiseröhre.

goltánje, *n.* das Schlund, das Schlingen itd., prim. goltati.

goltāti, ám, *vb. impf.* 1) ŕchlufen, ŕchlufen, *Mur., Cig., Mlk., C., Vrt.;* — 2) gierig freŕŕen, *Cig., Jan., ZgD., Gor.*; — 3) rülpfen, *Rež.-C.*; — = tako gavoriti, da se beseda zal-letuje v grlu, (gólgtati) *Gor.*; — 4) girren (o golobih), *vžhŠt.-C.*; — 5) murren, *Hal.-C.*

goltäv, äva, *adj.* gefäßig, *Cig., Jan.*
 goltävce, *vca. m* der Schlinger, *Cig., Jan.*
 goltävost, *f.* die Gefäßigkeit, *V.-Cig., C.*
 göltec, *tea, m. dem.* golt.
 gölten. *tna. adj.* 1) Schlund-, Mehl, *Cig., Jan.;*
 — 2) gefäßig: polhi so nekako goltne živali, *Slc.;* g. po čem. gierig, *Cig., C.*
 göltiti, *im. vb. impf.* 1) schlängen, *Z.;* g. jedi in vino, *Jurč.;* — 2) würgen, *vzhSt.-C.*
 göltnež, *m.* der Vielfraß, *Nor.-C.*
 göltnica, *f.* 1) = goltnik 1), *Cig.;* — 2) jamica pod brado, *ogr.-C.*
 göltnik, *m.* 1) der Mehlant, *Cig., Jan., C.;*
 — 2) = goltanec, *Jan.*
 göltniti, göltnem. *vb. pf.* einen Schluß thun, *Cig., M., C., kajk.-Valj.(Vest.).*
 göltnost, *f.* die Freßbegierde, *Jan.*
 göltovka, *f.* die Benediktenwurz (geum urbanum), *C.*
 goltunija, *f.* der Schlund: v požrešnosti goltunije („im Freßen und Zausen“), *Krelj;* tudi hs. — (*Dict.* ima „golturja“ ingluvies?).
 1. golün, *m.* neka ptica: die Weiße, *Dalm.-Mlk.*
 2. golün, *m.* = galun, der Maun.
 golunarija, *f.* die Maunfederei, *Cig.*
 golünast, *adj.* alauinhältig, alauartig, *Cig.*
 golüniti, ünim, *vb. impf.* alauen, *Cig.*
 golünov, *adj.* Maun: *Cig., Jan.*
 golúnovica, *f.* das Maunwasser, *Cig.*
 golúnziti, ünzem. *vb. pf.* die Haut abstreifen, *Z.*
 golžün, *m.* 1) der Nühnetropf, *Cig., Jan., Glas., SlGosp.-C., M., Vrtoy.(Km.k.), Tolm.;*
 — 2) neka rastlina: der Taubentropf (cucubalus), *C.;* — prim. it. gozzone, *C. (?)*
 golžünec, *nea, m. dem.* golžun, *Jan.*
 gomáratí, *am, vb. impf.* = komarati, frabbeln, *Notr.;* otrok po četverih gomara. *C.;* Bog pravi: gomaraj, da ti bom pomagal, *Npreg.-Cv.*
 gomást, *f.* neka bolezni od kruha iz snetive moke, ki napravlja gomazenje pod kožo, *C., Pohl.(Km.).*
 gomáta, *f.* die Masse: človek grozne gomate, groß und dick, *C.*
 gomátati, *am, vb. impf.* langjam sich bewegen, *C., Z.*
 gomáten, *tna, adj.* didleibig, gut beleibt: gomaten človek, *Fr.-C.*
 gomátnost, *f.* die Didleibigkeit, *Fr.-C.*
 gomáz, *m.* „kar gomazi“, das Ungezieser, *Dict., C.;* kebri, črvje ino drugega gomaza brez števila, *Krelj.*
 gomázati, *am, vb. impf.* = gomezeti, *Mur., Met.*
 gomázni, *zni, f.* frisches Ungezieser, *Jan., C., Vrt., Bes.*
 gomázne, *zna. adj.* wimmelnd: mravelj, ljudi je vse gomazno (gomezno), *C.;* tega je vse gomazno (gomezno), das ist im Ueberflusse vorhanden, *C.*
 gomázenje, *n.* das Getrieche, das Gewimmel, *Cig.*
 gomázeti, *im, vb. impf.* = pogl. gomezeti.
 gomazín, *m.* = pogl. magazin.

gomáziti, ázim, *vb. impf.* 1) = gomezeti, *Trub., Dict.-Mlk.;* — 2) rühren, bewegen, (gomeziti) *C.*
 gömb, *m.* = gumb, der Knopf, *Meg., Dalm.;*
 — prim. madž. gomb.
 1. gömba, *f.* das Jagen, die Treibjagd, *Cig., Jan.*
 2. gomba, *f.* = gumpa, *C.*
 gombár, *rja, m.* der Knopfmacher, *ogr.-Valj.(Rad).*
 gömbast, *adj.* mit einem Knopf versehen: gombasta igla, *C.*
 gömbati, *am, vb. impf.* = gumpati, mit der Faust schlagen, *C.*
 gömbéla, *f.* 1) obod pri zibeli, *Soška dol.-Erj.(Torb.;* — 2) der Bogen eines Rückenwimbels, *Erj.(Som.).*
 gömbešnica, *f.* = gumbovšnica, *vzhSt.*
 gömbič, *m. dem.* gomb, das Knöpfchen: svetli gömbiči, *LjZv.*
 gömblek, *m.* die Birkenblüte, *ogr.-Valj.(Rad).*
 gömbnica, *f.* das Knopfloch, *C.*
 gömbúja, *f.* der Knorren im Holz, *Gor.*
 goméla, *f.* *Jan., BlKr.,* = pogl. kamela.
 gomezén, *zna. adj.* = pogl. gomazen.
 gomezéti, *im, vb. impf.* fröbbeln, wimmeln, *Jan., C., Škrab.(Cv.;* (gomaz-) *Cig., Jan., nk.;* vse je od ljudi gomezelo, (gomaz-) *Jap.(Prid.;* vse gomezí (gomazi) črvov, *Cig.;* kar blizu in daleč po ravnem in strmem gomezí (gomazi), *Jurč.;* — gomezí mi po životu, es frabbeln mich, *Cig., Fr.-C., Andr.;* — = lesti, langjam, gehen, *C.*
 gomeziti, *im, vb. impf.* rühren, bewegen, *C.,* = pogl. gomaziti.
 gomezétati, *ám, vb. impf.* = gomezljati, *C.*
 gomezíce, *f. pl.* 1) die Gänsehaut: gomezíce po meni letijo, poletavajo, ein Schauer überläuft mich, ich bekomme die Gänsehaut (s. B. vor Schreden), *Fr.-C., SlGosp.;* — 2) die in einer Flüssigkeit beim Moussieren aufsteigenden Bläschen, *C.*
 gomezljáti, *ám, vb. impf.* 1) fröbbeln, wimmeln, *Cig., Jan., C.;* — 2) schäumen, moussieren, *Cig., Jan., C.;* — prim. gomizljati.
 gomezljív, *iva, adj.* wimmelnd, *M.;* — = gomizljív, moussierend, *C.*
 gomeznáti, *ám, vb. impf.* = gomezeti, *C.*
 gomeznina, *f.* das Ungezieser, *C.*
 gomíla, *f.* der Erdhügel, der Erdbaußen, *Cig., Jan., C., ogr.-Valj.(Rad.;* — der Grabhügel, *Cig., Jan., nk.;* — der Hüften, bei der Müttbaußen, *C., Kr.;* — die Hüftinsel, lange Sandbank, *V.-Cig., M.;* — neka jed iz jajc, sira in masla, („gomílla“ ?) *C.;* — prim. stsl. mogyla.
 gomílast, *adj.* hügel förmig, *nk.*
 1. gomílica, *f. dem.* gomíla, kleiner Hügel, Grabhügel, *ogr.-C.*
 2. gomílica, *f.* die Kamille (matricaria chamomilla); *nav. pl.* gomílice, Kamillen; g. komu skubati, einen Kamillentee jemandem kochen.
 gomílicén, *zna, adj.* Kamillen.
 gomílići, *šim, vb. impf.* häufen, *C.*
 gomíljati se, *am se, vb. impf.* sich häufen, *M., C.;* gore se gomíljajo, türmen sich, *Zora.*

gomiljce, *n.* lange Saubant, das Reiß, *Cig.*:
— prim. gomila.

gomiloma, *adv.* haufenweise, *C.*, *Zora*, *ZgD.*
gomilo, *n.* = gomila, der Wisthanfen, *Petovlje*
ob Soči-Erj. (*Torb.*).

gomiz, *m.* = gomaz, *Jan.*, *Nov.-C.*

gomizati, *am*, *vb. impf.* = gomezeti, *Jan.*

gomizice, *f. pl.* = gomezice: gomizice po
meni letajo, igrajo, ein Schauer läuft mir
über die Haut, *Z.* *C.*

gomizljati, *am*, *vb. impf.* 1) fröbeln, wint
metn, *Cig.*, *Jan.*: mravljinici gomizljajo, *Dict.*:
— po udih mi gomizlja, *Z.*: — 2) mouffieren,
M.: vino gomizlja po kozarcih, *Nov.*: Blasen
bilden: če deneš na stolčeno kredo nekoliko
jesiha, bo jelo to brž peniti se in gomizljati,
Vrtov. (*Km. k.*).

gomizljivo, *iva*, *adj.* mouffierend: gomizljivo
vino, *Vrtov.*

gomlěti, *im*, *vb. impf.* 1) = gomezeti, frab-
beln, winnmetn, *Z.*: — 2) = gomoleti 2)
(?) : prim. izgomleti.

gomóla, *f.* pusta in nerodovitna zemlja na-
stavsá od razprhlega skrilnika, *Lisičine* (*v*
Istri) - *Erj.* (*Torb.*): der Schieferthon, *Erj.*
(*Min.*).

gomolnje, *n.* das Gewimmel, das Gewühl,
Cig., *Jan.*

gomolěti, *im* (čiem), *vb. impf.* 1) = gomezeti,
irgoleti, *Cig.*, *Jan.*, *C.*: — 2) fladern, *BKv.*:
plamen gomoleje, *Krn-Erj.* (*Torb.*): gomo-
leča svetloba, fladerndes Licht, *Erj.* (*Som.*):
— gomoli mi pred očmi, es flimmert mir
vor den Augen, *BKv.*

gomolivka, *f.* das Zittergras (briza media),
Vas Krn-Erj. (*Torb.*).

gomolj, mólja, *m.* der Knollen (bot. tuber),
Cig., *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *Tuš.* (*R.*).

gomólja, *f.* der Klumpen, *Cig.*, *Jan.*: g. sira,
presnega masla. *C.*: cukra, ein Hut Zucker,
C.: die Knolle, *Erj.* (*Min.*): das Beerenbüschel,
C.: — rožna g., ein Blumenstrauß, *C.*: —
g. pičev, eine dichte Schar Vögel, *Mari-
borska ok.-Kres.*

gomoljast, *adj.* klumpenförmig, knollig, *Cig.*,
Jan., *C.*, *nk.*

gomoljati, *am*, *vb. impf.* zu Klumpen zusammen-
preßen, *C.*: g. se, sich klumpen, *Cig.*

gomólčast, *adj.* knollig, *Z.*

gomóljec, ljca, *m. dem.* gomolj: der Knollen,
Jan.: z gomoljci pomnožavati (rastlinske
bastarde), *Erj.* (*Izb. sp.*).

gomóljica, *f. dem.* gomólja, *Cig.*

gomoljčar, rja, *m.* 1) der Trüffelhund, *Cig.*,
Jan.: — 2) der Trüffelkäfer (anisotoma),
Erj. (*Z.*).

gomoljka, *f.* 1) der Knollen, *Jan.*, *DZ.*: —
2) die gemeine Trüffel (tuber cibarium), *C.*,
Erj. (*Rok.*), *nk.*

gomoljät, *adj.* knollig, *Cig.* (*T.*).

gomoljiti se, *im* se, *vb. impf.* 1) Klumpen
bilden: mleko se gomolji, *Hal.-C.*: — 2)
sich wieder aufzurichten suchen (s. V. nach
einem Fall), *Hal.-C.*

gomóljnica, *f.* das Knollengewächs, *Cig.*, *Jan.*,
C., *Tuš.* (*R.*).

gomót, óta, *m.* das Gewühl in einem Haufen,
Jan., *Rež.-C.*: kače imajo grozen gomót,
C.: — der Wirrwarr, *Rež.-C.*

gomotáti, *am*, *vb. impf.* wir durcheinander
mischen, *Z.*: g. se, sich zu einem wirren
Kümel verdingeln: kače se gomotajo, *C.*:
— prim. homotati.

gõmpa, *f.* = gumpa, *Jan.*

gõmpati, *am*, *vb. impf.* mit der Faust jöhlagen, *C.*

gõmpica, *f. dem.* gompá: kleine Beute, *Bes.*

gomóliti, *úlim*, *vb. impf.* = ščebljati, wispeln,
Jan.

gomólja, *f.* eine Art Hochzeitsbrot = roguša,
Medv.-C.: der Topfsuchen (der Gugelhuß),
V.-C.: — prim. gomila.

gomóljiti, *úlim*, *vb. impf.* 1) häufen, *Z.*: — 2)
g. se, aufgehen: kvaseno testo se gomolji,
Z.: — prim. gomiliti.

gomzēnje, *n.* das Winnetn, *Cig.*

gomzěti, *im*, *vb. impf.* = gomezeti, *Cig.*, *Met.*,
Mik., *Fr.-C.*, *ZgD.*, *Zora*, *DSv.*

gõn, góna, *m.* 1) das Treiben: die Jagd, *Cig.*:
die Verfolgung, *Valj.* (*Rad.*): — 2) die Acker-
längenstrecke, *vzh.St.-C.*: — 3) *pl.* goni, der
Viehweg, *St.-C.*: prim. gonje: — 4) = nagon,
der Trieb: čuden gon jih zene v kraje za-
zelene, *Erj.* (*Izb. sp.*).

gonár, rja, *m.* der Treibhund, *ogr.-Valj.* (*Rad.*).

gõnba, *f.* pogl. 1. gomba.

gončim, *m.* der Treiber, *BKv.*

gonda, *f.* dünnes, gefochtes Schweinefutter,
SlGor.-C.

gõndola, *f.* benečanski čoln, die Gondel.

gondolér, rja, *m.* der Gondelier, *Jan.*

gõndra, *f.* mürrisches Weib, *C.*

gondráč, *m.* der Brummer, *Z.*

gondrálo, *n.* der Brummbar (o človeku), *Jan.*

gondráti, *am*, *vb. impf.* bräumen, murren,
gremen, *Mur.*, *Jan.*, *vzh.St.*: — prim. gosti,
godrnjati.

gondráv, áva, *adj.* härbeißig, *Jan.*: gondrave
babice, *St.-Glas.*

gondrávec, vca, *m.* der Brummer, *Mur.*, *vzh.St.*

gondrīga, *f.* = gondra, *C.*

gondrljati, *am*, *vb. impf.* = godrnjati, *BKv.*-
DSv.

gondrnjati, *am*, *vb. impf.* = godrnjati, *BKv.*-
DSv.

gõndula, *f.* = gondola, *Cig.*

gõne, *f. pl. St.*, pogl. goni, gonje.

gõnec, nca, *m.* 1) der Treiber, *Mur.*: — der
Gisbote, *Vrt.* (stsl.): — 2) = gonič 2). *C.*

gončtanje, *n.* das Ratzen, *Habd.-Mik.*

gončtati, *am*, *vb. impf.* errathen, *Z.*, *Trst.* (*Let.*).

gonič, íca, *m.* 1) der Treiber auf der Jagd,
Tolm.-Erj. (*Torb.*): — 2) gonič, das Schlag-
holz der Binder, *C.*, *M.*: — neka igra, *M.*

gonišen, kna, *adj.* treibend: gonilna moč, die
Triebkraft, *Cig.*, *Jan.*: — gonilni list, der
Stechbrief, *DZ.*

gonilo, *n.* das Triebwerk, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*),
Nov.-C.: g. mehov, *IjZv.*

goniometer, tra, *m.* = kotometer, *Jan.*

goniometrija, *f.* nauk o razmerju med koti in pripadajočimi črtami, die Goniometrie.
gonišče, *n.* der Tummelplatz, *Cig., C.*
gonitelj, *m.* der Treiber, *Mur.*
gonitev, *tve. f.* das Treiben; — der Viehtrieb, *M.*; — das Jagen, die Jagd, die Verfolgung, *Cig., Jan.*
góniti, *gónim. vb. impf.* 1) wiederholt treiben; živino na pašo *g.*; zver s psi *g.*, heßen, jagen, hudoba ga goni, der Teufel reitet ihn, *Cig.*; *g.* otroke v šolo, die Kinder fleißig zur Schule halten, *Cig.*; — *g.* koga, jorden = terjati, *Cig.*; — pijača, ki na vodo goni, harntreibendes Getränk, *Cig.*; goni me, ich habe das Abweichen, *Cig.*; — kamenje v hišo *g.* (*pf.* zagnati), *BLKr.*; drva po vodi *g.*, Holz flößen, *Jan.*; kolo *g.*, ein Rad treiben; vrtavko *g.*, den Kreisel treiben; mehove *g.*, die Mälge treten; rühren (beim Buttern): celo uro uže gonim, pa se neče storiti, *Polj.*; — vedno svojo *g.*, immer daselbe wiederholen, jagen, behaupten: „joj, joj!“ je zmerom gonil, *Ravn.*; zmerom svojo gonil slavček, immer dieselben Lieder singt die Nachtigall, *Preš.*; — ljudje gonijo (= pravijo), da bo vojska, *Z.*; — 2) *g.* se. *a)* sich herumtreiben, schwärmen: otroci se gonijo po trati; — *b)* brünst, läufig sein: krava, kobila, psica se goni.
gonitva, *f.* = gonitev, *Jarn.*
gonitva, *f.* das Räthsel, *Meg.-Mik*
gonivec, *vca. m.* 1) der Treiber, der Verfolger, *Cig., Valj. (Rad)*; — 2) der Förderer (mont.), *SLN.*; — 3) das Treibrad, *Cig. (T)*.
gónj, *gónja. m.* = gonja, die Brünst: jelenov *g.*, *Cig.*
gónja, *f.* 1) das Treiben, die Treibjagd, *Mur., Cig., Jan., Nov., SLN.*; — otroci imajo vedno gonjo med seboj, treiben sich immer herum, haben eine Hege, *Polj.*; — 2) die Brünst, *Cig.*; — 3) ein Schimpfwort für ein geiles Frauenzimmer, *Lašče-Lerst. (M.)*; — 4) nav. *pl.* gonje, der Weg, auf dem man das Vieh auf die Weide treibt, der Viehweg (in Wäldern, zwischen Zäunen und dgl.), *Cig., Jan., Svet. (Rok.), Lašče-Lerst. (M.), SI Gradec-C., Polj.*
gonjác, *m.* 1) der Viehtreiber, *Mur., Cig., Jan.*; — kdor vpreženo živino pri pluzenju goni, *Djk. (Crt.)*; — 2) der Treiber auf der Jagd, *Cig., LjZv., BLKr.*; — 3) der Stadtreiter, *Cig.*
gonjačica, *f.* die Treiberin, *Cig.*
gonjáj, *m.* 1) die Ackerbecklänge, *vzh. St.-C.*; — 2) ein Ackertheil, *vzh. St.-C.*; soviel man an einem Tage (oder von einer Fütterung bis zur anderen, *Zj.*) umackern kann, *Mur.*)
gonjati, *ám. vb. impf.* Podgorje v Istri-Erj. (*Torb.*), *po gl.* vonjati.
gónjba, *f.* 1) = 1. gomba, *C., Zora*; — 2) = gonja 2), *Mur.*
gonjenik, *m.* das Getriebe, (die Triebfeder, das Treibrad), *Cig. (T.)*.
gonjenje, *n.* 1) das Treiben; — 2) das Brünst, *Cig.*
gonjetáti, *etám. ččem. vb. impf.* = gondrati, *C.*
gonjetávece, *vca. m.* = gondravec, *C.*

gonjévati, *ám. vb. impf.* = goniti, zu treiben pflügen, *Cig.*
gonka, *f.* das Floß, *C., DZ. (rus.)*; *po gl.* slav. **gonóba**, *f.* der Schaden, das Verderben, *Mur., Mik.*
gonóben, *bna. adj.* verderblich, *Mur.*
gonóbíti, *ím. vb. impf.* Eintrag thun, verderben, zugrunde richten, *Mur., Cig., Mik.*; *g.* dete, *Vod. (Bab.)*; tudi: gonóbíti.
gonobivec, *vca. m.* der Verderber, der Verwüchter, *Valj. (Rad.)*.
gonótká, *f.* das Räthsel, *Habd.-Mik., Valj. (Rad.)*.
gonótnik, *m.* der Wahriager, *Habd.-Mik.*
gónťa, *f.* die Schindel, *V.-Cig.*
gónťar, *rja. m.* der Schindelhaner, *Cig.*
gónźa, *f.* = 1. goža, *Gor.*
gór, *góra, m.* kup gnojá, *Dol.*
gór, *adv. po gl.* gori.
góra, *f.* 1) ein hoher Berg; solnce gre za goro, die Sonne verschwindet hinter dem Berge; *pl.* gore, das Gebirge; v gorah, im Gebirge, in den Bergen; — 2) der Bergwald, *Cig.*; v goro iti po drva, *LjZv., jvzh. St.*; — 3) = gorica, der Weinberg, *Cig., C., Rec.*
goráčina, *f.* die Anhöhe, die Höhe des Berges, *Mur., C.*
góráh, *adv. C., po gl.* gori.
gorák, *górka. adj.* = gorek.
górama, *adv. C., po gl.* gori.
gorán, *ána. m.* = gorjan, *Cig., Jan., M.*
góránji, *adj.* = gorenij, *Jan., C., Dol.*
górast, *adj.* bergicht, *Cig., Jan.*; — bergig, *Mur., Mik.*
gorát, *adj.* gebirgig; gorata dežela.
goratina, *f.* die Gebirgsgegend, *C.*
gorátost, *f.* die Gebirgigkeit, *Zora.*
gorčica, *f.* 1) die Wärme, *C.*; *g.* v lich, die Schamröthe, *ZgD.*; — 2) der Senf, *Mur., Cig., Jan., Nov.*; bela *g.*, der weiße Senf (sinapis alba), *Tuš./Rj.*; — 3) (na *Dol.* nachpáčno nam. ogršćica, *Kavš.*)
gorčičar, *rja. m.* der Senfhändler, *Cig.*
gorčičast, *adj.* senffartig, *Cig.*
gorčičen, *čna. adj.* 1) Senf, *Mur., Cig., Jan.*; gorčično zrno, *Cig., Jan.*; — 2) = jezen, *C.*
gorčičenica, *f.* die Senfbüchse, (goršćenica) *Cig.*
gorčina, *f.* die Butterfeil, *Valj. (Rad.)*.
gorč, *adv.* = gori, *Mur.*
górce, *vca. m.* der Gebirgsbewohner, *V.-Cig., Jan., Dol.-Z.*; gorci: tako sami sebe imenujejo goriški gorjanci, *Goriš.*
gorčica, *f.* 1) die innere Nixe (3. B. im Kopf), *Lašče-Lerst. (Rok.)*; — *g.* se je razlivala po lich krasotice, *Zora*; — 2) das Sodbrennen; — 3) gorčica = gorenost, *Jan.*; — 4) der Enzian (gentiana), *Medv. (Rok.)*.
gorčina, *f.* die Nixe, *Cig., Jan.*
gorčënež, *m.* der Zelot, *Jan. (II.)*.
gorčënica, *f.* der Kranichschnabel (pelargonium sp.), *Krn-Erj. (Torb.)*.
gorčënik, *m.* der Eiferer, der Zelot, *Cig., Jan., ZgD.*

gorččnost, *f.* der Eifer, die Begeisterung, die Zubruust.

gorččnost, *f.* = gorečnost: vest zaspi. *g.* ugasne. *Skrb.-Valj. (Rad.)*; *g.* za domovino, *Vrtov.*

góreč, *rka. adj.* 1) warm; na gorkem biti, in der Wärme sich befinden; gorke jedi, warme Speisen, gorke vode = toplice. *C.*: — še sem ves *g.* erhit, *Jan.*; gorko komu pritisniti, jemandem eine derbe Ohrfeige geben, *Cig.*; gorke solze točiti. *Cig.*; — pri gorkem dejanju prijeti, auf frischer That betreten, *DZ.*: — 2) biti komu *g.*, jemandem gram sein, grollen, *Cig., Jan., Kr.*; *g.* nad kom, über jemanden aufgebracht, *C.*; — gorka me zgrabí, ich werde aufgebracht, *C.*: — 3) = grenck, *Mur., Jan., Kast.-C., Mik.*

góreka, *adv.* = gori, *C.*

góreč, *řla. adj.* heiß; o goreli suši, *Ravn.-Mik.*

górečec, *řca. m.*, goreleci, dičes Nitzholz, (gorevec ?) *Ig.*

gorelišče, *n.* = pogorišče. *Cig.*

goreška, *f.* = premog, *Frey. (Rok.)*.

góreš, *rna. m.* das Stodwerk: hiša z enim gornom, na en goren. *Jan., Kast.-C., Lovska ok.*; menda bolj prav: gorenj.

góreš, *rna. adj.* Berg: gorno pravo, das Bergrecht, *Cig.*; = gorna pravica, *Jan.*; gorni gospod, der Bergherr, *Rec.*; gorno posestvo, dem Bergrecht unterworfen, *vrhŠt.*

górešj, *rnja. m.* pogl. goren.

górešje, *n.* das Brennen; górešje. *Valj. (Rad.)*

górešjec, *nica. m.* 1) der Bewohner des Oberlandes, der Berge; — 2) = gorenji veter, der Nordwestwind, *C., Gor.*

górešnji, *adj.* oberhalb befindlich, der obere; na gorenjem konci, am oberen Ende, gorenji veter, der Oberwind, *Z.*; — tudi: górešnji. (kar se nav. govori góranji).

górešnjaka, *f.* die Bewohnerin des Oberlandes. goršt, *f.* die Bitterkeit (fig.), *DSr.*; — prim. stsl. gorjesta, die Bitterkeit.

górešnji, *adj.* oben befindlich, obig, *C.*

goréti, *im. vb. impf.* brennen; s plamenom *g.* mit einer Flamme brennen; na ves ogenj *g.* lichtertof brennen, *Cig.*; goreč, brennend, glühend; *g.* ogeli, glühende Kohle; goreči jeziki, feurige Zungen; *g.* ognjenik, thätiger Vulkan, *Cig. (T.)*; — *g.* za kaj, für etwas begeistert sein, *Cig., Vod. (Pes.) nk.*; za drugega *g.*, für einen anderen in Liebe entbrannt sein, *Preš.*; — goreč, inbrünstig; goreča molitev: eifrig; goreče prizadevanje; ves goreč biti za kaj, für etwas begeistert sein.

gorgrati, *ám. vb. impf.* gurren, *V.-Cig.*

gorgúkati, *kam. čem. vb. impf.* = gorgrati. *C.*; gorgukal sem kakor golob, *Dalm.*

gorí, *adv.* 1) oben; tam gori, droben: gori omenjen, oben erwähnt, *Jan., nk.*; — 2) hinauf; gori in doli, auf und ab; — gori! auf! (po nem.). Gori. gori! brodniki! Nas boste črez vozili. *Npes.-K.*

1. gorica, *f. dem. gora* 1), das Berglein; der Hügel; *pl. gorice*, das Kleingebirge, *Cig. (T.)*; — 2) (vinska) gorica, der Weinberg; — 3)

der Hofplatz, *Jarn., C.*; der Hofplatz vor den Ställen, *Jarn., C., BIKr.*; ovčja *g.*, der Schafhof, *C.*; — der Markt oder Dorfplatz, *C.*; — (na vzhodu tudi: góř(ica, *C.*).

2. gorica, *f. Gor.*, pogl. govorica.

goričán, *ána. m.* der Gebirgsbewohner, der Oberländer, *Št.-Mur., Cig., Mik.*

goričánc, *nca. m.* der Weingärtner, der Winzer, *C.*; der Arbeiter im Weinberge, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

goričánka, *f.* die Oberländerin, *Mur.*

goričánski, *adj.* Oberländer, *Mur.*

goričár, *rja. m.* der Winzer, *C.*

goričást, *adj.* hügelicht, *Cig., Jan.*

goričén, *čna. adj.* Hügel, Weingarten, *Mur.*

goričevce, *vca. m.* neka trta, *Kras-Erj. (Torb.)*

goričéca, *f. dem. gorica*; das Hügelchen, *Krelj, goričljiv, íva. adj.* ründig, goričljiva ovca, *Kras-Cig.*; (? morda nam. garjčljiv, *C.*).

góríka, *adv.* = gori, *Istra-C.*

goríla, *m.* der Gorilla, *Erj. (Z.)*.

gorítnik, *m.* der Brenner; Bunsenov *g.*, *Sen. (Fř.)*.

gorína, *f.* 1) der Bergwein, *Cig.*; — 2) das Wässhengebirge, *Jes.*

1. gorišče, *n.* = gorica 3), *C.*

2. gorišče, *n.* 1) der Brandplatz, *Levt. (Nauk.)*; — 2) der Brennputz, *C., Žid., Cel. (Geom.)*, *Sen. (Fř.) nk.*

gorívq, *n.* der Brennstoff, das Brennmaterial, *Cig., Jan., Cig. (T.), DZ., Sen. (Fř.)*.

gorjáča, *f.* der Klotenstod, fuorriger Stod; *g.* šestogřca, *C.*; — prim. garjáča, gřjača.

gorjáčár, *rja. m.* clovek, ki z gorjáčo po svetu hodi: Gorjáčarji. tatovi in čigani Po svetem govore, *Preš.*

gorjáčarski, *adj.* gorjáčarsko berilo, *Preš.*

gorják, *m.* 1) der Gebirgsbach, *Jan.*; — 2) der Westwind, *Slov. Gradec-C.*; prim. gorenjec 2).

gorján, *ána. m.* der Gebirgsbewohner, *Cig., Jan., Cig. (T.), Rez.-C.*

gorjánec, *nca. m.* der Gebirgsbewohner; v gornance, inš Gebirge, *Let.*

gorjánka, *f.* die Gebirgsbewohnerin.

gorjánski, *adj.* die Gebirgsbewohner betreffend, Gebirgs-; po gorjansko, nach Art der Gebirgsbewohner.

gorjáva, *f.* das Brennen; za gorjavo je šel dry iskat, *BIKr.*

1. góřje, *n. coll.* die Gebirgskette, *Cig.*

2. góřje, *n.* das Weh; da je bilo *g.*, daß es ein Jammer war, *Cig.*; cloveško *g.*, *Zr.*; góřje ti! weh dir! *g.* je pak pregrešnikom, *Dalm.*; góřje ti bo! góřje ti ga bo! *Lašće-Levt. (Rok.)*; *g.* ti ga bodi! *Jurč.*; *g.* si ga njemu! *SLN.*; *g.* si ga tistemu, ki...! *LjZv.*

góřji, *adj. compar.* 1) ärger, *vřhŠt.-C.*; — 2) stattlicher, *Gor.*; — besser: bolnik je góřji, dem Kranken geht es besser, *Gor.-Cig.*; — prim. góřši.

gorjüp, *adj.* bitter, herbe; gorjupa jed, *Mik.*; gorjupi pelin, *C.*; hantig; gorjupo maslo, *Cig., Jan.*; — *g.* biti komu, jemandem gram sein, *Cig.*

gorjüpast, *adj.* herblich, *Cig.*

gorjupína, *f.* das Bittere, die Bitterkeit, *C.*
 gorjúpiti, úpim. *vb. impf.* bitter machen, *Cig.*
 gorjúpost, *f.* die Bitterkeit, die Herbheit.
 gorjúščen, šna, *adj.* Senf-, *Levst. (Nauk);* —
 stsl.
 gorjúšica, *f.* der Senf (*sinapis*), *Z.*: — po
 stsl. gorjuha; *pogl. gorčica.*
 gorkóba, *f.* = gorkota, *M.*
 gorkomèr, méra, *m.* = toplomer, das Ther-
 mometer, *Cig., Jan.*
 gorkòst, *f.* = gorkota, *C.*
 gorkòta, *f.* 1) die Wärme; gorkota ubogih do-
 brota: — 2) = gorečnost, der Eifer, die
 Hitze, *C.*
 gorkòten, tna, *adj.* hitzig, *Jan.*; = gorek,
Jan.
 gorljiv, íva, *adj.* 1) brennbar, *Cig., Jan., Cig.*
(T.), Nor.; — 2) eifrig, feurig, *Hal.-C.,*
ZgD.
 gorljivec, vca, *m.* der Eiferer, *C.*
 gorljivost, *f.* 1) die Brennbarkeit, *Cig., Jan.,*
Cig. (T.); — 2) der Eifer, die Inbrunn, *Cig.,*
Hal.-C.
 gõrman, *m.* = gornik, *C.*
 gõrna, *f.* die Abgabe vom Weinberge, außer
 dem Zehent, das Bergrecht, *Mur., Cig., C.*
 gõrnat, *adj.* = gorat, *Jan.*
 gornatina, *f.* das Gebirgsland, *C.*
 gornica, *f.* 1) die Bergrealität: der Weingarten,
Z.; — die Bergweise, *Jan.*; — 2) = gorna,
Jarn., Mur., Cig., Jan., C.; tudi: gornica.
 gorničnik, *m.* der Bergrechtsholde, der Berg-
 hold (kdor gornico plačuje), *Mur., Cig.*
 gorničnják, *m.* = gorničnik, *Mur., Danj.-*
Mik.
 gornija, *f.* gorniški urad, *Cig.*
 gõrnik, *m.* 1) pred l. 1848: v vinskich krajih
 od graščine izvoljen zaupni mož, ki je nad-
 zoroval v svojem okraju vinograde, trgatve,
 pobiranje desetine, gornice itd., der Berg-
 meister, *Mur., Cig., Rec., Met., Dol., jvžSt.*:
 gorni gospod ali njegov gornik: sedaj: po-
 šten mož, katerega izbero, da jim za plačilo
 vino meri, kadar se prodaja, *Dol.-Levst.*
(Rok.); — der Bergmeister: gorniki, kateri naj
 pazijo vsega, kar je vinogradom na korist,
Levst. (Nauk), 43.; — 2) der Weinbauer,
Cig., C.: ubogim gornikom gornino pobiri-
 rati, *Sl.N.*; *prim. gornjak 3)*; — 3) = go-
 zdar, *C.*; — 4) gornik, der Alpenjäger, der
 Älthühgel (*accentor alpinus*), *Trenta, Soča-*
Erj. (Torb.); — 5) die Bärentraube (*arcto-*
staphylos), *C.*
 gornina, *f.* = gornica 2), *Sl.N., jvžSt.*
 gorniški, *adj.* das Bergrecht betreffend, *Z.*
 gornják, *m.* 1) der Oberländer, der Berg-
 bewohner, *C.*; — 2) der von den Gebirgen
 her wehende Wind, der Bergwind, *Cig.*: der
 Nordwind, *C.*: der Weimwind, *Jarn.*; gõr-
 nják: sivi sever, mizli zlolec, suhi gornjak,
Saleška dol.-Kres IV., 104.; — 3) kdor je
 gornico ali gornino plačeval (pred 1848. l.),
Valj. (Rad); — 4) gõrnjak, gornji del kake
 reči, *Valj. (Rad)*: der Oberflusstzatz (*pro-*
positio praemissa maior), *Cig. (T.).*

gõrnji, *adj.* der oberhalb oder oben befindliche,
 der obere: *g. konec.* das obere Ende; *gor-*
nja ustnica, die Oberleuze; *gornja hiša,* die
 Bodenkammer, *Cig.*; — *prim. gorenji.*
 gõrnjica, *f.* 1) das obere Stockwerk des Bauern-
 hauses, das Obergemach, das Bodenzimmer,
Cig., C., Burg., Vrt.; (*gornica*): *On puhne*
v svillo gornico, Vod. (Pes.); — 2) das Rauch-
 loch, das Luftloch eines Zimmers, *C.*
 gõrno, *n.* = gornica, gornina, das Bergrecht,
C., Mik.
 gornostáj, *m.* das Hermelin, *Jan., C.*; — *rus.*
 gornostájevina, *f.* das Hermelinfell, *Cig.*
 gorovèť, evčta, *m.* das Feuerlöschchen, das
 Adonisröschen (*adonis vernalis*), *Cig.*; — *hs.*
 gorogránščica, *f.* neka irta, *Celje-Erj. (Torb.).*
 gorokáz, káza, *m.* die Gebirgsarte, *Cig. (T.).*
 goropis, pisa, *m.* die Drogaphie, *Jan., Cig. (T.).*
 goropisec, sca, *m.* der Drogaph, *Cig., Jan.*
 goropisen, sna, *adj.* orographisch: *goropisni*
 zemljevid, die Gebirgsarte, *Jes.*
 goropisje, *n.* die Drogaphie, *Cig., Jan.*
 gorostás, stása, *m.* der Riese, *Cig. (T.), Prip.-*
Mik.; — *hs.*
 gorostáčen, sna, *adj.* riesig, *nk.*; — *hs.*
 gorovèz, véza, *m.* die Bartflechte (*usnea*), *Tuš.*
(B.); — *hs.*
 gorovid, vida, *m.* = gorokaz, *Cig., C.*
 gorovit, avd, gebirgig, *Mur., Cig., Mik.*
 gorovitost, *f.* gebirgige Beschaffenheit, *Cig. (T.).*
 gorovje, *n.* das Gebirge, die Gebirgsgruppe,
Cig., Jan., Cig. (T.).
 górski, *adj.* Berg-, Gebirgs-: *gorsko jezero,*
 der Gebirgssee; — *gorska gosposčina,* die
 Bergobrigkeit, *staro pismo iz l. 1630. — Let.*
1887., 313.
 górstvo, *n.* das Gebirgsjudent, *Jan., Cig. (T.),*
C., Jes.
 gõršati, *am. vb. impf.* verschönern, *Cig.*; —
g. bolnika, einen Kranken aufbringen, *Cig.*;
 — *prim. gorši 2).*
 gõršček, *m.* 1) = gornik 1), *staro pismo iz*
l. 1630. — Let. 1887., 314.; — 2) der Berg-
 hold, *Hal.-C.*; — 3) der Wildbad, *C., Z.*
 gõrščina, *f.* — 1) die Berggegend, *C.*; — 2)
 das Bergrecht, die Berggiebigkeit, *Cig., Rec.,*
IjZv.: *kmet nam daje desetino in gõrščino,*
IjZv.; — 3) der Bergholdenbesitz, *Rec.*
 gõrščnik, *m.* die Blannweise (*parus coeruleus*),
Frey. (F.).
 gõršček, *m.* *v starih listinah,* *pogl. gõršček 1).*
 gõrši, *adj. compar.* 1) ärger, *vžSt. - C.*; *še*
gõrši je naslednik. Navr. (Let.); — 2) statt-
 licher, schöner, hübscher; *dekle je zato,* ali
sestra je še gõrša. Gar.: *bil je izmed vseh*
najgõrši, Savinska dol.-DSv.; *gõrša dekleta,*
Npes.-Vod. Pes.; *Prvi ljubček je bil gõrši,*
Npes.-Schein.; *imel je ženo, gõršo kakor drugi*
plemenitaši, IjZv.; *besser, Strek., DSv.*; *gõrše*
je biti pobožen, pa ubožen, kakor hudoben
pa pmožen, DSv.
 gõršičnica, *f.* *Cig.,* *pogl. gõršičnica.*
 gõršica, *f.* = gõrščen, *Cig., Jan.*
 gõrta, *adv.* *gori, hinauf, Kr-Gora-DSv.*
 gortánce, nea, *m.* *Cig.,* *pogl. gortanec.*

gorúha, *f.* der Meerjenf (bunias crucago), *C.*;
— prim. stsl. goruha, *Zeuf.*

gorùp, *adj.* *Levst.* (*Zb. sp.*), pogl. gorjup.

gorúsica, *f.* der Zeuf, *Guts.-Cig., Jan.* (stsl. hs.); — die jeusflättrige Zadenjchote (bunias crucago), *Z.*

gorúšičen, čna, *adj.* Zeuf-, *Jan.*

gòs, gosl, *f.* die Gans; siva ali divja g., die graue Gans, die Wildgans (anser cinereus), *Erj. (Z.).*

gòša, *f.* = gos, *Cig., Polj.*

gosák, *m.* 1) der Gänjerich; — 2) (sáljivo) der Ehemann (während des Wochenbettes des Weibes), *vzhSt.-C.*

gosár, rja, *m.* 1) der Gänjehirt, *Cig., C., Z., Zora*; — 2) der Gänjehändler, *Cig., Jan.*

gosaríca, *f.* 1) die Gänjehirtin, *Cig.*; — 2) die Gänjehändlerin, *Jan.*

gosarícica, *f.* das Gänjemädchen, *Cig.*

gòšče, eta, *n.* das Gänschen, *C.*

gòšćica, *f.* dem. goska, *Cig.*

gòšè, čta, *n.* das Gänjesüchlein, *Cig., C.*

gòšćji, *adj.* = gosji, *ogr.-C.*

gòselce, *f. pl. dem.* gosli.

gòseln, lna, *adj.* Geigen-, Violin-, *Z.*

gòselnik, *m.* das Geigenfütteral, *Cig.*

gòselnják, *m.* = goselnik, *Jan.*

gòselnski, *adj.* Geigen-, Violin-, *Cig., Jan.*; goselska šola, *Zora.*

gòsenica, *f.* 1) die Raupe; svilna g., die Seidenraupe, *Cig., M.*; — 2) g. med parklji (goveja bolezen), *Cig., C., Strp.*; tudi neko ulje pri ovcah, *Savinska dol.*; prim. pasjica 2); — gòsenica (gosenica), *Št.*

gòseničar, rja, *m.* 1) der Raupenleser, *Cig.*; — 2) rumenonogi g., die gelbbeintige Raupen- schlupfwespe (microgaster glomeratus), *Erj. (Z.).*

gòseničarka, *f.* die Raupenfliege (tachina), *Erj. (Z.).*

gòseničav, *adj.* voll Raupen, raupig, *Jan.*

gòseničen, čna, *adj.* Raupen-, *Cig., Jan.*; — raupig, *Jan. (H.).*

gòseničji, *adj.* Raupen-, *V.-Cig., Jan.*; goseničja preja, *Vrt.*; goseničji mešički, *Levst. (Nauk.).*

gòseničnik, *m.* dreiflättriger Vogelfuß (ornithopodium scorpioides), *C.*

gòsenka, *f.* = gosenica 1), *Mur.*

gòsèr, rja, *m.* der Gänjerich, *C.*

gòsetina, *f.* das Gänjesfleisch, *Mur., Cig., Jan., ogr.-C.*

gosič, šca, *m.* das Gänsehen, *Valj. (Rad.)*; (gòsič, *Dict.*).

gosinják, *m.* 1) der Gänjestall, *Mur., Cig., Jan., C.*; — 2) der Gänjefoth, *Mur., Cig., Jan.*

gosinji, *adj.* = gosji, *Mur., Cig., Jan., Danj.-Mik.*

gosják, *m.* 1) = gosak, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) gòsjak, der Gänjefoth, *Cig., Mik.*

gòsje, *n.* die Herbstzeitlose (colchicum autumnale), *C. (?)*

gosjenòg, nóga, *m.* neka trta: der Gänjesfüßler, *C.*

gòsji, *adj.* Gans-, Gänje-; gosje pero, die Gansfeder, gosji pastir, der Gänjehirt.

gòska, *f. dem. gos.* *Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad.)*; — = gos, *Mur., Dol.-Cig., vzhSt.*

gòslanje, *n.* das Geigen, *Cig.*; Kako mu goduje goslanje to! *IjZv.*

goslár, rja, *m.* 1) der Geiger, der Violinspieler;

gòslar, *ogr.-Valj. (Rad.)*; — 2) der Geigenmacher, *Mur., Cig., Jan.*; — 3) der kleine Steifhuf (colymbus minor), *Cig.*; der schwarzhaltige Seetaucher (eudytes glacialis), *Frey. (F.);* — 4) die Herbstzeitlose (colchicum autumnale), *Z., Nov.*

gosláríti, árim, *rb. impf.* den Geiger abgeben, geigen: g. po krémah, *SlN.*

gòslast, *adj.* geigenförmig, *Cig., Jan.*

gòslati, am, *rb. impf.* 1) geigen, fiedeln, *Dol.-Cig., Jan.*; Pa stopam in goslam. kar moči mi, *IjZv.*; — 2) prügeln, *M., Z.*

gòsle, sel, *f. pl.* = gosli, *Cig., vzhSt.*

gòsle, eta, *n.* das Gänschen, *Jarn.*

gòsli, *f. pl.* 1) die Geige, die Violine; na gosli gosti, die Geige spielen; — 2) die entblößte Mannesbrust; gosli kazati, die Brust entblößt haben.

gòslica, *f. pl.* = goselce, *Jan.*

gòsman, *m.* der Gänjerich, *Blc.-C.*

gospá, é, *f.* die Frau, als Titel einer weiblichen verheirateten Standesperson; milostiva (milostljiva) gospa! gnädige Frau! gospa mati; imenitna gospa; — die Dame: gospodje in gospe, Herren und Damen, *nk.*; — die Herrin: gospa vsèga sveta, *ogr.-Valj. (Rad.)*

gospáca, *f.* die Frau (zaničli), *kajk.-Valj. (Rad.)*; kuštrave gospáce, *SlN.*

gospéjski, *adj.* Frauen-, Damen-, *Jan. (H.).*

gospén, *adj.* der Frau, *C., Z.*

gospénji, *adj.* 1) der Frau, *Mik.*; gospenji lasje (adiantum), *Dict.-Mik.*; — 2) = gospinski, *Jan.*

gòspica, *f.* 1) das Fräulein, *nk.* (po hs.); gòspica, *Valj. (Rad.)*; — 2) der Silbertrich oder der Raufmantel (argynnis Paphia), *Cig., C., Erj. (Z.);* — 3) die Wasserjungfer (calopteryx sp.), *Notr.-Erj. (Torb.).*

gospinja, *f.* = gospodinja, *Mik. V. G. II. 143.*

gospínji, *adj.* = gospenji 1); gospenji cvet, das niedergelroffene Hartheu (hypericum humifusum), *Medr. (Rok.).*

gospínjšćica, *f.* neka trta, *Celje-Erj. (Torb.);* die Frauentagtraube, früher blauer Kleener, *Trumm.*

gospinski, *adj.* Frauen-, Damen-, *Cig.*

gospòd, *m.* der Herr (als Standesperson): velik g., ein großer Herr; gospoda se delati, den Herrn spielen; ti gospod, jaz gospod, kdo bo pa konja sedlal? *Z.*; gospod po kosilu lačen, Titel ohne Mittel, *Cig.*; gospod! mein Herr! gospodje! meine Herren! milostljivi gospod! gnädiger Herr! pri gospodu župniku, beim Herrn Pfarrer (tudi se govori: pri gospod - župniku, *Mik.*); — po gospodu poslati, den Briefe zu einem Kranken holen lassen; stari, mladi g., der Farmer, der Maplan, *Goriš.*; — = Bog: Gospod z vami!

— der Herr = Gebieter; tukaj sem jaz gospod; gospod érez vse gospode; (*gen., dat., acc. sing., acc. pl. gospodi, Trub.-Mik. Krelj.-C.*).

gospóda, f. coll. die Herrentente, der Herrentland; kar gospoda stori krivo, kmetje plačati morajo živo, *Cig.*; die Herrschaften sind ausgefahren, *Cig.*; častita gospoda! geehrte Herren (und Damen)! Gospoda vsi pritrđijo, *Npes.-K.*; Gospoda se pogledajo, *Npes.-K.*; Naj gospoda pije vodo, Ker za vince ne (u)trpi, *Npes.-Mik.*; — *gen.* tudi: gospodč.

gospodár, rja, m. der Haushirt; kje je gospodar; dober gospodar biti, guter Wirt sein; — der Dienstgeber; kakršni gospodarij, taki posli, wie der Herr, so der Knecht; — der Besitzer, der Eigentümer; g. kake kupčije, ladje, rudnika itd., *Cig.*; der Lehrherr, der Meister eines Gewerbes; — der Beherrscher; Bog je vsega sveta g., — g. biti éegav ali komu, über jemanden zu befehlen haben; tukaj nisi ti gospodar, hier hast du nichts zu befehlen; jaz ga nisem g. = ne morem mu zapovedovati, *Podkrcni.-Erj. (Torb.)*; ne biti samega sebe g., außer sich sein, *Cig.*; denar gospodar. Geld regiert die Welt.

gospodárček, éka, m. dem. gospodarec; bajeslovno bitje; dober duh (v nar. pripovedkah), *Glas. II, 115.*

gospodárčén, éna, adj. = gospodaren, *Jan.*

gospodárčn, rna, adj. wirtschaftlich, haushältig, *V.-Cig., Jan., Gor.-DSv.*

gospodarica, f. = gospodinja, *Mur., Cig.*

gospodaríčica, f. dem. gospodarica, *Dict.-Mik.*

gospodaríten, tna, adj. Mur., pogl. gospodaren.

gospodarítev, tve, f. = gospodarjenje, *Mur.*

gospodáriti, árim, vb. impf. 1) Herr sein, zu befehlen haben, walten; tukaj hoče vsakdo g.; žena gospodari, die Frau trägt die Dose, *Cig.*; — die Wirtschaft führen, wirtschaften; slabo, dobro g.; — g. s čim, mit etwas gebaren; g. z denarjem; g. z občinsko svojino, *Levt. (Nauk.)*; — hanjen; sovražniki so tu strašno gospodarili; grassieren; kuga tu gospodari, *Cig.*; — 2) beherrschen; g. jezo, be mejšten, *Ravn.*; mesu ne daj g. tela, *Vrtov.-Jan. (Slovn.)*.

gospodárjenje, n. 1) das Herrsein, das Verhalten und Walten; — der Wirtschaftsbetrieb, die Haushaltung; — die Obearung, das Grassieren; — 2) das Beherrschen; — prim. gospodariti.

gospodarjeváti, újem, vb. impf. = gospodariti, *Guts., Zora.*

gospodarljiv, íva, adj. wirtschaftlich, *Cig.*

gospodárnica, f. die Haushälterin, *Mur.*; die Meierin, *Jan.*

gospodárnik, m. der Haushalter, *Mur., Ravn.*; der Meier, der Econom, *Jan.*

gospodárnost, f. die Haushältigkeit, die Kunst gut zu wirtschaften, die Economie, *Cig., Jan., Slov.*; to xleva g., das verlangt die Müd sieht auf die Economie, *Levt. (Cest.)*; z amno gospodárnostjo imetek pomnožiti, *Slovan.*

gospodárski, adj. einen Hausherrn betreffend, ihm entsprechend, Wirtschaftsz., Economie-; gospodarski opravki; gospodarsko ponosen, *Glas.*

gospodárstevce, n. dem. gospodarstvo, kleine Wirtschaft, *Vrt.*

gospodárstven, tvena, adj. Wirtschaftsz., Verwaltungsz.; gospodarstveno leto, das Verwaltungsjahr.

gospodárstvo, n. die Wirtschaft; die Economie; g. prevzeti, oskrbovati; kmetsko g., die Bauernwirtschaft; umno g., rationelle Economie; *Nor., uk.*; hišno g., die Hauswirtschaft; žensko g., die Weibwirtschaft; — narodno g., die Nationaloconomie, *Cig. (T.), uk.*; politično g., die politische Economie, *Cig. (T.)*; državno g., der Staatshaushalt, *Cig. (T.)*.

gospódek, éka, m. dem. gospod. = gospodič; vzdihujoči gospodki, *Levt. (Zb. sp.)*.

gospodič, íca, m. das Herrchen, junger Herr, *Cig., Jan., Valj. (Rad.)*; der Edelknabe, der Junfer, *Re7.-C.*

gospodiček, éka, m. dem. gospodič; das Herrchen, *Jan.*

gospodičič, m. dem. gospodič; das Herrchen; der Edelknabe, der Junfer, *Mur., Cig., Dalm.*

gospodična, f. 1) das Fräulein; pojdi doli, gospodična, ti babelska hei, *Dalm.*; Notri je žlahten gospod, žlahtna gospa, In eno gospodično imata, *Npes.-K.*; Bog jo živi gospodično! *Preš.*; — 2) neka hruška, *Sr. Duh pri Krškem.-Erj. (Torb.)*; — 3) nekaterere rastline; der Himmelschlüssel (primula acaulis), *C.*; — die Knotenblume (leucoum vernum), *Medv. (Rok.)*; — die Nachterzje (oenothera biennis), *SlGor.-Erj. (Torb.)*; — das Gänseblümchen (bellis perennis), *Sp., Idríja.-Erj. (Torb.)*.

gospodičnica, f. 1) dem. gospodična; ein kleines Fräulein; — 2) neka hruška, *Cig., C., Z.*; — 3) der Klatschmohn (papaver rhoeas), *Solkán pri Gorici.-Erj. (Torb.)*; dokler je cvet še v popku, ugibljejo otroci, ali je gospod (bel), ali gospa (rdeč), *Bilje.-Frj. (Torb.)*; — die Judenfische (physalis Alkekengi), *Dict., C.*

gospodičnik, m. neko jabolko, *Cig.*

gospodin, m. = gospod, gospodar, *Habd.-Mik., Danj.-Valj. (Rad.), Re7.-Baud.*

gospodinja, f. die Herrin, die zu befehlen hat; die Hausfrau; gospodar je šel z doma, gospodinja pa je doma; die Wittin; dobra g., eine gute Wittin; — die Haushälterin; biti pri kom za gospodinja; die Dienstherrin; imeti dobro gospodinja; — die Quartierfrau, die Köstlerin.

gospodinjenje, n. das Wirtschaften (der Frau).

gospodinjiti, ínim, vb. impf. als Hausfrau walten, das Hauswesen, inoffern es der Hauswirthin obliegt, führen; kadar ona gospodari, on pa gospodinji, je narobe svet, *Z.*; — g. koga, jemandes Wirtschaftlerin sein, *C.*; gospodinjala ga je sestra, *Zv.*; tudi: g. komu, *Zv.*

gospodinj-ski, *adj.* eine Hausfrau oder Wirt-schafterin betreffend, Hausfrauen; gospodinj-sko delo.

gospodinjstvo, *n.* das Geschäft der Hausfrau oder Wirtschafterin; Marija je tudi pri gospodinjstvu vseh ženskih čednosti ljubezniva podoba, *Ravn.*

gospodljiv, *iva, adj.* herrschüchtig, *V.-Cig., Jan., Cig. (T.). Ravn.*; on (župan) se ne boj nikogar, a gospodljiv zopet ne sme biti, *Levst. (Nauk).*

gospodljivost, *f.* die Herrschüchtigkeit, *V.-Cig.*

gospódnica, *f.* = gospojnica: velika, mala g., Groß-, Kleinfrauentag, *Mur., Cig., Danj.-Mik., Dobnje Kor.-Jan. (Rok.).*

gospódnji, *adj.* 1) des Herrn (Gottes), *Mik.*; v gospodnjem imenu, *Krelj*; gospodnji duh, gospodnje ime, *Dalm.*; gospodnji angel, *Kast.*; gospodnje leto, das Jahr des Heils, *Cig. (T.);* — 2) herrschaftlich, Herren-, *V.-Cig., Jan.*; gospodnja služba, Herrendienst, *Cig.*

gospodovánje, *n.* das Herrsein, das Herrschen.

gospodováti, *šjem, vb. impf.* Herr sein, walten, herrschen; g. nad kom ali čim, beherrschen, *Cig. (T.), Met.-Mik.*

gospodovávec, *vca, m.* der Beherrscher, der Gebieter, *Mur., Cig., Jan.*

gospodováven, *vna, adj.* = gospodljiv, *V.-Cig.*

gospodovávka, *f.* die Beherrscherin, die Gebieterin, *Mur., Cig., Jan.*

gospodovávski, *adj.* herrsch., *Jan., C.*

gospódska, *f.* pogl. gosposka.

gospódski, *adj.* pogl. gosposki.

gospódstvo, *n.* pogl. gospostvo.

gospóšćina, *f.* pogl. gospošćina.

gospójnica, *f.* 1) velika, mala g., der Groß-, Kleinfrauentag, *Jan., C., Št.*; — 2) neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.).*

gospóšćnica, *f.* die Zumpfleberblume (*par-nassia palustris*), *Medv. (Rok.).*

gospon, *m.* = gospod, *Habd.-Mik., ogr.-Mik.*; iz: gospodin.

gosponič, *m. dem.* gospon, *Prip.-Mik.*

gospóska, *f.* die Obrigkeit, die Behörde; mestna g., der Stadtmagistrat, *Dict.*; — pogl. obla-stvo.

gospóski, *adj.* Herren-; gosposka zbornica, das Herrenhaus, *uk.*; den Herrenleuten ge-hörig, sie betreffend, ihnen entsprechend; gosposke šege, po gosposko živeti, obla-čiti se.

gospóstvo, *n.* 1) die Gebieterchaft, die Herr-schaft, *Cig., Jan., uk.*; — der Bereich der Herrschaft; po vsem njegovem gospostvu, *Dalm.*; — 2) der Herrenstand, *Jan.*; Vsi stani na svetu Potrebni so nam. Posebno pa kmetstvo, Gospostvo z maštvam (nam.-om), *Npes.-K.*; — 3) Vaše g.! Eure Herr-schaft! *Cig.*; — tudi gospostvo, *Valj. (Rad.).*

gospóšćina, *f.* 1) der Herrenstand; tudi nji je dišala gospošćina, *IjZv.*; — 2) die Obrig-keit, *Meg.*; dežel-ska in duhovska g., *Trub*; od hude gospošćine silo in vse zlo trpeti, *Dalm.*; — 3) das Dominium, die Grund-

herrschaft, *Cig., Jan.*; — der herrschaftliche Grund, *Svet. (Rok.);* — 4) vormalis: die Ab-gaben und Leistungen an die Grundherrschaft, *ogr.-C.*

gospóšćinski, *adj.* Herrschafts-; g. grb, *Cig.*

gósti, *g. gósta, gósta, m.* 1) der Gast; danes imamo goste; v gostih biti, zugašte sein, v goste iti, zugašte gehen, *Dol.-Cig.*; = go-stač, *Jan., Cig., Jan., Mik., Kor.-Zv., Notr.*; — *pl.* tudi: gostič (kakor ljudje), *Mik., V. G. III. 140. Valj. (Rad. 47., 47 sq.);* nepozvani gostje, *ogr.*; dragi vi gostje, *Danj. (Posr. p.);* gospod je svoje gosti k njemu povabil, *Dalm.*; dobro vino položiti pred gosti, *ogr.*; — sem spadajo tudi reki: v gosteh biti, zugašte sein, *Jan., Krelj*; v gosti iti, als Gast irgend wohin kommen, besuchen gehen, *ogr.-C.*; Če se mu kaj do mene zli, Naj pride k meni sam v gosti, *Npes.-K.*

gósti, *gósta, adj.* 1) dicht; gósta trava, gósto drevje; goste lase imeti, einen dichten Haarwuchs haben; gósto platno, dichte Leinwand; gósto šivati; gósto sejati; gósto sito, feiner Sieb; gost glavnik, dichter Kamm; — gósta me-gla; — 2) dickflüssig, dick; gósta juha (kurze Brühe), gósta kri; — 3) oftmalig, *Cig.*; go-sta služba, redka suknja, wer oft den Dienst wechselt, wird wenig eriparen, *Npreg.-Mur.*; ima redke zobe pa góste laže, *Npreg.-jvžŠt.*; gostih besed, rebselig, *Cig.*; po gos-tem, po gósto, häufig; gósto, oft, gost (i) čas, häufig, *vžhŠt.*; — (*compar.* gostešji, gošči, *Cj.*)

gostáč, *m.* der Miethwohner, der Zmwohner, *Cig., Jan., Gor., uk.*; góstači, Miethleute, *Cig.*; góstačev g., der Miethwohner, *Cig.*

gostáček, *čka, m. dem.* góstač, *Cig.*

gostáčica, *f.* die Miethwohnerin.

gostáčka, *f.* die Miethwohnerin, die Zmwohnerin, *Cig.*

gostarija, *f.* 1) = góstaštvo, *M.*; — 2) po nem. Gasterei, *Cig., Jan., Jsvkr., Bas.*

gostarína, *f.* das Tafelgeld, *Jan.*

gostásćina, *f.* der Miethwohnerzins, der Zmwohnerzins, *V.-Cig., Jan., Nor.*

gostáštvo, *n.* die Zmwohnerchaft, der Zmwohnerstand, *Cig.*

góstba, *f.* das Gastmal, die Gasterei, *Cig., Jan., C., Zora.*

gósten, *tna, adj.* 1) = pogostljiv, gáštvei, *Cig., Jan.*; — 2) Gast; góstna pravica, das Gástrecht, *Jan.*

gostíti, *im, vb. impf.* = gostiti se, dicht werden, *Jan. (II.).*

gostí, *f. pl.* das Gastmal, *Mur., Cig., Jan., C.*; gósti napraviti, Janes imamo gósti, *Cig.*; na gósti pozvati, *Prip.-Mik.*; To bile čudne so gósti, *Npes.-K.*; — postalo iz: gost (*acc. pl.* gósti), *Mik., V. G. III. 140.*

gósti, *gódem, vb. impf.* 1) geigen; g. na gósti; Stírje jo godejo, Stírje pa trobijo, *Npes.*; (ein Musikstück) spielen; godeci lepo godejo; mladi ljudje, katerim nebesa godejo, denen der Himmel voll Basageigen ist, *Jurč.*; — vedno eno g., immer bei einer Vier bleiben,

immer daselbe wiederholen; — kdor resnico gode, temu gosli zbijejo. *Npreg.-Ljub.*; — 2) murren, brummen: ves dan gode; nad kom g. auf jemanden schmälern, feigen, *Cig.*; — schnurren, mačka gode (= prede), *Cig., Jan., C.*

gostič, *m.* = 2. gostivec, der Condensator, *Jan. (H.).*

gostij, *m.* = gostač. *Mik.*

1. **gostija**, *f.* 1) = gostja 1), *Mik.*; — 2) = gostja 2). *LjZv.*

2. **gostija**, *f.* die Gasterei, der Schmaus; gostijo napraviti: na gostijo povabiti.

gostilna, *f.* = gostilnica, *nk.*

gostilnica, *f.* das Gasthaus, das Wirtshaus, *Cig., Jan., nk.*

gostilničar, *rja. m.* der Gastwirt, *Cig., Jan., nk.*

gostilničarka, *f.* = gostilničarka. *Jan. (H.).*

gostilničarka, *f.* die Gastwirtin, *nk.*

gostilničarski, *adj.* Gastwirt: g. obrt. *nk.*

gostilničarstvo, *n.* die Gastwirtschaft, *Jan.*

gostilničen, *čna, adj.* Gasthaus-, Wirtshaus-, *nk.*

1. **gostilnik**, *m.* 1) = gostilničar. *Cig., Jan., ZgD.* (stsl.): — 2) der Gastgeber: posloviti se pri gostilniku. *Jurč.*

2. **gostilnik**, *m.* der Condensator, *Cig. (T.). C., Sen. (Fiz.).*

gostilniški, *adj.* Gasthaus-, *Cig., nk.*

1. **gostilo**, *n.* = gosti, *Cig., Jan., Slom.-C.*

2. **gostilo**, *n.* der Condensationsapparat, *Cig. (T.).*

1. **gostina**, *f.* das Gastmal, *Jan.*

2. **gostina**, *f.* 1) = gošča, das Tischdicht, *Cig., Fr.-C.*; — 2) die Dichte, *Valj. (Rad.).*

gostinčar, *rja. m.* = gostilničar, *Jan., Ravn.*; — prim. gostinec.

gostinčarica, *f.* = gostilničarica. *Jan.*

gostinica, *f.* (stsl.) *Ravn.* pogl. gostilnica.

gostinec, *nea. m. Jan.* (češ.), pogl. gostilnica.

gostinja, *f.* 1) weiblicher Gast, *Let.*; mehkužnost in lahkoživnost sta mu ostali neznani gostinji. *LjZv.*; — 2) die Bewohnerin, (gostinja, *Met.*

gostinski, *adj.* Gast, *Jan*; gastfreundlich: gostinski počastiti koga. *Let.*; gostinska zveza, gastfreundtschaftliche Verbindung, *Zv.*; — prim. hs. gostinski, kar pripada gostom.

gostišče, *n.* 1) das Einfuhrhaus, das Doppel, *Cig., C.*; gostišče na gori sv. Bernarda, *nk.*; — das Hotel, *Slm., Zora.*; — 2) = gosti, *C.*

gostitelj, *m.* der Bewirtende, der Gastgeber, *Jan., Let.*

1. **gostitev**, *ive. f.* die Bewirtung, *Jan.*; — das Gastmal, *Cig., C.*

2. **gostitev**, *ive. f.* die Verdichtung, *Cig. (T.).*

1. **gostiti**, *im. vb. impf.* 1) bewirten: g. koga, je mänden bewirten, jemandem ein Mahl veranstellen; — *ven.* tako me je gostil = take mi je pravil, *Glas.*; — 2) g. se, schmälern: g. se s kako rečjo, sich etwas wohl schmieden lassen, *jrzh. St.*

2. **gostiti**, *im. vb. impf.* dicht machen, verichten: eindichten: g. sol, gradieren, *Cig.*; condensieren, *Cig. (T.).*; g. se, dicht werden,

sich verdichten; iskre se goste. *Jan.*; dicht werden (o tekočinah); — (besede) g., schnell reden, *Cig.*

gostitva, *f.* = gostitev, *Valj. (Rad.).*

1. **gostivec**, *vca. m.* der Bewirtende, der Gastgeber, *Cig., Jan., Sol., C.*

2. **gostivec**, *vca. m.* der Condensator, *Jan.*

gostja, *f.* 1) die Gastin, *Jan., Vrt.*; — 2) die Bewohnerin, *Cig., Jan.*; — prim. gostija.

gostjavec, *vca. m.* der Gast (kdor v gostje pride), *Polj.*

gostjāvka, *f.* ženska, katera v gostje pride, *Polj.*

gostje, *n.* = gosti. *BlKr.-M.*; g. napraviti, *Cig.*; — v gostje iti, priti, als Gast kommen, einen Besuch machen, *Jan., Zil.-Jarn. (Rok.). Zv., Polj.*; Kdaj boš ti sestričica v gostje k nama li prišla? *Npes.-K.*; K meni pa moj brat v gostje gre. *Npes.-K.*; v g. vabiti, povabiti, zugašte bitteln, *Meg., Krelj, Dalm.*; v g. se komu ponuditi, sich jemandem als Gast anbieten, *Vrt.*; z nobenim gostjem, *Ravn.*; — v gostje mi hodi = spehuj se mi (o jedi), *Polj.*; (po *Mik., V. G. III. 140.* prav za prav *acc.* = gosti, gostje; — g. gostja, *Polj.*).

gostljāt, *āta, adj.* dicklich, *Cig., C.*

gostljāv, *īva, adj.* bewirtlich, gastfreundlich, *Cig., Jan., C.*

gostljīvost, *f.* die Gastfreundlichkeit, *Jan., C.*

gostman, *m.* = gostač, *Notr.*

gostniti, *nem. vb. pf.* dicht werden, *Rez.-C.*

gostnica, *f.* 1) die Kofthalerin, *Cig.*; — 2) das Gastzimmer, *Jarn., Mur.*; — 3) neka hruška, *Šebrelje-Erj. (Torb.).*

gostnik, *m.* 1) der Kofthaler, der Restaurateur, *Cig.*; der Gastgeber, *Hip. (Orb.).*; — 2) der Schmauser, *Jan.*

gostnja, *f.* nam. gostinja, *Mik.*

gostnjak, *m., Mur.*, pogl. gostač.

gostnost, *f.* die Gastfreundlichkeit, *Cig.*

gostōba, *f.* = gostost, *Cig.*

gostobesēdcn, *dna, adj.* redelijk, wortreich, *Jan., Cig. (T.), Zv., Levst. (Zb. sp.).*

gostobesēdnost, *f.* die Redelikeit, *Zv.*

gostocvēt, *tna, adj.* dichtblütig, *Cig.*

gostōča, *f.* = gostost, *Mur., Cig.*

gostodih, *dih, m.* schnelles Athmen; g. se človeka loti, kadar gre v hrib, *Dol.*

gostoiṁrast, *adj.* dichtaderig (o lesu), *C.*

gōstōkrat, *adv.* öftmals, *Mur., Cig., C., Danj. (Posv. p.). Zora.*

gōstōkraten, *tna, adj.* häufig, öftmalig, *Mur., Cig., C.*

gostokrēvn, *vna, adj.* dickblütig, *Cig.*

gostolās, *lisa, adj.* dichthaarig, *Cig.*

gostolēnje, *n.* das Gezwickler, der Schlag der Wägel, *Cig.*

gostolēscn, *sna, adj.* dichtwaldig, *Cig.*

gostolēten, *tna, adj.* dichtaderig, feinaderig (o lesu), *Cig., Jan.*

gostolēti, *im. vb. impf.* zwitschern, schmettern, trillern (o ptičjem petju), *Cig., Jan., Mik.*; — *ven.* gostolela mu je svoje besede na uho. *Let.*; meni ni nikogar treba, da bi mi

gostolel na ušesa, *Jurč.*; — geschwind reden, *Cig.*

gostolévati, am, vb. *impf.* zu zwitschern, zu schlagen pflegen, *Jan., C.*; Po nebu ptice letajo, Preljubo gostolevajo. *Npres.-K.*; lastovica veselo gostoleva v sinjem zraku, *Zr.*

gostolčevék, vka, m. der Trinker, *Jan.*

gostolist, lista, adj. dichtbelaubt, *Jan.*

gostolisten, tna, adj. dichtbelaubt, *Cig., Jan.*

gostoljub, ljúba, m. kdor goste ljubi, der Gastfreund, *Cig., Jan.*

gostoljub, ljúba, adj. = gostljuben, *Cig., Jan., Let., Levst. (Zb. sp.).*

gostoljubén, bna, adj. gastfreundlich, *Jan., nk.*

gostoljubje, n. die Gastfreundschaft, *Jan.*

gostoljubnost, f. die Gastfreundschaft, *Cig., Jan., nk.*

gōstoma, adv. häufig, *ogr.-M.*

gostomeglén, adj. didnebelig, *Cig.*

gostomèr, méra, m. der Dichtmaßmesser, daß Maßrometer, *Cig., Jan.; Cig. (T.), DZ. g. z. lestvico. daß Scalenmaßrometer, Cig. (T.), Sen. (Fiz.); odstotni g. daß Procentenmaßrometer, Sen. (Fiz.).*

gostonòg, nòga, m. die Maucraffel, *Cig.*; gostonogi, Schmuraffen (Julidae), *Erj. (Z.);* navadni gostonog, die gemeine Schmuraffe (Julus terrestris), *Erj. (Z.).*

gostonòga, f. = gostonog, *Dol.*

gostonòznica, f. die Scherenassel, *Cig.*

gostopèren, rna, adj. = gospernat, *Jan.*

gostopèrnat, adj. dichtbefiedert, *Cig.*

gostopèt, péta, adj. mit kleinen und schnellen Schritten: gostopeto stopicati, *Jurč.*

gostoròžen, zna, adj. reich an Trieben, dicht: gostoròžno trsje, *Raič (Let.).*

gostosèjci, m. pl. = gostosevci, *Jap., C.*

gostosèjčici, m. pl. = gostosevci, *C.*

gostosèvci, m. pl. die Plejaden, die Gluckhenne, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Ravn., Blc.-C., Gor.-Mik., Dol., Blkr.;* — („wohl die dicht Hingefrenten“, *Mik. [El.];* toda prim. gostozevci).

gostosèvčiči, m. pl. = gostosevci, *Pohl., C.*

gostosèvčeki, m. pl. gostosevci, *M.*

gostòst, f. die Dichte, die Dichtheit.

gostostrèška, f. die Weitrausenje, *nk.*

gostóta, f. die Dichte, *Cig., Jan., Cig. (T.).*

gostovànjcin, m. = gostovanjščak, *C.*

gostovànje, n. 1) die Gasterei, der Schmaus; Niemu oče nje napravi lmenitno gostovanje, *Preš.*; — der Hochzeitsschmaus, die Hochzeit, (gostovanje) *vzhSt.-Mur., ogr.-M., Danj.-Valj. (Rad).* — 2) das Einwohnersein, die Einwohnerchaft, *C.*; das zur Miete Wohnen, *Cig., Jan.;* zastonj g. imeti, zinsfrei wohnen, *Cig.*

gostovànjec, njca, m. = gostovanjščak, *C.*

gostovànjjski, adj. hochzeitlich, *M.*

gostovànjščak, m. der Hochzeitsgast, der Hochzeitler, *Mur., Cig., Danj.-Mik., vzhSt.*

gostováti, újem, vb. *impf. 1) intr. a)* zugaste sein, *C.*; g. na zemlji, durch das Erdenleben pilgern, *C.*; *b)* als Einwohner in einem fremden Hause wohnen, zur Miete wohnen, *Mur.*

Cig., C. M., Polj.; zastonj g., zinsfrei wohnen, *Cig.*; — 2) tr. g. koga, bewirten, *Mur., Cig., Jan., C.;* Kristusa gostujo, *Trub.;* g. se. schmausen, *Cig., Jan., C.;* pos. bei einem Hochzeitschmaus sein, *C.*

gostovávce, vca, m. 1) der Tischgenosse, *Jap.-C.;* — der Schmausbruder, der Prasser, *Guls.-Cig., Jan.;* — 2) der Einwohner, *ces. ukaz l. 1770-Kres IV. 262;* — die Mietzpartei, *Jan.;* — 3) der Bewirter, der Gastgeber, *Cig., Valj. (Rad).*

gostòven, vna, adj. gastfrei, *Mur.;* pogl. gostljív.

gostovína, f. = gosti, *Cig., Jan., C.;* bil sem na gostovini, *C.*

gostòvski, adj. Gast-: gostovsko pravo, daß Gastrecht, *Let.*

gostòvščina, f. die Gasterei: po gostovščinah hoditi, *Gor.*

gostozèrčiči, m. pl. = gostozirci, *Dalm.*

gostozèrci, m. pl. = gostozirci, *Valj. (Rad).*

gostozèvcí, m. pl. die Plejaden, *Valj. (Rad.), Ravn., Čb. (Vod.)-Valj. (Rad).*

gostozèvke, f. pl. = gostozevci, *Jan.*

gostozíliti, žilim, vb. *impf.* zwitschern, *Cig., Jan.;* durcheinander impfend schreien (o otrocih), *Lašče-Levst. (M.).*

gostozírji, m. pl. = gostozirci, *Cig.*

gostozírci, m. pl. die Plejaden, *Mur., Cig., Jan., Met.*

gostozòbnik, m. = devetogub, *Dol.:* (der Roden, der 4. Wagen der Wiederkäuer, *V.-Cig. 1).*

1. gošča, f. = gostitev 1), *C.;* — hs.

2. góšča, f. 1) das Dickicht, dichtes Gebüsch, dichter Wald; sel je v brezovo goščo trto rezat, *Jurč.;* — 2) gosta tekočina: der Bodensaß einer Flüssigkeit, *Mur., Cig., Jan.;* — die Maiche, *Gor.;* — die Viehmilch, *Rež.-C.*

goščáva, f. 1) das Dickicht, dichtes Gestrüppe, dichter Wald; V odljudni goščavi sam zase živi, *Preš.;* — 2) gosta tekočina: der Bodensaß einer Flüssigkeit, *Dict. Mur., Cig.;* oljna goščava, der Delssaß, *DZ.;* — goščava ali drožje, *Krelj.;* — bules črno goščavo, Schwarzgehwülste, *Strp.*

goščávaje, n. = goščevanje, *ogr.-C.*

goščávje, n. das Dickicht, *ZgD., vzhSt.*

goščávka, f. die Gasterose (rosa centifolia), *Mur., Cig., Jan., Tuš. (R.). Vod. (Pes.).*

1. goščénje, n. das Bewirten; — das Gastmahl, der Schmaus, (goščénje) *ogr.-Valj. (Rad), (goščénje) kajk.-Valj. (Rad).*

2. goščénje, n. das Verbidten, *Z.*

góščera, f. nizka gošča. (Dickicht), *ogr.-Valj. (Rad.;* (gúščara, *kajk.-Valj. [Rad]).*

goščévànje, n. Gastereien, *ogr.-C.;* („goščévànje), *kajk.-Valj. (Rad).*

goščéica, f. = gošča 2), *Mur.;* der Delssaß, *Cig.*

1. goščéina, f. das Gastmahl, *C.*

2. goščéina, f. = gostina, *Valj. (Rad).*

gōščénat, adj. gelträppig, dicht verwachsen, *C.*

goščóba, f. = goščava 2), *Jan., C.*

goštára, f. = steklenica, *Notr.-Levst. (Rok.);* — prim. hs. gostara iz novogr. γαστάρη, *Dan.*

góta, *f.* die Äpfel, *Z.*: rana na nogi, iz katere zmerom teče, *C.*: — prim. it. goita, *Wicht.* (?)
gotast, *adj.* äpfelb, *Ble.-C.*
gotav, *adj.* = gotast, *Z.*: gotave noge, öfzene Äpfel, *Vrtov.-Cig.*
goter, *tra. m. nam. boter. St.*
gótica, *f. nam. boirica. Slom.-C.*: prim. goter.
gotov, *ova. adj.* 1) fertig: suknja je gotova; — slive so gotove (reife), *C.*: (po nem.) gotov sem. ich bin fertig; — bereit: g. k odhodu, reifefertig, *Cig. Jan.*: g. umreti. *C.*; g. na smrti, *ogr.-C.*: — 2) bar: g. denar. bares Geld; — 3) sicher, bestimmt, für: toliko ima gotovega. gotove plače, nekaj si pa še lahko prisluži; — gotovi čas, die bestimmte Zeit; — ansgemacht, unzweifelhaft, sicher: to je gotovo; gotova resnica; gotova laž: za gotovo vedeti, bestimmt wissen; za gotovo obljubiti, bestimmt versprechen; dolga bolezen. gotova smrt: toliko je gotovo. jo viel steht fest: na gotovo postaviti dogodek, den Thatbestand constatieren, *DZ.*: gotovo pridi! komm gewiß! gotovo si me hotel prekaniti, gewiß wolltest du mich überlisten.
gotovec, *vca. m.* 1) bares Geld: samo gotovca ima toliko, *BKkr.*: — 2) = porok, der Gutseher, *C.*
gotóven, *vna. adj.* = gotov, *Jan. (H.).*
gotóvka, *f.* die Vorrath, der Vorrath, *ogr.-C.*
gotovilo, *n.* = gotovina, *C.*
gotovina, *f.* 1) bares Geld; v gotovini plačati. bar bezahlen; — 2) der Vorrath an verfertigten Gegenständen, *Fr.-C.*: — 3) das Mehl, *Kast. BKkr.*: (gotovina, *BKkr.*)
gotovinski, *adj.* Bar: gotovinski troški, *Levst. (Pril.)*: gotovinsko izplačilo, *DZ.*
gotóviti, *óvim, vb. impf.* 1) zürichten, *Cig.*: — 2) sicherstellen, *Jan.*
gotóvnost, *f.* = gotovost, *Mur., ogr.-C., nk.*
gotóvost, *f.* 1) die Bereitshaft, *Cig., Jan.*: — die Bereitwilligkeit: g. na službo, die Dienstfertigkeit, *C.*: — 2) die Gewißheit, die Bestimmtheit, *Cig., Jan., kn.*
gotóvsčina, *f.* = gotovina, *ogr.-M.*
gótra, *f. nam. boira. C.*
gótski, *adj.* gothisch: gotski oblok, der Epigbogen, *Cig. (T.).*
govčd, *f. coll.* das Rindvieh; vsa goved. *Nyes.-Cig.*: kadar se tuja goved žene skozi selišče, naj domača bode zaprta, *Levst./Nauk.*
govčdar, *ria. m.* der Rinderhirt, der Rinderfucht, *Mur., Cig., Jan.*: tudi: govedár, *Valj. (Rad.)*: — der Rindviehzüchter, *Cig.*
govčdarica, *f.* die Rindermaid, *Valj. (Rad.)*
govčdarinja, *f.* die Rindviehzucht, *Mur., Cig.*
govčdarina, *f.* der Rinderhirtenlohn, *Mur.*
govčdarski, *adj.* Rindviehhirten, *Mur., Cig.*
govčdarsvo, *n.* die Rindviehzucht, *Mur., Cig. (T.).*
govčdast, *adj.* zabit, odhendum, *Cig.*
govčde, *eta. n.* ein Stück junges Rindvieh, *C., Valj. (Rad.)*
govčden, *dna. adj.* = govedast, *Gor.*: nuge ichidit, *Z.*

govčdina, *f.* 1) das Rindfleisch; — 2) = goved, *Cig., Jan., M.*: drobica in g., *Ravn.*
govčdji, *adj.* = goveji, *Strek.*
govčdnost, *f.* die Uthlenhaftigkeit, *Cig.*
govčdo, *n.* 1) das Rind (ein Stück Rindvieh): troje goved, drei Stück Rindvieh, *C.*: *pl.* goveda, das Rindvieh: goveda za pleme, za reja, das Zuchtind, *Cig.*: — tudi psovka: ti si pravo govedo! *Savinska dol.*
govčdorja, *f.* die Rindviehzucht, *Nov.*
govčdski, *adj.* = goveji, *Mur.*: (goveski, *Dict.*)
govčjak, *m.* der Rindviehmilt, *Cig., C.*
govčji, *adj.* vom Rind, Rind: goveje meso, goveja živina.
govčjski, *adj.* = goveji, *C., jvzhSt.*
govčjščak, *m.* der Rindviehmilt, *ogr.-C.*
govčnce, *n. dem.* govno, *Pjk. (Črt.)*
govčski, *adj.* = govedski, *Dict.*
góvna, *f. 1)* = govno, *Rib.-Mik.*: — 2) *pl.* govne, ovčji pašnik, *Sp. Idrinja-Erj. (Torb.).*
govnač, *m.* der Hofsäfer (geotropes stercorarius), *Erj. (Z.), Kras-Erj. (Torb.).*
govnár, *ria. m.* = govnač, *C., Z.*
govnačka, *f.* die Raubmöve (Iestris), *Cig., Frey. (F.).*
góvnat, *adj.* dreifig, voll Murath, *Cig.*
govnjáč, *m.* = govnač, *Cig., Jan., Valj. (Rad.)* *vzhSt.*
govnják, *m.* der Mistfarren, *Cig.*
govnjáti, *ám. vb. impf.* unverständlich reden, (nam. gognjati), *St.*: jeclja in govnja, sam ne ve kaj, *SN.*
1. góvno, *n.* 1) der Darmstoth, *Meg., Mur., Cig., Jan., C., Trub., Dalm., ogr.-Mik., Dol., BKkr.*: — 2) vrazje g., der Teufelsdred (asa foetida), *Tuš. (B.).*
2. góvno, *n.* prostor pri opekarnici, kjer se suši opeka, *Bilje pri Gorici-Erj. (Torb.)*: — nam. gumno.
govnobrčec, *bea. m.* = govnač, *Jan., Erj. (Z.).*
góvo, *n.* nam. govedo, *Kras.*
góvor, *m.* die Rede, das Gespräch; g. nastavi o čem, etwas zur Sprache bringen, *M.*: g. se plete na vse kite, das Gespräch spinnt sich nach allen Seiten, *Jan.*: — die Rede, der Vortrag: g. imeti, eine Rede halten; naučen g., memorierte Rede, *govor z mesta*, eine Rede aus dem Stegreif, *Cig. (T.)*: nagrobni govor, die Grabrede, *Jan., nk.*: = pogrebni g., *Cig.*
govoráč, *m.* der Redselige, *Vrl.*
govorčín, *m.* der Sprecher, *Dict.*: der Sprecher bei Hochzeiten, *Z. C.*: — der Advocat, *Dict., Cig.*
govórc, *vca. m.* der Sprecher, der Redner, *Mur., Jan.*: dober g., *Gor.*: najboljši g., *Levst. (Zb. sp.).*
góvoren, *rna. adj.* 1) zur Sprache, Rede gehörig, *Jan.*: govorni razpol, der Redetheil, *Jan.*: govorni organ, *Zora*: — 2) govóren, bereblam, *Cig.*
govórvati, *ám. vb. impf.* zu sprechen pflegen, *Dol.*
govórica, *f.* 1) das Gerede, das Gerücht; g. je. es geht das Gerücht; g. se je raznesla

po vsem mestu, das Gerücht durchlief die ganze Stadt, *Cig.*; po delzeli je šla govorica. *LjZv.*; — 2) die Rede: Marsikdaj se govoričica ti zmeša, *Preš.*; — das Gespräch, die Unterhaltung, *Cig., Jan.*; ne poide mu tako naglo g., *Jurč.*; — 3) die Sprechweise: die Mundart, *C.*; domačag., heimatliche Amlänge, *C.*

govoričenje, *n.* das Schwatzen, das Gesejel.

govoričiti, *ičim, vb. impf. jaletu.* schwatzen, *Jan., C., Gor.-Lest.(M.). BlKr.*

govoričje, *n.* die Phraje(n) (zaničlj.); poulično govoričje. *Vrt.*

govoričen, *lna, adj.* zum Sprechen gehörig: govorični organ, das Sprachorgan, *Zora.*

govoritnica, *f.* 1) der Sprechsaal, *Cig., Jan.*; — 2) die Rednerbühne, *Cig., Jan.*

govorilo, *n.* 1) das Sprachwerkzeug, das Sprachorgan, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; koliko moč ima podnebnje na govori! *Navr.(Kop. sp.)*; — 2) die Art zu sprechen: on je tacega govoričar, *Z.*; — der Vortrag, *Cig.*; — die Mundart, der Dialect, *Cig., C.*; — 3) das Reden, die Reden: govoriło je zdravilo. *Npreg.-Jan.(Slovn.)*; — der Redestoff: govoričar izmanka, der Redestoff geht aus, *Svet.(Rok.)*

govorišče, *n.* die Rednerbühne, *M.*; božje govorišče pak je v sredi templa naredil, *Jap.(Sp. P.)*

govoritelj, *m.* = govornik, *Mur., kajk.-Valj.(Rad.)*

govoriti, *im, vb. impf. ređen, jpređen;* govóriti sprich; tako se ne govori, das ist gegen den Sprachgebrauch, *Cig.(T.)*; težko g., eine schwere Zunge haben; gladko g., geläufig sprechen; razločno g., eine deutliche Aussprache haben; g. kakor bi rezal, mit geläufiger Zunge sprechen, *Cig.*; govori se, da ..., man spricht davon, es verläutert, dajs ...; tebi je lahko g., du hast gut reden, *Cig.*; sam sebi g., sam v sebi g., bei sich selbst sprechen, *Krelj*; vmes g., dazwischen reden; kdo bode danes govorit? wer wird heute den Vortrag halten? g., kakor bi rožice sadil. jšón jpređen, *C.*; g., kakor bi med lizal, voll freundlicher Worte sein, *Cig.*; g. kakor bi otrobe vezal, ohne Zusammenhang, *reden, Cig.*; g. da ni ne na konja ne ra osla, ungerichtetes Zeug sprechen, *Cig.*; g., kar slina na jezik prinese, reden, wie es in den Mund kommt, *Cig.*; resnico g., die Wahrheit reden; na vsa usta, brez ovinkov g., offen, von der Leber weg reden, *Cig.*; komu po gođu g., nach dem Munde reden, *Cig.*; brez bahanja govoreč, ohne Ruhm zu melden, *Cig.*; prav govoreč, eigentlich, *Meg.*; g. o čem, von, über etwas jpređen; o tem se ne govori, davon ist nicht die Rede; zoper koga (kaj), proti komu, čemu g., gegen (wider) jemanden, etwas jpređen; črez koga g., übel von jemandem jpređen, *Cig., Met.*; za koga g., für jemanden Fürsprache einlegen; govori naprej in nazaj, spricht pro und contra, *Koborid.-Erj.(Torb.)*; — lauten: kakor govori zakon, *Lest.(Nauk.)*; — govóriti, *Kr.*

govorjénje, *n.* das Reden, das Sprechen; tako govorenje, joldj Berede; prazno g. leeres Geschwäg; — die Redeweise, *Cig.*; g. z znamenji, die Zeichensprache, *Cig., Jan.*; g. s telesnim gibom (kretom), die Geberdenprache, *Cig.(T.)*; — das Berede: po vsej gori je bilo g. od tega (nam. o tem), *Ravn.*

govórkati, *am, vb. impf. dem.* govoriti (v otročjem govoru), *Valj.(Rad.)*

govorljív, *iva, adj.* redselig, geprüdfig, *Mur., Cig., Jan., Danj.-Mik., Zora.*

govorljívce, *vca, m.* redseliger Mensch, *kajk.-Valj.(Rad.)*

govorljivost, *f.* die Gesprächigkeit, *Mur., Cig.*

govórnica, *f.* 1) die Rednerin, *Cig., Jan.*; — 2) = die Rednerbühne, *V.-Cig.*; pošiljal je enakomisleče na govornico, *Zv.*; — 3) = govornica 1), *C.*; tudi: govornica.

govórník, *m.* der Redner: — der Wortführer, *Cig., Jan.* (govornik, *Lest.(Nauk.)*).

govórníški, *adj.* rednerlich, *Cig.(T.)*, *nk.*; tudi: govorníški.

govórníštvo, *n.* die Redekunst, die Rhetorik, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*; tudi: govorníštvo.

govórnost, *f.* *V.-Cig., Jan.*, pogl. govorstvo.

góvorskí, *adj.* 1) die Rede betreffend: govorska cvetka, die Rednerblume; — 2) *V.-Cig.*, pogl. govorníški.

góvorstvo, *n.* die Redekunst, *V.-Cig., Jan., Cig.(T.)*

govorúlja, *f.* die Sprechmaschine, *h. t.-Cig.(T.)*

govorún, *m.* der Maulmacher, der Phrasenmacher, *Cig., Let.*; der Großsprecher, *Cig.*

govorúnstvo, *n.* die Großsprechererei, *Cig.*

govorúš, *m.* der Blaunerer *Jan.(H.)*; — *hs.* govorusá, *f.* die Blaudentaiche, *BlKr.*; — *hs.* góza, *f.* der Hinterbacken, *Mik.*; — der Hintere, *Lest.(Zb. sp.)*; — prim. 2. guza.

gózati, *am, vb. impf.* ohne Appetit essen, *C.*; — prim. gozniti in guzati.

gózđ, *gózđa, m.* der Wald, der Hochwald, der Forst; črni g., der Harzwald, der Nadelholzwald, *Cig., Jan.*; g. zarediti kje, einen Wald anlegen, *Cig.*

gozdár, *rja, m.* der Förster, *Nov.-C., Erj.(Izb. sp.)*; — der Waldhüter, *Guts.*

gozdárjenje, *n.* die Forstwirtschaft, *Jan., Cig.(T.)*; gozdarjenja se učiti, *SlN.*

gozdárski, *adj.* Förster-; gozdarsko učilišče, die Forstlehnanstalt, *DZ.*

gozdárstvo, *n.* die Forstwirtschaft, *Cig.(T.)*

gózđen, *dna, adj.* zum Wald, Forst gehörig; gózđni čuvaj, der Waldhüter; gozdni red, die Forstordnung.

gózđec, *zđeca, m. dem.* gozd, *Valj.(Rad.)*

gozđék, *zđká, m. dem.* gozd, *Cig., Valj.(Rad.)*

gozđič, *iča, m. dem.* gozd, das Wäldchen, *Cig.*

gozđišče, *n.* die Waldstelle, *C.*; der Waldbestand, *Blc.-C.*

gozđiti, *im, vb. impf.* verfeilen, *V.-Cig., C.*; — (wie einen Keil) hineinzwängen: mali stavek g. v velicega, *Lest.(Zb. sp.)*; — bedrängen, *Jan.*

gózđje, *n. coll.* Waldungen, *Zora.*

gozdnár, *rja, m.* der Förster.

gozdnarica, *f.* die Försterin, *Jan.*
 gozdnárski, *adj.* Förster-, Först-, *Cig., Jan.*
nk.; gozdnarska služba; gozdnarska učil-
 nica, *Cig.*
 gozdnárstvó, *n.* die Forstwirtschaft, *Cig.,*
Jan., nk.
 gozdnát, *áta. adj.* bewaldet, waldbreich, *Cig.,*
Jan., C.
 gozdnica, *f.* die Waldbirne, *C.*
 gozdník, *m.* der Forstbedienstete, der Förster,
Cig., Jan., C.; vza družina od črednika do
 gozdnika, *Jurč.*
 gozdnina, *f.* die Abgabe vom Walde, die Forst-
 gebühr, *Cig., Jan., Bc.-C.*
 gozdoměrec, *rea. m.* der Waldmesser, *Cig.*
 gozdorěja, *f.* die Waldzucht, *Cig., C., Bes.*
 gozdóven, *vna. adj.* Forst-; gozdovna stati-
 stika, die Forststatistik, *Cig. (T.);* gozdovno
 upravitvo, die Forstverwaltung, *DZ.*
 gozdovid, *vida. m.* die Forstkarte, *Cig., Nov.*
 gozdovit, *adj.* waldbreich, *Vrt.*
 gozdóvski, *adj.* = gozden. *Rež.-C.*
 gozdóvstvó, *n.* das Forstwesen, *DZ.*
 gozdoznánc, *nca. m.* der Forstinsubige, *Cig.*
 gozdoznánstvó, *n.* die Forstinsubde, *Cig., Jan.*
 gózec, *zca. m.* das Frauenunterkleid, *Podkrnci,*
Staro Sčalo (Goriš.)-Erj. (Torb.).
 gózniti, góznem, *vb. pf.* kosten: še goznila ni
 juhe, *C.*
 góž, *m.* = voz, die Ratter, *Dict., C.*
 góž, *i. f.* 1) der Riemen, der den Dreschflügel mit
 dem Stiel verbindet; — 2) der Fochriemen, die
 Fochwiede, die die Deichsel an dem Foch festhält,
Cig., Jan., M., Met., Strek., St.; (gož, m.
Tólm.-Erj./Torb.); — das Flugband, das den
 Flugballen mit dem Madgestell verbindet, *Z.*
 1. góža, *f.* = gož, *f.* 1), 2), *Jan.*; z gožo je
 cepec privezan. *Gor.*; — brez gože zapreči
 vole, *Levst. (Zb. sp.).*
 2. góža, *f.* der Stropf, *Rež.-C., Goriš.-Erj.*
(Torb.); — der Hüfnerstropf, *Rež.-C.*; — prim.
 it. gozzo, *C., Strek. (Arch.).*
 góžar, *rja. m.* der Stropfige, *C.*
 góžati, *am. vb. impf.* reiben, *Cig.*
 góžca, *f. dem. gož f.* = trtica, *Sčar.-C.*
 góževka, *f.* = gožva 1), *ogr.-C.*
 gožica, *f.* = gožva 1), *vžh.St.-C.*; góžica: Tudi
 gožic mi nasuči, *Danj. (Posv. p.)*
 góžka, *f. dem. gož f.*, *Mur., Cig., BIKr.,*
vžh.St.
 gožnik, *m.* die Kerbe am Stiele des Drech-
 sflügels, an welche der Flügel gebunden wird,
Cig.
 gožnjáti, *ám. vb. impf.* brummen, unverständ-
 lich reden, *C.*; prim. goznjati.
 gožnjatáti, *etám, čdem, vb. impf.* = na nos
 govoriti, *C.*; prim. goznjati.
 góžva, *f.* 1) die Wiebe, ein Band aus ge-
 drehten Ruthen, *Cig., Mik.*; — 2) die Weleut
 lappel, *Cig. (T.), Erj. (Som.).*
 góžvica, *f. dem. gožva 1), Jan., C.*
 gráb, *m.* = graber, gaber, *Jan. (H.), Levst.*
(Rok.)
 grába, *f.* = jarek; — prim. graben.

grabástati, *am. vb. impf.* heftig fragen, *Z.,*
Dol.
 grabávs, *m.* der Schnapphans, *Cig.*
 gratávšati, *am. vb. impf.* = grabastati, *Z.*;
 — prim. grebavšati.
 1. grábec, *bca. m.* = grabljač, *Nov.-C.*
 2. grábec, *bca. m.* = vrabec, *Strek., Gor.*
 grábek, *bka. m.* kolikor se (n. pr. sena) enkrat
 z grabljami pograbi, *Nov.-C.*
 grábeljnik, *m.* der Rechenbohrer.
 grábeljščak, *m.* = grabeljnik, *C.*
 gráben, *bna. m.* = jarek; — iz nem.
 gráber, *bra. m.* = gaber, *vžh.St.-C., Valj. (Rad).*
 grábeštvo, *n.* der Raub, *ZgD.*
 grábež, *m.* 1) der Raifer, raubfüchtiger, hab-
 gieriger Mensch, *Cig., Mik.*; — der Plünderer,
Zora; — 2) der Raub, *ZgD.*; g. po belem
 dnevi, ein Raub bei hellem Tage, *Slovan*;
 božji g., das Sacrilgium, *IjZv.*; tatvina in
 g. Diebstahl und Raub, *Zora*; die Plünde-
 rung: v vsakem slučaju grabeža, *DZ.*; —
 die geraubte Beute, *Jan.*; — 3) das Rechen,
 das Streurechen: v tem gozdu imam g.,
Svet. (Rok.); — was zusammengerecht wird:
 3. B. dirreš Raub, *Jan.*; zusammengerechtes
 Hen, *Fr.-C.*
 grabežljiv, *iva. adj.* raubfüchtig, *Jan., C.*
 grabežljivec, *vca. m.* der Raubfüchtige: der
 Plünderer, *Jan.*
 grabežljivost, *f.* die Raubsucht, *Jan., C., Zora.*
 grabežnica, *f.* 1) noge grabežnice, die Greif-
 füße, *Cig. (T.);* — 2) die Raubfliege (asilida),
Erj. (Z.), Cig. (T.).
 grábiti, grábiti, *vb. impf.* 1) raufen; ponudil
 sem mu črešenj, on pa jih je začel kar g.;
 — vodo g. = zajemati, *Rež.-C.*; pot g. pod
 se, laufen: konji skokoma grabijo pod se
 znano pot, *Erj. (Iž. sp.);* zu ergreifen suchen;
 koga za roko g., jemand's Hand zu ergreifen
 suchen, *Z.*; — jeza me grabi, der Foch er-
 greift mich; — habgierig zusammenraufen, g.
 denar; čedalje več k sebi grabijo, *Trub.*; —
 rauben, plündern, *Cig., Jan.*; kradli so jim
 in grabili, *Slovan*; — 2) harfen, rechen; listje,
 seno g.
 grabívec, *vca. m.* 1) der Raifer, *Valj. (Rad)*;
 — der Plünderer, *Cig.*; — 2) fusokrili g.,
 der Raubfläfer (staphylinus erythropterus),
Erj. (Z.).
 grábinja, *f.* = grabljačica, *C.*
 grabljáč, *m.* der Recher, der Harter, *Mur.,*
Cig.; Za nas grabljače So pripravljene po-
 gače, *Danj.-Valj. (Rad).*
 grabljačica, *f.* die Recherin, *C.*
 grabljánje, *n.* das Rechen, *Mur.*
 grabljár, *rja. m.* der Rechenmacher, *Slom.-C.,*
nk.
 grabljáti, *ám. vb. impf.* rechen, harfen, *Mur.,*
Cig., Danj., ogr.-Valj. (Rad).
 grabljávec, *vca. m.* der Recher, *Z.*
 grabljávka, *f.* die Recherin, *Cig.*
 grabljic, *belj. f. pl.* 1) der Rechen; travnate,
 mrvnate g., der Gras-, Heurechen, *Svet (Rok)*;
 imeti pašo za grabljami (Notr.), po grabljah
 (Gor.), = imeti pravico pasti po košnji; —

- grablje ima, vil pa ne, er ist ein Rechner, aber kein Geber, *Lašče-Levst.(M.)*; — 2) eine rechenbühliche Vorrichtung: a) der Rechen des Weber^s, *Bolc-Erj.(Torb.)*; b) eine Art Futter raufe, *C.*; — c) der Wasserrechen, *Cig.*
- grábljencec**, nca, *m.* ein großer Rechen mit sieben Zähnen, der beim Drechsel verwendet wird, *V.-Cig.*
- grabljenik**, *m. Cig.*, pogl. grabeljník.
- grábljenje**, *n. 1)* das Mäßen; — das gierige Zusammenjharren; — 2) das Rechen.
- grábljavec**, vca, *m.* der Recher, *Z. Ljub.:* (morda prav. grábljavec?).
- grábljevnik**, *m.* = grabeljník, *Gor.*
- grábljica**, *f. 1)* die Recherin, *Cig., D.Sr.;* — 2) grábljice, *pl., dem.* grablje, a) kleiner Rechen; — b) der Weberrechen, der Scheidestamm, *V.-Cig.;* — c) der Kleiderrechen, *ogr.-C.*
- grábljič**, iča, *m.* = grabljač, der Recher, *Cig., Polj.*
- grábljičevka**, *f.* die Recherin, *Polj.*
- grábljičnják**, *m.* der Rechenbohrer, *Št.*
- grábljinje**, *n.* Zusammengerechtes: 3. B. *šen, Hal.-C.*
- grábljišče**, *n. 1)* der Rechenstiel; tudi: grabljišče; — 2) die Scabiose (*scabiosa* sp.). *Kras-Erj.(Torb.)*
- grábljiv**, iva, *adj.* raubgierig, räuberisch, *Cig., C.;* grabljiva žival, das Raubthier, *Vrt.*
- grábljivost**, *f.* die Raubgierde, *Cig., C.;* die Habgier, *LjZv.*
- gráblon**, der Räuber, *C.*
- grábráča**, *f.* gabrova palica, *kajk.-Valj.(Rad.)*
- grábsati**, am, *vb. impf.* fragen, *C.*
- grábulja**, *f.* = grabeznica. das Raubbein (der Insecten), *Z.*
1. **grád**, gráda, gradú, *m. 1)* die Burg, das Schloß; cesarski g., die kaiserliche Burg; letni g., das Sommerchloß; gradove zidati v oblake, Lustschlößer bauen, *Preš.;* — 2) = mesto, die Stadt, *Istra.-C., Krelj.;* — 3) *pl.* gradi. der Preßstufenfranz, das Preßgestimje, *Hal.-C.*
2. **grád**, gráda, *m.* = toča, *Meg.-Mik., Jan., C., Vrt.;* — hs.
- gradánica**, *f. 1)* trta ali veržica, ki veže plužno drevo s kolci, *Gor., Dol., Št.;* — 2) itache-likes Halsband der Hunde, *Cig., C., Gor.;* (menda nam. gredaljnica).
- gradáša**, *f.* der Wollentamm, die Hechel, *Z., C., Nothr.;* nav. *pl.* gradaše, *Gor., Dol., Nothr.;* (gredáše) *Cig., Jan., C., DZ.*
- gradášanje**, *n.* der Krämpelbeleg, (gred-) *DZ.*
- gradášar**, rja, *m.* der Kardätschenmacher, (gred-) *Cig.*
- gradášati**, am, *vb. impf.* = gradašiti, *Cig.*
- gradášavec**, vca, *m.* der Hechler, der Krämpler, (gred-) *Cig., Jan.*
- gradášavka**, *f.* die Krämplerin, (gred-) *Cig.*
- gradášice**, *f. pl. dem.* gradaše, (gred-) *Cig.*
- gradášiti**, ášim, *vb. impf.* hecheln, krämpeln: g. volno, *Dict., Nothr.;* (gred-) *Jan.;* — prim. it. cardeggiare, nem. kardätschen.
- grádba**, *f. 1)* die Umzäunung, *C.;* — 2) der Wall, das Festungsbollwerk, *Cig., Jan., Sol.(čes.);* — 3) der Bau, *Cig., Jan., C.;* (hs.).

- grádec**, dca, *m. dem.* grad, *Mur.*
- grádek**, dka, *m. dem.* grad, *Mur.*
- gráden**, dna, *m.* die Stein oder Winterliche (*quercus sessiliflora*), *Cig., Jan., Tuš.(K.). Dol. Kras-Erj.(Torb.);* (grádenj.dnja.Štrek.).
- gradica**, *f.* kleine Umzäunung, *M.*
- gradič**, iča, *m. dem.* grad: das Schloßchen.
- gradiček**, čka, *m. dem.* gradič; gradovi, gradiči in gradički, *Slovan.*
- gradína**, *f. 1)* die Umzäunung, der Hof, *C., Z.;* — 2) die Burg, das Schloß, die Festung, das Bollwerk, *C. Raič(Slov.);* — 3) die Burgrüne, *Cig.(T.), C.;* stara g. = mirišče, *C.*
- gradínast**, *adj.* ruinenförmig, *Cig.(T.).*
- gradišče**, *n. 1)* die Burgstätte, der Ort, wo ein Schloß gestanden hat, *Mur., Cig.;* — 2) die Ringmauer, der Schloßwall, *Mur., M.;* — 3) eine mit Pfählen eingefriedete Stätte, *M., Z.;* prim. kolišče.
- gradiščnica**, *f.* die Palisade, *V.-Cig., Nothr.-M.*
- gradiščnik**, *m.* der Schloßbauer, *Cig.*
- graditelj**, *m.* der Baumeister, *Levst.(Nauk), nk.;* — hs.
- graditeljstvo**, *n.* die Architectur, *Nov.-C.;* — das Baumeistergewerbe, *Levst.(Nauk), nk.*
- graditi**, im, *vb. impf. 1)* einzäunen; vrt, travnik g.: — 2) zudämmen, deichen, *Cig.;* reko g., den Strom eindämmen, *Cig., Jan.;* — 3) bauen: hišo, cerkev g., *ogr.-C., nk. (hs.).*
- gradivec**, vca, *m.* der Heckenbinder, *Cig.*
- gradivo**, *n.* das Baumaterial, *Cig., Jan., DZ., nk.;* pren. das Material, *Jan., nk.;* g. nabirati za kako znanstveno delo, *nk.*
- gradjân**, âna, *m. nk.,* pogl. grajan.
- gradlinec**, nca, *m.* = graden, *vrzhŠt.;* (izgovarjajo tudi „graglinec“, menda nam. gradninee?)
1. **gradnik**, *m. 1)* der Verzäuner, *Z.;* tisti, ki plot dela, *C.;* — 2) der Schloß- oder Burghauptmann, *Cig., Jan.;* — der Schloßherr, *Z.;* Gradnik ga (krompir) rad v salati je, *Npes.-K.;* Na strmi grad, — Kjer mlad gradnik bolan leži, *Preš.*
2. **gradnik**, *m.* = graden, *Z.*
- gradnják**, *m.* = graden, *Trst.(Let.).*
- gradováti**, újem, *vb. impf.* gradieren (chem.), *Cig.(T.).*
- gradóven**, vna, *adj.* = gradski, *M.;* gradov(e)na vrata, *ogr.-Mik.*
- grádski**, *adj.* Burg^s, Schloß^s, herrschaftlich, *Mur., nk.;* (nav. grajski).
- grádsčina**, *f.* *Levst.(Nauk),* pogl. graščina.
- gráfičen**, čna, *adj.* h grafiki spadajoč, graphisch, *nk.*
- gráfika**, *f.* risarstvo in pisarstvo, pos. diplomatiško pisarstvo, die Graphik.
- grafit**, *m.* neka rudnina, s katero se lahko piše, der Graphit, *Cig.(T.).*
- gráh**, gráha, *m.* die Erbbe (*pisum sativum*); (die Fijole, *vrzhŠt., ogr.-C., BIKr.;* die Fijole, die Erbbe, *Staro Sedlo-Erj.(Torb.);* grah je boljše vrste fižol, *Polj.;* — peški g., die Bodenfiijole, *ogr.-C.;* — divji g., eine Art Blatterbbe (*lathyrus silvester*), *Josch.*

grâhar, rja, *m.* der Erbsenfüßer, *Jan. (H.)*.
 grâharica, *f.* = grahasto pišče, *Polj.*
 grâhast, *adj.* 1) erbsenartig; grahasti kamen, der Erbsenstein, *Cig.*; — 2) geiprenfelt, tüpfelig, buntflechtig, *Cig., Jan.*; grahasta kokoš, *Mik.*
 grâheč, hca, *m. dem.* grah, *Mur.*
 grâhek, hka, *m. dem.* grah, *Jan.*
 grâhišče, *n.* der Erbsenader, *Jan.*; (der Nisolenader, *Mur.*); — prim. grah.
 grâhka, *f.* = grašica, *ogr.-C.*
 grâhlja, *f.* die Nüringsmöhwe (*larus fuscus*), *Frey. (F.)*.
 grâhljast, *adj.* = grahast 2): grahljasta raca, kokoš, *C.*, *Lašče - Levst. (M.)*; grahljasta jajčka, *Vrt.*
 grâholj, *m.* = grahor, die Wiede (*vicia*), *Z.*
 grâholjica, *f.* poljska g., die Zaunwiede (*vicia sepium*), *C.*
 grâholjka, *f.* = graholj, *C.*
 grâholjnat, *adj.* = grahast 2): graholjnata kokoš, *južhšt.*
 grâhor, ra, *m.* die Wiede (*vicia*), *Cig., SIGor.-C., Mik.*; grahor ali grašica v žitu, *Dict.*; — pomladanski g., die Frühlingswalderbie (*orobus vernus*), *Tuš. (K.)*; — dišeči, španski g., spanische Wiede (*lathyrus odoratus*), *Cv.*
 grâhora, *f.* = grahor, grašica, *Cig., C.*; koža je bila kakor z grahoro posuta, *IjZv.*
 grâhorčica, *f.* 1) *dem.* grahorka; — 2) = grahasta kokoš, *BKCr., Z.*
 grâhorica, *f.* 1) = grahora, *Cig., Jan.*; (*vicia sativa*), *Josch.*; divja g., die Vogelwiede (*vicia cracca*), *Josch.*; — 2) = grahasta kokoš, *BKCr.*
 grâhorišče, *n.* das Wiedenfeld, *Jan.*
 grâhorka, *f.* 1) = grahor, grašica, *Z.*; — 2) = grahasta kokoš, *BKCr.*
 grahornjak, *m.* kruh iz grahora, *ogr.-Fjk. (Crt.)*.
 grâhornica, *f.* das Wiedenstroh, *Cig., C.*
 grâhôt, *m.* = grahut, grober Sand, *Ble.-C.*
 grâhov, *adj.* Erbsen-; grahova juha.
 grâhovce, vca, *m.* 1) = grašica, *Meg.*; — 2) der Erbsenstein, *Cig. (T.), C.*
 grâhovica, *f.* das Erbsenstroh, *Cig., Jan.*
 grahovina, *f.* 1) das Erbsenstroh; — 2) = graševina, *Cig.*
 grâhovišče, *n.* der Erbsenader, *Cig., Jan.*
 grâhovka, *f.* 1) die Erbsensuppe, *Cig., Jan., Ravn. (Abc.)*; — 2) = grahor, grašica, *Hal.-C.*; poleg njega je stala in kimala kakor grahovka, *Zora*
 grâhovnica, *f.* das Erbsenstroh, *Cig.*
 grahût, *m.* grobförniger Sand, der Mies, *Cig.*
 grâhûta, *f.* = grahut, *C.*
 grahûtast, *adj.* feinstfeig; grahutasta zemlja, *Z., C.*

1. grája, *f.* 1) das Verzäunen: imamo dovolj graje = dovolj graditi, *Notr.*; — 2) das Zaunmaterial, *Habd.-Mik.*; — 3) die Verzäunung, der Zaun, *Mur., Cig., Jan., Nov., Gor., Dol.*; Na levi, desni kak leti Grmojce, graja, cesta! *Preš.*; — 4) der Damm, *Mur., Cig., Jan.*; mlinska g., das Mühlenwehr, *Cig.*

grajo delati, dämmen, *Cig.*; — 5) der Bau (eines Dammes), *ogr.-C.*
 2. grája, *f.* der Tadel, *Mur., Cig., Jan., Mik., Ravn., nk.*; brez vse graje in vsega madeža, *Burg.*; die Schmähung, *Jan.*; der Schimpf, *Cig.*; z grajami obložen, bejšimpft, *C.*
 grájác, *m.* der Tadler, *Cig., nk.*
 grájáten, lna, *adj.* tadelnd, *nk.*
 gráján, ána, *m.* der Burgenwohner, *Cig., Jan.*; kdor prebiva v gradu, *Levst. (Nauk.)*; — der Stadtbewohner, *Istra - C.*; der Stadtbürger, *Cig. (T.)*; der Bürger, *Vrt., Cv. II. 2., DSv. III. 87.*
 grájánje, *n.* das Tadeln.
 grájanski, *adj.* 1) = grajski („grenski“), *Lašče - Levst. (Rok.), Cv.*; — 2) bürgerlich, *Civil., Cig. (T.), DZ.*; grajanske pravice, *Nov.-DSv.*; grajansko pravo, das Civilrecht, *Cv.*; (grajanski, *Cv. 1.*)
 grájánstvo, *n.* die Bürgererschaft, *Nov.-DSv.*
 grájati, jam, jem, *vb. impf.* 1) tadeln, *Mur., Cig., Jan., Dalm., nk.*; vsakega graja, pa mu gre iz zob mahoma v nedra, der Tadel fällt auf ihn selbst zurück, *BKCr.-M.*; ne hvallim ga, pa ga tudi ne grajam, *C.*; — schmähén, *SIGradec - C.*; g. se, zanten; babe se grajajo, *C.*; — 2) graja se mi kaj, ich habe Abscheu vor etwas, *Cig., C., Notr.*
 grájav, *adj.* tadelüchtig, *Jan.*
 grájavec, vca, *m.* der Tadler, *Mur., Cig., Jan.*
 grájaven, vna, *adj.* = grajav, *Z.*
 grájavka, *f.* die Tadlerin, *Mur., Cig.*
 grájavost, *f.* die Tadelsucht, *Jan.*
 grájek, jka, *m.* = ograda, *St.-Valj. (Rad.)*
 grajenik, *m.* 1) die Pferde, die Schafshürde, *Cig.*; — 2) ein eingezäunter Waldanflug, *Fr.-C.*
 grájénje, *n.* das Verzäunen; — das Eindämmen; — das Bauen, *Sol., nk.*; prim. graditi.
 grájica, *f. dem.* graja; kleiner Tadel, *SIGosp.-C.*
 grájka, *f.* die Umzäunung, *ogr.-C.*
 grajljiv, íva, *adj.* vorwurfsvoll, *Cig.*
 grájški, *adj.* pogl. gradski.
 grájšče-, pogl. grašče-.
 gráka, *f.* neka ptica, *Poh.-Trst. (Nov.)*.
 grákati, kam, čem, *vb. impf.* krächzen, *Valj. (Rad.)*; kavke grakajo, *kajk.-Valj. (Rad.)*, *SN.-C.*
 grákniti, gráknem, *vb. pf.* einen krächzenden Laut von sich geben, *Z., Zora*.
 graktáti, tám, *vb. impf.* krächzende Laute von sich geben, *Mur.*
 grám, *m.* ednica nove utezne mere, das Gramm.
 gramáda, *f.* = grmada, *Cig., Mik., Levst. (Zb. sp.)*.
 gramáticén, čna, *adj.* slovníčen, grammatisch, gramátik, *m.* slovníčar, der Grammatiker, *Jan., nk.*
 gramátika, *f.* slovnica, die Grammatik.
 gramátikar, rja, *m.* = gramatik, *Cig., Jan.*
 grámba, *f.* = gruda, *GBrda.*; — prim. grampa 2).
 grámos, *m.* = gramoz, *C., Levst. (Cest.)*.
 gramòz, óza, *m.* der Schotter, *Jan., Levst. (Nauk.)*; gramoz, *BKCr.-Levst. (Rok.)*.

grampa, *f.* 1) flümpiger Bodenatz, *Cig., Jan.*; oljna g., die Feldruie, *Dict., Cig., Polj.*; vinska g., der Weinstein, *Z., M., Štek.*; — 2) die Rauheit, die Unebenheit, *Mur.*; grampe naj bodo polikana cesta, *Ravn.-C.*; — prim. kor.-nem. gramp'l. bav. gramel.

grampast, *adj.* 1) voll Saß, *Cig.*; — 2) rauh, uneben, *Jan.*; grampasta skorja, cesta, *M., C.*; grampasta zemlja, flümpig, knollig, steinig, *C., Pirc.*; *pren.* = robot, telebast, *Slom.-C.*

grampav, *adj.* 1) = grampast 1). *Z.*; — 2) = grampast 2), *Lerst.(M.)*.

grānzelišče, *n.* die Preiselbeere (*vaccinium vitis idaea*), („gramzelse“), *Gor.-Lerst.(Zb.sp.)*; — prim. kor.-nem. grante, die Preiselbeere.

grān, *m.* stara lekarniška utež: der Gran; zlatniški gran, der Ducatengran, *Cel.(Ar.)*.

1. **grāna**, *f.* 1) der Zweig, *kajk.-Valj.(Rad), Cig., Jan., Mik..nk.*; — *pren.* jugoslovanske grane Slovanov, *Sl.N.*; — 2) ein Unkraut, *C.*; die Luede (*triticum repens*), *Štek., Prešujica(Istra) - Erj.(Torb.)*; — tudi: die Moorhitze (*sorghum halepense*), *Osep(Istra)-Erj.(Torb.)*.

2. **grāna**, *f.* g. obročev na sodu, eine Reihe von Fajstreifen, *vzhŠt.-C.*; — = rešta (n. pr. kostanjev), *BKv.-DSv.*

granāt, *m.* der Granatstein, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.

granāta, *f.* votla krogla napolnjena z razletnimi drobci, die Granate.

granātast, *adj.* granatartig, *Cig.*

granāten, *tna, adj.* Granat: granatno jabolko, *Jan.*

granātnica, *f.* der Granatapfel, *C.*

granatoid, *m.* rombasti dvanajsterec, daš Granatoid, *Cig.(T.)*.

granātov, *adj.* Granat: granatovo jabolko, der Granatapfel, *Cig.*

granātovec, *vca, m.* der Granatbaum (*punica*). *Tuš.(B.)*.

grānes, *m.* der Berš, *nk.*; trohajski granesi, *Lerst.(LjZv.)*; — stsl.

granēti, *im, vb. impf.* leuchten: solnce grani, *Mik., V. G. I. 32r.*; luč skozi špranje grani, *Mik.(Et.)*.

grānezelj, *zlja, m. 1)* daš Wiejel, *SlGor.-C.*; (izrekajo tudi: „grānezelj“, *SlGor.*); — 2) der Bart vom Ohr bis zum Mund, *Fr.-C.*; — prim. granoselj.

grānfor, *m.* neka ptica. *ogr.-Valj.(Rad)*; (= krokar ? *C.*).

grāngošje, *n.* daš Grenzgebüsch, *Valj.(Rad)*.

grānica, *f.* die Landes-, Reichsgrenze, *Mw., Cig., Jan., Mik.*

grāničar, *rja, m.* der Bewohner der einstigen Militärgrenze, der Grenzer, der Grenzfoidat, *Mur., Cig., Jan., nk.*

grāničarski, *adj.* Grenzer-; grāničarski polk, daš Grenzregiment, *Cig., Jan.*

grāničen, *ēna, adj.* die Grenze betreffend, *Jan.*

grāničica, *f.* dem. gran(ica); kleiner Zweig, *Prip.-Mik.*

granit, *m.* zrnast, trd kamen: der Granit.

granitast, *adj.* granitartig; — Granit-, *Cig.*

graniten, *tna, adj.* granitisch, Granit-, *Cig., Jan.*; granitna skala, *Cig.*

grāno, *nesa, n.* der Berš, *Sol., C., Zora*; — stsl.

grānoselj, *slja, m.* daš Wiejel, *Mariborska ok.-C.*; — prim. rus. gornostals, gornostaj, daš Wiejel, *Caf.(Vest. II. 60.)*.

grānosljek, *seljka, (slička), m. dem.* granoselj, (grānoslek) *Mur., SlGor.*

grāntati, *am, vb. impf.* freissen: krava granta sadje, *Krn-Erj.(Torb.)*.

grāp, *grāpa, m.* die Egge, *Podkrnci-Erj.(Torb.)*.

1. **grāpa**, *f.* vom Regen hoch ausgewaschener Weg, der Waldstromgraben, die Bergschlucht, *Cig., C., Nov., Jes.*; — der Abzugsgraben, *Cig., Jan., C.*; grapa na njivi, *Vrtov.-C.*

2. **grāpa**, *f.* = grampa, *Cig.*

grāpast, *adj.* rauh, uneben, *Cig., C.*; glava peklenskega Skrata je pomajjala svoj dolgi, grapasti jezik, *LjZv.*; — prim. grampast 2).

grāpav, *adj.* rauh, *Cig., Jan., C.*; grapav kakor z otrobi potresen, *Pohl.(Km.)*; — schwammig (o repi), *SlGor.-C.*; — prim. grampav.

grāpica, *f. dem.* grapa; daš Grübchen, *M.*

grāpina, *f.* po hudournikih razrit svet, *Rut.(Zg. Tolm.)*.

grāsa, *f. coll.* zerhackte Nadelholzäste als Bedeckung der Kohlenmeiler, die Beslückung, *Cig.*; oder als Streu, *C.*; — prim. štaj.-nem. daš Grāshich.

grāsati, *am, vb. impf.* kopo g., den Kohlenmeiler mit Reijern bedecken, *Cig., Gor.*

grāsiti, *im, vb. impf.* = grasati, *Cig.*

grāsp, *m.* die Auae, die Kralle, *Rez.-C.*; — prim. it. graspo, Kamm der Weintraube. (?)

grāspati, *am, vb. impf.* = praskati, *Rez.-C.*; — prim. kraspati.

grāščāk, *m.* der Schlossherr, der Gutsbesitzer.

grāščākinja, *f.* die Schlossfrau, die Gutsbesitzerin.

grāščān, *āna, m.* der Burgbewohner, *Jan.*

grāščāna, *f.* die Guts herrschaft; državna g., die Domäne, *DZ.*

grāščinar, *rja, m.* der Gutsbesitzer, *Cig.*

grāščinski, *adj.* zur Guts herrschaft gehörig, herrschaftlich.

grāšec, *šca, m. dem.* grah, *Valj.(Rad)*.

grāšček, *ška, m. dem.* grah, *Valj.(Rad)*; g. pletenec, die Klemmerbie, *Cig.*

grāševac, *vca, m.* der Erbsenstein, *Erj.(Mm.)*.

grāševina, *f.* neka vinska trta: der Riesling, *Hal.-Erj.(Torb.), vzhŠt.-C.*

grāšica, *f.* die Wicke (*vicia*). *Meg., Cig., C.*; obilo rašice se je pokazalo po žitih, *LjZv.*; navadna g., die Ackerwicke, die Futterwicke (*v. sativa*). *Tuš.(R.)*; plotna g., die Zaunwicke (*v. sepium*). *C., Nov., Tuš.(R.)*; ptičja g., die Vogelwicke (*v. cracca*). *C., Tuš.(R.)*; — *pren.* (o svinčenkah): kaj se bojim tiste mrzle svinčene grašice! *Štr.*

grāšič, *m.* die Wicke (*vicia*). *vzhŠt.-C.*

grāšičen, *ēna, adj.* zur Wicke gehörig: grašična moka, Wickenmehl, *Cig.*

grāšičnjak, *m.* das Weidenbrot, *Cig.*
 grāšičnica, *f.* das Weidenbrot, *Cig.*
 grāšiti se, grāšim se, *vb. impf.* den Erbsen
 ähulich werden, erbsengroß werden: grozdje
 se graši, *ogr.-C.*; — dez se graši, der Regen
 friert zu Graupen, *Ž.*
 grāšnat, *adj.* erbsenartig, *Hal.-C.*
 grāšnica, *f.* das Erbsenbrot, (das Fjolenbrot,
SlGor.-C.); — prim. *grah.*
 grātati, *am. vb. pf.* = postati. posrečiti se,
Mik., Št., ogr.: iz nem. gerathen.
 gratovāti, *ujem. vb. impf. ad* grātati, *ogr.-*
Valj. (Rad).
 gratulācija, *f.* čestitanje. die Gratulation.
 gratune, *f. pl.* der Wagentorb (für Mist u. dgl.),
Z., Blc.-C.: (gretune), gnojni koš, iz bek
 spleten, *Ip.-Erj. (Torb.)*; — prim. it. grada,
 geflochtener Fäschbehälter, lat. crates, Flecht-
 werf, *Mik. (Et.).*
 gravitācija, *f.* die Gravitation, *Cig. (T.)*; —
 — prim. težnost.
 1. grb, *m.* = grba, *Dalm., Jap.-C., Mur., Jan.,*
Mik.: — devetih grbov trava; gemeiner Frauen-
 mantel (alchemilla vulgaris), *Josch.*
 2. grb, *m.* das Wappen, *Cig., Jan., Cig. (T.),*
nk.: — prim. rus. gerbъ. češ. herb, iz nem.
 Erbe, *Dan.*
 grba, *f. 1)* der Höcker, der Buckel; — der Rücken
 (zaničlj.); po grbi dobiti, Schläge auf den
 Rücken bekommen, *Z.*; — *pl.* grbe, Boden-
 erhebungen, *Cig. (T.)*; — 2) die Runzel, *Mur.,*
Cig., Jan., ogr.-Mik.: grbe v obrazu, Gesichts-
 falten, *Cig.:* — die Runzle, der Knitter, *Cig.;*
 — 3) die Spannerraupe, *Erj. (Rok.);* — 4) die
 Warbe (barbus plebeius), *Cig., Frey. (F.),*
Notr.-Erj. (Torb.).
 grbāc, *m. 1)* der Höckerzahn, *Erj. (Z.);* — 2) der
 Runzelige, *Mur., Mik.*
 grbāca, *f. 1)* die Höckerraupe, *Cig.;* — 2) ein
 runzeliges Weib, *Mur., Mik.*
 grbāčiti, *ānim. vb. impf.* = grbančiti, *Mur.,*
vzh.Št.-C.
 grbāčast, *adj.* runzelig, *Cig.*
 grbānčiti, *ānim. vb. impf.* runzeln; čelo g.;
 g. se, runzelig werden; einschrumpfen.
 grbānce, *nea, m.* die Runzel, *V.-Cig., vzh.Št.-C.*
 grbāniti, *ānim. vb. impf.* runzeln, füllen,
Blc.-C.
 grbānja, *f.* die Runzel, *C., Z.;* die Falte; g.
 na oblāčilu, *Blc.-C.*
 grbast, *adj. 1)* höckerig, buckelig; — 2) runzelig,
Mur., Cig., Mik.
 grbāt, *āta. adj.* voll Buckel, *Cig.*
 grbati, *grbam, vb. impf.* runzeln, *Meg.-Mik.,*
Mur., Jan.; (beim Nähen) Falten machen,
Cig., C.
 grbav, *adj. 1)* höckerig, buckelig, *Habd.-Mik.,*
Mur., Cig., Jan.; — 2) runzelig, *Mur., Cig.,*
Jan.
 grbāva, *f.* der Höcker, *Mur., Cig.*
 grbāvast, *adj.* = grbast, *Jan. (H.).*
 grbavce, *vea, m. 1)* der Höckerige, der Bucklige,
Habd.-Mik., Cig., Jan.; — 2) der Runzelige,
Mur.
 grbavēti, *im. vb. impf.* runzlicht werden, *Fr.-C.*

grbāvica, *f. dem.* grbava, *Mur., Cig.*
 grbāvičast, *adj.* = runzelig, *Jan. (H.).*
 grbāviti, *ānim. vb. impf.* runzeln, *Jan. (H.).*
 grbavka, *f. 1)* die Bucklige, *Z.;* — 2) die
 Runzelige, *Mur.*
 grbāvina, *f.* die Unebenheit, die Erhöhung,
V.-Cig.; grbavine na čestiči zravnati, *Levst.*
(Cest.); grbavine pūčjih možganov, *Cig.*
 grbāvinast, *adj.* voll Unebenheiten, *Let.*
 grbāviti, *āvim. vb. impf. 1)* = grbiti: früm-
 men, *Javn.;* — 2) runzeln, *Mur.*
 grbāvs, *m.* der Bucklige (zaničlj.), *Valj. (Rad).*
 grbāvščiti, *im. vb. impf.* häßliche Falten bilden,
 sich faulen (o ohlapni obleki), *Cig.*
 grbec, *vea, m. 1)* der Höckerige, *Cig., Jan.,*
Nov.-C.; — 2) = grbuljec, *Zal.-Cig.;* —
 3) labod g., der Höckerichwan, *Erj. (Z.).*
 grbež, *m. 1)* = grbec 1), *C.;* — 2) die Moor-
 schnepe (scolopax gallinula), *Erj.-C.*
 grbica, *f. dem.* grba; pri najpopolnejši glad-
 kosti ostanejo še neznanne grbice, *Žnid.*
 grbin, *m.* = garbin, *Mik.*
 grbina, *f.* der Höcker, *Cig., Jan.*
 grbiti, *grbim, vb. impf. 1)* buckelig machen, früm-
 men, *Cig., Jan.;* mačkase grbi, die Katzen frümmt
 den Rücken, *Z.;* živina hrbet grbi, *Nov.-C.;* —
 2) runzeln: čelo g., *Cig., Fr.-C.;* runzelig
 machen: starost in bolezni ne bo njih ne-
 beske lepote nič več grbila, *Ravn.;* knittern,
Jan.; g. se, runzelig werden, *Cig.;* tudi mrtve
 ovce koža blizu volka se začne grbiti ino
 krčiti, *Bas.;* g. se, einschrumpfen, *Jan.*
 grbodržec, *zca, m.* der Wappenhalter, *Cig.*
 grbokāzen, *zna, adj.* grbokazno pismo, der
 Wappenbrief, *Cig.*
 grbokrižen, *zna, adj.* buckelig, *SlN.-C.*
 grborčz, *rčza, m.* = grborezec, *Jan.*
 grborčzec, *zca, m.* der Wappenschneider, *Jan.*
 grboslōvce, *vea, m.* der Heraldiker, *Jan. (H.).*
 grboslōven, *vna, adj.* heraldisch, *Jan.;* grbo-
 slovni liki, *Kres.*
 grboslōvje, *n.* die Wappenfunde, die Heraldik,
Cig., Jan., Cig. (T.).
 grbovāca, *f.* die Runzelige: vrba grbovāca,
Danj. (Posv. p.).
 grbovn, *vna. adj.* Wappen-, *Cig., Jan., Cig.*
(T.); grbovni ščit, das Wappenschild, *DZ.*
 grbovnica, *f.* knjiga grbovnica = grbovnik,
Cig.
 grbovnik, *m.* das Wappenbuch, *Jan. (H.).*
 grboznānce, *nea, m.* der Wappenkundige, *Cig.,*
Jan.
 grboznānstvo, *n.* die Wappenfunde, *Cig., Jan.,*
Cig. (T.).
 grbūljec, *ljca, m.* der Buckelochs, der Zebu,
Zal.-Cig., Erj.-C.
 grbūnta, *f.* ein Schlag auf den Rücken, *Strech.*
 grbūse, *f. pl.* *SlGor.,* pogl. breguše.
 grčca, *f. 1)* der Knoten im Holze, der Knoten;
 — grčca na prstih, die Gelenkknollen, *Dict.;*
 g. na niti, der Knoten am Faden, *C.;* —
pen. stara grčca, trden, star človek, ein altes
 Haus, *Levst. (Zb. sp.);* — 2) die Knoten-
 schweif, die Beule, *Mur., Cig., Jan., Boh.-M.,*
C.; Gospod te bo udaril s hudimi grčami

na kolenih in stegnih. *Dalm.*; — grčev v grlu, die Halsblanne, *Z.*; — 3) das Guter (= vime), *Goriš.-Erj. (Torb.)*; — 4) der Klumpen, *Fr.-C.*; der Broden: g. mesa, *Rež.-C.*; — 5) ein Krug mit engem Halse, *Guts., Jam., C.*; — 6) = grčasta tabačna pipa: grgranje neosnažene grčev, *Jurč.*; — 7) der eßbare Vercheuschwamm, *V.-Cig.*

grčānek, nka, m. das Halszäpfchen, *Mur.*: — prim. grčānjek.

grčānjek, nika, m. die Kehle, die Gurget, *Habd.-Mik., kajk.-Valj. (Rad.)*.

grčāst, adj. fnorrig, knotig; — grčāst pot. nuchener Weg, *Jap.-C.*

grčāti, im, vb. impf. fnurren: pes grči, *Z., C., Staro Sedlo-Erj. (Torb.)*; medved grči, der Bär brummt, *C.*; kaj tam grčev, kaj tam zvone? *Preš.*; murren, *Štrck.*; — girten: grlica grči, *BKr., C.*; schuurren, *Cig.*; röcheln, *Cig.*; rollen, raffeln, *Mur., Fr.-C.*

grčāv, adj. fnorrig, knotig; g. les: — *preu.* roh, ungebildet, *M.*; g. značaj, *SlN.-C.*

grčāvina, f. fnorriges Holz, *Ble.-C.*

grčāvka, f. der Knottenstod, *Jan., LjZr.*

grčāvost, f. die Knorrigkeit.

grčēviti, adj. voll Knorren, *Jan.*

grčīn, m. mürrische Person, *Cig.*

grčīti, im, vb. impf. würgen, *Guts., Mur.*: — prim. grk-ati.

grčīti se, im se, vb. impf. breza se grči, die Bute majert sich, *Cig.*; — prim. grčā.

grčnica, f. das Astloch im Baume, *Cig.*

grđa, grđa, adj. häßlich; g. obraz: grdo je bilo videti, es bot einen häßlichen Anblick; grda mati, dobro kosilo, kein Unglück ohne Glück, *Npreg.-Cig.*; g. pot, schlechter Weg; grdo vreme, garstiges Wetter: — unfreundlich; grdo gledati, grdo se držati, eine unfreundliche, jüstere Miene machen; grdo delati s kom, jemanden übel behandeln, mißshandeln; arg; grdo so ga nabili, grdo je padel, *Gor.*; z grdo, mit unfausten Mitteln, mit Zwang, mit Gewalt; če ne gre z lepo, pa z grdo; grda navada, eine Unsitte, *Cig.*; grdo preklinjati, abscheulich fluchen; unflätig; grde besede, grdo govoriti; grdo govoriti o kom, jemand lästern, *Cig.*; grdo jezik imeti, eine böse Zunge haben, ein Lästermaul sein; — ne bodi grdo rečeno, mit Respekt zu melden, *JvžŠt.*; = ne bodi grdo reči, *Str.*

grđāš, m. = grdež, *Cig.*

grđāše, f. pl., *Poh.-C.*, pogl. grdaše.

grđāvš, m. grđ ēlovek, *Cig.*

grđāvš, f. abscheuliches Wesen (n. pr. golazen, mrhovija), *C.*; tudi o ēloveku, *C.*; grdavš lakotna! *Jurč.*; (grdavš, m. *Cig.*).

grđba, f. die Schmähnung, der Schimpf, *Fr.-C.*

grđen, dna, adj. abscheulich, *vžhŠt.-C.*

grđež, m. 1) der Abscheulich (im moralischen Sinne); Jezusa so ti grdeži moriti hoteli, *Ravn.*; — 2) das Ungeziefer, *Hal.-C.*; — 3) der Mafel, *Cig., C.*

grđija, f. die Abscheulichkeit, *ogr.-C.*

grđiten, ina, adj. entstellend, *uk.*; beschimpfend, lästerlich, *Cig., Jan.*; g. pomen, *DSr.*

grđin, m. der Abscheuliche; Mrežo si, pajek, grđin, nedolžnim mušicam nastavil, *Zr.*

grđina, f. 1) die Abscheulichkeit, *Valj. (Rad.)*; — 2) ein abscheuliches Wesen: der Schurke, *Valj. (Rad.)*; das Geipenst, *Rež.-C.*; der Drache, *Rež.-Baud.*

grđiniti se, inim se, vb. impf. sich abscheulich machen, *Ble.-C.*

grđinka, f. abscheuliches Weib, *Cig., M.*

grđiš, m. = grđin, *Valj. (Rad.)*.

grđiti, im, vb. impf. 1) häßlich machen, entstellen, *Cig., Jan.*; — 2) lästern, beschimpfen, verleunden, *Cig.*; tadeln, *Ble.-C.*; — g. se, zanken, *M., Tolm.-Štrck. (Lct.)*; jaz bi mu že pokazal, pa se nečem z njim grđiti, *Gor.*; — 3) g. se, anekeln: grđi se mi kaj, *vžhŠt.-C.*; svet se mi grđi, *M.*; — 4) g. se, zürnen, *Cig.*; — 5) g. se, prahlen, *Kast.-C.*; levinji se lisica grđi, *Vod. (Vb. sp.)*.

grđivec, vca, m. der Lästterer, der Beschimpfer, *Cig.*; der Anschwärzer, *Valj. (Rad.)*.

grđivka, f. die Lästlerin, *Cig.*

grđnja, f. die Beschimpfung; grđnja tvoja ga ne žali, *Lerst. (Zb. sp.)*.

grđoba, f. 1) die Häßlichkeit, die Abscheulichkeit; večā grđoba se pač ne da misliti, *Burg.*; — 2) der Gegenstand des Abscheues; das Scherzal, der Grenel; ti grđoba! du Abscheulicher! du abscheuliches Ding! V grdobe strela trešči naj ognjena! *Preš.*

grđobec, beca, m. der Abscheuliche, *Cig., vžhŠt.*

grđoben, bna, adj. garstig, abscheulich, *Jan.*; grdobne strasti, *Cv.*

grđobičiti, ičim, vb. impf. häßlich machen, entstellen, *Dol.*

grđobija, f. die Abscheulichkeit.

grđobin, m. = grdež 1), *Cig., Jan.*

grđobinstvo, n. die Grenelthat, *Jan.*

grđobnež, m. = grdež 1), *Cig.*

grđobnost, f. die Abscheulichkeit, *Cig.*

grđōča, f. die Häßlichkeit, die Abscheulichkeit, *ogr.-C.*

grđogled, glēda, adj. unfreundlichen Blickes; g. in širokopleč velikan, *Jurč.*; — scheeljüchtig, *Mur., Jan.*

grđoglēden, dca, m. der Scheeljüchtige, *Cig.*

grđoglēden, dna, adj. scheeljüchtig, *Cig., Jan.*

grđoglēdež, m. der Scheeljüchtige, *Mik.*

grđoglēditi, glēdim, vb. impf. scheel ansehen; oko, katero svojega očeta grđogledī, *Ravn.*; vaščanje so me prej grđogledili in mi nagajali, *LjZr.*; grđogledili so ga zato, da je govoril z gospodi po slovensko, *LjZr.*

grđoglēdnica, f. die Scheeljüchtige, *Cig.*

grđoglēdnik, m. = grđogledēž, *Cig.*

grđoglēdnost, f. = grđogledost, *Z.*

grđoglēdot, f. die Scheeljucht, *Cig.*

grđōst, f. die Häßlichkeit, die Abscheulichkeit; tolika g. pijanega hlapca, *Slom.*

grđōta, f. die Abscheulichkeit, *M.*; die Schmach, *Cig., Kast.-C.*; grđota in sramota, *C.*

grđūh, m. abscheulicher Mensch, *Ravn.-C., ogr.-M., Mik.*

grđūha, f. abscheuliches Weib, *vžhŠt.-C.*

grđūn, m. abscheulicher Mensch, *Cig., ogr.-M.*

grdûš, *m.* = grdavs. *Cig.*
 grĕba, *f.* der Aßloß, der Erdloß, *V.-Cig., Rib.-M.*; s koreninsko grebo kaj presaditi, *Cr.*; g. sirovega masla, ein Striezel Butter, *Cig., C., Nov., Gor.-M.*; grebe sirovega masla se kisajo, ĕe se zdajci maslo ne skuha, *Vod. (Izb. sp.)*; — prim. nem. Griebe, *C.*
 grebâlo, *n.* der Kohlhafen (der Schmiede), *Cig.*
 grebâstati, *am, vb. impf.* fragen, scharren, *Mik., Dol.*
 grĕbati, *bam, bljem, vb. impf.* 1) scharren, *Mur.*; sneg g., Schnee schaufeln, *Jarn.*; — 2) fragen, *C.*; — 3) = grobati, senken, gruben: trte g., *Mur.*
 grebâvsati, *am, vb. impf.* 1) raffeu, haichen: z gobcem. z roko g., *Fr.-C.*; — 2) heftig fragen, *C.*, (grab-) *Z.*
 grebâvsniti, âvsnem. *vb. pf.* 1) raffeu, *Fr.-C.*; — 2) heftig fragen, (grab-) *Z.*
 grĕbec, *bca, m.* die Griebe, *Savinska dol.*; — iz nem.
 grĕbeljn, *ljna, adj.* grebeljni ploščec, das Fensfrüdenblatt, *Cig.*
 grebĕn, *m.* 1) der Wollkamm, die Krämpel, *Cig., Jan., DZ.*; — veliki g., die Flachsräule, *Fr.-C.*; die Hechel, *Jan.*; — *pren.* na g. dejati koga, durchhecheln, *ZgD.*; *pl.* grebeni, = greben, *Z.*; na ahlah ali grebenih, *Trub. (Post.)*; — z železnimi grebeni so njih trupla trgali, *Jsvkr.*; — 2) kammähnliche Dinge: der Weberkamm, *Mur., Cig., C., Gor.*; — die Rabe des Rades mit den Speichen, *ogr.-C.*; — das Kronrad (3. B. in der Uhr), *V.-Cig.*; železno zobato kolo pri žagi, *Notr.*; — die Verzahnung am Hundehalsband, *Cig.*; — der Rindgrat, *C.*; lopatiĕni g., die Schultergräte, *Erj. (Som.)*; — der Nahnentamm; g. mu raste (o eloveku), eš schwifft ihm der Kamm, *Cig.*; — der Rist am Pferdehals, *Cig.*; — der Orat (mach., geogr.), *Cig. (T.)*; die Rippe, das Riff, *Habd.-Mik., Cig., Jan., C., Jes.*; — der Gebirgskamm, *Cig., Jan., Cig. (T.), Jes.*; — 3) razne rastline: zmajev g., die blaue Mantustreu (eryngium amethysteum), *C.*, die Feldmannstreu (e. campestre), *Cig.*, = lintvrnov g., *Medv. (Rok.)*; — petelinov g., der Erdbeerspinat (blitum capitatum), *Erj. (Rok.)*; — modrasov g., eine Art rothe Waldblume, *C.*
 grebĕn, *bna, adj.* leicht zu krämpeln oder zu kammern: grebna volna, preja, *ogr.-C.*
 grebenâca, *f.* das Kammerad, *Jan. (H.)*
 grebenâlo, *n.* die Kammaschine, *b. t.-Cig. (T.)*
 grebĕnanje, *n.* 1) das Krämpeln: — 2) der Krämpelbeleg, *DZ.*
 grebĕnar, *rja, m.* der Hechelwader, *Cig.*; — der Weberkammader, *Cig.*
 grebĕnast, *adj.* 1) kammartig, *Cig., Jan.*; grebenaste gore, das Kammegebirge, *Jes.*; — 2) mit einem Kamm versehen, *Z.*; grebenasti petelin, *Fr.-C.*; — gezähnel, *Mur.*
 grebenât, *âta, adj.* mit einem Kamm versehen, *Cig.*
 grebĕnati, *am, vb. impf.* 1) kammern, Irämbeln: volno g., grebenana volna, Kammmolle,

Cig., Jan.; — 2) räufeln (rißeln): lan g., *Cig., Fr.-C.*
 grebenâtkâ, *f.* die Kammsichel, *Erj.-C.*
 grebĕnĕk, *ĕka, m. dem.* grebencec, prim. greben.
 grebĕnĕiti, ĕnĕim, *vb. impf.* nos g., die Nase rümpfen, *Gor.-Mik.*; — g. se, zornig sein, *Z.*
 grebĕnec, *nca, m.* 1) dem. greben, *Valj. (Rad.)*; — 2) der Aderhahnenfuß (ranunculus arvensis), *Kras, Istra - Erj. (Torb.)*; — der Nahnentamm (rhinanthus crista galli), *Cig.*
 grebenica, *f.* 1) das Hechelbrett, *Mur., Nov.*; — 2) das stachelige Hundehalsband, *Mur., Cig., Jan., C., Poh.*; — 3) der Nabelkerbel (scandix pecten), *Medv. (Rok.)*; — prim. greben: — 4) der Ableger, der Abfänger (3. B. von Weinreben): rastline pomozavari s sadikami, grebenicami itd., *Zv.*; prim. grebsti, grobanica.
 grebeničar, *rja, m.* 1) der die Reben senkt, *Cig.*; — 2) der mit einem stacheligen Halsband versehene Hund, *Z.*
 grebeničati, *âm, vb. impf.* = grebeničiti (grebenčati), *Štek.*
 grebeničiti, *iĕim, vb. impf.* abfenten: trte g., *Cig., Jan.*; — prim. grobati.
 grebenik, *m.* die Kammschmiele (Koeleria cristata), *Medv. (Rok.)*; — das Kammgraß (cynosurus cristatus), *Z.*
 grebenika, *f.* die Wasserfeder (hottonia palustris), *C.*
 grebenina, *f.* das Riff: jezerska, lagunska g., das Lagunenriff (Atoll), *Cig. (T.)*; koralna g., das Korallenriff, *Jes.*
 grebenišĕe, *n.* 1) der Krämpelstiel, *Cig., Fr.-C.*; — 2) = tkalĕje vratilo, *kajk.-C.*
 grebenit, *adj.* klippenreich, *Cig. (T.), Mik.*; grebenito morje, *C.*
 grebĕniti, ĕnim, *vb. impf.* = grebenati: *pren.* g. koga za hrbtom, verleunden, *Raiĕ (Let.)*
 grebenjak, *m.* 1) der Stamm, *C.*; — 2) der Helm, *V.-Cig.*; bronĕen grebenjak je imel na glavi, *Ravn.*; — 3) der Hahn, *Fr.-C.*
 1. grebĕnje, *n. coll.* = grebeni; — die Klippenbauk, *Cig. (T.)*
 2. grebĕnje, *n.* das Scharren.
 grebĕnovce, *bca, m.* das Kammerz (Markstift), *Cig. (T.), C.*
 grebenûša, *f.* die Kreuzblume (polygala), *Tuš. (B.)*
 grĕbica, *f. dem.* greba: das Erdlöschchen (rastlino) z dobro grebico okoli koreninic izposaditi, *Cr.*
 grebišica, *f.* der Taumelläfer (gyrinus), (ker vesla ali „grebe“), *Notr.-Erj. (Torb.)*
 grĕbiti se, *im se, vb. impf.* hießig werden, *Rib.-M., Z.*
 grĕbkati, *am, vb. impf.* trappeln, gelinde fragen, *Cig.*
 greblišĕe, *n.* der Riffelbaum, *Jan. (H.)*; — prim. greblo 31.
 grĕblja, *f.* die Scharte; — die Fensfrüde; — der Rührhafen (im Bergbau), *V.-Cig.*
 grebljâti, *âm, vb. impf.* z greblio ĕistiti, ausfrüden, *Cig.*

grębljica, *f. dem.* greblja: 1) die Scharre; die Fleustrüde: — 2) = pogrebalknik, das Streichbrett beim Getreidemessen, *vřhŠt.-C.*; — 3) die Fährbade, *Polj.*; — 4) die Setzwage, die Schrennwage, *h. t.-Cig. (T.), Sen. (Fřz.)*.

grebljo, *n.* 1) = greblja, grebljica 1), *vřhŠt., ogr.-C., Rež.-C.*; — 2) der Rechen, *ogr.-C.*; — 3) die Kiffel, *Jan. (H.)*; — 4) das Skelet, *C., Z.*

grębnik, *m.* die Kestenuurz (geum), *Strp.*

grębsti, grębem, *vb. impf.* įđarren, graben; fragen, *C.*; — *vino* grebe po grlu, der Wein frast, *Cig.*; — *to me grebe*, das grämt mich, *Cig.*; *prim.* grabiti.

grečizem, *zma. m.* po svojstvu grškega jezika narejen izraz ali rek, der Gräcismus, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

gręd, *ř, f.* 1) die Stange, worauf die Hühner über Nacht ruhen, der Hühnerř, *C., Z., Mik.*; kure gredo na gręd, *Z.*; na grędi niti jedne kokoři ni bilo, *LjZv.*; tudi: *pl.* grędi, der Hühnerř, *Cig., C.*; die Hühnerleiter, *Cig.*; — 2) der Schwebebaum (pri telovadstvu), *Cig. (T.), Telov.*; — 3) die Stufe, die Staffel, *C.*; kamenena, v kamen vsekana g., die Felsenstufe, *Cig., C.*; — *pl.* grędi, die Stiege, *Cig., Ravn. (Abc.)*; — *trdotne* grędi, die Harteleale, *Erj. (Min.)*; (tudi *řing.* gręd, die Leiter, *Mur., Cig.*; *videl je v spanju* gręd ali lojtro, *Ravn.*); — 4) = greda (Gartenbeet), *Cig., C.*; — 5) vom Dache herabgefallener Schnee, *Gor.-Mik.*

gręda, *f.* 1) der Balken: *g.* iz drevesa, *Trub.-Mik.*; grede, das Gebälke, *C.*; — *pos.* der Breitenbalken im Dachstuhl, der Bundtram, *Cig., BIKr., M.*; — der Sprieřel (im Vogelhause, an einer Leiter), *Fr.-C.*; *pl.* grede, die Hühnerřstangen, der Hühnerř, *Mari-borska ok.-C.*; — *pl.* grede, das Luftreibrett für Hühner, die Hühnerleiter, *vřhŠt.-C.*; — 2) das Gartenbeet; *gnojna g.*, das Mistbeet, *C.*; = *topla g.*, *Cig.*; *tople in mrzle grede*, *ogr.-Valj. (Rad)*; — *pl.* grede, die Dünen, *Cig. (T.)*; — 3) der Gang (*min.*): *rudna g.*, *Cig. (T.)*; *grede delati*, Gänge bilden, *Erj. (Min.)*.

grędājlnica, *f.* = grędeljnica („grędājnica“, *Cig., Gor.*; „grędājnica“, *Dol., Št.*; „grędājnica“, = *verřica*, *veřoča* grędelj na pluzna kolca, *Skrilje-Erj. (Torb.)*.

grędājlnica, *f.* *poğl.* grędājlnica.

grędar, *řja, m.* der Gärtner, *ogr.-C.*

grędarstvjo, *n.* die Gärtnerlei, *ogr.-C.*

grędast, *adj.* 1) balfig, *Cig.*; — 2) gartenbeet-artig.

grędař-, *poğl.* grędař-

gręde, *adv.* = grędoč.

grędelj, *řlja (deljna), m.* 1) der Pflugbalken, der Grendel; — *sam g.* ga je, er ist mager, wie ein Grendel, wie ein Skelet, *Z., Notr.*; *konji suhi*, kakor sami grędeljni, *Glas.*; — 2) der Nasenrücken, *V.-Cig.*; — 3) die Radwelle, *Mur., Cig.*; *pos.* bruno, na katero je mlinsko kolo nasajeno, *Št.*; — 4) der Schiffřfel, *V.-Cig., Vrt.*; (*ladje*) se ne najde ne

sled ne znamenje grędeljna med valovi, *Skrinj.-Valj. (Rad)*; — *prim.* nem. Grendel; pa beseda je morda slovenska, *Mik. (Et.)*.

grędeljnica, *f.* 1) trta ali verřica, ki veže grędelj na pluzna kolca, die Pflugwiede, die Pfluggrendelfette, *C., Cig., Jan., Št.-C., Laře-Erj. (Torb.)*; — 2) der Wagebalken, *Guts., Cig., Jan., M., Sen. (Fřz.)*; *vaga z grędeljnico*, die Balkenwage, *DZ.*

gręden, *dna, adj.* 1) Balken: grędna krivina, *DZ.*; — 2) Beet, *Cig.*

grędeře, *f. pl. Cig., Polj., Zv*; *poğl.* grędaře.

grędica, *f. dem.* greda; 1) das Bälkchen, *Cig., C.*; — der Sprieřel (des Vogelhauřes, der Leiter), *C.*; — 2) das Gartenbeetchen; *grędica*, *Valj. (Rad)*; — *grędice*, Zařzgärten, *Erj. (Min.)*; *grędice*, řiroke jame, v katere se morska voda napeljuje, *Vrt.*; — 3) grędica, die Stufe: *kamenita g., C.*; — *pl.* grędice, die Treppe, *Cig., C., DZ.*

grędřdica, *f. dem.* grędica.

grędřna, *f.* die Terrasse, *h. t.-Cig. (T.)*.

grędře, *n.* 1) das Gebälk, *Cig. (T.)*; — 2) das Stufenland, *Jan.*

grędnica, *f.* 1) deska, po kateri živad na grędi (grede) hodi, *Fr.-C.*; — *pl.* grędnice, *vřhŠt.-C.*; — 2) die Stufe: iz hlovov seka grędnice ali stopnice v gredi, *Ravn. (Abc.)*.

grędřč, *adv.* im Vorbeigehen, unterwegs; *g.* kaj opraviti; *oglasiti se pri kom*: nebenher, *Jan. (H.)*; = *hitro*, *Cig., Vrt.*; — *prim.* *ři.*

grędřčeki, *adv.* = grędoč; tudi = na grędočkem: na grędočkem spi, im Wehen, *BIKr.-Mik.*

grędřdoma, *adv.* řufemeiře, *C., Z.*

gręgor, *řja, m.* 1) babji g., der Weibernarr, *Kr.*; — 2) kořica, ki se dela na kuhanem mleku, *vřhŠt.-C.*

gręgorec, *řca, m.* das Tajchenmesser, *Št.-C.*

gręgorek, *řka, m.* neka riba: = *zet*, der Stichling (*gasterosteus aculeatus*), *Vrt.*

gręgorsčak, *m.* der Monat März, *C. kajk.-Valj. (Rad)*.

gręgorsčica, *f.* die Frřhlings-Schlřffelblume (*primula veris*), *vřhŠt.-C.*

gręh, *m.* die Sünde; *g.* storiti, eine Sünde begehen; *řmrtni*, *naglavni g.*, die Todřsünde; *izvirni g.*, die Erbřsünde.

gręhek, *řka, m. dem.* greh, *Valj. (Rad)*.

gręhota, *f.* die Sünde, das Rařter, *Cig. (T.), C., ogr.-M., kajk.-Valj. (Rad)*.

gręhřten, *adj.* řundhaft, lařterhaft, *Z., Bes.*

gręjača, *f.* die Wärmepfaune, *Cig., vřhŠt.-C.*

gręjřlo, *n.* das Bälkchchen, *Cig.*

gręřjka, *f.* = *vrhnja suknja*, *Bolc-Štek. (Let.)*

gręřjnica, *f.* = *grejača*, *Cig.*

gręřjnik, *m.* = *grejača*, *Cig.*

gręřnica, *f.* = *grejača*, *Cig., Jan.*

gręřlo, *n.* = *ogrevalo*, der Wärmere, *Cig.*

gręřn, *ř, f.* die Bitterkeit, die Schwärze des Mostes, *vřhŠt.-C.*; *vino je v gręri*, *Z.*

gręnadir, *řja, m.* posebna vrsta volakov, der Grenadier; (*izprva* = Granatenerwerfer).

gręnadirřki, *adj.* Grenadier.

gręnāk, *nāk, adj.* = *gręnek*.

gręnb, *f.* = *gręnitev*, *C.*

grenčati, *ám, vb. impf.* bitter zu werden anfangen: mošt grenča. *Bikv.*
 grēnc̄ec, *čca. m.* der Bitterstoff, *Cig., Jan.*
 grēnc̄en, *šna. adj.* ein wenig bitter, bitterlich, *C.*
 grenčica, *f.* 1) das Bitterwasser, *Cig., Jan.*; die Bitteralzquelle, *Jes.*; — 2) das Sodbrennen, *Cig., C., Pol.*; — 3) eine Art Kirichen, *Št.*; — 4) der Guajan (*gentiana*). *Z.*
 grenčina, *f.* das Bittere, die Bitterkeit, *Jan., C., Valj./Rad.*
 grēnčiti, grēnc̄im, *vb. impf.* = greniti, *Mur.*
 grēnc̄ec, *nca. m.* 1) der Bitterstoff, *Jan., Vrtov.-C.*; — 2) der bittere Geschmack oder Nachgeschmack, *Cig.*; — der bitterjaure Geschmack des Weines nach der Gährung, *Dol.*: mošt se letos dolgo grenca brani. *Levst./Zb. sp.*
 grēnek, *nka, adj.* bitter; g. kakor pelin. wer-mutsbitter; — grenke solze točiti: grenka smrt: — prim. bridek.
 grēnėti, *ím, vb. impf.* 1) einen bitteren Geschmack haben; *Cig., C., Valj./Rad.*; greni, eš zieht ins Bittere, *Cig.*; — 2) greni mi kaj, eš ist mir etwas unangenehm, *C.*
 grenica, *f.* 1) die grüne Schale der Nüsse, *Cig., C.*; — 2) das Bitterkraut (*peperis*), *Medv./Rok.*
 grenik, *m.* die Schleifenblume (*iberis umbellata*). *Medv./Rok., Tuš./R.*
 grenišen, *šna. adj.* = trotnat: grenišna krava, *SlGradec-C.*
 grēnītev, *ive. f.* die Verbitterung.
 grēniti, *ím, vb. impf.* 1) bitter machen; verbittern, verleiden; g. komu veselje, življenje: — 2) grāmen: to me greni, daš frānkt mich, *Cig., C.*; — g. se. grāmelu, žurnu, *V.-Cig., C.*
 1. grēniti, grēnem, *vb. impf.* idharren: seno vkup grenc̄o (grenčjo), *ogr.-Valj./Rad.*
 2. grēniti, *nem, vb. impf.* *Kras. Ip.-Erj. (Torb.),* pogl. gnati.
 grēnīvec, *vca. m.* der Verbitterer, *Cig.*
 grenjáva, *f.* das Bittere, die Bitternis, *C., Jan. (Slovn.).*
 grenkást, *ásta. adj.* = grenkljat, *Jan. (II).*
 grenkljät, *áta. adj.* ein wenig bitter, bitterlich.
 grenkljati se, *ám se, vb. impf.* sich ärgern, sich kränken, *C.*
 grēnk̄niti, grēnk̄nem, *vb. pf. (impf.)* einen bitteren Geschmack verursachen, *Mur., M.*
 grenkóba, *f.* die Bitterkeit, das Bittere.
 grenkóben, *bná, adj.* mit Bitterkeit verjert, herb, bitter, *Jan.*
 grenkokóžen, *šna. adj.* mit bitterer Schale, *Levst. (Zb. sp.).*
 grenkoslád, *sláda, m.* der bitter-süße Nacht-schatten (*solanum dulcamara*), *Tuš./R.*
 grenkosláden, *šna. adj.* bitter-süß: grenkosládni razhočnik = grenkoslád, *Vrt.*
 grenkosólzen, *šna. adj.* bittere Thränen ver-gießend: grenkosolzne oči, *Levst. Zb. sp.*
 grenkóst, *f.* die Bitterkeit: — *pron.* grenkosti življenja, die Bitterkeiten des Lebens.
 grenkóta, *f.* = grenkost, *Cig., Jan.*; — etwas Bitteres: Z grenkotami ne sili več bolnika. *Preš.*; grenkóta, *Valj./Rad.*
 grenkótén, *tna. adj.* = grenkoben, *Jan.*
 grenkoustnik, *m.* der Bittere liebt, *M.*

grenkováti, *ójem, vb. impf.* etwas bitter sein, *Mur.*
 grenkúlja, *f.* das Guadenkraut (*gratiola offic.*), *Nov.*
 grenkúljica, *f.* die Gundelebe (*glechoma hederacéa*), *Medv./Rok., Tuš./R.*
 grenljáti, *ám, vb. impf.* bitterlich sein, *Cig.*
 grenóba, *f.* = grenkoba, *Jan.*
 grenóbiti, *óbim, vb. impf.* = greniti, *Cig.*
 grenóta, *f.* = grenkota, *C.*
 grēpa, *f.* = gruča, *kepa, C., Notr.*; — palica z grepo ali glavo na konci, *Zv.*; — pogl. greba.
 grēpáti, *pam. pljem. vb. impf.* *Z., Jan. (II),* pogl. hrepáti.
 grēs, *m.* 1) der Gries; — 2) feijiger Sand, *Z.*; — die Sandhauf, *C.*; — prim. nem. Gries.
 grēs̄nica, *f.* podolgovata mrežasta priprava, pod katero se nabira gres, *Ig.*
 grēs̄ati, *ám, vb. impf.* = pogrešati, vermissen, müssen, *Cig., Jan., C., Gor.*
 grēs̄en, *šna. adj.* jündhaft, jündig; grēs̄en človek, grešno življenje.
 grēs̄enje, *n.* das Sündigen.
 grēs̄iti, *ím, vb. impf.* 1) fehlen, jündigen; (tudi *pf.* = pregrešiti, eine Sünde begehen, *Cig.*); g. zoper koga, kaj: — 2) verfehlen: pot g., einen Irrweg gehen, *Dict., Cig.*; — znali so las zadeti, da niso grešili, *Dalm.-C.*; — božjih pravd g., *Trub., Dalm.*; uma grešim = blede se mi, *Dol.*; — tudi: grēs̄iti, *Dict.*
 grēs̄ljiv, *iva. adj.* fehlbar, jündig, *Cig., Jan.*
 grēs̄nica, *f.* die Sünderin.
 grēs̄nik, *m.* 1) der Sünder: — 2) sub vol: dva grešnika je vpregel, *C., Notr.-M.*
 grēs̄nost, *f.* die Sündhaftigkeit.
 grēs̄pa, *f.* die Kunzel, *Jan. (II), Bes.*; — prim. it. cresspa, Kunzel.
 grēs̄ta, *f.* ein Kranz (von Zwiebeln, Knoblauch u. dgl.), *Nov.-C.*; čebulova grēs̄ta, *SlN.*; — pogl. rešta.
 grēs̄táka, *f.* trozob, tolkač, s katerim se grozdje tolče, *kajk.-Valj./Rad.*
 grēs̄tati, *ám, vb. impf.* antichien: grozdje g., *kajk., Valj./Rad.*
 grētev, *ive. f.* das Wärmen, *Cig.*
 grēti, grējem, *vb. impf.* 1) wärmen: solnce greje; g. se pri peči, na solncu, sich am Dien, an der Sonne wärmen; lezezo dejati gret, das Bügeleisen ins Feuer legen; dobro se je greti, po zimi in po leti, *Npreg.-Soška dol.-Erj. (Torb.).*
 grētiti se, *i. se. vb. impf.* greti se = začenja biti gorko (spomlad), *Gor.-Mik.*
 grētje, *n.* das Wärmen.
 grētune, *f. pl.* pogl. grātune.
 grētvá, *f.* = gretev, *Kast.-C.*
 grēva, *f.* = kes, *Trub.-C.*; — prim. grevati.
 grēvati, grēvam, *vb. impf.* greva me, eš trut midh; grehov me greva, *Dalm.-C.*; grevajo me moji grehi; — prim. stvn. hriowan, gretenu, *Mik.*
 grēvcc, *vca. m.* der Erwärmer, *Valj./Rad.*
 grēvénje, *n.* = gretje, *Dict.*

grêvinga, *f.* = kesanje; — prim. grevati.
grêz, *m.* der Schmutz, der Schlamm, *Cig.* (*T.*); — das Moor, *kajk.-Valj. (Rad).*
grêz, *í, f.* 1) weicher und tiefer Moth, morastige Stelle, *Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan., C.*; — *pl.* grezi, der Morast, der Moorgrund, *Mur., Jan.*; — 2) der Abgrund, *C., ZgD.*; — navpična votlina v rudniku (Senfel), *DSv.*
grêza, *f.* = grez, blato; po obcestnih rovišéh se ne sme treti visoka trava, grmovje in greza (blato), *Lest. (Cest).*
grêzast, *adj.* morastig, *Mur.*
grêzen, *zna, adj.* = morastig, *C.*; Schlamme: grezna kopel, das Schlammbad, grezna melina, die Schlammhaut, *Cig. (T.).*
grezetina, *f.* = grezi, der Moorgrund, *Dol. Svet. (Rok).*
grezilen, *lna, adj.* Senf-: grezilna vrv, die Lothleine, *Cig.*
greziló, *n.* das Senfblei, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Pot.-C.*
grezina, *f.* der Morast, *Jan.*
greziti, *im, vb. impf.* 1) senken, *C.*; — 2) ein-sinken, *Jan.*
greziti se, *í se, vb. impf.* grezi se mi = toži se mi, ne da se mi, *Drežnica pod Krnom-Erj. (Torb.);* — *pozn.* greziti se 7).
grêznat, *adj.* jumpfig, *Jan.*
greznica, *f.* die Senfgrube, *Erj. (Min.);* greznice in podzemeljski jarki — so slabo osnovani, *Zv.*
grêzniti, *grêznem, vb. impf.* einsinken, *C.*
grézno, *n.* = brezno, der Abgrund, *Dict. Jan., Trst. (Let.).*
grêzovica, *f.* das Teichried, die Schlammbinje (heleocharis), *Medv. (Rok).*
grezovina, *f.* schlammiger Boden, der Schlif-boden, *Cig., Jan.*
grezovit, *adj.* moorig, *Cig., Jan.*
grezúlja, *f.* die Moorhimje (Scheuchzeria), *Medv. (Rok).*
gránija, *f.* neka vinska trta, *Vrtov.-C., Nov., Ip., GBrda-Erj. (Torb.).*
grgati, *grgam, vb. impf.* 1) gurgeln, *Cig.*; — 2) gurren, *Dict.-Mik.*
grgavec, *vca, m.* 1) die Gurgel, *Rež.-C.*; — 2) der Adamsapfel, *C.*
grgljáti, *ám, vb. impf.* sprudeln: voda izpod skale grglja, *Z.*
grgoljáti, *ám, vb. impf.* gurren, *V.-Cig.*: goblje so grgoljali, *SN.*
grgót, *góta, m.* das Gurgeln, das Röcheln, *Cig., Jan.*
grgotati, *otám, óčem, vb. impf.* 1) gurgeln, *Cig., Jan., C.*; — 2) gurren, *Mur., Jan.*
grgótec, *tca, m.* die Gurgel, *C.*
grgotljáti, *ám, vb. impf.* gurren, *Mur.*
grgónica, *f.* das Gurgelwasser, *Cig.*
grgrác, *m.* der Röchler, *Cig.*
grgránje, *n.* 1) das Gurgeln, das Röcheln; — 2) das Gurgelwasser.
grgráti, *ám, vb. impf.* gurgeln, röcheln.
grgráv, *áva, adj.* röchelnd, *Jan.*
grgrâvec, *vca, m.* der Gurgler, *Cig., M.*

grgúkati, *kam, čem, vb. impf.* gurren, *C., Glas.*; — prim. gorgukati.
grgútati, *am, vb. impf.* = grgotati, *Z.*
grgútec, *tca, m.* die Luftpötte, *Guts., Jarn.*
grib, *m.* = gribani, *SlGor.-C.*
 1. **griba**, *f.* = greba (gruda, kepa): gribe tolči, *Dol.*; — prim. greba.
 2. **gríba**, *f. C.*, *pozn.* gríva 2).
gribánj, *m.* = gribanja, *C.*
gribánja, *f.* der Herrenpilz (boletus edulis), *SlGor.-C., Poh.-C.*; — prim. glibanja.
gríc, *m.* 1) der Hügel; — 2) ein steiniger Ort, *C.*; die Schutthalde, *Modreja-Erj. (Torb.);* pešeni plazi, gríci ali gríze imenovani, *Rut. (Zg. Tolm.).* — tudi: gríci, gríča.
gríča, *f.* „bodljivo kostanjevo oploдие“, *Tr-novo, Ben.-Erj. (Torb.).*
gríčar, *rja, m.* der Hügelbewohner, *Cig.*
gríčast, *adj.* 1) hügelig; — 2) rauh, *Cig.*; *g. pot, Kast.-C.*
gríčát, *áta, adj.* hügelig, *Cig., Jan.*
gríček, *éca, m. dem.* gríc; — *Valj. (Rad).*
gríček, *éka, m. dem.* gríc; 1) das Hügelchen; — 2) gríčki, die Rauhgipfeln, *Cig.*
gríčeváti, *újem, vb. impf.* den Laut „gríču“ hören lassen: ščinkovec gríčuje, *SN.*
gríčevje, *n.* das Alpenröschen (rhododendron hirsutum), *Stranje (Gor.-)Nov.*
gríčnat, *adj.* hügelig, *C.*
gríču, *interj.* posnemanje glasu ščinkavčevega, *Cig.*
grif, *m.* bajeslovno bičje, der Greif, *C.*
grícec, *gca, m.* die Grille, *Rež.-C.*
grigetáti, *etám, óčem, vb. impf.* 1) zirpen: grícić griceče, *Rež.-C.*; — 2) klingeln, *Rež.-C.*
grícić, *m.* 1) = grícec; — 2) die Schelle, *Rež.-C.*
gril, *grila, m.* der Schwabentäfer (blatta orientalis), *St.*; — die Feldgrille, *Cig. Ljub.*; — iz nem.
grilček, *éka, m. dem.* grilec; — die Hirngrille, *Frey. (F.).*
grilec, *lca, m. dem.* gril; — der Hirngrillvoegel, die Hirngrille (ringilla serinus), *Frey. (F.). Erj.-C.*; — iz nem.
grilek, *lka, m. dem.* gril; — die Hirngrille, *C.*
grímati, *am, vb. impf.* poltern, trachen, *Gorenja Soška dol.-Erj. (Torb.);* — prim. grmeti.
gríncec, *nca, m.* = blask, *Frey. (F.).*
grinja, *f.* die Milbe, *Cig. (T.), Erj. (Ž.);* — *hs.*
grínt, *m.* das Kreuzkraut: masleni *g.* das *ge* meine Kreuzkraut (senecio vulgaris), *Cig., C., Medv. (Rok.), Tuš. (B.). Nov., Vrt.*
grínta, *f.* 1) der Grínd, die Hände; *pl.* grínte, die Hände (als Ausschlagskrankheit), die Krätze; — 2) die Flachsseide (cuscuta epilinum), *Sl-Gor.-Erj. (Torb.);* — iz nem.
gríntav, *adj.* gríndig, rüdig, *BKr.*: milostljiva mati gríntavo deco čese, *Npreg.-Jan. (Slovn.).*
gríntavec, *vca, m.* 1) der Gríndige, der Mündige, *Cig., C., Valj. (Rad);* — 2) das Gríndkraut (scabiosa arvensis), *Cig., C., Medv., (Rok.), Tuš. (R.);* vrtni *g.* (scabiosa atropurpurea), *C.*; — tudi: der Manerpfieffer

(sedum sexangulare). *Josch*; — 3) der Dolomit, *Frey. (Rok.)*, *Erj. (Min.)*.

grintavica, *f.* die Frühjahrswolfe *Istra-C.*, *Z.* **grintek**, *ika, m.* der mit Gründ behaftete, *Valj. (Rad.)*.

gris, *m.* die Schotterinsel, *SlGor.*: — prim. *gres*.

gristi, *grizem. vb. impf.* 1) beißen; konj *žleb grize*. das Pferd setz auf, *Cig.*: orche g., Nüsse aufbeißen; *pes grize*. der Hund ist bissig; *psi se grizejo*. die Hunde beißen einander, raufen; *preu. g. se. žanfen, Fr.-C.*: — *grize me*. ich habe Bauchgrimmen; — *vest me grize*. es quält mich das Gewissen, *Cig.*, *Jan.*: *to me grize*, darüber gräme ich mich, *Cig.*, *Jan.*: — *grizem se*. ich gräme mich, *Cig.*, *Jan.*, *Bleiv.-C.*: — 2) mleko se grize. die Milch beginnt zu gerinnen, *Z.*

griv, *griva. adj.* brennend (vom Geschmack), *šdauš*, bitter: *grivo vino*, *grivi jesih*, *vzhSt.*, *ogr.-C.*: = *hud*: *griv čemer*, *štarčes Gift*, *vzhSt.-C.*: — *preu. griva beseda*, ein bitteres Wort, *C.*

griva, *f.* 1) die Mähne: *konjska griva*, die Pferdemaähne: *štarčes Haupthaar (zaničlj.)*, *vzhSt.-C.*: — der Haarbüsch am Helm, *Cig.*: — 2) der mit Gras bewachsene Rainabhang, der *Rain*, *Mur.*, *vzhSt.-C.*, *BKr.*: der Bergsamm, *SlGor.-C.*: — *grajiger Platz im Weingarten, Mariborska ok.-Kres*: — *grive*. mit Gras bewachsene Erhöhungen, *ž. B. auf Mefern, BKr.*: — = *trata, Vrt., Zv., IjZv.*: *dekleta so se vrtela po mehki grivi, SlN.*: — 3) *rumena g.* die Barentage, die gelbe Keulenmorchel (*clavaria flava*), *Tuš. (R.)*: — *konjska g.*, der haufartige Wasserboß, der *Dirschflee (cupatorium cannabinum)*, *Cig., Medv. (Rok.)*.

grivar, *rja, m.* 1) ein Soldat mit einer Pferdemaähne am Helm, *Cig.*, *C.*: *griva se pruskim grivarjem košati, Bes.*: — = *zandarm, D.Sr.*: — 2) die Ringeltaube, die Mähnentaupe (*columba palumbes*), *Cig.*, *Lašč.-Levst. (M.)*.

grivast, *adj.* mähnenartig, — *mähniq.*

grivāt, *vāta, adj.* bemäht, mähniq, *Cig., Jan*

grivati se, *am se, vb. impf.* = *griviti se, C.* 1. *grivce*, *vca, m.* ein Nammel mit starker Wolle, *Z.*: — prim. *griva*.

2. *grivce*, *vca, m.* saurer Wein, *Čijg, Hal.-C.*: — prim. *griv*.

griven, *vna, adj.* zur Mähne gehörig: *grivno pečenje*, das gebratene Nadenstück, *vzhSt.-C.*

1. **grivina**, *f.* der Rainrasen: *solke rīde grivine med njivami, IjZv.*: der Rain: *leči na grivino pod oreh, IjZv.*: *jaselce je zložil od kamena, grivine in mahu, IjZv.*: — *tudi psokka: ti grivina ti! Jurč.*: — prim. *griva*.

2. **grivina**, *f.* die herbe Säure, etwas *Herb lautes, vzhSt.-C.*: — prim. *griv*.

griviti se, *am se, vb. impf.* sich säumen (zaničlj. o ženskah), *vzhSt.-C.*: — prim. *griva*.

griviti, *im. vb. impf.* säuern, *vzhSt.-C.*: — *g. se. šdaruš* schmeckend, sauer werden, *C.*: — prim. *griv*.

grivna, *f.* 1) das Halsband, *Z.*: die Halsfette, *Erj. (Min.)*, (stsl.); — 2) (po čes.) die Mark, *Cig. (T.)*, *C.*: *nemška g.*, die Reichsmark, *DZ.*

grivnat, *adj.* mähniq, bemäht, *Cig.*

grivnik, *m.* = *grivar* 2), *Cig., C., Hip. (Orb.)*, *Frey. (F.)*.

grivost, *f.* die Säure, *vzhSt.-C.*

griz, *m.* 1) das Weißen, der *Biš*, *Meg., Habd.-Mik., Mur., Cig.*: — das Bauchgrimmen, *Dict.-Mik., C.*: — 2) der Bissen, *C.*, *BKr., DSr.*: — 3) der Magenbrei, der Speisebrei (*chymus*), *Erj. (Som.)*: — 4) *zeleni griz*, der Grünspan, *ogr.-C.*: — 5) *hudičev g.* der Teufelsabbiss (*scabiosa succisa*), *Cig.*

griza, *f.* 1) das Weißen: *preu. v grizi si biti*. im Zanf leben, *Trst. (Let.)*: — 2) der Bissen: *psu ponuditi grizo kruha, Jurč.*: *kake dve grizi mesa, Ljub.*

grizalica, *f.* = *grizavica, Fr.-C.*

grizālo, *n.* das Gebiß, *Jan., C.*

grizavica, *f.* das Bauchgrimmen, *Jan., vzhSt.-C.* **grizce**, *zca, m.* grize, die Magenferse, *Cig. (T.)*: — *grizec* = *moll, Hip.-C.*

grizek, *zka, adj.* beißend, *Jan. (H.)*.

grizck, *zka, m.* der Bissen, *Cig.*

grizenje, *n.* das Weißen: — *g.* (po trebuhu). das Bauchgrimmen, die *Koßf.*

grizica, *f.* 1) das Klammerholz der Tischler, um geleimtes Holz zusammenzuhalten, *Dol.-C.*: — 2) = *grizec, Hip., C.*: — *neka psokka, Dol.*: *grizica prokleta! Levst. (Zb. sp.)*.

grizlica, *f.* die Blatthwespe (*lophyrus pini*), *Erj. (Z.)*.

grizljiv, *iva, adj.* beißend, bissig, *Cig., Jan.*

1. **griza**, *f.* 1) die Ruhr: *krvava g.*, *g. krvavica*, die rothe Ruhr, *Cig.*: *bela g.* die Eiter-ruhr, *V.-Cig.*: die Milchruhr, *Cig.*: *bljavna g.* die Brechruhr, *Cig., C.*: *scalna g.* die Dartruhr (*žirvska bolezen*). *Strp.*: — 2) *psokka slabotnemu človeku, Gor.*

2. **griza**, *f.* die Schutthalde, das Steingerölle, *Jan., Blc.-C., Nov.-C., Strek., Kras*; *peščeni plazovi, griči ali grize* imenovani, *Rut. (Zg. Tolm.)*: — *pust, kamenit svet, Kras-Erj. (Torb.)*: *pl. grize*. steinige Gegend, *Mik.*: — prim. *nem. Grieß.*

grizast, *adj.* schotteri, *Rib.-M.*

grizav, *adj.* 1) an der Ruhr krank, *Jan., M.*: *grizavi otroci, jvzhSt.*: — 2) Ruhr verursachend: *grizava jabolka, Zv.*

grizen, *zna. adj.* die Ruhr betreffend, *Mur.*: Ruhr verursachend: *g. sad, jvzhSt.*

grizevce, *vca, m.* das Tausendguldenkraut (*erythraea centaarium*), *vzhSt.-C.*: — das Ruhrkraut (*gnaphalium dioicum*), *Cig.*: — = *griznica, vzhSt.-C., Polj.*: — *Wiebernell, vzhSt.*

grizevka, *f.* necka trava, *Fr.-C.*

grizevnjak, *m.* 1) eine Art Wiejenkraut, = *griznica, C.*: — 2) das Tausendguldenkraut (*erythraea centaarium*), *vzhSt.-C.*

grizljaj, *m.* der Bissen: *g. kruha*. ein bißchen Brot: — *nam. ugrizljaj, DSr. IV. No.*

grizljajce, *ica, m. dem.* grizljaj, *Trub. (Post.)*.

1. grīžnat, *adj.* 1) rührfräut: g. Slovek, *Slom.-C.*; hudo grīžnato dekle. *Cr.*; — 2) die Rührverunfäud: grīžnata sliva, *Slom.-C.*

2. grīžnat, *adj.* schütterig: grīžnata zemlja, *Nor.-C.*

grīžnica, *f.* das Biebernell (pimpinella saxifraga), *vzhŠt.-C.*: tudi: das Rührfräut (gnaphalium dioicum), *Cig., Glas.*

grīžnik, *m.* = modras, die Sandviper (vipera ammodytes), *Kobljā Glava(Kras)-Erj. (Torb.).*

grjāča, *f.* = garjača, gorjača, *Cig., Slom.-C., Levst. (Zb. sp.).*

grjāčar, *rja, m.* = gorjačar, *C.*

grjāčast, *adj.* knorrig, *Cig.*

grjavīca, *f.* = grjača, *Hip.-C.*

grjāvka, *f.* = grjača, *Ble.-C.*

grjēnje, *n.* die Entstellung; — die Kästerng, die Verunglimpfung.

grkati, *kam, čem, vb. impf.* girren, *Jan.-C.*; grlicica grče, *Prip.-Mik.*; — 2) freisprechen, *Mur., C.*; — 3) das r mit der Kehle aussprechen, scharrten, ratischen, *Cig., Dol.*

grkavec, *vca, m.* der Schnarrer, *Cig.*; — prim. grkati 3).

grkavt, *m.* ein Name für das Taubenmännchen, *C.*

grlā, *f.* die Turteltaube, *Prip.-Mik. (V. G. II. 102).*

grlānjek, *nika, m.* der Stengel eines Kürbisses, *kajk.-C.*

grlast, *adj.* mit einem Halse versehen (o posodi), *Fr.-C.*

grlāt, āta, *adj.* = grlast: grlata buča, *Fr.-C.*; — grlata hruška, die Flaschenbirne, *Cig.*

grlice, *n. dem. grlo:* na vse g., auß vollem Halse, *Fr.-C.*

grlen, lena, *adj.* Gurgel-, Keh-, *Cig.*; grleni glas, der Kehllaut, *Cig. (T.)*; grlena žila, die Gurgelader, *Cig.*; (prav. grlen, grlna).

grlenīca, *f.* žila g., die Drosselader, *Cig. (T.)*; (prav. grlnica).

grlētī, *im. vb. impf.* girren: grlica grlī, *C.*

grlīca, *f.* 1) die Turteltaube (columba turtur): — laška g., die Nachttaube, *Cig.*; — 2) neka hruška, *Rihenberk-Erj. (Torb.).*; — 3) die Weitschenneffel, das Weitschenhör, die Schlinge an der Weitsche, *SlGradee.-C., Trst. (Let.).*

grlīč, līca, *m.* das Turteltaubenjunge, *Cig.*

grlīček, čka, *m.* = vrtič, der Rainfarn (tanacetum vulgare), *Z.*; — die Melei (aqui-legia vulgaris), *C.*

grlīčica, *f. dem. grlica, Mur., Prip.-Mik.*

grlīčji, *adj.* Turteltauben-, *Mur., Cig., Jan.*

grlīna, *f.* 1) die Wamme beim Vieh, *Fr.-C.*; — 2) das Fleisch am Halse, der Halsbraten, *vzhŠt.-C.*

grlīnka, *f.* die Flaschenbirne, *Cig.*

grliti, *im. vb. impf.* 1) girren, *vzhŠt.-C.*; — 2) würgen, *vzhŠt.-C.*; — ängstigen, *ogr.-C.*; — 3) (hs.) umhalsen, herzen, *Cig., Jan., Mik.*

grlj, *m.* 1) grča v deski, der Knorren, *Škrilje-Erj. (Torb.).*; — 2) ein Fichten- oder Tannenast, der als Fadelholz verwendet wird, *Medv.-*

M.; stare grlje se strohnelih dreves iskati, *Vrtov. (Km. k.): jelova treska, Ip. - Erj. (Torb.);* — prim. krli.

grlják, *m.* eine Flasche mit langem Halse, *Št.-Z.*

grljān, āna, *m.* der Kürbistengel: vsaka buča za svoj grljan visi, *BKr.-Kres.*

grljānce, nca, *m.* der Flaschenhals: steklenica se za grljānce prijema, *BKr.*

grljānka, *f.* der Flaschenfüßbis (cucurbita lagenaria), *Z.*

grlje, *n.* die Nachenhöhle, *Štrp.*; der Nachen, *Mur.*

grljēvec, vca, *m.* smreka z grlji, *Dol.*

grljēvica, *f.* das Kienholz (grlovica), *Trnovo-Erj. (Torb.);* der Kienpau, *GBrda.*

grljīca, *f.* kleiner Kienpau, *M., Ble.-C.*; — prim. grlj.

grlnjāk, *m.* eine Flasche mit großem Halse, *vzhŠt.-C.*

grlō, *n.* 1) die Kehle, die Gurgel, der Schlund: Kar dobiš po zeni, Skoz grlo pozeni, *Npex.-K.*; voda mi je do grla: do grla sit biti česa, einer Sache in hohem Grade überdrüssig sein; kosmato g., ein rauher Hals, *Cig.*; — die Stimme: debelo, tenko grlo imeti, eine tiefe, hohe Stimme haben, *Ble.-C.*; lepo g., eine schöne Stimme, *Cig.*; pesem na eno g. povzeti, unisono singen, *Pjk. (Črt.).* na vse g. kričati, auß vollem Halse schreien; na vse g. smejati se, *Jurč.*; — grlu streči, ugajati, den Gaumen fignen, *Cig.*; = grlu ustrezati, *Sol.*; — der Halsklappen des Kindes, *vzhŠt.-C.*; — 2) grlu podobne stvari: der Nachen einer Blüte, *Tuš. (B.);* — der Hals einer Flasche, eines Trichters udgl., *Cig.*; das Weigenblatt, das Griffbrett an der Weige, *Cig.*; — der Bug des Stiefels, die Fußbiege, *Z.*; črevelj me v grlu tiči, *Lašče-Levst. (M.);* noga se v grlu steza in krči, *Telor.*; — kratki zleb med ravnim zlebom in skočnikom nad mlinskim kolešom, *Poh.*; — der Schlauch: grla za sode, *Vod. (Izb. sp.);* — der Riß beim Blasbalg, *Cig.*; — der Gang zu einer Weine, *V.-Cig.*; — tudi: grlō, *Valj. (Rad).*

grlobōlja, *f.* das Halsweh, *Cig., Jan.*

grlonōžec, žca, *m.* grlonožci, die Kehlfüßer, *Cig. (T.).*

grloplūta, *f.* (ribe) grloplute, Mehlfloßer, *Cig. (T.), Erj. (Z.).*

1. grlovica, *f.* die Halsenge, *Mur.*

2. grlovīca, *f.* pogl. grljēvica.

grlovit, *adj.* eine gute Kehle habend: g. kanarček, *SlN.*

grlški, *adj.* Keh-, *Fr.-C.*

gr̄m, *m.* 1) der Strauch, der Busch; trnov g., der Dornbusch, *Mur.*; črez gr̄m in strm. über Stod und Stein, *nk.*; v tem gr̄mu zajec tiči, da liegt der Hund begraben, *Npreg.*; — der Blumenstod, *SlGor.-C.*; der Erdbäpflbusch, der Njolenbusch auf dem Acker; — 2) gr̄m, pos. die Nafelnstände, *Rež.-C.*; zeleni g., die grüne Zechpalm (ilex aquifolium), *Medv. (Rok.);* — zlati g., das gemeine Taufendguldenkraut (erythraea centauryum), *Z.*

grmáča, *f.* der Scheiterhaufen, *Mur., Mik., Hal.-C.*; — prim. gromača.

grmáda, *f.* der Haufen, *Jan., C., Trub., Boh.-Mik.*; *g.* hoste, *Fr.-C.*; *g.* drv. *Rež.-C.*; — pos. der Holzstoß, der Scheiterhaufen, *Mur., Cig., Jan.*: Grmado 'z njih dela — Na nji se seže. *Preš.*: der für Nothfeuer bestimmte Holzstoß, *V.-Cig.*; — prim. gramada, gromada.

grmádcn, *dna. adj.* 1) den Scheiterhaufen betreffend: grmadni kol. der Braudpfahl, *Cig.*; — 2) ungeheuer: grmadna truma ptičev. *Mariborska ok. - Kres.*

grmadišče, *n.* der Platz des Scheiterhaufens, *Uj.-C.*

grmádití, *ádim. vb. impf.* 1) häufen, aufthürmen, *Cig., Sol., Bes.-C.*; — 2) sich übermüthig benehmen: berač je grmadil okoli žganjarije, *Gor.*

grmāj, *m.* der Taichentrebs (platicarcinus pagurus), *Čres-Erj. (Torb.), Jan. (H.)*; — *hs.*

grmást, *adj.* strauchartig, buschicht, staundenförmig, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

grmášča, *f.* dichtes Gestrüppe, *Fr.-C.*

grmát, *áta. adj.* buschig, strauchig, *Cig., Jan., M., Vrto.-C.*

grmázditi, *ázdím. vb. impf.* po gošči hoditi, *Fr.-C.*

grmèk, *mka. m. dem. grm. Jan.*; tudi: grmèk, *mka. Valj. (Rad).*

grmènje, *n.* das Donnern, das Gedonner.

grmèti, *ím. vb. impf.* donuern; grmi. es donnert: častiti Bog grmi, *Dalm.*; topovi grme, die Kanonen donnern, *Cig.*; Slap drugo jutro mu grmi v ušesa, *Preš.*

grmèvce, *vca. m.* 1) der Donnerer, *Z.*; — 2) der Gewitterregen, *Jan. (H.)*.

grmič, *íca. m. dem. grm.* das Büschchen, kleiner Strauch, die Staude.

grmičast, *adj.* buschig, *Z., Zora*; staundenförmig, *Erj. (Min.)*.

grmiček, *éka. m.* 1) kleiner Busch; — 2) zlati g., das Taufendguldenkraut (erythraea centaureum), *Tuš. (R.)*.

grmičevje, *n.* kleines Gesträuch, *Cig.*

grmičiti se, *íčím se. vb. impf.* Laub und Zweige bekommen, *Cig.*

grmičeje, *n.* = grmičevje, *Jan., DZ.*: pokleknil je meí grmičeje, *Čr.*

grmičkast, *adj.* buschig, *Zora*.

grmičkati se, *am se. vb. impf.* palice metati v grm: pastirska igra, *Dragotinci (Št.) - Vest. I. 125.*

grmjèje, *n.* grmovje, *Jan., C.*

grmljáva, *f.* das Donnerwetter, der Donner, *Cig.*

grmljavica, *f.* = grmljava, *Jan., vzh.Št.-C., ogr.-Valj. (Rad)*; z gore se je čula strašna grmljavica, *Kres.*

grmljavína, *f.* = grmljava, *Cig., Jan., ogr.-C.*; grmljavína, *BKr.*

grmínat, *adj.* buschig, *Jan.*

grmoléti, *ím. vb. impf.* = mrgoleti, *Kor.-M., Nor.-C.*, (grmel-) *Zil.-Jarn. (Rok.)*.

grmólja, *f.* *vzh.Št.-C.*; pogl. gomolja.

grmôt, *móta. m.* der Donner, *C.*

grmóta, *f.* heftiges Summen (der Bienen), *Danj.-C.*

grmotáti, *otám. óčém. vb. impf.* rumpeln, toben, donnern, *Fr.-C.*

grmóten, *tna. adj.* donnernd, (grom-) *Jan.*

grmovína, *f.* das Strauchwerk, *C., Z.*

grmovítj, *adj.* buschig, gebüschreich, *Jan., Sol.*

grmôvjust, *adj.* gesträuchartig, buschig; grmovjasta gošča, *Fr.-C.*

grmôvje, *n.* das Gesträuch, das Gebüsch; der Busch; — tudi: grmôvje.

grmôvjíče, *n. dem.* grmovje, *Danj.-Valj. (Rad).*

grmovlja, *f.* = mravlja, *Zil.-Jan. (Rok.)*; — prim. grmoleti. (?)

grmôvnat, *adj.* strauchig, buschig, *Cig., Jan., C.*; Strauch, *Cig.*

grmôvnik, *m.* die Strauchschnecke (helix nemoralis), *Erj. (Z.)*.

grmovnják, *m.* der Buschmann, *Erj. (Som.)*.

grmôvščica, *f.* der Waldlaubvogel, der Laubfänger (regulus sibilatrix), *Cig., Frey. (F.), Levst. (Nauk)*; — prim. grmuša.

grmuča, *f.* der Haufe: *g.* moke, kamenja, *C.*; — beide Hände (Häute) voll, *Fr.-C.*; — der Klumpen: *g.* sira, ein Käselaib, *Poh., SlN.-C.*

grmučka, *f. dem.* grmuča, *vzh.Št.-C.*

1. **grmúlja**, *f.* = grmuča, *SlGradec, vzh.Št.-C.*

2. **grmúlja**, *f.* die Gluckhenne, *Cig., (kockla. ki v grmovju vali), Z.*

grmuša, *f.* der Laubfänger (scedula hippolais), *Erj. (Rok.)*; (grmušča, *Habd.-Mik.*); — *hs.*

grmušek, *ška. m.* das Büschel: *g.* ključev, ein Bund Schlüssel, *Jan.*

grmušelj, *šlja. m.* das Büschel: *g.* las. ein Büschel Haare, *Z.*; *g.* ključev, ein Bund Schlüssel, *Jan.*

grmušeljè, *šeljca. m. dem.* grmušelj; Pa letas grmušeljè Ti dam iz kropiv, *Npes.-Schein.*

grnce, *vca. m.* 1) listni koš, *Hal.-C.*; — 2) der Diegel, *h. t.-Cig. (T.)*; — der Topf, *Cig., Jan.*; (po drugih slov. jezikih).

grniti, *grnem. vb. impf.* 1) raufen, zusammenscharen, *ogr., Št.-C.*; *g.* zrnje, *C.*; — 2) scharemweise gehen, wallen: ljudstvo grne v mesto, *C.*; ko pridejo v veliko to mesto, grncejo ljudje skupaj, *Čr.*

gròb, *gróba. adj.* 1) mäßig, groß: grobo hrastje, *ogr.-C., Savinska dol.*; groba klop, *vzh.Št.*; groba krava, *Polj*; (pre)grobí hlebi, *Pohl. (Km)*; — grobo, viel: grobo ljudi, penez, *vzh.Št.*; krémar grobo računi, *Sret. (Rok.)*; — 2) großartig, stattlich: groba hiša, *Lašče-Levst. (M.)*; groba deklina, *Hal.-C.*; kar zijal je, ker se mu je vse tako grobo zdelo, *Levst. (Zb. sp.)*; — lüchtiq: groba mojškra, *Svet. (Rok)*; — vornehm: grobi ljudje, *Lašče-Levst. (M.)*; — sauber, hübsch: grob dečko, groba deklina, *vzh.Št.-C., Mik.*; grobja obleka, das prächtigere Gewand, *Litija*; — 3) derb, roh, ungeheuchelt, *Meg., Diet.-Mik., Cig., Jan.*; groba beseda, pfumbeš, beleidigendes Wort, *Cig.*

gròb, *gróba. m.* 1) das Grab; na grobu, am Grabe: *g.* kopati; starec ves v grob visi.

der Alte ist dem Grabe schon sehr nahe, *Dict.*;
— 2) das Kartoffelgrübchen: nekoliko grobov
izkopati, *južhSt.*; — 3) nam. grot. der Müh-
trichter, die Mühlgasse, *vzhSt.-C. Poh.*
grobač, *m.* der Senker, der Gruber, *vzhSt.-C.*
grōbanica, *f.* = grebenica, der Grubenentfer,
die zu vergrabende oder vergrabte Hebe, *Cig.*,
Jan., *C.*, *južhSt.*; — 2) die schmale Gruben-
haue, *južSt.*; — 3) die Senkergrube, *C.*
grobánja, *f.* eine Vertiefung: g. na cesti, *Ble.-C.*
grōbanka, *f.* = grobanica, *C.*
1. **grobár**, *rja, m.* 1) = grobokop, *Cig.*, *Jan.*,
Erj. (*Izb. sp.*); — 2) der Todtengraber (*ne-*
crophorus vespillo), *Erj.* (*Ž.*); tudi: grōbar.
2. **grōbar**, *rja, m.* der Weingattengraber, *C.*,
južhSt.; — prim. grobatı.
grobarića, *f.* grobarjeva žena, tudi: grōbarica,
Valj. (*Rad.*).
grobárski, *adj.* Todtengraber, *Jan.* (*II.*).
grōbati, *am. vb. impf.* Heben abjenteu, graben,
Cig., *Jan.*, *južhSt.*; — menda iz nem. graben,
Levst. (*Rok.*).
grōbec, *bca, m. dem.* grob.
grōbèk, *bka, m. dem.* grob.
grōben, *bna, adj.* Grabes-: grobna tihota, d'è
Grabesstille.
grōbeljnik, *m.* tisti, ki groblje dela, *C.*
grobič, *iča, m. dem.* grob, *Cig.*, *Jan.*
grobijān, *m.* ein grober Mensch, der Grobian.
grobijānec, *uca, m.* = grobijan, *C.*
grobijānčevati, *ujem. vb. impf.* sich grob be-
nehmen, *ogr.-C.*
grobijānski, *adj.* grob, unfreundlich.
grobijānsčina, *f.* die Grobheit, *vzhSt.-C.*
grobinā, *f.* die Kunstlosigkeit, die Rohheit, *Dict.*,
Mik.
grobišče, *n.* die Grabstätte, der Begräbnisplatz,
der Friedhof: — die Grabesstelle: od po-
sestnih grobišč jemati plačilo, *Levst.* (*Nauk.*).
grōhje, *n. coll.* die Gräber, der Friedhof, *Mur.*,
Cig., *Jan.*, *C.*, *ogr.-Valj.* (*Rad.*); židovsko g.
Zv.
grōblja, *f.* der Steinhaufen: iz Jeruzalema so
groblje kamenja storili, *Dalm.*; groblje,
Schutt, Ruinen, *Cig.*, *Jan.*, *M.*; pos. kup ka-
menja z njive pobranega, *Javn.*, *Ljub.*; led-
niška g., die Moräne, *Jes.*
grobljišče, *n.* der Schutthaufen, *Jan.*
grobnica, *f.* die Grabkammer, die Gruft, *Cig.*,
Jan., *Cig.* (*T.*), *nk.*; die Grabhöhle, *Mur.*, *Jan.*
grobnik, *m.* der Todtengraber, *Jan.*
grobokop, *kopa, m.* der Todtengraber, *Cig.*, *nk.*
grobolétinast, *adj.* mit starken Jahresringen,
grobjährig, *V.-Cig.*
groborūn, *rūna, adj.* mit grobem Vlies, *Jan.*
grōbost, *f.* 1) die Ansehnlichkeit, die Groß-
artigkeit, *Z.*; — prim. grob 1). 2); — 2) die
Verbheit, die Grobheit, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*
grobotèhten, *tna, adj.* gewichtig, *Z.*; — wichtig,
C.
groboūmen, *mna, adj.* derbjinnig, *Vrt.*
groboūsten, *stna, adj.* = širokousten, *C.*
grōbōvje, *n. coll.* die Gräber.
grōbōvnica, *f. Z.*, *Jan.* (*H.*); pogl. hijena.
grobovoġnat, *adj.* grobwoilig, *Jan.*

grōd, *m.* 1) der Mühltrichter, *Cig.*, *C.*, *M.*, *St.*;
„posoda v mlinu, v katero se žito vsipa, da
potem po koritcu na kamen pada“, *Mik.*;
= *pl. grodi*, *Ig.*; — 2) der Brunnenfaßen,
ogr.-C.; — 3) die Schiebtrube, *Mur.*, *Cig.*,
Jan., *Nov.-C.*; *SlGor.*; — prim. grot.
grōd, *f.* die Brust: skopčeva g., die Hammel-
brust, *Cig.*; *nav. pl. grodi*, die Brust, *Habd.*-
Mik., *Kor.-Cig.*, *Cig.* (*T.*), *DZ.*; („hrod“,
das Gerippe, *Guts.*; *grod, m.*: pod grodom,
unter den Rippen, *C.*).
grōduk, *dka, m. dem.* grod, kleine Schiebtrube,
Mur.
grōdelj, *dja, m.* das Hoheisen, das Schmelz-
eisen, *V.-Cig.*, *Gor.-C.*; topovi iz grodlija,
Let.; — der Eisenklumpen (grōdelj), *Gor.-DSv.*
grōden, *dna, adj.* zur Brust gehörig: grodna
rebra, wahre Rippen, *Cig.*, *T.*.
grōdje, *n.* das Gerippe (hrodje, *Guts.*, *Javn.*);
— prim. ogradje.
grōdnica, *f.* das Brustbein, *Cig.* (*T.*), *Erj.* (*Som.*).
grōf, *grōfa, m.* der Graf: mejni g., der Mark-
graf, pokneženi g., der gefürstete Graf, *Cig.*,
Jan., *nk.*
grōfèk, *kà, m. dem.* grof, *Valj.* (*Rad.*); tudi:
grōfèk.
grofica, *f.* = grofinja, *Mur.*, *Jan.*, *Valj.* (*Rad.*).
grofija, *f.* = grofovinā.
grōfinja, *f.* die Gräfin.
grōfji, *adj.* = grofoviski, *Cig.*, *Jan.*
grofovinā, *f.* die Grafschaft, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.*
(*T.*), *C.*; Celjska g., *Vest.*; mejna g., die
Markgrafschaft, poknežena g., die gefürstete
Grafschaft, *Cig.* (*T.*).
grōfovka, *f.* = grofniā, *Valj.* (*Rad.*).
grōfovski, *adj.* Grafen, gräflich; grofoviski,
Strek.
grōfovstvo, *n.* der Grafenstand, *Cig.*, *Jan.*,
nk.; grofovstvo, *kajk.-Valj. Rad.*.
grōg, *m.* gorka voda z rumom, der Örog.
grōh, *grōha, m.* der Tuff, vulkanski g., *Erj.*
(*Mit.*); — prim. hs. gruh.
grōhati, *am. vb. impf.* 1) grunzen, *Jan.* (*H.*);
— 2) = biti, mahati: s pestjo g., *Bes.*; —
3) in Falten schlagen: Bele Kranjice svojo
obleko grohajo, *Bikr.-M.*
grōhòt, *òta, m.* lautes Lachen, großes Gelächter,
Habd.-Mik., *Cig.*, *nk.*
grōhotāti, *otām. ècem. vb. impf.* 1) grunzen
(o svinjaku, kadar sovražnika vidijo), *C.*; —
2) g. se. überlaut, grob lachen, *Dict.* - *Mik.*,
Cig., *nk.*
grōhòten, *tna, adj.* grob (o smehu), *nk.*
grōkati, *kam. ècem. vb. impf.* frächzen, *Z.*
grōla, *f.* 1) die Koralle, *vzhSt.*: sploh krog-
lice, kakršne ženske nazivane nosijo okolo
vratu, *Plužna-Erj.* (*Torb.*); Kai na šinjaku,
kaj na šinjaku? Grole jej klepečejo, *Npes.*-
Kres.; — 2) das Rojenkranzfügelchen, *vzhSt.*-
C.; — 3) der Tropfen, die Thräne, *SlGor.-*
C.; — prim. nem. Koralle, kor.-nem. gralle.
= Rojenkranzfügelchen, *C.*
grōlica, *f. dem.* grola, *SlGor.-C.*; jagoda na
molku, *Kr. Gora-DSv.*

grôm, *m.* der Donner: grom in strela! Donnerwetter! tudi: grôm, grôma, *Dol.*
grômáča, *f.* ein Stein- oder Holzhausen, *Boh., Dalm. - M., Istra - C., Nor. - C.*; — eine Mauer ohne Mörstel, *Istra - C., Nor., C.*; gromače, Trümmergesteine, *Erj. (Min.)*; grômača, *BKkr.-D.Sr.*; — prim. grmača.
grómáda, *f.* = gramada, grmada, *Jan., Cig. (T.)*.
grómáden, *dna, adj.* = grmaden, massenhaft, Massen-; gromadno gorovje, gromadna tvorba, das Massengebirge, *Cig. (T.), Jes.*; — ungeheuer, *Cig.*; gromadno premoženje, *Zora.*
grómáditì, ádim, *vb. impf.* = grmaditi, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; oblaki se gromade v čudovite podobe, *Zv.*
grômblja, *f.* = groblja, *Jan., Lašèc - Levst. (M.), SlN.-C.*
grômén, *mna, adj.* Donner-, *Cig., Bes.*; gromni hrušè, das Donnergetöse, *Z.*
gromoglásen, *sna, adj.* donnerähnlich schallend, *Jan. (H.)*.
gromonôsec, *sca, m.* der Donnerer, *Zora.*
gromonôscen, *sna, adj.* donnerchwanger, *Cig., Jan.*
gromopôčen, *èna, adj.* donnerähnlich frachend, *Jan.*
grómot, óta, *m.* das Gedonner, *Z., Jan. (H.)*.
gromotrèsk, trèska, *m.* 1) das Donnergetrad, *Jan. (H.)*; — 2) = netresk, die Hauswurz (sempervivum tectorum), *C.*
grômov, *adj.* des Donners: g. voz. der Donnerwagen, *Cig.*
gromováti, ôjem, *vb. impf.* mit dem Worte grom fluchen, *C.*
grómóven, *vna, adj.* = gromen, *Z.*
gromovít, *adj.* donnernd; gromovita beseda, das Donnerwort, *Cig., Jan.*; gromovito ploskanje, donnerndes Weisfallstischen, *Cig.*; pozdraviti koga z gromovitim veseljem, *Jurè.*
gromovítan, *tna, adj.* = gromovit, *C.*
gromovládén, *dna, adj.* dem Donner gebietend, *Kos.-M.*
gromóvnik, *m.* der Donnerer, *Mur., Cig., Jan.*; — prim. hs. gromovník.
grômski, *adj.* Donner-, *Mur., Cig.*; g. glas, die Donnerstimme, *Zora*; gromska strela, der Donnerkeil, der Blitzstrahl, *Mur., Jan.*; v kletvici: gromska strela! Donnerwetter, *Št.*; gromska vihta, *Danj. (Posv. p.)*.
gromzelišèe, *n.* Kor., pogl. gramzelišèe.
grop, *m.* die Quaste, der Hutköpf, *Ble.-C.*; — prim. it. groppo, der Knoten.
grôpa, *f.* eine zu Zohlleber geerbte Hinds haut, *Z., Cig.*; (morda od it. groppa, der Pferderüden?).
grópánja, *f.* = gruda, *Ble.-C.*; pogl. grepa, greba.
grosulár, *rja, m.* vrsta granatov, der Großulartenstein, *C., Cig. (T.)*.
grôš, grôša, *m.* der Großchen; — coll. brez grôša, geldarm; ima zadosti grôša, er hat genug Geld, *Slc.*
grôšèk, šká, *m. dem.* grôš, *Valj. (Rad.)*; tudi: grôšek.

grôšič, šiča, *m. dem.* grôš; nekoliko revnih grôšičev, ein Paar lahle Großchen, *Cig.*
grôšiček, èka, *m. dem.* grôšič, *Valj. (Rad.)*.
grôšèk, èkà (èekà), *m. dem.* grošek.
grôšnik, *m.* das Großchenstück, *C.*
grôt, *m.* 1) der Trichter, die Gasse in der Mühle, *Habd. - Mik., Cig., Jan., Cig. (T.), BKkr.-Nor., Val. (Rad.)*; — 2) der Rumpf der Weinpresse, *BKkr.*; — 3) der Trichter im Stalle (skozi grôt mečejo seno s poda v hlev), *Vrt.*; — 4) der Abgrund, *Jan.*; — prim. stvn. grant, krant, Gefäß für Flüssigkeiten, *Mik.*; bav. grand, der Trog, *C.*
grota, *f.* der Weiterwagen, *Rež. - C.*; = pl. grote, *Guts.-Cig.*; — prim. srvn. gratte, Korb, kor.-nem. gratte, zweirädriger Wagen, *C.*
grôtati, *am, vb. impf. g.* z rokami, trichterförmig mit den Händen freien, *Telov.*
grôtèek, èka, *m. dem.* grotèc, *Valj. (Rad.)*.
grôtèc, tca, *m. dem.* grot, *Valj. (Rad.)*.
grôtèk, tka, *m. dem.* grot, *Valj. (Rad.)*.
grotén, *tna, m.* der Weiterwagen, *KrGora*; — prim. grotá.
grôza, *f.* 1) das Grausen, der Schauer: smrtna g., das Todesgrauen; groza me je èesa, mir graut vor etwas; ne bo vas groza smrti, ihr werdet vor dem Tode nicht erschrecken, *Ravn. - Mik.*; groza vas ga je bilo, ihr erschrafet vor ihm, *Ravn. - Mik.*; groza ga je pogledati, èš ist ein Graus ihn anzusehen; groza me obhaja, izpreletuje, grabi, Schauer durchläuft mich; — 2) außerordentlich große Menge: groza ljudi; — 3) = *adv.* schrecklich: nastopi sedem groza hudih letin, *Ravn.*
grôzànski, *adj.* schrecklich, *Nor.*
grôzba, *f.* die Drohung, *DZ., ZgD.*
grôzd, grôzda, *m.* die Traube, pos. die Weintraube; sv. Martina g., die nicht zur gehörigen Reife gelangende Traube, der Härting, *Jan., jvžŠt.*
grôzdast, *adj.* traubenförmig, *Cig., Jan.*; traubig: kapniki se nahajajo v grozdastih podobah, *Erj. (Min.)*.
grôzdát, áta, *adj.* großtraubig, *Cig.*
grôzdèk, èkà, *m.* 1) dem. grozd, *Valj. (Rad.)*; — 2) die Traubenhainthe (muscari botryoides), *Rodik-Erj. (Torb.)*; tudi: grôzdek.
grôzden, *dna, adj.* Trauben-; grôzdni pecelj; — grozdne solze, Thänen so groß wie Weinbeeren, *Levst. (Zb. sp.)*.
grôzdénka, *f.* necka hruška, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
grôzdiè, šèa, *m. dem.* grozd; das Träubchen.
grôzdíèast, *adj.* = grozdast, *Nor.*
grôzdík, *m. dem.* grozd; das Träubchen (na srobotini), *Mik., Valj. (Rad.)*.
grôzdínka, *f.* die Rosine, *Jan., C.*
grôzdje, *n. coll.* Weintrauben; g. zobati, trgati: suho g., Rosinen, *Fr. - C.*; Zibeben, *Cig.*; laško g., die Johannisbeere, *C.*; = kresno g., = kresno grozdjèe, *Cig.*, kosmato g., die Stachelbeere, *Ble.-C.*; kaše g., der schwarze Nachtschatten (solanum nigrum), *Erj. (Rok.)*, = pasje g., *ogr.-C.*; pasje g., tudi: die Zaunfirsche (lonicera xylosteum),

C.; morsko g., die Meertraube (uvac marinae), die Eier des Tintenfisches, *Erj. (Z.)*.
grózdjice, *n. dem. grozdje*: 1) suho g., gefrorenete Weinbeeren, kleine Koffinen („Weinberl“), *Dict., Cig., BKr.*; — 2) rdeče g., die Johannisbeere (ribes rubrum), *Cig., Jan., Tuš. (R.)*; = kresno g., *Mur., Cig., Jan., M.*; = sv. Ivana g., *okolj Gorice-Erj. (Torb.)*; = laško g., *Mur., Cig.*; = kurje g., *Cig.*; belo kresno g., die weiße Johannisbeere, *Cig.*; — bodeče g., die Stachelbeere (ribes grossularia), *Cig., C.*; = kosmato g., *V.-Cig., Jan., Nor.-C.*
grózdjčnica, *f.* grozdjčnice, Johannisbeersträucher (grossulariae), *Tuš. (R.)*.
grozdnat, *áta. adj.* traubig, traubenreich.
grozdnica, *f.* die Traubenhaut im Auge (uvea), *Cig.*
grozdnik, *m.* der Traubenstein, *Cig.*
grozdonšec, *sca. m.* der Traubenträger, *Cig.*
grozdŏvlje, *n. coll.* = grozdje, *C.*
grozdŏvlje, *n. coll.* = grozdje, *KrGora-D.Sr.*; Koffinen, *Staro Sedlo-Erj. (Torb.)*.
grozdŏvljice, *n. dem. grozdovlje*, *Navr. (L.)*.
grozdŏvnice, *f. pl.* neka priprava na vozu za prevažanje grozolja, *Kres.*
grózn, *zna. adj.* 1) schauderhaft, entsetzlich; — grozno, in hohem Grade, sehr; grozno lepa žena, *C.*; grozno se smejati, unbändig lachen, *Cig.*; — grozno ljudi, eine ungeheurere Menge Menschen, *Cig.*; — 2) stattlich, schön, *Gor., Tolm., Savinska dol.-C.*; grozni fantje, *Npes.-K.*; angeputzt: grozno dekle, *Gor.*
grózenski, *adj.* = grozanski, schrecklich, schauderhaft, *Jan., ogr.-M., C.*
gróznica, *f.* der Schauder, der Abghe, der Efel, *Mur.*
groziten, *ina. adj.* drohend, bedrohlich: grozine besede, Drohworte, *Cig., Jan.*
grozilŏ, *n.* das Zentblei, *Cig. (T.), Pot.-C.*
grozina, *f.* das Schauerliche, die Wildheit, *C.*
grozitelj, *m.* der Droher, *Jan.*
grozitev, *tve. f.* die Drohung.
 1. **groziti**, *ím, vb. impf.* tauchen, senken, *Dalm., Danj.-C.*
 2. **groziti**, *ím, vb. impf.* 1) fürchtbar machen, brada ga grozi, *Gor.-Mik.*; — 2) g. komu, *Cig., Jan.*; nav. g. se komu, jemandem drohen; grozi se, stori pa nič; — 3) g. koga, jemandem schrecken, *ZgD.-M., Mik.*; — g. se, schaudern, sich entsetzen, *Cig., Jan., C.*; — 4) grozi me, es schaudert mich, *Cig., Jan.*; — ich habe keine Lust, ich habe Efel, *Slom.-C., Št.*; grozi me po zimi v cerkev hoditi, *vžŠt.*; grozi me posta, ich habe keine Lust zu fasten, *C.*; — 5) grozi se mi, es schaudert mich, *Jan.*; es fällt mir lästig, beschwerlich: grozi se mi delati, iz hiše iti, *Fr.-C.*
grozivec, *vca. m.* der Droher, *Cig.*
grozljiv, *iva. adj.* 1) grauŏig, *Jan. (H.)*; — grauŏlich, *Guts.*; — ekelhaft: grozljivo delo, *C.*; — 2) komur se delati grozi: träge, arbeitsscheu, *Fr.-C.*
gróznica, *f.* das Fieber, *Nov., ZgD.*; — hs.

gróznicačav, *adj.* fieberkrank, fieberhaft, *nk.*
groznŏba, *f.* der Greuel, *Jan.*
groznŏst, *f.* die Schauderhaftigkeit, die Entsetzlichkeit.
grozodčjstvŏ, *n.* die Schreckensthat, *Cig. (T.)*.
grozonŏsen, *sna. adj.* schaudererregend, *Jan. (H.)*.
grozŏta, *f.* das Grauen, *Trub.-C.*; die Schauderhaftigkeit, *Zora.*
grozovinski, *adj.* = grozovit, *Mur., Cig., Jan.*; ungeheuer, *Kos.-M.*
grozovinstvŏ, *n.* der Greuel, die Greuelthat, *Cig., Jan.*
grozovit, *adj.* schaudervoll, schauerlich, entsetzlich; — grauŏam, *Mur., Cig., Jan., nk.*
grozovitec, *ica. m.* ein schrecklicher, grauŏamer Mensch, *Valj. (Rad.)*.
grozoviten, *tna. adj.* = grozovit.
grozovitnež, *m.* der Schreckliche, der Wüthrich, der Lumenŏch.
grozovitnica, *f.* die Schreckliche, die Grauŏame, *Valj. (Rad.)*.
grozovitnik, *m.* = grozovitnež, *Cig., Jan., C.*
grozovitnost, *f.* = grozovitost.
grozovitost, *f.* die Schauderhaftigkeit, die Entsetzlichkeit; — die Brutalität, die Grauŏamkeit, *Mur., Cig., Jan., nk.*
grozovláda, *f. Jan., C.*; *pojl.* grozovladje.
grozovládje, *n.* die Schreckensherrschaft, *Cig.*; der Terrorismus, *Cig. (T.)*.
gróžati, *am. vb. impf.* g. kaj, etwas umrühren, in etwas herumwühlen, *Jan., ogr.-C.*; z žlico gróžati vročo hrano, juho, *ogr.-C.*; — prim. 1. *groziti, ghez-niti.*
grožnik, *m.* der Droher, *C.*
gróžnja, *f.* die Drohung; proŏnja in grožnja ne pomagata, es hilft weder Bitten noch Drohen, *C.*
grŏpa, *f.* 1) der Maisfuchen, *vžŠt.-C.*; turŏŏična pogača na vernih duš dan, *Fr.-C.*; — 2) die Honigwabe, die Wachŏdeibe, *ogr., Fr.-C.*; — prim. *prga.*
grsiti se, *i se. vb. impf.* *Krelj*, *pojl.* grstiti se, grstiti se.
grsŏba, *f.* der Greuel: gnus ali grsoba, *Krelj*; — prim. *grsiti se.*
grŏst, *f.* kar se enkrat prime sê stisnjeno dlanjo, eine Handvoll, *Tolm.-Erj. (Torb.)*. *C.*; g. slame, *Vt.*
grstiti se, *i se. vb. impf.* = grstiti se, ekeln, *Cig., Fr., ogr.-C.*
grstljiv, *iva. adj.* ekelhaft, *ogr.-C.*
grstljivost, *f.* die Efelhaftigkeit, *ogr.-C.*
grtánik, *m.* = poŏizalnik, *Poh.*
grtán, *ána. m.* = grtanec, *Cig., Jan., C.*
grtánčnica, *f.* der Neshbuchtige, *Cig.*
grtánce, *nea. m.* 1) der Schlund, die Mühle, die Gurgel, *Cig., Jan., Fr.-C.*; die Speiseröhre, *SlGor.*; — 2) der Adamsapfel, *Cig., C.*; = hrustanec, der Knorpel, *Bes.*
grtúnc, *f. pl. Cig., Zil.-Jaru. (Kok.). Štrek.* *pojl.* gratune.
grtúnje, *f. pl. Kras-Erj. (Torb.)*, *pojl.* gratanec.
grúbati, *am, vb. impf.* *Nov.*, *pojl.* grobati.

grúča, *f.* der Klumpen; *g.* rude, eine Erzklumpen, *Cig.(T.)*; granitna *g.*, ein Granitblock, *Cig.*; grúče zlata, *Ravn.*; *g.* masti, ein Fettklumpen, *Cig.*; *v.* grúče se lomiti, sich klumpen, *Cig.*; *Jan.*; eine Mehrheit zusammengedrangter Dinge; *g.* lešnikov, *Notr.-Lašče-Lerst.(Rok.)*; *g.* tig. *Dalm.*; die Gruppe; *g.* ljudi, *uk.*; *v.* grúčah stoje znanci, *Jurč.*; — prim. it. gruzzo, der Haufe, *Lerst.(Rok.)*.

grúčast, *adj.* klumpig, *Dict. Mur., Cig., Jan., C.*; *g.* kruh, *Pohl.(Km.)*.

gručat, *áta. adj.* voll Klumpen, holperig, *Cig.*

gručav, *adj.* klumpig, *derb*: gručava ruda, das Verberz, *Cig.(T.)*; največ je kamena sol gručava, *Erj.(Min.)*; = poln gruč, *Jan.*

grúčica, *f. dem.* grúča.

grúčiti se, *im se. vb. impf.* sich klumpen, *Cig. C.*

grúda, *f.* die Scholle, die Erdscholle; pod grudo koga spraviti, jemandes Tod verursachen, *ogr.-C.*; pod grudo iti, sterben, *Št.-C.*; gefrorener Rosth und Schnee auf den Straßen, *Rib.-M. C.*; — der Klumpen, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.)*; *g.* zlata, ein Klumpen Gold, *Cig.*; *g.* apnenega kamena, *Dol.*; *g.* soli, ein Klumpen Salz, der Salzsod, *SlGov., Fr.-C.*; krvna *g.*, der Blutknoten, *Erj.(Som.)*.

grúdat, *adj.* schollig, klumpig, *Jan.*

grúdav, *adj.* = grúdat, *Cig.*

grúdelj, *slja. m.* der Bartgrundel (cobitis barbata), *Z., Ble.-C.*; — *iz nem.*

grúden, *dna. m.* der Monat December, *Mur., Cig., Jan.*

grúden, *dna. adj.* voll Klumpen, holperig, *Z.*: če so božične kvatre lužne, to so velikonočne grúden (voll gefrorener Erd-, Schnee- und Eisklumpen), *Erj.(Torb.)*.

grúčica, *f. dem.* grúda; das Klumpchen.

grúčičast, *adj.* klumpchenartig; — voll Klumpchen, *Mur., M.*

grúčiti, *im. vb. impf.* 1) in Klumpen zertheilen; *g.* se, sich klumpen, *Cig.*; — 2) zerbeißen, *Jarn., Cig.*; kruh *g.*, *Jurč.*; suhe skorjice *g.*, *Andr.*; *g.* orehe = z zobmi treti, *Sret.(Rok.)*; kost *g.*, an einem Beine knorpfeln, *Cig.*; krava travo grúdi, frisst Gras, *Jap., Ilip.-C.*; — trdo cesto *g.*, eine holprichte Straße wandern, *Z.*; = *pren.* besede *g.*, ein Wortlauter sein, *V.-Cig.*; — 3) plagen; lakota *ga* grúdi, *Cig.*; mraz me grúdi, es fröstelt mich, *Jan.*; skrb me grúdi, die Sorge peinigt mich, *Let.-C.*; — tudi: graditi.

grúdje, *n. coll.* Schollen, Klumpen, *ogr.-Valj.(Rad.)*.

grúdnat, *adj.* voll Klumpen, rauh, holperig, *Cig.*

grúdnik, *m.* = grúden, *C.*

grúdnovce, *vca. m.* der im December gefallene Schnee, *Dol.*

grudovina, *f.* schollige Erde, *Jan.(H.)*.

grudovnat, *áta. adj.* = grúdnat, *Cig.*

1. **grūh**, *m.* das Steingerölle, *Kras-Erj.(Torb.)*; der Schutt, *Hal.-C.*; — *pojl. groh.*

2. **grūh**, *m.* zerjav, der Kranich (ardea grus), *Guts., C., Frey.(F.)*; — prim. lat. grus. (?)

grūj, *m.* die Muräne (muraena helena), *Erj.(Z.)*; — prim. hs. gruj, it. grongo.

grúkati, *kam. čem. vb. impf.* girren, *Cig.*

grúkavt, *m.* der Tauber, *C.*

grúlit, *im. vb. impf.* girren, *Mur., Cig., Jan.*; golob gruli, *Z.*

grúmbelj, *blja. m.* kleiner Heuhaufen; manj suho travo v grumbelj raztrosijo, *ogr.-C.*; — prim. hs. grumen, der Klumpen.

grúnt, *grúnta, m.* = zemljišče, der Bauerngrund; — *iz nem.*

grúntar, *rja. m.* der Hübler, der Großbauer, *Cig.*

grúntati, *am. vb. impf.* *g.* vodo, den Wassergrund juchen, *Z.*; *g.* morje, *Npes.-Vraž.*; — grúnteln; — *iz nem.*

grúnten, *tna. adj.* Grund-: grúntne bukve = zemljiščna knjiga.

grúpež, *m.* der Schotter, *Solkar-Erj.(Torb.)*; — prim. nem. Graupe.

grúpica, *f.* = grúčica, *Nov.*; — prim. grupež.

grúst, *m.* der Efel, *Cig., Jan., Ble.-C.*

grústen, *stna. adj.* eckelhaft, *Cig.(T.)*.

grústiti, *im. vb. impf.* 1) eckelhaft machen: (vojaško veselje) jim grusti vse ostale radosti, *IjZv.*; — 2) anefeln: to me grusti, *C.*; — 3) *g.* se koga, jemanden icheten, *C.*; — 4) grusti se mi kaj, es eckelt mich etwas an, *Cig., Jan., ogr.-Mik., Dol.*; — es verdrückt mich, ich habe keine Lust, *Z.*; nikdar se mu ni grustilo pridigovati, *Krefj.*; grusti se mi delati, *Z.*

grústljiv, *íva. adj.* eckelhaft, *Z.*

grúša, *f.* grober Sand, Schotter, *Cig., Zora-C.*

grúšati, *am. vb. impf.* zerbröckeln, *Z.*

grúšče, *m.* der Schotter, *Ip.-Erj.(Torb.)*; — der Siebigschutt, *Erj.(Min.)*; še več grúšča, nego Sava sama, prinašajo njeni mnogi pritoki, *Erj.(Izb. sp.)*; — *pravilno morda*: grúšič, prim. gruh.

grúšča, *f.* der Efel, *Habd.-Mik., Jan.*

grúščarica, *f.* die Schotterbank, *Erj.(Min.)*.

grúščast, *adj.* griesig, *Jan.*

grúščati, *am. vb. impf.* pochen: rudog., *Jan.(H.)*.

grúščevit, *adj.* fiesig, grúščata tla, der Kiebsboden, *Sol.*

grúšce, *šca. m.* das Steingerölle, der Schotter, der Grus, *Jan., Sol., Cig.(T.), C.*; grúšec kopati, *Nov.*

grúšev, *adj.* = hrušev, *Cig., Jan.*; grúševce drevce, der Birnbann, *Meg.-C.*

grúševce, *vca. m.* = hruševce, *C.*

grúševje, *n. coll.* hruševje (Birnbäume), *Mur.*

grúšica, *f.* die Muscatnuß (myristica moschata), *C.*; — medvedova *g.* = glog, der Weißdorn (crataegus), *C.*; — šmarna *g.*, der Felsenbirntrauch (aronia rotundifolia), *Nov.-C., Erj.(Rok.)*.

grúšič, *m.* grober Sand, Schotter, zerbröckelter Kies, *Z., Vrtov.(Km. k.), Nov.-C.*; — prim. grúšč.

grúška, *f.* 1) = hruška (pyrus communis), *Mur., Kor.-Cig., Jan., Št.*; — 2) der Knopf au Degen, *C.*

grúškov, *adj.* = hruškov. *Birn*, *Mur.*, *Cig.*
grúškovec, *vca, m.* = hruškovec: 1) der Birnbäumstamm, das Birnbäumholz, *Mur.*, *Mik.*; — 2) der Birnmößt, *Mur.*
grúškovica, *f.* der Birnmößt, *Nov.-C.*
grúškovina, *f.* das Birnbäumholz, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*
grúškovje, *n.* der Birnwald, *Mur.*, *Cig.*
grúškovnica, *f.* der Birnmößt, *Mur.*, *Raič* (*Slov.*)
grúšt, *grúšta, m.* = oder; — *iz nem.* Gerüst.
grúštarica, *f.* die Sandbank, *Solkan-Erj.* (*Torb.*); — *po gl.* grušarica.
grúzav, *adj.* = garjav, *Rež.-C.*
grúže, *f. pl.* = garje, *Rež.-C.*
grvúlití, *úlim, vb. impf.* = gruliti, *V.-Cig.*
grzica, *f.* 1) hölzerne Klammer, *Lasče-Levst.* (*Rok.*); — 2) das Hölzchen, mittelst dessen man Garn windet, *Dol.*; — mala grzica, modra glavica, *Vrt.*; — menda nam. grzica?
gržôn, *m.* 1) der Kropf der Vögel, *Cig.*, *C.*; — 2) golobji g., der Taubenkropf (cucubalus Behen), *C.*
gúba, *f.* 1) die Falte; obleka gube dela; v gube devati, falten; die Fimzel: v gube usta nabirati, den Mund runzeln, *C.*; — v dve gubě se držati, eine geeignete Haltung haben; hrbet mu je hotel lesti v dve gube, *Jurč.*; otrok je zlezal v dve gube, *Jurč.*; — gube, die Schraubenvindungen, *Fr.-C.*; — = pola: koliko gubi („gubi“) imakrilo? *Dol.*; — (v) dve gube, zweifach, doppelt, *Meg.*, *Boh.*; dve gube plačati, doppelt zahlen, *Dalm. Rec.-Let.*; dve gube moč, doppelte Kraft, *Dalm.*; tri gube krono nosi, er trägt eine dreifache Krone, *Trub.* (*Post.*); v dve gúbi, doppelt, *Dict.*, *Cig.* (*T.*); pet gub, fünfjährig, *Boh.*; v deset gub, zehnjährig, *Dict.*; na dve, tri, štiri gube plesti, zwei-, drei-, vierjähig fiedeln, *SlGor.*; vlakno v tri gube spleteno, *Jurč.*; — dvojo gubo = (v) dve gube, doppelt, *C.*; storite dvojo gubo po nje delih, *Dalm.*; — 2) die Barbe (barbus plebeius), *Notr.-Erj.* (*Torb.*); — tudi: gubá, *Valj.* (*Rad.*)
gubáč, *m.* 1) der Faltenzahn, *Cig.* (*T.*); — 2) gúbač, die Knopper, *ogr.-Valj.* (*Rad.*)
gubána, *f.* = gubanica, *Cig.*, *Nov.-C.*, *Goriš.-Štrek.* (*LjZv.*)
gubánčast, *adj.* voll Falten, *Mur.*
gubánčiti, *ánčim, vb. impf.* falten, *Jan.*, *Šol. C.*; čelo g., die Stirne runzeln, *C.*
gubánec, *vca, m.* 1) die Falte am Kleide, *C.*; — die Runzel, *C.*; — 2) = devetogub, *Cig.*; — 3) das Weißblatt (lonicera caprifolium), *Orhovlje na Ipavi-Erj.* (*Torb.*)
gubánica, *f.* 1) = gubanec 1), *Jan.*; nabere lice v čudovite gubanice, *Jurč.*; — 2) = potica, *Cig.*, *Jan.*, *Štrek.*, *Gorica-Erj.* (*Torb.*), *GBrađ*; prim. gibanica; — 3) der Palmwuchs, *Gor.-Cig.*; prim. beganica.
gúbar, *rja, m.* der Falter, *Cig.*
gúbast, *adj.* faltenförmig, runzlicht, *Cig.*, *Jan.*, *C.*; faltig, *Mur.*
gubát, *báta, adj.* faltig, runzelig, *Cig.*, *Vrt.*

gubáti, *ám, vb. impf.* falten, in Falten legen, falzen, *Cig.*, *Jan.*, *M.*; g. se, Falten bilden; obleka se je gubala, *Jurč.*
gubáv, *áva, adj.* faltig, *Jan.*
gubavica, *f.* die Kröte, *C.*
gúben, *bna, m.*, *Cig.*, *po gl.* gubno.
gúben, *bna, adj.*, *Nov.-C.*, *po gl.* poguben.
gúbica, *f.* das Fältchen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — gubicá, *Valj.* (*Rad.*); gubicá, *Dol.*
gúbíčast, *adj.* voll Fältchen, *Mur.*
gúbíčati, *ám, vb. impf.* fälteln, *Mur.*
gubilšče, *n.* der Ort der Hinrichtung, *DZ.*
gubítek, *tka, m.* = izguba, der Verlust, *h. t.-Cig.* (*T.*)
gubítí, *ím, vb. impf.* 1) schädigen, zugrunde richten, verderben, *M.*, *C.*; bolezen me gubi, *Fr.-C.*; gubi ga, seine Kräfte nehmen ab, *Fr.-C.*; Psa le uroki gubijo, *Danj.* (*Posv. P.*); — 2) verlieren, *Kor.*, *Rež.-Cig.*, *Jan.*, *ogr.-C.*, *Zora*; pernica perje gubi (jedert), *Cig.*; svoje dni g., seine Zeit verlieren, *C.*; srce g., den Mut verlieren, *Cig.*; — voda se gubi pod zemljo, *Z.*; čebele se gube na paši, *Lasče-Levst.* (*Glasn.*); glas se gubi, die Stimme verhallt, *Cig.*
gubívec, *vca, m.* der Vernichter, *Cig.*
gublénje, *n.* 1) das Schädigen; — 2) das Verlieren, *Cig.*
gúbno, *n.* *Dict.*, *Dalm.*, *Trub.*, *Jap.*, *vrhŠt.*, *po gl.* gumno.
gubolic, *lica, adj.* gubastega lica: Žalost, žena gubolica, *Str.*
gúboma, *adv.* faltenweise, *Cig.*, *Jan.*
gubosklád, *skláda, m.* der Faltenschlag, *Cig.*
gubovít, *adj.* faltenreich, *Jan.*
gúcek, *cka, m.* (nam. gudcek), = gudek, *kajk.-Valj.* (*Rad.*)
gúda, *f.* das Schwein, *C.*
gúdek, *dka, m.* das Ferkel, *BlKr.*, *vrhŠt.-C.*
gúdika, *f.* weibliches Ferkel, *C.*
gúga, *f.* die Schaufel, *Kr.-Valj.* (*Rad.*); = *pl. guge*, *Mur.*, *C.*
gugáč, *m.* 1) der Schauffler, *Cig.*; — 2) die Rohrdommel, *Dalm.-C.*
gúgaten, *tna, adj.* zum Schaufeln gehörig, *nk.*
gúgalica, *f.* die Schaufel, *Cig.*, *Jan.*, *DZ.*, *Valj.* (*Rad.*)
gúgalnica, *f.* 1) die Schaufel, *Cig.*, *Jan.*, *Gor.-M.*; — 2) der Wagebalken, *C.*
gúgalnik, *m.* der Schwungriemen an den Müttschen, *V.-Cig.*
gúgalô, *n.* 1) = gugalnica, *Gor.-M.*; — 2) = nihalo, *Nov.-C.*
gúganica, *f.* = gugalnica, *Mur.*, *Bes.*
gúganje, *n.* das Schaufeln.
gúgati, *gam, vb. impf.* schaufeln: g. se, sich schaufeln; — wadeln, *Cig.*, *Jan.*; zob. miza, guga (guglje), *Cig.*; schwantel, *Cig.*, *Jan.*
gúgav, *adj.* wadelig, schwantelnd, *Cig.*, *Jan.*
gúgavec, *vca, m.* 1) der Schauffler, *Cig.*, *Jan.*; — 2) der Pelikan, die Sadgans (onocrotalus), *Hip.-C.*
gúgavica, *f.* = gugalica, *C.*
gúgavka, *f.* die Schaufflerin, *Cig.*

gúgelj, glja, *m.* 1) die Schaufel: postelje na gugljih (na parobrodih), Schaufelbetten, *SlN.*
 1. **gúgla**, *f.* = šeskanje, prežanje pri pojedinah: na guglo hoditi, *Ble. - C.*; — prim. guglati.
 2. **gúgla**, *f.* die Rappe: ušiva, norska *g*, *Trub. (Post.)*; — prim. kor. - nem. gugl'.
gúglar, rja, *m.* = guglaš, *M.*
guglaš, *m.* = šeskač, prežavec (gúglaš), *Rihenberk-Erj. (Torb.)*; — prim. guglati.
gúglati, *am. vb. impf.* = šeskatii, prežati pri kaki pojedini, *Cig. - Blc.-C.*; (gugljati) *Rihenberk - Erj. (Torb.)*; — prim. nem. (voralberško): gügla = gußen, *C.*
gúglja, *f.* ein herabhängendes, schwanfendes Ding, die Flampe, *Cig.*
gugljati, *am. vb. impf.* schaufeln, *Mur.*; schüteln, *Tolm.-C.*
gúgljav, *adj.* schaufelnd: Zibelka gugljava, zibelka mala, *DSr.*
gúgljavec, *vca, m.* die Rohrdommel (ardea stellaris), *Dalm.-Valj. (Rad.)*
gúgniti, gúgnem, *vb. pf.* einen Schaufelschwung geben, *Cig.*
 1. **gúkati**, *kam. čem, vb. impf.* girren, *Z. Jan. (H.)*.
 2. **gúkati**, *am, vb. impf.* z deščico na vrvcii privezano mahati po vzduhu, da daje hukajoč glas od sebe, *Koborid - Erj. (Torb.)*; — prim. hukati.
gúla, *f. Jan. Z. C.*, pogl. gulja 1).
gúlec, lca, *m.* = gulež, *Cig.*; (gúlec ?).
gúleš, *m.* = gulež, *Mik.*
gúlež, *m.* der Ausleger, der Menschenhinder, *M. C., Valj. (Rad.)*
gúlitii, *im, vb. impf.* 1) weßen, reiben, abnützen, abreiben, *Jarn. - Mur. - Cig. - Jan. - Erj. (Torb.)*; *g.* se, sich reiben, *Cig., Jan.*; psi se gulijo = se igrajo, *Jarn.*; — die Rinde, die Haare, die Haut abwegen, schinden, *Cig., SlGor.*; — osla s palico *g.*, (prügeln), *Vod. (Izb. sp.)*; — *g.* kaj, = brez zob jesti, *C.*; — 2) schlecht geigen, jhedeln, *Jan., C.*; — vsak svojo guli = vsak svojo gode, *Gor.*; — 3) ausziehen, schinden (fig.), prellen, bedrüden, *Cig., Jan. - nk.*; gulijo ga, dokler čutijo, da ima kak krajcar, *jvzh. St.*
gulivc, *vca, m.* der Schinder (fig.), *Valj. (Rad.)*
gúlj, *m.* = stegno, *Drežnica - Erj. (Torb.)*; *pl.* gulji, die Mützen, *Tolm.-Strek. (Lct.)*
gúlja, *f.* 1) die Schindmähre, *Z.*; — 2) das Schwein, *Jan., SlGor.-C.*; — 3) kleine, elende Wirtschaft, die Hette, *C.*; — prim. guliti.
gúljenje, *n.* das Weßen; — das Schinden (fig.).
gúma, *f.* = gumi, *Cig. (T.)*
gúmasti, *adj.* gumicht, *Cig.*; gumaste smole, die Gummiharze, *Cig. (T.)*
gúnav, *adj.* gummihaltig, *Cig.*
gúmb, *m.* der Knopf, *Mur., V.-Cig., Jan., Mik., nk.*; — prim. gomb.
gúmba, *f.* 1) = gumb, *BlKr., M., Slom.-C.*; — 2) smolikasta gumba na drevesu, *Pirc. Mur., C.*; pogl. gumpa.
gumbala, *f.* = gumbela, *Z.*
gumbalica, *f.* = gumbala, *Vrt.*

gumbár, rja, *m.* der Knopfmacher, *Mur., Cig., Jan.*
gumbárnica, *f.* die Knopfabrik, *Cig., Jan.*
gumbárstvo, *n.* das Knopfmacherhandwerk, *Cig.*
gúmbast, *adj.* knopfförmig, *Cig.*; — knopfig, *Mur.*; gumbasta igla, die Stednadel, *Mur.*
gúmbašnica, *f.* 1) die Stednadel, *St. - M., kajk. - Valj. (Rad.)*; — 2) der Wurzelspelter, *Ščav.-Pjk. (Črt.)*; (pravilna oblika je menda: gumbovščenica).
gúmbéck, čka, *m. dem.* gumbec, daß Knöpfchen, *nk.*
gúmbec, bea, *m. dem.* gumb; daß Knöpfchen, *Mur.*
gumbela, *f.* daß Maiglöckchen (convallaria majalis), *vzh. St.-C.*; — prim. gumbala.
gumbelica, *f.* die Weißwurz (convallaria latifolia), *Cig.*
gúmbič, *m. dem.* gumb; daß Knöpfchen, *Cig. - nk.*
gúmbnica, *f.* 1) daß Knopfloch, *V.-Cig., Jan., nk.*; — 2) die Knopfnadel, *C.*
gumbováča, *f.* = gumbovščenica, *kajk. - Valj. (Rad.)*
gúmbovščenica, *f.* die Knopfnadel, *Ščavn.-C.*
gúmence, *n. dem.* gumno, *Cig.*
gúmi, ija, *m.* daß Gummi, *C., nk.*
gumigút, *n.* Neuka smola in iz nje napravljena barva, daß Gummigutt, *Cig.*
gumigúta, *f.* = gumigut, *Lerst. (Nauk.)*
gumenica, *f.* daß Zinnenbrett, *Cig.*
gúmníšce, *n.* 1) die Tenne, die Dreschtenne auf dem Felde, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) der Flaß, wo eine Tenne war, *Mur.*; — 3) der Vogelherd, *C.*
gumniški, *adj.* zur Tenne gehörig, *Z.*
gúmló, *n.* *Dauj. (Posr. p.)*, pogl. gumno.
gúmno, *n.* 1) feigtstaupfer Boden: die Tenne, die Dreschtenne, *Mur., Cig., Jan., ogr.-Mik.*; gumno, *Ravn., ogr. - Valj. (Rad.)*; — 2) der Vogelherd, *Cig., Pot.-M. C.*
gumováti, újem, *vb. impf.* gummieren, *Cig. (T.)*
gúmovec, *vca, m.* der Kautschukbaum (heus elastica), *Tuš. (B.)*
gumovít, *adj.* gummihaltig, *Jan. (H.)*
gumovina, *f.* Gummivaren, *DZ.*
gúmp, *m. Cig., Met.*, pogl. gumb.
gúmpa, *f.* 1) der Knorren, *C.*; — 2) verhärtetes Weidwurz, *Jarn.*; die Wente, *Cig.*; — 3) dummes Weib, *C.*
gúmpast, *adj.* 1) kantenförmig, *Cig.*; — stumpf: gumpasta igla, *Z.*; — (o kipih) nicht genug bearbeitet, *C.*; — 2) *pren.* ungeschlachtet, flegelehaft, roh, *C., M., Z.*; — dumm, *Cig.*
gúmpati, *am, vb. impf.* mit geballter Faust schlagen, *Cig.*
gúmpec, *vca, m.* 1) der Dummel, der Tölpel; — 2) der Schlag, *C.*; — prim. gumpati.
gúmpéž, *m.* 1) = gumpec 1); — 2) = kalin, *Cig. Frey. (F.)*
gúmpica, *f. dem.* gumpa, (gompica) *Bes.*
gúna, *f.* freier Flaß im Dorf, wo zwei Wege sich kreuzen, *Strek.*; — „svet za hišo ali okolo hiše“, *Krn-Erj. (Torb.)*; — pogl. gumno.
gúnca, *f.* die Schaufel, *Cig., Zgd., Gor.-M.*

gũncalica, *f.* die Schaufel, *Polj.*
 gũncalnik, *m.* der Schwungriemen an den
 Rutschen, *Cig.*
 gũncati, *am. vb. impf.* schaufeln: *g. se.* sich
 schaufeln, *Cig. Jan., Kr.;* wacheln, *C.:* voz
 se gunca, *Z.*
 gũnda, *f.* der Dummkopf, *Rib.-M., C.*
 gũnga, *f.* die Viola, die Geige, *C.*
 1. gũngati, *am. vb. impf.* die Viola spielen, *C.*
 2. gũngati, *am. vb. impf.* = gugati, *Blc.-C.*
 gũngelj, *glja. m.* der Baumknoten, der Knorren,
C.; — der Finger- oder Fußknöchel, *Rež.-C.:*
 — prim. it. gongola. die Halsgeschwulst, *C. (?)*
 gungljáca, *f.* der Knorrenstoch, *C.*
 gungljáti, *ám. vb. impf.* mit großen, mageren
 Hüften einhergehen, *Rež.-C.;* — prim. gungeli.
 gũnj, *m.* die Roge, *Cig., Jan., C. BIKr., jvžŠt.*
 gũnja, *f.* die Roge, *C.:* — festiges Kleid, *Trst.*
(Let.), Murško polje; — prim. it. gonna,
 srlat. gunna, *Mik. (Et.).*
 gũnjár, *rja. m.* der Rogenerfertiger, *Jan.*
 gũnjast, *adj.* festig, starrig, *C., Z.;* gũnjast pes,
 vol, *ob Muri-Trst. (Let.).*
 gũnjavec, *vca. m.* elovek s kuštravimi lasmi,
ob Muri-Trst. (Let.).
 gũno, *n.* kmetske hiše dvorišće, *Kras., Goriš.;*
 pogl. gumno.
 1. gũra, *f.* die Schindmähre; — prim. bav. gurr,
f. Mik. (Et.).
 2. gũra, *f.* nekak gumb iz smole, *Dol.*
 guráca, *f.* nam. igraća, *Mur., C. vžŠt.:* la-
 tinščina mu je bila guráca, *Raič (Let.).*
 gũrati, *am. vb. impf.* 1) abnutzen, schartig,
 stumpf machen, *Fr.-C.;* nož g., *Z.;* — 2) über
 die Kräfte anstrengen, plagen, *C.;* živino g.,
Z.; *g. se.* (tudi: gurati). sich plagen, *Goriš-Št.*
Štrek. (Let.), Gor.
 gũrati se, *am. se. vb. impf.* nam. igrati se, *C.,*
Mik., vžŠt.: (*g. si. Jan.*).
 gurgáti, *ám. vb. impf.* girren, *Diet.*
 gurgotáti, *otám. óčem. vb. impf.* girren, *Jan. (H.).*
 gusár, *rja. m.* der Seeräuber, der Pirat, *Cig.,*
Jan., Cig. (T.); — prim. *hs. gusar,* it. corsare.
 gusárski, *adj.* seeräuberisch, *Jan.;* gusarska
 država, der Raubstaat, *Cig. (T.).*
 gusárstvo, *n.* die Seeräuberei, das Piraten-
 thum, *Cig., Jan.*
 gũsniti, *gũsnem, vb. impf.* nam. golsniti.
 münden, *Blc.-C.;* ves čas ni gũsnil, *Tolm-
 Erj. (Torb.).*
 gũša, *f.* der Kropf, *Notr. (V.)-Cig., Jan., Cig.*
(T.); — prim. *hs. guša.*
 gũšast, *adj.* kropfig, *SlN.*
 gũšav, *adj.* kropfig, *Cig., Jan.*
 gũšavec, *vca. m.* der Kropfige, *Jan.*
 gũšavka, *f.* 1) die Kropfige, *Jan.:* — 2) bo-
 doča g., der kropfige Stachelbauch oder Kugel-
 fisch (tetraodon hispidus), *Erj. (Z.).*
 gũšćar, *rja. m.* = gũšćer, *Javn., Jan.*
 gũšćer, *ra. m.* 1) die grüne Eidechse (lacerta
 viridis), *C., Trst. (Let.), kajk. - Vest.;* — 2) *pl.*
 gũšćeri, die Halsdrüsengeschwulst, *Trst. (Let.),*

kajk. - Vest.: — 3) = mišca (Muskel), *kajk.-
 C.;* — prim. kušćer, kušćar.
 gũšica, *f. dem. guša.* das Kröpfchen, *Cig.*
 gũšiti, *gũšim. vb. impf.* würgen, ersticken, *Cig.,*
ogr.-C.; — *hs.*
 gũštara, *f.* die Boucheille, *Vrtov. (Vin.);* — prim.
hs. goštara iz novogr. γαστήρα, Dan.
 gũta, *f.* die Apoplexie, *kajk. - Valj. (Rad);* —
 prim. lat. gutta. it. gotta. *Mik. (Et.).*
 gutapěřća, *f.* neki posunen drevsni sok, die
 Guttapercha, *Cig. (T.). DZ., nk.*
 gutapěřćen, *ěna. adj.* aus Guttapercha, *nk.*
 guturálec, *lca. m.* der Gutturallant, *nk.*
 guvernér, *rja. m.* vladarski namestnik v de-
 želi, der Gouverneur.
 gũvno, *n. Trst. (Let.),* pogl. gumno.
 1. gũza, *f.* die Falte, *Cig.;* die Runzel, *SlGor.-C.*
 2. gũza, *f.* 1) der Hintere, *Jan., Štrek., Lašć-
 Erj. (Torb.);* — 2) der Hócker, *Kr.-Valj. (Rad);*
 — 3) der Beutel am Ventelneß, *V.-Cig.;* —
 4) *pl.* guze = bize. *Blc.-C., Z.;* — 5) = gož,
f. 1). *V.-Cig., Lašć-Erj. (Torb.).* Ig: („pravilno
 je pisati: goza“, *Let. 1883, 230.;*
 goza. Hinterbaßen, *Mik. [Et.].*
 gũzast, *adj.* faltig, runzelig, *Javn.;* je sicer
 guzasta in zaspana in grda nagrbana, *Jurč.*
 1. gũzati, *am. vb. impf.* 1) falten, *C.;* — 2)
 guzan, gefaltet, faltig; guzana janka, faltiger
 Weiberittel, *Nyes.-Kres. C., Murško polje.*
 2. gũzati, *am. vb. impf.* 1) mit zahlofem Munde
 beißen, saugen, *Mur., C., Z.;* — 2) *g. (se),*
 mit dem Hintern weßen, *C.;* = drsati se,
Tolm.-Štrek. (Let.); — 3) schleppen, *GBrda.*
 3. gũzati, *am. vb. impf. ad 2.* guzniti, =
 crkati, *M.*
 gũzelj, *zja. m.* der Hinterrücken, *BIKr.;* — der
 Hühnerkeiß, *BIKr.*
 gũzica, *f. dem. guza:* der Hintere, *Cig., Jan.,*
BIKr., Št., GBrda.
 1. gũzniti, *gũznem. vb. pf.* = suniti, *Krn-
 Erj. (Torb.).*
 2. gũzniti, *gũznem. vb. pf.* = crkniti, *Št.-C.;*
 — prim. golsniti. (?)
 guzovina, *f.* = tule: srajce iz guzovine, *LjZv.*
 gvajacín, *m.* das Guajazim (chem.), *Cig. (T.).*
 gvājak, *m.* der Guajakbaum (guajacum offi-
 nale), *Cig.*
 gvājakov, *adj.* Guajak: gvajakova kislina,
 die Guajaksäure, *Cig. (T.);* gvajakova smola,
 das Dranzosenharz, *Cig.*
 gvāna, *f.* = gvano, *Jan.*
 gvanāko, *m.* = divja lama (auchenia huanaco),
Erj. (Z.).
 gvāno, *m.* obiloma nakopičen ptičji gnoj, der
 Guano, *Nor.*
 gvardiján, *m.* samostanski načelnik, der Guar-
 dian.
 gvazdati, *am. vb. impf.* dummi schwägen, *C., Z.*
 gvír, *m.* = bubuj, *Z., Frey. (F.);* pogl. 2. vir.
 gvōzd, *m.* der Reif, der Nagel, *Cig., C., Vrt.;*
 — stsl. rus.
 gvozditi, *im, vb. impf.* = gozditi, verteilen, *Cig.*

H.

h. *pracp.* pogl. k.

há, *interj.* bah! ha, kaj je meni za to! — ha, ha! ali: ha, ha, ha! (izraža smeh): — há? tako vpraša, kdor ni razumel česa.

hába, *f.* der Flügel, der flüchtig, *Kor.* - *Jarn., Guts., Mur., Jan., C., St.-Valj. (Rad);* stara ptičke ob hudi uri ogrne s habami, *C.*

habäckati, *am. vb. impf.* mit einem Stößel stoßen, *Zora.*

habáč, *m.* = bahač. *C.*

habàn, *ána. m.* der Bengel, *Cig., Jan., C.*

1. **habanje,** *n.* das Puffen, *Cig.*

2. **hábanje,** *n.* 1) das Schonen, *ogr.-M.;* — 2) das Meiden: h. grehov. *C. kajk.-Valj. (Rad).*

hábast, *adj.* 1) geflügelt, *Mur., C.;* — 2) übermüthig, *C.*

habát, *áta. adj.* geflügelt, *Cig., Jan., Sl-Gradec-C.*

habát, *m.* = hebat. *Dict., Mur., Cig., Jan. Medv. (Rok).*

1. **hábati,** *am. vb. impf.* 1) puffen, *Z.;* stoßen, *Cig.;* z rogoví h. *Gor.;* — 2) wehen: vročina haba od koga ali česa, *Dob.;* plamen haba = šviga, *C.;* — 3) umgänglich, plump einhergehen, *C. Z.;* — 4) = bahati, *C.;* — 5) = bljuvati, *Kras;* — prim. hebati.

2. **hábati,** *am. vb. impf.* 1) h. kaj, etwas hintanhaltend, *C.;* — verschonen, schonen, *Meg., Dalm.-M.;* — h. kaj od koga, česa, behüten, *C.;* h. koga česa, jemanden vor etwas warnen, *C.;* — 2) h. se česa, sich vor etwas hüten, sich einer Sache enthalten, *Habd.-Mik., ogr.-M., C.;* — prim. stsl. habati se, sich enthalten.

habátov, *adj.* Altich, *Cig.*

habátovje, *n.* der Altichstranch, *Cig.*

habdovína, *f.* neka rastlina. *BlKr. - DStv.* (menda = habat).

háben, *bna. adj.* eilig, schnell: habno iti, *C.*

habed, *m.* = habat, *C.*

háber, *bra. adj.* = ošaben, *Poh.-C.*

habet, *m.* = habat, *C.*

habéti, *im. vb. impf.* schwach werden, *C.*

habeza, *f.* = habat, *Hal.-Caf (Vest. I 15.3).*

1. **hábiti,** *hábitm. vb. impf.* verderben, beschädigen, *Habd.-Mik., Cig., C., BlKr.-M.;* žganje jim od leta do leta bolj glave habi. *Nor.;* vino se habi, *Narr. (Let.);* — schänden, *Fr.-C.*

2. **hábiti,** *im. vb. impf.* mit den Flügeln stoßen, fliegen, *C.;* ptice pod nebom habijo, *Slom.;* — *pren.* prahlen, *C.;* — prim. haba.

3. **hábiti,** *im. vb. impf.* h. se = habati se, *C.;* — prim. 2. habati.

4. **hábiti,** *im. vb. impf.* *C.* pogl. hapiti.

1. **habljáti,** *ám. vb. impf.* 1) flattern, *Z.;*

2) prahlen, *M.*

2. **habljáti,** *ám. vb. impf.* haštaj zusammenflauen, *C.*

habljénje, *n.* das Beschädigen, das Verderben, *Z.*

1. **hábniti,** *hábnem. vb. pf.* 1) stoßen, puffen, *Cig., Kras;* mit der Haut o. dem Ellbogen stoßen, *Štrek.;* prim. hebniti; — 2) schwach, müde werden, *C.;* hinjunken, hinfürzen, *Cig., Nov.-C.*

hábnjak, *m.* der Jegewisch, *C.;* — prim. haba.

hábnjenje, *n.* das Ausstoßen (3. B. beim Töchten), *Cig.*

habováti, *újem. vb. impf.* = varovati: h. bolnika, h. pijanca, da ne pade, *C.;* — h. se, sich hüten: starec se habuje, geht vorichtig, *C.;* h. se česa, sich vor etwas hüten, *C.*

hábra, *f.* ženska, ki se mnogo usti, *Gor.*

hábriti se, *im. se, vb. impf.* sich rühmen, prahlen, *C.*

habriv, *íva. adj.* prahlerisch, hochmüthig, *C.*

habrívce, *vca. m.* der Prahler, *C.*

habrún, *m.* der Prahlhans, *vzh.St.-C.*

habúljića, *f.* das gem. Christophstraut (actaea spicata), *Medv. (Rok).*

hacáti, *ám. vb. impf.* schwerfällig einhergehen, breit einherstreiten, *C.;* (o medvedu), *Zora;* hacal je po slami okoli konja, *LjZv.;* — prim. kor.-nem. hatsch'n. schleppend einhergehen.

hacáto, *n.* der breit Einherstreitende, *M., C.*

hácniti, *hácnem. vb. pf.* hauchen, blasen, *SlGor.-C.;* — prim. hs. haknuti, hauchen.

hádra, *f.* das Kopftuch der Weiber, *vzh.St.-C.;* prim. adra; iz nem. „Hader“.

hádrica, *f.* das Tüchel, das Schnupftuch, *C., Kor.-Kres.*

hadriján, *m.* die Wirturz (meum athamanticum), *M., C., Medv. (Rok).*

hahár, *rja (ra), m.* der Heifer, der Feiniger, *vzh.St.-C., ogr.-Valj. (Rad);* — prim. srvn. hahare, *Mik. (Et.).*

hahljálq, *n.* der Lachhans, *Jan.*

hahljánje, *n.* 1) das Hervorjprudeln; — 2) das laute Lachen, *Jan.;* predrzno h., *Vrtov. (Sh. gov.).*

hahljáti, *ám. vb. impf.* 1) hervorjprudeln, *Jan.;* iz soda hahlja, *Z.;* voda iz lukenj hahlja, *Vod. (Izb. sp.);* iz breznov vode hahljajo, *Škrinj. - Valj. (Rad);* — 2) hervordampfen, *C.;* že zjutraj žganje iz njega hahlja, *Slom.;* — 3) h. se, greb, laut lachen, *Jan., C., BlKr.-M.;* nepristojno se h., *Gr.*

hahljáv, *áva. adj.* der gerne laut lacht, *Jan.*

hahljávce, *vca. m.* der gerne laut lacht, *Jan.*

hahljávka, *f.* die gerne laut lacht, *Jan.*

hāj, *interj.* 1) lajs! haj ga (hajta, haite!) lajs(t) ihu! *C.;* — haj, haj! tako se kragulj odganja od kokoši, *C.;* — iz: nehaj, *C.;* — 2) haj tuja haj! (tako se poje o zibanju deteta).

hāj, *m.* das Viegen (v otročjem govoru), *C.*
hāja, *interj.* = haj 2): Oj tuja haja, mladi
 sin, *Npes.-Vraž.*
hāja, *f.* tölpicheš Weib, *Zil.-Jaru.(Rok.).*
 1. **hājati**, *am, vb. impf.* (v otročjem govoru)
 liegen, schlafen: — prim. ajati.
 2. **hājati**, *jam, jem. vb. impf.* sich kümmern:
 h. za kaj, *Istra.-C., SLN.-C.*; — h. za čim,
 sich kümmern, sich betreiben, *ogr.-C.*; — *hs.*
hāje, *interj.* tako se veleva volu. kadar naj
 gre na levo, k sebi, *C., Gor.*; — prim. ajs.
hājđ, *hājda, m.* = ajđ, *Mur.*
hājda, *f.* = ajda, *Mur.*
hājđi, *interj.* (hajdiva. -dimo, -dite, -đita!) auj!
 wo(h)lan! hajdimo na delo! hajđita z menoj!
 — prim. nem. heidi! tur. hajđe, *Mik.(Et.).*
hajđina, *f.* = ajda, *Mur., ogr.-Valj.(Rad):*
 hājđina, *vžšt.*
hajđinšćica, *f.* neka hruska. *kajk.-Valj.(Rad).*
hājđov, *m.* = velikan, *kajk.-Valj.(Rad):* —
 prim. hajđ.
hajđuk, *m.* der Räuber, der Heident.
hajđukovānje, *n.* das Heidentenleben, *SLN.*
hajđuški, *adj.* Heidenten=: hajđuške čete, *SLN.*
 1. **hājkat**, *am, vb. impf.* 1) = i. hajati, *Mik.*;
 — 2) otroka h., einschläfern, *vžšt.*
 2. **hājkat**, *am, vb. impf.* „haj“ zurnen, *Habđ.-*
Mik.
hājs, *interj.* = ajs, *BKř.*
hājsa, *interj.* hejša! *Cig.*
hājsasa, *interj.* hejša! h., hopsasa! *C.*
hājzba, *f.* velika izba, *Mursko polje - Raič*
(Let. 1878, II. 189.).
hājzer, *m.* = arzet, *C., Št.-Mik.*; — prim.
 nem. Hser = Saß zum Anhängen, *Mik.(Et.).*
hāla, *interj.* holla! *C.*; Oj hala, hala. Nežica!
Npes.-Vraž.
halabūčiti, *būčim, vb. impf.* = halabukati,
Cig.; po hodnikih h., *Raič(Let.).*
halabūka, *f.* der Lärm, das Getümmel, *Mur.,*
C., kajk.-Valj.(Rad), Zora.
halabūkati, *am, vb. impf.* tumultuieren, *Guts.-*
Cig.
halabūra, *f.* der Lärm, der Tumult, *ogr.-C.*
haladikati, *kam, čem. vb. impf.* schnell gehen,
 stark auftreten, *Hal.-C.*
halamōja, *f.* das Dickicht, das Gestrüpp, *Kru-*
Erj.(Torb.).
hālda, *f.* = haloda, haloza, *C.*
hāldje, *n. coll.* = halodje, haložje, *C.*
halđra, *f.* das Unkraut in den Saatzen, (hav-
 dra) *Kr.-Valj.(Rad):* — prim. halda.
hālja, *f.* weites Gewand, das Oberleid, *Mur.,*
Cig., Jan., Dol.; Ogrne haljo do peta.
Npes.-Vod.(Pes.). — telo je bilo zavito v
 dolgo črno haljo, *Jarč.*; pokrit se svojo
 staro haljo leži, *Vrt.*; — das Kleid, *ogr.-*
Mik.; = suknja: ženinu novo haljo kupiti,
BKř.-Let.
haljāti, *ām, vb. impf.* in langer, herabwallender
 Kleidung einhergehen, *C.*
hālјica, *f. dem.* halja; das Kleidchen, das Jäck-
 chen, *Cig., Vrt.*; obleče dolgo halјico, *Npes.-*
K.
halјina, *f.* = halja, *Cig., Jan., SLN.*; — *hs.*

haljince, *nea, m.* das Unterjäckchen, das Leib-
 den, *Erj.(Som.).* — *hs.*
halō, *interj.* hallo! *Z.*
halōekati, *am, vb. impf.* hallo rufen, *C., Z.*
hāloda, *f.* = haloza, *C.*
hālodje, *n. coll.* haložje, *C.*
halōga, *f.* 1) das Gestrüpp, *C.*; — vom Wasser
 angeschwemmtes Heißicht, *C.*; — 2) das See-
 gras, *Valj.(Rad)*, (haluga) *Guts.*; der Tang,
 (haluga) *Tuš.(R.).*; — 3) der Regen, *C.*;
 prim. haloga.
haloti, *f. pl.* Neßen, *C.*; — prim. haloti.
halovāniti, *ānim, vb. impf.* ausgefallen lär-
 men, *BKř.*
halovānje, *n.* der Lärm, *Meg., Dalm.-M.*
halovāti, *ūjem, vb. impf.* lärmen, *C.*
halōza, *f.* das Gestrüpp, *C.*; dichtes Unkraut:
 taka haloza je že v vinogradu, da bo treba
 kmalu podplevati, *vžšt.*
halōžje, *n. coll.* das Gestrüpp, *C.*; das Heißig,
 bei. angeschwemmtes Heißig, *vžšt.*
haložina, *f.* = haložje, *C.*
hālta, *f.* = halda, haloza, *Ig.*
haluga, *f.*, *pogl.* haloga.
halucinācija, *f.* die Zinnesvorpiegelung, die
 Hallucination, *Cig.(V.).*
hām, *interj.* ham ga! pač ihn! *Vrt.*; ham,
 ham! (označuje: pojesti).
hām, *m. nav. pl.* hami, 1) das Pferdegeschirr
 nach ungarischer Art (ohne Krummet, nur aus
 Nienengenz bestehend), *vžšt.-C., ogr.-Valj.*
(Rad.); — 2) das Tragband, *Hal.-C.*; —
 3) die Hofsenträger, *SlGor.-C.*; — prim. madž.
 hām, srlat. chamus, *Mik.(Et.).*
hāma, *f.* die Hamme, *Trst.(Let.)* — iz nem.
hāmati, *am, vb. impf.* freßen, essen (v otročjem
 govoru), *C., Z.*; schnappen, *C.*
hāambar, *ra, m.* der Getreideboden, der Frucht-
 boden, *Jan., BKř.*; — prim. madž. hambár,
 tur. ambar, *Mik.(Et.).*
hāme, *f. pl.* hami 1), *Lašće-Lerst(Rok.), SlGor.-C.*
hāmičen, *čna, adj.* fälsch, hintertüchtig, *Mur.,*
ogr.-C.; — prim. nem. hāmisch, madž. hamis,
 fälsch, böie, *Mik.(Et.).*
hāmīčija, *f.* die Falschheit, *ogr.-Mik.*; — prim.
 hāmīčen.
hāmļja, *f.* albernere Mensch, *Cig., Dol.*; —
 prim. šamļja.
hāmļjast, *adj.* läppisch, albern, *Cig., Dol.*
hāmļāti, *ām, vb. impf.* 1) schnappen *C.*; —
 2) hudeſu, *Cig.*
hamōriti se, *ōrim se, vb. impf.* die Stirne run-
 zeln, *Fr.-C.*
hamōt, *m.* eine große Tischrentse, *Z.*; — hamot
 delati = hamotratl se, *Cig.*
hamotratl se, *ām se, vb. impf.* obleka se ha-
 motra, beutelt sich, *Cig.*
hān, *m.* mongolski ali tatarski vladar, der Chan
 (Khan).
händžar, *ra (rja), m.* velik nož, der Händſchar;
 — *hs.* iz tur.

hänstvô, *n.* das Chanat, *Nov.*
hántav, *adj.* mit einem äußerlichen Gebrechen behaftet, *Jan., BIKr.-M.*; *n. pr.* kdor nima vseh prstov na roki, *BIKr.*
hãos, *m.* prvotna svetovna zmes, sploh: zmes, zmešnjava, das Chaos.
háp, *úterj.* 1) schnapp! *Cig., Jan.:* — 2) izraza tudi v otročjem govoru tepenje: če volk pride, ga bomo háp, *Vód. (Tz. sp.).*
hapák, *m.* ein noch nicht völlig ausgewachsenes Kind, *juv.Št., ogr.-C.:* — tudi psovka: der Tölpel, *C.;* sešvedran h., *SLN.*
hâpati, *am, vb. impf.* 1) mit dem Munde, Mante haſchen, schnappen, *V.-Cig., Jan., C.;* — 2) h. se česa, ergreifen, in Angriff nehmen, *C.;* — 3) schlagen (v otročjem govoru), *C., juv.Št.;* — *prim.* hap.
hapčtina, *f.* das Fleisch von im Frühjahre geworfenem, im Winter geschlachtetem, also unreifem Kind, *v.Št.-C.:* — *prim.* hapak.
hâpiti, *hâpim, vb. pf.* 1) schnappen, *Z.;* paſen, *C.;* beißen, *Istra.-C.;* — 2) = začeti: hapil je moliti, *v.Št.-C.;* — 3) h. se česa, angreifen: h. se plošče. *Vest.;* etwas beginnen, in Angriff nehmen: h. se dela. *v.Št.-C.;* nauka z dobrim uspehom se h., *Let.*
hapljeváti, *újem. vb. impf.* anfangen, h. se česa, etwas unternehmen, *v.Št.-C.*
hâpkati, *am, vb. impf. dem.* hapati 3), *juv.Št.*
hâpniti, *hâpnem, vb. pf.* 1) schnappen, *V.-Cig., Jan.;* h. po čem, *Vód. (Tz. sp.);* paſen, *C.;* — 2) h. se česa = lotiti se, *C.*
hapščevína, *f.* bela h., die Hirschtraube, *M., Trumm.*
harabúčiti, *búčim, vb. impf.* = halabučiti, *BIKr.*
harabúka, *f.* = halabuka, *ogr.-M., C., BIKr.*
harambúc, *m.* die Hagebutte (rosa canina): tudi: harembuc, harempoc, *Fr.-C.*
haras, *m.* streitſüchtiger Hahn, *Dol.-Mik.*
hárati, *háram, vb. impf.* 1) prügeln, *Mik.;* — 2) hudekn, *C.*
harcovânje, *n.* das Streiten, *kajk.-Valj. (Rad).*
harcovâti, *újem. vb. impf.* 1) kâmpfen, *kajk.-Valj. (Rad);* — 2) h. se = goniti se: kobila se harcuje, *Trst. (Let.);* — *prim.* harec.
harè, *čta, n.* = konj (bolj zaničljivo), *v.Št.-C., Trst. (Let.).*
hárec, *rea, m.* = boj, *ogr.-C.;* — *prim.* madž. harez = boj, srvn harz t. j. herzu! *Mik. (Et.)*
hárem, *m.* žensko stanovišče pri Turkih, der Harem.
harčtina, *f.* = harina, *C.*
hárfá, *f.* glasbeno orodje, die Harfe.
hárfarica, *f.* die Harfenpielerin, *Cig.*
harfenist, *m.* der Harfenist.
harfenistinja, *f.* die Harfenistin, *Cig.*
harfenistka, *f.* = harfenistinja, *Jan.*
hárina, *f.* 1) = hare, *SLGov.-C.;* moža vzeti ni harino ali konja kupiti, *Jsvkr.;* — 2) schlechtes Pferdefleisch, *Ital.-C.*
haris, *m.* der Wachtelföſsig (crex pratensis), *Guts., Cig., C.;* *prim.* madž. haris, istega pomena, *C.*
háríti, *hárim, vb. impf.* prügeln, peiſchen, *M., C., Prip.-Mik.*

harmíca, *f.* das Dreißigſtamt, *Cig.:* das Zollamt, die Maut, *Jan., C.;* — iz madž. harmintz = trideset, *C.*
harmičar, *rja, m.* der Zolleinnehmer, *Cig.*
harmičen, *čna, adj.* k harmici spadajoč, Zoll-, *Mur.*
harmónij, *m.* glasbeno orodje, das Harmonium, *Cig. (T.).*
harmoníja, *f.* soglasje, die Harmonie.
harmónika, *f.* glasbeno orodje, die Harmonika; harmoniko vleči, die Harmonika ſpielen, *Zr.:* tudi *pl.* harmonike: na h. delati, die Harmonika ſpielen.
hárpá, *f.* = harfa, *Cig., Jan., nk.*
hárpíja, *f.* bajeslovno bitje, die Harpyie, *Cig.*
hárpúna, *f.* metalna sulica z zazobki na vrvcí, die Harpune.
hárpúnar, *rja, m.* der Harpunterer, *Cig.*
harúpa, *f.* abſchließende Echlucht, *v.Št.-C.;* — *prim.* rupa.
hásek, *ska, m.* der Ruſen, der Vortheit, *Mur., Cig., Jan., BIKr., v.Št., ogr., kajk.-Valj. (Rad), Strek.;* — *prim.* hasen.
háscn, *sna, m.* der Ruſen, der Vortheit, *Mur., Cig., Jan., juv.Št.;* ne hasna, nicht beſonderſ viel: toča je pobila, pa ne hasna (unbedeutend) *Z., juv.Št.;* — *prim.* madž. haszon, *Mik. (Et.).*
háscn, *sni, f.* = hasen *m., kajk.-Valj. (Rad), BIKr., SLN.*
hasljiv, *iva, adj.* = hasniv, *Mur., Nov.*
háсна, *f.* = hasen, *kajk.-Valj. (Rad).*
hasnéti, *ím (ém), vb. impf.* = hasniti, *kajk.-Valj. (Rad).*
hásniti, *ím, vb. impf.* müſſen: kaj nam to hasni! *IjZr.;* kaj hasni, was hiſt eſ! *Ipk. (Črt.).*
hásniti, *nem, vb. pf. et impf.* müſſen, *Mur., Cig., Jan., Št., Dol.:* kaj hasne! was hiſt eſ! *juv.Št.*
hasniv, *iva, adj.* Ruſen bringend, müſſlich, *Mur., Jan.*
hasnivoſt, *f.* die Müſſlichkeit, *Jan.*
háscnq, *n.* = hasen, *Rib.-Mik.*
hasnovâti, *újem. vb. impf.* = hasniti, *Mur.*
hasnovít, *adj.* müſſreich, müſſlich, erſpriechlich, *Mur., Cig., Jan., ogr.-Levt. (Rok.), nk.*
hasnovítan, *ina, adj.* = hasnovit, *M.*
hasnovítost, *f.* die Müſſlichkeit, die Erſpriechlichkeit, *Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad), nk.*
háſora, *f.* = ſtorja, *kajk.-Valj. (Rad);* — iz tur., *Mik. (Et.).*
háſclj, *šlja, m.* drvena lopata, *Valj. (Rad.)*
határ, *m.* 1) die Grenze, *ogr.-C.;* — 2) die Gegend, die Landſchaft, das Territorium, *ogr.-C.;* — *prim.* kotar; madž. határ.
havaríja, *f.* pokvara na ladji, die Havarie, *DZ.*
havčica, *f.* neka vrsta topov, die Haubiße, *Jan.*
hávdra, *f.* pogl. haldra.
hávsniti, *hávsnem, vb. pf.* 1) schnappen, beißen, *C., Z.;* — 2) einen Schlag verſetzen, *C.;* — *prim.* hávsniti.
havtâti, *ám, vb. impf.* schnappen, haſchen, *Valj. (Rad);* — gierig freſſen: pes havta, *Z., Gov.*
hazárd, *m.* naključje, der Hazard.

hazárden, dna, *adj.* Hazárd: hazardna igra, daš Hazárdspiel.
 hâzva, *f.* majhna goba, *kajk.-Valj. (Rad).*
 hêasi, *adv.* (t. j. k êasu) sogleich, *Z., Jan. (H).*
 hêem, iêi pod: hoteti.
 hêêr, hêeri, *f. Mur.-Št.-Cig., Jan., Valj. (Rad),* pogl. hêi.
 hêêrca, *f.* = hêerka, *Valj. (Rad), (-rica) Cig., Jan.*
 hêêrêica, *f. dem.* hêerka, *Dalm.*
 hêêrin, *adj.* der Tochter.
 hêêrinji, *adj.* der Tochter: Ti, mati, niê ne poslušaj Hêêrinjih praznih besed, *LjZr.:* hêêrinji brat, *Lerst. (Zb. sp.).*
 hêêrinski, *adj.* = hêerski, *Cig.*
 hêêrji, *adj. C.* pogl. hêernji.
 hêêrka, *f. dem.* hêi: 1) daš Töchterlein; — 2) die Schwiegertochter in Beziehung zu ihrer Schwiegermutter, *C.*
 hêêrkica, *f.* = hêerêica, *Zora.*
 hêêrnji, *adj.* der Tochter, Tochter, (hêerji *C.*)
 hêêrski, *adj.* der Tochter, töchtersich, *Mur., Cig.;* po hêersko. töchtersich, *Cig.*
 hêêrstvo, *n.* die Tochterhaft, *Cig.*
 hêi, hêêre, *f.* die Tochter; domača hêi, die Haus-tochter; hêi po mleku, die Milchtochter, *Cig.*
 hê, *interj.* he! *Cig.*
 hebâlo, *n.* der gerne ißt, *M.*
 hebânje, *n.* daš Stoßen; h. srca pomiriti, daš Pochen des Herzens beruhigen, *Bes.*
 hebât, *m.* der Altich (sambucus ebulus), *Tuš. (B.), Navr. (Let.), Škrab. (Cr.).*
 hebâti, *âm. vb. impf.* ißt, *M.:* s pestjo, z lehtom suvati, *Goriška ok., Ip., Kras-Erj. (Torb.);* voliêka se hebata, otroci se hebajo, *Gor.*
 hêbêd, *bda, m.* = tudi: hêbêd, bda = hebat, *Valj. (Rad).*
 hêbet, *bta, m.* = hebat, *BlKr.-Navr. (Let.);* hêbêt, bta, *Valj. (Rad), Josch.*
 hêbniti, hâbnem, *vb. pf.* einen Stoß geben, *C., Gor., Bolc;* = suniti s pestjo, z lehtom, (hêbniti) *Goriška ok., Ip., Kras-Erj. (Torb.);* — prim. habniti.
 hegemonîja, *f.* voditeljstvo, prvovanje, die Hegemonie.
 hêhêt, êta, *m.* daš Geficker, *Let.*
 hehetâti se, etâm, êêem se, *vb. impf.* fischer, *Jan.;* tudi brez „se“, *Jan.;* hehetala bodeš, *(Let.).*
 hehetâvec, *vca, m.* der Fischer, *Jan.*
 hehêtniti, êtnem, *vb. pf.* fischernd auflachen, *Let., Bes.*
 hêhlja, *f.* der Lacher, *Kr.-Valj. (Rad).*
 hehòt, óta, *m.* = hehet, *Bes.*
 hehotâlo, *n.* der Fischer, *Cig.*
 hehotâti se, otâm, êêem se, *vb. impf.* = hehctati se, *Cig.*
 hêj, *interj.* s tem glasom se goni goved (bodi si vprežena ali ne); — he! *Cig., Jan.*
 hêjda, *f. Jan.,* pogl. ajda.
 hêjo, *interj.* he! hejo hoj! *Jurč.*
 hêk, *m.* der Chorgesang, *Rež.-C.*

hêkati, *am, vb. impf.* auf dem Chor singen, den Weisgesang singen, *Guts., C.:* pjalmen, *Jan.;* — prim. helkati.
 hekatômba, *f.* krvava žrtev stotine živali, die Hekatombe.
 hêkniti, hêknem, *vb. pf.* = hepniti, *C., vzh.Št.*
 heksaêder, *dra, m.* šesterec, kocka, daš Hexaeder.
 heksaêdrski, *adj.* hexaedrisch, *Cig. (T.).*
 heksâmeter, *tra, m.* sešterostopen verz, šestomer, der Hexameter.
 hektâr, *ra, m.* ploskvna mera, sto arov, der Hektar.
 hektogrâm, *m.* utež: = sto gramov, daš Hektogramm.
 hektoliter, *tra, m.* tekoêinska mera: = sto litrov, daš Hektoliter.
 hektomêter, *tra, m.* daljavna mera: = sto metrov, der Hektometer.
 helâêa, *f.* „poljka (Zvelt) kadar je ophana“, *Rihenberk-Erj. (Torb.);* — pogl. hiljaêa.
 hêlêe, *n.* daš Meÿerheft, *Boh.;* — prim. stvn. hêlza, *Mik. (Et.).*
 helebârda, *f.* die Hellebarte, *Jan.*
 heliti, *im, vb. impf.* Kirchenlieder, Psalmen singen, *Ben.-C., Goris.-Glas.;* — prim. geliti.
 hêlkati, *am, vb. impf.* = heliti, *Ben.-C.*
 helioskôp, *m.* daljnogled za ogleđovanje solnca, daš Heliotop.
 heliostat, *m.* orodje, katero solnêne zarke vedno v isto mer obraêa, der Heliotat.
 heliotrôp, *m.* neki kamen, der Heliotrop; tudi neko zemljemersko orodje, daš Heliotrop.
 helôvec, *vca, m.* die Schlüsselblume (primula acaulis), *Povir - Erj. (Torb.);* (popaêeno iz „jaglec“).
 hêmber, *interj.* = šember: hember te! *Jurč.*
 hêmbraj, *interj.* = sembraj, *Gor., Dol.*
 hêmbran, *adj.* = sembran, *Gor., Nor.*
 hemisfêra, *f.* die Halbfugel, die Hemisphäre, *Jes.;* — prim. poloblo.
 hêmpa, *m.* der Trottel, *vzh.Št.:* takov hempa in tepec, *Let.*
 hêmpâê, *m.* = skrat, *Glas.*
 hêmpast, *adj.* einfüllig, tölpelhaft, *Jan., vzh.Št.-C.;* — = prevzetan, *Glas.*
 hêmpež, *m.* der Tölpel, *vzh.Št.-C.*
 hênceaj, *interj.* poß tausend! Zapperment! *Jan.;* hencaj te, *Bes.*
 hênceanje, *n.* neki ples: prim. hencati.
 hêncan, *adj.* = šentan, vermaledeit, *Nor.:* hencano ga je dal! er hat es ihu gehöriß fûhsten saßen, *Z.*
 hêncati, *am, vb. impf.* okoli mize stoje z ene noge na drugo prestopati ali preskakovati in se tako zagibavati (nekak ples Poljancev na gorenjem Ptujskem polju), *Pjk. (Črt.).*
 hênjati, *am, vb. pf.* aufhören, *Habd. - Mik., Mur., C. ogr.-Valj. (Rad), vzh.Št., Rož.-Kres.;* — popaêeno iz: nehati.
 henjâvati, *am, vb. impf. ad* henjati, *ogr.-Valj. (Rad).*
 hênt, *interj.* Teufel! hent! saj so tudi drugi še bolj poreadni! *Jurč.;* — prim. šent.

hęntaj, *interj.* Zapperment! *Cig.*; hentaj ga! *Met.*; hentaj te! *Z.*; da te hentaj! *Polj.*
hęntan, *adj.* vermaledeit, *Cig.*; tako hentano debela hrastova vrata, *Jurč.*
hęntance, *nc.* *m.* ein vermaledeiter Kerl, *Nov.*
hęntati, *am.* *vb. impf.* mit dem Worte hent oder hentaj fluchen, *Z.*, *Polj.*
hentovāti, *ujem.* *vb. impf.* = hentati, *Z.*
hęntraj, *interj.* = hentaj, *Z.*, *Gor.*
hęp, *interj.* tako se zakliče volu, kadar ima nazaj stopiti, *SlGor.*
hępati, *pam.* pljem, *vb. impf. ad.* hepniti. *C.*
hępniti, *hępnem.* *vb. pf.* h. vola, den Dchjen mit der Peitiche zum Stehen bringen, oder zurüdtreten machen, *vzhŠt.-C.*
her, *adj.* jđief, *kajk.-C.*; klobuk na hero (= po strani) nositi, *BlKv.*
heraldjeen, *ęna. adj.* k heraldiki spadajoč, heraldiđh.
heraldika, *f.* grboslovje, die Heraldik.
herbārij, *m.* zbirka posušenih rastlin, daš Herbarium, *Cig.(T.)*.
heri, *interj.* s to besedo se osel goni, *Levst. (Rok.)*; heri, muš. *Gor.*
heretičanstvō, *n.* = herezija, *Ilabd. -Valj. (Rad.)*.
heretik, *m.* krivoverec, der Hæretiker, *uk.*
herezija, *f.* krivoverstvo, die Hæresie.
hermelin, *m.* daš Hermelin (foetorius ermineus), *Erj.(Ž.)*.
hermenęvtjeen, *ęna. adj.* k hermenevtiki spadajoč, hermenevtiđh, *Jan.*
hermenęvtika, *f.* nauk o tolmačenju besed, die Hermeneutik.
hermetjeen, *ęna. adj.* nepropustno zaprt, hermetiđh, *Cig.(T.)*.
heroıda, *f.* neka vrsta lirjeenih pesni, die Heroide, *Cig.(T.)*.
hętman, *m.* kozaški glavar, der Hętman.
hevristika, *f.* nauk o iznajdovanju, die Heuristik, *Cig.(T.)*.
hi, *interj.* s tem glasom se konji poganjajo; — hi hi! (posnema tenek smeh).
hiade, *f. pl.* neko sozvezdje, die Hyaden, *Cig.(T.)*.
1. hiba, *f.* daš Gebreden, der Fehler; konj ima hibo, *Cig.*; oęsna hiba, der Augenfehler, *Cig.*, *Zuid.*; daš Geburtszeichen, *Pirka-Cig.*
2. hiba, *f.* 1) = debelo deblo, der Stamm, *Bole -Štrek.(Let.)*; — 2) = bukev (fagus sylvatica), *Vrsuo(Tolm.) -Erj.(Torb.)*, *Kr-Gora*.
hibast, *adj.* fehlerhaft, fehdbaft, *C. M.*, *Z.*
hibati, *bam.* bljem, *vb. impf.* h. kaj, etvas tadelu, Ausstellungen machen an etwas, *Cig.*
hibav, *adj.* fehlerhaft, *M.*
hibavost, *f.* die Fehlerhaftigkeit, *C.*
hiben, *bna. adj.* fehlerhaft, fehdbaft, *Cig.*, *Jan.*, *Nov.*
hibnost, *f.* die Fehlerhaftigkeit, *Cig.*
hidra, *f.* bajesloven zmaj z mnogimi glavami, die Hydra.
hidrat, *m.* kemięna spojina z vodo, daš Hydrat.
hidravljeen, *ęna. adj.* k hidravlki spadajoč, hđdrauljeđh, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.(T.)*; hidravjeeno tiskalo, die hđdrauljeische Presse, *Cig.(T.)*.

hidravlka, *f.* nauk o vodni sili, die Hydroaulik, deli se v nauk o ravnotežju vode, o vodnem tlaku (hidrostatiko) in nauk o sili tekoęe vode (hidrodinamiko).
hidrodināmika, *f.* die Hydrodynamik; — prim. hidravlka.
hidrometer, *tra. m.* vodomer, daš Hydrometer, *Cig.(T.)*.
hidropāt, *m.* kdor z vodo zdravi, der Hydropath.
hidrostatięen, *ęna. adj.* hydrostatiđh, *Cig.*, *Jan.*
hidrostatika, *f.* die Hydrostatik; prim. hidravlka.
hidrotehnięen, *ęna. adj.* hydrotehnjeđh, *Jan.*
hidrotehnika, *f.* nauk o povodnih stavbah, hidravljeenih strojih itd., die Hydrotechnik.
hierarhija, *f.* duhovsko oblastništvo, die Hierarchie.
hierarhijski, *adj.* k hierarhiji spadajoč, hierarhiđh, *Cig.*
hieroglif, *m.* die Hieroglyphe; hierogliđi, die altęgyptische Bilderschrift.
hierogljeen, *lna. adj.* hieroglyphjeđh, *Cig.*
hieroglifika, *f.* die Hieroglyphik, *Cig.(T.)*.
hieroglifski, *adj.* hieroglyphjeđh, *Cig.(T.)*, *uk.*
higrometer, *tra. m.* vlagomer, daš Hygrometer.
higrometrija, *f.* vlagomerstvo, die Hygrometrie, *Cig.(T.)*.
higrometrijski, *adj.* k higrometriji spadajoč, hygrometriđh, *Cig.(T.)*.
hihikati, *kam.* čem, *vb. impf.* kleinsant lachen, fichern, *C.*, *Nov.*
hihitāč, *m.* der Richter, *Cig.*
hihitati se, *am. se.* *vb. impf.* fichern, *Cig.*; — prim. hehetati se.
hijacint, *m.* 1) die Hyacinthe; vrtni h., die Gartenhyacinthe (hyacinthus orientalis), *Tuš. (R.)*; — 2) der Hyacinth (kamen), *Cig.*
hijacintka, *f.* *Jan.*, pogl. hijacint 2).
hijacintnica, *f.* *Jan.*, pogl. hijacint 1).
hijęna, *f.* die Hyäne (hyaena); progasta, li-sasta h. (h. striata, crocuta), *Erj.(Ž.)*.
1. hikati, *kam.* čem, *vb. impf.* schlnchzen, *C.*
2. hikati, *kam.* čem, *vb. impf.* mit dem Rufe hi! daš Pferd antreiben, *SlN.*
hit, *adj.* krumm, *C.*; zurüđ ober seitwärts gebogen, *M.*; — na hilo gledati, schielen, *C.*; (prim. „nahilje“ gledati, schielen, *Męg.*); — prim. stsl. polyb., gekrümmt.
hįlat, *adj.* krumm, gebogen, *M.*, *C.*; krummhörnig; hįlata krava, *Z.*
hįlati, *am.* *vb. impf.* eilen, *Guts.*; — prim. kor.-nem. heil'n, stvn.flan = eilen.
hįliti, *im.* *vb. impf.* 1) beugen, krummen, *C.*, *M.*; — 2) = skiliti, *C.*, *Z.*
hiļ, *m.* der Dinkelweizen (triticum spelta), *Istra.*
hiļja, *f.* eine Kuh mit zurückgebogenen Hörnern, *Cig.*, *Lašć.*, *Zemon-Erj.(Torb.)*.
hiļjāč, *f.* = hiļj, *Z.*, *Istra-Raič(SlN.)*.
hiļjāčica, *f.* dem. hiļjāč, *C.*
hiļje, *ļja. m.* ein Dchš mit zurückgebogenen Hörnern, *M.*, *Lašć.*, *Zemon-Erj.(Torb.)*.
hiļjka, *f.* = hiļja, *C. M.*
himba, *f.* der Betrug, *Cig.*, *Boh.*; v lazah ino hįmbi (hįmbi), im Lagen und Trügen, *Krefj.*

— die Gleißnerei, die Heuchelei, *Mur., Cig., Jan., Mik.*

himbarija, *f.* = himba, *kajk.-Valj. (Rad).*

himbena, *bna, adj.* falsch, trügerisch, heuchlerisch, *Cig.*

himbnost, *f.* die Falschheit, der Trug; h. svetâ, *C.*

himna, *f.* hvalna pesem, die Hymne.

hinâvček, *ška, m. dem.* hinavec.

hinavčevânje, *n.* das Heucheln, *Cig., M., nk.*

hinavčevâti, *ujem, vb. impf.* heucheln, *Mur., Cig., Jan., nk.*; ne spodobi se za moja leta hinavčevati tako, *Ravn.*; — tudi h. se: samo hinavčevati se ti je znal, *Jurč.*

hinâvčiti, *âvčim, vb. impf.* heucheln, *Mur., Jan.,* = h. se, *Ravn.*; — h. prijazen obraz, ein freundliches Gesicht heucheln, *Ravn.*

hinâvčji, *adj.* = hinavski, *Mur.*

hinâvce, *vca, m.* der Heuchler.

hinâvka, *f.* 1) die Heuchlerin; — 2) die Gottesanbeterin, die Sangheuschredê (mantis religiosa), *Erj. (Z.).*

hinâvski, *adj.* heuchlerisch.

hinâvstvo, *n.* die Heuchelei.

hinâvsčina, *f.* die Heuchelei.

hinja, *f. Krelj,* pogl. himba.

hincati se, am se, *vb. impf.* muthwillig muthspringen, *C.*; säufig, brünstig sein, (o konjih in psih), *C.*

hincati se, am se, *vb. impf.* jhäckern, sich herumtummeln, (incati se, *Jan.*).

hinceljiv, *iva, adj.* muthwillig, *Mur., C., Z.*

hinceniti, *hincnem, vb. pf.* anschlagen: z nogo h., *C.*; konj je hincnil, *Z.*

1. **hinec**, *nca, m.* der Heuchler, *C.*

2. **hinec**, *nca, m.* neki ples: Na balih so hinci, *Pjk. (Crt.);* — prim. hencati.

hinek, *nka, m.* der Vorwand, *Hip.-C.*

hiniti, *im, vb. impf.* 1) täuschen, betrügen, *Habd.-Mik., ogr.-C.*; hinili so vas, *Dalm.*; — h. se, sich täuschen, *ogr.-C.*; — 2) h. se, sich verstellen, heucheln, *Mur., Cig., C., Trub., Dalm., Kast.*; hinijo se s tem, da dolgo molijo, *Jap. (Sr. p.);* hinil se je, da je bolan, *Jsvkr.*; — hiniti se, *Mur.*

hinja, *f.* die Verstellung, *Let.*

hinjâva, *f.* die Heuchelei, die Verstellung, *C., Z.*

hinjâvec, *vca, m.* = hinavec, *Krelj, Notr.-Lerst. (M.).*

hinjênje, *n.* das Betrügen, *C.*; die Gleißnerei, *M.*; poln hinjenja in hudobe, *Trub. (N. T.).*

hinkati, *kam, čem, vb. impf.* schwache Laute von sich geben: krava, tele hinče, bolnik hinče (âdžst), *Rež.-C.*

hinljiv, *iva, adj.* trügerisch, heuchlerisch, *ogr.-C.*

hintôv, *m.* = voz, *ogr.-Valj. (Rad);* — iz madž. hintó.

1. **hip**, *m.* der Augenblich; v enem hipu, *Trub.-C.*; vsak hip, vsako uro, vsak dan, *Kast.*; ta hip, auf der Stelle, *Cig.*; na hip, plötzlich, *nk.*; na hipe, zuweilen: na hipe je ves bedast, *vzhšt.-C.*; hip na hip, Schlag auf Schlag, schnell, *Ip.-M.*; vsi hipi niso enaki, Zeit und Weil' sind ungleich, *Npreg.-C.*; — der Zeit-

punft: ktereга hipa? wann? ne vem, ktereга hipa bom prišel, *vzhšt.*

2. **hip**, *m. ogr.-C.* pogl. hlip.

hîp, *f.* = 1. hip, *m., Ravn.-Valj. (Rad).*

hîpa, *f.* der Streichregen, der Streichschauer: hîpa je priletela, *C.*; — prim. hlip.

hîpce, *pea, m. dem.* hip; der Augenblich.

hîpek, *pka, m. dem.* hip = hipec, *M., Z.*; vsak hipek mojega zitka, *C.*

hîpen, *pna, adj.* momentan, augenblichlich, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; hîpne potrebe, *Lerst. (Pril.);* hîpno, für den Augenblich, augenblichlich, *C.*

hîpêbola, *f.* neka krivolja, die Hypobel, *Cig. (T.), Cel. (Geom.);* — tudi pretiran izraz.

hîpêbolski, *adj.* hyperbolisch, *Cig. (T.).*

hîpohônder, *dra, m.* der Hypochonder.

hîpohondrija, *f.* neka živčna bolezen, v kateri si bolnik razne bolezni domišluje in je otožen, die Hypochondrie.

hîpoma, *adv.* augenblichlich, mit einemmale.

hipoteka, *f.* zastava, das Unterpfand, die Hypothek.

hipotekâren, *rna, adj.* Hypothekar.

hipotenûza, *f.* die Hypotenuse; — prim. podpona.

hipotetičen, *čna, adj.* pogojen, hypothetisch.

hipotêza, *f.* poskusna razlaga, domneva, die Hypothese; — tudi = uvet, pogoj.

hipsômeter, *tra, m.* visomer, das Hypsometer.

hipsometrija, *f.* visomerstvo, die Hypsometrie, *Cig. (T.).*

hîr, *m.* die Schwindsucht, *C., Z.*

hîrâč, *m.* der Siedfling, *Slc.-C.*

hîrâtnica, *f.* das Siechenhaus, *Lerst. (Nauk.) Nov., nk.*

hîranje, *n.* das Dahinsiechen, das Verkümmern; — die Darre (neka bolezen perutnine), *Strp.*

hîrati, *hîram, vb. impf.* dahinsiechen, in der Abnahme der Kräfte begriffen sein, verkümmern; clovek, drevje, žito hira, *C.*

hîrav, *adj.* dahinsiechend, ansiehrend, *Jan.*

hîravec, *vca, m.* der Sieche, *Cig., C.*; der Abzehrende, *Cig.*

hîravka, *f.* die Sieche, *Z.*; die Abzehrende, *Z.*

hîravost, *f.* die Siechheit, *Jan. (H.).*

hîrêti, *im, vb. impf.* = hirati: trava, žito hiri, *C.*

hîrs, *adj.* röhlich, *Podgorjane-Strek. (LjZv.);* — prim. irs.

his, *hiša, m.* hölzerner kleiner Keller, *BIKr.*; kleine hölzerne Getreidekeller, *BIKr.*

hîsek, *ska, m. dem.* his, kleines Häuschen im Weinberg, *Valj. (Rad).*

histenje, *n.* *vzhšt.-C.*, pogl. isteje, ustje, (Djenzlôch).

histôričen, *čna, adj.* zgodovinski, historisch.

histôrija, *f.* povest, die Historie: historije pripovedovati; — = zgodovina.

histôrik, *m.* zgodovinar, der Historiker.

hiša, *f.* 1) das Haus; na hiši, auf dem Dachboden, *C., ogr.-C.*; h. božja, Gospodova: das Gotteshaus; rojstna h., das Geburtshaus; mestna h., das Stadthaus, das Rathhaus, *C., nk.*; na hiše dati herača = določiti mu hiše, kjer sme po nekoliko časa ostajati, *Gor.;*

— 2) das Zimmer, die Wohnstube des Baneruhames; — gostna hiša, das Gastzimmer, *C.*; — 3) das Gehäufse (zool.), *Cig. (T.)*; polzeva hiša, das Schwefelgehäufse.

hišar, rja, *m.* kdor ima hišo, drugoga posestva pa ne, der Hausbesitzer, *Gor.*; der Knechtler, *Nov.-C.*

hišcn, šna, *adj.* zum Haus gehörig, Haus-; hišni davek, die Haussteuer; hišno ime, der Haus- oder Vulgarname, *M.*; hišna dekla, die Stubenmagd, *C.*; hišni zakon, die Ehe, *ogr.-C.*; v hišni zakon stopiti, *Raič (Slov.)*; hišni, der Diener, der Diensthote, *Jap.-C.*, *Cig.*; so li gospodarja Belzebuba imenovali, koliko več bodo njega hišne tako imenovali! *Trub.*

hišenje, *n.* = hiševanje, *Trub.*

hiševanje, *n.* die Verwaltung des Hauswesens, *Mur., Cig., Jan., Guts. (Res.), Slov.-C.*

hiševati, ūem, *vb. impf.* das Hauswesen verwalten, haushalten, *Mur., Cig., Jan., Mik.*; grške žene so doma mirno hiševale, *Vrt.*

hiševavec, vca, *m.* der Haushälter, *Mur., Cig., Jan.*

hiševavka, *f.* die Haushälterin, *Cig., Jan.*

hiševavski, *adj.* haushälterisch, Haushälter-, *Cig.*

hiševstvo, *n.* die Haushaltung; umno h., die Haushaltungskunst, *Cig.*

hišica, *f. dem.* hiša; 1) das Häufchen; — dratena h. za matico, der Kloben für den Bienenweisel, *Cig.*; — der Vogelchlag, *Gor.*; — 2) das Aerngehäufse, *Cig. (T.)*.

hišina, *f.* ein großes Haus, *C.*

hišišče, *n.* die Banarea für ein Haus, *DZ.*

hišiti, hišim, *vb. impf.* = hiševati, *Trub.*

hiška, *f. dem.* hiša.

hišna, *f.* das Stubenmädchen, die Kammerzofe.

hišnica, *f.* 1) die Schaffnerin, *Cig., Jan.*; stara h. grajšinska, *Cr.*; — 2) neko jabolko, *Gor.*; — 3) neki ptič: = podgorelec, *C.*

hišnik, *m.* 1) der Haushälter, der Schaffner, *Mur., Cig., Jan.*; der Detouen, *ZgD.*; hišnika poznamo po strehi, voznika po konju, *Z.*; — der Hausmeister, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — der Hausvater, *ogr.-C.*; — 2) der Hausbesitzer, *Ijub.*; — 3) der Ehegenoss: hišniki, die Eheleute, *ogr.-C.*

hišnina, *f.* = hišni davek, *Cig., Jan.*

hišništvo, *n.* die Haushälterchaft, die Hausmeisterei, *C.*

hišnorazrédcn, dna, *adj.* hišnorazrédni davek, die Hauslohnsteuer, *DZ.*

hištrna, *f.* = hištrna, *Jan., Gor.*; v prostorni hištrni, *Jurč.*

hištvo, *n.* 1) die Wirtschaft, der Haushalt, *Jan., M., C.*; opravljati vse stroke hištva, *Bes.*; — 2) zakon sv. hištva, die Ehe, *Tabd., ogr.-C.*; tudi: sveto hištvo, *C.*

hišurica, *f.* die Bettelhütte, *Jan.*

hit, *m.* 1) der Wurf, *C., kajk.-Valj., Rad.*; — 2) na hin, eilends, *Rib.-Mik.*

hitajlka, *f.* — prača, *ogr.-C.*

hitanje, *n.* 1) das Rauben, *Cig.*; — 2) das Werfen, *Cig.*; — 3) das Eilen; nemirno letanje in hitanje, *Zr.*

hitati, hitam, čem, *vb. impf.* 1) rauben, *Npes.-Cig.*; — 2) werfen, *Jan., C., Mtk., kajk.*; h. se. sich balgen, *Cig.*; fantje se hitajo = mečejo, *Blkr.*; — 3) h. se. sich beeilen, eilen: noge imam dobre, če je treba hitati se, *Zr.*; kako se hitajo ter nabirajo, zadnja noče biti nobena, *Zr.*

hitec, tca, *m.* der Wurf, *Jan., Zova.*

hitek, tka, *m.* die Eile, die Uebereilung, *M.*

hitenje, *n.* das Eilen.

hitet, tra, *adj.* 1) schnell, rajch; hitra hoja; hitro hoditi; noge, katere so hitre škodo storiti, *Jan. (Slov.)*; na hitrem, schnell, in der Eile; na hitrem premagati kaj, *Levst. (Zb. sp.)*; — hitro da = brz da, *M.*; — 2) = zvit, listig, *Dict., Dabn.-C.*

hitéti, im, *vb. impf.* 1) eilen; čes hiti; mimo h., vorüberreifen; — 2) sich beeilen; hiti, hiti z delom! bejstleunige die Arbeit; hitim jesti, mlitati, itd., ich beeile mich beim Essen, Dreichsen, usw., *vzh.St.*; kako mu hiti praviti, kar je čula! wie eilig sie ihm das Gehörte mittheilt! *C.*; — mit Eifer behaupten: zmerom ti je hitela, da jo bo vzel, *jvž.St.*

hitévati, am, *vb. impf.* zu eilen pflegen, eilen, *Zora.*

hitíti, hitim, *vb. pf.* werfen, schleudern, *Cig., Jan., Zova, vzh.St.*; hiti nož v njo, pa jo zakolje *vzh.St.-Valj. (Vest.)*; h. se na konja, *Trst. (Let.)*; Pusta so hitili z mosta v vodo, *Blkr., Navr. (Let.)*.

hitnja, *f.* die Eile, *C.*

hitoma, *adv.* eilends, *Cig., C.*

hitre, (tréc), trega, *m.* der schnell arbeitet, *Valj. (Rad.)*.

hitréti, im, *vb. impf.* = hiteti, *C.*

hitrica, *f.* 1) die Eile; v hitrici je zbral nekoliko svojih ljudi, *Jurč.*; — 2) das Abweiden, heftigere Diarrhöe, *Mur., Cig., Jan., St.-C.*; — 3) eine schnell reisende Frucht, *Z.*; — der Sommerroggen, *C.*; — die zöttige Frühhirse, *Cig. Ijub.*; na ržišče posejano proso, ki prav hitro dozori, *Gor.*; — eine Art Hanf, *M.*

hitrina, *f.* 1) die Schnelle, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) hitrina, govedje ime, *Tolm.-Ejč. (Torb.)*.

hitrno, *adj.* schnell, *C., Z.*; hitrno je šla na gore, eilends, *Krelj*; kakor hitrno = kakor hitro, *Lašče-Levst. (Rok.), Cr.*

hitrnik, *m.* poseben hlebček, ki se o peki prej speče nego drugi, *Gor.*

hitrnost, *f.* die Eilfertigkeit, *C.*

hitrôca, *f.* = hitrost, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

hitrojáv, jáva, *m.* = brzovav, *Cig. (T.)*.

hitroma, *adv.* schnell, *M.*; gorkota hitroma prešine vse stvari, *Vron.*

hitromer, méra, *m.* das Tachometer, *Jes.*

hitromiseln, selna, *adj.* 1) schnell denkend; nismo tako hitromiselni („geschicht“ *Sp.*), *Krelj*; — 2) leichtsinnig, *C.*

hitromiselnost, *f.* der Leichtsinns, *C.*

hitronôg, nôga, *adj.* schnellfüßig, *Cig., M.*

hitronôžec, tca, *m.* schneller Fußgänger, *Nov.-C.*

hitropčtec, tca, *m.* der Schnellläufer, *C., Z.*

hitropis, pisa, *m.* die Schnellchrift, die Tachygraphie, *Cig./T., C.*
hitropisce, sca, *m.* der Schnellreiber, *Cig.*
hitropisje, *n.* die Schnellreibetaste, *Jan.*
hitróst, *f.* 1) die Schnelligkeit; *h. pada*, die Fallgeschwindigkeit, *Cig./T.*; *končna h.* die Endgeschwindigkeit, *Sen./Fiz.*; — die Fertigkeit, *Cig.*; — 2) = *zivotost*, *Krelj*; *vražja hitrost*, *C.*
hitrostóp, stópa, *m.* der Gilmarjch, *Jan./H.*
hitrostrelec, lca, *m.* der schnell Feuernde, *SN.*
hitrovózen, zna, *adj.* hitrovozno blago, daß Gilgut, *nk.*
hitrovoznina, *f.* daß Gilgut, *Cig.*
hiz, hiza, *m.* = *his*. *Vrt.*
híza, *f.* = *hiša*, *vzhSt.*, *ogr.-C.*, *Vrt.*
hiževáti, újem, *vb. impf.* = *hiševati*, *Hal.-C.*
hižnik, *m.* 1) der Hausvater, *ogr.*; — 2) der Ehegenosse, *hižniki*, die Eheleute, *ogr.*
hižúra, *f.* slaba hiša, *Valj./Radj.*
hižúrka, *f. dem.* hižura, *kajk.-Valj./Radj.*
hkrátan, tna, *adj.* sumltan, *Cig., Jan., C.*; (*od*: *h krati* = *ob enem*); — *prim. krat.*
hkrati(u), *adv.* = *h kratu*; *išči* *pod*: *krat.*
hlača, *f.* 1) der Strumpf, *ogr.*, *Dol., Prim., Ben.-C., Drežnica-Erj./Torb.*; *Sveti Šent-Juri Potrka* na duri, ima eno hlačo zeleno, Eno rumeno, *Npes.-Schein.*; — 2) die Hösenhälfte, *Jan./H.*; *nav. pl.* hlače, daß Wein- feld, die Hoje; *spodnje h.* die Unterziehhosen; *žena hlače nosi*, die Frau hat den Mut, der Mann steht unter dem Pantoffel; *kjer žena hlače nosi*, si mož kruha prosi, *Npreg. (vzhSt.-C.)*; — 3) hlače, dve lehi, dva kraja na njivi, ki se v enega strinjata, *Kr.*; — *prim. srlat. calcia* = *tibiale*, *srvn. kolze*, *golze*, eine Fuß- und Beinbekleidung, *Mik./Et.*
hlačálo, *n.* = *hlačon*, *M.*
hlačár, rja, *m.* der Gehöste, *Cig.*
hlačarica, *f.* die Gehöste, *Cig.*
hlačáriti, árim, *vb. impf.* in weiten Hösen einhergehen, *Fr.-C.*
hlačást, *adj.* = *hlačat*, *Cig.*
hlačát, áta, *adj.* gehöset, *Cig.*; *breithösig*, *Z.*
hlačáti, ám, *vb. impf.* in weiten Beinkleidern einhergehen; *Turki so tod nekda j hlačali*.
hláčen, čna, *adj.* Hösen-; *koga za hláčni rob zgrábiti*, jemandem beim Gürtel nehmen, *Cig.*
hláčica, *f.* 1) die Sohle, *Rež.-C.*; *ženska nogavica*, *BKr.-SN., Mik.*; — 2) *pl.* hlačice, *dem.* hlače, daß Höschen; *hlačice se mu tresajo*, er hat Furcht; — 3) der Blütenstaub, der sich an den Schenkeln (Körbchen) der Bienen anammelt; *čebele imajo hlačice*, *Gol.*
hláčman, *m.* = *hlačon*, *Valj./Radj.*
hláčnica, *f.* die Hösenhälfte.
hláčnik, *m.* 1) der Hösenriemen, *Mur.*; — 2) der Hösenträger, *Cig., Jan.*
hláčnjak, *m.* 1) = *hláčnik* 1); *Mur., C., Valj./Radj.*; — 2) der Hösenträger, *Guts.*
hlačón, *m.* der weite Beinkleider trägt, *Mur., Mik.*
hlačóne, *f. pl.* weite Beinkleider, *C., Z.*
hlačúh, *m.* = *hlačon*, *M.*

hlád, *m.* die Kühle; *v hladu sedeti*, im Kühlen sitzen; *na hladu*, in der kühlen Luft, im Freien; *za hlada*, in der Fröhe, solange es noch kühl ist, *Mik., jvzhSt.*
hládán, čna, *adj.* = *hladen*.
hládec, čca, *m.* die Kühlung, *M.*
hládec, čka, *m. dem.* hlád: angenehme Kühle, *Cig., M.*
hládec, čka, *adj.* = *hladen*, *Mur.*
hláden, čna, *adj.* kühl; *na hladnem sedeti*, im Kühlen sitzen; *hladna sapa*, kühlere Luftzug; *hladna voda*, frisches Wasser; *hladne krvi biti*, kaltblütig sein; — *pren.* gleichgültig, *Jan., C.*
hládětina, *f.* die Gallerte, *h. t.-Cig./T.*, *DZ.*
hládětinašt, *adj.* gallertartig, *Cig./T.*
hláditen, čna, *adj.* kühlend, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — *zur Abkühlung dienend*, *Kühlz*: *hládilni lonec*, der Kühlbecken, *Cig.*; *hládilni žebri*, die Kühlröste, *Levst. Nauk.*
hládilišče, *n.* das Kühlhaus, *DZ.*
hládilnica, *f.* der Kühlraum, das Kühlzimmer, *Cig., C., DZ.*; *der Kühlsteller*, *Levst./Pril.*; — *die Kühlwanne*, *Cig.*; *das Kühlbecken*, *C.*
hládilnik, *m.* der Kühlapparat, *C.*; *das Kühlfaß*, der Kühltrug, *Cig.*
hládilo, *n.* das Kühlmittel; — *die Kühleung*; — *pren.* die Linderung, *Mur., Cig.*; *to je bilo hladilo ubogemu srcu*, daß war Balsam für das arme Herz, *Cig.*; (*rana*) *ki peče noč* in *dan* me brez hladila, *Preš.*
hládina, *f.* = *hladnetina*, *C.*
hládlišče, *n.* der Kühlort, der Kühlapparat, *h. t.-Cig./T., Jan./H.*; — *vgl. hládilišče*.
hláditelj, *m.* der Kühler, *Jan./H.*
hláditi, im, *vb. impf.* fühlen, abkühlen; *dejati jed hladiti*, daß Essen zum Abkühlen hinstellen; *h. se v senci*, sich im Schatten abkühlen; *pren.* *bolečine h.* die Schmerzen lindern.
hládljiv, íva, *adj.* kühlig, kühlend, *Cig., C.*
hládnětina, *f.* die Zulze, *Mur., Mik.*; — *prim.* *hladerina*.
hládnica, *f.* 1) die Gartenlaube, *Jan., Staro Sedlo-Erj./Torb.*, *LjZr.*; — 2) ein kühlere Kellerraum; *najrajša je taka krčma iz temne hládnice* in *popeljene sobe*, *Bes.*; — *hladna steklenjača za rastline*, *Cv.*
hládnik, *m.* = *hládnica*, *Vrt.*
hládnodúšen, čna, *adj.* kaltblütig, *SN.*
hládnoklep, klépa, *m.* = *klepar*, der Klempner, *Levst./Nauk.*
hládnokrven, vna, *adj.* kaltblütig, phlegmatisch, *Cig., Jan., M., nk.*
hládnokrvje, *n.* = *hládnokrvnost*, *Cig., Jan., SN.*
hládnokrvnik, *m.* der Kaltblütige, der Phlegmatiker, *Cig., Jan.*
hládnokrvnost, *f.* die Kaltblütigkeit, das Phlegma, *Cig., Jan., M., nk.*
hládnosrčen, čna, *adj.* kaltherzig, *Cig., Jan.*
hládnosčnost, *f.* die Kaltherzigkeit, *Jan.*; *die Gleichgültigkeit*, *Sol.*
hládnost, *f.* die Kühle, die Fröhe; — *pren.* *die Gleichgültigkeit*, *der Kaltblütigkeit*, *der Kaltblütigkeit*, *Cig., Jan.*

hladnóta, *f.* = hladnost, *Cig.*

hlāja, *f.* die Kühlung, die Kühle, *Cig., Jan.*

hlājénje, *n.* das Kühlen.

hlām, *m.* *SlGor.-C.*, pogl. flam.

hlāmúder, *dra.* *m.* ein Mensch mit lose anliegenden Kleidern, *Lašče-Levst. (Rok.)*.

hlāmúdra, *f.* = hlāmuder, *Dol.*

hlāmúdrāti, *ám.* *vb. impf.* lose anliegen (o obleki). *Lašče-Levst. (Rok.)*; obleka hlāmúdra („hlamedra“), kadar je preširoka in se opleta. *Dol.*; in breiten, lose anliegenden Kleidern einhergehen, *Dol.*

hlániti, hlánem. *vb. pf.* = hlapniti. schnappen: h. po čem. *Mariborska ok.-C.*

1. hláp, *m.* 1) der Dunst, der Dampf, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*; = jutranja megla, ki se iz zemlje vzdiguje, *Sčav.*; vinski h., der Weindunst, *Cig.*

2. hláp, *m.* der Töpel, *Zil.-Jarn. (Rok.)*.

3. hláp, *m.* na hlap. schlotterig: bolj drži, če je na tesno zvezano, ko pa na hlap, *JvžhŠt.*

hlápati, hlápam, pljem, *vb. impf.* 1) schnappen, haſchen, *Cig., Jan., C., Notr.*; — 2) ein Geräusch machen, wie es beim Schnappen hörbar ist: kolo na vodi hlapa, *C.*; — 3) schlagen, *C.*

hlápavec, *vca. m.* konj, ki zrak iz želodca puha, der Kopper, *Strp.*

hlápavica, *f.* die Ausdünstung, der Dunst, *Hal.-C.*

hlápčād, *f.* das Sclavengeſindel, *Cig.*

hlápče, *čta. m.* kleiner Knecht, *Cig.*; der Knecht (zaničlj.). *Valj. (Rad)*; tudi: hlápče, *Valj. (Rad)*; Ponud' se precej hlapče mlad, *Npes.-Vod. (Pes.)*.

hlápček, *čka. m.* 1) dem. hlapec; — 2) = hlapčič 2), *Cig.*; — 3) dekliniski h., die Wucherblume (*chrysanthemum leucanthemum*), *Koborid-Erj. (Torb.)*.

hlápčev, *adj.* deſ Knechtes.

hlápčevánje, *n.* der Knechtsdienst, die Knechtschaft, *Mur., C., Schönl. n.*

hlápčeváti, *újem. vb. impf.* 1) Knecht ſein, Slave ſein, im Stande der Knechtschaft ſein, *Mur., Cig., Jan., nk.*; h. komu, *C., nk.*; — 2) = vasovati, *Gor.*

hlápčevina, *f.* neka trta, *SlGor.-Erj. (Torb.)*; modra h., blauer Kóhner, *SlGor.-Trumm.*

hlápčevski, *adj.* knechtlich, knechtisch; hlapčevsko delo, knechtliche Arbeit; ſclaviſch, *Cig., Jan., nk.*

hlápčevstvo, *m.* die Knechtschaft, die Sclaverei, *Cig., Jan., C.*

hlápčič, *m.* dem. hlapec. 1) das Knechtlein; — 2) der Knabe, *Meg., Guts., Mur., Boh., Trub., Dalm.*; zena porodi hlapčiča, *Krvčlj.*; — hlapčiči, die Söhne von Mädchen, *Dict.-Mik.*; — der Junge, *V.-Cig.*; pristojni h., der Raſchinenjunge, *DZ.*; pomorski h., der Schiffsjunge, *DZ.*; mali h., der Unterjunge, *Cig.*; — der Burſche, *Npes.-Schein.*

hlápčiček, *čka. m.* dem. hlapčič, das Knäblein, *Dalm., Jsvkr.*

hlápčija, *f.* = hlapčevstvo, *Mur.*

hlápčiti, hlápčim, *vb. impf.* h. komu, bei je mandu als Knecht dienen, *C.*

hlápčji, *adj.* = hlapčevski: h. duh, knechtlicher Geist, *Dalm.*

hlápčŕn, *m.* großer Knecht (zaničlj.), *Mur., Cig., Jan.*

hlápe, *čta. m.* = hlapec (zaničlj.), *Dol.-Levst. (Rok.)*.

hlápec, *pca. m.* 1) der Knecht; mali h., der Leibesknecht, der Unterknecht; veliki h., der Oberknecht; — 2) der Hube; moj hlapec, = mein Sohn, *C., Rib.-Mik.*; (im Kartenspiel), *Cig.*; — 3) verschiedene Vorrichtungen; — der Stiefelzieher, der Stiefelknecht; einarmige Leiter mit durchgesteckten Sprossen, die Obſtbauleiter, *Cig., C., Z.*; — priprava, na kateri stoji človek, ki žito v kozolec zлага, *Savinska dol.*; — eine Vorrichtung zum Stützen der Sſengänge, *Notr.*; — der Nährahmen, *Cig.*; — das Nähriſſen, *Fr.-C.*; — eine Art Binderzange = nategač, *SlGor.*; — der Dachſten (an der Leiter der Dachdecker), *Cig., Sčav.-C.*; — der Spinnſtuhl, *V.-Cig.*; — pri vozu zadnji klin v sovri pred podvozom, *Sv. Peter-Erj. (Torb.)*; — die Haltſtange am Wagen (die in den Boden ſich ſtemmend das Zurückgehen beſſelben verhindert) = maček, *C.*; — neka palica pri statvah, *Bolc-Erj. (Torb.)*; — der Bindſtrohhälter beim Binden der Weinreben, *C.*; — 4) modrasov h., die Waſſerjungfer (*agrion sp.*), *Goriška ok., Ip.-Erj. (Torb.)*; — kačji h., die Kellersäſſel (*oniscus asellus*), *C.*

1. hlápen, *pna. adj.* 1) dunſtig, dämpſig, Dunſt-, *Mur., Cig., Jan.*; hlápna toplota, Verdunſtungswärme, *Cig. (T.)*; hlapno olje, flüchtiges Öl, *Cig. (T.), C.*

2. hlápen, *pna. adj.* ſchláſſ, loſe, *Svet. (Rok.)*; na hlapno zvezati, *Z.*; vrv je hlapna, *C.*; na hlapno ſi pokrivati gornji del živanja, *Ijzv.*; — weit (o obleki), *M., Z., C.*; — prim. 3. hlap.

hlápénje, *n.* die Dunſtbildung, die Verdunſtung, *Cig. (T.), Sen. (Fiz.)*.

hlápéti, *im. vb. impf.* 1) andunſten, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*; (o moſtu, octu), *Met.*; — pot hlapi iz njega, *C.*; entweichen (o plinu), *Cig. (T.)*; hlapi, es bildet ſich Dunſt, *Cig. (T.)*; — 2) die Geiſteskraft verlieren, *Met.*

hlápica, *f.* = dekla, *ogr.-Valj. (Rad)*.

hlápičen, *lva. adj.* zum Abdampfen dienend, *Cig.*

hlápičnica, *f.* das Abdunſtungshauſ, *Cig.*

hlápičnik, *m.* der Abdampſſeſſel, *Jan.*

hlápič, *n.* das Dampfableitungsmittel, das Luſtloch, *M.*

1. hlápiti, hlápim, *vb. impf.* 1) lodern (obleko), *C.*; — *pren.* drzavne razmere h. (lodern), *SlN.-C.*; — 2) die Geiſteskraft benehmen, *Met.*

2. hlápiti, *im. vb. impf.* Dünſte von ſich geben, *Cig.*

hlápljiv, *iva. adj.* flüchtig: hlapljivo olje, *Cig. (T.)*.

hlápljivost, *f.* die Verdampfungsfähigkeit, *Cig. (T.)*.

hlápnicā, *f.* das Dampfloch, *Mur., Cig.*

hlápniti, hlápnem, *vb. pf.* 1) schnappen, ha-
schen: po čem h., *Cig., Jan., vřhSt.-C.*; —
2) hlápniti koga, jemandem einen Schlag
versetzen, *Z.*

hlápnja, *f.* die Ausdünstung, *Cig.(T.).*

hlapnjáca, *f.* die Abrauchschale der Chemiker,
Cig.

hlapoměr, méra, *m.* der Verdünnungsmesser,
h. t.-Cig.(T.).

hlapōn, *m.* die Locomotive, *Cig., Jan., Sen.*
(Fřz.), nk.

hlapovina, *f.* die Dunstmenge, der Dunstgehalt,
h. t.-Cig.(T.).

hlapōvje, *n.* die Dämpfe, der Dunst, *Let.*

hlaptáč, *m.* der Schnapper, *M.*

hlaptálo, *n.* = hlaptáč, *M.*

hlaptáti, ám, *vb. impf.* schnappen, bei. nach
Luft schnappen, *M.;* schnaufen, *C.*

hlást, *interj.* schnapp! *Cig., Jan.*

hlást, *m.* die abgebeerte Traube, *C.*; — prim.
hvost.

hlásta, *f.* thöricht, großsprecherischer Schwärzer,
Gov.

1. **hlástáč**, *m.* 1) neka ptica: der Schnapper
(procnias), *Erj.(Z.);* — 2) der Schnapper
(ein Werkzeug), *Cig.;* — 3) der Sünder, *M.*

2. **hlástáč**, *m.* großsprecherischer Schwärzer, der
Charlatan, *Cig., Jan., M.*

hlástálo, *n.* = 2. hlástáč, *M.*

1. **hlástáti**, ám, *vb. impf.* 1) schnappen, ha-
schen, nach etwas gierig greifen; po čem h., *Cig., Jan.,*
C., Lašče-Erj.(Torb.); po sapihlastati, *Vrtov.*
(Km. k.); — ljudje so hlástali le po čarovnih
stvaréh, *Glas.;* — gierig essen oder freffen,
Mur., Cig., Jan., C., Met., Dol.; — 2) schnell
arbeiten, hudehn, *C., Z.;* — tudi: hlástati.

2. **hlástáti**, ám, *vb. impf.* großmüthig reden,
prahlen, schwätzen, *Mur., Cig., Jan., C., Gov.;*
— prim. stsl. hvastati, prahlen. (?)

hlástáv, áva, *adj.* großmüthig, großthuerich,
schwatzhaft, *Cig., Jan., Hal.-C.*

1. **hlástávec**, vca, *m.* 1) der Schnapper, *Cig.;*
— gieriger Eßer, (hlástavec) *Mur.;* — 2)
der Sünder, *Z.*

2. **hlástávec**, vca, *m.* der Maulheld, der Char-
latan, *Jan.*

hlástávka, *f.* die Krotoditschildkröte (chelydra),
Erj.(Z.).

hlástávost, *f.* die Prahlucht, *Jan.*

hlástén, stna, *adj.* häftig, gierig, *Cig.(T.), nk.;*
h. po čem, gierig nach etwas, *C.;* hlástno
jesti, gierig, häftig essen, *SN.-C.*

hlástěžen, žna, *adj.* gierig, gefräßig, *Cig.,*
Lašče-Erj.(Torb.); povodnja perutina, hla-
stežna po samih ribah in žabah, *LjZr.;* hla-
stežno smo pojedli kruh, *LjZr.*

hlástěznica, *f.* die Eßgierige, die Gefräßige,
Lašče-Levst.(Rok.).

hlástěznik, *m.* der Eßgierige, der Gefräßige,
Lašče-Levst.(Rok.).

hlástěznost, *f.* die Gefräßigkeit, *Cig.*

hlástina, *f.* der Traubenstamm, die abgebeerte
Traube, *Cig., Vrtov.(Vin.), SlGosp.-C., Nor.,*
Vest.; vino brez hlástin, gerebelter Wein,
Ip.-Erj.(Torb.).

hlástiti, hlástim, *vb. pf.* 1) schnappen, *Mik.,*
Ščav.; s kljunom h., *C.;* — 2) schlagen, *Ip.-*
M.

hlástljívec, vca, *m.* der häftig arbeitet, der
Sünder, *C.*

hlástniiti, hlástnem, *vb. pf.* 1) schnappen, *Cig.,*
Jan., Lašče-Erj.(Torb.); — haščen, vaden,
gierig ergreifen, *Cig., Jan.;* — 2) etwas mit
Gier oder Haß thun: z roko h., mit der Hand
irgend wohin fahren, *M.;* h. koga, jemanden
schlagen, *C., Z.;* gáh hervorbrechen, *Jarn.;*
kvišku h., in die Höhe fahren, *Cig.;* érez prag
h., häftig die Schwelle überschreiten, *SN.;* h.
na koga, jemanden anfallen, *Cig., C.*

hlástoma, *adv.* = hlástno, *Cig.*

hlástovina, *f. coll.* leere Traubenkämme, *C., Z.*

hlástōvje, *n.* = hlástovina, *C.*

hlaščeten, tna, *adj.* habjüchtig („hlaščeten“),
rokopis iz 15. stol. — Let. 1889. 159.; —
prim. 1. hlástati.

hlátati, am, *vb. impf.* betasten, befühlen, *V.-*
Cig., Mik.; — prim. hvatati, slatati.

hlěb, hlěba, *m.* 1) der Laib; hleb kruha, ein
Laib Brot; — cuker v hlebih, der Zucker
in Hüten, der Sützucker, *Cig., DZ.;* — 2)
Brot, bei. Weißbrot, *C., jrřSt.;* hleb dela
obraz lep, *Ravn.;* kdor je h kruhu rojen,
nikdar hleba ne doseže, *Npreg.-Jan.(Slovn.);*
če bi bil hleb, zobje se dobe, *Npreg.-Valj.*
(Rad).

hlěba, *f.* debelo bledorumeno jabolko, *Dreř-*
nica. Staro Sedlo pri Koboridu-Erj.(Torb.).

hlěbän, äna, *m.* großer Flegel, *Cig.*

hlěbar, rja, *m.* der Brotverkäufer, *Z.*

hlěbarica, *f.* die Brotfrau, *Cig.*

hlěbáriti, árim, *vb. impf.* mit Brot handeln, *C.*

hlěbast, *adj.* = hlebčast, *Z.*

hlěbati, bam, bljem, *vb. impf.* schürfen, *C.;*
— prim. hlipati.

hlěbavec, vca, *m.* der Brotmann, *Z.;* delavec
je hlebavec, Arbeit bringt Brot, *Cig.*

hlěbčarica, *f.* neko jabolko, *Ip.-Erj.(Torb.).*

hlěbčast, *adj.* laibförmig, *M., Z.*

hlěbček, čka, *m. dem.* hlebec: 1) das Laib-
chen; — der Brottuchen, *Mur., Cig.;* ma-
sleni hlebčki, Schmalztuchen, *Mur.;* — 2)
fedrige Haufenwolven: kadar so hlebčki na
nebu, dež cvete, *Gov.*

hlěbčiči, *m. dem.* hlebec, das Laibchen.

hlěbec, bea, *m.* 1) das Laibchen, *Mur., Jan.;*
nav. der Laib, *Rib.-C., BIKr., jrřhSt.;* ogr-
ščični hlebeci, Rapstuchen, éresleni hlebeci,
Lohfuchen, *DZ.;* — 2) das Weißbrot, *Cig.,*
BIKr.; — 3) hlebeci, fedrige Haufenwolven,
Cig., Tuš.-C.; — 4) hlebec, der Frauen-
mantel (alchemilla pubescens), *Medr.(Rok.).*

hlěbek, bka, *m. dem.* hleb.

hlěben, bna, *adj.* brottragend: hiebno polje,
Levst.(Zb. sp.).

hlěbnica, *f.* das Teigtuch, das Brottuch, *Mur.,*
Cig., C.; platnen prtč. s katerim pokrijejo
pehar (slamnico), predno kruh vanj vsade,
Gov.; — prim. krušnica.

hlěbnik, *m.* der Brotbehälter, *C.;* — prim.
krušnjak.

hlěbnjak, *m.* ungeschichteter Menich, *Jan. (Hl.)*.
 hlěbovina, *f.* der Wehlbeerbaum (*sorbus aria*), *C.*
 hlěbovje, *n. coll.* = hlebovina, *C.*
 hlěbovka, *f.* eine Art Wehlwurst, *St.-C.*
 hlěmpa, *f.* das Nüstchen, *Z.*
 hlěmpati, hlěmpam, pljem, *vb. impf.* hlempa. plje se mi, es stößt mir auf, *C., Notr.-Erj. (Torb.)*;
 — schlampern, (hlěmpati), *Strek.*; schwappen: voda, hrana v zelodeu hlempa (hlempá?), *Z.*; — prim. hlepati, hlimpati.
 hleniti, *nem. vb. pf.* 1) plötzlich hervorleuchten: solnce je hlenilo skozi oblake, *Ravn.-Cig., Rib.-M., Notr.-C.*; — 2) nogo h., sich den Fuß verstauchen, *Nov.*; noga se hlene = se zvrne, *C.*; — 3) schlagen: h. koga z bičem, *Z.*; da le hlenem (kresnem), imam ogenj, *Z.*; — pravilneje menda: hliniti, *nem.*
 hlěp, hlěpa, *m.* die Begierde, das Verlangen, *M., Z.*
 hlěpati, pam, pljem, *vb. impf.* = hlempati, *C., Notr.-Erj. (Torb.)*.
 hlěpan, pna, *adj.* gierig, voll Verlangen, *Cig., Zora.*
 hlěpěnje, *n.* das Verlangen, die Sucht, *Cig., Jan., nk.*; h. po časti, die Ehrsucht, *Cig. (T.)*.
 hlěpěti, *im. vb. impf.* sich heftig sehnen, heftig verlangen: h. po čem, *Mur., Cig., Jan., C.*; h. po časti, nach Ehre dürsten, *Cig.*; h. na kaj, *C.*
 hlěpiti se, *im se. vb. impf.* sich dicken: kokoš se hlepi, kadar počene ter se da prijeti, *M.*
 hlepiti, *im. vb. impf. C.*, *oglj.* hlipiti.
 hlepiv, *iva, adj.* = hlepljiv, *Z.*
 hlepljiv, *iva, adj.* voll Verlangen, *M.*
 hlepljivost, *f.* die Schnüchtigkeit, *M.*
 hlěpnost, *f.* die Sucht, die Bier, *M.*
 hlěstiti, hlěstim, *vb. impf.* prahlen: tkalec hlesti, da ima veliko dela, *Gor.-M.*; — prim. 2. hlastati.
 hlěstniti, hlěstnem, *vb. pf.* schlagen: hlestnil ga je (s tanko letorasljo), *IjZv.*
 hlěv, *m.* der Viehstall: hlev zapreti, ko je krava ušla; hlev pitovnjak, die Maststallung, *DZ.* — pos. der Schweinstall, *Kras, Npreg.-Cig.* tudi: hlěv, *Dol.*
 hlěvar, rja, *m.* der Stallknecht, *Cig., Jan.*: Aj hlevar mlad, to nič ne de, *Npes.-K.*
 hlěvarica, *f.* die Stallmagd, *Valj. (Rad.)*.
 hlěvarina, *f.* = hlevščina, *Cig.*
 hlěvčec, čca, *m. dem.* hlevec; kleiner Stall.
 hlěvček, čka, *m. dem.* hlevec; kleiner Stall.
 hlěvčič, *m.* = hlevček, *C.*
 hlěvce, vca, *m. dem.* hlev; kleiner Stall: — der Schafstall, *Strek.*
 hlěven, vna, *adj.* = hlevski.
 hlěvodávce, vca, *m.* der Besteller der Stallung, *DZ.*
 hlěvski, *adj.* Stall.
 hlěvišče, *n.* die Stallung auf den Alpen, *Kez.-Baud.*
 hlěvovje, *n. coll.* Stallungen, bes. Schweinställe, *vzhSt.*
 hlěvščina, *f.* das Stallgeld, *Cig., Jan.*

hličati, *im. vb. impf.* = röcheln, *C.*; — prim. hlikati.
 hliđ, *m.* sanftes Wehen, das Lüftchen, der Luftzug, *Cig., BIKr.*; spomladni hliđ, *vzhSt.-C.*
 hliđěti, *im. vb. impf.* sanft wehen, *Cig., Jan., Trst. (Lct.), jvzhSt.*: jüg bo hliđel, *C.*
 hliđ, *m.* die Stuckluft, *vzhSt.*
 hlikati, hlikam, čem, *vb. impf.* 1) schwer athmen, heftig athmen, schnaufen, röcheln, *St.-C.*; — schluchzen, *C.*; — 2) h. po čem, sich nach etwas sehnen, *vzhSt.-C.*; — prim. hlipati.
 hliketati, etam, ččem, *vb. impf.* = hlikati 1), *C.*
 hlikniti, hliknem, *vb. pf.* den letzten Athemzug thun, sterben, *St.-C.*
 hlikatati, čem, *vb. impf.* schluchzen, *kajk.-Mik.*; — prim. hliketati.
 hlimba, *f.* die Verstellung, die Heuchelei, *Mur., Cig., Jan., nk.*; prilizneni pokloni in prazne hlimbe, *Cv.*
 hlimben, bna, *adj.* erheuchelt, *Cig.*
 hlimpati, pam, pljem, *vb. impf.* = hlipati 1), *Hal.-C.*
 hlina, *f.* = hlimba, *Kr.*
 hlinav, áva, *adj.* heuchlerisch, *SLN.*
 hlinavski, *adj.* heuchlerisch: hlinavsko srce, *Jurč.*
 hlincati, am, *vb. impf.* ohne Thränen weinend schreien, *BIKr.*
 hlinec, nca, *m.* der Heuchler, der Gleisner, *Cig., Jan.*
 hlinež, *m.* der Heuchler, *Nov.-C.*
 hliniti, hlinem, *vb. pf.* 1) eine schnelle Bewegung machen, schießen: orel na zemljo hline, *C., Npes.-Vra7.*; sin skozi vrata hline, kam eifensd zur Thüre herein, *Slom.-C.*; — 2) einen Schlag führen, *Hal.-C.*; — prim. hlipniti.
 hliniti, hlinim, *vb. impf.* 1) h. kaj, etwas heucheln, *Cig., Jan., nk.*; h. lubezen, žalost, *C.*; hlinjen, verstellt, erheuchelt, *Cig.*; — 2) h. se, sich verstellen, heucheln, gleichnerisch sein: prijaznega se hliniti, sich freundlich aufstellen, *Cig.*
 hlinitva, *f.* die Heuchelei, *C.*
 hlinjav, áva, *adj.* heuchlerisch, *C.*
 hlinjavce, vca, *m.* der Heuchler, *Z.*
 hlinjavski, *adj.* heuchlerisch, *Jap.-C.*
 hlinjavstvo, *n.* die Heuchelei, *Jap.-C.*
 hlinjence, nca, *m.* der Heuchler, der Trömler, *Cig.*
 hlinjenje, *n.* das Heucheln, die Verstellung.
 hlinjiv, iva, *adj.* = hlinljiv, *Cig., Jan.*
 hlinljiv, iva, *adj.* heuchlerisch, *Cig., C.*
 hlinstvo, *n.* die Heuchelei, *Cig.*
 hlip, *m.* 1) der Luftstrom, der Hauch, der Windzug, *Cig., Jan.*; von starker Hitze, *Cig.*; h. od toplote gre, *C.*; — der Sturmwind, *C.*; *jvzhSt.*; — 2) die äußere Luft, die Atmosphäre, *Mur., V.-Cig., Jan., Notr.-Lcvst. (Rok.)*; — 3) der Schluß, *C.*
 hlipa, *f.* schweres Athmen, *C.*
 hlipati, pam, pljem, *vb. impf.* 1) nach Luft schnappen, schwer athmen, *C., Z.*; heuchen,

Jan. (II.); vol hliplje, *Senožčê-Érj. (Torb.)*; — 2) (weinend) schluchzen, *Jan., vzhSt.-C.*; — schluchzen, *C., Kras*; hliplje, hlipa se mi, ich habe das Aufstoßen, Schluchzen, *C., Notr.-Érj. (Torb.), Goriš.*; — 3) schlürfen: vodo h., mehko hrusko h., *C.*; — 4) schlagen, *C.*
hlípavec, vca, m. die Schwertlilie (iris germanica), (*dajo ga živini, kadar hliplje, Kras-Érj. (Torb.)*).
hlípavica, f. das Schluchzen, das Schluchzen, *C., Z.*
hlípavnik, m. = hlipavec, *pri Gorici - Érj. (Torb.)*.
hlípec, pca, m. 1) der Schwerathmende, *Sl-Gor.-C.*; — 2) das Rülpsen: hlipec imam, *Notr.-Érj. (Torb.)*.
hlípen, pna, adj. lustig, *Cig.*
hlípetáti, etám, écem, vb. *impf.* schlürfen, *C.*
hlípéti, im, vb. *impf.* wehen: veter hlipi, *Z.*; toplota sem hlipi, der Wärmestrom strömt hieher, *C.*
hlípís, m. der Windstrom, *nk.*
hlípiti, im, vb. *impf.* den Athem benehmen: veter me hlipi, *Z.*
hlípkati, am, vb. *impf.* schluchzen, *Hal.-C.*
hlípkováti, újem, vb. *impf.* = hlipkati, *C.*
hlípnat, adj. lustig: hlipnati oblak, *Zora.*
hlípniti, hlipnem, vb. *pf.* 1) einen kurzen Athenzug thun, *C.*; — einmai schluchzen, *Z.*; — 2) einen leichten Schlag führen, *C., Z.*
hlíppóven, vna, adj. lustig, *V.-Cig.*
hlíptáti, ám, vb. *impf.* nach Luft schnappen, schwer athmen, feuchen, *Mur., Cig., Jan., C.*; konj po zraku hlipta, *SlN.*
hlíptáv, áva, adj. fenchend, *Jan.*
hlístati, am, vb. *impf.* 1) schnappen, *V.-Cig.*; — 2) mit der Ruthe oder Peitsche schlagen, *Z.*; (tudi rus.); — 3) knastern, *C.*; plätschern, *vzhSt.-C.*
hlístniti, hlístnem, vb. *pf.* 1) einen (leichten) Hieb versetzen, *Z.*; — 2) einen knasternen Laut von sich geben, *C.*
hlíšê, m. 1) der Sturmwind, *C.*; — der Sturmregen, ein jäher Regen, der Platzregen, *vzhSt., ogr.-C.*; — 2) der Flugand, (hlíš) *Jan., C., V.-Cig.*; der Wadhand, (hlíš) *Valj. (Rad.)*.
hlíšêcati, im, vb. *impf.* heftig (mit Sturm) regnen, stürmen, *vzhSt.-C.*
hlíšêáva, f. der Platzregen, *ogr.-C.*
hlobati, bam, bliem, vb. *impf.* mit Geräusch nagen, *Mur., C.*
hlobotáti, otám, écem, vb. *impf.* mit Geräusch freßen, *M.*
hlobútati, am, vb. *impf.* in den Tag hinein reden, *Polj.*
hlód, m. 1) abgejägter dicker Baumstamm; der Sägebloß, *Cig., Jan.*; — großer Pflod; hlode zabjati v zemljo; — 2) der Pflugbaum, *Cig., Vrt.*; hlód, *Dol.*
hlódec, é(ê)ka, m. dem. hlodec.
hlódec, dca, m. dem. hlod.
hlódek, dka, m. dem. hlod.
hlódič, m. dem. hlod, *Cig.*
hlôditi, im, vb. *impf.* mit einem Pflode prügeln, *M., C.*

hlôdje, n. coll. die Holzstämme; große Holzplöcke.
hlodovina, f. das Stammholz, *DZ.*
hlodôvje, n. coll. = hlodje, *Jan., M.*
hlóp, interj. schnapp, *Jarn., Cig.*
hlóp, hlópa, m. der Schlag, *Z.*; h. vetra, der Windstoß, *C.*
hlópast, adj. gierig, *Dict.*
hlópati, pam, hlópljem, vb. *impf.* 1) schnappen, *Cig., C.*; — 2) stark athmen, schnaufen (3. B. vom Laufen), *vzhSt.-C.*; — 3) schlagen, *C.*
hlópéti, im, vb. *impf.* stürmen, *Z.*; veter hlopi, der Wind macht Stöße, stürmt, *C., Z.*
hlópniti, hlópnem, vb. *pf.* 1) schnappen, *Guts., Cig.*; pes meso hlopte in požre, *Kež.-C.*; — 2) einen Schlag veretzen, *Z.*
hlopotáti, otám, écem, vb. *impf.* 1) plätschern, *Mur., C., Met.*; — 2) = sušnjava govoriti, *C.*
hlopotéti, im, vb. *impf.* üppig emporstießen, üppig, wachsen, *vzhSt.-C.*; — prim. hobareti.
hlópsti, hlópem, vb. *impf.* ausdunsten: iz devičinih stopinj nečistost hlope, *C.*
hloptáti, ám, vb. *impf.* schlaberig freßen, *Cig.*
hlosta, f. eine Vorrichtung zum Willchfang, *Notr.-Levst. (Rok.)*.
hlôza, f. das Reißig, *Lučê (St.)-Érj. (Torb.)*; — prim. haloza. (?)
hlúniti, hlünem, vb. *pf.* dampfend hervorbringen, *Hal.-C.*
hlúp, m. der Dampf, *Cig., Hal.-C.*; kužni h., das Miasma, *V.-Cig.*; — h. jeze, *C.*; — prim. hlap, hlip.
hlúpen, pna, adj. dunstig, *M., Z.*
hlupéti, im, vb. *impf.* dampfen, *Hal.-C.*
hmân, adj. böshaft, *Mur., Mik.*; pogl. hmanj.
hmânj, adj. träge, *Mik., vzhSt.*; — prim. vmanj.
hmanják, m. träger Menich, *ogr.-Valj. (Rad.)*.
hmanjeváti, újem, vb. *impf.* träge sein, *M.*
hmânjež, m. der Faulenzer, *C.*
hmanjica, f. die Böshheit, (vmanjica) *kajk.-Valj. (Rad.)*.
hmanjiti se, im se, vb. *impf.* faulenzeln, *C.*
hmanjôca, f. die Schledchtigkeit, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
hmanjóst, f. die Faulheit, die Trägheit, *M., C.*
hmanjúh, m. der Faulenzer, *C., Mik.*
hmanjúhati, am, vb. *impf.* faulenzeln, *C.*
hmêlj, hmêlja, m. der Hopfen (humulus lupulus): zgodnji h., der Augusthopfen, *Cig.*; divji h., der Zaunhopfen, *Cig.*; gluhi h., der Resselhopfen, *Cig.*; ženski h., der Zapfenhopfen, *Cig.*; tudi: hmêlj.
hmelják, m. = hmeljnar, *vzhSt.*
hmeljár, rja, m. der Hopfenbauer, der Hopfenhändler, *Cig., Jan.*
hmeljarija, f. = hmeljnarstvo, *Cig.*
hmeljáriiti, árim, vb. *impf.* sich mit dem Hopfenbau oder Hopfenhandel beschäftigen, *Cig.*
hmeljárjenje, n. die Vererbung des Hopfenbaues oder Hopfenhandels, *Cig.*
hmeljárstvo, n. der Hopfenbau, der Hopfenhandel, *Cig., Jan., nk.*
hmêljati, am, vb. *impf.* = hmeljiti, *V.-Cig.*
hmêlje, n. coll. Hopfenstauden, *Mur.*

hměljcn, ljna, *adj.* 1) Hopfen-, *Cig., Jan.*; hměljni kol, die Hopfenstange, *Jan.*; — 2) = pijan od piva, *SlN.*

hměljev, *adj.* von Hopfen, Hopfen-; hměljevo olje, das Hopfenöl, *Cig. (T.)*.

hměljevec, vca, *m.* das Hopfenbier, *Z., Jan. (H.)*.

hměljevica, *f.* das Hopfenwasser, *Cig.*

hměljovina, *f.* der Hopfen, *Cig.*

hměljovit, *adj.* hopfenreich, *Cig., Jan.*

hměljevje, *n. coll.* Hopfenstauden, *C.*

hměljevnica, *f.* der Hopfenstauden, der Hopfenzweig, *C.*

hměljina, *f.* der Hopfen, *M.*

hměljnje, *n. coll.* Hopfenstauden, *SlGosp.-C.*

hměljšće, *n.* der Acker, auf dem Hopfen gebaut war, *Cig., Jan., C.*

hměljiti, hměljim, *vb. impf.* mit Hopfen ausmachen, hopfen, *Cig., Jan.*

hměljnica, *f.* die Hopfenkammer, *Cig.*

hměljník, *m.* das Hopfenfeld, *Cig., Jan., C.*

hměljnikar, rja, *m.* = hměljar, *C.*

hměljnják, *m.* das Hopfenbier, *Jan. (H.)*.

hměnt, *interj.* = šment, *Z.*

hò, *interj.* hò! (izraza največ začudbo); tudi: ho ho! — s tem klicem tudi veleva voznik konju na levo, *vzhŠt.*, ali, da naj obstoji, *Levst. (Rok.)*.

hobàt, áta, *adj.* üppig, wuchernd; hobata trava, *SlGor.-C.*; hobato rastoča pšenica, *Bes.*

hobàtje, *n.* üppiges Gesträuch, *Nov.-C.*

hoborití se, im se, *vb. impf.* prahlen, groß thun, *vzhŠt.-C.*

hoborljiv, *adj.* prahlerisch, *vzhŠt.-C.*

hobàten, tna, *adj.* üppig wachsend, *Cig.*

hobatěti, im, *vb. impf.* üppig wachsen, *Cig.*

hobàtnost, *f.* das üppige Wachstum, *Cig.*

hobòčca, *f.* der üppige Laquerwuchs, *Cig.*

hobòj, *m.* das Hautbois (Hoboe), *Jan.*

hobojst, *m.* der Hautbois, *Cig., Jan.*

hobòt, óta, *m.* hohle, ausgebreitete Frucht (z. B. ein leerer Kürbis), *C.*

hobotànje, *n.* der üppige Wuchs, *Cig.*

1. **hobotàti**, àm, *vb. impf.* wuchern, üppig wachsen, schnell emporschließen, *Cig., C., BlKr.*; — prim. bohovati.

2. **hobotàti**, olàm, ócem, *vb. impf.* hohltönende Laute von sich geben, (wie z. B. wenn man auf etwas Hohles schlägt), *C.*; tudi goreč kup slame hobota, *C.*

hobòtek, tka, *m.* der Rebentrieb, das Wasserreis, *Cig., Nov.*

hobòten, tna, *adj.* üppig wachsend, *Cig., Jan., C.*; — prim. bohoten.

hobotina, *f.* die Wasserreiser, die Wasserchöffe, *Z.*

hobòtje, *n.* = hobotina, *Z.*

hobòtnica, *f.* der Trepolnp (octopus vulgaris), *Erj. (Z.), Met., Cig., Prim.-Erj. (Torb.)*

hobotnják, *m.* hobotnjaki. Rüsselthiere, *Cig. (T.)*; — prim. rus. hobotn, der Elefantentrüffel.

hobòtnost, *f.* die Heppigkeit (im Wuchs), *Cig.*

hočljiv, iva, *adj.* lustern, wohlthätig, *Cig., Trub.-Mik.*; hočljivo življenje, *C.*; — vgl. hotljiv.

hočljivost, *f.* die Lusternheit, die Wohlthätigkeit, *Cig., Trub., Dict.-Mik.*; — die Unfeinheit, *Krelj.*

hòd, hódá ali: hòd, hodá, *m.* 1) das Gehen, der Gang, *Dict., Mur., Cig., Jan.*; očistite pot, da svoboden in miren hod imate k očetu, *Krelj.*; obdrží moj hod po svojih stezah, *Trub.*; naš hod ni se uganil od tvojega pota, *Dabn.*; hod mi počasi gre, *C.*; (dekle) je dobrega hoda, *Npes.-Vraž.*; — tri ure hoda, drei Stunden Wege, tri dni hoda, drei Tagreisen; — der March, der Zug, *Cig., Jan., DZ.*; — der Lauf (mech.), *Cig. (T.)*; h. svetlobnih zerkov, *Znid.*; — h. ukov, der Studiengang, *DZ.*; pravilni h. obdelovanja, der regelmäßige Gang der Bearbeitung, *DZ.*; — 2) *pl.* hodi, die Gänge, die Gallerien, *C.*

hòd, *f.* = hod, der Gang; kobila ima prav medvedovo hod, *Gor.*

hodáč, *m.* = hodec, *Z., Jan. (H.)*.

hodáj, *m.* die im einmalfigen Gange zurückgelegte Strecke, *Z.*; der Weg; sobotni hodaj, *ogr.-Vah. (Rad.)*.

hodáki, *m. pl.* die Stelzen, *Ščav.-C.*

hodálje, *f. pl.* = hodaki, *C.*

hodáljka, *f.* die Krücke, *C.*

hodàn, dnà, *adj.* = i. hoden, *Cig.*

hodarina, *f.* das Ganggeld, *DZ.*

hodatáj, *m.* der Vermittler, *Levst. (Zb. sp.);* — stsl.

hòdati, am, *vb. impf.* gehen (v otročjem govoru), *Vrt.*

hòdba, *f.* der Umgang, *C.*; — der Wandel, h. pred Bogom, *ogr.-C.*

hode, *f. pl.* der Weiderich (lythrum salicaria), *Josch.*

hòdec, deca, *m.* der Geher, der Fußgänger, *Cig., Jan., C., Krelj.*; dober h., *Gor.*

1. **hòden**, dna, *adj.* 1) gut gehend, gut zu Fuße, *Cig.*; hoden (hodan) konj, *Gor.-M., C.*; starec nisem več tako hoden, kakor v mladih letih, *LjZv.*; — 2) gangbar; hodna pot, *Cig., Jan.*; — 3) hodni teden, die Wittwoche, hodna nedelja, der fünfte Sonntag nach Ostern, *Z.*

2. **hòden**, dna, *adj.* rußten; hodno platno, rußene Leinwand (die grösste Leinwand); hodna kodelfja, *Vrt.*; — grob: hodna obleka, großes Kleid, das Werktagkleid, *Cig., BlKr., Cr.*; le h kmečki zenitini naj kdo hoden (im Alltagskleid) pride, ze bi bilo grdo, *Ravn.*; — mladina riše tu svoja hodna imena na zid, *LjZv.*; — prim. nem. Hede = Weg von Hades und Hant, hedene Leinwand.

hodóvati, am, *vb. impf.* zu gehen pflegen, *Notr.-Levst. (Glas.)*.

hodišjka, *f.* noge hodišjke. Wandelfüße, Gangbeine (zool.), *Erj.-Cig. (T.)*.

hodišnica, *f.* der Gängelwagen (für Kinder), *C.*

hodišq, *n.* 1) das Gangwerk (techn.), *Cig. (T.), C.*; — 2) die Sohle, *Cig.*; — 3) der Geschäftsgang, *C.*; na svojih hodiših bití, *C.*; svoja hodišja imeti, *Z.*

hodišće, *n.* der Gang, der Deckgang, der Corridor, *Mur., Cig., Levst. (Pril.), uk.*; prekrižano h. der Kreuzgang, *Jan.*

hóditi, hódim, *vb. impf.* gehen, zu gehen pflegen, wandeln; po svetu h., in der Welt herum-

wandern; denarji hodijo med ljudstvom. d. Geld ist im Umlauf, *DZ.*; kuga hodi po deželi, die Pest regiert im Lande, *Cig.*; h. s kom, mit jemandem Umgang pflegen; po svojih potih h., seine Wege gehen; po svojih opravih h., seinen Geschäften nachgehen; za vinom, za slivami h., Wein, Zwetschen einkaufen, *C.*; za kom h., jemandem nachsitzen; temotne poti h., dunkle Pfade wandeln, *Cig.*; njegove poti hodi, *Ravn.-Mik.*; po koga h., jemanden abzuholen pflegen; daleč po vodo h., weither Wasser zu holen pflegen; v cerkev, v šolo h., die Kirche, die Schule besuchen; na božjo pot h., wallfahrten; težko h., übel zu Fuß sein; ob palici h., an einem Stocke gehen; bos h., barfuß zu gehen pflegen; ne hodi k meni, komm mir nicht in die Nähe; ni ti treba k meni hoditi, du brauchst dich nicht zu mir zu bemühen; ne hodi več danes domu; geh heute nicht mehr nachhause! — po koncu h., einen aufrechten Gang haben; — umher gehen; grdo je, če tak raztrgan in cunjast hodim, *Ravn.(Abc.)*; klavni hodimo, *Ravn.*; hodi! trolle dich weiter! marš! — on na to hodi, da —, er geht darauf aus, —, *ogr.-C.*; v škodo h. komu, jemandem beeinträchtigen, *Cig.*; ta reč mi po glavi hodi, daß macht mir Sorgen, wurmt mich, *Cig.*; —ergehen: kako je pak hodilo Kristusu, wie ist es Christo ergangen? *Krelj.*; slabo jim je hodilo, *Jurč.*; —lahko, težko mi hodi, es kommt mir leicht, schwer an, *vzh.Št.-C.*; to drago hodi, daß kommt theuer zu stehen, *C.*; v prid, na korist, na dobro, na hvalo h., frommen, zugute kommen, *Cig.*; ljudem je prav hodilo, da . . ., *Ravn.*; vse bo prav hodilo, alles wird gut ausfallen, *Jurč.*; to mi na poštenje hodi, daß gereicht mir zur Ehre, *ogr.-C.*; na malo (na pičlo) h., abnehmen, ausgehen; denarji mi hodijo na malo, *Cig., C.*

hodljavec, vca, m. der Gesh.

hodnica, f. 1) die Fußgängerin, *Cig.*; — 2) = premičnica, *C., Z.*; — 3) = hodišče, der Gang; prekrizana h., der Kreuzgang, *Cig.*

hodničen, čna, adj. ruyjen; hodnična srajca; — gering, schlecht, *Cig.*; h. filozof, *ZgD.*

1. **hodnik**, m. 1) = hodec, *kajk.-Valj.(Rad.)*; — 2) der Fußsteig, (*hōdnik*) *Notr.-Erj.(Torb.)*; — das Trottoir, *C.*; — der Gang (am oder im Hause), *C.*; po hodnikih halabučiti, *Raič(Let.)*.

2. **hodnik**, m. die Rupfenfeinwand, die Bergfeinwand, grobe Feinwand; srajca iz hodnika: telo v hodnik obleči, *Cv.*

1. **hodnina**, f. das Ganggeld, der Botenlohn, *C., DZ., Nov.*

2. **hodnina**, f. = 2. hodnik, *Mur., Jan.*

hōdnost, f. die Gangbarkeit, *Cig.*

hodokáz, káza, m. die Marschroute, *DZ.*

hodokáznica, f. = hodokaz, *DZ.*

hōdoma, adv. ambulanz, *DZ.*

hodomēr, méra, m. das Hodometer, *Cig.*

hodúlja, f. 1) = hodilnica, *Cig., Jan.(rus.)*; — 2) pl. hodulje, die Stelzen, *Cig., Jan.*

(hs.); — die Wandelfüße, die Gangbeine (zool.). *h. t.-Cig.(T.)*.

hohljáti, ám, vb. *impf.* 1) rauschen: reka hohlja v morje, *Raič.Slov.*; — 2) h. se, laut lachen, *Cig.*

hohnik, m. der Nasenlaut, *Cig.(T.), Levst.(Nauk), nk.*

hohniv, íva, adj. Nasal-, näselnd: hohnivo ali skozi nos izrekati, *Levst.(Nauk).*

hōhnja, f. der Schnüffler, *M.*

hohnjác, m. der durch die Nase spricht, der Näsler, *Cig.*; — der Schnüffler, *Jan.*

hohnjānje, n. das Näseln, der Rhinesmus, *Navr.(Kop.sp.)*.

hohnjáti, ám, vb. *impf.* 1) näseln, *Cig., Jan., Dol., BlKr.*; (hohnati) *Navr.(Kop.sp.)*; — 2) schnuppern, schnüffeln, *C.*

hohnjāv, áva, adj. näselnd: hohnjav glas, ein Näsellaut, *Cig.*

hohnjāvec, vca, m. 1) der Näsler, *Z.*; — 2) der Schnüffler, *Z.*

hohnjāvka, f. 1) die Näslerin, *Z.*; — 2) die Schnüfflerin, *Z.*

hohorin, m. der Wirbelwind, *vzh.Št.*

hohōt, óta, m. lautes Geräusch, *Jan.*

hohotānje, n. lautes Lachen, *M.*

hohotāti, otām, óčēm, vb. *impf.* 1) sprudeln, wallen (o vroči vodi), *C.*; — 2) laut lachen, *Mur.*; = h. se, *Jan.*

hōj, interj. heba! hörst du? hoj. Mica! *Rib.-C.*; hoj hoj! (ako kdo koga od daleč kliče), *Št.-C.*

hōj, hōja, m. = 1. hoja, *Kog.-Valj.(Rad.)*

1. **hōja**, f. das Gehen, der Gang; med hojo, während des Gehens, *Ravn.-Mik.*; trden za hojo biti, gut zu Fuß sein, *Cig.*; od hoje truden, wegemüde; h. po plemenu, die Brunnst, *Cig.*; h. za Kristusom, die Nachfolge Christi, *Cig.*; po svojih hojah kam priti, *Burg.*; naturalna hoja, der Gang der Natur, das Naturgeseh, *C.*; — petelinska h., der Nahuntritt (napačna hoja pri konjih), *DZ.*

2. **hōja**, f. 1) = jel, jelka, die Edeltanne, die Weißtanne (abies pectinata), *Guts., Jarn., Mur., V.-Cig., Medv.(Rok.)*; — 2) črna h. = smreka, *Z., Hlad.*; — 3) der Nadelbaum, *Cig., Jan.*; — 4) frühes Nadelholzreißig, *C., Mik., Gor.*; — v hojo iti = v gozd iti, *Ip.*; — tudi: hōja; pogl. hvoja.

hōjba, f. = hodba, hoja, *Mur., Jan., C.*

hójevje, n. = hojsje, *M.*

hōjēje, n. coll. der Weißtannenwald, *M., Danj.-Valj.(Rad.), vzh.Št.*

hōjen, jna, adj. zum Nadelholzreißig gehörig, *C.*; — hōjni, Tannens-, *Guts.*

hojēnje, n. das Gehen.

hojévati, am, vb. *impf.* zu gehen pflegen, wandeln, *Cig., Jan., Vrt., Jurč., Erj.(Izb.sp.)*; na lov h., *Levst.(Zb.sp.)*.

hójevce, vca, m. 1) der Weißtannenbaum, *Z.*; — 2) der Nadelbaum, *C.*

hójevíka, f. eine kleine, rotte Nessel, *SlGor.-C.*

hójevína, hojevína, f. das Weißtannenholz, *Z.*

hójevje, n. 1) der Tannenwald, *Zora.*; — 2) das Nadelholz, der Nadelwald, (*hv-*) *Cig., Jan., Tuš.(B.)*.

hōjica, *f. dem.* 1. hoja.

hōjka, *f.* = hoja 2), *Guts., Jarn., Mur., Cig., Met.*

hōjkati, *am, vb. impf.* „hoj!“ rufen, *Z.*

hōjkoj, *adj.* Weißtannen-, *Mur.*

hōjkovica, *f.* neka goba, *vzhŠt.-C.*; — *prim.* hojkovka.

hōjkovina, *f.* das Weißtannenhholz, *Mur.*

hōjkovje, *n.* der Weißtannenwald, *Mur.*

hōjkovka, *f.* neka goba, ki med hojevjem rada raste, *Mur.*; der Zaupflügel, der Schmerling, *C.*

hōjkovščica, *f.* neka goba, *vzhŠt.-C.*

hōjkovščnica, *f.* = hojkovščica, *vzhŠt.-C.*

hōjnik, *m.* 1) das Nistmesser, eine Spitze, um Nadelholzäste zur Streu abzuhacken, *Jarn.*; 2) = hojčje, *C.*

hojnina, *f.* das Gangesd, *DZ.*

hōjša, *interj.* = hoj, *Boh.*

holā, *interj.* holla! — holajte, godeci! *C.*

holbāca, *f.* der Schādel, *ogr.-C.*

holbānja, *f.* 1) = 3. globanja, der Schādel, *vzhŠt.-C.*; — 2) = holbotina, *vzhŠt.-C.*

hōlbati, *bam, vb. impf.* höh! aushagen: sršeni n. pr. sadje, miši repo holbajo, *vzhŠt.-C.*; — *pogl.* globati.

hōlbfāti, *ām, vb. impf.* klein zeragen, *vzhŠt.-C.*

holbotāni, *otām, ócem, vb. impf.* mit Geräusch nagen, *vzhŠt.-C.*

holbōtec, *tea, m.* = holbotina, *vzhŠt.-C.*

holbotina, *f.* etwas von Mäusen höh! Ausge-nagtes (3. B. eine hohe Röhre u. dgl.), *C.*

holbotinje, *n. coll.* = holbotina, *vzhŠt.-C.*

hōlm, *hōlma*, *m.* der Bergfogel, der Hügel, *Mur., Cig., Jan., nk., Rez.-Kl.*

hōlmast, *adj.* hügelig, *C., Z.*

holmčan, *āna, m.* der Hügelbewohner, *Cig.*

hōlmček, *čka, m. dem.* holm, *Cig.*

hōlmcc, *mca, m. dem.* holm, *Cig., Jan., Dalm.-M.*

hōlmje, *n.* das Hügeland, *Cig.(T.).*

hom, *m., Mur., Cig.* *pogl.* holm.

homāt, *m., Jan.,* *pogl.* homot.

homatija, *f.* die Verwirrung, die Verwickelung; *pl.* homatije, die Wirren; — *nam.* homotija; *prim.* homotati.

hōmce, *mca, m., Guts., Mur., Cig., Jan., Gor., Kor.*; *pogl.* holmce.

homeopāt, *m.* der Homöopath.

homeopātičen, *čena, adj.* homöopathisch.

homeopatija, *f.* zdravljenje po pravilu, da se bolezen leči z lekoma, kateri v zdravem telesu isto bolezen povzročuje, die Homöopathie.

homeopatiti, *ām, vb. impf.* die Homöopathie betreiben, *Cig., Preš.*

homeopātski, *adj.* homöopathisch, *nk.*

homiletika, *f.* nauk o cerkvenem govornistvu, die Homiletik, *Cig.(T.).*

homōd, *m., ogr.-C.* *pogl.* 1. homot.

1. **homōt**, *m.* 1) das Mummiet, *Mur., Mik.*; — 2) das Schleppeß, *Cig.*; — 3) die Schiffbrüdenwaße, *vzhŠt.-C.*

2. **hōmot**, *m.* das Dickicht, *Dornberk(Goriš.-Erj.(Torb.);* rak išče zavetja v gostem vodnem homou, *Erj.(Ljč. sp.)*; — *prim.* gomot.

homotár, *rja, m.* 1) = sedlar, *vzhŠt.*; — 2) die Ringelamjel, *Levst.(Nauk).*

homotāti, *ām, vb. impf.* verwickeln, verwirren, *C., Z., Št.*; h. se, sich winden und drehen, *C.*

homotija, *f.* *pogl.* homatija.

homúlica, *f.* = marjetica, das Maßliebchen (bellis perennis), *Medv.(Rok.)*; — *tudi:* = netresk. die Hausswurz (sempervivum tetorum), (-uljica) *Glas.*; ostrā h., der Mauerpfeffer (sedum acre), *Mur., Jan., C., Tuš., (R.).*

hōp, *interj.* hopp! (govori se o skakanju).

hōpati, *pam, pljem, vb. impf.* hüpfen, *C.*

hōpkati, *am, vb. impf.* hüpfen, *C.*

hōpniti, *hōpnem, vb. pf.* aufspringen, *M.*; springen: h. v koš, *SlGosp.*

hōpsa, *interj.* hopja! — *prim.* hop.

hōpsáč, *m.* kdor poskakuječ hodi, *kajk.-Valj. (Rad).*

hōpsasa, *interj.* hopjaja! — *prim.* hop.

hōr, *interj.* Ruf an Schweine: hor na! *C.*

hora, *f.* das Schwein, *C.*

hordast, *adj.* = bedast, *ogr.-C.*

hordež, *m.* = bedak, *ogr.-C.*

horica, *f. dem.* hora, *C.*

horika, *f. dem.* hora, *C.*

horizont, *m.* obzor, der Horizont.

horizontālen, *lna, adj.* vodoraven, horizontal.

hōst, *m.* = hosta 1), *SlGradec-C.*

hōsta, *f.* 1) das Dickicht, *Mur., Cig., Jan.*; taka hosta je že v našem vinogradu! treba bode podžinjati, *vzhŠt.*; — das Gehölz, der Wald; drevje v hosti, *Krelj*; v hosto po deva iti, *vzhŠt.*; — 2) das Reisholz, *Mur., Cig., Jan.*; hoste nabrati za podkurjavo, *Zr.*; — 3) mešanica iz raznih jedi (n. pr. zelje in fižol), *Idrija-Cig., C. Erj.(Torb.);* idrijska h., *Svet.(Rok.).*

hōstar, *rja, m.* der Waldbewohner, *Z., Let.*

hōstast, *adj.* büschlig, *C.*

hōsten, *stna, adj.* zum Wald gehörig, *Mur., Cig.*; hōstni med, der Waldhonig, *Mur.*

hostenka, *f.* die Bergkirche, *Cig.*

hōstija, *f.* die Hostie.

hostina, *f.* das Büschwert, *Cig.*

hōstje, *n.* das Büschholz, *Cig., Jan.*

hōstnat, *adj.* gebüschreich, büschlig, *Cig.*

hōstnik, *m.* 1) der Waldbewohner, der Wäldler, *Šol.*; hostniki, die Waldleute, *Cig.*; — der Eremit, *Dict.*; — 2) der Räuber, *Guts., Mur., Cig., C.*; — 3) divji mož, *LjZv.*

hostnina, *f.* 1) die Waldgebürt, *Z.*; — 2) = hostina, *Nor.-C.*

hōstovje, *n.* = hostje, *Jan.(II.).*

hōt, *hōta*, *m.* die Begierde, die Gier, *Cig., Jan.*

hōt, *ī, f.* das Rebweib, *C., Levst.(Nauk);* („hut“), *Meg.*

hōt, *interj.* tako se veleva konju na desno, *Bikr.*; ali naravnost, *vzhŠt., Levst.(Zb.sp.).*

hota, *f.* das Schwein, *Zil.-Jarn.(Rok.).*

hōten, *tna, adj.* 1) Willens-: hōtni zivci, *Cig.(T.), Žnid.*; — 2) wohlflüchtig, geist, *Mur., Cig., Mik., Svet.(Rok.).*

hotênje, *n.* daš Wollen; — telesno h., die sinnliche Lust, *C.*; — die Brunst (bei Thieren), *C.*; — hotênje, *Valj. (Rad)*.

hotěti, hōcem, čem, z nikalnico: ne hotěti, nēcem (nōcem), *vb. impf. 1)* wollen; kdor hoče jesti, mora delati: *inf.* (iti, imeti, storiti itd.) je pogostoma izpuščen: kam hočete? otročiči hočejo kruha; kaj čem s teboj? waš joll ich mit dir anfangen? ne more, kakor bi hotel, die Hände sind ihm gebunden, *Cig.*; to mu ni hotelo v glavo, daš wollte ihm nicht einflachten, *Cig.*; kaj hočete od mene? waš wollt (verlangt) ihr von mir? kaj mi pa hoče? waš will er denn mit mir? saj ti nihče nič neče, eš will dir ja niemand etwas Leides antun; kdo pa mi kaj hoče? wer wünscht mich denn? *C.*; naj se zgodi, kar hoče, eš mag waš immer geschehen; naj bo-(de), kakor hoče, dem sei, wie ihm wolle; hoti ali ne hoti, du magst, möchtest, er mag, möchte wollen oder nicht, *C.*; vsak človek ima trenotja, ko ga. hoti ali ne hoti, obidejo misli, prijatne, neprijetne, to ni v njegovii moči, *Str.*; hočeš (ali) nočeš, hote (ali) nehote, nolens volens, *Cig.*; hočeš nočeš, moráš poslušati do konca, *Jurč.*; hočeš nečeš, moral je iz prodajalnice, *Erj. (Ižb. sp.)*; moral je, hoti ali ne hotel, govoriti, *Jurč.*; hotě vorjählich, geflissentlich, *Cig.*; *Jan., Bajšćice (Goriš.)-Erj. (Torb.)*, *BlKr.*; z naslednjim: da, wollen, daš . . .; — hoče, da bi drugi se po njem ravnali; — Bog hotel! wollte Gott! *Cig., Jan., Krelj, Dalm., Kast., Ravn., nk.*; Bog hotel, da . . . *Dalm.*; Bog ne hotel, da . . . *Dalm.*; — dobro h. komu, jemandem wohl wollen, freundlich sein, *Mur., Cig., Jan., nk.*; (po nem.); — 2) čes, in der Meinung, mit dem Gedanken, als wenn; menijo, čes, zdaj je končano, sei meinen, damit sei eš abgethan, *Met.*; varujte se vpričo ljudi delati svojih dobrih del, čes, da bi vas videli, *Ravn.*; čes, je mislil sam pri sebi, Jezus bo skoraj pozemelsko kraljestvo postavil, *Ravn.*; vsi berači k meni hodijo, čes, imam vsega dosti, *južhSt.*; = anti čes (an čes), *Lašće-Levst. (Rok)*; — 3) hoče se mi (piti, jesti, spat), eš gelüftet mich, *Mur., Cig., Jan., C., Met.-Mik.*; hotelo se mu je glasno zajecati, *Zv.*; meni se ne hoče krvi od juncev in jagnet, *Dalm.*; nič se mi ne hoče, ich hab zu nichts Lust, bin verstimmt, *Cig.*; ni se mu hotelo, eš beliebte ihm nicht, *Let.*; — 3) hočem z *infinitivom* za *futurum* (pri starejših pisateljih, *Mik. V. G. IV. 862*); tedajci mu čie križ v gostje priti, *Krelj-Mik.*; ti nečeš moje duše v peklu pustiti, *Dalm.-Mik.*; tako tudi v *Koboridskem kotu na Goriškem - Erj. (Torb.)*; — pomni: *inf. nav. hētiti; praes. 1. sing. hēm, Mik., nk.*; očem, *Gor., Rož.,* hočo, *Trub., Krelj;* čo, *Trub., Kast.*; hočo, hoču, *BlKr.-Mik.*; Nečo, nečo, Ive dragi, *Npes. (BlKr.)-Let.*; ščēm, nēščem, *ogr.-Valj (Rad)*; hoču, ču, nēčem (nēcēm), nēcū, *kajk. -Valj. (Rad)*; 3. *pl.* (poleg: hočejo) hotě, *Trub., Krelj - Mik.*;

(poleg: nečejo, nočejo) nehte, *BlKr.*; néte, netě, *Valj. (Rad)*; — hoč, hoči, nam. hočeš, *Krelj, Gor.-Mik.*

hotěva, *f.* der Wunsch, das Verlangen, *SlN.-C., Bes., Let.*

hotě, *m.* daš Jersel, *C., Zil.-Jarn. (Rok).*

hotinstvo, *n.* daš Concubinat, *Habd.-Mik.*

hotiv, *m.* = fotiv, *Mur., ogr.-Mik.*; (tudi *adj.*: hotiv otrok, *vžhSt.*).

hotiv, *adj.* = hotljiv, *Z.*

hotiva, *f.* die uneheliche Tochter, *C.*; — prim. hotiv, fotiv.

hotivče, *n.* uneheliches Kind, *Cig.*

1. **hotivce**, *vca, m.* = hotljivec, *Cig., Jan.*

2. **hotivce**, *vca, m.* uneheliches Kind, *Mur., C.*; — prim. hotiv.

hotiven, *vna, adj.* = pohoten, *Cig.*

1. **hotivica**, *f.* 1) wohlthätiges Weib, die Wuthlerin, *Mur., Dajn.-Mik., C.*

2. **hotivica**, *f.* uneheliche Tochter, *C.*; — prim. hotiva.

hotivnost, *f.* = hotljivost, *Slom.-C., Dajn.-M.*

hotivost, *f.* = hotljivost, *Dajn.-C.*

hotivski, *adj.* unehlich, *SlGor.*; h. sin, *C.*

hotljiv, *iva, adj.* lustern, begierlich, *Meg., Jan.*; wohlthätig, geil, *Mur., Cig., Jan., C., Mik.*; hotljiva košuta, *Dict.*

hotljivati se, am se, *vb. impf.* üppig, geil sein, *M., ogr.-C.*

hotljivec, *vca, m.* der Wohlthätige, *Dict., Cig., Jan.*

hotljivka, *f.* wohlthätiges Weib, *Jan.*

hotljivost, *f.* die Begehrlichkeit, *Dict., C.*; die Wohlthätigkeit, die Geilheit, *Mur., Cig., Jan., C., Boh., Dalm., Trub.*

hotman, *m.* der uneheliche Vater, *SlGor.-C.*

hotnica, *f.* ein geiles Weib, *Cig., Jan.*; daš liebsweib, *Meg., Dict., Guts., Mur., Cig., Jan., Dalm.-M., Hal.-C.*; proglasiti za hotnico, *Zv.*

hotnik, *m.* der Wohlthätling, *Mur., Jan., Mik.*; der Liebmann, der Beischläfer, *Cig.*

hotnišnica, *f.* daš Freudenhaus: izpremenite palačo za hotnišnico, *Zv.*

hotništvo, *n.* daš Concubinat, *Jan. (H.).*

hótnost, *f.* = hotljivost, *Mur.*

hótoma, *adv.* vorjählich, geflissentlich, *Cig., DZ.*

hotonce, *adv.* unehelich (iz hs. hotimice), *Mik.*

hovje, *n.* *Jan., Rož.-Kres.*, pogl. hojevje.

hóvsati, *am, vb. impf.* = požrešno jesti: svinje

hóvsajo, *BlKr.*

hrábav, *adj.* = hrapav, uneben, rauh, *C.*; — schwammig: hrabava redkev, *vžhSt.-C.*; —

pogl. grapav.

hráber, *bra, adj.* tapfer, mutthig, *Mur., Cig., Jan., Mik., nk.*

hrabití se, im se, *vb. impf.* = hrabriti se, *C.*

hrábrece, *brca, m.* der Tapfere, *SlN.*

hrabren, *adj.* = hraber, *C.*; — hs.

hrabrika, *f.* *Mur.*, nam. grabrika, pogl. gaber, graber.

hrabrina, *f.* = hrabrost, *Vrt.*

hrabrití, *im, vb. impf.* ermutthigen, *C.*; — h. se, praehlen, *Bes.-C., Gor.*; — sich mutthig.

stellen: kako se pes hrabri, pa vender neče mačka bežati, *Gor.*

hrábrost, *f.* die Tapferkeit, *Mur., Cig., Jan., nk.*

hrabučiti, *učim, vb. impf.* = halabučiti, *ogr.-C.*

hrabúd, *m. C.* pogl. rabud.

hrabúka, *f.* = harabuka, halabuka, rabuka, *ogr.-C.*

hráček, *éka, m.* der Aufwurf (beim Räuspfern), *Habd.-Mik.*

hrákati, *hrákam, čem, vb. impf.* sich räuspfern, *Jan., Mik.*

hrákelj, *klja, m.* der Aufwurf (beim Räuspfern), *Mur., Cig., Jan., Trst.(Let.), vzh.St., Dol.*

hrákniti, *hráknem, vb. pf.* sich (einmal) räuspfern, *Z.*

hrám, *hráma, m.* 1) das Gebäude: njegovi hrami so lepi, *vzh.St.*; pos. das Wohngebäude, das Haus, *vzh.St.*; gornji h., das obere Stockwerk, *Jap.-C.*; božji h., das Gotteshaus, *Jan., nk.*; — ein Gebäude, das zur Aufbewahrung verschiedener Gegenstände dient, das Magazin, *Cig., C. Gor., Tolm.*; — der meist hölzerne Weinkeller in den Weingärten, *Meg., Dol. Notr., vzh.St.*; — 2) das Zimmer, *Rež.-Baud.*; die Kammer (zur Aufbewahrung verschiedener Gegenstände), *Mur., Cig., Jan., C.*

hrámati, *mam, mljem, vb. impf.* hinfen, humpeln, *Meg., Cig., Jan., Cig.(T.). Sol.*; vol hrama, *C.*; hramali so okoli altarja, *Dalm.*; žalosten je hramal starček v mesto, *LjZr.*

hrámavec, *vca, m.* der Hinfende, *C.*

hrámbo, *f.* 1) die Aufbewahrung, die Verwahrung; v hrambo dati, zur Aufbewahrung geben, *DZ., ogr.-C.*; pod sodno hrambo vzeti, in gerichtliche Verwahrung nehmen, *DZ.*; — 2) der Aufbewahrungsort, *Mur., Cig.*; — die Kammer, *C.*; iti v hrambo spat, *C., Npes.-K.*; jedilna h., die Speisekammer, *Lerst.(Pril.)*; cerkvena h., die Kirchenstabskammer, *C.*; — das Fach (zum Aufbewahren [hranva]), *Mur., Cig.*

hrámbrica, *f. dem.* hramba; — die Speisekammer, *C.*; — (hranvica), das Fach (zum Aufbewahren), *Mur.*

hrámček, *éka, m. dem.* hramec.

hrámčunjak, *m.* slab hram (zaničlj.), *C.*

hrámec, *mca, m. dem.* hram; — kleiner Weinkeller, *C., Zora.*

hrámelj, *mlja, m.* das Stübchen, *C.*

hrámilca, *míča, m. dem.* hram.

hrámček, *éka, m. dem.* hramič.

hrámína, *f.* das Gebäude, *Mur., Danj.-C.*

hrámóta, *f.* der Wassertempel: po hramotah so ribe, *Barje pri Ljub.*

hrámóvje, *n. coll.* Gebäude, *Zora-C., Št.*

hrámški, *adj.* k hramu spadajoč, *Mur.*

hrámúcati, *am, vb. impf.* = hramati, *C.*

hrána, *f. 1)* die Nahrung, die Kost: tečna h., ausgiebige Kost; družinska h., die Gesindestoß; na hrano vzeti, na hrani imeti koga, hrano dajati komu, in die Kost nehmen, die Kost geben; na hrani biti pri kom, in der Kost sein; zastoj hrano imeti, einen Weiltisch haben; ob svoji hrani biti, bei eigener Kost sein; — die Victualien, *Cig., Jan.*; — dušna

h., geistige Nahrung; — 2) das Gericht, die Speise, *Ščav.-C.*

hránar, *rja, m.* der Speisemeister, *Pot.-C.*

hranarina, *f.* das Kostgeld, *Jan.(H.).*

hranica, *f.* die Bewahrerin, *C.*; (nam. -nnica, *C.*).

hranik, *m.* der Bewahrer, *C., Svet.(Rok.);* (nam. -nnik, *C.*).

hraniten, *ina, adj.* die Aufbewahrung betreffend, *Depositen-, Cig., nk.*; hranitni urad, das Depositenamt, h. list, der Depositenschein, *DZ.*

hranilišče, *n.* der Aufbewahrungsort, *Cig.*

hranilnica, *f.* die Aufbewahrungsanstalt, *C.*; — die Sparcasse, *Cig., Jan., nk.*; pošna h., die Postsparcasse, *DZ.*

hranilnična, *éna, adj.* zur Sparcasse gehörig, *Cig.*; hranilnična knjižica, das Sparcassebüchel, *nk.*

hranilnik, *m.* das Futteral, *Hip.-C.*

hranilo, *n.* 1) die Aufbewahrung: komu kaj na hranilo dati, *C., Svet.(Rok.);* za prevzemanje in hranilo, für die Uebernahme und Aufbewahrung, *DZ.*; — 2) das zur Aufbewahrung gegebene Gut (depositum), *Cig., Jan., C., DZ.*; — die Spareinlage, *Jan.(H.);* — 3) die Nahrung, die Speise, *C.*; — der Nahrungsstoff, *Cig.(T.);* — *pl.* hranila, die Ernährungsorgane, *Cig.(T.), Erj.(Som.);* — 4) das Sparmittel, *Cig.*

hranilstvo, *n.* das Depositenwesen, *DZ.*

hranilščina, *f.* die Verwahrungsgewür, die Depositengebühr, *Cig., Jan., DZ.*

hranina, *f.* das Kostgeld, *Jan.*

hranišče, *n.* der Aufbewahrungsort, das Magazin, *Guts., Mur., Cig., C., DZ., Levst.(Pril.);* priročno h., das Handmagazin, *Lerst.(Pril.);* strelivno h., das Munitionsdepot, *DZ.*; devat v h., einlagern, *DZ.*; pisemsko h., das Archiv, *DZ.*

hranitba, *f.* die Ernährung, der Ernährungsproceß, *Erj., Cig.(T.).*

hranitelj, *m.* 1) der Aufbewahrer, *Jan.(H.);* — 2) der Ernährer, der Erhalter, *ogr.-C., kajk.-Valj.(Rad), Zora.*

hranitev, *tve, f. 1)* die Verwahrung, *C., Z.*; — 2) die Ernährung, *nk.*

hraniti, *im, vb. impf.* 1) in Verwahrung haben, aufbewahren; denar komu h., jemandes Geld in Verwahrung haben; nekoliko še za tebe hranim, einiges spare ich für dich auf; h. kaj kakor svetinjo: jabolka, ki se dajo h., Lageräpfel, *Cig.*; hraniti dati kaj, etwas aufzubewahren geben; — sparen: zdaj je bilo treba hraniti. *Zv.*; kdor ne hrani krajcarjev, ne šteje cekinov, wer den Keller nicht spart, wird seines Pfenniges Herr, *Cig.*; hrani v kotu (doma, uziiva) na potu, *Notr. - Erj.(Torb.);* — 2) ernähren, bestärken, *Cig., Jan.*; starka mladiče hrani, *vzh.St.*; — erhalten, *Mur., Cig.*; težko se hraniti, *kajk.-Valj.(Rad).*

hraniv, *adj. C., Z.* (-njiv) *Jan.,* pogl. rediten.

hranivec, *vca, m.* 1) der Bewahrer, *Cig., DZ.*; — 2) der Ernährer, der Erhalter, *Cig.*

hranivka, *f. 1)* die Bewahrerin, *Cig.*; — 2) die Ernährerin, *Cig.*

hranivq, *n.* das Nahrungsmittel, *Cig.(T.)*.
hránjenec, *nca*, *m.* der Kostknabe, der Kostgänger, *Cig., Jan.*
hranjenik, *m.* der Ernährer, *Dict.* (hránjenik) *Valj.(Rad.)*.
hránjenje, *n.* 1) das Aufzubewahren; — das Sparen; — 2) das Ernähren; — *prim.* hraniti.
hránjenka, *f.* das Kostmädchen, die Kostgängerin, *Cig.*
hranjeválnica, *f.* javna h., öffentliches Lagerhaus, *DZ.*
hranjevátí, újem, *vb. impf.* aufzubewahren pflegen, *Mur., C., Zora. Raič(Slov.); — sparen, Mur., Burg.*
hranjevávec, *vca, m.* der Sparer, *Mur.*
hranljiv, *iva, adj.* 1) sparjam, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) = redilen, *C.*
hranljivost, *f.* die Sparsamkeit, *Mur., Cig., Jan.*
hranodajávec, *vca, m.* der Kostgeber, *Ble.-C.*
hranodávec, *vca, m.* der Kostgeber, *Jan.*
hranodávka, *f.* die Kostfrau, *Jan.*
hránščina, *f.* das Kostgeld, *V.-Cig.*
hránva, *f.* pogl. hramba 2).
hránvica, *f.* pogl. hrambica.
hrápa, *f.* die Unebenheit, *Cig.(T.)*; die Wundfruste, *Dol.*; — die Narbe (im Leder), *Cig., Jan.*; — *prim.* grapa, grampa.
hrápati, *pam, pljem, vb. impf.* = hripati, *C.*; tudi *hs.*
hrápast, *adj.* nicht glatt, fnorrig; *h. les.* *vzhŠt.-C.*
hrápv, *adj.* uneben, rauh, *Cig., Jan., Cig.(T.) nk.*; schwammig: hrapava redkev, *vzhŠt.*; — *pren.* holperig (stil.), *Cig.(T.)*; — tudi *hs.*; *prim.* grapav.
hrapavolisten, *stna, adj.* rauhblättrig, *Jan.*
hrápavost, *f.* die Unebenheit, die Rauheit, *Cig., Jan., Cig.(T.) nk.*
hrápelj, *plja, m.* = hrakelj, *Plužna - Erj.(Torb.)*.
hrápúcati, úcam, *vb. impf.* hripavo kašljati, *Valj.(Rad.)*.
hrást, *m.* die Eiche; — zive hraste staviti, Wurzelbäume schagen, *Cig.*; (hrast, ein laubter Baum, *Rež.-Mik.*; bukov hrast = bukev, *Rež.-C.*); tudi: hrást.
hrást, *í, f.* das Reisholz, *Jan., C.*
hrásta, *f.* = krasta, *Dict., Cig., Jan.*
hrástar, *rja, m.* 1) kdor s hrasti kupčuje: tržaški hrastarji, *Jurč.*; — 2) = hrestač, *Cig.*
hrástav, *adj.* = krastav, *Cig., Jan.*
hrástavec, *vca, m.* = krastavec, *Cig.*
hrástec, *tca, m. dem.* hrast.
hrástek, *tka, m. dem.* hrast.
hrastič, *iča, m. dem.* hrast; kleiner, junger Eichenbaum.
hrastičevje, *n.* = hrastičeje, *LjZv.*
hrastičeje, *n.* junger Eichenwald, *Mur., Cig.*
hrástik, *m.* der Eichenwald, *BlKr.-DSv.*
hrástika, *f.* 1) die Winterreide (quercus sessiliflora), *C.*; — 2) der Eichenwald, *C., ogr.-Valj.(Rad.)*.

hrastina, *f.* 1) der Eichenwald; — 2) das Eichenholz, *Mur., Bes.*
hrastinje, *n.* der Eichenwald, *C.*
hrastir, *rja, m.* der Wachtelfönig (crex pratensis), *Cerknica-Erj.(Torb.)*.
hrastišče, *n.* das Eichengestrüpp, *Z.*
hrástiti se, *im se, vb. impf.* = krastiti se, *Cig.*
hrástje, *n.* 1) das Eichengehölz, der Eichenwald; — 2) durrees Astholz, *Guts.*
hrastorjca, *f.* die Eichenzucht, *C.*
hrástov, *adj.* Eichen=: *h. les.* Eichenholz.
hrástovec, *vca, m.* 1) der Eichenstamm, *C.*; — 2) močen skovan žrebeli, *Ip.-Erj.(Torb.)*.
hrastovina, *f.* 1) der Eichenwald, das Eichengehölz, das Eichengestrüpp; — 2) das Eichenholz.
hrastovišče, *n.* das Eichengestrüpp, *Cig.*
hrástovje, *n.* der Eichenwald.
hrástovka, *f.* 1) die Eichenrute, *Z.*; — 2) neka goba (agaricus mutabilis), *Malhinje-Erj.(Torb.)*; — 3) neko jabolko, *Raždrto-Erj.(Torb.)*; jako pusta in nerodovita zemlja, *Ip.-Erj.(Torb.)*.
hrastovščák, *m.* der Eichenwald, *kajk.-Valj.(Rad.)*.
hrášča, *f.* das Reisholz, *Guts., Jan.*
hráščevce, *vca, m.* der Wiesenlatbei (salvia pratensis), *Kras-Erj.(Torb.)*.
hráščica, *f.* die Erde des Bodens, auf dem früher Gebüsch wuchs, *Hal.-C.*
hráščina, *f.* = hrastina, *Cig., C., LjZv., Nov.*; prišla sta do temne hraščine, *Glas.*; debela hraščina je rastla okolo in okolo, *Jurč.*
hráščeje, *n.* das Reihg, *Bes.-C.*
hrášček, *šca, m.* der Felsenbirnenstrauch (aronia rotundifolia), *Erj.(Rok.)*; — menda nam, hrášček.
hrb, *m.* nam. hrib (?) *C.*
hrántati, *am, vb. impf.* mit Anstrengung nagen, *Hal.-C.*
hrbati, *am, vb. impf.* nagen, *vzhŠt.-C.*; — *prim.* holbati.
hrbèc, *beà, m. dem.* hrb: kleiner Hügel, *Lašče-Levst.*; — hrbei, die Unebenheiten, *Levst.(Cst.)*.
hrbèt, *btà, m.* 1) der Rücken: na hrbtu nositi kaj; po hrbtu dobiti, Schläge auf den Rücken bekommen; *h. komu pokazati*, jemandem den Rücken fehren; *za hrbtom*, hinterrücks; — 2) der Erdrücken, der Landrücken, der Bergücken, *Cig., Jan., Cig.(T.), C.*; pogorski *h. Jes.*; — 3) die Rückseite einer Klinge, *Cig., C.*; — 4) die Kehrseite einer Münze, *V.-Cig., Jan.*; die Rückseite eines Schriftstückes, *Levst.(Nauk.)*; — 5) *pl* hrbti, Seitenleisten, Seitenbretter am Bauernwagen (anstatt der Leitern), *Cig., M., C. BlKr., Rib.*; — tudi hrbet, *bta. Št.*
hrbetina, *f.* = hrbtina, *C., Z.*; Drugi ljubijo glavino Ino tudi hrbetino, *Danj.(Posp.p.)*.
hrbetnica, *f.* der Rückentriemen, *Jan., Št.*
hrbniti, hrbnem, *vb. pf.* einen nagenden Bijs thun, *vzhŠt.-C.*; — *prim.* hrbati.
hrbola, *f.* die Anhöhe, *Fr.-C.*

hrbótec, tea, *m.* = holbotec, ein von Mäusen bis auf die Schale ausgelegter Erdbäpfel, *Fr.-C.*

hrbtánc, nca, *m.* der Rückgrat, *Mur., Cig., Jan., C.*; možgani v glavi in hrbtancu, *Vřtov. (Km. k.)*; nakladal je tovor suhemu konju na rebra in hrbtance, *Jurč.*

hrbtát, áta, *adj.* hochrüdftg, *Cig.*

hrbtéc, bta, *m. dem.* hrbet, *Valj. (Rad).*

hrbtën, *adj.* = hrbten, *DZ.*; hrbtene kite, die Rückenlehne, *Telov.*

hrbtën, bta, *adj.* Rücken-; hrbtne plavute, Rückenfloßen; hrbtni mozeg, das Rückenmark, hrbtva vretenca, Rückenwirbel, *Cig. (T.).*

hrbténica, *f.* 1) der Rückgrat, die Wirbelsäule, *Cig., Jan., Rib.-C., Erj. (Som.)*; hrbtenico sem medvedu prestrelil, *Zr.*; — 2) der Kiel des Schiffes, *DZ.*; — 3) *pl.* hrbtenice = hrbti, *Z.*; prim hrbet 5).

hrbténičnik, *m.* das Wirbeltier, *Jan. (II.).*

hrbténjáca, *f.* das Rückenmark, *Cig. (T.), Erj. (Som.).*

hrbtíca, *f.* der Schiffstiel, *h. t.-Cig. (T.).*

hrbtíč, íca, *m. dem.* hrbet.

hrbtíček, éka, *m. dem.* hrbtič, *Žnid.*

hrbtína, *f.* = hrbtovina, *Cig., vřhŠt.*

hrbtíše, *n.* 1) = hrbtenica, die Wirbelsäule, der Rückgrat, *Mur., Cig., Jan., Hip. (Orb.), Erj. (Z.). nk.*; — 2) die Rückenfläche, *Cig., Jan.*

hrbtník, *m.* der Rückenriemen, *Cig.*

hrbtónos, nósa, *m.* die Beutelratte (didelphys dorsigera), *Erj. (Ž.).*

hrbtópis, písa, *m.* das auf die Rückenseite einer Urkunde Geschriebene, das Indossament, *Jan.*

hrbtóplóvka, *f.* der Rückenschwimmer (zool.), *Cig. (T.)*; — die gewöhnliche Nudervanze (notonecta glauca), *Erj. (Ž.).*

hrbtovina, *f.* der Rückenheil, das Rückenstück (von der Haut, dem Fleische).

hrbtóvje, *n. coll.* die Bergkräuter, *SlN.*

hrbúd, *m. C.*, pogl. hrabud, rabud.

hřcati, cam, *vb. impf.* schnarchen, *C.*; konj hřca, stóšť Luft durch die Rüstern aus, *C.*; — sich schnuzen, *Mur.*

hřckati, am, *vb. impf.* schnarchen, *vřhŠt.-C.*

hřeniti, hřcnem, *vb. pf.* sich schnuzen, *Mur.*

hřcák, *m.* ime psu, *Valj. (Rad).*

hřcánje, *n.* das Schnarchen.

hřcati, im, *vb. impf.* schnarchen, *Mur., Cig., Jan., C.*; — thunen, *Jan., kajk.-Valj. (Rad).*

hřček, éka, *m.* 1) der Schweinerüssel, *ogr.-C.*; — 2) der Zaunzapfen, *C.*; smrekov h., *Trst. (Glas.)*; — der Maiskolben, *ogr.-C.*; — 3) die röhrenförmige Mündung eines Gefäßes, *Mur.*; — 4) die Murrache (morchella), *C.*; — 5) der Hamster (cricetus frumentarius), *Cig., Jan., C., Erj. (Ž.).*

hřčica, *f.* die Zwergpigmäus (sorex pygmaeus), *Erj. (Ž.).*

hřčka, *f.* = hřček 4), *C., M.*

hřčkov, *adj.* Hamster-; hřčkova koža, *Cig.*

hřčkovina, *f.* das Hamsterfell, *Cig.*

hřdati, am, *vb. impf.* nagen, *C., vřhŠt.*; volk ovna hrda, *Glas.*; — drgniti, *vřhŠt.*; h. in kopati, tüchtig hauen, *C.*

hrěba, *f.* 1) heiserer Husten, *C.*; — 2) stara hřebajoča ženska, *C.*

hrěbalica, *f.* heiserer Husten, *C.*

hrěbati, bam, bljem, *vb. impf.* = hrepati, *Javn., Mur.*

hrěbav, *adj.* heiser hüstelnd, *C., Z.*

hrěbavec, vca, *m.* človek, ki hřeba, *M.*

hrěbavec, blja, *m.* = hřebavec, *C.*

hřebetáti, etám, éčem, *vb. impf.* einen unreinen, gebrochenen Ton haben, *Z., kajk.-Valj. (Rad.)*; — hüsteln, *C.*; — prim. hřepetati.

hřecati, am, *vb. impf.* = pokasljevati, *C., Št.*; — fuarren: voz se tere in hřeca, *C.*

hřek, *m.* ein abgebrochener Ast, *Z.*; der Stumpf, *C.*

hřekati, am, *vb. impf.* = hřecati, kasljati, *C.*

hřekniti, hřeknem, *vb. pf.* einen heiseren, fuarrenden Laut von sich geben, *C.*; (wie z. B. beim Abbrechen eines Astes, *Z.*)

hřèn, hřéna, *m.* der Meerrettig, der Aren (armoracia rusticana), *Tuš. (R.)*; — divji h., die Brunnkresse (nasturtium officinale), *Medv. (Rok.).*

hřeničec, *n.* der Arenacker, *Jan.*

hřeniti se, im se, *vb. impf.* 1) zürnen, *C.*, *vřhŠt.*; — 2) in die Nase rauchen: to se mu hřeni, das verdriest ihn, *C., Z.*

hřénov, *adj.* Meerrettig-, Aren-

hřénovica, *f.* die Arenkraute, *Jan.*

hřénovina, *f.* das Meerrettigkraut, *Cig., Bes.*

hřépanje, *n.* das Rasplet, *Javn., M.*

hřépati, pam, pljem, *vb. impf.* rasplet, röcheln, heiser hüsteln, feuchten, *Javn., C., M.*; živali težko sopejo, hřepajo, rilec odperajo, *Kug.-Valj. (Rad.)*; (stekel pes) ne laja, le nekoliko hřepa, *Vřtov. (Km. k.)*; — prim. hřapati, hřipati.

hřepën, *m.* = hřepenenje, *Z., SlN.*

hřepenënje, *n.* die Sehnsucht, das Verlangen; — hřepenjenje, *Burg.*

hřepenëti, im, *vb. impf.* sich sehnen, verlangen; h. po čem: hřepeni dober biti, *Ravn.*; V podobah gledat' hřepeni veselje živiljenja rajskega, *Preč.*

hřepenëva, *f.* = hřepenenje, *C.*

hřepeník, *m.* die Lysimachie (lysimachia vulgaris), *Poh.-Erj. (Torb.).*

hřepenljiv, íva, *adj.* sehnsuchtsvoll, sehnsüchtig, *Cig.*

hřepenljivost, *f.* die Sehnsüchtigkeit, *C.*

hřepëtast, *adj.* = hüstelnd, *SlGradec-C.*

hřepetánje, *n.* das Röcheln: h. (živali, katero kdo kolje), *Vřtov. (Km. k.)*.

hřepëtáti, etám, éčem, *vb. impf.* heiser sein, hüsteln, röcheln, feuchten, *Javn., C.*

hřepëti, im, *vb. impf.* heiser klingen, *Met., Svet. (Rok.)*; ubel klingen, *Mur., Cig.*; freisich, *C.*; te besede so bile govornje s srditim, čudno hřepëčim glasom, *Str.*; — hüsteln, *C.*

hřepëtni, hřepnem, *vb. pf.* ein Geräusch machen, wie wenn etwas zusammenstürzt, kracht, *C., M.*; schlagen: koga po glavi h., *Sl-Gosp.-C.*

hřepóta, *f.* das Hüsteln, *C.*

hrèst, hrèsta, *m.* das Gefraße, der Lärn, *Lasče-Erj.* (Torb.).

hrèstāč, *m.* der Wachtelfönig (*crex pratensis*), *vzhŠt.-C.*

hrèstālnica, *f.* die Ratsche, (*restalnica*) *Postojna-Erj.* (Torb.).

hrèstar, *rja, m.* = hrestač, *Z.*

hrèstati, *am, vb. impf. ad* hrestniti; knorpeln, *C., BIKr.*; knirschen, *C.*; — (beim Neden) ratschen, *C., vzhŠt.*

hrèstelj, *tija, m.* der Wachtelfönig (*crex pratensis*), *C.*

hrèstlja, *f.* die Spaxenratsche, *C.*; — die Charfreitagratsche, *C.*

hrestljāti, *ām, vb. impf.* ratschen (= hrestljivo gnati), *C.*

hrèstniti, hrèstnem, *vb. pf.* einen Laut hervorbringen, wie z. B. wenn man etwas bricht oder knirscht, *M., Z.*

hrèšē, hrèšēca, *m.* 1) = hreščanje, *C.*; — 2) = hrošč (Maifäher), *vzhŠt.-C.*; — 3) grober Sand („ker hrešči“), *Caf(Vest.)*, *vzhŠt.*; črez hrešč, gladko kamenje in skalne ulomke se podi studenec, *LjZv.*

hrèščanje, *n.* das Geräusch, das das Brechen von Meilen verursacht, das Krachen, das Knirschen, das Schnarren, *Cig.*

hrèščati, *īm, vb. impf.* frachen, knirschen, schnarren, *Mur., Cig., Jan., C., M.*; hrast hrešči padajoč, *C., Lasče-Lerst.(Rok.)*; debeli pesek hrešči, *Caf(Vest.)*; drži ga nekaj časa in stiska, — kar kosti so hreščale, *Zv.*; hreščiš, kakor Vesne: tako pravijo človeku, kateri ima hud kašelj, *Krn-Erj.* (Torb.); — lärmten, *Lasče-Erj.* (Torb.); — h. v koga, in jemanden hinein reden, *C.*

hrèščāvec, *vca, m.* der Lärmer, *C.*

hrèščljāvec, *vca, m.* die Schnarrheuschrecke (*acridium stridulum*), *C.*

hrèščēnik, *m.* der Engerling, *vzhŠt.-C.*

hrèt, hrēta, *m.* der Efelstichel, der Efel, *C.*

hretiti, *īm, vb. impf.* = röcheln, feuchen, heißer husten, *C.*; — schnarchen, *vzhŠt.-C.*

1. hrētiti se, *im se, vb. impf.* to se mi hreti, dies ekelt mich an, *Mur., Cig., Jan., C., vzhŠt.*

2. hrētiti se, *im se, vb. impf.* 1) die Flügel ausbreitend sich ducken (von der Heune, wenn sie sich ergreifen läßt), *Z.*; — 2) aufgeblasen sein, *Št.-C.*

1. hretljiv, *iva, adj.* = kasljav, *C.*

2. hrētljiv, *adj.* efelhaft, *Mur., Cig.*

hrētljivost, *f.* die Efelhaftigkeit, *Mur.*

hrētnost, *f.* die Efelhaftigkeit, *C.*; der Efel, *Dauj.-M.*

hrg, hrga, *m.* ein aus einem Flaschenföhrbis gemachter Trichter oder Heber, oder ein daraus gemachtes Schöpfgesäß, *C., kajk.-Valj.* (Rad); — prim. hs. vrg, istega pomena.

hrga, *f.* 1) der Baumknorren, *Cig., Jan., Št., BIKr.*; s sekiro, žago na hrgo zadeti, *juzhŠt.*; — kostna h., der Knochenauswuchs, *Cig.*; — 2) die Beule, die Geschwulst, *C., BIKr.*

hrgāča, *f.* der aus einem Flaschenföhrbis gemachte Trichter, *vzhŠt.-C.*

hrgānja, *f.* 1) der Flaschenföhrbis, *C., Z.*; — der daraus gemachte Heber, *SlGor.-C.*; — 2) eine Art Flasche, *Mur.*; s hrganjo po vino iti, *Dauj.* (Posr. p.); — 3) = buča, der Schödel (zaničlj.), *C., Trst.(Let.)*, *vzhŠt.*

hrgānjica, *f. dem.* hrganja, *Mur.*

hrgast, *adj.* = hrgav, *Cig., Št.*

hrgav, *adj.* knorrig, *Dict., Št.*

hrgōle, *f. pl.* 1) das Pferdemauf, *vzhŠt.-C.*; — 2) die Kehle (zaničlj.), *C.*

hrgōliti, ḡlim, *vb. impf.* röcheln, schnarchen, *C., Trst.(Let.)*.

hrgoljān, āna, *m.* der Hengst, *pren.* unjüttlicher Mensch, *vzhŠt.-C.*

hrgōt, ḡta, *m.* das Röcheln, das Schnarchen, das Schnauben, *C.*

hrgōt, *f.* = gobec, *C.*; tudi *pl.* hrgoti, *C.*

hrgotāti, otām, ḡčem, *vb. impf.* röcheln, schnarchen, schnauben (o konjih), *C.*

hrgūliti, ḡlim, *vb. impf.* = hrgoliti, *Cig., vzhŠt.*

hrgūtati, *am, vb. impf.* = hrgotati, *vzhŠt.*

hrgūntati, *am, vb. impf.* = hrgotati, *Hal.-C.*

hrib, *m.* die Anhöhe, ein mäßiger Berg; v hrib iti, hrgan gehen; v hribih, in den Bergen; črez hribe in doline. über Berg und Thal; hribe in doline obetati, goldene Berge verjprechen, *Cig.*; solnce se po hribih ozira (kadar zahaja), *C.*; — valovni hrib, der Wellenberg, *Sen.(Fiz.)*.

hribar, *rja, m.* der Bergbewohner, *C., Valj.* (Rad).

hribast, *adj.* bergicht; — hügelig, *Jarn., Cig., Jan.*

hribāt, āta, *adj.* bergig, hügelig, *Cig., Jan., C.*

hribčān, āna, *m.* der Bergbewohner, *Cig.*

hribčast, *adj.* hügelig, *Cig., Jan.*

hribčēk, čka, *m. dem.* hribec.

hribec, beca, *m.* 1) *dem.* hrib; — h. na nogi, der Fußriß, *Hip.-C.*; — 2) hribec, = hribovec, *C., Dol.-Slovan.*

hribēr, bra, *m.* = hrib, *C., Rož.-Kres. Kr-Gora-DSv.*

hribina, *f.* die Gebirgsart, das Gestein, *Erj.* (Min.); rudninske, rastlinske, živalske hribine, minerogene, phytogene, zoogene Gesteine, *Erj.(Min.)*.

hribje, *n. coll.* die Berge: čredo na hribje gnati, *SIN.-Let.*

hribljān, āna, *m.* der Bergbewohner, *C.*

hribolāzec, zca, *m.* der Bergsteiger, *Cig., nk.*

hriboplēzavec, vca, *m.* der Bergsteiger, *LjZv.*

hribovec, vca, *m.* der Bergbewohner, der Gebirger; — hribovec, *Valj.(Rad.)*.

hribovīt, *adj.* bergig, hügelig, *Cig., Jan., M., Cig.(T.). C., nk.*

hribovitost, *f.* die gebirgige Beschaffenheit, *Cig.* (T.).

hribōvje, *n. coll.* die Berge: die Berggruppe, *Cig.(T.).*

hribovka, *f.* die Gebirgerin, *Cig.*

hribovnat, *adj.* bergig, *Cig., Jan.*

hribovski, *adj.* Berg-, Gebirgs-; — nach Bergbewohnerart; s hribovskim glasom vpiti, *Jurč.*

hribrc, *m. dem.* hriber; (Imam — observe) Vse dolinice ino hribrce, *Npes.-Schein.*
hribrčan, *m.* = hribljan, *C.*
hribrnik, *m.* = hribljan, *C.*
hríbski, *adj.* = hribovski, *Cig.*
hrid, *m.* der Fels, *Cig. (T.), C.*; die Klippe, *C.*; — *hs.*
hridina, *f.* der Felsenblock, *Cig.*; *pl.* hridine, die Felsmassen, *Cig. (T.).*
hrigrati, *am. vb. impf.* schnattern, *Javn.*
hrigretáti, *etám, ččem. vb. impf.* = hrigrati, *Javn.*
hripa, *f.* 1) die Heiserkeit, *Cig., Kr.-Valj. (Rad.)*; hripo imeti, *C.*; — 2) die Grippe, *uk.*; (v tem pomenu po nem.).
hripác, *m.* der Heisere, der Röchler, *Cig., Jan.*
hripanje, *n.* heiseres Sprechen; — das Röcheln, *Cig.*; schweres Athmen, *Strek.*
hripast, *adj.* = hripav, *Cig.*
hripáti, *pam. pljem, vb. impf.* röcheln, eine heisere Stimme haben; moje grlo hriplje, *Trub.*
hripav, *adj.* heiser; hripav glas, eine rauhe, heisere, krächzende Stimme; — röchelnd, *Mur., Cig.*
hripavec, *vca. m.* der Heisere, der Röchelnde, *Mur., Cig.*
hripavica, *f.* die Heiserkeit, *Z.*; der Husten, *Cig., Jan.*
hripavost, *f.* die Heiserkeit.
hripet, *pla. adj.* = hripav, *IjZv.*
hripelj, *plja. m.* 1) alter, hüftelnder Mann, *C.*; — 2) der Naisenheidewandfuorpel, *Cig., Jan., Cig. (T.), Rež.-C., Enj. (Som.).*
hripetáti, *etám, ččem. vb. impf.* = hripati, *Cig.*
hripéti, *im. vb. impf.* heiser sein, *Dict.*
hripléti, *im. vb. impf.* = hripeti, *Dict.*
hripót, *óta. m.* die Heiserkeit, *Mik.*; — röchelndes Athmen, *M.*
hripotáti, *otám, ččem. vb. impf.* = hripetati, hripati, *C., M.*
hripotljív, *iva. adj.* = hripav, *Valj. (Rad.)*
hripotljívec, *vca. m.* = hripavec, *Valj. (Rad.)*
hripútati, *am. vb. impf.* = hripotati, *Valj. (Rad.)*
hrk, *hrka. m.* 1) der mit Häufern verbundene Hüften, *C.*; — 2) = hrček 3), *Mur.*
hrkálo, *n.* = grlo, dušnik (šaljivo), *Levt. (Zb. sp.).*
hrkanje, *n.* 1) das Häufern; — 2) das Schnarchen.
hrkáti, *hrkam. čem. vb. impf.* 1) sich räuspern, *Mur., Cig., Jan.*; kri h., Blut auswerfen, *Cig.*; — 2) schnarchen, *Meg., Mur., Jan., ZgD., Dol., jvžhSt.*; uže je po debelo hrkal in spal, *Jurč.*
hrkav, *adj.* 1) heiser, *C.*; — 2) schnarchend, *Jan.*
hrkavec, *vca. m.* der Schnarcher, *Mur., Jan., C.*
hrkavica, *f.* rauher Hals, die Heiserkeit, *C.*
hrkavka, *f.* die Schnarcherin, *Mur.*
hrkúlj, *klja. m.* = hrakelj, *Cig., Jan.*
hrkež, *m.* der Schnarcher, *Guts.*

hrkniti, *hrknem, vb. pf.* 1) sich räuspern, *M.*; — 2) einen Schnarchlaut von sich geben, *Jan.*
hrlec, *lea. m.* der Rüssel, die Schnauze, das Maul, *Mur., Cig., Jan., vžhSt.*; kobila s suhim hrlecom („hrlecom“), *StN.*; — *iz rlec.* nam. rlec, *C.*
hrléti, *im. vb. impf.* = frleti, *C.*
hrlítí, *im. vb. impf.* schnarchen, *Cig., Jan., C.*; — röcheln, *C.*
hróljati se, *am se. vb. impf.* = goniti se (o kobili), *Valj. (Rad.)*
hrmēnje, *n.* das Brausen, das Tosen, *Jan.*
hrmēstaneč, *nca. m.* = hrustaneč, *C., Z.*
hrmēstavec, *vca. m.* = hrustaneč, *C., Sl-Gor.*; — das Dhrälappchen, *Hal.-C.*
hrmēstelj, *tlja. m.* neka rastlina, *vžhSt.-C.*; menda: der Wegetritt (scleranthus perennis); prim. hrustec.
hrmēstljavec, *vca. m.* hrustaneč (govori se: hrmēsloveč), *vžhSt.-C.*
hrmetāneč, *nca. m.* = hrustaneč, *Mur., C.*
hrmetānčast, *adj.* hrustančast, *M.*
hrmēti, *im. vb. impf.* brausen, jausen, *C.*; slap, ogenj hrmi, *Z.*; hrmeli so naprej, *Bes.*; kadar v oblakih hrmi, bati se je toče, *jvžhSt.*
hrmōn, *m.* das Flockkraut (pulsicaria), *C.*
1. hrniti, *hrnem, vb. pf.* einen Schnarchlaut von sich geben, *Z.*; aufröcheln, *Cig.*; h. in umreti, *Cig.*
2. hrniti, *hrnem, vb. pf.* einen Schlag verfehen, *C.* (nam. hrpniti).
hrnjati, *am, vb. impf.* schnarchen, schnurren, *Cig.*; maček začne hrnjati, *StN.*
hrnjavec, *vca. m.* 1) der Schnarcher, *Z.*; — 2) die Pferde schnauze, *Hal.-C.*
hrnjólití, *ólim, vb. impf.* schnarchen, *Mur., Cig., SlGor.-C.*
hrnjúcati, *úcam, vb. impf.* röcheln, *C.*
hróbatí, *bam, bljem, vb. impf.* mit Geräusch nagen oder ein ähnliches Geräusch, wie beim Nagen hervorbringen, *C.*; — prim. hrbati, holbati.
hróbee, *bca. m.* der Rager, *Jan.*
hróbití, *im, vb. impf.* nagen, fuorpehn; trd kruh h., *Laščc.-Lcvst. (Rok.)*; suhe skorjice h., *Zv.*; ukradene bom skorje hrobil, *Glas.*
hrod, *m., Cig.*, pogl. hrid.
hrod, *f., Guts., Javn., Mur.*, pogl. grod *f.*
hrodelj, *dlja. m., Cig.*, pogl. frodelj.
hrodje, *n., Guts., Mur., Cig., Jan.*, pogl. grodje.
hróhati, *am, vb. impf.* = gruzen, *Cig.*; svinje mu prijazno in hvaležno hrohajo, *Gr.*; — menda nam. grohati; prim. tudi: krohati.
hróm, *hróma. adj.* lahm; h. na nogah, *Dalm.*; — bresthaft, *Cig. (T.)*; fraunthast: hrome prsi, *ogr.-C.*
hromáč, *m.* = hromak, *Mur.*
hromák, *m.* der Lahme, *C.*; hromak vzame kljuko iz kota, *Zv.*; — der Krüppel, *Jan.*
hromást, *adj.* lahm, früppelhaft, *Cig., Jan., C.*
hromátanje, *n.* das Hüften, *Javn.*
hromátati, *am, vb. impf.* hüften, *Guts., Mur., Javn., Mik.*; nahajal je odod mnogo takih možakov, kateri so hromatali (šepali), *Navr. (Let.).*

hrómati, am, vb. *impf.* = hromatati, *Dict.*, *Cig.*; — prim. hramati.

hromátski, *adj.* farbni, chromatisch; h. odklon, chromatische Abweichung, *Žnid.*

hromav, *adj.* hinfend: h. konj, *Andr.*; — früppelhaft, *C.*

hromè, éta, *m.* = hromec, *Mur.*, *Cig.*

hromec, mca, *m.* der Lahme, *Cig.*, *Jan.*, *Sol.*, *C.*, *Trub.-Mik.*

hrométi, im, vb. *impf.* hinfen, *C.*; — breiþhaft sein, *Cig.*

hromíti, im, vb. *impf.* hinfend, breiþhaft machen, verfrüppeln, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*).

hromonóžen, zna, *adj.* an den Füßen lahm, *Levst.* (*Zb. sp.*).

hromóšt, *f.* = hromota, *Cig.*, *Jan.*

hromóta, *f.* die Lahmheit, die Lähmung, die Krüppelhaftigkeit, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Nov.*; die Gebrechlichkeit, *C.*; — förperliches Gebrechen, *V.-Cig.*, *C.*; stara hromota, ein altes Leibesgebrechen, *Lašće-Levst.* (*M.*); vsak ima kako hromoto na sebi, *Svet.* (*Rok.*); h. v križu, die Kreuzlähme, živinska bolezen, *Strp.*; — h. se imenuje bolezni, če poči koža pod prstom ali pod členom na nogi ljudem, ki hodijo bosí, *Tolm.-Štek.* (*Let.*).

hromóten, tna, *adj.* lahm, krüppelhaft, gebrechlich, *Cig.*, *C.*, *Svet.* (*Rok.*); hromotni cestarji, *Levst.* (*Cest.*).

hromótnik, *m.* der Gebrechliche, *Levst.* (*Nauk.*).

hromúcati, úcam, vb. *impf.* hinfen, *C.*

hromóúden, dna, *adj.* mit lahmen Gliedern: Rodila je otroke hromóudne, *Levst.* (*Zb. sp.*).

hronšć, *m.* ogr.-*C.*, pogl. hrošč.

hróp, hrópa, *m.* ein röchelnder Athemzug, der Nüffel, *Cig.*

hrópati, pljem, vb. *impf.* röcheln, schnarchen, *Jam.*, *Jan.*, *C.*; — groß lachen, *C.*

1. **hrópec**, pca, *m.* der röchelnder Athemende, *Valj.* (*Rad.*); — 2) ein röchelnder Athemzug, der Nüffel, *Cig.*

2. **hrópec**, pca, *m.* = hrustec, der Knorpel, *SlGradec.-C.*

hropenje ali: hrópenje, *n.* das Röcheln; — prim. hropeti in hropsti.

hropéti, im, vb. *impf.* röcheln, *Dict.*, *Cig.*, *C.*, *BKkr.*; v prsih hropi, *C.*

hropljáti, ám, vb. *impf.* röcheln, *Cig.*

hrópni, hrópnem, vb. *pf.* einen Röchellaut hören lassen, *Z.*

hropót, póta, *m.* das Röcheln, *Met.*, *Mik.*

hropotáti, otám, ócem, vb. *impf.* röcheln, *Mur.*, *C.*, *Z.*; — laut lachen; h. in smejati se, *C.*; — brummen, *Met.*; ein Getöse machen, *Mur.*

hropotljiv, íva, *adj.* der gerne laut lacht, *C.*

hropósti, pem, vb. *impf.* röcheln.

hropún, *m.* kleiner Wörler zum Schießen, *Mik.*

hropúntati, am, vb. *impf.* = hropotati, *C.*

hrost, *m.* = hrošč, *Levst.* (*Nauk.*); — (stsl.).

hrostiti se, im se, vb. *impf.* die Federn oder Haare sträuben: kokoš, pes se hrosti, *BKkr.*; tudi: drohen: élovek se hrosti nad svojim nasprotnikom, *BKkr.*; — prim. hrustiti.

hroš, *m.* *Cig.*, *C.*, pogl. froš.

hróšć, *m.* 1) der Käfer, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*; navadni h., der Maiskäfer (melolontha vulgaris), *Erj.* (*Z.*).

hróšćec, šćeca, *m.* dem. hrošč, *Valj.* (*Rad.*).

hróšćek, éka, *m.* dem. hrošč, *Jan.*

hróšćev, *adj.* des Käfers, Käfer-, *Jan.*

hrovát, *m.* 1) govedje ime, *Tolm.-Erj.* (*Torb.*); — 2) die Hautschel (ononis), *vzhSt.*

hrovátíć, *m.* = hrovat 2), hrvatić, *C.*

hrp, hrpa, *m.* der Schlap, *C.*

hrpa, *f.* die Masse, der Haufe, die Schar, *C.*, *Erj.* (*Izb. sp.*); — hs.

hrpáti, pam, pljem, vb. *impf.* schnarren, *C.*; mit Geräusch freßen: konj je in hrplje, *C.*; sich räuspert, *Jan.*, *C.*; schnarchen, *Kast.-C.*; — kurren, *Cig.*; — schlagen, *Z.*

hrpěla, *f.* = hrbet (šaljivo), *Ip.-Erj.* (*Torb.*).

hrpen, pna, *adj.* begierig, *Mur.*, *C.*; — prim. hrepeniti. (?)

hrpiti se, im se, vb. *impf.* struppig werden, sich sträuben, *C.*

hrpótec, tca, *m.* = trpotec, *C.*

hrpotúti se, im se, vb. *impf.* sich emporrichten; potlačeno listje, stroče itd. se po malem hrpoti, *C.*; rahla zemlja pod se hrpoti = se vzdiguje, *C.*; sich sträuben, sich aufblähen, *C.*; prahlen, *C.*; h. se proti komu, drohen, *C.*

hršk, íterj. frach! (kadar se kaj zlomi, razčesne), *vzhSt.*

hrškati, hrškam, vb. *impf.* knirschen, *Cig.*, *SlN.*

hrškniti, hršknem, vb. *pf.* einen knarrenden, knisternden Laut hervorbringen, *Nov.*

hrst, *m.* knarrendes Geräusch, der Knach, *SlN.-C.*

hrstáč, *m.* = hrestač, *C.*

hrstati, am, vb. *impf.* = hrustati, *Caf Vest.*).

hrstělj, stlja, *m.* das gemeine Weibefraut (erica vulgaris), *Štek.*

hrstěti, im, vb. *impf.* knastern, *C.*

hrstkáč, *m.* = hrestač, *C.*

hrstljánc, nca, *m.* = hrustanec, *Dol.-Mik.*

hrstljáti, ám, vb. *impf.* knorpeln, nagen, *Z.*

Vraž-Pjk.

hršćati, im, vb. *impf.* = hrešćati, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Burg.*; stare kosti so mu hršćale in pokale, *IjZv.*

hršćavec, vca, *m.* neka rastlina. *Vreme-Erj.* (*Torb.*).

hršćeli, *m.* pl. die Pferdechmauze, *vzhSt.*, ogr.-*C.*

hršćljiv, *adj.* den Husten habend, *C.*

hršiti se, im se, vb. *impf.* = hrpotiti se, sich sträuben, *C.*; — prim. srh. sršati.

hrt, hrta, *m.* der Windhund (canis leporarius), *Dict.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Dalm.*, *Krelj.*

Hip. (*Orb.*), *Erj.* (*Z.*), *Danj.* - *Valj.* (*Rad.*), *nk.*

hrtálec, tca, *m.* = rílec, *vzhSt.-C.*

hrtast, *adj.* hager, mager, *vzhSt.*, ogr.-*C.*, *Danj.-Mik.*

hrtati, am, vb. *impf.* schnaufen, *C.*

hrtica, *f.* die Windhündin, *Meg.*, *Dict.*, *Cig.*

hrtič, íca, *m.* dem. hrt, *C.*

hrtiti se, im se, vb. *impf.* die Haare sträuben: mačka se hrti, *Hal.-C.*; — prim. sršiti se.

hrúlití, im, vb. *impf.* blaßen, pfeifen, *C.*; nevilta hruli, der Siuru pfeift, *C.*; — prim. fruliti.

hrûm, *m.* 1) daš Getöse, der Lärm; posvetni hrûm, daš Weltgeräusch; — 2) daš Echo, *Mur.*

hrûmati, hrûmam. mljem, *vb. impf.* lärmten, tosen, *Mur.*

hrûmcn, *mna. adj.* geräuschvoll, lärmend, *Cig., Jan., C., nk.*

hrumestati, *am. vb. impf.* grob schwaſen, *Notr.*

hrumestav, *adj.* kdor rad hrumesta, *Notr.*

hrumėti, *im. vb. impf.* rauschen, brausen, tosen, *Mur., Cig., Jan.*; v ušesih mi hrumi, eš šaušt mit in den Ohren, *Cig.*; kakor iz strašnih slapov hrumi voda izpod neba na zemljo. *Ravn.*; strümen: hoče črez ozidje v Rim hrumeti, *Vod. (Ižb. sp.).*

hrûmiti, hrûmim, *vb. impf.* widerhallen, *ogr.-C.*

hrupati, pam, pljem, *vb. impf.* 1) mit Geräusch freſſen, knorpelnd eſſen, = hrustati, *vzh.St.-C.*; — 2) röcheln, huſten, *C.*

hrumtati, *am. vb. impf.* = hrupati, *C.*

hrûniti, hrûnem, *vb. pf.* aufrauschen, aufſchreien, *ogr.-C.*

hrûp, *m.* der Lärm, daš Getümmel; h. delati, lärmten; h. je vstal, ein Lärm entſtand; h. zagnati, einen Lärm erheben; posvetni h., daš Weltgeräusch, *Cig.*; Ne odpodi od nas življenja tata Veselja hrup, *Preš.*; bojni h., der Kriegslärm, *Cig.*; — lebhaftes Geſede, *Cig.*; h. narediti, h. med ljudmi napraviti, Lärm verurſachen, Aufſehen erregen, *C., Cig. (T.);* brez hrupa, ohne Aufſehen, prunkloſ, *Cig.*

hrûpa, *f.* der Wetterſturm, *vzh.St.-C.*

hrûpati, pam, pljem, *vb. impf.* mit Geräusch freſſen, knorpeln, *Jan., C.*; konjslamo hruplje, *Z.*; — kruh hruplje med zobmi, daš Brot knorpelt zwiſchen den Zähnen, *C.*

hrupavec, *vca. m.* = hrustanec, *C.*

hrûpec, *pea. m.* = hrustanec, *Jan., C.*

hrûpen, *pna. adj.* lärmend, geräuschvoll, *Cig., nk.*

hrupenje, *n.* daš Lärmen; h. in šumenje, *Trub.*

hrupetati, etâm, ččem, *vb. impf.* poltert, rum-peln, *C.*; krachen, *Gnts.*

hrupėti, *im. vb. impf.* lärmten, tumultuieren, *Cig., Jan.*; vse je zoper eno drugo hrupelo, *Trub.*; vse mesto hrupi, *Dalm.*; rauschen, wettern, türmen, *Cig., Jan., C.*; — hrupi mi, ich röchle, *C.*

hrûpiti, *im. vb. impf.* 1) = hrupeti, *Mur., Cig.*; — 2) h. se, = ustiti se, prevzetno govoriti, *Koborid-Erj. (Torb.).*

hrupljiv, *iva. adj.* lärmend, *Cig.*

hrupljivec, *vca. m.* der Lärmmacher, der Tumultuant, *C.*

hrûpnik, *m.* = hrupljivec, *Cig., Jan.*

hrupôt, ôta, *m.* = hrup, *C.*

hrupotati, otâm, ččem, *vb. impf.* = hrup delati, *C.*

hrûst, *m.* 1) daš Geräusch von dünnen Ästen, *C.*; — 2) robuſter, vierdrötiger Menſch; obogatil ga bo kralj zelo, kdor tega hrusta (Golijata) premaga, *Ravn.*

hrustálo, *n.* der Freſſer, *SLN.*

hrustánčast, *adj.* knorpelartig, knorpelig.

hrustánčcn, čna, *adj.* knorpelig; Knorpel-; hrustánčni sklep, die Knorpelfügung, *Cig.*

hrustánčevina, *f.* die Knorpelsubstanz, *Erj. (Som.).*

hrustánčnica, *f.* daš Knorpelthier, *Cig.*

hrustánec, *vca. m.* der Knorpel; ščitasti h., der Schildknorpel, kolobarčasti h., der Ringknorpel, kopitasti h., der Gieſſeckentknorpel, (beim Kehltopf), *Erj. (Som.).*

hrûstanje, *n.* daš Knorpeln.

hrûstati, *stam. vb. impf.* mit Geräusch eſſen, knorpeln; Spredaj silce, Zadaſ vil'ce, V sredi usta, Kamenje hrusta. (= plug), *Goriška ok-Erj. (Torb.);* — 2) daš r unrein anſprechen, rauschen, *C.*; — eine Sprache radebrechen; latinsko h., *Cig.*; — 3) kniftern, rauschen (wie dünne Zweige), *Cig., C.*; — hrûščem, *Valj. (Rad).*

hrûstáv, áva, *adj.* 1) knorpelnd, *Cig.*; — 2) knorpelig, *Cig., Jan.*

hrûstavec, *vca. m.* 1) der Knorpeler, der Rager, *Jan.*; — 2) der Prahler, *Fr.-C.*; — der Schreihals, *Tolm.*; — 3) = hrustanec, *Mur., Cig., Mik., Tolm.*

hrûstávka, *f.* 1) die Knorpelfische; — 2) eine Art Birne, *M.*; — 3) die Knorpelſalat (chondrilla), *C., Medv. (Rok.).*

hrûstec, *vca. m.* 1) der Knorpel, *Cig., Jan., Mik., St.*; pos. daš Ohrſpöchen, *Hal.-C.*; — 2) razne rastline: der Luzerner- oder Schneckenſtee (medicago sativa), *Mur., Cig., Medv. (Rok.);* — der Stachapfel (datura stramonium), *Jan.*; — der Wegetritt (scleranthus perennis), *vzh.St.-C.*; — neka vinska trta, *Celje-Erj. (Torb.);* grüner Kamigl, *Trumm.*; der Krachquedel, *vzh.St.-C.*

hrûstelj, *stlja. m.* 1) hrustavec 1), *C.*; — 2) neka vinska trta: = hrustec, *C., Trumm.*; — eine Art Nachtelweiſen (melampyrum), *StGor.-C.*

hrûstiti se, *im. se. vb. impf.* 1) ſich brüſten, prahlen, *Cig., Jan., C., Jurč.*; — 2) troſten, *Mur.*; — prim. hrostiti se.

hrustljánje, *n.* daš Knorpeln, *M.*

hrustljánka, *f.* = hrustavka (črešnja), *Burg.*

hrûstljast, *adj.* kar se da hrustljati, krhek, *Cig.*

hrustljáti, ám, *vb. impf.* knorpeln, *Mur., Cig.*

hrustljávka, *f.* 1) die Knorpelrin, *Z.*; — 2) der Eiſſalat, *Z.*

hrustljávkast, *adj.* = hrustljiv, *Vrtov. (Vin.).*

hrustljiv, *iva. adj.* kar se da hrustati: hrustljive jagode, *Vrtov. (Vin.).*

hrûstnica, *f.* hrustnice, Knorpelfische (chondracanthi), *Jan., Cig. (T.), Erj. (Z.).*

hrûstniti, hrûstnem, *vb. pf.* einen Knorpelant hervorbringen, *M.*

hrûſast, *adj.* birnförmig, *Cig.*

hrûšč, *m.* daš Geräusch, der Lärm, *Mur., Cig., Jan., C.*; svetni h. in trušč, *Cr.*; ušesni h., daš Ohrenſausen, *Erj. (Som.).*

hruščanje, *n.* daš Rauschen: gora zagrmi od hruščanja, *Jap. (Prid.).*

hruščati, im. *vb. impf.* rauſchen, brauſen, toſen, *Mur., Cig., Jan.*; veter. voda hruſči, *C., Jap. (Prid.)*; velike reke hruſčijo, *Slom.*

hruščāv, āva, *adj.* rauſchend, *C.*

hruščev, *adj. Cig.*, pogl. hruſev, hruſkov.
hruščica, *f. dem.* hruška: 1) kleine Birne: — 2) ime raznim rastlinam: die Traubenhyacinthe (*muscaria racemosum*), *Tuš. (R.)*; — die Muſcatnuß (*myristica moschata*), *Z.*; — h. božja, die Feſſenbirne (*aronia rotundifolia*), *Nanos-Erj. (Torb.)*; — zelena zimſka h., daſ Wintergrün, daſ Birntraut (*pirola*), *C., Tuš. (B.)*; — medvedova h. = glog, *Mur., Fr.-C.*

hruščič, *m.* kozje ime, *Krn-Erj. (Torb.)*.

hruščiti, im, *vb. impf.* rauſchen, *Mur., Trst. (Let.)*.

hrušev, *adj.* Birn(en)~, vom Birnbaum, *Cig., Jan.*; h. hlod, *LjZv.*; h. krhelj, *Erj. (Ižb. sp.)*.

hruševce, *vca, m.* 1) der Birnmoſt; — 2) jed iz hrušek, *Gor.*

hruševica, *f.* daſ Waſſer von gekochten Birnen, *Cig., ZgD.*

hruševina, *f.* daſ Birnbaumholz, *Cig., Jan.*

hruševje, *n. coll.* Birnbäume, (-ſčevje) *Met.*

hruševka, *f.* 1) = hruſevce 1), *Cig.*; — 2) = hruſevica, *Erj. (Ižb. sp.)*.

hruška, *f.* 1) der Birnbaum (*pirus communis*): — die Birne; suha hruška, die gedörrte Birne; zna več ko hruške peči = er verſteht etmaſ; — medvedove hruške = glog, *Tuš. (R.)*; die Feſſenbirne (*aronia rotundifolia*), *Josch.*; — podzemeljska h. = krompir, *Kor.-C.*; — 2) der Degenknopf, *Jan. (H.)*.

hruškast, *adj.* birnförmig.

hruškič, *m.* ovčje ime, *Valj. (Rad.)*.

hruškov, *adj.* Birn~, vom Birnbaum; hruškovno deblo.

hruškovce, *vca, m.* der Birnmoſt.

hruškovica, *f.* daſ Waſſer von gekochten Birnen, *Cig.*

hruškovje, *n.* = hruſevje, *Jan. (H.)*.

hruškovka, *f.* 1) = hruškovica, *Z.*; — 2) = hruškovce, *Cig.*

hruškovina, *f.* daſ Birnbaumholz, *Cig.*

hruškovnica, *f.* = hruſevce, *Cig.*

hrúti, hrújem, *vb. impf.* toſen, rauſchen, brauſen, *Cig., Jan., M., C.*; veter. voda hruje, v oblakih hruje, *C.*; kračen: gre in drmastu po goſči, da vse hruje pod njim, *C.*; — hruje mi, idj röchle, *C.*; — ſchnell und laut reden, gréinen, *C.*

hrúte, *n.* daſ Toſen, daſ Röcheln, daſ Geſchrei, *C.*

hrvatica, *f.* neka suknja, *Danj.-C.*; = 1. čoha, *ogr.-C.*

hrvatič, *m.* die Hauthechel (*ononis*), *Ščar.-C.*

hrvatovščák, *m.* neka trta, *Št. (ob hrv. mejj)-Erj. (Torb.)*.

hržanje, *n.* daſ Wiehern, *Habd.-Mik., Mur., Jan.*

hržati, zam, zem, *vb. impf.* wiehern, *Mur., Cig., Jan., Mik., Nov. Npes.-Vraž, vžšt.*

hržavec, *vca, m.* der Wieherer, *Mur.*; --pren. der ſehr laut zu lachen pflegt, *Mur.*

hrzgetáti, etám, ččem, *vb. impf.* = hrzati, *Št.-Z., Npes.-Vraž.*

hržniti, hržnem, *vb. pf.* einen Wieherlaut aus ſtoßen, *Danj. (Posr. p.)*.

hrž, *ř, f. ogr.-C.*, pogl. řz.

hrženica, *f.* der Graſgröſch (rana temporaria), *Guts., Mur., Erj. (Ž.)*.

hržica, *f.* die Gallmücke (ker dela na rastlinah izrastke ali hrge), *Erj. (Ž.)*.

hte, *adv.* = koli: kdo hte, kam hte (kdohte, kamhte), *itd.* = kdorkoli, kamorkoli, *itd., SIGor.-C.*

htéti, hčëm, *vb. impf.* pogl. hoteti.

hū, *interj.* hu! *Cig.*

hūba, *f.* die Schalmel, *Hip. (Orb.)*; — prim. hobo.

hubika, *f.* *SlGradec.-C.*, pogl. hudobika.

hubkáč, *m.* = hupkač, *Št.-Mur.*

hūbkati, *am. vb. impf.* „hub, hūb!“ rufen, *Mur.*

huč, *m.* = žantlaka! *Poh.*

hūčati, im, *vb. impf.* heftig wehen, veter. huči, *C.*

hūd. hūda, *adj.* böſe, ſchlumm, arg; hudi duh. der böſe Geiſt; hudo ſtoriti, delati, Wöſes thun, freveln; hudo delo, die Miſſethat; hūd namen, böſe Abſicht; hudo pozelenje, böſe Begierden; hude misli, böſe Gedanken; hudo misliti o kom, Arges von jemandem denken; hūd jezik, eine böſe Zunge; huda vest, böſes Gewiſſen; hūd prepirljivec, ein Zanktreiſel; hūd pes, ein ſchlummer Hund; hūd mož, ein ſchlummer, ſtrenger Mann; hūd biti na koga, auf jemanden böſe ſein; huda beseda, ſeindſeliges Wort; ein Scheltwort, *M.*; hudo imeti koga, arg mit jemandem verfahren; s hudim in dobrim, mit Güte und Strenge; iz huda, im Schlimmen, *C.*; hudo gledati, finſter blicken; hudo se držati, eine finſtere Miene machen; hude volje biti, in einer böſen Stimmung ſein; huda peč, ſtark erhitzter Ofen, *M., jvžšt.*; huda britev, ſcharfes Raſſermeſſer, *M., Z.*; hudo žganje, hochgradiger Brantwein; hūd ocet, ſcharfer Eſſig; hude krvi biti, heißblütig ſein; hude jeze biti, zu heftigem Zorne geneigt ſein; = gierig; tat je hūd na jabolka, oven je hūd na oves, *Bikr.*; hūd na vino, denar, *Z.*; — hūd boj, heftiger Kampf; huda je bila, eſ ging hitzig zu; hūd vihar, ein heftiger Sturm; hudo vreme, huda ura, daſ Ungewitter; hudi oblaki, gewitterſchwangere Wolken; huda reka, gefährlicher, reißenber Strom, *M.*; huda noč, eine ſchlumme Nacht; hudi časi, ſchlumme Zeiten; hudo delo, ſchwere Arbeit, *Z., jvžšt.*; huda sila, dringende Noth; hūd mraz, grimme Kälte; huda suša, große Dürre; hūd smrad, heftiger Geſtank; huda bolezen, ſchlumme, gefährliche Krankheit, (pos. die Fallſucht, *M.*); huda bolečina, heftiger Schmerz; huda rana, ſchwere Wunde, *Z.*; huda žeja, heftiger Durſt; hūd kašelj, heftiger Hüten; do hudega bolan, gefährlich krank, *Ravn.-Mik.*; hudo ti bodi! (ein Fluch) *C.*; hudo in dobro, daſ Wohl und Wehe; hudo a. huda se mu godi, eſ.

geht thut schlecht: na hujem je. er ist schlechter daran; hudo a. huda je za vodo, za denar, es ist großer Mangel an Wasser, Geld, es herrscht eine Wasser-, Geldnoth; huda mu prede, er ist in der Klemme, *Jan.*; otel ga bode ob hudi (in der Noth), *Ravn.*; hudo mi je. es wird mir eng ums Herz, *Jan.*; es fällt mir hart, *južhŠt.*; hudo mi je za njega, es thut mir leid um ihn, *Z.*, *južhŠt.*; hudo mi je, es ist mir übel, hudo mu je prišlo, er wurde unwohl, *južhŠt.*; — hudo = zelo, arg, sehr; hudo pretpsti, hudo potrebovati, *Cig.*, *C.*; — = slab, schlecht: hud sad, hudo drevo, *Kast.*; huda pitna voda, *Levst. (Nauk.)*; huda je obleka ali obutev, ki uze ni cela, *Goriška ok., Kras-Erj. (Torb.)*; huda sukinja, *srajca, Cig.*, *C.*; hud črevelj, *Gor.*; hudo vidim = slabo vidim, *Gor.*; — huda roka = leva r., *Rež.-C.*; — hudo meso, wildees Fleisch, das Fauleisich in Wunden, *Cig.*

húdec, dea, *m.* 1) böser Mensch, *Valj. (Rad.)*; — 2) der Zaunkönig, *Rež.-C.*; — 3) die Gicht, *vžhŠt.-C.*

hudenica, *f.* hudenice, „weibliche böse Geister, die den ungetauften Kindern schaden sollten“, *C.*; *Jurien, Št.-Cig.*

hudér, rja, *m.* = hudír, *Mur., Mik.*

hudéti, im, *vb. impf.* mager werden, abmagern, *Jan., C.*

hudica, *f.* die Gicht, *Mur., Cig., C.*; prijela ga je hudica (podagra), *Cv.*

hudič, *m.* der Teufel: ta človek ti je za hudiča, ein Teufelskerl, *Erj. (Ižbr. sp.)*.

hudičati, am, *vb. impf.* = hudičevati, *Jaru., Cig.*

hudiček, čka, *m. dem.* hudič, das Teufelchen.

hudičev, *adj.* des Teufels, Teufels-, teuflisch; hudičev delo, das Teufelswerk; h. človek, ein teuflischer Mensch.

hudičevanje, *n.* das Fluchen mit dem Worte hudič.

hudičeváti, čjem, *vb. impf.* den Teufel im Munde führen, mit dem Worte hudič fluchen.

hudičevávec, vca, *m. dem.* mit dem Worte hudič zu fluchen pflegt, *Cig., Jan.*

hudičevávka, *f.* die mit dem Worte hudič zu fluchen pflegt, *Cig.*

hudičič, *m. dem.* hudič, *Cig.*

hudičiji, *adj.* Teufels-, teuflisch: Po hudičje črno lice 'ma, *Vod. (Pes.)*.

hudika, *f.* der wollige Schneeball (*viburnum* *lantana*), *Caf (Vest.)*; — prim. hudobika, do-brika.

hudiman, *m.* der Teufel, *C.*, *Valj. (Rad.)*; glej hudimana, citre bi me bile ob grunt pripravile, *Andr.*; tudi: hudiman, *Dol.*; — blazja beseda nam. hudič.

hudimer, rja, *m.* = hudiman, *Z., Štrck., Jurč., južhŠt.*

hudína, *f.* das Böse, das Schlechte, *C.*; — das wilde Fleisch, der Auswuchs am Körper, der Schwamm, *Cig., Jan., M.*; der Krankheitsstoff: hudina leze iz telesa, *Vrt.*; h. gre iz bolnika, *Svet. (Rok.)*, *Dol.-Erj. (Torb.)*; — slabo vreme, *Krn-Erj. (Torb.)*.

hudír, rja, *m.* der Teufel: gozdni h. = mandril, der Waldteufel (*papio mormon*), *Jan., Erj. (Ž.)*.

hudírjev, *adj.* des Teufels; verteuflert, *Cig.* hudirjev človek, ein Teufelskerl, *Cig.*

hudírski, *adj.* teuflisch, Teufels- (*v. klevicah*): to je hudírsko delo! *SlGor.-C.*, *južhŠt.*

hudírstvo, *n.* die Teufelei. *SlN.*

hudíršček, *m.* = hudír, *SlGor.-C.*; der Dämon, *Zora*.

huditi, im, *vb. impf.* 1) h. kaj, tadeln, *C.*; — 2) schaden: to mi hudi, *C.*; — 3) h. se, böse sein, sich ärgern, *Mur., Cig., Jan., C., M.*; h. se na kaj, *LjZr.*: general se je hudil nad njih nepokorščino, *Vod. (Ižbr. sp.)*.

hudník, *m.* der Teufel.

hudóba, *f.* 1) die Bosheit: iz hudobe kaj storiti; sama hudoba ga je, er ist die lautere Bosheit; — 2) der Zorn, der Ingrimm: s hudobo, mit Ingrimm, *C.*; prim. zloba; — 3) (o osebah) der Schlimme, der Bösewicht: ta hudoba! ti hudoba ti! — der böse Geist, der Teufel; — 4) die Scham, die Genitalien, *Gor.*

hudobávljati, am, *vb. impf.* Böses thun, *Jan., M.* (morda nap. *impf. ad* hudobiti?).

hudóbec, bca, *m.* der Böse, der Teufel, *Jan., M., Let.*; — = škrat, *IžZv.*

hudóben, bna, *adj.* böshast, böse; h. namen, böse Abficht; hudobna poškodba, böshafte Beschädigung, *Cig.*; hudobni jeziki, Lästertzungen.

hudobíče, *n.* = hudobika, *C.*

hudóbja, *f.* die Bosheit; to je sama h.! daš ist reine Bosheit! die böshafte That; hudobijo storiti, einen Frevel verüben, *Cig.*

hudobiján, *m.* = hudič, *Npes.-Kres.*

hudobika, *f.* der wollige Schneeball (*viburnum* *lantana*), *Št.-C.*, *Poh.-Erj. (Torb.)*; — = jerebika, die Vogelbeere, *SlGradec.-C.*

hudobítnik, *m.* der Stachappfel, (datura stramonium), *SlGor.-Erj. (Torb.)*.

hudobíti, im, *vb. impf.* 1) Böses thun, *Z.*; — 2) = kvariti, *Dol.*; — 3) h. se, sich ärgern, *Bes.*

hudobljiv, íva, *adj.* = hudoben, *Mur.*; hudobljivo srce, *C.*

hudobljivost, *f.* = hudobnost, *Mur.*

hudóbnéz, *m.* böser, böshafter Mensch, der Bösewicht.

hudóbnica, *f.* 1) böses, böshaftes Weib; — 2) das Fieber, *Meg.-C., Z.*; — 3) neka trava, *C.*

hudóbnik, *m.* = hudobnec; hudobnik je v svoji hudobi le naprej silil, *Jap. (Pripr.)*; hudobniki so ga vlekli črez zobe, *Jurč.*

hudobnják, *m.* = hudobnik, *C.*, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

hudóbnost, *f.* die Boshaftigkeit, die Bosheit, die Böseartigkeit.

hudobováti, čjem, *vb. impf.* 1) Böses thun, *Jan.*; h. koga, mißhandeln, *Mur.*; — 2) fluchen, grimmig poltern, *C., Z.*; nikdo jih ni razsajati ali hudobovati čul, *Stom.*; h. se nad čim, über etwas fluchen, unwillig sein, *C.*

hudočinstvo, *n.* = hudodestvo, *Mur.*

hudodêjce, jca, *m.* der Miſſethäter, *nk.*
hudodêjstvo, *n.* die Miſſethat, das Verbrechen,
Jan., C., nk.
hudodêjski, *adj.* verbrecheriſch, criminell, *Jan.*
hudodêjce, jca, *m.* = hudodelnik, *Cig., Jan.;*
 Bog tepe hudodelce po hudodelcih, *Ravn.;*
 naj ne mamijo hudodelca, ſe dalje poče-
 njati kazensko dejanje, *Levst. (Nauk.)*
hudodêten, tna, *adj.* übelthätig, verbrecheriſch,
Cig., Jan.
hudodêliti, dêlim, *vb. impf.* Uebelthaten begehen,
 böſe handeln, freveln, *Mur., Jan., C., Ravn.*
hudodêtka, *f.* = hudodelnica, *Cig., Jan.*
hudodêtnica, *f.* die Miſſethäterin, die Verbre-
 cherin, *Cig., Jan., nk.*
hudodêtnik, *m.* der Miſſethäter, der Verbre-
 cher, *Dict., Mur., Cig., Jan., Krelj, Jap.,*
Skrinj.-Valj. (Rad), kajk.-Valj. (Rad), nk.
hudodêtski, *adj.* übelthäteriſch, verbrecheriſch,
Mur., Cig., Jan.
hudodêlſtven, svena, *adj.* criminell, *Cig.*
hudodêlſtvo, *n.* die Miſſethat, das Verbrechen,
Mur., Cig., Jan., DZ., nk.; slediti vsako h.,
Levst. (Nauk.); h. umora, tatvine, *nk.*
hudodêlſtvováti, ūjem, *vb. impf.* Miſſethaten,
 Verbrechen verüben, *Zora.*
hudogled, glêda, *adj.* ſünſter blickend: h. êlovek,
Jurč.; — = grdogled, ſcheeliſchtig, *Cig.*
hudogledec, dca, *m.* hudogled êlovek, *Valj.*
(Rad).
hudogledên, dna, *adj.* ſünſter, zornig blickend,
Fr.-C.; — = grdogledên, ſcheeliſchtig, *Cig.*
hudogledênik, *m.* der ſünſter, zornig Blickende
C.
hudojezîcnik, *m.* der eine böſe Zunge hat, das
 Läſtermaul, *Stom.-C.*
hudoklêten, tna, *adj.* der arg ſucht, *C.*
hudoklêtnik, *m.* der arge ſucher, *C.*
hudolês, lêsa, *m.* = hudobika, *Z.*
hudolêsovina, *f.* = hudobika, *Z.;* — der
 Hartriegel (cornus sanguinea), *M., Rib.-C.,*
Laſêe-Erj. (Torb.).
hudolêten, tna, *adj.* miſſjährlig *Z.;* — mager
 (o živini in êloveku), *Gor.*
hudolêtnež, *m.* magerer Menſch, *nk.*
hudolêtnica, *f.* das Berufſtraut (erigeron ca-
 nadensis), *Mur., Medv. (Rok);* — „eine Art
 Luſtraut mit großen Bohnen“, *vzh.-St., ogr.-*
C.; — „eine Art Bergblümchen, blaſſgelb
 blühend“, *Mariborska ok.-C.*
hudolêtnik, *m.* 1) kdor o hudi letini proſjaçi,
Levst. (Zb. sp.); — 2) = êuk, *Fr.-C.;* —
 3) eine Art gemeine Fiſtole, *Celjska ok.-C.*
hudolêtovina, *f.* *Z.* pogl. hudika.
hudolêsetn, setna, *adj.* arggeſinnt, übelden-
 kend, *Mur., Jan.*
hudomiſljiv, iva, *adj.* Böſes ſinnend, *ogr.-C.*
hudomušen, ſna, *adj.* böſtaunig, *C.;* hudo-
 mušno je pesnikov pleme, *Zv.;* h. êrno-
 gledec, *Zv.;* ſchalthaft; h. êlovek, hudomušno
 kaj povedati.
hudomušnež, *m.* = hudomuſnik, *SlN.*
hudomuſnik, *m.* hudomuſen êlovek, *SlN.*
hudomušnost, *f.* die Böſtaunigkeit, die Schalf-
 heit.

hudonôscn, sna, *adj.* untheilbringend, *Let.;*
 êaſêenje hudonosnih prikazni, *Bes.*
hudorêci, rêcêem, *vb. pf.* nam. hudo rêci, ſit
 dnu, ſchimpfen, *Trub.-C.;* (po lat. maledi-
 cere).
hudorêkati, am, *vb. impf. ad* hudoreci, *C.*
hudosušen, mna, *adj.* argwôhniſch, *Z.;* tesni
 nauki hudosuſnih ljudi, *Vod. (Zbr. sp.).*
hudôst, *f.* die Schlimmheit, die Schârfe, *Cig.*
hudoſêgast, *adj.* übelgeſittet, *Hip.-C.*
hudôta, *f.* das Böſe, das Uebel, *Ble-C.*
hudoum, ūma, *m.* neka trava, ki raste v bu-
 kovju, *C.*
hudoumen, mna, *adj.* = blazen, (hudumen)
Javn.
hudoumiti, ūmim, *vb. impf.* = blazniti, rajen,
 (hudumiti) *Javn.;* (= h. se, *M.*)
hudoumnost, *f.* = blaznost, (hudumnost)
*Javn., Mur. **
hudoûrec, rca, *m.* = hudoornik, *C.*
hudoûren, rna, *adj.* Gewitter-, gewitterhaft,
Cig., Jan.; hudoûrni oblaki, Gewitterwolken,
Cig., SlN.; wetterlaunlich, wetterwiderſich, *V.-*
Cig.
hudoûrnica, *f.* 1) velika h., = hudoornik
 2), *Cig., Levst. (Nauk), Frey. (F.);* — 2) neka
 bajeslovna raſtlina, *Bes. 1870. 10.*
hudoûrnik, *m.* 1) der Wildbach, der Gießbach;
 der Waibrinnen, die Hungerquelle, *Jes.;* —
 2) der Segler, die Mauerſchwabe (cypselus
 apus), *Erj. (Z.);* — planinski h., der Alpen-
 ſegler (cypselus melba), *Cig., Erj.-C., Frey.*
(F.); — 3) hudoorniki so duſe nekrſêenih
 otrok, *vzh.-St.-Pjk. (Ûrt. 56.).*
hudovânje, *n.* der Aerger, *Cig.;* das Schmä-
 len; h. in grozêne inzenirjevo, *Jurč.*
hudovâti se, ūjem se, *vb. impf.* böſe ſein, ſich
 ereiferen, ſich ärgeren; h. se nad kom, über
 jemanden ungehalten, erbittert ſein, *Cig., C.,*
Ravn.-Jan. (Stom.); h. se na koga, je-
 manden beſchimpfen, *C.;* einen übel anlaſſen,
Cig., C.; kdor nima družega dela, pa se
 ob mene huduje (ſchmäht auf mich), *Jurč.;*
 tudi h. koga: Pasterke in pasterkinje Bo
 hud'vala maêeha, *Stom.*
hudovina, *f.* = hudovitovina (?): s hudovino
 nekateri vino barvajo, *jvzh.-St.*
hudovirje, *n.* der Ort, wo das Waſſer durch
 ſchlägt, = ſaêiſêe, *Cig.*
hudovit, *adj.* ſchlimm, ſchädlich, *Nov.-C.*
hudovita, *f.* = hudovitovina, *Z.*
hudovitost, *f.* die Schlimmheit, *C.*
hudovitovina, *f.* der wollige Schneeſtall (vi-
 burnum lantana), *Cig.*
hudovôljec, ljca, *m.* der Uebelwollende, *Cig.,*
C.; der Wôſhafte, *Jan.*
hudovôljcn, ljna, *adj.* 1) böſwillig, miſſgünſtig,
Mur., Cig., Jan., M.; — 2) übelgelaunt, *Jan.,*
C.; hudovôljno se drzati, *Jap. (Prid.).*
hudovôljnež, *m.* der Böſwillige, der Uebel-
 geſinnte, *Cig., C., M.*
hudovôljnik, *m.* der Böſwillige, *Z.;* ſchelmi-
 ſcher Menſch, *Cig.*
hudovôljnost, *f.* 1) die Böſwilligkeit, der Arg-
 ſinn, *Cig., ogr.-M.;* — 2) der Wiſſmuth, *Jan.*

hudovoščljiv, íva. *adj.* schadenfroh (hudovó-ščljiv). *Mur.*

hudozimce, mca. *m. nav. pl.* hudozimci, die Heiligen, deren Feiertage in die strenge Winterzeit fallen (Paulus, Antonius, Agnes, etc.). *Svet. (Rok.).*

hudoželj, ljna. *adj.* übelwollend, schadenfroh, *C.*

hudoželjnik, *m.* der Uebelwollende, *M.*

hudoželnost, *f.* die Schadfrenude, *C.*

hudoživ, živa. *adj.* schlecht aussehend, kränzlich, *C.*

hudoživnik, *m.* der mühselig Lebende, *Notr.*
huháika, *f.* = gugalica, die Schaufel, *Št.-C.*; — die Hängematte, *Valj. (Rad).*

huhati, am. *vb. impf.* = gugati, *C.*

huhnjáti, ám. *vb. impf.* *Mur.*, pogl. hohnjáti.

huhorica, *f.* der Sturmwind, *C.*; — prim. hohorin.

huhúkati, kam, čem. *vb. impf.* jchreien (wie die Gule): sova huhuče, *C., Z.*

huhúriti se, úrim se, *vb. impf.* = šešuriti se, šopiriti se, *Ble.-C.*

húj, *interj.* huj, huj! Zuruf an Schweine, *Sl-Gor.-C., jvžŠt.*

hújati, am, *vb. impf.* 1) = hujšati, *Savinska dol.-C.*; — 2) h. se, jchlimm sein, zürnen, greinen, jchelten, *M., C.*; lamentieren, *Koborid-Erj. (Torb.).*

hujáva, *f.* das Glend, das Weißgehidit, die Drangsal, *ZgD., Polj.*

hujeváti se, újem se, *vb. impf.* = hudovati se, jich úrgern, *Tolm.-Štrek. (Let.).*

hujkác, m., *Jan.* pogl. hukpáč.

hújs, *interj.* = hus, *C., Št.*

hujsen, sna. *adj.* = hud: h. pes, *kajk.-Valj. (Vest.).*

hujskáč, *m.* der Hecker; — pogl. huskáč.

hújskati, am, *vb. impf.* hecken; — pogl. huskati.

hújstíti, im, *vb. impf.* *jvžŠt.*, pogl. hustiti.

hújsanje, *n.* 1) das Verschlimmern; — 2) das Abmagern.

hújšati, am, *vb. impf.* 1) verschlimmern, h. se, jich verschlimmern; — 2) úrgern, Anergernis geben, *M., Z.*; — 3) mager machen, zehren: bolezen ga hujša, *Cig.*; — h. se, mager werden, *Cig.*; — 1) *intr.* hujšati, mager werden, hageru, *Cig., Jan., M.*

húk, *m.* 1) der Hauch, *Cig.*; — 2) das Gevraúch, *Re7.-C.*

hůka, *f.* der Tannit, der Lärm: huka in boka. *Št.N., Vrt., Zv., Erj. (Zb. sp.).*

hukáč, *m.* der Pustler, *Cig.*

hůkati, kam, čem. 1) hauchen, pusten, *Cig., Jan., C. (BlKr.);* v roke h., *Vrt.*; sv. Luka v roke huka, *Istra-Erj. (Torb.);* na plecá in sluhe mu hucejo s toplo sapo, *Ijk. (Črt.);* — 2) lármen, jchreien, *Re7.-C.*; — (o sovi), *Valj. (Rad).*

hůkež, *m.* der Haucher; sv. Lukež v roke hukež, *Lašče-Erj. (Torb.).*

hůkniti, hůknem, *vb. pf.* 1) hauchen, *Cig.*; h. v zrcalo, *Vrt.*; — 2) aufjchreien, aufjchzen, *Bes.*

1. **hůla**, *f.* der Bug, *Gor.-Mik., Valj. (Rad);* — prim. hil.

2. **hůla**, *f.* die Beschimpfung, *Slom.-C.*; — hs. **hůlati**, am, *vb. impf.* verspotten: h. koga, *C.*; — prim. 2. hula.

hůlavec, vca, *m.* der Trogkopf, *Mur.*

hůlba, *f.* der Tadel, *C.*; — prim. 2. huliti.

hůlež, *m.* 1) der Trogkopf, *Mur.*; — 2) kozje ime, *Krn-Erj. (Torb.).*

1. **hůliti**, hůlim, *vb. impf.* 1) biegen, neigen, *Hal.-C.*; derviši čelo k zemlji hulijo, *Št.N.*; konj ušesa huli, richtet die Ohren nach rückwártš, *C.*; — h. se, jchlummernd nicken, *C.*; huli se mi = dremlje se mi, *vžŠt.-C.*; — 2) h. se, jich ducken, *Mur., Cig., Jan.*;

mačka se huli, *Z.*; konj se huli = ušesa huli, *SlGor.-C.*; — jich demúthig stellen, jich verstellen, heucheln, *Cig., C.*; Bogu se huliti, *Z.*; — h. se, erbittert sein, trogen, *Mur., Met.*

2. **hůliti**, im, *vb. impf.* tadeln, mišbilligen, láštern, *Cig., C.*; oni hulijo, česar ne razumejo, *Čr.*; — hs.

3. **hůliti**, im, *vb. impf.* blaſen: veter huli, *C.*; — hauchen: v roke huliti = hukati, *Fr.-C.*; — prim. fuliti.

hulivce, vca, *m.* kdor se huli, *Levst. (Zb. sp.);* — prim. 1. huliti 2).

1. **hůljenje**, *n.* 1) das Zichduden, *Valj. (Rad);* dudmáuseriſches Benchmen, die Verstellung, *Cig.*

2. **hůljenje**, *n.* das Tadeln, das Láštern, *Cig.*; — hs.

humaníst, *m.* gojitelj humanizma, der Humanist.

humanizem, zma, *m.* najbolj na staroklasični uk se upirajoča duševna izobrazba, der Humanismus.

humór, rja, *m.* duhovita, dobrohotno šaljiva presoja človeških slabosti, der Humor.

humorist, *m.* kdor humoristično govori ali piše, der Humorist.

humoristika, *f.* humoristično govorjenje ali pisanje, der Humor, *Cig. (T.).*

humorističen, čna, *adj.* s humorjem govorjen ali pisan, humoristiſch.

humórski, *adj.* humoristiſch, *IjZv.*

húntalo, *n.* der durch die Nase redet, *Istra.-C.*

húntati, am, *vb. impf.* durch die Nase reden, nájeln, *Jan., Istra.-C.*

hupáč, *m.* der Wiedekopf, *vžŠt.-C.*

húpati, pam, pljem, *vb. impf.* (den Laut hup hören lassen), jchreien, *Mik.*

hupkáč, *m.* = hupáč, *C., Ščav.*

hurá, *interj.* hurrah! (vojaski bojni, tudi slavilni krik).

hůrda, *f.* nátrijſcher, jhörrichter Mensch (psovka), *vžŠt.-C.*

hůrdež, *m.* = hurda, *C.*

hurhurovátí, újem, *vb. impf.* kaudern (o puranil), *ogr.-C.*

husár, rja, *m.* = huzar, *po drug. slov. jezikih.-Cig.*

hús, *interj.* Zuruf an Schweine, *C.*

hůskanje, *n.* das Hecken.

huskač, *m.* der Heßer.
 hūskar, *rja, m.* = huskač, *Cig.*
 hūskati, *am, vb. impf.* heßen, *Cig., Jan.*; *nav.*
 hujskati; — *prim.* bav. huss, huss! ein Ruf,
 womit man ein Thier zu heßen pflegt,
an-, auf-hussen, Šrek. (Arch.).
 hūskavec, *vca, m.* = huskač, *Cig.*
 hūstiti, *im, vb. impf.* heßen, retten, *M., C.*;
 psa h., *C.*
 hūš, *interj.* Zuruf an Schweine, um sie fort-
 zutreiben, *BlKr.*; — huš huš! (tako se go-
 vori po otrošje, kadar je mraz).
 hūškati, *am, vb. impf.* jaudžeti, *Hal. - C.,*
Npes. Vraz.; — *prim.* uškati.
 hūskniti, hūsknem, *vb. pf.* haštig ausprechen,
SlN., Nov.
 huzár, *rja, m.* posebna vrsta vojakov konje-
 nikov, der Husar.
 huzárski, *adj.* Husaren-
 hvaš, *m.* na hval priti, nam. na hvalo p. zu-
 statten kommen: črešnje pridejo na hval,
Gor.; črez sedem let vse na hval pride,
 („na hval“) *Polj.*; — *vgl.* hvala 3).
 hvála, *f.* 1) daš Lob; hvalo dajati komu, je-
 mandem preißen, verherrlichen: pojte hvalo
 Gospodu, lobitegt dem Herrn; hvale vreden,
 lobenswert; hvale, Lobprüche, *C.*; ve-
 like hvale dajati, große Lobprüche ertheilen,
Cig.; na hvale kam priti, auf lobende Anem-
 pfehlung hin tugend wohin fommen, *C.*; hvalo
 šteti komu, eine Lobrede jemandem halten,
M.; svoja hvala se po blatu valja, = ei-
 genes Lob stinkt, *Npreg.*; — 2) der Dank:
 hvala! ich danke! hvala lepa! (lepo hvalo,
Sl. - C.); ičhōnen Dank! lepa hvala Vam bodi
 za pisemce, *Levst. (Zb. sp.)*; — hvala (bodi)
 Bogu! Gott sei Dank! hvalo (hvale) dolzan
 biti, zu Dank verbunden sein, *Cig., nk.*; —
 3) na hvalo priti (hoditi, biti), zustatten
 fommen, zugute fommen, *Cig., Jan., C., Dol.*;
 morda mi utegne še na hvalo priti, (= „so
 daš ich Dank dafür wissen werde“), *Levst.*
(Zb. sp.); vse to gospodarju na hvalo pride,
Vrtov. (Km. k.); te ugodnosti bodo vsem
 na hvalo hodile, *DZ.*; — po hvali mi je
 = na hvalo mi je, *C.*; eš išt mir erviunšt,
Jan.; tudi: v hvalo mi je, *C.*
 hvale, *čta, m.* der Ruhmredige, der Prahler,
V. - Cig., Jan., C., Dol.
 hvātec, *ica, m.* 1) der Lobredner, *Cig., Jan.*;
 — 2) der Ruhmredige, der Prahler, *Dalm.,*
ogr. - M.
 hvalēčka, *f.* die Prahlerin, *Dol.*
 hvalēka, *f.* daš Loblied, *ogr. - C.*
 hvalēkati, *am, vb. impf.* Loblieder jingen,
ogr. - C.
 hvāten, *lna, adj.* 1) Lob-, *Mur., Cig., Jan.*;
 hvālna pesen, daš Loblied, daš Lobgedicht,
Cig., Jan., Krelj.; hvālni listi, Lobbriefe,
Dalm.; — lobreich, *Cig., Jan.*; — lobenswert,
M., nk.; — 2) = zahvalen, dankbar; v hvālni
 spomin, *C.*; Dank: hvālna nedelja, der Dank-
 sonntag, *M.*; hvālni god, daš Danffest, *Ravn.*;
 — govori se nav. hvalen, ne: hvalen.
 hvāleška, *f.* = hvalivka, *Mur.*

hvalevrēden, *dna, adj.* = hvale vreden.
 hvalevrēdnost, *f.* die Vöbllichkeit, die Rühm-
 lichkeit, *Cig., Jan., nk.*
 hvālež, *m.* 1) der lästige Lobredner, *Z.*; — 2)
 der Prahler, *Cig.*
 hvaležen, *žna, adj.* 1) dankbar; h. biti komu
 za kaj; h. o nauku *Vrt.*; — 2) = hvalen
 (Lob-); hvaležna pesen, *Trub.*
 hvaležnost, *f.* die Dankbarkeit.
 hvālica, *f.* dem. hvala; kleines Lob, *Dict.,*
Zora; na hvālico kupiti, auf daš Lob hju
 kaufen, *C.*
 hvāličar, *rja, m.* = hvalisavec, *Levst. (Zb.*
sp.).
 hvāličen, *lna, adj.* anpreiſlich, (-iven), *Cig.*
 hvālisanje, *n.* die Lobhudelei, *Cig., Jan., nk.*
 hvālisar, *rja, m.* = hvalisavec, *ZgD.*
 hvālisati, *am, vb. impf.* lobhuden, übermäßig
 loben, herausstreichen, *Cig., Jan., C., nk.*;
 — *hs.*
 hvālisav, *adj.* lobhuderlich, *Z.*
 hvālisavec, *vca, m.* der Lobhudler, *Cig., Jan.*
 hvālisūn, *m.* der Lobhudler, *Cig.*
 hvālitelj, *m.* der Lober, der Lobredner, *Mur.,*
Jan., nk.; sam svoj h., *kajk. - Valj. (Rad).*
 hvālitiv, *vce, f.* daš Lob, die Aufpreisung, *Jan.,*
ZgD.
 hvālititi, *im, vb. impf.* 1) loben, rühmen, prei-
 ſen; na pretezo h., übermäßig loben, *ZgD.*;
 komu kaj hvālititi, jemandem etwas anpreißen,
 anrühmen; vsaka lisica svoj rep hvāli; vsak
 berač svojo malho hvāli, jeder Krämer lobt
 seine Ware, *Npreg.*; — lobpreißen: hvālite
 Gospoda! hvaljen bodi Bog! — h. se s čim,
 sič einer Sache berühmen; hvāli se z dobro
 glavo, da ima dobro glavo: hvāli se, da je
 imel dobro letino; ne da bi se hvālił, ohne
 mich zu rühmen; — 2) danken: h. koga za
 kaj; Boga hvāli, da si zdrav, danke Gott,
 daš du gesund bist; (h. komu za kaj, je-
 mandem wofür Dank wissen, *Krelj, ogr. - C.*);
 — h. se komu za kaj, jemandem Dank zollen
 für etwāš, *Cig.*; vselej se mu tedaj hvālite
 za vse dobrote. *Ravn.*
 hvālivec, *vca, m.* der Lober, der Lobredner,
 der Rühmer, *Cig., Jan., C., nk.*
 hvālivka, *f.* die Loberin, die Lobrednerin, *Cig.,*
Jan., nk.
 hvālivski, *adj.* lobrednerisch, *Cig.*
 hvāljenje, *n.* 1) daš Loben, daš Preißen; —
 2) daš Danken.
 hvālnica, *f.* 1) daš Loblied, *Cig., Jan.*; die
 Hymne, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; — 2) daš Dank-
 lied, *Jan.*
 hvālnik, *m.* der Lobredner, *Mur.*
 hvālnost, *f.* die Vöbllichkeit, *Mur., nk.*; — *nav.*
 hvalnost.
 hvāloglāšje, *n.* die Lobhudelei: Kder so bili
 zrna prazne, Ne doda ga hvāloglāšje, *Levst.*
(Zb. sp.).
 hvālonōsen, *sna, adj.* rühmend: hvalonosna
 beseda, *Levst. (Zb. sp.).*
 hvālopēv, *pēva, m.* zahvalni spev, der Dank-
 gesang, *Cig.*
 hvālopēvec, *vca, m.* der Lobfänger, *Cig.*

hvalopis, pisa, *m.* die Lobshrift, *Jan., Cig. (T.)*.
hvalopisce, sca, *m.* der Panegyriker, *Jan.*
hvalospjev, spēva, *m.* der Lobgesang, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *nk.*
hvalovît, *adj.* lobreich, *Cig., Jan.*; — löblich, *Mur., Jan.*
hvaloviten, ina, *adj.* berühmt, *C.*; — löblich, *Guts.-Cig.*
hvalovrêden, dna, *adj.* = hvale vreden, *Mur., Cig.*
hvalovzdâvanje, *n.* die Dankjaugung, *ogr.-C.*
hvaloželjen, ljba, *adj.* lobjüchtig, *Mur.* (hvaleželen), *Guts.*
hvaložrtcn, ina, *adj.* = hvaloželen, *Guts.*
hvalščina, *f.* die Dankjaugung, das Dankopfer, *C., Ravn.-Valj. (Rad.)*
hvalûn, *m.* der übermäßig Lobende, *Cig.*
hvastâc, *m.* der Prahler, *V.-Cig.*
hvastarija, *f.* die Prahlerei, *V.-Cig.*
hvastâti, âm, *vb. impf.* prahlen, *V.-Cig., C.*; — prim. hlastati.
hvastâv, âva, *adj.* prahlerisch, *V.-Cig.*
hvastâvec, vca, *m.* der Prahler, *Kâst.-C.*

hvastâvka, *f.* die Prahlerin, *V.-Cig.*
hvastâvost, *f.* die Prahlucht, *V.-Cig.*
hvât, *m.* 1) = sčenj, *vzhSt.-C.*; — 2) der Griff (pri glasbi), *Cig. (T.)*; na vse hvate, so viel man umfassen kann, *Zora.*
hvatač, *m.* der Greifer, *Cig.*
hvatân, *m.* êrni h., der Klammeraffe, *Cig.*
hvatati, am, *vb. impf.* greifen, haſchen, *Cig., Jan., Hal., Fr.-C.*; — betâften, *Rihenberk-Erj. (Torb.)*.
hvâtiti, hvâtim, *vb. pf.* = prijeti, *Cig., Jan.*; — hs.?
hvôja, *f.* = hoja, *C.*
hvôjevje, *n.* = hojevje, Nadelholz, *Cig., Jan.*
hvôst, *m.* 1) der Schwweif, *Lct., Vrt., SlN. (stsl.)*; 2) der Traubenstamm (= repek): pleve, prazno klasovje ino hvosti ali ozobki êloveškega uka, *Krelj*, („Traben und Spreu menschlicher Lehre“, *Spang.*).
hvôsta, *f.* = hosta 3): Vsak drugačno hvosto meša, *Lcvst. (Zb. sp.)*.
hvôšc, *m.* 1) der Stachelhalm (equisetum), *Cig., Jan.*; — 2) der Strohwiſch, *Danj.-Mik.*

I.

i, *interj.* izraza največ nevoljo, tudi začudbo: i! ei! i, kaj pa delaš! waš treibſt du denn! i kaj ti je? waš iſt dir denn? *Mur., Cig.*; i pa pojd! nun ſo geh! *Z.*: i pa mu reci! nun ſo ſag eš ihm! *Mur., Met.*; i no! je nun! *Cig., Jan.*
i, *conj.* 1) = in, *Jan., Mik., nk., ogr., kajk.*; — 2) auch, ſelbſt, *Jan., ogr., kajk., nk.*; — 3) i-i, ſowohl — als auch, *Jan., nk.*
iba, *f.* *Cig., Ščav.-C.* pogl. iva.
ibis, *m.* der Ibiſ (ibis religiosa), *Erj. (Ž.)*.
ibljâtar, rja, *m.* der Zollwâchter; — iz nem. „Heberreiter“, *Kr.*
ibljâtarček, êka, *m. dem.* ibljâtar; ſli so za pisarêke in ibljâtarêke, *IjZv.*
ihov, *adj.* *Cig., Jan.* pogl. ivov.
ihovec, vca, *m.* neka iba (iva), ki je veča od navadne, *C.*
ica, *f.* junge, kleine Kuh, *Št.-Valj. (Rad.)*: Moja ica breja, *Npes.-Vra.*
ieck, êka, *m.* junges, mâuntliches Kalb, *Št.-Valj. (Rad.)*: tudi (nežno) = volck, *vzhSt.*
icika, *f.* junge, kleine Kuh, *Valj. (Rad.)*: — božja icika — božja kravica, der Trauentâfer, *Št.-Valj. (Rad.)*.
iecka, *f.* = kravica, *vzhSt.*
ideal, *m.* vzor, das Ideal.
ideâl, ina, *adj.* vzoren, ideal, idealisch.
idealist, *m.* kdor je za vzore vnet, der Idealist.
idealizem, zma, *m.* vnetost za vzore, der Idealismus.
idealizovâti, ûjem, *vb. impf.* lepše, vzornejše kaj kazati, ko je v resnici, idealisieren, *Cig. (T.)*.
idealnost, *f.* vzornost, die Idealitât.
idec, dea, *m.* = hodec, *C.*

idêja, *f.* misel, die Idee.
idênje, *n.* das Gesehen, der Gang, *ogr.-C., Danj. (Posv. p.)*.
idêntičen, êna, *adj.* isti, identisch, *Žnid., Cel. (Ar.)*, *nk.*
identifikovâti, ûjem, *vb. impf.* identifizieren, *Cig. (T.)*, *nk.*
idijôt, *m.* nevednež, der Idiot.
idila, *f.* pesem, slikajoča prirodno, nedolžno življenje, die Idylle.
idilski, *adj.* idyllisch.
idôčki, *adv.* = gredoč, *kajk.-Mik.*
idoma, *adv.* = gredoč, im Vorübergehen, *C., Hal.-Mik.*
iga, *f.* die Sahtweide (salix caprea), *Medv. (Rok.)*.
igavec, vca, *m.* pokvarjeno iz: jaglec, *Rodik-Erj. (Torb.)*.
igelj, glja, *m.* eine Art Fisch, (Ropjoch?), *Z.*
igelje, geljca, *dem.* igelj; *m.* das Ropjoch, *V.-Cig.*
igelnica, *f.* die Nadelbüchse, *Cig., Jan.*: pravilneje: igelnica.
igelnik, *m.* = igelnica, *Mur., Cig., Jan.*: pravilneje: igelnik.
igelnina, *f.* das Nadelgeld, *Cig.*
igetski, *adj.* Nadel-, *Mur.*
igšsarica, *f.* verizica, ki veže igo na oje, (igšsarica) *Bole-Erj. (Torb.)*; — prim. igo.
igev, gve, *f.* eine Art Nadelholz, *Jan., Mik.*
igla, in: igla, ê, *f.* 1) die Nadel; napsna i., die Nôrstednadel, *Jan.*; i. probadača, die Biquiernadel, *h. t.-Cig. (T.)*; i. magnetica, die Maquetnadel, i. kompassnica, die Compaßnadel, *Cig. (T.)*; — die Nadel am Baume,

Cig., *Jan.*: — 2) langer eiserner Nagel beim Wagen, = iglica 2). *C.*: — der Hockhirscheffel, *C.*: — der Stift (bei mit einem Kopfe), *Cig.*: — zateznična i. der Stift am Schürband, *Jan.*, *H.*: — 3) ona ostrina. ki nožu pri brušnji odpada. die Feuerstiege, *Cig.*, *Skrilje. Bolc-Erj. Torb.*, *Dol.*: kalta nima nič igle. *Blkr.*: iglo izbrusiti. *Z.*: — 4) der Nadelstich (synnathus acus). *Cig.*, *Erj. Z.*: — der Hornstich (belone vulg.). *Cig.*, *Prim.-Erj. (Torb.)*.

iglar, *ria*, *m.* 1) der Nadel, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*: — 2) die Nadelbüchse, *M.*, *Soška Bol.-Erj. (Torb.)*.

iglarica, *f.* die Nadelrin, *Cig.*, *Jan.*

iglarija, *f.* = iglarstvo. *Cig.*

iglarski, *adj.* Nadelr., *Mur.*: iglarsko blago. die Nadelware, *Cig.*, *Jan.*

iglarstvo, *n.* das Nadelhandwerk, *Cig.*, *Jan.*

iglast, *adj.* nadel förmig, *Cig.*, *Jan.*, *Cig. T.*: — voll Nadeln: iglasto drevje. die Nadelbäume, *Zv.*

iglat, *ara*, *adj.* voll Nadeln, *M.*, *Z.*

iglavce, *vca*, *m.* der Nadelbaum, *Jan.*

iglič, (igčič), *getčā*, *m.* die Mirlife (primula auricula). *Jan.*, *Tuš. R.*, *Tobm.*: — prim. jaglec.

igličn, *adj.* Nadel-, *Mur.*, *nk.*: iglena ušesa. *Krelj.*

igličnast, *adj.* = iglast. *Mur.*

igljenica, *f.* 1) = igelnica. *Mur.*: — 2) = iglenjača, das Zündnadelgewehr, *nk.-C.*

igljenjāča, *f.* das Zündnadelgewehr, *nk.*

igljenjak, *m.* die Nadelbüchse, *vzhŠt.-C.*: — das Nadelvolsterchen, *vzhŠt. ogr.-C.*

iglica, *f.* dem. igla: 1) kleine Nadel: — kleiner Stift: — 2) ein eiserner Nagel am Wagen, der das Vorder- oder Hinterrad desselben an dem Langbaume festhält, *Cig.*, *Ljub.*: iglica gre skozi oplen. blazino. soro in os. *Gor. Notr.*: — der Deichelnagel, der die Deichsel im Deichselarme befestigt, *Cig.*, *Dol.*, *Gor.*: — der Hocknagel, *C.*: iarmove iglice so lesene ali železne. *Levst. Zb. sp.*: — iglica je zataknieta v konec kambe ter jo drži v jarmu. *Sirek. Notr.*, *Dol.*: — der Zwerfnagel in den Sägemühlen, *V.-Cig.*: — das Schmelstren der Weber, *Cig.*: — 3) iglica, zemlja z gnilim igličeviem. *Poh.*: — 4) = igla 3): iglica se mora kositi odbrusiti z oslo. *Dol.*: — 5) die Meer-nadel, *Cig.*: po gl. igla 1): — tudi: der Steinbeißer (cobitis taenia). *Bilje pri Gorici-Erj. Torb.*: — 6) rastline: eine Art Storchschnabel (zeranium), *SlGor.-C.*: — die Haubechel (ononis). *Z.*: — = jaglec. *Dol.*: — naglaša se tudi: igličā. *Gor.-Valj. (Rad.)*, in iglica.

igličar, *ria*, *m.* der Nadelr., *Cig.*, *M.*

igličarica, *f.* die Nadelrin, *Cig.*

igličast, *adj.* nadel förmig, *Cig.*: igličasta iglica. die Nadelrinne (eine Anstaltstationärsart), *V.-Cig.*

igličevje, *n. coll.* die Baum-nadeln, die Nadelstreu, *Poh.*: — das Nadelholz, *Z.*

igličje, *n.* = igličevje. *Z.*

igličnat, *adj.* mit Nadeln versehen: igličnato drevje. *Cig. T.*, *Erj. Min.*

igličnica, *f.* die Nadelbüchse, *Gor.*

iglokčžec, *žca*, *m.* iglokožci. Stachelhaute (echinodermata). *Cig. T.*, *Erj. Z.*

iglovnica, *f.* = igelnica. *M.*

igō, *igša*, *n.* 1) das Joch, *Valj. Rad.*: (igo. igesa. kravh' iarem. *Bolc-Erj. Torb.*): — 2) die Wage am Wagen, *C. Z.*: — go. *Levst*: igovec. *vca*, *m.* der Hockhirscheffel, *C.*

2. **igovce**, *vca*, *m.* = igovina. *Z.*: die Zabl- oder Saluweide (salix caprea). *Z.*

igōvina, *f.* die Zablweide salix caprea). *Dolenji Kras-Erj. Torb.*

igovnica, *f.* die Hockweide, *Polj.*, *Mariborska ok.*

igra, *m.*: igrā. *ē*, *f.* das Spiel: otroška pastirska i. das Kinder-spiel, das Hirten-spiel: besedna i. das Wortspiel: i. s kvartami. das Kartenspiel, *Cig.*, *Jan.*: i. v kocke. das Würfelspiel, *Cig.*, *Jan.*: — gledališna i. das Bühnenspiel, das Bühnenspiel, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*: vesela i. das Lustspiel, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*: i. s pešem. das Vaudeville. *Cig.*, *Jan.*: — das Müstelspiel, *V.-Cig.*: i. na ozbilje. das Tegel-spiel, *Jan.*

igrācati, *am. vb. impf. dem.* igrati. (gracati) *Valj. Rad.*

igrād, *m.* der Spieler, der Spielbruder, *Cig.*, *Jan.*: — der Schachspieler, der Accor, *Jan.*

igrāča, *f.* das Spielzeug, das Kinderspiel, die Spielerei: to niso igrāča. das ist keine Kleinigkeit, *Cig.*

igrāčar, *ria*, *m.* kšor igrāče prodāta: der Buren-träger, *Cig.*

igrāčarica, *f.* die Buren-trägerin, *Cig.*

igrāčica, *f.* 1) dem. igrāča: — 2) igrāčica, die Spielerin, *Z.*: — die Schach-spielerin, die Accrice, *Jan.*

igrāten, *ina*, *adj.* spielbar, (-ven *Cig.*: — das Spieln betreffend, *nk.*: gledališno igrāčno osobie, *nk.*

igrālišče, *n.* der Spielplatz, *Mur.*, *Cig.*, *nk.*

igrālnica, *f.* das Spielhaus, das Spiellocale, *Jan.*, *nk.*: — die Bühne, *Cig.*, *Jan.*, *Cig. T.*, *M.*

igrānje, *n.* das Spielen: — i. zarāče. das Wetterleuchten, *C.*, *Cig. T.*

igrās, *m.* der Spieler, *kajk.-Valj. Rad.*

igrati, *ām. vb. impf. 1) spielen: pridem lo šole. igrām. Ravm. Abc.*: — i. kako igrō: slope miš i. blinde Kuh spielen: s kvartami i. mit Karten spielen: i. za velike denarje. za malo. hoch, niedrig spielen, *Cig.*: — auf der Bühne darstellen: i. krašā. die Rolle eines Königs spielen, *Cig.*, *Jan.*, *Cig. T.*, *nk.*: — musizieren: i. na klavir. na gosli. auf dem Clavier, der Violine spielen: i. v žvečlo. *Danj. Posv. p.*: i. v plunko. *Zoran*: — sri. mi igra od veselja. das Herz hüpf mit vor Freude: — solze mi igrajo v očen. es glänzen Thränen in seinen Augen, *Z. Jurč.*: nebeško veselje ji igra po očeh. *Ravn.*: — z očmi i. blitzen, *Cig.*: — blitzen, flimmern, *Jan.*: zarāče igrājo. es wetterleuchtet, *Jan. Kor.*: — i. si.

spielen; s češuljicami in venci si igrate, *Ravn.*; z rokami si igram, *Met.*; z listi veter si igra, *Str.*; — i. se. spielen; otroci se igrajo, otrok se igra s psom, s kamenčki; igrali smo se biriče, lovače in skrivače, *Zr.*

igrāv, āva, *adj.* spielsüchtig, *C.*

igrāvce, vca, *m.* der Spieler; hud i., ein großer Spieler, *Cig.*; — gledališki i., der Schauspieler, *Cig., Jan., nk.*

igrāvka, f. die Spielerin; — gledališka i., die Schauspielerin, *Cig., Jan., nk.*

igrāvost, f. die Spielsucht, *Cig., Jan., Cig.(T.).*

igrāvski, *adj.* Spieler-, spielerisch, *Cig., nk.*

igrāvstvo, *n.* das Spielwesen, *Cig.*; — gledališko i., das Schauspielertum, *Cig.*

igrē, (igrēc), grca, *m.* der Spieler, *Meg., Jan., Mik., Trub.*; — der Musikant, (igrē) vzhšt.; Čuješ ti, igrē, Kralj Matjaz? *Npes.-Vraj.*

igrēvati, *am. vb. impf.* zu spielen pflegen, *Mik.-Vrt.*; (nam. igravati).

igrīca, in: igrīca, *f. dem.* igra, das Spielchen; — das Dramolet, *Cig.(T.).*

igriv, āva, *adj.* spielend: igrive sapice so pri našale novico, *Zr.*; Igrive črede se paso nam v travī, *Jurč.*

igrn, *adj.* = igrski, *Jan.(H.).*

igrohlēpen, pna, *adj.* spielsüchtig, *Jan.(H.).*

igrokāz, kāza, *m.* das Drama, *Cig., Jan., h. t.-Cig.(T.). nk.*

igropīsee, sca, *m.* dramatischer Schriftsteller, *Cig., Jan.*

igrozēljen, līna, *adj.* spielsüchtig, *Mur.*, (igrezēljen) *Guts.*

igrski, *adj.* Spieler-, *Trub.*; igrske hiše, *Dalm.*

iha, f. *St., Cig., Jan., C.*, nam. viha.

ihati, *am. vb. impf.* muckien, *Notr.-Cig.*

ihet, hta, *m.* 1) das Schluchzen, *Z.*; — 2) = ihta 2), *Z.*; poln jeze, srda, ihta, *Kast.*

ihnēvmon, *m.* das Schneumon o. die Pharaonensratte (herpestes ichneumon), *Erj.(Ž.).*

ihniti, ihnem, *vb. pf.* einen Muck ihnu, *Notr.-Cig.*

ihta, f. 1) schluchzendes Weinen, *Cig., C.*; — 2) heftiger Zorn, *Cig., Polj.*; ihta ga lomi, *C.*; kipi od ihte, er ist wutherrfüllt, *Cig.*; v ihti kaj storiti, *SlN.*; — die Heftigkeit: razloži svojo naglo ihto, *Cr.*; — gorelo je z veliko ihto, *SlN.*; ihta vetrov, *ZgD.*; — die Aufwallung: če je kaka reč v ihti, kipenju ali gibanju, more ta ihta preskočiti tudi na drugo reč, *Vrtov.(Km. k.)*; — 3) zorniger Mensch, *Cig.*; ihta ti ihtava! *Polj.*; — die Furie, *C.*

ihtati, *am. vb. impf.* schluchzend weinen, *Dict., C.*

ihtav, *adj.* 1) schluchzend, *C.*; — 2) zum Zorne geneigt, *Cig.*; on je ihtave nature, *Polj.*; — ihtava priroda, die wuthenden Elemente, *Zora.*

ihte, ica, *m.* der Schluchzer, *C.*

ihten, tna, *adj.* zornmüthig, *C., Z.*

ihtēnje, *n.* das Schluchzen, *Cig., Jan., C.*; vsak clovek se je smijal joku in ihtenju njegovemu, *IjZr.*

ihtēti, im, *vb. impf.* schluchzend weinen, *Jan.*; ihtela je kakor vragometnica, *IjZr.*; ihtēti,

im, (nav. ihtiti), schluchzen, *Levst.(IjZr. I. 212.)*; — prim. ikati.

ihiti se, *im se. vb. impf.* 1) schluchzend weinen, *Mur., Cig.*; sirota se ihiti, *Erj.(Izb. sp.)*; i. se po čem, nach etwas schluchzen, *Met.-Mik.*; i. se nad čim, etwas schluchzend beweinen, *Cig.*; — 2) von heftigem Zorn ergriffen sein, *Cig.*

ijēden, dna, *adj.* = nobeden, *Vrsno pod Krnom, Plužna pri Bolcu-Erj.(Torb.).*

ikati, kam, čem, *vb. impf.* schluchzen, *Fr.-C.*

ikcati, *am. vb. impf.* stottern, *Z.*

ikōna, f. das Bildniß, *Z.*; (stsl. po gr.).

ikonobōrstvo, *n.* die Bilderstürmerei, *Let.*; — stsl.

ikonografija, f. slikopis, die Iconographie, *Cig.(T.).*

ikozacder, dra, *m.* das Zwanzigflach, das Zwoßneider, *Cig.(T.).*

ikra, f. 1) der Hogen, der Laich, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; *nav. pl. ikre, Mur., Jan., Erj.(Ž.);* ikre v razsolu, der Caviar, *DZ.*; — 2) svinjska i., die Finne (cysticercus cellulosae), *Erj.(Ž.); pl. ikre*, die Schweinfinnen, (holzen); — 3) = luska, die Schuppe, *Jan., SlGov.*

ikrāca, f. = ikrnica, *Jan.(H.).*

ikrast, *adj.* 1) dem Hogen ähnlich, *Mur.*; — voll Hogen, *Guts., Cig.*; — 2) finstig; ikrasto meso; — 3) oolithisch, *Cig.(T.);* ikrasti kap(elj)nik, der Hogenstein, *Cig.*

ikrav, *adj.* finstig, *Cig.*; i. prasec, *Erj.(Ž.).*

ikrēn, *adj.* = ikrav, *Guts., Jarn., Mur.*

ikrnica, f. *dem.* ikra; — kleines flimmerndes Stückchen, die Fittiche, *Cig.*; — prim. ikra 3).

ikriti se, *im se. vb. impf.* laichen, *Mur.*; — pogl. drestiti se.

ikrn, *adj.* = ikren: ikrna noga, *SlN., C.*

ikrnat, *adj.* voll Hogen, *Cig.*

ikrnica, f. = riba samica, der Rogener, *V.-Cig., Erj.(Ž.).*

ikrnik, *m.* der Dolith, *Cig.(T.), Frey.(Rok.).*

ila, *m.* der Lehm.

ilast, *adj.* lehmicht, aus Lehm, *Mur., Cig., Jan.*; ilast hram že vsajen čaka, *Slom.*

ilēck, čka, *m.* majhen piček (menda: der Hundrothschwanz [uscioia tithys]), *Z., Polj.*

ilem, lma, *m.* = brest, *Cig., Jan.*; — rus.; prim. lin.

ilen, lna, *adj.* aus Lehm, Lehm-, *Guts., Cig.*

ilka, f. die Waldangelika (angelica silvestris), *Z.*; — der Eisenhut (aconitum napellus), *Nor., na Otlici in na Mrzli Rupi-Erj.(Torb.);* (tudi: ilika, *Kras.*)

ilmovec, vca, *m.* = brest, die Ulme, *Cig., Jan.*; — prim. ilem.

ilmovina, f. = brestovina, *Jan.*; — prim. ilem.

ilnast, *adj.* lehmicht, *Cig.*; — lehmig: ilnasta voda, *Dict.*

ilnat, *adj.* lehmig; i. svet, lehmiger Boden, *Cig.*

ilnik, *m.* die Lehmgrube, *Cig.*

ilnjāk, *m.* das Lehmbüttelniß, *Z., Jan.(H.).*

ilo, *n.* = il, *Cig., M., C., Vrtov.(Km. k.);* (jilo, *Šveck.*); suknarsko ilo, die Wallererde, *Erj.(Min.).*

ilov, *adj.* Lehms, aus Lehm; ilova zemlja, Lehmerde.

ilováča, *f.* = ilovica, *Habd.-Mtk., Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad), SLN.*

ilovast, *adj.* = ilnat, *Dict.*

ilovât, *âta, adj.* = ilnat, *Dalm.*

ilovčica, *f.* = ilovščica, *Cig.*

ilovec, *vca. m.* der Lehmboden, *Cig., Jan.*

iloven, *vna. adj.* Lehms, lehmicht, *Guts., ZgD.*

ilovica, *f.* der Lehm, die Lehmerde; iz ilovice se žge opeka.

ilovičar, *rja, m.* der in Lehm arbeitet, der Lehmer, *Cig.*

ilovičast, *adj.* lehmig, *C.*

ilovičen, *čna. adj.* lehmig, Lehms.

ilovičnat, *adj.* lehmig, *Cig., C.*

ilovičnica, *f.* das Wasser, das über einem lehmigen Boden steht, das Moderwasser, *Cig.*

ilovina, *f.* der Lehmboden, *Cig.(T.), Nor.-C. — das Lehmwerk, Cig., Jan.*

ilovišče, *n.* lehmiger Grund, *Cig.*

ilovje, *n.* das Lehmwerk, *Cig.*

ilovka, *f.* = ilovica, *Z., Vrto., jvzhŠt.*

ilovnat, *adj.* lehmig; ilovnat svet, Lehmboden.

ilovnica, *f.* die Lehmgrube, *Cig., Jan.*; der Lehmafer, *M.*

ilovnina, *f.* = ilovka, *Vrto.*

ilovščica, *f.* der Hausrotzschwanz (lusciola tithys), *Erj.(Z.).*

ilustracija, *f.* tekstu dodana slika, die Illustration, *Cig.(T.), nk.*

ilustrovati, *ujem, vb. impf.* z ilustracijami okitiiti, illustrovan, illustriert, *Cig.(T.), nk.*

iluzija, *f.* slepilen, napačno razlagan občut. die Sinnestäuschung, die Illusion, *Cig.(T.); estetična i., t. j. i., ki jo zbuja umetnik s svojim delom, Lampe(D.); naglašja se tudi: iluzija.*

iluzoren, *rna, adj.* slepilen, illusorisch, *Cig.(T.).*

im, *m.* = ivje, *ogr.-C.*; — prim. imec.

im, *conj.* = ker. *Prip.-Mik.*

imaginären, *rna, adj.* umisljen, imaginiert, *Cig.(T.).*

imanje, *n.* = imenje, *ogr.-C., kajk.-Valj. (Rad).*

imânjice, *n. dem.* imanje, *kajk.-Valj. (Rad).*

imâtelj, *m.* der Beizer, *Nor.-C. DZ.*

imber, *m.* der Zingwer (zingiber officinale), *Cig., Tuš.(R.); — prim. rus. imbirž, imbirž.*

imberovec, *vca. m.* das Zingwerbier, *Cig.*

imbra, *f.* = imra, *C.*

imbrina, *f.* neka vinska trta, *Z., SLN.*

imč, *čna, n. i)* der Name; krstno i., der Taufname; rodovinsko i., der Familienname; kako ti je ime? wie heißt du? (tako se navadno povprašuje po krstnem imenu); Peter mi je ime, ich heiße Peter; i. komu dati; i. zdeti; nadeti, einen Namen geben, benennen, *Jan.*; po imenu, dem Namen nach; le po imenu poznati koga; mož, po imenu I., ein Mann mit Namen J.; tam stoji vas, Vrh po imenu, *Levst. (Zb. sp.);* po imenu koga klicati, jemanden beim Namen rufen, *Met.-Mik.*; po imenu, namentlich, be-

junders, *Cig., ogr.-C.*; na isto ime spraviti, auf gleiche Benennung bringen (math.), *Cig.(T.);* v imenu imeti koga = govorit i kom, *Dol.-Cr.*; v mojem, sodnikovem imenu, in meinem, des Richters Namen; pojd i imenu božjem, geh i Gottes Namen! v Boga ime (vbogajme) prositi, dati, um ein Almosen bitten, ein Almosen geben; v božje i, dati, *Meg.*; — 2) der Titel; prazno ime, leerer Titel, *Cig.*; — pravno ime, der Rechtstitel, erworbenes Recht, *DZ.*; oprostilo ime, der Befreiungstitel, *DZ.*; v prisežno ime povedati, an Eidesstatt ansagen, *Sret.(Rok.); — 3)* das Nomen (gramm.), *nk.*; samostalno i., das Hauptwort (substantivum), *Jan., nk.*; — 4) das Nulchen; v imenu biti, eine große Rolle spielen, *Cig., Sol.*; v ime priti, zu Ansehen kommen, *Sol.*; pravdati se z možmi, ki imajo nekaj imena, *Jurč.*; — 5) der Leumund, der Ruf; v dobrem, slabem imenu biti, in gutem, schlechtem Rufe stehen; dobro ime izgubiti, den guten Namen verlieren.

imce, *mca, m.* = ivje, der Hainfisch, *Toln.-Erj.(Torb.).*

imčla, *f.* = omela, melje, die Mistel, *kajk.-Valj. (Rad).*

imelje, *n.* = ivje, *vzhŠt.-C.*

imčlo, *n.* die Habe, das Vermögen, *Jan., Cig.(T.);* stregle so mu od svojega imela, *Trub.*

imendân, *m.* = god, godovno, der Namens-tag, *Cig., Jan., nk.*; — hs.

imčnice, *adv.* = imenoma, *C.*

imenik, *m.* das Namensverzeichnis, der Katalog, die Nomenclatur, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., nk.*; volivski i., die Wählerliste, *Levst.(Nauk.);* bralni i., die Verlesliste, *DZkr.*

imenit, *adj.* = imeniten, *Cig., Jan., Mtk., Dalm., Jsvkr.*; imeniti učenjaki, *Zv.*; imeniti knjižniki zdanje dobe, *Levst.(LjZv.).*

imenitcn, *tna. adj.* vornehm; imenitno se držati, eine wichtige Meine machen; hervorragend, berühmt; i. kralj; wichtig, bedeutend, imenitne reči, stvari.

imenititi se, *itim se. vb. impf.* vornehm thun, *V.-Cig.*; imponieren wollen, *Cig.(T.).*

imenitnica, *f.* vornehme, angesehene Frau, *Cig.*

imenitnik, *m.* vornehmer, angesehener Mann, *Guts., V.-Cig., C.*; največi imenitnik kraljevega dvora je bil Aman, *Ravn.*

imenitnost, *f.* die Vornehmheit, die Ansehnlichkeit, die Berühmtheit, die Wichtigkeit; — mestne imenitnosti, die Merkwürdigkeiten der Stadt.

imenitost, *f.* = imenitnost, *Mur., Cig.*

imenjâk, *m.* der Namensgenosse, *Cig., Jan., M.*; midva sva imenjaka, wir haben gleiche Namen, *Z.*; Unac, našemu Uncu imenjâk, *Navr.(Let.); — der Namenspatron, Vrt.*

imčnje, *n.* die Habe, *Meg., Cig., Jan., Cig.(T.), Krelj, Mtk.*; vse imenje ter blago, alles Hab und Gut, *Meg.*; popisovanje hišnega imenja, *Dict.*; stregle so mu od svojega imenja, *Dalm.*; sirotinsko i., das Waisenvermögen, *DZ.*; pravdno i., das Zinsgut, d. i. ein Gut, von dem ein Zins an den Grundherrn zu entrichten ist, *Rec.*

2. **imēnje**, *n. coll.* die Namen; imenje za atlant preskrbeti. *Let.*
imenodajavec, *vca, m.* der Namengeber, *Cig.*
imenodajavka, *f.* die Namengeberin, *Cig.*
imēnoma, *adv.* namentlich, mit Namen, *C. nk.*
imenonositelj, *m.* der Namensträger, *Sl.N.*
imenopis, *pisa, m.* sklicevalni i. die Einberufungseignation, *Lerst.(Nauk).*
imenoslōven, *vna, adj.* terminologisch: imenoslovna vrazila, *Lerst.(Nauk).*
imenoslōvje, *n.* razlaga izrazov, ki se rabijo v posameznih znanstvih, die Terminologie.
imenoslōvski, *adj.* terminologisch: imenoslovske oblike. *Lerst.(Zb. sp.).*
imenovāten, *ina, adj. 1)* nennbar, (-aven) *V.-Cig. (?)*; — *2)* Ernennungsz: imenovālni dekret. *DZkr.*
imenovātnik, *m.* der Nominativ (gramm.), *Cig., Jan., Levst.(Sl. Spr.).*
imenovānje, *n. 1)* das Nennen, die Benennung; častno i. die Titulatur, *Cig., Jan.*; — *2)* die Ernennung, *Cig., Jan., nk.*
imenovātelj, *m.* der Nenner eines Bruches (math.), *Cig.(T.).*
imenovāti, *ujem, vb. impf. 1)* nennen, benennen, betiteln: imenovana vrednost, der Nominativwert, *Cig.(T.);* imenovano število, benannte Zahl, *Cig.(T.), Cel.(Ar.);* — *i. se.* heißen, genannt werden; — *2)* (po nem.) ernennen, *Cig., nk.*; (v tem pomenu tudi *pf.* bil je imenovan za učitelja, *nk.*)
imenovāvec, *vca, m. 1)* der Namengeber, *Cig.*; — der Nenner (math.), *Cel.(Ar.);* — *2)* der Ernennner, *Cig.*
imenovāvka, *f.* die Namengeberin, *Cig.*
imēnški, *adj.* Namens-, *C.*; — nominell, *V.-Cig., Jan.*; imenska vrednost, der Nennwert, *Cig., DZ.*
imēnstvo, *n.* die Terminologie, *Cig., Jan., Cig.(T.), Nov., Navr.(Kop. sp.).*
imer, *mra, m.* = imra, *C.*
imētek, *tka, m.* die Habe, das Besitzthum, das Vermögen, *Mur., Cig., Jan., C. kajk.-Valj.(Rad);* iz krajevnega imetka, aus Vvealmittelu, *DZ.*
imētelj, *m.* der Inhaber: i. kakega pisma, i. trgovinskih mark, *DZ.*; i. kakega vojaškega polka, *nk.*
imētcn, *tna, adj.* = imovit, *Jan.*
imēti, *imām, z. nikanlico:* ne imeti, nēmam, nīmam, (nēmam, *Dol.*); *vb. impf. 1)* haben; i. veliko denarja, veliko otrok itd.; na sebi i. kako oblačilo; pri sebi i. kako orožje; i. otroka, ein Kind geboren haben; i. mlade, Junge geboren haben; konje, pse i. Pferde, Hunde halten; i. deset let, zehn Jahre alt sein; kako bolezen i., mit einer Krankheit behaftet sein; v sebi i., enthalten; pogledjmo, kaj sleherna postava v sebi ima, *Skrinj.-Valj.(Rad);* (vsebina je), kar ima kaka stvar v sebi, *Lerst.(Nauk);* to nima nič v sebi, das hat keine Bedeutung; na skibi i. kaj, für etwas zu sorgen haben; i. vojsko, prepis, znanje, ljubezen s kom, mit jemandem Krieg führen, einen Streit, eine Bekanntschaft, ein

Liebesverhältnis mit jemandem haben; i. delo pri čem, bei etwas beschäftigt sein, *DZ.*; — *2)* i. za —, für etwas halten; za poštenjaka i. koga, za resnico kaj i.; — *3)* abhalten: opravilo (cerkveno) i., die Andacht abhalten; pridigo, govor i., eine Predigt, Rede halten; račun i. s kom, mit jemandem eine Abrechnung vornehmen; — *4)* behandeln: dobro, hudo, ostro i. koga, jemanden gut, übel, streng behandeln; imel je dečka skoraj kakor svojega, *Jurč.*; v strahu imeti, in Zucht halten; za norca i., zum Narren haben (germ.); rad i. koga, gerne haben (germ.); — *5)* ergriffen haben: zeja me ima, bolezem me hudo ima; hudo me ima, da bi ... ich habe ein heftiges Verlangen, *Lerst.(Zb. sp.);* — *6)* z inf. haben (po nem.); njemu se imam zahvaliti, ihm habe ich es zu danken; imam še veliko tirjati, ich habe noch viele ausständige Forderungen; kaj imaš tu opraviti? z zvezdami na nebu ima on ukazovati, *Ravn.*; tega se imamo držati, daran haben wir uns zu halten; — haben = sollen (germ.): jutri ima priti, morgen soll er kommen; tvoje srce ima moje zapovedi ohraniti, *Skrinj.-Valj.(Rad);* imel bi pridnejši biti, du solltest braver sein; pri vas nima tako biti, bei euch soll es nicht jo sein, *Jap.-Valj.(Rad);* ti mu nemaš nič očitati, du sollst ihm nichts vorwerfen, *Met.-Mik.*; — *7)* können: imaš mi li posoditi dva goldinarja? kannst du mir zwei Gulden leihen? ti mu nemaš kaj očitati, du kannst ihm nichts vorwerfen, *Met.-Mik.*; jaz ti nemam kaj povedati, ich kann dir nichts sagen, ich habe dir nichts zu sagen; — *8)* i. se, sich haben, sich befinden: dobro se imej, gehabt dich wohl! kako se kaj imaš? wie geht es dir? — im Verhältnisje haben: ima se višava proti širjavi kakor ... , es verhält sich die Höhe zur Breite wie ... , *Cig.*; — *9)* z inf. = fut.: imate spoznati, imaš imenovati, imajo te na rokah nositi, imate piti = spoznali boste, imenoval boš, itd., *Trub., Krelj, Dalm., Stapl.-Mik. V. G. III. 176.*

imētje, *n.* die Habe, der Besitz, das Vermögen, *Cig., Jan., M., nk.*

imētnica, *f.* die Inhaberin, *Cig., Jan.*

imētvati, *am, vb. impf.* zu haben pflegen, *Jan., C. Mik., DZ., Sl.N., Nov., Levst.(Zb. sp.).*

imēvce, *vca, m.* = imetnik, *Jan., C.*

imje, *n.* = inje, ivje, *Mur., Cig., Mik., C., Blkr.*

imortelka, *f.* die Immortelle (helichryson), *Jan.*

imovina, *f.* die Habe, das Vermögen, *Jan., C.*; zeitliche Güter, *Cig.(T.);* občinska i., das Gemeindevermögen, *Lerst.(Nauk);* glavna (zalozna) i., der Vermögensstand, *DZ.*; — das Haben, das Guthaben (mercant), *Cig.(T.);* razpoložna i., das disponible Haben, *DZ.*; — hs.

imovínica, *f. dem.* imovina, kleine Habe, *Zr. Ljzv.*

imovinski, *adj.* Vermögens-; i. list, der Vermögensausweis, *Sl.N.*

imovit, *adj.* wohlhabend, vermögl. *Cig. (T.)*, *C.*, *nk.*; — stsl.
imovitost, *f.* der Wohlstand, die Vermögl. *Cig. (T.)*, *nk.*
imovnik, *m.* der Besitzer, *Levst. (Nauk.)*
impozant, *tna. adj.* imeniten, znamenit, imponant, *Cig. (T.)*
improvizacija, *f.* duševen izdelek, pos. govor brez pripravljanja, die Improvisation.
improvizator, *rja. m.* govornik, ki se ne pripravlja za svoje govore, der Improvisator.
imra, *f.* die Holzader, die Holzslader, *C.*; (jimra), *Cig.*; — die Steinader, *C.*; — der Jahresstreifen im Baume, *vzhŠt.-C.*; — prim. nem. Wimmer = Holzmaßer (?).
imrast, *adj.* aderig: i. les, *vzhŠt.-C.*
imrati se, *imram* se, *vb. impf.* flimmern, glitzern, *Salška dol.-C.*
imrnat, *adj.* voll Aderen (o lesu in kamenu), *C.* in, *m.* = ivje, der Raufreif, *SlGor.-C.*
in, *adj.* = drug, *Z.*, *nk.*; razbojniki ali ini negodniki, *LjZr.*; — po drugih slovan. jez. *nk.*
in, *conj.* und; oče in mati; na nebu in na zemlji; huje in huje, immer ärger, *Cig.*; in to, und zwar, *Cig.*; ta kraj in pa raj, jene Gegend und das Paradies (sind gleich), *Ravn.-Mik.*; to in pa nič, das ist so viel wie nichts, es ist nichts an der Sache, *Cig.*; ti in pa poštenjak! du (sollst) ein Ehrenmann (sein)! — prosim in prosim, pa me neče uslišati, ich bitte inständig, aber er will mich nicht erhören; kaj delajo, da jih ni in jih ni? was treiben sie denn, daß sie gar so lange nicht kommen? *Zr.*
ina, *f.* das Morgenlicht (?); (tudi: hina), *Poh.-Trst. (Glas.)*
inače, *adv.* = drugače, *Cig., Jan., Levst.*, (nav. 'nače), *SlGor.*
inačeši, *adj.* = inačešnji, *ogr.-C.*
inačešnji, *adj.* = drugačen, *SlGor.-C.*
inači, *adv.* = inače, *Mur.*
inačica, *f.* drugačno besedilo v raznih izdajah istega spisa, povesti itd., die Variante, *nk.*
ináciši, *adj.* = inačešnji, *Mik.*; — prim. drugačiji.
inák, *adj.* anders beschaffen, *Cig., Jan., Met.*; inako = drugače, anders, sonst, *Cig., Jan., Mik., C.*; — inako se mi stori (dela), ein weh-müthiges, trauriges Gefühl ergreift mich, *Mur., Cig., Jan., Mik., Kr.*
inam, *adv.* = drugam, *Mur., Cig., Jan., Mik., Let., vzhŠt.*
inast, *adj.* mit Raufreif bedeckt, *Z.*
inaš, *m.* = strežnik, der Page *ogr.-Valj. (Rad.)* (inoš), *C.*
inät, *äta*, *adj.* = inast (prim. inateti).
inatéti, *im. vb. impf.* mit Raufreif sich bedecken, *C.*
inckati se, *am* se, *vb. impf.* schäfernd herum-springen, = hinckati se, *Jan., SlGor.*; (jinckati se, *Mur.*)
inda, *adv.* zu anderer Zeit, sonst, *Mur., Mik., vzhŠt.-Valj. (Vest.)*; inda pridi, *SlGor.*; inda je bilo drugače, *SlGor.*

indašnji, *adj.* sonstig, *Mik.*; — einstmalig; indašnji ljudje, *ogr.-C.*
inde, *adv.* = indi, *Mur., Cig., C.*
indeh, *adv.* = indi, *C.*
inder, *adv.* = indi, *C.*
indešnji, *adj.* anderswo befindlich, *ogr.-C.*
indeterminizem, *zma. m.* nauk, da je sloveška volja svobodna, der Indeterminismus, *Lange (D.)*
indi *adv.* = drugde, drugje, *C., Raič (Slov.)*; išči ga indi, *SlGor.*
indiferent, *tna. adj.* ne važen, indifferent, *nk.*
indiferentizem, *zma. m.* ono mišljenje, ki ne daja prednosti enemu predmetu pred drugim v npravstvenem, verskem, modrosloveskem in političnem oziru, der Indifferentismus.
indig, *m.* = indigo, *Cig.*
indigar, *rja. m.* der Indigopflanze, *Cig.*
indigast, *adj.* indigoblan, *Cig.*; i. skrlat, der Indigopurpur, *Cig.*
indigo, *ga. m.* der Indigo, (neko modro barvilo, lat. indicum), *Jan.*
indika, *f.* = indigo, *V.-Cig.*
indikast, *adj.* = indigast, *Cig.*
indikacija, *f.* die Römerinsicht, die Indiction, *Cig. (T.)*
indikt, *m.* = indikcija, *Cig. (T.)*
indirekten, *tna. adj.* posreden, indirect.
individualen, *lna. adj.* k posameznemu bitju ali osebi spadajoč, individuell, *Cig. (T.)*, *nk.*
individualizacija, *f.* označevanje svojstev posameznega bitja ali osebe, die Individualisierung, *Cig. (T.)*
individualnost, *f.* svojstva posameznega bitja ali osebe, die Individualität, *Cig. (T.)*, *nk.*
inod, *adv.* = inod, drugod, *Davj.-Mik.*
indra, *f.* der weibliche Unterrod, *Z. Gor.-Levst. (Rok.)*, *Dol.*; — prim. interfat.
indre, *adv.* = indri, *C.*
indri, *adv.* = indi, drugje, *ogr.-Mik.*
indrica, *f. dem.* indra, *Gor.-Levst. (Rok.)*
induh, *m.* großer, ungechlachter Mann, *Dol.*
indukcija, *f.* navod (phys.), sklepanje iz posameznosti na splošnost (phil.), die Induction, *Cig. (T.)*, *nk.*
induktiven, *vna. adj.* navoden, po indukciji se ravnao, inductiv, *Cig. (T.)*, *nk.*
induktor, *rja. m.* navodič, der Inductor (phys.), *Cig. (T.)*
infant, *m.* naslov španskih kraljevičev, der Infant.
infanterija, *f.* peštvo, die Infanterie.
inga, *f.*, *C.*, pogl. linga.
ingver, *rja. m.* der Ingwer; — pogl. imber.
inicijativa, *f.* začetno delo, pravica predlaganja, die Initiative, *Cig. (T.)*
injast, *adj.* mit Raufreif belegt, *Mik.*
injav, *adj.* = injast, *C.*
injavica, *f.* der Raufreif, *Z.*
inje, *n.* der Raufreif, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *Erj. (Min.)*, *jušt. SlGor.*
inkrustacija, *f.* oskorjava, die Incrustation, *Cig.*

inkunābule, *f. pl.* prve tiskane knjige, *Incunabeln*, *Cig. (T.)*.
inkvizicija, *f.* sodniška preiskava, sredovečno versko sodišče, die *Inquisition*, *Cig. (T.)*.
ino, *conj.* = in; neokršena oblika, iz: i—no; tako so starejši pisatelji sploh pisali.
īnod, *adv.* = drugod, *Mik., C.*
inokāz, *kāza, m.* = alegorija, *Cig., M.; — hs., rus.*
inokāzen, *zna. adj.* = alegoričen, *Cig., Jan., 17t.*
inolīčeje, *n.* = raznovidnost, die *Heteromorphie*, *Cig. (T.)*.
inopādnost, *f.* die Verfehrung der Construction, die *Hypallage*, *h. t.-Cig. (T.)*.
inoplemēnik, *m.* človek drugega plemena, drugonarodnik, *Cig. (T.)*.
inorēk, *rēka, m.* = alegorija, *Cig. (T.)*; — stsl.
inorōdec, *dca, m.* = drugonarodnik, *nk.; — stsl.*
inostrān, *strāna, adj.* fremdländisch, *nk.; — hs.*
inostrānec, *nca, m.* der Ausländer, *Jan., Levst. (Nauk), nk.; — hs.*
inostrānka, *f.* die Ausländerin, *Cig., Jan., nk.; — hs.*
inostrānski, *adj.* fremdländisch, exotisch, *Cig., Jan., nk.; — hs.*
inostrānstvo, *n.* daš Ausländ, *Cig. (T.), nk.; — hs.*
inovērec, *rca, m.* = drugoverec, *Cig., Jan., Cig. (T.), Let.; — hs.*
inovēren, *rna, adj.* = drugoveren, *Jan.; — stsl.*
inovērnik, *m.* = inoverec, *Vest.; — stsl.*
inovrsten, *stna, adj.* = drugovrsten, *Jan. (H.)*.
inozākonceje, *n.* tuje zakonodajstvo (opp. avtonomija), die *Heteronomie*, *Cig. (T.)*.
inozēmece, *mca, m.* der Ausländer, *C., nk.; — rus.*
inozēmje, *n.* = inozemstvo, *nk.*
inozēmka, *f.* die Ausländerin, *nk.; — rus.*
inozēmski, *adj.* ausländisch, *nk.; — rus.*
inozēmstvo, *n.* daš Ausländ, *Cig. (T.), nk.; — rus.*
inoznācica, *f.* beseda v prenesenem pomenu vzeta, der *Tropus*, *Cig. (T.)*.
instinkt, *m.* nagon, der *Instinct*.
instinktivēn, *vna, adj.* instinetmäßig, *Cig. (T.)*.
instrumēt, *m.* orodje, pos. glasbeno, daš *Instrument*, *Cig. (T.)*.
instrumentāl, *m.* družilnik, der *Instrumental* (gramm.).
instrumentālen, *lna, adj.* Instrumental-, *Cig., Jan., nk.*
intabulācija, *f.* vknjižba, die *Intabulation*, *nk.*
intabulirati, *am, vb. pf.* vknjižiti, intabulieren.
integrācija, *f.* die *Integration* (math.), *Cig. (T.)*.
integrāl, *m.* daš *Integral* (math.), *Cig. (T.)*.
integrālen, *lna, adj.* Integral-, integralni račun, die *Integralrechnung* (math.), *Cig. (T.)*.
integrovānje, *n.* die *Integration* (math.), *Cig. (T.); — prim. docelba.*
integrovāti, *ūjem, vb. impf. (pf.)* integrieren (math.), *Cig. (T.); — prim. docelūi.*

inteligēncā, *f.* omikani del naroda, die *Intelligenz*, *nk.*
inteligēncija, *f.* = inteligenca, *nk.*
intendānt, *m.* načelnik, nadzornik kake naprave, pos. vojaškega oskrbnništva, der *Intendant*.
intensiven, *vna, adj.* jak, krepek, intensiv, *Cig. (T.)*.
intenziven, *vna, adj.* = intensiven, *nk.*
interēs, *m.* = obresti; pet goldinarjev interresa plačati; — daš *Interesse*, *Cig. (T.)*; izgovorja se nav. interēs ali interēs, *Vaj. (Rad)*; tudi: interēs, *Dol.*
īnterfat, *m.* der Unterrod der Weiber, *Levst. (Rok.), Gor.; — prim. bav. pfaid = Hemd, torej iz: unter-pfaid.*
interkalāren, *rna, adj.* vmesen, *Intercalars, Cig.*
internūcij, *m.* poslanec, der *Internuntius*, *Cig.*
interpolācija, *f.* podtikanje nepristnih besed v rokopisu, die *Interpolation* (eines Manuscriptes), *Cig. (T.)*.
interpūncejca, *f.* ločitev po ločilnih znamenjih, die *Interpunction*, *Cig. (T.) nk.*
intonācija, *f.* zapev, die *Intonation*, *Cig. (T.)*.
intriga, *f.* spletkā, die *Intrigue*, *C., nk.*
intrigānt, *m.* spletkar, der *Intrigant*.
intrigāntka, *f.* die *Intrigantin*, *Zora.*
intrtn, *lna, adj.* harmādig, *vzh. St., ogr.-C.; —*
īprōde, **īperr**, **ītdt** (o prsti), tudi: intrtno vino, herb, bitter, *vzh. St.-C.*
invalid, *m.* v službi onemogli vojak, der *Invalid*.
invalidnica, *f.* daš *Invalidenhans*, *Cig., Jan.*
inventār, *rja, m.* popis imovine, daš *Inventar*.
inventārski, *adj.* *Inventars*; inventarske stvari, *Inventarigegenstände*, *Levst. (Nauk).*
inženir, *rja, m.* tehniško izobražen veščak v raznih strokah staviteljstva, der *Ingenieur*.
inženirski, *adj.* *Ingenieur-*.
inženirstvo, *n.* die *Ingenieurkunst*, *Cig.*
ipak, *conj.* gleichwohl, *nk.; — hs.*
īpīcen, *ēna, adj.* jähzornig, *C.*
īpika, *f.* jāher Zorn, *C.*
1. ir, *m.* die *Harpune*, der *Fischstecher*, *Trbovlje (St.)-C.*
2. ir, *m.* der *Wasserabgrund*, *Z.; pl. iri = globok tolmun, Notr.; — prim. iriti se.*
iracionālen, *lna, adj.* nerazložen, irrational (math.), *Cig. (T.), Cel. (Ar.)*.
iradijācija, *f.* neka optična obmana vsled razne svetlobe, razširjanje slik, die *Iradiation* (phys.), *Cig. (T.), Žnid.*
īrh, *m.* fäimliches Leder, daš *Weißleder*, *Cig., Jan., Levst. (Rok.); kameniti irh, = irhovec 2), Cig.; — prim. srvn. irch, Bod, Bodsleder, weißgegerbtes Leder, lat. hircus, Bod, Mik. (Et.).*
īrha, *f.* = irh, *Mur., M.*
īrhāce, *f. pl.* = irhaste hlače, *SlN.*
īrhar, *rja, m.* der *Weißgerber*, *Cig., Jan., C.*
īrhārica, *f.* 1) eine Art Birne, *C.; — 2) der Lederapfel, C.*
īrharski, *adj.* *Weißgerber-, Cig.*

irharstvq, *n.* die Weißgerberei, *Cig.*
irhast, *adj.* weißgegerbt, sämisch; rauhledern, *V.-Cig.*; irhasto usnje; irhaste hlače, weiß-
 lederne (auf der Rauhseite schwarz gefärbte)
 Šole.
irhice, *f. pl.* = irhaste hlače, *C.*
irhnat, *adj.* = irhast, *Z.*
irhnica, *f. pl.* = irhaste hlače, *Zora*, *Sa-*
vinška dol.-Pjk. (Črt.).
irhov, *adj.* = irhast, *Z.*
irhovec, *vca, m.* 1) kdor nosi irhaste hlače,
Vrt.; — 2) neki kamen: das Bergleder, *Cig.*
irhovina, *f.* weißgegerbtes, sämisches Leder.
irîn, *m.* der Wasserwirbel, *Z.*; — prim. 2. ir.
iriti se, im se, *vb. impf.* = jeriti se: voda
 se iri, *Z.*
irônîčen, *čna, adj.* ironisch, *Jan., Cig. (T.), nk.*
ironîja, *f.* zasmehljivo skrivanje prave misli
 pod nasprotnim govorjenjem, die Ironie.
ironîjski, *adj.* pod ironijô spadajoč, ironisch,
Cig. (T.).
irs, *m.* 1) rothbrauner Ochš, *Zil.-Jarn. (Rok.).*
Fr.-C.; — 2) neka goba: die Morchel (mor-
 chella), *SlGor.-C.*; — prim. rs, rus.
irsa, *f.* rothbraune Kuh, *Fr.-C.*; — prim. rusa.
irska, *f.* rothbraune Kuh, *C.*; — prim. ruska.
irt, *m.* = soja, der Aufshäher, *Mur., Cig.,*
Jan., C., Mik.; — iz: Jedert (?); prim. Valj.
(LjZv. XII. 369.).
irt, *m.* der Thüripfosten, *Kras.*
irta, *f.* = irt, *Cig.*
irta, *f.* der Fenster- oder Thürrstein, *C.*
iskâten, *ina, adj.* das Suchen betreffend: iskâtni
 list, der Steckbrief, *DZ.*
iskâlnica, *f.* 1) iskalni list, *SlN.*; — 2) das
 Zündeißen, *Cig.*; pogl. iskalo.
iskâlnik, *m.* das Nachschlageregister, das Re-
 pertorium, *Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.*
iskâlo, *n.* die Sonde, *Cig.*
iskanje, (iskânje), *n.* das Suchen; i. in po-
 nujanje, Nachfrage und Angebot, *Cig. (T.);*
 — die Anspruchsforderung, *Cig.*; i. pravice,
 die Verfolgung des Rechtes, *Cig.*
iskati, (iskâti), *iščem, vb. impf.* suchen; z gen.:
 svoje nesreče iščem, *Dalm.*; pokoja, sadu i.,
Trub.-Mik.; le-tega vsega ajdje iščem, *Krelj*;
 česa iščes tod? was hast du hier zu schaffen?
Cig.; vode i., nach Wasser graben, *Cig.*; i.
 rude, schürfen, *Cig. (T.);* kruha i., seiner
 Nahrung nachgehen, *Cig.*; službe i., einen
 Dienst suchen, sich um ein Amt bewerben,
Cig.; kdor išče darila, der Prämienwerber,
Levt. (Nauk); resnice i., nach Wahrheit for-
 schen, *Cig. (T.);* prepira i., Streit suchen, *Cig.*;
 tudi z ak.: kar si iskalo, to si našel; nož
 iščem, ki sem ga nekje izgubil; — i. česa
 (kaj) od koga, von jemandem etwas fordern,
 beanspruchen, *Cig., Jan., nk.*; ne zahtevam
 troškov, le svoje iščem, *Kras.*; — i. z inf.:
 s tem delom je iskalo prislužiti kak novac,
Levt. (LjZv.).
iskâva, *f.* das Suchen, *C.*
iskävce, *vca, m.* der Sucher, *Cig., Jan.*; —
 iskavci in ponujavci (ponudniki), Nachfrage
 und Angebot, *Cig. (T.);* der Bewerber, *Cig., DZ.*

isker, *adv.* knapp neben, *Haab. - Mik.*; isker
 obrezati, glatt beschneiden, *C.*; — iz † kraj,
Mik. (Et.).
isker, *iskra, adj.* feurig, flink, munter, *Jan.,*
Cig. (T.), C.; (o mladencu), *Let. (Navr.);*
 iskri vranec, *Str.*; Si 'zberc konj'ča iskrega,
Npes.-K.; iskre oči, *Jurč.*
iskovina, *f.* der Anspruch, *Cig. (T.), DZ.*; ci-
 vilnopravna i., civilrechtlicher Anspruch, od-
 škodna i., Entschädigungsanspruch, *DZ.*
iskra, *f.* 1) der Funke; iskre letijo. Funken
 sprühen; iskre odletajo, *Cig.*; iskre metati,
 funken, *Cig.*; človek tak, kakor iskra, ein
 lebhafter Mensch, *Jarn.*; — vse do iskre
 povedati, alles sagen, *Z.*; — 2) das Netz-
 auge auf der Suppe, *Polj.*; — 3) die Maß-
 fleß (bellis perennis), *Z.*
iskranje, *n.* das Gekunkel, *Cig.*
iskrast, *adj.* 1) funkelnd: iskrasti pesek, flitter-
 sand, *Cig.*; — 2) Nettaugen habend: juha
 je iskrasta, *Polj.*
iskrâti, *âm, vb. impf.* Funken sprühen, fun-
 keln, *Jarn., Mur., Cig.*; = i. se, *Z.*; ogenj
 se iskra, *Dol.*; solza se iskra v očeh, *SlN.*;
 na bilju se rosa iskra, *Zv.*
iskrè, *adv.* = isker, knapp: vrata se iskre
 zapirajo, *vrhŠt.-C.*
iskrën, *adj.* 1) funkelnd, *Jarn.*; iskrene oči,
Cig.; — 2) eifrig, *Jan.*; — innig, *Cig., Jan.,*
Cig. (T.); — offenherzig, *Cig., Jan., nk.*
iskrenjak, *m.* der Eifrige, der Enthusiast, *SlN.*
iskrnost, *f.* die Feurigkeit, *Jan.*; — die
 Zümmigkeit, *Jan.*; die Offenherzigkeit, *Cig., Jan.,*
nk.
iskretati, *etâm, ččem, vb. impf.* funkeln, flim-
 mern, *C., Z.*; = i. se: ledeni drobci se
 iskrečejo po strehi, *vrhŠt.*
iskrèti, *im, vb. impf.* = iskriti se, *Jan.*
iskrež, *m.* kozje ime, *Krn.-Erj. (Torb.).*
iskrica, *f. dem.* iskra; 1) das Zündchen; —
 2) ein bißchen: daj mi iskrico masla, *Z.*;
 — 3) das Gänseblümchen (bellis perennis).
Tuš. (R.); — ein Art Primel (primula pube-
 scens), *SlGor.-Erj. (Torb.);* — die Aurikel
 (primula auricula): iskricne vrtne, divje, *C.*;
 — die Feuernelke (lychnis flos cuculi), *C.*;
 — brennende Liebe (lychnis chalcadonica), *C.*
iskrinje, *n. coll.* Funken, *Prip.-Mik., Ščar.*
iskriti, *im, vb. impf.* Funken sprühen, *Mur.*;
 Poletni dan na zlatih žarkih Iskril na svet
 je solnčni prah, *Gregg.*; nav. i. se. Funken
 sprühen, funkeln, flimmern, *Cig., Jan., Cig.*
(T.), Dol.; sneg se v solncu iskri, vino se
 iskri, *BKr.*; — iskreč, Funken sprühend,
 funkelnd, *nk.*
iskrn, *adj.* = iskren 2), *Jan.*
iskrnica, *f.* das Leuchtthierchen (noctiluca),
Erj. (Z.).
iskrnji, *adj.* nahe, *C.*; — prim. isker, *adv.*
iskrnost, *f.* = iskrenost, *Jan.*; ta hip se ji
 je povrnila iskrnost življenja, *LjZv.*
iskrodâlja, *f.* die Schlagweite des Zuntens,
Sen. (Fiz.).
iskromèr, *mèra, m.* der Funkenmesser, *Cig.*

iskrôst, *f.* die Feuerigkeit, die Munterkeit, *Jan.* (H.).

iskrovâbec, *bea, m.* der Funkenzieher, *Sen.* (F77.).

ispa, *f.* der Dachboden, *Cig.*; na ispi, auf dem Dachboden, *Dol.*; Ljuba na ispi stala. Na zvezdice gledala, *Npes.-K.*; — das Obergechoš: Sla sta na ispe visoke Odpérat line široke, *Npes.-K.*; — prim. izba.

istanje, *f. pl.* = isteje. *C.*: ([v] „istajneh“). *Brežnik. Večna pratika 1789, 71.*

istêje, *f. pl.* die Mündung eines Ofens, das Ofenloch, *Cig., Jan., Dol.*: Po hudiêje êrno lice 'ma, Po medvedje gruli in momlja (= pečne isteje), *Vod.(Pes.)*; meso v dimnik ali nad isteje prekajat obešajo, *Ravn.(Abc.)*; die Ofenlochwände: med isteje postaviti, *Z.*; — das Werkloch in den Glasöfen, *Cig.*; — isteje, *Lerst.(Rok.)*; — prim. istje, osteje, mesteje, steje.

isteljnîk, *m.* = isteje. *C.*

isteljnjak, *m.* = isteje, *SlGor.-C.*

istenik, *m.* = isteje. *C.*

istenjak, *m.* = isteje. *C.*

isti, *pron. dem.* ebenderjelbe, *Cig., Jan., Lerst.* (*Sl. Spr.*), *nk.*; k istemu zdencu, *Prip.-Mik.*; ta isti, to isto, tega istega (po nem. derselbe), *pri starejših pisateljih*; tako isto, ebenjo, *Krelj*; isto tako, ebenjo, *Cig., nk.*; isto toliko, ebenjovel, *Cig.(T.)*, *nk.*; istega obsega, *îfometrič*, *Cig.(T.)*.

isti, *f. pl.* die Stangen oberhalb des Herdes, zum Trocknen des Holzes, *Ble.-C.*; na „isteh“ se drva suše, *C.*; — prim. glisti.

istije, *f. pl.* = isteje. *C.*

istin, *adj.* wirklich, wahrhaftig, *Cig., ogr.-C.*; — iz stsl. istinъ.

istina, *f. 1)* die Wahrheit, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — istina, da je bilo tolažljivo, allerdings war es trostvoll, *Jurč.*; za istino, für wahr *Cig., ogr.-Valj.(Rad.)*; in der That, im Ernst („za isno“), *îvžh.St.*; v istini, wahrlich, *Cig.*; — 2) das Stammeapital (ohne die Zinsen), *Jan.*; komur se n. pr. vina posodi „na pol-drugo“, ima vrniti istino in še za vsako vedro pol vedra obresti, *BKk.*; das Capital, *nk.*

istinár, *ria, m.* der Capitalist, *Jan., SlN.-C.*

istinec, *nea, m.* der Wahrheitsfreund, *ogr.-Mik.*

istinga, *f.* = istina 2), (Capital), *Cig., ogr.-Mik., Kr.-Valj.(Rad.)*.

istinik, *m.* = istinec, *Mur.*

istinî, *adj.* wahrhaftig, thatsächlich, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*

istinîti, *im. vb. impf.* realisieren, *C.*

istinîlost, *f.* die Wahrschaffenheit, die Wirklichkeit, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*

îstinski, *adj.* 1) wahrhaftig, wirklich, *ogr.-Let., Zora*; istinsko naroden, *SlN.*; — echt, *C.*; — 2) Capital, *Jan.(H.)*.

istje, *n.* = isteje, *vžh.St.-C., îvžh.St.*; kruhe vsaja v peč skozi istje („istje“), „durchs Ofenloch“, *Hf.(Orb.)*; pred istjem razbeljene peči, *Cr.*

istje, *stij, f. pl.* = isteje, *Lašče-Erj.(Torb.)*; nad, med istjami. *C.*; die Wölbung über der Ofenmündung: saje so se v istjah vnele, *Ig.(Dol.)*.

îstnice, *f. pl.* = glisti (na katerih drva suše), *Notr.*

îstnik, *m.* neka luknja nad pečnim žrelom, *BKk.*; — *pl.* istniki, = isteje, *Porinje na Krasu-Erj.(Torb.)*.

istobârven, *vna, adj.* isochromatisch, *Cig.(T.)*.

istobiten, *vna, adj.* conjunctantiel, *Jan.*

istobitnost, *f.* die Conjunctantialität, *Cig.*

istobôjen, *vna, adj.* = istobârven, *Z.*

istočâsen, *sna, adj.* gleichzeitig, *Cig., Jan., nk.*; isochron, *Cig.(T.)*.

istočasje, *n.* der Synchronismus, *Jan.*

istočasnost, *f.* die Gleichzeitigkeit, *Cig., Jan., nk.*

istodôben, *vna, adj.* gleichzeitig, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *C., DZ., nk.*

istodôbnost, *f.* die Gleichzeitigkeit, *Jan., Cig.(T.)*, *nk.*

istoglasje, *n.* der Gleichlaut, *Cig.(T.)*.

istoimên, *adj.* gleichnamig, gleichbenannt, *Cig.(T.)*, *Nov.-C., Zora, Zv.*

istoimênski, *adj.* gleichnamig, *Cel.(Ar.)*.

istoimênost, *f.* die Gleichnamigkeit, *Cig.(T.)*.

istokrvn, *vna, adj.* von gleichem Blute, blutsverwandt, *nk.*

istolêzen, *vna, adj.* gleichliegend, *Cel., Geom.*

istolîčen, *vna, adj.* gleichförmig, *Z.*

istolîčnost, *f.* die Homorphie, *Cig.*

istolik, *lika, adj.* gleichförmig, *Cig.(T.)*.

istolikost, *f.* die Homorphie, *Cig.(T.)*.

istomêren, *vna, adj.* von gleichem Maße, *DZ-Kr.*; — gleichmäÙig, *Cig.(T.)*.

istomêsten, *adj.* gleichstellig (math.), *Cig.(T.)*.

istomôčen, *vna, adj.* isodynamisch, aequipollent, aequivalent, *Cig.(T.)*.

istomôčnica, *f.* die Aequivalenzzahl, *Cig.(T.)*.

istomôčina, *f.* das Aequivalent, *Cig.(T.)*.

istonaroden, *vna, adj.* conational, *SlN.*

istoobsežen, *vna, adj.* isometrisch, *Cig.(T.)*, *Nov.-C.*

istopis, *pisa, m.* das Pare, *Cig., DZ.*

istorêčen, *vna, adj.* tautologisch, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.

istorêcje, *n.* die Tautologie, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.

istorôden, *vna, adj.* = istega rodu, *nk.*; gleichartig, *Cig.(T.)*; (rus.).

istosrêčen, *vna, adj.* concentrisch, *DZ., Žnid., Cel.(Ar.)*.

îstost, *f.* die Identität, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; istost ugotoviti, die Identität außer Zweifel setzen, *DZ.*

istôta, *f.* = istost: istoto podpričati, die Identität bekräftigen, *DZ.*

istôtin, *vna, adj.* Identitäts-: istôtini svedok, der Identitätszeuge, *DZ.*

istoptlica, *f.* die Isotherme, *Cig.(T.)*.

istoven, *vna, adj.* identisch, *Cig.(T.)*, *Nov.-C., nk.*

istovĕrec, *rea, m.* der Glaubensgenosš, *Jan.*

istovĕrnik, *m.* der Glaubensgenosš, *Navr.(Kop. sp.)*.

istovčten, tna, *adj.* = istoven, *Cig. (T.)*, *Navr. (Let.)*; — *hs.*

istovčtiti, čtim, *vb. impf.* identificieren, *Cig. (T.)*.

istovčtnost, *f.* die Identität, *Cig. (T.)*; — *hs.*

istoviti, im, *vb. impf.* identisch machen, identificieren: i. koga s kom, *Cig. (T.)*.

istovitost, *f.* = istovnost, *DZ.*

istovnost, *f.* die Identität, *DZkr.*

istovredn, dna, *adj.* gleichwertig, gleichgeltend, equipollent, *Cig. (T.)*.

istovrsten, stna, *adj.* gleichartig, *Cig. (T.)*, *Sen. (Fiz.)*.

istoznačen, čna, *adj.* inhomnisch, *Cig. (T.)*.

išće, *adv.* = še, *ogr.-C.*: (išće, *Dict.*, *Rec.*, *BKkr.*: „s tem išće vekši greh“, *Krelj*).

išterec, rca, *m.*, *Jan.*; *oglj. šterc.*

itak, *adv.* 1) ohnehin, *SlGosp.-C.*, *jržSt.*; — für alle Fälle, *Ščar.-C.*; — 2) = vendar, dennoch, doch, *ržhSt.-C.*; učil se je slabo, ali je dobival itak prvi red, *LjZv.*; — 3) wieder, *Mur.*, *ogr.-C.*

itako, *adv.* = i tako, ohnehin: itako dosti nesrečna raja, *Navr. (Let.)*.

itam, *adv.* = tam-le, *Rež.-C.*

iti, grém, (tudi: grém), grédem, ídem, *imper. pójdi*, ídi, *part. praes. gredé*, gredóč, (ídč, idóč, *Levst. [Sl. Spr.]*, *C.*); *pf. šel sém*, *fut. šel bóm*, pójdem, *vb. impf.* 1) gehen; kam greš? zdaj gredo, jstt kommen sie; i. svojo pot. seines Wegeš gehen; za kom i., jemandem folgen, nachgehen; i. po kaj, etwas holen, abholen; na, nad koga i., auf jemanden losgehen; z vojsko na (nad) koga i., jemanden bekriegen; za pogrebom i., an einem Leichenzug teilnehmen; s procesijo i., eine Procession halten; tudi: an der Procession teilnehmen; na vojsko i., in den Krieg ziehen; i. na tuje, po svetu, in die Fremde, in die weite Welt ziehen; i. v vojake, unter die Soldaten gehen; i. po opravkih, den Geschäften nachgehen; i. na semenj, zu Markte gehen; i. na božjo pot, eine Wallfahrt thun; i. na izprehod, spazieren gehen; i. na delo, an die Arbeit gehen; na ladjo i., sich einschiffen, *Cig.*, *Jan.*; i. na morje, unter Segel gehen, *Cig.*; s supinom: i. spat; i. na potok prat; i. plenit, auf Beute ausgehen; na to gre, da . . . , er strebt darnach, . . . , *ržhSt.-C.*; — sich bewegen: i. v kolobar, sich im Kreise bewegen, sich drehen; solnce gre za goro, die Sonne geht unter; i. rakovo pot, zurückgehen, im Verfall begriffen sein, Rückschritte machen; — dež, sneg, toča gre, es regnet, schneit, hagelt; tanek piš gre po smreču, *LjZv.*; — lahko gre od njega, er hat einen leichten Stuhlgang, *Cig.*, *jržhSt.*; — jesti, piti mi ne gre, es schmeckt mir nicht; vino gre v glavo, der Wein nimmt den Kopf ein, *Cig.*; bolezen gre po ljudeh, die Krankheit grassiert unter den Leuten, *Jan. (H.)*; od njega ne gre dober glas, er steht in keinem guten Rufe, *Cig.*; — 2) gebracht werden, fortgeschafft werden, abgehen; pritožba gre k okrajnemu glavarstvu, die Beschwerde wird an

die Bezirkshauptmannschaft gerichtet, *Levst. (Nauk.)*; mnogo žita gre iz dežele, viel Getreide wird exportiert, *Cig.*; ta denar več ne gre, dieses Geld hat keinen Cours mehr, *Cig.*, *Dol.-Levst.*; to blago ne gre več, dieser Artikel ist außer Cours, *Cig.*; ne gre v prodaj, wird nicht feilcht angebracht, *jržhSt.*; blago gre izpod rok, geht ab; To, bratec, med učene gre lingviste, *Preš.*; — in einen Zustand versetzt werden: i. v šibre, in Trümmern gehen; pod zlo, po zlu i., verderben, zugrunde gehen; tako preveč v izgubo gre, es geht auf diese Art zu viel verloren, *Cig.*; denarji gredo na malo, das Geld nimmt ab, *Cig.*; — verbraucht werden: vse je šlo, alles ist daraufgegangen, alles ist verthan; v to zidanje je šlo mnogo lesa, dieser Bau hat viel Holz gebraucht; — ne bo šlo vse v to posodo, dieses Gefäß wird nicht alles fassen; — vonsittaten gehen: izpod (od) rok i.; delo mu gre od rok, er arbeitet sink; ne gre, pa je, kurzum, es geht nicht, *Cig.*; če bo šlo po sreči, wenn es gut geht; — 3) sich entwickeln: iti v veje, sich ästen, *Cig.*; i. v perje, ins Kraut wachsen; solata gre v glave, häuptelt sich; — 4) sich handeln: iti za kaj; ide za to, da izvršimo veliko misel, es handelt sich um die Realisierung einer großen Idee, *Cig. (T.)*; ne gre mi za kaka dva goldinarja, es soll mir nicht auf ein paar Gulden ankommen, *Cig.*; za glavo mu gre, es geht ihm ums Leben; gre komu ob glavo, *Ravn.-Mik.*; ob život, *Dalm.*; — ali ti gre ob pamet? bist du toll? *Cig.*; na jok mi gre, es ist mir so weinerlich, *Cig.*; — 5) sich geizemen; Ti se pa v jutro lepo napravi, Kakor vsaki nevesti gre, *Npes.-K.*; tako ne gre, so geht es nicht an; kakor gre, wie es sich ziemt; zeni na ljubo gre nekaj žrtvoval, *Jurč.*; okregati jih je šlo, sie hätten getadelt werden sollen, *Ravn.-Mik.*; gebüren: vsakemu gre toliko; njemu gre čast; Brešno, ki popotnim gre, *Npes.-K.*; olajšila, idoča potujočim vojakom, *DZ.*; mož, ki mu gre vera, *Levst. (Zb. sp.)*; — gehören: to ne gre vmes, *Cig.*; še nekaj naukov gre sem, *Ravn.*; semkaj gredoč, hieher gehörig, *DZ.*; — 6) glagol „iti“ se izpušča: ide k pastirjem, a oni nad njega, *Mik.*: ne dajo mu v hišo.

itu, *adv.* gerade hier, *Rež.-C.*

iv, *m.* = ivje, inje, *Rež.-C.*

iva, *f.* die Zaltweide (salix caprea), *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *St.*, *Tiš. (R.)*.

ivák, *m.* die männliche Zaltweide, *Fr.-C.*

ivānjka, *f.* neka hruška in neka črešnja, *Rihenberk (Goriš.)-Erj. (Torb.)*.

ivānjšćak, *m.* 1) der Monat Juni, *ogr.-C.*; — 2) der Zuntfäfer (rhizotrogus sp.), *Malhinje (Goriš.)-Erj. (Torb.)*.

ivānjšćica, *f.* 1) = kresnica, der Leuchtkäfer, der Johanniskäfer (lampyrus noctiluca), *Cig.*, *Erj. (Z.)*; — 2) die Wucherlume (chrysanthemum leucanthemum), *Notr.-Erj. (Torb.)*; — neka črešnja, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

ivánovka, *f.* das Johanniſkraut (*hypericum perforatum*). *vzhSt.-C.*

ivér, *m.* 1) der Holzſplitter (der beim Schaden abfällt); iver ne odleti daleč od parobka = der Apfel fällt nicht weit vom Baume, *Vrt.*; — 2) das Abſchnitzel des Schufterleders, *C.*; — 3) eine Kleinigkeit, das Biſſchen; ivera nemam kake reči, *C.*; — 4) = pogačica, die Knieſcheibe (*patella*), *Mur., Cig.(T.), Erj.(Ž)*; — *gen.* tudi: iverja, *Jan.(H.), vzhSt.*

ivēr, *f.* 1) = iver, *m.* der Holzſplitter, *Valj.(Rad), Gor.*; soba je polna iveri, *Zr.*; do zadnje iveri, *Levt.(Zb.sp.)*; — 2) der Heiligbutt (*hypoglossus maximus*), *Erj.(Ž)*.

ivērček, *čka, m. dem.* iverec.

ivēree, *rea, m. dem.* iver, *C.*

ivērček, *rka, m. dem.* iver, *Cig., Jan.*

ivērje, *n. coll.* Holzſplitter, der Abſchlag beim Beſchaden und Zimmern.

ivērščak, *m.* das Berggolg (min.), *Cig.(T.), C. ivir, m. = iver.*

ivje, *n.* der Raufreif; — *prim.* inje.

ivnat, *adj.* mit Raufreif bedeckt, *Z.*; ivnato drevje, *vzhSt.*

ivnik, *m.* der Raufreif, *C., Z.*

ivnják, *m.* = ivak, *C.*

ivov, *adj.* von der Zahtweide: ivove šibe.

ivovina, *f.* das Zahlweidenholz, *C.*

iz, *l. praep. c. gen.* kaže 1) reči, iz katere je premikanje ven namerjeno: auš; kdor iz kake reči pride, je bil v njej; iz hiše priti; iz luže v mlako = aus dem Regen in die Traufe, *Cig.*; odkod si? iz Zagreba; iz Rima priti, von Rom kommen; iz Lah priti, aus der Fürstanei kommen, *Goriš.*; iz ojníc stopiti, über die Schnur hauen, *Cig.*; — iz uma je, er ist von Sinnen, *Cig., Npes.-K.*; — 2) tvarino, iz katere je kaj narejeno: auš, von; kadilnice so bile iz samočistega zlata, waren von reinem Golde, *Ravn.-Mik.*; kruh iz bele moke, weißbackenes Brot; iz ribje kosti, fischbeinern; — iz cela, aus einem Stück, *Mik., C.*; nav. iz celega; — človek je iz duše in telesa; — 3) začetek v času in času, v katerem se kaj godi: iz leta v leto, von Jahr zu Jahr, *V.-Cig.*; iz mlada, von Jugend an, *Mik.*; iz početka, im Anfang, *Cig.*; iz nova (*Cig., Jan., Mik.*), iz novega, neuerdings; iz prva (*Cig., Jan., Mik.*), iz prvoga, anfangs; — 4) nagib kakega dejanja: aus; iz jeze kaj storiti, aus Zorn etwas thun; iz hudobije, aus Bosheit; iz голе lakomnosti, aus purer Habgucht; — 5) način, kako se kaj godi: iz dobre volje, freiwillig; iz rade volje, gerne, *Ravn.-Mik.*; iz šale, im Eherz, *Cig.(T.)*; iz srca rad, von Herzen gern; iz nevesti, unermuthet, *Mct.-Cig.*; iz nenada (nav. iznenada), un-erhofft, *Cig., Jan., Vrt., Mik.*; iz ravna, gerade, *C.*; iz težka, -kega, schwerlich, kaum, *C.*; iz tih, im Stillen, leise, gentlich, *C.*; iz večega, größtentheils, *C. Vest.*; iz cela, ganz, vollkommen, *vzhSt., ogr.-C.*; iz čista, ganz, durchaus, *vzhSt., C.*; iz dobra, im Guten, im Einkommen, *ogr.-C.*; iz lahka,

leicht, *C.*; iz lepa, im Guten, gutwillig, *C.*; iz nagla, plötzlich, *ogr.-C.*; — *ll. praef.* pomenja: 1) premikanje, od znotraj ven namerjeno: heraus-, aus-, izbiti, heraus-schlagen; izliti, ausgießen, izteči, heraus-schießen, izbrati, auswählen; — 2) dokončanje, zvršitev: iznoretí, aus-toben, izpiti se, sich durch Trinken zugrunde richten, izpeti se, sich müde jüngen, iztesati, etwas fertig zimmern; izčistiti, fertig reinigen; — 3) dosego namena: izprošiti, izmoliti si kaj, sich etwas erbitten, durch Beten erlangen; — sploh iz nedovršnih glagolov dela dovršne: izvršiti; — (v mnogih slučajih je iz težko ločiti od s (z), ker narod navadno oboje enako izgovarja; naj se torej besede, ki niso pod iz-, iščejo pod s- ali z); — 4) pogostoma z glagoli, ki so že z drugimi predponami zloženi, ne da bi se jim pomen bistveno izpremenil: izpregovoriti, izpodvezati; — *lll.* sestavlja se z drugimi predlogi tako, da vsak del svoj pomen ohrani; *prim.* izmed, iznad, izpred, itd.; — *prim. Mik. V. G. IV. 211, 251, 529.*

izaběla, *f.* neka vinska trta, die Zjabelen-tranbe.

izabělást, *adj.* rjavkasto-belkasto rumen, ija-bellgelb, *Cig.(T.)*.

izámati, *am, vb. pf.* z amo izmeriti, *Cig.*

izárjati, *am, vb. impf. ad* izorati; heraus-ackern, an-ackern, *Cig., Jan.*

izba, *f.* 1) das Zimmer, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — 2) die Bodenstammer, *Cig.*; — 3) der Dachboden, *C., Notr., Rib.*; — *prim.* ispa; stsl. istrba, stvn. stuba, Stube, *Mik.(Et.)*.

izbácniti, *bácnem, vb. pf.* austreiben, *nk.*; — *prim.* hs. baciti.

izbádanje, *n.* das Ausstechen, *Mur.*

izbádati, *am, vb. impf. ad* izbosti, ausstechen, *Mur., Cig.*

izbagláti, *ám, vb. pf.* = izmoljedovati, erbettern, *Cig.*

izbána, *f.* = dvarana, *Cig.*

izbandičáti, *ám, vb. pf.* verbannen, *Hip.*; — *prim.* it. bandeggiare, verbannen.

izbandízati, *am, vb. pf.* verbannen, vertreiben; i. greh iz srca, *Jap.(Prid.)*; — *prim.* izbandičati.

izbáрати, *am, vb. pf.* = izprašati, durch Fragen erfahren, *Cig.*

izbárkati, *am, vb. pf.* aus-schiffen, *nk.*; — *po* nem. all. po it. sbarcare.

izbarkováti, *ájem, vb. pf.* erfahren, *Jan., Poh.*

izbásati, *básem, vb. pf.* auspaden; — i. se, sich herausarbeiten.

izbátati, *am, vb. pf.* abprügeln, *Jan.(H.)*; — *prim.* batati.

izbáva, *f.* 1) die Befreiung, die Erlösung, *Hal.-C.*; — 2) die Verrichtung, *C.*

izbáviti, *bávim, vb. pf.* 1) = odpraviti: kašelj sem si izbavil, *vzhSt.*; losmachen, befreien, *Jan., Hal.-C., Prip.-Mik.*; volkodlastva me je izbavil, *IjZr.*; i. se, los werden, frei werden, *Hal.-C.*; i. se česa, sich ent-schlagen, *Jan.*; — 2) verrichten, ausrichten, *C.*; posel i., *Prip.-*

Mik.: nič nisem izbavil, ich habe nichts ausgerichtet, *JvžSt.*
izbávljati, am, *vb. impf. ad* izbaviti: 1) los machen, *C.*; — 2) verrichten, *C., JvžhSt.*
izbávljenje, *n.* 1) die Befreiung, die Rettung, *C.*; — 2) die Verrichtung, *JvžhSt.*
izbĕbiti, bĕbiti, *vb. pf.* verdammen, *Jan.(II.).*
izbecáti, ám, *vb. pf.* herausstöchern, *Jan.*
izbeckáti, ám, *vb. pf.* = izbecati.
izbedĕti se, im se, *vb. pf.* sich durch Nachtwachen schwächen, *C.*
izbedráti, ám, *vb. pf.* izbedran konj. ein Pferd mit ungleichen Füßen, ein krumm gehendes Pferd, *Cig., C.*
izbedrúti, im, *vb. pf.* = izbedrati. *M.*; izbedren, hinten, *Dict.*
izbĕg, *m.* der Ausweg, *Mur.*; — die Ausflucht, *Mur., Cig.*
izbĕgáti, *f.* 1) der Ausweg, *Cig.(T.).*; ni bilo izbege, *Zv.*; — 2) die Rückgängigmachung eines Kaufes, *Dol.*; izbega je, der Kauf wird rückgängig, *M.*
izbĕgánee, *nca, m.* der Verpöngte, *V.-Cig.*
izbĕganka, *f.* die Verpöngte, *V.-Cig.*
izbĕganost, *f.* die Verwirrtheit, die Wuthlosigkeit.
izbĕgáti, am, *l. vb. pf.* 1) bis zur Erschöpfung abhegen, *C., Gor.*; — 2) verschüchtern, irre machen, aus der Fassung bringen; izbegati, verwirrt, aus der Fassung gebracht; vsa izbegana je prišla domov; — *II. vb. impf. ad* izbegniti 1), *Z.*
izbĕgávati, am, *vb. impf.* ausweichen: bitki i., *Zora*; — prim. izbegati 3).
izbĕgniti, bĕgnem, *vb. pf.* 1) = ubežati, *C.*; i. preteči sili, *DSv.*; — 2) den Kauf rückgängig machen: prodal sem, pa sem imel pravico izbegniti, *Dol.*; nicht beim Wort bleiben: kar izbegnili bodo, saj za trdno tako niso obljubili, *Str.*
izbĕhātati, am, *vb. pf.* erwidern, abhegen: delo me izbehta, *Z.*; i. se pri delu. sich abhegen, *C.*
izbĕliti, im, *vb. pf.* 1) answeißeln, fertig weißeln; — 2) ansbleichen, *Cig.*
izben, *bna, adj.* zum Zimmer gehörig: izbna oprava, *nk.*
izbĕr, *f.* na izber, zur Auswahl, *Dol.*; na i. je dano strankama, es steht beiden Theilen frei, *Levst.(Nauk)*; najkрасnejših šetališ na i., *LjZv.*
izbĕra, *f.* = izbira: ves Egiptet ti je na izbero, *Ram.*; izberi si jedno teh služeb, na izbero sta ti, *Erj.(Izb. sp.).*
izberáĕiti, áĕim, *vb. pf.* durch Wetteln erlangen, abbeteln, *Cig.*
izbĕrati, ĕram, *vb. impf.* = izbirati, *M., C.*
izbĕrĕen, ĕna, *adj.* = izbirĕen, *C.*
izbĕrek, *rka, m.* = izbirĕk, *C.*
izbĕren, *rna, adj.* wählbar, *Levst.(Pril.).*
izberljiv, íva, *adj.* = izbirljiv, *Jan.*
izberljivec, *vca, m.* izberljiv ĕlovek: rad laĕen (ĕlovek) pouzije, kar izberljivec pusti, *Jan.(Slovn.).*
izbĕrsati se, am se, *vb. impf.* verdorben werden: (o vino), *Cig., Štek.*; — *pren. cj.* ta mladenci se je izbersal, *Goriška ok.-Erj.(Torb.).*

izbĕrsiti se, im se, *vb. pf.* = izbersati se: vino se je izbersilo, *Istra-Levst.(Rok.).*
izbezáti, ám, *vb. pf.* durch Stochern herausbringen, ausstöchern, *Cig., Jan.*
izbezgáti, ám, *vb. pf.* = izbezati. *Z.*: ausstöchern: pipo. cevko i., *Ljub.*
izbĕžati, im, *vb. pf.* = ubežati, entfliehen.
izbĕžek, *zka, m.* die Ausflucht, *C.*
izbica, *f. dem.* izba: 1) das Strücheln, das Kämmerlein, *Mur., Cig., Jan., Met.*; v izbici stanujejo navadno stari roditelji, ki so gospodarstvo mladim prepustili, *Kor.*; — 2) ein aus Holunderholz gemachter Vogelerschlag, *Mur., Dol.-Cig., Met.*; — 3) na izbice (izbice) pokladati les, im Viereck aufschichten, *Dol.*
izbĕcati, bĕcam, *vb. pf.* herauspeitschen, auspeitschen, *Cig.*
izbĕĕiti, bĕĕim, *vb. pf.* jemanden flug machen, answigen: i. koga, *Fr.-C.*; — iz nem.?
izbĕjati, am, *vb. impf. ad* izbiti: herausschlagen: klin s klinom i. einen Keil mit einem andern anstreiben; zobe i. ljudem, den Leuten die Zähne ausschlagen, einstoßen, *Jan., Jan.*; iz glave si kaj i., sich etwas aus dem Kopfe zu bringen suchen, *Cig.*
izbĕr, *f.* = izber: na izbir = na izber, *Cig.*
izbĕra, *f.* = izbera, *Cig., Jan.*
izbiráĕ, *m.* der Ausflauber, *Cig.*; — der Scheidejunge (mont.), *Cig.*
izbiranje, *n.* das Auswählen; die Wahl: povabiti k izbiranju, *Levst.(Nauk)*; na i. imaš, du kannst wählen, *Cig.*; Snubaĕev ima na 'zbranje, *Preš.*
izbirati, bíram, *vb. impf. ad* izbrati: auswählen, ansuchen, ansklauben: kdor veliko izbira, temu izbirĕk ostane, *Npreg.-Z.*; ali: kdor veliko izbira, za izbirĕk prime, *JvžhSt.*; leĕo, grah i., durch Herausklauben des Schlechten reinigen, *Cig., JvžhSt.*; besede i., ein Wortklauber sein, *V.-Cig.*
izbiravec, *vca, m.* der Klauber, der Auswucher, *Cig.*; der Scheidejunge (mont.), *Cig.*
izbiraven, *vna, adj.* = izbirĕen: živina je izbiravna, *Cig.*
izbiravka, *f.* die Klauberin, die Auswucherin, *Cig.*
izbirĕen, ĕna, *adj.* wählertich, heftelig; (izbirĕen), *LjZv.*
izbirĕljiv, *adj.* = izbirĕen, *Z., Zora.*
izbirĕnost, *f.* die Gewältigkeit, die Heftigkeit.
izbirĕk, *rka, m.* das Ausklaubiel, *pl.* izberki. der Auskühler, der Auswurer.
izbirĕn, *rna, adj.* 1) anserlesen: izbirna jed, *Hal.-C.*; — 2) = izbirĕen, *Cig.*
izbirljiv, íva, *adj.* = izbirĕen.
izbirljivost, *f.* = izbirĕnost.
izbístriti, bístrim, *vb. pf.* aufklären, *Cig., Jan., Cig.(T.).*; i. um. den Verstand schärfen, *Cig.*
izbíti, bíjem, *vb. pf.* herausschlagen: i. komu oko, zob: i. komu sablo iz rok; izbíti si kaj iz glave, sich etwas aus dem Kopfe schlagen, *Cig.*; naj si iz glave izbije takšne misli, *Jurĕ.*
izblazíniti, ínim, *vb. pf.* auspötern, *Cig.*

izblázniti, im. *vb. pf.* aufschrecken (3. B. aus dem Schlafe), *C.*
 izblebetáti, etám, éčem, *vb. pf.* ansichwägen, ansplaudern.
 izbléknúti, bléknem, *vb. pf.* mit etwas heransplagen, sich im Reden verschnappen, etwas ansplaudern.
 izblískati se, a se, *vb. pf.* ansblízen: izbliskalo se je, *C.*
 izblíz, *adv.* = izbliza, *Cig.(T.)*.
 izblízla, *adv.* aus der Nähe, *Habd.-Mik.*
 izbljévati, bljújem, *vb. pf.* = izbljuvati, *Cig., Jan.*
 izbljúni, bljúnem, *vb. pf.* anspeien, *C., Z.*
 izbljuvati, bljúvam, jem, *vb. pf.* anspeien, *Jan., C., Dalm.*
 izbljúvek, vka, *m.* das Erbrodene, der Answurf, *C.*
 izbnica, *f.* die Zimmerpflanze, *Cv.*
 izbóbnati, am, *vb. pf.* durch Trommeln heransbringen, *Cig.*; i. (izbobjnati) čebele, die Bienen durch Trommeln aus dem Bienenkorb treiben, *Mur.*
 izbobjnati, am, *vb. pf.* verhallen, *Z.*
 izbobjnati, am, *vb. pf.* = izbobjnati, *Mur.*
 izbobjnárati, árim, *vb. pf.* = izbobjnati, *ogr.-C.*
 izbočenojámast, *adj.* convexconav, *Sen.(Fiz.)*.
 izbočenost, *f.* die Convexität, *Cig.(T.)*.
 izbočiti, bôčim, *vb. pf.* ansblízen, wölben, *Cig., Zora*; izbočen, *convex, Jan., Cig.(T.)*; dvojno i., biconvex, *Cig.(T.)*; i. kot. erhabener Winkel, *Cl.(Geom.)*; — prim. vzbočen.
 izbôčki, *adv.* seitwärts, *Hal.-C.*; i. gledati. sčuel, verschmíkt blíden, *vjh.St.-C.*; — prim. bok.
 izbôgati se, am se, *vb. pf.* verderben: seme se izgoba (zboga), če ga kmet dolgo ne premeri; izgoba (zboga) se vsaka reč, tudi dušne moči, *Mik.(Et.)*; — prim. bogati i. (?)
 izboháti, ám, *vb. pf.* entzweiquetschen: izbohane marelice, česplje, *Pivc.*
 izbôj, bója, *m.* die Exosmoje, *h. t.-Cig.(T.)*.
 izbojeváti, újem, *vb. pf.* austámpfen, ausfedern, *Cig., Jan.*
 izbók, bóka, *m.* die Ausbauchung, die convexe Form, *Z.*
 izbókati, am, *vb. pf.* convex machen, auswölben, *Mur., Z.*; izbokan = bokast, *Cig.*
 izbókeč, kla, *adj.* convex, *Jan., VčT.*; — prim. vzbokel.
 izbóknúti, bóknem, *vb. pf.* = izbokati: izboknjen = izbokel, *Jan., nk.*
 izboléhati, am, *vb. pf.* die Stráuklichkeit überstehen, *Z.*; ansfieden, *Cig.*
 izboléti, im, *vb. pf.* *Levst.-Nauk.* Vrt.; nam. zboletí.
 izbóljšanje, *n.* die Verbesserung.
 izbóljšati, am, *vb. pf.* besser machen, verbessern; i. pot, *Cig.*; hrano komu i.: i. se, besser werden; bolniku se je izboljšalo.
 izboljšáva, *f.* die Verbesserung, *Jan., C.*
 izbóljšček, ška, *m.* die Verbesserung, *Jan., C.*; die Aufbesserung, die Zubeesserung, *Cig., Jan., C.*
 izboljševáten, ína, *adj.* Verbesserungsz: izboljševálne stavbe, Verbesserungsbauten, *Levst.*

(*Cest.*): izboljševalni zaklad, der Meliorationsfond, *DZkr.*

izboljševátstvo, *n.* das Meliorationswesen, *DZ.*
 izboljševáti, újem, *vb. impf. ad.* izboljšati; verbessern.

izbôr, bóra, *m.* 1) die Auswahl, *Mur., Cig., Jan.*; na izbor mu je dano, er hat freie Wahl, *Cig.*; pusti Judom izbor ali voljo, *Trub.*; die Auswahl (der Gedanken, Worte), *Cig.(T.)*; i. barv, das Colorit, *Cig.(T.)*; — = volitev, *Cig., Jan.*; pravica izbora, *Cig.(T.)*; (hs.) — 2) der Ansbund, die Elite, *Cig., Jan.*; — na izbor oblečena, ausnehmend schön gekleidet („sejš“), *pri Fari-Štrek.(LjZv.)*.

izbôren, rna, *adj.* 1) eine Auswahl gestattend: ima izborna blago, *Dol.*; — 2) auserlesenen, gewählt, vorzüglich, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; kaj izbornega od krščanske cerkve govoriti, *Krefj*; i. in poučljiv razgovor, *Jurč.*; — 3) Wahlz, *Cig.*; izbôrni knez, der Kurfürst, *Jan.*; izborna država, das Wahlrecht, *Cig.(T.)*. *Jes.*; izborna sorodnost (chem.), die Wahlverwandtschaft, *Cig.(T.)*.

izbôrnik, *m.* der Wähler, der Wahlherr, *Cig., Jan.*; knez izbornik, der Kurfürst, *Cig.*

izbornokněski, *adj.* kurfürstlich, *Cig.*

izbôrnost, *f.* 1) die Auserleseneit, die Vorzüglichkeit, *Cig., Jan., nk.*; — 2) pravica izbornosti, das passiv Wahlrecht, *Cig.(T.)*.

izbositi, im, *vb. pf.* 1) barfuß machen: i. se, die Schuhe zerreißen, *Cig.*; varuj svojo nogo, da se ne izbosi, *Skrinj.*; — konja i., dem Pferde das Hufeisen abnehmen; kolo i., die Schiene abnehmen; konj se je izbosil, das Pferd hat das (die) Hufeisen verloren; kolo se je izbosilo, das Rad hat die Schiene verloren; — 2) arm machen: vsega izbošeni, alles entbehrend, *C.*

izbósti, bódem, *vb. pf.* ansstechen; oči komu i. izbránati, am, *vb. pf.* durch Eggen heransbringen, aufeggen, *Cig.*

izbránc, nca, *m.* der Auserwählte, *Cig., Jan., Let.*

izbránik, *m.* = izbranc, *SLN., Zora.*

izbránka, *f.* die Auserwählte, *Cig.*

izbráti, bérém, *vb. pf.* 1) auswählen, ansuchen, eine Wahl treffen; slabo sem si izbral, ich habe eine schlechte Wahl getroffen; — erwählen, wählen; i. koga za poveljnika, *Cig.*; i. v kneza, *Vrt.*; — 2) mit dem Ausklauben fertig werden; ali si že izbrala lečo? — 3) zu Ende sein, anslehen: i. knjigo, povest.

izbrázdití, im, *vb. pf.* = izorati, *vjh.St.*

izbrbráti, ám, *vb. pf.* ausplappern, *Z., vjh.St.*

izbrcati, brcam, *vb. pf.* mit Fußstößen heranschaufen, *Z.*

izbrčniti, brcnem, *vb. pf.* mit einem Fußstoß heranschaufen, *St.*

izbrčnčati, im, *vb. pf.* anschumen, *Cig.*

izbrčnkati, am, *vb. pf.* (auf einem Seiteninstrument) anspielen, anschlípern, *Cig.*

izbriniti se, brincem se, *vb. pf.* pogl. iziniti se.

izbrís, *m.* die Löschnng, die Abschreibung, *Cig., DZ.*; — izbris prizadete razzalitve, die Tilgung einer verursachten Beleidigung, *DZ.*

izbrisati, brisem, *vb. pf.* auswischen, löschen, tilgen; i. kar je na tabli zapisano; i. madež, greh, dolg, einen Schandfleck, eine Sünde, eine Schuld tilgen; i. iz spomina, ans den Gedächtnisse tilgen, in Vergessenheit bringen, *Cig.*: Kdo uči Izbrisat 'z spomina nekdanje dni. *Preš.*: — = obrisati: roke si i., (zbrisati) *vzhšt.-Valj. (Vest.)*: vino se izbrise, kadar natočeno v kupico hitro pene izgubi, *C.*: — izbrisan = prebrisan, geſcheit, *Mur., Cig., Dol.*; izbrisana glava, *Jurč.*

izbrisávanje, *n.* das Auswischen; das Tilgen: i. grehov, *kajk.-Valj. (Rad.)*

izbrisávati, *am. vb. impf.* = izbrisovati.

izbrísek, *ska, m.* die Löschung, *Cig., M.*

izbrísen, *sna, adj.* auslöschbar, *Jan.*

izbrisljív, *íva, adj.* lösſchbar, *Cig., Jan., pogl. izbrisen.*

izbrisováti, újem, *vb. impf. ad izbrisati*: auswischen, löschen, tilgen.

izbrisovávec, *vca, m.* der Tilger, *Cig.*

izbrítí, bríjem, *vb. pf.* austrasieren: — izbrít, pñijig, (zbrít) *C.*

izbrízgati, brízgam, *vb. pf.* veriprigen, *Cig.*

izbrkñiti, brkñem, *vb. pf.* 1) mit einem Stoße hinanzschellen, *Z.*: — 2) hervorbrehen: skozi poniznost je malokdaj izbrkñila ostrom, *SN.*

izbródi, bródim, *vb. pf.* erforschen: grehe i., *ogr.-C.*: — prim. 2. zbroditi.

izbrojítí, ím, *vb. pf.* anszählen, *Z., Jan. (H.)*.

izbrskati, *am. vb. pf.* herausſcharren; kokoši so posejano seme izbrskale.

izbrsniti, brsnem, *vb. pf.* mit dem Fuße ausstoßen; i. komu oko, *ogr.-C.*

izbrúh, *m.* das Hervorbrehen, der Ausbruch, *Sol., nk.*

izbrúhati, brúham, *vb. pf.* mit Heftigkeit auswerfen, anspeien, *Cig., Jan.*: vse kar je pojedel, je zopet izbruhal, *vzhšt.*

izbrúhniti, brúhñem, *vb. pf.* 1) mit Heftigkeit herauswerfen, anspeien, *Mur., Jan.*: — 2) intr. hervorbrehen: kri je izbruhnila, *Vrt.*

izbruhováti, újem, *vb. impf.* mit Heftigkeit auswerfen, *Mur.*

1. **izbrúsiti**, *im, vb. pf.* 1) ausſchleifen: i. skrbó: — abwegen: i. érevlje, die Stiefel abgehen, i. se, ſich abwegen, *Cig.*: — 2) fertig ſchleifen: i. nože.

2. **izbrúsiti**, *im, vb. pf.* mit Heftigkeit ausſpeien, *Cig., Gor., Dol.*

izbruševáti, újem, *vb. impf. ad 1. izbrusiti*: ausſchleifen.

izbudítí, ím, *vb. pf.* *Jan., pogl. (v)zbuditi.*

izbúh, *m.* die Convexität, *Cig.*: — der Vorsprung an einer Façade, der Nijalit, *Lerst. (Pril.)*.

izbúhati, búham, *šem, vb. pf.* durch Prügeln ſchädigen, *C.*; izbuhani otrok, ein von Schlägen bfoðes Kind, *Z.*

izbúhek, hla, *adj.* vorſpringend, riſalitartig, *Lerst. (Pril.)*.

izbúhliti se, búhlim se, *vb. impf.* ſich von innen heraus anſchwellen, anſchwellen, *Cig.*

izbúhniti, búhñem, *vb. pf.* aufbláhen, *Z.*: i. se, ſich werfen: deske se na solncu izbuhnejo, *C.*; izbuhñen, aufgebláht, aufgedunnen, *C.*

izbúkniti se, búknem se, *vb. pf.* ſich werfen: dno se je posodi izbuknilo, *Blkr.*; izbukñen, reliefartig, *Cig.*: — prim. izbuhñiti.

izbukñjenína, *f.* die Reliefarbeit, *Cig.*

izbúljiti, búljim, *vb. pf.* i. očí, die Augen heransrecken, *Jan., Bes.-C., Let., SN.*: — hs.

izbúnkati, *am, vb. pf.* durch Herausstoßen hóherig, erhaben machen: izbunkan, erhaben, *Cig.*

izbúnkñiti se, búknem se, *vb. pf.* einen Höder bekommen, *Cig.*

izbúšiti, búšim, *vb. pf.* convey machen, *Cig.*

izcõdek, *dka, m.* 1) der beim Abſeißen zurúckbleibende Reſt, die Seife, *Cig.*: — 2) das Herausfließende, *z. B.* bei einem Geſchwüre, *Bes.*

izcõditi, ím, *vb. pf.* durch Seihen herausbringen, ausſeißen, *Cig.*: — med i., den Honig ansſeißen, *Cig.*; i. se, anströpfeln, ansrinnen, *Cig.*; povezniti škaf, da se vino iz njega izcedi, *južhšt.*

izcõja, *f.* die Abſonderung, *Nor.*; i. slin, *Strp.*

izcõjati, *am, vb. impf. ad izcediti*: ausſeißen; — med i., den Honig ansſeißen, *Cig.*: — maščoba se izceja iz mesa, *Let.*

izcõjen, jna, *adj.* Abſonderungs-; izcejni tok, der Ausführgang (anat.), *Cig.*

izcõjenína, *f.* das Abgeſeigte, *C.*

izcel, *adv.* nam. iz cela, *Mik.*

izceléti, ím, *vb. pf.* verheilen, *Mur.*

izcõliti, ím, *vb. pf.* ganz machen: razbito posodo spet i., *Dalm.*: — anscurieren, heilen (eine Wunde), *Mur., Cig., Jan., Dalm.*

izceneljáti, ám, *vb. pf.* iz koga kaj i., jemandem etwas abſchadhern, *Cig.*

izcõpati, pam, pljem, *vb. pf.* fertig ſpalten, zerſpalten, *Mur.*

izcõpetáti, ám, *vb. pf.* anſtrampeln, *Cig.*

izcõpiti, ím, *vb. pf.* herausſpalten: i. kaj iz česa, *Cig.*

izcõsati, *am, vb. pf.* mit dem Reißen fertig werden, zerreißen, *Mur.*

izcõgániti, ánim, *vb. pf.* abgauern, *Cig.*; od koga kaj i., von jemandem durch zudringliches Bitten etwas erlangen, *južhšt.*

izcõmíti se, cõmim se, *vb. pf.* 1) hervorfeimen, *Cig., Jan.*: — *pren.* hervorgehen, ſich entſpinnen, *Cig., Jan., nk.*; iz tega se je pravda izcõmila, das rief einen Rechtsſtreit hervor, *Cig.*: — 2) ausfeimen: repa, krompir se izcõmi, *Cig.*

izcõmováti se, újem se, *vb. impf. ad izcõmíti* se; ſich entwíckeln: izcõmuje se največ gorkote v životu, *Let.*; (pravilneje: izcõmljevati se).

izcõzati, *am, vb. pf.* = izcõzati, *C.*

izcõzéti, ím, *vb. pf.* ansſichern, *Z.*; ſichernd ausfließen: veliko je izcõzelo iz posode, *južhšt.*

izcõmúlek, lka, *m.* etwas Antegefogenes, *C.*: (izcõmúlek ?).

izcõmúli, ím, *vb. pf.* ſchmagend ausſaugen: i. hruško, *vzhšt.-C.*

izcõprati, *am, vb. pf.* = izčarati, *Cig.*

izečrpek, rka, m. der Auszug, das Excerpt, *Jan.*

(H.). nk.

izečrčiti, črpim, vb. pf. 1) aus[sch]öpfen, pren. er[sch]öpfen, nk.; — 2) = izpisati, excerptieren, nk.; — hs.

izečuati, am, vb. pf. herausjaugen: pren. mit Mütze etwas herauskriegen, *Cig.*

izečurēti, im, vb. pf. ausriunen, *Cig.*; veliko vina je iz soda izčurelo, *jvžhSt.*

izečurljāti, am, vb. pf. kleinweise ausriunen, ausriunen.

1. izčuzati, am, vb. pf. ausjaugen.

2. izčuzati, vb. pf. i. koga iz gugalice, jemanden anschaufeln, aus der Schautel schleudern, *Cig.*

izečvesti, cvetēm, vb. pf. hervorbühen, *Cig.*

izečvétati, am, vb. impf. ad izčvesti: efflorescieren (min.), *Cig. (T.).*

izečviliti, im, vb. pf. erwinzeln, *Cig.*

izečvirati, cvrām, vb. impf. ad izčvreti, *Cig.*

izečvirēk, rka, m. = ocvirēk, C.

izečvrēti, cvrēm, vb. pf. durch Brägen, Kröschen herausbringen: mast i., das Fett auslinden, *Cig.*

izečājmati se, vb. pf. zu sich kommen, zur Besichtigung kommen, *Št.-Cig., Jan., C.*; izčajmaj se, zaspanec! *jvžhSt.*; — zdaj sem se izčajmal = zdaj sem se spomnil, *Celjska ok.*

izečakati, čakam, vb. pf. abwarten, auswarten, *Mur., Cig.*; ni ga izčakati, er läßt lange auf sich warten, Z.

izečakovānc, nca, m. der schuldig Erwartete, *Ravn.*

izečakovānje, n. das langwierige Erwarten: kako sitno je to izčakovanje! *jvžhSt.*

izečakovāti, ūjem, vb. impf. ad izčakati: (lange, schuldig) erwarten, *Mur., Cig.*; i. lista, Vrt.; (Kristus), ki so ga Abraham, Mozes, David izčakovali, *Ravn.*; tudi: i. se: lena družina se izčakuje, (sčak-) *Levst. (Zb. sp.).*

izečarati, am, vb. pf. hervorzaubern, *Cig.*; i. iz koga kaj, jemandem etwas abheben, *Cig.*

izeččakāti, am, vb. pf. aus[sch]mieren, *Cig.*

izeččditi, ččdim, vb. pf. ausspühen, Z.; reinigend entfernen: zitu bilke in klase (na rešetih) do čistega izččditi, *Ravn. (Abc.).*

izečeljustāti, am, vb. pf. ausplappern, aus[sch]wätzen, *Cig.*

izečemeriti se, im se, vb. pf. ausgrollen, Z.

izečepčti se, im se, vb. pf. das Spoken beendigen: čakaj, da se mače izčepi, = warte, bis ihm das Schutollen, der Eigensinn vergeht, *Dol., Z.*

izečesati, ččsem, vb. pf. durch Klammern herausbringen, ausklammern: i. si prah iz las.

izečesāvati, am, vb. impf. ad izčesati, *Cig.*

izeččck, ska, m. izčeski, kar pri česanju na česalu ostane, der Kämmling, *Cig.*

izčimžati, am, vb. pf. ausbüßen, Z.; — aus[sch]reun, maager machen, schwächen, Z.; bolezen me je izčimžala, Z.; i. njivo, da nič ne more na nji rasti, (izčimžati) *Dict.*: i. se, maager, schwach, schlecht werden: s časom se vsaka reč izčimža, (izčimža) *BHKr.*

izčimžiti, čimžim, vb. pf. = izčimžati, Z.; aus[sch]mergeln, *Zora*: ves izčimžen, („sčimžen“) *Vrtov. (Km. k.).*

izčineck, nka, m. Z.; nav. pl. izčinki, was beim Reiten des Getreides abfällt, die Spreu, (Stoff), *SlGor.-C., Z.*

izčiniiti, čnim, vb. pf. (durch Reiten) reinigen, zito i., Z.; pesek i., *vžhSt.*

izčinjati, am, vb. impf. ad izčiniti; 1) aus[sch]reiten, durch Reiten reinigen, *Št.-C.*; — 2) [sch]impfen, *vžhSt.-C.*

izčinjāvati, am, vb. impf. = izčinjati, *Št.-C.*

izčinka, f. = izčinek, die Spreu, C.

izčimžati, am, vb. pf. *Dict., Dol., BHKr.*; pogl. izčimžati.

izčimžiti, čimžim, vb. pf., pogl. izčimžiti.

izčirica, f. ein Bläschen, eine Wimper an der Zunge, C.; — prim. čir.

izčistiti, čestim, vb. pf. reinigen, ausspühen, purifizieren: vino i., klären; i. se, rein werden; vino se je izčistilo, der Wein ist klar geworden; — putgieren (durch Abfährmittel), *Cig.*

izčišča, f. die Reinigung, *Mur.*

izčiščanje, n. das Reinigen, das Ausspühen.

izčiščati, am, vb. impf. ad izčistiti: reinigen, ausspühen; zlato, sol i., gradieren, *V.-Cig.*

izčiščevāti, ūjem, vb. impf. = izčiščati, *Jan.*

izčítati, am, vb. pf. zueinde lesen, *Cig.*

izčóhati, am, vb. pf. 1) ausfragen, Z.; — 2) zerfragen, *Jan. (H.).*

izčrepāti, pām, črēpljem, vb. pf. aus[sch]öpfen, erschöpfen, *Cig., Jan.*

izčrepāti, pam, pljem, vb. impf. = izčrepāvati, nk.

izčrepāvati, am, vb. impf. aus[sch]öpfen, *Zora.*

izčrepovāti, ūjem, vb. impf. = izčrepāvati, *Jan.*

izčrpāti, pām, vb. pf. erschöpfen, erschöpfend behandeln, *Cig. (T.).*

izda, adv. 1) auch, jeßt, noch, *Habd., ogr.-Mik.*: Moj mladi sin še izda spi, *Npes.-Vraz.*; — 2) gerade jeßt, bald, C.

izdāček, čka, m. 1) = izdatek, C.; — 2) die Ergiebigkeit, *ogr.-C.*

izdāčen, čna, adj. ausgiebig, *Mur., Cig., Jan., C.*; izdačen kruh, *vžhSt.*

izdāhniti, nem, vb. pf. pogl. izdehniti.

izdaj, adv. = izda 1). C.; še izdaj ne veruje, *vžhSt.*

izdāja, f. 1) die Herausgabe: druga izdaja, die zweite Ausgabe, Auflage (eines Schriftwerkes), nk.; prim. izdava: die Herausgabung, die Emission, *Cig., nk.*; — 2) der Verrath, *Mur., Cig., Jan.*; velika i., der Hochverrath, *DZ.*; prim. veleizdaja: — 3) die Ausgiebigkeit (Wirksamkeit), *V.-Cig.*

izdajáč, m. der Verräther, *Mur.*

izdajáten, lna, adj. verrätherisch, *Cig., Jan., nk.*

izdājanje, n. 1) die Herausgabe, die Herausgabung, die Emission, *Cig., nk.*; — 2) das Verrathen, der Verrath, die Verrätheret, *Cig., nk.*

izdajátelj, m. der Herausgeber, *Jan., nk.*

izdajäten, tna, *adj.* die Herausgabe betreffend: izdajatni kurzi, die Emissionencourse, *DZ.*: — nam. izdajatven.

izdâjati, jam, jem, l. *vb. impf. ad* izdati: 1) herausgeben: i. časnik, knjige, *Cig., Jan., nk.*; emittieren: i. menice, *Cig., Jan., nk.*; herausgeben: denar brez potrebe i.; — 2) verrathen, *Cig., Jan., nk.*; preisgeben: i. koga hudiču, ver-wünschen, *C.*; — 3) (po nem.) ausgeben, ausgiebig sein; — II. izdajâti, dajam, jem, *vb. pf.* mit dem Ausgeben, Geben fertig werden: ves denar sem izdajal; ves kruh sem izdajal psu.

izdajâvati, am, *vb. impf.* = izdajati, herausgeben, *C.*

izdajâvec, vca, *m.* 1) = izdajatelj, der Herausgeber, *Jan.*; — 2) der Verräther, *Guts., Mur., Cig., Jan., Jap., nk.*

izdajaven, vna, *adj.* ergiebig, *Cig.*

izdajâvka, f. 1) die Herausgeberin, *Z.*; — 2) die Verrätherin, *Guts., Mur., Cig., Jan., nk.*

izdajâvski, iđj. verrätherisch, Verräther-, *Cig., Jan., nk.*

izdajâvstvo, n. die Verrätherei, *Cig., nk.*

izdâjba, f. = izdaja, die Ausgabe (eines Buches), *Mur., Cig.*

izdâjek, jka, *m.* die Ausgabe, die Depense, *Cig., Jan., ZgD.*; die Ausgabepost: med izdâjke postaviti, zapisati, *DZ.*; — die ämtliche Ausfertigung, *Cig.*

izdâjeni, jna, *adj.* 1) zur Herausgabe gehörig: izdajni troški, *nk.*; — Ausgabes-, *nk.*; — 2) Verräther-, verrätherisch, *Cig., Jan.*

izdajevânje, n. die Verwünschung, *Mur.*

izdajevâti, űjem, *vb. impf.* verwünschen, *Mur.*; — prim. izdajati I. 2).

izdajevit, *adj.* ausgiebig, *Mur.*: izdajevito žito. *C.*

izdajeviten, tna, *adj.* = izdajevit, *C.*

izdâjica, *m.* der Verräther, *C.*, („izdajca“ *Meg.*); nav. izdajica; — *hs.*

izdâjnica, f. 1) die Herausgeberin, *C.*; — 2) die Verrätherin, *Cig., Jan.*; (tudi *hs.*).

izdâjnik, *m.* 1) der Herausgeber, *Cig., Jan.*; der Aussteller (einer Urkunde), *Cig., Jan.*; — 2) der Verräther, *Cig., Jan.* (tudi *hs.*).

izdâjniški, *adj.* verrätherisch, *Zora.*

izdâjstvo, n. der Verrath, die Verrätherei, *Guts., Cig., Jan., nk.*

izdâleč, *adv.* von weitem, *Z., jrzhŠt.*

izdâleča, *adv.* von weitem, aus der Ferne, *Mur.*; (prim. „izdalačga“, *Poh., Hal.-C.*).

izdâleka, *adv.* = izdaleča, *C., ogr.-Raič (Kol.).*

izdâljšati, am, *vb. pf.* auslängern, verlängern, erweitern, *Cig., Jan.*

izdâljšava, f. die Verlängerung, die Erweiterung, *Cig., Jan.*

izdâljševâti, űjem, *vb. impf. ad* izdâljšati, *Jan.*

izdaniti se, i se, *vb. pf.* Tag werden: izdanilo se je.

izdânje, n. die vollzogene Ausgabe (z. B. eines Buches), *Mur., Cig.(T.).*; — die Ausfertigung (einer Urkunde), *Cig.*

izdarovâti se, űjem se, *vb. pf.* sich ausshenten, *Cig.*

izdâbta, f. die Ausgabe, die Emission: i. delnic, *DZ.*; — die Ausfertigung: i. iskalnih listov, *DZ.*

izdâtben, tbenâ, *adj.* Emissions: izdatbena cena, der Emissionencours, *DZ.*

izdâtek, tka, *m.* die Ausgabe: izdatki in troški, *nk.*; die Spinausgabe, *Cig.*; die Ausfertigung, *DZ.*

izdâtelj, *m.* der Herausgeber, *Jan., Cig.(T.);* — i. (pisma), der Aussteller, *DZ.*; — stsl., rus.

izdâten, tna, *adj.* ausgiebig.

izdâtev, tve, f. die Ausgabe, die Emission, *Jan.*

izdâti, dâm, *vb. pf.* 1) verausgeben, eine Auflage thun; — 2) herausgeben: i. knjigo, *Cig., Jan., nk.*; erlassen: ukaz, uredba i., *Cig., Jan., nk.*; emittieren, *Cig.*; i. menico za koga, trassatieren, *Cig.*; — 3) überantworten, *Mur., Cig.*; i. koga sodniku, trinogom, *Jap., Ravn-Valj. (Rad).* hudemu koga i., verwünschen, *C.*; telo in dušo i. v smrt, *Guts. (Res.);* izdan, verwünscht: izdana kraljična, izdan grad, *Npr.-nk.*; — 4) verrathen, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — 5) „ausgeben“, ergiebig sein: taka jed kaj izda, beseda nič ne izda več pri njem, Worte verfangen nichts mehr bei ihm (po nem.).

izdâtnik, *m.* der Aussteller (einer Urkunde), *DZ.*

izdâtnost, f. die Ausgiebigkeit.

izdâtvâ, f. = izdaja, die Ausgabe (eines Buches), *C.*

izdâva, f. die Herausgabe, *Jan.*; die Ausgabe, die Auflage, *nk.*; — pismena i., schriftliche Ausfertigung, *DZ.*

izdâvanje, n. 1) das Ausgeben, das Verausgeben, *Mur.*; — 2) das Verrathen, *Mur.*

izdâvâtelj, *m.* der Aussteller: i. pooblastnice, *DZ.*

izdâvati, am, l. *vb. impf.* = izdajati I., *vzhŠt.*; — II. = izdajâti II., *vb. pf.* mit dem Geben fertig werden: ves denar sem izdaval, ich bin mit dem Reichen der Ziegel fertig, *na vzhodu.*

izdâvec, vca, *m.* = izdajavec: 1) der Herausgeber, *Cig., Jan.*; — i. menice, der Trassant, *Cig.*; — 2) der Verräther, *Meg., Mur., Isvkr., kajk.-Valj. (Rad).*

izdâvek, vka, *m.* die Ausgabe, die Auflage, der Aufwand, *Mur., Cig., Jan.*

izdâvka, f. = izdajavka: 1) die Herausgeberin, *C.*; — 2) die Verrätherin, *Mur.*

izdâvna, *adv.* = iz davna, izdavnaj, *Z.*

izdâvnaj, *adv.* = zdavnaj, längit, *Levst. (Nauk).*

izdëbelëti, im, *vb. pf.* dick, fett werden, *Jan.*

izdëbeliti, im, *vb. pf.* dick, fett machen, mästen, *Cig.*

izdediniti, inim, *vb. pf.* enterben, *Cig., Jan.*; pogl. razdediniti.

izdedinjenje, n. die Enterbung, *Jan.*

izdehniti, dâhnem, *vb. pf.* mit einem Hauch ausathmen, aushauchen; — prim. izdihiti.

izdëklovâti, űjem, *vb. pf.* aufhören Magd zu sein, *Cig.*

izdčlati, dčlam, *vb. pf.* 1) fertig ausarbeiten, fertigstellen; zvesto i. posodo. *Skrijn.-Valj. (Rad)*; durchföhren (3. B. ein Bild). *Cig.(T.)*; z barvami i. colorieren, *Cig.(T.)*; na pol izdčelan, halb geföhrt, *Cig.(T.)*; učeneč letos ni izdčelan (šole), der Schüler ist nicht durchgeföhren, er hat das Jahr verloren; izdčelavši (zdčelavši) šesto šolo, *LjZv.*; — 2) abmatten, hernehmen; mrzlica ga je hudo izdčelala; i. se. sich abarbeiten; ves izdčelan, ganz abgemattet.

izdčeláva, *f.* die Fertigigung, *Cig., Jan.*; die Ausarbeitung, *Jan., C.*

izdčelávati, *am, vb. impf.* = izdčelovati; — skrbelo ga je, kako bo izdčelaval, wie er ausföhren werden wird, *LjZv.*

izdččtek, *lka, m.* das Ausgearbeitete, das Product, das Industrieerzeugniß, *Cig., Jan., Cig.(T.), C., DZ.*; modrosti učni izdelki, *Skrijn.-Valj.(Rad)*; — daš Elaborat, *Cig.*

izdččten, *lma, adj.* Fertigigungs-; izdelna cena, der Erzeugungspreis, *Cig.*

izdččliti, *im, vb. pf.* mit dem Wertheilen fertig werden, *Cig.*

izdčelovališče, *n.* die Erzeugungshätte, *DZ.*

izdčelovalnica, *f.* die Werkstätt, *Cig., Jan.*

izdčelováti, *újem, vb. impf. ad* izdčelati: ausarbeiten, fabricieren; — ausföhren: v dveh mesecih so se hruvaški toliko naučili, da so izdčelovali, *Slovan.*

izdčelovánje, *n.* die Ausarbeitung, die Fertigigung.

izdčelovávec, *vca, m.* der Ausarbeiter, der Fertigiger, der Erzeuger, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*

izdčelovávka, *f.* die Ausarbeiterin, die Erzeugerin, *Cig.*

izdčerávce, *vca, m.* der Stoppselcher, *C.*

izdčesčtiti, *čtim, vb. pf.* decimieren, *Nor.*

izdččvati, *am, vb. pf.* das Legen beenden; vse hruške iz kosare na mizo i.; vse kosce kruha v žepu i.

izdččžten, *lma, adj.* dezelnim zakonom ne podvržen, exterritorial, *Cig., Jan.*

izdččžlje, *n.* die Exterritorialität, *Cig.(T.), DZ.*

izdččžlnost, *f.* = izdččžlje, *Cig.*

izdččžlstvo, *n.* = izdččžlje, *DZ.*

izdččžvati, *úje, vb. pf.* ausrechnen: izdččževalo (se) je, *Cig.*

izdččžiti, *i, vb. pf.* = izdččževati: izdččžilo (se) je, *Cig.*

izdčh, *m.* der Aushauch, *Cig., Jan.*; vdih, izdčh, die Ein-, Ausathmung, *Ejč.(Som.).*

izdčhhati, *diham, šem, l, vb. impf.* = izdčhiovati, *Jan.(H.)*; — *H. vb. pf.* 1) mit dem Aushauchen fertig werden, verhauchen, *Cig.*; — 2) aufhören zu athmen, ausathmen, *Cig.*

izdčhhlaj, *m.* der Hauch (beim Athmen), der Lebenshauch, *Cig.*; do zadnjega izdčhhlaja, biš zum letzten Athemzug, *Cig.*

izdčhniiti, *dihnem, vb. pf.* ausathmen, aushauchen, *Cig., Jan.*; dušo i., *Cig.*; izdčhniiti, den Geist aufgeben, *Jan., jvžhSt.*

izdčhiovati, *újem, vb. impf. ad* izdčhniiti, aushauchen, *Cig.*

izdčhmiti se, *dimim se, vb. pf.* verrathen, *Cig.*

izdčirati, *am, vb. impf. ad* izdčreti; 1) herausreißen; meč i., daš Schwert zu ziehen pflegen, *Trub., Dalm.*; kdor meč izdira, pod mečem umira, wer mit dem Schwerte umgeht, wird durch das Schwert umkommen, *Cig.*; — 2) i. se, jchreien, *Mik.*

izdčirjati, *am, vb. pf.* 1) herausrennen, *Cig.*; — 2) i. se, sich müde rennen, *Z.*

izdčišati se, *im se, vb. pf.* aufhören zu riechen, zu duften, verduften; vijolice so se izdčišale, *jvžhSt.*

izdčišek, *ška, m.* 1) die Ausathmung, *M.*; kužne bolezni se zanesajo tudi po izdčišku, *Vrtor. (Km. k.)*; — 2) eine duftende Ausdünstung, *Cig.*

izdčišljiv, *iva, adj.* kar lahko izdčiši, *Cig.*

izdčiti, *dijem, vb. pf.* 1) aufhören zu duften, ausduften, *Jan.(H.)*; — 2) ausathmen, *Z., Jan.(H.)*.

izdčivjati, *ám, vb. pf.* ansthmen, auswüthen, *Cig., Jan.*; tudi: i. se, *Cig.*

izdčičtiti, *im, vb. pf.* mit dem Stemmeisen herausbringen, ansthmen, *Cig.*; — ausmeißeln, *Z.*

izdčičviti, *im, vb. pf.* = izdčletiti, *Jan.(H.)*.

izdčojiti, *ím, vb. pf.* mit dem Säugen fertig werden, ausjängen, *Cig.*

izdčolaj, *adv.* = zdolaj, *Vrt.*

izdčōba, *f.* das Aushöhlen, *C.*

izdčōbati, *dōbham, bļjem, vb. impf. ad* izdčōbsti: aussthmen, ausmeißeln, *Cig.*

izdčōbávati, *am, vb. impf.* = izdčōbati, *Habd.-Mik.*

izdčōbek, *bka, m.* die ausgehöhlte Höhlung, *Cig.(T.)*; izdčōbki, die Stemmcharten, *Z.*

izdčōbenina, *f.* eine (ausgehöhlte) Vertiefung, *Cig., Sol., C.*

izdčōblina, *f.* = izdčōbenina, *C., Levst.(Pril.).*

izdčōbsti, *bem, vb. pf.* aussthmen, ausmeißeln; i. globino, *Cig.*; i. podobu, *Cig.*

izdčōžiti se, *im se, vb. pf.* sich der Schulden entledigen, *Jan., jvžhSt.*

izdomáčiti se, *áčim se, vb. pf.* sich vertraut machen, *Cig.*

izdráhati, *am, vb. pf.* = razdráhati: nachlässig fohren, lösen, *Cig.*

izdrápati, *pam, pļjem, vb. pf.* anstraben.

izdrčgati, *drčgam, vb. pf.* durch Stoßen, Stechen herausbringen, *Cig.*

izdrčgniti, *drčgnem, vb. pf.* durch einen Stoß, Stich herausbringen, *Cig.*

izdrenčljati, *ám, vb. pf.* anstraben, *Cig.*

izdrčpati, *pam, pļjem, vb. pf.* anstraben, *Cig.*

izdrčrti, *dčrem, vb. pf.* 1) herausreißen; zob i. komu, jemandem einen Zahn reißen; meč i., daš Schwert aus der Scheide reißen, entblößen; nož iz rok komu i., jemandem das Messer aus der Hand entreißen; — 2) aufreißen: voda je breg izdrčrla; izdrčrt breg, zerrißene Stüste, *Cig.(T.).*

izdrčgati, *drčgam, vb. pf.* = izdrčgniti, *Z.*

izdrčgniti, *drčgnem, vb. pf.* wegreiben, auswetzen, *Cig.*

izdrčskati se, *drčkam se, vb. pf.* = izdrčstiti se, *Z.*

izdristiti se, dristim se. *vb. pf.* sich durch Abführen entleeren, *Cig.*
izdrkniti, drknem. *vb. pf.* herausgleiten, entgleiten, herausschlüpfen, *Cig.*
izdrkovâti, űjem. *vb. impf. ad* izdrkniti, *Z.*
izdrskljâti, am. *vb. pf.* ausprühen: rano i. *Cig.*
izdrskniti, drsknem. *vb. pf.* = izdrkniti, *Jan.*
izdrũzniti, drũznem. *vb. pf.* = izdrkniti, *Z.*
izdrũzgati, am. *vb. pf.* mit dem Quetschen (3. B. der Trauben) fertig werden.
izdrũzba, *f.* die Excommunication, *Cig., C.*
izdrũzenec, nca, *m.* der Excommunicierte, *Cig., C.*
izdrũzenje, *n.* cerkveno i., die kirchliche Excommunication, *C.*
izdrũziti, drũzim. *vb. pf.* aus einer Gemeinschaft ausschließen, *Z.*: excommunicieren, *Cig., Jan.*
izdrũzati, drũzam. *zem. vb. pf.* = izdrgniti, *Cig.*: — i. grlo. sich ausrũmpfen, *Cig.*
izdũha, *f.* 1) der Geruch, der Gestank, (zduha) *C.*: — 2) der Anschlag, die Erfindung (zanišlj). *C.* *vũhšt., ogr.-Let.*: gola izduha novejših piscev, *Navr. (Let.)*: (zduha), *ogr.-Let.*: to je tvoja i. (zduha), das ist dein Werk, *vũhšt. - C.*: vrazja i., (zduha) *kajk.-Valj. (Rad.)*
izdũhati, dũham. *vb. pf.* durch den Geruch ansündig machen, anstrichen, *Cig.*
izduhtũti, im. *vb. pf.* aufhören zu duften, ausduften, *Cig.*
izdũliti, im. *vb. pf.* i. klobuk. den Hut anfũhnen, *Cig.*
izdũmiti, im. *vb. pf.* erinnern, *M.*
izdumljãvanje, *n.* die Erforschung, *kajk.-Valj. (Rad.)*
izdumljãvati, am. *vb. impf.* zu erforschen suchen: prim. izdumljãvanje.
izdũplati, am. *vb. pf.* aushũhlen (drevo), *C.*
izdũšek, ška, *m.* = dušek (Luftloch), *Jan. (H.)*
izdũškati, am. *vb. pf.* 1) lũften: i. sod, *Cig.*: — 2) i. se. verdũften, *Cig.*
izdũti se, dũjem se. *vb. pf.* Luftblaien an der Oberflãche ansetzen (3. B. bei der Gãhrung), *C.*: — jezik se izduje, an der Zunge bilden sich Blãschen, *Z.*
izdvigniti, dvignem. *vb. pf.* herausheben, *Cig.*
izenãba, *f.* die Gleichstellung, *DZ.*
izenãčiti, ačim. *vb. pf.* gleich machen, ausgleichen, *Cig. (T.) uk.*
izer, *m.* = jezero, *Dol.*
izẽti, izmem. *vb. pf.* herausnehmen: izmi poprej bruno iz svojega oka, *Dalm.*: drži, da tebi izmem troho iz tvojeja oka, *Trub.*
izfotãti, otãm, õčem. *vb. pf.* = izfrãti, *Mur.*
izfrãti, im. *vb. pf.* herausfliegen: (golobi iz vodline) izfrãe na dan, *Navr. (Let.)*
izfrãiti, am. *vb. pf.* herausflattern, *Cig.*
izfrãlõti, im. *vb. pf.* = izfrãti, *Cig.*
izgãga, *f.* das Sodbrennen: izgãga me dere, ich habe das Sodbrennen: — izgãgo delati komu, jemandem Verdruß machen, *C.*: —

psovka sitnemu, nagajljevemu ñloveku, *Cig., Dol.*: ti izgãga (zgãga) suhorebra! *Zv.*: — (nav. zgãga: toda prim. stsl. izgãga).
izgãjati, am. *vb. impf. ad* izgãjiti; i. se, geheßen, (zgalati) *Diët., Mik.*
izgãjiti, im. *vb. pf.* heilen, gesund machen, *Cig., Jan., C.*: i. se. heil werden, gesund werden, *Cig.*
izgãnjanje, *n.* das Austreiben: i. hudicẽv. die Teufelsbaucerei, *Cig.*
izgãnjati, am. *vb. impf. ad* izgãnati: her austreiben: i. na pašo, das Vieh (aus dem Stalle) auf die Weide austreiben, *Cig.*: hudicã i.: — ausweisen, verbannen: — i. paro, purgieren (mech.), *Cig. (T.)*
izganjãva, *f.* die Austreibung, *C.*
izganjãvec, vca, *m.* der Austreiber, *Cig.*: i. hudicẽv, der Teufelsbanner, *Cig., Jan.*: — der Verbannter, *Cig.*
izgenĩti, gãnem. *vb. pf.* verrenken, *Guts.*: nogo, rošico si i., *Gabrije pod Krasom - Erj. (Torb.)*
izgĩbati, gĩbam. *bljem. vb. impf. ad* izgĩniti, *Zora*: — stsl.: prim. izgĩnati.
izgĩniti, gĩnem. *vb. pf.* verschwinden: izgĩnil je kakor kafrã. *juũhšt.*: izgĩnil je, da nihcẽ ne ve kam: sneg je že povsod izgĩnil.
izgĩnjati, am. *vb. impf. ad* izgĩniti, verschwinden.
izginjenje, *n.* das Verschwinden, *Cig.*
izginjevãti, űjem. *vb. impf. ad* izgĩniti.
izginljiv, iãva. *adj.* schnell vergehend, flũchtig, *Cig., Jan.*
izginovãti, űjem. *vb. impf. ad* izgĩniti, *Mur., Mik.*: pogl. izginjevãti.
izgizdati se, am se. *vb. pf.* stolz werden, (zg-) *ogr.-M.*
izgizdãvati se, ãvam se. *vb. impf.* prãhlen, (zg-) *C.*
1. izgĩlãditi, glãdim. *vb. pf.* glatt machen, ausglãtten: i. grbe. gube, *Cig.*: i. smreke, bis zu den Gipfelãsten abãsten, *Kor.-Mur.*
2. izgĩladiti, im. *vb. pf.* = izgĩladovati, *SLN.*
izgĩladovãnje, *n.* die Anshũngernug, *Mur.*
izgĩladovãti, űjem. *vb. pf.* anshũngern, *Mur.*: izgĩladovan, anshũngert, *Jan.*: hoja po gorãh jih je izgĩladovala, *Bes.*: — i. se, sich abhũngern, *Cig.*
izglãgolski, *adj.* iz glãgola izpeljan, *nk.*: izglãgolski glãgoli, verba deverbativa, *LjZv.*
izglãjati, am. *vb. impf. ad* 1. izgĩladiti, *Cig.*
izglãjenost, *f.* die Glãtte, *Cig. (T.)*
izglẽd, glẽda, *m.* 1) = razgled, *Guts., Valj. (Rad.)*: — 2) pogostoma nam. zgled.
izglõbati, bam, bljem. *vb. pf.* 1) anhõhlen, *ogr.-C.*: ceste so izglobane od vode, *SLN.*: — 2) anhõhlen, *Cig.*
izglobiti, im. *vb. pf.* = izglobati, *Cig., Jan.*
izglõdati, dam. *jem. vb. pf.* anshũngen: miši so luknje izglodale v omãro.
izgnãnee, nca, *m.* 1) der Vertriebene, der Verbannte, *Cig., Jan.*: — 2) der Auswuchs bei Pflãnzen (ogrbec, šiska), *Bes.*
izgnãnje, *n.* die Austreibung, die Verbannung, *Mur., Cig., Jan.*

izgnânka, *f.* die Verbannte, *Cig.*
 izgnânstvo, *n.* die Verbannung, *Cig., Jan.*
 izgnâti, *zénem, vb. pf.* herausstreiben, herausjagen: (živino) na pašo i., das Vieh auf die Weide austreiben, *Cig.*; koga iz dežele i. jemanden des Landes verweisen, *Cig.*; iz postelje i., aus den Federn jagen, *Cig.*
 izgnéčiti, *im, vb. pf.* herausquetschen, *Mur., Cig.*
 izgnésti, *gnétem, vb. pf.* herausdrücken, herausdrängen; ausquetschen: i. kaj iz česa, *Cig.*; — i. se, sich herausdrängen; *pren.* durchkommen, aus einer Verlegenheit herankommen, *Cig.*
 izgnévati se, *gnévam se, vb. pf.* auszürnen, auswüthen, *Mur.*
 izgníti, *gnijem, vb. pf.* verfaulen und ausfallen, *Mur., Cig.*
 izgnívati, *am, vb. impf. ad* izgníti, *Cig.*
 izgnojiti se, *im se, vb. pf.* aufhören zu eiern, aussern, auschwüren, *Cig.*
 izgnûsek, *ska, m. tudi pl.* izgnuski, die Darmentleerung, *Mur.*; der Untath von Bienen, *C.*
 izgoditi, *im, vb. pf. 1)* zur Reife bringen, auszeitigen; i. se, zur Reife gelangen, *Mur., Cig.*; ptiči so se izgodili, *Dol.*; sovraži ga, kar se je izlegel in izgodil, *Jurč.*
 izgodnjâti, *âm, vb. pf.* reif machen, reif werden lassen, *Cig.*; kokoš jajca izgodnja in iznese, *Nor.*; i. se, zur Reife kommen, reif werden, *Cig.*; (o lanu), *Mur.*; (o ptičih), flügge werden, *Mur., Cig., Jan., Št.*; izgodnjan, gereift: izgodnjani in porabni možje, *Št.N.*
 izgõja, *f.* die Erziehung, *nk.*: — prim. vzgoja.
 izgojiti, *im, vb. pf.* die Erziehung beenden, auferziehen, *Jan., nk.*; — prim. vzgojiti.
 izgojavâti, *ûjem, vb. impf. ad* izgojiti, *nk.*
 izgola, *adv.* = zgoji, *C.*
 izgolâjsati, *am, vb. pf.* izgurati: izgolâjsano kljuse, *Erj. (Izb. sp.)*
 izgólčati, *im, vb. pf.* = izgovoriti, ausreden, zu Ende reden, *vzhŠt.-C.*
 izgoliti, *im, vb. pf.* fahl machen, *Z.*
 izgoljufâti, *am, vb. pf.* durch Betrug herauslocken, erlangen; i. iz (od) koga kaj.
 izgoltati, *am, vb. pf.* s težavo dopovedati, *Gor.*
 izgoltiti, *im, vb. pf.* = izgoltati: posamezne besede, kakor po sili izgolčene, *Jurč.*
 izgomlêti, *im, vb. pf.* „da bi ti nêsa izgomlêla!“ tako govori mati otroku, ako je neče poslušati, *pod Krnom-Erj. (Torb.)*; — prim. gomleti.
 izgõn, *gõna, m. 1)* der Austrieb, *Cig.*: — die Ausweisung, die Verbannung, *Cig. (T.)*; i. iz dežele, *DZ.*; — 2) der Triebweg für das Vieh, *Cig., Notr.-Svet. (Rok.), vzhŠt. BKr.-Lct.*
 izgóniti, *gõnim, vb. pf. 1)* abheben: izgonjena živina, *Kr.*; — 2) i. se, das Brunnst beenden, *Z.*; — 3) i. se, sich durch Schwärmen schwächen, *Z.*; izgonjen, verbuhlt, ausgemergelt, *Cig., C., Gor.*; — 4) izgonjen, läufig,

Cig.: — geil, *Cig.*; — ausgelassen, muthwillig, *Cig.*; izgonjeni otroci, *Polj. (Rok.), Polj.*
 izgõnje, *f. pl.* = izgon 2), gonje, *Cig., Svet. (Rok.), Polj.*
 izgõnjence, *nea, m.* ein geiler Mensch, *Cig.*; — = razposajen otrok, *Polj.*
 izgõnjenica, *f.* = izgonjenka, *C.*
 izgõnjenka, *f.* ein geiles, unzüchtiges Frauenzimmer, *Cig.*
 izgõnjenost, *f.* die Weisheit, *Cig.*
 izgõrek, *rka, m.* = utrinek, *Z., Jan. (H.).*
 izgorêti, *im, vb. pf.* ausbrennen, zuende brennen, *Cig., Jan.*; — pogl. zgorêti.
 izgorina, *f.* das Verbrennungsproduct, *Cig. (T.), Sen. (Fřz.).*
 izgõrsati se, *am se, vb. pf.* besser werden: bolnik se je izgõrsal, izgõrsalo se mu je, *Polj.*
 izgõsti, *gõdem, vb. pf.* aufhören zu geigen, zu muscieren: godci so izgodli: — i. gosli, eine Violine auspielen, *Cig.*; izgodene gosli, *Cig.*; i. se, sich müde geigen, *UET.*
 izgotavljati, *am, vb. impf. ad* izgotoviti, im Fertigmachen begriffen sein: nisem še čisto izgotovil, ravno zdaj izgotavljam, *vzhŠt.*
 izgotoviti, *õvim, vb. pf.* fertig machen, vollenden; i. kako delo: danes se nismo izgotovili, heute sind wir noch nicht mit der Arbeit fertig geworden.
 izgovarjâten, *lna, adj.* Entschuldigungs-, *Jan., nk.*
 izgovarjâlo, *n.* die Beschwörungsformel, *Cig.*: — prim. izgovarjati 3).
 izgovarjanje, *n. 1)* das Ansprechen: die Aussprache, die Elocution; čisto i. besed: — 2) das Entschuldigen, die Entschuldigung(en), die Beschwörung; — 3) die Beschwörung, die Besprechung (s. B. einer Krankheit), *Cig.*
 izgovarjati, *am, vb. impf. ad* izgovoriti: 1) ansprechen: besede dobro i., eine gute Aussprache haben: — 2) entschuldigen: — i. se, sich entschuldigen, Ausflüchte machen: izgovarjaje se, unter dem Vorwande, *Cig.*; i. se s čim, etwas beschützen; z bratom se izgovarja, er schiebt die Schuld auf den Bruder, *UET.*; — 3) i. komu kaj, jemandem etwas auszureden, *Jurč.*; — 4) i. si kaj, sich etwas bedingen, vorbehalten: — 5) beschwören, besprechen: i. bolezni, *Cig.*
 izgovarjavce, *vca, m. 1)* der Entschuldiger, *Cig.*: — 2) der Beschwörer, *Cig.*
 izgõvediti se, *čdim se, vb. pf.* = dogovediti se 1), sich entsinnen, sich bewußt werden, *M., Z.*
 izgõvor, *m. 1)* = izgovarjanje 1), die Aussprache, *Jan.*: — 2) die Ausrede, die Entschuldigung: izgovore delati, Ausreden vorbringen, *Svet. (Rok.)*; prazni izgovori, leere Ausflüchte; z izgovorom, unter dem Vorwande, *Cig.*; izgovor je dober, če je iz tre zvit, *Npreg.*; — 3) der Vorbehalt, *Cig.*; das Außedinge, der Auszug, *vzhŠt.*
 izgõvor, *f.* = izgovor, *m.* (Ausrede), *Trub., Kast.*

izgōvorek, rka, *m.* der Vorbehalt, die Stipulation, *C.*

izgovoriŕo, *n.* 1) der Entschuldigungsgrund, *Cig.*, *DZ.*; — 2) das Vorbehalten (was z. B. in einem Testamente jemandem vorbehalten wird), *Cig.*

izgovoritēk, tka, *m.* was sich jemand bei der Uebergabe des Besitzes vorbehält, der Auszug, *vzhŠt.* - *C.*

izgovoritī, im, *vb. pf.* 1) aussprechen: napačno besedo i., ein Wort falsch aussprechen; — 2) eine Rede zueude bringen, ausreden: pusti ga, naj izgovori; — 3) i. se. sich durch Reden erschöpfen, *Cig.*; — 4) (mit Erfolg) entschuldigen: izgovori nas pri gospodu. *Jap. (Prid.)*; — 5) ansbedingen, vorbehalten: izgovorjeni užitek, das Ausgedinge, *Cig.*; i. je treba, es muß als Bedingung gestellt werden, *Levt. (Nauk)*; — 6) beschwören (z. B. einen Zehlangensbiß), *M.*; — 7) (po nem.) i. komu kaj, jemandem etwas ausreden, *Cig.*

izgovorņnik, *m.* der Auszügler, *ogr.-C.*; *vzhŠt.*; — prim. izgovor 3).

izgozditi se, im, *se. vb. pf.* sich ausfeilen, nachlassen (o zagozdi), *Jan. (H.)*.

izgrābiti, grābim, *vb. pf.* raffend herausziehen; — herausziehen: i. listje iz jarka.

izgradāšati, am, *vb. pf.* herausstrampeln, (izgredešati) *Cig.*

izgrājati, jam, *iem. vb. pf.* durch Tadel ver-leiden, *M.*; i. žensko. t. j. z grajo storiti, da je kdo ne vzame za ženo, *Z.*: blago je bilo izgrajano, wurde beanständet, *Cig.*

izgrāšiti se, grāšim se, *vb. pf.* erbiengroß werden, (zgr-) *Cig.*; grozdje se je izgrāšilo, *C.*

izgrbānciti se, āncim se, *vb. pf.* völlig run-zelzig werden, *Cig.*

izgrbīti se, grbim se, *vb. pf.* = izgrbančiti se, *Cig.*

im, *vb. pf.* nehati grēati, *Cig.*

im, *vb. pf.* bejudeti, belecten, *M.*, *ogr.-*

zrēba, *m.* das Ausscharren, *Cig.*; die Abung: i. mrliča, *DZ.*

ig, grēbam, bljem, *vb. impf. ad* izgreb-ig.

grati, am, *vb. pf.* ausstrampeln, *Cig.*

f. pl. grobes Werg, (zgrebi) *ogr.-C.*; im. stsl. izgrebs, Werg.

izgrebice, f. pl. das Werg, (zgr-) *Cig.*, *C.*

izgrebljāti, ām, *vb. pf.* mit der Krüde heraus-scharren, *Cig.*

izgrēbsti, grēbem, *vb. pf.* heraus-scharren, aus-graben.

izgrēd, grēda, *m.* 1) die Excursion, der Aus-flug, *Cig.*, *Jan.*, *DZ.*, *C.*; — 2) die Aus-schreitung, der Exceß, *C.*, *nk.*

izgredešati, am, *vb. pf.* *Cig.*, pogl. izgra-dašati.

izgredljiv, ūva, *adj.* ausschreitend, excejšiv, *Jan. (H.)*.

izgrēdnik, *m.* der Excedent, *Jan. (H.)*, *nk.*

izgrēniti, grēnem, *vb. pf.* heraus-scharren, heraus-trabeln, *Cig.*

izgrēšiti, im, *vb. pf.* pogl. zgrešiti.

izgrgotāti, otām, ŕčem, *vb. pf.* hervorgurgeln, *Cig.*

izgrgrāti, ām, *vb. pf.* 1) durch Gurgeln heraus-bringen, ausgurgeln, *Cig.*, *Jan.*; i. dušo, die Seele ausröcheln, *Cig.*, *ZgD.*

izgrīsti, grizem, *vb. pf.* 1) durch Beißen hinaus-bringen, ausbeißen, *Cig.*; — i. se, sich heraus-beißen, *Cig.*; — 2) durch Beißen beschädigen, verwunden: izgrizen, zerbißen, *C.*; — i. se, einander durch Biße verwunden: psa sta se izgrizla; *prem.* sich verfeinden, *Zora*; i. se s kom, *Cig.*

izgriz, *m.* der Ausbiß (min.), *Cig. (T.)*.

izgrizniti, griznem, *vb. pf.* ausbeißen, *Cig.*

izgrizovāti, ūjem, *vb. impf. ad* izgristi, izgriz-niti; ausbeißen, *Cig.*

izgrmēti, im, *vb. pf.* ausdunern, aus-wettern: tudi i. se: izgrmelo (se) je, es hat anse-gewettert, *Cig.*

izgūba, f. der Verlust; pod izgubo, bei Ver-lust, *Cig.*, *nk.*; — izgubo imeti, na izgubi biti, Verlust erleiden: v izgubo prodati, mit Ver-lust verkaufen; — der Entgang, *Jan.*

izgūbek, bka, *m.* der Verlust, *M.*

izgubiček, ŕka, *m.* = izguba, *Dict.*, *Guts.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Dalm.*

izgubitek, tka, *m.* = izguba, *Cig.*, *Jan.*, *C.*

izgubīti, im, *vb. pf.* 1) verlieren; denar i., pri igri i.; pravdo, stavo i.; službo i.; pamet i., ein Narr werden: glavo i., den Kopf (die Besonnenheit) verlieren: i. upanje, sreč, die Hoffnung, den Muth verlieren: vero pri ljudeh, veljavo i.; veliko krvi i.; posoda je slabi duh izgubila; barvo i.; roge, dlako i.; krava je mleko izgubila; izpred oči izgubiti koga, aus den Augen verlieren; — i. se, in Ver-lust gerathen, verloren gehen: vol se je izgubil; izgubljena ovca; i. se kam, irgend-wohin verschwinden; i. se kakor kafra, *Cig.*; izgubi se, packe dich! verschwinde! glas se izgubi, verhallt; moralisch verloren gehen: v mestu se bode deček izgubil; izgubljen sem, ich bin verloren; — ves izgubljen je, er ist ganz verwirrt, zerstreut, („verloren“) *Cig.*, *Jan.*, *vrhŠt.*; — 2) abortieren, *Ip.*, *Kras-Erj. (Torb.)*.

izgubivāti, am, *vb. impf. nk.*, pogl. izgubljati.

izgūbljāti, am, *vb. impf. ad* izgubiti, ver-lieren.

izgūbljāvati, am, *vb. impf.* = izgubljati, *Levt. (Rok.)*, *Dol.*

izgūbljēnce, nca, *m.* der Verlorene, *C.*; izgu-bljēnce se je spet našel, *Ravn.*; — tavalī so sem ter tja kakor izgūbljēnci, *IjZr.*

izgūbljevāti, ūjem, *vb. impf.* = izgubljati, *Jan. (H.)*.

izgubņnik, *m.* der verlustig geworden ist, *DZ.*

izgūgāti, am, *vb. pf.* heraus-schaukeln, *Cig.*; — auswackeln: i. zob, *Cig.*; iz spanja i., ent-rütteln, *Cig.*

izgūliti, im, *vb. pf.* abwegen, *Cig.*; i. obleko, *Cig.*; i. se, sich entfafern, *Cig.*; — abnützen, abarbeiten, *Cig.*

izgūrati, am, *vb. pf.* = izguliti: izgurano kljuse, ein abgearbeitetes Pferd, *Cig.*, *Kr.*

izhábiti, hábim, *vb. pf.* beschädigen, verderben, *Cig., Mik.*: verstümmeln, *C.*; — schänden, *C.*
izhája, *f.* der Ursprung, die Ursache, *C.*
izhájajišče, *n.* der Ursprungsort, *Cig.*; — der Austrittspunkt (mech.), *Cig.(T).*
izhájanje, *n.* 1) das Hervorgehen, der Ausgang, *Cig., M.*; — 2) das Auskommen.
izhájati, *am, vb. impf. ad iziti, izhoditi*; 1) herans, hervorkommen: solnce izhaja, die Sonne geht auf (nam. v knjigah nav. vzhajati, prim. *Cr. VIII. 4*); — erscheinen: časniki izhajajo vsak dan; — abstammen, *Cig., Jan.*; — iz kakega rodu, od Davida i., *Cig.*; — iz česa i., anš etwas hervorgehen, die Folge sein, *Cig., Jan., nk.*: to izhaja iz tega, daß hat seinen Grund darin, *Cig.*; — 2) (po nem.) auskommen, sein Auskommen finden; teško i., z malim i., sich mit Wenigem behelfen; ali boš izhajal z denarjem? dobro i. s kom; ni i. z njim; — 3) i. se (dobro, slabo), aus-schlagen, ausfallen, *Cig.*
izhájek, *jka, m.* die Folge, das Ergebnis, der Ausgang, *Cig., C.*
izhítiti se, hítim se, *vb. pf.* ausschlagen: izhítiti bi se mu po komolci tvori, *Navr.(Let.).*
izhľadíti, *im, vb. pf.* ausfühlen; i. sobo: i. se, ganz fühl, kalt werden.
izhlapéeváti, újem, *vb. pf.* aufhören Recht zu sein, *Cig.*
izhlápek, *pka, m.* das Verdunstete, der Verdunstungsabgang, *DZ.*
izhlapénje, *n.* die Verdunstung, die Verflüchtigung, *Cig.*
izhlapéti, *im, vb. pf.* verdunsten, verdampfen, sich verflüchtigen, *Cig., Jan., Cig.(T).*
izhlapévanje, *n.* das Verdunsten (nam. -ivanje, *nk.*).
izhlapévati, *am, vb. impf. ad izhlapeti*; sich verflüchtigen, *DZ.*
izhlapišče, *n.* die Ausdunstungsstätte: močvirje — izhlapišče nezdravja in pustobe, *Jurč.*
izhlapiti, *im, vb. pf.* verdampfen machen, verflüchtigen, *Mur., Cig.*
izhlapljiv, *iva, adj.* leichtverdunstend, flüchtig (chem.), *Cig., Jan, C.*; izhlapljive kisline, *Bleiv.(Let.).*
izhlapljivost, *f.* die Flüchtigkeit (chem.), *Cig.*
izhlapljati, *am, vb. impf. ad izhlapiti, Jan.*
izhliníti, hlinim, *vb. pf.* erucheln, *Cig.*
izhòd, hòda, *m.* 1) die Handlung des Ausgehens: der Auszug, der Ausmarsch, *Mur., Cig.*; družni izhodi, Auszüge, *Cig.*
 2) der Ort des Hinausgehens: der Ausgang, *Cig., nk.*; i. sklada, das Schichten ende, *Cig.(T).*; — die Methode, *Sen.(F77).*
 3) der Ausfluß, die Emanation, *Cig., Jan., C.*; — 1) der Erfolg, das Resultat, *C., DZ., Zora*; i. glasovanja, *DZ.*
izhòdek, *dka, m.* 1) izhòdki kosti, die Wein ausläufe, *C.*; — 2) die Folge, *C.*; — der Ausgang, der Erfolg, *C.*

izhòden, *dna, adj.* 1) Ausgangs-, *Jan.(H.);* — 2) = vzhoden, *Jan.(H.).*
izhodišče, *n.* der Ausgangspunkt, der Anfangspunkt, *Cig., Cig.(T), C., DZ., Cel.(Geom.);* pojdite na izhodišča cest, *Jap.(Sv.p.);* vsch rev izhodišče, *Bas.*
izhòditi, hòdim, *vb. pf.* 1) durch Gehen bahnen, austreten; izhojena pot; — 2) durch gemachte Wege erlangen, erlangen, *Cig.*; dolg i., die Schuld eintreiben, *BKr.-Mik.*; durch Firsprache erwirken, *C.*; i. komu obilno pripomoč, *Navr.(Let.);* penezé i. od koga, jemandem Geld entlocken, *Fr.-C.*; — 3) i. se, sich müde gehen; izhojen, vom Gehen matt, *C.*; — 4) auskommen: z drvi i. *C.*; ali boš izhodil s tem denarjem? *vzh.St.*; prim. izhajati 2).
izhomotáti, ám, *vb. pf.* aus der Verlegenheit ziehen; i. se, sich aus der Verlegenheit ziehen, *C., nk.*
izhrákati, hrákam, *vb. pf.* = izhrkati, *Z.*
izhrákniti, hráknem, *vb. pf.* = izhrkniti, *Z.*
izhrakljáti se, ám se, *vb. pf.* sich anstrampeln, *Bes., Trst.(Let.).*
izhrkati, hrkam, čem, *vb. pf.* 1) beim Räubern herauswerfen, *Cig.*; — 2) i. se, sich anstrampeln, *Cig.*
izhrkniti, hrknem, *vb. pf.* beim Räubern herauswerfen, *Cig.*
izhròpsti, hròpem, *vb. pf.* auströpfeln, *Cig.*
izhújsati, *am, vb. pf.* = shujšati, *Jan.(H.).*
izhruméti, *im, vb. pf.* ausstürmen, *Cig.*
izhudómúiti se, úmim se, *vb. pf.* wahnsinnig werden, *Zil.-Javn.(Rok.).*
izíd, *m.* = izhod 4), der Ausgang, der Erfolg, *Mur., Cig., Jan., C., nk.*; izid imej na misli pri vsem, kar počneš, *Ravn.*
izídek, *dka, m.* = izid, *Jan.*
izigráti, ám, *vb. pf.* 1) auspielen; karto i., *Cig., Jan.*; — kako blago i. (po loteriji), *Cig.*, (po nem.); — 2) zuende spielen, aus-spielen.
izigrávati, *am, vb. impf. ad izigrati, Cig.*
izihítiti se, *im se, vb. pf.* 1) ausschließen, *Cig.*; — 2) die Wuth ausschäumen lassen, *Cig.*
izíma, *f.* = izimek, *Cig.(T).*
izímati, mam, hmem, *vb. impf. ad izeti*; herausnehmen: entziehen, *Mur.*
izímek, *mka, m.* die Ausnahme, *Jan., Cig.(T).*, *DZ.*; po izímku, ausnahmsweise, *Levst.(Naúk);* colni i., der Zollausfluß, *DZ.*
izímen, *mna, adj.* exceptiv, ausnahmsweise, Ausnahme-, *Jan., Cig.(T.);* izímni slučaj, *Levst.(Pril.), SLN.*
izímkoma, *adv.* ausnahmsweise, in Ausnahmésfällen, *Cig.(T.), DZ., Levst.(Pril., Cest.).*
izímoma, *adv.* = izímkoma, *Cig.(T).*
izískati, íščem, *vb. pf.* durchsuchen, *Mur.*; — erschrecken, *Cig.(T.);* — stsl., rus.
izískáva, *f.* die Unternehmung, *C.*; — prim. iziskati.
izískavanje, *n.* = iziskovanje; i. slovanskíh jezíkov, *IjZv*
izískavati, *am, vb. impf.* = iziskovati, *Z.*

iziskovanje, *n.* die Mutterfuchung, die Forfchung, *Cig.*
 iziskováti, újem, *vb. impf. ad* iziskati: unterfuchen, forfchen, *Mur., Cig.*
 iziskovávce, *vca, m.* der Znuquent, *Cig.*
 izítí, izidem, izšél (izášel, *Krelj*, izčšel, *C.*), *vb. pf.* 1) herausgeben, hervorkommen, *Cig., Jan.*; kadar nečísti duh od človeka izide, *Krelj*; aufgehen, *Cig.*; solnce je izešlo, *Dalm.*; prim. *Cv. VIII., 4.* — erſcheinen, (o knjigi), ergehen (o ukazu), *Cig., Jan., nk.*; izešel je drugi zvezek. *Cv.*; — 2) i. se, einen Ausgang nehmen, anſfallen: i. se po sreči, gut, glücklich enden: geſchehen, in Erfüllung gehen; izidi se volja troja; kako se je izašlo („zašlo“) ali zgodilo? *Krelj*; izešlo se je, es ſit in Erfüllung gegangen, *C.*; v tem pomenu tudi: iziti, *Cig.*; — 3) i., anſtreichen: ravno je izešlo, *jvžšt.*, (po nem. „ausgehen“).
 izjáditi se, jádim se, *vb. pf.* ſeinen Zorn anſtaffen, anſtoben, *Jan.(H.)*.
 izjágngjiti se, jágnjim se, *vb. pf.* ablammen, *Cig.*
 izjáhati, ham, ſem, *vb. pf.* 1) heransreiten, *Cig., Jan.*; — 2) zum Reiten abrichten, bereiten, *Cig.*; — 3) durch Reiten ſchwächen, *Cig.*
 izjáliti se, jálim se, *vb. pf.* unfruchtbar werden: krava se je izjalila, *Cig.*
 izjalovéti, ím, *vb. pf.* unfruchtbar, geſt werden, *Cig.*
 izjalovítí se, ím se, *vb. pf.* = izjaloveti, *Cig.*: — ohne Erfolg bleiben, mißlingen, *Cig.(T.), nk.*
 izjámičati, am, *vb. pf.* mit dem Grabſtichel ausgraben, *Cig.*
 izjásniti, jášnim, *vb. pf.* 1) anſheiteru: i. se, ſich anſheiteru; — 2) klar machen, erklären, erläutern, *Cig.*; — prim. razjasniti.
 izjáva, *f.* die Menſberung, die Erklärung, *nk.*
 izjáviti, jávim, *vb. pf.* eine Erklärung abgeben, *nk.*; — rus.
 izjávkatí, am, *vb. pf.* aufhören zu jammern.
 izjávljati, am, *vb. impf. ad* izjaviti, *nk.*
 izjécati, jécam, *vb. pf.* = izjecljati, *Cig.*
 izjecljati, ám, *vb. pf.* ſtotternd vorbringen, anſtammeln; z veliko težavo je izjecljal nekaj besed.
 izjécati se, ím se, *vb. pf.* ſich abſchzen, *Cig.*
 izjéd, *f. Z.*, nav. *pl.* izjédi, waſ man beim Speiſen als nicht entſprechend unverzehrt läſt, ſolche Speiereſte; tudi: die Viehfutterreſte, *Mur., Cig., Jan., Laſče-Erj.(Torb.), Polj., St.*; izjédi delati, — pri jedi izbirati, odrezavati, na stran devati, kar ni po godu. *Z., Ljub.*; izjédi ne maramo, oſtankov pa, *Z.*; miſe izjédi, der Mäufeſtraß, *Z.*; der Schaden an Feldfrüchten, den das Wild durch Abſtreifen verurſacht, *V.-Cig.*; (tudi: izjed, *m., Cig.*).
 izjéda, *f.* 1) der durch reiſendes Waſſer bewirkte Berg- oder Thatriß, *Bes.-C.*; — 2) *pl.* izjede, das beim Freſſen übrigbleibende Viehfutter: volí so pustili izjede, *Goriſ.-C.*; — prim. izjedi.
 izjédati, am, *vb. impf.* 1) anfreſſen, *Cig.*; črv izjeda zrno, *kajk.-Valj.(Rad)*; rja železo iz-

jeda, *Cig.*; auſſähen: i. divje meſo, *Cig.*; — anſtreifen: voda travnik izjeda, *Z.*; — 2) quälen: izjedajo me skrbi, *Cig.*; i. se, ſich abgrämen, *Cig.*
 izjédav, *adj.* izbirčev v jedi, *Dol.*
 izjédčje, *n. coll.* = izjedki, (izjesčje) *C.*
 izjédček, *dka, m.*, izjedki = izjedi, *Navr.(Let.)*.
 izjédina, *f.* = izjed: miſia i., *Cig., Nov.*; *pl.* izjedine, *Kr.-Valj.(Rad)*.
 izjédka, *f.* polſka i., der Teufelsabbiff (succisa pratensis), *Medv.(Rok.), Nov.*
 izjednáčiti, áčím, *vb. pf.* = izenačiti, *SlN., Cel.(Ar.)*.
 izjém, *m.* = izjema, *Mur.*
 izjéma, *f.* die Ausnahme, *Cig., Jan., nk.*
 izjémati, mam, mljem, *l. vb. impf. ad* izjeti; herausnehmen: ausnehmen, Ausnahmen machen, auſſchließen, *Cig., Jan., nk.*; H. izjemati, jemljem, *vb. pf.* mit dem Herausnehmen, Nehmen fertig werden; tako dolgo je jemal, da je vse izjemal, *jvžšt.*
 izjémba, *f.* = izjema, *Cig.*
 izjémee, *adv.* = izjemoma, *C.*
 izjémek, mka, *m.* die Ausnahme, der Ausnahmefall, *Mur., Cig., Jan.*; — prim. izimek.
 izjémen, mna, *adj.* exceptionell, Ausnahmés, *Cig., Jan., nk.*; izjémni stan, der Ausnahmészuſtand, *Cig., Jan., C.*; izjemno, anſnahmsweife, *Cig., Jan., C.*, nk.; — prim. izimen.
 izjémnica, *f.* die Auſſüglerin, *vžšt.*
 izjémnik, *m.* der Auſſügler, *vžšt.*
 izjémoma, *adv.* auſnahmsweife, *Cig., C., nk.*
 izjésti, jém, *vb. pf.* 1) auſſreſſen; od črvov, miſi izjeden; (o rji), *Cig.*; auſſähen, *Cig.*; — i. se, ſich aus der Klemme reißen, ſich herausarbeiten, *Cig.*; — 2) i. koga pod zemljo, durch Zäntereien ins Grab bringen, *Cig.*; — i. se s kom, ſich mit jemanden zerzänten, *Cig., C.*
 izjétek, tka, *m.* das Ausgenommenene, *Cig.*
 izjéti, jámem, *vb. pf.* herausnehmen, heransheben, *Cig.(T.)*; ausnehmen, *Cig.*; izjemši, ausgenommenen, *C., nk.*
 izjézd, *m.* der Auſtritt, *Cig., Jan.*
 izjezítí se, ím se, *vb. pf.* aufhören zu zürnen.
 izjéža, *f.* = izjezd, *Cig.*
 izjéziti, ím, *vb. pf.* iz jezič spraviti: koſtanj i. *BKBr.*
 izjézdziti, jézdím, *vb. pf.* = izjahati; — izježen, auſgelaffen, *KrGora.*
 izjókati se, kam, čem se, *vb. pf.* ſich auſweinen, aufhören zu weinen, *Cig., Jan.*
 izjúžiti se, júžim se, *vb. pf.* izjuží se (vreme), eš tritt Thaumwetter ein, (zj-) *Cig., C.*
 izkadítí, ím, *vb. pf.* 1) weggauchen, durch Rauchen vertreiben: liſice i., *Cig.*; — 2) anſrauchen; izkadil sem, ich bin mit dem Rauchen fertig; i. pipo tobaka; — 3) i. se, aufhören zu rauchen: izkadilo se je, der Rauch íſt verſtogen; ſich verflüchtigen, verdunſten, *Cig.*; — vergehen: izkadite so se mu norčije, *Cig.*
 izkadúnjéti se, únjém se, *vb. pf.* ſchieß werden (o leſu), *Cig.*; — prim. kadunja.
 izkája, *f.* die Ausdünnung, *Cig., C.*
 izkájati, am, *vb. impf. ad* izkaditi, *Cig.*

izkalíti se, im se, vb. pf. ausfeimen: izkaljen kostanj, *Nor.*

izkalúžiti, úžim, vb. pf. = skaliti, *Jan. (II).*

izkâp, m. das Auströpfeln: izliti na izkap, auslösen, *Cig.*

izkâpanje, n. das Ausgraben, *Mur., jvžhSt.*

1. izkâpati, pam, pljem, vb. impf. ad izkopati, ausgraben, *Mur., Cig.;* krompir i., *jvžhSt.*

2. izkâpati, kâpam, pljem, vb. pf. tropfenweise ausfließen, austropfen; vino je iz soda izkapalo, *Cig.;* — i. se, durch Abtropfen verbrannt werden: sveča se je izkapala, *Gor.*

izkapljâti, âm, vb. pf. = 2. izkâpati.

1. izkâratí, am, vb. pf. auslöschten, *Cig.*

2. izkâratí, am, vb. pf. = izkrhati: izkaran nož, *SlGor.*

izkâšljati, am, vb. pf. 1) durch Husten herausbringen, aushusten; i. krvi, *Cig., Jan.;* — 2) i. se, aufhören zu husten, aushusten.

izkâšljeváti, âjem, vb. impf. ad izkâšljati.

izkâvkati, kam. čem, vb. pf. = izluščiti: kostanj iz griče (jezice) i., *GBrda-Erj. (Torb.).*

izkâvsati, am, vb. pf. 1) aushaden (mit dem Schnabel), *Cig.;* — 2) zerhaden (mit dem Schnabel): kokoši so vso salato izkavsale, *jvžhSt.*

izkâz, kâza, m. der Ausweis, die Nachweisung, die Legitimation, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.;* potni i., das Reisepapier, *DZ.*

1. izkâza, f. 1) = izkaz, *C., Kr.-Valj. (Rad);* — 2) die Auszeichnung, *Kr.-Valj. (Rad);* — prim. skaza.

2. izkâza, f. 1) der Verderb, *Cig.;* — žitna i., *C.;* — die Vereitelung, *Cig.;* izkazo komu storiti, jemandem einen Strich durch die Rechnung machen, (sk-) *Jurč., Zora;* izkazo delati, in die Quere kommen, *Kr.;* — 2) der Fehler, das Gebrechen, *Kr., C.;* — 3) der Fühler: mojster i., lovec i., ein schlechter Jäger, *C.;* — (piše in govori se nav. skaza; toda prim. stsl. izkaza, v istem pomenu).

izkâzanje, n. die Erweisung, die Bezeugung.

izkâzast, adj. mit Gebrechen behaftet, (sk-) *C.*

izkâzati, zem, vb. pf. 1) darthun, erweisen; to se bo izkazalo pred sodnikom; sina modrost izkaze očetov uk, *Skrinj.-Valj. (Rad);* — i. se, sich ausweisen, sich legitimieren, *Cig. (T.), nk.;* — 2) zeigen; svojo moč, svojo nevoljo i. s čim; — beweisen, erweisen, bezeugen; milost, ljubav, prijateljstvo, čast komu i.; pravico i. komu, jemandem Recht widerfahren lassen; tu se je izkazala božja milost; — i. se, sich zeigen: izkaze se mu v snu gospodična, *kajk.-Valj. (Rad);* — sich auszeichnen: sich bewähren; i. se pravičnega moza; sich bezeugen: hvaležnega se i.; da mu se zahvalne izkazemo, *kajk.-Valj. (Rad).*

izkâzba, f. der Verderb, die Entstellung, (sk-) *Cig., C.;* — das Verderbte, das Entstellte, *Levst. (M.);* — prim. izkaziti.

1. izkâzek, zka, m. der Ausweis, *Cig., Jan., Nov.-C., nk.*

2. izkâzek, zka, m. der Schade, (sk-) *C.;* — prim. izkaziti.

izkâzen, zna, adj. 1) Ausweis-, Legitimations-: izkâzno pismo, *Cig., Jan., DZkr.;* — 2) erweislich: izkazna škoda, *DZ.*

izkazilo, n. das Beweismittel, *Svet. (Rok.);* das Document (durch welches etwas ausgemittelt wird), der Ausweis, die Legitimation, *Jan., DZ., DZkr., Valj. (Rad).*

izkaziti, im, vb. pf. verderben, verpfuschen; i. kako delo: vse izkazi, kar v roke prime; trikrat premišljeno, še rado izkazeno, *Npreg.-Polj.;* vino i., den Wein verfälschen, *Cig.;* vreme nam je veselico izkazilo; — entstellen, *Cig.;* i. ude, vertümmeln, *Cig.;* — entehren, schänden, *Meg., Dict.-Mik.;* — i. se, schlecht ausfallen: izkazilo se mi je delo; verderben, (*intr.*): vino se je izkazilo; izkazilo se je, die Sache ist zu Wasser geworden, *Cig.;* (nav. skaziti; toda prim. stsl. rus. iskaziti; izkažen, *Trub.*).

izkazljiv, íva, adj. *Cig.,* pogl. izkazen 2).

izkâznica, f. die Legitimationskarte, *Cig., Jan., Cig. (T.), DZ., Levst. (Nauk.), DZkr.;* živinska i., der Viehpasß, *DZ.*

izkaznik, m. der Verderber, (sk-) *Guts., Cig.*

izkazovânje, n. das Erweisen.

izkazovâti, âjem, vb. impf. ad izkazati; 1) ausweisen, erweisen; i. svoje pravice, *Let.;* — 2) bezeugen: čast i.; — 3) i. se, sich auszeichnen, sich bewähren, sich bezeugen, *Cig.*

izkazénje, n. Verderbung; die Vertümmelung: i. samega sebe, *DZ.*

izkazénost, f. die Verderbtheit, die Corruption, *Cig. (T.).*

izkekljâti, âm, vb. pf. austottern, ausstammeln, *Cig.*

izkeliti, im, vb. pf. ausfeimen, *Jan. (II).*

izkesâti se, âm se, vb. pf. = skesati se, *Jan. (II).*

izkidati, kîdam, vb. pf. ausschaukeln: i. blato, *Cig.;* i. sneg, *Z.;* i. gnoj, ausmisten; izkidala sem (iz hleva), ich habe den Stall ausgemistet; — 2) i. se, sich forttröhlen: izkidaj se, *Z., jvžhSt.;* ali ni prav, da se kar najhitreje izkida izpred nas? *Jurč.*

izkîdek, dka, m. nav. pl. izkiddi, der aus dem Stalle geworfene Mist, *Fr.-C.*

izkidovâti, âjem, vb. impf. ad izkidati, *Jan. (II).*

izkîhati, kîham, sem, vb. pf. 1) beim Niesen herauswerfen: i. kaj, *Cig.;* — 2) i. se, mit dem Niesen fertig werden, ausniesen: komaj sem se izkihal, *C.*

izkîhati, kîhmem, vb. pf. bei einem Nieser herauswerfen, herausniesen, *Cig.*

izkîpek, pka, m. nav. pl. izkîpki, kar prek piskra izkîpi, (sk-) *C.*

izkîpéti, im, vb. pf. beim Sieden herausfließen, überfließen; polovica mleka je izkîpela.

izkîpévati, am, vb. impf. beim Sieden überfließen pflegen, *Cig.*

izklâdâč, m. der Ausläder, *C.*

izklâdanje, n. das Ausladen, *C.*

izklâdarina, f. die Ausladegebür, *DZ.*

izklâdati, am, vb. impf. 1) ausladen: — 2) = izlagati 2), *Trub.*

izkladávece, vca, *m.* = izkladač, *C.*
 izklája, *f.* = izkladanje, *C.*
 izklámíti, *im, vb. pf.* abuarren: denarja iz koga i., *Cig., C.*
 izklapóuháti, úham, *vb. pf. i.* koga, jemanden abohrfeigen, *vrhŠt.*
 izklasíti se, *im se, vb. pf.* Nehren ansetzen, *Vrt.*; izklasila se še ni pšenica, *SlN.*
 izklásti, kládem, *vb. pf. 1)* = izložiti, anš-laden, *DZ.*; — 2) verfüttern, *Cig.*; vse smo izkladli, *Polj.*
 izkláti, kóljem, *vb. pf. 1)* durch Spalten heraus-bringen, ausspalten, *Cig.*; — 2) = poklati, zaklati, *Mur.*
 izkléjati, *am, vb. pf.* ausleimen, *Cig.*
 izklenítev, tve, *f.* die Auszschleßung, *Cig., Jan., nk.*
 izkleníti, klénem, *vb. pf. 1)* aus dem Focher spannen, ausjochen, *Cig.*; i. vole, *vrhŠt.*; i. se, sich aus dem Focher losmachen, *Dict., Cig.*; vol se je izklenil, *vrhŠt.*; — 2) aus-schleßen, *Mur., Cig., Jan., C., nk.*
 izklèp, klépa, *m.* der Auszschluß, *Cig., Jan.*; sodnji i. od vseh pravic, die Praeclusion, *Cig.*
 izklepáten, lna, *adj.* ereguliv, *Jan.*
 1. izklépati, kléпам, pljem, *vb. impf. ad* iz-kleniti; 1) ausjochen, *Cig., vrhŠt.*; — 2) auszschleßen, *Cig., Jan., nk.*
 2. izklépati, klépljem, *vb. pf.* aushämmern, ausdengeln; i. si koso, *srp.*
 izklepávati, *am, vb. impf. ad* 2. izklepati, auszhämmern, ausdengeln.
 izklepetáti, etám, čém, *vb. pf.* ausplappern.
 izklepovátnik, *m.* = kotlarski bet, *Cig.*
 izklepováti, újem, *vb. impf.* = izklepavati.
 izklésati, čšem, esám, *vb. pf.* ausmeißeln, *C., Z., nk.*; moj kip pa naj bode izklesan iz belega marmorja, *ZgD.*; zlebina v živo skalo izklesana, *LjZv.*
 izkléstíti, *im, vb. pf.* mit dem Abásten fertig werden, ganz abásten.
 izklésčíti, *im, vb. pf.* mit der Zange aus-reißen, *Cig.*; — erzwingen, *Cig.*
 izkléti, kólnem, *vb. pf.* aufhören zu fluchen.
 izklic, klica, *m.* das Ausrufen, der Aufruf, *Cig.*
 izklicati, klíčem, *vb. pf. 1)* herausrufen, *Cig.*; Al' obhajilo 'zklicé iz grobov ven mrlíče: *Preš.*; — 2) mit dem Ausrufen (3. B. der Stunden) zueude kommen, *Mur.*
 izklicávati, *am, vb. impf. ad* izklicati; 1) herausrufen, *Mur.*; — 2) ausrufen (3. B. die Stunden), *Mur.*
 izklicévati, újem, *vb. impf.* = izklicavati, *Mur., C.*
 izklicévavec, vca, *m.* der Ausrufer, *Cig.*
 izklíčen, čna, *adj.* Ausrußs: izklíčena cena, (-cna) *Cig.*
 izklinčati, klinčam, *vb. pf.* klinčaje izgotoviti, *nk.*
 izklinčíti, klinčim, *vb. pf.* mit Pflöden aus-stecken, *Z.*
 izklíti, klíjem, *vb. pf.* entfeimen, *Cig., C.*
 izkljeváti, kljújem, *vb. pf.* = izkljavati, *Cig., Levst. (Sl. Spr.).*

izkljûčba, *f.* die Auszschleßung, *C., nk.*
 izkljúčen, čna, *adj.* = izkljúčliv, *DZ., nk.*
 izkljúčenje, *n.* die Auszschleßung, *nk.*
 izkljúčeváten, lna, *adj.* Auszschleßungs-: iz-kljúčeválni razlogi, Auszschleßungsgründe, *DZkr.*
 izkljúčévati, újem, *vb. impf. ad* izkljúčiti; auszschleßen, *nk.*
 izkljúčiten, lna, *adj.* auszschleßlich, *nk.*
 izkljúčiti, kljúčim, *vb. pf.* auszschleßen, *Cig. (T.), nk.*; — rus.
 izkljúčív, íva, *adj.* = izkljúčliv, *C., SlN.*
 izkljúčliv, íva, *adj.* = auszschleßlich, *Cig. (T.), nk.*
 izkljaváti, kljújem, *vb. pf.* mit dem Schnabel anspecken, aushacken: oči komu i.; jedrce iz oreha i.
 izkljavávati, *am, vb. impf. ad* izkljavati: i. se, sich herausspitzen suchen, *Vrt.*
 izklopíti, *im, vb. pf.* auszschleßen, *ogr.-C.*
 izkmétovati, ujem, *vb. pf.* mit der Bestellung des Feldes fertig werden, *Z.*
 izknjížba, *f.* die Extabulation, *Cig., Jan., nk.*
 izknjížben, bna, *adj.* die Extabulation betref-fend, *Jan. (H.).*
 izknjíženje, *n.* die Extabulation, *nk.*
 izknjížiti, knjížim, *vb. pf.* extabulieren, *Cig., Jan., nk.*
 izknjížnina, *f.* die Extabulationstage, *Jan.*
 izkobacáti, ám, *vb. pf.* auf allen Vieren hervor-kommen, *Z., Št.*; vsi izkobacajo iz vode, *Pjk. (Črt.);* — i. se, sich ungehindert heraus-arbeiten, *Jan., Cig.*; izkobacala sta se iz snega, *Erj. (Izb. sp.).*
 izkobáľiti se, bálím se, *vb. pf.* = izkobacati se: i. se iz postelje, *Dol.*
 izkobetáti, etám, *vb. pf.* herausflattern, *Zora.*
 izkobíľiti se, bíľím se, *vb. pf.* = izkobaliti se, *Dol.*
 izkobíniti se, ínim se, *vb. pf.* verderben: sod starine se mi je izkobinil, *LjZv.*
 izkôčekati, *am, vb. pf.* vermittelt der Würfel auspielen, *Cig.*
 izkoditi, *im, vb. pf.* erbettelt, *Jan. (H.), Z., vrhŠt.*; nam. izkolditi: — prim. kolditi.
 izkoldjáti, ám, *vb. pf.* volno i., die Wolle auf-lochern, *Z.*; — perutnina se izkoldlja, kadar se v pesku koplje, *Z.*
 izkodráti, ám, *vb. pf.* = skodirati, *Z., Jan. (H.).*
 izkojítí, ím, *vb. pf.* ausziehen, *Z.*: bil je z Ero-dezem tetrarhom izkojen, er war der Múch-bruder deš Herodeš, *Trub.*
 izkóčéti, kólčim, *vb. pf. i.* si nogo. sich den Fuß am Hüftgelenk ausrenten, *C., Z., Svet. (Rok.);* tvor in hoja sta izkolčila žival (t. j. noge živali), *SlN.*: Naj se bedro ti izkolči! *Levst. (Zb. sp.).*
 izkóččkati, *am, vb. pf.* = izkolčiti: izkolč-kano govodo, *C.*
 izkolčhati, *am, vb. pf.* herauszerren, heraus-arbeiten, *C.*; i. se, sich herausarbeiten: iz blata, iz postelje i. se, *vrhŠt.-C., Dol.*; i. se, ausstrecken, *Jan.*

izkomárati, áram, *vb. pf.* mühfelig heraus-, hervorformen: da bi le že mogla izkomarati v cerkev. *Gor.*

izkomatáti, ám. *vb. pf.* = razkomatati. aus-, schirren, *Cig.*

izkóp, kópa, *m.* die Ausgrabung: i. jame. *Cig.*
izkopác, *m.* zweizadiger Misthaufen, *Dol.*
vrhSt.

izkopánina, *f.* etwas Ausgegrabenes, ausgegrabener Gegenstand, *Sl.N., nk.:* das Fossil, *Vrtov.-Cig.*

1. izkópati, kópajem, kopáti, páam, *vb. pf.* 1) herausgraben, ausgraben: i. zaklad; oči i., die Augen ausfragen: vrama vrami oči ne izkoplje; i. jajca = kopiti, *C.:* — 2) fertig graben: i. jamo; das Säuen beenden: izkopali smo vino-grade; — 3) i. se. sich herausarbeiten: i. se iz dolgov.

2. izkópati, pam. pljem. *vb. pf.* baden: dete i., ein Kind baden; — i. se. sich baden; do-bro sem se izkopal.

izkopávanje, *n.* das Ausgraben.

izkopávati, am, *vb. impf. ad* 1. izkopati: aus-graben.

izkópčati, am, *vb. pf.* entknallen, *Z.*

izkópck, pka. *m.* izkopki, Fossilien, *Cig.(T.).*

izkópcn, pna. *adj.* die Ausgrabung betreffend, Ausgrabung's, *Jan.(H.).*

izkopína, *f.* das Ausgegrabene, izkopine, die Ausgrabungen, *Let.*

izkopitljáti, ám. *vb. pf.* schwerfällig heraus-formen: i. iz jezera. *Bes.:* komaj sem iz jame izkopitljal. *Levt.(Zb. sp.).*

izkópikati, am, *vb. pf.* durch Graben (3. B. mit den Fingern) zum Vorschein bringen, auf-gräbeln, *Cig.*

izkopívati, újem. *vb. impf. ad* izkopati: aufgräbeln, *Cig.*

izkopljína, *f.* nk., pogl. izkopánina, izkopina.

izkopněti, im, *vb. pf.* = skopněti, *Z.*

izkopováti, újem. *vb. impf.* = izkopavati.

izkoračáti, ám. *vb. pf.* schwerfällig Schrittes herausformen, iz doma i., *Cig.*

izkoreníniti, ínim, *vb. pf.* entwurzeln, aus-reißen, austüßen, *Cig., C.*

izkorenítev, tve. *f.* die Ausrottung, *Cig.*

izkorěnití, čnim, *vb. pf.* = izkoreníniti, *Jan.*

izkorěnjati, am, *vb. impf. ad* izkoreniti: strast i., *Cv.*

izkoreněvanje, *n.* die Ausrottung, *ZgD.*

izkoreněvati, újem. *vb. impf. ad* izkoreniti, *Jan.*

izkoristítí, ístim, *vb. pf.* ausnützen, *nk.:* i. koga za svoje namene, *Sl.N.*

izkóstiti, im, *vb. pf.* ausgräten: i. ribo, *V.-Cig.*

izkóšati, am, *vb. pf.* i. zmje, (durch Schlagen mit der Garbe) herausbringen, *Cig.*

izkoščeváti, újem. *vb. impf. ad* izkóstiti: aus-gräten, *Cig.*

izkoščičiti, íčim, *vb. pf.* entfernen (vom Stein ab): i. slivo, *C.*

izkotáti se, ám se, *vb. pf.* ausgebrütet, ge-worfen werden, *Mov.:* tele se je izkotalo, *vrhSt.*

izkotiti, im, *vb. pf.* 1) werfen, gebären (o živalih), *C.:* i. se, geworfen, geboren werden, *C., vrhSt.:* — ausbrüten, *Z.:* — 2) i. se, aufhören Zunge zu werfen, *Cig.*

izkótniti, kótnem, *vb. pf.* = izkotiti: izkot-nilo se je tele, *vrhSt.*

izkováti, kótem, *vb. pf.* 1) beim Schmieden verbrauchen, verschmieden, *Cig.:* — 2) aus-brägen, *Cig., Jan.:* — 3) ausbrüten, erinnern, *Cig.*

izkozláti, ám, *vb. pf.* = izbljuvati. aus-speien.

izkóžati, kóžam, *vb. pf.* = izkožiti, *Jan.*

izkóžiti, kóžim, *vb. pf.* aushäuten, *Cig., C.*

izkrájnji, *adj.* äußerst, *Vrt., Levst.(Pril., Mov.):* Meinik izkrajnji stvarjenja, *Levt.*

(*Zb. sp.:*) i. rok, *DZ.:* — prim. skrajnji.

izkrcati, krcam, *vb. pf.* aus-schiffen, *nk.:* — hs.

izkrcávanje, *n.* das Aus-schiffen, *nk.*

izkrcávati, am, *vb. impf. ad* izkrcati, *nk.*

izkrčávati, am, *vb. impf.* ausrodern, *Cig., Jan.:* gozd i., ausstoden, *Cig.*

izkrčeváti, újem, *vb. impf.* = izkrcávati, *Z.*

izkrčéti, tve. *f.* die Ausrottung, *Jan.(H.).*

izkrčiti, krcém, *vb. pf.* ausrodern, *Cig.:* i. grmovje, *vrhSt.:* i. presecko v gozdu, *LjZv.:*

i. si pot. sich einen Weg bahnen, *Jan.(H.).*

izkrěgati, am, *vb. pf.* aus-schelten, aus-schmälen.

izkrěnití, krěnem, *vb. pf.* an-srenken, *Z.:* i. se, sich die Achsel an-srenken, *Cig.*

izkrěsati, krěšem, *vb. pf.* 1) heraus-schlagen: i. iskre iz kamena; — 2) aus-schleifen, i. se, sich aus-schleifen, sich aus-wegen, *Cig.*

izkresávati, am, *vb. impf. ad* izkresati, *Z.*

izkresováti, újem. *vb. impf.* = izkresavati, *Z.*

izkrevljáti, ám. *vb. pf.* mit der Krinde heraus-ziehen, an-skrüden, *Cig.*

izkrğati, am, *vb. pf.* abjondern (vom Schleim u. dgl.), i. se. sich abjondern, (skrg-) *Cig.*

izkrgávati, *vb. impf. ad* izkrgati, abjondern, *Jan., C.:* med i., *C.*

izkrřhati, am, *vb. pf.* ganz schartig machen, *Z.:* — prim. skrřhati.

izkrñiti, kñnem, *vb. pf.* ausbrechen, aus-zuprennen, *Jan.*

izkríčati, im, *vb. pf.* das Schreiben beenden: i. se. sich aus-schreiben, sich müde schreiben.

izkriviti, im, *vb. pf.* 1) zerkrümmen, ver-krümmen, *Mov.:* — izkrivljen, verzerzt, *Cig.*

(*T.:*) — 2) verjähren, *Cig.(T.).*

izkrivopřiti se, přim se, *vb. pf.* = izkriviti se. *BKv.-DSv.*

izkrímiti, im, *vb. pf.* ausfüttern, *Z.*

izkrój, krója, *m.* der Auschnitt, *Cig.*

izkrójek, jka, *m.* der Auschnitt, *Jan.*

izkrojiti, im, *vb. pf.* aus-schneiden, *Z.:* i. iz hleba spodnjo skorjo, *Vrt.*

izkropiti, im, *vb. pf.* beim Sprengen ver-brauchen, ansprengen: vodo i., *Cig.*

izkróžiti, im, *vb. pf.* ausrunden, *Z.:* kakor podkov izkrožene golence, *Glas.*

izkrátčiti, áčim, *vb. pf.* 1) herausbürsten: i. prah iz suknje; — 2) ausbürsten: i. sukno.

izkrúšiti, krúšim, *vb. pf.* ausbröckeln, *Z.:* razze-blina je črko s kamena izkrúšila, *LjZv., C., nk.*

izkrvavéti, im, vb. pf. ausbluten, verbluten.
izkrvaviti, im, vb. pf. gauz mit Blut besle-
den, *M., Npes.-Vraž.*

izkúhati, kúham, vb. pf. 1) durch Kochen
hetausziehen, auskochen: i. mast. *Cig.*; — 2)
i. se. durch Kochen den besten Gehalt ver-
lieren, *Cig.*; izkuhano meso.

izkuhováti, újem, vb. impf. ad izkuhati, *Cig.*

izkúp, m. 1) die Entlösung, *Cig.*. *DZ.*; der
Lošťanj, *Jan., Mik.*; — 2) der Erlös, *C.*

izkupčeváti, újem, vb. pf. = s kupčevanjem
doseči, *Trub.*

izkupiček, éka, m. der Erlös, *Sol., Let.*,
(skup-), *V., Cig., Jan., uk.*

izkupilo, n. der Erlös, *Cig., DZ.*, (skup-),
Jan.

izkúpiti, im, vb. pf. 1) loskaufen, *Mur., Cig.*

Jan.; einföjen: zastavo i., *Cig., C.*; kupon

i., *Cig.(T.);* (hs., rus.); — 2) für die Ware

Geld bekommen, lösen: danes še nisem nič

izkupil: i. denarja iz česa. *Ravn.(Abc.);* hiše

ino njive so prodajali ino izkupljene denarje

nosili, *Ravn.*; — 3) etwas Widernär-

tiges sich zuschieben, übel antommen: i. kaj, i.

jo, i. si jo, (skupiti) *Cig., Jan.*; tako dolgo

je iskal, da jo je izkupil, *Gov., jrhŠt.*; iz-

kupil (skupil) je tako, da mu je zvenelo

tri dni po úsesih, *LjZr.*; slabo je izkupila

kaka sosoda, ako je hotela kaj na uho po-

šepetati, *Str.*

izkupovánje, n. die Entlösung, *DZ.*

izkupováti, újem, vb. impf. ad izkupiti: los-

kaufen, einföjen, *Mur., Cig.*

izkupščina, f. 1) der Entlösungspreis, *Cig.*:

— 2) = izkupilo, *C.*

izkrvábati se, ám se, vb. pf. 1) aushuren, sich

abhuren, *Cig.*; — 2) hure werden: i. se,

eine uneheliche Mutter werden, *Št.*; i. se s

kom. *Št.*; prim. skurbati se.

izkúriti, im, vb. pf. ansfeuern: sod i., *Cig.*

izkûs, m. der Versuch, das Experiment, die

Probe, *Cig.(T.), Vrt.*; izkuse delati, experi-

mentieren, *Cig.(T.);* i. s puhalnico, die Löh-

rohrprobe, *Cig.(T.);* po teoriji in po izku-

sih, *Žnid.*; die Probe (math.), *Cig.(T.).*

izkûsa, f. die Verjuchung: vražja i. (skusa),

ogr.-C.; nas ne vpeljaj na izkuso („na scusso“),

Alas.; ne vpeljaj nas v izkuso („vu skusu“),

kajk.-Valj.

izkûsba, f. die Probe, *Cig.*; — die Erfahrung,

C.

izkûsek, ska, m. der Versuch, die Probe, *C.*:

na i., zur Probe, *C.*

izkûsén, sna, adj. Experimental, *Cig.(T.);*

Probe, *Cig., C.*; izkûsni papir, das Probier-

papier, das Reagenzpapier, *Cig.(T.);* —

empirisch, *Jan.*

izkusilo, n. das Prüfungsmittel, der Probier-

stein (fig.), *Cig., Jan.*

izkusitelj, m. der Versucher, *kajk.-Valj.(Rad).*

izkûsiti, kûsim, vb. pf. 1) eine Probe, einen Ver-

such machen, versuchen: i. kamen vzdigniti,

i. vse poravnati: izkusi na vse kraje, izkusi,

kar moreš, verjuche alle Wege, *Cig.*; i. koga,

jemanden auf die Probe stellen, *Cig.*; — 2)

prüfen; i. kamen, vino, prüfen, *Cig.*; — iz-

kušen, erprobt, erfahren: i. človek; — 3)

Erfahrungen machen, erfahren: marsikaj sem

že izkusil na svetu; izkusil boš pri vojakih,

kaj je pokorščina; obilo hudega si i., *Levst.*

(*Zb. sp.*); — 4) i. se. (in einem Wettkampf)

sich messen, *C.*; Jaz ga imam pod sabo, Da

se skusit (nam. izkusit) gre s tabo, *Npes.-*

K.; (nav. skusiti: toda prim. izkusiti, *Krelj.*

Dalm., Trub., in stsl. hs., rus. isk-),

izkûsnik, m. kamen i., der Probierstein, *Cig.*

(*T.*).

izkusnina, f. die Probegebür, *Cig.*

izkûstven, sivena, adj. Erfahrung-, empirisch:

i. dokaz, ein Erfahrungsbeweis; izkûstveno

znanstvo, die Erfahrungswissenschaft, *Cig.(T.);*

izkûstvena verjetnost, die Wahrscheinlichkeit

a posteriori (opp. umstvena v., a priori), *h.*

t.-Cig.(T.); — prim. izkûstvo.

izkûstvenost, f. die Erfahrungsmäßigkeit, *Cig.*

(*T.*).

izkûstvo, n. die Erfahrung, die Empirie, *h. t.-*

Cig.(T.); to je izkûstvu protivno, *Žnid.*;

narodi so bili nevedna deca, brez potreb-

nega izkûstva, *Navr.(Let.)*; — stsl.

izkûša, f. = izkus, *Mur.*

izkûšaj, m. die Probe (math.), *Cig.(T.).*

izkûšalen, ina, adj. Probier: izkûšalni papir,

das Reagenzpapier, *Cig.(T.);* izkûšalni kamen,

der Probierstein, *C.*

izkûšalo, n. das Probierzeug, *Cig.*; — iz-

kušala, Reagentien (chem.), *Cig.(T.).*

izkûšanec, nea, m. der Probebehring, *Cig.*

izkûšanje, n. 1) das Verjuchen; — das Prüfen,

das Erproben: i. rude, die Erzprobe, *Cig.*

(*T.*); — 2) der Wettfeier, *Cig.*

izkûšati, am, vb. impf. ad izkusiti: 1) Ver-

suche machen, verjuchen: Pesni sem izkûšal

peti, *Levst.(Zb. sp.)*; izkûšal sem, že bi mogel

sam vzdigniti kamen: vse sem izkûšal, ich

habe alle möglichen Verjuche gemacht; juchen:

izkûšali ga homo prchiteti: wir werden ihm

zuvoorkommen juchen; — 2) prüfen, auf

die Probe stellen: i. koga, kaj; saj ga le iz-

kušam: hudič človeka izkûša; — 3) Erfahrun-

gen machen, erfahren: jaz sem to izkûšal,

ich weiß ein Lied davon zu singen, *Cig.*; —

4) i. se s kom. sich mit jemandem messen,

mit ihm wettfieren; i. se za junaštvo, *Dict.*

izkûšava, f. die Verjuchung, *C.*

izkûšaváti, am, vb. impf. Verjuche anstellen:

prüfen: uho izkûšava govorenje, *Dalm.*; ti

pravilni Bog, izkûšavaš srea in obisti, *Dalm.*

izkûšavališče, n. die Verjuchstation, *Cig.(T.)*

izkûšavec, vca, m. der Prüfer, der Probierer,

Cig.; — der Versucher, *Mur., ogr.-C.*; Bog

ni izkûšavec (sk-) na hudo, *Jap.(Sr. p.)*;

(izkûšavec, *Mur.*)

izkûšávka, f. die Versucherin, *Mur.*

izkûšávstvo, n. die Versuchungskunst, *Cig.*

izkûšence, nea, m. der Erfahrene, *Jan.(H.)*;

der etwas erprobt, an sich erfahren hat: Iz-

kušenci povsod mi bodo Verjeli bridko to

usodo, *Levst.(Zb. sp.)*; der Empiriker, der

Practiker, *Cig.*

izkušanják, *m.* ein erfahrener Mann, *C.*
 izkušenski, *adj.* erfahrungs-, practisch; izku-
 šenski nauki, *Vod. (Bab.).*
 izkušénost, *f.* die Erprobtheit, die Bewähr-
 heit, *Cig., Jan., nk.*; die Erfahrungheit, *Mur.,*
Cig., Jan., nk.
 izkušéválen, *lna. adj.* empirisch, *Cig.*
 izkušévátí, *ujem, vb. impf.* Versuche anstellen;
 prüfen, versuchen; Boga i., *Trub.*
 izkušévávec, *vca, m.* der Prüfer, *Cig.*; der
 Versücher, *Mur.*
 izkušévávka, *f.* die Prüferin, *Cig.*; die Ver-
 sücherin, *Mur.*
 izkušénja, *f.* 1) der Versuch, die Probe; na iz-
 kušénjo (= na negotovo prodajo) izvažati,
 auf Leistung ausführen, *Cig. (T.);* — die Prü-
 fung, das Examen, *Cig., Jan.*; prim. pre-
 skušénja; — = izkušénjava, *ogr.-C.*; nas ne
 peljaj v izkušénjo, *Trub., Dalm., Boh.*; —
 2) die Erfahrung; i. učí, *Levst. (Nauk.);* i.
 učí človeka, *Cig.*
 izkušénjava, *f.* 1) die Versuchung; nas ne pelji
 v izkušénjavo; izkušénjave nas obdajejo od
 vseh strani; — 2) der Versücher (psovka);
 pojdi, pojdi, izkušénjava! *jrzhSt.*
 izkušénjávce, *vca, m.* der Versücher (o hudiču),
Dalm., Dol.
 izkuštrátí, *ám, vb. pf.* zertrauen, *Z.*; lase
 komu i., (sk-) *C.*; vsa si izkuštrana, (sk-)
jrzhSt.
 izkvára, *f.* die Pücherei, das Verderbnis, *C.*
 izkvárba, *f.* die Verpüchung, *C.*
 izkvárití, *im, vb. pf.* verderben, *Mur., Cig.*;
 i. se, verderben (*intr.*), *Mur.*; izkvarjen, ver-
 derbt (n. pr. o okusu), *Cig. (T.);* (nav. skva-
 riti, toda prim. hs. iskvariti).
 izkvárjati, *am, vb. impf. ad* izkvariti, *Z.*
 izkvárjenje, *n.* die Verderbung, *C.*; die Ver-
 dammnis, (sk-) *kajk.-Valj. (Rad.);* (skvarjenje)
ogr.-Valj. (Rad.).
 izkvárjenost, *f.* die Verderbtheit, die Corrup-
 tion, *Raič (Let.).*
 izkvarjevátí, *ujem, vb. impf.* = izkvarjati, *M.*
 izkvárník, *m.* der Verderber, *ogr.-C., M.*
 izlácéniti, *lácénim, vb. pf.* aushungern, *Z., Dol.*;
 i. se, sich aushungern, *Dol.*
 izlácénjenje, *n.* die Hungercur, *V.-Cig.*
 izlácjati, *am, vb. pf.* (po nem.) auslácissen,
Cig.; pogl. izkreati.
 izlága, *f.* 1) die Ausladung, das Debarquement,
Cig.; 2) die Auslage (für Waren), *Cig.*;
 3) (po nem.) razlaga, die Auslegung,
 die Deutung, *Dalm.*; slovské izlage, *Ravn.*
 izlágálnica, *f.* der Auslagetafel, *Cig., Nov.*
 izláganje, *n.* 1) das Herauslegen; — das Aus-
 laden, *Cig.*; — 2) = razlaganje; po izla-
 ganju sv. Gregorja, *Bas.*; i. teoreticnih in
 zgodovinskih razdelkov pravoznanstva, *Navr.*
(Kop. sp.).
 izlágati, *am, vb. impf. ad* izláziti; 1) heraus-
 legen; auspacken, ausladen; — 2) — razla-
 gati, auslegen, deuten, *Mur., Cig.*; i. besede,
Trub., Jap. (Sv. p.).
 izlágati se, *lázem se, vb. pf.* pogl. izle-
 gati se.

izlágavec, *vca, m.* der Ausleger, der Deuter,
Valj. (Rad), Jap. (Sv. p.).
 izlahkotíti, *otim, vb. pf.* pogl. izlehkotiiti.
 izlájati se, *am se, vb. pf.* sich abbilden, *Cig.*
 izlájnati, *am, vb. pf.* zmede leieren, ausleieren, *Z.*
 izlájšati, *am, vb. pf.* erleichtern.
 izlájševátí, *ujem, vb. impf.* erleichtern.
 izlákati, *lákam, vb. pf.* aushungern, *Z.*; i. se,
 sich aushungern, *Z., Savinska dol.*; izlakan,
 ausgehungert, *C., Gol., Štrék.*
 izlákotati, *am, vb. pf.* = izlakati, aushungern;
 izlakotan, *ZgD.*
 izlákotiti, *im, vb. pf.* = izlakotati, *Cig.*; i. se,
Bes.
 izlákotovati, *ujem, vb. impf. ad* izlakotati;
 aushungern, *Mur.*; lačne duše izlakotuje ino
 žejnim brani piti, *Dalm.*; — tudi: *vb. pf.*
 izlakotovan, ausgehungert, *Dol.*; izlakotovani
 Zaporozec, *Let.*; i. se, recht hungrig werden,
Svet. (Rok.).
 izlákovati, *ujem, vb. impf. ad* izlakati; aus-
 hungern, *Z.*; (izlákovati, -kvam, izlakvan,
Soška dol.-Erj. (Torb.).
 izlam, *m.* (t. j. udanost) mohamedanska vera,
 der Islam.
 izlámati, *mam, mliem, vb. pf.* das Heraus-
 brechen beenden, *Z.*
 izláciti, *im, vb. pf.* i. koga, olácšati komu delo,
 storiti delo za drugega; „Čakaj, da te izla-
 sim“, (zl-) *Podkrnci-Erj. (Torb.);* — ablöset,
 (bei der Arbeit) *Koborič, Blkr.-Erj. (Torb.).*
 izláciti, *adv.* 1) bejonderš, *nk.*; (= iz vlasti,
Mik.; nav. zlasti; — 2) nämlich, *Dalm.-*
Trub.
 izlácítev, *tve, f.* = razlácítev, die Enteignung,
DZ.
 izlácšati se, *ám se, vb. pf.* pogl. izlehčati se.
 izlácivati, *am, vb. pf.* = izstradati, *Soška dol.-*
Erj. (Torb.).
 izláziti, *lázim, vb. pf.* hervorfriechen, *Cig.*
 izlácati se, *am se, vb. pf.* sich zur Genüge
 strecken (3. B. beim Aufstehen), vollständig
 munter werden, *Tolm.*
 izlácček, *čka, m.* 1) der Extract (chem.), *Cig.,*
Jan., Cig. (T.), Vrtoč. (Km. k.), DZ.; — 2)
 (po nem.) der Auszug (aus einem Schrift-
 werke), *nk.*; (nam. izvlecček).
 izlácči, *lácem, vb. pf.* 1) ausbrüten; ptica
 svoje mlade v gnezdu izleže, *Dalm.*; — i.
 se, aus dem Ei friechen; tudi: geboren werden;
 (preprost): kje si se izlegel? *Z.*; geworden
 werden; tele se je izleglo, *jrzhSt.*; — 2) aus-
 heben, erstimen, *Jan.*; — i. se, entstehen; greh
 se izleže in redi v naročju lenobe, *Jap.*
(Prid.); — 3) i. se, aufhören zu brüten, aus-
 brüten, *Cig.*
 izlácči, *lácem, vb. pf.* = izvleči, *Cig.*
 izlácčítev, *tve, f.* die Heilung, *Jan.*
 izlácčiti, *lácšim, vb. pf.* 1) ausentieren, heilen,
Cig., Jan., nk.; — 2) i. se koga, jemanden
 los werden, *Cig.*
 izlácđiti, *im, vb. pf.* aus dem Eise herauslácissen,
 auslácissen, *V.-Cig.*
 izlégati, *am, vb. impf. ad* izlécči, *lécem, Cig.*

izlegati se, lāzem se, *vb. pf.* sich herausfliegen, (izlag-) *Cig.*
 izlēgniti, lēgnem, *vb. pf.* = izleći, ležem: ptice se izlēgnęjo, *kajk.-Valj. (Rad).*
 izlechčati se, ām se, *vb. pf.* wohlfeiler werden (izlaščati se, *Dol.-Cig., BlKr.-M.*; nam. „izlahčati“ se, *Mik. [Et.].*)
 izlekhkotiti, im, *vb. pf.* erleichtern, *Cig., Jan.*
 izlĕkniti, lĕknem, *vb. pf.* hervorrecken, *Sol.:* — izleknjen, ausgewadjen, *Z.*
 izlęniti se, im se, *vb. pf.* frāge werden, *Z.*
 izlēpsati, am, *vb. pf.* verschönern, *Cig.*
 izlēsti, lēzem, *vb. pf.* hervortrieden, austrieden; i. iz lupine, aus dem Ei hervortrieden; toliko da je izlezel iz lupine, = er ist noch nicht trocken hinter den Ohren, *Cig.:* še le je iz gnezda izlezel, pa uže hoče črez glave drugim letati, *C.*
 izlĕt, lĕta, *m.* der Ausflug (das Ausfliegen der Vögel), *Cig.:* — der Ausflug, die Parrie, der Excurs, *Jan., nk.*
 izletāj, *m.* = izlet, *Mur.*
 izlĕtanje, *n.* das Ausfliegen.
 izlĕtati, am, *l. vb. impf. ad* izleteti; hervorfliegen, ausfliegen; *ll. vb. pf.* erlaufen (= z letanjem doseći), *Cig.*
 izlĕtāvati, am, *vb. impf.* hervor-, heranzufliegen pfliegen, *C.*
 izlĕtĕčati, ām, *vb. pf.* flügge werden, (o matici) *Levt. (Beč.:*; i. se (o ptičih), *Svet. (Rok.).*
 izlĕtĕti, im, *vb. pf.* herausfliegen, ausfliegen; ptičji so že izleteli, die Vögel haben schon das Nest verlassen; tebi pametna iz ust ne izleti, aus deinem Munde kommt kein gescheitres Wort, *Z.*
 izlĕtovāti, űjem, *vb. impf. ad* izleteti, = izletavati.
 izlĕvati, am, *vb. impf.* = izlivati, *Mik.*
 izlĕviti se, im se, *vb. pf.* sich häuten, sich schuppen, *Jan.:* — sich entpuppen (űg.), *nk.:* — entstreben, *Jan. (H.).*
 izlĕzenje, *n.* das Ausfrischen, *C.:* — i. zadnjice, der Vorfall des Mastdarmes, *C.*
 izlĕž, *m.* das Gebriite, *Cig.*
 izlĕžati se, im se, *vb. pf.* sich ausfliegen, *Jan. (H.).*
 izlĕžba, *f.* die Ausbrütung, *C.*
 izlĕže, ĕta, *m.* uneheliches Kind, *Cig.*
 izlĕženec, nca, *m.* = izleženik, *Trst. (Let.).*
 izlĕženik, *m.* = ki se je izlegel; ptjski izleženik, der zu Pettau Geborene, *C.:* radomerski i., *Raič (Let.).*
 izleženjāk, *m.* = izleženik, *C.*
 izlĕženje, *n.* 1) die Ausbrütung; — die Brut, (izleženjĕ) *ogr.-Valj. (Rad.:* — 2) die Geburt, *ogr.-C.,* — die Herkunft: neki židov, izleženja Aleksandrijanec, *ogr.-Valj. (Rad.:* — der Geburtsort, *vzh. St.-C.*
 izležišĕe, *n.* = rojstni kraj, *C., Npes.-Vrač.*
 izlĕčiti, im, *vb. pf.* den Wast abziehen, *Z.:* — enthüllen, *ZgD.*
 izlĕčĕkati, am, *vb. pf.* i. koruzo, mit dem Schälten des Kufuruzes fertig werden, *Dol., Gor.*
 izlĕjāk, *m.* die Goffe, *juvh. St.*
 izlĕjanje, *n.* = izlivanje, *Mur., Cig.*
 izlĕjati, am, *vb. impf. ad* izliti, = izlivati, *Mur., Cig., Jan.*

izlik, *m.* na izlik, zum Schein, *Jan., Mik.*
 izlika, *f.* der Vorwand, *Cig. (T.), BlKr.-Mik., Svet (Rok.:*; na izliko, zum Scheine, *vzh. St.*
 izlikati, am, *vb. pf.* ausglätten, *Cig., Jan.:* auspolieren, *Z.:* izlikani in nabrušeni meči, *Jap.-C.:* izlikani predalniki, politierte Mäßen, *IjZv.:* — i. perilo, plätten, *Cig.:* i. sukno, appretieren, *Cig.:* pußen, *Jan.:* — durchbilden, *Cig.:* = olikan, fein, *Cig.*
 izliliti se, im se, *vb. pf.* sich häuten, *vzh. St.*
 izlisisiti, lisisim, *vb. pf.* fleckig machen: i. si kožo, sich die Haut abschürzen, *vzh. St.*
 izlitek, tka, *m.* der Ausguß, *C.*
 izliti, lĕjem, *vb. pf.* 1) ausgießen, weggießen; vino iz kupice i.; — 2) i. se, überlaufen, überströmen, *Cig.:* Sava se je izlila, ist ansgetreten, *Cig.:* sich ergießen, *Cig.:* žolĕ se mu je izlil, = die Galle läuft ihm über, *Cig.:* prim, razliti: — 3) i. se, anhören zu gießen, (zu regnen), anregen: izlilo se je, *Cig.*
 izlitiĕe, *n.* das Ausgießen, der Ausguß.
 izliv, *m.* 1) der Erguß, *Cig., Jan.:* — 2) die Mündung eines Flußes, *Cig., Jan., nk.:* i. reke: — der Einfluß (geogr.), *Cig. (T.), Jes.:* — jetrni i., der Uebergang, *Cig.*
 izlivališĕe, *n.* die Ausgußstätte, *Mur.*
 izlivalnik, *m.* der Ausguß, die Goffe (3. B. in der Küche), *Savinska dol.*
 izlivanje, *n.* das Ausgießen, die Ergießung.
 izlivati, am, *vb. impf. ad* izliti; ausgießen, weggießen; vodo iz skafa i.; i. se, sich ergießen, münden, *Mur., Cig., Jan., nk.:* — 2) (unwillfürlich) vergießen, verschütten, *Cig.:* kaj tako izlivaš! lepo nesi posodo! — i. se, antreten (o rekah), *Cig.*
 izliven, vna, *adj.* Mündungs: izlivno jezero, *Jes.*
 izlivnjak, *m.* der Ausguß, die Goffe, *C.*
 izlizati, žem, *vb. pf.* 1) durch Lecken herausbringen, herauslecken; med i. iz skodelice: — i. se, sich heilen, genesen; sich herausarbeiten, sich durchschmiegen: — 2) zertreten, *Cig.:* — abwehen, abmühen; izlizan denar, izlitzano sukno, *Cig.:* i. se, sich abwehen, sich abmühen; lemeži se v peskasti prsti zelo izlizęjo, *Vrtov. (Km. k.:* — 3) i. kaj iz koga, jemandem etwas abschmeicheln, *Cig.*
 izlizĕk, zka, *m.* izlizana stvar, *Lašĕe - Erj. (Torb.:*; n. pr. obrablen kos mila, *Vreme - Erj. (Torb.).*
 izlizovāti, űjem, *vb. impf. ad* izlizati.
 izlŏĕ, *m.* = razred (Classe), (zloĕ) *ogr.-Valj. (Rad).*
 izlŏĕati, am, *vb. impf. ad* izlŏĕiti; auscheiden, *nk.:* i. iz sebe, absondern, *DZ.:* i. se, sich auscheiden, *nk.:* iz bakrenice izlŏĕa se modra galica v lepih kristalih, *Erj. (Min.).*
 izlŏĕba, *f.* die Auscheidung, *Cig.:* — die Ausnahmę, *Cig.*
 izlŏĕĕek, ĕka, *m.* das Abgesonderte, *Cig. (T.:*; — kleiner Abschnitt im Buche, (zloĕĕek) *Valj. (Rad.:* — der Vorbehalt, *Cig.*
 izlŏĕĕan, ĕna, *adj.* anschlieflich, *Jan., Zv.*
 izlŏĕćenje, *n.* die Auscheidung, *Cig.:* — der Baum, *Cig.*

izločevânje, *n.* die Absonderung (i. pota, sline itd.). *Cig. (T.)*.

izločevâti, *ûjem, vb. impf.* = izločati: ausscheiden, absondern, *Cig. (T.)*; *nk.*: — ausschließen, fern halten, *Cig. (T.)*; *Nov.-C.*

izločilen, *lma. adj.* = izločljiv, ausschließlich: izločilna pravica, *DZ.*

izločilô, *n.* 1) das Absonderungsorgan, *Cig. (T.)*; *Erj. (Som.)*; — 2) die Ausschließung, *DZ.*

izločitev, *vce. f.* die Ausscheidung, die Ausschließung, *Jan.*

izločiti, *im, vb. pf.* ausscheiden, *Mur. Cig., Jan., Cig. (T.)*; absondern (zool.), *Cig. (T.)*; *nk.*: ausschließen, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; excommunicieren, *ZgD.*

izločljiv, *iva. adj.* ausschließend, *Cig. (T.)*; *ZgD., DZ.*

izlôg, lôga, *m.* die Geschichte („historia“), *Atas.*

izlôkati, *kam. ðem, vb. pf.* ausschlagen: pes je mleko izlokal iz sklede.

izlôkati, *am, vb. pf.* auswölben, *Mur.*

izlôkniti, lôknem, *vb. pf.* ausbiegen, *Cig., C., Mik.*: — auswölben, *M.*

izlôm, lôma, *m.* der Ausbruch, das Ausbrechen, *Z.*

izlômek, mka, *m.* der Ausbruch, *Z.*

izlômiti, lômim, *vb. pf.* durch Brechen herausbringen, ansbrechen, *Cig.*

izlôzen, zna, *adj.* kar je iz loze, aus dem Haine, *Strek.*

izlôžba, *f.* = razstava, die Ausstellung, *Jan., nk.*: — hs.

izlôžitelj, *m.* der Aussteller, *Nov.-C., nk.*

izlôžiti, *im, vb. pf.* 1) heransetzen, anspalten, ausladen: — = razstaviti, ausstellen, *Jan., nk.*: — 2) = razložiti, auslegen, deuten, erläutern, *Mur., Cig., Jap. (Sv. p.)*

izlôžnica, *f.* die Ausstellerin, *Jan. (II.)*.

izlôžnik, *m.* der Aussteller, *Jan. (II.), C.*

izlûčati, *am, vb. pf.* mit dem Werfen fertig werden: vse kamenje i. alle Steine geworfen haben: = i. se. sich verwerfen, *Cig.*

izlûčiti, *im, vb. pf.* verlocken, verführen: zenske so me izludile, *Er.-C., jvzhSt.*

izlûgati, *am, vb. pf.* = izlûžiti, *Cig.*

izlûknjati, lûknjam, *vb. pf.* auslocken, durch lockern, *Cig., C.*

izlûpiti, *im, vb. pf.* ausschälen.

izlûskati, lûskam, *vb. pf.* anschülfen, *Cig.*

izlûščiti, *im, vb. pf.* anschülfen: jedrec i. ausfernen, *Cig.*; i. koruzo, *Pjk (Crt.)*; losgelöst: izlûšeni kristali, löse Arnthalte, *Cig. (T.)*.

izlûzenec, nea, *m.* die ausgelaugte Asche, *Cig., Nov.*

izlûževâlnica, *f.* die Laughütte, *Cig.*

izlûžiti, *im, vb. pf.* 1) auslaugen: del bode pepel izlûžil, *Nov.*; izlûžen pepel, ausgelaugte Asche, *Cig.*: — durch die Lauge herausbringen: i. madež iz perila, *Cig.*: — 2) in der Lauge ausbeizen, *Cig.*: kože se v lûžnici izlûžijo, *Vrt.*

izmâgati, *am, vb. impf. ad* izmočiti: i. komu kaj, jemandem etwas auswirken, *Cig.*

izmagovâti, *ûjem, vb. impf.* auswirken, *Cig.*

izmáhati se, *am se, vb. pf.* sich durchschlagen, sich herausarbeiten, *Cig.*

izmâjati, mâjam, mâjem, *vb. pf.* i. perilo, die Wäsche im Wasser auschwemmen, *Lašče-Levst. (Rok.)*.

izmakatâti, atâm, âcem, *vb. pf.* *Cig.*, pogl. 2, izmeketati.

izmakati, *kam. ðem, vb. impf. ad* izmočiti: auswässern (durch Wasser, Salze, Säuren u. dgl. entziehen), *Cig.*

izmâkniti, nem, *vb. pf.* pogl. izmekniti.

izmâknjenje, *n.* die Verrenkung, *Cig.*

izmâlati, *am, vb. pf.* ausmalen; — i. sobo; mit Farben abbilden, *Cig.*

izmâla, *adv.* = iz mala, von Kindheit an, *C.*

izmâljeti, *am, vb. pf.* = razmaljeti, kleinweise aufstellen: kruh med otroke i., *Cig., M.*; — durch kleine Ausgaben verfhun, verpflegen: svoji denar i., *Cig.*

izmâmiti, mâmim, *vb. pf.* durch Bethörung herauslocken, erschwindeln: i. iz koga kaj, *Cig., Jan.*; izmamil je iz njega marsikatero skrivnost, *Cr.*; tudi: i. koga za kaj, *Cig.*

izmânjšati, *am, vb. pf.* = zmanjšati, verkleinern, vermindern, *Levst. (Nauk)*; — prim. rus. izmaliti, verkleinern.

izmânjšek, ška, *m.* die Verminderung, die Reduktion, *Levst. (Pril.)*.

izmanjševâti, *ûjem, vb. impf.* = zmanjševati, verkleinern, vermindern, *Levst. (Pril.)*.

izmanjšilo, *n.* die Verminderung: i. dohodkov, *Levst. (Pril.)*.

izmanjšljiv, *iva. adj.* verkleinerend: izmanjšljiva beseda, das Verkleinerungswort, *Vrt., Let.*

izmârnjati, *am, vb. pf.* auschwaten, *Z.*

izmastiti, *im, vb. pf.* ausquetschen, anseifern, *Sol.*: vse grozljje i., *C.*: — prim. zmastiti, mestiti.

izmastiti se, *im se, vb. pf.* seif werden, *C.*

izmasčevâti se, *ûjem se, vb. pf.* sich genug rächen, *Z., nk.*

izmasčevâti, *ûjem, vb. pf.* die Meise zuende seifen, *Z.*

izmâtati, *am, vb. impf. ad* izmotati, *Erj. (LjZv.)*.

izmâzati, mâzem, *vb. pf.* durch Schmierern, Salben verbrauchen, *Cig.*

izmâzek, zka, *m.* der Rest eines Schmiermittels (eines Fettes, einer Salbe), *Lašče-Erj. (Torb.)* — = izvrek, der Abfahrum, *Cig.*

izmžcati, mžcam, *vb. pf.* abzwängen, entpressen: i. komu kaj, *Cig.*

izmžček, čka, *m.* das Ausgeworfene, der Auswurf: i. tega sveta, *Pohl.-Valj. (Rad.)*.

izmečiti, *im, vb. pf.* weich machen, i. se, weich werden, *Cig.*

izmečkâti, *am, vb. pf.* durch Quetschen etwas herausbringen, ausquetschen, *Cig.*

izmèd, *prap. c. gen.* zwischen (zwei oder mehreren Dingen), mitten aus (einer Menge) hervor: popeljem Izraelce izmed njih, *Kavn.-Mik.*: eden izmed vas, einer aus eurer Mitte; najstarsi izmed bratov, der Älteste unter den Brüdern.

izmedlěti, im, *vb. pf.* = zmedleti, mager, schwach werden, *Z.*; žito na polju je izmedlelo, *Z.*

izměj, *praep. c. gen.* = izmed.

izmečalca, *f.* der Nebelregen, *Cig. (T.). C.*; — *hs.*

izmeččati, am, *vb. pf.* = zmeččati, *Z.*; — i. se, durch Abliegen weich werden: hruške so se izmeččale, *južšt.*

izmekkúžiti, žim, *vb. pf.* verweichlichen, *Cig.*
izmechnáti, átim, *vb. pf.* flaumig machen, *južšt.-C.*

izmekati, am, *vb. impf. ad* izmečiti, *Cig.*

1. **izmeketáti**, etám, ččem, *vb. pf.* aufhören zu meckern, ausmeckern, *Cig.*

2. **izmeketáti**, etám, áčcm, *vb. pf.* = izmekati, (izmakatati) *Cig.*

izmekniti, máknem, *vb. pf.* 1) austreiben: i. zob, *C.*, *južšt.*; — austrupfen, *Mur., C.*; — 2) entrüden; blazinico komu izpod glave. stolček izpod nog i.; i. se, aus seiner Lage weichen; entgleiten, *Cig.*; glava se mu izmakne na roke, *Zr.*; — i. se, sich entziehen, *M.*; entweichen, *Cig.*; — i. si nogo, kolk, verrenken, *Cig.*; — 3) = zmekniti, entweiden, *Jan.*

izmektáti, ám, *vb. pf.* gehörig rütteln, *Dol.*

izmeńba, *f.* der Austausch: i. izrecil, der Austausch der Erklärungen, *DZ.*

izmeńa, *f.* 1) die Verwechslung, *Cig. (T.)*; — die Abwechslung: po izmeńi, wechselweise (math.), *Cig. (T.)*; zemljo na izmeńo pali solnce in pustoši burja, *Zr.*; — 2) die Ausartung, der Ausbund (im schlimmen Sinne), der Wechselbalg, *Cig.*; die Unform: izmene in izpake, *Hip. (Orb.)*; kdo bi slutil pod tacimi izmeńami (= popačenimi priimki) naše tri rojake? *Navr. (Let.)*; ein Monstrum, *Dict.*; — der Zwitter, *Dol. - M.*, *Brdo (Gor.) - Snet. (Rok.)*.

izmeńast, *adj.* unförmlich, monströs, *Dict.*

izmeńčati, ám, *vb. pf.* 1) durch Meiden herausbringen: zrna iz klasu i.; — 2) mit dem Zerreiben fertig werden: i. proso, das Austreten der Hirse beenden, *južšt.*

izmeńce, *adv.* wechselweise, *C.*

izmeńdráti, ám, *vb. pf.* mendraje izprositi, abdrillen, *Cig.*

izmeńe, čta, *m.* der Wechselbalg, *Cig.*; psovka: ti izmene grdi ti! *Lašče-Lerst. (Rok.)*

izmeńičen, čna, *adj.* izmeńični kot, der Wechselwinkel (math.), *Tuš.-Cig. (T.), Cel. (Geom.)*

izmeńit, *adj.* Wechsel-, i. kot, ein Wechselwinkel, izmeńite rime. Wechselreime, *h. t.-Cig. (T.)*; izmeńito, abwechselnd, *Sl.N.*; — *hs.*

izmeńítev, tve, *f.* die Auswechslung, *Cig.*

izmeńiti, im, *vb. pf.* 1) auswechseln, *Mur., Jan.*; verwechseln, *Cig. (T.)*; — abtöten: nova straža staro izmeńi, *Navr. (Let.)*; — 2) i. se, sich ändern, *Mur.*; Izmene se kaže v zvezdice, *Npes.-Kres.*; — ausarten, *Cig.*

izmeńja, *f.* der Austausch, die Auswechslung, *Mur., Cig., Jan., DZ.*; i. knjig, *Cig.*; i. straže, die Ablösung der Wache, *Cig.*

izmeńjaljšče, *n.* der Auswechslungsort, *DZ.*

izmeńjati, am, l. *vb. pf.* auswechseln, austauschen; i. denar, i. klobuk; i. stražo, ablösen, *Cig.*; — *ll. vb. impf. ad* izmeńiti, = izmeńjavati, *Mur.*

izmeńjáva, *f.* die Auswechslung, *Jan.*

izmeńjaváti, am, *vb. impf. ad* l. izmeńjati, = izmeńjavati,

izmeńjénee, nca, *m.* der Zwitter, *Hip. (Orb.)*

izmeńjénik, *m.* 1) der Wechselbalg, *Cig.*; — 2) der Zwitter, *Poh.*

izmeńjevánje, *n.* das Auswechseln, das Austausch.

izmeńjeváti, újem, *vb. impf. ad* izmeńjati, izmeńiti; auswechseln, austauschen.

izmeńljiv, íva, *adj.* auswechselbar, *Jan. (H.)*

izmeńnoma, *adv.* abwechselnd: vstajal je in pletel koš, potem spet molil, in tako dalje izmeńnoma, *Cv.*

izmeńra, *f.* die Ausmessung, die Abmessung, das Ausmaß, *Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.*; izmera učnine, *DZ.*; izmere, Vermessungen, *DZkr.*

izmeńrek, rka, *m.* = izmera, *Cig.*

izmeńren, rna, *adj.* ermesslich, meßbar, *Jan., Cig. (T.)*

izmeńrilo, *n.* das Ausmaß, *Lerst. (Pril.)*

izmeńriti, meńrim, *vb. pf.* ausmessen; i. dolgost in širokost; posodo i.; i. kaj na seznje, ab klastern, *Cig.*; na stopinje i. abjektivn, *Cig.*; i. na oko, nach dem Augenmaß abmessen; i. cesto, tračieren, *Cig.*; i. kraj, eine Gegend aufnehmen, *Cig. (T.)*

izmeńritva, *f.* die Abmessung, *DZ.*

izmeńrjanje, *n.* die Ausmessung, die Vermessung(en), *Cig.*

izmeńrjati, am, *vb. impf. ad* izmeńriti; ausmessen, vermessen.

izmeńrjenje, *n.* die Ausmessung.

izmeńrjenost, *f.* die Vermessenheit, *Cig., Jan.*

izmeńrljiv, íva, *adj.* *Cig., Jan.*; vgl. izmeren.

1. **izmeństi**, métem, *vb. pf.* 1) herausfegen: i. smeti iz kota; — 2) ausfegen: i. kot; — i. se (o nebu), auswittern, *Sol.*

2. **izmeństi**, métem, *vb. pf.* ausbuttern, *Jan. (H.)*

izmeńšetáriti, árim, *vb. pf.* 1) ermüdeln, ausmüdeln; — 2) aufhören zu mädeln, *Z.*

izmeńšetiti, čtim, *vb. pf.* = izmeńšetariti, *Z.*

izmeńt, méta, *m.* das Ausgeworfene, der Auswurf (3. B. einer Miere), *Cig.*; — das Verworfenene, der Abschaum, *Cig., Jan., Cig. (T.), C., Valj. (Rad.)*

izmeńtálo, *n.* = iztrebilo, das Ausführungsorgan (zool.), *h. t.-Cig. (T.)*

izmeńtanína, *f.* das Straudgut, *Jan.*

izmeńtanje, *n.* 1) das Hiniauskehren; — 2) das Auskehren, das Ausfegen.

1. **izmeńtati**, méčcm, l. *vb. pf.* 1) das Herauswerfen beenden; i. kamenje iz jame; veliko krvi iz sebe i.; — i. zobe, ausbrechen, die letzten Lamm- oder Füllenzähne verlieren (o ovcah in konjih), *Cig.*; — 2) i. se, in die Kofben schießen: srek se je izmetal, *Vrsno-Erj. (Torb.)*; — *ll.* izmeńtati, méčtam, čcm, *vb. impf. ad* izvreči, izmetati l. 1) auswerfen, *Cig., Mik.*; ausschließen: izmetajoč vzrok, ein

Ausschließungsgrund, *Levst. (Pril.)*; — 2) i. se. Mehren ansetzen: ječmen se je izmetal, *Dalm.*; — tvor se izmeže, bildet sich, *Z.*; — zučki se izmežejo, frieden aus, *Vrt.*

2. **izmětati**, am. *vb. impf. ad* izmesti; heraussetzen, auslegen.

izmetávati, am. *vb. impf. ad* izvreči, izmetati 1.; 1) herauswerfen; (verteuf) anladen; vrage i., die Teufel antreiben, *ogr. -Valj. (Rad.)*; — 2) zobe i., daran sein, die Lamm- oder Füllenzähne zu verlieren, ausbrechen (o ovcah in konjih), *Cig.*; — 3) i. se, in Mehren schießen, Mehren ansetzen; pšenica se izmetava, *vzhŠt.-C.*; — tvor se izmetava, bildet sich, *Z.*; — 4) i. se po kom, jemandem nachgerathen, *Ravn.*

1. **izměttek**, tka. *m.* das Ausgeworfene, der Auswurf, der Ausschuss, *Cig., Jan., nk.*; — izmetki, die Excremente, *Vrt.*: die Auswurfstoffe, *DZkr.*

2. **izměttek**, tka. *m.* das Ausfächricht, der Mist, *C., Valj. (Rad.)*.

izmėti, mánem, *vb. pf. 1)* durch Reiben herausbringen; i. se, infolge des Schüttelns und Reibens herausfallen, sich ausrühren (o žitu), *Cig.*; — 2) das Reiben beenden; i. proso: austreten, *Cig., M., Kr.*

izmetina, *f.* = 2. izmetek, das Fächricht, *Z.*

izmetljaj, *m.* das Geschwür, *Z., Notr.*

izmetováti, űjem, *vb. impf. ad* izvreči, auswerfen: ausschießen, ausmerzen, *Cig.*

izmezėti, im, *vb. pf.* ausfchern, *Cig.*

izmėzniti se, mėzmem se, *vb. pf.* sich entwunden, *C.*

izmijati, am. *vb. impf. ad* izmiti, = izmitvati, *Cig.*

izmikanje, *n.* 1) das Anstreifen; — 2) das Entrücken; — das Entwenden; — prim. izmikati.

izmikati, mıkam, čem, 1. *vb. impf. ad* izmekniti: 1) anstreifen: kokoli i., ausjäten, *vzhŠt.-C.*; — 2) entrücken, wegrücken; — i. se, entgleiten, aus seiner Lage weichen, *Cig.*; sich fortziehen, *Cig.*; — 11. *vb. pf. 1)* izmikati, am. das Bedeln beenden, ausbedeln, fertig bedeln: vse predivo i.; — 2) ausbilden: Vodnik je prvi izmikal glasove slovenski liri, *Glas.*

izmikljiv, íva, *adj.* ausweichend: i. odgovor, *nk.*

izmikováti, űjem, *vb. impf.* = izmikati 1.

izmišljanje, *n.* die Eröfion, *Cig. (T.)*.

izmišljati, mišjam, *vb. impf. ad* izmleti, *Cig.*

izmirati, íram, *vb. impf. ad* izmreti: im Ausschreiben begrüßen sein, aussterben, *Cig. (T.) nk.*

izmisati se, am se, *vb. pf.* sich ausmanen, *Cig.*

izmisel, sla, *m.* = izmišljaj, *Cig. (T.)*.

izmiseln, selna, *adj.* = izmišljiv, *Jan. (II.)*.

izmislek, sleka (selka), *m.* die Erbdichtung, *Cig., Navr. (Kop. sp.)*; to so prazni izmisleki, das sind faule Fische, *Cig.*

izmisliti, mislim, *vb. pf.* erünnen, erdichten, erfinden; i. (si) kaj; to si (si) ti izmislil, das ist deine Erfindung; izmisljen, erünnen, erdichtet; izmišljene pripovedke: füngiert, *Cig. (T.)*; izmišljeno ime.

izmišljaj, *m.* die Erbdichtung, *Cig. (T.)*.

izmišljálo, *n.* der Spintifixer (zaničlj), *Cig. (T.)*; — hs.

izmišljanje, *n.* das Erünnen, das Erdichten; i. besed, *Cig.*

izmišljati, am. *vb. impf. ad* izmisliti; erünnen, erdichten, erfinden.

izmišljáva, *f.* die Erbdichtung, *Cig., C.*; nedolžne izmišljave, *Levst. (Zb. sp.)*.

izmišljávati, am, *vb. impf.* = izmišljevati.

izmišljávec, vca. *m.* der Erbdichter, der Erüinner, *Meg., Cig., C.*

izmišljávka, *f.* die Erbdichterin, *Ravn. -Valj. (Rad.)*.

izmišljenína, *f.* die Erbdichtung, die Fabelei, *Cig. (T.)*.

izmišljenica, *f.* das Hirngepinnst, die Chirmäre, *Cig. (T.)*.

izmišljenka, *f.* ein erünnenes Wort, *nk.*; eine erdichtete Erzählung, *Bes.*

izmišljčina, *f.* *nk.* pogl. izmišljčina.

izmišljevánje, *n.* das Erünnen, das Erdichten, das Erfinden.

izmišljeváti, űjem, *vb. impf.* ausünnen, erünnen, erdichten, erfinden; kaj si vse izmišljujejo ljudje!

izmišljévavec, vca. *m.* der Erüinner, der Erbdichter.

izmišljévávka, *f.* die Erüinnerin, die Erbdichterin.

izmišljíja, *f.* *Zora.*, pogl. izmišljava.

izmišljiv, íva, *adj.* eründerlich, *Jan.*

izmišljivost, *f.* die Erüindungskraft, *Jan.*

izmišljotina, *f.* = izmišljava, *Cig. (T.) nk.*; — hs.

izmiti, mišem, *vb. pf. 1)* durch Waschen herausbringen, wegwaschen; i. maroge; — 2) auswaschen; i. sod, ranc.

izmívanje, *n.* 1) das Wegwaschen; — 2) das Auswaschen.

izmívati, am. *vb. impf. ad* izmiti; 1) wegwaschen; — 2) auswaschen.

izmívek, vka, *m.* mesto, katero je voda izmila, predrla, *C.*

izmladíti se, im se, *vb. pf.* abliegen (o sadju), *Dol.*

izmlėsti, mlėzem, *vb. pf.* = izmolsti.

izmlėti, mlėjem, *vb. pf. 1)* durch Mahlen herausbringen, ausmahlen: prevec i. žito, *Cig., Z.*; — 2) mit dem Mahlen fertig werden.

izmlėzivo, *n.* = mleztivo, *Z., KrGora.*

izmóči, mórem, *vb. pf. 1)* herausheffen: i. koga iz —, *C.*; — 2) auswirken: i. komu kaj, *Cig.*

izmóčiti, móčim, *vb. pf.* auswässern, ausbeizen (und dadurch Salze, Säuren u. dgl. entziehen), *Cig.*

izmodrijániti, ánim, *vb. pf.* = izmodrovati, *Cig.*

izmodríti, im, *vb. pf.* flug machen: to ga bo izmodrilo; i. se, flug werden, *vzhŠt.*

izmodrováti, űjem, *vb. pf.* ausflügeln, ergrübeln, *Cig., M.*; teorije i., *Zora*; ni zadovolval s tem, kar je izmodroval sam, *Navr. (Spom.)*; ergründend: celega neba zvezde i., *Preč.*; hotel sem moza izmodrovati, *Glas.*

izmòl, móla, *m.* izmoli, Erfohusthåler, *Cig.* (*T.*); — *čes.*

izmoljèdvati, vjem, *vb. pf.* durch zudringliches Bitten erlangen, erbetteln.

izmóliti, mólím, *vb. pf.* 1) durch Beten erlangen, erfliehen, erbeten; i. komu blagoslov iz nebes, *Cig.*; — 2) mit dem Beten fertig werden, ausbeten; še enega očenaša nisem mogla i.

izmoljåva, *f.* die Hervorragung, *Mur.*

izmólsti, mólzem, *vb. pf.* 1) i. iz koga kaj, jemanem etwas entreißen, *Cig.*; vse denarje je iz mene izmolzel, *Z.*; — 2) ausmelken; do dobrega i., *Cig.*; — erschöpfen, *Cig., Jan.*; izmolzena njiva, magerer Acker, *Cig.*; i. koga, i. komu mošnja, jemanem den Bentel leeren, *Cig.*; ausfangen (fig.), *Cig., Jan., Cig. (T.)*; izmolzena okolica, *Zora*; — izmolzen, entnervt, *Cig.*

izmólžek, zka, *m.* der Extract, *C.*

izmólža, *f.* 1) das Abmelken, *C.*; — die Er schöpfung des Bodens, *Cig.*; — 2) die Emul sion (chem.), *Cig. (T.)*.

izmólžva, *f.* = izmolza 2), *Dict.-Mik.*

izmòngati, am, *vb. pf.* = izmungati, *Cig.*

izmotati, åm, *vb. pf.* 1) herauswinden, lö swickeln; i. se, sich herauswinden, sich lö swickeln; sich herausarbeiten; i. se iz pravde, *Z.*; — sich entpinnen, sich entwickeln; vojska se bo izmotala iz tega, *Cig.*; — 2) mit dem Spapeln fertig werden, ausspulen.

izmotåvanje, *n.* das Löswinden, das Lös wickeln.

izmotåvati, am, *vb. impf. ad* izmotati; lö s winden, löswickeln.

izmòzgati, am, *vb. pf.* entmarken, *Št., BlKr.-M.*; — ausmergeln, *C.*

izmråziti, mråzim, *vb. pf.* ausfålten, *Cig.*

izmřcati, am, *vb. pf.* aussehren, ausmergeln; i. se, *C.*

izmrevåriti, årim, *vb. pf.* durch Miřshandlung entkråften, *Z.*

izmrđanica, *f.* izmrđana ženska, *SlGor.-C.*

izmrđanka, *f.* = izmrđanica, *C.*

izmřdati, mřdam, *vb. pf.* durch Luřucht schwå chen, *C.*

izmřđiti, mřđem (mřđem), *vb. pf.* = odmreti, pomreti, außsterben, *Cig. (T.), C., nk.*

izmrmråti, åm, *vb. pf.* 1) erurren, *Cig.*; — 2) mit dem Brummen fertig werden, aus brummen.

izmrtvåđiti, åđim, *vb. pf.* abtöden, *Jan. (H.)*; i. svoje želje, *Z.*

izmūđiti, mūđim, *vb. pf.* abmartern, abquålen, *Cig., nk.*

izmūgati, am, *vb. pf.* = izmungati, *řvřhŠt.*

izmūliti, im, *vb. pf.* außjåten, außrauben, *Cig., C.*; — außgråjen; travnik i., *Cig.*

izmūljati, am, *vb. impf. ad* izmūliti; auß raufen, außgråjen, *Cig.*

izmūngati, am, *vb. pf.* außmanglen; i. perilo, *Dol., Gor., Tolm.*; — prim. izmongati.

izmúzati se, múzam se, *vb. pf.* ent schlüpfen, sich davon schleichen, *Cig., C., Lařce-Levt.*

(*Rok.*), *řvřŠt.*; vsi se izmuzajo ven, *Jurč.*; i. se komu, *Str.*

izmúzck, zka, *m.* die Entgleitung, *C.*; ti iz muzki, ti izpolzki nature iz svojih modrih tečajev, *Ravn.*

izmúzniiti, múnem, *vb. pf.* 1) die Miinde ab streifen, enttrüden, *C.*; mladico, veico i., *Dict.*; — 2) schnipfen, entwenden, *Cig.*; — 3) i. se. entgleiten, ent schlüpfen; — sich weg ziehen; i. se iz hiše, *C.*; sich entziehen; i. se iz svoje dolžnosti, *Jap.-C.*; — 4) *intr.* ent schlüpfen; iz rok mi izmuzne kaj, *C., řvřhŠt.*

izmuzovåti, åjem, *vb. impf. ad* izmuzniiti, *Cig.*

iznåd, *praep. c. gen.* über — her, über — herab; iznad hriba pileti truma pšev; odvali ka men iznad vodnjaka, *Ravn.*

iznåjåba, *f.* die Erfindung, *Cig., Jan., ogr.-M., nk.*

iznåjdce, cea, *m.* = iznajdnik, *Cig., Jan.*

iznåjdck, dka, *m.* die Erfindung, *Cig., C.*; — die Ermittelung, *Cig., Jan.*

iznåjden, dna, *adj.* = iznajdljiv, *Jan.*

iznåjdenje, *n.* die Erfindung, *Mur., Cig. (T.), nk.*

iznåjdenost, *f.* die Erfahrungheit, die Fertigkeit, *Cig., Jan.*; — prim. iznajti 2).

iznajdljiv, åva, *adj.* erfunderlich, *Jan., Cig. (T.), nk.*

iznajdljivec, vca, *m.* = iznajdljiv človek, *nk.*

iznajdljivost, *f.* die Erfindsamkeit, die Findigkeit, *Jan., nk.*

iznåjdnica, *f.* die Erfinderin, *Cig., Jan.*

iznåjdnik, m, der Erfinder, *Mur., Cig., Jan., DZ., nk.*

iznåjdnost, *f.* = iznajdljivost, *Cig., Jan.*

iznajdovåti, åjem, *vb. impf. ad* iznajti; er finden, *Jan., nk.*

iznåjti, nåjdem, *vb. pf.* 1) außfindig machen, *Cig., Jan.*; erfinden, *Dict., Guts., Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; — 2) i. se v čem, sich zurecht finden, sich orientieren, *Cig. (T.)*; sich außfennen, *Cig.*; — iznajden, flug, geřheit, *Cig., Jan., Gor., Savinska dol.*; iznajdeni in premeteni, *Jap. (Prid.)*; Prelepa 'znajdena mladenka, *Npes.-K.*

iznaroditi, im, *vb. pf.* (narejeno po nem. glagolu: entnationalisieren, *Nov., Let.*)

iznåšanje, *n.* das Heraustrågen, *Cig.*

iznåšati, am, *vb. impf. ad* iznesti; 1) heraus tragen, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) = razna šati, verkleunden, *M.*; — 3) (germ.) betragen, außmachen, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; prim. iz nesti 3).

iznåšlec, šleca (šelca), *m.* der Erfinder, *Sol., Bes.*

iznebåva, *f.* das Löswerden, die Befreiung, *C.*; — prim. iznebiti se.

iznebåvljati se, am se, *vb. impf. ad* izne biti se; löš zu werden finden, sich entledigen, sich befreien; i. se koga, česa, *Jan., Fr.-C.*

iznebitek, tka, *m.* der Abortus, *C.*

iznebitev, tve, *f.* die Entåußerung, *Cig., Jan.*

iznebiti se, im se (bõm se. bõdem se, *Mik., Trub., Levst.*), *vb. pf.* löšwerden, sich ent-

äußern, befreit werden: i. se koga. česa; i. se dolgo; da smo se le tega sitneža iznebiti! — otroka se i. abortieren, *Jan.*; — etwas von sich geben: do bedakov se ni nikoli nepotrebne besede iznebit, *Ravn.*; i. se kake neumne, etwas Dummes aussprechen, *Nor.*
iznebitnica, *f.* ein Weib, das abortiert hat, *C.*
iznebitva, *f.* = iznebitev, *C.*
iznebiti se, am se, *vb. impf. ad* iznebiti se.
iznevčriti, včrim, *vb. pf.* = izneveriti, *Cig.*
iznemagati, am, *vb. impf. ad* iznemoči: schwach werden, erliegen, *Cig., Vrt.*; Turku iznemaga upehani kristjan, *Lerst.(Zb. sp.)*.
iznemariti se, mārīm se, *vb. pf.* liebertlich werden, *V.-Cig.*
iznemati, mam, mljem, *vb. impf. ad* izneti; herausnehmen: bratu troho i., *Krelj*; i. komu oči, *Vrt.*
iznemóči, mórem, *vb. pf.* = obnemoči, kraftlos werden, erliegen, *Cig., Jan.*; Ali vedi, kakor se je brzo porodila. Hitro zopet iznemore in ugasne (jeza), *Lerst.(Zb. sp.)*; ohnmächtig werden, *C.*; iznemógel, mógla, entkräftet, abgepannt, *Jan., C.*
iznemógllost, *f.* die Erschöpfung, die Abgepanntheit, *Jan., SLN.*
iznenáda, adv. unverhofft, *Cig., Jan.*: (iz nenada), *Mik., IjZv.*
iznenádba, *f.* die Ueberraschung, *Cig.(T.)*.
iznenáde, adv. = iznenada, *Mw., Met.*
iznenáden, dna, *adj.* unerwartet, *Jan.*; iznenadna novica, *Jurč.*: — aus dem Stegreif, *Cig.(T.)*.
iznenádi, adv. = iznenada, *Cig., Jan.*
iznenádice, adv. = iznenada, *vřhŠt.-C.*
iznenáditi, nádīm, *vb. pf.* überraschen, *Cig.(T.), nk.*
iznenádjenje, *n.* die Ueberraschung, *nk.*
iznenádoma, adv. = iznenada, *Z.*
izneróditī se, ródīm se, *vb. pf.* unfruchtbar werden, *Cig.*
izneróditī, ródīm, *vb. pf.* in Unordnung bringen, verwirren, (zner-) *Podkruci-Erj.(Torč.)*.
izněsek, ska, *m.* der Betrag, *Jan., Slom.-C.*: nav. znesek.
iznesilo, *n.* = iznesek, *C.*
izněsti, něsem, *vb. pf.* 1) heraustragen, *Mw., Cig., Jan.*; na solnce i. kaj, *Dol.*; — 2) das Gerücht verbreiten: ljudje so iznesli, *Z.*: prim. rznesti; — 3) (germ.) betragen, ausmachen, *Jan.* (nav. znesti: prim. nem. „austragen“ = betragen).
izněti, námēm, *vb. pf.* herausnehmen: bruno, troho iz očesa i., *Krelj*; izname dva desetaka, *Trub.(Post.)*; oči i. iz glave, *Lerst.(Zb. sp.)*; iznemi sekiro iz tega tepla, *Npr.-Erj.(Torč.)*; — iznet, ausgehoben, *DZ.*; iznemši, mit Ausnahme, *C., Raič(Slov.)*.
iznevčra, *f.* der Treubruch, *Jan.*: — der Abfall vom Glauben, *C.*
iznevčriti, včrim, *vb. pf.* 1) i. koga, treulos machen, *C.*; — i. se, abtrünnig werden: on se je bil izneveril Nebukadnezaru, *Dalm.*;

i. se svoji stari navadi, *IjZv.*: — 2) i. se, ungläubig werden, *Cig.*; — 3) (po nem.) veruntreuen, *SLN.*
iznevčrje, *n.* die Abtrünnigkeit: V izneverje kmeta mami, *Lerst.(Zb. sp.)*.
iznevčrjati, am, *vb. impf. ad* izneveriti; i. se, abtrünnig werden: izneverjali so se mu prijatelji in znanci, *Navr.(Kop. sp.)*.
iznevčrjenik, *m.* der untreu geworden ist, *C.*
izneverljiv, iva, *adj.* zur Untreu verleitend, verführerisch, *C.*
iznevčrnik, *m.* der Abtrünnige, *Cig., C.*
iznevčrstvo, *n.* die Abtrünnigkeit, *Nor.-C.*
iznevčsten, tna, *adj.* unverhofft, *Jan.*
iznevčstī, adv. unvermuthet, *Mw., Jan., Met., Mik.*
iznevčljiti, vóljīm, *vb. pf.* unwillig machen: iznevčljen, entriistet, *Bleiv.(Let.)*.
izněžence, nca, *m.* der Berzärtelte, das Zärtelkind, (zn-) *Ravn.-Cig.*
izněženost, *f.* die Berzärtelung: posvetna i., *Cv.*
izněžiti, něžīm, *vb. pf.* verzärteln, *Cig., Šol., Cig.(T.)*; — rus.
izněčiti, něčīm, *vb. pf.* zunichte machen, vernichten, *C.*; i. se = v nič priti, zugrunde gehen: blago se mi je izněčilo, *Dol.*
iznikati, kam, čēm, *vb. impf. ad* 1) iznikniti: entpriesen, *Cig.; M.*
 1. **iznikniti**, nīknēm, *vb. pf.* spriczend herauskommen, entpriesen, *Cig., Jan.*
 2. **iznikniti**, nīknēm, *vb. pf.* enttschwinden, *C.*: i. iz oči, *Vest.*
iznīma, *f.* die Ausnahme, *DZ., kajk.-Valj.(Rad.)*.
iznīmanje, *n.* das Ausnehmen, die Ausnahme: zapoved božja ne trpi iznīmanja, *kajk.-Valj.(Rad.)*.
iznīmati, mam, mljem, *vb. impf. ad* izneti: ausnehmen, *DZ.*; iznīmajoč vzrok, ein Ausnahmegrund, *Lerst.(Pril.)*.
iznīmce, adv. ausnahmsweise, *Mik.*
iznīmek, nīka, *m.* = iznīma; brez iznīmka, *Zv.*
iznīmka, *f.* die Ausnahme, *h. t.-Cig.(T.), nk.*
iznītīti, nītīm, *vb. pf.* ausfäden, die Fäden ausziehen, *Cig.*
iznīžati, am, *vb. pf.* niedriger stellen, *Z.*; ermäßigen, *nk.*
iznīžek, žka, *m.* die Ermäßigung, *Lerst.(Pril.), Nov.*
iznīžvati, ūjem, *vb. impf. ad* iznīžati, *Z., nk.*
iznorčevati se, ūjem se, *vb. pf.* auslcherzen, *Cig.*
iznorčēti, im, *vb. pf.* austoben, *Cig.*
iznós, nósa, *m.* 1) das Hinaustragen, die Austragung, *Cig.*; — 2) = iznesek, der Betrag, *Cig., DZ., SLN.-C.*
iznósiti, nósīm, *vb. pf.* 1) mit dem Tragen fertig werden; hlapec je vsa drva iznosil v drvarnico; — 2) austragen (ein Kind), *Cig.*; gebären, *C.*: negodno je iznosila, sie hat abortiert, *Cig.*; — 3) i. se, durch langes Fruchttragen geschwächt werden: tria se je iznosila, *M.*; — 4) iznošen, abgetragen, abgenützt, *Cig.*

iznōtra, *adv.* = iznotraj, *Trub.-Mik.*
 iznōtraj, *adv.* = znotraj, *C., Trub., nk.*
 iznōv, *adv.* von neuem, neuerdings, (znov)
Trub., Dalm., Rec. (nam. iz nova?).
 iznōva, *adv.* = iz nova. von neuem, *nk.*
 iznōvič, *adv.* = iznova. von neuem, *Z.*
 iznōvičen, *ena. adj.* neu: bati se je iznovičnih
 vstaj, *SN.*
 iznūditi, *nūdim, vb. pf.* abdrängen, *Cig.*
 izobāliti, *ālim, vb. pf.* niederwerfen, (zob-) *C.*;
 — löfchen, tilgen: greh i., *ogr.-C.*; — = pre-
 vrniti, *BKkr.*; i. se, = prevrniti se, *BKkr.*
 izobāra, *f.* črta enakega zračnega tlaka, die
 Höhenlinie, *Jes.*
 izobaronometriški, *adj.* isobaronometrisch, *Cig.*
 (*T.*).
 izobčence, *nca. m.* der Excommunicierte, *Cig.*
 izobčenje, *n.* der Bann, die Excommunication,
Cig., Jan., C.; — die Acht, *Cig.*
 izobčeváti, *ūjem, vb. impf. ad* izobčiti, *Jan., nk.*
 izobčiten, *ina. adj.* Bann-: izobčilno pismo,
 der Bannbrief, *Cig.*
 izobčilo, *n.* die Excommunication, *Cig.*
 izobčitev, *ve, f.* die Excommunication, *Jan.*
 izobčiti, *ōbčim, vb. pf.* ausschließen, *Levst.*
(Nauk); — in den Bann thun, excommuni-
 cieren, *Cig., Jan., C., nk.*
 izobčísiti, *ēsim, vb. pf.* anshängen, *Cig., nk.*;
 (po nem.).
 izobhōditi, *hōdim, vb. pf.* = obhoditi, bereißen,
ogr.-C.
 izobiten, *ina. adj.* reichlich, überschwenglich,
Mur., Cig., Jan., C.
 izobilje, *n.* der Ueberfluß, *Cig.(T.)*
 izobilnost, *f.* die Reichlichkeit, die Ueberflugheng-
 lichkeit, *Mur.*
 izobitšati, *am, vb. pf.* vermehren, *Cig.*
 izobjéstiti se, *jéstim se, vb. pf.* muthwillig
 werden, *C.*
 izobiliti, *ōblim, vb. pf.* abrunden, *Cig.*
 izoblókati, *am, vb. pf.* auswölben, *nk.*
 izobókati, *am, vb. pf.* = izoblókati, *Cig., Jan.*
 izobrāza, *f.* = izobrazba 2), *C.*
 izobrāzba, *f.* 1) die Bildung, die Formation:
 navpična, porazna i., die senkrechte, horizon-
 tale Gliederung, *Cig.(T.), Jes., Rut.(Zg.*
Tolm.); — 2) die geistige Auszubildung, *nk.*
 izobrāziti, *rāzim, vb. pf. 1)* formen, gestalten,
Mur., Cig., Jan.; Bog izobrzi lepo Slove-
 ško telo, *Ravn.*; — ausbilden (den Geist),
 izobrazen, gebildet, *Cig., Jan., M., nk.*; —
 2) bildlich darstellen, *Cig.(T.), nk.*
 izobrazljiv, *iva, adj. 1)* bildend, *nk.*; — 2)
 bildsam, bildungsfähig, *C.* (-zljiv) *Cig.*
 izobrāznik, *m.* der Bildner, *Vrtov.(Sh. g.)*
 izobrazováti, *ūjem, vb. impf.* = izobraževati,
Cig., Jan.
 izobrāzati, *am, vb. impf. ad* izobraziti, *Mur.,*
Cig.
 izobraženece, *nca. m.* der Gebildete, *C., nk.*
 izobraženje, *n. 1)* die Gestaltung, *Mur., Cig.*;
 — 2) die Auszubildung, *Cig.*
 izobraženka, *f.* die Gebildete, *Z., nk.*
 izobraženost, *f.* die Bildung, die geistige Kultur,
Cig., Jan., nk.

izobraženstvo, *n.* die Intelligenz, die Gebil-
 deten, *C., SN.*
 izobraževáten, *ina. adj.* bildend, Bildungs-,
nk.; izobraževalni zavodi, die Bildungsan-
 stalten, *nk.*
 izobraževališče, *n.* die Bildungsanstalt, *Jan.*;
 i. za učitelje, učiteljice, die Lehrer, Lehrer-
 innenbildungsanstalt, *DZ.*
 izobraževānica, *f.* die Bildungsanstalt, *SN.-*
C.; i. učiteljska, vojaška, *Levst.(Nauk).*
 izobraževānje, *n.* das Ausbilden, die Aus-
 bildung, *Cig., Jan., nk.*
 izobraževátelj, *m.* = izobraževavec, *Jan.(H.).*
 izobraževáti, *zūjem, vb. impf. ad* izobraziti;
 1) bilden, formen, *Cig., Jan.*; — 2) geistig
 ausbilden, *Cig., Jan., nk.*
 izobraževávec, *vea, m.* der Bildner, *Cig., nk.*
 izobraževāvka, *f.* die Bildnerin, *nk.*
 izobrazljiv, *iva, adj.* *Cig.*; pogl. izobrazljiv.
 izočítati, *ūtam, vb. pf.* = objaviti, *Vod.(Tz. sp.).*
 izogeotērma, *f.* črta enake zemeljske toplote,
 die Isotherme, *Jes.*
 izogib, *giba, m.* das Ausweichen: znamenje
 izogiba, das Ausweichsignal, *DZ.*
 izogibati se, *gībam, bljem, vb. impf. ad* iz-
 ogniti se; ausweichen: i. se koga (česa), je-
 manden (etwas) meiden, fliehen.
 izogibek, *bka, m.* etwas, dem man ausweichen
 muß: stal je po cele ure poleg biljarda ali
 poleg kvartne mize, igralcem napotje, to-
 čajem izogibek, *Jurč.*
 izogiben, *bna, adj. 1)* das Ausweichen betreffend:
 izogibno znamenje, das Ausweichsignal, *DZ.*;
 — 2) ausweichend: i. odgovor, *Cig.(T.)*; —
 3) vermeidlich, *Jan.(H.).*
 izogljēti, *im, vb. pf.* verfohlen (*intr.*), *Cig.*
 izogljēniti, *im, vb. pf.* in Nothe verhandeln,
C.; — i. se, = izogljēniti, *Cig.*
 izogljiti, *im, vb. pf.* = izogljēniti, *Cig.*
 izōhati, *am, vb. pf.* = izvohati, *Dol.-Z.*
 izohimēna, *f.* črta enake srednje zimske to-
 pline, die Isochimene (geogr.), *Cig.(T.), Jes.*
 izok, *m.* die Cicade, *Jurč.(Tug.)*; — stsl.
 izokrīma, *f.* črta največje mrlzote morskega
 površja, *Jes.*
 izokrōgliti, *krōglim, vb. pf.* anrunden, ab-
 runden, *Cig., Jan.*
 izokrōgljenje, *n.* die Abrundung: i. svot, *DZ.*
 izokrōgljevānje, *n.* die Abrundung, *DZ.*
 izokrōgljeváti, *ūjem, vb. impf. ad* izokrogli-
 ti, *DZ.*
 izokrōževáti, *ūjem, vb. impf. ad* izokrožiti,
Jan.(H.).
 izokrōžiti, *im, vb. pf.* anrunden, abrunden,
Cig., Jan.; — i. drobce na cele kraicarje, *DZ.*
 izolátor, *rja, m.* samilo, der Isolator, der Nicht-
 leiter (phys.), *Cig.(T.).*
 izolika, *f.* die Auszubildung, *C.*
 izolikati, *am, vb. pf.* ausbilden, *Let.*
 izomika, *f.* die Auszubildung, *nk.*; praktična i.,
DZ.
 izomikati, *kam, čem, vb. pf.* ausbilden, *Cig.*
 izomorfija, *f.* enakost kristalnih oblik pri
 raznih tvarinah, istollikost, die Isomorphie,
Cig.(T.).

izonégati, am, vb. pf. eine Handlung, die man augenblicklich nicht bestimmt nennen kann, vollenden, *Cig.*

izonegáviti, ávim. vb. pf. = izonegati, *Z.*

izongáviti, ávim. vb. pf. = izonegati, *Cig.*

izop, m. neka rastlina: der Hysop (hyssopus).

izopácénost, f. = izpacénost, die Verderbenheit, die Verfehltheit, *Vest.*

izopačevánje, n. die Verfälschung, *Cig. (T.)*, *DZ.*; i. javnih kreditnih listov, *DZ.*

izopačitelj, m. der Verderber, *C.*

izopáčiti, im. vb. pf. = izpacíti: verderben, corumpieren, *C., nk.*; verfälschen, *h. t.-Cig. (T.)*; verkehrt darstellen, *Cig. (T.)*; — izopácen kristal, mišjgebildet, *Erj. (Min.)*.

izopáka, f. die Zälschung, *DZ.*

izorahija, f. érta istočasne plime morske, *Jes.*

izoráti, orám, órjem, vb. pf. 1) herausadern, aufadern; kamenje i.; — 2) mit dem Aefern fertig werden, auspflügen; njivo i.; — aufadern; ledino i.

izorávati, am, vb. impf. ad izorati, *Cig.*

izórglati, am, vb. pf. durchorgeln; fertig orgeln.

izostájati, am, vb. impf. ad izostati: ausbleiben, *Jan., nk.*; iz šole i., časniki izostajajo, *nk.*

izostánje, n. das Ausbleiben, *DZ.*

izostánek, nka, m. das Ausbleiben, *Jan. (H.)*; — das Ausgebliebene, *Jan. (H.)*.

izostáti, stáncem, vb. pf. ausbleiben, *Jan., nk.* (po nem.).

izostíti, im, vb. pf. ipitig machen, *Cig.*

izostriiti, im, vb. pf. idärren, *Cig.*; — verdärren: i. kazen, *Cig.*

izotéra, f. érta enake srednje poletne toplote, die Zwotherme, *Jes.*

izotërma, f. érta enake srednje letne toplote, die Zwotherme, *Jes.*

izotéti, otném, vb. pf. retten: i. gotove smrti, *Vrt.*

izotlúti, im, vb. pf. aushöhlen, *C.*

izotljáva, f. die Aushöhlung, *ogr.-C.*

izopácénost, f. = spácénost, *Cig. (T.)*; — prim. izpaka.

izopáčiti, im, vb. pf. = spácíti, *Cig. (T.)*, *Dalm.*; i. se = v nasprotno se izpreobrniti, *Mik.*; — prim. izpaka.

izpád, páda, m. der Ausfall (3. B. des Getreides aus den Aehren), *Cig., Jan.*

izpádanje, n. das Heransfallen, *M.*

izpádati, pádam, vb. impf. ad izpasti: herausfallen, ausfallen: lasje mu izpadajo, die Haare gehen ihm aus, *Jurč.*

izpádek, aka, m. der Ausfall (3. B. der Contonanten), *Cig. (T.)*.

izpáh, páha, m. 1) die Clision: i. samoglasnice, *Cig. (T.)*; — 2) die Verrentung, (spah) *Mur., Jan., Mik.*; — 3) der Hautschlag, *Valj. (Rad)*; nav. pl. izpahi, *Dol.*; — 4) ein Misalit, *Ip.*

izpáhati, páham, vb. pf. ansicheln: i. prah iz česa, *Jan.*; z vredo žito i., aus dem Getreide den Staub mit einem Sad ansicheln, *Z., Dol., vzhSt.*; z dlano hlače komu i. = natepsti, *Glas.*; — prim. opahati.

izpáhavec, vca, m. der Westschobel, (spah-) *Cig., Valj. (Rad)*; prim. spehalmik.

izpáhck, hka, m., pl. izpahki, der Auschlag, *Jan.*

izpáhljaj, m. die Verrentung, *Jan.*

izpáhnniti, nem, vb. pf. = izpehniti.

izpáhjenje, n. 1) die Ausstößung: i. iz svelega reda, *nk.*; — 2) die Verrentung, *Cig.*

izpahováti, újem, vb. impf. ad izpahniti, *Jan.*; pogl. izpehovati.

izpáka, f. = spaka, *Mik., Valj. (Rad)*; (pisava: izpak- utegne biti pravilnejsa, toda govori in piše se sploh spak-).

izpakóta, f. = spakóta, die Mišjgeburt, *Strekh.*

izpakudráti, ám, vb. pf. = spakudrati, *Cig. (T.)*.

izpáti, im, vb. pf. ausjengen, ausfeuern: sod i., *Cig.*

izpámetiti, im, vb. pf. flug machen, *Z.*; i. se, flug werden, *Z.*; sich eines bessern besinnen, *Let.*

izpámetovati, ujem, vb. pf. = spametovati, *Z.*

izpár, m. = izpara, *Cig., M., Vrtov. (Km. k.)*.

izpára, f. die Ausdünstung, *Mur., Cig. (T.)*.

izpáratí, am, vb. pf. durch Lufttrennen herausbekommen, austrennen, *Cig.*

izpáren, rna, adj. Ausdünstungs-, *Mur.*

izpárica, f. die Ausdünstung, *Mur., Cig. (T.)*, *DZ.*

izparilnica, f. das Abdampfgefäß, *Cig. (T.)*.

izpáriti, párim, vb. pf. ausdünsten, ausdampfen, verdampfen, *Mur., Cig. (T.)*; i. se, verdampfen, *Cig. (T.)*; muzga po drevesu se zadosti izpari, (sp-) *Pirc.*

izpárjanje, n. die Verdämpfung, *Cig. (T.)*.

izpárjati, am, vb. impf. ad izpariti, *Mur., Cig.*

izparomér, méra, m. der Verdunstungsmeßer, das Atmometer, *Cig. (T.)*.

izpásti, pádem, vb. pf. 1) herausfallen, ausfallen, *Cig., Jan.*; entjinken, *Cig.*; — 2) gelingen: ni mu izpalo, *jvzhSt.*; — ausfallen (germ.): dobro i., *nk.*

izpásti, pásem, vb. pf. 1) = popasti, abweiden, *Mur., Cig.*; travnik i., *Polj.*; — 2) durch die Weide gut genährt machen: živino i., *C.*; — i. se, fett werden, *Cig.*; — 3) i. se nad kom, an jemandem sein Wüthchen kühlen, (spasti) *Vrsno pod Krnom-Erj. (Torb.)*.

izpáš, m. njiva, polje na izpaš = na izpaši, *C.*; — prim. izpaša.

izpáša, f. na izpaši so njive, katere lahko popasajo, (der Beschädigung durch Abweiden ausgelegt), *C.*; — glede pisave izp- (nam. sp-) prim. stsl. ispasti niva, hs. ispaša = paša. izpašiti se, im se. vb. pf. = izhlapeti, entdünsten, *Dol.-Cig.*

izpášina, f. = izpašnik, *Javn., C., Svet. (Rok.)*.

izpašince, nca, m. = izpašnik, *C., kajk.-Valj. (Rad)*, *SlN.*

izpašnik, m. die Trift, der Weidepfad, die Gutweide; glede pisave izp- (nam. navadno sp-) prim. izpaša.

izpášnjak, m. = izpašnik, *Valj. (Rad)*.

izpáziti, pázim, vb. pf. = spáziti, ausspähen, *Jan.*; izmed množice koga i., *Raič (Glas.)*.

izpečáti, ám, vb. pf. = spečati: i. blago, anbringen, *Cig., nk.*

izpěči, pēčem, *vb. pf.* ausbraten, ausbacken, *Mur.*, *Cig.*; — prim. speci.

izpěhanost, *f.* die Ermattung (vom schnellen Gehen, Laufen), *Cig.*

izpěhati, am, *vb. pf.* durch schnelles Gehen, Laufen ermüden, *Jan.*, *Cig.*, *C.*; konia i. daš Pferd zusammenreiten, *Cig.*; ves izpehan prišel je domov, *južhSt.*: (speh-) *Cig.*, *Jan.*: i. se, sich außer Athem laufen, *južhSt.*

izpěhávati, am, *vb. impf. ad* izpehniti, *Danj.*-*Valj.* (*Rad.*); i. se, auserschlagen: v gobcu se izpehavajo mehurci, *Lerst.* (*Nauk.*)

izpěhniti, pāhnem, *vb. pf.* 1) herausstoßen, anstoßen; i. komu oči, die Augen ausstechen, *C.*, *Kaič.* (*Slov.*); i. sodu dno, dem Faß den Boden auserschlagen, *Cig.*; i. iz sedla, aus dem Sattel heben, *Krelj.*; i. samoglasnico, eskidieren, *C.*; izpahnjati kot, auspringender Winkel (math.), *Cig.* (*T.*); — 2) verrenken, verstauchen; i. si nogo, roko; i. si vrat, sich den Hals brechen, *Krelj.*; — 3) mit dem Stoßhobel abhobeln, abjügen; i. desko, dogo: pogl. spehniti; — 4) i. se, ausbrechen (vom Auserschlagen), *Cig.*, *Jan.*, *C.*; izpehnilo se mi je nekaj po životu, *Z.*

izpěhováti, ūjem, *vb. impf. ad* izpěhati, *C.*

izpeliskati, am, *vb. pf.* herauserschlagen, herausstoßen, *Jan.* (*H.*).

izpeljāncek, čka, *m. dem.* izpeljanec, *Cig.*

izpeljanec, nca, *m.* dem Neste entwachtener, ausgeflogener Vogel, *Cig.*, *C.*, *Notr.*, *Valj.* (*Rad.*), *Mik.*

izpeljānje, *n.* die Ausföhrung, *Mur.*

izpeljātevc, tve, *f.* die Ausföhrung, *Jan.*

izpěljati, pēljem, *in:* izpěljati, ām, *vb. pf.* 1) heraus-, hervorführen, *Cig.*, *Jan.*; i. gnoj na njivo, *Dol.*; In je 'zpeliala konj'če tri, *Nres.*-*Vraž.*; — (aus dem Neste) führen: ptice so že mladičke izpeljale; i. se, daš Reit ver-laffen; pički so se že izpeljali: entwenden: denar komu iz žepa i., *Cig.*, *južhSt.*; — i. iz zmot, aus dem Irrthum herausleiten, *Cig.*; — verlocken: zopet me je izpeljal, wieder hat er mich daran gefriegt, *južhSt.*; — ableiten, folgern, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — 2) etwaš fahrend irgendwohin schaffen: prehud je breg, preveč si naložil, ne boš izpeljal, der Berg ist zu steil, die Ladung zu groß, du wirst nicht hinauffahren können; tega še po ravnem ne boš izpeljal; — 3) ausführen, vollführen, durchführen, zustande bringen; vse lepo i.; — i. zid, jarek, eine Mauer auführen, einen Graben ziehen, *Cig.*: trto kvisku i. in die Höhe ziehen, *Cig.*

izpeljāva, *f.* 1) = izvoz, die Ausföhr, *Cig.*, *C.*; — 2) die Ableitung, die Deduction, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — 3) die Ausföhrung, die Durchföhrung, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *nk.*

izpeljāvati, am, *vb. impf. ad* izpěljati, *Cig.*; 1) herausführen, herausfahren: i. deva po gradem kolovozniku, *Lerst.* (*Zb. sp.*); i. pičke, *Z.*; — 2) ableiten: besede i., *Cig.*, *nk.*

izpeljāven, vna, *adj.* 1) ausföhrbar, *Cig.*, *C.*; — 2) izpeljāvni, Durchföhrungs-, *Jan.* (*H.*).

izpeljevátcn, tna, *adj.* vollziehend, *Jan.*

izpeljevānje, *n.* 1) daš Ausföhren, *M.*; — 2) die Ableitung, die Deduction, *Cig.*

izpeljevátci, ūjem, *vb. impf. ad* izpěljati: 1) herausführen: starka mladiče izpeljuje, locht die Vögeln zum Ausfliegen, *Z.*; — zu entlocken suchen, iz koga kaj i., *Z.*; — ableiten, folgern, *Cig.*, *Jan.*: besede i., *nk.*; — 2) ausföhren, vollföhren, vollbringen.

izpeljevāvec, vca, *m.* der Vollföhrer, *Jan.*

izpeljāv, ūva, *adj.* = izpeljāven 1), ausföhrbar, *Jan.*, *nk.*

izpěnek, nka, *m.* der Abföhaum, *C.*

izpěnití se, pēnim se, *vb. pf.* zu schäumen aufhören, *Cig.*

izpěretí, sm, *vb. pf.* vermodern (o lesu, platnu), *Z.*

izpěsniti se, pēsnem se, *vb. pf.* entgleiten, entweichen, *C.*, *Sret.* (*Rok.*), *Dol.*

izpěti, pójem, *vb. pf.* 1) ansetzen; i. pesem: — 2) i. se, durch Zugen erschöpfen, *Cig.*

izphāti, phām, *vb. pf.* 1) anstoßen; — 2) abstampfen; durch Stampfen abnügen, *Cig.*

izpíhati, ham, šem, *vb. pf.* 1) durch Blasen herausbringen: prah iz luknje i., herauswehen, *Cig.*; — 2) daš Blasen beenden: jezo i., den Zorn verstauchen, *Cig.*

izpíhniti, píhnem, *vb. pf.* durch einmaliges Blasen, Wehen herausbringen; — i. se, in Luftballen anlaufen: testo se izpíhne, *C.*

izpíhováti, ūjem, *vb. impf. ad* izpíhniti, izpíhati, izpíjati, am, *vb. impf. ad* izpíti: 1) anströfen, *Cig.*; — 2) i. se, sich durch Trinken zu Grunde richten: izpíja in izzira se, *Cig.*

izpíliiti, pílim, *vb. pf.* 1) ausfeilen, durchfeilen; žago i.: koleša za ure i., *Jap.*, *Prid.*; — pren. i. pesem, *Cig.*; — 2) izžagati, ausfagen, *Cig.*

izpíljeváti, ūjem, *vb. impf. ad* izpíliiti, *Cig.*

izpípati, pípam, píjem, *vb. pf.* anstrafen, herausreißen, *Guts.*, *Cig.*, *M.*; koren, repo i., *St.*; las si i., *Cig.*; zob komu i., *Gor.*

izpípniti, pípnem, *vb. pf.* herausrufen, *C.*

izpiráca, *f.* der Waidsteyen, der Waidslappen, *C.*, *Z.*

izpiralíščce, *n.* die Auswaidstátte: ovče i., die Schafwäide, *DZ.*; i. za rude, der Schlammherd, *Cig.*

izpirálo, *n.* daš Waidmittel, *Cig.*

izpirānje, *n.* daš Auswaiden: — die Wäide (im Hüftenweien), *Cig.*; i. zlata, daš Goldwaiden, *Cig.* (*T.*); — die Groñen (geol.), *Cig.* (*T.*).

izpirati, píram, *vb. impf. ad* izprati: 1) durch Waschen herausbringen, wegwaschen; i. madeže; — i. krivnio, die Schuld ausweien, *Cig.*; — 2) auswaiden: rudo, zlato, rano i.; usta, grlo si i., sich den Mund waiden.

izpiravec, vca, *m.* kdor kaj izpira, *Cig.*, *Jan.*

izpírek, rka, *m.* 1) daš Ausgewaidene: železni izpírki, aus den Eisenachsen ausgewaidene Eisen, daš Kleineisen, *Cig.*; — 2) izpírki, = zmetki, die Rühmild, *Savinska dol.*

izpis, písa, *m.* daš herausgeschriebene Stück, die ausgeschriebene Stelle, *Cig.*; der schriftliche Extract, *Jan.*

izpísati, šem, *vb. pf.* 1) herausschreiben, aus einem Buche, einer Schrift ziehen, *Cig., Jan., nk.*; excerpieren, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; — 2) zuende schreiben, ausschreiben; i. list: — i. zvezek, voll beidrehen: — vrata so bila izpisana od kamenja, t. j. udarci od kamenov so se na vratih poznali, *Gor.*; — 3) verschreiben: dokaj peres i., *Cig.*; — i. se, sich im Schreiben erschöpfen, *Cig.*

izpisávati, am, *vb. impf. ad* izpísati; = izpisovati, *Mur.*; — excerpieren: slovstvo za slovník i., *Levst.(IjZv.)*.

izpisek, ska, *m.* der Auszug (aus einer Schrift), der Extract, *Cig., Jan., C.*; i. iz kake knjige, *Navr.(Let.)*; izpiski iz zemljskih knjig, *DZ.*; i. iz matice, der Matrizenauszug, *Cig.*; — izpiski, *Excrypte, Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; izpiski iz listin, *Regeften, Cig.(T.)*.

izpiskati, am, *vb. pf.* mit dem Spielen auf einem Blasinstrumente (Pfeife, Flöte) fertig werden, *Cig.*; — i. se, sich im Spielen auf Blasinstrumenten erschöpfen, *Z.*

izpispina, *f.* die Ausstreibegebür, *Jan.(II.)*.

izpisovánje, *n.* das Herausschreiben: das Excerpieren, *nk.*

izpisovátelj, *m.* der Herausreiber, der Excceptor, *Let.*

izpisováti, űjem, *vb. impf. ad* izpísati; herausschreiben, ansehen, excerpieren, *Mur., Cig., Jan., nk.*

izpisovávec, vca, *m.* der Ausreiber, der Auszieher, der Excceptor, *Mur., Cig., nk.*

izpiš, *m.* der Ausschlag, *vzhŠt. - C.*; — der Seerbut, *C.*

izpišiti se, im se, *vb. pf.* = izpišiti se, *Tolm.*

izpišek, ska, *m.* die Hügblätter, die Wimmer, *C., vzhŠt.*

izpišiti se, im se, *vb. pf.* Bläschen bekommen; usta se izpišijo, *Mur., C., vzhŠt.*; izpišilo se mi je, ich habe einen Ausschlag bekommen, *SlGor.*

izpit, pita, *m.* das Examen, die Prüfung, *Jan., C., SLN.*; hs.

1. **izpitati**, pítam, *vb. pf.* vola, prašiča i., völlig fett mästen, ausmästen.

2. **izpitati**, pítam, *vb. pf.* 1) erfragen, ansuud schaften, *Mur., Cig.*; = po ovinkih izprašati, *Ip.-Erj.(Torb.)*; — 2) abfragen, *Št.-Cig.*; verhören, *C.*

izpitávvanje, *n.* das Ausfragen, *ogr.-Valj.(Rad).*

izpitávati, am, *vb. impf. ad* izpitati; 1) nach etwas forschen, fragen, *Mur., Jan.*; i. kaj, *ogr.-Valj.(Rad.)*; — 2) ausfragen, *M. Zora*; ušitelj izpitava, *ogr.-Valj.(Rad.)*; i. koga, verhören, *C.*; Če bodo me spitali (nam. izpit), Jaz bom jim odgovor dal, *Npes.-K. Cig.*; i. njivo, *Jan.*; izpita prst, *Cr.*; izpite oči, eingefallene Augen, *Cig.*; izpit clovek, ein ausgefertigter, eutfertigter Mensch, *Cig.*,

juvžŠt.; — 2) = izkaditi: i. lulo tobaka, *Cig.*; — 3) i. se, sich durch Trinken schwächen, zugrunde richten, *Cig.*

izpitkováti, űjem, *vb. impf.* ausfragen, forscheln („fratjscheln“), *C.*

izpittina, *f.* die Prüfungstage, *Jan.(II.)*; — prim. izpit.

izpitováti, űjem, *vb. impf. ad* 2. izpitati; ausforschen, *Mur.*

izpívati, vam, *vb. impf. ad* izpiti; anstrinken; ako mi ne poveste, kdo vsak dan darove sneda in izpiva, kar umoriti vas rečem, *Ravn.*

izpláča, *f.* die Auszahlung, *Z.*; za (na) izplačo nakazati, flüssig machen, *DZ.*

izpláčanje, *n.* die Auszahlung.

izpláčati, am, *vb. pf.* auszahlen: vse do krajcarja i.; durch Bezahlung ausgleichen: dolg i.; — bezahlen: posle, delavce i.; — vergelten: bom te že izplačal! ich werde es dir schon vergelten! *juvžŠt.*; izplačalo ga je! er hat seinen Theil bekommen! *juvžŠt.*; — i. se, sich rentieren; to se ti ne bode izplačalo, es wird dir nicht die Mühe lohnen; ne izplača se, es lohnt sich der Mühe nicht; ne izplača se delo, *trud. Cig.*

izpláčen, čna, *adj.* zahlbar, fällig, *Cig.(T.), DZ., Cel.(Tr.)*.

izpláčeválnica, *f.* das Zahlamt, *Cig., DZ.*; deželna i., das Landeszahlamt, *DZ.*

izpláčevánje, *n.* das Auszahlen, das Bezahlen.

izpláčeváti, űjem, *vb. impf. ad* izpláčati; auszahlen: — i. delavce ob sobotah; — i. se, sich rentieren; to delo se izplačuje, man findet keine Rechnung bei dieser Arbeit, *Cig.*

izpláčevávec, vca, *m.* der Zahlmeister, *Cig., Jan.*

izpláčálnica, *f.* der Zahlungsbogen, *Jan.(II.)*

izpláčilo, *n.* die Ausbezahlung, *Cig., Jan.*

izpláčljiv, iva, *adj.* = izpláčen, *Cig.*

izpláčnost, *f.* die Zahlbarkeit, die Fälligkeit, *Jan.(II.)*.

izpláhniti, pláhnem, *vb. pf.* = izplakniti, *Mur., Jan., juvžŠt.*

izplahováti, űjem, *vb. impf. ad* izplahniti, *Jan.*

izplákati, plákam, čem, *vb. pf.* 1) i. si oči, sich die Augen ausweinen, *C.*; — 2) i. se, sich ausweinen, *Mur., nk.*

izplákniti, pláknem, *vb. pf.* ausspülen, ausduschen; i. škap, *sod.*

izplakováti, űjem, *vb. impf. ad* izplakniti; ausspülen, ausduschen; i. in pomivati materi pomagam, *Ravn.(Abc.)*.

izplameněti, im, *vb. pf.* zuende lodern, auslebern, *Cig.*

izplamtěti, im, *vb. pf.* = izplameneti, *Cig.*

izplášiti, plášim, *vb. pf.* herausschrecken, *Cig.*

izplátek, tka, *m.* die Auszahlung, *C.*

izplátan, tna, *adj.* = izpláčen, *Jan.(II.)*

izpláti, póljem, *vb. pf.* 1) ausschöpfen: *Cig., Jan.*; i. vodo iz jarka z lopato, ausschöpfen, *Cig.*; vodo iz čolna i., *Z.*; mošt i. iz kadi, *Vrtov.(Vim.)*, *juvžŠt.*; — durch Schöpfen leer machen: i. mlako, *SlGor.*; — 2) durch

Schwinger reinigen, ausSchwinger; i. oves, pšenico; pšenico s plevami i. = daß Stund mit dem Wade ausgießen, *Cig.*

1. **izplatiti**, im, vb. pf. 1) flach bearbeiten: = na plat izesati, *C.*; — 2) i. se, sich schiefen, *Cig.*

2. **izplatiti**, im, vb. pf. = izplačati, *Mur.*, *kajk.-Valj.* (*Rad.*).

izplávati, plávam, vb. pf. herausSchwimmen, i. iz vode.

izplávck, vka, m., izplavki, = kar se izpolje pri žitu, občinki, *C.*

izpláviti, plávím, vb. pf. ausSchwimmen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; i. perilo, *Mur.*; posodo i., *C.*; dež je polja izplavil, der Regen hat die Felder abgeschwemmt, *Cig.*

izpláziti se, plázím se, vb. pf. herausSchließen, heranschieben; težko se je izplazil iz soda, *jvžhŠt.*

izpléčenece, nea, m. der sich die Achsel verrenkt hat, *V.-Cig.*

izpléčiti, im, vb. pf. i. se, sich das Achselbein verrenken, *Cig.*; i. si roko, *Svct.* (*Rok.*).

izplésati, šem, vb. pf. austanzen; — i. črevlje, abtanzen, *Cig.*; — i. se, sich durch Tanzen erschöpfen, *Cig.*

izplésneti, nejem, vb. pf. verSchimmeln; kruh je izplesnel.

izplésniti, im, vb. pf. pogl. izplesniti, in prim. plesniti.

izplésti, plétem, vb. pf. 1) fertig flechten, ausflechten; — i. dekleta, den Mädchen die Zöpfe fertig flechten, *jvžhŠt.*; — 2) i. se, sich herauswinden, *Cig.*; — sich entwickelt: vojska se bo izplela, *Cig.*

izpléšiti, pléším, vb. pf. laßl machen, lichten: gozd i., *Cig.*

izplétati, plétam, vb. impf. ad izplesti.

izpleténka, f. die Kranzseljungier; (nav. spl-).

izpléti, plévem, pléjem, vb. pf. ausjäten, ausraufen; plevel i. iz nasada; — mit List entlocken, *C.*; denar i. komu iz žepa, *Cig.*; tudi: i. koga, jemanden laßen, *Cig.*; — i. jo, i. se, sich wegziehen, heimlich entSchlüpfen, *Cig.*, *C.*

izplévati, am, vb. impf. ad izpleti; ausjäten: ljuljko i., *Trub.*

izplevėti, im, vb. pf. ichal werden, *Cig.* (*T.*): prim. plevelk.

izplevsati, am, vb. pf. zrnje iztepsti iz klasov, *Z.*; (širje) ausSchlagen, *Jan.* (*H.*).

izplézati, zam, vb. pf. herausklettern, *Cig.*

izpljevati, pljújem, vb. pf. = izpljavati, *Cig.*

izpljúnek, nka, m. daß Ausgepuckte, *C.*

izpljúniti, pljünem, vb. pf. ausSpucken: i. kaj,

izpljúska, am, vb. pf. durch mehrmaliges Schlenken herausbringen, herausSchlenken: vodo iz kupice, *Cig.*

izpljúskniti, pljúsknem, vb. pf. = izpljusniti, *Z.*

izpljúsnniti, pljúsnnem, vb. pf. herausSchlenken: vodo iz kupice i., *Cig.*; — besedo i., mit einem Worte herausplagen, *SN.*

izpljavati, pljavem, pljavam, vb. pf. durch Spucken herausbringen, ausSpucken: veliko krvi i.

izpljuvck, vka, m. daß Ausgepuckte, *Valj.* (*Rad.*).

izplódití, im, vb. pf. aushefen (Zunge) ausbringen, *Jan.*; — *pren.* erzeugen, *C.*

izplóskati, am, vb. pf. auspatschen, *Cig.*; — durch Klatschen beschimpfen und vertreiben, *Cig.*

izplóúti, plóvém, vb. pf. herausSchwimmen, *C.*

izplóúžiti, plóúžím, vb. pf. ausadern, *Z.*

izpo-, *praef.* (nav. spo-); v nekterih krajih se sploh spo-, t. j. izpo- govori nam. po-, n. pr.: spoklati, spomoriti, t. j. izpoklati, izpomoriti = poklati, pomoriti; pomen se nekoliko okrepi, pa se bistveno ne izpremeni; prim. *Mik. I. G. II. 331.*: besede, ki jih tu ne najdeš, išči pod: spo-.

izpočítati, am, vb. impf. 1) nachzählen, nachrechnen, *Javn.*, *Mur.*; — 2) vorwerfen, *Jan.*, *M.*, *Tolm.*

izpočitávanje, n. daß Vorwerfen, *kajk.-Valj.* (*Rad.*).

izpočitávati, am, vb. impf. Vorwürfe machen, vorwerfen, *kajk.-Valj.* (*Rad.*), *Tolm.*

izpočítek, tka, m. der Woiwurf, *Jan.*

izpočítí se, číjem se, vb. pf. völlig ausgerufen: izpočit, der ausgerufen hat: izpočit konj; izpočíta prst, zemlja.

izpočitováti, číjem, vb. impf. = izpočitavati. Vorwürfe machen, (spo-) *SN.*

izpód, l. *praef.* c. gen. unter — hervor: izpod skale voda teče: izpod njive rudo kopajo, man grábt daß unter dem Acker liegende Erz aus, *Mur.*; — ll. *praef.* kaže, da ima dejanje spodaj, pod kako rečo, svoj začetek: izpodbosti konja.

izpodbáda, f. die Anpörrnung, *Cig.*, *Jan.*, *C.*

izpodbádanje, n. daß Anpörrnen, die Anpörrzung, *Cig.*, *nk.*

izpodbádati, am, vb. impf. ad izpodbosti: 1) anpörrnen: i. konja; — aufstacheln, aufmuntern: i. koga k čemu; — 2) izpodbada me, ich habe Seitenstechen, *Ijub.*

izpodbáavec, vca, m. der Anpörrner, der Anpörrer, *Cig.*

izpodbádek, dka, m. der Antrieb, der Reiz, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Rog.*, *Ravn.-Valj.*, *Rad.*; i. k radožarnosti, *nk.*

izpodbadljiv, íva, adj. anpörrnend, aufmunternd, anregend, *Cig.*, *Jan.*

izpodbádoma, adv. spörrreich, *M.*

izpodbétí, m. der Spatsch (tussilago), *Habd.-Mik.*, *M.*, *Burg.*

izpodbezáti, am, vb. pf. anpörrnen, *C.*

izpodbijanje, n. die Beitreitung, die Befämpfung, *Cig.*

izpodbijati, am, vb. impf. ad izpodbiti: darunter wegschlagen: nogo i. komu, jemandem ein Bein unterSchlagen, *Cig.*; — beitreiten, befämpfen, aufstechen: trditve, mnenje i., *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *nk.*; i. pravice, *DZ.*: izpodbijan, angefochten, *DZ.*

izpodbijávec, vca, m. der Befämpfer, *Cig.*

izpodbíti, bíjem, vb. pf. darunter wegschlagen: stebre i.; i. komu nogo, einem ein Bein unterSchlagen, *Cig.*, *Telov.*; — mit Erfolg be-

streiten, widerlegen: trditev. dokaz i., *Cig., Jan., nk.*
izpodbitje, *n.* die Widerlegung, *Cig.*
izpodbod, *bóda, m.* die Anspornung, der Antrieb, *Cig., C.*
izpodbódek, *dka, m.* = izpodbadek, *Vrtov. (Vin.).*
izpodbódljaj, *m.* die Anspornung, der Antrieb, *Jan., M., C.:* koliki izpodbodljaj za vsacega! *Ravn.-Valj. (Rad).*
izpodbój, *bója, m.* die Beistimmung z. B. der Rechtmäßigkeit einer Ehe, *Valj. (Rad).*
izpodbósti, *bódem, vb. pf.* anspornen: konja i., dem Pferde die Sporen geben; — aufstacheln, anreizen: i. koga k čemu.
izpodbršati, *am. vb. pf.* unterwühlen: i. koreninice, rastline, *C.*
izpodbršce, *m.* motvoz, s katerim se ženska izpodbreca, (izpodrec) *Cig., Dol.*
izpodbršcati, *am. vb. pf. i. krilo, i. se,* daß (weißliche lange) Kleid hoch aufschürzen und dadurch einen „Bauch“ machen, *C., Lašče-Erj. (Torb.), Z.;* nav. izpodrecati, *Dol.;* prim. podkošati se.
izpodbršcnik, *m.* = izpodbrec, (izpodrecnik) *Cig.*
izpodbrecováti, *újem, vb. impf. ad izpodbrecati,* (izpodrec-) *Cig., Dol.*
izpodbršncati, *am. vb. pf.* = izpodbrecati, *Notr.-Erj. (Torb.).*
izpodbúd, *m.* die Aufmunterung, *Cig.*
izpodbúda, *f.* die Aufmunterung, *Jan., nk.*
izpodbúdek, *dka, m.* = izpodbud, *Jan.*
izpodbúden, *dna, adj.* = izpodbudljiv, *Cig., Jan., nk.*
izpodbúdilo, *n.* die Aneiferung, die Aufmunterung: v izpodbudilo, *Levst. (Nauk).*
izpodbúditi, *im, vb. pf.* aufmuntern, den Zimvntz geben, *Cig., Jan., nk.;* geistig erbauen, *Cig., Jan.*
izpodbudljiv, *iva, adj.* aufmunternd, *Cig.;* izpodbudljivi ukazi, *Navr. (Kop. sp.);* — erbanlich, *C.*
izpodbudljivost, *f.* die Erbanlichkeit, *C.*
izpodbúdnicá, *f.* die Grununterungsrede, *Cig.*
izpodbúja, *f.* die Aufmunterung, *nk.;* — die geistige Erbanung, *Jan.*
izpodbújanje, *n.* das Aufmuntern, das Aufeifern, *Cig., nk.*
izpodbújati, *am. vb. impf. ad izpodbúditi,* aufmuntern: i. koga k čemu, *Cig., Jan., nk.;* — geistig erbauen, *Cig., Jan.*
izpodbújenje, *n.* die Aufmunterung, *Cig.*
izpodcéjati, *am. vb. impf.* unterhalb abrinnen lassen: izpod hrusek so sok izpodcejali in pili, *Svrt. (Rok.).*
izpodrškati, *am. vb. impf. ad izpodrškati.*
izpodrškati, *dfknem, vb. pf.* ausgleiten: izpodršknila mi je noga, izpodršknilo mi je: tudi gosi véasi izpodrškne, *Npreg.-Cig.;* — tudi: i. se, (spodrsk-) *Cig.*
izpodrškováti, *újem, vb. impf. ad izpodrškati:* ausgleiten, (spodrsk-) *Cig.*
izpodršati, *am. vb. impf. ad izpodrškati,* *Cig.;* izpodrška mi, ich gleite ab, *Cig.*

izpodršck, *ska, m.* das Auëglitichen, der Gliticher, *Hip.-C.*
izpodršljiv, *iva, adj.* schlüpfzig, *Cig.*
izpodršniti, *dfsnem, vb. pf.* ausgleiten: noga je konju izpodršknila, *Cig.;* izpodršknilo mu je, er glitt aus, *Cig.;* i. se, ausgleiten, *Cig., C.;* izpodršknilo se mi je, *juvht.*
izpodrškódati, *dam. jem, vb. pf.* unternagen, *Cig.*
izpodgrébati, *grébam, vb. impf. ad izpodgребsti,* *Cig.*
izpodgrébsti, *grébem, vb. pf.* unterjcharren, *Cig.;* untergraben, *Z.*
izpodgrísti, *grizem, vb. pf.* unterhalb abnagen, unternagen; miši izpodgrizejo trtne korenine.
izpodgrízati, *am. vb. impf. ad izpodgrísti:* unternagen, *Cig.;* voda dobu srce izpodgriza, *Let.*
izpodgríziniti, *grízнем, vb. pf.* darunter ab-, wegbeißen, *Cig.*
izpodgrízováti, *újem, vb. impf. ad izpodgrísti,* izpodgríziniti.
izpodíti, *im, vb. pf.* herausjagen, herausjchenden: zivad iz vrta i.: — davonjagen, i. koga od hiše kakor psa: iz službe i. koga.
izpodjédati, *am. vb. impf. ad izpodjésti;* 1) unterhalb abstreifen, unterjressen: érv izpodjéda drevo: — unterjpillen: Sava breg izpodjéda: — 2) i. koga, jemandem im Effen zuvorkommen, *Cig.;* — sich an jemandes Stelle drängen, ihn eines Vortheils zu berauben juchen, *Cig.*
izpodjésti, *jém, vb. pf.* 1) unterhalb abstreifen, unterjressen; érv je drevesce izpodjédel; unterjpillen: breg i.: — 2) i. koga, jemandem im Effen zuvorkommen, *Cig.;* — jemandem verdrängen, eines Vortheils berauben, *Cig.*
izpodkápati, *am. vb. impf. ad izpodkopati;* untergraben: — i. komu postenje in éast, *Navr. (Kop. sp.).*
izpodkídati, *kídam, vb. pf.* darunter hinwegwerfen, räumen: gnoj i., ausmisten, *Z.*
izpodkídováti, *újem, vb. impf.* ausmisten, *C., Z.*
izpodkóp, *kópa, m.* 1) die Untergrabung, *Cig.;* — die Erjchütterung (fig.), *Cig.;* — 2) der unterirdische Gang: kundévi in lisičini izpodkopi, *Let.;* — die Mine, *Cig.*
izpodkópati, *kópljem, kópáti, pám, vb. pf.* untergraben, unterminieren: — erjchütterung (fig.), *Cig., nk.*
izpodkopávati, *am. vb. impf. ad izpodkopati.*
izpodkopováti, *újem, vb. impf.* = izpodkopavati, *Cig.*
izpodkopovávce, *vca, m.* der Untergräber, *Cig.;* i. javnega reda in pokoja, der Wüthler, *Cig.*
izpodlámjati, *am. vb. impf. ad izpodlomiti,* *Cig.*
izpodlěsti, *lězem, vb. pf.* 1) unter etwas hin frieden: i. plot, *Vrt.;* — z nozem i., mit dem Messer darunter fahren (und von unten aufschneiden), *C.;* — 2) beschleichen, *Mur., Cig., C.;* izpodlězli so ga, sie sind auf seine Beschleichewege gekommen, *Mur.;* — 3) jemanden hinter-

lihtig aus seinem Vortheile verdrängen, aus-
scheiden, *Cig.*. C.: i. ga hoče. *Mur.*. *Met.*: —
4) erfrischen, erfrischen: i. kaj, *Cig.*, *Jan.*,
Cig.(T.).

izpodlèt, lèta, m. der Fehlschlag, das Miß-
lingen, *Cig.*, nk.

izpodlétati, lètam, vb. *impf.* ad izpodleteti: 1)
ausgleiten: noga mi izpodleta, Z. = izpod-
leta mi, *Cig.*: i. se = izpodletati: izpodleta
se mu jezik = zaletuje se mu, *Cig.*: —
2) fehlschlagen, mißlingen, *Cig.*, *Jan.*

izpodlétav, adj. leicht sich versprechend: i. jezik.
izpodletava usta, C.

izpodlétèti, im, vb. *pf.* 1) aus-, ableiten: iz-
podleto mi je, ich glitt ab, der Fuß fuhr,
wich mir aus: izpodletel mi je jezik. ich
habe mich verredet, *Mur.*: — 2) fehlschlagen,
mißlingen: vse mi je izpodletelo.

izpodlética, f. = poledica. das Blattreis, *Ijub.*

izpodletováti, újem, vb. *impf.* ad izpodleteti.

izpodlèza, f. die Hintergehung, C.

izpodlèzati, am, vb. *impf.* ad izpodlesti, *Cig.*

izpodlèzek, zka, m. kdor pride na velik praz-
nik v vas, *Rib.*—M.

izpodlèzljiv, íva, adj. lauerjam, *Cig.*: — hinter-
lihtig, tiidlich, C., Z.: i. človek, ki rad druge
izpodlezuje, *Svet.* (Rok.).

izpodlèznik, m. 1) der Schleichler, *Cig.*: — 2)
der Nebenbuhler, *Cig.*

izpodlèzniti, lèznem, vb. *pf.* = izpodleteti:
noga izpodlezne, C.

izpodlèzováti, újem, vb. *impf.* ad izpodlesti:
— 1) darunter kriechen: — 2) beschleichen:
— 3) zu verdrängen, auszuschleichen juchen oder
pflügen, *Cig.*: — 4) zu erschleichen juchen oder
pflügen, *Jan.*

izpodlèzovávec, vca, m. der Nebenbuhler, *Cig.*

izpodlèzovávka, f. die Nebenbuhlerin, *Cig.*

izpodlúti, líjem, vb. *pf.* darunter weggießen:
izpodlito mleko = posneto m., *Gor.*

izpodlómíti, lómim, vb. *pf.* unten wegbrechen,
Cig.

izpodmájati, májam, májem, vb. *pf.* von unten
erschüttern, *Cig.*: sedež, prestol komu i.,
Ravn.

izpodmeknúti, máknem, vb. *pf.* 1) unten weg-
rücken, unterschlagen: i. komu nogo, *Cig.*: —
izpodmakne se mi noga, der Fuß weicht mir
aus, *Cig.*: — 2) entwenden, unterschlagen, *Fr.*—C.

izpodmèt, mèla, m. die Unterwühlung durch
Wasser, *Nov.*—C.

izpodmelína, f. vom Wasser unterwühltes Ufer,
C., Z.

izpodmelíniti, ínim, vb. *pf.* (ein Ufer) unter-
wühlen (o vodi), *Cig.*

izpodmelítiti, mèlim, vb. *pf.* = izpodmelíniti:
i. se, vom Wasser unterwühlt werden, C.

izpodméstí, métem, vb. *pf.* unten heraussetzen,
Cig.

izpodmètati, mètam, vb. *impf.* ad izpodmesti,
Cig.

izpodmik, mika, m. die Unterschlagung: i. za-
upane reči, *DZ.*

izpodmikáč, m. der Schnipfer, *Cig.*

izpodmikanje, n. das Unterschlagen, *DZ.*

izpodmikati, kam, čem, vb. *impf.* ad izpod-
mekniti.

izpodmilati, am, vb. *impf.* ad izpodmleti, Z.

izpodmléti, mlèjem, vb. *pf.* unterhöhlen, unter-

spülen, unterwaschen, *Cig.*, *Jan.*. C. *Vrt.*

izpodmlévati, am, vb. *impf.* ad izpodmleti =
izpodmilati, Z.: voda zid izpodmleva, *Levst.*

(*Cest.*): — ta pod nogami komu i., *DSr.*

izpodmól, móla, m. 1) die Unterminierung
durch das Wasser, *Cig.*: — 2) unterwühltes

Ufer, der Uferbruch, die Grotte, Z., *Burg.*

izpodmóltek, lka, m. die Grotte, *Rib.*—M.

izpodmúliti, im, vb. *pf.* darunter wegjäten:
travo i. pod trsem, Z.

izpodmúliti se, im se, vb. *pf.* eine finstere
Wiene annehmen: izpodmulieno (= izpod
čela) gledati, *Lašče*—*Levst.*(M.): — prim.
podmuliti se.

izpodmúljenec, nca, m. = kdor izpodmuljeno
gleda, *Lašče*—*Levst.*(M).

izpodnášati, am, vb. *impf.* ad izpodnesti: i.
voz, das Hinterrheil des Wagens überheben,
Cig.: — i. koga, jemandem ein Bein unter-

schlagen, *Cig.*: — zu verdrängen, zu unter-

graben juchen, Z.: izpodnašati ga začne nje-
gov nasprotnik, *Navr.*(*Let.*): — vereteln, *Jan.*

izpodnében, bna, adj. Meteor: izpodnébni
kamen, der Meteorstein, izpodnébno železo,
das Meteorstein, izpodnébna moča, atmosphä-

rischer Niedererschlag, *Cig.*(T.), *Jes.*, *Erj.*(*Min.*)

izpodnébésen, sna, adj. = izpodneben, *Cig.*

izpodnébnik, m. der Meteorstein, *Cig.*. C., *Jes.*

izpodnès, nésa, m. 1) das Knicken, *Telov.*:
— 2) der Raum unter einem Dachvorsprunge
bei der Tenne, *Dol.*

izpodnéstí, nésem, vb. *pf.* unterhalb wegtragen:
(o vodi) wegschleichen, *Jan.*: darunter wegheben:
voz i. das Hinterrheil des Wagens wegheben,
Cig.: i. koga, einem ein Bein unterschlagen,
Cig.: — untergraben, *Jan.*: i. komu srečo,
jemandes Glück untergraben, C.: vereteln,
Jan.: i. naklepe, *Cig.*

izpodnètek, tka, m. = netilo, C.

izpodnòs, nòsa, m. das Knicken (pri telovadbi).
Cig.(T.).

izpodoráti, orám, órjem, vb. *pf.* durch Aferu
herauschaffen, herausackern: i. krompir, *Dol.*,
Gor.: — tudi = podorati, unterackern, *Tolm.*

izpodorávati, am, vb. *impf.* ad izpodorati,
Gor.

izpodotóriti, órim, vb. *pf.* mit einer andern
Nuth (Stimme) verfehen: skaf i. = druge
otore skafu vrezati, *Notr.*

izpodpéči, péčem, vb. *pf.* ausbaden: dobro
izpodpečen, gut ausgedaden, *Cig.*

izpodpéhávati, am, vb. *impf.* darunter hervor-
stoßen: darunter hervordachsen: za vsacih
osem ali štirinajst dni so izpodpehavale
druge nove gobe, *IjZv.*

izpodpíratí, píram, vb. *impf.* ad izpodprati, *Jan.*

izpodpóltek, zka, m. das einmalige Aus-
gleiten, C.

izpodpózniti, pólnem, vb. *pf.* ausgleiten, *Sol.*
C.: da moje stopinje ne izpodpolznejo, *Trub.*:
— tudi: i. se, C., *Jan.*

izpodpolzováti, űjem, *vb. impf. ad* izpodpolzniti: izpodpolzujo in padajo. *Trub.*

izpodpráti, pérem, *vb. pf.* unterwajchen, *Jan.*

izpodrájtati, am, *vb. pf.* bei der Rechnung betrügen: i. koga, *C.*; — i. se, sich bei der Rechnung irren, *C.*

izpodrásati, rásam, *vb. pf.* = izpodbrecati, *V.-Cig.*

izpodráslek, sleka (selka), *m.* = izpodrast 1), *Cig.*

izpodrást, *f.* 1) die Unterwajchung, *Cig.*; — 2) der Nachwuchs, der Herauwuchs, *Cig., Nov.*

izpodrástati, am, *vb. impf. ad* izpodrasti, *nk.*

izpodrástek, stka, *m.* der Wiederwuchs, *Jan.*; der zweite Schnitt bei Bäumen, *Cig.*

izpodrástca, stna, *adj.* reproductiv, *Cig.*

izpodrástati, rástem, *vb. pf.* darunter wachſen, nachwachſen, sich reproducieren, herauwachſen, *Cig., Jan., Vrt.*; čakajmo, da ſe deklica nekoliko izpodraste. *ZgD.*; — i. se, sich durch Nachwuchs reproducieren, *Cig.*

izpodrásčati, am, *vb. impf. ad* izpodrasti.

izpodrásčina, *f.* der Unterwuchs, das Unterholz (im Walde), *Cig.*

izpodrásčljivost, *f.* die Reproductionskraft, *Cig.*

izpodrčcn, čna, *adj.* tölpelhaft, ungeſchickt (spodrčcn), *Diet., C.* (morda izpodrčcn?).

izpodrčbati, bam, bljem, *vb. pf.* unternagen, *Cig.*

izpodrčcati, am, *vb. pf.* pogl. izpodbrecati.

izpodrčck, čka, *m.* die Nachzucht, *Jan.*

izpodrediti, im, *vb. pf.* 1) als Nachwuchs aufziehen: i. veliko živine, *Gor.*; — = odgojiti: i. dobro duhovščino, *Slom.*; — nach wachſen laſſen: i. gozd, *Cig.*; i. les na goličavi, *Cig.*; gozd se izpodredi, wächſt wieder nach, *Cig.*; — 2) etwas mäſten, ſeiſt, dic machen, *Z., Jan.*

izpodrčja, *f.* die Nachzucht, *Cig., C.*; — i. gozda, die Auſforſtung, *DZ.*

izpodrčjanje, *n.* das Nachzüchten; i. gozdnega drevja, die Auſforſtung, *Cig.*

izpodrčjck, čka, *m.* der Nachwuchs, *Cig., Jan., Cig. (T.).*

izpodrčp, rčpa, *m.* trak, s katerim se kmetice izpodrepajo, *Notr.*

izpodrčpati, rčpam, *vb. pf.* = izpodbrecati, *Notr.*

izpodrčpiti, rčpim, *vb. pf.* 1) i. konja, dem Pferde den Schwanz zuſammenbinden, *C.*; — 2) i. koga, jemandem etwas nachwerfen, *C.*; i. psa, mačka, *Polj.*

izpodrčpniti, rčpnem, *vb. pf.* i. koga, jeman dem etwas (z. B. einen Brúgel) nachwerfen, *Cig.*

izpodržzáltnik, *m.* das Bienenneſſer, *C.*

izpodržzavati, ržcem, *vb. pf.* 1) unten weg ſchneiden, von unten ſchneiden, unterſchneiden; sukno i., *Z.*; perotnice i. komu, die Flügel beſchneiden, *Cig.*; begom je peroti izpodrezal njih moč je zmanjšal, *Narr. Let.*; čebele i., die Bienen ſchneiden, Honig brechen, *Cig.*; jezik i. (ako je pirascl), *juh.Št.*; die Zunge löſen (ng.), *Mov., C.*; izpodrezan jezik, eine

geſäugige Zunge, *Z.*; — 2) = izpod(b)recati, *Gor.*

izpodržzavati, am, *vb. impf. ad* izpodrezati.

izpodrčzck, čka, *m.* 1) ein unten abgeſchnittenes Stück: i. kruha, *Gor.*; — 2) eine Art Safran (crocus variegatus), *Kras-Erj. (Torb.).*

izpodrčzilq, *n.* zakrivljena ostrina, s katero se reže satje, daſ Zedelmelſſer, *Lerst. (Beč.).*; — prim. podrežilnik.

izpodrčzováti, űjem, *vb. impf. ad* spodrezati; i. (čebele), zedelt, *Lerst. (Beč.).*

izpodrčjati, am, *vb. impf. ad* izpodriti, *Cig.*

izpodríniti, rínem, *vb. pf.* von unten wegſchieben, *Cig., C.*; — (die Unterlage) wegſchieben, *Cig.*; dadurch ſürzen machen, *C.*; — i. koga, jemanden verdrängen, aus dem Sattel heben (ng.); i. koga iz službe, *Cig., Jan., nk.*

izpodrínjence, nca, *m.* der Verdrängte, *Vrt.*

izpodríniti, ríjem, *vb. pf.* unterwühlen, *Cig., Jan.*; unterhöhlen (o vodi), *Cig.*

izpodrív, *m.* die Verdrängung, *Cig.*

1. **izpodrívati**, am, *vb. impf. ad* izpodríniti: unten wegſchieben; i. komu noge, die Beine jemanden unterſchlagen, *Dol.*; — verdrängen.

2. **izpodrívati**, am, *vb. impf. ad* izpodriti, *Jan.*; pogl. izpodrívati.

izpodrčkniti, rčknem, *vb. pf.* pogl. izpodrčkniti in prim. izpodleteti.

izpodrčbiti, im, *vb. pf.* unten abhaften, unterhaften: i. hrast, *Let.*; izpodrobljeno drevo, *Bes.*; ker ni mogel na drevo, hotel je je izpodrobiti, *Lerst. (Glas.).*

izpodrčsniti, rčsnem, *vb. pf.* pogl. izpodrčsniti in prim. izpodleteti.

izpodrváti, rújem, *vb. pf.* unten wegreißen: unterwühlen, *Jan. (H.).*

izpodsčkati, sčkam, čem, *vb. pf.* unten abhauen, unterhaften, *Cig.*

izpodsčkováti, űjem, *vb. impf. ad* izpodsčkati, *Cig.*

izpodsčnmati, mam, mljem, *vb. impf. ad* izpodsčnati, *Cig.*

izpodsčnčtek, čka, *m.* das unten weggenommene Stück, *Z.*

izpodsčnčti, snámem, *vb. pf.* von unten wegnehmen, *Cig., C.*

izpodsčlnčcn, čna, *adj.* izpodsčlnčeni veter = podsčlnčnik, *Let.*

izpodtckniti se, tcknem se, *vb. pf.* *Cig.*, pogl. spotekniti se.

izpodvčza, *f.* das Schnürband, *Cig.*; das Strumpfband, *Lašč-Erj. (Torb.).*; das Band unten an kurzen Hoſen und an hohen Stiefeln, (*izpodvčza*), *Polj.*

izpodvčzati, čem, *vb. pf.* unten verbinden, unterbinden, bradavico i., die Warze abſchnüren, *Cig.*

izpodvčznik, *m.* jermen, ki vede vojo s cepcem in ročnikom, *Bikr.*

izpodvřvati, am, *vb. impf. ad* izpodvřvati: hindertlich ſein, hindern: i. nogo, *Telor.*; i. odpravo kake stvari, *Lerst. (Pril.).*

izpodvotliti, im, *vb. pf.* unterhöhlen, *Jan. (H.).*

izpodvóziti, vózim, *vb. pf.* Jacio i., den Zoll verfahren (= an der Zollstätte auf einem Nebenwege vorüberfahren), *V.-Cig.*

izpodvréti, vrém, *vb. pf.* verhindern: prim. izpodvirati.

izpodvríniti, vřnem, *vb. pf.* umstürzen, *Krelj*; schiefer treten: izpodvrnjeno kopito, schiefer Fuß, *DZ.*

izpodvřtati, vřtam, *vb. pf.* unterbohren: unter wühlen, unterhöhlen, *Cig.*

izpodžágati, am, *vb. pf.* unten durchsägen, unterfägen; drevo i., umfägen, *Cig., M.*

izpogíniti, gřnem, *vb. pf.* = poginuti, (spog-) *Mik.*

izpóginiti, pógnem, *vb. pf.* = upogniti, *Cig.*

izpójanje, *n.* die Vertreibung, *Let.*

izpójati, am, I. *vb. impf. ad* izpoditi: answählen, ausbannen, *Cig.*; — II. *vb. pf. i. se.* aufhören brünstig zu sein, *Z.*; — sich abhütten, *Cig.*

izpōka, *f.* = razpoka, *Cig.*

izpōkati, pōkam, *vb. pf. 1)* hinauspeitschen, hinausprügeln, davonjagen; Francoze so izpokali iz dezele, *Cr.*; i. koga iz službe, *Cig.*; — i. koga, jemanden abprügeln, *C.*; — 2) Riße bekommen, *Z.*; tudi: i. se, *Cig.*; izpokan, voll Riße, Sprünge, *řřhSt.*

izpōkavica, *f.* vor Riße lechender Erdboden, *řřhSt.-C.*

izpokláti, kōljem, *vb. pf.* = poklati, *ogr.-C.*

izpoklína, *f.* = razpoklina, die Riße, die Spalte, *C.*

izpokljáti se, ám se, *vb. pf.* zerkrümmern: sol se je izpokljala, *Cig.*

izpōknja, *f.* die Spalte, die Kluft, *C.*

izpokōren, rna, *adj.* = pokoren, bußfertig, reumütig, *Mur., Cig., Jan.*; Buř: *Cig., Jan.*; izpokorna molitev, das Buřgebet, *Cig.*; nav. spokoren.

izpokoriti, im, *vb. pf.* abbißen: i. grehe, *Mur.*; i. s čim, mit etwas bißen, *Cig.*; — i. se, Buře řtun; Naj grešniki se zpokore, *Npes.-Mik.*; i. se grehov, durch Buře die Sünden tilgen, *Mur., Jan.*; izpokorjen, bußfertig; izpokorjeni grešniki.

izpokorjéneč, neč, *m.* der Bußfertige, der Bűßer, *Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj. (Rad).*

izpokorjénka, *f.* die Bußfertige, die Bűßerin, *Mur., Cig.*

izpokorjénost, *f.* die Bußfertigkeit, *Cig.*

izpokōrnica, *f.* die Bűßerin, *Cig., Jan.*

izpokōrnik, *m.* der Bußfertige, der Bűßer, *Cig., Jan., Valj. (Rad).*

izpokōrnost, *f.* die Bußfertigkeit, *Mur., Cig., Jan.*

izpoláganje, *n.* das Aussetzen (von Kindern), *Vest.*

izpolágati, am, I. *vb. impf. ad* izpoložiti, *nk.*; — II. *vb. pf.* als Viehfutter verwenden, verfüttern, *C.*

izpoléřiti se, řřtim se, *vb. pf.* sommerliche Kleidung anlegen, *C.*

izpoléřiti, řřnim, *vb. pf.* in Scheite schlagen, *Cig.*

izpóljek, řjka, *m.* das ausgewundene, ichtedte Getreide, *M.*; das Unterforn, *Cig.*; *pl.* izpoljki = občinki, *C.*; — prim. izplavki.

izpōlnek, nka, *m.* die Ausfüllung, der Lűden bűßer, *Jan.*

izpolnítev, tve, *f.* 1) die Ausfüllung; — 2) die Erfüllung: i. obljube; — der Vollzug, *Cig., Jan.*

izpōlniti, pōlnim, *vb. pf.* 1) voll machen, ausfüllen; i. sod; vollständig zurücklegen: 60. leto je izpolnil; ovce so zobe izpolnile, haben aufgehört Bűhe zu fressen, *Cig.*; i. mesto, eine Stelle mit einer Ziffer besetzen (math.), *Cig. (T.)*; — 2) erfüllen: željo, voljo komu i.; dolžnost, obljubo, besedo i.; — vollziehen, vollstrecken: i. zapoved; — i. se, in Erfüllung gehen, verwirklicht werden.

izpōlnjáča, *f.* das Vieřschaff, *C.*

izpōlnjavati, am, *vb. impf.* = izpolnjevati, *Mur., Mik.*; sode izpolnjavamo, *řřhSt.*

izpōlnjenje, *n.* 1) die Ausfüllung; — 2) die Erfüllung.

izpōlnjeváti, ųjem, *vb. impf. ad* izpolniti: 1) ausfüllen; sode i.; — 2) erfüllen; zapovedi bořje, nauke učiteljev i.

izpolnjevávce, vca, *m.* der Befolger, der Vollzieher, (-polnov-) *Cig., Jan.*

izpolnováti, ųjem, *vb. impf. Cig., Jan.*, pogl. izpolnjevati.

izpolnōg, lōga, *m.* die Aussetzung (eines Kindes), *DZ.*

izpoložéneč, neč, *m.* der Aussetzling, *Cig.*

izpoložénje, *n.* i. otroka, die Aussetzung, die Weglegung des Kindes, *Cig., C.*

izpoložiti, im, *vb. pf.* ansetzen (ein Kind), *Cig., Jan., nk.*

izpōžek, zka, *m.* die Entgleitung, die Abweichung, *Mur., C., Ravn.*; — prim. izmuzek.

izpōžniti, pōžnem, *vb. pf.* heraus-, hervor-, gleiten, *Cig.*; entgleiten: kaj gladkega lahko izpolzne iz rok, *BKkr.*; — ausgleiten, *Z.*

izpōžniti, pōžnem, *vb. pf.* ausgleiten, *Trub.*

izpomáľjati, am, *vb. impf. ad* izpomoliti: i. nogo, řprežen, hoditi nogo izpomaljaje (der Spreizgang), *Telov.*

izpomōľ, mōla, *m.* das Spreizen, die Vorbebehalte, *Telov.*

izpomoliti, im, *vb. pf.* řpreizen: i. nogo, *Telov.*

izpomoriti, im, *vb. pf.* = pomoriti, *ogr.-Mik.*

izpomřeti, mřem, mřjem, *vb. pf.* = pomreti, *Raič (Slow.).*

izponářiti se, am se, *vb. impf. ad* izponesti se; gut fortkommen, gedeihen, vorstatten gehen, *Cig., Jan., M., Vrťor./Km.).*

izponěsti se, nésem se, *vb. pf.* gerathen, gedeihen, (spon-) *Cig., Jan., C., Nov., ZgD.*; trta se je izponesla, *Vrťor. (Vm.).*

izpooráti, řřjem, *vb. pf.* nach und nach alles aufschern, *ogr.-C.*

izpopōlnek, nka, *m.* die Vervollkommnung, *C.*

izpopōlniti, im, *vb. pf.* vervollständigen, *C.*; vervollkommen, zur Vollkommenheit bringen, *Cig., Jan.*

izpopolnjeváti, ųjem, *vb. impf. ad* izpopolniti, (-polnov-) *Cig., Jan.*

izpopolnjévavec, vca, m. der Vervollkommner, (-polnov-) *Cig.*
izporába, f. der Uebergebrauch, *Cig.*
izporábiti, im. vb. pf. ausbrauchen: i. sukno, *Cig.*; i. se, sich abmühen, *Cig.*; izporabljené erke, *Cig.*
izporábljati, am. vb. impf. ad izporabiti, *Cig.*
izporedítí, im. vb. pf. ordnen, *Jan. (H.)*.
izporíniti, rínem, vb. pf. hinanschieben; zmoršo i. den Kopfstein setzen, *Cig.*
izpórñiti, im. vb. pf. = izprazniti, *Cig.*, *Soška dol.-Erj. (Torb.)*; hlev i., (sp-) *Vrtov. (Km. k.)*; — prim. poren.
izporóčati, am. vb. impf. ad izporočiti.
izporóček, čka, m. das Vermächtniß, *Cig.*
izporočévati, ūjem, vb. impf. = izporočati.
izporočilo, n. das Vermächtniß, das Testament, *Cig.*, *Jan.*; poslednje i., *Sret./Rok.*; — die Bottschaft, die Entbietung, *Cig.*, *Jan.*, C.
izporočitelj, m. der Testator, *Cig.*
izporočítev, tve, f. die Widmung, *Cig.*; poslednja i., das Testament, *Cig.*
izporočíti, im. vb. pf. 1) in die Hände eines anderen übergeben: ausantworten, *Jan.*; — vermachen, legieren (im Testamente), *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Danj.-M.*; — 2) Nachricht geben, sagen lassen: ausrichten, berichten, melden; vse tako i. kakor je bilo naročeno.
izporočník, m. 1) der Testator, C.; — 2) d. Bote, C.
izporodíti, im. vb. pf. gebären (o mnogih): Naj ženske sporodijo, Naj grešniki se spokore. (nam. izporodijo, izpokore), *Npes.-Mik.*
izporók, róka, m. = izporočilo, *Mur.*
izpostlánc, nca, m. der Ausgesandte, *Cig.*; če je narod rajši poslušal vaše odposlance, nisem kriv jaz, *Jurč. (Zb. sp.)*
izposláti, póšljem, vb. pf. aussenden, *Cig.*, *Jan.*, nk.
izpostlovánje, n. die Erwirkung, nk.
izpostlováti, ūjem, vb. pf. erwirken, C., nk.
izposódití, im, vb. pf. anleihen; — i. si kaj, sich ausborgen, entleihen.
izposóžjati, am. vb. impf. ad izposoditi; knjige i.; — i. si denar.
izposójenka, f. das Lehnwort, *Cig. (T.)*.
izposojévati, ūjem, vb. impf. = izposojati.
izposojítlo, n. das vergeschossene Geld, *Cig.*
izposréd, *prácp. c. gen.* aus der Mitte — hin weg, C.
izpostáva, f. die Aussetzung, die Exponierung, C.; die Expositur, *DZ.*
izpostáviti, stávim, vb. pf. herausstellen, exponieren, *Cig.*, *Jan.*, nk.; izpostavljeni organi, die exponierten Organe, *DZ.*; — aussetzen: i. otroka, *Jan.*, C.
izpostávljanje, n. das Aussetzen, das Exponieren, nk.
izpostávljati, am. vb. impf. ad izpostaviti.
izpostávljenje, n. die Aussetzung, C.
izpóstiti, póstim, vb. pf. 1) durchfallen, C.; i. strideset dni in strideset noči, *Trub.*; 2) i. se, das Faßten beenden, ausfallen, *Cig.*; 3) durch Faßten schwächen, anshungern, *Jan. H.*; i. se, sich durch Faßten entkräften, *Cig.*, *Trub.*

izposvojití, im, vb. pf. i. si kaj, sich etwas nach und nach zueignen, C.
izposóljati, am, vb. impf. ad izposlati; aussenden, Z., nk.
izpótati se, am se, vb. pf. durch vieles Gehen müde werden, izpotan, von vielem Gehen müde, V.-*Cig.*, *Ram.-M.*; — prim. pot, Weg.
izpotégniti, tégnem, vb. pf. hervorziehen, *Jan. (H.)*.
izpotegováti, ūjem, vb. impf. ad izpotegniti, *Jan. (H.)*.
izpóték, tka, m. der Abweg, C.; — prim. izpotje.
izpotéznica, f. der Hervorzieher (neka miška), *Erj. (Som.)*.
izpotiti, im, vb. pf. 1) durch Schweiß absondern, ansichwizen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — 2) i. se, aufhören zu schwizen, ansichwizen, *Cig.*
izpótiti, im, vb. pf. auf den rechten Weg führen (sp-), C.; — erinnern, (sp-) *ogr.-C.*; i. si kaj, einen Einfall haben, M.; — prim. 2. spotiti, upotiti.
izpótje, n. der Irrweg, *Guts.*; — der Unweg, M.; (morda pravilneje: spotje?).
izpóved, f. 1) die Aussage, *Jan.*, C.; — das Bekenntniß, die Jassion: usna, pismena i. nk.; treba, da gospodarji store izpoved, koliko dobivajo najma, *Lerst. (Nauk)*; i. zatoženčeva, *Lerst. (Nauk)*; — 2) die Beichte; k izpovedi iti, zur Beichte gehen; pri izpovedi biti, bei der Beichte sein; = na izpovedi b., *Krefj.*; i. opraviti, die Beichte verrichten: na i. gre duhovnik h kakemu bolniku, *južh. St.*; — nav. spoved; tudi: izpoved.
izpovedálnica, f. = izpovednica, C., *Mik.*
izpovedánc, nca, m. das männliche Beichtfind, *Cig.*, *Jan.*, C.
izpovedánje, n. das Bekenntnis, *Mur.*, *Valj. (Rad.)*.
izpovedánka, f. das weibliche Beichtfind, *Cig.*
izpovedáti, véim, vb. pf. 1) ansagen, nk.; priče so tako izpovedale, *SN.*; — befeuern, gestehen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Vrt.*; — 2) i. se, ein Bekenntnis ablegen, fatieren, *Lerst. (Nauk)*; — die Beichte ablegen; i. se vseh svojih grehov, alle seine Sünden beichten; (i. se iz grehov, *ogr.-C.*); — 3) i. koga, jemandem die Beichte abnehmen; izpovedan je umrl.
izpovedáti, védam, vb. impf. = izpovedovati, C., nk.
izpovedávati, am, vb. impf. = izpovedovati.
izpovedávec, vca, m. = izpovedník, C.
izpovedba, f. die Aussage, das Bekenntnis, *Jan.*, nk.
izpovedék, čka, m. = izpovedba, C.
izpóveden, dna, adj. Beicht; izpovedni listek, izpovedni dan.
izpovednica, f. der Beichtstuhl.
izpovedník, m. der Beichtvater.
izpovednina, f. das Beichtgeld, *Cig.*
izpovedništvo, n. das Amt des Beichtvaters, nk.
izpovedoválnica, f. = izpovednica, *Cig.*
izpovedovánc, nca, m. das Beichtfind, *Cig.*

izpovedovânje, *n.* das Beicht hören; — das Beichten.

izpovedovânka, *f.* das Beichtkind, *Cig.*

izpovedovati, *ûjem, vb. impf. ad* izpovedati: 1) ansâjagen, bekennen, *Mur.*; — 2) i. se. beichten; — 3) izpovedovati. die Beichte hören; trije duhovniki izpovedujejo: i. koga. je manden Beichte hören.

izpovedovâvec, *vca, m.* der Beicht horende, der Beichtvater.

izpovest, *f.* die Ansâjage, das Bekenntnis, *C., Z., DZ.*

izpovijati, *am, vb. impf. ad* izpoviti, *C.*

izpovitec, *eta, n.* die unzeitige Geburt, *Jan.*

izpovitek, *tka, m.* die unzeitige Geburt, *Cig., Jan.*

izpoviti, *vijem, vb. pf.* unzeitig gebâren, abortieren, *Cig., Jan., C., Gor.*

izpovitje, *n.* die unzeitige Geburt, *Cig., Jan.*

izpozâbič, *adv.* = pozabič (ansâ Vergeßlichkeit), *Mur., Jan.*

izpozâbiti se, *im se, vb. pf.* sich vergeßen; i. se nad kom, sich an jemandem vergeßen, *Mur.*; — vergeßen; i. se božjih Jobrot, die Wohlthaten Gottes vergeßen, *Ravn.*

izpozâbljati se, *am se, vb. impf. ad.* izpozâbiti se.

izpozâjêti, *zâjmem, vb. pf.* erschöpfen, bis zur Erschöpfung verwenden, *DZ.*; zaklad se izpozajme, *izgine. Cr.*; erschöpfend behandeln, *Cig.(T.).*

izpralina, *f.* izpraline. Erosionsformen, (min.), *h. t.-Cig.(T.).*

izpranina, *f.* gewaschene Wâche, *C.*

izprâsiti, *im, vb. pf. 1)* werfen (vom Schwein): i. pujska, ein Ferkel werfen, *C.*; — 2) i. se. werfen, Junge zur Welt bringen (vom Schwein), *Cig., C.*

izprâskati, *am, vb. pf. 1)* herausstrafen, ansâstrafen; ansâradieren, *Cig., Jan.*; — 2) zerstrafen; mačka ga je izprâskala, *vrhŠt.*

izprâskâvanje, *n.* das Radieren, *DZ.*

izprâskâvati, *am, vb. impf.* = izprâskovati, *DZ.*

izprâskovâti, *ûjem, vb. impf. ad* izprâskati, *Cig.*

izprâsniti, *prâsnem, vb. pf.* durch ein einmâliges Strafen heransâbringen, ausstrafen, *Cig.*; — nam. izprâskniti.

izprâsati, *am, vb. pf.* ansâfragen, prüfen, ausprühen: izprâsan, gepriift; vse učenec i., alle durchprühen: — ein Verhôr anstellen, einvernehmen, *Cig., Jan.*; — svojo vest i., sein Gewissen erforschen; — 2) durch Fragen erforschen, erfragen; ravno so bili strojarjevo hišo izprâsali, *Ravn.*; — pogl. izvprâsati.

izprâšava, *f.* das Ausfragen, die Prüfung, *C.*

izprâšavec, *vca, m.* der Erforscher: i. vsch src, *Krelj.*

izprâševâten, *ina, adj.* zum Ausfragen, Prühen, Verhören gehôrîg: izprâševâtna komisija, die Prüfungskommission, *Cig., Jan., nk.*; — katechetiŝ, *Cig., Jan.*; izprâševalno učenje, die Katechese, *Cig.*

izprâševâtnica, *f.* das Verhôrzimmer, *Cig.*

izprâševânce, *nea, m.* der Prüfling, der Examinand, *Cig., Jan., nk.*; der Inquirit, der Verhôrte, *Cig., Jan.*

izprâševânje, *n.* das Ausfragen, das Prühen; k izprâševanju iti. zur Prüfung aus der Religionslehre (vor der Eherbeicht) geben; das Verhören: i. vesti, die Gewissensertorfchung.

izprâševânka, *f.* die Geprüfte, die Verhôrte, die Inquiritin, *Cig., Jan.*

izprâševâtelj, *m.* der Examinator, *DZ.*

izprâševâti, *ûjem, vb. impf.* ausforschen, ansâfragen; kaj me to izprâšuješ? — prüfen, examiniere; — einvernehmen, verhören, *Cig., Jan.*; svojo vest i., sein Gewissen erforschen.

izprâševâvec, *vca, m.* der Prüfende, der Examinator; — der Verhôrter, der Inquirit, *Cig., Jan.*

izprâševâvka, *f.* die Prüferin, *Cig.*

izprâševâvski, *adj.* katechetiŝ, *Cig.*

1. izprâšiti, *im, vb. pf. 1)* vom Staube reinigen, ansâstâuben, *Cig., Jan.*; — matica se izprâši, die Bienenkönigin wird befruchtet, *Levst./Beč.*; uplemenje ali, kakor čebelarji navadno pravimo, izprâšene ali ohojene matice. *Por.*; čebele so se izprâšile. die Bienen haben sich ansâgewittert, *Cig.*; — 2) i. se, als Staub entweichen, ansâstieben, *Cig.*

2. izprâšiti, *im, vb. pf.* für die Brache (nicht für die Saat) adern, selgen; i. njivo.

izprâškovâti, *ûjem, vb. impf.* ansâstraticheln, *Cig., C.*

izprâti, *pérem, vb. pf. 1)* durch Wâchen herausbringen; i. madež; — krivnjo. greh i., sithnen, *Cig.*; — 2) ansâwâchen, *Jan.*; vse pilo i., *Cig.*; — 3) durch Wâchen reinigen, ansâwâchen; grlo, rano i.; — dež je polja izpral, der Regen hat die Felder ansâgeschwenmt, *Cig.*; rudo i., abschlâmmen, *Cig.*; — ansâsithen (chem.), *Cig.(T.).*

izprâva, *f.* die Rectification, *Cig.(T.). Zora.*; — hs.

izprâvdati, *am, vb. pf. 1)* durch einen Proceß erreichen, erreden, *Cig.*; — 2) i. se, ansâredten, *Cig.*

izprâven, *vna, adj.* correct, *Cig.(T.).*; — hs. izprâvičati, *am, vb. impf. ad* izprâvičiti, *C.*

izprâvičiti, *ûjem, vb. pf.* = opravičiti. entschuldigen, *C., Z.*

izprâviti, *prâvim, vb. pf. 1)* rectificieren, *h. t.-Cig.(T.);* — 2) i. se. = razprâviti se, *C., Z.*

izprâvljati, *am, vb. impf. ad* izprâviti; — 1) rectificieren, *Cig.(T.);* — 2) i. se. = razprâvljati se, *M., Z.*

izprâvnost, *f.* die Correctheit, die Richtigkeit, *Cig.(T.), DZ.*; — prim. izpraven.

izprâznilo, *n.* die Erledigung (einer Stelle), *DZ.*

izprâzniti, *prâznim, vb. pf.* leer machen, ansâleeren, entleeren; i. kupico, sobo: evacuieren (chem.), *Cig.(T.);* — i. se, sich entleeren, leer werden: cerkev se je izprâznila: električna ploŝča se izprâzni, entladet sich, *Sen.(Př.);* — i. se. vacant werden: izprâznjena služba, erledigte Stelle, *Cig., nk.*

izprâznjenje, *n.* die Entleerung, *Cig.*

izpraznjevanje, *n.* das Ausleeren.
 izpraznjevatı, *ujem. vb. impf. ad* izprazniti; leeren, entleeren.
 izpraznjevavec, *vca. m.* der Ausläder, *Sen. (F77)*.
 izpráziti, *prázim. vb. pf.* ausšchmoren.
 izpraznjevatı, *ujem. vb. impf.* = izpraznjevatı. *Mur., Št.*
 izpre-, *praef.* ta dvojna predpona se navadno govori in piše: spre-, pa je pravilno: izpre-; prim. *Mik. V. G. IV. 237-249*; — navadno ne premenjuje bistveno pomena, ki ga ima ali bi imela s pre- zložena beseda.
 izprebedęti, *im. vb. pf.* = prebedeti: i. celo noč. *C.*
 izprebęr, *m.* die Auswahl: na i. mi je. es steht mir die Wahl frei, *Gor.*
 izprebir, *m.* = izpreber, *C., Z.*
 izprebirati, *biram. vb. impf. ad* izprebrati, *Z.*
 izprebirck, *rka. m.* 1) die Auswahl, *M.*; — 2) das beim Ausflanken Verworfenen, der Ausšchujš, *Z.*
 izprebirica, *f.* die Auswahl, *C.*
 izprebistrck, *strka. m.* heller Zwischenraum (bei einem Verrückten, lucidum intervallum), *Cig.*
 izprebistriti se, *bistrim se. vb. pf.* vernünftig werden, *Z.*
 izprebiti, *bęm (będem), vb. pf.* = prebiti (anshafen, erdulden), *C.*
 izprebledęti, *im. vb. pf.* = prebledeti, erblaffen, *Z.*
 izprebledovanje, *n.* das Farbenwechseln, die Entfärbung, *Cig.*
 izprebledovati, *ujem. vb. impf.* die Farben wechseln, ojt erblaffen, *Z.*
 izprebolęti, *im. vb. pf.* = preboleti, *C., Z.*; tudi: i. se, *C.*
 izprebrati, *bęrem, vb. pf.* i. si kaj, sich etwas ansuchen, *Z.*
 izprečędniti se, *čędnim se, vb. pf.* flug werden, *Danj.-C.*
 izpręči, *pręzem, vb. pf.* anspannen; konje, vole i.; — i. s kom, es mit jemandem nicht mehr halten, *C.*
 izprečiniti, *čęnim. vb. pf.* ausreitern; ansšchmufen; i. koga, *C.*; — prim. prečiniti.
 izprečinjavatı, *am. vb. impf. ad* izprečiniti, *C.*
 izpręčiti, *im. vb. pf.* 1) schief machen, *Z.*; — 2) i. se, sich queren, *Cig.*; izpręči se mi kaj, es kommt mir in die Quere, *Cig.*; — i. se — skregati se, *Guts.*; — 3) lase i., die Quare abtheilen, *C.*; prim. prečka.
 izpręcki, *adj.* heimwärts, *C.*; — prim. hs. izprįjcka, von der Seite.
 izpred, *praep. c. gen.* von dem Manne vor einem Gegenstande hınweg; poberi se izpred moje hiše; pojdi mi izpred oči, geh mir aus den Augen; — izpred vsega družega, in erster Linie, *Lerst. Pril.*; — v časnem pomenu: že izpred vuzma (velike noči), schon von der vorüberlichen Zeit her, *BKr.-M.*
 izpredzen, *zna, adj.* = predzen, (spre-) *Cig.*
 izpręga, *f.* das Ausspannen, *C.*

izpręganje, *n.* das Ausspannen.
 izpręgati, *am, vb. impf. ad* izpręči, ausspannen.
 izpręględ, *ględa, m.* 1) das Einsehen, die Einsicht, *Mur., Jan.*; — die Enttäuschung, *Cig.*; — 2) = pregled, der Ueberblick, *C.*; — 3) die Nachsicht, die Dispens, der Nachlaß, *Cig., Jan.*; i. davka, nedoletnosti, *Cig.*; — 4) das Uebersehen, das Versehen, *Cig., C.*; po izpręględu, aus Versehen, *Gor.*; — 5) na i., zum Vorchein: ni ga na i., er läßt sich nicht bliden, *Gor., Dol.*; gospod pride na i. (sp-), kommt in Sicht, *Zv.*; dolgo ga ni bilo na i., *Erj. (K7b. sp.)*.
 izpręględanje, *n.* 1) das Öffnen der Augen; — die Enttäuschung, *Cig.*; — 2) das Sehendwerden; — 3) die Nachsicht, die Dispens; — 4) das Uebersehen.
 izpręględatı, *ględam, vb. pf.* 1) die Augen aufschlagen; — zur Erkenntnis gelangen, *Z.*; — zdaj se le je izpręględal, jetzt erst sind ihm die Augen aufgegangen, *Cig.*; — 2) das Augenlicht bekommen, sehend werden, *Cig.*; mislimo si, da slepec izpręględa, *Znid.*; — 3) = pręględatı; durchschauen, *Mur.*; — 4) nachsehen, nachlassen, zugute halten; i. komu kaj (n. pr. dolg, kazen); — 5) fehlschauen, übersehen: i. kaj, *Cig., Jan., Sret. (Rok.)*; — i. se, sich versehen, *Navr. (Kop. sp.)*; — 6) ni ga bilo i., ni se dal i., er ließ sich nicht sehen, er kam nicht zum Vorchein, *Lerst. (Zb. sp.)*.
 izpręględavatı, *am, vb. impf. ad* izpręględatı. = izpręględovati.
 izpręględek, *dka, m.* 1) die Nachsicht; i. taks. die Tagnachtsicht, *Jan.*; — 2) das Versehen, *Jan.*
 izpręględljaj, *m.* = izprebistrck; jasen i. heller Zwischenraum, *V.-Cig.*
 izpręględljiv, *iva, adj.* nachsichtig, *Cig., Jan.*
 izpręględljivost, *f.* die Nachsichtigkeit, *Jan.*
 izpręględovanje, *n.* das Nachsehen; das Uebersehen, i. t. d. prim. izpręględovati.
 izpręględovati, *ujem. vb. impf. ad* izpręględatı; 1) die Augen öffnen; izpręględujem, es geht mir ein Licht auf, *Cig.*; — 2) sehend werden; slepci izpręględujejo; — 3) nachsehen; — 4) übersehen.
 izpręględatı, *dam, jem. vb. pf.* = pręględatı, *Mur.*
 izpręglęčati, *im. vb. pf.* = izpregovoriti, *v7h-Št.-C.*
 izpregovárjati, *am. vb. impf. ad* izpregovoriti, *Cig.*
 izpregovoriti, *im. vb. pf.* 1) zu reden anfangen, sich vernehmen lassen; besedice ni mogel i., er konnte kein Wort vorbringen; ne more i., toliko ga smeh sili, er kann vor Lachen nicht zu Worte kommen, *Cig.*; — 2) das Vermögen zu sprechen wieder erlangen, *Cig.*
 izprehaj, *m.* der Spaziergang, *Mur., Jan., C., Mik.*
 izprehajališče, *n.* der Spazierort, der Spaziergang, *Cig., Jan., C., M., uk.*

izprehâjanje, *n.* das Lustwandeln, das Spazieren.

izprehâjati, *am. vb. impf. ad* izpreiti, izprehoditi; 1) umwandeln: groza, strah me izprehaja; barve te izprehajajo, du spielt alle Farben, *Jap./Prid.*; — 2) i. se, lustwandeln, spazieren; i. se po travnikih; — 3) das Vermögen zu gehen erlangen: kruljavi izprehajajo, *Ravn.*

izprehajavec, *vca. m.* der Spaziergänger.

izprehajavka, *f.* die Spaziergängerin.

izprehod, *hóda. m.* der Spaziergang; iti na i. spazieren gehen; z izprehoda se vrčati; — tudi: izprehod, *hóda.*

izprehodec, *dea. m.* der wieder gehen kann, der Reconvalescent, *C.*

izprehodên, *dna. adj.* zum Spazieren gehörig, Spazier-, *Cig., Jan.*; izprehodna ura, die Spazierstunde, *Cig.*

izprehoditi, *hódim. vb. pf.* 1) das Vermögen zu gehen erlangen; — 2) spazieren führen, beim Spaziergang begleiten, *C.*; — konja i. (= izprevoditi), *Ljub.*; — i. se, einen (genügenden) Spaziergang machen; izprehodil sem se in bilo mi je zopet dobro.

izpreiti, *idem. vb. pf.* 1) umwandeln, befallen, *Cig.*; — 2) i. se, einen Spaziergang machen, *Cig.*

izprejêsti, *jém. vb. pf.* wieder zu essen anfangen; izprejedel je rad kašo (prej je ni hotel), *Gov.-M.*

izprejêzd, *m.* der Spazierritt, *Jan.*

izprejêža, *f.* der Spaziertritt, *Jan.*

izprejiti, *prêdem. vb. pf.* = izpreiti: i. se, einen Spaziergang machen, *južh.Št.*

izprek, *praep. c. gen.* von jenseits, über — her, jenseits: izprek Krke, *Z.*; i. hriba, *C.*; (izpreko: i. hodišča, jenseits des Corridors, *Levst./Pril.*).

izprekârjanje, *n.* das Zanken, *C.*

izprekârjati se, *am se, vb. impf.* = prekarjati se, zanken, *Guts., Cig., C.*

izprekârjavec, *vca. m.* der Zänker, *Guts., Cig.*

izprekôma, *adv. quer*, (sp-) *Cig.*; querüber, von der Seite: i. koga bezati, *SN.*; — pot je i., (sp-), to je: ni strma, *Svet./Rok.*

izprelep, *lépa. adj.* = prelep, überaus schön, herrlich, (spre-) *Cig., Jan., Cig.(T.), Mik., Kr.*; izprelepo dišati, *Levst.(Zb. sp.)*.

izprelepóta, *f.* die Pracht, *Jan., ZgD.*

izprelepotičiti, *ičim, vb. pf.* izprelepotičen, geisthörfelt (stii.), *Cig.(T.).*

izpreletâti, *lêtam, vb. impf. ad* izpreleteti.

izpreletâvati, *am, vb. impf. ad* izpreleteti. = izpreletati, izpreletovati. hinundherfliegen; na veliki cesti so se izpreletavali lačni vrabci. *Erj.(Izb. sp.).*

izpreletati, *im, vb. pf.* 1) hinüberfliegen: Ta ptica izpreletela Taj na srednji oltar, *Npes.-Vraz*; — izpreletelo se je, es hat schnell aufgehört zu regnen, es ist das Wetter vorübergegangen, *Cig.*; — 2) z očmi i., überfliegen, *Cig.*; — umwandeln, befallen; mraz me je izpreletel, es ließ mir kalt über die Haut, *Cig.*; groza, strah me izpreleti, mi

mozeg in kosti izpreleti, wandelt mich an, dringt mir durch Mark und Bein, *Cig.*; rdečica me izpreleti, ich erröthe plötzlich, *Cig.*; (tudi: izpreletim od rdečice, *C.*).

izpreljûb, *lûba. adj.* = preljub, (spre-) *Cig., Jan., Sol.*

izprema, *f.* der Vorspann, *Z., Levst.(Nauk.)*

izprememba, *f.* die Veränderung, die Verwandlung.

izpremen, *m.* = izprememba, *Cig., C.*; — njiva je v izpremenu, t. j. dva gospodarja jo uživata, vrsteč se leto za letom, *Svet.(Rok.).*

izpremenâ, *f.* die Verwandlung, die Veränderung, *Cig., Jan.*; — die Phase, *Jan.*

izpremenek, *nka. m.* 1) die Menderung, *Mur., C.*; der Wechsel, *Mur.*; die Metamorphose, *Rog.-Valj.(Rad.)*; — 2) = izprevrzek, die Abart, *C.*

izpremenitev, *tve. f.* die Veränderung, die Verwandlung.

izpremeniti, *im, vb. pf.* verändern; lice i. die Farbe wechseln, *Cig.*; i. se, sich ändern; nič se ni izpremenil, tak je, kakšen je bil; umwandeln; vodo v vino i.; i. se, sich verwandeln; veselje se je v žalost izpremenilo.

izpremenjast, *adj.* = izpreminast, *C.*

izpremenjati, *am, vb. impf. ad* izpremeniti, *Mur.*; nespameten (človek) se kakor mesec izpremenja, *Skrinj.-Valj.(Rad.)*.

izpremenjáva, *f.* der Wechsel, die Abwechslung, *C.*

izpremenjavec, *vca. m.* der Schillerpat, der Diaklag, *C.*

izpremenjénje, *n.* die Veränderung, die Verwandlung; i. Jezusovo, die Verkörperung Jesu, *Cig.*

izpremenjevânje, *n.* das Verändern, das Verwandeln; die Veränderungen.

izpremenjevâti, *ujem, vb. impf. ad* izpremeniti, = izpremenjati.

izpremenljiv, *iva. adj.* wandelbar, veränderlich; izpremenljivo vreme; vse je izpremenljivo: — variabel (math.), *Cig.(T.).*

izpremenljivost, *f.* die Veränderlichkeit; die Wandelbarkeit; i. človeške sreče.

izpremetanína, *f.* das Untereinander, *C.*

izpremetâti, *mëtam, čem, vb. impf. ad* izprevreči; i. se, sich verwandeln: na (v) volkove se i., *LjZv.*; — (izpremetale so ga barve, er wechselte die Farben, *Jurč.*).

1. **izpremin**, *m.* = izprememba, *Mur., Cig., Jan., Nov.*; — die Verkörperung, *Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad.)*; — das Schillern, *M.*

2. **izpremin**, *m.* das Verschwinden, *Mur.*

izpreminast, *adj.* = izpreminjast, schillernd: izpreminasta kokoš, *Lašče - Levst.(M.).*; izpreminasti mramor, der Majhelnarmor, *Erj.(Min.).*

izpreminati, *am, vb. impf.* = izpreminjati; — i. se, schillern, *Lašče-Levst.(M.)*

izpreminâvček, *čka. m.* der große Schillerröcher (apatura Iris), *Erj.(Z.).*

izpreminîti, *minem, vb. pf.* verschwinden, *Raič(Slov.).* vrag izpremine, *Npr.-Kres.*

izpreminjanje, *n.* die Veränderung; *i.* obraza, daß Mienenpiel, *Cig. (T.)*; *i.* glasa, die Mutation der Stimme, *Cig. (T.)*; *i.* vremena, der Wetterwechsel, *Cig.*; *i.* barv, der Farbenwechsel, *Cig.*; *i.* glasov, der Lautwechsel, die Lautveränderung (gramm.), *Cig. (T.)*; — daß Schillern, *Gor.*

izpreminjast, *adj.* schillernd, *Cig., Jan., Cig. (T.), Gor.*

izpreminjati, *am. vb. impf. ad izpremeniti*; verändern, verwandeln; *i.* se, sich verändern, wechseln; vse se izpreminja na svetu; — *i.* se, schillern, *Cig., Jan., Cig. (T.), Gor.*

izpreminjav, *adj.* = izpreminjast, *Jan., DZ.*

izpreminjáva, *f.* der Wechsel, *Cig., Jan.*; *i.* letnih časov, *Zora*; die Variation, *Jan.*; *i.* glasu, die Modulation der Stimme, *Jan.*

izpreminjavček, *eka, m.* = izpreminavček, der Schillerfalter, *Jan.*

izpreminjavec, *vca, m.* der Schillerpat, *Cig. (T.)*

izpreminjčast, *adj.* = izpreminjast, *Polj.*

izpreminjevati, *ujem, vb. impf.* = izpreminjati, *Cig.*

izpremislek, *sleka (selka), m.* die Aenderung des Vorjages, *Cig.*, die Sinnesänderung, *Jan.*

izpremisliiti, *mislím, vb. pf. 1)* = premisliti, *Mur.*; izpremisljen, vorbedächtig, discret, *Cig., Jan.*; vorzüglich; izpremisljeno ubijanje, *C.*; — 2) *i.* se, sich eines andern bemessen, den Entschluß ändern, *Cig., Jan., C.*

izpremisljati, *am. vb. impf. ad izpremisliiti, Cig.*

izpremisljevati, *ujem, vb. impf. 1)* = premisljevati, *Valj. (Rad.)*; — 2) *i.* se, *vb. impf. ad izpremisliiti se, Z.*

izpremiti, *im, vb. pf.* = spremiti, *Trub., Levst. (Nauk.)*

izpremladiti se, *im se, vb. pf.* jung werden, sich verjüngen, *Jan.*

izpremlajáč, *m.* človek, ki se izpremlaja, *Polj.*

izpremlajati se, *am se, vb. impf. ad izpremladiti se*; — kindliche Possen treiben, scherzen, *Gor.-Cig.*; otroci se izpremlajajo, *Polj.*; — eine Arbeit, wie zum Scherz, ohne Ernst und Erfolg verrichten, *Gor.*

izpremlajavec, *vca, m.* kdor se pri delu le izpremlaja, *Gor.*

izpremlajevati se, *ujem se, vb. impf.* = izpremlajati se, sich verjüngen, *Jan.*

izpremljati, *am, vb. impf.* izpremiti, = spremljati, *Trub., Levst. (Nauk.)*

izpremnik, *m.* der Vorspann leistet, der Vecturant, *Levst. (Nauk.)*

izpremsati, *am, vb. pf. 1)* erzwingen, *Z.*; — 2) dobro *i.* koga, jemandem ein Capitel lesen, („izpremsati“) *Trub. (Post.)*

izpremski, *adj.* Vorspann; *i.* zakupnik, der Vorspannspächter, *Levst. (Nauk.)*

izprenevčriti, *včrim, vb. pf.* dem Glauben abtrünnig machen; *i.* koga, *i.* se, *C.*

izpreobračanje, *n.* das Befehren; *i.* nejevernikov, die Heidenbefehrung, *Cig.*

izpreobračati, *am, vb. impf. ad izpreobrúiti*; *i.* nevernike; — *i.* obligacije, convertieren, *DZ.*

izpreobračavec, *vca, m.* der Befehrer; *i.* nevernikov, der Heidenbefehrer, *Cig.*; — der Proletenmacher, *Jan.*

izpreobrúitelj, *m.* der Befehrer, *Cig.*

izpreobrúitev, *ive, f.* die Befehrung.

izpreobrúiti, *nem, vb. pf.* umwandeln, *Mur., Cig.*; *v.* pepel *i.* einäschern, *Cig.*; *v.* puščavo *i.*, veröden, *Cig.*; — befehren; pogana *i.* h krščanski veri; grešnika *i.*; *i.* se, sich befehren; pijanec se izpreobrúe, kadar se v jamo izvrne, *Npreg.*

izpreobrújenec, *nca, m.* der Befehrte, der Prolet, *Cig., Jan., Let.*

izpreobrújenje, *n.* die Befehrung, *Jan.*; — die Sinnesänderung, *Cig.*

izpreobrújenka, *f.* die Befehrte, *Cig., Jan.*

izpreobrúiti, *ujem, vb. pf.* = preobrúiti, *Z.*

izpreopíti se, *píjem se, vb. pf.* sich betrinken, *M.*

izpreperéti, *im, vb. pf.* = prepereti, *Cig.*

izpreplésti, *plétem, vb. pf.* verflechten; *i.* med seboj, in einander verflechten, *Zora*; izprepleteti, verflochten, *Cig. (T.)*

izprerokováti, *ujem, vb. pf.* = izprorokovati, *Dalm.-C.*

izprésti, *prédem, vb. pf. 1)* mit dem Spinnen fertig werden, ansüßpinnen; — verjinnen, *Cig.*; vse predivo *i.*, *ivžhšt.*; — 2) *i.* se, sich entspinnen, *Cig.*

izpréšati, *am, vb. pf.* ausdréssen.

izpreudárek, *rka, m.* = preudarek, die Ueberlegung, *Z.*; *i.* si vzeti, bedenken, *C.*

izpreudáren, *rna, adj.* bedächtig, flug, *C.*

izpreudáriti, *árim, vb. pf.* = preudariti, *C., Z.*

izpreuméti, *mějem (mēm), vb. pf. 1)* verstehen, begreifen, *Bes., ZgD.*; — 2) *i.* se, sich anders bemessen, *C.*; zur Einsicht gelangen, *Z.*; po veri se človek spet izpreume, *Dalm.*; — sich anstemen, *Cig.*

izpreumétno, *tna, adj.* verständig, *C.*

izpreumétnost, *f.* die Einsicht, die Geschicklichkeit, *C.*

izpreúiniti, *im, vb. pf.* eines andern befehren, *i.* koga, *C., Z.*

izpreúmljaj, *m.* lichter Zwischenraum (bei Verriichten), *Cig.*

izprevájati, *am, vb. impf. ad izprevoditi*; 1) hin und herführen; beunruhigen; konje izprevájajo po vožnji, da se polagoma ohlade, *ivžhšt.*; — 2) begleiten, *Mur., Cig., Jan., ogr.-M.*; mriveca *i.*, eine Weiche begleiten, *BKv.-M.*; duhovnik izprevaja, der Priester hält ein Begrábnis ab, *BKv.*

izprevájavec, *vca, m.* der Begleiter, *Mur., Valj. (Rad.)*

izprevájavka, *f.* die Begleiterin, *Mur., Raič (Let.)*

izprevázati, *am, vb. impf.* spazieren fahren (tr.), *Jan.*; *i.* se, spazieren fahren (intr.), *Jan.*

izprevéda, *f.* daß Zufichkommen, die erlangte Einsicht, *C.*

izprevéden, *dna, adj.* leichtsinnig, unbesonnen, muthwillig, *ogr.-M., C.*; izprevédno se nositi, sich übermüthig benehmen, *ogr.-C.*

izpvedŭdŭja, *f.* = izpvednost, *ogr.* - *Valj.* (*Rad.*)

izpved eti se, *v em se. vb. pf.* 1) ſich eines andern beſtimmen: zur Beſtimmung kommen, *C.*; — 2) ſich verſehen, irren, fehlen: da se ne izpvede, *C.*; — 3) muthwillig,  berm uthig werden, *ogr.* - *C.*: v dobroti se i., *ogr.* - *Let.*

izpvednŭj k, *m.* muthwilliger, unbeſonnener, leiht inniger Mensch, *ogr.* - *C.*, *M.*

izpvednost, *f.* 1) der Leiht inn, *C.*; — 2) der Muthwille, die Bosheit, *Cig.*, *C.* *ogr.* - *Valj.* (*Rad.*)

izpvedov ati, * jem. vb. impf.* leiht innig, muthwillig ſein, ausgelaffen leben, *ogr.* - *C.*, *M.*; z  enskami i., *C.*

izpvedriti se, *im se. vb. pf.* = prevedriti se, heiter werden, *Z.* *Nov.*

izpvedid, *vida. m.* die Einſicht, das Ermeißen, *Cig.*, *Jan.*; po izpvedidu, prepuſ eno je njegovemu izpvedu, *DZ.*

izpvedidek, *dka. m.* = izpvedid, *Jan.*, *DZ.*

izpvediden, *dna. adj.* = previden, einſichts-voll, verſt ndig, *Cig.*, *Jan.*

izpvedeti, *vidim. vb. pf.* zur Einſicht gelangen, einſehen.

izpvednost, *f.* die Einſicht, die Klugheit, *Cig.*, *Jan.*

izpvedjati, *am. vb. impf.* hin und her winden, biegen: ako koſtir izpvedijaſ, ſkriplje, *Erj.* (*Miu.*); i. si laſe, *C.*

izpveditek, *tka. m.* die Locke, *C.*

izpvedod, *v dja. m.* die Begleitung, das Geleite, *Cig.*, *Jan.*, *C.*; v i. vzeti, als Eſcorte verwenden, *DZ.*; — die Leichenbegleitung, das Leichenbeg ngniß, der Conduet, *C.*, *BIKr.*; pogrebni i., *Cig.*; — ein feſtlicher Anzug, *Guts.* *Cig.*, *Jan.*, *nk.*: die Proceſſion, *V.* - *Cig.*, *Let.*, *LjZv.*; tudi: izpvedod, *v dja.*

izpved dba, *f.* die Begleitung, *Jan.*

izpved ni, *dna. adj.* Geleits-, *Cig.*, *Jan.*; izpved ni nadpis, die Begleitſadreſſe, *DZ.*; izpvedodni list, der Geleitschein, *Jan.*

izpvedoditelj, *m.* der Geleitsmann, *Mur.*; — = izpvedodnik, der Condueteur, *nk.*: — der Leichenbegleiter, *ogr.* - *C.*

izpvedoditi, *v dŭim. vb. pf.* das Geleite geben: i. koga, *Cig.*, *Jan.*; — umherf hren, *Jan.*; i. konja po voznji, da se po asi ohladi, *jvzhSt.*

izpvedodnica, *f.* der Geleitschein, *DZ.*

izpvedodnik, *m.* 1) der Theilnehmer an einem Geleite, *Cig.*, *Jan.*, *DZ.*; izpvedodniki, die Geleitsleute, *Cig.*; die Leichenbegleiter, *C.*; — 2) der Condueteur, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *nk.*

izpvedodnina, *f.* das Geleitsgeld, *Cig.*

izpvedodstvo, *n.* die Geleiſchaft, *Cig.*, *Jan.*

izpvedovj, *v dja. m.* der Leichenconduet, *BIKr.* - *Cig.*, *C.*, *Mik.*; pogrebni i., *Jan.*; tudi: izprevoj, *Valj.* (*Rad.*), *BIKr.*

izpvedoziti se, *v dzim se. vb. pf.* eine Spaqierfahrt machen, *Jan.*

izpvedr acanje, *n.* das Verkehren, das Verdrehen, *Cig.*; i. zgodovine, die Geſchichtſf iſchung, *SN.*

izpvedr acati, *am. vb. impf. ad* izpvedriti; verkehren; verdrehen: i. resnico, pravico, *Cig.*, *Jan.*; i. besedo, *Cig.* (*T.*).

izpvedr acavec, *vea. m.* der Verdreher: i. besed, *Cig.*

izpvedr eci, *v zem. vb. pf.* umwerfen, umſt rzen, *Mur.*; — ver ndern, *Cig.*; Laban je Jakobu desetkrat pla ilo izpvevrgel, *Ram.*; barvo i. ſich verfarben, *Cig.*; miſli i. eines anderen Sinnes werden, umſtatten, *Cig.*; — i. se, umſchlagen, ſich  ndern, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; vreme se bo izpvevrglo, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*;  alost se v veselje izpvevze, *C.*; — i. se, entarten, ausarten, *Jan.*; no, ljudje so se izpvevrgli, nemara da  e ni ve  pravih piveev, *Jur .*

izpvedr iti, *nem. vb. pf.* umkehren, *Mur.*; verdrehen: i. pravico, besedo, *Cig.*; i. kaj, verkehrt darſtellen, *Cig.* (*T.*); izpvedr jen, ver broten, *Cig.* (*T.*).

izpvedr zek, * ka. m.* die Ver nderung, *C.*; — die Entartung, *Jan.*; — die Abart, die Spielart, *Cig.*, *Jan.*, *C.*

1. izpr zati, *zam. vb. impf. ad* izpre i; = izpregati, *C.*; vole i., *BIKr.*

2. izpr zati, *am. vb. pf.* aufspringen machen; solnce je deske izprezalo, *Z.*; i. se, aufspringen (von Samenkapſeln, H hſen udgl.), *Cig.*;  sarki so se izprezali, die Zapfen haben den Samen anſallen laſſen, *Z.*; grah se je izprezal, die Erbsen lieſen aus, *Cig.*, *jvzhSt.*; stro i i se izprezajo, *Nov.*; — peresca rastlinska se izprezajo, entfallen ſich, *Cig.*

izpr zati, *im. vb. pf.* erlauern: priiliko i., *Cig.* izpre eljten, *ljna. adj.*  beraus lieblich, *Jan.*; Priletela pt ica, Spre eljno (nam. izp-) je zapela, *Npes.* - *Jan.* / *Slovn.*

izpre eljnost, *f.* die Lieblichkeit, *Jan.*

izpr gati, *am. vb. pf.* = izbrskati: kure seme izprgajo, *Ravn.* / *Abc.*

izprh citi se, * m se. vb. pf.* durch Abfliegen m rbe werden, *jvzhSt.*; izprh cana jabolka, *St.* - *Vest.*

izprhn eti, *im. vb. pf.* = sprhneti, *Jan.* (*II.*)

izpri alo, *n.* = izpri evalo, *Jan.*, *DZ.*

izpri anje, *n.* 1) die Erweiſung, *Z.*; — 2) die Entſchuldigung, *Cig.*

izpri cati, *pr cam. vb. pf.* 1) bezeugen, erweiſen, darthun: i. se, bezeugt, erwieſen werden; — 2) entſchuldigen, *Mur.*, *Dol.* - *Cig.*; — i. se, ſich rechtfertigen, ſich gen gend entſchuldigen, *ogr.* - *C.*

izpri cavanje, *n.* 1) das Bezeugen; — 2) das Entſchuldigen, *kajk.* - *Valj.* (*Rad.*)

izpri cavati, *am. vb. impf. ad* izpri cati, = izpri cavati: 1) bezeugen; — 2) entſchuldigen, *Mur.*; i. se, ſich entſchuldigen, *C.*; i. se komu, ſich bei jemandem entſchuldigen, *Let.*

izpri cba, *f.* der Erweis, die Nachweiſung, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; v izpri cbo, zu Urkund deſſen, *Cig.*, *Jan.*

izpri cek, * ka. m.* = izpri cba, *Mur.*, *Jan.*, *Ravn.*

izpričen, čna, *adj.* 1) Nachweisung: izprično pismo, das Document, *Cig.*; — 2) erweislich, *nk.*

izpričevaló, *n.* das Document, das Zeugniß, *Mur., Cig., Jan., nk.*; i. uboštva, das Amteszeugniß, *Cig.*

izpričevanje, *n.* 1) das Beszeugen, das Erweisen; — 2) das Entschuldigen, *M.*

izpričeváti, űjem, *vb. impf. ad* izpričati: 1) beszeugen, beweisen, darthun; — 2) entschuldigen, i. se. sich zu rechtfertigen suchen, sich entschuldigen, *Jan.*

izpričevavec, vca, *m.* der Beszeuger, *Cig.*

izpričevalo, *n.* *Jan., Glas.*, pogl. izpričevalo.

izpričkati, *am. vb. pf.* durch Haderen, Streiten eifangen: i. komu kaj, einem etwas abzantzen, *Cig.*

izpričljiv, iva, *adj.* erweislich, *Cig., Jan.*; pogl. izpričen.

izprida, *f.* die Ausartung, die Verderbnis, *C.*

izpridba, *f.* die Verderbnis, *DZ.*; i. hišnega orodja, die Mißbefandwertung, *Levst. (Pril.)*.

izpridigovati, űjem, *vb. pf.* aufhören zu predigen, auspredigen.

izpriditi, pridim, *vb. pf.* untauglich machen, verderben, corrumperen: i. se. untauglich werden, ansarten, schlecht werden; izprijen (nav. izpriden). verderbt, ausgeart.

izpridováti, űjem, *vb. impf. ad* izpriditi, *Jan.*; pogl. izprijevati.

izprijeti, prijam, *vb. impf. ad* izpriditi, *Jan. (H.)*.

izprijenje, vca, *m.* der Ungerathene, (sprid-) *Cig., Ravn.*

izprijenje, *n.* die Verischlechterung, die Ausartung; (nav. spridenie).

izprijenost, *f.* die Verderbtheit, (sprid-) *Mur., Cig., Jan., nk.*

izprijeváti, űjem, *vb. impf. ad* izpriditi.

izpriповédati, *am. vb. pf.* auserzählen: pastorka ji je svoj pot izpriповédala, *Npr.-Kves.*

izprišče, *m.* nav. *pl.* izprišči, ein Kinderansichlag, eine Art Flechte, *Z.*

izpriščiti se, im se, *vb. pf.* ausschlagen, *Cig.*: izpriščilo se mu je po životu, er hat einen Ausschlag bekommen, *Z.*

izprorokováti, űjem, *vb. pf.* mit dem Prophezeien zuede kommen, ausweisagen, *Cig., Dalm.*

izprošen, sna, *adj.* erbittlich, *Cig.*

izprošiti, prošim, *vb. pf.* 1) durch Bitten erlangen, erbitten: kar človek izprosi, brez greha nosi, *M.*; izprošivši tablico je pisal, *Krelj*; losbiten, *Cig.*; izprošen, infolge von Bitten befreit, *Dict.*; komaj sem ga izprošila, *juž.Št.*; beim Freien Erfolg haben: zaroka je končana in deklece izprošeno, *Lat.*; — 2) durch Bitten überreden: če ga boš izprošila, *juž.Št.*; izprosil ga je, er hat ihn durch eine Abbitte befüngt, *C.*

izprosljiv, iva, *adj.* = izprosen, *Cig.*

izprostera, *f.* die Ausdehnung, *C.*

izprostirati, *am. vb. impf. ad* izprostreti, = razprostirati, *Mur., Cig.*; kerubima sta svoje peruti izprostirala, (sp.) *Dalm.*

izprostitev, ive, *f.* die Diebes, *Cig.*

izprostiti, im, *vb. pf.* befreien, *Cig., Jan.*; i. se. sich losmachen, *Jan.*; i. koga vseh troškov, *Sret./Rok.*; Da sproščenim (nam. izp-) bo vseh težav telesa Se srečnim izpolnila volja vsaka, *Preč.*

izprostitva, *f.* = izprostitev, *C.*

izprostóriti, órim, *vb. pf.* geräumig machen, *Ip., ogr.-Mik.*

izprostreti, strém, *vb. pf.* = razprostreti, ausbreiten, *Mur., Cig., Boh.*; i. roke, *Dalm.*; ausstreden: Mozes izprostre roko — in s strašnim hrupom zavezne Egipčane morje, *Ravn.*

izproševáti, űjem, *vb. impf. ad* izprošiti, *DSi.*

izpróšnja, *f.* die Erlangung durch Bitten, *Dict.*; das Erbitten der Befreiung, *Dict.*

izpróvod, vóda, *m.* = izprevod, *Jan., C.*

izpróskniti, pršknem, *vb. pf.* ausprühen, *Jan. (H.)*.

izprškati se, prškam se, *vb. pf.* ausboden, ausbrunsten, *C.*; — izprskan (preprosto), verhußt, *C.*

izpršáti, im, *vb. pf.* ausprühen, *Cig.*

izprva, *adv.* = iz prva, anfangs, *nk.*; — prim. sprva.

izpsikati, kam, čem, *vb. pf.* ansprühen, *Mur., Cig., Jan.*

izpsováti, űjem, *vb. pf.* ansprühen, anschimpfen, *Jan., nk.*; — i. se. sich anschimpfen, *Cig.*

izpūh, *m.* die Ausdünstung, *Cig.*

izpūhati, pūham, čem, *vb. pf.* hauchend, blasend ausstoßen, *Z.*; — rauchend verbrauchen: cigare i., *Cig.*

izpūhniti, pūhnem, *vb. pf.* mit einem Hauche herausstoßen, *Cig.*; Turck je bil tu, kakor bi ga bila po noči zemlja izpūhnila, *Jurč.*

izpuhtěti, im, *vb. pf.* ausdunsten, verdunsten, verfliegen.

izpuhtěvati, *am. vb. impf. ad* izpuhteti, *Jan.*

izpukánina, *f.* die Matzwolle, *C.*

izpukati, kam, čem, *vb. pf.* durch Reissen, Rausen herausbringen, anraufen, *Jan., C.*; nikar, da plevod luliko tudi pšenice 2 njo red ne izpučete, *Dalm.*; travo na stebah i., *Trub.*; izpukane peruti, *Dalm.*; — anzupfen, *Cig.*; — i. se. sich ausfahren, sich ausfadeln, *Cig.*

izpúkniti, púknem, *vb. pf.* anraufen, ausreißen, *Jan., C.*; cvečico i., *Cig.*; repo i., eine Nabe anraufen, *Dol.*; las iz glave si i., *Hal.-C.*

izpúlti, im, *vb. pf.* durch Rausen herausbringen, anraufen, ausreißen: lase si i., drevcesce s korenino i., auswurzel, *Cig.*; komu kaj iz rok i., jemandem etwas aus den Händen entreißen; — iz koga kaj i., jemandem etwas abnuthigen, *Cig.*

izpūst, *m.* 1) das Herauslassen: i. hlapa, der Dunstbhaug, *Cig. (T.)*; — das Stidloch des Hochofens, *h. t.-Cig. (T.)*; — die Entlassung, die Freilassung, *Cig.*; — 2) die Auslassung, *Mur., Cig., Jan.*; die Entlipje (gramm.), *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

izpūstba, *f.* die Entlassung, die Freilassung, *C.*

izpūstek, tka, *m.* = izpust 2), *Jan.*, *DZ.*
 izpūsten, tna, *adj.* 1) die Entlassung, die Freilassung betreffend: izpustno pismo, izpustni list, der Entlassungsschein, *Cig.*, *C.*; — 2) elliptisch (gramm.), *Jan.*, *Cig.*, *T.*
 izpustiti, im, *vb.* *pf.* 1) hinauslassen, loslassen, freilassen; izpustiti; i. živino iz hleva, pričā iz kletke, človēka iz ječe; Noc izpusti krockarja, — nato izpusti goloba, *Dalm.*; i. iz učenstva, freijprecht, *Cig.*; iz službe i., aus dem Dienste entlassen, *Levst.*, *Cest.*; fahren lassen: vrv iz rok i.: zrebelt je izpustil, = ne drži več; vodo iz ribnika i., abfließen lassen; vino iz soda i., den Wein ausfließen lassen; — hervorberehen lassen: žarke i., ausstrahlen, *Cig.*; svit se je izpustil, es grant, es tagt, *C.*; jok i., zu weinen anfangen, *Ravn.* - *Valj.* (*Rad.*); — 2) i. se. ausbrechen, ausfahren (von Ausschlägen), *Cig.*; nekaj se mu je izpustilo po obrazu, er hat im Gesicht einen Auschlag bekommen, *vrhSt.*; — 3) i., anlassen, weglassen: i. besedo; vorüber gehen lassen; ne izpusti nobene veselice, er verjäumt keine Unterhaltung.
 izpustnina, *f.* das Abantungsgeld, *Cig.*, *C.*
 izpustōšiti, ōsim, *vb.* *pf.* verwüsten, *C.*
 izpustotiti, im, *vb.* *pf.* öde machen: njivo i., verschlechtern, *Cig.*
 izpūšek, ska, *m.* = izpuhnjen mozolec, *ogr.* - *C.*
 izpūščāj, *m.* der Auschlag, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *DZ.*; čeljustni i., das Kantkorn (weiße Bläschen im Maul der Schweine), *V.* - *Cig.*
 izpūščanje, *n.* 1) das Hinauslassen; das Freilassen; — 2) das Auslassen.
 izpūščati, am, *vb.* *impf.* *ad* izpustiti: 1) hinauslassen, loslassen, freilassen, entlassen; živino na pašo i.; i. poste iz službe; — 2) i. se, ausbrechen (von Ausschlägen), *Cig.*; mah se mi izpušča, ich werde bärtig, *Cig.*; — 3) anlassen, weglassen; besede i. pri prepisavanju.
 izpūščanje, *n.* 1) das Hinauslassen, die Loslassung, — 2) die Auslassung.
 izpūščanee, nca, *m.* der Entlassene, *Cig.*, *Jan.*
 izpūščnja, *f.* = izpust, die Freilassung, *Mur.*
 izpūšiti, pūšim, *vb.* *pf.* austrachen: i. pipo tobaka, *Cig.*, *nk.*
 izpužiniti, inim, *vb.* *pf.* entfernen, *Cig.*; — prim. pužina.
 izpužinati, am, *vb.* *pf.* das Kerngehäuse entfernen: i. jabolko, *Polj.*
 izpūžiti, im, *vb.* *pf.* entfernen, ausschütten: i. bob, turščico, *Dol.*
 izrāba, *f.* die Abnützung, *Z.*
 izrābiti, im, *vb.* *pf.* ausnützen, abnützen, *Z.*: izrabljen, abgenützt, *Cig.*
 izrabljati, am, *vb.* *impf.* *ad* izrābiti: aus-, abnützen: poste samogoltno i., *Cr.*
 izračūn, *m.* die Berechnung, *Z.*, *DZ.*
 izračūnati, am, *vb.* *pf.* = izračūniti.
 izračūnavati, am, *vb.* *impf.* *ad* izračūnati. *Cel.* (*Ar.*)
 izračūniti, ūnim, *vb.* *pf.* ausrechnen, berechnen.
 izrāhati, am, *vb.* *pf.* locker machen, *Dauj.* - *C.*

izrabliti, im, *vb.* *pf.* locker machen, lockern, *Jan.*
 izrabljati, am, *vb.* *pf.* mit dem Auslockern fertig werden: i. zemljo.
 izrājati, am, *vb.* *pf.* austanzen, *Cig.*
 izrajtalo, *n.* das Berechnungsvermögen: kaj nimaš čisto nič izrajtala? *Valj.* (*Rad.*), *KrGora.*
 izrājati, am, *vb.* *pf.* = izračūniti.
 izrāj, *f.* der Aderrain (der Quere nach), *Cig.*
 izrāna, *adv.* = iz rana, früh morgens, *ogr.* - *C.*
 izrāska, *f.* = izrastek, *C.*
 izrāslek, sleka (selka), *m.* der Auswuchs, *Jan.*, das Wasserreis, *Cig.*
 izrāst, *m.* der Auswuchs, *Mur.*, *Z.*
 izrāstek, tka, *m.* der Auswuchs, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*; nadočni i. pri jelenovem rogovju, der Augenpross, *Cig.*; das Wasserreis, *Cig.*; izrastke delati, unnütze Schöslinge treiben, *Cig.*; njegovti lasje so kakor palmovega drevesa izrastki, črni kakor vran, *Skrinj.* - *Valj.* (*Rad.*)
 izrāsti, rāstem, *vb.* *pf.* herauswachsen, entsprießen: i. iz česa.
 izrāstkast, *adj.* voll Auswüchse, *Mur.*
 izrastlika, *f.* der Seitenpross, *C.*
 izrāščati, am, *vb.* *impf.* *ad* izrāsti; herauswachsen, entsprießen.
 izrāščee, *adj.* auswachsend, budelig, einseitig, *Cig.*; (nam, izrasten).
 izravnati, am, *vb.* *pf.* 1) perilo i., mit dem Zulaammenlegen der Wäde fertig werden: prim. ravnati; — 2) eben machen, ebenen: i. pot, gredo.
 izravniti, im, *vb.* *pf.* eben machen, *Cig.*; gerade machen, *Cig.*, *T.*; i. reki strugo, *DZ.*
 izravnovānje, *n.* das Ebenen.
 izravnovāti, ūjem, *vb.* *impf.* *ad* izravnati; ebenen.
 izravnovāvec, vca, *m.* kdor kaj izravnuje, *n.* pr. rogove za glavnike, *Cig.*
 izrāz, rāza, *m.* der Ausdruck, der Terminus, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — i. dati želji, einem Wunsche Ausdruck geben, *Cig.*, *T.*; — die Formel (math.): osnovni i., die Fundamentalfornel, i. primičnosti, približnosti, die Näherungsformel, *Cig.*, *T.*; — i. v obliču, der Gesichtsausdruck, *Jan.*; — prim. izraziti.
 izrāzen, zna, *adj.* ausdrucksvoll, *Cig.*, *Jan.*, *C.*
 izrazit, *adj.* ausdrucksvoll: i. jezik, eine Kraftsprache, *Cig.*, *T.*
 izrāziti, rāzim, *vb.* *pf.* in Worte fassen, ausdrücken, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.*, *T.*, *nk.*; formulieren, *Cig.*, *T.*; — i. se. sich ausdrücken, *nk.*; — rus. izrazoslōvce, vna, *adj.* terminologisch, *Cig.*
 izrazoslōvce, *n.* die Terminologie, *Cig.*, *Jan.*
 izrāzati, am, *vb.* *impf.* *ad* izrāziti, *nk.*
 izrāžavati, am, *vb.* *impf.* = izraževati, *Trst.* (*Let.*)
 izraževāti, ūjem, *vb.* *impf.* *ad* izrāziti; ausdrücken, *nk.*
 izrēcen, cna, *adj.* = izrečen, *nk.*; izrečna opomba, ausdrückliche Angabe, *DZ.*; izrečno ausdrücklich, *BKr.* - *Levst.* (*Nauk.*)
 izrečilo, *n.* die Erklärung, die Aufklärung, die Declaration, *Cig.*, *DZ.*, *nk.*; s pravomočnim izrečilom, durch einen rechtskräftigen Spruch,

Levt.(Pril.); pravno i. eine Rechtserklärung, *DZ.*

izrečén, čna, *adj.* 1) ausdrücklich, *Jan., Nov.*; izrečno, ausdrücklich, *Cig.(T.) nk.*; — 2) aussprechbar, jagbar, *Jan.(H.)*.

izrečénje, *n.* der Ausspruch, die Äußerung, die Erklärung, *Mur., Cig., Jan.*

izreči, rĕčem, *vb. pf.* (ein Wort, Worte hervorbringen), aussprechen; i. besedo: mati: i. svojo misel, svoje mnenje, seine Meinung aussprechen, sich äußern; sodbo i. ein Urtheil aussprechen.

izrečénje, *n.* die Verdünnung, *DZ.*

izrečeváti, űjem, *vb. impf. ad izrečĕti*; dünn, schütter machen: gozd i. = trebiti, *C.*

izrečĕna, *f.* eine nicht dichte (schütterere) Stelle, *Jan.*; — das Verdünnte, die Verdünnung, *Jan.(H.)*.

izrečĕti, rĕčĕm, *vb. pf.* schütter, dünn machen, lichten; i. gozd, einen Wald auslichten, *Cig., Jan.*; i. trte. *Vrtov.(Vin.)*; — verdünnen, *Cig., Jan., Cig.(T.) C.*; z vodo i. kaj, *Nov.*; i. zrak, *Vest.*

izrečĕn, čna, *adj.* außergewöhnlich, außerordentlich, *Cig., Jan., C.*, *nk.*

1. **izrečĕti**, *im. vb. pf.* = izrečĕti, *Cig., Jan., Sol.*; i. gozd, *Cig., Jan.*

2. **izrečĕti**, *im. vb. pf.* 1) wohlgenährt machen, i. se, zu Fleische kommen, dick, fest werden; nekoliko se je izrečĕl doma; od dobrih besedi se nihĕe ne izrečĕ, *Met.*; — 2) = zrediti (vzrediti), *Jan., Cig.(T.)*.

izrĕdnost, *f.* die Ungewöhnlichkeit: ogibati se vsake izrĕdnosti, *Cv.*

izrĕjšati, *am. vb. pf.* weniger dicht, schütterer, dünner machen, *Z.*

izrĕk, rĕka, *m.* 1) das Ausgesprochene, der Ausspruch, *Mur., Cig., Jan., Ravn., nk.*; modri izreki, Einsprüche, *Cig.*; i. porotnikov, der Wahrspruch der Geschwornen, *Cig.*; — der Satz (in der Logik), *Cig.*; — 2) = izreka 2), *Cig.*

izrĕka, *f.* 1) = izrek 1), *Cig., Jan.*; razsodniška i., schiedsrichterlicher Ausspruch, *DZ.*; — 2) die Aussprache, *Cig., Jan., M., nk.*

izrĕkati, rĕkam, *vb. impf. ad izreči*: aussprechen, *Jarn., nk.*

izrĕkava, *f.* = izreka 2), *Jan.*

izrĕkljiv, iva, *adj.* = izrečen 2), aussprechbar, *Cig., Jan.*

izrĕkoma, *adv.* ausdrücklich, *Cig.(T.) C., nk.*; tako pripoveduje stara legenda izrekoma, *Navr.(Kop. sp.)*.

izrekovánje, *n.* das Aussprechen; die Aussprache, *Cig., Jan.*

izrekováti, űjem, *vb. impf. ad izreči*: aussprechen; jasno i. besede: — Erklärungen abgeben, *Jan.*

izrešnobiti se, *im se. vb. pf.* ernst werden: lice se mu izrešnobi, (zres-) *Jurĕ.*

izrĕšiti, *im. vb. pf.* 1) auflösen, *Mur., Cig.*; — 2) (po nem.) = izkupiti, *C.*

izreševáti, űjem, *vb. impf. ad izrešiti*: auflösen, *Cig.*

izrĕtati, *am. vb. pf.* na reti izĕistiti, außrettern, (izrejtati) *Cig.*

izrĕvati, *am. vb. pf.* erdarben, *Pot.-Cig.*

izrĕz, rĕza, *m.* das Ausschneiden: i. deteta, der Kaiserchnitt, *Cig.*; — der Ausschchnitt, *nk.*

izrĕza, *f.* der Ausschchnitt; zobata i., der Zahnschnitt, *V.-Cig.*

izrĕzance, nca, *m.* das aus dem Leibe der Mutter ausgeschnittene Kind, der männliche Ausschmittling, *Cig.*

izrĕzanka, *f.* der weibliche Ausschmittling, *Cig.*

izrĕzati, rĕzem, *vb. pf.* heraus schneiden; mozol i.: — iz lesa kaj i., etwas aus Holz schnitten; iz kamena i. podobno, ein Bild aus Stein hauen; i. se, sich aus einer Verlegenheit oder aus einer mißlichen Lage herausarbeiten, *Cig., C.*

izrĕzek, zka, *m.* das Herausgeschnittene, der Ausschchnitt, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; — izrezki, die Ausschmittabfälle, *Z.*

izrezina, *f.* der Ausschchnitt, *Cig.*; — izrezine, die Abfälle beim Ausschneiden, *Z.*

izrĕzkati, *am. vb. pf.* = izrezljati, *Cig.*

izrĕzljaj, *m.* der Ausschchnitt, *Jan.*; *pl.* izrezljaji, das Geischnißel, *C.*

izrĕzljáti, ám, *vb. pf.* ausschneifeln.

izrĕzljávati, *am. vb. impf. ad izrezljati*; ausschneifeln; kovan denar i., kräufeln, *Cig.*

izrĕzovánje, *n.* das Ausschneiden; das Schneiden, *Cig.*; — das Schneiden, *Cig.*

izrĕzováti, űjem, *vb. impf. ad izrezati*: ausschneiden; — schneiden: i. podobno.

izrĕbiti, *im. vb. pf.* ansñicken, *M., Z.*

izrĕgati, rĕgam, *vb. pf.* ausrũpfen, *Z.*; — ansñpfen, *Cig.*

izrigováti, űjem, *vb. impf. ad izrigati*, *Z.*

izrinek, nka, *m.*, *nav. pl.* izrinki, der Hautanschlag, *C., Z.*

izrinĕti, rinem, *vb. pf.* herauschieben, ausdrängen: i. se, heraustreten; možgani so se mu izrinĕli skozi rano v űrepiűi, *Let.*; — izrinjen, höckerig, *V.-Cig.*; — i. se, ausschlagen, ausfahren, ausbrechen (vom Hautanschlag), *Cig., C.*; gobe so se mu izrinĕle na űelu, *Dalm.*; ogrci, mozoli, mehurci so se izrinĕli, *Soška dol.-Erj.(Torb.)*; izrinilo se mi je, ich habe einen Ausschlag bekommen, *vzhŠt.*; koza se mi je izrinĕla, ich habe einen Hautanschlag bekommen, (izbrinĕla) *Rihenberk(Goriš.-Erj.(Torb.))*.

izris, *m.* der gezeichnete Plan, *Z.*; die Projection, *Cig.*; — prim. zris.

izrisati, risem, *vb. pf.* 1) fertig zeichnen; — (einen Plan) zeichnen, entwerfen, *C., Z.*; prim. zrisati = 2) i. pušo, ein Rohr anzűeichen, mit Riefen versehen, *Cig.*

izriti, ritĕm, *vb. pf.* 1) herauswũhlen: i. kost, korenino; — 2) aufwũhlen: svinje so njivo izrile; — ausgraben (3. B. in Kupfer), *Jan.*

1. **izrivati**, *am. vb. impf. ad izrinĕti*: herausdrängen, *Cig.*; — i. se, ausschlagen: nekaj se mi po životu izriva, *Z.*

2. **izriváti**, *am. vb. impf. ad izriti*, *Jan.*

izrjavĕti, ĕm, *vb. pf.* verrotten; űelezo je izrjavelo; izrjavelo űelezje, verrottetes Eisen.

izròbkati, am, *vb. pf.* aus der Schale, Hülse lösen; orehe i., *Cig.*
izročati, am, *vb. impf. ad* izročiti; übergeben, verabfolgen, überantworten; izročam Vam, prijatla dragi mani — pesem milo, *Preš.*
izročba, *f.* die Aushändigung, die Uebergabe, die Auslieferung, die Verabfolgung, *Cig., Jan., C.*
izročbenica, *f.* der Erfolgchein, *DZ.*
izroček, *eka, m.* 1) die eingereichte Schrift, das Exhibitum, *Cig.*; — 2) das Vermächtnis, das Legat, *C.*
izročenc, *nea, m.* der Schutzbefohlene, *Cig., Jan., M.*
izročencič, *m.* ein pflegebefohlener Knabe, *C.*
izročnje, *n.* 1) die Einhändigung, die Ueberreichung; — die Auslieferung; — 2) = izročilo 2), *Jap. (Sr. P.).*
izročnka, *f.* die Schutzbefohlene, *Cig., Jan., M., C.*
izročevaten, *ina, adj.* Abgabens: izročeválni poštni urad, das Abgabepostamt, *DZ.*; izročevalna doba, die Lieferungszeit, *DZ.*
izročevanje, *n.* das Aushändigen, das Uebergeben.
izročevati, *ujem, vb. impf. ad* izročiti, = izročati, aushändigen, einhändigen, übergeben.
izročevavec, *vca, m.* der Einhändige, *Cig., Jan.*
izročiten, *ina, adj.* zur Ueberlieferung gehörig, traditionell, *Jan. (H.).*
izročilo, *n.* 1) die Einhändigung, die Ablieferung, *Cig., Jan.*; — i. zadnje volje, das Testament, *C.*; = poslednje i., *Sret. (Rok.)*; — 2) ustno i., die mündliche Ueberlieferung, die Tradition, *Cig., Jan., Cig. (T.). nk.*; — 3) das Eingehändigte, *Cig.*; das Depositum, *Cig., C.*
izročiloma, *adv.* im übertragenen Wirkungsfreife, *DZ.*
izročitelj, *m.* der Abgeber, der Einhändige, *C.*
izročiten, *tna, adj.* = izročitven: tna štampilja, die Erfolgsstempelstempel, *DZ.*
izročitev, *tve, f.* die Aushändigung, die Verabfolgung; die Einantwortung, *Z., C.*; die Uebergabe, die Ueberantwortung.
izročiti, *im, vb. pf.* aushändigen, einhändigen, ausliefern; pismo, pozdravljenje i., einen Brief, einen Gruß bestellen; izgotovljeno delo i., die Arbeit liefern, *Cig., Jan.*; überreichen, übergeben; prošnja i., ein Gesuch präsentieren; i. koga pravici, jemanden den Händen der Gerechtigkeit überliefern, *Jan.*; — i. komu kaj, testieren, *C.*; — izročeno področje, übertragener Wirkungsfreife, *Levt. (Nauk.) nk.*; — etwas fremde Hände übergeben, anvertrauen; v hrambo komu kaj i.; Bogu dušo i.; Bogu se i.; Valovom se izročimo, *Preš.*; — preisgeben, *Cig.*; i. vojakom mesto na plenjenje, den Soldaten eine Stadt preisgeben, *Cig.*; i. zasmehovanju, *Cig.*
izročitven, *tvena, adj.* izročitve se tičoč; — izročitveni rok, die Lieferfrist, *DZ.*
izročivec, *vca, m., Cig.,* pogl. izročnik.

izročnica, *f.* die Uebergeberin, die Hinterlegerin, *Cig.*
izročnik, *m.* der Ablieferer, der Ueberlasser, der Hinterleger, *Cig.*; — der Testator, *Sret. (Rok.).*
izročnina, *f.* die Einhändigungs- oder Zustellungsgebür, *C., Z.*
izród, *róda, m.* die Abart, das Ausgeartete, *Mur., Cig., Jan.*; ein ausgearteter Mensch, *Cig. (T.), Valj. (Rad).*
izročdek, *dka, m.* die Bastardart, *V.-Cig., Valj. (Rad.)*; die Abart, *Jan., M.*; die Ausgeburt, *Jan.*
izródén, *dna, adj.* abartig, *Cig.*
izroditi se, *im se, vb. pf.* 1) ausarten, degenerieren, *Cig. (T.), C.*; — jezik se je v razna narečja izrodil, die Sprache hat sich zu verschiedenen Mundarten umgestaltet, *Vest., Trst. (Let.);* — 2) i. se, aufhören Früchte zu tragen: drevo se je izrodilo, *Cig.*
izródstvo, *n.* die Ausartung, *Cig. (T.).*
izrojénc, *m.* ein Bienenstock, aus dem ein Schwarm oder der letzte Schwarm erwachsen ist, *Levt. (Beč.), Gor.-M.*
izrojének, *m.* = izrojénc, *Por.*
izrojiti, *im, vb. pf.* 1) schwärmen: panj je lenkrat izrojil, *Levt. (Beč.);* — 2) aufhören zu schwärmen, auschwärmen, *Cig.*; — *pren.* anstoben (o šloveku), *Cig.*; — 3) i. se, sich durch Schwärmen schwächen, sich verschwärmen: panj se je zelo izrojil, *Por.*
izrök, *róka, m.* der Spruch, die Sentenz, *Cig., C.*; — das Edict, *Cig., DZ.*; po izroku, edictaliter, *Cig.*; po izroku na znanje dati, *DZ.*
izrôka, *f.* die Uebergabe, *Jan. (H.);* — die Hingabe, die Ergebung, *C.*
izrôkoma, *adv.* edictaliter, *Cig.*
izrositi, *im, vb. pf.* genügend rösten: konoplje so izrošene, t. j. od rose omlajene, da se morejo treti, *Dol.*
izrovásiti, *ásim, vb. pf.* färben: izrovašen, gefärbt, färbig, *Cig.*
izrovati, *rújem, vb. pf., Cig., Jan.,* pogl. izrvati.
izrožičiti se, *ščim se, vb. pf.* hornartig sich krümmen: češplje so se izrožičile, *Dol.-LjZv., Gor.*
izrožiti se, *im se, vb. pf.* die Hörner abstoßen, *Soška dol.-Erj. (Torb.).*
izrumeněti, *im, vb. pf.* = orumeneti, *Cig.*
izrúti, *rújem, vb. pf.* = izrvati, *Mur., Cig., Jan., C.*
izrvati, *rújem, vb. pf., Cig., C.,* pogl. izrvati.
izruzditi, *im, vb. pf.* = izruziti, *kajk.-Mik.*
izruziti, *im, vb. pf.* aushülften, *Z.*; i. hizol, die Hülften schälen, i. vso koruzo, allen Mais entkörnen, *javšt.*
izrvati, *rújem, vb. pf.* austrennen: i. drevesce s koreninami; i. zob, einen Zahn ausbrechen, *Cig.*; — i. se, sich lösen, sich entwunden, *Cig.*; — (pomni: *praes.* izrvem [„izrevce“] *Dict.*; prim. stsl. *рръва*).

izsáčiti, im, vb. pf. i. kaj, aus einer Sache die Fülligkeit abziehen, entlasten, C., Z.: mraz je rastline izsáčil, Z.; — prim. sok.

izsaditi, im, vb. pf. (ein Werkzeug) vom Stiele ablösen, C., Z.: i. se, sich vom Stiele ablösen, Z.; — verrenken, C.: i. se, sich die Glieder verrenken, Z.: vsega se je izsadil, ko je s črešnje pal, C.

izsájati, am, vb. impf. ad izsaditi; sekira se mi izsaja, Z.

izsapiti, im, vb. pf. anshanden, ausathmen, Z.

izsápljati, am, vb. impf. ad izsapiti; ausshanden, C.

izsečati, izšěim, vb. pf. ansharnen, Cig.

izseček, čka, m. = izsek 1), Žnid.

izsečen, čna, adj. anshaubar, schlagbar, Jan. (H.).

izseči, sečem, vb. pf. ansmähen, Gor.-Z.

izsehč, hlá, adj. ausgetrocknet, Bes.: izsehla trava, LjZv.

izschniti, sáhnem, vb. pf. austrocknen (intr.): naše kosti so se „izsahle“, Daln.; prim. Gr. 1711. 8.

izsejati, sejem, vb. pf. 1) anshäen, Jan., Z.: — anshēben, Cig.

izsek, seka, m. 1) der Ausschnitt, Cig.(T.); krožni i. der Kreisausschnitt, der Sector, Žnid., Cel.(Ar.); — 2) = izseka, der Anshau, Cig.

izseka, f. der Anshau; bojno so se zarasle vse nekdanje preseke in izseke, LjZv.

izsekati, seka, m. vb. pf. 1) heraushaben, anshauen; podoba iz kameni i., ein Bild aus Stein haben, Cig.; — i. se iz česa, sich (3. B. aus einer Verlegenheit) herausarbeiten, Cig.; — 2) i. gozd, anshauen, anslüchten, Mur., Cig., Jan.

izsekávati, am, vb. impf. ad izsekati, = izsekovati.

izsekovánje, n. 1) das Anshauen; — 2) das Abhauen, i. gozdov, nk.

izsekováti, ūjem, vb. impf. ad izsekati: 1) heraushaben, herausshauen; — 2) anslüchten.

izsešba, f. die Auswanderung, Cig.

izsešec, čca, m. der Auswanderer, Cig.(T.), ZgD.; ogrski Slovenci so izselci (Emigranten), Navr.(Kop. sp.).

izselitev, tve, f. die Auswanderung, Cig., Jan.

izseliti, selim, vb. pf. die Wohnung, das Domizil ändern machen, ausquartieren, Cig.; — i. se, ans wandern, Cig., Jan., Cig.(T.).

izselitva, f. = izselitev, C.

izseljence, čca, m. der Auswanderer, der Emigrant, nk.; tudi: izseljence: Svetov nebeskih izseljenci, Greg.

izseljavati, ūjem, vb. impf. ad izseliti: i. se, ans wandern.

izselnik, m. der Auswanderer, Cig., Jan., C.

izselstvo, n. das Auswanderungswesen, DZ.

izsesati, am, vb. pf. auslaugen (tudi v presnesnem pomenu), Cig., Jan., nk.

izsesávati, am, vb. impf. ad izsesati, Z., nk.

izšěvati, am, vb. impf. ad izšějati; anshäen, Jan.

izsikati, kam. čem, vb. pf. 1) ausshreiben, vershreiben, Cig., C.; — 2) ausshreiben, nk.

izsiliti, silim, vb. pf. abdringen, abnötigen, erpressen; nič se ne da iz njega izsiliti, Cig.; i. komu kaj, jemandem etwas abpressen, Cig.

izsiljevánje, n. die Erpressung(en), Cig., DZ.

izsiljeváti, ūjem, vb. impf. ad izsiliti; abdringen; miloščino i., Vest.

izsiljevávec, vca, m. der Erpresser, Cig.

izsipališče, n. der Ort, wo etwas ausgehüttet wird, C.

izsipati, pam, pljem, vb. impf. ad izsuti, (trochne Dinge) ausshütten, weghütten; — (vb. pf. = izsuti, St.).

izsipávati, am, vb. impf. ad izsuti; = izsipati, ausshütten; — (vb. impf. ad = izsipati, St.).

izsipováti, ūjem, vb. impf. ad izsuti, (izsipati, St.): anshütten.

izskákati, kam. čem, vb. pf. 1) (nacheinander) herauspringen, M., Z.; — 2) i. se, sich ausshpringen, Cig.

izskakljáti, am, vb. pf. (nacheinander) herausshöpfen, Cig.

izskóčiti, skóšim, vb. pf. herausshpringen, Cig.

izskók, skóka, m. der Ausshprung, Cig.; — der Ausshfall, Sol.

izskopárati, árim, vb. pf. durch Weizen, Mergen erreichen, Z.

izskúbsti, skúbem, vb. pf. ausshrupfen; perje i., Cig.

izsladkáti, am, vb. pf. erhdmeicheln; i. iz koga kaj, Cig.

izslédba, f. die Ermittlung, die Erforschung, Cig., DZ.

izslédček, čka, m. das Erforschte, das Ergebnis der Forschung, C., DZ.

izsléditi, im, vb. pf. ausshpüren, Mur., Cig.; — ausshorchen, Cig.; (wissenschaftlich) erforschen (po stsl. i. rus.), Cig.(T.).

izslédovánje, n. die Ausshforschung, die Ermittlung, Cig., DZ.; — die (wissenschaftliche) Untersuchung, die Forschung (po stsl. i. rus.), Cig.(T.), C.; i. zgodovine, die Geschichtsforschung, Cig.(T.).

izslédováti, ūjem, vb. impf. ausshpüren, ausshuchen, Nachshforschung pflegen, Cig., C., DZ.; — (wissenschaftlich) untersuchen, erforschen (po stsl. i. rus.), Cig.(T.).

izslédovátelj, m. der Forscher, Cig.(T.).

izslédovávec, vca, m. der Forscher, Cig.

izslépariti, árim, vb. pf. herausshwindeln, abganteln, Cig.; denar iz ljudi i., SIN.

izslúzence, čca, m. kdor se je izslúzil, Cig.

izslúziti, im, vb. pf. 1) = doslúziti, ausshdienen, Mur.; — = odslúziti, abverdienen; i. s tlako, durch Fshbndienst entgelten, Cig.; — 2) i. se, durch den Dienst seine Kräfte erschöpfen, Cig.; vojak se je izslúzil, C.

izsmájati, am, vb. impf. ad izsmoditi; ausshflammen; i. puško, Cig.

izsméjati se, sméjem se, vb. pf. zu lachen aufshören, auslachen, Cig.

izsmoditi, im, vb. pf. ausshflammen; i. puško, Cig.

izsmoliti, im. *vb. pf.* imwendig mit Fuch überziehen, auspichen, anstheren, *Cig.*
izsmřcati, am. *vb. pf.* ausspannen: vodo iz jame i., *Erj. (Min.).*
izsmřcati se, čim se, *vb. pf.* ausdunnen, *Cig.*
izsnedāriti, ārim. *vb. pf.* durch Naiden leeren, anšnaščen, *Cig.*
izsnėti, snāmem. *vb. pf.* etwas Aufgestecktes, Eingehängtes heraus-, wegnehmen, *južhSt.*: i. se, sich loslösen (von einem aufgesteckten, eingehängten Gegenstände): obroček se je izsnel. *južhSt.*
izsnovāti, snūjem, *vb. pf.* 1) = snovanje končati; — 2) ansführen, entwideln, *C.*: *M.*; — 3) i. se, sich heranzwinden: i. se iz mreže, *C.*
izsoliti, im. *vb. pf.* mit dem Salzen fertig werden.
izsolžėti, im. *vb. pf.* anslicdern, *Z.*
izsolžiti se, im se. *vb. pf.* sich ausweinen, *Zora.*
izsópsti, sópem. *vb. pf.* ansathmen, ansbauen, *Cig.*
izsrāti, sėrjem, *vb. pf.* als Excrement abgehen lassen.
izsrėbati, bam, bļem, *vb. pf.* anschlürfen, vse mleko izsrebati iz posode.
izsrėčkati, am. *vb. pf.* 1) durch Ziehung des Loſes answählen, ansložen, *C.*, *nk.*; — 2) verloren, anspielen, *Cig.*: *C.*, *nk.*
izsrečkovāti, ūjem. *vb. impf. ad* izsrečkati, *nk.*
izsrečkovāvec, vca. *m.* der Anspieler, *Cig.*
izsrėd, *praep. c. gen.* = iz sredi, aus der Mitte, *Cig.*
izsrėden, dna. *adj.* eccentricisch (math.), *Cig. (T.)*, *C.*
izsrėdišćen, čna. *adj.* = izsreden. *ogr.-C.*
izsrėdnost, *f.* die Eccentricität (math.), *Cig. (T.)*.
izsfkati, sfkam, čem, *vb. pf.* anschlürfen: zadnje kaplje iz kupice i.
izstāviti, stāvim. *vb. pf.* 1) herausstellen, *Cig.*: aussetzen, *Jan.*, *C.*; — hervorheben, *Cig. (T.)*: — 2) i. vse, alles durch Sezen verbrauchen, *Cig.*
izstôkati, stôkam, čem, *vb. pf.* 1) i. kaj, āchzend vorbringen, *Cig.*; — 2) aufhören zu āchzen; tudi: i. se, *Cig.*
izstôp, stôpa, *m.* das Heraustreten: i. na breg, die Landung, *Cig.*: i. iz sence, die Emerſion (astr.), *Cig. (T.)*; — der Austritt, *Jan.*: i. iz društva, *nk.*: — der Ausfall (gewisser Theile des menschlichen Körpers aus ihrer Lage), der Vorfall, *Cig.*; — der Vorprung (arch.), *Cig. (T.)*.
izstôpanje, *n.* das Heraustreten, das Aus-treten, *M.*, *nk.*; — prim. izstopati.
izstôpati, pam, *vb. impf. ad* izstopiti, heraus-treten: ljudje so vstopali in izstopali, *Erj. (Ižb. sp.)*; — hervorragen, *Cig. (T.)*; — aus-treten: zaporedoma iz društva izstopajo udje, *nk.*
izstôpek, pka, *m.* = izstop, der Austritt, *Mur.*, *DZ.*

izstôpen, pna. *adj.* 1) vorpringend, *DZ.*; — 2) den Austritt betreffend, *Cig.*
izstôpiti, stôpim, *vb. pf.* heraus-treten, *Cig.*: — an-treten; iz društva, iz službe i., *Cig.*, *Jan.*, *nk.*
izstrādanec, nca. *m.* ein ansgehungerter Mensch, *Cig.*
izstrādanka, *f.* die Ausgehungerter, *Jan. (II.)*.
izstrādati, am. *vb. pf.* ans hungern: lakota bo deželo izstradala, *Jap.-C.*; — i. se, sich ab hungern, *Cig.*; izstradan. ansgehungerter: izstradan človek. *južhSt.*
izstrahovāti, ūjem, *vb. pf.* durch Schrecken er-langen: denar iz koga i., jemandem Geld ab-schrecken, *Cig.*
izstrėl, strėla. *m.* das Abschießen, die Ab-ſeuerung, *Cig.*, *Jan.*
izstrėtek, ūka. *m.* das Weichsch, das Projectil, *Cig. (T.)*, *DZ.*
izstrėliti, im. *vb. pf.* heraus-schießen, aus-schießen: i. kroglo; — i. komu oko, *Cig.*, *Jan.*: — i. puško, ein Gewehr ausschießen, *Cig.*; i. se, sich entladen, *Cig.*
izstrėljati, am, *vb. pf.* 1) durch Schießen herausbringen, anschießen; — 2) s strėljan-jem porabiti, verfeuern, *Cig.*
izstrėljevāti, ūjem, *vb. impf. ad* izstrėliti, iz-strėljati, *Z.*
izstrėgati, strėgam, žem, *vb. pf.* ansichaben, ans-radieren, *Cig.*, *Jan.*
izstrėgljati, ām, *vb. pf.* = izstrugljati, *Cig.*
izstriči, stričem, *vb. pf.* mit der Schere aus-schneiden, anschieren, *Cig.*
izstrižek, žka, *m.* der Anschnitt (mit der Schere), *Cig.*
izstrójiti, im. *vb. pf.* fertig gerben: i. kože.
izstrŭg, *m.* die Majur (v kakem pisanju), *Cig.*
izstrŭgati, gam, *vb. pf.* 1) ausdreheln, *Cig.*: — 2) ansichaben, radieren, *Cig.*, *DZ.*
izstrugljāti, ām, *vb. pf.* ansstrafen, ansradieren: z nožem i., *Cig.*
izstrŭžiti, im, *vb. pf.* ausdreheln, *Cig.*
izsŭkati, kam, čem, *vb. pf.* herauswinden, aus-drehen, *Cig.*
izsušćenje, *n.* die Austrocknung, die Trocken-legung, *nk.*
izsuševāti, ūjem, *vb. impf. ad* izsušiti; trocken legen: i. močvirje, *Cig. (T.)*.
izsušiti, im, *vb. pf.* austrocknen, trocken legen, *Cig. (T.)*, *nk.*; — i. se, austrocknen (*intr.*, *Dalm.-C.*, *nk.*)
izsŭti, spēm (sŭjem), *vb. pf.* heraus-schütten, ans-schütten, wegschütten (von trockenem Ding-en), Dol' malo izspi, *Vod. (Rok.) - Levst. (Rok.)*; — pren. svoje srce izspe, *Trub.*: — i. se; herausfallen: čreva so se mu iz-sule, *Schönl.*; ausge-schüttet werden: naglo se je črez nje izsula jeza božja, *Bas.*
izsuvāti, sŭvam, sŭjem, *vb. pf.* durch Stoßen hinaus-schaffen: izsuvali so ga iz hiše.
izsvojevāti, ūjem, *vb. impf. ad* izsvojiti; expro-prieren, *Jan.*
izsvojitev, tve, *f.* die Expropriation, *Jan.*
izsvojiti, im, *vb. pf.* = razsvojiti, expropriieren, *Jan.*

izšáliti se, im se, *vb. pf.* anshören zu scherzen, aussherzen, *Cig.*
 izščéniti, ščénem, *vb. pf.* durch einmaliges Kneipen herausbringen, heranszwicken, *Cig.*
 izščétiti, im, *vb. pf.* ansbüßten: sukno i., *Cig.*
 izščipati, pam, pljem, *vb. pf.* durch Kneipen herausbringen, auszwicken, *Cig.*
 izščipniti, ščipnem, *vb. pf.* = izščéniti, *Cig.*
 izšepřtljáci, ám, *vb. pf.* = izblebetati, ansplandern, *Jurč., SLN.*
 izšibati, šibam, *vb. pf.* ansfläupen, ansstreichen: i. tatu, *Cig.*
 izšibíti se, im se, *vb. pf.* eingebogen werden: tramovje se je izšibilo, *vřhSt.*
 izšíti, šijem, *vb. pf.* = obsiti, ansnähen, *Mur.*
 izšívánie, n. das Ansnähen, *M.;* i. z zlatom, die Goldstickerei, *Cig.*
 izšívati, vam, *vb. impf. ad* izšíti, ansnähen, *Z.;* šiden, *Cig.*
 izškrábati, am, *vb. pf.* kratend ansühlen: i. pomarančo, *Ljub.*
 izškrábati, bam, *vb. pf.* durch Nagen, Kratzen wgrbringen, anskratzen, *Cig.*
 izškrcljáci, ám, *vb. pf.* = izškrčljati, *Jan.*
 izškrčljáci, ám, *vb. pf.* anschnitselfn, *Jan.*
 izščlance, nca, m. der Weichulle, *Zora.*
 izščlpati, se, am se, *vb. pf.* die Schulle abfolieren, die Studien vollenden; izšolal se je na Dunaju; — bila je izšolana v mestu, *Jurč.;* izšolan, geschult, *Cig.*
 izštéti, štéjem, *vb. pf.* anszählen, zuende zählen; nihče ne more zvezd izštéti.
 izštéviltba, f. die Ausrechnung, *Cig.*
 izštéviliti, šlim, *vb. pf.* ansrechnen, *Cig.*
 izštóřrati, am, *vb. pf.* die Stöde der gefällten Bäume ansgraben, ansstöden, *Cig.*
 izštóřrováci, űjem, *vb. impf. ad* izštóřrati, ansstöden, *Cig.*
 izštrkati, štrkam, *vb. pf.* ansprühen: kravi mleko iz zicka i., *C., Z.*
 izštrkniti, štrknem, *vb. pf.* ansprühen, *Cig.*
 izšűpiti, im, *vb. pf.* ansühlen: drevo i., *Jan. (II).*
 izšűmėti, im, *vb. pf.* verrauschen, verbraunen; tudi: i. se, *Cig.*
 izšvígati, švígam, *vb. pf.* anslodern, *Cig.*
 iztáčkati, am, *vb. pf.* v tackah izvoziti: i. rudo. Erz anslaufen, *Cig.*
 iztákanje, n. das Ansnehmen.
 iztákat, kam, *vb. impf. ad* iztáčiti: ansnehmen; ostanke iz sodov i.: — i. se, = iztekati se, sich ergießen, ansminnen, *Jan., Let.*
 iztákniti, nem, *vb. pf.* pogl. iztekniti.
 iztánjšati, am, *vb. pf.* dünner machen, verdünnen, *Cig.*
 iztánjševáci, űjem, *vb. impf. ad* iztánjšati, *Cig.*
 iztečáj, m. der Abfluß, *Cig.(T.). DZ*
 iztěči, tčém, *vb. pf.* 1) ansfließen, ansrinnen, anslaufen; vino je črez noč izteklo iz soda; kri mu je iztekla, er hat alles Blut vergoffen, *Cig.;* — sich ansrühren (o prosu), *Cig.;* — ablaufen: ura je iztekla; čas je iztekel; pravda je iztekla; i. se, fällig werden; menica se je iztekla, *Cig.;* — 2) i. (se), einen Ausgang nehmen: dobro mu je izteklo, *C.;* vse mu

po sreči izteče, *Cig.;* ni se po godu izteklo, die Sache ist nicht nach Wunsch angefallen, *Cig.;* volitive so se dobro izteklo, *C.;* in Erfüllung gehen: naj se izteče prerokovanje tvoje, *Jurč.*

iztečina, f. das Ausgeflossene, *Cig.(T.).*

iztěga, f. die Ausstředung, *C.*

iztěgati, gam, zem, *vb. impf. ad* iztegniti; ansstředn, *Jan.;* dva sv. Janeza sta: eden dan krči, drugi ga izteže, *Notr.-Erj.(Torb);* jezike i., übel nachreden, *Z.;* i. se, sich středn, *Z.*

iztegávati, am, *vb. impf.* = iztegati, = iztegovati; — i. se, sich středn, *Jan., jřhSt.*

iztěgniti, nem, *vb. pf.* 1) ansstředn; i. roko, vrat; iztegnjen nož, ein nicht schließbares Messer, *C.;* iztegnjen kot, gestreckter Winkel, *Cel.(Geom.);* i. jezik, die Zunge herausstředn, etwas ansplauschen: a kdo mu je jezik iztegnil? *Jurč.;* — i. se, sich ansstředn; — i. se, verreden, sterben (zaníchl.); — = raztegniti, *Mur., Cig.;* — 2) auslangen: s tem premoženjem ne iztegnem, *C.*

iztěgnjenje, nca, m. ein Messer, das sich nicht zuschließen läßt, *Cig., C.;* (opp. sklepec).

iztegovánje, n. das Ausstředn; das Gerede, *Cig.;* — prim. iztegovati.

iztegováci, űjem, *vb. impf. ad* iztegniti; ansstředn; hervorreden; — = raztegovati.

iztěhtati, tčtam, *vb. pf.* answägen; vse blago i. iztek, tčka, m. der Ausfluß (des Wassers), *Cig., Jan., C.;* — der Abfluß, die Erlöschung, *Cig., C.;* — der Ausgang, *C.;* slabi i., der Mißerfolg, *Cig.*

iztěkanje, n. das Ansinnen, *M.;* der Ausfluß (phys.), *Cig.(T.).*

iztěkati, tčkam, *vb. impf. ad* iztěči; ansfließen, ansfließen, erquellen, *Cig., Jan., M.;* — i. se, münden, *Cig., Jan., nk.;* — ablaufen, zuende gehen; ura se izteka, *Z.*

iztekljiv, iva, *adj.* vorwitzig, *C.*

iztekljivost, f. die Vorwitzigkeit, *C.*

iztekniti, tákmem, *vb. pf.* 1) ansstechen; oči komu i., mozeg iz kosti i., *Z.;* — 2) etwas, was in einer Sache steckt, herausnehmen, *BKr.-M.;* — ansstöbern, ansjündig machen; vsako reč iztakne: i. jo, übel aufkommen; nekaj je izteknil, es ist ihm etwas (Unange- nehmes) widerfahren, *jřhSt.;* — 3) abstředn, traciřren, *Cig.(T.);* — 4) hervorheben, *Jan., h. t.-Cig.(T.);* — iztaknjen kot, ausbringender Winkel (math.), *h. t.-Cig.(T.).*

iztěčen, ina, *adj.* frischmelt, *Cig.;* iztelna krava, eine Kuh, die gefalbt hat, *Cig., vřhSt.*

izteliti se, im se, *vb. pf.* 1) = stěhiti se, abfallen, *Cig., C.;* — 2) i., ansflören zu falben, ansfalben, *Z.;* (bolje: i. se).

iztelčítiti se, čtim se, *vb. pf.* ansflören zu falben, *C.*

izteneáci, ám, *vb. pf.* dünn machen, *Dict.*

izteniti, im, *vb. pf.* dünn machen: i. testo, *Djk.(Črt.).*

iztěpálnica, f. die Kleidergeißel, *Cig.*

iztěpálo, n = iztěpálnica, *Cig.*

iztěpati, tčpam, pljem, *vb. impf. ad* iztěpsti; anschtlagen, ansfläupen, ansstopfen; i. prah

iz obleke, i. obleko; i. zrnje iz snopov, snope i.; herauschütteln, ausbeuteln, *Mur.*

iztepi, *f. pl.* slabša slama, ki se iztepe, kadar škopnike delajo, ter poveže v iztepnike, *Polj.*

iztēpkī, *m. pl.* die Buttermilch, = izmetki, *C.*; pogl. stepki.

iztēpnik, *m.* ein Bund schlechteres Stroh, *Polj.*; — prim. iztepi in otep.

iztēpstī, tēpem, *vb. pf. 1)* durch Schlagen herausbringen; prah i. iz obleke, herausklopfen; — ansprügeln (aus einem Orte), wegprügeln, *Cig.*; — erprügeln, erklopfen, *Cig.*; — 2) ausklopfen: i. suknjo, *Cig.*; ansbeuteln, *Mur.*; ansstärpen, ansstreicheln: tatu i., *Cig.*

izteptāti, am, *vb. pf.* durch Treten herausbringen, austreten: zrnje i., *Cig.*

izteptávati, am, *vb. impf. ad* izteptati, *Jan. (H.).*

izterjātev, tve, *f.* die Einbringung (einer Schuld), *Jan.*; i. dolgov, *DZ.*

iztērjati, am, *vb. pf.* (eine Schuld) durch Fordern einbringen; dolgove i.

izterjāva, *f.* die Eintreibung (von Forderungen), *Cig., Jan.*

izterjāvati, am, *vb. impf. ad* izterjati; = izterjevati.

izterjevānje, *n.* das Einfordern (von Schulden).

izterjevāti, ūjem, *vb. impf. ad* izterjati; einfordern, eintreiben: dolgove i.

izterjevāvee, vca, *m.* der Eintreiber (von Forderungen), *Nor.*

izterljiv, ūva, *adj.* kar se da izterjati, einbringlich, *Jan. (H.).*

iztesāti, tēšem, *vb. pf.* mit der Axt ausarbeiten, ausshauen, ausshimmern; ne more se iz vsakega lesa podoba iztesati, *Cig.*

iztesāvati, am, *vb. impf. ad* iztesati.

iztesovāti, ūjem, *vb. impf. ad* iztesati.

iztezālnica, *f.* die Follerbank: na iztezalnico položiti, *LjZv.*

iztēžvati, am, *vb. impf.* = iztegati; — i. se, im Verreden begriffen sein, *Z.*

iztežovāti, ūjem, *vb. impf.* = iztegovati, *Z.*

iztūha, *adv.* = iz tūha, iztihoma, *Jan. (H.).*

iztūhoma, *adv.* im Stillen, geheim, *C.*

iztikāti, tikam, čem, *vb. impf. ad* iztekniti; 1) ansstechen: i. oči; — 2) süßern; po vseh kotih iztikati; otroci radi iztikajo po kuhinjah, *Erj. (Kb. sp.)*; — 3) abstecken, traçieren, *Cig. (T.)*; — 4) hervorheben, *h. t.-Cig. (T.).*

iztikavt, *m.* der Stöberer, *Vaj. (Rad.).*

iztirancee, nca, *m.* der Verbannte, der Verwiesene, *Cig., C.*

iztiranje, *n.* die Vertreibung, *Zora.*

iztirati, am, *vb. pf.* hinausjagen; fortjagen: od hrama i., *Vaj. (Vest.)*; verbannen, *Cig., Jan.*

iztirāvati, am, *vb. impf. ad* iztirati, *Jan. (H.).*

iztirjati, am, *vb. pf.* = izterjati.

iztis, tīsa, *m.* = iztisk, *Cig., Jan., nk.*

iztisk, *m.* der Abdruck, das Exemplar (eines Druckwerkes), *DZ.*

iztisek, ska, *m.* = iztisk, *Cig., Jan.*

iztiskati, am, *l. vb. impf. ad* iztisniti; herausdrücken, auspressen, entpressen, *Cig., Jan.*; — *ll. vb. pf.* zuende drucken, den Druck beenden: knjigo, vse knjige i., *nk.*

iztiskávati, am, *vb. impf.* = iztiskovati, herausdrücken.

iztiskāvee, vca, *m.* der Expresier, *Cig.*

iztiskovānje, *n.* das Herausdrücken, *M.*

iztiskovāti, ūjem, *vb. impf. ad* iztisniti.

iztisniti, tīsнем, *vb. pf.* mit einem Druck herausbringen, ausdrücken, entpressen; — herausdrängen, herauschieben.

iztīsčati, im, *vb. pf.* durch anhaltendes Drücken herausbringen, hinausdrücken, *Mur.*; — i. koga, verdrängen, *nk.*; — i. iz koga kaj, jemandem etwas abdrücken, *Cig.*

iztkāti, tkām, tčēm, (tečēm, tkēm), *vb. pf.* fertigmachen, ausweben.

iztlāček, čka, *m. i. olja*, kar se enkrat olja iztlačī (izpresa), *Dict.*

iztlačēvāti, ūjem, *vb. impf. ad* iztlačiti.

iztlāčiti, tlāčim, *vb. pf.* durch Pressen, Drücken herausbringen, expresseu, auspressen; i. most iz sadja, *Pirc.*; — solze i., Thränen erzwingen, *C.*; težko i. kako besedo iz koga, *južh. St.*; mit dem Treten (*3. B.* der Trauben) fertig werden: vse grozdje smo iztlačili.

iztlāči, tōčēm, *vb. pf.* = iztolči, *Cig.*

iztlēti, tlim, *vb. pf.* zuende glimmen, verglimmen, *Cig.*

iztočān, āna, *m.* der Bewohner des Orients, *Zv.*; — prim. iztok 2)

iztoček, *m. nav. pl.* iztočki, die Weinreife in den Fässern, *južh. St.*

iztočen, čna, *adj.* 1) Ausfluß: iztočni kot, der Ausflußwinkel, *Žnid.*; — 2) = vzhoden, *Jan.*; (hs.); — 3) iztočni greh = izvirni greh, die Erbsünde, *ogr.-C.*

iztočiten, hna, *adj.* Ausfluß: iztočilna cev, *Sen. (Fiz.).*

iztočilo, *n.* das Ausflußrohr, *h. t.-Cig. (T.).*

iztočiti, tōčim, *vb. pf.* 1) vollends ausshenten; vino i. iz steklenice, iz soda; — enttrüben machen: ta misel mi grobo solz iztoči, *C.*; kri komu i., jemanden entbluten, *Cig.*; — 2) ansdreheln, *Cig.*

iztočje, *n.* der Ausfluß, die Mündung, *C.*

iztočnik, *m.* der Ostwind, *Z.*; — prim. vzhodnik.

iztogotiti se, *vb. pf.* sich ansärgern, seine Wuth ausschäumen lassen, *Cig.*

iztok, tōka, *m. 1)* der Ausfluß, der Abfluß, *Cig., Jan., Cig. (T.). C.*; iztoki tvoje štirme, *Škrinj.-Vaj. (Rad.)*; die Mündung eines Flusses, *Mur.*

iztokavt, *Jan.*; i. Morave v Donavo, *Navr. (Kop. sp.)*; — die Emanation, *Cig., Jan.*; — 2) der Dst, *Cig., Jan., nk.*; (hs.).

iztolči, tōčēm, *vb. pf.* herausklopfen, ausshämmern; — erklopfen, *Cig.*

iztolkljāti, am, *vb. pf.* durch leichtes Klopfen herausbringen, *C.*

iztolmačēvāti, ūjem, *vb. impf. ad* iztolmačiti. *Trub. (Post.).*

iztolmāčiti, āčim, *vb. pf.* ausdeuten, verdolmetschen, *Cig.*; übersetzen, *C.*; v slovenski jezik i., *Dalm., Rec.*

1. iztópiti, im, *vb. pf.* durch Schmelzen herausbringen, anschmelzen, *Cig.*

2. iztōpiti, im, *vb. pf.* abstumpfen, *M.*

iztovoriti, im. *vb. pf.* entfrachten, *Cig.*: pogl. raztovoriti.

iztôžiti, tóžim, *vb. pf.* durch eine gerichtliche Klage erlangen, erreichen, einflagen, erflagen; i. dolg; tožil sem, pa nič nisem iztožil.

1. **iztrápiti**, trápim, *vb. pf.* ausplagen, ausmartern, *Cig.*: obquâlen, *C.*

2. **iztrápiti**, trápim, *vb. pf.* i. komu glavo, um. den Kopf verrüden, *Cig.*: — prim. trap.

iztrátiti, im. *vb. pf.* = porráiti, vergeuden, *Z.*

iztrécati, am. *vb. pf.* ausflopfen; i. posodo, da prah odleti, *C.*

iztréb, tréba, *m. 1)* = izreba 1), *Cig.*: — 2) *pl.* izrebi, die Nachgeburt, *Cig.*, *Mik.*

iztréba, *f. 1)* das Ausputzen, die Reinigung, *Mur.*, *C.*: — i. gozda, die Fichtung des Waldes, *C.*: — die Entleerung (zool.), *Cig.(T.)*, *C.*, — 2) die Nachgeburt, *Cig. C.*

iztrébek, bka, *m.* ein als untauglich angesehenes Ding, der Auswurf, *Mur.*, *Cig.*: — iztrebki, die Exeremente, *Cig.(T.)*, *Bes.*

iztrébi, *f. pl.* = iztrebine, *Polj.*, *Tolm.*

iztrébito, *n. 1)* das Ausführungsorgan (zool.), *Cig.(T.)*, *Erj.(Som.)*: — 2) die Nachgeburt, *C.*, *Vest.*

iztrebine, *f. pl.* die Nachgeburt, *Cig.*, *Jan.*

iztrébiti, im. *vb. pf. 1)* als untauglich ausmerzen, wegwuzen; blato, glen i. iz jarka: — ausscheiden (zool.), *Cig.(T.)*: — eliminieren, *Cel.(Ar.)*: — austreten, vertilgen, *Mur.*, *Jan.*: — 2) (durch Ausmischung, Ausscheidung des Untauglichen) reinigen, wuzen, i. drevje, zelje, solato: i. si zobe, sich die Zähne auslebern; i. gozd, einen Wald durchlichten, *Cig.*: éresnje so se zelo iztrebile, i. j. mnogo jih je, preden so dozorele, popadalo z drevesa: — i. jarek, einen Graben austräumen, ausputzen: — i. zaklano žival, ausweiden: — i. zelodec, den Magen reinigen: — i. se, den Mastdarm entleeren; i. se, sich der Nachgeburt entledigen: — iztrebi se od tod! vade dich fort! *Cig.*

iztrébljanje, *n. 1)* das Ausmerzen, das Vertilgen, *Cig.*: — 2) das Reinigen, das Wuzen, *Mur.*

iztrébljati, am. *vb. impf. ad* iztrebiti; = iztrebljevati, *Mur.*, *Cig.*

iztrebljevânje, *n. 1)* das Ausmerzen: — die Elimination (math.), *Cig.(T.)*: — 2) das Ausputzen.

iztrebljevâti, űiem, *vb. impf. ad* iztrebiti.

iztrébnik, *m.* der Ausrotter, *Cig.*

iztrebûšiti, űšim, *vb. pf.* = iztrebiti, ausweiden, *Cig., C.*

iztrépati, trépljem, trepati, pâm, *vb. pf. 1)* durch Schlagen, Schwingen herausbringen, ausschwingen; i. otre iz lanu, *Cig.*: — 2) ausschwingen; i. perilo, *Cig.*; i. strene, *Gor.*, *Dol.*

iztrepetâti, etâm, éčem, *vb. pf. 1)* i. iz, entheben, *Cig.*: — 2) aufhören zu heben, *Z.*

iztréskati, am. *vb. impf. ad* iztrésti; herausjütteln, ausbenteln, *Cig., C.*

iztréskati se, tréskam se, *vb. pf.* aufhören einzutidlagen; iztreskalo je, *Z.*: oblaki so se iztreskali, die Wolken haben sich entladen, *Cig.*

iztrésti, trésem, *vb. pf.* ausbenteln, ausschütteln; i. kaj iz vreče: — otroci in stari ljudje kmalu jok iztresajo, *Jan.(Slov.)*: — i. jezo, seinen Zorn ausschütten, sich ausärgern, *Cig.*

iztresovâti, űjem, *vb. impf. ad* iztrésti; = iztresati.

iztréti, tãrem, (tãrem), trãem, *vb. pf. 1)* durch Reiben herausbringen; i. blato iz obleke, *Cig.*: — 2) fertig brecheln.

iztrãezev, zva, *adj.* = trezev, *južhŠt.*: (streživ, *Meg.-Mik.*)

iztrãzljiv, *adj.* = trezen, *Mur.*

iztrãzniti, im. *vb. pf.* vom Nahrung befreien, nüchtern machen, ernüchtern: — i. se, nüchtern werden.

iztrãznjenje, *n.* die Ernüchterung, *Jurč.*

iztrãznjati, am. *vb. pf.* = iztrezniti, nüchtern machen, i. se, nüchtern werden, *Dol.*

iztrãzviti, im. *vb. pf.* = iztrezniti, *Cig., M.*: mož se iztrezvi, sramuje se, *Cr.*

iztrãgati, trãgam, *vb. pf.* (her ansreißen, entreißen; palico komu iz rok i.): — i. se, sich entreißen, entwunden, *Cig.*

1. **iztrãgovâti**, űjem, *vb. impf. ad* iztrãgati, *Cig.*

2. **iztrãgovâti**, űjem, *vb. pf.* aufhören Handelsgehefte zu treiben: — i. se, sich bei den Handelsgeheften ruinieren, *SlN.*

iztrãkati, trãkam, *vb. pf. 1)* durch Klopfen herausbringen, erlöpfen, *Cig.*: med iz satovja i., *Z.*: — 2) ausflopfen; pipico i. ob nohet, *Jurč.*

iztrãkljâti, am, *vb. pf.* durch leichtes Klopfen herausbringen, ausflopfen, *Cig.*

iztrãkovâti, űjem, *vb. impf. ad* iztrãkati, *Cig.*

iztrobentâti, am, *vb. pf.* = raztrobentati, auspojamen, *Mur.*, *Cig.*

iztrôbiti, im. *vb. pf. 1)* = nehati trobiti: — 2) = raztrobiti, auspojamen, *Cig.*

iztrohnãti, im. *vb. pf.* vermodern, verweien, *Cig.(T.)*: — prim. strohnãti.

iztrohnãvati, am, *vb. impf. ad* iztrohnãti: S telesom v prahu iztrohnãvam, *Lerst./Zb.sp.*

iztrômbati, am, *vb. pf.* auspumpen, *Cig.*

iztrôšiti, trôšim, *vb. pf.* austreuen, ausschütteln, vertretten; zraje se je iz klasov iztrôšilo.

iztrôšek, ška, *m. C.*, pogl. strošek.

iztrôšiti, im. *vb. pf. 1)* aufbrauchen, veransgaben: — i. se, sich veransgaben, *SlN.*: modre izreke so se iztrôšile, haben sich abgenüßt, sind veraltet, *SlN.*: — 2) i. se, verwittern: kamen se je iztrôšil, *Erj.(Min.)*.

iztrpãti, im. *vb. pf.* ausdulden, ausdauern, *Cig.*

iztrpãčiti, trpãchim, *vb. pf. 1)* durch Quâlen erlangen, erquâlen: i. kaj iz koga, *Cig.*: — 2) ausquâlen, ausmartern; i. koga, *Cig., M.*

iztrpûiti, im. *vb. pf.* razbiti, obrabiti; érevlje i., *Ken-Erj./Torb.*

iztrûditi, im. *vb. pf.* abmatten, ermüden, *Cig., Jan., M.*: i. se, sich zerplagen, z delom se i., sich abarbeiten, *Cig.*

iztrûček, zka, *m.* das erlöste Geld, der Erlôs, *C., Z.*: prodajali so svoja zemljišãa in iztrûček apostolom nosili, *Cr.*

iztrûžilo, *n.* der Erlôs, *Lerst.(Pril.)*

iztrûžiti, trûžim, *vb. pf.* Geld für die verkaufte Ware bekommen, lösen; dvajset goldinarjev je iz-

tržil: veliko je iztržil, er hat ein gutes Geschäft gemacht; — (die Ware) anbringen: vse sem iztržil.

iztúhtati, am, vb. pf. ergrübeln, ausflügeln, ansñinnen.

iztulhati, am, vb. pf. anshöhlen, V.-Cig.

iztúlti, im, vb. pf. ansheulen; — i. se, sich ansheulen, Cig.

iztúrjati se, am se, vb. pf. anstrammeln, Z.

iztútati se, am se, vb. pf. auschmollen, Cig.

izubóžati, bóžam, vb. pf. in seiner Armut erübrigen: to je vse, kar sem mogel i. (zbožati) Z.

izučávati, am, vb. impf. = izučevati, nk.

izúčba, f. die Ausbildung, Cig.; vojaška i., das militärische Exercieren, C.

izúčen, čna, adj. das Auslernen betreffend:

izučno pismo, der Lehrbrief, Cig., Jan.

izučevánje, n. das Ausbilden: na vojaško i. poklicati, zur militärischen Ausbildung einberufen, DZ.

izučeváti, újem, vb. impf. ad izučiti: abrichten, ansbilden.

izučitev, tve, f. die Ausbildung, C.; — die Erlernung, Cig.

izučiti, im, vb. pf. 1) anslehren, abrichten, ansbilden: — i. se, auslernen, ausstudieren, sich ansbilden: i. se za duhovnika, LjZv.:

izuchen, einer der (3. B. ein Handwerk) angelernt hat: i. mizar, kovac; — 2) wißigen: izučilo me je, ich bin gewißigt worden, C.;

— i. se, flug werden, Cig.

izuháti, ám, vb. pf. bei den Ohren nehmen: i. koga, Cig., Dol., Gor.

izúk, m. die Ausbildung, DZ.

izúka, f. = izuk, C.

izúm, m. = izumek, Raič(Let.), Bes.

izúmek, mka, m. die Erfindung, Cig.(T.), Vrt.

izuméti, čjem, čm, vb. pf. erfinden, Cig.(T.), Vrt.:

vse to so izumeli brez tvojih strokov, Levst.(Močv.).

izumiló, n. = izumek, Vrt.

izumitelj, m. der Erfinder, nk.

izúmiti, im, vb. pf. 1) = izumeti, erfinden, erfinden, Jarn., Cig., Jan., C., nk.; i. teorijo, Žnid.;

izmisljeni a ne še izumljeni „modrijanski kamen“, Navr.(Let.); — 2) i. si kaj, sich etwas erklären, es einsehen, C.; — 3) verwirrt machen, M., C.: i. se, verwirrt werden, den Verstand verlieren, Cig., C.:(stsl.).

izúmljati, am, vb. impf. ad izumiti, Jarn.

izumljiv, íva, adj. 1) erfindend, Cig.(T.): izumljive glavice, LjZv.;

— 2) = izumen, Cig., Jan.

izumljívost, f. erfindendher Sinn: bogata i., LjZv.

izúmnik, m. der Erfinder, nk.

izumréti, mrém, (mrjem), vb. pf. aussterben, Jan., Cig.(T.): — hs.

izúna, adv. = izunaj, C.

izúnaj, adv. = zunaj, Mik.

izúpati, am, vb. pf. auf Credit ausleihen, M.

izúrcíti, im, vb. pf. befragen: i. koga (n. pr. z očmi), Djk.(Črt.), Gor.; — nam. izuročiti: prim. urok.

izúriti, úrim, vb. pf. geißt machen, einüben, ansbilden: i. koga v čem, Cig., Jan., nk.; i. telo, den Körper ansbilden, Cig.; i. um, den Verstand üben, ansbilden, Cig.; i. se, sich einüben, sich einschleifen, sich ansbilden, Cig., Jan., nk.

izúrjenee, nca, m. der Geißte, Raič(Let.).

izúrjenost, f. die Geißtheit, die Gewandtheit, die Geschicklichkeit, Cig., Jan., nk.

izuročiti, im, vb. pf. pogl. izurčiti.

izúst, adv. na izust, auswendig, aus dem Gedächtnis: na i. znati, Vrt.; na i. učiti se, Kves; — (tudi: aus dem Stegreif, Zv.).

izústek, stka, m. der Auspruch, die Aeußerung, C.

izústna, tna, adj. = usten, mündlich: izusten prevod, mündliche Uebersetzung, DZ.;

izustna preskusnja, mündliche Prüfung, DZ.;

izusten govor, freier Vortrag, Cig.(T.).

izustilo, n. der Auspruch, die Aeußerung, Cig.(T.), C., DZ.;

zameril sem se mu s tem izustilom, Zv.

izústiti, im, vb. pf. ansprechen, Cig., C.;

ni mogel besede izustiti, er konnte kein Wort vorbringen, Cig.;

hvalo i. komu, den Dank ansprechen, Levst.(Močv.).

izúti, újem, vb. pf. (die Fußbekleidung) ausziehen: i. koga, i. komu črevlje, Meg., Trub., Jarn., Mur., nk.;

— govori se pogostoma: zuti; prim. sezuti.

izuvák, m. der Stiefelknecht, Danj.-Mik.

izuvátnik, m. der Stiefelknecht, Levst.(Zb. sp.).

izúvanje, n. das Ausziehen der Fußbekleidung.

izúvati, am, vb. impf. ad izuti: (die Fußbekleidung) ausziehen: i. črevlje: Paže izuva grofa starega, Npes.-K.

izvábiti, im, vb. pf. heraus-, hervorlocken, entlocken: i. koga od doma; i. komu solze: i. denar iz koga, Cig.

izvabljati, am, vb. impf. ad izvabiti: entlocken; strunam glasove i., C.

izvabljeváti, újem, vb. impf. = izvabljati, Zora.

izváditi, vádím, vb. pf. einüben, (zv-) Šol.;

na gonjo i. psa, (zv-) Cig.

izvadjati, ám, vb. pf. = izsrečkati, C.

izvágati, am, vb. pf. auswägen, abwägen.

izvája, f. 1) die etymologische Ableitung: ta i. in razlaga stoji na preslabih nogah, Navr.(Let.); — 2) die Durchführung, Cig.(T.).

izvajáč, m. der Funkenzieher, Sen.(Fiz.).

izvájanje, n. 1) die etymologische Ableitung: i. besed, nk.;

— die Folgerung, Cig.(T.); — 2) die Durchführung, Cig.(T.).

izvájati, am, vb. impf. ad izvesti, izvoditi: 1) (her)ausführen, Cig.;

— etymologisch ableiten, nk.;

deducieren, folgern, Cig.(T.), nk.;

i. pravico, ein Recht ableiten, DZ.;

i. kaj iz teorije, Žnid.;

— 2) ausführen, durchführen, executieren, Cig.(T.).

izvák, vála, m. der Vorfall: i. očesa, der Augenvorfall, Cig.

izvaliti, im, vb. pf. 1) heranswälzen: sod iz kleti i.;

i. se, sich wälzend hervor kommen: čreva so se mu izvalila, die Gedärme drangen

ihm hervor, *Cig.*; — 2) ansbrütten; i. se, ansgebrütet werden, (aus dem Ei) ansfrühen; koklja je piščance izvalila; piščanci so se izvalili.

izváljati, am, vb. pf. 1) heranswölzen; i. sod iz kleti; — 2) auswallen; i. sukno, *Cig.*; — perilo i. abrollen, *Cig.*; — = razvaljati; i. testo.

izváljčēček, čka, m. dem. izvaljenec, C.

izváljčēce, nca, m. der eben ansgebrütete Vogel: 'Zvaljence neleteče Mi starci pitat hod'jo, *Vod. (Pes.)*.

izváljčēkati, am, vb. pf. heranswölzen, *Cig.*

izvčārek, rka, m. 1) die Eisenstade (bei den Schmieden), *Guts. Jarm., C.*; — 2) der Abjud, *C.*; der Extract, *Jan.*

izvarina, f. = izvarek 2), *Vrt.*

izvariti, im, vb. pf. 1) durch Schweissen reinigen, anschwischen; i. železo, *Cig.*; — 2) fertig machen, ansfoden, *Cig., Jan.*; (hs.).

izvčājati, am, vb. impf. ad izvariti; 1) anschwischen, *Cig.*; — 2) ansfoden, *Cig., Jan.*

izvčāza, f. = izvazanje, *Cig.*

izvčāzanje, n. das Heransführen, die Ausfuhr; i. blaga, die Warenausfuhr, *nk.*

izvčāzati, am, vb. impf. ad izpeljati, izvoziti; heransführen, ansführen, exportieren, *Cig., Jan., Danj.-M., nk.*

izvčāda, f. = 1. izvedba: po izvedbi zadržka, *C.* izvedac, m. der Spion, *C., Let.*

izvčādati, am, vb. impf. ansfundschaften, zu ermitteln suchen, *Jan., Habd.-Mik.*

izvčādav, adj. = zvedav, *Cig. (T.), ogr.-C., SN.*

izvčādava, f. die Nachforschung, *C.*

izvčādvace, vca, m. der Rundschafter, der Nachforscher, der Spion, *Dict., C., Valj. (Rad.)*

1. izvčādba, f. die Ermittlung, *Jan., Nov.*; — prim. izvedeti.

2. izvčādba, f. die Durchfuhrung, *Jan., DZ.*; — prim. izvesti.

izvčāđen, dčna, adj. neugierig, *Cig. (T.)*; — pogl. zvedčen.

izvčādek, dka, m. die Ermittlung, *C.*

1. izvčāden, dna, adj. = izveden, erfahren, *Mur.*; pogl. izveden pod: izvedeti 2).

2. izvčāden, dna, adj. 1) durchführbar, *Jan. (H.)*; — 2) leicht anzubringen: to blago ni izvedno, *V.-Cig.*; pogl. 2. zveden.

izvčādenec, nca, m. der Sachkundige, *Cig., Jan., nk.*; — prim. izvedeti 2).

izvčādenje, n. die Durchfuhrung, *Cig. (T.)*.

1. izvčādenka, f. die Sachkundige, *Cig., nk.*

2. izvčādenka, f. ein abgeleitetes Wort, *DSr.*

izvčādenost, f. die Erfahrungheit, die Sachkenntnis, *Cig., Jan., nk.*

izvčādeti, včm, vb. pf. 1) in Erfahrung bringen, ansfundschaften, *Mur., Jan.*; prim. zvedeti; — 2) i. se, sich zurecht finden, *Cig., Jan.*; ništer se ne izve, kje je, *Trub.*; odpeljani golob se nič več ne izve, *Ravn.*; i. se v kaj, sich in etwas hineinfinden, *Cig.*; da se bomo bolj izvedeli v veliko in lepo prigodbo, *Ravn.*; — izveden, der sich auskennt, erfahren, sachverständig; zvedeni možje.

izvčđljiv, iva, adj. forschbegierig, *Jan., C.*; — prim. zvedljiv.

izvčđljiv, iva, adj. *Jan.*, pogl. izveden 1).

izvčđljivost, f. die Forschbegierde, *Jan.*

1. izvčđnost, f. die Erfahrungheit, (zv-) *Mur., C.*; izvednost (zved-) tega gospodarnika posnemajmo, *Ravn.*; pogl. izvedenost.

2. izvčđnost, f. 1) die Deducierbarkeit, *Cig. (T.)*; — 2) die Gangbarkeit (der Ware), *V.-Cig.*

izvčđovānje, n. das Forſchen, *Cig.*

izvčđovāti, ijem, vb. impf. ad izvedeti 1); forſchen, nachforſchen, zu erfahren ſuchen, *Cig., Jan.*; — 2) i. se, ſich zurechtfinden, *Jan.*

izvčđovāvce, vca, m. der Nachforſcher, *Cig.*

izvčđovāvka, f. die Nachforſcherin, *Cig.*

izvčđriti, im, vb. pf. = razvedriti, aufheutern, i. se, ſich aufheutern.

izvčđgati, am, vb. pf. vegasto storiti, ſchieſ machen, *Mur.*

izvčđjati, jam, jem, vb. pf. mit der Wurfſchauſel von der Spren reinigen, ansſchwingen; i. pšenicno, rž, ječmen; — izvejan, durchtrieben, pſijſig, *ogr.-M., C.*

izvčđkati, se, am, se, vb. pf. ſich answeinen, ſich abſchreien, *Jarm., Cig.*

izvčđkšema, adv. = iz večega, zum größeren Theile, *C.*

izvčđličati, am, vb. pf. pogl. zveličati.

izvčđn, prap. c. gen. außer, *Z., nk.*; — prim. hs. izvan in pogl. izvun.

izvčđndržaven, vna, adj. exterritorial, *Jan. (H.)*.

izvčđnrčden, dna, adj. außerordentlich, *nk.*

izvčđnurāden, dna, adj. außerāmtlich, *DZkr.*

izvčđriti se, včrim se, vb. pf. ſeinem Glanben untren werden, *Cig.*

izvčđsek, ska, m. = izveska, *Jan. (H.)*; — hs. izvčsen, sna, adj. izvesna pola, der Aushängebogen, *Cig., Jan.*

izvčđsiti, včsim, vb. pf. aushängen, *Cig., Jan.*; — hs.

izvčđska, f. das Aushängebild, *Cig.*

izvčđst, adj. = zvest, *Vod. (Pes.), Levst. (Zb. sp.), Erj. (Min.)*; — prim. stsl. izvčstъ, certus, firmus.

izvčđsten, stna, adj. gewiſſ, *Cig. (T.)*; beſtimmt; izvestna dalja, *Žid., DZ.*; — izvestno, zuperviſtlich, gewiſſ, *Vrt., DZ.*; zdaj vemo izvestno, *Navr. (Let.)*; — stsl.

izvčđsti, včdem, vb. pf. 1) anbringen, abgeben; blago i., *Cig., Jurč.*; pogl. zvesti; — 2) abſeuten, derivieren, *Cig. (T.), nk.*; — deducieren, folgern, *Cig. (T.)*; — 3) ausführen, *Jan., Cig. (T.), C., nk.*; durchführen (3. B. ein Bild), *Cig. (T.)*; excentieren, vortragen (3. B. ein Tonſtück), *Cig. (T.)*; — 4) gelingen, *St.-M.*; ni mu izvedlo, *Sret. (Rok.)*; tudi: i. se, *C.*

izvčđsti, včzem, vb. pf. mit Zitierei verjieren, ſtuden, *Cig.*; izvezen, geſtift, *nk.*; — hs.

izvčđstiti, im, vb. pf. benachrichtigen, *nk.*; — rus. izvčđstje, n. der Bericht, die Nachricht, *Cig. (T.), C., nk.*; — rus.

izvčđstnost, f. die Gewiſſheit, die Beſtimmtheit, *Cig. (T.), DZ., nk.*; — stsl.

izvčđstōba, f. = zvestoba, *Levst. (IjZv.)*.

izvčđšćina, f. = zvešćina, *Kvelj.*

izveščiti, im, vb. pf. = izvešiti se, *Ble.-C.*
 izveščiti se, im se, vb. pf. durch das Spund-
 löch (veha) verdampfen, verrauchen (o vinu).
Cig., C., M.; jahal werden, *Cig.(T.);* vino se
 izveši, ako dolgo stoji v nezaprti posodi,
 ter izgubi moč in okus, „izvešeno“ vino,
Ip.-Erj.(Torb.), Kras; vinski cvet se v plitvi,
 odprti posodici izveši, to je izpuhti, *Vtor.*
(Km. k.); — zelje se je izvešilo, hat die
 Säure verloren, *Cig.;* — izvešiti se, *Diet.*
 izvėti, včjem, vb. pf. = izvejati: vse žito je
 izveto, *Cig.*
 izvėtrati, am, vb. pf. anslüften, *M.*
 izvėtrėti, im, vb. pf. 1) durch Zutritt der Luft
 verrauchen (von Spirituosen), *Cig., C., Cig.*
(T.); izvetrelo vino, *C.;* — 2) verwittern
Cig.(T.); (rus.).
 izvėtriti, im, vb. pf. 1) der Einwirkung der
 Luft aussetzen, anslüften, *Cig., Jan.;* — i.
 se = izvetreti 1), verrauchen, *C.;* drože so
 se izvetrile, *Mariborska ok.;* — 2) i. se,
 = izvetreti 2), verwittern, *Cig.*
 izvetrėnėti, im, vb. pf. = izkaditi se, izgu-
 bitu moči: vino, žganje izvetrni, *Soška dol.-*
Erj.(Torb.).
 izvetrovāti, ūjem, vb. impf. ad izvetrati, iz-
 vetriti: anslüften, *Z.*
 izvėžhati, am, vb. pf. = izariti, einüben, *nk.;*
 — hs.
 izvėževāti se, ūjem se, vb. impf. ad izvežiti
 se: — svet se izvežuje, wird schief, verkehrt,
Jurč.
 izvežviti se, im se, vb. pf. sich werfen: deska
 se je izvežila, *Lašče-Erj.(Torb.).*
 izvicati se, am se, vb. pf. die Reinigung im
 Fegfeuer bestehen, *Cig.*
 izvid, vida, m. der Augenschein, der Befund,
Cig.(T.), DZ.; — prim. hs. izvidjeti, in
 Augenschein nehmen.
 izvidėti, vidim, vb. pf. in Augenschein nehmen,
Cig.(T.), DZ.; — hs.
 izvidoma, adv. vom Sehen aus: izvidoma ga
 poznam, *C.;* — scheinbar, *C.*
 izvīhrāti, am, vb. pf. 1) herausstürmen, *Z.;*
 herausflattern, *Cig.;* — 2) i. se, vertoben,
Cig.; — 3) = zvhirati, verbiegen, verkrüm-
 men, *nk.;* i. podkovo, *nk.;* i. sarje, *Levst.*
(Beč.).
 izvījác, m. der Angelzieher, *Jan.(H.).*
 izvījanje, m. das Entwinden, *Cig.(T.).*
 izvījati, am, vb. impf. ad izviti: (her)aus-
 winden, ausdrehen, entwinden; — i. se komu,
 čemu. sich loszumachen suchen, *Cig.;* —
 i. se, sich ausreden, *C.;* Ausflüchte suchen, *Z.*
 izvīn, m. 1) die Verrentung, *Dict., Cig., Valj.*
(Rad), Strek.; — 2) der Seidelbast (daphne
 mezereum), ker se izvīnjenje z lubom tega
 grma celi, *na Otlici-Erj.(Torb.);* — die Quil-
 machie (lysimachia sp.), *Anber(Kras)-Erj.*
(Torb.); — die Waldminze (mentha silve-
 stris), *Ip.*
 izvīnek, nka, m. 1) die Verrentung, *Cig.,*
Jan.; — 2) das Beinwell (symphytum). *C.;*
 — 3) die Ausflucht, die Ausrede, *Cig., Jan.,*
C., Valj.(Rad); izvīnkov iskati, *Cig.*

izvinīčiti se, čim se, vb. pf. verwildern (o
 vinski trti), *Cig., C.;* — prim. vinika.
 izvīniti, vinem, vb. pf. verrenken, verstauchen;
 i. si roko, nogo.
 izvīnjenje, n. die Verrentung, *Cig.*
 izvīr, m. die Quelle; pren. der Ursprung, der
 Grund; die Herkunft, die Provenienz (einer
 Ware), *Cig.(T.), DZ.;* — zgodovinski izvīr,
 die Geschichtsquelle, *Cig.(T.).*
 izvīračina, f. die Quelle, *C.*
 izvīrališče, n. der Ursprungsort, die Quelle,
Guts., Mur., C., ogr.-C.; — der Quell-
 grund, *Cig.*
 izvīráló, n. die Quelle, *Ben.-Mik.*
 izvīranje, n. das Hervorquellen; — die Ab-
 stammung, *Cig.*
 izvīranjek, njka, m. die Quelle, *Guts., ogr.-*
C., kajk.-Valj.(Rad).
 izvīrati, am, vb. impf. ad izvreti: hervor-
 quellen, entspringen: Sava izvira pod Tri-
 glavom; — herkommen, abstammen, *Mur.,*
Cig.; i. iz česa, herrühren, seinen Grund in
 etwas haben; iz tega izvira, die Folge davon
 ist, *Jan., nk.;* iz uma izvīrajoč, a priori, iz
 izkušnje izvīrajoč, a posteriori (phil.), *Cig.*
(T.).
 izvīrati se, am se, vb. impf. sich hin und her
 drehen, sich krümmen: otrok se izvira, dreht
 und wendet sich murrig hin und her, *Erj.*
(Torb., Let. 1880, 20.3.); komedijanti se iz-
 vīrajo na konjih in po vrveh, *LjZv.;* v stare
 čase so se znali gospoda preizvrstno kratko-
 časiti, izvīrati in ščepiriti, *LjZv.;* tudi: sich
 unanständig reden, *Cig., Jan., Gor.*
 izvīrček, čka, m. dem. izvirek: das Quellschen.
 izvīrčina, f. 1) das Quellwasser, *C.;* — 2)
 der Ort der Quelle, *C.*
 izvīrčnica, f. das Quellwasser, *C.*
 izvīrėk, rka, m. die Quelle: pren. i. milosti,
 der Gnabenquell, *Cig.;* der Ursprung, die Ur-
 sache, *Mur., Cig., Jan., C., nk.*
 izvīren, rna, adj. ursprünglich, *Mur., Cig.,*
Jan.; izvīrna moč, die Grundkraft, *Cig.;* iz-
 vīrni greh, die Erbsünde (v cerkvenem je-
 ziku); izvīrno število, die Primzahl, *Cig.;*
 — originell, Original, *Cig., Jan., nk.;* iz-
 vīrno pisanje, izvīrna podoba, izvīrno delo,
 das Original, *Cig., nk.*
 izvīršče, n. der Ursprungsort, *DZ., Jes.*
 izvīrnica, f. die Quelle (eine Schrift), *Raič*
(Let.); — das Original, *Zora.*
 izvīrnik, m. die Quelle (fig.), *C.;* — das Ori-
 ginal, *Cig.(T.), C., nk.*
 izvīrnost, f. die Ursprünglichkeit, die Ori-
 ginalität, *Cig., Jan., nk.*
 izvīrovščina, f. das Quellwasser, *C.;* tam, kjer
 je linver, je največ izvīrovščine, *Npr.-Kres.*
 izvītek, tka, m. die Krümmung: na izvītke
 jadriti, lavieren, *Cig., DZ.;* — hs.
 izvīti, včjem, vb. pf. 1) herauswinden, ent-
 winden; i. komu kaj iz rok; i. se, sich ent-
 winden: i. se komu iz naročja, *Cig.;* —
 mit Anstrengung, list u. dgl. etwas erlan-
 gen: z lažo i. kaj iz koga, erlügen, *Cig.;*
 i. jo, etwas mit list durchführen, *Cig., Jan.;*

— i. se. sich aus einer Verlegenheit heraus arbeiten: — 2) = izviniti: i. si roko: — 3) i. perilo = izzeti, auswinden, *Cig.*
izvizati, am. *vb. pf.* po nem. erweisen.
izvlačilšće, *n.* der Ausstreifplatz (za ladje). *DZ.*
izvlačiti, im. *vb. pf. t.* durch wiederholtes Schlep pen heransbringen, hervorziehen, *Cig.*: vso vrhovino sem izvlačil iz hoste, alles Abholz habe ich aus dem Walde geschleppt, *vrhŠt.*: — 2) auflegen, auselegen, *Cig.*
izvlásti, *adv.* besonders, vorzüglich, *Cig., Jan., C.*: — prim. izlasti, zlasti.
izvlák, *m.* = izvlečba, *Cig.*
izvlečba, *f.* die Handlung des Ausziehens, der Auszug, *Cig.*
izvleček, *čka. m.* der Auszug, der Extract, *C.*: — prim. izleček.
izvleči, *vlečem, vb. pf.* heraus-, hervorziehen: i. koga iz vode, i. kaj izpod postelje: — auspumpen, *Cig.*: — entziehen (= ausführen): i. sol. *Cig.*
izvlečina, *f.* der Extractivstoff, *C.*
izvleka, *f.* das Herausziehen, *C.*
izvlekovati, am. *vb. impf. ad* izvleči, *nk.*
izvlekovati, *ujem. vb. impf. ad* izvleči: i. koga izpod prahu. *Ravn.*
izvod, *vóda. m. 1)* die Ableitung: die Derivation (math.). *Cig. (T.)*; die Deduction, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; die Folgerung, der Schluß, der Schlußsatz, *Cig. (T.)*: dva stara iz sodov izvode. *Žnid.*: i. iz verjetnosti, der Wahrscheinlichkeitschluß, *Cig. (T.)*: — 2) die Ausföhrung, die Durchföhrung, *Cig. (T.)*: i. namenjene uredbe. *DZ.*: — 3) das Product, *V.-Cig., C.*: ein Kunstproduct, *Cig. (T.)*: — das Exemplar, *nk.*: v dvojnem izvodu, in duplo. *Levt. (Nauk.)*
izvodček, *čka. m.* = izvod, die Folgerung, der Folgersatz, *Cig. (T.)*, *C.*
izvodčen, *dna. adj.* Deductions-, *Cig. (T.)*,
izvoditi, *vódim, vb. pf. t.* föhrend, leitend heransbringen, ausföhren, *Mur., Cig.*: starka je mlade izvodila, *Z.*: rod svoj i. *Str.*: — 2) folgern, deducieren, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*.
izvóhati, am. *vb. pf.* durch Nicken heransünden, auswittern; ausdünsteln.
izvojaváti, *ujem. vb. pf.* (durch Krieg) erklären, *C.*: i. si kaj, *Let.*
izvojskováti, *ujem. vb. pf.* (durch Krieg) erkaupfen, *Cig.*
izvólitev, *ive. f.* die Erwählung, die Wahl, *Mur., Cig., Jan., nk.*: i. sprejeti, die Wahl annehmen, *nk.*
izvóliti, *vólim, vb. pf. t.* eine Wahl treffen, wählen, erwählen; izvóliti si eno ali drugo, kesal se boš: i. koga za poslanca: — 2) izvólite! beliebt sein! *Cig., nk.*: (rus.).
izvólja, *f.* die Auswahl, *Jan.*: na izvóljo dati, die Wahl lassen, *Meg., Dict., DZ., Lašće-Levt. Rok., BKr.*: vsacemu odborniku je na izvólji, jedem Auschnßmitglied steht es frei, *Levt. (Nauk.)*: das Ermeßen: naj bo po vaši izvólji, *Lašće-Levt. (Rok.)*.

izvoljavanje, *n.* das Wählen (von politischen Wahlen), *vrhŠt.*
izvoljaváti, am. *vb. impf.* = izvoljevati. *C.*
izvóljenje, *nea. m.* der Auserwählte, der Gewählte, *Mur., Cig., Jan., nk.*: kako tedaj Bog svojih izvóljencev ne bo rešil! *Ravn.*
izvóljenka, *f.* die Auserwählte, *Cig., Jan., Zora*: obiskovati svojo izvóljenko. *Jurč.*
izvoljeváti, *ujem. vb. impf. ad* izvóliti.
izvoljiv, *iva. adj.* wählbar, *Cig., Jan.*
izvoljivost, *adj.* die Wählbarkeit, *Cig.*
izvonjáti se, *ám se, vb. pf.* verduften, *Cig.*
izvór, *vóra, m.* = izvír, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*: — stsl. hs.
izvóren, *rna. adj.* = izviren, *Jan., Cig. (T.), nk.*
izvórník, *m.* = izvírnik, *Cig. (T.), DZ., Navr. (Kop. sp.)*.
izvórnost, *f.* = izvírnost, *Cig. (T.), nk.*
izvóšćiti, im. *vb. pf.* durch Wünschen bekommen, erwünschen, *Cig.*
izvóšček, *čleka (telka), m.* die Aushöhlung, hohler Auschniß, *Cig.*
izvotlina, *f.* die Aushöhlung, *ogr.-C.*
izvotliti, im. *vb. pf.* aushöhlen, durchhöhlen.
izvóz, *vóza, m.* die Ausföhr, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
izvozarína, *f.* = izvoznína, der Ausföhrzoll, *DZ.*
izvózcn, *zna. adj.* Ausföhr-, *Cig., Jan.*: izvózno blago, die Ausföhrware, *Cig.*: izvozni col, der Ausföhrzoll, *Cig., DZ.*: izvozna trgovina (kupčija), der Ausföhrhandel, *Cig. (T.), Rut. (Zg. Tobn.)*.
izvóziti, *vózim, vb. pf. t.* durch Föhren (Föhren) herans-, fortchaffen, heransföhren: pred dežjem i. seno pod streho: ves gnoj i. na njivo: veliko blaga i. érez mejo: — 2) durch Föhren verderben, ausföhren: izvožena cesta: — 3) i. se. z vožnjo premoženje zapraviti: z dvema konjema se je nek-daj vozil, ali izvozil se je. *Polj.*
izvoznína, *f. 1)* der Ausföhrzoll, *Cig. (T.), C., DZ., nk.*: — 2) = izvožno blago, *Jan.*
izvóžnja, *f.* die Ausföhr, *Cig., Jan.*: prepoved izvožnje, *DZ.*
izvópti se, *vpíjem se, vb. pf.* sich beim Schreien erschöpfen, seine Stimme ausschreien, *Cig.*
izvóprašati, am. *vb. pf.* erfragen, erfordern, *Meg.*: njega velikost se ne more i. (izvóprašati) *Trub. (Psal.)*: on dela velike reči, katere se ne mogo i. (izvóprašati*) *Dalm.*
izvópraševáti, *ujem. vb. impf. ad* izvóprašati: ausfragen, zu erfordern suchen, *Trub., Dalm., Schönli.*
izvráčanje, *n.* das Umverren (3 W. der Wägen): — i. postavc, prava, die Rechtsverdrehung, *Cig.*
izvráčati, am. *vb. impf. ad* izvórniti: umstoßen, umverren: vozove i.: kozarce i. vader zechen, *Npes.-Cig.*: i. érevlie, die Schube krumm treten: i. se, umfallen, überichlagen, sich überstürzen: — pravico i., das Recht verdrehen, *Cig.*: besede i., *Cig. (T.)*: na hudo i., zum Bösen kehren, *Slov.-C.*: krivdo na koga i., die Schuld auf jemanden wälzen, werfen, *Cig.*

Jan.; le na Boga i. čast. nur Gott die Ehre geben, *Ravn.*

izvráčavka, *f.* der Auswürtsdier (eine Misset), *Erj. (Som.).*

izvráčiti, im. *vb. pf.* auscurieren, heilen: i. bolezni, bolnika. *Cig.*; *vzhSt.*: i. se. sich auscurieren, *vrzhSt.*

izvrág, *m.* das Ausweifen, *C.*: der Auswurf (z. B. eines feuerfreundlichen Berges), *C. Vrt.*: — stsl. **izvréči**, *vřzem. vb. pf.* 1) hinauswerfen: denarja iz mošnje si i. *C.*: — i. se. ausschlagen: mozol se mi je izvrgel. *ogr.-C.*: — 2) als untauglich verwerfen, austoßen: i. sodnika, pričó. *Cig.*: mene so izvrgli = nečejo me imeti v svoji družbi. *vrzhSt.*: — i. komu kaj, jemandem etwas bemängeln, austellen, *Cig.*; *C.*: — 3) fehlgebären, abortieren (v. Thieren), *Cig.*; *Jan.*; *C.*; *Lašče-Lerst. (M.)*; *vrzhSt.*: kobila, krava, ovca je izvrgla. *vrzhSt.*: — i. se, ausarten, *Cig.*; *Jan.*; *Lašče-Lerst. (M.)*: sad se je izvrgel, *C.*: i. se v kaj, *C.*: ti si se v vruga izvrgel, *C.*: i. se na hudo, *M.*: — i. se po kom, jemandem nacharten, *Mur.*; *Cig.*; *Jan.*; *C.*: po očetu se je izvrgla, *Mur.*: — 4) = izviniti: nogo si i. *Mur.*: — i. se. sich weifen (o lesu), *Cig.*: — 5) abwerfen, eintragen, *Mur.*; *Jan.*; *C.*: ta mi je malo izvrgla (zvrгла). die Sache hat mir wenig eingetragen, *Mur.*

izvrétek, *tka. m.* die Luette, *C.*

izvréti, *vřem. vb. pf.* 1) (sprudelnd) entquellen, *Z.*: — 2) ausgähren (vom Bier, Most), *Cig.*

izvrévati, am. *vb. impf.* ad *izvreti*: hervorjprudeln, *Jarn.*

izvrég, *m.* der Auswurf: i. cloveštva, *D.Sr.*

izvréga, *f.* die Verweisung, *C.*

izvrégljaj, *m.* der Auswurf, *Jan.*

izvrgovati, *ujem. vb. impf.* ad *izvreči*, = izmetati l. *Cig.*; *Jan.*

izvrniti, nem. *vb. pf.* umwerfen, umstürzen: i. voz; dvakrat je izvrnil, er hat zweimal umgeworfen; oba vkupe vozila, oba vkupe izvrnili = mitgefangen, mitgehungen, *Jurč.*: kupico i. ein Glas leeren: koga, jemanden zu Boden stürzen, umreißen: i. se, umkippen, umstürzen (*intr.*), umfallen: voz se je izvrnil: pijanec se izpreobrne, kadar se v jamo izvrne: izvrnjen, umgestürzt, verkehrt: izvrnjena slika, ein verkehrtes Bild, *Znid.*: — skornje i., die Stiefel schieftreten, *Z.*; *vrzhSt.*: skorenj se mi je izvrnil, ich habe den Stiefel schieftreten, *vrzhSt.*: — wenden: krivdo na koga i., die Schuld auf jemanden wälzen, *Cig.*; *Jan.*: — verdrehen: besede i. *Cig. (T.)*: — ansetzen: vse so mu na hudo izvrnili, alles hat man ihm übel ausgelegt, *Krelj*; (nav. zvrniti; toda prim. hs. izvrnuti, rus. izvernuti, umstürzen).

izvrépati, *vřpam. pljem. vb. pf.* = izgrebsti: *preu.*, abüthigen, i. komu kaj, *Jan.*: mit Gewalt nehmen, *Dict.*

izvrsten, *stna. adj.* vortrefflich, vorzüglich, ausgezeichnet, *Cig.*; *Jan.*; *Cig. (T.)*; *nk.*: — hs. **izvrstiti**, im. *vb. pf.* ausreißen, *Z.*: i. okolico iz okraja, *SlN.*: anschiechten, *Sol.*

izvrstnica, *f.* die Virtuosiin, *Cig.*

izvrstnik, *m.* der Meister, der Virtuose, *Cig. (T.)*; *nk.*: ni bil učenjak v svojem znanstvu, pa toliko veči izvrstnik, *Navr. Spom.*

izvrstnják, *m.* ausgezeichnete Mann, *C.*; *Raič (Let.)*: die Capacität, *Cig. (T.)*: — der Clafüßer, *Navr. Kop. sp.*

izvrstnost, *f.* die Vortrefflichkeit, die Vorzüglichkeit, die Meisterhaft, die Virtuosität, *Mur.*; *Cig.*; *Jan.*; *nk.*: — prim. *izvrsten*.

izvršavati, am. *vb. impf.* = *izvrševati*: sree njihovo izvršava (zv-) hudoba, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

izvršba, *f.* die Durchführung, die Vollstreckung, die Execution, *Cig.*; *Jan.*; *DZ.*

izvrščina, *f.* die Vorzüglichkeit, der Vorzug, *Cig. (T.)*: z izvrščino sposoben, mit Auszeichnung befähigt, *DZ.*: — die Meisterhaft, die Virtuosität, *Cig. (T.)*: — hs.

izvršen, *šna. adj.* 1) *executio*, *Cig.*: — 2) vollstreckbar, *DZ.*

izvrševáten, *šna. adj.* vollziehend, *executio*, *Jan.*; *nk.*: izvrševalni odbor, das Executivcomité, *nk.*

izvrševánje, *n.* die Ausführung, die Vollziehung, die Execution, *Jan.*: i. pravíc, die Ausübung der Rechte, *Cig.*

izvrševáti, *ujem. vb. impf.* ad *izvršiti*: vollziehen, vollstrecken, ausführen, *Jan.*; *nk.*: i. ukrepe, prevzeta dela, *Levst. (Nauk.)*: — ausüben: i. pravico, dolžnost, *Cig.*; *Jan.*

izvrševávec, *vca. m.* der Vollzieher, der Vollstrecker, der Executor, *Jan.*; *nk.*: i. zadnje volje, *DZ.*

izvrševávka, *f.* die Vollzieherin, *Cig.*; *C.*

izvršiten, *šna. adj.* = *izvrševalen*, *Cig. (T.)*; *nk.*: — Vollzugs: izvršitne določbe, Vollzugsbestimmungen, *DZ.*: izvršilno moč imeti, *Levst. (Nauk.)*.

izvršilo, *n.* die Ausführung, *C.*: der Vollzug, *Cig. (T.)*: die Execution: i. sodbe, kazni, *DZ.*: i. pognano na prejemke, die Execution auf die Bezüge, *DZ.*

izvršilovódnik, *m.* der Executionsführer, *DZ.*

izvršitelj, *m.* der Vollzieher, der Executor, *DZ.*; *nk.*

izvršitev, *tvo. f.* die Ausführung, die Execution, *C.*; *Levst. (Pril.)*; *nk.*: i. sklepa, *nk.*: i. zakona, die Vollziehung des Gesetzes, *Levst. (Nauk.)*.

izvršiti, im. *vb. pf.* vollziehen, vollstrecken, executieren, *Cig.*; *Jan.*; *nk.*: i. sodbo, *Cig.*: — vollbringen, *Meg.*: i. svojo dolžnost, seiner Pflicht nachkommen, *Jan.*: erfüllen: i. željo, *Cig.*: i. se, sich erfüllen, *Cig.*: pregovor se je izvršil, *Navr. (Let.)*; nav. zv-; prim. *zvršiti*.

izvršitven, *tvena. adj.* Vollzugs: izvršitveni pravilnik, das Vollzugsreglement, izvršitveno določilo, die Vollzugsbestimmung, *DZ.*

izvršljiv, *iva. adj.* vollziehbar, ausführbar, *Cig.*; *Jan.*; *nk.*: pogl. *izvršen* 2).

izvršnik, *m.* der Vollzieher, *Cig.*

izvršnost, *f.* die Vollstreckbarkeit, *DZ.*

izvrtáč, *m.* der Wälzhaken (bei den Drechsletern), *Cig.*

izvrtanina, *f.* das Bohrhoch, *Cig.*
 izvrtati, *vítam. vb. pf.* 1) durch Bohren herausbringen, herausbohren; — durch dringende Bitten erlangen: i. kje kak krajačar, *Vrt.*; — 2) ausbohren, bohren; luknjo, veho i.; — ausgrübeln, etgrübeln, *Cig.*; misel strašno je izvrtal, *Ravn.*
 izvrtavati, *am. vb. impf. ad izvrtati, Habd.-Mik.*
 izvrtina, *f.* das Bohrmehl, *Re7.-C.*
 izvrtki, *m. pl.* die Abfälle beim Bohren, *Cig., C.*
 izvrvrati, *ám, vb. pf.* aufhören zu sprudeln, aufsprudeln, (vom Most, Bier), *Cig.*
 izvřzba, *f.* die Auscheidung, die Verwerfung, *Cig.*
 izvřzben, *bná. adj.* Auscheidungs-: izvřzbeni vzrok, der Ablehnungsgrund, *Cig.*
 izvřžek, *žka. m.* 1) was ausgeschieden und verworfen wird, der Auswurf; izvřžki, der Pöfel, der Auswurf, *Cig., Ravn.-Cig.*; — 2) die Fehlgeburt, *Z.*; — die Abart, die Spielart, *Jan.*
 izvřžen, *žna. adj.* = izvřzben, *Cig.*
 izvřžence, *nca. m.* der Ausgeschiedene, *Levst. (Nauk);* der Auswürfling, *M.*
 izvřžkast, *adj.* verworfen: malopridni, izvřžkasti ljudje, *Ravn.*
 izvun, *praep. c. gen.* = razen, *C.*; (pravilneje ko: izven), *prim. Cv. X. 7.*
 izvúná, *l. adv.* zunaj, *Trub.-M., C.*; *II. praep. c. gen.* = zunaj, außerhalb, *C.*; i. judovske dežele, *Dalm.*
 izvzěmati, *am. vb. impf. ad izvzeti:* annehmen, *Jan., uk.*; i. si. sich vorbehalten, *Jan.*
 izvzětek, *ika. m.* = izjema. das Ausgenommenene, die Ausnahme, *Cig., Jan.*; brez izvzětka, *C.*
 izvzěti, *vzámcm. vb. pf.* annehmen, *Cig., Jan., uk.*; izvzěšti, ausgenommen, mit Ausnahme, *C., uk.*
 izvzětje, *n.* das Ausnehmen, die Ausnahme, *ogr.-C.*
 izzá, *praep. c. gen.* 1) hinter — hervor; izzá hriba gre rumeno solnce, *Npes.-C.*; izzá mize vstati, die Tafel aufheben, *Jan.*; izzá pasa meč potegniti, *Npes.-Mik.*; izzá nohtov kri kaplja, *Npes.-C.*; — 2) seit: izzá nekoliko časa, seit einiger Zeit, *Zora:* izzá mladih let, *IjZv.*; — 3) wegen: izzá edinščine nedredno življenje, *Zv.*; inžolge, *IjZv.*
 izzad, *praep. c. gen.* = izzá: izzad hriba, *C.*; (nam iz zadi).
 izzankati, *am. vb. pf.* aus den Schlingen, Banden lösen, *Cig.*
 izzidati se, *am se, vb. pf.* sich artu bauen, sich überbauen, *Cig.*
 izzivati, *am, vb. impf. ad izzvati:* herausfordern, *uk.*
 izzmérjati, *am, vb. pf.* ausmessen, *Cig.*
 izznati, *znám. vb. pf.* ansiehen, auserspähen: i. koga za kaj, *V.-Cig.*
 izznávati, *am, vb. impf. ad izznati, V.-Cig.*
 izznojiti, *im, vb. pf.* als Schweiß aussondern, ausschwitzen, *Cig.*

izzôbčati, *am, vb. pf.* zachtig ausschneiden, ausschneiden, *Cig.*
 izzvati, *zôvem, vb. pf.* herausfordern, *uk.*
 izzvídati, *am, vb. pf.* = izžvígati, *Cig.*
 izžágati, *am, vb. pf.* (her)ausfagen.
 izžaríti, *im, vb. pf.* 1) ausstrahlen, *Cig. (T.);* — 2) i. se, verglühen, verstrahlen, *Cig.*
 izžarjevánje, *n.* das Ausstrahlen, *Cig. (T.).*
 izžarjeváti, *ujem, vb. impf. ad izžariti:* ausstrahlen: gorkoto i., *Cig. (T.), Žnid.*
 izžebřati, *ám, vb. pf.* sein Gebet zuende feiern, *Cig.*
 izžechtěti, *im. čjem, vb. pf.* = pokvariti se, po zlu iti (o jedilih), *Podkrnci-Erj. (Torb.).*
 izžěmanje, *n.* das Ausdrücken, das Auspressen, die Expresse, *Cig.*
 izžěmati, *am, vb. impf. ad izžeti:* durch Drücken, Pressen herausbringen, auspressen, entpressen: vodo iz perila i., auswinden, *Cig.*; — erpressen, *Cig.*
 izžěti, *žmém, vb. pf.* (her)ausdrücken, entpressen: vodo iz perila i., auswinden, *Cig.*; ločitev bo izžela marsikatero solzo, *Cv.*; — erpressen, *Cig.*; anbringen: perilo i., *Cig., Jan.*; — entlasten, *Cig.*
 izžěti, *žánjem, vb. pf.* 1) mit der Zichel heraus schneiden; — 2) = dožeti, *M.*
 izžgáti, *žgém, vb. pf.* herausbrennen, ausbrennen: i. rano: ausfengen, *Cig.*
 izžigati, *am, vb. impf. ad izžgati:* (her)ausbrennen: tudi: izžigam.
 izžiliti, *žilim, vb. pf.* von Adern befreien, ausädern, entädern, *V.-Cig.*
 izžimati, *am, vb. impf.* = izžemati: i. solze, *ZgD.*
 izžinjati, *am, vb. impf. ad izžeti (žanjem).*
 izžirati, *am, vb. impf. ad izžreti:* 1) (her)ausfressen, *Cig.*; — 2) i. se, sich durch unumgängliches Eissen zugrunde richten: izpija in izžira se, *Cig.*
 izžlabudřati, *ám, vb. pf.* = izblebetati, ausplanzen.
 izžlěbiti, *žlěbim, vb. pf.* ausfehlen, ausriefen, *Cig.*; i. dogo, höhlschneiden, ausziehen, *Cig.*; — i. se, sich aufwerfen (vom Holz), *Cig.*
 izžlempáti, *ám, vb. pf.* auschlampen, ausstaufen, *Cig.*
 izžlempáti, *ám, vb. pf.* = izžlempati, *Dalm.*
 izžlindřati, *am, vb. pf.* auserschlagen, *Cig.*
 izžlobodřati, *ám, vb. pf.* = izžlabudřati, *Cig.*
 izžmikati, *kam. čem, vb. pf.* ausdrücken, Mex.; ansprehen, *Mur., Cig.*
 izžřbanje, *n.* die Anstosung, die Vertosung, *uk.*
 izžřbati, *am, vb. pf.* anstoßen, vertosen, *C., uk.*; — hs.
 izžřbiti se, *im se, vb. pf.* aufhören Fohlen (füllen) zu werfen, ausföhlen, *Cig.*
 izžřěti, *žřém, vb. pf.* (her)ausfressen, *Cig.*
 izžúgati, *žúgam, vb. pf.* erdrohen, abdrohen: i. komu kaj, i. denar iz koga, *Cig., C.*
 izžúlití, *im, vb. pf.* 1) wegreiben (s. B. den Schmutz aus der Wäsche), *Cig.*; — i. iz koga

kaj. erpreſſen, *Cig.*: — 2) i. perilo, reibend ausmalchen, *južhŠt.*
izžvčičiti, im. *vb. pf.* fertig lauen, austauen, *Cig.*
izžvenkljāti, ám. *vb. pf.* durch Schellen herausbringen: i. koga iz postelje, *Cig.*
izžvepliti, im. *vb. pf.* auschwefeln (3. B. Flecken aus der Wäsche), *Cig.*; izžvepleni premog. Coay, (izžep-) *Cig.*

izžvepljeváti, ūjem. *vb. impf. ad.* izžvepliti; auschwefeln, *Cig.*
izžvžigati, am. *vb. pf.* 1) durch Pfeifen herausbringen, herauspfeifen, *Cig.*: — 2) auspfeifen: i. koga, *nk.*
ižčl, žčla, *m.* die eiserne Blasbalgröhre, die Pfeife, *V.-Cig., Gor.*: (morda: izčl).
ižčs, *m.*, *Gor.*, pogl. igo.
ižof, *m.* = izop. C.

J.

jā, *pron.* = jaz. *Mik.*, *vžhŠt.-C.* *BIKr.*
jābčica, *f. dem.* jabka, *južhŠt., Tolm.*
jābčina, *f.* neko jabolko. *Kanal (Goriš.)-Erj. (Torb.).*
jābeč, bla, *m.*, *C.*, *Z.*, pogl. jablan.
jabeč-, **jabelk-**, išči pod: jaboč-, jabolk-
jābka, *f.* = jablan, jabolko, *Erj. (Torb.), južhŠt., Tolm.*
jābkq, *n.* = jablan, jabolko, *Z., Erj. (Torb.).*
jāblan, *f.* der Apfelbaum.
jāblana, *f.* = jablan, der Apfelbaum (pirus malus), *Mur., Cig., Jan., Tuš. (R.), Dol., Polj.*
jāblanca, *f. dem.* jablan, *Svet. (Rok.)*; Na polju raste jablanca, *Npes.-K.*; Jablan, jablan, jablanca, *Npes.-Vraž.*
jablanina, *f.* das Apfelholz, *Cig.*
jablanišče, *n.* der Apfelbaumgarten, *Cig.*
jāblanov, *adj.* apfelbäumen, *Jan., Cig.*
jablanovina, *f.* das Apfelholz, *Cig.*
jāblq, *n.* 1) = jabolko, *Jan., Valj. (Rad.)*; — 2) = jablan, *Mur.*
jābočar, rja, *m.* 1) der Apfelhändler, *Cig.*; — 2) der Apfelmoßbereiter, *Kr.-Valj. (Rad.)*; (jabolčár. *Danj. - Valj. (Rad.)*; — 3) der Apfelflecher (rhynchites), *Erj. (Rok.)*
jābočarica, *f.* die Apfelhändlerin, *Cig.*
jābočast, *adj.* apfelförmig, *Cig., Jan.*
jābočce, *n. dem.* jabolko. das Apfelflechen, (-čice) *Cig.*; — der Augapfel, *Žnid.*
jābočeck, čka, *m.* 1) nam. jabolčko, *Cig.*, *Dol.*; — 2) die Diterluzei (aristolochia clematidis), *Z.*
jāboččen, čna, *adj.* 1) Apfel: jabolčna kislina, die Apfelsäure, *Cig. (T.)*; — 2) Rehfopf: jabolčna zaklopnica, der Rehfopfdeckel, *Cig. (T.)*
jāboččica, *f.* 1) = jablanca, *BIKr. - D.Sr.*; — 2) sklepna j., der Gelenkfopf, *Erj. (Som.)*; — 3) der Adamsapfel, *C.*
jāboččina, *f.* das Apfelholz, *C.*
jāboččinje, *n.* die Apfelfreber, *C.*
jāboččnica, *f.* der Apfelmoß, der Eider, *Mur., Cig., Valj. (Rad.), Danj. (Posv. p.), vžhŠt.*
jāboččnik, *m.* 1) der Apfelmoß, der Eider; — 2) das Apfelmuß, der Apfelfreier, *Mur., Cig.*; j. se loči od čezane v tem, da mu je moke primešane, *Gor., južhŠt.*; — der Apfelflecher, *C., vžhŠt.*; — 3) die Diterluzei (aristolochia clematidis), *C., Medv. (Rok.), Rihenberg-Erj. (Torb.).*

jāboččnjāča, *f.* kolač od jabolk, *kajk.-Valj. (Rad.)*
jāboččnjak, *m.* = jabolčnik, *južhŠt.*
jābolcn, lna, *adj.* Apffel: jabolno sadje, *Nor.-C.*
jābolka, *f.* 1) = jabolko, *Št.-Cig., BIKr.*; — 2) = jablan, *Dol.*; — 3) die Wange, *Fr.-C.*
jābolkast, *adj.* apfelförmig.
jābolko, *n.* 1) der Apfel: dekle, lepo kakor j. C.; — 2) jabolku podoben sad: margranovo j. der Granatapfel, *Dalm.*; kraljevsko j. die Almonas, *Cig.*; — zlata jabolka, Goldäpfel (aurantiaceae), *Cig. (T.), Tuš. (R.)*; zlato j. die Orange, *V.-Cig.*; — zlato j. die Türkenbündelille (lilium martagon), *Cig., Nov.-C.*; — rajsko j. der Paradiesapfel (solanum lycopersicum), *Tuš. (R.), DZ.*; volče j., das Zaubrot (cyclamen europaeum), *Cig.*; — krompirjevo j. die Beere des Erdäpfelkrautes, *Cig.*; — hrastovo j., der große Gallapfel, *C.*; — 3) „v jabolko“ pobirati, dajati, t. j. pri svatovščinah za nevsto darove pobirati, dajati, *Cig., Npes.-K.*; — tudi za novo leto pobirajo „z jabolko“ denar, katerega darovalci zatikajo v jabolko, *Tolm.*; — 4) apfelähnliche Knorpel- und Knochenbildungen: der Rehfopf, *Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Som.)*; — Adamovo j., der Adamsapfel, *M.*; — j. na kolenu, die Kniecheibe, *Cig.*; — das Haupt des Arns- und Schenkelbeines, *Cig.*; — 5) der Knopf an der Spitze des Thurmes; — 6) das Capitul, der Säulenkopf, *Cig. (T.)*; — 7) der Käufer an der Schnellwage, das runde Laufgewicht, *Cig. (T.)*
jābolkovec, vca, *m.* = jabolčnik, der Apfelmoß, *Cig., Jan.*
jābranek, nka, *m.* = abranek, leskov cvet, *Tolm.-Erj. (Torb.), Kras.-SlN.*
jāčenje, *n.* das Verstärken: j. glasov, die Lautverstärkung, *Cig. (T.)*
jačina, *f.* die Stärke, die Kraft, *Jan., Cig. (T.)*; die Festigkeit, *C.*
1. jāčiti, jāčim. *vb. impf.* 1) kräftigen, *Cig.*; — j. se. sich stärken, kräftig werden, *Mur., Cig.*; — 2) j. se s kom, sich in der Stärke mit jemandem messen, ringen, *Cig., C., BIKr.*
2. jāčiti, im. *vb. impf.* Psalmen singen, *kajk.-C.*; — nam. djačiti; prim. dijak, dijačiti.
jāčji, *adj. compar. ad.* jak.

1. jăčka, *f.* das Grüblein, *C., M.*; — jamica pri svinjkanju, *Vrt.*; — die Lache, *C., M.*; — die Herzgrube, *C.*; — *pl.* jačke, die Weiden, die Tünnen, *vzhŠt.-C.*
2. jăčka, *f.* der Psalmengesang, *C.*; — prim. 2. jačiti.
- jăčmen, *m.* = ječmen, *Z., Valj. (Rad).*
- jăd, *m.* 1) das Gift, *Mur., Cig. (T.), Vrt.* (stsl.); — 2) der Zorn, *Mur., Cig., Jan., BIKr., kajk.-Valj. (Rad).*
- jăden, *dna. adj.* zornig, unwillig, *Jan., BIKr.*
- jădica, *f.* die Zornsticht, die Zornmühsigkeit, *C.*
- jădikovăti, *ujem. vb. impf.* wehklagen, *Jan., Zr., Zora, BIKr.*; — *hs.*
- jăditi, *im. vb. impf.* ärgern, zornig machen, *Cig., BIKr., Navr. (Let.);* — *j.* se zürnen, erboßt sein, *Mur., Cig., Met., BIKr.*
- jădivăca, *f.* kača jădivăca, die giftige Schlange, *Mik., kajk.-Valj. (Rad).*
- jădljiv, *iva. adj.* zornstüchtig, jăhzornig, *Cig., Mik., BIKr.*
- jădovit, *adj.* giftig, *Habd.-Mik.*
- jădrăc, *m.* der Segler, *Jan.*
- jădranje, *n.* das Segeln, *Cig.*
- jădrăr, *rja. m.* der Segelmacher, *Cig., Jan.*
- jădrărnică, *f.* der Segelboden, *Cig.*
- jădrărstvô, *n.* die Segelmacherei, *Cig.*
- jădrăti, jădrăm, *vb. impf.* segeln, *Guts., Jarn., Cig., Jan., uk.*: Moj up je šel po vodi! Le jădrajmo za njim! *Preš.*: jădrăti, *Mur.*
- jădrăvėc, ěka, *m.* = jădravec 2), *Jan.*
- jădrăvec, *vca. m.* 1) der Segler, *Cig., Jan.*; — 2) der Segelfalter (papilio podalirius), *Erj. (Z.).*
- jădrăvka, *f.* 1) die Seglerin, *Cig.*; — 2) (ladja) *j.* das Segelschiff, *Nov.-C., DZ., Zora.*
- jădrce, *n. dem.* jădro; das Reif, das Beisegel, *Cig.*
- jădrn, *adj.* *Mur., Cig.*, *ogl.* 2. jădrn.
- jădrnica, *f.* *ogl.* jădrnica.
- jădrnit, *lna. adj.* zur Bemastung gehörig: jădrnitni kosi, *DZ.*
- jădrnitô, *n.* 1) das Segel, *Jan.* (stsl.); — 2) = 1. jădrnik, *Cig., Vrt.* (rus.).
- jădriti, *im. vb. impf.* = jădrati, *Mur., Cig. (T.);* — stsl.
- jădriti se, *im. se. vb. impf.* sich beeilen, *C.*
- jădrivce, *vca. m.* = jădravec, *Cig.*
1. jădrn, *adj.* schnell, raich, *Guts., Jan., Mur., Cig., Jan.*; jădrni korak, der Flügelschritt, *Cig.*; jădrno, schnell, *Mas.*; Pegam dirja jădrno. *Npes.-K.*: Marija je jădrno šla na gore. *Japelj (Sr. p.);* — prim. jădrn.
2. jădrn, *adj.* Segel, *Jan.*
- jădrna, *n. pl.* izreza, skozi katero prasec vtakne glavo, da more do korita, das Dreifloch, *Bolc-Erj. (Torb.);* (jădrnc, *f. pl.* razdelki pri jaslih, *Vrsno-Erj. (Torb.).*)
- jădrnica, *f.* 1) die Segelstange, (jădrn-) *Guts., Mur., Cig., Jan., Vrt., DZ.*; — 2) (ladja) *j.* das Segelschiff, (jădrn-) *Cig., Jan., Cig. (T.), Vrt., DZ.*
1. jădrnik, *m.* der Gilbole, der Courier, *Jarn., Cig., Jan., Navr. (Kop. sp.).*

2. jădrnik, *m.* der Mast, *Cig.*; (jădrn-) *Cig. (T.).*
- jădrnonôg, nôga, *adj.* schnellfüßig, *C.*
- jădrnost, *f.* die Hartigkeit, die Schnelligkeit, *Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan.*
- jădro, *n.* 1) das Segel, *Meg.-Mik., Dict., Guts., Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), uk.*; jădra na jarbol natikati, *Dalm.*; jădra po vetru sukati, braffen, *Cig.*; = jădro po vetru napi. *C.*: Le jădra spet napnimo! *Preš.*; — die Fahne, (vexillum, bot.), *Tuš. (B.);* — 2) eine Art Vorhang, *Trub.-M.*; — 3) der Busen eines Jägergarues, *Cig.*; — 4) die Kamme, *V.-Cig.*; — 5) der Wulst an einem Siebe, *V.-Cig.*
- jădrovăti, *ujem. vb. impf.* segeln, *C.*
- jădrovina, *f.* das Segeltuch, *Guts., Mur., Cig., Jan., DZ.*
- jădrovinar, *rja. m.* der Segeltnmacher, *Cig.*
- jădrovje, *n.* das Segelwert, *Cig., Jan.*
- jădrovôden, *dna. adj.* das Segel leufend: jădrovodna vrv, die Draße, *Cig.*
- jăga, *f.* (iz nem.), *ogl.* 1. lov.
- jăgana, *f., Dol.,* *ogl.* jăgnjica, in prim. *hs.* jăganjac.
- jăgele, *gelca, m.* = jăgec, („jaguc“) *C., BIKr.*
- jăgele, *gleca (gelca). m.* die Schlüsselblume, *Cig., Dol.-Vrt., BIKr.*: jăgeleci otožno povešajo glavice, *Zr.*: jăgelece zlate rodila je prst. *Levt. (Zb. sp.);* die große Schlüsselblume (primula elatior), *Vrt.*
- jăgla, *f.* der Breifern, *Jarn., Mik.*; das Hirsehorn, *C.*; — prim. jăgo-da, *Mik. (Et.).*
- jăgli, *m. pl.* der Hirsebrei, *Habd.-Mik., Z.*
- jăglica, *f. dem.* jăgla: jăglice, Hirseförner, *C.*
1. jăglič, *m.* die Schlüsselblume (primula acaulis), *Nov.*
2. jăglič, ěca, *m.* der Breifern, *Jarn., Mik.*; *pl.* jăglič, der Hirsebrei, *Kor.-Jarn., Mur., Cig.*; proseni jăglič, *Guts.*
- jăgličėn, ěna, *adj.* jăgličėno zito, die Hirse, *C.*
- jăglika, *f.* jăglike, Schlüsselblumen, *h. t.-Cig. (T.).*
- jăglo, *n.* 1) die Hirsegrütze, *Istra-Z.*; — laško jăglo, der Reis, *C.*; — 2) das Schrothorn: zrna in jăgla, Kugeln und Schroth, *DZ.*
- jăgma, *f.* na jăgmo. um die Wette, *Mik.*: na jăgmi, plöblich, *C.*; na jăgmo delati, sich bei der Arbeit beeilen, *BIKr.*; — prim. jăgmiti.
- jăgmiti, *im. vb. impf.* 1) (s silo) *j.* rauben, *Mik.*; — 2) wetterfein, *Mik.*; — 3) *j.* se, sich um etwas reifen, *C., Mik.*; — sich beeilen, sich einer Sache mit Eifer annehmen: *j.* se za kaj. *BIKr.*; — prim. tur. jăgma, Raub, *Mik. (Et.).*
- jăgna, *f.* = jăgma: na jăgno, plöblich, *C.*: na jăgno iti, schnell gehen, *vzhŠt.-Glas.*; (tudi: na jăgnem, *Sčar.-C.).*
- jăgnece, *neca. m.* = jăgnjec, *Mur., Cig., Jan.*
- jăgneči, *adj.* *ogl.* jăgnječi.
- jăgned, *m.* die schwarze Pappel (populus nigra).
- jăgnedina, *f.* = jăgnedovina, *C.*
- jăgnedje, *n. coll.* der Schwarzpappelwald.
- jăgnedov, *adj.* von der Schwarzpappel.

jágnedovina, *f.* das Holz von der Schwarzpappel.
 jagnjád, *f. coll.* die Lämmer, *Jan. (II).*
 jagnje, *eta, n.* das Lamm; *i.* božje, das Lamm Gottes.
 jagnječ, *neca, m.* das männliche Lamm, *Valj. (Rad).*
 jagnječec, *n. Mur.* vgl. jagnjiče.
 jagnječevina, *f.* = jagnječina, das Lammfleisch, *Mur., Jan.;* das Lammfell, *Ravn.*
 jagnječina, *f.* das Lammfleisch, *Dict., Jan.*
 jagnječják, *m.* der Lammertall, *Jan.*
 jagnječji, *adj.* Lamm, lammern, *Jan.;* jagnječja glavica, *Cr.;* (jagneči, *Mik.;* jagneča mašča, *Trub.*)
 jagnjed, *m.* = jagned, *Valj. (Rad), Levst. (Močv.).*
 jagnjetar, *rja, m.* der Lammertunge, *Cig.*
 jagnjětina, *f.* das Lammfleisch; das Lammfell.
 jagnjetiti, *im, vb. impf.* Zunge weisen (von Schafen), *C.*
 jagnjetnják, *m.* = jagnječjak, *C.*
 jagnjetov, *adj.* = jagnječji: jagnjetova koža, *Levst. (Glas).*
 jagnjica, *f.* das weibliche Lamm, (jagnica) *Mur., Cig., Mik.*
 jagnjič, *m.* das Lämmchen, das Lamm; *Dict., C., Dalm.;* pasi moje jagnjiče, *Krošj.*
 jagnjiče, *n.* das Lämmchen, *Cig.;* krotko j., *Jsvkr.*
 jagnjiček, *čka, m. dem.* jagnjič; das Lämmchen, *Let.*
 jagnjičar, *rja, m.* der Lammhirt, *Let.*
 jagnjiti, *im, vb. impf.* lammern, *Jan.;* = *i. se. Mur.;* *Cig.;* za jagnječimi ovcami je hodil, *Valj. (Rad).*
 jagnušec, *šca, m.* das Scapulierchen, *Valj. (Rad).*
 jágoda, *f.* 1) die Beere; — rdeča j., die Erdbeere, die Frucht der Walderdbeere (*fragaria vesca*); tudi samo: jagoda; jagode brati; — črna j. = borovnica, die Heidelbeere, *Cig., Jan.;* — šipečja j., die Hagebutte (Hortensie), *Cig., Tuš. (R.);* — volčja j., die vierblättrige Einbeere (*paris quadrifolia*) *Tuš. (R.);* tudi: die Tollkirsche, *Cig., C., M.;* — pasja j., der Nachtschatten (*solanum*), *C.;* — metuljeva j., der Kreuzdorn (*rhamnus cathartica*), *Cig., Medv. (Rok.);* — 2) ein beerenähnlicher Körper, *Cig.;* das Rosenkranzfigelchen, *C.;* jagode brati na molku, *Jurč.;* morske jagode, Korallen, *C.;* — 3) Name einer erdbeerwühlenden Kuh, *Cig., Tolm. - Erj. (Torb.).*
 jágodar, *rja, m.* der Erdbeerenjammeler, der Erdbeerenverkäufer, *Cig.*
 jagodáriti, *árim, vb. impf.* Erdbeerenjammeler oder Erdbeerenverkäufer sein, *Cig.*
 jágodast, *adj.* beerenartig, *Cig.*
 jágodec, *dca, m.* ein erdbeerfarbener Dachs, *Z.*
 jágoden, *dna, adj.* Beeren-, *Cig., C.*
 jágodica, *f. dem.* jagoda; das Beerlein.
 jágodičast, *adj.* beerenförmig, *Cig., Jan.*
 jágodičevje, *n.* das Erdbeerkraut, *Jan., C.*
 jágodičica, *f. dem.* jagodica, *Mur., Cig.*
 jágodička, *f. dem.* jagodica; — eine Apfelsart, *C.*

jágoditi, *im, vb. impf.* (mit giftigen Beeren) vergiften, *Npes.-M., C.*
 jágodje, *n. coll.* die Beeren, *Z., Hal.-C., S.N.*
 jágodka, *f. dem.* jagoda; das Beerlein, *Cig.*
 jágodnat, *adj.* reich an Beeren, *Z.*
 jágodnjak, *m.* rdeči j., die Walderdbeere (*fragaria vesca*), *Tuš. (R.).*
 jágodov, *adj.* Erdbeer; jagodovo perje, cvetje.
 jágodovina, *f.* das Felsenfingerkraut (*potentilla rupestris*), *Josch.*
 jagońnica, *f.* = jaglec, jeglič, *Tuš. (R.).*
 jágrež, *m.* die Zentrifuge, *Blkr., Dol.-Mik.*
 jáguar, *rja, m.* = amerikanski tiger, der Jaguar (felis onza), *Erj. (Z.).*
 jáha, *f.* das Reiten, der Reitt, *C.*
 jaháé, *m.* 1) der Reiter; — der Bereiter der Pferde, *Cig.;* — 2) konj j., das Reitpferd, *V.-Cig., Valj. (Rad.;* — 3) = konjederec, *Levst. (Nauk.);* — 4) der Ritterfisch (*ephippus*), *Erj. (Z.).*
 jahačica, *f.* die Reiterin.
 jahāj, *m.* der Reitt, *Jan. (II).*
 jahátan, *hna, adj.* reitbar, Reitt, *Cig.*
 jahalščé, *n.* der Reittplatz, *DZ.;* der Circus, *Cig., Jan.*
 jahálnica, *f.* die Reittschule, *C.*
 jáhanec, *nca, m.* das Reitpferd, *C., ogr.-Valj. (Rad.);* jahanci in vozni konji, *S.N.;* jáhanec, *Levst. (Podk.).*
 jáhanje, *n.* das Reiten.
 jáhar, *rja, m.* 1) der Reiter, *M.;* — 2) das Reitpferd, *M., ogr.-C.;* — 3) der Schinder, *Cig., Rib.-M.*
 jaháriti, *árim, vb. impf.* herumreiten: kaj vedno tistod jaháris? *Jvžh.Št.*
 jaháški, *adj.* Reiter-: j. bič, die Reitweitsche, *IjZr.*
 jáhati, *ham, šem, vb. impf.* reiten; j. konja, osla; j. se. läufig sein (von Pferden und dem Hindvieh), *C.*
 jáhavec, *vca, m.* = jahač, der Reiter, *Jan., C.*
 jáhavka, *f.* die Reiterin, *Jan.*
 jahōn, *m.* 1) tüchtiger Reiter, *Mik.;* — 2) das Reitpferd, *C.*
 jáhta, *f.* necka lahka ladja z enim jadrnikom, die Nacht, *Cig.*
 jáj, *interj.* o weh! *Mur., ogr.-C.;* — tudi *subst. m. pl.* jáji, das Weh, Elend; mnoge jaje izkusiti, trpeti, *ogr.-C.*
 jájast, *adj.* eiförmig, oval, *Cig., Šol., Cig. (T.).*
 jájcati, *cam, vb. impf.* drängen, zwingen, *C.;* — *prim. jaj.*
 jájee, *n.* 1) das Ei; bolje je eno jajce, kakor sneden vol. = besser ein „habe ich“ als zwei „hätte ich“, *Npreg.-Cig.;* tudi: rajsi imam danes jajce, kakor jutri kokoš, *C.;* jajce več ko puta ve, das Ei will flüger sein als die Heune, *Vod. (Pes.);* — prazna jajca = cvrtje, das Eierchmalz, *C.;* v trdo (mehko) kuhano jajce, hart (weich) gekostenes Ei, *Cig.;* naleženo jajce, das Brütel, *Cig.;* = nasajeno j., *V.-Cig.;* = valitno j., *Guts.;* nasadno j., zum Bebrüten taugliches Ei, *Cig.;* jajce klopoče, das Ei schlottert, *Cig.;* — 2) die Node, *Cig., pl.* die Hoden; das männliche Zeugungsglied,

- 3) pasja jajca, daš knobentraut (orchis). C.; — 4) pišja jajca, eine Art kleine, süße Zweifelschoten, *SlGradec-C.*
- jājekati**, am. vb. *impf.* wehklagen, ächzen, *ogr.-C.*; — prim. jaj.
- jājčar**, rja. m. 1) der Eierhändler, *Cig., Jan., M. Štek.*; — 2) der Löwenzahn (*taraxacum officinale*), *Tohm. - Erj. (Torb.)*; — nekak oreh (jako debel in dober). *Slap v Ipavi - Erj. (Torb.)*.
- jājčarica**, f. die Eierhändlerin, *Jan., M.*
- jājčariti**, arim. vb. *impf.* den Eierhandel betreiben, *Cig., Jan.*
- jājčarski**, adj. die Eierhändler betreffend; j. trg. der Eiermarkt, *Cig.*
- jājčast**, adj. eiförmig, eirund, oval.
- jājčeece**, n. dem. jajce; daš Eidien; (jajčice, *Mur., Cig., Jan.*).
- jājček**, čka, m. = jajčeece.
- jājčeen**, čna, adj. Ei-, Eier-; jājčna jed, Z.; jājčna lupina, die Eierschale, *Cig.*
- jājčev**, adj. = jajčen. jajčji: jajčeve lupine, *vžhŠt.*; jajčeve luščine, *Pjk. (Črt.)*.
- jājčevka**, f. daš Schneeglöckchen (*galanthus nivalis*), C.
- jājčiji**, adj. Ei-, Eier-; jajčeje lupine: jajče okrogel, eirund, oval, *Zv.*
- jājčkast**, adj. jajčast, *Cig.*
- jājčko**, n. nav. le pl. jajčka, dem. jajca.
- jājčnat**, adj. Eier enthaltend, Z.; jajčnata juha, die Eijuppe, *Cig.*
- jājčnica**, f. die Eierbirne, C.
- jājčnik**, m. 1) der Eierstod, *Mur., Cig. (T.)*; — 2) daš Eierbrot, C., Z.; — der Eiertuchen, *Cig., Jan.*
- jājčnjak**, m. 1) der Eierstod, *Mur., Cig., Nov.*; — 2) der Hodenack, C.
- jājcn**, jna, adv. = jajčen. C., Z.
- jājcnov**, adj. jajcnove = jajčeje lupine, *Gor.*
- jāk**, m. der Naf, = kruleči vol (bos gruniens), *Erj. (Z.)*.
- jāk**, jākā, adj. 1) stark, *Mur., Cig., Jan., na vžodu*; — adv. jako. stark, sehr, tüchtig; jako lep; jako okregati koga, *Cig.*; — 2) stattlich, lauber, C., Št., Dol.; jaka deklina, *SlGor.*; — vortrefflich: Domlatki so jaki, *Danj. (Posv. p.)*; — 3) wacker, brav, *Mur., Cig., Jan., C., Dol.*; jaki vojaki, *Cig.*; — compar. jačji, jakši.
- jākec**, kea, m. 1) die Garbenmandel, *SlGor.-C.*; — 2) der Tanzbär, *Lašče - Levst. (M.)*; — dem. Jaka, Jakob.
- jākévati se**, am se, vb. *impf.* Jan., pogl. jakovati se.
- jākobka**, f. die Jakobspirne, *Cig.*
- jākobnik**, m. der Monat Juli, C.
- jākobščak**, m. 1) der Monat Juli, C., Svet. (*Rok.*); — 2) der Jakobsapfel, *Cig.*; — 3) neka vrsta krompirja, *Lašče - Levst. (Rok.)*, *IjZv.*
- jākobščica**, f. die Jakobstranbe, *Cig.*
- jākopovščak**, m. = jakobščak 1), *kajk. - Valj. (Rad.)*.
- jakopōvsčica**, f. neka bruska, *kajk. - Valj. (Rad.)*; — prim. jakobka.

jākost, f. 1) die Stärke, *Mur., Cig., Jan., vžhŠt., kajk. - Valj. (Rad.)*; — die Intenſität: j. svetlobe, die Lichtstärke, j. nihaja, die Schwingungsintenſität, j. toka, die Stromstärke, *Cig. (T.)*; — 2) die Tüchtigkeit, die Vortrefflichkeit, *Cig., C., M.*; — = krepost (Tugend), *ogr.-C.*; — 3) jakost (= trdnjava) v rokah imeti, die Sicherſtellung in den Händen haben, *Bikr.-M.*

jākosten, tna, adj. kräftig, stark, Z., *Jan. (H.)*.

jakovānje, n. der Ringſtampf, *Navr. (Let.)*.

jakovāti se, ūjem se, vb. *impf.* ſich in der Stärke meſſen, ringen, *Jan., Navr. (Let.)*.

jākſi, adj. compar. ad jak, C., *vžhŠt.*

jāl, m. 1) der Reid, die Mißgunſt, *Mur., C., vžhŠt. - Mik.*; srditost, jal, jad, *kajk. - Valj. (Rad.)*; — 2) daš Uebel: stare jale imeti v petah od treſljike, C.; — prim. stsl. alr, nequitia, ali tur. jal, Trug, *Mik. (Et.)*.

jāl, jāla, adj. = jalov, *Mur., Jan.*

jālāpa, f. die Jalapenwurzel, die Reinigungs-wurzel, *Cig., C.*

jālāpi, adj. j. koren = jalapa, *Cig.*

jālāpovina, f. daš Jalapin, *Cig.*

jālec, lca, m. der Betrüger, C.

jālen, ina, adj. 1) neidiſch, *Mur.*; j. komu biti, C., *Mik., vžhŠt.*; — 2) trügeriſch, *ogr.-M., C.*; vse je jalno in nestalno, C.

jāliti, im. vb. *impf.* verſtellen: j. obraz, heucheln, C.; j. se, heucheln, falſch, neidiſch handeln, C., *Mik.*

jāltnik, m. 1) der Meider, der Falſche, *ogr.-C.*; — 2) der Heuchler, der Betrüger, *kajk. - Valj. (Rad.)*.

jālno, adv. = menda, C., *ogr.-Raič (Nar. kol. 1868. 66.)*; — prim. javalne.

jālnoſt, f. 1) der Reid, C., *Mik., vžhŠt.*; — 2) der Trug, die Falſchheit, *ogr., kajk. - Valj. (Rad.)*; j. sveta, *ogr.-Let.*

jālov, adj. 1) gelt, unfruchtbar; za jalovo kozo se kregati, um nichts zanken, *Kreſj*; jalov panj = tak, ki ne da roja, *Gol.*; — jalova konoplja, der männliche Hanf, *Mur.*; jalov trs, unfruchtbare Rebe, *Št.-Z.*; jalovo drevo, C.; jalova njiva, unfruchtbarer Acker, *Št.-C.*; prav obdelana zemlja nikoli ni jalova, *Vod. Izb. sp.*; — jalova letina, unfruchtbares Jahr, *ogr.-M., C.*; — 2) taub, erzleer (vom Weſtein), *Cig. (T.)*; — 3) leer, gehaltlos, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; — ta je jalova, daš iſt un-wahr, *Lašče - Levst. (M.)*, *Cig.*; jalove obljube, eitle Verſpriegelungen, *Cig.*; — jalovo delo, eine undantbare Arbeit, *Cig.*

jālovec, vca, m. 1) der Gellting, *Cig., C.*; daš Böcklein, *Mik.*; jalovci, gelttes (junges) Vieh, Z.; — 2) panj, ki neče rojiti, C., *Gol., Dol. - Levst. (Beč.)*; — 3) neka vinska trta; grüner Stauigl, C.

jāloven, vna, adj. = jalov, *Gol.*

jālovica, f. 1) ein gelttes weibliches Thier, bef. eine unfruchtbare Stuh, *Mur., Cig., Jan.*; krava, ki neče ved bitü breja: ze eno leto je jalovica, *SlGor.*; die noch nicht trächtige Färſe, Kalbin, *Cig., M.*; — 2) der Sturuz ohne Kolben, C.; — 3) unfruchtbarer Erdboden, *Cig.*

jalovina, *f.* 1) geltes Vieh, *Mur., Cig., Jan.*; daß Jungvieh, *Jan.*; — 2) die Haut von einer jungen Kalbin („jalovina“) *Jarn.*; — 3) mildes Gestein (mont.). *Cig.*; — 4) der Zustand eines Bienenvockes, der keine Königin hat, *Gol.-Valj. (Rad.)*; — die Unfruchtbarkeit, *Mur.*

jalovišče, *n.* der Köder beim Krebsfang: rake loviti na j. *Lašče-Lerst. (Rok.)*; (*Z.* ima: jadlovišče, der Ort, wohin der Köder für Krebse gelegt wird?).

jaloviti, *im. vb. impf.* unfruchtbar machen, *Jan. (H.)*.

jalovje, *n.* = jalovina, geltes Vieh, *Jarn.*

jalovka, *f.* 1) = jalovica 1). *Cig., Jan., M.*; — junge Kalbin, *Jan., C., Pjk. (Črt.)*; geltes Schaf, *C.*; — 2) die Narcisse (narcissus poeticus), *Hrpelje (Istra)-Erj. (Torb.)*.

jalovost, *f.* die Unfruchtbarkeit; — die Schafheit, die Seichtheit, *Cig.*

jalovski, *adj.* = jalov, *DZ.*

jalša, *f.* = jelša, *C., BIKr., kajk.-Valj. (Rad.)*.

jalšenjak, *m.* = jelševje, der Erlenzwald, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

jalšika, *f.* necko jabolko, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

1. **jām**, *m.* die großblättrige Nüßter, Ulme, *Mariborska ok.-C., Sevnica (Št.)-Erj. (Torb.)*; — prim. tirol.-nem. ilm, *C.*

2. **jām**, *m.* = jan, *ogr.-C.*

jāma, *f.* 1) die Vertiefung, die Grube; gnojna j., die Mistgrube; konopna, lanena j., die Flachsel-, Hanfgrube, *Cig., M., Notr.*; — laporjeva jama, die Berggrube, *Cig.*; — = grob: prvo v jamo, drugo v slamo, (o vdovcu, ki kmalu po smrti prve žene vzame drugo). *Kras-Erj. (Torb.)*; — 2) das Loch, *Rež.-C.*; das Erdloch, die Erdhöhle, der Bau der Fische, Kaninchen, Fischottern u. dgl., *Cig.*; die Mine, *Cig.*; — die Grube, das Bergwerk, *Cig.*; der Schacht, *M.*; rudna j., *Jan.*; rudno jamo načeti, den Grubenbau beginnen, *Idrja-Frey. (Rok.)*; j. stisne, pride na poleg, die Erze schneiden sich ab, j. gre na prostore, der Raum dehnt sich in der Grube aus, *V.-Cig.*; — die Berg- oder Felsenhöhle, die Grotte, *Cig., Jan., Kras.*

jāmar, *rja. m.* 1) der Grubenräuber, *Cig.*; — der Todtenräuber, *Cig., ogr.-C.*; — 2) = jāmnik, *C.*

jāmarica, *f.* 1) die Höhlenbewohnerin, *Jan. (H.)*; — 2) der Höhlenfluß, *Cig. (T.), C., Jes.*

jāmast, *adj.* 1) grubenartig; — concav, *Cig. (T.)*; dvojno i., biconcav, *Cig. (T.)*; — 2) grubig, voll Gruben, *Mur., Cig., Jan.*; jamasta cesta, *Z.*; — 3) höhlig, *Cig.*; jamaste peči, Grottenfelsen, *C.*; — löcherig, *Cig., Jan.*

jāmastoizbōden, *adj.* convexconcav, *Sen. (Frž.)*.

jamati, *am. vb. impf. Met.-Cig.*; pogl. amati.

jāmb, *m.* ein Versfuß: der Jambus, (u-), *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

jāmbor, *m.* = jambora, *Jan. (H.)*.

jāmbora, *f.* der Mastbaum, *Pohl., Guts., Mur., Cig., Jan.*; — prim. it. albero, der Mastbaum, *Mik. (Et.)*.

jāmborovje, *n.* das Mastwerk, *Cig., Jan.*

jāmbreck, breka (brka), *m.* jelšev cvet, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — prim. jabranek.

jāmbski, *adj.* jambisch, *Cig. (T.)*.

jāmčevina, *f.* die Caution, *C.*; — prim. jamčiti, **jāmčiti**, *jāmčim. vb. impf.* bürgen, *nk.*; (hs.); — prim. jemčiti.

jāmek, *mka. m.* = jamljč, *C.*

jāmica, *f. dem. jama*; 1) kleine Grube, das Grübchen; j. na ognjišču, die Herdgrube; j. na licu, das Backengrübchen, *Cig.*; die Bienenzelle, *C.*; — = grobec: tiha jāmica; — 2) das Höhlchen, *Cig.*

jāmič, *m.* kleine Grube, *C., Z.*; zlebi ali jāmiči, po katerih voda teče, *Diet.*; v skalo vsekanj rovi in jāmiči, *IjZv.*; — daß Loch im Pfloß der Stampmühle, *Valj. (Rad.)*.

jāmičast, *adj.* 1) voll Grübchen, grubig, *Mur., Cig.*; — löcherig, *Cig.*; jāmičast sir, *Habd.-Mik., Diet.*; — 2) concav, *Cig. (T.)*.

jāmičati, *am. vb. impf.* kleine Gruben machen, (n. pr. kadar krompir sade), *BIKr.*

jāmičica, *f. dem. jāmica*; daß Grübchen, *Cig.*

jāmičkati, *am. vb. impf.* Grübchen machen (n. pr. kadar krompir sade), *vzhŠt.*

jāmīna, *f.* die Grube, *Z.*; der Graben, *Mur.*

jāmļica, *f.* die Grube, *Z.*; — ropar smukne skozi majhno odprtino v jāmļico pod hišo, *DSv.*; — der Törrufen, *C.*; — pogl. jāmnicna.

jāmļič, *m.* 1) die Furche: pri oranju hodi desni vol po jāmļiču, *Lašče-Lerst. (M.), Notr.*; — = razor med dvema njivama, *Cig., Notr.*; — 2) der Schram (mont.), *Ravn.-Cig.*

jāmļiček, *ška. m. dem. jāmļič*: kleine Furche, Grube; j. okoli drevesa, da vodo pridržuje, *Nov.*

jāmnat, *adj.* voll Gruben, *Z.*

jāmnicna, *f.* 1) die Flachdarre, *Cig.*; — 2) v zemljo izkopana jama z vrati, kjer se po zimi repa, krompir i. dr. hrani, die Rübengrube, *C., Z., Kr.*

jāmnik, *m.* der Höhlenbewohner, *C., Z.*

jamomčrec, *rca. m.* rudarski meršin, der Markscheider, *Cig., Jan., DZ.*

jamomčrski, *adj.* Markscheide, *DZ.*

jamomčrstvo, *n.* die Markscheidekunst, *Cig., Jan., DZ.*

jāmov, *adj.* Nüßter, Ulmen-, *C.*

jāmovec, *vca. m.* die Nüßter, die Ulme, *SlGradec-C.*; — prim. jam.

jāmski, *adj.* Gruben-, Bergwerks-, *Cig., Jan.*; jamsko polje, daß Grubenfeld, *Cig. (T.)*; jamsko delo, die Bergwerksarbeit, *Idrja-Frey. (Rok.)*.

jāmstvo, *n.* die Bürgschaft, *nk.*; — hs.

jāmščarica, *f.* die Grubenlatzine in den Bergwerken, *IjZv., DSv.*

jāmščica, *f.* 1) = jāmščarica, *C.*; — 2) daß Grubenwasser, *Cig.*

1. **jāmščina**, *f.* löcheriger Erdboden, eine Grottengegend, *C.*

2. **jāmščina**, *f.* daß Radium, *Jan. (H.)*; — prim. jamčevina.

1. **jān**, *m.* = 1. jam, *Fr.-C.*

2. jân, *m.* der Strich (des Feldes, Weingartens, der Wiese), der beim einmaligen Gange der Arbeiter bearbeitet wird, der „Zahn“, *Jan.*, *vzhŠt.* - *C.*; jan delati, na janu biti, *Zora*; — iz nem.

3. jân, *m.* der Zaun, der Streit: strašen jan smo imeli, *C.*, *vzhŠt.*

jána, *f.* = pura, *C.*

jânar, *rja.* *m.* delavec, kateri jan dela, t. j. na janu, na kraju jana dela, *C.*

janâriti, *ârim.* *vb. impf.* = jan delati, *C.*

jânčica, *f. dem.* janka; das Jäckchen, *Cig.*

1. jânec, *nea. m.* = janiec, jagniec, *Štrck.*

2. jânec, *nea. m.* die Pyramidenpappel (populus pyramidalis), *Hrušica-Erj. (Torb.)*; (tudi: die Schwarzpappel, *C.*)

jânecz, *m.* der Anis; = sladki j. (pimpinella anisum), *Tuš. (R.)*.

jâněžev, *adj.* Anis; jâněževno olje, das Anisöl, *Cig.*

jâněževc, *vca. m.* der Anisbrantwein, *Cig.*

jâněžič, *m.* die graue Gideche, *Jan.*

jâněžnik, *m.* der Anisaufl, *Cig.*

janječar, *rja. m.* der Janitschar; (janječarji so bili turški vojaki iz vjetih in poturčenih krščanskih otrok vzrejeni).

janječarski, *adj.* Janitscharen-.

janječar, *rja. m.* der Lämmerjunge, der Schaflott, *Cig. Jan.*

janječek, *čka. m. dem.* janjec; 1) das Lämmchen, *Cig. Jan.*; — 2) *pl.* janjčki, das Flockengewöl, *Cig. Jan.*; — 3) = leskov cvet, *Goriška ok., Vreme-Erj. (Torb.)*, *Nov.-C.*

janječevina, *f.* das Lammfleisch, *SLN.*

janječjak, *m.* der Lämmerstall, *Jan.*

janječji, *adj.* Lämmer-, lammern, *Cig., Jan.*; Oblači volk se v janječjo volno, *Pavliha.*

janje, *eta. n.* das Lamm, *Habd.-Mik., Rež.-Mik., Malhinje (Kras-Erj. (Torb.))*.

janjec, *nca. m.* junger Widder, *Cig., Notr., Dol.-Lerst. (LjZr.)*.

janječji, *adj.* = jagnječji, *Mik.*

janječtina, *f.* das Lammfleisch, *Valj. (Rad.)*

janjka, *f.* das weibliche Lamm, *M. Z.*; tak si, kakor janjka pod repom (umazan), *Lašče-Lerst. (M.)*.

janka, *f.* der Weiberod, *Mur., Cig., Jan., Dol., vzhŠt.*; — prim. šval, janka = weibliches Kleidungsstück, prim. tudi: nem. Jacte, avstr. nem. janker, *Caf. Vest. I. 62.*

janjara, *f.* = janka, *C., Trst. (Let.)*; — prim. janka, *C. Z.*

janovâti, *ujem. vb. impf.* jan delati, *C.*; — prim. 2. jan.

janar, *rja. m.* der Bernstejn, *Cig., Jan., Cig. (L. Erj. Min.), nk.*; — rus.

janjarjast, *adj.* bernsteinartig, *Cig.*

janjarjev, *adj.* Bernstejn, *Cig., Jan.*

janjarski, *adj.* Bernstejn; janjarska kislina, die Bernsteinsäure, *Cig. (L.)*

januar, *rja. m.* der Monat Jänner

janževca, *vca. m.* = sentjanževc, *Mur.*

janževka, *f.* der Johannislofer, der Leuchtblaier, *Mur.*

janževka, *f.* das Hartheu (hypericum perforatum), *Erj. (Rok.)*.

jâpa, *m.* der Papa, *Habd., Mur., kajk.-Valj. (Rad.)*; — prim. madž. apa, *Mik. (Et.)*.

jâpec, *vca. m.* = japica, *C.*

jâpek, *pka. m.* = japica, *SLN., kajk.-Valj. (Rad.)*.

jâpica, *m. dem.* japa; das Wäterchen, *Habd., Mur., C., Npes.-Vraž*; — prim. japa.

jâpno, *n. Cig., C.*, pogl. apno.

1. jâr, *i. f.* die Stelle, wo das Wasser schäumt, *Ravn.-M.*; — prim. 2. jâriti.

2. jâr, *i. f.* das Sommergetreide, *C.*

1. jâr, jâra, *adj.* 1) im Frühling geüet; jâra setev; jâro žito; — im Frühlinge geworfen, ausgebrütet; jâro kozle; jâra kokos; — 2) jâra gospoda, negebädener Adel, *Z.*; junge Herrschaften, (mit Bezug auf die erst kürzlich erfolgte Standeserhöhung), *Cig.*; die Astenoblesse, *Kr.*; tista mala napušljiva gospoda, kateri pravimo jâra, *LjZr.*; Je jâra gospoda, Drži se ko grof, *Npes.-K.*; — 3) = malopriden, mutthlos, schwach, faul, *C.*

2. jâr, jâra, *adj.* heftig, grimmig, zornig, *Cig., Jan.*; jâra kača, *Meg.-Mik., C.*; Živi ogenj, jâri zerec i. t. d. (tako pastirji okoli ognja pojo), *Pjk. (Črt.)*; jâra peč, heißer Ofen, *Z.*

jarâmljica, *f.* pogl. jarârnica.

jarârnica, *f.* die Fochwiede (trta, s katero se oje k jârnu privezuje), *BlKr., Dol.*; (jarârnjica, *Lašče-Lerst. (M.)*).

jarârnnik, *m.* tako bi se moralo glasiti, kar je na *vzhŠt.* jârcenik; — prim. jârnnik.

jârati, *am. vb. impf.* lamentieren, *Dict.*

jârbol, *m.* der Rothbaum; jâra na jârbol natikati, *Dalm.*; — prim. furl. arbul.

jârbola, *f.* = jârbol, *Notr.*

jarbolec, *vca. m.* der Rothlauf, *Cig., BlKr.-DSv.*

jârbolo, *n.* = jârbol, *Mik., Zr.*; jârbola („jâr-bula“) škripljejo, *SLN.*

jârčad, *f. coll.* = jârči, *BlKr.*

jârče, *eta. n.* das Frühlingssamm, *C.*

1. jârček, *čka. m.* das männliche Frühlingssamm, *Cig.*

2. jârček, *čka. m. dem.* jârck, *Valj. (Rad.)*

jârčica, *f.* 1) weibliches Frühlingssamm, *C.*; — 2) die Frühlingssenne, *Cig.*

1. jârčič, *m.* = 1. jârček, *Cig.*

2. jârčič, *m.* = 2. jârček, *C.*

1. jârčiti, jârčim, *vb. impf.* 1) beibringen (vom Bod, Widder), *M.*; beneten (vom Zahn); petelin kokos jârči, *Cig., C., vzhŠt.*; — j. se, sich paaren, falzen (vom Vögeln, bei Hühnern), *Z., Cig.*; — j. se, schädern, *C.*

2. jârčiti, jârčim, *vb. impf.* = jârke kopati (ob cestah), *vzhŠt.*

jârčji, *adj.* vom Schafhod, *Cig.*; zdelalo se mu je po polnem vinskem piskru, kakor lačnemu volku po jârčji erkovini, *LjZr.*

jârčka, *f.* eine Junge (im Frühjahre ausgebrütete) Henne, *Gor., Dol., vzhŠt.*

jârčkast, *adj.* 1) grabenförmig, muldenförmig, *Cig., Jan.*; 2) von Gräben durchzogen; jârčkaste ravnine, *Urlov. (Km. k.)*

jardána, *f.* der Kaiserling (agaricus caesareus), *Ip.-Erj.* (Torb.).

jarč, čta, *n.* das Lamm, *C.*, *Mik.*, *Valj.* (Rad); (järe, tako govore vsi goriški gorjani; besedo „jagnje“ znajo le iz cerkve), *Erj.* (Torb.).

jarčb, *m.* = jereb, *nk.*

jarebica, *f.* = jerebica, *nk.*

järe, *rea. m.* 1) eig. das männliche Frühlamm, *Cig.*; gen. der unbefchnittene Schaafbock, der Widder, *Cig.*, *C.*; teknilo mu bo, kakor jarcu juha = es wird ihm bekommen, wie dem Hunde das Grasfressen, *Cig.*; — muthwilliger Mensch, *C.*; — tudi = kozel, *Mur.*, *Cig.*; — 2) neki hrošč: der Widder (clytus arietis), *Erj.* (Z.); — 3) = jari ječmen, *C.*; — 4) der Sommerleut, der Sommerstach, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Nor.*

járč, *rka. m.* 1) der Graben: iz vretine (se napravi) jarek, iz jarka pa potok, *ogr.-Valj.* (Rad); mladost je norost: črez jarek skače, kjer je most, *Zv.*; odočni j. der Ableitungsgaben, *Levt.* (Močv.); — tiefes Thal, die Schlucht, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Nor.*, *vrhšt.*; — 2) jama, ki vodo požira, das Saugloch, *Dane* (Notr.)-*Erj.* (Torb.).

járek, *rka. adj.* grell, glänzend: jarko solnce, *Ravn.*; — *hs.*, *rus.*

jarčla, *f.* = jarčica, *Jan.*, *C.*

járčm, *rma. m.* 1) das Ochsenjoch; — j. volov, ein Paar Ochsen, *Cig.*; koliko jarmov volov pa danes kupiš? *Jurč.*; — das Joch (fig.), die Unterjochung: oresti j. sužnosti, das Joch der Knechtschaft abhütteln, *Cig.*, *nk.*; — 2) das bewegliche Gatter an der Sägemühle, *Cig.*, *M.*; — 3) die Haube der Glocke, die Glockenwelle, *Cig.*, *M.*, *Kr.*; — 4) leseni pretin v orehovem jedru, *Bolc. Hrušica-Erj.* (Torb.); — 5) der Bergsattel, das Gebirgsjoch, *Cig.* (T.), *Jes.*; — 6) = kladvenica, der Hammerhai oder Hammerhüh (zygaena malleus), *Erj.* (Z.).

jaremnica, *f.* = jarmnica, *C.*

jarėmnik, *m.* = jarmnik, *vrhšt.*

1. **járčn**, *rna, adj.* = 1. jar. Frühlingš, *C.*

2. **járčn**, *rna, adj.* 1) grünig, *Cig.*, *Jan.*; — fräftig, energisch, *C.*; — hurtig: jarno hoditi, *C.*; — 2) helltönend, *Mur.-Cig.*, *Jan.*; jarni glas, jarni zvon, *vrhšt.-C.*; jarnega, čistega grla biti, *Glas.*

járčica, *f.* 1) ein im Frühling geädeltes Getreide, *Mur.*, *Cig.*, *C.*; — der erste junge Stec, *Cig.*; — = otavič, vnuka, das Nachgrünnet, *C.*, *Št.*; — 2) ein junges weibliches Schaaf, *Cig.*; — eine junge Henne, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Valj.* (Rad), *Dol.*, *BlKr.*, *Rež.-Baud.*; — 3) ein muthwilliges Weib, *C.*; — jarica, *Valj.* (Rad).

járččka, *f.* = jarčka, *Dol.*

jarin, *m.* 1) der Wasserwirbel, (jer-) *Cig.*, *Jan.*; — 2) der Dümpel, (jer-) *Cig.*; — der Wasserbehälter, das Wajnu, (jer-) *Cig.*, *C.*, *Valj.* (Rad); kamenit j., *Nor.*; — = mlaka, (jer-) *C.*; — prim. 2. jariti.

1. **jarína**, *f.* die Frühlingssaat, die Sommerfrucht, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Gor.*

2. **jarína**, *f.* die Stelle, wo das Wasser schäumt, *M.*; — prim. 2. jariti.

jarišče, *n.*, *Mik.*, pogl. jarše.

jarišče, *n.* das Sommerfeld, = jaro polje, *V.-Cig.*

1. **jariti**, *im. vb. impf.* 1) befrüchten, belegen, *M.*, *C.*, *Štrck.*; — j. se, sich begatten (von Weitem), *Istra-C.*, *Z.*, *ŠLN.*; — 2) j. se, Frühlingstunge werfen, *C.*; — 3) j. se, faulenzeln, *C.*; na solnce se jariti, sich sonnen, *Z.*

2. **jariti**, *im. vb. impf.* 1) = poditi: kam jariš živino? *Z.*; — 2) j. se, Wellen bilden, sich fränteln: voda se jari tam, kjer črez kamen teče, (jer-) *Svet.* (Rok.); kdaj se bo voda jarila v Betezdi, so čakali, (jer-) *Ravn.*; wirbeln: potok se jari, (jer-) *V.-Cig.*; schäumen, *M.*: voda se jari, kjer se s silo kam zaganja, (jer-) *Dol.*; — prim. 2. jar.

járka, *f.* 1) eine Sommerfrucht (3. B. der Sommerroggen, der Sommerweizen), *Cig.*, *C.*; — 2) = junge Henne, *Z.*, *SlGor.*

járkica, *f.* *Jarn.*, *Cig.*; pogl. jarčica.

jarlice, *f. pl.* wätsche Krüthen, *Jarn.*

jarmati, *am. vb. impf.* = jarmiti, *Mur.*

jarmenica, *f.* = jarmnica, *C.*

jarmenják, *m.* = jarmnik, *C.*

jarmeščica, *f.* neko jabolko, *Valj.* (Rad).

jarmica, *f.* *Cig.*, *C.*, pogl. jarmnica.

jarmič, čta, *m. dem.* jarm: das Einzelsch für einen Ochsen, *Dol.*; pos. les, v katerega se kamba vtika, *Notr.*

jarmiček, čka, *m. dem.* jarmič, das Einzelsch, *Notr.*

jarmiti, *im. vb. impf.* ins Joch spannen, anjochen: j. vole, *Cig.*, *Jan.*, *M.*; — unterjochen, knechten, *C.*

jarmljenje, *n.* das Anjochen: die Knechtung, *C.*

jarmnica, *f.* die Jochwiede, *Notr.*

jarmnik, *m.* der Seugnagel am Joch, *Valj.* (Rad).

jármov, *adj.* Joch: jarmova kamba, *Levt.* (Zb. sp.).

jármovec, *vca, m.* der Jochochs, *Mur.* - *Cig.*, *Gor.*

jármovka, *f.* 1) die Jochwiede, *Mur.*; življenje, ki ni trhle jarmovke vredno, *Jurč.*; — der Jochriemen, *C.*; — 2) das Jochheil, an dem der Ochse zieht, *Cig.*, *Jan.*

jarnica, *f.* 1) = seno prve košnje, *Idrinja-Svet.* (Rok.), *Tolm.-Erj.* (Torb.); — 2) jarnica, das Ripengras (poa pratensis), *Koborid-Erj.* (Torb.).

járnost, *f.* 1) die Energie, der Muth, *C.*; — die Hurtigkeit, *C.*; — 2) die Helltönigkeit, *Mur.*

jarobujen, *ina, adj.* sehr üppig, *Jurč.* (Tug).

jarost, *f.* der Zornmuth, der Zugrimm, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (T.).

jarovina, *f.* = 1. jarina, *C.*

jarše, čta, *n.* einjähriges Lamm, *Hrušica/Istra-Erj.* (Torb.); gen. jarščta, (jerš-) *Štrck.*; — nam. jaruše, *Erj.* (Torb.); (po *Mik.* V. G. I. 56. nam jaršče).

jarúga, *f.* tiefer Graben, *Mik.*, *Valj.* (Rad), *Rut.* (Zg. Tolm.), *BlKr.*

jarúgast, *adj.* voll Schluchten und Gräben: j. svet. *BlKr.*; jarugasta cesta, voll Gräben, *Vrt.*

járuh, *m.* der Jährling, junges Schaf, *C., Z.*

járuse, *eta, n.* = jare, jarče, *C.*

járuseica, *f.* = jarčica 1), *C.*

járusič, *m.* junges Schaf, *C.*

jás, *m.* die Helle, der Schimmer, der Glanz, *C.*

jása, *f.* baumlose, gelichtete Stelle im Walde, *Cig., C., Mik., Goris.*

jáslec, *f. pl. dem. jasl:* das Futtertrippchen; — das Weihnachtstrippchen.

jáslecen, *čna, adj.* Rippen-; jaselčna veselica, *ZgD.*

jásen, *sčna, m.* = jesen, die Esche (*fraxinus excelsior*), *Kras-Erj. (Torb.)*.

jásen, *sna, adj.* 1) heiter, hell, licht; jasno je, es ist heiteres Wetter; nebo je jasno, kakor ribje oko; jasna noč; jasno oko, ein helles, ungetrübtes Auge; jasno čelo, heitere Stirne, *Cig.*; — hell (o barvi): jasna barva, *Cig., Jan.*; jasen v lice, jasnega obraza, blažš, schlecht aussehend, *Z., Lašče-Levst. (M.)*; ves bled in jasen, *LjZv.*; — jasen gozd, gelichteter Wald, *Dol.*; na jasno, ins Freie, *Levst. (Pril.)*; jasna streha, durchlöcherter Dach, *Z.*; če je jasno na sv. večer, so jasni kozolci (leer), *Dol.*; — 2) vernunftlos, *Cig.*; jasna glava, ein heller, aufgeklärter Kopf, *Cig., C.*; jasno je v glavi, *C.*; — jasni presledki, jasna trenotja, lichte Augenblicke (eines Geisteskranken), *Cig. (T.)*; — 3) klar, deutlich, jasno razložiti kaj; to je jasno, kakor beli dan, das liegt auf der flachen Hand; jasni pojmovi, deutliche Begriffe, *Cig. (T.)*; — 4) lebhaft, munter: jasna devojka, *ogr.-C.*

jasenica, *f.* die Blütenesche (*fraxinus ornus*), *Kras-Erj. (Torb.)*.

jasika, *f.* die Zitterpappel (*populus tremula*), *Cig., Jan.*; prim. jesika; — die Blütenesche (*fraxinus ornus*), *Kras-Erj. (Torb.)*.

jaskati, *am, vb. impf.* hell laut gackern: kokoši jaskajo, *C., Z., jrzhSt.*; — *pren.* laut schreien (aufeud, jammern u. dgl.), *Z., jrzhSt.*; klepetave žene jaskajo, *Dol.*

jásla, *f.* = asla, *Habd.-Mik.*

jásla, *n. pl.* = jasli, *Valj. (Rad.)*

jásle, *scl, f. pl.* = jasli, *Mur., jrzhSt.*

jásli, *f. pl.* die Futtertrippe.

jáslice, *f. pl. dem.* jasje, = jaselce.

jasmin, *m.* = jazmin, *Jan.*

jasnica, *f.* eine heitere Stelle am bewölkten Himmel, *Jan.*

jásnič, *m.* = jasno nebo: ponočni jasnici spomladi ni dober, *Tolm.-Strek (Let.)*.

jasnilo, *n.* die Erklärung, die Verdeutlichung, *Raič (Let.)*; der Commentar, *Bes.*

jasnina, *f.* die Heitere, *M.*

jasniti, *im, vb. impf.* 1) hell, heiter machen, aufheitern, *Cig., Jan.*; — j. se, sich aufheitern, sich aufhellen (vom Wetter); jasni se od severa do juga; — 2) erklären, deutlich machen, *Raič (Let.)*.

jasnoglávce, *ven, m.* heller Kopf, *C.*

jasnoók, *čka, adj.* helläugig, *Cig.*

jásnost, *f.* 1) die Heitere, die Helle; — 2) die Verstandeshelle, die Aufgeklärtheit, *Cig.*; — 3) die Deutlichkeit.

jasnóta, *f.* = jasnost 1), *Jan.*

jasnoviden, *dna, adj.* hellsehend, *M.*

jáspis, *m.* = jašma, der Jašpis, *Cig. (T.)*.

jáspra, *f.* der Kasper (türkische Münze), *Cig.*

jástog, *m.* der Hummer (*hommarus vulgaris*), *Erj. (Z.)*; — *hs.* iz it. ástaco.

jástran, *m.* = jastreb, *Mur., Jan.*

jástreb, *m.* der Habicht, der Fühlergeier; — krajevji j., der Geierkönig (*sarcorampus papa*), sivi j., der grane Geier (*vultur cinereus*), beloglavji j., der weißköpfige Geier (*vultur fulvus*), *Erj. (Z.)*; črni j., der schwarze Milan, *Levst. (Nauk.)*; tudi: jástreb, *Dol.*

jástrebar, *ra, m.* der Habichtsfänger, *Cig.*

jástrebast, *adj.* geierartig, *Cig.*

jástrebič, *m.* junger Habicht, *Cig.*

jástrebína, *f.* die Gaisrante, das Pestilenzkraut (*galega officinalis*), *C.*

jástrebji, *adj.* Habichts-, *Jan., C.*

jástrob, *m.* = jastreb, *Pict., Mur., Mik., Met.*

jaščar, *ra, m.* die Speisekammer, *Kor.-Jarn.*

jaščarica, *f.* *Cig., Erj. (Torb.)*; *pojl.* jaščerica.

jaščerica, *f.* 1) die grüne Eidechse (*lacerta viridis*), *okoli Skofje Loke (Gor.)*; (die Eidechse, *Cig., Jan.*); — 2) die Meißterwurz (*imperatoria ostruthium*), *Cig., C.* (jaščarica) *na Kaninu, Bole-Erj. (Torb.)*; — *prim.* stsl. jašterica.

jaščica, *f. dem.* jaška; — = vrat, der Griffel (bot.), *V.-Cig.*

jašek, *ška, m. 1)* das Wasserbecken, *Cig., Jan.*; — 2) der Schacht, *V.-Cig., DSt.*; — *dvomna* beseda; *prim.* jaška.

jašiti, *jašim, vb. impf.* = jahati, *Z.*; lintverja j., *Pjk. (Črt.)*.

jaška, *f.* 1) die Erdvertiefung, *V.-Cig., Jan.*; — 2) die Schachtel, (?) *C., Z.*; — *prim.* jačka, (?)

jaškica, *f. dem.* jaška; die Büchse, *Jan.*; (nam. jaščica).

jašma, *f.* neki kremenjak, der Jašpis, *Cig. (T.)*, *Erj. (Min.)*; — *rus.*

jašmast, *adj.* jašpistartig: jašmasti opal, der Jašpisopal, *Cig.*

jašmina, *f.* das Jašpisgum, *Cig.*

1. játa, *f.* der Schwarm, die Schar: j. svinj, j. golobov.

2. játa, *f.* die Hütte, *C.*; — die Grotte, die Höhle, *Z.*

játagan, *m.* velik nož, der Játagan, *Jan.*

játo, *n.* = jata, *Habd., Cig., Rib.-Mik., BlKr.*

játoma, *adv.* jährenweise, *C., Zv., LjZv.*

jáva, *f.* der Steinbruch, *Rihenberk-Erj. (Torb.)*; — *prim.* furl. giave, it. cava, der Steinbruch, *Strek. (Arch.)*.

jávalne, *adv.* vermuthlich nicht, schwerlich, kaum, *Mur., Gor.-Cig., Jan., nk., Tolm., Savinska dol.*; — *prim.* bav. jawolnet = ja wohl nicht, *Levst. Nor. XXI, 405.*

jáven, *vna, adj.* öffentlich, *Cig., Jan., nk.*; — *hs.*

jáviti, *im, l. vb. pf.* 1) melden, bekant geben, *Jan., C., nk.*; — j. se, sich melden, *Cig.*; javi se numo grede pri meni, *BlKr.*; — 2) j. se,

sich zeigen, erscheinen, *Cig., ogr.-C.*; sv. Jozef se je javil in v Betlehem prišel, *ogr.-C.*; — II. *vb. impf.* otrok se javi. das Kind kommt (bei der Geburt) zum Vorschein, *Ital.-C.*

jävč, *m.* die Wehflage, der Jammer, *Cig., Jan.*
jävča, *f.* = javč, *Mur.*

jävčalo, *n.* der Jammerer, *Cig.*

jävčanje, *n.* das Jammern, das Wehklagen.

jävčati, *kam, čem, vb. impf.* jammern, ächzen, wehklagen; teta je javkala po nemško in laško, *Jurč.*

jävčavec, *vca, m.* der Jammerer, *Valj.(Rad).*

jävčniti, jävčnem, *vb. pf.* aufjammern, jammernd ansprechen, *IjZvr.*

jävčljati, *am, vb. impf. ad javiti*; 1) bekannt geben, melden, *nk.*; — j. se, fund werden, *C.*; — 2) j. se, sich zeigen, erscheinen, *C.*

jävčljenje, *n.* die Meldung, die Bekanntgebung, *C.*; — die Manifestation, *Zora.*

jävnočvetka, *f.* javnočvetke, Phanerogamen (bot.), *Cig.(T.).*

jävnoprávčn, *vna, adj.* das öffentliche Recht betreffend, *DZkr.*

jävnost, *f.* die Öffentlichkeit, *Cig., Jan., nk.*

jävör, *m.* 1) der Ahorn; beli j., der Berg-Ahorn (*acer pseudoplatanus*), *Tuš.(R.)*; — 2) neka vinska trta, *SlGor.-Erj.(Torb.)*; — weißer Wehlweiss, *Trumm.*; mali j., weißer Dornlieber, *Trumm.*; drobni j. = bela morsčina, gelber Kracher, *Trumm.*

jävörce, *vca, m. dem.* javör; kleiner Ahorn.

jävörika, *f.* = lavorika, *Mur., C. Z.*; — hs.

jävörina, *f.* das Ahornholz.

jävörje, *n.* der Ahornwald.

jävörišče, *n.* = javörje, *C.*

jävörnik, *m.* eine Art Hebe; = marvin, glavačica, rumenjak, *Vrtov.-C.*

jävöröv, *adj.* ahornen, Ahorn-.

jävörovina, *f.* das Ahornholz.

jävöröve, *n.* = javörje, *Jan.*

jävskai, *am, vb. impf.* = javkati, *C., Z.*

jäv, *pron.* ich; pomni: on je za dva mene močen, er ist so stark wie zwei meinesgleichen, *Notr.*

jäv, *m.* = jazba, die Höhle, *C., Z.*

jävba, *f.* 1) das Loch, die Höhle, *Mur., Cig., Met., Vrt.*; zverine so po jazbah se skrivale, *Levst.(Zb. sp.)*; — 2) das Dachweibchen, *Štek.*

jävbec, *beca, m.* der Dach (meles taxus).

jävbečar, *rja, m.* der Dachhund (canis vertagus), *Cig., Erj.(Z.).*

jävbečast, *adj.* dachartig; dachsgrau, *Cig.*

jävbečev, *adj.* Dach-; jazbečevo meso, das Dachfleisch, *Cig.*

jävbečevina, *f.* das Dachfleisch, das Dachfell, *Cig., Jan.*

jävbečevka, *f.* die Dachrinne, *Cig.*

jävbečinja, *f.* die Dachrinne, *Cig.*

jävbečji, *adj.* Dach-.

jävzbina, *f.* 1) das Dachloch, der Dachbau, *Mur., Cig., Jan., Dol., BlKr.*; Iz jazbine jazbec pogleda zaspan, *Str.*; — 2) die Erdhöhle, die Grotte, *Mur., Cig., C.*; v jazbinah sta-

nuje divji mož, *IjZvr.*; — 3) = jazbečevina, *Jan.*

jazmin, *m.* der Jasmin (jasminum), *Cig.*

jazminov, *adj.* Jasmin-, *Cig.*

jazminovec, *vca, m.* der Jasminstrauch, *Jan.*

jävzev, *vca, m.* 1) = jazbec, *Mur.*; — 2) gožica na cepch, *C.*

jävzečina, *f.* = jazbina 1), *C.*

jävzečka, *f.* die Dachrinne, *Fr.-C.*

jävzeča, *f.* die Dachrinne, *C.*

jävzbina, *f.* = jazbina 1), *C.*

jävza, *f.* = jeza, jez, *Cig., BlKr.*

jč, *interj.* je, je nun; je, moj sin, jaz tega ne vem, *Levst.(M.)*; je, ali me ne poznas? *jrzhŠt.*; je te! ei! *Bes.*

jčb, jčba, *m.* der Weichslaf, *Mur.*

jčba, *f.* = geba 1), *Cig., Gor.*

jčbáč, *m.* der Murer, *C.*

jčbati, jčbam, *vb. impf.* Weichslaf pflegen.

jčbec, *vca, m.* = jebáč, *Mur., Valj.(Rad.).*

jčberika, *f.* Polj., pogl. jerebika.

jčblca, *f.* GBda, pogl. golbica, škrijanec.

jččalo, *n.* der Stotterer, *M.*

jččanje, *n.* das Stottern, das Stammeln, *Mur., Cig.*

jččati, jčcam, *vb. impf.* stottern, stammeln.

jččav, *adj.* stammelnd: j. jezik, *Dict.*; stotterig, *Cig.*

jččavec, *vca, m.* der Stotterer, *Cig.*; der Stammeler, *Meg., Mur.*

jččavka, *f.* die Stotterin, die Stammelerin, *Mur.*

jččkati, *am, vb. impf.* = jecati, *C.*

jččljanje, *n.* das Stottern, das Stammeln.

jččljati, *am, vb. impf.* stottern, stammeln.

jččljav, *áva, adj.* stotternd, stotterig, stammelnd, *Cig., Jan.*

jččljavec, *vca, m.* der Stotterer, der Stammeler, *Cig., Jan.*

jččljavka, *f.* die Stotterin, die Stammelerin, *Cig.*

jččljiv, *áva, adj.* = jččljav, *Jan.(II.).*

jčč, *m.* das Ächzen, *C.*

1. jčča, *f.* der Kerker, das Gefängnis; die Gefängnisanstalt, *DZ.*; vtekni koga v ječo, jemanden einferkern.

2. jčča, *f.* = ječ, *C.*

3. jčča, *f.* = jččmenova in ržena zmes, *Gor.-DSv.*

jččalo, *n.* der Wimmern, *Cig.*

jččanje, *n.* das Ächzen, das Wimmern, *Mur., Cig., Jan.*; jččanje, *ogr.-Valj.(Rad).*

jččar, *rja, m.* der Kerkermeister, *Mur., Cig., Jan., Ravn.*; vojaski j. der Frosoß, *Cig.*

jččarica, *f.* die Kerkermeisterin, *Cig., Jan.*

jččarna, *f.* der Gefängnisraum, *DZkr.*

jččarstvo, *n.* das Kerkermeisteramt, *Cig., Jan.*

jččati, *im, vb. impf.* jammern, ächzen, wimmern, *Mur., Cig., Jan., Lašče-Levst.(M.)*; kdor pogosto ječi, dolgo mu ne zazvoni, *Npreg.-Jan.(Storm.)*; kadar hudobni poglavarstvo zadobe, ljudstvo ječi, *Škrinj.-Valj.(Rad.)*; Ječe pod težkim jarmom sini Slave, *Preš.*

jččati, *am, vb. impf.* im Kerker halten, gefangen halten, *Jan., M.*; pogl. jččiti.

jěčav, *adj.* kdor rad jěči: j. človek, ein Wimmerling, *Cig.*: j. skopuh, *LjZv.*

jěčavce, *vca. m.* der Zimmerer, *Cig., Jan.*: bolehen j., *LjZv.*

jěčavka, *f.* die Zimmerin, *Cig., Jan.*

jěčavt, *m.* der Wimmerling, *Cig.*

jěčenje, *n.* die Gefangenhaltung, *DZ.*: die Gefängnisstrafe, *Jan.*

jěčerma, *f.* ein Weiberrod ohne Kermel, *Istra-Cig.*: — die Weste der Ästfen, *SN.*

jěčiti, *im. vb. impf.* in Haft, im Kerker halten, *Cig., Jan., C., DZ., Dol.*: v temnicah so strastni poglavarij turški jěčili nesrečne kristijane, *Navr.(Let.)*: jel ga je jěčiti in postiti, *LjZv.*: j. se, im Kerker gehalten werden: jěčil se je v Sibiriji, *Glas.*

jěčljiv, *adj.* kdor rad jěči, *C.*

jěčmen, *čna, m. 1)* die Gerste: j. phati, Gerstengraupen machen, *Cig.*: navadni j., gemeine Gerste (hordeum vulgare), *Tuš.(R.)*: dvovrstni j., ali j. dvovrstnik, die zweizeilige Gerste, die Blattgerste, *Cig., C.*: j. šestovrstnik, die Sechszehngerste, *Cig.*: rebrnati j., die vierzeilige Gerste, *V.-Cig.*: j. golec, die nackte Gerste, *Cig.*: ribji, resnati j., die Bartgerste, *Cig.*: mišji j., die Mäusegerste, *Cig.*: — 2) das Gerstenkorn (eine Entzündung am Augenlidrande), *Cig., Jan., C., M., Kr.*

jěčmēn, *adj.* = jěčmenov, *Mur., C.*

jěčmēnast, *adj.* gerstenförmig, *Cig.*

jěčmēnčica, *f.* neka hruška, *Sebrelje(Goriš.)-Erj.(Torb.)*

jěčmēnce, *vca. m.* das Gerstenkorn (eine Entzündung am Augenlidrande)

jěčmēnica, *f. 1)* das Gerstentroh, *Jan., Vrtoř.(Km.k.)*: — 2) die Gerstengröße, *Polj.*

jěčmenik, *m.* die Gerstengröße, *Cig.*

jěčmenika, *f.* das Haargras (elymus), *Erj.(Rok.), C.*

jěčmenina, *f.* das Hordein, *Cig.*

jěčmēnišče, *n.* der Acker, auf dem Gerste gebaut war.

jěčmenjāk, *m.* das Gerstenbrot, *Cig., Jan., Pohl.-Valj.(Rad).*

jěčmēnji, *adj.* = jěčmenov, *Cig., Jan.*

jěčmēnka, *f. 1)* die Gerstengröße, *M., C., Ravn.(Abc.)*: — 2) der Speltweizen, *Pri Farištrok.(LjZv.)*: — neko jabolko, *Mariborska ok., Škrilje pod Čavnom - Erj.(Torb.)*: — neka hruška, *Slap, sv. Duh pri Krškem - Erj.(Torb.)*

jěčmēnov, *adj.* aus Gerste, Gersten: jěčmenov kruh, jěčmenova kaša.

jěčmēnovce, *vca. m. 1)* das Gerstenbrot, *Mur., Jan.*: 2) der Gerstentraut, *Cig.*

jěčmēnovica, *f.* das Gerstentroh, *Cig., Jan.*

jěčmēnovka, *f. 1)* = jěčmenovica, *Cig., Jan., C.*: — 2) die Bierwürze, *Erj.-Cig.(T.), C., DZ.*

jěčmēnšćak, *m.* = russki oves, *C.*

jěčnik, *m.* = jěčnik, *Cig.(T.)*

jěd, *i. f. 1)* das Essen, *Mur., Cig., Jan.*: velike jedi biti, viel zu essen pflügen, *C.*: ni za jed, es ist ungenießbar, *Cig.*: ako kaj najde k jedi igerni, *Krejš*: dosti k jedi, genug

zu essen, *Dalm.*: — 2) das Essen, das Mahl, die Mahlzeit; pri jedi: (= na jedi, *C.*); po jedi, nach Tisch; velika jed, die Tafel, *C.*: — 3) die Speise; mesna jed, die Fleischspeise; postna jed, die Fastenspeise; jed in pijača, Speise und Trank: — die Kost, *Cig., Jan.*

jěda, *f.* = ajda, *Tuš.(R.)*, *Rež.-C., KrGora.*

jěda, *conj. vb. C., Krejš.*

jědāca, *f.* die Speise, *C., GBrdā-Erj.(Torb.)*: dobili so jedāče in pijače, *SN.*: črvi, polži, školjke in majhne ribe so mu (raku) poglavitna jedāca, *Erj.(LjZv.)*

jedališče, *n.* der Ort, wo man zu pfeisen pflęgt, *Cig., C.*

jedālnica, *f.* das Speisezimmer, *C.*

jedālo, *n. 1)* die Öffnung, *C.*: — 2) *pl.* jedala, das Gebeißte, *Jan.(H.)*

jědati, *am. vb. impf.* zu essen pflęgen, *Glas.-Mik.*

jědavce, *vca. m. 1)* starker Esser, *KrGora*: — 2) der Feinsüßer, *Jan., C., Erj.(Min.)*

jědavica, *f.* die Eßlust, *Z.*

jědba, *f.* das Essen, *Mur.*: die Kost, *C.*: — die Speise, *Guts.(Res.)-Valj.(Rad).*

jědec, *vca. m.* der Esser, *Mur., Cig., Jan.*: kjer je veliko blaga, tamkaj je tudi dosti jedcev, *Škrinj.-Valj.(Rad)*: jedcev je dosti, pa jesti je malo, *žvžšt.*: — der Kostgänger, *Cig.*: — tudi: jedec, *vca. Dol.*

jědek, *dka, m.* die Eßware, *C.*

jědek, *dka, adj.* äßend, heißend, *Cig., Jan., Cig.(T.), C., DZ., Erj.(Som.)*: j. sok, äßender Saft, *C.*: jedka voda, das Metzwasser, *Cig.*

jěden, *dna, adj. 1)* Eß-, Speise: jědna žlica, der Eßlöffel, *C.*: jedni list: — 2) eßbar, *Cig., Jan.*

jěden, *dna, num.* = eden, *Mur., nk., Ljub.*

jěder, *dra, adj.* = jedrovit, *Cig.(T.)*: — hs.

jědež, *m.* der Esser, *Cig., Jan., nk.*: hranivec je našel jedęza, *Vod.(Izb.sp.)*

jedęvati, *am, vb. impf.* = jedati, zu essen pflęgen, *Dol., Mik., Nov.*

jedica, *f.* die Esserin, *Cig., Jan.*

jědičen, *čna, adj.* eßgierig, *Jan.*: (nam jědičen?)

jědičnost, *f.* die Eßgier, *Jan.*: — prim. jědičen.

jěditen, *haa, adj.* Speise, *Cig., Jan., nk.*: jěditi list, der Speisezettel, die Speisekarte, *Cig., nk.*: jedilna posoda, das Eßgeschirr, *Leřst (Pril.)*

jěditnica, *f.* der Speiseaal, das Speisezimmer, *Mur., Jan., C.*

jěditnik, *m.* der Speisezettel, *Cig.*

jědilo, *n.* das Essen, *Cig., Jan.*: die Kost, die Nahrung, *Cig., Jan.*: — die Eßware, das Lebensmittel, *Mur.*: coll. die Lebensmittel: Le malo vam jedila, bratje, hranim, *Preš.*: — die Speise, das Gericht, *Cig., Jan.*

jedin-, ištī pod: edin-

jědišče, *n.* der Speiseort, *Jan.(H.)*

jediti, *im. vb. impf.* zu essen pflęgen, *Dol., Mik., Nov.*

jedivo, *n.* die Eßware, *Trst. (Let.)*; — die Kost, *Jan.*

jèdka, *f.* 1) die Eßerin, *Z.*; — die Kostgängerin, *Cig.*; — 2) starker Appetit, *C.*; salivo: nima jetike, ampak jedko ima (= rad jè), *vrhŠt.*

jèdkarstvo, *n.* die Kunst, *h. t.-Cig. (T.)*.

jèdkati, *am. vb. impf.* äßen, *h. t.-Cig. (T.)*; „rädieren“, *Navr. (Let.)*.

jèdkost, *f.* die Kraft, die Weizkraft, *Cig. C.*

jèdkovàti, *ujem. vb. impf.* = jedkati, *Navr. (Let.)*.

jèdkovica, *f.* = jedka voda, *Cig. (T.)*.

jèdljiv, *iva. adj.* eßbar, *Mur., Cig., Jan., C.*; — (vgl. jeden 2).

jèdnica, *f.* 1) das Speitezimmer, *C., Z.*; — 2) die Speieröhre, *C.*

jedno-, *išči pod:* eno-

jednoč, *adv.* = enkrat, *ogr.-C., LjZr.*; — prim. ednok.

jèdnost, *f.* die Eßbarkeit, *Cig.*

jèdrast, *adj.* 1) fernig, *Z.*; — 2) kernartig, *Cig.*

jèdrat, *áta. adj.* großfermig, fernig, *Cig. C.*; èe zlahnejši je sad, menj jedrate so njegove peške, *Pirc*; — *pren.* jedrat odgovor, bündige Antwort, *Cig.*

jèdrce, *n. dem.* jedro; das (in einer harten Schale eingeschlossene) Kernchen; orehovo j.; jedra iz orchov jemati; — das Kernkörperchen, *Erj. (Som.)*; — očesno j., der Augentstern, *Guts., Jarn., Cig., C.*; — jèdrce, *Valj. (Rad.)*.

jèdrèast, *adj.* fernig, kernreich, *M.*

jèdrèat, *adj.* fernig, kernreich, *Cig.*

jèdrèen, *èna. adj.* kern-: -èno mleko. die Mandelmilch, *C.*

jèdrèje, *n. coll.* Kerne, *n. pr.* izlušèena buèna jedra. (jèdrèjè) *vrhŠt.*

jèdrènik, *m.* = granit, *Jan. (H.)*.

jèdrèn, *adj.* kernhaft, fernig, *Mur., Cig., Jan.*; — *pren.* jedreno pisanje, gedrängter Stil, *Cig. (T.)*.

jèdrica, *f.* ètrot orehovega jedra, *Valj. (Rad.)*; — der Mandelkern, *Z.*

jèdrik, *ika. m.* die Wegwarte, Cichorie (cichorium intibus), *Goriš.-Erj. (Torb.)*; — prim. ledrik.

jèdrina, *f.* die Kernigkeit, die Gedrängtheit, die Bündigkeit (stil.), *Cig. (T.)*.

jèdrka, *f.* = jedrce, *Mur.*

jèdrko, *n.* = jedrce, *Habd.-Valj. (Rad.)*.

1. **jèdrn**, *adj.* 1) kern-: jedrna postelja, das Kerngehäuse (pericarpium), *V.-Cig.*; — 2) fernig, *Jan.*; — bündig, gedrängt, *Cig. (T.)*; jedrna slovnica, *Raič (Let.)*.

2. **jèdrn**, *adj.* = jadrn, schnell, hurtig, *Dict., ogr.-Mik.*; jedrno, schnell, flugs, *Meg., Dict., Trub., C.*; pojdite jedrno vunkaj na ceste, *Schoent.*; Jedrno zaèutim, Kam zeva še dalj, *Vod. (Pes.)*; — prim. stsl. jedrn = hiter.

jèdrnast, *adj.* kernicht, *Cig., Jan.*

jèdrnat, *adj.* fernig, kernreich; = j. les, jèlèš holz, *Cig.*; jedrnata ruda, verbes Erz, *Cig.*;

jedrnata hribina, dicke Felsart, *Erj. (Min.)*; — marlig, gehaltreich, bündig, *Cig., Jan.*; jedrnata beseda, pisava, *Cig., nk.*

jèdrnatost, *f.* die kernige Beschaffenheit; — die Präcision, die Bündigkeit, *Cig., Jan., nk.*

jèdrnica, *f.* die Kernhaut, *Cig.*

jèdrniti se, *im se, vb. impf.* = ariti se, sich üben, *ogr.-C.*; — prim. 2. jedrn.

1. **jèdrnost**, *f.* die Kernigkeit, die Festigkeit, *C., Z.*; — die Bündigkeit, *Cig. (T.)*.

2. **jèdrnost**, *f.* die Hurtigkeit, die Vereinnwilligkeit, der Eifer, *Dict., ogr.-Mik.*

jèdro, *n.* der (in einer harten Schale eingeschlossene) Kern; — der Steinern (min.), *h. t.-Cig. (T.)*; ognjeno j., der Feuerkern, *Cig.*; očesno j., der Augentstern, *C., Z.*; — das kräftigste, das Beste einer Sache; der Gehalt (eines Erzes), *Jan.*; der Feingehalt, *Erj. (Min.)*; zlato slabejšega jedra. *Vrt.*; das Korn (bei Weizen), *Cig.*; — voda svoje jedro tira —, hat die Hauptströmung —, *C.*; — brez jedra, ohne Saft und Kraft, *Cig.*; — die Elite, *Cig., Jan.*; j. vojšèakov, die Kerntruppen, *Cig.*; — der Inhaltskern, die Quintessenz (einer Wissenschaft, Lehre, Schrift), *Mur., Cig., Jan.*; — der Abriß, das Compendium, *Cig. (T.)*.

jèdrovit, *adj.* kernig, kernreich, *Jan.*; — kernhaft, kernig, gehaltreich, *Jan., Cig. (T.)*.

jèdrovitost, *f.* die Kernhaftigkeit, der Reichthum an Gehalt, *Jan.*

jèdrovje, *n.* der Inhalt einer Nuß, *ogr.-C.*

jèdùh, *m.* = jedun: Kosilo tako ne mika jeduha, *Str.*

jèdùn, *m.* ein starker Eßer, der Vielstraß, *Cig., M.*

1. **jèdva**, *adv.* kaum, *Jan., ogr.-C., nk.*; („odvo“ *Ben.-Mik.*).

2. **jedva**, *pron.* = onadva, jedvina mati = njiju mati, *ogr.-Mik.*

jèdvaj, *adv.* = 1. jedva, *Habd.-Mik.*

jègati, *am. vb. impf.* zu verstehen geben, sagen, erwähnen, *Gor.-Z., Tobn.-Levst. (Rok.), Polj.*; — prim. jekati (è).

jègèlèek, *èka, m. dem.* jeglec: to bi bila pravilna pisava za: jegòlèek, kakor se izgovarja, die Schlüsselblume (primula acaulis), *Nov., DStv., vrhŠt.*

jègla, *f.* *Cig., C., Polj.*, vgl. igla.

jèglèc, (jèglèc), *gelèc, m.* = jaglec, die Schlüsselblume, *Cig., Lašèe, Rib.-Levst. (M.)*; (glasi se nav. „jèglèc“); — prim. iglec.

jèglìca, *f.* *Cig.*, vgl. iglica.

jèglìè, *ìca, m.* jèglìèi. Schlüsselblumen (primulaceae), *Cig. (T.), Tuš. (R.)*.

jèglìèi, *m. pl.* der Nyrèbrei, *Jan., Valj. (Rad.)*; Marinka mi skuha jèglìèe na noè, *Npes.-Schein.*; — vgl. jàglìèi pod: 2. jàglìè.

jègniti, *jègnem, vb. pf. ad* jegati = golsniti, *Erj. (Torb.)*; kar jegnil ni, *Z.*; — prim. jekniti (è).

jègno, *n.* = gumno, die Dreckstanne, *Hrušica v Istri-Erj. (Torb.)*; — der glatte Boden vor dem Hause, *Z.*; der Hof, *Prim.-Cig., C., Z.*

jegúlja, *f.* = ogor, der Aal; — prim. lat. anguilla.
jegúljar, *rja. m.* der Aalfänger, der Aalhändler, *Cig., Jan.*
jegúljust, *adj.* aalartig, aalförmig, *Cig., Jan.*
jegúljen, *lina. adj.* = jegulji, *Z.*
jegúlji, *adj.* Aal-, *Mur., Cig., Jan.*
jegúljica, *f. dem.* jegulja: 1) feiner Aal, *Cig., Jan.*; — 2) lepova j. das Kleisterwürchen (anguillula glutinis), oetna (kisova) j., das Ewigwürchen (a. aceti), *Erj. (Z.).*
jeguljina, *f.* das Aalfleisch, *Cig.*
jegúljiti, *gúljim, vb. impf.* Aalstücke fangen, aalen, *Cig., C.*
jeguljnik, *m.* = jeguljnjak, *Mur.*
jeguljnjak, *m.* der Aalbehälter, der Aalteich, *Mur., Cig., C.*
jeguljski, *adj.* = jegulji, *Z.*
jéh, *interj.* je! ach! (izraz začudbe, žalosti i. t. d.), *Levt. (M.), Z.*
jéha, *interj.* = jeh! *Z.*
jéhata, *interj.* = jeh! *Z., jrjhŠt.*
jéh, *interj.* (izraz začudbe, bolesti:) je! *Cig., Jan.*; jei. kako je to lepo! *Cig., jrjhŠt.*; ach! jei. kaj bo zdaj! *jrjhŠt.*
jeja, *f.* Speiße, *C.*; pija in jeja, Speiße und Trant, *Jan.*
jéjda, *f.* *Cig., Jan., Tuš. (R.), Valj. (Rad).*, pogl. ajda.
jék, **jéka**, *m.* der Hall, der Schall, *Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad).*; das Echo, Guts., *Jarn., Mur., Jan., Sen. (Fřz.), nk.*
jéka, *f.* das Echo, Guts., *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Valj. (Rad).*
jékati, *ječam, vb. impf.* beim Fall, Stoß hallen, dröhnen, *Z.*; — anstoßen, anprallen, *Z. Bes.*
jékcl, *kla. m.* der Hakenzahn, *V.-Cig., Jan.*; (jekclj). *C.*; — prim. nem. Häfel, Haken = Hakenzahn. (?)
jeketáti, *etám, ččem, vb. impf.* = jecljati, *C.*
jeklár, *rja, m.* der Stahlmacher, der Stahlhändler.
jeklárnica, *f.* die Stahlhütte, die Stahlfabrik, *Cig., Jan., Cig. (T.).*
jeklárstvo, *n.* die Stahlfabrication, *Jan. (Slovn.), nk.*
jéklást, *adj.* stahlartig, *Cig.*
jekláti, *ám, vb. impf.* stählen, *Mur.*
jeklec, *kleca (kelea), m.* die Wabel an einem Sämen (Wischneß), *I.-Cig.*; — prim. nem. Häfel.
jeklén, *adj.* 1) von Stahl, stählern; jekleno pero, die Stahlfeder; jeklena litina, der Gußstahl, *Cig. (T.);* — jeklen clovek, abgestählt, *Cig., BKr., M.*; jekleno zdravje, eijerne Gesundheit, *Cig.*; — compact, *Cig. (T.);* — derb (min.), *Cig. (T.);* — gehaltreich, voll, *Cig. (T.);* jekleno zrnje, zito, vollkorniges, gediegenes, idweres Getreide.
jeklénast, *adj.* stahlacht, stahlst, stahlberb, *Cig.*; — stahlblau, *V.-Cig.*
jeklénce, *nea, m.* der Siderit oder Eisenpat, *Erj. (Mn.), Cig. (T.).*

jekleníca, *f.* 1) = jeklarnica, *Cig., C.*; (jeklénice), *Vod. (Pes.);* — 2) die Stahlfedern, *Z., St.N.*; — 3) die Stahlquelle, *Jes.*
jeklenínar, *f.* die Stahlware, *Cig., Jan.*
jeklenínar, *rja, m.* = jeklar, *Cig.*
jekleníti, *ím, vb. impf.* stählen, *V.-Cig.*
jeklénka, *f.* jeklena sulica, *Nov.-C.*; jeklena sablja: Tiskrhaj nad njim Preteče jeklenke, *Zr.*
jeklénovec, *vca, m. nk.*, pogl. jeklenec.
jeklína, *f.* = jeklenina, *C., Z.*
jekliti, *ím, vb. impf.* stählen, *Cig., Jan.*
jekljáti, *ám, vb. impf.* = jecljati, *C., Vest.*
jekljáv, *áva, adj.* = jecljav, *ogr.-M., C.*
jekljénje, *n.* das Stählen, *Cig.*
jéklo, *n.* der Stahl; lito jéklo, der Gußstahl, *Cig., Jan.*; jéklo na modro greti, višnjeliti, den Stahl blau anlaufen lassen, *Cig.*; — iz stvn. ecchil, bav. eckel, in to iz lat. acuale, *Mik. (Et.).*
jekloréz, *réza, m.* der Stahlstich, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
jekloréžec, *zca, m.* der Stahlstecher, *Cig., Jan., nk.*
jeklovína, *f.* die Stahlware, *Jan., C.*
jeklovit, *adj.* stahlhaltig, *C.*
jekniiti, *ječnem, vb. pf.* einen Laut hören lassen, *St.N.*; aufschzen, *Mur., Jan.*; — beim Fallen, Schlagen oder Anstoßen einen Schall hören lassen, *Mur., C., Bes.*; tako me je vrgel, da je vse v meni jeknilo, *Z.*
jekót, *éta, m.* das Dröhnen (beim Fall), *Z.*
jél, *i, f.* die Tanne, *Meg., Guts., Mur., V.-Cig., Jan., Tolm.*; jeli ali hoje, *Ravn. (Abc.).*
jéla, *f.* die Tanne, *Mur., Jan., Mik.*
jélea, *f. dem. jel.* eine kleine Tanne, *Cig.*
jélee, *n.* das Heft, *Meg.*; der Degengriff: tudi jelce je za ostrim noter (v trebuch) slo, der Griff mit der Klinge drang hinein, *Dalm.*; — prim. helce.
jéleegar, *rja, m.* der Herzogsapfel (iz: hercegar), *Kr.-Erj. (Torb.).*
jélen, **jeléna**, *m. i)* der Hirsch; der Edelhirsch (cervus elaphus), *Erj. (Z.);* j. osmorogljad, der Ahtender, *St.N.*; „kaj gledaš, kakor jelen v praprot?“ tako reko človeku, ki kake jedi nehdce, in jo zato nevoljen ogleduje, *Erj. (Torb.);* severni j., das Reuthier (cervus tarandus), *Erj. (Z.);* — 2) Name eines hirschfarbigen Dchjen, *Cig., Jan., Dol., Levst. (M.);* — 3) divji j., der Hirschfäher (lucanus cervus) = rogač, *Skrilje pod Čavnom - Erj. (Torb.).*
jeléna, *f.* kravje ime, *Tolm.-Erj. (T.), BKr.*
jelénčc, *éta, n. dem. jelen;* 1) das Hirschfahel; — 2) ein hirschfarbener Dchj, *Vrtov. (Km. k.).*
jelénčuk, *eka, m. dem. jelenec, jelenek;* das Hirschlein.
jelénčc, *nea, m. dem. jelen;* das Hirschlein, *Jarn., Valj. (Rad).*
jelénčck, *nka, m. dem. jelen;* das Hirschlein, *Mur., Cig.*
jelénčič, *m.* das Hirschlein, *C.*
jelenica, *f.* 1) = kosuta, *Guts.-Cig., Jarn., Mur.*; — 2) der Brustplatz des Hirsches, *V.-Cig.*

jelenina, *f.* das Hirschfleisch, *Mur., Jan.*; die Hirschhaut, *Cig., Ravn. (Abc.)*.

jelčnjak, *m.* 1) der Hirschweinst, *Cig.*; — 2) jeleniak, der Hirschgarten, *Cig.*

jelenjerčzen, *žna, adj.* Hirschhoru, -žno olje, das Hirschbrennöl, *Cig. (T.)*.

jelčnji, *adj.* vom Hirsch, Hirsch.

jelčnka, *f.* 1) die Hirschhaut, *C.*; Dol' ste pri tekle jelenki dve, *Npes.-K.*; — das weibl. Hirschfals, *Cig.*; — 2) kravje ime, *Kr.-Valj. (Rad.)*, *BlKr.*; — 3) die Kluge- oder Hirschwurz (athamanta), *Medv. (Rok.)*.

jelčnov, *adj.* vom Hirsch, Hirsch.

jelčnovce, *vca, m.* 1) der Hirschhorngewiß, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *DZ., Vrt., Strp.*; — 2) die Reuthierflechte (cladonia rangiferina), *Cig., Tuš. (R.)*; — das Lazerkraut (laserpitium), *Cig., C., Medv. (Rok.)*.

jelčnovina, *f.* die Hirschhaut, *Mur., Cig., Jan.*; — das Hirschfleisch, *Dict., Cig.*

jelčnovka, *f.* die Hirschhaut, *Jan. (H.)*.

jelčnski, *adj.* Hirsch-, *Mur., Cig., Jan., C.*; jelenski rog, *C.*

jelčnsčak, *m.* der Hirschbock, *Jan. (H.)*.

jelčnsčica, *f.* die Hirschwurz (athamanta), *Z.*

jeles, *m.* ein Fisch; die Zise (clupea alosa), *C.*

jéli, *conj.* 1) vprašalni členek, *Boh., Dalm., uk., vřhŠt.*; jeli je to prav? *Dalm.*; jeli po noči ali po dnevi, *ogr.-C.*; — 2) nicht wahr? gelt! tudi z osebili: jelita. jelite: jeli. da je res, nicht wahr? es ist ja; grdo je. jelite, es nam očitajo, *Ravn.*; prim. *Let. 1891, 49.*

1. **jelič**, *iča, m.* die Tanne, *C.* (= smreka, *ogr.-Ratič N. Kol. 1898, p. 56.*).

2. **jelič**, *m.* = trap, norec, butelj, *Tolm.-Štrck. (Let.)*.

jeličevje, *n.* = jelovje, der Tannenwald, *C.*; jeličevje, *ogr.-Valj. (Rad.)*; — das Tannengebüsch, *Trnovo-Erj. (Torb.)*.

jeljš, *m.* die Speiße, *Habd., C., ogr.-Mik., kajk.-Valj. (Rad.)*.

jelita, *f.* neka vrsta klobas, *BlKr.*; — prim. čes. jelito, Darm.

jelitnica, *f.* = godlja, *C.*

jčtka, *f.* die Tanne, die Weiß- oder Edeltanne (abies pectinata), *Mur., Cig., Jan., Tuš. (R.)*, *Gor., uk.*

jčtnik, *m.* der Tannenwald, *C.*

jčlo, *n.* das Eßjen, *Mur., Cig., Jan.*; die Speiße, *Rib.-Mik., ogr.-Valj. (Rad.)*; okusno in redilno j., *Nov.*; j. in pilo, Speiße und Trank, *BlKr.*; brez dela ni jela, *Cig., C., Vrt.*; kdor ne dela, je brez jela, *Cig.*; kjer je delo, tam je jelo, Arbeit bringt Brot, *Cig.*; mnogo dela, pa malo jela, *LjZv.*

jelčv, *adj.* von der Tanne, Tannen-; — zum Nadelholz überhaupt gehörig: j. les, *C., BlKr., jvřhŠt., Notr.*; jelovo drevo, der Nadelbaum, *Jan.*

jelčvce, *vca, m.* der Nadelbaum, *Jan.*

jelovina, *f.* 1) das Tannenholz; — jedes Nadelholz, *C., BlKr., jvřhŠt.*; — tudi jelčovina; — 2) jelovina, neka trta, *Kanal (Gorič.)-Erj. (Torb.)*.

jelčvje, *n.* der Tannenwald, *C.*

jčtsa, *f.* die Erle; črna j., die Schwarzzerle (alnus glutinosa), *Tuš. (R.)*; — bela j., die Weiß- oder Granerle (alnus incana), *Cig., C.*

jčtsak, *m.* eine Erle mit schönen, emporragehenden Ästen, *Poh.*

jčtselj, *adj.* Erlen-; — jelsčeva je = es geht schlecht, *jvřhŠt.*

jčtsesar, *rja, m.* der Erlenblattkäfer (galeruca alni), *Erj. (Z.)*.

jčtsčevce, *vca, m.* 1) der Erlenwald, *Z.*; — 2) eine Art Rebe, *C., Rogatec (Št.-Erj. (Torb.))*; — 3) der Edelkrebs, *Nov.-C.*

jčtsčevica, *f.* eine Art kleiner Fische, *Mur.*

jčtsčevina, *f.* das Erlenholz,

jčtsčevje, *n.* der Erlenwald; das Erlengebüsch.

jčtsčevka, *f.* 1) eine Art Wachssich, *C.*; — 2) neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*.

jčtsčica, *f.* dem. jelsa.

jčtsčinja, *n.* der Erlenwald, *Cig., C.*

jčtsčje, *n.* das Erlengebüsch.

jčtsčji, *adj.* = jelsčev, *Mur.*

jčtsčka, *f.* 1) kleine Erle, *C.*; — 2) neko jabolko, *Sr. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.)*.

jčtsčkovic, *f.* neko jabolko, *C.*

jčtsčnica, *f.* 1) neka riba, *C.*; der Steinbeißer (cobitis barbatula), *Luče (Št.)-Erj. (Torb.)*; — 2) neko jabolko, *C., Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*.

jeluh, *m.* neki čudovit ptič, *Poh.-Nov.*

jeluta, *f.* = krvava klobasa, *BlKr.*; — prim. jelita.

jčlva, *f.* = jela, *C., Mik., Zora.*

jemalnič, *m.* der Ablativus (gramm.), *Cig., C.*

jemanje, *n.* das Nehmen; j. blaga, der Bezug einer Ware, *Cig.*; j. časti, der Ehrentraub, *Cig.*

jemati, *jémlem*, *l. vb. impf. ad* vzeti: 1) nehmen; v roke j., na posodo j., entleihen; po sili j., rauben; beziehen: blago j. pri kom, jemand's Munde sein; j. zdravilo, einnehmen; s seboj j., mitzunehmen; pflegen: pod streho j., zu beherbergen; pflegen; prevelike obresti j., Wucher treiben; desetino j., den Zehent einheben, *Cig.*; mito j., sich bestechen lassen; j. dekle, im Begriffe sein zu ehelichen: jemljeta se, *Cig.*; — v prisego j. koga, jemandem den Eid abnehmen, *Cig.*; v strah j. strenge behandeln, *Nov.*; v pretres j. kaj, etwas beurtheilen, *Cig.*; v račun j. einrechnen; v misel j., erwähnen, anführen; na znanje j. zur Kenntnis nehmen; za zlo j. übel nehmen; j. besedo v tem ali onem pomenu; j. kako reč za to, kar ni, eine Sache verkennen, *Cig.*; — 2) wegnehmen: s tega sveta j., von dieser Welt hinwegnehmen; trdnjavo j., eine Festung zu nehmen; jaden, *Cig.*; V mlako me vlečajo, Klobuk mi jemljejo, *Npes.-K.*; Sava breg jemlje, stróut das Ufer ab, *Cig.*; sapo mi jemlje, es benimt mir den Arhem; vid in sluh mi jemlje, es macht mir Hören und Sehen vergehen; moži j. komu, entkräften; vrednost j. entwerten; postenje j. komu, jemand's Ehre anrühren; gorje jim, kateri nedolžnemu pravico jemlja, *Ravn.*; — bolezen, lakota jemlje člo-

- veka, nimmt ihn her, reißt ihn auf; solnce, sneg jemlje oči, blendet die Augen; — fassen, *Cig.*; kebel je jemal devet bokalov, *LjZv.*; — II. jemati, mam, mljem *vb. impf. ad jeti*: aufangen, *Jan.*: konj jema nepokojen biti, *C.*: Konjichi so slabi. Voz jema mi stat', *Njes.-Vod. (Pes.)*.
- jemävce**, vca, *m.* der Nehmer, *Jan.*, *Trub.*; der Abnehmer, der Kunde, *Cig.*
- jemävka**, *f.* die Nehmerin, *Z.*; — die Abnehmerin, *Cig.*
- jemčiti**, im, *vb. impf* bürgen, *nk.*; — stsl.: prim. jamčiti.
- jemce**, mca, *m.* der Bürge, *C.*, *nk.*; — stsl. jemlah, *f.* = ebehtnica, *Gor.*
- jemljaj**, *m.* die Doſiš, die Portion, *V.-Cig. Jan.*
- jěmnasta**, *interj.* o jemine!
- jěmpa**, *f.* die Butte, *C.*; — pred kolibo na steni je visela „jempa“ z mlekom, *Zv.*; — prim. jepar.
- jěmpar**, rja, *m.* der Fuchbehälter, *Z.*; — prim. jepar.
- jemstvo**, *n.* die Bürgschaft, die Garantie, *C.*, *nk.*; — prim. jemec.
- jemščina**, *f.* das Radium, *Levt. (Cest.)*; — prim. jemec.
- jenčnik**, *m.* ein Weiberkittel ohne Oberleib, *C.*; prim. janka.
- jenčnják**, *m.* = jenčnik, *C.*
- jěnjati**, am, *vb. pf.* = nehati, anſihören; j. komu. nachgeben: Aron jim jenja, *Ravn.*; — prim. henjati.
- jenjavati**, am, *vb. impf. ad* jenjati: im Aufhören, Nachlassen begriffen ſein, *Mov., Mik.*
- jenjeváti**, űjem, *vb. impf.* = jenjavati: Lenora tam v trepeti Jenjvala je živetí, *Preš.*
- jenka**, *f.* = janka, *C.*
- jěpar**, rja, *m.* neka posoda, *Gor.-Vrt.*; — prim. stvn. cımpar, kor.-nem. emper, Cımer.
- jerán**, ána, *m.* kleiner Meißel mit scharfer Schneide und ſchräge geſchliffener Bahn, der Ballenmeißel, *V.-Cig.*; — prim. jerati.
- jerat**, *m.* = jert, *Levt. (Rok.)*.
- jerati**, am, *vb. impf.* „Gehren“, d. i. ſchräge Flächen machen, *V.-Cig.*; — iz nem.
- jěrbas**, *m.* 1) runder, aus Ruten geſlochtener Korb, der auf dem Kopfe getragen wird; — 2) lederner Sack für Mehl, ein Sack, *C.*; — iz: Wertſaiš (?), *Valj. (Rad.)*.
- jěrbasar**, rja, *m.* der Rorbmacher, *Cig., Jan.*
- jěrbasec**, sen, *m.* dem. jerbás, *Jan.*
- jěrbasčuk**, čka, *m.* dem. jerbasec; kleiner runder Korb.
- jěreče**, *n. coll.* Zäqępäne, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*; — prim. jerič.
- jerđanka**, *f.* neka užitna goba (agaricus sp.), *Štek.*
- jerčę**, *m.* das Rebhuhn (Männchen); snežni j. = snežna jerebica, *Erj. (Z.), Frey. (F.)*; skalni j., = kotorna, das Steinbuhn (perdix saxatilis), *Erj. (Z.), Frey. (F.)*.
- jerebica**, *f.* 1) das Rebhuhn (Weibchen) (perdix cinerea), *Erj. (Z.)*; = poljska j., *Levt. (Nauk.)*; snežna j. ali j. belica, das Schnee-
- huhn (lagopus alpinus), rdeča ali gozdna j., das Haiselhuhn (tetrao bonasia), *Erj. (Z.)*; — 2) čvrz v lesu, der Quorren, *Tolm.-Štek. (Let.)*.
- jerebičar**, rja, *m.* der Rebhühnerfänger, *Cig.*; — der Vorſtehbund, *C.*
- jerebičarica**, *f.* die Vogelſteife, die Rebhühner zu loſen, *Cig.*
- jerebičast**, *adj.* rebhuhnartig, *Cig.*
- jerebičevina**, *f.* = jerebika, *C.*
- jerebičevje**, *n. coll.* = jerebiče, das Ebereschengeſträuch.
- jerebiče**, *n. coll.* die Vogelbeerbäume.
- jerebika**, *f.* der Vogelbeerbaum, die gemeine Eberesche (sorbus aucuparia).
- jerebikov**, *adj.* von der Eberesche.
- jerebikovce**, vca, *m.* der Vogelbeerbaum, *Cig., Jan.*
- jerebikovina**, *f.* das Ebereschenholz, *Z.*
- jerebina**, *f.* 1) das Rebhühnerfleisch, *Cig.*; — 2) die Frucht der Eberesche, *Tuš. (R.) Cig.*
- jerčęji**, *adj.* vom Rebhuhn, Rebhühner-; jerčęji lov, der Rebhühnerfang, *V.-Cig.*
- jerebovína**, *f.* das Haiselgeflügel, *Cig.*
- jerej**, *m.* = duhovnik, *Z.*; (joeró“⁴, *Rez.-Band*); — prim. jerov.
- jeremijáda**, *f.* tarnanje, zalovanje (kakor Jeremijevo), die Jeremiade, *Cig.*
- jeremijeváti**, űjem, *vb. impf.* Jeremiaden anstimmen, *Bes.*
- jěrek**, rka, *adj.* = zerek, herb, *Z.*; — jerko se držati = zalostno se d., *KrGora-DŠiv.*
- jeretin**, *m.* der Reſer, *ogr.-C.*; — prim. lat. haereticus.
- jeretinstvo**, *n.* die Stegerei, *ogr.-Valj. (Rad.)*
- jerětnik**, *m.* = jeretin, *C.*; — prim. lat. haereticus.
- jerėvin**, *m.* silen veter. (jarovin?) Črni Vrh (*Notr.-Štek. (LjZv.)*).
- jerh-**, *Mur., Cig., Jan., Vrt., Štek.*; pogl. irh-, jerhen, hna, *m.* das Capital, *Dol.-Levt. (Rok.)*
- jerič**, *m.* = iver, *C.*
- jeriča**, *f.* bodljiva koſtanjeva lupina (oplodje), *Ip., Goriška ok.-Erj. (Torb.)*; — pogl. jezica.
- jerih**, *m.* = irh, *Dict.*
- jeriti**, im, *vb. impf.*, pogl. 2. jariti.
- jermävce**, mca, *m.* = rman, die Schaifarbe (achillea millefolium), *Goriška ok. - Erj. (Torb.), GBrda.*
- jėrmen**, čna, *m.* 1) = remen, der Riemen; brusilni j., der Streichriemen, *Cig.*; gonilni j., der Triebreimen, *DZ.*; stremenski j., der Steigriemen, *Cig.*; — 2) *pl.* jermeni, tist prostor v kozolcih, ki je za seno odločen, *Dol. Notr.*; — 3) povodni j., das Seegras, (zostera), *Tuš. (B.)*.
- jermenáč**, *m.* iz jermenov spleten bič, korobač, *Dol.-Erj. (Torb.)*.
- jermenáča**, *f.* die Riemenpeitsche, *Vest.*
- jermenár**, rja, *m.* = remenar, *Mur., Cig., Jan.* = (jermčnar), *Valj. (Rad.)*; prim. remenar.
- jermenáríti**, árim, *vb. impf.* remenariti, *Cig.*; = remenarski.
- jermenârski**, *adj.* = remenarski, *Cig.*
- jermenârstvo**, *n.* = remenarstvo, *Cig., Jan.*

jerménast, *adj.* riemenartig; — äähe, *Cig.*
 jerménček, *eka, m. dem.* jermeneec; das Riemenchen.
 jerméneec, *nca. m. dem.* jermen; = remeneec, das Riemenchen, *Mur., Cig.*; der Schürriemen, *Dict., Cig.*
 jerménje, *n. coll.* = remenje, die Riemen, das Riemenzeug, *Cig., Jan.*
 jerov, *m.* = jerej, (*pl.* jerove), *Rez.-C.*
 jérob, *m.* = gerob, der Vormund, *Cig.*
 jérobstvo, *n.* die Vormundtschaft, *Cig.*
 jérovica, *f.* rjavó-rdečkasta zemlja, *Rihenberk (Goriš.)-Erj. (Torb.)*.
 jérpica, *f.* neka jed: = petkovicc, presnjača, *za Sotlo (St.)-Pjk. (Črt.)*; — prim. grpa.
 jers, *m.* = irs, rs, rother Dohs, *C.*
 jert, *m.* = irt, der Rnshäher, *Mik., Dol.*; — tudi psovka: ti jert gradi ti! *Dol.-Levt. (Rok.)*; — prim. kočevsko-nem. gerholter, der Rnshäher, *Levt. (Rok.)*.
 jéruš, *m.* schlechter Schnaps aus Spiritus und Wasser, *Gor.*
 jesa, *f.*, *Mik.*, *pogl.* jasa.
 jésen, *séna, m.* die Esche; veliki j., die gemeine Esche (*fraxinus excelsior*), *Tuš. (R.)*; = črni j., *C.*; rumeni j., die Goldesche (*f. excelsior aurea*), *Cig.*; mali j., die Mauna- oder Blütenesche (*fraxinus ornus*), *Tuš. (R.)*.
 jesén, *f.* der Herbst; jeseni, im Herbst, *Jan., C., Mik., Levst. (Sl. Spr., Močr.)*; v jeseni, im Herbst, *Cig.*; = z jeseni, *Zil.-Jarn. (Rok.)*, *Goriš.*; na jesen, gegen den Herbst zu, *Cig.*; — v jesen, im Herbst, *jr7St.*; pozna jesen, der Spätherbst; babja j., der Nachherbst, *Mur.*
 jesenásnji, *adj.* von diesem Herbst, *C.*
 jeséneec, *eta, n.* das im Herbst geborene Lamm, der Herbstling, *C., Z.*
 1. jesénček, *eka, m. dem.* jeseneec; männlicher Herbstling (von Schafen), *Cig., Jan.*
 2. jesénček, *eka, m. beli j.*, weißer oder eschenblättriger Diptam (*dictamnus albus*), *Tuš. (R.)*.
 jesénčica, *f. dem.* jesenka: weiblicher Herbstling (von Schafen), *Cig.*
 jeséneec, *nca. m. 1)* der Herbstling (vom Schwein), *Polj.*; — 2) eine Art Bohnenstrauch (*cytisus spinescens*), *C., Medv. (Rok.)*.
 jesénček, *nka, m.* eschenblättriger Diptam (*dictamnus fraxinella*), *Kras-Erj. (Torb.)*.
 jesénes, *adv.* = to jesen, diesen Herbst, *C.*
 jesenica, *f.* = sinica, die Koshmeije, *Gor.-Cig., Bolc-Erj. (Torb.)*.
 jesenik, *m.* der Monat September, *Meg., Trub.-Mik., Jsvkr., Z.*
 jesenika, *f.* = jesen, die Esche, *Štrck.*
 jesenina, *f. coll.* die Herbstfrüchte, *Jan.*
 jesenišče, *n.* der Herbstpunkt, *Cig. (T.), Sen. (Fiz.)*.
 jeseniti se, *i se, vb. impf.* jeseni se, es tritt Herbstwitterung ein, es herbstet, *Mur., Cig., Jan.*
 jesenják, *m.* der Diptam (*dictamnus albus*), *Cig., Tuš. (B.), Cr.*; = jesenek, *DSr.*
 jesénje, *n.* der Eschenwald, *Cig.*

jesenji, *adj.* = jesenski, *Jan.*
 jesénka, *f.* 1) der weibliche Herbstling, *Z.*; — 2) die im Herbst gegeborene Schafwolle, *C.*; — 3) die Herbstbirne, der Herbstapfel, *Z.*; *Staro Sedlo (Goriško)-Erj. (Torb.)*; zlata j., die September Goldbirne, *C.*; — 4) die Blutbirne (*panicum sanguinale*), *Rodik (Kras)-Erj. (Torb.)*.
 jesénov, *adj.* Eschen-
 jesenovati, *ujem, vb. impf.* 1) den Herbst zu bringen, *V.-Cig.*; — 2) herbsten, *C.*
 jesénovec, *vca, m. 1)* der Eschenbaum; — 2) der Eschenwald, *Cig.*
 jesénovina, *f.* das Eschenholz; — der Eschenwald, *Cig., Jan.*
 jesénovje, *n. coll.* die Eschenbäume, der Eschenwald.
 jesénovka, *f.* das gemeine Sperrkraut (*polemonium caeruleum*), *Medv. (Rok.)*.
 jesénovnik, *m.* der Eschenwald, *Cig.*
 jesénski, *adj.* Herbst-, herbstlich; jesenski dan, jesensko vreme.
 jesénsček, *m. 1)* der Monat September, *C.*; — 2) der Herbstfachs, *Cig., Jan., C., Svet. (Rok.)*.
 jesénsčica, *f.* = jesenica 1), *Jan.*
 jeséter, *tra, m.* der eigentliche Stör (*acipenser sturio*), *Cig., Jan., Erj. (Z.)*; — prim. rus. osetr.
 jesétrast, *adj.* Störartig, *Cig., Jan.*
 jesetrina, *f.* = jesetrovina, *Let.*
 jesetrov, *adj.* Stör-, *Jan.*
 jesetrovina, *f.* das Störfleisch, *Cig., Jan.*
 jésih, *m.* = kis, der Essig; — iz nem.
 jésihar, *rja, m.* der Essighändler; — der Essigbrauer, *Cig.*
 jésiharnica, *f.* die Essigfabrik, *Cig.*
 jésiharski, *adj.* Essighändler; po jésiharsko, nach Art eines Essighändlers, marktshreierlich, *Cig.*
 jésihast, *adj.* essigartig, *Cig., Jan.*
 jésihov, *adj.* Essig; j. cvet, der Essiggeiß, *Cig., Jan.*
 jesika, *f.* die Zitterpappel, die kleine Pappel (*populus tremula*), *Cig., C., Mik., Medv. (Rok.)*; — prim. jasika.
 jésišec, *sna, adj.* Essig-, *Mur.*; jesišna posoda, *Vod. (Izb. sp.)*.
 jésišnica, *f.* der Essigtrug, *C.*
 jésišnjak, *m.* = jesišnica.
 jést, *i, f.* die Speiße (*posebno polenta*), *C.*
 jést, *pron., na zapadu* in v starejših knjigah, nam. jaz.
 jésten, *stna, adj.* essbar; jestna goba, *Cig.*
 jésti, *jem. vb. impf.* 1) essen (von Menschen), freßen (von Thieren); krava ne je tega, die Kuh frisst das nicht; ne bo več kase jedel = er ist todt, *Cig.*; prinesi (daj) mu jesti, bring (gib) ihm zu essen, grem si po jesti, ich gehe etwas zu essen holen; nimam kaj jesti, ich habe nichts zu essen; pojditc jest, kommt zu Tisch; zdaj jejo (jedo), jetzt sind sie bei Tisch; dobro j., einen guten Tisch führen; pri kom jest? bei wem hast du die Kost? *Cig.*; veselo je gledal, kako se mu

(detetu) dobro je, wie es ihm schmeckt, *Jurč.*; — jeden mesec, jedeno solnce, die Monds-, Sonnenjuniernis, *Mik.*; — 2) ägen, freffen, verderben; rja je zelozo, der Hoft frisst das Eisen; — 3) heißen; nekaj me je, es heißt mich etwas, bolhe me jejo, *juvHSt.*; — je me, ich habe Bauchgrimmen, *Cig., C.*; — 4) ärgern, fränken, *Cig., C.*; to ga je, daß macht ihm Sorgen, das ärgert ihn, *Cig., C.*; vest ga je, das Gewissen heißt ihn, *Cig.*; — j. se, sich grämen, *Mur., Cig.*; — 5) j. se, zantem, hadern, *Mur.*; sosedje se zmeraj jedo, *Z.*

jestilo, *n.* das Eßzeug, das Eßbesteck, *Z., Jan. (H.).*

jestiven, *vna. adj.* Eß-: jestivno blago, Eßwaren, *D.Sr.*

jestivnica, *f.* ein Magazin für Speisevorräthe, *Levst. (Pril.).*

jestivo, *n.* die Eßware, *Cig., Jan., Vrt.*

jęstje, *n.* die Nahrung, *C.*

jęstnica, *f.* das Tisch Tuch, (jesnica) *juvHSt.*

jęstva, *f.* die Speise, die Nahrung, *Z., Mik.*

jęstvenik, *m.* der Speisetzel, *C.*

jestvilo, *n.* die Speise, *BIKr.-Mik.*

jestvina, *f.* die Eßware, die Speise, *Meg., Mur., Cig., Jan., C., Svet. (Rok.);* nosijo polne jerbaze jestvin, *Navr. (Let.);* kako betvo jestvine vzeti, *Cv.;* jestvina, *ogr.-Valj. (Rad);* ptiči blize hiš jestvino iščejo, *ogr.-Valj. (Rad).*

jestvinar, *rja, m.* der Eßwarenverkäufer, der Marktender, *Guts., Mur., DZ.;* vojaški j., *Cig.*

jestvinarica, *f.* die Marktenderin, *Mur.;* = vojaška j., *Cig.*

jestvinariti, *ärin, vb. impf.* das Marktendergeschäft betreiben, *Cig.*

jestvinarstvo, *n.* (vojaško) j., die Marktenderci, *Cig.*

jestvinica, *f. dem.* jestvina; jęstvinica, *kajk.-Valj. (Rad).*

jestvinski, *adj.* Proviant, *Jan. (H.).*

jestvo, *n.* das Wesen, *C.;* — das Seiende, *h. t.-Cig. (T.);* — prim. stsl. jestustvo.

jęša, *f.* die Eße, *Jan., C., Rož.-Kres.;* der Reutherd (in den Eienhämmern), *Cig.;* vroče kakor v ješi, *Lašce-Levst. (Rok.);* Piščali debele Zdaj v ješo grme, *Vod. (Pes.);* — iz nem. Eße.

jęšč, *adj.* eifühtig, von starkem Appetit, geistlich; pri nas so ljudje po zimi bolj ješčci ko po leti, *Vrtov. (Vn.);* to so strašno ješčci ljudje, vse so pojedli, *juvHSt.;* gerne freßend (vom Vieh); komj je ješč, *Z.;* ješčca živina, *Nov.;* zdravi in ješčci prasci, *IjZv.*

jęščca, *f. 1)* die Speise, *Mik., Kast.;* das Futter; prasičeva ješčca, *Gor.;* — die Mist; pri tej hiši je slaba ješčca, *Goriška okol.-Ejč. (Torb.);* — 2) die Speisereise (3. B. zwischen den Zähnen), *C., Dol.;* kar ostane n. pr. svinjam v koritu, *Dol.;* — das halberdaunte, vom Vieh wiedergeaute Futter, *V.-Cig.;* pri devetogubnici se najde devetogub s suho, trdo, kakor v peči spečeno ješčca (ješo) na-

tlačen, *Vrtov. (Km. k.);* — die Ueberbleibsel beim Kraut schneiden, beim Mahlen u. dgl., *C. ješčava, f. 1)* die Eßware, *C.;* — 2) die Speiseüberreste, *ogr.-C.*

jęščce, *n.* neprebavljena hrana v želodcu zaklane živali, *Tobn.-Štrek. (IjZv.);* — prim. ješčca.

jęščccc, *ščeca, m.* der Eßer, der Freßer, *Cig., C., vjHSt.*

jęščćen, *ščna, adj.* = ješč, eifühtig, eßgierig, geistlich, *Cig., Jan.*

jęščljiv, *iva, adj.* gerne freßend (von Thieren), *vjHSt.-C.*

jęščljivost, *f.* die Eßlust, *C.*

jęšččnik, *m.* die Speiseröhre, *Mur., Cig., Jan., C., Met.*

jęšččnost, *f.* die Eßlust, *Cig., Jan.;* die Geistlichkeit, *Cig., Jan.*

ješčevček, *čka, m.* = prosnica, der Zimtfäßer, *Nov.*

ješik, *adj. indecl.* = ješč: svinje so ješik, *C., Št.*

jęškati, *am, vb. impf.* v vzklikih ime Jezus („Ježeš“) izrekati, *KrGora-D.Sr.*

jęšprenj, *m.* = ječmenova kaša; — brzkone iz nem. „Gerstbrein“, *Levst. (Rok).*

jęti, *jámem, vb. pf.* aufangen (z glagoli): jel se je tresti, er begann zu zittern; Lavdon v Belgrad streljat jame, *Npes.-K.;* Kraljič pa jame govoreč: Nič teže mi ni v srecu več, *Npes.-K.*

jętičen, *čna, adj.* heftig, schwindfüchtig.

jętičnik, *m.* der Ehrenpreis (veronica), *Cig., Jan.;* dolgolisti j., langblättriger Ehrenpreis (veronica longifolia), koristni j., gebräunlicher Ehrenpreis (veronica officinalis), njivski j., der Acker-Ehrenpreis (veronica agrestis), *Tuš. (R.).*

jętičnost, *f.* die Schwindfüchtigkeit.

jętika, *f.* die Heftik, die Schwinducht; — prim. lat. hectica, bav. etlich.

jętikast, *adj.* = jętičen, *Mur.*

jętikav, *adj.* = jętičen, *Jan.*

jętje, *n.* = ječa, das Gefängniß; v jetje zapreti, v globoko jetje vreči, *Jsvkr.*

jetnica, *f.* die Gefangene, die Arrestantin.

jetničar, *rja, m.* der Gefangenwärter, *Jan.*

jetničarica, *f.* die Gefangenwärterin, *Jan. (H.).*

jetničarstvo, *n.* das Gefangenwärteramt, *Jan. (H.).*

jetnik, *m.* der Gefangene, der Arrestant.

jetniški, *adj.* die Gefangene, Arrestanten betreffend; j. streznik, der Gefangenwärter, *Cig., Jan.;* jetniška mrzlca, das Kerkerfieber, *Cig.*

jetnišče, *n.* = ječa, das Gefängniß, *Jan., Let.*

jetniščnica, *f.* das Gefängniß, *Cig., Jan., DZ.*

jetništvo, *n.* die Gefangenenschaft, *Cig., Jan.*

jętra, *ter, n. pl.* die Leber; zdrava jętra mora imeti, kdor bo to doživel, *Met.;* črna jętra, die Leber, *C.;* bela jętra, die Thymusdrüse, das Brüschen (die Brüste), *Mik., vjHSt.-C., juvHSt.*

jętrast, *adj.* leberartig, *Cig.;* jętrasta ruda, das Lebererz, *Cig.*

jětrea, *n. pl. dem.* jetra; kleine Leber.
jětřčnik, *m. Čig., Jan.*, pogl. jetičník (Ehrenpreis).
jetřčn, *adj.* = jetrn, *Jan. (H.)*.
jetřčnec, *nca. m.* daš Lebererz, der Leberstein, *Čig. (T.)*; cinobrski j., daš Quecksilber-Lebererz, *Erj. (Min.)*.
jetrenjak, *m.* daš Leberkraut (hepatica triloba). *C. Tuš. (B.)*; studenčni j., daš Brunnen Lebermoos oder die vielgestaltige Marchantia (marchantia polymorpha). *Čig., Tuš. (R.)*.
jětřn, *adj.* Leber-; jětřna bolezen, die Leberkrankheit; jetrne klobase, Leberwürste.
 1. **jětřna**, *f.* daš edle Leberkraut, daš Leberblüthen, (hepatica triloba), *C.*
 2. **jětřna**, *f.* = jetrva, *Štrck.*
jětřnast, *adj.* leberartig, *Čig.*
jětřnica, *f.* 1) die Leberwurst; — 2) daš Erdleberkraut (lichen cinereus), *Čig.*
jětřnik, (*m.* 1) daš Leberkraut, daš Leberblüthen (hepatica triloba. anemone hepatica). *Čig., Tuš. (R.)*; — 2) kamen j., der Leberstein, *Čig.*
jetrnjak, *m.* = studenčni jetrenjak, *Jan., C.*
jětrovca, *f.* = jetrvica, jetrva, *C. Kras-Mik.*
jětřva, *f.* die Frau des Mannesbruders, *Čig., C.*; žene bratov se med seboj imenujejo jetrve, *Vrt., BIKr.*
jětřvica, *f.* = jetrva, *C., Z.*
jeverčja, *f.* = vereja, der Zaumpfahl, *Valj. (Rad.)*.
jěvčelj, *zlja, m.* der Abtritt, *Gor.*; — prim. tirolsko-nem. häusl = Abtritt, *Valj. (Rad.)*.
 1. **jěz**, **jěza**, **jezů**, *m.* der Damm, der Deich; j. delati, dämmen; tiha voda podira jezove. *Jurč.*; — daš Mülhwehr, *Čig., C.*; *pl.* jezi, daš Mülhgerinne, *Jan.*
 2. **jěz**, *m.* neka riba, der Mant (Wöfe, Zeje) (leuciscus jesus). *Frey. (F.)*, *DZkr.*; — der Gängling (idus melanotus), *Ljub., Zidani Most-Erj. (Torb.)*.
 1. **jěza**, *f.* der Zorn; iz jeze, aus Zorn; v jezi, im Zorne; jeza ga lomi, er ist von Zorn eutbrannt; huda j., heftiger Zorn; nagla jeza, der Zühzorn; nagle jeze biti, zühzornig sein; jezo kuhati, heimlich zornig sein, *Čig.*; jezo izpustiti, den Zorn auslassen; — prava jeza je, er ist ein zornmüthiger Mensch, *Čig.*
 2. **jěza**, *f.* obročnjak, rezni stol, *C.*; — iz nem. „Dänjel“-stühl, *C.*
jězanje, *n.* daš Zürnen, der Merger, *Guts. (Res.)*.
jězar, *rja, m.* der Deicher, *Čig.*
 1. **jězati**, *am, vb. impf.* = 2. jeziti, j. se = jeziti se, *Guts., Mur., Rož.-Kres.*
 2. **jězati**, *am, vb. impf.* stammeln: jezajočih jezik bo hitro in zastopno govoril, *Dalm.*
 1. **jězav**, *adj.* zornmüthig, *Jarn., Jan., Št. KrGora.*
 2. **jězav**, *adj.* = jezjav, stammelnd, *Mik.*
jězavec, *vca, m.* der Zornmüthige, *Slom.-C.*
jězavka, *f.* die Zornmüthige, *Jan. (H.)*.
jězaven, *vna, adj.* = 1. jezav, *Mur.*
jezavína, *f.* zornmüthiger Mensch, *Jarn.*

jězba, *f.* die Speislammer, *Kras-Mik.*; po *Mik. 1. G. II. 217.* iz: jestba; po *Valj. (Rad.)* nam. izba.
jězd, *m.* der Ritt, *Guts., Mur., Čig., Jan., C.*
jězda, *f.* daš Reiten, *Guts., Mur., C.*
jezdác, *m.* der Reiter, *Z.*; hlapec j., berittener Reitmacht, *Vest.*
jezdár, *rja, m.* der Reiter, *Guts.-Čig.*; — der Bereiter der Pferde, *Čig.*
jezdarica, *f.* die Reiterin, *Jan.*
jezdariš, *n.* = jezdarjenje, daš Reiten, *C.*
jezdarína, *f.* = jezdnina, *DZ.*
jezdáriti, *ám, vb. impf.* herumreiten, zu reiten pflegen, reiten; kaj vedno tod jezdaríš? dve leti že jezdarim tega konja, *Čig.*; dobro jezdari, er ist ein guter Reiter, *Čig.*; — zu Pferde reiten, *Čig.*
jezdárjenje, *n.* daš Herumreiten, daš Reiten; vedno j., die beständige Reiterei, *Čig.*
jezdárna, *f.* = jezdnarnica, *Z., nk.*
jezdárnica, *f.* die Reitschule, *Čig., Jan., Nov.-C., DZ., nk.*
jezdárski, *adj.* Reiter-, *Čig., Jan.*; jezgarske hlače, Reithosen, *Čig.*
jezdárstvo, *n.* die Reitkunst, *Čig., Jan.*
jězdba, *f.* daš Reiten, *C.*
jězdec, *deca, m.* 1) der Reiter; — 2) = rezni stol, die Schnittbank, *C.*
jězden, *dna, adj.* 1) zum Reiten gehörig, Reit-, *Mur., Čig., Jan., Mik.*; jězdni konj, daš Reitpferd, *Mur., C., Levst. (Nauk.)*; jezdná pošta, die Reitpost, *Čig.*; — 2) reitbar, *Z.*
jězdenje, *n.* daš Reiten; (pravilno je: jezenje).
jězděč, *m.* = jezdec, *Čig.*
jezdíhati, *am, vb. impf.* = jezdariti, *C., ŠLN.*; — j. se. sich herumbalgen (o otrocih), *Laščevst. (Rok.)*.
jezdilšče, *n.* = jezdišče, *DZ.*
jezdilšče, *n.* der Reitplatz, *V.-Čig., Jan.*
jězditi, **jězdim**, *vb. impf.* reiten; jezde, zu Reits, reitlings; jezdeča vojska, berittenes Heer, *Kast.*; — j. se, brusten (o žabah), *Čig., C.*
jezdljiv, *iva, adj.* reitbar, *Jan.*; pogl. jezden 2).
jězdnica, *f.* die Reitschule, *Jan.*
jězdnik, *m.* = jezdec, *Čig.*
jezdnina, *f.* daš Rittgeld, *Čig., Jan., C.*; poštna j., daš Postrittgeld, *DZ.*
 1. **jězcn**, *zna, adj.* den Damm, den Deich betreffend, *Čig.*
 2. **jězen**, *zna, adj.* zornig; j. biti na koga, je unndem zürnen.
jězcr, *m. Ravn.*, pogl. 1. jezero.
jezer, *num. indecl.* = tisoč, štiri jezer, štirim jezer, *Trub.-Mik.*; — pogl. 2. jezero.
jezer, *f. vzh. Št. ogr.-Mur., C.*, pogl. 2. jezero.
jezera, *f. Guts., Mur., Npes.-Vraž;* pogl. 1. jezero.
jezeráča, *f.* eine Tausendgutdeubanknote, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
jezerán, *ána, m.* der Kaiserschwamm (agaricus caesareus), *C.*
jězerec, *n. dem.* jezero; kleiner See; — solzno j., der Thyränensee, *Erj. (Som.)*.
jězerc, *zra, m.* der Seeanwohner, (jezčrec) *Zr., LjZr.*

jezerina, *f.* der Morast, *Mur.*

jezerišče, *n.* 1) der Morast, *Mur.*; der Pfuhl, *kajk.*-*Valj.* (*Rad.*); — 2) das Seebett, *Cig.* (*T.*), *Jes.*

jézeren, *rna. adj.* See-, *Cig.*, *Jan.*

jezërka, *f.* = postrva, die gemeine Forelle, *C.*, *Frey./F.*; die Seeforelle (*trutta lacustris*), *Bohinj./Gor.*

jézernat, *adj.* jeereich, *Cig.*, *Jan.*; — moraitig, moorig, *Mur.*, *C.*

jézerdaten, *tna. adj.* = jezernat, *C.*

jézernica, *f.* das Seewasser, *Cig.* (*T.*)

jézerdik, *m.* der Befehlshaber über tausend Mann; j. vojske, *ogr.*-*Valj.* (*Rad.*); der Major, *V.*-*Cig.*

1. jézero, *n.* der See; ognjeno j. der Feuerpfuhl, *Cig.*; tudi: jezërq, *Valj.* (*Rad.*)

2. jézero, *num.* = tisoč, *C.*, *Mik.*, *St.*, *ogr.*, *kajk.*, *BKkr.*; dve jezeri, *St.*-*Mik.*; deset jezer, z deset jezermi, *ogr.*-*Mik.*; četiri jezera, z desetimi jezermi, *kajk.*-*Mik.*; (tudi *indecl.*: dve jezero, pet jezero, *ogr.*-*Mik.*); — iz madž. ezer, *Mik.* (*Et.*)

jézerokrat, *adv.* = tisočkrat, *C.*

jezerotër, *num.* = tisočer, *C.*

jézerski, *adj.* See-; jezerska globina, die Seetiefe, *Zora*; jezerska kotlina, das Seebecken, *Cig.* (*T.*)

jézersčina, *f.* das Seewasser, *Jes.*

jezgra, *f.* = jedro, *C.*, *Z.*, *nk.*; — hs.

jézica, *f. dem.* jeza: der Unmuth, *Zora*; vso svojo jezico boš skril, *Jurč.*

jezičar, *rja. m.* der Taubenschwanz (*vanessa lo*), *Jan./H.*

jezičce, *čca. m. dem.* jezik: — das Zäpfchen im Hals, *Meg.*, *Erj.* (*Som.*)

jeziček, *čka. m. dem.* jezik: 1) das Zünglein; — 2) das Zäpfchen im Halse, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *C.*; — 3) das Zünglein an der Wage, *Cig.*, *Škrinj.*, *Valj.* (*Rad.*), *Sen.* (*Fig.*); — 4) der Schneller (am Feuergewehr), *Cig.*, *Jan.*; — 5) der Dorn (an der Schnalle), *Cig.*, *Jan.*

jezičén, *čna. adj.* 1) Zungen; jezične bradavičice, Zungenwärtchen, *Cig.* (*T.*); — 2) Sprach-, sprachlich: jezična oblika, die Sprachform, *Cig.* (*T.*); — 3) zungenfertig, geschwäbig, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; zausfütthig, *Mur.*; z jezičnim (elovekom) se nikar ne prepiraj, *Ravn.*-*Jan.* (*Slovn.*); schmählich, *Cig.*; j. biti, eine löse Zunge haben, *C.*; — jezični dohtar = advokat, *Preš.*, *Kr.*

jezičénje, *n.* das Zungenbewegen, *Dict.*

jezičič, *m.* = jeziček na vagi, *Meg.*

jezičiti, *ičim. vb. impf.* die Zunge wehen, prim. jezičenje.

jezičji, *adj.* = jezičen; jezičja zmes, das Sprachengemenge, *Vrt.*

jezičnica, *f.* 1) der Zungenbuchstabe, *Cig.*; — 2) jezičnice, zungenblütige Pflanzen (*ligulithorae*), *Tuš.* (*R.*); — 3) zungenfertiges Weib, die Schwägerin, *Cig.*, *Jan.*, *BKkr.*-*M.*, *Valj.* (*Rad.*), *IjZv.*

jezičnik, *m.* der Zungendreher, der Schwäger, *Dict.*, *Cig.*, *Jan.*, *M.*, *IjZv.*, *Notr.*; bobotači, jezičniki, *Jap.* (*Prid.*)

jezičnost, *f.* die Zungenfertigkeit, die Geschwäbigkeit, *Mur.*, *Cig.*, *M.*; j. starih majk, *Jurč.*

jézik, *ika. m.* die Zunge; j. je bel, die Zunge ist belegt; otroku jezik izpodrezati, das Zungenband durchschneiden, die Zunge lösen, *Jan.*; j. sprožiti, odvezati, die Zunge lösen (*fig.*), *Cig.*; vino jim je jezike majalo, der Wein machte sie geprüdlig, *Levst.* (*Zb. sp.*); jezik se mu zavaljuje, er kommt mit der Rede nicht fort, *Cig.*; jezik mu teče kakor mlin, die Worte fließen ihm gut, *Cig.*; j. mu gladko teče, er spricht mit gefläufiger Zunge; na jeziku mi je, es liegt (schwebt) mir auf der Zunge; tudi: ravno na koncu jezika mi je, *Goriš.*-*Strek.* (*Let.*); besedo komu z jezika vzeti, das jagen, was jemand eben sagen wollte, *Jurč.*; ni mu šlo raz jezik, er konnte es nicht herausbringen, *IjZv.*; vedno na jeziku imeti kaj, etwas beständig im Munde führen; srce mu vedno na koncu jezika tiči, er hat sein Herz auf der Zunge, *Ravn.*; dober j. imeti, ein gutes Mundstück haben; dolg j. imeti, ein loşes Maul haben; ima jezik, kakor krava rep, *Met.*; ohlapnega jezika, vorlaut, *Cig.*; j. brusiti, die Zunge wehen, dreichen: na jeziku med, na srcu led, süße Worte, die nicht vom Herzen kommen, *Zv.*; če bi jezik pod palcem bil = wenn den Worten gleich die That folgte, *Vrtov.* (*Km. k.*); j. brzdati, j. za zobmi držati, die Zunge im Zaume halten; j. za zobe! das Maul gehalten! hudi jeziki, böje Zungen; priti ljudem v jezike, ins Gerede kommen, *Cig.*; v jezike koga spraviti, jemanden ins Gerede bringen, *Cig.*; to ga je na smeh spravilo in jezikom dalo, *Jurč.*; po jeziki, der Nachrede gemäß, *BKkr.*; — 2) ein zungenähnlicher Gegenstand; ognjeni jeziki, die Feuersungen; — das Stück Leder unter dem Schnürchen bei den Schnürschuhen; — der Vorsprung, die Erd- oder Landzunge, *Cig.* (*T.*), *C.*; — der Vorsprung des Bienenstöckes, *Cig.*; — der Reichelarm, (die zwei Arme an der Vorderachse, zwischen welche die Reichel gesteckt wird), *Cig.*; auch die ähnliche Vorrichtung an der Hinterachse, *C.*; — das Wagezünglein, *Cig.*, *C.*; — der Schlüsselborn, der Schloßborn, *C.*; — = črtalo, das Pflugeisen, *C.*; — der Zochsprickel, *C.*; — 3) neka riba: navadni j., die gemeine Zunge oder Sohle (*solea vulgaris*), *Erj.* (*Z.*); — 4) rastline: jelenov j., die Hirschzunge (*scopolendrium officinarum*), *Tuš.* (*R.*); (= jelenski j. *C.*); — pasji j., die Hundszunge (*cynglossum officinale*), *Tuš.* (*R.*); — volovski j., die Dohlenzunge (*anchusa officinalis*), *Tuš.* (*R.*); — volovji j., die gem. Hirschzunge (*scopolendrium vulgare*), *Ponikve*, *Tolm.*-*Erj.* (*Torb.*); — kačji j., die Katternzunge (*ophioglossum*), *Cig.*, *C.*, *Medv.* (*Rok.*); — ovčji j., der Spitzwegerich (*plantago lanceolata*), *Cig.*, *C.*; — kurji j., der Vogelknöterich, *C.*; — 5) die Sprache; s tujnimi jeziki govore, *Trub.*; materin j., die Muttersprache, *Gr.*; = materinski j., *Cig.*; (nav. materni j.); knjižni j., die Schriftsprache, die

Bücherprache, *Cig., Jan., nk.*: = književni j., *Cig.*; uradni j., die Amtssprache, *nk.*; učni j., die Unterrichtssprache, *nk.*: — cerkveni j., die Kirchengprache, *Cig., nk.*

jezikáč, m. der Zungenbrecher, *C., Nov.*: vse vešč, jez kač, *Vod. (Pes.).*

jezikalo, n. = jezikáč, *Cig.*

jezikanje, n. die Zungendreherei, das Nachreden, das Widersprechen, *Cig., vjhSt., ogr.-C.*

jezikáriti, árim, *vb. impf.* = jezikati, *C.*

jezikati, am. *vb. impf.* die Zunge wetzen, nacheinander widersprechen, *Cig., C.*; otrok rad jezika, *Dol., Gor.*: — = jezik otresati, opravljati, *Krn-Erj. (Torb.), BIKr.*; črez koga j., *C.*: — j. se, zanken, sticheln, *C., Poh.*: — tudi jezikáti, *ám, Gor.*

jezikav, *adj.* schnippisch, gerne widersprechend, zänkisch, *Jan., C.*: tudi: jezikáv, áva: Vi ste nesramno jezikavi, *Levt. (Zb. sp.).*

jezikavec, vca, m. der Zungendreicher, schnippischer, zänkischer Mensch, *vjhSt.-C., BIKr.*

jezikavost, f. schnippisches, zänkisches Wesen, die Habiliterei, *Cig.*

jeziklást, *adj.* = jezikav: jezikláste punčike, *LjZv.*

jezıkljati, *ám, vb. impf.* = jezikati, *Jan.*

jezikobórstvo, n. die Sprachensümmerei, *C.*

jezikodrúbee, bca, m. der Wortspalter, *Trst. (Let.). Vest.*

jezikoslóvec, vca, m. der Sprachforscher, der Linguist, *Cig., Jan., C., nk.*

jezikoslóven, vna, *adj.* linguistisch, *Cig., Jan., nk.*

jezikoslóviti, óvim, *vb. impf.* Sprachforschung treiben, *Vest., Raič. (Let.).*

jezikoslóvje, n. die Sprachforschung, die Linguistik, *Cig., Jan., nk.*

jezikoslóvski, *adj.* Sprachforscher betreffend, *Z.*; jezikoslovska modrost, *Str.*

jezikotrúbee, bca, m. der Sprachreiner, der Purist, *Cig., Jan., C.*

jezikotvóren, rna, *adj.* Sprachbildend: jezikotvorna doba, *Vest.*

jezikov, *adj.* Sprach-, sprachlich, *Jan.*

jezikoválo, n. ein loşes Maul, *Cig.*

jezikovánje, n. das Zungenwetzen, *Cig.*

jezikováti, újem, *vb. impf.* die Zunge wetzen, *Cig., Jan., C., Dol.*; rad jezikuje, er hat ein loşes Maul, *Cig.*; j. komu, widersprechen, *C.*

jezikovec, vca, m. 1) der Zungenlaut, *Cig. (T.)*; — 2) die Riemenzunge (himantoglossum), *Medv. (Rok.).*

jezikoznánec, nca, m. = jezikoslovec, *Cig., Jan., Cig. (T.).*

jezikoznánski, *adj.* = jezikosloven, jezikoslovski, *Jan.*

jezikoznánstvo, n. = jezikoslovje, *Jan.*

jezikoznávec, vca, m. der Sprachfeinder, der Sprachforscher, *Cig. (T.).*

jezikúlja, f. die Zungendrecherin, *Cig.*

jezištvo, n. = poganstvo, *Jurč. (Tug.);* — prim. rus. jazyčestvo.

1. jezítí, *ím, vb. impf.* dämmen, *Mur., Cig., Jan.*: vodo j., dem Wasser einen Damm ent-

gegensetzen, *Cig.*; led vodo jezi, *Cig.*: j. vodovje in ledovje, *DZ.*

2. jezítí, *ím, vb. impf.* ärgern, zum Zorne reizen; to me jezi: ne jezi me! — j. se, zürnen, sich ärgern; j. se nad kom (šim), na koga (kaj), sich über jemanden (etwas) ärgern, *Cig., C., LjZv., DSp.*; sami s sabo se jeze, *Kast.*

jezljánje, n. = jezikanje, *Dict., V.-Cig., C.*

jezljáti, *ám, vb. impf.* 1) die Zunge hin und her bewegen, züngeln, *Mur., Cig.*; — 2) = jezikati, die Zunge wetzen, *Dict., C., Mik., Dol.*: nad Jezusom so jezljali, *Ravn.*; Jezljati, újedati, To znaš, *Npes.-K.*: imajo zmerom kaj prerokovati in jezljati, *Burg.*

jezljáv, áva, *adj.* 1) = jezikav, *Z.*; — 2) = jecljav, *Danj.-Mik.*: prim. 2. jezati.

jezljávec, vca, m. der Wörtler, der gerne widerspricht, *M., Z., Valj. (Rad).*

jezljávka, f. die gerne widerspricht, die Wörterin, *M., Z.*

jezljív, áva, *adj.* zum Zorne geneigt, zornmützig, *Jan., nk.*; jezljív otrok, *Pjk. (Črt.);* v njenem življenju nič ni jezljivega in togotljivega, *Cr.*

jezljívost, f. die Zornmützigkeit, *SN.*

jezníca, f. deska, ki vodo jezi, das Schwellbrett, *Guts.*; — prim. jez.

jezník, m. der Deichgräber, *Cig.*

jeznína, f. das Deichgeld, *Cig.*

jeznopét, péta, *adj.* = jezav, jezljív, *Bes.*

jeznopétost, f. = jezavost, jezljívost, *Bes.*

jeznorít, *adj.* (preprosto) = jezav, jezljív.

jeznoriten, tna, *adj.* = jeznorit, *Jan. (H.).*

jezokáz, káza, m. der Dammstoß, *Cig.*

jezov, *adj.* Deich-, *Cig., Jan.*

jezovína, f. das Dammgeld, *DZ.*

jezuit, m. ein Mitglied des Jesuitenordens, der Jesuit.

jezuitar, rja, m. pogl. jezuit.

jezuitizem, zma, m. der Jesuitismus, *Cig., Jan.*

jezuitovski, *adj.* = jezuitski, *Cig., Jan.*

jezuitski, *adj.* Jesuiten-, jesuitisch.

jézušovec, vca, m. = jezuit, *Jan., Cr.*

jezusováti, újem, *vb. impf.* oft „Jesús“ sagen, *Mik.*

jéž, m. 1) der Fagel (erinaceus europaeus); — 2) der Stachelapfel (datura stramonium), *ogr.-C.*; — 3) = jezica 1), die Kastanienhülse, *C.*

jéž, *adv.* zu Pferde, *Jan., C., nk.*; jež in peš, peš in jež, *C., Kos., Let.*; (napačno narejena beseda, *Levt. [LjZv. 1881. 571.].*)

1. jéža, f. das Reiten, der Ritt, *Meg., Cig., Jan., Krelj.-M.*; konj za ježo, das Reitpferd, *Cig., Jan.*

2. jéža, f. der Damm, das Wehr, *Mur., V.-Cig., C.*; zezne ceste j., der Eisenbahndamm, *Levt. (Močv.);* — die Böschung, *Levt. (Močv.), Gor.*; obzidana j., gepflasterte Uferböschung, *Levt. (Močv.);* — meja ob njival kraj ceste, *Dol.*; po jezah pokositi, *DSp.*; — der Maßen: vrhu prsti položi travnato ježo, *Jurč.*; pol grunta pod ježo (= grob), *Jurč.*

jéžalica, f. die Brunnst., *C.*; — prim. jezati.

jčžarica, *f.* der Zgeřřich (diodon). *Cig., Erj.* (Z.): lisasta j. der getigerte Zgeřřich (diodon tigrinus). *Erj.* (Z.).

jčžast, *adj.* igelartig. *Cig., Jan.*

jčžati, *am. vb. impf.* reiten. *Mur., C.*; — j. se. lánřřig, brunřřtig sein. *Mur.*

jčžavka, *f.* die Sommerwurz (orobanche sp.): dajo jo kravam, da se „jezdijo“, *Selńica* (St.-Erj. (Torb.)).

jčžec, žeca, *m. dem.* jezek, dař Zgelden, *Valj.* (Rad).

1. jčžec, žca, *m.* = jezdec, *Cig., Jan.*

2. jčžec, žca, *m. dem.* jež; dař Zgelden, *Valj.* (Rad).

jčžek, žka, *m. dem.* jež: 1) dař Zgelden; — 2) neki kljunař: kljunasti j., der Schnabeligel (echidna hystrix). *Erj.* (Z.); — morski užitni j., der eřřbare Seeigel (echinus esculentus). *Erj.* (Z.); — 3) neka goba (hydnum), *Tuř.* (B.).

jčžen, žna, *adj.* Neitř, *Jan.*

jčženje, *n.* dař Neiten, *Valj.* (Rad).

jčžev, *adj.* deř Zgeřř, Zgeřř, *Cig., Jan.*; je-ževa noga, der Igelhuf (eine hochgradige Form der Maufe bei den Pferden). *Cig.*

jčževec, vca, *m.* dař Stachelschwein (hystrix cristata). *Erj.* (Z.).

ježevica, *f.* = ježica 1), *Npes.-Vraž.*

ježevina, *f.* die Igelhaut, *Cig., Jan., C.*

jčževje, *n. coll.* = ježičje, Kastanienhřřfen, *C.*

ježevka, *f.* neka riba: = jez. der Mant, *Frey.* (F.).

ježevnják, *m.* der Igelstein, der Echmit, *Cig.*

ježica, *f.* 1) ein stachelichtes Fruchtgehäuse. *Mur.* *Cig.*; „bodljivo kostanjevo oplodje“, *Skrilje* (Goriř.)-*Erj.* (Torb.). *St.*; dař Gehäuse der Buchel, *Z.*; žirovska j. se ga je prijala, *Zv.*; — 2) die Knopper, *Cig., Jan., C., M., Kr.*; trgovati z ježicami, *Zv.*; — 3) jezeva j., der Igelkolben, die Igelknope (sparganium), *Tuř.* (R.), *Cig., Jan., C.*

ježičar, rja, *m.* eine Knopperreihe, *Jan.* (II.).

ježičarica, *f.* 1) die Knoppern-Gallwespe (cynips calicis), *Jan.*; — 2) die Igel oder Spitzkette (xanthium strumarium), *Cig., Medv.* (Rok.), *Erj.* (Z.).

ježičiti se, řđim se, *vb. impf.* = ježice dobiti: kostanj se ježiči, *C.*

ježičje, *n. coll.* stachelichte Hřřfen (von Kastanien it. dgl.), *M.*: kostanjevo ježičje, *vrhSt.*

jčžinja, *f.* dař Igelweibchen, *C.*

ježiti, im, *vb. impf.* 1) j. kostanj, enthřřfen, (ježiiti) *BlKr.*; — 2) j. se, sich emperstrāben; lasje se mu ježijo, die Haare stehen ihm zu Berge; — koža se mi ježi, die Haut runzelt sich mir (vor Angst), Schauer ergreift mich, *Cig., Nov.*

jčžko, ka, *m.* ime ježu: stari ježko, *Vrt.*

jčžnica, *f.* die Neitřschule, *V.-Cig.*; — pogl. ježdarnica.

ježnina, *f.* dař Mittgeld, *C.*

jig, jil-, jir-, iři pod: ig-, il-, ir-.

jigljati, am, *vb. impf.* z glasom j., trillern, (jiglati) *Mur.*

jigna, *f.* l.jZv., pogl. jegno.

jigo, žča, *n.* priprava za vpreganje volov. *Kor.-Mik.*: pogl. igo.

jiha, *f.* der Sturm, dař Gewitter, *C.*; oblačno je, morebiti pride kaka jiha, *St.-DSv.*; — prim. iha, viha.

jiljo, *m.* = ilo, il. *Štrek., Danj.* (Posv. p.).

jirpa, *f.* der Matřřtuch, *vrhSt.-C.*; — prim. grpa.

jirs, *m.* = irs, *ř.*

jispa, *f.* = ispa. *Guts.* (Res.), *Zil.-Jarn.* (Rok.).

jistje, *n.* Hip. (Orb.), pogl. istje.

jò, *interj.* = joj, *C.*; jo meni! jo nam! *Dalm.*; jo meni te vse gnusobe! *Dalm.*; jo mene (jomene), *Meg., Alas.*; ah jo, da smo tako greřili! *Dalm.*; jo, jo vpti, *Trub.*; naře petje bo le: jo! *Kast.*

jòcati, *am. vb. impf.* wehflagen: vsi so žalovali, jocali ino jokali, *Iskr.*

jòč, jòča, *m.* dař Weinen, *Mur., C., ogr.-Let., SLN., vrhSt.*; joč in krič, *C.*

jòčen, čna, *adj.* vom Weinen: jočna solza, *ogr.-C.*

jòčič, *adv.* = jokaje, *ogr.-C., Let.*

jočljiv, řva, *adj.* weinerlich, *Cig.*

jòd, *m.* kemična tvarina, dař Jod, *Cig.* (T.).

jòdati, *am. vb. impf.* jodestn, *C.*

jòdec, dea, *m.* = jodid, *Cig.* (T.); svinčeni jodec, dař Jodblei, *Cig.* (T.).

jòdii, *m.* eine Jodverbindung, *Cig.* (T.).

jòdov, *adj.* Jodř, *Cig.*; jodova prekislina, die Heberjodjāure, *Cig.* (T.).

jòdovec, vca, *m.* dař Jodřr, *Cig.* (T.).

joga, *f.* dař Joch, (tudi: jega) *Savinska dol.*

jòh, *interj.* wehe! O joh, prejoj! *Levst.* (Zb. sp.): joh temu svetu! *Schönl.*

johòt, óta, *m.* dař Wehflagen, *Jan.*

johotānje, *n.* dař Wehflagen, *Jan.*

johotāti, otām, čcem, *vb. impf.* wehflagen, āčžen, *Cig., Jan., C.*

jòj, *interj.* wehe! o joj! o weh! joj meni! weh mir! = joj mene, *Mur., Cig., vrhSt.*; joj si ga meni, *Vrt.*; joj, prejoj! wehe, dreimal wehe! *Cig.*

jòj, jòja, *m.* dař Weh, der Jammer, *Cig., C.*; drli nas bodo, da bo joj! *vrhSt.*; vse se obrne na joj, *ogr.-C.*; z jojem govoriti, *ogr.-C.*

jòje, *interj.* = joj: O joje 'no prejoj! *Npes.-Vraž.*

jojmenikati, *am. vb. impf.* „joj meni!“ rufen, *C.*

jòk, *m.* dař Weinen; na jok se držati, eine weinerliche Miene machen; v jok se spustiti, in lautes Weinen ausbrechen; = jok zagnati, *M.*; jok ga je posilil, die Augen traten ihm über, *Cig.*; to bo jok! dař wird Thrānen kosten! *Cig.*; jok in stok, Weinen und Jammern.

jokānje, *n.* dař Weinen; tudi: jòkanje, *ogr.-Valj.* (Rad).

jòkati, *kām. čem. vb. impf.* weinen; tudi: jokati se; j. (se) nad kom (čim), über jemanden (etwas) weinen, *Met.-Mik.*; j. (se) po kom (čem), einem nachweinen, etwas bejammern, *Cig.*; nima se čemu jokati, er hat keinen Grund zu weinen, *Cig.*; k otroku se joka, ihre Niederkunft ist nahe, *Guts.-Cig.*; — sneg

se joka, joče, der Schnee schmilzt, *Z., Dol.-LjZv., jrzhŠt.*

jókav, *adj.* weinerlich, *Cig., Jan., C.*

jókavec, *vca, m.* der Weiner, *Valj., Radj.*

jókaven, *vna, adj.* = jokav, *C.*

jókavka, *f.* das Flaqenweib: sklěite jokavke, naj pridejo, *Skrinj.*

jókecati, *am, vb. impf.* weinten (v otročjem govoru), *Cig.*

jokljiv, *iva, adj.* weinerlich, *Cig., Nov., Let.*

jokljivec, *vca, m.* der gerne weint, der Weiner, *Mur., Cig.*

jokljivka, *f.* die gerne weint, *Mur.*

jólša, *f.* *BKr.,* pogl. jelša.

jóna, *f.* der Bindtram (am Dachstuhl), *Krn-Erj. (Torb.);* — tudi: juna, iz furl., *Štrek. (Arch.).*

jópa, *f.* kurzer, meist wollener Leibrock der Frauen, die Toppe: — iz nem.

jópič, *m.* die Sache männlicher Personen, *Mur., Cig., Jan., Gor., vrzhŠt.*

jópica, *f.* dem. jopa: das Leibröckchen.

jóra, *f.* große, plumpe Weibsperson, *C., Z., Rib.-Cr.;* jaz sem že stara jora, kakor zemlja, *Andr.*

jórež, *m.* große, plumpe Mannsperson, *C., Z.*

još, *adv.* = jošče, *C.*

jošče, *adv.* = še, šče, *ogr.-C., Mik.*

jóta, *f.* neka jed: močnik s fižolom in kisló repo, *Goriška okol.-Erj. (Torb.);* — furl.

jožafaj, *m.* das Pfefferfräut (saturea), *C.*

jožefica, *f.* nav. pl. jožefice Blagajeve, Blagajcher Seidelbast (daphne Blagayana), *Nov.-C.*

jóžek, *žka, m.* prasičevó slepo črevo (Blinddarm), *Kras, Ip.-Erj. (Torb.).*

jù, *interj.* ju ju ju, glas ukajočega.

jubilánt, *m.* der ein Jubelfest feiert, der Jubilánt.

júckati, *am, vb. impf.* = ukati, jauchzen.

júckavec, *vca, m.* der Jauchzer.

júd, *júda, m.* der Jude, *Cig., Jan.*

júdati, *júdam, vb. impf.* j. koga, ichinupfen, *C.;* j. se, zanfen, sich balgen, *C.*

júdinja, *f.* die Jüdin.

júdití, *júdim, vb. impf.* judaisieren, *Cig.*

júdlek, *dleka, m.* = bedak, *Ščav.*

júdovski, *adj.* jüdisch.

júdovstvo, *n.* das Judenthum.

júdovščina, *f.* 1) die Judenenschaft, *Cig.:* vse je križem šlo po judovščini, *Ravn.:* — 2) die Taufgebür (zastarela beseda, v starih krstnih knjigah na Gorenjskem).

júft, *f.* der Zuchten, das Zuchtenleder, *Cig.;* — rus.

júfta, *f.* = juft, *Cig.*

juftén, *adj.* Zuchten, *Jan.*

juftína, *f.* = juftovina, *Cig., Jan.*

juftovina, *f.* das Zuchtenleder, die Zuchtenware, *Cig., Jan.*

1. **jug**, *m.* = igo, das Joch, *Mik.;* dva juga volov, *Notr.-Z.*

2. **jùg**, *júga, m.* 1) der Thauwind, der Südwestwind: jug je potegníl, es begann der Südwestwind zu wehen; — 2) der Süden,

Mur., Cig., Jan., nk.: na jugu, proti jugu, od juga, *nk.*

1. **júgalica**, *f.* = gugalica, *Jan., Mik., Notr.*

2. **júgalica**, *f.* das Thauwetter, *C., Z.*

júgati, *am, vb. impf.* = gugati, *Jan., Z., Štrek., Vrto.*

júgla, *f.* na juglo piti, in Gesellschaft auf Stehen anderer zechen, *V.-Cig., Notr.;* — prim.

1. **gugla**.

júglar, *ija, m.* = guglar, *Nov.;* kdor na juglo pije, *Notr.*

júglati, *am, vb. impf.* = guglati, *Z.*

júgniti, *júgnem, vb. pf.* aufhauen, *Caf(Vest.).*

júgnó, *n.* = gumno. *Dict.;* prim. jegno.

júgovec, *vca, m.* der Südländer, *Z., Vest.*

júgovica, *f.* 1) eine durch Reibung entstandene Entzündung zwischen den Beinen oder unter den Armen, *Z.;* tudi *pl.* jugovice, *Istra (Nov.-C.;* — 2) eine Schwammgattung, *Mur.*

jugovina, *f.* das Thauwetter, *Cig., C.*

júgovka, *f.* neka hruska, *Volče (Tolm.-Erj. (Torb.).*

jugovzhód, *hóda, m.* der Südost, *Cig. (T.), nk.*

jugovzhóden, *dna, adj.* südöstlich, *nk.*

jugovztdk, *tóka, m., Cig. (T.;* pogl. jugovzhod.

jugozahód, *hóda, m.* der Südwest, *Jan., Cig. (T.).*

jugozahóden, *dna, adj.* südwestlich, *Jan., nk.*

jugozahódnik, *m.* der Südwestwind, *Jan.*

jugozapád, *páda, m.* der Südwest, *Jan., Cig. (T.), nk.*

jugozapáden, *dna, adj.* südwestlich, *nk.*

jugozapadnják, *m.* der Südwestwind, *Cig.*

júha, *f.* die Suppe, *Guts., Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj. (Radj.;* mesna j., die Fleischbrühe, prežgana j., die Eintrennsuppe, vinska j., die Weinsuppe, *Cig.*

juhati, *am, vb. impf.*, *Mur.;* pogl. jugati.

juhěj, *interj.* juhe! *Cig., Zora.*

juhějskati, *am, vb. impf.* „juhej“ rufen, *Nov.*

júhniti, *júhнем, vb. pf.* mucken, *Jan., M., vrzhŠt.;* ne juhni mi več! *SlGor.;* kakor bi

juhnil = kakor bi trenil, *Glas.*

júht, *f., Jan.,* pogl. juft.

juhta, *f., Cig., Vrt. (češ.;* pogl. juft.

juhtén, *adj.* = juften, *Jan.*

juhtenína, *f.* = juftovina, *Jan.*

juhtína, *f.* = juftovina, *Cig.*

juhtovina, *f.* = juftovina, *Vrt.*

juhu, *interj.* juhu. juhuhu! (tako ukajo juckajo).

júlij, *m.* der Monat Juli.

julijánski, *adj.* julianisch: j. koledar, *Cig. (T.).*

júlijski, *adj.* Juli.

jún, *júna, adj.* jung: koliko je trpel, predno jih je spravil iz telet do junih volov! *Jurč.*

junáček, *čka, m.* kleiner Held: poznali bi radi tega dobrega junáčka, *Ravn.*

junáčen, *čna, adj.* tapfer, *Meg.;* = junaški, *Cig., C.*

junáčenje, *n.* die Bravour, *Cig.*

junačeváti, *šjem, vb. impf.* 1) in kleinen Haufen sehten, scharnütteln (scharnütieren): šarmu-

cirajo ali junačujco, *Ilip. (Orb.)*; — 2) junáčevati = fantovati, vasovati, *Gor.*

junáčica, *f.* = junakinja, *Jan.*

junáčič, *m.* der Jüngling, der Burſche, *C.*

junáčiti, *áčim*, *vb. impf.* 1) ein Held ſein, *Jan. (II.)*; — 2) j. se, ſich wie ein Held gebenden, auf ſeine Stärke pochen, *Mur., Cig.*

junád, *f.* das Jungvieh, *Z., DZ.*

junák, *m.* 1) der Jüngling, lediger Burſche, *ogr.-C., Valj. (Rad.) Goriš.*; — 2) der Bräutigam, *C.*; der Geliebte, *Rež.-Baud.*; — 3) der Held, der Rede, *Jan.*; — 4) tega nisem junak narediti, storiti, ich bin nicht imſtande, nicht Mannes genug, dieſ zu thun, *Jan., Tolm.-Strek. (Let.).*

junákinja, *f.* die Heldin.

junakoróden, *dna, adj.* heldenzeugend, *Cig., Jan.*

junakovánje, *n.* das Heldenleben, *Cig. (T.).*

junakováti, *ujem. vb. impf.* ſich als Held hervor-
thun, ein Heldenleben führen, *Bes.*

junákovica, *f.* lepo vzrastla in zajetna de-
klina, *Vas Krn.-Erj. (Torb.).*

junáški, *l. adj.* heldenmäßig, heldenmüthig,
helden-; junáška dela, Heldenthaten: junáška
pesem, das Heldenlied, *Cig., nk.*; — *II. adv.*
heldenmäßig: junáški obladati, *Dalm.*

junáštvo, *n.* 1) das Jünglingsalter, *ogr.-C.*;
— die Junggeſellſchaft, *C.*; — 2) das Helden-
thum, der Heldenmuth, die Tapferkeit; — die
Bravour, *Cig. (T.)*; — die Heldenthat, *Dalm.-
Valj. (Rad.)*; — gremo na j., wir ziehen in
den Kampf, *C.*

junčár, *rja, m.* der Ochſenführmann, *vzhŠt.*

junčárnica, *f.* der Ochſenſtall, *ogr.-C.*

junčec, *eta. n.* das Ochſlein, das Stierkalb, *Mik.*

junček, *eka, m. dem.* junec, = junče.

junčevína, *f.* das Hageſeld, die Sprungtaze,
Cig., DZkr.

junčič, *m.* = junček, *Mik.*

jundž, *m.* = dzundž, *C.*

junč, *éta, n. tele.* ki se je začelo past hoditi.
Gor.

juncc, *nca. m.* 1) junger Ochſ; — der Ochſ,
Št.-Mur.; — 2) der Stier, kravo k juncu
gnati; — 3) divji j., der Hirschkäfer (lucanus
cervus), *SlGor.*

júngati, *am, vb. impf.* = jugati, gugati, *Kr.-
Gora.*

junica, *f.* die Härje, die Kalbe, die junge Kuh.

juničica, *f. dem.* junica, das Härjenalb, *Dict.*

junička, *f.* das Härjenalb, *C.*

jünij, *m.* der Monat Juni.

jünijev, *adj.* jünij: j. mlaj, *Cig.*

jünijſki, *adj.* jünij.

junoš, *m.* 1) der Edelſnabe, *C.*; — 2) der
Jehrlunge, *ogr.-C.*

junóta, *f. coll.* junge Leute, *C.*

jur, *conj.* = ze, *Ev. tirn.-Mik.*

júr, *rja, m.* eßbarer Köhrentpilz, der Herren-
pilz, der Pilzling (boletus edulis), *Cig., Tuš. (R.).*

jürček, *eka, m.* = jur, *Cig., C., Tuš. (R.). Kr.*

jürck, *rka, m.* 1) die Weidenraupe, die Wein-
raupe, *Cig.*; — 2) die Schmalzblume (cal-

tha palustris), *C.*; — 3) der Grubſtock mit
nur einer Rebe, *C.*

jürica, *f.* 1) der Hühnerſteiß, *C.*; — die weibl.
Scham, *C.*; — 2) der Zeitig, *C.*

jürjevica, *f.* wohlriechendes Maiglöckchen (con-
vallaria maialis), *Tuš. (R.)*; — das Knaben-
kraut (orchis), *BKr.*

jürjevka, *f.* die Schmalzblume, die Dotter-
blume (caltha palustris), *Cig., Jan., Št.-Erj. (Torb.)*; — die Narciſſe (narcissus poeticus),
Gorjansko (Kras)-Erj. (Torb.); — die Waſſer-
ſchwertlilie (iris pseudacorus), *Bilje pri Go-
rici - Erj. (Torb.)*; — die Wachſblume (ce-
rinthe), *C.*; — neka zgodnja goba, *C.*

jürjevščák, *m.* der Monat April, *C.*

jürjevščica, *f.* 1) neka potočna riba („ker se ob
Jurjevem drsti“), *C.*; — 2) neka goba,
Danj.-M.

jürjevščnica, *f.* = jürjevka (caltha p.), *C.*;
— neka zgodnja goba, *C.*

jürjščica, *f.* neki ptič, (juriſica) *Danj. (Posv. p.)*;
— prim. jürščica.

jüriš, *m.* der Sturm, der ſtürmiſche Aufruhr,
Jan.; na j. delati, eifertig arbeiten, *BKr.*;
— hs. iz tur.

jürka, *f.* = kobilar, volga, *C.*

jurkobilar, *rja, m.* = kobilar, volga, *Kr.*

jürski, *adj.* juraliſch, juraſ, *Cig. (T.)*: jurska
tvorba, die Jurafornation, jürski vapnenc,
der Jurafalk, *Cig. (T.)*.

jürščica, *f.* der Flaſchſink, *C.*

justati, *am, vb. impf.* = lasati, bei den Haaren
nehmen, *Glas.*: (joltati, *C.?*).

justica, *f.* pravosodje, die Juſtiz, *nk.*

justičen, *čna, adj.* pravosoden, Juſtiž-, *nk.*

júsen, *šna, adj.* Suppen-, mit Suppe, mit
einer Brühe gemacht, *C.*

jušica, *f. dem.* juha: redka jušica, *Cv.*

júta, *f.* neka aziſka tkanina, die Zute, *DZ.*

jutovina, *f.* die Zutevare, *DZ.*

jutránji, *adj.* = jutrnji, *Cig., Jan., Mik.*: na
jutranje vzeti = na jutrnje vzeti, *Z.*

jutránjica, *f.* = jutrnjica, *Cig.*

jútrašnji, *adj.* morgig, (utrašnji) *ogr.-Mik.*

jutre, *adv.* pogl. jutri.

jutrénjji, *adj.* = jutranji, jutrnji, *Mur., Cig.,
vzhŠt.*

jutrenjiti se, *im se. vb. impf.* = daniti se,
tagen, *C.*

jutrénjka, *f.* die Morgenzeit, der Vormittag, *C.*

jútri, *adv.* morgen: jutri zjutraj, morgen früh;
do jutri, bis morgen: jutri („jutre“) mine,
übermorgen, *Rož.-Kres.*: (jutro mine, *Jan.*).

jútrina, *f.* *Mur., Cig., Jan., Dalm.*: pogl. jutrnja.

jútrinji, *adj.* = jutrišnji.

jútrišnji, *adj.* morgig; po jutrišnjem, über-
morgen.

jútriti se, *jútri se. vb. impf.* tagen: jutri se,
es tagt, *Cig.*: hiti se jutriti, der Morgen
geht ſchnell vorwärts, *C.*

jútrka, *f.* das Frühſtück, *C.*

jútrkovati, *ujem, vb. impf.* frühſtücken, *Cig.*

júrman, *m.* neko bajeslovno biſje: hajdimo
kosit, dokler ſe jutman roſo tori, *Trst. (Glas. 1859. II. 17.).*

jůtrna, *f.* *Jan.*: pogl. jutrnja.

jůtrn, *adj.* Morgen-; jůtrna meglá: — pogl. jutrnji.

jůtrnica, *f.* = jutrnjica.

jutrnína, *f.* = jutrnjína. *Mik.*

jůtrnja, *f.* 1) die Morgengabe, *Hip. (Orb.)*; (-trina), *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*: (-trna), *Jan.*: jutrnjo obljubiti, dati, *Dict.*: (-2) der Ehevertrag: jutrnjo delati (-trno), *vzh.Št.-C.*, *Pjk. (Črt.)*; (-3) jutrnja, die Frühandacht, *kajk.-Valj. (Rad)*; jutrnjo zvoniti, Tag läuten, *Bolc. Flužna-Erj. (Torb.)*.

jutrnják, *m.* der Morgenwind, *Mur.*

jůtrnji, *adj.* 1) Morgen-; jutrnja sapa, die Morgenluft; jutrnja zarja, das Morgenroth; morgig; po jutrnjem, übermorgen: (-2) östlich, (-trni) *Danj.-Mik.*; jutrnje, *z)* „čas od jutra do poludne“, *Krn.-Erj. (Torb.)*; (-ž) na jutrnje (-trenje) jo je vzela, ga je vzela, t. j. mož ali žena ima le toliko časa pravico pri hiši ostati, dokler družje živi, *UčT. 1873, 326*.

jůtrnjica, *f.* 1) der Morgenstern: — 2) das Morgeneläute, das Morgenrůhläuten; jutrnjico zvoní: — 3) der musikalische Morgenruř bei Hochzeiten, *C.*, *BKr.*; godci gredo po jutrnjicah; *Pjk. (Črt.)*; — der Morgen- gesang: jutrnjico peči, *Cr.*; — 4) die Frühandacht: v jutrnjici, „in der Metten“, *Trub.*; nav. *pl.* jutrnjice, die Frühmette, *Cig.*, *Jan.*. *C. Štek.*; slišal sem k jutrnjicam zvoniti, *Jsvkr.*; — nav. pisano: jutrnica.

jůtrnjik, *m.* 1) der Morgenwind, *Mur.*, *Jes. Gor.*; — der Stwind, (-trnik) *Cig.*, *Jan.*; (-trenik), *Cig. (T.)*; (-2) = vzhodišče, der Morgenpunft, *Cig.*

jutrnjína, *f.* die Morgengabe = jutrnja. *Mur.*, *Cig.*

jůtrnjiski, *adj.* jutrnje se tičoč: jutrnjsko pismo, der Ehevertrag, *Cig.*, *C.*

jůtro, *n.* 1) der Morgen; dobro jutro! guten Morgen! proti jutru, gegen Morgen, = pod jutro, *Zr.*; za jutra, am frühen Morgen, *Vrsno-Erj. (T.)*. *Met.-Mik.*; v jutro, morgens, am Morgen; sveto jutro zvoní = jutrnjo zvoní, *Sv. Peter - Erj. (Torb.)*; — 2) der Osten, *Cig.*; od jutra smo prišli, *Cig.*; — 3) (po nem.) ein Hoch (Morgen) Landes, *Cig. (T.)*.

jůtros, *adv.* diesen Morgen, heute früh, *Habd.-Mik.*, *Cig.*, *C.*, *BKr.-DSv.*

jůtroska, *adv.* = jutros, *C.*

jůtrošnji, *adj.* von diesem Morgen, von heute früh, *Mur.*

jůtrov, *adj.* Morgen-, östlich: jutrova dežela, das Morgenland, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — jutrovo. das Morgenland, *Cig.*, *Jan.*; na jutrovem, im Morgenlande, *Cig.*; — morgenländisch, *Cig.*, *Jan.*: jutrova civilizacija, *Vest.*

jutrováti se, *úje se. vb. impf.* morgou, *C.*

jůtrovčan, *m.* = jutrovec, *C.*

jůtrovec, *vca.* *m.* der Morgenländer, *Cig.*, *Jan.*, *Cig. (T.)*.

jutrovína, *f.* = jutrova dežela, jutrovo, *C.*

jůtrovnik, *m.* = jutrnjik 2), der Morgenpunft, *Cig.*

jůtrovski, *adj.* morgenländisch; jutrovsko, das Morgenland, *Cig.*

jůtršnji, *adj.* = jutrišnji, *Danj.-Mik.*

jůtršnjice, *f. pl.* = jutrnjica 3), *vzh.Št.*

juvelir, *rja*, *m.* dragotinar, der Juwelier, *Cig.*

jůvkati, *am. vb. impf.* jauchzet, *ogr.-C.*

jůža, *f.* das Thauwetter (?): moker kakor juža, *Kras-Erj. (Torb.)*.

jůžen, *žna. adj.* 1) den Südwestwind betreffend; južni veter, der Südwestwind; južno vreme, das Thauwetter, gelindes Wetter; j. je, es ist Thauwetter; južen sneg, weicher, aufthauender Schnee: — 2) südlich, Süd-, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

jůžina, *f.* 1) das Mittagsmahl, *Kr.-Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — das Nachmittagsmahl, die Hauje, *Št.-Mur.*; = mala južina, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *vzh.Št.-Kr.*; suha j., trockene Mahlzeit (brez pitja), *Cig.*; — 2) suha j., der gemeine Weberknecht (phalangium opilio), *Cig.*, *Jan.*, *Št.-C.*, *Erj. (Z.)*.

jůžinati, *am. vb. impf.* die Nachmittags- oder Mittagsmahlzeit einnehmen; prim. južina.

jůžinica, *f. dem.* južina; der Južbič, kleines Mittagsmahl oder Nachmittagsbrot.

južišče, *n.* der Süd- oder Mittagspunft, *h. t.-Cig. (T.)*.

jůžiti se, jůžim se. *vb. impf.* juži se, es ist Thauwetter, *Cig. (T.)*: = vreme se juži, *C.*, *Z.*

jůžje, *n.* = južno vreme, *Poh.*

južna, *f.* pogl. južina.

južnica, *f.* warmer Nebel (vom Südwind), *UčT.*

južnodežeten, *žna. adj.* südländisch, *Navr. (Let.)*.

južnotečájcn, *žna. adj.* Südpolar-: -jne dežele, *Cig. (T.)*.

južnovzhóden, *dna. adj.*, *Jan.*, pogl. jugovzhoden.

južnozapáden, *dna. adj.*, *Jan.*, pogl. jugozapaden.

K.

k, (h pred k in g), *praepr. c. dat.* kaže 1) kam je kaj namerjeno, obrnjeno, žit; k oknu stopiti; k ognju kaj pristaviti; k stricu iti; vsak ima prste k sebi obrnjene, *Npreg.-Mik.*; k sebi kreniti, (3. B. mit einem Zuhilfenahme) sich links wenden, (*opp.* od sebe); —

k večerji. k maši, k izpovedi iti; — k dežju se pripravljá, ein Regewetter ist im Auszuge; — pridejati, prišteti k čemu kaj; — 2) namen, primernost: žit; k čemu ti bo to? wožu wird dir dies dienen? — k temu, darnach; tudi vse drugo je bilo k temu, war dem

angemejnen, *Svet.(Rok.)*; — 3) čas, kateremu se kako dejanje bliža: gegen; k jutru, k večeru, k mraku; k noči pridem. *južhŠt.*: k božiču, k sv. trem kraljem; na večer k sv. Ivanu, *Navr.(Let.)*; — k letu, iuberš Jahr; — h krati (h kratu), unter einem, *Cig.*; (k prvemu, k drugemu, erſtenš, žviteiſnš, *Cig., Trub.* *Krelj.*: tudi narod tako govori: k zadnjemu, *Jsvkr.*: menda po nem. „zum erſten“ itd.); — 4) razmerje: žu: ljubezen k domovini, zvestoba k rodovini cesarski, *Levst.(Nauk.)*: — narod „k“ tudi pred drugimi soglasniki (razen v, j, h, l, m, n), kakor „h“ izgovarja: prim. *Cv. IX. 1.*

kà, l. *pron.* 1) = kaj; ka kričiš? *vžhŠt.*; — (v vpraševalnih stavkih) denu: ka boš prišel? ka sem jaz to zapovedal? *BIKr.*: *južhŠt.*; — ka-li, oder waš? oder nicht? nekaj se tam kadi: ali kaj gori, ka-li? = breunt eš? oder waš mag jonst der Rauch bedeuten? ali bi mu rekla, ka-li? jell ich eš ihm sagen oder nicht? — 2) = ki: ona najde skratca, ka je na ponjavi peneze sušil, *Glas.-Cv.*; — ll. *conj.* 1) = da, daš; vem, ka —, *vžhŠt.-C.*; *Vest. I. 184.*; — damii: dam ti to, ka si pomoreš, *vžhŠt.-C.*; — 2) = ker: kdo će drugi to storiti, ka sem sam, *vžhŠt.-C.*, *BIKr.*

kábala, f. die Kabbala (jüdische Geheimelehre), *Cig.(T.)*.

kaban, m. der Stof (min.), *Cig.(T.)*; — rus. **kábel**, bla, m. 1) das Seil, *Cig., Št., BIKr.*: kabli za slanino, *Dict.*; ni našla vode v kablu, *LjZv.*; namesto majolik stali so kabli na mizi, *LjZv.*; dezuje kakor iz kabla, *LjZv.*; — 2) der Mejen; po kablu, mejenveise, *V.-Cig.*; pet kablov moke, *Dalm.*; — prim. kabel.

káber, bra, m. die Haarseite der Haut, *V.-Cig.*: črevlji na kabera, *južhŠt.*; — die haarige Seite eines Tuches, *C.*; — prim. kavrna.

kabinēt, m. postranska soba, das Cabinet.

kabinētno, tna, *adj.* Cabinet; kabinetno pismo, t. j. pismo iz vladarske sobe, ein Cabinetšreiben, *Cig., Jan.*

káblica, f. die Melkgele, die Schöpfigele, *Cig., Jan., BIKr.*; — pogl. keblica.

kábljē, m. das Müßchen, *Cig.*; nam. kebljē.

kabljāti se, ám se, *vb. impf.* sich balgen: pastirji kabljali so se in rogljali okolo peč, *Jurč.*; — prim. kaljati se.

kabráti, ám, *vb. impf.* schweißig und schnell gehen, *Z.*: k. po snegu, *Fr.-C.*

kábrn, *adj.* hairig, wellig (vom Tuch), *C.*

kábrna, f. = kavrna, *C.*

kábrnat, *adj.* = kabratn, *Notr.*

kábrnat, *adj.* kavrnat, *C.*

kábrnec, nka, m. = abranec. das juttge Träubchen an der Nebe, das Träubchen von Erten, Haselstauden u. dgl., *StGr.*

kábronek, nka, m. das Fleischlappchen am Halse der Hühner, *ogr.-C.* — prim. kabrnec.

kacálo, n. der Schmierer, *Cig.*

kacáti, ám, *vb. impf.* schmieren, wasen, *Cig., Gor., Dol.*; kaca se, eš išt ein zäher Koth, der Koth klebt an den Füßen, *M.*

kacáv, áva, *adj.* schmiererisch, fröselig, *Cig.*

káč, kácsa, m. = kača, *ogr.-C., Štek.*; Jej, jej komorač, Da te ne pikne pisan kač, *Npr.-Erj.(Torb.)*.

kácsa, f. 1) die Schlang; mrzel kakor kača, *C.*; kačo v žepu imeti, feiu Geld im Sad haben, *Cig., Glas. LjZv.*; tudi = farg sein, *Z.*, jara kača, die Viper, *C.*; — Kleopatrina k., die ägyptische Brillenschlange (naja haje), *Erj.(Z.)*; velikanska k., die gemeine Riesenschlange, die Königsschlange oder Abgottschlange (boa constrictor), *Erj.(Z.)*; rjava k., die Zornnatter (coronella laevis), *Erj.(Z.)*; železna k., die Schnurassel (julus terrestris), *Erj.(Z.)*, *Polj.*

káčar, rja, m. der Secretär, der Schlangenschneider (serpentarius secretarius), *Erj.(Z.)*.

káčast, *adj.* schlangenähnlich.

káče, eta, n. junge Schlang, *Štek.*

káčec, čca, m. 1) das Schlangenmännchen, *kajk.-Valj.(Rad.)*; = kajči kralj, der Schlangenfönnig (v pravljicah), *Kres. VI. 267.*; — 2) die Wolfsmilch (euphorbia), *Jan., C.*

káček, čka, m. = kačnik 2), das Schlangensfrau, *Medv.(Rok.)*; moko zeliče, s katerim se mlade purice pitajo, *BIKr.*

káčela, f. das Meunauge (petromyzon fluviatilis), *Jan., Hip.-C.*; — die Schmerle (cobitis barbatula), *Erj.(Z.)*; — der Steinbeißer (cobitis taenia), *Frey.(F.)*; — = ogor, *Cig.*

káčelica, f. neka riba v Savi, *Zidani Most-Erj.(Torb.)*.

káčica, f. dem. kača; 1) kleine Schlang; — 2) povodna k., das Wasserchlängchen (nais proboscidea), *Erj.(Z.)*; — železna k., die gemeine Schnurassel (julus terrestris), *Erj.(Z.)*; — 3) der Bjierring (b. den Madlern), *V.-Cig.*

kačinka, f. = ogor, *Cig.*

kačiti, káčim, *vb. impf.* 1) reizen, ärgern, aufregen, *Mur., V.-Cig., Jan., C.*; kači me, eš ärgert mich, *Mur.*; — k. se. sich ärgern, zürnen, *Mur., Cig.*; kaj se bodeš kačil! *D.Sr.*; — 2) ichärten, *Z.*

káčja, f. die Zaunkirsche (lonicera xylosteum), *C.*

káčjak, m. 1) = kajči pastir, *C.*; — 2) eine Art Wichtroje (paeonia peregrina), *Gorjansko(Kras)-Erj.(Torb.)*; — die Wolfsmilch (euphorbia sp.), *Št.-Erj.(Torb.)*; prim. káčec; — die Haserwurz (scorzonera), *C.*; — 3) der Serpentin, *C.*; — 4) der Schlangenhilf, *Guts.*

kačjepičen, čna, *adj.* giftig (fig.): k. jezic, kačjepična divjakinja, *LjZv.*

káčji, *adj.* Schlangen; — kačja zalega, das Muttergezücht (fig.).

káčjica, f. neki grm, *Kr.-Valj.(Rad.)*; = kačja, *C.*

káčka, f. 1) der schiefe Abfall der schmalen Dachseite, der Waln, *Rib.-Cig., Notr., Dol.*; — 2) psovka grbastemu človeku, *Dol.*; — 3) k. na podkovi, die Klappe, die Feder: kacka

podkovo ustavlja, da ne more nazaj siliti, *Levst. (Podk.)*.

kačljiv, íva, *adj.* kdor se rad kači, reizbar, ágerlich, *Z.*

kačnica, *f.* 1) = ogor, der Mal, *C.*; — 2) die Wolfsmilch (euphorbia officinalis), *C.*

kačnik, *m.* 1) = kačjak, daš Schlangenschloß, *Mur.*; — 2) daš Schlangenfrait (arum dracuncululus), *Cig., Jan., C.*; — pegasti k., geßtefter Iron (arum maculatum), *Jan., Tuš. (R.)*; — milder Gamander (veronica chamaedrys), *Josch.*; — 3) der Serpentin, *Cig.*; — 4) der Schlangenhilam, *Mur.*

kačnják, *m.* 1) daš Schlangenschloß, *Mur., Cig., C.*; — 2) daš Schlangengift, *C.*; der Schlangenhilam, *Mur.*

kačomájka, *f.* ženska jopa, *Zora.*

kačõn, *m.* daš Schlangennánden: Ti, črv. imaš svoj strup na se vzeti, bodi kača ali kačõn, *Npr. (Podkrcni)-Erj. (Torb.)*.

kačũnka, *f.* daš Schlangenfrait (calla), *Tuš. (B.), Medv. (Rok.)*.

kačur, rja, *m.* 1) daš Schlangennánden, *Mur., Cig., Mik.*; — 2) eine Art Mal (muraena latirostris), *Frey. (F.)*.

kád, *m.* der Rauch, *Cig., Bes., Erj. (Min.)*; — der Höhenrauch, *Tohn.-Erj. (Torb.)*; — prim. čad.

kád, kadi, *f.* der Bottich.

káda, *f.* = kad, *f.*, *Cig., Štrek., Goriš.*

kadá, *adv.* nam. keda, = kedaž: *Rež.-Mik., Jarn. (Sadj.)*.

kadaž, *adv.* nam. kedaž, *Alas., Mur., Cig., Jan., Mik.*; kadaž, kje je Kristus rojen? *Trub.*

kadar, rja, *m.* der Böttcher, der Binder, *Cig., ogr.-C.*; tudi: kádar, *Valj. (Rad.)*.

kádar, *conj.* wann, wenn, jo oft; kadar je leto mušno. je tudi krušno, *Erj. (Torb.)*: kadar me več ne bo, wenn (wann) ich nicht mehr sein werde; kadar pride, po prav, wann immer er kommt, wird es recht sein, *Cig.*; — als: kadar te ni bilo tukaj, während deiner Abwesenheit, *Cig.*; kadar je govoril, pridejo bratje, da (als) er redete, kamen die Brüder, *Met.*; nista me zapazila, kadar sem poslušal, kako sta se pogovarjala, *Levst. (Zb. sp.)*; — kadar koli, wann immer, jo oft; kadar si bodi, wann es immer sei, *Mur.*; — nachdem: kadar se je poročilo prečitalo, *Levst. (Močv.)*.

kadárka, *f.* neka trta, *Vrt., Št.*

kádba, *f.* daš Rauchen, *C.*

kádca, *f.* dem. kad; kleiner Bottich.

káden, dna, *adj.* rauchtig: kadno je, eš raucht, *Svet. (Rok.)*.

kadēnca, *f.* glasopad, die Cadenz (mus.).

káder, *conj.* = kadar, *Cig., Cv.*

kadēt, *m.* vojaški gojenec, der Cadet.

kadētnica, *f.* daš Cadettenhaus, *Cig.*

kadētski, *adj.* Cadetten-.

kádež, *m.* daš Rauchen: k. tobaka, *DZ.*

kádežen, zna, *adj.* Rauch-: kadežni tobak, *C.*

kádi, dja, *m.* der Kadi (türkischer Richter).

kadica, *f.* = kadca, *Cig., Valj. (Rad.)*.

kadič, *m.* = kadivec, *Jan. (H.)*.

kadička, *f.* dem. kadica; kleiner Bottich, *Jan. (H.)*.

kadilen, lna, *adj.* zum Räuchern gehörig, Rauch-, *Mur., Cig.*; kadilni les, daš Räucherholz, *Cig.*; kadilni dar, daš Rauchopfer, *Cig., Jan.*; kadilni altar, *Dalm.*

kadilnica, *f.* 1) daš Rauchfaß, daš Thurbulum; — 2) die Schmauchstube, *Cig.*

kadilnik, *m.* 1) = kadilnica 1), *Meg., Alas., Cig., Jan., Dalm.*; — 2) die Rauchröhre, daš Rauchloch, *Mur.*

kadilnjak, *m.* = kadilnik 1), *Guts.*

kadilo, *n.* 1) daš Räuchern; meso v kadilo dejati, *C.*; — 2) daš Räucherwerk, pos. der Weibrauch.

kaditi, im. *vb. impf.* 1) einen Rauch machen, räuchern; po hiši kaditi, daš Haus einräuchern; k. koga, kaj, báhen, rándern; kadila sem otroka, mazala sem ga, pa ni nič pomagalo, *južhŠt.*; — k. meso, daš Fleisch jechen; — z žveplom sode k., die Flüsser mit Schwefel einbrennen, *Cig.*; pojdi se kaditi, mache, daš du weiter kommst, pack dich! *južhŠt.*; k. komu, jemandem Räucherwerk streuen: mene so zapustili in kade drudim bogom, *Dalm.*; — k. komu, jemandem lobhudein, ihm Weibrauch streuen (3. B. in Reden); — k. se, rauchen: kadi se iz peči; kadi se po sobi; kadi se po gorah, eš ist Höhenrauch; peč se kadi der Dien raucht; njih pusta (= opustošena) dežela se kadi, *Dalm.*; kri se kadi in teče v potokih, *Jap.-Valj. (Rad.)*; — kadi se mu pod nos, eš verdrießt ihn, *Cig., južhŠt.*; = kadi se mu, *ZgD.*: Babilončanom vse to zvedšim (nam. zvedevšim) se je grozno kadilo, *Ravn.*; — 2) k. (tobak). (Tabak) rauchen; ali kadiš? ne kadim; k. cigare; — 3) Staub machen: kaj tako kadiš? *južhŠt.*: k. jo kam. jdnell gehen, *Z.*: to sta jo kadila! *UČT.*; — k. se, stauben: kadi se po cesti.

kadivec, vca, *m.* 1) der Räucherer, *Cig.*; — der Weibrauchstreuer, *Valj. (Rad.)*; — 2) der Tabakraucher.

kadivõ, *n.* daš Räucherwerk, *Jan. (H.)*.

kádmij, *m.* neka kovina, daš Cadmium, *Cig. (T.)*.

kadnáč, *m.* = zapah, *Kras-Levst. (Rok.)*; — prim. it. catenaccio.

kadnik, *m.* = kadilnica 1), daš Rauchfaß, *Let.*

kadríja, *f.* neki ples, die Quadrille, *Cig.*

kadúlja, *f.* der Salbei, *Mur., Cig., Jan.*: koristna k., gebráuchlicher Salbei (salvia officinalis); travníška k., der Wiesen-Salbei (salvia pratensis), *Tuš. (R.)*.

kadúnja, *f.* die Mulde (geog.), *Cig. (T.)*, *Jes.*: nav. pl. kadunje, die Mulde zum Ausjchwingen des Getreides, *Cig., Jan., C., Dol.*: eine größere Mulde, die als Badtrog dient, *Diect. Guts., Mur., Cig., C., Lašče-Levst. (Rok.)*.

kadúnjast, *adj.* muldenförmig, *Cig. (T.), C.*; k. dol, ein Muldenthal, *Jes.*

kadúnjice, *f. pl. dem.* kadunje: die Getreide- oder Futterwanne, (wird auch als Rinderwiege benützt), *južhŠt.*

kadúnjičast, *adj.* = kadunjast, *Cig.*
kadúnjke, *f. pl.* eine Rinderwiege, *vzhŠt.-C.*
kafnjáti se, *ám se. vb. impf.* sich balgen, *Ig (Dol).*
káfra, *f.* der Kämpfer; izginil je kakor káfra, *ivzhŠt.*
kafráti, *ám. vb. impf.* rinnen (von Ketzen); sveče káfrajo, *Suhor, Dol.*
káfrka, *f.* lončena posodica, *kajk.-Valj.(Rad).*
káfrčica, *f. dem.* káfrka, *kajk.-Valj.(Rad).*
káfrn, *adj.* Kämpfer; káfrno olje, daš Kämpfer-öl, *Cig.*
káfrovec, *vca. m.* der Kämpfergeist, *Mur., Cig., Jan., Vod.(Bab.), Strp.*
kaftán, *m.* turško oblačilo, *Der Raftan.*
káhati, *am. vb. impf.* laut husten, *C.*
káhla, *f.* 1) der Nachtopf; — 2) die Zienfachel; — iz nem. Nachel.
káhlca, *f. dem.* kahlja; *der Nachtopf.*
káhlja, *f.* psovka človeku, ki se káhlja; *der Lächer, Cig.*
káhljati, *ám. vb. impf.* 1) = hahljati, hervortritteln, *Jan.*; Krka káhlja kar na ravnem iz tal, kakor iz grla, *Glas.*; vino iz soda káhlja, *Z.*; k. se = zelo kaditi se, *Tolm.-Štek.(Lct.);* — 2) k. se, laut lachen: k. se od veselja, *IjZv., Kr.*
káho, *ota. m.* izut parkelj, *der Hornschuh bei den Russieren, Solkan(Goriš.)-Erj.(Torb.).*
káj, *l. pron. interr.* 1) v vprašanju direktnem in indirektnem: was? kaj bo dobrega? waš bringst du Gutes? po čem? wie theuer; ne vem, kaj mi je storiti, ich weiß nicht, waš ich anfangen soll; — warum? kaj se smeješ? kaj bi molčal? — čemu, k čemu? zu welchem Zweck? warum? čemu srditi se nad ljudstvom? *Ravn.*; — véšai je treba nekaj dopolniti: wie? kaj? celo sovražniki nje-govi ga hvalijo? *Cig.*, (= kaj praviš.); — kaj, ko bi zdaj prišel? wie, wenn er jetzt käme? *Cig.*; (= kaj bi bilo, kaj bi se zgodilo, ko...); — dogovorili se bomo, kaj in kako, wir werden daš Waš und Wie besprechen, *Cig.*; svarim ga, ali kaj (aber waš hilft es), ker me ne posluša; — 2) v vzkliku: kaj meni za to! waš geht daš nich an! kaj pa (pak)! kaj pa (pak) da! allerdingaš! freilich! natürlich! daš will ich meinen! kaj pa da! tako bi že utegnilo biti prav, *Str.*; tudi: kajpada = seveda, *Gr., nk.*; balo je imela, veliko balo, kajpada! *IjZv.*; prvi namen mu je kajpada čednost priporočati mladini, *Gr.*; kaj še! warum nicht gar! pa kaj še! (dod, waš jače ich!) desetkrat pametnejši besedi je od tebe, *Cig.*; kakor rosa vročino hladi, tako de dobro lepa beseda, kaj! od velicega daru boljša je lepa beseda, *Ravn.*; kaj bi! kaj bi tisto! lajnen wir daš! ali si govoril? njim? — kaj govoril! še videl ga nisem! ich habe ihn nicht einmal gesehen, ge-schwiege denn gesprochen; — „kaj“ se rabi za vprašalno besedico: kaj ne: utidi wahr? kaj tako mi vračaš mojo ljubezen? jo atžo vergiltst du mir meine Liebe? kaj me nič več ne poznaš? kennst du mich denn nicht

mehr? — *ll. pron. indef.* kaj, 1) etwas; povej nam kaj, erzähle uns etwas! kaj lepega, etwas Schönes; — on je za kaj, taugt zu etwas; (čemu človek = priden, vreden č., *ogr.-Raič/Let.);* imaš kaj denarjev? hast du ein Geld? — eno leto ali kaj, beifällig ein Jahr; — v vprašanjih: kako je kaj? wie geht es? kam pa kaj zahajaš? wo pflegst du hinzu-gehen? — (beseda „kaj“ je poudarjena) za glagolom „imeti“: nimam ti kaj povedati, ich habe dir nichts zu sagen; nimam mu kaj dati, ich habe nichts, waš ich ihm geben könnte, ich kann ihm nichts geben; ima s čim plačati, er hat die Mittel es zu bezahlen; kdor ima s čim, lahko gre v Rim, *Nyreg.-Cig.*; nimam s čim dolgo plačati, ich habe nicht die Mittel, daš Geld, die Schuld zu bezahlen; — ne morem kaj komu (čemu), ich kann je-manden nicht meistern, eine Sache nicht bewältigen; misli, da ne more kaj tolikemu opravilu, *Ravn.*; sam ji ne morem kaj, allein kann ich ihrer nicht Herr werden, *Urt.*; ne morem vsemu kaj, ich kann nicht alleš bewältigen, *Levst.(M.);* tudi mati ni mogla vsemu kaj, auch die Mutter vermochte nicht alleš, *Urt.*; ne morem si kaj, da ne bi —, ich kann nicht umbin —; — 2) kaj = etwas Bedeutendes: da je kaj, daš es eine Pracht, eine Freude ist; voli so debeli, da je kaj; peli smo, da je bilo kaj; ljudstva je bilo, da je bilo kaj; — befonders viel, recht viel: bilo je kaj ljudstva na bregu, *C.*; letos je bilo kaj gob, *Lašče-Levst.(Rok.);* — sehr, recht; kaj malo, gar wenig, *Cig.*; to je kaj lepo, daš ist recht schön, *C., Levst.(Rok.);* to mi kaj diši, daš schmeckt mir köstlich, *Cig.*; tega smo kaj namlatili! den haben wir gehörig geprügelt, *C.*; ni mi nič kaj dobro, es ist mir nicht recht wohl, *Z.*; — *III.* 1) *pron. rel.* = kar, *na vzhodu*; kaj so najhujše mogli, *Krelj*; kaj več — s tem manje, *Krelj*; kaj goder = kar koli, *Er. tivn.-Mik.*; — 2) *conj.* = da, *na vzhodu*; kaj pomeni to, kaj Peter in Johanes zraven tečeta, *Krelj*; rekel mi je, kaj bode prišel, *Mik.*; — = ker: zato me erti, kaj ga nisem hotela vzeti, *BIKr.-Levst.(M.);* — = kadar (ko): tisto leto, kaj sem k vam prišel, *BIKr.-Levst.(Rok.);* — s čim, *šobald*, *brž ko*, *Cig., Jan., Levst.(Sl. Spr.);* = čim, *Levst.(Sl. Spr.);* — čim — tem, je — desto; čim več, tem bolje.
kája, *f.* 1) daš Mändchen, *Valj.(Rad)*; jantar rabi v kajo, *der Verstein wird als Mändchenpulver verwendet, Erj.(Min.);* — 2) daš Tabak-pulver; za kajo si vendar še imel, für Tabak hattest du doch noch ein Geld, *Zr.*; ali vaš glava boli od kaje? *IjZv.*
kájanje, *cn. 1)* daš Tadeln, *Javn.*; — 2) die Reue, *Cig.(T.).*
kájati, *jam, jem. vb. impf.* 1) tadeln, verweisen, *Javn., Jan., Mik.*; — 2) = kaziti, vernünftigen, *Vrsno-Erj.(Torb.);* — genieren; ali te roka, ker je ranjena, nič ne kaja? *KrGora*; — 3) k. se, Reue empfinden, *Habd.-Mik., kajk.-Valj. Rad., Jan.*; k. se česa, etwas bereuen, *C.*

1. kājba, *f.* die Neue, *C.*
 2. kājba, *f.* = gajba, žajba, *Z.* Jan. (II.).
 kajenje, *n.* 1) das Räucheru; — 2) das Rauchen.
 kājfati, *am. vb. impf. iz. nem.* feifen, *ZgD.*
Kr.
 kājfež, *et. m.* das Vöfchhorn, *Gor.*
 kājfe, *eta. m.* = pipec, das Schnappmesser,
BLKr.
 kājha, *f.* der Kerker, *Zora, Št.*; — *iz nem.*
 Reiche.
 kājka, *pron. indef.* = kjekaj, irgend etwas,
C. kajk.-Vest.; (tako tudi: kajkam, kajkod
 itd., kajk.-Mik.).
 kājmakam, *m.* turški namestnik, der Kamma-
 sam, *Jan.*
 kājman, *m.* = aligator, *Jan. Erj. (Ž.).*
 kajôn, *m.* psovka: schlechter Kerl, ein Schelm;
 — *prim. fr. coion.*
 kājpada, *adv.* freilich, natürlich, *nk.*; — *prim.*
 kaj l. 2).
 kājper, *m.* neka zemeljska tvorba, der Reuper
 (geol.), *Cig. (T.).*
 kājsi, *adv.* pšenica je kajsi (= kaj si), išt vor-
 treiflich, *C.*; — *prim. kaj l. 2).*
 kājsikrat, *adv.* = dostikrat, *Bes.*
 kājti, *adv.* = kajti II., *Tolm.-C.*
 kājti, *l. conj.* = ker, *Mik., vzhŠt.*; denarce
 je potratila za solnčnik, klobuček, mreže,
 kajti je tudi nji dišala gosposčina. *LjZv.*;
 — = zakaj, denn, *Mur., Cig., Jan., Levst.*
(Sl. Spr.), nk.; (v tem pomenu napačno,
prim. Cv. VII. 9.); — *II. adv.* = mnogo,
Tolm.-Erj. (Torb.); — prim. kaj l. 2).
 kajūta, *f.* izbica na ladji, die Kajüte, *Cig.,*
Jan., nk.
 kājza, *f.* die Keische, die Hütte, *Cig., Slom.-C.,*
Št., Dol., Notr.; — *iz nem.*
 kajžar, *ria, m.* der Keischler, der Händsker, *Cig.,*
Jan., C., Št., Dol., Notr.
 kajžarica, *f.* die Keischlerin, die Händlerin,
Št., Dol., Notr.
 kajžnik, *m.* = kajžar, *Jan.*
 kāk, *I. pron. interr.* wie beschaffen? was für
 ein? po kakem? auf welche Weise, *Cig.*; —
 v vzkliku: kaki ste to ljudje! *juzhŠt.*; kak
 prizor! welch ein Anblick! *Jan.*; — *II. pron.*
indef. irgend wie beschaffen, irgend ein; bo-
 jim se, da bi se kaka nesreča ne primerila:
 — kakih deset goldinarjev bo že treba pla-
 čati, etna zehni Gulden wird es wohl kosten,
juzhŠt.; — kako uro se ostanem, eine Stunde
 etna will ich noch bleiben; kaj to pomaga,
 če si kak goldinar (hie und da einen Gulden,
 einige Gulden) prihranim! *Cig.*; — *III. pron.*
rel. = kakršen: na vzhodu; možje, kaki
 so Grimm i. dr., *Zora.*
 kāk, *I. adv. interr.* = kako? wie? *Mur.*; —
II. adv. rel. = kakor, *vzhŠt., ogr.*; — = ki:
 drevo, kak je bil prič na njem, *vzhŠt.-C.*;
 — *III. conj.* = kadar (ko): kak je čul, als
 er hörte, *ogr.-C.*
 kāk, *interj. pñi!* (v otročjem govoru).
 kakadū, *m.* = kakadūj, *Cig.*
 kakadūj, *m.* rumenočopasti k., der gelbhaubige
 Kafadu (cacatua sulphurea). *Erj. (Ž.).*

- kakāo, *m.* der Cacao, *Cig.*
 kakāov, *adj.* Cacao, kakaovo zrno, maslo, *Cig.*
 kakāovec, *vca, m.* kakaovci, Cacaopflanzen
 (Büttneriaceae), *Cig. (T.). Tuš. (R.).* pravi k.,
 echter Cacao Baum (theobroma cacao), *Tuš.*
(R.).
 kakaovina, *f.* die Cacaomasse, *Jan.*
 kakaovnik, *m.* = kakaovec, *Jan.*
 kakaovnjāk, *m.* = kakaovnik, *Cig.*
 kākati, *am, vb. impf.* faden, (v otročjem go-
 voru).
 kakikrat, *adv.* = kakšenkrat, *Cig., Jan.*
 kakô, *adv. l. interr.* wie? kako se imaš? kako
 dolg? wie lang? kako ti je? wie befindest du
 dich? kako ste? wie geht es euch, *vzhŠt.*;
 kako, da ne? wie so denn nicht? kako to?
 wie so? — v indirektnem vprašanju: kdo
 ve, kako še bo. wer weiß, wie es noch kommen
 wird; ne ve, kako in kaj, er weiß weder
 aus noch ein, *Cig.*; — v vzkliku: kako lep
 je svet! wie schön ist die Welt! kako bi zdaj
 spal! wie könnte ich jetzt schlafen, *Cig.*; kako
 pa! kako pa da! freilich natürlich (= wie
 denn anders!); — *II. indef.* irgendwie; če bo
 le kako mogoče: boš si že kako pomogel.
 kakôča, *f.* die Qualität, *C.*
 kākor, *adv. rel.* wie; tako povem, kakor sem
 slišal: kakor (si) bodi, kakor koli, wie immer;
 kakor vse kaže, allem Ansehen nach; kakor
 pride, kakor kann. je nachdem, darnach es
 kommt: kakor najbolje ve in zna. nach bestem
 Wissen, *Jan.*; — jo wahr: kakor resnično
 je Bog v nebesih. = jo wahr Gott lebt,
Cig.; kakor sem človek, kakor imam brado,
Levst. (Rok.); — glečijam, gewissermaßen,
Cig.; jaz sem mu kakor jerob, *Levst. (M.);*
 prosí me, naj mu kakor posodim. *Levst.*
(M.); — vergleichsweise: kakor danes je bila
 poroka, kakor jutri pa je umrla nevesta,
Levst. (Rok.); — als: jaz kakor mati, ich
 als Mutter; = kakor si: deželno kakor si
 preiskovalno sodišče, *DZ.*; — kakor da,
 wie wenn, als wenn; dela se, kakor da bi
 nič ne vedel o tem; zdelo se mi je, kakor
 da so prišli nebeški angelci, *LjZv.*; brez
 „da“: kakor bi hotel reči, als wollte er sagen:
 kakor bi trenil, in einem Augenblick: kakor
 — tako, wie — jo, ja wohl! — als auch: —
 wie — auch, obgleich: prisiljena bom se tebi
 slovo dati, kakor nerada, *Parl.*; — kakor.
 jobald, *Cig., Levst. (Sl. Spr.):* kakor beseda
 materna umira, peša tudi narodna slava in
 moč, *Slom.-Jan. (Slovni.);* kakor hitro, jobald;
 — = ko, nego, als: lepša je, kakor ti.
 kākoršen, *šna. adj.* tako se skoro sploh piše
 za: kakršen.
 kākoršnost, *f.* = kakšnost, *Jsvkr.*
 kākôst, *f.* die Beschaffenheit, die Qualität, *Mur.,*
Cig., Jan.
 kākôšen, *šna. adj.* *Mur., Cig., Jan., Levst.*
(Sl. Spr.), pogl. kakovšen, kakšen.
 kākôv, *adj.* = kakšen, *Mur., Cig., Jan., Met.,*
Levst. (Sl. Spr.); vi veste, kakove zapovedi
 sem vam dal, *Dalm.*; tudi: kākov, *Št.*; črez
 kakove pol ure, *Išk. (Čit.).*

kakôvcr, *pron. rel. indecl.* wie beschaffen, *Levst. (Sl. Spr.), Trub., Dalm.*; s kakover mero vi merite, s to se bo vam zopet merilo. *Dalm.*; sv. pismo. v kakover jeziku bodi, die hl. Schrift, in welcher Sprache immer, *Dalm.*; kakover so matere, take so hčere. *Levst. (Sl. Spr.)*; kadar kdo kakover koli živino da, wann jemand ein irgendwie beschaffenes Vieh gibt, *Levst. (Sl. Spr.)*.

kakôvost, *f.* die Qualität, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

kakovrêd, *adv.* um welche Zeit? *Mariborska ok.-C.*

kakôvršen, *šna. adj.* = kakršen: kakovršen koli. *Dalm.*

kakôvstvô, *n.* die Qualität, *Cig. (T.)*; — stsl. **kakôvstven**, *adj.* qualitativ, *Cig. (T.)*

kakôvšen, *šna. adj.* = kakšen. *Levst. (Nauk), Vrt.*

kakršen, *šna. adj.* wie beschaffen (rel.); kakršen je bil, takšen je še zdaj; (kakeršen. *Cv., Levst.*).

kakršnost, *f.* = kakšnost, (-nôst) *Kast.*

kakšên, *adj.* I. *pron. interr.* wie beschaffen? waš für ein? — v vzkliku: za Boga, kakšni ste! wie seht ihr aus! — II. *indef.* irgendwie beschaffen, irgend ein; pes kakšno kost kje dobi; če kakšen berač pride, daj mu kaj! — III. *rel.* = kakršen, *na vzhodu.*

kakšênkrat, *adv.* hic und da einmal, manchmal.

kakšni, *adj.* = kakšen, *C., Mik., vzhŠt., ogr.*

kakšnost, *f.* die Qualität, die Beschaffenheit, *Mur., Cig. (T.), DZ., nk.*

kakšte, **kakšteč**, *adv.* = kakor koli (-šteč = hoteč). *ogr.-Mik.*; — prim. hte.

kakt, *m.* der Cactus, *Jan., Tuš. (R.).*

kakti, *conj.* = kakor, *Mur., vzhŠt.-M., ogr.-Levst. (Rok.);* kakti — tak i, wie — jo auch, *ogr.*

kaktica, *f.* kaktice. Cactuspflanzen (cactae). *Jan., Tuš. (R.).*

kakto, *conj.* = kakor, *ogr.-C.*

kaktovnica, *f.* = kaktica, *Cig. (T.).*

kakúkavica, *f.* das gemeine Rhabentrant (orchis morio). *Rodik (Kras)-Erj. (Torb.).*

1. **kâl**, *m.* 1) der Reith in Pflügen, *Cig.*; — die Hebe, das Sediment, *Jan., C.*; — 2) eine flache Vertiefung, in welcher sich Regenwasser ansammelt, die Lache, *Cig., Jan., C., Notr.*; iz kala napiti se, *Vrtov.*; domače vasi umazani kal, *Zv.*; skoro pri vsaki hiši je kak kal, *BlKr.*; die Viehränke, *Štek.*; v kalih tudi živino napajajo, *Nov.*

2. **kâl**, *m.* — 1. kal *f.* der Reim, *Zv., Škrinj., Raven -Valj. (Rad.).*

1. **kâl**, *î. f.* der Reim; kali pogmati, zu Reimen anfangen.

2. **kâl**, *î. f.* die Härtung des Eisens (als Eigenschaft); dobra, mehka k., *Cig.*

kalâtnik, *m.* = kalalo, *lp.*

kalâlo, *n.* der Schöpfseimer, *Jan., lp.*

kalamâriš, *m.* das Tintenfaß, *ogr.-Valj. (Rad.);* prim. lat. calamarius, zum Schreibzeug gehörig

kalamêr, *m.* das Bleiloth, *Cig. (T.);* — prim. hs. kalamir.

kalamina, *f.* der Galmei, *Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Min.);* — prim. fr. calamine, Galmei.

kalamit, *m.* = magnet, *Cig., Vrtov. (Vim.);* — prim. it. calamita, Magnet.

kalamita, *f.* = strelovod, *Cig.*; — prim. kalamita.

kalân, *lnâ, adj.* = kalen.

kâlanec, *nca, m.* ein geschligtes Fell, *V.-Cig.*

kâlanica, *f.* 1) das Spaltstheil, *Cig., Jan., Mik., BlKr.*; kalanice, langes Spaltholz, *BlKr., M.*; — 2) = kalanka, *Mur., Cig., Jan., C., vzhŠt.*; ein vom Kerne gehendes Dbst überhanpt, *Mur.*

1. **kâlanje**, *n.* das Spalten, *Mur., Cig., vzhŠt.*

2. **kalânje**, *n.* das Schöpfen; prim. 2. kalati.

kâlanka, *f.* vom Kern gehende Pflanz, *Mur., Cig., C., Kras, lp.-Erj. (Torb.), Dol., jvzhŠt.*

1. **kâlâr**, *rja, m.* neka vinska trta, *Rihenberk-Erj. (Torb.).*

2. **kalâr**, *rja, m.* der Dorsh (gadus callarias), *Erj. (Ž.).*

3. **kalâr**, *rja, m.* kdor vodo kala, der Schöpfer, *Jan.*

kâlâst, *adj.* Reime habend, reimend: kalasto zito, *Levst. (M.).*

1. **kâlâti**, *am. vb. impf.* spalten, schlügen, *Mur., Cig., Jan.*; debelejši les na drobno k., *vzhŠt.*; drva k. = cepiti, *Dalm., BlKr., Dol., jvzhŠt.*; k. se, sich spalten: pečine so se kalale, *Mur.*; — koza se kala = poka, *Cig.*

2. **kalâti**, *âm, vb. impf.* 1) mit dem Wasser-eimer Wasser aus dem Brunnen, der Cisterne herausfördern, schöpfen, *Jan., lp., Kras.*; kâlâti, *Prim.-Erj. (Torb.);* — 2) sinken: voda kala, *Blc.-C.*; — prim. it. calare (*tr.*) niederlassen (*intr.*) sinken, abnehmen.

kâlavec, *vca, m.* 1) ein Werkzeug zum Spalten, *Mur.*; — der Klieber, *Jan.*; — 2) kalavci, die Spate (min.), *C., Cig. (T.).*

kâlcedon, *m.* neki kamen, ki spada h kremenjakom, der Chalcedon, *Cig., Erj. (Min.).*

kâlciij, *m.* neka kemična tvarina (kovina), das Calcium, *Cig. (T.).*

kâlciinâcija, *f.* die Verfassung, die Calcination (chem.), *Cig. (T.).*

kâlêček, *čka, m. dem.* 1. kalec *m.* das Reimchen, *Cig.*

kâlêmar, *rja, m.* der Schweineicheider, *Tolm.-Levst. (Rok.)* — prim. švic. galzler = Schweineicheider, *Levst. (Rok.).*

1. **kâlêc**, *lca, m. dem.* 2. kal *m.* das Reimchen, *Cig.*

2. **kâlêc**, *lca, m. Jan. (H.).* vgl. kavec, skavec.

kâlêjdoskôp, *m.* krasogled, das Kâlêjdoskop (phys.), *Cig. (T.).*

kâlên, *lna, adj.* trübe; kalna voda; kalno oko.

kâlêstrâti, *âm, vb. impf.* pantschen; po vodi k., *C.*

1. **kâlêž**, *m.* = gošča, drozga; die Hebe, das Sediment, *C.*; ein Gemenge von Dünger, Erde, Wasser u dgl zum Düngen der Heben, *jvzhŠt.*; — prim. 1. kal *m.*

2. kälčez, *m.* 1) das Härten des Eisens, *Krn.*;
— 2) der Löschtrog der Schmiede, *V.-Cig.*;
— prim. 3. kaliti.
- káli, = ka li, *pogl.* ka l. 1).
- káli, *ija*, *m.* kemična tvarina, das Kali, *Cig.* (*T.*).
- kaliber, *bra.* *m.* die Gewehrweite, das Kalibermaß, das Caliber; tudi: der Schlag, die Güte.
1. kálíca, *f.* = zagozda; der Keil, *Notr.*;
— prim. 1. kalati.
2. kálíca, *f.* 1) das Keimblatt, der Samenlappen, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *Tuš.* (*B.*); der Trieb; lukove kalice = lukova cima, *LjZv.*; — 2) schwarzer Kummel (*nigella sativa*), *Medv.* (*Rok.*).
- kalič, *íca*, *m.* *dem.* 1. kal; kleine Lache; kaliči ob vaseh, *LjZv.*
- kaličnica, *f.* kaličnice, samenlappige Pflanzen, *Jan.*
- kálj, *m.* kemična tvarina, das Kalium, *Cig.* (*T.*).
- kalikstíneec, *nea*, *m.* der Calixtiner, *Jan.*
- kalítnica, *f.* 1) das Hartwasser der Eisenarbeiter, *Cig.*; — 2) = kalitnik, *Cig.*
- kalitnik, *m.* die Harttöne, das Abfüßfaß, *Cig.*
- kalít, *n.* 1) das Härtungsmittel, das Hartwasser der Eisenarbeiter, *Cig.*; — 2) die Härtung (des Eisens), *Cig.*
- kalimār, *rja*, *m.* das Schreibzeug, *Dalm.*; — prim. kalamariš.
- kalín, *m.* der Gimpel oder Blaufink (*fringilla pyrrhula*), *Cig.*, *Jan.*, *Erj.* (*Ž.*); kalín debeloglavec, *Preš.*
- kalína, *f.* 1) die Pflüge, *C.*, *Z.*; — 2) der Wasserholunder (*viburnum opulus*), *St.-C.*; (tudi čes., rus.); — napačno: die Kaimweide (*ligustrum vulgare*), *Tuš.* (*R.*), *Cig.*, *Jan.* (po hs.); *pogl.* kostenika, pasji les. *C.*
- kalíneec kalónec, *adv.* nositi koga kalíneec kalonec, jemanden huckepack tragen, *Bole-Erj.* (*Torb.*); — prim. it. essere coccolone, fauern, hochen, *Erj.* (*Torb.*).
- kalínje, *n.* das Wasserholundergeträuch, *Z.*
- kalínovec, *vca*, *m.* der Wasserholunderbaum, *C.*
- kalínovina, *f.* das Holz oder Gesträuch vom Wasserholunder, *Cig.*
- kalínovje, *n.* = kalinje, *Z.*
- kališ, *m.* die Pflüge, *C.*; der Koth, *ogr.-Mik.*
- kališati se, ísam se, *vb. impf.* sich in einer Pflüge wälzen, *C.*; svinje se kališajo po mlaki, *jržh.St.*
- kališče, *n.* die Pflüge, *Habd.-Mik.*, *Jan.*, *C.*; die Mistlache; svinje se v kališči kaluzajo, *Fr.-C.*
- kalítev, *tve*, *f.* die Härtung (des Eisens), *Jan.*
1. kalíti, *ím*, *vb. impf.* feimen, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*); — prim. kal f.
2. kalítu, *ím*, *vb. impf.* 1) trüben; vodo, vino k.; veselje komu k.; k. se, sich trüben, trübe werden; vino se kali; — 2) k. se, = kaljati, kališati, kaluzati se, *Habd.-C.*
3. kalíti, *ím*, *vb. impf.* (glühendes Eisen) im Wasser fühlen, härten, fühlen; kovač železo v vodi kali; tudi kalíti: (sablja) je v kajem strupu kaljena, *Npes.-K.*; — kaljen = prebrisan, *Gor.*

kaliv, *iva*, *adj.* feimfähig, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *UžT.*

1. kalívce, *vca*, *m.* der Trüber, *Cig.*

2. kalívce, *vca*, *m.* der Härter (des Eisens), *Cig.*

kalívost, *f.* die Keimfähigkeit, *Cig.*, *Nov.*, *SlN.*

kalíz, *m.* = kališ, die Pflüge, *Jan.*; der Bodenfuß, *Cig.*; kalíz narediti, eine Trübung bewirken, *LjZv.*; der Milchmaid, *Jan.*; v bukvalh za prosti ljud ne smemo delati kalíža, *Glas.*

kálja, *f.* 1) der Schmutz am Leibe, *Bodrež pri Kanalu* (*Goriš.-Erj.* (*Torb.*)); — 2) neka jed. skuhana od maselnika. skute in moke, *Bole-Erj.* (*Torb.*).

káljati, *am*, *vb. impf.* 1) = mazati, grdo pisati, *Krn-Erj.* (*Torb.*); — 2) kaljati se, sich im Koth wälzen; svinje se v kališču kaljajo (kaljajo), *BlK.*

1. kaljénje, *n.* das Keimen, das Aufgehen, *Cig.*

2. kaljénje, *n.* das Trüben.

3. kaljénje, *n.* die Härtung (des Eisens), *Jan.*, *Cig.* (*T.*).

kálmež, *m.* = kolmež, *Nov.*

kalmük, *m.* eine Art wollener Zeug, der Kalmuk.

kalmúkast, *adj.* aus Kalmuk: kalmukasta suknja, *Bes.*

kálnast, *adj.* trüblich, *Cig.*

kálnat, *adj.* kar se da kalati, íwaltbar, *jržh.St.*

kalnéti, *ím*, *vb. impf.* trübe werden, ermatten (vom Glanz), *Cig.*

kalníca, *f.* 1) trübes Wasser, das Pflügewasser, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Vod.* (*Ižb. sp.*); — 2) das Bergrecht, eine Abgabe vom (trüben?) Wein, *Cig.*; — 3) die Dungsfliege (*crystalis*), *Erj.* (*Z.*).

kalník, *m.* der Löschtrog, *V.-Cig.*, *Jan.*, *DZ.*

kalnóba, *f.* die Trübe, *C.*

kálnost, *f.* die Trübe, *Cig.*, *Jan.*

kalobúra, *f.* trübes Getränk, das Gopantich, *C.*

kalobúriti, *úrim*, *vb. impf.* pantichen, *C.*

kaloméi, *m.* das Kalomel (chem.), *Cig.* (*T.*).

kalónci, *adv.* huckepack, k. nositi, *Krn-Erj.* (*Torb.*); — prim. kalíneec kalonec.

kálong, *m.* der fliegende Hund (*pteropus edulis*), *Erj.* (*Ž.*).

kaloríja, *f.* toplotna edinica, die Calorie (phys.), *Jan.* (*H.*).

kalovina, *f.* der Eschlamm, tiefer Koth, *Cig.*, *Jan.*, *C.*

1. kalovít, *adj.* morastig, *Cig.*, *Jan.*; — hs.

2. kalovít, *adj.* feimwoll, *Cig.*

kálovnica, *f.* *Koborid*, *Ponikve* (*Goriš.-Erj.* (*Torb.*); *pogl.* kalanica 1).

kálovnik, *m.* *Sól.*; *pogl.* kalanica 1).

kalpétra, *f.* der Weißreißer (*platatea leucorodia*), *V.-Cig.*

kalúdra, *f.* 1) der Nachwein, der Lauer, *St.-C.*; das Gopantich, *Ip.*; — 2) schmutziges Frauenzimmer, *C.*

kaludráti, *ám*, *vb. impf.* 1) pantichen, *C.*; — 2) k. se = kaluzati se, *C.*

kalúp, *m.* die Form, die Gußform, das Modell, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*); — prim. hs. kalup iz tur., *Mik.* (*Et.*).

kalúpar, *rja*, *m.* der Formenmacher, der Modellschneider, *Cig.*, *Jan.*

kalúparski, *adj.* die Formenmacher betreffend; k. pesek, der Formjand, *Cig. (T.)*; kaluparska priprava, das Formzeug, *Cig.*
 kalúparstvo, *n.* die Formkunst, die Modellierkunst, *Cig. (T.)*. *C.*
 kalúpen, *pa. adj.* Form, *Cig.*
 kalúpiti, *úpm.* *vb. impf.* formen, *Cig. (T.)*.
 kaluporéz, *réza. m.* der Formenschneider, *Cig.*
 kaluporéžba, *f.* das Formschneiden, *Cig.*
 kaluporéžec, *zca. m.* der Formschneider, *Jan.*
 kalušíráti, *ám. vb. impf.* trüben, *C.*
 kalúža, *f.* die Kothlache, die Pfütze, *Mur., Cig., Jan., Notr., SlGor.*
 kalúžast, *adj.* pflüßig, lachig, *Mur., Cig.*
 kalúžati, *am. vb. impf.* im Koth wälzen, *Mur.;* k. se, sich im Koth wälzen, in der Pfütze baden, *Mur., Jan., Mik.;* svinje se kaluzajo, *C., SlGor.*
 kalúžen, *žna. adj.* pflüßig, schlammig, *Cig., Jan.*
 kalúžiti, *úžim. vb. impf.* stagnieren, *Jan. (H.)*.
 kalúžnat, *adj.* pflüßig, lachig, *Jan.*
 kalúžnica, *f.* 1) das Pfützwasser, *Cig., Jan.;* — 2) navadna k., die gemeine Sumpfschnecke (paludina vivipara), *Erj. (Ž.);* — 3) die Sumpfschnecke (caltha palustris), *Cig., Jan., Tuš. (R.)*.
 kalpák, *m.* madzarsko pokrivalo, der Kalpak.
 kalvilár, *rja. m.* der Calville Apfel, *Jan., Nov.*
 kalvinec, *nca. m.* der Anhänger der calvinischen Lehre, der Calvinist, *Cig., Jan.*
 kalvinizem, *zma. m.* der Calvinismus, *Jan.*
 kalvinka, *f.* die Calvinistin, *Cig.*
 kalvinski, *adj.* calvinisch, *Cig., Jan.*
 kalvinstvo, *n.* der Calvinismus, *Cig., Jan.*
 kám, *adv.* 1. *inter.* wohin? kam greš? kam li? wohin denn doch, *Levt.;* kam to, wohin doch? *C.;* ne vem ne kod ne kam, ich weiß weder aus noch ein; — v vzkliku: kam smo prišli! wohin sind wir gekommen! — pred komparativom: viel, weit; kam lepši, viel schöner, *C.;* — kam ne, geschweige denn: on bi cigana ukanil, kam ne bi mene, *C.;* = kam li: on nema peneza, kam li goldinar, *C.;* = kam li še, *Vrt.;* — 11. *indef.* kám. irgendwohin; kam drugam, sonst wohin; pojdí (si) kam! warum nicht gar! *Levt. (M.);* — ni kam iti v tem vremenu, in diesem Wetter kann man irgendshin gehen; — kam — kam. sowohl als auch: smrt kam bogate kam nevoljne jednako jemlje, *ogr. C.*
 kama, *adv.* = kam, *ogr. Mik., C.*
 kamaraš, *m.* eine Art Zeug, *C.*
 kamarašnica, *f.* suknja iz kamaraša, *vzh. St. - C.*
 kamašna, *f.* die Gamalche, *Cig.*
 kâmba, *f.* 1) der gebogene Stab am Noche, der dem Schien um den Hals gegeben wird, *Cig., Hkr., Dol., Notr.;* kamba od jarma, *Levt. (Zb. sp.);* — 2) eine Vorrichtung, damit Vögel zu fangen, *Sempas (Goriš.) - Erj. (Torb.);* die Dohne, *Cig.;* die Schlinge, *Z.;* — die Waage, *Zil. - Javn. (Rok);* — 3) eine Handhabe an der Thür, der Thürgreif, *Cig., Jan.;* — 4) der Schließhaken, in welchen der Riegel des Schlosses schnappt, *Cig.;* — 5) der Rinnbach,

Rež. - C.; — prim. avstr. - nem. kamp = kummet, *C.;* gr. $\kappa\acute{\alpha}\mu\beta\eta$, res curva, *Mik. (Et.).*
 kambáč, *m.* kebel (škat) z železno kambo, *Ponikve - Erj. (Torb.);* — die Milchgette, *C., Polj., Tolm.*
 kâmbala, *f.* die Platteiße (pleuronectes platessa), *Cig., Jan.;* — rus.
 kambast, *adj.* kambi podoben, *Cig.;* kambasto vzbočena opna, prepona zvana, *Erj. (Som.).*
 kâmbati se, *am se, vb. impf.* Schlingen bilden, *C.*
 kâmbica, *f.* dem. kamba; 1) die Dohne, die Schlinge (beim Vogelfang), *Cig.;* — 2) der Kloben an der Waage, das Waagegericht, *V. - Cig.*
 kâmbnica, *f.* die Wendungsschlinge, *V. - Cig.;*
 kâmbora, *f.* dolga in debela smokva dolzega repa, *Ip. - Erj. (Torb.).*
 kambrík, *m.* eine Art Stoff: Cambries, Kammerstuch (dünne ledere Watteleinwand aus Cambridge, deutsch: Kamerysch), *Cig.*
 kamč-, *pozn.* kamenč-.
 kameja, *f.* erhabene geschnittener Edelstein, die Camee, *Cig. (T.).*
 kamčla, *f.* das Kameel: dvogrba k., das Trampeltier oder baktrisches Kameel (camelus bactrianus), enogrba k., das einhöckerige Kameel oder Dromedar (camelus dromedarius), *Erj. (Ž.).*
 kamčlar, *rja. m.* der Kameeltreiber, *Cig.*
 kamčleon, *m.* das Chamäleon, *Cig., Jan.;* afrikanski k., das afrikanische Chamäleon (chamaeleo vulgaris), *Erj. (Ž.).*
 kamelica, *f.* *Cig., C.,* *pozn.* kamelica.
 kamelija, *f.* die Camelle (camellia japonica), *Cig., Jan., Tuš. (R.).*
 kamčlji, *adj.* vom Kameel.
 kamelopârd, *m.* die Giraffe (camelopardalis), *Jap. - C.*
 kamelopârdal, *m.* die Giraffe, *Cig.*
 kâmen, *m.* der Stein; ima trdo srce kakor k.: k. se mi je odvalil od srca, es fiel mir ein Stein vom Herzen; k. lomiti, Steine brechen; k. rezati, den Stein behauen, *Diet.;* rezani k., der Quaderstein, *Cig., Jan., Dalm., nk.;* kresilni k., der Feuerstein; dragi k., der Edelstein; lahki k., der Kalkstein, *Cig., Jan., C.;* glubi k., der Bimsstein, *Z.;* scejeni k., der Tropfstein, *Trnovo - Erj. (Torb.);* beli k., der Weißstein, der Granulit, *Cig. (T.);* der Kalkstein, *C.;* sinji k., die Grauwacke, *Z.;* kislí k., der Kalk, *Cig., C.;* peklenski k., der Höllenstein, *Sen. (Fiz.);* mlinski k., der Mühlstein; na dva kamena mleti, mit zwei Mühlsteinen, *Cig., Jan.;* k. vložiti, den Grund legen, *M.;* temeljni k., der Grundstein, *Cig., Jan., nk. (hs.);* — vkladni k., *Cig., Jan.;* žgani k., der Ziegelstein, *C.;* vinski k., der Weinstein, *Cig., Jan., DZ. (po nem.);* k. v mehurju, der Blasenstein, *Cig.*
 kâmen, *adj.* steinern, stein, *Mur., Cig.;* Pod lipo stoji miza, Oj miza kâmena, *Npes. - Vrt.;* zagledne kameno mizo, *Npr. (vzh. St.) -*

Kres; kameni ogelj, die Steinfoble, *Cig. (T.)*; kameno olje, das Steitöl, das Petroleum, *Cig. (T.)*. *Levst. (Nauk.)*. *Znid.*; kamena smola, das Erdharz, *Erj. (Min.)*; kamena posodba, steinerne Gefäße, *Raič. (Slov.)*; tudi: kamžen, *Mur., Vrt.*

kamenár, rja, m. der Steinmetz, *Štrck., Vrtov. (Km. k.)*.

kamenárnica, f. die Steinmetzwerkstätte, *Jan., C.*

kamenárski, adj. Steinmetz-, *Cig.*

kamenárstvó, n. die Steinmetzkunst, *Cig.*

kāmenast, adj. steinicht, steinartig, *Mur., Cig., Jan.*

kāmenat, adj. steinig; na kamenato vseljati. *Trub.*; — steinern: miza kamenata (nav. kāmata): kamenata sol, das Steinsalz, *Vod. (Ižb. sp.)*.

kamenāti, ām, vb. *impf.* steinigen, *Jan., Valj. (Rad.)*.

kamenāvec, vca, m. der Steinger, *Jan.*

kāmenčati, am, vb. *impf.* mit Steindchen spielen, *Notr.*

kāmenček, čka, m. dem. kamenec, das Steindchen; slušni kamenčki, die Gehörsteindchen (Tollsthen), *Erj. (Som.)*; — kamenčki, Steinbeeren, *KrGora*; (prim. kamenica 9).

kāmenčič, m. = kamenček.

kāmenče, n. coll. Steindchen, *Zora.*

kāmenčkatí, am, vb. *impf.* mit Steindchen spielen, *Kr.*; tudi: k. se, *Ižv.*

kāmenec, nca, m. das Steindchen, *Cig., C., Dalm., Valj. (Rad.)*; — der Blasenstein, *Valj. (Rad.)*; žolčni kamenci, Gallensteine, *Erj. (Z.)*; — der Mann, *C.*

kamenžen, adj. steinern, Stein-: (nav. kamžen).

kamenženje, n. der Versteinigungsproceß, *Cig. (T.)*.

kamenžeti, im, vb. *impf.* versteinern, *Mur., Cig., Met., Danj.-Valj. (Rad.)*.

kāmenica, f. 1) der Ort, wo Steine gebrochen werden, der Steinbruch, *C.*; — 2) die Steinmetzwerkstätte, *C.*; — 3) ein steinernes Gefäß (s. B. das Weihwasserbeden), *C.*; — 4) steinerne Rechentafel, *ogr.-C.*; — 5) steinernes Haus, *Jan.*; — 6) kamence, ein Wagengestell, auf welches Steine angeladen werden, *Štrck.*; — 7) das Muschelthier, *Jan.*; — die Muffler, *Cig., C. (hs.)*; — der Kochen (raja), *Prim. - Erj. (Torb.)*; — trnjeva k., der gemeine Stachelrochen (raja clavata), *Erj. (Z.)*; — 8) der Stein (eine Krankheit), *Mur.*; — 9) die Felsenbrombeere (rubus saxatilis), *C., Medv. (Rok.)*.

kāmenič, m. das Steindchen, *Valj. (Rad.)*.

kāmeničar, arja, m. = slegur, die Steindrossel (turdus saxatilis), *Frey. (F.)*.

kāmeniče, n. coll. Steindchen; — steiniger Boden, *Cig., C., Vrt.*

kāmeničnik, m. der Steinfrebs, *C.*

kamenika, f. das Johannisfrant (hypericum perforatum), *C.*; — die Teesballe (teesdalia), *C., Medv. (Rok.)*; — der Teufelsabbijß (succisa), *C.*

kamenína, f. das Steingut, das Steingzeug, *Jan., Cig. (T.)*. *C.*

kamenit, adj. steinig; kamenit pol, svet; — Stein, steinert; — kamenito srce imeti, gefühllos sein, *Cig.*

kamenitn, ina, adj. steinig, *Dict., Jan., M.*; — steinern, *Cig., Jan.*; kamenitna krava, *Ižv.*

kāmeniti, im, vb. *impf.* versteinern, zu Stein machen, *V.-Cig.*

kāmenitnik, m. ein steiniger Hügel oder Berg, *Cig., C., ZgD.*

kāmenitost, f. die steinige Beschaffenheit.

kāmenjāk, m. = koščak, die Steinunns, *C.*

kāmenjānje, n. die Steintung, *Cig.*

kāmenjast, adj. = kamenit, *Guts., Mur.*

kāmenjāti, ām, vb. *impf.* steinigen, *Mur., Cig.*

kāmenjāvec, vca, m. der Steinger, *Cig., C.*

kāmenjāvka, f. die Steingerin, *Cig.*

kāmenjēce, n., *vgl.* kamenjēce.

kāmenje, n. coll. 1) Steine, das Gestein; k. lučati; k. lomiti; k. je padalo, es regnete Steine, *Cig.*; plovoče k., der Traß, *DZ.*; — 2) eine Bergstaudenfrucht, *Reč. - C.*; — tudi: kamenjē, *Valj. (Rad.)*, in kamženje, *na vzhodu.*

kāmenjīče, n. dem. kamenje; gladko, belo k., (kamenjēce) *Zr.*; kamženjēce, *kajk. - Valj. (Rad.)*.

kāmenjka, f. = kamenolomnica, *C.*

kāmenodētec, tca, m. der Steinarbeiter, *Jan. (H.)*.

kāmenobrūsec, sca, m. der Steinschleifer, *Jan.*

kāmenojēdec, dca, m. der Lithophag, *Cig.*

kāmenokrēč, krēča, m. immergrüner Steinbruch (saxifraga aizoon), *Tuš. (R.)*.

kāmenolóm, lóma, m. = kamenolomnica, *Jan., Notr.*

kāmenolómec, mca, m. der Steinbrecher, *Guts.-Cig.*

kāmenolómnica, f. der Steinbruch, *Levst. (Cest.)*.

kāmenolómnja, f. = kamenolomnica, *Cig. (T.)*; — rus.

kāmenomētnica, f. die Steinvurfmachine, *Jan. (H.)*.

kāmenopis, písa, m. die Lithographie, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

kāmenopisec, sca, m. der Lithograph, *Cig., Jan., nk.*

kāmenopisen, sna, adj. lithographisch, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

kāmnopísnica, f. die lithographische Anstalt, *Cig.*

kāmenorēzba, f. die Steinschneidekunst, *Cig. (T.)*.

kāmenoròv, róva, m. = kamenolom, *Nov.*

kāmenorēzec, zca, m. der Steinschneider, *C.*

kāmenorísar, rja, m. der Graver, *C.*

kāmosēk, sēka, m. = kamenar, der Steinetz, *Mur., Cig., nk.*

kāmoslōvje, n. die Lithologie, *Jan.*

kāmenotērec, tca, m. der Steinbrecher, *C.*

kāmenotēsec, sca, m. der Steinetz, *Cig., Jan., C., Zora*; — rus.

kāmenotis, tisa, m. = kamenotisk, *Jan.*

kamenotiscn, sna, *adj.*, *Cig.*, pogl. kamenotiskoven.

kamenotisk, úska, *m.* der Steindruck, die Lithographie, *Cig. (T.) C., nk.*

kamenotiskár, rja, *m.* der Steindrucker, der Lithograph, *Cig., Jan., nk.*

kamenotiskárna, *f.* = kamenotiskárnica, *nk.*

kamenotiskárnica, *f.* die Steindruckerei, lithographische Anstalt, *Cig., Jan., C., nk.*

kamenotiskoven, vna, *adj.* lithographisch, *Jan. (H.).*

kámenov, *adj.* = kamenen, kamenit, *Trub.-Mik.*

kamenovájl, válja, *m.* der Steinwálzer (strep-silas), *Erj. (Z.).*

kamenovánc, *n.* die Steinigung, *Mur., Cig., Jan.*

kamenováti, újem, *vb. impf.* steinigen, *Guts., Mur., V.-Cig., Jan.*

kamenovávec, vca, *m.* der Steiniger, *Mur.*

kamenovávka, *f.* die Steinigrin, *Mur.*

kámenovec, vca, *m.* das Erdöl, *Jan. (H.).*

kamenovína, *f.* = kamenina, *Jan. (H.).*

kamenovít, *adj.* steinig, *Jan., Trub.-M.*

kamenovítan, tna, *adj.* = kamenovit, *Meg.*

kamenovít, vfta, *m.* navadni k., die gemeine Bohrmuschel (pholas dactylus), *Erj. (Z.).*

kamenoznánstvo, *n.* die Lithologie, *Jan.*

kamenožrec, rca, *m.* der Lithophag, *Jan.*

kamenoživka, *f.* die Steinfurche, *Jan. (H.).*

kámenstvo, *n.* das Steinreich, *Jan.*

kámensčica, *f.* die Steinfurche, *vzhšt.-C.; — neka breskev, kajk.-Valj. (Rad).*

kámensčnica, *f.* = kámensčica (Steinfurche), *C.*

kámer, *adv. rel.*, *C., Škrab. (Cr.); —* pogl. kamor.

kámera, *f.* die Kammer; dvorna kamera, die Hofkammer, *Cig.*

kamerálen, lna, *adj.* Cameral-, *Cig., Jan.*

kamerar, rja, *m.*, *Jan.*, pogl. kamernik.

kámeran, rna, *adj.* Kammer-, *Cig., Jan.;* kamerni urad, das Kammeramt, *Cig., Jan.*

kámernik, *m.* der Kammerer, *Cig., C.;* (po čes.).

kámerski, *adj.* = kameren, *Cig.*

kamež, *m.*, *Vrt.*, pogl. kaniš.

kámik, *m. dem.* kamen; dragi k., *Meg.*

kámilica, *f.* die Kamille; kamilice komu skuhati, jemandem einen Kamillenthee kochen; prava k., echte Kamille (matricaria chamomilla), *Tuš. (K.); —* prim. 2. gomilica.

kámilicn, éna, *adj.* Kamillen-; kamilično cvetje.

kámilčnik, *m.* der Kamillenthee, *Jan.*

kámilovec, vca, *m.* = kamiličnik, *Cig.*

kamižola, *f.* das Wams, kurzes Männer rüchel, *Cig., Jan., Dol., Notr.; —* prim. nem. das Kamijel, fr. la camisole, it. camiciuola.

kámjót, *m.* der Kamelot (eine Art Stoff), *Cig.*

kám-, pogl. kamen-.

kámo, *adv.* = kam, *nk.; —* hs.

kámóca, *f.* die Gensje, *Reč.-C.; —* prim. it. canoscio.

kamoj, *adv.* = kam, *Meg., Boh., BIKr.-D.Sr.*

kámor, *adv. rel.* wohin; kamor koli, wohin immer; kamor si bodi, wohin immer es sei; — kamor — tamo, = kakor — tako, so-wohl — als auch, *C., Raič (Slov.).*

kámora, *f.* = kamera, die Kammer, *ogr.-C., nk.; —* dvorna kamora, die Hofkammer, *Levst. (Pril.), DZ.*

kámornik, *m.* der Kämmerer, *C.;* mestni k. ali denarničar, *Let.*

kámp, kámpa, *m.* 1) der Theil; razdeliti kaj na tri kampe, *Valj. (Rad); —* die Abtheilung, *Jan., Fr.-C., Vest.;* na dva kampa, abgetheilt, *C.;* na dva kampa podelovati kaj, *Notr.;* po kampu, scharenweise, *C.;* na vse kampe delati = na vso moč d., *SlGor.; —* 2) das Feldlager, *Jan., C., Dalm.; —* das Kampffeld, *Dalm.; —* prim. nem. der Camp = das Feldstück, lat. campus, *Mik. (Et.);* it. campo, das Lager.

kámpa, *f.* = kamba, die Schlinge, die Masche, *C., Z.;* mreza na široke kampe, *Z.*

kampančlica, *f.* das gewöhnliche Sperberkraut (sanguisorba officinalis), *C., Medv. (Rok.); —* prim. it. campanella, das Glöckchen, *C.*

kámpica, *f.* = kambica (Masche), *Guts.*

kámpišče, *n.* das Feldlager, *Dict. C.;* tedaj so ti trije junaki v filistrsko kámpišče pre-drli, *Dalm.*

kámpoš, *m.* der Engerling, *C., Valj. (Rad);* tudi: kampošt, *C.*

kámpuš, *m.* = kampošt, *Trst. (Let.).*

kámra, *f.* = izba, die Kammer; — iz nem.

kámrica, *f. dem.* kamra; das Kämmerlein; —

pogl. izbica.

kámsčič, *m.* der Felsenbrombeerstrauch (rubus saxatilis), *pod Kaninom - Erj. (Torb.); —* prim. kamenica 9).

kámúra, *f.* ein Ruhname: eine Ruh mit trummen Hörnern, *Trst. (Let., Zora); —* eine hörnerlose Ruh, *C.*

1. kán, *m.* 1) die Absicht, das Vorhaben, *C.;* 10 je naš kan in namen, *ogr.;* meni je kan, ich will, *C.;* blag kan, *SlN.; —* 2) der Trug, *Cig., M., Valj. (Rad).*

2. kán, *m.* der Tropfen; hodil je žganje pokušat, dokler ga je bilo kak kan, *Goriš.; —* der Zettropfen, das Zettauge; k. na juhi, juha brez kanu, *Gor.; —* niiti za kan, nicht um ein Öhringés, *Goriš.*

3. kán, *m.* der Rahm („Rahm“), der Weinrahm, *Mur., Cig., BIKr., jvžšt.; —* iz nem.

4. kán, *m.* mongolischer, tatarischer Häuptling, der Khan.

5. kan, *m.* = neresec, mrižsec, *ogr.-C.; —* iz madž.

kanácija, *f.* neka psovka; ti kanácija ti! *Z.*

kanál, *m.* der Canal.

kanârček, éka, *m. dem.* kanarec.

kanârce, rca, *m.* der Kanarienvogel (fringilla canaria), *Jan., Erj. (Z.).*

kanárka, *f.* das Weibchen des Kanarienvogels, *Valj. (Rad).*

kánast, *adj.* lahmiq; kanasto vino, *Cig., M., BIKr., jvžšt.; —* prim. 3. kan.

kancelár, rja, *m.* der Kanzler, *Jan., nk.*: cesarstveni k., der Reichskanzler, *DZ.*

kancelija, *f.* pisarna, die Kanzlei, *Cig., Jan.*: (nav. kancelija).

kancelijski, *adj.* Kanzlei-, *Cig., Jan.*

kancelijstvo, *n.* das Kanzleiwesen, *Cig., Jan.*

kancelir, rja, *m.* der Kanzler, *Cig., Jan.*: der Vorsteher einer Kanzlei: Prišel je v grad, mlad, lep kancelir, *Preš.*

kancelirstvo, *n.* das Kanzleramt, *DZ.*

kancelist, *m.* neka vrsta uradnikov, der Kanzlist, *Cig., Jan., nk.*

kancelati se, ám se, *vb. impf.* zanken, *Dol.*

kancóna, *f.* neka vrsta liríčnih pesni, die Canzone.

kánček, éka, *m. dem.* kaneč: das Tröpfchen, *Cig., Jan., C., ogr.-M.*: do zadnjega kanečka se posušiti, *Vrtov. (Km. k.)*

kandidát, *m.* kdor se poteguje ali ponuja za kako službo, častno mesto itd., der Candidat.

kándis, *m.* der Kandiswürder, *Jan.*

kandrcija, *f.* = zmešnjava, *Podgorje (Gor.)-Svet. (Rok.)*; pogl. kodrcija.

1. kánec, nca, *m.* der Tropfen, *Cig., Jan., M., Notr.*; k. vina, *Senožec-Erj. (Torb.)*; — kaneč zavisti kali in greni jim strmenje, *Zv.*

2. kaneč, nca, *m. dem.* 3. kan, = nereseč, mrjaseč, *ogr.-C.*

kanefás, *m.* eine Art Stoff, Canevaš, *Cig.*

kanefásast, *adj.* aus Canevaš, *Cig.*

kanéla, *f.* der Zimmtbaum, der Kanelbaum (canella), *Mur.*

kángla, *f.* die Kanne; — prim. bav. kannel, kandel, *Lerst. (Rok.)*.

kánglica, *f. dem.*, kangla.

kanílo, *n.* prekanjen človek, *Notr.*

kaníš, *m.* das Tabakpfeifenrohr, *ogr.-C., Dol.*: — das Windstück des Tabakpfeifenrohres: pipa je ležala razbita in v zobeh mi je ostal samo kaniš, zgornji del cevi, *Jurč.*

kániti, kánem, *vb. pf.* 1) *intr.* tröpfeln, in einem oder mehreren Tropfen fallen; nekaj tinte je kanilo na papir; ni nikar kaplje kanilo, kein Tropfen fiel, *Rayn.-Mik.*; — kakor kane, je nachdem es sich trifft; na srce mu je kanilo, er ist vom Schlagflusse berührt worden, *Z.*; („kader človeku zvoni v ušesih, tri kaplje v njem visijo; ako mu katera na srce pade, zadene ga mrtvoud“, *jrzhSt.*); — 2) *tr.* einen oder mehrere Tropfen fallen lassen; nekoliko kapljic vina kaniti med vodo.

kániti, im, *vb. impf.* 1) beabsichtigen, vorhaben, im Sinne haben, *Habd.-Mik., Mur., Cig., C.*; kam kaniš iti, *Mur.*; kaj kani? waš ist sein Beginnen? *Cig.*; — 2) betrügen, täuschen, *Cig., C., M.*; bližnjega k., *Burg.*; — 3) kanišiti = strašiti: kanilo ga je, *Savinska dol.*; — prim. prekaniti, ukaniiti.

kánja, *f.* der Mäusebussard (buteo vulgaris), *Erj. (Z.), Frey. (F.), Vrt.*; kosmatonoga k., der Schnegeier, (buteo lagopus), *Lerst. (Nauk.)*; — die Weihe, *Cig., Jan., Krelj. Celovška ok.*; — zejen sem kakor kanja, želeti česa, kakor kanja dežja, *M., Rib.*

kánjav, *adj.* mit zertrauten Kopshaaren, *vzhSt., C.*

kánjec, njca, *m.* 1) der Hühnergeier (falco milvus), *Cig.* — 2) = zakrivljen sekavec (nož), *Livek (Goriš.)-Erj. (Torb.)*; das Mitmesser, *Tolm.* — 3) der Weidenalbei (salvia pratensis), *Ben.-Erj. (Torb.)*.

kánjek, njka, *m.* = kanja, der Mäusebussard, *Frey. (F.)*.

kanjér, *m.* = torba, *vzhSt.*; — prim. bav. kanier, it. carniere, die Jagdtasche.

kanjúh, *m.* = kanja, die Weihe, *Cig., Jan., C., Mik.*; — = slegur, die Steindrösel (turdus saxatilis), *Erj. (Z.). Sveta gora (Goriš.)-Erj. (Torb.)*.

kánka, *f.* der Tripper, *Mik.*

kánkola, *n. pl.* 1) eine Art Schubkarren (ohne Truhe), *vzhSt.-C.*; — 2) Setzen, *C.*

kánkole, *f. pl.* = kankola, *Mur.*

kánkora, *f.* die Thürrangel, *Cig., C., Ip.*; pri lesenih durih oni les, na katerem tečaj stoji in teče, *Notr.*; — prim. it. ganghero, die Thürrangel, *C.*

kanljív, íva, *adj.* betrügerisch, *Mur.*

kanljívost, *f.* betrügerisches Wesen, der Trug, *Mur.*; laž in kanljívost, *Danj. (Posv. p.)*.

kánoba, *f.* der Keller, *Jan., Blc.-C.*; — prim. it. canova, die Vorrathskammer, der Weinkeller, *Lerst. (Rok.)*.

kanôn, *m.* die Kanone; — iz romanskih jezikov, *Lerst. (Rok.)*.

kanóna, *f.* die Kanone, *Cig.*; — iz nem.

kanonáda, *f.* streljanje s kanoni, die Kanonade, *Jan.*

kanonár, rja, *m.* der Kanonengießer, *Cig.*

kanónik, *m.* der Domherr, der Canonicus.

kanonír, rja, *m.* der Kanonier.

kanonovina, *f.* das Kanonenmetall, *Cig.*

kánova, *f.* = kanoba, *Strek.*

kánt, kánta, *m.* der Bankrott, *Mur., Cig., Jan.*; na k. priti, bankrott werden, fallieren; (pogl. kliš); k. napovedati, den Concours eröffnen, *Jan.*; — prim. nem. der Bank = die Auction; iz srlat. inquantus, it. incanto od lat.: quanti? za koliko? *C.*

kánta, *f.* die Kanne, *C.*; Notri v kanto se zgledava, *Npes.-Kres.*; — prim. lat. cannata, srvn. kante = Kanne, *Mik. (Et.)*.

kántarič, *m.* kleiner Kasten, *Z.*; — iz it. cantaro?

kantarídka, *f.* der Pfasterkäfer, die Cantharide, *Jan.*

kántata, *f.* neka vrsta liríčnih pesni, die Cantate, *Cig. (T.)*.

kánten, tna, *adj.* den Concours betreffend, *Cig.*

kanterič, *m.* = kantarič, *Bes.*

kantôn, *m.* der Canton, der Bezirk, *Cig., Jan., C., Kr.*

kantônski, *adj.* Bezirks-, Canton-, *Cig., Cig. (T.)*.

kanúš, *m.* otročja obleka iz pisane tkanine, *vzhSt., Pjk. (Črt.)*.

kanučka, *f.* die Klösterhaute, *C.*

kanzôbec, beca, *m.* der Saujahut (des Schweines), *ogr.-C.*; — prim. 3. kan.

kanžar, rja, *m.* der Eber, *ogr.-C.*

1. káp, *m.* 1) der Tropfenfall, die Traufe, *Cig.*; drevo kap pobija, da ne more rasti, *Mik.*, *vrhSt.*; die Dachtraufe; z dežja pod kap, aus dem Regen in die Traufe; pod kapom, unter der Traufe, *Z.*; kap bije, es tropft vom Dache, *Z.*; — 2) der über die Wand hervorragende Dachrand, *Cig.*; porine žarečo gobo v slamnati kap, *Zora*; dan pred kresom cvetlice in belo steljo zabadajo strehi v kap, *Navr. (Let.)*; kakor izpod kapla je lilo z neba, *Jurč.*; — der Waldjaum, *Notr.*; — 3) der Tropfen, *Ble.-C.*, *Mik.*; dva kapla vina, *Z.*; ni kapla več pijače, *vrhSt.*

2. káp, *m.* = kapelj, *C.*, *Mik.*

káp, *f.* der Schlagfluß, *V.-Cig.*, *nk.*; kap ga je udarila, zadela, *nk.*; — tudi: *hs.*; *prim. kaniti, kanem 1).*

kápa, *f.* 1) die Kappe, die Mütze; škofova kapa, die Inſel; kosmata kapa, rauhe Mütze; kosmata kapa! = Sapperment! izpod kape gledati, einen unaufrichtigen Blick haben, *Z.*; ima ga pod kapo, er hat einen Hauch, *Z.*, *Kr.*, *vrhSt.*; — 2) der Glockenmantel, *Cig.*; — 3) der Madachsenbeschlagn, der Achsenhuth, *Z.*; — 4) das Besegleder an den Stiefeln, die Kappe, *Kr.*; — 5) der Nagelkopf, *C.*; — 6) farska kapa, neko jabolko, *Maribor-Erj. (Torb.)*.

kapanína, *f.* das Tropfwasser, *Cig.*

kápanje, *n.* das Tropfen, das Geträufel.

kápanka, *f.* die Tröpfelstuppe, *Cig.*

kápar, rja, *m.* 1) der Kappenmacher, der Mützenfrämer, *Cig.*, *Jan.*; — 2) die Schildlaus, *Jan. (H.)*; — 3) ein Nagel mit großem Kopf, *Z.*

1. kapára, *f.* das Angeld, *Cig.*, *Notr.-Z.*; — *prim. it. caparra, Angeld.*

2. kapára, *f.* *Vod. (Izb. sp.)*, *pogl. kapera.*

káparica, *f.* die Kappenmacherin, die Mützenfrämerin, *Cig.*

kápast, *adj.* fappenförmig, *Cig.*, *Jan.*; kapasta streha, das Helmloch (3. W. an einem Thurme), *Cig.*; — schallig (*min.*): kapasti vapnence, Schalenfall, *h. l.-Cig. (T.)*; — *k. vol.* ein Dachs mit vorwärts gebogenen Hörnern, *Cig.*; „*k. vol. kapasta krava, tak vol ali krava, ki ima roge iz početka nekaj nizlolu obrnjene, a potlej zopet kvišku zasuknjene*“, *Lašče-Erj. (Torb.)*.

kápati, kápam, pljem, *vb. impf.* 1) in Tropfen herabfallen, tropfen; vina je bilo, da je vse kapalo od mize; — tinta kaplje, die Tinte fließt, *Cig.*; — einzeln herabfallen, *Mar.*; listje kapa, *Cig.*; hruške so začele kapati, *vrhSt.*; — ljudje so gledali, da so jim oči vun kapale, = debelo so gledali, *Vod. (Izb. sp.)*; — einzeln kommen: ljudje kapljejo, *Z.*, *vrhSt.*; — le po malem kaplje (denar), es gehen nur geringe Summen ein, *vrhSt.*; — 2) in einzelnen Tropfen fallen lassen, tropfen, *Cig.*; — redko, gosto kapati (krompir sadec), *pri Gorici-Erj. (Torb.)*; — nebo bo kapalo z roso, *Dalm.*

kápacen, vna, *adj.*, *Cig.*, *Jan.*; *pogl. kapljiv.*

kápavica, *f.* der Tripper, *Jan. (H.)*.

kápča, *f.* = kopča, die Haſtel, *C.*

kápčev, *adj.* *pogl. kapičev.*

kápčevina, *f.* neka vinska trta, *C.*

kápčina, *f.* = kapčevina, *C.*, *Zavrče-Erj. (Torb.)*.

kapčiti, *im, vb. impf.* zusammenbinden: *k. eno vrv z drugo, Trst. (Let.)*; — *prim. kopčati.*

1. kápce, pca, *m.* 1) der Tropfen, *C.*; en *k. vode, Kast.*; voščen *k. der Wachstropfen, Z.*; kapci (od voščenic), das abgetropfte Wachs bei Wachstertzen, *C.*; — 2) der Tropfstein, *Pivka-Cig.*; prostorna otlina z lepim kapcem, *LjZv.*

2. kápce, pca, *m.* 1) ein Dachs mit nach vorne gebundenen Hörnern, *Cig.*; *prim. kapast*; — 2) der Fensterladen, *Cig.*

kapčela, *f.* die Kapelle; dvorna kapela, die Hofkapelle, *Cig.*

kapčelen, ina, *adj.* Kapellen-.

kapčelica, *f. dem.* kapela: die Kapelle; kjer Bog svojo cerkev zida, ondudaj hudič svojo kapelico pritiska, *Dict.*

kapelj, plja, (peljna), *m.* die Flußgruppe (cottus gobio), *Erj. (Z.)*, *Frey. (F.)*; zijal je kakor kapelj, *Slovan*; — *prim. 2. kap m.*

kapčelnik, *m.* der Kapellmeister, *Jan.*, *Cig. (T.)*, *C.*, *nk.*

kápen, pna, *adj.* = kapljiv, *Cig.*, *Jan.*

kapčnjek, *m.* nekaj plašč, *BKr.*; — *suknja s kratkimi rokavi, vrhSt.*; — *prim. kepenjek.*

kápera, *f.* die Kappe, der Kapernstrauch (caparis spinosa), *Cig.*

káperen, rna, *adj.* Kapern: kaperna omaka, die Kapernsauc, *Cig.*

kapibara, *f.* = vodni prasec, das Wasserſchwein (hydrochoerus), *Erj. (Z.)*.

kápica, *f. dem.* kapa; 1) das Käppchen, das Mützen; — die Calotte, die Kugelmütze, *C.*, *Cig. (T.)*; — 2) die Haube des Hindsmagens, *Cig.*, *Cig. (T.)*, *Erj. (Z.)*; — 3) die Kapfel, das Hündhütchen, *Cig.*, *Jan.*; kapica namestu kamna na puši, *Vitor. (Km. k.)*; uzigalna *k.*, *DZ.*; strelna *k.*, *Levt. (Nauk)*; pokalna *k.*, die Knallkapfel, *DZ.*; — 4) der Achsenhuth, *Cig.*; — 5) = kačka, die Kappe, die Tische vorne am Hüfſſen, *V.-Cig.*; — 6) das Praepitium, *V.-Cig.*; — 7) der schwarze Keim an den Bohnen, der Bohnenſchuß, *Cig.*; — 8) der Hühnerſteiß, *C.*; — 9) škofova *k.*, das Dirlentäſchel (capsella bursa pastoris), *Bilje na Ipavi-Erj. (Torb.)*; — farske kapice, europaiſcher Spindelbaum oder Pfaffenhütlein (evonymus europaeus), *Josch. Tuš. (K.)*; — 10) krop kapice (Waffen) poganja, kadar zavreti hoče, *Vod. (Izb. sp.)*.

1. kápice, ica, *m.* 1) streha nad vrati, *Valj. Rad.*; — *prim. 1. kap m. 1)*; — 2) kar na koncu nosa prisahne, ein Schnupfſted an der Nafenſpitze, *Valj. (Rad.)*.

2. kápice, *m. 1)* = kapelj, *Frey. (F.)*; — 2) der Kobold, *Zabčé pri Tolmim-Erj. (Torb.)*; — 3) morskí *k.*, der Meergrundel (gobius), *Erj. (Z.)*, *C.*

kâpičar, arja, *m.* = kapar, *Cig.*
 kâpičast, *adj.* = kapast, *Cig.*
 kâpičati, *am, vb. impf.* fappen, *Jan. (H.).*
 kâpičev, *adj.* vom Spindel oder Pfaffenbaum: k. les, (kapč-) *Cig.*
 kâpičevina, *f.* das Holz vom Spindelbaum, (kapč-) *Cig.*
 kâpičevje, *n.* europäischer Spindelbaum oder Pfaffenhüttlein (exonymus europaeus), *Jan., Josch.* (kapč-) *Tuš. (R.);* — prim. kapica 9).
 kapilären, *rna. adj.* Capillar-, *Cig. Jan.*
 kapilarnost, *f.* die Anziehung in Haarröhrchen, die Capillarität, *Cig., Jan., Cig. (T.), Sen. (Fiz.).*
 kapin, *m.* = 2. kapec, kapast vol, *Lašče-Levst. (M.), Notr.*
 kapital, *m.* glavnica, das Capital.
 kapitalček, čka, *m. dem.* kapital: ein kleines Capital, *Zora.*
 kapitalist, *m.* der Besitzer von Capitalien, der Capitalist.
 kapitalizovati, űjem, *vb. impf.* capitalisieren, *Cel. (Ar.), nk.*
 kapitalke, *f. pl.* die Capitalschrift, *h. t.-Cig. (T.).*
 kapitân, *m.* der Capitân (eines Schiffes): — der Hauptmann, *Mur., Cig., Jan.*
 kapitanica, *f.* kapitanova žena, *kajk.-Valj. (Rad).*
 kapitânstvô, *n.* die Capitânswürde: — der Hauptmannsrang, die Hauptmannschaft, *Cig.*
 kapitanovâti, űjem, *vb. impf.* za kapitana biti, *nk.*
 kapiti, *im, vb. impf.* fappen, *Jan. (H.).*
 kapitulacija, *f.* pogodba (pos. o udaji), die Capitulation, *Cig., Jan.*
 kaplân, *m.* duhovski pomočnik, der Kaplan: vojaški k., der Militär-, Feldkaplan.
 kaplanja, *f.* die Kaplanei, die Kaplanswohnung.
 kaplâniti, *anim, vb. impf.* als Kaplan dienen.
 kaplânski, *adj.* die Kaplane betreffend, Kaplans-
 kaplânstvô, *n.* die Kaplanswürde, die Kaplans-
 stelle.
 kâplja, *f.* 1) der Tropfen; človek je kakor kaplja na veji; — 2) der Schlagfluss, *Cig. Jan., Notr.;* kaplja ga je zadela, *Vrt.;* k. ga je ud(a)rila, *vzh. St.-C.;* kaplja mu je na srce pala, *Z.;* prim. kap f.
 kapljânje, *n.* das Tröpfeln, das Träufeln.
 kâpljast, *adj.* tropfenförmig, *Cig. (T.).*
 kapljati, *âm, vb. impf. 1) intr.* tröpfeln; dež kaplja, es fallen Regentropfen; tudi kâpljati, *Valj. (Rad);* Na pragu deklica lepa stoji in solza za solzo ji kaplja z oči, *Preš.;* — 2) *trans.* tröpfeln, *Cig.*
 kâpljati, *am, vb. impf.* = kopiti, *C.*
 kâpljavica, *f.* das Tröpfbad, *V.-Cig.*
 kâpljec, pljeca (peljca), *m.* der Tropfenchmutz, (beim Essen), *C., Z.*
 kapljevína, *f.* ein (tropfbar) flüssiger Körper, *h. t.-Cig. (T.), Sen. (Fiz.).*
 kapljevit, *adj.* tropfbar flüssig, *h. t.-Cig. (T.).*
 kâpljica, *f. dem.* kaplja; 1) das Tröpfchen, der Tropfen; kapljice ga nisem pokusil; dobra k., ein guter Tropfen (Wein); kapljica ga je pobila, er hat einen Hauch, *Cig.;* — 2) das

Waijglödchen (convallaria majalis), *Bolc-Erj. — (Torb.).*
 kâpljicest, *adj.* tropfenförmig, *Cig.*
 kâpljicea, *f. dem.* kapljica; das Tröpfchen, *Valj. (Rad).*
 kapljina, *f.* eine tropfbare Flüssigkeit, *Jan.*
 kapljiv, *iva, adj.* tropfbar flüssig, *Cig., Jan., Cig. (T.), Jes., Sen. (Fiz.), nk.*
 kapljivost, *f.* die Tropfbarkeit, *Cig., Jan.*
 kapnat, *adj.* = kapljiv, *Bes.*
 kapnica, *f.* 1) das Traufwasser; (kâpnica, *Strek.;* — 2) der Wasserfang, die Regen-
 eisterne, *Cig., C., Jap.-M.;* — 3) das unterste Ende des Daches, die Deje, *Cig.;* — skalica kraj strehe, s katero lije kap, *Gor.;* die unterste Latte am Dache *M.;* — 4) slabo drevo, katero bije kap, *Gor.;* — 5) der Tropfhaun, *V.-Cig.;* — 6) die Bürette (chem.), *Cig. (T.).*
 kapnicest, *adj.* tropfsteinartig, *Erj. (Min.).*
 kapnik, *m.* 1) der Tropfstein, *Cig., Jan.;* — 2) die Dachrinne, *C.;* — die Stelle unter der Dachtraufe, *Valj. (Rad).*
 kapnina, *f.* die Tropfsteinbildung, *Jan. (H.).*
 kâpniti, kâpnem, *vb. pf.* = kaniti, *Mur., Rož.-Kres.*
 kâpnost, *f.* = kapljivost, *Cig.*
 kapnják, *m.* die Dachrinne, *C.*
 kapotâti, otâm, űčem, *vb. impf.* tröpfeln, *C.*
 kapuc, *m.* = kapuca, *Cig., Burg.*
 kapuca, *f.* die Kapuze, *Z., Tržaska ok.-Zora.*
 kapucin, *m.* der Kapuziner, *Cig., Jan.*
 kapucinar, *rja, m.* pogl. kapucin.
 kapucinec, *nca, m.* der Kapuzineraffe (cebus capucinus), *Erj. (Z.).*
 kapucinka, *f.* 1) die Kapuzinerin, *Cv.;* — 2) die Kapuzinerfresse (tropaeolum), *Cv.*
 kapucinski, *adj.* Kapuziner-, *Cig., Jan.*
 kapun, *m.* = kopun.
 kapúr, *rja, m.* das Petroleum, *Borovnica-Erj. (Torb.).*
 kapúra, *f.* neka suhota za drva, *kajk.-Valj. (Rad);* — = mrtvašnica, *kajk.-Valj. (Rad).*
 kâpus, *m.* der Gemüſe- oder Gartenfohl (brassica oleracea), *Josch, Tuš. (R.);* = zelje, *Cig., C., Mik., Celovška ok., Notr.;* kapus, *KrGora;* — prim. stvn. chapuz, *Mik. (Et.).*
 kâpusen, *sna, adj.* roh-, *Let.;* kapusni vrt, *Jsvkr.*
 kâpusišče, *n.* der Kohlfelder, der Krautacker, *Jan.;* (kapušče, *Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.).*
 kâpusje, *n.* = kapušiče, *Jan. (H.).*
 kâpusnica, *f.* 1) eine Aepfel- und eine Birnen-
 gattung, *C.;* — 2) = zelnica, *Jan.*
 kâpusnik, *m.* = zelnik, *C.*
 kapusnják, *m.* = zelnik, *Notr.*
 kâpusov, *adj.* = kapusen, *Jan. (H.).*
 kapústa, *f.* = kapus, *Jan., C., ogr.-Valj. (Rad);* — prim. stvn. kumpost, iz lat. composita, *Mik. (Et.).*
 kapúžiti, űžim, *vb. impf.* enthaaren: prašiča k., *Dol.*
 1. kâr, *m.* der Kauf, *BIKr.-M.*
 2. kâr, *m.* der Fels, *Gor.;* — prim. ker.
 kâr, *l. pron. rel. 1) waſ;* kar si iskal, to si našel; teči, kar najhitreje moreš, lauf, jo

ichnell du nur faunst; kar najprej mogoče. ehestens, *Cig.*: kar najbolj, möglichst, *C.*: — kar — toliko, je — desto, *Mik.*: kar večji, to boljši, *C.*: kar dlje, tem bolj, *Vrt.*: — II. *conj.* 1) seit; kar ga poznam, seit ich ihn fenne; kar jaz pomnim, seit meinem Gedenken: prim. odkar; — ravno kar (nav. ravnokar), joeben; — 2) razen kar, samo kar, = razen da, samo da, *Levst. (M.)*; druge dote mu nisem dal, razen kar sem mu hišo pustil, *Levst. (M.)*: — 3) alš (da) plöhtich; vse je bilo tiho: kar nekaj zašumi v listju; — III. *adv.* 1) ohne weiterš, nur; kar v grob z mano, pod zemljo! *Ravn.*; kar na samo pismo za beležiti, *Levst. (Nauk.)*: kar ustrelil ga je; kar pojdi! kar to-le, nur diešš hier; to ni, da bi se kar tako jemalo; — kar nič, rein nihtš, *Cig., C.*: kar eden ne, niht ein einziger, *Cig.*; kar veliko se doseže, redt viel erreicht man, *Vrtov. (Km. k.)*; kar doteknil se ga nisem, ich habe ihn gar niht berührt, *Notr.-Levst. (M.)*; — 2) = nikar, niht, *Guts.*: kar — temuč, niht — sondern, *Guts. (Res.)*; — gešchweig: greh na greh nakopava, kar da bi se ga kesal, *Ravn.*; še poslušati me ni hotel, kar pa da bi mi bil kaj dal, *vzrhŠt.*; v tem pomenu tudi: ne kar: še vzel bi mi, ne kar dal, *Jan. (Slovn.)*; še jesti nimamo, ne pa kar bi se lepo oblačili, *Jan. (Slovn.)*.

karabinar, rja, *m.* der Carabinier, *Cig., Jan.*

karabinka, *f.* der Carabiner, *Cig., Jan.*

karafina, *f.* namizna priprava s stekleničama za ocet in olje, die Caraffine, *Cig.*

karafinka, *f.* = karafina, *Cig., Jan.*

karakter, *m.* značaj, der Charakter.

karakteristika, *f.* označba, die Charakteristik, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*.

káranec, nca, *m.* der Geringe, *Jan. (II.)*.

káranje, *n.* die Zurechtweisung, die Ahndung (mit Worten), *Cig., ogr.-Valj. (Rad.)*.

karás, *m.* die Karaušje (cyprinus carassius), *Cig., Jan., Frj. (Z.)*.

karásek, ska, *m.* = karas, *Jan.*

karásnik, *m.* črv k. der Karaschwurm, *Cig.*

karát, *m.* štiriindvajsetinka uteži (pri zlatu). daš karat, *Cig., Jan., Cig. (T.), Cel. (Ar.)*.

karáten, ma, *adj.* karat: karatna utež, daš karatgewicht, *Cig., Jan.*

káratí, am, *vb. impf.* 1) scharftig machen, *Z., C.*: — 2) mit Worten züchtigen, verweisen, rügen, *Mur., Cig., Jan., BlKr., ogr., kajk.-Valj. (Rad.)*, *nk.*: učitelj hude opomina, kara. kaštiga, *ogr.-Valj. (Rad.)*: — k. se, = kregati se, *Svet. (Nok.)*: — 3) provozieren (= vzmernirati), *Krn.-Erj. (Torč.)*: — tudi: káratí.

karatováti, njem, *vb. impf.* taratieren, *Cig. (T.)*.

karáva, *f.* die Kügge, der Verweis, *C.*

karavána, *f.* potujoča trupa (trgovcev, romarjev), die Karawane.

karavánski, *adj.* Karawanen: k. čaj, *Jan.*

káravce, vca, *m.* der Tadler, der Sittentrüder, *C.*

karböl, *m.* = karbolna kislina, *nk.*

karbólen, ina, *adj.* Carbol: -ina kislina, die Carboläure (chem.), *DZ., nk.*

kardināl, *m.* naslov najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov za papežem, der Cardinal.

kardinálski, *adj.* Cardinalš, *Cig., Jan., nk.*

kardinálstvo, *n.* die Cardinalwürde, *Cig., Jan., nk.*

kare, *pron. vel.* = kar, *ogr.-C.*

kárengar, rja, *m.* = karnar, *Gor.*

karéta, *f.* 1) die Kutsche, *Cig.*; — kleinerer Fuhrmannswagen, *Zil.-Javn. (Rok.)*; — 2) die Carrettischildkröte (chelonina imbricata), *Erj. (Z.)*; — prim. bav. karrete, it. carretta.

kárf, kárfa, *m.* der Karpf.

karšjöl, *m.* der Blumentohl, der Karšfol, *Cig., Jan.*

karšjōla, *f.* = karšjöl, *C.*

karšjatida, *f.* ženski kip namestu stebra, die Karšjatide, *Cig. (T.)*.

karikatūra, *f.* zasmehljivo pretirana podoba, die Caricatur.

kárjice, *f. pl.* V.-Cig., pogl. kljuka; (dvomna beseda).

karjōla, *f.* die Schiebrutsche, *Lašče-Levst. (Rok.)*; — prim. karola.

kárka, *f.* 1) die Küge, *C.*; — 2) der Zant, *Habd.-Mik., kajk.-Valj. (Rad.)*.

karla, *f.* neko jabolko, *M., C.*

kárlav, *adj.* mit langem ungeordnetem Haar, *Nfes.-Vraž.*

kárlé, *f. pl.* lange Haare, *Z., Št.*

kármelce, lca, *m.* = karmelit, (karmelci) *Zv.*

karmelit, *m.* der Karmeliter (redovnik), *Jan.*

karmelitán, *m.* = karmelit, *Cig., Jan.*

karmelitánka, *f.* = karmelitka, *Cig.*

karmelitka, *f.* die Karmeliternonne, *Jan.*

karmelitski, *adj.* Karmeliter-, *Jan.*

karmēn, *m.* Guts., pokvarjeno iz: pergament, *C.*

karmezín, *m.* daš Carmoisinroth, *Mur., Jan., Ravn.*

karmezínast, *adj.* carmoisinroth, *Mur., Cig., Jan.*

karmín, *m.* neko rdeče barvilo, der Karmin, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

kármína, *f.* daš Todtenmahl, *Jan., Z., Mik.*; tudi *pl.* karmine, *Dol.-Cig., vzrhŠt.-Pjk. (Črt.)*; — iz. lat. „carmina“. (pesni, ki so jih nekdanj nad mrtveci prepevali), *Mik. (Et.)*.

karminjá, *m.* der Gast beim Leichenmale, *C.*

karminov, *adj.* Karmin: karminova kislina, die Karminsäure, *Cig. (T.)*.

karminšćak, *m.* = karminjak, *C.*

kárnar, rja, *m.* = kostnjak, daš Beinhaus, *Mur., Trub., SlN., Gor.-Mik.*; — prim. bav. karner, srlat. carnarium, der Leichenthof, *C.*

karnej, *m.* = kanjer, *ogr.-C.*

karnēl, la, *m.* = tkalec, *Notr., Goriš.* (ker so bili tod nekdanj največ karmeli tkalci).

karner, rja, *m.* = kanjer, *Trub.*

karnēól, *m.* neki kamen spadajoč med kremenjake, der Carneol.

karnevál, *m.* predpust, der Carneval.

karnis, *m.* daš Karniš, *Cig.*; (karniš, *Vrtov. [Vin.]*).

karóga, *f.* daš Fahrenwappen, *C.*; — prim. karogla.

karógla, *f.* = cerkvena zastava, *Tolm.-Erj. (Torb.)*; — prim. stl. horagy, horagva.

karógla, *f.* der Schubkarren, *Dol.*; — prim. it. carriuola, das Rollbett.

1. kárp, kárpa, *m.* der Karpfen (*cyprinus carpio*), *Mur., Cig., Jan.*; — prim. 2. krap.

2. karp, *m.* der Schneeschuh, *C.*

karpa, *f.* der Schneeschuh, *Jan.*

kárpast, *adj.* karpfenartig, *Cig.*

karpoč, *m.* die Schleie (*tinca*), *Frey. (F.)*

kárpov, *adj.* karpfen-, *Cig., Jan.*

karpovina, *f.* das Karpfenfleisch, *Cig., Jan.*

kárpovnik, *m.* der Karpfenteich, *Cig., Jan.*

karstenit, *m.* der Karstenit (*min.*), *Cig. (T.)*

kárta, *f.* die Karte; die Spielkarte; karte igrati, Karten spielen; v karte igrati, *Mur.*; karte metati, Karten aufschlagen, *Prim.*

kartáča, *f.* *Cig.*, pogl. karteča.

kartáš, *m.* der Kartenspieler, *C., Valj. (Rad.)*

kártati, *am. vb. impf.* Karten spielen, *Jan.*; = k. se, *Mur.*

kártavec, *vca. m.* der Kartenspieler, *Mur.*

kartávná, *f.* neko strelno orodje, die Kartante, *Cig., Jan.*

kartávrar, *rja, m. Cig., Jan.,* pogl. kartuzijanec.

kartéča, *f.* z drobnejšimi krogli napolnjena topovska patrona, die Kartütche, *Jan.*

kárten, *tna, adj.* Karten-, *Jan.*

kartón, *m.* der Carton, die Pappe, *Cig., DZ.*

kartónar, *rja, m.* der Pappenmacher, *Cig.*

kartuš, *m.* die Patronentafche (*cartouche*), *Kos.*

kartuzijanec, *nca. m.* der Karthäuser (*redovnik*), *Jan.*

kartuzijanski, *adj.* Karthäuser-, *Cig., Jan.*

kárzelj, *žlja, (željina), m.* der Kaiserling (*agoricus caesareus*), *Cig., Tuš. (R.), BIKr.*

kása, *f.* denarnica, blagajnica, die Casse, *C.*

kasárna, *f.* vojašnica, die Kaserne.

kasati, *am. vb. impf.* 1) den Kopf schütteln gehen (*o konjih*), *C.*; — prim. *hs.* kasati, traßen.

kasavec, *vca. m.* konj k., ein Pferd, das den Kopf zu schütteln pfllegt, *Habd.-Mik.*

kásen, *sna, adj.* = kesan.

kásija, *f.* die Cassie (*cassia*), *Cig., Jan., Dalm.*

kasir, *rja, m.* blagajnik, denarničar, der Cassier.

kásta, *f.* die Kaste; (kaste so stanovi, katerih pravice in dolžnosti se dedujejo).

kastěl, *m.* kleine Festung, das Castell.

kastelan, *m.* der Burghauptmann, der Castellan, *Cig., Jan.*; — prim. 1. gradnik.

kastelanstvo, *n.* die Castellanswürde, *Cig.*

kastór, *m.* = kastorec, *Lašče-Lerst. (Rok.)*

kastórec, *vca. m.* der Biberhut, *Cig., Kr.*

kastróla, *f.* die Casserolle, *Cig., BIKr.*

kastruži, *m. pl. Svet. (Rok.),* pogl. kostruži.

kása, *f.* 1) der Weiz, bei der Hirlebrei, die Grüte; prosena, ječmenova, ajdova, ovsena k., Hirten-, Weiden-, Hafergrüte oder =brei; mlečna kása, otročja paša. *Zr.*; kašo pihati, sich darein mengen, *Jan. (H.)*; S Turkom nočmo se vojsk'vati. Vrele kaše ne pihati. *Npes.-K.*; kašo upihati komu, jemanden daran friegen, auszahlen, *Let., vzhŠt.*;

v kaši biti, im Matheur sein, *Cig.*; — babja kása = babje pšeno. *C.*; — 2) svinjska k. der Vogelknöterich (*polygona aviculare*). *Fr.-C.*

kášar, *rja, m.* der Grütebändler, *Cig.*

kášast, *adj.* breitartig, *Cig.*

kášča, *f.* 1) der Getreidefaßten, *Jan.*; — 2) ein Gebäude zur Aufbewahrung des Getreides, *Cig., Jan., Dol., Notr.*; zidana klet, hier se žito hrani. *BIKr.*; — 3) der Getreideboden, *Cig.*; — das Getreidezimmer, *Notr.*; — 4) der Dachboden, *Goriška ok.-Erj. (Torb.)*; — 5) das Vollwerk im Wasserbau, *Cig., Jan., Kr.*; — prim. kášt. kasta.

káščica, *f. dem.* kašča.

kášelj, *šlja, m.* der Husten; suhi k. der trockene Husten; oslovski k. der Eselhusten.

kašélót, *m.* der Pottfisch (*cachelot*). (*physeter macrocephalus*), *Erj. (Ž.)*

kášen, *šna, adj.* Breit-, Grüte-; kášni oblog, der Breimischlag, *Cig.*

1. kášica, *f. dem.* kása.

2. kašica, *f.* das Hirtentäschel (*capsella bursa pastoris*). *Bodrež (Goriš.)-Erj. (Torb.)*; — prim. it. *cassa*, lat. *capsa*. *Štek. (Let.)*

1. káška, *f. dem.* kása. *Lerst. (Zb. sp.)*

2. káška, *f. k. sv. Ivana.* die Spierstaude (*spiraea aruncus*), *Razdrto-Erj. (Torb.)*; — prim. 2. kašica, *Štek. (Let.)*

kašljálo, *n.* der Husten, *Cig.*

kašljanje, *n.* das Husten.

kašljati, *am. vb. impf.* husten; den Husten haben; že od božica kašljam.

kašljav, *vca. m.* Husten leidend, *Mur.*

kašljavec, *vca. m.* der Husten.

kašljavka, *f.* die Husterin.

kašljiv, *iva, adj.* = kašljav, *Jan.*

kašljevatí, *ujem. vb. impf.* plätschern (vom Geräusch geschüttelter, nicht ganz voller Tassen), *vzhŠt.-C.*

kašmírka, *f.* die Kaschmirziege, *Erj. (Ž.)*

kašnat, *adj.* breitig, *Mur., Cig.*; kašnata klobasa, die Grütwurst, *Cig.*

kášnica, *f.* 1) das Breiwasser, *Dol.*; — 2) die Grütwurst, *Cig., Jan.*; — 3) neko jabolko, *Urno (Tolm.)-Erj. (Torb.)*

kašnik, *m.* 1) die Grüteampje, *Jan.*; — 2) der Brei Liebhaber, *Z.*

kašnják, *m.* 1) der Breitkopf, *C.*; — 2) der Brei Liebhaber, *C.*

kášpret, *m.* die Käsejuppe, *Dict.*; (kašprad, *Jarn.*); — gotovo iz nem.

kášt, kásta, *m.* der Dachboden, *Stopice-Erj. (Torb.)*; — prim. *bav.* kaischt, kaescht, Tach in einem Getreidebehälter, *Lerst. (Rok.)*

kášta, *f.* 1) der Getreidefaßten, *Mur., vzhŠt.*; — 2) der Getreideboden, *Cig., Gor.*; die Schauer: žito v svoje kašte spravljati, *Dalm.*; — 3) die Schildmauer im Wasserbau, *V.-Cig., LjZv.*; kašte v obrambo mosta, *SIN.*; — 4) die Schleiße, *Mur.*; — 5) tekoča voda s koritom vred. *Bolc-Erj. (Torb.)*

kaštávník, *m.* der Verwalter der Gemeindegärten, *BIKr.*; — prim. it. *castaldo*.

kaštiga, *f. Mur.*; pogl. kazen.

kaštigati, *am. vb. impf.* = kazniti, *Mur., Cig., ogr., vzhŠt.-C.*; — prim. stvn. chastigōn, lat. castigare, *Mik.(Et.)*.

kaštrūn, *m.* pogl. koštrun.

katakōmbe, *f. pl.* podzemeljsko pokopališče, die Katafomben.

katalēktičen, *ena. adj.* z nepopolno končno stopo (o verzih), fatalektisch, *Cig.(T.)*.

katalīza, *f.* die Katalise (chem.), *Cig.(T.)*.

katalīti, *im. vb. impf.* = kotaliti, *Cig., C.*

katālājati, *am. vb. impf.* rollen machen, *Gor.-Valj.(Rad.)*; k. se. rollen: kroglja se katalja, *Mik.(Et.)*; — prim. kotaljati.

katalōg, *m.* imenik, zaznamek, der Katalog.

katālpā, *f.* der Katalpabaum, *Cig.*

katān, *m.* = vojak, *C., ogr.-M.*; — prim. madž. katona.

katānčev, *adj.* Waun^z, katančevo žoltilo, daš Wangelb, *Cig.(T.)*.

katānec, *nca, m.* 1) = katan, *C.*; — 2) die Järberreſeda, der Wau (reseda luteola), *Cig., Jan., Cig.(T.), Tuš.(R.), Medv.(Rok.)*.

katānek, *nka, m.* 1) = katan, *C.*; — 2) = soldatek (cyclamen), *Ščar.-C.*

katānja, *f.* neka vinska trta, *Kanal-Erj.(Torb.)*.

katār, *m.* der Katarrh; katar imeti; katara se iznebiti.

katāren, *rna, adj.* Katarrhal^z, fatarrhaliſch, *Cig., Jan.*

katārīnčica, *f.* = marjetica, *BKCr.*

katārīnka, *f.* neka hruška: die Katharinenbirne, *Cig.*

katārīnščica, *f.* eine Art Zwetsche, *C.*

katāster, *tra, m.* popis zemljiških razmer, der Cataſter; v k. zapisati, cataſtrieren, *Cig., Jan.*

kataſtrālen, *lna. adj.* = kataſtrski, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.

kataſtrofa, *f.* prevrat (v tragediji, v življenju), die Kataſtrophe, *Cig.(T.)*.

katāſtrski, *adj.* Cataſtral^z, *Cig.(T.)*.

kātedra, *f.* učiteljska stolica, der Katheder, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; (tudi rus.).

katēgōričen, *ena. adj.* določen, kategorisch, *Cig.(T.)*.

katēgōrija, *f.* razred, vrsta, die Kategorie.

katēhet, *m.* verski učitelj, der Katechet.

katēhetičen, *ena. adj.* h kateheteiki spadajoč, katehetisch, *Jan.(H.)*.

katēhetika, *f.* die Katechetik, *Cig., Jan.*

katēhetski, *adj.* Katecheten, katehetisch.

katēhizm, *zma, m.* = katekizem.

katēkēt, *m., Cig.,* pogl. katehet.

katēkizem, *zma, m.* nauk (pos. verski) na vprašanje in odgovor spisan, der Katechismus.

katēri, *pron. l. interr.* welcher? (von zweien oder mehreren) katera gospa ves svet obhodi? *Jan.(Slovn.)*; — der wieviele? katerega imamo danes? welches Datum haben wir heute?—v indirektnem vprašanju: Bog že ve, kateri kozi rep kratu, = Gott weiß schon, wen er züchtigt, *Met.*; — II. *rel.* welcher; katerega bom poklical, tisti naj se oglasi; kateri koli, welcher immer; kateri

bodi, welcher es auch sei;—III. *indef.* irgend welcher, irgend einer; — če vaju (vas) katerega zadene, brez strahu pojdi v boj; nas bi lahko katero šlo k božji službi, von uns Hausgenossen irgend einer, *C.*

katērič, *adv. l. interr.* welcheshmal? zum wievieltenmal? (kterič) *vzhŠt.-C.*; — II. *indef.* irgendetmal, zuweilen, manchmal, *C.*; ali si že bil katerič na Bezjaškem? (kterič) *Raič(Kol.)*.

katērikrat, *adv. l. interr.* welcheshmal? — II. *rel.* wann; k. koli, wann immer;—III. *indef.* irgend einmal, manchmal.

kāteta, *f.* die Kathete, *Cel.(Geom.)*.

katēter, *tra, m.* neko cevasto ranocelniško orodje, der Katheter.

katōd, *m.* = katoda, *Cig.(T.)*.

katōda, *f.* die Kathode (phys.), *Jan.(H.)*.

katōličān, *m.* der Katholik; tudi: katoličan.

katōličānec, *nca, m.* = katoličan, *ogr.-M., Mik.*

katōličānka, *f.* die Katholikin; tudi: katoličanica.

katōličānstvo, *n.* der Katholicismus; tudi: katoličanstvo.

katolik, *m.* po nem. Katholik, *Cig., Jan.*

katōliški, *adj.* katholisch.

katōptričen, *ena. adj.* katoptrisch, *Cig.(T.)*.

katōptrika, *f.* nauk o odsevanju, die Katoptrik, *Cig.(T.)*.

katorna, *f., Mur.,* pogl. kotorna.

katrān, *m.* der Theer, *Cig.(T.), nk.*; — *hs.*; prim. tur. katran, *Mik.(Et.)*.

katrīga, *f.* = stol, *kajk.-Valj.(Rad.)*;—prim. it. (dial.) carrega, Seffel.

katūn, *m.* neka bombaževa tkanina, der Kattun.

katunār, *rja, m.* der Kattunweber, *Cig., Jan.*

katunārnicā, *f.* die Kattunfabrik, *Cig., Jan.*

katunārski, *adj.* die Kattunarbeiten betreffend: -ska stiskalnica, die Kattunpresse, *Cig.*

katūnast, *adj.* fattunen.

katūnov, *adj.* fattunen.

katūnski, *adj.* Kattun: -ska igla, die Kattunadel, *Cig.*

kāva, *f.* der Kaffee, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — prim. *hs.* kava, kafa.

kavār, *rja, m.* der Kaffeeheber, *Mur.*; — = kavarnar, *Cig., Jan.*

kavārica, *f.* die Kaffeeheberin, die Kaffeeheberin, *C., ZgD.*

kavārna, *f.* daš Kaffeehaus, *Jan., nk.*

kavārnar, *rja, m.* der Cafetier, *nk.*

kavārnicā, *f.* = kavarna, *Mur., Cig., Jan.*

kavārnik, *m.* der Kaffeeheber, der Cafetier, *Cig., Jan.*

kāvcija, *f.* varščina, die Caution, *Cig., Jan., nk.*; govori se tudi: kavčija.

kāvēvina, *f.* = kavčina, *juzhŠt.*

kāvčica, *f.* dem. kavka; 1) die Appendohle, *pod Kaninom-Erj.(Torb.)*;—2) die Zäthhaue, *Jan.*

kāvčina, *f.* neka vinska trta: die blaue Röhlertraube, *M., juzhŠt.-Erj.(Torb.)*.

kāvčji, *adj.* von der Dohle, Dohlen-

kävčmar, rja, m., *Strek., Let.*; pogl. kalčmar, rezar.

kävčuk, m. der Rautschuf.

kävčukovec, vca, m. der Rautschufbaum (siphonia elastica), *C., Tuš.(R.)*.

kävdranje, n. das Klauern, das Gefolter des Truthahnes.

kävdrati, am, vb. *impf.* 1) klauern, fällern (vom Truthahn); — 2) plaudern, *Z., SLN.*

kävdec, vca, m. der Tresterwein, der Nachwein, *Cig., Jan.*; tropine, zalite z vodo, dajo v Istri kuhati: kar odtoče, imajo po leti za pišajo, ki jo zovejo kavec, *SLN. XIII. 61.*

kävclj, vlja (veljna), m. 1) der Hafen, *Mur., Cig., Jan., Kr.*; — 2) der Reim, *C.*; — 3)

füchtiger Mann: ako jim je načelnik kävclj, gredo za njim skozi peklenski ogenj, *Bes.*; presukan k., durchtriebener Kerl, *Zora.*

kävcljček, čka, m. dem. kävclje, das Häfchen, *Cig., Jan., Kr.*

kävcln, vna, adj. Kaffee-, *Mur., Jan., nk.*

kävcljar, m. slana ikra, der Caviar, *Cig.*; — rus. kavičarn.

kävka, f. 1) die Dohle (corvus monedula); k. škrlatica, die Purpurdohle, *Cig.*; — 2) eine blaue Traubengattung, *Vrtov. (Vin.), Trumm., St.-Erj. (Torb.)*; — 3) der Hafen, *Cig.*; —

palica z železno kljuko na koncu, s katero tkalec ladjico pobira, *Gor.*; — die Zäthau, *Jarn., Mur.*; — 4) die Thürschnalle, *Z.*; —

5) die Winde, *Krn.-Erj. (Torb.)*; — 6) grober Schriftzug, *Z.*; kavke delati, frizeln, Strähnen fütze machen, *Cig.*; — 7) človek, ki vedno javče (kavka): ti si prava kavka, *javh.St.*

kävkatati, am, čem, vb. *impf.* 1) ähnlliche Laute von sich geben, wie die Dohle; pure kavkajo, *javh.St.*; — jamterni: kaj vedno kavkaš, *javh.St.*; — 2) luščiti kostanj iz griče (jeziče), *GBrda-Erj. (Torb.)*.

kävklj, klja, m. der Hafen, *Lašče - Levst. (Rok.)*.

1. kävkljāti, am, vb. *impf.* = nadležno beračiti, moledovati, *Rihemberk (Goriš.)-Erj. (Torb.)*; — prim. kavkati.

2. kävkljāti, am, vb. *impf.* fuppeln, *Jan.*; — prim. kävclj.

kävkljec, kljeca (-kelje, -keljca), m. das Häfchen: troje noge imajo kävkljeee, jako bečelnim podobne, *Levst. (Beč.)*.

kävla, f. 1) die Kohlrübe, (kävlja) *Cig., Lašče-Levst. (Rok.)*; — 2) die Stedrübe (posebna zvrst ogrščice), *Tuš.(R.)*; — prim. lat. caulis, it. cavolo.

kävljast, adj. haficht, *Cig.*

kävljät, äta, adj. hafig, *Cig.*

kävljāti, am, vb. *impf.* keimen, sprossen, *Notr.-Z.*; krompir (v kleti) kävlja, *Sv. Peter-Erj. (Torb.)*.

kävljic, m. dem. kävclj; das Häfchen, *Cig.*

kävljicati, am, vb. *impf.* häfeln, *Jan.(H.)*.

kävljije, n. coll. die Keime, die Triebe, *Sv. Peter-Erj. (Torb.)*.

kävljiti, im, vb. *impf.* mit einem Hafen fassen, *Cig.*

kävvar, rja, m. der Bortentäfer, *Poh.*; — prim. knaver.

kävnic, f. die Kaffeeschale, *Jan.*

kävnik, m. die Kaffeebüchse, *Jan.*

kävopivec, vca, m. der Kaffeetrinker, der Kaffeelbruder, *Cig.*

kävopivka, f. die Kaffeetrinkerin, die Kaffeeschweller, *Cig., Jan.*

kävovär, vára, m. die Kaffeemaschine, *Jan.*

kävovec, vca, m. der Kaffeebaum (coffea arabica), *Jan., Tuš.(R.)*.

kävovina, f. das Kaffein, *Cig.(T.)*.

1. kävra, f. 1) die Zintheime, *Guts., Mur., Cig., Jan., Zora*; — 2) = vrana, *C.*

2. kävra, f. die Unterföhrlübe (podzemljaska koleraba), *Cig., Notr.-Z.*; — prim. it. cavolo rapa, *C.*

kävrač, m. 1) der Truthahn, *Mur., Cig., Jan., Danj.-Mik., Glas., Zora, Vest., Slom.*; — 2) = vran, *C.*

kävran, m. der eigentliche oder Kofkrabe (corvus corax), *Mur., Erj.(Ž.), BlKr., javh.St., Hrušica v Istri-Erj. (Torb.)*.

kävraña, f. = vrana, *Celjska ok.-C.*

kävratí, am, vb. *impf.* klauern, frächzen, *Z.*

kävrej, m. = kavrač 1), *Guts.*

kävrna, f. die Wolle am Sammt oder Tuch, *C.*; — die beim Weben sich bildende Wolle, *C., Zora*; — prim. *Caf. (Vest. I. 167.)*.

kävrat, adj. wollig, rauh, *C.*

kävrrneč, čna, adj. zottig, wollig, (tudi: kab-) *ogr.-C.*

kävrrnek, nka, m. = kabrnek, kabronek, *C.*; kävrrnki visijo na leščevju, *SlGor.*

kävrrnica, f. die Wolle, die sich beim Weben bildet, *Z.*

kävrrnje, n. das Rauhe am Tuche, *C.*

kävrrnka, f. = kavraña, *C., Zora.*

kävrs, m. der Zank, der Hader, *Cig.*; stari kavs (med Judi in Samarjani) se je zmerom huje vnemal, *Ravn.*; to je bil ravs in kavs! *Z.*

kävrsanje, n. das Haden mit dem Schnabel; — das Gezüfte.

kävrsati, am, vb. *impf.* 1) mit dem Schnabel oder einem ähnllichen Gegenstande picken, hassen, schnappen; pričí se kavsajo, hassen sich mit den Schnäbeln; — 2) k. se, zanken; pri tej hiši se noč in dan kavsajo, *Lašče-Levst. (Rok.)*.

kävrselj, slja, m. das Häfchen, *Cig.*; der Schnapper (der Wundärzte), *V.-Cig.*

kävrsljāti, am, vb. *impf.* dem. kavsati, *Z.*

kävrsniti, kävrsnem, vb. *pf.* mit dem Schnabel oder mit einem ähnllichen Gegenstande piken, hassen, schnappen.

kävtr, f. pl. = vrnila, *Notr., Polj.*

käv, káva, m. der Fehler, das Gebrechen: ž. V. eine fehlerhafte Falte im Tuch (Mattenchwanz), *Cig.*

kävác, m. 1) kdor kaj kaže, der Zeiger, der Weiser, *C.*; — 2) der Zeigefinger, *ogr.-Valj. (Rad)*; — 3) das Register, *C.*

kävácčn, čna, adj. kävácni prst = kävác, der Zeigefinger, *ogr.-C.*

käváj, m. der Fingerzeig, *SLN.*

kazálec, *n. dem.* kazalo.

kazálec, *lna. adj.* zeigend, demonstrativ, *Cig.*: kazalni uk. der Anschauungsunterricht, *Cig.* (*T.*). *C.*; kazalni naklon (način). die anzeigende Art (gramm.), *Cig.*; kazalni zaimek. daß anzeigende Fürwort, das Demonstrativpronomen (gramm.), *Levst. (Sl. Spr.)*.

kazálnica, *f.* *Cig.*, *C.*, pogl. monštranca.

kazálnik, *m. 1)* der Zeiger (3. B. an der Uhr), *Cig.*, *Jan.*, *DZ.*; nihalni k., der Pendelzeiger, *DZ.*; — 2) das Verzeichnis, *Cig.*; k. držati o čem. über etwas ein Register führen, *DZ.*; — 3) der Nennativ (gramm.), *Cig.*, *Jan.*

kazálo, *n. 1)* die Zeigevorrichtung, der Zeiger, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Cig. (T.)*; — 2) das Register, das Inhaltsverzeichnis, das Repertorium, *Cig.*, *Jan.*, *Cig. (T.)*, *nk.*; abecedno k., *Levst. (Nauk.)*.

kázanje, *n.* das Zeigen.

kázati, *žem. vb. impf.* 1) zeigen: rad kaže, kar ima; roka kaže, kam cesta drži; k. kam, na kaj, auf etwas hinweisen; — k. se, sich zeigen; sich bemerkbar zu machen suchen: rad se kaže; — k. se, öffentlich auftreten, sich producieren; na senjnih se kažejo glumači; — (ohne Absicht) sehen lassen: gosli k. den Bufen entblößt haben: kaj vedno zobe kažeš, warum lachst du in einemfort? *južhŠt.*; — — k. se, zum Vorschein kommen: ruda se že kaže; — = weisen, lehren: k. komu, kako se šiva, einem das Nähen weisen; — to kažejo oči, das lehrt der Augenschein, *Cig.*; — = äußern: ne k., nichts merken lassen; zur Schau tragen: svojo učenost k.; kazati, kakor bi ne čutil veselja, žalosti, Gleichgültigkeit zeigen; — k. se, sich zeigen, sich stellen: dobrotliverga, prijaznega se kazati. Güte, Freundlichkeit zur Schau tragen; — k. se, sich äußern; tako se kaže sovraštvo, zavist; — 2) erwarten lassen, bedeuten: to kaže dolgo zimo, to nič dobrega ne kaže; na vojsko kaže, es löst sich zum Kriege an, *Cig.*; kakor vse kaže, allem Anschein nach; nič ne kaže, es ist keine Aussicht vorhanden: slabo kaže! schlechte Aussichten! po vinogradih lepo kaže, die Weingärten versprechen eine gute Ernte; vreme kaže, pa laže, *Podkrmci-Erj. (Torb.)*; — k. se, den Anschein haben: kakor se kaže, dem Anschein nach; — 3) passen, angezeigt sein: to mi ne kaže, das taugt mir nicht; to nikamor ne kaže, damit ist nichts zu machen, *Cig.*; ne kaže kopati ob tem vremenu; tu kaže puščati, hier ist ein Aberglaube angezeigt; kakor kaže, je nachdem.

kazávec, *vca. m. 1)* der etwas zeigt, *Cig.*, *Valj. (Rad.)*; — 2) der Zeigefinger; — 3) = kazalo, kazalnik, der Zeiger (mech), *Cig. (T.)*; — 4) der Exponent (math), *Cig. (T.)*, *Zuid.*

kazávká, *f. 1)* die Zeigerin, *Cig.*; — 2) der Index, der Anzeiger (math), *Cig. (T.)*.

káze, *vca. m.* = kazavec, der Zeigefinger, *Guts.*

kazemāta, *f.* bombenfestes Gewölbe (in Jec-
kungen), die Casematte, *Cig.*

1. kāzen, *zni. f. 1)* die Strafe; božja k., die Strafe Gottes; smrtna k., die Todesstrafe; pod veliko kaznijo, bei hoher Strafe, *Cig.*; s kaznijo je prepovedano, es ist bei Strafe verboten, *Levst. (Nauk.)*; — 2) eine Abgabe an die Herrschaft, wie sie einst eingeführt war, *Jan.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Fr.-C.*; žitna k., das herrschaftliche Zinsgetreide, *Javn.*, *Fr.-C.*; — 3) der Zins, *KrGora-DSv.*; — v kazen dati = v najem dati, *Rož.-Glas.*

2. kāzen, *zni. f.* der Schein, *Dol.-Mik. (Et.)*; na k. imeti, zur Schau tragen, *C.*

kāzen, *vca. m.* = 1. kazen *f.* 2), *Guts.*, *Mur.*, *Gor.-Mik.*, *južhŠt.*

1. kāzen, *vca. adj. 1)* kazno je, es hat den Anschein, es ist wahrscheinlich; ni kazno, da bi on bil to storil, *Svet. (Rok.)*; kakor je bilo kazno, wie es den Anschein hatte, *Gor.-Let.*; — 2) gute Aussichten bietend: žito je kazno, *Mik.*; vreme je kazno, = dobro kaže, *Dol.*; — ni kazno, es ist nicht angezeigt, pašved, *C.*; — 3) ansehnlich: k. človek, stattlicher Mann, *Dol.*; vrt ni kazen, *Litija-Svet. (Rok.)*; naj ima kazno ali nekazno ime, *Jurč.*; — 4) ni kazno = ni za pokazanje, *Svet. (Rok.)*.

2. kāzen, *vca. adj.* verdorben: kazen (kazán) kostanj, krompir, *Gor.-DSv.*; — prim. kaz, kaziti.

kāzenski, *adj.* Straf-, Criminal-, *Cig.*, *Jan.*, *DZ.*, *nk.*; kazensko pravo, das Strafrecht, das Criminalrecht, *Cig.*, *Jan.*, *DZ.*; v stvarih kazenske sodbe, in strafgerichtlichen Angelegenheiten, *Levst. (Nauk.)*.

kazenskoprávdén, *vca. m.* Strafprocejs-, *Jan.*, *DZ.*

kazenskopráven, *vca. adj.* strafrechtlich, *DZ.* kazenskospóden, *vca. adj.* strafgerichtlich, *DZ.* kazilen, *lna. adj.* verderbend, verderblich, *Cig.*, *nk.*: entstellend, *nk.*

kaziti, *im. vb. impf.* verderben, verhungern; to ga kaziti, das entstellt ihn; to nič ne kaziti, das schadet nichts, *Cig.*, *C.*; veselje komu k., jemand's Freude stören: srečo si k., sich sein Glück verderben, *Ravn.*; zapeljive reči sree kaže, *Jap. (Prid.)*; — kaziti se mi delo, es will mir nicht gerathen, *Cig.*

kazívce, *vca. m.* der Verderber, *Cig.*, *Valj. (Rad.)*

kaznĕn, *adj. 1)* = kazenski, *DZ.*; — 2) mit Abgaben belastet: tiste stare hiše so bile kaznĕne, *Gor.*

kaznĕnik, *m.* neka žitna mera: pol mernika ali četrt vagana, *Tolm.*; — prim. 1. kazen 2). kaznĕn, *lna. adj. 1)* strafend, Straf-; kaznĕna oblast, die Strafgewalt, *Cig.*, *DZ.*; — 2) kaznilno dejanje, strafbare Handlung, *DZ.* kaznĕšĕ, *n.* der Straftat, *Cig.*, *DZ.*

kaznĕnica, *f.* das Strafhaus, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

kaznĕnina, *f.* das Strafgeld, *C.*, *DZ.*

kaznĕtelj, *m.* der Strafer, *C.*

kaznĕti, *im. vb. impf.* strafen, *Cig.*, *Jan.*; vse prestopke te vrste kazni sodišĕe, *Levst. (Nauk.)*; govori se tudi: kázniiti.

kazniv, *vca. adj.* strafbar, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

kahnīvee, vca, *m.* der Strafer, *Cig.*
kahnīvka, *f.* die Straferin, *Cig.*
kahnīvost, *f.* die Strafbarkeit, *Mur.*, *Cig.*,
Jan., *nk.*
kahnjēnec, nca, *m.* der Sträfling, der Zücht-
 lung, *Cig.*, *Jan.*; kahnjēnec, *Levst.*(*Nauk*);
 sicer tudi: kahnjēnec.
kahnjēnje, *n.* das Strafen.
kahnjēnka, *f.* weiblicher Sträfling, *Cig.*, *Jan.*;
 — prim. kahnjēnec.
kahnjevāti, ūjem, *vb. impf.* = kahnvau 1).
DZ.: kdor bi se tako molče hotel splaziti
 mimo zakona, kahnjujejo ga za obrtovnega
 prestopnika, *Levst.*(*Nauk*); (kahnjevati, *DSr.*).
kahnovātēn, lna, *adj.* strajend, Straß-, *Cig.*,
Jan., *nk.*
kahnovālīšēe, *n.* der Strafort, *Jan.*, *C.*
kahnovātēnica, *f.* das Strafhaus, *Cig.*, *Jan.*, *C.*
kahnovānje, *n.* das Strafen.
kahnvāti, ūjem, *vb. impf.* 1) strafen, *Mur.*,
Cig., *Jan.*, *nk.*; kar je hudega, črti in kahn-
 nuje Bog, *Ravn.*; — 2) den herrschaftlichen
 Zins eintreiben, *Guts.*; prim. 1. kazen *f.* 2).
kahnvāvēe, vca, *m.* der Strafer, *Mur.*, *Cig.*,
Jan., *nk.*
kahnvāvka, *f.* die Straferin, *Cig.*, *nk.*
kāzuar, rja, *m.* der Kasuar (casuarus indicus).
Erj.(*Z.*)
kazuīst, *m.* der Casuist, *Cig.*(*T.*)
kazuīstika, *f.* znanstvo, ki uči pomirjevati
 vest v težavnih slučajih. die Casuistik, *Cig.*
(T.)
kāžē, čta, *m.* cestni k., der Wegweiser (aus Holz,
 Stein), *Cig.*, *M.*
kāžēnje, *n.* das Verderben, das Verhungen,
 das Entstellen.
kāžēmed, *m.* der Hemigknecht (cuculus indi-
 cator), *Erj.*(*Z.*)
kāžēpot, *m.* der Straßenzeiger, der Wegweiser,
Mur., *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — k. komu biti, je-
 mandem den Weg weisen, Anleitungen ge-
 ben, *nk.*; — prim. hš. kaziput.
kdā, *adv.* = kdaj, kadar, *C.*, *Mik.*, *vzh.Št.*
kdāj, *adv.* I. *interr.* wann? od kdaj (odkdaj)?
 seit wann? do kdaj? bis zu welcher Zeit?
 do kdaj si mu denar posodil? — II. *indef.*
 kdāj, jemals, irgendwann; nimam kdaj, ich habe
 (nie eine) keine Zeit (etwas zu thun); če sem
 ti kdaj kaj dobrega storil, wenn ich dir je
 eine Wohlthat erwiesen habe; — zuweisen:
 vaščanje ga kdaj po ves teden niso videli,
LjZv.; kdaj in (pa) kdaj. zuweisen; — III.
rel. = kadar, *jvzh.Št.*; — pogl. kedaj.
kdār, *adv. rel.* = kadar, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*
kdē, *adv.* = kje, *C.*, *Mik.*, *Levst.*(*Sl. Spr.*);
 — („gdī“, [relat.] *Trub.*)
kdēkde, *adv.* = tu in tam. *Raič*(*Slov.*)
kdēr, *adv. rel.* = kjer. *Mik.*, *Levst.*(*Sl. Spr.*)
kdō, *pron.* I. *interr.* wer? kdo je? wer da?
 kdo ve, kaj počenja! wer weiß, was er treibt!
 kdo pameten se bo čudil? welcher vernünftige
 Mensch wird sich wundern? ta ustava ni kdo
 ve kako umetna, *Zv.*; tega ne dam iz rok,
 ko bi ne vem kdo prišel! *jvzh.Št.*; — II. *indef.*
 kdō, irgendwer, jemand; če kdo ve, pa naj

pove! vsaj nima kdo po njega iti, es ist ja
 niemand da, der ihn holen könnte; ima kdo
 nositi med, *Levst.*(*Beč.*); — III. *rel.* = kdor,
 na *vzhodu.*

kdōr, *pron. rel.* wer; kdor ne dela, je brez
 jela, *Cig.*; kdor koli, wer immer! kdor (si)
 bodi, wer es sei.

kē, *conj.* 1) wenn: ke bi . . . (okršeni keder
 = kadar, namesto zdaj v knjigah sploh na-
 vadnega: ko bi . . .). *Guts.*; prim. *Škrab.*
(Cv. VI. 10. VII. 9.); — 2) = ker, *Guts.*, *C.*

kēba, *f.* 1) etwas Abgestumpftes, *Cig.*; — kokoš
 brez repa, *Laščē-Levst.*(*Rok.*); — 2) die
 Zwerge, *BlKr.*

kēbast, *adj.* 1) gestutzt, stumpf, *Cig.*, *Jan.*;
 kebasta kokoš, eine Henne mit sehr kurzen
 Schwanzfedern, *BlKr.*; kebast pes, ein Hund
 mit gestutztem Schweif, *Levst.*(*Zb. sp.*); —
 stummelicht, *C.*; — 2) zwerghaftig, *BlKr.-M.*
kēbēek, čka, *m. dem.* kebec; junger Vogel,
 das Küchlein, *C.*

kēbec, bca, *m.* 1) ein Thier mit abgestutztem
 Schwanz, *Cig.*; — 2) kleiner, unterlegler
 Mensch, ein Zwerg, *BlKr.*; — 3) eine Art
 weiße Hühner, *Laščē-Levst.*(*Rok.*)

kebēl, blā, *m.* das Schaff, *Cig.*, *Vrt.*, *Dol.*;
 vina ni maral piti iz kupice, morali so mu
 prinesiti kebel, *LjZv.*; vodni kebli, *Erj.*(*Let.*);
 pravi k. („kebal“) in mera, *Krelj*; — (kebel,
 der Meßen, *ogr.-C.*); — prim. kabel.

kēber, bra, *m.* = hrošč, der Käfer; — iz nem.
kēbica, *f. dem.* keba: schwanzloses Huhn, *Cig.*
kēbiti, im, *vb. impf.* stutzen, den Schwanz ab-
 stutzen, *Cig.*

keblāča, *f.* der Kopf (zaničlj.). *SlGor.* - *C.*,
Trst.(*Let.*); — prim. kebel.

keblānja, *f.* = keblāča, *C.*

keblār, rja, *m.* der Schaffbinder, *C.*, *Svet.*
(Rok.)

keblēnik, *m.* kraj, kamor se postavijo škafi,
BlKr.

keblīca, *f.* ein Schaff, *Habd.*, *Dol.*; die Milch-
 gelte, *C.*; Mleka dosti nam podeli, Dve č-
 briči, Dve keblīci. *Vrt.*; — die Schöpfgelte,
Notr.

kēbrast, *adj.* betrunken, *Kr.*

kēbre, *m. dem.* keber.

kēbrēek, čka, *m. dem.* kebre.

kēbrič, *m. dem.* keber.

kebrščāk, *m.* die größte Gattung Hühner, *vzh.*-
Št.-C.

kebzovāti, ūjem, *vb. impf.* schauen, Acht haben:
 k. na koga, kaj, *ogr.-M.*; Acht geben, merken,
ogr.-C., *Valj.*(*Rad.*)

kēe, kečā, *m.* 1) der Schnabelhieb, der Pieč,
Jan.(*II.*); — der Hieb, *Jan.*(*II.*); — 2) kee
 ti bo, ako ti oče umrje, dein Voss wird sich
 nach dem Tode des Vaters zum Schlimmeren
 wenden, *Z.*, *GBrda*; — 3) der Eis (im
 Tarospfpiel), *Cig.*; — k. bitu komu, jeman-
 dem gewachsen sein, *Cig.*; — (ni gotovo, ali
 te besede vse skupaj k nemu korenu spa-
 dajo).

kee, *adv.* = odkod, *Mik.*; (iz ked-ci; prim.
 ked).

kèc, *interj.* s tem glasom mačke podijo. *M. Dol., Notr.*

kecāti, *ām. vb. impf.* 1) berühren, *Jarn.*; — 2) k. se, schlecht gehen: keca se mi. *GBrda*; — prim. kec 2).

kêmecc, *m.* das Baumharz, *Mur., C.*; arabski k. daš Gummi, *Danj. (Posv. p.)*.

kecniti, *nem. vb. pf.* berühren, *Jarn.*; — mit der Nuth schlagen, *Jan. (H.)*.

këča, *f.* = kečiga, *Mur., Erj. (Z.)*.

kečiga, *f.* der kleine Stör, der Sterlet (*acipenser ruthenus*), *Erj. (Z.), Mik.*

këčeka, *f. dem.* keka; der Haarstopp, das Haupthaar, *Cig., Jan., C., Mik., na vžodu*; za kečko potegniti koga. *ogr. - Valj. (Rad.)*, *vrzh-St.*; uže mi breže v kečko sili, meine Haare werden schon grau, *C.*; = glava: imaš trdo kečko, *SlGor.*; — prim. kačka.

këčkati, *ām. vb. impf.* beim Schöpf fassen, bei den Haaren zausen, *Z., Prip.-Mik., vrzh-St., vrzh-St.*; že mnogokrat ste me kečkali in tepli, *Cr.*

ked, *adv.* = kod: od ked. *Mik.*

kedá, *adv.* = kdaj, kedaj, *Kor., St.-Cig., C.*

kedáj, *adv.* = kdaj (tako sploh pišejo v novjšem času); prim. *Cr. X. 4.*; — kedaj = k letu. fünftiges Jahr, *C., Lašce - Erj. (Torb.)*.

kedájsnji, *adj.* manchmalig: kedájsnje (njevogo) govorenje, *Jurč.*

kedánji, *adj.* einftig, fünftig, *SlN.*

kedar, *adv. rel.* = kadar, *Cig., Jan.*

kedó, *pron. interr., kedò, indef.* = kdo, *Str., DŠr. i. dr.*; — prim. *Cr. II. St. X. 4.*

kedór, *pron. rel.* = kdor; prim. kedo.

kéfa, *f.* = krtača, *Mur., vrzh-St., ogr.*; — iz madž.

kefāti, *ām. vb. impf.* = krtačiti, *ogr. - Valj. (Rad.)*; — prim. kefa.

këgelj, *glja, m.* der Regel, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; tudi: këgel; — iz nem.; pogl. stožec.

kegljác, *m.* der Regelschieber, *Jan.*

kegljálnica, *f.* = kegljišče, *Cig.*

këgljast, *adj.* = stožkast, kegelförmig, *Cig., Jan.*

kegljāti, *ām. vb. impf.* Regel schieben.

këgljice, *gljica (geljica), m. dem.* kegelj.

kegljavec, *vca, m.* = keglac.

kegljišče, *n.* die Regelbahn.

këh, *këha, m. 1)* = kih, das einmatige Meien, der Meier, *ogr. - C.*; — 2) das Hüften der Pferde, *vrzh-St. - C.*

këha, *f.* der Merker, die Meiche, *Cig., Kr.*; — iz nem.; prim. srvn. kiche, *Cr.*

1. këhelj, *hlja, m.* der Stropf bei Menschen und Thieren, *Mur., V.-Cig.*; — prim. kehlja.

2. këhelj, *hlja, m.* der Schweinschauzahn, *vrzh-St. - C.*

kehetāti, *etām, čdem. vb. impf.* feuchten, hüften, lachen, *C.*; — prim. kehljati.

këhlja, *f.* der Stropf, *Habd.-Mik., Guts., kajk. - Valj. (Rad.)*.

kehlják, *m.* = 2. kehelj, *vrzh-St. - C.*

këhljast, *adj.* tropfig, *Guts.*

kehljāti, *ām. vb. impf.* feuchten, *Mur., C.*; hüften, *Z.*; svinje kehljajo, geben röhrende Laute von sich, *Z.*

këhljav, *adj.* tropfig, *Guts., Mur.*

këhljavec, *vca, m.* der Stropfige, *Mur.*

këhniti, *këhnem, vb. pf.* = kihniti, *Mur., Volk.-M., Mik.*

1. këka, *f. 1)* das reichliche Haupthaar, *Z.*; — 2) kleiner hölzerner Hammer, *C.*; — prim. kečka.

2. këka, *f.* človek, ki pohuljeno hodi, *kajk. - Valj. (Rad.)*.

këkati, *ām, vb. impf.* leicht schlagen, *C.*

këkec, *kca, m.* der Schlägel, *C.*

këketāti, *etām, čdem. vb. impf.* = kekljati, *Z.*

këkica, *f. dem.* keka; 1) der Schlägel, der Hammer, *C.*; — 2) das männliche Glied, *C.*

këkič, *m.* mali skržat (cieada orni), *Goriška ok.-Erj. (Torb.)*.

kekljaló, *n.* der Stotterer, *M.*

kekljāti, *ām, vb. impf.* stottern, *Jarn., M., Jap. (Prid.), Valj. (Rad.)*.

kekljavec, *vca, m.* der Stotterer, *Diet.*

kël, *klā, m.* der Hausahn (der Schweine), *Cig., Jan., Cig. (T.)*; po drugih slovan. jeziki: prim. čes. kel g. klu, der Hauer; kël, dolge kelč ima prasec, *SlGor.*

këla, *f.* die Maurerkelle; — iz nem.

kelák, *m.* = kel, *C.*

këlder, *dra, m.* iz nem. Keller; pogl. klet.

këlec, *lca, m. dem.* kel, *SlGor. - C.*

këlih, *m.* iz nem. Keltch.

keliti, *īm. vb. impf.* leimen, *Mur., Cig., Danj. (Posv. p.), BlKr.*

këlj, *m.* utež pri uri, *Srpenica pri Bolcu - Erj. (Torb.)*.

keljást, *ásta, adj.* leimicht, *Mur., Cig.*

keljásten, *stna, adj.* = keljast, *Mur.*

keljč, *n.* der Tischlerstein, *Guts., Mur., na vžodu*; parklje potrebujejo, da iz njih kelje delajo, *vrzh-St.*; — prim. klej.

këljžuh, *m.* der Hüften, die Trmie, die „Kehlnuth“ der Pferde, *Cig., C., Nov.*; — iz nem.

këmba, *f.* die Bunte, *Jan., C., M.*

këmbelj, *blja (beljna), m. 1)* der Glockenschwengel, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) das Aufgewicht an der Schnellwaage, *Cig. (T.), Nov.*; — 3) das Uhrgewicht, *Cig.*; — 4) die Vöfelente (*anas clypeata*), *Frey. (F.)*.

këmičen, *éna, adj.* chemisch, *Cig., Jan., nk.*

kemija, *éna, adj.* chemisch, *Chemicalien, Jan.*

kemija, *f.* loeba, die Chemie.

kemijski, *adj.* zur Chemie gehörig, chemisch, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; k. delavec, der Laborant, *Cig.*; — k. srednik, *Jan.*

këmik, *m.* der Chemiker, *Jan., Cig. (T.), nk.*

kemikalije, *f. pl.* chemische Ivarine, die Chemicalien, *Cig. (T.)*.

kenāti se, *ām se. vb. impf.* = brandig werden, sich entzündend (o ranah), *Rihenberk (Goriš.) - Erj., Torb.)*.

këncelj, *clja, m.* die Klette (lappa), *Josch.*

kënda, *f.* = torba, *C.*

kenguru, *m., Cig.*, pogl. kenguruj.

kenguruj, *m.* das Känguruh; velikanski k., das Meßen Känguruh (halmaturus giganteus). *Erj.* (Z.).

képa, *f.* 1) der Klumpen: kepa zlata, *ila*, *Cig.*; noga v kepo zrastena, der Klumpfuß, *Pot.-Cig.*; s prstenimi kepami metati. *Dalm.*; ognjena k., die Feuerfugel, *Cig.*; v kepah, klumpenweise, *Cig.*; — die Ackerjochle, *Mur., Cig., Jan., C.*; kepe tleči. Schollen zerfchlagen, *Z.*; — der Schneeball: kepo zagnati v koga: — k. dlak, der Haarballen, *Cig.*; — 2) svoje ime ovcí, *Plužna pri Bolcu-Erj.* (Torb.).

képanje, *n.* das Bewerfen mit Schneeballen.

képast, *adj.* klumpicht, geballt, *Mur., Cig.*; kepast je proso, kadar težko k tlom visi. *Polj.*

kepát, *adj.* klumpig, jochlig, *Cig., Jan.*

kepáti, *kepam.* *vb. impf.* 1) mit Schneeballen bewerfen: k. koga; k. se, sich mit Schneeballen bewerfen; — 2) volno k., die Wolle kräupeln und in große Kloden verwandeln, *C.*

képec, *peca, m.* 1) der Würzel, der Hünersteiß, *C.*; — 2) der Zwerg, *Cig., Jan.*; (hs.): — 3) die Kolbenhirse, *Cig.*

kepēn, *m.* das große Wiesel, das Hermelin (mustelina erminea). *Frey.* (F.).

kepenjek, *m.* = plašč, *C.*; — prim. madž. kopyevag.

képicá, *f. dem.* kepa: das Klumpchen.

képití, *im, vb. impf.* 1) ballen, *Cig.*; k. se, sich ballen; sneg se kepi, *Cig.*; — (*pron.*) k. se, sich paßig, wichtig machen, sich aufblasen, *Lašče-Lerst.* (M.).

kepljenik, *m.* KrGora, pogl. kupljenik.

kēr, *m.* der Fels, *Z., Gor.*; eine felsige Erhöhung, *Savinska dol.*

kēr, *l. conj.* weil, da, denn; zato. ker —, deshalb, weil —; — *II. pron. rel.* = kir, ki, *Krelj*; — „ker entpüch wohl einem altflou. „kdeže“, *Mik. V. G. IV. 129.*

kerát, *m.* das Hornsilber (kerat), *Cig.* (T.).

kerempuh, *m.* = vamp. *kajk.-Zora V. 120.*; (prim. kerepuhi, der Bauch, *Dalm.*).

kerlějs, *m.* znamenje, pri katerem z mrlicem postoje ter molijo pogrebci, *Polj.*; — prim. cerkveni: kyrie eleison!

kērmes, *m.* neka rdeča barva, der Kermet, *Cig.* (T.).

kērūb, *m.* neka vrsta angeljev, der Cherub, *Cig., Jan.*

kēs, *kesá*, *m.* die Heue, *Mur., Cig., Jan., Valj.* (Rad), *nk.*; kes in pes, oba grizeta, *Z.*

kesān, *snā, adj.* säumig, langjam; k. pri delu. *C.*; k. za delo, *Dol.*; kesna pokora. *C.*; k. plačnik, *Cig.*; otročja reja je najkesnija, *Jurč.*; kesne glave biti, ungelehrig, ein langjamer Kopf sein, *Cig., Nov.*; po kesnem, langjam, *Cig.*; — spät, *Mur., Cig., Jan.*; kesni ste, ihr seid spät gekommen, *vrhSt.*; kesno je že, es ist schon spät; kesna seva, prazna skrinja, *Z.*; kesneje, später, *C.*; — kāsni, *compar.* kāsni, kesnēji, kesnējši, *Cv., C.*; — tudi: kēsen.

kesānje, *n.* die Heue.

kesáti se, *ám se, vb. impf.* Heue empfinden; k. se zavoljo česa; bereuen: k. se grehov;

(k. se. tranern: kēše se za rajnega, *vrhSt.-C.*).

kesávec, *vca. m.* der Mäntige, *Valj.* (Rad).

kesān, *snā, adj.* = kesan.

kesige, *f. pl.* vojaški šrevlji, *kajk.-Valj.* (Rad).

kesnē, *čta. m.* der Säumige, *Z.*

kesnēla, *f.* die Säumige, *Z.*

kesnēnje, *n.* das Säumen, *Cig.*

kesnēti, *im. vb. impf.* säumen, säumig sein, *Cig., Navr.* (Kop. sp.), *Re7.-Kl.*; s svojim prihodom kesni, (kasni) *Krelj.*

kesnāti se, *im se, vb. impf.* = kesneti, (kas-) *Krelj.*

kesnāvec, *vca. m.* der Zauderer, (kas-) *Cig.*

kesnōba, *f.* das Säumtiß, *Cig., Bas.*

kesnōča, *f.* = kesnost, *Jan.* (II.).

kesnōglāv, *glāva, adj.* ungelehrig, stumpfsinnig, *Jan.*

kesnōst, *f.* die Saumligkeit, *Dict., Cig., Jan.*; — die Spitze, *Cig., Jan.*

kesnōta, *f.* = kesnost, *Jan.*; Bog pretehta pri grehu naglost in kesnoto, *Slom.*

kesnoumen, *mna, adj.* langsamem Verstandes, *M.*; k. biti, einen langsamem Kopf haben, *Cig.*

kesnovāti, *ujem, vb. impf.* säumen, zögeru, langsam sein, *Mur., Jan., C.*

kesnovāvec, *vca. m.* der Langsame, *Jan.*

keša, *f.* = torba, *C., SIGor.*; — prim. hs. kesa.beutel, iz tur.

kēšast, *adj.* zwergartig, (kejš-) *Cig.*

kešē, *čta. m.* der Zwerg, *Z.*

kēšek, *ška, m.* der Zwerg, *C., (kešik) Rib.-M.*; (kejšek) *Rib.-Cig.*

kēšica, *f. dem.* keša, *vrhSt.*

kešnājtí, *ám, vb. impf.* = obotavljati se, počasno napravljati se (na kako delo), *Krn* (Goriš.)-*Erj.* (Torb.).

kēšta, *f.* eine aus Flechtwerk und Lehm (Stroh) gemachte Winzerhütte, ob *Muri-Trst.* (Let. 874. 69).

ketēri, *pron.* = kateri, *Cv., DSv.*; — prim. *Cv. II. 5.*

kētina, *f.* die Kette; — iz stvn. chetina, *Mik.* (Et.); pogl. veriga.

kētínica, *f. dem.* ketina; — zlata k. = grenkulljica (glechoma), *Tuš.* (B.).

kētis, *m.* 1) der Bewohner einer keta, *Trst.* (Let.); — 2) der Mitwinzer, *C.*; — 2) der Gefährte, der Genosse, *C.*; — prim. keta.

kētisāti se, *am se, vb. impf.* Umgang pflegen, ob *Muri-C.*

kētūš, *m.* = ketis 1). *C.*; = tovariš. *kajk.-Valj.* (Rad).

kēvēica, *f.* 1) eine Art Dohle, *C.*; — 2) der Ribib, *C.*; — prim. kevkati.

kēvh, *m.* der Stropf, *Gor.*

kēvkati, *am, vb. impf.* verdrießliche Laute von sich geben, „benzen“, *St.-Z., C.*

kēvžih, *m. Z., Strp.* (kevžeh) *Cig.*; pogl. kelžuh.

keznāti, *ám, vb. impf.* zausen, *Z., vrhSt.*; — prim. kosmati.

keznānik, *m.* pol vagana, ali po nekaterih krajih četrt vagana; stara mera na Goriškem in Vipavskem, *Erj.* (Torb.). *C.*; — pogl. kaznenik.

kežman, *m.* vamp, *pl.* kežmani = kerepuhi. Mittelstele, *Dalm./Reg.*.)

ki, *pron. rel. indecl.* v padežih, razen imenovalnika, z dotičnimi krajšimi oblikami osebnega zaimka 3. os.: ga, je, mu, ji, itd.; der, welcher; mož, ki nas je videl, žena, ki smo jo videli; predlog stoji pri zaimku 3. os.: prijatelj. ki smo pri njih bili. *Levst. (Sl. Spr.)*; oči, ki nebeško veselje igra po njih, *Ravn.-Mik.*; — *prim. ker. kir.*

kí, *ka. ko. pron.* = kateri, *Krelj. na vzhodu*; ki vrag! wer Teufel! *Mur.*; ki vrabec je to prel! Vrt.; ki ti je vran! *južhŠt.*; v ko selo prišla, na to koto prela. *Istra-Jan. (Slovn.)*; s kem — s tem. je — dešto, *Mik.* — *prim. stsl. kyj.*

kíbla, *f.* der Stübel, die Döse, *Cig., Jan.*; posoda za mast ali maslo. *BlKr.*; — iz nem.

kíe, *m.* pogl. kijec.

kič, *kíča. m.* = kačka, čop, zatrep, der Dachwaln, *Pivka/Ravn.-Cig.*; — *prim. 1. kika.*

kíčma, *f.* die Pferdehaare an der Stirne, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — *prim. 1. kika 1).*

kidáe, *m.* der Mäster, der Mistlader; der Schneeschaufler.

kidátnica, *f.* die Mistgabel, *Z.*; = *pl. kidalnice. Cig.*

kidanje, *n.* das Wegräumen (des Mistes, Schnees).

kidati, *kidam. vb. impf.* herauswerfen, aus dem Wege werfen, wegräumen; gnoj iz hleva, izpod živine k., ausmisten; pojdí kidat; sneg s ceste k., Schnee von der Straße wegschaufeln; — *kopo k.* einen Kohlenmeißler ansäßen (ausstoßen), *Cig.*; — *sveča (se) kida*, die Kerze rinnt, *Cig.*

kidavec, *vca. m.* der Kämmer, der Schaufler, der Mäster, *Cig., Jan.*

kíh, *m. 1)* das einmalige Niesen, der Nieser, *Cig., Jan., StN.*; na kih reci: Bog pomagaj! *C.*; — *2)* die Niesesucht, der Schnupfen, *Jan., Prip.-Mik., Svet. (Rok.)*.

kihác, *m.* der Nieser, *Cig.*

kihálnen, *lna. adj.* Niese: kihální prah, das Niesepulver, *Cig.*

kihálnka, *f.* der Schnupfen, *Krn.-Erj. (Torb.)*.

kiháló, *n. 1)* das Niesemittel, das Niesepulver, *Cig., Jan.*; — *2)* der Nieser, *Cig.*

kihanje, *n.* das Niesen.

kihati, *kiham. sem. vb. impf.* niesen; — prusten, *Cig.*; *polh kiha. južhŠt.*

kihavec, *vca. m.* der Nieser, *Mur., Cig., Jan.*

kihav, *adj.* niesesüchtig, *Cig., Jan.*

kihavica, *f. 1)* die Niesesucht, der Schnupfen, *Mur., Jan., C.*; *2)* die Nieswurz (helleborus). *C.*

kihavka, *f. 1)* die Nieserin, *Cig.*; — *2)* die Nieswurz, *Danj., Mur., Cig., Jan.*

kihavt, *m.* der Nieser, *Cig., Jan.*

kihce, *hca. m. 1)* = kih 1), *Jan. II.*; — *2)* das Fioringras (agrostis stolonifera). *Jan., C., Nov., Vrt.*

kihljaj, *m.* = kih 1), *Jan. II.*

kihniiti, *kihnem. vb. pf.* einmal niesen; kihniiti se mi hoče, es ist mir nieferlich, *Cig.*

kíhra, *f.* die Riecher oder Riecherbse, *Mur., kajk.-Valj. (Rad.)*, *vžhŠt.*

kij, *m. 1)* ein großer Holzschlägel, *Meg., Dict., Jarn., Cig., Jan., Gor., Št.*; — die Keule, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*; — *2)* der Maisfolben, *Gor.-Cig.*

kijác, *m.* = kij 1), *M., Z., Rež.-Baud.*

kijácá, *f. 1)* = kij 1), *C.*; — *2)* ein Stutenjoch, *Habd.-Mik., C.*

kijast, *adj.* schlägelartig, *C.*; — feulenförmig, folbenförmig, *Jan., Cig. (T.)*

kijás, *m.* kijaši, feulenförmige Käfer (clavicornia), *Erj. (Ž.)*.

kijček, *čka. m. dem.* kijec; kleiner Schlägel: bobenski kijček, der Trommelschlägel, *Cig.*; kijčki pri klavirju, die Hämmerchen beim Clavier, *Slom.*

kijčka, *f.* die Stefnadel, *Jan.*

kijec, *jea. m. dem.* kij: *1)* der Holzschlägel, *Guts., Mur., Cig., Jan., Dol., južhŠt.*; — der Stümmel, *Cig.*; — *2)* der Zapfen am Nadelholze, *Cig.*; — enkferner Maisfolben, *vžhŠt.-C.*; — *izreka se nav. kje*; (kijec, *vžhŠt.*)

kijenšec, *vca. m.* der Keulenträger, *Cig., Jan.*

kijevka, *f.* eine Weisengattung, *C.*

1. kika, f. 1) der Haarbüschel, *Z., kajk.-C.*; — *2)* der Zipf, der Pips (eine Hünerkrankheit), *C., Dol.*

2. kika, f. die Heijerheit, *vžhŠt.-C.*

kíkati, *kikam. čem. vb. impf. 1)* heißer sein, *C., Z.*; — *2)* k. se, fiebern: kaj se kíčeš? *Krn./Goriš.-Erj. (Torb.)*

kíkav, *adj.* heißer, *Z., južhŠt.*

kíkavec, *vca. m.* die Mitteldroßel (turdus viscivorus). *C.*

kíkelj, *klja. m.* das Ende, der Zipfel, *ogr.-C.*; — *prim. 1. kika.*

kikedaj, *adv.* nam. kje kedaj, dann und wann, *Poh.-StN.*

kíkirik, *m.* das Hahngeschrei, *Cig., Jan.*

kíkirikanje, *n.* das Krähen des Hahnes.

kíkirikati, *kam. čem. vb. impf.* krähen (vom Hahne); petelin dan kíkirika, der Hahn kräht den Morgen aus, *Cig.*

kíkla, *f.* der Weiberrod; — iz nem. „Stittel“.

kíkavec, *vca. m.* der Hahn, *KrGora.*

1. kila, f. 1) der Hodenbruch; — *2)* der mit einem Leibchaden Behaftete, *M.*; — feige Memme, *M.*; — *3)* der Auswuchs an einem Baume, *Mur., Cig.*

2. kila, f. = kilogram, *kilo.*

kílast, *adj.* bruchartig, *Cig.*

kílav, *adj. 1)* mit einem Bruch behaftet; — *2)* schwächlich: kílavo dete; mehkužnost rodi kílave otroke, *Vrtov.*; k. ptič. (ki je še v gnezdu), *Cig., BlKr.*; k. fantič, unreifer Vurche, *BlKr.*; — *schlecht: kílavo sadje. kílava pšenica. vžhŠt., ogr.-C.*; kílavo jajce = klopotec, *Polj.*

kílavec, *vca. m. 1)* der Bruchtraufe, *Mur., BlKr.*; — ein noch nicht flügger Vogel, *Kras-Strek.*; — *2)* der Schwächling, *Cig., BlKr.*; — *3)* ein unreifes, mißgealtetes Ding, *Mur., BlKr.*; — *1)* der Pflanzenmüßwachs (= rožič), *Senožče (Nostr.-Erj. (Torb.)*; —

3) kilavci, eine Art Doppelspeigegefäß fürärten, *Notr.*; — 6) kilavec, der Odermennig (*agrimonia eupatoria*), *Medv. (Rok.)*; — goli k., das falsche Bruchkraut (*herniaria glabra*), *Medv. (Rok.)*.

kilavka, *f.* neka hruska: die Wasserbirne, die Schmalzbirne, *Cig.*; die Musikantenbirne, *vzhŠt.*

kilavnik, *m.* der Sanikel, das Bruchkraut (*sanicula*), *Cig.*

kile, *eta, n.* snet pri turščici, *Temljine (Totm.)-Strek. (Let.)*.

kitec, *ica, m.* 1) nackter Vogel, *Cig.*; — 2) = kembelj na tehtnici, *Krn-Erj. (Torb.)*.

kiten, *ina, adj.* Bruch: kilna preveza, das Bruchband, *Jan.*; = kilni pas, *Cig.*

kilica, *f.* kilav ptiček: iz jajčka izleze gola kilica, *DSv.*

kilnják, *m.* neka trava za kilavo deco, *C.*

kilo, *m. indecl.* das Kilo, *pogl. kilogram. Cig. (T.)*.

kilocēlnik, *m.* der Brustarzt, *Cig.*

kilogram, *m.* utežna mera: das Kilogramm.

kilometer, *tra, m.* daljavna mera, das Kilometer.

kim, *m.* das Rücken mit dem Kopfe, der Wirt, *Cig.*; mig in kim, *C.*

kimač, *m.* nekaj nož, *kajk.-Valj. (Rad)*.

kimaček, *čka, m. dem.* kimač, *Valj. (Rad)*.

kimalica, *f.* das Genick, *Cig.*

kimálnik, *m.* = kimalo 2), *Sen. (Fiz.)*.

kimálo, *n.* 1) der Kopfsneider, *Cig.*; — 2) der Balancier (mech.), *Cig. (T.)*.

kimanje, *n.* das Rücken mit dem Kopfe.

kimati, *mam. mljem. vb. impf.* niden: k. komu, jemandem zunicten; od zasplosti k.: z glavo k., mit dem Kopfe wackeln, den Kopf schütteln: — prim. kivati (kakor je tudi v drugih slovenskih jezikih).

kimavec, *vca, m.* 1) der Kopfsneider; — der zu allem „ja“ sagt, *nk.*; — ein schläfriger Mensch, *Kras-Strek.*; — der Kopfsneider (ein Muskel), *Erj. (Som.)*; — 2) der Monat September; (nav. kimovec); — 3) das Schneeglöckchen (*galanthus nivalis*), *BlKr.*

kimavka, *f.* 1) die Kopfsneiderin; — 2) die Küchenhexe (*pulsatilla*), *Z.*

kimavnica, *f.* = kimavka 2), *Z. (kimovnica) Jan., Strp.*

kimek, *mka, m.* neki nožek, *kajk.-Valj. (Rad)*.

kimena, *f.* = kumena, der Himmel (*carum*), *Cig., Jan.*

kimina, *f.* = kimena, kumena: zelje s kimino potresti, *Ravn.*

kimljaj, *m.* nickende Kopfbewegung, *Bes.*

kiniti, *kinnem, vb. pf.* eine nickende Kopfbewegung machen, *Mur., Cig., Jan., Mik.*

kinpež, *m.* = kinkež, ciza, zweirädriger Karren ohne Rasten, *Cig., C., SlN., Gor.*

kina, *f.* die Chinarinde, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

kincati, *am, vb. impf.* niden, *Fr.-C.*; glavamu je težko kincala, *LjZv.*; klanec je, konjiča kincata z glavami, *Glas.*; wackeln, *C.*; voz kincea, der Wagen wackelt (auf holperigen Wege) *Z.*; vaga kincea, *Z.*; — nam. kincati.

kinč, *m.* der Schmuck, der Zierat, die Zierde, *Cig., Jan., nk.*; — der Schatz: kinče si spravljati, *ogr.-Valj. (Rad)*; — prim. madž. kince, der Schatz, *Mik. (Et.)*.

kinčati, *am, vb. impf.* schmücken, zieren, *Cig., Jan., nk.*

kinčiti, *kinčim, vb. impf.* = kinčati, *Cig., Zora.*

kinčnica, *f.* der Schmuckkasten, *Cig.*

kinin, *m.* neko zdravilo, das Chinin, *Cig. (T.)*.

kiniti, *kinem, vb. pf.* 1) eine nickende Kopfbewegung machen, *Mas;* z glavo k., *Dol.*; — wackeln, *Hal.-C.*; — 2) tudi: *impf.* trava ne raste več, ampak kine, *C.*; ajda po mrazu kine, *Z.*; — k. k čemu, für etwas eingenommen sein, *Cig.*; — prim. stsl. kyti, niden.

kinkalica, *f.* die Meise (*parus*), *Notr. (Ravn.)-Cig.*

kinkalo, *n.* der Kopfsneider, *Cig., Jan.*

kinkati, *am, vb. impf.* niden, *Cig., Soška dol.-Erj. (Torb.)*; dremaje k. z glavo, *Cig., Jan.*; (beim Gehen) wackeln, schwanzen, *Mur., Cig., Jan.*; — zweifeln, *Cig.*; — nam. kimkati, prim. kimati.

kinkav, *adj.* nickend, *Jan. (H.)*; — wackend: kinkavo hoditi, *Cig.*

kinkavt, *m.* 1) der Reiter, *Z.*; — 2) = kinkež 2), *Cig., Gor.*; na kinkavtih pripeljati, *Škrinj.*

kinkelj, *klja, m.* ein wackelnd einhergehender Mann, *BlKr.*

kinkež, *m.* 1) der Reiter, *Z.*; — 2) ein zweirädriger Handkarren, *Cig., Jan.*; — prim. kimpež.

kinkljati, *am, vb. impf.* wackelnd einhergehen, *BlKr.*; — *pren.* etwas unvollständig thun, *BlKr.*

kinkniti, *kinknem, vb. pf.* einmal niden: z glavo k., *Jurč.*; — überflappen, *Cig.*; dremaje z voza kinkniti, *Z.*; — zid je kinknil, die Mauer hat sich geseuft, *Cig.*

kinov, *adj.* China=: kinova kislina, die Chinsäure, *Cig. (T.)*.

kinovec, *vca, m.* der Fiebertreibbaum, der Chinarindenbaum (*cinchona*), *Cig., Tuš. (B.)*; kinoveci, die Chinabäume, *Cig. (T.)*.

kíp, *m.* = podoba, das Bild, die Abbildung, *Meg.; Jan., vzhŠt., ogr.-kajk.-Valj. (Rad)*; — das Vorbild, *ogr.-C.*; — pos. ein plastisches Bild, das Standbild, die Statue, *nk., vzhŠt.*

kípár, *rja, m.* der Bildhauer, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

kipárnica, *f.* die Bildhauerwerkstatt, das Bildhaueratelier, *Cig. (T.)*.

kipárstvo, *n.* die Bildhauerkunst, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

kípati, *pam. pljem, vb. impf.* s trdom in težavo iti: kípala sem gori po bregu z vrečo, *Gor.-DSv.*; — menda = kimati.

kípič, *m. dem.* kipec, *Jan. (H.)*.

kípec, *pca, m. dem.* kíp, *kajk.-Valj. (Rad)*.

kípek, *pka, m.* svečni kípki, die Sterzenabfälle, *Cig.*

kipčnje, *n.* das Aufwallen einer Flüssigkeit, die Wallung; das Ueberlaufen (beim Sieden); morsko k., die Meeresbraudung, *Cig., Jan., Cig.(T.), Jes.*; die Esserveesenz (chem.), *Cig.(T.).*

kipčeti, *im. vb. impf.* aufwallen, aufsprudeln; beim Sieden überlaufen: mleko kipi: — sveča kipi, die Kerze rinnt, *C.*; — branden (o morju): — aufgehen (o testu), *Jan.*; — aufschwellen, *Cig.*; mrliči začno k., *Pohl./Km.*; — kvišku k., emporkragen (o gorah), *Jan., nk.*; — jeza mu je kipel v srcu, der Zorn bestürzte sein Herz, *Cig.*; vse je kipel v njem, er war in großer Aufregung, *Cig.*; duh ji kipi v nebo, erhebt sich, *Ravn.*; — in reichlichem Maße hervor kommen, *nk.*

kipiče, *m.* = kipec, *kajk.-Valj.(Rad).*

kipiče, *m. dem.* kip, *Jan.(H.).*

kipnik, *m.* der Auslauf, der Koch, *Cig., Jan.*

kipniti, *kipnem. vb. pf.* aufgehen (vom Teige), auflaufen; kruh neče kipniti, je že kipnil; (tudj *impf. jrzhSt.*)

kipnjak, *m.* der GERMUFUCHEN, *Mur.*, die Dampf-mudel, *C.*

kipnjence, *nca. m.* der Auslauf, der Koch, *Jan.(H.).*

kipnjenje, *n.* das Aufgehen (des Teiges), *Z., jrzhSt.*

kipnjenke, *f. pl.* neke gibanice, *C.*

kipnjenki, *m. pl.* GERMUFUCHEN, *Guts., Mur.*

kipobšrstvo, *n.* die Bilderslürmerei, der Skomplasmus, *Cig.(T.).*

kipoljstvo, *n.* die Bildgießerei, *Cig.(T.).*

kiporčz, *rčza, m.* = kipur, *Mur., Cig., Vrto.* (*Km. k.*).

kiporčzec, *zca, m.* = kipur, *nk.*

kiposlōvce, *vca, m.* der Bildfenner, der Skomolog, *Jan.(H.).*

kiposlōvje, *n.* die Skonologie, *Jan.*; — pogl. podoboznanstvo.

kipotvōrce, *vca, m.* = kipur, *Jan.*

kipotvōrstvo, *n.* die Bildhauerei, *Zora*; die Plastik, *Jan.*

kipovit, *adj.* plastisch, *Cig.*

kipovitost, *f.* die Plastizität, *Nov.*

kipovje, *n.* die Statuengruppe, *h. t.-Cig.(T.).*

kipoznanstvo, *n.* die Bildertunde, *Jan.(H.);* pogl. podoboznanstvo.

kipre, *m.* das Feuerkraut (epilobium angustifolium), *Josch.*

kiprej, *m.* das Weidenröselin (epilobium sp.), *Medv.(Rok.).*

kir, *pron. rel.* = ki, *Trüb., Dalm., Krelj. Iskr.*; — iz stsl. kadeze, *Mik. V. G. III. 149.*

kīr, *m.* = ker, die Felsenklippe, *Cig.*

kiragra, *f.* die Handgicht (Chiragra), *Cig.*

kirasir, *rja, m.* der Kurassier, *Cig.*; — pogl. oklepnik.

kiras, *m.* = korez, pretikad, der Korstifenagel am Psiloge, *Cig.*

kīrka, *f.* die Kastanienblüte, *kajk.-Valj.(Rad).*

kirōvje, *n. coll.* = kerovje, Felsenmassen, *Cig.*

kirōvnat, *adj.* felsig, *Cig.*

kirürg, *m.* ranocelnik, der Chirurg.

kirurgija, *f.* ranocelnistvo, die Chirurgie.

kirurgijski, *adj.* h kirurgiji spadajoč, chirurgisch, *Cig.*

kirūrški, *adj.* chirurgisch, *nk.*

kīs, *m.* 1) der Essig, *Mur., Cig., Jan.* („novozložena beseda“, *Mur.*); — 2) das Dypid, *h. t.-Cig.(T.);* — 3) die saure, weinertliche Miene, das Weinen: kes in kis, *ZgD.*

kisāt, *li, f.* saure Speiße(n) (n. pr. kiselu zelje, kiselu repa, itd.), *Notr., Gor.*

kisārnica, *f.* die Gährtammer, *Cig.*

kisāto, *n.* der Gährstoff, *Jan.*

kisanje, *n.* 1) das Säuern, *Cig.*; — 2) die saure Gährung, *Cig., Jan., Sen.(Fřz.);* — 3) trotziges Weinen, *C.*

kisār, *rja, m.* der Essigerzeuger, der Essighändler, *Cig., Jan.*

kisārnica, *f.* die Essigsfabrik, *Cig.*

kisast, *adj.* essigartig, *Cig.*

kisātev, *tve, f.* die Dydation, *Cig.(T.), C.*

kisati, *kisam, sem, vb. impf.* 1) säuern: jedi k.: — 2) k. se, in der sauren Gährung begriffen sein, säuern; vino se je začelo kisati; — 3) k. se, ein saures Gesicht machen, rauhen, trotzig weinen; kaj se kisāz? zakaj ne ješ?, *Ravn.-Valj.(Rad);* k. se in kujati, *Ijzv.*; — vreme se kisa, das Wetter ist unfreundlich, *Z.*; — 4) *intr.* kisati, gähren; mošt kisa, *Habd., Dict., Hip.(Orb.), Ravn., Valj.(Rad), Dol.*

kisav, *adj.* kdor se rad kisa: weinertlich, *Jan.(H.).*

kisāva, *f.* = kisal, *Notr.*

kisavec, *vca, m.* 1) der Sauerrampfer (rumex acetosa), *Volčv-Ŕřz.(Torb.);* — 2) der Essig, *Lož(Notr.)-Lcvst.(Nauk).*

kisavt, *m.* der Sauertopf, *Cig., Jan.*

kisec, *vca, m.* das Dypid, *h. t.-Cig.(T.).*

kisēč, *sla, nav.* kisel, sla, *adj.* 1) sauer; kiselu jabolka, kiselu vino, kiselu mleko; — 2) mürrisch, mißstänmig: kiselu se držati, ein saures Gesicht machen; — kiselu vreme, unfreundliches Wetter, *Cig.*

kiselāk, *m.* = kiseljak 1), *ogr.-Valj.(Rad).*

kiselast, *adj.* säuerlich.

kiselāt, *āta, adj.* säuerlich, prim. kislāt.

kisētec, *lca, m.* 1) neka vinska trta = kurbin, *Vrto.(Vin.);* — 2) der Sauerrstoff, (kiselce) *Vrto.(Km. k.);* — 3) kiselu vino, *jrzhSt.*

kiselica, *f.* 1) das Sauerrwasser, der Sauerrbrunnen, *Guts., Cig., Jan.*; — 2) saurer Wein, *Mur., St.;* — 3) der Sauerrampfer (rumex acetosa); — 4) die Säure: kiselice v sebi imeti, *Vod.(Izb. sp.).*

kiselika, *f.* neko jabolko, *kajk.-Valj.(Rad).*

kiselina, *f.* 1) die Säure, *Mur., Cig.(T.), Valj.(Rad);* (nav. kislina); — 2) Saures, saure Speiße(n), (n. pr. kiselu repa, kiselu zelje itd.), *Špet.(Rok.);* — 3) saure Milch, *jrzhSt.*; zvara in k., *Pjk.(Črt.);* — kiselina, *Skrab.(Gr.).*

kiseliti, *im. vb. impf.* säuern, *Dict., Guts., Mur.*

kiseljāk, *m.* 1) der Quarkkäse, *ogr.-C.,* (kiselak) *Valj.(Rad);* — 2) der Sauerrapfel, *Cig.;* — 3) der Traubenwidler, der Sauerrwurm, *Jan.(H.);* — 4) der Sauertopf (šig.), *Jan.(H.).*

kiselka, *f.* = kiselica 3), der Sauerampfer, *Kr.-Valj. (Rad)*.
 kiselkast, *adj.* = kiselnat, *Cig.*
 kiselnat, *adj.* säuerlich.
 kiselnica, *f.* = kislá voda, *Guts., V.-Cig.*
 kisen, *sna, adj.* Essig: kislá jeguljica, daß Essigädelchen, *Cig.*
 kisik, *m.* der Sauerstoff, *Cig. (T.), Sen. (Fiz.);* — rus.
 kisikov, *adj.* Sauerstoff, *Cig. (T.), Sen. (Fiz.)*.
 kiskast, *adj.* = kiselkast, *Navr. (Let.)*.
 kislád, *f.* etwas Saures, saure Speisen, *Bes., C.*
 kislást, *adj.* säuerlich.
 kislát, *áta, adj.* säuerlich, *Mik., C., Vrtov. (Kin. k.)*.
 kislec, sleca (selca), *m.* der Sauerstoff, *Vrtov.-Cig., Jan., Cig. (T.)*.
 kislečev, *adj.* Sauerstoff, *Cig. (T.)*.
 kislež, *m.* der Sauerstoff, *Cig.*
 kislíca, *f.* = kiselica: 1) saures Getränk: saurer Wein, *Cig., jrhSt.*; (voda) kislíca, der Säuerling, *Cig. (T.)*; — 2) der Sauerampfer (*rumex acetosa*).
 kislíka, *f.* 1) der Saucrapfel, *Notr.*; — 2) saures Getränk, *C.*
 kislíkast, *adj.* = kiselkast, säuerlich, *Cig., Mik., Let.*
 kislína, *f.* = kislina: 1) etwas Saures: Sauertraut, saure Rüben, *Z.*; — saure Milch, *C.*; — 2) die Säure, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; kremikova *k.*, die Kieselsäure, mravska *k.*, die Ameisensäure, žolčna *k.*, die Gallensäure, *Erj. (Som.)*; zveplna *k.*, die Schwefelsäure, soltarina *k.*, die Salpetersäure, solna *k.*, die Salzsäure, ocetna *k.*, die Essigsäure, *Sen. (Fiz.);* ogljikova *k.*, die Kohensäure, *Erj. (Min.);* bruska *k.*, die Blausäure, *Vrtov., Cig., Strp.*; — kislina, *Met.*
 kislóba, *f.* der saure Geschmack, die Säure.
 kislóča, *f.* = kislóba, *Mur.*
 kislóròd, *róda, m.* = kislec, kisik, *Zv., Let.*; — rus.
 kislóst, *f.* der saure Geschmack; — die Sauerlöpfigkeit, *Cig.*
 kislóta, *f.* = kislóst, *Mur., Cig., Jan.*
 kislótna, *tna, adj.* etwas saurer: kislótno vino, anbrüchiger Wein, *Cig.*
 kislóvát, *áta, adj.* = kiselat, *Mur., Cig. (T.)*.
 kislóvátina, *f.* = kislina 2).
 kislóti, *kisnem. vb. impf.* saurer sein, in das Saure ziehen, *Cig.*
 kislóměrje, *n.* die Säuremessung, die Acidometrie, *Cig. (T.)*.
 kísov, *adj.* = kisen, *Cig., Jan.*
 kísovanje, *n.* der Gährungsbruch, *Dol.*; — (kísovanj, *m., Mur., Met.-Mik.*; kísovánj, *Valj. [Rad]*); kísováj, kar teče iz soda, kadar vino vre, *Strek.*; „nejasna beseda; v drugem delu tiči morda nem. Wein.“ *Strek. [LjZv.]*.
 kísovár, *vára, m.* der Essigbrauer, *Cig., Jan.*
 kísovárnica, *f.* die Essigfabrik, *Cig., Jan.*
 kísovski, *adj.* Essig, *Jan. (H.)*.
 kíst, *m.* der Püffel, *nk.*; — rus.
 kíška, *f.* = šiška, *kajk.-Valj. (Rad)*.

kišta, *f.* = zabo, die Miste, der Verschlag, die Truhe; — iz nem.

kištica, *f. dem.* kišta; daß Mistchen.

kišúga, *f.* ime svinji, *kajk.-Valj. (Rad)*.

kit, *kita, m.* der Walfrisch, *Cig., Jan., nk.*; grenlandski *k.*, der grönländische Walfrisch (*balaena mysticetus*), *Erj. (Z.)*; — kití, die Fischsäugthiere, die Wale (*cetacea*), *Erj. (Z.)*; — prim. *hs. kit. stsl. kitá iz gr. ζήτος.*

1. *kíta, f.* 1) die Flechte, die Haarflechte, der Zopf; kite plesti, razpletati; die Strohflechte (3. B. bei Strohdächern); — *k. prediva*, ein zusammengeordnetes Büschel Nadeln; — pogovor se plete na vse kite, *Jurč.*; — 2) die Sehne, die Flechte; kito si pretegniti; vsaka mišica ima dve kiti, začeto in končno, *Erj. (Som.)*; — 3) der Ast, *Habd.-Mik.*; zelena *k.*, *ogr.-C.*; cvetna *k.* die Guirlande, *Jan. (H.)*; — der Blumenstrauß, *Jan., kajk.-Valj. (Rad), Npes.-Vraž;* der Strauß (*thyrus*, *bot.*), *Cig. (T.), Tuš. (B.)*; — das Strahlenbüschel (*math.*), *Cig. (T.)*; — 4) ein langer Zug, der Flug, die Schär (*o ptičih*), *Cig., Jan.*; *k. jerebic, Zora;* *k. rac, Svet. (Rok.)*.

2. *kita, f.* = kit, *Meg.*

kítast, *adj.* 1) zopfähnlich; kítast motvoz (*okoli klobuka*), *Jurč.*; kítasta baroka, die Zopfperrücke, *Cig.*; — 2) voll Zöpfe, *Mur.*; — voll Strömen: *k. hrbet domov prinesli, Jurč.*; — 3) büschelartig, *Cig.*; — 4) sehnicht, *jehnig, Mur., Cig., Jan.*

kítav, *adj.* = kítast 4), *Jan.*

kíten, *tna, adj.* jehnig, *Cig.*

kítica, *f. dem.* kíta; 1) daß Zöpfchen; eine kleine Flechte; na kítice tkane vreče, Zwischfäden, *DZ.*; — 2) daß Flechschien, die Sehne; — 3) der Blumenstrauß, *Cig., Jan., nk.*; — 4) die Strophe, *Jan., Cig. (T.), nk.*

kítiti, *kítim, vb. impf.* 1) in einen Büschel binden, *C.*; — 2) schmücken, *Cig. (T.), Svl. C.*; (*hs.*)

kítje, *n. coll.* = kite, *kajk.-Valj. (Rad)*.

kítnat, *adj.* jehnig, *Cig., Jan.*

kítolòv, *lòva, m.* der Walfrischfang, *Cig., Jan.*
 kítolòvec, *vca, m.* der Walfrischfänger, *Cig., Jan.*

kítolòvnica, *f.* ladija *k.*, der Walfrischjährrer, *Cig., Jan.*

kítolòvstvò, *n.* der Walfrischfang, *Cig.*

kítóškrga, *f.* kítóškrga, Meerzähne, Zahnröhren (*zool.*), *h. t.-Cig. (T.)*.

kítov, *adj.* Walfrisch, *Cig.*

kítovec, *vca, m. pl.* kítovci, Wale (*cetacea*), *Cig. (T.)*.

kítovina, *f.* daß Walfrischfett, *Cig., Vrt.*

kívati, *am. vb. impf.* = kimati, *ogr.-Mik., C.*; kívajo z glavami, *ogr.-Valj. (Rad)*; wintfen: z roko komu *k.*, *ogr.-Valj. (Rad)*.

kívi, *ija, m.* der Kiwi, *Cig.*; avstralski *kívi*, der Kiwi oder Schnepfenstrauß (*apteryx australis*), *Erj. (Z.)*.

kjé, *adv.* 1. *interr.* wo? kje si bil? ne vem, kje tiči otrok; — 2. *indef.* kjé, irgendwo; išči si kje drugje službe; — irgend: kje kdo, kje kaj, kje kedaj, kje kam itd. (tudi: kjekdo, kjekaj, itd. pisano), *Dict., Trub., Dalm.*

Kast., i. dr.: kje s kom rajtinge imeti. *Kast.:* bo že šel kje kod, *Levst.(M.);* kje kod, hje und da, *Cig., Nor.:* — etwa: kam kje le? wo hin denn etwa? *Kr.Gora.*

kjër, adv. rel. wo: Kjer te najdem, tam te bom, *Nyes.;* kjer koli. wo immer; kjer (si) bodi. wo immer es jst.

klabuštra, f. Jan., pogl. klobuštra.

1. **kláč, m.** der Glodenlöpfel, der Glodenhammer, *Jan., M., C.*

2. **kláč, m.** = klatež, der Bagabund, *C., DZ., Kras-Erj.(Torb.);* (kláč) *Strek.*

klād, m. = nadstropje, das Stodtwerk, *C.;* — prim. klada 5).

klāda, f. 1) der Holzblock, der Klöß; klade z zagvozdo razbijati — kos debla, ki se ima v deske razrezati, *Notr.;* len kakor klada, *Z.;* spati kakor klada: — 2) der Unterlagbalken, der Block einer Stampfe, Presse u. dgl., *V.-Cig., C., Dol., St.;* kovaška klada, der Ambosstodt, *DZ.;* — der Balken mit dem Zapfenlager der Mühlradwelle, *Cig.;* — 3) der Block als Fußsteiel, der Stodt, *Dalm.(Reg.). Dict.;* hlapca posadi v klado, *Dalm.;* jelnike iz klade odpeljati, *Trub.;* noge komu v klado stisniti, *ogr.-Valj.(Rad);* v klado koga dejati, *Cig.;* — *pren.* živino, katero najde poljak (poljski čuvaj) v škodi, žene v klado, iz katere jo mora gospodar potem rešiti, plativši po njej narejeno škodo, *Plužna pri Bolcu-Erj.(Torb.);* — 4) die Lage, die Schichte, *Mur., C.;* — 5) das Stodtwerk: omahniti s tretje klade. *C.*

klādāra, f. das Blochhaus, *h. t.-Cig.(T.), Rut.(Zg. Tolm.).*

klādast, adj. blockartig.

klādati, am, vb. impf. = pokladati, legen, *Mur.*

klāden, dna, adj. Block: klādno karanje = kladnakazen, *Dauj.(Posv.p.);* — prim. klada 3).

klādēnce, nca, m. der Brunnen, *DZ.;* — *hs.* **klādēnje, n.** das Vorlegen des Futters, die Fütterung des Viehes, *Cig., Valj.(Rad).*

klādevec, f. pl. die Fußklemme für Pferde, *Dol.* **klādez, m.** der Brunnen, *Mur., Cig., Jan., DZ., Levst.(Nauk.);* — prim. stsl. kladezi.

klādeznica, f. das Brunnenwasser, *Cig.*

klādica, f. dem. klada; das Klößchen.

klādina, f. 1) der Block, *Habd.-Mik.;* — 2) der Unterlagbaum der Weinpresse, *Hal.-C.*

klādivar, rja, m. der Hammerhämmer, *C.*

klādivec, n. dem. kládivo; 1) kleiner Hammer; — 2) der Gehörhammer, *Cig.;* — 3) die Hammermuschel (malleus vulgaris), *Erj.(Z.).*

klādivišče, n. der Hammerstiel, *Mur., Cig., C., Met.*

klādivnica, f. 1) die Hammeraxt, *Cig.;* — 2) das Hammerwerk, *DZ.;* — 3) der Hammerhai oder Hammerhjd (zygaena malleus), *Cig., Jan., Erj.(Z.).*

klādivo, n. der Hammer; veliko k., die Vor schlage, *Cig.;* zobato k., der Zahthammer, *Cig.;* — das Hammerwerk, *Cig.;* = *pl.* klādiva, *C., Z.*

klādje, n. coll. Blöcke, Lagerholz, *Cig., Jan., Nor.;* die Grundbalken, *C.*

klādnica, f. 1) große Holzart, *V.-Cig., C., Hip.(Orb.); Dol.;* goli razkoljejo s kladnico na polena, *Ravn.(Abc.);* — 2) eine Art Weinpreffe, *C.;* — 3) das Futterstodt, *C.*

klādnik, m. der Ort, wo das Vieh gefüttert wird, *M.*

kladovina, f. = kladje, *Jan.*

kladovit, adj. majstig, *Cig.(T.).*

klādovje, n. = kladje, *Nor.*

klādva, f. die Unterlage, *C.*

klādivišče, n., pogl. klādivišče.

klādvo, n., pogl. kládivo.

klāfa, f. = burka, kvanta, *C.*

klāfáč, m. der Ungehöriges Schwätz, unflätige Reden führt, der Zottenreißer.

klāfāl, n. = klāfáč, *Cig.*

klāfanje, n. unflätige Reden, *Cig.*

klāfar, rja, m. = klāfáč; der Schwäger: ne kregaj se s klāfarjem, *Dalm.;* — prim. nem. der Kläffer.

klāfariti, ārim, vb. impf. = klāfati, *Jan.*

klāfarski, adj. possenreißerisch, *M.;* unflätig: klāfarske besede, klāfarske pesmi, Zottenlieder.

klāfast, adj. gechwätzig, *Boh.;* unflätig im Reden, *C.*

klāfāti, ām, vb. impf. unflätige Reden führen, Zoten reissen; — prim. bav. klaffen = unehrbare Reden führen, *Levst.(Rok.).*

klāfāvec, vca, m. = klāfáč, *C., Trst.(Let.).*

klāfāta, f. schlechter Hut, der Schlapphut, *Cig., C., St.;* der Hut (zaničlj.); vzemi svojo klāfeto in pojdi! *južh.St.;* tudi: klobeta.

klāfniti, klāfnem, vb. pf. ein unflätiges Wort aussprechen, *C.*

klāfra, f. gechwätziges Weib, *C.*

klāfrāti, ām, vb. impf. = klāfati, *C.*

klāfrnica, f. = klobuk (zaničlj.), *Z., Dol.*

klāftra, f. iz nem. Kläfter; pogl. seženi.

klāfudrāti, ām, vb. impf. = mahudrati, *C.;* — herum lumpen, *C.*

klāfudrač, m. der herum lump, der Müßiggänger, *C.*

klāfudrōn, m. = klāfudrač, *C.*

klāfūra, f. klafat Slovek, *Kr.-Valj.(Rad).*

klāfūta, f. 1) schlechter Hut, *Cirk.-Baud.;* — 2) die Schlampe, *C.;* — prim. klobuta.

klāfutāti, m. der Lump, *C.*

klāfutāti, ām, vb. impf. 1) schlapp, wackelnd, schleifend einhergehen, *C.;* — 2) herum lumpen, *Z.*

klagovāti, ājem, vb. impf. jamuern, *Mur., C.;* — iz nem.

klagovāniti, ānim, vb. impf. übermäßig jamuern, flagen, *BKr.;* — iz nem.

klāja, f. das Viehfutter.

klājarica, f. rjuha, v kateri nosijo klajo živini, *Bolc, Plužna-Erj.(Torb.).*

klājen, jna, adj. Futter; klājni koš, der Futterkorb, *Cig.*

klājšiče, n. die Futterstätte, *V.-Cig.*

klājnik, m. das Futterfeld, *C.*

kláten, ina, *adj.* zum Schlachten gehörig, Schlacht, *Mur., Cig., Jan.*: klátni kraj, der Schlachtort, *DZ.*; klátni vol, der Schlacht-ochs, *Jan.*; klátni dar, das Schlachtopfer, *C.*; — schlachtbar, (klaven), *Cig., Jan.*

klátnica, *f.* 1) das Schlachthaus, die Schlachtbank, *Cig., Jan., C., DZ., nk.*; — 2) die Spaltbarte, *Cig.*; neka sekira, s katero se drva koljo, *Plužna pri Bolcu, Dol.-Erj. (Torb.), Gor.*

klám, *m.* der Schlaf, *C.*; der Todeschlaf: sel je pod klam, *Savinska dol.-C.*

kláma, *f.* 1) verworrener Traum, *Cig.*; vso noč sem bil v klamah, *Z.*; — 2) der Tölpel (psovka), *Jam., Mur., Cig., Jan., M., C., Ravn.*; ta je bil pač — klama, da ne rečem norec, *Rog.-Valj. (Rad.)*; — šlovek, ki nerodno hodi ali se nerodno vede, *Erj. (Torb.), Polj.*; = pijanec, *C.*

klámast, *adj.* tölpelhaft, *Cig., Jan., C.*; delala se je preprosta in klamasta, *Jsvkr.*

klamáti, *ám, vb. impf.* 1) wie betäubt einhergehen, taumeln, *C. Kor.*; nerodno hoditi, *Lašče-Erj. (Torb.), Polj.*; — 2) k. se = mešai se: tebi se klama = tebi se meša, ti si bedak, *Gor.*

klamátéríti, *érim, vb. impf.* pogl. klamoteriti. **klamátírítí se**, *érim se, vb. impf.* hoditi kakor pijan šlovek, *Rihenberk-Erj. (Torb.)*; pogl. klamoteriti.

klámfa, *f.* die Klammer; — prim. bav. klampfen, *Levt. (Rok.)*.

klámfar, *rja, m., Jan.*; prim. nem. (dial.) klampfrer; pogl. klepar.

klámítí, *ím, vb. impf.* 1) kakor klama se vesti: šič dum, ungeheicht geben, *Z., C.*; — 2) k. se, šič albern betragen, *Cig.*; — šič reden, *Gor.*; — taumelnd gehen, *C.*; pijanec gre in klami, *Z.*; — albern reden, *Z.*; phantazieren, *C.*; — 3) k. kaj iz koga, jemandem etwas abnarren, *Cig.*

klamodrátí, *ám, vb. impf.* = klamoteriti, *C.*

klamótá, *f.* der Tölpel, *Jan.*

klamótárítí, *árim, vb. impf., vzhSt. - Trst. (Let.)*; pogl. klamoteriti.

klamótátí, *ám, vb. impf.* = klamoteriti, quadseln, *Jan.*

klamótéra, *f.* ženska, ki rada klamoteri, to je, pohaja, *C.*

klamótéřez, *m.* kdor rad klamoteri, to je, pohaja, pijančuje, *C.*

klamótéríh, *m.* = klamoterež, *C.*

klamótérítí, *érim, vb. impf.* 1) taumelnd, wackelnd einhergehen (wie ein Truntener oder Halbchlafender), *Dict., Cig., C.*; tako se grozno spotika, klamoteri (klamati-) ino pada, *Krelj.*; — 2) herumschwärmen, herumstreichen, *C., vzhSt.*; — 3) šič albern benehmen, *Dict., Cig.*; šič ungebührlich geben, *C.*

klamoterúh, *m.* = klamoterih, *C.*

klamótóřítí, *érim, vb. impf.* = klamoteriti, *C.*

klamoštóřítí, *érim, vb. impf.* = klamoteriti, *C.*; (tudi: klamošturití, *St.*).

1. **klámpa**, *f.* = klamfa, *Cig.*

2. **klámpa**, *f.* 1) ein ungeheicht einhergehender Mensch, *Strek., Kras.*; ime ovcí, ki nerodno hodi, *Erj. (Torb.)*; — 2) schlapper Mut, *Strek.*

klámpar, *rja, m.* = klampfar, *Cig.*; pogl. klepar.

klámpast, *adj.* 1) = neroden: k. šlovek, *Notr.*; — 2) schlapp: k. klobuk, *C.*

klámpátí, *ám, vb. impf.* taumelnd einhergehen, *Notr.*; — nachlässig einhergehen, schlendern, *C., Dol.*, kam pa klampaš? *Z.*

klamúza, *f.* = klafeta, *Cig., Gor.*

klančán, *ána, m.* der Anwohner an einem Bergwege, *M.*; der Hügelbewohner, *Cig.*

klančast, *adj.* abhüßig, abhängig, *Jan.*

klanček, *éka, m. dem. klaneč*: kleine Anhöhe; — die Kampe, *Levt. (Pril.)*.

klančén, *adj.* zum Abhang gehörig, *M.*; — abhüßig, *C.*

1. **klančič**, *m. dem.*, klaneč.

2. **klančič**, *m., Jan., Poh.*; pogl. klonč.

klančina, *f.* die abhüßige Bodenlage, *Cig., C.*; — die Kampe, *Cig.*

klánec, *nca, m.* 1) der Hohlweg, *Mik.*; — die bergauf führende Straße: hud klaneč: klanci = visoki poti med gorami, *Dalm.*; Gebirgswege, *Dict.*; po klancih se voziti, *vzhSt.*; — klaneč ali strmec, Steigung oder Gefälle, *Levt. (Cest.)*; — 2) die Dorfgasse, *Kras-Erj. (Torb.)*; — 3) das Mineral eines Baches, *Goriška ok.-Erj. (Torb.)*.

klánfa, *f.* = klamfa, *Mur., Cig.*

klánfar, *rja, m.* = klampfar, *Mur.*; pogl. klepar.

1. **klanica**, *f., Cig., Jan., Notr.*; pogl. klonica.

2. **klanica**, *f.* 1) das Hohlloch, *Strek.*; — 2) = kalanka, die vom Kerne gehende Pfirrich, *Kras-Erj. (Torb.)*.

klanjálq, *n.* der Kratzfüßler, *Cig.*; der Complimentenmacher, *Z.*

klánjati se, *am se, vb. impf.* Verbergungen machen, *Mur., Cig.*; k. se komu, šič vor jemandem verbergen, ihn dadurch ehren, *Cig., C., nk.*; — hs.

klánje, *n.* 1) das Schlachten; die Meßerei, *Cig., Jan.*; (vname) se strašen boj, ne boj, mersarsko klanje, *Preš.*; — 2) das Habern, das Gehader, *Cig.*; — 3) die Kolik, das Bauchgrimmen, *Cig., Jan., C., Strp.*; na naglem jo klanje popade, *Jsvkr.*; — 4) das Spalten, *Cig.*

klánjec, *nca, m.* = klaneč, *Habd.-Mik.*

klánq, *n.* nam. knalo, in to nam. tnaló, *Notr.*

klápáca, *f.* eine Sau mit herabhängenden Ohren, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

klápast, *adj.* schlaff herabhängend, *Cig.*; klápasta ušesa, *Cig., BIKr., M.*; — klápasta svinja = klápuha svinja, *Vrt.*; — kaj se tako klápasto držiš? warum lässest du also den Kopf hängen? *BIKr.-M.*

1. **klápati**, *pam, pljem, vb. impf.* 1) schlaff herabhängen: ušesa mu klápujo, *BIKr.*; glava mu kláplje, *Z.*; zelena mu kapa do ušes klápa, *Vrt.*; — 2) die Ohren oder den Kopf hängen lassen, *C.*; — mit dem Kopfe nickend einhergehen, *Mik. (Et.)*; tudi: klápátí, ám: stisne rep

med noge in klapa klavrnó domov, *Str.*: (starikavi kapucini) so klapali v molilnico, *DSr.*

2. klapáti, *ám, vb. impf.* = klapati, *C., Z.*

klápavica, *f.* užitna k., die ejsbate Mieschnjchel (mytilus edulis), *Erj. (Z.)*

klapéti, *ím, vb. impf.* = 1. klapati: ušesa mu klapajo, *Mik. (Et.)*; — vreča klapi, der Sač hängt über, *Z.*

klapín, *m.* = klapouh, *Lašče-Lerst. (Rok.)*.

klápka, *f.* die Klappe, *Vrt.*: die Tauchentlappe, die Waide, *Jan., DZ.*

klapouh, *úha, m.* der Schlappohrige, *M.*; — der Dudmäher, *Mur., C., Valj. (Rad.)*.

klapouh, *úha, adj.* 1) mit schlaff herabhängenden Ohren, schlappohrig, *Cig., Jan., M.*; — 2) mit geknicktem Haupte, *SN.-C.*; — 3) der sich taub stellt, *Mik.*: — heimtücklich, *C.*

klapouhast, *adj.* mühsich, *Z.*

klapouhát, *áta, adj.* = klapouh 1), *Dict.*

klapouhinja, *f.* klapouha ženska, *Cig.*

klapoušec, *šca, m.* ein Thier mit einem Schlotterohr, *Cig.*; — človek, kateremu uha klapajo (psovka), *Dict., C., M., BIKr.*

klapoušen, *šna, adj.* schlappohrig, *Jan.*; — mit geknicktem Haupte, niederge schlagen (3. B. vor Scham): klapoušno hodi, *vzhŠt.-C.*

klapouška, *f.* 1) die Schlappohrige, *M.*; — 2) die Ohrfeige, *C.*

klapouškati, *am, vb. impf.* Ohrfeigen versetzen: k. koga, *Mur., C.*

klapoušnica, *f.* 1) die Schlappohrige, *Cig.*; — 2) die Ohrfeige, *Mur., Cig., Jan.*

klapoušnik, *m.* der Schlappohrige, *Cig.*

klapoušniti, *úšnem, vb. pf.* eine Ohrfeige versetzen, *Cig.*

klapoužniti, *úšnem, vb. pf.* eine Ohrfeige versetzen: k. koga, *Mur.*

klápa, *f.* = klapača, *kajk.-Valj. (Rad.)*

klarínét, *m.* glasbeno orodje, die Clarinette.

klarínétar, *rja, m.* der Clarinetist, *Zora.*

kláriš, *m.* die Moralle, *ogr.-C.*; — iz madž.

kláruš, *m.* die Perlenkette, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — prim. klariš.

klás, klása, klasú, *m.* die Mehre; pšenični, rženi k.; — koruzni k., der Maiskolben, *BIKr., vzhŠt.*

klásast, *adj.* ahrenartig, *Cig., Jan.*

klását, *áta, adj.* ahrig, ahrenreich, vollahrig, *Cig.*: klasata praproti, der Mehrenstern, *Cig.*

klásáti, *ám, vb. impf.* Mehren aufsetzen, *Nor.*

klásček, *éka, m. dem.* klasek.

klásék, *ska, m. dem.* klas, das Mehren.

klásén, *sna, m.* der Monat Juni, *C.*

klásén, *sna, adj.* 1) Mehren; — 2) = klasat, *Cig.*

klásicizem, *zma, m.* vnetost za klásična dela, der Clássicismus, *Cig. (T.)*

klásič, *éca, m.* = klasek, *Cig., Jan.*

klásičén, *éna, adj.* izboren, zgliedert, clássich, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; — pugl. klásiški.

klásičnost, *f.* zgliedert, die Clássicität, *Cig. (T.), nk.*

klásik, *m.* zgliedert pisatelj (posebno starih Grkov in Rimljanov), der Clássiker, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

klasíneč, *nea, m.* der Mehrenkolben, *C.*; — der enttente Maiskolben, *C.*

klasínje, *n.* = klasie, *C.*

klásiški, *adj.* clássich, *Jan.*: klásiška metrika, *Cv.*

klásiti se, *ím se, vb. impf.* in Mehren schießen, sich ahren, *Cig., Jan., Slom.-C., vzhŠt.-Kres, Dol.*

klásjé, *n. coll.* die Mehren; v k. iti, Mehren aufsetzen, sich ahren, *Cig., Jan.*; — die Mehrenlehre, die Chrestomathie, *Cig. (T.)*; — klásje, *Št.*

klásnát, *áta, adj.* ahrig, ahrenreich, *Cig.*

klásnica, *f.* 1) bilka, ki ima klas, *Tolm.-Štek. (Let.)*; — 2) das wollige Honiggras (holcus lanatus), *Sv. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.)*

klásnjáča, *f.* die Mehrenforalle (madrepóra), *Erj. (Z.)*

klásoróden, *dna, adj.* ahrenhervorbringend, *Cig., Jan.*

klásováti, *újem, vb. impf.* = klasiti se, in Mehren schießen, *Jan., C.*; tudi: k. se, *Gor.*; bilo je ravno spomladi, ko se je začelo žito klasovati, *Pjk. (Črt.)*

klásóven, *vna, adj.* = klasen, *Jan.*

klásóvétí, *ím, vb. impf.* = klasiti se, *Ravn.*

klásóvit, *adj.* ahrenreich, *Cig., Jan.*

klásóvitén, *tna, adj.* = klasovit, *Jan.*

klásóvjé, *n.* = klasje, *Mur., Cig., Jan.*; k. pobirati, *Jsvkr.*; klasovjé, *kajk.-Valj. (Rad.)*

klásóvnát, *áta, adj.* = klasnat, *Jan.*

klást, *í, f.* das Viehfutter, *Jan., C.*

klásti, kládem, *vb. impf.* legen, *Mur., Krelj-M., Trub.*: testo v peč k., *Soška dol.-Erj. (Torb.)*; k. si grahovico pod vzglavje, *Npreg-Erj. (Torb.)*; živini k., dem Vieh Futter vorlegen, *Cig., Jan., Erj. (Izb. sp.), Vrt., Gor.*: Klast voličem hlapci šli, *Npes.-K.*: čebelam k., *Por.*; — v strah k., in Furcht versetzen, *Ben.-Kl.*

klátnik, *m.* = oklo, kel, der Hanzahn des Schweines, *Tolm.-Štek. (Let.)*

klásúnce, *nea, m.* = klasinec, der Maiskolben, *BIKr.*

klás, *m.* der Madoru (marrubium), *Tuš. Št. I. (č.), Medv. (Rok.)*

klát, *m.* = blato, *Guts.*: — prim. srvn. quát, *Roß, C.*

kláta, *f.* les, ki se svinjam pod vrat obeša, da ne morejo bežati, *kajk.-Valj. (Rad.)*

klátáriti se, *árim se, vb. impf.* herumtreiben, sich herumtreiben.

klátárjenje, *n.* das Bagabundieren, *Valj. (Rad.)*

klátárski, *adj.* sich herumtreibend: k. pes, herrenloser Hund, *BIKr.*

kláteški, *adj.* Bagabunden: kláteško življenje, *SN., Let.*

klátež, *m.* der Landstreicher, der Bagabund; poučeni k., der Waffentube, *Cig.*

kláteževáti, *újem, vb. impf.* bagabundieren, *Jan. (H.)*

klátežnica, *f.* die Bagabundin, *C.*

kláti, klájem, *vb. impf.* 1) stechen: kolje me po trebuhu, po črevih, ich habe Bauchgrimmen, *Cig., Jan.*; — peinigen, quälen: skrbí

me koljejo. *Cig.*: vest me kolje. *Jan.*: — 2) beißen: k. se, sich beißen: psi se koljejo; fämpfen, sich schlagen: na Turškem se koljejo; — hadern, *Cig.*: — 3) schlachten; svinje k.; danes koljemo, heute wird bei uns geschlachtet; — 4) spalten, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*: drva k., *Cig.*, *Dol.-Levst. (Rok.)*: orehe k., Nüsse machen, *Cig.*: k. se, sich spalten, sich spiefen, *Cig.*: — 5) schlagen, *vzhŠt.*: toča je začela klati, *Kres.*: ura je polnoči klala, *Mariborska ok.*

klátiti, im, *vb. impf.* herab schlagen; sadje, zelod z drevja k., zvezde klati, er ist himmelhoch, *Cig.*; z rokami k., mit den Händen herum schlagen, *vzhŠt.*: — 2) k. se, sich herumtreiben, vagabundieren.

klativítez, m. irrender Ritter, der Abenteurer, *Cig.*, *Jan.*, C. nk.

klatje, n. = blato, *Guts. (Res.)-Mik.*: — prim. klat.

kláto, n. = klata, *kajk.-Valj. (Rad)*.

klávec, vca, m. 1) der Schlächter, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — 2) ein Werkzeug der Korbflechter, *Mik.*

kláven, vna, *adj.* schlachtbar, *Cig.*, *Jan.*; pogl. klalen.

klavir, m. glasbeno orodje, das Clavier.

klavírar, rja, m. der Claviermacher, *Cig.*

klavírnik, m. der Clavierpieler, *Cig.*

klavírski, *adj.* Clavier-, *Cig.*

klávka, f. die Schlächterin, *Cig.*, *Jan.*

klávrn, *adj.* mißmuthig, niederge schlagen, trüb-sinnig.

klávrnež, m. klavrn lovek, *ŠLN.*

klávrnik, m. klavrn človek, *Jan.*

klávrnost, f. die Niedergeschlagenheit, der Trüb-sinn.

klávsati, am, *vb. impf.* = kav sati, *M.*, *Z.*

klávski, *adj.* Schlächter-, *Cig.*, *Jan.*

klávsnití, klávsnem, *vb. pf.* = kav sniti, *Jan.*, C., *M.*

klávščina, f. 1) der Schlächterlohn, *Cig.*; — 2) das Schlachtopfer, *Mur.*, *Jan.*, *Ravn.*

klávzula, f. omejujoč pristavek, die Clavier-, *Cig. (T.)*.

klávza, f. die Klavier-, *Cig.*, *Jan.*; — iz nem.: pogl. zavornica.

klavzátí, ám, *vb. impf.* = krevsati, einher-trotten: nemarno klavzajoč konj, *Jurč.*

klávžar, rja, m. = lešnikar, der Tannenhäher, der Nusshäher (caryocatactes nucifraga), *C.*, *Frey. (F.)*, *Gor.*

klečálo, n. der Bettstuhl, *Habd.*, *C.*

klečanje, n. das Warten, das Wackeln (beim Gehen).

klécati, cam, čem, *vb. impf.* 1) mit den Füßen knien, in die Knie sinken, *Cig.*, C., *Dol.-Mik.*; konj kleca, *Soška dol.-Erj. (Torb.)*; konji klecajo pod težkim bremenom, *Vrt.*: — hinken, C.: knien: kolena, noge mi klecajo, *M.*, *Soška dol.-Erj. (Torb.)*; — wackeln: stol kleca, *Notr.*; miza kleče, C.: — zuschnappen (vom Schnappmesser): nož kleca, *Z.*; — 2) wackeln machen, schütteln, *Sol.*, C.: stol k., *BKr.*; — k. iz koga kaj, jemandem

etwas zu entreißen suchen, C.: — k. se, wackeln: zob se mi kleca, *BKr.*, (kleče) *Soška dol.-Erj. (Torb.)*.

klécaav, *adj.* beim Gehen knieend, kniebeinig, *Cig.*; klecava noga, der Kniefuß, *Cig.*

klécavec, vca, m. klecav človek, *Krelj.-M.*

klécniti, klécnem, *vb. pf.* im Gehen in die Knie sinken, eine knieende, hinkende Bewegung machen, C.: — wanken: voz je klecnil, *Z.*

kléč, m. 1) die Krippe, *Cig. (T.)*, C.: — 2) die Saubank, die feste Stelle, (an der 3. V. ein Stoß stehen bleiben kann): klečev se ogibati, v kleče zaiti, *C.*, *Savinška dol.*: — kleči, prodnata mesta po njihav: po klečeh, *Savinška dol.-C.*

kléč, í, f. = kleč m., *Jan.*, *Rut. (Zg. Tolm.)*.

kléča, f. = kleč m., *Cig.*, *M.*, *Z.*

klečálnica, f. = klečalo, *Cig.*, *Jan.*

klečálnik, m. = klečalo, *Cig.*

klečálo, n. der Bettstuhl, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; der Bettstempel, *vzhŠt.*

klečánja, f. schlechter, fleiner Kessel, *ŠIGosp.-C.*: — prim. klet.

klečánje, n. das Knien; tudi: kléčanje, *Št.*

klécati, im, *vb. impf.* knien; kleče prositi, auf den Knien, süßlich bitten, *Cig.*, *Jan.*, nk.

kléče, čta, n. die Klippenbank, *Burg.*: die Saubank, *Kr. (za Savo)*, *Savinška dol.*; kléče g. kléča, *Ravn.-Valj. (Rad)*.

klečéčki, *adv.* knieend, *Príp. - Mik.*, *vzhŠt.*, *BKr.*

klečépláz, pláza, m. der Kriecher, C.: — der Krümmler, *ŠLN.*

klečeplástvo, n. das Kriecherthum, C.: — die Krümmerei, *ŠLN.*

klečét, čta, m. 1) = kleče, *Svet. (Rok.)*; — 2) schotterige Stelle im Alter, *Gor.*

klečét, f. = kleče, die Klippenbank, *Jan.*, *ZgD.*; barko so povezali v strahu, da bi na klečét ne prišli, *Jan. (Sp. p.)*; Sava naspilje peska in proda v široke klečeti, *Erj. (Izb. sp.)*.

klečétast, *adj.* schotterig, *Svet. (Rok.)*; — prim. klečét m. 2).

klečévít, *adj.* klippenreich, *Cig. (T.)*, *Jes.*

klečévje, n. die Klippenbank, *Cig. (T.)*, *Jes.*

klečéina, f. das Kämmerlein, *Mur.*: — prim. klečanja, klet.

klečénica, f. = klečalo, *Cig.*

klečénik, m. = klečalo, der Bettstuhl, *V.-Cig.*

1. klečénják, m. der Kniepolster, *Cig.*

2. klečénják, m. der Vorkeller, *C.*

klečúra, f. = klečanja, *Jan.*

klečetátí, etám, ččem, *vb. impf.* C., pogl. klečetati.

kléh, kléha, m. der Hanzahn des Schwertes, *kajk.-Valj. (Rad)*.

kléj, kléja, kléjá, m. 1) das Erdharz, *Mur.*, *Jan.*, *DZ.*, *Mik. (Et.)*; — 2) der Leim, *V.-Cig.*, *Jan.*, *Cig. (T.)*, C.: kostni k., der Knochenleim, *Erj. (Som.)*; ribji k., die Haufenblase, *Cig.*, C. (po rus.); — 3) die Bohnette (lychnis viscaria), C.: (kleg, *Tuš./R.*, *Jan.*); — 4) neka riba: der große Habersich, *Jaru.*

kléja, *f.* neka riba v Krki. *Kostanjevica-Erj.* (Torb.).

klejár, *rja. m.* der Leimieder, *Cig., Jan.*

klejárnica, *f.* die Leimiedererei, *Jan.*

klejast, *adj.* leimicht, flebrig, *Cig., Jan., C.*

kleját, *áta. adj.* leimig, *Cig., Jan.*

klejáti, *am. vb. impf.* = klejiti, *Mur., Cig., Jan.*

kléjec, *jea. m.* der fittet, leimt, der Ritter, *Cig.*
kléjev, *adj.* Leims, *Cig.*; kl. slaj, das Leim-
stück, *Cig.(T.)*.

kléjevina, *f.* der Leimstöff, *Cig.(T.), C.*

klejnik, *m.* der Leimpinsel, *Cig.*

klejiti, *im. vb. impf.* leimen, pappen, fitten,
Cig., Jan.; klejen papir, geleimtes Papier,
DZ.; — gummierten, *Cig.(T.)*.

kléjnat, *adj.* leimig, *Nov.*

1. klék, *m. 1)* die Kniewippe, *Telov.*; — 2) ein gefriimter Sprößling, *Z.*; — 3) = kljuka, die Klufe, *Jan.*

2. klék, kléka, *m.* v kletvich (kakor: šent. vrag itd.); menda ne bo gozdarja več klek prinesel, bil je že klek, lejte kleka! i. dr. *Jurč.*; ti klek babji! *BKR.*

3. klek, *m.* = drevo življenja (thuja), *Tuš.(B.).*

kléka, *f. 1)* ein elendes Pferd, die Schindmähre, *Cig., Jan., Soška dol.-Erj. (Torb.), Polj.*; sedlo tako lepo stoji na koščenem hrbišču njegove kleke, *Jurč.*; — 2) eine magere Kuh, *C.*; — 3) grčasta Krivina na drevesu, *Notr.*

klékanje, *n.* eine Art der Nühterei, welche allerlei kleine Löcher in der Nacht läßt, der Hexenstück, *V.-Cig.*

klekaríja, *f.* = klekanje, *Cig.*

klékast, *adj.* 1) verfrümmelt: klekasto drevo, *Notr.*; prim. kleka 3); — 2) hinfend, *Z.*

1. klékati, *am. vb. impf.* in die Knie sinken, beim Gehen tauchen, wanken, *Z., ogr.-Mik.*; k. v napadu, Kniewippen im Ausfall machen, *Telov.*

2. klékati, *am. vb. impf.* eine gewisse Art zu nähern, prim. klekanje; — = klekljati, *Z.*; učí šivati. *klekati, Dict.*

klekec, *kea. m.* der Brauspat, *Cig.*

kleketáti, *etám. ččem. vb. impf.* klappern, *Z.*; — frächzen, *Jan.(H.).*

klékkljati, *am. vb. impf.* Spitzen klöppeln, *Cig.*; — prim. dem. glódeln = klöppeln.

klékkniti, *nem. vb. pf.* eine tauchende, wankende Bewegung machen, *ogr.-Mik., Z.*; — = poklekniti, *Mur., Cig., Jan., ogr.*

klekotáti, *otám. ččem. vb. impf.* = kleketati, *Jan.(H.).*

klekováti se, *šijem se. vb. impf.* Kniebeugungen machen, *ogr.-C.*

klempáti, *ám. vb. impf.* *Cig., Jan., C.*; pogl. klampati.

1. klèn, kléna, *m.* der Fehldorn (acer campestre), *Cig., Jan., C., Tuš.(R.).*

2. klèn, kléna, *m.* der Weißbüsch (leuciscus), *Frey.(F.);* der Döbel (leuciscus dobula), *Cig., Erj.(Z.);* zeleni k., der Mant, (Wöbe) (leuciscus jesus), *Cig., Frey.(F.);* tudi klèn.

klèn, *adj.* = jeklen, gediegen, fernig; kleno žito, *Pohl.-C.*

1. klencáti, *ám. vb. impf.* = klecati, *Z., Trst.(Let.);* zob se klenca, wackelt, *GBrda.*

2. kléncati, *am. vb. impf.* mit dem Hinterfuß an den Vorderfuß schlagen (vom Pferde), *Z.*

kléncati, *am. vb. impf.* = klenkati, *Mur.*

klénciti, kléncim, *vb. pf.* = klenkniti, *C.*

klénce, *nca. m.* neka riba, = 2. klen, *C.*; („kljanc“, *Jaru.*).

kléngetáti, *etám. ččem. vb. impf.* klingeln, schellen, *C. Z.*; — iz nem.

klénk, *m.* der Glockenstreich, der Klimperlaut, *Mur.*; v klenk zvoniti = potrkavati, *Zora.*

klénka, *f.* neko jabolko, *Šebrelje(Goriš.-Erj. (Torb.).*

klénkanje, *n.* das Anschlagen der Glocke.

klénkati, *am. vb. impf.* an die eine Seite der Glocke anschlagen; in Folge solchen Anschlagens klingen; umrl je, že mu klenka; žalostno klenka zvon; — prim. bav. klenken. klingen, *Levst.(Rok.).*

klénkavec, *vca. m.* die Jüngenlocke, *Jan.(H.).*

klénkniti, klénknem, *vb. pf.* einen Glockenlaut anschlagen, oder einen solchen von sich geben.

klenkót, *óta. m.* = klenkanje, *Jan.(H.).*

klénov, *adj.* vom Fehldorn; klenov les je za drenovim najrši les, *Polj.*

1. klénovec, *vca. m.* der Fehldornbaum, *Mur.*

2. klenovec, *vca. m.* die grüne Rüsischeale: oreh ima zelen klenovec, *C., Pohl.(Km.);* — prim. 2. glinja.

klénovina, *f.* das Fehldornholz.

klénta, *f.* schlechter Feigehar, *Cig., M.*

kléntálo, *n.* = kenta, *Cig., M.*

kléntati, *am. vb. impf.* schwerfällig, schlecht auftreten, *M.*

klép, klépa, *m. 1)* = klepanje: že je moka po klepu, je kruh rad sipast, *Polj.*; — 2) kar pri klepanju kose odpada, *Bole, Lašče-Erj.(Torb.);* — der Staub, der bei der Schärfung der Mühlsteine abfällt, *C.*; — 3) das Dangelzeug, *Valj.(Rad);* tudi pl. klepi, klepovi, *Jaru., Jan., C.*; — 4) der Steflering, *Pohl., Jaru., Mur., Cig., Jan., Mik.*; to je tisti kolobar, tista veriga, v kateri se vsi klepi ali členi drže, *Vrtov.(Km. k.).*

klepáč, *m. 1)* der Dangel; — 2) der Dangelhammer, *Mur., Cig., Jan., C.*; — der Mühlhammer (um Mühlsteine damit zu schärfen), *C., jršh.St.;* — 3) = klepalo 1), *Danj.(Posv. p.).*

klepáča, *f.* die Ruhglocke, *Cig.*

klepáj, *m.* = klepalo 4), *Jan.*

klepáten, *lna. adj.* Dangel; klepalno kladivo, der Dangelhammer, *Z.*

klepalnišče, *n.* der Dangelstod, *C.*

klepalník, *m. 1)* der Dangelstod, *C., Gor.*; sedel je pri klepalniku in klepal koso, *Zv.*; — 2) der Dangelhammer, *Cig., Jan.*

klepálo, *n. 1)* das Dangelzeug, *Cig., Jan.*; tudi pl. klepala, *Valj.(Rad);* — 2) der Mühlsteinhammer, *C., Valj.(Rad);* — 3) die Brettglocke, *Mur.*; — 4) das Klopferzeug, *Cig.*; der Thürlklopfer, *Jan.*

klepanje, *n.* 1) das Klopfen, das Dengeln; — 2) das Dengelzeug, *Polj.*

klepár, *rja, m.* der Spengler, der Blechschmied, *Cig., Jan., C., nk.*

klepárnica, *f.* die Spenglerwerkfläche, *Jan.(H.).*

klepárstvo, *n.* das Spenglerhandwerk, *Jan.(H.).*

klepáti, klepljem, *tudi:* klepáti, *ám, vb. impf.*

1) klappern; divja kura kleplje, *Polj.*; — 2) klopfen, hämmeln, klempern; kamenje na cesti k., Steine klopfen; — koso, srp k., dengeln; mlinski kamen k., den Mühlstein schärfen.

klepávec, *vca, m.* der Klopfer, der Dengler, *Cig., Jan.*

klepec, *peca, m.* 1) die Handklapper, *M. Z., Mik.*; — der Klöpfel, *Jan.*; der Schwengel, *Cig., Jan.*; — 2) = klepetec 3), *Gor.*; — 3) der Dengelhammer; — der Mühlstein-

hammer, *ogr.-C.*; — 4) = sklepec, das Schnappmesser, *C.*; — 5) der Klepper, der Klopfschmitt, *Jan.*; — 6) ein kleiner Mann, der Knorz, *Cig.*; der Kerl (*zaničlj.*), *Sol.*; ti klepec, *ti! Dol.*

klepét, *éta, m.* 1) das Geflapper; — das Gefön der Kuhglocken, *C.*; das Geplander, das Geflässe; — 2) klappert, der Glockenschwengel, *Malhinye na Krasu-Erj.(Torb.).*

klepetáč, *m.* der Klapperer, *Cig., Jan.*; — der Reifer, der Mauldreher, *Cig., Jan., Valj.(Rad).*

klepetáča, *f.* 1) die Kassel, *Jan.*; — 2) das Klappermaul, *Jan.*

klepetálo, *n.* 1) die Klapper, *Cig., Goris.*; — 2) das Klappermaul, die Mauldertaſche.

klepetánje, *n.* 1) das Klappern; *k. z zobmi,* das Zähneklappern; — 2) das Geplapper, das Klaffen; das Klatschen.

klepetáti, *etám, čem, vb. impf.* 1) klappern; *z zobmi k.*; *mlin klepeče*; — 2) schnell reden, plappern, plaudern; unnützig reden, Nachheftiges von anderen ausplaudern, klatschen; rada klepeče.

klepetáva, *áva, adj.* gern schnatternd, geschwätzig, flatischhaft; *klepetave ženske.*

klepetávast, *adj.* = *klepetav, LjZv.*

klepetávec, *vca, m.* der Kasseler, der Klappermann, *Cig., Jan.*

klepetáven, *vna, adj.* = *klepetav, Cig.*

klepétec, *tea, m.* 1) die Klapper; die Katsche, *GBrda*; die Charfreitagratsche, *M. BIKr.*; — die Klapper auf einer Stange oder einem Baume als Vogelscheuche, *Cig., M. BIKr., jvžŠt.*; — 2) die Windsäge (zum Reinigen des Getreides), *Cig., C.*; — 3) der Schuh des Mühlrumpfes und der Rührnagel an demselben, *C., Cig.(T.); k. trese grot, da leti zrnje med kamena, Gor.*; — 4) plauderhafter Mensch, das Klappermaul, die Klatſche.

klepétež, *m.* = *klepetanje, C.*

klepetúh, *m.* der Schwäger, der Reifer, *Jan.(H.).*

klepetúlja, *f.* 1) die Klapper, die Kassel, *Mur., Cig.*; — 2) das Klappermaul, die Mauldertaſche, die Klatſche.

klepi, *f. pl.* = *klepalo,* das Dengelzeug, *Jan.(H.).*

klepín, *m.* = *star dedec, C.*

klepiš, *m.* die Mandelſtucht, *Z., DZ.*; — *stsl.*

klepka, *f.* 1) die Kuhglocke, *Cig.*; — 2) das Schlaghäutl, der Bogelschlag, *V.-Cig., C., M.*; = *keha, ZgD.*; — 3) die Schließe (3. B. am Mantel), *C.*

klepniti, *klepnem, vb. pf.* einen Klapplaut bewirken; einen Klapp verlieren, *Cig.*; — zuſallen: pokrov klepne, der Deckel fällt zu, *C.*; — erführen, *M.*

klérík, *m.* duhovnik, der Cleriker, *Jan.(H.).*

klerikálec, *lea, m.* der Clericale, *nk.*

klerikálen, *lna, adj.* die Intereſſen der Geiſtlichkeit betreffend oder vertretend, clerical, *nk.*

klerikalizem, *zma, m.* der Clericalismus, *nk.*

klesár, *rja, m.* = *kamenar,* der Steinmeß, *V.-Cig.*; — *hs.*

klésati, *klěsem, vb. impf.* (Steine) behauen, *Z., C.*; *umetniki so klesali podobne iz mramorja, Erj.(Min.).* — *konj se kleše,* das Pferd ſchlägt mit dem hinteren Huſeiſen an das vordere an, *Z.*; — *prim. kresati.*

klesk, *m.* = *lešnikar,* der Müſshäher, *Frey.(F.).*

klěsniti, *klěsnem, vb. pf. Sol.-C.*; *pogl. klecni.*

klěst, *m.* 1) die Abjähung, *C., M.*; — 2) abgehauener Aſt, *ogr.-C.*

klěstek, *sika, m.* abgehauener Aſt, *Bes.*

klěstítik, *m.* lauges, am Ende gekrümmtes Hackmeßer, *Svet.(Rok.);* das Abſtmeßer, *Cig., Kr., Goris.*

klěstina, *f.* abgehachter Zweig, *Cig.*; *coll.* abgehackte Zweige, *Z.*

klěstíti, *ím, vb. impf.* 1) behauen, behauen; drevje k.; abhacken; veje k., *Cig.*; — 2) prügeln, *Cig.*; — 3) derb auftretend einhergehen, *C.*

klěstje, *n.* das Abholz, *Z.*; abgehauene Reite in Büchſen gebunden, als Futter oder auch als Dünger, *Gor.*

klěstniti, *klěstnem, vb. pf.* 1) beſchneiden, abſtén, *C.*; — 2) ſchlagen, *C.*

klěstriti, *ím, vb. impf.* = *klestiti, BIKr.-DSr.*

klješč, *klješča, m.* die gemeine Zete oder der Holzbock (*ixodes ricinus*), *Cig., Jan., Mik., Erj.(Z.);* — *prim. klošč.*

2. klješč, *m.* = *kleščman, Cerkljanski hribi-Štr.(LjZv.).*

klješčar, *rja, m.* 1) der beim Pflügen die Pflugnarbe (klešče) hält, *Cig., Kr.*; *tudi: klješčár;* — 2) = *rogač,* der Hirſchhäfer, *Cig., Jan., Bolc-Erj.(Torb.);* — 3) = *rak, Erj.(Ižb. sp.).*

klješčarica, *f.* der Ohrwurm (*torhucula*), *Goriška ok.-Erj.(Torb.);* — die Scharrenäſel, *Cig.*

klješčariti, *árim, vb. impf.* pri oranju klešče držati, *Cig., Kr., Tolm.-Štrek.(Let.).*

klješčast, *adj.* zangenförmig, *Cig., Jan.*

klješče, *f. pl.* 1) die Zange; *beraške k.* die Biegezange, *V.-Cig.*; — *v kleščah bití, in der Klemme ſein;* — die Krebsſchere; — die Freißzange, *Cig.*; — 2) das Charnier an der Sägemühle, *V.-Cig.;* — 3) „ona lesena kamba, s katero navadno kak dečak mej oranjem navrača plužna koleseca, da prav teko po jamljišči (razoru)“, *Erj.(Torb.);* die Pflugnarbe, *Cig.*

klješće, cca, *m.* neka vinska trta: der Dretleber, *Vrtov. (Vin.), Rihenberg, Hal. - Erj. (Torb.);* beli ali drobni k., *Trumm.;* rumeni, modri k., *C.*

klješček, čka, *m.* = lešnikar. der Rußshäher, *C.;* — prim. klesk.

klješčenina, *f.* abgehackte Meiser, *C.*

klješčenje, *n.* das Behacken, das Abhäuten.

klješćevec, vca, *m.* okleščeno deblo, *Št.*

klješćevina, *f.* der Wunderbaum (ricinus), *Cig.*

klješćevje, *n.* = kleščje, *Nov.*

klješćice, *f. pl. dem.* kleščje: 1) kleine Zange; — 2) der Klöben in der Uhr, *Cig. (T.), C.;* — 3) eine Art Gallen, *vzhŠt.-C.*

klješćiti, *im. vb. impf.* = kleščariti, *C.*

klješćeje, *n.* das Abholz, *Z., BIKr.*

klješćman, *m.* der Hirschläufer (lucanus cervus), *Notr.-Cig., Idrija-Strek. (LjZv.).*

klješćnica, *f.* die Zangenbälte, *M.*

klješćnik, *m.* 1) großer Vorderzahn, *Cig., M.;* mlečni kleščniki, *Nov.;* — 2) = dlesk, *C.;* — 3) oni kolček na pluzni, za katerega drži pri oranju kleščar, *Gor.;* — prim. kleščje 3).

kleštra, *f. Cig., Erj., C.;* nav. *pl.* kleštre, das Kammetholz, die Kammethammer, *Mur., Jan., Cig., C.;* lesena kamba v konjskem homotu, *Kr.-Erj. (Torb.);* — kleštra, psovka za nerodnega človeka *Kr.-Erj. (Torb.),* ali živinče, *C.;* — prim. bav. klöster, ki je iz slov.: prim. kleščje, *Erj. (Torb.).*

1. kleštrati, *am. vb. impf.* abschlagen, abhauen, *Javn., BIKr.;* — prim. klestiti.

2. kleštrati, *am. vb. impf.* ungehindert gehen, *Z., Gor.;* — prim. kleštra.

kleštriti, *im. vb. impf.* = klestiti, *ogr.-C.*

kleštrnjak, *m.* = kleštre, *C.*

kleštrnja, *f.* der eine Theil der Kammethammer, *C.*

klēt, *i. f.* der Keller; — der oberirdische Keller, *vzhŠt.-C.*

kletanja, *f.* ein schlechter Keller, *C.*

kletar, rja, *m.* der Kellermeister, *C.;* — der Kellner, *Guts., Mur., Cig., Jan., C., nk.;* (naglašja se tudi: kletar).

kletarica, *f.* die Kellnerin, *Guts., Mur., Cig., Jan., C., nk.;* (naglašja se tudi: kletarica).

kletarstvo, *n.* die Kellnerwirtschaft, *Cig. (T.), C., DZ., nk.*

kletba, *f.* das Fluchen, *Jan.;* kletbo hočejo odpraviti, *vzhŠt.*

1. kleten, *tna. adj.* keller; kletni oddušek, das Kellerloch, *Jan.*

2. kletn, *tna. adj.* fluchenswert, *Cig.*

klēve, *ve. f.* das Fluchen: der Fluch, die Verwünschung; strašna k.

klēti, *kölnem. vb. impf.* fluchen; eden moli, drugi kolne; k. s hudčjem, s šentom, itd., solche Worte aussprechend fluchen, *C.;* k. koga, jemanden verfluchen, fluchend schelten; očeta, mater k.; — 2) k. se, schwören, schwörend behaupten, *Dict., Cig., C.*

kletina, *f.* = kletka, *Vrt.*

klētje, *n.* das Fluchen.

kletka, *f.* 1) der Käfig; k. polna vrabečev, *Dalm.;* der Vogelkäfig, *Meg., C.;* puče

v kletko loviti, *Dol., vzhŠt.;* — 2) eine Art Weimpreislatten, *C.*

1. kletnik, *m.* = kletar, *Guts., Cig.*

2. kletnik, *m.* der Fluchler, *kajk.-Valj. (Rad).*

kletva, *f.* = kletev.

kletvica, *f.* das Fluchwort, der gesprochenen Fluch.

kletvina, *f.* das Fluchen, *Cig., Šol.;* med največe grehe šteje naš narod kletvino, *LjZv.;*

— der Fluch, *Mur., Cig., Jan.;* s strupom kletvine sebe ubiti, *Valj. (Rad);* tudi: kletvina.

klēvec, vca, *m.* = preklinjavec, *Mur., Jan.*

kleteta, *f.* = obrekovanje, *Zora;* — stsl.

kletetati, *am. vb. impf.* = obrekovati, *C., nk.;* — stsl.

kletetljiv, *iva. adj.* obrekljiv, *Vrt.;* — stsl.

kletetnik, *m.* = obrekovavec, *nk.;* — stsl.

klēvsa, *f.* schlechtes Pferd, *Mik. (Et.).*

klič, *m.* der Ruf, *Mur., Cig., Jan., Ravn., nk.*

klica, *f.* der Keim, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.);*

zobova k., der Zahnkeim, *Erj. (Som.);* pren. nova k. izprijenosti, *Zv.;* — der Keimtrieb, *Cig., Jan., C.*

klicaj, *m.* das Ausrufungszeichen, *Cig., Jan., nk.*

klicaten, *tna. adj.* klicälni sklon, = klicalnik, *Mur.;* klicavno povelje, die Einberufungs-

ordre, *DZ.;* klicalni rok, der Einberufungs-

termin, *Cig.*

klicātnik, *m.* der Vocativ (gramm.), *Cig., Jan., nk.*

klicanje, *n.* das Rufen; k. na Boga, die Ausrufung Gottes, *Krelj;* k. na boj, die Heraus-

forderung zum Kampfe, *Cig.*

klicar, rja, *m.* der RUFER, der Ausrufser, der Herald, der Verkündiger, *Cig., Jan., C., Ravn., Zora. Narr. (Let.), Bes.*

klicariti, *am. vb. impf.* = za klicarja biti, *Bes.*

1. klicati, *klīcem. vb. impf.* rufen; na pomoč, na pomaganje k., um Hilfe rufen; pijace k. v

krēmi, ein Getränk verlangen, *Jurč.;* po imenu k., beim Namen rufen, nennen; — anrufen; Boga k., duhove k.; anrufen; v Boga k. ob

sili, *Ravn.;* na Boga k., *Krelj, Trub., Dalm.;* na svetnike k., *Z.;* na boj k., zum Kampfe

herausfordern; pod orožje k., das Aufgebot

ergehen lassen, *Cig.;* k. koga na pravico, zur Verantwortung ziehen, *Z.;* namestnika

k., den Erbsitzmann einberufen, *DZ.;* — laden, *Cig.;* na pir k., *Z.;* — laden, *Cig.;* sovo klicati

s čovinkom, *vzhŠt.;* — anrufen; po vrsti k., *Cig.;* — verkündigen, verkündbaren, *Cig.;*

k. po občinih zakon, *Levt. (Nauk);* ure k., die Stunden abrufen, *Cig.;* — nennen, k. se, heißen, *Cig., Jan.;* Pravi Bog se klič Bog

ljubezni, *Preš.;* (menda po it. chiamarsi).

2. klicati, *cam. čem. vb. impf.* = kličti, *ogr.-C., Z.*

klīcāve, vca, *m.* der RUFER, *Mur., Cig., Jan.;* glas klīcāve v puščavi, *C.*

klīcāvka, *f.* die RUFERIN, *Cig.*

klīcānos, *nōsa. m.* der Keimträger, *Cig. (T.).*

klīč, *m.* das Rufen, *C.;* — die Versteigerung; na klīč staviti, öffentlich versteigern, *C., Istrav. Nov.;* če bodes tako gospodaril, prideš hitro

na klíč. (= propade ti. kar imaš). *Vrsno-Erj. (Torb.)*.

klíčcn, čna. *adj.* Reim-, *Cig., Tuš. (B.), Cig. (T.)*.

klíčca, *f. dem.* klica: das Reimchen, *ogr.-C.*

klíčje, *n. coll.* 1) Reime, *C.*; — 2) belo klíčje, das Fädelkraut (tblaspi perfoliatum), *Medv. (Rok.)*.

klíčnica, *f.* das Reimloch, *Cig. (T.), Tuš. (B.)*.

klíčnik, *m.* das Reimbläschen: iz mehurčiča se razvije klica, zato ga imenujemo klíčnik. *Erj. (77b. sp.)*.

klík, *m.* der Klif, *Jan.*

1. **klika**, *f.* der Reimtrieb (3. B. des Getreides), *C., Z.*

2. **klika**, *f.* svojat. die Cliane, *nk.*

klíkniiti, *klíkneim. vb. pf.* anrufen, *Jan., nk.*

klíktáti, *ám. vb. impf.* jhreiben (vom Adler), *Mik. (Et.)*.

klima, *f.* = klimat. *Jan. (H.)*.

klimat, *m.* podnebje, das Klima, *Cig. (T.)*; — rus.

klimātičcn, čna. *adj.* podnebja se tičoč. klimatič, *Cig. (T.)*, *nk.*

1. **klin**, *klima. m.* 1) = zagozda. der Keil, *C., Cig. (T.), Sen. (Fiz.)*; — 2) der Pfloč, der Döbel, der Holznaegel, der Bolzen: klin s klinom. = ein Keil treibt den andern: klin se s klinom izbija, *Jurč.*: na klin obesiti. auf den Nagel hängen: — die Weiterprosse.

2. **klin**, *ina. m.* = 2. klen, *Gor.*

klínar, *ria. m.* der Pfloč oder Nagelschneider, *Cig.*

klínast, *adj.* 1) feilförmig, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; klinasto pismo. die Keilschrift, *Jan., Cig. (T.)*; klinasto se končevati, sich ansfeilen (min.), *Cig. (T.)*; — 2) pfločartig, holznaegelförmig.

klínčátnica, *f.* die Klöppelmaschine, *DZ.*

klínčati, *am. vb. impf.* 1) klince biti (otročja igra), *Dol.*: — klince premikati po vejicah (otročja igra), *BlKr.*; — 2) klöppeln, *Jan.*; na bučah tenke mražice k., *nk.*

klínček, čka, *m. dem.* klince: 1) das Pfločchen, das Holznaegeldchen, ein kleiner Bolzen; — klinčki. Zündhölzchen; = netilni klinčki, *Jan.*; = uzigalni klinčki, *Cig.*; — der Rechenstift, *Jan.*; — 2) die Nelke (dianthus), *Mur., Cig., Jan.*; — klinčki, Gewürznelken, *Mur., St.*

klínčevje, *n. coll.* = klinci: die Klöppel (bei der Verfertigung von Spitzen gebraucht), *SlN.*

klínčič, *m.* die Nelke (dianthus), *Tuš. (B.)*.

klínčka, *f.* neko kiseló jabolko. *C.*

klínčkati, *am. vb. impf.* klöppeln, *Cig.*

klínčkov, *adj.* Nelken-, *Jan.*

klínčkovec, *vca. m.* der Keilensioch, *Jan.*

klínčnica, *f.* 1) das Keilengewächs, *Jan., Cig. (T.)*, *Nov., Tuš. (B.)*; — 2) neka hruska, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*.

klinec, *nca. m. dem.* klin: 1) das Pfločchen, der Stift, der Holznaegel; — der Griffel, *Jan.*; — der Klöppel (bei der Verfertigung der Spitzen), *Cig., Jan.*; — 2) die Nelke, *Cig., C.*; divji (rudeči in beli) k., *C.*; pasji k., *C.*; die Lichtnelke (lychnis), *C.*; — 3) klinči, Gewürznelken, *Mur., Cig., Jan.*

kliničcn, čna, *adj.* h kliniki spadajoč. klinič.

klínika, *f.* zavod, v katerem se dejansko učí zdravljenje bolnikov, die Klinik.

klíniti, *klinim. vb. impf.* 1) Pfloče setzen, *Z.*; — 2) = siliti: klinijo nas, da bi delali cesto, *Gorenja Soška dol.-Erj. (Torb.)*; — 3) feilen, spížen, *Cig.*; — (Getreide) jhroten, *Mur.*: beim Verzehren des Kernobites die Kerne wegwerfen, *Mur., C.*; — k. se, sich ansfeilen (min.), *Cig. (T.)*.

klínja, *f.* die Klinge, *Cig., DZ.*: das Blatt einer Säge, *Cig.*: der Blockmeißel der Schmiede, *Cig.*; — iz nem.

klínje, *n. coll.* Pfloče, Holznägel, *Mur.*

klínkati, *am. vb. impf.* klímvern, *Cig.*

klínkét, čta, *m.* das Geflingel, *C.*

klínktáč, *m.* der Schreiadler (aquila naevia), *C.*

klínktáti, *tám. vb. impf.* jhreiben wie der Adler: orek klinka, *C.*; — prim. klinkati.

klínolik, *klika. m.* das Spheuoid, *h. t.-Cig. (T.)*.

klínov, *adj.* Pfloč-, Keil-, *Cig.*

klinovina, *f.* die grüne Rußschale, *C.*; — pogl. 2. glinja, klenovec.

klíp, *m.* der Reiskolben, *Tuš. (R.), SlN.-C., kajk.-Valj (Rad.)*

klípka, *f.* der Strohhich (gealzen und getrocknet), *Erj. (Z.)*; — prim. hs. klipka. der Kolben.

klisati, *am. vb. impf.* galoppieren, *kajk.-Mik.*

klístir, *m.* v zadnjico vbrizgano zdravilo, das Klüstier.

klístirati, *am. vb. impf. (pf.)* klüstieren.

klístirka, *f.* die Klüstierpíže, *DZ.*

klíti, *klíjem. vb. impf.* feimen, hervoripriessen; vijolicé klíjejo iz zemlje.

klítje, *n.* das Reimen, *C.*

klítva, *f.* = klitie, *C.*

klívcati, *am. vb. impf.* = klivkati (o psu), *Poh.-Glas.*

klívkati, *kam. čem. vb. impf.* stöbnen, ächzen, *C.*; jchluchzen, *M.*; wunieln, feifen, *C.*; pes, pura klívce, *ogr.-Valj. (Rad.)*

kljevátí, *kljújem. vb. impf.* = kljuvati, *Cig., Jan., Levst. (Sl. Spr.)*.

kljub, *l. adv.* zum Trog: k. delati komu. = kljubovati, jemandem Trog bieten, *Cig.*; — *ll. praep. c. dat.* trog; k. prepovedi: tudi v klub (vkljub); — prim. kljubu.

kljubâj, *m.* na kljubaj, zum Trog, *Nov.*

kljubást, *adj.* trogig, *C.*

kljubáti, *am. vb. impf.* trogen, *V.-Cig., Sol.*

kljubéčcn, čna, *adv.* trogend, *Dol.-Levt. (Rok.)*.

kljubému, *adv.* mit Fleiß (im guten und jhlechterm Sinne), *C.*; — zum Trog, zum Pöjfen, *Fr.-C.*; — prim. kljubu.

kljubést, *f.* der Trog, *Cig., Jan., Poh., C.*: od kljubesti, zum Trog, *C.*

kljubéstcn, *tna. adj.* trogig, böshaft, ränfejhchtig, *Fr.-C.*

kljubestljiv, *iva. adj.* trogig, *Jap.-C.*

kljubéstnik, *m.* der Trogige, *C., Z.*

kljubestováti, *újem. vb. impf.* = kljubetovati, *Poh.-C.*

kljubét, *f.* der Trog, *Guts., Javn., Mur., Cig., Jan., Poh.-C.*: h kljubeti, zum Trog, *Guts., vzh. St.-C.*

kljubetáti, *ám. vb. impf.* = kljubetovati, *Javn.*

kljubčten, tna. *adj.* = kljubesten, *Guts., C.*; kljubetni otroci, *Slom.*
kljubčtnica, *f.* die gerne einem etwas zum Troste thut, *Fr.-C.*
kljubčtnik, *m.* der gerne einem etwas zum Troste thut, *Guts., Fr.-C.*
kljubetovati, űjem, *vb. impf.* trocken, *Guts., Mur., Cig., Jan., Poh.-C.*
kljubčzen, zni. *f.* der Trost, *Cig.*; prej (pred ženitvijo) ljubezen, potlej kljubezen, *Z., Dol.-Lerst. (Rok.).*
kljubežljiv, iva. *adj.* = kljubesten, *C.*
kljũbice, *adv.* = kljubu, *vzh.Št.-C.*
kljũbičen, čna. *adj.* = kljubečen, *Jan.(H.).*
kljubljiv, iva. *adj.* trošig, *Cig., Jan., C.*
kljubljivost, *f.* der Trostinn, *Guts., Cig., Jan., C.*
kljũbost, *f.* = kljubest, der Trost, *Jan., C.*
kljũbosten, stna. *adj.* = kljubesten, trošig, *Jan.*
kljubostiv, iva. *adj.* = kljubesten, trošig, *C.*
kljũbostnica, *f.* die Trogerin, *Jan.(H.).*
kljũbostnik, *m.* der Troger, *Jan.(H.).*
kljuboválni, tna. *adj.* trocken, trošig, *Jan.*; kljuboválni ponos, *Zv.*
kljubovánje, *n.* das Trocken, *Cig., Jan., M., C.*
kljubovátí, űjem, *vb. impf.* trocken: k. komu: vsemu svetu k.; — kljũbovati, *Jap.(Prid.-Valj./Rad).*
kljũbovaten, tna. *adj.* = kljubljiv, kdor rad kljubuje, *Gor.*
kljubovávce, vca. *m.* der Troger, *Jan.*
kljũbu, *adv.* zum Trost, zum Pöffen, *Cig., Jan., Fr.-C.*; njim kljubu, *Kvelj.*; k. delati = kljubovati, *Cig.*; na kljubu, zum Trost, (na kljubu) *Cig.*; Bogu na kljubu, *Jap.-C.*; tebi na kljubu, *Preš.*; h kljubu = kljubu, *Jan.*; pri kljubu ne. erit recht nicht, *KrGora.*; — iz nem. zu Liebe, *Lerst.(Rok.).*
kljũcati, am, *vb. impf.* gebeugt einhergeben, *C.*
kljũcelj, člja. *m.* ein alter, gebeugter Mann (zaničlj.), *C.*
kljũč, *m.* 1) der Hafen: der Widerhafen, damit Stroh oder Heu aus einem Hafen zu ranfen, Meite au sich zu ziehen u. dgl.: požarni k., der Feuerhafen, *DZkr.*; — 2) etwas Hafen artiges: die Schlüsselrebe: trna mladika tako odrezana, da se je še košček stare rozge, iz katere je zrasta, drži; tudi sploh: der Nebenestling: — der Zganter (mont.), *V.-Cig.*; — der Rahmen beim Pfluge, *V.-Cig.*; die Stuhlstũle am Daubgerũste, *Krn.-Erj. (Torb.);* — cestni ovinek, *Kras-Štek. (Let.);* kljũč, Serpentin, *Notr., Rihenberg-Erj. (Torb.);* cesta čez Ljubelj gre v kljũce, *Z.*; — kljũč, vezi pri košu na vozu, *Sr. Peter-Erj. (Torb.);* — kljũč zerjavov, ein Zug Kraniche, *Cig.*; — 3) der Schlüssel; pod k. dejati, einstecken; pod kljũcem imeti, unter Schloß verwahren; k. od vrat, od veze, der Zehnschlüssel, der Hausthørschlüssel, *Lerst. (Zb. sp.);* meni luč, tebi kljũč, ali: v roko luč, iz roke kljũč (= po smrti prehaia posest v druge roke), *Npreg.*; das Schranf einen zum Schranfen der Zãge, *Cig.*; der

Schraubenschlüssel; — der Heiber oder Wirbel (pri pipi), *DZ.*; — das Trageregister, *C.*; — der Stempel oder Stosfen der Handpöriße, *Mahinje na Krasu-Erj. (Torb.);* — kljũči, die Schlüsselsteine bei Wölbungen und Kattöfen, *Cig., Notr.*; — sv. Petra kljũč, neko ozvezdje, *Ijšk./Črt. 259.*; — „rimskega kljũča iskati“ = neka pastirska igra, *Vest. I. 126.*; — der Wolo, *Vrt.*; — 4) die Schlüsselblume (primula), *C.*; — das Schneeglöckchen (galanthus nivalis), *Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.);* — sv. Petra k., der Erdrandf (fumaria), *C., Tuš. (B.), Strp.*; die Himmelsferte (verbascum thapsus), *C.*

kljũčalnica, *f.* 1) das Schloß; — viseča k., das Vorlegechloß, *Cig., Jan.*; — 2) das Schneeglöckchen (galanthus nivalis), *Vas Krn.-Erj. (Torb.).*

kljũčálničar, rja. *m.* der Schloffer, *Mur., Cig., Jan.*; kljũčálničar dela kljũčálnice, *Ravn. (Abc.).*

kljũčálničarica, *f.* die Schlofferẽfrau, *Cig.*

kljũčálničarski, *adj.* Schloffer, *Cig.*

kljũčálničarstvo, *n.* das Schlofferhandwerk, *Cig., Jan.*

kljũčálničen, čna. *adj.* Schloß, *Cig.*

kljũčálničica, *f.* dem. kljũčálnica, kleines Schloß, *Cig.*

kljũčanica, *f.* das Schloß, *Meg., Alas., Diet., Mur., Cig., Dalm., Hp. (Ovb.), Štek., Št.-Svet. (Rok.). Vrt. DZ. BIKr.*; s kljũčanico zapreti, *Isvkr.*; zaškrilje k., *Jurč.*; viseča k., das Vorlegechloß, *DZ.*; — kljũčanica, *vzh.Št.*

kljũčaničar, rja. *m.* der Schloffer, *Lerst. (Nauk.). Vrt.*

kljũčár, rja. *m.* 1) dem die Schlüssel anvertraut sind: der Schlüsselbewahrer, *nk.*; der Hausschalter der Wechlsler, *Diet., Mur., Cig., Jan.*; der Schent, der Kellermeister, *Meg., Cig., Jan., Dalm.*; der Kãmmerer, *Mur., Cig., Jan.*; cerkveni k., der Kirchenkãmmerer, der Kirchenprobst, *Cig., Jan., C.*; — 2) der Schloffer, *Alas., C., nk.*; — kljũčár, *Valj./Rad).*

kljũčarica, *f.* die Wechlslerin, die Hausschalterin, die Schaffnerin, *Diet., Mur., Cig., Jan.*; Elizabete pestinja in kljũčarica, *Trub. (Post.);* za kljũčarico služiti, *Isvkr.*

kljũčárski, *adj.* 1) Hausschalter, Kãmmerer, *Mur.*; — 2) Schloffer, kljũčársko delo, *IjZv.*

kljũčárstvo, *n.* das Wechlsleramt, *Cig.*; die Kãmmerewürde, *Cig., Jan.*; — cerkveno k., das Kirchenvorsteheramt, *Cig.*

kljũčátí, im, *vb. impf.* gebeugt sein, *C.*

kljũčec, čca. *m.* dem. kljũč.

kljũček, čka. *m.* dem. kljũč; 1) das Schlüsselchen; — 2) die Schlüsselblume, *C.*

kljũček, čka. *adj.* krumm, *C.*; kljũčka in trnova pot, *C.*; na kljũcko, krumm, schief, *ogr.-C.*

kljũčen, čna. *adj.* Schlüssel.

kljũčenica, *f.* 1) *Guts., Mur., Jan.*; pogl. kljũčanica; — 2) kljũčenica, magere Kuh, *C.*

kljũčevina, *f.* etwas Krummes, *C.*

kljũčica, *f.* 1) dem. kljũka: das Hũtchen; lahko si kljũčico podasta, = oba sta enaka, nie ali malo vredna, *Erj. Torb.*; kljũčico komu

iztegniti, jemandem den Anschlag vereiteln, *C.*; (prim. kljuko vleči); — 2) = ključ, die Schlüsselrebe, *vzh. St.-C.*

ključič, *m. dem.* ključ: 1) das Schlüsselchen: — 2) der Ranken (z. B. an der Weinrebe), *Cig.*

ključiti, *im. vb. impf.* biegen, frümmen, *Cig.*: k. se. sich frümmen, zusammenschrumpfen, *Cig.*; v starih letih se hrbet začinja ključiti. *Cig.*; zastavna in močna njegova postava jela se je ključiti. *Jurč.*

ključnica, *f.* das Schlüsselbein, *V.-Cig.*, *Cig.* (*T.*), *C.*, *Erj.* (*Som.*).

ključnik, *m.* die Nuckelschmelze (lychnis flos cuculi). *Soška dol.-Erj.* (*Torb.*); (= lučnik [verbascum], *Hal.-C.*).

ključnina, *f.* das Schlüsselgeld, *Cig.*

ključ, *m.* 1) das Klopfen, *M.*; — 2) die Mohrdommel (ardea stellaris), *C.*; = nočni k. *Frey. F.*

ključka, *f.* ein hakenförmig gebogener Gegenstand: z. B. der Wandhaken; na kljuko obesiti kaj, etwas auf den Nagel hängen: Sem obesil zavolj tebe Dokaj časa uk na kljuko. *Preš.*; der Heftelhafen, der Heufelhafen, der Fentelhafen, der Hafen zum Neuraufen, u. dgl.; kljuka se kvake drži, gleich und gleich gefeilt sich gern, *C.*; — das Knieholz, das Kniestück, *Cig.*; — = ključ, die Schlüsselrebe, der Nebenast, *C.*; — das Winkelholz (Winkelmaß), *Cig.*, *M.*; = vogalna k., *Hip.* (*Orb.*); — die Zimmermannsklammer, *C.*; — die Seitenfrüchte, *Cig.*; — die Kurbel, *Cig.*, *Jan.*; — die Thürfluke; za kljuko prijeti, držati; — = sključen prst: na kljuko zavizgati, *Zr.*; — kljuko vleči = za sključena prsta se vleči. *Levst.* (*Rok.*); (prim. bav. hackel ziehen); — die Ranke, *C.*; — kljuka, hakenförmige, unförmliche Schriftzüge, *Z.*; kljuka delati, Krähensfüße machen, *Cig.*; — die röm. Fünff: kljuka pet, križ deset, pa kola dva, to stori sedemnajst. *Jurč.*; — meja na kljuko, scharfwinklige Grenze, *Svet.* (*Rok.*); — ein elendes Pferd, *Lašče-Levst.* (*Rok.*), oder Hind, *Z.*; — eine vom Alter gebeugte Frau (zaničlj.), *M.*; — kljuka prediva, eine Knoche Spinnhaat, *Andr.*

ključáč, *m.* das Krummmeißer, *Ben.-C.*

ključanje, *n.* das Klopfen.

ključar, *rja. m.* = brglez, der Graupvecht, *C.*

ključkast, *adj.* hakenförmig; k. nos, eine Krummnaße, *Cig.*; kljukasta cev, die Nieröhre, *Cig.*; — gekrümmt; k. palica, der Krummstab, *Cig.*, *Jan.*; hodil je ob kljukasti palici, *Jurč.*; k. človek, ein Mensch von gebeugter Haltung, *C.*, *M.*; — zidčadförmig, *Cig.*

ključastonòg, *nòga, adj.* krummbeinig, *Habd.-Mik.*

ključát, *áta, adj.* haken enthaltend, haktig, *Cig.*

1. **ključáti**, *ključkam, vb. impf.* 1) = ključiti, hakenförmig biegen, *Cig.*; — 2) gebeugt, nickend, wankend einhergehen, *C.*, *Z.*

2. **ključati**, *am, vb. impf.* wochen; an die Thüre klopfen, *Meg.*, *Trub.*, *Dalm.*; Grenka smrt na duri kljuka, *Npes.-Levst.* (*Rok.*); na prsi

se k., *Trub.*, *Krelj.*; kljukam in bijem na svoje grešno srce, *Kast.*; moje srce kljuka v meni, *Trub.*; — videti, *Cig.*; — = klenkati: zvonček žalostno kljuka, *Slom.*

ključavce, *vca. m.* 1) der Klopfer, *Cig.*; — 2) der Schwarzvecht (picus martius), *C.*

ključec, *keca. m.* 1) ein Gebeugter; — 2) der Dietrich; ključec zabico (das Vorhängelchloß) odpira, *Z.*; — 3) = zakrivljen nož, *GBrda-Erj.* (*Torb.*); das Krummmeißer zum Abästen, *Dol.*; — das Taschenmesser, *C.*; — 4) der Schelm, *Notr.-Z.*; lažnjivi ključec (v narodnih pravljicah); Jaz ključec čuden sem v resnici, *Levst.* (*Zb. sp.*)

ključica, *f.* = ključica, *Cig.*, *Jan.*; — die Ellbogenrippe, *Erj.* (*Som.*).

ključičar, *rja. m.* = svinjska glista, der Kratzer (echinorhynchus gigas), *Erj.* (*Z.*)

ključjáti, *ám. vb. impf.* schwach klopfen, *C.*
1. **ključniti**, *ključnem, vb. pf.* niederhauen, *C.*; — zusammenstuden (z. B. vom überreifen Getreide), *Z.*
2. **ključniti**, *ključnem, vb. pf.* anklöpfen, *Javn.-Cig.*

kljukonòs, *nòsa, m.* ein Menich mit einer Krummnaße oder Adernnaße, *Cig.*, *Jan.*, *M.*

kljukonòs, *nòsa, adj.* mit einer Adernnaße: bila je dolga, suha, kljukonosna, *Levst.* (*Zb. sp.*), **kljukonòsast**, *adj.* mit einer Adernnaße, *Cig.*

kljukonòsec, *vca. m.* = kljukonos, *m. C.*

kljukonòsen, *sna, adj.* = kljukonosast, *Cig.*

kljùn, *m.* 1) der Schnabel; — 2) das Maul des Hahnes am Fünftenschlosse, *Cig.*; — der Schnabel des Stammschlagels, *C.*; — 3) ražji k., die gemeine Emenmichel (lepas anatifera), *Erj.* (*Z.*).

kljunáč, *m.* 1) ein Vogel mit großem Schnabel, der Großschnabel, *C.*; — 2) die Schnepie: kljunači, Schnepie (limicolae), *Erj.* (*Z.*); — 3) der Schiffshafen, *C.*

kljunáča, *f.* die Reihade, *Cig.*; die Spighaue, *Z.*
kljunáček, *adj.* von der Schnepie, Schnepie-, *Cig.*

kljunák, *m.* = kljunač 1), *Hip.-C.*

kljunarica, *f.* kljunarice, Schnabelkräuter (grünales), *Tuš.* (*R.*).

kljunast, *adj.* schnabelförmig, schnabelig; kljunasta podkova, das Stelzeisen, *DZ.*

kljunáš, *m.* kljunaši, Schnabelthiere (monotremata), *Cig.* (*T.*), *Erj.* (*Z.*); čudoviti k., das sonderbare Schnabelthier (ornithorhynchus paradoxus), *Erj.* (*Z.*).

kljunát, *áta, adj.* schnabelig, gechnabelt, *Cig.*
kljündek, *éka, m. dem.* kljunec; 1) das Schnabelchen; — 2) die Tulpe, *Mur.*; divji k., die wilde Tulpe (tulipa silvestris), *Z.*

kljünec, *vca. m. dem.* kljun; (kronasti) k. pri čeljusti, der Kronenfortsatz, *Cig.* (*T.*), *Erj.* (*Som.*).

kljünec, *nka, m. dem.* kljun.

kljüniti, *kljünem, vb. pf.* mit dem Schnabel picken, haken; — prim. kljuvati.

kljunjáti, *ám. vb. impf.* = kljuvati, *Notr.*

kljúnka, *f.* das Klopferas (rhynchospora), *Medv.* (*Rok.*).

kljunoritënik, *m.* = kljunaš. das Schnabelthier, *C.*
kljunorog, *rõga*, *m.* = kljunorožec, *Cig.*
kljunorõžec, *žca*, *m.* der Nashornvogel, *C.*; veliki k. der große Nashornvogel (*buceros rhinoceros*). *Erj. (Z.).*
kljunotaj, *taja*, *m.* brazdasti k., der Kehlgaflentrißler, *Jan. (H.).*
kljusa, *f.* die Währe.
kljusac, *m.* der Pöjsgäuger, *Jan. (H.).*
kljusat, *am. vb. impf.* wandend einhertragen (wie ein schlechtes Pferd), *Cig., SlGor. - C.*
kljuse, *eta. n.* ein schlechtes Pferd, der Gaul, die Währe: — *kljusë. žta, Lašće-Lest./Rok.).*
kljusina, *f.* = kljusa. *Meg., Dalm.*
kljuti, *kljujem, vb. impf.* = kljuvati, *Habd.-Mik.*
kljuvác, *m.* der Baumpecht, *C.*
kljuvãnik, *m.* der Bechhammer (der Kupferschmiede), *V.-Cig.*
kljuvãti, *kljuvam, kljujem. vb. impf.* mit dem Schnabel haften, pfeifen: *Kdo ve Kragulja odgnati. Ki kljuje srce? Praš.; v zobu me kljuje, ich empfinde einen pfeifenden Schmerz, C., Z.*
kljuvãvce, *vca, m.* der Pifer, *Cig.*
klobãsa, *f. 1)* die Wurst; jetrna k., die Leberwurst, krvava k., die Wutwurst, kašnata k., die Breiwurst; mesna (mesna) k., die Fleischwurst, die Bratwurst; tudi: rdeča k., *Ravn. (Abc.);* klobaso za psom nositi, jemandem, der selbst kommen und bitten sollte, etwas nachfragen, *Mur.;* klobaso za psom metati, Wohlthaten jemandem wider seinen Willen aufdringen, *Z.;* — (klobasa, die Fleischwurst, *Ščar.-C.);* — 2) die Kofle: k. tobaka, eine Kofle Tabak, *Cig.;* k. denarja, eine Kofle Geld, *Šol.;* — 3) der Wulst, *Cig. Jan.;* — 4) die Extreme (z. B. infolge eines Reißchenhebes); klobasa se mu je naredila; — klobase pod očmi, die Augenringe, *Cig.*
klobasac, *m.* der Zotenreißer, *Cig., Jan.*
klobasalo, *n.* = klobasac, *M.*
klobasãnje, *n.* unnütziges Geschwãtz, *Z.;* das Zotenreißer, *M., Cig.*
klobasãr, *rja, m.* der Wurstmacher, der Wursthändler, *Meg., Dict., Mur., Cig., Jan.;* — *klobasãr, Kr.-Valj./Rad).*
klobasãrica, *f.* die Wurstmachein, die Wursthãndlerin, *Mur., Cig.*
klobasast, *adj. 1)* wurstförmig, wulstig, *Cig.;* klobasast podbradek, *Glav.;* — 2) mit Striemen bedeckt, *M.*
klobasãti, *ãm. vb. impf.* Unnütziges oder Ungehöriges schwãtzen, plaudern, Zoten reißer; Stümmelchen machen, *V.-Cig.*
klobãsn, *sna, adj.* Wurst.
klobãsica, *f. dem. Cig. 1)* das Würstchen; 2) kleine Striemen, *Cig., Vest.;* — tudi: *klobasica, Valj./Rad).*
klobãsãcar, *rja, m.* der Würstler, *Valj./Rad).*
klobãsin, *m.* = klobasac, *Cig.*
klobãsiniti, *inim. vb. impf.* — *klobasati, Mur.*
klobãsiti se, *ãm se, vb. impf.* die Wurstform annehmen, wurstförmig werden, *Mur., Cig.*

klobãsnik, *m.* der Wurstfüller, *Cig.*
klobasũlja, *f.* die Unnütziges oder Ungehöriges schwãtz, die Zotenreißerin, *M.*
klõbce, *n.* der Spielball, *ogr.-C.*
klõbcast, *adj.* fnãuelstförmig, *Cig., Jan.*
klõbcek, *eka, m.* der Knãuel, *Cig., jvžh.Št.*
klõbcië, *m.* der Knãuel.
klõbciëc, *eka, m. dem. klobcië.*
klõbec, *bca, m.* = klobek, („klovce“) *Gor.*
klõbeck, *bka, m.* = klobcië, *Dict., Jan.*
klobka, *f.* = klobko, *C.*
klobkast, *adj.* fnãuelstförmig, *Jan., BIKr.-M.*
klobcece, *n. dem. klobko*, das Knãuelchen, *Cr.*
klobkõ, *n.* der Knãuel, *Mur., Cig., Jan., BIKr.-M., Vrt., Dol.*
klobuããanka, *f.* neka hruška (ima oster iubad, zelenkasta je in od strani rdeãa), *Ip.-Erj. (Torb.).*
klobuããar, *rja, m.* der Hutmacher.
klobuããarica, *f.* die Hutmachersfrau.
klobuããarija, *f.* = klobuããarstvo.
klobuããariti, *ãrim, vb. impf.* die Hutmacherei betreiben, *Cig., Jan.*
klobuããarka, *f. 1)* = klobuããarica, *Cig.;* — 2) die Brillenstange (naja tripudians), *Erj. (Z.).*
klobuããarnica, *f.* die Hutfabrik, *Cig., Jan., Vest.*
klobuããarski, *adj.* Hutmacher.
klobuããast, *adj. Cig., Jan., pogl. klobukast.*
klobuããati se, *ãm se, vb. impf.* neka otroãja igra: dete, ki se klobuããa, *Lest./Zb. sp.).*
klobuããcek, *eka, m. dem. klobuk: 1)* das Hütchen; — 2) die Gewehrspiel, *Jan.*
klobuããcen, *ãna, adj.* Hüt.
klobuããevina, *f.* = klobuããina, *Jan., M.*
klobuããië, *m.* = klobuããek, *Cig., M.*
klobuããina, *f.* der Hützil, der Hütz.
klobuããinast, *adj. 1)* hützich, *Cig., Jan.;* — 2) auß Hütz, Hütz, *Cig.;* klobuããinasti ãrevljij, *Gor.*
klobuããinar, *rja, m.* der Hützmacher, *Cig.*
klobuããje, *n.* der großblãtriche Kniffelich (tussilago petasites), *C.;* — prim. klobukovje.
klobuããkati, *am. vb. impf.* eine Art Kindeispiel, *M., C.*
klobuããnica, *f.* die Hüttschachtel, *Cig., Jan.*
klobuããnjãk, *m. 1)* die Hützform, *Cig.;* — 2) *pl.* klobuããnjãki, Quallen (medusae), *Cig., Erj. (Z.);* klobuããnjãki rebrãši, Rippenquallen, *Cig. (T.).*
klobúk, *m. 1)* der Hüt; k. na glavõ defati, sueti, den Hüt aufsetzen, abnehmen; — zelezni k., der Helm, *C., Jan.;* k. Boga očeta, (neko ozvezdje), *Pjk. (Črt. 260.);* — 2) die Deckfarbe auf Mandeln, *C.;* — der Destillierhelm, *Cig.;* kotlov klobuk, der Helm der Brauwleinblaie, *DZ.;* — der Dachstuhl, *Cig.;* — 3) der Wledentmantel, *Cig.;* — 4) die Blãse auf einer Hützigkeit, *Cig.;* klobuk se dela na mleku, (kadar vro), *jvžh.Št.;* — die Eißmutter, *Cig., M., BIKr., jvžh.Št.;* — na nekaterih jedgeh se dela klobuk, t. j., pre-veãejo se z nekako mreno po vrhu, *Tolm.-Štek./Let.;* — 5) morski klobuki, Quallen (medusae); navalni morski k., die gewöhnliche Dreiqualle (aurelia aurita), *Erj. (Z.);*

osipni k., die Wurzelqualle (rhizostoma Cuvieri), *Sečljan pri Divinju - Erj. (Torb.)*; — 6) eine Art großer Schwamm, *Reč.-C.*: — zlati k., der Türkenbund (lilium martagon), *Cig., Tuš. (B.)*; — črni k., die Käsepappel (malva rotundifolia), *Cig., Medv. (Rok.)*.

klobúkast, *adj.* hutförmig.

klobúkovje, *n.* der großblättrige Hüflattich (tussilago petasites L.), *C.*

klobústra, *f.* 1) schlechter Hut, *Levst. (Rok.)*; — 2) psovka nerodnemu ali zmedeno govorečemu človeku, *Levst. (Rok.)*, *južhŠt.*

klobuštráč, *m.* einer, der verworren redet oder handelt, *Levst. (Rok.)*.

klobuštráti, *ám. vb. impf.* 1) verwirren, *Levst. (Rok.)*; pantjchen, *C.*; vino, vodo k., *južhŠt.*; — k. se. sich wirr durcheinander bewegen: sivi oblaki se sučejo in klobuštrajo zmeraj bliže, *Glas.*; — 2) ungeschickter Weise, stolpernd einhergehen, *Jan., M.*; — 3) wirres Zeug schwätzen, plappern, *Mur., Cig., C., južhŠt.*

klobúta, *f.* schlechter Hut, *Mur., Met.*

kľoca, *f.* die Kľöze, *Jan., Bolc - Erj. (Torb.)*; — iz nem.: prim. bav. klotzen.

kľocati, *cam, čem, vb. impf.* glücken (von der Jemne), *Cig., C.*; ne kľoci, jezna kokla! *Vrt.*

kľóča, *f.* 1) die Glncthenne, *Cig., Jan., Štr.*; — 2) die Brautmutter, *Cig., M.*; — 3) der Kirchenluster, *Soška dol., Kot-Erj. (Torb.)*; — 4) polovica orehovega jedra, *Kras-Erj. (Torb.)*; — prim. kloka, kokla.

kľóčec, *čca, m.* die Mannaeische (fraxinus ornus), *C.*

kľóček, *čka, m.* die gefiederte Pimperniß (staphylea pinnata), *Cig., Jan., Medv. (Rok.)*; — tudi: die Pistazie (pistacia), *DZ.*

kľóčenje, *n.* das Glncten: k. kokle, *Štr.*

kľóčeevec, *vca, m.* der Pimpernißstrauch, *Jan.*

kľóčeevje, *n.* die gefiederte Pimperniß, *Jan., C.*
1. kľóčiti, kľóčim. *vb. impf.* glücken, gackern, *M., Z.*
2. kľóčiti, *im, vb. impf.* krümmen, *C.*; pogl. kľučiti.

kľofanica, *f.* nam. knoflica, *Notr.-Levst. (Rok.)*

kľofáti, *ám, vb. impf.* ohrfeigen, *Jan.*

kľofěta, *f.* = kľafěta, slab kľobuk, *Z., Gor.*

kľófti, kľóftim, *vb. pf.* 1) = kľofniti, *Jan.*; —

2) zufappen, *C.*

kľóftiti, kľóftnem, *vb. pf.* eine Ohrfeige geben, k. koga, *Mur., Kr.*

kľofrnica, *f.* 1) = kľafrnica 4), *Levst. (Rok.)*; — 2) = kľofuta, *Mur., Cig., Kr.*

kľofrnčiti, ičim, *vb. impf.* = kľofniti, *ZgD.*

kľofťati, *ám, vb. impf.* ohrfeigen, *Mur., Kr.*; — prim. kľofutati.

kľofűčiti se, ičim se, *vb. impf.* sich zum Schlechten ändern (vom Wetter): vreme se kľofűči, *Polj.*

kľofúta, *f.* 1) ein schlechter Hut, *Met.*: klobuka sicer nimam, pa mi bo uže hlapec kako kľofuto posodil, *Andr.*; — 2) die Schwungfeder eines Raubvogels, *C.*; — 3) liebedürstiges Weib, *Mur.*; — 4) die Ohrfeige.

kľofutánje, *n.* 1) das Ohrfeigen, *M.*; — 2) das Herumföhren, *M.*

kľofutáti, *ám, vb. impf.* 1) schlapp herabhängen: rokav kľofuta, *C.*; — 2) herumföhren, herum schlappen, *Mur.*; — 3) ohrfeigen, *Mur., Cig., Jan.*; schlagen, *C.*

kľofűtiti, ičnem, *vb. pf.* eine Ohrfeige verlegen, k. koga, *Cig.*

kľofűnik, *m.* das Kľögebrot, *Hal.-C., ogr.-C.*

kľofjec, *jea, m.* 1) die gedörrte Obřipalte, die Kľöze, *Mur., Cig., Jan., SlGor.-C.*; — iz nem.; prim. kloca.

kľofžen, žna, *adj.* armföhig, farg, *C., Z.*; — prim. nem. (dial.) klug = farg, *C.*

kľok, *interj.* gluck, *Jan. (H.)*.

kľóka, *f.* 1) die Glncthenne, *Goriš.-Erj. (Torb.)*; — 2) die Brautmutter, *Notr.*; — 3) der Kirchenluster, *Jan.*; — 4) orechovo jedro, *Vreme (Kras)-Erj. (Torb.)*; — prim. kvokati.

kľokáč, *m.* = klocec, *Jan.*

kľokáča, *f.* = kloka, *Jan. (H.)*.

kľokan, *m.* das Kľanguruh, *Jan.*; velikanski k. das Riesen-Kľanguruh (halmaturus giganteus), *Erj. (Z.)*; — tudi: čes.

kľokar, rja, *m.* = črna žolna, der Schwarzspacht, *Cig., Frey. (F.)*.

kľokati, kam, čem, *vb. impf.* glücken, *Mur., Cig., Jan.*; — prim. kvokati.

kľokčevina, *f.* die Pimpernißstauden, *Z.*

kľokcec, kea, *m.* die gefiederte Pimperniß (staphylea pinnata), *Cig., Medv. (Rok.)*.

kľokót, kóta, *m.* das Sprudeln, das Geprudel, *Cig., C.*

kľokotáti, otám, ičem, *vb. impf.* 1) glücken, *Mur., C., Met.*; vran klokoče, fráchzi, *Zora*; — 2) sprudeln, prudeln, *Cig.*: čisti izvor klokota, *Vrt.*; voda po grlu klokoče, *Z.*

kľokotčina, *f.* der Pimpernißstrauch, *Cig.*

kľokótec, tca, *m.* = klocec, die Pimperniß, *Z.*

kľokotica, *f.* ein Trinkgefäß mit enger, langem Hals, das Glnctglas, *C., kajk.-Valj. (Rad.)*

kľokotina, *f.* das Pimpernißholz, *Cig.*

kľokotúlja, *f.* eine Art Glncthirn für Wein oder Wajřer, *Dict., C.*; — prim. klokotica.

kľómpati, pam, pljem, *vb. impf.* ein Geräusch von sich geben oder bewirken, wie z. B. wenn man ein nicht volles Faß bewegt (*Z.*), oder wenn man Butter rührt (*C.*), oder eine Flüssigkeit stark mischt, *Cig.*; plájščeri, *Jan.*; — klappen: naj se potrese kokon, ako kľomplje, je dobro, *Nov.*; — prim. kľonkati.

kľómpniti, kľómpnem, *vb. pf.* plájšchen: v vodo k., *SlN.*

kľomuzávati, *ám, vb. impf.* = kľampati: z enim konjem kľomuzava naprej, *Jurč.*; — (menda nam. kľam-; prim. kľamati).

kľón, kľóna, *m.* die Neigung, *Cig. (T.)*.

kľóncati, *ám, vb. impf.* wackeln, *Guts., Jarn., Cig.*; — hüpfen, *Fr.-C.*; — prim. kľecati, *C.*

kľóncniti, kľóncnem, *vb. pf.* eine hüpfende Bewegung machen, stolpern, *Fr.-C.*

kľonč, *m.* = kľobko, *Guts.*; — prim. švic. kluntschi = Kľunel, *Levst. (Rok.)*.

klončati, *ám, vb. impf.* = vozlati, *Notr.*; — prim. klonč.

klončič, *m. dem.* klonč; = klobčič. *Guts.*

klončiti, *im. vb. impf.* hvarren (o vratih), *C.*

klončkati, *ám, vb. impf.* klappen (3. B. von einem Apfel mit seinen Kernen), *C.*

klónčniti, klónčnem, *vb. pf.* fallen, *C.*; (o odsekani glavi), *Npes.-Vra7.*; — pogl. klončniti.

klónck, nka, *m. neka* naprava v pričjo lov, *Idrija-Erj. (Torb.)*; — prim. klonja.

klonica, *f.* die Wagenrenne, *C.*; kedar gredo oblaki na Gorico, deni kola pod klonico, *Kras-Erj. (Torb.)*; na eni strani kozolca je nekoliko strehe podaljšane na nižjih stebrih, da pod njo vozove devajo, to je klonica, *Ijub., Ig (Dol.)*; — die Vorhalle: obokane klonice na stebrih imajo tudi hiše, *Nor.-C.*; na Notranjskem imajo tudi nekatere cerkve pred vhodom klonice; — iz: kolnica, *Mik. (Et.)*.

klonilo, *n.* das Inclinatorium (phys.), *h. t.-Cig. (T.)*.

klóniti, klónim, *vb. impf.* zusammen lassen: njemu vse kloni, *Svet. (Rok.)*, *Gor.*: jšenfen: jaz vam ta svet klonim, *Goriš.-Erj. (Torb.)*; — tudi: kloniti, *Polj.*

kloniti, *nem. vb. pf.* sich neigen, sinken, *C. SYN.*; k tlom mi je vela glavica klonila (o cvetlici), *Levt. (Zb. sp.)*; — prim. hs. klonuti, sinken.

klónja, *f.* die Vogelfalle, *ogr.-C.*; der Vogelfähig, der Dühnerfähig, *ogr.-C.*; der Taubenjchlag, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

klónkati, *ám, vb. impf.* platischen, platischern, *BlKr.-M.*; vino v (ne polnem) sodu klonka, *BlKr.*; — prim. klompati.

klónkniti, klónknem, *vb. pf.* platischen, *BlKr.-M.*

klonkáz, káza, *m.* das magnetische Declinatorium, *Cig. (T.)*.

klóp, klópa, *m. 1)* die Zede, *Mur., Cig., Jan., Ravn., Strek., Gor.*; navadni k., die gemeine Zede oder der Holzbock (ixodes ricinus), *Erj. (Z.)*; prijeti se koga kot klóp, sich an jemanden ansetzen, *Cig.*; drži se ga, kakor klóp kože, *Sbr.*; — 2) der Zwerg, *Meg., Guts.*

klóp, *i. f.* 1) die Bant; vreci kaj pod k., etwas beiseite thun, aufgeben: s klopi pod klóp, vom Regen in die Traufe, *Cig.*; — 2) beim Wagen der Querbalten über dem Achsenstock unter dem Simigstuhl, *C.*

klópati, klóptiem (klópáti, *ám*), *vb. impf.* Klappplante bewirken: obrsteigen, *C.*; jchlagen, *C.*; — stark auftretend geben, *C.*

klópeca, *f. dem.* klóp; 1) das Bändchen, *ogr.-Valj. (Rad.)*; — 2) kleine Terrasse, *Bole.*

klópčanka, *f.* neko jabolko, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

klópčica, *f. dem.* klópeca; 1) das Bändchen: toznja klópčica, *Levt. (Zb. sp.)*; — 2) die Unterlage, worauf der Mühlgründel läuft, *C.*

klópčič, *m.* *Cig., Jan.*, pogl. klobčič.

klópc, pca, *m. 1)* die Fallflappe, *Cig.*; — 2) der Aepfhanger, *Cig.*

klópc, pka, *m.* *Dauj. (Posv. P.)*, pogl. klopko, klopčič.

klópica, *f.* kleine Bant, *Cig., Jan., C.*

klópkó, *n.* *Cig., Priv.-Mik.*, pogl. klobko.

klópnicá, *f.* das Bankbrett, *C.*; das Bankladenbrett, *DZ.*

klópník, *m.* ein Arbeiter, der seine Arbeit leicht sitzend verrichtet, der Bankarbeiter, *Cig.*

klópniti, klópnem, *vb. pf.* einchnappen, zuplappen, *Cig., Jan.*

klópót, óta, *m.* das Geklapper.

klópótáč, *m.* = capovozník, die Klapperralle, *Cig.*

klópótáča, *f.* die Klapperjchlange, *Jan.*; severnoamerikanska k., die nordamerikanische Klapperjchlange (crotalus durissus), *Erj. (Z.)*.

klópótálo, *n.* das Klapperwerk, *Jan.*

klópótánje, *n.* das Klappern, das Postern.

klópótáti, otám, óčem, *vb. impf.* klappern, postern; mlin klopoče; — plappern; — prim. klepatati.

klópótáv, áva, *adj.* jchlotterig, *Jan.*; — plappverhaft, *Jan.*

klópótávka, *f.* der Klapperapfel, *Cig.*

klópótec, tea, *m. 1)* die Klapper, die Mäsel; die Klappermühle (als Vogelschenke) = klepetec, *Cig.*; — die Windmühle zum Säubern des Getreides, *Cig.*; — 2) ein Klapperndes Ei, das Windei; — der Schlotter- oder Klapperapfel, *Cig., Jan., C., Z.*; — die Posternmühl, *Cig., Jan.*; — der Klapperstein, *Cig., Erj. (Min.)*; — 3) der Klapperer, *Cig.*

klópótúlja, *f.* 1) das Klapperzeug, *Cig., Jan.*; — 2) das Klappermant, *Cig.*

klópótúša, *f.* (kaša) k. = klopotača, *Cig.*

klópúša, *f.* = kopuča, več lesnikov ali orehov vkupe, *Tolm.-Strek. (Let.)*.

klór, *m.* neki plin, das Chlor, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

klórc, rca, *m.* = klorid, *Cig. (T.)*.

klorid, *m.* das Chlorid: kovinski k., das Chlorometall, *Sen. (F77.)*

klórov, *adj.* Chlor: klorova kislina, die Chlorjaurc, *Cig. (T.)*; klorovo apno, der Chlorfalk, *Srp.*

klórovec, vca, *m.* das Chlorür, *Cig. (T.)*.

klorovodík, *m.* der Chlorwasserstoff, *Sen. (F77.)*.

klóšc, klóšca, *m.* = klop, klešč, *Mur., Cig., Jan., C., Dol., jvthŠt.*

klóščec, ščeca, *m. dem.* klóšc, *Valj. (Rad.)*.

klóšček, čka, *m. dem.* klóšc, *Glas.*

klóščevce, vca, *m.* der Wunderbaum (ricinus), *Tuš. B.)*.

klóščevina, *f.* 1) coll. = klóšči, *Mur.*; — 2) = klóščevce, *Cig., Jan., C.*; k. ima seme klopom, ali po dolensko, klóščem podobno, *Ravn.*

klóšter, tra, *m.* = samostan, das Kloster; — iz nem.

klóštrj, rja, *m.* = klop, klóšc, die Zede, *Rihenberk-Erj. (Torb.)*.

klóštrán, ána, *m.* der Klosterbewohner, *Jurč.*

klóštrski, *adj.* = samostanski, Kloster, klóštrlich.

klôštrstvo, *n.* = samostanstvo, daš klošter-
weſen, *Cig.*

klôžje, *n.* Möbel, *vzh.Št.-C.*

klôžnja, *f.* daš Trödlerwerk, der Kluder, daš
Gerümpel, *Cig., Jan., C., Št.:* geringeres
Haushaltsgeräth, *Volk.-M.;* — prim. kložen.
C. (3)

kložnjáč, *m.* der Klumpeler, *Guts., Cig.*

kložnjár, *ria, m.* der Trödler, *Cig.*

kložnjáti, *ám, vb. impf.* rumpeln, mit Geráth
oder Werkzeugen ein Geráth machen, *Guts.,*
Cig., Fr.-C.

klúdba, *f.* slabo vino (zaničlj.), *Sr. Duh pri*
Krškem-Erj. (Torb).

klúmati, *am, vb. impf.* = kimati, *ogr.-C.*

klúmfati, *am, vb. impf.* = klumpati, *C.*

klúmniti, klúmnem, *vb. pf.* = pokimati, *ogr.-C.*

klúmpati, *am, vb. impf.* = kvokati, *C.*

klup, *m.* daš Augensid, *Pohl., Cig.;* (dvomna
beseda).

klúpa, *f.* 1) ein Klemmwerkzeug, die Klemme, *Cig.,*
Jan.; die Fuhsklemme (f. unbändiges Rindvieh),
Mur.; die Bremse (zum Bändigen der Pferde),
Cig., M. C.; v klupo dejati konja, bremsen,
Cig., Jan.; pl. klupe, daš Zwangholz; — 2)
die Hafenspanne (Graffe), *Cig.;* die Schließe,
DZ.; — 3) die Thürschalle, der Drucker am
Schloße, *Mur., Št.-M.;* — 4) = kljuka, höl-
zerner, stumpfer Hafen (um darauf etwas auf-
zuhängen), *Fr.-C.;* klupa se klupe drži, gleich
und gleich gefällt sich gern, *C.;* — prim. nem.
kluppe = Klemme.

klúpast, *adj.* = kljukast, *C.;* — prim. klupa 4).

klúpica, *f. dem.* klupa, *Cig.*

kmali, *adv., Cig., Jan.,* pogl. kmalu.

kmálu, *adv.* 1) bald, in kurzer Zeit; kmalu
potem, bald darauf; — 2) auf einmal, *Diet.,*
Dalm.; dvema gospodoma kmalu služiti,
Krelj.; vsi kmalu so pogrešili, sie sind „all-
zumal“ Sünder, *Krelj.;* žena je štiri hčerke
kmalu imela, *Vod. (Nov.).* vrgel je Kričaja
in stol, oboje kmalu skozi okno, *Levst. (Zb.*
sp.); vse kmalu, alles auf einmal, *Cig.;* O
kaj žalost ne stori! Kmalu dve gospe vmori,
Npes.-K.; — prim. stvn. mal, der Zeitpunkt,
ze einemo mále, *Mik. (Et.).*

kměčki, *adj.* nam. kmetiški, = kmetski: prim.
Cv. (VII. 3.).

kměnt, *m.* feines Leinen, feine Leinwand, *ogr.-*
M., C.; — morda iz srvn. gewant, *Mik.*
(Et.).

kměstu, *adv.* = k mestu: fogleich, *ogr.-C.*

kměstvo, *n., Jan.,* pogl. kmetsvo.

kměški, *adj., Mur.,* pogl. kmetski.

kmět, *čta, m.* der Bauer, der Landmann; der
Ganzhübler, *Gor.-Mik.;* = celi kmet, *Cig.;*
na kmetih, auf dem Lande; na kmete iti,
aufs Land gehen; s kmetov priti, vom Lande
kommen; po kmetih hoditi, auf dem Lande
herum gehen; po kmetih imajo take navade;
v kmetih, unter dem Bauernvolke: v kmetih
najmanj čislano rokodelstvo, *Zv.*

kmetáč, *m.* der Bauer (zaničlj.), *Cig., Št.N.*

kmetáriti, *árim, vb. impf.* = kmet biti,
Jurč.

kmětati, kmětam, *vb. impf.* k. koga, jemanden
einen Bauer schelten, *Cig.*

kmětávs, *m.* der Bauer (zaničlj.), der Bauern-
ferl; Mnoga po hlevu diši tvoja beseda, kme-
távs, *Preš.*

kmětávslja, *f.* daš Bauernweib (zaničlj.), *Mur.,*
Cig., Met.

kmětče, *eta, n.* daš Bäuerlein: ubogo kmetče,
Št.N.

kmětica, *f.* die Bauersfrau, die Bäuerin.

kmětič, *m. dem.* kmet; nav. = kmet, der
Bauer; — der Tagelöhner, *ogr.-C.;* (kmetič
iča, daš Bäuerlein, *Valj. /Rad/).*

kmětički, *adj.* = kmetiški, *Meg., Dict., Danj.,*
Volk.-M.

kmětija, *f.* daš Bauerngut, die Bauernwirt-
schaft; kmetijo prodati, kupiti: cela kmetija,
die Hufe, *Cig.*

kmětijica, *f. dem.* kmetija: eine kleine Bauern-
wirtschaft: male kmetije in kmetijice, *Slovan.*

kmětijški, *adj.* landwirtschaftlich, *Mur., Cig.,*
Jan.; kmetijska kemija, die Agriculturnchemie,
Cig., Vrto. (Km. k.); kmetijska družba, die

Landwirtschaftsgesellschaft, *Cig., Nov., uk.*

kmětijstvo, *n.* die Bauernwirtschaft, der Land-
bau, die Landwirtschaft, *Cig., Jan., Nov., uk.*

kmětinja, *f.* = kmetica, *Mur., Cig., Jan., vzh-*
Št.; Stoji mi stoji nova vas, v novi vasi
kmetinja, *Npes.-Vraž.*

kmětišče, *n.* = kmetija, *Dol.*

kmětiški, *adj.* = kmetski, Bauern-, bäuerlich;
k. stan, der Bauernstand, *Mur.;* kmetiško
delo, *Dict.;* kmetiški ljudje, *Slovan., Levst.*
(Zb. sp.); kmetiški gospodarji, *Pirc.*

kmětiti, kmětim, *vb. impf.* = kmetovati, *Cig.,*
Dol., LjZv.; zašel je po malem zopet kme-
titi, *LjZv.;* — kmetiti grunt (zemljišče), *Svet.*
(Rok.).

kmětoděr, đera, *m.* der Bauernschinder, *LjZv.*

kmětoděrc, rca, *m.* der Bauernschinder, *Št.N.*

kmětoděrstvo, *n.* die Bauernschinderei, *Štr.*

kmětovanje, *n.* der Betrieb des Landbaues;
daš Landbauerjein; daš Wirtschaften.

kmětovati, *ujem, vb. impf.* Bauer sein, den
Landbau betreiben; Noe kmetuje, kakor je
poprej, *Ravn.;* umno k., rationellen Land-
bau betreiben, *Cig.;* — die landwirtschaftlichen
Arbeiten verrichten; spomladi začnejo k.,
Jurč., Dol.; — k. grunt (zemljišče), *Svet.*
(Rok.).

kmětováve, *vca, m.* der Landbauer, der Land-
wirt.

kmětovávka, *f.* die Landwirtin.

kmětovávski, *adj.* die Landwirte betreffend,
landwirtschaftlich.

kmětovávstvo, *n.* der Landbau, die Land-
wirtschaft.

kmětovica, *f.* = kmetica, *ogr.-M., C.*

kmětovski, *adj.* = kmetski.

kmětovstvo, *n.* = kmetsvo, *M.*

kmětovščina, *f.* = kmetsvo, *Cig.*

kmětstvo, *n.* 1) die Bauernschaft, *Cig., Jan.;*
— der Bauernstand, *C., Npes.-K.;* — 2) =

kmětijstvo, *Meg., Mur., C.*

kmětúlja, *f.* die Bäuerin (zaničlj.), *Jan. (H.).*

kmica, *f.*, *ogr.*, *pogl.* tmica.
 kmín, *m.* der Himmel, *Cig.*; — *prim.* kumin.
 kmísati se, *am se.* *vb. impf.* = kísati se.
 kujati se, jokaje stokati, *Tolm.-Štrek. (Let.),*
 kmúkač, *m.* der Laubfrosch, *kajk.-Valj. (Rad).*
 knádi, *adv.* (k nadi) = ob enem. zu gleicher
 Zeit (*prim.* *češ.* hned, *joglich*), *Soška dol.-*
Erj. (Torb.); (hnado, na zapadu-Mik.)
 knalo, *n.*, *Mur.-C., BIKr.*, *pogl.* tnaló.
 knáp, knápa, *m.* der Bergknappe; — *iz nem.*
 knápača, *f.* = bergla, *BIKr.-D.Sv.*
 knáster, *stra.* *m.* nekak tobak, der Knaster,
Cig., Jan.
 knáver, *vra.* *m.* = lubadar, *Z., Slom., Nov.,*
Št.; — *der Holzwurm, M.-C.*
 kněftra, *f.* der Knieriemer (der Schuhmacher);
 — *iz nem.* Kniefalter, *C.*
 knegínja, *f.* 1) die Gräfin, *Alas.*; — 2) die
 Fürstin, *Mur., Cig., Jan., Trub., Kvelj.-M.,*
nk.; velika k., die Großfürstin, *Cig., Jan.,*
nk.; — 3) die Kornblume (centaurea cy-
 anus), *Vrsno-Erj. (Torb.).*
 kněški, *adj.* = knežji, Fürsten-, fürstlich, *Cig.,*
Jan., M.
 kněštvo, *n.* der Fürstentum, die Fürstwürde,
 das Fürstenthum, *Mur., Cig., Jan., C., Cr.*;
 veliko k., das Großfürstenthum, *Vt.*
 kněž, *m.* 1) der Graf, *Meg., Alas. Guts.-*
Dabn., Trub., Kvelj.; — 2) der Fürst, *Mur.,*
Cig., Jan., nk.; izborni k., der Wahlfürst,
Cig., Jan., nk.; veliki k., der Großfürst,
Cig., Jan., nk.
 knezoškóf, škófa, *m.* der Fürstbischóf, *Cig.,*
Jan., nk.
 knezoškófiya, *f.* das gefürstete Bisthum, *nk.*
 knezoškófijski, *adj.* fürstbischóflích, *nk.*
 knezoškófijsťvo, *n.* das fürstbischóflíche Amt,
nk.
 knezoškófovski, *adj.* fürstbischóflích, *nk.*
 knězov, *adj.* des Fürsten, *Cig.*
 knězovánje, *n.* das Fürstsein, *Mur.*
 knezováti, *šjem.* *vb. impf.* Fürst sein, als Fürst
 regieren, *Mur., Cig.*
 knězovič, *m.* der Fürstensohn, *Cig., Jan.*
 knezovina, *f.* das Land eines Fürsten, das
 Fürstenthum, *Jan.*
 knezovládika, *m.* = knezoškóf, *nk.*; — *prim.*
 hs. knez vladika.
 knezovládíšťvo, *n.* das gefürstete Bisthum, *nk.*
 knězovna, *f.* = knežna, die Fürstentochter,
Jan. H.
 knězovski, *adj.* = knežji, Fürsten-, fürstlich,
Mur., Jan., nk.
 kněža, *f.* eine Art Stiefel, *Guts., Fr.-C., Poh.*;
 — *iz nem.* Kniefuß (?), *C.*
 kněžen, *žna.* *m.* die Stiefelröhre, *Št.-C.*; *nav.*
pl. knežni, *Čeljska ok.*; — *prim.* kneža,
 kněžev, *adj.*, *Cig.*
 kneževáti, *šjem.* *vb. impf.* = knezovati, *Cig.,*
Jan., C., nk.
 knězevič, *m.* = knezovič, *Cig., Jan., nk.*
 kneževína, *f.* = knezovina, *Cig., Jan., nk.*
 kněževski, *adj.* = knezovski, *Cig., Jan., nk.*
 kněževstvo, *n.* = kneštvo, das Fürstenthum,
Jan. H., Vest.

knězič, *m.* = knezovič, *Jan.*
 kněziček, *čka.* *m.* dem. knezič; kleiner Fürst;
 gredo k svojemu malemu knezičku, *Glas.*
 knežija, *f.* 1) die Grafschaft, *Meg.*; — 2) =
 knezovina, *Mur., Cig., Jan., Ram., Vrtov.*
(Sh. g.).
 knežina, *f.* = knezovina, *Mur., Cig.*
 knežinka, *f.* neka goba, der Kaiserling, *BIKr.*
 kněžiti, *im.* *vb. impf.* = knezovati, *Vrt., SLN.*
 kněžji, *adj.* fürstlich, Fürsten-, *Mur., Cig.,*
Jan., nk.
 kněžna, *f.* die fürstliche Prinzessin (*nap.* -žinja,
Jan.; *prim.* *stsl.* kněžna, *rus.* knjazna).
 knežnica, *f.* die Fürstenbirne, die Bergamotte,
Cig.
 kněžnja, *f.* = kneginja, *Mur.*
 kněčmrati, *am.* *vb. pf.* verderben, *Levt.*
(Zb. sp.).
 knjáček, *čka.* *m.* ein fuorziger Aloy, *Št., Valj.*
(Rad).
 knjákast, *adj.* mit nur einer Hand oder an
 den Händen krüppelhaft, *Dol., Cig.*; — knja-
 kasta beseda, ein veritümmltes Wort, *Levt.*
(Zb. sp.).
 knjáček, *čka.* *m.* ein an den Händen verkrü-
 pelter Mensch oder der Einhand, *Cig., Z.*
 knjást, ásta, *adj.* veritümmlt, verkrüppelt,
C., Z.
 knjápav, *adj.* knjapav je človek, kateremu
 manka prsta na roki, *BIKr.*; — *prim.* knja-
 kast.
 knjávcati, *kam.* *čem.* *vb. impf.* rauhen, *C.*;
 — *prim.* *nem.* fnaugen.
 knjíga, *f.* 1) das Buch, *Mur., Cig., Jan., nk.*;
 zemljiška k., das Grundbuch, *DZ., Levt.*
(Nauk.); deželna k., die Landtafel, *Cig., Jan.,*
Nor., DZ.; fevdna k., das Lehenbuch, *DZ.*;
 rudarska k., das Bergbuch, *DZ.*; knjiga ma-
 tica, die Matrit, *Levt., Nauk.*; glavna k.,
 das Hauptbuch, *Cig., Jan.*; priróčna k., das
 Handbuch, *Cig., Jan., nk.*; založna k., das
 Verlagsbuch, *Cig.*; k. dolgovnica, das Passiv-
 buch, *DZ.*; k. vpisnica (zapisnica), das Ver-
 merkbuch, *DZ.*; — *pl.* knjige, das Buch, *kajk.-*
Mik.; — 2) die Literatur, *nk.* (hs.); — 3)
 der Blättermagen, *C.*
 knjigár, rja, *m.* der Buchhändler, *Mur., Cig.,*
Jan., nk.
 knjigarica, *f.* die Buchhändlerin, *Cig.*
 knjigárna, *f.* = knjigarnica, *nk.*
 knjigárnica, *f.* die Buchhandlung, *Mur., Cig.,*
Jan., Cig. (T.), nk.; založna k., die Verlags-
 buchhandlung, *Cig.*
 knjigárski, *adj.* Buchhändler, *nk.*
 knjigárstvo, *n.* der Buchhandel, *Cig., Jan.,*
Cig. (T.), nk.
 knjigoljub, ljubá, *m.* der Bücherliebhaber, *Cig.*
 knjigópis, písá, *m.* die Bibliographie, *Cig. (T.).*
 knjigópisec, sea, *m.* 1) der Bibliograph, *Cig.,*
Jan.; — 2) = pisatelj, *Cig. (T.).*
 knjigópisje, *n.* die Bibliographie, *Cig., Jan.*
 knjigósfrámba, *f.* = knjižnica, *Zora.*
 knjigotisk, tiska, *m.* der Bücherdruck, *nk.*
 knjigotiskár, rja, *m.* = tiskár, der Buchdrucker,
Jan., nk.

knjigotiskârstvo, *n.* die Buchdruckerkunst, *Jan., nk.*
 knjigotržstvo, *n.* der Buchhandel, *Jan., nk.*
 knjigotržec, *zca, m.* der Buchhändler, *Jan., nk.*
 knjigotržnica, *f.* die Buchhandlung, *nk.*
 knjigovêški, *adj.* Buchbinder-, *Jan., nk.*
 knjigovêštvo, *n.* das Buchbindergewerbe, die Buchbinderei, *Jan./H., nk.*
 knjigovêz, *vêza, m.* der Buchbinder, *Cig., Jan., nk.*
 knjigovezâlnica, *f.* = knjigoveznica, *Cig.*
 knjigovêzec, *zca, m.* = knjigovez, *Cig., Jan., nk.*
 knjigovêžje, *n.* die Buchbinderarbeit, *Levst. (Močv.).*
 knjigovêžka, *f.* die Buchbinderin, *Cig.*
 knjigovêžnica, *f.* die Buchbinderwerkstätte, die Buchbinderei, *nk.*
 knjigovêžnja, *f.* die Buchbinderei, *Cig.*
 knjigovôdja, *m.* der Buchhalter, der Buchführer, *Jan., C., nk.*
 knjigovôdnik, *m.* = knjigovodja, *Cig.(T.).*
 knjigovôdstvo, *n.* die Buchhaltung, *Jan., nk.*
 knjigovôstavec, *vca, m.* der Bücherwurm (fig.), *Cig.*
 knjigoznânc, *nca, m.* der Bücherkenner, *Cig.*
 knjigoznânstvo, *n.* die Bücherkenntnis, *Cig.*
 knjigožer, *žera, m.* der Büchernarr, *Cig.*
 knjištvo, *n.* das Bücherwesen, *Cig., Jan.:* — die Literatur, *nk.*
 knjižen, *žna, adj.* Bücher-, *Cig., Jan., nk.;*
 knjižno tiskalo, die Buchdruckerpresse, *Cig.(T.);* büchertlich, *Cig., Jan.:* — literarisch, *Jan., Cig.(T.);* knjižni jezik, die Bücher-sprache, die Schriftsprache, *Jan., Cig.(T.). nk.;*
 knjižna slovensčina, *Cr.:* knjižna kraja, literarischer Diebstahl, *Cig.(T.);* k. mož, homo literatus, *Vrt.:* knjižni ljudje, Literaten, *Levst. (Zb. sp.).*
 književen, *vna, adj.* literarisch, *Cig., Jan., nk.;*
 književni posel, literarische Beschäftigung, *C.:* — *hs.*
 književnik, *m.* der Literat, *Cig.(T.);* — *hs.*
 književnost, *f.* = knjištvo, literatura, *Jan., nk.;* — *hs.*
 knjižica, *f.* dem. knjiga, das Büchlein, *Mur., Cig., Jan., nk.;* pisna k., die Bhefe, *Cig., Jan.*
 knjižišče, *n.* = knjižnica, *C.*
 knjižnica, *f.* die Bibliothek, *Cig., Jan., nk.;* priročna k., die Handbibliothek, *Cig.;* posojalna k., die Leihbibliothek, *Cig.*
 knjižničar, *rja, m.* der Bibliothekar, *Cig., Jan., nk.*
 knjižničarski, *adj.* Bibliothekars-, *nk.*
 knjižničen, *ena, adj.* Bibliotheks-, *Cig., nk.*
 knjižnik, *m.* 1) der Literat, *Mur., C., Cig.(T.);* Levst. (LjZv.); — 2) = knjižnjak, *Kres.*
 knjižnjak, *m.* der Bücherschrank, *Cig., Jan.*
 knjižûra, *f.* das Buch (zaniêh.), *Cig., Nov.;* sleparske knjižure, *Slom.*
 knjižurina, *f.* = knjižura, *Cig., Zora.*
 knôf, knôfa, *m.* = gumb, der Knopf; — *iz nem.*
 knôfla, *f.* die Stecknadel, die „Knopfnadel“; — *iz nem.*

knôllica, *f.* dem. knolla.

knupa, *f.* der Knaut, der Knuten, *C.:* — (= zaponka [?], *Pohl., Mur.:*) — prim. nem. Knaut, *C.*

knût, *m.* die Knute, *Cig.:* — *rus.*

1. kô, *l. adv. interr.* = kako, *BlKr., jrzhSt.:*

ko pa = kako pa, *C., jrzhSt.:* Moj ti Bože, ko sem lepa! *Npes.-BlKr.:* — *Il. conj. 1)* = kakor, wie: ko bi trenil, in einem Augenblicke; — (za komparativom) als; jaz sem močnejši, ko ti; — als (= in der Eigenschaft): to je treba izobraženemu Slovencu vedeti ko Slovencu, *Cr.:* — 2) als, nachdem, wann; ko smo odvečerjali, šli smo spat; Breda vstane, ko se dan zazori, *Npes.-K.:* = kadar: ko pasem, veselo prepevam, *Mik.:* hitro ko, brz ko, jebald; v tem ko, med tem ko, während (le v časnem pomenu: — meni pšenica daje po dva mernika, ko (während) drugim le po merniku, *Levst.(M.).* (bolje: drugim pa le po merniku); — 3) je: bolj ko je tekla kri, več je bilo kristjanov; več ko sem mu dajal denarja, manj je bil hvaležen; — da: komu se smem verjeti, ko me prijatelji varajo? rad bi mu pomagal, pa kaj hasne, ko ne morem, *jrzhSt.:* — 4) ko bi —, wenn; ko bi mi sila ne bila, bi te ne prosil, *Mik.:* ko bi ne bil sam videl, ne bi verjel; — *III. rel.* = ki, *C., Štek., Št.:* tisti ko —, tam, ko —, *C., Št.*

2. kô, *adv.* ko pridi, komu ur, *C.:* ko pojdi, *Poh.-C.:* ko teči, *Reč.-C.:* — ko precei, jogleič, ko davno, jêhen lãngit, *C.:* ko ne reči, jage nur nicht, *Guts.(Res.:*; od jutra do večera ko na posvetne reči misliš, *Guts.(Res.:*; — prim. kar.

kobacâti, *âm, vb. impf.* auf allen vieren kriechen, frabbeln; otroci po tleh kobacajo; — schwerfällig gehen; osel potrpljivo kobaca črez brv, *Jurč.:* — flettern, *Jan., C.:* tudi: k. se, *Štek., Erj. (Lzb. sp.):* — kobacati, *vrzhSt.*

kobacelj, *elja, m.* auf allen vieren kriechendes Kind, *C.*

kobaciti se, *âcim se, vb. impf.* Wurzelbäume schlagen, *Dol.-Mik.(Et.).*

kobacjâti, *âm, vb. impf.* auf allen vieren frabbeln, *Z.*

kobâča, *f.* 1) der Hühnerkäfig, *Mur., C., vrzhSt.:* — das Vogelhaus; V kobacah pride 'mam, *Danj.(Posv. p.):* — 2) das Lichtgestell auf drei Füßen, *Št.-Valj.(Rad.:*; — prim. it. gabbia, *Mik.(Et.).*

kobâčnik, *m.* ein auf allen vieren frabbelndes Kind, *C.*

kobalica, *f.* die Zochwiede, *Rib.-M.*

kobáliti, *âlim, vb. impf.* 1) die Füße ausstreckend sich fortbewegen, flettern; črez sod, črez plot k., *C.:* po lestvi z odra, po kamenju navzdol k., *Jurč.:* v vodi tudi ne znam kobaliti tako, kakor se pravi, da se plava, *Jurč.:* — 2) rittlings auf etwas sitzen, reiten; drevo k., *C., M.:* ne kobali debela, *Lašče-Erj.(Torb.):* — 3) k. se, rittlings sitzen, *C.:* — prim. okobalo.

kobálj, *m.* 1) die Ausjpreizung der Füße: der Schritt, *C.*; za dober k, naprej se pomekniti, *Sl.N.*; — 2) = kobalja 2), *Jan.(H.)*; — prim. okobalo.

kobálj, *adv.* = okobalo. rittlings, *Cig., Jan.*; tudi: kóbálj, *M.*; — pogl. okobalo.

kobálja, *f.* 1) die ausgejpreizten Schenkel des Menschen, *C.* *Gov.-M.*; v kobalji. rittlings, *Zora*; — die Hädic, *Kr.-Valj.(Rad)*; med kobaljami = med nogami, *Gov.*; — 2) zweischentlicher Axt, der Zwiesel, zweischentliges Holz, *Cig., Jan., C.* *Gov.-M.*; v kobalji je začel gniti hrast, *Gov.*

kobáljast, *adj.* zwieselig, zweizadig, *Cig., Jan., Gov.-M.*

kobáljati, *am. vb. impf.* mühsam fortbewegen, *C.*; — k. se, sich mühsam fortbewegen, *C.*; — sich mühsam durchbringen, *Cig.*; — prim. kobaliti.

kobalt, *m.* neka kovina, das Kobalt, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.

kobaltin, *m.* das Kobaltin, *Cig.(T.)*.

kobaltov, *adj.* Kobalt-, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; k. evet, die Kobaltblume, *Jan.*; kobaltova zmes, die Kobaltspitze, *Cig.(T.)*; kobaltovo modrilo, das Kobaltblau, *Cig.(T.)*.

kobaltovce, *vca, m.* der Kobaltglanz, *Cig., Jan.*

kobaltovica, *f.* die Kobalterde, *Cig.*

kobaltovit, *adj.* Kobalthaltig, *Cig.*

kobára, *f.* 1) gruča lesnikov na leskovi veji, *Bolc. vas Krn-Erj.(Torb.)*; — 2) die Astwittaldrüse, *Erj.(Torb.)*.

kobaráški, *adv.* = štoporamo. hudepad: k. nobiti koga, *Bolc-Erj.(Torb.)*; — prim. okobalo.

kóhec, *vca, m.* = skobec, der Sperber, *Kras-Mik., Števk.*

koběcati se, *am se, vb. impf.* = kobaciti se, *Dol.-Mik.(Et.)*.

1. **kóbel**, *bla, m.*, *Cig., Jan., C., Trub., Ravn., BlKr.*; pogl. kabel, kebel.

2. **kóbel**, *bla, m.* ein Krüdenbüschel; z. B. von Mirichen, *KrGora-D.Sv., Gov.*; prim. kobul.

kóber, *bra, m.* 1) der Würfel, *Pohl., Guts., Jarn., Cig., Jan., Valj.(Rad)*; kobre metati, mit Würfeln spielen, *Slov.*; — 2) die grüne Nieswurz (helleborus viridis), *Prodol (na benetski meji)-Erj.(Torb.)*.

kobit, *m.* kobilar, *C.*

kobila, *f.* 1) die Stute; čistokrvena k., die Vollblutstute, *Cig., Jan.*; — psovka nerodnemu Sloveku; — 2) ein Gestell oder Gerüst mit drei oder vier Füßen, der Bod: die Bohrbank, die Natzbank, die Schneidebank, der Reistuhl u. dgl., *Cig.*; klado na kobilo položiti (kadar drva zagajo), *Levt.(Zb. sp.)*, *Dol.*; der Fugebod, *Jan.*; hölzerner Aufstadebod, *Z.*; der Dengelstuhl; = stol s klepalom (babico), *Levt.(Rok.)*; — 3) das Bridentjoch, *Cig., Jan., Cig.(T.), C., Nov.*; der Sattel (in den Hüttmerfen), *Cig.*; — großer umgestützter Fels, *C.*; — 4) der Zwiesel, *Cig.*; — 5) durrer Weibrebenast, der Weibreben-Innen, *vzh.St., ogr.-C.*; — der Fuder bei

der Mebe = šparon, konjič, *C.*; — 6) = mrzlica, das Fieber, *Cig., C.*; — 7) siva k., = kobilar, der Fiirol (oriolus galbula), *Kras-Erj.(Torb.)*.

kobilar, *rja, m.* 1) der Gestütmeister, *Cig.*; — der Stutenhändler, *M., C.*; — der Pferdehirt, *C.*; — 2) die Goldsamml, der Fiirol (oriolus galbula), *Cig., Jan., C., Erj.(Z.)*; (pravijo o njem, da poje: „Jurij, si videl mojo kobilo:“ ali kaj enakega, *C.*).

kobilarija, *f.* das Gestüte.

kobiláriti, *árim, vb. impf.* mit Stuten Handel treiben, *M.*

kobilárna, *f.* der Stutenstall, *Nov.*; — = kobilarnica, *Jan.(H.)*.

kobilárnica, *f.* das Gestüte, *DZ., Sl.N.*

kobilica, *f. dem.* kobila; 1) das Stütchen; — 2) die Heuschrecke; zelena k., die grüne Laubheuschrecke oder das grüne Heuschrecken (locusta viridissima), *Erj.(Z.)*; k. selka, die Zug- oder Wanderheuschrecke (acridium migratorium), *Erj.(Z.)*, = k. selivka, *Cig.*; — k. ropotulja, die Klapperheuschrecke, *Cig.*; — 3) = kobila, der Holzbock, *Cig.*; — der Dengelstuhl, *Cig.*; — stol, na katerem stoji zehnjak, *Dol.*; — 4) der Saitensteg, der Geigenstiel, *Mur., Cig., Jan., Zil.-Jarn.(Rok.), C., Dol.*; — 5) das Spinnwirbelhäfchen, *SlGov.-C., Vrl., Dol.*; pretikati kobilico na perotih, *Jurč.*; — 6) der Hestelhafen, *Cig., Jan., C.*; — 7) der oberste (meist lederne) Theil der Reitische, *Mur.*; — der erste Anzug beim Reck geflecht, *Z.*; — 8) das Gabelbein (zool., furcula), *Cig.(T.)*; — der Astwinkel, *Sol.*; — die Scheidewand in der Nuss, *Dict.*; — der Strahl des Pferdehufes, *Dol.*; — 9) das Fieber, *Guts., Zil.-Jarn.(Rok.)*; (prim. kobila 6).

kobilicár, *rja, m.* 1) der Schmaroger, der Zugschauer beim Hochzeitschmause, *Cig., C., St.*; — 2) der Heuschreckenjäger (pica), *Cig., Levst.(Nauk.)*; — 3) der Heuschreckenfress (palinurus vulgaris), *Erj.(Z.)*.

kobilicást, *adj.* heuschreckenförmig; kobilicásti rak = kobilicár 3), *Cig.*

kobilicéica, *f. dem.* kobilica; — die Gestel, *Cig.*

kobilicji, *adj.* Heuschrecken: k. skok, *Telov.*

kobilicška, *f. dem.* kobilica.

kobilicár, *rja, m.* der Stutentreiber, *Z.*; — der Zümmen, *Mur.*

kobilína, *f.* das Stutenfleisch, *Vrl.*

kobilisše, *n.* das Gestüte, *Jan.*

kobiliti, *ilim, vb. impf.* 1) die Füße ausjpreizend steigen: kobiliti je po vseh štirih črez meje in plotove, *Andr.*; tudi: k. se; k. se na voz, *Dol.*; — 2) = zrebti se, *Mur.*

kobilje, *n. coll.* Weibrebenknorren, Weibrebenäste, *C.*; — prim. kobila 5).

kobiljevce, *vca, m.* der Brautwein aus Stutenmilch, *C., M.*

kobilji, *adj.* Stuten; kobilje mleko.

kobitsa, *f.* psovka nerodni ženski, *Gov.*

kobji, *adj.* = kobji, *Pol.*
 kobjlak, *m.* der Pferdekoth, *Kor.*
 kobji, *adj.* koš, *Jarn., Mariborska ok.-C., Trst. (Let.);* kobjla muha, die Moššfliege, *Jarn.*; kobji kumič, kobjla kumena, der Mošškümmel, *C.*
 kobjniti, kobjnem, *vb. pf.* hereinbrechen: sodni dan ċe na nje kobjniti, *Krelj.-Mik.*; zdajci kobjne strašna nevihla, *Trt.*
 kobra, *f.* = kober, *Guts.*
 kóbranka, *f.* die Würfelmatte (tropidonotus tessellatus), *Erj. (Z.).*
 kóbrár, *rja, m.* der Würfelspieler, *Guts., Cig.*
 kóbrast, *adj.* würfelförmig, *Guts., Jan.*
 kóbrati, *am, vb. impf.* würfeln, *Pohl., Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan.*
 kóbre, *m. dem.* kober; das Würfelspiel, *Valj. (Rad).*
 kobŭl, *m.* die Dolde, *Cig., Jan., Cig. (T.), Tuš. (B.);* nepravi kobul, die Trugdolde, *Cig.*
 kobŭla, *f.* = kobul, *Cig.*; bezgova k., die Solandertraube, *Cig.*
 kobŭlast, *adj.* doldig, doldenartig, *Cig., Jan.*
 kobŭlček, *ċka, m. dem.* kobulec; k. ċrešenj, ein Büschel Kirichen, *Cig., C.*
 kobŭlec, *ċka, m.* die Dolde, *Ravn.-Cig., Jan.*
 kobŭlica, *f. 1)* dem. kobula, die Dolde, *Jan.;* — der Knoblauch, Zwiebel- oder Mohntopf, *Z.*; — der Schädel, *C., Z.*; — kobŭlica, der entfernte Maiskolben, *Sv. Peter (Goriš.)-Erj. (Torb.);* — der Pfirsich- oder Marillenbaum, *Gorica-Erj. (Torb.);* — 2) das Tischelfraut (tblaspi), *Cig., Nov., Medv. (Rok.).*
 kobŭlnat, *adj.* doldig, *Cig.*
 kobŭlnica, *f.* die Dolbenpflanze, *Cig., Jan., Cig. (T.), C., Tuš. (B.).*
 kóe, kóca, *m.* die Koje, die Haardede; — prim. stvn. chozzo, bav. der kotzen, *Levst. (Rok.).*
 kóca, *f.* = koc, *Mur.*
 kócast, *adj.* zottig, rauhaarig.
 kocáti, *ám, vb. impf. 1)* in großen Flöcken fallen: sneg koca, *Dol.*; — 2) zotteln, schwerfällig gehen, *Cig.*
 kóce, *ċia, n.* = kocek, *Solkan-Erj. (Torb.).*
 kócej, *m.* = kocek, *Z.*
 kócek, *ċka, m.* junges Schweinchen, *Kras-Erj. (Torb.).*
 kóceċ, *ċla, m.* entfernter Maiskolben, *Ip.-Erj. (Torb.);* — prim. 1. koceċ.
 1. kóceċj, *ċlja, m. 1)* der Krauskopf, *Kras-Erj. (Torb.);* — zottiger Mund, *C.*; — ein rauhaariges Kleid, ein Pelz, *C.*; — entfernter Maiskolben, *Rihenberk (Goriš.)-Erj. (Torb.);* — 2) die Haarzotte, *C., Kras-Erj. (Torb.).*
 2. kóceċj, *m.* die Bleiſe (cyprinus brama). („kocel“) *Frey. (F.);* bodeċi k., der Dornbräsen, *Cig.*
 kocċnj, *m.* der Kohl- oder Krautstengel; — der Kürbistengel, *Mur., C.*; vsaka buča za svoj kocen drži, *BKr.-DSv.*; — entfernter Maiskolben, *C.*
 kocenċi, *ám, vb. impf.* starr sein (ſ. B. vor Ralte), *Jan., C.*; vse škriplje pod nogami in koceni, *Zora*; mraz je, da vse koceni, *Z.*

kocċnj, *ċnja, m.* die Schneeflocke, *Cig.*
 kocċnje, *n. coll.* die Krautstengel; — kocċnje, *ogr.-Valj. (Rad).*
 kocċnjċe, *n. dem.* kocenje; kleine Krautstengel, *Valj. (Rad).*
 kocina, *f.* das einzelne dickere und längere Haar am menschlichen Leibe, mit Ausnahme des Kopfes, oder am thierischen Körper; — das Haar an Pflanzen, *Jan.*
 kocinast, *adj.* haarig, zottig.
 kocinát, *áta, adj.* = kocinast, *Jan. (H.).*
 kocinica, *f. dem.* kocina.
 kocinje, *n. coll.* = kocine; — kocinje na rastlinah, *Trst. (Let.).*
 kocinka, *f.* kojie ime, *Baška dol.-Erj. (Torb.).*
 1. kóċka, *f.* der Würfel, *Habd., Cig., Jan., Cel. (Geom.);* kocke igrati, *Cig., Jan.*; kocke metali, *C.*; — der Cubus, *Cig. (T.);* — das Würfelbein (zool.), *Cig. (T.);* — prim. ċeš., polj. kostka.
 2. kóċka, *f.* = svinjka, *Ponikve-Erj. (Torb.);* — prim. kocek.
 kóċkanje, *n.* das Würfelspiel, *Cig.*
 kóċkar, *rja, m.* der Würfelspieler, *Cig., C.*
 kóċkarski, *adj.* Würfelspieler, *C.*
 kóċkast, *adj.* würfelförmig, *Cig., Jan., Cig. (T.);* — cubisch, *Cig. (T.);* kockasto zlato, hexaedriſches Gold, *Cig. (T.).*
 kockáš, *m.* der Würfelspieler, *Habd. - Mik., ogr.-C.*
 1. kóċkati, *ám, vb. impf.* würfeln, *Cig.*
 2. kóċkati, *ám, vb. impf.* = svinjko igrati, *Ponikve-Erj. (Torb.).*
 kóċkov, *adj.* cubisch, *Jan. (H.).*
 kockovánje, *n.* die Cubatur, die Cubierung, *Cig. (T.).*
 kockovátí, *ájem, vb. impf. 1)* cubieren (math.), *Cig. (T.);* — 2) kockovan pod, gewürfelter Boden, *Cig.*
 kóċkovec, *vca, m.* das Würfelerz, *C.*
 kóċkoven, *vna. adj.* teſſulariſch, *Cig. (T.);* — cubisch: kockovni koren, die Cubikwurzel, *Cig. (T.).*
 kóċman, *m.* ein Thier mit zottigem Haar, *M.*
 kocmína, *f.* = kosmina, *Hip.-C.*
 kocmínje, *vca.* = kosminje, *Hip.-C.*
 kocmóvec, *vca, m.* = mah, das Moos, *Mur., Vest., vŕhŠt.*
 kocmovina, *f. coll.* Moos, *C.*
 kocmóvje, *n. coll.* Moos, *Mur., C.*; S kocmovjem ladjo pšem, *Danj. (Posv. p.).*
 kóċena, *f.* eine Kette, um das Vieh an die Krippe zu binden, *V.-Cig., M. Kr.-Valj. (Rad).*
 kóċnja, *f.* große Schneeflocke, *Zora.*
 kóċnjast, *adj.* ſtödig, *Jan. (H.).*
 kocnjátí, *ám, vb. impf. 1)* bei den Haaren ziehen, zausen, *Cig., M.*; — 2) ſtöden, *Cig., Jan.*; kocnja, eš ſchneit in großen Flöcken, *Cig., Svet. (Rok.);* — 3) einherzotteln: poleg njega je kocnjal velik kosmat pes, *Bes.*
 kóċoha, *f.* kojie ime, *Tolm.-Erj. (Torb.).*
 koconóg, *nóga, adj.* federfüßig, *Cig.*
 koconógast, *adj.* = koonog, *Cig.*
 koč, *m. 1)* ein mit Brettern abgeſonderter Raum (ſ. B. im Stalle, für ein Kalb, für ein Maſt-

- vieh), *V.-Cig., Gor.-UčT.*: — 2) der Schafstall, *Kr.Gora.*: — eine Nothhütte, *Svet.(Rok.)*: — menda nam. kotič: prim. 2. kocec.
1. **kôča**, *f.* die Bauernhütte, ärmliche Wohnhütte.
 2. **kôča**, *f.* = buča. der Kürbis (*cucurbita*). *Goriška ok.-Erj.(Torb.)*: — prim. it. cocuzza. Kürbis (?).
 3. **kôča**, *f.* das Schwein, *Gor.*: — prim. kocek.
- kočán**, *ána*, *m.* der Bewohner einer Bauernhütte, *Z. Zora.*
- kočánjek**, *njka*, *m.* eine elende Bauernhütte, *vrhŠt.*
- kôčár**, *rja*, *m.* 1) der Besitzer einer Bauernhütte, der Häusler, der Reichler; — 2) der Nomade, *Cig., Jan.* (po drugih slovenskih jezikih).
- kočára**, *f.* schlechte Bauernhütte, *C.*
- kočarica**, *f.* die Häuslerin, die Reichlerin, *Jan.*: ta kočarica da bi nam gospodarila! *DSr.*
- kočáríti**, *árim*, *vb. impf.* 1) in einer ärmlichen Bauernhütte wohnen, *Cig.*: — 2) k. se, kümmerlich leben, elendlich sich durchbringen: z delom k. se, *ogr.-C.*
- kôčarski**, *adj.* Häusler-; — kočarsko življenje.
- kôčeč**, *m.* das Ferkel, *Guts., Mur., Cig., Jan., UčT.*
- kočemájka**, *f.* kurzes weibliches Oberkleid; — prim. kačomájka.
- kočenje**, *n.* das Werfen von Jungen, *Cig.*
- kočeváti**, *njém*, *vb. impf.* ein Nomadenleben führen, nomadisieren, kočujoč, nomadisch, *Cig., Jan., Cig.(T.), C., Raič(Stor.), StN.*: — po rus.
- kočevávec**, *vca*, *m.* der Nomade, *Cig., Jan.*
- kočevávski**, *adj.* nomadisch, *Cig.*
- kočevánik**, *m.* der Nomade, *Jan., Šol.*
- kôčica**, *f.* dem. koča, das Bauernhütchen.
- kôčič**, *m.* die gemeine Mauerrassel (*omiscus murarius*), *Erj.(Z.), Soška dol.-Erj.(Torb.)*.
- kočija**, *f.* die Stutische; — prim. it. cocchio. Stutsche.
- kočijás**, *m.* = kočijaž, *Mur., Valj./Rad.*
- kočijáski**, *adj.* Stutischer.
- kočijaž**, *m.* der Stutcher.
- kočijáziti**, *ázim*, *vb. impf.* Stutcher sein, als Stutcher dienen, *Z.*: — hutschieren, *Cig., Jan.*
- kočijén**, *jna*, *adj.* Stutschen.
- kočijica**, *f.* dem. kočija.
- kočijišče**, *n.* = kočijnik, *Cig.*
- kočijnik**, *m.* der Waagentastler der Stutsche, *Cig.*
- kočijski**, *adj.* Stutschen.
- kočina**, *f.* elende Hütte, *C.*
- kočinar**, *rja*, *m.* der Reichler, *C.*
- kôčiš**, *m.* = kočijaž, *Habd.-Mik.*
1. **kôčeka**, *f.* dem. koča; das Häuschen, *Zora.*
 2. **kôčeka**, *f.* = kvočka, *C., Dol., vrhŠt.*
 3. **kôčeka**, *f.* junges Schwein, *Gor.*: — prim. 3. koča, koccek.
 4. **kôčeka**, *f.* die Osterluze (*aristolochia clematitis*), *Bilje na Ipavi-Erj.(Torb.)*: — prim. 2. koča.
- kočljiv**, *íva*, *adj.* wahlrüdich, bes. im Essen, ge nájšig, náchšait, *Guts., Jaru., Mur., Cig., Jan.*: kočljivo živetí, prašev, *V.-Cig.*: — heifel, heifelig, *Cig., Jan., Gor.-M., nk.*
- kočljivec**, *vca*, *m.* der Heifelige, *Cig., Jan.*
- kočljivka**, *f.* = kočljiva ženska, *Cig.*

kočljivost, *f.* die Heifeligkeit in Bezug auf's Futter, *Pohl.-Valj./Rad.*; die Heifeligkeit überhaupt, *Cig., Jan., nk.*

1. **kôčnik**, *m.* der Badenzahn; tudi: kôčnik; — iz kotčnik; prim kotnik.

2. **kôčnik**, *m.* = kočevavec, *Vrt., Stare(Zgod.).*

kôčnjak, *m.* der Badenzahn, *Cig.(T.), Erj.(Z.), Valj.(Rad).*

kôčuh, *m.* = kočija, *ogr.-Mik.*

kočún, *m.* der Frühlingssaffran (*crocus vernus*), *Bled(Gor.).*

kočúr, *rja*, *m.* 1) elende Wohnhütte, *Bes., Jurč.(Tug.), Vrt.*: — 2) oddelek za teleta v hlevu, *Novr.*

kočúra, *f.* elende Wohnhütte, *Cig., Jan., C., Svet.(Rok.). Poh.*

kočúrič, *m.* kleine, elende Hütte, *Diet.*

kôd, *adv.* I. *inter.* auf welchem Wege, wo — herum? Kod si hodil, kje si bil? *Npes.*: ne ve ne kod ne kam, er weiß sich nirgendwärts zu wenden, *vrhŠt.*: ni kod kam, man kann sich nirgendwärts wenden, ni kod kam bežati, *Dol.-Levst.(M.)*: — od kod? (odkod?) woher? do kod? (dokod?) bis wohin? — II. *indef.* auf irgend welchem Wege, irgendwo herum; le pojdí, boš že kod prisel do mesta; — III. *rel.* = kodet, *na vrhodu*; beži, kod tod, fliehe wo du kannst, *Dol.-Levst.(M.).*

kôda, *adv.* = kod, *Krelj.-M.*; ne ve koda kam, *C.*

kodáckati, *am*, *vb. impf.* = kokodakati, *Fr.-C.*

kôdaj, *adv.* = kod; od kodaj, *Kast.*

kôdar, *adv.* = koder, *Mur., Cig.*

kodélja, *f.* das in Cylindriform zusammengelegte Spinnhaar oder Berg, wie es auf den Spinnreden gestekt wird, die Ruppe; — po kodeljí, = po preslici, in mütterlicher Linie, *Cig.*

kodéljica, *f.* dem. kodelja; 1) die Haar- oder Saantrone (*pappus*), *Erj.(B.)*: — 2) die traubige Muscathyaecintie (*muscari racemosum*), *Povir na Krasu-Erj.(Torb.).*

kôder, *ra*, *m.* 1) die Haarlocke; — die Zotte, die Flocke, *Cig., Jan.*: — 2) der Fudel (*canis aquaticus*), *Mur., Cig., Jan., Erj.(Z.).*

kôder, *adv. rel.* auf welchem Wege, wo — herum; koder koli hodim, auf welchem Wege ich immer wandle; Koder se nebo razpenja, Grad je pevcu brez vratarja, *Preš.*: od koder, woher; do koder, bis wohin, so weit.

kôdež, *m.* = kolduš, *C., ogr.-Mik., Valj.(Rad).*

kôdi, *adv.* = kod, *Mur., vrhŠt.*: kodi to? wo denn? *C.*: kodi kak, allfällig, *Cig.*

kôdik, *adv.* = kod, koder, *vrhŠt.*

kôdiš, *m.* = kolduš, *ogr.-C.*

kôditi, *im*, *vb. impf.* = prosjáciti, *Cig., ogr.-Mik., vrhŠt.*: — prim. kolduš.

kôdlja, *f.* = kodelja, *Mur., vrhŠt.*: Prelja ima narejeno kodljo (kodlo), *Danj.(Posr.p.).*

kodljáti, *ám*, *vb. impf.* frau's machen, in Loden legen, loden, *Z.*: k. se, frau's weben, *Cig., Jan.*: — prim. kodrljati.

kôdra, *f.* die Zotte, *Jan.(H.).*

kodráten, Ina, *adj.* zum Kränjseln dienend: kodráne kleščice, die Kränjeltzange, *Cig.*
kodrátnik, *m.* der Kränjelfamant, *Cig.*
kodrálo, *n.* das Kränjelseifen, *Cig.*: — leseno k., das Kränjesholz, *Cig.*
kodrán, *ána*, *m.* der Krausfopj, *Cig.*, *C.*
kodránje, *n.* das Haarkränjseln.
kódrast, *adj.* kraus, kraushaarig, lödfig; kodrasti lasje, kodrast človek: lödfig, zottelig, *Cig.*, *Jan.*
kodráť, *áta*, *adj.* lödfig, lödenreich, *Cig.*, *Jan.*
kodráti, *ám*, *vb. impf.* kränjseln, löden; lase k.; sukno k., *Cig.*; k. se, sich kränjseln, *C.*
kódrav, *adj.* = kodrast, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*
kódravec, *vca*, *m.* 1) der Krausfopj, *Mur.*: — 2) kodrávec, der Haarkränjler, *Cig.*
kódravka, *f.* krausföpfiges Weib, *Jan.*(II.).
kódravost, *f.* die Kraushaarigkeit, *Jan.*(II.).
kódre, *m.* dem. koder; das Lödchen, *Cig.*, *Jan.*
kódréati se, *am se*, *vb. impf.* sich zausen, rausen, *M.*
kodreča, *f.* der Wirrwar, wirres Zeug, der Wust, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*
kodrečilo, *n.* = kodralo, das Kränjelseifen, *Jan.*
kodreiti, *im*, *vb. impf.* = kodrati, kränjseln, *Jan.*
kodreča, *f.* = kodreča: k. tega sveta, *Jurč.*: hočemo, da bi koga razveseljevala naše kodreče, *Levs.*(Zb. sp.); časniki nima prostora za mojo kodrečo, *Glas.*
kodrež, *éta*, *m.* = kodrež, *Cig.*
kódrež, *m.* der Krausfopj, *Mur.*, *Cig.*, *Mik.*
kódrica, *f.* dem. kodra, die Krauslöde, *Jan.*(II.).
kódrič, *m.* 1) das Lödchen, *Jarn.*: das Stirnlödchen, *Cig.*; — 2) der Fudel, *Jarn.*
kodričati, *ám*, *vb. impf.* kränjseln, in Lödchen legen, *Cig.*
kodriga, *f.* = kodrava ženska, *C.*, *Z.*
kodričnik, *m.* = kodralnik, *Cig.*
kodrič, *n.* = kodralo, *Jan.*
kodrin, *m.* = kodrež, *Cig.*
kódriti, *im*, *vb. impf.* = kodrati, *Cig.*, *Jan.*
kodrljati, *ám*, *vb. impf.* kränjseln, k. se, sich kränjseln, *Kr.*
kódrnat, *adj.* lödfig, *Cig.*
kodrobrádec, *dca*, *m.* der Krausbatt, *Cig.*, *Jan.*
kodrolávec, *vca*, *m.* der Krausfopj, *Cig.*
kodrolás, *lása*, *adj.* kraushaarig, lödenhaarig, *Cig.*, *Jan.*
kodrolásat, *áta*, *adj.* = kodrolas, *Jan.*
kodrolásec, *sca*, *m.* der Krausfopj, *Cig.*, *Jan.*
kodúnja, *f.* *C.*; *pl.* kodunje, *Meg.*, *Cig.*, *Št.*; *ogl.* kačunja.
koeficient, *m.* der Coefficient (math.), *Cig.*(T.), *Cel.*(Ar.), *Sen.*(Fiz.).
kófan, *m.* nekakšna skrinja srednje velikosti, *BKr.*; — *prim.* nem. Koffer (?).
kofé, *éta*, *m.* der Kaffee; *ogl.* kava.
kofetar, *rja*, *m.* *Cig.*, *Jan.*, *ogl.* kavarnar, kavarnik.
1. kohar, *rja*, *m.* tiefes Körbchen aus Baumrinde, die Krüge, die Hartmeste, *Cig.*, *Jan.*; — *prim.* nem. Köscher, *C.*

2. kohár, *rja*, *m.* der Gauner, *Gor.* - *Glas.*; kdor hoče biti konjar, mora biti rojen kohar, *Npreg.*-*Glas.*
kój, *kója*, *m.* das Aufziehen, die Zucht, *M.*; — die junge Zucht, die aufgezogenen Thiere, *Cig.*
1. kój, *adv.* 1) = takoj, taki, jogleich, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Št.*, *Gor.*; — 2) ziemlich: še koj lep, *Št.*
2. koj, *adv.* = 2. ko, nur, *Npes.*-*Schein.*
kója, *f.* die Erziehung, *Notr.*
koji, *pron.* = kateri, *Jan.*(Slom.), *nk.*; — *hs.* kójče, *eta*, *n.* aufgezogenes Kind, *M.*
kojec, *jea*, *m.* prazen koruzni klas, *vzh.*Št., *ogr.*-*C.*
kójica, *f.* majhna lesena hišica na dveh stebrih, kakor jih imajo pastirji po hribih, *Sp.* *Idrija.*-*Erj.*(*Torb.*).
kojiti, *im*, *vb. impf.* erziehen, aufziehen, *Meg.*, *Habd.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Trub.*, *Dalm.*, *Nov.*, *BKr.*-*D.Sr.*; koji svoje otroke Bogu k časti, *Krelj*; tudi: živino k., *Svet.*(*Rok.*); — prav za prav: stillen, (koren: ki-), *Mik.*(*Et.*).
1. kok, *m.* dajati komu kok = potuho dajati komu, *GBrda.*-*Erj.*(*Torb.*); — *Levs.*(*Rok.*) primerja it. cucco, Mutterstöckchen.
2. kok, *m.* die Kloppe, der Gupj, *V.*-*Cig.*, *Jan.*; *nam.* kolk.
1. kóka, *f.* 1) = kvoka; — 2) dolgovezne koke, Stühnerstelzen (alectorides), *Erj.*(*Ž.*); — 3) koka, celo orehovo jedro, *Hrušica* (*Kras.*)-*Erj.*(*Torb.*); — *prim.* kloka.
2. kóka, *f.* der Kofastrauch (erythroxyton coca), *Tuš.*(*B.*).
kokalj, *m.* *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Tuš.*(*B.*); *ogl.* kokolj.
kókačnica, *f.* = kloka, kokla, die Stuchenne, *Dalm.*, *Krelj.*
kókatí, *kam.* čem, *vb. impf.* = kvokati, glücken, *Cig.*, *C.*; tudi jerebica koka, *C.*; — = stokatí, *C.*
kokáva, *f.* steirige, unfruchtbare, mnebene Gegend, eine Schlucht, *Cig.*, *C.*, *M.*, *Z.*; — das Gefiruppe, *Cig.*; — *menda* *nam.* kolkava?, *prim.* kolk 2).
kókelj, *klja*, *m.* neka riba (cyprinus natator), *Povir na Krasu.*-*Erj.*(*Torb.*).
kokéta, *f.* die Kofette, *nk.*
kokéten, *ina*, *adj.* gefallsüchtig, reizgerig, löfett, *nk.*
koketováti, *újem*, *vb. impf.* koketno se vesti, löfettieren, *nk.*
klóka, *f.* dem. koka; das Felsenhuhn (rupicola), *Erj.*(*Z.*).
klóka, *f.* 1) die Stuchenne, — das Siebengefirup (tudi: die Stuchenne), *Mur.*, *Cig.*; — 2) = kloka, die Brautmutter, *Vabasar.*
klóklica, *f.* dem. kokla; 1) kleine Stuchenne; — 2) der in der Zelle eingeschlossen gehaltene Bienenviesel, *Levs.*(*Beč.*).
kokljáti, *ám*, *vb. impf.* glücken: kokoš koklja, *Z.*, *Vrt.*
kokodáckati, *am*, *vb. impf.* = kokodakati, *Z.*
kokodáje, *m.* der Gaderlaut der Gonne, *Jan.*; velik kokodaje, pa malo jaje, viel Geschrei und wenig Wolle, *Cig.*

kokodajkati, kam, čem, *vb. impf.* = kodakati. *Cig.*
kokodajsati, am. *vb. impf.* = kokodakati. *Jan., M.*
kokodajskati, am, *vb. impf.* = kokodakati. *Polj.*
kokodak, m. daš Gaderu der Henne, *Mur.*
kokodakanje, n. daš Gaderu; kokodakanja dosti, jaje malo, viel Geräusch und nichts dahinter, *Cig.*
kokodakati, kam, čem, *vb. impf.* gaderu (von der Henne, wenn sie ein Ei gelegt hat); — oblak kokodaka, kadar grmi brez dežja, *Dol.-LjZv.*
kokojare, adv. hudepač: k. nositi = štoporamo nositi, *Solkan-Erj. (Torb.);* — prim. it. mettersi coccolone, mettersi coccoi, niederhoden, *Erj. (Torb.).*
kokolica, f. neko bajeslovno žensko bitje, *Ijk. (Crt. 68).*
kókolj, m. der Hornraden (agrostemma gittago); — mišji k.. der Taumelkold, der Tollhafer (lolium temulentum), *C.*
kókoljast, adj. mit Naden vermischt, *Jan. (H.).*
kókoljen, ljna, adj. Naden=: kokoljni venčki, *Vod. (Pes.).*
kókoljnat, adj. voll Naden.
kókoljščica, f. eine Art Gartenblume, *vzh.Št.-C.*
kokora, f. daš Haarbüschel, die Haarlocke, *Istra-C.*
kokorček, čka, m. — kokorek, *Medv. (Rok.).*
kokorek, rka, m. die europäische Erdbeibe, daš Schweinsbrot (cyclamen europaeum), *Cig., Medv. (Rok.).*
kokorica, f. = koruza, der Mais, *ogr.-C.*
kokorik, m. 1) = kokorek, *Tuš. (R.);* — 2) = predenica, die Flachsheide, *C.*
kokorikati, kam, čem, *vb. impf.* frühen (o petelinu), *BIKr.*
kokoroš, m. der Maisstolben, *ogr.-C.*
kókos, m. 1) die Cocosnuß, *Cig.;* — 2) eine Art Nijole, *C.;* (kokes, *Gor.,* koks, *LjZv.*)
kókosnik, m. der Cocosbaum, *Jan.*
kokosnják, m. = kokosnik, *Cig.*
kokosov, adj. Cocosnuß-, *Cig.;* kokosova palma, die Cocosnußpalme (cocos nucifera), *Tuš. (B.);* kokosovo mleko, olje, *LjZv.*
kokôš, f. die Henne; die Vuerhenne; mala d. kokoš, die Vurkhenne, *Cig.;* lesna k.. daš Büschhuhn (catherturus), *Erj. (Ž.).*
kokošár, rja, m. 1) der Hühnerzüchter, der Hühnerhändler, *Dict., Mur., Cig., Jan., Štek., Reč.-Baud.;* — 2) der Hühnergeier, der Habicht, *Cig., Vajh. (Rad.).*
kokošarica, f. die Hühnerzüchterin, die Hühnerhändlerin, *Cig., Jan., Štek., Zora, Jurč., Levst. (Zb. sp.).*
kokošariti, árim, *vb. impf.* die Hühnerzucht, den Hühnerhandel betreiben, *Cig.*
kokošárstvg, n. die Hühnerzucht, der Hühnerhandel, *Cig., Jan.*
kokôščica, f. daš Bläshuhn (sulica), *ogr.-C.*
kokôševce, vca, m. der Hundswürger (cyananchum vincetoxicum), *Vas Krm-Erj. (Torb.).*
kokošina, f. daš Hennenfleisch, *ogr.-C.*

kokošinjak, m. der Hühnerstall, *C., Z.*
kokošnji, adj. Hennen-, *Mur., Raič (Let.).*
kokôšjak, m. der Hühnermist, *Vrtov.*
kokôšji, adj. Hennen=: kokošje meso; k. mrak, die Nachtblindheit, *Cig. (T.).*
kokôška, f. dem. kokoš; 1) daš Hennenchen; — 2) kokoške, Wasserhühner, *Cig. (T.), Erj. (Ž.);* plava kokoška, daš Sultanshuhn (porphyrio hyacinthus), *Erj. (Ž.);* — 3) die Hundserose (rosa canina), *C.*
kokôškovec, vca, m. der Hundserosenstrauch, *C.*
kokôškovicca, f. = kokoška, die Hundserose, *C.*
kokôšnica, f. daš Hüngebüschchen (drabaverna), *Ben.-Erj. (Torb.).*
kokôšnják, m. 1) = kurnjak, *Cig.;* — 2) kokôšnjak = kokošjak, *Štek.*
kokôš, m. 1) der Hahn, *Mur., Cig., Jan., Št.;* — 2) der ganze Hühner, *C.*
1. kokotáti, otám, ččem, *vb. impf.* gaderu, *Cig., C.;* pute kokotajo, *Ravn. (Abc.);* k. kakor jerebica, *Dict.;* — unverständlich reden, *C.;* radebrechen: gospoda francoski, nemški kokota, *Levst. (Zb. sp.).*
2. kokotáti, ám, *vb. impf.* zärteln, *GBrda;* — prim. 1. kok.
kokôštec, rca, m. dem. kokot; 1) kleiner Hahn, *Št.;* — 2) oreh, *Bolc-Erj. (Torb.);* (jedrce?), prim. kokot 2).
kokôštek, rka, m. dem. kokot; 1) daš Hühnerchen, *C., Vajh. (Rad.);* — 2) = kokot 2), *C.*
kokotica, f. daš Ehrenheil, die Ballote (ballota nigra), *Cig., Medv. (Rok.);* — tudi = predenica, die Flachsheide, *C.*
kokotičevina, f. = kokotica, daš Ehrenheilfrant, *Z.*
kokotinka, f. die Brunelle (prunella vulgaris), *SlGor.-Erj. (Torb.).*
kokotljáti, ám, *vb. impf.* gaderu: kokot kotlja, *Glas.*
1. koks, m. *LjZv.,* pogl. kokos 2).
2. kóks, m. die Coalskohle, *Erj. (Min.).*
kokotáti, ám, *vb. impf.* radebrechen, *C.;* — prim. kokotati.
kókul, m. der Kackelstrauch (cocculus), *Tuš. (B.).*
kól, kóla, m. der Pfahl, der Steden; s kolom koga udariti; der Nebenpfahl, der Weingartensteden; trdo h kolu privezati; der Zaunpfahl, *Cig., Jan., Reč.-C.;* stavbe na kolih, Pfahlbauten, *nk.;* — zelezni kol, daš Brecheisen, *Cig., Jan.*
kóla, n. pl. išči pod: kolo.
kola, f. ovče ime, *Podgorje v Istri-Erj. (Torb.).*
kolač, m. 1) radförmiges Osterbrot; kolače pečti; — ein runder Kuchen überhaupt, bei als Weisbrot, oder auch, was man sonst an dessen Stelle als Weisbrot, z. B. vom Zahnmarte, von einer Wallfahrt bringt, *Gor.;* — ein Laib Weisbrot, *vzh.Št.;* — = butarica na cvetno nedeljo, *Savinska dol.;* — 2) ein ähnlich aussehendes Bund Draht n. dgl., *Cig.;* — 3) eine Art rundes, hölzernes Weingefäß, = butara, *C.;* — 4) der Kreis: Vranec pleše na kolače, *Levst. (Zb. sp.);* — 5) beneški k., daš venetianische Radthierchen (rotalia veneta), *Erj. (Ž.).*

koláča, *f.* eine alte Kuh, *C.*
koláčar, *rja. m.* der Kuchenbäcker, *Cig.*
koláček, *čka. n. dem. kolač*; 1) ein kleines radsförmiges Osterbrot; — 2) der Destsuchen, *C.*; — 3) = kravajec, *C.*
koláčnik, *m.* majhen hlebec, ki se daje v dar (n. pr. krojaču, kadar delo dogotovi), *Gor.*
koláda, *f.* die Viehmilch (pri človeku in živinčetu), *Dict., C., Vreme-Erj. (Torb.)*; — pogl. koljada.
kolájna, *f.* die Denkmünze, die Medaille, *Cig. (T.), DZ.*; — *hs.*
kolár, *rja. m.* der Wagner.
kolarica, *f.* die Wagnerstrau.
kolarija, *f.* = kolarstvo.
koláriti, *árim, vb. impf.* das Wagnerhandwerk betreiben, *Cig., Jan.*
kolárna, *f.* = kolárnica 1), *Zora, Bes.*
kolárnica, *f.* 1) die Wagnerwerkstätte; — 2) der Wagenhoppern, die Wagenremise; — 3) neka priprava v precejjanje mleka, *Krn-Erj. (Torb.)*
kolárski, *adj.* Wagner.
kolárstvo, *n.* das Wagnerhandwerk.
koláš, *m.* 1) der Anführer beim Kolo-Tanze, *C.*; — 2) kolaši, Scheibenquallen, *Cig. (T.), Erj. (Z.)*
kolávsati, *am, vb. impf.* heftig schaukeln, *Mur.*
kolávsnica, *f.* die Schanfel, *Z., Jan. (H.)*
kolavtrati, *am, vb. impf.* hinaufrollen: sodi kolavtrajo, *Zil.-Jarn. (Rok.)*
kolba, *f.* 1) die Kente: kolba mesa, *C.*; zadnji konec mesa pri zaklani živini, *C., BIKr.*; — 2) der Schädel, *C.*; — iz nem. Kolbe.
kolbati, *am, vb. impf.* k. koga. jemandem die Haare kurz schneiden, *SlGor.-C.*; — prim. kolba 2) in bav. kolben, *C.*
kólčē, *kólca, m.* der Schluchzer, *Cig.*; na kólčē reci: Bog me oskrbi, *Št.-C.*
kólčanje, *n.* krampfhaftes Ausstoßen, der Schluchzen.
kólčati, *cam, vb. impf.* 1) schlagen: srce kolca, *Raič. (Let.)*; — 2) kolca se mi, ich habe den Schluchzen (das Schluchzen); kolca se mi: nekdo na-me misli; po tem se nikomur ne bo kolcalo, darnach wird kein Mañn frähen, *Cig.*
kólčavec, *vca, m.* der den Schluchzen hat, *Jan.*
kólčavica, *f.* = kolčanje, *Jan.*
kólčē, *n.* 1) das Mädchen: radsförmiges Scheibchen, der Ring; kolce iz lecta, *južhŠt.*; — 2) *pl. kolca, dem. kola*: zweiseitiger Handwagen oder Karren, *Cig., Jan., ogr.-C.*; — das vordere Pfluggestell mit den Mädchen: gredelj in kolca, *Erj. (Torb.)*; — das Spinnrad, *C.*
kólčēniti, *kólčēnem, vb. pf.* schluchzen, *C.*; *nav. k. se*: kolčēnilo se mi je, ich habe einmal ge-schluchzt, *Cig., M., C.*
kólčē, *ī, f.* der unbewirkte Nebenbglang, *C., Nov., Ip.-Erj. (Torb.)*; kolči rezati, *Goriš.*: od neznanih ljudi ne bo kolči ali sajenic kupovati, *Vrtor. (Vin.)*
kólčē, *m.* 1) = kolčaj, *Trst. (Let.)*; — 2) der Stöpel, *Mur.*

kólčē, *f.* das Büschel, der Schopf, die Quaste, (kuča) *SlGor.-C., Trst. (Let.)*
kolčēj, *m.* ein Büschel Nluchš, *Mur., C., Mik.*; Vehrtra-baba, dežja daj! Lanu ti dam debel kolčaj, (kučaj) *Npes.-Glas.*
 1. **kólčēst**, *adj.* radsförmig, ringförmig, *Cig.*; — prim. kolčē.
 2. **kólčēst**, *adj.* ichopig (o rastlinah) *C.*; — prim. kolča.
kolčē, *čta n.* der Butterfässtempel, *Mur., Cig.*
kolčēčē, *ččā, m. dem. kolcē*, *Valj. (Rad.)*
kolčēčēčē, *n. dem. kolcē*; das Mädchen, *Cig.*; — *pl. kolčēca, dem. kolca*, das Wägelchen, *ogr.-Valj. (Rad.)*
 1. **kólčēk**, *čka, m. dem. kolk*; die Hüfte, *C.*
 2. **kólčēk**, *čka, m. dem. kolcē*; kleiner Pfahl, Steden: tudi: kolčēk, čka, *Valj. (Rad.)*
 3. **kólčēk**, *čka, m.* der Klopfer an der Thüre, (kučēk) *V.-Cig.*; — prim. kolči?
kólčēn, *čna. adj.* Stempel-, (kolečēn) *DZ.*
kólčēt, *m.* = kolk, *Davj.-Mik., C., vžhŠt.*
kolčēvnicā, *f.* das Werg, (koč-) *Jan.*; *nav. pl. kolčēvnicē, C., južhŠt.*
kolči, *kólčēm, vb. impf.* = tolči, *Mur., SlGor.*
kolčēica, *f.* lopatična k., die Schulterhöhe, *Erj. (Som.)*
kólčēiti se, *im se. vb. impf.* sich elend fortbe-helfen, *Lašče-Levst. (M.)*
 1. **kolčējē**, *ā, n.* der Butterfässtempel, (kolčē) *Lašče-Erj. (Torb.)*
 2. **kólčējē**, *n. coll.* die Radspiechen, *C.*; — prim. kolč 2.
kólčēka, *f.* = kolk, *C.*
kolčēnica, *f.* 1) das Hüftbein, *Erj. (Z.), Cig. (T.)*; — 2) der Druckstempel, *Cig.*
kolčēnik, *m.* = kolčēnica 1), das Hüftbein, *vžhŠt.-C.*
kolčēnina, *f.* die Stempelgebür, *C.*
kolčēnjāk, *m.* = kolčēnik, *C.*
koldiš, *m.* = kolduš, *ogr.-C.*
kolditi, *im, vb. impf.* betteln, *ogr.-C.*
koldovāti, *ājem. vb. impf.* betteln, *ogr.-C.*
kolduš, *m.* der Bettler, *ogr.-C.*; — prim. madž. koldus.
kolčēb, *m.* = kolebaj: k. v bok, *Telov.*
kolčēbāj, *m.* der Schwung, *Telov.*; — die Schwang-fung (3. B. des Barometerš), *Cig. (T.)*
kolčēbanje, *n.* das Schwingen, das Schwanken, *Cig.*
kolčēbati, *am, vb. impf.* schwingen: k. z glavo, s trupom, z rokama, den kapf, den Rumpf, die Hände schwingen, *Telov.*; — k. se, schwan-ken, schwingen, *Cig.*; — *hs.*
kolčēbav, *adj.* schwanfend, *Jan. (H.)*
kolčēbljaj, *m.* die Schwingung, *C.*
kolčēbljiv, *iva, adj.* schwanfend, *Cig. (T.)*
kolčēbniti, *čbnem, vb. pf.* eine schwankende, schwingende Bewegung machen: naprej k., *Telov.*; k. z roko, *Nov., Bes.*
kólčē, *čca, m. dem. kol*; der Pfahl, der Steden.
kólčēčka, *čēk, n. pl.* der Schiefbarren, *Senožēčē-Erj. (Torb.)*; — prim. kolca, (kolcē)
kolčēčka, *f.* = kólčēčka, *C., Rogatec. (Št.)-Erj. (Torb.)*

kolčda, *f.* 1) der von Musik und Gesang begleitete (um die Weihnachtszeit herum stattfindende) Umgang von Haus zu Haus, wobei Gaben gesammelt werden, *Mur.*; iti v koledo, *Gorenja Soška dol.-Erj.* (*Torb.*); — *pl.* koleda, Weihnachten, *ogr.-C.*; — 2) (psovka) das Schreimaul, *Zil.-Jarn.* (*Rok.*); — *prim. gr.* *καλιζύδα*, lat. calendae, *Mik.* (*Et.*).

kolčdar, *rja*, *m.* 1) kdor hodi v koledo, *Gorenja Soška dol.-Erj.* (*Torb.*); — 2) nav. koledár, der Kalender, *Cig., Jan., Cig.* (*T.*), *nk.*

kolčdarček, čka, *m. dem.* koledar; — kole-dárček, kleiner Kalender, *Jan., nk.*

koledárnik, *m.* der Kalendermacher, *Cig.*

koledárski, *adj.* Kalender-: k. dan, der Kalendertag, *DZ.*

kolčeden, *adj.* Weihnachts-: kolčdni svetki, *C.*; koledni post = dan pred božičem, *Hal.-Vest.*; na koledno, zu Weihnachten, *ogr.-Valj.* (*Rad.*).

kolčdnica, *f.* 1) pesem, katero koledniki pojo, *Mur., vzh.Št.-Vest.*; — 2) koledujoča ženska, *C.*

kolčdnik, *m.* 1) der an den Weihnachtsmüzigen teilnehmende Sänger, *Mur., vzh.Št.-Vest., jvzh.Št., Lašče-Erj.* (*Torb.*); — 2) dan pred božičem, *Hal.-Vest.*

kolednina, *f.* to, kar koledniki naberejo, *Z.*

kolčdníski, *adj.* kolednikov se tičoč, *M.*; koledniške pesni, *Npes.-K.*

kolčdnjak, *m.* 1) = kolednik 2), *Pjk.* (*Črt.*); — 2) der Monat December, *C.*

kolčdovanje, *n.* die weihnachtlichen Umzüge mit Gesang und Spiel.

kolčdovati, *ujem*, *vb. impf.* 1) zur Weihnachtszeit von Haus zu Haus ziehen, Lieder singen und dafür milde Gaben sammeln; — 2) betteln, *C., Vest.*

kolčdovavec, *vca*, *m.* = kolednik, *Zil.-Jarn.* (*Rok.*), *Valj.* (*Rad.*).

kolčdrati, *am. vb. impf.* herumschwärmen, herumstreichen, *Mur.*

1. **kolčhati**, *am. vb. impf.* 1) schütteln, zerren, *C., Z.*; k. pijanca, = na noge ga spravljati, *C.*; k. tele prek plotu, *C.*; — k. se, sich auf der Erde herumwälzen, *ogr.-C.*; sich auf die Beine zu stellen suchen, *C.*; — sich recken, *Dol.*; — k. se, das Krankenbett verlassen haben, *C.*; — 2) mühsam kriechen: po vseh štirih sem moral kolčati v vas, *Bes.*; — *prim. rus.* kolyhatu, bewegen, schaukeln.

2. **kolčkati**, *am. vb. impf.* rund ausschneiden, *Mik.* (*Et.*).

kolčg, *m.* = kolega, *Valj.* (*Rad.*).

kolčga, *m.* tovariš v šoli, uradu itd., der College, *nk.*

kolčja, *f.* das Wagengefährt, *Mur., Cig., Sol., Met., Mik., DZ., Levst.* (*Cest.*); po izvoženih kolčjah, *Zr.*

koležan, *ána*, *m.* = kolednik, *C.*

kolčjnica, *f.* die Eisenbahnhöhne, *Jan. II.*

kolčëk, *lka*, *m. dem.* kol; 1) das Fäßchen, kleiner Steden, *Valj.* (*Rad.*); kólëk, *Mur.*; — 2) kólëk, *lka*, der Urkundenstempel, *Cig., Jan., nk.*; (po čes.: kolek, lku).

kolektūra, *f.* die Collectur; *po*gl. bernja, bira.

kólën, *lna*, *adj.* 1) = kolezen: kólno pešče, *Mik.*; — 2) Wagen-, *C.*

kolénast, *adj.* knieförmig.

kolénat, *áta*, *adj.* gefniet, *Cig.*

kolénce, *n. dem.* koleno; 1) kleines Knie; — 2) der Knieknote, das Gelenk (bot.), *Cig., Jan., Cig.* (*T.*); kolence na žitnem stebelu, *Mik.*; rž v kolenca gre, *Vrtov.* (*Km. k.*); — der einjährige Trieb, die Lode beim Schwarzholze, *Cig.*; — 3) der Rücken des Quercanals an einer abschüssigen Straße, *Gor.*; — 4) v kolencu smo si, wir sind Betrante, *C.*

kolénčák, *m.* *prag* na navzdolnem potu, *C.*; — *prim. kolence* 3).

kolénčast, *adj.* knotig, *Cig. Jan.*

kolénčat, *áta*, *adj.* gefniet, (durch Knuten) gegliedert, *Cig.*

kolénčati, *am. vb. impf.* 1) (einem Thiere mit einer Vorrichtung) die Knie klemmen und es dadurch bändigen, k. kravo, *C., Z.*; — krumm schließen, *Cig.*; — 2) k. se, Knuten, Gelenke ansetzen: žito se kolénča, *Blkr.*

kolénče, *eta*, *n.* das Schöpfkind *Z.*; — = kolénček 1), *M.*

kolénček, čka, *m.* 1) ein Kind, das der Braut, wenn sie in das Haus des Bräutigams kommt, auf den Schoß gelegt wird, *Valvasor.*; — 2) die Dotterblume (caltha), *vzh.Št.-C.*

kolénčič, *m.* = kolénček 1), *C., Štek.*

kolénčiti, čnim, *vb. impf.* = kolénčati, kravo k., *C., Dol.*

kolénčiv, *adj.* knotig, *Dict.-Mik.*

kolénčëkati, *am. vb. impf.* = kolénčiti, *vzh.Št.*

kolénčënik, *m.* 1) pri statvah prečna palica pod prsnim vratilom, *Bolc-Erj.* (*Torb.*); — 2) = kolénčič, *Bolc-Erj.* (*Torb.*).

kolénce, *nca*, *m.* 1) = kolence, *Jan.*; — das Fingergelenk, *Mur., C.*; — 2) der Hauptstiel (lapsana communis), *Tolm.-Erj.* (*Torb.*); — der Sparg (spergula), *Cig., C., Medv.* (*Rok.*).

kolénica, *f.* 1) voda do kolen segajoča, *Koborid-Erj.* (*Torb.*); — 2) = kolenca 2), *Npes.-Vraž.*

kolénič, *m.* iz prota zvita gož, katero pasočemu se konju ali bravcu natikajo na zgajeno prednjo nogo, da ne zaide predaleč, *Bolc-Erj.* (*Torb.*).

kolénik, *m.* der Sparg (spergula arvensis), *Josch.*

koléniti, čnim, *vb. impf.* 1) = kolénčati 1), kolénčiti, *Z.*; — 2) nach Art des Rindviehes auf den Knien liegen, *V.-Cig.*

kolénji, *adj.* knie: k. upogib, *Telov.*; nad koleno zgibo, *Levst.* (*Zb. sp.*).

kolénka, *f.* 1) eine Art Geranium, *C.*; — 2) kolence, eine Art Weiderichwurz, *Blkr.*

kolčno, *n.* 1) das Knie; na kolénih, kniefällig; kolena mu utripljejo, seine Knie wanken, *Cig.*; = se šibijo, *jvzh.Št.*; *pl.* kolena, der Schoß; na kolena vzeti, na kolénih imeti otroka; — 2) das Kniestück, *Cig.*; — der Kniehebel, *Cig. T.*; das Knieeisen, *DZ.*; — 3) der Knieknute, *Cig.*; *po*gl. kolence; — 4) die Generation, *Cig. T.*; šestnajst kolen slovečih

pradedov, *Jurč.*; — der Verwandtschaftsgrad, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.)*; — die Abstammung, *Z., Jan.(H.)*.

kolér, *m.* 1) der Krager, *Mur., Cig., Jan., Mik., vzhSt.*; (koler, *Gor.*); — 2) koler, der obere Balken des Schenkes, *vzhSt.*; — prim. nem. Koller, it. collare, fr. collier.

kōlera, *f.* kužna bolezen, die Cholera.

kolerāba, *f.* die Kohlrübe, der Kohlrabi; — iz nem.

kōleren, *rna, adj.* Cholera-; — cholerafrank: ponudil se je v postrežbo kolernim, *Cv.*

koléričen, čna, *adj.* vročekrven, cholertich, *Cig.(T.)*.

koles, *m.* = koleselj, *C.*

kolēsar, *rja, m.* 1) der Radmacher, *V.-Cig.*; — 2) der Radfahrer, der Bicyclist, *LjZv., nk.*

kolēsarski, *adj.* Radfahrer-, *nk.*

kolēsast, *adj.* radförmig: kolesasta mreža. *Zv.: k. list, Tuš.(B.)*.

kolēsati, *am, vb. impf.* = na kolesu se voziti, auf dem Bicycle fahren, *LjZv.*

kolēsce, *n. dem. kolo*; das Mädchen; — ein rundes Scheibchen, *Cig.*; krvna kolesca, Blutkörperchen, *Cig.(T.), Erj.(Z.)*.

kolēsčast, *adj.* rundscheibig, *Cig.*

kolēselj, *slja, m.* die Raleiche.

kolēsən, *sna, adj.* Rad-.

kolēsje, *n.* das Räderwerk, *Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., C.*

koleska, *f.* = koleselj, *Cig., Jan.*; — rus.

kolēsnat, *adj.* räderig, *Jan.(H.)*.

kolesnica, *f.* 1) das Wagengeleise, die Radspur, *Dol.-Cig., Strek., kolēsnica, Levst.(Cest.), Notr.*; 2) eisenbahngelände, *SlN.*; 3) sel sem v ravno kakor kolesnica, *Jurč.*; ni jih to vzdignilo iz kolesnic, das brachte sie nicht aus dem Contexte, *Jurč.*; — 2) *pl.* kolesnice, kleiner Handwagen, *Cig.*; — 3) kolesnice = kolca, das Fluggeleise, *Mur., Poh.*; — 4) kolēsnica, neka goba, *Rihenberk-Erj.(Torb.)*.

kolēsnik, *m.* 1) der Achsenagel am Wagen, *C.*; — 2) die Gsula-Wolfsmilch (euphorbia esula), *Cig., C.*; — 3) kolesnik, der Eijenhut (aconitum napellus), *Soča-Erj.(Torb.)*.

kolesnják, *m.* der Radfahrer (3. B. am Schiff), *DZ.*

kolešev, *adj.* = razpokan, ne cel, *Notr.*

koleševka, *f.* 1) ljjasta, globoka, nav. skalnata dolina, *Notr.-SlN.*

kolēštra, *f.* 1) der Schneckenhut, *C.*; — 2) psovka nerodnemu človeku, *Levst.(Rok.)*; — prim. kleštra.

kolēštráti, *ām, vb. impf.* nerodno hoditi: jazbec koleštra navzdol, *Glas.*; — nerodno delati, *Z.*

kolēt, *m.* poleten na lehko roko narejen svinjak, *Plužna-Erj.(Torb.)*.

kōli, *adv.* 1) wie viel auch, wie sehr auch, *Boh.*; koli sem majhen, pa se te vendar ne bojim *Dol.-Levst.(Sl. Spr.)*, *C.*; — koli — toli, wie sehr — so sehr, *C.*; — 2) za relativnimi besedami: immer, auch: kdor koli, wer immer, kolikor koli, wie viel immer, itd.; — 3) ziemlich,

Z.; koli slaba letina, ziemlich magere Ernte, *Z., C.*; še koli dobro, noch ziemlich gut, *Dol.*; zna še koli brati, *vzhSt.*

koli, *interj.* koli-te! (izražuje začudbo), *Gor., Tolm.*

koliba, *f.* hölzerne Hütte, die Baracke, *Cig., Jan., Mik., nk.*; — prim. tur. kaliba iz gr. *καλύβη, Mik.(Et.)*.

kolibica, *f. dem.* koliba; das Hüttchen, *Z., nk.*; k. na vrtu, *Zora.*

kolibje, *n. coll.* Baracken, *Navr.(Let.)*.

kolibrič, *m.* = kolibrj, *Cig., Jan.*

kolibrj, *m.* der Kolibri, *Cig., Jan.*; navadni k., gemeiner Kolibri (trochilus colubris), rubinasti k., der Rubinropas-Kolibri (trochilus mosquitos), *Erj.(Z.)*.

količ, *iča, m.* 1) dem. kol: kleiner Pfahl, Stecken; der Zaunpfahl, *Cig., M., Vest.*; — tudi kōlič; kōlič, *iča,* die Rorbrücke (tisti kol pri košu, okrog katerega gredo vitre), *Tolm., Čerkhauško-Strek.(Let.)*; — 2) kōlič, der Arbeiter, der die Nebenpähle in die Erde steckt, der Bestecker, *vzhSt.*

količati, *am, vb. impf.* mit Stecken, Pfählen versehen, pflöcken, *Cig.*

količek, *čka, m. dem.* kōlič, = kolček, kleiner Stecken, *Cig., Jan., Valj.(Rad.)*.

kōliček, *čka, pron. indef.* irgendwie groß: kōličko, ein bißchen, *C., Zora*; kōličko kaj, irgend eine kleine Menge, kōličko kdo, irgend jemand, *C.*

količina, *f.* das Quantum, die Quantität, *Cig., Jan., Cig.(T.), C.*; die Quote, *Cig., DZ.*; die Größe (math.), *Cig.(T.)*; prostorna k., die Raumgröße, *Cel.(Geom.)*; pretržna k., unbestimmte Größe, *Cig.(T.)*; k. proznosti, die Elasticitätsgröße, *Cig.(T.)*.

količiti, *ičim, vb. impf.* pflählen: vinograd k., *Cig., Jan.*

kōličje, *n. coll.* Stecken, Pfähle (pos. o slabem kolju), (kol'čje) *Dol.*

kōličkaj, *pron. indef.* irgend eine kleine Menge, ein bißchen, ein wenig; da mi je le kōličkaj dal; če me imaš le kōličkaj rad.

kōličken, *kna, adj.* = kako majhen, wie klein, *Cig.*

količkati, *am, vb. impf.* neko igro za solde in gumble igrati, *Kneža(Tolm.)-Erj.(Torb.)*.

količkovati se, *ujem se, vb. impf.* neka pastirska igra s kōličji, v *Medjimurju-Vest. I. 110.*

kōličnik, *m.* der Quotient, *Cig.(T.), Cel.(Ar.). DZ., UČT.*

kolija, *f.* kolija je jama, kotanja, *Jurč.*; pogl. koleja.

kōlik, *pron. interr.* wie groß? koliko, wie viel? k. veder vina? k. časa, wie lange? k. vojakov, ljudi? wie viel Soldaten, Menschen? — koliko še imam dela! koliko bolj bomo veseli, če sam prideš! wie viel mehr wird es uns freuen, wenn du selbst kommst!

kōlika, *f.* grizenje, schänpung po trebuchu, die Kōlif.

kōlikaj, *pron. indef.* irgend eine kleine Menge, ein bißchen, *Cig., Trub., Kr.*; to danes po-

kosim, če mi kolikaj pomoreš, če mi kolikaj vina daš, *Levst. (Rok.)*.

kôlikanj, *pron. I. interr.* wie viel, (nav. v. vzkliku); kolikanj do brot smo od njega prejeli! — *II. (redko) rel.* = kolikor: kolikani je duš, tolikanj je milosti božjih, *Jsvkr.*

kolikêr, *adj.* wie vielerlei?

kolikêren, *rna, adj.* wie vielfach?

kolikêrnat, *adj.* wie vielfach?

kôlikî, *pron. interr.* Der wievielte? *Jan.*; kôlikî dan je danes? *C.*

kôlikîč, *adv.* zum wievieltenmale? *Mur.*

kôliknat, *adj.* wie vielfältig? *Met.*

kôlikôča, *f.* die Quantität, *C., kajk.-Valj. (Rad.)*.

kôlikôčas, *adv.* = kolikokrat, *C.*

kolikogûb, *gûba, adj.* wie vielfältig? *Cig.*

kôlikokrat, *adv.* wie oft?

kôlikokratn, *tna, adj.* wie oftmalig?

kôlikor, *pron. rel.* wie (so) viel; (z. roditnikom) wie (so) viele; kolikor je mogoče, so viel als möglich; kolikor glav, toliko misli, *Cig.*; k. koli, k. si bodi, jovičel nur immer, wie viel immer; kolikor — toliko, je — desto; kolikor toliko, immerhin eine gewisse Quantität (wenn auch eine geringe); dal ti bom kolikor toliko; k. me je, k. me je pod klobukom, so groß ich bin, *Jan.*; k. jaz vem, mineš Wissenš; k. pomnim, jo veit ich mich erimere; — insoferne, *Cig., Jan., nk.*; le Bogu posvečen êlovek, kolikor svetu odmrje, je pravi dar, *Burg.*

kôlikorkrat, *adv. rel.* so oft; k. koli, so oft auch.

kôlikoršen, *šna, adj.* pogl. kolikršen.

kolikôst, *f.* die Quantität, die GröÙe, *Cig., Jan., Cig. (T.); k. sile. Sen. (Fřz.).*

kôlikošn, *šna, adj.* pogl. kolikšn.

kolikotêri, *adj.* = koliki, kateri, der wievielte? *Mur., C.*

kolikovrsten, *stna, adj.* wie vielerlei? *Cig.*

kôlikrat, *adv.* = kolikokrat, *Cig., Jan., Levst. (Sl. Spr.).*

kôlikršen, *šna, adj.* wie (so) groß (relat.); tolik (tolikšn) je, kolikršen mora biti.

kôlikšn, *šna, adj.* wie groß?; kolikšne velikosti? *DZ.*; s kolikšno muko! *Levst. (Nauk.)*

kolina, *f.* 1) das Schlachten eines Hausthieres, bes. eines Schweines, *Danj.-Mik., Levst. (Zb. sp.), SlGor., Kor.*; prašiči bodo to jesen za kolino in prodajo, *Jurč.*; — 2) das Geschlachtete, *C., M.*; ste li koline meni darovali? *Jap. (Sp. p.)*; čemu je meni tolikanj vaših kolinj? *Skrinj.*; — nav. *pl.* koline, das Geschenk an Fleisch und Würsten von einem für das Haus geschlachteten Schweine u. dgl.; — *pl.* koline, der auf das Schlachten folgende Schmaus; na k. povabiti; — 3) kolina, die mit Brei und Blut gefüllte Wurst, *Mur., vřhSt.*

kolince, *nea, m.* = kolinjak, *C.*

koliniti, *inim, vb. impf.* mit dem Schweine schlachten und Bereiten der Würste beschäftigt sein, *Iyk. (Črt.);* večeraj smo kolinili, *SlGor.*

kolinjak, *m.* das Wagengeleise, die Radspur, *Mur.-Cig.*; — = kolovoz, der durch ein Geleise kenntlich gemachte Weg, *C.*

kolir, *m.* = koler, *Zora. St.*

kolîšče, *n.* die Pfahlfreihe, das Pfahlwert, *Jarn., Mur., Cig., Jan.*

kolîšnica, *f.* eine Umzäunung mit Pfahljaden, *Cig.*

kolitev, *tvč. f.* das Befählen, das Besteden (s. B. der Weingärten), *Z., jřvhSt.*

kôliti, *kôlim, vb. impf.* pfählen, Pfähle steden, *Cig.*; okopali smo že, zdaj kolimo, jetzt sind wir mit dem Besteden (des Weingartens) beschäftigt, *jřvhSt.*; k. kaj, befählen, *Mur., Cig., Jan.*; k. vinograd, jez. *Cig.*; — tudi: koliti, *St.*

kolizija, *f.* strnjenje nasprotij, die Collision, *Cig. (T.).*

koljác, *m.* = količ 2), der Besteder, *Dol.*

koljâda, *f.* = kolada, die Bestmîch (iz furl. caglade), *Štrek. (Arch.).*

kôlje, *n. coll.* die Pfähle, die Steden; die Weingartenpfähle; sto mer kolja; — das Pfahlwert, *Cig., Jan., Cig. (T.).*

kôljence, *nea. m.* die Stedenhölle, *C., Z.*

kôljenik, *m.* = koljence, *Mariborska ok.-C.*

kôljenje, *n.* das Pfählen, *Cig., M., jřvhSt.*

kôlk, *kôlka, m. 1)* die Hüfte, das Hüftbein; bolezen v kolkih, *Cr.*; kolka vzdigovati in spuščati, die Hüften heben und senken, *Telov.*; klobuk svoj mu (suhemu konju) lahko obesiš na kolk, *SlN.*; — 2) der Felsenvorsprung, *Cig.*; — die Klippe, *C.*; — die Koppe eines Berges, (kok) *V.-Cig.*; — der Hügel, *Rež.-C.*; — 3) der oberste Weinprelsriegel, *C.*; — der große Thorriegel, *Savinska dol.-C.*; — 4) der Kege!, *M.*; kolke podirati, *St.-Cig.*; — 5) die Radspindel, *Z.*; — 6) das Häften am Flügel der Spinnradspule, *C.*; — 7) der Pfeil, *C.*

kôlke, *f. pl.* das Werg, *Caf (Vest. I. 4.; kuke, Cig.)*

kôlkov, *adj.* Hüft-; kolkov sklep, das Hüftgelenk, *Cig.*

kolkoválo, *n.* die Stempelpresse, *C.*

kolkováti, *gitem, vb. impf.* stampeln, *Cig., Jan., nk.*; — prim kolek.

kolkovávec, *vea, m.* der Stempeler, *Jan.*

kôlkoven, *vna, adj.* Stempel-; kolkovni urad, das Stempelamt, *Jan.*

1. **kôlkovina**, *f.* slabeš predivo, katerega se še nekoliko pazdirja drži, *Dol.*; — prim. kolke.

2. **kolkovina**, *f.* die Stempelgebür, *Jan., C.*

kolkün, *m.* der Zapfen, *Vrtov. (Vin.).*

kôlmež, *m.* der Kalmus (acorus calamus), *Cig., Jan., Tuš. (R.);* — psovka sinemu otroku, *Polj.*

kôlnenje, *n.* = kletje, *Krelj.-Mik.*

kolnica, *f.* 1) der Wagenstoppfen, *Cig., Jan., C., DZ., Notr.*; — kölnica, *Valj. (Rad), Rib.-M.*; — 2) das Wagenbrett, *ogr.-C.*; — kolnice, ein Wagen mit solchen Brettern, zum Verschütren des Düngers, *Dol.*; — 3) = kolnik, kolinjak, *C., Koborid. (Goriš.-Štrek. (Let.).* erez kolnice bežati, über Hals und Kopf fliehen, *V.-Cig.*

kolnik, *m.* kolovozna pot, der Fahrweg, *Cig., ogr.-C., Gor., Dol., Kobarid-Erj.(Torb.)*; k. ali kolovoz, *Hip.(Orb.)*: der Waldweg, *C.*; s kolnika zavoziti. = vom rechten Wege abkommen, *Glas.*

kolô, čsa (-čsa, *Dol.*), *n.* 1) daš Rad: mlinsko kolo; mlín na tri koleša: grebenasto k., daš Kamunrad, *Jan.(H.)*; palčno k., daš Kronrad, *Jan.(H.)*; črepalno, zajemalno k., daš Schöpfrad, *DZ.*; samotěžno k., daš Tretrad, *Cig., DZ.*, = stopnjato k., *Sen.(Fř.)*; gonilno k., daš Triebrad, *Cig.*; k. kretalo, daš Krajtrad, k. vodilo, daš Leitrad, *Cig.(T.)*; k. zaseguje v k., ein Rad greift ins andere, *Cig.*; v kolo plesti koga, ráderu, *Meg., Trub.(Post.)*; s kolesom treti, ráderu: Da so me s kolesom tñli. Oh s kolesom železnim, *Npes.-K.*; — 2) = kolovrat, *BKr.*; — 3) ein rad- oder ringförmiger Gegenstand, *Cig.*; — der Hof um den Mond, *Cig.*; — 4) der Kreis; v kolo teči, im Kreise herumlaufen, *Z.*; trebušno ročno k., die Bauch-, Armwelle, *Telov.*; k. točiti, ein Rad schlagen, *Lerst.(Rok.)*; — 5) der Kolo-Tanz; k. plesati, k. igrati, *LjZv.*; (hs.); — kolô, g. kôla, *Notr.-Erj.(Torb.)*; (na oseh) kola („kula“) teko, *Dict.*; — 6) pl. kôla, der vierrádrige Bauernwagen, *Dict., Mur., Cig., Jan., Boh., Dalm., vřhSt., ogr.-Valj./Rad.*; sila kola lomí, Noth bricht Eisen; — daš Sternbild des großen Bären, *Cig., Dalm.*; — nebeška kola Dobrodoradova (ozvezdje), *Valj.(Glas. 1867. 251.)*; — križevata kola, der Blochwagen mit unbejähageneu Ráderu, deren Speichen durch kreuzförmige Blöcke erjeßt sind, *Cig.*; tudi samo: kola, *Notr.*

kolobántati, *am, vb. impf.* = kolobitati. Geráulich machen, *C.*

kolobár, ára, (árja), *m.* 1) der Kreisring, der Kreis; narediti k., einen Kreis bilden, *Cig.*; če se sumnji, da vedomec v katero hišo prihaja, napravi se na tleh krog ali „kolobar“, *Trřaska ok.-LjZv.*; — der Hof um den Mond oder die Sonne, *Cig.(T.)*; če ima luna kolobar, bo kmalu dež, *Kr.*; — der Ring, der Reif, *C.*; voščeni k., kreisrunder Wachstodt, *ogr.-C.*; runde Scheibe, *Jan., C.*; die Scheibe der Spule, daš Spulrad, *C.*; — der Radmantel, *Jan.(H.)*; — 2) der Umlauf, die Periode, der Turnus, *Cig., C.*; po kolobarju, turnusweise, *DZ.*; = na kolobar, *Cig.*; die Fruchtwechselwirtschaft, *Cig., Z.*; v kolobarju kmetovati = kolobariti, *Vrtor.(Km. k.)*; — der Ueßlus: solnčni k. (astr.), *Cig.(T.)*; — grešni k. (circulus vitiosus), *Cig.(T.)*.

kolobárást, *adj.* freisförmig, *Zora.*

kolobárčast, *adj.* ringartig, *Jan.(H.)*.

kolobárček, čka, *m. dem.* kolobarec; fleiner Kreisring.

kolobárec, rca, *m. dem.* kolobar; fleiner Kreis; der Ring, *C.*; kača v k. zvita, *C.*; k. zice, ein Bund Draht, *Zora.*

kolobären, rna, *adj.* 1) Kreis-, freisförmig, *Cig.*; — 2) turnusartig; kolobárno gospodarstvo, die Wechselwirtschaft, *Jan.*

kolobárie, *m.* = kolobarec, *Habd.-Mik.*

kolobarítev, tve, *f.* = kolobarjenje, *Jan.*

kolobáriti, árim, *vb. impf.* 1) freisen; kragulj kolobari po zraku, *BKr.*; — 2) bei der Getreideernt die Felder wecheln, *Cig., C.*; ako kmet na svojih njivah pridelke menjuje, tako da n. pr. prvo leto seje pšenico, drugo ječmen, tretje deteljo, četrto korun in potem znovič od kraja pšenico, ječmen itd., imenuje se to: kolobariti, *Vrtor.(Km. k.)*

kolobárjenje, *n.* 1) das Kreisen; — 2) der Kreislauf, der Turnus, *Cig., Jan., C.*; — die Wechselwirtschaft, *Cig., Jan., Vrtor.(Km. k.)*.

kolobárnica, *f.* kolobarnice, strahlblütige Pflanzen (corymbiferae), *Jan., Cig.(T.), Tuš.(R.)*.

kolobárnik, *m.* kolobarniki, Ringelwürmer (annulata), *Cig.(T.), Erj.(Ž.)*.

kolobároma, *adv.* im Kreise herum, *C.*

kolobárski, *adj.* Ring-; kolobarske gore, Ringgebirge (am Mond), *Cig.(T.)*.

kolobéncati se, *am se, vb. impf.* sich wälzen, *Npes.-Vraž.*

kolobéncati, *am, vb. impf.* ein Rad schlagen, *V.-Cig.*

kolobénece, nca, *m.* daš von einem Menschen geschlagene Rad, *V.-Cig., Jan.*

kolobintati, *am, vb. impf.* 1) herumwälzen, k. se. sich herumwälzen, *ogr.-C.*; — 2) = kolobitati 2), *C.*

kolobítati, *am, vb. impf.* 1) sich drehen, *M.*; — 2) strampfen, *C.*; polteru, Geräusch machen: kolobita, kdor škrinje vozi, *C.*; einherstolpern, *C.*

kolobóeija, *f.* 1) daš wirre Durcheinander, der Wirrwar, daš Chaos; — 2) daš Schlaraffenland, *Kr.-Valj.(Rad.)*.

kolobótati se, *am se, vb. impf.* sich ringeln, *Bes.*

kolódij, *m.* neka tekočina, daš Collodium.

kolodriš, *m. C.*, pogl. kolodrs.

kolodrs, drsa, *m.* daš Wagengeleise, *SN.*

kolodvór, dvóra, *m.* der Bahnhof, *Cig., Jan., nk.*

kolodvórec, rca, *m.* der am Bahnhofe Beschäftigte, der Bahnhofler, *C.*

kolodvórski, *adj.* Bahnhof-; kolodvorska postopja, *nk.*

kolofón, *m.* = kolofonij, *Cig.(T.)*.

kolofonij, *m.* daš Geigenharz, daš Colophonium.

kolofonit, *m.* kolofoniju podoban granat, der Colophonit, *Cig.(T.)*.

kolokvinta, *f.* die Koloquinte (cucumis colocynthis), *C., Tuš.(B.)*.

kôloma, *adv.* herum: tam koloma, dort herum, *C.*

kolomajsati se, *am se, vb. impf.* herumwehen, *Cig., M.*

kolomást, *f.* die Wagenstmiere, *Mur., Mik., Jarn.(Sadj.)*.

kolomáz, máza, *m.* = kolomast, *Habd., Cig., Jan., C., Valj.(Rad.)*.

kolomázar, arja, *m.* der Wagenstmierhändler, *Jan.(H.)*.

kolomáznica, *f.* der Wagenstmierbehälter, *Cig., C.*

kolomaznina, *f.* daš Wagenstmiergeld, *Cig.*

kolomèr, mēra. *m.* 1) der Zirkel, *Cig., C., Mik.*; — 2) = kolomera, *Cig., C., Mik.*
 koloméra, *f.* papierenes Mäster (der Schneider) zum Zuschneiden, *Cig., ZgD.*
 koloméríti, mērim, *vb. impf.* zirkeln, *C.*
 kolomija, *f.* das Wagengeleiße, *Cig., vzhŠt.-C.*
 kolomijnica, *f.* das Radgeleißwasser, *vzhŠt.-C.*
 kolomôn, *m.* „kolomonov zegen“, neka čarovniška knjizica: (s tistim kolomonom ljudi slepariti, *Zv.*)
 kolôn, *m.* „koloni niso lastniki zemlišč, ampak za to, da jih obdelujejo, imajo določen del pridelka, *Prim.*; — it. colono.
 kolôna, *f.* vrsta, razpredelck, stolpec, die Colonne.
 kolonijalcn, *Ina. adj.* Colonial: kolonijalno blago, *Jan., Cig.(T.).*
 kolôp, *m.* der Galopp; v k. teči; — iz nem.
 kolôr, *m.* eine Art Mantel, *Mur., vzhŠt.-C.*
 kolôra, *f.* der Schufarren, *Dol.-Cig.*; — pogl. karola.
 koloratúra, *f.* umetno okraševanje melodij pri petju, die Coloratur, *Cig., Jan.*
 kolorit, *m.* ubrane barve, barvitost, das Colorit, *Cig.(T.).*
 koloriza, *f.* = kolomija, *C.*
 kolôs, *m.* velikanski kip, der Kolos, *Cig., Jan.*
 kolosáln, *Ina. adj.* velikanski, kolossal, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*
 kolosêk, sêka, *m.* der Weingarstestensschlag, Nebenstähle lieferndes Gehölz, *Hand.-Mik., Jan., Cig.(T.), C., Svet.(Rok.), jvzhŠt.*
 kolospév, spéva, *m.* der Mundgefang, *nk.*
 kolôsna, *f.* eine Art Schuh, die „Galosche“, *C., Gor.*
 kolotáč, táča, *m.* 1) das Rad, der Kreis, *ogr.-C.*; — 2) der Bereich: v kolotacu avstrijske cesarjevine, *SN.*; bil je šaljiv, pa v kolotacu dostojnosti, *SN.*
 kolotêč, téča, *m.* = koloteča: kamenja nasuti po kolotečih, *jvzhŠt.*
 kolotêča, *f.* die Radspur, das Wagengeleiße, *Mur., Cig., Jan., C.*
 kolotêčina, *f.* 1) = koloteča, *Cig., Jan., Cig.(T.), BKr.*; prescke, steze in kolotečine, *IjZv.*; — 2) der Radfranz, *Ilip.(Orb.).*
 kolotêčnica, *f.* neka krivulja, die Cycloide, *h. t. Cig.(T.).*
 kolotêčnik, *m.* = kolotečina 1), *C.*
 kolotêk, têka, *m.* die Rotation, *Jan.*; — 2) = koloteča, *Cig., SN.*
 kolotêcnc, čna, *adj.* rollend: kolotočno blago, das rollende Material (z. B. der Eisenbahn), *Cig.(T.);* kolotočna voznja, die Rollfuhr, *DZ.*
 kolotêk, têka, *m.* 1) der Mühlaufl, *C.*; — 2) = kolotek 2), *Bes.*
 kolotúra, *f.* = škripec, die Rolle, *Cig.(T.), DZ.*; — hs.
 kolotúrník, *m.* = škripci, der Mastenzug, *Cig.(T.), DZ.*; — prim. kolotura
 kolovánje, *m.* der Umlauf; k. denarja, *DZ.*
 kolováti, újem, *vb. impf.* sich in Umlauf bejunden, circuitieren, *DZ.*

koloviž, víza, *m.* die Schneckenwindung, der Schneckenang, *Cig., Sol.*
 kolovje, *n. coll.* = kolje, Pfähle, *Bes.*; das Pfahlwerk, *Cig.*
 kolôvnicá, *f.* 1) die Radstube (mont.), *V.-Cig.*; — 2) das Fahrgeleiße, *Cig.*; črez vse kolovnice dirjati, über Hals und Kopf rennen, *V.-Cig.*
 kolovôden, dna, *adj.* kdor kolo vodi, ali sploh kaj vodi, anführend, *Levst.(Zb. sp.).*
 kolovôdja, *m.* der Reigenführer, *Cig.*; — der Rädelsführer, der Anführer, *Jan., nk.*
 kolovôdník, *m.* der Reigenführer, *Cig.(T.).*
 kolovôdstvo, *n.* die Führung, die Leitung, *C.*
 kolovôz, vôza, *m.* 1) die Radspur, das Wagengeleiße, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), C., Štek.*; — 2) der durch öfteres Fahren gemachte Fahrweg, *Dict., Mur., Cig., Jan., C., Levst.(Cest.), Št.*; po cestah in kolovozih, *jvzhŠt.*
 kolovôzen, zna, *adj.* fahrwegmäßig: kolovozna pot, = kolovoz 2), *C.*; mala cesta ali bolje kolovozna pot, *Jurč.*
 kolovozína, *f.* kolovozna pot: stare kolovozine, *Jurč.*
 kolovôznica, *f.* 1) das Fahrgeleiße, *Jan.*; — der Fahrweg, *Jan.*; — po kolovoznici življenja, *SN.*; — 2) das im Geleiße sich sammelnde Wasser, *Z.*
 kolovôzník, *m.* = kolovozna pot, *Cig., Jan., Nov.*; poljski in gozdni kolovozniki, *Levst.(Nauk).*
 kolovoznják, *m.* der Monat August, *C.*
 kolôvrat, *m.* 1) das Spinnrad; — lončarski k., die Drehscheibe des Töpfers, *Cig., Rib.-Erj.(Torb.);* — električni k., die Elektrifizierungsmaschine, *Cig., C., Vest., Sen.(Fiz.);* — das Spulrad des Webers, *Bolc.-Erj.(Torb.);* — das Fiehrad, mit welchem bei einer Panstermühle das Rad in die Höhe gezogen und niedergelassen wird, *V.-Cig.*; — die Haspel, die Winde sammt dem Gestell, *Frey.(Rok.);* — priprava zadaj pri senenem vozu, da se zrd pritegne, *Erj.(Torb.);* — 2) psovka za nerodnega človeka, *jvzhŠt.*
 kolôvratár, rja, *m.* der Spinnradmacher, *Mur., Cig., IjZv.*
 kolôvratc, tca, *m. dem.* kolovrat: 1) kleines Spinnrad; — 2) die Wolfsmilch (euphorbia) *C.*
 kolôvratck, tka, *m. dem.* kolovrat.
 kolôvratcn, tna, *adj.* 1) zum Spinnrad gehörig; — 2) kolovratcn, rotatorisch, rotativ, *Cig.(T.), DZ.*; — 3) schwärmerisch: kolovratna fantazija, *Zv.*
 kolôvratêč, *m.* kleines Spinnrad, *Cig.*
 kolovratíti, átim, *vb. impf.* 1) im Kreislauf begriffen sein: voda neprestano kolovratí, *Erj.(Min.);* — 2) Umwege machen, *C.*; — sich herumtreiben, herumschwärmen: kod si kolovratil vso noč? *jvzhŠt.*; mnogo let je kolovratil po svetu, *IjZv.*; — schlentern, *Z.*; stoj no! kam pa kolovratís? *Jurč.*; — Umordnung stiften, *C.*
 kolôvratov, áty, zum Spinnrad gehörig: kolovratovo vreteno, *Levst.(Zb. sp.).*

kolovrt, vrta, *m.* der Taumel- oder Drehtäfel (gyrinus natator), *Erj.* (Ž.).
kolovrta, *f.* der Wagnerstuhl, *Vreme - Erj.* (Torb.).
kolóvski, *adv.* durcheinander, im Wirrwarr: vse je šlo k., *Tolm.-Strk.* (Let.).
kólp, *m.* = kolk, *Meg.-C.*
kolšćica, *f.* weißer Mangold, die Runkelrüb, *V.-Cig.*: laška velika repa ali kolšćica, *Dict.*
kóltér, tra. *m.* eine gesteppte Bettdecke: — prim. srvn. kolter, kulter, it. coltre.
kóitra, *f.* = kolter, *C.*
kóltre, *m.* dem. kolter.
kóitrnica, *f.* die Netznadel, *C.*
kolúnder, dra. *m.* eine Art Rothrad am Wagen, nad Mariborom-*C.*
kolúra, *f.* = kolora, *Cig.*
kolúratí, úram, *vb. impf.* farren, *Cig.*
kolút, *m.* eine runde Scheibe, *Cig.* (T.). *DZ.*: odbojni k., die Puffer Scheibe (am Eisenbahnwagen), *DZ.*; — der Ring, *Cig.* (T.). *nk.*: — hs.
kolútast, *adj.* scheibenförmig, *Cig.* (T.).
kolútec, tca, *m.* dem. kolut, kleine runde Scheibe, *DZ.*
kolutnják, *m.* die Ringeleideckje, kolutnjaki (annulati), *Cig.* (T.). *Erj.* (Ž.).
kom, *m.* der Widerriß, *Cig.*, *C.* *Strp.*: — prim. nem. Raum ?
komád, *m.* = kos, daß Stück, *nk.*: — prim. hs. komad, stsl. komatъ iz gr. κομμάτιον, *Mik.* (Et.).
komádič, *m.* dem. komad, *nk.*
kómaj, *adv.* 1) faum; — 2) = prav, recht, *Met.*; komaj vam je, *Burg.*: komaj ji je: zakaj se ni varovala? *Jsvkr.*
komajsati se, am se, *vb. impf.* sich herumwalgen, *Cig.*, *Polj.*
komandér, rja, *m.* zapovednik, tudi: druge stopnje odlikovanec pri nekaterih zaslužnih redih, der Commandeur, *Jan.*
komandérski, *adj.* Commandeur: k. križ, *Jan.*
komár, rja, *m.* 1) die Mücke, die Gelse; navadni k., die gemeine Stechmücke oder Schnacke (culex pipiens); banatski ali golubaški k., die Gollubaßer Fliege (simulia maculata), senožetni k., die Wiesenschmucke (tipula pratensis), *Erj.* (Ž.); — 2) der beim Kartenspiel zusieht, *LjZv.*, *Kr.*
komára, *f.* ime črni kravi, *kajk.-Valj.* (Rad).
komáriti, am, *vb. impf.* 1) frabsteln, po vseh štirih k., auf allen vieren herumkriechen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Polj.*; mitßjam herumkriechen, *C.*; — 2) sich rühren, arbeiten, sich abmühen: komaraj, in Bog ti bo pomagal, *Slom.*, *Svet.* (Rok.).
komárča, *f.* der Klumpfuß, *Kr.-Valj.* (Rad).
komárčast, *adj.* klumpfüßig: k. konj, *Z.*
komárče, eta, *n.* daß junge Mädchen: Prišel je komar s komarčeti, *Npes.-K.*
1. komárček, čka, *m.* dem. komarec.
2. komárček, čka, *m.* = komarač, *Jan.*, *Tuš.* (R.).
komárec, rca, *m.* dem. komar, *Jan.*

komáriti, árim, *vb. impf.* 1) = komarati, *Jan.*: delal in komaril je okrog svoje hiše, *Vrt.*: — 2) ubožno in slabo živeti, *Tolm.* - *Erj.* (Torb.); — 3) beim Kartenspiel zuschauen, *LjZv.*, *Kr.*
komárjevec, vca, *m.* die Nagwurz (ophrys), *Medv.* (Rok).
komárnica, *f.* pastirska kočja v senožetih gorskih, *Krn.-Erj.* (Torb.).
komárnik, *m.* das Netz zur Abwehr der Mücken, Fliegen u. dgl., *Mur.*
komároma, *adv.* auf allen vieren gehend, *Mur.*
komášna, *f.* die Gamašje; — krompir v komášnah, Erdäpfel im Schlafrock, *Zora.*
komát, *m.* = homot, daß Kummel; — iz nem.: prim. srvn. komat, *Levt.* (Rok.).
komatár, rja, *m.* 1) der Kummelmacher, *Dict.*; — 2) die größte Art Kummel, *Gor.*; — 3) komátar, die Ringdroßel (turdus torquatus), *Cig.*, *Valj.* (Rad).
komatáti, ám, *vb. impf.* k. konja, dem Pferde das Kummel anlegen, *Valj.* (Rad).
kómba, *f.* 1) kamba, *Rihenberg.-Erj.* (Torb.); — 2) die Kuppel, *Navr.* (Let.); — prim. hs. kuba, Kuppel.
kómbelj, blja (beljna), *m.* = kembelj, utež pri tehnicí, *Z.*, *Valj.* (Rad), *KrGora.*
kombinácija, *f.* sestava (math.), *Cel.* (Ar.); — sklepanje, die Combination, *Cig.* (T.); po kombinacijah (sklepanju) kaj najti, etwas combinieren, *Cig.* (T.).
kombinovati, újem, *vb. impf.* combinieren, *Cig.* (T.). *Cel.* (Ar.).
kómbljec, bljeca (beljca), *m.* dem. kombelj, *Valj.* (Rad).
kome, eta, *m.* = kum, boter, *BlKr.*
komédija, *f.* 1) vesela igra, die Komödie; — 2) Possen; to je komedija!
komediánt, *m.* der Komödiant.
komediántka, *f.* die Komödiantin, *Cig.*
komedijáš, *m.* der Komödiant, *Mur.*
komedijepisec, sca, *m.* der Komödiendichter, *Cig.* (T.).
komelica, *f.* = gomilica, *Jan.*; komelice = gomilice, *Josch.*
kómen, *m.* 1) der Kamin, *Jan.*; — 2) der Feuerherd, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *St.N.*, *Pjk.* (Črt.), *vzhŠt.*; — 3) ein Vorprung beim Djen, auf welchem die Kinder zu sitzen pflegen, um sich zu wärmen, *BlKr.*
koménda, *f.* die Ordensspründe, die Commende, *Cig.*
komenjáča, *f.* der Herdsegen, *C.*, *Mik.*, *Valj.* (Rad), *vzhŠt.*
koméndnik, *m.* der Vorsteher einer Commende, der Comthur, *Cig.*, *Jan.*
kómensčnica, *f.* = komenjača, *C.*
komentár, rja, *m.* razlaga, der Commentar.
komentárij, *m.* = komentar, *Cig.* (T.).
komét, *m.* repata zvezda, der Comet.
kómičen, čna, *adj.* komisch, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (T.), *nk.*
kómik, *m.* der Komiker, *nk.*
kómika, *f.* die Komik, *Cig.* (T.).
kómin, *m.* = komen, *Mik.*

komis, *m.* das Commisbrot, *Z. Ljublj.*

komisar, *rja, m.* neka vrsta uradnikov, tudi: poverjenik, der Commisjär; okrajni, policijski, finančni k.

komisarstvo, *n.* das Commisariat, *Cig., Jan.*

komisija, *f.* 1) navod, poverjenstvo, die Commisijon; — 2) nekaj: die Bezirksbehörde; oče župan pridejo neki dan klavni iz komisije, *Erj. (Lzb. sp.)*; bil je skoraj vedno na poti: zdaj v komisijo, zdaj v kresijo, *Str.*

komisijski, *adj.* h komisiji spadajoč.

komizg, *m.* das einmalige Zuden mit der Achsel, *Jan.*

komizgati, *am, vb. impf.* die Achsel zuden, *Jan.*; na vse le kratko odgovarjaš, ali pa z ramo komizgaš, *Glas.*

kómната, *f.* = čumnata, kemenata, *Cig., Jan.*

komôl, *adj.* 1) hörnerlos, („komul“) *C.*; — 2) in Tranerfledder: hei obrobjena ali komola („komula“) hodi po materi, *Guts.*; — prim. rus. komolj. hörnerlos, stvn. hamal. mutilus, *C.*

komôlcati, *am, vb. impf.* mit den Achseln zuden, *Jan.*

komôlčec, *čna, adj.* Ellbogen-: komolčna žila, die Ellbogenader, *Cig.*

komôlce, *čca, m.* 1) der Ellbogen; s komolcem koga suniti: — der Theil des Armes von dessen mittlerem Gelenke bis zur Handwurzel, *Cig.*; als Längemaß, = Iaket, *C.*; = ein einhalb Fuß, *Z.*; šestdeset komolcev dolg, *Dalm.*; — v komolce so si, še jind sehr verträglich, *Notr. - Cig.*; do komolca biti komu prijatelj: sehr befreundet sein, *nk.*; — 2) der Bug (bei Thieren), *Cig.*; zadnji k., das Sprunggelenk, *C.*; — 3) das Band (bei den Zimmerleuten), *Cig.*; — 4) der Hügel, *ogr.-M., C.*; po solnčnih komolcih, *Ahac.*

komónika, *f.* der Weisfuß (artemisia), *Valj. Rad., Mik. (Et.).*

komónjica, *f.* = komonika, *C.*

komôra, *f.* die Kammer, *kajk. - Valj. (Rad.)*; (als Behörde), *Habd.-Mik., Cig. (T.)*; višja računska k., die Oberrechnungskammer, *DZ.*; (nav. kómora).

komorač, *m.* 1) der Fenchel (oeniculum officinale), *Cig., Jan., C.*; lej, sej komorač. Da te ne pikne pisan kač, *Dolnji Kras-Erj. (Torb.).*

komoračev, *adj.* Fenchel: komoračevo seme, *Pjk. (Crt.).*

komoračevlje, *n.* das Stiefelkraut (ferulago galbanifera), *Skrbina (Kras-Erj. (Torb.)).*

komoráčnica, *f.* das Fenchelwasser, *Cig.*

komoráčnik, *m.* der Fenchelwein, *Cig.*

komorika, *f.* die Steinlinde (phillyrea media), *Lošinj-Erj. (Torb.). (hs.)*; — divja k., die Nerneiseide (quercus coccifera), *Medv. (Rok.).*

kómornik, *m.* der Mäurerer, *nk.*: komórnik, *ogr.-Valj. (Rad.).*

kómorništvo, *n.* die Mäurerwürde, *nk.*

komp, *m.* das Mühlrad, *vzh. St.-C.*; — prim. nem. der Mumpf, Mumpfen etwas Verstehtes, *C.*

kompa, *f.* die Dähre, *C.*

kompäkten, *tna, adj.* jedrnat, compact, *Cig. (T.).*

kompanija, *f.* oddelek vojaštva, stotnija, die Compagnie.

kompanijski, *adj.* Compagnie-; k. poveljnik.

komparativ, *m.* primerjalnik, der Comparativ (gramm.).

kompäs, *m.* severnica, der Compas, *Cig., Jan., Cig. (T.).*

kompäsnik, *m.* die Compasbüchse, *Cig. (T.).*

kompäsovnik, *m.* = kompasnik, *Cig. (T.).*

1. **kómpati**, *pam, pljem, vb. impf.* = klopotati, *C.*

2. **kómpati**, *pam, pljem, vb. impf.* = kopati, baden, *GBrda.*

kompäva, *f.* die stengellose Eberwurz (carlina acaulis), *Cig., Jan., Tuš. (R.)*; tudi: kóm-pava, *Kr.-Valj. (Rad.)*; — kompäva = kostanjeva ježica, *Tolm.-Štrek. (Let.)*; — prim. popava.

kómpce, *pea, m.* = klopotec: schlechtes Ei, *Sv. Jakob na Savi-Erj. (Torb.).*

kómpcer, *rja, m.* = srakoper: veliki in mali k., *Bole-Erj. (Torb.).*

kómpcerica, *f.* = komper, *Staro Sedlo-Erj. (Torb.).*

1. **kompëta**, *f.* ein zänkisches Weib, *C.*

2. **kompëta**, *f.* = kopeta, *Ig. (Dol.).*

kompetäti, *etäm, čcem, vb. impf.* zantem, murren, *C.*

komplëksija, *f.* die Zusammenfassung, die Complexion (math.), *Cig. (T.). Cel. (Ar.).*

komplikäcija, *f.* die Verwickelung, die Complication (phil.), *Cig. (T.).*

kómplje, *pelj, f. pl.* die Heffel, *C.*; v komplje mu deno roke, *Levt. (Rok.)*; — prim. lat. compes, Heffel. (?)

kómpolja, *f. 1).* *Jan.*; nav. *pl.* kopolje, die Hochebene, *Cig., C.*

kómrica, *f.* neka necepljena hruška, *Mari-borska ok.-Erj. (Torb.).*

kompor, *m.* die Braunwurz (scrophularia), *Medv. (Rok.). Tuš. (St. l. č.).*

kompöt, *m.* zavarjeno sadje, das Compot.

komtür, *m.* = komendnik, der Comthur.

1. **komün**, *m.* eine Vertiefung im Wasser, *Mur., Met., Stanga (Gor.) - Valj. (Rad.)*; — prim. tolmun.

2. **komün**, *m.* 1) die Commune, die Gemeinde, *Cig., Jan., C.*; — 2) der Gemeindeplatz, der Marktplatz, *BKv.-M.*; — prim. it. il comune, die Gemeinde.

komunikäcija, *f.* občevanje, die Communication, *nk.*

komus, *m.* der Bullenbeißer, *vzh. St.-Let. 1871. 182.*

komüza, *f.* slab klobuk, *D.Sv.*

konäti, *äm, vb. pf.* endigen: = do kraja dotirati, *Nor.*; pravdo k., schlichten, *C.*

kónecelj, *člja (celina), m.* entfernter Maisfelben, *C.*; — prim. t. kocelj 1).

koncëträcija, *f.* usredba, die Concentration, *Cig. (T.).*

koncëtricien, *čna, adj.* sosreden, istosreden, concentrirtd, *Cig. (T.), Cel. (Geom.).*

koncept, *m.* osnutek spisa, das Concept, *Jan., Cig. (T.).*

koncepten, *tna, adj.* Concepts, *Jan.*

koncért, *m.* glasbena produkcija, das Concert.

koncérten, *tna, adj.* Concert.

concertováti, *újem, vb. impf.* ein Concert, Concerte geben, concertieren, *nk.*

koncésija, *f.* pripust, dovolitev, die Conceſſion, *DZ., nk.*

koncipiént, *m.* der Entwurfer (z. B. von Urkunden), der Conciipient.

koncipist, *m.* der Conceptsbeamte, der Conci-pist, *Cig., Jan.*

koncljáu, *ám, vb. impf.* hin und her reißen, *Tržič-Štek. (LjZv.):* — prim. kanclati se.

koncljânje, *n.* die Balgerei, *Tržič-Štek. (LjZv.).*

končáj, *m. 1)* = pika, der Schlußpunkt, *Cig.;* — *2)* = končnica, die Endung, *Jan.*

končán, *ána, m.* = končar: gornji in spodnji končani. *Zp.*

končânje, *n.* die Beendigung: — die Vertilgung, die Vernichtung, *Mur., Cig.*

končár, *rja, m.* der am Ende eines Dorfes, Marktflückens Wohnende, *ogr.-C.:* ene vasi zgoranji in spodnji končarji, *ogr.-Valj. (Rad).*

končásti, *adj.* zwirntig, *Cig.*

končátelj, *m.* der Beendiger, *Sol.*

končáti, *ám, vb. pf. 1)* beenden; pravda je bila z lepo končana, wurde gültlich beigelegt, *Cig.;* — *k. se, enden*, ein Ende nehmen; kako se je končala pravda? — *2)* zugrunde richten; pijančevanje ga je končalo; — *z delom se k., sich zu Tod arbeiten, Cig.;* sam se je končal, er hat Hand an sich selbst gelegt; — končaj ga! daš jhn doch! *M.;* končana reč! eine verzweifelte, arge Sache, *V.-Cig.*

končáva, *f. 1)* die Beendigung, das Ende, *C.;* — *2)* die Zugrunderichtung, *C.*

končávati, *ám, vb. impf. ad končati:* *1)* beenden, *M., Z.;* schließen, *Cig.;* Nemeč govor končava z glagolom, *Levst. (Zb. sp.);* — *k. se, enden, Jan.;* — *2)* vernichten; lažnike končavaš, *Dalm.;* končavaš te, kateri lažejo. *Trub.*

končávec, *vca, m. 1)* der Beendiger, *Dalm.;* — *2)* der Vernichter: angel k., *Dalm.*

končé, *adv.* = konči, *C., Mik.*

kónček, *éka, m. 1)* das Endchen, das Endstückchen (eines Fadenes, einer Kerze u. dgl.); kónček motvoza, sveče; — *2)* der Faden, *Levst. (Zb. sp.).*

kónčema, *adv.* = konči, *Št.-Cig., Jan., Bes. Vest. (I. 6.).*

kónčén, *éna, adj. 1)* End-, Schluß-, *Mur., Cig., Jan., nk.;* kónčni zlog, die Endsilbe, *Mur., Cig.;* končna brzina, die Endgeschwindigkeit, *Cig. (T.);* — schließlich, *nk.;* endgültig, *nk.;* — *2)* endlich, *Mur., Cig., Jan., Cel. (Ar.).*

končén, *adj.* zwirnen, *Cig., Jan.;* končene nogavice, *BlKr.*

končénat, *adj.* = končén, *Cig.*

končeváti, *újem, vb. impf. 1)* im Beendigen begriffen sein; *k. se, enden, Jan.;* — endi-

gen, ausgehen, *Jan., nk.;* — *2)* zugrunde richten.

končevavec, *vca, m.* der Vernichter, *Cig.*

kónčevje, *n. coll.* Zwirn: pretga vrvi, kakor bi bilo kónčevje. *Jurč.*

kónči, *adv.* wenigstens, *Mur., Jan., C., DZ.:* kónči ti bi me naj pustil pri miru. *BlKr.;* naj gre, kónči bo mir, *južhŠt.*

končica, *f.* das Schwarzenbrett, *C., Z.*

kónčič, *m. dem.* konec; = kónček *1).*

končimar, *adv.* = končema, kónči, *ogr.-C.*

končina, *f. 1)* der äußerste Theil einer Sache; *pl.* končine, die Extremitäten, *Jan., Cig. (T.);* *k. prstov*, die Fingerippen, *C.;* — končine, die Ausläufer, *Cig.;* die Grenzen, *C., Nov.;* iz vseh krajev in kónčin, *SlN.;* — *2)* der Endpunkt, *DZ.;* — *3)* die Endung, der Aus-

gang (gramm.), *C.*

končka, *adv.* = kónči, *C.*

končki, *adv.* aufrecht, *C.*

končljiv, *íva, adj.* endlich, vergänglich, *Cig. (T.), Krelj-M.*

končljivost, *f.* die Endlichkeit, *Cig. (T.).*

kónčnat, *adj.* zwirnen, *Jan. (H.).*

končnica, *f.* das Endtheil (einer Sache; z. B. das Weberrumm), *Cig.;* das End- oder Fußbrett eines Bettes, *Cig.;* das Endbrett am Bienenstock, *Valj. (Rad), Navr. (Sp.);* prednja, zadnja k., *Gol.;* — die Endung, der Wortausgang, *Cig., Jan., Cig. (T.);* — = kónčnik *1), Jan.;* — tudi: kónčnica, *Valj. (Rad).*

kónčnik, *m. 1)* der Stercdarm, der Mastdarm, *Cig.;* — *2)* = kónčnica, das Endbrett am hölzernen Bienenstock, *C., Tolm.-Štek. (Let.);* — *3)* der Endlaut, *Jan. (H.).*

končnina, *f.* der schlechtere Tuchrand, die Unschrote, *Cig.*

kónčnost, *f.* die Endlichkeit, *Mur., Cig., nk.*

kóndor, *rja, m.* der Condor (sarcorhamphus gryphus), *Cig., Jan., Erj. (Z.).*

kóndrast, *adj., C.,* pogl. kodrast.

kóndrav, *adj., ogr.-C.,* pogl. kodrav.

kondrčija, *f.* = kondrčja (tudi kondreija), *Lašče-Levst. (Rok.).*

kondrovânje, *n., ogr.-Mik.,* pogl. kodranje.

konduktér, *rja, m.* izprevodnik, der Condukteur.

kondüktor, *rja, m.* der Conductor (an elektrischen Maschinen), *Cig.*

kónec, *nca, m. 1)* das Uenßerste eines Dinges, das Ende; sprednji, zadnji, zgornji, dolnji k., das vordere, hintere, obere, untere Ende; volkodlak je v sprednji konec volk. v zadnji konec človek, *LjZv.;* prednji, zadnji k., das Vorder-, Hintertheil; — die Spitze, *k. prsta, jezika;* der Zipfel; — *pl.* kónci, das Kopfholz, die Rüste (bei den Köhlern), *V.-Cig.;* das Trumm, das Zettelende (bei den Webern), *Cig.;* Reststücke (vom Zeuge), *Cig.;* sami kónci so! *Gor., južhŠt.;* — brez kónca in kraja, ohne Ende; — zlo smo si v konce, wir sind einander abgenügt, *Cig., Z.;* — po koncu (kónci), aufrecht; po koncu se držati; lasje mu stoje, stopijo po koncu (zu Berge); po koncu biti, sich auffinden, nicht

im Bette liegen; na konec, aufrecht, C.; — érez kónec pasti, topfüber fallen, C.; — na kónec mi je prišlo, ich erinnere mich, C.; érez kónec bežati, über Hals und Kopf fliehen, C.; — 2) der Anfang; od konca, anfangs, zu Anfang; od konca začeti, von neuem beginnen; od konca do kraja (konca), vom Anfang bis zum Ende, von A bis Z.; nima ne konca ne kraja, ist unendlich, Cig.; — 3) das Ende; do konca, bis zum Ende; brez konca, ohne Ende; gánjlich, gründlich, Cig., Jan., C.; do konca neznán, vollständig unbekannt, Erj. (Torb.); do konca predružačiti, Levst. (Nauk.); do konca len, grundfaul, Cig.; do konca kaj razumeti, etwas aus dem Grunde verstehen, Cig.; vsaki reči trdo do konca iti, jeder Sache auf den Grund zu kommen suchen, Ram.; s konca, am Ende, Z.; zum Weichlusse, Cig.; — die Beendigung, der Schluß; tako stori, pa bo kónec, mache es so, und das Lied hat ein Ende, Cig.; pri koncu biti, zu Ende sein; na koncu, zum Weichlusse, Cig.; na kónec, zuletzt, C.; na kónec konca, zu allerletzt, ogr.-C.; — der Ausgang; kakšen kónec bo to imelo? — 4) das Ende, die Vernichtung; k. sveta, der Untergang der Welt; saj te ne bo k., es kostet dich ja nicht den Kopf; ne bo vsega k., ée —, die Welt wird deshalb nicht zugrunde gehen, wenn —; ravno tak k. vas bo, ihr werdet dasselbe Ende nehmen, mesta je bilo k., die Stadt ward zerstört, Ram.-Mik.; k. vzeti, jemati, ein Ende nehmen, vergehen, zugrunde gehen; od suše vse kónec jemlje, jvžh.St.; od žalosti k. jemati, vor Leid vergehen, Cig.; k. dati, zugrunde richten, C.; — 5) der Zweck, das Ziel, Cig., Jan.; iz tega konca, in dieser Absicht, C.; 6) der Zwirn, Cig., Jan., BIKr.; klobko domačega konca, Malhije na Krasu-Erj. (Torb.); pl. konci, der Zwirn, Mur., Cig., Met.

kónec, *praep. c. gen.* am Ende; k. vasi; k. jezika se rado opotika, Npreg. - Jan. (Sl.); kónec oči te ne morem videti, ich kann dich durchaus nicht leiden, Senožče-Erj. (Torb.); — prim. skonec.

konferéncia, *f.* = konferéncija.

konferéncija, *f.* posvetovanje, die Conferenz, Cig. (T.).

konfigurácija, *f.* oblika, die Configuration (geogr.), Cig. (T.).

konfin, *m.* die Grenze, C.; — prim. it. confine.

konfina, *f.* = konfin, St.

konflikt, *m. spor.* navzkrižje, der Conflict, Cig. (T.).

konglomerát, *m. labora*, das Conglomerat, Cig. (T.).

kongrés, *m. shod*, der Congreß.

kongruéncija, *f.* skladnost, die Congruenz, Znid.

kongruénten, *ina, adj.* skláden, congruent, Cig. (T.).

konica, *f.* 1) die Spitze, Cig. (T.), DZ, Erj. (Min.), Gor.-Mik.; die Messer Spitze, Bes.; —

konéni hrustanec med rebri, der Schwertfortsatz, Erj. (Som.); — 2) = končica, končnica, C.

koničast, *adj.* spizig, Erj. (Torb.); lisičji ušesi sta koničasti, Vrt.

kóničen, *adj.* conisch, kegelförmig, Cig. (T.).

kónj, *kónja*, *m.* 1) das Pferd; vozni, vprežni k., das Zugpferd, Cig.; priročni, odročni k., das links, rechts gehende Pferd, Z.; k. pod sedlo, das Sattelpferd, Mur., Cig.; k. kraj ruda, das Pferd neben dem Sattelpferde, Mur., Cig.; vnanji k., Cig.; k. na vojko, k. kraj vojke, das vordere Pferd links, rechts beim Biergeßpann, Mur., Cig.; ježni k., das Reitpferd, Cig., Jan.; področni k., das Handpferd (das dem Reiter nachgeführt wird), Cig., Jan.; tovorni k., das Saumpferd, Cig., Jan.; na konju, zu Pferde; na konju biti, alle Schwierigkeiten überwunden haben; zdaj sem na konju; možen kakor konj; dela kakor konj; ni ne na konja ne na osla = es ist weder gehauen noch gestochen, Cig.; — 2) verschiedene Vorrichtungen; k. na ognjišču, der Feuerbock, Cig.; — strojarski k., der Galzbock, Cig.; — der bewegliche Futtertrog vor den Wirtschaftshäusern, C.; — das obere Gestell einer Weipresse, St.-C.; — = bik, loceni, der Hebenbogen, Cig., C.; — der Hammer an der Thüre, Cig.; — der Hestelhafen, C.; — konji, die Dachsparren, Kras-Erj. (Torb.); — der Büchel an einem Holzstamme, Cig.; les po konju cepiti, Cig.; — der Pferdeattel (sella equina) (anatom.), V.-Cig.; — 3) povodni k., das Flußpferd (hippopotamus amphibius), Jan., C., Erj. (Z.); — 4) die Akelei (aquilegia sp.), vas Soča-Erj. (Torb.); — rusi konj, die Stechpalme (ilex aquifolium), Stara Gora/pri Gorici-Erj. (Torb.).

konjáč, *m.* 1) der Pferdewech, C., Z.; — 2) der Wagenmeister, der Abdecker, Cig., C., Nor.-ZgD., Notr.

konjačija, *f.* die Behausung des Abdeckers, V.-Cig.

konjačka, *f.* die Wagenmeisterin, Notr.

konják, *m.* 1) der Pferde stall, Cig., Jan., C.; iskri konji so jim stali v konjaku, Zr.; le urno zapri kobilo v konjak, Levst. (Zb. sp.); — 2) der Pferdehufnagel, Tolm.-Štek. (Let.).

konjánik, *m.* der Reiter, Habd.-Mik., Mur.

konjáníštvo, *n.* die Reiterei, kajk.-Valj. (Rad).

konjár, *rja, m.* 1) der Roßhirt, der Pferdewech, der Pferdefuhrmann, vzh.St.; — 2) der Pferdehändler, Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad); — 3) eine Art Schnitnagel, Kr.-Valj. (Rad).

konjára, *f.* die Pferde für Pferde, Cig.

konjárček, *ška, m.* der Pferdejunge, Cig.

konjarica, *f.* 1) die Roßhirtin, Valj. (Rad); — 2) das Weib des Roßhändlers, Valj. (Rad).

konjára, *f.* die Pferde für Pferde, Cig.

konjárček, *ška, m.* der Pferdejunge, Cig.

konjarica, *f.* 1) die Roßhirtin, Valj. (Rad); — 2) das Weib des Roßhändlers, Valj. (Rad).

konjarjina, *f.* = konjarstvo, Cig.

konjarina, *f.* das Mittgeld, C.

konjáriiti, *árim, vb. impf.* den Pferdehandel betreiben, Mur., Cig., Jan.

konjárjenje, *n.* das Verreiben des Pferde handels, *Mur.*, *Cig.*
 konjárnica, *f.* der Pferde stall (s. B. eines Pferdehändlers), *Cig.*; der Marktall, *Mur.*
 konjárstvo, *n.* der Pferdehandel, *Cig.*, *Jan.*
 konjásčnica, *f.* die Behauung des Abdeckers, *Cig.*
 konjásstvo, *n.* das Abdeckergerwebe, *Cig.*
 kónjecelj, *clja*, *m.* = koniec 2), kobilica, die Heuschrecke, *Zil.-Jarn.* (Rok.), *Bes.*, *KrGora.*
 kónjecer, *rja*, *m.* die Heuschrecke, *Tolm.-Strek.* (Let.).
 kónjče, *eta*, *n.* dem. konj, das Pferdchen.
 kónjčar, *rja*, *m.* = slegur, der Steindröbel, *GBrda.*
 kónjec, *njca*, *m.* dem. konj; 1) das Pferdchen; lesen k., *Zv.*; — der Gaul, *Zil.*, *Jarn.* (Rok.); — 2) = kobilica, die Heuschrecke, *C.*
 konjedir, *déra*, *m.* = konjederec, *Jan.*
 konjederec, *rea*, *m.* der Abdecker, der Schinder.
 konjedërka, *f.* die Abdeckersfrau, die Abdeckerin.
 konjedërnica, *f.* die Abdeckerei, das Schinderhaus, *Cig.*, *Jan.*, *DZ.*
 konjedërski, *adj.* Abdecker-, Schinder-
 konjedërstvo, *n.* das Abdeckerhandwerk, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*
 konjedir-, *po*gl. konjederec.
 konjegriz, *griza*, *m.* die Cichorie (cichorium), *C.*
 konjek, *njka*, *m.* dem. konj; das Pferdchen, *Valj.* (Rad); kónjek, *Mur.*
 konjekòv, *kóva*, *m.* der Hufschmied, *Levst.* (Zb. sp.).
 konjenik, *m.* = konjik, *Mur.*, *Jan.*, *vzhSt.*
 konjeništo, *n.* = konjisto, *Mur.*, *DZ.*
 konjeršja, *f.* die Pferde zucht, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*
 konjeršjec, *jea*, *m.* der Pferdezüchter, *nk.*
 konjeršjski, *adj.* die Pferde zucht betreffend, *nk.*
 konjčtina, *f.* das Pferdefleisch, *C.*
 konjevina, *f.* die Pferdehaut, *Jarn.*
 konjevládnik, *m.* der Pferdeleuter, *Cig.*
 konjic, *m.* das Hölzlein, *Valj.* (Rad).
 konjica, *f.* das Reiterheer, die Cavallerie, *Npes.-Cig.*, *Jan.*, *nk.*; kónjica, *Nov.*; (nam. konjica).
 konjiceelj, *clja*, *m.* das Hölzlein, *Valj.* (Rad).
 konjič, *ica*, *m.* dem. konj; 1) das Hölzlein; — der Springer (im Schachspiel), *Cig.*, *Jan.*; — 2) die Heuschrecke, *Mur.*, *Jan.*, *C.*; — 3) der Hästfolben der Heuer, *V.-Cig.*; — 4) = bik, ločenj, die Vogenerbe, die Tuderbe, *C.*, *St.-Z.*; — 5) der Streichbaum am Weibhuhle, *Jan.* (H.); — 6) der Hestelafen, k. in kobilica = dedec in babica, *SlGor.-C.*; — das Spinnpulschäcken, *C.*; — 7) morski k., das gemeine Seeperdchen (hippocampus brevisrostris), *Erj.* (Z.); — 8) neka užitna goba, *C.*, *Glas.*
 konjiček, *čka*, *m.* dem. konjič; 1) das Hölzlein; — 2) die Heuschrecke; kobilice in konjički so veselo žrčali in drgali, *Glas.*
 konjičkati se, am se, *vb. impf.* pastirska igra, *vzhSt.-Vest.* I, 126., *Pjk.* (Črt. 131.).
 kónjik, *m.* der Soldat zu Pferde, der Reiter, der Cavallerist; (nam. konjnik, *Met.*, *Levst.* (Rok.)).
 konjina, *f.* 1) das Pferdefleisch, *Cig.*; die Pferdehaut, *Mur.*, *Cig.*; — duh po konjini,

der Pferdegeruch, *Cig.*; — 2) = slabo seno, konjsko seno, *Razdrto-Erj.* (Torb.).
 konjiški, *adj.* Reiter, Cavallerie; (nam. konjníski).
 konjístvo, *n.* die Cavallerie; (nam. konjnístvo).
 kónjka, *f.* neka smokva, *Ipav.-Erj.* (Torb.).
 konjnik, *m.* = konjik, *Met.*, *Levst.* (Rok.).
 kónjski, *adj.* Pferde, Hols; konjsko meso; konjski zdravnik, der Curtschmied, *Jan.*
 konjskonòg, *nóga*, *adj.* pierdesüßig, *Cig.*
 kónjstvo, *n.* das Pferdeweien, *Cig.*
 kónjščak, *m.* 1) der Pferdehut; — 2) der Hufnagel, *Z.*; — 3) die Holskastanie, *C.*; — 4) die größte Gattung Nisolen, *C.*; — 5) = konjščica, die Holspflaume, *C.*
 kónjščica, *f.* die Holspflaume, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Valj.* (Rad).
 kónjščina, *f.* das Pferdefleisch, *Mur.-Cig.*, *C.*
 konjugácija, *f.* sprega, d. Conjugation (gramm.); — (bot.), *Tuš.* (B.).
 konjúh, *m.* 1) der Pferde knecht, *Levst.* (Zb. sp.); (po drugih slovan. jez.?) — 2) = slegur, *GBrda*; prim. konjčar.
 konjúnica, *f.* der Pferde stall, *Jan.*, *Levst.* (Nauk).
 konkordát, *m.* pogodba med papežem in državo, das Concordat.
 konkretén, *tna*, *adj.* stvaren, concret, *Cig.* (T.), *nk.*
 konkúrs, *m.* natečaj, stečaj, der Concours (der Gläubiger, der Bewerber), *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; tudi: konkurz, *nk.*
 konkúrsen, *sna*, *adj.* Concours-, *Jan.*, *nk.*; (-zen, *Cig.*, *DZ.*).
 kónoba, *f.* = kanoba, der Keller, *Meg.*, *Kras-Erj.* (Torb.), *Bes.*; — prim. srlat. canaba, canava, Keller, *Mik.* (Et.).
 konobár, *rja*, *m.* = kletar, *Meg.*
 konoid, *m.* ein fegeartiger Körper, das Conoid (math.), *Cig.* (T.).
 konòp, *ópa*, *m.* der Strick, *Habd.-Mik.*, *Guts.*, *Jan.*, *C.*, *Pivka-Mik.*, *Polžane(Istria)-Erj.* (Torb.), *nk.*
 konopár, *rja*, *m.* der Seiler, *Cig.*
 konópec, *pea*, *m.* dem. konop; der Strick, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; redovno obleko prepasati s konopcem, *Cv.*
 konópén, *pna*, *adj.* Hauf-, *Dict.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Dol.*; konopno lišje, *Pirc*; konopna zrna, *Tuš.* (R.); konopno platno, *Dol.*
 konòpje, *n.* coll. Stricke, Tane, *Jan.*, *C.*
 konòpka, *f.* der Grünling (coecothaustes chloris), *Frey.* (F.).
 konòplja, *f.* der Hanf (cannabis sativa); die Haufstaude; k. semenica, samica, črnica, samorasna k., der weibliche Hanf, *Cig.*; k. belica, ploskovnica, der männliche Hanf, *Cig.*; *pl.* konoplje, der Hanf; konoplje vreti, den Hanf queren, *Cig.*; gospodar, kakor pes v konopljah, *Npreg.-Mur.*; — konoplja (coll.) = konoplje, *Gor.*
 konopljár, *rja*, *m.* der Zeißig, *C.*
 konopljén, *adj.* häufen, Hauf; konopljeno zrno, *Guts.*, *St.*

konopljénka, *f.* 1) butarica iz obeljenih, suhah stebel konopljenih, s katerimi si sve-tujo, *BlKr.*; — 2) der Hänfling (*tingilla can-nabina*), *Mur.*, *Cig.*, *Kr.-Valj.* (*Rad.*).

konopljica, *f.* dem. 1) konoplja; — 2) = konopna preja. *C.*; — 3) bela k., die Wind-blume (*anemone nemorosa*), *Cig.*, *Medv.* (*Rok.*); rumena k., die rautenförmige Wind-blume (*an. ranunculoides*), *Medv.* (*Rok.*).

konopljika, *f.* 1) die Hanfflaube, *Mur.*, *Cig.*, *C.*, *Nor.-Mik.*, *Vrtov.* — 2) der Meidich-baum (*vítex agnus castus*), *Cig.*, *C.*, *Čres-Evj.* (*Torbj.*); (*hs.*).

konopljina, *f.* die Hanfleinwand, *Mur.*, *C.*; uganka: izpod pečine v jelovino, iz jelo-vine v konopljino (= moka v mlinu, ki se v vreče deva), *južhŠt.*

konopljinsčica, *f.* der Hohlzahn (*galeopsis cannabina*), *C.*

konopljšiče, *n.* ein Hanfacker nach der Ernte.

konopljšičica, *f.* der Hänfling (*tingilla can-nabina*), *Cig.*, *Frey.* (*F.*); laška k., der Ci-tronenjinf, *Cig.*, *Frey.* (*F.*).

konopnĕn, *adj.* = konopljen, *Jan.*

konopnica, *f.* 1) das Hanfwächs, *Cig.*, *Jan.*; — 2) die Zahnwurz (*dentaria*), *Cig.*, *Robič* (*NKol.*); — tudi: die Windblume (*anemone nemorosa*), *Z.*, *DŠr.*; — 3) die Schnatter-ente (*anas strepera*), *Cig.*

konopnik, *m.* = konopljak, *Cig.*

konopnina, *f.* = konopljina, *Jan.*; vrvar dela iz konopnine vrvi, *Ravn.* (*Abc.*).

konopnják, *m.* = konopljšičica, *Frey.* (*F.*).

konserva, *f.* tako pripravljena jed, da se dolgo drži, die Conserve: divjinska k., die Wild-bretconserve, *DZkr.*

konservativen, *vna*, *adj.* ohranitev pospe-šujoč, *conservativ*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

konservátor, *rja*, *m.* ohranjevavec, der Con-servator.

konservatorij, *m.* glasbeno učilišče, das Con-servatorium.

konsistorij, *m.* = konsistorij, *Cig.*

konsonánt, *m.* soglasnik, der Consonant.

konsoreij, *m.* združba v kako podjetje, das Confortium.

konstatováti, *ŕjem*, *vb.* *impf.* istinitost izre-kati, constatieren, *Cig.* (*T.*), *nk.*

konstelácija, *f.* stanje zvezd, die Constella-tion (*astr.*), *Cig.* (*T.*); = stanje, razmere, *nk.*

kónta, *f.* eine Vertiefung zwischen dem Maff-gelein, die Aelshentluft, der Bergstefel, *V.-Cig.*, *Jan.*; iskati srebrne rude po planinskih kon-tah, *Glas.*; — prim. it. cunetta, Wasser-graben, *C.* (?)

kontár, *m.* — povodec, die Pferdehalter, *C.*, *vžhŠt.*; — iz *mad.*, *C.*

kontĕnt, *adj.* *indecl.* — zadovoljen; — iz it. contento.

kontinent, *m.* celina, der Continent.

kontinentáln, *lna*, *adj.* celinski, Continentál, *Jan.*, *nk.*

kontrabánt, *m.* der Contrabañt, verbotener Schleichhandel.

kontrabántar, *rja*, *m.* der Schleichhändler.

kontrabás, *m.* der Contrabañs, *Cig.*

kontrást, *m.* nasprotje, der Contrast, *Cig.* (*T.*).

kontrĕga, *f.* der Zeffel, *Kras.*; — prim. katriga.

kontribúcija, *f.* die Brandbeschagnng, die Con-tribution, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

kontrola, *f.* prigled, die Controle.

kontrolník, *m.* = kontrolor, *Cig.*

kontrolör, *rja*, *m.* priglednik, der Controlo-r.

kontrolováti, *ŕjem*, *vb.* *impf.* prigledovati, controlieren, *Jan.*, *nk.*

kontrolstvo, *n.* das Controlwesen, *Cig.*

kontumácija, *f.* die Absperrung gegen an-stehende Krankheiten, die Contumaz, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

kontumácijski, *adj.* Contumaz: kontuma-cijska služba, *DZ.*

kontumáčnica, *f.* die Contumazanstalt, *DZ.*

kónva, *f.* die Kanne, *Jan.*, *DZ.*; — prim. češ. konev.

konvĕncija, *f.* dogovor, die Convention.

konvĕncijski, *adj.* Conventions: konvencijski (-ijski) denar, *Cel.* (*Ar.*).

kontuš, *m.* eine Art weibl. Oberleid, *Notr.-Levt.* (*Rok.*), *Vest. I. 61.*; — prim. bav. kantusch; iz tur. kontoš, *Mik.* (*Et.*).

konvergĕncija, *f.* stičnost, die Convergenz (*math.*), *Cig.* (*T.*).

konzistorijáln, *lna*, *adj.* Conſistorial, *Cig.*, *nk.*

konzistorij, *m.* = konsistorij, duhovno sveto-vavstvo (papeževno, škofovsko), das Conſistorium, *Cig.*, *nk.*

kónzul, *m.* nekaj: ljudovladni oblastnik, zdaj: uradnik, izvoljen od državne oblasti v var-stvo domače trgovine v tujih krajih, der Consul, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; glavni k., der General-consul, *DZ.*; namestni k., die Viceconsul, *DZ.*

konzulat, *m.* konzulstvo, das Consulat.

konzulski, *adj.* Consulár: k. opravnik, urad-nik, der Consularagent, der Consularbeamte, *DZ.*

konzulstven, *stvena*, *adj.* Consulát, Conſu-lar: konzulstvena oblast, die Consulatsbe-hörde, *DZ.*

konzulstvo, *n.* die Consulwürde, das Con-sulat, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

koodináta, *f.* die Coordinate (*math.*), *Cig.* (*T.*).

1. **kóp**, *kópa*, *m.* = kop, der Schopf, *Guts.*, *Javn.*, *Mur.*, *Cig.*; der Hühnerschopf, *C.*; kopi na ženski glavi, *Nor.*; — k. kake gore, der Gipfel, die Bergspitze, *Guts.*, *Cig.*

2. **kop**, *m.* ein Grabwerkzeug, die Spade: rov-nica je zelezen, ozek kop, *Kamnik* (*Gor.*).

3. **kop**, *m.* die Hüfte, *Z.*; — pogl. kolp, kolk.

1. **kóp**, *i. f.* das Behauen (3. B. des Wein-gartens): prva, druga k., die erste, zweite Spade (*Spa*); trda k., *južhŠt.*; o kopi, zur Spauzeit.

2. **kop**, *f.* die Stange, *Z.*

1. **kópa**, *f.* 1) der Schöber, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; proso v kope devati, na kopo metati, *Dol.*, *Gor.*; — das Schod, *Cel.* (*Ar.*); kopa = 60 snopov; — 2) der Rohlenmeiler, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *Gor.*; kopa gori, *Gor.*; — 3) der Bergspiegel, *Cig.* (*T.*); der Bergspieß, *Jan.*, *Št.*:

- 4) die Haufwolke (cumulus). *Cig. (T.):* vrhovi so se zakrili v bele kope, *Glas.:* sive kope oblakov. *IjZr.:* — 5) die Schär, *Jan.;* k. vojakov. *C.:* — 6) kopa lešnikov. orehov i. t. d. = štirje lešniki, orehi i. t. d., t. j. trije skupaj in eden vrhu njih. *Mur., Gor., Dol.:* daj mi kopo orehov. *Kr.-Valj. (Rad).*
2. **kópa**, *f.* der Schopf, *Jan.:* — prim. kop m.
3. **kópa**, *f.* 1) der Badetrog (?): otroka devati v kopo, *Let.:* — 2) der Hohlziegel, *C., Rež.-Baud.*
- kopáč**, *m.* 1) delavec, ki kopa, n. pr. v vinogradu. der Gräber, der Hauer: — 2) der Schürhafen, *Cig., C., Kras-Erj. (Torb.):* — 3) = der zweizackige Misthafen, *Cig., Ravn. (Abc)-Valj. (Rad).*
- kopáča**, *f.* 1) = kopáč 2), der Schürhafen, *Kras-Erj. (Torb.):* — 2) die Haugabel, die zweizackige Haue, der Karj, *Mur., Cig., Jan., C.:* — der (zweizackige) Misthafen, *Cig., Notr., Dol.*
- kopáčica**, *f.* 1) die Gräberin, die Hauerin: — 2) = kopača 2). *Cig., C.:* — eine Haue mit schmalerem, länglichem Eisen, *Dol., Bl-Kr.:* — 3) der Hüflattich (tussilago tartara). *Kapele pri Brežicah-Erj. (Torb.).*
- kopáčina**, *f.* ein Acker, der mit der Haue bearbeitet wird, *C.:* bajtica in malo kopáčin na hribu boljšega kruha možu dati ne more. *Slom.*
- kopál**, *m.* neka strjena smola, der Kopal.
- kopálen**, *ina*, *adj.* Bades: kopálna soba, das Badezimmer, *Levst. (Pril.).*
- kopališče**, *n.* der Badesplatz, der Badeort: v kopališča najžupan odkaže taka mesta. koder ni opasnosti, *Levst. (Nauk):* die Schwemme, *Cig., Jan., DZ.:* — die Badesanstalt, *Cig., Jan., C.*
- kopališčen**, *ščna*, *adj.* zur Badesanstalt gehörig: kopališčna sobana, der Curjalon, *Zora.*
- kopálnica**, *f.* das Badezimmer, *Cig., DZ., Levst. (Pril.).*
1. **kopálnik**, *m.* = kopališče. *Cig.*
2. **kopálnik**, *m.* = kopanka, 2. kopanec, *V.-Cig.*
- kopálo**, *n.* das Grabwerkzeug, *Mur., Cig., Jan.:* — der Schürhafen, *Cig.*
- kopálov**, *adj.* Kopal: kopalovo drevo, der Kopalbaum, *Cig.:* kopalova smola, *Tuš. (B.).*
- kopánčev**, *adj.* von grobgemahlenem Weizen: kopánčeva kaša, *Vod. (Ižb. sp.).*
1. **kopánec**, *nca*, *m.* der Schober (Garben), *Jan.:* — prim. kopa.
2. **kopánec**, *nca*, *m.* 1) grobgemahlener Weizen, Grütze, *V.-Cig.:* — 2) ämrlji kopanci, ki imajo v tleh gnezdo, *Mik.*
- kopánina**, *f.* 1) eine aufgebogene Fläche, das Gerent, *C.:* — 2) kopanine, das Berggutt, Fossilien, Mineralien, *Cig., Jan., Cig. (T.). C., nk.*
- kopánja**, *f.* der Badetrog, der Trog, *Mur., St., Cig., Jan., ogr.-C.:* k. za kopanje svinj. *vzhSt.:* — der Löschtrog, *V.-Cig., M.:* — der Badetrog, *vzhSt.:* — ein Kasten aus einem

- Baumstamm ausgehehlt, *C.:* — die äußere Muschelschale, die Kastanienchale, u. dgl., *Mur., C.:* — die Muschelschale, *Jan., vzhSt.:* — eine stark ausgehehnte Stelle der Straße, *C.*
1. **kopánje**, *n.* 1) das Graben, das Hauen; k. rude, der Bergbau, *Cig. (T.):* — 2) der Neubruch, *M.*
2. **kopánje**, *n.* das Baden: — gnati konje na kopanje.
- kopánjeje**, *n.* coll. Kastanien-, Muschelschalen u. dgl., *Mur., C.:* — prim. kopanja.
- kopánjica**, *f.* dem. kopanja. das Trögchen, *C.*
- kopánka**, *f.* grobgemahlener Weizen (Grütze), *V.-Cig.*
- kopár**, *rja*, *m.* der Weiterköhler, *Cig.*
1. **kópast**, *adj.* = čopast, *Mur., Jan.;* kopasta kura, *C.*
2. **kópast**, *adj.* schoberförmig, haufenförmig: kopasti oblaki, Haufenvolken, *Jes., vzhSt., C.*
- kopáš**, *m.* ein Thier mit einem Schopf, *C.*
- kopáščina**, *f.* das Haugeld, *Jan.*
- kopáški**, *adj.* Haner: cestno kopaško orodje. das Straßenschanzzeug, *Levst. (Cest.).*
- kopát**, *áta*, *adj.* gehäuft voll, gegupft voll, *Jan., Ziljska dol.-C.*
1. **kópati**, *kópljem*, *ino:* kopáti, pám, *vb. impf.* graben, hauen; jamo k., eine Grube graben; rudo k. nach Erz graben: pod rudo k., das Erz unterfahren, *Cig.:* kopan, fossil, *Cig., Jan., Cig. (T.):* kopani ogelji, die Steinohle, *Cig. (T.):* začeti k. v vinogradu, die Wein-gartthauarbeit beginnen: — höhlen, *C.:* — beseda mi v srce koplje, verwundet mir das Herz, *C.:* — k. si skrbi na glavo, sich Sorgen bereiten, *C.:* kaj si take dolžnosti na glavo kopljete? *Jap. (Prid.).*
2. **kópati**, *pam*, *pljem*, *vb. impf.* baden: otroka konje k.: dež me je kopal, der Regen hat mich gewaschen, *C.:* — k. se. (sich) baden; v mrzli: gorki vodi se k.
- kópati se**, *ám se*, *vb. impf.* = kopiciti se: oblak se za oblakom kopa, *Vrtov. (Vin.).*
- kopáva**, *f.* = kompava, *Z., Rib.-Mik.*
1. **kópavec**, *vca*, *m.* der etwas gräbt, der Gräber, *Jarn., Jan., M.*
2. **kópavec**, *vca*, *m.* der Badegast, *Cig., C.*
- kopávje**, *n.* coll. Disteln: trnje in kopávje. *Cv.:* — prim. kopava.
1. **kopávka**, *f.* die Gräberin, *Cig.*
2. **kopávka**, *f.* weiblicher Badegast, *Jan.*
- kópčea**, *f.* die Schnalle, *Mur., Cig., Jan.:* die Schliesse, die Heftel, *Cig., C.:* — tudi hs.
- kópčear**, *rja*, *m.* 1) der Heftelmacher, *Cig.;* der Schnallenmacher, *Z.*
1. **kópčáti**, *ám*, *vb. impf.* 1) schnallen, koppeln, *Cig., Jan.:* — 2) treten: petelin kópča k. koš, *Cig., Kr.:* — 3) k. se. sich paaren, sich begatten (von Vögeln), *Cig., Kr.*
2. **kópčáti**, *am*, *vb. impf.* izbivati, n. pr. orehe v kópi. *GBrda:* — prim. kopicljati.
- kópčica**, *f.* dem. kópča; kleine Schnalle, die Heftel, *Cig., C., DZ., Navr. (Let.), BlKr.;* die Buchstüchse, *C.:* — pl. kópčice = baba in dedec, die Heftel, *BlKr.*
- kópčíti**, *kópčím*, *vb. impf.* häupfen, *C.*

kópce, pca, *m.* = kopač, *C.*

kópel, pēli, *f.* das Bad; mrzla, gorka k.; suha k., das Dampfbad, *Z., C.*; = parna k., *Cig., Jan., nk.*; škropilna (krop-) k., das Douchebad, *Cig., DZ.*; = k. pod curek, *Levst./Pril.*; = k. na škrop, *južhŠt.*; grezna k., das Schlammbad, *Cig. (T.)*; rudninska k., das Mineralbad, *Cig.*; — tudi: kópel, *g.* kópeli, *Met.*; kópel, *ogr., kajk.-Valj. (Rad).*

kópela, *f.* = kopel, *Dict., Hip., Mur., C., Mik.*

kópelen, lna, *adj.* Bades, *Cig.*; kopelna obleka, der Badeanzug, *Cig.*; kopelno poslopje, *Vrt.*

kopelčar, rja, *m.* = kopelnik, (kopličar) *vžhŠt.*; (po zgledu besede: topličar?).

kopētnica, *f.* 1) das Badezimmer, *Cig., Jan.*; — 2) die Badewanne, *Mur.*

kopētnik, *m.* der Badegeist, *Cig.*

kopētnina, *f.* das Badegeld, die Badetaxe, *Cig., C.*

kopētski, *adj.* = kopelen, *Cig.*

1. kōpen, pna, *adj.* 1) schneelos, vom Schnee befreit; po kopnem, an Stellen, wo der Schnee bereits weggeschmolzen ist, *Mur., M.*; — 2) kopno, das trockene Land (*opp.* morje), *Cig., Jan., Cig. (T.), Prip.-Mik.*; gospodar kopnega in morja, *M.*

2. kōpen, pna, *adj.* zum Haaren gehörig: kopna motika, *C.*

kōper, pra, *m.* der Dill oder das Gurkenkraut (anethum graveolens), *Habd., Dict.-Mik., Mur., Cig., Jan., Tuš. (R.), Dalm., ogr.-Valj. (Rad).*; tudi: die Kamille, *vžhŠt.-C.*; ali: die Bäurwurz (meum athamanticum), *Bohinj.-Medv. (Rok.).*

kopēta, *f.* die Hädie, *Dol.*; kopeti (kōpeti) iztegniti = poginiti, *Jurč.*; — prim. kompeta, it. gambetta.

kopēti, im, *vb. impf.* muckeln, muffig werden: (o moki, kruhu, senu, zitu), *C., Mik., Lašče-Levst. (Rok.) južhŠt.*

1. kōpica, *f.* 1) der Garben-, Stroh- oder Heuhaufen, der Schober; na kopico se mečejo, kadar žito mencajo (manejo), *južhŠt.*; — der Haufe; k. opek, ein Stoß Ziegel, *C.*; živa k. = k. ljudi, n. pr. otrok, *južhŠt.*; — kopice delati, Wurzelbäume schlagen, *C.*; — 2) der Bergapfel: po gorskih kopicah lesketale so se bele cerkvice, *Slovan.*; — 3) der Megel, *Šol.*; — prim. 1. kopa.

2. kōpica, *f.* 1) die Sohle, *Guts.*; (kopice), neke dolge ženske nogavice, *BKv.*; — 2) der Avingelbeutel, *C.*; — 3) der Abiay am Schuh, *Bolc-Erj. (Torb.)*; — prim. kopitce, *C. (?)*

3. kōpica, *f.* dem. 2. kopa, das Schöpfchen, *Jan.*; der Mühnerichopf, *C.*

4. kōpica, *f.* zelazo, na katero je nasajen mlinski kamen, *Dol.*; — prim. 2. kop f.

kopieljati, am, *vb. impf.* — z debelimi lesniki (izbijati) kopice lesnikov izbijati (igra), *Kr.*

kopič, iča, *m.* 1) die Garbe, *Meg., Dict., C.*; — 2) = kōpica, der Schober, *C., Nov.*; — kōpič, iča, kōpica slame naložene okrog močnega kola, *Dol., južhŠt.*

kopičast, *adj.* schoberförmig; tegelförmig, *Cig. (L.).*

kopičati, am, *vb. impf.* = kopititi: aufhäufen, *Mur.*

kopičenje, *n.* das Anhäufen; — die Cumulation, *Cig., M.*

kopičišče, *n.* das Ackerbeet, auf dem die Garbenhöher gestanden, *vžhŠt.-C.*

kopičiti, ičim, *vb. impf.* häufen an, aufhäufen, türmen; k. se, sich an-, aufhäufen, sich türmen; oblaki se kopičijo, *C.*; morje, valovje se kopiči, die Wellen türmen sich, *Cig., C.*; — delo se mi kopiči.

kopičkati se, am se, *vb. impf.* Wurzelbäume schlagen, *C.*

kōpija, *f.* prepis, die Copie.

kopijče, *n.* dem. kopje; die Lanzette, *Mur., Cig.*

kōpika, *f.* der Enterbafen, *Jan. (H.).*

kōpilo, *n.* das Castriermesser, *Cig., C.*

kōpina, *f.* die Brombeerstaube (rubus fruticosus), *Mur., Cig., Jan., C., Dol., južhŠt.*; rdeča k. = malina, der Himbeerstrauch, *C.*

kōpinjāča, *f.* die Brombeere, *BKv.*

kōpinjak, *m.* der Brombeerstrauch, *Tuš. (R.).*

kōpinje, *n.* das Brombeergetränk, *Mur., Cig., Jan., ogr.-Let., vžhŠt.*; igle, zbadne, kak kopinje, *Danj. (Posv. p.).*

kōpinovka, *f.* die Brombeerstaube, *C.*

kōpinsčnica, *f.* die Brombeere, *Mur., C., južhŠt.*

kōpir, rja, *m.* = 1. kōpica 1), *C.*

kōpirnica, *f.* = 1. kōpica 1); zažgo kopirnico (kopico, grmado) suhljadi, *Navr. (Let.).*

kōpiščar, rja, *m.* der Kohlenbrenner, *SN.*

kōpišče, *n.* 1) die Kohlenmeilerstätte, *Mur., Cig., Jan., Met., Gor.*; — 2) kraj, kjer žito (ali tudi seno) v kope skladajo, *Štrek., Notr., vžhŠt.*

kōpiščen, ščna, *adj.* zur Kohlenmeilerstätte gehörig: kōpiščno oglje, *Gor.*

kōpitar, rja, *m.* 1) der Weitenhneider, *Mur., Cig., Jan., Štrek.*; — 2) kopitarij, die Einhufer (solidungula), *Cig. (T.), Erj. (Z.).*

kōpitast, *adj.* 1) behuft, *Cig.*; — 2) huförmig.

kōpitati, am, *vb. impf.* 1) mit dem Hufe stampfen, *C., Zora.*; — 2) ausschlagen (von Pferden), *C.*; — mit den Füßen um sich schlagen, *Kras-Levst. (Rok.).*; — zappeln: riba na suhem kopita, *Z.*; — tudi: kopitati, *Dol.*

kōpitce, *n.* dem. kopito: 1) fleiner Leisten; — fleiner Huf; — 2) das Pistolenhäftchen, *C.*; — 3) die Fußsohle, *C. (?)*; prim. 2. kōpica.

kōpitec, tea, *m.* die Sohle, *Jan.*; (der Pantoffel, *Guts. ?*); pogl. kopitce 3).

kōpitén, ina, *adj.* 1) huf-, Leisten-, Kolben; (mož kopitni = črevljar, *Preš.*); — 2) hufig, *Cig., Jan.*

1. kōpiti, im, *vb. impf.* verjähnen, castrieren, *Meg., Mur., Cig., Jan.*; kopljen junček, *vžhŠt.*

2. kōpiti, im, *vb. impf.* Schober machen, *Cig.*; — = stavkati: Za Injico snopje se kopí, *Vod. (Pes.).*

3. kōpiti se, um se, *vb. impf.* = kopeti, muffig werden, muckeln, *C.*; seno se kopi, das Heu dampft, *Jan., Mik.*

kōpititi, im, *vb. impf.* 1) mit den Hufen stampfen, *Cig., C.*; — 2) k. se: konju se

sneĝ kopiti = prijema se spodaj kopiti, *Cig., južhŠt.*

kopitljáček, čka, *m.* = majhen otrok, ki z nogami kopitlja. *Vrt.*

kopitljati, am. *vb. impf.* mit den Füßchen herumtschlagen, *Rib.-M., Vrt., Lašče-Lerst. (Rok).*

kopitnat, *adj.* 1) hüßig, *Jan. (II.);* — 2) k. sneĝ, ki se rad kopiti, *Z.*

kopitnik, *m.* 1) der Einhufer, *Cig.;* — 2) die europäische Haselwurz (asarum europaeum), *Cig., Jan., Tuš. (R.);* tudi: die Hundelrebe (glechoma hederacea), *C., Medv. (Rok.).*

kopitnjak, *m.* das Messer, *C.*

kopito, *n.* 1) der Huf, die ungepaltene Klau; stisnjeno k., der Hufswang, *DZ.;* trdega kopita, harthufig, *Cig.;* — dobro mi je kopito trebil, er hat mich tüchtig gejagt, *C.;* — 2) der Reifen; — kopita pobrati, sich davon machen; pobrati šila in kopita ter oditi, seine sieben Sachen zusammenpacken und fortgehen; moč starega kopita, ein Mann von altem Schrot; po starem kopitu, nach alter Manier, nach dem alten Schlage; vsi so po enem kopitu, sie sind alle über einen Reifen geschlagen, *Cig.;* vse po enem kopitu, alles nach einer Façon; — 3) der Gewehrkolben, *Cig., Jan.;* — 4) der Bodenstock eines Korbes (bei den Korbflechtern), *Cig.;* — 5) der Döbster, der Kürbister, *C.*

kopitovec, vca, *m.* der Einhufer, *Jan., C.*

kopjanik, *m.* der Pfeilträger, der Lanzenknecht, *Habd.-Mik., Cig., Jan., Cig. (T.), Levst. (Zb. sp.).*

kopjár, rja, *m.* 1) der Speermacher, *Cig.;* — 2) = kopjanik, *Cig., Jan.*

kopjast, *adj.* spießförmig, lanzenförmig, *Cig., Jan.;* suličast ali k. list, *Tuš. (B.).*

kopjás, *m.* 1) der Lanzenträger, *Mur., Mik.;* — 2) der Jahmenträger bei Hochzeiten, *C., vzhŠt.*

kopjĕ, *n.* 1) die Lanze, der Speiß, *Habd., Meg., Alas., Dict., Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Dahm., Krelj;* metalno k., der Wurfspeiß, *Cig.;* — 2) die Hochzeitssahne, *C.*

kopjemčec, čca, *m.* der Speerwerfer, *Sol.*

kopjemĕt, mĕta, *m.* das Speerwerfen, *Sol.*

kopjenik, *m.* = kopjanik, *Cig., Jan.*

kopjenšec, sca, *m.* kopjanik, *Cig., Jan.*

kopjice, *n.*, *Cig.,* pogl. kopijice.

kopjísĕce, *n.* der Lanzenknecht, *Cig., Jan.*

kópka, *f.* = kopje 1), *Mur.*

kópkatí, am. *vb. impf.* in kleinen Theilen herausgraben, grubeln, *Cig.*

kopljĕnec, nca, *m.* der Verschnittene, *Cig., Jan.*

1. **kopljenik**, *m.* = kopljenec, *Mur.*

2. **kopljenik**, *m.* = mernik, *M., Nov.,* pogl. kupljenik.

kopljĕnje, *n.* das Verschneiden, das Entmanen, *Cig.*

kopnĕn, *adj.* Continental-, *Cig. (T.).*

kopnĕnje, *n.* das Anstihauen, das Schmelzen (deš Schneß).

kopnĕti, im. *vb. impf.* schmelzen, zergehen (vom Schnee); sneĝ kopni: — srce mu kopni, er wird muthlos, *Cig., C.*

kopnica, *f.* eine schneeförmige Fläche, *Jan.*

kopnina, *f.* eine schneeförmige Fläche, *Cig., C.*

kópnja, *f.* = kop, die Haarbeit, *Cig., Jan.*

kopnjáčina, *f.* = kopnina, *C.*

kopnóta, *f.* = kopnina, *Jan.*

kopnozĕmljski, *adj.* festländisch: kopnozemljsko vodovje, Landgewässer, *Jes.*

kópce, *m.* 1) der Fenchel (foeniculum vulgare), *Meg., Dict.-Mik., DZ., Tuš. (R.);* — tudi: die Sophien-Rauhe (sisymbrium Sophia), *Cig., Medv. (Rok.);* — 2) abgefallene Tannennadel, *C.*

koprcati, am. *vb. impf.* schleppend treten, hinfen, *C.*

kopreniti, pĕnem, *vb. pf.* hürzen: s sedmega klina na tla k., *SNV.*

koprcún, *m.* = kopre 2), *C.*

kóprĕv, *adj.* Fenchel-, *Cig., Jan.*

kopřkati, am. *vb. impf.* = koprcati, *vzhŠt.-C.*

kopřica, *f.* in der Mühle das auf den Bogen nagel passende Eisen im Lauffteine, *Cig., Dol.-Št.*

kóprič, *m.* = kopre 1), *Alas.*

kópričev, *adj.* Fenchel-, *Cig.*

kopřiva, *f.* 1) die Brennessel; mala k., kleine Brennessel (urtica urens), velika k., große oder Waldbrennessel (urtica dioica), *Tuš. (R.);* mrtve ali konjske kopřive, die tauben Nesseln, *C.;* mrtva bela k., (lamium album), *Mur., Cig., Tuš. (R.);* mrtva lisasta k., die gefleckte Taubnessel (lamium maculatum), *Tuš. (R.);* = prisadna k., *Z.;* mrtva rumena k. (galeobdolon luteum), *Tuš. (R.);* = zlata k., *Z.;* mrtva škrlatno-rdeča k. (lamium purpureum), *Tuš. (R.);* kopřiva ne pozebe = Untraut verdirbt nicht; tudi: v kopřivo ne trešĕi, *južhŠt.;* — 2) kozje ime, *Baška Dol.-Erj. (Torb.).*

kopřivar, rja, *m.* der Nesselspanner, *Cig.;* mali k., der kleine Fuchs oder Nesselfalter (vanessa urticae), veliki k., der große Fuchs (vanessa polychloros), *Erj. (Z.).*

kopřivarica, *f.* muha k., die Nesselfliege, *Cig.*

kopřivĕek, čka, *m.* dem kopřivec, *Z.*

kopřivec, vca, *m.* der Zürgelbaum (celtis australis), *Z.*

kopřiven, vna, *adj.* = kopřivji, *Cig., Jan.*

kopřivica, *f.* dem kopřiva: 1) kleine Brennessel; — 2) brennende Liebe (lychnis chalconica), *C.*

kopřivina, *f.* das Nesselgetränk, *Cig., Jan.*

kopřivišĕe, *n.* der Ort, wo Brennesseln wachsen, *Mur.;* der Nesselacker, *C.*

kopřivje, *n. coll.* Brennesseln, das Brennesselgetränk, *Mur., Cig.*

kopřivji, *adj.* Nessel-, *Mur.;* — kopřivje jezicĕn, eine beißende Sprache führend, *C.*

kopřivnica, *f.* 1) kopřivnice, Nesseln (urticaeae), *Tuš. (R.);* — 2) der Zürgelbaum (celtis australis), *Štek.*

kopřivnik, *m.* 1) das Nesseltuch, *Cig., Jan.;* — 2) = kopřivnjak, das Brennesselmus,

Cig.: — 3) der Weißstiel aus Zürgelholz, *Nor.*

kopriŋnjak, *m.* das Brenneijelmuß, *Mur.*

kopriŋovec, *vca, m. 1)* der Zürgelbaum (celtis australis), *C.*; — 2) ein (aus Zürgelholz verfertiger) Weißstiel, *Cig.*

kopriŋovina, *f.* = kopriŋina, *Jan. (II).*

koprŋenje, *n.* das Schwachten; das jeŋnŋichtige Verlangen.

koprŋeti, *im, vb. impf.* vergehen, verŋschwachten; od revšćine *k., Ravn.*; od tvoje jeze kopriŋimo, *Ravn.*; od strahu *k., Burg.*; — ŋschwachten, leŋzen; od jeze *k., Mur., Cig., Jan.*; — *k. po čem, ein jeŋnŋichtiges Verlangen nach etwas haben*; — *prim. kopneti. Levst. (LjZv.).*

koprŋina, *f.* der Dill (anethum graveolens), *Cig.*

koprolit, *m.* okamenelo govno, der Koprolith, *Cig. (T.).*

kôpski, *adj.* kopsko, die Zeit zwischen 4 und 5 Uhr nachmittags: vzpomladi se ovce priženo v kopsko, da jareta sesajo, tudi: solnce stoji na kopskem, *Tolm.-Erj. (Torb.).*

kôpsčak, *m.* mala južina, ki se daje delavcem „v kopsko“, *Tolm.-Erj. (Torb.).*

kopuča, *f. 1)* gruča lešnikov na leskovi veji, *Tolm.-Erj. (Torb.); — 2)* die Krustadruŋe, *Erj. (Min.).*

kopulácija, *f.* die Copulation (bot.), *Tuš. (B.).*

kopulja, *f.* eine ŋmale Haue, *Z., Kr.-Valj. (Rad);* die Heutheue, *Cig., Jan., C.*

kopuljica, *f. dem.* kopulja, *Z., C.*

kopun, *m. 1)* der Kapuan; — 2) der Verŋnutene, *Meg.*; — *prim. srvn. kappun, lat. capo, Mik. (Et.).*

kopunár, *rja, m.* der Kapuanhändler, *ogr.-M. (Rad).*

kopunče, *eta, n.* kleiner Kapuan, *Mur., Valj. (Rad).*

kopunček, *eka, m. dem.* 1. kopunec, kleiner Kapuan.

1. **kopunec**, *vca, m. dem.* kopun, *Valj. (Rad).*

2. **kopunec**, *vca, m.* der Hügel, *Hal.-C.*; — *prim. 1. kopa.*

kopuniti, *únim, vb. impf.* (einen Haŋ) fappen, fapanen, *Cig., C.*; *k. petelina, Vod. (Ižb. sp.), jvžhŠt.*

kopunjak, *m.* die Kapuansteige, *Cig., C.*

kôpva, *f.* = kopel, *Cig., Jan.*; *k. prerojenja, Jap. (Sr. p.).*

kôr, *m. 1)* das Chor, die Emporkirche; na koru peti; — 2) = zbor, der Chor, *Cig. (T.). nk.*

kôr, *conj.* nam. kakor, *Kor., Z.*

kôr, *adv.* nam. kar, nika *C., zapŠt.-IjZv., Kor.*

kôra, *f.* die Rinde, die Kruste, *Habd.-Mik., Cig., Jan.*; irši kot kora, *Kr.-Valj. (Rad);* — geŋrorene Erŋschote, *C.*; die Erŋschote, *Guts., Mur., Fr.-C.*

korabelj, *blja, m.* = ladja, *Cig. (T.), Jan., nk.; — rus.*

koracálo, *n.* der Schlenker, *Cig.*

koracánje, *n.* der Schlendergang, *Cig.*; der Wánŋgang, *Jan.*

koracáti, *úim, vb. impf.* ŋchwerfállig gehen, ŋschlendern, *Dict., Cig., Jan.*; spehan je koracal sopotnik po konjskih stopinjah, *Jurč.*

koráč, *m. 1)* das Schreiten, *Dict.*; — 2) = korak, *Meg., Jan., Rež.-Mik.*; neso veliko koráčev narazen, *Boh.*

1. **koráča**, *f.* groŋe Rinde, *C.*

2. **koráča**, *f. 1)* der Schritt, *C.*; — 2) mednoŋje: strgal sem blače v koráči, *Koborid-Erj. (Torb.); — 3)* = roglja, zwei in einem Stiele stehende Spizzen, *C.*

koráčaj, *m.* der Schritt, die Schrittweite, *Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan., C., nk., vžhŠt.*

koráčiti, *áčim, vb. impf.* 1) ŋchreiten, *Meg., Boh., Guts., Cig., Jan., C., Prip.-Mik.*; *k. iz sobe, k. érez vrt, Jurč.; — 2)* *k. se, sich spreizen, Streck.*

koráčnica, *f. 1)* iztezna, cevkaŋta, sesalna noŋica mekuŋce (ambulacrum), *Erj. (Z.); — 2)* der Marŋch (pesem ali godba), *nk.*

koráčun, *m.* neko orodje: s koráčunom ga je posckal, *SlN.*; — *prim. 2. koráča 3).*

korájza, *f.* = srčnost; — *iz: Courage.*

korájzen, *žna, adj.* = srčen, couragiert.

korák, *m.* der Schritt; drobni, mali *k.*, der Zwergŋschritt, *Cig.*; konj opeša na mali *k.*, *Vrt.*; *v k. stopati, im Schritt einhergehen, LjZv.*

korákati, *ákam, vb. impf.* ŋchreiten, austreten; marŋchieren, *C., nk.*

korákiniti, *ákncm, vb. pf.* einen Schritt thun, *Hal.-C., SlN.*; — *k. na konja, aufs Pferd springen, C.*

korákoma, *adv.* ŋchrittweise, Schritt für Schritt, *Mur., Cig., Jan.*; im Schritt, *LjZv.*

korál, *m.* zborno, cerkveno petje, der Choral, *Jan.*

korála, *f.* = koralda, korolja, die Koralle, *Cig., Jan., Erj. (Z.).*

korálda, *f.* die Koralle; tudi: korálka.

koráldar, *rja, m.* der Korallenmacher, *Cig.*

koráldast, *adj.* Korallen-, *Cig.*

korálden, *dna, adj.* Korallen-

koráldišće, *n.* = korallische, *Cig.*

koráljast, *f.* die Koralle, *Cig. (T.); — stsl.*

koráljast, *adj.* korallenartig, *Cig. (T.), Erj. (Min.).*

koráljen, *ljna, adj.* Korallen: -ljni greben, das Korallenriff, *Cig. (T.).*

koráljische, *n.* die Korallenbank, *Cig. (T.).*

koráljnica, *f.* die Giftmutter (elops corallinus), *Erj. (Z.).*

koráljnik, *m.* der Korallenstod, *Cig. (T.), Erj. (Min.).*

korán, *m.* mohamedansko sv. pismo, der Moran.

korant, *m. 1)* korant je gonjač oračev na pustni dan (ein wild aussehender Mann in rauhem Pelz, mit Hörnern), *vžhŠt.-C.*; — (koránt = kurent, *Notr.*); — 2) der grüne genießbare Teichstich, *Hal.-C.*

koránta, *f. 1)* die Róte, *C.*; — 2) ungeŋchichte Weibsperson, *C.*

korántáča, *f.* = koranta, *C.*

korántáčka, *f.* = koranta, *Hal.-C.*

korántati, *ám, vb. impf.* ŋchwerfállig einhergehen, *vžhŠt.-C.*

kôrar, *rja, m.* der Chorherr, der Domherr.

kōrārica, *f.* die Canonistin, *Cig., Jan.*
kōrarski, *adj.* die Domherren betreffend; *k. zbor*, das Domcapitel, *Jan.*
kōrārstvo, *n.* die Domherrenwürde, das Canonikat, *Dict., Cig., Jan., C.*
korasa, *f.* der Hundslattich (*thrinacia hirta*), *Josch.*
korat, *m.* 1) = korant 2), *ogr.-C., Mik.*; — 2) der Mann im Monde, *Zil.-Jarn.(Rok.).*
korāža, *f.* = korajza, *C.*
kōrba, *f.* der Korb; der runde Kopfforb, *južh.-Št.*; — = koš, *C.*; — *iz nem.*
korbāč, *m.* eine Art Geißel, die Karbaische, *Mur., Cig., Jan.*; *iz konopelj spleten bič, BIKr.*; — *iz bekovih šibic spleten bič, s katerim se n. pr. na nedolžnih otrok dan tepečkajo, južh.-Št.*; — *prim. tur. kərbač, Mik.(Et.).*
korbāča, *f.* großer Korb, *Mur., Volkm.-Pjk.*
korbār, *rja*, *m.* der Korbflechter, *M. Danj.-Valj.(Rad).*; — *kōrbar, Kr.*
korbin, *m.* = vinika, divja trta, *GBrda*; (*tudi: korbijān, Batuje [Goriš.].*)
kōrčec, *čca*, *m. dem.* 1) korec; — 2) korček (*cyclus*). (*korčec*) *Valj.(Rad).*
kōrček, *čka*, *m.* 1) *dem.* korec; — 2) beli k., das Schneeglöckchen (*galanthus nivalis*), *Cig.*; — Bogov k., das Saubrot (*cyclus europaeum*). *Tolm.-Erj.(Torb.); tudi samo: korček, LjZv.*
korčevina, *f. coll.* Stückchen von Hohlziegelu, *C., Štek.*
kōrčič, *m.* = kebel, *ogr.-Raič(Kol.).*
korčulja, *f.* hölzerner Schöpföffel, *Notr., Rib.*
kordec, *čca*, *m.* kleines Schwert, *Dict., C.*; der Dolch, *Habd.-Mik., Jan.*; — *prim. tur. k'ard, Mik.(Et.).*
korđel, *m.* der Scherge, *Mik., Borovlje(Kor.-Jarn.(Rok.)); — prim. kordec.*
korđon, *m.* die Grenzsetze, der Cordon; *vojaski k.*, der Militärcordon.
korđovan, *m.* der Corduan (eine Art Leder), *Cig., Jan.*
kōre, *pron.* = kaj; *Staro Sedlo pri Koboridu-Erj.(Torb.); („kuore“ Ben.-Kl.*
kore, *čta*, *m.* = kurent, *Solkan(Goriš.-Navr.(Let)).*
kórec, *rca*, *m.* 1) *iz skorje napravljena posoda, Savinska dol.*; das Schöpfgefäß, *Mur., Cig., Jan., Mik., Štek., Ravn., Notr.*; — *en korec mrzle vode, Daln.*; — *der Scheffel (ein Getreidemaß), Mur., Cig., Mik.*; = gepufter Meßer, *SlGov.*; — 2) der Hohlziegel, *Cig., Jan., Cig.(T.), Štek., Kras, Goriš.-Erj.(Torb.); s korci krita hiša, Zv.*; — 3) die Hohlschaukel, *Cig.*; — 4) die Wasserradzeile, *Jan.(H.); mlinsko kolo na korce, ein Mühlenrad mit Zellen, ein Schöpftrad, Z., Dol., južh.-Št.*
korced, *adj. indecl.* ebenbürtig, *V.-Cig.*; — *k. biti, ein schönes Paar ausmachen (3. B. von Pferden), V.-Cig.*
koredna, *dna*, *adj.* ebenbürtig, *V.-Cig.*
koredica, *f.* = red, der Glaschwaden (beim Mähen), *Rež.-C.*

korednost, *f.* die Ebenbürtigkeit, *V.-Cig.*
korčj, *m.* der Chorenz (verzna stopa) = trohej (—*o*). *Cig.*
korrelativen, *vna. adj.* soodnosen, correlative, *Cig.(T.).*
korčleck, *lka*, *m.* die Maße, *Cig.(T.); — stsl.*
korčjn, *m.* 1) die Wurzel; *travo pomuliti do korena*; — *čarodelni k.*, die Zauberwurzel, *Cig.*; — *do korena, gründlich: do korena pohujšati koga, svoje življenje preinačiti, LjZv.*; *jeziku seči do korena, eine Sprache gründlich erforschen, Lerst.(Zb. sp.); — ein überaus starker Mensch, Cig.*; *Pekta pod senčno lipo ž njo, S korena Pegama glavo, Vöd.(Pes.); — gorski k., der Gebirgsstod, Cig.(T.); — der Fuß des Berges, Jan.*; — die Wurzel (*math.*), *Cig., Jan., Cig.(T.); kvadratni, kubični k., Cel.(Ar.); k. potezati, die Wurzel ausziehen, Cig.(T.); — die Wurzel eines Wortes (gramm.), Jan., nk.*; — 2) der unterste Balken eines gezimmerten Hauses, = podsek, *C.*; — 3) = oselnik, *Npes.-Vraž.*; — 4) *navadni k.*, die Möhre oder gelbe Rübe (*daucus carota*); *poletni veliki k.*, große Sommerwurz (*orobanche major*), *Tuš.(R.); — ciganski k.*, das Beintraut (*silene pumilio*), *Josch.*; — *črni k.*, die Haserwurz (*scorzonera*), *Tuš.(B.), Medv.(Rok.); tudi: das Beinwell (symphytum officinale), Z., Josch.*; — *rdeči k.*, die Lotwurz (*onosma stellatum*), *GBrda-Erj.(Torb.); — zlati k.*, die Gold- oder Asphodelwurz (*asphodelus*), *Dict., Jan., C., Medv.(Rok.); — divji k.*, der Wasserstierling (*cicuta*), *C.*; = *smrdljivi k.*, *Cig., Strp.*; — *zvitli k.*, der Weiderich (*lythrum salicaria*), *Cig.*; — *volčji k.*, der Eisenhut (*aconitum*), *Dict., Z.*; *tudi: der Seidelbast (daphne), M.*; — *grizni k.*, die Blutwurz (*tomentilla*), *Strp.*; — *rožni k.*, die Rosenwurz (*rhodiola rosea*), *Junska dol.(Kor.), Josch.*; — *rzeni k.*, die weiße Zannrübe (*bryonia alba*), *Josch.*; — *gadji k.*, die Mitterwurz (*polygomon bistorta*), *Cig.*; = *kačji k.*, *Medv.(Rok.); — kravji k.*, die Stodenblume (*centaurea phrygia*), *Medv.(Rok.); — svinjski k.*, die Knoten- oder Feigwarzenwurz (*scrophularia nodosa*), *Cig., C., Medv.(Rok.); — mastni k.*, der Sanikel (*sanicula*), *C.*; — *sladki k.*, die Süßwurz (*glycyrrhiza*), *Cig., Medv.(Rok.); divji sladki k.*, wildes Süßholz (*astragalus glycyphyllos*), *Medv.(Rok.); — mirtvčni k.*, der Baldrian (*valeriana*), *C.*; — *veliki k.*, wahrer Aflant (*inula helenium*), *M., Josch, Tuš.(B.), Medv.(Rok.); = tolsti k.*, *Meg.*; — *blagostni k.*, das Benediktenkraut (*geum urbanum*), *Medv.(Rok.); = žegnani k.*, *Cig., Tuš.(B.); — jesenov k.*, der Diptam (*dictamnus*), *Glas.*; — *tudi: kōren, Kr.-Valj.(Rad.); (kōren, rna, ogr.-C).*
korčjnar, *rja*, *m.* der Wurzelbaumler, der Wurzelmann, *Guts., Cig.*
korčjnast, *adj.* 1) wurzelartig, *Cig.*; — 2) baumstark, *Cig.*; — 3) wurzelig; *korenasta rastlina, nk.*

korenät, äta. *adj.* wurzelig, wurzelreich, *Cig.*
Jan.; — dickwurzelig, *Z.*

korēncelj, elja. *m.* = korenček 1), *Jarn.*

korēnček, čka. *m. dem.* korenec; 1) das
Wurzelschen; — eine kleine Möhre; k. str-
gati komu. jemandem ein Rübchen schaben
(s kazalnikom desne roke drgniti po kazal-
niku leve). *V.-Cig.*, *Kr.*: objokanemu revežu
korenček stržejo in krog njega skačejo. *Glas.*;
— 2) der Zingwer, *Cig.*. *DZ.*: — korenčki,
Gewürz, *C.*; — sladki k. = divji sladki koren,
južhSt.

korēnce, nca. *m. dem.* koren; 1) das Wurzel-
chen, *Mur.*, *Dalm.*, *Valj. (Rad)*; — 2) der
Zingwer, *vžhSt.-C.*; — sladki k., = sladki
koren. die Zingwürz, *C.*

korēnek, nka. *m.* = korenček 1), *Mur.*

korenēti, im. *vb. impf.* (in etwaš) wurzeln,
Cig. (T.).

korenīcast, *adj.* von echtem Schrot und Korn:
korenīcasti, nepokvarjeni Slovenci, *Jurč.*

korenīčen, čna. *adj.* Wurzel-.

korenīčica, f. *dem.* korenika; das Wurzel-
chen, *Cig.*, *M.*

korenīčiti, seim. *vb. impf.* wurzeln, seine Wurzel
haben, *Z.*, *Raič (Let.)*.

korenīčeje, *n. coll.* Wurzeln.

korenika, f. die Wurzel; der Wurzelstock (bot.),
Cig. (T.), *Tuš. (R.)*; — das Radical (chem.),
Cig. (T.); — die Wurzel eines Wortes (gramm.),
Cig., *Jan.*

korenikovec, vca. *m.* der Wurzeltheil des
Baumrumpfes, *C.*

korenīna, f. 1) die Wurzel; korenine pognati.
poganjati, Wurzeln treiben; s korenino iz-
dreti, entwurzeln; srčna k., die Hauptwurzel,
Cig., *Tuš. (B.)*; privrhinja k., die Thaumwurzel,
Cig., *Tuš. (B.)*; — dobre korenine, wurzel-
echt, *Cig.*; moč stare korenine, ein Mann
von altem Schrot und Korn; — do kore-
nine ozdraveti, von Grund aus heilen, *Cig.*;
— die Weikwurzel (gramm.), *Cig.*, *C.*; pogl.
koren; — 2) kačja k., die Natterwurz (po-
lygonum bistorta), *Cig.*; — leskova k., die
Näselwurz (asarum europacum), *Cig.*, *Medv.*
Rok..

korenīnar, rja. *m.* der Wurzelsammler, der
Wurzelmann, *Guts.*, *Cig.*, *Jan.*

korenīnast, *adj.* wurzelartig, *Cig.*, *Jan.*

korenīnät, äta. *adj.* wurzelig, wurzelreich, *Cig.*,
Jan.

korenīnica, f. *dem.* korenina; 1) das Wurzel-
chen; 2) sladka k., gemeiner Tüpfelfarn
oder das Engellüß (polypodium vulgare).

korenīniti se, imim se, *vb. impf.* Wurzeln
schlagen, *Cig.*

korenīnje, *n.* das Wurzelwert.

korenīnovce, vca. *m.* deblo pri koreninah,
Savinjska dol.

korenīniski, *adj.* Wurzel.

korenīšče, *n.* 1) die Wurzelstelle, *C.*; — 2)
= korenīšče, *Cig.*

korenit, *adj.* 1) wurzelhaft; k. soglasnik,
wurzelhafter Consonant, *b. 1 - Cig. (T.)*;
korenita kolčina. die Wurzelgröße, die Ma-

dicalgröße (math.), *Cig. (T.)*; — 2) radical,
tüchtig, gründlich, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; k. junak,
Zora; korenito naučiti se česa, *SLN.*; ko-
renite izpremembe, *Str.*

koreniti se, im se, *vb. impf.* Wurzel fassen,
Mur., *Cig.*, *Jan.*

korenitost, f. die Tüchtigkeit, die Gründlich-
keit, *Jan.*, *Cig. (T.)*, *nk.*

korenjāča, f. *nav. pl.* korenjače, die unteren
Theile (Wurzeltheile) des Flachses, des Ge-
treides u. dgl., *C.*

korenjāk, *m.* 1) ein kräftiger, starker Mann;
— ein tüchtiger Mann; — 2) = domač
človek, *n. pr.* rojen v vasi, *Sv. Peter (Go-
riš.)-Erj. (Torb.)*.

korenjākinja, f. starfes, kräftiges Frauen-
zimmer, *Mur.*, *Cig.*

korenjār, rja. *m.* der Möhrenverkäufer, *Cig.*

korenjāski, *adj.* rühtig, kräftig; — tüchtig.

korenjāstvo, *n.* die Rüstigkeit, die Mannhaftig-
keit; — die Tüchtigkeit; der Selbstmuth, *Cig.*,
Jan., *Cig. (T.)*.

korenjē, *n. coll.* 1) das Wurzelwert, Wurzeln,
Mur., *Cig.*, *Jan.*, *ogr. - Valj. (Rad)*; — 2)
Möhren, gelbe Rüben; repa, korenje, slabo
življenje, *Npreg. - južhSt.*; tudi: korēnje,
južhSt.; korēnje. *Gor. - Valj. (Rad)*; divje
ali svinsko k., die wilde Mohrrübe (daucus
carota), *Medv. (Rok.)*; kravje k. = kravji
koren (centaurea phrygia). *C.*; — krvavo
k., das Ruprechtstraun (geranium Robertianum),
Cig.

korēnjev, *adj.* Möhren-: korenjevo seme;
tudi: korenjēvo s., *Levst. (Zb. sp.)*.

korenjēvčar, rja. *m.* mož, ki skupuje kore-
njevo seme, *Dol.-Levst. (Zb. sp.)*.

korēnjevica, f. das Möhrenkräutli, *C.*, *Z.*

korēnjevka, f. = korenjevica, *Slom.-C.*

korēnjice, *n. dem.* korenje, kajk.-*Valj. (Rad)*;
Drevo zeleno—korenjice je pognalo, *Nyses-
Vraj.*

korenjīšče, *n.* der Möhrenader nach der Ernte,
C., *Valj. (Rad)*.

korēnka, f. das Wurzelwort, *Jan. (H.)*.

korennožec, zca. *m.* korennožci, Wurzel-
füßer (rhizopoda), *Jan. (H.)*; (korennožci)
Erj. (Z.), *Cig. (T.)*.

korennožrje, *n.* die Wurzelbildung (gramm.),
Cig. (T.).

korēnovce, vca. *m.* deblo pri korenju, *Gor.*

korēnovnik, *m.* der Wurzelbaum (rhizophora),
Cig., *Tuš. (B.)*; — češ.

korēnski, *adj.* Wurzel.

korēnstvo, *n. coll.* Wurzelgewächse (repa.
krompir, korenje i. t. d.), *Cig.*, *C.*, *Nor.*

kōrent, *m.* = kurent, *Navr. (Let.)*, *Levst.*
(Ijzv. 1. 3. 16.).

kōreselj, slja. *m.* die Karausche (cyprinus ca-
rassius), *Frey. (T.)*.

kōreš, *m.* der Zornstedenagel am Flügel, der
Stöbel, *Dol. - Levst. (Rok.)*, *Gor.*; (korež)
Cig.; — pogl. korež.

korešica, f. kleine Art von der Form der Holz-
axt, *C.*, *južhSt.*; pogl. korošica 1).

koret, *m.* kurzer Männerrod, *Notr.*

koretce, tca, *m. dem.* koret, eine Art Mänter-
röckchen, *BlKr.*

kōretelj, tja (teljna), *m.* das Chorhemd („Chor-
röckel“) der Priester, *Cig., Dol.*

kōretica, *f.* neka hruška, *Ponikve na Goriš-
kem-Erj. (Torb.)*

korēze, *f. pl.* jermenii idoči vpreženim volom
od ojesa do rogov, *Malhinje - Erj. (Torb.)*;
— prim. korež.

korēž, *m.* voz, ki veže gredelj na pluzna
kolca, (iz it. careggia. Rienteti) *Strek. (LjZr.)*

kōrica, *f. dem.* kora; 1) das Rindchen, *Cig.*;
die Brotkruste, *Mik.*: k. kruha, *Jan., Raič
(Lct.)*; — der Zimmt, (po rus.) *Cig. (T.)*;
— 2) *pl.* korice, die Einbanddecken, *Mik.*;
Vrt.; — 3) *pl.* korice, die Scheide, *Prisp-
Mik.*

kōričen, čna, *adj.* Zimmt: korična kislina,
die Zimmtsäure, *Cig. (T.)*

korifěj, *m.* vodja dramatičnega kora, der Kory-
phaeus, *Cig. (T.)*: korifeji, kolovodje, Führer,
Tonangeber, Koryphaen.

korjāmb, *m.* der Choriantbus (verzna stopa
— o u o —), *Cig.*

korina, *f.* 1) die Blume, *ogr.-C.*; der Blumen-
strauch, *ogr.-C.*; — 2) der Dostei (origanum
vulgare), *C.*

korist, *f.* der Nutzen, der Vortheil, *Habd.-Mik.*;
Guts., Cig., Jan., nk.; občna k., der Gemein-
nutzen, das Gemeinwohl, *nk.*; biti komu na
(v) korist, jemandem zum Vortheile gereichen,
nk.; to mi gre na korist, das kommt mir
zugute, *Cig.*; (korist, *m.* *Mur., vzh.St.*)

korist, *m.* kdor v koru (zboru) poje, der Cho-
rist, *Cig., Jan., nk.*

koristen, stna, *adj.* nützlich, förderlich, ersprieß-
lich, *Mur., Cig., Jan., nk.*

koristinja, *f.* die Choristin, *nk.*

koristiti, *istim. vb. impf.* nützen, *Cig., Jan.,
nk.*; — k. se s čim. aus etwas Nutzen
ziehen, *Cig. (T.)*

koristljiv, iva, *adj.* = koristen, *Jan.*

koristnost, *f.* die Nützlichkeith, die Zutraglich-
keit, *Cig., Jan., nk.*

koristoljuben, bna, *adj.* eigennützig, *Cig., nk.*

koristoljubje, *n.* der Eigennutz, *Cig., nk.*

koristoloven, vna, *adj.* nach Gewinn haehend,
gewinnjüchtig, eigennützig, *C., Zora, Jurč.,
nk.*

koristolovje, *n.* die Gewinnjucht, der Eigen-
nutz, *nk.*

koritar, rja, *m.* der Trogmacher, *Cig.*

koritast, *adj.* trogartig, muschelförmig, *Z., Cig.
(T.)*

koritce, *n. dem.* korito; 1) kleiner Trog; —
2) die Rumpfmulde in den Mühlen, *Cig.*;
po koritcu teče zito iz grota na kamen. *C.*;
Kr.; — 3) der (trogartige) Hadstoch, *C.*; —
4) der Gossenschuh, *Cig.*; — 5) der Wirbel-
kasten an der Violine, *V.-Cig.*

koritelj, *m.* der Tabler, *Zr.*

koriten, tna, *adj.* Trog-

koriti, *im, vb. impf.* Vorwürfe machen, rügen:

k. koga, *Jan., C., Vrt., DZ.*; — züchtigen,
BlKr.-M.; strafen, *C.*; — k. se, zanken, mit

Worten streiten, *C.*; — 2) plagen, martern:
kaj me koriš: was plagst du mich? to me
jako kori, das macht mir viele Schwierig-
keiten, *BlKr.*; k. se, sich plagen: kako je
kaj? — tako se pač korim, *SlGor.*

korititi se, *itim se, vb. impf.* sich werfen (vom
Brett), *C.*

koritnica, *f.* 1) die Mulde, *Levst. (Cest.)*; —
2) der Trogdeckel im Schweinfutt, *Cig., Jan.,
Mik., Kr.-Valj. (Rad.)*; — 3) *pl.* koritnice,
die Niesel, eine schlechte Violine, *Mur.*

koritnik, *m.* 1) = koritnjak, *C.*; — 2) =
Zlebnjak, der Hohlziegel, *Z.*

koritnjak, *m.* eine Art Steinbier: das Trog-
bier, *Kor.*; der Steinbieransbruch, *Guts.,
Mur., Cig., Jan., Kor.*

korito, *n.* der Trog (Dreßs, Tränke, Lösch-
trog u. dgl.); — der Bodentheil der Wein-
presse, *C.*; — der Schiffskörper, *C.*; — der
aus einem Baumstamm ausgehöhlte Bienen-
stock, *C.*; — die Feigmulde, *Hal.-C.*; — die
Kindeswiege, *C.*; — eine große Rinne, *Mur.*;
— der Hohlziegel, *Cig.*; — das Flußbett,
Cig., Jan., Cig. (T.); Savi korito uravnati,
Zr.; — die Mulde (geogr.), *Jes., Cig. (T.)*

korizem, zma, *m.* = korizma, *Prim.-Levst.
(Rok.)*

korizma, *f.* die 40tägige Fastenzeit, *C., Mik.*;
— prim. it. quaresima.

korjānder, dra, *m.* der Koriander (coriandrum
sativum), *Cig.*

korjāstiti, *astim, vb. impf.* nothjüchtigen, *Ravn-
Cig., Notr.*; (nam. kurjasiti).

kōrman, *m.* 1) = krmilo, das Steuerruder,
Mur.; — = krma, das Hintertheil des Schiffes,
C.; — 2) = kormanuš, *Jan., Vod. (Lz. sp.)*;
— iz madž. *Mik. (Et.)*

kormāniti, ānim, *vb. impf.* das Steuerruder
führen, steuern, *Mur., Cig., Jan.*; ladijo k.
Cig.

kormānuš, *m.* = krmar, der Steuermann,
Mur., Poh., (-oš, C.); — prim. korman.

kōrmus, *m.* = kolmež, *Valj. (Rad.)*

kornetist, *m.* der Zinkenbläser, der Cornetist,
Cig.

kornič, iča, *m.* = korenček, *ogr.-Valj. (Rad.)*;
prim. koren.

kornikovec, vca, *m.* der Koriander (corian-
dram), *Tuš. (B.)*

kornišica, *f.* die Pimpinelle (poterium san-
guisorba), *Cig., Medv. (Rok.), Nov.*; — morda
nam. krvonimšica, *Z. (?)*

kornjāca, *f.* die Schildkröte (testudo), *Erj. (Z.),
DZ.*; geometrična k., die geometrische Land-
schildkröte (testudo geometrica), *Erj. (Z.)*

kornjācin, *adj.* von der Schildkröte: k. črep,
die Schildkrötenschale, *Cig. (T.)*

korobāč, *m.* = korbač, *Cig., Jan.*

korobāčiti, āčim, *vb. impf.* s korobačem pre-
tepati, farbatuchen, *Cig., Jan.*

korobida, *f.* = robida, *Jan., C., KrGova-
Mik.*

korčevclj, člja, *m.* die Schafigarbe, *Z., Medv.
(Rok.)*; pogl. korončelj.

korčevet, *m.* = korocelj, *jvzh.St.*

koromáč, *m.* = komorač, der Fenchel (foeniculum). *Alas. Dict., Štek.*

koromáčevlje, *n.* das Siedentraut (ferulago galbanifera), *Štek.*

koromáčnica, *f.* neka goba, *Rihenberk-Erj. (Torb.).*

korománež, *m.* = krmar (Steuermann), *na vzhodu-Mik.*; — prim. kormanuš.

korôncelj, *slja, m.* = korocelj, die Schaifarbe, *vzhŠt.-C., Gor.*

korondáča, *f.* = korantača, *Z., C.*

koroselj, *slja, m.* = koreselj, *V.-Cig.*; (korošelj, *Bes.*).

koroščák, *m.* der Carinthin (min.), *h. t.-Cig. (T.).*

korôšec, *šca, m.* 1) neko jabolko, *Sv. Jakob na Savi-Erj. (Torb.);* — 2) neki lan, *C.*

korošica, *f.* 1) das Handbeil, *Cig., Jan., Gor.*; — die Hölzerhache („ker so jo s Koroškega dobili“, *Zora V. 122.*); — 2) pipica korošica, eine Art Tabakpfeife, *Jurč.*; — 3) neka hruska, *Sv. Duh pri Krškem - Erj. (Torb.);* die Mostbirne, *Cig.*

korošička, *f.* dem. korošica; kleines Handbeil, *Cig., Jan.*

korôvje, *n. coll.* Eisihollen, *C.*; — prim. kora.

kôrp, *m.* der Korb, *M., Z.*; — iz nem.

kôrpič, *m.* dem. korp; — na k. se držati, na k. nabirati, eine weinerliche Miene machen, *Mur., Guts.-Cig.*

korporácija, *f.* die Körperschaft, die Corporation, *Cig. (T.).*

korporál, *m.* desetnik, der Corporal.

korsár, *rja, m.* = gusar, der Pirat, *Cig., Jan.*; — prim. it. corsare.

korsét, *m.* die Schnürbrust; kurzsch, knapp anliegendes Frauenoberkleid, das Corset.

korteláč, *m.* ein gefirnntes Hackmesser, *Kras.*; — prim. it. coltellaccio, Hackmesser.

korumbina, *f.* = korbin, vinika, *Krničč (Goriš.).*

korún, *m.* = krompir, *Cig., Jan.*; (na istrskihi otokih, *M.*).

korúnd, *m.* neki dragi kamen, der Korund, *Erj. (Min.).*

korúnšče, *n.* = krompirišče, *Jan.*

korunoprávník, *m.* der Erdäpfelwachsbottich, *DZ.*

korúnov, *adj.* = krompirjev, *Jan.*

korunovář, *vára, m.* das Erdäpfeldampfsaß, *DZ.*

korúnovec, *vca, m.* der Kartoffelbrantwein, *Cig., Jan., Vrtov. (Km. k.).*

korúnovica, *f.* das Erdäpfelbrantig, *Jan., Vrtov. (Km. k.).*

korúpejja, *f.* pokvarjenost, die Corruption, *Cig. (T.);* tudi: korupčija.

korúšclj, *slja, m.* 1) = gruča: k. črešnji, k. kač, *Z.*; die Menge, die Schaar, *Jan., C., S.N.*; k. ljudi, *Kavn.*; — 2) die Eichtraube (kleine, traubenförmig an den Wurzeln der Erde wachsende Schwämme), *Cig.*

korúza, *f.* der Mais; das Maisfeld: živina je v koruzi.

korúze, *eta, n.* kljuse, malovreden konj, *Temljine Polm. - Štek. (Lct.).*

korúzen, *zna, adj.* Mais-; k. kruh, korúzna slama.

koruzínovka, *f.* der Maisstrohhalm, *C.*

korúzišče, *n.* das Maisfeld nach der Ernte, *Mur., Cig., Jan.*

korúznica, *f.* 1) das Maisstroh; — 2) = koruzna pogača, *C.*; tudi: *pl.* koruznice, *Ščav.*

korúznik, *m.* 1) das Maisbrot, *Mur.*; — 2) = koruznjak, *Mur., Cig.*

koruznjak, *m.* die Kufuruzharfe, der Maisbehälter, *Cig., C., vzhŠt.*

korveta, *f.* manjša vojna ladja, die Corvette.

korzár, *rja, m.* = korsar, der Pirat, der Capar, *Cig.*

1. **kôš**, *m.* das Stüpf; k. kruha, platna; lep k., ein geföhrig großes Stüpf; vozni k., das Frachtstüpf, *DZ.*; vezilni, zvezni k., das Verbindungsstüpf, *DZ.*; die Streck: k. ceste, steze; das Feldstüpf, *Cig.*; dva kosa ječmena, en kos pšenice, *Polj.*; die Parzelle, *Jan., Nov.*; na kose, parzellenweise, *Nov.-C.*; tri kose trsja, dva kosa loze, *BIKv.*

2. **kôš**, *m.* die Schwarzdrössel oder Amstel (turdus merula); vodni k., die Wasseramstel (cinclus aquaticus), *Cig., Erj. (Z.);* = povodni k., *Dict., Cig.*

1. **kôš**, *adj. indecl.* k. biti, imstande sein; brez tega nismo kos biti, das können wir nicht entbehren, *Z., vzhŠt.*; k. biti komu ali čemu, jemandem oder einer Sache gewachsen sein; njemu ni nihče kos, mit ihm kommt niemand auf; zvižaja je sili kos, *Npreg.-Jan. (Sl.);* disem vsemu kos, ich kann nicht alles thun (bevölligen); (pomni: ona je kosa, mi smo kosi, *Rogatec (vzhŠt.-C.).*)

2. **kos**, *adj.* schiefl, *Cig. (T.), C., DZ.*; — hs., rus.

kôsa, *f.* 1) die Sense; — smrtna k., die Sense des Todes; — 2) das Wärfelchen der Kürschner, *Cig.*; — 3) zemelska k., die Pflurung, *Jes.*

kosáča, *f.* eine schlechte Sense, *Cig.*

kosák, *m.* der Sensemann, *Jan., C.*

kosáljkinja, *f.* die Wäbberin, (kosalkinja) *Mur., Danj.-Mik.*

kosátnica, *f.* nož, podoben sekiri, s katerim buče kosajo, *kajk.-Valj. (Rad).*

kôsanje, *n.* das Wetteifern, *V.-Cig.*

kosár, *rja, m.* 1) der Sense schmied, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) der Sense mann, *C.*; — 3) = solč, das Krummesser, *Notr.*

kosarica, *f.* velik nož, s katerim sekajo slanino, buče i. t. d., *Bilje-Erj. (Torb.).*

kosárna, *f.* die Kaserne.

kosárnica, *f.* die Sense schmiede, die Sensefabrik, *Cig., C.*

1. **kôsatí**, *ám. vb. impf.* zerstückeln, *Z.*; k. na kocke würfeln, *V.-Cig.*; k. kruh = na kose rezati, *C., Jap. (Prid.).*

2. **kôstast**, *adj.* gestugt; k. pes, ki nima celega repa, *BIKv.*

kosáti, *ám. vb. impf.* zerstückeln, *Z.*; k. na kocke würfeln, *V.-Cig.*; k. kruh = na kose rezati, *C., Jap. (Prid.).*

kôšati se, *am se, vb. impf.* sich messen: (im Ritzen) = metati se, *Lašče-Lerst. (Rok.);* = wetteifern, *Cig., Jan., Cig. (T.);* kosajo se, kdo bo prej opravil, *Sret. (Rok.);* v prid-

nosti in varčnosti se noben vaščan ne more kosati z njim, *LjZv.*; kosa se domača peča s kupilnim robcem, *LjZv.*

kosatica, *f.* die Hyperbel (math.), *C., Let.*

kôšcema, *adv.* štüdmäßig, *M.*

kôšček, čka, *m. dem.* kos; k. kruha.

1. **kôšec**, sca, *m. dem.* das Stück; na drobne kosce razsekati, in kleine Stücke hauen.

2. **kôšec**, sca, *m. 1)* der Mäher; danes imamo kosce; — 2) der Wasserläufer (hydrometra lacustris), *Zemon-Erj. (Torb.)*; — der Weberfnecht (opilio), *Erj. (Torb.)*; črni k., der Weberbock (lamia textor), *Erj. (Z.)*; — 3) der Wachtelfönig (rallus crex), *Cig.*: — 4) *pl.* kosci, der Orionsgürtel (drei Sterne im Sternbild des Orion), *C.*

3. **kôšec**, sca, *m. dem.* 2. kos; kleine Amstel. **kôšek**, ska, *m. dem.* 1. kos.

kosekanta, *f.* die Cossecante (math.), *Cig. (T.)*

kósem, sma, *m.* die Flocke, *Dict., Cig., Jan., C.*; — die Schneeflocke, *Vod. (Izb. sp.)*; — k. prediva, ein Bund Flachß, *Mur., Valj. (Rad.)*

kósemčati, am, *vb. impf.* neka igra z denarjem, ki iz klobuka iztresen kaže ali klavo („kosem“) ali pismo, *Notr.*

kósemček, čka, *m. dem.* kosmec; das Flockchen, *Cig.*; k. volne, *Cig., Glas.*

kósen, sna, *adj.* Senfien.

kosér, rja, *m.* = kosir, das Krummesser, *Habd., Dict.*

koserica, *f.* = kosarica, *Štrek.*

1. **kosica**, *f. dem.* kosa; 1) kleine Senfe; Ljubček moj kosico brusi, *Npes.-K.*; — 2) die Sichel, *ogr.-C.*; — 3) die Schneefeder des Hahnes, *C.*

2. **kosica**, *f.* das Amstelweibchen, *kajk.-Valj. (Rad.)*

1. **kosič**, čča, *m. dem.* 1. kos, das Stückchen, *Rež.-Valj. (Rad.)*

2. **kosič**, čča, *m. dem.* 2. kos; die Amstel (tur-dus merula), *Alas., Kras, Istra-Erj. (Torb.)*; kôšič, *Rež.-Valj. (Rad.)*

kosilati, am, *vb. impf.* das Frühstück oder das Mittagsmahl nehmen, *C., Savinska dol.*; — prim. kosilo.

kosilce, *n. dem.* kosilo; kleines Früh- oder Mittagsmahl; plitvo k., *Svet. (Rok.)*; — das Frühstück, *Jan.*

kosilčati, am, *vb. impf.* ein kleines Frühstück nehmen, frühstücken, *C., M., Z.*

kosiliti, ilim, *vb. impf.* = kosilati, *Meg.*

1. **kosilnica**, *f.* die Mähmaschine, *Nov., DZ.*

2. **kosilnica**, *f.* pletenica, jerbas, ki ga nosijo ženske na glavi (ker v njem nosijo delavcem „kosilo“ na polje), *Tolm.-Štrek. (Let.)*

kosilnik, *m.* der Mittagsgast, *C.*

kosilo, *n.* das Frühstück bei den Landeuten; (nach bürgerlicher Sitte) das Mittagsmahl; na k. povabiti, zum Mittagsmahl einladen; na kosilu biti pri kom, bei jemandem das Mittagsmahl nehmen; pri kosilu, beim Mittagsmahl.

kosinjak, *m.* ein großes Stück, *Fr.-C.*

kósinus, *m.* der Cosinus (math.), *Cig. (T.)*

1. **kosir**, rja, *m. 1)* das Krummesser, das Ab-
äftmesser, *Cig., Jan., C., Svet. (Rok.), Dol., Kras*; das Nebenmesser, *Habd.-Mik., BIKr.*;
kostantevo kolje s kosirjem belijo, *BIKr.*;
— 2) = kosarica, *Goriška ok.-Erj. (Torb.)*;
— 3) der Senfenstiel, *C., Polj.*; — obroček,
ki priklepa koso h kosiču, *Gor.*; der Senfen-
ring, *Mur., Cig., Jan.*

2. **kosir**, rja, *m.* der Tüchtige, *Polj.*

kosira, *f.* kozje ime, *Krn-Erj. (Torb.)*

kosirček, čka, *m.* kleines Nebenmesser, *Valj. (Rad.)*

kosirica, *f.* = koserica, kosir 2), *Goriška ok.-Erj. (Torb.)*

kosirnik, *m.* = kosir 1), *V.-Cig.*

kosičče, *n.* das Senfengestell.

kositar, rja, *m.* = koš z ročem, *Ajdovščina Erj. (Torb.)*

kositen, tna, *adj.* mahdbar; k. travnik, *Mur., Mik.*; — Mahd: kositno delo, die Mäharbeit, die Mahd, *Dauj. (Posv. p.)*

kositer, tra (tera, terja), *m.* das Zinn, *Meg., Guts., Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Mik.*; (nav. das Weißblech, *Mur., Kr.-Cig., Jan.*)

kositeren, rna, *adj.* = kositrn, *Cig. (T.)*

kositerjast, *adj.* = kositrast, *Cig.*

kositernast, *adj.* = kositrn, *Polj.*

kositerov, *adj.* Zinn: k. okis, das Zinnoxid, *Cig. (T.)*

kositrovec, vca, *m.* das Zimmerz, *C., Erj. (Min.)*; — prim. kositrovec.

kositev, tve, *f.* = košnja, *Jan., ogr.-Valj. (Rad.)*

1. **kositi**, im, *vb. impf.* mähen; travo, seno, otavo k.

2. **kôsiti**, im, *vb. impf.* das Früh- oder Mittagsmahl einnehmen (prim. kosilo); kjer laž kositi, tam ne večerja, *Npřeg.-Jan. (Slov.)*; zdaj kosimo, jetzt sind wir beim Mittagsmahl; okore kosite? um wie viel Uhr pfleget ihr zu speisen?

3. **kositi**, im, *vb. impf.* = drobiti, *Bilje-Erj. (Torb.)*

kositrar, rja, *m.* der Zinngießer, *Mur., Cig., Jan.*

kositrarnica, *f.* die Zinngießerwerkstätte, die Zinngießerei, *Cig., Jan.*

kositrarski, *adj.* Zinngießer, *Cig.*

kositrarstvo, *n.* das Zinngießerhandwerk, *Cig.*

kositrast, *adj.* zinnweiß, *Cig.*; zinnen, *Cig.*

kositrati, am, *vb. impf.* = kositriti (prim. kositravec).

kositravec, vca, *m.* der Verzinner, *Cig.*

kositrčn, *adj.* aus Zinn, zinnen, *Mur., Cig., Jan.*; kositrena posoda, *Guts.*

kositrenica, *f.* das Zimmerz, *Cig.*

kositrenina, *f.* die Zinnware, *Cig., Jan.*

kositrenje, *n.* das Verzinnen, *Cig.*

kositriti, itrim, *vb. impf.* verzinnen, *Cig.*

kositrn, *adj.* Zinn: zinnu, *Cig., Jan.*; kositrna posoda, *juřhŠt.*

kositrnat, *adj.* zinnhaltig, *Cig., Jan.*

kositrnica, *f.* = kositrovec, *Cig.*

kositrnik, *m.* 1) der Zinnberg, *Cig.*; — 2) die Zinngrube, das Zinnbergwerk, *Jan. (H.)*

kositrnina, *f.* die Zinnware, *Cig.*
 kositrovec, *vca. m.* der Zinnstein, *Jan., C.*
 kositrovit, *adj.* zinnhaltig, *Jan.(H.).*
 kositva, *f.* = kositec, *Jarn., Cig.*
 kosják, *m.* 1) velik nož, s katerim zelje re-
 zajo, *Žabčc-Erj.(Torb.);* — = skalno, daš
 kmetjeŝter, *Tolm.;* — 2) kosce 1), *Notr.*
 kōšje, *n.* = kōšiče, der Senjenstiel, *Cig.,*
Dol.; zlomiti k., *Jurč.*
 koslāda, *f.* sod z veliko štirivoglato luknjo
 na vrhu; jeseni se vozi grozdje v njem, a
 drugače tudi voda, *Vreme-Erj.(Torb.);* —
 (prim. kosklada = „truga“, *Nov.*)
 kosljāti, *ām. vb. impf.* in Stüchchen zertheilen,
Blc.-C.
 kōsma, *f.* = kosem, die Flode, *C., Z.*
 kosmač, *m.* 1) ein bärtiger Mann, der Rauf-
 bart, *Cig., Štek.;* — ein rauhaariges Thier,
SLN.; — 2) der Lederapfel, *Jarn., Cig., Jan.,*
C., Kr.-Erj.(Torb.); — = kosmača, die
 Stachelbeere, *Medv.(Rok.), Josch;* — 3) der
 Westhofhobel, der Raufhobel, *V.-Cig., Valj.*
(Rad.).
 kosmača, *f.* die Stachelbeere (ribes grossularia),
Mur.
 kosmače, *eta. n.* neko jabolko, *v Brkinih-Erj.*
(Torb.).
 kosmaček, *čka. m. dem.* kosmač; 1) der Ziefl
 (stachys hirsuta), *C.;* — 2) kleiner Rauf-
 hobel, *V.-Cig.*
 kosmačica, *f.* der Lederapfel, *C., Bes.;* — neka
 breskva, *Ip.-Erj.(Torb.).*
 kosmačŭn, *m.* bärtiger Mensch, *Štek.*
 kosmačina, *f.* das Raufwerk, die Raufware,
Jarn.
 kosmačka, *f.* neka hruška, *Cig.;* — neko ja-
 bolko, *Koborid-Erj.(Torb.);* — neka breskva,
Solkau-Erj.(Torb.).
 kosmačŭlja, *f.* neka hruška, *Jarn.(Sadj.).*
 kosmajka, *f.* neko jabolko, *Kanal-Erj.(Torb.).*
 kosmalja, *f.* = kosmaljček, *C.*
 kosmaljček, *čka. m.* die Rohlflie, *Jarn.*
 kosmaljck, *ljka. m.* die Rohlflie, *Jarn.*
 kōsmast, *adj.* zotticht, *Cig.*
 kosmāt, *āta. adj.* behaart, rauhaarig, zottig;
 kosmata kapa, die Pelzmitze; kosmata kapa!
 poš tanjend! kosmata ušesa imeti, = ne sli-
 šati, neposlušn biti; — rauh; k. zid = ne-
 ometan zid, *Gov.;* — kosmato grlo, ein
 rauher Hals; kosmat glas, heilere Stimme,
V.-Cig.; kosmata vest, ein lages, grubes Ge-
 wissen; kosmata pesem, das Zotenlied; k.
 beseda, die Zote; k. šala, ein roher Scherz;
 kosmata laž, eine grobe Lüge; — k. med
 = med v satovju (opp. suh med), *Sret.*
(Rok.); — kosmata teža, das Bruttogewicht,
Cig.(T.); kosmati denar, der Bruttoertrag,
Sret. Rok.).
 kosmatāč, *m.* der Raufbärtige, *C.*
 kosmatāst, *adj.* etwas behaart, *Mik.*
 kosmatāti, *ām. vb. impf.* beim Nähen das
 Gras nicht gleichmäßig glatt abhechneiden, *Gov.*
 kosmatčŭi, *ām. vb. impf.* behaart, rauh, zottig
 werden, *Mur., Jan., Met., Mik.*

kosmāti, *ām. vb. impf.* zauen, zupfen, *Cig.,*
Jan., C.; volno k., Wolle zupfen, *Guts.; k.*
sc. sich balgen, Jan.
 kosmatica, *f.* 1) der Raufweizen, *Jan., C.;*
 — 2) die Straube, *Jan.;* — 3) das Maus-
 öhrlein (hieracium pilosella), *Cig., Medv.*
(Rok.).
 kosmatin, *m.* der Behaarte, der Raufhaarige
 (n. pr. o medvedu), *C.*
 kosmatina, *f.* 1) das Raufha, die Haare (z. B.
 am menschlichen Körper außer dem Kopfe),
Cig., M.; — 2) der Flanell, *C.;* — 3) die
 Zotte, *Cig.*
 kosmatinast, *adj.* rauh, behaart, zotticht, *Cig.*
 kosmatince, *vca. m.* 1) der Raufhaarige (o
 volku), *IjZv.;* — 2) navadni k., der gemeine
 Bärenspinner (euprepia caja), *Erj.(Z.);* —
 3) die Weizen-Rüchenschelle (anemone pratensis),
Jan., Tuš.(R.); — neko jabolko, *Dol.*
 kosmatinica, *f. dem.* kosmatina, kleine Zotte,
Cig.
 kosmatinje, *n.* die rauhe Behaarung, das
 Raufha, *Mur., C.*
 kosmatinka, *f.* 1) der Raufweizen, *Cig.;* —
 2) die Stachelbeere, *C.;* — 3) die Straube, *Jan.*
 kosmatiti, *ām. vb. impf.* rauh machen, k. se,
 rauh werden, *V.-Cig.*
 kosmativ, *iva. adj.* rauh; kosmativo tkanje,
DZ.
 kosmātka, *f.* der Pflirsch, *C.;* — = milica,
 das Liebesgras (eragrostis), *Z.*
 kosmatoglavec, *vca. m.* der Raufhvoj, *Cig.*
 kosmatolist, *lista. adj.* raufblättrig, *Jan.*
 kosmatolisten, *stna. adj.* = kosmatolist, *Jan.*
(H.).
 kosmatonōg, *nōga. adj.* rauheinig, federfüßig,
Cig.
 kosmatonōžec, *vca. m.* der Rauffuß, *Cig.*
 kosmatorepec, *vca. m.* der Raufschwanz, *Cig.;*
 lisjak k., *Bes.*
 kosmatorepka, *f.* ein weibliches Thier mit be-
 haartem Schwanz, *Cig.*
 kosmatorōk, *rōka. adj.* rauhhändig, *Cig.*
 kosmātost, *f.* die Behaartheit, die Raufigkeit.
 kosmatŭlja, *f.* die Flode, die Zotte, *Let.*
 kosmāvec, *vca. m.* die ästige Zaunflie (an-
 thericum ramosum), *Medv.(Rok.).*
 kōsmec, *meca (semca). m.* = kosmič, *Dict.,*
Jan.
 kosmič, *iča. m. dem.* kosem; die Flode, die
 Zotte, *Cig., Jan., C.;* — k. prediva, ein Bündel
 Spinnhaar, das Reistenbüchel, *Jarn., Mur.,*
Cig.; — das Bündel; prvotni k., das Pri-
 mitivbündel, črevesni k., die Darmzotte, *Erj.*
(Z., Som.).
 kosmiček, *čka. m. dem.* kosmič, die Flode,
Jan.
 kosmina, *f.* 1) die Raufseite (z. B. des Felzes),
Cig., Jan.; — 2) die Wollflode, *Polj.;* kadar
 sneg gre, v nebesih strizejo ovec, pa pa-
 dajo na zemljo kosmine, *Dol.-IjZv.*
 kosminck, *nka. m.* die Wollflode, *C.*
 kosminje, *n.* das Raufha, die Haare, *Mur.,*
Vest., Danj (Posv p.); kamelsko k., Kameel-
 haare, *ogr.-Valj (Rad.).*

kosmōvec, vca, *m.* = kocmovec, das Baum moos, *Trst. (Let.)*.

kosmouh, ūha, *m.* der Schelm, *C.*; (o podobnih fantalinih), *Slom.*

kosmúlja, *f.* 1) die Nöde, *Cig., Jan.*; snezna k., die Schneeflocke, *ZgD.*; — 2) der Juchš, *Jarn., Rib.-Mik., Kr.-Valj. (Rad.)*; — 3) die Stachelbeere (ribes grossularia), *Jan., Tuš. (R.), Medv. (Rok.)*.

kosmúljek, ljka, *m.* die Zaunflie (anthericum), *Tuš. B., Medv. (Rok.)*.

kosmúra, *f.* das Habichtskraut (hieracium), *Sol., C.*

kosobrāvec, vca, *m.* eine Art Käfer, *M.*

kosobrin, ina, *m.* zmerjalni priimek nerodnožu, *KrGora.*

kosocēpek, pka, *adj.* paratom (min.), *h. t.-Cig. (T.)*.

kosodrévina, *f.* das Knieholz, *Cig. (T.)*.

kosokóten, tna, *adj.* schiefwinkelig, *Cig. (T.)*.

kosolik, lika, *m.* das Plagieder, *h. t.-Cig. (T.)*.

kōsoma, adv. stückweise, *Cig., DZ.*

kosobš, šsa, *adj.* kinometrisch (min.), *Cig. (T.)*.

kosorēp, rēpa, *adj.* mit gestügtem Schwanz, *Jan., Mik.*; *k. pes. Jurč.*

kosorēp, rēpa, *m.* mož s kratko sukno (šaljivo), *Rib.-M.*

kosorēpec, pca, *m.* 1) ein Thier mit abgestügtem Schwanz: pes k., *Jurč.*; — 2) das Spielhuhn, *Gor.-M.*

kosorēpiti, rēpim, *vb. impf.* den Schwanz stügen, *Jan.*; (pren.) *k. besede. Worte stügen, Levst. (Zb. sp.)*.

kosorēpka, *f.* ein weibliches Thier mit abgestügtem Schwanz, *Jan.*

kosōst, *f.* die Schiefe, *Cig. (T.)*; — prim. *hs. koso, schief.*

kosōven, vna, *adj.* kosovno blago, Stückgut, *Cel. (Ar.)*.

kōšov, *adj.* Amfels, *Cig., Jan.*

kosovína, *f.* das Stückwerk, *Jan.*

kōsovka, *f.* das Amfelweibchen, *Cig., Jan.*

kosozōb, zōba, *adj.* schiefzählig: kosozoba lobanja, *Erj. (Z.)*.

kosozōb, zōba, *m.* kosozobi, die Schiefzähler, *Erj. (Som.)*.

kospric, *m.* kurzer Schwert, der Dofch, *ogr.-C.*

kōst, i, *f.* 1) das Bein, der Knochen; sama kost in koza ga je, es ist an ihm nichts, als Haut und Knochen; mrtvaške kosti, kosti gristi; sveta ali križna k., das Kreuzbein, *Erj., (Z.), ogr.-C.*, morska ali mrtva k., das Ueberbein (ein Auswuchs), *Cig., Jan., Št., Kr.*; ribja k., die Fischgräte, *Cig. (T.)*; die Waldfischbarte, das Fischbein; iz ribje kosti, fischbeinern; slonova k., das Elfenbein; — stara kost, ein alter Mensch; stara kost je modrost, das Alter ist weise, *Levst. (Zb. sp.)*; — 2) = koščica, der harte Fruchtfern, *Cig.*

kostāca, *f.* großer Knochen, *Mur.*

kóstanj, kóstanja, *m.* die Kastanie (Baum und Frucht); divji k., die Nößkastanie (aesculus hippocastanum), pravi k., echter Kastanienbaum (castanea vesca), *Tuš. (R.)*; (— = krompir, *Kaplja [Kor.-Josch.]*).

kostānjar, rja, *m.* der Kastanienverkäufer, *Cig., Navr. (Let.)*.

kostānjast, *adj.* kastanienartig; — kastanienbraun; kostanjasta barva.

kostānjarica, *f.* die Kastanienverkäuferin, *Cig.*

kostānje, *n. coll.* Kastanien; *k. pobirati.*

kostānjec, jca, *m. dem.* kostanj; kleiner Kastanienbaum, *BKkr.*

kostānjev, *adj.* Kastanien-; *k. les.*; — kastanienbraun, *Cig., Jan.*; kostanjevi lasje, *M., Z.*

kostānjevec, čka, *m. dem.* kostanjevec, das Brännchen, *Cig.*

kostānjevec, vca, *m.* 1) braunes Pferd, *Cig., Jan.*; — 2) = povodnji kostanj, die Wassermaus (trapa natans), *Z.*

kostānjeven, vna, *adj.* kastanienbraun, *Mik.*

kostānjevica, *f.* die Wassermaus (trapa natans), *C.*

kostānjevina, *f.* das Kastanienholz.

kostānjeve, *n.* der Kastanienwald.

kostānjevka, *f.* 1) eine Ruthe, ein Stab aus Kastanienholz, *Z.*; — 2) eine Art große Nisole, *vzhŠt.-C.*

kostānjičje, *n.* = kostanjičevje, *Valj. (Rad.) Polj.*

kostānjičevje, *n.* die Rainweide (ligustrum vulgare), *Jan., Mik., Valj. (Rad.)*; (nam. kosteničevje, prim. kostenika).

kostānjičevina, *f.* = kostanjičevje, *Kr.*

kostānjik, *m.* der Kastanienwald, *BKkr.*

kostānjina, *f.* das Kastanienholz, *vzhŠt.*

kostār, rja, *m.* der Knochenjammer, *Cig.*

kosteličevje, *n. coll.* die Deckenfische (lonicera), *Tuš. (R.)*.

kostēn, *adj.* beinern, knöchern, *Cig., Jan.*

kōstēn, stna, *adj.* Bein-, *Cig., Jan.*; kōstna mezdra, die Weinhaut, *V.-Cig.*; *k. gniloba*, der Weinstaub, *Cig.*; kostni pepel, die Weinaische, *Cig.*

kostēnc, nca, *m.* die Steinmaus, *Štrek., Poniške, Kras-Erj. (Torb.)*.

kostenica, *f.* 1) nicht vom Kerne gehende Pfirsich, *M. Ip.-Erj. (Torb.), Kras.*; — 2) neka trta, *Vrtov. (Vin.)*; — 3) das Fleischheil, *Cig.*; — 4) kostenice, neke majhne, deloma iz kosti narejene sani, *Bled.*; — 5) das Rheuma, das Podagra, *pri Koboridu-Erj. (Torb.)*; prim. kostenica 2).

kosteničar, rja, *m.* der Ligusterchwärmer (sphinx ligustri), *Erj. (Z.)*.

kosteničevje, *n.* die Rainweide (ligustrum), *Dict.*; živa meja iz kosteničevja, *Pirc.*

kosteničica, *f.* = kostenika (Rainweide), *Josch.*

kostenik, *m.* = kostenika (Rainweide), *Bolc-Erj. (Torb.)*.

kostenika, *f.* die Rainweide (ligustrum vulgare), *C., Poh.*; prim. kontika in nem. Weinholz; — tudi: der Seidelbast (daphne mezereum), *Tolm.-Erj. (Torb.)*.

kostenina, *f.* die Knochenware, *Jan.*

kostenjāca, *f.* 1) die Todtenkammer, *Cig., ZgD.*; — 2) die Fleisch- oder Knochenhaut, *SlGor.-C.*

kostenjak, *m.* 1) das Weinhaut, *Jarn.*; — 2) = kostenika (Rainweide), *C.*; — das Stelet, *Pjk. (Črt.)*.

kostŕnka, *f.* die Knochenfrau, *Bes.*
 kòšter, *stra. m.* der Scheiterhaufen, *Mur.*
 kostŕka, *f.* = kostenika (Hainweide), *Z.*
 kostŭlja, *f.* = koprivovec, *C.*
 kostilòml, lóma, *m.* = kostolom, der Wein-
 bruch, *Cig., Jan.*
 kostirnica, *f.* = kostura, *Jan. (H.).*
 kostišče, *n.* das Weinhaus, *Cig.*
 kostják, *m.* mageres Thier, *Čb.-Valj. (Rad).*
 kòštka, *f. dem. kost,* das Knöchlein, *Jan.:* —
 der Brettslein, *Cig.:* — der Würfel, *Cig.,*
Jan.; prim. kocka: — das Würfelbein, *Cig.*
 kòštkanje, *n.* das Würfelspiel, *Cig.*
 kòštkar, *rja. m.* der Würfelspieler, *C.*
 kostljiv, *iva. adj. grätig, Cig. (T.). Mik.;* riba
 je kostljiva, *Gor.-M.*
 kostnát, áta, *adj. knochig, dickknochig, Cig., Jan.*
 kostnica, *f.* 1) das Weinhaus, *Javn., Mur.,*
Cig., Jan., M.; die Todtenkammer, *Dict., C.,*
Mel., Notr.; v kostnici so vsi enaki, *Kast.:*
 — 2) die Gicht, *Vrtov. (Km. k.);* — 3) =
 kostenica, nicht vom Kern gehende Pflanz-
 liche, — 4) kostnice, Knochenstücke, Gräten-
 stücke (teleostei), *Cig. (T.), Erj. (Ž.).*
 kostník, *m.* 1) der Knochenmann, *C.;* — 2)
 das Knochengeheiß, *Jan., C.;* — 3) das Weinhau-
 s, *C.;* — 4) das vielblumige Weibblüm-
 chen (convallaria multiflora), *Medv. (Rok.).*
 kostnjáča, *f.* die Weinhade, *Mur.*
 kostnják, *m.* 1) das Stelz, *Cig., Jan.:* — 2)
 das Weinhaus, *Cig., Jan., M.*
 kostnokisel, *adj. knochenauer, Cig.*
 kostoboljáv, áva, *adj. gichtkrank, podagrish,*
Lerst. (Zb. sp.).
 kostobóljec, lica, *m.* der Podagrif, *Lerst.*
(Zb. sp.).
 kostobólje, *n.* die Gicht, daß Podagra, *Jan.*
(H.).
 kostolòml, lóma, *m.* 1) der Weinbruch, *Jan.:*
 — 2) der Bartgeier (gypaetus), *C.*
 kostolòmec, mca, *m.* der Weinbrecher, mazači
 in kostolòmci (o zdravnikih samoukih), *Navr.*
(Let.).
 kostopis, pisa, *m.* die Knochenbeschreibung, *Jan.*
 kostopisje, *n.* = kostopis, *Jan.*
 kostoslòvje, *n.* die Dilectologie, die Knochen-
 lehre, *Cig. (T.):* — rus.
 kostŕeba, *f.* die Borstenhirse (echinochloa crus
 galli), *C. Zemon-Erj. (Torb.:* — tudi: die
 Treibe (bromus), *Cig.:* ržena k., die Roggen-
 treibe (bromus secalinus), *Cig.:* — prim.
 kostreva.
 kostŕebast, *adj. treibenartig, Cig.*
 kostŕeva, *f.* die Roggentreibe, *C.:* s kostrevo
 tudi pšenico poteptati, *Stom.*
 kostŕevce, vca, *m.* = kokolj, der Rorraden
 (agrostemma githago), *Z.*
 kostŕúzi, *m. pl.* grobe Meilen, *Lašec-Erj. (Torb.).*
 kostum, *m.* kakemu narodu. časa lastna obleka.
 das Costüm, *Cig. (T.).*
 kostúra, *f.* ein größeres Schnappmesser mit
 einem beinernen Griff, *C., jvžhŠt.*
 kostúrica, *f. dem. kostura, C.*
 kòš, kòša, *m.* 1) der Rindenforb; v košu kaj
 nositi; vse v en koš metati, alles gleich

behandeln; — tebi ne morem nič novega po-
 vedati, ti si že star, vse ti je že v koš pri-
 slo, du hast schon alles erlebt, *Jurč.:* imeti
 jezik pod košem, die Sprache in seiner Ge-
 walt haben, *Lerst. (Zb. sp.);* — 2) der Wagen-
 forb, die Wagenfricke; — gnojni k., die Krippe
 des Mistwagens; — 3) der Bienenforb, *M.*
Nov., vžhŠt.: — 4) der Kletterfaßten, *Cig.,*
Št.: — 5) der Bruttfaßten, *Mur., V.-Cig.,*
Cig. (T.: koš me boli, *Polj.:* — die Krutte
 (bei den Streben), *Cig., C., Erj. (Ž.), IjZv.:*
 daß Gerippe (des Schiffes), *Cig.;* ladija z
 železnim košem, *DZ.:* — 6) die Krone eines
 Baumes, *V.-Cig., Cig. (T.:* — der Busch,
 der Strauch, *C.:* — ein buschiger Krautkopf,
C.: zelje gre v koš, *n. v glave, SIGor.*
 1. kòša, *f.* in zwei oder mehrere Zöpfe geflocht-
 enes Frauenhaar, *Notr., V.-Cig.*
 2. kòša, *f.* 1) die Mahd, *C.:* — 2) die Berg-
 wieße, *C.*
 košán, ána, *m.* clovek, ki ima prav malo zemlje
 (kako črtino kmetije), *Rut. (Zg. Tolm.),*
Solkau (Goriš.)-Erj. (Torb.), Bolc.: — prim.
 furl. cossán = giornaliere, sottano, pigio-
 nale, srlat. cossatus, *Štek. (Arch.).*
 košána, *f.* od srobotna pletena košara, *Mat-*
hinje (Kras)-Erj. (Torb.), Štek.
 košánče, eta, *n.* neko jabolko, (prineseno iz
 Košane?) v *Brkinih-Erj. (Torb.).*
 košanija, *f.* eine Viertelhub, *Polj.:* — prim.
 košan.
 košár, rja, *m.* 1) der Korbmacher, der Korb-
 händler, *Mur., Cig., Jan., Danj.-Valj. (Rad.:*
Gori v Šmarji So sami košarji, Jurč.: —
 2) košár, kdor s košom na hrbtu po svetu
 hodi, berač ali krošnjár, *Gor.:* — 3) košár
 = košara, *C., ogr.-Mik.:* slamni košár, der
 aus Stroh geflochtene Korb, *Danj. (Posv. p.:*
 — 4) košarji = raki, Krustenthiere oder
 Krebse (crustacea), *Jan., C., Erj. (Ž.).*
 košára, *f.* runder Handforb, *Mur., Dol.-Cig.,*
Mik., jvžhŠt.
 košárást, *adj. košari podoben, ogr.-C.*
 košárece, rea, *m. dem. košár* 1) = košara,
Jan.
 košárica, *f.* 1) dem. košara. Heines Handförb-
 chen, *M., jvžhŠt.:* — 2) košarica: a) die Korb-
 macherei, *Cig.:* — b) košarice, die Korb-
 blätter (compositae), *Tuš. (R.).*
 košáriti, árim, *vb. impf.* 1) sich mit der Korb-
 macherei oder dem Korbbandel beschäftigen,
Mur., Jan. (K.: — 2) = krošnjariti, *C.,*
Zora, ŠLN.
 košárjenje, *n.* das Betreiben der Korbmacherei,
Danj. (Posv. p.).
 košárka, *f.* rundes Handförbchen, *Mur.*
 košárna, *f.* = košara, *Cig., Gor.-M.;* ko-
 šarna s polomljenim locanjem, *Jurč.*
 košárnica, *f. dem. košarna, Cig., IjZv.*
 košárstvo, *n.* die Korbmacherei, *Cig., nk.:* ve-
 liko samotarjev v puščavi se je živilo s ko-
 šarstvom, *Gr.*
 kòšát, *adj. = košat, Mik., vžhŠt.-C.*
 košát, áta, *adj.* 1) breitflüßig, breitbüßig, bu-
 schicht; košato drevo; košat rep; košato zelje,

der Staudenfohl, *Cig.*; košata rž, der Staudenroggen, *Nov. Bes.*; — 2) mit breiten Aledern, aufgedunnert, *Cig.*; košata, ali: košata mati, die Brautmutter, *Kor.-Cig.*; — schwanger, *St.*; — dick, stark: košata megla, košat sneg, *Danj.-Mik.*; — 3) aufgeblähen, *C.*; košato hoditi, hüffärtig einhergehen, *Z.*; družba je košata mati vsega hudega hudobnim, *Slom.*; — štolz: Ve Kranjice ste košate, *Preš.*; — 4) bombastisch, *Cig.*; Tudi imajo besede košate, Ko se prav napijejo ga, *Npes.-K.*; — košata laž, starke, derbe Lüge, *Cig.*; Dekla je polna košatih laži, *Danj.(Posv. p.).*

košatec, tca, *m.* unterlegter Mensch, *Valj.(Rad).*
košati, am, *vb. impf.* ajdo k., to je, ajdove snope ob dno prevrnjenega koša otepati, *Gor.*; tudi: ob tla otepati snope, *Cig., Gor.*
košatica, f. 1) košata mlada jela, *Kr.-Valj.(Rad).* (*Rad*); sploh: košato drevesce; zarod mladih košatic, *Str.*; košato cvetje: Iskrice, ve košatice, *Vod.(Pes.)*; — 2) stolzeš Weib: prevzetna košatica! *SlN.*

košatija, f. die Aufgeblähenheit, die Hoffart, *Nov.*; košatija visoko hodi, *Kr.-Valj.(Rad).*
košatiti se, am se, *vb. impf.* 1) košat postajati; — sich ausbreiten, sich ausdehnen, *Mor.*; — 2) sich breit machen, groß thun, *Cig., Jan., M.*; k. se s čim. auf etwas po-
 chen, *Cig., Sol.*; košatil se je s svojo neznanu možjo, *Ravn.*

košatljat, ata, *adj.* nekoliko košat: Iskrice, vseh cvetov hvala, Vidim, da ste košatljate, *Vod.(Pes.).*

košatorop, rpa, *adj.* mit buschigem Schwanz: košatoropa vererica, kuna, *Zr., Zora*; košatoropi lisjak, *Str.*

košatoropec, pca, *m.* ein Thier mit buschigem Schwanz: lisjak k., *Str.*

košatost, f. 1) die Breitbuschigkeit, die starke Verzweigung; k. gozdnega drevja; — 2) die Schwanzerschaft, *C.*; — 3) die Hoffart, die Eitelkeit, *C.*; — 4) der Bombast, der Schwulst, *Cig.*

košav, *adj.* mit dichtem, zerrauhtem Haar, *C.*; k. pes, ein dichtzottiger Hund, *ogr.-*

košavec, vca, *m.* = košav človek, *C., ogr.-Valj.(Rad).*

koščak, *m.* 1) die Steinmuß, der Steinmußbaum (juglans cinerea); — 2) der Stein Krebs, *Jarn., Cig.*; malovredni koščaki, *Zr.*

koščance, nca, *m.* die Steinmuß, *Jarn., Z.*
koščec, čeca, *m.* = košček, *Valj.(Rad).*

košček, čka, *m.* = košček.

koščēn, *adj.* 1) beinern; — Wein-, Knochen, *Cig., Jan.*; koščēna zemlja, die Knochenerde, *Cig.(T.)*; koščēna moka, daß Weimehl, *Cig.*; koščēni pepel, die Knochenasche, *Cig.(T.)*; — 2) knochig, *Nov.*; k. obraz, *Jurč.*; hager, *Cig.*

koščēnast, *adj.* beinähnlich, *Cig., Jan.*

koščēnec, *m.* der Knochenmann, *Jan.(H.).*

koščēnētī, im, *vb. impf.* verknöchern, *Cig.*

koščēniča, f. 1) eine nicht vom Kerne gehende Pfirsich, *Cig., Strek., GBrda-Erj.(Torb.)*; — 2) daß Knochenmehl, *Jan.*; — 3) daß Weinhäus, die Todtenkammer, *M., Dol.*; —

1) daß Knochenweib (Hg.): tri revne koščēnice: bolezen, starost, smrt, *Čr.*

koščēničina, f. die Weinware, *Cig., Jan., DZ.*
koščēnjāk, *m.* 1) = koščak, die Steinmuß, *Bolc-Erj.(Torb.)*; — 2) der Knochenbecht, *Cig.*

koščēnka, f. nicht vom Kerne gehende Pfirsich, *Cig.*

koščēca, f. 1) daß Weinchen: slušne koščēce, die Gehörtüchelchen, *Erj.(Som.)*; — der Weinsplitter: s koščēco se zadaviti; — ribja k., die Gräte, *Zil.-Jarn.(Rok.)*, *Jan.*; — = kocka, der Würfel, *Rez.-C.*; — 2) der Obstein; slive s koščēcami vred jesti: sadne peske in koščēce, *Pirč*; — der Kürbiskern, *C.*; — 3) der Wert (sium), *Cig., Medv.(Rok.)*.

koščēč, čca, *m.* = krhelj, nav. pl. koščēci, Dürrboh, *Ročinj-Erj.(Torb.)*.

koščēčar, rja, *m.* rillekar k., der Steinboh, Nüßelkäfer (curculio pruni), *Nov.*

koščēcast, *adj.* 1) = koščēčav, grätig, *Jan.*; — 2) den Obstein enthaltend: koščēcasto sadje, Steinboh, *Cig.(T.)*.

koščēčav, *adj.* grätig, *Jan.*

koščēčevina, f. der Hartriegel, *Z.*

koščēčevje, *n.* der Hartriegel (ligustrum vulgare), *Dol.-Erj.(Torb.)*.

koščēčeje, *n. coll.* 1) = koščēce, Obsteine, *Jarn.(Sadj.)*; — 2) = koščēčevje, *Dol.-Erj.(Torb.)*.

koščēčan, *adj.* = koščēcast 2), *Jan.(H.).*

koščēčniča, f. koščēčnice, Steinfrüchtler (drupaceae), *Jan., Cig.(T.), Tuš.(R.)*.

koščēna, f. die Sicht, *Cig., Jan., UČT.*

košēglāv, glāva, *adj.* ohne Kopfbedeckung, *C.*
koščēc, šca, *m. dem.* koš; tudi kōšec.

koščēk, škā, *m. dem.* koš; 1) daß Ridentörbchen; — daß Obstpfüchörbchen, *C.*; — daß Armförbchen, *Dol.-Cig.*; — 2) cvetni k., die zusammengesetzte Blüte, der Blütenkorb, *Cig.(T), Tuš.(R.)*; — 3) der Mostkuchen bei Weinpressen, *C.*; — tudi: kōšek.

košēlj, šlja, *m.* 1) die nicht einen Krautkopf bildende Krostpflanze, *C.*; — 2) der Moosbusch, *C.*; — 3) der Halskamm des Pferdes, *BlKr.-M.*

košenica, f. kraj, kjer trava tolika zraste, da se ne popase, ampak pokosi, *BlKr.*; die Koenwiese, *Dict., Jan., C., Rib.-M., LjZv.*; — die Bergheuwiese, *Cig.*

košeničica, f. 1) dem. košenica; — 2) der pfeilförmige Ginster (genista sagittalis), *Medv.(Rok.)*.

košenilja, f. = košeniljka, *Cig.*

košeniljast, *adj.* cochinillenfarbig, *Cig.*

košeniljka, f. die Scharlach = Schildlaus oder Cochinille (coccus cacti), *Erj.(Z.).*

1. **košenina**, f. 1) daß abgemährt Gras, *Cig.*; daß Bergheu, *Cig., Mik., Valj.(Rad.)*; — 2) die Graslache, die zum Wähen bestimmt ist, daß Weienland.

2. **košenina**, f. na kosce razrezana (razkošēna) slanina = zaseka, *Kras. Ip., Goriška ok.-Erj.(Torb.)*.

košeninar, rja. m. die Weidenjuchede (tipula pratensis), *Erj. (Z.)*.

košenje, n. das Wähen.

košeplet, pléta, m. der Korbblechter, *DSv.*

košet, m. = kozel, *Rež.-C.*

koševát, áta. adj. = košat, *Svet. (Rok.)*, *Gor.*

košévati, am. vb. *impf.* zu mähen vfliegen, *Jan., Mik., Erj. (Torb.)*.

koševína, f. die abgemähte Wiege, *Mur., Cig., Jan.*: — menda *hs.*

koševje, n. das Geßtrüpp, *C.*

koševnica, f. 1) koševnice so „naopične palice pri košu na vozu“, *Sv. Peter (Goriš.)-Erj. (Torb.)*: — 2) das Flechtwerkzeug zum Flechten der Haare (eine hölzerne große Kadel), *Rib. (V.)-Cig.*: prim. 1.) koša.

košič, éka. m. dem. koš: — die Korbmischel, *Cig.*

košiček, éka. m. das Körbchen, *Cig.*

koširna, f. „podstava pri gnojnem košu, da vanjo vtikajo količe“, *Tolm.-Štrck. (Let.)*.

košiti se, im se. vb. *impf.* = košatiti se, *Javn.*

košljévje, n. coll. = košlji, nicht köpfe bildende Krautpflanzen, *C.*

košnica, f. 1) der Korb, *Jan., Krelj.*: — der Weidenkorb, *Cig., C.*: na deske poveznjene slamnate košnice, *Levst. (Beč.)*: — 2) der Weinpreßkasten, *C.*: — 3) neka bekova trta, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

košnja, f. die Mahd; ob košnji, zur Zeit der Mahd; košnjo kupiti, prodati.

košnják, m. der Matrose, der seinen Platz auf dem Mars hat, der Marégaßt, *Cig. (T.)*, *DZ.*

košp, m. = košpa, *Tolm.-Kres.*

košpa, f. 1) der Holzschuh, *C., Erj. (Torb.)*, *Gor.*: — 2) nerodno spleten koš, *GBrda*: — prim. it. cospo, Holzschuh.

košpar, rja. m. 1) kdor košpe nosi, *Gor.*: — 2) velik rak, (košper) *Stavo Sedlo - Erj. (Torb.)*.

košt, kósta, m. = kašta, kašča, die Getreidehammer, *Rož (Kor.) - Navr. (Let.)*, *Savinska dol.*: polhno žita v koštu je, *Npes.-Schein.*

košta, f. = hrana, die Kost; — iz nem.

koštáti, ám. vb. *impf.* = veljati. stati (fošten); — iz nem.

koštínge, f. pl. Unteuten, *Mik.*: — iz nem. pogl. troški.

koštrav, adj. = kuštrav, *Mur., Mik., SlGor.*

koštrika, f. der Mäusejodru (ruscus), *C., Medv. (Rok.)*.

koštrún, m. 1) der gechnittene Schaßbod (Hammel, Schöps); prim. it. castrone, der Schöps. — 2) usločena trta s čepi, *južhŠt.*

koštrúnce, nca. m. dem. koštrún.

koštrúnov, adj. Hammel, Schöpsen; koštrúnovo meso.

koštrúnovina, f. das Hammelfleisch, *Cig., Jan.*: — das Hammelfleisch, *Cig.*

1. košulja, f. 1) der Korb, *Z.*: — okrogel, iz srobotine spleten košek z majhno odprtino, v kateriga se lešniki, orchi i. t. d. spravljajo, *C., M., Kras.*: — 2) ein Handwägelchen mit geflochtenem Wagenkorb, *Idrija.*

2. košulja, f. = srajca, *Jan., Mik., Zora, Jurč., BIKr.*

košuljar, rja. m. der Hemdenmacher, *Jan.*

košuljica, f. dem. 1. košulja; — die Kronenipfel, der Reich der Gräjer, *Cig.*

košúra, f. elender Korb, *C.*

košúta, f. 1) die Hirschfuh; severna k., die Hentthierfuh, *Cig., Jan.*: — 2) Name einer hirschfarbenen Kuh, *Cig.*: „govedje ime“, *Tolm.-Erj. (Torb.)*.

košútica, f. dem. košuta.

košútje, n. = rušje, die Zwergkiefer (pinus pumilio), *Cig., Tuš. (R.)*, *C.*

košútka, f. dem. košuta.

košútnik, m. 1) der Hirsch in der Brunstzeit, *Mur., Cig.*: — 2) der Bergenzian (gentiana lutea), *Cig., Tuš., na Čavnu pod Kaninom-Erj. (Torb.)*.

košutnják, m. der Hirschpark, der Hirschzwinger, *Cig., C., Vrt.*

kót, m. 1) der Winkel; v kotu čepeti; vse kote preiskati, premesti; po vseh kotih iztikati — morski k., die Bucht, *C.*: — 2) die Auszüglerwohnung; imam k. v hiši; velik kos kruha si je izgovoril pa kot do smrti, *Gor.*; imel je izgovorjen kot, *Jurč.*: na kotu biti, im Ausgedinge sein, *Dol.-M.*; na kotu živeti, *DZ.*; brat mi mora kot dajati do smrti, *Jurč.*: — 3) der Winkel (math., phys.): prav, oster, top k., rechter, spitzer, stumpfer Winkel, *Cig. (T.)*, *Cel. (Geom.)*; odbojni k., der Reflexionswinkel, odklonski k., der Ablenkungswinkel, *Sen. (Fiž.)*; vidni k., der Sehwinkel, *Erj. (Som.)*; dvogledni k., die Parallaxe, *Cig. (T.)*: — pl. kota (poleg: koti), *Mur., Mik. (V. G. IV. 24.)*; vsa kota iztekniti, *Str.*

2. kót, kóta, m. die Brunt, *Valj. (Rad.)*

kót, conj. = kakor, wie, *Mur., Gor.*: belo kot sneg, *Met.*: kot bi, gleichwie, wenn, *Jan.*: — = ko, als (za komparativom), *C., Cig., Jan., Gor.*: — als (in der Eigenschaft); jaz, kot oče tvoj, *nk.*: — iz: koti = kakoti (prim. kakoti), *Mik.*

kóta, f. = volk, der gechnitzene Eichenklumpen im Hochofen, *Gor., Vod. (Pes.)*: — prim. it. coita, kar se enkrat zge (n. pr. apna).

kotáček, m. 1) das Rad, *Habd.-Mik., Cig., C., vžhŠt.*: kola na dva kotača, zweirädriger Karren, *Zora*: — 2) die Schlittenkufe, der Schlittenlauf; sani po kotačih drže, *C.*: — 3) das Halbrad der Wiege; po kotačih zibel teče, *BIKr.*

kotáča, f. durch Querhölzer verbundene Bäume, um darauf Lasten zu wägen, die Schrotleiter, *C.*

kotáček, éka. m. dem. kotač, das Mädchen, *Valj. (Rad.)*.

kotáčiti, áčim, vb. *impf.* Unterschieß geben, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

kotáčka, f. 1) die Schiebtruhe, *C.*: — 2) die Winfelschlange (ilyisia seytale), *Erj. (Z.)*.

kotáčnica, f. neko jabolko, *kajk - Valj. (Rad.)*.

kotáčnik, m. kotačniki, Rädertiere (rotatoria), *Cig. (T.)*, *Erj. (Z.)*.

kotalicati, am. *vb. impf.* wälzen, *Jan.*: vchtro babo k., *Tržič-Lerst. (LjZv. I. 345.). Pjk. (Črt. 2.).*

kotaliti, im. *vb. impf.* rollen machen, wälzen, *Jan.*, *Dol.*: — prim. kataliti, koiati.

kotaljati, am. *vb. impf.* rollen machen, wälzen, *Cig.*: — prim. kataljati.

kotánce, nca. *m. 1)* die Spirale: kača se zvije v kotanec, *Dol.*: — 2) iz slame spleten kolut. ob katerem se noge smicajo, *Dol.*

kotángenta, *f.* die Cotangente (math.), *Cig. (T.).*

kotánja, *f.* die Vertiefung, die Grube, *Cig., Jan., Erj. (Torb.), Dol.-LjZv.*: die Vertiefung des Meeres, *Vrt*: — obistna k., das Meeresbecken, *Erj. (Som.)*: — die Mulde: dolina je polna malih gričev in kotanj ali drag, *LjZv.*: — die Schlucht, *M., C.*: — die Erdhöhle, *Jan.*

kotánjast, *adj.* grubenartig, feßelförmig, *Jan.*: — voll Grübchen, *Z.*

kotánje, *n.* das Wälzen, das Rollen, *Mur., Cig.*

kotánjica, *f. dem.* kotanja, das Grübchen, *Jan.*: das Wangengrübchen, *Cig.*: kotanjice na obrazu, *C.*: srčna k., die Herzgrube, *C.*

1. **kótar**, *rja, m.* der Auszügler, *Svet. (Rok.).*

2. **kotár**, *rja, m.* der Bezirk, der District, *Jan., C., DZ., ogr., kajk.-Valj. (Rad.)*: — prim. madž. határ, *C.*

kótarika, *f.* die Auszüglerin, *Jan. (H.).*

kótast, *adj.* winkelficht, winkelig, *Mur., Cig.*

kótati, am. *vb. impf.* rollen, frollen machen, wälzen, *Mur., Cig., Jan.*: Zdaj podseke kotam, *Danj. (Posv. p.)*: sobota pogače vkup kota, *Pjk. (Črt.)*: — k. se, sich wälzen, rollen, frollen, *Cig., Jan., Cig. (T.)*: Svinja se v blatu kota, *Danj. (Posv. p.)*: kjer se volk kota, tam dlako pusti, *Npreg.-Jan. (Slom.)*: — k. se s kom, sich balgen, ringen, *Jan., Kres.*: vola se kotata = se bodeta, *vzhŠt.*: — tudi: kótati, *Mur.*

kótčček, čka, *m. dem.* kotec, das Winkelfchen.

1. **kótec**, tca, *m. 1)* dem. kot: das Winkelfchen, *Jarn., Valj. (Rad.)*: — 2) der Stoßahn, *Mur.*

2. **kótec**, tca, *m. 1)* eine Abtheilung im Stalle (3. B. für Kälber), *C.*: — 2) der Schweinestall, *Jarn., Jan., C., ogr.-Mik., Bolc. Klancec v Istri-Erj. (Torb.)*: — 3) der Hühnerstall, *C., BIKr.*: — der Vogelstall, *nad Mariborom-C.*: — 4) die Mübengrube, *C.*: — 5) der Preßstuden, *vzhŠt.*: (prim. koš): — prim. stsl. kotec, cella. stvn. chuti, *Mik. (Et.).*

kótečnik, *m.* = kočnik, kotnik, *Skrinj.*

kótek, tka, *m. 1)* dem. kot: das Winkelfchen, *Valj. (Rad.)*: — 2) der Stoßahn, *Mur.*

kótel, tla, *m. 1)* der Kessel: kotel se loncu smeje = ein Eßel schilt den andern Langobtr, *Npreg.-Z.*: parmi k., der Dampfkessel, *Sen. (Fiž.)*: — 2) die Paufe, *Diet., Jan., C.*: v kotle biti, die Paufen schlagen, *Cig.*: — 3) eine Vertiefung im Erdboden, der Bergkessel, *Cig., Jan., M.*: — tolmun v vodi, *BIKr.*: — prim. stsl. kotsl, got. katils, *Mik. (Et.).*

kótelec, *m. dem.* kotel.

kótčček, čka, *m. dem.* kotelc.

kóten, tna, *adj.* Winkel: kotna daljina, die Winkelstanz, *Cig. (T.)*: kotni zob, der Backen-zahn, *Cig. (T.)*: razdrobi kotne zobe mladim oroslanom, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

kóter, tra, *m.* = boiler, *Guts., Mur., Kor.-C.*

kóteri, *pron.* = kateri, *Habd., ogr.-Mik., kajk.-Cr. (H. 5.).*

kótečnik, *m., Guts., Jarn., Mur.*: pogl. kotečnik, kočnik.

kóti, coj, = kot, *C., Lerst. (Sl. Spr.).*

kótic, *m.* = kotič, (kütic) kajk.-Valj. (Rad).

kotič, íča, *m. dem.* kot, das Winkelfchen.

kotiček, čka, *m. dem.* kotič: das Winkelfchen: solzni k., der Thränenwinkel, *Cig.*

kotiljón, *m.* neki ples, der Cotillon, *Cig.*

kotinati, am, *vb. impf.* Verstrecken spielen, *Jan. (H.).*

kotúšee, *n.* der Winkel, entlegener Ort, *Bes.*

kotíti, im, *vb. impf.* Zunge werfen, *Mur., Cig., Mik.*: mačke, psice kotijo, *Trst. (Let.)*: brüthen, *Mur., Cig., M., Cr.*: — kótiti, *Mur.*

kotiv, *m.* = hotiv, fativ, der Bastard, *SlGov.*

kotivec, vca, *m.* = kotiv, *C.*

kotíziti se, ízim se, *vb. impf.* = sich wälzen: krava se kotízi, kakor bi hotela povreči, *Bučé (Št.)-C.*

kóvla, *f.* eine mit einem hohlen Baume ein gefaßte Wasserquelle, ein Wasserfessel (als Brunnen), *Cig.*: — die durch herabschießendes Wasser gemachte Grube, *V.-Cig.*: die Lache, *Nov.-C.*: — žaba rodi se v domači kotli, *Nov.*: — = vdrtna, *Dol.-LjZv.*

kotlák, *m.* eine Art Zwergebüchbaum, *C.*

kotlánja, *f.* = kotlina, eine Vertiefung im Erdboden, *Cig.*: das Kesselthal, *Lct.*: die Bergschlucht, *C.*

kotlánjiti se, ánjim se, *vb. impf.* sich fesseln, *V.-Cig.*

kotlár, *rja, m.* der Messelschmied, der Kupferschmied, *Diet., Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad.)*: kotlar dela posodo iz medi ali kotelovine, *Ravn. (Abc.)*: der Kesselschler, *V.-Cig., C.*

kotlarica, *f.* die Kupferschmiedin, *Mur., Cig.*

kotlarič, *m.* der Kesselschler, *Cig.*

kotláríti, árim, *vb. impf.* das Kupferschmiedhandwerk betreiben, *Cig., Jan.*

kotlárstvo, *n.* das Kupferschmiedhandwerk, *Cig., Jan., C.*

kotlárščak, *m.* = kotlarič, der Kesselschler, (-šček) *Jan.*

kótlast, *adj.* feßelförmig.

kótlec, tca, *m. dem.* kotel, *Valj. (Rad.)*

kotlén, *adj.* Kessel: kotelne saje, der Kesselruß, *Cig.*

kotlenina, *f.* das Kupfergeschirr, die Kupferware, *Mur., C.*

kotlénka, *f.* der Kesselfeßel, *ogr.-C., kajk.-Valj. (Rad.)*

kotlic, íča, *m. dem.* kotel: 1) das Winkelfchen: — der Weichwasserkessel, *C.*: — das Kesselthal, *Notr.*: — 2) *pl.* kotličí, das Maiglöckchen (convallaria majalis), *Lanisčé v Čičh-Erj. (Torb.).*

kotlicar, *rja, m.* der Kesselschler, *Cig.*

kotliček, čka, *m. dem.* kotlič: kleiner Kessel, *M.*
kotličkar, rja, *m.* der Kesselschifer, *Cig., Dol.*
kotlina, *f.* eine kesselförmige Vertiefung im Erdboden, das Kesselthal, *Cig., Jan., Cig. (T.), Jes., nk.*; das Becken (geogr.), *Cig. (T.)*; jerszerka k., das Seebecken, *Cig. (T.)*.
kotlinast, *adj.* kesselförmig, *nk.*
kotlinica, *f. dem.* kotlina, *Rut. (Tolm.)*.
kotlišče, *n.* der Kesselschiff, *Cig., DZ.*: der Kesselsraum, *Levst. (Pril.)*.
kotliti, *im. vb. impf.* Grütchen um ein Bäumchen oder einen Weinstock machen (z. B. um ihn zu düngen), *Mur., Cig., vzhSt.*
kotljati se, *am se, vb. impf.* sich wälzen: kure se v pesku kotljajo, *Z.*; — sich drehen: pes se kotlja, preden se uleže, *Dol.*; — sich hindurch arbeiten: k. se skozi kako ozko luknjo ali skozi pregrajo, *BLKr.*; — prim. kotati.
kotlokrp, křpa, *m.* der Kesselschifer, *Jan. (H.)*.
kotlokrpar, rja, *m.* *Cig.*, pogl. kotlokrp.
kótlóvec, vca, *m.* der Kesselfeinst, *C.*
kotlovina, *f.* das Kesselfeiz, das Kupfer, *Habd., Mur., Cig., Jan., Strek., nk.*
kotlovinar, rja, *m.* der Kupferschmied, der Kupferhändler, *Mur., Cig.*
kotlovinast, *adj.* kupferartig: kotlovinasta barva, *Zora*.
kotlovinski, *adj.* kupfer-, kupferu, *Guts., Cig., Jan., nk.*
kotlovnica, *f.* die Kesselfeiste, *DZ.*
kótlóvski, *adj.* Kesselfeiz: k. prostor, *DZ.*
kōtnica, *f.* 1) der Grimmdarm (colon), *1. Cig., vzhSt., C.*; — 2) das Winkelmaß, *C.*
kōtnik, *m.* 1) kdor se po kotih potika, *Bes.*; — 2) der Stoßzahn, der Backenzahn, *Meg., Dict., Guts., Jan., M., C., vzhSt.*; — 3) das Winkelmaß, *Cig.*; kotnik ali oglomer, *Cv.*
kōtniti, kōtnem, *vb. pf.* in rollende Bewegung bringen, *C.*
kotnják, *m.* = kotnik, kočnik, der Stoßzahn, *Cig., Jan., Cig. (T.), Notr. - Levst. (Rok.), vzhSt.*
kōto, *conj.* = kot, koti: jé, koto tele, *Fr.-C.*
kotóměr, měra, *m.* der Winkelmesser, das Goniometer, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; der Transporteur, *Cel. (Geom.)*.
kotóměren, rna, *adj.* goniometrisch, *Cig. (T.)*.
kotóměrstvo, *n.* die Winkelmessung, die Goniometrie, *Cig. (T.), C.*
kotōrna, *f.* = skalni jereb: das Steinhuhn (perdix saxatilis), *Erj. (Z.)*; = bela jerebica, das Schneehuhn (lagopus), *Mik.*; — prim. it. cotornice, die Wachtel.
kotozōr, zōra, *m.* der Winkelspiegel, das Spiegelwinkeltrohr, *h. t.-Cig. (T.)*.
kōtra, *f.* = botra, *C., Kor.*
kotran, *m.* = katan, *C.*
kotreati, *am, vb. impf.* sich fortwälzen: list po svetu kotrea, *Bes.*; — stolpernd gehen, *C.*
kotrig, *m.* = kotriga, *Mur., kajk.-Valj. (Rad.)*
kotriga, *f.* = ud, člen, clenek, *ogr.-C., SLN., Vest.*; — *pl.* kotrige, das Zfelet, *vzhSt.*; tudi: die Schümmähre, *vzhSt.*

kotrižen, žna, *adj.* gliederig, *Mur., Trst. (Let.)*.
kotrižnik, *m.* langbeiniger, magerer Mensch, *Bučč. (St.)-C.*
kotrljān, āna, *m.* die Mannstreu (eryngium), *Z.*
kotrljāti, ām, *vb. impf.* = wälzen, *Z.*; — prim. koturati.
kotūr, *m.* runde Scheibe, *Cig.*; — das Rad, *C.*; — *hs.*
koturāča, *f.* neko jabolko, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
koturāst, *adj.* scheibenförmig, *Cig. (T.)*; — prim. kotur.
koturās, *m.* die Rostassel (armadillo), *Erj. (Z.)*.
kotūrati, *am, vb. impf.* rollen machen, *h. t.-Cig. (T.)*; k. se, rollen, *Prip.-Mik.*
kōtva, *f.* der Anfer, *C., ogr.-Valj. (Rad.)*.
kotvár, rja, *m.* der Anferschmied, *ogr.-C.*
kotvárnica, *f.* die Anferschmiede, *ogr.-C.*
kōtvica, *f. dem.* kotva, kleiner Anfer, *Zora, Sen. (Fřz.)*.
kotvíšče, *n.* der Anferplatz, *ogr.-C.*
kōv, *m.* die Schmiedarbeit, *Mur.*: Tubalkajn, sin Adamov Je že znal železni kov, *Danj.-Valj. (Rad.)*; — das Gepräge, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; Ta zlat je kova znanega, *Npes.-Mik.*; mož starega kova, ein Mann von altem Schrot und Korn, *Cig.*
kōv, *i, f.* 1) das Weichhölz, *Levst. (Zb. sp.)*; — 2) das Hüfstein, *Rib.-Mik.*; Naprej obrni krampeže, Nazaj obrni gladko kov, *Npes.-K.*
kōv, *adj.* = kakov, kakšen, *Cig., ogr., Poh.-C., Rib.-Levst. (M.), jvzhSt.*
kovāč, *m.* 1) der Schmied; živinozdravni k., der Curischmied, *DZ.*; podkovni k., der Fußbeschlagsschmied, *DZ.*; — 2) der gemeine Sonnenstich oder St. Peterstisch (Zeus faber) = sv. Petra riba, *Lovrana (Liburnija) - Erj. (Torb., Ž.)*; — der Springständer (elater sp.), *Goriš.-Erj. (Torb.)*.
kovāček, čka, *m. dem.* kovač; 1) der Schmiedsjunge, *Cig.*; — 2) der Fittisvogel (regulus trochilus), *C., Frey. (F.)*; (kovaček), *Levst. (Nauk.)*; (tudi: der Blaupecht, *Zv.*; po deblihi so plezali in potrkavali neutrudni kovački, *Str.*; ali: das Schwarzblattel, *Cig., Jan.*).
kovāčenje, *n.* die Ausübung des Schmiedgewerbes: podkovno k., *DZ.*
kovāčevāti, ūjem, *vb. impf.* das Schmiedhandwerk betreiben, *SLN.*
kovāčevica, *f.* = kovačica, *Mik.*
kovāčevka, *f.* neka hruška, *Šebrelje (Goriš.-Erj. (Torb.)*.
kovāčica, *f.* 1) die Schmiedsrau, die Schmiedin; — 2) neka ertejnja, *Ip.-Erj. (Torb.)*.
kovāčija, *f.* 1) = kovaštvo; — 2) = kovačnica, *Cig., Notr.*; hudič mu bo peklenško kovačijo odprl, *Jstrk.*
kovāčika, *f.* neko jabolko, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
kovāčina, *f.* die Eisenabfälle beim Schmieden, *Mur.*
kovāčiti, āčim, *vb. impf.* das Schmiedehandwerk betreiben, prim. kovačenje.
kovāčinja, *f.* = kovačica 1), *Rož.-Kres.*
kovāčlja, *f.* = kovačica 1), *Jarn.*

kováčnica, *f.* 1) die Schmiede; — 2) neko jabolko, *Mur.*, *Maribor-Erj.* (*Torb.*)
kováčnik, *m.* editeš Weisblatt (*lonicera caprifolium*), *C.*, *Tuš.* (*R.*)
kováčnjak, *m.* kovačnjaki (*caprifoliaceae*), *Tuš.* (*B.*)
kováčce, *n.* = kladičce, *Jarn.*
kováčnen, *ina*, *adj.* 1) zum Schmieden, Beschlagen gehörig; kováčno orodje, daš Beschlagzeug, *Cig.*; — 2) schmiedbar, *Cig.*, *Jan.*
kováčnica, *f.* = kovačnica, *C.*
kováčnik, *m.* der Umboš, *Meg.*, *Alas.*
kováčlo, *n.* 1) daš Prägwerk, *Cig.*; — 2) der Hammer, *Jarn.*
kovánje, *n.* 1) daš Schmieden, daš Hämmern; daš Prägen; *k.* konj, daš Beschlagen der Pferde; — *k.* na hladno. daš Kalthämmern. *h. t.-Cig.* (*T.*); — 2) kovanje, der Beschlag, daš Beschläge (3. *B.* eines Stodes), *Svet.* (*Rok.*), *Lašče-Lerst.* (*M.*)
kovár, *rja*, *m.* = kovač, *C.*; — der Anstifter: slučaj, ta zlobni kovar, *LjZv.*
kováren, *rna*, *adj.* schlau, listig, hämiſch, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *C.*, *nk.*; — stsl.
 1. **kováriti**, *árim*, *vb. impf.* 1) ſich mit dem Schmiedehandwerk beſchäftigen, *Bes.*; — 2) Ränfe ſchmieden, *Mur.*, *Cig.*, *ZgD.*
 2. **kováriti**, *árim*, *vb. impf.* vor Schaden behüten, verwahren, *C.*; — *iz nem.*: prim. *varovati*, *C.* (?)
kovárnica, *f.* die Intriguantin, *Jan.* (*H.*)
kovárnik, *m.* der Ränfeſchmied, *Cig.*, *Jan.*, *ZgD.*; — stsl.
kovárnost, *f.* die Argliſt, *Cig.*
kovárstvo, *n.* die Argliſt, die Ränfe, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *nk.*; — stsl.
kováški, *adj.* Schmiede-; *k.* meh, der Schmiedebalg.
kováštvo, *n.* 1) daš Schmiedehandwerk; — 2) die Schmiedezunft, *Met.*
kováti, *kújem*, *vb. impf.* 1) ſchmieden, hämmern; denar *k.*, Münzen prägen; kovan denar, die Münze, Münzen; — *iskre k.*, Funken ſchlagen: podkev *iskre kuje*, *Preš.*; *iskre se kujejo*, *Npres.-K.*; — 2) (mit Metall) beſchlagen: konja *k.*; na ostro *k.* konja, ſcharf beſchlagen, *LjZv.*; kolo *k.*, beſchienen, *Cig.*; vrata *k.*, die Thüre beſchlagen, *Cig.*; — 3) erſinnen, ausſinnen, *Cig.*; nove beſede *k.*, neue Worte prägen, ſchmieden, *Cig.*, *nk.*; pesni kovati, mühsam dichten (*zaničlj.*), *Cig.*; lazi *k.*, Lügen ſchmieden, *Z.*; — (Uebles) im Schilde führen: nekaj hudoga kuje, *Cig.*; — 4) v zvezde koga *k.*, jemanden zu den Sternen erheben, übermäßig loben, *Cig.*, *nk.*; (*hs.*)
kovčeg, *éga*, *m.* der Koffer, *C.*, *DZ.*, *nk.*; tudi: kóvčeg, *éga*, *Cv. X. 1.*; stsl., rus., *hs.*
kóvec, *vca*, *m.* der Träger, *Cig.*
kóvek, *vka*, *adj.* = koven 1), *Cig.* (*T.*)
kóven, *vna*, *adj.* 1) ſchmiedbar, hämmerbar, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *C.*; kovno zelezco, Schmiedeiſen, *Cig.* (*T.*); — 2) Präge-, *Cig.*; kovni trošek, die Prägungskoſten, *Cig.* (*T.*); kovni stroj, die Prägemaſchine, *Let.*

kover, *vra. m.* die Bettdecke, *C.*; — der Teppich, *Vrt.*; — prim. rus. *kovers*, Teppich.
kovilje, *n.* daš Fiedergas (*stipa pennata*), *Tuš.* (*R.*); — *hs.*
kovína, *f.* 1) daš Metall; plemenite kovine, Edelmetalle, *Erj.* (*Min.*); — 2) Beſchmiedetes, Geprägtes, *C.*; — (*kójna*, *nam.* *kovina*, daš Material, *ogr.-Valj.* [*Rad.*])
kovínast, *adj.* metallartig, metalliſch, *Cig.*
kovínski, *adj.* Metall-, metalleu, metalliſch; kovinsko lice, metalliſches Anſehen, *Erj.* (*Min.*)
kovínstvo, *n.* die Metallurgie, *Navr.* (*Kop. sp.*)
kóvkost, *f.* die Schmiedbarkeit, *Cig.* (*T.*)
kovljáti, *ám*, *vb. impf.* klopfen, poſten, *Jan.*
kóvnica, *f.* die Münzprägestätte, daš Münzgebäude, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *C.*, *DZ.*, *nk.*
kóvničen, *éna*, *adj.* Münz-; kovnični urad, daš Münzamt, *Cig.*
kóvnik, *m.* der Münzer, *C.*
kóvnost, *f.* die Schmiedarbeit; zlata čudovita *k.*, *Zv.*
kovnoželézen, *zna*, *adj.* ſchmiedeiſern, *DZ.*
kovopis, *písa*, *m.* = kovotisk, *Jan.*
kovopísen, *sna*, *adj.* metallographiſch, *Jan.* (*H.*)
kovopísje, *n.* die Metallographie, *Jan.* (*H.*)
kovoslóvec, *vca*, *m.* der Metallurg, *Jan.* (*H.*)
kovoslóven, *vna*, *adj.* metallurgiſch, *Jan.* (*H.*)
kovoslóvje, *n.* die Metallurgie, *Jan.* (*H.*)
kovotisk, *tiska*, *m.* die Metallographie, *DZ.*
kovoznáec, *nea*, *m.* der Metallurg, *Jan.*
kovoznánski, *adj.* metallurgiſch, *Jan.*
kovoznánstvo, *n.* die Metallurgie, *Jan.*
kovran, *m.* = kavran, *ogr.-Mik.*, *C.*
kovrčeje, *n.* daš Ffrienmengras (*stipa*), *C.*
kovrčed, *adv.* um welche Zeit? *Kov.-M.*; — prim. red.
kóvskati, *am*, *vb. impf.* = lajati, ſoſebno o mladem psu, *Krn-Erj.* (*Torb.*)
kóza, *f.* 1) die Ziege; za jalovo kozo se kregati, *Kreſj*; ne more biti kozo cela in volk sit, *Npreg.-Lerst.* (*Beč.*); Bog uže ve, kateri kozi rog krati, *Npreg.-Lerst.* (*Zb. sp.*); divja *k.*, die Gemſe (*antilope rupicapra*); — 2) verſchiedene Vorrichtungen: ein Geſtell beſtehend aus einem Holzbalten mit vier Füßen: der Holzbock, der Sägebock der Zimmerleute, Böttcher *n.* dgl., *V.-Cig.*; der Gerüſtbock, *Dol.*; — der Voltgierbock der Turner, der Barren, *Cig.* (*T.*), *DZ.*, *Telov.*; — der Feuerbock, *Cig.*; — daš Geſtell eines drehbaren Schleifſteins, *C.*; — daš Fußgeſtell des Webſtuhls, *Bolc-Erj.* (*Torb.*); — daš Brückenbock, *Nov.*, *SLN.*; — die einfache, dachloſe Garbenharje, *Poh.-C.*; — eine mit Naken verſehene Stange über dem Feuererde, *V.-Cig.*; — der Schrotbock oder Schragen zum Auf- und Abladen von Laſten, *Cig.*, *Dol.*; — podkovna *k.*, der Reitbock der Muſſſchmiede, *DZ.*; — ein Ständer oder Pfloß mit Stützen, *V.-Cig.*, *C.*; — hölzerner Dreifuß, *M.*; kozo biti, den Dreifuß ſchlagen (em Spiel), *Cig.*, *Dol.-Lerst.* (*Rok.*); — eine irdene Pfanne auf Füßen, *Cig.*, *C.*, *Kr.*; — 3) *pl.* koze,

- die Foden; koze staviti, cepiti; die Blattern: v kozah biti, koze imeti, die Blattern haben: (vsled napačnega tolmačenja nemške besede „Foden“?): pogl. osepnice.
- kozáča**, *f.* 1) eine große Ziege, *Strek*; hej kozáča! *Jurč.*; — 2) der Holzbock, die Schnitzbank, *Cig.*, *C.*; hölzerner Dreifuß, *Mur.*, *Danj.-Mik.*, *C.*; — der Eisbrecher, der Eisbaum (bei einer Brücke), *Cig.*, *Zora*; — 3) eine Art Entle, *C.*
- kozád**, *f. coll.* Ziegen, *C.*
- kozák**, *m.* 1) obrobjeni k., der geränderte Schwimmfäser (*dytiscus marginalis*), *Erj.*, *(Z.)*; — 2) der Pfefferichwamm, *C.*
1. **kozár**, *rja*, *m.* der Ziegenhirt.
2. **kozár**, *rja*, *m.* = kozulj, ein kleines Gefäß aus Baumrinde, *V.-Cig.*, *C.*; iz smrekove koze kozar narediti, *Piv.*
1. **kozára**, *f.* 1) die Ziegenhütte, der Ziegenstall, *V.-Cig.*, *Mik.*, *C.*; — die Ziegen- oder Schafshürde, *C.*, *Hrušica v Istri*, *Lož.-Erj.*, *(Torb.)*; — 2) der Dreifuß, *C.*; — der Sägebod, *Valj.*, *(Rad)*.
2. **kozára**, *f.* košarica, v kateri se kruh mesi, *Valj.*, *(Rad)*; — prim. 2. kozar.
1. **kozárček**, *čka*, *m. dem.* kozar(ec). der kleine Ziegenhirt, *Cig.*, *M.*; Kozarček kozice pase, *Npes.-K.*
2. **kozárček**, *čka*, *m. dem.* kozarec; 1) kleines Gefäß aus Baumrinde, *V.-Cig.*; — 2) das Becherlein, das Gläschen, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*
- kozárčevátí**, *ujem*, *rb. impf.* Ziegen hüten, *Cig.*
- kozárce**, *rea*, *m. dem.* 2. kozar; 1) ein Becher aus Holzrinde, *M.*; die Harzmelte, *V.-Cig.*, *Jan.*; — 2) der Becher, das Trinkglas, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; tudi: kozárce, *Valj.*, *(Rad)*.
- kozaríca**, *f.* die Ziegenhirtin.
- kozárítí**, *m.* 1) *dem.* kozar; der (junge) Ziegenhirt; Kozarítí mi kozice pase, *Npes.-Schein.*; — 2) kozarítí, *íča*, der Ziegenmelker (*caprimulgus*), *Bled*, *(Gor.)*.
- kozáríja**, *f.* 1) die Ziegenzucht, *Cig.*; — 2) *coll.* die Ziegenhirten, *Jan.*, *(Slov.)*.
- kozárína**, *f.* „čas okolo 5. ure popoldne, ko pridejo koze s paše domov“, *Staro Sedlo-Erj.*, *(Torb.)*.
- kozárítí**, *árim*, *rb. impf.* Ziegenhirt sein, *Cig.*, *Jan.*, *M.*, *Gor.*
- kozárja**, *f.* die Ziegenherde, *Kr-Gora*.
- kozárnik**, *m* sir iz sladkega mleka, *Tolm.-Strek*, *(Let.)*.
- kozárskí**, *adj.* die Ziegenhirten betreffend.
- kózast**, *adj.* = kozav, *C.*
- kózáv**, *záva*, *adj.* mit Blattern befallen; kozávi otroci.
- kózávec**, *vea*, *m.* ein blatternarbigiger Mensch (*psovka*), *BKr.*
- kóžbec**, *beca*, *m.* neke gredi spredaj pri senenem vozni; vanje se vtakne šrd, da se ne vzdiguje, kadar jo zadaj na kolovratu ali na sovri z vrvo pritegnejo, *Hrušica v Istri-Erj.*, *(Torb.)*, *Strek.*, *Notr.-Levst.-Rok.*; — der Kafen am Wiesbaumstrich, *BKr.-M.*; — prim. kozlec, kozele.
- kozdър**, *rja*, *m.* = pazder, pezder, *M.*, *C.*

- kozdърje**, *n. coll.* = pazderje, *St.-Caf*, *(Vest. I. 38.)*.
- kozúra**, *f.* die Rippe am Buchweizen, *V.-Cig.*; — pogl. kozura.
- kózek**, *zka*, *m.* 1) das Böcklein, *C.*; — 2) der Pfahl, an dem die Plättenteile am Ufer befestigt werden, *C.*; — prim. koza, kozáča.
- kózel**, *zla*, *m.* 1) der Ziegenbock; smrdi, kakor kozel; — kozla prevrniti, einen Purzelbaum machen, *Cig.*; kozla obeliti, an einer Querstange mit den Händen hangend einen Purzelbaum machen, *južhSt.*; — streha na kozla, das Walmdach, *Svet.*, *(Rok.)*; — psovka pohotnemu človeku, *Cig.*, ali nedobrostromnemu dečku, *južhSt.*; — der im Spiel Verlierende: za kozla koga narediti, *Cig.*, *Levst.*, *(Rok.)*; s kozlom koga zmerjati, jemanden einen „Bock“ schelten, *Z.*; — der Klosterbruder (*zaničli*), *Cig.*; — divji k., = kozorog, der Alpensteinbock (*capra ibex*), *Erj.*, *(Z.)*; — divji k. tudi: der Gemsbock, *Cig.*, *Jan.*; — 2) ein Gestell mit Füßen, 3. B. der Sägebod, der Feuerbock n. dgl., *Cig.*; der Garmwindenstock, *C.*; — 3) die Garbenharfe, *V.-Cig.*, *Gor.*; kozel prevrniti = kozla, kozele prevrniti, einen Purzelbaum schlagen, *Lašč.-Levst.*, *(M.)*; — 4) die Dachstuhlsäule, *Cig.*; — 5) die Kaje am Pfingte (der Theil, der das Streichbrett mit der Gries säule verbindet), *V.-Cig.*; — 6) divji k., neka rastlina: smrdljivi divji kozel, ki mej mašami raste, *Jurč.*; = kozele 4), *Z.*
- kozéte**, *zélca*, *m.* 1) die Garbenharfe; iztegnjeni k., die langgestreckte Harfe, pokloničeni k., die niedrige Harfe, vezani k., die Doppelharfe, *Cig.*; k. prevrniti, einen Purzelbaum schlagen, *Cig.*, *Lašč.-Levst.*, *(M.)*, *južhSt.*; — 2) die Gries säule an Wassermühlen, Wehren, *Cig.*; — der senkrechte Pfeiler am Schütten, *Cig.*; — na kolovratnem stopalu po koncu stoječi les, *Dol.*; — der Pfingtpfeiler, das Pfingthütchen, *Cig.*, *C.*; k. gre skozi gredelj v plaznico, pred njim je ertalo, *Skrilje-Erj.*, *(Torb.)*; — *pl.* kozelci, das Stuhlgestell, *Bolc-Erj.*, *(Torb.)*; — 3) die Zwischenwand in der Kuh, *Ponikve-Erj.*, *(Torb.)*; — 4) Heiner Waldrian (*valeriana dioica*), *Medv.*, *(Rok.)*; — tudi: kózele, *Mur.*, *Ravn.*, *(Abc.)*; izgovarja in piše se beseda nav.: kozolet; toda prim. *Mik.*, *(Et.)*.
- kozétna**, *f.* das Ziegenfleisch, *ogr.-C.*
1. **kozica**, *f.* 1) *dem.* koza; — divja k., weibliches Gemstli, *Levst.*, *(Nauk.)*; — 2) die Heerichneipe, die Beccafine (*scolopax gallinago*), *Cig.*, *Jan.*, *C. M.*, *Frey.*, *(F.)*; — (die Moorichneipe, *Erj.*, *(Z.)*); — 3) der Feuerbock, *Jan.*; — der Dreifuß, *M.*, *C.*; das Röstgestell, *Cig.*; — die idene Bratpfanne mit drei Füßen, die Casserolle, *Cig.*, *M.*, *C.*, *Kr.*; — eine Art Spinnrad, *C.*; — 4) = orehovo jedrce, *Valj.*, *(Rad)*; — der Tannenzapfen, *C.*; — 5) ajdovi snopi v kopo zloženi, *Goriška ok.-Erj.*, *(Torb.)*; — 6) der Zwidel (bei Hemben, Strümpfen usw.), *V.-Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Rihen-berk*, *Lašč.-Erj.*, *(Torb.)*; kozice vstavljati,

- Lašče-Lerst.(Rok.);* — 7) kózice, die Blattern, *Dict., Cig.*
2. **kozica**, *f.* = kozulj; *k.* iz brezovega lubja, *Jurč.*
- kozicav**, *adj.* 1) = kozičav, mit Blattern behaftet, *Cig.*, („koscov“) *Rib.*; — 2) blatternarbig, *Rib.*; — 3) mit Flechten bedeckt: kozicava drevesca, *Rib.*
- kozičav**, *adj.* 1) blattern, pozentrauf, *Cig., Jan., Dol.*; — 2) blatternarbig, *Cig., C.*; *k.* obraz, *Zv.*
- kozica**, *f. dem.* kozica; die Zide, *Cig.*
- kozičina**, *f.* das Fell von einer Zide, *Z.*
- kozina**, *f.* das Ziegenfell, *Mur., Cig., C., Ravn.*; das Ziegenfleisch, *Z.*; — 2) die Ziegenwolfe, *Jarn., Kr.-Valj.(Rad.)*; — 3) der Ziegengeruch, *Cig.*
- kozinst**, *adj.* ziegenledern, *Cig.*
- kozják**, *m.* 1) der Ziegenstall, *Cig., Jan., Valj.(Rad.)*; — 2) közjak, der Ziegenmist, *Cig., Jan., C., Valj.(Rad.)*; — 3) kozjak, neko grozdje: die Weißdutte, *Trum., Urto.(Vin.), Št., Dol.-Erj.(Torb.)*; — eine Art Zwiebel: die Kocamböle (porrum [alium] scorodoprasum), *Medv.(Rok.)*
- kozjebrád**, *bráda*, *adj.* ziegenbärtig, *Cig.*
- kozjebrádec**, *dca, m.* der einen Ziegenbart trägt, *Andr.*
- kozjevína**, *f.* das Ziegenfleisch, *Mur., Cig.*
- kózji**, *adj.* 1) Ziegen; — 2) = kozav, *Cig.*
- kózjica**, *f.* die Krebsdüssel (onopordon acanthium), *Gorjansko(Kras)-Erj.(Torb.)*; — (carduus sp.), *Stre.k.*; — der Ginstler (genista), *Valj.(Rad.)*
- kozilác**, *m.* der Dragen (artemisia dragunculus), *Medv.(Rok.)*
- kozilák**, *m.* der Vochstall, *C.*
- kozlanje**, *n.* das Erbrechen.
- kozlati**, *ám, vb. impf.* speien, sich erbrechen (preprosto).
- kozlè**, *éta, n.* das Ritzchen, das Ziegenböcklein, *Mur., Cig., Jan.*; (kózle, *Mur., Ravn., kózle, éta, Stre.k.*)
1. **kozlec**, *zlecà* (zelač), *m.* 1) = kozelc 1), *Erj.(Torb.), Vrt.*; — 2) das Reif, ein Gestell an der Schmitterse, woran sich das gemähte Getreide anlehnt, *V.-Cig.*
2. **kozlec**, *leca, m.* = 1. kozolec, *Mik.*
- kozlečji**, *adj.* Ritz: kozleče (e-če) meso, *Mik.*
- kozličina**, *f.* das Fleisch oder das Fell vom Ritzchen, *Cig., M.*
- kozlevnik**, *m. Cig.*, pogl. kaznenik, mernik.
- kozlica**, *f.* 1) junge Ziege, *Blkr.-LjZv.*; — 2) kózlice. velik kup sena ali slame ali drv, na štiri strani zložen, *kajk.-Valj.(Rad.)*
- kozlič**, *šca, m.* 1) das Ziegenböcklein; — 2) die Griesäule an Wassermühlen, Wehren und am Pfluge, *Cig.*; — 3) der Waldrian (valeriana), *Mur.*
- kozličák**, *m.* der Stiegenstall, *C.*
- kozličati**, *am, vb. impf.* Purzelbäume machen, *Cig.*
- kozliček**, *čka, m. dem.* kozlič: 1) das Ziegenböcklein; — 2) moškati *k.*, der Moichsbof oder Weidenbof (cerambyx moschatus), pla-

- ninski *k.*, der Alpenbof (cerambyx alpinus), topolov *k.*, der Pappel-Bofzfäfer (saperda carcharias), *Erj.(Z.)*
- kozličevina**, *f.* das Ritzfell, *Cig., Jan.*; ovije vrat s kozličevinama, *Ravn.*; — das Ritzfleisch, *Z., Dict.*
- kozličevje**, *n.* gemeiner Spindelbaum (evonymus europaeus), *C., Robič(Nkol.)*
- kozličina**, *f.* = kozličevina, *Mur., Cig., Jan.*
- kozličji**, *adj.* Ritz, *M.*; kozličje (zličje) meso, *Jsvkr.*
- kozlik**, *m.* der Waldrian (valeriana), *Cig., Jan.*
- kozlikov**, *adj.* Waldrian: kozlikovo olje, *Cig.*
- kozlika**, *f.* der gemeine Spindelbaum (evonymus europaeus), *C.*
- kozlina**, *f.* das Vochsfleisch, *Mur., Cig., Jan., C.*; — das Vochsfell, *Cig.*
- kozlinec**, *nca, m.* ein Strauch: der Tragauth (astragalus), *Cig.*
- kozliiti se**, *ím se, vb. impf.* = kozlati, *C.*
- kózlja**, *f.* die Schote, *Štre.k.*, (kózlja, *GBrda*); — prim kozulja.
- kózljí**, *adj.* = kozlov, *C.*
- kozlobrádec**, *dca, m.* ein Mann mit einem Vochsbart, *C.*
- kozlòv**, *adj.* Vochs: kozlova brada, kozlovo meso.
- kozlòvina**, *f.* das Fleisch oder Fell vom Ziegenbof, *Cig., Jan., jvzhŠt.*
- kozlòvski**, *adj.* Vochs, *Mur., Cig., Jan.*; hudič v kozlovski kozi, *LjZv.*
- kozmati**, *ám, vb. impf.* = kosmati, *C.*
- kozmozgonija**, *f.* nauk o nastanku sveta, die Kosmogonie, *Cig.(T.)*
- kozmozgrafija**, *f.* popis sveta, die Kosmographie.
- kozmozlogija**, *f.* nauk o zakonih, ki vladajo vesvoljni svet, die Kosmologie, *Cig.(T.)*
- kozmpolit**, *m.* der Weltbürger, der Kosmopolit.
- kozmpolitičen**, *čna, adj.* = kozmpolitiski, *Cig., nk.*
- kozmpolitizem**, *zma, m.* das Weltbürgerthum, der Kosmpolitismus.
- kozmpolitiski**, *adj.* kosmpolitisch, *nk.*
- kozoder**, *déra, m.* 1) der Ziegenhinder, *Habd.-Mik.*; — 2) veter, ki kozolce podira, krivec, *Dol.*
- kozodòj**, *dója, m.* kdor koze molze, der Ziegenmelker, *Habd.-Mik., Jan.*
1. **kozòl**, *óla, m.* 1) posodica narejena z drevesnega luba. das Rindenförbchen, *Ip.-Erj.(Torb.), Lašče-Lerst.(M.), Dol., Št.-C., Gor.*; poln k. rdečih smokvic (jaгод), *Erj.(Izb. sp.)*; — 2) = voder, *C.*; — tudi: kózol in kozól, *Valj.(Rad.)*
2. **kozòl**, *m.* = kozelc 1); *k.* za sušenje sena, *C.*; — zaničlj. o suhi kravi, *C.*; — menda nam. kozél.
- kozòlček**, *čka, m. dem.*, kozolec: das Rindenförbchen, *C.*
1. **kozòlček**, *lca, m. dem.* kozol: 1) das Rindenförbchen, *C. Ip.-Erj.(Torb.)*; *k.* ali korec iz smrekove koze, *Zv.*; — 2) marogasti *k.* = marog. kozuljec, *Medv.(Rok.)*
2. **kozòlček**, *lca, m. pogl.* kozelc.

kozoľnják, *m.* die Zeeschneide; kozoľnjaki (ascidia), *Erj. (Z.)*.

kozomôlz, *môlza*, *m.* = kozomolza, *C. Erj. (Z.)*.

kozomôlza, *f.* die europäische Nachtschwalbe oder der Ziegenmelfer (*caprimulgus europaeus*), *Erj. (Z.)*.

kozomôlžec, *zca*, *m.* = kozomolza, *Cig., C.*

kozomôr, *môra*, *m.* = sodrag, babje pšeno, *Stopice-Erj. (Torb.)*; sneg v kroglicah, srez, *Toln.-Strek. (Let.)*.

kozonož, *nôga*, *adj.* ziegenfüßig, *Cig.*

kozonožec, *zca*, *m.* der Ziegenfüßler, *Cig., Jan.*

kozoök, *ôka*, *adj.* ziegenäugig, *Cig.*

kozopáša, *e*, *m.* = kozar, *V.-Cig.*

kozopřsk, *prška*, *m.* der Monat October, *Cig., Jan., Trub.-Mik.* in dr.; (September, *Meg.*; prav za prav: „Brunst der Ziegen“, *Mik.*)

kozor, *ra*, *m.* das Rindenförschen, *C.*; — der Röcher, *ogr.-Mik.*

- kozôra**, *f.* ein kleines Rindenförschen für Erdbeeren, *Mik., Kr.-Valj. (Rad.)*
- kozora**, *f.* = kozulja; ein Büschchen (3. B. von zusammengewachsenen Haselnüssen), *C.*; — prim. kozura, kozulja.

kozorôg, *rôga*, *m.* der Alpen-Steinbock (*capra ibex*), *Cig., Jan., Erj. (Z.)*; — das Sternbild des Steinbocks, *Cig. (T.)*.

kozorôžev, *adj.* k. povratnik, der Wendekreis des Steinbocks, *Jes.*

kozorôžec, *zca*, *m.* = kozorog, *Jan.*

kozulj, *úlja*, *m.* = kozol, das Rindenförschen, *Mur., Cig., Jan., Mik.*, (kozul) *Dict.*; kozulj, *M.*

kozulja, *f.* 1) die Schote, *Cig., BIKr.* („kôzulja reci: kôzľja“) *Soska dol.-Erj. (Torb.)*; bob gre v kozulje („kuzule“), *C.*; svinjam polagajo po zimi posušene in kuhane kozulje, *BIKr.*; — 2) das Büschel, die Dolbe, die Rippe, *Cig., Jan., Lašče-Erj. (Torb.)*; — ein abgebrochener grüner Zweig, *M., C.*

kozulje, *n. coll.* die Kleeblätter, *Rib.*

kozuljee, *ljca*, *m.* 1) = kozulj, *Jan., M.*; — 2) marogasti k. (*arum maculatum*), *Z.*

kozuljkast, *adj.* rindförschenartig, *Bes.*

kozúra, *f.* abgerissener grüner Zweig, *Mik., Kr.-Valj. (Rad.)*; — die Fruchttraube, *C.*; — prim. 2. kozora.

kôža, *f.* die (animalische) Haut; iz kože dejati, abhäuten; za kožo mu gre, es gilt seine Haut, es handelt sich um sein Leben; svojo kožo braniti, sein Leben verteidigen; nihče mu ne more do kože, es fanu ihm niemand beikommen, *C.*; komu za kožo priti, jemandem an den Leib kommen, *Cig.*; denarje za kožo imeti, ein Quaijer sein, *M.*; debelo kožo imeti, wenig empfindlich sein; dobre kože biti, gut wohlgenährt aussehen, *C.*; hude kože biti, schlecht aussehen, *C.*; — die glatte Pflanzenhaut, Pflanzen-, Baumrinde; žebulova k., die Zwiebelhaut; jabolčna k., die Aepfelschale; za kožo cepiti, zwischen Holz und Rinde vstopfen, *Pirc.*

kozák, *m.* die Weidtafche, *C.*

kôžar, *rja*, *m.* 1) der Häutehändler, der Fellhändler, *Javn., Cig., Jan.*; (kožár, *Mur.*); — 2) der Gerber, *Cig., Trub.*; der Weißgerber, *C.*, (kožár, *ogr.-Valj. (Rad.)*).

kôžarica, *f.* die Häutehändlerin, *Mur.*

kožarija, *f.* 1) der Handel mit Häuten, *Z.*; — 2) die Gerberei, *Z.*

kožariti, *árim*, *vb. impf.* mit Häuten handeln, *Cig., Medv.-M.*

kôžarski, *adj.* die Häutehändler betreffend, *Mur.*

kôžarstvo, *n.* 1) der Handel mit Häuten, *Jan. (H.)*; — 2) die Gerberei, *Jan. (H.)*.

kôžast, *adj.* hautartig, häuticht, *Cig.*; — häutig, *Mur.*

kožedřec, *rca*, *m.* kdor kožo dere: „Živi ogenj, jari zerec, kožederec!“ tako kriče pastirji okolo ognja skačoč, *Ščan.-Pjk. (Črt. 132.)*.

kožedřec, *rca*, *m.* der Wajenmeister, *Levst. (Nauk.)*

kožedřski, *adj.* Wajenmeister-: k. ustav, die Wajenmeisterordnung, *Levst. (Nauk.)*

kožedřstvo, *n.* das Wajenmeisteramt, *Levst. (Nauk.)*

kožekřitec, *lca*, *m.* kožekřilci, Haut- oder Aderflügler (*hymenoptera*), *Cig., Erj. (Z.)*.

koželj, *m.* 1) derjenige Theil des Spinnoctenß, an welchem das Spinnohaar befestigt wird, der Noctenstoß; na preslici je koželj in na koželju je kodelja, *C.*; k., palica s tremi ali štirimi vejami, na katero se natakne kodelja, *Dol.*; — črez en koželj debeli divjaki, *Pirc.*; — 2) die eiserne Achse, um welche sich der obere Mühstein bewegt, das Mühleisen, *V.-Cig., Dol.*; — 3) der Regel (ceš.), *DZ.*; — 4) die Blütenpinde, *Tuš. (B.)*.

koželjar, *rja*, *m.* 1) der Spinnoctenmacher, *Cig.*; — 2) neko jabolko, *Polj.*

koželjast, *adj.* fönisch, *DZ.*

koželjee, *ljca*, *m.* 1) dem. koželj; — 2) = koželj 2), das Mühleisen, *jrgh.Št.*

koželjica, *f.* der Stachpfeil, *C., Z.*

koželjnica, *f.* 1) das Spinnoctenband, *Cig.*; — 2) die Haarnadel, *Cig., Jan.*; — 3) das Speichenbein, die Speiche (der lange dünne Knochen des Vorderarms), *Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Z., Som.), C.*

kôžen, *žna*, *adj.* Haut-; kôžna bolezni; kožne žleze, Hautdrüsen, *Cig. (T.)*.

kožęn, *adj.* iz kože narujen, *IjZv.*

koženica, *f.* das Pergament, *Zv., Navr. (Let.) Levst. (IjZv.)*.

kožepárnik, *m.* zaničlj. nam. usnar, *Gor.*

koževnik, *m.* der Koller (eine Pferdekrankheit), *Cig., DZ.*

kôžica, *f.* dem. koža, das Häutchen; vezna k., die Bindhaut, *Erj. (Som.)*; — die Speichwarze, *C.*; materna k., die Nachgeburt, *M.*

kožir, *rja*, *m.* les v spodnjem mlinskem kamenu z luknjo za železni drog, *Poh.*

kôžiti se, *im se*, *vb. impf.* eine Haut bekommen, *Cig.*; — dobro se k., sich gut nähren, *C.*

kôžnat, *adj.* häutig; — kožnate glive, Hautpilze, *Cig. (T.)*.

kožōla, f. 1) die unter dem Halbe herabhängende Haut des Hundes, die Wamme, *Cig., C., Dol.*; — 2) der Hemdfragen, *Rib.-Mik., Valj.(Rad).*
 kožōlica, f. dem. kožola; — der Hemdfragen, *Rib.-Cv.*
 kožuh, kožuha, m. der Pelz; komu po kožuhi dati. einem etwas auf die Jacke geben, *Cig.*; — k. na mleku. die Milchhaut, *Cig.*
 kožuháč, m. der Maischäler, *Mik., jvzhSt.*
 kožuhánje, n. das Maischälchen, *M., Bes., jvzhSt.*
 kožuhar, rja, m. 1) der Pelzhändler, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) der Pelzfäher (attagenus pello), *Cig.(T.), Erj.(Z.).*
 kožuharica, f. 1) die Pelzhänderin, *Cig., Jan.*; — 2) die Lederbirne, *Cig.*
 kožuháriti, árim. vb. impf. den Pelzhandel betreiben, *Cig.*
 kožuhárnica, f. der Kürschnerladen, *Cig.*
 kožuharstvo, n. der Pelzhandel, *Cig., Jan.*
 kožuhast, adj. pelzartig, pelzich, *Cig.*
 kožuhát, áta. adj. rauh, *Mur., Cig.*
 kožuháti, ám, vb. impf. 1) koruzo k. den Mais schälen, *Cig., M., St. Jernej(Dol.), jvzhSt.*; — 2) betrügen, *Lašče-Lerst.(M.);* tudi: kožuhati, *St.*
 kožuhína, f. die Maischale, *jvzhSt.*
 kožuhinje, n. coll. Maischalen, *C., jvzhSt.*
 kožuhka, f. pelzichte Birne, *Cig.*
 kožuhov, adj. Pelz-, *Cig., Jan.*
 kožuhovec, vca, m. die Pelzschabe, *Cig.*
 kožuhovina, f. das Pelzwerk, die Rauhware; — tudi: kožuhovina.
 kožuhovinar, rja, m. der Raauhändler, *Cig.*
 kožuhovinarica, f. die Raauhändlerin, *Cig.*
 kožušček, ška, m. dem. kožušek; — device Marije k., das Frauenfingerkraut, der gelbe Honigflee (lotus corniculatus), *Cig., Medv.(Rok.).*
 kožušek, ška, m. dem. kožuh. Vrt.
 kožušén, šna, adj. Pelz-, *Cig., Jan., Dalm.-M.*
 kožušína, f. 1) = kožuhovina, *Cig.*; — 2) die Pelzwolfe, *C.*; — 3) Maischalen, *C.*
 kožušínje, n. coll. Maischalen, *C., Pjk.(Črt.).*
 kožuška, f. der Lederapfel, *Z.*
 kožušnica, f. = kožuška, *C.*
 kraba, f. die Schachtel, *C., Bes.*; — po drugih slov. jekikih.
 krábati, am, vb. impf. = skrabati, schaben, *Z., C.*
 krabica, f. die Schachtel, die Dose, *Cig., Bes.-C.*; — prim. kraba.
 krabúlja, f. das Gehäuse einer Larve, *BKv.-M.*
 krác, kráca, m. der Wadtelkönig (rallus crex), *Mur., Cig., Frey.(T.).*
 kráčman, m. = krac, kracman, *Celjska ok.-C.*
 kráča, f. 1) der Unterschenkel, *Jan., Cig.(T.), C., Erj.(Som.), Polj., SlGor.*; — der Unterschenkel des Schweinsfußes, besonders gefelcht: sprednja, zadnja kráča, *jvzhSt.*; — 2) der gefelchte Schweinsfuß überhaupt, der Schinken; — 3) = zvrta, die Quersurche am Ende des Afers, *V.-Cig.*
 kráčenje, n. die Verkürzung.
 kráčica, f. dem. kráča.
 kračina, f. velika kráča, *Z.*

kráčine, f. pl. ein Ried mit kurzen Aedern, *jvzhSt.*; — prim. kratčina?
 kráčji, adj. compar. ad kratek, = krajsi, *Met., Mik., Lerst.(Sl. Spr.).*
 kráčka, f. dem. kráča, *C.*
 kráčman, m. der Schinkenhändler, *Jan.*
 kráčnica, f. der Unterschenkelknochen, *Z.*; der Laufknochen, das Laufbein, *Cig.(T.), Erj.(Z.).*
 kráčnja, f. der Vorderfuß eines gefelchteten Schweines, *Cig.*
 kráčōn, m. ein großer Zapfen, *Z.*; — die Thürangel, *C.*
 kráčūn, m. der Niegel, *Jan., C.*
 kráda, f. der Holzstoß, *Železniki(Gor.), Erj.(Torb.).* LjZv.; solovarska k., das Graberwert, *Erj.(Min.);* — prim. stsl. krada, rogus.
 krádba, f. = kraja, *Z.*
 krádec, dea, m. der Dieb, *Jan.*
 krádenje, n. das Stehlen.
 krádež, m. 1) der Diebstahl; pisateljski k., das Plagiat, *Navr.(Kop. sp.);* — 2) = tat, *Dol.-Lerst.(Rok.), DStr.*; ti gladeži in kradeži (o vrabcih), *Str.*
 krádežen, zna, adj. diebisch, *Jan.(H.).*
 kradljiv, íva, adj. diebisch; k. rod, Čb.
 kradljivec, vca, m. der gerne stiehlt, ein diebischer Mensch, *Mur., Cig., Jan., M.*
 kradljivka, f. diebisches Weib, *Mur., Jan., Slom.*
 kradljivost, f. die Neigung zum Stehlen, der Diebsinn.
 kradnik, m. der Schnipfer, *Jan.(H.).*
 krádniti, nem. vb. impf. = krastiti, *M., ogr.-Valj.(Rad), StN., Zora;* ta človek kradne, *jvzhSt.-C.*
 krádnja, f. = kraja, *ogr.-C.*
 kradnjáča, f. = kradljivka, *Mur.*
 krádnost, f. = kradljivost, *Jan.(H.).*
 krádoma, adv. verstohlener Weise, *Cig.*; k. otreiti solzo, *Zv.*; skrivši in kradoma je zopet pipo častil, *Zv.*
 kradūn, m. ein arger Dieb, *Mur., C.*
 krágulj, ūlja, m. 1) der Habicht, der Nuthenerger (astur palumbarius), *Erj.(Z.);* = kokašji k., *Dol.*; sova nikdar kragulja ne rodi, *Dict.*; — = skobec, der Sperber, *Meg, Cig., Lerst.(Nauk);* — 2) die Schelle, *V.-Cig., C.*; — pl. kragulji, der Schellentraub, *C.*; — tudi kragúl.

krágúlja, f. = kragulec, *Guts., Mur., Jan.*
 kragúljati, am, vb. impf. schellen, *M.*
 kragúljećati, am, vb. impf. schellen, *Cig.*
 kragúljećek, čka, m. dem. kraguljec, die Schelle, *Cig., Dol.-Nov.*
 kragúljećati, am, vb. impf. schellen, *C.*
 kragúljec, lica, m. die Schelle, *Npes.-Cig., Lašče-Z., Lerst.(Rok.).*
 kragúljenje, n. das Schellen, *Mur., Cig.*
 kragúljevec, vca, m. = kraguljec, *Lerst.(Rok.).*
 kragúljlja, f. dem. kragulja. = kraguljećek, *Z.*
 kragúljlje, m. kleiner, junger Habicht, *Z.*
 kragúljliti, ūljim. vb. impf. 1) schellen, *Mur., Cig., Jan.;* — 2) lärmend herumschwärmen, *Štek.*

krāj, krāja, *m.* 1) das Neusserste, der Rand: na kraju stati: na kraj sveta, auß Erde der Welt; za krajem (gozda, hriba i. t. d.), am Rande, Saume hin; od kraja odriniti, vom Ufer stoßen, *Z.*; — das Ufer, das Gestade, *Cig.*; h kraju, proti kraju, landwärts, *Cig.*; — die Weite am Tuche, *Cig.*; — *pl.* kraji, der Rand eines Hutés, *Cig.*; star klobuk širocih krajev, *Levst. (Zb. sp.)*; — der Endpunkt (geogr.), *Cig. (T.)*; kraj senca, der Schattenpunkt, *Cig. (T.)*; das Ende; zgornji, dolnji kraj, das obere, untere Ende; od kraja do kraja, von einem Ende bis zum andern; iz vseh krajev in koncev, auß allen Enden und Enden; s krajem očesa je ne more videti, ich kann sie durchaus nicht leiden; od konca do kraja, vom Anfang bis zum Ende; vojakov brez kraja in konca, Soldaten ohne Ende, *Cig.*; stori tako, pa bo kraj besedi (die Sache hat ein Ende), *Z.*; ni ne kraja ne konca tega prepiranja, der Streit will kein Ende nehmen; pri kraju, zneude: le poslušaj, nisva še pri kraju; delo je pri kraju; z zdravjem sem pri kraju, meine Gesundheit ist zerriittet, *V.-Cig.*; vino je pri kraju, der Wein ist zu Ende, *Z.*; do kraja, vollends, ganz und gar, gründlich; vse do kraja pokončati; — der Anfang; od kraja, vom Anfange an; od kraja začeti, von neuem beginnen; vse od kraja jesti, alles (ohne wählreiß zu sein) essen; vsi od kraja, alle durch die Bank; s kraja omenjen, eingangs erwähnt, *DZ.*; — die Seite: v kraj (dejati kai, iti), beiseite, hinweg; delo je v kraju (abgethan), *Lašče-Levst. (M.)*; pravda še ni v kraju, *Levst. (Zb. sp.)*; Najina ljubzen v kraju bo, *Npes. - Schein.*; na dva kraja, nach zwei Seiten; na vse kraje sveta; na vse kraje, in jeder Hinsicht, *C.*; — po mojem kraju, was mich betrifft, *C.*; — 2) das Ackerbeet, *V.-Cig., Lašče-Ej. (Torb.)*, *Kr.*; saditi v lehe ali kraje, *Nor.*; boš ene tri kraje povlekel, *Jurč.*; dvajset krajev njive, *IjZr.*; — 3) die Gegend; lep k., samotn k.: vsak kraj ima svoje navade; v tuje kraje iti; — der Ort, *nk.*

krāj, *pracp. c. gen.* neben, an, längs; krajmene, neben mir, *Mik.*; kraj peči sedeč, *Danj. (Posv. p.)*; kraj matere iti, an der Seite der Mutter gehen, *vzhSt.*; — kraj potoka, am Flusse, längs des Flusses; kraj ceste.

krāja, *f.* 1) das Stehlen, der Diebstahl: ob kraji ziveti: kraje se navaditi; — 2) ge stohlenes Gut: kdor krajo skriva in hrani, naj se obesi tatu na desni strani, *Jan. (Slovn.)*.

krājáč, *m.* 1) ein Schullehrer; das zu schmittmesser, der Schmittler, *Mur., C., Mik.*; — 2) krojač, der Schneider, *Habd.-Mik., Guts., Jarn., V.-Cig., C.*

krājáčica, *f.* die Schneidersfrau, *Valj. (Rad.)*.

krājáčiti, *áčim, vb. impf.* das Schneiderhand werf betreiben, *V.-Cig.*

krājance, *nea, m.* der am Ende eines Dorfes Wohnende, *C.*

krājati, *am, vb. impf.* zinschneiden: sukno k., *Habd.-Mik., C.*

krājcar, *rja, m.* 1) der Kreuzer; brez krajcarja biti, gar kein Geld haben; vse do krajcarja poplačati, den letzten Heller bezahlen; — 2) krajcarji, das Scharbecksfrent (ficaria ranunculoides), *Josch.*

krājcarski, *adj.* Kreuzer-: krajcarsko društvo, der Kreuzerverein, *nk.*

krājček, *čka, m. dem.* krajec; das Ränfchen, das Endchen, *Cig.*; das Brotränfchen, das Scherzel, *Mur., Cig.*; — das Theilchen: kak krajček ure, *Ravn.*

krājčič, *m.* = krajček, *Jarn.*

krājčnik, *m.* der Seitenzahn, *C.*

krājda, *f.* = kreda; — iz nem.

krājce, *ica, m.* das Randstück: k. sira, *Tolm.*; — das Brotränfchen, das Scherzel, *Mur., Cig., SlGor.-C.*; — das Schwartenbrett, *Cig., Nov.-C., Savinska dol.*; — das Mondviertel, prvi, zadnji k.: das halbe Mandackerbeet, *Cig., SlGor.-C.*; — das Ackerbeet überhaupt, *Cig., Savinska dol.*; brajdice ali krajei, *Dict.* (prim. kraj): der Mandstreifen am Tuch, *Cig., Lašče-Levst. (Rok.)*; *pl.* krajei, die Weinbaubenden, *Cig., C.*; (die Spitzen, *Jan. [H.]*; prim. čes. krajky); — der Abschnitt, das Segment, *Cig.*; k. oble, die Kugelmütze, die Calotte, *Znid.*

krājek, *jka, m.* die Wechselfurche, die nebeneinander liegende Acker scheidet, *Cig.*

krājén, *jna, adj.* 1) Rand-, äußerst, *Mur., Cig., Jan.*; krajni klep, der Endring, *Cig.*; krajna pika, der Endpunkt, *Cig. (T.)*; krajni udje, die Extremitäten, *Cig. (T.)*; — 2) Orts-, local, *Cig., Jan., nk.*; — krajni šolski svet, der Ortschulrath, *nk.*; — endemisch: krajna kuga, *Cig.*

krājepis, *pisa, m.* die Chorographie, *Cig. (T.)*; die Ortsbeschreibung, die Topographie, *Cig., Jan.*

krājepisec, *sea, m.* der Topograph, *Cig., Jan.*

krājepisen, *sna, adj.* topographisch, *Cig., Jan.*; k. zemljevid, *Jes.*

krājepisje, *n.* die Topographie (als Literaturzweig), *Cig., Jan.*

krājeslikar, *rja, m.* der Landschaftsmaler, *Jan. (H.)*.

krājevce, *vca, m.* 1) das Schwartenbrett, *Cig., Ej. (Torb.), Nov.*; — 2) eine Wiebe aus halbem Holz (bei den Siebmachern), *Cig.*; — 3) der Leistenstein, *Levst. (Cest.)*; — 4) die Weite (der Rand) am Tuche, *Cig.*; — 5) die Nutkrümpe, *Jan.*; imel je krajevce nad levim ušesom gori zavihan, *Jurč.*; tudi *pl.* krajevci, *Dol.*

krājeven, *vna, adj.* Orts-, örtlich, local, *Jan., C.*; krajevna oblastva, die Localbehörden, *DZ.*

krājavid, *vida, m.* das Landschaftsgemälde, *Jan.*

krājovina, *f.* der Saum an einem Tuche, der gewöhnlich abgetrennt wird, *Mur., Cig., Jan., C.*; s krajevino se podrecujejo ženske, *Gor.*; — das Zahlband im Bergbau, *Cig.*

krājznánstvo, *n.* die Länderkenntnis, *Cig.*

krāji, *adj. compar.* = krajši, *Met., Levst. (Sl. Spr.)*; kraja pot, *Levst. (Zb. sp.)*.

krajica, *f.* 1) = krajevec, das Seitenbrett, *Jan.*; — 2) der Localismus, *Jan. (H.)*.

krajína, *f.* 1) der Tuchrand, *C. Svet. (Rok.)*; — 2) das Grenzland, die Grenzmark, *Habd.-Mik., Cig. (T.)*; — 3) die Gegend, *Cig., Jan., M., ogr.-Valj. (Rad.)*; *nk.*: die Landschaft, *Jan., nk.*; — tudi: krajína, *Mur., Valj. (Rad.)*.

krajinoslikar, *rja*, *m.* der Landschaftsmaler, *Jan. (H.)*.

krajínski, *adj.* 1) Markt: *kr. zupan*, der Marktgraf, *Cig. (T.)*; — 2) zur Gegend gehörig: *po krajínski navadi*, *D.Sr.*; tudi: krajínski, *D.Sr.*

krajínsčan, *m.* der Bewohner des Grenzlandes, *Habd.-Mik.*

krajíšče, *n.* der Endpunkt, *Cig. (T.)*, *Cel. (Geom.)*.

krajnína, *f.* das Schwartenbrett, *Jan., C.*

krajník, *m.* 1) das Schwartenbrett, *Cig., Jan., BKr. - M., Notr., LjZn.*; — das Halbholz (ein Stück von einmal der Länge nach gesägten oder gespaltenen Bäumen), *Cig.*; — 2) das Brotkrütschen (Scherzel), *Guts.*; — od zrite potice odrezan konec in posebej spečen, *Erj. (Torb.)*; — 2) das halbe Ackerbeet am Rande des Ackers, *Mur.*; — 3) der Tuchrand, *Mur., C.*; das Zettelende (bei den Webern), *Cig.*; — krajníki, die Hutfträge, *C.*; — 4) der Eckzahn, *C.*; — 5) der Eckegel, *C.*; — 6) der Handreif, *C.*; — 7) das Seitenstück des Fajsbodens, *C.*

krajnína, *f.* = krajník 1), das Schwartenbrett, *C.*

krajnják, *m.* = krajník 1), *C.*

krajnost, *f.* das Extrem, *Cig. (T.)*, *C., Zora*; — *rus.*

krajšaj, *m.* das Verkürzungszeichen, *Cig., Jan.*

krajšanje, *n.* das Kürzen, die Abfürzung

krajšati, *am. vb. impf.* kürzen: *k. se*, kürzer werden; *dnevi se krajšajo*; — *k. pravico*, ein Recht einschränken, *Cig.*

krajšava, *f.* die Kürzung, *Jan.*

krajšito, *n.* das Abfürzungszeichen, *Jan.*

1. **krák**, *m.* 1) langes Bein, die Hähne, *Valj. (Rad.)*; *na dolgih krákih*, *Z.*; — der Schenkel (*math., mech.*), *Cig. (T.)*; *k. šestila*, der Zirkelschenkel, *Cig. (T.)*; — 2) das Ende am Hirschgeweih, *Sol.*; — 3) ein hervorragender Knochen, *C.*; das Stiehbein, der Spath (eine Pferdekrankheit), *Z., DZ., Strp.*

2. **krák**, *m.* 1) der Froschlaid, *Mur., Cig., Jan., Met., Št. - Mik.*; *peklenske krote krak ali seme. Trub. (Post.)*; — 2) vodnik, der Wasserfaden (*conserva*), *Dol.*; *prim. okrak.*

kráka, *f.* = *kráča*, der Schweinsfuß, *C.*

krákanje, *n.* das Gefrächze (3. B. der Raben), *Jan.*

krákar, *rja*, *m.* der Gewehrthahn, *Jarn.*

krákati, *kam, čem, vb. impf.* = *krokati*, frächzen, *Mur., V.-Cig., Jan., Mik.*

krákniiti, *kráknem, vb. pf.* einen Krächzelaut von sich geben, *Z.*

krakót, *óta*, *m.* das Gefrächze, *Z., Jan. (H.)*.

krakotáti, *otám, čem, vb. impf.* frächzen, *Mur.*; — frächzend sprechen, *C.*

králj, *m.* der König; *namestni k.* der Vicetönig, *Cig.*; *sveti trije kralji*, das Fest der hl. drei Könige; — der König im Schach u. Matentpiel.

kraljec, *ljca, m. neki pticek*: „das Königlein“ (*različni od stržka, Valvažor*; *menda* das Goldhähnchen [*regulus crocecephalus*], *prim. kraljiček*).

kraljek, *ljca, m.* der Zantfönig, *Štrck.*

kraljemór, *móra, m.* = *kraljemorec*, *Cig.*

kraljemórec, *vca, m.* der Königsmörder, *Cig., Jan., C.*

kraljemórski, *adj.* Königsmörderlich, *Cig.*

kraljemórstvo, *n.* der Königsmord, *Cig., Jan., ZgD.*

kraljéstvo, *n.* sploh nav. nam. *pravilne* oblike: *kraljevstvo*.

kraljev, *adj.* 1) des Königs; *kraljeva* oblast, die Gewalt des Königs, *Mik.*; — 2) *kraljev. Königs*, königlich; *kraljeva* oblast, die königliche Gewalt, *Mik.*; *po kraljevo* ziveti, wie ein König leben, *Cig.*; — *kraljeva* voda, das Königswasser, *Cig. (T.)*.

kraljevá, *f.* die Königin, *C.*; *Kam so sli mlada kraljeva?* *Npes.-K.*

kraljevánje, *n.* das Königsein, die Regierung (eines Königs); — das Herrschen, das Regieren.

kraljevátí, *ljem, vb. impf.* König sein, als König herrschen: *k. črez koga*; *kraljuj nas ali: nad nami*, sei König über uns, *Cig.*; *k. koga, Ram.*; — herrschen; *Gospod kraljuje*; — *Po morju* — *kraljuje mir*, *Preš.*

kraljevávec, *vca, m.* der Herrscher, *Mur.*

kraljevčan, *ána, m.* königlicher Unterthan, *Mur., C.*

kraljevčánce, *vca, m.* = *kraljevčan*, *C.*

kraljevčica, *f.* 1) der Landbröck, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — 2) *neka hruska, kajk.-Valj. (Rad.)*.

kraljevčína, *f.* *pogl. kraljevščína*.

kraljevce, *vca, m.* der Monarch, *Jan. (H.)*.

kraljevič, *m.* der königliche Prinz, *Mur., Cig., Jan.*

kraljevična, *f.* die königliche Prinzessin, *Cig.*

kraljevína, *f.* 1) das Königreich, *Jan., DZ., nk.*; — 2) *neka vínska trta, Št., Dol., Riherberk-Erj. (Torb.)*; rother Portugieser, *Trumm.*

kraljevínski, *adj.* das Königreich betreffend, *DZ.*

kraljevják, *m.* der Mutterkopf (*echium vulgare*), *Josch.*

kraljevka, *f.* *neka hruska, kajk.-Valj. (Rad.)*.

kraljevna, *f.* = *kraljična*, *Jarn.*; (*kraljevna*), *Jan.*

kraljevnicá, *f.* 1) das königl. Scepter, *Cig.*; — 2) die königliche Burg, *Mur.*; — 3) eine königliche Dienerin, *Mur.*

kraljevnik, *m.* königlicher Diener, *Mur.*

kraljevski, *adj.* Königsg., königlich, *Mur., Cig., Jan., Trub.*; *po kraljevsko* obdariti, königlich belohnen, *Cig.*

kraljevstvo, *n.* das Königthum, die Königswürde; — das Königreich; — das Reich; *nebesko k.*; (*kraljevstvo. Meg., Trub., Schönli. Jslkr., nk.*; *kralje(v)stvo, kajk., ogr.-Valj. [Rad]*; *sicer nav. kraljéstvo, tudi: éstvo.*)

kraljevšćan, *m.* königlicher Unterthan, *Mur.*; k. Jezusovega kraljevstva, *Ravn.*

kraljevščina, *f.* 1) das Königreich, (-včina) *ogr.-Valj.(Rad)*; — 2) *pl.* kraljevščine, Regalien, *h. t.-Cig.(T.)*.

kraljic, *m.* = kraljič 1) *kajk.-Valj.(Rad)*.

kraljica, *f.* 1) die Königin; — 2) = matica, die Bienenkönigin, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.

kraljič, *iča. m.* 1) *dem.* kralj, das Königlein, *Cig., Jan.*; — 2) der Königsohn, königlicher Prinz, *Mur., Cig., Jan., Mik., Vrt.*; — 3) das Goldhähnchen (regulus crocecephalus), *Mur., Jan.*; — 4) der Zaunkönig, *Mur., Cig., Jan.*; — 5) kovinski k., der Metallsföng (chem.), *Cig.(T.)*; — tudi: kraljič, *Mur., Valj.(Rad)*.

kraljiček, *čka. m. dem.* kralj; 1) das Königlein, *Cig., Jan.*; — 2) das Goldhähnchen (regulus crocecephalus), *Jan., C., Frey.(F.), Levst.(Nauk)*; (der Zaunkönig, *Cig., Jan., Mik.*).

kraljičeváti, *ujem. vb. impf.* als Königin herrschen, *C.*

kraljičin, *adj.* der Königin.

kraljičiti, *ičim. vb. impf.* = kraljičevati, *Cig.*

kraljičji, *adj.* einer Königin zukommend: vsa po kraljiče opravljena, *Ravn.*

kraljičena, *f.* die Königstöchter, königliche Prinzessen, *Cig., Jan., ogr.-C.*

kraljičnica, *f.* die Königsbirne, *Cig., Jan.*; — eine Art Zweifische, *C.*

kraljičnik, *m.* der Königspfeil, *Cig.*

kraljik, *ika. m.* das Kaninchen (lepus cuniculus), *Erj.(Z.)*; divji k., wildes Kaninchen, *Levt.(Nauk)*.

kraljstvo, *n.* die Würde einer Königin, *Ravn.*

kraljski, *adj.* = kraljev, königlich: kraljska pallica, das königliche Scepter, *Trub.*

kraljstvo, *n.* = kraljestvo, *ogr.-C.*

krâm, *m.* = krama, *Jan., C., ogr.-Valj.(Rad)*.

krâma, *f.* der Kraut, die Krautware, *Mur., Cig.*; — iz nem.

krâmar, *rja. m.* 1) der Krämer; — 2) zrebcl brez glave, *Železniki(Gor.)*.

krâmarica, *f.* die Krämerin.

krâmarija, *f.* die Krämerci.

krâmaritev, *ive. f.* das Krämerien, *C.*

krâmariti, *árim. vb. impf.* die Krämerci betreiben; po hišah k., = krošnjariiti, hantieren, *Cig.*

krâmarnica, *f.* die Krämerbude, *Cig.*

krâmarski, *adj.* Krämer.

krâmarstvo, *n.* das Krämerthum, das Krämerwesen.

krâmarsčica, *f.* neka hruška, *C.*

krâmelj, *mja. m.* das Sprechen, das vertrauliche Gespräch, *C.*; (kremelj), *Mur., Jan., C., Mik.*; glasen k., marsikaj je v k. prišlo, *Pohl.(Km.)*; — die Sprache, *C.*

krâmez, *m.* ime kozlu, *Baška dol.-Erj.(Torb.)*.

kramljáti, *ám. vb. impf.* sprechen, discutieren; prijazno k. s kom; — prim. stsl. kramola, *Lärm, Mik.(Et.)*.

kramljiv, *iva. adj.* = zgovoren, gesprächig, *C.*

kramoljati, *ám. vb. impf. 1jZv.* pogl. kramljati.

kramola, *f.* der Tumult, die Rebellion, *Mur., Jan., Jurč.(Tug.)*; — stsl.

krâmp, *krâmpa. m.* eine Saue mit zwei entgegengesetzten Biscen oder einer Bisc und einer schmalen Bahu; der Karst; s krampom kopati; vreden je, da bi mu s krampom pušcal; — prim. bav. krampen, *C.*

krâmpac, *m.* der Rabe, der Koltrabe, *Mur., C.*; (der Nachtrabe [ardea nycticorax], *Z., Frey.(F.)*).

krâmpar, *rja. m.* kdor s krampom koplje (n. pr. po vinogradu), *C.*

krâmparica, *f.* die Bergkrâhe, die Schweizerkrâhe (cornus graculus), *Cig.*; (der Steirabe, die Steinkrâhe [pyrrhocorax alpinus], *Frey.(F.)*).

1. **krâmpáti**, *ám. vb. impf.* krallen, krâhen, *Mur., C., Dol.*; s krampom krampati po vinogradu, *C.*; — frâmpelu, *Nor.*

2. **krâmpati**, *am. vb. impf.* krâchzen, *C.*

krâmpelj, *plja (peljna). m.* = krampelj, *Jarn., C., Lašče-Levt.(Rok)*; strupoviti kramplji, *Trub.*; hudič ima kramplje, *Dol.*; — *pl.* kramplji, das Steigeisen, *C.*; — prim. bav. krampel, krampel, *Levt.(Rok)*.

krâmpéz, *m.* 1) das Steigeisen, *Z.*; — 2) krampezi, die Spitzen (Griff und Stollen) am Hufeisen, *C.*; — Naprej obrni krampeze, Nazaj obrni gladko kov, *Npes.-Vraç.*

krâmpica, *f.* die Reuthaue: ozka motika = rovnica, *Dol.*; die Zâthau, die Gartenhaue, *C.*

krâmpiči, *iča. m.* 1) dem. kramp; kleiner Karst; — 2) das Steigeisen: krampiči se nosijo po ledu, *Diet.*

krâmpizar, *rja. m.* das Steigeisen, *Jarn., Jan.*

krâmpizelj, *zlja. m.* = krampizar, *C.*; (*pl.* „krampizle“, *Kor.-Jarn.(Rok.), Št.*); — iz „krampeisen“, *C.*

krânjica, *f.* neka hruška, *Ip.-Erj.(Torb.)*.

krânjščák, *m.* eine Art Hut, *ogr.-C.*

krânjščica, *f.* 1) eine Art kleine Tabakspfeife mit hohem thurmartigem Deckel, *C.*; — 2) *pl.* kranjsčice, eine Art kurze Hufe, *C.*

1. **krâp**, *krâpa. m.* der Krapsen, *Mur., Cig., Jan., vzhŠt.*

2. **krâp**, *krâpa. m.* navadni k., der gemeine Krapsen (cyprinus carpio), *Erj.(Z.)*.

krâpar, *rja. m.* der Krapsenbâder, *Cig.*

krâparica, *f.* die Krâte, *Mur., Kres. vzhŠt.*

krâpec, *pea. m.* nav. *pl.* krapci, eine Mehlpeise, der Pladen, razvaljeno testo, s sirom nadevano, pečeno in razrezano, *Cig., Jan., M., C., vzhŠt.*; hajdinski krapci, *Pjk.(Črt.)*.

krâpek, *pká. m.* dem. krap, kleiner Krapsen, *Mur., Let.*; — eine Art Ruchen, *Lašče-Levt.(Rok.)*.

krâpča, *f.* = kapnik, der Stalaktit, *C.*

krâpež, *m.* = krampež, das Steigeisen, *C., Solkan-Erj.(Torb.)*.

krâpina, *f.* der Reinfuchen, *Tuhinj-Štrck.(1jZv.)*; — prim. tropine.

krâpji, *adj.* Krapsen, *Jan.(H.)*.

krâplja, *f.* = kaplja, *ogr.-C.*

krâpnica, *f.* = krapec, *Cig.*

krâpnik, *m.* = kapnik, *Z., Bes.*

krapoti, *f. pl.* eine Art Häude bei Schweinen, *C.*
krapovina, *f.* das Karpfenfleisch, *Jan. (H.).*
kráponnik, *m.* der Karpfensteich, *Jan. (H.).*
kráponvják, *m.* der Karpfensteich, *Jan. (H.).*
krápsi, *m. pl.* = krapeži, krampeži (Steigeisen), *Idrija, Tolm.*
krás, *m.* der Schmuck, die Zierde, *Jan., nk.*; — *iz drugih slov. jez.*
krásba, *f.* der Schmuck (stil.), *Cig. (T.); — stsl.*
krásen, *sna, adj.* herrlich, prächtig, schön, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — *iz drugih slov. jez.*
krasiło, *n.* die Zierde, der Schmuck, *LjZv.*
krasína, *f.* steinige Gegend, *C.*; krasine imeti, sčroff zerrüttet sein, *Cig.*; — *prim. Kras, Karšt.*
krasinast, *adj.* = krasinat, *Z.*
krasinat, *adj.* sčroff zerrüttet, *Cig.*
krásiti, *im, vb. impf.* zieren, schmücken, *Cig., Jan., C., nk.*; tudi: krasiti; — *iz drugih slov. jez.*
kraslika, *f.* das Bergliras (melica), *C., Medv. (Rok.).*
krásnik, *m.* 1) der Eßfogit, *Erj. (Min.); — 2) borov k.,* der Kiefern-Nachtkäfer (buprestis mariana), *Erj. (Z.).*
krasnobárven, *vna, adj.* von schönen Farben, *nk.*
krasnogled, *gléda, m.* = krasogled, *C., Sen. (Fiz.).*
krasnokrit, *krila, adj.* mit schönen Flügeln, *C.*
krasnopis, *pisa, m.* die Kalligraphie, *C.*
krasnoréče, *n.* die Rednerkunst, *Cig. (T.); — rus.*
krásnost, *f.* die Pracht, *Mur., Cig., Jan., nk.*
krásoba, *f.* = krasota, *C.*
krasočút, *čúta, m.* = krasočutje, *Cig., Jan.*
krasočúte, *n.* aesthetisches Gefühl, *Cig. (T.).*
krasogled, *gléda, m.* das Kaleidoskop, *Jan., h. t.-Cig. (T.).*
krasoljub, *ljúba, m.* ein Freund des Schönen, der Kunstliebhaber, *C.*
krasoljubje, *n.* die Liebe zum Schönen, *Zora.*
krasopis, *pisa, m. 1)* der Kalligraph, *Navr. (Kop. sp.); — 2)* die Kalligraphie, *Jan.*; — *die kalligraphische Schrift, Jan.*
krasopisec, *sca, m.* der Kalligraph, *Jan., C.*
krasopisen, *sna, adj.* kalligraphisch, *Jan.*
krasopisje, *n.* die Kalligraphie, *Jan.*
krasoréče, *n.* = krasnoreče, *C., Slom.*
krasoslóven, *vna, adj.* aesthetisch, *Jan.*
krasoslóvje, *n.* = lepoznanstvo, die Aesthetik, *Jan.*
krásota, *f.* die Pracht, die Herrlichkeit, die Schönheit, *Javn., Jan., nk.*; — *po drugih slov. jeziki.*
krásótn, *tna, adj.* herrlich, prächtig, *Jan., nk.*
krasotica, *f.* ein Weib von hervorragender Schönheit, *Jan., nk.*; — *hs.*
krasotina, *f.* eine Schmucksache, *C.*
krasotiti, *im, vb. impf.* = krasiti, *Jan., C., Vrt.*
krasotoljubén, *bna, adj.* prachtliebend, *Sol., nk.*
krasovéda, *f.* die Aesthetik, *Jan., C.*
krasovid, *vida, m.* das Webere, *C.*

krasovit, *adj.* prachtvoll, herrlich, *C., Zora.*
kráspati, *am, vb. impf.* = praskati, kraßen, reißen, *Z., jvžhSt.*; — *konjiča kraspata, prhata, pa le ne gre, Glas.*
krásta, *f. 1)* die rauhe Rinde, die sich an einer Wunde, einem Geschwür oder Ausschlag bildet, der Schorf; *krasta se je na rani naredila;* — *pl. kraste, = garje, die Krätze, Dalm.-Valj. (Rad); — 2)* = kapnik, *C.*
krastáča, *f.* die gemeine Kröte (bufo cinereus), *Erj. (Z.).*
krástast, *adj.* schorfartig, gründicht, *Cig.*
krástav, *adj.* schorfig, voll Schorf; *ves k. po licu;* — *krätig; krastava ovca, Burg.*
krastaváča, *f.* = krastáča, *LjZv.*
krástavec, *vca, m.* 1) = *krastav človek,* der Krätzige, *Cig., Zil.-Javn. (Rok.); — 2)* morski k., der Spitzmurm (holothuria tubulosa), *Erj. (Z.); — 3)* die Gurke (cucumis sativus), *C., Trst. (Let.), Tuš. (R.).*
krástavica, *f. 1)* = *krastáča, Cig.; — 2)* = *kumara, vžhSt.*
krástavka, *f. 1)* = *krastava ženska, Cig.; — 2)* = *krastavec 3), die Gurke, Guts.*
krástavost, *f.* das Behaftetsein mit Schorf, Grund u. dgl., *Cig., Jan.*
krásti, *krádem, vb. impf.* stehlen; *Bogu čas k., unthätig sein, fauleuzen.*
krástica, *f. dem.* krasta.
krastika, *f.* die Schüsselflechte (lecanora), *Tuš. (B.).*
krástiti se, *im se, vb. impf.* verharzchen; *rana se krasti, Cig.*
krástnat, *adj.* = *krastav, Cig.*
krástovina, *f.* der Schorf, *Mur., M.*
krásčina, *f.* sčroff zerrütteter, steiniger Boden: *črez vsako krásčino („krašno“) me je peljal, Zv.*
krásevina, *f.* die Karstformation, = *kraska tvorba, Cig. (T.).*
krásevka, *f.* neka hruška, *Ip.-Erj. (Torb.).*
1. krát, *m.* die Kürze; *zavoljo krata, der Kürze wegen, ogr.-Valj. (Rad).*
2. krát, (*kráta*) *m.* das Mal; *navadno se drugim besedam priklepa, n. pr. privkrat, desetkrat, takrat itd.; polnokrat, oft, Pod Belo-Erj. (Torb.); — v ostalih oblikah se piše posebej. n. pr. toliko kratov, Krelj.-M.; pet kratov, koliko kratov, Lerst. (Sl. Spr.);* *Koliko kratov me po mestu žene! Preš.; — ob kratu, jogleich, C.; h kratu, zugleich; oba h kratu, Gor.*
krát, *f. 1)* = *2. krat m. prvo krat, zadnje krat; do tretje krati, C.; potrka tretjo krat, vžhSt.-Valj. (Vest.); neke krati, einigemal, C.; vse krati, jederzeit, C.; — h krati, auf einmal, zugleich, Notr.-Cig., Jan., DZ.; jogleich, C.; — 2)* die Frist; *komu krat dati, ne da krati, C.; v dveh kratih plačati, in zwei Terminen zahlen, V.-Cig.; — oblike m. in ž. spola se ne dajo vselej za gotovo ločiti.*
krátčina, *f.* etwas Kurzes, *Fr.-C.*
krátček, *čka, adj.* = *kraticek, C., jvžhSt.*
kráték, *tka, adj.* kurz; *na kratko držati živinče (n. pr. na paši), au kurzem Strick, Svet.*

(*Rok.*); kratkega pogleda, furzjüchtig; kratkega vida, *Cig., Jan.*; — biti kratkih besedi, wortfarg leiu; ob kratkem, furz; ob kratkem kaj povedati, süch furz fassen; (na kratci, *ogr. - Mik.*); kratko govoreč, um eš furz zu sagen, *Cig.*; kratko (in) malo, furz um, *Cig., Jan., C., Vrtov. (Km. k.), Gor.*; s kratka, furz und gut, *Cig., Jan.*; kratko (in) malo ne. auf keinen Fall, *Cig., Jan., Gor.*; ni kratko ni malo ni bil zadovoljen, er war durchaus unzufrieden, *Jurč.*; kratko nikar, durchaus nicht, *Meg., Cig., Jan., Mik., Vrtov. (Sh. g.)*; kratko ne. durchaus nicht, *Jsvkr.*; tega kratko ne dopustita, *Trub.*; kratko nikdar, *Vrtov. (Km. k.)*; — v kratkem, in kurzer Zeit, bald; v kratkih dneih, in wenigen Tagen, *Boh.*; pred kratkim, vor furzer Zeit, fürzlich; — *compar.* krajši; tudi: kraji, kračji, kratkejši, *Met.*

krátenje, *n. Cig.*; pogl. kračenje.

krática, *f.* die Abfürzung, die Abbreviatur, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

kráticek, čka, *adj.* ganz furz, *Z., Caf (Let. 1878. III. 90.).*

krátitelj, *m.* der Verkürzer, *Zora.*

krátitev, *ve. f.* die Verkürzung, der Vorenhalt, *Z.*; k. časti, *Jan.*

krátiti, *im. vb. impf.* fürzen, *Mur., Cig., Jan.*; k. se. fürzer werden; volnate nogavice se v perilu kratijo, *Cig.*; dan se krati, *Ijub.*; čas komu (si) kratiti s čim, jemandem (sich) mit einer Sache die Zeit verkürzen, vertreiben; k. si trud, süch die Mühe sparen, *C.*; — schmälern; krüh k. komu, jemandem den Lebensunterhalt schmälern, *Z.*; k. komu pravice, čast, jemanden an seinem Rechte, seiner Ehre beeinträchtigen; ni jej hotel veselja kratiti, er wollte ihr nicht die Freude verderben, *Jurč.*; — vorenthalten, *Cig.*; kar je tebi prav, drugim ne krati, *Z.*; svojemu sreco veselje kratiti, *Cig.*; komu ljubezen k., Liebe verlagen, *Z.*; — hindern, *Cig.* = ne kratim, ich habe nichts dagegen, *Cig.*; ali mi boš ti kratil? wirst du mich daran hindern? kdo ti kratil? wer hindert dich? *južh. St.*; krati svoji volji, bridi deinen Willen, *Dalm.*; — k. se, süch weigern, Schwierigkeiten machen, *Cig. (T.), Hal.-C., južh. St.*; krati se popraviti, er verweigert die Berichtigung, *Levst. (Pril.).*

krátivce, *vea. m.* 1) der Verkürzer, der Schmälterer, *Cig., C.*; 2) das Herrentzeichen für eine furze Zeilbe, *nk.*

krátič, *adv.* v kratkem, *C.*

krátóba, *f.* die Kürze, *Jan., C.*

krátóča, *f.* die Kürze, *Jan., Mik.*

kratkočasba, *f.* die Unterhaltung, *Slom.*

kratkočasen, *sna. adj.* kurzweilig, unterhaltend.

kratkočasiti, čásim, *vb. impf.* unterhalten; k. koga; k. se, süch die Zeit vertreiben, verkürzen.

kratkočasje, *n.* die Unterhaltung, *C.*; to je bila njegova skrb, njegovo kratkočasje, *Cr*

kratkočasljiv, *iva. adj.* kratkočasen, unterhaltend, *Bes.*

kratkočasnež, *m.* der Zeitvertreiber, *Jan. II.*

kratkočasnica, *f.* 1) die Unterhalterin, *Cig., M.*; — 2) die Schurre, die Anekdote, ein kurzweiliges Geschichtchen, *Cig., Jan., nk.*

kratkočasnik, *m.* der Zeitvertreiber, der Unterhalter, *Cig.*

kratkočasnost, *f.* die Kurzweiligkeit; — die Unterhaltung; časa zadosti imeti za pogovore, za igre, za kratkočasnosti, *Skrb.-Valj. (Rad).*

kratkočasovanje, *n.* die Zeitverkürzung, die Kurzweil, die Unterhaltung, *Cig.*; pogovarjanje in kratkočasovanje s prijatelji, *Vrtov. (Km. k.)*; udeleževati se primernega kratkočasovanja, *Cr.*

kratkočasovati, *ujem. vb. impf.* süch unterhalten, *C.*; k. (se), *Cig., Jan., Ijzv.*; tudi k. se, *Dol.*

kratkodóben, *bna. adj.* ephemer, *Cig. (T.).*

kratkodóbnost, *f.* furze Dauer, *Zora.*

kratkodólasen, *sna. adj.* furztönig, *Cig., Jan.*

kratkodólavce, *vea. m.* der Kurzkopf (brachycephalus), *Cig. (T.), Erj. (Z., Som).*

kratkodóled, gléda, *adj.* = kratkoviden, *SlN.*

kratkodóžnik, *m.* der Kurzzüngler (zool.), *Cig. (T.).*

kratkoklás, klása, *adj.* furzählig, *Cig.*

kratkokljún, kljúna, *adj.* furzschnäblig, *Jan. (II.).*

kratkokljúnce, *vea. m.* kratkokljunci, Kurzschnäbler (pressirostres), *Cig. (T.).*

kratkokrívec, *vea. m.* kratkokrileci, Kurzflügler (brachelytra), *Cig. (T.), Erj. (Z.).*

kratkolás, lása, *adj.* furzhaarig, *Jarn., Jan.*

kratkolásast, *adj.* = kratkolas, *Jan.*

kratkolásee, *vea. m.* der Kurzhaarige, *Cig.*

krátkoma, *adv.* furz, furzweg; kratkoma vse je tajil, *Z.*

kratkonóg, nóga, *adj.* furzbeinig, furzfüßig, *Cig., Jan.*

kratkonogát, *adj.* = kratkonog, *Jan.*

kratkonós, nósa, *adj.* furzuaßig, *Cig., Jan.*

kratkonóžec, žca, *m.* der Kurzbeinige, *Cig.*

kratkonóžec, žna, *adj.* = kratkonog, *Cig.*

kratkopéecelj, elja, *m.* neka vrta: der Kurzstengler, *Nov.-C., M., Dol.-Erj. (Torb.);* — neko jabolko, *C.*

kratkoréčen, čna, *adj.* aphoristisch, *Cig., Jan.*

kratkoréčje, *n.* die Brachylogie, *Cig. (T.).*

kratkorék, réka, *m.* der Aphorismus, *Cig.*

kratkorék, réka, *adj.* wortfarg, *Cig.*

kratkorép répa, *adj.* furzschwänzig, *Cig., Jan.*

kratkorépece, *vea. m.* kratkorepci, die Kurzschwänze (zool.), *Cig. (T.).*

kratkorépen, *vea. adj.* = kratkorep, *Cig.*

kratkoréпка, *f.* neka črešnja, *GBrda-Erj. (Torb.).*

kratkorépnik, *m.* der Kurzschwanz, *Cig.*

kratkoróčen, čna, *adj.* kratkoročna niencia, furzes Papier (merc.), *Cig. (T.).*

kratkorók, róka, *adj.* turjarum, *Cig., Jan.*

kratkorokáv, áva, *adj.* mit furzen Armeteln, *Ijzv.*

kratkosódnén, čna, *adj.* furzschallig, *Cig.*

kratkoslóvnén, čna, *adj.* furzfüßig, *Jan. (II.).*

kratkóst, *f.* die Kürze.

kratkosüknjež, *m.* der Kurzrod, *Cig.*
 kratkóta, *f.* = kratkost. *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.*
 (*T.*); Al' nje (ure) kratkote spomni se? *Preš.*
 kratkotičen, *čna*, *adj.* kurzreichend, spärlich, *C.*
 kratkotrajen, *jna*, *adj.* kurzdauernd, *Bes.*
 kratkouh, *uha*, *adj.* kurzhörig, *Cig.*, *Jan.*
 kratkouhät, *äta*, *adj.* = kratkouh, *Jan.*
 kratkoumen, *mna*, *adj.* borniert, *Cig.*
 kratkoumje, *n.* die Borniertheit: kratkoumje
 se košati, *Levst.* (*Zb. sp.*).
 kratkoumnost, *f.* die Borniertheit, die Be-
 schränktheit, *Cig.*
 kratkověčen, *čna*, *adj.* kurzlebend, *Vest.*; —
 ephemer, *Cig.* (*T.*).
 kratkovid, *vida*, *adj.* = kratkoviden. *Cig.*
 (*T.*), *M.*
 kratkovidec, *dca*, *m.* der Kurzsichtige, *Jan.*,
Žnid.
 kratkoviden, *dna*, *adj.* kurzichtig, *Cig.*, *Jan.*,
Cig. (*T.*), *nk.*
 kratkovidnež, *m.* der Kurzsichtige, *Cig.*, *nk.*
 kratkovidnost, *f.* die Kurzsichtigkeit, *Cig.*, *Jan.*,
M., *nk.*
 kratkovrät, *vräta*, *adj.* kurzhalbig, *Jan.*
 kratkovrätec, *ica*, *m.* der Kurzhalb, *Cig.*
 kratkozložčen, *čna*, *adj.* kurzstübig, *Cig.*, *Jan.*
 kratkoživen, *vna*, *adj.* kurzlebend, *Zora.*
 kratkvica, *f.* *Mur.*, *Cig.*, *pogl.* krotovica.
 kráva, *f.* 1) die Kuh; molzna k., die Melkkuh;
 stelna k., eine Kuh, die gefälbert hat, *Mur.*,
Št.; kamor je šla krava, naj gre še tele,
Npreg.-Zv.; to je tako res, kakor pet krav
 za en groš, *C.*; — psovka nerodnemu slo-
 veku, *jrjhŠt.*; — morska k. = sirena, die
 Seefuh, *Erj.* (*Ž.*); — 2) die Dehlpresse, *C.*
 kraváča, *f.* elende Kuh, *Štek.*
 kraváj, *m.* ein Laib (3. B. Brot), (krávaj) *BIKr.*
 kravájček, *čka*, *m.* *dem.* kravajec. das Saure-
 teiglaibchen, *BIKr.*
 kravájec, *jca*, *m.* *dem.* kravaj, *BIKr.*: das
 Saureteiglaibchen (Sauretmäpfel, Dampfel),
Jan., *C.*, *Senožče-Erj.* (*Torb.*), *BIKr.*, *Dol.*
Gor., *jrjhŠt.*; laneni kravajci, Weinöfluchen,
C.
 kravájka, *f.* eine Art Birne, *Z.*, *Sv.* *Duh pri*
Krškem-Erj. (*Torb.*).
 kravájnica, *f.* eine Art Birne, *Lašče-Erj.*
 (*Torb.*).
 kravala, *f.* trummer Hirtenstab, *Dict.*, *Kras-*
Levst. (*Rok.*), (krávala, *Valj.* [*Rad.*], *kravóla*,
Pohl.); — nejasna beseda.
 kravár, *rja*, *m.* der Kuhhirt, der Kuhwecht:
 tudi: krávar, *Valj.* (*Rad.*).
 kravára, *f.* eine Fierde für Kühe, *Cig.*
 kravarica, *f.* die Kuhhirtin, die Kuhmagd;
 tudi: krávarica, *Valj.* (*Rad.*).
 kravarija, *f.* die Schweizerci, *Cig.*
 kraváriti, *árim*, *vb.* *impf.* Kuhhirt, Kuhwecht
 sein, *Cig.*, *M.*
 kravárka, *f.* = kravarica, *Jarn.*, *Jan.*
 kravárna, *f.* = kravjak 2), *Jan.* (*II.*).
 kravárski, *adj.* Kuhhirten=: k. ples, der Kuh-
 reigen, *Cig.*
 krävče, *čta*, *n.* ein Rejewort für eine Kuh, *Z.*,
jrjhŠt.-C., *jrjhŠt.*; krävče, *čta*, *Dol.*

kraveljčevje, *n.* die Herbitzettlöse (colchicum
 autumnale), *KrGora-DSv.*
 kravčenta, *f.* eine alte Kuh, *C.*
 kravčtina, *f.* das Kuhfleisch, *C.*
 krävica, *f.* *dem.* krava: 1) eine kleine Kuh;
 — 2) božja k., der Marienfäfer (coccinella
 septempunctata), *C.*, *M.*, *Erj.* (*Ž.*), *SIGor.*;
 — 3) der Fichtenzapfen, *KrGora.*
 krävica, *f.* *dem.* kravica.
 krävicka, *f.* *dem.* kravica; krävicka, *Valj.* (*Rad.*).
 kravína, *f.* 1) die Kuhhaut, das Kuhleder, *Cig.*,
Jan.: — das Kuhfleisch, *Z.*; — 2) neka trava
 v Cirkniškem jezera.
 krävšice, *n.* elende Kuh, *Jarn.*, *Cig.*, *Jan.*,
Met., *Caf.* (*Vest.*). *Ig.* (nav. krävšče. krävše,
 čta: tri krävšeta, *Vrtov.* [*Km. k.*]).
 kräviti, *im*, *vb.* *impf.* faulenzeln, im Bette liegen,
C.
 kravjáča, *f.* die Kuhhege, *Mur.*, *Danj.-Mik.*
 krävjak, *m.* 1) der Kuhmist, der Kuhfladen;
 — 2) kravják, der Kuhstall, *Jan.*; — 3) die
 Kuhweide, *C.*
 krävjust, *adj.* kuhartig, *Gor.*
 krävji, *adj.* 1) Kuh: kravji zvonec, die Kuh-
 glöcke; kravja dekla, die Kuhmagd, *Z.*, *jrjh-*
Št.; tudi samo: kravja, *Levst.* (*Rok.*); — 2)
 kuhartig: kravji konj, ein nicht lebhaftes, nicht
 feuriges Ross, *Ljub.*
 krävjica, *f.* neka strupena goba, *Kr.*-*Valj.*
 (*Rad.*).
 kravjina, *f.* *coll.* Kuhhäute, *DZ.*
 krävkatí, *am*, *vb.* *impf.* = krivkati, *Mur.*:
 žerjavi kravkajo, eden med njimi pa krivka.
Z.: vrana kravka, *Dict.*
 kravnják, *m.* 1) = kravjak, der Kuhstall,
Mur., *Cig.*, *Jan.*; — 2) die Kuhweide, *C.*
 krävnji, *adj.* = kravji, *ogr.-M.*
 kravojec, *jca*, *m.* 1) = kravajec, *C.*, *Vrtov.*
 (*Vm.*); — 2) die Brustwurzel (angelica),
Erj. (*Rok.*).
 kravojnica, *f.* *Ravn.*-*Cig.*, *Želzúniki* (*Gor.*):
pogl. kravajnica.
 kravopás, *pása*, *m.* der Eschlemmer (psovka),
Cig., *M.*
 kravosčs, *sčsa*, *m.* pisani k., der Tigerichlinger
 (python tigris), *Erj.* (*Ž.*).
 kravovina, *f.* das Kuhfleisch, *vrjhŠt.-C.*
 krävšati, *am*, *vb.* *impf.* fragen, leicht schlagen,
C.
 krävša, *f.* 1) = krava, *Kr.*-*Valj.* (*Rad.*); —
 2) der Herrenpilz (boletus edulis), *C.*, *Ko-*
njiče-Ipk. (*Črt.*).
 krävše, *čta*, *n.* kleine unansehnliche Kuh, *Mur.*,
Cig., *Štek.*, *Št.*, *Vrtov.* (*Vm.*); — *pogl.* kra-
 višče.
 krävšé, *čta*, *n.* elende Kuh, *Valj.* (*Rad.*).
 krävščak, *m.* 1) = kravjak 1), *Mur.*: — 2)
 eine Art Schwamm, *C.*
 krävščica, *f.* neka goba, *C.*
 krävža, *f.* das Trinfglas, *Hal.-C.*; — *prim.*
 bav. krausen, *srvn.* kruse, *srlat.* crusolium, *C.*
 krävžar, *rja*, *m.* = kravža, *pri Dobu-Levst.*
 (*Rok.*).
 krävžast, *adj.* = kodrast, fraus; — *iz nem.*
 krävžati, *am*, *vb.* *impf.* = kodrati; — *iz nem.*

krävžica, *f. dem.* kravza; kleines Trinktglas, *Meg., C.*; — der an der Wand hängende Weiskasserbecher, *Kr.*

kráža, *f.* planlos hingestreckte Linie, *Z.*; krize kraže delati, *Z.*; čare in kraže. *LjZv.*; kaka druga taka kluja in kraza. *LjZv.*; — prim. nem. Kreis, *C.* (?)

krážati, *vb. impf.* kraže delati. *V-Cig.*

křbec, bea, *m.* die Bäurwitz (meum athamanticum), *Josch.*

krbin, *m.* die halbgebrannte Holzfohle, die Rothfohle, *Cig.(T.), Mik., Goris.*; — prim. it. carbone, *Mik.*

krbina, *f.* die wilde Weinrebe, *Kras-Cig., Štek.*

krbúlja, *f.* die Riese, *Cig.*; der „Rorb“, *C.*; — iz nem.

krbúljica, *f.* = krebujica. *M.*

křc, *interj.* fuid! *Cig.*

křca, *m.* ein leichter Schlag (3. B. mit den Fingern oder sonst einem kleinen Gegenstande), der Schmitz, *Cig., Jan., M.*

křca, *f.* = křc. *nk.*

křcanje, *n.* leichtes Schlagen, das Klopfen (3. B. auf die Finger).

křcati, *am, vb. impf.* 1) leichte Schläge anstheilen (3. B. mit den Fingern oder sonst einem kleinen Gegenstande); po prstih koga k.; — 2) einen Lant von sich geben, wie die Bienenfönigin; matica křca. *Danj.-C.*

křcelj, elja, *m.* 1) ein abgefügtes Stück von einem Baumstamm, *Cig., C.*; der Sägeblock, *Cig., Jan., Štek., Notr.*; hlod, kolikřsen se daje na žago. *Lašče-Erj.(Torb.);* — 2) durrer Baum- oder Rebenstumpf, *C., M., BIKr.*; křclji in korenine, *Trub.(Post.);* der Krügel, *Z., BIKr.*; gřčav k., *Cv.*; — tudi: křclj, elja. *Štek., Notr., Ig.(Dol.)*

křcljaj, *m.* = křc. *Cig.*

křcljati, *am, vb. impf. dem.* křcati. *Cig.*

1. křcniti, křcnem, *vb. pf.* einen leichten Schlag geben (mit den Fingern oder sonst einem dünnen Gegenstande); po prstih koga křcniti, jemanden auf die Finger klopfen.

2. křcniti, křcnem, *vb. pf. ogr.-C.*; pogl. erkniti.

1. křč, křča, *m.* der Krampf; křč ga je prijel, er befam den Krampf; křč ga lomí. *Z., Jan., grudi, Jan., trga, Mur., vije; veliki ali oběni k., der Starrkrampf, Štrp.*; celjastni k., die Mundflemme, *Cig.*; goběni k., die Maulsperr, *Štrp.*

2. křč, *m.* das Gerent, das Rodeland, *C., Z., Mik., Svet.(Rok.), Dol.*; tudi *pl.* v křčeh, *vřhŠt.*

1. křča, *f.* das Zusammenziehen: steza in křča, *Telov.*

2. křča, *f.* das Gerent, *Hal.-C.*; *nav. pl.* křče, das Gerent, der Reubruch, *Jan., C.*

křčalo, *n.* der Fortschdnagel, *Mur.*

křčar, *rja, m.* der Ausröder, *Cig.*

křčast, *adj.* frampfhaft, *Mur.*

křčel, *m.* = křčalo, *Dol.*

křčemski, *adj.* Wirtshaus: křčemsko gibanje, *Jurč.*

křčun, čna, *adj.* Krampf; křčeni kašelj, der Krampfhusten, *Cig.*

1. křčenje, *n.* das Zusammenziehen, die Contraction.

2. křčenje, *n.* das Roden, die Urbarmachung. křčenica, *f.* die Rodschau, die Gerenthaue (Kreuzhaue), *Mur., C., vřhŠt.*

křčenka, *f.* = křčenica, *C.*

křčevca, *m.* das Narthen, das Johannisfrant (hypericum perforatum), *Medv.(Rok.).*

křčevina, *f.* das Gerent, das Rodeland, der Reubruch, *Mur., Cig., Jan.*; křčevino kopati, *C.*

křčevinar, *rja, m.* der Roder, *Cig.*

křčevit, *adj.* frampfhaft, *Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.*

křčistěza, *f.* das Fußwippen, *Telov.*

křčítev, *ive, f.* die Rodung, *Mur., Cig.*

1. křčíti, křčim, *vb. impf.* 1) frampfhaft zusammenziehen, constringieren, *Mur., Cig.*; fürgen, *Jan.*; nogó k., den Fuß einzuziehen, *Z.*; k. in stezati roki v komolcu, den Arm beugen und strecken, *Telov.*; — 2) k. se, sich frampfhaft zusammenziehen; sree se mi křči, es schnürt mir das Herz zusammen, *Jan.(H.).*; — einchrumpfen; — abnehmen, sich vermindern; — sich bei den Ausgaben einschränken; *C.*; tnujeren, *Cig.*; — sich sträuben, sich weigern, Schwierigkeiten machen, *Cig., Jan., M., Krn., Lašče-Erj.(Torb.), DZ., nk.*; zavoljo mošnjička se ne bom křčil, *Levst.(Zb. sp.);* k. se kaj storiti, *Levst.(Zb. sp.); nk.*; nikakor bi se ne bil křčil ocvare, *Levst.(Zb. sp.).*

2. křčíti, *im, vb. impf.* roden, urbar machen, *Mur., Cig., Jan., Št.*; gozd k., *Cig.*; laze k., *Z.*; — k. pot (hs.), die Bahn brechen, *Cig., nk.*

křčeje, *n.* das Gerent, *Valj.(Rad).*

křčljiv, *iva, adj.* 1) contractil; křčljiva snov, *Erj.(Som.).*; — 2) frampfhaft, *Z., Nov.*

křčma, *f.* das Wirtshaus, die Schenke.

křčmár, *rja, m.* der Wirtshausbesitzer, der Schenkwirt.

křčmarica, *f.* die Schenkwirtin.

křčmáríti, árim, *vb. impf.* ein Schenkwirt sein, die Gastwirtschaft betreiben.

křčmárski, *adj.* den Schenkwirt, die Gastwirtschaft betreffend.

křčmárstvó, *n.* die Schenkwirtschaft, das Schankgewerbe, die Gastwirtschaft.

křčnast, *adj.* frampfartig, *V.-Cig.*

křčnat, *adj.* frampfhaft, *C.*

křčnica, *f.* 1) zila k., die Krampfsader, *Tolm.-Štek.(Let.);* — 2) die Hundsgunze (cynoglossum), *C.*; tudi: das Johannisfrant (hypericum perforatum), *C.*

křčěl, *f.* die Herde: k. svinj, *Lašče-Levst.(Rok.);* (kardel. Rib.-Mik.); — die Truppe, *Levst.(Nank).*

křčěice, *n. dem.* krdělo; kleine Herde, *M.*; — kleine Schar, das Häuflein, *Jan., M., Křclj, nk.*

křčěten, ána, *adj.* Truppen: křčětni brigadirj, *DZ.*

křčětnik, *m.* der Forderführer, *Cig., M.*

křčělo, *n.* die Herde, *Jan., Mik.*; die Schar, *Dalm., Schonl., Jap.*; die Truppe, *Cig., Jan.*; k. vojakov, ein Kriegshaufen, *Cig.*; vojaško k., eine Truppenabtheilung, ein Truppenkörper, *Cig., Levst.(Pril.), DZ., nk.*; pra-

težno k., die Traintruppe, *DZ.*; = vozno k., *DZkr.*

krđeloma, *adv.* herdent, icharen, truppenweise, *Cig., Jan., C.*

krđčitski, *adj.* Truppen: krđelske šole, *DZkr.*
krè, *praep. c. gen. nam. kraj. Mur., Mik., Danj.*
(*Posv. p.*)

kreatin, *m.* der Fleischsaferstoff, das Kreatin, *Cig. (T.).*

krebánja, *f. (m.)* kdor se krebánji, *C. Z.*

krebánjiti se, ánjim se, *vb. impf.* beim Weinen
daš Gesicht verzerren, *C. Kor.-Z.*

krebati, *am. vb. impf.* schwägen, *C.*

kreběčiti se, čnčim se, *vb. impf.* das Gesicht
zum Weinen verziehen, *C. Z.*

krebetáti, etám, ččem, *vb. impf.* = krebati, *C.*

krěbri, *adv.* = vkreber, navkreber, (kreber,
Cig. k rebri, Jan., Caf/Vest. I. 56/); pot
se je zopet kreberi obrnil, *Levst. (Zb. sp.).*

krěbrica, *f.* steiler Weg; huda k., *Polj.*

krebúlja, *f.* = krebuljica, *Z.*

krebúljica, *f.* der Kerbel (anthriscus), *Mur.,*
Jan.; repična k., gemeiner Kerbel (a. vulgaris),
Medv. (Rok.); = repičasta k., *Z.;* velika k.,
großer Kerbel (a. sylvestris), *Medv. (Rok.);*
— omamna (pijana) k., der Kälbertropf (chaerophyllum), *Z.*

1. krěčati, *cam, čem, vb. impf.* freiszen, áčzen,
Bes.-C.; — fráčzen (von Menschen), = kre-
hati, *Jan.;* tudi: krecám, *Rož.-Kres.*

2. krěčati, *am. vb. impf.* lenken: ravnati oje
vozu, na katerem šlovek sedi ter se vozi
sam po klancu nizdolu, *Hrušica v Istri-Erj.*
(*Torb.*)

krěčav, *adj.* áčzend, jammernd, *Jan. (H.).*

krěčavec, *vca, m.* der Kreißer, der Jammerer,
Bes.

krěčman, *m.* der Wachtelkönig, der Scharrer
(rallus crex), *Cig., C. Dol.-Levst. (Rok.).*

krěč, *m.* der Steinbrech: vedno zeleni k., immer-
grüner Steinbrech (saxifraga aizoon), *Tiš.*
(*R.*)

1. krěča, *f.* die Kreißerin, die Jammererin, *M., C.*

2. krěča, *f.* das Gräschen („stopalo se od sto-
pala ven zavije“), *Telov.;* — prim. 1. krečiti.

krěčati, *im, vb. impf.* quafen, *Habd.;* = je-
čati, freiszen, *Mur., C.;* ob tem času začno
ovce ječati, krečati, se operati, *Kug.-Valj.*
(*Rad.*)

krěčati, *am, vb. impf.* wenden, *C.;* = ravnati
oje vozu, *Malhinja-Erj. (Torb.);* seitwärts
lenken, *M.;* — k. se, ausweiten: pešec se
mora pešca krečati, *Levst. (Čest.);* voz se
voza kreča ali ogiblje, *Levst. (Nauk.);* — be-
wegen: v ponudbo krečajo ga taki razlogi,
IjZv.

krěčej, *m.* ein Kecher, abgelebter Mensch,
Cig., M.

krěčen, *čna, adj.* krěčna seja, der Gräschiß,
Telov.

1. krěčiti, *im, vb. impf.* aneinander strecken:
k. noge, *C., Levst. (Rok.);* k. se, sich behaglich
strecken, *Gor.;* — prim. nem. gräschen = die
Beine aneinandersperrern.

2. krěčiti, *im, vb. impf.* = krečati, *am,* lenken,
richten: voz k., *Štrek.;* voz se na stran kreči,
Kras.

krěčetek, *leka, m.* = krecman, *Cig.*

krěčnik, *m.* die Strohschle, *Cig., M.;* — prim.
2. krak.

krěčniti, krěčnem, *vb. pf.* nerodno stopiti, da
v sklepu zaboli, *Tolm.-Štrek. (Let.).*

krěda, *f.* die Kreide; na kredo piti, auf Borg
trinken, *C.;* črna k., der Zeichenchiefer, *Cig.;*
rdeča k., der Rötthel, *Z.;* = rusa k., *Erj.*
(*Mfn.*)

krědast, *adj.* freidenartig, freidicht, *Cig., Jan.;*
— freidig, *Mur.*

krědati, *am, vb. impf.* mit Kreide bestreichen,
kreiden, *Mur., Cig., Jan.*

krěden, *dna, adj.* Kreide; krědna tvorba, die
Kreideformation, *Cig. (T.).*

krědi, *adv.* = kredo, *vžhŠt.*

krědica, *f. dem.* kreda: der Kreidestift, *Cig.*

krědič, *m.* = kredica, *Jan.*

kredit, *m.* das Vertrauen in Bezug auf Zahlungs-
fähigkeit, der Credit.

krediten, *tna, adj.* Credit-

kreditnica, *f.* die Creditanstalt, *DZ.*

krědnat, *adj.* freidig, kreidereich, *Cig., Jan.*

krědnica, *f.* die Kreideerde, *Cig., Jan.*

krědnik, *m.* der Kreidestift, *Jan. (H.).*

krědovit, *adj.* = krednat, *Jan.*

krědu, *adv.* = k redu, bereit, vorhanden, *C.;*
nav. k redi, *Mur., vžhŠt.*

krěduljica, *f.* = krebulica, der Kälbertropf,
Dict., vžhŠt.

krěg, *m.* der Hader, der Zank; bila je z vso
družino v kregu, *Erj. (Ižb. sp.).*

krěga, *f.* = kreg, *C.*

krěganje, *n.* die Züchtigung mit Worten, das
Auszanken; — das Hadern, das Zanken.

krěgati, *am, vb. impf.* 1) k. koga, jemanden
mit Worten züchtigen, auszanken, ausmachen:
za vsako reč me krega; — 2) k. se, mit
einander zanken, hadern; — čreva se mu
kregajo, es knurrt ihm im Leibe, *Cig., Jan.;*
s pametjo se k., vernunftwidrig handeln, *Z.;*
— k. se nad kom, na koga, auf jemanden
losjchreien, ihn auszanken; — 3) = zvati.
klicati: kako ga kregate? *Kameno na Soči-*
Štrek. (Let.); — 4) kriegen, Krieg führen: z
evangelijem kregajo zoper smrt. *Trub.;* —
prim. svrn. kriece, kriegen, *Cv. X. 12. Štrek.*
(*Let.*)

krěgávati se, *am se, vb. impf.* = kregati se, *C.*

krěgavec, *vca, m.* der Verweisgeber, *Cig., C.;*
daš Zankmant, *Cig.*

krěgelj, *glja, m.* = 1. krega. *Malhinja na*
Kvasu-Erj. (Torb.).

krěgljiv, *iva, adj.* zänklich, *Mur., Cig., Jan.,*
M., Krelj.

krěgljivost, *f.* die Zanksucht, *Mur., Cig.*

krěgulj, *gúlja, m.* *Cig., Valj. (Rad.),* pogl.
kragulj.

1. krěha, *f.* die Kriech (prunus insititia), *Dol.-*
Erj. (Torb.).

2. krěha, *f.* dünnes Eiß, *BLKr.*

kreháč, *m.* der Kecher, *Z., ZgD.*

krčhalast, *adj.* hüftend, leuchend, *Z.*
 krčhalo, *n* der in einemfort hüftet, frächzt, der Strächzer, *Cig., Lašče-Lerst.(Rok.).*
 krčhanje, *n.* rauhes Hüften, das Strächzen.
 krčhati, *am, vb. impf.* 1) rauhe, heßere Laute ausstoßen, mit rauher Stimme hüften, hüfteln, frächzen; na plesišču jo je dobil, da je šest mesecev krehal, *Vrtov.(Km. k.);* — svinje krehajo, kadar se dobrikaajo človeku, *Z.;* — 2) *k. se.* laut lachen (zaničlj.), *C.;* — 3) *intr.* brechend frachen: debila krehajo, les kreha. *Z., SLN.;* — 4) *trans.* unter Strachen brechen, *Jan.;* orehe *k., Cig.;* plot *k. SLN.;* (vihar) ruje in trga strehe in kreha veje, *Zr.;* koruzo *k.,* abbrechen, *Zora.*
 krčhav, *adj.* ächzend, frächzend, *Jan.*
 krčhavec, *vca, m.* kdor vedno kreha in kašlja, *Cig., M.*
 krčhavka, *f.* ženska, katera vedno kreha in kašlja, *Z.*
 1. krčhelj, *hlja, m.* das Schwein, *M.;* v uganki: bingelj binga, krehelj kreha, bingelj pade, krehelj jč, *Z.*
 2. krēhelj, *hlja, m.* = kreha, die Kriechpflanze, die Kriech (prunus insititia), *Cig., Kras-Erj.(Torb.), Štek;* v krehelj marelico cepiti, *Pirc.*
 krehljati, *am, vb. dem.* krehati: *impf.* hüfteln, *ogr.-C.;* (o svinjah) = krehati, *M.*
 krehljav, *ava, adj.* hüftelnd, fränklisch, *vzh.St.*
 krčhljec, *hljeca, heljca, m.* die Kriechente, *Cig., Jan., Frey.(F.).*
 krehljiv, *iva, adj.* leicht brechbar, *Cig.*
 krčhniti, *krčhnem, vb. pf.* 1) frächzend aussprechen: kaj mi je do tega? — krehnil je moj gospod, *Bes.;* — 2) brechend frachen, *Cig.;* vrh je krehnil, *Z.;* — 3) = kresniti, jchlagen, *Dol.*
 krehtati, *am, vb. impf.* hüfteln, *ogr.-C.;* — wie eine Dohle jchreien, *Cig.*
 kreja, *f.* das Roheiß, *BIKr.*
 1. krek, *m.* der Quafen, *Rez.-C., Baud.;* — prim. rus. krjuka, Quafen.
 2. krēk, *m.* = 2. krak, *Mik.(Et.).*
 krēka, *f.* der Schwarzjucht, *Cig., C.*
 krēkati, *am, vb. impf.* quafen, *Kor.-Javn.*
 krēkavt, *m.* = kreka, *Cig.*
 krekēt, *ēta, m.* das Gekrächze, *Valj.(Rad).*
 krekētānje, *n.* das Quafen: *k.zab, Lerst.(Zb.sp.).*
 krekētāti, *ētām, ččem, vb. impf.* quafen, *Cig., Lerst.(Zb.sp.).*
 krekī, *m. dem.* 1. krek; das Hälchen, *C.*
 krēklja, *f.* = kreman, der Wächelfönig, *C.*
 krelje, *f. pl.* = noge (zaničlj.), *Notr.*
 krēljut, *f.* der Ästigel, der Ästigg, *Cig., Jan., Krelj, BIKr., kajk.-Valj.(Rad);* — tudi psovka nerodnemu človeku: ti grda kreljut! *BIKr.;* kreljū, *Dol.*
 krēmelj, *mlja, m.* pogl. kramelj.
 krēmen, *ēna, m.* 1) der Kieselstein; belkasti *k.,* der Quarz, *Cig.;* — 2) lezernati *k.,* der Eisenkiesel, *Erj.(Min.);* — 2) die Energie, die Kraft, *Z., Mik.;* čutim v sebi dovolj kremenā, te vrste delo zvršiti, *IjZv.*
 kremenast, *adj.* kieselhaltig; kremenasta zemlja, der Kieselboden, *C.;* — kieselartig, *Cig., Jan., Cig., T.)*

kremenat, *āta, adj.* kieselhaltig, *Cig.*
 kremēncev, *adj.* Kiesel: kremenčeva voda, das Kieselwasser, *Jes.;* kremenčeva kislina, die Kieselsäure, *Cig.(T.).*
 kremēncevica, *f.* das Kieselwasser, *Cig.(T.), Jes.*
 kremēnce, *vca, m.* der Kiesel (silicium), *Cig.(T.), C.;* skrilavi *k.,* der Kieselstiefler, *Erj.(Min.).*
 kremenica, *f.* die Kieselerde, *Mur., Cig., Jan., C.;* = kremenasta prst, *Vod.(Iz.b.sp.);* der Kieselstotterboden, *C.*
 kremenik, *m.* 1) der Steinfließ, *Cig., Jan.;* — 2) der Kieselbruch, *Z.*
 kremenikast, *adj.* = kremenast, *Vrt.*
 kremenikovec, *vca, m.* = kremenik 1), *Jan.*
 kremenina, *f.* 1) die Kieselerde, der Kiesboden, *Cig., C.;* — 2) der Kiesstoff, *C.*
 kremenit, *adj.* 1) = kremenast: kremeniti vapnec, der Kieselalk, *Cig.(T.);* — 2) rege, lebhaft, *Jan.;* kremenit otrok, *Gor.-Mik.;* — *k.* značaj, energischer Charakter, *Zora.*
 kremeniti se, *im se, vb. impf.* sich verfesteln (chem.), *Cig.(T.).*
 kremenitost, *f.* die Energie, die Regheit, *Jan.*
 kremenjak, *m.* der Quarz, der Quarzfließ, *Erj.(Min.).*
 kremēnje, *n. coll.* Kieselgestein, *Cig., DZ.;* Quarz, *C.*
 kremēnka, *f.* = kremenica, *M.*
 kremēnji, *adj.* = kremenov: kremenji pesek, *Cig.;* (nam. kremenni).
 kremenokiseč, *adj.* kieselauer, *Cig.*
 kremēnov, *adj.* Kiesel, *Cig., Jan.;* kremenova gruča, der Kieselklumpen, *Cig.*
 kremēnovc, *vca, m.* der Kieselstein, *Jan.*
 kremēnovje, *n.* = kremenje, *Let.*
 kremik, *m.* der Kiesel (kot prvina), *Erj.(Som.).*
 kremljāti, *am, vb. impf.* *Mur., Cig., Jan.;* pogl. kramljati.
 krempāti, *am, vb. impf.* = krampati, praskati, *Polj.*
 krempēla, *f.* = krepolec, *Žabč-Erj.(Torb.).*
 krēmpelj, *plja, m.* 1) die Kralle; kremplje zasekati v kaj, mit den Krallen etwas aufstecken, *Cig.;* = *k.* zasaditi, *Z.;* — prim. kramplj; — 2) kremplji = krplje, die Schneeschuhe, *Ravne-Štek.(IjZv.).*
 krēmpelje, *m. dem.* kramplj; kleine Kralle.
 krēmpeljčēk, *ēka, m. dem.* kramplje, kleine Kralle.
 krempežica, *f.* = krepolec, *Žabč-Erj.(Torb.).*
 krēmpiti, *im, vb. impf.* = kraspati, fragen, *Savinska dol.*
 krēmpljar, *ja, m.* krampljarji, Raqelthiere, *Erj.(Z.).*
 krēmpljast, *adj.* krallicht, *Cig.*
 krēmpljāt, *āta, adj.* krallig, *Cig., Jan.*
 krēmpljāti, *am, vb. impf.* krallen, *M.*
 krēmpljce, *pljeca, m.* = kramplje.
 krēmpljičē, *m. dem.* kramplj; 1) kleine Kralle; — 2) *pl.* krampljiči, das Weißblatt (lonicera), *C.*
 krēmpljičēk, *ēka, m. dem.* kramplje, *Cig., Jan.*
 krēmpniti, *krēmpnem, vb. pf.* = prasniti, *Polj.*

kremšáča, *f.* eine schlechte, nicht scharfe Waide, *Jan., Mik.*

krēmšati, *am. vb. impf.* mit einer stumpfen Waide hauen, *Z.*

kremúce, *m.* das Knoblauchkraut (*alliaria*), *Jan., Cig., Jan., Medv. (Rok.).*

krēmžā, *f.* 1) das Verzerren des Gesichtes beim Weinen, *Železniki (Gor.)*; — 2) der das Gesicht beim Weinen verzerrende Mensch, *Cig., Gor.-M., C.*; *pos. otrok, ki se rad kremži, Gor.*; — *prim. nem. Grinasse, C., Levst. (Rok.).*

krēmžar, *rja, m.* = *kremža* 2), *Cig.*

krēmženje, *n.* das Verziehen des Gesichtes beim Weinen.

krēmžiti, *im, vb. impf.* verzerren, *Mur.*; *k. usta, obraz, C.*; *k. ustnice, Zora*; — *k. se, daš Gesicht beim Weinen verzerren, ein jaures Gesicht machen.*

krengetáti, *etām, ččem, vb. impf.* raffeln, *Fr.-C.*

krenilica, *f.* der Steinbrech (*saxifraga*), *Medv. (Rok.)*; *zrnata k., das Keilkraut (saxifraga granulata), Cig.*

1. **krēniti**, *krēnem, vb. pf.* 1) heimwärts lenken, *Cig.*; *k. voz, BIKr.-M.*; *vojsko na zapad k., Vrt.*; *k. koga na pravi pot, Levst. (Zb. sp.)*; *wenden, C.*; — *verantlassen, bewegen, LjZv*; — *k. se, ausweichen: kreni se! BIKr.-M., Z.*; — 2) rücken, bewegen, *Mur., Cig.*; — *k. se, in Bewegung kommen, Cig.*; *vreme se ne krene, das Wetter ändert sich nicht, Z.*; — 3) *intr.* eine Wendung machen, abbiegen, abweichen; *k. na levo, na desno, po drugem potu, k. z vozom na stran.*

2. **krēniti**, *krēnem, vb. pf.* infolge der Kälte erstarren, *C.*

kreozót, *m.* neka oljnata tekočina, das Kreosot, *Cig. (T.).*

krēp, *krépa, m.* 1) = *črep, C.*; — 2) jähler Fels, *C.*

1. **krépa**, *f.* alter Topf, der Scherben, *M., C., Koborid (Goriš.-Erj. (Torb.))*; — der Schädel, *M., C., Koborid - Erj. (Torb.)*; *dati komu po krepí, Z.*; — gebrechlicher, verkrüppelter Mensch, *C., M.*

2. **krépa**, *f.* = *kepa*, die Erdhöhle, der Schneesball, *Jan., Sol., Ip., Kras-Erj. (Torb.), Štek.*

krépáča, *f.* die Viehseuche, *C.*; — *prim. 1. krepati.*

krépák, *pká, adj.* = *krepek.*

krépalína, *f.* umgestandenes Vieh, *Z.*; — die Haut vom umgestandenen Vieh, *C., Z.*

krépást, *adj.* unterjocht, *Črniče (Goriš.).*

krépátec, *tea, m.* ná k. („krpác“) delati = *navse kriplje d., Lašče-Erj. (Torb.)*; *pogl. krpac.*

1. **krépati**, *am, vb. impf. ad 2. krēniti*, *starr werden, C.*

2. **krépati**, *am, I. vb. impf. ad krēniti*; = *erkati*; — *II. krepáti, am, vb. pf.* = *krēniti, Prim., Notr.*; — *prim. it. crepare.*

krépáten, *ina, adj.* stärkend, erquickend, labend, *Labe, Mur., Cig., Jan.*

krépčálq, *n.* das Stärkungsmittel, das Labjal, *Mur., Cig., Jan., nk.*

krépčānje, *n.* das Stärken, die Labung.

krépčáti, *am, vb. impf.* 1) steif machen, *Cig.*; — 2) stärken, erquicken, laben; *k. se, sich stärken, sich laben.*

krépčāva, *f.* die Stärkung, die Labung, *Cig., C. krepčica, f.* die Stärkung, *C.*

krépék, *pká, adj.* 1) starr, steif, hart, *C.*; *k. kruh (kadar je suh), C.*; *krepek zapečen kruh, vsjđ gebaden, V.-Cig.*; *od mraza krepka zemlja, C.*; — = *trd, farg, geizig, C.*; — 2) kräftig, rüstig, fest; *k. junak.*; *k. glas.*; *krepe besede, nachdrückliche Worte; krepeko govoriti*; — *pravilnejši naglas: krépék, pká, Cv. X. 12.*; (*krépék, Št.*).

krépét, *m. 1)* = *krepel f., Mur., Cig., Jan.*; *ptice se s krepelom ne lovijo, Npřeg.-C.*; — 2) *krepele, die Pflugarbe, Dol.*

krépét, *f.* der Flügel, *Med., Polj., Zv.*; — *krepele, zaničlj. o nogah in rokah, Dol.*; *svojih krepeli ne morem ugreiti, Jur.*

krépeláti, *am, vb. impf.* s *krepelom* (als *krepeljo*) *zbijati*; *k. jabolka, Polj., Notr.*

krépěla, *f.* 1) = *krepele, f., Rib.*; — 2) *pl. krepěle, majhen jarmič, Št.-Valj. (Rad).*

krépětce, *n. dem. krepelo, Let.*

krépětčič, *m. dem. krepolec, Dol.*

krépětec, *tea, m.* der Holzprügel, der Anüttel; *k. zagnati komu pod noge.*

krépelěti, *im, vb. impf.* = *prepeleti*, *flattern, M.*; *perotnica (na kolovratu) krepeli, Danj. (Posv. p.).*

krépelica, *f.* = *prepelica, Dol., Št.-Z.*

krépělišče, *n.* kleiner Flügel, *Rogatec-C.*

1. **krépělití**, *im, vb. impf.* 1) mit Flügeln bewegen; *k. koga. Lašče - Erj. (Torb.), Dol.*; *k. kokoši, DŠt.*; — 2) = *kleščariti*, die Pflugarbe beim Pflügen halten, *V.-Cig., Dol.*; *prim. krepel m. 2)*; — *tudi: krepěčiti.*

2. **krépělití**, *im, vb. impf.* 1) = *krepeleti, C., Danj. (Posv. p.)*; = *z rokami mahati* (o otroku, ki k materi sili), *C., ŠlGor.*; — 2) *k. se, mit den Flügeln schlagend im Sande baden* (o *kuretini*), *C.*; *sich bäumen* (o *konju, C.*

krépelj, *m.* = *krepelec, Jan. (II.).*

krépělo, *n.* der Flügel, *C., BIKr.-Mik.*

krépělovje, *n.* das Anüttelholz, das Flügelwerk, *C., Z.*

krépěn, *adj.* erstarret, steif (s. *B.* vor *Mälte*), *Mur., C.*

krépěnčiti *se, čnčim se, vb. impf.* zusammen fauernd sich sträuben (*n. pr. o otrocih*), *M.*

krépěnčiti, *im, vb. impf.* 1) starr werden, *Z.*; — 2) die Federn sträuben (o *perotnini*), *C.*; — 3) = *hrepěneti, C.*

krépěniv, *iva, adj.* = *hrepěnljiv*, begierig, *C.*

krépětec, *tea, m.* = *ubit zvonce, Km-Erj. (Torb.)*; — *nam. hrepetec? prim. hrepetati.*

krépěten, *ina, adj.* stärkend, erquickend, labend, *Cig., Jan., nk.*

krépělo, *n.* das Stärkungsmittel, das Labjal, *Cig., Jan., C.*

krépěti, *im, vb. impf.* kräftigen, stärken, laben, *Mur., Cig., Jan., nk.*

krépěkóba, *f.* = *krepekost, Jan.*

krepkôča, *f.* = krepkost. *C., Navr.(Let.).*
krepkoduh, *düha, adj.* starken Geistes, energisch: krepkoduha pisateljica, *Levst.(Zb.sp.).*
krepkodûsen, *šna, adj.* = krepkoduh. *Levst.(Zb.sp.).*
krepkokril, *krila, adj.* mit starken Flügeln: krepkokrili žerjavi. *Zv.*
krepkôst, *f.* die Rüstigkeit, die Kraft, die Festigkeit: — die Energie, der Nachdruck, *Cig., Jan., Cig.(T.).*
krepkôta, *f.* = krepkost. *Jan.;* Gospod, ti si moja moč in krepkôta. *Dalm.*
krepkovôljen, *ljna, adj.* energisch, *Cig.(T.).*
krepkovôljnost, *f.* die Energie, *Zv.*
krepeljéti, *im. vb. impf.* sich erholen (o žitu). *Svet.(Rok.).*
krepeljica, *f.* die Anadeute (anas querquedula), *Frey.(F.).*
1. krepniti, *krêpnem. vb. pf.* = **2. kreniti**, erstarren, *C.*
2. krepniti, *krêpnem. vb. pf.* = **erkniti**: — prim. *ii. crepare.*
krepôst, *f.* 1) die Kraft, die Stärke, *Cig., Jan., Cig.(T.);* — die Thatkraft, die Energie, *Cig., Jan., Cig.(T.);* — die Wirksamkeit, *DZ.;* pravno k. Jobiti. in Rechtskraft erwachsen, *DZ.;* v krepôst stopiti, in Kraft treten, *Cig.(T.);* — 2) die Tugend, *St.-Mur., Cig., Jan., Met., nk.;* k. ali êdnost, *Ravn.*
krepôsten, *šna, adj.* tugendhaft, *Mur., Cig., Jan., nk.*
krepôstnost, *f.* der Tugend Sinn, die Tugendhaftigkeit, *Cig., nk.;* prisiljena k., die Prüderie, *Jan.(H.).*
krepôten, *tna, adj.* kräftig, *M.*
krepôtnost, *f.* die Stärke, *C.*
krêpsî, *adj. compar.* = krepkejši, *ogr.-C.*
1. krês, *m.* 1) die Zeit des Johannisfestes am 24. Juni; o kresu; o kresi se dan obesi, *Npreg.-Zv.;* — die Sonnenwende: poletni, zimski k., *Cig.(T.), (hs.);* — 2) das Feuer, das am Vorabend des Johannisfestes angezündet wird: kres zažgati, zanetiti; kresovi kore; gori, kakor kres.
2. krês, *krésa, m.* der Feuerschlag, *C.;* puška na kres. das Feuerstengewehr, *SIN.;* — das Aneinandererschlagen zweier harter Gegenstände, *M.*
kresáč, *m.* = tesar (zaničlj.), *C.*
kresâten, *lna, adj.* zum Feuer schlagen gehörig: kresâtni kamen, der Feuerstein, *Cig., Jan., M.;* kresalna goba, der Zunderschwamm, *Cig.*
kresâtnica, *f.* der Behälter des Feuer Schlagzeuges, *C.*
kresâtnik, *m.* der Feuerstein, *Mur., Cig., Jan.*
kresâlo, *n.* das Zeug zum Feuer schlagen.
krêsânje, *n. 1)* das Aneinandererschlagen harter Gegenstände; das Funken schlagen: — 2) das Scharnügel, *ogr.-M.;* das Geflügel, *SIN.;* — tudi: kresânje.
krêsati, *krêšem. vb. impf.* 1) durch Aneinanderstreifen hervorbringen; ogenj, iskre k., Feuer, Funken schlagen: — 2) streifend schlagen: êrevlje k., abhsteifen, *Cig.;* — kresati, derb auftretend gehen, *C., Gor., BIKr.;* kresemo

eden za drugim po kameniti stezi. *Zv.;* konj se kreše. das Pferd schlägt beim Trabe mit einem Hüfte an den andern, *Z.;* konji se krešo s prednjima in zadnjima nogama, *Levst.(Pošk.);* — behauen: kamen k., die scharfen Ecken abtunspen, *Cig.;* den Mühlstein scharfen, *C.;* mlinski kamen k., *Z.;* k. veje od debela, den Baum abâsten, *C.;* k. smolo. das Harz scharfen, *Cig.;* — 3) k. koga, jemanden prûgeln, *BIKr.;* — k. se, sich prûgeln: hudo sta se kresala, *Z.;* k. se s kom, sich schlagen, *Navr.(Let.);* scharnügeln, *Z.;* — streiten, *IjZv.;* — tudi: kresâti, *Dol.*

kresâva, *f.* = kresalo, *Mur., Valj.(Rad).*

krêšêek, *êka, m. dem.* kresec.

krêšec, *sca, m. dem. 1. kres 2).* majhen kres. 1. **krêšek**, *ska, m.* = kresec, majhen kres. 2. **kresêk**, *skâ, m.* der Krebstling (gobio fluviatilis), *Ijub.-Erj.(Rok.);* — iz nem.

1. kresni, *šna, adj.* 1) zur Zeit der Sommerjonnwende, zum Johannisfeste oder zum Johannisfeuer gehörig; krêsni dan, k. mesec (Juni), *Tohn.;* na kresni večer kopljejo zaklade, *Zora;* — 2) munter, rüstig, *Jarn.;* muthig, *Guts.;* hart, fest, *C.*

2. kresen, *šna, adj.* zum Feuer schlagen gehörig: krêsni kamen.

kresîja, *f.* der Kreis (als Verwaltungsbezirk): — das Kreisamt; hoditi zdaj v komisijo, zdaj v kresijo. *Str.;* — pogl. okrožje.

kresîjski, *adj.* Kreisz-, Kreisamts-.

kresîten, *lna, adj.* zum Feuerzeug, Feuer schlagen gehörig; kresîtni kamen, kresilna goba.

kresîtnik, *m.* der Feuerstein, *Cig., Jan., Erj.(Min.).*

kresilo, *n.* das Feuerzeug, der Feuerstahl, *Mur., Cig., Jan., Ravn., Met., Kr.-M.;* zračno k., pneumatisches Feuerzeug, *Cig.(T.).*

kresine, *f. pl.* das Solstitium, die Sonnenwende, *Cig.(T.);* — stsl.

kresîšêe, *n.* der Ort, wo ein Johannisfeuer gebrannt wird (wurde), *C., Rož.-Kres.*

krêsiti, *im. vb. impf.* 1) = kres delati, *C.;* überhaupt ein großes Feuer anmachen, *C.;* — 2) Funken geben, *Habd.-Mik., C.;* — mit dem Licht herumfahren, fâdeln: kaj pod kapom kresîš? *C.;* — 3) k. se, schimmeru, funkeln, *Z., h. t.-Cig.(T.);* krêsiti se, *Jan.(H.).*

krêsnaêa, *f.* die Kröte, *C.*

krêsnica, *f.* 1) navadna k., der gemeine Leuchtflüher, der Johannisflüher, das Johanniswürmchen (lampyrus noctiluca); — 2) das Kreuzkraut (senecio vulgaris), *Cig., Tuš.(R.);* — tudi: die Spierstaude (spiraea aruncus), *Dol.;* — rumena k., das weidenblättrige Rindsaug (buphthalmum salicifolium), *Medv.(Rok.), Soêa - Erj.(Torb.);* — bela k., die weiße Wucherblume (chrysanthemum leucanthemum), *Medv.(Rok.), Bes., Dol.-Navr.(Let.), Josch.;* — 3) ein Mädchen, das am Vorabend des Johannisfestes Blumensträußchen anbietet, *C.;* Beli Kranjci velijo „kresnice“ deklicam, ki hodijo zvečer pred kresom vse

v belo zavite popevat in pobirat od hiše do hiše, pa ne v hiše, nego samo pred hiše, *Kres VI. 351.*; prim. *Navr. Let. 1887. 103.*

kręsníčica, *f. dem.* kresnica.

kręsník, *m. 1)* der Monat Juni, *Mur., Cig., Jan., Npes. - M.*; *če* vínska trta ne cvete kresnika, ostane le lesnika, *C.*; — *2)* bajeslovno biče, podobno vedomcu, *Vrsno pod Krmom - Erj. (Torb.)*; kresniki se tepejo, sekajo, eš wetterlechtet, *C.*; (krsniki, *Kres. II. 578.*); — *3)* = kresnica 1), *C.*; — *4)* die Wichtrofe (paeonia), *C., Medv. (Rok.)*.

kręsníka, *f. noko* jabolko, *Volče pri Tolminu - Erj. (Torb.)*.

kręsníkar, *rja. m.* der Johannis- oder Junifäßer (melolontha solstitialis), *Nor.*

kresníkovec, *vca. m.* der Johannisapfel, *Jan.*

kręsníti, *kręsnem. vb. pf. 1)* mit einem Schlage Junfen erzeugen, *Mur.*; — *2)* k. koga, je mandem einen Schlag verpejen: k. koga po glavi; — *kręsnem. Valj. (Rad.)*.

kręsnják, *m.* = kresnica 1), *C.*

kręsnost, *f.* der Muth, die Rüstigkeit, *C.*

kręsnótati, *am. vb. impf.* mit dem Vichte herumfachteln, *C.*

kręsovátí, *üem. vb. impf.* das Johannisfest durch Anzündn von Johannisfeuern begehen; *Fantičí, deklíči kresujejo, Npes. - K.*

kręsovávce, *vca. m.* kdor kresuje, *Jan.*

kręsotatíja, *f.* izbrano berilo, die Chrestomathie, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

kręša, *f.* die Krejze; travníska k., das Wiesenjochkraut (cardamine pratensis), vodna k., die Brunnenkresse (nasturtium officinale), *Tuš. (R.)*; kapucínska k., die Kapuzinerkresse (tropaeolum), *Tuš. (B.)*; — *iz nem.*

kręšec, *šca. m.* das Zaubrot (cyclamen europaeum), *Cig., Medv. (Rok.)*.

kręšelj, *šlja. m.* die Karanfische (cyprinus carassius), *C., Z.*

kręšič, *m.* bakrenasti k., der kupferrothe Laufkäfer (carabus cancellatus), vijoličasti k., der violettenblaue Laufkäfer (carabus violaceus), zlati k., der Goldschmied (carabus auratus), *Erj. (Z.)*.

kręšpetátí, *ám. vb. impf.* räffeln, *Guts., Mur., Cig.*

kręšta, *f.* die Erdscholle, die Eißscholle, *Bolc - Erj. (Torb.)*; — *prim. it. cresta.*

krętt, *m. 1)* die Bewegung (mech.), *Cig. (T.)*; die Geberde, *Cig. (T.)*; — *2)* das Steueruder, das große Ruder, *C.*

kręta, *f. 1)* das Ruder, der Ruderbaum, *ob Dravi - C., ogr. - C.*; — *2)* fantler, ungeführter Mensch (psovka), *C., M.*

kretáln, *šna. adj.* bewegend: kretalna moč, *Cig.*

kretálo, *n.* das Getriebe, die Bewegungsvorrichtung, der Motor, *Cig. (T.)*, *DZ.*

krętanje, *n.* das Hinundherwenden, das Lenken, *BKkr. - M.*; — die Bewegung (mech.), *Cig. (T.)*; — das Geberdenpiel, *Mur., Cig. (T.)*; die Gefticulation, *Jan.*; k. telasa, die Action, *Cig. (T.)*; k. obraza, das Mienenpiel, *Cig. (T.)*; — der Betrieb (s. B. einer Eisenbahn), *DZ.*

kręttast, *adj.* früppelig, *Cig.*

kręttati, *am. vb. impf. ad 1.* kreniti; wenden, lenken, *Mik.*; voz k., *BKkr. - M.*; k., ravnati in obračati barko, *Dict.*; ladjo k., *C.*; — heruntbewegen, drehen, *Cig., Jan., C., M.*; — bewegen, rücken, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; — k. se, in Bewegung sein, sich hinundherbewegen, *Cig.*; in Betrieb sein, *DZ.*; — k. se, gefticulieren, agieren, *Mur., Cig.*; Geberden machen, *Cig.*

kręttav, *adj.* ungeführd, schwerfällig, *C.*

kręttavec, *vca. m. 1)* der Bewegter, *Cig.*; — *2)* langjammer, schwerfälliger Mensch, *C.*

kręttec, *tea. m.* = kretavec 2), *C.*

kręttelj, *tíja. m.* = kretavec, *C., Št. - Z.*

krętén, *tna. adj. 1)* beweglich, *Cig.*; — *2)* zum Betrieb gehörig: kretna oprava, *DZ.*

kręttíti, *im. vb. impf. 1)* mit dem Ruder lenken, *C.*; — *2)* *intr.* schwerfällig sich bewegen: tele kretí po hlevu, *Zv.*; — *3)* k. se.

kręttnja, *f.* der Betrieb, *Cig. (T.)*, *DZ.*

kręttnost, *f.* die Beweglichkeit, *Cig.*

kretoslóvje, *n.* die Pantomimik, *Jan. (H.)*.

kretúlja, *f.* die Kraßmachine, *h. t. - Cig. (T.)*, *DZ.*

1. kręvati, *am. vb. impf.* sich erholen, sich besser befinden, *C., Levst. (Rok.)*; (tränkeln: zmerom nekaj kreva, *Gor.*); — *prim. okrevati.*

2. kręvati, *am. vb. impf. ad* kreniti, nam. kretati: bewegen, *C.*

3. kręvati, *am. vb. impf. ad* kreniti nam. krępati: harr werden, *C.*

kręvcati, *am. vb. impf.* lärmern, *Dol.*; — *prim. krevkati, krivkati.*

kręvelj, *víja. m.* der Hafen; — ein zweifadiger Karst, *Št. - C.*; — der Schürhafen, *Čelje - Štek. (LjZv.)*; — psovka staremu, sključenemu šlovku, *C., Mik., Valj. (Rad.)*; kręvelj, *Valj. (Rad.)*; — *prim. stvn. krevel. Hafen, C.*; srvn. kreuel, bav. kraeuel, mistkraeuel, *Štek. (LjZv.)*.

kręvcn, *vna. adj.* = krven, vollblütig: krevna ženska, *Svet. (Rok.)*.

kręviti se, *im se, vb. impf.* sich faum bewegen, *C.*

kręvkati, *am. vb. impf.* frächzen: vrana krevka, *Hip. (Orb.)*; quaden: zelena žaba krevka, *Vod. (Izb. sp.)*; — jammern (beim Unwohlsein), *C.*

kręvkav, *adj.* forwährend jammern, fränfelnd, *C.*

kręvvlja, *f. 1)* die Dienfrüde, die Feuerfrüde: krevlja se burkeli zadeva = gleich und gleich gefellt sich gern, *Jur.č.*; — *2)* etwas Gefürmtes: = kljuka: krevlja pet (V), križ deset (X) dve in pa tri, koliko to stori? *Valj. (Rad.)*; — die Radfelge, *Rež. - C.*; — das Bugholz beim Schlitzen, *Štek. (LjZv.)*; — *3)* Spottname für einen Lahmen, *Cig., Jan., M.*; — *prim. krevelj.*

krevljáč, *m.* der Drummfuß, *Jan., Lašče - Levst. (Rok.)*.

krevljánje, *n.* das Hinken, *M.*; das Quiden, *Cig.*

kręvjljast, *adj.* früdenfümig, gekrümmt, *Mur., Cig., Jan., Krevlj. - M., Trub. - Mik.*; krevjljaste noge, frumme Füße, *Cig.*

krevljāti, *ām. vb. impf.* 1) jchief treten: črevlje k. *Jan.*, *Notr.*: — 2) *intr.* hüftend gehen oder im Gehen die Arnie tiefer einbiegen, knicken, *Mur.*, *V.-Cig.*, *Jan.*, *C.*, *BKr.*, *Lašče-Lerst.* (*Rok.*).

krevljāv, *āva. adj.* = krevljast. *Jan.*
krevljē, *čta. m.* = krevljāč. *Lašče-Lerst.* (*Rok.*).

krēvljēc, *vljeca (veljca), m. dem.* krevelj: — das Schwimmbölzchen bei einem Zugnetze, *Mur.*, *Z.*: krēvljēc, *Valj.* (*Rad.*).

krevljevina, *f.* das Krummholz, *GBrda.*

krēvljica, *f. dem.* krevlja, *Cig.*

krevljina, *f.* = krevljevina, *GBrda.*

krēvs, *m.* = krecman, *Cig.*

krēvsā, *f.* 1) ein Mensch, der im Gehen die Füße am Boden schleift, *Cig.*, *M.*; — der Hin- fende, *Streč.*; — 2) eine Beschuhung (Stiefel, Pantoffel), die man am Boden schleift, *Mur.*, *Cig.*

krevsālo, *n. kdor* krevsa, *Z.*

krevsāti, *ām. vb. impf.* 1) beim Gehen mit einem Fuße an den andern streifen, *Mik.*: — mit den Füßen am Boden schleifen, *M.*; in großen Schuhen gehen, *C.*: mit den Pantoffeln schleifend einhergehen, *Cig.*; nachlässig, schlottend gehen, *Jan.*, *Streč.*, *BKr.*; kam krevsās? *Valj.* (*Rad.*); stara sem že in ne bom dolgo krevsala tod, *Glas.*; — 2) rade- brechen, *Jan.*: — prim. kresati.

krēvsniiti, *krēvsnem. vb. pf.* mit den Stiefeln streifend anstoßen, *M.*

krēz, *praep. c. acc.* = črez, *Poh.-C.*, *SlGor.-Valj.*, *ogr.-C.*: krez red, übermäßig, *C.*

krēzelj, *žlja. m.* das „Kräuel“, die Halsfrau, *C.*; — iz nem.

krēzelje, *m. dem.* krezelj; 1) die Halsfrau, *vzhSt.*; — 2) das Grimmbarmgefäße, *Cig.*

krezulj, *m.* die Krüge, der Erdbeerföcher, *Jan.*; — prim. kozulj.

krezulja, *f.* abgelschlagener grüner Zweig, *Kr.-Valj.* (*Rad.*); — prim. kozulja 2).

krēzēlj, *žlja. m.* = krezelj, *C. M.*

krēželje, *m. 1)* = krezelje, *Cig.*, *Bes.*, *Ziljska dol.-SlN.*: usnjat k., *Jsrkr.*: — 2) das Halskraut (*campanula trachelium*), *Cig.*: — 3) das Gefröße: čreva so pripeta na neko mezdno, krezelje imenovano, *Vrtov.* (*Km. k.*).

krēžuljica, *f.* die Delbe, *Cig.*, *C.*: = češulja, *C.*; — prim. krezulja, kozulja 2).

krēžuljčast, *adj.* dotdenartig, *Cig.*

krēgati, *ām. vb. impf.* 1) aufkieseln, *Cig.*: — 2) *intr.* sich absondern, herausdringen: maslo iz deže, smola iz dravesa krga, *Z.*; — 3) k. se, fleden, *Cig.*; luč se krga, das Licht flieht, *Cig.*; oči se krgajo, die Augen trießen, *Cig.*, *Jan.*

krēgav, *adj.* krgavo oko, das Triefauge, *Cig.*

krēgōjce, *jea. m.* = kravajec, *Ribenberk-Erj.* (*Torb.*).

křh, *křha. m. 1)* der Anbruch, *C.*: die Scharte, *Z.*: — 2) der Bruch, das Zerwürfniß, *C.*

křhāk, *hkā. adj.* = křhek.

křhanje, *n.* das Wegbrechen, das Schartig machen.

křhati, *křham. vb. impf.* 1) k. kaj. von einem spröden Gegenstande Stüchchen losbrechen, los- schlagen, *Mur.*: — k. koruzo, die Maiskolben abbrehen, *Dol.*; — 2) scharf machen, ab- stumpfen; k. nož: k. pero, die Feder ab- nützen, *Cig.*: — 3) verderben: k. ceno, *Z.*; k. veselie, bereiteln, *Cig.*; to nič ne křha, daß macht nichts, *Gor.*; k. se, Störungen erleiden: podjetje se mi křha, *nk.*: — 4) k. koga, jemanden mit der Hand leicht schlagen, *Mur.*, *C.*

křhek, *hka. adj.* spröde, zerbrechlich, brüchig, reiß, mürbe: k. les: k. krub: křhka hruska; křhka voda, hartes Wasser, *Vrtov.* (*Km. k.*); — křhko govoriti, reiß, dentlich sprechen, *BKr.-M.*, *Z.*; křhko izreči, geschärft aus- sprechen, *Cig.*; s křhko besedo, z modrim govorjenjem se je zelo prikupil, *Glas.*; křhko udariti na zvon, einen kurzen Glöckenschlag ge- ben, *DZ.*

křhek, *hla. adj.* = křhek, *Z.*

křhēlj, *hlja. m. 1)* das Stüchchen, die Schnitze, die Schmitte (3. B. von Obst, Rüben, Erd- äpfeln u. dgl.); na křhle rezati, in Stüchchen, Würfel schneiden; suhi křhlji; — 2) der Adams- apfel, *Cig.*, *Jan.*, *Fr.-C.*; tudi: Adamov k., *Cig.*: — křhēlj, *St.*

křhēt, *hūa. m.* das Bruchstück, der Brocken: k. cukra, *Danj.-Cig.*, *C.*: k. soli, *C.*, *Mik.*, *vzhSt.*

křhkōba, *f.* = křhkost, *Jan.*

křhkōča, *f.* = křhkost, *ogr.-M.*, *Let.*: — die Gebrechlichkeit, die Schwäche, *ogr.-C.*

křhkopādina, *f.* neka vinska trta, *St.-Erj.* (*Torb.*), *Trumm.*

křhkōst, *f.* die Sprödigkeit, die Zerbrechlichkeit. **křhkōta**, *f.* = křhkost, *Jan.*, *M.*

křhlica, *f. 1)* die Glasfische (*ophiosaurus*), *Erj.* (*Z.*); — 2) die Bruchweide (*salix fragilis*), *Z.*: — 3) die Eisbirne, *Cig.*

křhlčevje, *n.* = křhlčje, *Cig.*

křhlčje, *n. coll.* Faulbäume, *Mur.*

křhlika, *f.* der Faulbaum (*rhamnus frangula*), *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Tuš.* (*R.*): — die Bruch- weide (*salix fragilis*), *Zemon-Erj.* (*Torb.*).

křhlikov, *adj.* Faulbaum, *Cig.*

křhlikovec, *vca. m.* der Faulbaum, *Mur.*: — křhlikovec, Wegdorn (*rhamnac.*), *Tuš.* (*R.*); — křhlikovec, neka vinska trta, *Hal.*, *Mari- borska ok.-Erj.* (*Torb.*); grüner Kainig, *Trumm.*: der Kracher, *Vrtov.* (*Vin.*).

křhlikovina, *f. 1)* das Faulbaumholz, *Tuš.* (*R.*), *Erj.* (*Torb.*); — 2) der Krachgutedel, *Z.*

křhljāč, *m.* das Reibeisen, *Mur.*, *Cig.*, *Met.*

křhljād, *f. coll.* spröde, zerbrechliche Dinge, *Mur.*, *Mik.*

křhljāk, *m.* das Mlögenbrot, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *vzhSt.*, *Djk.* (*Črt.*).

křhljātnik, *m.* das Reibeisen, *Burg.*; das Schardemeißel, *Polj.*

křhljānje, *n.* das Zerstückeln.

křhljānka, *f.* in Würfel geschnittene Rüben (als Speise), *V.-Cig.*, *ogr.-C.*, *Ip.-Erj.* (*Torb.*); — neko jabolko, *Sv. Duh pri Kr- škem-Erj.* (*Torb.*).

krhljati, *ám, vb. impf.* in Schnitzen schneiden, *huzelj*: k. jabolko, *Cig., Gor.*; in Würfel schneiden: repo, *M., Z.*

krhljénka, *f.* = krhljanka, *vzhSt.*

krhljevce, *vca, m.* das Klögenmus, *Jarn., C.*

krhljevica, *f.* das Klögenwasser, *C., Polj.*

krhljič, *iča, m. dem.* krheli; die Obstschneide, *Cig., Jan., C.*

krhljiv, *íva, adj.* spröde, brechbar, brüchig, *Cig., Jan., M.*

krhljivost, *f.* die Sprödigkeit, die Brechbarkeit, *Cig.*

krhniti, *khnem, vb. pf.* 1) durch Anbrechen verletzen, *Mur., C., Mik.*; — 2) k. koga, je manden einen leichten Schlag versetzen, *Mur.*

krhtáti, *ám, vb. impf.* scharf, stumpf machen, *C.*; durch Abbrechen verletzen, *M.*

krhtína, *f.* 1) die Scharte (an einem Schneidewerkzeuge), *C.*; — scharfte Stellen, *C.*; — 2) das Bruchstück, *C.*; die Zahnstange, *Hal.-C.*

krí, *g. krví, f.* das Blut; Erna kri, vendšes Blut, *Cig., Vrtov.*; kri mi teče, ich blute; krvi izpustiti komu, zur Ader lassen, *Jan.*; kri mu je v glavo stopila, er hat eine Blutcongestion nach dem Kopfe; kri mu v glavo sili, er hat Congestionen; kri ga je polila, er erröthete, *C.*; do krvi branihi stare privilegie, *Jurč.*; kri prelivati, Blut vergießen; kri metati, Blut husten, *Cig., jvzhSt.*; po polzevo kri poslati = jemanden um Mithenstett schicken, *Cig.*; — die Abstammung, die Herkunft; knežje krvi, *Cig.*; po krvi, der Abstammung nach, *Jan.*; ljubiti svojo kri (krv), seine Verwandten, *ogr.-C.*; kri ni voda, Verwandte können uns nicht gleichgültig sein, *M.*; — das Temperament; vroče, hladne krvi biti, von cholericischem, phlegmatischem Temperamente sein; hude krvi biti, von leicht erregbarer Natur sein, heißblütig sein; nemirne krvi, von unruhigem Temperament, *Svet. (Rok.)*; človek lahke krvi, ein Sanguiniker, *Cig. (T.)*.

kríč, *m. der Schrei*, das Geschrei; krič je bil pred krčmo; velik krič pa majhen ptič = viel Geschrei, ein kleines Ei, *Mur.*; (viel Worte, wenig Sinn, *Cig.*).

kríčač, *m. der Schreier*.

kríčaj, *m. der Schreier, Jan.*; otročaji so kričaji, *Npreg. - Jan. (Slov.)*; puhle besede samopridnih kričavec, *Zv.*

kríčálo, *n. der Schreier, Cig.*

kríčanje, *n. das Schreien*.

kríčár, *rja, m. kričač, C.*

kríčati, *kričím, vb. impf.* schreien; k. komu, jemandem zuschreien, *Cig.*; k. na koga, nad kom, auf jemanden losschreien.

kríčáv, *áva, adj.* zum Schreien geneigt, schreierisch, *Cig., nk.*

kríčavec, *vca, m. der Schreier, Mur., Cig., Jan.*

kríčávka, *f. die Schreierin, Cig.*

kríčljiv, *íva, adj.* zum Schreien geneigt, *Mur.*

kríčón, *m. der Schreißals, Cig.*

krída, *f. der Banferott (Crida)*; krido napovedati.

kridatár, *rja, m. der Cridatar*, der Banferottierer, *Cig.*

krigla, *f.* = hripavost, die Heiserkeit, *Mur., Jan., Rož.-Kres.*

kriglav, *adj.* = hripav, heiser, *Jan.*

kriglica, *f.* = krigla, *Kor.-Jarn. (Rok.)*.

krija, *f. razprava o kakem predmetu (izreku), Cig. (T.)*.

krik, *m. 1)* = krič, der Schrei, das Geschrei, *Mur., Cig., Jan., Mik., Notr.*; das Jauchzen, *Mur.*; — 2) die Hebemaschine, das Hebezeug, *Jan., C.*

krika, *f.* das Geschrei, der Lärm, *Habd.-Mik., Jan., ogr.-C.*; krika in vika, *Vrt. C.*

1. **krikati**, *ám, vb. impf.* schreien, *Jan., M.*; deklata začnejo krikati, *Pjk. (Črt.)*; Snehaja začela krikati, Krikati pa javkati, *Npes.-Vraž*; gosi krikajo, *Vod. (Vzb. sp.)*; jauchzen, *Mur., vzhSt.*; svati si krikajo, die Hochzeitsgäste jauchzen sich zu, *C.*

2. **krikati**, *ám, vb. impf.* schreien (o žrjavih), *ogr.-C.*; Lej, žerjav hodi, krika, *Vod. (Pes.)*; — prim. krikvati.

krikavec, *vca, m. die Feldgrille (gryllus campestris), Erj. (Z.), Goriška okol.-Erj. (Torv.)*.

krikee, *kca, m.* = čiriček, die Weingrille, *C.*

kríkljiv, *íva, adj.* schreien, groll, *Cig. (T.)*.

kríkniti, *kríknem, vb. pf.* einen Schrei thun, *Jan., nk.*

krílast, *adj.* flügelartig, *Cig.*; krílasto grnje, ausgebreitetes Gebüsch, *Z.*

krílát, *áta, adj.* geflügelt, *Jan., C., nk.*

krílátce, *íca, m.* der Besflügelte, *Jan.*; der Engel, *C., Valj. (Rad), nk.*

krílce, *n. dem. krílo*; das Nöckchen, *Cig.*; Al' b'me skrila v krílce ti? *Npes.-K.*

1. **krílen**, *íva, adj.* zum Decken gehörig; krílna opeka (krílni cigel), der Dachziegel, *jvzhSt.*

2. **krílen**, *íva, adj.* flügel-, *Cig., Jan.*; krílna peresa, die Deckfeder, *Cig.*; — krílni po-bočnik, der Flügeladjutant, *Jan.*; krílna železnica, die Zweigbahn, *DZ.*

krílití, *ím, vb. impf.* die Flügel bewegen; flattern, *C.*; — mit den Händen herumfahren, *Mur., Jan., C.*; z rokami kríli, *vzhSt.*; z banderom k., die Fahne schwenken, *Št. - Cig.*; — flattern, *C.*; — *pren.* oholost je krílila v njegovem glasu, *Nov.*; — k. se, s perotmi mahati: kokoš se kríli, *Tobn.*

kríljáča, *f.* = kríljak, *ogr.-C.*

krílják, *m. breitfrümpiger Hut, C., Nov., Zora.*

kríljáti, *ám, vb. impf.* fliegen, flattern; skrjanček jel je kríljati nad idilnim svojim domom, *Zv.*; veša okoli luči krílja, *M.*; zuzelke kríljajo, *Zora*; — herumstreifen, *Jan.*; prasec tod okoli krílja, *M.*; — (mit den Händen) herum schlagen, geistulieren, suchten, *Cig., Jan.*; z rokami k., *BIKr.*

kríljáva, *f.* = kríljak, *BIKr.*

kríljenje, *n. das Bewegung der Flügel: (pren.) die Geistulation, Jan.*

krílnica, *f. die Faßche der Dachfeder, Cig.*

krílnik, *m. der Flügelmann, Jan.*

krílo, *n. 1)* der Fittig, der Flügel, *Mur., Cig., Jan., Pot.-M., Mik.*; — der Lappen an der

Veber, Lunge, *Cig.*: — die Klappe eines Fisches, *Cig.*: — der Thürlügel, *Cig.*: — der Flügel einer Armee, *Cig., Jan., nk.*: — krilo zelezne ceste, der Zweig einer Bahn, *Cig.*: — 2) der Weiberfittel (vom Gürtel bis zu den Hüften reichend), der untere Theil des Frauenrodes: — breites Vortuch, die Schürze, *Cig., Jan., C.*: — die Hutkrümpe, *C.*: — krila, die Wände des Beutelnetzes, *Cig.*: — die Blodendwand, *Cig.*: zvon je v krilu počil, *Z.*: — 3) der Schöß; na Jozefovem krilu, *Dalm.*: v Abrahamovem krilu, *Trub.*: otroka na krilu vzeti, *SlGor.*: na krilu kaj imeti, *Levst. (Rok.)*.

krilobôb, bôba, *m.* die Spargelerbse (tetragonolobus purpureus), *C.*

krilonôzec, zca, *m.* der Flügelstj, *Jan.*

krilôt, *f.* = perot, der Flügel, *C.*: — prim. kreljut.

krilotnica, *f.* = krilot, *C.*

krilotati, *äm. vb. impf.* = kriliti (z rokami), *C.*

krilôtnat, *adj.* geflügelt, *C.*

krilût, *f.* = krilot, *Cig., Jan.*

kriminälcn, lna, *adj.* kazenski, Criminal:; kriminalno pravo, das Criminalrecht, das Strafrecht, *Cig., Jan.*

1. **krinja**, *f.* posoda, zgoraj ožja nego spodaj, der Mehlkübel, *Kras, ZgD.*: — prim. skrinja.

2. **krinja**, *f.* der Einschnitt, die Kerbe, *Fr.-C.*: — prim. nem. die Rinne, lat. crena, *C.*

krinjica, *f. dem.* krinja; das Mehlkübelchen, *Notr.-Levst. (Rok)*; k. medû, *Vrt.*

krinka, *f.* die Maske, *Jan., nk.*; pod krinko prijateljstva, *Cig. (T.)*: — hs.

krinolina, *f.* der Meisrod, die Crinoline.

kriofor, *m.* priprava, s katero se led dela, der Kryophor (phys.), *Cig. (T.)*.

krilolit, *m.* der Kryolith (min.), *Cig. (T.)*.

1. **kripa**, *f.* 1) = koš, die Wagentrippe, *Mur., Cig., C.*: — 2) = koš, der Rückentorb, *C.*: = listni koš, *Dol.*: — iz nem. Strippe.

2. **kripa**, *f.* der Fels, der Steinclumpen, *Re7.-C.*: — prim. it. greppo.

3. **kripa**, *f.* der Hebel, *Rib.-Levst. (Rok.)*; zelezzen drog, na enem koncu nekoliko ploščnat, na drugem konicast, *Dol.*

krîpar, rja, *m.* kdor v kripi kuretino na prodaj nosi, *C.*

krîpavec, vca, *m.* die Hitzlaus, *Ip.-Mik. (Et.)*: — prim. krpelj.

1. **krîpica**, *f. dem.* 1. kripa: 1) das Steirer mägdchen, *C.*: — 2) das Handtörbchen (aus Weidenruthen), *C.*

2. **krîpica**, *f. dem.* 2. kripa, das Steindien, *Re7.-C.*

krîplje, v reku: na vse kriplje, aus allen Kräften, mit aller Anstrengung; (temna beseda: kripilji, *m. pl. Valj./Radj.*: „kripilje“ nam. „krepilje“ *compar. ad* krepko, *Svet. /Rok.*: drzi kar kripilje moreš, halt so fest du tanust, *Z.*)

krîstäl, *m.* der Krystall.

kristäläst, *adj.* krystallinisch, *Cig., Jan., Cig. (T.)*: kristalasta hribina, *Frij./Min.*

kristälcn, lna, *adj.* krystallen, krystallinisch, Krystall, *Cig., Jan., nk.*: kristalna leča, die Krystalllinse, *Cig., Jan.*: kristalna prizma, das Krystallprisma, *Zuid.*: kristalni liki, Krystallgestalten, *Cig. (T.)*.

kristalizácia, *f.* die Krystallisation, *Cig. (T.)*.
kristalizovânje, *n.* die Krystallisation, *Cig. (T.)*.
kristalizováti, *üjem. vb. impf.* krystallisieren, *Cig. (T.)*, *nk.*: tudi: k. se, *Cig. (T.)*.

kristálnica, *f.* leča k., die Krystalllinse, *Jan. (H.)*.

kristalínina, *f.* die Krystallware, *Cig.*

kristälnost, *f.* die Krystallform, *Cig. (T.)*.

kristalografija, *f.* nauk o kristalih, die Krystallographie, *Cig. (T.)*.

kristalopis, pisa, *m.* die Krystallographie, *Cig. (T.)*.

kristalopisje, *n.* die Krystallographie, *Cig., Jan.*

kristälöv, *adj.* krystallen, *Cig., Jan.*: kristalova voda, das Krystallwasser, *Cig. (T.)*.

kristalovina, *f.* die Krystallware, *DZ.*

kristalovânje, *n.* die Krystallisation, *Jan. (H.)*.

kristalováti, *üjem. vb. impf.* krystallisieren, *Jan. (H.)*.

kristan, *m.* das Pfingstfest, *Jan.*

kristavec, vca, *m.* der Stechapfel (datura stramonium), *Cig., Jan., Tuš. (R., M., C.)*: tudi: die Stechpalme (ilex aquifolium), *Cig., Medv. (Rok.)*: — menda bi se moralo pisati: kristovec; prim. božje drevec (ilex aqu.), *C.*

kristjân, *m.* = kristjan, *Jan., nk.*

kristjân, *m.* der Christ.

kristjâna, *f.* 1) die Christi: — 2) = kršćenica, die Magd, *Mur., Cig.*

kristjâniti, ânim, *vb. impf.* christianiieren, *Jan., nk.*

kristjânka, *f.* die Christin.

kristjânski, *adj.* = kršćanski, christlich, Christlich.

kristjânstvo, *n.* = kršćanstvo, das Christenthum, die Christenheit.

kristováti, *üjem. vb. impf.* (den Auauß „Kristus“ oft hören lassen): klagen, lamentieren, jauchern, *C.*

kristovec, vca, *m.* der Holst, die Stechpalme (ilex aquifolium), *Cig.*: — prim. kristavec.

krišpa, *f.* die Kumpel, *Bes.*: — prim. it. crespia.

krišpanje, *n.* das Kriipeln: — das Schmücken: unanje lišpanje in k., *Cv.*

krišpati, *äm. vb. impf.* 1) mit dem Kriipelholz narbig machen, kriipeln: usnje k.: — 2) ausreiben: perilo k., *ogr. - C.*: — 3) k. koga, fôltern, martern, *Cig.*: prügeln, *Gor.*: — 1) fâlteln, *V.-Cig.*: lase k., die Haare frâmpeln, *Z.*: s krišpanimi lasmi, *Dalm., Jap. (Sr. p.)*: — k. se, sich putzen, *C.*: — prim. lat. crispare, nem. kriipeln.

krišpavec, vca, *m.* das Kriipelholz, *Cig.*

krišba, *f.* die Gindeckung, *nk.*

krišiti, krišem, *vb. impf.* deden, bededen; njega ze hladna zemlja krije; ein Dach deden: s slamo kriti hišo.

kriticizem, zma, *m.* kritische metoda modrovanja, der Criticismus, *Cig. (T.)*, *Lampe (D.)*.

kritičen, čna, *adj.* presoden, kritisch, *Cig. (T.)*, *nk.*; — = nevaren, *nk.*

kritičnost, *f.* presodnost, die Kriticität, *Cig. (T.)*.

kritik, *m.* presojevavec, der Kritiker, *Jan.*, *Cig. (T.)*, *nk.*

kritika, *f.* posodba, die Kritik, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *nk.*

kritikar, rja, *m.*, *Jan.*, pogl. kritik.

kritikaster, sira, *m.* kritikun, der Asterkritiker, der Kritiker, *Jan.*

kritikovati, čjem, *vb. impf.* kritisieren, sich mit der Kritik beschäftigen, *nk.*

kritikun, *m.* der Asterkritiker, *Levst. (Zb. sp.)*.

kritje, *n.* die Deckung; — die Dachung, das Gedeck, *Cig., Jan.*

kriv, *m.* = streha, *Ročinj-Erj. (Torb.)*.

kriv, kriva, *adj.* 1) von der geraden Linie abweichend, krumm; *k. nos:* kriva črta, kriva ploskev (math.). *Cig. (T.), Cel. (Geom.)*; — krivo gledati, schein sehen, *Cig.*; krivo stopiti, schieb treten, *Cig.*; — 2) unrichtig, falsch; krivi prerok, kriva vera; kriva prisega; krivo, po krivem priseči; po krivem dolžiti, fälschlich beschuldigen; — 3) schuld, schuldig; on je kriv, da . . . er ist schuld daran, daß . . . ; jaz nisem kriv, ich bin nicht schuld daran, ich kann nichts dafür; on je kriv moje nesreče, er trägt die Schuld an meinem Unglück; *k. hudodelstva*, eines Verbrechens schuldig; za krivega spoznati koga, jemanden schuldig erkennen.

krivač, *m.* 1) der Krummfüßige, *C.*; — 2) majhen, zakrivljen nož, das Gartenmesser, das Nebenmesser, *Cig., Goriška okol.-Erj. (Torb.)*, *C.*, *Gor.*; (krvač, *Mik., Strek.*).

krivača, *f.* das am Ende gekrümmte Abstützmeser, *Polj.*

krivačela, *f.* ein Taichenweitel mit gekrümmter Klinge, *Idrija*.

krivati, *am. vb. impf.* = skrivati, verbergen, *k. se*, sich verbergen, *ogr.-C.*

krivāvka, *f.* = pokrov, der Hefendeckel, *ogr.-C.*

krivček, čka, *m. dem.* krivice: — krivčki, krumme Federn als Hut schmuck; za klobuk vtekniti krivčke, *DSr.*

krivčina, *f.* die Nordseite, *C.*

krivčen, čna, *adj.* Nordwind-, nördlich, *C.*

krivda, *f.* das Unrecht, *Jan., nk.*; — die Schuld, *C., nk.*; krivda prelite krvi, die Blutschuld, *Cig.*; — *hs.*

1. **krivice**, vca, *m.* 1) der Krummfuß, *M.*; — 2) ein gekrümmter Gegenstand; der Krummstäbel, *C.*; — das Krummesser, das Garten- oder Nebenmesser, *Cig., Jan., C., Goriška ok.-Erj. (Torb.), Reč. (Baud.)*; das Schrot-eisen der Schuster, *Cig.*; črevljarski *k.*: e je podoben črevljarskemu krivcu, *LjZr.*; — ein gekrümmter Hebel, *Notr.*; — der Wirkhuhnschwanz als Hut schmuck, *C.*; (nav. *pl.* krivci), *Gor.*; — 3) der Nordostwind, *Št.-Kres, IV. 401.*; vstal je vihar, kateri se imenuje krivice ("eine Windsbraut, die man nennt Nordost"), *Delm.*; (der Nordwind, *Mur., Cig., Jan., Mik.*; der Ostwind, *Tolm.*); — 4) der Schuldtragende, der Schuldige, der Thäter, *Meg.,*

Mur., Cig., Jan., Mik., Hip. (Orb.), Npes-Vraž, DZ., Dol.; vseh teh grehov si ti krivce, *Jsvkr.*

2. **krivice**, vca, *m.* = krovec, der Dachdecker, *Celjska ok.*

krivelj, vlja, *m.* 1) die zweizackige Spitzhaue, zweizackiger Krampen, *Maribor, Saleška dol.-C., Z.*; — 2) seitwärts getretener Schuh, *C.*; — merda nam. krevelj.

kriven, vna, *adj.* zum Dachdecken gehörig, *C.*

krivčica, *f.* 1) ein Mensch mit krummen Händen oder Füßen, *Cig., M.*; — 2) der Krüppelbaum, *Cig.*

krivčičast, *adj.* verkrümmt, *Cig.*; krivčičasto drevo, der Krüppelbaum, *Cig.*; krivčičaste veje, *Erj. (Ižb. sp.)*.

krivčičiti, čičim, *vb. impf.* 1) verkrümmen, verunstalten, *C.*; — krümmen: svoje suhe nožice je vil in krivčičil, *Andr.*; — 2) mit krummen Füßen gehen, *M., Z., Levst. (Zb. sp.)*; mit krummen Händen arbeiten, *M., Z.*

krivčinka, *f.* der Weiderich, *Cig.*; navadna *k.* gemeiner Weiderich (*lythrum salicaria*), *Tuš. (R.)*.

krivica, *f.* 1) etwas Gefrümmtes: Narveksi krivica (klobasa) Pa dobra pravica, *Vod. (Pes.)*; — 2) krivice, die englische Krankheit (Rhabditiis), *Cig.*; — 3) das Unrecht; krivica se mu godi, es geschieht ihm unrecht; ne godi se mu krivica, er hat keinen Grund sich zu beklagen; krivico komu storiti (delati), jemandem unrecht thun; ne delajte nikomur krivice, füget niemandem ein Leid zu; krivico vreči na koga, jemandem die Schuld beimessen, *Dict.*; po krivici, mit Unrecht, ungerechterweise; na krivico, zuseide, *Jan. (II.)*; — 4) krivica, die etwas verbrochen hat, die Schuldige, *Mur., Danj.-Mik.*

krivičen, čna, *adj.* ungerecht; krivičena sodba, krivičen sodnik; krivično dejanje, das Unrecht; krivično blago, widerrechtlich erworbenes Gut, ungerechtes Gut.

krivičenje, *n.* das Unschuldigen, *ZgD.*

krivičiti, čim, *vb. impf.* auschuldigen, *C., Let., ZgD., DZ.*

krivičnica, *f.* die Ungerechte, *Z.*

krivčnik, *m.* der Ungerechte, der unrecht thut, der Uebelthäter.

krivčnost, *f.* die Ungerechtigkeit; die Widerrechtlichkeit.

krivka, *f.* 1) krumm gewachsener Baum, *C.*; — 2) ein falsches Wort, *Vest.*

krivilnica, *f.* die Reißbenge (der Wöttcher), *Cig.*

krivilnik, *m.* = krivilnica, *Cig.*

krivina, *f.* 1) die Krümmung; lepa *k.* mesene klobase, *Levst. (Zb. sp.)*; *k. reke*, die Strombiegung, *DZ.*; izravnavati krivine (Ljubljani), *Levst. (Močv.)*; zelodena *k.*, die Magenkrümmung, *Erj. (Som.)*; — etwas Gefrümmtes; der krumme Theil des Schlittenbaumes, *Cig., Gor., Poh.*; — ein Stück der Seitenwand des Mähdradkreises, *Dol.*; — die Wrange im Schiffbau, *V.-Cig.*; — 2) = krivica, das Unrecht; po krivini, *Trub.*; krivino voljno trpeti, *Trub.*; nas očisti vse krivine, *Schönl.*

krivinast, *adj.* mit Krümmungen, frumm ver-
schlungen: krivinasta kača, *C.*
krivinavce, *vca. m.* = divja vinska trta (vitis
vinifera), *Tolm.-Erj. (Torb.)*.
krivinski, *adj.* Krümmungs-: k. polumer, der
Krümmungshalbmesser, *Znid.*
kriviti, *im, vb. impf.* 1) krümmen, frumm
biegen, *Cig., Jan.*; usta kriviti, Grimassen
schneiden, *Cig. (T.)*; — 2) k. koga. česa, je-
manden einer Sache beschuldigen, *Cig., Jan.,*
Cig. (T.), M., Zora, vzh. St., Dol.
krivivce, *vca. m.* 1) der Krümmer, *Cig.*; —
2) der Beschuldiger, *Cig.*
krivjopęta, *f.* = divja baba, *LjZv. (IV. 229.)*.
krivka, *f.* 1) der Thürangelhafen: vrata se na
krivkah vrte, *Gl. as.*; — 2) die Schuldige, die
Thäterin, *Cig.*
krivkati, *am, vb. impf.* schreien: žrjavi kriv-
kajo, *Mur.*
krivljęnje, *n.* 1) das Krümmen; k. ust, das
Grimassenschneiden, *Cig.*; — 2) das Beschul-
digen.
krivljęnka, *f.* sablja k., der Krümmjäbel, *Zora.*
krivnica, *f.* das Querholz, *Cig.*
krivnja, *f.* das Verschulden, die Schuld, *Cig.,*
Jan., ogr.-Mik., Valj. (Rad.), SLN.
krivoba, *f.* die Krümmung, *C.*
krivočrtęn, *tna, adj.* frummlinig, *Cig. (T.), nk.*
krivočrtati, *am, vb. impf.* = brez dela po-
stopati, pobajati, *Krn.-Erj. (Torb.)*.
krivogled, ględa, *adj.* schielend, *Jan., Valj.*
(Rad.); — schielstüchtig, *Cig.*
krivogled, ględa, *m.* der Schielende, *V.-Cig., M.*
krivogledec, *dca, m.* der Schielende, *Cig., Jan.*
krivogledęn, *dna, adj.* = krivogled, *Jan.*
krivogledęz, *m.* der Schielende, *Valj. (Rad.)*.
krivogledka, *f.* die Schielende, *Cig.*
krivokļętnik, *m.* der Meineidige, *Cig. (T.)*;
— *hs.*
krivokļęn, *kljuna, adj.* frummstüblig, *Cig.,*
Jan.
krivokļęn, *kljuna, m.* der Kreuz- oder Krümm-
schuabel (*loxia curvirostra*), *Cig., Jan., Erj.*
(Z.).
krivokļęnast, *adj.* = krivokļęn, *Cig.*
krivokļęnce, *nea, m.* = krivokļęn, *Cig., Jan.*
krivoluščęnast, *adj.* frummstüblig, *C.*
krivomęjka, *f.* = postolka, *BlKr.*
krivonog, noga, *adj.* frummbeinig, säbelbeinig,
Cig., Jan.
krivonos, nosa, *adj.* frummnasig, schiefnasig,
Cig.
krivonosec, sca, *m.* der Krümmnasige, *Cig.*
krivonosen, sna, *adj.* = krivonos, *Cig.*
krivonosec, sca, *m.* der Krümmbeinige, *Cig.,*
Jan.
krivook, oka, *adj.* schiefäugig, *Cig., Jan.*;
krivooko cloveče, *Zv.*
krivopęt, pęta, *adj.* = krivonog, *Habd.-Mik.*
krivopričnica, *f.* Krivopričnice so bajeslovna
biņa, ki imajo noge zasuknjene, peto spredaj
a prste zadaj, *Trenta-Slovni I. 311.*
krivopisen, sna, *adj.* unorthograpbisch, *Jan.*
krivoplösk, plöska, *adj.* frummstüblig, *Cel.*
(Geom.).

krivopričnica, *f.* die ein falsches Zeugnis ab-
legt, *M.*
krivopričnik, *m.* der ein falsches Zeugnis ab-
legt, falscher Zeuge, *Cig., Jan., Mik., Svet.*
(Rok.), Navr. (Let.).
krivopriščęzen, zna, *adj.* meineidig, *Mur., Cig.,*
Jan.
krivopriščęznica, *f.* die Meineidige, *Cig., Jan.*
krivopriščęznik, *m.* der Meineidige, *Cig., Jan.,*
M.
krivopriščęznost, *f.* die Meineidigkeit, *Cig.*
krivorępka, *f.* neka hruška, *Šebreļje (Goriš.)-*
Erj. (Torb.).
krivorog, roga, *adj.* frummhörnig, *Cig., Jan.*
krivorotęn, tna, *adj.* meineidig, *Cig., Jan.*
krivorotęnica, *f.* die Meineidige, *Cig., Jan.*
krivorotęnik, *m.* der Meineidige, *Cig., Jan.,*
Cig. (T.), M.
krivorotęnost, *f.* die Meineidigkeit, *Cig.*
krivorotęstvo, *n.* der Meineid, *Cig., Jan.*
krivorotęzen, zna, *adj.* = krivorog, *Cig.*
krivost, *f.* 1) die Krümme, *Diet., Cig., C.*;
— 2) die Unrichtigkeit, die Falschheit, *Cig.*
(T.), C.; krivost nauka, *C.*
krivota, *f.* 1) = krivost 1), *Cig., Jan., C.*;
— 2) krivost 2), *C.*
krivotęn, tna, *adj.* frummwendig, *Jan.*
krivotęna, *f.* die Krümmung, *Jan.*
krivotępęc, pęca, *m.* der unrecht leidet, *C.*
krivotęrje, *n.* die Beifälschung, *Cig. (T.), DZ.*
krivoučęn, čna, *adj.* irrlęhrig, *Cig.*
krivoüst, usta, *adj.* = krivousten, *Jan.*
krivousten, stna, *adj.* schiefmäulig, mit einem
schiefen Munde, *Cig., Jan., M.*
krivoüstnez, *m.* = krivoustnik, *Cig.*
krivoüstnica, *f.* das Schiefmaul, *M.*
krivoüstnik, *m.* das Schiefmaul, *Mik., Valj.*
(Rad.).
krivovęrec, rca, *m.* der Irrgläubige, der Ketzer.
krivovęren, rna, *adj.* irrgläubig.
krivovęrje, *n.* der Irrglaube, die Ketzerei.
krivovęrka, *f.* die Irrgläubige, die Ketzerein.
krivovęrnica, *f.* die Irrgläubige, *Cig., Jan.*
krivovęrnik, *m.* = krivoverec, *Mur., Cig.,*
Jan.
krivovęrnost, *f.* die Irrgläubigkeit.
krivovęrski, *adj.* Ketzer, ketzerisch.
krivovęrstvo, *n.* die Ketzerei, der Irrglaube.
krivovrat, vrata, *adj.* frummhalfig, *Cig.*; krivo-
vrate živali, *Zv.*
krivovratec, rca, *m.* der Krümmhals, *Jan.*
krivovraten, tna, *adj.* = krivovrat, *C.*; —
schieblich, kopfhängertisch, *Z.*
krivulja, *f.* 1) die frumme Linie, die Curve
(math., mech.), *Cig. (T.), DZ.*; vlak se po-
nikuje v krivuljah v klance, *Bes.*; — 2) der
Weienferbel (*anthriscus silvestris*), *Vrsno*
(Tolm.)-Erj. (Torb.).
krivuljar, rja, *m.* das Krümmlineal, *Cig. (T.)*.
kriza, *f.* odločilni čas (v bolezni, v političnem
življenju i. t. d.), die Krise, *Cig., nk.*
krizma, *f.* krizma, sveto olje, sveto ma-
zilo, *Cig.*
križ, *m.* 1) das Kreuz; na k. pribiti, ans Kreuz
schlagen; nadgrobnj k., das Grabkreuz, *Cig.,*

nk.; — das Fensterkreuz, *Cig. C.*; *pl.* križi, das Gitter, *Cig.*; — das christliche Kreuzzeichen; križe kraže delati, Kreuz- und Querstriche machen, *Z.*; — das mit der Hand gemachte Kreuzzeichen; k. narediti: križ božji! (tako se pobožno reče, kadar se kako delo začne); — die Kreuzform: na k. kreuzweise; v k. tkati, föpeln, so weben, daß der Aufschlag die Kette schräg durchkreuzt, *Cig.*; roke v k. držati, die Hände verschränkt halten; poti gresta v k., die Wege durchkreuzen sich, *Cig.*; *pl.* križi, der Kreuzweg: na križih sva se srečala, *Z.*; Sem b'la s križev ukradena, *Npes. -Vraž.*; — v k. mi gre, hodi, eš frenzj meine Pläne; ako kaj v k. ne pride, wofen nicht etwas dazwischen kommt; v k. biti z naredbami, mit den Verfügungen im Widerspruch stehen, *DZ.*; — 2) das Kreuzbild, das Kirchenkreuz; k. nositi, Kreuzträger sein; — *pl.* križi, die Kreuz- oder Wittwe: o križih, *Z.*; veliki križi, Christi Himmelfahrt, *C.*; — smarni križ, svete Helene križ, Sternbilder, *C. Z., Pjk. (Črt.)*; — sv. Helene k. tudi: eine Art Anopisblume (*scabiosa columbaria*). *Josch.*: — das Kreuz (= Plage, Widerwärtigkeiten, Leiden); vsak človek ima svoj križ: križi in težave; križ imeti (s kom, s čim), mit jemandem, mit einer Sache ein Kreuz haben; velik križ je z njim; k. si nakopati; — 3) das Rückenkreuz; v križu me boli, ich habe Schmerzen im Kreuze, *Cig.*; — 4) eine Art Garbenjocher (15 Garben kreuzweise gelegt), *vzh.Št., ogr.-C.*

križ, *praep. c. gen.* = križem: križ potov, *Mik., Levst. (Zb. sp.)*; križ sveta, *SlGor.*

križada, *f.* = križišče 3), *Kras.*

križaj, *m.* die Kreuzlinie, *C.*

križak, *m.* 1) der Kreuzritter, *Jan., C.*; — 2) der Kreuzthaler, *Mur.*; — 3) eine Art Fischneß, *Mur., C.*; — 4) eine Art Garbenhaufen, *vzh.Št.-C.*; *prim. križ 4).*

križališče, *n.* der Kreuzungspunkt, *Cig. (T.), DZ.*

križalnik, *m.* der Weibbrunn in der Kirche, *Cig.*

križanec, *nca. m.* 1) der Bekreuzigte, *Cig., C.*; — 2) der Kreuzfahrer, *Mur., Cig., Jan.*

križanek, *nka. m.* = križanik 2), *C.*

križanija, *f.* die Commende (der Kreuzritter), *Cig.*

križanik, *m.* 1) das Crucifix, *C., Z.*; — 2) der Kreuzfahrer, *Mur., Cv.*; — der Kreuzritter, der Kreuzherr, *V.-Cig.*

križanje, *n.* 1) das Kreuzigen, die Kreuzigung; — 2) das Wachen des Kreuzzeichens; — 3) die Kreuzung (zool.), *Cig. (T.)*; — die Durchkreuzung, *Cig.*; — die Interferenz (des Lichtes, der Wellen), *Cig. (T.)*.

križanka, *f.* die gemeine Kreuzblume (*polygala vulgaris*), *Josch.*

križanski, *adj.* die Kreuzfahrer betreffend: križanske vojske, die Kreuzzüge, *Mur., Cig., Jan.*

križar, *rja. m.* 1) der Kreuzträger, *Cig.*; — 2) der Kreuzfahrer, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

križarica, *f.* die Kreuzschwester (neki red), *ZgD).*

križarski, *adj.* Kreuzfahrer-: križarska vojska, der Kreuzzug, *Cig. (T.)*.

križast, *adj.* 1) mit einem Kreuze versehen: križasti prapori, *Let.*; križasta krona, der Kreuzthaler, *Cig.*; križasti pajek, die Kreuzspinne, *Z.*; — kreuzförmig gestreift, *jvzh.Št.*; — 2) kreuzförmig.

križat, *ata. adj.* mit einem Kreuze versehen, *Cig.*; pet križatih, fünf Kreuzthaler, *Jurč.*; križata kola, Kreuzräder, *Notr.*

križati, *am. vb. impf.* 1) bekreuzen: mati otroka križa, die Mutter macht das Kreuzzeichen an dem Kinde; — k. se, sich bekreuzen; — 2) durchkreuzen; k. se, sich kreuzen, sich durchkreuzen; poti se križajo, *Erj. (Torb.)*; križala sva se, unsere Wege kreuzten sich, *jvzh.Št.*; take misli se mi križajo po glavi, *Z.*; — sich schneiden (math.), *Cig. (T.)*; — 3) ans Kreuz schlagen, kreuzigen; — 4) k. se s čim, sich mit etwas plagen, martern, *Cig.*

križatija, *f.* = križanija, *C.*; (križetija), *Cig.*

križatina, *f.* neka vinska trta, *Dol.-Erj. (Torb.)*.

križava, *f.* der Kreuzweg, *Svet. (Rok.)*.

križavec, *vca. m.* 1) der Kreuziger, *Cig., Jan., C.*; — 2) der Kreuzthaler, *Cig., Jan., M.*; svoje plesnice križavce preštevam, *LjZv.*; križavec, *Dol.*; — 3) die Kreuzspinne (*epieira diadema*), *Erj. (Z.)*.

križavka, *f.* der Kreuzthaler, *Cig., DZ.*

križec, *adv.* = križem, *C.*

križčast, *adj.* kreuzweise gestreift, *C.*

križček, *čeca. m. dem. križec. Valj. (Rad.)*

križček, *čka. m. dem. križec*; das Kreuzchen.

križec, *čca. m. dem. križ*; 1) das Kreuzchen; das Verdienstkreuz; k. dobiti; — Marijin k., ein Sternbild, *Glas.*; — 2) das Wirbelstein, *V.-Cig.*; — 3) *pl.* križci, das Kreuz (am Ende des Rückgrates); križci me bolijo, ich habe Kreuzschmerzen; — 4) die Klattdroße (*papaver rhoeas*), *Vrtojba (Goriš.-Erj. (Torb.)*.

križegléd, *gléda. adj.* schielend, *Svet. (Rok.)*.

križeglédec, *dca. m. der Schielende, Dict.-Mik.*

križek, *čka. m. dem. križ.*

križem, *I. adv.* kreuzweise, überwerd; roke k. držati, mit verschränkten Armen, d. i. müßig dastehen; noge k. dejati, die Füße kreuzweise übereinander schlagen; k. gledati, schielen; k. sejati, zweigängig sein, *V.-Cig.*; k. hoditi, hin und her wandern, *Z.*; k. iti, festschlagen, *Cig.*; vse križem, alles durcheinander, *Cig., Jan.*; vse križem govori, *Z.*; — (attributivno) k. pot, der Kreuzweg, der Kreuzgang, *Cig.*; na križem poti, *Dict.*; So na križem pot me djali, *Npes.-K.*; k. les, das Kreuzholz, *Cig.*; križem balta! (*kletvica*), *Z.*; po križem svetu, in der Welt herum, *Pohl. (Km.)*; = k. svet (nam. v križem svet ali: križem v svet), *Cig.*; Pošlji osla križem svet, Nazaj ti pride uhak po pred, *Zv.*; — II. *praep. c. gen.* križem potov, allerwegen, *Mik.*; križem sveta, überall in der Welt herum; k. sveta iti, in die weite Welt gehen; k. morja se voziti, herumkreuzen, *Cig.*

križema, *adv.* = križem, freuzweije, *Mur., Cig., Jan.*; Ne nosi mi križema rok, *Greg.*
križemglêdec, *dca, m.* = križegledec, *Jurč.*
križemnóg, *nóga, adj.* mit gekreuzten Beinen: križemnoga stoja, *Telov.*
križemnik, *m.* das Taufhemden, das die Pathe dem Täufling schenken, *Mur., Cig., Levst. (Rok.);* („križamnik“, *Gor.-Valj. VI. 282.*); — prim. bav. chrisam-hemed, *Levst. (Rok.).*
križen, *žna, adj.* 1) kreuz², freuzförmig, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.);* križni rez, der Kreuzschnitt, *Cig.*; križno obločje, das Kreuzgewölbe, *Cig.*; križna cerkev, die Kreuzkirche, *Cig.*; — po križnih cestah, auf sich kreuzenden Straßen, *Ravn.*; — 2) kreuz² (in kirchlicher Beziehung); križna nedelja, der Bittsonntag, *Cig.*; križni pot = križev pot, der Kreuzweg, *Mur., Cig.*; — 3) das Rüdtenkreuz = treijend: križna kost, das Kreuzbein, *Cig., Jan., Cig. (T.);* križna čutnica, der Kreuznerv, *Cig.*
križenšec, *sca, m.* der Kreuzträger, *Cig., Jan.*
križepóti, *n.* der Kreuzweg, *Habd.-Mik., Cig., Jan., ogr.-M.*
križetáti, *ám, vb. impf.* hinundherfahren (3. P. mit dem Lichte), *C.*
križev, *adj.* kreuz² (in kirchlicher Beziehung): k. pot, der Kreuzweg (ein Gottesdienst); križev reden, die Kreuz- oder Bittwoche: o križevnem, zur Zeit der Bittage, *vzh.Št.*; križev dan, der Kreuztag, die Kreuzerhöhung, *Cig.*
križeváé, *m. 1)* = križevača, *Levst. (Zb. sp.):* — 2) eine Art Fischerey, *Valj. (Rad).*
križeváca, *f.* der Kreuzthaler.
križevát, *áta, adj.* 1) ein Kreuz oder Kreuzes enthaltend: križevato kolo, ein unbedientes Rad mit freuzweise stehenden starken Speichen, ein Kreuzrad, *Dol.-M.*; — gitterig, *Cig.*; — 2) freuzförmig: k. šiv, die Kreuznaht, *Cig.*; — križevato (freuzweise) smo si v rodu, *C.*
križevátan, *ina, adj.* = križevat: križevatno kolo, *Notr.-Levst. (Rok.).*
križevátina, *f.* = zelenika, der Grüthainer: mala, velika k., *Radgona - Trumm., Erj. (Torb.).*
križevátka, *f.* die Aohlmeise (parus maior), *Cig., Dol.-Z.*
križevátnik, *m.* = križevatina, *C.*
križevce, *vea, m.* das Johanniskraut (hypericum perforatum), *vzh.Št.-C.*
križevíliti, *šlim, vb. impf.* freuzweise gerichtet sein: veje križevíliti = navzkriž rastejo, *vzh.Št.*
križevka, *f.* eine Art Taubnessel (lamium), *C.*
križevnast, *adj.* freuzförmig, *Jan.*
križevnik, *m.* = križemnik, *Cig., C., Celje-Išk. (Črt.), Notr.*; „robačica, ki jo boter otroku daruje: na zavratniku ima križ vsit ali je s križem zaznamenovana“, *Bikr.*; „dar, ki ga dete dobode od krstnega kuma, navadno kako kričec“, *Rihenberk-Erj. (Torb.).*
križevski, *adj.* zu den Bittagen gehörig: križevska nedelja, der Bittsonntag, *Cig.*
križezóbnost, *f.* freuzweise stehende Zähne, *Dičt.*

križič, *m.* = križic, kokorik, *DSv.*
križički, *adv.* freuzweise: križem križički, *C.*
križišče, *n. 1)* der Friedhof, *Notr.-Vrt.*; — 2) der Ort, bis zu welchem man auf dem Lande die Leichen zu begleiten pflegt, (križišče) *Cig.*; — 3) der Kreuzweg, *Svet. (Rok.), Bes.*; ko je prišel na neko križišče, ni vedel, kam bi se obrnil, *Cr.*; na križišču posedeti, *Jurč.*; der Kreuzungspunkt, *DZ.*
križiti, *im, vb. impf.* freuzweise stellen: noge k., *Telov.*
križka, *f.* das Heinterkreuz, *ogr.-C., Valj. (Rad).*
križljaj, *m.* gelegtes Bachholz, *Valj. (Rad)*; k. narediti v peč, das Bachholz legen, *Cig.*
križljaj, *adj.* gitterig, *C.*
križljáti, *ám, vb. impf.* 1) freuz und quer fliegen: lastavice križljajo, *C.*; — 2) fladeru: z lučjo k., *C.*
križma, *f.* 1) das geweihte Oel, das Christma, *Mur., Cig., Jan., Mik.*; — 2) = botrina, das Taufmahl, *C.*
križman, *m.* die Kreuzblume (polygala sp.), *Prešnjaica (Istra)-Erj. (Torb.).*
križmati, *am, vb. impf.* mit dem Christma salben, *Mur.*
križmek, *meka, m.* = križemnik, križevnik, *Dol.*
križmica, *f.* = križemnik, križevnik, („križemca) *GBrda.*
križnica, *f.* 1) das Kreuzbein, das heilige Bein, *Mur., Cig. (T.);* — 2) *pl.* križnice, das Kreuzgestell, *Cig.*; — 3) *pl.* križnice, Kreuzbütler (cruciferae), *Cig. (T.), Tuš. (R.).*
križnik, *m. 1)* der Kreuzträger, *Mur., C., GBrda.*; — 2) der Kreuzritter, *Jan., C., nk.*; nemški križniki, der Deutschritterorden, *Let.*; — 3) linnenes Todtencuch: s križnikom mrliča pokrivačo, *Gor.*
križnják, *m.* der Kreuzritter, *C.*
križpot, *m.* = križem pot, *Cig., Jan.*
križpóti, *n.* = križepotje, *Cig.*
križpajck, *ika, m.* die Kreuzspinne, *Gor.-M., Mik.*
krka, *f.* neko jabolko, *Koborid-Erj. (Torb.).*
křkati, *am, vb. impf.* einen der Stammstübe des Wortes ähnlichen Laut von sich geben (von den Wiener, bevor sie schwärmen), *Mur.*
křkav, *adj.* mit zerzannten Haaren, *C.*
křkavce, *vea, m.* nočni k., der Ziegenmelser (caprimulgus), *C.*
krke, *f. pl.* die langen Rosshaare, *vzh.Št.-C., Trst. (Let.).*
krkutati, *čtám, áčem, vb. impf.* tak glas od sebe dajati, kakor kokoš, kadar jastreba vidi, *Krelj.*; — tudi purman krketa, *Mik., Glas.*
krketjati, *ám, vb. impf.* = krkljati, *Rež.-C.*
krkljati, *ám, vb. impf.* brodeln: voda krklja, kadar vre, *Z., Krn-Erj. (Torb.).*
krkniti, *křknem, vb. pf.* 1) münden, *Jan., Svet. (Rok.);* od strahu ni mogel besede krkniti, *Glas.*; — 2) „noga mi je krknila, če sem namreč nerodno stopil“, a ne da bi si je spehnil, *Bolc-Erj. (Torb.);* — 3) = erkniti, *Z.*

krkoč, (*m.?*) na krkoč, hufepač: na k. nesti, zadeti, *C.*: — prim. hs. na krkače nositi.

krkōn, *m.* das Amphibium, *Cig. (T.). Žnid.*: *pl.* krkoni, Amphibien oder Qurche (amphibia), krezepci krkoni, Trüfche (batrachia) = žabe, repati k., Molche (caudata) = pupki, *Erj. (Z.).*

křla, *f.* razkuštrano, nemarno opravljeno dekle, *BlKr.*: — prim. karla.

křlav, *áva, adj.* = kuštrav, *C.*, *Z.*

křles, *m.* der Knüttel, *Z.*: — ein dicker Stift beim Pferdegeschirr (s. křlesem se ogrlini k ojesu pritrjujejo), *Mur.*

křlětka, *f.* = kletka, *C.*, *Mik.*

křlincati, *am, vb. impf.* grunzen, *C.*: — nam. křulincati, prim. křliti.

křlinkati, *am, vb. impf.* = křlincati, *C.*

křlj, *ā, m.* gladko deblo do dveh sežniev dolgo, *Dol., Soška dol.-Erj. (Torb.)*: — der Baumkloß, *C. Gor.*: — der für die Sägemühle bestimmte Baumkloß, der Sägetiegel, *Cig., Jan., Svet. (Rok.), Notr., Gor.*: preudarja, koliko bo dalo deblo křljev in koliko se bo iz njih izrezalo žaganic, *Bes.*: — čebelni k. = panj, *Istra-SLN.*: — prim. srb. křlja, der Holzbohd; (*Štek. [Arch.]* primerja ben.-it. corlo = velik kos lesa).

křljáča, *f.* der Brügel, *Gor.*

křluzgati, *am, vb. impf.* fuarren: škarniki křluzgajo, *Glas.*

křlúžiti, *úžim, vb. impf.* = křluzgati: deske křluzijo, *Glas.*

křlůnkati, *am, vb. impf.* = křlinkati, grunzen, *C.*

křm, *křma, m.* das Schiffsende, *Z.*: zadnji k. das Schiffs hintertheil, *Z., Burg.*; štiri mačke vržejo iz zadnjega křma, *Ravn.*; prednji k., das Vordertheil des Schiffes, *Cig., Jan., DZ.*: — prim. křn.

1. **křma**, *f.* der Lebensunterhalt: telo mora svojo křmo imeti, *Trub. (Post.)*; ob skopej křmi ohraniti si življenje, *Vrt.*: — das Viehfutter, *Mur., Cig., Jan., Křelj., Dabn.*: — črna k. = mrva, *Šeu, Št.*: křma, das Šeu, *BlKr. - Navr. (Let.), jvžhŠt.*: křmo sušiti, spravljati, *jvžhŠt.*

2. **křma**, *f.* das Hintertheil des Schiffes, *Mur., Cig., Jan., Met.*: = zadnji křnj v ladji, *Mik.*: Ti nam otel si čolnici, si mu z jadrani (nam. jadri) křmo popravil, *Preš.*

křmáč, *m.* = křmar, *Zora.*

křmáča, *f.* weibliches Maßschwein, *Cig.*

křmák, *m.* das Maßschwein, *Z., Jan. (H.).*

křmān, *m.* der Floßführer, *Cig.*; — pogl. korman.

křmānec, *nca, m.* der Steuermann, *Cig., C.*: — pogl. korman.

křmániti, *ānim, vb. impf.*, *Cig.*, pogl. kormaniti.

křmār, *rja, m.* der Steuermann, *Cig., Jan., C.*; Lel bil naš je křmar, *Preš.*

křmāriti, *ārim, vb. impf.* mittelst des Steuerruders lenken, *Jan.*; křmaril nas je po prekrasni vodni poti, *Cv.*

křmcc, *mca, m.* 1) der Mäster, *Jan.*: — 2) das Maßschwein, *ogr.-C.*

křmek, *mka, m.* das Maßschwein, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

křmčlj, *m.* 1) der Eiter in den Augen, die Augenbutter *Mur., Cig., Jan., Mik.*: — 2) schlafendes Pflanzenauge (3. B. an der Rebe), *SlGosp.-C., Nov.*

křmeljévati, *am, vb. impf.* křmeljiv biti, *Jan. (H.).*

křmeljiv, *iva, adj.* voll Augenbutter, *C.*; triefäugig, *Mur., Cig.*

křmeljivost, *f.* die Triefäugigkeit, *Mur.*

1. **křmen**, *mna, adj.* zum Futter gehörig, *Futter, Mur.*: křmna travina, das Futterkraut, *Mur.*: křmna kaša, der Futterbrei (für die Bienen), *Davj.-Cig.*

2. **křmen**, *mna, adj.* zum Schiffshintertheil gehörig, *C.*

křmes, *m.* = kermes, *Cig., Jan.*

křmětina, *f.* das Borstenwies, *Cig.*

křmež, *m.* = kermes, *Z.*

křmeželj, *žlja, m.* das Eiterklumpchen in den Augen, *Mur., Cig., Jan., C.*; tudi: křmeželj, *žlja, Valj. (Rad.)*: — prim. stsl. grmželj, *Mik. (Et.).*

křmeževáti, *újem, vb. impf.* trießen (o očeh), *Guts., Jarn., M.*

křmežljast, *adj.* = křmežljav, *Diet.*

křmežljāv, *áva, adj.* triefäugig, eiteräugig: křmežlavo oko, das Triefauge, *Cig., Jan.*; křmežljavo gledati, *jvžhŠt.*

křmežljāvec, *vca, m.* der Triefäugige, *Cig.*

křmežljāvica, *f.* der Fluß der Augen, *Cig.*

křmežljāvka, *f.* die Triefäugige, *Cig.*

křmežljāvost, *f.* das Augentriefen, *Cig.*

křmežljīnek, *nka, m.* der Augeneiter, *Jarn., Cig., Jan.*

křmežljīti se, *im se, vb. impf.* trießen (o očeh): oči se křmežlje in zalepljajo, *kajk. - Levst. (Rok.).*

křmežljiv, *iva, adj.* triefäugig, *Meg., Diet., Mur., Cig., Jan., Mik.*: stara, křmežljiva baba, *Zv.*; tudi: křmežljiv, *Diet.*

křmežljīvec, *vca, m.* der Triefäugige, *Z., Valj. (Rad.)*.

křmežljīvost, *f.* die Triefäugigkeit, *Cig., Jan., M.*

křmica, *f. dem.* 1. křma, *Mur.*

křmilar, *rja, m.* der Steuermann, *Jan., nk.*

křmilca, *ina, adj.* Steuerruder, *Cig.*

křmilnik, *m.* der Steuermann, *Z., SLN.*

křmilo, *n.* das Steuerruder, *Cig., Jan., M., nk.*: — (pri vozu), das Drehsteu, *Sv. Peter (Goriš.), Erj. (Torb.)*: voz na k. dejati = razdejeti ga na dvoje, da se lahko dolga drva naložijo, *Gor.*: — die Steuerung bei der Dampfmaschine (mech.), *Cig. (T.).*

křmine, *f. pl., Cig., Levst. (Nauk.)*, pogl. křmina.

1. **křmiti**, *im, vb. impf.* 1) füttern; otroka k.: starka mladiče v gnezdu křmi, *Št.*: — 2) mästen, *Cig., Jan.*

2. **křmiti**, *im, vb. impf.* das Steuerruder führen, *Cig.*: ladjo k., das Schiff lenken, *Cig., Jan.*: — k. voz = kadar je na dvoje razdejan in so dolga drevesa naložena, zadnji del rav-

- nati, *Gor.*: — k. (= napeljevati) vodo na svoje lužine, *Vrtov. (Km. k.)*.
- krmívce**, vca, *m.* der Fütterer, der Mäster, *Cig., Jan.*
- krmízelj**, žlja, *m.*, *Gor.*, pogl. krmeželi.
- křmłjenje**, *n.* die Fütterung, die Mästung, *Mur., Cig., Jan.*
- křmljénka**, *f.* das Maßschwein, *Mur., Cig., Jan., Danj. (Posv. p.), SlGor.*
- křmljénsčak**, *m.* der Stall für Maßschweine, *Mur., St.-Cig.*
- křmol**, *m.* = 1. křmulja, *Jan.*
1. **křmúlja**, *f.* der Fellenvorprüfung, *Kov.-Cig., Jan.*; — die Mähche, *C.*
2. **křmúlja**, *f.* das Steueruder, *C.*
- křmljiti**, žljim, *vb. impf.* feuern, rüden, *C.*
- křn**, křna, *m.* 1) das Schiffsende, *C.*; prvi, zadnji k., *Ravn.-Valj. (Rad.)*; — das Schiffshintertheil, *Jarn., Svet. (Rok.)*; sedeč na křnu, *Hip. (Orb.)*; — 2) die Naute, *Jan.*; pogl. křn *f.*
- křn**, i. *f.* die Bergspitze, *C.*; die Klippe: skalnata křn, *SlGosp.-C.*
- křn**, křna, *adj.* verstimmt, *Cig. (T.)*; křn zbor, ein Rumpfparsament, *Cig. (T.)*; křnzahšiq (o verzih), *Cig. (T.)*; — prim. stsl. křnъ, hs. křni.
- křnác**, *m.* der Thürriegel, *Štek.*
- křna**, *f.* ein verstimmltes Ding, der Muth, *Cig.*; — prim. křnja.
- křnast**, *adj.* verstimmt: k. zob, *rog, C.*
- křnátí**, ám, *vb. impf.* = nagibati (coln): veter křna, *Barkovlje (Prim.)-Štek. (Let.)*.
- křnčič**, *m. dem.* křnec; = nožiček, *Koborid-Erj. (Torb.)*.
- křnec**, vca, *m.* das Nebenmeißer, *Hip.-C.*
1. **křnica**, *f.* 1) tiefe Stelle im Wasser, der Tümpel, *Cig.*; — der Wasserwirbel, *Meg., Dietl., Mur., Cig., Jan., Boh.*; k. ali vrtulika, *Hip. (Orb.)*; vse tvoje křnice in tvoji valovi gredo črez me, *Ravn.*; vřzimo ga v křnico v Krko, *Jurč.*; bati se křnice, *LjZv.*; prihi med křnice in pečine, = zwischen Scylla und Charybdis, *Z.*; — die Flußtiefe (geogr.), *Cig. (T.)*; — 2) das Meißelthal, *Mur., Cig., Jan., Poh.-C.*; — 3) iz lesa izdobljena, okrogla posoda: skleda, v kateri testo za kruh poljeje, *SlGor.*; na Gregorjevo pravijo: křnico (leseno posodo) na glavo pa hajdi kopat, *Pjk. (Črt.)*; = necke, *V.-Cig.*; — 4) plitvi dolb v prešni kladi, der Freisboden, *Cig.*; — die Freistufe, *Mur., Danj.-Mik.*
2. **křnica**, *f.* eine Art Haisgelenkwurst: k. se mu dela v grlu, *Dol.*; — prim. skřnica.
- křniciča**, *f. dem.* křnica: v steno izdobljena šhraniba za sol, *Glas., St.-Pjk. (Črt.)*.
- křniciča**, *f. dem.* křnica: lesena skledica ali koritce ali necke, *vřhŠt*
- křnir**, *m.* das Fellenjen, der Hantzen, *Mur., Cig., Jan.*; — prim. bav. karnier, n. carniere, Jagdtasche, *Mik. (Et.)*.
1. **křniti**, křnem, *vb. pf.* verstimmen, *Cig. (T.), Mik.*
2. **křniti**, křnem, *vb. pf.* tenten, ritten, *Štek.*; wegschieben, *Met.*

- křnj**, křnja, *m.* = křn: zadnji křnj, das Schiffshintertheil, *Dietl.*
- křnja**, *f.* 1) die Kerbe, die Scharte, *M., C.*; die vom Kragen oder Ragen herrührende Verstimmlung, *Z.*; — zobna škrbina, *BlKr.*; — 2) ein schartiges, sch/echtes Schneidewerkzeug, *C., Notr.*; — eine verstimmete Kuh, *Dol.-Mik. (Et.)*; — 3) das Schwein, *ogr.-C., BlKr.*; — 4) razkuštrana ženska: křnja je prišla iz trnja, *C.*
- křnják**, *m.* = skopljen prasec, *Mik. (Et.)*.
- křnjác**, *adj.* scharstig, *M., Z.*; — verstimmt, *Mur.*
- křnjati**, *am, vb. impf.* verstimmen, *Mur.*
- křnjav**, *adj.* 1) scharstig, verstimmt, *Z., Zv.*; — 2) mit zertrautem Haar, *vřhŠt.-C., Npes.-Vraž.*
- křnjavec**, vca, *m.* der Zertraute, *vřhŠt.-C.*
- křnjavka**, *f.* die Zertraute, *vřhŠt.-C.*
- křnjávkati**, *am, vb. impf.* raunzen, *Mur.*; miauen, *Mur.*; svinja, mačka křnjavka, *Ital.-C.*
- křnjčít**, *m.* = tkalec, *Notr. - Z., C.*; (na Notranjskem so nekđaj le Karnjeli bili tkalci).
- křnjčete**, lca, *m.* = křnjel, *Cig., C., Nov.*
- křnjčati**, *am, vb. impf.* grunzen, *C.*
- křoca**, *f.* = krokar, *C.*
- křočati**, *am, vb. impf.* = křokati, *Notr.-Z.*
- křočelj**, člja, *m.* = křokelj, svinja: Miščelj mišlja, Křocelj křoclja, Miščelj dolu pade, křocelj ga popade (= svinja in zelod), *Šenpas (Goriš.)-Erj. (Torb.)*.
- křočljáti**, ám, *vb. impf.* grunzen, prim. křocelj.
- křočenje**, *n.* die Wändigung, die Bezähmung, *Cig.*
- křočéati**, im, *vb. impf.* = kučati, *C.*; — prim. křočiti.
- křočéati**, ám, *vb. impf.* zähmen, im Zaume halten: s potrpežljivostjo k. koga, *Slom.*; bejünstigen, *C.*; k. živalice, *Zora*; — menda nam. křočéati.
- křočávece**, vca, *m.* der Zähmer, *C.*
- křočéti**, im, *vb. impf.* krümmen, biegen, *ogr.-C.*; — prim. křucati in rus. křučiti. (?)
- křočilo**, *n.* ein Werkzeug zum Krümmen, *C.*
- křóf**, křófa, *m.* der Kropf; — iz nem.
- křóg**, *m.* 1) der Kreis; v křog se vřteti; v křog(e) iti, im Kreise herumgehen, freisen, *Cig.*; solněni k., der Sonnenclm, *Cig. (T.)*; zverinski k., der Thierkreis, *Cig., Jan.*; — die Felgen am Mühlrad, *V.-Cig.*; — letorastni křóg, die Jahresringe (an den Bäumen), *Nov.*; — 2) die Kreisfläche, *Cig. (T.)*; die runde Scheibe, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; lončarski k., die Töpfertheibe, *Cig., Jan.*; — 3) die Ruppe, der Rogel, *Cig. (T.)*.
- křóg**, *l. adv.* křog in křog, ringsherum, *Mur., Cig., Jan.*; — *ll. prap. c. gen. um* — herum: Vsem očenj se křog glave svet., *Npes.-Mik.*
- křógast**, *adj.* iphaeroidisch, *Cig.*
- křógel**, *gl. adj.* = okrogel, *Mur., Cig., Jan.*; Pod tretjo (n. šipo) křóglo rajajo, *Vod. (Pes.)*.
- křógelj**, žlja, *m.* zweifadiger Marß, *C., Z.*; — prim. křevclj, bav. krauel.

krôgla, *f.* die Kugel, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*
 kroglâča, *f.* neka vrsta sliv, *kajk.-Valj.(Rad).*
 krôglast, *adj.* 1) = okroglast, *Mur., Cig.,*
Jan.; — 2) kugelförmig, *Cig., Jan., Žnid.*
 kroglâš, *m.* kroglâši, Kugelfäßer (*coccinellina*),
Cig.(T.), Erj.(Z.).
 kroglât, *âta. adj.* rundlich, *Mur., Cig.*
 krôglica, *f.* 1) *dem.* kroglâ; das Kugelchen,
Cig.; s kroglacio glasovati, ballottieren, *Cig.;*
 — 2) das Kugelhierchen (*volvox*), *Erj.(Z.);*
 — 3) mesnate krogllice, runde Fleischwürste,
Zil.-Jam.(Rok.); — 4) neka vrsta sliv, *Valj.*
(Rad).
 kroglina, *f.* die Rundung, *Mur., Jan.*
 krogliiti, *im, vb. impf.* runden, *Cig., Jan.;* —
 k. se. sich ringeln, *Jan.;* — rus.
 krogljâti, *âm, vb. impf.* ringeln, *V.-Cig.*
 krogolik, *lika, adj.* freisförmig, *Žnid.*
 krogolivec, *vca, m.* der Kugelgießer, *Cig.,*
Jan.
 krôglost, *f.* die Rundheit, *Mur., Cig., Jan.*
 kroglovât, *âta, adj.* rundlich, *Mur., Cig.*
 kroglovâtost, *f.* die Rundlichkeit, *Cig.*
 kroglovît, *adj.* iphaerisch: krogloviti konci
 palic, *DZ.*
 krogomêren, *rna, adj.* chylometrisch, *Cig.(T.).*
 krogomêrje, *n.* = krogomerstvo, *Cig.*
 krogomêrstvo, *n.* die Kreismessung, die Chylometrie,
Cig.(T.).
 krogosêničnik, *m.* krogosêničniki, unischatige
 Bewohner (geogr.), *Cig.(T.).*
 krogotêk, *têka, m.* der Kreislauf, *Jan., M.;*
 das Kreislaufen, *Telov.*
 krogotôk, *tôka, m.* der Umlauf, *Cig.(T.).*
 krogovâti, *ûjem, vb. impf.* sich im Kreise be-
 wegen, freisen, *C.;* razgovor je začel krogova-
 ti, *Bes.*
 krogovit, *adj.* freisförmig, *Cig.(T.);* krogovito
 se suče kolovrat, *Vrt.*
 krôha, *f.* das Verstrenen der Getreidekörner
 beim Schnitt, *Lašêe-Lerst.(Rok.).*
 krôhâlnica, *f.* die Kröte, *C., Z.,* (krohovnica).
 V.-Cig.
 krôhati, *âm, vb. impf.* grunzen: svinja kroha,
C., Z.; — frâchzen, *Cig.;* — k. se. laut la-
 chen, *C.*
 krohljâti, *âm, vb. impf.* schmeicheln grunzen, *Z.*
 krohôt, hôtâ, *m.* = grohot, *Mur., Cig., Jan.*
 krohôtâč, *m.* der laute Lacher, *Cig.*
 krohôtâti, otâm, ôčem, *vb. impf.* 1) = gro-
 hotati, grunzen, *Mur.;* — 2) überlaut lachen,
Mur.; k. se, *Cig., Jan.*
 krohôtâv, âva, *adj.* kdor se rad krohota, *Cig.*
 krohôtâvka, *f.* die laute Lacherin, *Cig.*
 krohôtâtniti, ôtnem, *vb. pf.* auffrâchzen, *Bes.*
 krôj, krôja, *m.* der Zuschmitt, der Schnitt, *Jarm.,*
Cig., Jan.; die Wode, *Cig., Jan., nk.*
 krôja, *f.* = kroj: po stari kmetski kroji, *Jurê.*
 krojâc, *m.* der Schneider, der Kleidermacher.
 krojačica, *f.* die Schneiderin, *Jan.*
 krojâčiti, âčim, *vb. impf.* das Schneiderhand
 werk ansûben, schneiden, *Jan.*
 krojâčnica, *f.* die Schneiderwerkstätte, *Jan.*
 krojâški, *adj.* Schneider-, *Jan.*
 krojâstvo, *n.* das Schneiderhandwerk, *Cig., Jan.*

krôjba, *f.* das Zuschneiden, *C.*
 krôjcn, *jna, adj.* schneidbar, *Jan.;* krojno blago,
 Schmittware, *DZ.;* — trennbar, *Jan.*
 krojenica, *f.* 1) vom Kern gehende Pflanzlich,
C., Rihenberg. Ip.-Erj.(Torb.); — 2) die
 Zepelje, *DZ.*
 krôjênje, *n.* 1) das Spalten, das Trennen;
 — 2) das Zuschneiden; — 3) die Scheidung;
 k. zlata, *Cig.*
 krôjênje, *lna, adj.* 1) zertheilend, zerstreuend;
 krojîna moč, das Vermögen, (das Licht) zu
 zerstreuen, *Žnid.;* — 2) aufstôud, *Jan.*
 krôjînica, *f.* die Spaltart, *Cig., Jan.*
 krôjîlnik, *m.* = krojîlnica, *Cig.*
 krôjîlo, *n.* 1) das Spaltwerkzeug, der Spalter,
Cig.; — 2) das Zuschneidmuster, *C.*
 krôjitev, *vce, f.* die Zertheilung; — die Scheidung
 (chem.), *Cig., Jan.*
 krôjiti, *im, vb. impf.* 1) nach der Flâchenlage
 zertheilen, spalten: skrili k., Schiefer spalten,
Cig., Gor.; k. se. sich spalten, sich schiefen,
Cig., Jan., Cig.(T.); skrilavec se kroji po-
 vsem leho v gladke, tenke skrili, *Erj.(Min.);*
 — 2) (Genâhtes) trennen, *C., M.;* — 3) zu-
 schneiden, *Jarm., Mur., Cig., Jan.;* — sodbe
 k., Urtheile ansprechen, *Lerst.(Zb. sp.);* —
 zna vsakemu besede k., = zna se vsakemu
 odrezati, *Kr.;* — 4) in die Bestandtheile zerlegen,
 zertheilen, *Cig., Jan., C.;* svetlobo k., das
 Licht zerstreuen, in seine Farben zerlegen,
Žnid.; — chemisch zerlegen, *Vrtov.-Cig., Jan.;*
 krôjiti, *im, Mur., Erj.(Min.) i. dr.*
 krôjivec, *vca, m.* kdor kroji, der Spalter, *Cig.,*
Jan.
 krôjnik, *m.* = krojivec, *Cig.*
 krôk, krôka, *m.* das Rabengefrâchze, *Cig., Jan.*
 krôkâlo, *n.* der Krâchzer, *Cig.*
 krôkanje, *n.* das Krâchzen, das Gefrâchze.
 krôkanica, *f.* die Kröte, *BlKr.;* — prim. kro-
 hâlnica.
 krôkar, rja, *m.* der eigentliche oder Kofkrabe
 (corvus corax).
 krôkarêek, êka, *m.* dem. krokar, ein kleiner
 Rabe.
 krôkarica, *f.* zelena k. = zelena vrana, zlato-
 vranka, die Mandelfrâhe (coracias garrula).
Frey.(F.).
 krôkarski, *adj.* Raben-.
 krôkati, *kam, čem, vb. impf.* frâchzen: krokar
 kroka, *Cig.;* vran kroče, *C.;* quaden: zaba
 kroče, *C.;* grunzen: svinja kroče, *C.*
 krôkelj, klja, *m.* = svinja: krokej krokelja,
 êinkelj êinklja, êinkelj dolu pade, krokej ga
 popade (svinja — zecloj), *Tolm.-Erj.(Torb.).*
 krocketjâti, *âm, vb. impf.* quaden: zaba kro-
 ketja, *Rez.-C.*
 krokeljâti, *âm, vb. impf.* grunzen, prim. krokej.
 krokodil, *m.* navadni k., das gewôhliche Nil-
 oder Nil-Krokodil (crocodilus vulgaris), *Erj.*
(Z.); amerikanski k., der Alligator, *Cig.*
 krôkôt, kôta, *m.* das Gefrâchze (der Raben),
Cig., Jan., Mik.
 krokotânje, *n.* das Krâchzen, *M.*
 krokotâti, otâm, ôčem, *vb. impf.* frâchzen
 (o vranu), *Mur., C.;* — gluden (o kokoši), *C.*

krōkva, *f.* der Dachsparren, *Jan.*: (krokla, *Pohl.*); tudi čes.
krōliti, im. *vb. impf.* = kruliti. *Volk. - M., Npes.-Vraž, Raič (Let.).*
krōm, *m.* neka kovina. das Chrom, *Cig. (T.).*
krōmātičen, čna. *adj.* barven. chromatijšč (phys., mus.), *Cig. (T.), Sen. (Fiz.).*
krōmov, *adj.* Chrom-, *Cig., Jan., Cig. (T.).*
krōmovce, *vca. m.* der Chromeisenstein, *Jan. (H.).*
krōmpir, *rja. m.* die Kartoffel, der Erdapfel (solanum tuberosum); — *coll.* Erdäpfel: krompirja skuhati; — iz nem. „Grundbirne“, *C.*; (prim. gen. krompirna, *Fr.-C.*); tudi: -ir, *Dol.*
krōmpirčce, čca. *m. dem.* krompirec: kleine Kartoffel.
krōmpirček, čka. *m. dem.* krompirec: kleine Kartoffel.
krōmpirec, *vca. m. dem.* krompir: kleine Kartoffel.
krōmpirišče, *n.* 1) njiva, kjer je krompir rastel; — 2) = krompirjevec 1), *Štek., Dol.*
krōmpirjev, *adj.* Kartoffel-, Erdäpfel-; krompirjeva jabelka, die Samenköpfe des Kartoffelkrantzes, *Cig.*; — krompirjeva hvala (nam. hvala krompirja), das Lob des Erdäpfels, *Levst. (Zb. sp.).*
krōmpirjevec, *vca. m.* 1) das Kartoffelkrant, *Cig., Nov., Valj. (Rad.)*; — 2) der Kartoffelbrautwein, *Cig., Jan., C.*; — 3) amerikanski k., der Colorado-Kartoffelfäher (doryophora decemlineata), *Erj. (Z.).*
krōmpirjevica, *f.* 1) voda, v kateri se je krompir kuhal, *Gor.*; — die Kartoffelsuppe, *ogr.-C.*; — 2) das Kartoffelkrant, *Jan., Dol.*; — 3) eine Art Taubnessel (lamium orvala), *Richenberk-Erj. (Torb.).*
krōmpirjevina, *f.* 1) das Kartoffelkrant, *Polj.*; — 2) jedi iz krompirja pripravljene, *Gor.*
krōmpirjevišče, *n.*, *Cig., Gor.*, pogl. krompirišče.
krōmpirjevka, *f.* das Kartoffelkrant, *Cig., Jan.*
krōmpirnica, *f.* die Kartoffelgrube, *Cig.*
krōna, *f.* 1) die Krone; grofovska, mučeniška k.; — 2) der Thaler, nekdanj na *Dol.-Levst. (Rok.)*; — die Krone (novi denar); — 3) rdeča k., neko jabolko, *C.*
krōnanje, *n.* die Krönung.
krōnast, *adj.* krouenartig, *Cig., Jan.*: kronasti odrastek, der Kronenfortsatz (zool.), *Cig. (T.).*
kronāsi, *m.* die Krontaube, *Jan. (H.).*
krōnāsi, am. *vb. impf.* (tudi: *pf.*) krōnen; s trnjem k., mit Dornen krōnen.
krōnavce, *vca. m.* der die Krönung vornimmt: škof k., *Gr.*
krōnica, *f. dem.* krona, 1) kleine Krone; — 2) der Hosenknopf, *Jan., C., DZ.*; (hs.).
kronika, *f.* letopis, die Chronik, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
krōnin, *adj.* der Krone gehörig, *Kron, Cig., Jan.*; kronina pravica, das Regale, *Jan.*
krōniti, krōnem, *vb. pf.* krōnen, eine geringe Menge gleich: krōni mi vode, *C.*; — nam. krounuti.

kronogrām, *m.* letokaz, die Jahrszahlinschrift, das Chronogramm, *Cig., Jan.*
kronolōg, *m.* der Chronolog.
kronolōgija, *f.* die Wissenschaft von der Zeit eintheilung, Zeitrechnung, die Chronologie.
kronolōgičen, čna. *adj.* chronologisch, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
kronomēter, tra, *m.* časomer, zelo natančna ura, das Chronometer.
krononōscec, sca, *m.* der Kronenträger, *Jan.*
kronovina, *f.* das Kronland, *Cig., Jan., C., nk.*
kronovščina, *f.* = kronsko posestvo, *Jan. (H.).*
krōnski, *adj.* Kron-, Kronen-, *Cig., Jan., nk.*; k. vojvoda, der Kronfeldherr, *Cig., Jan.*; kronska imovina, das Krongut, *Jan.*; — kronsko zlato, das Kronengold, *Cig.*
krōntej, *m.* koruzen strok, kateremu se je vse perje potrgalo, *Ben. - Erj. (Torb.)*; — prim. furl. coröndul, *Štek. (Arch.).*
1. krōp, krōpa, *m.* siedend heißes Wasser: s kropom polit kaj; tak je bil, kakor bi ga bil s kropom poparil, = betroffen, bestrizt; ni ne krop ne voda, er (es) hat keinen ausgeprägten, entschiedenen Charakter; se neslanega kropa nisi zaslžil, *Str.*
2. krōp, krōpa, *m.* = kap, die Dachtraufe, *C.*
krōpati, pam. pljem, *vb. impf.* glufen; kokla kroplje, *Cig., južh St.*
krōpček, čka, *m. dem.* 1. krōpec, *Dol.*
1. krōpec, *vca. m. dem.* krop, *Dol.*
2. krōpec, *vca. m.* debela, na koncu čvrsta palica, *Sr. Peter (Goriš.-Erj. (Torb.).*
krōpčlka, *f.* = krepel, *Rib.-Mik.*
krōpica, *f.* = sodra, babje pšeno, *Jan.*; — prim. hs. krupa, nem. Graupen.
krōpicec, *n.* der Sprengwedel, *M.*
krōpitn, hna, *adj.* zum Sprengen gehörig, *Spreng., Jan.*: kroitna voda, das (zum Sprengen bestimmte) Weihwasser, *Z. Dalm.*: kroitni kamen, der Weihbrunnstein, *Javn.*
krōpitnica, *f.* das Geschirr mit dem zum Sprengen dienenden Weihwasser, der Weihwasserkeßel, *Cig., Jan., Gor.*
krōpitnik, *m.* das Weihwasserbecken, *Štek., Gor., Kras.*
krōpilo, *n.* 1) der Sprengwedel, *Alas., Mur., Cig., Jan., C., Valj. (Rad.)*; — 2) die Brause an der Gießkanne, *Cig.*; — 3) das Sprengen, *Kroj.*: ne pomaga ne kroitlo ne kadilo = es ist Tauf und Christum verloren, *M., Z.*
krōpiti, im. *vb. impf.* besprengen; mljča kroit iti.
krōpiva, *f.* = kopriva, *Mur., Cig., Jan., C.*
krōpljénje, *n.* das Besprengen.
krōpnica, *f.* = kroitnik, *Danj. (Posv. p.).*
1. krōpnik, *m.* pisker za krop, großer Mochtopf, *C.*
2. krōpnik, *m.* = kapnik, der Trovfftein, *Bes.*
krōpnjāca, *f.* großer Mochtopf, *Mur., Mik., južh St.*; naredo si iz kroitnjāce boben, *Djk. (Črt.).*
krōsma, *f.* = krošnja, *Rež.-C.*
krosmār, *rja. m.* = krošnar, *Rež.-C.*
krōsna, *n. pl.* der Weberstuhl, *St.-Cig., Jan., C., Kres. Vrt.*; (krosne, *f. pl., Cig., C.*)
krōsna, *f.* = krošnja, *Jan.*

kroš, *m.* das Zaubrot (cyclamen), *Cig., Medv.* (Rok.); menda nap. nam. krož.

krošee, šca, *m.* = kroš, *Cig., Medv.* (Rok.); — pogl. krožec 4).

krošelj, šlja, *m.* 1) kleines Messer, *V. - Cig., Dol., KrGora*; — 2) das Abfäsmesser, *BlKr.*

krošljek, šljeka, *m.* kleines Taschenmesser, *C. v7hSt.*

krošnja, *f.* 1) ein hölzernes Gestell, um darin eine Last vor sich oder auf dem Rücken zu tragen, das Tragreiß (bav. krächsen, krachsen): kramarska, tesarska. *k. C.*; — 2) das Gebüsch, *C.*; — die Baumkrone, *Z.*; zelena gosta *k.* drevesa. *Vrt.*

krošnják, *m.* ein unterfertigter, corpulenter Mann, *M.*; — prim. krošnjast.

krošnjár, rja, *m.* der Messerträger, der „Kradjen-träger“, *Mur., Cig.*; der Hausierer, *Sol., Hip.* (Orb.), *nk.*

krošnjárica, *f.* die hanfierende Krämerin, *C.*

krošnjáriti, árim, *vb. impf.* den Hanfshandel treiben, *DZ., nk.*

krošnjárjenje, *n.* das Hanfieren, *DZ., nk.*

krošnjárski, *adj.* Hanfierer: *k. list*, der Hanfiererpaß, *Lest. (Nauk.).*

krošnjárstvo, *n.* der Hanfshandel, *DZ.*

krošnjast, *adj.* breitflügelig, *C.*; — breiteibig, corpulent, *C.*

krošnját, áta, *adj.* unterfertig, corpulent, *Cig., M.*

krošnjeváti, újem, *vb. impf.* = krošnjáriti, *Z.*; krošnjeval („krošnjéval“) je ter drobíz pobiral od gospodinj, *Jurč.*

krôt, *adj.* heftig, *ogr. - C.*; krotó divjati, *Lj-Zv.*; krotó (= ostro) podnebbeje, *Raič (Slov.);* krotó, *jehr, Krelj, St.-Cig., ogr.-Mik.*

krôtá, *f.* die Kröte; — iz nem.

krôták, tkà, *adj.* = krotek.

krôtba, *f.* die Zählung, *C.*

krôték, tka, *adj.* zahm, firre; jaust, jaustmützig, friedsam, fromm; krotko jagnje.

króten, tna, *adj.* = krotek, *M., Z.*

krótež, *m.* der Wütherich, *C.*

krotóica, *f.* verdrehter, zusammengelaufener Fäden, der Knoten am Geßpinnst, *C., Dol.-Mik.*; nit v krotice gre = krotiči se, *C.*; — v krotice iti, sich sehr ängstigen, *C.*; (krotice, *Cig.*).

krotičav, *adj.* voll Knoten: krotičava preja. ein Geßpinnst mit verdrehten Fäden, *C.*

krotičiti, íčim, *vb. impf.* 1) zusammenrehen, nav. *k. se*, durch Verdrehung Knoten bilden: preja se krotiči, *C., Dol.-Mik.*; — 2) züchtigen, *Mur., Cig., Jan.*; Bog je z lakoto krotičil celo ljudstvo, *Ravn.*; — 2) *k. se*, Knoten bilden (durch Verdrehung): preja se krotiči, *C., Dol.-Mik.*

krotíten, ina, *adj.* bündigend, bejähigend, *Z.*

krotítlo, *n.* das Bejähigungsmittel, *Cig.*

krotína, *f.* = krotica, *C.*

krotínast, *adj.* = krotičav, *C.*

krotíniti se, ínim se, *vb. impf.* = krotičiti se (o preji), *C.*

krotítelj, *m.* der Bändiger, *nk.*

krotítev, tve, *f.* die Bezählung, die Befähigung, *Cig., nk.*

1. **krotíti**, im, *vb. impf.* bündigen, bezähmen, im Zanne halten; tudi ko nas tepe in kroti, je naš oča, *Kast.-Valj. (Rad)*; otroka *k. Z.*; hudo nagnenje, strasti, sebe krotiti.

2. **krotíti**, im, *vb. impf.* wenden, lenken: *k. sebi krotiti, C.*; — prim. stsl. krotiti, drehen.

3. **krotíti**, im, *vb. impf.* = klatiti: jabolka *k., KrGora.*

krotívce, vca, *m.* der Bezähler, der Bändiger, *Cig., Jan.*

krotívka, *f.* die Bezählerin, die Bändigerin, *Cig.*

krotkôča, *f.* = krotkost, *Mik.*

krotkosfécen, čna, *adj.* jaustmützig, *Cig., Jan.*

krotkosfécnost, *f.* die Jaustmützigkeit, *Cig., Jan.*

krotkôst, *f.* die Zahmheit, das jauste Wesen, die Jaustmuth.

krotkôta, *f.* = krotkost, *Trub.-C.*

krôtnik, *m.* najdebeleše vrste oreh, *Ip.-Erij. (Torb.)*; — prim. krotá, *Kres.*

krótnost, *f.* die Zahmheit, *Mur.*

krotôst, *f.* die Heftigkeit, *C.*

1. **krôtovati**, újem, *vb. impf.* = klatiti: *k. sadje*, (krotvati) *KrGora.*

2. **krotováti**, újem, *vb. impf.* mit „Kröte“ schimpfen, *Mik.*

krotóvica, *f.* = krotica, der Knoten am Garn, der sich durch Zusammenrehen bildet, *Jan., Rib.-Mik.*; — *k. las*, ein Büschel Haare, *Bes.*; — 2) die Schlinge, *Jan., Gor.-Mik.*; — 3) die Blutstrieme, *Cig.*; s palico udrihati oslu krotovice po životu, *Jurč.*

krotóvičast, *adj.* = krotičast, *Jan.*

krotóvičiti, íčim, *vb. impf.* 1) zusammenrehen, nav. *k. se*, sich zusammenrehen (vom Faden, wenn man ihn zu stark windet), *M.*; sich verwirren, sich fügen, *Cig., Jan.*; — 2) *k. koga*, bedrücken, bedrängen: *kmeta pa že vse krotóviči, Gor.*; züchtigen: *s kneftró k. koga, LjZv.*

krotóvičica, *f.* = tirada, *Jan., Cig. (T.).*

krotóvina, *f.* = krotovica (na preji), *Cig.*

króv, króva, *m.* 1) das Dach, das Dachwerk, die Dachung, *Mur., Cig., Jan., C.*; — 2) der Deckel (an Risten, Särgen u. dgl.), *Mur., Cig.*; — 3) das Verdeck (des Schiffes), *nk.*

krovájec, jca, *m.*, *Cig., Jan., C.* pogl. krovájec.

króvec, vca, *m.* der Dachdecker; krovca imamo.

króven, vna, *adj.* Deck-, *C.*; krovni list, Deckblätter, krovne luske, Deckschuppen, *Cig. (T.).*

krovína, *f.* das Niedgras (carex sp.), *Cirkniško jezero-Erij. (Torb.)*; — prim. *hs. krovína* = le za pokrivanje streh porabno seno.

krovíšče, *n.* der Dachstuhl, *M.*

krovjé, *n.* das Obdach, *Cig.*

krovníca, *f.* 1) die Bindruthe im Strohdache, *Z., Polj.*; — 2) die Schindel, *Cig., Jan., DZ., C.*; (*hs.*).

krotúlja, *f.* das Büschel, der Zweig, *Z., C.*; ajda nima klasovja, ampak nekake krotúlje, *C.*; ščinkavec se stiska pod košato krotúljo v senci, *Vrt.*

krôž, *m.* 1) = krog. *ogr.-Valj. (Rad);* — 2) die europ. Erdscheibe (cyclamen europaeum), (menda nap. kroš. *Cig., Medv./Rok./*).

krôžza, *f.* großes Trümpglas, *C., Npes.-Vraž;* — prim. kravža.

krôžzati, *am. vb. impf.* = krožiti, freisen, *Bes., Let.*

krôžčast, *adj.* rundscheibig, *Cig.*

krôžčec, čeca, *m. dem. krožec. Valj. (Rad).*

krôžček, čeka, *m. dem. krožec;* der Teller, *M., nk.*

krôžec, čca, *m. dem. krog;* 1) kleiner Kreis, der Ring, *Mur., Cig., DZ;* — lese v krožce zavijati. das Haar locken, *Bes.;* — 2) das runde Scheibchen, *Cig., Jan., Cig. (T.);* k. voska. ein rundes Stück Wachs, *Cig.;* k. masla. *Z.;* — 3) der Teller, *C.;* — 4) die europäische Erdscheibe (cyclamen europaeum). *Diet., (krošec, Cig., Medv./Rok./)*

krôžek, žka, *m. dem. krog;* 1) kleiner Kreis, *C.;* der Ring, *Cig., Jan.;* — 2) eine runde Scheibe, *Cig.*

krôželj, žlja, *m.* das Baummesser, das Astmesser, *Cig., Valj. (Rad);* — vgl. krošelj.

krôžen, žna, *adj.* kreis-, kreisförmig, *Cig.;* krôžni oblok. der Rundbogen, *Cig. (T.);* krôžni dokaz, der Zirkelbeweis, *Cig. (T.).*

krôženje, *n.* das Kreisen, *C.;* die Kreisbewegung, der Kreislauf, *Cig. (T.);* der Umlauf (3. B. des Geldes), *C.*

krôžica, *f.* dem. kroža; das Trümpglas, *Mur., Cig., vřhSt.;* dati komu krožico vina, *Npr.-Kres.*

krôžič, *m. dem. krog;* — = krompir, *Pohl. (Km.).*

krôžilice, *f. pl.* ein Sternbild: die Ostfenne, *Z.*

krôžilički, *m. pl.* das Sternbild der Plejaden, *M.*

krôžitev, *tve. f.* das Kreisen, der Kreislauf, *Cig., Jan.*

krôžiti, *im. vb. impf.* 1) abrunden, *Mur., Cig.;* — repo k., die Rinde schälen, *Z., Dol.;* — 2) žito k., das Getreide reitern, *Z., C., Lašče-Levst. (Rok.);* — 3) pesem k., ein Lied schlecht singen, *Cig.;* Kreime machen, *Z.;* kdor pevec peti kaj ne ve. Od letnih časov kroži, *Preš.;* — 4) umgeben: v ozadju jih (griče in holme) krožijo nizki bukovi in gabrovi gozdi, *Ij.-Zv.;* — 5) sich im Kreise bewegen, freisen, *Z.;* k. z glav. s trupom, s rokami, *Telov.;* — sich heruntreiben, waqieren, *Cig., Jan., M.;* — lavieren, kreuzen: z ladjo k. (polj.), *Cig., Jan., Cig. (T.). Zora;* — in Umlauf sein, eirculieren, *Cig., Jan., C., nk.*

krôžka, *f.* die Kreisnusschel, *Cig.*

krôžnica, *f.* die Kreislinie, *Cig., Jan., Cig. (T.), C., Cel./Geom.).*

krôžnik, *m.* der Teller, *Cig., Jan., M., nk.;* — žnrodlni k., der Thaumatrope, *Cig. (T.).*

krôžnina, *f.* der Flächeninhalt des Kreises, *Cel. (Geom.).*

krôžnosčénčn, čna, *adj.* freischiattig, *Cig.*

krôžnosčénčnik, *m.* krožnosensčniki, freischiattige Völkler, *Cig.*

krôžnost, *f.* die Kreisförmigkeit, *Cig.*

křp, křpa, *adj.* hart, fest, compact: křpa zemlja. *ogr.-C.;* — prim. křpek.

křp, křpa, *m.* psovka staremu človeku: stari k., *Npes.-Vraž.*

křpa, *f.* 1) der Fliedlappen: der Leinwand-, Tuch- oder Lederfled; křpo prišiti; — 2) der Fleden: mačka ima črne křpe, *ogr.-C.*

křpác, *adv.* imstaude, *Z.;* — prim. it. capace.

křpác, *m.* der Flieder; črevljarski k., der Flied-schuster, *Vrt.*

křpáča, *f.* die Stopfnadel, *Jan. (H.).*

křpáčica, *f.* die Fliederin, *Jan.*

křpálnica, *f.* 1) das Fliedzimmer, *DZ.;* — 2) orodje, s katerim se izkopava repa, korenje, *Dol.*

křpálnik, *m.* der Reutspaten, *V.-Cig.*

křpanina, *f.* das Geflicke, *Cig.*

křpanje, *n.* das Flicken.

křpár, řja, *m.* = křpač, *Cig., Jan.*

křparica, *f.* = křpáčica, *Cig., Jan.*

křparija, *f.* die Fliederet, das Fliedwerk.

křparina, *f.* der Fliederlohn, *Cig.*

křpáriti, árim, *vb. impf.* sich mit dem Flieden abgeben; — pšujčen, *Cig., C.*

křpást, *adj.* gelappt, *Jan.;* k. list, *Tuš. (B.);* křpaste noge. Lappenfüße, *Cig. (T.).*

křpati, *pam. pljem, vb. impf.* 1) flicden; hlače. črevlje k.; streho křpati, das Dach ausbessern, *řvřhSt.;* — 2) reifen, aufreifen, *Lašče-Eřj. (Torb.);* — ein Hirtenpiel spielen, bei dem Erde aufgerissen wird, *Lašče-Levst. (Rok.).*

křpavec, *vca. m.* der Flieder, *Mur.;* — der Fliedher, *M.*

křpávsati se, *am se. vb. impf.* sich zupfen, *C.;* — zanten: otroci se křpavsajo, *Guts., Cig.*

křpčati, ám, *vb. impf.* steif machen, stärken, *Z.;* vgl. křpčati.

křpec, pca, *m.* der Schuh (zaničlj.). *Zora.*

křpek, pka, *adj.* nam. křpek: steif, *řvřhSt.;* — stark, fest, *Krelj.-M., Notr.;* křpko platno, starke Leinwand, *Cig.;* k. les, festes Holz, *C.;* vsako bolj křpko reč neka čudna moč skupaj drži, da ne razpade v svoje prvine, *Vrtor. (Km. k.).*

křpěl, člja, *m.* 1) die Vogelmilbe (dermanysus avium). *Staro Sedlo-Eřj. (Torb.);* — die Fliedlaus, *Cig., Mik., Lašče-Eřj. (Torb.);* (křpěl, *Mik., Valj./Rad/*); — 2) oni ločec pri pluznih kolesih, za katerega drži, kdor ravna plug, da gre jedno kolo zmerom po jarku, (křpěl) *BIK.;* prim. křpela — 3) der Taghweitel, (křpel) *řvřhSt.-C.*

křpéli, *f. pl.* 1) die Seitenhölzer des křpěje genannten Rezes, *Mur.;* — 2) die gabelförmige Doppelbeichel, in die das Vieh gespannt wird, *C.*

křpělje, *f. pl.* 1) = křpěje 2), *Danj. (Posv. řis.), řvřhSt.;* — 2) der hölzerne Bogen am Dreifschlegel, *C., řvřhSt.*

křpěljen, řlja, *adj.* h křpěljam (křpljam) spaldajod: křpěljni locenj, das Seitenholz des Traquetes (křpěje), *Danj. (Posv. ř.).*

křpěljiti, řšjim, *vb. impf.* zu křpěl držati in ravnati tek kolescem pluznim, *BIK.*

křpelka, *f.* křpelece. Der Krüttel, *C.*

krpenček, čka, *m.* = podlasica, *Dol.*; — prim. kepen.

krpetáti, ám, *vb. impf.* šličen, *C.*

krpetína, *f.* stara krpa, *M.*, *Z.*

krpezica, *f.* der Mittel, *Vrt.*; Mečes brataca in sestrico S kamenom in krpezico, *Lerst.* (*Zb. sp.*); kratka palica, da se z njo sadje klati, *Banjšćice/Goriš.-Erj.* (*Torb.*).

křpež, *m.* das Fliedwerk, *Z.*: krpež, trpež kožo obdržava, *Npreg.-Kr.*; tudi: křpež, čža, *IjZv., Lerst.* (*Zb. sp.*).

krpica, *f. dem.* krpa; *pl.* krpice, in šledchen geschuittener dünn gerollter Kündelsteig („šledcerl“), *Mur., ogr.-C.*, *vřhŠt.*

krpiguz, *m.* das Klettengras (tragus racemosus), *Cig.*

krpina, *f.* der Lumpen, *Mur., Cig.*

krpinica, *f.* krpínice so zobčasti ob šivih ravševnate obleke prišiti traki med hribovcí v Savinski dolini, *Pjk.* (*Črt.*).

krplja, *f.* 1) der Schneefuß, *Cig., Jan.*; křplje so prepleteni obročki, katere si na noge privezujejo, da se ne vdirajo toliko, kadar po snegu hodijo, *Notr., Gor., Lašće, Bole-Erj.* (*Torb.*), *Savinska dol.*; popotovati v najhujši zimi v křpljah, *Gv.*; křplje navezati na noge, *Zv.*; — 2) *pl.* křplje, ein Reß mit zwei gebogenen Seitenhölzern, die zusammen geschlossen daselbe schließen; es dient zum Tragen von Hen, Stroh, Streu u. dgl., *Mur., Kres.* *vřhŠt.*; — (o velikih ustih), *C.*

krpončec, čca, *m.* der Blattjußtreß (apud canceriformis), *Erj.* (*Z.*).

krpóta, *f.* das Fliedwerk, *ogr.-C.*

1. **krpúca**, *f.* der Fliedappen (zaničlj.), *Jan.*

2. **krpúca**, *f.* křpuco držati = křputiti se, *Ig.* (*Dol.*).

krpúcanje, *n.* das Flieden, *Cig., M.*

krpúcar, rja, *m.* der Flieder, der Fliischer, *Cig., Jan.*

krpúcati, *am. vb. impf.* šličen (zaničlj.), *Mur., Cig., Jan.*; kdo bi na Martinji dan vbadal in křpuca! *Glas.*; — pñiuchen, *Jan.*

krpúcnik, *m.* der Flieder (zaničlj.), *M., Lerst.* (*Zb. sp.*).

krpúca, *f.* = gruča, *Notr.*; — prim. křpuča, křpuča.

krpúčica, *f. dem.* křpuča: k. leščnikov, *Notr.-Lerst.* (*Rok.*).

krpúlja, *f.* = divja koza, die Gemje, *V.-Cig.*

krpútiti se, útim se, *vb. impf.* = jezno se napenjati (o živalih), *Tolm.*; — nam, křputiti se, *Lerst.* (*Rok.*).

křsika, *f.* = křhlika, die Bruchweide (salix fragilis), *Lašće-Erj.* (*Torb.*).

křsikovina, *f.* = křsika, *Lašće-Erj.* (*Torb.*).

křslepati, *am. vb. impf.*, *Bučé* (*Št.-C.*), pogl. křslupati.

křslepíćiti, řšim, *vb. impf.* = křslepati, *Bučé* (*Št.-C.*).

křslipa, *f.* (*m.*) eine triefängige Person, *ogr.-C.*; (nam, křslupa?).

křslupalica, *f.* das Augentriefen, *vřhŠt.-C.*

křslupati, *am. vb. impf.* mit dem Sichte fadeln, *C.*; naglašati je menda: křslupáti; prvi del

besede je morda nastal iz „křs“; prim. křsontati.

křsmotati, *am. vb. impf.* = křslupati, *Z.*

křst, křsta (křst, *Dol.*), *m.* 1) die Taufe; h křstu nesti otroka; — sprejem v fantovstvo; vina za křst plaćati, *Zora*; — 2) der Christ, *Jan.*; tega žív křst ne ve, daš weiß, keine lebende Christenseele; storil bom, če je le žívenmu křstu mogoče, *Zora*; tega ne more žív křst povedati, *Jurč.*; ni božjega křsta, es ist keine Seele da, *C.*

křsta, *f.* die Todtentruhe, der Sarg, *nk.*; — die Truhe: křsta peska, *Lerst.* (*Cest.*); — stsl.

křstan, *m.* = křstan, das Fluggetell, *Jan.*
křstén, *stna. adj.* Tauf; křstno ime, der Taufname; křstni list, der Taufschein; křstni očé, der Taufpathe, *Cig.*

křstibog, *m.* = křstnik: Ivan křstibog, *Lerst.* (*Zb. sp.*).

křstílnica, *f.* der Taufbrunnen, *C.*

křstílnik, *m.* der Taufstein, *M.*

křstílnják, *m.* der Taufstein, *Nor.*

křstína, *f.* = botrina, *C.*; *pl.* křstine, daš Taufmahl, *C.*; (křstinje, *Jan.*).

křstítek, tka, *m.* die Taufe, *Raič/Slov.*; nav. *pl.* křstítki, die Taufhandlung, *C.*; tudi: daš Taufmahl, *C.*

křstítelj, *m.* der Täufer, *ogr.-Let., Valj./Rad.*

křstíti, křstim, *vb. impf. et pf.* (*Mik. V. 9. IV. 297., 771.*) 1) tanien: otroka k., za křšćeni svet! = um Gottes willen! *Jurč.*; — 2) einen Namen geben: nelepo k. koga, *Jurč.*; — 3) vino k., dem Wein (im Faß) Wasser beimengen; křšćeno vino; — tudi křstíti, *St.*

křstítka, *f.* *C.*; nav. *pl.* křstítke = křstítki, *Jan.*

křstítva, *f.* die Taufhandlung, *C., DZ.*; — die Namengebung (3. B. bei naturgeschichtlichen Objecten): k. po zasluženih možeh, *Erj.* (*Izb. sp.*).

křstki, *m. pl.* křstna pojedina, *C.*

1. **křstnica**, *f.* die Todtentammer, *Svet.* (*Rok., Spod. Idrija-Erj.*) (*Torb.*), *Notr.*

2. **křstnica**, *f.* 1) das Taufwasser, *Mur.*; — 2) der Taufstein, *Mur.*; kamenita k., *Bes.*; — 3) der Taufsamstag, *Mur.*; křstnico obhajati, *Z.*; binkoštna k., *Cig.*

křstnik, *m.* 1) der Täufer; sv. Janez křstnik; — 2) = bajeslovno bitje, *Navr. Let. 1887., 106.*; prim. křsник 2).

křsútati, tam, *vb. impf.* mit dem Sichte fuchteln, fadeln, *C.*; — pogl. křsontati.

1. **křš**, křša, *m.* 1) der Feß, *C.*; na nerođovítni křš zemlje nanašati, *SN.*; — prim. hs. křš.

2. **křš**, křša, *m.* 1) der Strauch, *Jan., Pot.-M.*; — 2) der ausgepreßte Traubenstoß (= koš), *C., Poh.*

křšćák, *m.* = klobuk, *ogr.-C., Valj./Rad.*

křšćán, *m.* = křstjan, *Jan., ogr.-M.*

křšćánka, *f.* = křstjanka, *Valj./Rad.*

křšćánjenje, *n.* die Bekehrung zum Christenthume, *C.*

krščanski, *adj.* christlich; k. nauk. die Christenlehre, der Katechismus; to ni po krščansko, das ist unchristlich.

krščanstvo, *n.* das Christenthum

krščevanje, *n.* das Taufen

krščevati, *am, vb. impf.* taufen, *ogr. - Mik., Valj. (Rad).*

křšèba, *f.* = křstítva, *C.*

křšèènc, *nea, m.* der Tãnfling, *Cig., Jan., C.*

křšèenica, *f.* 1) die Christin, *Mur., Jan., ogr. - C.;* joh tebi, o křšèenik, o křšèenica, *Guts. (Res.);* tudi: křšèenica, *Valj. (Rad);* — 2) die Dienstmagd, *Mur., Cig., Jan., Mik., Ljub., Notr.;* v tem pomenu křšèenica ali křšèè-n(í)ca; — das Mãdchen, (křšèenica) *Notr., Dol.-Levst. (Rok.).*

křšèenik, *m.* der Getaufte, *Mur.;* pobožni křšèeniki — neso radi govorili o poganskej gnusoti. *Levst. (LjZv.);* — = kristjan, *Guts., Mur., Jan., Trub., Dabn., Krelj, Isvkr., Bas., Guts. (Res.), ogr. - C., Notr.*

křšèenje, *n.* = křšèevanje, *Mik.*

křšèevãlnica, *f.* die Taufkapelle, *C., Burg.*

křšèevãnje, *n.* das Taufen, die Taufhandlung.

křšèevãti, *újem, vb. impf.* taufen, in der Theilung der Taufe begriffen sein; — vino křšèevati, *LjZv.;* — prim. křstítí.

křšèec, *šca, m.* der Riech, *C.;* zelezni, bakreni k., der Eisen-, Stupferies, *Erj. (Min.).*

křšek, *ška, adj.* zãh, *Jan. (?)*

křšelj, *m.* 1) die Hãhlans (pediculus pubis), *Mur., Cig., Mik., SlGor;* — 2) neki črv v živalskem črevesu, *M., Valj. (Rad), vzhŠt.*

křšeljica, *f.* die noch nicht vollgejagene Zeehe, *Štek.*

křšen, *šna, adj.* 1) prãchtig, *Z.;* bieder, *Dol.-Cig.;* — 2) křšno, hurtig, *C.;* — prim. hs. křšan, jellig; wader.

křšin, *m.* die Pollinie (pollinia gryllus), *Kras, Goriska ok.-Erj. (Torb.), Štek.*

křševina, *f.* feintiger Boden, *SlN.;* — prim. 1. křš.

křševít, *adj.* steinig, voll Gerölle, *C.*

1. křšítí, křším, *vb. impf.* brechen, abbrechen, *M.;* — z Golaveca se křši prst. lagert sich ab, *Levst. (Močv.);* schmãlern, *M.;* založnino k., die Caution schmãlern, *DZ.;* pomoč k. komu, *Levst. (Pril.);* Eintrag thun: k. pomiznost, *Cr.;* — prim. krušiti in hs. křšítí.

2. křšítí se, křším se, *vb. impf.* sich einpor strãuben (von Federn), *Z.;* sich brüsten, *Jan.;* — prim. 2. křš.

křšje, *n.* das Steingerölle, *Cig., C., Nov.*

křšljikovec, *vca, m.* neka vinska trta, *Jarenina (Št.)-Erj. (Torb.);* die rauchfarbige Zimmt tranbe, *Trumm.*

křt, křta (*křt, Dol.*), *m.* der Maulwurf (talpa europaea): boji se dneva kakor křt; — slepi k., der blinde Maulwurf (talpa caeca), zlati k., der Goldmaulwurf (talpa inaurata), *Erj. (Z.).*

krtáè, *m., Danj.-Mik.,* pogl. krtáča.

krtáča, *f.* 1) die Bãrste; — 2) der Wollbaum, *Mur., Jan., Savinska dol.;* — prim. nem. die Kardãtsche, lat. carduus, Dãffel.

krtáčar, *rja, m.* der Bãrstenbinder, *Cig., Jan.;* — der Kardãtschenmacher, *Cig.*

krtáèenje, *n.* das Bãrsten.

krtáèica, *f. dem.* krtáča.

krtáèítí, *áčim, vb. impf.* 1) bãrsten; obleko k.; — 2) kardãtschen, *Mur., Cig.;* volno k., *Z.*

krtár, *rja, m.* der Maulwurfsjãnger, *Cig., C., Gor.*

křtati, *am, vb. impf.* = škrta, *Fr.-C.*

křtec, *tca, m. dem.* křt.

křteç, *tka, m. dem.* křt; 1) fleiner Maulwurf; — 2) der Ameisenlöwe, *Cig.*

1. křtíca, *f.* 1) = křt, *Mur., Frey. (F.);* — das Maulwurfsweibchen; — 2) die Scher-mãns (hypudaeus terrestris), *Frey. (F.), Št.;* — 3) = roka (šaljivo), *Dol.*

2. křtíca, *f.* 1) der Knoten am Öarn: nit v křtice gre, *C.;* — v křtice iti, hoditi, sich hinter den Öhren fragen, zappeln, *Cig.;* — zabrekla žila na nogi, die varix der Venen, *Podkrnei-Erj. (Torb.);* — nam. krotica.

křtice, *f. pl.* das Mařfholz, *Cig.;* aušgerodetes Wurzelwerk, *Z.*

křtíèiti se, íèim se, *vb. impf., Slom.,* pogl. krotíèiti se.

křtíèi, *m. pl.* neke sani z debelimi kratkimi saninci, na katere debeli konec dolgih debel nalagajo, *Gor.;* (morda nam. krtáèí?).

křtina, *f.* der Maulwurfsjãufen.

křtínjak, *m.* der Maulwurfsjãufen.

křtínovec, *vca, m.* = křtínjak, *Mur.-Cig.*

křtíš, *m.* ein Bũchel Mauchtabaf, *SlGor.-C.;* — prim. madž. kótés, *C.*

křtíšèe, *n.* = křtínjak, *Cig.*

křtina, *f.* die Maulwurfsjãlle, *C.*

křtína, *f.* = křtina, *Gor.*

křtoróvina, *f.* = křtina, *C.*

křtov, *adj.* Maulwurfs-; v křtovi deželi, im Grabe, v křtovo deželo iti, sterben.

1. křtovica, *f.* die Maulwurfsgrille (gryllotalpa), *Kras-Erj. (Torb.).*

2. křtovica, *f.* *Cig., Jan., Valj. (Rad),* pogl. krotovica.

křtovina, *f.* 1) = křtina, *Zil.-Jarn. (Rok.);* — 2) das Maulwurfsjell, *Cig.*

křtovínjak, *m.* = křtina, *C., Npr.-Kres.*

křtovínovec, *vca, m.* = křtina, *Djk. (Črt.).*

křtovka, *f.* das Maulwurfsweibchen, *Cig., Jan.*

krúc, *m.* ein tüchtiger Wurde, *vzhŠt.*

1. krúcelj, *clja, m.* allet, gebeugt einhergehender Mann, *C.*

2. krúcelj, *clja, m.* der Eiszapfen, *Rez.-C., Zil.-Jarn. (Rok.);* — prim. kruncelj.

krúcati, *am, vb. impf.* gebeugt einhergehen, *C.;* sich neigen: evetje, trava, seno křuca, ako se ne pokosi, *Uršno-Erj. (Torb.).*

kruceljãti, *ãm, vb. impf.* gebeugt, schwerfãllig einhergehen, *C.*

krúgla, *f.* der Krug, *Mcg.-Mik., Dict., C.;* eno kruglo medu, *Dalm.;* lonèena posoda za vodo, *Kr.;* — prim. bav. krugel *f., Levst. (Rok.).*

krùh, *krúha, m.* 1) das Brot; domaè k., das Hausbrot; črn, bel k., Schwarz-, Weißbrot; belega kruha pijan = kdor se prevzame,

ker se mu predobro godi, *LjZv.*; mlad k., frisch gebadenes Brot, *Cig., Jan., C.*; mali k., der Pfeifferbrotchen, der Honigbrotchen, *Cig., Gor.*; črstvi k., der Zwieback, *C.*; veseli kruh. (ki ga svatje ali boire dele), *Ijk. (Črt.)*; močni k., das Weihnachts oder Dreifünfigs brot, *C., St.-Ijk. (Črt. 73.)*; nebeski k., das Himmelsbrot; — Koder solnce teče, povsod kruh se peče, *Npreg.-C.*; iz te moke ne bo kruha, daraus wird nichts; — der Unterhalt, das Auskommen; beraški k., das Bettlerbrot; ob svojem kruhu živet, vom eigenen Verdienste leben, *M.*; iti s trebahom za kruhom, nach Brot gehen, *Cig.*; — 2) stari kruh, das Winterform (secale cornutum [claviceps purpurea]), *SlGor.-Erj. (Torb.)*; tudi: das Weißblatt (lonicera caprifolium), *St.-Erj. (Torb.)*; — stari ali božji k., die Heckenröhre (lonicera xylosteum), *vzhSt.-C.*; — zeleni k., der Epheu, *C.*; bogčev k., = božji kruhek, zajčja detelja, der Hasenflee (oxalis acetosella), *C.*

krúhar, rja, *m.* 1) der Brotverkäufer, der Platzbäcker, *V.-Cig., C., Let.*; — 2) der Brotklopfstaber (anobium paniceum), *Erj. (Ž.)*.

krúharica, *f.* die Brotverkäuferin, *Cig., C.*

krúhárnica, *f.* das Brotmagazin, *Levt. (Pril.)*; die Brotbank, *Cig.*

krúhavec, *vca, m.* človek, ki ima dosti kruha: nič ne da nič, delavec je kruhavec, *Valj. (Rad.)*.

krúhec, *hca, m. dem.* kruh.

krúhej, *m.* = kruhek, *Jan., C., Slom.*

krúhek, *hka, m. dem.* kruh; das siebe Brot, *M.*; mali k., der Pfeiffer- oder Honigbrotchen, *Cig., Gor.*; das Zunderbrot, *Cig.*; božji k., der Hasenflee (oxalis acetosella), *Dol.*

krúhič, *m.* = kruhek; — das Weißbrot, *C.*

krúhobórec, *vca, m.* der nur um sein Auskommen, sein Brot sich bemüht, *C., nk.*

krúhobórstvo, *n.* das Ringen um das Auskommen, *C., nk.*

krúhodájen, *ina, adj.* Brot gebend: kruhodajni nauk, das Brostudium, *Cig., Jan.*

krúhodávec, *vca, m.* der Pflegerater, *Cig.*

krúhodávka, *f.* die Pflegemutter, *Cig.*

krúhojédec, *vca, m.* der Brotfesser, *Cig.*

krúhopéčica, *f.* die Brotbäckerin, die Platzbäckerin, *BKv.*

krúhopéčiti, *pčim, vb. impf.* Brotbäcker, Platzbäcker sein (kruh peči za prodajo), *BKv., vzhSt.*

krúhopéčljja, *f.* die Brotbäckerin, *Ijublj. ok.*

krúhopék, *péka, m.* der Brotbäcker, der Platzbäcker, *Habd.-Mik., Jan., Dalm.*

krúhopékovica, *f.* die Brotbäckerin, *Habd.-Mik.*

krúhopékinja, *f.* die Brotbäckerin, *Dalm.*

krúhev, *adj.* Brot; kruhova skorja, die Brotkruste; *vca, m.* čovník, der Brotsieb, *Cig.*

krúhovéc, *vca, m.* 1) jed iz kruha, *Valj. (Rad.)*, *Notr.*; der Brotbrei, *Cig.*; die Brotsuppe, *C.*; — 2) gemeinlich Getreide, *V.-Cig.*; — = meh zita za kruh, *Gor.-DSv.*; — 3) der Brotbaum, *Cig., Jan.*; pravi k., echter Brotruchbaum (artocarpus incisa), opični k., der Pfeifferbrotruchbaum (adansonia digitata), *Tuš. (R.)*.

krúka, *f.* 1) die Kurbel, *C., zapSt.*; — 2) die Dohlenhochstimmung, *C.*

krúka, *f.* die Krüde, *Meg., Javn., Gorš.*; — iz nem.

krúkniti, *krúknem, vb. pf.* sich neigen, zummenneigen, *C., Vrsno-Erj. (Torb.)*; — prim. krucati.

krúl, *m.* das Gegrünze, *Jan. (II.)*.

krúlba, *f.* das Grünzen, *Jan. (II.)*.

krúle, *eta n.* das Schwein, *Čb.-Valj. (Rad.)*.

krúlec, *lea, m.* 1) der Grünzer, *Z.*; — 2) der schwalbenartige Sturmhahn (trigla hirundo), *Erj. (Z.)*.

krúlincati, *am, vb. impf.* grünzen (o mladih prasičkih), *M., Notr.*

1. **krúliti**, *im, vb. impf.* grünzen; svinje krulijo; — tollern: po trebuhu mi kruli, *Cig., Jan., vzhSt.*; nič v ustih — kruli po črevesu, *Npreg.-Jan. (Slom.)*; — balzen vom Birkhahn, *Cig.*; — gären: golob kruli, *Z.*

2. **krúliti**, *im, vb. impf.* verstümmeln, *Meg.-Mik.*

krúlivec, *vca, m.* der Grünzer; — der Bandredner, *Valj. (Rad.)*.

krúljáti, *am, vb. impf.* hinken, *Cig.*

krúljav, *adj.* lahml.

krúljava, *vca, m.* der Lahme.

krúljavost, *f.* die Lahmheit.

krúljenje, *n.* das Grünzen; das Gefoller; das Gegrirre.

krúmpast, *adj.* = šantav; — prim. bay. krump.

krúmpéž, *m.* der Kreuzschnabel (loxia), *Cig., Jan., Frey. (F.)*.

krúmpiška, *f.* = krompir, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

krúncati, *am, vb. impf.* hinken, *C., Z., Polj.*; — prim. krucati.

krúncelj, *člja, m.* der Eiszapfen, *Cig., Jan.*

krúnec, *vca, m.* der Eiszapfen, *Jan.*

krúnkelj, *klja, m.* dicker Prügel, *C.*; der Klotz, *Cig.*; krajsi odžagan kos celega hloda, *Dol.*; — entförter Maiskolben, *Bole, Krn.-Erj. (Torb.)*; prim. krontej; — (das Krummholz, Leskovec pri Litiji - Strek, [LjZv.]; iz nem., Strek, [Arch.]).

krúpa, *f.* die Gerstengraupe, *Cig., C.*

krúpi, *f. pl.* der Hagel, *C.*

krúpica, *f.* 1) der Hagel, *Meg., C.*; — 2) der Grieß, *C., Bes.*; die Gerstengraupe, *C.*; — prim. češ. krupice.

krúšar, *rja, m.* der Brotbäcker, der Brotverkäufer, *Cig., Jan.*; pridne gospodinje in skrbne krušarice, *Vrtov. (Km. k.)*.

krúšarica, *f.* die Brotbäckerin, die Brotverkäuferin, *Cig., Jan., C.*; pridne krušarice in krušarji, *Vrtov. (Km. k.)*.

krúšáríti, *árim, vb. impf.* Brot verkaufen.

krúšček, *čka, m. dem.* kruhek, *Valj. (Rad.)*.

krúšec, *šca, m.* 1) dem. kruh, das Brötchen, *Cig.*; — 2) der Brotbettler, *C.*

krúšen, *šna, adj.* 1) Brot; krúšni dar, die Brotspende, *Cig.*; krušno drevo, der Brotbaum, *Cig., Jan.*; krušna peč, der Backofen, *Cig., Jan., Levt. (Pril.)*; — krúšni oče, der Nährvater; krušna mati, die Ziehmutter; krúšni roditelj, *LjZv.*; krušna pijanost, der Muthwille inolge des Wohlstandes, *Z.*; — 2) brot-

reich, *Cig.*; kadar je leto mušno, je tudi krušno, *Erj. (Torb.)*; krušen kraj, krušni ljudje, *Z.*

krúšiti, krúšim, *vb. impf.* 1) von einem harten Gegenstande Stücke ablösen, in Stücke brechen, bröckeln, *Cig., Jan., nk.*; — k. se, sich in Stücken ablösen, *Jan.*; apno se kruši, der Haak löst sich ab, *Z.*; sich anrühren (vom Getreide), *Cig.*; lan, proso se kruši, fällt aus, *Z.*; — 2) ernähren, erhalten: k. koga, *Javn., Cig., C.*; k. se, sich erhalten, sich ernähren, *C.*; kako se bomo letos krušili, ker ne žita? *vzh. St.-C.*; sam se kruši, er verdient seinen Unterhalt selbst, *SlGor.-C.*

krušljiv, íva, *adj.* bröckelig, *Jan. (H.)*.

krúšnar, rja, *m.* der Brotverkäufer, *Levt. (Nauk.)*.

krúšnarica, *f.* die Brotverkäuferin: ponuja kakor k. hlebec, *Lašče-Levt. (Rok.)*.

krúšnica, *f.* 1) das Brottuch, das Tischuch, *Mur., Cig., Jan., St.*; krušnico razprostreti, *Slom.*; — 2) der Brotkorb, *Javn., Cig., Jan.*; slamnata pletenica, v kateri se kruh hrani, *Dol.*; — 3) = krušna mati, *Cig.*

krúšnik, *m.* 1) der Nährvater, *Z.*; krušniki, die Pflegerkinder, *Cig.*; — 2) der Brotesser, *ZgD.*; dovolj krušnikov, malo delavcev, *Z.*; — 3) = krušnjak, *Mur., Bes.*

krušnjáca, *f.* das Brottuch, das Tischuch, *Mur., Mik.*

krúšnjak, *m.* das Brotbältnis, der Brotschranf, *Mur., Cig., Jan.*; die Brotsammer, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — der Brotkorb, *Poh.*

krút, krúta, *adj.* hartherzig, graufam, streng, *Jan., nk.*; — *hs.*

krútež, *m.* der Unnenich, der Wütherich, *SlN., Bes.*; — *prim. krut.*

křv, křvi, *f.* = kri, *Mur., Cig., Jan., Hrušica v Istri-Erj. (Torb.), na vghodu-Mik.*

krvánja, *f.* neka krvavordeča olika, *Rihenberk-Erj. (Torb.)*.

krvár, rja, *m.* der Blutvergießer, *M.*; der Thranu, *Mur.*

krvarína, *f.* das Blutgeld, *Jan.*; — *hs.*

krváríti, árim, *vb. impf.* Blut vergießen, bluten machen, *Z., ogr.-M.*

krvárstvô, *n.* die Bluthat, *Ravn.*

křvást, *adj.* blutig, *ogr.-M.*; — blutartig, *C.*; blutfarbig, *ogr.-C.*

krvát, áta, *adj.* blutreich, *Mur., C.*

krvátost, *f.* die Vollblütigkeit, *M.*

krváv, áva, *adj.* blutig; ves k. ganz blutig; krvava rana; krvava klobasa, die Blutwurst; krvava bolezén, der Blutgang, *Trub.-M.*; — krvava sodnija, sodba, das Blutgericht, *Cig., Jan.*; krvavi oder, die Richtbühne, *Cig.*; krvavo znamenje, der Richtplatz, *Ravn.-Cig.*; krvavi denar, das Blutgeld, *C.*; — krvavo potrebovati, potreben biti česa, etwas in hohem Grade benöthigen; to si je krvavo zaslúžil.

krvávéc, vca, *m.* 1) neka vinska trta, *Štek.*; — 2) das Hartheu (*hypericum perforatum*), *Ben.-Erj. (Torb.)*; — 3) der Blutstein, *Erj. (Min.)*.

krvavênje, *n.* das Bluten, die Blutung.

krvavéti, ím, *vb. impf.* bluten; rana krvavi.

krvavíca, *f.* 1) die Blutwurst, *Meg., Mur., Cig., Jan., C., Ravn. (Abc.), Vrt.*; — 2) die Blutbeule (bei Pferden), *Mur., Cig.*; — 3) der Blutfluß, *Javn., Jan.*; die rothe Ruhr, *Cig.*; — 4) eine Art Firsich, *C.*; — neko jabolko, *Razdrto pod Nanosom-Erj. (Torb.)*.

krvavíka, *f.* neka hruška z rdečim mesom, *BlKv.*

krvavína, *f.* der Blutfleck, *Jan. (H.)*.

krváviti, ávim, *vb. impf.* blutig machen, mit Blut besetzen, *Dict., Mur., Cig., Jan.*

krvávka, *f.* die Blutbirne, *Cig.*; — neka breskva okolo kosti rdeča, *Rihenberk-Erj. (Torb.)*.

krvávnicá, *f.* 1) die Haemorrhoiden, *Cig.*; — 2) die Blutbirne, *C.*

krvavogláv, gláva, *adj.* blutköpfig, *Cig.*

krvavomočénec, nea, *m.* das Schnabelkraut (*geranium Robertianum*), *Cig.*

krvavosôdnji, *adj.* Criminal-, halsgerichtlich, *Cig.*

křvca, *f. dem. kri. C., Prip.-Mik.*; bratovska k., *Zora.*

křvén, vna, *adj.* 1) Blut-: křvna gruda, der Blutfuchen, *Cig. (T.)*; krvno rdečilo, der Blutfarbthoff, *Cig. (T.)*; — 2) blutreich, *Jan., M., Dol.*

krvín, *m.* = vinika, *C.*; — *prim. korbín.*

krvína, *f.* der Blutfuchen, *Cig.*

křvkast, *adj.* blutartig, *C.*

krvnát, áta, *adj.* blutreich, vollblütig, *Mur., Cig., Jan.*

krvnátost, *f.* der Blutreichthum, die Vollblütigkeit, *Mur.*

krvníca, *f.* 1) krvna žila, *Cig., Jan.*; — 2) der Stodenzhäubling, der Bovist (*lycoperdon bovista*), *Mur., Cig., Jan., Tuš. (R.)*.

krvnik, *m.* 1) der Denter, *Jan., Zr.*; — 2) der eines Mordes Schuldige, *Mur.*; — 3) das Schöllkraut (*chelidonium majus*), *Cig.*

krvnína, *f.* das Henfegeld, *Jan.*

krvniški, *adj.* Denter's, *Jan., C.*

krvnjak, *m.* das Blutgefäß, *Mur., Cig.*

krvočísten, stna, *adj.* blutreinigend (*prav. nam. -čístilen, Cig., Jan.*).

krvočístúten, íma, *adj.* *Cig., Jan.*, *ogl. krvočísten.*

krvočístnik, *m.* das Grundheil (*hypericum androsaemum*), *Z., Medv. (Rok.)*.

krvôjica, *f.* neka hruška, *Sebrlje (Goriš.); Ljubljanska ok.-Erj. (Torb.)*; — *ogl. krvavjaka.*

krvolákornik, *m.* der Blutjauger, *SlN.*

krvolíj, líja, *m.* der Blutsturz, *Jan., Nov.*

krvolíjca, *f.* der Blutfluß, *Jan. (H.)*.

krvolítje, *n.* das Blutvergießen, *Cig., Vrt.*

krvolja, *f.* die rothe Ruhr, *Kor.-Javn., krvolja* („krvola“) ali gríza, *Javn. (Sadj.)*; — *nam. krvolija?*

krvolôčén, éna, *adj.* blutdürstig, graufam, *Cig., Jan., nk.*

krvolôčénica, *f.* die Blutdürstige, die graufame Thrámin, *Cig., Jan.*

krvoľčėnik, *m.* der grausame Tyrann, *Cig., Jan.*
 krvoľčėnost, *f.* die Blutgier, *Cig., Jan., C.*
 krvoľok, loka, *m.* der Blutdürstige, der Bluthund, grausamer Tyrann, *Cig., Jan., M., kajk.-Valj. (Rad).*
 krvoľštvo, *n.* die Blutgier, grausame Tyrannet, *Cig., Jan.:* — die Bluthat, *kajk.-Valj. (Rad).*
 krvoľužen, žna, *adj.* krvolužna sol, daš Blut laugenjaš, *C.*
 krvomėšnja, *f.* die Blutschande, *Cig.:* — *hs.* krvomľėden, žna, *adj.* mit blutiger Milch: -ėna krava, *Z.*
 krvomľėčnik, *m.* der Hörnermohu, *Cig.*
 krvomľėca, *f.* daš Blutharnen, *Cig., Jan.*
 krvomľėcen, žna, *adj.* blutharnend, *Cig., C.:* k. vol, *BlKr.:* — an Blutfluš leidend, *Jarm., Cig.*
 krvomľėčiti, mľčim, *vb. impf.* Blut harnen, *Z., C.:* — den Blutfluš haben, *Cig.*
 krvomľėče, *n.* daš Blutharnen, *C.*
 krvomľėcnica, *f.* der Storchschnabel: travniška k., der Weisen-Storchschnabel (geranium pratense), *Tuš. (R.);* krvava k., daš Blutkraut (g. sanguineum), *Tuš. (B.). Gor.:* — tudi: daš Schöllkraut (chelidonium maius), *Cig., Medv. (Rok.);* — neka goba, ki jo surovo jedo, *Dol.*
 krvomľok, mľoka, *m.* daš Blutharnen, *Cig., Jan.;* ěrmast k., mišbrandartiges Blutharnen, *Strp.*
 krvomľoka, *f.* daš Blutharnen, der Blutgang (besonders vom Vieh), *C., Gor.*
 krvomľoža, *f.* daš Blutmilch, *Cig.*
 krvopija, *m.* der Blutsauger, der Bluthund, *Cig., Jan., Nov.:* — *hs.*
 krvopijec, jca, *m.* = krvopija, *nk.*
 krvoplāh, plāha, *adj.* blutigen, *Cig.*
 krvoprelitje, *n.* daš Blutbergießen, *Mur., Cig., Jan., nk.:* — *stsl., hs.*
 krvosečen, žna, *adj.* blutharnend: krvosečna žival, *Poh.*
 krvosėš, sėša, *m.* = vampir, der Vampyr (phylostoma spectrum), *Cig., Jan., Erj. (Ž.), BlKr.*
 krvosrāmen, mna, *adj.* blutischänderisch, *Mur., Cig., Jan.*
 krvosrāmež, *m.* = krvosramnik, *Cig.*
 krvosrāmnica, *f.* die Blutschänderin, *Jan.*
 krvosrāmnik, *m.* der Blutschänder, *Mur., Cig., Jan.*
 krvosrāmnost, *f.* = krvosramstvo, *Mur., Cig., Jan., Zv.*
 krvosrāmstvo, *n.* die Blutschande, *C.*
 krvosrdėn, dna, *adj.* blutdürstig, *Mur.*
 krvošnica, *f.* daš Sperberkraut (geracium), *Medv. (Rok.);* (menda nam. krvosečnica).
 krvotėk, tėka, *m.* der Blutumlauf, *Jan.*
 krvotčėce, ěca, *m.* der Henker, *ogr.-C.*
 krvotčėcen, žna, *adj.* an Blutfluš leidend, *Mur., Jan., M.;* krvotočna žena, *C.*
 krvotčėčiti, tčėim, *vb. impf.* Blut harnen, *C.*
 krvotčėcnica, *f.* goldene Ader, *C.*

krvotok, toka, *m.* der Blutfluš, *Mur., Cig., Jan., Danj.-Mik.*
 krvotvoren, rna, *adj.* blutbildend, *Cig. (T.);* krvotvorna živila, blutbildende Nahrungstoffe, *Erj. (Som.).*
 krvozmėšja, *n.* die Blutschande, *Levt. (Nauk).*
 krvožėjen, jna, *adj.* blutdürstig, *Mur., Cig., Jan., nk.*
 krvožėljen, ljna, *adj.* blutgierig, *Mur., Cig., Jan.*
 krvožėljnost, *f.* die Blutgier, *Mur., Cig., Jan.*
 křza, *f.* schlechtes Messer, *Cig., M., Dol.*
 křzati, *am. vb. impf.* mit einem schlechten Messer schneiden, *Z., Dol.*
 křzence, *n. dem.* krzno, *Habd.-Mik.*
 křzma, *f.* otroke v krzmi imeti = hudo, ostro jih imeti, *BlKr.*
 krznār, rja, *m.* der Kürschner.
 krznarica, *f.* die Kürschnerin.
 krznarija, *f.* = krznarstvo.
 krznāriti, ārim, *vb. impf.* daš Kürschnerhandwerk betreiben, *Cig., Jan., M.*
 krznārnicca, *f.* der Kürschnerladen, *Cig., Jan.*
 krznārski, *adj.* Kürschner-; k. šiv, die Kürschnernaht, *Cig.*
 krznārstvo, *n.* daš Kürschnerhandwerk.
 krznāš, *m.* daš Pelzhier, *h. t.-Cig. (T.).*
 krznāna, *f.* die Rauchware, die Kürschnerware, *Cig.*
 křzniti, *im. vb. impf.* Felle zubereiten, gerben: kože k., *Navr. (Let.).*
 křzno, *n.* raughares Fell, daš Kürschnerleder, *Mur., Cig., Jan.:* — der Pelz, *Habd.*
 krznovina, *f.* die Kürschnerware, *Jan.*
 křž, křza, *m.* = storž. der Fruchtbolzen, *Polj.;* der Zapfen am Aadelholz, *Cig.;* smrekov k., der Fichtenfriezel, *Nor.-C.;* — der Maisbolzen, *BlKr., Notr.;* — der Froschfriezel, *Guts., Mur., Cig.*
 křzati, *am. vb. impf.* rezljaje kvariti, *Litija.:* — *prim.* krzati.
 křžė, ěta, *m.* scheckiger Dchš, *Gor.-Cig.*
 křžėk, žka, *m.* = hrėk, *Mur., Cig.*
 křžetija, *f.* daš Kreisgericht, *LjZv., Dol.:* — *prim.* kržatija.
 křžič, ěca, *m. dem.* krž: 1) der Brotfriezel, *Guts., Jan., M., Rož.-Kres.:* — 2) daš Saubrot (cyclamen europacum), *Plužna - Erj. (Torb.).*
 křžilj, *m.* die Pollinte (pollinia gryllus), *Pe-drovo nad Rihenberkom-Erj. (Torb.).*
 křžišėe, *n., Cig., pogl.* kržišėe 2).
 křžljāti, ām, *vb. impf.* = rezljaje kvariti, *Litija.:* — *prim.* kržati.
 křžljāv, āva, *adj.* verflümmert, zwerghaft: k. otrok, *Bes.;* křžljavo grmičje, *Let.;* rastlinstvo je redko in křžljavo, *SlN.;* — *prim.* *hs.* křšljav, křžljav, verflümmert.
 křžljāvec, vca, *m.* zwerghafter Mensch, *Trst. (Let.).*
 křžqł, *m.* der Krug, *Jan.:* — *prim.* kravža.
 křžqła, *f.* ordinärer Thonkrug, *Lasko (Št.).*
 ksėben, bna, *adj.* na levi strani idoč: ksėbni konj, daš Sattel Pferd, *Jan. (H.).*
 ksėnija, *f.* eine Art Singsgedicht, die Xenie.

ksilografija, *f.* lesorestvo, die Xylographie, *Cig. (T.)*.

kúeri, *pron.* = kateri.

kúb, *m.* der Cubus (math.), *Cig. (T.), Cel. (Ar.)*.

kubatúra, *f.* die Cubatur, die Cubierung (math.), *Cig. (T.)*.

kubičen, *éna, adj.* Cubit, cubisch, *Cig., Jan., Cig. (T.), Cel. (Geom.), nk.*

kubováti, *újem, vb. impf. (pf.)* cubieren, *Cig. (T.)*.

1. kúc, *m.* das männliche Glied, *SlGor.-C.*

2. kuc, *m.* die Welle, *Rež.-C.*; voda dela kuce, *Z.*

kuc-kruh, *m.* nekaj kruh, ki ga peko o božiču, *Št., Pjk. (Črt. 13.)*; — prim. nem. „Hutzelbrot“, *Navr. (Let. 1886, 91.)*.

kúca, *f.* die weibliche Scham, *M., Notr.*

kúcati, *am, vb. impf.* den Begattungsact ausüben (bes. von Thieren), *BIKv.*

kúcati se, *cam, čem se, vb. impf.* Wellen schlagen: morje se kuca (kuče), *Rež.-C.*; — prim. kuceniti. (?)

kúcek, *čka, m.* 1) der Hund, *ogr.-C.*; — 2) = prasiček, *Goriš.-Erj. (Torb.)*; — 3) die Frucht der Herbstzeitlose (colchicum autumnale), *Spodnja Idrija-Erj. (Torb.)*.

kucin, *m.* der Hund, *C.*

kúciniti, *kúcnem, vb. pf.* = prekucniti, *Mur., C.*

kúča, *f.* das Büschel, der Schopf, die Quaste, *C.*; — die Garbe, *Mik. (Et.)*.

kúčati, *im, vb. impf.* hocken, fauern, *Jan., C., jrzhŠt.*; ded kuči za pečko, *C.*; meglá kuči, der Nebel liegt nieder, *C., Z.*

kúček, *čka, m.* 1) der Hund, *Z.*; — 2) der Hundshai (squalus canicula), *Erj. (Z.)*; — prim. kucek 1).

kučét, *m., Mur., Danj.-Mik., pogl.* kolčét.

kúčevje, *n. coll.* Büschel von Blüten, Samen u. dgl., *Hal.-C.*; — prim. kuča.

kúčiti se, *im se, vb. impf.* niederhocken, *Z., Caf Vest. I. 138.)*.

kúče, *n.* = kučevje, *C.*

1. kúčka, *f. dem.* kuča: das Büschel, *SlGor.-C.*; der Büschel, *vzhŠt.-C.*

2. kúčka, *f.* die Hündin, *Ihršica v Istri-Erj. (Torb.)*.

3. kúčka, *f. dem.* kuca, *Levt. (Rok.)*.

kúčkast, *adj.* büschlig (n. pr. o cvetju), *C.*

kúčkovnat, *adj.* voll Büschel (3. B. Samenbüschel), *C.*

kúčma, *f.* 1) die Felzmütze: — 2) die Vogelhaube, der Schopf, *vzhŠt.-C.*

kúčmar, *rja, m.* 1) der Felzmützenhändler, *Z.*; — 2) die Mützenrobbe (phoca cristata), *Erj. (Z.)*.

kúčnat, *adj.* = kučkast, *C.*

kúdití, *im, vb. impf.* rügen, tadeln, *Guts., C.*; — verächtlichen, *Príp.-Mik.*

1. kúfa, *f.* das Schöpfglas, das Schöpfhorn, *Meg.-C., Mur.*; — der Blütenfeth, *C.*; — prim. 1. kupa.

2. kúfa, *f.* 1) das Quadrat (3. B. in farbigen Meiderstoffen), *C.*; — das Carreau im Kartenpiel, *Mur., Cig., Jan., Št.-C.*; — 2) spleteni

lasje na glavi, *kajk.-Valj. (Rad)*; — prim. 2. kupa.

kufáč, *m.* dolgonos človek, *kajk.-Valj. (Rad)*.

kúfast, *adj.* quadrilliert, *C.*

kúfer, *fra, m.* = baker, das Kupfer; — iz nem.

kúfica, *f.* = kupica, das Tringlas, der Becher, *C.*; — das Schöpfhorn, *Guts.*

kúfič, *m.* der Deckel bei einer Weinpresse, *jrzhŠt.*; — prim. 2. kufa.

kúfka, *f.* = kukma, *ogr.-C.*

kúfrast, *adj.* = bakren, kupfern; — prim. kufer.

kúga, *f.* die Senche, die Pest; živinska k., die Viehsenche: govjeja k., die Rinderpest, die Löffersdürre, *Cig.*; sramna k., die Lustsenche, *Mur., Cig., Jan.*; die Weichhäuschen, *DZ.*; smrdi, kakor kuga, *C.*; — prim. nem. (dial.) die Stoge = Pest, *Mik. (Et.)*.

kúgast, *adj.* seuchenartig, *Cig.*

kúgla, *f.* = krogla, (iz nem.).

kugopázen, *zna, adj.* kugopázna komisija, die Seucheneumission, *DZ.*

kugoslédén, *dna, adj.* = kugopazen, *DZ.*

kugosópen, *pna, adj.* pesthauchend, *Sol.*

kúguvar, *m.* der amerikanische Löwe, der Kuguar (felis concolor), *Erj. (Z.)*.

kúha, *f.* 1) das Kochen, die Kocherei; drv v kuho potrebujemo, *Ram. (Abc.)*; kuhe se učiti, kochen lernen, *Nov.-C.*; na kuho iti, hoditi, als Köchin ausshelfen gehen, *SlGor.*; za kuho mora biti studenčnica, *C.*; kuha in peka, *LjZv.*; kuha = kuhanje žganja, *DSr.*; — der Bräun, das Gebräun, *Cig., Jan.*; — 2) vse, kar se navadno kuha za ljudi in za živali, posebno za svinje, n. pr. repa, korenje, zelenjava itd.; v malin prinesti za kuho in kruh, *DSr.*; kuho (korenje in repa) porvati na polju, *SlN.*; — Gefodhtes, *C.*; kuha iz žita storjena, *Dicit.*; — 3) kolikor se enkrat skuha, *Valj. Rad*; krompirja za eno kuho, *Levt. (Rok.)*.

kuháča, *f.* der Kochlöffel, der Rührlöffel, *Mur., Cig., Jan., Št.*

kuhačika, *f.* = kuhača, *Mursko polje-Vest.*

kuhálen, *ha, adj.* zum Kochen gehörig, Koch-, *Cig., M.*

kúhalica, *f.* največja vročina, die Schwüle, *Senožče-Erj. (Torb.)*.

kúhalnica, *f.* 1) der Kochlöffel; (kuhálnica, *Št.*); v kúhalnico dajati, bei Hochzeiten Geschenke geben, *Cig.*; — 2) die Schiene der Töpfer (die Töpfe von ihnen zu ebuen), *Cig.*

kúhalničnik, *m.* das Kochlöffelbrett oder Blech, *Cig.*

kúhalnjak, *m.* der Kochtopf, *C.*

kuháno, *n.* der Kochapparat, *Jan., DZ.*

kúhanje, *n.* 1) das Kochen; — 2) Gefodhtes, *Cig.*

kúhar, *rja, m.* der Koch; der Küchenmeister, *Trub.*; veliki k., der Küchenmeister, mali k., der Unterkoch, *Cig.*

kúharček, *čka, dem.* kuhar, *Cig.*

kúharica, *f.* die Köchin.

kuharičiti, *čim, vb. impf.* köchin sein, *Cig., Jan.*

kuharija, *f.* die Kocherei.
kuháriti, árim, *vb. impf.* Koch sein, *Cig., Strek.*
kúharnica, *f.* = kuhalnica 1). *Tolm.*
kúharski, *adj.* Koch-; kuharske bukve. das Kochbuch.
kúharstvo, *n.* die Kochkunst, *Cig., Jan.*
kúhati, kúham, *vb. impf.* kochen: jedi k.; v (na) mehko, trdo kuhana jajca, weich, hart gekochte Eier: ali ga kuhaj ali peci. nič ne pomaga = an ihm ist Speien und Matz verloren, *Cig.*; nistem ne kuhan ne pečen. ich weiß nicht, worauf ich bin; k. se, kochen (*intr.*): jedi se kuhajo: — zganje kuhati, Brautwein brennen; pivu (ol) k. Bier brauen: smolo k., Pech sieden; oglje k., Kohlen brennen, *Cig., Erj. (Izb. sp.)*: apno k., den Kalk ausbrennen, *Cig.*; perilo k. sechsten, *Cig.*: — huda vročina me kuha, es ist mir sehr heiß, *Erj. (Izb. sp.)*: grozje se kuha v hudi vročini = zori, *jrzhSt.*: — (v srcu) k. jezo. sovraštvo, Zorn, Haß hegen: — k. kaj, etwas brüten, vorhaben; nekaj se kuha. man hat etwas vor; (prim.: Savla je kuhalo masčevati se, *Ravn.*); — prim. stvn. chohhön iz: coquere, *Mik. (Et.)*.
kúhavec, vca, *m.* der Zerlith (min.), *Cig. (T.)*.
kúhelj, hlja (heljna), *m.* kuheljni so to. kar flancati, *Dol., Notr.*; v kuheljne iti = v botrino iti, *Notr.*
kúhinja, *f.* die Küche: — prim. stvn. chuhhina, *Mik. (Et.)*.
kúhinjica, *f. dem.* kuhinja.
kúhinjski, *adj.* Küchen-, küchenmäßig; kuhinjska posoda. das Küchengeschirr; kuhinjska sol, das Kochsalz: — kuhinjska, die Küchenmagd; služiti za kuhinjsko.
kúhinjstvo, *n.* das Küchenweien, *Jan.*
kúhinjsčak, *m.* das Küchenvortuch, *C.*
kúhlja, *f.* der Kochlöffel, *M. SlGor.*
kúhljaj, *m.* kolikor se enkrat kake jedi pristavi: k. ječmena, moke, *Senožče - Erj. (Torb.)*.
kúhnja, *f.* kar se kuha, pos. okopavina, Haßfrüchte (krompir, repa itd.), *Podkrni - Erj. (Torb.)*; vsak dan lonec kuhnje za uboge pristaviti, *Vrtov. (Sh. g.)*: — = kuhanječmen, *GBrda - Erj. (Torb.)*: — vse, kar se kuha prascem v krmo, *Koborid - Erj. (Torb.)*.
kúhovina, *f.* Gefochtes, *Nov.-C.*; der Hühid, *Str.*
kúhta, *m.* der Küchenjunge, *C., Mik.*
1. kúja, *f.* die Hündin, *Cig., M., BIKr.*: tudi psovka za žensko, *BIKr.*: — prim. hs. kuja.
2. kúja, *f.* das Schmolten, der Trog, *Cig., Jan., C.*: pusti ga, da ga kuja mine, *Gor.-Z.*
kujánik, *m.* der Schmolzwinkel: ob koncu sluzbenega leta hodijo posli v kujánik, = kujajo se, *Notr.*
kujálo, *n.* der Schmollende, *Cig.*
kújanica, *f.* das Schneeglöckchen (galanthus nivalis), *Sežana - Erj. (Torb.)*.
kújanje, *n.* das Schmolten.
kújast, *adj.* zum Schmolten geneigt, lammich, *Mur., Cig., C.*
kújati se, am se, *vb. impf.* schmolten, munden; sich weigern etwas Versprochenes zu thun;

einen Vertrag rückgängig zu machen juchen, *Ravn.-Mik.*: = kutiti se. das Nest meiden, *C.*
kújav, *adj.* zum Schmolten geneigt, eigensinnig, trotzfösig, *Alas., Cig., Jan., C., Bes.*
kújavec, vca, *m.* der Schmolter, der Trostopf, *Cig., Jan., C.*
kújavica, *f.* das Schmolten, der Trog, *Z., ZgD.*
kújavka, *f.* die Schmolleude, *Z.*
kújavost, *f.* die Neigung zum Schmolten, *Jan., Bes.*
1. kújež, *m.* der Stügkopf, *Jan.*
2. kújež, *m.* = kovač: Da turški kujež si, poznam, *Čb.-Valj. (Rad.)*.
kujón, *m.* der Schurfe, der Enjon.
kújsa, *f.* 1) = kusa, die Hündin, *vzhSt., kajk.-Valj. (Rad.)*: — 2) das Schweinchen, *Strek.*
kúk, *m.* 1) die Luke, *Pot.-Cig.*: — 2) = kuka, *C.*
kúka, *f.* 1) das Zuseet, *Cig., vzhSt.*: — das Würmchen, *vzhSt.*: — der Eingeweidewurm: kuka me je, ich habe Bandwürmer (nav. le v otrožjem govoru), *jrzhSt.*: — 2) das Schwein, *Z., Strek.*
kukáča, *f.* = kukavica 1), *kajk.-Valj. (Rad.)*.
kukáčec, *n. dem.* Kukalo, *SlN., DZ.*
kukálnica, *f.* der Guckfalten, *Cig., Jan.*
kukálnik, *m.* = kukalnica, *Jan.*
kukálo, *n.* kleines Perispectiv, der Gucker, *Cig., Jan., Nov.-C.*; gledalščeno k., das Fernglas, *Žnid., Sen. (Fiz.)*.
1. kúkanje, *n.* das Geichrei des Kuckucks.
2. kúkanje, *n.* das Gucken.
kúkast, *adj.* traurig, düster, *C., Z.*; kukasto gledati, *Z.*; kukasto vreme, *C.*
1. kúkatí, *am. vb. impf.* 1) schreiben, wie der Kuckuck: kukavica kuka: — 2) traurig, betrübt sein, *C.*
2. kúkatí, *am. vb. impf.* gucken, spähen; — iz nem.
kúkav, *adj.* traurig, düster, *C.*; kukavo vreme, *Z., Hal.-C.*: — elendlich, erbärmlich, *Jan., Nov.-C.*: — prim. hs. kukav, kukavan, traurig.
kúkava, *f.* ein in Schluchten verborgener, einsamer, jährlich bewohnter Ort, *Lašče-Lerst. (Rok.)*; die Wüste, *Hip.-C., Drobt.-C.*; na povelje božje bodo po kukavah skriti pokoro delali, *Škrinj.*
kúkavec, vca, *m.* das Ruabentrant, die Nagwurz (orchis Morio), *Tuš. (R.)*.
kúkaven, vna, *adj.* jännertlich, *Jan.*: — wermüthig, *C.*: — prim. kukav.
kúkavica, *f.* 1) der Kuckuck (cuculus canorus): čopasta k., der Gantenkuckuck, *Cig.*: — 2) die Kuckuckslichtmelde (lychnis flos cuculi), *vzhSt.-C.*: — das Ruabentrant (orchis Morio), *Poh.-Erj. (Torb.)*; kukavice, Orchideen: čeladasta k., helmartige Nagwurz (orchis militaris), dvoлистна k., zweiblättrige Nagwurz (orchis bifolia), širokolistna k., breitblättrige Nagwurz (orchis latifolia), *Tuš. (R.)*.
kúkavičati, *am. vb. impf.* wie der Kuckuck schreiben, *C.*
kúkavičen, čna, *adj.* = kukavičij, *Z., Kr.*

kúkavičji, *adj.* kúdučš, *Jan.*; kukavičja roža. = kukavica 2), die Kunduschlichtelfe, *C.*
 kúkec, *ca. m.* 1) der Tropfopf, die Todten-
 uhr (anobium pertinax). *Erj. (Z.)*; — 2) der
 Fingerring, *St.-C.*; — 3) = prasoc („na
 Gorskem je navadno ta žival črna“) *Rihen-
 berk-Erj. (Torb.), Vrt.*
 kukélj, *klja, m.* die Ecke, der Winkel, der Zipf,
ogr.-C.; (kukél, klja, *Valj. (Rad.)*).
 kuklját, *áta, adj.* edig, *ogr.-C.*
 kukljšen, *adj.* = kukljat, *ogr.-C.*
 kukljševje, *n. coll.* die Ecken, *ogr.-C.*
 kukljica, *f.* die Kapuze, (kuklica) *Jan.*; — prim.
 it. cucullo, die Kapuze.
 kúkma, *f.* der Schopf, *Jan., C., Trst. (Let.)*;
 k. na kapiči, *Zora*; der Schopf der Vögel,
vzh. St.; — das Samenbüschel (3. B. vom Alee),
Sl. Gor.-C.; — das schopfartige Ende der
 Strohdachstirne, *ogr.-C.*; — die zusammen-
 gewickelten Weiberzöpfe am Kopfe, *C., Ščav.*;
 omožene so si zvižale kite v kukmo, *Pjk.
 (Črt.)*.
 kúkmak, *m.* der Feld-, Blätterpilz oder Cham-
 pignon (agaricus campestris). *Mez., V.-Cig.,
 Tuš. (R.)*; — iz nem. kucken-mucken. *LjZv.*
 kúkman, *m.* = kukmak, *Hal.-C.*
 kúkmanek, *nka, m.* = kukmak, *Fr.-C.*
 kúkmanka, *f.* = kukmak, *Dict., Fr.-C.*
 kúkmast, *adj.* schuppig, mit großem Schopf, *C.*;
 kukmasta kapa, *Nyes.-Vraž.*; — gefüllt, dop-
 pelt (von Blüten): kukmasti fajgeljini, *vzh.-
 St.-Pjk. (Črt.)*.
 kúkniti, kúknem, *vb. pf.* niederhocken, *Fr.-C.,
 Caš. Vest. I. 138.*; zusammenjucken, *St.-Z.*
 kukorékati, *am, vb. impf.* frähen (vom Hahn),
ogr.-Valj. (Rad.).
 kukorica, *f.* = koruza, *ogr.-C.*
 kukorišče, *n.* = koruzišče, *ogr.-C.*
 kukováča, *f.* = kukavica 1), *kajk.-Valj. (Rad.)*.
 kukováti, *újem, vb. impf.* jähren wie der
 Kundusch: kukavica kukuje, *Nyes.-Vraž.*
 kúkovica, *f.* der Wurmstich am Halse, bei in
 einem Haffe, *C., vzh. St., Sv. Lucija (Goriš.)-
 Štek. (Let.)*; — prim. kúcec 1).
 kúkovič, *m.* der Schneeball (viburnum sp.).
Gorica - Štek. (LjZv.).
 kukovička, *f.* eine Art essbarer Schwamm, *C.*
 kukovičnik, *m.* das Bergwohlverlei (arnica
 montana). *Medv. (Rok.)*; (kokovičnik, *Tuš.
 (R.)*).
 kukovniščnik, *m.* = kukovičnik, *C.*
 kukúcati, *am, vb. impf.* = kukati, *Rež.-C.*
 kukúkati, *kam, čem, vb. impf.* jähren wie
 der Kundusch, *C.*
 kukúla, *f.* die Kapuze, *Cig.*; — prim. lat. cu-
 cullus, it. cucullo.
 kukúlica, *f. dem.* kukula, *Jan., C.*
 kukumer, *mra, m.* = kumara, *C.*
 kukumra, *f.* = kumara, *Celje-C.*
 kukurek, *m.* die schwarze Wieswurz (hellebo-
 rus niger), („kokovjek“ menda nam „kukur-
 jek“ *Dict.-Mik. (Et.)*; prim. hs. kukurek, ku-
 kurijek. [schwarze Wieswurz]).
 kukurica, *f.* = kukorica, *ogr.-C.*
 kukuričnjak, *m.* = koruznjak, *ogr.-C.*

kukurikati, *kam, čem, vb. impf.* frähen (vom
 Hahn), *Cig., ogr., Hal., Rež.-C.*
 kukúrjast, *adj.* = kukurjav, *C.*
 kukúrjav, *adj.* trauß, *Habd.-Mik., C.*
 kukurúza, *f.* = koruza, *Dol.-C.*
 kukuváča, *f.* = kukovača, kukavica, *Habd.-
 Mik.*
 kukúvati, *am, vb. impf.* = kukovati, kukati:
 kukavica kukuva, *C.*
 kulisa, *f.* die Seitenwand auf Bühnen, die Cou-
 liffe, *Jan., Cig. (T.)*, *nk.*; za kulisami, hinter
 den Coulfissen, *nk.*
 kúlj, kúlja, *adj.* mit verstümmelten Hörnern
 oder ohne Hörner, *vzh. St.-C.*
 kúlja, *f.* = kuljava krava, *C.*
 kuljáča, *f.* = kuljava krava, *C.*
 kúljust, *adj.* = kuljav, *C., Z.*
 kúljav, *adj.* 1) verstümmelt, *C.*; mit verstüm-
 melten Hörnern: k. vol. *C.*; mit herab- oder
 gegeneinander gebogenen Hörnern, *C.*; — ohne
 Hörner: kuljavo govedo, *Sl. Gor.*; — 2) =
 gologlav, ohne Haare, *C.*; — ohne Haarzöpfe
 (o ženski), *C.*; — prim. rus. kuljavj.
 kúljavec, *vca, m.* ein Ochse ohne Hörner,
Sl. Gor.; — der Krüppel, *C.*
 kuljháča, *f.* = kuljača, *C.*
 kúljhati, *am, vb. impf.* die Haare stutzen, *C.*
 kúljhav, *adj.* glatzköpfig, *vzh. St.*; tahl, tahlköpfig,
C.; — mit gestutztem Haar, *C.*
 kúljič, *m.* = kuljav vol, *C.*
 kúljiček, *čka, m. dem.* kuljič („kulček“ = te-
 lieček, *KrGora*).
 kulminácija, *f.* = vrhovanje, die Culmination
 (astr.), *Cig. (T.)*.
 kultra, *f.* = kolter: konjska k., die Schabrade,
Rež.-C.
 kultura, *f.* olika, omika, die Cultur.
 kultúren, *rna, adj.* Cultur-
 kultúronšec, *sca, m.* der Culturträger, *nk.*
 1. kúm, kúma, *m.* der Himmel, *Cig., Mik.,
 vzh. St.-C., vzh. St.*; po čem je kum? — pra-
 šajo šaljivo človeka, kateri dremljoe kima?
Lašče-Lerst. (Rok.).
 2. kúm, *m.* = boter, *Mur., Cig., Jan., kajk.-
 Valj. (Rad.)*.
 1. kúma, *f.* = botra, *Cig., Jan., kajk.-
 Valj. (Rad.)*.
 2. kuma, *f.* der Hund, die Hündin, *C.*; der
 Bauernhund, *V.-Cig.*
 kúmara, *f.* die Gurke (cucumis sativus); —
 konjska k., der Pferdejame, der Rossfenschel
 (phellandrium aquaticum), *Cig., Medv. (Rok.)*;
 — prim. nem.-dial. guggkumer, lat. cucumis,
Mik. (Et.).
 kúmarar, *rja, m.* der Gurkenhändler, *Cig.*
 kúmarast, *adj.* gurkenförmig, *Cig., Jan.*
 kúmarica, *f. dem.* kumara; kumarice, kleine
 Gurken.
 kúmaričen, *čna, adj.* von (kleinen) Gurken:
 kumarična omaka.
 kúmba, *f.* = kamba 1), *Štek.*
 kúmcé, *eta, n.* das Patschenkind, der Täusling,
Mur., Mik.
 kúmcék, *čka, m. dem.* kumek, *Valj. (Rad.)*.
 kúmej, *m.* = kum, *M.*

kūmek, mka, *m. dem.* 2. kum, *Valj. (Rad).*
 1. **kūmen**, mna, *m.* = 1. kum. kumena, *Cig.*
 2. **kumcn**, mna, *m.* ein Vorprung beim Tſen, der als *Siſ* dient, *BKr.*; — prim. komen.
kūmena, *f.* gemeiner Kūmmel (carum carvi), *Tuſ. (R.), Gor., Tolm.*
kūmer, mra, *m.* 1) die Magerkeit: od kumra slabeti, *Laſče-Levst. (Rok.);* — 2) ein magerer Menſch, *Valj. (Rad).*
kumes, *l. adv.* aufrecht, empor, *ogr.-C.*; kumes stati, aufrecht ſtehen, *ogr.-C., Mik.*; — *ll. praep. c. gen.* über — hinauf: kumes glave moje, *C., Mik.*; („ein dunkles Wort“, *Mik. (Et.).*)
kūmica, *f.* 1) *dem.* kuma; — 2) weibliches Pauthenkind, *C.*; skrbela je za svoje kumice, *C.*
 1. **kūmič**, *m.* daſ Pauthenkind, *C.*
 2. **kūmič**, *m.* der Kūmmel (carum carvi), *Mur., Mik., vzh.Št.-C.*
kūmīn, *m.* der Kūmmel, *Mur., Cig., Jan., DZ.*; navadni k. gemeiner Kūmmel (carum carvi), *Tuſ. (R.);* divji k., der Wieſenkūmmel, *Cig.*; zamorski k., ſchwarzer Kūmmel (nigella sativa), *Cig.*; — prim. it. comino. lat. cuminum.
kūmina, *f.* = kumena, *Cig., Jan., C., Joſch.*
kūminast, *adj.* kūmmelartig: kuminasta okamenina, der Kūmmelſtein, *Cig.*
kūminov, *adj.* Kūmmel-, *Cig., Jan.*
kūminovec, vca, *m.* der Kūmmelbrandwein, *Cig., Jan.*
kūminovica, *f.* daſ Kūmmelwaſſer, *Cig., Jan.*
kūminovka, *f.* die Kūmmelbirne, *Cig.*
kūmiti, *im, vb. impf.* zu Gevatter bitten, *Z., Jan. (H.).*
kūmkati, *am, vb. impf.* = kunkati, grunzen, *Vest.*
kumováti, ūjem, *vb. impf.* Gevatter ſtehen, *Jan.*
kūmp, *m.* daſ Miſſiſchiſſ, *vzh.Št.-C., Trst. (Let.);* — prim. nem. „Kumpf“ = etwas Vertieftes.
kūmrati, *am, vb. impf.* abmagern, *Cig.*
kūmraca, *f.* die Waldbirne, die Holzbirne, *Celjska ok.-C.*
kūmrn, *adj.* mager; (prim. nem. „fūmmertlich“, *C. ?*)
kūmrnēti, *im, vb. impf.* abmagern, *Jan.*
kūmrnják, *m.* magerer Menſch, *Kr.-Valj. (Rad).*
kūmrnost, *f.* die Magerkeit.
kūmržen, žna, *adj.* ſchwach (von jungen Thieren), *C.*
kūmski, *adj.* Pauthen-, *Cig.*
kūmstvō, *n.* die Gevatterſchaft, *Mur., Cig., Jan.*
kūmščina, *f.* daſ Pauthengehenk, *Cig., Nov.-C.*
kumura, *f.* „velika sklada, v kateri pred ženinina in nevesto postavijo razno drobnino, predno spat gresta,“ *Vest. I. 185.*
kūna, *f.* 1) der Marder; k. belica, der Haſen- oder Steinmarder (mustela foina), *Erj. (Ž.),* = hiſna k., *Cig.*; gozdna k., der Baum- oder Edelmarder (mustela martes), tudi: plemcnita k., *Erj. (Ž.),* ali: k. zlaica, *Cig., Jan., Svet. (Rok.), Rib.-Levst. (Zb. sp.);* — 2) psovka dolgočasni ženski, ki vedno javče, *Pjk. (Črt.);* — 3) die weibliche Scham, *Mur.*; — tudi: kunā, *Kr.-Valj. (Rad).*

kúnadra, *f.* = kundra 1), *Mur.*
kúnadrast, *adj.* = kundrast, *Cig., Jan.*
kunčevina, *f.* daſ Rauinchenfell, *Cig., Jan., DZ.*
kūnda, *f.* = kundra 2), kuca, *kajk.-Valj. (Rad).*
kūnder, dra, *m.* = koder, *vzh.Št.-C.*
kúndra, *f.* 1) die Floche, *Št.-Z.*; — 2) = kuca, *Valj. (Rad);* — 3) nepočesana ženska, *kajk.-Valj. (Rad);* — prim. kunder.
kúndrast, *adj.* ſtodig, *Z.*
kúndrav, *adj.* = kundrast; — kundravo vreme, trübeſ Wetter, *vzh.Št.-C.*
kūnec, nca, *m.* daſ Rauinchen (lepus cuniculus), *Guts., Cig., Jan., M., C., Erj. (Ž.);* — prim. nem.-dial. Kūn, Kūniglein.
kúnica, *f.* 1) *dem.* kuna; — kunica, der Marder, *Guts., Cig., Jan.;* — 2) die Schaſgarbe (achillea millefolium), *C., Z.*
kunilič, *m.* = kunc, *Jan., Dalm.*
kunina, *f.* daſ Marderfell, *Cig., Jan., C.*
kūnji, *adj.* Marder-, *Cig., Jan.*
kunjina, *f.* = kunina, *Jan.*
kūnka, *f.* die Feuerrote, *C.*
kunkáč, *m.* = kunka, *C.*
kūnkati, *am, vb. impf.* den Laut kun von ſich geben, *Mur., C.*; — grunzen, *Trst. (Vest.);* — jammern, verdrüßlich ſein, *Mur.*
kūnkav, *adj.* mürrisch, verdrüßlich, *Mur.*
kunkavec, vca, *m.* die Feuerrote, *C.*
kunovina, *f.* daſ Marderfell, *C.*
kúntur, *m.* der Condor (sarcorhamphus gryphus), *Erj. (Ž.).*
 1. **kūp**, kúpa, *m.* der Haufe; k. sena, denarja; cel kup otrok; vse leži na kupu, alles liegt über einem Haufen; na kupe devati snopci, daſ Getreide in Haufen ſetzen; denarja na kupe, Geld in Menge; s kupom. gegupft, *Cig.*
 2. **kūp**, *m.* der Kauf; k. narediti, den Kauf abmachen, *Zr.*; k. se je razdel. der Kauf ſchlug um, *Cig.*; — na volovski, kravji k. iti, Dſten, Kūſe kaufen gehen, *C.*; — der Kaufpreis: zadnji k., der genaueſte Preis, *Cig., Jan.*; srednji k., der Durchschnittspreis, *Svet. (Rok.);* v dober k., wohlſeil, *Levst. (Zb. sp.);* nav.: dober k. biti, dober k. kupiti, dobiti kaj; boljši k., wohlfeiler; po nizkem kupu, billig, *C.*; prodati v mrtev k., ſpottbillig, *Ročinj.-Erj. (Torb.);* v noben k., um feinen Preis, durchaus nicht, *Jan.*; v noben kup niso kos tacemu delu, *Levst. (Zb. sp.);* zdaj mi je že vse en kup, jezt iſt eſ mir ſchon gleichgültig, *Zr.*; h kupu biti = v ceno (wohlſeil) biti, *Trst.-Erj. (Torb.);* — der Kaufſchilling: od kupa kaj pridržati, *Svet. (Rok.).*
 1. **kúpa**, *f.* 1) der Becher, der Melch, die Schale, *Dict., Mur., Cig., Jan., C., Dalm., Kast.*; polno kupo žolča in strupa, *Npes.-Kres*; cerkvena k., der Moſenſtoch, *Gor.*; — prim. stvn. chuofa, srlat. copa, cupa, *Mik. (Et.).*
 2. **kúpa**, *f.* 1) der Würfel, *V.-Cig.*; der Quaderſtein, *C., Z.*; vieredtiger Ziegelſtein, *C.*; — 2) daſ Biered, *Cig.*; daſ Carreau im Kartenſpiel, *Cig., Jan., Blc.-C.*; — prim. it. cubo. lat. cubus. (C)

3. **kúpa**, *f.* der Betrag, womit man sich (z. B. beim Regelspiel) einkauft, *Svet.(Rok.)*.
1. **kúpast**, *adj.* feldförmig, *Jan.*
2. **kúpast**, *adj.* rautenförmig, würfelförmig, *V.-Cig., Jan.*; — in gleichseitige Vierecke getheilt, gezeichnet, *V.-Cig.*
- kupávati**, *am, vb. impf.* = kupovati.
- kúpčast**, *adj.* 1) gehäuft, *M., C.*; — 2) convex, *M., C., Cig.(T.)*; kupčasto-jamast, convex-concav, *Cig.(T.)*.
- kupčariti**, *árim, vb. impf.* schachern, *Jan.*
- kupčat**, *ata, adj.* = kupčast 1), *Cig.*
- kúpčati**, *am, vb. impf.* kleine Haufen machen, häufeln, *Cig.*; Heuhaufen machen, *C.*; — ein gewisses Spiel mit Hülsen spielen, *M.*
- kúpeč**, *čeka, m. dem. 1. kupec 1)*, das Häufchen.
- kúpeček**, *čeka, m. dem. 1. kupec 1)*; das Häufchen.
- kupčevátn**, *ina, adj.* handeltreibend, *Cig.*; — kauflustig, *Jan.*
- kupčevátnica**, *f.* das Handelshaus, *Nov.-C.*
- kupčevánje**, *n.* der Handelsbetrieb, der Handelsverkehr.
- kupčeváti**, *újem, vb. impf.* Handel treiben: k. z žitom, mit Getreide handeln; k. na debelo, na drobno, den Groß-, den Kleinhandel treiben; k. na zamenjo, barattieren, *Cig.*
- kupčevávec**, *vca, m.* der Händler, der Handelsmann.
- kupčevávka**, *f.* die Händlerin, die Handelsfrau.
- kupčevávski**, *adj.* Händler-, kaufmännisch.
- kupčevávstvo**, *n.* das Handelswesen, *Cig.*
- kupčeváca**, *f.* die Käuferin, *Cig., Jan.*
- kúpčič**, *m. dem. 1. kupec 1)*; das Häufchen, *M.*
- kúpčija**, *f.* der Handel; k. z žitom, žitna k., der Getreidehandel; k. z modnim blagom, der Modewarenhandel; pohišna k., der Hausrathhandel, *Cig., Jan., DZ.* = obhodna k., *DZ.*; — das Geschäft; kupčijo razdreti, den Kauf rückgängig machen, *Svet.(Rok.)*; dobro kupčijo storiti, *Cig.*; — slaba, dobra k., schlechte, gute Geschäfte.
- kupčijski**, *adj.* den Handel betreffend, Handels-.
- kupčijstvo**, *n.* das Handelswesen, *Mur., Cig., Jan.*
- kúpčinja**, *f.* 1) die Händlerin, *Cig., Jan.*; — 2) die Abnehmerin, *Jan.*
- kupčiti**, *im, vb. impf.* Handelsmann sein, *C.*
- kúpčkatí**, *am, vb. impf.* = kupčke delati. = kupčati, *M.*
- kupčljiv**, *iva, adj.* kauflustig, *Cig., Jan., Svet.(Rok.)*.
- kupčljivost**, *f.* die Kauflust, *Cig., Jan.*
1. **kúpčc**, *pea, m. dem. 1. kup*; das Häufchen; — *pl.* kupci, neke gobe, *Rihenberk-Erz.(Torb.)*.
2. **kupčc**, *pea, m. 1)* der Käufer; ni kupea. es gibt keine Kauflustigen; za to blago je dosti kupcev (viel Nachfrager), *Cig.*; tudi *coll.* die Käufer: kupea mnogo in blaga. *Levst.(Zb. sp.)*; — 2) der Händler, der Handelsmann: veliki k., der Handelsherr, *Cig.*; — tudi: kupec, *pea, St.*
- kúpčck**, *pká, m. dem. 1. kup*; das Häuflein.
- kúpčn**, *pná, adj.* 1) Kauf; kúpno pismo, der Kaufbrief; kúpna pogodba, der Kaufvertrag;

kúpna cena, der Erstehungspreis, der Kaufpreis; kúpna pravica, das Kaufrecht, *Cig., Jan.*; — kúpno blago = kupljeno blago, *Svet.(Rok.)*; — 2) kaufbar, *Cig., Jan.*

kúpež, *m.* der Kauf, *C.*

kúpica, *f. dem. 1. kupa*; 1) der Trintbecher, das Trintglas, *Cig., Jan., St., Dol.*; — 2) evetna k. = časa, der Blütenfisch, *C., M.*; — 3) der Schröpfkopf, das Schröpfhorn, *Meg., Dict.-Mik., Cig., Jan., C.*; s kupicami puščati, jšröpfen, *Meg.*; kupice staviti, *Z.*; — 4) vsi prsti ene roke vkup stisnjeni, ščipec: tako me je zeblo, da nisem mogel narediti kupice, *Tolm.-Štek.(Let.)*.

kúpičast, *adj.* becherförmig, *Cig.*

kupiček, *čka, m.* der Kauf, *Jan.*; na kupičku živeti, seine Lebensbedürfnisse kaufen müssen, *Z., Jurč.*; od kupička živeti, *LjZv.*; družega kupička nimas? jonjt hast du nichts zu kaufen? *Jurč.*; za judovski kupiček sta se pobogala, *Jurč.*; po kupičku hoditi = nakupovati, *Z.*

kupičen, *čna, adj.* = 2. kupast, *V.-Cig.*

kupičnat, *adj.* = kupičast, *Cig.*

kupilcn, *ina, adj.* 1) vom Kauf herrührend, Kauf-, gekauft, *Mur., Cig.*; kupilno sukno, gekauftes Tuch, *C.*; kupilna obleka, (t. j. praznja, ki ni iz domačega pridelka), *BlKr.*; kupilno blago, *Svet.(Rok.)*; vaša oblečila so zdaj večjidel kupilna, *Vrtov.(Vim.)*; moški niso imeli na sebi nič kupilnega razen klubuka, *LjZv.*; — 2) Kauf-; kupilni list, der Kaufvertrag, *Dalm.*; — 3) täuschlich, *Mur., kupilna razpela, LjZv.*

kupilja, *f.* die Käuferin, *Jan.*

kupilo, *n.* 1) der Kauf, der Einkauf, *V.-Cig., Jan.*; v kupilu in prodaji, im Kaufen und Verkaufen, *Dalm.*; živetí na kupilu, *Z.*; vse imeti na kupilo, alle Bedürfnisse kaufen müssen, *C.*; na kupilu se greti in kuhati, *Glas.*; — 2) Gekauftes, *C., vzhSt.*

kupinjak, *m.* = kup, der Käufer, *C.*

kupitev, *tev, f.* der Kauf; k. na dražbi, *Cig.*

1. **kúpiti**, *im, vb. pf.* kaufen; na dražbi k., bei der Licitation eintreten, *Cig., nk.*; pameti si k., Lehrgeld bezahlen, *Cig.*; kakor sem kupil, tako prodajam, wie ich es gehört habe, so erzählte ich es, *Cig.*; — dobro k., einen guten Kauf thun; leta komu k., jemandem für großjährig erklären lassen, *Tolm.-Štek.(Let.)*; jerob mu je leta kupil in ga oženil, *LjZv.*; — kupilo mi je oči, es hat meine Blicke an sich gezogen, *Jurč.*

2. **kupiti**, *im, vb. impf.* thürmen, häufen, *Mur., Cig.*

kúpla, *f.* = kupola, *Cig., Jan.*

kúpljenček, *čka, m.* ein gekauftes Kind, *Cig.*

kúpljenje, *pea, m.* ein gekauftes Kind, der Kaufjung, *Cig.*

kupljénik, *m.* ein Getreidemaß (= mernik, pol vagana), *Ravn.-Cig., BlKr., Npes.-Kres(VI. 352.)*; — prim. 2. kupiti.

kupljenina, *f.* das, was gekauft wird, der Kaufgegenstand, *Cig., C.*

kúpljenka, *f.* ein gekauftes Kind (weibl. Geschlechtes), *Cig.*

kupljiv, *adj.* kaufbar, *Cig., Jan.*: vgl. kupen.
kúpma, *f.* = kukma, das Büschel, der Schopf,
Mur., Jan., StGor.

kúpmak, *m.* = kukmak, *C.*

kúpmast, *adj.* = kukmast, jchopfig, *Mur.*

kúpmica, *f. dem.* kupma, das Schöpfchen, *Jan.*
(H.).

kúpmičast, *adj.* jchopfig, *Jan.*(H.).

kúpna, *f. Danj./Posv. p.),* vgl. kupma, kukma.

kupnica, *f.* gefauter Acker, *Jan., Mlk.*

kupnina, *f.* der Kaufschilling, das Kaufgeld,
Cig., Jan., nk.: obilna k., uauhafter Erlös,
Navr. (Kop. sp.).

kúpnja, *f.* der Kauf, *Cig., Jan., DZ., LjZv.*;
 k. in prodaja. Kauf und Verkauf, *C.*

kúpnjak, *m.* eine Art Blätterpilz (agaricus
 phalloides). *Selnica(St.-Erj./Torb.):* — prim.
 kupmak.

kúpola, *f.* die Kuppel, *V.-Cig., Jan., Cig.(T.).*
nk.: parna k., der Dampfdom am Dampf-
 feßel, *DZ.*; — prim, it. cupola, Kuppel.

kúpolast, *adj.* kuppelförmig: kupolasta streha,
 das Kuppeldach, *Cig.*

kúpoma, *adv.* zu Häufsen, haufenweise; k njm
 so se kupoma stekale množce. *Cr.*

kupōn, *m.* odrezek, der Coupon.

kupovānje, *n.* das Kaufen: der Einkauf, der
 Auskauf.

kupovāti, *üem. vb. impf. ad* kupiti: kaufen;
 kaj kupuješ? feilschen, handeln: urdo kupuje,
 gotovo plačuje, *C.*; s kom (= od koga) kaj
 k., *C.*; od njega kupujem, ich bin seine Kunde.

kupovāvec, *vca, m.* der Käufer.

kupovāvka, *f.* die Käuferin.

kupōven, *vna, adj.* = kupen, käuflich, Kauf-,
Jan.(H.).

kupovilo, *n.* der Kauf, *Jan.*: der Einkauf,
Štek.

kupovina, *f.* 1) der Kaufgegenstand, Gefautes,
Jan., C.; — 2) = kupnina, *Jan.(H.).*

kupovit, *adj.* kauflustig, *Jan.(H.).*

kupovje, *n.* das Häufwert, *Cig.*

kupovnik, *m.* = kupec, der Käufer, *Jan.(H.).*

kupovnina, *f.* = kupnina 2), *SlN., Bes.*

kúpsček, *šeka, m.* mala južina, *Tolm.-Štek.*
(Let.); — prim. kopsček, kopsko.

kúpsčina, *f.* der Kaufschilling, die Kaufsumme,
Cig., Jan., DZ., Kr.-M.

kúr, *kúra, m.* der Hahn, *Cig., Jan., Vrt., vzh-
 Št.-C.*; kuri pojo, *Dict., Npes.-Vraž*; kadar
 kuri zapoje, *Trub.*; Kur zapoje, kura koko-
 daka, *Levst.(Zb. sp.).*

kúra, *f.* das Huhn; kure, Hühner (gallinaeae).
Erj.(Z.); tudi slepa kura zrno najde: do-
 mača k., das Haushuhn, poljske kure (te-
 traonidae), Feldhühner, *Cig.(T.), Erj.(Z.);*
 divja kura, die Auerhenne, *Jan.*; (divje kure,
 Hajaue, *Meg.*); ruševa kura = ruševac, das
 Birnhuhn, *Frey.(F.).*

kurátor, *rja, m.* skrbnik, der Curator.

kurāža, *f.* die Courage, *Mur.*; (nav. kurajža,
 korajža).

kúrba, *f.* = kurva, die Hure.

kurbānje, *n.* das Huren, die Hurerrei.

kurbár, *rja, m.* der Hurer.

kurbarija, *f.* die Hurerrei.

kurbárnica, *f.* das Hurenhaus, *Cig., Jan.*;
 (-varnica, *Mur.*).

kurbárnicar, *rja, m.* der Hurenwirt, *Cig.*

kurbárski, *adj.* hurerisch.

kurbárstvo, *n.* die Hurerrei.

kurbāti se, *ám se, vb. impf.* huren, Hurerrei
 treiben.

kurbēnta, *f.* die Hure, *Dict.*

kúrbež, *m.* = kurbir, *Jan.*

kúrbič, *m.* das Hurenkind, *Cig., Jan.*

kurbín, *m.* = krbin, vinika, *Vrtov.-C.*

kurbír, *rja, m.* der Hurer.

kurbírski, *adj.* hurerisch.

kurbišče, *n.* das Hurennest, das Bordell.

kurbiščnica, *f.* die Hurenwirtin, *Cig.*

kurbiščnik, *m.* der Hurenwirt, *Cig.*

kúrbji, *adj.* Huren: po kurbje, nach Huren-
 art, *Cig., Jan.*

kurbljiv, *iva, adj.* hurerisch, *Dict.*

kurbnina, *f.* der Hurenlohn, *Cig.*

kurbūsnica, *f.* neko jabolko, *Mariborska ok.-
 Erj.(Torb.).*

kurdej, *m.* der Scorbout, *Bleiv.-Cig., Jan.*; — čes.

kurdejen, *jna, adj.* scorbütisch, *Cig.*

kúre, *eta, n.* das Huhn, *M., Z., Met., Valj.*
(Rad).

1. **kúrece**, *vca, m.* das männliche Glieb.

2. **kúrece**, *vca, m.* kurjak 1), der Hühneroth,
Cerkljansko-Štek.(Let.).

kúrečjak, *m.* 1) = kurjak 1), der Hühneroth,
C.; — 2) der Hühnerstall, *ogr.-C.*

kúrečji, *adj.* = kurji, Hühner, *Mur., C., Danj.-
 Mlk.*; — k. pogled, die Kurzschichtigkeit, *C.*;

— kureče oko = kurje oko, *vzh.Št.*

kúrečjica, *f.* 1) das Hühnerauge, *ogr.-C.*; —
 2) die Hühnerlans, *C.*; — 3) das Schnee-
 glöckchen (galanthus nivalis). *C.*

kúrelj, *rja, m.* „pri plugu lesen klin, na ka-
 teri se natika gož, vežoča gredelj na kolca“,
Kameno na Soči-Erj.(Torb.); — prim. koreš,
 kurgelj.

kúrent, *m.* bajeslovno biče: prim. *Trst.(Vest.
 III, III.);* kurent je znal tako na gosli gosti,
 da je plesati moral. kdor ga je slišal, *Slom.-
 C.*; sv. kurent (šaljivo) = predpust, *Mur.*;
 — prim. korant.

kúreselj, *slja, m.* = koreselj, *Frey.(F.).*

kúreš, *m.* = koreš, kurelj, pretikač, der Fort-
 šteutagel, *Valj.(Rad).*

kúrešnica, *f.* die Hühnblume (caltha palustris),
SlGor.-Erj.(Torb.); — die Taubnessel (la-
 mium), *Hal.-C.*

kúret, *m.* der Froß, *Kras.-Mlk.*; — prim.
 korant 2).

kúretina, *f.* das Federvieh, das Geflügel: —
 das Hühnerfleisch.

kuretina, *f.* = kuretina, *Cig.*

1. **kúrež**, *m.* die Heizstätte im Steien, *C.*; —
 das Hürtenfeuer, *vzh.Št.*; pod velikim hra-
 stom užgemo košat kurež, *Glas.*

2. **kúrež**, *m.* = kureš, *Cig., vzh.Št.-C.*

kúrežen, *zna, adj.* zum Heizen geeignet: ku-
 režno poleno, *Danj.(Posv. pes.).*

kúrgelj, glja, *m.* zelezen klin na gredanjici, *Skrilje - Erj. (Torb.)*, *Notr. - Levst. (Rok.)*; — prim. kureli.

1. **kúrica**, *f. dem.* kura, das Hübchen, kleine Heune.

2. **kurica**, *f.* die weibliche Scham, *C. Z.*; (*kurjica. Mur.*).

kurič, *m.* = kurjač, *Jan.*

kurilca, *ina. adj.* heiß; kurilna ploskva pri parnem kotlu, die Heizfläche, *DZ.*

kurilnica, *f.* die Heizkammer, *Cig. (T.)*, *C. Levst. (Pril.)*, *DZ.*

kurilnik, *m.* die Herdgrube, *Z.*

kurilo, *n.* 1) der Heizapparat, *Jan.*; die Heizungsanlage, *DZ.*; — 2) das Heizmittel: vino je kurilo sladnosti, *Slom.-C.*; — 3) die Heizung, die Feuerung, *Cig. C. jrzhSt.*

kuripčič, *m.* der Feuerheizer, *Mik.*

kurir, *rja, m.* hitri sel. der Courier.

kurirski, *adj.* Courier-; kurirski vlak, der Courierzug, *DZ.*

kurisče, *n.* die Heizflätte, die Feuerstätte.

kuritec, *ive, f.* die Heizung, *Jan., Nov., Levst. (Modv.)*.

kuriti, *im. vb. impf.* 1) Feuer machen, heizen; dobro, slabo k.; v peč k., peč k.; k. s suhimi drvi; (les. šoto k., *Z.*); — 2) Rauch machen, *Mur.*; k. (tobak). Tabak rauchen, *Cig., Jan.*; — k. se, einen Rauch oder Dampf von sich geben, *Mur.*; = pariti se (o senu), *C.*; — 3) k. komu, einem warm machen, *Cig.*; — k. se, sich gegenständig aufmuntern, *M. C.*; — 4) k. koga. püßeln, *C.*

kurivca, *vca, m.* der Heizer, *Cig., Jan.*

kurivka, *f.* die Heizerin, *Cig., Jan.*

kurivka, *n.* das Heizmaterial, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *DZ.*

kurivost, *f.* die Heizkraft, *DZ.*

kurjač, *m.* der Heizer, *Levst. (Nauk.)*

kurjad, *f. coll.* das Geflügel, *Z., Skrilje - Erj. (Torb.)*.

kúrjak, *m.* 1) der Hühnerkoth, *Cig., Jan., M., Valj. (Rad.)*; — 2) kurjak, die Geflügellaus (liothium pallidum), *Bilje na Ipari - Erj. (Torb.)*; — 3) = kanjuh, *C.*

kurjástiti, ástim, *vb. impf.* brüsten (von Hühnern), *Cig.*

kurjava, *f.* 1) die Heizung, die Beheizung; — 2) das Heizmaterial, *Mur., Cig., Jan., C.*; — das Heizmittel: priložnosti h grehu, kurjava k hudemu, *Jap. (Prid.)*.

kurjaven, *vna, adj.* heizungs-; — zum Heizen dienend, brennbar, *Cig.*

kurjavščina, *f.* = kurjava 1), *Javn., Mur., Jan.*; zweck je bilo ob kurjavščini, *Kavn.*

kúrjenee, *vca, m.* = kurjak 2), die Hühnermilbe, *Iparvska dol. - Erj. (Torb.)*.

kúrjenje, *n.* das Heizen.

kúrji, *adj.* Hühner-; kurje oko, das Hühnerauge; kurja polt, die Gänsehaut, *Cig., Jan.*; kurja slepota, die Nachtblindheit, *Cig. (T.)*; kurjo slepoto ima, kdor o miaku ne vidi, *Zora*; kurji pogled, die Nirsichtigkeit, *Jan.*; kurji pot, kalter Schweiß, *V. - Cig.*; kurji pot me je polival, *Nov.*

kúrjica, *f.* 1) die Hühnerfeindin: lisica k., *Jan. (Slov.)*; — 2) die Hühnerlaus, der Federling (menopon pallidum), *Solkán - Erj. (Torb.)*, *Štek.*; — 3) die Nießwurz (helleborus niger), *Kr. - Valj. (Rad.)*, *Tuš. (R.)*, *Nov.-C.*; = kurja smrt, *C.*; (das Schneeglöckchen, *Cig.*; — das Märzweiden, *C.*); — 4) das Hühnerauge, *Tolm. - Štek. (Let.)*; — 5) das Hühnerhaus, *Mur., Jan.*

kúrnica, *f.* temper prostor pod stopnicami, kamor kure zapirajo, *Dol.*; ein finsterees Loch überhaupt, *Z.*

kúrnik, *m.* 1) der Hühnerstall, die Hühnerställe; — 2) der Hühnerkoth, *Slom.-C.*; pest kurnikov, *Bjk. (Črt.)*.

kúrňjak, *m.* = kurnik 1), *Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad.)*, *Bes.*

kurnprat, *m.* die Schnepfe, *Mur., Jan., Mik.*; die Rebhühnerschnepfe, *Jan., C.*; (kornbrat, die große Waldschnepfe [scolopax rusticola], *Frey. [F.]*, *Guts.*); — prim. rus. kuropaty, das Nebhuhn. (?)

kuropenje, *n.* petelinovo petje, das Hahnengekrei, *Jan., Jurč. (Tug.)*; — čes.

kuroslék, sléka, *m.* scharfer Hahnenfuß (ranunculus acris), *Št. - Erj. (Torb.)*; tudi: kuroslék, *vzhSt.*

kuroslép, slépa, *m.* das Gaudyheil (anagallis), *Tuš. (B.)*, *Jan.*

kúrs, *m.* = kurz, *Cig.*

kursár, *rja, m.* der Korjar, der Pirat, *Cig.*; — stsl, *hs.*

kursárstvo, *n.* das Seeräuberwesen, *Cig.*

kursiven, *vna. adj.* Kursiv-; kursivno pismo, *Cig. (T.)*.

kurtáč, *m.* ein Thier mit gestuhtem Schweif, *Prip. - Mik.*

kurtánjek, njka, *m.* ein Thier mit gestuhtem Schweif oder Ohr, *kajk. - Valj. (Rad.)*.

kúrtast, *adj.* gestuht, *Jan., C.*; k. pesek, *Npes. - Vraž.*; — stumpf, *C.*; k. nož, *Z.*

kúrteč, tka, *m.* prasec, kateremu je rep odsekan ali uho, *kajk. - Valj. (Rad.)*.

kúrtečj, tka, *m.* = die Feuerkröte, *Hal.-C.*; — prim. kuret.

kúrtež, *m.* eine Art Fische, *vzhSt.-C.*

kúrteke, *f. pl.* der Handshlitten, *Jan. (H.)*.

kúrúza, *f.* = koruza, *Mik., Tuš. (R.)*.

kúrva, *f.* = kurba, *Mur., vzhSt.*; (tako tudi v drugih slov. jeziki).

kurváča, *f.* = kurba, *C.*

kurvák, *m.* = kurbir, *Mur., C.*

kurván, ána, *m.* = kurbir, *C.*

kurvárítiti se, árim se, *vb. impf.* = kurbati se, *C. M.*

kurvčnda, *f.* = kurva, *kajk. - Valj. (Rad.)*; (=it?).

kurveš, *m.* = kurbir, *ogr. - Mik.*

kurvčstvo, *n.* die Kurerei, *ogr. - Valj. (Rad.)*.

kurvín, *m.* = kurbir, *Npes. - Vraž.*

kurviš, *m.* der Kurier, *ogr. - Valj. (Rad.)*.

kúrz, *m.* der Cours, *Cel. (Ar.)*, *nk.*

kúrcen, *vna. adj.* Cours-; kurzni list, der Courszettel, *Cig.*; kurzni razložek, die Coursdifferenz, *Levst. (Pril.)*.

1. **kūs**, *m.* der Geschmacksinn, *Cig.* (*T.*); — *hs.*
 2. **kūs**, *m.* der Hund, *ogr.-C.*
 1. **kúsa**, *f.* = skušnjava, *Ogr.-C.*
 2. **kúsa**, *f.* die Hüdin, *Ščav.-C.* *ogr.-C.*; — die Hure, *C.*
kúsek, *ska*, *m.* = psiček, *vzhŠt.*
kustõvnicca, *f.* gemeiner Bocksdorn (lycium barbarum), *Tuš.* (*R.*); — (češ. ?).
kúš, *m.* die Salbei (salvia pratensis), *Istra-Erj.* (*Torb.*).
kušalõ, *n.* das Geschmacksorgan, *Cig.*
kúšati, *am*, *vb.* *impf.* kosten, *Mur.*, *Mik.*; — verjüden, *C.*
kuščar, *rja*, *m.* 1) die grüne Eidechse (lacerta viridis); — 2) der kleine Hebenzapfen, *Hal.-C.*; — 3) die Mörierröhre, *C.*, *Poh.*; — 4) ein spiralförmiger Ring, *V.-Cig.*; — 5) nav. *pl.* kuščarji, Halsmandelgeschwüre, *Hip.*, *Mur.*, *Cig.*, *Slom.-C.*, *vzhŠt.-C.*, *M.*; kuščarji mi otečejo, *Pjk.* (*Črt.*); — 5) der Muskel, *C.*; tudi: kúščar, *Dol.*
kuščarček, *čka*, *m.* *dem.* = kúščarec.
kuščarec, *rca*, *m.* *dem.* kuščar, *Mur.*
kuščarica, *f.* 1) kuščarice, Eidechsen (saurii): siva k., die graue Eidechse (lacerta agilis), *Erj.* (*Ž.*); — 2) neka hruška, *Tolm.-Erj.* (*Torb.*); — 3) pusta, izprana, izmolzena in zatorec nerodovita zemlja, *Ip.-Erj.* (*Torb.*).
kuščarjevka, *f.* eine witsfalciartige Blume mit kleinen Spigen: k. je živinska, svinjska in človeška, *vzhŠt.-C.*
kuščer, *ra*, *m.* = kuščar, *Mik.*, *kajk.-Valj.* (*Rad.*); — *prim.* stsl. гуштеръ.
kuščerica, *f.* die Manereidechse, *Štrek.*, *Goriška ok.*
kuščerinec, *nca*, *m.* das Eidechschchen, *Habd.-Mik.*
kuščernjak, *m.* das Zungenkraut (pulmonaria), *C.*
kušec, *šca*, *m.* = poljubek, der Kujs, *Valj.* (*Rad.*); — *iz nem.*
kuševati, *ujem*, *vb.* *impf.* = poljubovati, küssen; — *iz nem.*
kušljaj, *m.* = poljub, *Cig.*, *C.*; — *prim.* kušec.
kušniti, *kúšnem*, *vb.* *pf.* = poljubiti, küssen; — *iz nem.*
kušter, *štra*, *m.* 1) die Locke, die Locke, *Cig.*, *Npes.-C.*; kuštri, zerrauftes Haar, *C.*; — das Lockengefräusel, *Cig.*; — 2) kdor ima kuštrave lase, eine männliche Person mit zerrauftem Haar, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *M.*, *Dol.-Erj.* (*Torb.*).
kuštra, *f.* 1) die Locke, die Zotte, *C.*; — 2) ein Weib mit zerrauftem Haar, *SlGor.-C.*, *Valj.* (*Rad.*), *ivzhŠt.*
kuštrast, *adj.* = kuštrav.
kuštráti, *ám*, *vb.* *impf.* zerzausen, fraus machen, *Cig.*, *M.*; — *k. se*, sich zilzen, *Cig.*, *Jan.*
kuštrav, *adj.* mit zerzaustem, gefraustem Haar; zottig, *Cig.*, *Jan.*; *k. pes*, *BlKr.*
kuštravec, *vca*, *m.* ein Mensch mit krausen oder zerzaustem Haar.
kuštrek, *irka*, *m.* = kuštravec, *Valj.* (*Rad.*)
kút, *a*, *m.* die Lufe (bombinator igneus), *Bilje-Erj.* (*Torb.*).

- kúta**, *f.* die Stutte; — *iz nem.*
kútar, *rja*, *m.* der Mutterträger, *Cig.*, *Jan.*
kúter, *tra*, *m.* ein schnell segelndes Schiff, der Mutter, *Cig.* (*T.*).
kuti, *kovem* (*kovem*, *ogr.*), *vb.* *impf.* = kovati: kaj, kovači, vi kovete? *ogr.-C.*
kúтина, *f.* die Quitte (cydonia vulgaris); *prim.* stvn. chuttina, *bav.* kúttin, *Levst.* (*Rok.*).
kútinár, *rja*, *m.* der Quittenapfel, *Jan.*
kútinárica, *f.* die Quittenbirn, *Jan.*
kútinica, *f.* *dem.* kutina, neko jabolko, *Mari-borska ok.-Erj.* (*Torb.*).
kutinjáča, *f.* der Quittenapfel, *kajk.-Valj.* (*Rad.*).
kútinov, *adj.* Quitten-: k. sok, *Jan.*
kútinovec, *vca*, *m.* der Quittenjaß, *Jan.*
 1. **kútiti se**, *im se*, *vb.* *impf.* sich bücken, sich neigen, sich verrecken, hocken, *vzhŠt.-C.*
 2. **kútiti se**, *im se*, *vb.* *impf.* = skútiti se: ptič se kuti, der Vogel meidet das Nest, *vzhŠt.-C.*
kútmán, *m.* = kukman, *C.*
kútmanka, *f.* = kukmak, *C.*
kútna, *f.* = kutina, *Cig.*
kúza, *f.* die Hüdin, *Volk.-C.*, *M.*, *Kr.-Valj.* (*Rad.*); — *prim.* 2. kusa.
kúzej, *m.* der Hund, *C.*
kúzelj, *zlja*, *m.* der Hund, *Mur.*, *Mik.*, *Reč.-C.*
kúzla, *f.* 1) die Hüdin; — 2) der Weinbatg = vinski meh, *C.*, *Notr.-Z.*; v kuzlah vino tovoriti, *Z.*; — 3) eine Art Doppelpflug für Gebirgsgegenden, *C.*; — 4) eine Art Floß auf der Sann, *Št.*; — (kúzlja, *Valj.* / *Radj.*).
kuzlák, *m.* neko zvezdje, *Pjk.*, *Črt.* (259.).
kuzmõrka, *f.* = motovilec, der Kapuzel, *C.*; — die wilde Möhre (daucus carota), *Medv.* (*Rok.*).
kúza, *f.* = kužek, *Cig.*, *Kr.*
kúžav, *adj.* siech, schwach, im Wachsthum zurückgeblieben: kužavi prasci, *C.*
kúže, *eta*, *n.* = kužek, *Dol.*
kúzej, *m.* = kužek, *Jan.*
kúžek, *zka*, *m.* kleiner Hund, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Kr.*
kúžen, *žna*, *adj.* Pest-, pesthaft, Seuchen-; kužna bolzen, eine Pestkrankheit; kužna bula, die Pestbule; kužna komisija, die Seuchencommisijon, *DZ.*; — verpestet; kužni kraji, kužen zrak; — pestkrank, *Cig.*, *Jan.*
kužeti, *im*, *vb.* *impf.* in gebückter Stellung sein, hocken, *ivzhŠt.*
kužilõ, *n.* der Seuchentoff, das Miasma, *Cig.*, *Jan.*
kúžiti, *im*, *vb.* *impf.* verpesten.
kužljiv, *iva*, *adj.* verpestend, ansteckend, *Z.*; — (*pren.*) kužljivo pajdaštvo, *SlN.*
kúžnat, *adj.* seuchenschwanger, *Cig.*
kúžnica, *f.* 1) die Pestkrank, *Cig.*; — 2) die Einbeere (paris quadrifolia), *Poh.-Erj.* (*Torb.*).
kúžnik, *m.* 1) der Pestkrank, *Jann.*, *Mur.*, *Cig.*; — 2) das Zungenkraut (ruscus hypoglossum), *Cig.*; — beli k., die weiße Eberwurz (carlina caulescens), *Hip.-C.*
kužnina, *f.* der Pest oder Seuchentoff, das Miasma, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *DZ.*, *Nor.*, *Strp.*

kužnóba, *f.* = kužnina, *Cig.*
 kúžnost, *f.* die Festhaftigkeit.
 kvacáti, *ám. vb. impf.* patſchen, *Z.*: — ſchwerſällig ſteigen, *C.*; raca kvaca, *Hſp.-C.*
 kvácelj, *člja. m.* die Reißhaugel: s kvaclem ribe loviti, *ogr.-C.*
 kváčn, *čna. adj.* kváčni stol = obročni. rezni stol, die Schneibank, *Hal.-C.*
 1. kváčiti, *im. vb. impf.* mit Klammer verbinden, ſtemmen, *C.*
 2. kváčiti, kváčim, *vb. impf.* = kvakati, *Jan. (H.).*
 kváčka, *f. dem.* kvaka: 1) die Häſelnadel, *Cig.*; — 2) neko zvezdje, *Pjk. (Črt. 249.).*
 kváčkanje, *n.* das Häſeln, *Cig.*; igla za kváčkanje, die Häſelnadel, *Jan., DZ.*
 kváčkati, *am. vb. impf.* häſeln, *Cig., Jan., C.*
 kváčnica, *f.* die Schneibank = kvačni stol, *ogr.-C.*
 kváčnik, *m.* = kvačnica, *C.*
 kvadránt, *m.* četri kota, astronomsko orodje: četrtnik, der Quadrant.
 kvadrát, *m.* štirjak, das Quadrat.
 kvadrátan, *ina. adj.* Quadrat, quadratiſch.
 kvadrátura, *f.* die Quadratur, *Cig., Jan., Cig. (T.).*
 kvadrinóm, *m.* četveročlenec, das Quadrinóm (math.), *Cig. (T.).*
 kvadrováti, *újem. vb. impf. (pf.)* quadrieren, *Cig. (T.), Čel. (Ar.).*
 kvága, *f.* das Quagga (equus quagga), *Erj. (Ž.).*
 kvák, *interj. quat!* *Cig.*
 kváka, *f.* 1) der Hafen, *Cig., Jan., C.*; s kvako vejo pripogniti, *Z.*; kvaka je na koncu vrvi ali verige, s katero se kaj povezuje, *BlKr.*; — 2) die Klufe, *Mur., Cig., Jan.*; kljuka se kvake drži, gleich und gleich geſellt ſich gern, *vzhŠt.-C., Z.*; — 3) die Klammer, *Guts., Cig.*
 kvakáč, *m.* der Nachtreiher (ardea nycticorax), *C.*
 kvákanje, *n.* das Quafen, *Z.*
 kvákast, *adj.* haſenförmig, *Jan.*
 kvákati, *kam. čem. vb. impf.* quafen, *Guts., Mur., Cig., Jan.*; — = opravljati, verſäumen, *Dict.*
 kvákav, *adj.* quafend, *Jan., Mik.*
 kvákavec, *vca. m.* der Quaker, *Cig., C.*
 kvákavka, *f.* = žaba, *Cig., C.*
 kvákclj, *člja. m.* = kvaka, *C.*
 kvaker, *m.* = kvekar, *Cig.*
 kvaketači, *etám, ččem. vb. impf.* = kvakati, *Jan.*
 kvákniiti, kváknem, *vb. pf.* einen Quallant von ſich geben, *Mur.*
 kvapa, *f.* = nesnaga, *ogr.-C.*
 kvapati, *am. vb. impf.* = kapati, tropfen (*tr.* in *intr.*), *ogr.-C.*
 kvapiti, *im. vb. impf.* = kvapati (*tr.* in *intr.*), *ogr.-C.*
 kvánta, *f.* 1) leeres, albernes Zeug, die Poſſe, die Jotte; to so kvante! das ſind Poſſen! kvante pripovedovati, *Jurč.*; — 2) — kvantáč, *Levst. (Rok.);* — prim. nem. der „Quant“, ein luſtiger, poſſenhafter Menſch.

kvantáč, *m.* der Poſſenreißer, der leeres Zeug ſchwätzt, der Jotenreißer.
 kvantáti, *ám. vb. impf.* Poſſen reißen, albern oder unanſtändig reden.
 kvantúza, *f.* grda kvanta, *Gor.*
 kvár, *m.* 1) der Schade, der Nachtheil; na (v) k. biti, zum Nachtheil gereichen, *Cig., C.*; v k. iti, zugrunde gehen, verderben, *C., Z.*; za k. mi gre, eš verdirbt mir, geht mir zugrunde, *Meg., C.*; za k. spraviti kaj, beſchädigen, verderben, *C.*; pod k. prodati, mit Schaden verkaufen, *C.*; k. je = škoda je, *C., vzhŠt.*; — 2) der Feſtler, der Naturfehler, *Cig., Jan., C.*; — 3) die Weinranke, *Goriš.*
 kvár, *f.* = kvar *m.* 1), *Jurč., Žnid.*
 kvára, *f.* = kvar, 1) *Cig., Jan., Ig. (Dol.);* na kvari biti, Schaden leiden, *Levst. (Močv.);* na svojo kvaro, zum eigenen Nachtheile, *Levst. (Nauk);* poljska k., der Feſtſchaden, *Levst. (Nauk);* taka nemarnost je kvara dobrega, *Slom.*
 kvarantina, *f.* eine Anordnung zur Verhütung der Einſchleppung epidemiſcher Krankheiten, die Quarantaine, *Cig.*
 kvarantinski, *adj.* Quarantaine: k. troški, *DZ.*
 kvarcit, *m.* der Quarzit (min.), *Cig. (T.).*
 kvarčen, *čna. adj.* Quarz: kvarčni pešec, der Quarzſand, *Čv.*
 kvárec, *rea, m.* = kremenjak, der Quarz, *Cig. (T.).*
 kváren, *rna. adj.* 1) ſchädlich, nachtheilig, *Mur., Cig., Jan., M.*; — 2) ſchadhaft, *Cig. (T.);* beſchädigt, benachtheiligt, *Cig., SIN.*; v blagu k., *ogr.-Let.*
 kvárež, *m.* der Schädiger, der Verderber, *C.*
 kváriti, *im. vb. impf.* 1) beſchädigen, verderben; orodje k.: k. koga, jemandem Nachtheil zuzüßen, *Cig.*; bližnjega na poſtenju k., *C.*; — 2) kvari mi = ſkoduje mi, *Vrt.*
 kvarívec, *vca. m.* der Verderber, *Cig.*
 kvárjati, *am. vb. impf.* = kvariti, *C.*
 kvárjenje, *n.* das Verderben, das Beſchädigen.
 kvarljiv, *iva. adj.* ſchädlich, *Cig. (T.), nk.*; kvarljivi ptiči, *Levst. (Nauk).*
 kvarljivost, *f.* die Schädlichkeit, *nk.*
 kvarnica, *f.* die Beſchädigerin, die Verderberin, *Cig.*
 kvarnik, *m.* der Beſchädiger, der Verderber, *Cig., C.*
 kvárnost, *f.* die Schädlichkeit, die Nachtheiligkeit, *Cig., Jan.*
 kvarohlépnost, *f.* die Schadenfrende, *kajk.-Valj. (Rad).*
 kvarováti, *újem. vb. impf.* k. komu, jemandem ſchaden, *C.*
 kvárstvo, *n.* das Verderbnis, *C.*
 1. kvárta, *f.* = karta, die Spielfarte; igrati na kvarte, Karten ſpielen, *Cig., Zora*; = igrati s kvartami, *Cig.*; k. metati, Karten aufwerfen, *Cig.*; gospodska k., die Figurenfarte, *V.-Cig.*
 2. kvárta, *f.* četrta, die Quarte, *Jan. (H.);* — = rokušna, *C.*; — die Quarte (in der Fontunſt), *Jan. (H.).*
 kvartáč, *m.* der Kartenspieler.

kvartânje, *n.* das Kartenspielen.
 kvârtaŕ, *rja, m.* der Spielfartenerzeuger, *Cig., DZ.*
 kvartâren, *rna, adj.* četrtogorski, quartâr (min.), *Cig. (T.).*
 kvârtaŕstvô, *n.* die Spielfartenerzeugung, *DZ.*
 kvartarinâ, *f.* = kvartaščina, *Jan. (H.).*
 kvartaščina, *f.* das Kartengeld, *Cig.*
 kvartâti, *âm, vb. impf.* Karten spielen; = *k. se, Cig.*
 kvartâvec, *vca, m.* der Kartenspieler.
 kvartâvka, *f.* die Kartenspielerin.
 kvârten, *tna, adj.* Karten-; kvartni papir, *Cig.*
 kvartêt, *m.* četverospet, das Quartett.
 kvârtica, *f. dem.* kvarta: das Märchen.
 kvârtaŕ, *rja, m.* das Quartier.
 kvartomêt, *mêta, m.* die Kartentunsi, *Cig.*
 kvartomêtec, *vca, m.* der Kartentunster, *Cig.*
 kvartopîrec, *vca, m.* der Kartenspieler.
 kvartopîriti, *îrim, vb. impf.* sich mit dem Kartenspielen abgeben: pijanêvati in *k., Str.*
 kvartopîrka, *f.* die Kartenspielerin.
 kvartnina, *f.* das Kartengeld, *Cig.*
 kvâs, *m.* der Sauerteig, der Gährteig; *k. postavit*, den Sauerteig ansetzen; das Ferment, *Cig. (T.); nemški k., die Freischefe, Kras-Erj. (Torb.).*
 kvasâč, *m.* der Maulmacher, der Schwäger, der Zotenreißer.
 kvasâti, *âm, vb. impf.* schwâgen, Maul machen, Zoten reißen; — prim. nem. quagen, = lâppiches Zeug reden.
 kvasê, *êta, m.* = kvasâč, *Mur., Cig., Ravn.*
 kvâsec, *vca, m.* der Sauerteig, *C.*
 kvasêk, *skâ, m. dem.* kvas; kvaski = kravajci *Železniki (Gor.).*
 kvâsen, *sna, adj.* zum Sauerteig gehörig, Gähr-; kvasne glice, *nk.*
 kvasenica, *f.* eine Art Kuchen, *Pjk. (Črt. 60.).*
 kvâsija, *f.* das Bitterholz (quassia), *Cig.*
 kvâsijev, *adj.* vom Bitterholz; kvasijev les, *Tuš. (B.).*
 kvasilnica, *f.* die Gährkammer, *Cig.*
 kvasilo, *n.* das Gährmittel, der Sauerteig, *Guts., Cig., Jan.*
 kvasina, *f.* das Ferment, *Z. Vrt.*
 1. kvâsiti, *im, vb. impf.* jäuern, anjäuern, *Mur., Cig., Jan.;* testo *k., Cig.;* kvasena repa, *C.;* kvaseno zelje, *Mur.;* testo se kvasi, der Teig geht auf, *Cig.;* — beizen, *C.;* — hudo se kvasi, es geht ihm schlecht, *Dauj.-M.;* es naht ihm eine schlimme Krankheit, *Sčav.*
 2. kvâsiti, *im, vb. impf.* schwâgen; prim. kvasati.
 kvâsničar, *rja, m.* der Defenhändler, *Jan. (H.).*
 kvâsnica, *f. 1)* nav. pl. kvasnice, die Defen, *Jan.;* besonders Bierhefen, *Mur.;* — 2) das Defengetrieb, *DZ.;* — 3) posoda, v kateri se repa kvasi, *C., vzh. St.;* — 4) = kvasena repa, *C.*
 kvâsničnica, *f.* = repnica, das Wasser von gejäuerten Rüben, *C.*
 kvâsničnik, *m.* = sod za kvaseno repo, *C.*
 kvasnina, *f. 1)* gejäuertes Kraut, gejäuertes Rüben, *C.;* — 2) pijana *k.,* berauschendes, gejäuertes Getränk, *Ravn.*

kvâsovka, *f.* neka gliva, ki se nareja pri kisanju sladkih kapljin (cryptococcus fermenti). *Tuš. (B.).*
 kvâša, *f. 1)* die Beize, die Säuerung (z. B. der Rüben), *ogr.-C.;* — 2) posoda, v kateri se repa kvasi, *Vâj. (Rad.).*
 kvasenica, *f.* gejäuertes Rüben u. dgl., *Mur.*
 1. kvâsenje, *n.* das Säuern; — die Gährung (vom Brot), *Jan., Cig. (T.).*
 2. kvâsenje, *n.* das Gechwäß, das Gewäßch, *Cig.*
 kvatërna, *f.* die Quaterne, *Cig. (T.).*
 kvâtre, *f. pl.* die Vierzeiten, der Quaterber; vsake kvatre, jedes Vierteljahr.
 kvâtri, *m. pl.* = kvatre, *Cig., M. Vrt., Levst. (Rok.), Notr.-Navr. (Let.).*
 kvâtrn, *adj.* Quaterber-; kvâtrni teden, kvatrna nedelja, kvatrni post; — kvatrna baba = žarovnica, *GBrda.*
 kvâtrnica, *f.* der Quaterbersonntag, die Quaterberzeit, *Mur.*
 kvatrilijôn, *m.* eine Quatrillion, *Cig. (T.).*
 kvêčast, *adj.* verkrüppelt, *SlGradec-C.*
 kvêčâti, *im, vb. impf.* quâten (vom Hasen), *Mur.-Cig.*
 kvečica, *f.* die Nachteule, *C., Z.*
 kvêčiti, *čim, vb. impf.* krümmen, biegen, lenken, neigen, *St.-C., Trst. (Let.);* starost me kveči, *C.;* einbrüthen, zerstückeln, *C.;* verkrümmeln, *C.;* zum Krüppel machen, *Cig.;* — prim. kveka.
 kvêder, *dra, m.* črevlji na *k.* na *k.* šivati, t. j. podplat na oglavje tako prišiti, da je rob oglavja ven obrnjen in se šiv na oglavju vidi; — prim. nem. das Queder, eine Einfaßung mit einem Saume; srvn. queder, bav. quartier, *C.*
 kvêdrast, *adj.* na kveder narejen; *k. črevelj, Zora.*
 kvêdrnik, *m.* = kvedrovec, *Cig.*
 kvêdrovec, *vca, m.* zrebelj za črevlje na kveder narejen, *Polj.*
 kvêdrski, *adj.* = kvedrast, *Jurč. (Zb. sp.).*
 kvêk, *m.* das Gequâte, *Mur.*
 kvêka, *f.* etwas Verkrümmtes, Verkrüppeltes, der Krüppel, *C., M., Trst. (Let.);* — prim. pokveka.
 kvêkast, *adj.* gliederlahm, *Cig.*
 kvêkati, *am, vb. impf.* quâten (vom Hasen), *M.;* winkeln, schreien, *Fr.-C.*
 kvêker, *rja, m.* ud neke angleške verske družbe, der Quäker.
 kveketâti, *etâm, čem, vb. impf.* = kvekati, *M.*
 kvêkniti, *kvêknem, vb. pf.* einen Quâhlant von sich geben, *Mur.-Cig.*
 kvêstor, *rja, m.* starorimski finančni uradnik, der Quästor, *Cig., Jan.*
 kvestûra, *f.* die Quästur, *Cig.*
 kvîčâti, *im, vb. impf.* zwitschern, winkeln = cvîčâti, *Bole-C.*
 kvînê, *m.* ein Flüssigkeitsmaß (= 60 Maß, = 84 Lit.), *Cig., C., Prim.*
 kvînt, *m.* das Quentchen, *M.*

kvinta, *f.* die Quinte in der Tontunft, *Cig., Jan.*
 kvintál, *m.* der Quintal (Zentner), *Cig.:* — prim. it. quintale.
 kvintelje, *teljca, m.* = kvintič.
 kvintérna, *f.* die Quinterne, *Cig.(T.).*
 kvintět, *m.* peterospev, das Quintett.
 kvintič, *m.* das Quentchen, *Mur.*
 kvintilijón, *m.* eine Quintillion, *Cig.(T.).*
 kvišku, *adv.* = k višku: in die Höhe, empor; k. gledati; na kvišku, nach aufwärts, *Mur., Cig.:* cena gre na kvišku. der Preis steigt, *Cig.*
 kviškoma, *adv.* = kvišku, *Cig., Jan., C.*
 kvôcati, *cam, vb. impf.* = kvokati, *Jan.*
 kvocijënt, *m.* der Quotient, *Cig.(T.), Cel.(Ar.).*
 kvôčka, *f.* die Bruthenne, die Glnchhenne, *Mur., Cig., Jan., Dalm.-M., Mik.:* kvočka kvoka, kadar leže piščeta, *BlKr.*

kvôka, *f.* = kvočka, *ogr.-C.*
 kvokáča, *f.* die Glnchhenne, *Jan.;* — das also genante Geßirn, *vzhŠt.-C.*
 kvôkanje, *n.* das Glnchen.
 kvôkati, *cam. žem, vb. impf.* glnchen, *na vzhodu;* — ächzen, *C.*
 kvôklja, *f.* 1) = kvočka, *Mur.;* — 2) der Kirchenluster, *C.*
 kvortěš, *m.* = kureš, *Valj.(Rad).*
 kvřže, *n.* die Binse (scirpus lacustris), *C.;* — prim. kovřže.
 kvřd, kvřda, *m.* = kveder, *Št.;* — dicke Schußjohle, *SlGradec.-C.;* — schlechter Schuß, *C.*
 kvřga, *f.* = hrga, der Knorren, *Valj.(Rad), BlKr.*
 kvřhati, *am, vb. impf.* hüpfeln, fränkeln, *C., SlGor.*
 kvřhav, *adj.* fränkelnnd, *C.*
 kvřkati, *am, vb. impf.* 1) den Laut kvřk von sich geben, *Javn., C.;* — 2) vino k., Wein saufen, *C.*

L.

lába, *f.* ime kravi, *kajk.-Valj.(Rad).*
 láber, *bra, m.* bajeslovno bite: majhen dedek, bel in svetel, *Ijk.(Črt. 85.).*
 laberdán, *m.* der Laberdan, der eingefalgene und gedörre Stodfisch, *Erj.(Ž.);* — prim. rus. labardant.
 láberje, *n.* die Geröllhalde, die Schutthalde: naše njive so vse v laberju, *Plužna pri Bolcu-Erj.(Torb.);*
 labijálec, *lea, m.* der Lippenlaut, der Labiallaut, *nk.*
 labijálen, *lna, adj.* labial, *nk.*
 labirint, *m.* blodnjak, der Irrgang, das Labyrinth.
 labirintski, *adj.* labirinthisch, *Jan.(II.).*
 labód, *m.* der Schwan, *Jan., Mik.:* l. grbec, der summe oder Höferschwan (cygnus olor). l. pevec, der Singischwan (cygnus musicus), *Erj.(Ž.);* (lobod, labud, *Meg., Guts.;* lobot, *Alas.;* labud, *Habd., Dict., Mur., Cig., Jan., Dol. - Levst. /Rok./;* — prim. stvn. alb. *Mik.(Et.).*
 labodica, *f.* das Schwannweibchen, *Mur., M.;* za gnezdo šaro znašati pomaga labod labodici, *Cr.*
 labodič, *m.* junger Schwan, *Mur., C.*
 labodiče, *n.* *Javn., Mur.,* pogl. labodnjak.
 labodji, *adj.* Schwanen, *Cig., Jan., M.*
 labodnica, *f.* = labodja pesen, der Schwanengesang, *Cr.*
 labodnják, *m.* der Schwanengarten, *Cig.*
 labódov, *adj.* = labodji, *Cig.*
 1. lábora, *f.* das Conglomerat, die Nagelstue, *Cig., Jan., Cig.(T.), Gor.-Erj.(Torb.);* struga je povsod od same labore, die Flußjohle besteht durchgehend aus Schottertauten, *Levst.(Močv.).*
 2. lábora, *f.* 1) ein Milchgefäß, *C., Rib.;* delal je lonce, piskre, kozice, labore, *Jurč.;* — 2) eine Vorrichtung zum Vogelfang, *C., Z.*

láborast, *adj.* Conglomerat-, *Jan.(II.).*
 laboratorij, *m.* delavnica, das Laboratorium, *Cig., Jan., Cig.(T.).*
 lábornat, *adj.* = laborast, *Z.*
 labôt, *f.* das Maul, *C.;* tudi *pl.* laboti, *vzhŠt.;* grobe laboti imeti, ein loses Maul haben, *C.;* — prim. lape.
 labôtati, *am, vb. impf.* Unsinntiges, Ungehöriges jchwägen, *C., Z., vzhŠt.*
 labôtiniti, *ótnev, vb. pf.* eine Maulschelle geben, *C.*
 labôzast, *adj.* jchwaghast, *C.*
 labôzati, *am, vb. impf.* = labotati, *C.*
 lábra, *f.* ein geschwägiger Mensch, *C., jvzhŠt.*
 labráč, *m.* der Schwäger, *C.*
 labráti, *am, vb. impf.* jchwägen, plappern, *Cig., Jan., C., Št.;* — prim. šwab. läfern, *C.*
 labráv, *áva, adj.* geschwägig, *Cig., Jan., C.*
 labrávec, *vca, m.* der Schwäger, *Cig., C.*
 labrávka, *f.* die Schwägerin, *Cig.*
 lábrica, *f.* = 2. labora 1), ein tiefes Milchgefäß, *jvzhŠt.;* (nam. laborica?).
 labriv, *iva, adj.* = labrav, *C.*
 labrivec, *vca, m.* = labravec, *C.*
 labud-, pogl. labod-.
 labradör, *m.* der Labradorer. (min.) *Cig.(T.).*
 labradorit, *m.* der Labradorit, (min.) *Cig.(T.).*
 labus, *m.* bajeslovno bite, star dedek, *Ijk.(Črt. 85.).*
 lác, *m.* 1) = zanka, die Schlinge zum Vogelfang, *GBrda-Erj.(Torb.);* — 2) der Wagenstrang, *Cig.;* — prim. it. laccio, die Schlinge, der Fallstrick.
 lác, *m.* = lac, *Z.*
 lácati se, *am se, vb. impf. ad* lotiti se, *DSr.;* — prim. hs. lacati se.
 láčen, *čna, adj.* 1) hungrig; l. kakor pes; l. da se vanj vidi; l. da se duša v njem lovi, *Cig.;* lačenega beliti, majiti, am Hungertuche

načen, *M.*; — l. bitū česa, ein gieriges Verlangen nach etwas haben, *Cig.*; — 2) lāčno črevo, der Verdarm, *Cig. T.*; — lāčno. g. -nega, die Weiche, *Tolm.*

lāčiti, *im, vb. impf.* 1) l. po čem. nach etwas gierig verlangen, *Z. Istra-Nov.*; — 2) l. koga. = lakotovati, hungern lassen, *Z.*

lāčna, *f.* die Weiche, *C.*; nav. *pl.* lačne. die Weichen, *Krn-Erj. (Torb.)*; — *prim.* lačnica, lakotnica.

lāčnež, *m.* der Hungerleider, *C.*

lāčni, *f. pl.* = lačne. *Krn-Erj. (Torb.)*.

lāčnica, *f.* die Weiche, *Maviborska ok.-C.*

lāčnik, *m.* = lačno črevo, der Verdarm, *Cig.*

lāčnost, *f.* die Hungerigkeit.

lāčunec, *nea, m.* die Siegwurz (gladiolus communis), *Zemon (Notr.-Erj. (Torb.))*.

1. lada, *f.* das Geißdrei, *Cig.*; lada gnati, schreiben, pflücken, *Cig.*

2. lada, *f.* die Lade: l. zakona. die Bundeslade, *ogr.-Č.*; — *iz nem.*

lādanje, *n. 1)* der Besitz, das Landgut, *C. kajk.*; — 2) na ladanje iti, aus Land gehen, *BKv. kajk.*; — *nam.* vladanje.

lādanjiče, *n. dem.* 1) ladanje, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

lādanjstvo, *n.* das Land (opp. Stadt), *ogr.-M.*

1. lādati, *am, vb. impf.* = vladati, *Mur., Dalm. vzhŠt.*; oče sina ne more ladati (meistern), *vzhŠt.*; — beüßen, *C.*; — l. se. sich betragen, *vzhŠt.*

2. lādati, *am, vb. impf.* = peti, *BKv.-DSv.*; — *prim.* l. lada.

lādijen, *jna, adj.* Schiffs, *DZ.*, (-djin. *Cig. Jan.*)

lādijnik, *m.* der Rheder, *DZ.*; — *stsl.*

lādijski, *adj.* Schiffs.

lādja, *f.* das Schiff; vojaška, trgovska l.: redovna l., das Linien Schiff, *DZ.*; vadbena l., das Schul Schiff, *DZ.*; l. oklopnica, das Panzer Schiff, *Cig. (T.)*; l. parnica, das Dampf Schiff, *DZ.*; l. veselnica, das Ruder Schiff, *Cig. (T.)*; *DZ.*; l. prevozna l., das Transport Schiff, *Cig.*; l. naznanjavka, das Melde Schiff, *Cig.*; l. zažigavka, der Brander, *Cig.*; l. mostovnica, das Ponton, *Jan. (H.)*; l. hitra l., die Jacht, *Cig.*; — 2) das Schiff einer Kirche, *Cig. (T.)*, *nk.*; — 3) die mit Brettern eingefaßte Stelle des Mühlwassercanaals, unmittelbar vor der Mühle, *Dol.*

lādjar, *rja, m.* der Schiffer, *Cig., Jan., M. C. DZ.*; ladjari, die Schiffsleute, *Cig.*

lādjárnica, *f.* = ladjedelnica, *Cig. (T.)*.

lādjárski, *adj.* Schiffer-, *Cig.*

lādjeti, *am, vb. impf.* schiffen, *Alas., Mur. Cig., Jan.*; = l. se, *KrGora.*

lādjevce, *vca, m.* der Schiffer, *Mur.*

lādjedčec, *lea, m.* der Schiffsbauer, *Cig.*

lādjedčnica, *f.* die Schiffswerfte, *Cig.*

lādjedčtski, *adj.* Schiffsbau-, l. mojsri, *DZ.*

lādjedčtstvo, *n.* der Schiffsbau, *Jan., C.*

lādjelòm, *lõma, m.* der Schiffbruch, *Guts., Mur., Cig., Hip. (Orb.)*.

lādjelòv, *lõva, m.* die Caperei, *Cig.*

ladjemčreca, *vca, m.* der Schiffsaicher, *DZ.*

ladjemčerski, *adj.* die Schiffsaicherung betreffend: l. list, der Schiffsaicherbrief, *DZ.*

ladjemčrstvo, *n.* die Aichung der Schiffe, *DZ.*

lādjenica, *f.* die Schiffswerfte, *Cig., Jan., DZ.*; Zora; — *nam.* ladjnica?

lādjenka, *f.* die Schiffsbootmühl, *C.*

lādjenõcn, *sna, adj.* schiffbar, *Jan.*

lādjeplòvce, *vca, m.* der Seefahrer, *DZ.*

lādjeplòvstvo, *n.* die Seeschifffahrt, *DZ.*

lādjestája, *f.* der Hafen, *Mur., Cig., Jan.*; — die Rhede, *DZ.*

lādjevati se, *njem se, vb. impf.* schiffen, *Gor.*

lādjevje, *n.* die Flotte, *Mur., Cig., Jan., nk.*

lādjevvlak, *vłaka, m.* der Schiffszug, *DZ.*

lādjevõdec, *vca, m.* der Pilot, *DZ.*

lādjevõdja, *m.* = kapitan, *Jan. (H.)*.

lādjiča, *f. 1)* dem. ladja; das Schiffchen: — 2) das Schiff bei den Buchdruckern, *V.-Cig.*; — 3) papirnasta l., das Papierboot oder der Papiernautilitus (argonauta Argon), *Erj. (Ž.)*.

lādjičar, *rja, m.* = čolnar, *Jan. (H.)*.

lādjin, *adj.* Schiffs-, *Cig., Jan.*; pogl. ladjien.

lādjišće, *n.* der Platz, wo die Schiffe stehen, *Gor.-Mik.*; — der Hafen, *Cig.*; die Rhede, *Jan.*

ladopér, *m.* = netopir, *C.*

lāfra, *f.* die Larve, *Mik. (Et.)*; = *iz nem.*

lafrāti, *am, vb. impf.* herumlungern, schlendern, *BKv.*

lāfrnica, *f.* das Fenster am Dache, *Gor.*

lāg, *m. v lag.* gemächlich: pojdí v lag. *Vrsno-Erj. (Torb.)*.

lagāk, *hka, adj.* Meg., *Dict.-Mik., Boh., Krelj* pogl. legak.

lagān, *adj.* = lagen, leicht, sanft, feise, *Jan.*; lagano spanje, *Cig.*; na laganem spati, *Cig.*

lagānje, *n.* pogl. leganje.

lagāti, *lāzem, vb. impf.* pogl. legati.

lagčk, *hka, adj.* = lahck, *Mur., Cig., Jan., Mik.*

lāgen, *gna, adj.* leicht, bequem, *Z.*; sanft, gelinde; l. glas, *C.*

lāgev, *gva, m.* das Weinfaß, *C., vzhŠt.-Zora, ogr.-Valj. (Rad.)*; — *prim.* bav. lagen *f., dem.* lagl, lat. lagena, lagellum, *Lerst. (Rok.), Mik. (Et.)*.

lāgev, *gve, f.* die Lajche, *Jan.*; velika lagev z žganjem napolnjena, *Glas.*

lagévati, *am, vb. impf.* zu tügen pflegen, *Jan., Mik. (V. G. II. 307)*.

lāglje, *adv. compar.* = laže, lažje, leichter, na vžodu.

lāgod, *f.* = lagot, *C., Z.*

lāgoda, *f.* die Wertlosigkeit, *Mur.*; — die Schwäche, *ogr.-Č.*; — die Schlechtigkeit: l. in zlost. *C.*; — der Muthwille, die Ausgelassenheit, *Jan., C., Danj.-Mik., vzhŠt.*

lāgoden, *dna, adj. 1)* leicht, mild, *V.-Cig.*; — bequem, *Jan., C.*; najlagodnejša lov, *IjZv.*; — 2) wertlos, schlecht, *Mur., Cig., vzhŠt.-Č.*; — übel: lagodna navada, *C.*; nichtsnutz, böse, *C., SlGor.*; lagodno dete, *Mik.*; ausgelassen, *Jan., Mik., SlGor.*

lāgoditi, *im, vb. impf.* erquiden, *Cig., C.*

lāgodnik, *m.* ein schlechter Mensch, *Raič. (Let.)*.

Iágodnjak, *m.* = Iagodnik, *Sl.Gor.*
Iágoj, *adj.* Iahleht, gering, *C.*; — böje, *ogr.-Mik., Caf. (Vest.)*; Iagoja mačeha, *Npes.-Vraz.*
Iagójj, *m.* der Värm, das Weidrei, *Cig., Jan. Gor.*; Iagoj zagnati, *Z.*; I. gnati, *Sl.N.*; Iagoje delati, *Gor.*
Iágojina, *f.* die Schlechtigkeit, *ogr.-M., C.*
Iagójoča, *f.* die Schlechtigkeit, die Bosheit, *C., ogr.-Valj. (Rad).*
Iagom, *praep.* = razen, *BKr.-D.Sv.*
Iágoma, *adv.* = polagoma, *Cig.*
Iágost, *f.* die Leichtigkeit, *C.*
Iágot, *f.* die Bequemlichkeit, die Gemächlichkeit, *Jan., C.*; z Iagotjo, *Cig.*; z Iagotjo smo delali, *Vrsno. Lašče-Fvj. (Torb.)*; stara, Iagotjo uglajena steza Iagotji, *Zv.*
Iagóta, *f.* 1) = Iagota, die Leichtigkeit, die Bequemlichkeit, *Jan., C.*; Bes.: — 2) die Schlechtigkeit, die Bosheit, *C., Mik., ogr.-Valj. (Rad).*
Iágoten, *tna. adj.* bequem, *Jan.*
Iagotica, *f.* die Schlüsselblume (*primula veris*). *C.*
Iágotnost, *f.* die Bequemlichkeit, *Cig. (T.), C., Levst. (Pril.).*
Iágov, *adj.* = Iagoj, Iahleht, *ogr.-C.*; — I. lok, ein Ioger Bogen, *ogr.-Mik.*
Iágovec, *vca. m.* der Kurbitt (*min.*), *Cig. (T.).*
Iagovija, *f.* die Schlechtigkeit, *ogr.-C., Valj. (Rad).*
Iagūna, *f.* morska plitvina, die Lagune.
Iagūnski, *adj.* Lagunen-; Iagūnska grebenina, das Lagunenriff, *Cig. (T.).*
Iágva, *f.* das Fals, *Habd.*
Iágvica, *f. dem.* Iagva, *Er. tirn.-Mik.* (die Glaidhe, *Jan., Bes.*)
Iágvic, *m. dem.* Iagev, das Falschen, *C., Valj. (Rad), vzh.St.*
Iágvieček, *čka. m. dem.* Iagvič, *vzh.St.*
Iáhák, *hka. adj.* pogl. Iahak.
Iahát, *htú. m.* pogl. Iaket, Iekat, *Tobn.*
Iahčati, *ám. vb. impf. Mur.,* pogl. Iehčati.
Iáhék, *hka, adj.* leicht; I. Iakor pero, Iederleicht; Iahka mu zemljica! leicht sei ihm die Erde! Iáhki kamen, der Tuffstein, *Cig., Jan.*; Iáhki korak, der Paßgang, *Cig.*; I. jezik, gefäufige Zunge, *Cig. (T.)*; Iáhko konjšto, leichte Meiterei, *Cig.*; Iáhko spanje, Ieiser Schlaf, *Cig.*; Iáhko noč, gute Nacht! Iahke krvi, leichtblütig, *Cig.*; I. za delo, arbeitssüßend, *Cig.*; Iáhka bolezen, eine ungefährliche Krankheit, Unpäßlichkeit, *Cig.*; Iáhka smrt, sanfter Tod; Iáhko je s tujim polenom orče klaiti = aus anderer Leute Haut ist gut Riemen schneiden, *Cig.*; Iáhko se smeješ, I. se ti je smejati, du hast gut lachen; Iáhko si misliš, du kannst dir vorstellen; zdej že Iáhko nehaš, jetzt kannst (darf) du schon aufhören; Iáhko, da je, Iáhko da, leicht möglich, es kann schon sein; na Iáhko dihati, Ieise atmen; na Iáhko hoditi, leicht auftreten; na Iáhko prijeti koga, jemanden Iahst angreifen; po Iáhko, gemach, langsam; z Iáhka (iz Iáhka), leicht, *C., Mik., Levst. (Moer.);* Iahkfeit, *BKr.*; — *comp.* Iáhji, Iahkejši (Iahkejši); *adv.* Iáhje, Iähje; tudi: Iáze, *Levst. (Moer.), nk.* (nav. Ióze; Iázej, *Trub. Mik.*).

Iáhen, *hna. adj.* leicht, Iacht, gelinde, *Mur., Cig., Jan., C.*; Iáhno stopati, Ieise treten, *Cig.*
Iáhét, *hta. m.* = Iaket, Iekat, *na vzhodu.*
Iahkaj, *adv.* vielleicht, *Meg., Jan., Boh., Dalm., C.*; ali je na poti, ali Iahkaj spi? *Dalm.*
Iahkátí, *ám. vb. impf. V.-Cig.,* pogl. Iehkati.
Iahkič, *adv.* leicht möglich, vielleicht, *Mur., C.*
Iahkob-, *pogl. Iehkob-*
Iahkóča, *f. M., Dol.,* pogl. Iehkoča.
Iahkodušen, *adj.* = Iahkomiseln, *C.*
Iahkokril, *kríla, adj.* leicht beflügelt, *nk.*; Iahkokrila lastovica, *Str.*
Iahkokrúhar, *rja. m.* ein leichtlebiger Mensch, *Zv.*
Iahkokóven, *vna. adj.* leichtblütig, Ianguinisch, *Cig., Jan., Cig. (T.), M.*
Iahkokóvnik, *m.* der Ianguinifer, *Cig.*
Iahkokóvnost, *f.* die Leichtblütigkeit, *Cig., M.*
Iáhkoma, *adv.* leicht, *C.*
Iahkomiseln, *selna, adj.* leichtsinnig, leichtfertig, *Mur., Cig., Jan., nk.*
Iahkomiselnész, *m.* der Leichtsinnige, *Cig.*
Iahkomiselnik, *m.* der Leichtsinnige, *Cig.*
Iahkomiselnost, *f.* der Leichtsinn, die Leichtfertigkeit, *Mur., Cig., Jan., nk.*
Iahkomislež, *m.* = Iahkomiselnik, *Ravn.-C., M.*
Iahkomislije, *n.* der Leichtsinn, *Cig. (T.).*
Iahkomisljen, *adj.* = Iahkomiseln, leichtsinnig, *Cv.*; (govori se sploh tako).
Iahkonóg, *nóga. adj.* leichtfüßig, *Cig., Jan., nk.*
Iahkoperóten, *tna. adj.* = Iahkokril, *Cig.*
Iahkopét, *péta. adj.* leichtfüßig, *Z.*
Iahkorók, *róka. adj.* von leichter Hand; I. biti, eine leichte Hand haben, *Cig.*
Iahkóst, *f. Mur., Cig., Jan.,* pogl. Iehkost.
Iahkot-, *pogl. Iehkot-*
Iahkoumje, *n.* = Iahkomiselnost, *Zv.*
Iáhkovec, *vca. m.* = Iáhki kamen, der Tuffstein, *Cig., Jan.*
Iahkovéren, *rna. adj.* leichtgläubig, *Mur., Cig., Jan.*
Iahkovérje, *n.* der Schnellglaube, *Cig.*
Iahkovérnež, *m.* der Leichtgläubige, *Sl.N.*
Iahkovérnost, *f.* die Leichtgläubigkeit, *Mur., Cig.*
Iahkoživ, *živa. adj.* leichtlebig, leichtsinnig, *C.*
Iahkoživček, *čka. m. dem.* Iahkoživce, *IjZv.*
Iahkoživce, *vca. m.* ein leichtsinnig, ohne Sorgen lebender Mensch, *Cig., Jan., nk.*
Iahkoživcen, *vna. adj.* leichtlebig, leichtsinnig lebend, *Jan.*
Iahkoživka, *f.* leichtsinnig, Iott lebendes Weib, *Jan.*
Iahkoživost, *f.* die Leichtlebigkeit, *C.*
Iahkoživstvo, *n.* das Leichtsinnige, Iorgloje Leben, *C.*
Iahnák, *m. Polj., Cirk.-Baud.,* pogl. Iahnjak.
Iáhnost, *f. Mur., Cig.,* pogl. Iahnost.
Iahnóta, *f. Mur.,* pogl. Iahnota.
Iahnótun, *tna. adj. Mur.,* pogl. Iahnoten.
Iahón, *m.* der es mit der Iahianisierenden Partei hält, *C.*
Iahóven, *vna. adj.* pogl. Iehoven.

lāj, *m.* das Gebell, *Mur., Cig., Jan., Met., Nov.*
lāja, *f.* das Gebell, *Valj. (Rad)*; lajo gnati.
 bellen, *Danj. - M.*; lesena laja terilj, *Danj.*
(Posr. p.).
lajáč, *m.* der Präriewolf (*canis latrans*), *Erj. (Ž.)*.
lajálo, *n.* der Reifer, *Cig.*
lajanje, *n.* das Bellen.
lājati, *jam, jem. vb. impf.* bellen; *l.* na koga,
 nad kom. jemand anbellen; lajal je rad na
 tati, *Rog.*; — schreiben, feisen, schmälzen, *Cig.,*
Jan., M.; — lärrnen: fantje okoli hiše lajajo,
Dol.; — „štulec“ mu lajajo, uan šhilt ihn
 „štulec“, *Idrija*; *l.* = zvati, klicati, *Goriš.-*
Štek. (Let.).
lājav, *adj.* zum Bellen geneigt, *M.*; — zum
 Reifen, Schmälzen geeignet, *Cig., Jan., BIKr.-*
M.; lajava usta, ein freches Maul, *Cig.*; la-
 javi posli, *Trub.*
lājavec, *vca, m.* der Beller, *Cig., M.*; — der
 Reifer, der Schreier, *Cig., Jan., BIKr.-M.,*
Mik.; = hudojezičen Slovek, *Dict.*
lājavka, *f.* die Wellerin, *M.*; — die Reiferin,
Dict.-Mik.
lājavt, *m.* der Reifer, *Cig.*
lājba, *f.* nekaka čorba, *BIKr.*
lājhati, *am, vb. impf.* schlampen, schlampend
 essen, *BIKr.*
lājbič, *m.* die Weste, *Jan., Zora*; — iz nem.
 „Leibchen“.
lajden, *dna, m.* der Abort, *Cirk.-Baud.*
lājder, *dra, m.* der Bagabund, *C. Z.*
lājdra, *f.* die Herumstreicherin, die Schlampe,
Cig., C., na vžhodu; — prim. it. landra, feile,
 umherstreichende Dirne, *Levst. (Rok.)*.
lājdrati, *am, vb. impf.* herumstreichen, ein lieder-
 liches Leben führen, *Z.*; = *l. se, Cig., M.*
lājdrež, *m.* = lajder, *BIKr.-M.*
lājdriga, *f.* = lajdra, *Fr.-C.*
lajjež, *m.* das Gebell, *Zv., Let., Erj. (Zb. sp.)*.
lajhár, *rja m.* der Betrüger, *Habd.-Mik., ogr.-*
Valj. (Rad).
lajharija, *f.* der Betrug, *Meg.*
lājhati, *am, vb. impf.* 1) betrügen, täuschen,
Meg., Cig., Jan., Fr.-C.; — 2) po svetu
 koga l., jemanden hin und her treiben, *Že-*
lezniki (Gor.); — *l. se*, sich herumtreiben, *C.*;
 — 3) lajhati, *intr.* herumstreichen, *M.*; kod
 si lajhal? *Lašče-Levst. (Rok.)*; — prim. bav.
 laichen, betrügen, srvn. leychen, vexare,
Levst. (Rok.).
lājik, *m.* der Laie, *Cig.*; — prim. lat. laicus.
lājistvo, *n.* die Laienschaft, die Laien: omi-
 kano *l., Cv.*
lājla, = lajna, *C.*
lājna, *f.* 1) die Leier, der Leierkasten, *Dict.,*
Cig., Jan., Štek.; = *pl. lajne. Jam., Mur.*;
 — eine schlechte Rede, *C.*; — 2) eine lieder-
 liche Weibsperson, die Schlampe, *Cig., Jan.*;
 — prim. bav. leiren, leie'n, *f., Levst. (Rok.)*.
lājnanje, *n.* 1) das Leiern; — 2) das Herum-
 streichen, *Slom.*
 1. **lājnar**, *rja, m.* der Leierer, der Leiermann,
Cig., Jan., Npes.
 2. **lājnar**, *rja, m.* der Drecksvogel (*stercorarius*),
Cig.

lājnarica, *f.* die Leierin, *Cig.*
lājnost, *adj.* dreckig, voll Unrath, *Cig.*
lājnatí, *am, vb. impf.* 1) leiern, *Mur., Cig.,*
Jan.; lajna pa lajna prelepo, *Npes.-Valj.*
(Rad); — 2) herumstreichen, *M.*; = potepati
se, Glas.; otroci po vasi lajnajo, *Bes.*; —
 3) = zvoniti, *Železniki (Gor.)*; bingljati: štirje
 nosijo, štirje lajnajo, dva gledata, dva po-
 slušata, eden poganja (= krava), *Sr. Lucija*
na Mostu-Erj. (Torb.).
lājnavec, *vca, m.* der Leierer, *Mur., Cig.*
lājnce, *nca, m.* = lājnež, *ogr.-C.*
lājnež, *m.* der Wasserstierling (*scitua virosa*),
Cig., Jan.
lājnje, *n. coll.* Excremente, *BIKr.-Mik.*
lājno, *n.* der Noth, die Excremente, *Meg., Mur.,*
Cig., Jan., Boh., Rib.-Mik., Ščav.-C.; go-
 lobje, kravje *l., Dalm.*
lājnovje, *n.* = lajnje, *ogr.-C.*
lājnsa, *f.* = lajdra, *Dol.*
lajnsika, *f.* = lajdra, *Dol.*
lājšati, *am, vb. impf.* erleichtern: — lindern.
lajšava, *f.* Erleichterung, Linderung, *Jan.*
lajšilo, *n.* das Widerungsmittel, *Jan. (H.)*.
lajt, *m.* sodček držeč štiri do devet veder,
BIKr.; — prim. lajta.
lajta, *f.* ein Faß für trockene Gegenstände,
 (Getreide, Kaff, udgl.), die Leite: — iz nem.
lajtica, *f. dem.* lajta.
lajtíč, *m. dem.* lajt: sodček držeč dve do pet
 veder, *BIKr.*
lajtnant, *m.* poročnik, der Lieutenant.
lāk, *m.* der Laß, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.
lakāj, *m.* strežaj, der Laßai, *Jan. (H.)*.
lakājec, *jca, m.* = lakaj, *ivžh.Št.*
lakāt, *ktā, ktū* (nav. htā, htū), *m. 1)* der Ell-
 bogen, *Mur., Cig., Navr. (Let.), Kr.*; lakēt,
 ktā, *ogr.-Valj. (Rad)*; lakēt (lakēt), lakta,
kajk.-Valj. (Rad); lahet, hta, *vžh.Št., ivžh.-*
Št.; — 2) die Elle; dva lakta, trije lakti, *na*
vžhodu-Mik.; po laktu, ellenweise, *Jan.*; (*dual.*,
pl. lakti [lakti, lehti], *f.* dve lahti, tri lahti,
 sto lahti, *na zapadu-Mik.*; devet lahti platna,
Vod. [Izb. sp.]; — prim. lahet.
lakāt, *ktū* (htī), *f.* = lakat, *m., Met., Gor.*;
 nav. *le pl.* lahtī (lehti); prim. lakat, *m.*
lākati, *am, vb. impf.* 1) hungern, *Savinska*
dol.; — gierig sein, *ogr.-Let., SlN.-C.*; —
 2) laka me, es sieht mich an, *Mur.*; es reijt
 mich, *Z.*; — 3) hungern lassen: čebele *l.,*
Gol.
lākav, *adj.* hungrig, *C.*
lākeren, *rna, adj.* = äharen: vse lakerno
 leto sem stradal, *Volariji nad Tolminom-*
Erj. (Torb.).
lakēt, *ktā, m. ogr.-Valj. (Rad)*; lakēt (lakēt).
kajk.-Valj. (Rad); pogl. lakāt, *m.*
lakēt-brāda, *f.* ellenlanger Bart, *Prip.-Mik.,*
Vrt.
lāketen, *tna, adj.* Ellbogen-, *Jan.*; — Ellen-:
 laketna niera, das Ellenmaß, *Cig.*
laketnár, *rja, m.* kdor z laktom meri, *ogr.-*
Valj. (Rad).
lākms, *m.* modro barvilo, der Laßmuß, *Cig.,*
Jan., Cig. (T.).

lākumusov, *adj.* lākumūs: lakmusov papir, lākumuspapier, *Cig. (T.)*; lakmusova barva, *Tuš. (B.)*.

lāknašt, *adj.* = vlaknašt, *Cig., Zv.*

lākništi, lākneš, *vb. pf.* hungriq werden, *Mik.*

lākno, *n.* = vlakno, *Mur., Cig., Jan., C.*

lākom, *adj.* 1) gierig, lūstern, *Dict., Jan., Mik., Vrt.*; — habgierig, *Jan., M.*; — 2) l. biti, begehrt sein, Abjaß jünden, *Jan.*; tako blago je zdaj lakomo, *Z.*

lākomček, čka, *m.* der Trichter, *Jan.*

lākomec, meca, *m.* 1) ein habgieriger Mensch, *Jan., Krelj*; — 2) = lakomnica, das Gießschäff, *Cig.*

lākomen, mna, *adj.* 1) gierig, habgierig; l. česa, na kaj; l. biti na denar; — 2) = lakom 2); to blago je zelo lakomno, *Ig.*

lākomica, *f.* = lakomnica 2), *Mur.*

lakomija, *f.* die Habsucht, *C., Krelj.*

lākomiti, im, *vb. impf.* = lakomen biti, *Vrt.*; l. po čem, *C.*

lākomka, *f.* die Habjüchtige, *Vrt.*

lakomněti, im, *vb. impf.* = lakomen biti, *Cig.*

lākomež, *m.* der Habjüchtige.

lākomnica, *f.* 1) die Habjüchtige, *Jan., M.*; — 2) das Trichterschäff, das Gießschäff, *Cig., Jan., C., M., Valj. (Rad), Rib., St.*

lākomnik, *m.* der Habgierige; l. bi še lastnega brata prodal, *Jan. (Slovn.)*.

lākomnost, *f.* die Gier, die Habgier.

lakomnováti, űjem, *vb. impf.* habgierig sein, geizig, *C., Trub.*; vsakateri lakomnuje za se v svojem stanu, *Dalm.*

lākomstvo, *n.* = lakomnost, *Mur.*

lakoničen, čna, *adj.* lakonič, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; (pravilneje bi bilo: lakonski).

lakonizem, zma, *m.* jedrnata kratkobesednost, der Lakonismus, *Jan.*

lākot, *f.* 1) = lakot, der Hunger; l. ne izbira, der Hunger ist der beste Koch, *Cig.*; — die Hungersnoth, *Mur., C.*; — die Gier, die Habgier, *Mur.*; — 2) ein unerträglich Mensch, *Cig.*

lākota, *f.* 1) der Hunger; lakoto (*instr.*) umreti, vor Hunger sterben, *Krelj, Zv., Kamnik-Svet. (Rok.)*; lakoto pasti, darben, kümmerlich leben, *Jan.*; — volčja l., der Heißhunger, *Jan.*; = predra l., *Cig.*; — die Hungersnoth; bila je huda l.; — die Habgier, *Mur.*; — 2) = der Nimmer satt, *Cig., Jan.*; živa l., *C.*; — 3) navadna l., weißes Labkraut (galium mollugo), *Tuš. (R.)*; = četa l., *Medv. (Rok.)*; rumena l., edtes Labkraut (galium verum), *Cig., Tuš. (R.), Medv. (Rok.)*; divja l., das Heidelabkraut (galium saxatile), *Cig., Medv. (Rok.)*.

lākotec, tea, *m.* der Trichter, der Röhler, *Mur., Jan., Danj.-Mik.*

lākoten, tna, *adj.* ešgierig, frešgierig; — gierig, lūstern; l. na vino, na denar.

lākotiti se, im se, *vb. impf.* gierig sein, begehren, *C.*; l. se po čem, *Danj.-M.*

lākotnica, *f.* 1) ein weiblicher Vielstraß, *Cig.*; 2) die Rippenweichgegend, die Weiche (bei

Menichen und Thieren), *Mur., Cig., Jan., Kr., Savinska dol.*; v lakotnici ga bode, die Milz sticht ihn, *Cig.*; — 3) = lakomnica 2), *C., Z.*

lakotnija, *f.* = lakomnost, *Mur., Cig.*

lākotnik, *m.* 1) der Vielstraß, *V.-Cig.*; — 2) der Hungerleider, *Dict.*; — 3) der Habjüchtige; — 4) = lakotnica 2), die Weiche, *Cig., M., C., Ravn.-Valj. (Rad), Smartno pri Litiji - Štrek. (LjZv.)*; — 5) = lakotnica 3), das Gießschäff, *Rib.-D.Sv.*; — 6) der haarige Ginster (genista pilosa), *Cig., Jan., Medv. (Rok.)*; — tudi: das Hungerblutchen (draba), *Z., Medv. (Rok.)*.

lākotnost, *f.* die Gier, die Habgier.

lakotováti, űjem, *vb. impf.* hungern, *C., Bes., Drežnica nad Koboridom-Erj. (Torb.)*.

lākovec, vca, *m.* die Gummitaaf = Schildblaus (coccus lacca), *Erj. (Ž.)*.

lākoven, vna, *adj., Jarn., Vrtov.*; pogl. lakomen.

lākovnica, *f.* *Mik., Smartno pri Litiji - Štrek. (LjZv.), BlKr.*; (lakonca, *Mik., jvzh.Št.*); pogl. lakomnica 2).

lākši, *adj., compar.* nam. lažji, *M., jvzh.Št.*

lakuša, *f.* ime svinji, *kajk.-Valj. (Rad)*.

lālók, *m.* 1) die Halswamme, *Cig., Jan., Mik.*; — 2) *pl.* laloki, = laloke, der Mund, das Maul, *ogr.-M.*

lāloka, *f.* 1) = ečljust, die Rinnlade, *Habd.-Mik., ogr.-C., Valj. (Rad)*; — *pl.* laloke, der Mund, das Maul, *C.*; — 2) der untere Theil der Halsbreche; trlek v laloko tere (poka), *vzh.Št.-C.*; — 3) *pl.* laloke, die Pföcke des Mühlqrendels, *C.*

lālovka, *f.* *C., Valj. (Rad)*; pogl. laloka.

lāma, *f.* das Schaftaamel oder Lama (auchenia lama), divja l. = gvanako (auchenia guanaco), *Erj. (Ž.)*.

lāmāč, *m.* der Brecher, *C.*

lāmanje, *n.* das Brechen; l. kruha, *ogr.-Valj. (Rad)*.

lāmas, *m.* ime psu, *kajk.-Valj. (Rad)*.

lāmati, mam, mjem, *vb. impf.* brechen, *Mur., Jan.*; l. kamenje, *Dict.*; kruh l., *ogr.-Valj. (Rad)*; zlodječ ga lama in tare, *Trub.*; roke l., die Hände riingen, *Dalm.*; — (*pren.*) l. božjo postavo, *Krelj*; l. komu srce, *C.*; kaj se jočete in lamljete mi srce moje? *ogr.-Valj. (Rad)*.

lāmbura, *f.* = 2. labora 1), *Valj. (Rad)*.

lamentācija, *f.* die Klage, das Klagehied, die Lamentation.

lāmp, lāmpa, *m.* = vamp, *Mur., vzh.Št.*

1. **lāmpa**, *f.* die Lezje, die Lippe, *ogr.-C.*; *pl.* lampe, der Kaden, *kajk.-Valj. (Rad)*; — prim. lapa, lapati, *C.*

2. **lāmpa**, *f.* = svetilnica, die Lampe; — iz nem.

lāmpāč, *m.* = vampež, *vzh.Št.*

lāmpar, rja, *m.* der Lampenfabrikant, *C.*; — der Lampenwärter, *Jan. (H.)*.

lāmpast, *adj.* = vampast, *C., vzh.Št.*

lāmpaš, *m.* = 2. lampa, *C.*

1. **lāmpica**, *f.* *dem.* 1. lampa; die Lippe, *C.*

2. lâmpica, *f. dem.* 2. lampä.
lampreda, *f.* die Lamprete (petromyzon marinus), *Erj. (Ž.)*.
lân, lâna, lanô, *m.* der Lein oder Flachß (linum usitatissimum); l. goditi (mladiti, rositi), den Lein rösten, *Cig.*; — divji l. der flebrige Lein (linum viscosum), *Josch*; tudi: das Leinfrant (antirrhinum linaria), *Cig., Medv. (Rok.)*; = matere božje l., *Cig.*; — novozelandjski l., neuseeländischer Flachß (phormium tenax), *Tuš. (B.)*.
lanciniti, *inim. vb. impf.* = pohajati, *GBrda*.
lânča, *f.* die Lanze, *Meg., Dict. Dalm.*; (lonča, *Alas.*); — prim. nem. Lanze, lat. lancea.
lânčar, *rja, m.* der Kettenhütel, *Jan.*
lânček, čka, *m. dem.* lanec; das Ketten, *C.*
lânčen, čna, *adj.* Ketten-: lančna številka, die Kettenrechnung, *Jan.*
lânčič, *m. dem.* lanec = lanček, *Cig.*
lânčnica, *f.* die Kettenfugel, *Cig.*; — črta l., die Kettenlinie, *Cig.*
lândra, *f.* die Schmerzhaut des Kindes, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
lânec, nca, *m.* die Kette, *Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), C. ogr.-Valj. (Rad), DZ., nk.*; pes na lancu priklenjen, *Slom.*; lance svojih grehov potrgati, *C.*; — prim. srvn.
lan, lanne, Kette, *Mik. (Et.)*.
lanen, *adj.* Lein-, Flachß-, leinen; lanene glavice; laneno seme, olje; lanena pogača, der Leinfuchen, *Cig., Jan.*
lanenina, *f.* die Flachßware, *C., DZ.*; človek se oblači z lanenino, *Vrtov. (Km. k.)*.
lanenjâk, *m.* eine Leingattung, *C.*
lanenji, *adj.* = lanski, *C.*
lâni, *adv.* im vorigen Jahre, voriges Jahr; vsako lâni je boljše, man lobt immer die vergangene Zeit, *Cig.*
lânič, *m.* der Frauenflachß (linaria vulgaris), *Josch.*
lânika, *adv.* = lâni, *C.*
1. **lanina**, *f.* was vom vorigen Jahre ist, *Mur.*; ž. B. die vorjährige Ernte, *Z.*
2. **lanina**, *f.* was von Flachß ist, *Vitner, C., M.*
lanišče, *n.* der Acker, auf dem Lein gewachsen.
laniščen, ščna, *adj.* kar na lanišču raste: laniščna repa, *C.*
laniščnica, *f.* 1) die Flachßdörre, *Mur.-Cig.*; (len-), *Danj. (Posv. p.)*; — die Leinbrechelhütte, *C.*; — 2) = ajda po lanišču poscjana, *Kr.-Valj. (Rad.)*.
lânishnji, *adj.* = lanski, *C.*
lanita, *f.* die Wange, *C., Danj. (Posv. p.)*; ima črnele lanite, *Rež.-C.*
lâniti, lânem, *vb. pf.* aufbellen, *C., Z.*; — grob aufahren, kaj si lanil na me? *Vrsno. Krn.-Erj. (Torb.)*.
lânjec, njca, *m.* der Damhirsch (cervus dama), *Jan., Erj. (Ž.)*.
lânjski, *adj.* vorjährig; lanjsko leto, im vergangenen Jahre; maram zanj, kakor za lanjski sneg, ich kummere mich ganz und gar nicht um ihn.
lânjščak, *m.* ein im vorigen Jahre geworfenes Thier, *St.*; vorjähriges Schaf, vorjäh-

riger Haſe, *C.*; vorjähriger Dohs, *Z.*; — vorjähriger Wein, *StGor.-C.*
lânjščina, *f.* etwas Vorjähriges, *C.*; die vorjährige Ernte, *Z.*
lânjšnji, *adj.* = lanjski, *ogr.-C.*
lanopërka, *f.* das Leinblatt (thesium linophyllum), *Medv. (Rok.)*.
lânovec, vca, *m.* lan, ki se ne preza, *Z.*; (lanjevec) *Cig.*
lânôž, *n.* die Trüffel, *C.*; — prim. čes. lanyž.
lânski, *adj.* = lanjski.
lantina, *f.* die Segelftauge, *Mur., Cig.*; — prim. it. l'antenna.
lâp, lâpa, *m.* 1) der Rachen, der Schlund, *C.*; — 2) ribji l., großes Löwenmaul (antirrhinum maius), *Selnica (St.)-Erj. (Torb.)*.
1. **lâpa**, *f.* 1) das Maul, das Mundstück, *C., Danj.-M.*; nav. pl. lape, das Maul, *Mur.-Cig., C., vzhSt.*; das Hundsmaul, *Npes.-Vraž*; das Wolfsmaul: Volk odpre lape, *Danj. (Posv. p.)*; — 3) das Blappermaul, *C.*
2. **lapa**, *f.* die Pfote, *Jarn., Mik., Vrt., LjZv.*; — stsl.
lapân, âna, *m.* 1) das Wurstmaul, *Pot.-Cig., Jan., M., C.*; — 2) der Schwäger, *C.*
lâpast, *adj.* schwafhaft, *C.*
lâpati, am, *vb. impf.* 1) schnappen, haſchen, *Jarn., C., Z.*; — 2) schwagen, ein loſes Maul haben, *C.*
lâpav, *adj.* ein loſes Maul habend, *C.*
lâpavec, vca, *m.* ein Mensch, der ein loſes Maul hat, *C.*; der Plauscher, *C., Trst. (Let.)*.
lâpâvs, *m.* = lapavec, *C.*
lâpâvsati, am, *vb. impf.* = labrati, lapati 2), *C.*
lapet, pta, *m.* der Grundantheil, *ogr.-C.*
lâpica, *f. dem.* 2. lapa, das Täßchen, *Let.*
lapidâren, rna, *adj.* Lapidar-: lapidarno pismo, Nachahmung der Schrift auf Denksteinen, die Lapidarschrift, *Jan., Cig. (T.)*; — lapidarni slog, der Lapidarstil, *Cig. (T.)*.
lâpiti, im, *vb. impf.* = lapati 1), *Z., Jan. (H.)*.
lâpman, *m.* = lapan, *C.*
lâpniti, lâpnem, *vb. pf.* 1) mit dem Maul nach etwas haſchen, *Z.*; — 2) mit etwas herausplagen, *C.*
lâpor, rja, *m.* der Mergel, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Min.)*; ilnati l., der Thonmergel, *Cig.*; sivi l., der Graumergel, *Cig.*; kredasti l., der Kreidemergel, *Cig.*; — gen. tudi: lapora, *Mik.*
lâporast, *adj.* Mergel-, mergelartig, *Cig.*: laporasta zemlja, der Mergelboden, *Cig., Jan.*
lâpornat, *adj.* Mergel enthaltend, *Mur., Cig.*
lâporjev, *adj.* Mergel-: laporjeva jama, die Mergelgrube, *Cig.*
lâporšëica, *f.* neka hruška, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*.
lapotâti, otâm, ôčem, *vb. impf.* plappert, *Mik. (Et.)*.
lapótec, tca, *m.* der Plauderer, *Jan. (H.)*.
lâpta, *f.* = laiva, lata, *Mur., StGor.-C., Danj. (Posv. p.)*.
1. **lâptati**, am, *vb. impf.* latten, *Mur., C.*

2. **laptáti**, *ám, vb. impf.* schnappen, haſchen, *C.*; gierig trinken (vom Kunde), *Z.*
lápťovec, *vca. m. dem.* Lattemagel, *M.*
lapuča, *f.* Reſ.-*C.*, *Glas.*, *poſl.* lopuča.
lapuh, *m.* der Kuſtlattich (*tussilago farfara*); — *zajči* l. der Wauerjalat (*mycelis muralis*); *Medv. (Rok.)*; — *prim.* lopuh; — *planinski* l. der Frühengrüſel (*adenostyles alpina*), *Juniſka dol. (Kor.)-Joſch.*
lapús, *m.* = *lapavs. C.*
lapušček, *čka. m. dem.* lapušek, = *lapuh, Cig., Strp.*
lapušek, *m. dem.* lapuh, = *lapuh, Cig.*
lapušje, *n. coll.* = *lapuh, M.*
lapušnják, *m.* der Schwüger, *C.*; — *prim.* lapus.
lárfa, *f.* die Larve; — *iz nem.*
lárma, *f.* der Lärm, *Mur., Dol.*; die mit Scherzen eingeleitete Collecte bei einer Hochzeit, *Z., M., Št.*; *godci so larmo zagodli, Levst. (Rok.)*.
lárva, *f. Cig., Jan.*; *poſl.* larfa.
lās, *lāsa, lāsū, m. 1) daš (einzelne) Haarpthaar; *za l.* ne odjenjati, kein Haar breit weichen; *ni za l.* boljši, er iſt um kein Haar beſſer, *Cig.*; *lāsie* mu po koncu ſtoje, die Haare ſtehen ihm zu berge; *dolgi lāsje*, kratka pamet, *Npreg-Levst. (Zbr. sp.)*; *lāsie* mi gredo z glave, ich verliere Haare; *lāsie* si puliti, ſich die Haare rauhen; *vino mu gre v lāsie*, *dobil ga je v lāsie*, der Wein ſteigt ihm zu Kopfe; *lāsie ga bole*, er hat einen Raſenjammer; — 2) *gospenji lāsie*, daš Frauenhaar (*adiantum*), *Dict.*; — *Marije* device *lāsie*, daš Nordgras (*poa annua*), *Cig., Jan.*; — *žabji lās*, der Wäſſerſteru (*callitriche*), *Cig.*; — *nam. vlas.*
lās, *i. f.* *dolga ranta*, *na kateri ſtoje ſtreharji, Tolm.-Strek. (Let.)*; — *prim.* 2. *laz.*
laſanica, *f.* daš lange Reiſshaar, *Guts.*
laſanje, *n.* daš Zeilen, Zauſen (bei den Haaren).
laſár, *rja, m.* der Haarbändler, *Cig.*
laſaſt, *adj.* haaricht, haarförmig, *Mur., Cig., Jan.*; *laſata cevčica*, daš Haarröhrchen, *Cig. (T.)*; *laſaste cevci*, die Capillargefäße, *Cig. (T.)*; *laſasto zlato*, daš Haargold, *Cig.*
laſát, *áta, adj.* haarig, behaart, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*; *laſata raſtlina*, die Haar pflanze, *Cig.*; — *laſata zvezda*, der Komet, *Dict.-Mik.*; — *ſtarf behaart*: *laſata glava, Zv.*
laſáti, *ám, vb. impf.* 1) bei den Haaren ziehen, bei den Haaren nehmen und benneln; *l. se.* ſich in den Haaren liegen; — 2) *laſati*, *ne-čisto koſiti, Gor.*; *prim.* *koſmatati*.
laſatica, *f.* *laſaticie*, Capillargefäße, *Cig. (T.)*.
laſčáſt, *adj.* behaart, *Cig.*
laſček, *m. dem.* *laſec*; daš Hürden; — *pl.* *laſčki*, die Kleide (*cuscuta europaea*), *Dol.*
laſec, *ſca, m. dem.* *laſ*; daš Hürden; — *laſci* device *Marije*, daš Frauenhaar (*adiantum capillus Veneris*), *Cig., Jan., Tuš. (R.)*.
laſek, *ſka, m.* = *laſec*; device *Marije* *laſki*, daš Hüſſengras (*poa annua*), *Medv. (Rok.)*.
laſek, *ſka, adj.* wohlſüßig; *laſki moſje, Isrker.*; — *prim.* *laſkrn (č).*
 1. **läsen**, *sna, adj.* Haar; *laſna igla, Zv.*; *laſna ključica*, die Haarnadel, *Cig.**

2. **lasen**, *sna, adj.* ſüß, *Dol.-Cig.*; — *prim.* *hs. lasan*, *leicht*.
laſénka, *f.* die Perücke, *Cig.*
laſica, *f.* = *podlaſica*. daš Weieſel, *Mur., Jan.*
laſiti, *im, vb. impf. ad* *izlaſiti*; *ablöſen* bei einer Arbeit, *Levst. (Rok.)*.
laſiščec, *n.* der Haarboden, *Jan.*
laſje, *n. coll.* Haare: *predivno l., Jurč.*
laſkatati, *ačem, vb. impf.* *poſl.* *laſketati*.
laſkátelj, *m.* der Schmeichler, *Cig. (T.)*.
laſkati, *am vb. impf.* ſchmeicheln: *l. komu, Cig. (T.)*; *laſkam si, idj* ſchmeichle mir, *C.*; — *l. se komu, jemačem* ſchmeicheln, *Jan., uk.*; — *hs. stsl.*
 1. **laſkav**, *adj.* ſchmeichelhaft, *Jan., Zora*.
 2. **laſkav**, *adj.* *fechterhaft, Jan.*; *wöhlerlich*: *krava je zelo laſkava* = *izbirčna, IjZv.*; — *prim.* *laſkrn*.
laſkavec, *vca. m.* der Schmeichler, *Z.*
laſkavost, *f.* die Fechterhaftigkeit, *Jan.*
laſkovicá, *f.* *laſkovice* = *laſaste cevci*, *Capillargefäße, Cig. (T.)*.
laſkrn, *adj.* *näſchhaft, fechterhaft, Cig., Jan., C.*; — *prim.* *stsl. laſkosrědž, laſkrědž, fechterhaft*.
laſkrněž, *m.* = *laſkrn človek, Cig.*
laſkrník, *m.* = *laſkrněž, Cig.*
laſkrnost, *f.* die Fechterhaftigkeit, *Cig., Jan.*
laſnát, *áta, adj.* haarig, *Mur., Cig.*
laſnica, *f.* 1) die Haarröhre, *Jan.*; daš Capillargefäß, *Cig.*; — 2) der Haarruſt, die Haarlour, *V.-Cig.*; — 3) der Fadenwurm, die Trichine (*trichina spiralis*), *Erj. (Ž.)*; — 4) eine Art langes Gras, *Reſ.-C.*
laſničar, *rja, m.* der Friſeur, *Cig., Jan.*
laſničen, *čna, adj.* = *kapilaren, Capillare, Jan.*
laſničnost, *f.* = *kapilarnost, Cig., Jan.*
laſnik, *m.* 1) = *predenica*, die Kleide, *Dol.*; — 2) = *laſiščec, Cig.*
laſnōča, *f.* die Leichtigkeit, die Hurtigkeit, *Jan. (H.)*.
laſnost, *f.* die Hültheit, *Cig.*
laſoplět, *plěta, m.* der Damenfriſeur, *Cig., Jan.*
laſovit, *adj.* = *kapilaren, Capillar., Jan. (H.)*.
laſovitost, *f.* = *kapilarnost, Jan. (H.), Sen. (Fř.)*.
 1. **lást**, *i, f.* daš Grundeigenthum, der Beſitz, *Cig., Levst. (Nauk.)*; — daš Eigenthum; *v lasti* *imeti*, *zueigen* *haben, inhaben, Jan.*; = *v last* *imeti, Cig.*; *v last* *dati*, *zueigen* *geben, Jan. (H.)*; *kupiti kaj v l.* durch Kauf etwas eigenthümlich an ſich bringen, *Mur.*; *zaklad v svojo last* *priraviti, Ravn.-Valj. (Rad.)*; — *nam. vlast*.
 2. **lást**, *i, f.* die Gemächlichkeit, die Muße, *C.*; — *prim.* *hs. last, f.* die Leichtigkeit.
lástava, *f.* *polukrožen izrezek* *na robu* *ovčjega ušesa* (*znamenje*, *čegava je ovca*), *Vrsno-Erj. (Torb.)*.
lástavica, *f. Cig.*, *poſl.* *lastovica*.
lästen, *sna, adj.* 1) *eigen*; *svojo lastno hišno imeti*; *lastna volja*, der Eigewille, *C.*; *lastna ljubez*, *Eigentliebe, Mur., Cig., Jan.*; *lastna hvala*, daš Eigenlob, *Cig., Jan.*; *lastna škoda* *ga je izučila*, er iſt durch eigenen Schaden flug geworden, *Cig.*; — *lastno ime*, der Eigename; — 2) *zohut, zutraulich, Goriš.-Strek. (Let.)*.

lastičen, lna, *adj.* zueigend, poješljiv, (gramm.) *Jan.*

lastina, *f.* daš Eigenthum, *Dict., Mur., Cig., Jan., Trub., Dalm.*; svojo lastino razdeliti, *Skrinj.*; tuja l. nu je sveta, *LjZv.*; kraljeve lastine, die Domänen, *Cig.*; — waš zum Grunde hinzuerworben ist, die Ueberland gründe, *Cig., Svet. (Rok.)*.

lastinar, rja, *m.* = lastnik, *Jan., C., Ravn.-Valj. (Rad.)*.

lastinec, nca, *m.* ehemals: der jervintšberechtigte Unterthan einer Herrschaft, *Z.*; der Freisasse, *Dol.-Z.*

lastinjak, *m.* der Eigenthümer, *Mur.*

lastinski, *adj.* daš Eigenthum betreffend: lastinska pravica, daš Eigenthumsrecht, *Cig.*

lastinstvo, *n.* daš Eigenthum, *Cig., Jan., ogr.-M.*

lastit, *adj.* eigentlich, *Cig. (T.)*.

lastiti, im, *vb. impf.* l. si kaj, sich etwas zueigen, auf etwas Anspruch machen, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — l. se česa, etwas als Eigenthum anprechen, *Cig., Svet. (Rok.)*. *Navr. (Let.), Polj.*; l. se koga, sich an jemanden halten: deček se le mene lasti, *Polj.*

lastiven, vna, *adj.* eigen, *ogr.-M.*; žene podložne bodite lastivnim možem, *ogr.-Valj. (Rad.)*; l. gospod, sein eigener Herr, *ogr.*

lastnica, *f.* die Eigenthümerin.

lastnija, *f.* die Eigenheit, die Eigenthümlichkeit, *Cig., Jan., ZgD., nk.*

lastnik, *m.* der Eigenthümer.

lastnina, *f.* daš Eigenthum: zasebna l., daš Privateigenthum, *Cig.*; — = lastina, die Ueberlandgründe, *Ig., Železniki (Gor.)*.

lastinec, nca, *m.* = lastnik, *Lerst. (Zb. sp.)*.

lastninski, *adj.* Eigenthums; lastninska stvar, daš Eigenthumsobject, *Lerst. (Pril.)*.

lastinstvo, *n.* daš Eigenthum: lastinstvu nevaran, für die Sicherheit des Eigenthums gefährlich, *DZ.*

lastništvo, *n.* die Eigenthümerschaft, die Zuhabung, *Nov., nk.*; l. kakega časnika, *nk.*

lastnoba, *f.* die Eigenheit, *Mur.*

lastnoróčen, čna, *adj.* = svojeróčen, eigenhändig, *Guts., Mur., Cig., Jan., nk.*

lastnost, *f.* die Eigenschaft; božje lastnosti, die Eigenschaften Gottes.

lastnovóljen, lna, *adj.* eigenwillig, *Cig.*

lastopér, *m.* = hudournik, die Mauerichwalbe, *Rogatec.-C.*

lastovččen, čna, *adj.* Schwalben, *Štek.*

lastovčjak, *m.* der Schwalbenmist, *Z.*

lastovčnjak, *m.* = lastovčjak, *Cig.*

lastovica, *f.* die Schwalbe: lastovice, Spaltzähler (fissirostres), *Erj. (Z.)*; domača ali kmetška l., die Rauch- oder Dorfschwalbe (hirundo rustica), *Erj. (Z.)*; = črna l., *Cig.*; hišna ali mestna l., die Haus- oder Fensterichwalbe (hirundo urbica), *Erj. (Z.)*; — morska l. (neka riba): der schwalbenartige Kaurthahn (trigla hirundo), *Erj. (Z.), Lovrana - Erj. (Torb.)*.

lastovičar, rja, *m.* der Schwalbenschwanz (papilio Machaon), *Erj. (Z.)*.

lastoviččen, čna, *adj.* = lastovičji, *Guts., Cig.*; lastovično gnezdo, *Dalm.*

lastovičica, *f.* daš Schellkraut (chelidonium majus), *Cig.*

lastovičjak, *m.* der Schwalbenfoth, *Cig., Jan.*

lastovičji, *adj.* Schwalben-, *Mur., Jan.*

lastovít, *adj.* eigenthümlich, *Mur., Cig. (T.)*; — lastovito mesto = neko mesto, *Prip.-Mik.*

lastovítan, tna, *adj.* = lastovit, *Mur., Jan.*

lastovítost, *f.* die Eigenheit, die Eigenthümlichkeit, *Cig. (T.), DZ., kajk.-Valj. (Rad.)*.

lastovjvak, *m.* der Schwalbenmist, *Mur., Jan., Ravn.-Valj. (Rad.)*.

lastovka, *f.* = lastovica.

lastúr, rja, *m.* = hudournik, die Mauerichwalbe, *C.*

lasturják, *m.* die Mauerichwalbe, *C.*

lasúlja, *f.* die Perücke, *Cig., Jan., C.*

lašč, *f.* v izrazu: na vso lašč, eigenš, besonders: na vso lašč sem prišel, ich bin eigenš zu dem Zwecke gekommen, *Polj.*; deček se na vso lašč dobro uči, besonders gut, *Polj.*; hiša mi je na vso lašč narejena, ganz nach Wunsch, *Notr.*; — prim. nalašč.

laščec, čeca, *m.* die Zede (ixodes ricinus), *Lašče - Erj. (Torb., Z.)*; drži se me kakor laščec, *Jurč.*; — prim. loščec.

laška, *f.* ovčje ime, *Erj. (Torb.)*.

laštica, *f.* die Sonnenrose (helianthus tuberosus), *Štek.*

lašta, *f.* die Leiste; — iz nem.

laštica, *f.* dem. lašta.

laštnik, *m.* der Leistenhofel, *Cig.*

lát, láta, látü, *m.* 1) die Rippe (s. B. bei der Hirse, dem Hafer), *Mur., Cig., Jan., Tuš. (R.)*; če oves kaže lat, mine glad, *C.*; — 2) = klas, *Mur., Danj. (Posv. p.)*; — 3) = koruzni strok, *Ip.-Erj. (Torb.)*; — nam. vlat.

lát, látü, *f.* = lat 3), *Ip.-Erj. (Torb.)*.

láta, *f.* die Latte: late, die Querbalken bei Garbenharfen, *M., C.*; — iz nem.

látast, *adj.* rippenförmig, *Cig.*

látati, am, *vb. impf.* belatten, *Cig.*; = late s klimi pribijati, *C.*; látati, *Cirk.-Baud.*

látati se, am se, *vb. impf. ad.* lotiti se; l. se česa, etwas unternehmen, sich einer Sache annehmen, befeißigen, *Cig., C.*; — nam. láčati se.

látéc, tea, *m.* dem. lat, *m.* *Mur.*

látérna, *f.* die Laterne, *Cig., Jan.*

látévea, *f.* = latveca.

lática, *f.* der Maiskolben: koruzna l., *Ip.-Erj. (Torb.)*.

latič, čca, *m.* dem. lat, *m.*: daš Rippen: proso zasliši mlatiče, pa skoči v latiče, *M.*

1. **latina**, *f.* = lat m. 1), die Rippe, *Cig., C., Burg.*

2. **latina**, *f.* 1) = lata, *C.*; — 2) dolgo, neobtesano, neomajeno smrekovo drevo, *Notr.*

latinčevati, ujem, *vb. impf.* povsod latinščino štuliti, lateineln, *Cig.*

latinčiti, inčim, *vb. impf.* latinšieren, *Cig.*

latínce, nca, *m.* der Lateiner, *Cig.*

latínica, *f.* die Lateinschrift, *nk.*

latiniti, imim, *vb. impf.* latinšieren, *nk.*; — ins Latein übersezen, *nk.*

latinizem, zma, *m.* latinčevanje, der Latiniš-
muš, *Cig.*

latinski, *adj.* lateinišč.

latinsčina, *f.* die lateinische Sprache.

látiti, *im, vb. impf.* belatten: streho l. C.

1. látiti se, *im se, vb. impf.* in Rippen schießen,
Cig.

2. látiti se, *im se, vb. pf.* = lotiti se, C.,
Lašče-Lerst. (Rok.)

latjè, *n. coll.* 1) die Rippen, *Cig., Jan., Valj. (Rad);* proso gre v latje, *Notr.*; — 2) divje l. das Hirsengras (miliun), *Cig., Medv. (Rok.);* — medvedovo l. die Sunnspierstande (spiraea ulmaria), *Tuš. (R.), Polj.*

látkati, *am, vb. impf.* eine Mehrennachlese halten,
Mik. (Et.)

látki, *m. pl.* die Waden, *Guts., Pohl., Mur., Met.*

látnat, *adj.* rippenreich, ährenreich, *Nov.*

latník, *m.* 1) der Lattennagel; — 2) die Latte, an welcher die Rebe gezogen wird, die Nebenlatte, die Nebenlange, *M. C.*; — 3) das Nebenpalier, das Nebengeländer, ein daraus gemachter Laubengang oder eine solche Laube, *Alas., Cig., C., Štek., Notr., Ip., Prim.*; — tudi: látnik.

latnják, *m.* 1) der Lattennagel, C.; — 2) der Lattenbohrer, *ogr.-C.*

latopír, *m.* = netopír, C.

latov, *m.* der Leberreiter (Finanzwächter), *Mik. (Et.)*; — prim. magy. látó, *Mik. (Et.)*

latováti se, *ujem se, vb. impf.* in Rippen, Mehren schießen, *Mur., Cig., C.*

látovca, *f.* pogl. latevca, latvica.

látovec, *vca, m.* der Lattennagel, *Cig.*

látóvina, *f.* eutförnter Maisfolben, *Bilje (Goriš.)-Erj. (Torb.)*

latovjè, *n. coll.* Rippen, *Mur., Cig., Jan., Vrt., Valj. (Rad.)*

latovka, *f.* das Rippengras (poa), C., *Tuš. (R.)*

látovnat, *adj.* Rippen tragend: latovnatí oves, *Bes.*

látovnik, *m.* das (aus Latten bestehende) Garten geländer, C.

látovski, *adj.* l. jezik, eine Art Banner Sprache, *Kr.*; (n. pr. lautje-late lazte-pate, lah-strate le-grete = fantje pazite, strah gre, *IjZv. II. 7. 32.*)

látovščina, *f.* = latovski jezik, v katerem se zlogi navadnih besed prestavljajo ali med nje drugi in razne načine vrivajo, *SlN.*

latróvje, *n.* der Alpenveggdorn (rhamnus alpina), *Krn-Erj. (Torb.)*

1. látva, *f.* eine leichte Milchschüssel, *Mur., C., Valj. (Rad.)*

2. látva, *f.* die Latte, *Cig., Jan., C.*; — die Leiste, *Jan., C.*; latve rabijo krovci, *BlKr.*

látvenik, *m.* das Lattengeländer, C.

látvica, *f. dem.* 1. látva; 1) plitva mlečna posoda „šobo“, leichte Milchschüssel; pod látvico tudi pečajo pogačo, *Štek.*; — 2) die Napf-hüede (patella), *Erj. (Z.)*

látvičast, *adj.* = latvici podoben, C.

látvička, *f.* die Weißwurz (poljgopatun), *Št.-Cig., C.*

1. láva, *f.* tiefe, sumpfige Stelle neben einem Fluße oder in einem ver trockneten Flußbette, *Št.-C.*

2. láva, *f.* der Kamin, *Cig., C.*; — der Credeuztisch, *Pohl., Mur.*; — prim. leva.

3. láva, *f.* die aus einem Krater stiepende Masse, die Lava, *Cig., Jan., Cig. (T.)*

lavdica, *f.* = škrjanec, Z., *Vrtov. (Km. k.)*; — prim. lat. alauda, Lerche.

lavdičica, *f. dem.* lavdica: Ptičica lavdičica, *Npes.-Glas.*

lavèk, *vca, m. M., nav. pl.* lavki, die Ueberbleibsel (au Mehren, Dbit, uögl.) nach der Ernte, Z.: (lavke, *f. pl. C.*)

lavkanje, *n.* die Nachlese, *Mur., Cig.*

lavkar, *rja, m.* der Nachseher, *ZGD.*

lavkašica, *f.* die Nachseherin, *Jan.*

lavkati, *am, vb. impf.* Nachlese halten, *Mur., Cig., Jan., Savinca dol.*; l. jagode, klasje, *Ravn.*

lavkavec, *vca, m.* = lavkež, *Cig., Jan.*

lavkavka, *f.* = lavkežka, *Cig.*

lavkež, *m.* der Nachseher, *Cig., Jan.*

lavkežka, *f.* die Nachseherin, *Cig., Jan.*; kdo je ta lavkežka? *Ravn.*

lávov, *rja, m.* = lavorika, Z., *nk.*; — prim. hs. lavor, lavoriče, *n.* der Lorbeerhain, *Cig.*

lavorika, *f.* der Lorbeer (laurus), *Cig., Jan., Tuš. (R.)*; (javorika, *Guts.*)

lavorikast, *adj.* lorbeerähnlich, *Jan.*

lavorikov, *adj.* Lorbeer-, *Jan.*

lavorikovina, *f.* das Lorbeerholz, *Jan.*

lavorjev, *adj.* Lorbeer-, *Cig.*; l. venec, *nk.*

lávra, *f.* ein durch das Eis geschlagenes Loch, die Wuhne, die „Lauer“, *Jarn.; Mur., Cig., Jan., C.*; — iz nem.

lávrica, *f. dem.* lavra, C.

lávšek, *m.* die Hirtentafel, *Dol.-Cig.*; — prim. lavžak.

lávta, *f.* die Latte, *Cig.*; — iz nem.

lávtar, *rja, m.* der Lattennagel, *Cig.*

lavtáti, *am, vb. impf.* halschen, C.; — prim. 2. lapitati.

lávti, *m. pl.* strm, skalovit svet, kjer trava raste, *Tolm.-Štek. (Let.)*

lávtniti, lávtnem, *vb. pf.* halschen, schnappen: pes lavtne po kom (čem), *Tolm.*

lávžak, *m.* der Hosenlad, C.; — gotovo iz nem.

1. láz, *m.* 1) baumlere Fläche im Walde, das Gerente, das Neuland, neuer Acker, neue Wiese (meist unjäunt); laze delati, *Cig.*; laze žgati, *Dol.-Mik.*; laze kopati, Z.; — 2) eine leere Fläche im Weingarten oder Acker, *Št.-C.*; — na laz orati = ne delati leh, *Tolm.-Štek. (Let.)*

2. láz, láza, *m.* neka ranta pri stogu ali kozolecu, *Zabč., Krn-Erj. (Torb.)*; — gol, katera se na kozolškem odru predeva, da skladač nanjo stopa, *Tolm.-Lerst. (Rok.)*; — prim. laziti.

3. láz, *m.* v reku: nemam laza, ich habe keine Zeit, keine Muße, *Cig., Jan., C., M., BlKr.*

láz, *l.* die Zaunthüre, *Cig., Jan.*

láza, *f.* nekaka lestva, *Gor.*; einarmige Leiter, *Jan. (H.)*

1. lázar, *rja, m.* 1) der Bewohner eines Gerentes, *Cig., C.*; od hribovskega selišča do samotnega lazarja, *Zv.*; — 2) der Hoder, *Cig.*

2. **lazar**, rja, *m.* 1) ein Kind, das noch nicht gehen kann, *M.*; — 2) die Nacktschnecke (*limax* sp.), *Ip.-Erj.* (*Torb.*).

lazarēt, *m.* bolnica, hiralnica, das Lazareth, *Cig., Jan.*

lazarica, *f.* neko jabolko, *Drežnica pod Krnom-Erj.* (*Torb.*).

lázavica, *f.* = lazica 1), die Laus, *C.*

láze, *f. pl.* = 1. laz 1), *M., C., Kr., Št.*

lazéčina, *f.* = lezavčina, *Cig.*

lázén, *zna, adj.* Muße: lázna ura, die Mußestunde, die Freistunde, *Jan.*; ni mi lazno, ich habe keine Zeit, *Jan.*; lazno, die Muße, *Cig., Jan.*; — prim. 3. laz.

lázica, *f.* 1) die Laus, *Cig., C., Mik., jvžh.Št.*; — 2) das stiegende Leinfrant (*linaria elatine*), *Zemon* (*Notr.-Erj.*) (*Torb.*).

lázina, *f.* 1) der Nachtsins für einen Neubruch: lazino dajati, *Dol.*; — 2) = 1. laz 1), *M., C., Goriš.-Erj.* (*Torb.*).

láziti, *lázim, vb. impf.* zu kriechen pflegen, kriechen, herumkriechen, schleichen; po zelju gosenice lazijo; vsako noč okoli hiše lazi.

láznik, *m.* der Schleicher, *Mur., Cig.*

1. **laznina**, *f.* die Abgabe vom Gerent, *Cig.*

2. **laznina**, *f. coll.* kriechende Thiere, das Gezwürm, *Cig., Jan., M., C.*

laznočca, *f.* die Muße, die freie Zeit, *Cig.*

lázovina, *f.* 1) die Abgabe vom einem Gerent, *Cig., C.*; — 2) = 1. laz, lazina 2), *Cig.*

lazurec, *rca, m.* der Lazurstein, *Cig. (T.), Erj. (Min.)*.

lazuren, *rna, adj.* lazurblau, azurblau, *Cig., uk.*

lazútati, *am, vb. impf.* schwerfällig einhersteigen, schleichen, *C., Z.*

lazútelj, *tlja, m.* der Lump, *C.*

láz, *leži, nav.* laži, *f.* die Lüge; debela, kosmata l., eine grobe Lüge: = košata l., *C.*; na laž koga postaviti, staviti, devati, jemanden einer Lüge zeihen, jemanden Lügen strafen; na lažeh ostati, der Lügen überwiegen werden; laži je plitko dno = kjer laž kosi, ondri ne večerja = laž ima kratke noge, *Npreg.-Cig.*

láz - beséda, *f.* das Lügenwort, *Valj. - Jan. (Slov.)*.

láz, *m.* = lažnivec, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

lázá, *é, f.* = laž, *f. Meg., V.-Cig., Krelj, Dahm., Trub. i. dr.*; na lažo staviti, *Krelj. Trub.*; na lažo se zanesti, *Jap. (Prid.)*; ima redke zobe, pa goste laže, *jvžh.Št.*; — nam. leža.

lázec, *zca, m.* der Lügner, *ogr.-Mik.*

lázem, *praepr.* = lagom, razen, *BKr.-D.Sv.*

lázén, *zna, adj.* lügenhaft, falsch, Pseudo-, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; lázna pobožnost, die Frömmelci, *Cig.*; lážno umstovnanje, die Sophisterei, *Cig. (T.)*; — pod lažnim imenom, pseudonym, *Cig.*

lázénje, *n.* das Schleichen.

laži- v sestavah. Pseudo-, Asters-, *n. pr.* lažiliberalizem, der Pseudoliberalismus, *SlN.*; laživrac, der Asterarzt, *Bes.*; lažustavnost, die Pseudoconstitution, *C., ind.*

lažljiv, *iva, adj.* = lažniv, *Mur., Jan., Št.*

lažljivče, *eta, n.* = lažjivec, *C.*

lažljivce, *vca, m.* = lažnivec, *Mur.*

lažljivka, *f.* 1) = lažnivka, *Mur.*; — 2) die Schlüsselblume (*primula veris*), *C.*

lažljivost, *f.* = lažnivost, *Mur., Jan.*

lažnè, *éta, m.* der Lügner, *Notr.*

lažnica, *f.* 1) die Lügnerin, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) das Hirtentäschel (*capsella bursa pastoris*), *Josch*; tudi: die Raufe (*sisymbrium*), *Josch.*

lažnik, *m.* der Lügner, *Mur., Cig., Jan.*

lažniv, *iva, adj.* lügenhaft, lügnerisch; l. prorok, ein Lügenprophet, *Cig., Jan.*; lažnive besede, lügenhafte Worte; — nam. ležniv.

lažnivec, *vca, m.* der Lügner; — nam. ležnivec.

lažnivka, *f.* die Lügnerin; — nam. ležnivka.

lažnivost, *f.* die Lügenhaftigkeit; — nam. ležnivost.

lažnivstvo, *n.* lügenhaftes Wesen, *Mur., Ravn.-C.*; — nam. ležnivstvo.

lažnoimènski, *adj.* pseudonym, *Jan. (H.)*.

lažnost, *f.* = lažnivost, *Cig.*

1. **Iè**, *adv.* 1) nur, (pri izpodbujanju in dovljevanju): le pridi! komur nur! le počasi! nur langsam! le čakaj! warte nur! naj mi le pride, er möge mir nur kommen! rekli so mi, da naj le pridem, man sagte mir, ich möge nur kommen; — 2) nur immerfort: tolažil sem ga, on pa je le jokal; le še prositi, fortbitten, *Cig.*; — 3) nur, bloß, allein; le možje smejo biti voljeni; ne le — ampak tudi, nicht nur — sondern auch; — le eden ne, kein einziger; le tolikaj ne, auch nicht das Geringste, *Cig.*; samo le, einzig nur; — 4) v vprašanju: nur; kam je le šel? wohin ist er nur gegangen? kaj le delata? was sie nur etwa machen? *Mur.*; — prim. stsl. lèty, licet, *Mik.*

2. **Ie**, (breznaglasna besedica, ki se pristavlja demonstrativnim besedam ali pa tudi pred nje stavi; v pisavi se navadno loči s črtilco od demonstrativne besede; včasih pa je samostalnik vmes); da, hier; ta-le človek, dieser Mensch da; tam-le, tod-le, le-ta, le-tod, lesem i. t. d.; le-k mestu, sogleich, *Ogr.-C.*; — nastalo iz „glej“, *Mik. (Et.)*.

Ièb, *lebá, m.* die Hirnschale, *C.*; — die Stirne, *Jarn.*

Iebánja, *f.* 1) der Schädel, *C., Z., Japelj. (Prid.)*; — 2) die Anhöhe, der Hügel, *C., Z.*

Iebéd, *m.* = labod, *Jarn., Jan.*

Iebéda, *f.* die Melde, *Mik., Medv. (Rok.)*; bela ali povrtna l., die Garten- oder Zuckermelde (*atriplex hortensis*), divja l., die spißblättrige Melde (*atr. patula*), morska l., die Meer-melde (*atr. halimus*), *Cig.*; — prim. Ioboda.

Iebédén, *dna, adj.* Melden-: Iebédna uš, die Meldenlaus, *Cig.*

Iebédnica, *f.* Iebednice, die Melden (*chenopodiaceae*), *Cig. (T.), Tuš. (R.)*.

Ièbka, *f.* der Helm, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

1. **Igeca**, *f.* die Kanzel, der Predigtstuhl, *Mur., Cig., Jan., Hip. (Orb.), Kr.-Valj. (Rad.)*; — prim. srvn. letzte. Vorlesung eines Abschnittes der Bibel in der Kirche, lat. lectio, *Mik. (VGr. I. 314.)*.

2. lěca, *f.* das Trinkgeld, *C., Polj., Tolm.-Strek. (Let.)*; — prim. bav. ze letz geben = als Trinkgeld geben, *Levst. (Rok.)*.
- lěcanje, *n.* das Strecken der Glieder, *Mur., kajk.-Valj. (Rad.)*; po dolgočasnem lecanju preteko dopoldanske ure, *Glas.*
- lěcati, *am. vb. impf.* 1) biegen, *C.*; — 1. komu, Schlingen legen, *C.*; — 2) l. se, sich strecken, sich reden (3. B. vor Schläfrigkeit), *Mur., Cig., Jan., Mik., vzhŠt.*; — 3) l. se, beben, sich fürchten, zagen, *C.*; leca se duša moja, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — 4) lecati, in Furcht, in Angst sein, *ogr.-C.*; verzagen, *Meg.*; — 5) l. za čim, nach etwas sich sehnen, *C., ogr.-Mik.*; — koren: lenk; prim. lekniti.
- lěcen, *cna, m.* nam. locen, die Vogelschlinge, *Cerovo (GBra)-Erj. (Torb.)*.
- lěcet, *cta, m.* der Lebkuchen; lěcet, *eta, Št.*; — prim. bav. lebzelten.
- leccjan, *m.* der Uuzian, *Cig., Jan., Mik.*
- lěctar, *rja, m.* der Lebkuchenverkäufer.
- lěča, *f.* 1) die Linse; prava l., die Linse (ervum lens); — turška l., der Blasenstrauch (colutea arborescens), *Tuš. (R.)*; — divja l., die Frühlingssalberthe (orobus vernus), *M., C.*; tudi: die rauhaarige Linse (ervum hirsutum), *Josch.*; — vodna l., die Wasserlinse (lemna), *Tuš. (B.)*; = zolja l., *C.*; — 2) die Linse im Ohr, *Erj. (Som.)*; — 3) die Augenlinse, *C.*; (steklena) l., die Glaslinse (phys.), *Cig. (T.)*; kristalna l., die Kristalllinse, *Sen. (Fiz.)*; razmetna l., die Zerstreuungslinse, zbiralna l., die Sammellinse, *Sen. (Fiz.)*; 1. razmetnica, zbiralka, *Cig. (T.)*; izbočena l., die Convexlinse, jamasta l., die Concavlinse, *Sen. (Fiz.)*; 1. priočnica, die Declartlinse, 1. predmetnica, die Objectivlinse, *Cig. (T.)*.
- lěčar, *rja, m.* der Linsenräser, *Jan. (II.)*.
- lěčast, *adj.* 1) linsenförmig, *Mur., Cig., Jan.*; lečasta zleza, die Linsenbrühe, *Cig.*; — 2) mit linsenförmigen Flecken, *C.*
- lěčba, *f.* die ärztliche Behandlung, *Cig., DZ.*
1. lěčen, *cna, adj.* Linsen-, *Cig., Jan.*; lěčna slama, *Cig.*
2. lěčen, *adj.* koren lečen, eine Zauberwurzel, *Npes.-Jan. (II.)*.
- lěčenje, *n.* die Heilung, *Cig.*
- lěčevina, *f.* das Linsenstroh, *Mur.-Cig., Jan.*
- lěči, lěčem, 1) *vb. pf.* sich legen; leži, leg dich nieder; iti leč, zu Bette gehen, schlafen gehen; leči si = leži, *Mur., Mik., vzhŠt.*; v kot si je legla, *Npes.-Kres.*; — žena je legla, ist nieder gekommen, *Z.*; — sich lagern, legli so v dolini Rephaim, *Dalm.*; mrak je legel na grobe, *Erj. (Izb. sp.)*; smeh mu je legel krog usten, ein Lächeln umspielte seine Lippen, *LjZv.*; bridek čut mu je legel okolo srca, *Jurč.*; — 2) *vb. impf.* brüten, heden; jerečbica jajca leže, katerih ni ona iznesla, *Kavn.*; (koka) jajca leže in greje, *Dalm.*; moj dom stoji tam, kjer se ležejo orli in nevihte, *LjZv.*; ausbrüten: mlade leči, *ogr.-Valj. (Rad.)*; drobni piščanci se ležejo, *ogr.-Valj. (Rad.)*; — jajca leči, Eier legen, *C., vzhŠt.*; — 3) l. se,

- Trauben, Aehren, Knospen ansetzen: grozdje se leže do Urbanovega, *C.*; pšenica se leže, *C.*
- lěčica, *f. dem.* leča, das Linschen; — die Sommerproffe, *C.*
- lěčiten, *ina, adj.* heilend, *Jan.*
- lěčitnica, *f.* die Heilanstalt, *Cig.*
- lěčilo, *n.* das Heilmittel, *Jan.*
- lěčišče, *n.* der Acker, auf dem Linsen angebaut waren, *Cig., Jan.*
- lěčitev, *tve, f.* die Heilung, die ärztliche Behandlung, *Jan.*
1. lěčiti, lěčim, *vb. impf.* heilen, curieren, *Cig., Jan., uk.*; l. koga, *Cig.*; l. koga mrzlice, jemandem das Fieber vertreiben, *Cig.*; — 1. komu s čim, *Senpas (Goriš)-Erj. (Torb.)*; l. ubogim ljudem, *Levst. (Nauk.)*; — 1. se, medicinieren, *Jan.*; — 1. se česa, sich etwas vom Halse schaffen, *Cig.*; — lečiti, mit Sympthiamitteln curieren, *Notr.*
2. lěčiti, *im, vb. pf.* = lekniti, zuden, *C.*
- lěčivo, *n.* der Heilstoff, *Jan.*
- lěčji, *adj.* Linsen-, *M.*
- lěčka, *f.* die Schlinge, *Mik., kajk.-Valj.*; lečko nastaviti pticam, *ogr.-C.*
- lečkaj, *pron. indef.* = ličkaj, bodikaj, *vzhŠt.*; etwas Gerings, Nichtiges, *Hal.-C.*
- lečkak, *adj.* = bodikak, gering, schlecht, *C.*
- lěčnast, *adj.* = lečast, *Cig.*
- lěčnat, *adj.* voll Linsen, *Linsen-, Cig.*
- lěčnica, *f.* die rauhaarige Linse (ervum hirsutum), *Josch.*
- lěčnik, *m.* der Arzt, *Cig., Jan., Slom., uk.*
- lěčniški, *adj.* ärztlich, *C.*
- lěčništvo, *n.* die Heilkunst, *C.*
- lěd, lěda, ledú, *m.* das Eis; led se dela, es bildet sich Eis; *pl.* ledovi, Eisschollen, *C.*; — na led je posajen = er ist in den Saft gehoben, *Mur., Met.*
- ledár, *rja, m.* der Eishändler, *Cig., Jan.*; der Eisführer, *C.*
- ledárnica, *f.* die Eisfabrik, *Cig. (T.)*
- lědast, *adj.* eisförmig, eisähnlich, *Cig., Jan.*
- lědec, *dca, m.* der Krystall, *V.-Cig., Cig. (T.), Sen. (Fiz.)*
- lědeja, *f.* die Wade, *zapŠt.-C.*; — prim. rus. ljadveja, der Schenkel.
1. ledčn, *adj.* aus Eis, eisig, Eis-; ledena skorja, die Eiskruste; leden pot, beeieter Weg; ledena doba, die Eisperiode, *Cig. (T.)*; — človek ledenega srca, ein kaltherziger Mensch.
2. lěden, *dna, adj.* Eis-, *Cig., Jan.*
3. lěden, *dna, adj.* Lenden: lědna kost, das Lenden oder Darmbein, *Cig., C.*
- ledčnast, *adj.* eisicht, *Mur.*
- ledčndek, *čka, m.* der Eisapfel, *Cig.*
- ledčnčica, *f.* die Eisbirn, *Cig.*; — die Glasbirne, *Z.*
- ledčnce, *cna, m.* 1) der Monat Jänner, *C.*; — 2) der Mandelsucher, *Jan. (II.)*
- ledenčti, *im, vb. impf.* zu Eis werden, *Z., Let., Vrt.*; — krystallisieren, *V.-Cig.*; sol ledeni, *Cig.*
- ledenica, *f.* 1) die Eisgrube, der Eisfeller; — 2) das Blatteis, *Vr.-C.*; — 3) die Glasbirne, *C.*

ledenik, *m.* 1) der Eisberg, *Cig.*; plaziti se po sneznikih in ledenikih, *Erj.* (*Izb. sp.*); prim. ledenik; — 2) der Eispfaffel, *Cig.*; — 3) der Eißchuh, *M., C.*; — das Steigeifen, *C.*

ledenina, *f.* 1) das Eißfeld, *Mur.*; — 2) = sladolod, Gefrorenes, *Cig.*

ledeniti, *im. vb. impf.* 1) beifeit, *Cig.*; — 2) l. se, zu Eis werden, *Cig.*; ledenijo se vode, *DSv.*; — 3) l. (se), fruftalligieren, *Cig.* (*T.*).

ledenjak, *m.* ein Hufnagel für eifige Wege, der Eisnagel, *Cig.*

ledënka, *f.* die Haqelschloße, *C.*

ledënost, *f.* die Eißigkeit, *M.*

ledëtina, *f.* 1) das Gefrorene, *Jan., C.*; — 2) die Zulze, *Ble.-C.*

ledovjë, *n.* die Lenden: okoli ledovja, *ogr.-Cv. IV. 10.*; prim. ledovje.

1. **ledica**, *f.* das Gefrorene, *Jan., C.*

2. **ledica**, *f.* = ledvica, *Mur.*

1. **ledič**, *iča. m.* kleines Eis, *Bes.*

2. **ledič**, *iča. m.* die Waldviehweide, *C.*

lědija, *f.* die Wade, *vrhSt., Kamnik (Gor.-C.)*; — pogl. ledjeja.

ledina, *f.* unbebautes, brachliegendes Ackerland; ledino orati; v ledino pustiti, öde lassen, nicht bearbeiten; — ein mit Gras bewachsener Platz, der keine Wieje ist, der Acker; na ledini pred hišo se otroci igrajo.

ledinast, *adj.* unbebaut, mit Gras bewachsen, *M.*

ledinica, *f.* 1) dem. ledina; kleiner Acker; l. pred hišo; — 2) ledinica, die Rajenerde, *C.*

lědinja, *f., C.* pogl. ledija.

ledinjak, *m.* der am Acker Wohnende, *Fr.-C.*

ledinski, *adj.* das Brachland, den Acker betreffend, *M.*

ledinščica, *f.* das Marienblümchen (bellis perennis), *vrhSt.*

ledišče, *n.* 1) das Eißlager, das Eißfeld, *Cig., Jan.*; — 2) der Gefrierpunkt, der Eißpunkt, *Cig.* (*T.*), *C., Sen. (Fiz.)*.

lediti se, *im. se, vb. impf.* zu Eis werden, *Cig., Jan.*

lědje, *f. pl.* die Lenden, die Lendengegend am Körper, *Mur., Cig., Jan., Cig.* (*T.*), *Notr.*

lědje, *n.* die Lenden, *Cig., Jan., Mik., vrhSt.*; tudi: *pl. ledja, Cig., Jan.*; vasa ledja imajo prepasana biti, *Er. (Rok.)*.

1. **lednica**, *f.* die Eißgrube, der Eißkeller, *Jan., M., DZ.*

2. **lědnica**, *f.* das Lendenbein, das Darmbein, *Mur., Cig., Vod. (Bab.)*.

1. **lednik**, *m.* 1) der Gletscher, *Jarn., Cig., Jan., Jes., Erj. (Min.)*; — 2) eine Steinart, *Polj.*; — 3) der Eißmonat (Zäuner), *Mur.*

2. **lědnik**, *m.* eine Art Wiede (vicia): mala grašica v silju, ima bridko zrno in majhno strožeje, *C.*; po ledniku kruh pogreni, *Z.*

ledniški, *adj.* Gletscher: l. ulom, die Gletscherlawine, ledniška groblja ali griza, die Gletschermoräne, ledniška miza, der Gletschertisch, *Cig. (T.)*.

ledolòm, *lõma, m.* der Eißbrecher, der Eißbock (an Brüdten), *Cig. (T.)*.

ledolõmun, *mna, adj.* eißbrechend, *Cig.*

ledosëk, *sëka, m.* der Eißhauer, *Jan.*

lědovce, *vca, m.* der Eißpat, *h. t.-Cig. (T.)*.

ledõven, *vna, adj.* Eiß: ledõvni toplomer, das Eißcalorimeter, *Cig. (T.)*.

lědoven, *vna, adj.* Lenden, *C.*

ledovišče, *n.* das Eißfeld, *Jan. (H.)*.

ledovit, *adj.* eißig, *Bes.*; Do ledovitih mej sveta, *Levst. (Zb. sp.)*.

1. **ledõvje**, *n. coll.* Eißmassen.

2. **ledovjë**, *n.* die Lenden, die Lendengegend, *Dict., Cig., Mik., vrhSt., Gor.*; („ledavje“, *Trub. Krcelj*); tudi: lědovje, *vrhSt.*; = *pl. ledovja*: opaši svoja ledovja, *Dalm.*; — tudi: ledovje *f. pl.*: tvoje ledovje te bodo bolele, moje ledovje so polne beteza, *Dalm.*; — nam. ledavje: prim. ledje.

lědrik, *m.* die Wegwarte, die Cichorie (cichorium intibus), *Goriš.-Erj. (Torb.)*; — prim. jedrik, regrad.

1. **ledvën**, *adj.* = ledën, *Ilabd.-Mik.*

2. **lědven**, *dvana, adj.* 1) Lenden: lědvena mišca, der Lendenmusfel, ledvena odvodnica, die Lendenarterie, ledveno vretence, der Lendenwirbel, *Cig. (T.)*.

3. **ledvën**, *adj.* l. koš, koš za seno, iz tankih, dolgih ledvic, ki so druga od druge po eden decimeter oddaljene. dno pa je iz tri. *Dobropolje (Dol.)*.

ledvënc, *vca, m.* der Hornflee (lotus corniculatus), *Cig.*; — iz rus.

ledvenica, *f., Z.* die Niere, *pl. ledvenice*, die Nieren, *Bes.*

1. **ledvica**, *f.* die Niere, *pl. ledvice*, die Nieren.

2. **ledvica**, *f.* eine Art Röhre, *Dobropolje (Dol.)*.

ledvICAST, *adj.* nierenförmig, *Cig., Jan., Erj. (Min.)*.

ledvičen, *čna, adj.* Nieren: ledvična pečenka, der Nierenbraten, *V.-Cig.*; — ledvično vretence, der Lendenwirbel, *Erj. (Som.)*; ledvični pesek, der Nierenquies, *Cig.*

ledvičnik, *m.* die Lendenwurzel, *Cig.*

ledvičnjak, *m.* der Nephrit (min.), *Cig. (T.)*.

lědvije, *f. pl.* = ledvice, die Nieren, *Poh.*

lěg, *m.* die Brut: kokoši enega lega, *Dol.*

lěga, *f.* 1) das Negen, *Cig., Jan.*; lena lega srečo bega, *Npreg.-Cig., M.*; lega mu dobro de, *C.*; — jabolka v lego dejati, abliegen lassen, *Danj.-Mik.*; — der Beischlaf, *C.*; nezakonska l., *Dalm.*; — 2) die Lage, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*, *nk.*: zemljepisna l., die geographische Lage, *Jes.*; — pri legi mi je, es ist mir gelegen, ich kann es leicht thun, *C.*; — die Schichte, die Lage, *Cig., DZ.*; — 3) die Lagerstätte, *Mur.*; močini svojo lego s solzami, *Dalm.*; — 4) der Tragstein, *V.-Cig.*; — der Tragbaum = greda, *Z.*; — *pl. lege*, die Tragbäume für Fässer, *Ljub.*; die Lagerbäume auf dem Wirtshauswagen, *Notr.*; die hängenden Tragbalken zur Transportierung von Bienentöden, *Lašče-Levst. (Rok.)*; — 5) der Einschnitt, die Kerbe (der Zimmerleute), *vrhSt.-C.*; — 6) das Gebrüt, *Cig.*; — 7) die Thierrage, *C.*

legäk, *hki, adj.* = lahek, *Cv.*

legälen, *lna, adj.* postaven, zakonit, legal, *Cig. (I.)*.

legalizácija, *f.* ämtliche Gültigmachung, die Legalisierung, *DZ.*

legár, *rja, m. 1)* eine hitzige Krankheit, der Typhus, *Mur., Cig., Jan., Slom. nk., Gor.; prim. nem. „Zagerfieber, Zagerthyphus“, C. Mik.(Et.); bay. leger, der Zustand des Liegens, C.; — 2) = kampišče. Dict.; — 3)* der Lagerbaum für Weinfässer, *C., Goriška ok.-Erj. (Torb.); prim. legnar.*

legárščica, *f.* das Labkraut (*galium*). *C.*

legat, *m. 1)* das Sprachrohr, *Jan., Nov.; — 2)* der Bienenfresser (*merops apiaster*), *Cig., C., Erj.(Z.); — =* legen, die Nachtschwalbe, *Levst.(Nauk); dete vpije, kakor legat, DSv.; „neki ptič, ki poje, kakor kravji pastir trobi“, Dramlje(St.)-Pjk.(Črt.).*

legatár, *rja, m.* der ein Legat empfängt, der Legatar, *Cig.*

legáti, *lázem. vb. impf.* lügen: 1. komu, jemanden belügen, *Cig., Jan.; laže, kakor bi orche trl (grizel, tolkel), er liegt ohne Scheu, Cig.; laže, da se kadi, da smrdi, da se meгла dela, da sam sebi verjame. Met.; tudi: l. se. Cig., Jan.; rad se laže. jvřh.St.; Ni sebi se ni drugim se ne laži. Str.*

legáti, *am. vb. impf.* sich (wiederholt) legen, sich zu legen pflügen: vstajali so bolj trudni nego so legali, *IjZv.; — praes. tudi: léžem. Raščica(Dol.)-Levst.(Glas.).*

legávce, *vca, m. =* lažnivec, *Rež.-C.*

legén, *géna, m.* die europäische Nachtschwalbe o der Ziegenmelker (*caprimulgus europaeus*). *Erj.(Ž.), Šempas(Goriš.)-Erj.(Torb.)*

legénda, *f.* pobožna, čudežna pripovedka, die Legende.

legéjja, *f.* starorimsko vojaško krdelo (do 5000 mož), die Legion, *Cig., Jan., Valj.(Rad).*

legijón, *m., Cig., C.,* pogl. legija.

legirati, *am. vb. impf. (pf.)* zlivati, splavljati kovine, legieren, *Cig.(T.).*

legítimen, *mna, adj.* postaven, zakonit, legitim, *Cig.(T.).*

legljo, *m. 1)* das Lager des Wildes, das Nest, *Cerovo(GBrda), Solkan-Erj.(Torb.); — 2)* die Brut, das Gehege, *Mur., Cig., Jan., Zora; leglo psčkov, ein Wurf junger Hühne, Cig., Jan., Mik.; dva mladička istega legla, IjZv.; — 3)* jauler Weisb, *Rib.-Mik.*

legnar, *rja, m. 1)* der Lagerbaum (für Fässer); — legnarji, die Lagerbäume der Dreischtenne, *Lašče-Levst.(Rok.); die zwei Lagerböjer auf dem Wirtschaftswagen; — 2)* clovek, ki rad leži, *Lašče-Levst.(Rok.); — prim. bay. geleger, daß, woran etwas zu liegen kommt, Levst.(Rok.).*

1. legniti, *lčgnem, vb. pf.* sich legen, *C.*

2. legniti, *nem, vb. pf.* eine Lüge ausprechen: kedar megne, tedaj legne, *C.*

legoma, *adv. 1)* liegend: 1. bolovati, bettlägerig sein, *Cig.; — 2)* schichtweise, *Cig.*

legóta, *f. =* lagota, *Jan., C.; na* legoti mi je, es ist mir bequem, *C.; po* legoti, leicht, bequem, *C.*

legóten, *tna, adj. =* lagoten, *Jan., C.; le-*gotno zaveti, *C.;* bequem gelegen, *C.*

legotica, *f. =* lagotica, die Schlüsselblume, *Jan., C.*

legotiti, *im, vb. impf. =* lagotiti, *C.; l. koga, jemandem die Leiden, die Last, die Arbeit erleichtern, C.*

legováti, *ujem, vb. impf.* legieren, *Jan.*

legumin, *m.* beljakasta tvarina v sočivju, daß Legumin (chem.), *Cig.(T.).*

lėgván, *m.* der Leguan, *Cig.;* navadni l. der gemeine Leguan (*iguana tuberculata*), *Erj.(Z.).*

léha, *f.* das Aderbeet, daß Gartenbeet; na lehe orati, (*opp. na pleh o.*) *Polj., Tolm.; — l. gnoja, sena, eine Reihe Düngerhaufen, Heuhaufen, C., Z.; — ein* Streifen: tu in tam še kaka leha snega leži, *Ijub.; — ein* unbewachsener Streifen auf einer Wiese, einem Ader, *SlGor.; — ein* Schmutzstet: l. na suknji, *Ijub.*

lehák, *hká, adj. =* lahek, *Cig., Jan.*

lehán, *hná, adj. =* lahen, *Bes.; lehno* prijeti, *Levst.(Zb. sp.).*

lėhast, *adj.* mit Schmutzstellen bedekt: lehasta suknja, *Ijub.*

lėhati, *am. vb. impf. =* lešiti, *Šaleška dol.(St.)-C.*

lehčáti, *ám, vb. impf.* erleichtern, lindern, *Jan., M. (lahč-) Mur.*

lehek, *hka, adj. Cig., Jan., vřh.St.,* pogl. lahek.

lėhen, *hna, adj.* Beet, *Cig.*

1. lėhet, *hta, m.* ein Stück Ader über einer Mauer, *Kras-Mik., C.; ein* Adergrund, terrassenförmig gelegen, *Štrec.; — prim. leha, Mik.*

2. lėhet, *hta, m. =* laket, lahet, der Ellbogen, *Erj.(Som.).*

3. lėhet, *hta, m.* to mi je šlo v lehet = izgubil sem pri prodajanju, *Goriška ok.-Erj.(Torb.).*

lėhica, *f. dem.* leha, daß Beetchen, *Cig., Jan., M.*

lehkáti, *ám, vb. impf.* leicht machen: 1. komu sree, 1. koga, tröstlen, (lahkati) *V.-Cig.*

lehkóba, *f. =* lehkota, *Z.*

lehkóča, *f.* die Leichtigkeit, *kajk.-Valj.(Rad).*

lehkóst, *f.* die Leichtigkeit, *Mur., Cig., Jan.*

lehkóta, *f.* die Leichtigkeit, (lahk-) *Mur., Cig., Jan.; lehkóta, Valj.(Rad).*

lehkótica, *tna, adj.* leicht, gelinde, (lahk-) *Jan.*

lehkótica, *f.* die Ballote (*ballota nigra*), *Cig., Medv.(Rok.); — die* Misseteller-Zalbei (*salvia sclarea*), *Medv.(Rok.); — der* Weisb (artemisia), *vřh.St.-C.*

lehkotiti, *im, vb. impf.* leicht machen, *Cig., Jan.; lindern, (lahkotiti) Mur.*

lehkótnik, *m.* der Erleichterer, *kajk.-Valj.(Rad).*

lehněti, *ujem, vb. impf.* leichter werden, *Krn-Erj.(Torb.).*

lėhnik, *m.* die flebrige Zalbei (*salvia glutinosa*), *za Krnom-Erj.(Torb.).*

lehaják, *m.* der Raltuff, *Erj.(Min.); (lahnak, Čirk-Baud).*

lehnóst, *f.* die Leichtigkeit, die Gelindigkeit, (lah-) *Mur., Cig.*

lehnóta, *f. =* lehnost, (lah-) *Mur.*

lehnóten, *tna, adj.* leichtlich, gelinde, (lah-) *Mur.*

lěhniti, nem. *vb. pf.* vergehen, aufhören: sen lehne, vse lehne, ogr. - C.; (lěhniti, ogr. - Valj./Rad/).

lěhóven, vna, *adj.* leicht: oves je lehoven, Gor.

lěhtí, *f. pl.* pogl. lekat *f.*

lěhtica, *f.* der Felsdehnpreis (veronica arvensis), C.

lěhtíti, im, *vb. impf.* = legotiti, C.

lěj, *interj.* = glej, šieh, šieh da (lejta, lejte); lejte si! leht doch! Levst.(Zb. sp.); — prim. gledati.

lěj, lěja, *m.* = lij, Diet.

lějáci, lějem, *vb. impf.* = liti, Mik., kajk. - Valj./Rad/; lějem, ogr. - Valj./Rad/.

lějka, *f.* der Trichter, Dol.

lějtra, *f.* = reta, veliko rešeto, Volče-Erj. (Torb.).

lěk, *m.* 1) das Heilmittel, Istra-Mur., Cig., Jan., Štek., nk., pod Porežnom-Erj. (Torb.); za smrt ni leka, gegen den Tod ist kein Kraut gewachsen, Cig.; — die Dosis, Notr. - Cig.; — ein kleines Quantum: zlata ni v njem nitu za lek, Erj. (Izb. sp.); — der Zaßisman, Čepovan (Goriš.)-Erj. (Torb.); vedomca vrniti z mogočnimi leki, da ne pride v hišo, pri Trstu - LjZv.; — das Mittel, C.; pravni l., das Rechtsmittel, DZ.; — 2) kačji l., der Lauch (allium sp.), Podgorje (Istra) - Erj. (Torb.).

lěkár, rja, *m.* 1) der Pharmaceut, Cig.; der Apotheker, Cig., Jan.; — 2) = zdravnik, Vod.(Bab.); Valj. (Rad).

lěkarica, *f.* die Apothekerin, Cig., Nov.

lěkarija, *f.* 1) coll. Arzneien, C.; — die Cur, C.; — 2) lekarije, Droguen, Cig. (T.).

lěkarina, *f.* die ärztliche Geburt, Jan. (H.).

lěkáríti, árim, *vb. impf.* Pharmaceut, Apotheker sein, Cig.

lěkárna, *f.* = lekarnica, C.

lěkárnica, *f.* die Apotheke, Cig., Jan., nk.

lěkárničar, rja, *m.* = lekarnik, nk.

lěkárnik, *m.* der Apotheker, Cig., Jan., DZ., Levst. (Nauk).

lěkárski, *adj.* Pharmaceuten-, Apotheker-, Cig., Jan.; l. zapis, das Recept, C.

lěkárstvo, *n.* die Pharmacie-, die Apotheker-kunst, Cig., Jan.

lěkát, htu, *m.* = laket, der Ellbogen, die Elle, Levst. (Sl. Spr.); (pl. lehti *f.*, Levst. (Sl. Spr.)).

lěkát, hti, *f.* = laket, lahet, Mik.; — der Ellenstab, Met.; *pl.* lehti, der Arm: gornje, spodnje lehti, der Ober-, Unterarm, Erj. (Som.); — prim. laket.

lěkcaja, *f.* die Lectio (Vorlesung, Lehrstunde, Ernststück), Cig. (T.), nk.

lěkníti, lěknem, *vb. pf.* 1) biegen, M., C.; — 2) l. se, sich entsetzen, erschrecken, ogr. - Mik.; — 3) *intr.* lěkniti, auffahren (3. B. vom Fahren), C.; erschrecken, C., Mik.; erstaunen, C.

lěknó, *n.* die Seerose (nymphaea), C., Z.

lěkoslòvec, vca, *m.* der Pharmaceut, Jan.

lěkoslòvje, *n.* die Arzneilehre, Cig.

lěkováti, újem, *vb. impf.* = lěčiti, Z., Notr.

lěkovít, *adj.* heilsam, šiel, Cig., Jan.; lekovita voda, der Gesundbrunnen, Zora; lekovite toplice, Zv.

lěkovítost, *f.* die Heilsamkeit, Jan.

lěkovše, *n.* Mur., C., pogl. lokovše.

lěkoznánstvo, *n.* die Pharmatologie, Cig., Jan.

lělahen, hna, *m.* = rjuha, ogr. - C., M., Valj. (Rad); — prim. lilahen.

lělija, *f.* = lilija, Mur.

lěmba, *f.* kozje ime, Krn-Erj. (Torb.).

lěmenát, *m.* = alumnat, Erj. (Izb. sp.), Kr.

lěmenátar, rja, *m.* der Priesterhausalumne, Erj. (Izb. sp.), Kr.

lěmez, *m.* 1) der Dachsparren, V. - Cig., Jan., M., C., Tolm. - Levst. (Rok.), Krn-Erj. (Torb.), vzhŠt.; lemezi ali rozenice, ogr. - Valj. (Rad); — 2) die Ruderflange, der Ruderbaum der Šlößler, ob gornji Dravi - Caf (Vest. I. 68.).

lěmeš, *m.* = lemez, C.

lěmež, *m.* die Pflugchar.

lěmežen, žna, *adj.* lemežna kost, die Pflug-schar (anat. vomer, os impar), Cig.

lěmežnica, *f.* = lemežna kost, Cig. (T.).

lěmežnják, *m.* der Dachsparrenbohrer, ogr. - C.

lěming, *m.* = postlušnik, der Lemming, Jan.

lěmp, *m.* 1) = lempa, Tolm. - Erj. (Torb.); — 2) kratek in širok človek, Tolm. - Erj. (Torb.).

lěmpa, *f.* lesena posoda, ki se oprtvi nosi na hrbtu, Tolm. - Erj. (Torb.); Gor.; ein plattes, sechs Zoll tiefes Faß, auf dem Rücken zu tragen, Frey. (Rok.); — prim. jempa,?

lěm, *m.* = lenoba, BlKr. - DSr.

lěn, lěna, *adj.* träge, lässig, faul; len, da ga je zemlja žalostna, da smrdi, sehr faul, Cig.; l. tek, träger Lauf, Cig. (T.).

lěnarija, *f.* das Faulenzen, die Bärenhäuterei, Cig.

lěnaríti, árim, *vb. impf.* faulenzen, C., Dol.

lěnarjenje, *n.* das Faulenzen, Valj. (Rad).

lěnast, *adj.* = len: lenoba lenasta, LjZv.

lěnati, am, *vb. impf.* faulenzen, C.

lěnav, *adj.* träge, C.

lěnčáríti, árim, *vb. impf.* faulenzen, Bes.

lěnčè, čta, *m.* der Faulenzer, Cig., Jan., Zora.

lěndi, *adv.* = le-ondi, Z., jvzhŠt.

lěnè, čta, *m.* der Faulpelz, Jan., Mik.

lěnec, nca, *m.* der Faulenzer, Trub., Valj. (Rad).

lěněti, im, *vb. impf.* = lenaríti, SlN. - C.

lěneš, *m.* C., pogl. lajnež.

lěnílo, *n.* = kačji lev, Z.; — prim. leniti se.

lěniti se, im se, *vb. impf.* faulenzen, Mur., Cig.

lěniti, im, *vb. impf.* 1) l. koga, plündern, C.; — 2) l. se = dlako ali kožo menjati, sich maufen, sich häuten, C., Krn, Staro Sedlo - Erj. (Torb.); — prim. leviti se.

lěniv, íva, *adj.* träge, faul, Mur., Cig., Jan., Zora.

lěnivati, am, *vb. impf.* faulenzen, Bes.

lěnivce, vca, *m.* 1) der Faulenzer, Cig.; — 2) tropsti l., das dreizehige Faulthier (bradypus tridactylus), Erj. (Z.).

lěnivka, *f.* die Faulenzerin, Cig., Jan.

leñivost, *f.* die Trägheit, die Faulheit, *Mur., Cig., Jan.*
 leñják, *m.* der Faulenzler, *Mur., Cig., kajk.-Valj./Rad.*
 leñkovec, *vca, m.* das schwarze Bilfenkraut (*hyoscyamus niger*), *Medv. (Rok.)*
 leñoba, *f.* die Trägheit, die Faulheit; lenobo pasti, faulenzten.
 leñóben, *bna. adj.* = len. *Mur., Jan., vzh.St.-C.*
 leñóbiti se, óbim se. *vb. impf.* faulenzten, träge sein, *M.*
 leñóbněž, *m.* der Faulenzler, *Jan.*
 leñóbnica, *f.* die Faulenzlerin, *Cig., Jan.*
 leñokrven, *vna. adj.* phlegmatisch, *Cig.*
 leñokrvnost, *f.* das Phlegma, *Cig./T.*
 leñóst, *f.* = lenoba, *Dict.*
 leñov, *adj.* = lanen, *ogr.-C.*
 leñováti, *ujem, vb. impf.* faulenzten, *V.-Cig.*
 leñovec, *vca, m.* = lanovec, lan, ki se ne preza, *Mik.*; der Winterlein, dessen Kapseln von der Sonnenhitze nicht gerne aufspringen, *M., C., Z., Nov.*
 leñta, *f.* 1) die Landungsstätte, die „Lände“, *C.*; — 2) das Ruder, *Mur.*; — prim. lentati.
 leñtam, *adv.* iz le-ondi tam. *Z., Jurč., jvzh.St.*
 leñtati, *adv. vb. impf.* 1) „anländen“, *C., Rož.-Kres.*; — 2) steuern, rudern, *Mur., Pol.*; — prim. bav. lentn. landen, lenten, *Streik./Arch.*
 leñuh, *m.* 1) der Faulenzler, der Faulpelz; — 2) der Polsterapfel, *C.*
 leñuha, *f.* die Faulenzlerin, *C.*
 leñuhati, *am, vb. impf.* faulenzten, *Zora.*
 leñuhinja, *f.* träges Weib, die Faulenzlerin, *Cig., Jan.*
 leñušina, *m.* = lenuh, *Jurč.*
 leñušiti, *ušim, vb. impf.* = lenuhati, *Jan.*; v nedeljo doma l. *LjZv.*
 leñuška, *f.* = lenuhinja, *Z., Jan./H.*
 leopard, *m.* der Leopard (felis leopardus). *Cig., Jan., Erj./Ž.*
 leopardovina, *f.* das Leopardenfell, *Cig.*
 lep, *m.* 1) der Leim, *Cig., Jan., Mik.*; ptiči l. der Vogelleim, *Cig., Jan.*; — der Ritt, *Cig., Erj./Min.*; — 2) die Mistel (viscum). *Kor.*
 lep, lepá, *adj.* schön; lepo ga je videti, er nimmt sich gut aus; — lepo dišati, einen angenehmen Geruch haben, lep duh, angenehmer Geruch; — lepo vreme, schönes Wetter; lepo je, es ist schönes Wetter; lepa prilika, eine gute Gelegenheit; — lepi denarci, viel Geld, lepo reč žita smo pridelači, wir haben eine reichliche Getreideernte gehabt, *Cig.*; Denarja v skrinji je lepo, hübsch viel Geld, *Npes.-Mik.*; lep čas že, schon lange, *Cig.*; — lepo ravnatí s kom, jemand freundlich behandeln; z lepo, in Güte, auf gültlichem Wege (*opp. z gdo*); — z lepa, *Mik.*; = z lepim, *Jan.*; take ni bilo z lepa, eine solche war nicht leicht zu finden, *Erj./Torb.*; na lepem vas bodo posvarili, *Ravn.*; z lepo bode vzel = dobro se mu bode zdelo, *Gor.*; lepo živetí, l. vesti se, wohl geübt, anständig; to ni lepo, das ist keine Art; — lepega se delati, feinen Arbeit bejubelten, *Cig.*; — (ironično) lepa je ta!

eine saubere Beschönerung! *Cig.*; lepo ravnaš z menoj! — *compar.* lepši; zavoljo lepšega, zur Zierde, damit es ein schöneres Aussehen habe.
 lepàn, *ána, m.* = lepar, *Javn., Frey./F.*
 lepár, *rja, m.* der Gimpel (*loxia pyrrhula*), *Guts., Javn., Mur., Cig., Frey./F.*
 lepátika, *f.* die Frömmlerin, *Kr.-Valj./Rad.*
 lepáva, *f.* = lepota, *Ravn.*
 lepča, *f.* die Klette (lappa), *Valj./Rad.*
 lepce, *pca, m.* der Vogelleim, *Guts., Mur.*
 lepék, *pka, m.* 1) der Leim, *Z., DZ., Valj./Rad.*; — 2) die Klette (lappa). *C.*; — 3) neki ptič, *C.*
 lepék, *pka, adj.* flebrig, *Cig., Jan., Cig./T., C., Erj./Som.*
 lepén, *péna, m.* 1) das Blatt, bei. ein großes Baum- oder Pflanzenblatt, *Guts., Mur., Cig., Jan., Mik., C.* (3. B. das Krautblatt, *C.*); — l. papirja, ein Bogen Papier, *Cig., C.*; — 2) der Drüsengriffel, der Abendrost (*adenostyles alpina*), *Goriško-Erj./Torb.*; = planinski l., *Nov.*; — lepen = die Platanen, *Valj./Rad.*
 lepénast, *adj.* (mit großen Blättern) besaßt, *Guts., Mur., Cig.*
 lepénat, *áta, adj.* = lepenast, *Mur., Cig., Jan.*
 lepénee, *vca, m.* 1) lepenci, Blattfäher (*chrysomelinae*), *Erj./Ž.*; — 2) = lapuh, der Quflattich, *Jan., C.*
 lepenik, *m.* der Quflattich, *C.*
 lepénjast, *adj.* großblättrig, *Guts., Mur.*
 lepénjät, *áta, adj.* = lepenjast, *Cig.*
 lepénje, *n. coll.* Pflanzenblätter (3. B. vom Kraut, Mangold uögl.), *Cig., C., Z.*; staro lepenje sproti obirati, *Erj./Let.*; — die Blätter, das Laub, *Guts., Mur., Jan.*
 lepénka, *f.* die Papp (Carton), der Pappendeckel, *Cig., Jan., DZ.*; — iz čes.
 lepénkar, *rja, m.* der Pappenmacher, *Cig.*; — iz čes.
 lepétáti, *etám, éčem, vb. impf.* 1) = sfrati, *Nov.*; (hs.); — 2) lassen; „Nično!“ jezik bi mi lepotal, *Levt./Zb. sp.*; (rus.).
 lepéti, *im, vb. impf.* heben, haften, *V.-Cig., Jan., C.*
 lepéž, *m.* das Klebewerk, *Cig.*
 lepica, *f.* das Schwarzkraut (*asperugo*), *Medv. (Rok.)*
 lepič, *vca, m.* 1) der Meher, *Cig., Jan.*; — 2) eine Art Schwamm, *Z.*
 lepir, *rja, m.* die Klette (lappa), *Jan., Dol., Št.*
 lepiš, *m.* = lapuh, der Quflattich (*tussilago farfara*), *Cig., Jan.*
 *lepíček, *éka, adj.* gar hübsch, niedlich, *Mur., C., Danj.-Mik.*
 lepíček, *éna, adj.* lepíček, *Tolm.-Erj./Torb.*
 lepilo, *n.* 1) das Klebemittel, der Kitt, der Kleister, *Cig., Jan., C.*; das Bindemittel (zool.), *Cig./T.*; — 2) die Papparbeit, *Cig., Jan.*; — 3) das Schönheitsmittel, *ogr.-C.*
 leþiti, *im, vb. impf.* 1) heben, fitten, *Cig., Jan., M.*; l. kamen z zemljo, *Vrt.*; — 2) putzen, säubern, schmücken, *M., C.*; snaznost je čednost; mladino leþi, *Ravn.-Valj./Rad.*;

judovske žene so oblačile se nečimerno, se lepíle ino snažile. *Skrinj.*

lepívec, vca, m. der Kleber, *Cig.*

lepívka, f. die Kleberin, *Cig.*

lepívó, n. der Klebestoff, der Kitt, *C.*, *DZ.*: — der Kleber (gluten). *Cig.(T.). C.*

lepje, n. der Vogelfeim, *Mur.*

lepkast, adj. flebrig, fleisterig, *Jan.*

lepjenica, f. die Veimruthe, *C.*

lepjiv, iva, adj. flebrig, *Cig., Jan., Cig.(T.). DZ., Erj.(Som.).*

lepjivost, f. die Flebrigkeit, *Cig., Jan.*

lepnica, f. das Veimtraut (silene nutans), *Cig., Medv.(Rok.).*

lepobesédén, dna, adj. wohlredend, *Jan.(H.); rhetorisch, Jan.*

lepobesédnost, f. die Wohlredtheit, *C.*

lepobesédnik, m. der Wohlredner, *Jan.(H.); — der Declamator, Cig.(T.).*

lepóča, f. 1) die Pracht, *C.; — 2) der Schmuck, die Schmuckfache, C., Erj.(Min.), Vrt.*

lepóčúten, tna, adj. ästhetisches Gefühl besitzend, *uk.*

lepóčútje, n. das Schönheitsgefühl, ästhetisches Gefühl, *Cig., Jan., Cig.(T.).*

lepodúha, f. wohlriechendes Maiglöckchen (convallaria majalis), *Tuš.(R.).*

lepoglásen, sna, adj. wohlklingend, *Cig., Jan.*

lepoglásje, n. der Wohlklang, der Wohlklang, *Cig., Jan.*

lepogovóren, rna, adj. rethorisch, *Cig.*

lepogovórník, m. der Redefünftler, *Cig.*

lepokrit, kríla, adj. schön geformt, *C.*

lepolás, lása, adj. schönhaarig, *C.*

lepoličen, éna, adj. schönwangig, *Cig., Jan.*

lepolik, líka, adj. wohlgestaltet, *Jan.(H.).*

lepolist, lista, adj. schönblättrig, *Cig., Jan.*

lepoma, adv. na l. (komu kaj hudega storiti), ohne Anlaß, *BKv.-Levst.(M.).*

lepoobrazén, zna, adj. von schöner Form: lepoobrazne besede, *Levst.(Nauk.).*

lepook, óka, adj. schönäugig, *Cig., Jan.*

lepópis, písá, m. die Kalligraphie, *Cig.(T.); die kalligraphische Schrift, Jan.*

lepópisec, sca, m. der Kalligraph, *Cig., Jan., Cig.(T.).*

lepópisen, sna, adj. kalligraphisch, *Cig., Jan.*

lepópisje, n. die Schönschreibekunst, die Kalligraphie, *Cig., Jan.*

leposlóvec, vca, m. der Belletrist, *Cig.*

leposlóven, vna, adj. 1) ästhetisch, *Cig., C.; — 2) = leposlovstven, Cig., Jan., C.; l. list, uk.*

leposlóvje, n. 1) die Aesthetik, *Cig.; — 2) = lepo slovstvo, Jan.*

leposlovstven, adj. belletristisch, *Cig.(T.); leposlovstveni pisatelj, der Belletrist, Cig.(T.).*

leposlovstvováti, újem, vb. impf. sich mit der Belletristik befassen, *Zv.*

lepóst, f. = lepota, *Cig., C.*

lepóta, f. die Schönheit.

lepotec, tea, m. = prečka, die Abtheilung der Haare am Scheitel, *C.*: pogl. potec.

lepóten, tna, adj. 1) Zier=: lepota erka, der Zierbuchstabe, *Cig.*; lepoto drevice, Zierbäume, *Levst.(Nauk.); — 2) nett, Guts.*

lepótica, f. 1) der Schmuck, *C.*; die Schmuckfache: mnoge lepótice si je napravila, *Skrinj.*; — die Verzierung: líspáne začétné érke in lepótice, *Vod.(Zb. sp.); — 2) die Schminke, Mur., V.-Cig., Lašce-Erj./Torb., Erj.(Min.); z lepótice se lepo delati, Dalm.; — 3) der Nothlauf, die Gesichtsröthe, Bolc-Erj.(Torb.), GBrda; — 4) ein schönes Weib, Jan., Jurč.; — 5) die Weißwurz, das Gekrenkraut (convallaria polygonatum), Cig., Krn-Erj.(Torb.), Strp.; — der Katterfuß (echium vulgare), (otroci si s korenóm lepótičijo líca), Rihemberk-Erj.(Torb.).*

lepótícar, rja, m. der Schminckhändler, *Cig.*

lepótíčenje, n. 1) das Anputzen, das Geziere, *Cig.; — 2) das Schminken, Cig.*

lepótíčiti, íčím, vb. impf. 1) anputzen, schmücken, verzieren, *Cig., Jan.; z ískricami (cveticami) se l., Vod.(Pes.); — 2) schminken, Cig., Jan., M.; skrbele so lepótičiti svoje obličje, Iskr.*

lepótíčeje, n. 1) der Schmuck, der Aufputz, *Cig., Jan., C.; — prazno l. (v govoru), Hložek, Jan.; — 2) Galanteriewaren, Jan.(H.).*

lepótíčénica, f. 1) die Schminckerin, *Cig.; — 2) die Schminckbüchse, Jan.*

lepótíčéník, m. der Schmincker, *Cig.*

lepótíja, f. 1) die Schönheit, die Zierde, der Schmuck, *Cig., Jan.; Odkrij mi proze naše lepótije, Preš.; — 2) die Galanterieware, die Putzware, Cig., Jan.*

lepótíka, f. die Katzenminze (nepeta), *C.*

lepótílen, lna, adj. zur Verhönerung dienend: lepótílnó drevo, der Zierbaum, *Sol.; — fós-metijš, DZ.*

lepótílnó, n. das Schönheitsmittel, *Cig., Jan.; — die Schminke, Cig., Jan.*

lepótína, f. 1) der Schmuck, die Zier, *M., C.; der Aufputz, Jan.; — der Schmuck (der Nebe), Cig.(T.); — 2) die Putzware, Cig.(T.). DZ.; lepótine, Schmuckfachen, Vrt.*

lepótínar, rja, m. der Schmuckhändler, *Cig.; der Galanteriewarenhändler, der Putzhändler, Jan., C.*

lepótínarica, f. die Putzhändlerin, *Jan.*

lepótínje, n. das Schmuckwerk, *Jan.*

lepótíti, ím, vb. impf. 1) schön machen, schmücken, zieren, *Mur., Cig., Jan., Danj.-M., C.; tudi: lepótíti: Oj da te cvetene, Lepótis mi dom. Vod.(Pes.); — 2) schminken, Cig.; — 3) beschnügnen, bemanteln, C.*

lepótívec, m. 1) der Schmücker, *Cig.; — 2) der Schmincker, Cig.*

lepótínik, m. der Sticker, *Slom.-C.*

lepótíná, f. = lepótina 2), die Putzware, *Jan.(H.).*

lepótínar, rja, m. = lepótínar, der Putzwarenhändler, *Cig.*

lepótínarica, f. = lepótínarica, die Putzwarenhändlerin, *Jan.(H.).*

lepótínárnica, f. die Putzwarenhandlung, *Jan.(H.).*

lepóúmec, mca, m. der Schöngest, *Cig.*

lepóvédén, dna, adj. kdor se lepo vede, wohlgestaltet, *Vrt.*

lepovid, vída, m. das Belvedere, *Cig., Jan.*

lepoznance, nca. *m.* der Aesthetiker, *Cig. (T.) nk.*
 lepoznanski, *adj.* aesthetisch, *Cig., Jan., nk.*
 lepoznanstven, stvena, *adj.* aesthetisch, *Cig. (T.) nk.*
 lepoznanstvo, *n.* die Aesthetik, *Cig., Jan., Cig. (T.) nk.*
 leprāv, *adv.* erit, eigentlich, *C.*; urt, *ogr.-C., Ev. tirm.-Mik.*
 leprin, *m.* die Stachelmyrte (*ruscus aculeatus*), *Vranja(Istria)-Erj. (Torb.)*
 lepšalen, lna, *adj.* = lepotilen, *Cig., Jan.*
 lepšalo, *n.* = lepotilo, *Cig., Jan.*
 lepšanje, *n.* das Verschönern, das Zieren, das Schmücken.
 lepšati, *am. vb. impf.* verschönern; schmücken, zieren; s cvetjem l. *Cig.*; — beschönigen: greh l. *C.*
 lepšava, *f.* die Verschönerung, *Cig., Jan.*; — die Verzierung, der Zierat, *Cig., Jan., C.*
 lepšavec, vca, *m.* der Schmücker, der Verzierer, *Cig.*
 lepšavka, *f.* die Verziererin, *Cig.*
 lepūn, *m.* die Klette (*lappa*), *C.*
 lepūs, *m.* der Froschlöffel (*alisma plantago*), *Klanec(Istria)-Erj. (Torb.)*
 leroška, *f.* das Lilienhähnchen (*lema merdiger*), *Erj. (Z.)*; — prim. hs. ljer. Lile.
 leš, leša, lešu, *m. 1)* das Holz, das Nuzholz; trd. mehak l.; jelov. bukov, hrastov l.; iz lesa narediti kaj; — das Holzstück: dva lesova. *Notr.*; — 2) der Wald, *Št.-Mur., Cig., Jan., Npr.-Kres.*; Les 'mam posekan, In vse je plano. *Npes.-Schein.*; oče gredo v les, hrastov posekajo, *Ravn. (Abc.)*; temni lesovi, *LjZv.*; viharji so bučali skozi les, *LjZv.*; črni l., der Nadelwald, das Nadelholz, *Cig., Jan., Kr.*; beli l., das Laubholz, *C.*; mali l., das niederstämmige Holz, *Cig.*; — 3) božji l., die Stechpalme (*Ilex aquifolium*), *Saleška dol.-C., Motnik(Št.)-Navr. (Let.)*; — kačji l., der gemeine Schneeball, die Baumrose (*viburnum opulus*), *Cig., C., Medv. (Rok.)*; — nedeljni l. = dobrovita, der Schlingbaum (*viburnum lantana*), *C.*; — nedeljski l., die Eberesche (*sorbus aucuparia*), *C.*; — pasji ali volčji l., die Zaunleiste (*lonicera xylostium*), *C.*; pasji l., tudi: der Hartriegel (*ligustrum vulgare*), *Št.-C.*; — sladki l., die Latrize (*glycyrrhiza*), *Cig., Tuš. (B.)*; — sveti l. = gvajator l. (*guajatum*), *Tuš. (B.)*
 leš, *adv.* iz: le-sem, hieher, *Cig., Jan.*; Prid', zidar, se les učit, *Vod. (Pes.)*
 leša, *f.* eine aus Ruthen geflochtene Wand, die Hürde; die gewöhnlich aus Ruthen geflochtene Zaunthür; — Flechtwerk zur Ueberbrückung eines Morastes, *Cig., Zora*; — die Dörrhürde; na lešah se sadje suši; — ein aus Wieden geflochtener Käsebehälter, *C.*; — pl. lese, die Wagenflechte, *Cig.*
 lešandra, *f.* der Alpenfarnweizahn (*leontodon alpinus*), *Medv. (Rok.)*
 lešar, rja, *m. 1)* der Holzhändler, *Jan. (II.)*; — 2) der Waldbauer, *C.*; — der Holzer, *Z.*
 lešarstvo, *n.* der Holzhandel, *Jan. (II.)*

lešast, *adj.* holzig, *C.*
 lešec, sca, *m. dem. les*; božji l., die Stechpalme (*Ilex aquifolium*), *Št.-Navr. (Let.)*
 lešek, ska, *m. dem. les*; das Hölzchen, *Cig.*
 lešem, *adv.* = le-sem, hieher, *Meg., Cig., Jan., Dol. (v pesni)-Lerst. (M.)*
 1. lešen, *adj.* hölzern, aus Holz verfertigt, Holz: l. klin, l. obroč; lesena stanica, die Holzzeile, leseni kamen, der Holzstein, *Cig. (T.)*; lesena moka, das Holzmehl, *DZ.*; — lesena trgovina, nam. lesna t., *Kr.*; — ungelent; ne bodi tako l. l!
 2. lešen, *sna. adj.* 1) das Holz betreffend, Holz-, *Cig., Jan.*; lesni očet, der Holzseig, *Cig. (T.)*; lesna vlaknina, die Holzfaser, das Lignin, *Cig. (T.)*; — 2) = gozden, *Cig.*; lesna vlaknina, *LjZv.*
 3. lešen, *sna. adj.* glänzend; lesna zvezda, *ogr.-C.*; (lešen?, prim. t. lešk.)
 lešenast, *adj.* holzartig, holzicht, *Jan. (H.)*
 lešenčika, *f.* = lesnika, *Npr.-Krek (Lj. knj.)*
 lešeneti, im, *vb. impf.* zu Holz werden, *Mur., Cig., Jan.*
 lesenina, *f.* die Holzware, das Holzwerk, das Holzzeug.
 leseniti se, im se, *vb. impf.* holzig werden, *C., Z.*
 lesenjāča, *f.* die Bretterbude, die Baracke, *DZ., nk.*
 lesenonog, noga, *adj.* mit einem hölzernen Fuß, *Jurč.*
 1. lesica, *f.* pogl. lisica.
 2. lesica, *f. dem. lesa*; — kleines geflochtnes Zaunthor, *Mur.*; der Hojental, *C., Ščav.-Pjk.*
 lesikavica, *f.* = bliskavica, das Blitzen, (*lesikavica*) *kajk.-Valj. (Rad.)*
 lešje, *n.* das Wehölz, *M., Bes.*
 1. lešk, ā, *m.* der Lichtglanz, der Schimmer, *Mur., Cig., Jan., Mik., Dol.*; — tudi: lešk, *Ravn.-Valj. (Rad.) Gor.*
 2. lešk, leška, *m. 1)* der Quacklaut, *Z.*; — 2) der dünne, äußerste Theil an der Weitsche, die Schmitze, *Vreme-Erj. (Torb.)*
 leška, *f.* die Hahnenstange; navadna l. (*corvulus avellana*) *Tuš. (R.)*; — neka vrsta jabolk, *Bolc-Erj. (Torb.)*
 leškaj, *adv.* = lesem, les, *Jurč.*
 leškati, ām, *vb. impf.* schimmern, glänzen, *M., Blkr.-DŠv.*; = l. se, *Mur., Mik.*
 leškāti, ām, *vb. impf.* fluchen, *Z.*
 leškôč, *adj.* nam. lešôč, lesketajoč, glänzend, schimmernd, *Cig., Jan., Trub.-M. i. dr.*
 leškôt, čta, *m. Jan.*, pogl. lesketanje.
 lesketanje, *n.* das Funfeln, das Wesimmen.
 lesketati, etām, āčem, (ččem), *vb. impf.* schimmern, blinken, gleissen, *Jan., M., ŠIGor.*; nav. l. se, *Cig., Jan., nk.*; z zlatom se l., *Kast. (N. T.)*; oči so se lesketale, *Jap. (Prid.)*; (leskâčem, *Vrt.* „laskâčem, laskatati“, *Dalm., Kast., Jap. i. dr.*; prim. *Gr. X. 3*)
 leškev, kve, *f.* = leska, *ogr.-C.*
 leškjāti se, ām se, *vb. impf.* = lesketati se, *Zora.*
 leškniti, lešknem, *vb. pf.* einen Quacklaut hervorbringen, *Z.*
 leškôča, *f.* = lesketanje, *Mur.*

leskòt, *šta, m.* = lesketanje, *Jan.*
 leskóta, *f.* der Schimmer, *Jan.*; — die Frucht, der Prunk, *Mur., Jan.*
 leskòtéc, *tca, m.* der Mappertopf (rhinanthus sp.), *Stupica(Ben) - Erj.(Torb.)*
 leskòten, *tna, adj.* schimmernd, *Sol., C.*; l. sijaj, schimmernder Glanz, *Cig.(T.)*
 leškòv, *adj.* Hasel; leškov grm, der Haselstrauch; leškova palica, der Haselstoß; leškova mast = Schläge; leškova mast je zdrava, *M.*; (tudi: leškov močnik, leškovo olje, *Cig.)*
 leškováča, *f.* der Haselstoß, *Valj.(Rad), Levst.(Zb. sp.), Zv., Vrt.*
 leškovec, *vca, m. 1)* der Haselstrauch, *Jan.*; — 2) die Haselruthe, *Mur., Cig., vrhSt.*
 leškovica, *f. 1)* die Haselruthe, *Mur., Jan., Zora*; — 2) die europ. Erdbeere (cyclamen europacum), *Streč.*
 leškovina, *f.* das Haselnußholz; — das Haselgebüsch, *Jan.*
 leškovít, *adj.* glanzvoll, *Jan.*
 leškovje, *n.* das Haselgebüsch, *Mur., Cig., Jan.*
 leškovka, *f.* die Haselruthe, *Jan., M.*
 leškovnica, *f.* = leškovka, *Mur., Danj.(Posv. P.)*
 lešna, *n. pl.* nam. dlesna, *C., Krn-Erj.(Torb.)*
 lešnáča, *f.* die Holzbirne, *Št.-Pjk.(Črt.)*
 lešnat, *adj.* waldrig, *Cig., Jan.*
 lešnetí, *ím, vb. impf.* = lesketati se, schimmern: perilo je tako belo, da kar lesni („lasni“), *Gor.*
 1. lešnica, *f.* = leštvica; 1) die Leiter, (nam. leštnica), *Ben. - Erj.(Torb.)*; — die Stiege, *Z.*; — 2) = grot. ein Trichter, wodurch man Heu und Stroh in den Stall wirft, *M.*
 2. lešnica, *f.* = lešnika, *Javn., v Brkinih-Erj.(Torb.)*
 lešničnik, *m.* = lešnika, *Cig., Valj.(Rad)*
 lešničnjak, *m.* der Holzäpfelmoß, *Jan.(H.)*
 1. lešník, *m. 1)* = lešnika, der Holzapfelbaum, *M.*; — der Holzäpfel, *Cig.*; — 2) shramba za les, *Tolm.-Streč.(Lct.)*
 2. lešník, *m.* kol, na katerem visi lesa, *Cig.*
 3. lešník, *m.* der Leiterbaum, *Cig.*; (nam. leštvenik).
 lešnika, *f. 1)* der Holzapfelbaum oder der Holzapfel; na lešniki nikdar jabelko ne zraste, *Rib.*; — 2) das Birntraut (pirola secunda), *Josch.*
 lešnikòv, *adj.* vom Holzapfelbaum oder Holzapfel; l. grm, l. les, l. moßt.
 lešnikovec, *vca, m. 1)* der wilde Apfelbaum, *Cig., M.*; — 2) der Holzapfelmoß; — der Holzapfelstamm, *M.*
 lešnikovica, *f.* = lešnikovec 2), *Mur.*
 lešnikovina, *f.* das Holz von wilden Apfelbäumen.
 lešnikòvnica, *f.* = lešnikovec 2), *Mur.*
 lešnina, *f. 1)* = lesenina, *C.*; — 2) der Fortzins, *Jan.*
 lešnítí, lešnem (lásnem?), *vb. pf.* erglänzen, *Mik.*
 lešnítí se, *ím se, vb. impf.* = lesketati se, („lasniti se“) *Kast.*

leşnjáča, *f. 1)* = lešnika, *Jan.(H.)*; — 2) der Holzbirnenbaum oder seine Frucht, *C.*
 lešnjáčevec, *vca, m.* der Holzbirnenmoß, *C.*
 lešodòbten, *bna, adj.* xyloglyptisch, *Jan.(H.)*
 lešodòbstvo, *n.* die Xyloglyptis, *Jan.(H.)*
 lešokvárcn, *rna, adj.* waldbewerthlich, *Cig.*
 lešokvárník, *m.* der Waldrevolver, *Cig.*
 lešòpis, *pisna, m.* = lešorezba, die Xylographie, *Cig.(T.)*
 lešoréja, *f.* die Holzpflege, die Holzsucht, *Cig., Jan., C., DZkr., Nov.*
 lešoréstvò, *n.* die Xylographie, *C.*
 lešoréz, *réza, m.* der Holzstich, der Holzschmitt, *Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., nk.*
 lešorézba, *f.* die Holzschneidekunst, die Xylographie, *nk.*
 lešorézec, *vca, m.* der Xylograph, *Cig., Jan., Cig.(T.)*
 lešorézen, *zna, adj.* Holzschmitt, xylographisch, *Cig., Jan.*; lešorézne podobe, *Zv.*
 lešorézje, *n.* = lešorezba, *Zora.*
 lešòsòčén, *éna, adj.* lešòsòčéní čas, die Schlagzeit, *Jan.(H.)*
 lešòtisk, *tiska, m.* der Holzdruck, *Cig.(T.)*
 lešòvátí, *újem, vb. impf.* Holzzer sein, *Svet.(Rok.)*
 lešovina, *f. 1)* das Rugholz, das Bauholz, *Jan.*; — lešovine, Holzgattungen, *Z., Let.*; hölzerner Ware, *Cig., Jan., C.*; — 2) der Holzstoff, das Xylogen, *Cig.(T.)*; — 3) die Waldung, *Cig., Jan.*
 lešovít, *adj.* waldrig, waldbreich, *Cig., Šol.*
 lešovje, *n. 1)* das Rugholz, *Jan.*; — 2) das Gehölz, die Waldung, die Waldgegend, *Cig., Jan., C., Gor.*
 lešovnat, *adj.* waldrig, *Cig., Jan.*
 lešt, *i, f.* die Spitze, der Kniff, die List, *Cig., Jan., C., Vrt.*; — stsl.
 leštén, *tnà, adj.* listig, *Jan.(H.)*
 lešténec, *vca, m.* der Qufter, der Kronleuchter, *Notr.-Cig., Jan., C., DZ., Vip.-Mik., Streč., Kras, Erj.(Torb.)*; — pl. leštenci = lešteni, *Šempas-Erj.(Torb.)*
 lešténí, *m. pl.* „neko zvezdje, menda Plejade“, *Šempas-Erj.(Torb.)*
 leští, *lězem, vb. impf.* kriechen: l. kakor polz, langsam einhergehen; oči mu vkup lezejo = er ist schlüpfig; tla lezejo nize ter nize, der Boden senkt sich, *Levst.(Močv.)*; hiša na kup leze, das Haus ist baufällig; (od žalosti, starosti) vkup l., eine gebeugte Haltung haben; človek v leta leze, man wird, ohne es zu merken, immer älter; v posel l., den Besitz zu erischen suchen, *Svet.(Rok.)*
 leštív, *íva, adj.* listig, *Z., Jan.(H.)*; intriguant, *Jan.*
 leštòr, *adv.* nur, *C., Mik.* (= le sč to ze, *Mik. V. G. I. 358, IV. 445.*)
 leštva, *f.* die Leiter, *Cig.(T.)*, *M.*; požarna leštva, die Brandleiter, *Cig.*; navpična, napaševna l., *Telov.*; = pl. leštve, *V.-Cig.*; die Treppe, *Mur., Javn.*
 leštven, *včna, adj.* Leiter, *Jan.(H.)*
 leštvenica, *f.* der Leiterbaum, *Cig., C.*

lęstvenik, *m.* 1) der Steiger bei der Feuerwehrl, *Levst. (Nauk)*; — 2) der Leiterbauu, der Holm, *Telov*.

lęstvetica, *f. dem.* lestva: die Leiter, *Št., Mur., Cig., Jan., Mik., ogr.-Valj. (Rad), Goriš.*; vrva l. die Strickleiter, *Zora*; lestvico postaviti. die Leiter anlegen, *Cig.*; — lestvice. die Wagenleiteru, *Cig.*; — lestvica. die Scala, *Cig. (T.)*; glasovska l. die Tonleiter, *Cig., Jan.*; trdotna l. die Hürtecala, *Cig. (T.)*.

lęstvięen, *ęna. adj.* Leiter: lestvięni klin. die Leiterprojie, *Cig.*

lęšarba, *f.* die Gelsucht, *Gor.*; — prim. mišarba.

1. lęšęa, *f.* = leska, *Mur., Cig., Jan., Mik.*
2. lęšęa, *f.* molj v panju. die Wachsotte (galeria mellionella). *Sv. Duh pri Krškenu (Dol.)-Erj. (Torb.)*.

lęšęarica, *f.* 1) = lešęarka, *Z.*; — 2) neka hruška, *Ponikve (Goriš.)-Erj. (Torb.)*.

lęšęarka, *f.* daš Haelehuhu (tetrao bonasia), *Erj. (Z.)*.

lęšęati, *im, vb. impf.* glänzen, schimmern, *Štek*; Kaj na nogah, kaj na nogah. Solniči lešęijo. *Npes.-Vraę*; = l. se. *Dict., Jan., Koborid.-Erj. (Torb.), BIKr., ogr.-Valj. (Rad)*; v daljavi se lešęe zidovi. *Erj. (Izb. sp.)*; — lešęeę, glänzend, schimmernd, *Mik., ogr.-C.*; lešęeęa Sava. *Zr.*

lęšęava, *f.* der Glanz, der Schimmer, *ogr.-C.*

lęšęec, *šęeca, m.* die Bettwanze (acanthia lectularia), *Tolm.-Erj. (Torb.)*; — prim. lašęec.

lęšęerba, *f.* die Wauernlampe; v ęrep denejo mašęobe in vanjo vtaknejo steni, *BIKr.*; — iz nem. „Lichtkerbe“.

lęšęev, *adj.* = leskov, *Cig., Jan., C.*

lęšęevina, *f.* = leskovina, *Jan.*

lęšęevje, *n.* daš Haelegebüch, *Mur., Cig., Jan., Nov., Jurč.*; zagnal sem se v lešęevje iztikat za lešęiki, *IjZv.*

lęšęevka, *f.* = leskovka, *Javn., Cig., Jan.*

lęšęica, *f. dem.* leska: junge Haelestruhe, *M., Notr.*; (Ptica) obsedela Na zeleni lešęici, *Npes.-K.*

lęšęina, *f.* die Haeleluęstunde, *Cig., Jan., M., Dol.*

lęšęinje, *n.* daš Haelegestrüpp, *C.*

lęšęiti, *im, vb. impf.* glänzend machen, polieren: kamen, les l., wischen: lešęeni ęrevlji, *ogr.-C.*; (emailieren, mit Glajur überziehen, *Cig. [ęeš.]*).

lęšęje, *n.* daš Haelegebüch, *Mur., Cig., Rib.-M.*

lęšęivka, *f.* neka hruška, *Tolm.-Erj. (Torb.)*.

lęšęnica, *f.* der Tannenhäher, der gemeine Nüshäher (caryocatactes nucifraga). *Cig., C., Frey. (F.)*.

lęšęnięek, *ęka, m. dem.* lešęnik: daš Haele nüshęen.

lęšęnik, *m.* die Haeleluę; laški l. die wälsche Haeleluę; divji l. die Pimpernuę (staphylea pinnata), *C.*; — piše in govori se nav.: lešęnik.

lęšęnikar, *rja, m.* 1) der Haeleluęstammler, *Cig.*; — 2) der gemeine Nüshäher (caryocatactes nucifraga). *Frey. (F.)*; der Kerubeißer, *Cig.*;

— 3) neki brost: der Nüshöhret (balaninus nucum), *Erj. (Z.)*.

lęšęnikarica, *f.* die Haeleluęstammlerin, *Cig.*

lęšęnikovce, *vca, m.* = lešęnica. der Tannenhäher, *Levst. (Nauk)*.

lęšęnjak, *m.* = lešęnik, *Jan.*

lešęur, *rja, m.* neka školjka (pinna squamosa). *Barkovlje-Štek. (Let.)*; — prim. luska.

lęšęica, *f. dem.* leha; flemoš Beet, *Cig., Jan., C.*

lęšęiti, *im, vb. impf.* neben dem Säemann gehen, um ihm zu zeigen, wie weit der Same fällt, *C.*

lęšęka, *f.* trdo, gladko in svetlo seno po planinah, *Erj. (Torb.)*; — iz it., *Štek. (Let.)*.

lęšęki, *adj.* *Gor.*, pogl. ljudski.

lęšęnik, *m.* pogl. lešęnik.

lęšętarka, *f.* = lešęarka, *Mur., C.*

lęšętram, *m.* der Balken, auf dem in gezimmerten Häusern die Zimmerdecke ruht, *C.*; — menda iz „Rüsttram“, *C.*

lęt, *lęta, m.* der Flug, *Cig., Jan.*; v l. se spuštiti, aufsteigen, *Gor.-Mik.*; prepelęji l. der Wachtelstrich, *Cig., Jan.*

letäj, *m.* der Flug, *Mur., Jan.*

letätan, *ına, adj.* Flug: letätna peresa, Schwungfedern, *Cig. (T.)*.

letätalka, *f.* der Flügel, (-avka) *Mur., Cig., C.*; Natora — Letalke dala ptici. *Vod. (Pes.)*; — der Flügel an der Spinnradspule, *Cig., Dol.*

letätanka, *f.* 1) der Flügel, *C.*; — 2) daš Flugbrett der Bienen, *Jan.*; (tudi: daš Flugloch, *Jan.*).

letätnost, *f.* die Flugkraft, *Sol.*

letätal, *n.* 1) daš Flugwerk, *Cig.*; — 2) daš Gieselerwild, *Javn.*

letanica, *f.* der Flügel, *Mur., Cig., Poh., SlGor.*

letanja, *f.* ein vagabundierendes Weib, *C.*

letanje, *n.* daš Himndherfliegen, daš Fliegen, daš Herumtanzen, daš Laufen.

letarec, *vca, m.* daš Rutenbündel, *Jan.*; (= butara leto starih šibic, *C.*).

letarica, *f.* einjähriger Schößling, *C.*

letas, *adv.* = letos, *Mur., Cig., Jan.*

letati, *tam, ęem, vb. impf.* zu fliegen pflegen, himndherfliegen, fliegen: ptica ne more letati, dokler ji Bog ne da perja dorasti, *BIKr.-M.*; herumflattern: metulji letajo po travniku; — himndherlaufen, herumjagen; l. kakor tele, *Cig.*

letävec, *vca, m.* 1) der Drache (ein Spielzeug), *Jan.*; — 2) der Vaußer, *M.*; slaviten l., *Levst. (Zb. sp.)*.

letävina, *f.* daš Gelflügel, *Vrsno-Erj. (Torb.), Goriška ok., Ip.*

letävka, *f.* 1) die Vaußerin, *Jan. (H.)*; — 2) pogl. letalka.

lętec, *n. dem.* leto; Bogu posvetite to lepo zlato jutro svojih otroških letec, *Ravn.*

letečati, *im, vb. impf.* flattern, *Jan.*; aus dem Reif fliegen: mladiči letočajo, *Ravn.-Mik.*

letečęvina, *f.* = letečęina, *Zr.*

letečęina, *f. coll.* daš Gelflügel, daš Federwied, die Vögel, *Cig., Jan., C., Lašęe-Levst. (Rok.)*; tudi: letęčęina, *Zr.*; pečęna letečęina, *Erj. (Izb. sp.)*.

letęęki, *adv.* fliegend, *ogr.-C.*

lěten, ma, *adj.* 1) Sommer; lětna obleka; letno perje, das Sommerkleid (zool.), *Cig. (T.)*; — 2) Jahres-, jährlich; stírje letni časi, die vier Jahreszeiten; letna doba, der Jahresabschnitt; letna plača, das Jahresgehalt; — 3) volljährig; hěi je letna, *Litija-Sret. (Rok.)*.

lětenica, *f.* das Flugbrett der Bienen, *C.*; (das Flugloch, *Jan. (H.)*).

lětenina, *f.* = lětečina, *Mur., Cig., Jan.*

lětenje, *n.* das Fliegen, der Flug.

lětenji, *adj.* Sommer-, *ogr.-C.*

lětenski, *adj.* Sommer-; lětenška obleka, *vrzhšt.*

lětešnji, *adj.* = lětenji, *ogr.-C.*

lětěti, im, *vb. impf.* fliegen, sich schnell (durch die Luft) bewegen; pčica, kamen leti; iskre letijo, Funken sprühen; na visoki vrh lete iz neba strele, *Preš.*; kdor v brezno leti, se za robido lovi = in der Gefahr greift man nach jedem Mittel, *Z.*; — laufen, eilen; kam tako letiš? Ruben neutegoma nazaj leti k bratom, *Ravn.*; na lětečem me je udaril, im Lanfen, *Dol.*; — konju zobje lete, das Pferd bricht die Zähne, *Cig.*; — vse na me leti, alles kommt über mich, *Cig.*; nesreča na me leti, *Z.*; sum na njega leti, man hat ihn im Verdacht; — vse na to leti, da —, alles zielt dahin, daß —, *Cig.*; vse na to leti: stori prav in zaupaj v Boga, *Ravn.*; vem, kam beseda leti, ich weiß, worauf angepielt wird, *M.*; to na-me leti, das betrifft mich, *Cig.*

lětev, *ve, f.* die Latte, *Cig., Lašče-Levst. (Rok.), Ig (Dol.)*; — prim. letva.

lětévati, am, *vb. impf.* zu fliegen pflegen, *Mik.*

lětévnik, *m.* = latnik 1), *Cig.*

lěti, *adv.* = le-tu, ru, *vrzhšt.*

lětina, *f.* 1) das Jahr in Bezug auf den Bodenertrag, der Ernteausfall; dobra l., ein fruchtbares Jahr; slaba l., huda l., ein Mißjahr; obilna vinska l., ein ergiebiges Weinjahr; die Jahresernte; prvina dati od vseh žlaht letine na polju, *Dalm.*; vso letino smo pospravili, *Hal.-C.*; — 2) letna rast pri drevju, *C.*; der Jahresring, *Cig., Jan.*

lětinast, *adj.* mit Jahresringen, *Cig.*

lětinski, *adj.* = letenski, *Z., Štek.*

lětišče, *n.* der Sommeraufenthalt, das Sommerlager, *V.-Cig.*; — der Sommerpunkt (astr.), *Cig. (T.)*.

lětiti se, im se, *vb. impf.* 1) sommerlich gekleidet sein, *C.*; — 2) česplje se letijo = vsako drugo leto rode, *Srpunica-Erj. (Torb.)*.

lětiv, *iva. adj.* l. les, t. j. les, ki je hitro rastel in ima zatorej velike letnice (Jahresringe), *Koborid-Erj. (Torb.)*.

lětkca, *f.* die Spulradspindel, *h. t.-Cig. (T.)*.

lětnica, *f.* 1) der Jahreswuchs, der Jahresring (an Bäumen), *Cig., Jan., Cig. (T.), Kr.*; — 2) der einjährige Zweig, *Cig.*; — 3) weibliches jähriges Thier, *V.-Cig., Jan.*; — 4) das Jahresgedächtnis, der Jahrestag, *Dict., Jan., M., Krelj.*; — 5) die Jahreszahl, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; — 6) pl. letnice, Dstern, *Mur., Luče (St.)-Erj. (Torb.), StGor.*; — 7) pl. letnice = kronika, *Cig.*

lětnik, *m.* 1) = letnjak, jähriges Kalb, Lamm u. dgl., der Jährling, *V.-Cig., Jan., Ravn. (Abc.), Gor.*; — 2) das Jahrbuch, *Cig., Jan., C.*; — der Jahrgang einer Zeitschrift, *Jan., nk.*; — 3) das Jahresmitglied (eines Vereines), *Jan. (H.)*; — 4) neka vrsta jabolk, *Sr. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.)*.

lětnina, *f.* der Jahresbetrag, die Jahresrate, *C., DZ. nk.*; die Munität, *Cig. (T.)*; — das Jahresgehalt, *Cig., Jan., C.*

lětniški, *adj.* = velikonočni, *Mur., StGor.*; — prim. letnica 6).

lětnjak, *m.* jähriges Kalb, Lamm, u. dgl., der Jährling, *Mur., V.-Cig.*

lětnočasn, *sna. adj.* Jahreszeiten-; lětnočasni veter, der Jahreszeitenwind, *Jes.*

lěto, *n.* 1) der Sommer; po leti (letu), im Sommer, zur Sommerzeit; babje l., der Altweiberommer; der Nachommer, *Cig. (T.)*; — 2) das Jahr; leto je, kar —, ein Jahr ist verstrichen, seit —; leto izpolniti, ein Jahr zurücklegen; otrošja leta, die Kinderjahre; moska l., das reife Alter; koliko let imaš? wie alt bist du? ima let polno klet = star je, *Fodkruci-Erj. (Torb.)*; deset let mu je, er ist zehn Jahre alt, *Cig.*; enih let biti, gleichalterig sein; on je mojih let, er ist in meinem Alter; v najlepših letih, in den besten Jahren; v letih biti, betagt sein; v leta iti, altern, *Jan.*; se nima let, er ist noch minderjährig; v leta priiti, großjährig werden, *Jan.*, = k letom priiti, *Cig., Jan.*; imeti leta, großjährig sein, *Cig.*; on je že iz let, er ist schon volljährig, *Dol.*; leta si kupiti, sich großjährig erklären lassen, *St.-C.*; navadno leto, das gemeine Jahr; solčno l., das Sonnenjahr; novo l., das Neujahr; ob novem letu, zu Neujahr; staro leto; na stara leta dan, am Enkhlofertage; = na staro l., *Navr. (Let.)*; sveto l., das kirchliche Jubeljahr, das Jubiläum; milostno l., das Gnadenjahr, *Jan.*; upravno l., das Verwaltungsjahr; društveno l., das Vereinsjahr; šolsko l., das Schuljahr; naborno l., das Stellungsjahr, *DZ.*; mlado l., das Frühjahr, *C.*; suho l., ein trockenés Jahr; slabo l., ein Mißjahr, *Cig.*; lačno l., das Hungerjahr, *Cig.*; vojno l., das Kriegsjahr, *DZ.*; Skrbí in huda leta, More uboz ga kmeta, *Preš.*; to leto, im Laufe dieses Jahres; prejšnje leto, prejšnjega leta, im verflohenen Jahre; letošnje, lanko l., im heurigen, vorigen Jahre; na leta. Jahre lang, *Cig.*; leto na leto, Jahr aus, Jahr ein; od leta do leta, von Jahr zu Jahr; k letu, nächstes Jahr, auß Jahr; ob letu, jetzt über ein Jahr, nach Jahresfrist, *Cig., Mik., Kr.*; ker je že ob letu, weil schon der Jahrestag da ist, *Trub.*; brez leto dan, über ein Jahr, *C.*; Vrt.; v letu dni, immerhalb eines Jahres, *DZ.*; leta dni, in einem Jahre, *vrzhšt., ogr.-C.*

lětód, *adv.* = le-tod, tod-le, *Cig., M.*

lětogrād, *m.* nam. letni grad, das Sommer-schloß, *Jan.*

letokáz, káza, *m.* das Chronogramm, *h. t.-Cig.(T.)*.

lětoma, *adv.* jahreweise, *Cig.*

letopír, rja, *m.* = nectopír, *C.*

letopis, pisa, *m.* das Jahrbuch, *Mur., Cig., Jan., nk.*; die Chronik, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; *pl.* letopisi, die Annalen, *Jan.*

letopísec, sea, *m.* der Chronist, der Annalist, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*

letopísen, sna, *adj.* chronographisch, *Jan.*

letopísje, *n.* die Chronographie, *Cig., Jan.*

letorasel, sli, *f.* der Zweig, *C.*; urezati si leskovo letorasel, *LjZr.*; — stsl.

letorást, *f.* der Jahreswuchs, *Cig., Jan.*

lětos, *adv.* heuer.

lětosnjak, *m.* = letošnjik, *Jan.(H.)*.

lětosnji, *adj.* heurig, dießjährig.

lětosnjik, *m.* der Heurige, der Heuerling, *Jan., C., M.*; der heurige Hebertrieb, *Dict.-Mik.*

lětosnjina, *f.* die heurige Fehlung, *C.*

lětoštětje, *n.* die Jahresrechnung, *Cig.(T.)*.

letováti, ūjem, *vb. impf.* im Sommer sein: sv. Urban letuje, *Mik.*; — im Sommer wohnen, den Sommer zubringen, *Cig., Jan., C.*; hoditi kam letovat, *Navr./Kop. Sp.*

lětovina, *f.* = letina 1), *C.*

letoviščar, rja, *m.* der Sommergast, der Sommerfrühler, *LjZr.*

letovišče, *n.* der Sommerfug, der Sommeraufenthalt, *Cig., Jan., nk.*

lětovnik, *m.* das Sommerhaus, *Jan.(H.)*.

letunój, *adv.* = tonoj, onoj, *Slom.-C.*

lětva, *f.* die Latte, *Habd.-Mik., Dict., Cig.(T.), Dalm., DZ., BlKr.*; die Leiste, *Jan., C.*; — debela preklja na stehi, *C.*; letve so drogi, vtaknjeni v pokončne stebre pri kozoleih, *Dol.*; *gen.* tudi: letvč, *Dol.*

letvána, *f.* die Wöchnerin, *Staro Sedlo-Erj.(Torb.)*; — iz it. letuana, *Mik.*

letvíca, *f.* dem. letva, *Nor., Lašče-Lerst.(Rok.)*; — die Leiste, *Cig., Jan.*; satovna l., die Honiglatte, *Nor.*; — letvice, klini, ki se n. pr. pri merjenju zemljiše začasno v zemljo vtikajo, *Dol.*

letvíti, im, *vb. impf.* belatten, *Blc.-C.*

1. lětvo, *n.* nam. dletvo, dletu, *Bilje-Erj.(Torb.)*.

2. lětvo, *n.* „palica, ki je skozi čelešnik vtaknjena“, *Mik., Valj./Rad.*; — prim. letva.

1. lěv, *m.* 1) die Waule (bei Krebsen), *Cig.*; rak gre v l. der Krebs mietet, *Dol.*; — 2) die beim Mause abgestreifte Haut, *Mur.*; kačji l., der Schlangentalg, *Dict., Mur., LjZr.*; gosnični l., die Rumpenhülse, *Cig.*; — tudi lěv, lěva, *Dol.*

2. lěv, *m.* das Vießhaff = lakomnica, *Maviborska ok.-C.*

3. lěv, lěva, *m.* der Löwe; amerikanski l. = kuguar, puma, *Erj.(Z.)*; morski l. der See-löwe (otaria jubata), *Erj.(Z.)*; — tudi lěv, lěva, *Valj.(Rad.)*.

lěv, i, *f.* = 1. lev m. 1), die Waule, *Erj. Izb. sp.*

lěv, lěva, *adj.* links; leva roka, leva stran, na levi, linksseitig; na levo, links hin, links; v levo, links hin, *Cig.*; — levi brat, der Stiefbruder, *ugr.-C.*

1. lěva, *f.* eine laminartige, mit dem Rauchfang in Verbindung stehende Mauermaße oder ein solcher kleiner Herd im Zimmer, meist neben der Thüre, gegenüber dem Ofen, wo Spanhölzer verbrannt werden, das Zimmer zu erleuchten, eine Art Wandleuchtofen, (die „Leuchte“) *Mur., Cig., Jan., Zil.-Jarn.(Rok.), Valj.(Rad.) Gor.*; — v levo zakuriti, *C.*; zakuriti s trskami na levi, *Zr.*; — der Kamin, *Mur., Cig., Jan.*

2. lěva, *f.* neki majhen ptič, *C.*, prim. levica 3).

lěváča, *f.* 1) die linke Hand, *C., Z., vzhŠt.*; — 2) die Linkhändige, *C., vzhŠt.*

1. lěvák, *m.* der Linkhand, *Guts.-Cig., Mur., Metl.-M., ogr.-C., vzhŠt.*

2. lěvák, *m.* der Trichter, *C.*

lěvákinja, *f.* die Linkhändige, *Mur.*

lěvance, *m.* levanci, neka jed: iz koruzne moke in mleka se naredi sok ter vlije v mast, na nje pridejo še jabolka ali kaj takega, *vzhŠt.*

lěvárnica, *f.* = livárnica, *Jan.(H.)*.

lěvče, eta, *n.* junger Löwe, *C.*; Prišel je lev z levčeti, *Npes.-K.*

lěvček, aka, *m.* dem. lev(ec); 1) junger Löwe, *Cig., Jan., C.*; — 2) das Löwenhündchen, das Bologneserhündchen, *Cig., Jan., Erj.(Z.)*.

1. lěvec, vca, *m.* ein Krebs, der eben gemauert hat, der Mauer, *Cig., Jan.*

2. lěvec, vca, *m.* die Herbstlerche, die Waldlerche, *C.*; — prim. 3. levica, 2. leva.

3. lěvec, vca, *m.* der Luchs, *C., Z.*; (dem. 3. levč).

lěvčlj, *m.* = livelj, *Frey.(Rok.)*

lever, *m.* der Heber, *Jan.(H.)*.

leverček, aka, *m.* dem. lever(ec); eine gebogene Röhre, um Wein zu heben, *Cig.*

lěverica, *f.* = veverica, *Cig., Jan., M., Dol.*

lěvež, *m.* kratko (nav. jelševu) polence, s katerim se v levi zakuri za svečavo, *Valj.(Rad.) Gor.*

1. lěvica, *f.* 1) die linke Hand; — 2) die Linke (linke Seite, 3. B. eines Parlamentes), *M., nk.*

2. levica, *f.* 1) die Löwin, *Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj.(Rad.)*; — 2) das Löwenmaul (antirrhinum), *C.*

3. lěvica, *f.* die Lerche, *Jan.*; die Feldlerche (alauda arvensis), *Luče.(St.)-Erj.(Torb.)*; l. ob setvi pojč: hiti hiti!

lěvič, iča, *m.* 1) junger Löwe, *Mur., Cig., Jan.*; mlade lěviče nasititi, *Dalm.*; — 2) das Löwenäffchen (Midas Rosalia), *Erj.(Z.)*.

lěvičar, rja, *m.* 1) der Linkhand; — 2) ein der Linken angehörendes Parlamentsmitglied, *C., nk.*

lěvičarka, *f.* die Linkhändige, *Štek.*

lěvičarski, *adj.* 1) den Linkhand betreffend; — 2) die Linke (im Parlamente) betreffend, *nk.*

lěviček, aka, *m.* junger Löwe, *Jan.*

lěvičen, čna, *adj.* linkhändig; (linksseitig, *Mur.*).

lěvičnica, *f.* die Linkhändige.

lěvičnik, *m.* der Linkhändige, der Linkhand.

lěvičnjak, *m.* der Linkhand, *Valj.(Rad.) SlN.*

lěvničica, *f.* = 1. lev 2), die bei der Häutung abgestreifte Haut, *Mur.*

levina, *f.* die Löwenhaut, *Cig., Jan.*
 lévinja, *f.* die Löwin, *Mur., Cig., Jan.*; levinja
 med levinjami leži, *Dalm.*
 levišče, *n.* die abgestreifte Schlangenhaut, *C.*
 levit, *m.* Levijev potomec, pri Judih strežnik
 v svetišču: — = dijakon.
 levítev, *ive, f.* die Häutung, die Maufe, *Cig.,*
Jan.
 levíti se, *im se, vb. impf.* 1) sich häuten; raki.
 kače se levijo; — sich abhäuten: koža se
 levi, kjer se je kaka rana zacelila, *BlKr.*;
 — 2) sich maufen: ptiči ne pojo, kadar se
 leve, *Dol.-Levst./Rok.*
 levitski, *adj.* levitišč.
 lèvjí, *adj.* Löwen-; levja jama, die Löwengrube,
Cig.
 1. lèvka, *f.* vsak nezrel sad. ki pred časom
 pade z drevesa, *Brda Goriška-Erj./Torb.*;
 — prim. leviti se.
 2. lèvka, *f.* 1) = lakomnica, daš Gießschaff,
C.; — 2) die Mühlradwasserhachtel, *C.*
 levljénje, *n.* 1) die Häutung; — 2) daš Maufen,
Jan./H.
 levnják, *m.* die Löwengrube, *Mur., Cig., Ravn.*
 levobréžen, *žna, adj.* am linken Ufer gelegen,
SlN.
 levostránski, *adj.* linksseitig, *Cig., Jan.*
 levostřétec, *ka, m.* der Löwenhügel, *Cig.*
 lèvov, *adj.* des Löwen, Löwen-, *Mur., Cig.,*
Jan.
 lèvovka, *f.* die Löwin, *Mik.*
 levôvski, *adj.* Löwen-; Orlovska, levovska
 Prijazn velja, *Vod./Pes.*
 lèvski, *adj.* Löwen-, *Mur., C.*
 lèvstek, *ška, m.* neka rastlina: daš Liebsterkel
 (levisticum), *Cr. VIII. 8.*; — pogl. luštrk.
 lèvštek, *ška, m.* stalo za leščerbo, *Gor.*; —
 iz nem. Lichtstod, *Levst./Rok.*
 léza, *f.* 1) daš Klammer, daš Steigen: vaje v
 lezi, *Telov.*; — 2) gemeine Brennfraut (cle-
 matis vitalba), v *Kotu(na benetski mejj)-Erj.*
(Torb.).
 ležánji, *m. pl.* die Hadenmadeln, *Valj./Rad.*;
 — prim. it. lasagne.
 lézavčina, *f. coll.* Neptilien, *Vrsno-Erj./Torb.*
 lézavt, *m.* ein schleichender Mensch, *Cig.*
 lezdí, *adv.* hier: l. doli, *Dalm.*
 lézec, *zca, m.* der Steiger, *Jan.*
 ležečina, *f. Jan., M.*, pogl. lezavčina.
 leženje, *n.* daš kriechen, daš Schleichen.
 lezerčina, *f. coll. Jan., Polj., ZgD.*, pogl. le-
 zavčina.
 lézibaba, *f.* ein altes laugiam schleichendes Weib,
Z., Levst.(Zb. sp.).
 lézkoma, *adv.* kriechend: l. se spuščati nizdolu
 po drčah in stezah, *Levst.(Zb. sp.)*.
 lezljáci, *ám, vb. impf.* schleichen, *C.*
 léznica, *f.* die Treppe, *M., C.*
 lezočina, *f. coll.* = lezavčina, Neptilien, *C.*
 ležúta, *f.* die Schlampe, *C.*
 ležútati, *am, vb. impf.* 1) herumherschleichen, schlam-
 pen, *C.*; — 2) Nachlese halten, *C.*
 lèž, *žl, f.* = laž, *Jan., C.*
 1. lèža, *f.* 1) daš Liegen, *Jan., Valj./Rad.*; z
 ležo se ni nikoli nihče obogatel, *Kr.*; daš

Abliegen: jabolka v ležo dejati, *Mik., C.*; —
 2) die Lage, *Mur., Cig./T.*; — 3) das Lager
 (der Thiere), *Jan.*
 2. ležà, *é (è), f.* = laž, die Lüge, *Valj./Rad.*
Gor.; — pogl. laža (kakor se navadno piše).
 ležáj, *m.* die Lage, *Mur.-Cig., C.*
 ležák, *m.* 1) ein träger Mensch, der Hanleuzer,
Dict., Cig., Krelj.; — 2) die Trohne, *Mur.*;
 — 3) liegender Bienenstod, *C.*; — 4) daš
 Lagerort, *Cig., Jan.*; čes.
 ležališče, *n.* das Lager, (ležališče) *ogr.-Valj.*
(Rad.).
 ležánje, *n.* das Liegen: — die Lagerung (min.),
Cig./T.
 ležánka, *f.* das Rubebett, *Levst.(Pril.)*.
 ležarina, *f.* der Lagerzins, *DZ.*
 ležati, *im, vb. impf.* liegen; na trdem l. ein
 hartes Lager haben; bolan l. krank darnieder
 liegen; leži, er mujs das Bett hüten; pu-
 stoto leži vinograd (liegt öde), *LjZv.*; Leži,
 leži ravno polje, *Npes.*; ležeče blago, lie-
 gendes, immobiles Gut, *Dict., Cig., Jan.*;
 ležeče pismo, die Curivschrift, *Cig., Jan.,*
Cig./T.; — na čem l. auf etwas beruhen,
 an etwas gelegen sein (po nem.), *Cig.*; na
 tem vse leži, daran ist alles gelegen, *Z.*;
 zdaj je na vas ležeče, jetzt hängt es von euch
 ab, *južhŠt.*; na tem je veliko ležeče, es liegt
 viel daran, *Cig.*
 1. lèžec, *zca, m.* der Lieger, *Mur., Cig., Ravn.-C.*
 2. ležec, *zca, m.* = lažec, der Lügner, *C.,*
Valj./Rad.).
 ležéčki, *adv.* liegend, *vžhŠt., BlKr.*
 ležéj, *adv.* = laže, leichter, *C.*
 ležen, *žna, adj.* Situations-; ležni črteži, Situa-
 tionspläne, *DZ.*
 leženj, *žnia, m.* die Eisenbahnhöhle, *Jan.*
(H.).
 leženje, *n.* daš Brüten; die Brutzeit, die Vogel-
 hecke, *Cig., Jan.*; — leženja, von Geburt,
 der Heimat nach, *C.*
 ležetrúdnik, *m.* der Ziegenmelker, die Nacht
 schwalbe (caprimulgus europaeus), *Erj./Z.,*
Rib.
 ležévati, *am, vb. impf.* zu liegen plegen, *Nov.-*
Mik.
 1. ležica, *f.* = lažniva, *Cig.*
 2. ležica, *f., C.*, pogl. ježica, skipek (Stopper).
 ležičav, *adj.* maßig, „ležičav kamen je tist,
 ki ni v pole zložen in se zatorej ne lomi
 po plenah“, *Kanal(Goriš.)-Erj./Torb.*; le-
 žičava hribina, daš Maßengestein, *Erj.(Min.)*.
 ležin, *m.* = ležak, *Cig.*
 ležišče, *n.* die Lagerstätte: die Schlafstelle, *DZ.*;
 daš Lager eines Thieres, *Cig., Jan.*; zajčje
 l., *C.*; prasička imata svoje l. na slami, *južh-*
Št.; — daš Lager eines Minerals, *Cig.*; l.
 rudnih skladov, kamenenega oglja, *Cig./T.*;
 — = tabor, šatorišče, *Dict., C.*
 ležiščina, *f.* der Lagerzins, *C.*
 ležkati, *am, vb. impf. dem.* ležati, liegen (v
 otročjem govoru), *Cig.*
 ležljiv, *iva, adj.* prav. nam. lažljiv, = lež-
 niv, *C.*

iščnica, *f.* 1) die Wienenzelle, *C.*; — 2) der Scheibenboden, der Schlandbóden (bot.), *h. t. Cig. (T.)*; — 3) eine hölzerne Lagerstätte, die Britische, *Cig.*

ležnik, *m.* prav. nam. lažnik, der Lügner, *C.*

ležnína, *f.* der Lagerzins, *DZ.*

ležniv, *niva. adj.* prav. nam. lažniv, *C.*, *Cr. X. 8.*

ležnívec, *vca. m.* prav. nam. lažnivec, der Lügner, prim. ležniv.

ležnívka, *f.* prav. nam. lažnívka, die Lügenheit, prim. ležniv.

ležnívost, *f.* prav. nam. lažnívost, die Lügenhaftigkeit, prim. ležniv.

ležnjáčič, *m.* der Kapuzel (campanula rapunculosa), *Cig.*; (lažnjáčič, *Medv. [Rok.]*).

ležuh, *m.* der Lieger, der Faulenzer, *Jan.*

1. **li**, *conj.* 1) brezna glasna vprašalna besedica, ki stoji nav. za prvo besedo v stavku: je li res? išt es denn wahr? *Mik.*; Bog vedi, ni li to znamenje prihodnih temnih ur, *Jan. (Sl.)*; kdo ve, čaka li človeka sreča ali nesreča v prihodnosti? *Jan. (Slov.)*; kako li? kje li? kam li? wie denn doch? wo, wohin denn doch? *Levt. (M.)*; — 2) pristavlja ali priveda se nekaterim veznikom: nego li, ališ (za komparativom, kakor hs.), *nk.*; — ne li: poprej ne li je nebesa videl, *Krelj-Mik.*; da li, obvošl, *Guts. (Res.)*; — prim. tudi: ali, jeli, itd.: — redkeje stoji v začetku stavka: li ni to krivica? *nk.*; (I.e [nam. li] kdo si ti? I.e kaj si mi prinesel? *Npes.-Schein.*).

2. **li**, *adv.* = le, *C.*, *ogr.-Mik.*, *Notr.*; li udri ga, *Notr.-Levt. (Rok.)*; nikar li — ampak, nicht nur — sondern, *Dict., Schönl., Kast.*; še li = še le, *Danj. (Povs. p.)*; če dlje, li več, je länger, desto mehr, *Dict.*

liasov, *adj.* Liaš: liasova tvorba, die Liašformation (geol.), *Cig. (T.)*.

liba, *f.* s to besedo zvejo gosi ali race, *C.*, *Dol.-Z.*, *Št.-Valj. (Rad.)*; — = kokoš, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

libâjka, *f.* ime kravi, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

libek, *bka. m.* daš Gänsehen, *Valj. (Rad.)*.

libei, *m.* die Libelle, die Wasserwaage, *Cig. (T.)*.

liberalec, *lea. m.* ein der liberalen Partei Angehöriger, der Liberale.

liberalen, *lna. adj.* svobodomiseln, liberal.

liberalizem, *zma. m.* svobodomiselnost, der Liberalismus.

liberalúb, *m.* — liberalec (zaničlj.), *nk.*

libet, *m.* s to besedo se zmerja potepence, *KrGora.*

libivo, *n.* = libovina, *kajk.-Mik.*

liboj, *conj.* = aliboj, *C.*

libovina, *f.* daš Tidfleisch (ohne Knochen), *Istra-C.*

1. **libra**, *f.* 1) daš Pfund, *Mur., Cig. Jan.*; 2) nekdaž neki denar (= 20 soldov), *Mur., Jsrkr.-Valj. (Rad.)*.

2. **libra**, *f.* der Jahreswuchs, der Jahresring (eines Baumes), *Fr.-C.*

librácija, *f.* die Vibration des Mondes, *Cig. (T.)*.

librast, *adj.* Figuren spielend, gezeichnet: 1. les, *C.*; — prim. 2. libra.

librati, *am. vb. impf.* prügeln, *Jan., Dol., Gor.*

librn, *adj.* pfündig, *Cig., Jan.*

librna, *f.* neko jabolko, *Sr. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.)*.

librnica, *f.* die Pfundbirne, *Cig., Jan.*

1. **librnik**, *m.* ein Ding, daš ein Pfund schwer išt, der Pfänder, *Cig., Jan.*

2. **librnik**, *m.* der bearbeitete Baumstamm, der Tram, *C.*; — prim. 2. libra.

licast, *adj.* bačig, *Jan. (H.)*.

licat, *áta. adj.* = licast, *Cig.*

lice, *n.* 1) die Wange, die Backe; lica, rdeča kakor kri, blutrothe Wangen; vdrlih lic, mit eingefallenen Backen; — zadnja lica, die Hinterbacken, *Cig.*; — 2) daš Gesicht: bledo lice, ein blaßes Antlitz; rdeč v lice, mit rothem Gesicht, *Ravn.*; mladega lica, er hat ein junges Gesicht; lice lepo, srce slepo, *Npreg.-C.*; v lice (= vpričo) vseh, *Vrt.*; v lice povedati, inš Gesicht sagen, *ogr.-C.*; na lice iti komu, jemandem in die Nähe gehen, *Dol.*; z lica k licu, von Angesicht zu Angesicht, *Vrt.*; po licu poznati koga, *DZ.*; — die Physiognomie, *Cig. (T.)*; — daš Aussehen, die Gestalt, *Cig. (T.)*; kovinsko lice, metallisches Aussehen, *Cig. (T.)*; kraj dobi drugo lice, die Gegend nimmt einen anderen Charakter an, *Sol.*; po svojem licu, der Form nach, *Levt. (Nauk.)*; — 3) die Vorder- oder Kopfseite einer Münze, *Cig., Jan.*; — 4) die Façade (arch.), *Jan., Cig. (T.)*; — die Fronte, *Cig., Jan.*; — die rechte, außenwendige Seite eines Zeuges oder Tuches; na lice (*opp.* na robe); — die Markenseite der Haut; — na lice priljuden, na robe ostuden, *Npreg.-Jan. (Slov.)*; — die glatte, glänzende Fläche an einem Gegenstande, 3. B. die Bahn am Umbos, *Cig. (T.)*, am Nobel, *Cig.*; vejo z licem (t. j. tik debla) odzagati, *Gor.*; — die Oberfläche, *Cig.*; na licu zemlje, *C.*; vse lice (kranjske dezele), die gesammte Oberfläche Krains, *Vod. (Izb. sp.)*; — na licu mesta, an Ort und Stelle, *nk.*; — der Spiegel einer Klügigkeit, *Cig. (T.)*, *DZ.*; jezersko l., *C.*; tekočinsko l., *DZ.*; — 5) die Person, *Cig. (T.)*, *nk.*; odlična lica, *C.*; (hs., stsl.).

liccalen, *lna. adj.* k licuju spadajoč: *lyceal.*

licgléd, *gléda. m.* der auf die Person sieht, *C.*

licěj, *m.* višja sola, daš *lyceum*.

licějcn, *jna. adj.* *lyceumš*, *lyceal*, *Cig., Jan.*

licema, *adv.* in gleicher Fläche: licema je glava zreblju, če je tako globoko zabít, da ne moli iz ploskve, eingelassen, *Cig.*; in gleicher Fronte, *Rib.-M.*; — prim. zlicema.

licemčr, *mčra. m.* der Heuchler, *Cig., Jan., nk.*; — stsl.

licemčrce, *vca. m.* = licemer, *Jan.*

licemčrén, *rna. adj.* heuchlerisch, *Cig., Jan., nk.*

licemčrje, *n.* die Heuchelei, *Cig. (T.)*.

licemčrka, *f.* die Heuchlerin, *Jan.*

licemčrnost, *f.* daš heuchlerische Weisen, *Jan.*

licemčrski, *adj.* heuchlerisch, Heuchler, *Jan., nk.*

licemčrstvo, *n.* die Heuchelei, *Jan., Cig. (T.), nk.*; — prim. licemer.

liceslovce, *vca, m.* der Psychognom, *Jan. (H.).*

liceslovje, *n.* die Psychognomie, *h. t.-Cig. (T.).*

licevina, *f.* die Außenseite („licojna“), *ogr.-Valj. (Rad).*

liceznánstvo, *n.* = liceslovje, *Cig.*

licitácija, *f.* drazba, die Licitation; po licitaciji, licitando.

licitirati, *am, vb. impf.* licitieren.

licman, *m.* der Hausback, *Cig., Jan., C., Mik., Lašče-Lerst. (Rok.).*

lice, *n. dem. lice, Valj. (Rad).*

licece, *n. dem. lice, Vrt.*

ličén, čna, *adj.* 1) Wangen-, Backen-; lična jamica, das Backengrübchen, *Jan.*; lična mišca, der Wangenmuskel, *Cig.*; — 2) lična stran (plat), die Bildungsseite, der Meers, *Jan.*; — 3) dickwangig, *Cig.*; — 4) von schönem Aussehen, hübsch, niedlich; lično delo, lična igrača; — 5) geschmeidig, *Mur., Jarn.*; hurtig, *Jarn.*

ličnik, *m.* sveder za mozniske luknje, *Kr.*; der Nieselbohrer, der Baudbohrer, *V.-Cig.*

1. **ličina**, *f.* der Bastfaden, *Cig., Jan., C.*; — die Fajer, *V.-Cig., Mik.*

2. **ličina**, *f.* die Larve, *Cig., Zv.*; — rus.

ličinka, *f.* die Insektenlarve, *Cig. (T.), Erj. (Z.);* — prim. 2. ličina.

1. **ličiti**, *im, vb. impf.* 1) schön machen, pušen, *C., Z.*; schminken, l. se, sich schminken, *vzh-St.-C.*; — jačomieren, *Cig. (T.);* — 2) glätten, polieren, *C., M.*

2. **ličiti**, ličim, *vb. impf.* 1) den Bast wegschälen, *Cig.*; koruzo l., den Kukuruz schälen, *Cig., BKr.-M., Bolc-Erj. (Torb.);* — l. grah, die Fäden von den Erbsenhülsen entfernen, *Cig.*; — 2) (kleine Ruten) spalten, *BKr.-M.*

ličják, *m.* der Basthut, *Cig.*

ličje, *n.* 1) der Bast; konopno, lipovo l., *Pirc.*; od lipovega ličja plašč, *Jurč.*; — 2) die Bredscheln beim Flachsch, *Smartno pri Litiji-Štrck. (LjZv.);* — 3) gespaltene Weiden-, Birkenruten zum Binden (z. B. der Weinstöcke), *BKr.-M.*; l. dreti, *BKr.*; — 4) die Maischälen, *Zora, Do!*

lička, *n. pl. dem. lica*, = liceca, *DSv.*

ličkaj, *pron.* was immer, etwas Geringfügiges, Nichtiges, Schlechtes, *vzh-St.-Mik.*

ličkak, *adj.* was immer für ein, von geringem Werte, nichtig, schlecht, *Trub., Dalm., vzh-St.-Mik.*

ličkanje, *n.* 1) das Maischälen, *Dol.*; — 2) die Maischälen, *Dol.*

ličkati, *am, vb. impf.* abbasten, entbasten; konoplje l., *Cig., Dol.*; — abschälen; koruzo l., *Dol.*

ličnat, *adj.* basten, Bast-; ličnata vrv, das Bastseil, *Cig.*; V coklicah rastel, V ličnatem plašči, *Vod. (Pes.).*

ličnica, *f.* das Wangen- oder Zochbein, *Cig. (T.), Erj. (Z.).*

1. **ličnik**, *m.* der Zehlichthobel, *Pot.-Cig., M., C.*

2. **ličnik**, *m.* 1) = ličnat plašč, *Cig.*; — 2) = nitjak, die Stieleiche (quercus pedunculata), *Medv. (Rok.).*

ličnikovec, *vca, m.* ličnikovec (zool.), Panzerwangen (trigloidei), *h. t.-Cig. (T.).*

ličnják, *m.* das Schweistuch, *C.*

ličnost, *f.* die Zierlichkeit, die Hübschheit, die Niedlichkeit; gospodska l., die Eleganz, *Cig. (T.).*

ličež, *m.* kozje ime, *Krn-Erj. (Torb.).*

liganj, *m.* der Matmar (loloigo vulgaris), *Primorje in otoci-Erj. (Torb., Z.);* — prim. it. lolligine, lat. loligo, *Mik. (Et.).*

ligarica, *f.* die Saatgais (anser segetum), *C.*

lignit, *m.* premogasti les, der Lignit (min.), *Cig. (T.).*

ligrščenica, *f.* das Frauenhaar (adiantum capillus Veneris), *C.*

lih, *adj.* unpaarig, ungerade, *Cig., Jan., C., Hrušica-Erj. (Torb.);* liho število, ungerade Zahl, *Cig. (T.), Cel. (Ar.);* lihi dnevi v mescu, *Navr. (Let.);* liha kost, die Flügelchar (vomer, os impar), *Cig.*; lih-sodev (v igri), gerade — ungerade, *Cig., Pot.-C., Tolm.*; = lih ali soda, *Malthinje na Krasu-Erj. (Torb.).*

lih, *adv.* = prav, baš, ravno, *Mur., Mik.*; lih kar = ravno kar, *Ravn.*; — iz: glih, nem. gleich.

1. **lihati**, *am, vb. impf.* verchluden, *Rež.-C.*

2. **lihati**, *am, vb. impf.* za uho l., ohrfleigen, *C.*

lihenin, *m.* die Moos- oder Flechtenstärke, das Lichenin, *Cig. (T.).*

lihniti, lihnem, *vb. pf.* 1) übergehen (omittere), *C.*; — 2) l. koga za uho, jemandem eine Ohrreife geben, *C.*

lihomésten, stna, *adj.* ungeradstellig (math.), *Cig. (T.).*

lihopérnat, *adj.* unpaarig gefiedert, *Tuš. (B.).*

lihva, *f.* der Wucher, *Cig., Sol. Nov. kajk.-Valj. (Rad).*

lihvár, rja, *m.* der Wucherer, *Cig., C., Zora.*

lihvárski, *adj.* Wucher-, wucherisch, *Jan. (H.).*

lihváríti, árim, *vb. impf.* wuchern, *Zora.*

lihvárstvo, *n.* der Wucher, *Zora.*

lihvováti, lijem, *vb. impf.* wuchern, *Jan. (H.);* — stsl.

lij, *m.* das Gießschaff, *Mur., Cig., Jan., Met., Ip.-Erj. (Torb.), Goriš., Dol.*; — = lijec, der Trichter, *Alas., Štrck., DZ, Vrt., Notr.*

lija, *f.* = ploha, der Regenguß, *C.*; tudi *pl. lije*: dež je sel kakor lije, = lilo je, *Podkrcni-Erj. (Torb.).*

lijáj, *m.* der Wassereimer, *Zil.-Jarn. (Rok.), Mik.*

liják, *m.* 1) der Ausguß, die Gasse, der Rinnestein, *Diet.-Mik., Cig., Jan.*; — 2) = li, das Gießschaff, *Mur., Cig., Jan., Mik., Met.*; — 3) die Gießform für Metzen, *Cig.*; — 4) der Gießbach, der Wildbach, *Cig., Jan., Cig. (T.), Jap. (Sv. p.), Jes., Vrt.*

lijanica, *f.* die Gießferse, *M., Z.*

lijárnica, *f.* die Gießerei, *Cig., Bes.*

lijast, *adj.* trichterförmig, *Cig., Jan., C.*

lijávček, čka, *m.* = lijec, *Cig., Jan.*

lijávec, *vca, m.* der Gießregen, *Jan.*; burje in nagli lijavci, *Glas.*

lijävica, *f.* 1) der Regenguß, *Met.*: deževne lijävice prst odnesejo z bregov, *Vrtov.* (*Km. k.*); — 2) die Diarrhöe, *Dict.*, *Cig.*, *Rodik* (*Kras*)-*Erj.* (*Torb.*); lijävica, *M.*

lijävicien, *ena*, *adj.* am Durchfall leidend, *Dict.*
lijävina, *f.* das Wasser der Gießbäche, *Rut.* (*Zg. Tolm.*).

lijävka, *f.* 1) = lij. lakomnica. *SlGosp.-C.*; — 2) = lijävica. der Regenguß, *Vrtov.* (*Km. k.*).

lijec, *jea*, *m. dem.* lij: der Trichter, *Cig.*, *Jan.*, *Strek.*, *Ip.-Erj.* (*Torb.*).

lijek, *jka*, *m.* = lijec, *Šol.*

1. **lik**, *m.* 1) die Figur, die Gestalt, das Bild, *Cig.* (*T.*), *C.*; die geometrische Figur, *Cig.* (*T.*); osnovni l. die Grundgestalt, *Cig.* (*T.*); kristalni liki. die Kristallgestalten, *Cig.* (*T.*); dokonačni likovi. endliche Gestalten, *Cig.* (*T.*); zvočni lik, die Klangfigur, *Jan.* (*II.*); — 2) der Glanz, *M.*, *Z.*; die Politur, *Jan.* (*II.*); — der äußere Schliß des Menschen, *Jan.*, *Valj.* (*Rad.*); prim. hs. lik, das Ange-
sicht; — 3) govedje ime, *Tolm.-Erj.* (*Torb.*).

2. **lik**, *lika*, *m.* der Bast, *C.*, *Mik.*: der Bastfaden: lik se trga. *Nor.*

1. **lika**, *f.* 1) die Form, die Gestalt, *Z.*; — die Lage: vinograd, njiva, hiša v (na) lepi liki, *vzh.St.-C.*; — 2) govedje ime, *Tolm.-Erj.* (*Torb.*).

2. **lika**, *f.* 1) der Bastfaden, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — 2) das Blatt des Kufuruzkolbens, *Mur.*; — 3) die Faser, *Jan.*; konopljena, lanena l. *C.*, *Mik.*, *Svet.* (*Rok.*); lesna l. die Holz-
faser, *Cig.*; — pismena l. der Strich, der Haarririch, *C.*; — 3) volcja l., die Hefen-
tirische (*Loniceria xylosteum*). *C.*

likáč, *m.* der den Bast von den Bäumen (*Mur.*) oder die Schalen von den Maiskolben schält, *M.*

likáčten, *lna*, *adj.* zum Glätten, Polieren, Plätten dienend, *Cig.*, *Jan.*

likálnica, *f.* der Raum, wo etwas geglättet wird, *Cig.*, *DZ.*

likálnik, *m.* ein Werkzeug zum Glätten, *Cig.*, *Jan.*; — das Plätt- oder Bügeleisen, *Cig.*, *Jan.*, *Levst.* (*Pril.*), *M.*; — leseno, gobi podobno orodje za likanje, *Notr.*, *Gor.*; — ein Glättholz der Schuster, *Cig.*, *M.*; — das Mangholz, die Rolle für Wäsche, *C.*; (s. likavnik⁴, *Valj.* / *Rad.*).

likálo, *m.* ein Glättwerkzeug, *Jan.*, *C.*; koščeno l. das Glättbein, *Cig.*; — das Poliereisen, *Javn.*, *Cig.*, *Jan.*; — die Rolle, die Wäschmange, *C.*; — ein Holz zum Glätten der Strohhüte, *Mengeš* (*Gor.*).

likanje, *n.* das Glätten, das Polieren, *Cig.*

likar, *rja*, *m.* 1) eine Art Glättholz für die Wäsche, *C.*; (vormals statt des Bügeleisens gebraucht, *Z.*); — 2) der Splintläser (*cecopogaster*), *Erj.* (*Z.*).

1. **likati**, *am*, *vb. impf.* glätten, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; l. papir, *Dict.*; slamnate kute za slam-
nike z likálnikom likajo, *Mengeš* (*Gor.*); po-
lieren, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *DZ.*, *Vrt.*; platno,
perilo l. plätten, bügeln, *Cig.*, *Jan.*; mau-

gen, *Cig.*, *Jan.*; sukno l., appretieren, *Cig.*; klobuke l., die Hüte rein streichen, *Cig.*; z voskom l., bohnen, *Cig.*; — schön machen, pugen, *Strek.*; — l. kaj, die letzte Zeile an etwas anlegen, *Cig.* (*T.*); — verfeinern, civi-
lisieren, bilden, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

2. **likati**, *likam*, *čem*, *vb. impf.* abbaften, ab-
schälen, *Mur.*, *Cig.*; konoplje l. *C.*; turščico
l., *Mur.*, *Nor.*, *Dol.*, *vzh.St.*

3. **likati**, *kam*, *čem*, *vb. impf.* schlauchzen (beim
Weinen), *C.*; — schlürfen: likati in piti, *C.*;
— prim. hlikati.

likavec, *vca*, *m.* der Glätter, *Cig.*, *Jan.*, *M.*; der Polierer, *Cig.*, *Jan.*; der Plätter, der
Manger, *Cig.*, *Jan.*; der Appreteur, *Cig.*

likavka, *f.* die Glätterin, *C.*

likeb, *m.* = oštir, *Pohl.*, *Trub.*; — prim.
nem. „Zeitge“ = Wirt.

likér, *rja*, *m.* sladka, aromatična zganjica, der
Liqueur, *Cig.*, *Jan.*

liki, *conj.* = kakor, wie, gleichwie, *Jan.*, *ogr.-*
Mik., *C.*, *nk.*; leteti liki ptič, *M.*; Megla gre
okrog. Liki cmrčni tok, *Danj.* (*Posv. p.*);
prvje liki = prej nego, preden, *ogr.-Mik.*

liko, *n.* der Bastfaden, *Rib.-Mik.*; — die Faser,
Jan.

likof, *m.* die Zeche oder das Mahl, das am
Abschlusse einer Arbeit, eines Kaufes u. dgl.
gegeben wird, der „Zeikauf“; l. piti, za l.
dati, *Vrt.*, *Laščč.-Levst.* (*Rok.*); nosci bomo
imeli likof, *jvzh.St.*; — der Geshöbnistrunk,
Meg., *Mik.*; — prim. svn. litkout, *Mik.* (*Et.*);
švab., bav. leitkauf, *Levst.* (*Rok.*).

likoma, *adv.* zusammenpassend: dva panja l.
stekniti, *C.*

likopisen, *sna*, *adj.* descriptiv, darstellend: liko-
pisno merstvo, darstellende Geometrie, *h. l.-*
Cig. (*T.*).

likoslôvje, *n.* die Morphologie (bot.), *Cig.*
(*T.*).

likovec, *vca*, *m.* der Seidelbast (*daphne Me-
zereum*), *C.*

likovina, *f.* das Bastwerk, *C.*

likovščénica, *f.* 1) eine Art Apfel, *Mur.*; —
2) der Hauptelatal, *Mur.*, *Jan.*

liktor, *rja*, *m.* sluzabnik starorimskih oblast-
nikov, der Victor, *Cig.*

likvidirati, *am*, *vb. impf.* (*pf.*) ugotoviti, liqui-
dieren, *Jan.*

likvidácija, *f.* ugotovitev, die Liquidation, *Jan.*

lila, *f.* die Puppe, die Dode, *Cig.*, *Jan.*, *M.*,
Čaf (*Vest.*).

lilahan, *hna*, *m.* = selahan, das Leintuch, *Sl-
Gor.*; — prim. stvn. lilahhan, *Mik.* (*Et.*).

lilar, *rja*, *m.* der Puppenmacher, der Puppen-
verkäufer, *Cig.*, *Jan.*

1. **lilast**, *adj.* puppenhaft, *Cig.*

2. **lilast**, *adj.* lilafärbig, *Jan.*

lilék, *lka* (*leka*), *m.* 1) die abgelegte Zhlungen-
haut: kačji l., *vzh.St.-Kres.*; — 2) die weiche
Haut des Fies, *C.*; — 3) feiner Birtenbast,
C.; — 4) mieternder Krebs, *Mur.*, *Jan.*, *C.*,
Mik.; — 5) die Nledermaus, *Ital.-Zora.*; —
6) die Zusetzenpuppe, *Mur.*, *Mik.*; — 7) za-
padni Stajerski Slovenci imenujejo Doljance

pod Ptujem, kateri „bize“ nosijo, „Lileke“, C.; ptuijske Podravljane — imenujejo „Lileke“, *Pjk. (Črt.)*; — prim. liliti se; srb. lila, ono što se oguli s brezove ili s trešnjove kore kao hartija, *Vuk.*; — 8) die abfallende Bewegung eines längs der Wasseroberfläche geschleuberten flachen Steines, *Streck.*

lilica, *f.* = lilienjak, *vzhŠt.-C.*

lilienjak, *m.* das Schlangentrant (arum dracunculus), *Cig.*

lilija, *f.* die Lilie; lilije, Lilien (liliaceae), *Tuš. (R.)*; beta l., die weiße Lilie (lilium candidum), *Tuš. (R.)*.

lilijast, *adj.* lilienartig, *Cig., Jan.*

lilijan, *ina*, *adj.* Lilien-, *C.*

lilijev, *adj.* Lilien-, *Jan.*

lilika, *f.* = lila, *Cig., Jan., vzhŠt.*

lilitev, *ve. f.* die Häutung, *Jan. (II.)*.

liliti, *im, vb. impf.* die weiche Haut, die dünne Rinde von einem Baume abziehen, *C.*; — 1. se, sich häuten (o rakih, gosenicah, kačah itd.), *Mur.-Cig., Jan., C., vzhŠt.*

liljavka, *f.* die abgelegte Hautschale der Krebse, *C.*

liljenje, *n.* das Mietern, die Häutung, *M.*

lilo, *n.* das Gießschaff, *Mur., Cig., Met., Mik.*

1. **lim**, *lima*, *m.* die Ulme (ulmus campestris), *Plužna, Trenta, Volče-Erj. (Torb.)*.

2. **lim**, *m.* der Leim; — iz nem.

limanica, *f.* die Veimruthe; limanice nastavljati, na limanico uloviti.

limanka, *f.* = limanica, *C.*

limar, *rja*, *m.* der Veimrueder, *Cig.*

limast, *adj.* leimicht, *Cig.*

limati, *am, vb. impf.* leimen; — pogl. klejiti.

limba, *f.* die Zirbelkiefer oder Arve (pinus cembra), *Cig., Tuš. (R.)*; — polj. limba; prim. stvn. limboum, *Mik. (Et.)*.

limbar, *rja*, *m.* = lilija, *Pohl., V.-Cig. i. dr.*; — morda napravljeno iz „Limbarska gora“, kar je postalo iz nem. Lilienberg, *C.*

limbov, *adj.* vom Zirbelbaum, *Cig.*

limbovina, *f.* das Zirbelholz, *Jan. (II.)*.

limce, *mca. m.* die Gallerte, *Cig., Jan., Vrtoč. (Km. k.)*.

limfa, *f.* brezbarvna sokrveca, mezga, die Lymphhe, *Cig., Jan.*

limfatičen, *čna*, *adj.* lymphatisch, *Cig., Jan.*

limnica, *f.* na limnici stoje koritca, v katerih se lim trudi, *Kamnik (Gor.)*.

limōna, *f.* die Limonie oder Saurecitrone.

limonada, *f.* pijača iz limonovega soka, die Limonade.

limonar, *rja*, *m.* der Limoniehändler, *Cig.*

limonit, *m.* das Weienetz, das Habronemetz, der Limonit, *Cig. (T.)*.

limōnov, *adj.* Limonen-, limonove lupine.

limōnovce, *vca*, *m.* der Limonenjaft, *Cig.*

lina, *f.* das Dachfenster; ein Fenster, eine Luke ohne Glasverschluss; bei, das Thurmfenster; slepe linc, die blinden Fenster am Thurmdache, *BKr., Polj.*; die Schießcharte, *Z.*; — ein Loch im Eise, *C.*; — die Deffnung mit der Fallthür vor dem Sautrag, *C.*; — *pl.* linc, das Fenster überhaupt, *Dol.*; Sla sta na ispe visoke Odperat linc široke, *Npes.-K.*; Bratec

pa zdaj v linah stoji, *Npes.-K.*; line zaluščiti, die Fenster zuzuschlagen, *Pohl. (Km.)*; — line so tudi luknja, skozi katero se klaja iznad hleva meče v hlev, *Nor.*; — prim. stvn. blina, lina, srvn. line, Galfou, *Mik. (Et.)*.

linar, *rja*, *m.* = konopljiščica, *Jan. (II.)*; — prim. lat. linarius, Häufling, *Frey. (F.)*.

linda, *f.* der Altan, *C., Z.*; die Gallerie, der gedeckte Gang an einem Hause, *C.*; — der überhängende Theil des Daches, *C., Streck.*; — prostor pred hišo, ki je še pod streho, *Stopice-Erj. (Torb.)*.

lindek, *adj. indecl.* eben, glatt, *Gor., Dol.-Levst. (M.), BKr.*; lindek kakor miza, *Levst. (Rok.)*; ne more l. govoriti, l. izgovarjati besede, nema l. jezika, er hat keine fertige Zunge, *Dol.-Levst. (M.)*; (lintik mu teče govor, *Poh.*; — 1. človek, gewandt, *Poh.*); — prim. nem. lind = nicht rauß. (?)

lindina, *f.* das Riveau, (iz bolg.) *Cig.*; lindino močvirja meriti, močvirje na lindino izmeriti, die Sumpfe nivellieren, *Levst. (Močv.)*.

lindkati, *am, vb. impf.* nivellieren, *Cig.*; — prim. lindek.

lindra, *f.* zelena past, das Tellerseifen, *Bistra (Notr.)-Erj. (Torb.)*; pos. past za vidre, *Posavje*.

lineären, *rna*, *adj.* linear-; linearna (= dolgostna) jednica, *Cig. (T.)*.

linga, *f.* die Thürrarbe, *Cig., Jan., C.*

linica, *f. dem. lina*; das Dachfensterchen, *Mur., Cig., Jan.*; das Fensterchen am Reichthuth, *Ljub.*

linija, *f.* črta, die Linie.

linijski, *adj.* Linien-, *DZ.*

linj, *m.* die Schleie (tinca chrysitis), *Mur., Cig., Jan., Frey. (F.), Gažiče na Krki-Erj. (Torb.)*.

1. **linjak**, *m.* = linj, *Cig., C.*

2. **linjak**, *m.* der vordere Theil des Sautalles mit den Fallthüren, *Gor.*

linta, *f.* = lenta, der Runderbaum am Schiffe, *Šlože, Savinska dol.*

lintati, *am, vb. impf.* = lentati, steuern, lenken, *C.*

lintvr, *rja*, *m.* = lintvrn, *Št.*

lintvern, *m.* der Lindwurm, *Cig., Kr.*; (lintvrt, *Ptuj*; lintvur, *Ormož-Kres*); — iz nem.

lipa, *f.* 1) die Linde; hostna l., die kleinblättrige Linde, die Winter- oder Spätlinde (tilia parvifolia), velikolista l., die großblättrige Linde, die Sommer- o. Frühlingsslinde (tilia grandifolia), *Tuš. (R.)*; — 2) kozje ime, *Podmelci-Erj. (Torb.)*.

lipan, *m.* die Aesche, der Aesch (salmo thymallus), *Mur., Cig., Jan., C., Kr.-Frey. (F.), Erj. (Z.)*.

lipance, *nca*, *m.* = lipan, *Kr.*

lipava, *f.* = lipavščina, *Dronovec (Št.)-Erj. (Torb.)*.

lipavce, *vca*, *m.* velikanska trta, rastoča z vešine po borjačih in rodeča grozdje črnih, gostih jagod, („lipovec“) *Kobla Glava-Erj. (Torb.)*.

lipavščina, *f.* neka vinska trta: der Wippacher, *Št. - Erj. (Torb.)*; tudi lipavščina („lipovščina“): črna, bela l. *Trumm., jvžhŠt.*

lipavina, *f.* = lipavščina („lipovina“), *jvžhŠt.*

lipce, *peca. m. 1)* = hostna lipa, *Z.*; vse bom poskal, bodi si lipa ali lipce, *Levst. (Zb. sp.)*; — 2) neka vinska trta, *C., M.*

lipck, *řka, m.* = šmarnica, ilovščica, der Haušrothschwanz (*lusciola tithys*), *C.*

lipež, *m.* kozje ime, *Křn., Podmelci-Erj. (Torb.)*.

lipina, *f.* neka vinska trta, *Dol.-Erj. (Torb.) LjZr.*

lipinica, *f.* vino od lipine: kozarec sladke lipinice, *LjZr.*

lipje, *n. 1)* = lipovje, *Jan. (H.)*; — 2) = lipovo cvetje, *Jan. (H.)*.

lipna, *f.* *C.*, pogl. lipina.

lipnik, *m.* die Spätlinde („cvete pozneje od lipe“), *Polj.*

lipnjak, *m.* ein Strich aus Lindenbast, *C.*

lipov, *adj.* Linden-, von Lindenholtz; stati, držati se kakor lipov bog, eine unbefohlene, hölzerner Stellung, Haltung einnehmen, *Mur., Levst. (Rok.), jvžhŠt.*

lipovec, *peca. m. 1)* der Lindenstab, *Mur.*; — 2) der Lindenbast, *vžhŠt.-C.*; — 3) der Lindenhonig, *Mur.*; — 4) die Kleinblättrige Linde, die Winter- oder Spätlinde (*tilia parvifolia*), *Tuš. (R.)*.

1. lipovina, *f.* das Lindenholz.

2. lipovina, *f.*, pogl. lipavina.

lipovje, *n.* der Lindenwald.

lipovka, *f.* der Flieder, der blaue oder spanische Nöler (*syringa vulgaris*), *C., Tuš. (R.)*.

lipovščica, *f.* neko belo grozdje, *Rihenberk-Erj. (Torb.)*; pogl. lipavščina.

lipovščina, *f.*, pogl. lipavščina.

liptati, *am. vb. impf.* lehtzen, *Mur., V. - Cig. Jan., C.*; — pogl. liptati.

lira, *f.* starodavno glasbeno orodje, die Veier; — (ein Sternbild), *Cig. (T.)*.

lirast, *adj.* leierförmig, *Cig. Jan.*

liričen, čna, *adj.* k liriki spadajoč, lirisch, *Cig. (T.)*, *nk.*

lirik, *m.* der Lyriker, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *nk.*

lirika, *f.* die Lyrik, *Jan., Cig. (T.)*, *nk.*

liriski, *adj.* lirisch, *Jan., nk.*

lirorępec, *peca. m.* novoholandski l., der neuholländische Veierichwanz (*maenura superba*), *Erj. (Ž.)*.

lirski, *adj.* lirisch; lirska pesen, *nk.*

lis, lisa, *m.* das Fuchsmännchen, *Mur.*

1. lis, lisa, *adj.* = lisast, *C., Z.*

2. lis, *adj.* träge, faul, *Zil.-Javn. (Rok.)*.

lisa, *f.* 1) eine kleine Fläche oder Stelle von anderer Farbe, der Flecken, bes. ein weißer Fleck; die Blässe (bei Thieren); konjska l. die Blässe an den Pferden, *Cig., Jan., C.*; — = maroga, *Fr.-C.*; tintna l., der Tintenst. *Cig.*; materna l., das Muttermal, *C.*; jetrna l., der Leberst. *C.*; solnčna lise, die Sonnenflecken, *Cig. (T.)*; — = pleša, die Blase, *Mur., Jan., Fr.-C.*; — 2) ein weibliches Thier mit einer Blässe; eine Stute, mit einer Stornblässe, *ogr.-C.*; eine solche Kuh, *Valj.*

(*Rad*); — eine solche Sau, *jvžŠt.*; — 3) das Mühlenpiel, die Zwidmühle, *Kras-Erj. (Torb.)*.

lisăčka, *f.* ime kravi, kajk.-Valj. (*Rad*).

lisák, *m.* lisast prasec, *Valj. (Rad)*.

lisar, řja, *m.* metalj: das Damenbrett oder Brettspiel (*hipparchia Galatea*), *Erj. (Ž.)*.

lisast, *adj.* 1) mit einem oder mehreren Flecken versehen, gefleckt; lisast konj, ein Pferd mit einer Blässe; lisasta krava, svinja; — = plešast, eine Blase habend, *Mur., C.*; — 2) = prismuknjen, *Tolm.-Štek. (Let.)*; lisasto napraviti, narediti, einen dummen Streich begehen, *Cig.*

lisati, *am. vb. impf.* durch Flecken bezeichnen, *BlKr.-M.*; zalo lisani metalj, *Zr.*; — beflecken, *Cig.*

lisavka, *f.* die gefleckte Taubnessel (*lamium maculatum*), *C.*

lisavt, *m.* = ris, der Luchs, *Guts., Frey. (F.)*.

lisăcek, čka, *m. dem.* lisec; — der Stieglitz oder Distelfink (*fringilla carduelis*), *Jan., M., Frey. (F.), Erj. (Ž.)*.

1. lisec, čca, *m. 1)* ein männliches Thier mit einer Blässe an der Stirne (Pferd, Luchs, Schwein u. dgl.); — der Distelfink, *Javn., Cig., Jan., Nov.-C.*; — 2) = prismuknjen človek, *Tolm.-Štek. (Let.)*; — 3) der Kälberkropf (*chaerophyllum*), *C., Medv. (Rok.)*; krvavi l. die europäische Eidschnecke oder das Schweinsbrot (*cyclamen europaeum*), *Cig., Tuš. (R.)*.

lisck, ska, *m. 1)* ein männliches Schwein mit einer Blässe, *Mur.*; — der Distelfink, *Pot.-M.*; — 2) eine Art Baumkrankheit, *C.*

1. lisica, *f. 1)* der Fuchs (*canis vulpes*); polarna l., der Polarfuchs (*canis lagopus*), *Erj. (Ž.)*; črna l., der Brandfuchs, *Cig.*; řjava l., der Braunfuchs, *Cig.*; — vsaka l. svoj rep hvati = jeder Krämer lobt sein Ware, *Cig.*; lisici na rep sestí, das Hasenpanier ergreifen, *Cig.*; — das Fuchsweißchen; lisica in lisjak; — 2) ovčje ime, *Erj. (Torb.)*; — 3) der Eierchwantur, der Pfifferling (*cantharellus cibarius*), *Cig., SlGov.-C.*; — 4) ime raznim pripravam: das Fingerring, das Schlag-eisen, die Fuchsfalle, *Cig., Jan., Fr.-C.*; — der Weißzieher der Wöttcher, *Cig., Jan.*; — *pl.* lisice, die Handfesseln, *Dict., Mur., Cig., C.*; die Springier, *vžhŠt.-C.*; — die Taumenschnur, *Cig.*; — 5) eine Art große Pelzhandschuhe, *C.*; — 6) eine Krankheit des Hopsens, wo die Kolben bräunlich werden und abfallen, *C.*

2. lisica, *f.* ein mangelhaftes Brett, = lisičasta deska, *Fr.-C.*; — prim. lisa, (?)

lisičast, *adj.* 1) fahl; l. človek, *C.*; — 2) lisičasta deska, ein Brett mit Maßen, *vžhŠt.-C.*; = deska, ki nima ostrih (živih) robov, *C., jvžhŠt.*; — prim. 2. lisica.

lisičav, *adj.* = lisičast 2); prva deska po krajnici je lisičava, *C.*

lisičavina, *f.* der Mangel, Abgang am Brett, *C.*

lisiče, čta, *n.* junger Fuchs, das Fuchstein, *C.*; Prišla je lisica z lisičeti, *Npes.-K.*

lisičen, čna, *adj.* jšlan (wie ein Fuchs), *M.*

lisīćenje, *n.* die Fuchsschwänzerlei, das Schmeicheln, *Cig.*
 lisīćevina, *f.* der Fuchsbalg.
 lisīćica, *f.* 1) *dem.* liscica, das Fuchstein; — 2) = liscica 3), der Eierschwamm, der Pflückerling (*cantharellus cibarius*), *Cig., C., Vrt.*
 lisīćina, *f.* 1) die Fuchshöhle, der Fuchsbau, *Mur., Cig., Jan., C.*; — 2) die Fuchshaut, *C.*; — 3) das Gurkenkraut, der Borretsch (*borrago* off.), *Medv. (Rok.)*.
 lisīćiti se, *icim* se, *vb. impf.* (sich verstellend) schmeicheln, *Mur., Cig., C.*
 lisīćjak, *m.* 1) der Fuchsmist, *Cig.*; — 2) der Bärlapp (*lycopodium clavatum*), *Cig., Jan.*; — der daraus gemachte Dfenwisch, *Jarn., Cig.*
 lisīćeje, *n.* der Bärlapp (*lycopodium clavatum*), *Medv. (Rok.), Trnovo (Goriš.) - Erj. (Torb.)*; — der daraus gemachte Dfenwisch, *Cig., M.*
 lisīćji, *adj.* Fuchs-; lisīćji rep, der Fuchsschwanz; lisīćja kapa, die Fuchsmütze: po lisīćeje zvit, schlau wie ein Fuchs.
 lisīćka, *f. dem.* liscica, das Fuchstein.
 lisīćnik, *m.* 1) ein verschlagener Mensch, *ZgD.*; — 2) der Eidebaum (*lycopodium complanatum*), *Cig., Jan., Medv. (Rok.)*.
 lisīćnjak, *m.* 1) der Fuchskasten, *Cig.*; — 2) das Fuchschrot, *Jan.*
 lisīćnost, *f.* die Schlantheit, die Hinterlistigkeit, *StN., Let., Bes.*
 lisiti, *im, vb. impf.* mit farbigen Flecken versehen, flecken: solnce črešnje lisi, die Sonne färbt die Kirichen, *Cig.*; — lisiti se, sich färben (o sadju), *Cig.*; slive se že lisijo, *Svet. (Rok.)*; jerebi se lisijo = dobivajo liso, nehmen den Schild an, *Cig.*
 lisiti se, *im* se, *vb. impf.* schmeicheln, *C.*; — grnjen, *V.-Cig.*
 lisjāča, *f.* eine Art Schwamm, *C.*
 lisjāk, *m.* 1) das Fuchsmännchen; — o cloveku: der Schlaue, der Hinterlistige; — 2) echter Eisenhut (*aconitum napellus*), *Dict., Cig., C., Tuš. (R.)*; — die Trollblume (*trollius europaeus*), *Ponikve na St. Vidski gori (Tolm.) - Erj. (Torb.)*.
 lisjāstvo, *n.* die Hinterlistigkeit, *Nov.*
 liska, *f.* 1) *dem.* lisa, *C., Blkr. - M.*; — 2) ein weibliches Thier mit weißem Fleck an der Stirn; — 3) die Rohrdornmel (*ardea stellaris*), *Mur.*; — das Wasserhuhn, das Rohr- huhn (*fulica*), *Cig., Jan., C.*; črna l., das schwarze Wasserhuhn (*fulica atra*), *Frey. (F.), Erj. (Z.)*; — velika l., der Flußsteufel (*fulica aterrima*), *Cig.*
 liskast, *adj.* gelect: l. brast, *C.*; liskasta deklina, ein gepuhtes, gezieres Mädchen, *C.*
 1. liskati, *am, vb. impf.* 1) putzen, glätten: lase l., *Poh.-C.*; — 2) l. se, glänzen, *C. Met.*; — prim. lesk. (?)
 2. liskati se, *am* se, *vb. impf.* = lisiti se: črešnje so se začele liskati, *LjZv.*
 lisketāti, *ctām, čcem, vb. impf.* = lesketati, schimmern, glänzen, *Habd.-Mik., C.*

lisōga, *f.* weibliches Schwein mit einer Stirnblässe, *Mur., C., Mik.*; lisoga, *vrzh. St.*
 list, lista, listu, *m.* 1) das Blatt einer Pflanze, *Meg., Mur., Cig., Jan.*; on je naše gore list, er ist einer von den Aufrigen, *C.*; — živi l., das wandelnde Blatt (*phyllium sicci-folium*), *Erj. (Z.)*; — 2) das Papierblatt, *Mur., Cig., Jan.*; das Blatt eines Buches, *ogr.-Valj. (Rad), nk.*; — das Blatt = das Journal: tedenski l., = das Wochenblatt, vladni l., das Regierungsblatt, *nk.*; — der Schein: krstni l., der Taufschein, rojstni l., der Geburtschein, (= rojeni l.: Dašte meni rojeni list, *Npes.-K.*), mrtvaski list, der Todtenschein, poročni l., der Trauschein, vozni l., der Frachtbrief, tožilni l., der Klagebrief, domovinski l., der Heimathschein, iskalni list, der Steckbrief, popotni list, der Reisepaß, plačilni l., der Zahlschein, prejemni l., der Empfangschein, ubožni list, der Armuttschein, *Cig., Jan., nk.*; — 3) der Sendbrief, *Meg., Mur., Cig., Jan., Boh., Trub., Dalm.*; po besedah tega listu, *Dalm.*: tudi pl. listi. *Meg.*: list pisati komu, *Meg., Dict., Dalm.*; in ona je tako pisala v listeh, *Dalm.*; — die Epistel, *Cig., Jan., Schönk., Jap.*; listi in evangelji, *Davj.*; — 3) das Sägeblatt, *Cig., C., St.*; železen l., ein Blechblatt, *Cig. (T.)*; kositrni l., die Zimfotie (Stanniol), *Jan. (H.)*.
 listánjek, *njka, m.* 1) die Wade, *ogr.-Mik., vrzh. St.-C.*; — 2) deska pri plugu, ki zemljo odriva, *kajk.-Valj. (Rad)*; prim. hs. listanj, stsl. lystrъ, tibia, *zvrhuč.*
 listánka, *f.* die Blätterforalle (*lustra foliaceae*), *Erj. (Z.)*.
 listár, *rja, m.* der Briefbote, der Briefträger, *Meg., Alas. Dict., Boh., Krelj*; hitri listarji, Eilboten, *Dalm.*; jezdeci listarji, reitende Boten, *Dalm.*
 listarina, *f.* das Briefboten-, das Zettelgeld, *DZ.*
 listast, *adj.* blattförmig, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; graht je listast ali luskast, *Erj. (Min.)*.
 listati, *am, vb. impf.* 1) blättern: l. knjigo, *Cig. (T.)*; *Raič/Let.*; — 2) l. se, sich blättern (*min.*), *Cig. (T.)*.
 listav, *adj.* blätterig, *Cig. (T.)*.
 listek, *stka, m. dem.* list; 1) das Pflanzenblättchen; — 2) das Papierblättchen, der Zettel, *Cig., Jan., nk.*; — das Briefchen, das Billet, *Meg., Cig., Jan., nk.*; vozni l., das Fahrbillet, *DZ., nk.*; (listček, čka, *ogr.-Valj. [Rad]*); — das Fenilleton, *nk.*
 listen, *stna, adj.* 1) Blatt-, Blätter-, Laub-; listna zemlja, *Cv.*; — 2) blätterig, *Cig., Jan.*
 listič, *m. dem.* list: das Blättchen, das Märtschen, das Briefchen, *Cig., Jan., nk.*; — ein kleines periodisch erscheinendes Blatt, *nk.*
 listina, *f.* die Urkunde, das Document, *Cig., Jan., Levst. (Nauk), nk.*; pravna l., die Rechtsurkunde; zemljeknižna l., die Tabularurkunde, zastavilna l., die Verpfändungsurkunde, ustanovilna l., die Errichtungsurkunde, *DZ.*
 listinec, *nca, m.* ein Aufbewahrungsort für das Laub, *Valj. (Rad).*

listinjak, *m.* = listinec, *Valj. (Rad)*.
listinski, *adj.* urkundlich, *Nov.*
listják, *m.* = listnjak, *Jan. (H.)*.
listje, *n.* das Laub, die Blätter; l. grabiti, Laub zusammenreden: v listje iti, Blätter treiben, *Cig.*; toliko jih je, kakor listja in trave, eine zahllose Menge; das Laubwerk (arch), *Cig. (T.)*.
listjiče, *n. dem.* listje, *Met., ogr.-Valj. (Rad)*.
listkar, *rja*, *m.* der Zettelschreiber, *Cig.*; — der Feinsetzmeister, *nk.*
listkati, *am. vb. impf.* blättern: l. po knjžici, *IjZv.*
listnast, *adj.* = listast, *Cig.*
listnat, *adj.* belaubt, laubreich, blätterig, blätterreich; listnato drevje, das Laubholz, *Cig.*; listnate tajnocvetke, Laubfruchtgameten, *Cig. (T.)*; — durchblättert (zool.), *Cig. (T.)*.
listnica, *f.* 1) der Aufbewahrungsort für das Laub, die Strehnhütte, *C., Savinska dol.*; — 2) = listnik, der Laubwald, *Jan.*; — 3) das Postreisseil, die Briefstache, *Cig., Jan., nk.*; — 4) = list, die Karte, die Correspondenzkarte, *nk.*; — 5) der Laubvogel (regulus), *Frey. (F.)*; čopasta l., der Haubenfönig, das Goldhähchen (regulus flavicapillus), *Cig., Frey. (F.)*; zelena l., der Waldlaubvogel (regulus sibilatrix), *Cig.*
listnik, *m.* 1) gozd, kjer rasto listovci in se listje grabi, der Laubwald, *Cig., Jan., Nov., Vrt., Dol.*; — 2) koš za listje, der Laubrüdenforb, *Čirk.-Baud., Tolm.-Štrck. (IjZv.), Dol.*; — 3) = listnjak, die Strehnhütte, *Mur., C.*
listnina, *f.* 1) das Briefporto, *Jan.*; — 2) die Zollnebengebühr, das Zettelgeld, *Cig.*
listnják, *m.* die Laubhütte, die Strehnhütte, der Laubbehälter, *Mur., Cig., Jan.*
listo, *adv.* = le, *mur., ogr.-C.*; ne listo — temveč tudi, *Krelj.*; — iz: le-isto, *Mik.*
listobód, *bóda*, *m.* der Briefstecher, *Cig.*
listocvêtká, *f.* listocvetke, = zwezdocvetke, die Sternblumen (dialypetalae), *Tuš. (R.)*.
listognój, *m.* der Monat November, *Meg., prim. gnilolist.*
listom, *adv.* fogleich, *C.*; — prim. listo.
listoma, *adv.* blätterweise, *Cig.*
listonós, *nósa*, *m.* der Briefträger, der Briefbote, *Cig., DZ.*
listonósec, *sea*, *m.* der Briefträger, der Briefbote, *Cig., Jan.*
listonóša, *m.* der Briefbote, *Jan., nk.*; — hs.
listopád, *páda*, *m.* 1) der Laubfall, *Cig., Jan.*; — 2) der Monat November, *Cig., Jan.*; — tudi: October, *Z., Jan., Valj. (Rad)*.
listor, *adv.* = listo, *le. mur., ogr.-C., Mik.*
listov, *adj.* Laub, *V.-Cig.*; l. les, das Laubholz, *Ravn. (Abc.)*; listov gnoj, pohl. listognoj.
listovát, *ata*, *adj.* = listnat, *Cig.*
listováti, *šjem. vb. impf.* föllieren, *Cig. (T.)*; čes.
listovce, *vca*, *m.* der Laubbaum, *Cig., Jan.*
listóven, *vna*, *adj.* Brief, *Jan., Cig. (T.)*; listovni zlog, der Briefstil, *Cig. (T.)*.
listovina, *f.* das Briefporto, *Jan.*

listovit, *adj.* laubreich, blätterreich, *Jan.*; listovite veje, *Levst. (Zb. sp.)*.
listóvje, *n.* das Laubwerk, *Jan.*; — das Laubholz, *Cig., C.*
listóvnica, *f.* = pismohrana, das Archiv, *Jan. (H.)*.
 1. **listóvnik**, *m.* das Wadenbein, die Wade, *Guts., C.*; — prim. listanjek.
 2. **listóvnik**, *m.* das Urkundenbuch, *Jan. (H.)*.
lisóga, *f.* = lisoga, *kajk.-Valj. (Rad)*.
liš, *m.* 1) ein Pferd oder ein Schs mit einer Stirnblässe, *C.*; — 2) der Glaskopf, *Cig., Št.*
liš, *adv.* unpaarig; v otrošji igri:liš ali soda? gerade oder ungerade? *Solkau-Erj. (Torb.)*.
lišá, *f.* 1) = lisa, der Fleck, *Mur., Jan., Danj.-Mik.*; — die Blase, *vzhŠt.*; — 2) = krava z liso, *C.*
lišáj, *m.* 1) die Flechte (ein Hautauswuchs); — 2) lišaji, die Flechten (lichenes); izlandijski l., das isländische Moos (cecraria islandica, lichen islandicus), Iakmov l., die echte Lachmussflechte oder französische Orseille (roccella tinctoria), *Tuš. (R.)*.
lišájast, *adj.* 1) mit Flechten behaftet; — 2) flechtenartig, *Mur., Jan.*
lišájav, *adj.* voll Flechten, herpetisch.
lišájev, *adj.* von Flechten, flechten: l. skrob, die Lichen- oder Moosstärke (chem.), *Cig. (T.)*.
lišájevina, *f.* = lišaj 1), *Jan. (H.)*.
lišájevje, *n. coll.* Flechten, *Jan.*
lišájevka, *f.* das Fettkraut (pinguicula alpina), *C.*; — tudi: eine Art Erdranch (sumaria), *C.*
lišájiti se, *šjim se, vb. impf.* Flechten bekommen, *Mur., Cig.*
lišájka, *f.* die Flechte: kupičnata l., die Becherflechte, *Cig.*
lišájnat, *adj.* mit Flechten behaftet, *Mur.*
lišájnik, *m.* die Flechte (Pflanze), *Jan., Šol.*
lišák, *m.* die Fraßen: l. me tere, *Fr.-C.*
lišast, *adj.* = listast, *Mur., Cig., C., vzhŠt.*; — l. vol, *ŠGor.*; — glasköpfig, *vzhŠt.*
lišč, *m.* 1) der Glanz, der Schein, *ogr.-C., Valj. (Rad)*; — 2) zelcnzi l., der Eijenglimmer, *Cig.*
liščáva, *f. ogr.-C.*, pohl. blišč, bliščava.
lišinja, *f.* = lisa 1), *C.*
lišiti, *im. vb. pf.* l. koga česa, jemanden um etwas bringen, *C.*; l. se česa, sich einer Sache entäußern, *Zora*; — hs.
lišiti se, *im se, vb. impf.* Flecke bekommen, *C.*
lišje, *n. coll.* Flechten, *Z.*; planjave porasčene z lišjem in mahovjem, *Bes.*
liško, *a. m.* ein Pferd mit einer Stirnblässe, *Mur.*; — (šaljivo) der Stahkopf, *Mur.*
lišnja, *f. vzhŠt.*, pohl. lišinja.
lišp, *m.* der Fuß, der Schund, *Mur., Cig., Jan., Št.*; (lišep, *Mur., Mik.*; — nam, lepš, iz: lepšati, *Mik. V. G. H. 42*).
lišpáten, *lva*, *adj.* zum Fuß gehörig: lišpálno blago, Fußware, *nk.*
lišpálnica, *f.* das Fußgemach, *Cig.*
lišpálnik, *m.* orodje, s katerim se protje snaži (lišpa), *Gor.*
lišpanka, *n.* das Fußten, das Schanden.
lišpanka, *f.* die Fußbirne, *Cig.*

lišpati, am, *vb. impf.* 1) auſpußen, ſchnüden; ſebe in hišo l. *Karm.*; — 1. se, ſich pußen, ſich ſchnüden, *Cig.*; — 2) l. se, ſich zieren, ipróde thau, *Zora*; — 3) = abriuden: protje l. = protje majiti, *Gor.*; — koža se lišpa = se cepi za nohtom, *Dol.*

lišpav, *adj.* 1) pußjüchtig, *Dol.*, *Št.*; — 2) wähle- riſch, heifelig, *Cig.*; lišpava grlo, federer Gauen- men, *LjZv.*: beim Freßen wähleriſch; lišpava živina, *Cig.*, *Dol.*, *Št.*; lišpava svinja ni zdrava, *C.*

lišpáva, *f.* der Auſpuß, die Verzierung, *Jan.*
lišpavec, *vca. m.* 1) der Pußer, *Cig.*; — 2) der Eruber, *Cig.*; der Kleidernarr, *Jan.*; — 3) der Erbeerenſpinat (blitum), *Medv./Rok.*
lišpavka, *f.* 1) die Pußerin, *Cig.*; — 2) die Kleidernarrin, *Jan.*

lišpljiv, *iva, adj.* pußjüchtig, *Z.*

lišpljivost, *f.* die Pußjucht, *Cig.*

lišpnica, *f.* der Schmuckſtafen, *Cig.*

lišpovina, *f.* die Pußware, der Schmuckgegen- ſtand, *DZ.*; der Zugzariffel, *C.*; (tudi *coll.*)

lit, *i, f.* der Saft vom Obſt, der Moſt, *kajk.-Valj./Rad.*

litanije, *f. pl.* die Vitanei; l. moliti; k litani- jam iti.

1. **litek**, *m. tka*, = litka, *C.*, *Trst./Let.*

2. **litek**, *m. tka*, litki, fernloſe, mehloſe Frucht- hüſen, *Z.*

liter, *tra, m.* daſ Liter.

literären, *rna, adj.* ſlovtſven, literariſch, *Jan., nk.*

literāt, *m.* ſlovtſvenik, der Literat.

literatūra, *f.* ſlovtſvo, die Literatur.

literatüren, *rna, adj.* ſlovtſven, Literatur-.

liti, *lijem, vb. impf.* 1) gießen; zvonove, sveče l.; lito železo, Gußeißen; lito jeklo, Guße- ſtahl, *Cig./T.*; ſolze liti, Thränen vergießen, *Cig.*; — to sta jo lila! die zwei ſind gelaufen! *UčT.*; — lije, dež lije, eš gießt, eš regnet ſtark; ſolze lijo iz očíj, Thränen entſtrömen den Augen; Na grob lijo grenke ſolze, *Greg.*; — 2) daſ Abweichen haben, lagieren, *Cig.*; kadar govejca živina preveč lije, dajaj ji star- rega, tečnega ſena, *Vrtov./Km. k.*; bčele lijo (po smrečjem medu), *Levst./Beč.*; — lije skozi koga, *Jan./H.*

litij, *m.* neka kovina, daſ Lithium, *Cig./T.*

litija, *f.* der Eibiiſch (althaea), *C.*; — iz lat. althaea, *C.*

litina, *f.* die Gußeware, *Jan.*; železna l., daſ Gußeißen, *Cig./T.*, *C.*, *DZ.*

litje, *n.* daſ Gießen, der Guße.

litka, *f.* die Wade, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*, *vzh-Št.*; — prim. češ. lytka, polj. lytka.

litkast, *adj.* fernloß; litkasta rž, *Z.*; — prim. 2. litek.

litkeb, *m.* = likeb, *Kor.-C.*

litnica, *f.* koß ali reſeto, skozi katero se moßt precejja, *kajk.-Valj./Rad.*

litograf, *m.* kamenopiſec, der Lithograph.

litografija, *f.* kamenopiſje, die Lithographie.

litovž, *m.* daſ Wirtſhaus, *Cig.*; — prim. bav. leithaus, Schenke, *Levst./Nov.*

litoželčenc, *zna, adj.* gußeißen, *DZ.*

liturgičen, *ena, adj.* liturgiſch.

liturgija, *f.* cerkveni obredi, die Liturgie.

liturgika, *f.* nauk o cerkvenih obredih, die Liturgik, *Cig.*, *Jan.*

lituš, *m.* = litovž, *Kor.-Levst./Rok.*

lituž, *m.* = litovž, *C.*

liv, *m.* 1) der Guß, *Jan.*; — 2) daſ Freßen, der Auß, *C.*; — 3) = lij, daſ Gießſchaff, *Cig.*, *C.*, *Met.*, *Mik.*; — der Trichter, *Jan.*

liváč, *m.* = livec, der Gießer, *Jan./H.*

liváda, *f.* die ſtur, die Weſje, *Jan.*, *C.*, *nk.*; — prim. hš. livada, iz gr. λιβάδα, *Mik./Et.*

livák, *m.* der Trichter, *C.*

livavec, *nea, m. nav. pl.* livanci, neka jed, *Bes.*: nezgoščeno testo v pekev izlito, *Trst./Let.*; — prim. levanci.

livárna, *f.* = livarnica, *nk.*

livárnica, *f.* die Gießlütte, die Gießerei, *Jan.*, *C.*

livček, *eka, m. dem.* livek; der Trichter, *Mur., V.-Cig.*

livec, *vca, m.* 1) der Gießer, *Jan.*, *nk.*; — 2) = livček, *V.-Cig.*; — 3) = lijak 2), *Notr.*

livek, *vka, m.* 1) der Trichter, *Cig.*, *Jan.*; — 2) prav male ponikve se zovejo livki, *Jes.*

livka, *f.* éreſnja, ki nedozorela pade z dre- vesa, *Solkar.-Erj./Torb.*

livkast, *adj.* trichterförmig, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Zora.*

livnica, *f.* daſ Gußſhaus, die Gießerei, *Cig./T.*, *C.*

livnik, *m.* 1) der Trichter, *Gor.-Cig.*, *SlGosp.-C.*; čarodelni l., der Zaubetrichter, *Cig.*; — 2) daſ becherne Gußmodell für Kerzen, *BKv.*; — 3) skozi livnik leti v mlinu moka izpod kamena, *Gor.*

livnjak, *m.* der Trichter, *Jan.*, *C.*

livreja, *f.* ſlužabniška obleka, die Livrée, *Cig./Jan.*

livstvo, *n.* die Gießluſt, *Cig./T.*

liz, *m.* die Leſe, *Cig.*; (liz, *f.* *Jan.*)

liza, *f.* kdor rad liže, der Leſer, *Valj./Rad.*; — der Schmeißler; ne bodi muza proti nižjim, nikdar liza proti viſjim, *UčT.*

lizáč, *m.* der Leſer, *Cig.*; der Schmaroger, *Z.*

lizalica, *f.* die Salzleſe, *Cig.*, *Jan.*

lizanje, *n.* 1) daſ Leſen; — der Schlect, die Leſerei, *Cig.*; — 2) die Leſe, *Cig.*; — 3) daſ auß beſonderen Kräuterhaltungen be- ſtehende Futter für Kühe, daſ man eigens ſammelt, damit ſie mehr Milch geben, *Mur.*

lizast, *adj.* ſchleckerhaft: v svoja lizasta usta kaj dobiti, *DSv.*

lizati, *zem. vb. impf.* lecken; žabe ga ližejo, er ißt muthwillig, *Cig.*; — ſchlecken, maſchen, *Cig.*, *Jan.*; rad cukar liže, *Cig./T.*; — dati otroku lizati, daſ Kind die Ruthe leiſten laſſen, *Cig.*; — l. koga, jemanden verzärteln, *C.*; l. se okoli koga, bei jemandem ſich einzu- ſchmeißeln ſuchen; l. se komu, *Jan.*, *Levst./Rok.*; — sukno se liže, daſ Tuch weßt ſich ab, ſchleißt, *Jan.*, *C.*

lizav, *adj.* 1) leckerhaft, *Z.*; — 2) ſchmeißler- riſch, *Jan./H.*

lizavec, *vca, m.* der Leſer, der Schmaroger, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*

lizavka, *f.* die Lederin, die Schmarotzerin, *Mur., Cig.*

lizavt, *m.* = der Schmarotzer, *M.*

lizdav, *adj.* = hinavski, (= z vsemi na oko dober), *Fr.-C.*; — nam. lizav?

lizččcn, čna, *adj.* *Mur.*, pogl. lizav 1).

lizgati se, am se, *vb. impf.* sich schminken, *Rež.-C.*; — prim. liskati se.

lizkáríti, árim, *vb. impf.* naſchen, *Cig., C.*

lizman, *m.* das Ledermañ, *C.*

lizniti, liznem, *vb. pf.* einmal leſen, *C., M., Z.*

lizúlja, *f.* die Näſcherin, *Cig.*

lizún, *m.* 1) der Leder, *Cig.*; — der Schmarotzer, *Mur., Cig.*; — 2) niedriger Schmeichler, *Cig., Jan.*

lizúnski, *adj.* ſchmeichleriſch, *Cig.*

lizúnstvó, *n.* die Speichelleckerei, *Cig.*

ljúb, ljúba, *adj.* lieb, wert, theuer; ljubi moji otroci! — ni mi ljubo, eš iſt mir nicht lieb; kakor ti je ljubo, wie du wiſſiſt; za ljubo imeti (vzeti) kaj, ſich mit etwas zufriedener geben, *Cig., Jan., C., Met.*; (prim. nem. „vorlieb“ nehmen) za ljubo imeti koga, kaj, lieb haben, *Dict., Trab., Kast.*; Bog imej nas za ljubo! *Trab.*; komu na ljubo, jemandem zu Gefallen („zulieb“); vso ljubo noč prebedeti, die ganze liebe Nacht durchwachen; ljubi kruhek, daš liebe Brot; — ljubi, der Geliebte.

ljúb, *f.* iz ljubi, auš Liebe, *Polj.*; po ljubi, nach Wunsch, *C.*; k ljubi, zulieb, *C.*

ljúba, *f.* die Geliebte, das Liebchen, *Cig., Jan., Dalm., nk.*

ljubankast, *adj.* = ljubeč. ljubezniv, *Dict.*

ljubáv, *f.* die Liebe, *Mur., V.-Cig., Jan., Kast., nk., Notr., Št.*; — der Liebesdienſt, die Gefälligkeit, *Cig., Jan.*; kako ljubav komu storiti, *Cig., Dol.-Levt.(Rok.), Notr.*; komu na ljubav, jemandem zulieb, *C., Z., Dol.-Levt.(Rok.)*.

ljubáven, *vna, adj.* Liebes-, *Mur.*; erotiſch, *Cig., Jan.*; — liebevoll, *Mur.*

ljubáva, *f.* = ljubav, *Dict., M., C.*

ljubávec, *vca, m.* = ljubeč, ljubčček, *C.*

ljubčček, čka, *m. dem.* ljubeč; der Liebſting, das Amlenkind, der Schatz; der Liebſte, der Geliebte.

ljúbčica, *f.* der (weibl.) Liebſting, *C., Z.*

ljúbčič, *m.* = ljubčček, *C.*

ljúbce, *vca, m.* der Geliebte, der Verehrer, der Liebhaber, *Mur., Cig., Jan., C., Danj.(Post. p.), Let., Cv.*

ljúbcej, *m.* der Liebſting, der Geliebte, *Jan., C., Npog.-M., Mik., Slom.*

ljúbek, bka, *m.* der Liebſting, *C.*; božji ljubki, *Ravn.*

ljúbek, bka, *adj.* lieblich, wunderlieb, graziöš, *Cig., Jan., Cig.(T.); = hs.*

ljúbén, bna, *adj.* lieb, *C.*; ljubna deklia, *SlN.*

ljubčezn, zni, *f.* 1) die Liebe; ljubezen nima očí, die Liebe iſt blind, *Cig.*; ljubezen je bolezen, *Npreg.*; lj. do koga ali česa, die Liebe zu jemandem oder zu etwas; lj. do koga, do domovine; — 2) goreča lj., die ſeuerliche („brennende Liebe“) (lychnis cale-

donica); tudi samo: ljubezen, ali: žgoča l., *Fr.-C.*

ljúbcezen, zna, *adj.* lieb, liebenswürdig, *C., Zora*; wohlwollend, *C.*; — prim. hs. ljubazan.

ljubčeznſki, *adj.* Liebes-; ljubezenske sanie, *Zora*; ljubezenski ogenj, *Levt.(Zb. sp.)*.

ljubčeznica, *f.* das Liebesmaß, *V.-Cig.*

ljubezníčanje, *n.* die Liebefei, *Cig.*

ljubeznícati, am, *vb. impf.* liebſeln, freundlich thun, *SlN.*

ljubčeznik, *m.* der Geliebte, *Mur., C.*

ljubčezniti se, čezim se, *vb. impf.* liebſeln, *ogr.-C.*

ljubezniv, íva, *adj.* liebenswürdig; lj. otrok, ljubeznivo vedenje.

ljubeznivčček, čka, *m. dem.* ljubeznivec; der Liebenswürdigſe, *Mur.*; der Liebſting, *V.-Cig.*

ljubeznivec, vca, *m.* liebenswürdigſer Menſch, *Ravn.*

ljubeznivost, *f.* die Liebenswürdigkeit.

ljubeznóča, *f.* = 2. ljubeznost, *ogr.-C.*

1. ljúbceznost, *f.* die Lieblichkeit, die Liebenswürdigkeit, *V.-Cig., Cig.(T.), C.*

2. ljúbčeznost, *f.* die Liebe, *ogr.-Valj.(Rad)*; bratinska lj., *ogr.-C.*

ljubeznóta, *f.* = 2. ljubeznost, *ogr.-C.*

ljubi, *adv.* = ljubo: če vam je ljubi = če vam je prav, *Mlinsko pri Koboridu(Goriš.)-Erj.(Torb.)*.

ljúbica, *f.* 1) die Geliebte, das Liebchen; — 2) das wohlriechende Weildchen oder das Märzweildchen (viola odorata), *Cig., Jan., Tuš.(R.)*; — bčelna lj. = melisa, *C.*

ljúbíč, *m.* der Buſtle, *C.*

ljúbimec, mca, *m.* der Liebſting, *Mur., Cig., nk.*; der Geliebte, *Jan.*; — prim. ſtſl. ljubimn., amabilis.

ljúbimka, *f.* die Geliebte, *Let.-C., Zr.*; — prim. ljubimec.

ljúbitelj, *m.* der Liebende, *Met., kajk.-Valj.(Rad)*; — der Liebhaber, der Freund, der Verehrer, *Mur., C.*; l. znanosti, *Zora*; l. mira, *kajk.-Valj.(Rad)*.

ljúbiteljica, *f.* die Liebhaberin, *kajk.-Valj.(Rad)*.

ljúbíti, im, *vb. impf.* 1) lieben; l. koga, l. resnico; ljúbite se med seboj (sabo). Liebet einander; — 2) liebſojen, herzen, *Cig., Jan., Rež.-C.*; (on je deteteč) ljubil, objemal in kušal, *Trab.(Post.)*; — küſſen, *Cig., Jan., Zora*; (hs.); — 3) Verſprechungen machen; tako dolgo mi je ljubil, na zadnje mi vendar ni storil, *Krn-Erj.(Torb.)*; — 4) ljubiti, behagen, wohl bekommen; vino mu ljubí, *C.*; zrak mu ljubí, *Slct.(Rok.)*; izmed vsega sadnega drevja so mu bruške najbolj ljubile, *LjZr.*; gospodi ljubí veliko oko, *LjZr.*; ta jed mu ne ljubí, ſchmeckt ihm nicht, *Levt.(Rok.)*; — lj. se, belieben, gefallen; ne ljubí se mi jesti; ljubí se mi spati; kakor se komu ljubí, wie eš jedem beliebt; nič se mu več ne ljubí; gefallen, *Jan., Cig.(T.)*; — prim. bav. es liebet, beliebt mir, *Levt.(Rok.)*.

ljúbka, *f.* = ljubica, *Jan., M.*

ljúbkanje, *n.* das Liebfosen, die Liebfosung, *Cig., nk.*
ljúbkati, *am, vb. impf.* l. koga, liebfosen, herzen, *Cig.;* l. se, fosen, *nk., Dol.*
ljúbkavec, *vca. m.* der Liebfoser, *Cig.*
ljúbkost, *f.* die Lieblichkeit, die Anmuth, *Cig., Jan., Cig.(T.);* — *prim.* ljúbek.
ljúbkováti, *újem, vb. impf.* liebfosen, *C.;* l. se, liebeln, *Jan.*
ljubljánka, *f.* neka hruška, *Ponikve na Goriskem-Frj.(Torb.).*
ljúbljencec, *nea, m.* der Liebling, der Favorit, *Cig., Jan., nk.*
ljúbljenček, *éka, m. dem.* ljubljenc; der Liebling, das Schoßkind, *Cig., Jan.*
ljúbljenčič, *m.* = ljubljencček, *C.*
ljúbljenik, *m.* der Liebling, *Cig., Mik.*
ljúbljenje, *n.* das Lieben; — das Liebfosen, *Cig.*
ljúbljenka, *f. 1)* die Liebste, der (weibl.) Liebling, die Favoritin, *Cig., Jan.;* — *2)* die Maßliebe (bellis perennis), *C.;* die große Maßliebe (chrysanthemum leucanthemum). *Kres.*
ljúbljenost, *f.* die Beliebtheit, *Cig.*
ljúbljiv, *íva, adj.* = ljub, ljubezniv, *Mur., Cig.*
ljúbmi, *adv.* freiwillig, nach eigenem Belieben, *C.*
ljúbnik, *m.* der Amant, der Buñte, *Pohl.-Valj.(Rad).*
ljúbniiti, *ljúbnem, vb. pf.* = poljubiti, *Mur.*
ljubodínstvo, *n.* die Wohlthat, *Habd.-Mik., Jan.;* — *prim.* stsl. ljubodéjstvo.
ljuboglásen, *sna, adj.* lieblich klingend, *Zora.*
ljubomáren, *rna, adj.* eiferjüchtig, *Jan., C.;* — *hs.*
ljubohlépen, *pna, adj.* kofett, *Jan.(H.).*
ljubohlépnica, *f.* die Kofette, *Jan.(H.).*
ljubohlépnost, *f.* der Liebesdurst, die Kofetierie, *Jan.(H.).*
ljubosúmen, *mna, adj.* eiferjüchtig, *Mur., Cig., Jan., nk.*
ljubosúmenž, *m.* der Eiferjüchtige, *Cig., Jan., M.*
ljubosúmnica, *f.* die Eiferjüchtige, *Jan.(H.).*
ljubosúmnik, *m.* der Eiferjüchtige, *Jan., M.*
ljubosúmnost, *f.* die Eiferjucht, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.). nk.*
ljubovátan, *ína, adj.* buñlerisch, *Jan.(H.).*
ljubovánje, *n.* die Liebelei, die Buñlerei, *Cig., Jan., Npes.-M., C.;* ljubovanje, *Valj.(Rad).*
ljubováti, *újem, vb. impf.* lieben, liebeln, liebfosen, *C., Npes.-Mik., Zora;* ljubovati, *Valj.(Rad).*
ljubôvca, *f.* = ljubica, *C., Prip.-Mik.;* — *tudi hs.*
ljubôven, *vna, adj.* = ljubaven, *Jan.*
ljubôvnica, *f.* = ljubica, *Jan.;* — *hs.*
ljubôvnik, *m.* der Geliebte, *Cig., Jan., C., Zv.;* — *hs.*
ljuboželjnost, *f.* das Verlangen nach Liebe, *kajk.-Valj.(Rad).*
ljúbsa, *f.* das Liebweib, *Meg.-Mik.*
ljúd, *m.* = ljudstvo, das Volk, *Mur., Jarn., Jan.;* ves ljud, *Ravn.;* popameten ljud, *Vod.*

(*Pes.*); neposajeni ljud, der tolle Föbel, *Cig.;* — *stsl.*

ljudân, *dnâ, adj.* = luden 2), leutselig; lj. človek, *Laščé-Lerst.(Rok.).*

ljúden, *dna, adj. 1)* = ljudnat, *V.-Cig.;* na ljudnem, an einer frequenten Stelle, *Savinška dol.;* — *2)* = priljuden, leutselig, *Mur., Cig.*

ljudjé, *di, m. pl.* die Menschen, die Leute; dobri ljudje, priprosti ljudje; veliko ljudi je bilo pri pogrebu; kaj poreko ljudje? was wird die Welt dazu sagen? med ljudmi biti (o denarju), im Umlauf sein, *Cig., DZ.;* — ljudje = posli, delavci, *vžšt.-C.;* Z gospodinjo 'no ljudmi sedem k mizi, *Danj.(Posv. p.).*

ljudnat, *áta, adj.* bevölkert, volkreich, *Jan., C., nk.*

ljudnatost, *f.* die starke Population, *Zora;* die Population, *C., nk.*

ljúdnik, *m.* = ljudnjak, *Mur., Jarn.*

ljúdnjak, *m.* der Menschenkoth, *Guts.-Cig.*

ljúdnost, *f. 1)* = ljudnatost, *Cig., Jan.;* — *2)* = priljudnost, die Leutseligkeit, *Mur.*

ljudočrten, *tna, adj.* menschenfeindlich, *Cig.*

ljudočrtnost, *f.* die Menschenfeindschaft, *Cig.*

ljudodér, *déra, m.* = ljudoderec, *Jan.(H.).*

ljudodérec, *rca, m.* der Menschenhinder, *Let.*

ljudogrâbstvo, *n.* der Menschenraub, *DZ.*

ljudojéd, *jéda, m.* der Menschenfresser, *Cig., Jan.*

ljudojédn, *jéda, adj.* = ljudojeden, *Jan.(H.).*

ljudojédec, *dca, m.* = ljudojed, *m. Cig., Jan.*

ljudojéden, *dna, adj.* menschenfresserisch, *Jan.(H.).*

ljudojédstvo, *n.* die Menschenfresserei, *Cig., Let.*

ljudokrâdec, *dca, m.* der Menschenräuber, *Cig., C., ogr.-Valj.(Rad).*

ljudokrâdstvo, *n.* der Menschenraub, *Cig.*

ljudokúpec, *pca, m.* = ljudotrzec, *Jan.*

ljudoljub, *ljúba, m.* der Menschenfreund, *Jan., nk.*

ljudoljub, *ljúba, adj.* menschenfreundlich, *C., nk.*

ljudoljúbec, *bca, m.* = ljudoljub, *m., Cig., Jan.*

ljudoljuben, *bna, adj.* menschenfreundlich, human, *Cig., nk.;* ljudoljubni nazori, *Lerst.(Pril.).*

ljudoljubiv, *íva, adj.* = ljudoljuben, *Lerst.(Pril.).*

ljudoljúbje, *n.* die Menschenliebe, die Humanität, *M., nk.*

ljudoljubnost, *f.* die Menschenfreundlichkeit, *Cig., nk.*

ljudolòv, *lòva, m.* der Menschenfänger, *Mur., Jan., Ravn.-Valj.(Rad).*

ljudolòvec, *vca, m.* = ljudolov, *Jan.*

ljudomil, *mila, m.* der Menschenfreund, *Cig., Jan.*

ljudomil, *mila, adj.* menschenfreundlich, *Cig., Jan., M., nk.*

ljudomilost, *f.* die Menschenfreundlichkeit, die Humanität, *Cig.(T.), M., nk.*

ljudomístvo, *n.* die Philanthropie, *Jan.*

ljudomôr, *môra, m. 1)* der Menschenmord, *Jan.(H.);* — *2)* = ljudomorec, *Jan.*

ljudomôrce, *rea. m.* der Menschenmörder, *Mur., Cig., Jan.*; poslavši svojo vojsko pogubil je one ljudomorce, *ogr.-Valj. (Rad).*

ljudomôrcn, *rna. adj.* menschenmörderisch, *Z.*

ljudomôrница, *f.* die Menschenmörderin; ječa l. der Vernichtungserfer, *C.*

ljudomôrnik, *m.* — ljudomorec, *C.*

ljudomôrski, *adj.* menschenmörderisch, *Mur., Cig.*

ljudomôrstvo, *n.* der Menschenmord, *Mur., Cig., kajk.-Valj. (Rad).*

ljudomŕz, *mŕza. adj.* = ljudomŕzen, *Jan. (II.).*

ljudomŕzec, *zca. m.* der Menschenfeind, der Misanthrop, *Jan., C., Cig. (T.).*

ljudomŕzn, *zna. adj.* misanthropisch, *Jan.*

ljudomŕznost, *f.* die Misanthropie, *Jan. (II.).*

ljudonôsen, *sna. adj.* Menschen tragend: ljudonosi vozovi, Personenwagen, *DZ.*

ljudoodrtnik, *m.* = ljudoderec, *Jan. (H.).*

ljudopis, *pisa. m.* die Menschenbeschreibung, *Jan. (II.).*

ljudopiscn, *sna. adj.* demographisch: ljudopisni ali demografski podatki, *IjZv.*

ljudopisje, *n.* die Menschenbeschreibung, die Demographie, *Cig., Jan.*

ljudorád, *ráda. m.* der Menschenfreund, *Mur., C., Ravn.-Valj. (Rad).*

ljudorôpstvo, *n.* der Menschenraub, *Cig., Jan.*

ljudosčecn, *čna. adj.* Menschen niedermachend, *C.*

ljudoslôvje, *n.* = antropologija, *IjZv.*

ljudotržec, *žca. m.* der Menschenhändler, *Jan. (II.).*

ljudovláda, *f.* die Republik, *Jan., C., M., nk.*

ljudovlád, *sna. adj.* republikanisch, *Cig., Jan., nk.;* demokratisch, *Cig. (T.).*

ljudovládje, *n.* die republikanische Verfassung, *Cig.*

ljudovládski, *adj.* = ljudovladen, *Cig.*

ljudovládstvo, *n.* die Republik, die Demokratie, *Cig. (T.), nk.*

ljudovôzen, *zna. adj.* Menschen führend: ljudovozni vlak, der Personenzug, *DZ.*

ljudoznánje, *n.* die Volkskenntnis, *Zv.*

ljudožer, *žera. m.* der Menschenfresser, *Cig., Jan.*

ljudožerce, *rea. m.* der Menschenfresser, *Cig., Jan., C.*

ljudožerka, *f.* die Menschenfresserin, *Cig.*

ljudožerski, *adj.* karniballisch, *Cig.*

ljudožerstvo, *n.* die Menschenfresserei, *Jan. (II.).*

ljudožrtje, *n.* die Menschenfresserei, *Cig.*

ljûdski, *adj.* 1) Menschen, *Cig., Jan., nk.;* ljudski strah, Menschenfurcht, *C.;* ljudska drhal, der Pöbel, *C.;* ljudsko delo, das Menschenwerk, *C.;* — 2) Volks, *Mur., Cig., Jan., nk.;* ljudske učilnice (šole), Volksschulen, *Levt. (Nauk), nk.;* ljudski starešina, der Volksälteste, *Ravn.;* — 3) leutetig, *C.;* on je tako ljudski, *Gor.;* on je preveč ljudski, zato nima nič, *Z.;* izgovarja se na *Gor.* („lêski“); — 4) fremd; ljudsko blago; ne hodite za ljudskimi bogovi, *Dalm.;* gledati po ljudskih ženah, *Dalm.;* v ljudski deželi, *Dalm.;* na ljudske stroške, *Cig.;* posestvo

je prišlo v ljudske roke, *Zv.;* ljudske lase nositi, falšches Haar tragen, *Polj.*

ljûdstvcn, *vena. adj.* Volks-, *M., C.*

ljûdstva, *n.* die Menschen, das Volk; veliko ljudstva je bilo na senjnu; priprosto lj., das gemeine Volk; — tudi: ljudstvo, *Valj. (Rad).*

ljûlika, *f.* *Mur., Cig., Jan.,* pogl. ljuljka.

ljûlj, *m.* die Dachreife (bromus tectorum), *Medv. (Rok.).*

ljûljčcn, *čna. adj.* 1) Lofch; — 2) vom Lofch betäubt, *Mik.*

ljûljka, *f.* der Lofch, der Schwindelhafer; omotna lj., der Taumelofch (lolum temulentum), travna lj., der gemeine Lofch oder englisches Raigras (lolum perenne), (ljulika) *Tuš. (R.);* francoska lj., französisches Raigras (arrhenaterum elatius), *Nor.;* divja lj. = travna lj., *C.;* laška lj., italienischer Lofch (lolum perenne italicum), *C.;* — prim. stvn. loll, lat. lolium, *Mik. (Et.).*

ljun, *m.* *Cig., Jan.,* pogl. lunj.

ljûščak, *m.* der Menschenfotz, *Jan.;* — prim. ljudski.

ljût, *ljûta. adj.* 1) heftig, grimmig, wild, *C., Mik.;* zornig, *Cig., Jan.;* lj. na koga, *C.;* — ljut konj, hitziges Pferd, *Rib.-C.;* — graufam, *Mur., Jan.;* — 2) (o okusu): ljut ocet, jcharfer Essig, *Z.;* ljuta jed, eine herbe Speise, *M.*

ljûteti, *im. vb. impf.* wild, heftig sein, *C.*

ljûtica, *f.* 1) = kača, tudi: ljutica, *kajk.-Valj. (Rad);* — 2) die Furie (po češ.). *Cig., Jan.*

ljûtina, *f.* der Merger, *Dol.-Cig.;* — die Schärfe, die Härte, *Valj. (Rad).*

ljûtiti, *ljûtim. vb. impf.* böse machen, *Jan. (II.);* lj. se, grimmig, wild sein, *C., Z.;* pes se ljuti, *C.;* böse sein, sich ärgern: lj. se proti Bogu, *kajk.-Valj. (Rad).*

ljûtnik, *m.* ein grausamer Mensch, der Tyrann, *Mur., C.*

ljûtost, *f.* die Grimmigkeit, die Grausamkeit, *Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad).*

lob, *m.* mošt, ki nateče iz zdruzganega grozolja, preden pride v stiskalnico, *Celjska ok.*

lôba, *f.* der Absceß, das Maß (veliko ulje brez vršica), *Zemon (Notv.-Ej. (Torb.).*

lobánja, *f.* 1) die Hirnschale, *Cig. (T.), Erj. (Som. Z.);* — 2) die Anhöhe, die Berggammeggend, *Poh.-C.;* — prim. stsl. loba, die Hirnschale.

lobnica, *f.* neka hruška, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.).*

lobôd, *m.* = labod, *Levt. (IjZv.);* („lobôd“, *Alas).*

lobôda, *f.* die Melde (atriplex sp.), *Dict., Mur., Tuš. (B.), Štek., Prešnjica (Istra) - Erj. (Torb.);* loboda je rastlina, ki se da za špinado porabiti, *SlGor.;* — rdeča l., die rotte Melde (a. rubra), *C., Medv. (Rok.);* — bela l., die Warten, Zudermelde (a. hortensis), *Cig., Medv. (Rok.), ogr.-Valj. (Rad);* — tudi: lobôda.

lobôdelj, *dlja. m.* = bobovnik, *C.*

lobódica, *f.* der milde Rosmarin (ledum palustre), *C.*

lobodika, *f.* die Stachelnurre (ruscus aculeatus), *Goriška ok., Ip.-Erj. (Torb.)*.

lobodina, *f.* = loboda, *C.*

locanj, *čanja, m.* = locen, *Mur., Cig., Jan., Levst. (Sl. Spr.), Mik., Notr., Dol.;* (tudi: locani, *anja, Dol.*); polhove škatle na l. narcejene, *Slc.*

locanja, *f.* der Handforb, *Dol.-Cig., Jan.*

locanjica, *f. dem.* locanja, *V.-Cig., Dol.*

locen, *m.* = locen, *Mik., vzhŠt.*; Mam locena Dva lesena, *Danj. (Posv. p.)*.

locen, *ena, m.* gebogener Stab, der Bogen, der Bügel; die Handhabe an einem Handforbe; — der Bogen am Schimjoch, *Cig., Laško (Št.)*; — locen v dimljah, der Schauring, *Mur., Cig.*; — die Bügelbohne (eine Art Vogelshlinge), *Mur., V.-Cig., Jan.*; l. pričem nastavljen, *Cig.*; — locni = krplic, das Futter- oder Laubnetz, *C., vzhŠt.*

locenj, *cnja, m.* = locen, *Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan., C.*; — die gebogene Rebe, *BKFr.*; ukrivljena palica pri pletenici, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

ločekati, *am, vb. impf.* schlampen, *Jan.*; pes locka, kadar je, *SlGor.*; — prim. lokati.

locnác, *m.* der Henckelkorb, *C.*

locnast, *adj.* = locnat, *Mur.*

locnáča, *f.* der Henckelkorb, *C.*

locnat, *áta, adj.* mit einem Henckelbogen versehen; locnata košara.

locnja, *f., Z.,* pogl. locen.

locnjáča, *f.* der Henckelkorb, *Dol.-Cig., C.*

locnjáček, *čca, m. dem.* locnják, *C.*

locnjáčka, *f.* = locen, der Henckel, *Jan. (H.)*.

locnják, *m.* = locnjača, *C.*

locnjávka, *f.* = locnjača, *C., BKFr.*

locnjávka, *f.* = locnjača, *Savinška dol.*

lòč, *interj.* s to besedo se podi tele od krave, *Rib.-M., C.*

loč, *m.* die Binse, die Simse, *Mur., Cig.*; navadni l., die gemeine Simse (juncus communis), dolgocehljati l., die flatterblütige Simse (juncus effusus), *Tuš.(R.)*; zabji l., die Krotenbinse (juncus bufonius), *Cig.*; sinji l., die graugrüne Simse (juncus glaucus), *C.*

1. **ločáj**, *m.* = locanj, der Korbbogen, *Dol.*

2. **ločáj**, *m.* das Abtheilungszeichen, *Cig.*

ločba, *f.* 1) die Spaltung, das Schisma, *Mur.*; — die Scheidung, die Zerlegung, *Jan., Cig. (T.);* — 2) die Scheidekunst, die Chemie, *Cig., Jan., C., Cig.(T.)*.

ločbar, *rja, m.* der Chemiker, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

ločben, *bena, adj.* chemisch, *Jan.(H.)*.

ločbenica, *f.* die chemische Küche, *DSv.*

ločbenina, *f.* ločbenine, Chemicalien, *Jan., Cig.(T.)*.

ločec, *čca, m. dem.* lok; 1) der Korbbogen, *C.*; — 2) der Fiedelbogen, *Cig., Jan., Danj.-Mik., BKFr.*

1. **loček**, *čka, m.* = loč, *Dict., Cig., Jan., C., Mik., Dol.*; — das Kiegras (carex), *C., Levst.(M.)*.

2. **loček**, *čka, m. dem.* lok; 1) der Weigenbogen, *Lašče - Levst.(M.)*; — 2) z ločkom

jesti. mit Appetit essen, jed mu je šla v loček, *Lašče - Levst.(M.)*.

1. **ločen**, *čna, adj.* 1) Bogen: en ločni strehlaj daleč, *Dalm.*; ločna stopinja, der Bogengrad, *Cel.(Geom.)*; — 2) geschweidig, biegsam, *Cig., Sol., C., M.*; l. les, *Cig.*

2. **ločen**, *čna, adj.* 1) Trennung: ločni list, der Scheidebrief, *Dict., Kast.*; — 2) leicht zu trennen, *Burg.(Rok.)*.

ločenee, *nca, m.* der Getrennte: der geschiedene Ehegatte, *Cig.*; — der Schismatiker, *Cig.*; zedinjenci in ločenci, die Unierten und Nichtunierten, *Cv.*

ločenje, *n.* das Scheiden, das Trennen.

ločénka, *f.* die geschiedene Ehegattin, *Cig.*; — die Schismatikerin, *Cv.*

ločevje, *n. coll.* = ločje, Binsen, *M., Valj. (Rad)*.

ločica, *f. dem.* loka, *C., Vrt.*; eine jumpfige Wiese mit weichem Boden, *Lašče - Levst. (Rok.)*; tam doli v ločici za potokom, *Str.*

ločičje, *n. coll.* der Lattich, *Jan., Mik.*

ločika, *f.* der Lattich, *Jan., C.*; divja l., wilder Lattich (lactuca scariola), morska l., der Meerlattich (ulva latissima), *Tuš.(R.)*; strupena l., der Giftlattich (lactuca virosa), *Tuš.(B.), Znid.*

ločiten, *čna, adj.* trennend, scheidend: ločilno gorstvo, pogorje, das Scheidegebirge, *Cig. (T.)*; Jes.; ločilna ploskev, die Trennungsfäche, *Znid.*; ločilno znamenje, das Unterscheidungszeichen, *Jan.*; ločilni stavki, Disjunctivsätze, *Jan.*

ločilnik, *m.* der Scheidepunkt in der Schrift, *Cig.*

ločilo, *n.* 1) das Trennungsmittel, *Z.*; — das Auflösungsmittel (in der Chemie), *Cig., Jan.*; — das Interpunctiionszeichen, *Cig., Jan.*; — 2) die Trennung, *Mur., C.*; dan ločila, *Čb.-Valj.(Rad)*.

ločina, *f.* 1) die Gattung, die Classe, *C.*; — die Secte, *Cig., Jan., nk.*; protestantske ločine, *Cv.*

ločišče, *n.* der Sonderungsort, *Cig.*

ločitek, *tka, m.* das Abscheiden, die Trennung, der Abschied, *C.*; čas mojega ločitka, *Dalm.*

ločitelj, *m.* der Scheider, *Jan.*

ločiten, *tna, adj.* Scheides, *Mur., Cig.*; ločitni list, der Scheidebrief, *Dalm., Jap.(Sv. p.);* ločitna tožba, die Ehecheidungsflage, *Cig.*

ločitev, *ive, f.* die Scheidung, die Trennung, die Abscheidung; — ura ločitve, die Abschiedsstunde, *Cig.*

1. **ločiti**, *im, vb. impf.* biegen, *C.*

2. **ločiti**, *im, vb. impf. (pf.)* scheiden, sondern, trennen: l. se, sich trennen; duša se od telesa loči; l. se s tega sveta, von dieser Welt scheiden; koža se od mesa loči, *Mur.*; cesta se loči, die Straße geht ab, *Cig.*; kri se loči, kakor kisló mleko, zerfällt sich (gerinnt), *Pohl.(Km.)*; — chemisch auflösen, *Cig., Jan.*; — unterscheiden: nič prav jih ne ločim, ich kann sie nicht recht (mit den Augen) unterscheiden, deutlich wahrnehmen, *vzhŠt.*; — l. se, sich unterscheiden, verschieden sein.

ločitva, *f.* = ločitev.

ločitvo, *n.* = ločitev: čas tvojege ločitva.
Trub. (Post.).

ločivce, *vca, m.* der Scheider, der Sonderer,
Cig. Jan.: der Separator (phys.), *h. t.-Cig. (T.).*

ločivka, *f.* die Scheiderin, *Cig.*

lõčje, *n. coll.* Binjen (juncus), *Cig., Jan., M., DZ.:* — das Niedgras (carex), *Dict.:* — sodarsko ločje = rogoz, *Saleska dol. (Št.)-C.*

lõčka, *f.* das Trennungs- oder Abtheilungszeichen, *ogr.-C.*

lõčkast, *adj.* aus Binjen, Binjen-, *Jan., Mik.*

ločljiv, *iva, adj.* trennbar, *Mur., Cig., Jan.;* auflösbar, *Cig.;* — auflösbar (chem.), *Cig.;* — *vgl. 2. ločen 2).*

ločljivost, *f.* die Trennbarkeit, *Mur., Cig.*

lõčnat, *adj.* voll Binjen, Binjen-, *Mur., Cig., Jan.*

1. lõčnica, *f.* 1) die Scheidelinie, *Cig., Jan.:* 1. večnega snega, die Schneegrenze, *Cig. (T.). Jes.:* — 2) das Theilungszeichen, *Cig.:* — 3) das Scheidewasser, *Cig., C., Sen. (Fiz.), DZ.*

2. lõčnica, *f.* ločnice, die Binjenpflanzen, die Simen (juncaceae), *Cig. (T.). Tuš. (R.).*

lõčnik, *m.* 1) der Schiedsmann, *Meg.:* — 2) der Grenzstein, *C.:* — 3) der Trennungspunkt, *Jan.*

ločnina, *f.* = ločje. *C.*

lõčnost, *f.* die Biegsamkeit, die Geschmeidigkeit, *Cig., M.*

lõda, *f.* das Spiel, *ogr.-C.*

lõdba, *f.* das Aufhalten, die Störung bei der Arbeit, *C.:* — die Unterhaltung, das Spiel, *vjh.Št.-C.*

lodica, *f.* = škranček, *GBrda:* — prim. lavdica.

lõditi, *im, vb. impf.* = motiti, berücken, irre führen, verlocken, *C., Caf. (Vest. I. 151):* 1. koga v krčmo, *C.;* psa loditi, *vjh.Št.;* 1. otroka, ein Kind mit Spielwerk beschäftigen, *C.;* 1. se s čim, sich mit etwas abgeben, aufhalten, unterhalten, *ogr.-C.:* — *vgl. luditi.*

ločljiv, *iva, adj.* verlockend, *C.*

lõdra, *f.* der Leindotter (camelina sativa), *Vas Krn-Erj. (Torb.).*

lodrica, *f.* 1) kleines, gewöhnlich etwas abgeplattetes Faß, das Lägel, das Saunfaß, *Meg., Cig.:* lodrica drži 20 do 40 bokalov in se navadno rabi za tovorjenje: dve lodrici = en tovor, *BKv.:* — größeres Weinsfaß: = sod (do 20 kvinčev), *Bilje (Goriš.)-Erj. (Torb.). Kras. Štek.:* — 2) = brenta, die Butte, *Cig., C., UET.:* — der Wasser oder Brunnen-eimer, *Cig., C.:* — 3) der Schlauch, *Jan.:* — 4) die Weinschafte, *Dalm.-Valj. (Rad.:* — prim. srlat. later, eine Art Wassergefaß, *Štek. (Arch.).*

lodričar, *rja, m.* der Lägelhändler, *C., Z.*

lodričica, *f.* dem. lodrica; ein kleines Lägel, *Cig. lõg, m.* der Hain, der medere Wald, *Cig., Jan., Mik., Ravn., Levst. (Rok.), ogr.-Valj. (Rad.) nk.;* prevzeti dolg in log, einen Besitz samt den Schulden übernehmen, *Tobn.;* deco vun peljati na polje in v loge, *ogr.-Valj. (Rad.)*

lõgar, *rja, m.* der Waldhüter; višji 1., der Waldmeister, *Cig., Jan.*

lõgarica, *f.* 1) die Waldhütersfrau, *Jan.:* — 2) die Schachblume (tritillaria meleagris), *Tuš. (R.).*

logaritem, *ima, m.* der Logarithmus (math.), *Cig., Jan., Cig. (T.).*

logaritmnica, *f.* die Logarithmentafel (-tmenica), *Cig.*

logaritmski, *adj.* logarithmisch, *Cig., Jan.*

logaritmand, *m.* der Logarithmand, *Cig. (T.).*

logaritmovanje, *n.* das Logarithmieren, *Cel. (Ar.).*

logaritmovnik, *m.* das Logarithmenbuch, *nk.;* die Logarithmentafel, *Cig. (T.).*

lõgarski, *adj.* Waldhüter: logarska služba, der Forstschußdienst, *Levst. (Nauk.).*

lõgarstvo, *n.* das Waldhüteramt, *C.*

logat, *ata, adj.* reich an Hainen, *C.*

lõgičen, *ena, adj.* zakonom logike primeren, *logičh, Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

lõgik, *m.* der Logiker, *Cig. (T.).*

lõgika, *f.* nauk o mišljenju, umoslovje, die Logik.

lõgiški, *adj.* logisch, *Jan.*

logograf, *m.* besedna ali pismenska uganka, der Logograph.

logovanja, *f.* eine Thaltalwaldgegend, *Poh.-C.*

logovit, *adj.* reich an Hainen, Wäldern: logoviti bregovi domačih rek, *Cr.*

lõhka, lõhkaj, *adv. C., Mik.,* nam. lahko, lehko.

lohněti, *im, vb. impf.* spüren, *C.;* pes zajca lohni, *Z.;* — trachten, verlangen: po ljudskem blagu 1., *Levst. (Zb. sp.:* — prim. vohneti.

lohnjak, *m.* Krn-Erj. (Torb.), *vgl. lehnjak.*

lõj, *m.* 1) der Talg, das Unschlitt; — 2) lõj, lõja = lõj, der Trichter, *Mur., Cig., Dol.*

lojalen, *lna, adj.* zvest zakonom, dolžnostim, loyal, *Jan., nk.*

lojalnost, *f.* die Loyalität, *Jan., nk.*

lojár, *rja, m.* der Talgbereiter, *Cig.*

lõjast, *adj.* talgartig, talgicht, unschlittig, *M.*

lõjce, *jea, m.* das Stearin, *Cig.*

1. lõjēn, *adj.* aus Talg oder Unschlitt; lojena sveča, die Unschlittkerze.

2. lõjen, *ina, adj.* Talg-, Unschlitt-; — lojna kislina, *Cig. (T.).*

lojenica, *f.* die Unschlittkerze, *Meg., Cig., Jan., Kras-M., Hip. (Orb.).*

lojēnka, *f.* die Unschlittkerze, *Valj. (Rad.).*

lojēv, *adj.* Talg, Unschlitt-, *Cig., Jan., Notr., Dol.-Levst. (M.).*

lojēvec, *vca, m.* der Talf (min.), *Cig. (T.), C.*

lojēvica, *f.* die Talf- oder Magnesiaterde, *Z.*

lojevina, *f.* der Talg, der Unschlittstoff, *Jan.*

lojiti, *im, vb. impf.* mit Unschlitt überziehen, überaltgen, *Mur., Cig.*

lõjnat, *adj.* talgig, voll Unschlitt; — Unschlitt: lojnata sveča, *vjh.Št.*

1. lõjnica, *f.* 1) = lojenica, *C.:* — 2) die Talgdrüse, *Cig. (T.), Erj. (Z.);* — 3) die Talf-erde, *Nor.*

2. lojnica, *f.* *BKv.,* *vgl. Ionica.*

lõjtra, *f.* = lestva, die Leiter; tudi *pl.* lojtre, *Dol.:* — iz nem.

lōjtrica, *f. dem.* lojtra.

lōjtrišće, *n.* der Leiterbaum, *juvžSt.*

lōjtrnica, *f.* 1) der Leiterbaum, *Cig.*; — 2) die Wagenteiler, *Cig., Jan., BKr., Lašče-Levst. (Rok.), juvžSt.*

lōjtrnik, *m.* der Leiterbaum: vsaka lojtra ima dva lojtrnika. *Gor.*: — ein Fichtenbaum mit nicht ganz abgehauenen Ästen, um als Leiter zu dienen, *Lašče-Levst. (Rok.).*

lōk, *m.* der Bogen, *Mur., Cig., Jan., (math.), Cig. (T.);* — der Regenbogen, *Dalm.*; božji l. *C., Sv. Peter-Erj. (Torb.);* — na lok cepiti, einen Zweig, ohne ihn abzuschneiden, auf einen anderen Stamm pflropfen, abblactieren, *Cig.*; — der Fiedelbogen, *Cig., Jan., Hip. (Orb.);* — der Pfeilbogen, die Armbrust, *Cig., Jan., C., Dalm.*; l. napeti, odpustiti, den Bogen spannen, ablassen, *Meg., Dict.*: (als Spielzeug), *Zabče-Erj. (Torb.), Gor.*; — der Gehwölbbogen, *Mur., C.*; v l. zidati, wölben, *Mur.*

lōka, *f.* 1) eine hümpfige Thalmiese, *Notr.*; die Aue, *Mur., Cig., Jan.*; po loki je tropa ženskih razgrabljala kupe, *Jurč.*; — 2) = pristanišče, *Cig. (T.), Raič (Slov.), Bes.*; (po hs. luka).

lokāj, *m.* *Cig., Jan.*; pogl. lakaj.

lokājec, *jea, m.* *juvžSt.*, pogl. lakajec.

lokāl, *m.* 1) prostor, daš Local; — 2) mestnik, der Ortsfall, der Local, der Vocativus (gramm.).

lokālen, *lna, adj.* krajen, local, *Cig. (T.), nk.*

lokālīja, *f.* mala fara, podfara, die Localie.

lokālist, *m.* lokalijski duhovnik, der Localijt.

lokālizācija, *f.* omejitve na eno mesto, en kraj; porazmestilo (phil.), die Localisierung, *Cig. (T.).*

lokālizem, *zma, m.* ein localer Ausdruck, der Localismus, *nk.*

lokālizovati, *ūjem, vb. impf. (pf.)* omejiti na eno mesto, en kraj; kakemu kraju primerno prirediti; porazmestiti (phil.), localisieren, *Cig. (T.).*

lokānje, *n.* daš Schlappern; daš Gesanje, *Cig.*

lokār, *rja, m.* der Bogenmacher, *Cig., Jan., C.*

lokārda, *f.* die Makrele: navadna l. die gemeine Makrele (scomber scombrus), *Erj. (Z.);* — prim. it. langarda, *Mik. (Et.).*

lōkast, *adj.* 1) bogenförmig, *Z.*: lokasta črta, die Bogenlinie, *Žnid.*; — gewölbt, *C.*; l. strop, ein Bogengewölbe, *Cig.*; — 2) = slok, ma-ger, *C.*

1. **lōkati**, *kam, lōčem, vb. impf.* mit ausgebreiteter Zunge auflesen und trinken oder essen, schlappen, schlappern; pes vodo loče, *C.*; schlappend lesen (o psu), *Jan., Trib., Valj. (Rad);* — gierig fassen, *Cig., ZgD.*; tudi: lokāti, äm.

2. **lōkati**, *am, vb. impf.* lupino od oreha lokati, die Nuss anschälen, *Savinska dol.*

lokāv, *āva, adj.* arglistig, schlan, *Cig., Jan., Cig. (T.), C., Vr., Jurč., nk.*; po drugih slov. jeziki.

lokāvost, *f.* die Arglistigkeit, *Jan., C., nk.*; — prim. lokav.

lokāvstvo, *n.* die Arglist, die Heimtücke, *Jan., Cig. (T.), nk.*; — prim. lokav.

lokāvščina, *f.* die Arglist, die Heimtücke, *Jan., nk.*; — prim. lokav.

lokēt, *m.* daš Vorlegeschild, (iz it. lucchetto) *Goriška ok.-Erj. (Torb.).*

lōkev, *kve, f.* = lokva, die Lache, *Cig., Notr.*; (als Viehtränke), *Kras-Levst. (Rok.);* = jama, v katero se nabira deževnica, *D.Sv.*

lōkež, *m.* hrana, ki jo pes polože, *C.*; pes zasluži z lajanjem svoj lokež, *Z.*

lōkniti, *lōknem, vb. pf.* einmal die Zunge ausstrecken und einen flüssigen Körper ins Maul nehmen, *Mur.*

lōkno, *n.* die bestimmte Abgabe (Collectur) an den Pfarrer, *Jan., Mik., vržSt.-C.*

lōkoma, *adv.* im Bogen, *Telov.*

lokomotiv, *m.* parni voz, daš Locomotiv, *Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.*; (tudi: tiva *f.*).

lokomotiven, *vna, adj.* Locomotiv: lokomotivna železnica, *DZ.*

lokostrēl, *strēla, m. 1)* = samostrel, *Cig.*; — 2) der Bogenschütz, *Z.*

lokostrēlec, *lca, m.* der Bogenschütze, *Mur., Cig., Jan., Jap. (Sv. p.).*

lōkot, *m.* = loket, *Valj. (Rad).*

lokōvišče, *n.* der Garten, (lokovš, lokovše, lekovše), *Meg., Guts., Pohl.*; — nejasna beseda.

lōkva, *f.* die Lache, die Pfütze, *Cig. (T.), C., Štrck., Notr.-Levst. (Rok.);* — der Weiber, *Cig., C.*; — daš Haß, *Cig., Jan., Jes.*

lōkvanj, *anja, m.* die weiße Seerose (nymphaea alba), *Cig., Jan., Tuš. (R.);* — hs.

lokvēn, *adj.* Pfützen-, *C.*

lokvenica, *f.* daš Pfützenwasser, *Cig., Blc.-C.*

lōkvica, *f. dem.* lokva; kleine Lache, *Cig.*

lōla, *f.* ein großes, ungeschicktes Weib, *Levst. (Rok.), Fr.-C., juvžSt.*; — prim. ngr. λολή, *C.*

lōlek, *lka, (leka), m.* der Töpel, *Fr.-C.*

1. **lōm**, *lōma, m. 1)* daš Brechen; lom kovanih kopij, *Levst. (Zb. sp.);* — die Brechung (phys.), *Cig. (T.);* l. svetlobe, *Žnid., Sen. (Fiz.);* — 2) der Bruch, *Mur., Cig., Jan., (mech., min.) Cig. (T.);* der Baumbruch, der Windruiß, *Cig., Svet. (Rok.);* vrsični l., der Wipfelbruch, *V.-Cig.*; — der Steinbruch, *Cig., ZgD., Levst. (Rok.);* očeta jima je v velikem lomu pri morju kamenje posulo, *Erj. (Izb. sp.);* — 3) wildes Treiben, Värm: to je bil lom! *Sr. (Rok.);* Zagazi se v lom, *Vod. (Pes.);* na seimu je bil velik lom, *Z.*; vsi so se lepo brez loma sešli, *Burg.*; — lom imeti s kom, mit jemandem seine Plage haben, *Z.*; — 4) = goščava, *Vrtov.-C.*; prim. lomljak.

2. **lom**, *m.* = 2. lim, die Mute, *Cig., C.*

lomāca, *f.* 1) daš Fallholz, daš Reisholz, *Cig., Jan.*; — ein haufen Reisholz, *C.*; ein Scheiterhaufen, *Cig., Jan., Valj. (Rad);* — 2) der Brechhammer, *C.*

lomāniti, *ānim, vb. impf.* = lomastiti, *C.*

lomāntati, *am, vb. impf.* = lomastiti, *C.*

lomäst, *f.* geräuschvolles Brechen oder Niederreißen, *M.*; (3. B. beim Treten auf dünne Reiher, *C.*); — der Windruiß, *Cig.*; — ge-

wastjameš Einbrechen, *Mur., Jan., C.*; — der Ungeſtüm, *Jan., Mik.*: morska l., der Meeresturm, *Ravn.*: der Tumult, *Cig., Jan.*

lomäst, *m.* klor lomasteč kaj pokončuje. *Lašče-Levst.(Rok).*

lomästanje, *n.* ungeſtümē Gehen, *Dict.*

lomästati, *am. vb. impf.* ungeſtüm, geräuſchvoll einhergehen, *Habd.-Dict.*

lomästen, *stna, adj.* ungeſtüm, tumultuariſch, *Cig.*

lomästiti, *ästim, vb. impf.* ungeſtüm o. mit Geräuſch einhergehen, rennen, ſtürmen: l. skozi goščavo, *Cig.*; v hiše l. in die Häuſer einbrechen, *C., M.*: tumultuieren, *C.*: — ſchnell, ungeſtüm arbeiten, *C.*: — z rokami l., die Hände ringen, *C.*

lomastjivec, *vca. m.* der Ungeſtümte, *Fr.-C.*

lomästati, *ätam, äcem, vb. impf.* ungeſtüm einherſtürmen, *Fr.-C.*

lomäziti, *äzim, vb. impf.* = lomastiti, *BlKr.*

lombärda, *f.* die Bombarde, eine Art Kanone, *Cig., Jan.*: — prim. hs. lombarda, die Bombe; iz it. la bombardata, *C.*

lõmbra, *f.* die Vorbeere, *ogr.-C.*

lomek, *mka, m.* der Bruch (math.), *Jan.(H.)*; pogl. ulomek.

lõmek, *mka, adj.* brechbar (phys.), *Cig.(T.)*: jprãde, *Erj.(Som.)*: — rus.

lõmen, *mna, adj. 1)* Brech-, *Cig.*: — Brechungš: lomni kot, der Brechungswinkel, *Žnid.*: — lomno pismo, die Fracturſchrift, *Jan.(H.)*: lomna funkcija, gebrochene Funktion (math.), *Cig.(T.)*: — Bruch: lomna ploskev, die Bruchfläche, *Cig.(T.)*: lomno kamenje, lagerhafte Steine, Bruchſteine, *Levst.(Cest.)*: — 2) brechbar, *Cig., Jan., Cig.(T.)*

lomič, *iča, m. 1)* der Steinbrecher, *Svet.(Rok)*: — 2) lómič, *iča*, die Hochweſe, *Kr-Gora-Levst.(Rok).*

lomiten, *ina, adj.* zum Brechen dienend, Brech-, *Jan.(H.)*

lomilo, *n.* das Brechzeug, *Cig., DZ.*: — der Brechmeiſſel, *Jan.*

lomina, *f.* = lomna ploskev, die Bruchfläche, *Cig.(T.)*

lomisče, *n.* der Brechpunkt (phys.), *Cig., Jan.*

lomítev, *ive, f.* das Brechen, die Brechung, *Cig., Jan., M.*

lómítí, *lõmim, vb. impf.* brechen: l. palice, kruh: Bog uže ve. komu perje lomi = Gott weiß, mein er züchtigt, *Cig., Jan.(Slov.)*: veje se lomijo, die Aelte brechen: toliko ljudi je bilo, da se je vse lomilo: kamenje, ru-lo l., Steine, Erze brechen: zid l., eine Mauer zerſtören, *C.*: — tuiden; bilke l.: usnje l., das Leder friſpeln, *Z.*: — zarke l., die Strahlen brechen, *Cig.*: lomljeni oblok, der Spitzbogen, *Cig.(T.)*: — roke l., die Hände ringen; Bele si je roke lomila, *Npre-K.*: — Verzerrungen, Windungen des Körpers verurſachen, martern, plagen; božast ga lomi, er hat einen epiſevliſchen Anfall, *Z.*: po roki me lomi, es reißt mich im Arme, *Cig.*: smeh ga lomi, er lacht krampfhaft, *Cig., Glas.*: es iſt ihm lächerlich, *Cig.*: dremavec ga lomi, er iſt

ſchläfrig, *Cig.*: žalost, jeza, lakomnost ga lomi, er iſt von Trauer, Zorn, Habgier ergriffen, *C., Z.*: to me lomi, das macht mir Kummer, Bedruiß, *V.-Cig., C.*: z delom se l. ſich mit der Arbeit abſlagen, *C.*: l. se po svetu: — raðebrechen: nemško, nemšćino l., *Cig.*: francošćino za silo lomi, *uk.*

lomítva, *f.* = lomítev, *Mur., Cig., C.*

lõmka, *f.* der Bruchſtrich (math.), *h.t.-Cig.(T.)*

lomlják, *m.* der Buſchwald, *C.*

lomljenje, *n.* das Brechen; l. kruha.

lomljiv, *iva, adj.* brechbar, brüchig, *Mur., Cig., Jan.*; pogl. lomen, lomlek.

lomljívost, *f. 1)* das Brechungsvermögen, *Cig.(T.)*, *Žnid.*: — 2) = lomnost, *Jan.*: — der Bruch (als Eigenſchaft, min.), *Cig.(T.)*

lorník, *m.* der Brechhammer der Maurer, *Cig.*

lõnost, *f.* die Brechbarkeit, *Cig., Jan., Cig.(T.)*: žarki srednje lomnosti, *Žnid.*

lomopõren, *rna, adj.* lomoporna trdnost, die Bruchfeſtigkeit, *Jan.(H.)*

lomõt, *õta, m.* das Getõje, das Gefraße, *C., Z.*

lomõtátí, *otám, õcem, vb. impf.* = lomastiti, *C.*

lõmpa, *f.* der Bauch (v otročjem govoru), *Kr-Gora*: — prim. lamp.

lona, *f.* bedeckter Meſſel, *C.*

loncevez, *véza, m.* der Käftelbinder, *Cig., Jan., Zora.*

loncevézec, *vca, m.* = loncevez, *Cig., Jan., Levst.(Nauk.).*

lonča, *f. Alas.* pogl. lanča.

lončár, *rja, m. 1)* der Tõpfer, der Haſner: — 2) der Tõpfervogel (turnarius rufus), *Jan.(H.)*

lončarica, *f.* die Tõpferin, die Haſnerin.

lončarjja, *f.* die Tõpferei, die Haſnerei.

lončáriti, *árim, vb. impf.* das Tõpferhandwerk betreiben, *Mur., Cig.*

lončárnica, *f.* die Tõpferwerkſtatt, *Dict., Cig., C.*

lončárski, *adj.* Tõpfer-; lončarska glina.

lončárstvõ, *n.* das Tõpferhandwerk; die Thonwarenfabrication, *DZ.*

lõncèc, *čca, m. dem.* loncc: tudi lončèc, *čca, Valj.(Rad).*

lõncèk, *čka, m. dem.* loncc: das Tõpfchen; — lončki, die Bienenzellen, *Cig.*: — tudi lončèk, *čka, Valj.(Rad).*

lončènj, *adj.* thõnern, irben; lončena posoda.

lončènce, *nea, m.* = lončnik 3), *Jan.(H.)*

lončénina, *f.* die Tõpferware, die Thonware.

lončevína, *f. 1)* die Tõpfmaterie, *C.*: — 2) = lončnik 3), der Tõpfſtein, *Jan.(H.)*

lõnčič, *m. 1)* dem. loncc: das Tõpfchen, *C.*: — 2) eine Art Apfel, *Volčè pri Tolminu-Erj.(Torb.)*

lončína, *f.* großer Tõpf, *Jan.(H.)*

lončkatí, *am, vb. impf.* das Heu in Haufen legen, *C.*; pogl. lončkatí.

lončnica, *f.* die Tõpfroſe, *Z.*

lončnik, *m. 1)* das Tõpfgeſtell, *C.*: — 2) der Tõpfobſtbau, *C.*: — 3) kamen, iz katerega loncc delajo, der Tõpfſtein, *Cig.*

lõnce, *vca, m. 1)* der Tõpf; loncc lončarja hvali, *Npreg -M.*: — neka mera: = korec,

Goriš.-C.; — 2) kleiner Henthausen, C.; — *gen. pl. tudj. lónec, Jan. (Slorn.), Levst. (Sl. Spr.);* Ribničan je po cesti šel z vozom samih lonec, *Levst. (Zbr. sp.);* prim. *pl. lonca, Gor.*

longa, f. die Kurbel an der Sägemühle, C.; Z.

longimetrija, f. premočrtno merstvo, die Längmetrie, *Cig. (T.).*

lónica, f. 1) der Henthaufe auf Wiesen, *Cig., Jan., Hal.-C., Kras-Erj. (Torb.);* kup sena naložen na vejevje, da se lahko potegne s planine nizdolu, *Temljine (Tolm.) - Štek. (Let.);* l. slame, ein Strohhaufen, *Cig., C.;* — 2) die Spannung eines Nütgels, *vjhSt.-C.*

loničišče, n. raztrošene lonice, die Heuschabe auf der Wiese, C.

lóničkati, am. vb. impf. schobbern, hänseln, *Hal.-C.*

lónja, f. obroč pri zibeli, *Krn-Erj. (Torb.).*

long, n. der Schoß, *Cig., C.;* — iz drugih slov. jez.

lop, interj. bum! patič! puff! lop na tla, er fiel zu Boden, *Mik. (V. G. IV. 783.);* lop lop! bo pelo po tvoji grbi, es wird Pflöge regnen auf deinen Buckel, *Cig.;* začno nas nabijati: lop, kamor prileti, *Zv.*

1. **lop, lópa, m.** der Lant beim Falten oder Schlagen, der Klopj, *Cig., Jan., C.*

2. **lop, lópa, m.** der Laife, der Tüpfel, der Narr: za lopa imeti, *Fr.-C.;* — prim. srvn. lappe = Laife, rirol. lapp, C.

lópá, f. das Vorhaus, die Laube (meist sich an ein Haus oder ein anderes Gebäude anschließend), *Mur., Cig., Jan.;* v lopi pred hišo pijo pivci, *Dol.;* pred starimi cerkvami se pogostoma nahajajo lópe, *Kr., Tolm.;* die Vorhalle, *Cig., Dalm.;* — pasja lopa, die Hundshütte, *Jurč.;* — = veza, *vjhSt.;* — (govori se tudi: lópá, lópa); — iz nem. Laube.

lopáča, f. svetilnica, v kateri gori mast, *kajk.-Valj. (Rad.).*

lópálica, f. die Hundsuppe, C.

lopánje, n. 1) das Schlagen (mit einem flachen Gegenstande), *Mur.;* das Puffen, *Cig.;* — 2) das Schlappen (3. B. von Hunden), *Mur.*

lopár, rja, m. 1) die Backschaufl, der Brotschieber; — 2) das Ballholz, das Schlagnetz beim Ballspiel, *V.-Cig., Cig. (T.);* — 3) die gemeine Entenmuschel (lepas anatifera), *Erj. (Z.).*

lopárček, čka, m. dem. loparec.

lopárček, čka, m. dem. loparec.

lopárec, rca, m. dem. lopar, *Valj. (Rad.).*

lopárek, rka, m. dem. lopar, *Mur.*

lopárjev, adj. Backschaufl-, *Cig.*

lopárnjak, m. das Brotschauflgestell, *ogr.-C.*

lopáta, f. 1) die Schaufl, der Spaten; lesena, zelczna l. — eine schaufelartige Pflösche, die Brünche, *Cig.;* — die Rüberrschaufl, *Mur.;* — 2) die Wasserradschaufl, *Cig., Jan., Dol.;* kolo na lopate, ein unterschlächtiges Wasserrad, *Cig.;* — 3) = cokla, der Radschuh, C.; Z.; — 4) das Schulterblatt, *V.-Cig., Jan.;* — der vordere Schweinsfuß, *Goriš.-C.*

lopâtar, rja, m. der Sappeur, *V.-Cig.*

lopâtaria, f. = lopatka 2). der Vöflerfreier, C.

lopâtast, adj. schaufelsternig.

lopâten, tna, adj. Schaufl: lopâtno kolo, ein unterschlächtiges Rad, *Cig. (T.).*

lópati, pam. löpljem. *vb. impf.* 1) mit einem flachen Gegenstande schlagen, *Mur., vjhSt.;* púšiti, *Cig., Jan.;* z dvermi l., die Thüre auf- und zuschlagen, C.; — plázen, *Cig.;* dez lopa, C.; — 2) schlappen, schlappern (o psu), *Mur., C.;* etwas Dünnes gierig essen: juho l. C.

lopática, f. 1) dem. lopata: kleine Schaufl, kleiner Spaten; — der Möhlschieber, *Jan. (H.);* — die Wasserradschaufl, C.; — zidarska l. = žlica, die Maurerkelle, *Cig., C.;* — 2) die Künfte, die Kapsperre am Webestuhle, *Cig., Jan.;* — 3) das Schulterblatt (scapula), *Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Z.);* v lopatici me boli, C.; — 4) der Flossenfuß, Z.; — die Schwimmhaut, *V.-Cig.;* — 5) jeziček v piščali, *Ip.-Erj. (Torb.);* — 6) die Nestfeder, *Cig.;* ptič so še v lopaticah, *Brkini-Erj. (Torb.);* — 7) der feigwurzelige Mahnenfuß (ranunculus ficaria), *Cig., Jan., Tuš. (R.).*

lopáticast, adj. 1) spatenförmig, *Cig., Jan.;* l. list, *Tuš. (B.);* — 2) fleilig (o ptičih), *Cig.*

1. **lopátičen, čna, adj.** k lopatici spadajoč: lopatični vrh, die Schulterhöhe, *Cig. (T.).*

2. **lopátičen, čna, adj.** floec: — lopatično vlakno, die floecfaser, *DZ.*

lopáticka, f. dem. lopatica; das Schauflchen, *Mur.*

lopátika, f. ein Arzneimittel: die floec; menda iz lat. aloec hepatica.

lopátišče, n. der Schauflerstuhl, *Cig., Jan.*

lopátka, f. 1) dem. lopata; kleine Schaufl, *Levst. (Zb. sp.);* — 2) die Maurerkelle, *Rib.;* — 3) = lopatica 3), *Jan.;* — 4) der Vöflerreicher (platalea leucorodia), *Cig., C., Frey. (F.);* — 5) der Rainfarn (tanacetum vulgare), *Cig.*

lopâtnat, adj. schaufelig, *Jan.*

lopâtnik, m. 1) die Sichtwelle in den Windmühlen, die den Beutel schüttelt, *Cig.;* — 2) der Schauflerzahn der Wiederkauer, *Cig.;* — 3) lopatniki, das Schauflgehörn, *Cig.*

lópica, f. dem. lopa; kleine Laube, das Hüttchen, *Mur., Erj. (Izb. sp.).*

lopís, m. irdener Keffel, C., *Valj. (Rad.).*

lópiti, lópim, vb. pf. (mit einem flachen Gegenstande) einen Schlag führen, *Jan.;* za uho l. koga, *Cig.;* s krampom koga l., C.; bes te lopi! (kletvica), daß dich der Stuch! *Levst. (Rok.);* — anprallen: l. ob kaj, *Cig.;* l. na koga, jemand umgestrüm anfallen, *Cig.;* — plázen, fallen: na zemljo l., *Levst. (Zbr. sp.).*

lopíz, m. = lopiš, C.

lópki, am, vb. impf. kleine Schläge mit einem flachen Gegenstande führen: s pahljáčem po obleki l., *SN.*

lopnik, m. = lopuh, lapuh, *Mik. (Et.).*

lópni, lópnem, vb. pf. l. koga, jemandem mit einem flachen Gegenstande einen Schlag geben; einen Klappß versetzen, *Cig.;* — z vrati l., die Thüre zuschlagen, *Cig. (T.), C.;* — plázen,

járzen, fassen: v blato, na tla l.; v smeh l., in ein Gelächter ausbrechen, *Nov.*

lopòč, óča, *m.* = kal, močilo, *Koborid-Erj.* (*Torb.*).

lopòt, óta, *m.* das Gerumpel, der Lärm, *Jan.*, *C.*
lopotáti, otám, óčem, *vb. impf.* klappern, *Cig.*;
rumpeln, *BlKr.*; schlagen, stoßen, *C.*; —
plätchern, mit Geräusch strömen, *C.*; voda
v jarkih lopota, *Z.*; — plappern, schwagen,
Danj.-M. C.; kauderwelsch sprechen, *SlGor.*;
— schlappen: pes juho lopoče, *C.*

lopotáv, áva, *adj.* plapperhaft, *Temljine(Tobm.)-Štek.(Let.)*.

lopotávec, vca, *m.* der Schwäger, *M., C.*

lòpov, *m.* der Lump, der Schurke, *nk.*; — *hs.*;
prim. madž. lopó, Dieb, *Mik.(Et.)*.

lòpovski, *adj.* schurkisch, *nk.*

lòpovščina, *f.* die Schurkerei, *Jan.(H.)*.

lòpsati, am, *vb. impf.* = lopati, *Mik.*

lòpsniti, lòpsnem, *vb. pf.* = lopniti, *Mik.*

lòpta, *f.* der Spielballon, *Jarn., V.-Cig.*; lopto
biti, den Ballon schlagen, *Cig.*; igra z lopto.
Erj.(Som.); — *hs.*: prim. madž. lobda, *Mik.*
(Et.).

1. **lòptati**, am, *vb. impf.* = lopto biti, *Cig.*;
— *hs.*

2. **lòptáti**, ám, *vb. impf.* gierig jaulen, *C.*; —
prim. lopotati.

lopúč, úča, *m.* = tolmun, *Ijubušnje(Goriš.)-Štek.(Let.)*; — prim. lopoč.

lopúča, *f.* der Wajchbleuel, *Jarn.*: — lopata-
storočje, s katerim se iz lanenih glavice
seme tolče, *KrGora*.

lopúčati, am, *vb. impf.* = z lopučo tolči, *Jarn.*

lopúh, *m.* die Klette (lappa), *Guts., Jan., Mik.*;
— iz lat. lappa, *Mik.(Et.)*; prim. lapuh.

lopúntati, am, *vb. impf.* rumpeln, *Z.*

lopúšje, *n. coll.* Kletten, *Valj.(Rad.)*.

lopúška, *f.* les, s katerim se perilo tolče,
Kamenj-Erj.(Torb.); — nam. lopuska; prim.
lopusča.

lopút, *m.* ein ungehiedter Pösterer, *Lašče-Lerst.*
(Rok.).

lopúta, *f.* 1) ein Werkzeug zum Schlagen,
welches beim Gebrauch klatscht, die Klatsche,
Cig., Jan.; die Fliegenklatsche, *Cig.*; — 2)
die Fallthür, *Cig., Jan., DZ., Nov.*; — 3) die
Klappe, *Cig.*; — devična l., das Jungfer-
häutchen, *Mur., Cig., Vod.(Bab.)*; — 4) der
Lappen (bot.), *Jan., Tuš.(R.)*.

lopútašt, *adj.* lappig (bot.), *Jan.*

lopútati, am, *vb. impf.* einen plägenden Schall
öfter hervorbringen, plagen, *Cig.*; puffen,
Cig.; z durmi, vrati l., die Thür öfter zu
schlagen; — rumpeln, *Zora*.

lopútica, *f. dem.* loputa: die Klappe, *Cig.*;
C.; — der Lappen, das Lappchen (bot.), *Jan.*

lopútniti, útim, *vb. pf.* = loputniti, plagen,
Cig.; — mit etwas herauspfaten: l. na ves
glas, *IjZv.*

lopútnica, *f.* 1) die Klatsche, *Jan.*; — 2) die
Fallthür, *Nov.*; = *pl.* loputnice, *Cig.*

lopútnik, *m.* 1) der Pösterer, *Lašče-Lerst.*
(Rok.); — 2) die Fallthür, *Cig., pri Fari-Štek.(IjZv.), Gor.*; — das Fallbrett bei

Sägemühlen, *Brdo(Gor.)*; — 3) der Hojen-
latz, *Polj.*; — 4) der Stehkopf: jma glazen l.,
er spricht sehr laut, *Otalčje-Štek.(IjZv.)*;
einen plägenden Schall bewirken, plagen, *Cig.*
lopútniti, útim, *vb. pf.* schmettern, *Cig.*; idla-
gen: z gorjačo po konju l., *Jurč.*; z durmi
l., die Thür zuschlagen, *Cig.*; na vrata l., an
die Thür pochen, *Lašče-Lerst.(M.)*; močno
loputne ob durí, *Jurč.*

lòrbek, eka, *m.* der Lorbeer, *SlGor.-C., Trst.*
(Let.).

lòrber, rja, *m.* der Lorbeer.

lòrberec, rca, *m.* das Lorbeerförnchen, *Valj.*
(Rad.).

lòrberjev, *adj.* Lorbeer-; lorberjevo perje.

lòrd, *m.* visok angleški plemenitaš, der Lord.
lòrovje, *n.* das Garten-Weißblatt (*Lonicera
caprifolium*), *Štek.*

los, *m.* das Genthier (cervus alces), *Cig.,
Jan., Erj.(Z.)*; — rus. loss, g. losja.

losica, *f.* die Gienfuh, *Cig., Jan.*

lòsk, *interj.* fnačš, *Cig.*

lòsk, lóska, *m.* 1) der Glanz, *V.-Cig.*; pogl.
1. lesk; — 2) die Zede, *Cig.*; prim. loščec,
laščec.

1. **lòskati**, am, *vb. impf.* = lockati, schlürfen,
schlappen, *Fr.-C.*

2. **lòskati**, am, *vb. impf.* plätchern: po vodi
l., *C.*; dež loska, *C.*; — plappern, plaudern,
Mur.

lòskavec, vca, *m.* der Plauderer, *Mur.*

loskodráti, ám, *vb. impf.* plappern, *C.*

loskòt, óta, *m.* das Geißwätz, *C.*

lòsòs, *m.* der Lachs (salmo salar), *Cig., Jan.,
Erj.(Z.)*; — rus., čes.

lòsosič, *m.* junger Lachs, *Cig.*

lòsòsov, *adj.* Lachs-, *Cig., Jan.*

lososovina, *f.* das Lachsfleisch, *Cig., Jan.*

losovina, *f.* die Gienhaut, *Cig., Zora*.

loša, *f.* ein dices Frauenzimmer, *C.*

lošága, *f.* = dolga nerodna šiba, *C.*

lòšč, *m.* 1) der Glanz (3. B. des Veders), *Cig.*;
— 2) die Glasur, *Mur., Mik., Gor., SlGor.*;
— das Glatteis, *C.*; — 3) das Mausfch oder
Flittergold, *Guts., Jarn., Cig., Jan., Gor.*;
Sopek loša (nam. lošča) bom naredila Svojsga
šaplja svitlega, *Npes.-K.*; — *nav.* se piše in
govori: loš; toda prim. lešč, lesk.

lòščar, rja, *m.* 1) der Lackierer, *C.*; — 2) der
Flittergoldschläger, *Cig.*

lòščast, *adj.* 1) mit Glasur überzogen (*pren.*);
l. olikanec, *ZgD.*; — 2) flittergolden, *V.-
Cig., Jan.*

lòščati, am, *vb. impf.* mit Glasur überziehen,
Jan.; lončar lonče lošča, *ZgD.*; — (*pren.*)
kaj nam pomagaj, da loščamo jezik z laž-
njivo lepotico, *Lerst.(Zb. Sp.)*; — glänzend
machen: črevlje l. wischen, *C.*

loščèc, ècèč, *m.* die Zede, *Cig.*; pogl. laščec.

loščèca, *f.* wilder Obstbaum, *vzh.Št.*

lòščičn, *m.* die Rutzecke, *V.-Cig.*

loščičn, *ha. adj.* zum Glanzendmachen be-
stimmt, Pöster, *Cig., Jan.*; loščični zob, der
Pösterzahn, *Cig.*

Ioščina, *f. coll.* Waldbäume, *ogr.-Valj. (Rad)*; — das Walddohle, *ogr.-C., St.Gor.-C.*; tudi: loščina, *vzh.St.*; — prim. log.

Ioščiti, *im, vb. impf.* glänzend machen, *Cig.*; lachieren, gläseren, polieren, *Cig. Jan.*; črevlje l. die Stiefel wischen, *Z.*; lončar posodo lošči, *Dalm.*

Ioščivce, *vca, m.* der Glanzgeber, *Jan.*; der Polierer, *Cig., LjZv.*

Ioščec, *šca, m.* der Klappertopf (rhinanthus sp.), *Na Ollici-Erj. (Torb.)*

Iošcn, *šna, adj.* schlecht, *Jan.*; lošna njiva, *C.*; — prim. hs. loš = slab.

Iošič, *m.* der Klappertopf (rhinanthus alectorolophus), *Selnica (Št.)-Erj. (Torb.)*

Ioški, *adj.* Wald-, *Cig., Danj.-M.*; wild gewachsen, *Mur., Jan.*; loška hruška, die Holzbirne, *Mur.*; loška črešnja, die Waldfirsche, *Cig.*; loški med, der Waldhonig, *C.*

Iošperna, *f.* = lošpernica, *Npes.-Vrač.*

Iošpernica, *f.* = tepka, die Mostbirne, *Mur., Bes.*; — prim. loška hruška.

1. **Iôt**, *m.* das Lot (ein Gewicht).

2. **Iot**, *m.* = divji grah, *Poh.-Glas.*

Iôtanje, *n.* 1) das Lötchen; — 2) der Vorstoß, das Bienenharz (womit die Bienen die Defnung des Stodes verwahren), *Cig.*

Iôtati, *am, vb. impf.* lötchen; — iz nem.

Iôtck, *uka, m.* die Zuangriffnahme, *C., Z.*

Iôtén, *tna, adj.* ein Lotz wiegend, lötzig, *Cig.*

Iôtér, *tra, m.* ein unzüchtiger, fiederlicher, schlechter Mensch, *Dict., Mur., C., Trub., Krelj, Dalm.*; — der Kerl (zaničlj.), *Poh.-C.*; — der Chemann (zaničlj.), *C.*; — prim. bav. lotter, fiederlicher Mensch, *Levst. (Rok.)*; kor-nem. der Gefichte.

Ioterija, *f.* die Lotterie.

Ioterijsna, *jna, adj.* = Ioterijski, *Jan.*

Ioterijski, *adj.* Lotterie.

Ioterijstvo, *n.* das Lotteriewesen, *Cig.*

Iotévati se, *am se, vb. impf.* zu ergreifen, zu unternehmen pflegen, sich unterziehen: l. se koga, česa, *Cig., Jan.*

Iotítev, *tve, f.* die Zuangriffnahme, das Unterfangen, *Cig., Jan., C.*

Iotíti se, *im se, vb. pf.* Hand anlegen, angreifen, in Angriff nehmen; l. se dela, zum Werke schreiten, Hand ans Werk legen; angreifen: l. se močnejšega, sich über einen Stärkeren hermachen; sovražnikov se l. *Dalm., Trub.*; — l. se tujeja blaga, fremdes Gut angreifen, *Cig.*; l. se denarnice, sich an der Kasse vergreifen, *Cig.*; befallen, ergreifen (von Zuständen); bolezen se me loti, eine Krankheit befallt mich; kuga se ga je lotila, *Isvrk.*; obup se ga je lotil, Verzweiflung hat ihn ergriffen; — sich unterfangen, *Cig.*; loti se Bogu v pravico segati, *C.*; — tudi: Iótiti se, *Mur.*

Iotívce, *vca, m.* der Angreifer, *Cig.*

Iôtka, *f.* der Asphodill (asphodelus sp.), *Videž (Istra)-Erj. (Torb.)*

Iôtov, *adj.* = Ioten, Lotz-, lötzig, *Jan.*

Iotováti se, *ujem se, vb. impf. ad Iotiti se;* Hand anlegen, angreifen, in Angriff nehmen, *C., nk.*

Iotrác, *m.* der Unzüchtige, *Rog.-Valj. (Rad)*.

Iôtírast, *adj.* = Iotrski, *C.*

Iôtírica, *f.* die Unzüchtige, *Dict. - Mik., Mur., C., Bas., Isvrk., Jap. (Sv. p.)*

1. **Iotírija**, *f.* = Ioterija.

2. **Iotírija**, *f.* die Unzucht, *Dalm., Schönbl., Isvrk.*

Iotíriš, *m.* der Unzüchtige, *C., kajk.-Valj. (Rad)*.

Iotírv, *iva, adj.* = Iotrski, *Mik.*

Iôtírn, *adj.* = Iotrski, *Mur., C.*

Iôtírnica, *f.* = Iotrica, *Mur.*

Iotírnija, *f.* = Iotrija, *Jap. (Sv. p.)*

Iôtírník, *m.* der Unzüchtige, *Mur., Cig., Jap. (Sv. p.)*

Iotrováti, *ujem, vb. impf.* Unzucht treiben, *Dict.-Mik., C.*

Iôtírski, *adj.* unzüchtig, *M.*

Iotvára, *f.* die Latweige, *Meg.*; — prim. it. lattovaro, *C.*

1. **Iôv**, *lôva, m.* die Jagd; zajčji, medvedji l., *Cig., Jan.*; lov na jelene, na divje peteline, *Cig., Jan.*; l. s sokolom, die Falkenbeize, *Cig.*; na l. iti, auf die Jagd gehen; l. imeti, eine Jagd halten, jagen, *Cig.*; = lov Ioviti, *Kras-Erj. (Torb.)*; na lov izučen, jagdgerecht, *Jan.*; ob lovu živeti, von der Jagd leben, *Jan.*; — peklenski l., die wilde Jagd, *Glas.*; — der Fang, *Mur., Cig., Jan.*; ribji l., *Cig., Jan., Dalm., LjZv.*; ptičji l., *Cig., Jan.*; tudi: Iôv.

2. **Iov**, *m.* = 1. leva, 2. lava, *Cig., C.*

Iôv, *í, f.* der Fang, *Jan., Dol.*; polsja l., der Büttsfang, *Jurč.*; ribja l., der Fischfang, *Levst. (Nauk)*; ptičja l., *Levst. (Zb. sp.)*; račja l., der Krebbsfang, *Erj. (Izb. sp.)*; hoditi na Iôvčjo l., *Jurč.*

Iôva, *f.* 1) der Fang: Za gnezdece novo, Za slavčico vem; Komu pa to Iovo Povedati smem? *Vod. (Pes.)*; — 2) wildes Treiben, wilde Jagd: to je bila Iova! *Ip. - Levst. (Rok.)*

Iovác, *m.* der Jünger: Iovači, ki so Iovili ljudi v vojaščino, *LjZv.*

Iováca, *f.* ein ansgelassenes, unzüchtiges Frauenzimmer, *Ribenberk (Goriš.)-Erj. (Torb.)*

Iovarína, *f.* der Jagdpachtbetrag, *Levst. (Nauk.)*

Iôvčevka, *f.* die Jägersfrau, *Jan. (H.)*

Iôvce, *vca, m.* der Jäger, der Weidmann; tatiški l., der Raubichübe, *Cig., Jan.*

Iôven, *vna, adj.* 1) Jagd: Iôvna doba, die Jagdzeit, *Jan.*; Iovni pes = Iovski p., *Bas.*; — 2) jagdbar, *Cig., Jan.*

Iôvež, *m.* das erdentete Wild, der Fang, *V.-Cig., Jan.*

Iovíca, *f.* die Jägerin, *Mur., Cig., Jan.*; — die Jüngerin, *Cig., kajk.-Valj. (Rad)*; mačka l. in tatica, *Z.*

Iôvič, *m.* der Häfcher, *Mur.*

Iovína, *f.* 1) = die Jagd, *ogr.-Valj. (Rad)*; — 2) was die Jagd gibt, die Jagdbeute, *V.-Cig., C.*; — hudičeva l., des Teufels Beute, *C.*

Iovinár, *cja, m.* der Jagdhund, *ogr.-Valj. (Rad), C.*

Iovišće, *n.* der Jagdbezirk, das Jagdrevier, *Cig., Jan., Levst. (Nauk), Vrt., St.N.*; — der Fangbezirk (3. B. für Fische), *Cig., C.*

lovitck, tka. *m.* z lovitkom. in verhänglicher Weise, *Svct.(Rok).*

loviten, tna. *adj.* 1) jagdbar, *Cig., Jan.:* — 2) zum Fangen gerichtet, geneigt, *Mur.:* — lovitno govoriti, verhänglich reden, *Mur.*

lovitec, tve. *f.* das Fangen, die Fangererei, das Häfchen, das Jagen, die Jagd (fig.), *Cig., Jan.*

loviti, im. *vb. impf.* zu fangen suchen, fangen: l. ptice, ribe, rake, miši, kače i. t. d.: l. na (v) zanke, v mreže, s saki, z roko: jagen, auf der Jagd sein: lov l. *Kras-Erj.(Torb.):* gefangen nehmen, einfangen: begunce, tatove, potepube l.: ladje l., Schiffe kapern, *Cig.:* bolje „drži ga“ nego „lovi ga“, *Npreg.:* zu erbalchen, zu ergreifen suchen: otroci se lovijo, die Kinder spielen das Häfchenspiel; l. se. brunjen (z. B. von Hühen und Hahen), *Cig.-C.:* bolhe l., stöhen: muhe l., Hstegen fangen; (fig.) Grillen im Kopfe haben, *Cig.:* sencio l., nach dem Schatten greifen, *Cig.:* besede l., Worte bekritlet, ein Wortfänger sein, *Cig.:* norce l. Poffen reißen, *Cig.:* — aufzufangen suchen: Jezevne kaplje l. v kako posodo: z očmi l., zu erblicken suchen, *Z.:* dem Blicke jemand's zu begegnen suchen, *Jurč.:* l. se z očmi, mit einander fotettieren, siebäugeln, *Cig., Jan.:* — dobro se love zobje teh koles, die Zähne dieser Mäder greifen gut ein, *Cig.:* l. se za kako reč, nach einer Sache greifen, häfchen; kdor v jamo leti, se za robido lovi = in der Gefahr greift man nach jedem Rettungsmittel, *Npreg.-Z.:* l. se za zadnjo, das letzte Wort haben wollen, *Navr.(Kop. sp.):* l. se zle prilike, nach der bösen Gelegenheit häfchen, *Vrt.:* — brada se ga lovi, er bekommt einen Bart, *Z.:* — to se mi v ušesa lovi, das höre ich gerne, *Z.:* — l. se, wanken, balancieren, *Jan.:* lavieren, *Cig.:* lovimo se, wir kommen knapp aus, *Z.:* v govorjenju l. se, aus dem Contexte gefommen sein, *Z.*

lovitljiv, *adj.* = lovitven l., *Mur., C.*

lovitnost, *f.* 1) die Jagdbarkeit, *Jan.(H.):* — 2) die Verhänglichkeit, *Mur.*

lovitva, *f.* = lovitve, *Mur.:* peklenska l., die Nachstellungen der Hölle, *M.*

lovka, *f.* 1) die Jägerin, *Cig.:* — die Jägerin, *Str.:* — 2) der Jangarm, *Cig.(T.), Erj.(Z., Nov.:* — 3) die Jaughtlinge, *M., Nov.:* — 1) die Halle, *M., Nov.*

lõvlja, *f.* = lov *f., Mur., Cig., Jan., Met., DZ.*

lovljenje, *n.* das Fangen, das Nachstellen, das Häfchen; tudi: lovljenje, *ogr.-Valj.(Rad).*

lovnica, *f.* 1) eine Art Füschnet, das Treibe-garn, die Raffel, *V.-Cig.:* das Spiegelnet, *Ljub.:* — 2) = lovska puška, *Cig.:* — 3) = lovišče, *Cig., Jan.:* — 1) die Jagdarte, *Jan.(H.).*

lovnina, *f.* das Jagdgeld, *Cig., Jan.:* — das Fangegeld, *Cig.*

lovnja, *f.* = lov, die Jägerin, *Cig.*

lovnost, *f.* die Jagdbarkeit, *Cig.*

lovor, lovorika, itd., *Cig.,* pogl. lavor, lavoro-rika itd.

lõvra, *f.* govedje ime, *Erj.(Torb.).*

lõvreck, vrka (vreka), *m.* (eig. Lorenz, *Štek.),* der Tschwenkeitel, *C., južhŠt.:* = kostura, *kajk.-Valj.(Rad):* — prim. mihec.

lovski, *adj.* Jagd-, Jäger-, jagdmäßig; lovska priprava, das Jagdzeug; lovski pes, der Jagd-hund; lovska pravica, das Jagdrecht.

lovskopraven, vna. *adj.* jagdrechtlich, *Cig., Jan.*

lovvstvo, *n.* die Jägerci, das Jagdwesen; — die Jägererei, *Cig.*

lovsčina, *f.* 1) die Jagdgebür, *Z.:* — das Fange-geld, *Jan.:* die Füschnangebür, *Dol.:* — 2) = lovinna, das Erträgnis der Jagd, *Levst.(Nauk).*

loz, *m., Cig.,* iz nem. „Loz“, pogl. srečka, žreb.

loza, *f.* 1) die Ranke, *Cig.:* — die Weinrebe (vitis vinifera), *Cig., Jan., Mik., C., Tuš.(R.):* lozo vsaditi, *Levst.(Zb. sp.):* — die Linie (in der Genealogie), *Cig.(T.):* (hs.): — 2) der Wald, der Hain, *Mur., Cig., Mik., Dalm., Štek., Kras-Erj.(Torb.), BlKr., kajk.-Valj.(Rad):* bei. der Niederwald, *Dol.*

lozast, *adj.* rebenartig, *Jan.*

lozen, zna. *adj.* abgehülften, fadenförmig; suknja je že vsa lozna; — prim. nem. „loje“?

lozje, *n. coll.* Reben, *Levst.(Nank).*

lozov, *adj.* Rebens, *Jan.*

lozovina, *f.* der Rebenast, *Z., Kaič(Let.).*

lož, *m.* das Lager (eines Wildes), *Cig., Jan., Mik., Štek., C., Kras-Erj.(Torb.):* zajca na ložu ustreliti, *Kras-Levst.(Rok.):* — ein armeliges Bett, *vžhŠt.-C.*

1. **loža**, *f.* 1) = lož. *C.:* — 2) die Nachgeburt, *C.:* — 3) der Blütenboden, *Tuš.(B.):* — 4) = leza, lega, *Mur.*

2. **loža**, *f.* 1) die Loge (im Theater u. s. w.), *Cig., Jan., nk.:* — 2) die Wagenremise, *Malhinje-Erj.(Torb.):* prim. it. loggia, bedeckter Platz.

lože, *n.* 1) = lož, das Lager eines Wildes, *C.:* — 2) die Nachgeburt, *C.*

1. **ložun**, zna. *adj.* Wald-, *ogr.-C.:* = loški, wildwachsend, *C.*

2. **ložun**, zna. *adj.* = položen, abhülftig, *C.*

ložesna, *f.* die Gebärmutter, *pri Trstu, C., Z.:* — prim. stsl. ložesno, uterus.

loževati, am, *vb. impf.* krese l. Johannis-jener annachen, *Levst.(LjZv.):* v Istri ne loževajo tako velikih kresov, kakor na Kranjskem, *Let. 1878. III. 136.*

ložic, iča, *m. dem.* log; das Wäldchen, *M., ogr.-Valj.(Rad).*

ložina, *f.* abhülftiger Aker, der nur gehauen, nicht gepflügt wird, *Hal.-C.*

ložince, nca. *m.* = mala ložina, *C.*

ložiti, ložim, *vb. pf.* = položiti, *Ben.-Kl., Prim.:* (vb. *impf., Mur.*).

ložji, *adj. compar. ad* lahek, = lažji; — prim. lahek, *adj.*

ložnica, *f.* die Bettkammer, *Jan.*

ložnina, *f.* slama in trda ložnina (Waldhen?), *Zn.*

ložnják, *m.* die Eßigmutter, *C.*

ložnocvõtka, *f.* rastlina s podplodnim cvetom, ložnocvetke (thalamiflorae), *Tuš.(B.).*

lûb, *m.* die Baumrinde, besj. die weiche, schälbare Baumrinde; brezov l. die Birkenrinde, *Cig.*; strojarski l., die Gerberlohe, *C.*; živi l., die innere Baumrinde, der Baumbaſt, *Cig.*; živi lub = najmlajši lub, ki je najbližji beline, *pri Fari - Štrek. (LjZv.)*; — lub, der Baumbaſt, *Jan., C.*

luba, *f.* ein großes Geſchwür, *Jan., C.*; — prim. hrv. lub, velik čiralj na vratu, *Istra-Levst. (Rok.)*.

lubad, *f.* = lub, die Baumrinde, *Cig., Valj. (Rad.)*; mlade lubadi so bolj zagoltno od starih, *Vrtov. (Km. k.)*; — der Baumbaſt, *Jan., Vrt.*

lubad, *m.* = lubad *f.* *M., Cr.*

lubadar, *rja, m.* der Borfenfäher, *Cig. (T.), Nov.*; borov l., der Stiefenbaſtfäher o. Waldgärtner (hylesinus piniperda), smrekov l., der Fichtenborfenfäher oder Buchdrucker (bostrichus typographus), *Erj. (Ž.)*.

lubadec, *dca, m.* dem. lubad *m.* *M.*

lubanja, *f.* = lobanja, *C., kajk.-Valj. (Rad.)*.

lûbar, *rja, m.* der Baſtwurm (phalacna spirilinguis), *Cig.*

lubârda, *f.* = lombarda, *Cig.*

lûbast, *adj.* baumrindenartig, *Cig., Jan.*

lubât, *âta, adj.* mit Baumrinde bedeckt: lubata deska, ein Brett, woran noch Rinde haſtet, *Cig.*

lûben, *bena, m.* der Seebaiſch (der Branzin) (labrax lupus), *Otok Rab-Erj. (Torb.), Erj. (Ž.)*.

lubenica, *f.* die Waſſermelone (cucumis citrullus), *Cig., Jan., Tuš. (R.)*; — *hs.*

lubeničar, *rja, m.* der Waſſermelonenverkäufer, *Cig.*; — *hs.*

luber, *m.* mlinski kamen, *Cirk.-Baud.*

lubika, *f.* die Gurke, *C.*

lûbje, *n. coll.* 1) weiche Baumrinde, der Baiſt; brezovo lubje, *Cig.*; plašč od lipovega lubja, *Jurč.*; — 2) die Maisſchalen, *C., Štrek.*

lûbnat, *adj.* didrindig, *Cig.*

lûbnica, *f.* der mit Maisſchalen gefüllte Strohsack, *Štrek., Komen-Erj. (Torb.)*.

lûbov, *adj.* auß Baiſt, *Vrt.*

lûca, *f.* kobilje ime, *Dol. - Z., Valj. (Rad.), jvzhŠt.*

lûcati, *am. vb. impf.* liegen (v otročjem govoru), *Valj. (Rad.)*; — prim. kor.-nem. lutzen, morgens noch im Bette liegen.

lucijšćak, *m.* das am Luciatage gebackene Brotlaibchen, *Pjk. (Črt.)*.

1. **lûckati**, *am. vb. impf.* trinken, ſaufen.

2. **lûckati**, *am. vb. impf.* = lucati. liegen (v otročjem govoru), *Valj. (Rad.), Gor.*

lûč, *m.* der Wurf, *ogr.-C.*

lûč, *f.* 1) das Licht eines brennenden Körpers; l. prižgati, ugasniti, ein Licht anzünden, auslöſchen; pri luči, beim Licht; v luči biti komu, jemandem im Lichte ſtehen; pojdj mi iz luči, geh mir auß dem Lichte; nebeška l., das himmlische Licht; večno luč zvoniti, abends zum Awe läuten, o večni luči, um die Zeit des Awegefântes, *Št.*; — 2) *coll.* Lichtſpäne, *Dol.*; luč tesati, = trske tesati, *Vrt.*; = l. ce-

piji, *Dol.*; — 3) das Caliber, die Weite einer Röhre, *Koborid-Erj. (Torb.)*.

lučaj, *m.* der Wurf; — die Wurfweite; en l. daleč.

lučâtnica, *f.* die Schleuder, *C., Lašće - Erj. (Torb.)*.

lučâtnik, *m.* na koncu razklana palica, s katero se da kamen daleč zagnati, *Notr.*

lûčanje, *n.* das Schleudern, das Werfen.

lučanka, *f.* = lučavka, die Schleuder, *Cig., Jan., C.*

lûčati, *am. vb. impf. ad* lučiti; ſchleudern, werfen; kamenje l.; — l. koga s kamenjem, *C., Šohñl., Jsvkr., Jurč.*; — l. se, = metati se, mit einander ringen, *Mur., Cig., C.*; fantje se lučajo, *Bikr.*

lučâvce, *vca, m.* der Schleuderer, *Jan.*

lučâvka, *f.* die Schleuder, *Mur., ogr.-C.*

lûčca, *f. dem.* luč; das Lichtchen.

lûčen, *čna, adj.* Licht: lûčna gol, = lučnik 3), *Levst. (Rok.)*.

lučénica, *f.* = l. lučnica 1). eine breite Handart, *M., C.*

lučénka, *f.* = lučénica, *C.*

lučérna, *f.* = lučirna, *Mik., Valj. (Rad.)*.

1. **lučica**, *f.* 1) ženska, ki mrličee slači in oblači ter jim sveti, ko je neso k pogrebu, *Lož (Notr.)-Levst. (M.)*; — 2) die Lichtmelke (lychnis), *C., Tuš. (B.)*.

2. **lučica**, *f.* lasna l., die Haarzwiebel, *Erj. (Som.)*; — prim. luk.

lučina, *f.* der Kien, *C.*

lučirna, *f.* die Laterne, *Cig., Jan.*; — prim. lat. lucerna.

lučiti, *im, vb. pf.* eine Wurf thun, ſchleudern, *Dict., Mur., Jan., C., ogr.-Valj. (Rad.), Boh.*; kamen na višek l., *Dalm.*; kar bi s kamenom lučil, einen Steinwurf weit, *Dalm., Trub.*; kamen na koga l., *Trub.*; s kamenom koga l., *Dalm.*

lûčka, *f. dem.* luč; 1) das Lichtchen; — 2) die ſchopſchlittige Muſcatnagantthe (muscaricomosum), *St. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.)*.

lûčnat, *adj.* Licht: lučnata telesa, Lichtkörper, *Zv.*

1. **lûčnica**, *f.* 1) breite Handart (zum Spalten der Lichtſpäne), *vzhŠt.-C., Tolm.*; — 2) ein Geſtell über dem Dien zum Trocknen der Lichtſpäne, *C.*; nav. *pl.* lučnice, *C.*; — 3) die Fackel, *Mur., Cig., Jan., DZ.*; solnčna l., die Sonnenfackel, *Cig. (T.), Jes.*; — 4) die Lampe, *Guts., Zv., LjZv.*; — die Laterne, *Cig., C.*

2. **lûčnica**, *f.* der Vogelſtern (ornithogalum), *C.*; — prim. luk.

lûčnik, *m.* 1) der Spanleudter, *C., Rib.-M., Notr.*; — 2) der Kienbehälter, *C.*; — 3) das Holzſcheit; worans Leuchtpäne gemacht werden, *Cig., C.*; lučnike cepiti, *DSv.*; — 4) die Königsſterze (verbascom thapsus), *Mur., Cig., Jan.*; drobnocvetni l., das Wollkraut (verbascom thapsiforme), das großblumige Wollkraut, der Himmelbrand (verb. phlomoïdes), *Tuš. (R.)*.

lůčnikov, *adj.* von der Königsferze: lůčnikovo olje. *Cig.*
lůčnják, *m.* 1) das Leuchtspannschiff, das Leuchtspannschiff, *Hal.-C.*; — 2) der Lichtfreund, *C. ZgD.*; — 3) die Kammertohle, *h. t.-Cig.(T.)*.
lůd, *lůda*, *adj.* dumm, thöricht, *C.*; — *hs.*
lůdast, *adj.* = lůd, *Z., Jan.(II.)*.
lůdba, *f.* die Lůdung, die Verführung, *C.*
lůdek, *dka*, *m.* der Dummkopf, *C.*
lůditi, *im. vb. impf.* zu bethören lůden, lůden, *C.*; l. se s čim, sich mit einer Sache die Zeit vertreiben, sich unterhalten, *C.*; l. se s svet-skim veseljem, *C.*; otroci se lůdijo, *C.*; — *prim.* lůditi.
lůdljiv, *iva*, *adj.* verführerisch, *C.*
lůdljivka, *f.* ein verführerisches Weib, *C.*
lůdost, *f.* die Mahrheit, *Cig.(T.)*.
lůdra, *f.* 1) der Treberwein, der Nachwein, der Lauter, *C.*; — 2) die Pfůte, *C., Z.*; — *prim.* srvn. lůre, lat. lora. Nachwein, *C.*
lůg, *m.* die Lauge; jedki lůg, die Metzlauge, *DZ.*; tudi: lůg, lůga, *Valj.(Rad.)*.
lůgas, *m.* ime volu. *kajk.-Valj.(Rad.)*.
lůgast, *adj.* laugenartig, laugenhaft, laugicht, alkalisch, *Cig., Jan., C.*; lůgasta sol. das Laugenalz, die Pottasche, *Vrtov.-Cig., Jan.*
lůgoměr, *měra*, *m.* die Laugenwage, *Cig.(T.)*.
lůgoměrje, *n.* die Alkalimetrie, *C.*
lůgovina, *f.* 1) die Laugeneffenz, *DZ.*; — 2) der Meicher, woraus die Lauge bereitet wird, *Cig.*; apnena l. der Kalkfischer, *DZ.*
lůk, *lůka*, *m.* gemeiner Land, Porree (allium porrum), *Cig., Jan.*; — 2) die Zwiebel (allium cepa), *Mur., Cig., Jan., Nov., vzhŠt.*; = rdeči l. *Diet.*; — l. česnjak. = Eesenj, der Knoblauch (allium sativum), *Tuš.(R.)*; = beli l. *C.*; — pasji l. der doldige Vogelstern, die Feldzwiebel (ornithogalum umbellatum), *Medv.(Rok.)*.
1. lůka, *f.* neka pomladna rastlina s čebulico, katero jedo, *Erj.(Torb.)*.
2. lůka, *f.* nam. loka = pristanišče, *Cig., Jan., C., nk.*; — *hs.*
lůkalo, *n.* das Spähglas, das Seherohr, *Cig., Jan.*
lůkanje, *n.* das Spähen.
lůkar, *rja*, *m.* der Zwiebelhändler, *Cig.*
lůkašnica, *f.* = lůk, *Jan.(II.)*.
1. lůkati, *am. vb. impf.* spähen, gucken, lugen; *prim.* stvn. luogēn, *Mik.(Et.)*.
2. lůkati, *kam. čem. vb. impf.* trůten, lausen (saljivo), *Cig., Jan., Kr., Št.*
lůkav, *adj.* kdor rad lůka, *C.*
lůkávati, *am. vb. impf.* spähen, gucken, *ogr.-Mik.*
lůkavec, *vca*, *m.* der Späher, der Guder, *Mur., Cig.*
lůkavka, *f.* die Späherin, *Z.*
lůkek, *keka*, *m.* = drobujak, der Schnittlauch, *Z., Rib.-DSr.*
lůkež, *m.* zelezna, s smolo napolnena ponva, s katero si svetijo, *pod Mangartom - Erj.(Torb.)*.
lůkman, *m.* die Pflanzluste, *Pjk. Črt. S.*

1. lůkniti, *lůknem. vb. pf.* einen spähenden Blick thun, *C.*
2. lůkniti, *lůknem. vb. pf.* austrinken, *Jan.(H.)*; — *prim.* 2. lukati.
lůknja, *f.* das Loch; ni v vsaki lůknji raka, *Npreg.*; uganka: Na zidu visi — v lůknjo misli (= ključ), *Dol.-Erj.(Torb.)*; — ein schlechtes Gemach, ein Loch; — der Arreit; v lůknjo vtekniti koga, einen ins Loch werfen; — *prim.* stvn. luecha. Lůche, *Mik.(Et.)*.
lůknjáča, *f.* ein großes Loch, *Z.*
lůknjast, *adj.* löcherig; l. kruh, ein blattiges Brot, *Cig.*
lůknját, *áta*, *adj.* voll Löcher, *Cig.*
lůknjáti, *ám. vb. impf.* ein Loch oder Löcher machen, lůchen, auslůchen, *Cig., C., Lerst.(Rok.)*; oblačilo l., das Kleid durchreißen, *C.*; lůknjati, *ogr.-Valj.(Rad.)*.
lůknjevec, *vca*, *m.* eine in der Erde nistende Hummel, *Gov., Lašče-Glas.*
lůknjica, *f. dem.* lůknja. das Lůcheldchen; — potna l., die Schweisspore, *Jan., Znid., Sen.(Fiz.)*; solzna l., der Tränenpunkt, *Cig.(T.)*.
lůknjčarka, *f.* brsteča l. die spróssende Madrepore (madrepora prolifera), *Erj.(Z.)*.
lůknjčast, *adj.* voll kleiner Löcher, löcherig; — poršš, *Cig., Jan.*
lůknjčati, *am. vb. impf.* mit kleinen Löchern versehen, löchern, *Cig.*
lůknjčav, *adj.* poršš, *Jan., Sen.(Fiz.)*.
lůknjčavost, *f.* die Porosität, *Cig., Jan., Sen.(Fiz.)*.
lůkno, *n., C.* pogl. lokno.
lůkov, *adj.* Lauch-, Zwiebel-, *Cig., M.*; l. smrad, *Slom.*
lůkovišče, *n.* ein Acker, auf dem Zwiebeln gepflanzt waren, *C.*
lůkovka, *f.* = česnikovica. die Marciſſe, *C.*
lůkovnica, *f.* = lukovšnica. čebulinka. der Zwiebelapfel, *C.*
lůkovščak, *m.* der Monat October, *kajk.-Valj.(Rad.)*.
lůkōvšnica, *f.* = lukovnica, *C.* *Mariborska ok.-Erj.(Torb.)*.
lůla, *f.* die Tabakspfeife, *Cig., Jan., C., Kr.*; tudi: lůla. *Dol.*; — *hs.* iz tur.
lůlar, *rja*, *m.* der Pfeifenmacher, der Pfeifenhändler, *Cig., Jan.*
lůlati, *am. vb. impf.* piffen (v otročjem govoru); — *prim.* nem. (dial.) lullen, *C.*
lůlica, *f. dem.* lula, *Jan.(II.)*.
lůbica, *f.* = lumpica. *Ljub.-Lerst.(Rok.), vzhŠt.*
lůmpica, *f.* = obist, ledvica, *C.*; — *prim.* bav. lumpel. stvn. lumbla, *Lerst.(Rok.)*.
lůmpič, *m.* = lumpica, *C.*
lůna, *f.* der Mond; prva, zadnja l. erstes, letztes Viertel, *C.*; mlada, polna l. Neumond, *Cig., Jan.*; — slepa l. der Neumond, *Jes.*; luna ga nosi, er ist mondüchtig, *Gov.*; — ali te luna trka? bist du verrückt? was richt dich an? *Jan.*; l. ga šeska. er ist in Melancholie verfallen, *Met.*
lunácija, *f.* der Mondwechsel, die Lunation, *Cig.(T.)*.

lunarij, *m.* priprava, ki kaze lunin tek, daš Lunarium, *Cig. (T.)*.

lúnast, *adj.* mondformig: l. obraz, ein Mondgestirn, *Zora*: lunasta kost, daš Mondbein (anat.), *Cig. (T.)*.

lúnder, *dra, m.* 1) die Maerzotte, *C.*; — 2) zottiger Ziegenbock, *C.*; — 3) großer, magerer Mann, *C.*

lúndra, *f.* 1) die Zotte, *C.*; — 2) zottige Ziege, *C.*; — 3) große, magere Frau, *C.*

lúnek, *nka, m.* 1) der Rad- oder Achsen Nagel, *Cig., Jan., ogr.-C., Mik., Met., Dol., SlGor.*; — 2) die mit dem Achsen Nagel an dem Achsende befestigte eiserne Klappe, *Dol.*; — 3) ein kleines Maß: l. vina, *Dol.*; tudi: lúnek, *Dol.*; — prim. stvn. lun. *Mik. (Et.)*.

lúnčž, *m.* 1) kozel lukenkaste dlake. *Krn-Erj. (Torb.)*; — 2) der Klappertopf (rhinanthus sp.), („gotovo zaradi okroglih, ploščnatih plodov tako imenovan“), *Koborid-Erj. (Torb.)*.

lúnica, *f. dem. luna.*

lúnin, *adj.* des Mondes, Mond-, Mondes-, *Cig., Jan.*

lúnj, *m.* die Sumpfwelpe (circus rufus), *C., Erj. (Z.)*; (die Welpe = piščenik, *Meg., Cig., Dalm.*; der Hühnerschadler [pandion haliaetus], *Frey. (F.)*; der Steinadler, *Notr.*).

lúnjek, *njka, m.* = lunek, *Mur., Mik.*

lúnjež, *m.* = planinski orel, der Steinadler, *Vas Krn-Erj. (Torb.)*.

lúnka, *f.* = lulska, *Goriško, Kras, Lašče-Erj. (Torb.)*: lunka skrinjo nabunka (znamenje dobre letine), *Povir-Erj. (Torb.)*.

lúnski, *adj.* Mondes-, Mond-: l. krog, der Mondescheitel, *Cig. (T.)*.

lúnta, *f.* zažgalnica, die Lunte, *Cig., Jan.*

lúntnik, *m.* der Luntentrost, *Cig.*

lúp, *m.* die Schale (von Nespeln, Rüben u. dgl.), *Mur., V.-Cig., C.*

lúpa, *f.* povečevalno steklo, die Lupe, *Cig. (T.)*.

lupáč, *m.* der Schellfisch (gadus aeglefinus), *Cig., Erj. (Z.)*; — polj.

lúpanica, *f.* dicke, zum Schälen geeignete Rübe, *C.*

lupánja, *f.* = lupina: die Schale (vom Obst u. dgl.), *Danj.-Mik.*; — die Hülse, *C.*; — die Hühnerschale, *C.*, *vzh.St.*; — rakova l., die Krebsenschale, *St.-C.*

lúpati, *pam, pljem, vb. impf.* = lupiti, schälen (von weichen Schalen und Rindern), *Mur., Zora*: jabolka, repo, kostanj l., *Mur.*; oreh l., die grüne Nusschale abnehmen, *SlGor.-C.*

lúpek, *pká, m.* = olupek, die abgeschälte weiche Haut vom Obst u. dgl., *Cig., M.*

lúpež, *m.* = tat, razbojnik, *C., Let.*; — hs. lupiž, *m.* daš Schäleisen, *Cig.*

lupina, *f.* die weiche Schale (z. B. vom Obst, von Rindern u. dgl.); jabolčne lupine; die harte Schale von Nüssen, Eiern u. dgl.; orehove, jajče lupine; die Schale der Schalthiere, *Cig. (T.)*.

lupinaria, *f.* = lupinar, *Cig., DZ.*

lupinar, *nja, m.* daš Schalthier, *Cig. (T.), Erj. (Z.)*.

lupinast, *adj.* schalicht, *Cig.*; lupinasta bula, die Walggehwulst, *Cig.*

lupínav, *adj.* schalig (min.), *Cig. (T.)*.

lupínčati, *am, vb. impf.* neka igra z orchovim lupinami, *Erj. (Izb. sp.), Gor.*

lupínčkati, *am, vb. impf.* = lupinčati, *Polj.*

lupínja, *f.* = lupina, *Valj. (Rad.)*.

lupínje, *n. coll.* abgelöste Schalen.

lúpiti, *im, vb. impf.* die weiche Schale o. Rinde ablösen, schälen; jabelko, repo, drevo l.; — l. se, sich schälen, sich schälen, sich schäleren; koža se mi lupi; sich blättern (min.), *Cig. (T.)*.

lupívec, *vca, m.* der Schäler, *Cig., Jan.*

lúpje, *n. coll.* Schalen von Nespeln, Rüben u. dgl., *M.*

lúpljenica, *f.* repa, za lupljenje odločena, *Polj.*

lúpljenje, *n.* das Schälen.

1. **lúsk**, *lúska, m.* der Klatschlaut, daš Schuppchen, *Cig., Jan., C., M.*

2. **lúsk**, *m.* 1) die Schote, *Mur., Cig., Jan., Mik., Tuš. (R.), Krn-Erj. (Torb.)*; — 2) die Haut des Getreidefornes: pl. luskí, die Kleien, *Jarn.*; ajdovi luskí, *Cig., M., Polj., Dol.*; — na lusk semleti ajdo, sein vernahlet, *Ig (Dol.)*; — 3) die Kopfschuppe, *Cig., M., C., Dol.*

lúska, *f.* 1) die Schuppe; ribe so navadno pokrite z luskami, *Erj. (Z.)*; — 2) die Haut des Getreidefornes, *Cig., Rib.-M.*; ajdove luske, *Gor.*

luskáč, *m.* der Knacker, *Jan. (H.)*.

luskáca, *f.* ein stark beschuppter Fisch, *C.*

1. **lúskanje**, *n.* daš Schnalzen, daš Klatschen, *Meg., Cig.*

2. **lúskanje**, *n.* daš Ausknacken der Schoten, *Mur.*

lúskast, *adj.* schuppenartig, *Cig., Jan.*; — schuppig, *Erj. (Min.)*.

luskás, *m.* das Schuppenreptil, *h. t.-Cig.*

1. **lúskati**, *lúskam, vb. impf.* schmalzen, *Cig., Jan.*: klatschen, *Cig., Jan., M.*; z rokami l., *Trub., Dalm.*; plätschern, *M.*; valovi luskajo, *Cig.*; z vrati l., die Thüren zuschlagen, *M.*; — l. koga, schlagen, *M.*; v lice l. koga, *Schönl.*; krohotati se ti bodo in te luskali, *Vod. (Izb. sp.)*.

2. **lúskati**, *am, vb. impf.* 1) = luščiti, auslöten, *Mur., M.*; schälen: bučno seme l., Kürbiskerne schälen, *Mur., C.*; — 2) luskati ribo, den Fisch abschuppen, *Cig.*

3. **lúskati**, *am, vb. impf.* = luckati, *Cig., Jan., Npes.-Vraž.*: pijanci žganje luskajo, *Stom.*

lúskav, *adj.* schuppig, *Cig. (T.)*.

lúskavec, *vca, m.* 1) einer, der auslötet, schält, *Mur.*; — 2) daš Schuppenthier, *Cig. (T.)*; (-ovec), *Cig., Jan.*; kratkorepi l., daš kurzschwänzige Schuppenthier (manis brachyura), veleskusi l., das großschwuppige Schuppenthier (manis temminkii), *Erj. (Z.)*; — der Meerbeißer (loxia coccosthraustes), *Frey. (F.)*; — 3) der Lepidolith, *Cig. (T.), Erj. (Min.)*; — 4) skratlani l., die Stammeneblume, *Cig.*; = plamenka (phlox Drumondi), *Cr.*

lúskavka, *f.* die Schuppenwurz, das Umbblatt (lathraea squamaria), *Cig.*: — prim. lusnec.
lúskavost, *f.* die Schuppigkeit, *Cig.*(*T.*).
lúskava, *f. dem.* lúska: očesna leča je sestavljena iz tenkih luskic (Häutchen), *Znid.*
luskina, *f.* 1) der Fruchtbalg, die Samenhülle, *Cig.*, *Mik.*: — luskine, leere Schotenhüllen, *C.*: — 2) die Schuppe: luskine, die Haarschuppen, *V.-Cig.*
luskínast, *adj.* schuppenartig, *Cig.*: — schuppig, *Mur.* *Z.*: luskínasta glava, *Cig.*
luskínat, *áta*, *adj.* geschuppt, *Cig.*
lúsknat, *adj.* schotig, *Jan.*
lúskniti, lúsknem, *vb. pf.* einen Klatzsch- oder Schnapzlat hervorbringen, *Z.*: ein Schnippschen schlagen, *Cig.*
luskoplúta, *f.* luskoplute, die Schuppenlöcher, *Cig.*(*T.*).
luskorít, *řila*, *m.* der Caranuru (lepidosiren paradoxus), *Erj.*(*Z.*).
lúskov, *adj.* aus feinem Weidenmehl: luskovi žganci, luskova moka, *Dol.*: — prim. 2. lusk 2).
lúskovci, *m. pl.* Weidenfleien, *Dol.*
lúsne, *neca*, *m.* die Schuppenwurz (lathraea squamaria), *Tuš.*(*R.*), *LjZr.*
lúsniti, lúsnem, *vb. pf.* = luskniti, *Valj.*(*Rad.*).
lúšć, *m.* = lusnec, *Tuš.*(*R.*), *Medv.*(*Rok.*).
luščánja, *f.* = luščina, *Čaf.*(*Vest.*).
luščeca, šćeca, *m.* das Hirtenäpfel (capsella bursa pastoris), *C.*
lušček, šćka, *m. dem.* lusk: das Schötchen, *Jan.*, *Tuš.*(*B.*).
luščence, *neca*, *m.* der Wachtelweizen (melampyrum arvense), *C.*
luščenje, *n.* das Entkapseln, das Schälen.
luščínica, *f.* die Getreidegerbemühle, *Cig.*
luščina, *f.* die Fruchthülle, die Schote: — die harte Schale der Nüsse, der Eier u. dgl., *Mur.*, *Jan.*, *C.*: jajčne lupine ali luščine, *Narr.*, *Let.*: orehove luščine, *jrzhSt.*: — ein schaliges Gefüge (min.), *Cig.*(*T.*); — die Schuppe, *C.*, *Dalm.*, *Štrek.*
luščínast, *adj.* hülsenförmig, *Cig.*: — schalig (min.), *Cig.*(*T.*).
luščínat, *áta*, *adj.* hüßig, *Jan.*(*H.*).
luščínje, *n. coll.* Fruchthüllen, harte Dbit schalen, *Mur.*, *C.*, *M.*
 1. lúšćiti, *im. vb. impf.* von der (harten) Schale befreien, schälen: orehe l.: — aushülsen, aus-schoten: hól. grab, bob l.: — zrnje l. das Getreide gerben, *Cig.*: — l. se, sich schälen, sich balgen, sich schäufeln, sich blättern: barva se lušči s platna, *ZgD.*
 2. lúšćiti, lúščim, *vb. pf.* = luskniti: z rokami l. *C.*
luščence, *neca*, *m.* das Täfelkraut (thlaspi arvense), *C.*
lušček, šćka, *m.* = luštek, *Dol.*
luštek, *m.* das Liebhödel (levisticum off.), *Cig.*, *Jan.*, *Medv.*(*Rok.*), *Kr.* - *Levt.*(*Rok.*); (lustrak, Josch): — prim. srlat. lubisticum, *Mik.* *Fl.*.
lúta, *f.* die Radleie, *Z.*

lútatí, *am. vb. impf.* mühsam, sorgfältig luchen, *C.*: kostanje iz jezič l. *C.*: iglo v slami l. *C.*: — mühsam, langsam, ohne Erfolg etwas thun, *C.*: — langsam gehen, *C.*
luterán, *m.* der Lutherauer.
luteránc, *nca*, *m.* = luteran.
luteránka, *f.* die Lutheranerin.
luteránski, *adj.* lutherisch.
luteránstvó, *n.* das Lutherthum.
lúterski, *adj.* lutherisch.
lúterstvó, *n.* das Lutherthum, *Cig.*
lúti, *f. pl.* ozka pa globoka skalnata struga („lúti“ prim. bav. wasserlot, aqueductus?); *Tomljine*(*Tolm.*)-*Štrek.*(*Let.*).
lúzgati, *am. vb. impf.* = 2. luskati, schälen, *Dol.*-*Mik.*
lúžgína, *f.* = luskina, *Dol.*
lúžá, *f.* die Pfütze, die Lache: iz luže v mlako = aus dem Regen in die Traufe, *Npreg.*
lúžar, *řja*, *m. 1)* der Pfützenanwohner, *C.*: — 2) die Pfützenschnecke, *C.*
lúžast, *adj.* pfützig: — pfützig.
 1. lúžen, *žna*, *adj.* Laugen-, *Cig.*, *Jan.*: — laugenhaft, *Cig.*(*T.*), *Erj.*(*Min.*); — laugig, *Mur.*
 2. lúžen, *žna*, *adj.* Pfüßen-; lúžna kopel, das Schlammbad, *Cig.*(*T.*); pfützig, *Mur.*, *Jan.*
lúženje, *n.* das Laugen, das Beizen, *Cig.*
lúžica, *f. dem.* luža, kleine Pfütze.
lúžič, *m.* = lug, die Lauge, *C.*
lužilo, *n.* die Lauge als Beizmittel, die Beizbrühe, *Cig.*, *C.*: — = zeha, *C.*
lúžiti, *im. vb. impf.* in der Lauge beizen, laugen, *Cig.*, *Jan.*: perilo l. *Z.*: = zehati, schdeln, *Koborid* - *Erj.*(*Torb.*); na kvatno sredo ni dobro lužiti, *Istra* - *Narr.*(*Let.*); kože l. die Häute beizen, *M.*, *ogr.*-*C.*: — l. koga, jemandem derbe Verweise geben: nemilo ga je lužil in žmikal, *Erj.*(*řb. sp.*).
luživec, *vca*, *m.* der Beizer, *Cig.*
lužje, *n. coll.* Pfüßen, *Javn.*, *Cig.*
lužnar, *řja*, *m.* der Gerber, *ogr.*-*C.*
lužnat, *adj.* = lužast, *Cig.*
lužnat, *adj.* pfützig, lachig.
 1. lúžnica, *f. 1)* das Laugenwasser, *Jan.*: — 2) die Beizgrube der Gerber, *Vrt.*
 2. lúžnica, *f.* das Pfüßenwasser, *Cig.*, *Jan.*
 1. lúžnik, *m.* der Laugentessel, *Cig.*: der Laugentopf, überhaupt ein großer Topf, *C.*
 2. lúžnik, *m. 1)* der Pfüßenanwohner, *C.*: — 2) hrast z debelim zelodom in mehkim lesom, *C.*
lužnina, *f.* das Alkali, lužnine, Alkalien, *Cig.*(*T.*), *DZ.*
lužninóměr, měra, *m.* das Alkalimeter, *Cig.*(*T.*).
lužnínski, *adj.* alkalisch, *Cig.*(*T.*).
 1. lúžnjak, *m. 1)* — 2. lužnik 2), lužni hrast, *C.*: — 2) die Meeräsche (mugil cephalus), it. cefalo, otok *Krk* - *Erj.*(*Forb.*).
 2. lúžnják, *m.* das Laugenfaß, die Beizkufe, *Cig.*: — der Laugentopf, *Cig.*
lužnosólen, *lva*, *adj.* laugenjaltzig, *Cig.*
lžá, *f.*, *Cig.*, *Jan.*, *Gor.*, *pogl.* lžá.

M.

1. **máca**, *f.* das Mädchen (bot.), *Cig.*
 2. **máca**, *f.* der Druckerballen, *Cig.*; — iz it. mazzo.
macán, *ána*, *m.* das Waagegewicht, *C.*; — prim. macelj.
macarátí, *ám*, *vb. impf.* netzen, naſſe Umſchläge geben u. dgl.: macarati so ga z vodo in jesihom, pa niso ga mogli k zavesti spraviti, *južhŠt.*; — mit naſſen Dingen herumwagen: kaj tu macaraš po mizi: *južhŠt.*; — macara, es iſt naſſes Wetter, es regnet, *južhŠt.*; — prim. macati.
macati, *am*, *vb. impf.* netzen, mit naſſen Umſchlägen laſen, *Cig., Jan., vzhŠt.-C.*; omedleaga ōloveka macajo, da bi se zopet zdramil, *SIGor.*; — paſen, *Jan.*; — prim. močiti.
mácelj, *elja*, *m.* der Schlägel, beſ. der Holzſchlägel, *Mur., Cig., vzhŠt.*; der Binderſchlägel, *M.*; Pučlar se z macljem glasi. *Danj.(Pov. p.)*; — prim. macola.
macés, *ésa*, *m.* = macesen, *Dol.-Levst.(Rok).*
macéselj, *slja*, *m.* = macesen, *južhŠt.*
macésen, *sna*, *m.* der Lärchenbaum (*Jarix*); macésen, *Dict., Mik.*
macésnov, *adj.* Lärchen-; *m. les.*
macésnovec, *vca*, *m.* der Lärchenwald, *Cig.*
macésnovina, *f.* 1) das Lärchenholz; — 2) der Lärchenwald.
macésnovje, *n.* 1) das Lärchenholz, *Rož.-Kres.*; — 2) der Lärchenwald, *Cig., Jan.*
mácika, *f.* die Zahlschweidenrinthe: blagoslovljena macike, *BKkr.-DSv.*
mácikovina, *f.* = mačičevina, *BKkr.-Navr.(Let.).*
maciza, *f. C.*, *pogl.* macizra.
macizra, *f.* najdebelejši fižol, črn in nekoliko pisan, *Hal.-C., Zora.*
mačljast, *adj.* ſchlägelſörmig, *Mur.*; = dieſt: macljasta bedra kurov in kopunov, *Danj.(Pov. p.)*.
mácljek, *eljeka*, *m. dem.* macelj; kleiner Schlägel, beſ. Holzſchlägel, *vzhŠt.*; macljeki na klopotcu, *Raič(Let.).*
mácoh, *m.* rdeče in debelo jabolko, *Mur., Mariborska ok.-Erj.(Torb.).*
macōla, *f.* der Schlägel (im Bergwerk), *Cig.*; dieſer Hammer, *Kras-Strek.(Let.);* težko klaidvo, s katerim tolčejo na drago, *Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.);* — prim. it. mazzuolo (ben. mazzōla), *Strek.(Let.).*
macovt, *m.* der Eierſtaben, *Z.*
mácuh, *m.* = macoh, *Mur.*
mačák, *m.* 1) der Kater, *Mur., C., Danj.-Mik., Št.*; mačák je mački najljubši = gleich und gleich geſellt ſich getu, *vzhŠt.-C.*; — 2) der Anter, *Mur.*; — 3) *pl.* mačaki, Steigeiſen, *ogr.-C.*; — 4) = ſkripec, vitlo, die Rolle,

- C.*; — 5) eine Art Weidenbaum mit großen Mädchen, *C.*
mače, *eta. n.* eine junge Maſe, das Mädchen: pridem, kadar se ti bo mače izdepele (wenn dir der Zorn vergeht), *Rib.*; — tudi: mače, ōta, *Valj.(Rad).*
máčeĉji, *adj.* Maſen, *ogr.-C.*
máčeĉa, *f.* 1) die Stiefmutter; kolikor mačeh dobrih, toliko vran belih, *Kras-Erj.(Torb.);* — 2) das Stiefmütterchen (*viola tricolor*); — tudi: die Hundſroſe (*rosa trina*). *Cig.*; — ein Auswuchs an den Dornen, die Dornroſe, *Cig.*
máčeĉica, *f.* = mačesica, *Josch.*
máčeĉin, *adj.* der Stiefmutter; mačehina kost. das Kreuzbein (*os sacrum*), *C.*
máčeĉinski, *adj.* ſtiefmütterlich, *ŠtN.*
mačehováti, *ĉjem*, *vb. impf.* als Stiefmutter walten, *ŠtN.-C.*
máčeĉovje, *n. coll.* Dornroſen (Auswüchſe an den Dornen), *Cig.*
máček, *ĉka*, *m.* 1) der Kater; tu maček na ognjišču leži = hier iſt Schmalzhans Küchenweiſter, *Cig.*; — divji *m.* der wilde Berg kater, *Cig., C.*; — 2) razno orodje: der Anter; železni *m.*, *Hip.(Orb.);* mačka spuſtiti, den Anter werfen, *Sol., nk.*; = mačka zasadiſti, *DZ.*; = *m.* vreči, *Cig., DZ.*; barke so mačke v morje vrgle, *Vod.(Nov.);* železne mačke iz vode vleči, *Iskr.*; mačke spuſtiti imeti, vor Anter ſiegen, *Sol.*; = na mačku stati, *Cig., Sol.*; = na mačku počivati, *Cig.*; mačke vzdigniti, die Anter lichten, *Z.*; — der Angelhafen, *Cig., Jan.*; — der Brandhafen, *Cig., Jan., Kr., ŠtN.*; eine Art Wagenſperrhafen: maček se v zemljo zasadi in zaſržeſe voz ali sani, *Dol., Notv., južhŠt.*; — in den Sägenöhlen die Stange mit dem Hafen, welcher das Schiebezug bewegt, das Scharnier, *Cig.*; — der Angelzieher, der Stützenkräger, *Cig., Temljine(Tolm.)-Strek.(Let.);* der Vorzieher, *V.-Cig., Temljine-Strek.(Let.);* — die Rolle am Ueberfuhrſte, *Mariborska ok.-C.*; — 3) langer lederner Geldbeutel, den man um den Leib beſteigt, die „Maſe“, *Cig., Jan.*; usnjat *m.*, *LjZv.*; imaš polnega mačka, *Erj.(Izb. sp.)*; — = ſkrit zaklad, *Mur., Zora*; — 4) der Seitenbaum deſ Dachſtuhleſ: maček ſrži ſpero, *Zora*; — 5) der Raſenkopf (eine Apfelart), *Cig.*; — 6) apneni *m.* = Ichtnjak, der Kalkſtiſſ, *Jan.(II.).*
mačerōl, *m.* *Trub.-Let. 1891, 149.* *Hip.(Orb.).* (mačarol, *Mur.*), *pogl.* močerol.
máčešica, *f.* das Stiefmütterchen, das Dierweiden (*viola tricolor*), *Cig., Jan., Medv.(Rok.);* — = materna dušica (*thymus serpyllum*), *Guts.*

mačesina, *f.* das Bergpfefferkraut (saturcja montana), *Podgorje v Istri-Erj./Torb.*
mačeski, *adj.* stiefmütterlich, *SlGosp.-C.*
mačestvo, *n.* stiefmütterliches Weizen, *Zora.*
mačevina, *f.* das Magenfleisch, *Sol.*
mačevje, *n. coll.* das Kalmweidengebüsch, *Cig.*; eine stehende Pflanze, *Streč.*
 1. **mačica**, *f.* 1) das Kästchen; — 2) das Blütenfäßchen; — 3) der Wegewich (plantago sp.), *Podgorje/Istra-Erj./Torb.*
 2. **mačica**, *f.* = matica, die Bienenvögin, der Weisel, *Mur., Cig., Jan., Kr.*
mačič, *m.* = mačuh, *C.*
mačičarica, *f.* mačičarice, Kästchenbäume (amentaceae), *Cig.(T.), Tuš.(R.).*
mačičevina, *f.* die Zahnlweide (salix caprea), *Dol.-Navr./Let.).*
mačih, *m.* = mačuh, *Rib.-Mik.*
mačik, *m.* eine Art Kuchen von eulinderförmiger Gestalt, *ogr.-Vah.(Rad).*
mačina, *f.* die Scharte (serratula tinctoria), *Bolc-Erj.(Torb.).*
mačjak, *m.* 1) der Magenmist, *Cig.*; — 2) mačjak, der Magenliebhaber, *Jan.(H.), Z.*
mačjedok, *ška. adj.* fagenhängig, *Cig.*
mačji, *adj.* Magen: po mačje komu zagosti, jemandem eine Magenmiste machen, *Cig., Jan.*
mačka, *f.* 1) die Maße; kakor mačka okoli vrece kaše hoditi = ne vedeti, kako kaj začeti; mačko v vreči (zaklju) kupiti, die Maße im Sande kaufen, *Cig.*; gledati se kakor pes in mačka, wie Hunde und Maßen zusammen leben; kar mačka rodi, rado miši lovi = Art löst nicht von Art; dati mački salo varovati = den Bod zum Gärtner machen, *Cig.*; tak si, kakor breja m., du bist ein Farnigel, *Cig., jv7.St.*; ni za nič, kakor jesenska m., *Gor.*; — mačko boš dobil, du wirst einen Pfunder (= nichts) bekommen, *jv7h.St.*; — divja m., die Wildfage; črnopasasta m., die Cuperfage, *Cig.*; morske mačke, die Meerfagen; zelena morska m. (cercopithecus sabaeus), *Erj.(Z.);* — 2) die Maße als Sternbild, *Cig.(T.);* — 3) das Kästchen (bot.), *Cig.*; die Fruchtvolle (pappus), *Cig.*; — 4) mačke, die Schneeflohen, *Cig.*; — 5) der Bng in der Maße, *Cig., Dol.*; — 6) = maček, der Anfer, *Mur., Trub.-M.*; zelezna m., *Meg.*; — die Maßenstange, *Jan.(H.);* — 7) die Feldmanstren (cervnium campestre), *Cig.*
mačkar, *rja, m.* 1) der Magenliebhaber, *Cig.*; — 2) der Anferdumied, *Mur., Cig.*
mačkarica, *f.* die Magenliebhaberin, *ZgD.*
mačkarin, *m.* der Maßer, *C. M.*
mačkás, *m.* der Seitenbaum am Dachstuhl, *C.*
mačkica, *f.* 1) dem. mačka, *Mur.*; — 2) die Küchenchelle (pulsatilla), *Streč.*
mačkin, *adj.* der Maße gehörig; Maßen, *Mur.*; mačkine solze, Arofidulstbränen, *Cig.*; to niso mačkine solze = das ist keine Kleinigkeit; ženski jok pa mačkine solze, Weiberbränen sind falsche Thronen, *Met.*
mačkinkjak, *m.* 1) der Magenloth, *Mur.*; — 2) eine Art rother Erbsapfel, *C.*
mačkinji, *adj.* = mačji, *Mur.*

mačkoder, *čera, m.* der Magenstinder, *Jan.(H.).*
mačkodžrec, *rea, m.* = mačkoder, *Jan.(H.).*
mačkodžren, *adj.* ansestest: mačkodržno dno, der Anfergrund, *Cig.*
mačkón, *m.* = velik maček, *Vrt.*
mačkov, *adj.* 1) = mačji, Magen-, *Pojj.*; — 2) Anfer-, *Cig.*
mačkovec, *vca, m.* 1) = mačjak 1), *Pojj.*; — 2) die Zahnlweide (salix caprea), *Cig., C., Zemon/Notr.-Erj./Torb.*; — die Bergweide, (s. montana), *Cig., Valj.(Rad.);* — die Hautschel (ononis spinosa), *Cig., Medv./Rok.);* — der Magenlopf (eine Apfelart), *Cig.*
mačkovica, *f.* = mačja godba, *Jan.(H.).*
mačkovje, *n. coll.* Weiden mit Blütenfäßchen, *Cig.*
mačkovka, *f.* der Magenlopf (eine Birnart), *Cig.*
mačle, *čta, n.* = mače, *Jarn.*
mačnica, *f.* das Edelweiß (gnaphalium leontopodium), *Žabče (Tolm.)-Erj.(Torb.);* — die Küchenchelle (pulsatilla), *Medv.(Rok.).*
mačuh, *m.* der Zyphus, *Cig., Jan., Mik., Vrtov.(Km. k.), Nov.*; (mačuh, *Levst./Nauk/).*
mačuha, *f.* = mačcha, *Prip.-Mik.*
mačúja, *f.* = klobuk v jesihu, *SlGosp.*
mačúk, *m.* = mačuh, der Zyphus, *Rihenberk-Erj./Torb.).*
mäd, *m.* die Madie (madia sativa), *Tuš.(B.).*
 1. **máda**, *f.* 1) das Abfliegen des Lbites; v mado dejati sadje, *Gor.*; — eine Lage solchen Lbites, *Ravn.-Cig., Gor.*; — 2) das Rosten des Stadjes, *Jan.(H.);* — prim. 2. mediti.
 2. **mada**, *f.* = madež, *Jan.(H.).*
mádel, *dla, adj.* nam. medel, *Meg., Alas., Dict., Dalm.*
máden, *dna, adj.* abgelegt; madno sadje, *Cig.*
mádež, *m.* 1) der Fleck; m. od rje, der Rostfleck, *Cig.*; — das Mal, *Cig., Jan., Mik.*; das Muttermal, *Cig.*; m. od rane, *Dict.-Mik.*; — fig. die Befledung, der Mafel; brez madeža, unbeflekt; — 2) die Menstruation, *C.*
mádežast, *adj.* mafelig, bemafelt, *Cig.*; — (pren.) boš v svoji hudobiji madežasta pred menoi, *Skrinj.*
mádežati, *am, vb. impf.* flecken; črnice madežajo, *Cig.*; z madežano dušo pristopiti k sv. obhajilu, *Jsvkr.*; mokra barva madeža, die nafte Farbe flekt, *Cig.*
mádežek, *ška, m. dem.* madež; višnjav m., *Preč.*
mádežen, *žna, adj.* mafelig, mafelhaft, *Jan., Mur., M.*
mádeževáti, *žujem, vb. impf.* bemafeln, *Cig., M.*
maditi, *im, vb. impf.* 1) abliegen lassen; sadje m., *Cig.*; — 2) lan m., den Stadj rösten, *Cig., Jan.*; — pogl. 2. mediti, mladiti,
mádló, *n.* = madež, *Jan.(H.).*
mádra, *f.* 1) = kuna, *C.*; — 2) eine Art Felzhaube der Weiber, *M.*; — iz nem. Warden.
madrávec, *vca, m.* ein halbweiches Pferd, *C., Z., Zora.*; — prim. dravec, mendravec.

madrigāl, *m.* neka vrsta lirskih pesni, daš Madrigal.

madrōn, *m.* ein fruchtbarer Zustand des Darms, die Blähucht, die Kolik u. dgl.; *m.* ga je napadel, prijel; — prim. it. madrone, daš Zeitenfieber, *Erj./Torb.* 1883. 319; furl. madrōn, die Hypochondrie, die Hysterie, *Strek.* (Arch.).

madroniv, *iva. adj.* madronivo je jedilo. ki vzbuja v človeku madron, *Vrsno-Erj./Torb.*

madrōnšćica, *f.* daš Leintraut (linaria vulgaris), *Cig., Jan., Tuš./R.*

māg, *m.* der Magier, (magi so bili duhovniki Medov in Perzov), *Jan., nk.*

magāri, *adv.* meinethalben; *m. č.* jelbit wenu; tudi: magari; — prim. it. magari; hs. makar iz tur. mēgēr, *Mik./Et.*

magāš, *m.* der Zwerg, *Jarn., Mur., Valj./Rad.*

magatāti, *atām. ācem. vb. impf.* pogl. megetati, *Diet., Dalm.*

māgati, *am. vb. impf.* fōnten, *Mur., V.-Cig., Jan.*; Čez goro ne magam. Po ravnem ne vem. *Npes.-K.*

magazin, *m.* skladišče. daš Magazin.

magazinski, *adj.* Magazin-; magazinsko društvo, Magazinverein, *DZ.*

magdalēnka, *f.* die Magdalenenbirne, *Cig.*

magdalēnšćica, *f.* = magdalenka, *C.*

magdalēnšćak, *m.* der Magdalenenapfel, *Cig.*

magičen, *čna. adj.* čaroven, magisch, *Jan., nk.*

magija, *f.* die Magie, *Cig./T.*

magīster, *tra. m.* častni naslov, ki so ga delila in ga še dele vsučilišča, der Magister, *Cig.*

magistrāt, *m.* mestno upravno oblastvo, der Magistrat.

magīstrāten, *tna. adj.* Magistrats-.

magnāt, *m.* velikaš, der Magnet.

magnēt, *m.* zeleso, ki na-se vleče drugo zeleso, der Magnet.

magnēten, *tna. adj.* magnetisch, *Mur., Cig./T.*

magnētēnje, *n.* die Magnetisierung, *Sen./Fiz.* (prav. magnēdenje).

magnētīden, *čna. adj.* *Cig., Jan.*, pogl. magnēten.

magnētīti, *im. vb. impf.* magnetisieren, *Cig./T.*

magnetizem, *zma. m.* der Magnetismus.

magnetizirati, *am. vb. impf.* magnetiti.

magnetizovāti, *zūjem. vb. impf. (pf.)* = magnetiti, magnetisieren, *Cig., Jan., nk.*

magnētīca, *f.* die Magnetnadel, *Jan., Cig./T., Jes.*

magnētnost, *f.* die magnetische Kraft, magnetischer Zustand, *Cig./T.*

magnetomēr, *mēra. m.* daš Magnetometer, *Cig./T.*; dvoičeni *m.*, daš Biflarmagnetometer, *Cig./T.*

magnetomēter, *tra. m.* = magnetomer, *Cig./T.*

magnētovec, *vca. m.* der Magnetstein, daš Magnetsteinerz, *Jan., Cig./T., Erj./Min.*

magnetovina, *f.* magnetisches Fluidum, magnetische Materie, *Cig./T.*

magnētski, *adj.* magnetisch, *Cig./T.*

magnēzīj, *m.* neka kovina (kemična prvina), daš Magnesium, *Cig./T.*

magnēzija, *f.* die Tellerde, die Magnesia, *Cig./T.*

magnezit, *m.* der Magnetit (min.), *Cig./T.*

magnificēcija, *f.* naslov vsučiliščnih rektorjev, die Magnificenz.

māgniti, *nem. vb. pf.* = megniti, *Alas., Diet., M.*

magnōlija, *f.* die Magnolie (magnolia), *Jan.*

māgnjenje, *n.* daš einmalige Winten, *Diet., Mik.*

magrāna, *f.* = margarana, *nk.*

1. **māh**, *māha. m.* 1) der Schwung, die Schwingung, *Mur., Cig., Jan., Cig./T.*; — 2) der Hieb, der Schlag; švrkne jelena. kadar mu pride na mah, *IjZv.*; — na mah, im Ru, *Mur., Cig., Jan., C., Mik.*; sogleich, *C.*; v en mah, mit einemmal, *Cig.*

2. **māh**, *māha. mahū. m.* 1) daš Moos; isländjiski *m.*, isländjisches Moos (sphaerococcus crispus), *Tuš./B.*; = bohinski *m.*, *Cig., C.*; = grenki *m.*, *C.*; — 2) = barje, daš Moor, der Morast, *Cig., Nov. Ig.*; = *pl.* mahovi, *Cig.*; — 3) die Haarflecken junger Vögel, *Cig.*; die Flaumflecken: gosi dajo perje in mah v pernice, *Ravn./Abc.*; — der Weichbart, *Cig., Jan.*; — ima še mah za ušesi = er ist noch naß hinter den Ohren, *Met., Kr.*

3. **māh**, *m.* = gmah, *Tolm.-Strek./Arch.*

mahadrāti, *ām. vb. impf.* *Cig., Jan.*, pogl. mahedrati.

mahagōnovec, *vca. m.* der Mahagonibaum (Swietenia), *Tuš./B.*

mahagōnovina, *f.* daš Mahagoniholz, *Cig., Jan.*

mahāj, *m.* 1) der Schwung, *Danj.-M.*; — 2) der Hieb, *Mik.*

mahālar, *m.* der Fächermacher, *Cig.*

mahālast, *adj.* fächerförmig, *Jan., C.*; mahalaste palme, Fächerpalmen, *Cig./T.*, *Zv.*

mahātee, *n. dem. mahalo.* 1) der Fächer, *Cig.*; — 2) der Wedel, *Cig., Jan.*

mahātcast, *adj.* fächerförmig, *Cig.*

māhalica, *f.* 1) der Fächer, *Jan.*; — 2) der Fliegenwedel, *Jarn., Fr.-C.*

mahātīca, *f.* 1) der Fächer, *Mur., Cig.*; — 2) der Karren, *C.*

mahātīnik, *m.* 1) der Wedel, *Cig., Jan.*; — 2) = makoter, der Stampfößel in der Stampje, *Saleska dol.-C.*; — 3) der Rauf kolben, der Streitkolben, *Cig.*

mahālo, *n.* 1) der Fächer, *Cig.*; — 2) der Wedel, *Cig., Jan.*; — ein großes Pflanzenblatt, *C.*; — 3) = nihalo, daš Pendel, *Cig./T.*; — 4) = motoroge, eine Art Napel, die Handgarthapfel, die Weife, *vzhSt.-C.*; — 5) der Tölpel, *vzhSt.-C.*

māhanje, *n.* 1) daš Schwingen, daš Schwenken mit der Hand, dem Hüte, der Fahne u. dgl.; *m. s* perotni, der Flügel Schlag, *Cig.*; — 2) daš Schlagen.

mahār, *rja. m.* der Moorbewohner, *Nov. Ig./Dol.*

māhast, *adj.* moosicht, *Cig., Jan.*; mahasti ahast, der Moosachat (min.), *Cig./T.*

mahät, áta. *adj.* bemoost: mahato kamenje, *Bes.*

mahatáti, ám. *vb. impf.* schlottern, *Cig.*; mit den Händen, Füßen zappeln, *V.-Cig.*

máháti, ám. *vb. impf.* 1) schwingende Bewegung machen oder verursachen; schwingen: nepokoj pri uri dobro maha. (wirft gut aus), *Cig.*; z rokami m., mit den Händen hin- und herfahren; z nogami m., mit den Füßen schlottern, zappeln; s sabljo m., den Säbel schwingen, mit dem Säbel herumhauen; s klobuki m., die Hüfte schwenken; z roko komu m., mit der Hand zuwinken; wedeln; z repom m.: — Wind machen, fachen, *Cig.*, *Jan.*: — mahati jo. schnell gehen, eilen: — wanken, schwanken; na vse strani m.; — 2) = prejo motati na mahalo. Garn weifen, *rzh.St.-C.*; — 3) schlagen: m. se. sich schlagen, fedten; m. po kom (čem), auf jemanden (etwas) los schlagen.

máhavec, vca. *m.* der Schwinger, der Schwenker, *Cig., M.*

máhavka, *f.* 1) die Schwenkerin, *C.*; — 2) mahávka, die Seeohrwalbe (sterna), *Cig., Jan., Frey./F.*

máhčevina, *f.* das Bergpfefferkraut (satureja montana), *Občina/Kras-/Erj./Torb.*; kedar mahčevina cvete, grozdje piše. t. j. jagode začno rdeti. *Npreg.-Erj./Torb.*

máhcc, hca. *m.* = 1. mah, der Hieb, *Z.*

mahedrál, *n.* oseba, ki rada maheda, die Schimmel, (mahad-), *Cig.*

mahedrati, ám. *vb. impf.* schwingende Bewegung machen; z rokami m., mit den Händen hin und herfahren, *Cig.*; — schlottern, *Cig., Jan., DZ.*; obleka mahedra na človeku. *Polj.*; mit schlotterndem, flatterndem Gewand einhergehen, einhergeschlottern, *C., Z., Polj.*; — stürmisch einhergehen, *C.*; — wackelnd gehen, *C.*

mahedrav, áva. *adj.* schlotterig, *Cig., Jan.*

máhen, hna. *m.* = 2. mah, das Moos, *St.*

máhljaj, *m.* 1) der Schwung, *Cig.*; — 2) der Hieb, der Schlag; na eden m., auf einen Schlag

mahljánje, *n.* das Wedeln; das Gefächel, *Cig.*

mahljáti, ám. *vb. impf.* wedeln; na koga m., jemanden bewedeln, *Cig.*; — flattern; ptič mahlja s perotmi. *Cig.*; — fächeln, *Z.*; — flattern, *Cig., Jan.*

máhljiči, *m. pl.* eine Art Lerchenporri (corydalis solida), *Josch.*

mahljiv, iva. *adj.* mit Seitenhieben: mahljivo kaj reči. *Levst. Zb. sp.*

mahnät, áta. *adj.* moosig, *M., Z.*

máhniti, máhnev. *vb. pf.* 1) eine schwingende Bewegung machen; z zastavo m., die Fahne aufschwenken, *Cig.*; z roko komu m., mit der Hand jemanden einen Wink geben; wanken; zemlja ne mahne. *C.*; — m. jo kam, sich irgendwohin begeben; — črez mero m., über die Schnur hauen, *Jan., C.*; kvisku m., in die Höhe schnellen, aufschlagen, *Cig.*; doli m., herunter gleiten, *C.*; — 2) einen Strich, Hieb führen; m. po kom, nach jemandem hauen; v stran m., mimo m., fehlhauen; — m. koga,

jemandem einen Hieb versetzen; — m. se, handgemein werden, *Jan.*: — mahñjen biti, einen leichten Mauth haben, *Cig.*

mahniti se, im se. *vb. impf.* sich fränzen: platno se mahni, *jvzh.St.*

mahodrati, ám. *vb. impf.* = mahedrati, *C., Z.*

mâhom, *adv.* = mahoma 2), *C., Mik., BIKr.*

mâhoma, *adv.* 1) in einem Schwunge, schwingungsweise, *Jan., M.*; — 2) zugleich, auf einmal, *Cig., Jan., M., nk.*

mahomedân, *m.* = mohamedanec, *Jan.(H.).*

mahomedânec, nca. *m.* der Mahomedaner, *Jan., nk.*

mahomedânski, *adj.* mahomedanisch, *nk.*

mahometance, nca. *m.* *Cig., Jan.*, pogl. mahomedanec.

mâhov, *adj.* Moos.

mâhovast, *adj.* moosicht, *Jan.(H.).*

mahovät, áta. *adj.* moosig, *Mur., Cig., Met.*

mâhovec, vca. *m.* 1) die Mooshummel (ker ima гнездо vrhu zemlje v mahu), *Lašče-Levst.(M.);* — 2) das Bergastmoos, *Cig.*; — 2) mahovci, ptiči, ki se uže pernati (mahasti) izležejo iz jajec, Nestflüchter, *Erj.(Z.).*

mâhóven, vna. *adj.* moosig, *Jan.(H.).*

mahoviček, čka. *m.* die Mooshummel, *Gor.-M., Z.*

mahovina, *f.* das Moos; krovna m., das Dachmoos, *Cig.*

mahovit, *adj.* moosig, moosreich, *Cig., Jan., SN.*

mâhóvje, *n. coll.* 1) Moos, das Moos; — 2) das Moor, der Morast, *Cig.*; das Dorfmoor, *Cig.*

mâhovka, *f.* 1) neka hruška. *Mariborska ok.-Erj.(Torb.);* — 2) roza m., die Moosrose, *Tiš./R.*

mâhovnast, *adj.* moosicht, *Mur.*

mahovnät, áta. *adj.* moosig, *Mur., Cig., Jan.*

mâhóvnica, *f.* 1) die Moosbeere (vaccinium oxycoccos), *Cig., Tuš./R.);* — 2) die Nappe, die Nappe (eine Krankheit der Pferde und des Rindes), *V.-Cig.*; navadno *pl.* mahovnice, *Cig.*; — kožni spuščaji pod bincljem, die Nappe, *Strp.*

mâhóvnič, *m.* die Waldhummel, *Cig.*

mâhóvničast, *adj.* = mahovničen, *Z.*

mâhóvničen, *adj.* raupfüßig, rauphußig, *Cig.*; — manig, *Z.*

mahovnják, *m.* mahovnjaki, die Moosstiere (bryozoa), *Erj.(Z.);* — die Mooskorallen, *Cig.(T.).*

mahodrati, ám. *vb. impf.* = mahedrati, *C., Z.*

mâhúnc, nca. *m.* = mahovec, der Nestflüchter, *Jan., C.*

máj, *m.* 1) der Monat Mai; — 2) obeljeno drevo (smreka), ki se postavila največ o kresu in o sv. tlesu, der Maibaum, *Cig., M., Tolm., Gor., Notr.*; nosili so maje, *Dalm.*; — prim. bav. mai, v istem pomenu, *Levst.(Rok.).*

maják, *m.* der Leuchtturm, *Cig.(T.). Vrt., DZ., SN.-C.*; — rus.

majakovina, *f.* die Leuchtturmgewür, *DZ.*

májalica, *f.* das Schwanken, *Cig.*

majâtnik, *m.* = nihalo. das Pendel, *Jan.*
majâlo, *n.* ein unbeständiger Mensch, *Cig.*
majânje, *n.* das Waunemachen, das Erschütterern;
 — das Schwanfen, das Wadeln.
majast, *adj.* schwingend, beweglich, *Jarn.*
majati, *jam.* jem. *vb. impf.* 1) hin und her
 bewegen, erschüttern, wanken machen; drevece
m.: — schwanfende Bewegungen machen: z
 glavo *m.*: — vreme maje (vse je napravljeno
 na dež, ali vendar se drži, da še ne gre).
Podkrci-Erj. (Torb.); — 2) *m.* se, wanken,
 schwanfen, wadeln: miza, steber se maja:
 zob se mi maja: za glavo se mi maja, eš
 gill seinen Kopf, *Cig., Ravn.-Mik.*
majati, *im.* *vb. impf.* = viseti, hängen, *Cig.,*
Tolm.-C., Polj.: zvon maji, *Cig.*: klobuk
 maji na kljuki. *Polj.*: skala maji na cesto.
Polj.: vse na njem maji, *Cig.*: — stecken:
 muha pijana le maji v krčmi, *Polj.*: gospodarstvo
 njegovo že hodi pri koncu, toliko,
 da še maji, *Polj.*
majav, *áva.* *adj.* wankend, schwanfend, wackelig,
Cig., Jan., Cig. (T.): — wankelmützig, *Mur.*
majavec, *vca.* *m.* 1) der Schüttler, *Jan.*: —
 2) der Schlotterkopf, *Cig.*: — das Pendel,
Jan., SLN.-C.
majaven, *vna.* *adj.* = majav, *Cig.*
majavica, *f.* die Unbeständigkeit, *V.-Cig.*
majavnost, *f.* = majavost, *Cig.*
majâvost, *f.* die Unentschlossenheit, *Cig.*: der
 Wankelmuth, *Let.*
majcen, *cena.* *adj.* sehr klein, winzig, *Cig.,*
Jan., Mik., SlGor.-C.: To dete majceno,
Npes.-Vraž; (majcin, *Cig., Jan., Trub.-Mik.*;
 on je bil majcine postave, *Schönl.*)
majceken, *kena.* *adj.* sehr klein, *Dict.*: („maj-
 cikin, majcekin“, *Dict.*: „majciken“, *Cig.*;
 „majcken“, *Mik.*: „majckin“, *Cig.*: „maj-
 ckino“, ein bißchen, *Mur.*)
majciko, *adv.* ein bißchen, *Npes.-Vraž.*
majcicin, *adj.* = majciken, *Čv.*
majčken, *kna* (*kena*), *adj.* sehr klein, winzig;
 (majckin, *Cig.*)
majčknost, *f.* = die Kleinheit, die Gerings-
 fügigkeit: (-kenost, -kinost), *Cig., Jan.*
majdalénka, *f.* breskva, ki zori o sv. Majda-
 leni, *Rihenberk (Goriš.)-Erj. (Torb.)*; — neka
 hruška, *Zora.*
majek, *jka.* *m.* = majnik, das Echo, *C.*;
 grozno je zavpil in majek je letel v drugo
 stran, *Glas.*
majélovec, *vca.* *m.* der Tannenwedel (hippu-
 ris), *Tuš. (B.), Zora.*
majén, *ina.* *adj.* Mai-: majno maslo, im Mai
 bereitetes Schmalz, *Lašče-Lerst. (Rok.)*; —
 neko mazilo iz masla in razhudnikovih ja-
 god, *M., Z.*
majénje, *n.* das Schälten, *Cig.*
majerân, *m.* = majeron, *Cig.*
majerôn, *m.* der Majoran (origanum majorana).
majev, *adj.* Mai-: majeva roža, die Mairose,
Cig.
majež, *m.* der Schlotterkopf, *Cig.*
mājhen, *hna* (*hena*), *adj.* klein; *m.* clovek;
 gering, unbedeutend; za majhen denar, um

einen geringen Preis; — majhno, ein wenig;
 — iz malhen, prim. hs. malahan, *Mik.*
mājhin, *adj.* = majhen, *Dalm., Schönk., Navr.*
(Let.) Čv.
mājhnîc, *m.* der Zwerg, (majhenîc) *C.*
mājhnast, *adj.* kleinlich, („majhinast“) *V.-Cig.*
mājhnost, *f.* die Kleinheit, *Cig., Jan.*; (maj-
 henôst, *Dict.*)
majhnôten, *ina.* *adj.* geringfügig, *Jan.*
majhnóta, *f.* die Kleinigkeit, die Geringsfügig-
 keit, *Cig., Jan.*
majitnik, *m.* orodje, s katerim košarji majijo
 zeleno vrbje, *Cig.*
majilo, *n.* das Schälteisen, *Cig.*
majiti, *im.* *vb. impf.* schälten, abriiden, abbaßen,
Cig., Jan., Gor., Notr., Fr.-C.: piščali *m.*,
 Schälteisen (durch Entriiden von Weiden-
 gerten) machen, *M., Npes.-Schein.*; koruzo
m. den Mais ausziehen, den Kufuru, schälten,
Polj.: krompir *m.* „kakor Gorenjci pravijo“,
Jurč.: — *m.* se, sich schälten: koza (*n. pr.* na
 roki) se maji, die Haut schält sich, *Cig., Polj.*;
 — vrbje se maji, von den Weidenrütten läßt
 sich die Rinde leicht abstreifen, *M., Gor.*; —
 prügeln: to so ga majili! *M.*: — lenobo, le-
 narta *m.*, auf der faulen Haut liegen, *Cig.*;
 lačnega *m.*, sehr hungrig sein, *Cig.*: tudi:
 majiti, *Dol.*: — iz nem. (dial.) maien, dem
 Baum die Rinde abschälen, *Štek. (Let., Arch.)*
majivec, *vca.* *m.* der Schälter, *Cig.*
mājnica, *f.* das Ruhrfraut (gnaphalium dio-
 cum), *Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.)*
 1. **mājnik**, *m.* der Monat Mai
 2. **mājnik**, *m.* das Echo, der Wiederhall, *Gor.*;
 kako majnik po hrastju leti! *Gor.*; pastirji
 vriskajo, da s holma do holma majnik leti.
Zv.: — prim. malik.
majôlicica, *f.* dem. majolika 2).
majôlika, *f.* 1) die ordinäre Maence, (Majo-
 lika) *Cig.*; eine Baje aus Majolika, *Cig.*;
 — 2) = eine Art Weintrag; eel dan pri
 kvartah in majolikah sedeti, *Jsvkr.*; — prim.
 it. maiolica, unechtes Porzellan.
majôlikast, *adj.* majoliki podoben (po barvi):
 majolikasta ruta, *Zv.*
majôr, *rja.* *m.* najnižji stabni častnik, der Major.
majorân, *m.* der Majoran (origanum majorana),
Tuš. (R.); — prim. majeron.
majorât, *m.* prednost najstarega v dednem
 nasledstvu, das Majorat.
majôrka, *f.* die Majorstran, *LjZv.*
majúkati, *kam.* čem, *vb. impf.* s perotni *m.*
 mit den Flügeln schlagen, *ogr.-Valj. (Rad.)*
majútati, *am.* *vb. impf.* hin und her bewegen, *C.*
majžar, *rja.* *m.* = arzet, žep, *SlGor.*
 1. **māk**, *māka*, *m.* majce v mak, ein weiche-
 jottenes Ei, *Habd.-Mik.*: (žena je v mak =
 je pijana, *SlGor.*); — prim. hs. na umak.
 2. **māk**, *māka*, *m.* der Mohu (papaver); vrtni *m.*
 (p. somniferum), der Gartenmohn; divji *m.*,
 die Klatschrose (p. rhoeas), *Cig., Jan., Tuš.*
(R.); — zajčji *m.*, das Frühlingsadonisröschen
 (adonis vernalis), *Vrt.*; za en mak, en mak
 vreden, einen Pfifferling wert, nichtsunug, *Sl.*;
 — tudi: māk, *Valj. (Rad.)*.

3. māk, maka, *m.* šest koruznih strokov (panogel) skupaj zvezanih. *Krn.-Erj. (Torb.)*; — iz furl.

makacāt, āla, *m.* der Kēbel; v uganki: ērn mājhen makacalveliko klado zgame (= bolha), *Tolm.-Erj. (Torb.)*.

makālo, *n.* die Nadsröste, *Mariborska ok.-C.*; — prim. močilo.

makao, *m.* der langschwänzige Ara oder Macao (macrocerus macao), *Erj. (Z.)*.

makarōn, *m.* makaroni, eine Art Nudeln, *it. macaroni. Cig., Jan.*

makarōnar, rja, *m.* der Macaronimacher, *Cig.*

makarōneck, nka, *m.* die Macaronimudel, *Jan.*

makarōnski, *adj.* iz dveh ali več jezikov mešan. macaronijsch (stil.), *Cig. (T.)*.

mākast, *adj.* mohntartig, *Cig.*

makātati, atām, ācem. *vb. impf. Cig., M.*; pogl. 2. meketati.

mākec, kea, *m. dem.* 2. mak, kleiner Mohn, *Valj. (Rad.)*.

māki, ija, *m.* der Maft (lemur catta), *Erj. (Z.)*.

mākļēn, čna, *m.* der Fehdohorn (acer campestre), *Cig., Jan., Tuš. (R.), Ig (Dol.)*; — der Spindelbaum (evonymus), *Zora. Notr., BIKr.*

mākļēnje, *n. coll.* der Fehdohornwald, *Z., S.N.*

mākļēnovina, *f.* das Fehdohornholz, *Cig.*

mākļenka, *f.* žitna ali travna bilka, sploh vsaka tenka in dolga betvica, s katero otroci dreza v murinovo (= der Fehdgrille) jamico. da bi ga pregnali iz nje. (makulja) *Erj. (Torb.)*.

mākniiti, nem. *vb. pf.* = mekniti.

mākōter, tra, *m.* stopni glavčič, ki tere, der Stampföhfel, *C., Raič (Let.), Zora*; — der Stöhfel übhpt., *ogr.-C.*; iz: mak + tr-eti.

mākov, *adj.* Mohn-, vom Mohn; bela kakor m. cvet, *Npes.-K.*; makova glava, das Mohnhaupt; makova potica, der Mohnfladen, *Cig., Jan.*; *m. sok.* der Mohnsaft, *Cig.*

mākovčica, *f.* neko jabolko. (mākovčica) *Valj. (Rad.)*.

mākovec, *m.* 1) makovci, Mohne (papaveraceae), *Jan., Cig. (T.), Tuš. (R.)*; — 2) der Mohnsaft, *Javn.*

mākovica, *f.* 1) das Mohnhaupt, *Cig.*; — 2) der Mohntrudel, *vzh. St.-C., ogr.-C.*

makovina, *f.* das Papaverin (chem.), *Cig. (T.)*.

mākovišče, *n.* der Aker, auf dem Mohn gepflanzt war, *Jan., M.*

mākovka, *f.* das Mohnhaupt, *Mur., Cig., Jan.*

mākovnast, *adj.* mohntartig, *Cig.*

mākovnik, *m.* der Mohnfuchen, *Let.*

mākovnjāča, *f.* der Mohnfuchen, *C., kajk.-Valj. (Rad.)*.

makrela, *f.* die Matrele (scomber), *Cig., Jan.*

makrobiotika, *f.* nauk, kako si življenje dolgo ohraniti, die Makrobiotik, *Cig.*

makrokōzcm, zma, *m.* veliki svet, misljen v podobi človeškega organizma, der Makrokosmos, *Cig. (T.)*.

maktāti, ām, *vb. impf. Mur.*, pogl. mektati.

makulatūra, *f.* tiskovine, ki nimajo več nobene vrednosti ali so pokvarjene, die Makulatur, *Cig., Jan.*

makūžav, *adj.* = kužav, im Wachsthum zurückbleibend, schwächlich, *StGor.-C.*

1. māl, *m.* die Malerei, das Gemälde, *Cig., Jan., Gor., Ig (Dol.)*; lepemu malu se umetnost vidi malarija, naj ne vidimo tudi malarija, *Ravn.-Valj. (Rad.)*; živ m., gresles Gemälde, *Ijub.-Javnska ok.*; — prim. malati.

2. māl, *m.* 1) der Zeitpunkt: do sega malu, bisher, *Skalar.-Mik.*; do sega mala, *Mik. (Et.)*; (do sega mal, *Trub. [Post.]*, Očitna izpoved iz 15. stol., *Let. 1889, 157.*); od tistega malū = od tistih mal, *Gol.*; do sih mal, bis jetzt, bisher: od sih mal, von jetzt an; po sih mal, von jetzt an, künftighin; tudi: dosihmal, odsihmal, posihmal; od tistih mal, seit jener Zeit; od le-teh mal, *ogr.-C.*; — od teh malov, *Jap.-Valj. (Rad.)*; od tistih malov, *Ijub.*; od mladih malov k delu se vaditi, *Jap. (Prid.)*; katere malī, einige Male, katere malī? warum? *C.*; vsakšī mal, k vsakšemu malū, jedesmal, *ogr.-C.*; — 2) m. mleka, sovjet Milch auf einmal gemolken wird, *Mik. (Et.), Kr.-Valj. (Rad.)*; — was einmal gelocht wird: za en mal krompirja, *Lašč.-Levt. (Rok.)*; — 3) das Essen, *ogr.-Mik. (Et.)*; — po poroki v krēmo na mal (= na kosilo) iti, *Laško/Št.*; — prim. svtn. māl, der Zeitpunkt, svtn. māl, das auf einmal aufgetragene Essen, *Mik. (Et.)*.

(ma) māli, la, *adj.* 1) klein; mali hlapec, der Unterfnecht, mala dekla, die Untermaid, *Cig.*; mala ladja (arch.), das Neben Schiff, *Cig. (T.)*; male duri, die Nebenstür, *Cig.*; mali oltar, der Nebenaltar; mala rec, eine unbedeutende Sache, die Nebenache; male sole, die niederen Schulen; mali in veliki, Hohe und Niedere, *Cig.*; malo in veliko, die Großen und die Kleinen, groß und klein, *Cig.*; — (i)z malega, von klein auf, von Kindheit auf; = od malega, *BIKr.-M.*; — 2) malo, wenig; ubogo malo, äußerst wenig, *Cig.*; = prebito malo, *Levt. (Zb. sp.)*; das Wenige: tisto (to) malo, kar imam, das Wenige, was ich habe; malo časa, wenig Zeit, kurze Zeit; malo nas je, es sind unser wenige; do malega, fast ganz, fast; (do mala, *Ben.-Kl.*); do malega iztrebiti, fast ganz ausrotten, *Navr. (Let.)*; cerkev je do malega polna pobožnikov, *Erj. (Izb. sp.)*; do malega vsi prebivalci, *Cig.*; zivotarli so do malega še slabše nego berači, *Izb.*; nekaj malega, etwas Weniges; črez nekaj malega let, nach einigen wenigen Jahren, *Cr.*; malo ceniti, gering schätzen; za malo se mi zdi, es verdriest, indigniert mich; na malo iti, piiti, auf die Reize gehen; na malem biti, auf der Reize sein; vino je ze na malem, der Wein ist auf der Reize, geht aus; na malem piiti, von der Reize trinken, *V.-Cig.*; po malem, heimweise, nach und nach; = po malu, *Jan., Mik.*; = po malo, *Jan. (II.)*; malo po malo, allmählich, nach und nach, successiv, *Cig. (T.), Nov., Glas., vzh. St.*; ob malem živeti, genügsam leben; = z malim z., *Cig.*; z malim zadovoljen biti, mit Wenigen zufrieden sein; malo jih, wenige;

malo nas je, eš šud niser wenige; v malo dnch, in wenigen Tagen; z malo besedami, mit wenigen Worten; malo (s poudarkom) moder, nicht besonders hing, weise, *Cig.*; malo živ, halb todt, *Cig.*; malo malo, sehr wenig, blumenig; malo (brez poudarka), ein wenig, etwas; malo čuden, etwas sonderbar; malo prismojen; — malo poprej, malo prej, kurz vorher; malo pozneje, um ein Weniges später; še malo, noch eine Weile; — kratko in malo ne, keineswegs; = ni kratko ni malo, *Jurč.*; — kaj malo? (iron.) = oder was! *juhŠt.*; malo da ne, jašt, beinahe, eš fehlt wenig, daß . . ; malo da ne mrtev, halbtodt, *Cig.*; malo da ni umrl, beinahe wäre er gestorben; malo da ga niso ujeli, er war nahe daran, gefangen zu werden; — malo ne, jašt, beinahe, *Cig.*, *nk.*; malo ne enak, jašt gleich, *Žnid.*; malo ne, in bila bi pozabila, jašt hätte ich vergessen, *Vrt.*; — za malo, jašt, beinahe, *Savinska dol.*; — tako malo — kakor, so wenig — als, *Cig.*, *Jan.*; ravno tako malo — kakor, eben so wenig — als, *Cig.*; malo kedaj, selten, malo kje, an wenigen Orten, malo kdo, selten jemand itd., (nav. pisano: malokedaj, malokje, malokdo, itd.); — nedoločna oblika „mal“ se navadno ne rabi; namesto nje se govori: majhen, *Cv. IV. II., 12.; VII. 3.*

māla, *f.* govedje in ovčje ime, *Tolm. - Erj. (Torb.)*.

māлага, *f.* der Malagawein, *Cig.*

mālagovec, *vca, m.* = malaga, *Jan.*

malahit, *m.* der Malachit (min.), *Cig., Jan., Erj. (Min.)*.

mālakolīt, *m.* der Malakolith (min.), *Cig. (T.)*

mālanje, *n.* das Malen; — die Malerei.

mālanka, *f.* neka breskva z gladko kožo, *Št.*

mālar, *rja, m.* der Maler.

mālarček, *čka, m.* der Malerburische, *Cig.*

mālarica, *f.* 1) die Malerin; — 2) neka hruška, *C.*

mālarīja, *f.* die Malerei, das Gemälde.

mālarin, *m.* eine breite Handart der Zimmerleute, *Dol., Notr.*; — prim. melerin.

mālarnica, *f.* die Malerstube, das Maleratelier, *Cig., Jan.*

mālarski, *adj.* Maler-

mālarstvo, *n.* die Malerkunst, *Cig., Jan.*

mālati, *am, vb. impf.* malen; — iz nem.

māle, *adv.* dem. malo, ein kleinwenig, *Cig.*; daj mi malce kruha, *Erj. (Torb.)*; še malce, noch eine Weile, *Cig.*

māčar, *rja, m.* der Gipsarbeiter, *Cig.*

māčast, *adj.* gipsartig, *Cig.*

māčev, *adj.* Gips-, *Cig.*; malčev apno, der Gipsfalk, *Cig.*; malčev prah, das Gipsmehl, *Cig.*

māčnica, *f.* die Gipsbrennerei, *Cig.*

māčničar, *rja, m.* der Gipsbrenner, *Cig.*

māte, *ica, m.* = sadra; 1) der Gips, *DZ., Erj. (Min.), Gor., (mavec) Mur., Cig., Jan.*; z malcem potresti, gipsen, *Cig.*; — 2) = belilo, die Tünche (mavec), *Mur.*

mālehen, *hna, adj.* = majhen, *Jan.*

mālčnost, *f.* die Kleinheit, *Cig. (T.)*.

mālej, *m.* der Kleine, *M., Z., Valj. (Rad.)*.

mālek, *ika. (leka-), m.* 1) ein kleiner Teufel, der Zwerg, *Cig., vjhŠt. - C.*; — 2) der Teufel, *Valj. (Rad.)*; — 3) der Wiederhall, *Jan.*; — prim. malik.

māleka, *f.* = beka (salix alba), *Tolm. - Erj. (Torb.)*.

mālen, *adj.* = majhen, *Jan., ogr. - C.*; — hs.

mālen, *hna, m.* *Cig., Jan.*, vgl. malin.

mālenkast, *adj.* kleinlich, *Cig., Jan.*; (malčnkast?); — hs.

mālenkost, *f.* die Kleinigkeit, *Cig., nk.*; (malčnkost, malčnkōst?); — hs.

mālenkosten, *tna, adj.* kleinlich, *nk.*

mālēti, *im, vb. impf.* 1) klein werden, *Jan.*;

— 2) mali mi pred očmi, eš wird mir dunkel vor den Augen, *Jan.*; malelo mi je, noge me niso več mogle nositi, *Glas.*; — 3) fa celn, *Jan. (?)*; — herumichwärmen, *Jan. (?)*

mālež, *m.* der Kleine, *C.*

mātha, *f.* der Schnappjact, der Betteljact; be-raška m.; vsak berač svojo malho hvali, = jedemarren gefällt seine Klappe; on le za svojo malho skrbi, er denkt nur an sich; — eine dicke Frau, *Z.*; — prim. stvn. malha, malaha, *Mik. (Et.)*.

māthar, *rja, m.* der Schnappjactträger, der Bettler, *M., C.*

mātharica, *f.* die Schnappjactträgerin, die Bettlerin, *Cig., M., C.*

mālhāiti, *ārim, vb. impf.* = z malho hoditi, beltseln, *Nor. - C.*

mālhast, *adj.* schnappjactförmig, bauzig, *Cig., Jan., C.*

māthelj, *hlja (heljna), m.* = malhica, die Stachelbeere, *Josch.*

māthica, *f. dem.* malha; — malhice = kosmato grozdijce, Stachelbeeren, *Jarn. (Sadj.)*.

mālica, *f.* 1) das kleine Essen zwischen Frühstück und Mittagmahl (dopolanja m.), und zwischen Mittagmahl und Nachtmahl (popoldanja m.), *Kop., Gor., Ig. (Dol.)*; — die Zaufe, *Mur., Cig., Jan.*; — die Brotstunde, *Cig., Jan.*; — 2) majhna krava, *Lašče - Levst. (Rok.)*; — 3) die Wenigkeit, die Kleinigkeit, *Jan.*; ta malica detelje = ta majhni kos zemlje, z deteljo obsejan, *Gor.*

mālicati, *am, vb. impf.* malico použivati, *Cig., Polj.*

1. **mālič**, *iča, m.* 1) (prav za prav: der Skobold), der Teufel, *Vas Krn - Erj. (Torb.)*; blizu to, kar bes. zlodej, *Tolm. - Strek. (Let.)*; — 2) der Göge, *Jarn.*; — prim. mal klein.

2. **mālič**, *m.* die Zweije, das Gericht: kolikor las, toliko malčev, *St. - Mur.*; — prim. 2. mal 3).

māličati, *am, vb. impf.* malico použivati, *Cig., Jan., Valj. (Rad.), Gor.*

māliček, *čka, m.* ein kleiner Göge, *M.*

māliček, *čka, adj.* klein, winzig, *Mur., ogr. - Mik.*; Bečela, o malčka stvar! *Danj. (Posv. p.)*; malčko, ein klein wenig, *Prip. - Mik.*

māličien, *čna, adj.* kleinlich, *Jan.*

māličevati, *ujem, vb. impf.* = malicati, maličati, *Cig., Jan.*

māličična, *f.* die Kleinigkeit, *Mur., Cig.*

maličiti, *ičim*, *vb. impf.* 1) verderben, *Levst. (M.)*; — 2) ins Kleinliche ziehen: sodniki so stvar tako dolgo maličili, da iz vsega nič ni bilo, *Opaečelo (Kras)-Erj. (Torb.)*.

maličiti se, *ičim se*, *vb. impf.* = kvišku se vzpenjati. (n. pr. o otrocih): kod se maličiš? no frabbešt du hin? *Polj.*

maličkaj, *adv.* ein klein wenig, *Jan. (H.)*, *Z.*

maličkar, *rja*, *m.* der Kleinigkeitshändler, *Cig.*

maličkast, *adj.* kleinlich, *Cig.*

maličkost, *f.* die Kleinigkeit, *Cig.*

malik, *m.* 1) der Kobold, *Alas., Dict.*; — 2) das Echo, *Cig., Jan., Gor.*; tu in tam narod še zdaj meni, da z odmevanjem človeka oponaša skrkljič (= skrat), *Levst. (LjZv.)*; m. leti, daš Echo jchallt, *Gor.*; m. se razlega po dolini, *Jap. (Prid.)*; — 3) der Abgott, der Götze; malikom darovati; hišni m., der Hausgötze, *Dict., Cig.*; — das Götzenbild: ukradla je svojega očeta malike, *Dalm.*; — = izpak: ni griega malika, ko baba velika, *SKr.*; tudi: malik, ika, *Valj. (Rad.)*; — prim. malič; toda *Mik. (Et.)* primerja stvn. māl, malēn.

malikinja, *f.* die Abgöttin, *Cig.*

malikov, *adj.* des Abgottes, *Cig.*; — Götzen-, *Jan.*; dem Götzendienſt ergeben: malikovo mesto, *Trub.*

malikováten, *ina*, *adj.* götzendieneriſch, *Jau.*

malikovátnica, *f.* der Götzentempel, *Cig., Jan.*

malikovánje, *n.* die Auhetung der Götter, der Götzendienſt, die Abgötterei.

malikováti, *ujem*, *vb. impf.* die Abgötterei treiben.

malikovávec, *vca*, *m.* der Götzendiener.

malikovávka, *f.* die Götzendienerin.

malikovávski, *adj.* götzendieneriſch.

malikovávstvo, *n.* der Götzendienſt.

malikovec, *vca*, *m.* der Götzendiener, *Meg. Krefj.-M., Dalm., Schönl.-Valj. (Rad.)*.

malikoven, *vna*, *adj.* Götzen-, abgöttiſch, *Mur.*

malikovski, *adj.* Götzen-, abgöttiſch, *Dict., Cig.*; malikovski borſti, *Dalm.*

1. **malin**, *m.* die Himbeere, *Jan., Valj. (Rad.)*.

2. **malin**, *m.* = mlin, die Mühle, *Alas., Cig., Jan., Kr., Prim.*; suhi m., die Dampfmühle, *Ljub.*; — prim. stvn. mulin iz it. mulino, Mühle, *Mik. (Et.)*.

malina, *f.* 1) die Himbeere (*rubus idaeus*); — tudi málina, *Valj. (Rad.)*; — 2) = murva, *Mur., ogr.-Valj. (Rad.)*.

1. **malinar**, *rja*, *m.* der Himbeerjammler, der Himbeerverkäufer, *Cig.*

2. **malinar**, *rja*, *m.* = mlinar, der Müller, *Dict., Cig., Jan., Jurč., Npes.-K., Kr.*; nav. malnar.

málinarica, *f.* = mlinarica, die Müllerin, *Cig., Jan.*; nav. malnarica.

málinarski, *adj.* = mlinarski, Mülſer, *Cig., Jan.*

malinčar, *rja*, *m.* der Himbeerapfel, *Cig., Jan.*

1. **malinček**, *čka*, *m.* = malinčar, *Cig.*

2. **malinček**, *čka*, *m. dem.* 2. malince, kleine Mühle; — = kokošji zelodec, *Dol.*

1. **malince**, *nca*, *m.* malinci, die Himbeeren, *Pohl. (Km.), Ravn. (Abc.)*.

2. **malince**, *nca*, *m.* 1) dem. malin, eine kleine Mühle, *M.*; — 2) der Zaumel- oder Drehläufer (*gyrinus natator*), zato tako zvan, ker se vrti, kakor malince, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

1. **málinica**, *f.* die Himbeere, *Gor.*

2. **málinica**, *f.* die Mühlstube, *Lašče - Levst. (Rok.), Levst. (Nauk.)*.

máliničar, *rja*, *m.* der Himbeerapfel, *Sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.)*.

máliničje, *n. coll.* das Himbeergeſträuch, *C.*

málinišče, *n.* der Mühlplatz, *Dict.*

malinjak, *m.* der Himbeerſtrauch (*rubus idaeus*), *Cig., Jan., Tuš. (R.)*.

malinje, *n. coll.* 1) das Himbeergeſträuch (*rubus idaeus*), *Cig., Jan., Josch.*; — 2) die Maulbeerbäume, Maulbeeren, *Mur.*

malinov, *adj.* 1) Himbeer-; m. grm. der Himbeerſtrauch; m. sok, der Himbeerſaft; m. kis, der Himbeereſſig, *Cig.*; — 2) malinovo drevo, der Maulbeerbaum, *ogr.-M.*

malinovec, *vca*, *m.* der Himbeerſaft, der Himbeerabquiß, *Cig., Jan., Notr.-Levst. (M.)*.

malinovica, *f.* das Himbeerwaſſer, *Cig., Jan.*

malinovje, *n.* das Himbeergeſträuch, *Jan.*

málinſki, *adj.* = mlinski, Mühle, *Dict., Jan., M.*; m. kamen, *Dalm.*; m. hlapec, *Ljub.*

malinšček, *m.* der Himbeerapfel, *C.*

mališki, *adj.* Götzen-, abgöttiſch, *M.*; mališki duhovniki, *Cv.*

malištvó, *n.* die Abgötterei, der Götzendienſt, *Mur., Ravn.-Valj. (Rad.)*.

maliti, *im*, *vb. impf.* verkleinern, vermindern, *Jan., Cig.*; — m. se, kleiner werden, *Mur.*; — (stsl.)

malobeséden, *dna*, *adj.* wortfarg, *Cig., Jan., Cig. (T.), uk.*; m. biti s kom, gegen jemanden wortfarg ſein, *Jurč.*

malobesédnost, *f.* die Wortfargheit, die Redeſcheu, *Cig.*

malobožičnjak, *m.* der Monat Jänner, *C.*

malobráden, *dna*, *adj.* kleinbärtig, *Cig.*

malobrizen, *zna*, *adj.* gleichgiltig, unbekümmert, *SLN.-C., Let.*

malobržen, *jna*, *adj.* gering an Zahl, *Let., Zora.*

malocvéten, *ina*, *adj.* blütenarm, *Jan.*

malóča, *f.* die Kleinigkeit, *Habd.-Mik.*

máločas, *adv.* = malokrat, ſelten, *C.*

maločiseen, *adj.* gering an Zahl, *SLN.*

malodóbrn, *adj.* = malopriden, nichtsnutzig, *Vas Krn-Erj. (Torb.)*; malodobrna družba, *Erj. (Izb. sp.)*.

malodržáven, *vna*, *adj.* kleinſtaatlích: malodržavne naprave, *SLN.*

malodúščen, *šna*, *adj.* 1) kleingeiſtig, eugherzig, *Cig., Jan.*; — 2) = malosrčen, kleinmüthig, *Mur., Cig., Jan., uk.*

malodúšje, *n.* 1) die Kleingeiſterei, *Cig.*; — 2) = malosrčnost, der Kleinmüth, *Cig., Jan., uk.*

malodúšnež, *m.* 1) eine kleine Seele, *Cig.*; — 2) = malosrčnik, der Kleinmüthige, *Mur.*

malodušnik, *m.* 1) der Kleingeit, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) = malosrčnik, der Kleinmüthige, *Mur.*; der Kleingläubige, *Cig., Jan.*
malodušnost, *f.* 1) die Engherzigkeit, *Mur., Cig., Jan.*; kar je graje vredno, mora se brez vse malodušnosti grajati, *LjZv.*; — 2) = malosrčnost, die Kleinmüthigkeit, die Kleingläubigkeit, *Mur., Cig., Jan.*
maloglav, *gláva*, *adj.* kleinköpfig, *Z.*
malogovórn, *rna*, *adj.* = malobeseden, *Cig., Jan.*
malogovórnost, *f.* = malobesednost, *Cig.*
malojéd, *ječá*, *adj.* = malojeden, *Jan.(H.).*
malojéden, *dca*, *m.* ein schwacher Esser, *Jan.*
malojéden, *dna*, *adj.* wenig essend, *Jan.*; gospada so vsi malojedni, *Levst.(Zb. sp.).*
malojédka, *f.* eine schwache Esserin, *Z.*
malojédež, *m.* ein schwacher Esser, *Jan.*
málokdáj, *pron.* = malo kaj, selten etwas, nicht leicht etwas, wenig, *C.*
málokdám, *adv.* = malo kam, nicht leicht irgendwohin: m. pridem v družbo.
málokatéri, *pron.* = malo kateri, selten einer, nicht leicht einer, wenige: malokaterega poznam izmed njih.
málokdáj, *adv.* = malokedaj.
malokdánji, *adj.* selten, *Cig.*
malokdájšnji, *adj.* selten, *Cig.*
málokdè, *adv.* = malokje, *C.*
málokdó, *pron.* = malo kdo, selten jemand, nicht leicht jemand; malokomu je znano, es ist wenigen bekannt.
málokedáj, *adv.* = malo kedaj, selten.
málokedó, *pron.* = malokdo.
malokedájšnji, *adj.* selten, *C.*
málokjè, *adv.* = malo kie, an wenigen Orten.
málokod, *adv.* = malo kod, in wenigen Gegenden, nicht leicht irgend wo herum, *C., Navr.(Let.).*
málokrat, *adv.* wenigemale, selten.
máloktéri, *pron.* = malo kateri.
malokéven, *vna*, *adj.* blutarig, *Jan.*
maloléten, *tna*, *adj.* minderjährig, *Cig., Jan., M., Z.*
malolétnica, *f.* die Minderjährige, *Jan.(H.).*
malolétnik, *m.* der Minderjährige, *C., DZ., Nov.*
malolétnost, *f.* die Minderjährigkeit, *Cig., M.*
malolist, *lista*, *adj.* kleublättrig, *Vrt.*
maloljúden, *dna*, *adj.* wenig bevólfert, volkarm, *Cig.(T.).*
malomárcn, *rna*, *adj.* gleichgiltig, indifferent, *Jan., Cig.(T.), nk.*; — unachtsam, jahrlässig, *Cig., Jan.*
malomárnež, *m.* der Gleichgiltige, *nk.*
malomárnica, *f.* die Gleichgiltige, *Cig.*
malomárnik, *m.* der Gleichgiltige, *Cig.*
malomárnost, *f.* die Gleichgiltigkeit, die Unachtsamkeit, *Cig., Jan., nk.*
malomésten, *tna*, *adj.* kleinstädtisch, *Mur., nk.*
maloméstnež, *m.* der Kleinstädter, *Mur., Cig., Mik.*
malomeščán, *ána*, *m.* der Kleinstädter, *Cig., Jan., Zora, SN.*
malomeščanka, *f.* die Kleinstädterin, *Z.*

malomeški, *adj.* kleinstädtisch, *Cig., Jan.*
malomisečn, *sečna*, *adj.* gedankenlos, *Z.*
malomisečnost, *f.* die Gedankenlosigkeit, *Z.*
malomóčn, *čna*, *adj.* schwach, *Jan.*
malomódrost, *f.* die Mierweisheit, *Nov.*
malook, *óka*, *adj.* kleinäugig, *Cig.*; — liebäugelnd, *C.*
malopázcn, *zna*, *adj.* wenig aufmerksam: m. učeneč, *Str.*
maloposéštnik, *m.* der Kleingrundbesitzer, *SN.*
malopotrédnost, *f.* die Genügsamkeit, *Cig.*
maloprida, *m.* = malopridnež: to je nevaren človek, ta maloprida, *Zv.*
malopriden, *dna*, *adj.* nichtsnützig, schlecht: malopridni otroci.
malopridnež, *m.* der Nichtsnütige, ein schlechter Mensch.
malopridnica, *f.* die Nichtsnütige, ein schlechtes Weib.
malopridnik, *m.* = malopridnež, *C., Z.*
malopridnost, *f.* die Nichtsnütigkeit, die Schlechtigkeit.
maloróden, *dna*, *adj.* unachtsam, gleichgiltig, *Jan.*; m. za svoje dolžnosti. pflichtvergessen, *Jan.*
 1. **maloródnost**, *f.* die Gleichgiltigkeit, *Jan.*
 2. **maloródnost**, *f.* die geringe Fruchtbarkeit, *Bes.*
malosrámcn, *mna*, *adj.* wenig Scham habend, zuchtlos, *V.-Cig.*
malosrčén, *čna*, *adj.* kleinherzig, kleinmüthig, zaghaft, *Mur., Cig., Jan., nk.*
malosrčnik, *m.* der Kleinherzige, *SN.*
malosrčnost, *f.* die Kleinherzigkeit, die Kleinmüthigkeit, die Zaghaftigkeit, *Mur., Cig., Jan., nk.*
malóšt, *f.* 1) die Kleinheit; die Unbedeutendheit, *C.*; ne zaničuj nikogar po zunanji malosti, *Ravn.-Valj.(Rad).*; — moja m., meine Wenigkeit, *Cig.*; — 2) die Kleinigkeit, *Cig., Bes.*; kako m. komu podariti, *Let.*
malóšten, *tna*, *adj.* fleischl., *Cig.(T.).* *SN.-C.*
malosólec, *lea*, *m.* učeneč malih Sol, der Unterrichtler, *Cig.*
malóta, *f.* 1) die Kleinigkeit, die Lappalie, *Jan., M.*; die Bagatelle, geringfügige Rechtsache: pravda za maloto, *DZ.*; — 2) die Wenigkeit, die geringe Menge, *Mur., Jan., Cig.(T.); (stsl.).*
malóten, *tna*, *adj.* Bagatell=: malotni postopek, das Bagatellverfahren, malotno sodišče, das Bagatellgericht, *DZ.*
malotézen, *zna*, *adj.* leicht, *Jan.*
malouh, *úha*, *adj.* kleinhörig, *Cig., Jan.*
malouk, *úka*, *adj.* wenig gebildet, *SN.-C.*; m. narod, *LjZv.*
maloumcn, *mna*, *adj.* 1) beschränkt, *Jan.(H.);* — 2) = malodušen 1), *Cig., Jan.*
maloumje, *n.* 1) die Beschränkte, *Jan.(H.);* — 2) = malodušie 1), *Cig.(T.).*
maloumnež, *m.* = maloumnik 2), *Cig.*
maloumnik, *m.* 1) der Beschränkte, *Jan.(H.);* — 2) = malodušnik 1), *Cig., Jan.*
maloupen, *pna*, *adj.* nißstraußig, *Cig., Jan.*
maloupnost, *f.* das Mißstrauen, *Cig., M.*

malouštee, tea, *m.* der Kleimmund, *Cig.*
malovár, *m.* der Handlanger, *Mik., Notr.*; —
prim. it. manovale, Handlanger, *Mik. (Et.).*
malovárec, rea, *m.* = malovar, *M.*
malováriti, árim, *vb. impf.* Handlangerarbeit
verrichten, *M., Vrtov. (Sh. g.), Strek., Notr.*;
— prim. malovar.
malovárika, *f.* die Handlangerin, *M., Notr.*;
— prim. malovar.
malovážen, žna, *adj.* = malo važen. un-
wichtig, unbedeutend, geringfügig, *Cig., Jan.,*
nk.
malovážnost, *f.* die Unwichtigkeit, die Gering-
fügigkeit, *Cig., Jan., nk.*
malovččen, čna, *adj.* schwach an Kräften, *Dict.,*
Cig., Jan., Rib.-Mik.
malovččnost, *f.* die Schwäche, *Cig., Jan.*
malovčdec, čca, *m.* der wenig weiß, ein kenntnis-
armer Mensch, *Cig., Jan.*
malovčden, čna, *adj.* kenntnisarm, *Cig., Jan.,*
M.
malovčdež, *m.* ein kenntnisarmer Mensch; bili
smo največ malovedeži, *Jurč.*
malovčdež, *m.* = malovedec, *Jan.*
malovčdnost, *f.* geringes Wissen, *Jan.*
malovčrec, rea, *m.* der Kleingläubige, *M.*
malovčrcn, rna, *adj.* kleingläubig, *Mur., Cig.,*
Jan.; o vi maloverni! *Schönl.*
malovčrka, *f.* die Kleingläubige, *Jan.*
malovčrnež, *m.* der Kleingläubige, *Cig.*
malovčrnica, *f.* die Kleingläubige, *Cig., Jan.*
malovčrnik, *m.* der Kleingläubige, *Jan.*
malovčrnost, *f.* die Kleingläubigkeit, *Mur.,*
Cig., Jan.
malovčrski, *adj.* nach Art der Kleingläubigen,
kleingläubig, *Mur.*
malovčrstvo, *n.* die Kleingläubigkeit, *Mur.*
malovčsten, tna, *adj.* von geringer Gewissen-
haftigkeit, *Jan. (H.).*
maloviden, čna, *adj.* schwachlichtig, *SLN.*
1. malovina, *f.* die Kardendistel, *vzh.Št.-C.*
2. malovina, *f.* perje od buče, *Vrsno - Erj.*
(Torb.); — iz it. mellone = dinja, Strek.
(Arch.).
malovje, *n.* das Himbeergesträuch, *Notr.*
malovóden, čna, *adj.* wasserarm, *Cig., Jan.*
malovórat, *m.* neka trava, *Vrsno - Erj. (Torb.).*
malovórcen, čna, *adj.* von geringem Werte;
malovredna reč: — von geringem morali-
schen Werte, schlecht, nichtsanftig, nichtswürdig;
malovredni ljudje: malovredno dejanje.
malovórdnež, *m.* ein nichtswürdiger Mensch.
malovórdnica, *f.* die Nichtswürdige.
malovórdnik, *m.* — malovrednež, *Mur., Cig.*
malovórdnják, *m.* — malovrednež, *Mur.,*
kajk.-Valj. (Rad.).
malovórdnost, *f.* geringer Wert; — die Nichts-
würdigkeit; die Schlichtheit.
malozáhtčvn, čna, *adj.* anpruchslos, *Jan.*
malozmóžen, čna, *adj.* wenig vermögend, un-
befähigt, *Vrt.*
malozób, zóba, *adj.* zaharm, *Cig. (T.).*
málta, *f.* der Mörtel, der Bewuß, *Cig., Jan.,*
DZ., Kr., Prim.; — prim. it. malta, Mörtel.
máltar, rja, *m.* der Kreimaurer (zaničlj), *ZgD.*

mältati, *am. vb. impf.* mit Mörtel bewerfen, *Z.*
maltezar, rja, *m.* = malteški vitez, *Jan.*
malteški, *adj.* Maltejer: *m.* vitez, *m.* red,
Jan.
máltina, *f.* das Mauergehäuß, *C.*
máltnica, *f.* die Mörteltruhe, *Cig., C.*
máltnik, *m.* die Mörtelhaue, *Cig.*
málttra, *f.* der Schnitt, das „Malter“: po maltri
smrdeti, *Npes.-Schein.*; — iz nem.
malváški, *adj.* malvaško vino, der Malvajier,
Jan.
malvázija, *f.* die Malvajierrebe, *C.*; — der
Malvajierwein, *Cig., Jan., C.*
mám, *adv.* kajk.-Glas., *Vest.*; pogl. mahom.
1. máma, *f.* = mati (v otročjem govoru).
2. máma, *f.* = klafar, *Dict.*
mámce, meca, *m.* der Betrüger, der Taschen-
spieler, *C.*
mamelük, *m.* nekaj: egiptovski vojak, der
Mameluk; (üg.) jefavijcher Anhänger, *nk.*
mámen, čna, *adj.* bezaubend, *Cig.*
mamčn, *adj.* betäubt: ves mamen sem, *vzh.Št.*
mámež, *m.* der Täuscher, der Taschenspieler,
Mur., Cig.
mámica, *f.* dem. mama: = mati (nežno);
draga mamica!
mamič, čca, *m.* der Gaufler, *Jan.*
mámika, *f.* = mamica, *M.*
mamífen, čna, *adj.* gauflerhaft, verführerisch,
Cig.; mamilna beseda, das Lockwort, *Cig.*
mamilo, *n.* 1) das Betäubungsmittel, *Cig.*; —
2) das Lockmittel, der Köder, *Cig., Jan.*; —
3) das Blendwerk, das Trugbild, *Jan., Cig.*
(T.); — 4) die Täuschung, Cig., Jan., C.
mámiti, mamim, *vb. impf.* 1) betäuben, *Mur.,*
Cig., Jan.; — 2) täuschen, *Mur., Cig., Jan.*;
sanje človeka mamijo, *Dict.-Mik.*; — be-
täuben, verblenden, beschwindeln, begauflern,
Mur., Cig., Jan.; *m.* koga s čim, jemandem
etwas vorpiegeln, *Cig., Jan.*; fördern, *Cig.,*
Jan., M.; — bezantbern, *M.*; — *m.* se, sich
täuschen, *Mur.*
mamívce, vca, *m.* der Täuscher, *Cig., Jan.*;
der Verlocker, *Cig.*
mámka, *f.* dem. mama (največ v otročjem
govoru); — tudi: mamka, *Valj. (Rad.).*
mámljenje, *n.* die Betäubung, *Cig.*; die Ver-
spiegelung, *Cig.*; líkoga mamljenje, *Dalm.*
mamljiv, čna, *adj.* 1) betäubend, *Jan.*; — 2) tü-
ckerisch, verführerisch, *Cig., Jan., nk.*
mámnik, *m.* der Gaufler, *Cig.*
mámnjak, *m.* der Gaufler, *C.*
mámon, *m.* der Reichthum, der Mammon.
mámut, *m.* neka predpotopna žival, der Mam-
mut.
1. manna, *f.* das Manna: — der Honigthau, *V.-*
Cig.; *m.* ali medena rosa na perju, *Pirc.*
2. mána, *f.* snop sirkovih odrezanih in pove-
zanih vršičev (prim. it. manna, ein Bündel),
Ip.-Erj. (Torb.).
mánarica, *f.* die Mannabirne, *Cig.*
mancati, *am. vb. impf.* *Dict.-Mik., Cig., Jan.*;
pogl. mancati.
mánee, *f. pl.* manee se igrali, otročja igra,
Ijub.

mandanje, *n.* odrezovanje trtnih vršičev, *Prim.*, *Ip.*; — taki odrezani vršiči: trtno *m.*, *Vrtov.* (*Km. k.*).

mandarin, *m.* visok oblastnik na Kitajskem, der Mandarin.

mandat, *m.* pooblastilo, poslanstvo, daš Mandat.

mandati, *ám.* *vb. impf.* trte *m.* = zelene trte trebiti, obrezovati, *Vrtov.* (*Vin.*), *Ip.* *Prim.*; — *prim. it.* modare, reitigen, rímondare gli alberti, ausästen.

mándel, *dela* (delna), *m.* die Mandel; pocukrani *m.*, die Zuckermandel; — (*zool.*) die Mandel, *Cig.* (*T.*).

mandelj, *dolja* (deljna), *m.* pogl. mandel.

mándelnov, *adj.* Mandel-; mandelnovo drevo, der Mandelbaum (*amygdalis communis*), *Cig.*, *Jan.*; mandelnova kislina (*chem.*), die Mandelsäure, *Cig.* (*T.*).

mándelnovce, *vca, m.* 1) der Mandelstein (*min.*), *Cig.* (*T.*); — 2) der Mandelbaum (*amygdalis communis*), *Tuš.* (*R.*).

mandelnovina, *f.* daš Mandelholz, *Cig.*, *Jan.*

mandíba, *f.* = igratev, die Weinlese, *Dalm.*; — *prim.* bendima.

mandigati, *ám.* *vb. impf.* gehen, schlendern, *ogr.-C.*; — *krava* po cesti domov mandiga, *ogr.-Valj.* (*Rad.*); — wandern, *ogr.-M.*

mandolina, *f.* neko glasbeno orodje, die Mandoline, *Cig.*, *Jan.*

mandováti, *újem, vb. impf.* die grünen Reben beschneiden, *Vrtov.* (*Vin.*), *Let.*, *Prim.*; — *prim.* mandati.

mándra, *f.* = kuna (Marder), *Lašče-Lerst.* (*Rok.*); — *iz nem.*

mandráti, *ám, vb. impf.* pogl. mendrati.

mándrga, *f.* = mandrija, *Z. C.*

mándrija, *f.* ein Landhaus in der Umgebung von Trieste, *Strek.*; — der Schafstall, *Krčlj-Mik.*; — die Schafherde, *Trst.*; — *prim.* *hs.* mandra, die Sennerei, *tur.*, *it.* mandra, der Viehstall, *Mik.* (*Et.*).

mandrijér, *m.* ein Bewohner der Umgebung von Trieste (*it.* mandriere).

mandrijérica, *f.* daš Mutterkraut (*pyrethrum parthenium*), *Goriška ok.-Erj.* (*Torb.*).

mandrijerka, *f.* eine Bewohnerin der Umgebung von Trieste.

mandríl, *m.* neka opica: = gozdni hudir, der Mandril, *Erj.* (*Z.*).

mánc, *nca, m.* der Reibstößel: kamen z mancem, *Zora.*

mánek, *nka, m.* = menek, die Mafraupe, *Ip.-Erj.* (*Torb.*).

manéver, *vra, m.* vojna vaja, daš Manöver.

manevrováti, *újem, vb. impf.* manövrieren, *Jan.* (*II.*).

1. **mánga**, *f.* 1) der Schwengel, *C.*, *Bes.*; — 2) der Hebel (*manjga*, *Mur.*, *Jan.*); — *prim. it.* manico, Handhabe (?).

2. **mánga**, *f.* die Waage, die Glättwalze, (*manjga*) *SlGov.-C.*; pogl. monga; — *iz nem.*

mangán, *m.* neka kovina, daš Mangan (*chem.*), *Cig.* (*T.*).

manganit, *m.* der Manganit, *Cig.* (*T.*).

mangánov, *adj.* Mangan-: manganova pena, daš Wad, *Cig.* (*T.*); manganova kislina, die Mangansäure, *Jan.*, *Cig.* (*T.*); manganova prekislina, die Uebermangansäure, *Cig.* (*T.*).

mangánovec, *vca, m.* rjavi *m.*, der Brauneisen, *C.*; sivi *m.* der Manganit, *Cig.* (*T.*).

mangánovka, *f.* ruda *m.*, daš Manganerz, *Cig.* (*T.*); — črna *m.*, der Hausmannit, *Cig.* (*T.*).

1. **māngati**, *am, vb. impf.* mit der Hebestange, dem Hebel heben, fortschaffen, (*manjgati*) *C.*; — *prim.* 1. manga.

2. **māngati**, *am, vb. impf.* = mongati, (*manjgati*) *Jan.*, *SlGov.-C.*; — *prim.* 2. manga.

3. **mangáti**, *ám, vb. impf.* müßig gehen, *Z.*

mangovánje, *n.* der Müßiggang, *kajk.-Valj.* (*Rad.*).

mangováti, *újem, vb. impf.* müßig sein, *Z.*, *kajk.-Valj.* (*Rad.*).

māni, *m. pl.* pri starih Rimljanih dobri duhovi (*sence*) umrlih, die Manen, *Preš.*

mānič, *maniča, m.* der Hirseausstreter: nocoj imamo maniče, *Polj.*

manifest, *m.* slovesna izjava, slovesen razglas (*vladarja, vlade i. t. d.*), daš Manifest.

mānih, *m.* ein beschmittenes Pferd, der Wallach, *Diet.*

manihéjce, *vca, m.* der Manichäer, *Cig.*, *Jan.*

manija, *f.* blazniva strast, die Manie, *Cig.*

manipulácija, *f.* ravnanje, opravljanje, die Manipulation, *Jan.*

manipulánt, *m.* opravnik, der Manipulant.

maníra, *f.* vedenje, lepo vedenje, die Maniere; ne ve manire.

manít, *m.* der Mannzucker, der Mannit (*chem.*), *Cig.* (*T.*).

mānj, *adj.* = vmanj, hmanj, *Mur.*, *ogr.-Mik.*

mānj, *adv.* weniger, unüber; nič manj, nicht müber; tem manj, desto weniger; goldinar manj dva groša, tri petake manj štiri desetice; manj od koga biti, jemandem im Range, in der Stellung nachstehen; na manj iti, in Abnahme begriffen sein.

manjáča, *f.* ein träges Frauenzimmer, *ogr.-C.*; — *prim.* mānj.

manják, *m.* ein träger Mensch, *ogr.-Mik.*

manjáríti, *árim, vb. impf.* faulenzeln, *ogr.-C.*; — *prim.* mānj.

mānje, *adv.* = manj, *M.*, *Trub.*, *nk.*

mānjek, *jka, m.* daš Fehlende, der Abgang, daš Deficit, *DZ.*, *Sl.N.*; der Defect, *Cig.* (*T.*); manjek mere, der Maßabgang, *Cig.* (*T.*); — *prim.* *hs.* manjak.

mānjekrat, *adv.* = manjkrat, (*menjekrat*) *Mur.*, *C.*

manjeváti, *újem, vb. impf.* faul sein, *ogr.-C.*; — *prim.* mānj.

mānjga, *f.* pogl. manga.

mānji, *adj. comp. ad* majhen (*mal*), = manjši.

manjica, *f.* eine faule, träge Weibsperson, *ogr.-M.*, *C.*; — *prim.* mānj.

manjina, *f.* = manjšina, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *nk.*

manjiti, *im, vb. impf.* = manjšati, *Cig.* (*T.*); — *hs.*

mānjkaj, *adv.* beinahe, *Cig.*, *Zg.D.*, *Polj.*; manjkaj je umrl, beinahe wäre er gestorben, *Cig.*

mânjkati, am, *vb. impf.* 1) mangeln, fehlen; en goldinar manjka, da jih ni sto; kruha jim manjka: sape mi manjka, ich habe keinen Pfennig; ne manjka mu ničesar, es mangelt ihm an nichts; še tega mi je manjkalo! das fehlte mir noch! — 2) m. se. fehlen: zdajji čas se manjka takih hlapcev po deželi, *Ravn.-Valj. (Rad)*; ne manjka se ljudi, es fehlt nicht an Leuten, = es gibt Leute genug; ne m. se kruha, es gibt Brot genug; — prim. it. mancare, *Mik. (Et.)*.

mânjkav, *adj.* mangelhaft, defect, *Jan., Cig. (T.)*; elliptisch (gramm.), *Cig. (T.)*.

manjkljiv, *iva, adj.* mangelhaft, defect, *Mur., Cig., Jan.*

manjkljivost, *f.* die Mangelhaftigkeit, *Mur., Cig.*; *pl.* manjkljivosti, die Mängel, *DZ.*

mânjko, *adv.* wenigstens, *Jan.*; — prim. it. al manco.

mânjkor, *adv.* = manjko, *Nov.-C., Notr.*

mânjkrat, *adv.* seltener.

manjšot, *f.* die Trägheit, *Mur.*; — prim. mânj.

manjšaj, *m.* das Minszeichen, *Jan.*

manjšaten, *lna, adj.* verkleinernd: manjšalna beseda, das Verkleinerungswort, *Cig. (T.)*; manjšalno steklo, das Verkleinerungsglas, *Cig. (T.)*.

mânjšance, *nea, m.* der Minuend (math.), *Cig. (T.)*.

mânjšanje, *n.* 1) das Verkleinern, das Vermindern; — 2) das Kleinwerden, das Abnehmen, der Verfall, *Cig., Jan.*

manjšatev, *ive, f.* 1) die Verkleinerung, *Cig., Jan.*; — 2) die Abnahme, *Jan.*

mânjšati, am, *vb. impf.* kleiner, geringer machen, verkleinern, mindern; schmälern; mähigen, *Cig., Jan.*; — m. se. kleiner, geringer werden, sich vermindern, abnehmen.

manjšava, *f.* die Verminderung, *Jan., nk.*

manjšavec, *vca, m.* der Minderer, *Mur.*

manjšavka, *f.* das Verkleinerungswort, das Deminutivum, *Cig., Jan.*

mânjši, *adj. compar. ad majhen* (mal), kleiner, geringer.

manjšina, *f.* die Minderheit, die Minderzahl, die Minorität, *Cig., Jan., nk.*

manjšinar, *rja, m.* einer von der Minorität, *Nov.-C.*

manjúh, *m.* ein träger, fauler Mensch, *C.*; — prim. manj.

manjúha, *f.* ein träges, faules Frauenzimmer, *C.*

manjúhati, am, *vb. impf.* faulenzen, *C.*

manjuhovâti, *ujem, vb. impf.* faulenzen, *C.*

manjuhovânje, *n.* das Faulenzen, *C.*

manometer, *tra, m.* orodje za merjenje gostosti plinov in pare, gostomer, das Manometer (phys.), *Cig. (T.)*.

manovec, *vca, m.* der Mannazucker, den Mannit (chem.), *Cig. (T.)*.

manšeta, *f.* naročka, die Manschette, *Cig., Jan.*

mantâti, am, *vb. impf.* = veljati, *Notr.-Z., Vrtoz. (Km. k.)*.

mantila, *f.* ženski plašč, die Mantille.

mântra, *f.* = martra, *Mur., Mik., ogr.-Let.*

mântrica, *f.* božja m., eine Art Zettchenne (sedum), *SlGor.-C.*

mântrnik, *m.* = martrnik, *Mur.*

manufaktūra, *f.* fabrika (zlasti za tkanine), die Manufaktur.

manufaktüren, *rna, adj.* Manufactur-, *Cig.*; manufakturni izdelek, die Manufakturarbeit, *Cig.*

manzaněj, *m.* der Manjschneckenbaum (hippomane), *Tuš. (B.)*.

mâpa, *f.* die Mappe, die Karte (geogr.), *Jan., Cig. (T.)*; pos. katastralne mape.

mâpar, *rja, m.* der Mapper, *Cig. (T.)*.

mâparstvo, *n.* die Mappingerskunde, *Cig. (T.)*.

mapirati, am, *vb. impf. (pf.)* mappieren, *Jan.*

maporisec, *sca, m.* der Mapper, *Jan.*

mapovâti, *ujem, vb. impf. (pf.)* = mapirati, *LET.*

maprika, *f.* = dobrika, *vžšt.-C.*; — prim. matprika.

mar, *m. Cig., Jan., pogl. mar, adv., maranje.*

mâr, *l. adv.* 1) m. mi je koga, česa, ich küm-mere mich um jemanden, etwas, es kümmert mich jemand, etwas; najemniku ni mar ovac; kaj je tebi tega mar? was geht dich an? tega mi ni mar, das interessiert, kümmert mich nicht; dela mu ni bilo mar, *Levt. (Zb. sp.)*; mar vam bodi božjega glasa, kümmert euch, geht acht auf Gottes Stimme, *Ravn.-Mik.*; kaj mi je brata mar! Bruder hu oder her, *Cig.*; — Ni rožam mar cvetec!, *Preš.*; — mar me je koga, česa; malo ga je zasmehovavec mar, er kümmert sich wenig um die Spötter, *Ravn.-Mik.*; — mar mi je za koga, kaj; najemniku ni mar za ovce, *Cig.*; komu je kaj mar za to? wer hat sich darüber aufzuhalten? *Cig.*; — mar mi je kaj; to tebi nič mar! das geht dich nichts an! to bodi tebi mar! das ist deine Sache! *Cig.*; mar mi je to! (iron.) als ob mir etwas daran gelegen wäre! *M.*; komur je zdravje mar, wem die Gesundheit lieb ist, *Cig.*; učenje mu ni nič mar, *Polj.*; — na m. mi pride, es kommt mir in den Sinn, *C.*; rekel mi je nekdo, pa mi ne pride na mar, kdo, *Polj.*; na mar mi hodi kaj, es drängt sich mir ein Gedanke auf, ich denke an etwas, ich habe ein Verlangen nach etwas, *Polj.*; v mar mi je kaj; v mar mi ni bilo, da je petek, ich dachte nicht daran, daß, *Polj.*; le igrače so mu v mar, *Polj.*; v mar jemati, berücksichtigen, *Cig., Z.*; — 2) lieber, vielmehr, eher; kaj bi se učil, mar se igram! was soll ich lernen! lieber viele ich! kaj bi čakal! mar odidem; mar molčati, kakor opravljati, lieber schweigen als verstimmen, *Cig.*; mar bi bil sel! du hättest lieber gehen sollen; učen ali mar velik mol, ein gelehrter oder vielmehr ein großer Mann, *Cig.*; ni dobička, mar izguba, *C.*; — II, mâr, *conj.* v vprašalnih stavkih: deni, etuva; je mar pri Bogu kaj nemogočega? *Ravn.-Mik.*; se mar grozdi po trnju bere? *Ravn.-Mik.*; ali mar ne veš? *C.*; — prim. styv. mari; umari, gering geachtet, gleichgültig, *Mik. (Et.)*.

marabuj, *m.* der Marabu (ciconia marabu), *Erj. (Z.)*.

māranje, *n.* die Beachtung, die Sorge.

marant, *m.* bajeslovno bitje, *Ijk. (Črt. 95.)*.

maraskin, *m.* neki dalmatinski liker, der Marasquin, *Cig.*

mārati, *am. vb. impf.* sich kümmern, beachten; *mara* za koga, kaj; Zanj družba ne mara. In on ne za njo, *Preš.*; ne mara za nič, er kümmert sich um nichts; ne mara zanj, er kümmert sich nicht um ihn, er mag ihn nicht; mara za te, kakor za lanjski sneg; mara zanj, kolikor vrana za brodnika, *Cig.*; maram za to! ich frage den Heufer darnach! darau liegt mir gar nichts! ne maram za tvoje darove! za čast marati, auf Ehre halten, *Cig.*; ne mara za moje besede, er achtet nicht auf meine Worte; — nič ne m. za kaj, sich nichts aus etwas machen, sich über etwas hinaussetzen; nič ne maraj! mache dir nichts daraus; za noben trud nič ne m., sich keine Mühe verdrießen lassen, *Cig.*; za nevarnost ne m., keine Gefahr kennen, *Cig.*; ne mara za svarilo, dobre svete, er läßt sich nicht warnen, *Cig.*; kaj maram, da nisem bogat! was kümmert es mich, daß ich nicht reich bin! ne maram, če kravo prodam, da le dolg poplačam, und wenn ich die Kuh verkaufe, daß ich nur die Schuld bezahle; — marati kaj, etwas mögen, gern haben; ne mara plesa, *SIN.*; Ne maram Gorenjca, Mam rajši Doljenjca, *Npes.-K.*; — ne maram, da bi hodil k meni, ich will, mag nicht, daß er mir Besuche abstatt; ne maram vedeti, ich mag (will) nicht wissen, *Notr.-Lest. (Zb. sp.)*.

māravt, *m.* ein ungehörjamer Mensch, *Mik., Valj. (Rad.)*.

mārbelj, *blja* (beljna), *m.* = marmor, der Marmor, *Jan., Volče (Tolm.) - Erj. (Torb.), Gor.*; — prim. kor.-nem., bav. marwl, *Štek. (Arch.)*.

marboiāna, *f.* neka sliva, die Mirabelle, *Javn. (Sadj.)*.

marčel, *m.* neki denar: der Heller, *C.*; der Groschen: katera žena ima deset marcelov . . .? *Krelj.-M.*

marcij, *m.* der Monat März, *nk.*

mārcipan, *m.* der Marcipan, *Jan.*: (Marci panis, Marcusbrot).

marčiza, *f.* *Hal.-C.* pogl. macizra.

mārčes, *čna*, *adj.* Mārčes-: mārčno pivo, *nk.*

marčes, *čsa*, *m.* = mrčes (iz: marčesa, od: markaj), *C.*

mārec, *ra*, *m.* = marcij, *Cig., Jan., nk.*

1. **marčla**, *f.* = 1. marelica, *Jan., Mur.*
2. **marčla**, *f.* der Regenschirm; — prim. it. ombrella.

1. **marčlica**, *f.* der Marillen- oder Aprisofenbaum; die Marille, die Aprisofe.

2. **marčlica**, *f. dem.* 2. marela, kleiner Regenschirm.

marčličēn, *čna*, *adj.* Aprisofen-: mareličēna pečka, der Aprisofenferu.

1. **mārcn**, *rna*, *adj.* besorgt: časti m., um seine Ehre besorgt, *Met.*; m. modrosti, der Weis-

heit besitzen, *Vod. (Izb. sp.)*; sorgfältig, achtjam, eifrig, *Mur., Cig., Jan., Mik.*; marno skušati, euslich versuchen, *Ces. razglas od l. 1781.*

2. **mārcn**, *rna*, *adj.* eitel, nichtig: marna reč, *ogr.-Mik.*; od vsakše marne reči račun dati, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

mārcn, *rna*, *m.* *Slom.*, pogl. marenj.

marčēna, *f.* = omara, der Kasten, bes. der Speisefasten, *Notr.*: (morejna, morajna), *Gor.*; — prim. it. armario, (2)

marčēnica, *f. dem.* marena; daß Küstchen, *Cig.*; — v steno napravljen omara z vratci („morejnica“), *Polj.*

mārcnj, *rnja*, *m.* die Rede, *Mur., Cig., Jan., Kor., Poh.*; resnega marnja biti, *Slom.*; opravljeni, nesramni marnji, *Slom.*; daß Gespräch: lepe marnje imeti, *Slom.*; — krivice brez marnjev prebiti, ohne Widerrede, *Ravn.*; — das Gerede, das Gespräch, die Märe, *Meg., Boh., Habd., Dict., Mur., Cig., Jan.*; poslušajo človeške sanje in marnje, *Krelj.*; to so čudni marnji, *Trub.*; mi nismo zvijskih marnjev pobirali, kadar smo vam moč in prihod Kristusa oznanjevali, *Ravn.*; prazni marnji, leeres Gespräch, *Dalm., LjZv.*: (marinj, *Štek., pl.* marinji, *Boh., Dict., Krelj.*; marinji, *Dalm.*); — prim. stvn. mări, Ruude, Märchen, *Mik. (Et.)*.

marčēec, *sca*, *m.* = merjasec, neresec, *Zora, SlGor.-C.*

margarāl, *m.* = margaran, *Strp.*

margarārān, *m.* der Grauatapfel, *Jan., Ravn.-Valj. (Rad.)*.

margarāna, *f.* der Granatapfelbaum (punica granatum), *Mur.*; — der Granatapfel, *Dict., Mur., Cig., Valj. (Rad.)*, *Jsvkr.*; — prim. stvn. margrant it. melagrano, melo granato, *Mik. (Et.)*.

margarārān, *adj.* Granat-: margarānovo jabkelo, *Dict.*

margarārānovēc, *vca*, *m.* daß Granatwasser, *Cig.*

margčeta, *f.* dolga m., der Hümmelbrand (verbascum thapsus), *SlGor.-C.*; — divja m., der rotte Weiderich (lythrum salicaria), *C.*

margčetica, *f.* die Schlüsselblume (primula veris), *Mur., C.*; — = marjetica, daß Gänseblümchen (bellis perennis), *M.*

margčētinica, *f.* jabolko, ki že o sv. Marjeti dozori, *BlKr.*

margārān, *adj.* = margaranov, *Dalm.*

mārha, *f.* daß Vieh, *ogr.-Valj. (Rad.)*; — die Mähre, *Mik.*; — prim. stvn. meriha, marha, Zente, Mähre, *Mik. (Et.)*.

māri, *l. adv.* 1) = mar l. 1), *Dict., Krelj., Dalm., Jurč., Erj. (Izb. sp.), LjZv.*; kaj tebi mari za to? *Krelj.*; v mari imeti kaj, daß Augenmerk auf etwas gerichtet haben, *Cig.*; = na mari imeti kaj, *C.*; na mari mi je kaj, ich kümmere mich um etwas, ich beachte etwas, *Bes.-C.*; te reči mu niso bile na mari, *LjZv.*; — 2) = mar l. 2), vielmehr, lieber, *Meg., Schönl.*; sodite vi sami, ako je prav pred božjim obličjem mari vas slušati kakor Boga, *Kast. (Sp. p.)*; mari ljubi, kakor da bi on

bil ljubljen, *Kast./N. C.*; — II. *conj.* = mar II. etwa, *C.*

māričkāj, *pron.* = marsikāj, *C.*

māričkāk, *pron.* = marsikāk, *C.*; — wie immer beschaffen: maričkaka zanikarna reč, *ščlecht*, *lechtsfertige Sache*, *Dalm.*; maričkako govorenje, *Dalm.*

māričkāj, *pron.* = marsikāj, *C.*; — was immer: ne govori marsikāj, jei nicht geschwätzig, *Dalm.*; za marsikāj priseči, *lechtsfertig* *schwören*, *Dalm.*

mārikāk, *pron.* *ščlecht*, *C.*

mārikjē, *adv.* = marsikje, *kjer bodi*, *Dalm.*

mārisikdō, *pron.* = marsikdo, *Cr.*

mārivčē, *conj.* = marveč, *Cr.*

marīža, *f.* *Cig., Jan.*, *pogl. moriža.*

mārjati, *am, vb. impf.* tödten, *ogr.-M., C.*

marjās, *m. ein Kartenpiel (Mariage): m. igrati, marjāšati*, *am, vb. impf.* marjaš igrati, *Levst. (Rok.)*.

marjāž, *m. Cig.*, *pogl. marjaš.*

marjētica, *f. die Maßliebe, das Gänseblümchen (bellis perennis).*

marjētnica, *f. die Margaretenbirne, Cig.*

marķa, *f. znakma, die Marke, Cig., Jan.;* oprostilna m., die Freimarke, *DZ.*; pisemska m., die Briefmarke, *Cig., Jan., nk.*; trgovinska m., die Handelsmarke, *DZ.*; — die Mark (denar), *Cel./Ar.*; kolonjska m., die kölnische Mark, *Cel./Ar.*

mārkāj, *l. pron.* = bodikāj, *C.*; — II. *subst.* m. (le nom. in akuz.); nekaj zaničljivega, slabega; ti markāj, ti! (merkāj, *Dol.-Levst. [Rok.], Jurč.*); daš lugeziefer: ves mnogi m. („merkej“) napolni zdaj kraljevo poslopje, *Ravn.*; — III. *adj. indecl.* nichtswürdig, *ščlecht*, *C.*; — prim. marikāj, *mřēs.*

mārkāk, *pron.* = marsikāk, *Dict.*; markako, unpassend, unrichtlich, *Dict.*; *ščlecht*, *ausgefallen*, *C.*

markasit, *m. der Markasit (min.), Cig./T.*

markēr, *rja, m. kavarniski strežaj, der Marquisier, Cig., Jan.*

marketēndar, *rja, m. vojaški branjevec, der Marktender, Cig., Jan.*

marketēndarica, *f. die Marktenderin, Cig., Jan.*

markēz, *m. der Marquis, Cig., Jan.*; — prim. it. marchese.

markēza, *f. die Marquise, Cig., Jan.*; — prim. it. marchesa.

markēzinja, *f. die Marquise, Cig., Jan.*

markiz, *m.* = markez, *der Marquis, Cig., Jan.*

markiza, *f.* = markeza, *die Marquise, Cig., Jan.*

mārļa, *f. der Schmutzfließ, Jan./H.*

marljāti, *ām, vb. impf.* beßteden, beschmutzen, *Jan./H.*

marljiv, *iva, adj.* emßig, eßrig, beßßigen, sorgfältig.

marljivce, *vca, m. der Emßige, der Eßrige, Cig.*

marljivost, *f. die Emßigkeit, der Eifer, die Sorgfalt, die Beßßigkeit; m. v službi, der Dienst eifer, Cig., Jan.*

mārmelj, *elja (eljna), m.* = marmor, *Cig., Jan., C.*

mārmeljnat, *adj.* = marmornat, *Zora; m. tempelj, Cr.*

mārmeljnov, *adj.* = marmorov, *Meg., Dalm.*

mārmor, *ora (orja), m. der Marmor.*

mārmorast, *adj. marmorartig, Cig., Jan.*

mārmoren, *rna, adj. von Marmor, Cig., Jan.*

marmorirati, *am, vb. impf. (pf.)* = marmorovati, *Cig., Jan.*

marmorišče, *n. der Marmorbruch, Cig.*

mārmornat, *adj. von Marmor, Mur.*

mārmornjak, *m. der Marmorstein, C.*

mārmorov, *adj. von Marmor, Cig.;* na marmorovih stebrih, *Dalm.*

marmorovāti, *ujem, vb. impf. (pf.)* marmorieren, *Cig.*

marmōtica, *f. das Alpenmurmeltier (arctomys marmotta), Jan., Erj. (Ž.);* — prim. it. marmotta.

mārnja, *f. = marenj, Mur., Cig., Jan.;* prazne marnje, Märchen, *Jap. (Sw. p.)-Valj. (Rad.);* marnje iz Hierokleja, Mesedoten, *Vod. Izv. sp.*

mārnjati, *am, vb. impf.* = govoriti, *Cig., Kor.-Kres, KrGora-DŠv.;* *ščwagen, Mur.*

marnjevānje, *n. das Gespräch, Trub.;* — daš *Geßchwätß, C.*

marnjevāti, *ujem, vb. impf.* reden, sprechen, conversieren, *Meg., Jarn., Mur., Jan., Trub., Slom., Kor.*

1. **mārnost**, *f. der Fleiß, die Emßigkeit, Jarn., Mur., Cig., Jan.;* šopek cvetlic čuval je z žensko marnostjo, *Jurč.*

2. **mārnost**, *f. die Eitelkeit, ogr.-M., Valj. (Rad).*

marnovāti, *ujem, vb. impf. Guts.. Mur., Trub.,* *pogl. marnjevati.*

marodēr, *rja, m. vojak. ki je opešal, zbolet, der Marodent, Cig.*

mārof, *m. der Meierhof; — iz nem.*

mārofski, *adj. zum Meierhof gehörig.*

marōga, *f. 1) der Fleck, der Makel; maroge po obrazu; — maroge v lesu, Majern, Wolfen im Holz, Cig.;* maroge na mesecu, die Mondflecken, *Jan., Cig. (T.);* — maroge (min.), die Streifung (der Krystalle), *Cig. (T.);* — 2) ovčje ime, *Baška dol.-Erj. (Torb.);* — eine rothe, dunkelgestreifte Kuh, *Lašče-Levst. (M.).*

marōgast, *adj. fleckig, gestreift, gestreift; m. po obrazu = umazan, jrzhšt.; m. les, voll Majern, Mur.;* schwarzschweifig, *Cig.*

marōgati, *am, vb. impf.* beßteden, *Cig., Jan.*

marōgec, *gea, m. ein geflecktes Thier: rother, dunkelgestreifter Schaf, Lašče-Levst. (M.);* — ein geflecktes Schwein, *Z.;* — ein gefleckter Stater, *Vrt.*

marōglj, *glja (geljna), m. ein geflecktes Thier (3. B. ein Quind), Z.*

marōgica, *f. 1) dem. maroga. das Fleckchen; — 2) eine gefleckte Kuh oder Sau, Z.*

marōgljič, *m. neka smokva, Goriška ok.-Erj. (Torb.).*

marōžiti, *ožim, vb. impf.* beßteden, *Cig., C.*

mārsikāj, *pron.* so maucher.

mārsikāk, *pron. 1) so maucher; — 2) schlecht, von keinem Werte, Dict., C.;* po marsikako,

auf ungehörige Weise, *Mik.*; marsikaka vera, der Aberglaube, *C.*
mārsikákost, *f.* die Abfchenlichkeit, *C.*
mārsikákov, *adj.* mancherlei, *LjZv.*
mārsikákovšen, *šna. adj.* = marsikakšen, *Jan.*
mārsikákšen, *šna. adj.* mancherlei.
mārsikám, *adv.* nach so manchem Orte hin.
mārsikatēri, *pron.* so mancher.
mārsikatērikrat, *adv.* so mandesmal.
mārsikdāj, *adv.* so mandesmal.
mārsikdē, *adv.* = marsikje, *C.*
mārsikdō, *pron.* so mandet.
mārsikedō, *pron.* = marsikdo.
mārsikjē, *adv.* an so manchem Orte.
mārsikōd, *adv.* an so manchen Orten herum, in so manchen Gegenden.
mārsikrat, *adv.* so mandesmal.
mārs, *m.* hod, pot, der Marjch.
mārsa, *f.* die Feldgrille (*gryllus campestris*), *Mur., Jan., Celovška ok.*
maršāl, *m.* izprva: konjar. zdaj: visok dostojanstvenik, der Marjchall; dvorski m., der Hofmarjchall, *Cig.*
maršālstvo, *n.* die Marjchallswürde, das Marjchallamt, *Cig., Jan.*; dvorsko m., das Hofmarjchallamt, *Cig.*
marširati, *am. vb. impf.* stopati, hoditi, marschieren.
martinceļ, *elja, m.* das Nebenwürmchen, *Jarn.-M. C.*
martineček, *eka. m.* 1) die graue Eidechse (*lacerta agilis*), *Cig., Jan., Erj./Z.*; — 2) eine Art Wasservogel, *C.*; prim. martinec 2).
martinec, *nca, m.* 1) = martineček, die graue Eidechse, *Dict. Mur., Cig.*; kače in martinci, *Jsvkr.*; — 2) eine Art Sumpfvogel, *C.*; zelenonogi m., der Wasserläufer (*totanus glottis*), *Cig., Erj./Z.*; — 3) der Nebenwurm, *Mur.*
martinovanje, *n.* der Martinischmanß, *V.-Cig.*
martinovati, *ujem (ovam). vb. impf.* das Martinischfest begehen, *Cig., Jan., M., Svet.(Rok.)*; (kaj ne veš, da martinovamo? *Lerst./Zb. sp./*)
martinščak, *m.* 1) der Monat November, *C.*; — 2) die Martiniraupe, die spätreifende Raupe, *St.-C.*
martolós, *šsa. m.* der Menschenräuber, der Menschenhändler, *Habd., Jan.*; clovek, kateri ljudi krade in kupuje ter prodaje, *Dict.*; bodeš videl gozde polne martolosoov, *Kast.*; — prim. madž. martalóz. Räuber, Schloßhändler, gr. ἀρματωλόξ, *Mik.(Et.).*
mārtra, *f.* = muka, die Marter; božja m., das Crucifix; = bridka m.; — božje martre roža, die Feldknopflume (*Knautia arvensis*), *Josch.*; — iz nem.; prim. bav. marter = Crucifix, *Lerst.(Rok.).*
mārtrati, *am. vb. impf.* = mačiti, martern: — iz nem.
mārtrica, *f. dem.* martra; božja m.
mārtričevje, *n.* die Feldknopflume (*Knautia arvensis*), *Josch.*
mārtrnica, *f.* = mučenica, die Märtyreiu.

mārtrnik, *m.* = mučnik, der Märtyrer.
mārtrniški, *adj.* = mučeniški, Märtyrer-.
marúla, *f.* = marelica, die Marille, *C.*
marúlica, *f.* = marula, marelica, *C.*
marúske, *f. pl.* = maruskle, *Tolm.*
marúskle, *f. pl.* die Majeru (morbilli). (prim. furl. varúseli = morbilli), *Goriš.-Štrek. (Arch.).*
maruskliv, *iva. adj.* mit Majern behaftet: maruskliivi otroci, *Goriš.*
mārveč *conj.* vielmehr, sondern vielmehr, *Cig., Jan.*
mārvin, *m.* = marvinj: = dolensko vino, *Vod./Izb. sp./*
mārvinj, *m.* 1) neka vinska trta, = javornik, glavaiča, rumenjak. *Ip.-Vrtov.(Vin.);* — 2) der Marz, March, Markwein, = der Wein der wündlichen Marz, *C., Kanal(Goriš.)-Erj. (Torb.).*
marzamin, *m.* neka vinska trta: = berzamin, merzamin, *Vod./Izb. sp./*
mās, *f.* = mera: brez masi, *Mur.*; — iz nem. Maß.
māsa, *f.* die Masse (phys.), *Cig.(T.). Sen. (Fiz.).*
māsa, *f.* = mas: v to maso, dermaßen, *Krelj*; srednjo maso, mittelmäßig, *C.*
māseka, *f.* neka sekira, s katero slanino (špeh) sekajo, *KrGora.*
māselj, *slja, m.* četrť bokala, das Seitel, *Mur., Vald./Radj.*
māselje, *m.* 1) četrť bokala, das Seitel; — 2) das Viertelgut, die Viertelhubo, *Cig.*
māseljčar, *rja, m.* der Besitzer einer Viertelhubo, *Notr.*
māseljski, *adj.* Seitel-, seitelhäftig; maseljski kozarec, das Seitelglas, *Mur.*
māselnica, *f.* 1) das Butterz, das Rühfajß, *Cig.*; — 2) die Lilie (*lilium*), *Cig., C.*; — die Feuerlilie (*l. bulbiferum*), *Cig., Medv. (Rok.);* — der Türkenbund (*l. martagon*), *C., Medv./Rok.*; — neka hruška, *Gor.*
māselnik, *m.* 1) = tropine, der Butterfajß, *Vrtov./Km.k., Štrek., Gor., Notr., Iz(Dol.);* — das Schmalzmuß, *Cig., C.*; — 2) = pinjeno mleko, *C.*; — 3) die Feuerlilie (*lilium bulbiferum*), *Cig., C., Medv. (Rok.);* tudi: der Türkenbund (*lilium martagon*), *Medv. (Rok.);* — der Gimmel (*ajuga reptans*), *Št. Andrež(Št.)-Erj.(Torb.).*
māselnina, *f.* der Butterfajß, das Buttein, *Cig. Nov.-C.*
māselnjak, *m.* das Schmalzmuß, *Cig., Gor.-M.*
māsen, *šna. m.* = masosen, macesen, *Tolm.*
māška, *f.* šema, die Maske.
maskirati, *am. vb. impf. pf.)* maskieren.
masláciiti, *áčim, vb. impf.* rajen, wüthen, *Mur.*; — prim. maslak.
maslag, *m.* = volče črešnje, die Tollkirche (*atropa belladonna*), *ogr.-Valj. Radj.*; — iz madž., *C.*
maslák, *m.* 1) die Rießwurz, *Guts.*; — eine Art gelbblühendes Gras, *C.*; — 2) die Räjerc, die Wuth, *Mur.*; — prim. maslag.
maslakáč, *m.* der Jortmüthige, *C.*

maslár, rja. *m.* der Schmalz, der Butterhändler, *Cig., Navr./Let.*
 maslarica, *f.* die Schmalz, die Butterhändlerin, *Cig.*
 másłáriti, árim, *vb. impf.* den Schmalz, Butterhandel treiben, *Cig.*
 maslárka, *f.* = maslarica, *Zora.*
 másłárnica, *f.* der Butterladen, *Cig.*
 másłast, *adj.* butterig, *Cig.*
 másłec, sleca (selca), *m.* *Cig., Jan.,* pogl. maselje.
 maslén, *adj.* Schmalz, Butter, von Schmalz, von Butter: mit Butter, Schmalz bereitet: *m.* kruh. masleno testo, maslena jed; maslene tropine, der Butterfaj, *Cig.;* maslena kislina (chem.), die Butterfäure, *Cig. (T.);* — maslena krava, eine Kuh, deren Milch viel Butter liefert, *Polj., Dol.*
 maslénast, *adj.* butterartig, *Cig.*
 maslenica, *f.* 1) das Buttergefäß, die Butterbüchse, *Cig.;* — 2) die Butterbirne, die Schmalzbirne, *Cig., Jan., M.*
 maslénik, *m.* 1) der Schmalztopf, *Mur., Cig.;* — 2) das Schmalzbrot, der Schmalztrappeu, *Z.;* — 3) die Ysimumachie (lysimumachia vulgaris), *Sehnica (St.)-Erj./Torb.*
 maslenika, *f.* der Liebes- oder Paradeiskapfel (solanum lycopersicum), *C.*
 maslenjáča, *f.* das Buttergefäß, der Butternapf, *Cig.*
 maslénjak, *m.* der Schmalztopf, *Mur.;* — das Butterfaj, das Rührfaj, *Cig.*
 maslénka, *f.* 1) das Butterrührfaj, *C., Valj. (Rad), BIKr.;* — 2) das Schmalzbrötchen, das Schmalzpfjel, *Mur.;* — 3) die Butterbirne, *Cig., C., Tolm., Kras, Mariborska ok.-Erj./Torb., BIKr.;* — tudi neko jabolko. *Ip.-Erj./Torb.;* der Balsampffel, *C.;* — 4) eine Art Angerblume mit gelben Blüten, („krave imajo od nje več masla“), *C.;* — = maslenica, maselnik, die Feldlilie (lilium martagon), *Cig.*
 maslenokisel, *adj.* butterfauer, *C.*
 maslenorumén, ména, *adj.* buttergelb, *LjZv.*
 maslina, *f.* der Delbaum oder die Olive (olea europaea), *Mur., Cig., Jan., Tuš. (R.), DZ.;* — tudi másłina, *Valj. (Rad).*
 maslince, *nea, m.* eine Art Mehlspeije: der Schneeball, *Cig.*
 másłinck, nka, *m.* neka jed: das Butterfodh (?), *Vod. Izb. sp.;* pogl. maselnik.
 masłinjak, *m.* 1) der Delgarten, *Jan.;* — 2) die Ysimumachie (lysimumachia vulgaris), *SlGov.-Erj./Torb.*
 masłinka, *f.* die Delbeere, die Olive, (másłinka) *Mur.*
 masłinkovec, *vea, m.* das Oliven, *h. t.-Cig. (T.).*
 masłinov, *adj.* vom Delbaum, Oliven, *Jan.;* maslinova jagoda, die Delbeere, *Jan.*
 maslinovina, *f.* das Olivenholz, *Z.*
 maslinovka, *f.* maslinovke, die Delbäume, *Cig. T.*
 másłiti, *im. vb. impf.* schmalzen, *Gust., Mur.*

masljak, *m.* 1) jajca v maslo vbita („masljek“), *Ravn.;* (nam. maslenjak ?); — 2) = teloh, die Nieswürz, *Jan. (H.).*
 másło, *n.* 1) zerlassene Butter, das Rindschmalz, — presno, opresno *m.,* die Butter, *Cig., Vrt., Levst. (Nauk);* = surovo *m.,* *Bled, Rib.-Cig., Jan.;* — ušesno *m.,* das Ohrenschmalz, *Cig., Erj./Z.;* očesno *m.,* die Augenbutter, *Erj./Som.;* — 2) die Butter, *Cig., Jan., Kras.*
 masłoba, *f.* *Jan. (H.).* pogl. maščoba.
 másłoy, *adj.* maslova trava = maslovec 2), *vžh. St.*
 máslovec, *vea, m.* = 1) neka vinska trta: die Weißbutter, sivi, višnjavi *m., C.;* — 2) der gelbe Weiderich (lysimumachia vulgaris), *C.; SlGov.-C.*
 máslovina, *f.* vinska trta, *Celje-Erj. (Torb.);* die Schmalztraube, grüner Kanigel, *Trumm.*
 máslovka, *f.* 1) der Ackersalweiser (asperula arvensis), *C.;* — 2) neko jabolko, *Bolc-Erj. (Torb.).*
 máslovník, *m.* das Schmalzmuß, *Mur.*
 máslovníjak, *m.* 1) das Schmalzmuß, *Mur.;* — 2) der Butternapf, *Jan.;* der Schmalzfüßel, *Jan. (H.).*
 masnica, *f.* die Schmiele (aira), *Cig., Medv. (Rok);* krivinasta *m.,* die Waldschmiele (aira tlexuosa), *Tuš. (B.);* (nam. mastnica, *C.).*
 masnik, *m.* jed. spečena iz jajec, masla in turšične moke, *Kobarid (Goriš.)-Navr./Let. 1890, 709.*
 masórnica, *f.* neka hruška (doma od Masore?), *Šebrelje/Goriš.-Erj./Torb.).*
 masosen, *sna, m.* = macesen, *Rež.-Zora (V. 162.).*
 masosna, *f.* = masosen, *Zora (V. 162.).*
 mást, *i, f.* das Fett; bei. zerlassenes Schweinefett: z mastjo zabeliti, *Dol.;* — zajčja, pasja *m.,* das Hasen-, Hundefett; ribja *m.,* der Fischthrau; kravja *m.,* das Rindschmalz, *ogr.-C.;* drevna *m.,* der Holzbalgam, *Cig.;* — das Schmierfett; z mastjo si črevlje mazati; bote na mast, v arzetu slast, Schmierfiesel und Geld im Sack habend, *Tolm.-Levst. (M.);* — leskova mast (= leskova šiba, palica) čuda dela, die Hajetrube wirkt Wunder, *Slom.-C.*
 mástáč, *m.* moč, ki grozdje tlači ali masti, *C., Vrtov. (Vin.).*
 másten, *tna, adj.* fett; mastna jed; mástno črevo, der Mast oder Fettdarm, *Cig.;* — mit Fett beschmieret; mastna obleka; — mastna zemlja, fetter Boden; mastna služba, fettes Amt, *Cig.;* mastna nedelja, der Fastnachtsjournlag, *vžh. St.;* — mastno govoriti, Sauglöden läuten, *V.-Cig.*
 mastenica, *f.* die Nieswürst, *Dol.-Cig., Jan.;* — die Breiwurst, *BIKr.*
 mastenik, *m.* das Labkraut (galium cruciatum), *Jan. (H.).*
 mástik, *m.* der Mastixbaum (pistacia lentiscus), *Cig., Jan., C.*
 mástika, *f.* der Mastix (ein Harz), *Cig. (T.).*

māstikov, *adj.* Maſtig, *Cig., Jan.*; mastikovo drevo, der Maſtigbaum, *Cig., Jan.*; mastikova smola = mastika, der Maſtig, *Cig., Jan.*

mastilnica, *f.* die Keſter, das Keſterhaus, *Cig.*

mastiſnik, *m.* velika kad, v kateri maste grozdje, der Keſterfaſten, *Stopice-Erj.(Torb.).*

mastiſlo, *n.* das Fett, *Nov.-C.*; die Salbe, *Jan.*

mastiſt, *adj.* 1) fett, *Mur., Jan., Met., Mik.*; feiſt, hausbäckig, *Jan.*; — 2) ſich breit machend, *Meg., C.*; mastito s kom korakati, *Lerst.* (*Zb. sp.*); žene, možaki tudi, Mastito pri-stopajte! *Lerst.* (*Zb. sp.*)

1. **mastiſti**, *im, vb. impf. i*) fett machen, ſchmauzen, *Mur.*; — mit Fett beſudeln, *Mur., Cig.*; — m. se, ſich wohl ſchmecken laſſen, ſchmauſen; na svatovščinah se m.; — brado si m., ſich eš wohl geſchehen laſſen, *Jan.(H.).*

2. **mastiſti**, *im, vb. impf.* queiſchen, *Notr., Prim.*; grozdje m., Trauben zerqueiſchen, treten, *Cig., Vrto.(Vin.), Notr., Prim.*; v vreči se maste oljke, kadar se dela olje, *Kras-Erj.(Torb.);* — = gneſti, tlačiti: vedomec ga je mastil, *LjZv.*; — prim. 2. mestiti.

1. **mastiſtivec**, *vca, m.* der Fettmacher, *Cig.*

2. **mastiſtivec**, *vca, m.* der Traubentreter, der Keſterer, *Cig., (mestivec) Jan.*

māstnat, *adj.* fettlicht, *Cig., Jan.*

māstnec, *neca, m.* der Speſtſtein, *Jan.*

mastnica, *f.* 1) der Maſtdarm, der Fettſtarm, *Mur., Cig., Jan., Vod.(Bab.);* — 2) neka trda in mastna klobasa, *Brkine-Erj.(Torb.);* die Plunzwurſt, *Jurč., Ig(Dol.);* — 3) neka trava: pogl. masnica.

mastničen, *čna, adj.* Maſtdarm: mastnična čutnica, der Maſtdarmnerv, *Cig.*

mastnik, *m.* 1) der Maſtdarm, *Cig.(T.);* — 2) = salovec, der Speſtſtein, *Cig.*; — der Seiſenſtein, *C.*

mastnina, *f.* = maščoba, *Jarn., Mur., Cig.*

mastnjāca, *f.* eine ſchmierige, mit Fett beſudelte Frauenſperion, *Mur.*

1. **mastnjāk**, *m.* eine ſchmierige, mit Fett beſudelte Mannſperion, *Mur.*

2. **mastnjāk**, *m.* der ſelpreſſer, *C., vzhSt.*

māstnost, *f.* die Fettigkeit

māstnōta, *f.* = mastnost, *Jan.(H.).*

māša, *f.* die Meſſe; pri maſi biti; k maſi iti; mašo brati (germ.) = maſevati; pēta m., daš hochamt; = velika maša, *Cig., Jan.*; nova m., die Primiz; ſiba novo mašo poje = gute Zucht bildet tüchtige Menſchen heran, *Npreg.*; rana m., die Frühmeſſe; zorna m., die Meſſe, *Cig.*; pēta, ſēsta, ſēdma, deſēta m., die Meſſe um 5, 6, 7, 10 Uhr, črna m., daš Todtenamt; = zaduſna m., *Jan.(H.);* založna m., geſtiftete Meſſe, *DZ.*; velika, mala m., der Groß-, Kleinfräuentag; med (mej) maſami (-a), zwiſchen Groß- und Kleinfräuentag, *Dol., St.*; mala maša — v vsakem grmu paša, *Npreg.-Notr.*

mašāncgar, *rja, m.* der Borſdorferapfel (Marſch-lauſer, Maſchauſer); — prim. gambovec.

1. **māšča**, *f.* daš Fett.

2. **māšča**, *f.* daš Zerqueiſchte, die Maiſche, bei, die Traubenmaiſche, *Cig., Štrek.*; die Obſt-

maiſche, (mešča) *Reſ.-C.*; maščo izplati, den Moſt von der Maiſche außſchöpfen, *Vrto.(Vin.).*

māščar, *rja, m.* = meſar, poſebno tiſti, ki kolje ſvinje, *ogr.-C.*

maščāti se, *ām se, vb. impf.* = maščevati se, *Meg., C.*

maščāva, *f.* daš Fett, *C., ogr., Dol.*

maščāvec, *vca, m.* der Rācher, *Dict.-Mik., Hren-Cig., Dalm., Kaſt.*; Krivic maščāvec, večni Bog, *Preš.*

maščāvka, *f.* die Rācherin, *Cig.*

māščen, *čna, adj.* Maiſch, *Cig.*

maščenec, *nca, m.* der Moſt, *Cig., C.*

maščenje, *n.* daš Treten der Trauben, *Štrek.*

maščevāten, *tna, adj.* 1) rāchend, Rāche-, *Cig., Jan., nk.*; maščevalni Bog, *Skrb.*; — 2) rāch-gierig, rāchſüchtig, *Mur., Cig., Jan., nk.*

maščevātnost, *f.* die Rāchſucht, *Mur., Cig., Jan., nk.*

maščevānje, *n.* daš Rāchen, die Rāche; krvno m., die Blutrache, *Cig., Jan.*

maščevāti, *ūjem, vb. impf.* 1) rāchen, *Mur., Cig., Jan.*; in Bog ne bode izvoljenih maščeval? *Trub.*; — 2) m. se, ſich rāchen; m. se nad kom; m. se komu, *Navr.(Kop. sp.), Zora* (po stsl.); maščeval sem se obema, *Jurč.*

maščevāvec, *vca, m.* der Rācher; krvni m., der Blutrācher, *Cig.*

maščevāvka, *f.* die Rācherin; boginja m., die Rāchegöttin, *Cig., Jan.*; osoda m., die Re-mejš, *Jan.(H.).*

maščevāvski, *adj.* 1) dem Rācher gehörig, zukommend, Rāche-, *Cig., Jan.*; m. meč, daš Rāchſchwert, *Cig.*; — 2) rāchſüchtig, *Mur., Cig., Jan.*

maščevāvstvō, *n.* = maščevanje, *Ravn.-Valj. (Rad).*

māščevina, *f.* daš Fett, *Mur., Cig.*

maščevit, *adj.* voll Fett, fett, *C.*; — maščevita prst, ſette Daumenrde, *C.*

maščēica, *f. dem.* Mašča; daš Fett: Hejo hoj, hoj! Volk ima loj, Zvita liſica lma maščēico („meščēico“), *Jurč.*

māščina, *f. to*, kar se dobode od izmaščenega grozdja: der Moſt, *Erj.(Torb.), Notr.-Z.*

maščōba, *f.* daš Fett.

maščōben, *hna, adj.* fett.

maščōbnost, *f.* die Fettigkeit, *Jan.*

māšek, *ška, m.* = zamašek, *Jan.(H.).*

mašēlj, *m.* die geſchmolzene Eiſenmaſſe im Hoch- ofen: Mašelj se vari, *Vod.(Pes.);* — prim. it. massello od: massa, die Maſſe.

māšen, *šna, adj.* Meſſe-; māšne bukve, daš Meſſebuch, daš Miſſale; m. oprava, obleka, daš Meſſekleid.

mašēnje, *n.* daš Stopen.

maševānje, *n.* daš Meſſelejen.

maševāti, *ūjem, vb. impf.* die Meſſe leſen.

maševāvec, *vca, m.* der Meſſeprieſter, *Jan.*

mašilo, *n.* daš Stoppmittel; — daš Stichtwort, *Cig.*; — daš Stichtwort.

1. **mašina**, *f.* der Schußſted, *Štrek.* (mešina), *Soška dol., Goriska ok., Kras-Erj.(Torb.);* — prim. maſiti.

2. **mašina**, *f.* stroj, die Maschine; vrtalna m., die Bohrmaschine, *DZ.*; peklerska m., die Stöckenmaschine, *Cig.*
mašinar, *rja. m.* der Maschinenmeister, *Cig.*
mašinast, *adj.* maschinenmäßig, *Cig.*
mašinst, *m.* der Maschinenmeister, der Maschinist.
mašinostâvbinski, *adj.* m. inženir, der Maschinenbauingenieur, *DZkr.*
mašinski, *adj.* Maschinen.
mašinstvo, *n.* das Maschinenwesen, *Cig. (T.). DZkr.*
mašiti, *im. vb. impf.* stopfen, piropfen; luknje m. Löcher zustopfen; kdo bo ljudem usta mašil? wer kann den Leuten die Mäuler stopfen? *Cig.*; v zep jabolka m., den Saft mit Äpfeln voll stopfen; v sebe m., häufig, gierig essen.
mašivec, *vca. m.* der Stopfer, *Cig., Jan.*
maškara, *f.* ein maskierter Mensch, die Maske; v maskare iti, sich als Maske auf eine Unterhaltung begeben, *jr7Št.*
maškarada, *f.* die Maskerade, das Maskenfest.
maškaraden, *dna. adj.* zur Maskerade gehörig, diese betreffend.
mâšnik, *m.* der Priester; za (v) mašnika posvetiti, zum Priester weihen.
mâšniški, *adj.* Priester.
mâšništvo, *n.* das Priesteramt, das Priestertum, *Cig., nk.*
mâštvô, *n.* das Priesteramt, *Cig., Jan., M., Vrtov. (Sh. g.):* velika část maštva, *Bas.:* na m. učiti se, die Theologie studieren, *Mur., SlGor.-C.:* der Priesterstand (tudi: maštvô); Vsi stani na svetu Potrebni so nam, Posrebno pa kmetstvo. Gospodstvo z „maštvam“ (nam. -om), *Npes.-K.*
matador, *rja. m.* prvak, der Matador, *Cig.*
mataroga, *f.* pogl. motoroga.
mátast, *adj.* dümm, närrisch, *Z., Notr.:* — be-täubt, schwindelig, *Notr.:* — prim. it. matto, närrisch.
matematičen, *čna. adj.* zur Mathematik gehörend, mathematisch, *Cig., Jan., Cig. (F.), nk.*
matematik, *m.* der Mathematiker, *Cig. (T.), nk.*
matematika, *f.* nauk o številnih in prostorskih količinah, die Mathematik.
matematiški, *adj.* mathematisch, *Jan. (II.).*
mater, *adj.* — mator, meter, *Mik.*
mâtercn, *rna. adj.* Mutter, mütterlich; mâtterna ljubzen, die Mutterliebe; materni jezik, die Muttersprache; (pravilno: materin jezik, *Meg., DZ., Gr. VI. 7.).*
materialni, *lna. adj.* material, *Jan., Cig. (T.), nk.:* — materialno blago, die Materialware, *Cig., Jan.*
materialist, *m.* der Materialist, *Cig. (T.).*
materializem, *zma. m.* der Materialismus, *Jan., Cig. (T.).*
materija, *f.* 1) der Eiterstoff, die Materie; — 2) der Stoff, die Materie, *Cig. (T.).*
mâterin, *adj.* der Mutter; — Mutter; materino srce, das Mutterherz; materina ljubzen, die Mutterliebe; materino krilo, der Mutterhoh, *Jan.*

materinji, *adj.* Mutter-, mütterlich, *Jan.*; materinje srce, *Jan.*
materinski, *adj.* Mutter-, mütterlich, *Mur., Cig., Jan.;* materinske dolznosti, *Jurč.*
materinstvo, *n.* 1) die Mutterchaft, *Habd.-Valj. (Rad), Cig., Jan.;* — 2) der Nachlaß der Mutter, das mütterliche Erbtheil, *Cig., Jan., Svet. (Rok.).*
materinščina, *f.* die Muttersprache, *Jan., nk.*
mâteriti, *im. vb. impf.* = materovati, *Mur.*
mâternica, *f.* 1) die Gebärmutter; — 2) die Mutterkrankheit, die Hysterie, *Mur., Cig., Jan.;* — der Mutterkrampf, *C.;* die Kosit beim weib. Geschlechte, *v7hŠt.-C.;* — 3) die Bienenkönigin, *Cig., Polj.;* — 4) die Plungwurst, *Išk. (Črt.);* — 5) kositerska m., die Zümmutter, *Cig.;* — 6) = klobuk, die Eßigmutter, *Cig.;* — 7) die Mutterzelle (stanica, ki se deli na dve ali več novih stanic), *Tuš. (B.).*
mâterničast, *adj.* materničastazila, die Frauenader, die Mutterader (vena saphaena), *V.-Cig.*
mâterničav, *adj.* hysterisch, *Cig., Jan.*
mâterničen, *čna. adj.* Gebärmutter-; maternično grlo, der Gebärmutterhals, *Cig., Jan.;* maternična bolezen, die Hysterie, die Mutterkrankheit, *Cig., Jan.*
mâterničnik, *m.* 1) die Gebärmutterhöhle, *Cig., Jan.;* — 2) jesenski m., die Herbstzeitlose (colchicum autumnale), *C.*
mâternik, *m.* der Mutterchwarm, *Danj.-C.*
mâternost, *f.* die Mütterlichkeit, *Cig.*
mâternji, *adj.* mütterlich, Mutter-; maternja skrb, maternje zavetje, *Str.*
materomôr, *môra. m.* der Muttermord, *Cig.*
materomôrec, *vca. m.* der Muttermörder, *nk.*
materomôrnik, *m.* = materomorec, *Cig.*
materosêk, *sêka. m.* der Kaiserschnitt, *Vod. (Bab.).*
mâterovati, *ujem. vb. impf.* Mutter sein oder werden, *Mur., Vod. (Bab.).*
mâterski, *adj.* Mutter-, mütterlich, *Mur., Vod.-Cig., nk.*
mâterstvo, *n.* die Mutterchaft, *Mur., Cig., Jan.*
mâterščina, *f.* 1) das Muttertheil, *Cig.:* — 2) = materinščina, *Z.*
matêvžast, *adj.* heranft; pivci so bili že jobro matevžasti, *Indr.*
matêvžek, *zka. m.* das Häufchen; imeti matevžeka, *jr7hŠt.*
matêžen, *žna. adj.* launig, *Mur.;* (nam. metzen).
mâti, *tere. f.* 1) die Mutter; — stara m., die Großmutter; hišna m., die Hausmutter, die Hausfrau; košata m., die Hochzeitmutter, *Cig.;* pisana m., die Stiefmutter (bolj v zaničljivem pomenu); le čakaj, boš pisano mater dobil, *Dol.;* krstna m., die Taufpatin, *ogr.-C.;* po materi, mütterlicherseits; po materi biti s kom v rodu; mati zemlja, die Mutter Erde; mati slovenska zemlja, *Zr.;* — 2) der Mastdarm, *ogr.-C.;* — die Plungwurst, *C.;* — 3) mati vseh rož, eine Art artemisia, *C.;* — m. vseh trav, das Zümfingkraut (potentilla), *C.*

mática, *f.* 1) die Vientönigin, der Weisel; m. je obhojena, uplemenjena, die B. ist befruchtet, *Cig.*; — tudi = mravlja samica, *Malhinje (Kras)-Erj. (Torb.)*; — 2) das Stammcapital, der žouđs, *Cig., Jan., Nov.*; — 3) das Originalschriststück, *Z., Brkini - Erj. (Torb.)*; — 4) die Matrifel, *Cig., Jan.*; o vseh občanih se vodi matica, *DZkr.*; pomorska m., die Seematrixel, *DZ.*; v matico vpisati, immatrixulieren, *DZ.*; — 5) die Matrice, *Cig. (T.)*; — 6) die Schraubennutter, das Muttergewinde, *Cig., DZ.*; vrtečna m., m. od vijaka, *Cig. (T.)*; — 7) das Fahrwasser eines Stufes, der Thalweg, *Cig. (T.)*, *DZ.*; Savska matica je jako nepravilna, *Erj. (Izb. sp.)*; hs.; — 8) opalova m., die Spatnutter, *Erj. (Min.)*; — biserna m., die Perlmutter, *DZ.*; — 9) kiska m., die Eßignutter, *C.*; — 10) der Grundstoff einer Hebe, *vzh. St.-C.*

máticar, *arja, m.* das Mitglied eines Matica genannten Vereines, *nk.*

maticják, *m.* = maticnjak, *Cig.*

maticnica, *f.* = maticnjak 1), *C.*

maticnik, *m.* 1) panj za plemo, der Mutterstock, *Cig.*; — 2) die Melisse (*melissa officinalis*), *Medv. (Rok.)*; prim. hs. maticnjak (istega pomena).

maticnják, *m.* 1) die Weiselzelle, *Z.*; (tudi hs.); — 2) = maticar, *Zv.*

matija, *m.* der gemeine Weberknecht (*phalangium opilio*), *Cig., Jan., Erj. (Z.)*.

mátka, *f.* das Mütterchen, *Cig., Zora*; (češ.).

mátkati, *am, vb. impf.* immerfort mati rufen, *Mur.*

matljáti se, *ám se, vb. impf., Z., Jan. (H.)*, *ogl.* motljati se.

matofir, *rja, m.* = netopir, *Cig., C., Polj.*

matoga, *f.* neko strašilo, *C.*; (matoha, *Z.*).

matopir, *rja, m.* = netopir, *Cig., Mik., vzh. St.*

matór, *adj.* bejahrt, *alt, Jan., Zora*; matora leta, *Trt.*; matori gostje so se jeli razhajati, *Zv.*

mátora, (tudi: matóra), *f.* ime svinji, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

matóren, *rna, adj.* = mator, *Dict.-Mik.*

matoréti, *ím, vb. impf.* alt werden, *Z.*

matoríti, *ím, vb. impf.* alt machen, *Sle-C.*

matórost, *f.* das Greisenalter, *Erj. (Som.)*.

matprika, *f.* = dobrika, der Schlingbaum (*viturnum lantana*), (iz ma + dobrika), *Zora*.

matrác, *m.* zinnica, die Matratze.

matrica, *f.* matica, die Matrice, *Cig. (T.)*.

matróna, *f.* priletna gospa, die Matrone, *Cig., Jan.*

máva, *f.* bajeslovno bitje, *Pjk. (Črt.)*; — prim. mavje.

mävček, *čka, m. dem.* 2. mavec; — die Federbüsche, das Wollgras (*eriphorum*), *Cig.*

mävčica, *f. dem.* mavka; 1) das Kägdchen auf Bäumen, *Z.*; — 2) das Friemengras (*stipa pennata*), *Knežak (Kr.-Erj. (Torb.))*.

1. **mävce**, *vca, m.* *ogl.* malec.

2. **mävce**, *vca, m.* die Nöde, *Z.*; ein Stückchen Baumwolle, *C.*

1. **mävck**, *vka, m.* viseč otok, otekla bezgavka, *GBrd.*

2. **mävcek**, *mavka, m.* das Mäuten der Maße, *Cig.*

mävha, *f.* *ogl.* malha.

mävhelj, *hlja (hcljna), m.* *Josch.* *ogl.* malhelj.

mävje, *m. coll.* bajeslovna bitja: duše nekrščenih otrok, *Pjk. (Črt.)*.

mävka, *f.* 1) das Stauntöpfchen des abgeblühten Löwenzahnes, *Kr.-Valj. (Rad.)*, *Lerst. (Rok.)*; — der Pflanzenstamm, *C.*; — 2) eine Art Windblume (*anemone montana*), *Dutovlje (Kras)-Erj. (Torb.)*.

mävkanje, *n.* das Mäuten, *Mur.*

mävkatí, *kam, čem, vb. impf.* = mijavkati, mäuten, *Mur., Cig., Gor.*

mävra, *f.* 1) eine schwarzgestreifte Kutz, *Mur. Met.*; ernoarogasta krava, *Mik.*; — eine schwarze Kutz, *Cig., Jan., Žil.-Jarn. (Rok.)*, *Lerst. (Rok.)*; po noči je vsaka krava mavra, nachts sind alle Kühe schwarz, *Z., Kr.-Valj. (Rad.)*; — 2) kozje ime, *Erj. (Torb.)*; — 3) der Regenbogen, *Dict., Mur., Dalm.*; = božja m.: vedno pije kakor božja mavra, *Glas.*; — 4) ein regenbogenfarbiges Kleid, *Lašče-Lerst. (M.)*; — 5) der Schwarzbecht (*picus martius*), *Z.*; — 6) das Rispengras (*poa*), *Z.*

mävrah, *m.* die Mairade, der Morchelchwamm, *Cig., C., Kr.*

mävranec, *nea, m.* der Mistfäßer, (*mov-*) *Mur., C., Zora.*

mävrast, *adj.* schwarzfleckig, geprenkelt, *Cig.*; mavrast junec, *LjZv.*; mavrasta pivka bobna po operlem drevesu, *Zv.*

mävrica, *f. dem.* mavra; 1) ime ovcí, *Plužna na Bolskem-Erj. (Torb.)*; — = črna kravica, *C.*; — 2) eine Spechtart, *Pjk. (Črt.), St.*; — 3) gozdna, hostna m., eine Art Luffi machje (*lysimachia*), *Cig.*; — 4) der Regenbogen; — die Regenbogenhaut, die Iris, *Jan., Cig. (T.), Erj. (Z.)*.

mävrič, *m.* die Feldgrille, (*mov-*) *Cig.*

mävričast, *adj.* regenbogenfarbig, *Cig.*

mävriček, *čka, m. dem.* mavrič, die Feldgrille, (*mov-*) *Idrija*.

mävričen, *čna, adj.* Regenbogen-; mavričene barve, die Regenbogenfarben, *Žnid.*; mavrična kozica = mavrica, die Regenbogenhaut, *Cig., Jan.*

mävričiti, *ím, vb. impf.* irrisieren (*min.*), *Cig. (T.)*.

mävričnica, *f.* = mavrica, die Irisstach, *C.*

mävričnik, *m.* der Regenbogenstein, *Cig.*

mävrih, *m.* = mavranec (*mov-*), *Mur.*

mävroh, *m.* = mavrah, *Vod. (Izb. sp.), Glas.*

mävrovina, *f.* vinska trta, der Portugieser, *Trumm.*

mävzolej, *m.* krasna rakev, das Maufoleum, *Cig., Jan.*

mävžina, *f.* = mala južina, *Jan., Kor.-Erj. (Torb.)*.

mävžinati, *am, vb. impf.* = južinati, *Jan.*

mävz, *i. f.* 1) das Schmieren, *Habd.-Mik.*; — 2) die Schmiere, *Mur., Cig.*; sklepná m., die Gelenkschmiere, *Erj. (Som.)*; die Salbe, *Guts.-Cig., M., Valj. (Rad.)*.

máza, *f.* 1) die Schmiere, *M. Z.*: — 2) eine gewisse Masse am Faschingsdienstag, *Rib.-M.*: — 3) ein schmüßiges Weib, *Z.*: psovka nezkušeni gospodinji, *Gor.*: — ein verzärteltes Kind, *Z.*

mazáč, *m.* der Klefser, der Farbklefser, der Tintenklefser, *Cig. Jan.*: — der Anstreicher, *Jan.*: — der Quackfalber, *Cig. Jan., M., nk.*

mazáča, *f.* der Pinjel, *C.*

mazáču, *áčim*, *vb. impf.* schmieren, jüdeln, *Jan. (H.)*: — Quackfalber sein, *Z.*

mazáčka, *f.* die Quackfalberin, *Cig.*: kmet se rajši zateka k svojim konjedercem in mazáčkam, *IjZv.*

mazáten, *ina*, *adj.* Schmier-, *Mur.*: mazátni il. der Meiberlehnt, *V.-Cig.*

mazálo, *n.* 1) die Salbe, *Mur., ogr.-Valj. (Rad.)*: — 2) der Klefser, der Klefsmaler, *Cig.*

mazána, *f.* eine größere Weinflasche, = stari bokal: eno mazano vina, *BlKr.*: — prim. mezana.

mázanec, *nca*, *m.* das Eierbrot, *Cig.*

mázanje, *n.* das Schmieren; das Salben; slednje m.. die letzte Leistung, *ogr.-C.*: = poslednje m.. *C.*

mázanka, *f.* die Lehnhütte, *Sol.*

mazar, *rja*, *m.* der Klefser, der die hölzernen Gebäude mit Lehm verschmiert, *Mur.*

mazarija, *f.* die Schmiererei, die Klefsererei: — die Quackfalberei, *Cig.*

mazáriti, *árim*, *vb. impf.* schmieren, *Jan. (H.)*.

mázast, *adj.* schmierig.

mazáštvo, *n.* die Charlatanerie, die Curpju-cherei, *Jan., Nov., Pjk. (Črt.), Strp.*

mázati, *mázem*, *vb. impf.* schmieren; *m.* kaj s čim: kola m.; črevlje s salom m.; kakor mážeš, tako teče, wie man es treibt, so geht es, *Cig.*: salben, einschmieren, einreiben; prsi z lojem, opekline z oljem m.; aufstreichen, aufschmieren, auftragen, *Cig.*: kdor ima dosti medu, máže ga po steni, wer Honig genug hat, streicht ihn an die Wand, *Rib.-M.*: beschmugen: Naj si s tinto prste máže, *Pres.*: mokra barva máže, nasse Farbe fleckt ab, *Cig.*: — bestechen, *Cig.*: kdor máže, temu teče, *Levst. (Rok.)*: kdor máže, mu kaže, wer schmirt, der fährt, *Valj. (Rad.)*.

mázav, *adj.* schmierig.

mázavec, *nca*, *m.* der Schmierer, der Falber, *Cig., Jan.*: — der Anstreicher, der Flachmaler, *Cig.*

mázavka, *f.* die Schmiererin, *Cig.*: — die Anstreicherin, *Cig.*

mázavt, *m.* der Klefser, *Cig.*

mázec, *nca*, *m.* = mazáč, der Quackfalber, *Cig.*

mázek, *zka*, *m.* die Schmiere, *Javn.*: ein Stück Schmiere: *m.* sala, *Z.*

mazg, *m.* = mezg, *Habd., Dict.*

mázgati, *am*, *vb. impf.* = mazati, *C.*

mazgína, *f.* der Schmierstiesel, *Tolm.-Levst. (M.)*.

mazginja, *f.* = mezgica, die Mantelstin, *Habd.-Mik.*

mazitár, *rja*, *m.* der Salbenmacher, der Salbenkrämer, der Quackfalber, *Mur., Cig., Jan.*

mazilarica, *f.* die Salbenmacherin, die Salbenkrämerin, die Quackfalberin, *Cig.*

maziláriti, *árim*, *vb. impf.* quackfalbern, *Mur., Cig.*

mazilárstvo, *n.* die Quackfalberei, *Mur.*

mazitce, *n.* 1) dem. mazilo; — 2) = čopič, der Pinjel, *Zv.*

mazitn, *ina*, *adj.* Salben-, *Jan. (H.)*.

mazittev, *tve*, *f.* die Salbung, *Jan.*

mazititi, *ilim*, *vb. impf.* salben; balsamieren, *Mur., Cig., Jan.*

maziljenec, *nca*, *m.* der Gesalbte, *Mur., Cig., Jan., Ravn.*

maziljenje, *n.* das Salben, die Salbung; die Balsamierung, *Mur., Cig.*

maziljenka, *f.* die Gesalbte, *Cig., Jan.*

mazilnica, *f.* die Salbenbüchse, *Cig.*

mazilo, *n.* 1) die Schmiere, die Salbe; zdravilno m., die Heilfalbe, *Cig.*; v mazilo dejati truplo, einbalsamieren, *Ravn.*: — 2) das Salben, das Einschmieren; zapisati bolniku kaj za mazilo; — die Salbung: *m.* opraviti, *Ravn.*: — 3) das Bestechungsmittel, das Bestechungsgeld, *Cig., Jap. (Prid.)*: — 4) die Bestechung, *Levst. (Rok.)*: — 5) planinsko m., die Alprose (rhododendrum), *Cig.*

mazinec, *nca*, *m.* = mezinec, der kleine Finger an der Hand, *St., Dol.*: dokler bom živ in bode moj mazinec gibal, *Jurč.*

mazljáv, *áva*, *adj.* schmierig; mazljava zemlja, *C.*

mazljiv, *iva*, *adj.* schmierig, *Jan., C.*: leicht beschmugend, *Nov.*: — flebrig, *C.*

maznica, *f.* der Anstrich, die Wandschmiere, *C.*

maznina, *f.* das Schmiergeld, *C.*

mázniiti, *mázem*, *vb. pf.* einen Kleck hinmachen, einschmieren, *Mik.*

mazovina, *f.* das Schmiergeld, *C.*

mazúr, *rja*, *m.* ein verzärteltes Kind, *St.-Glas.*

mazúra, *f.* umazana ženska, *C.*

mazúrka, *f.* poljski narodni ples, die Majurka.

1. máza, *f.* die Schmiere, die Salbe; kopitna m., die Nussfalbe, *Cig.*

2. máza, *f.* ein großes Bündel, *vzhSt.-C.*; ein großer Sack, *Dol.-Levst. (Rok.)*; ein Sack von 2—3 Wegen, *C.*: — prim. madz, mazsa, der Centner, = hs. maza, *Mik. (Et.)*.

mázar, *rja*, *m.* 1) „narod zove tako zamazaneга cloveka“, *IjZv.*: — 2) = mazač, der Quackfalber, *Cig.*

mázarica, *f.* = mazáčka, die Quackfalberin, *Jan. (H.)*.

mázelj, *žlja* (željna), *m.* = pečenka, zavita v mreno, *KrGora.*

mázúga, *f.* ein schmüßiges Weib, *C.*

mázúlja, *f.* = mazúga, *Cig.*

mazúr, *rja*, *m.* ein kleiner, dider Mann, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

mčecati, *am*, *vb. impf.* 1) weich machen, *Dict., Mur.*: vime m., vor dem Welken das Kuhenter erweichen, *vzhSt.-C.*; sadje, grozdje m., (saljivo) = poskušati, se je že mehko, *Cig., vzhSt.*: — *m.* koga, einem hart zujeben, 3. B. um ihn ein Bekenntnis abzuwingen, *Cig.*: — sadje m., das Obst abliegen lassen, *Gor., vzhSt.*: *m.* se. weich werden, abliegen:

hruške se mecajo, grozdje se meca, *Mik., Dol., Gor., vzh.Št.*; — 2) weich werden, *Cig. (T.), Vrtovr. (Vin.), Dol.*; grozdje meca, *Richenberk-Erj. (Torb.)*; petrovke (hruške) mecajo že o sv. Petru in Pavlu, *LjZv.*; — 3) zögern, zaudern, mit der Sprache nicht heraus wollen, *Cig., C., Lašče-Erj. (Torb.)*; meca in meca in noče na dan z besedo, *ZgD.*; — prim. mehek, koren: męk.

męcavec, vca, m. = mećalo 2), C.

męcān, m. podpornik, zaščitnik pesnikov, umetnikov, učeniakov, der Męcān.

męcēs, cesa, m. Zora, pogl. macesen.

męcēsēn, sna, m., *Mur., Cig., Jan., Tuš. (R.)*, pogl. macesen.

męcāniti, inim, vb. *impf.* = mecati 3), C.

męcir, rja, m., *Notr.*, pogl. męcvir.

męcļjāti, ām, vb. *impf.* 1) zu erweichen suchen, Z.; — 2) jötternd hervorbringen, Z.; — 3) zart umgehen: kaj bi z otrokom męcļjāt! lusk-niti ga mora, *Gor.-Mik.*

męcļļej, m. = rogoz, *Čoljska ok.*

męcē, ſ, f. = 1. meć m., *Goriš.-Erj. (Torb.)*.

1. **męcē**, m. 1) das Abfliegen des Dbltes: klasti jabolka v meć, hruška je trdega meća („dolgo jej treba ležati, da se zmeći“), *Goriš.-Erj. (Torb.)*; — 2) der Spielball, Z.; — prim. meća 3).

2. **męcē**, męća, m. 1) das Schwert; lovski m., der Hirschfänger, *Cig.*; sekalni m., der Hautdegen, *Cig.*; pod meć dejati, über die Klinge springen lassen, *Cig.*; vse pod meć pripraviti, *Jsvkr.*; — po meću, in väterlicher Linie, *Cig.*; — 2) die Siegwurzel (gladiolus communis), *Gorjansko na Krasu-Erj. (Torb.)*.

męcā, f. 1) das Weiche von einer Sache: das Weiche am menschlichen Körper, bei. die Wade: — das Dhrsläppchen: ušesna m., *Meg., Guts.-Cig., Dalm.*; mećo obeh ušes prebadati, *Cv.*; — živčna m., das Nervenmark, *Erj. (Som.)*; — das Fleisch von saftigem Dblt, von Kürbissen, *C., Dol., Polj.*; hruška goste, redke meće, *Dol., Polj.*; — = sredica, die Brotkrume, *C., Mik., ŠLN.*; mećo pojesti, skorjo pa pustiti, *Št.*; — das weiche, flüssige Schweinefutter, *C., Bkr.*; — 2) das Abfliegen des Dbltes, das Lager des abliegenden Dbltes, die Waute: v mećo dejati jabolka, imam veliko mećo hrušek, *Gor.*; — 3) der Spielball, *Železniki (Gor.)*.

męcā, n. pl. = meće, die Waden, *Polj.*; od solca so mu ogorela lica, roke in meća, *Erj. (Izb. sp.)*.

męcāj, m. 1) der Schut beim Regetspiel, *Dol.*; — 2) die Epilepsie, die Fallsucht, *Cig., Jan.*

męcāk, m. das Kirichenpuch, C.

męcār, rja, m. der Schwertschmied, *Meg., Guts., Cig.*; męcār, meće je na prodaj delal, *Jsvkr.*; der Schwertputzer, der Schwertfeger, *Mur., Cig., Jan.*

1. **męcāst**, adj. schwertförmig, *Cig.*

2. **męcāst**, adj. dickwädig, *Jan. (H.)*.

męcāti se, am se, vb. *impf.* fęchten, *Cig.*

1. **męcāti**, am, vb. *impf.* = metati, Z., *Štrek.*

2. **męcāti**, am, vb. *impf.* Ball spielen, *Železniki (Gor.)*.

męcāti, im, vb. *impf.* weich werden, *Kropa Gor.*

1. **męcāva**, f. 1) das Weiche am Körper, *Mur.*; die Fontanelle, die weiche Stelle des Hauptes an neugeborenen Kindern, *Cig., Jan.*; — das Dblt, *Cig., Jan.*; — 2) der Wurst, *Cig., Jan. V.-Cig.*

2. **męcāva**, f. fęchtes Südwetter, C.; — prim. hs. mećava.

męcęćēn, ēna, adj. erweichend, *Cv.*

męcęk, ēka, adj. = mehek, *Guts.-Cig., Jan.*

1. **męcęk**, ēka, m. der Spielball, *Cig., Vr.*

2. **męcęk**, ēka, m. dem. 2. meć: 1) das Schwertchen; der Dolch, *Mur., Cig.*; — 2) die Siegwurzel (gladiolus communis), *Cig., Z.*

męcēn, ēna, adj. Waden: męcēna mišica, der Wadenmuskel, *Erj. (Som.)*.

męcēnje, n. das Weichmachen, das Aufweichen.

męcēnšec, sca, m. der Schwertträger, *Cig., Jan.*

męcęti, šim, vb. *impf.* mećern, *Jan.*

1. **męcęv**, adj. Schwert, Degen; meće v gumb. der Degenkuopf, *Cig., Jan.*; = mećeva glavica, *Cig.*; mećeva ploskev, die Degenfläche, *Cig., Jan.*; mećeva nožnica, die Schwertscheide („tako pravi kmet“), *Levt. (Zb. sp.)*; m. vitez, der Schwertdenksritter, *nk.*

2. **męcęv**, adj. m. kruh = ern kruh od slabęše, mećane moke, *Tolm.-Erj. (Torb.)*; — prim. mlačev.

męcęvānje, n. das Fęchten, *Jan., DZ.*

męcęvāti se, űjem se, vb. *impf.* fęchten, *Cig., Jan., C., nk.*

męcęvāna, f. die Winjen, C.; — prim. 2. mećič.

męcęvinje, n. coll. Winjen, C.

męcęvje, n. = 2. mećek 2), *Jan. (H.)*.

1. **męcęica**, f. dem. 1. meća; das Mädchen, *Mur., Cig.*; — das Dhrsläppchen, *Dalm.*

2. **męcęica**, f. die Epilepsie, *Cig.*

1. **męcęič**, m. dem. 1. meć 2), = meća 3), der Spielball, *Jan. (H.)*.

2. **męcęič**, ića, m. = 2. bić, biće, *Cig. (?)*; prim. mećiček.

męcęiček, ēka, m. der Rohrkolben (typha latifolia), Z., *Medv. (Rok.), Dol.*; mećiček rabi se posušen v ovijanje čepov in veh, tudi v pletenje „cekrękov“, *Dol.*; prim. rogoz: — = trst, *Cig., Tuš. (R.)*.

męcęičevje, n. = mećičje, *Cig.*

męcęičje, n. coll. Rohrkolben (typha latifolia), *Medv. (Rok.), Dol., Gor.*; — = trstje, *Cig.*

męcęika, f. die Schwertlilie (iris), C.

męcęiten, ina, adj. erweichend, *Mur., Cig.*; mećilno zdravilo, *Cig.*; — abführend, purgirend, *Cig., Jan.*

męcęilnik, m. der Ort, wo das Dblt abliegt: vsak otrok ima svoj mećilnik, *Otalęe-Štrek. (Let.)*.

męcęilno, n. 1) das Erweichungsmittel, *Cig., Jan.*; — das Abführmittel, *Cig., Jan.*; — 2) die Waute: sadje v mećilo ležati, das Dblt in die Waute (zum Abfliegen) legen, *Cig.*; — prostor, kjer meće orehe, da oblatovje razpoka, *Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.)*.

męcęina, f. das weiche Fleisch der Früchte, *Jan.*

mečínck, nka. *adj.* sehr klein, *C.*: — mečínko, ein klein wenig, *Met.-Mik.*

mečír, rja. *m.* = mečar, der Schwertfeger, *Guts., Mur.*

mečísčec, *n.* das Schwertheft, *C.*

mečítev, tve. *f.* die Erweichung, die Aufweichung, *Cig.*

mečiti, im. *vb. impf.* weich, mürbe machen, aufweichen; v vodi m., im Wasser beizen, *Cig.*: — sadje m., das Obst ablegen lassen, *Cig., Jan.*: — abführen, *Cig., Jan.*: — zu erweichen, zu rühren suchen, *Cig.*: srce človeka m., *Cig.* nachgiebig zu machen suchen: že zdaj se meči prihodnji občeni zbor. *Levst. (Zb. sp.)*: — m. se, weich, mürbe werden, aufweichen, *Cig., Jan.*: ablegen (vom Obst), *Cig., Jan.*: — srce se mi je žalosti mečilo. *Levst. (Zb. sp.)*

mēčka, *f.* das zum Einrühren gebrauchte Mehl, *Mur.*: — prim. podmetati.

mečkál, *m. Kr.*, *pogl.* mečkalo 2).

mečkálast, *adj.* säumig, *Cig.*

mečkálen, lna. *adj.* zum Quetschen dienend, Quetsch-, *Cig.*: mečkálna priprava, die Quetschvorrichtung, *Cig.*

mečkálo, *n.* 1) die Quetschmaschine, das Quetschwerkzeug, *Cig., M.*: grozdno m., *Nov.*: — 2) der Säumige, der Zögerer, *Cig.*

mečkáti, am. *vb. impf.* 1) quetschen, zusammendrücken, weichdrücken: grozdje m., knittern, knüllen; papír, obleko m.: — 2) langsam arbeiten, säumig sein: vedno le mečka, pa nikoli nič ne izgotovi.

mečkáv, áva. *adj.* säumig, zauderhaft, *Cig., Jan., M.*

mečkávec, vca, *m.* 1) der Quetscher, *Cig., Jan.*: — 2) ein langsamer, säumiger Arbeiter.

mečkávka, *f.* 1) die Quetscherin, *Cig.*: — 2) eine langsame, säumige Arbeiterin.

mečkávost, *f.* die Säumigkeit, *Cig.*

mečkē, *f. pl.* KrGora, *pogl.* nečke.

mečkōn, *m.* der Säumige, der Unbehilfliche, *Cig.*

mečkúlja, *f.* eine langsame, säumige Arbeiterin, *Jan.*

mečnica, *f.* die Schwertscheide, *Mur., V.-Cig., Jan., C.*: tiho so meče poteknili v mečnice, *Glas.*

mečnik, *m.* die Sandistel (*sonchus oleraceus*), *C.*

mečnják, *m.* ein Gefäß für das Schweinefuter, *C.*: — prim. meča 1).

mečúš, *m.* 1) ein Ei ohne harte Schale, *Jan., C.*: 2) der Mietkroß, *Jan.*

mēđ, i. *f.* das Erz, das Metall, bei. das Kupfer oder eine Legierung desselben, *Mur., Jan., Cig. (T., C., Mik., ogr., kajk., Valj. Rad.)*: baker ali med. *Erj. (Min.)*: rumena, zolta m., das Messing, *Cig., C., Erj. (Min.), Levst. (Nauk.)*: rdeča m., das Zinnbad, *Jan. (H.)*: — med, das Messing, *Mur., Cig., Jan., nk.*

1. mēđ, *m.* = med *f. ogr.-Mik.*: sabljica, z žoltim medom medena, *Npes.-Vraj*: med z drugo medino premešan (se na zlihanje zvonov, tle i. t. d. rabi), *ogr.-Valj. Rad.*

2. mēđ, mēđta, medú, *m.* der Honig; satovni m., — m. v satovju, der Honigseim, *Cig., C.*:

divji m., der Waldhonig, *Cig.*: der Lusthonig, der Honighau, *V.-Cig.*: kosmati m., der Rauh- oder Tonnenhonig, *V.-Cig.*: cukrasti m., der Zuderhonig, *Cig.*: steklenasti m., der Glashonig, *Cig.*: — kako reč za med jesti, etwas gerne essen, *Rib.-M.*: za med kaj vzeti, etwas gerne annehmen, *Z.*: brez potu ni medu, *Npreg.-Cig.*: govori, kakor bi med lizal, er ist von süßen Worten, *Met.*: na jeziku med, na srcu led, *Npreg.-Zv.*: — mačkin m. = smola, das Harz, *Meg.*

mēd, l. *praef.* A) *c. acc.* na vprašanje kam: zwiſchen, unter; vozu med koleša priti, med ljudi iti: če golob med orle zajde, gotovo smrt najde, *Npreg.-Jan. (Slovn.)*: med ljudi dati knjigo, ein Buch herausgeben; med lačne kruh lomiti, *Ravn.*: šteti koga med mrtve, unter die Todten rechnen: — B) *c. instr.* 1) na vprašanje: kje: zwiſchen, unter; med hišami so rtovi: — biti med svojimi: med mano in tabo ni razločka: — 2) v partitivnem pomenu: unter; eden med njimi; največji med vsemi: — 3) kaže vzajemno razmerje: unter; med seboj (sabo), untereinander: ljubiti se med sabo; vojaki si dele plen med sabo; — 4) v časnem pomenu: während; med jedjo; med tednom; med potom, unterwegš; med tem (časom), unterdessen; (= med tem toga, *ogr.-Mik. IV. 197., 544.*) med tem ko, während: — II. *praef.* (le po zgledu drugih jezikov), n. pr. medmet, das Empfindungsmort (po lat. interjectio), medčasje, die Zwischenzeit (po nem.).

mēđa, *f.* kraj, kamor se sadje deva, da se omedli, *Savinska dol.*: — prim. mada.

medál, dlá. *adj.* = medel („madal“) *Dict.*

medálja, *f.* svetinja, kolajna, die Denkmünze, die Medaille, *Cig. (T.), nk.*

medáljar, rja, *m.* der Medailleur, *Cig. (T.).*

medáljarstvo, *n.* die Medaillierkunst, *Cig. (T.).*

medáljōn, *m.* das Medaillon, *Jan., Cig. (T.), nk.*

1. medán, *adj.*, *pogl.* 1. meden.

2. medán, dná. *adj.* = 4. meden 2).

1. mēdar, rja, *m.* der Kupfer-, der Messinghändler, *Cig.*: — der Rothgießer, *Jan.*: der Gelbgießer, der Messingschläger, *Cig., Jan.*

2. medár, rja. *m.* 1) = čebelar, der Honigbauer; der Honighändler: — 2) = medičar, der Wetzbrauer, der Wetzler, *Mur., Jan.*

medarica, *f.* die Honighändlerin, *Mur., Cig.*

medarinja, *f.* = medarstvo, *Mur.*

medarinja, *f.* der Honigzinš, *Jan. (H.).*

1. mēdarnica, *f.* das Messingwerk, die Messinghütte, *Cig., Jan.*

2. medárnica, *f.* die Wetzstube, *Mur.*

medárski, *adj.* zum Honighandel gehörig.

medárstvo, *n.* der Honighandel.

1. mēdast, *adj.* messinggelb, *Z.*

2. mēdast, *adj.* honigartig, *Cig. (T.).*

medbožičen, čna, *adj.* medbožična (medelja), der Weihnachtsonntag, *Jan. (H.).*

medčásen, sna, *adj.* Interims-, interimistich, *Cig., Jan., C.*

medčásje, *n.* die Zwischenzeit, *Cig., Jan., DZ.*

medčeljusten, ina. *adj.* zwischen den Miesern gelegen: medčeljustna zleza, die Hohlbrüste, *Nor.*; = medčeljustna grča, *Cig.*

medčelžšten, ina. *adj.* 1) zwischen den Ländern bestehend: medčelžstna carina, der Zwischenzoll, *Cig. (T.)*; — 2) = notranji, medzemen, sredozemski, Bienen, *Cig., Jan.*

medčelžtski, *adj.* = medčelžen 2), *C.*

meddūrje, *n.* der Raum zwischen zwei Thüren, *Jan.*, (meddverje) *Cig.*

mčdec, *deca, m.* der Mellit (min.), *Cig. (T.)*

medčel, *dlā. adj.* schwach, matt; *m.* človek, medla živina = slab č., slaba ž., *Ip.-Erj. (Torb.)*; medlo oko, ein müdes, mattes Auge, *Cig.*; — matt (vom Gesicht), *Mur.*; medlo vino, kraftloser, flauer Wein, *Cig.*; — medla beseda, ein kraftloses Wort, *Cig.*; medlo vreme, trübes Wetter, *Z.*; — medlo mi je, es ist mir unwohl, übel, *Mur., Cig., vzh.št.*; — hager, mager, *Cig., Jan., Štek.*; — *m.* od žalosti, abgehärtet, *Sol.*; *m.* kakor ključ, klappertürr, *Cig., Jan.*; — tudi: medel.

medčelo, *n.* *Cig., Jan. M.*, nam. metelo.

1. mčden, *ena, adj.* 1) = bakren, aus Kupfer, Kupfer-, *Kr.-Mur., Jan. Cig. (T.), Trub.-Mik.*; v uganki: mčdena gora, črez-njo železen most (= kotel), *Volčje-Erj. (Torb.)*; — 2) aus Messing: medena žica, Messingdraht, *Levst. (Beč.)*; medčn, *Mur.*; (mčdan, mčdjan, *Št.-Mur.*).

2. mčden, *dna, adj.* 1) Kupfer-, aus Kupfer, *Jan. Cig. (T.)*; — kupferhältig, *Cig., Jan.*; — Messing-, aus Messing, *Cig., Jan., nk.*

3. medčn, *adj.* aus Honig, Honig-: medena potica, der Honigtuchen; medeni tedni, die Mitterwochen: — medene besede, honig süße Worte: medena usta, der Honigmund, *Cig.*; — medeni les, der Palmbusch, *Št.*

4. mčden, *dna, adj.* 1) Honig-, *Mur., Mik.*; mčdni duh, der Honiggeruch, *Mur.*; medna voda, das Honigwasser, *Mur.*; medna rosa, der Wehlthau, *Cig., Jan.*; — 2) medčn, mčden, abgelesen, mürbe, *Cig., Jan. Gor.*; medno sadje, abgelegenes, mürbes Obst, *Gor.*; potrpjenje je boljše ko medna hruška, *Jurč.*

mčdenár, *rja, m.*, *Cig.*; — pogl. 1. medar.

medčnec, *nca, m.* 1) neko jabolko, *Sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.)*; — 2) der Honigstein, *Cig.*

medenčti, *im, vb. impf.* 1) honicht werden, Honig bekommen: jelka medeni: zdaj bodo že lahko nabirale čebele, *Polj.*; — 2) mürbe werden, *Cig.*

1. mčdenica, *f.* 1) die Stiefel, *Gor.-Mik., Kr Gora-D.Sv., Banjščice-Erj. (Torb.)*; z medenico pripeti „pušcl“ na klobuk, *Npes. (Kor.-Kres)*; — 2) das Becken, das Walfischbecken, *Meg., Habd., Mur., Cig., Jan., Boh., Dalm., Trub., Jap. (Sv. p.), Vod. (Bab.). DZ.*; *m.* mrzle vode, *Mik.*; — das Becken (zool.), *Cig. (T.), Erj. (Som.)*; tudi medenica, *Jarn., Valj. (Rad.)*.

2. medenica, *f.* 1) der Brandregen: *m.* rosi, der Brandregen fällt, *Cig.*; — 2) langblumiger Waldmeister (asperula odorata), *M. Kr.-*

Valj. (Rad.); — 3) = mednica, die Honigbirne, *Jan. (H.)*.

3. mčdenica, *f.* die Buttermolken, *Gor.*; — nam. metenica.

mčdeničast, *adj.* beckenförmig, *Cig., Jan.*

mčdeničen, *ena, adj.* Becken, *Cig.*; medenični vezek, das Beckenband (zool.), *Cig.*; medenični vpletak, das Beckengeflecht, *Cig.*

medenik, *m.* 1) der Honigapfel, *Cig.*; — 2) das Honigbrot, *Z.*

medenika, *f.* 1) das Zinnenblatt (melittis melissophyllum), *Tuš. (R.)*; — 2) neko jabolko, *Goriš.-Erj. (Torb.)*.

medenikovec, *vca, m.* der Honigapfel, *Cig., Jan.*

1. medenina, *f.* die Kupferware, *Jan.*; — die Messingware, *Jan.*

2. medenina, *f.* der Honigzucker, *Cig.*

medeniti, *im, vb. impf.* sadje m., das Obst abliegen lassen, *Cig.*

1. medenják, *m.* der Messingring, *Mur.*

2. medenják, *m.* 1) das Honiggläs, *C.*; — 2) das Honigbrot, *Valj. (Rad.)*; der Honigtuden, *Z.*

1. mčdenka, *f.* die Stiefel, *Mur., Cig., Met., Vrt.*

2. medčnka, *f.* 1) die Honigbirne, *C.*; — 2) neko jabolko, *kajk.-Valj. (Rad.), Sv. Jakob na Savi. Vršno (Tohm.)-Erj. (Torb.)*; — 3) die Narcisse (narcissus poeticus), *Videž nad Preš-njico-Erj. (Torb.)*.

medenobarven, *vna, adj.* honigfarben, *Cig.*

medenorumčn, *mčna, adj.* honiggelb, *Cig.*

medenosládek, *dka, adj.* honigsüß: medenosladka usta, der Honigmund, *Cig.*

medčnost, *f.* die Honigsüße, *Cig.*

medčnovec, *vca, m.* der Honigbrantwein, *Cig.*

mčderež, *m.* kozie ime, *Krn.-Erj. (Torb.)*.

mčderje, *n.* = medernja, *Drežnica-Erj. (Torb.)*, (medrije) *Valj. (Rad.)*.

mčdernja, *f.* ograda, v kateri so ovce ali koze zaprte, *Drežnica-Erj. (Torb.)*; — prim. medrija.

medčlásje, *n.* das Intervall (bei Tönen), *Jan., Cig. (T.)*.

medčgorec, *vca, m.* der zwischen den Bergen wohnt, *Z.*

medčgorje, *n.* ein Ort zwischen den Bergen, *Mur., Cig., Valj. (Rad.)*.

medčgorka, *f.* die zwischen den Bergen wohnt, *Z.*

mediatizirati, *am, vb. impf. (pf.)* souveränstvo vzeti, mediatifizieren, *Cig., Jan.*

medica, *f.* der Meth, der Honigtrank; brezova m., der Birkenmeth, *Cig., Jan.*

medicina, *f.* zdravilo, zdravništvo, die Medicin.

medicinálnen, *ina, adj.* medicinal-, *Jan.*

medičar, *rja, m.* 1) der Methfieber; der Wehzelster; — 2) medičarji (zool.), die Zinnen, *Cig. (T.), Erj. (Ž.)*.

medičarnica, *f.* die Methschenke, *Cig.*

medičarstvo, *n.* die Methscherei.

medičnica, *f.* die Methschenke, *Cig.*

medičnik, *m.* der Süßapfel, *Jan.*

medigra, *f.* = vmesna igra, das Zwischenpiel, das Interludium, das Intermezzo, *Mur., Cig., Jan., Zora.*

medija, *f.* = 2. mednica 1), *Cig., M.*
 medika, *f.* das Zinnenblatt, das Waldbirnen-
 fraut (melittis melissiphyllum), *Cig.*
 medišnica, *f.* der Ort, wo das Obst abliegt,
 die Obstammer, *Cig.*
 medilo, *n.* das Abfliegen des Obstes, *Nor.;*
 sadje v m. dejati, *Cig.;* — ein Lager solchen
 Obstes: celo m. jabolko sem dobil, *Ig(Dol.).*
 medina, *f.* das Erz, das Metall, *ogr.-C.;* —
pl. medine, das Bergwerk, *ogr.-C.*
 medinar, *rja, m.* = 1. medar, *Cig.*
 mediška, *f.* neko jabolko, *Vrsno(Tolm.), Sv.*
Duh pri Krškem-Erj.(Torb.).
 1. mediti, *im, vb. impf.* 1) mit Honig verjüßen,
Mur.; — 2) sadje m., das Obst ablegen
 lassen, damit es mürbe und süßer werde, m.
 se. ablegen, *Guts., Cig., Jan., M., Štrek.,*
Gor., Ig(Dol.), Notr.; — *prim.* mladiti.
 2. mēditi, *im, vb. impf.* mit Erz belegen, be-
 erzen, *Cig.;* (sabljica, z žoltim medom me-
 dena, *Npes.-Vra7).*
 medivo, *n.* der Lebzeltler, der Honigfuchsen, *C.*
 medjêd, *f.* ein Gericht nach dem Fleische und
 vor dem Braten, *V.-Cig.*
 medlôpje, *n.* der Raum zwischen zwei Bänken,
Mur., C.
 medlek, *leka, m.* medel clovek, *vzh.Št.*
 medlen, *adj.* schwach, *ogr.-C.;* — frühe, *Z.;*
 medleno vreme, frühes Wetter, *Z.*
 medlenjak, *m.* schwacher Mann, *Cig.*
 medlenje, *n.* 1) die Schwäche, die Uebelkeiten,
Cig.; — 2) das Schwachen.
 medlêti, *im, vb. impf.* 1) sich abhärmen, siechen,
Cig.; — schwachen, *Cig., Jan.;* od lakote
 in zeje m., vor Hunger und Durst schwachen,
Cig.; od ljubezni, od žalosti m., *Škrinj-
 Valj.(Rad).* m. po kom, čem. nach jemand
 schwachen, sich heftig jehnen, *Cig.(T.), Savin-
 ska dol.;* — 2) medli mi, es ist mir übel,
Cig., M.; — 3) mageru, abmagern, *Jarn.,*
Cig., Jan., M., Gor.; vaša živina vsak dan
 huje medli, *Z.;* — 4) sich matt, schwach zeigen;
 medje medli (kadar jeseni neha rasti), *Pire;*
 luč medli, das Licht brennt schwach, *Z.;* schwach
 scheinen: solnce je medlelo na zapadu, *Erj.*
(7b. sp.); schwach glänzen: ljuba materska
 ljubezen jim iz očesa medli, *Ram.*
 medlévati, *am, vb. impf.* 1) sich abhärmen: v
 žalosti mi sree medléva, *Str.;* — schwachen,
Jan.; — 2) hager werden, *Jarn.*
 medlica, *f.* die Thymacht, *Mur.;* — die Uebelkeit,
Cig.
 medlin, *m.* ein hagerer Mensch, *Jan.*
 medlina, *f.* eine hagerere Gestalt, *Jarn.*
 medliti, *im, vb. impf.* 1) matt machen, schwächen:
 m. koga, *SlGor.-C.;* Uebelkeiten, Unwohlsein
 verursachen, *SlGor.-C.;* medli me, es wird
 mir unwohl, *Mur.;* — zlato m., das Gold
 glanzlos machen, *Št.-Cig.;* — 2) m. se, ab-
 magern, *Vrtov.(Km. k.).*
 medljiv, *iva, adj.* hager, schwindjüchtig, *Z.*
 medlivce, *vca, m.* ein schwacher, abgemagerter
 Mensch, *Jarn.*
 medljivost, *f.* der Zustand der Kräfteabnahme:
 m. drevja (kadar neha rasti), *Pire*

medlôba, *f.* 1) die Mattigkeit, *Mik.;* — 2) die
 Thymacht, das Uebelwerden, *Mur., Cig.;* —
 3) die Magerkeit, *Cig., Jan.*
 medlôga, *f.* die Thymacht, *Mur., Danj.-Mik.,*
Valj.(Rad).
 medlôst, *f.* 1) die Mattigkeit, die Schwäche;
 — 2) die Magerkeit, *Jarn., Cig., Jan.*
 medlôta, *f.* = medlost 1), *Jan.*
 medlôvca, *vna, adj.* 1) matt, schwach, *ogr.-
 M., C.;* — 2) mager, *ogr.-Mik.*
 medlôvnost, *f.* 1) die Mattigkeit, die Schwäche,
C., M.; — 2) die Magerkeit, *ogr.-Mik.*
 medlûh, *m.* 1) der Schwächling, *C., Z.;* — 2)
 ein abgemagerter Mensch, *Jarn.-Jan.*
 medlûšna, *šna, adj.* schwächlich, *C.*
 medlûšnost, *f.* die Schwächlichkeit, *SlN.*
 medlûstvô, *n.* die Schwäche, *SlN.-C.*
 mednašna, *šna, adj.* kar se rodi, dozori med
 mašama (= med veliko in malo gospojnico);
 mednašna mačka, hruška; mednašna žaba
 (= med mašama ujeta), *Levt.(Zb. sp.).*
 mednašnica, *f.* neka jabolko, *Dol.*
 mednašnik, *m.* der Monat August, *C.*
 medmêt, mêtja, *m.* das Empfindungswort („in-
 terjectio“), *Jan.(Slov.), Levst.(Sl. Spr.).*
 medmêtek, *tka, m.* der Zwischenatz, die Zwischen-
 rede, *SlGosp.-C.*
 medmôrje, *n.* die Landenge, der Zisthmuß, *Mur.,*
Jan., Cig.(T.), M., C., Jes.
 mednâmece, *mca, m.* der Zeitgenosse: mednamci
 in zanamci, *Levt.(Zb. sp.).*
 mednarôden, *dna, adj.* international, *Cig.,*
Jan., nk.; mednarôdna pravica, das Völker-
 recht, *C.;* — tudi: mednarôden.
 mēdnat, *adj.* kupferhâltig, *Jan.*
 1. mēdnica, *f.* medna ruda, das Kupfererz,
Cig.
 2. mednica, *f.* 1) prostor, kjer se sadje medli,
Savinška dol.; — 2) neka smokva, *GBrda-
 Erj.(Torb.);* — neka hruška, *C., Dol.;* —
 3) *pl.* mēdnice, der Germ, die Heße, *Guts.,*
Jarn., Fr.-C., Kor., SlGradec.; (mednice
Mur.).
 mēdnîçar, *rja, m.* der Germträger, *Guts., Jarn.,*
 (mednîçar) *Mur.*
 mednîčnik, *m.* neka vrsta zgodnjih jabolk, *C.*
 1. mēdnik, *m.* das Messing, *Jarn.*
 2. mednik, *m.* die Honigbrühe (bot.), *Tuš.(B.).*
 1. mēdnina, *f.* = 1. medenina, Messing-, Kupfer-
 ware, *Cig., Jan.*
 2. mednina, *f.* der Honigzins, *Cig.*
 mēdninar, *rja, m.* kdor mednino izdeluje ali
 z njo trdi, *Cig.*
 mēdninarstvô, *n.* der Handel mit Kupfer-,
 Messingware, *Cig.*
 mednôžje, *n.* die Schamgegend, *Cig., Jan.*
 mēdo, *n.* das Messing, *Habd.-Mik.;* *Guts., Št.-
 Mur., BIKr.-Met.*
 medobër, bëra, *m.* der Honigammer, *Jan.(H.).*
 medôžden, *šna, adj.* zwischen den Augen be-
 sündlich, *Mur.*
 medôžje, *n.* der Raum zwischen den Augen,
Mur., Cig., Danj.-Mik.
 medojêd, jêda, *m.* = medojedec, *Jan.*
 medojêdce, *deca, m.* der Honigesser, *Cig., Jan.*

medŏkenje, *n.* das Vadenfeld, *Cig.*
 medokräden, *dna, adj.* Honig ſtehend, *Jan. (H.).*
 medokrädnik, *m.* der Honigdieb, *Cig.*
 medolizec, *zca, m.* das Honigmaul, *Cig.*
 medometálnica, *f.* die Honig-Schleudermaſchine: polno satovje je treba izprazniti po medometalnicah, *Nov.*
 medopèk, pèka, *m.* der Veſtuchenbäcker, der Veſzelter, *Mur., Zora.*
 medopis, pisa, *m.* = medorez, *Cig. (T.).*
 medorèstvŏ, *n.* die Kupferſiederkuſt, *Cig.*
 medorèz, rèza, *m.* = bakrorezec, der Kupferſtich, *Jan., Cig. (T.), DZ., nk.*
 medorèzba, *f.* die Kupferſiederkuſt, *Jan.*
 medorèzec, *zca, m.* = bakrorezec, der Kupferſticher, *Cig., Jan., nk.*
 medorèzen, *zna, adj.* = bakrorezec. Kupferſtich, *Cig.;* medorèzna igla, die Nadelnadel, *Cig.;* — medorezna ŏola, „Erzberſchneidungsſchule“, *Navr. (Let.).*
 medoriſec, *sca, m.* der Kupferzeichner, *Jan.*
 medorŏden, *dna, adj.* Honig erzeugend, *Cig.*
 medosès, sèsa, *m.* der Honigſauger, der Honigkolibri (mellisuga), *Cig., Erj. (Z.).*
 medotisk, tiska, *m.* der Kupferſtichdruck, *C.*
 medotŏčen, *èna, adj.* honigſieſend, *Cig.;* honigtriefend, *Cv.*
 medousten, *stna, adj.* von ſüßen Worten, *Jan. (H.).*
 medovača, *f.* èbela medovača, die Honigbiene, *Trt.*
 medováti, ŏjem, *vb. impf.* Honig ſammeln (o èbelaſch), *Mur.*
 mëdovènc, *èna, adj.* medovène èeſplje, neke ranc, debele in prav ſladke èeſplje, *Z., Ig (Dol.), Notr.;* medovèni oves, frühzeitiger Hafer, *Z., Gor.*
 mëdovec, *vca, m.* = vedomec, *Senozèèe, Kras, Ipavska dol.-Erj. (Torb.).*
 1. mëdovina, *f.* = 1. medenina, Kupfer-, Meſſingware, Glodenweiſe, *Jan.*
 2. mëdovina, *f.* 1) eine Art Luſtguß (Maret), *Cig., Jan.;* — 2) der Honiggeſchmack, *Jan. (H.).*
 medovit, *adj.* honigſührend, *Cig. (T.).*
 medovje, *n.* die Miſſel (viscum), *Rež.-C., Z.*
 1. mëdovka, *f.* das Kupfererz, der Unpfit, *Cig. (T.).*
 2. mëdovka, *f.* 1) neko jabolko, *v Brkinih-Erj. (Torb.);* — 2) die Maulbeere, *C.;* — der Maulbeerbaum, *C.;* — 3) der Mehlthau, *Jan.*
 medovkŏ, *à, n.* neko jabolko, *Laſèe - Erj. (Torb.).*
 mëdovnat, *adj.* honigreich, *Cig.*
 medovnik, *m.* das Honiggeſäß, *Cig. (T.).*
 medovnják, *m.* das Honiggeſäß, *Cig.*
 medpalúbje, *n.* das Zwifchendeck, *Cig. (T.).*
 medplèden, *èna, adj.* zwifchen den Schultern befindlich, *Mur.*
 medplèèje, *n.* der Körpertheil zwifchen den Schultern, *Danj.-Jarn., Mur., Cig., Met.*
 medpŏtek, *tka, m.* medpotki, die Zwifchenraſen, die Raſenfläſchen zwifchen neben einander befindlichen Wegen, *Nov.*

medpŏtje, *n.* die Fläche zwifchen zwei Wegen, *Jan. (Slovni.).*
 medpŏtoma, *adv.* unterweg; marsikaj mu je povedala medpotoma, *Jurč.*
 medprſtje, *n.* die Spalte zwifchen zwei Fingern, *Cig.*
 mëdra, *f.* = mezdra, das Hütchen, *ogr.-Mik.*
 medrèbrje, *n.* die Gegend zwifchen den Rippen, *Cig.*
 medrèbrn, *adj.* zwifchen den Rippen befindlich, *Cig.*
 medrèèje, *n.* das Gebiet zwifchen zwei Flüſſen, das Flußbinnenland, *Cig. (T.), Zora.*
 medrèdje, *n.* prazni prostor za koſcem, der Jahr, *Cig.*
 mëdrija, *f.* die Hürde, *Šol.;* („mederja“, *Cig., Tolm.;* — prim. mandrija.
 medſèben, *bná, adj.* = medſebojen, *Jan.*
 medſebŏjen, *jna, adj.* = vzajemcn, wechſelſeitig, gegenſeitig, *Jan., nk.;* — medſebojna vojska, der Bürgerkrieg, *Cig., Jan.*
 medſebŏjnost, *f.* die Wechſelſeitigkeit, *nk.*
 medſtànícen, *èna, adj.* zwifchen den Zellen befindlich, Interellular-, *Cig. (T.);* medſtànícni prohodi, die Interzellulargänge, die Zwifchengänge, medſtànícna tvarina, die Interzellularſubſtanz, *Cig. (T.), Tuš. (B.).*
 medſtávek, *vka, m.* der Zwifchenſaß, die Parentheſe, *Cig., Jan., C.*
 medſtèbrje, *n.* die Säulenweite, *Cig. (T.).*
 medſtŏtpje, *n.* die Säulenweite, *Cig. (T.);* — rus.
 medſtŏven, *vna, adj.* medſtovni („mestovni“) med, der Wabenhonig, *ogr.-C.*
 medsvèten, *tna, adj.* kdor med svetom zivi: medsvètnŏ duhovſtvo, *ZgD.*
 medtèdenski, *adj.* in der Woche geſchehend, *ŠLN.-C.*
 medtèmen, *mna, adj.* mittlerweilig, *Cig., Jan.*
 medúlja, *f.* der Schlingbaum (viburnum lantana), *Medv. (Rok.).*
 medúljevec, *vca, m.* = medulja, *Medv. (Rok.).*
 medúljevina, *f.* = medulja, *Cig., Tuš. (B.), Medv. (Rok.).*
 medúljica, *f.* die Mandelbeere, die Frucht von viburnum lantana, *Jan.*
 medúrje, *n.* die Zwifchenſtunde, *Jan. (H.).*
 medúza, *f.* meduze, die Meduſen (zool.), *Cig. (T.).*
 mëdved, *èda, m.* 1) der Bär; beli m., der Eiſbär (ursus maritimus), èrni m., der ſchwarze Bär (ursus americanus), rjavi m., der braune Bär (ursus arctos), ŏobasti m., der Lippen-Bär (ursus labiatus), *Erj. (Z.);* — morski m. (neki tjulenj), der Seebär, *Erj. (Z.);* — neko zvezdje: der Bär, *Cig. (T.);* — 2) *pl.* medvedi = flancati, *Notr.*
 medvèda, *f.* = medvedka, *Cig., Jan.*
 medvèdar, *ria, m.* 1) der Bärenreiter, *Cig., Jan., ogr.-Valj. (Rad.);* — 2) der Bärenjäger, *LjZv.;* — 3) der Bärenbeiſer (lovski pes), *Cig.*
 medvèdast, *adj.* bärenhaft, *Cig.*
 medvèdèe, *èta, n.* junger Bär; Priſel je medved z medvedèti, *Npes.-K.*

medvêděck, čka, *m. dem.* medvedec 1).
 medvêdece, dca, *m. dem.* medved; 1) junger, kleiner Bär, *Cig., Jan., Valj. (Rad)*; — 2) die Erdgrille, die Werra (*Gryllotalpa vulgaris*), *C.*
 medvêdek, dka, *m.* junger, kleiner Bär.
 medvêdica, *f.* = medvedka, die Bärin, *Mur., Cig., Jan.*
 medvêdič, *m.* 1) junger Bär, *Z.*; — 2) die Bärenmotte (*phalaena bombyx*), *Cig.*
 medvêdina, *f.* das Bärenfleisch, *Cig., Jan.*; — die Bärenhaut, *Cig., Zora.*
 medvêdinja, *f.* = medvedka, *Mur.*
 medvêdjak, *m.* der Bärenfotz, *Cig., Jan.*
 medvêdji, *adj.* = medveji, Bären-; medvedja mast, das Bärenfett; — medvedja moč, *Npes.-K.*
 medvêdka, *f.* die Bärin.
 medvêdnik, *m.* neka trava, *Dict.*: — der Weißdorn (*crataegus oxyacantha*), *Mur.*
 medvêdov, *adj.* des Bären, Bären-; — medvedove hruške, hrušice = glog, *Mur., Fr.-C., Tuš. (R.)*.
 medvêdovica, *f.* = medvedka, *Jarn.*
 medvêdovina, *f.* das Bärenfleisch, *Dict.*
 medvêdovka, *f.* die Saubirne, *Cig.*
 medvêdovnják, *m.* der Bärenzwingler, *SlN.-C.*
 medvêdovski, *adj.* Bären-, *Mur.*
 medvêdski, *adj.* Bären-, *Mur.*
 medvêji, *adj.* Bären-, des Bären: Po medveje gruli in momlja, *Vod. (Pes.)*.
 medvêjak, *m.* der Weißbart (*spiraea aruncus*), *Vas Krn.-Erj. (Torb.)*.
 medvêjka, *f.* 1) neka hruška. *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*; — 2) der Weißbart (*spiraea aruncus*), *Tolm.-Erj. (Torb.)*.
 medvêjski, *adj.* interconfeffionell, *Nov.*: medverska postava, interconfeffionelles Geſetz, *SlN.-C.*
 medvladár, rja, *m.* začasni vladar, der Zwischenregent, *Jan. (II.)*.
 medvládje, *n.* das Zwischenreich, das Interregnum, *Cig., Jan., nk.*
 medvôdca, dna, *adj.* zwischen den Wässern befindlich, *Mur.*
 medvôdje, *n.* das Flußbinnenland, das Deltaland, *Mur., Cig. (T.)*.
 medvrsten, vna, *adj.* zwischen den Zeilen befindlich, interlinear: medvrstna prestava, *Jan.*
 medzčmen, mna, *adj.* medzčmeno morje, das Binnenmeer (*geogr.*), *Cig. (T.)*.
 medzidje, *n.* = vmesni zid, die Zwischenmauer, *Mur., Cig., Jan., DZ.*
 medzôben, bna, *adj.* zwischen den Zähnen befindlich, *Mur.*
 megctáti, táni, ácem (ččem), *vb. impf.* 1) flimmern, *C.*, („magáčem“) *Dalm.*; — 2) blinzeln, *Jan., C.*
 megctávece, vca, *m.* der Blinzler, *C.*
 meglā, é (č), *f.* der Nebel: gosta m., dichter Nebel; meglā je, stoji, es nebelt; mokra m., das Nebelreißen, *Cig.*; tenka m., der Nebel dünn, *Cig.*; — *m.* se mi dela pred očmi, es ist mir wie ein Nebel vor den Augen, *Cig.*; — die Wolke, *Jan., St.*; meglā zvoniti hudi uri zvoniti, *Zp.*: vlecē se kakor

meglā brez vetra, er geht sehr langsam einher; zelena m., neka uima, *IjZr.*; — meglā, *St.*
 meglāča, *f.* der Nebel, *C.*; — die Wolke, *C.*
 meglān, *adj.* Nebel-, nebelig: meglēna podoba, slika, das Nebelbild, *Cig. (T.)*: meglēno je, es nebelt; meglēno mi je pred očmi, es ist mir wie ein Nebel vor den Augen, *Cig.*; meglēno oči, trübe Augen, *Cig.*
 meglānast, *adj.* nebelicht, nebelgrau, *Cig.*; meglēnasta podoba, das Nebelbild, *Jan.*
 meglēnati, i, *vb. impf.* nebeln: meglēni, es nebelt, *V.-Cig., Jan.*
 meglēnica, *f.* der Nebelstern, *Cig. (T.)*.
 meglēnina, *f.* der Nebelfleck, *Jan.*
 meglēnják, *m.* faulter Mensch, *ogr.-M., Slom.*
 meglēnka, *f.* = meglēnica, *Cig. (T.)*.
 meglēnost, *f.* die nebelichte Trübe.
 meglēnsčak, *m.* der Salamander, *C., Zora*; (pravijo, da iz meglē pade, *C.*)
 meglēti, i, *vb. impf.* trübe werden (o očeh), *Habd.-Valj. (Rad)*.
 meglēa, *f. dem.* meglā; 1) das Nebelchen; Na lepi ravnici Meglica stoji, *Npes.-K.*; — *pl.* meglēce, die Lämmervolfen, *Cig.*; — 2) der Nebelfleck (*astr.*), *Cig. (T.)*; — tudi: meglēca, *Kr.-Valj. (Rad)*, in meglēca, *St.*
 meglēti, im, *vb. impf.* einen Nebel um sich verbreiten (z. B. durch Tabakdampf), *Mur.*; — meglē se, es nebelt, *Mur., Cig., Jan.*; — meglē se = oblačē se: črno se meglē. *Danj. (Posv. p.)*; — meglē se mi pred očmi, es ist mir wie ein Nebel vor den Augen, *Cig.*
 meglōvna, *vna, adj.* = meglēn, *Mur., C.*
 meglōvina, *f.* der Nebelfleck, *Jan., Cig. (T.)*.
 meglōvit, *adj.* nebelig, *Mur., Cig., Jan., Levst. (Močv.), Zora.*
 megniti, mágnem (mégnem), *vb. pf.* = migniti, mit den Augen winkeln, *Mur., Jan., C., Mik., ogr.-M., Trub., Dalm., Krelj*: magnečo njegovemu očetu, *Krelj*: (megnjeno, der Augenblick: vsakó megnjeno, *ogr.-Let.*).
 mégnjenje, *n.* der Augenblick, *kajk.-Valj. (Rad)*: („megnénje ali meglēnje“ = trenoje, *Podkruci-Erj. [Torb.]*); — *prim.* magnjenje.
 megoleti, im, *vb. impf.* = mrgoleti: vse mi megoleti pred očmi, *BKr.*
 1. mēh, mēha, mēhū, *m.* 1) der Balg; zajēji m., der Hakenbalg; kaēji m., der Schlangenbalg, *Jan.*; na m. odreti, den Balg ganz abstreifen, ohne ihn aufzubrechen; — ein starker Esser, Trinker, nikdar sit m., *Cig.*; — ti me mehasti! tako grajajo otroka, *BKr.*; — die Hülle der Insectenpuppe, *Cig., C.*; — 2) der Blasbalg; ročni m., der Haubdalg, *Cig.*; *pl.* mehovi, das Gebläse (z. B. bei Hochöfen, bei der Orgel); m. goniti, priiskati, mehove tlačiti, vleči, den Blasbalg treten, ziehen; — 3) ein lederner Sack oder Schlauch; iz tega meha ne bo moke = daraus wird nichts, *Met., Cig.*; — 4) der Dudelsack, *Cig., Jan.*; — die Haubharmonika, *C.*; tudi: *pl.* meh, *C.*; — 5) die Blase, die Urinblase, *Mur.*; — 6) die Hürnenhülle, *Cig.*; — die Weinberhülle, *Cig.*

2. **mèh**, mèha *m.* = 2. mah, daš Mooš, *Guts., Jarn., Mur., Jarn. (Sadj.), vzhŠt.*
meha, *f.*, ogr.-C. pogl. meja.
mehác, *m.* der Blasebalgtreter, *Jan. (II.).*
mehâk, hkà, *adj.* = mehek.
mehân, hnà, *adj.* = mehek. *Tolm. - Štrek. (LjZv.); mehnejši, compar. ad mehak, Ben.-Kl.*
mehâničen, čna, *adj.* kar se z neživimi silami in s stroji vrši, triebwerknâhig, uteschânisch.
mehânik, *m.* kdor umeje mehaniko in se z njo peča, der Mechaniker.
mehânika, *f.* nauk o gibanju in ravnotežju, die Mechanik.
mehanižem, zma, *m.* strojasta naprava, der Mechanismus.
mehâr, rja, *m.* der Blasebalgzieher, *C.*
mêhast, *adj.* schlauchartig, *Cig., M.*
mêhati, am, *vb. impf.* mischen, in Verwirrung bringen: posteljo *m., Fr.-C.*
mêhča, *f.* = meča, die weichen Theile am Körper, *Mur.*
mehčaten, tna, *adj.* erweichend, *Cig.*
mehčanje, *n.* daš Erweichen; — daš Abfliegen daš Döfšes; hruške so črnega mehčanja, ako počrnijo, *Svet. (Rok.).*
mehčati, âm, *vb. impf.* 1) weich machen; sadje *m.*, daš Obst mürbe machen, es abliegen lassen; *m. se.*, weich, mürbe werden; sadje *se* mehča; sadje mehčati dejati, daš Obst zum Abfliegen aufbewahren; — 2) weich, mürbe werden, *Mik., BKr.;* grozdje že mehča, *BKv.*
mehčava, *f.* die weichen Theile an einem Körper, *C.*
mehčina, *f.* 1) daš Weiche, *V.-Cig.;* ž. B. am Körper, *Mur.;* ušesna *m.*, daš Ohrschläpchen, *V.-Cig., Cig. (T.);* — daš Fleisch der Früchte, *Cig.;* — 2) die Weiche, *Mur.;* — die Weichlichkeit, *Cig.*
mehék, hka, *adj.* weich: mehko meso; mehka hruška, mehka roka; v mehko, v trdo kuhana jajca; mehko gre od njega, er laxiert; — mild, gelinde; mehka zima; — weichlich, empfindsam; mehka ženska; — mehki, trdi so glasniki, weiche, harte Consonanten, *nk.;* — *compar. mëčji, mehkejši; mëkši, C., ogr.*
mehelj, hlja, *m.* = mehenj, mah, ob *Dravi-Caf (Vest.).*
mehen, hna, *m.* = mehenj, *kajk.-Vest.*
mehénica, *f.* daš Beerenhäutchen, besonders die Traubenhülle, *C., Št.;* — pogl. mehunica.
mehénčje, *n. coll.* Beerenhäutchen, Traubenhüllen, *C., Št.*
mehenj, hnja, *m.* = mah, daš Mooš, ob *Dravi-Caf (Vest.).*
mehína, *f.* die Hülle daš Hirtefornes u. dgl., *Mur., Cig.;* daš Häutchen von Beeren, *vzhŠt.-C.*
mehínica, *f. dem.* mehina, *Mur.*
mehínje, *n. coll.* = mehine, *Mur., C.*
mehíniti se, ínim se, *vb. impf.* Hülsen bekommen, *Mur.*

mehír, rja, *m.* = mehur, 1) die Blase, die Blatter; mehírje delati, Blasen ziehen, *Cig.;* — 2) daš Hauppenest, *C.*
mehírček, čka, *m. dem.* mehírec; = mehurček, daš Bläschen; — daš Nitzbläschen, *Mur., Cig.*
mehírec, rca, *m. dem.* mehír, *Mur.*
mehíriti se, írim se, *vb. impf.* Blasen bilden, *Guts.*
mehírjast, *adj.* bläsicht, bläsig, *Mur.*
mehírjevec, vca, *m.* daš Zugpflaster, daš Vesicatorium, *V.-Cig., Jan.*
mehírnat, *adj.* bläsig, *Mur., Cig., Jan.*
mehkáč, *m.* der Krebs gleich nach der Häutung, *Cig., Mik.*
mehkâvka, *f.* weiches, feines Gras, *Svet. (Rok.).*
mehkljât, âta, *adj.* weichlich, *Cig.*
mehkljâtost, *f.* die Weichlichkeit, *Cig.*
mehkôba, *f.* 1) die Weiche, die Weichheit; — die Weichlichkeit, *C.;* v mehko in lenobi živetí, *C.;* — die Empfindsamkeit, *Jan.;* — 2) daš Weiche, der Weichtheil, *DZ.*
mehkôben, bna, *adj.* weichlich, *Cig., Jan.;* — weichmüthig, *Mur.*
mehkôbnost, *f.* die Weichlichkeit, *Cig., Jan.;* — die Weichmüthigkeit, *Mur.*
mehkôčca, *f.* die Weiche, die Weichheit, *Mur., Jan.;* — die Weichlichkeit, *C.*
mehkôččen, čna, *adj.* weichlich, *C., Danj.-M.*
mehkôčúten, tna, *adj.* zartfühlend, weichmüthig, *Mur., Cig., Jan., nk.*
mehkôčútež, *n.* daš Zartgefühl, *Cig., nk.*
mehkôčútnik, *m.* der Zartfühlende, *Cig.*
mehkôčútnost, *f.* daš Zartgefühl, *Cig., Jan., nk.*
mehkodlâčen, čna, *adj.* weichhaarig, *Cig.*
mehkogôbčen, čna, *adj.* mausweich: mehkogôbčen konj, *Bleiv.-Cig.*
mehkokôžen, žna, *adj.* von weicher, zarter Haut, *Cig.;* — verweidlicht, *Škrinj.*
mehkokôžnica, *f.* neka hruška, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.).*
mehkokôžnik, *m.* der Zärtling, *Guts.-Cig.*
mehkolâs, lâsa, *adj.* weichhaarig, *Cig., Jan.*
mehkolístnat, *adj.* weichblättrig, *Let.*
mehkonôg, nôga, *adj.* weichfüßig, *Cig.*
mehkonôžen, žna, *adj.* weichfüßig, *C.;* mehkonôžni voli se radi zbadajo v noge, *Gor.*
mehkopéren, rna, *adj.* weichfederig, *Cig.*
mehkoplavútar, rja, *m.* = mehkopluta, *Jan.*
mehkoplúta, *f.* mehkoplute, die Weichflösser (malacopteri), *Erj. (Ž.).*
mehkopôtnik, *m.* der Weichling, *ŠtN.*
mehkorêpec, pca, *m.* der Weichschwanz, *Cig.*
mehkorôžen, žna, *adj.* weichfüßig, *Cig.*
mehkosrčen, čna, *adj.* weicherzig.
mehkosrčnost, *f.* die Weicherzigkeit, die Milde.
mehkôst, *f.* die Weiche, die Weichheit; die Mürbe, *Cig.;* — die Zartheit, *Cig., Jan.;* — die Milde, *Cig.*
mehkóta, *f.* 1) die Weiche, die Weichheit; — die Weichlichkeit, *Cig., Jan., C.;* — v mehkotah in sladkotah živetí, *C.;* — die Empfindsamkeit, *Jan.;* — die Milde, *C.;* — 2) = mehko, mehkužno bitje: take mehkode! *Lerst. (Zb. sp.);* — tudi: mehkóta, *Valj. (Rad.).*

mehkóten, tna, *adj.* weichlich, *Cig., Jan., M.*;
— weichmüthig, *Mur.*
mehkotiti, im, *vb. impf.* weich machen, *Mur.*
mehkótnica, *f.* weicher, nasser Boden, *M., Cig.*;
na mehkotnicah premehka vinca pridelujejo.
Vrtov. (Vin.).
mehkótnik, *m.* der Weichling, *Danj.-M.*
mehkótnost, *f.* die Weichlichkeit, *M.*; — die
Weichmüthigkeit, *Mur.*
mehkoúdnik, *m.* = mehkúznik, *Levst. (Zb. sp.).*
mehkovóljen, lina, *adj.* willensschwach, nach-
giebig, *Bes.*
mehkoživec, vca, *m.* der Weichling, *Cig.*
mehkúž, *m.* 1) der Krebs gleich nach der Häu-
tung, *Cig., Jan.*; — jajce brez trde lupine,
Vest.; — 2) der Weichling, der Zärtling, *Mur.,*
Cig., Vrtov., ZgD.
mehkúža, *f.* jajce brez trde lupine, *Vest.*
mehkúžast, *adj.* weich, zart, *Guts.-Cig.*
mehkúžav, *adj.* weichlich, *Fr.-C.*
mehkúžec, žca, *m.* 1) = mekuzec, daß Weich-
thier, *Cig., Jan., Cig. (T.), Žnid.*; — 2) der
Weichling, *Cig., Jan.*
mehkúžen, žna, *adj.* weichlich, verzärtelt, *Guts.,*
Mur., Cig., Jan., nk.
mehkúženje, *n.* die Verzärtelung, die Ver-
weichlichung, *Cig., M.*
mehkúžika, *f.* ein verweichlichtes Mädchen,
Vrtov.
mehkúžiti, ūzim, *vb. impf.* verweichlichen, ver-
zärteln, *Cig., Jan., M., nk.*
mehkužljiv, *adj.* verweichlichend, *Vrt.*
mehkúžnež, *m.* = mekuznik, *Mur., nk.*
mehkúžnica, *f.* ein verweichlichtes Weib, *Z.,*
Valj. (Rad).
mehkúznik, *m.* der Weichling, der Zärtling,
Guts., Javn., Mur., Cig., Jan., nk.
mehkúžnost, *f.* die Weichlichkeit, *Mur., Cig.,*
Jan., Ravn., nk.
mehljár, rja, *m.* der Milchbärtige, *C.*; — prim.
mehelj.
mehljí, *adj. compar. ad* mehok, *BIKr.-Mik.*;
nam. mejši, mehkejši.
1. mehnica, *f.* 1) = mehunica, die Weinbeer-
hülse, *južh.St.*; — 2) vzbočen krog pod oče-
son, der Augentum, *Cig., Lašče-Levst. (M.)*;
— 3) die Strieme: roke z mehnici, *C.*
2. mehnica, *f.* mehka hruska, *Temljine (Tobn.)-*
Štek. (LjZv.), Bolc, Podkrnci-Erj. (Torb.);
— neka breskva, *GBrda-Erj. (Torb.)*; —
prim. mehan, *Štek. (LjZv.).*
mehnjáč, *m.* neki oreh, *Valče (Tobn.)-Erj.*
(Torb.).
mehovón, góna, *m.* = mehovlek, *Cig.*
mehov, *adj.* vom Blasebalg, Balg; mehov
pihalnik, daß Balgrohr, *Cig.*; mehova plat-
nica, daß Balgbrett, *Cig.*
mehovec, vca, *m.* mehovci, die Schlauchthiere
(coelenterata), *Erj. (Z.).*
mehovje, *n. coll.* daß Balgwerk, die Blasebälge,
Cig., M.; — die Schläuche, *M.*; mehovje,
ogr.-Valj. (Rad).
mehovlěce, čca, *m.* = mehovlek, *Sol.*
mehovlěk, vlěka, *m.* der Blasebalgtrichter, *Cig.,*
Levst. (Zb. sp.).

mehúlja, *f.* die leere Weinbeerhülse, *SlGosp.-C.*
mehúljica, *f. dem.* mehulja, *C.*
mehúna, *f.* = mehulja, *Mariborska ok.-C.*
mehunica, *f.* menda pravila oblika nam. me-
henica; — prim. mehuna.
mehúr, rja, *m.* die Blase; die Harnblase; der
daraus gemachte Tabak- oder Geldbeutel; —
žolčni m., die Gallenblase, *Erj. (Som.)*; srčni
m., der Herzbeutel, *Cig., Jan.*; — die Blatter;
m. se naredi tam, kjer se človek opeče, po
koži se mehurji spustijo; stekleni m., die
Glasblase, *Jan.*
mehúrčarica, *f.* = mehurnjak, der Blasen-
wurm, *Cig., Z.*
mehúrčast, *adj.* voll Bläschen, *C.*; mehurčasti
šen, der Blasenrothlauf, *Cig.*; m. spuščaj,
ein Blasenausschlag, *Cig.*
mehúrček, čka, *m. dem.* mehur; daß Bläs-
chen; — zračni mehurčki, die Luftblasen,
Sen. (Fiz.).
mehúrčast, *adj.* kleinen Blasen ähnlich, blasen-
förmig, *Cig., Jan.*
mehúrec, rca, *m. dem.* mehur, daß Bläschen;
plučni m., daß Lungenbläschen, *Erj. (Som.)*;
tolsčni m., daß Flettbläschen, *Erj. (Som.)*; vo-
deni m., die Wasserblase, *Cig., Jan.*
mehúreck, rka, *m. dem.* mehur; — die Balg-
frucht, *Tuš. (B.).*
mehúren, rna, *adj.* 1) Blasen-, *Cig.*; — 2)
blasensiehend, *Cig.*
mehúriti se, ūrim se, *vb. impf.* Blasen bilden;
(vroča) voda se kadi in mehuri, *SlN., Bes.*;
— sich saften: ohlapna obleka se mehuri,
Cig.
mehúrjast, *adj.* blasenförmig, blasicht, *Mur.,*
Cig., Jan.; — blasig: mehurjasta haluga,
der Blasenlang, *Jan.*
mehúrjavec, vca, *m.* = mehírjavec, daß Vesic-
atorium, *Z., Jan. (H.).*
mehúrka, *f.* 1) die Seeblase: modra m. (phy-
salia caravella), navadna m. (phys. Arcthusa),
Erj. (Z.); — 2) der Blasenstrauch (colutea
arborescens), *Jan., Tuš. (R.).*
mehúrnat, *adj.* blasig.
mehúrník, *m.* daß Blasenpflaster (vesicatorium),
Cig., Jan., C.
mehurnjak, *m.* der Blasenwurm, *Jan., Erj.*
(Z.).
mehúta, *f.* die leere Haut der Insectenpuppe,
Kr.
mej, *praep.* = med, *Levst. (Sl. Spr.), Trub.,*
Dalm., Krelj, Dol., BIKr., nk.
meja, *f.* 1) die Grenze: na meji, an der Grenze;
črez mejo uiti; — 2) meja ali živa meja,
ein lebendiger Zaun, die Hecke; mejo klestiti;
— 3) das Gehüsch, das Gehölz, niederer Wald,
der Hüu, *BIKr.-M., Mik., Cirk.-Baud., Ip.,*
Idrja-Erj. (Torb.), Polj.; v mejo iti, *Tobn.*;
— 4) Klarina m., neka vinska trta, *Ip.-Erj.*
(Torb.), Vrtov. (Vin.).
mejáč, *m.* 1) der Augenzler, der Grenzadbar,
Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj. (Rad).
mejačica, *f.* die Grenzadbarin, *Valj. (Rad).*
mejáčiti, áčim, *vb. impf.* m. s kom. jemandes
Grenzadbar sein, *Cig.*

meják, *m.* 1) der Grenznachbar, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*; Ne vrag, le sosod bo mejak, *Preš.*; — 2) = mejnik, *Jan.*

mejás, *m.* 1) der Angrenzer, der Grenznachbar, *Mur.*, *Cig.*, *Levst. (Cest.)*, *Slom.*, *Št.*; — 2) = mejnik, *Cig.*, *C.*, *BKkr.* - *Navr. (Let.)*, *DZkr.*

mejásenje, *n.* das Angrenzen, *Cig.*

mejašica, *f.* die Angrenzerin, die Grenznachbarin, *Cig.*

mejásiti, *ásim*, *vb. impf.* angrenzen, *Cig.*, *Bl-Kr.*, *juž Št.*: najina trtja mejašijo. unsere Weinärten grenzen aneinander, *BKkr.*; — tudi: *m. se. Zora.*

mejáski, *adj.* Angrenzer-, grenznachbarlich, *M.*

mejásnica, *f.* črta *m.*, die Grenzlinie, *DZ.*

mejaštvo, *n.* die Grenznachbarschaft, *Št.*

mejati, *am. vb. impf.* = mejiti, *Mur.*

mejdeželen, *šna. adj.* = meddeželen, *Cig. (T.)*

mejen, *šna. adj.* Grenz-; mejno drevo, der Grenzbaum, *Cig.*

mejglásje, *n.* = medglasje, *Cig. (T.)*

mejica, *f. dem.* meja, *Kr.*; mejica, *Valj. (Rad.)*;

— mejica, die Grenzlinie, *Mur.*; der Grenzrain, *vzh Št.* - *C.*

mejičiti, *ičim*, *vb. impf.* = mejiti 2), *Jan.*

mejičnik, *m.* der Kleientlee (*melilotus albus*). *Cig.*; (meječnik) *Cig.*, *Medv. (Rok.)*

mejiten, *šna. adj.* begrenzend, scheidend, *Cig.*; mejilna gorstva, Scheidegebirge, *Cig. (T.)*; = mejilno pogorje, *Jes.*

mejišnica, *f.* (črta) *m.*, die Grenzlinie, die Demarcationslinie, *Cig.*

mejilo, *n.* die Begrenzung, die Demarcation, *Cig.*

mejšiče, *n.* der Grenzpunkt, *Jan. (H.)*

mejiti, *im, vb. impf.* 1) begrenzen, Grenzen setzen; — beschränken, *Cig.*, *Jan.*; — 2) *intr.* grenzen; *m. s čim, s kom*, an etwas grenzen, jemandes Nachbar sein, *Cig.*, *Jan.*; *m. s krajevstvom, Ravm.*; meječa dežela, angrenzendes Land, *Cig.*; — 3) *m. se*, angrenzen, anrainen, *Guts.*, *Cig.*, *Jan.*, *Fr. - C.*

mejina, *f.* das Buchheu, das Buchgras, *M.*, *Z.*

mejšiče, *n.* der Grenzpunkt, *Cig. (T.)*

mejkosten, *šna. adj.* mejkostne mišice, die Zwischenmuskeln, *Erj. (Som.)*

mejmášen, *šna. adj.* = medmašen, *Vrt.*

mejmášnica, *f.* der Ruhralant (*inula dysenterica*), *Medv. (Rok.)*

mejnároden, *dna. adj.* = mednarodn, *nk.*

mejnica, *f.* die Scheidelinie, *Cig.*, *Jan.*; — gore mejnice, das Grenzgebirge, *Cig. (T.)*

mejničiti, *ičim, vb. impf.* 1) mit Grenzsteinen versehen, abmarken, *Cig.*, *Jan.*, *C.*; — 2) *m. se*, = mejiti, grenzen, *Jarn.*

mejník, *m.* das Grenzzeichen, der Grenzstein, der Grenzpfahl, die Grenzläufe; mejnike staviti, Grenzsteine setzen; mejnike predstavljati, Grenzsteine versehen; mejniki, die Gemarkung (geogr.), *Cig. (T.)*

mejniški, *adj.* die Grenzzeichen betreffend; mejniške bukve, das Flurbuch, *Cig.*

mejnogrofijski, *adj.* zur Markgrafschaft gehörig, marktgräflich, *Cig.*, *Jan.*

mejpalühje, *n.* = medpalubje, das Zwischen-deck, *DZ.*

mejstaničena, *čna. adj.* zwischen den Zellen befindlich, *Jan. (H.)*

mejstaničnina, *f.* die Intercellularsubstanz, *Erj. (Som.)*

meju, *praep.* = mej, *med Trub. - Mik.*, *nk.*

měk, *m.* ein fenchter Weideplatz an einem Flüsse; gnati *na m.*, *vzh Št.* - *C.*

1. **měka**, *f.* der durch Anschlag weich gewordene Theil, der Anschlag (beim Obste), *Cig.*

2. **měka**, *f.* = beka, *Šaleska dol. (Št.) - C.*, *Trst. (Let.)*

mekáč, *m.* 1) neki oreh, *Sv. Jakob na Savi - Erj. (Torb.)*; prim. mehnjač; — 2) mekači, weichleibige Käfer (*malacodermata*), *Erj. (Z.)*

mekák, *mehká, adj.* = mehek, *Meg.*, *Dalm.*

měkast, *adj.* mekasto sadje, angechlagenes Obst, *Cig.*; — prim. 1. meka.

mekástiti, *ástim, vb. impf.* s silo sem ter tja premikati, *Cr.*; rütteln, *Bes.*

mėkek, *mėhka, adj.* = mehek, *Mur.*

mekět, *čta. m.* das Meckern, *Cig.*, *Jan.*

meketáč, *m.* der Meckerer, *Cig.*

meketálo, *n.* die Mittelvorrichtung, *DZ.*

1. **meketánje**, *n.* das Meckern.

2. **meketánje**, *n.* das Rütteln, *Cig.*; — die Zudung, *Cig.*

1. **meketáti**, *etám, ččem, vb. impf.* meckern; ovce, koze meketajó, mekečejo.

2. **meketáti**, *etám, áčem, vb. impf.* 1) rütteln, beuteln, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Mik.*; meketali („makatali“) in gazili so ga, *Trub.*; mrzlica ga meketa, daß Fieber schüttelt ihn, *Cig.*; — 2) *intr.* zittern (von erhitzter Luft), flimmern, *C.*

meketáv, *áva. adj.* meckernd, *Let.*

meketávec, *vca. m.* der Meckerer.

meketávka, *f.* die Meckerde.

meketávica, *f.* das Zuden, die Zudung, *Cig.*

mekětec, *tea. m.* das Beuteltieb, *Hal. - C.*

meketiniti, *inim, vb. impf.* schütteln, rütteln, quälen, plagen, *Hal. - C.*

meketljáti, *ám, vb. impf.* sanft rütteln, (makat-) *Mur.*

mekína, *f.* die Getreidehülse; reso noseči mešiček (luščina), v katerem tiči žitno zrno. *Tolm. - Šrek. (Let.)*; *nav. pl.* mekine, die Kleien; luščine od žita, ki se v stopah pha, posebno od prosa, *Kr.*; tudi: luski od lanenih glavic, *SlGor.*

mekínar, *rja. m.* der Kleienhändler, *Cig.*

mekínast, *adj.* einer Getreidehülse ähnlich, *Jan. (H.)*

mekínav, *adj.* fleutig, *Cig.*

mekíniti, *inim, vb. impf.* schütteln, bewegen, *Cig.*, *M.*, *Št. - Vest.*; *m. se*, sich bewegen; drevo se mekíni, *Vest.*

mekínovec, *vca. m.* das Hirsekleienbrot, *M.*, *C.*

meklèn, *klěna, m.* *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Josch.*;

mėklen, klěna, *Kamnik - Levst. (M.)*, *Valj. (Rad.)*; meklèn, *Cr.*; *oglj.* maklen.

meklénovec, *vca. m.* = meklen, *Josch.*

1. **mėkniti**, *mėknem, vb. pf.* weich werden, *C.*

2. **mekniti**, *mėknem (mėknem), vb. pf.* 1) = makniti, rüden, einen Hund geben, *Mur.*, *Cig.*,

Jan., *C.*; Plug na ogon meknem, *Danj.* (*Posv. p.*); proč. m., *Dalm.*, *Trub.*; — 2) žuden, *Meg.*, *Guts.*; bewegen (phys.), *Cig.* (*T.*); m. se, rüfen, *Cig.*, *M.*; makni se! rühre dich! *Cig.*; — to ga je maknilo (meknolo), daš hat ihm Noizen verursacht, *C.*

mekóta, *f.* eine Ackerfläچه von einer bestimmten Größe, etwas kleiner als ein Žoch, *vžh.Št.*; — prim. hs. mekota, aufgelockerte Erde, Brackader.

mekotnica, *f.* eine nasse Ader in einem Acker, *Cig.*

mękšati, am, *vb. impf.* = mehčati, *Jan.* (*H.*)

mękši, *adj. compar. ad mehek*, *C.*, *ogr.*

mektanje, *n.* daš Rütteln, (makt-) *Mur.*

mektāti, am, *vb. impf.* schütteln, rütteln, *Mur.*, *C.*, *Mik.*; mrzlica me mekta, *Z.*; to ga je mekvalo! (o jeznem človeku), *Mik.*; — schwingen: palico m., *C.*; sulico m., *Vod.* (*Pes.*)

mekúlja, *f.* neka črešnja, *Rihenberk* (*Goriš.*)-*Erj.* (*Torb.*)

mekuza, *f.* der Armlenichter, der Hošt (chara vulgaris), *Cig.*; razne mehke trave, rastoče po Cerkniškem jezeru, *Erj.* (*Torb.*)

mekúž, *m.* 1) der Weichling, *M.*; zapravljivci so pridni in mekuži, kaj-li? *Jurč.*; človek mekuž na duši in telesu, *Zv.*; — 2) = mekuž, der Krebs gleich nach der Häutung, *Jarn.*, *Cig.*, *Jan.*, *Krelj-Mik.*; rak m., *Erj.* (*čb. sp.*); — 3) še mekho jajce brez trde lupine, *Kras.*; — 4) die Weizengerste, *Notr.*

mekúžce, žca, *m.* mekužci, die Weichthiere (mollusca), *Erj.* (*Ž.*)

mekúžen, žna, *adj.* = mehkužen, *Jan.*, *C.*

mekúžiti, žim, *vb. impf.* = mehkužiti, *Cig.*, *Jan.*

mekúžljiv, iva, *adj.* verjährt, *C.*

mekúžnež, *m.* = mehkužnež, *Cig.*

mekúžnica, *f.* neka črešnja, *Ip.-Erj.* (*Torb.*)

mekúžnost, *f.* = mehkužnost, *Cig.* (*T.*)

1. **męł**, *m.* 1) daš Mahlen: moka od prvega mela, daš Mehl vom ersten Gange, *Cig.*; — 2) daš Staubmehl, *Guts.*, *Jarn.*; — der Schlich: kamenje se stolče v stopah, in iz stolčenega mela se izloča zlato, *Erj.* (*Min.*); — 3) eine mergelartige Erde, *C.*; — 4) die Abrutschung von Sand oder bröckeligem Erdreich: mel je potegnil, *Št.*; — die abschüffige Stelle einer solchen Abrutschung, *Mik.*, *St. Sedlo - Erj.* (*Torb.*, *Trst.* (*Let.*), *Gor.*; po melu hoditi, *Gor.*

2. **męł**, *m.* eine Art Etche, *GBrda.*

męł, *męł*, *f.* 1) daš Mahlen, *Cig.*, *Met.*; — 2) daš Mahlgetreide, *Cig.*, *Jan.*; — 3) der Flugjand, *Jan.*; die dadurch gebildete Sandbank, *LET.*, *KrGora*; — 4) die Miese: kdo b' se po meli Drknit' bal; *Vod.* (*Pes.*)

męła, *f.* die Mistel (viscum), *Z.*; — prim. melje.

męlafir, *m.* črni porfir, der Melaphyr (min.), *Cig.* (*T.*)

męlanholičen, čna, *adj.* tezkroven, klavrn, melancholisch, *Cig.* (*T.*)

męlanholija, *f.* die Melancholie, *Cig.* (*T.*)

melece, *v* reku: *v* melece iti, hoditi, zappeln, unruhig hin und hergehen, ungeduldig sein,

in der Klemme sein, *Cig.*; (*v* meljece), *Črni Vrč-M.*

melek, lca, *m.* der Kehrweich, *Fr.-C.*

męłec, lka, *adj.* zerreiblich, milde: lojevce je melek, rekše, pod nožem ne škriplje in struzine ostanejo na nožu, *Erj.* (*Min.*)

melečen, čna, *adj.* mehlig (vom Getreideform), mehrlreich, *vžh.Št.-C.*

melek, *m.* schlecht gemahleneš Mehl, *C.*; daš Würstlichmehl, *C.*

męłec, lka, *m.* neka drobna živalca, morebiti: pajek; če kdo vpraša, kaj se mu poda v plačo za kakovo delo, reče mu se šalivo: dam ti jajce od melka, *Dornberg - Erj.* (*Torb.*); — prim. malek.

melekovit, *adj.* = melečen, *vžh.Št.-C.*

męlerin, *m.* = malarin, eine größere Handaxt, *Notr.*

męlin, *m.* = malin, mlin, die Mühle, *C.*, *Prip.-Mik.*

męlina, *f.* 1) die Sand-, Meergetreie, *Cig.*, *C.*; meline okrog steze so se izpremenile v rušine, *Let.*; — 2) die Sandbank, *Jarn.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*

męlinast, *adj.* mulfmicht, rollig, *Cig.*; *m.* svet, *Cig.*; *m.* breg, daš Bruchufer, *Vrt.*

męliniti, inim, *vb. impf.* zerbröckeln, *C.*: bik melini zemlja, wühlst auf, *Notr.-Cig.*; — *m.* se, sich bröckeln und abrutschen, *Cig.*; pesek se melini z brega, der Sand rieselt vom Berge, *Cig.*

męlisa, *f.* die Citronenmelisse (melissa officinalis), *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Tuš.* (*R.*)

męlisen, sna, *adj.* Melissen-, *Mur.*

męlisovce, vca, *m.* der Melissengeist, *Mur.*, *Cig.*, *C.*

męlišče, *n.* = melina, *C.*

męłiti se, im se, *vb. impf.* in Sand, Mulum zerfallen, *Mur.*, *C.*; — abrutschen (von lockeren, schroffen Bergwänden), *C.*

męłivo, *n.* daš Mahlgetreide, *Jan.*

męłj, *m.* die Sandriege, *Z.*, *Gor.*; die Sandbank, *Valj.* (*Rad.*)

męłja, *f.* 1) daš Mahlen, *Dict.*, *Št.*; — 2) daš Mahlgetreide, *Jan.*; imam melje za ves teden, *Vreme*, *Kras.*, *Ip.-Erj.* (*Torb.*), *BlKr.*; kar se žita na mlenje prinese, *Savinška dol.*; — 3) daš Gemahlene, *Jarn.*; daš Mehl, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Štrck.*, *ogr.-Valj.* (*Rad.*), *vžh.Št.*, *BlKr.*; Sneg kak melja („mela“) se kadi, *Danj.* (*Posv. p.*)

męljáč, *m.* 1) der Mahlgast, *Z.*, *C.*, *Lašče-Lest.* (*Rok.*); — 2) der Mahlgahn, *Erj.* (*Som.*)

męljáca, *f.* der Stiel an der Handmühle, der Handmühltrieb, *C.*

męljád, *f.* kar se razmelje, *C.*

męljáj, *m.* 1) človek, ki prinese ali pripelje žito mlet, *Vreme*, *Rihenberk - Erj.* (*Torb.*); der Mahlgast, *Cig.*, *C.*, *Notr.*; — 2) der Handmühltrieb, *Hal.-C.*; — 3) der Gang (beim Mahlen): moka od prvega męljaja, daš Mehl vom ersten Gange, *Cig.*

męljajnik, *m.* der Handmühltrieb, *C.*

melják, *m.* die Stelle der Abrutschung, *Hal.-C.*; — prim. mel *m.* 4).

meljákovec, *vca, m.* = meljak, *Hal.-C.*

meljár, *rja, m.* der Mahlgast, *Cig., Kr.-Valj. (Rad).*

meljáva, *f.* 1) das Mahlen in der Mühle, *Valj. (Rad);* — 2) das Mahlgetreide, *Z., Cig. (T.).*

meljavec, *vca, m.* = meljač, der Mahlgast, *Jan.*

1. **meljê**, *n. coll.* die Mistel (*viscum album*), *Z., južhŠt., Poh.*; — prim. imela, omela.

2. **melje**, *n.* 1) = melivo, das Mahlgetreide, *Saleška dol. (Št.)-C.*; — 2) = melina, das Gerölle, *Št.-C.*

meljév, *adj. m.* hrast, *Kras - Erj. (Torb.);* — prim. 2. mel, melov. (?)

meljévati, *am, vb. impf.* zu mahlen pflügen, *Mik.*

meljica, *f. dem.* melja; das Mehl, *Jan. (H.).*

meljiv, *iva, adj.* zerreiblich, *C.*

meljnat, *adj.* mehlig, *Mur.*

meljůšnik, *m.* ein verzärterter Mensch, *Ljubuške (Goriš.)-Štek. (Let.).*

mêlka, *f.* pesek za malto, der Kalksand, *Cig.*

mêlnica, *f.* neka hruška, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.).*

mêlnik, *m.* der Sandberg, das Grusgebirge, *Cig.*

1. **mêlo**, *n.* der Reiber (ein Werkzeug, damit zu reiben), *V.-Cig.*

2. **mêlo**, *n.* = omelo, der Wisch, der Rehrwisch, *C., Z.*

melodičen, *čna, adj.* lepglasen, melodisch, *Cig., Jan.*

melodija, *f.* napev, die Melodie.

melodrama, *f.* dramatična pesem, spremljana z godbo, das Melodrama.

melónka, *f.* neko jabolko, *Biljana (Goriš.)-Erj. (Torb.).*

mêlov, *adj.* kar je od mela: *m. les, GBrda;* — prim. 2. mel.

melôvje, *n.* die Erdriebe, die Abrutschung, *C.*

mêlša, *f.* veha pri kapusu (zelju), *Plužna pri Boleu-Erj. (Torb.).*

mêštra, *f.* die Mulde, *Št.-C.*; — prim. nem. (dial.) multer = Mulde; stvn. muoltra. *C.*

mēm, *adv., praep.* = memo.

mēm̄ba, *f.* der Wechsel, *C.*; die Veränderung, *Z.*; der Austausch, *Rec.*

mēm̄ljāti, *ām, vb. impf. Mur.,* pogl. momljati.

mēm̄o, *adv., praep.* = mimo, *Mur., Jan., Gor.*; luč je boljša memo teme, *Škrinj.*

1. **mēna**, *f.* = mnenje, die Meinung, *Jarn., Mur.*

2. **mēna**, *f.* der Tausch, der Austausch, *Cig. (T.), C.*; pogodba o meni, der Tauschvertrag, *DZ.*; meno razdreti, den Tauschvertrag auflösen, *Svet. (Rok.);* — der Wechsel, die Änderung, *Habd.-Mik., Jan., Cig. (T.), C., Krelj;* čudna *m., Skalar-Let.*; ta mena (= levitev) dela raku preglavice dovolj, *Erj. (Tb. sp.);* *m. glasov*, der Lautwechsel, die Lautwandlung, *Cig. (T.);* *m. topline*, der Temperaturwechsel, *Cig. (T.);* *m. tvari*, der Stoffwechsel, *Cig. (T.);* — *m. prebivalstva*, die Bewegung der Be-

völkerung (stat.), *Cig. (T.);* — die Phase, *Jan., Cig. (T.);* mesečne, lunine mene, die Mondphasen, *Cig. (T.);* *Jes.*; *m. nihaja*, die Schwingungsphase, *Cig. (T.).*

menája, *f.* = pomeneč, das Gespräch, die Besprechung, *Krn.-Erj. (Torb.).*

menáti se, *ām se, vb. impf.* meniti se, sich besprechen, *Tolm.-Erj. (Torb.).*

menazerija, *f.* zbirka živih, tujih živali, die Menagerie.

menčale, *n.* der Reiber, das Reibzeug, *Cig.*

menčanje, *n.* das Reiben, die Reibung, *Cig.*

menčáti, *ām, vb. impf.* 1) reiben; perilo *m.*; oči *si m.*; — zerreiben, *Štek.*; zerfüllen, *C.*; — 2) mit den Füßen austreten: proso *m., Št.*; — 3) fleinschrittig gehen: hitro je menčal po gazi proti vasi, *Jurč.*; — 4) unruhig sich bewegen, wegen, *Mur., C., Z.*; — nicht vorwärts kommen, nicht zum Entschluß kommen, zögern, *Štek., Kr.*

menčela, *f.* die Hirseausträterin, *Lašče-Levst. (Rok).*

menčljāti, *ām, vb. impf.* 1) reiben: oči *m., Z.*; — 2) wegen, *Z.*; — 3) fleinschrittig gehen, *Z.*

menčorit, *rita, adj.* gerne hinundherwehend, *Lašče-Levst. (Zb. sp.).*

menčorititi, *ritim, vb. impf.* unruhig hinundherwehen, *Lašče-Levst. (Zb. sp.).*

mēnča, *f.* der Verdacht, der Argwohn, *ogr.-C., Mik.*; menče metati na koga, menčo imeti na koga, *C.*

mēnda, *adv.* vermuthlich; menda ne bo dežja danes; tudi: mendā; — iz: menim da.

mendekáti, *ām, vb. impf.* nekako mrmraje ali mohljaje govoriti. *BlKr.*; — prim. it. mendicare, betteln.

mendibati, *am, vb. impf.* die Weintese halten, *Trub.-Mik.*; — prim. mandiba.

mendrálo, *n.* človek, ki mendraje hodi, *Z.*

mendránje, *n.* 1) das Treten; brez mendranja ne zleze tkalcu platno na brdo, *Jan. (Slovn.);* — das Zertreten; — 2) das Schütteln, *M.*; — 3) fleinschrittiges Gehen, *Z.*

mendráti, *ām, vb. impf.* 1) mit den Füßen treten; zertreten, zu Boden treten; *m. travo;* jezdeci mendrajo proso, *LjZv.*; ilovico *m.*, den Lehm mit den Füßen kneten, *Cig.*; aus-treten, *z. B. Rörner* aus Mehren herausbringen, *Cig.*; — 2) = tresti, schütteln, beuteln: človeka drevo *m., Mur., Poh.*; — 3) fleinschrittig gehen, *Z.*: hin und hergehen, ohne vorwärts zu kommen, *Z.*; zappeln, *Jan. (H.).*

mendrávec, *vca, m.* 1) der etwaš mit Füßen tritt, *M.*; — 2) kdor mendraje hodi, *Z.*; — 3) konj, ki ima eno jajce skrito v trebuhu, *Notr.*; na pol skopljen konj, der Halbhengst, *V.-Cig.*

mēnde, *vca, m.* der Hirsetreter, *Z., Dol.*; menci so ljudje, ki svojemu sosedu zastonj „menč“ proso, *Lašče-Erj. (Torb.);* — der Deschläger, *C.*

1. **menč**, *nkā, m.* 1) die Maltraupe, die Quappe (*Iota vulgaris*), *Cig., Jan., Mik., Erj. (Torb.), Kr.*; — = kapelj, der Gropp, *Goriš.-Erj. [Torb.].*

2. **mēnck**, nka, *m.* die Meinung, *C.*; — = pomenek, daš Gespräch, *C.*
- mēnckovina**, *f.* die blaue Vogeltraube (wildwachsender Hebenstod), *Trumm.*
- mēnčnje**, *n.* = mnenje, *Meg., Alas.*
- mēnčelj**, *m.* der Tausch, *C.*
- mēngelič**, *m.* die Feldgrille (*grillus campestris*), (v Zabčah pri Tolminu ga otroci ogovarjajo, drezajoč sè slamko v jamico: „šáver, šáver, mēngelič! ven se izklič!“ *Erj. (Torb.)*.)
- mēnica**, *f.* 1) der Wechsel, *Cig., Jan., nk.*; *m.* edinica, der Sola-Wechsel, *DZ.*; *m.* izdana na koga. gezogener, trafirter Wechsel, die Tratte, *Cig., Jan.*; = potegnjena *m.*, *Cig., Jan.*; oddnevna *m.*, der Datowechsel, *Cig.*; *m.* na pokaz, der Sichtwechsel, *Jan.*; na mēnice denar posojati, Wechsel befehlen, *DZ.*; *m.* je dotekla, der Wechsel ist fällig, verfallen, *Cig., Jan.*; mēnico prevesti ali prepisati na koga, den Wechsel indossieren, girieren, *Cig., Jan.*; — 2) neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*; (mēnica, rdeče, kislunato jabolko, *C.*.)
- mēnič**, iča, *m.* = 1. mēnek, *Mur., Cig., Jan., C., Mik.*
- mēničárjenje**, *n.* die Wechselreiterei (*merc.*), *h. t.-Cig. (T.)*.
- mēničn**, čna, *adj.* Wechsel-, *Cig., Jan., nk.*; mēnične stvari, Wechsel Sachen, *DZ.*; mēnično pravo, daš Wechselrecht, *DZ.*
- mēničnoprāven**, vna, *adj.* wechselrechtlich, *Cig., Jan., DZ.*
- mēnih**, iha, *m.* 1) der Mönch; mēnih prosjak, der Bettelmönch, *Cig., Jan.*; med mēnihe iti, die Rutte anlegen, *Cig.*; — 2) glavni steber pri stogu, *Krn.-Erj. (Torb.)*; — 3) der Ameisenhaufen, *Z.*; mēnihe okositi, bewachene Ameisenhaufen abmähen, *Z.*; — 4) morski *m.*, eine Art Robbe (*phoca monachus*), *Erj. (Z.)*.
- mēniŕo**, *n.* 1) daš Tauschmittel, *Cig. (T.)*; — 2) der Tausch, *Svet. (Rok.)*.
- mēnina**, *f.* daš Ohrschneide, der Ohrring, *Koborid.-Erj. (Torb.)*; — prim. stl. monisto, der Halschmund. (?)
- mēnišče**, *n.* der Wechselplatz, *Cig.*
- mēnišček**, šeka, *m. dem.* mēnišec; — die Hanmeiße (*parus caeruleus*), *Cig., C.*; — tudi: die Hartmeiße (*parus barbatus*), *Frey. (F.)*, ali: die Hanmeiße, die Tannenmeiße (*parus ater*), *Cig., Frey. (F.)*.
- mēnišec**, šca, *m. dem.* mēnih; — nekaka vinska posoda, *C.*
- mēnišek**, ška, *m. dem.* mēnih; daš Mönchlein, *Cig., C.*
- mēnišič**, *m. dem.* mēnih; daš Mönchlein, der Mönch, *Preš.*
- mēniški**, *adj.* Mönchs, mönchlich; *m.* red. der Mönchsorden.
- mēnišnica**, *f.* die Mönchsklaue, *Vrt.*; die Mönchszelle, *Zv.*
1. **mēništvo**, *n.* daš Mönchtum, der Mönchstand, *Mur., Cig., C.*
2. **mēništvo**, *n.* daš Wechselwesen, *Cig.*

mēnitelj, *m.* die Reductionszahl (*math.*), *Cig. (T.)*.

1. **mēnitev**, tve, *f.* die Meinung, daš Trachten, *Cig., Jan.*
2. **mēnitev**, tve, *f.* der Wechsel, die Veränderung, *Cig., Jan., M.*
1. **mēniti**, im, *vb. pf.* wechseln, unwechseln, *Mur., Cig., Jan.*; dvajsetico mu je mēnil, *Mur.*; tauŕhen: *m.* kaj za kaj, *Cig. (T.), C.*; — ändern: leta mēne čas in človeka, *Jurč.*; — *m.* se, abwechseln, *Cig., Jan.*; *m.* se s kom, mit jemandem tauŕhen, *ogr.-C.*; — vozovi se mēnijo, die Wagen wecheln einander anš, *vžšt.-C.*
2. **mēniti**, im, *vb. impf.* 1) meinen, glauben, daŕhalten: mēnili so, da je mrtev, man hielt ihn für todt; kaj mēniš? waš meinst du? mēnim da! daš möchte ich meinen! mēnim da, meine ich, = mēnda: iz tega zgleda je mēnim da zadosti očitno, *Cv.*; nanj mēnijo, er steht im Argwohn, *Cig.*; — 2) *m.* se, sich unterreden, diŕentieren; *m.* se s kom o čem; s teboj se ne mēnim, mit dir spreche ich nicht; — 3) *m.* se za koga, za kaj, sich um jemanden, etwaš kümmern, sich fēhren, beachten; kdo se za tebe mēni! še mēnim se ne za to!
- mēnj**, *adv.* pogl. manj.
- mēnja**, *f.* daš Wechseln, der Wechsel, die Abänderung, *Cig., Jan.*; po mnogih mēnjah, *Cv.*; der Tauŕch, der Umtauŕch, *Mur., Cig., Jan., Jap. (Sv. p.)*; — der Tauŕchhandel, *BlKr.*
- mēnjáč**, *m.* 1) der Wechšler, *M., C., Ravn.*; — 2) daš Wechselrad, *Jan. (H.)*.
- mēnjačica**, *f.* raztegnjena *m.*, daš ausgestreckte Wechselthierchen (*amoeba porrecta*), *Erj. (Z.)*.
- mēnjāten**, iha, *adj.* Wechsel-, *DZ.*; mēnjātna postaja, die Wechselstation, *DZ.*
- mēnjališče**, *n.* 1) die Wechselstation, der Wechselplatz, *Cig.*; — 2) der Wechsel an der Eisenbahn, die Weiche, *Cig., DZ.*
- mēnjālnica**, *f.* die Wechselstube, die Wechselbank, *Cig., Jan., Nov.-C., nk.*
- mēnjālo**, *n.* 1) daš Tauschmittel, *Cig. (T.)*; — 2) *m.* toka, der Stromwechšler, der Commutator, daš Gyrotrop (*phys.*), *Cig. (T.)*.
- mēnjanje**, *n.* daš Wechseln, der Wechsel; *m.* denarja.
- mēnjár**, rja, *m.* = mēnjač, der Wechšler, *Cig., Jan.*
- mēnjárček**, čka, *m. dem.* mēnjár, *Cig.*
- mēnjárnica**, *f.* = mēnjālnica, die Wechselstube, *Cig., Jan.*
- mēnjātev**, tve, *f.* der Wechsel, der Austausch, *Cig., Jan.*
- mēnjati**, am, *vb. pf. (impf.)* 1) wechseln; zlat denar *m.*; konje *m.*; — 2) *m.* s kom, mit jemand tauŕhen; ne mēnjam z nikomer; — 3) *m.* se, wechseln; vreme se mēnja; — *m.* se v čem s kom = vrstiti se, wechselweise, abwechselnd etwaš thun, *Cig.*; — *m.* se = srečati se, an einander vorüber kommen, *Gor.*
- mēnjāva**, *f.* der Wechsel, die Abänderung, die Abwechslung, *Cig., Jan., StN.-C.*; — der Tauŕch, *Cig., M., C.*

menjávati, am, *vb. impf. ad* menjati, = menjevati: wechſeln; — tauſchen.
menjavec, vca, m. 1) = menjač, menjevavec, der Wechſler, *Dict., Cig., Jan., Trub., Dalm., ogr.-Valj.*; — 2) der Pferdewächler, *Meg.*
menjávka, f. der Wechſelgrund, *Notr., Tolm.*; spolovina in m., Wechſel- und Wandelgrund, *DZkr.*
menjávski, *adj.* Wechſler-, *Cig., M.*; menjavska miza, *Cig., Trub.*
menjeváti, ūjem, *vb. impf. ad* menjati: wechſeln; denar m.; — m. se, abwechſeln; črki r in l se menijueta v slovaščini, *Let.*; (menovati, *Dict., Mur.*)
menjevavec, vca, m. der Wechſler, *Ravn.*
menjica, f. *Cig., Jan.*, pogl. menica.
menkiček, čka, m. der Kauflopf (cottus gobio), *Frey.(F.)*
menkovec, vca, m. der Maſ, die Muräne (muracna), *C.*
menljiv, íva, *adj.* geſprächig, *C.*
mentálen, lna, *adj.* v umu bivajoč, mental, *Lampe(D.)*
ménten, m. der Mantel, *kajk.-Valj.(Rad)*; — iz maž.
mentováti, ūjem, *vb. impf.* befreien, *ogr.-C., M.*; m. koga pekla, *ogr.-C.*; berauben, *kajk.-Valj.(Rad)*; m. koga življenja, jemanen des Lebens berauben, *BKr.-M.*; — m. se česa, befreit werden, ſich entledigen, *kajk.-Valj.(Rad)*; — iz maž., *Mik.(Et.)*
mepríka, f. = matprika, dobrika, der Schlingbaum (viburnum lantana), *ogr.-C., vzh.St.-Valj.(Rad)*
mér, m. župan, der Maire (fr.)
mēr, í, f. die Richtung, *Cig., Jan., Cig.(T.), Cel.(Geom.), Žnid., DZ., nk.*; v katero mer je tekel? *Lašče-Levst.(Zb.sp.)*; = v eno mer (tudi: venomer), unauſgeſetzt, immerfort; v svojo mer, geradehin, *Z.*
méra, f. das Maß; Na mero ta ujec tvoj ima srebra, zum Meſſen (nicht zum Zählen), *Preš.*; petvaganov dobre mere (gut gemeſſen); mere in uteži, Maße und Gewichte; mokra m., das Flüssigkeitsmaß, *Z.*; volta m., das Höhlmaß, *Vrt., DZ.*; dolgostna m., das Längenmaß, *nk.*; obodna m., das Spannmaß, *DZ.*; razalna m., das Streichmaß, *DZ.*; valjasta, skrinjasta, okvirasta, nečkasta m., das Cylinde-, Kaſten-, Rahmen-, Kippmaß, *DZ.*; kotna m., das Winkelmaß, *Cel.(Ar.)*; — skupna m., das gemeinſchaftliche Maß, *Cel.(Ar.)*; novčna m., der Münzfuß, *Cig.(T.)*; goldinarska m., der Guldenfuß, *Cel.(Ar.)*; deſertinska m., das Decimalmaß, *Jan.(H.)*; mero si vedeti, ſich mäßigen, *Cig., UČT.*; otrok, kateri si ve mero pri jedi, *Ravn.*; ne ve si mere, er kann ſich nicht mäßigen, *Cig.*; mero imeti, Maß halten, *Cig.*; črez mero, unmaßig, im Uebermaß; z mero, mit Maß, mäßig; v mero piti, mit Maß trinken, *Z.*; v mero, nach dem Maße, genau, *Vrt.*; srednjo mero, mittelmäßig, ziemlich; po nobeni meri, auf keine Weiſe, *Cig.*; po meri, nach Maßgabe, *DZ.*; — hudodelnik, hudobnež stare

mere = ein großer Miſſethäter, ein Erzboſewicht, *Levst.(Zb.sp.), južh.St.*; — v eno mero = v eno mer, in einemfort, *Cig.*; — das Metrum; daktilska, trohejska m., *nk.*
mērati, am, *vb. impf.* umirati, *ogr.-Mik.*
mērba, f. die Meſſung, *Cig.(T.)*
merčün, m. = merčun, der Meſſer, *Cig.*; čestni m., *Cig.*; — der Miſchner, *Cig.*; — pos. der Weinmeſſer, *Alas., M., Vrtov.(Vin.)*; vsaka vas na Ipavskem ima svojska merčina: „kadar pride vinski kupec v hišo in se je goſpodar z njim pogodil za ceno, potem pokliče merčina, da toči in meri“, *Ip.-Erj.(Torb.)*; — der Feldmeſſer, der Geometer, *Cig., Jan., Cig.(T.), Hrušica-Erj.(Torb.), Tolm.-Levst.(M.), Štek.*; rudarstveni m., der Bergbauingenieur, *DZ.*; stavbinski m., der Bauingenieur, *Cig.*
merčünski, *adj.* Meſſer-, *Cig.*; merčünſka palica, der Miſchſtab, *Cig.*
merčün, m. der Meſſer, *Dict., Cig., Jan., Dalm.*; žitni, vinski, ſolski m. (v priſegi iz 16. stol., *Let. 1884. 205, 206, 211.*); der Miſcher, *Cig.*; — der Feldmeſſer, *Jan.*; pridejo dnevi, ino bom na njega merčune pošlal, *Skrinj.*
merčüniti, ūnim, *vb. impf.* merčünſki poſel opravljati: aichen, *Cig.*
mēree, vca, m. der Meſſer, der Vermeſſer, *Mur., Cig., Jan., nk.*
mērek, rka, m. die Fliege auf dem Gewehrſtanſe, das Biſierhorn, *C., Z., Tolm.-Štek.(Let.)*
mēren, rna, *adj.* 1) Meß-, *Dalm.*; mērna priprava, der Meßapparat, *Cig.(T.)*; merna palica, der Miſchſtab, *C.*; — 2) = zmeren, *Mur., Cig., Jan.*
merēsec, sca, m. = merjasec, nereseč, der Ober, der Saubär, *Jan., Mik., Trst.(Let.), Bes., Zora, vzh.St.*
mēreš, m. = merež, der Meſſer, *Danj.-Mik.*
merēščina, f. der Ebergerud, *C.*
mērež, m. der Meſſer, der Feldmeſſer, der Geometer, *Mur., C., Valj.(Rad)*
mērica, f. dem. mera; ein kleines Maß; — ein Meßgeſchirr, *Cig.*; das Zeitel, *Istra*; — der Eimer, *ogr.-M.*; — der Scheffel, *Jan., Dalm.-M., KrGora*; — kolikor se v malinu vzame za zaſlužek, die Mahtmeße: Boš Bogu odgovor dajal, Ker si velike mer'ce jemal, *Npes.-K.*
mēričica, f. dem. merica; ein kleines Maß, *Dalm.*
meričnják, m. posoda za merjenje moke, *Poh.*
meridián, m. poldnevnik, der Meridian (geog.)
merítec, n. dem. merilo; ein kleines Meßinstrument; krožno m., der Kreisnonius, *Cig.(T.)*
merítén, lna, *adj.* Vermeſſungs-, *DZ.*; merítén paluba, das Tonnendeck, *DZ.*; merítén čeljusti, die Aufſaßbacken am Gewehre, *Jan.(H.)*
meríténica, f. die Meßanſtalt, *DZ.*
merílo, n. das Meßinstrument, der Maßſtab, *Cig., Jan., M., Cel.(Geom.), Sen.(Fřř.), nk.*; poprečno m., der Transverſalmaßſtab, *Cel.(Geom.)*; denarno m., der Münzfuß, *Cig.*

Jan.; obrestno m., der Zinsfuß, *Cig., DZ., Nov.*; — das Augenmaß, *Valj.(Rad).*
merinovka, *f.* das Merinoschaf, *C.*
merítev, *tve, f.* die Messung, *Cig.(T.).*
měriti, *měri, vb. impf.* 1) messen; zemljo, cesto, železnico m.; — m. koga po čem, beurtheilen, *Cig.*; s preveliko merico m., = aufschneiden, *Cig.*; — m. se s kom, sich mit jemandem vergleichen, messen; kaj se boš ti z nami meril! nihče se ne more z njim meriti; — 2) ein Maß haben, messen; koliko meri to v dolgost, koliko v širokost? Pet čevljev merim, palcev pet. *Preš.*; — 3) zielen; v glavo m.; — m. na kaj, auf etwas abzielen, hinzielen, berechnet sein; to na-te meri, es ist auf dich abgesehen; pravljica meri na mene, die Fabel spielt auf mich an, *Cig.*; na to merim, das ist mein Ziel, meine Tendenz, *Cig.*; m. zoper kaj, wider etwas gerichtet sein, *DZ.*; semkaj merede določbe, diesfällige Bestimmungen, *Levst.(Pril.)*; — visoko, daleč m., hoch hinaus wollen, *Cig., Jan.*
merivec, *vca, m.* 1) der Messer, *Cig., Jan.*; — 2) der Zieler, *Cig., Jan.*
merjasec, *sca, m.* 1) der Eber, der Santbar; — 2) der Gebirgsdoppelpflug (ima dva lemeža), *C.*
merjásčina, *f.* das Ebergeld, *Cig.*
merjava, *f.* die Messung, *C.*
měrvavec, *vca, m.* der Messer, *Cig., Jan.*; der Feldmesser, der Geometer, *Cig., Jan., Valj.(Rad), Svet.(Rok.), Bes., ZgD., Nov., Vest., Gor.*
merkaj, *m.* pogl. markaj.
měrkoca, *f.* = merkovca, *C., Strek.(Arch).*
měrkovca, *f.* = opica; — prim. nem. Meertage, *Mik.(Et.).*
merkučin, *m.* = skrat, der Waldteufel, *Valj.(Rad), (mirkucin) Mur.*; — prim. merkovca.
měrkvica, *f.* = merkovca, *Meg.*
merljiv, *iva, adj.* 1) mäßig, *C.*; — 2) = izmeren, meßbar, vermessbar, *Cig., Jan.*
merljivost, *f.* die Mäßigkeit, *C.*
měrnica, *f.* die Richtungslinie, *C.*
měrnik, *m.* 1) ein Gefäß zum Messen des Getreides (gew. = $\frac{1}{2}$ Megen), der Scheffel: pet mernikov pšenice; ima denarjev na mernike = er hat Geld in großer Menge; Bom priženil z ženo črno, Penezov na mernike. *Preš.*; — 2) der Meßtag: tisti dan, kadar se na tehtnici meri mleko, ki ga posamičen kmet od svoje živine daje v skupno gospodarstvo, *Bolške planine-Erj (Torb).*
mernina, *f.* der Messerlohn, das Meßgeld, die Maßgebühr, *Cig.*
měrnost, *f.* = zmernost, die Mäßigkeit, *Mur., Cig., Jan.*
merodajen, *ina, adj.* = odločilen, maßgebend, *Jan., nk.*; — po nem.
merodáven, *vna, adj.* = merodajen, *DZ., Nov., StN.*
meroizkúsn, *sna, adj.* Nicht; meroizkúsní red, die Nichtordnung, meroizkusní urad, das Nichtamt, *DZ.*
meroizkúsnik, *m.* der Nichtmeister, *DZ.*

meroizkústven, *tvena, adj.* Nicht; meroizkústvena pristojbina, die Nichtgebühr, *DZ.*
meroizkústvo, *n.* das Nichtgehalt, *DZ.*
měroma, *adv.* beilauffig, *Cig.*; kolika meroma je palica? *Lašče-Levst.(Zb. sp.)*; tu m., bei lauffig hier, *Rib.-M.*; tukaj-le meroma bi pa moral že biti, *Str.*; kako globoko m. leži pola blata? *Levst.(Močr.)*; m. devet pedí visok, *Z.*
merosljvne, *n.* die Metrologie (math.), *Cig.(T.).*
merosljvna, *dna, adj.* = meroizkusen, *DZ.*
merovina, *f.* die Maßengebür (mont.), *Cig.(T.), DZ.*
měrovnicá, *f.* der Meßbrief, *DZ.*
meroznánstvo, *n.* die Meßkunde, die Metrologie (math.), *Cig.(T.).*
měrski, *adj.* Meß-, Maß-, *Cig.(T.);* merska vrvca, die Meßschnur, *Cel.(Geom.)*; merska veriga, die Meßstette, *DZ.*; merska dela, Vermessungsarbeiten, merska stroka, das Vermessungsjach, *DZkr.*; — merska enota, die Maßeinheit, *Levst.(Cest).*
měrstven, *tvena, adj.* das Messen betreffend, Vermessungs-, geometrisch, *Cig.(T.), Žnid.*
měrstvo, *n.* 1) die Vermessungskunde, *Cig., DZkr.*; — die Geometrie, *Cig.(T.), Žnid.*; opisno, likopisno m., die darstellende Geometrie, *DZ.*; — 2) das Maßsystem, *Cig.(T.).*
měrsčina, *f.* das Vermessgeld, *Cig.*
měrték, *m.* der Dreischerlohn, der in Getreide gegeben wird, *Mur., Mik., StGor.-C.*; — prim. madž. mérték, kar je iz slov., *Mik.(Et.).*
měrtik, *m.* = mertek, *vzhSt.*
mertučljiv, *iva, adj.* = merljiv, mäßig, *ogr.-C.*
mertučnják, *m.* kdor za mertuk mlati, *C.*
měrtuh, *m.* = mertek, *vzhSt.*
měrtúk, *m.* = mertek. (tudi: mertúk), *kajk.-Valj.(Rad).*
merzamin, *m.* = berzamin, eine Art Rebe, *C.*
mesár, *rja, m.* der Fleischerhauer, der Metzger; mrzli m., der Abdecker, der Schinder, *St., ogr.-C.*; — prim. nem. (dial.) Mettschlager.
mesarica, *f.* 1) die Fleischerhauerin; — 2) das Schlachtbeil.
mesaričiti, *ičim, vb. impf.* Fleischerin sein, *Cig.*
mesarija, *f.* = mesarstvo.
mesarina, *f.* die Fleischersteuer, *Jan.*
mesáriti, *árim, vb. impf.* 1) das Fleischerhandwerk betreiben; — 2) zerfleischen, meßeln.
mesárjenje, *n.* 1) das Fleischerhauen, die Ausübung des Fleischerhandwerkes; — 2) die Metzerei, das Gemetzel.
mesárnica, *f.* = mesnica, die Fleischbank, *Mur., Cig.*
mesarnina, *f.* das Schlachtgeld, *Cig.*
mesárski, *adj.* fleischer; m. pes, der Fleischerhund; mesarskega se učiti, das Fleischerhandwerk lernen; — mesarsko klanje, mörderisches Gemetzel, *Preš.*
mesárstvo, *n.* das Fleischergewerbe, das Fleischerhandwerk.
mescè, *n. dem. meso*; 1) das Fleischchen, *Mur., Cig., Jan., Met.*; mescè mej nosnicami prebadati, *Cr.*; — 2) kurje m., die wahre Wohl-

lunr̄ (corydalis cava), *Cig.*; — tudi: m̄see, *Valj. (Rad).*

m̄see, *seca, sca, m.* 1) der Mond; mladi, stari m., der zunehmende, der abnehmende Mond; m. (v jaču), der leere Raum am Ende eines hartgejotteten Eies, *Z., Gor., Dol.*; — 2) der Monat; meseca (mesca) maja, im Monat Mai: — mali m. (t. j. čas od mlaja do mlaja), die Quatation, *h. t. - Cig. (T.)*; — 3) morski m., der Mondfisch (orthagoriscus mola), *Erj. (Z.)*; — 4) das Nirtentäschel (capsella bursa pastoris), *Koborid-Erj. (Torb.)*.

mesecevid, *vida, m.* die Mondkarte, *Cig. (T.)*.

mesečan, *ána, m.* der Mondbewohner, *Cig., Jan.*

mesečast, *adj.* mondformig, *C.*

mesečav, *adj.* = mesečen 3), mondjüchtig, *Jan.*

meseček, *ška, m. dem. mesec:* — die Ringelblume (calendula officinalis), *Cig., Jan.*

mesečen, *čna, adj.* 1) Mond; mesečni žarki; — 2) mondhell; mesečna noč: — 3) mondjüchtig; — 4) mondblind, *V. - Cig.*; — 5) Monats, monatlich; mesečna plača.

mesečev, *adj.* Mond-, *Jan., C.*; mesečev kamen, der Mondstein (min.), *Cig. (T.)*.

mesečevec, *vca, m.* der Mondstein, *Erj. (Min.)*.

mesečič, *m. dem. mesec:* 1) das Felschen der Mäuschel, *Cig. (T.)*; — 2) das Mondbein, *h. t. - Cig. (T.)*.

mesečina, *f.* 1) der Mondschein; o mesečini bei Mondschein; — 2) die Menstruation, *Mur.*; = *pl. mesečine, C.*; — 3) morska m., die leuchtende Seequalle (pelagia noctiluca), *Erj. (Z.)*.

mesečljiv, *iva, adj.* mondjüchtig, *Guts., Mur.*; m. človek, *Pjk. (Črt.)*.

mesečljivost, *f.* die Mondsucht, *Guts., Mur.*

mesečnast, *adj.* mondformig, *Cig.*

mesečnica, *f.* die Mondjüchtige, *Cig., Jan., M.*; — 2) mesečnica, die Mondviole, die Mondraute (botrichium lunaria), *C., Medv. (Rok.)*.

mesečnik, *m.* 1) der Mondjüchtige, *Cig., Jan., M.*; — 2) die Monatschrift, *Cig., Jan., nk.*

mesečnina, *f.* das Monatsgehalt, die Monatsrate, *Cig. (T.), DZ., nk.*

mesečnjāk, *m.* = mesečnik 1), *Cig.*

mesečnost, *f.* 1) die Mondsucht; — 2) die Mondblindheit, *Cig., DZ.*

mésen, *sna, m.* = macesen, *Tolm., Bolško-Erj. (Torb.)*.

1. **mesēn**, *adj.* 1) aus Fleisch, fleisch-; mesena klobasa; — 2) fleischlich, sündlich; meseno pozeljenje, sündliches Verlangen.

2. **mésen**, *sna, adj.* fleisch-; méсна jed, eine Fleischspeise.

mesēnast, *adj.* fleischicht, *Cig.*

mésene, *m.* = mesec, *Jan., St.-C., Guts. (Res.), Rož.-Kres.*

mésenčki, *m. pl.* eine Art Strohhofen, *Kr Gora.*

mesenica, *f.* die Fleischwurst, *Cig.*

mesenina, *f.* die Fleischware; mesenino prodajati; — fleischspeisen, *Mur., Cig.*; — die fleischigen Theile des thierischen Körpers, *Blein. (Let.)*.

mesenjāk, *m.* 1) sündlicher Mensch, *Mur., C.*; — 2) = mesnjak, prostor, kjer meso sušijo, *C., Z., mesčnjak, Poh.*

mesenjāski, *adj.* fleischlich, sündlich, *Mur.*

mesčnost, *f.* die Fleischlichkeit, die Sündlichkeit, *Mur., Cig., Jan.*

mesčnosten, *tna, adj.* zur Sündlichkeit gehörig, sündlich, *Mur.*

mesésen, *sna, m.* *Kr Gora.* pogl. macesen.

mesitnica, *f.* die Knetbank, die Brechbank, *Cig.*

mesilo, *n.* das Kneisheit, *Cig., Jan., C.*; — die Knetmaschine, *Cig. (T.)*.

mesina, *f.* 1) trohice mesa. ki se še kože drže, *kajk. - Valj. (Rad)*; — 2) das Mürbtsfleisch, *C.*

mésing, *m.* rumena ali zolta med, das Messing.

mésingast, *adj.* iz rumene ali zolte medi, messingen.

mesitev, *tve, f.* = mesenje, *Cig.*

mésiti, *im, vb. impf.* 1) trodene Dinge mit nassen mütchen; moko z vodo, z mlekom m., das Mehl einteigen; pos. kvas in moko premešavati. predno se začne testo gnesti, *Kr.*; kvas v testo m., den Teig jäuern, *Cig.*; — 2) kneten; testo za kruh m., den Brotteig kneten; ilovico m., den Thon kneten; — z nogami m., mit den Füßen unruhig sein, *Mur.*

mesitnjāk, *m.* stolica, na kateri mesijo kruh, *C.*

meskljer, *m.* neka vinska trta, *Vrtov. (Vin.)*.

mēsnašt, *adj.* fleischicht, *Mur., Cig.*

mesnāt, *āta, adj.* fleischig.

mesnātost, *f.* die Fleischigkeit, *Cig.*

mesnica, *f.* die Fleischbank.

mesnina, *f.* kar je od mesa, die Fleischware; die Fleischspeise: m. v soku, *Vod. / Iz. sp.*

mesniti, *im, vb. impf.* irre führen, täuschen, m. se, sich irren, *Jan., Glas.*

mesnjāk, *m.* prostor, kjer je meso obečeno, da se v dimu suši, *Gor.*

mesnomlčēn, *čna, adj.* mesnomlčēna kislina, die Fleischmilchsäure, *Cig. (T.)*.

mesō, *n.* das Fleisch; kjer meso. tam psi = wo Aas ist, dort sammeln sich Raben, *Cig.*; skrito m., der Vendenbraten, *V. - Cig., C.*; hudo meso, wildes Fleisch, der Potop, *Cig., Dol.*

mesojēd, *glēda, m.* der Fleischbeihauer, *Cig., Jan.*

mesojēd, *jēda, m.* der Fleischesser, *Cig., M.*; — mesojedi, die Fleischfresser (zool.), *Cig. (T.)*.

mesojēd, *jēda, adj.* = mesojeden, *Cig., Jan.*

mesojēdec, *dca, m.* der Fleischesser.

mesojēden, *dna, adj.* fleischessend, fleischfressend, *Mur., Cig., Jan.*

mesojēdka, *f.* die Fleischesserin, *M.*; mesojedke, fleischfressende Thiere, *Jan.*

mesojēdstvo, *n.* das Fleischessen, die Zoophagie, *Cig.*

mesojēja, *f.* das Fleischessen, *C.*; mesojēja, vinopitje, *Dalm.*

mēsoma, *adv.* = vmes. dazwischen, inzwischen, *Guts., Kor.-M., Z., Bes.*

mesopüst, *pūsta, m.* (eig. das Aufgeben des Fleischessens), die Fastnacht.

mesoslōvje, *n.* die Fleischlehre, *Cig.*
 mesotrōpnica, *f.* der Brand (als Krankheit), *Guts.*
 mesōvnen, *vna, adj.* 1) fleisch-: mesōvni oglednik, der Fleischbeschauer, *Levst. (Nauk)*; — 2) fleischig, *Jan.*
 mesovina, *f.* die Fleischspeise(n), *M.*
 mesovit, *adj.* fleischreich, wohlbeleibt, *C.*
 mesōvje, *n. coll.* Fleischstücke, Fleischware, *Jarn., Cig., Jan., KrGora.*
 mesožreec, *rea, m.* der Fleischfresser, *Jan.; (zool.), Cig. (T.).*
 mesožrtcn, *tna, adj.* fleischfressend, *Cig., Jan., M.*
 mesožrtnost, *f.* die Fleischfresserei, *Cig.*
 mest, *m.* der Saft, bej. der Traubenjaft, der Most, *C.*; — prim. stsl. mastrz, lat. mustum.
 mestāncar, *rja, m.* = mešan, *ogr.-Valj. (Rad).*
 mēstee, *n. dem.* mesto: das Städtchen.
 mēstee, *teca, n. dem.* mesto = mestce, (mestice) *Jan. i. dr.:* („mestace“, *Krelj.*)
 mestēje, *f. pl.* die Öffnung, *Mur., Cig., Jan., Caf. (Vest.), Gor.*; vzemi največe pleče, katero imate nad mestejami, *Andr.*; — prim. isteie.
 mestējnik, *m.* der quer über der Öffnung liegende Stein, *Gor.*
 mēstcn, *tna, adj.* 1) Ortš-: mēstno čutilo, der Ortsinn, *Cig. (T.)*; Stellen: mestna vrednost, der Stellenwert (einer Ziffer), *Cel. (Ar.)*; — 2) Stadt-, städtisch; mestni ljudje, die Stadtkente; mestna hiša, das städtische Rathhaus.
 1. mēsti, mētem, *vb. impf.* jegen, fehren, *Mur., Cig., Mik.*
 2. mēsti, mētem, *vb. impf.* 1) werfen: metite, werfet, *Trub.-Mik.*; — 2) mete, sneg mete, es schneit, es ist ein Schneegestöber; s snegom mete, *SlN.*; (tudi: méde; mede ali sneži, *Vrtov. [Kn. k.]*)
 3. mēsti, mētem, *vb. impf.* 1) rühren; kadar se mleko mete, se iz njega maslo dela, *Dalm.*; S čim ste ga (namr. mleko) meli? *Npes. (BKr.)-Let.*; méteno mleko, die Buttermilch, *Cig., Dol.*; — 2) verwirren: m. se, sich verwirren, sich füzen (vom Haar), *Jan.*; — nav. *praes. médem.*
 mestie, *m.* mestici so mešanci belih in indijanskih roditeljev, *Jes.*
 mēstišče, *n.* die Stätte, der Platz, *Mur., C.*
 mestitelj, *m.* der Räder, *Jan., Sol., Zora.*
 1. mestiti, *im, vb. pf.* Rache nehmen: (ino je temu, kateremu se je krivina godila, mestil (et fecit ultionem ei, qui injuriam sustinebat), *Trub. (N. T.)*; — m. se, sich rächen, *Jan., Raič. (Slov.).*
 2. mestiti, *im, vb. impf.* — 2) mastiti, *Jan., Ejz. (Torb.).*
 mestjan, *āna, m.* *Mur., Jan.,* pogl. mešan.
 mestljiv, *iva, adj.* rachsüchtig, *Sol., C.*
 mestničan, *āna, m.* *Mur., Cig., Jan., Ravn.,* pogl. mešan.
 mēstnik, *m.* 1) der Local (gramm.), *Cig., Jan.*; — 2) = mešan, *Mur., Volk.-M., C., Guts. (Res.), Škrb., Danj. (Posv. p. l.*

mēstnina, *f.* stojina, das Standgeld, *Jan.*
 mēstnjān, *āna, m.* = mešan, *Cig.*
 mestnjānstvo, *n.* = mešanstvo, *C., Jap. (Sr. p.).*
 mestnomējen, *jna, adj.* die Stadtgrenze betreffend; mestomējna colnija, das Viniennamt, *Cig.*
 mēstnost, *f.* die Vertlichkeit, die Localität, *Cig., Jan., Levst. (Pril.), Zora*; das Terrain, *SlN.*
 mēsto, *n.* 1) die Stelle; na tem, na onem mestu; na mestih, stellenweise, *Svet. (Rok.)*; pšenica je na mestih redka, *Raič. (Glas.)*; = na mesta: na mesta skoro navpična reber, *IjZv.*; Krka je na mesta jako globoka, *IjZv.*; — der Platz; na svojem mestu ostati; prvo m., der erste Platz; der Voratz, *Cig., Jan.*; na visokem mestu biti, eine hohe Stellung einnehmen; — na mojem, njegovem mestu, an meiner, seiner Statt; na vseh mestu, *Krelj.*; — mesto (mesta) dati čemu, stattgeben, *Cig. (T.)*; obtozbi se daje mesto, der Anflage wird Folge gegeben, *DZ.*; mesto imeti, statthaft sein, *DZ.*; mesto najti, Eingang finden, *V.-Cig.*; — z mesta besediti, zapeti, extemporieren (beim Reden, Singen), *Cig. (T.)*; — z mesta, zugleich; da se z mesta naredi pismo, *Ejz. (Izb. sp.)*; = na mestu, *Cig.*; = k mestu, *ogr.-C.*; — 2) die Stadt; glavno m., die Hauptstadt; stolno m., die Residenzstadt, *Cig., Jan., nk.*
 mēsto, *praep. c. gen.* = namesto, anstatt, *Jan., Mik., nk.*
 mestodrštvō, *n.* = namestništvo, die Statthalterei, *DZ.*
 mestodžreec, *zca, m.* namestnik, der Statthalter, *Cig. (T.), DZ.*; (po stsl., čes.).
 mestokāzen, *zna, adj.* mestokāzno čutilo, der Ortsinn, *Cig. (T.).*
 mēstoma, *adv.* stellenweise, *Jan., DZ., nk.*
 mestovāti, *ūjem, vb. impf.* in der Stadt leben, *C.*
 mestoven, *vna, adj.* pogl. medstoven.
 mestovina, *f.* das Standgeld, *C.*
 mēstu, *praep. c. gen.* = mesto, namesto, anstatt, *Levst. (Sl. Spr.).*
 mēstva, *f.* der Schnürschuh, *Jan., BKr.*; mestve, die Schnürschuhe, die Wundschuhe der Männer aus Leder, *Habd.-Mik., BKr.*; m. na zaplete, *Mik. (Et.).*
 mēstvica, *f. dem.* mestva; mestvice, črevlji za dečke, *BKr.*
 1. mēša, *f.* das Gemisch, *Z.*; — eine Milchspeise (zelle ali repa, namešana s fižolom ali z lečo ali z ječmenom), *Z., Dol., Ijub.*
 2. mēša, *f.* = masa, *vžh. Št.*
 mēšāc, *m. tisti, ki obrača seno, SlGosp.-C.*
 mēšālnica, *f.* die Rührvorrichtung, *DZ.*; die Rührfelle, *Cig., C.*
 mēšālnik, *m.* das Rührholz, *V.-Cig., C.*
 mēšālō, *n.* 1) das Mengzeug, *Cig.*; — 2) der Menger (zaničlj.), *Cig.*
 mēšānce, *nea, m.* 1) der Mischling (geogr.), *Cig. (T.), Jes.*; zamorci in mešanci, *Cv.*; — der Mistard (zool.), *Cig. (T.)*; — 2) der Gumpfdünger, *Nov.-C.*; — 3) = mešani vlak, der gemischte Eisenbahnzug, *nk.*

mešanica, *f.* das Gemisch; — die Mischspeise, der Mischkraut, *Cig.*; — das Mischfutter; mešanico pokladati živini.
mešanina, *f.* das Gemisch, die Mischung, *Cig., Jan., DZ.*
mešanje, *n.* 1) das Mischen; *m.* kapljevin, die Mischung der Flüssigkeiten, *Sen.(Frz.)*; — das Mithren; — 2) das Bewirre; *m.* oblakov, *Glas.*; — die Verwirrung, *Cig.*
mešanka, *f.* ein weiblicher Mischling (geogr.), *Cig.*
mešariti, *arim, vb. impf.* mischen (zaničlj.), mischeln, *Cig.*
mešatev, *tve, f.* die Mischung, *Jan., C.*
mešati, *am, vb. impf.* 1) mischen; svojo pijačo s solzami *m., Trav.*; — durcheinander rühren; žgance *m., den* Sterz mischen; malo (mort) *m., den* Mörstel mischen; — verwirren, eine Verwirrung anrichten; kaj tu mešaš? — 2) *m. se v kaj, sich* in etwas mischen; — 3) pamer se mu meša, meša se mu, er ist irrsinnig; ali se ti meša? biš ti von Zinnen?
mešava, *f.* die Mischung, *C.*
mešavec, *vca, m.* der Mischer, *Cig., Jan.*; — der Verwirrer, *Cig.*
mešavina, *f.* die Mischung, *Cig.(T.)*
mešavka, *f.* die Mischlerin, *Cig., Jan.*
meščak, *m.* neki oreh, Račdrto pod Nanosom-*Erj.(Torb.)*; — prim. mehček.
meščan, *ána, m.* der Städter, der Bürger einer Stadt.
meščanček, *čka, m. dem.* meščan(ec); — der (städtische) Philister, *Cig.*
meščanka, *f.* die Städterin.
meščanski, *adj.* städtisch, Bürger-.
meščanstvo, *n.* 1) die Bürgerchaft einer Stadt, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — 2) das Bürgerrecht einer Stadt, *Cig., Jan., C., DZkr., nk.*
 1. meščati, *am, vb. impf.* = maščevati, *C.*
 2. meščati, *am, vb. impf.* *Jan., Mik., nam.* mehčati.
meščava, *f.* Valj. (Rad), *Levst. (Beč.)*, pogl. maščava.
meščavec, *vca, m.* = maščevavec, *C.*
meščence, *vca, m.* neki oreh, Malhinje na Krasu-*Erj.(Torb.)*; — prim. meščak.
meščenje, *n.* = maščevanje, *Trub.*
meščevanje, *n.* = maščevanje, *Jan., Trub.-Mik.*
meščevati, *ujem, vb. impf.* = maščevati, *Trub.-Mik.*
mešec, *šca, m. dem.* meh; kleiner Balg, *Mur.*; — kleiner Schlauch, *Mur.*
mešek, *ška, m. dem.* meh; kleiner Balg, *Valj. (Rad).*
mešenje, *n.* das Mengen des Mehles mit dem Sauerteige; — das Kneten (des Brotteiges); — prim. mesiti.
mešeti, *m.* = mešetar, *Notr.*
mešetar, *rja, m.* der Unterhändler, der Mäkler, der Cenjal; kolne kakor *m., Levst.(Rok.)*; — prim. gr. μεσιτης, alb. mesit, Vermittler, *Mik.(Et.)*; ben.-it. messeto, *Cr.*
mešetarica, *f.* die Unterhändlerin.
mešetarija, *f.* = mešetarstvo.

mešetarina, *f.* der Mäklertoch, die Cenjarie, *Cig., Jan., Cel.(Ar.)*.
mešetariti, *arim, vb. impf.* Mäkler sein; mäkeln, unterhandeln.
mešetarjenje, *n.* die Mäklerei.
mešetarstvo, *n.* das Mäklereigehäft, die Mäklerei.
mešetiti, *ujem, vb. impf.* Mäkler sein, mäkeln, unterhandeln, *Cig., Dol.*; kuppecm *m., LjZv.*
mešetnik, *m.* der Mäkler, *Cig.*
mešetnina, *f.* die Mäklergebür, *Cig., DZ.*
mešetovanje, *n.* das Mäkeln, *Jan., C.*
mešetovati, *ujem, vb. impf.* mäkeln, unterhandeln, *Cig., Jan.*
mešetovavec, *vca, m.* der Mäkler, *Jan.*
mešetulja, *f.* die Unterhändlerin (zaničlj.), *V.-Cig., Zora, Dol.*; — die Kuppplerin, *Zora.*
meševina, *f.* das Gemenge, das Gemisch, *Cig.(T.), DZ.*
meševit, *adj.* gemischt, gemengt, *Cig.(T.), Nov.*; meševito drevje, *Str.*; meševita svetloba, *Erj.(Som.)*; meševiti glasi, Mischlaute, *Cig.(T.)*; meševita oblika, die Mischlingsform, die Msterverform, *Cig.(T.)*; meševita sestavljenka, vox hybrida (gramm.), *Cig.(T.)*; — hs.
mešica, *f.* 1) die Milche, *C., Levst.(Rok.), Cv.*; — 2) die Blattlaus, *Cig., Jan., C.*; — prim. mušica in češ. mšice.
mešič, *iča, m. dem.* meh; 1) kleiner Schlauch, *Dict., Z.*; — derbeutel, *Jan., Sol.*; — 2) der Handblasebalg, *Cig.*; — 3) zabični *m.* die Bombette in der Orgel, *Cig.*; — 4) die Insektenpuppe, *Cig., Jan.*; črvi se spredajo v mešiče, die Würmer verpuppen sich, *Z.*; — der Cocon, *Jan.*; — 5) der Fruchtbalg, *Cig.*; — die Weinbeerhülle, *Jan.*; — die Samenkapfel, *Cig., Jan., C.*; — 6) der Knörrich (scleranthus annuus), *Josch.*
mešičar, *rja, m.* die Haarbalgmilche, *Jan.(II.)*.
mešiček, *čka, m. dem.* mešič; 1) das Hälglein, *M.*; — lasni *m.* der Haarbalg, *Erj.(Som.)*; — kleiner Schlauch, *Mur.*; mežgovni *m.* der Lymphschlauch, *Erj.(Som.)*; solzni *m.* der Thränen sack, *Cig.*; — das Beutelchen, *Jan.*; — 2) die Insektenpuppe, *Cig., Jan.*; — 3) klčni *m.* das Steinbläschen, *Tuš.(B.)*.
mešičevje, *n. coll.* 1) die Raupenpfeifer, *M.*; — 2) = mešičina, *Z.*
mešičina, *f.* die Pimpernuß (staphylea pinnata), *Z., Medv.(Rok.)*.
mešičje, *n. coll.* 1) die Blütenstaubgefäße, *Mur., Cig.*; — 2) = mešičina, die Pimpernuß, *Z.*
mešin, *m.* der Dudelsack, die Bodspeife, (mešini) *Mur.*
 1. mešina, *f.* 1) der Schlauch, *Nov.-C.*; — 2) die Weinhülse, *Jan.*
 2. mešina, *f.* der Schuhstec, pogl. 1. mašina.
mešinka, *f.* navadna *m.* gemeiner Wasserichlauch (utricularia vulgaris), *C.*
mešiti, *im, vb. impf.* *C.*, pogl. mašiti.
meški, *adj.* Stadt-, städtisch, *Mur., Cig., Jan., Met.*; malo belega meškega kolača založiti, *Bes.*; meški senjem, *Z.*
mešnica, *f.* die Sachspeife, der Dudelsack, *Meg., Jan., C.*; tudi *pl.* mešnice: kmetič, ki zna na mešnice piskati, *Trub.*

mešničen, čna, *adj.* Dufeljad : mešnični pišec, der Dufeljadpfeifer, *Meg.*

měšnik, *m.* = mašnik, *vzh.Št.*

1. měšnjak, *m.* der Monat August, *ogr.-M. kajk.-Valj.(Rad)*; — prim. meša = maša.

2. měšnják, *m.* = mehovec, das Schlandthier, *Cig.(T.)*.

měšta, *f.* das Gemisch, *M.*; eine aus allerlei Ueberresten gemischte Speise, *Levst.(Rok.)*; — die Maische, *Cig.*; — das Mus, *Guts.*; — der Sterz, *Kor.-Jan.(Rok.)*, *Jan.*, *M.*; sirkova m., *Npes.-Schein.*; — die Polenta, *Jan.*; — der Kalkmörtel, *M.*; — prim. it. mestare, rühren, mischen, *C.*

měštati, *am, vb. impf.* abquetischen, maischen, *V.-Cig.*; — prim. mešta.

měšter, *tra, m.* = moister, *vzh.Št.*

měštráti, *ám, vb. impf.* abrichten, üben; — prim. nem. mustern. (?)

měštrija, *f.* 1) = mojstrstvo, *Mur.*; — 2) = rokokelstvo, *ogr.-Valj.(Rad)*.

mět, mēta, *m.* 1) der Wurf, *V.-Cig., Jan., Cig.(T.), Sen.(Fiz.)*; priti komu na met, in den Wurf kommen, *Cig., Lašč.-Levst.(M.), Svet.(Rok.)*, *Vrt.*; — na m. priti, auf Tapet kommen, *Levst.(Zb. sp.)*; — 2) das Ringen, die Kauferei, *C., Z.*; iti na met, *Z.*; — 3) die Gattung, die Art, *C.*; dobrega meta = dobrega plemena, *C.*

1. mēt, *i, f.* otrobi, slabo žito ali moka, sploh vse, kar se meša v obljou, da je boljša, *Jan., C., Ip.-Erj.(Torb.), Celjska ok.*

2. met, *f.* die Stange, *C.*; der Pfosten, die Säule, *C.*; (mēt, *i*), eine dicke Holzstange, *Strek.*; — prim. mot *f.*

1. mēta, *f.* kar se enkrat vrže perotnini (*i*); ena meta ječmena, graha, pšenice, *Vod.(Izb. sp.)*.

2. mēta, *f.* die Minze (mentha): poprova m., die Pfefferminze (mentha piperita), *Cig., Jan., Tuš.(R.)*; konjska m., die Strauſeminze (mentha crispa), *Mur., Cig., Jan., Tuš.(R.), Gor.*; — gozdna m., der Dörzenstrost (mentha silvestris), *Cig., Jan.*; — drobna m., die Poleiminze (mentha pulegium), *Guts., Mur., Cig.*; — lepa. Mahina m., die Balsaminze (mentha gentilis), *Cig.*; — črna m., die grüne Minze (m. viridis), *Had.*; tudi: der Hüdorn (marrubium peregrinum), *Cig., Jan., Medv.(Rok.)*.

metáč, *m.* der Butterstößel, *Valj.(Rad)*.

metafizičen, čna, *adj.* k metafiziki spadajoč, metaphysisch, *Cig.(T.)*.

metafizik, *m.* der Metaphysiker.

metafizika, *f.* znanstvo o nadčutnem svetu, die Metaphysik.

metáfora, *f.* beseda v prenesenem pomenu rabljena, prenos, die Metapher, *Cig.(T.)*.

metaforen, rna, *adj.* metaphysisch, *Cig.(T.)*.

metafráza, *f.* prevod po smislu ali po besedi, die Metaphrase.

metál, *m.* kovina, das Metall, *Cig.(T.)*.

1. metálen, tna, *adj.* Wurf: metálno kopje, der Wurfspieß, *Cig.*; metálna ureža, das Wurfmess, *V.-Cig.*

2. metálen, tna, *adj.* = kovinski, metallisch, *Cig.(T.)*.

metálíca, *f.* der Fuchschwanz (alopecurus sp.), *Volče-Erj.(Torb.)*.

metálíka, *f.* die Metallique Obligation, *Cig.(T.)*.

metálíšča, *n.* der Ringblas, *Cig., Jap.-C.*

metálná, *f.* 1) die Wurfmaschine, *Cig.*; — 2) das Wurfgarn, *Mur., Cig., Jan.*

metálo, *n.* 1) das Wurfgeschöß, *Cig.*; — 2) die Wurfmaschine, *Cig.(T.)*.

metálurgija, *f.* nauk o napravlanju kovin iz rud, die Metallurgie, *Cig.(T.)*.

metamorfoza, *f.* preobrazba, die Metamorphose.

metánje, *n.* 1) das Werfen; — 2) das Erbrechen, *Cig., Jan.*; m. krvi, das Blutbrechen, *Cig.*; — 3) das Ringen, die Kauferei.

metaplázem, zma, *m.* pretvorba, der Metaplasma, *Cig.(T.)*.

metáteza, *f.* prestavitve, predevanje, die Metathesis, *Cig.(T.)*.

mětati, mēčem, *vb. impf.* 1) werfen; kamenje, puščice m.; — s kamenjem koga m., steinigen, *Vrt.*; — ogenj m., Feuer speien; iz sebe m., sich erbrechen; kri m., Blut ausbrechen; — ausbrechen; ovca, konj meče zobe, *Cig.*; — božje ali božjast ga meče, er hat die Fallsucht, er hat einen epileptischen Anfall; tudi samo: meče ga; — m. komu kaj na oči, Vorwürfe machen, *C.*; = m. v oči, *Cig.*; — bob v steno m. = tauben Ohren predigen; pšenico k plevam m. = das Kind mit dem Bade ausgießen, *Cig.*; — m. se, sich gegenzeitig zu Boden zu werfen suchen, ringen; 2) m. se, sich ergießen; potok se meče iz preduha črez steno, *Glas.*; — 3) m. se, in Samen schießen, Mehren ansetzen, *C.*

metávee, vca, *m.* der Ringel, der Raufbold, *Mur., Cig., C.*; velik m., *nk.*

mětavíca, *f.* = metelica, das Schneegestöber, *Jan.*; ko po zimi metavice nastopijo, burja sneg odnese, *Sl.N.*; — 2) die Brechsucht, *C.*

metéíca, *f.* kleine Stange, *C.*; — prim. met *f.* 2).

metelíca, *f.* Metelkov črkopis, *nk.*

metelíca, *f.* = 1. metavica, das Schneegestöber, *Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., Bes.-C.*; — hs., čes.

meteljáti, *ám, vb. impf.* sich drehen; oproščeni prasec pa dirja meteljaje in prekopicujoč se navzdol, *IjZr.*; = m. se: koza se je meteljala pri žebu, *Glas.*; — nam. metljati? prim. metljati in metilj 2).

meteljka, *f.* der Luzernerflee (medicago sativa), *Cig., Jan., C., Tuš.(R.)*.

metélo, *n.* der Nährstoff, *Sol.*; (medelo, *Cig., Jan., Gor.-M.*).

mētén, tna, *adj.* Wurf: mētna brzina, die Wurfgeschwindigkeit, *Cig.(T.)*.

metén, *m.* nekaj plašč, *Danj.(Posv. f.), vzh.Št.*; — prim. menten.

mětence, nca, *m.* die Butter, *Slom.-C., Zil.-C.* (medence, *Cig.*).

metenica, *f.* 1) der Rührkübel, *C.*; — 2) = repna nat, das Rübenkraut, *Guts.*

1. **meténje**, *n.* das Rehren, *M.*

2. **meténje**, *n.* das Geflöber, *Cig.*

3. **métenje**, *n.* 1) das Röhren; — 2) das Gewirre: šviganje strel in metenje oblakov, *Glas.*

meteōr, *m.* izpodnebna prikazen, das Meteor.

meteōren, *rna, adj.* Meteor-, *Cig.(T.)*.

meteoroliti, *m.* izpodnebnik, der Meteorolith.

meteorolōg, *m.* vremenoslovec, der Meteorolog.

meteorolōgija, *f.* vremenoslovje, die Meteorologie.

metér, *adj.* 1) reif: meterše mladeništvo, das reifere Jugendalter, *Ravn.*: žitno zrno še manj metero, *Ravn.*; — alt, betagt, *Mur.*, *Cig. Jan.*; — 2) ansehnlich, *Mur.*; metero in živo mesto je bilo, *Ravn.*; — prim. mator, mater.

mēter, *tra, m.* dolgostna mera: das Meter.

metérec, *rca, m.* der Greis, *Cig.*

metéren, *rna, adj.* erwachsen, großjährig, *M.*

metérnost, *f.* die Großjährigkeit, *M.*

metérstvō, *n.* reifes Alter, *Ravn.-Cig.*

1. **mētev**, *tvc. f.* neka mreža v ribjo lov, *Cerknica-Erj.(Torb.)*.

2. **mētev**, *tvc. f.* 1) das Reiben, *Cig., Jan.*; — 2) das Austreten der Hirse, *Cig.*; — 3) das Vellschlagen, *Slov.-C.*

1. **mētez**, *m.* das Schneegestöber, *Jan., C., Lašče-Levst.(M.)*; — „bil je stražen metez in kadez“, *Materija(Istra)-Erj.(Torb.)*.

2. **mētez**, *m.* 1) die Verwirrung, das Gewirre, *V.-Cig., Jan., C.*: das Gewühl, *Sol.*: bojni *m., nk.*; — der Tumult, die Meuterei (po stsl., rus.), *Cig., C., DZ.*; — 2) die Unpässlichkeit, der Raizenjammer, *Z., Dol.*; — 3) der Delsaß, *Cig.*

1. **mētežen**, *žna, adj.* metezno vreme, das Schneegestöber, *Lašče-Levst.(Rok.)*.

2. **mētežen**, *žna, adj.* meuterlich, *Cig.(T.)*.

meteziti, *im, vb. impf.* trüben: vodo *m., C.*

mēteznik, *m.* der Meuterer, *Cig.(T.)*.

mēti, *mānem, vb. impf.* 1) reiben; roke, oči *m.*: — *m. se, jich* ausröhren (vom Getreide), *Cig.*; *z rokami proso m., Gor., Št.*: (*z nogami*) *m. proso*, die Hirse austreten: — *z valjarjem m., auswalzen, Cig.*; — 2) mit kleinen Schritten gehen, *Cig., SlGor.-C.*; — 3) saumselig sein, zaubern, *Zil.-Jarn.(Rok.)*.

mētica, *f. dem. meta*, die Minze, *Habd.-Mik., Mur.*; drobna *m.* = drobna meta, die Poleimünze (mentha pulegium), *C.*; — božja *m.*, die Stabwurz (artemisia abrotanum), *C.*

metič, *iča, m.* der Butterstöbel, *Cig.*

metilj, *tilja, m.* 1) = metulj, *Jan., Danj.-Mik., Kor.-Jarn.(Rok.), Rož.-Kres.*; — 2) der Hirsblausenwurm der Schafe, der Egelwurm, *Cig.*

metiljav, *áva, adj.* drehkrank, *Jan.*

metiljavica, *f.* die Drehkrankheit der Schafe, *Jan.*

metiljek, *ljka, m. dem. metilj*, der Schmetterling, *Gor.*

metilnica, *f.* der Rührkübel, *Mur., Jan., Vrt., SlGor.*

metilo, *n.* 1) der Rührstöbel, *Mur., Jan.*; — 2) das Einstreumehl des Schweinefutters, *Poh., vzh.Št.-C.*

mētiti, *im, vb. impf.* 1) in das Schweinefutter Mehl einstreuen, *C.*; — 2) = motiti, *BlKr.*

mētje, *n.* das Reiben.

mētla, *f.* 1) der Besen; iz brezja metle vezati; — der Schweif eines Kometen, *Cig., Jan.*; — hudičeva *m.*, die Windsbraut, *Cig.*; — 2) ein unbeständiger Mensch, *Cig.*; — 3) der Gänsefuß (chenopodium album), *Jan., Tuš.(R.)*.

metlár, *rja, m.* der Besenbinder.

metlárček, *čka, m. dem. metlar*, *Cig.*; bos *m., Levst.(Zb. sp.)*.

metlarija, *f.* die Besenbinderei.

metláriti, *árim, vb. impf.* die Besenbinderei betreiben, *Cig.*

metlárski, *adj.* Besenbinder-

mētlast, *adj.* besenartig, *Cig.*

metlica, *f. dem. metla*; 1) kleiner Besen; der Kleiderbesen, *Mur.*: pernata *m.*, der Federbesen, *Cig.*; — 2) die Rippe, *Cig.*; — tudi: metlica, *Št.*

metlicast, *adj.* besenartig, *Cig.*

metlicén, *žna, adj.* 1) zu einem kleinen Besen gehörig; — 2) Beifuß, *Cig.*

metlicevje, *n.* bodeče *m.*, das Ffriemenkraut (spartium scoparium), *Medv.(Rok.)*.

metličica, *f. dem. metlica*, *Cig., Jan.*

metličje, *n. coll.* 1) das Besenreis, *Cig., Jan.*; metličja (= brezovih vej) narezati, *Jurč.*; — 2) eine Art Stockblume (centaurea jacea), *Štrck.*

metlička, *f. dem. metlica*, kleiner Besen.

metlika, *f.* der Beifuß (artemisia vulgaris), *Mur., Cig.*; — tudi: das Besenkraut (artemisia campestris), *Cig.*; divja ali mala *m.*, das Leinfrant (linaria), *vzh.Št.-C.*

metlíkovina, *f. coll.* der Beifuß (artemisia vulg.), *Z., M.*; — das Besenkraut (artemisia campestris), *Dict., Cig.*

metlína, *f. coll.* das Besenreis, *Jan.*

metlínje, *n. coll.* das Besenreis, *Cig., Jan., C., Vrt., Gor., Notr., BlKr.*

metlínjak, *m.* die Besenhirse, die Moorhirse (sorghum), *C.*; — das Besenkraut (chenopodium [Kochia] scoparia), *Mur.-Cig.*

metlínovka, *f.* = divja metlika, das Leinfrant (linaria), *C.*

metlíšče, *n.* der Besenstiel.

metljáj, *m.* ein Geshwür, *Cig., Lašče-Levst.(Rok.), Polj.*; — der Fingerwurm, *Notr.*;

metljaji so neki mozolji, ki se človeku na nogah po mežah delajo, *Ig(Dol.)*; nav. *pl.*

metljaji, die Egelkrankheit der Schafe, *Cig., Jan., Notr., BlKr.*; metljaji v jetrih, *Strp.*

metljájast, *adj.* = metljav, *Jan.*

metlják, *m.* die Moorhirse (sorghum vulgare), *Skrilje pod Čavnom-Erj.(Torb.)*.

metljáti, *ám, vb. impf.* 1) sich drehen, *Dol.*; — 2) eine Sache josphilich verdrehen, *Sret.*

(Rok.); — 3) = gobezdati, čevkati, wirres Zeug schwächen, *Dol.*

metljäv, äva, *adj.* mit der Egelkrankheit behaftet, *Jan., Lašče-Erj. (Torb.);* metljävih ovac ozdravljanje, *Levst. (Zb. sp.);* metljava jetra, *Gor.;* — verwirrt, nicht recht bei Sinnen, *Dol.;* ne bodimo metljavi! *D.Sr.*

metljävec, vca, *m.* das Egelkraut, das Pfennigkraut (*lysimachia nummularia*), *Cig.*

metljävica, *f.* die Egelkrankheit, *Cig.*

mętnica, *f.* črta *m.*, die Wurflinie, *Cig. (T.);* — die Parabel, *Let.*

metöda, *f.* način, die Methode.

metöden, dna, *adj.* po kakem načinu urejen, methodisch, *Zuid.*

metödičen, čna, *adj.* methodisch, *Jan., Cig. (T.).*

metödika, *f.* nauk o metodi, die Methodik.

mętoma, *adv.* wurfweise, *Cig.*

mętonimija, *f.* preimenovanje, die Metonymie.

metöpa, *f.* das Zwischenfeld am dorischen Fries, die Metöpe (arch.), *Cig. (T.).*

mętričen, čna, *adj.* k metriki spadajoč, metriß, *Cig. (T.), nk.*

1. **mętrika**, *f.* nauk o ritmu (o verzih), die Metrif.

2. **mętrika**, *f.* = matprika, der Schlingbaum (*viburnum lantana*), *vzh.St.-C., Mariborska ok.-Erj. (Torb.).*

metrologija, *f.* nauk o merah, die Metrologie.

metronöm, *m.* der Taftmesser, das Metronom (phys.), *Cig. (T.).*

metropolit, *m.* nadbiskup, der Metropolit.

metropolitanski, *adj.* = metropolitiski, *Cig.*

metropolitiski, *adj.* nadbiskupski, Metropolitanski, *Cig.*

mętrovnik, *m.* der Meterstab, *DZ.*

mętreki, *adj.* Meter-, metriß, *Cig. (T.);* metrska palica, der Meterstab, *Cel. (Geom.);* metrski cent, seženj, der Metercentner, die Meterklasten, *nk.*

mętrum, *m.* das Vermaß, das Metrum, *nk.*

metüda, *f.* die Buttermilch, die Rühmilch, *Zil-Jarn. (Rok.), Jan., Rožna dol. (Kor.)-Mik., Bolc-Erj. (Torb.);* (matüda, *Guts., M.);* — prim. 3. mesti in it.-ben. battüda, furl. battüde (v istem pomenu), *Strek. (Arch.).*

metülj, *m.* 1) der Schmetterling; — flatterhafter Menß; visokorojen metülj brez ime-nja, *Jurč.;* — 2) *pl.* metülji, = metljaji, die Egelkrankheit, *Cig., BIKr.;* — metülj, ulja, *Valj. (Rad).*

metüljaca, *f.* der Nachtfalter, *kajk.-Valj. (Rad);* — der Todtentopfschwärmer, *St.-Jan. (H.).*

metüljast, *adj.* 1) schmetterlingsförmig, *Cig., Tuš. (B.);* — 2) flatterhaft, *Dol.-M.*

metüljav, *adj.* an der Egelkrankheit leidend; metüljava ovca, *Levst. (Nauk), Kras-Erj. (Torb.), BIKr.;* — betäubt; saj sem še ves kakor metüljav, *Zv.;* — prim. metljäv.

metüljavost, *f.* die Egelkrankheit, *Cig., Jan.*

metüljček, čka, *m. dem.* metüljec; kleiner Schmetterling.

metüljce, lica, *m. dem.* metülj.

metüljkast, *adj.* m človek, = metljäv človek, *Tolm.*

metüljnica, *f.* metuljnica, die Schmetterlingsblütler oder Hülsenfrüchtler (*papilionaceae*), *Cig. (T.), Tuš. (R.).*

metün, *m.* der Balger, der Raufbold, *Cig.*

mętva, *f.* = 2. meta, *Mik.;* — prim. hs. metva.

męv, interj. rekul nistem ne bev ne bev, *Jurč.;* — prim. bev.

męv, i, *f.* das Austreten der Hirse, *Jan., Bes.*

męvka, *f.* das Austreten der Hirse: nocoj je męvka pri nas = nocoj manemo proso, *Polj.*

męvljati, äm, *vb. impf.* z ustnicami gibati, kakor bi zvečil, *BIKr.*

męvlje, velj, *f. pl.* die Madenwürmer, *Z.;* die Wurmfotik der Pferde, *Dol.-Cig.;* konja so męvlje napele, das Pferd hat die Wurmfotik, *Z.*

męvža, *f.* ein feiger, zaghafter, wehleidiger Menß; — ein Ignorant, ein nichtsnüßiger Menß, *Temljine (Tolm.)-Strek. (Let.);* — ein unreifes Geschöpf, *C.*

męvžast, *adj.* feige, zaghaft, un männlich; wehleidig, *Cig.*

męvžati, äm, *vb. impf.* laugjam und nachlässig arbeiten, *Jan. (H.).*

męza, *f.* die Lymphe, *Cig., Jan.;* razlita meza se je strdila, *Strp.*

mezana, *f.* ein Trinkgeschir von drei Maß, der Krug, *C.;* — prim. mazana; it. mezzina.

1. **mezda**, č, *f.* der Lohn, *Guts. V.-Cig., Goriš.-Cig., Jan., Cig. (T.), Mik., C., Levst. (Nauk, Močv.), Soča-Erj. (Torb.);* — planinsko gospodarstvo na Bolßkem svetu osnovano je na mezdi, ki ima 80 liber (funtov) mleka; čim več liber mleka ima kdo v mezdi, tem več sira in skute mu pride v del; tisti, ki ima največ mleka v mezdi, imenuje se mezdar, a drugi menj imoviti pridenejo mu svoje mleko, da je mezda polna: kar je črez 80 liber, gre v „venalnico“, *Erj. (Torb., Let. 1883, 213.).*

2. **męzda**, *f.* 1) die Membrane, *ogr.-Mik.;* — 2) *pl.* mezde, das Gefröße, das Leimleder, *Javn., Mik.;* — prim. mezdra.

mezdar, rja, *m.* tisti, ki ima največ mleka v mezdi, *Bolßko-Erj. (Torb.);* — prim. 1. mezda.

mezden, dna, *adj.* = meden, weich, mürbe, abgeleget; mezdno sadje, *Cig., C.*

mezdati, im, *vb. impf.* = mediti, weich machen: čirki (= čiridi) grozde mezdte, *Z., C.*

mezdnik, *m.* der Söldling, *Sol.*

męzdra, *f.* 1) der innerste Theil der Haut, das Unterhautzellgewebe, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Mik., Erj. (Z., Som.);* kravjo kožo očistiti mezdre, *Vrtov. (Km. k.). Gor.;* — die zarte Haut auf frischer Wunde, *Mik.;* — die Haut, die sich auf gekochter Milch oder anderen Speifen bildet, *C.;* — 2) das Leimleder, *Mur., Cig., Mik., DZ.;* — 3) die innere weiche Baumrinde, *Cig.;* — 4) kar je mehkega znatraj buče, *Hal.-C., Dol.;* tudi: męzdra.

męzdrica, *f.* dem. mezdra; — das Zellengewebe: mast je shranjena v posebne iz mezdric narejene meßičke, *Vrtov. (Km. k.).*

mezdrilnik, *m.* das Abfleischmesser, *Cig.*
 mezdriilo, *n.* = mezdriilnik, *Cig.*
 mezdriti, *im. vb. impf.* die Helle auf der inneren Seite abhaben, abfleischen, *Cig., Jan.*
 meždrnik, *m.* der Halsbock der Lederer, *Cig.*
 meždro, *n.* 1) der innere Theil der Baumrinde, der Bast, *Mur., Kor.-Cig., Mik.*; vsako zimo se mezdro zelo utrdi. *Javn.(Sadj.);* — 2) das Baumhart, *C.*
 meždrovec, *vca, m.* gnoj, ki se naredi iz mezdre (pri kuhanju lima), *Gor.*
 mezdrovina, *f.* das Leimleder, *Cig.*
 meždrg, *zgà, m.* = mezg; tudi: mežezeg, *Valj.(Rad);* mežezeg, *kajk - Valj.(Rad).*
 mežek, *zkà, m.* čep v piščali, *Savinska dol.*
 meželj, *m.* = mozolj, *Tolm.-Štek.(Let.).*
 mežeti, *im. vb. impf.* 1) hervordringen (von Flüssigkeiten); kleinweise rinnen, *Javn., Cig., Jan., Met.*; iz breze mezi (mzi), *Mik.*; — travnik vode mezi (mzi), die Wiese ist saftig, *Mik.*; (mozeti, *Mur., Jan., C.*)
 mežg, *zgà, m.* der Maulschel (od konja in oslice), (equus hinnus), *Dict., Habd.-Mik., Erj.(Z.).*
 mežga, *f.* 1) der Baumsaft, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Mik., BlKr.*; dreve je v mežgi, *St.*; — der Saft: grozdna m., der Traubensaft, *Danf.(Povs. p.);* — 2) der Nahrungsaft im Körper (chylus), *Erj.(Z., Som.).*
 mežgar, *rja, m.* der Mantelstreichler, *Dict., Mur., Cig., Jan., Zora.*
 mežgati, *àm, vb. impf.* 1) etwas Weiches (z. B. Trauben) treten, *Z.*; in Weidem einhergehen, *C.*; po blatu m., *Dol.*; bom videl, kdo mežga po njivi, *Jurč.*; po praproti mežgati v dolino, *Jurč.*; — 2) mežgati se, = v mežgi biti: vrba mežga, *SlGor.*
 mežgec, *eca, m.* = smrkavec, der Roßbube, *Jan., C., Mik.*
 mežgecast, *adj.* = smrkav, *Mik.*
 mežgetati, *etàm, èdem, vb. impf.* in Weidem herumtreten, *Z., C.*; m. po blatu, im Rothe herumspüringen, *Z.*; — zappeln, *Guts.*
 mežgica, *f.* die Mantelsteln, *Dict.*
 mežginja, *f.* = mežgica, *Habd. - Mik., Valj.(Rad).*
 mežgnat, *adj.* saftig (von Pflanzen), *Mur., C.*
 mežgomèr, *mèra, m.* der Saftmesser, *Cig.*
 mežgoven, *vna, adj.* Lymph-: mežgovna zleza, die Lymphdrüse, *Erj.(Som.);* mežgovna telesca, die Lymphkörperchen, *Cig.(T.).*
 mežgovnica, *f.* das Lymphgefäß, *Cig.(T.), Erj.(Som.).*
 mežgovod, *vòda, m.* der Milchbrustgang, *Cig.(T.);* = prsni m., *Erj.(Som.).*
 mežgúlja, *f.* = mežgica, die Mantelsteln, *Cig.*
 mežina, *f.* der Moorgrund: drevo stoji v mežini, *Pirc.*; — nav. *pl.* mežine, morastige Gegend, das Moor, *V.-Cig., Jan., Met.*
 mežinast, *adj.* morastig, *V.-Cig.*
 mežinček, *èka, m. dem.* mežinec.
 mežinec, *nca, m.* 1) der kleine Finger an der Hand; — 2) der jüngste Sohn, (maz-) *Cig.*; — 3) die Schaßgarbe (achillea millefolium), *M., C., vzh.St.*; — tudi: das Gänseblümchen (bellis perennis), *C.*

mežinec, *nka, m.* = mežinec, *Meg.*
 mežinica, *f.* = mežinka, *Cig.*
 mežinka, *f.* die jüngste Tochter, *Cig.*
 mežiti, *im. vb. impf.* 1) bewegen, regen, schüttern, *Cig., Jan., C., Poh.*; nobeden vetríci ni zastave mežil, *Kres*; m. se, sich bewegen, sich regen, *Cig.*; — 2) wegen, unruhig sein, *vzh.St.-C.*
 mežlàn, *m.* großes, halb aus Garn, halb aus Wolle verfertigtes Tuch; (osnova je preja, vrotek je domača volna, *Gor.*); prim. it. mezzalana.
 mežlànast, *adj.* kar je iz mezlana.
 mežlànka, *f.* eine Art Weiberkitel, *Mur., M.*
 mežljiv, *iva, adj.* beweglich, *C.*
 mežra, *f.* = mezdra, *Cig., Jan., Mik.*
 mežrati, *am. vb. impf.* = mezdriti: kože m., die Helle ausfleischen, aasen, *Cig., C.*
 mežrica, *f. dem.* mezra, *Cig.*
 mežaj, *m.* der Augenblick, *C.*
 mežalo, *n.* der Blinzler (zaničlj.), *Cig.*
 mežanje, *n.* das Geschlossenhalten der Augen.
 mežati, *im, vb. impf.* die Augen geschlossen halten; — solnce meži, die Sonne scheint durch die Wolken hindurch, *Tolm.*; — vreme meži, das Wetter ist trübe.
 mežav, *áva, adj.* 1) die Augen geschlossen haltend: schläfrig, *Gor.*; — podajmo se v mežavo deželo, laßt uns schlafen gehen, *St.-C.*; — mit halb geschlossenen Augen: mežavo gledati; — 2) düster, trübe (vom Wetter).
 mežavost, *f.* die Trübheit, (miž-) *Cig., Jan.*
 meždžee, *eca, m.* ein Stoß zum Zerquetschen von Trauben, *Dol.-Mik.*; — prim. mežga.
 meždžéven, *vna, adj.* = mezeven, muzeven, jaftend (o drevu), *BlKr.*
 meželj, *zlja (zeljna), m.* 1) der Prügel, *Cig.*; ni ga bil navajen drugače učiti, kakor le s palico ali s kakim mežljem, *Bes.*; — ein Stück Reis, das zwischen einen zu lockeren Reis geschlagen wird, der Pflüster, *V.-Cig.*; — 2) der Knoten (z. B. an einer Wiege), *Tolm., Cerkljansko - Štek.(Let.).*; der Knoten am Faden, die Verwickelung im Garn, *Cig.*; — prim. nem. Wiesel, kleine Holzstücke, Abfälle bei den Böttchern, kor.-nem. mus'l, ein Holzstück, *C. (?)*
 mežèn, *adj.* = mezeven, jaftend (von Bäumen), *Cig.*
 mežeráti, *àm, vb. impf.* 1) blinzeln, *C.*; — 2) m. se, glimmern: oglje se mežera, *Zelez-niki(Gor.).*
 mežéven, *vna, adj.* = muzeven, jaftend (von Bäumen), *Cig., Jan.*; — prim. mežga.
 mežévnica, *f.* das Flugloch am Bienenstoß, *Jan., Glas.*; (mežálnica?).
 mežgetati, *etàm, èdem, vb. impf.* blinzeln, *Guts., Mur., Cig., Jan., C., Mik.*
 mežikanje, *n.* das Blinzeln; das Augenpiel, *Jan.*
 mežikati, *am, vb. impf.* blinzeln; winken, *SlN.-C.*
 mežikav, *adj.* blinzeln, *Jan.*
 mežikavec, *vca, m.* der Blinzler, *Jan., Bes.*
 mežikniti, *iknem, vb. pf.* blinzeln blicken, *Jan.(II.).*

mežirck, rka, *m.* mežirki se mi delajo, eš wird mir dunkel vor den Augen, *C.*, *Mik.*
mežirka, *f.* mežirko igrati. blinde Kuh spielen, *Cig.*
mežiti, im. *vb. impf.* 1) zur Zeit des Saftganges die Rinde von einem Zweig, Mit so ablösen, daß sie ganz bleibt, *BKr.-Mik.*; — 2) Weiches niedertreten (Gras u. dgl.), *Sl-Gor.-C.*; austreten: *m.* zelje v kadi, *m.* proso, *Rogatec-C.*; — 3) *m.* se. Saft bekommen, saften, *Cig.*, *Jan.*: drevje se meži, *Cig.*
mežkati, am, *vb. impf.* = mežikati, blinzeln, *Cig.*, *C.*
mežkniti, nem. *vb. pf.* blinzeln blicken, *SlN.-C.*
mežkovati, ſjem, *vb. impf.* blinzeln, *C.*
mežkrati, am, *vb. impf.* blinzeln, *Bes.*: — einen zitternden Schein von sich geben, flimmern: sveče so mežkrate, *Bes.*
mežljanina, *f.* verworrene Fäden, *Cig.*: verfilztes Zeug, *Cig.*: — prim. meželj 2).
mežljati, am, *vb. impf.* verwirren (beim Garnwinden), *M.*
mežljavec, vca, *m.* der Blinzler, *C.*
mežnar, rja, *m.* = cerkovnik, der Meßner; — iz nem.
mežnarica, *f.* cerkovníkova žena.
mežnarija, *f.* cerkovnikova hiša ali služba.
mežnáríti, árim, *vb. impf.* za cerkovnika biti.
mežníca, *f.* das Augentü, *C.*
mežočnik, *m.* der Blinzler, *C.*
mežočnják, *m.* der Blinzler, *C.*
mežúr, úrja, *m.* das Bild, das sich in den Augen bildet, wenn man sie schließt, nachdem man in die Sonne geschaut hat, *Kr.-Valj. (Rad).*
mežúra, *f.* čespljevec, kubane česplje z narezanim kruhom, *Kr.-Valj. (Rad).*
mežúrati se, am se, *vb. impf.* zusammenstumpfen, runzelig werden, *Cig.*
mežúrek, rka, *m.* 1) megla pred očmi, ako človeka slabost prime: „am. se mi je naredilo“, *Krn-Erj. (Torb.)*; — 2) = mežur, *M.*
mežúrkanje, *n.* das Blinzeln, *Jan.*
mežúrkati, am, *vb. impf.* blinzeln, *Cig.*, *Jan.*, *C.*
mežúrkav, *adj.* blinzeln, *Jan.*
mi, *pron.* wir.
mícati, mícam, *vb. impf.* = mikati, rücken, bewegen, *Trst. (Let.)*; — *m.* se, sich bewegen, *Prip.-Mik.*
mícen, čena, *adj.* kleinwinzig, *Mur.*, *Cig.*, *C.*, *Zil.-Jarn. (Rok.)*, *Mik.*, *SlGor.*; = miceno. sehr wenig, *Cig.*; — prim. mičkin.
mícenck, nka, *adj.* kleinwinzig, *Mur.*
mícecen, čna, *adj.* = mícen, *C.*
mícken, čna, *adj.* kleinwinzig, *Cig.*, *M.*, *Zil.-Jarn. (Rok.)*.
1. míčen, čna, *adj.* reizend, interessant, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Mik.*, *nk.*
2. míčen, čna, *adj.* weich: míčno sadje. mürbes, abgelegenes Obst, *Guts.*; — mílbe, jantl, *Guts. Jarn.*; — nam. mečen:
míčkén, kna, *adj.* sehr klein, *Mik.*

míčinek, nka, *adj.* kleinwinzig, mičinko, ganz wenig, *Celjska ok.*
míčken, čna, *adj.* sehr klein, *Cig.*, *Jan.*, *C.*
míčkén, *adj.* sehr klein, *Šrek. Volče-Erj. (Torb.)*; mičkino, sehr wenig, *Cig.*; — prim. it. miccino, miccichino. wenig, ein bißchen, *Mik. (Et.)*.
míčljiv, íva, *adj.* = 1. míčen. niedrig, *Guts. Mur.*
míčnost, *f.* der Reiz, die Interessantheit, *Cig. (T.)*, *M.*, *nk.*
mídvá, mědvé, *pron.* wir zwei.
míg, *m.* der Augenwink, *Cig.*, *M.*, *C.*, *ogr.-Mik.*; der Augenblick, *Mur.*, *Cig.*
míga, *f.* die Augenwimper, *Mur.*, *C.*, *južhŠt.*
mígač, *n.* neka užitna goba, *Hal.-C.*
mígalica, *f.* das Zittergras (briza), *Jan. (H.)*.
mígaló, *n.* der Winkler (zaničlj.), *Cig.*
míganje, *n.* das Winken mit den Augen; — das Hinundherbewegen; — das Wimmeln, *M.*
mígati, mígam, *vb. impf.* 1) kleine Bewegungen machen: mit den Augen winken; z roko, s prstom *m.*, winken; z ramami *m.* mit den Achseln zucken; z repom *m.*, wedeln; osel miga z ušesi: — sich bewegen, mezece na roki miga: ušesa mu migajo; — 2) funkeln, *M.*; — wimmeln, *M.*
mígavec, vca, *m.* 1) der einen Theil des Körpers fortwährend bewegt, *Mur.*; — 2) der Winkler, *Jan.*, *Valj. (Rad)*; — 3) das Uhrpendel, *SlN.-C.*
mígavka, *f.* die Augenwimper, *C.*
mígvant, *m.* ein unruhiger Mensch, *Mik.*
mígljček, čka, *m.* dem. migljec; — pozlačene ali posrebrene rese na pirhih, *Gor.-Levt. (M.)*.
mígetáčka, *f.* die Stimmerzelle, das Stimmerhaar, *Erj. (Som.)*.
mígetati, étám, ččem, *vb. impf.* = megetati; 1) kleine, schnelle Bewegungen machen: z očmi *m.*, mit den Augen blinzeln, zwinkern, *Mur.*, *C.*; — 2) flimmern: migeta mi pred očmi, *Vrt.*; — flimmern, *Cig.*: zvezde migetajo, *Let.*: nebo migeta od zvezd, *C.*
mígétec, tea, *m.* der Schimmer, *C.*
mígič, *m.* = storovka, neka užitna goba po storih, *C.*
míglíca, *f.* = migalica, das Zittergras (briza), *Medv. (Rok.)*.
míglja, *f.* das Straußgras (agrostis), *C.*
mígljáč, *m.* die Zitterpappel (populus tremula), *Cig.*
mígljaj, *m.* der Wink; na mígljaj, *Cig.*; — der Augenblick, *Cig.*, *M.*, *Ravn.-Valj. (Rad)*.
mígljánje, *n.* eine zitternde Bewegung; das Gewimmel; das Gesunkel, das Flimmern.
mígljati, am, *vb. impf.* 1) schnell hinundherbewegen: z očmi *m.*, blinzeln, *Cig.*, *Mik.*; — z repom *m.*, wedeln; — 2) in zitternder Bewegung sein, flimmern, schimmern; pred očmi mi míglja; zvezde mígljajo na nebu; — 3) wimmeln.
mígljéc, čca, *m.* neka reč, ki miga: = fegec: stroj, poloben klopotcu brez macljekov in

blanje, kateri samo migeče (= fegeče), a ne ruži in ne ropoče, *Raič (Let.)*.

migljenka, *f.* der Flitter, *Jan., Mik.*

miglživ, *iva, adj.* beweglich: oko je migljivo, *Cig. (T.)*; — stsl.

migniti, *mignem, vb. pf.* winken; — Janezu in Jakopu migneta pomagat, *Ravn.*; — kakor bi mignil, in einem Augenblick; predno mignil bi z očmi, *Preš.*

mignjenje, *n.* der Wink, *Cig., ogr.-M.*

migoma, *adv.* augenblicklich, *Bes., SLN.-C.*

migrēna, *f.* glavobolja, nav. le po eni strani glave, die Migräne.

mihālek, *lka, m.* = mihec, das Schnappmesserchen, *Mur.*

mihālsčak, *m.* der September, *Valj. (Rad.)*.

mihati se, am se, *vb. impf.* planlos herumhergehen, *BKr.*

mihec, *hca, m.* das Schnappmesserchen, *Mur., Jan., C.*

mihen, *hena, adj.* = majhen, *Guts., Goris.-Mik., KrGora*; mihen čas, *Guts. (Res.)*; Mam miheno kajzo, *Npes.-Schein.*

mihōlka, *f.* neka hruska, ki dozori o sv. Mihelu, *Erj. (Torb.)*.

mihōlsčak, *m.* der Monat September, *ogr.-M., Fr., ogr.-C., Valj. (Rad.)*.

mihōlsčnik, *m.* mihōlsčak, *Fr., ogr.-C.*

mijāvek, *vka, m.* das Mäuen, *Cig., Jan.*

mijāvkanje, *n.* das Mäuen.

mijāvkatī, *kam, čem, vb. impf.* mäuen.

mik, *m.* der Reiz, *Cig., Jan.*; — die Anwendung, der Trieb, die Lust, *Mur., Cig., Jan., C.*; mik ga je prijel, *Ljub.*; m. do nenavadnih jedi, das Verlangen nach ungewöhnlichen Speisen, *Mur.*; sla in mik po posebnih grizljajih in kapljicah, *Ravn.-Valj. (Rad.)*.

mikāč, *m.* der Hechler, *Cig.*

mikačica, *f.* die Hechlerin, *Cig.*

mikačka, *f.* die Hechlerin, *Cig.*

mikalica, *f.* das Zuden, *Mur., Cig., C.*

mikālnica, *f.* 1) = mikalnik, *Cig., Jan.*; — 2) die Bildungsanstalt: šola je m., *Nov.-C.*

mikālnik, *m.* = greben, die Hechel, *Mur., V.-Cig., Jan.*

mikālo, *n.* 1) die Hechelmaschine, *Cig. (T.)*; — 2) das Reizmittel, *Jan.*

mikanica, *f.* ein Bund gehackten Flachses, *Z.*

mikar, *rja, m.* der Hechler, *Goris.*; — der Seiler, *Mik.*

mikarica, *f.* die Hechlerin, *Goris.*; — die Seilerin, *Mik.*

mikast, *adj.* bisbig (o psih), *C.*; — prim. mikati 1).

mikāstīti, *āstim, vb. impf.* = mekastiti, rütteln, schütteln, zerren, *Jan., Mik., C., Lašče-Lerst. (Glas.)*; vihar je mikastil staro zidovje, *Zr.*; m. se, rauhen: trgajo in mikastijo se za drobiž, *Zv.*

mikati, *kam, čem, vb. impf.* 1) zudende Bewegungen machen, *Cig.*; m. z ramenoma, *LjZv.*; tudi: rame m., *C.*; mika me = kolca se mi, ich habe das Schluchzen, *C.*; — zupfen, *Mur., Cig.*; za lase m. = lasati, *C.*; m. se, sich balgen, *Mur., C.*; — beißen (o

psih): pes rad miče, *C.*; — pflagen, *Kor.-Jam. (Rok.)*; — 2) mit der Hechel reinigen, befehlen: predivo m.; — bilden, civilisieren, *Jan., nk.*; — 3) reizen; mika me, es reizt mich, ich habe Lust; Kar mat' je očila, Me mika zapel', *Vod. (Pes.)*; — anziehen, interessieren, *Cig., Jan., nk.*

mikati se, am se, *vb. impf.* von sich in der Mehrzahl sprechen, „mič“ statt „jaz“ sagen, *C.*

mikav, *adj.* bisbig: m. pes, *C.*

mikavec, *vca, m.* 1) der Zapfer, *Mur.*; — 2) der Hechler, *Cig., Jan., Valj. (Rad.)*; — 3) der Mühlbeutel, *C.*

mikaven, *vna, adj.* reizend, einnehmend, interessant, *Cig., Jan., nk.*; mikavna knjiga, *Cv.*; — govori se tudi: mikāven.

mikavka, *f.* die Hechlerin, *Cig.*

mikavnost, *f.* der Reiz, die Interessantheit, *Jan., Cv., nk.*

mīkec, *kca, m.* der Mühlbeutel, *Cig.*

miken, *kena, adj.* = micen, winzig, *Kor.-M., Rož.-Kres.*

miketāti, *etām, čēm, vb. impf.* rütteln, zerren: neusmiljeno stresati in m. koga, *Jurč.*

miketūlja, *f.* der Mühlbeutel, *Cig., Jan.*

mikrokōzem, *zma, m.* majhen svet, človек, misljen kot majhen svet, der Mikrokosmos.

mikroskōp, *m.* drobnohled, das Mikroskop.

mikroskōpen, *pna, adj.* mikroskopisch, *Cig. (T.)*.

mīl, *ī, f.* = mel, *f.* mergelartige Erde, *Rib.-Mik.*; (mīl, *m., Valj. (Rad.)*).

mīl, *mila, adj.* 1) barmherzig, gnädig; mīl biti do koga, *Ravn.*; mile sestre = usmiljene sestre, *Gor.-Svet. (Rok.)*; mīld: mīlo soditi; mīli darovi, milde Gaben, *nk.*; — 2) Mitleid erregend: mīlo se jokati, bitterlich weinen; mīlo prositi, flehentlich bitten; — wehmützig; mīlo pogledati koga; mīlo se ozirati po kom; mīli glasovi: — mīlo se mi je storilo, ich bin von Wehmuth ergriffen worden; mīlo mi je zanj, es thut mir leid um ihn, *Cig.*; mīlo pogrešati koga, jemanden schwer vermissen, *Lerst. (M.)*; — rührend, *Cig., Jan.*; mīla prigodba, *C.*; mīl konec, ein trauriges Ende, *Pohl. (Km.)*; — traurig: mīla teta, ein zum Weinen geneigter, trübelsiger Mensch, *Cig., LjZv.*; držati se kakor mīla Jera, *južhSt.*; — 3) lieb; mīla moja mati! mīli Bog! pod mīlim Bogom nimam nikogar, auf der ganzen lieben Welt hab' ich niemanden; — hodi za mīlim Bogom! geh' in Gottes Namen! *C.*; pod mīlim nebom, unter freiem Himmel; — 4) = neslan, *Savinska dol.*

mīlar, *rja, m.* der Seifensieder, *Cig., Jan., DZ., nk.*

mīlarica, *f.* die Seifensiederin, *Cig., Jan.*

mīlārīti, *ārim, vb. impf.* das Seifensiedergewerbe betreiben, *Cig.*

mīlārnica, *f.* die Seifensiederei, *Cig., Jan., DZ.*

mīlārstvo, *n.* das Seifensiedergewerbe, *Cig. (T.), DZ., nk.*

mīlast, *adj.* seifenartig, *Cig., Jan.*

mīšček, *čka, m. dem.* milcek; der Liebling, das Herzenskind, *Cig., Jan., C.*

mīlec, lca, *m.* der Geliebte, *Bes.*, *Zora.*

mīlen, *adj.* lieb: ljubica milena, *Cig.*, *C.*, *Npes.-K.*; Ji Milica prav'jo, Res milena vsa, *Vod. (Fes.)*; — iz *hs.* (?)

1. mīten, lna, *adj.* = mil: milno vpiti, weh- mützig, klaglich schreien, *C.*; milno gledati, *Z.*; lieb: dete milno, *Danj. (Posr. p.)*; milni Bog, *kajk.-Vest.*

2. mīten, lna, *adj.* Seifen-, *Cig.*, *Jan.*; mītni klej, der Seifenleim, *Cig. (T.)*.

mīlica, *f.* das Liebchen, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Bes.*

mīlicija, *f.* die Mißig, *Cig. (T.)*.

mīligrām, *m.* tisočni del grama, das Milligramm.

mīljārda, *f.* die Milliarde.

mīljōn, *m.* die Million.

mīljōnār, rja, *m.* der Millionär.

mīljōnārka, *f.* die Millionärin, *Preš.*

mīljōnovka, *f.* der Millionier (Zahlzeichen), *Cig.*

mīlimēter, tra, *m.* tisočni del metra, das Millimeter.

mīlina, *f.* die Anmuth, die Lieblichkeit, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — *hs.*

mīliti se, im se, *vb. impf.* 1) dauern, leid sein: on se mi mili, er dauert mich, ta reč se mi mili, um diese Sache ist mir leid, *Mur.*, *Cig.*, *C.*, *M.*; Men' se že zolnirje milijo, *Npes.-Vraž;* tudi: mili se mi koga, česa, *Jan.*; — 2) schmeicheln, *Habd.-Mik.*, *V.-Cig.*, *Jan.*; m. se komu, *IjZv.*; kokoš se mili (z glasom), *Dol.*

mīliti, im, *vb. impf.* seifen, einseifen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — prim. milo.

mīlja, *f.* die Meile.

mīljáčina, *f.* = melina, mel, die Biene, *Koborid (Goriš.)*.

mīljārīna, *f.* = miljnina, *DZ.*, *SlN.*, *Zv.*

mīljārīti, ārim, *vb. impf.* bemitleiden, *ZgD.*

mīljati se, am se, *vb. impf.* museln, *C.*

mīljāva, *f.* = zcrjavica (morda: muljava?), *Drežnica-Erj. (Torb.)*.

mīljekāz, kāza, *m.* der Weizenzeiger, *Cig.*, *Jan.*

1. mīljen, *adj.* lieb, geliebt, *Štek.*; anmuthig, *Jan.*, *Cig. (T.)*; — prim. milen.

2. mīljen, ljna, *adj.* Meilen, *Cig.*, *Jan.*

mīljenček, čka, *m. dem.* miljenec; der Liebling, das Herzenskind, *Cig.*

mīljenec, nea, *m.* der Liebling, *Jan.*

mīljenica, *f.* die Geliebte, *Jan.*, *SlN.*

mīljenka, *f.* die Geliebte, *Cig.*

mīljnik, *m.* der Weizenzeiger, *Jan.*, *Cig. (T.)*, *C.*, *Nov.*

mīljnīna, *f.* das Meilengeld, *Cig.*

1. mīlka, *f.* kozje ime, *Erj. (Torb.)*.

2. mīlka, *f.* seiner Flußsaud: milko rabijo zidarji, *Ijub.*

mīlkovāti se, ājem se, *vb. impf.* lieben, *C.*; m. se s kom, *SlN.-C.*

mīlnat, *adj.* seifig, *Mur.*, *Cig.*

mīlnica, *f.* 1) das Seifenwasser, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *DZ.*; — 2) das Seifenraut (saponaria), *Cig.*, *C.*, *Tuš. (B.)*.

mīlq, *n.* das Waschmittel: die Seife, *Mur.*, *V.-Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — po drugih slov. jezikih.

mīlobā, *f.* 1) die Wehmuth, *Cig.*, *Jan.*, *M.*, *C.*; — 2) die Goldseligkeit, *Cig. (T.)*, *nk.*

mīlobēn, lna, *adj.* wehmützig, *Cig.*, *Jan.*

mīločā, *f.* = milost, die Gnade, *ogr.-C.*

mīločūten, lna, *adj.* Mißgefühl habend: ubogim m., skrben očē, *Slom.*

mīlodār, *m.* nam. mil dar, die Liebeßgabe, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*

mīlodāren, rna, *adj.* mildthätig, *Cig.*, *Jan.*, *Vrt.*

mīlodārnik, *m.* der Mildthätige, *Slom.*

mīlodārnost, *f.* die Mildthätigkeit, *M.*, *Slom.*

mīlodūh, dūha, *adj.* wohlriechend, *Vrt.*

mīloglāsēn, sna, *adj.* jaust o. lieblich tönend, *Jan.*, *M.*, *C.*, *nk.*

mīloglāsēn, *n.* der liebliche Klang, der Wohlklang, *Jan.*, *M.*, *nk.*

mīlosrēcn, čna, *adj.* mildherzig, barmherzig.

mīlosrēje, *n.* = milosrčnost, *Cv.*

mīlosrēnica, *f.* die Barmherzige; — die barmherzige Schwester, *Cig.*, *Jan.*

mīlosrēnik, *m.* der Barmherzige; — der barmherzige Bruder, *Cig.*, *Jan.*, *SlN.*

mīlosrčnost, *f.* die Mildherzigkeit.

mīlosrčēn, dna, *adj.* = milosrčen, *Mur.*, *Jan.*; — *hs.*

mīlosrčje, *n.* = milosrčnost, *Jan.*, *M.*, *Zora.*; — *hs.*

mīlosrčnost, *f.* = milosrčnost, *Mur.*; božja m., *Guts. (Res.)*; — *hs.*

mīlost, *f.* 1) die Gnade; božja m., die Gnade Gottes; milosti prositi, um Gnade bitten; milost storiti komu, jemandem Gnade erweisen, *Kast.-Levst. (Rok.)*; ena milost čē pride, dve pa, čē ne pride, *vrhŠt.*; — Vaša milost! Ener Gnaden! *Cig.*, *nk.*; — 2) božja m., das Gnadenkraut (gratiola officinalis), *Cig.*; — zel božje milosti, das Robertskraut (geranium Robertianum), *C.*; — moška m., die Feldmannstreu (eryngium), *Cig.*

mīlostēn, lna, *adj.* gnädig, barmherzig; — milostna gospa! gnädige Frau! *nk.*

mīlostinja, *f.* das Almosen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*; v pušico mīlostinjo slajati, *Zv.*

mīlostiti, im, *vb. impf.* begnadigen, *Jan.*; m. upornike, *Zv.*; kaznovati in m., *Zv.*

mīlostiv, iva, *adj.* = milostliv, gnädig, gnadenvoll, barmherzig, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Trub. (Post.)*, *Schönl.*, *Kast.*, *nk.*; pogleda ga s svojimi milostivimi očmi, *Isvkr.*

mīlostiven, vna, *adj.* = milostiv, *Mur.*, *Jan.*, *Danj.-Mik.*

mīlostivnost, *f.* = milostivost, *Mur.*, *Jan.*

mīlostivost, *f.* die Barmherzigkeit, die Gnade, *M.*

mīlostljiv, iva, *adj.* gnädig, barmherzig; bodi nam milostljiv! milostljivi gospod! gnädiger Herr! — tudi: milostljiv.

mīlostljivost, *f.* die Barmherzigkeit.

mīlostnik, *m.* der Erbarmere, *Jan.*

mīlostnost, *f.* die Barmherzigkeit, *Mur.*, *Cig.*

mīloščā, *f.* = milost, *Habd.-Mik.*, *Caf. (Vest.)*, *vrhŠt.-C.*, *ogr.-C.*, *Let.*

mīloščina, *f.* das Almosen; mīloščine prositi, um ein Almosen bitten.

miloščinar, rja, *m.* der Almojenier, *Jan.*(II.).
miloščinski, *adj.* Almojen-.
milóta, *f.* die Anmutth, *Cig.*(T.), *Jan.*, *Sol.*, *Z.*, *nk.*; milota jih je gledati, eš išt eine Wonne, sie anzuschauen, *Prip.-Mik.*
milóten, tna, *adj.* anmutthig, *nk.*; — *mitld*, *ZgD.*
milótinka, *f.* = elegija, *Nov.*, *Zora*, *Let.*
milótmost, *f.* der Liebreiz, *Cig.*(T.), *nk.*
milotóžen, žna, *adj.* elegisch, wehmüthig, *Cig.*(T.), *Jan.*
milováten, lna, *adj.* bedauernd, Beileids-, *nk.*
milovánec, nca, *m.* der Bedauerte, *Cig.*
milovánje, *n.* das Bemitleiden, das Bedauern, *Dict.*, *Cig.*, *Jan.*, *M.*, *Rež.-Valj.*(Rad).
milovánka, *f.* die Bedauerte, *ZgD.*
milovár, vára, *m.* = milar, der Seifenieder, *Mur.*, *Jan.*, *Nov.-C.*
milovárnica, *f.* 1) = milarnica, die Seifenjüderei, *Jan.*, *C.*
milováti, ūjem, *vb. impf.* 1) bemitleiden, bedauern, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — 2) *m.* se komu, jemandem schmeicheln, *Polj.*; — *tudi* milovati, *vam.* *Ravn.*, *Vrtov.*
milovávec, vca, *m.* der Bemitleider, *Mur.*, *Cig.*
milovávka, *f.* die Bemitleiderin, *Z.*
milovec, vca, *m.* 1) der Seifengeist, *Strp.*; — 2) der Seifenstein, *C.*
miloviden, dna, *adj.* lieblich anzusehen, graziöš, *Cig.*(T.); srebro je milovidno belo, demant je miloviden, *Erj.*(Min).
milovka, *f.* der Talf, *h. t.-Cig.*(T.).
milozvóčen, čna, *adj.* lieblich klingend, *nk.*
milozvók, zvóka, *adj.* lieblich klingend, *Cig.*(T.).
mimíčen, čna, *adj.* k mimiki spadajoč, mimijsch.
mimik, *m.* der Mimiker.
mimika, *f.* die Geberdensprache, die Mimik.
mimo, *l. adv.* vorüber, vorbei; *m. iti*, vorüber gehen; — *II. praep. c. gen.* 1) an—vorbei; mimo česa, koga iti; — 2) außer; vsi mimo tebe; mimo tega, außerdem, überdies; — 3) im Vergleich zu: on ni tacega trpljenja mimo drugih zaslužil, *Dalm.*; (za komparativom) alš: moja hiša je lepša mimo tvoje; mimo vseh kupcev, vor allen Käuferu, *Rec.*
mimočúten, tna, *adj.* außer Sinnlich, *Cig.*(T.).
mimod, *adv.* = mimo, vorüber; šel je mimod, *C.*, *vzh.Št.*
mimogredé, *adv.* = mimo grede, im Vorübergehen, nebenbei, flüchtig; *m. kaj omeniti*, *nk.*
mimogredóč, *adv.* = mimogrede, *nk.*
mimohòd, hòda, *m.* der Vorübergang, *Mur.*, *Cig.*, *DZ.*
mimohòdec, dca, *m.* der Vorübergehende, *Cig.*
mimohója, *f.* das Vorübergehen, *C.*
mimolét, létta, *m.* der Durchstrich (der Zugvögel), *Cig.*
mimorédén, dna, *adj.* außerordentlich, außer gewöhnlich, *Jan.*, *C.*, *SN.-C.*
mimozór, zóra, *m.* die Parallaxe (astr.), *h. t.-Cig.*(T.), *Zuid.*
mincen, cena, *adj.* = micen, winzig, *Mik.*, *Npes.-Vrač.*, *Št.-Trst.*(Let.), *Nov.*
minčē, čēca, *adj.* Guts.(Res.), *ogl.* minljiv.

1. **mīnck**, nka, *m.* mlada zaba, der Raufkopf, *Tolm.-Erj.*(Torb.).
 2. **mīnck**, nka, *m.* v rekih: na juhi ni ne cinka ne minka, *Gor.*; ni imelo ne cinka ne minka, *Pohl.*(Km).
minen, nena, *adj.* = majhen, *Rož.-Kres.*
minerāl, *m.* rudnina, das Mineral.
mineráln, lna, *adj.* rudninski, Mineral-, mine-ralisch.
mineralóg, *m.* rudninar, der Mineralog.
mineralogija, *f.* rudninoznanstvo, die Mineralogie.
minčvati, am, *vb. impf.* schwinden, vergehen, *Jan.*, *nk.*; *tedni* so minevali, kakor ure, *Erj.*(Izb. sp.).
miniātūra, *f.* drobna slika, die Miniatur.
miniātūren, rna, *adj.* Miniatur-, miniaturna slika, drobna slika, ein Miniaturbild, *Cig.*(T.).
mínica, *f.* zlata m., der Rosen- oder Goldläufer (cetonina aurata), *Jan.*, *Erj.*(Z.); — 2) die Buchwindblume, weißes Waldhähnchen (anemone nemorosa), *Cig.*, *Medv.*(Rok).
minij, *m.* der Mennig (minium), (chem.), *Cig.*(T.).
minimáln, lna, *adj.* najmanjši, Minimal-, *DZ.*
minīster, tra, *m.* eden izmed najvišjih uradnikov, vladarskih svetovalcev, der Minister.
minīsterij, *m.* das Ministerium.
minīsterijáln, lna, *adj.* = ministrski, Ministerial-.
minīstránt, *m.* mašni strežnik, der Ministrant.
minīstrski, *adj.* Minister-, ministeriell.
minīstrstvo, *n.* das Ministerium.
miniti, minem, *vb. pf.* 1) vergehen, ein Ende nehmen; vse mine; usuši se morje, vse reke minejo, *Ravn.*; spomlad, zima mine; — *aufgehen*: strezi mu: kar več mine, ti bom nazaj grede plačal, *Ravn.*; mine veliko drv, *Cig.*; — mine mi kaj, eš vergeht mir, eš verläßt mich etwaš; zakaj me žalost ne mine? *M.*; mine te tvoja bolečina, *Npes.-Mik.*; ves strah ju mine, *Ravn.-Mik.*; vse bo nas minilo, *C.*; le naj bodo ošabni, saj jih bo minilo, *DŠv.*; dobra volja ga ni nikoli minila, *LjZv.*; — *part. praet.* *tudi*: minul: minula je maša, *Gor.*; vergangen, verfloßen: minuli teden, *nk.*; — 2) *m.* koga, an jemandem vorüber kommen, *Raič*(Slov.), *južh.Št.*; — = *izgrešiti*: *m.* koga, an jemandem vorübergehen, ohne ihn zu bemerken, zu sprechen, *ogr.-C.*; *m.* se = *izgrešiti* se, *C.*; — *minčm*, *ogr.-Valj.*(Rad).
minljiv, íva, *adj.* vergänglich; vsaka sila je minljiva.
minljivost, *f.* die Vergänglichkeit.
minòč, óca, *adj.* = minljiv, (minuč) *Meg.*, *Krelj*, *Dalm.*
minóga, *f.* die Lamprete (petromyzon marinus), *Erj.*(Z.).
minorát, *m.* prednost najmlajšega v dednem nasledstvu, das Minorat.
minorit, *m.* redovnik sv. Frančiška, der Minorit.
minovāti, ūjem, *vb. impf. ad* miniti; (allmählich) vergehen, *Sol.*

minuend, *m.* zmanjševanec, der Minuend.
minūta, *f.* šestdeseti del ure, die Minute.
minūten, *tna*, *adj.* Minuten-.
minūtnik, *m.* der Minutenzeiger, *Cig. (T.)*; — rus.
 1. **mīr**, *mīra*, *mīrū*, *m.* der Friede; nima mira, er kann nicht zur Ruhe kommen; nimam mira pred njim, er gibt mir keine Ruhe; plačaj, pa bo mir; v hiši sem jaz gospodar, pa mir besedi! und hiemut Punctum! na miru, pri miru pustiti, jemanden in Ruhe lassen; z mirom, ruhig, *Dict., Dalm., Gor.*: stojte z mirom! *Trub.*; z mirom pustiti, in der Ruhe lassen, *Meg., Trub., Isokr., Preš.*: (prim. nem. jemanden „zufrieden“ lassen); m. storiti, Frieden schließen: mir sta med sabo storila, *Dalm.*: s čestega mira, ohne Veranlassung, ohne Ursache, *BKR.*; — mir, *Valj. (Rad.)*.
 2. **mīr**, *m.* 1) die Mauer, *Guts., Jan., Poh., Rož.-Kres, Bolc-Erj. (Torb.)*; bef. die Mauer ohne Mörkel, 3. B. zur Einfriedung, *Rež., Goris.-C.*; — *pl.* mirovi, das Gemäuer, *C.*
mīra, *f.* die Myrthe (myrrha).
mirabēla, *f.* francoska čibora, die Mirabelle oder Meine-Claude, *Tuš.(R.)*.
mirabēlščica, *f.* nekaka sliva, *C.*; — prim. mirabela.
mirálica, *f.* eine Art Kreuzdorn (rhamnus rustris), *Vodice (Istra)-Erj. (Torb.)*.
mirár, *rja*, *m.* der Maurer, *Zil.-C.*
mīren, *rna*, *adj.* ruhig; mirno dete; mirno morje; — friedsam; miren človek.
miriāda, *f.* = deset tisoč, die Myriade.
miriamēter, *tra*, *m.* = deset tisoč metrov, das Myriameter.
mirič, *iča*, *m.* dem. mir; das Mäuerchen, *Jan.*
mirika, *f.* = vresa, das Heidekraut (erica), *Dalm.*
miriten, *tna*, *adj.* beruhigend, besänftigend, *Cig., Jan.*
mirilo, *n.* das Beruhigungsmittel, *Cig., Jan.*
mirina, *f.* altes Gemäuer, *Istra-Cig., Jan.*
mirišče, *n.* das Gemäuer, die Ruinen, *Jan., Kras-Erj. (Torb.)*; zlišča, ki rastejo na miriščih, *Vrtov. (Km. k.)*.
miritelj, *m.* der Friedensstifter, *Mur., C.*
miriten, *tna*, *adj.* versöhnlich, *Mik.*
miritev, *tve*, *f.* die Friedensstiftung, *Cig.*
 1. **miriti**, *im. vb. impf.* beruhigen, beschwichtigen, Frieden machen; če se kje kregajo, tepejo, pojdi jih miriti.
 2. **miriti**, *im. vb. impf.* = zidati, *Guts., Jan., Rež.-C.*
mirivce, *vca*, *m.* der Friedensstifter, *Cig., Jan.*
mirivka, *f.* die Friedensstifterin, *Cig., Jan.*
mirje, *n.* altes Mauerwerk, die Ruinen, *Istra-Cig., Jan.*
mirjénje, *n.* das Beruhigen, das Friedenströhen.
mirkucín, *m.* der Waldteufel, *Mur.*: pogl. merkucín.
mirljiv, *iva*, *adj.* friedfertig, *Cig., Jan.*
mirljivost, *f.* die Friedfertigkeit, *Cig.*
mirnast, *adj.* — mirnat; Voda teče, da vse englja, Izpod ogla mir nastega. *Npes.-Schein.*

mīrnat, *adj.* gemauert, *C.*; mirnata miza, *Kor.-C.*; mirnata kajza, *Npes.-Schein.*
mīrnik, *m.* neki siv in črn ptiček, ki se gnezdi v mire, morebiti: der Steinschmäger (saxicola oenanthe), *Bolc-Erj. (Torb.)*; — die Hsel, *Guts.*
mirnodūšen, *šna*, *adj.* gleichmützig, *Jan., St.N.*
mirnosčēn, *ēna*, *adj.* gleichmützig, *Jan.*
mirnosčēnost, *f.* die Gleichmützigkeit, *Jan.*
mirnost, *f.* die Ruhe (als Eigenschaft); die Gelassenheit; die Friedlichkeit.
mirodvor, *m. nk.*, *pogl.* pokopališče.
miroljub, *ljuba*, *m.* der Friedensfreund, *Cig.*
miroljubēn, *bnā*, *adj.* friedliebend, *Mur., Cig., Jan., nk.*
miroljubje, *n.* die Friedensliebe, *Jan., nk.*
miroljubnik, *m.* ein friedliebender Mensch, *Mur., Cig.*
miroljubnost, *f.* die Friedfertigkeit, *Jan., nk.*
mirolóm, *lómā*, *m.* der Friedensbruch, *Jan.*
mirolómec, *mca*, *m.* der Friedensbrecher, *Cig.*
mirolómēn, *mna*, *adj.* friedensbrüchig, *V.-Cig.*
mirolómstvo, *n.* der Friedensbruch, *Cig., Jan.*
mirovališče, *n.* der Ruhepunkt (phys.). *Let.*
mirovānje, *n.* das Ruhigsein, das Ruhēn.
mirovāti, *ūjem*, *vb. impf.* sich ruhig, friedlich verhalten; miruj! sei ruhig! *Dol.-Levst. (M.)*.
mirovānje, *vna*, *adj.* friedlich, Friedens-, *Meg., Cig., Jan., ogr.-M.*; mirovni čas, *Dalm.*; mirovni vojvoda, der Friedensfürst, *Trub. (Post.)*; mirovni stan, der Friedensstand, *DZ.*; — ruhig, friedfertig: A miroven bodi, več? *Levst. (Zb. sp.)*.
mirovātj, *adj.* friedfertig, *Cig., M.*; m. človek, *IjZv.*
mirovāten, *tna*, *adj.* = mirovit, *Mur., Cig., Jan.*
mirovitnost, *f.* die Friedfertigkeit, *Mur.*
mirovitost, *f.* die Friedfertigkeit, *Cig.*
mirovje, *n. coll.* das Mauerwerk, *Jan., C.*
mirozov, *zōva*, *m.* der Zapfenreid, *nk.*; — hrv. mirta, *f.* die Myrte (myrtus).
mirtov, *adj.* Myrten-; m. venec.
mirtovje, *n.* der Myrtenwald, *Cig.*
mirtvik, *m.* der Mastig, *Guts.-Cig., Mur., Jan., C.*; *pogl.* mirtvika.
misanje, *n.* das Maaren, *Mur., Jan.*
misati se, *am se*, *vb. impf.* = misiti se, *Mur., Mik.*
misel, *stl. f.* 1) der Gedanke; po mislih pisati, etwas schreiben, ohne hinzusehen, *Svet. (Rok.)*; na m. priti, einfallen; domovina jim je zopet bolj hodila na misel, sie dachten wieder mehr ans Vaterland, *Jurč.*; ni mu hodilo na misel, er ließ es sich nicht beifallen, *IjZv.*; na mislih, v mislih imeti, gedenken; tudi: v misli, na misli imeti; na mislih, v mislih mi je kaj, ich denke an etwas; V mislih ti niso, *Preš.*; v misel vzeti kaj, gedenken, erwähnen; to ni vredno, da bi se v misel jemalo, das ist nicht der Rede wert, *Cig.*; fant, tega več ne jemlji v misel! *Jurč.*; iz misli pustiti, nicht beachten, *St.-C.*; po misli, mislih, nach Wunsch, *Cig., Polj.*; po misli biti, zupajeti, *Cig. (T.)*; biti, ko misel, ganz nach

Wunſch ſein, *Rib.-M.*; lepa je kakor miſel, ſchön wie man ſie ſich nur denken kann, *Zv.*; za eno miſel = prav malo, *Zv., Str.*; — die Meinung, die Aſicht; enih miſli biti, gleichgeſinnt ſein; dvojnih miſli biti, zweifeln, *C.*; — miſel me je, ich beabſichtige, ich habe vor; katerega teh dveh zgledeſ v as je miſel poſnemati? *Ravn.-Mk.*; — na miſli imeti kaj, im Sinne haben, vorhaben, *Cig., C.*; = v miſlih imeti, *Cig., Jan.*; — 2) dobra m., daſ Wohlgeſemth, der Doſten (origanum vulgare), *Meg., C. pod Kaninom, Srpenica-Erj. (Torb.), vřhŠt.*; = božja m., *Hal.-C.*; = m. Marije device, *C.*

míselca, *f.* 1) dem. miſel, *Valj. (Rad)*; — 2) = dobra miſel, *Hal.-C.*

míselka, *f.* der Gedankenſtrich, *ogr.-C.*

míseln, *setna, adj.* Gedanken-, (miſlen) *Cig. (T.)*; intellektuell, *Cig.*

míselnik, *m.* = miſlec, der Denker, *Cig. (T.)*.

míselnost, *f.* die Denkraft, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*.

míſija, *f.* poſlanſtvo, die Miſſion, *Cig. (T.), Cig., Jan.*

míſijón, *m.* von Miſſionären abgehaltener Predigteneckluſ, die Miſſion.

míſijonár, *rja, m.* der Miſſionár.

míſijonarítí, árim, *vb. impf.* Miſſionár ſein, *Kop. sp.*

míſijónec, *nea, m.* = miſijonar, *C.*

míſijónski, *adj.* Miſſions-.

míſika, *f.* ime psiči, *kajk.-Valj. (Rad)*.

míſiti se, *míſim se, vb. impf.* ſich mañſen, *Mur., Št.-Erj. (Torb.)*; ſich haaren (o žvini), *ŠlGor.*; — = oſipati se; grazilje te trte se rado miſi. *Erj. (Torb.)*; drevo se miſi, der Baum verliert daſ Laub, *C.*

míſlec, *sleca, setca, m.* der Denker, *Jan., C., nk.*; ſtari miſelci, *LjZv.*

míſlek, *sleka, m.* ime volu, *kajk.-Valj. (Rad)*.

míſlitelj, *m.* der Denker, *Cig. (T.), ŠlN.*

míſliti, *míſlim, vb. impf.* denken, jümen; — miſli, miſli, na zadnje ſi to izmiſli; m. na koga, kaj, au jemanden, etwaſ denken; m. v druge reči, au andere Dinge denken, *Burg.*; radi mita jemljo ino miſljo po dareh, ſie haben ein Verlangen nach Geizdenken, *Dalm.*; veliki točaj ne miſli po Jožefu več, der Mundſchnecken gedenkt Joſeph nicht mehr, *Ravn.*; — m. ſi, bei ſich denken; kaj čem tu ſtati? miſli ſi ſi odide; ſich vorſtellen; miſli ſi človeka brez rok in nog; vermutthen; ali ſi kaj miſliſ? — denken, meinen; kako miſliſ o tej ſtvari? — dobro m. komu, eſ mit jemandem gut meinen, *Levt. (Rok.)*; hudo m. komu, *Krelj*; — beabſichtigen; miſli ſe oženiti; tega ne miſlim ſtoriti.

míſliv, *iva, adj.* 1) denkend, *Z.*; — verſtändig; Naravna je i miſлива, *Levt. (Zb. sp.)*; — 2) gedankenreich: miſлива pripodoba, *Zv.*

míſlivec, *vca, m.* der Denker, *Cig., Jan.*

míſtérj, *m.* ſkrivnoſtni nauk, ſkrivnoſt, daſ Myſterium, *Cig. (T.)*.

míſticezm, *zma, m.* pretirana gojitev ſkrivnoſtnih naukov, der Myſticismus.

místičen, *čna, adj.* ſkrivnoſten, myſtiſch, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

míſtifikácija, *f.* zvoditev lahkovernega človeka, die Myſtification, *Cig. (T.)*, *nk.*

míſtik, *m.* kdor se z miſtiko peča, der Myſtiker.

místika, *f.* ſkrivnoſtni verſki nauk, die Myſtik.

míſ, *miſi, f.* 1) die Maus (mus); domača, hiſna m., die Hausmaus (mus musculus); dimaſta m., die Brandmaus (m. agrarius), *Jan. (M.)*; poľſka m., die Feldmaus (hypodaecus arvalis), *Erj. (Z.)*; — moker kakor miſ; reven kakor jara miſ, *Jurč.*; ni ptič ni miſ, er hat keinen ausgeſprochenen Charakter, *Jurč.*; ſlepe miſi loviti, „blinde Kuh“ ſpielen; — miſ, miſa, *m., Valj. (Rad), Dol., kajk.*

míſák, *m.* 1) daſ Mañsmännchen, *C.*; — 2) ein unfruchtbarer Weinſtock, *C.*

míſar, *rja, m.* der Mäñſchaffard, der Mañſgeier (buteo vulgaris), *Cig., Erj. (Z.)*.

míſarica, *f.* daſ Mäñſgeißt, *Cig.*

míſaſt, *adj.* mañſfarben, *V.-Cig.*

míſca, *f.* 1) dem. miſ; — 2) der Muſkel, *C., Lj-Zv.*; (nav. miſica); — 3) der Oberarm, *C.*; za miſce ſe primeta, da bi ſe metala, *C., vřhŠt.*

míſce, *eta, u.* daſ Mäñſchen, *Mik., Vrt.*; Priſta je miſka z miſeti, *Npes.-K.*; — miſe, čta, *Valj. (Rad)*.

míſcec, *šca, m.* ein mañſfarbeneſ, aſchgraues Pferd, *Cig., Jan.*

míſečédina, *f.* der Mäñſeraß, *C.*

míſelj, *ſlja, m.* v uganki: Miſelj miſlja, Krocclj kroclja; Miſelj dolu pade, Krocclj ga popade, (ſvinja in želod), *Šenpas (Goriš.-Erj. (Torb.))*.

míſelčýka, *f.* die Mäñſefalle, *V.-Cig., Jan., M., Dol.*

míſenje, *n.* daſ Mañſen, die Mañſe, *Jarn., Jan.*

míſerba, *f.* die Geľbucht, *Cig., Gor.*; iz nem. Mäñſfarbe? *C.*; (prim. Miſvarost, *Guts.*).

míſevina, *f.* = miſina, *Cig.*

míſica, *f.* = miſca 2), der Muſkel, *Cig., Jan., Erj. (Som.), nk.*

míſičaſt, *adj.* muſtuloſ, *C.*

míſičen, *čna, adj.* Muſkel-, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

míſičje, *n.* daſ Muſkelſyſtem, *Erj. (Som.)*.

míſičnat, *adj.* muſtelig, *Cig., Jan.*

míſina, *f.* daſ Mäñſeloch.

míſjak, *m.* 1) der Mäñſekoth; — 2) der Fleckenſchierling (conium maculatum), *Cig., Medv. (Rok.)*; = pikati m., *Tuſ. (R.)*.

míſjerépaſt, *adj.* verbuttert, abholzig, *V.-Cig.*; miſjerepaſta jelka, eine verbutterte Tanne, der Kollerbuſch, *Cig.*

míſji, *adj.* Mañſ-, Mäñſe-; miſji rep; miſja ſlaka, die Flañſfiebern, *Zv.*

míſjica, *f.* daſ Giſimehl, der Mäñſentrauch, *Erj. (Min.)*.

míſka, *f.* 1) dem. miſ, daſ Mäñſchen; — 2) = miſca 2), der Muſkel, *Mur., Cig., Jan., ogr.-C., Vrtor.*; — 3) der Oberarm, *ogr.-C., Mik.*; pokrepi ſvoje miſke, *C.*; za miſke ſe prijeti, *Mik.*

miškarica, *f.* neko jabolko, *Valj. (Rad)*.
miško, *m.* mausfarbenes, aischgraues Pferd, *Cig.*
mišljáva, *f.* 1) die Dentform, *Cig., Jan.*; — 2) die Dentart, die Gefinnung, *Cig., Jan., C.*
mišljénje, *n.* das Denken: — die Dentart, die Gefinnung, *Jan., Cig. (T.), nk.*
mišnica, *f.* 1) die Mausfalle, *Meg., Alas., V.-Cig., Jan.*; — 2) das Mäusegift, das Arsenik: bela m., weißes Arsenik; ruzena m., gelbes Arsenik, das Antipiment, *DZ., Strp.*; rdeča m., rothes Arsenik, črepna m., der Zerberbenfobalt (Niegenstein), *DZ.*; — 3) die Würfel-natter (coluber tessellatus), *Frey. (F.)*; — 4) der Fliedenschwamm (agaricus muscarius), *Mur.*; — 5) neka debela hruska, *vzh. St.-C.*
mišničar, *rja, m.* der Mäusefallenmacher, *Cig.*
mišničen, čna, *adj.* Arsenik, *Cig., Jan.*
mišnik, *m.* 1) postranski mlín poleg glavnega (istega gospodarja), melje samo tedaj, kadar je dosti dela, *Vreme-Erj. (Torb.)*; — 2) = mišnjak 2), *Cig., Medv. (Rok.)*.
mišnjak, *m.* 1) die unterste Mandelgarbe, *C.*; — 2) neka vinska trta, *SlGor.-Erj. (Torb.)*; kleinbeeriger Mostler, weißer Grob-Heimlich, *Trumm.*
mit, *f.* die Stange, der Pfosten, die Säule, *Rež.-C.*; — prim. 2), met *f.*
míta, *f.* 1) = mito, das Beistehungs-geld, das Beistehungsgeheimt, *Cig., Jan., ogr.-Mik., kajk.-Valj. (Rad)*; mito nositi, dajati, zu beistehen suchen, *Dol.*; na mite je zdaj vse navajeno, *vzh. St.*; mnoge mite obežati, *kajk.-Valj. (Rad)*; — 2) der Zoll, *Mur., Cig.*
mitár, *rja, m.* 1) der Lohnhirt, der Gemeindegirt, *Jarn., Mik.*; — 2) der Zolleinnehmer, *Cig., Jan., DZ.*; der Mauteinnehmer, *Levst. (Zb. sp.)*; (stsl.).
mitarica, *f.* die Lohnhirtin, die Gemeindegirtin, *M.*
mitarina, *f.* = cestarina, die Mautgebühr, *Levst. (Pril.)*.
mitariti, árim, *vb. impf.* Lohnhirt, Gemeindegirt sein, *Jarn.*
mitárka, *f.* = mitarica, *Jarn.*
mitárnica, *f.* = mitnica, *C.*
mitav, *adj.* bestechlich, *C.*
miték, *tka, m.* die Zollgebühr, *Mur.*
miten, čna, *adj.* Zoll, *Mur.*; mitna pregrada, der Mautdranken, *Levst. (Pril.)*.
miti, mítem, *vb. impf.* waschen.
mititi, im, *vb. impf.* 1) bestechen, zu bestechen suchen, *Cig., Svet. (Rok.), vzh. St.*; — 2) m. se komu, sich einstimmen, *Jan., ogr.-Mik.*; veselje se miti, die Freunde lacht, *C.*
mitnica, *f.* das Zollhaus, *Mur., Cig., Jan.*; — die Maut, *Levst. (Pril.), nk.*
mitničar, *rja, m.* der Mautner, *nk.*
mitničarka, *f.* die Mautnerin, *nk.*
mitnik, *m.* der Zollner, *Mur.*; (stsl.); — der Mautnehmer, *Davj., C.*
mitnina, *f.* der Zoll; zakon o mitnini, die Zollordnung, *Levst. (Nauk)*; — die Mautgebühr, *Z., Jan. II.*

mitninar, *rja, m.* der Zollbeamte, der Zolleinnehmer, *Jan. (H.)*.
mitninarsnica, *f.* das Zollamt, *Jan. (H.)*.
mitninarski, *adj.* zollämtlich, *Jan. (H.)*.
mitninišče, *n.* das Zollgebiet, *Jan. (H.)*.
mitninski, *adj.* Zoll: mitninski zakon, *Levst. (Nauk)*.
mitninstvo, *n.* das Zollwesen, *Jan. (H.)*.
mitniški, *adj.* Maut: mitniške pristojbine, *DZkr.*
mito, *n.* 1) die Beistehungs-gabe, *Dict., Habd.-Mik., Jan., ogr.-M.*; mita jemati, mito jemati in pravdo pripogibati, *Dalm.*; dar ali mito, *Središče-Kres*; m. dajati = podkupati, *Dict., Vrt.*; — 2) der Lehenzins, *Guts.*; das Mietgeld, *Mur.*; na mito dana, vzeta zemlja, das Lehen, *Guts.*; — der Zins: na mito posoditi, *C.*; — der Wucher, *Jarn.*
mitológ, *m.* bajaslovec, der Mytholog.
mitológičen, čna, *adj.* = mitološki, mythologisch, *Cig., Jan., nk.*
mitologija, *f.* bajaslovje, die Mythologie.
mitološki, *adj.* bajasloven, mythologisch, *nk.*
mitovina, *f.* das Lehen, *Guts., Jarn.*
mítra, *f.* die Bischofsmitze, die Mitra.
mitronósen, čna, *adj.* infuliert, *Cig., Jan.*
miváča, *f.* der Wajchlappen, *St.-C., ogr.-C.*
mívtra, *f.* das Wasserhauff, *vzh. St.*; (mévtra, der Eimer, *SlGor.-C.*); — pogl. meltra.
miza, *f.* der Tisch; za mizo sedeti, am Tische, um den Tisch herum sitzen; pri mizi, beim Tische, in der Nähe des Tisches; na mizo nositi, auftragen.
mizantrop, *m.* ljudomrzec, der Misanthrop, der Menschenfeind, *Cig. (T.)*.
mizár, *rja, m.* der Tischler; pohištveni m., der Möbelschler, *Vrt.*; m. obkladar, der Journeurtischler, *Vrt.*
mizárček, čka, *m. dem.* der Tischlerjunge, *Cig.*
mizarica, *f.* die Tischlersfrau, *Cig., Jan.*
mizáriti, árim, *vb. impf.* Tischler sein, das Tischlerhandwerk betreiben, *Cig., Jan.*
mizárnica, *f.* die Tischlerwerkstätte, *Cig., Jan.*
mizárski, *adj.* Tischler; mizarsko delo.
mizárstvo, *n.* das Tischlerhandwerk.
mizast, *adj.* tischartig, tafelförmig; mizasta gora, der Tafelberg, *Cig. (T.)*.
mizén, zna, *adj.* Tisch; mizna priprava, das Deckzeug, *Cig.*; mizna pravica, der Tischstiel, *DZ.*
mízica, *f. dem.* miza, das Tischchen; — božja m., die Patene, *C.*
miznica, *f.* 1) die Tischlade; — 2) der Tisch-lappen (zum Abwischen des Tisches), *Kr.*
miznik, *m.* 1) der Truchseß, *Cig., Let., Cr.*; — 2) das Tischtuch, *C.*; — 3) = miznjak 1), *C.*
mizništvo, *n.* das Amt des Truchseßen, *Cig.*
miznjak, *m.* 1) kruh, ki se pred sv. tremi kralji na mizo dene in v praznik sne, *C., Pol.*; — 2) geweihtes Osterbrot, *Guts.-Cig., Jan., C.*
mizoliz, liza, *m.* der Räucher, *C.*
míza, *f.* das Zubalten der Augen, *Mik.*
mízati, im, *vb. impf.* = mežati.

mižav, áva. *adj.* = mežav. *Mik.*: mižavo gledati. *Jurč.*

mižavost, *f.* = mežavost. *Cig., Jan.*

mižec, žca, *m.* der Blinzler. *Jan.*

miživnica, *f.* luknja na čebelnem košu, *C.*: (nam. mižalnica?).

mižkút, *m.* die Fledermaus, *Solkán-Erj.(Torb.).*

mižnják, *m.* Jan., pogl. mižnjak 2).

mižol, *m.* = mužol, das Trinfglas, *C., Nov.*

mláč, mláča, *m.* 1) kamen za črno moko, *C.*; na mlač mleti = črno mleti, *Rihenberk-Erj.(Torb.)*; — 2) mešanica vsakovrstnega žita, kakor ga mlinar pobira od meljajev, *Erj.(Torb.). Kras.*

mláčec, čca, *m.* das Zartried (isolepis). *Medv.(Rok.).*

mláčen, čna. *adj.* lau; mlačna voda; mlačno vreme: — laujinnig, indifferent, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*

mláčenje, *n.* das Dreischen.

mláčenje, čve, *f.* das Dreischen, *Cig., Jurč., Dol., Gor.*

mláčev, *adj.* mlačev kruh = črn kruh od mešane moke, schwarzes Brot, *V.-Cig., C., Kras, Ip.-Erj.(Torb.)*; — prim. mlač 2).

mláčevina, *f.* tisto snopje, ki ga je treba po otepanju še mlatiiti. *C.*

mláčina, *f.* 1) die Pfüge, *Guts.*; der Sumpf, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) kislá, močvirna trava, *Hrušica-Erj.(Torb.).*

1. mláčiti, mláčim, *vb. impf.* lau machen, *Cig., C.*

2. mláčiti, *im. vb. impf.* mlake delati razlivajoč vodo, *n. pr. po sobi, C.*

mláčje, *n. coll.* Lachen; die Sumpfgegend, *Mur.*

mláčnast, *adj.* laulich, *Cig.*

1. mláčnat, *adj.* laulich, *C.*

2. mláčnat, *adj.* = mlačev: mlačnato zrnje, *Nov.*

mláčnež, *m.* der Lauling, *Cig., Jan., C., nk.*

mláčnica, *f.* das Pfügenwasser, *Cig.*

mláčnik, *m.* = mlačnež, *Cig.*

mláčnost, *f.* die Laulichkeit, die Lautigkeit; der Zudifferentismus, *Cig.(T.).*

mláčnovřec, čca, *m.* der Laugläubige, *Cig.*

mláčnovřerka, *f.* die Laugläubige, *Cig.*

mláčnovřernost, *f.* die Laugläubigkeit, *Cig.*

mláčnovřerstvo, *n.* die Laugläubigkeit, *Cig., ZgD.*

mláčva, *f.* = mlačev, das Dreischen, der Drujch; o mlačvi, zur Dreischzeit.

mlād, *m.* 1) = mlaj, der Neumond, *Mur., ogr.-C., Danj.-Mik.*; — 2) = mlad *f.* junger Nachwuchs: plemo, katero ne bi rodilo moškega in ženskega mladu, moralo bi nehati, *Levst.(Beč.).*

mlād, ī, *f.* junger Nachwuchs beim Vieh und Geflügel, *Krn.-Erj.(Torb.).*

mlād, mlāda, *adj.* jung; mlāda leta, die Jugendzeit; od mlādih let, von Jugend auf; = od mlādih nog; = iz mlādega, *Cig., Jan., M.*; = iz mlāda. *Jan., Mik.*; (pomni: od mlādiju, *Trub.*); — mlāda, die Braut, *Dol.-Cig., BIKr.*; — mlādi mesec, mlāda luna, der Neumond; mlāda nedelja, der erste Sonntag nach dem Neumonde; — frīsch, neu: mlad

sneg, frīscher Schnee; mlad kruh, frīches Brot, *Cig.*; — *compar.* mlājši, mlājī.

mlādčec, čca, *m. dem.* mlādec: der Frīschling, (mlasčec) *Cig.*

mlāde, čta, *m.* junger Menich, *Jan., Let.*: — das Junge, *C.*

mlādec, čca, *m.* junger Menich, *Cig., Jan., Levst.(Nauk.)*; — mlādeci = mlad *f.* die Jungen, die junge Zucht, *Cig.*; prasice imajo mlādec (mlāsec), po štiri, pet, šest, *Ravn.(Abc.).*

mlāder, čna, *adj.* mürbe, weich, *Z., Mik.*; mladno sadje, *Dol.*

mlādnēce, čta, *n.* das Knäblein, *C.*

mlādnēček, čca, *m. dem.* mlādenec, der Knabe, *Mur., Kras.*

mlādnēčič, *m. dem.* mlādenec; der Knabe, *Mur., Dabn., Slom., SIN.*

mlādnēc, čca, *m.* der Züngling, *Mur., ogr.-Valj.(Rad), Raič(Slov.), Vrt.*

mlādnēci, *m.* 1) der Züngling: — star *m.* ein alter Zunggeßell, ein Hagestolz, *Jan.(H.)*; — 2) *pl.* mlādnēci, das Brautpaar, *BIKr.*; — 3) das Junge: za svoje mlādeniče skrbeti, *Krelj.*; — 4) der Neumond, *ogr.-C.*

mlādnēsišnica, *f.* das Knabenjeminar, *Cv.*

mlādnēiški, *adj.* Zünglings-, Jugend-, jugendlich; mlādnēiška navdušenost.

mlādnēištvō, *n.* das Zünglingsalter, das Zünglingsleben.

mlādnēje, *n.* das Jungwerden, *M.*

mlādnēka, *f.* 1) das Mädchen, *Jan., Prip.-Mik., Znid.*; Mlādenke me srečavajo, *Npes.-Vod.(Pes.).* Ni take je mlādenke, ko naše je krvi dekle, *Preš.*; mlādeniči in mlādenke, *LjZv.*; — 2) die Mīndbetterin, *C.*; — 3) krava po teletu, dokler ima še mleka, *Krn.-Erj.(Torb.).*

mlādnēkinja, *f.* = mlādenka 1), *vzhšt.-C.*

mlādnēški, *adj.* jugendlich; mlādenske prsi, *Levst.(Zb. sp.).*

mlādeči, *im. vb. impf.* jung werden, sich verjüngen, *Mur., Jan., Met.*

mlādečina, *f.* die junge Brut, *C.*: — junger Waldbestand, *Litija-Sret.(Rok.).*

mlādežen, čni, *f.* 1) die Jugend, *ogr.-Mik., C.*; — 2) junge Leute, *Bes.-C.*; knjige za *m., Raič(Slov.).*

mlādežnost, *f.* = mlādezen 1), *ogr.-C.*

mlādež, *m.* 1) der Neumond, *C.*; — 2) tri leta star trs, *C.*

mlādež, *f.* = mlādina, die Jugend, *Cig., Jan., nk.*; — *hs.*

mlādiča, *f.* 1) junger Trieb, der Spröß; jaz sem vīnska trta, vi ste mlādice, *Guts.(Res.).* — 2) seno tretje košnje, *Sv. Duh pri Krškem-Erj.(Torb.).* mlāda detelja, *Z.*; — 3) junges Mädchen, *Bes., Zora, Jurč.*; — 4) mlāda, letošnja svinja, *Gor.*; mlāda čebela, *Levst.(Beč.).*

mlādič, čca, *m.* 1) das Junge von einem Thiere; Abel mu prvega mlādiča od svoje črede daruje, *Ravn.*; pos. mlādiči, die junge Vogelbrut; orlovi mlādiči, *Ravn.*; — 2) junger Hienentod, *Jan., Mur., Cig., Jan., C., Met.*; — 3) der Junge, junger Burjche, *Cig., Jan.,*

C.; — 4) mladiči, daš Brautpaar, *Dol.-Cig., Jan.*; — tudi: mladič, *Valj.(Rad)*.
mladiček, čka, m. dem. mladič, daš Zunge, *ogr.-Valj.(Rad), Vrt.*; — junges Böglein, *LjZv.*
mladiček, čka, adj. sehr jung, *Mur.. C.*
mladičen, čna, adj. jugendlich, *Jan.*
mladičica, f. dem. mladika, junges Zweiglein.
mladičeje, n. coll. junge Zweige.
mladičnat, adj. voll junger Zweige, *Mur.*
mladičnik, m. der Jungferichwärm, *C.*
mladika, f. junger Trieb o. Zweig; divja. nora m. der Wasserast, die Wasserrebe, *Cig.*
mladikar, rja, m. der Zweigabstecher (rhynchites conicus), *Nor.*
mladikast, adj. einem jungen Triebe ähnlich; jung, *Cig., C.*
mladikav, adj. = mladikast, jung, *Jan.*; m. obraz imeti. jugendlich aussehen, *Dol.*; mladikav les, mladikavo drevo, *Kr.*
mladikavec, vca, m. junger Bursche, *SN.*; kaj bi se tak mladikavec o babi menil! *Jurč.*
mladikavina, f. junges Holz, *Cig.*
mladina, f. coll. 1) die Jugend, die jungen Leute; — 2) die junge Brut o. Zucht, daš Jungvieh, *Cig., Jan., M.*; — 3) neue Feldfrüchte, *M.*; junger, neuer Wein, *C.*; — 4) mesečna m. der Neumond, *C.*
mladince, nea, m. junger Mensch; Popravdne starine Ovrže mladinc, *Vod.(Pes.)*; — junger Hebenstod, *C.*
mladinka, f. die Bierwürze, *DZ.*; — češ.
mladinoljub, ljuba, m. der Jugendfreund, *nk.*
mladinski, adj. Jugend-, *Mur., Cig.*; mladinski spisi, *LjZv.*
mladišče, n. der Ort, wo Schlach oder Hanf geröstet wird, die Röste, *Cig.*
mladiti, im, vb. impf. 1) jung machen, verjüngen; — jelen roze mladi, der Hirsch folbt, *Cig.*; m. se. jung werden, sich verjüngen; — sich haaren, *Cig.*; — mesec, luna se mladi, es ist Neumond, *Guts., Dict., Dalm.*; — drobica se mladi, wirft Zunge, *Trenta, Soča-Erj.(Torb.)*; — 2) abliegen lassen, zeitigen; sadje m., *Cig., Jan., Mik., Dol.*; sadje se mladi, daš Obst liegt ab, *Cig., Dol.*; tudi o vinu: naj se vince le mladi, *DSv.*; — lan, konoplje m., den Schlach, den Hanf rösten, *Cig., Jan.*; — 3) testo m., t. j. na hlebce razrezano iz novega gnesti, *Vrtor.(Km.k.)*; — ilovico m. = gnesti, *Z.*
mladičje, n. coll. junge Triebe, junger Nachwuchs, junges Holz.
mladičček, čka, m. der Frühling, *Meg.-Mik., Mur., Jan., C.*
mladičtje, n. = mladoljetje, *Meg.-Mik., Mur., Jan.*
mladokljün, kljuna, adj. jungschmäbelig, *Cig., C.*; On ob drugi si pomladi Zbere ptič mladokljune, *Preš.*
mladokženc, čna, adj. von jugendlich zarter Haut, *Z. Lašče-Lerst.(Zb.sp.)*
mladolět, lěta, adj. jung; Po svetu šel sem mladolět, *Sb.*; minderjährig, *LjZv., Let., SN.*

mladolětce, tea, m. der Frühjahrsheilige, *C.*
mladolětčen, tna, adj. 1) Frühlings-, *Mur., Jan.*; zdaj vedro, zdaj oblačno, kakor mladolětno nebo, *Zv.*; — 2) minderjährig, *Z.*
mladolětjeje, n. der Frühling, *Trst.(Let.), Zora.*
mladolětница, f. 1) die Minderjährige, *Z.*; — 2) rumenkasta m., die gelbliche Frühlingshlige (phryganea flavicornis), *Erj.(Z.)*.
mladolětnik, m. der Minderjährige, *Z., nk.*
mladolica, lica, adj. = mladoličen: deva mladolica, *Str.*
mladoličen, čna, adj. von jugentlichem Ausfij, jung aussehend: lipa ima prav mladolično skorjo, *Bes.*
mladolik, lika, adj. = mladoličen: mladoliki svetniki, *Levst.(Zb.sp.)*.
mladorodnica, f. die Kindsbetterin, *Guts.-Cig., Jan.*
mladost, f. 1) daš Jugendalter, die Jugend; — mladost je norost, die Jugend hat keine Tugend; m. je radost, *C.*; — 2) = mladina, *Preš.*
mladosten, tna, adj. Jugend-; jugendlich; bil je jako mladosten, *LjZv.*
mladostnost, f. die Jugentlichkeit, *Cig.*
mladostnik, m. der Junge, der Bursche, *Mur.;* junger Leder, *C.*
mladovati, űjem, vb. impf. ein Jüngling sein, *Zv.*
mladoven, vna, adj. jung, *Z.*; mladovna krava, eine Kuh, die eben gefalbt hat, *Cig., Svet.(Rok.)*; mladovna krava = krava mladega mleka, *Levst.(Rok.)*.
mladovje, n. coll. junge Sprossen, junges Holz, *Cig., Zora, Notr.*; tudi: mladovje, *Polj.*
mladovnica, f. die Wöchnerin, *Črniče(Goriš.)*.
mladožence, nea, m. der Bräutigam, *ogr.-C.*
mladoženja, e, m. der Bräutigam, *Cig., Jan., BlKr.*; der Neuwermähte, *Valj.(Rad)*.
mladoženska, f. die Braut, *ogr.-C.*
mlahav, adj. scheid, matt, schlaff, *Dict., Cig., Jan.*; schwach, *Habd.*; — faltförmig, *Cig.*
mlahaviti, im, vb. impf. erschaffen machen, schwächen, *kajk.-Valj.(Rad)*.
mlahavčca, f. die Schwäche, *kajk.-Valj.(Rad)*.
mlahavost, f. die Schwäche, die Schlaftheit, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.
mlahčen, hna, adj. = mlahčen, *Mur., Jan.*
mlahnost, f. die Laugtheit, *Mur.*
mlahóta, f. die Laugtheit, *Mur.*
mlahóten, tna, adj. lautlich, *Mur., Cig., Jan.*
mlahótnik, m. der Lautling, *Mur.*
mlahótnost, f. die Lautlichkeit, *Mur.-Cig.*
mlahóven, vna, adj. = mlahóten, *Mur.*

1. mláj, m. 1) der Neumond; nocoj bo mláj; o mláju, zur Zeit des Neumondes; — 2) der Schlafau, *Muršec-M., Mik.*; pos, blato na kamenju v vodi, *vzh.St.*; — der Schweinefloh, *ogr.-C.*
2. mláj, m. = maj, der Maibaum, *Cig., Jan., Dol., Zeleniki(Gor.)*; — leskova šiba, katera se v zemljo vtakne, kadar se „koza bije“, *Lašče-Lerst.(Rok.)*.

mlája, f. die Zahnpurz (dentaria emicaphylos), *Trnovski gozd-Erj.(Torb.)*.

mlāje c, jea, *m.* der Jüngere im Gegenſatze zu den Älteren, *Mur.*

1. mlājček, čka, *m. dem.* mlajec, der Jüngſte: mlajček, Joatam po imenu, sam je ušel. *Ravn.-Valj. (Rad).*

2. mlājčeck, čka, *m. dem.* 2. mlaj: mlajčki. blagoslovljene šibe cvetnonedeljske, katere zapičujejo pred kresnim večerom na njivah. *Dol.-Navr. (Let.).*

mlājénje, *n.* 1) das Verjüngen: — 2) das Abſiegenlaſſen des Erbſtes, das Nöſten des Hauſes, Nlačješ, *Cig., Dol.*

mlājī, *adj. compar. ad mlad.* = mlajši.

mlājīna, *f. coll.* 1) die jungen Leute, die Jüngend, *Mur., C.:* — junge Geſchöpfe, *C.:* — 2) der Schlamm, *C.:* — 3) das Ungeziefer, *ogr.-Valj. (Rad); prim. 1. mlaj 2).*

mlajīti, *im, vb. impf.* mit Schlamm überziehen, *C.*

mlājšanje, *n.* die Verjüngung.

mlājšati, *am, vb. impf.* jünger machen, verjüngen; *m. se.* ſich verjüngen, jünger werden.

mlājše, *eta. m.* der Nachkomme, *Mur., Danj.-Mik.:* (= družinč. *Mur.*).

mlājši, *adj. compar. ad mlad;* jünger: *pl.* mlajši, die Nachkommen, *Mur., Cig.:* (tudi = družina, die Dienſboten, *Mur.*).

mlājšina, *f.* die Jugend, (mlājšina) *Mur.*

mlāka, *f.* die Pfütze, die Lache; iz mlake v lužo = aus dem Regen in die Traufe: — eine feuchte Wieje, *Rib.-M. Z.:* senožet, katero o povodnji voda zalije, *Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.).*

mlākar, *rja. m.* 1) der Sumpfbewohner, *Jarn.:* — 2) navadni *m.*, die gewöhnliche Sumpfschnede (*limnacus stagnalis*), *Erj. (Ž.).*

mlākarica, *f.* 1) ovca, ki se pase na mlakah (Sumpfwiesen), *C.:* — 2) neko jabolko, *Marihorska ok.-Erj. (Torb.).*

mlākast, *adj.* pflüſſicht, *Mur., Cig.*

mlākōš, *m.* das Rohrhubu (*gallinula*). mali *m.*, kleines Rohrhubu (*crex pusillus*), srednji *m.*, die Waſſerralle (*rallus aquaticus*). grahasti *m.*, die punktierte Ralle (*crex Porzana*). zelenonogasti *m.*, das grünfüßige Rohrhubu (*gallinula chloropus*). *Freyr. (F.).*

mlākōta, *f.* die Pfütze, *C.*

mlākōvica, *f.* das Pfützwaffer, *C.*

mlākūž, *m.* die Blätterhenne, *Cig.:* — prim. mlakoš.

mlākūža, *f.* die Pfütze, die Sumpflache.

mlākūžar, *rja. m.* neki polž, *C. Robič (Nkol.).*

mlākūžast, *adj.* ſumpfig, pflüſſicht.

mlākūžen, *žna. adj.* Pfützig, ſumpfig.

mlākūžka, *f.* die Ralle (*rallus*). *V.-Cig.:* — prim. mlakoš.

mlākūžnat, *adj.* pflüſſig, ſumpfig.

mlākūžnica, *f.* das Pfützwaffer.

mlāmōl, *m.* der Abgrund, die Klüft, *Z., Mik.:* Erz le-to vse je mej nami ino vami velik utrjen mlamol, *Trub.:* = prepad, *Dalm.:* — (das Chaos, *Jan., Valj. (Rad).*)

mlāmōla, *f.* = mlamol: molitev Davidova. kadar je v mlamoli bil. *Trub. (Psal.).*

mlāniti, *im, vb. pf.* pokniti, udariti, *Krn.-Erj. (Torb.);* — prim. stsl. mlunij, fulgur, *Erj. (Torb.).*

mlāsk, mlāska, *m.* der Schmaß, *Cig., Jan., S.N.*

mlāskāč, *m.* der Schmaßer, *Jan.*

mlāskanje, *n.* das Schmaßen, das Schmalzen mit der Zunge, *Mur., Cig.*

mlāskati, mlāskam, *vb. impf.* ſchmaßen, mit den Lippen, der Zunge ſchmalzen, *Dict., Mur., Cig., Jan., S.N., Krn.-Erj. (Torb.). SlGor., GBrda:* — ſchlecken, *Cig., Jan.:* tudi: mlāskāti, *am, Gor.*

mlāskav, *adj.* ſchmaßend, *Z.*

mlāskavec, *vca. m.* der Schmaßer, der Schmalzer, *Mur., Cig., Jan.*

mlāskniti, mlāsknem, *vb. pf.* ſchmaßen, mit der Zunge ſchmalzen, *Cig., Jan.*

mlāskōt, *ōta. m.* das Schmaße, *Z.*

mlāščati, *im, vb. impf.* leiße künſternde, ſcharrende Leute von ſich geben: raki mlāščijo. voda v črevlju mlāšči, *C.:* vino mlāšči. kadar tiho vre, *C.*

mlāščiti, mlāščim, *vb. pf.* ſchlagen, daß es darricht: grdo ga je mlāšči, *Dragotinci (St.)-Valj. (Vest.);* — prim. mlāskniti.

mlāt, *m.* der Hammer, *Valj. (Rad):* kladivo pri klepilu. *Žabčje-Erj. (Torb.).*

mlāt, *i, f.* das Dreichen, *Mur., Cig., Jan., C., Met., Mik.:* dobra *m.*, *Dol.:* izdačna *m.*, *vžšt.*

mlāta, *f.* = mlato, *Mur., Mik.*

mlātast, *adj.* malztreberartig, *Cig.*

mlātba, *f.* das Dreichen, *C.*

mlātčevka, *f.* die Dreicherin, *C.*

mlātčinja, *f.* die Dreicherin, *C.*

mlātec, *tea. m.* der Dreicher, *Mur., Jan., Mik., BIKr.*

mlātev, *tve. f.* = mlāčev, der Driich, *Cig., Vrt., Dol.*

mlātica, *f.* die Dreicherin, *M., C.*

mlātič, *tīča. m.* der Dreicher.

mlātičevka, *f.* die Dreicherin, *Polj.*

mlātična, *f.* die Dreicherin, *C.*

mlātīten, *lna. adj.* Dreich: mlātītena kola. ein Dreichwagen, *Dalm.*

mlātīnica, *f.* die Dreichmaſchine, *Cig., Jan., C., Nov., DZ.*

mlātīlo, *n.* das Dreichwerkzeug: der Dreichſegel, *Cig.:* = mlātīlnica, *Cig., Jan., Cig. (T.).*

mlātīski, *adj.* Dreicher.

mlātītba, *f.* = mlāčva, mlatev, *Danj.-M.*

mlātītelj, *m.* = mlātič, *Mur.*

mlātītev, *tve. f.* das Dreichen, *Mur., Jan., ogr.-Valj. (Rad):* po mlātītvī, *vžšt.*

mlātīti, *im, vb. impf.* dreichen: prazno slamo *m.*, leeres Stroh dreichen, = eine erfolgloſe Arbeit verrichten; = vodo *m.*, *Krelj:* prū gelu; *m. koga,* po kom: — z rokami *m.*, die Hände ungeſtimt hinundherbewegen, mit den Händen ringen, *Z.:* naprej se *m.* (plavajoč), ſich weiter bringen, *ogr. - Let.:* po svetu se *m.*, ſich in der Welt herumplagen, *Z.*

mlātītva, *f.* = mlātītev, *vžšt.*

mlativŋo, *n.* = mlatitva, *Dalm.-M.*
 mlativce, *vca, m.* der Dreŋcher, *Cig., Jan.*
 mlativŋo, *n.* kar se mlati. *Jan. (Slovni.)*
 mlätnik, *m.* die Malztrebergrube, *Cig.*
 mlatnina, *f.* der Dreŋcherlohn, *Cig., Jan., C.*
 mlätnja, *f.* das Dreŋchen, *Cig.*
 mlätŋo, *n.* die Malztreber, *Guts., Jarn., Mur., Jan., Mik., Nov.*
 mlätva, *f.* = mlatev, *Cig., Jan., C.*: Balade pet' je mlatva prazne slame, *Preš.*
 mläva, *f.* leskova šiba za obroč, *Mime v Čičih-Erj. (Torb.).*
 mlčč, *m.* der Milchschwamm, *Mur., Jan., Mik.;* beli m., neka neužitna goba, *C.*; — die Wege-warte (cichorium intyba), *Cig.*; — der Löwen-zahn (leontodon), *C.*; — kačji m., die Hafer-wurz, die Schwarz-wurz (scorzoneria), *C.*; — svinjski m., die Sandistel, die Gänjedistel (sonchus arvensis), *Cig.*
 mlččarica, *f.* das Milchŋaf, *C., Bes.*
 mlččec, *čca, m. dem.* mlčč; der Löwenzahn (leontodon), *C., vzhšt.*; — die Wach-blume (cerinthe minor), *Knežak na Pirki-Erj. (Torb.).*
 mlčček, *čka, m.* 1) rastlinski mlččni sok, *Cig., Jan.*; — 2) die Wolfsmilch (euphorbia), *Cig., Jan., BIKr., M., Tuš. (B.), Medv. (Rok.);* bleđa kakor m., Vrtoč. (*Km. k.*); — garjavi m., cyprußenartige Wolfsmilch (euphorbia cy-parissias), *Tuš. (R.), Medv. (Rok.);* — krvavi m., das Schöllkraut (chelidonium maius), *Jan., C.*; = krvni m., *Cig.*
 mlččen, *čna, adj.* Milch; mlččna cev, das Milchgefäß (bot.), *Tuš. (B.);* — mlččig; mlččna krava, eine milchreiche Kuh; — mlččno drevo, der Kuhbaum (galactodendron), *Cig.*
 mlččiti se, im se, *v. b. impf.* Saft bekommen (von Früchten), *C.*
 mlčče, *n.* 1) die Eisenŋade, *Železniki (Gor.);* — 2) die Mai- oder Kuhblume (taraxacum officinale), *Josch.*; — die Sandistel (sonchus arvensis), *Josch.*; — divje m., der Frauen-ŋlachš (linaria vulgaris), *Junska dol. (Kor.)-Josch*
 mlččkar, *rja, m.* der Wolfsmilchschwärmer (sphinx euphorbiae), *Erj. (Z.).*
 mlččkast, *adj.* milchartig, milchicht, *Mur., Cig.;* — milchig, *Jan. (H.).*
 mlččkov, *adj.* kar je od mlečka, *Jan. (H.);* — prim. mlčček 2).
 mlččnat, *adj.* milchartig, *Cig.*
 mlččnat, *adj.* milchig, milchreich, *Mur., Cig., Jan.*
 mlččnica, *f.* 1) die Milchammer, *Mur., Cig., Jan., Nov.*; — 2) das Milchgefäß, *Mur.;* — 3) (cevi) mlččnice, die Milchŋafgefäße, *Cig., Erj. (Z.);* — 4) neka goba, *Meg., Dict., Rihenberk-Erj. (Torb.), Danj. (Posv. p.);* (der Milchschwamm [agaricus lactifluus], *Mur.;* der Pfefferŋchwamm [agaricus piperatus], *Cig.;* [agaricus ruber], *Tuš. (B.);* — neka hruska, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.);* (die Milchbirne, *Mur.).*
 mlččnik, *m.* 1) mlad človek (zaničlj.), *C.*; — 2) der Milchzahn; — 3) die Milchtaune, *Cig.;*

— 4) mlečna jed: das Milchfuch, *Cig.;* — 5) der männliche Fuch, der Milcher, der Milchling, *Cig.;* — 6) die Wolfsmilch (euphorbia), *Z., Dol.;* — krvavi m., das Schöllkraut (chelidonium maius), *Tuš. (R.).*
 mlččnina, *f.* 1) kar je iz mleka, *C.*; — 2) die Milchsteuer, *Cig., Jan.*
 mlččnjak, *m.* 1) = mlččnik, der Milchzahn, *Mur., Erj. (Som.);* — 2) der Milchständer, *DZ.;* — 3) das Fuchmännchen, der Milcher, *Guts., Cig. (T.), Erj. (Z.);* — 4) unreifer Burŋche: da bi se jaz dal takemu mlččnjaku! *Glas.*
 mlččnogŋb, *gŋba, adj.* jung, unreif, gelbŋhü-belig, *Levst. (Zb. sp.).*
 mlččnogŋbec, *bca, m.* der Gelbŋhnabel (zaničlj. o mladem človeku), *Z., Lašče-Levst. (Rok.);* Mlečnogobec! ti tega še ne smeš vedeti, *Levst. (Zb. sp.).*
 mlččnokisek, *sela, adj.* milchauer, *Cig. (T.).*
 mlččnost, *f.* die Milchigkeit.
 mlččen, *dna, adj.* 1) abgemagert, eingefallen, *Habd.-Mik., Cig.;* — 2) = omladen, jede ŋmedend: mledna hrana, *Cv.;* — prim. medel.
 mlččkar, *rja, m.* der Milchvertäufer; — der Senne, *Tolm.-Cig.*
 mlččarica, *f.* das Milchweib, die Milchhändlerin.
 mlekarija, *f.* = mlekarstvo.
 mlekariti, *črim, vb. impf.* den Milchhandel, die Milchwirtschaft betreiben, *Jan.*
 mlččkarnica, *f.* 1) das Milchwirtschaftsgebäude, *Rut. (Zg. Tolm.), ZgD.;* die Sennerhütte, *Cig.;* — 2) die Milchammer, *Valj. (Rad.).*
 mlččkarski, *adj.* die Milchhändler o. die Milch-wirtschaft betreffend.
 mlččkarstvo, *n.* die Milchwirtschaft, der Milchhandel, *Jan., Cig. (T.).*
 mlččkast, *adj.* milchicht, *V.-Cig.*
 mlččo, *n.* die Milch: sladko, kislo m., süße, saure Milch; posneto m., abgerahmte Milch; pinjeno m., die Buttermilch; — vince kakor mleko! *Zr.;* mleko se še tvojih zob drži = du bist noch ein Kind; m. izpod krave, frisch gemolkene Milch; po ptičje m. poslati = nach Mückenzeit ŋhden, *Cig.;* vse ima, le ptičjega mleka ne, *Notr.;* — 2) kačje m., der Mückenŋpeichel (ein Schaum auf Weidenbäumen), = kačji pljunec, *Ip. - Erj. (Torb.);* — 3) pasje m., die Gartenwolfsmilch (euphorbia peplus), *Cig., Jan., Tuš. (R.), Medv. (Rok.);* = volčje m., *Cig., Jan.;* — ptičje m., die Vogelmilch (ornithogalum), *Cig., Tuš. (B.);* belo in rumeno ptičje m., weißer und gelber Milchŋtern (ornithogalum umbellatum et luteum), *Tuš. (R.);* — krvno m., das Schöllkraut (chelidonium maius), *Dict., Z.*
 mlekokrädce, *bca, m.* der Milchdieb, *Cig.*
 mlekomer, *męra, m.* der Milchmesser, das Galattometer, *Cig., Jan., Cig. (T.), Sen. (Fęj.).*
 mlekopivec, *vca, m.* der Milchtrinker, *Dict.*
 mlekosęda, *f.* das Labkraut (galium verum), *Cig.*

mlékovec, vca, *m.* 1) der Milchbaum, der Kuhbaum (galactodendron), *Tuš. (B.): — 2)* der Milchquarz, *Erj. (Min.)*.
 mlékovica, *f.* die Milchsuppe, *C.*
 mlékovina, *f.* die Milchsteuer, *Jan.*
 mlékovit, *adj.* milchig, milchreich, *Jan.*
 mlélo, *n.* das Mahlwerk, *Cig. (T.)*.
 mlénje, *n.* = mletje, *Mur., Cig., Jan., BKr.-Mik.*
 mlésti, mótzem. *vb. impf.* = molsti, *Guts., Mur., Cig., Jan., Mengeš (Gor.), Ig (Dol.)*.
 mléstva, *f.* 1) das Melken, *C.*; — 2) die Viehmilch, bei die durch Erwärmung dick gewordene Viehmilch, *Dol.*: pogl. mleživo.
 mlétavica, *f.* das Ziehen im Körper vor dem Fieberanfall, *Valj. (Rad.)*.
 mlétev, *ive. f.* das Mahlen, *Jan.*
 mléti, mëljem, *vb. impf.* 1) mahlen: Solace sije, dežek gre. Malin melje brez vode, *južšt.*: mlena je, eš išt gečešen, *Cig.*; — kdor prej pride, prej melje. Iver zuerst fómmt, mahlt zuerst: — zerreiben: barve m., *Cig.*: — abbrücheln: voda melje breg, das Wasser schwemmt das Ufer ab, *Cig.*; m. se, sich brü-jeln, zu Mulum werden, locker werden, *Cig.*: breg se melje, das Ufer wird unteripült, *U&T.*; zemlja, pesek, sneg se melje pod nogami, *Z.*: — freisförmige Bewegungen machen: pes, tele z repom melje, *C., Prip.-Mik.*: — noga mi melje, der Fuß ist mir eingeschlafen, *C.*
 mlétje, *n.* das Mahlen.
 mlétva, *f.* = mletev, *C.*; na mletvo pri- nesti, *C.*
 mlétvina, *f.* 1) das Mahlgeld, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) kar je za mletje, *C.*
 mlěv, *i, f.* das Mahlen, *Mur., Jan., Mik., Svet. (Rok.)*; moka od prve mlevi, das Mehl vom ersten Gange, *Cig.*: dobra m., *Dol.*
 mlěv, *m.* der Bachsand, *Cig., Valj. (Rad.)*.
 mlěvčen, čna, *adj.* mulmig, *Cig.*
 mlěvec, vca, *m.* der Mahlgast, *V.-Cig., Jan.*
 mlěven, vna, *adj.* Mahl=: mlěvno blago, die Mahlproducte, *DZ.*
 mlěviti, *im, vb. impf.* den Körper hinundher- bewegen, hinundherwecken, *ogr.-C.*
 mlěvka, *f.* der Mühl, der Flugand, der Trieb- sand, der Bachsand, *Cig., Jan., C., Levst. (Močv.)*; feiner Schotter, *C.*
 mlěvkast, *adj.* mulmicht, *Cig.*
 mlěvski, *adj.* Mahl=: m. zapis, der Mahl- zettel, *Cig.*
 mlěvščina, *f.* das Mahlgeld, *Mur., Cig., Jan.*; mlinar svojo mlevščino dobi, *Rarn. (Abc.)*.
 mlěz, *i, f.* die Viehmilch, *Mik.*
 mlězev, *zve. f.* die Viehmilch, *Valj. (Rad.)*.
 mlězga, *f.* der Stroh, *Dol.-Mik.*
 mlěžina, *f.* die Viehmilch, *Fr.-C.*
 mlěživa, *adj.* žudnega, neprijetnega okusa, omleden (o pijači, jedi, posebno pa o sadju), *BKl.-DSv.*
 mlěživa, *f.* = mleživo, *Cig.*
 mlěživáča, *f.* neka jed iz mleživa, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
 mlěživina, *f.* die Viehmilch, *Fr.-C.*

mléživo, *n.* die Viehmilch, *Soska dol. - Erj. (Torb.), kajk.-Valj. (Rad.)*.
 mléžovina, *f.* die Viehmilch, *južšt.*: (mlezo- vna, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
 mléžva, *f.* die Viehmilch, *Cig., Jan., BKr.-Mik., Dol., Polj.*
 mlín, *m.* die Mühle; v mlin nesti: m. na sapo, die Windmühle, *Jan.*; = m. na veter, *Cig.*; m. na vago, die Pantermühle, *V.-Cig.*; m. na tri tečaje (mit drei Gängen), *Cig., Jan.*; = m. na tri koleasa, *Cig.*: = na tri ka- mene, *Jan.*; m. na ladajah, die Schiffs- mühle, *DZ.*; mlin melje, kar se mu naspe, = wie man in den Wald hineinruft, so schallt es wieder, *Cig.*; — noga v mlin gre = melje, der Fuß ist eingeschlafen, *C.*: — prim. 2. malin.
 mlínar, rja, *m.* 1) der Müller; — 2) der Wassertläufer (hydrometra lacustris), *Bolc. Renče-Erj. (Torb., Ž.)*.
 mlínarček, čka, *m. dem.* mlinar(ec): 1) der Müllerburdche, *Jan.*; — 2) die Schwanzmeise, die Bergmeise (parus caudatus), *Cig., Jan., Frey. (F.)*.
 mlínarica, *f.* 1) die Müllerin; — 2) neka ptica, *Bolc-Erj. (Torb.)*; = pustolka, *Kr.*
 mlínarija, *f.* = mlinarstvo.
 mlínarišče, *n.* = mlinarjevo posestvo ali pos- lopje, *DSv.*
 mlínariti, árim, *vb. impf.* das Müllergewerbe betreiben, Müller sein, *Cig., Jan.*
 mlínarski, *adj.* Müllers-
 mlínarstvo, *n.* das Müllergewerbe.
 mlínčak, *m.* der Radelwalzer, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
 mlínčar, rja, *m.* sedem črevljev dolg krcelj, iz katerega se mlinci delajo, *Notr.*; — prim. 2. mlinec 2).
 mlínčast, *adj.* kernschällig: m. les, kernschälliges Holz, *V.-Cig. C.*; mlínčasta deska, *C.*
 mlínčav, *adj.* kernschällig, *C.*
 mlínčavina, *f.* kernschälliges Holz, *C.*
 mlínček, čka, *m. dem.* 2. mlinec, *Valj. (Rad.)*.
 1. mlínček, čka, *m. dem.* 1. mlinec: kleine Mühle.
 2. mlínček, čka, *m. dem.* 2. mlinec, *Valj. (Rad.)*.
 mlínčenje, *n.* das Flachsquetzen, *Cig.*
 mlínčič, *m. dem.* 1. mlinec: kleine Mühle, *M.*
 mlínčiti, *im, vb. impf.* 1) flach querschen, *Cig., Jan.*; — 2) intr. ferrujinig, kernschällig sein, *C.*: star kostanj mlínči, *C.*
 mlínčnik, *m.* = valjar, der Radelwalzer, *Solkani- Erj. (Torb.)*.
 mlínčnjak, *m.* = valjar, der Radelwalzer, *C.*
 1. mlinec, nca, *m. dem.* mlin: kleine Mühle.
 2. mlinec, nca, *m.* 1) tenko razvaljano testo spečeno; poparjeni mlinci: — 2) mlinci: tenke desčice za škatle, *Skrilje-Erj. (Torb., Notr.)*.
 mlinec, nka, *m. dem.* mlin: eine kleine Mühle.
 mlinica, *f.* ¹/₄ Meßen, *vžšt.-C.*
 mlínič, *m. dem.* mlin. eine kleine Mühle, *DZ.*
 mlíniti, *im, vb. impf.* testo m. = vallati, *Solkani-Erj. (Torb.)*.
 mlínovina, *f.* die Milchsteuer, *SlGosp.-C.*
 mlínski, *adj.* Mühl=: m. kamen, der Mühlstein.
 mlínsčica, *f.* das Mühlwasser, der Mühlbad, *Cig.*

mlitva, *f.* der Gold-, der Silberstaub, *Kr.-Valj./Rad.*
 mlivka, *f.* der Mutm, *Cig.*; — pogl. mlevka.
 mljáva, *f.* die Stange, *Jan.*; pogl. mlava.
 mlōhav, *adj.* = mlahav, *Cig., Jan., C., DZ.*
 mlōhavost, *f.* = mlahavost, *Jan., DZ.*
 mnemōnika, *f.* umetnost izboljšati spomin.
 die Mnemonik, *Cig., Jan., Cig.(T.).*
 mnēnje, *n.* die Meinung, das Dafürhalten; —
 das Gutachten, *Cig., Jan., DZ.*
 mnēti, *mnim.* *vb. impf.* = meniti, meinen,
Meg., Trub.-Mik.; — mni se mi, = zdi se
 mi, *Zv., IjZv.*
 mnih, *m., Cig., Jan.* pogl. menih.
 mnōg, mnōga, *adj.* jo mancher; mnog čas, jo
 manchmal, oft, *Trub.*; — manchmal, *Meg.*;
 — mnogi viele; mnoga leta, viele Jahre;
 mnogo, viel; mnogo let, viele Jahre; (na
 vzhodu: vnogi; govori se nav. le določna
 oblika: mnōgi. *Cr. II. 12.*)
 mnōgič, *adv.* oft, *C.*
 mnogobárven, *vna, adj.* vielbarbig, *Cig., Jan., nk.*
 mnogobesēden, *dna, adj.* vielwortig, wortreich,
Cig., Jan.
 mnogobesēdje, *n.* die Wortfülle, *Cig.(T.);*
 prazno. puhlo *m.* der Wortschwall, *Cig.*
 mnogobesēdnost, *f.* der Wortreichthum, *Jan.*
(H.).
 mnogobōštvo, *n.* die Vielgötterei, der Poly-
 theismus, *Cig., Jan., Cig.(T.).*
 mnogobōžen, *zna, adj.* polytheistisch, *Cig., Jan.*
 mnogobōžnik, *m.* der Polytheist, *Cig., Jan.*
 mnogobrōjen, *jna, adj.* zahlreich, *nk.*
 mnogocvétan, *tna, adj.* blütenreich, vielblumig,
Cig., nk.
 mnogōč, *adv.* oft, *C.*
 mnogōčiseln, *selna, adj.* zahlreich, *Raič(Slov.).*
Let., SIN.
 mnogōčislan, *adj.* hochgeachtet, wohlachtbar,
Jan., nk.
 mnogōčlěn, *člěna, adj.* vielgliedrig, mehr
 gliedrig, *Jan., Cig.(T.).*
 mnogōčlěnce, *nca, m.* das Polynom (math.),
Cig.(T.).
 mnogōčlěnski, *adj.* mehrgliedrig; *m.* izraz,
 mehrgliedriger Ausdruck, *Cel.(Ar.).*
 mnogōčlěn, *tna, adj.* vieltheilig, *Cig.(T.).*
 mnogōčlěnost, *f.* die Vieltheiligkeit, *Cig.*
 mnogōčlěstvo, *n.* die Polytheie, *Cig.*
 mnogoglāsən, *sna, adj.* vielstimmig, *Cig.*
 mnogoglāv, *glāva, adj.* = mnogoglavən, *Z.*
 mnogoglāven, *vna, adj.* vielhäutig, *Cig.*
 mnogogrēšen, *šna, adj.* sündenreich, *Jurč.*
 mnogogūb, *gūba, adj.* vielstübig, *Cig.(T.).*
 mnogogūben, *bna, adj.* = gubast, vielstübig,
Cig.
 mnogōimēn, *adj.* vielnamig, mehrnamig, *Cig.*
(T.).
 mnogōimēnski, *adj.* mehrnamig, *Cel.(Ar.).*
 mnogoizkūšen, *adj.* = mnogo izkušən, viel
 erfahren, *Cig.*
 mnogōjēdec, *deca, m.* der Vierteiler, *Cig.*
 mnogojezičen, *čena, adj.* vielzünftig, *Cig.*; —
 vielbrachig, polyglott, *Cig., Jan., nk.*
 mnogojezičnik, *m.* der Polyglott, *Jan.*

mnogokāk, *kāka, adj.* mancherlei, *Zv.*; jo
 mancher: vrabei so pobrali mnogokako ja-
 godo, *Str.*
 mnogokatēri, *pron.* jo mancher, *Cig., Jan.,*
nk.: mnogokatera narodna pesem, *Str.*
 mnōgokedō, *pron.* jo mancher, *Str.*
 mnōgokjē, *adv.* an vielen Stellen, *SIN.*
 mnogokōten, *tna, adj.* vielwinkelig, *Cig.*: poly-
 gonal, *Cig.(T.).*
 mnogokōtje, *n.* = mnogokotnik, *Cig., Jan.*
 mnogokōtnik, *m.* das Vieleck, das Polygon,
Cig.(T.). Cel.(Geom.).
 mnogokōžen, *zna, adj.* vielhäutig, *Cig.*
 mnōgokrat, *adv.* vielmal, oft.
 mnōgokraten, *tna, adj.* vielmalig, mehrmalig;
 (tudj: -krāten).
 mnogokrātnik, *m.* das Vielfache, das Multi-
 plum (math.), *Cig.(T.), Cel.(Ar.), DZ.*; naj-
 manjši skupni *m.*, das kleinste gemeinschaft-
 liche Vielfache, *Cel.(Ar.).*
 mnogokrātnost, *f.* die Vielfältigkeit, *Cig.*
 mnogokrāt, *krila, adj.* vielstügelig, *Cig.*
 mnōgoktēri, *pron.* = mnogokateri, jo mancher,
Cig., Jan.
 mnogolāten, *tna, adj.* vielrippig, *Cig.*
 mnogolēten, *tna, adj.* vieljährig.
 mnogolīčen, *čena, adj.* mannigfaltig, *Cig.(T.),*
nk.
 mnogolīčnost, *f.* die Mannigfaltigkeit, *Cig., nk.*
 mnogolik, *lika, adj.* vielstörig, polymorph,
h. t.-Cig.(T.).
 mnogolist, *lista, adj.* vielblättrig, *Cig., Jan.*
 mnogolisten, *tna, adj.* vielblättrig, *Cig., Jan.*;
 mit vielen Blumentronenblättern, polypetal,
Cig., Jan.
 mnogoljuden, *dna, adj.* = ljudnat, stark be-
 völkert, *Cig.(T.);* mnogoljudno, zivahno
 mesto, *Cr.*
 mnogomōštvo, *n.* die Vielmannerei, *Cig., Jan.*
 mnogonarōden, *dna, adj.* mit vielen Nationen:
 mnogonarodna država, *Nov.-C.*
 mnogonōg, *nōga, adj.* vielstübig, *Cig., Jan.*
 mnogonōžec, *žeca, m.* der Vielstübler, der Polyp,
Jan.(H.).
 mnogonōžen, *zna, adj.* vielstübig, *Cig., Jan.*
 mnogobrāzen, *zna, adj.* vielgestaltig, *nk.*
 mnogoobsēžen, *zna, adj.* vielumfassend, *Cig.*
 mnogōgečn, *gelna, adj.* vielstig, *Cig., Jan.*
 mnogōgečnik, *m.* das Vieleck, *Cig.*
 mnogōok, *ōka, adj.* vielstübig, *Cig.*
 mnogōōs, *ōsa, adj.* vieladrig (min.), *Cig.(T.).*
 mnogopārkljar, *rja, m.* mnogoparkljari, die
 Vielhufer (muhungula), *Cig.(T.), Erj.(Ž.).*
 mnogopestje, *n.* die Polyanthe (bot.), *Cig.*
(T.).
 mnogopisce, *sea, m.* der Vielchreiber, der Poly-
 graph, *Cig., Jan., Let.*
 mnogopisen, *sna, adj.* schreibselig, *Cig.(T.);*
 zdaniy mnogopisni časi, *Levst.(Nauk).*
 mnogopisje, *n.* die Polygraphie, *Cig.*
 mnogoplōden, *dna, adj.* vielfruchtig, *Cig.*
 mnogoplōskven, *čena, adj.* polyedrisch, *Cig.*
(T.).
 mnogoplōščen, *čena, adj.* = mnogoploskven,
Jan.(H.).

mnogoplôščnik, *m.* das Polveder, *h.t.-Cig./T., Cel. Geom.*
mnogopomenljiv, *iva. adj.* vielbedeutend, viel-
 jagend, *Cig., Jan., C.*
mnogopomenljivost, *f.* die Bedeutsamkeit, *C.*
mnogoprâšništvo, *n.* die Polyandrie (bot.), *Cig./T.*
mnogopredâlen, *lna. adj.* vielfâcherig, *Cig.*
mnogorâmen, *mna. adj.* vielarutig, *Cig.*
mnogorôb, *rôba. adj.* vielfantig (min.), *Cig. (T.)*
mnogorôk, *rôka. adj.* vielfândig, vielarutig, *Cig., Jan.*
mnogosemnski, *adj.* vielfamig, *Cig.*
mnogoslôvčen, *čna. adj.* vielfilbig, *Jan.*
mnogospoštován, *adj.* = mnogo spoštovan, hochgeehrt, *Cig.*
mnogost, *f.* die Vielheit, die Menge, *Mur., Cig., Jan., Cig./T.*; *m. kol.* die Menge der Wagen, *Dalm.*; mnogost jezikov jih je primorala zidanje opustiti, *Ravn.-Valj./Rad.*; *m. srène* dobrote, *Škrinj.*
mnogostên, *stêna. adj.* = mnogoploskven, polhedrišd, *Cig., Jan., Cig./T.*; (po češ.).
mnogostôp, *stôpa. adj.* vielfûhrmig, *Cig.*
mnogostôpen, *pna. adj.* thurmreich, *Jan.*
mnogostrân, *strâna. adj.* vielfeitig, *Cig., Jan., Cig./T., C.*
mnogostrânost, *f.* die Vielfeitigkeît, *Cig., Jan., Cig./T., M.*
mnogostrânski, *adj.* vielfeitig, *Cig., Jan., C., M., nk.*
mnogostrûzen, *zna. adj.* mnogostružna reka, ein vielarmiger Fluß, *C.*
mnogosteviden, *lna. adj.* vielzâhlîg, zahlreich, *Cig., M., nk.*
mnogóta, *f.* die Menge, *C.*
mnogotêr, *adj.* vielerlei, mancherlei; mnogotera mrzka reč, *Trub./Psal.*; mnogoteri darovi, *Kast.*
mnogoterâko, *adv.* auf verschiedene Weise, *C.*
mnogotêren, *rna. adj.* vielfâltig, vielfach, *Mur., Cig., Jan., Cig./T.*
mnogotêriti, *êrim, vb. impf.* vervielfachen, *C.*
mnogotêrnat, *adj.* vielfâltig, mannigfaltig, *Mur., Cig., Jan.*
mnogotêrnost, *f.* die Vielfâltigkeit, die Vielfâchheit, *Mur., Cig., Jan.*
mnogotêroma, *adv.* auf vielerlei o. mancherlei Weise, *Mur., V.-Cig.*
mnogotêrost, *f.* die Mannigfaltigkeit, *Mur., Cig., Jan., C.*
mnogotrâčnik, *m.* mnogotrâčniki, vielstrahlige Polypen (polyactinia), *Erj./Z.*
mnogouđen, *dna. adj.* vielfilberig, *C.*
mnogovêd, *vêda. adj.* = mnogoveden, *Jan.*
mnogovêden, *dna. adj.* vielwîßend, *Jan.*
mnogovêdeštvo, *n.* die Vielwîßerei, *Cig.*
mnogovêdež, *m.* der Vielwîßer, *Cig.*
mnogovêdstvo, *n.* die Vielwîßerei, *Cig.*
mnogovêjen, *lna. adj.* vielfâltig, *Cig.*
mnogovêjnat, *adj.* = mnogovejen, *nk.*
mnogovêzje, *n.* die Kâufung des Bindewortes, das Polhîndeton, *Cig./T.*

mnogoviden, *dna. adj.* vielsehend: mnogovidni ljudje, *Zv.*
mnogovlâdje, *n.* die Vielherrschâft, die Polyarchie, *Cig.*
mnogovlâdstvo, *n.* die Vielherrschâft, die Polyarchie, *Cig., C.*
mnogovrsten, *tna. adj.* vielerlei, mannigfaltig, *Mur., Cig., Jan., nk.*
mnogovrstnost, *f.* die Mannigfaltigkeit, *Mur., Cig., Jan., nk.*
mnogozaslûžen, *zna. adj.* verdienitvoll, *M., nk.*
mnogozlôžen, *zna. adj.* vielfilbig, mehrfilbig, *Cig., Jan.*
mnogozlôžnica, *f.* (beseda) mnogozlôžnica, ein mehrfilbiges Wort, das Polhîllabium, *Cig.*
mnogozlôžnost, *f.* die Vielfilbigkeit, *Jan./H., mnogoznâčen, čna. adj.* vieldeutig, *Cig./T.*
mnogoznamcnljiv, *iva. adj.* vieldeutig, *Cig. (T.)*
mnogoznâvec, *vca. m.* der Vielwîßer, (-znalec) *Cig., Jan.*
mnogoznâvstvo, *n.* die Vielwîßerei, (-znalstvo) *Jan.*
mnogozôb, *zôba. adj.* vielzâhnig, *Cig.*
mnogožên, *žêna. adj.* vielweibig, *Cig.*
mnogožênce, *nca. m.* der Vielweiber, *Cig.*
mnogožênstvo, *n.* die Vielweiberei, die Polygamie, *Cig., Jan., Cig./T., M., nk.*
mnogožiten, *lna. adj.* vieladerig, *Cig.*
mnôšten, *tvena. adj.* mnoštveno število, der Plural, *Cv.*
mnôštenost, *f.* die Mehrheit, *Cig./T.*
mnôštvo, *n.* die Vielheit, die Menge, *Mur., Cig., Jan., Trub.-M.; m. živine* in blaga, *Dalm.*; — die Mehrzahl, der Plural (gramm.), *C., Levst. Sl. Sp., Cv.*
mnôž, *î, f.* die Menge, *Mur., Jan., Cig./T., ZgD.*; vsa množ, kolikor jih je v Jeruzalemu verovalo, *Ravn.*; — die Vielheit, *Cig./T.*
mnôžâd, *f.* die Vielheit, die Fülle, *C.*
mnôžba, *f.* die Multiplication, *Cig./T.*
mnôžbenica, *f.* das Einmaleins, *Cig./T.*
mnôžen, *zna. adj.* vielfach, zahlreich, häufig, *Mur., Cig., Jan., C., Levst. (Moêr.)*; Bahači štirih množnejših Slave rodov, *Preš.*; Množni kakor zužki v lesu, *Levst./Zb. sp.*; — množno število, die vielfache Zahl, die Mehrzahl, *Cig., Jan.*
mnôžence, *nca. m.* der Multiplicand, *Cig., Jan., Cig./T., Cel./Ar.*
mnôženje, *n.* das Vermehren, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — das Multiplizieren, *Cig./T., Cel./Ar.*
mnôžica, *f.* die Menge: velika m. ljudi, *množiten*, *lna. adj.* vermehrend, *Cig.*
mnôžilo, *n.* das Vermehrungsmittel: der Multipliator (phys.), *Cig./T., Sen./Fiz.*
mnôžina, *f.* die Menge, *Mur., Cig., Jan., ogr.-Valj./Rad.*, *nk.*; — = množstvo, die Vielzahl, die Mehrzahl (gramm.), *Jan.*
mnôžinoma, *adv.* in großer Menge: knjizico množinoma med svet spraviti, *Cv.*
mnôžinski, *adj.* vielfach, zahlreich, *C.*; — Plural, *Jan.*

množitelj, *m.* der Mehrer, *Jan.*; — der Multiplikator, *Cel.(Ar.)*.
množitev, *ve. f.* die Vermehrung, *Mur., Cig., Jan. nk.*; — die Multiplication, *Jan., C., Cel.(Ar.)*.
množiti, *im, vb. impf.* vermehren, *m. sc.* sich vermehren, an Zahl zunehmen; — multiplizieren, *Cig.(T.), Cel.(Ar.)*.
množivce, *vca. m.* der Vermehrer, *Cig., Jan.*; — der Multiplikator, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.
množivka, *f.* die Vermehrerin, *Cig., Jan.*
množje, *n.* die Menge, *Cig., Jan.*; *m. ljudi*, eine Menge von Menschen, *Lerst.(Zb. sp.)*.
množnik, *m.* 1) der Multiplikator, *Cig.*; — 2) die Mehrzahl, der Plural, *Cig., Jan., Raič (Slov.)*.
množnina, *f.* = množina, der Plural, *Cig., Jan.*
množnost, *f.* die Vielfachheit, die Menge, *Mur., Cig., C.*
mobilizacija, *f.* sklic in pripravljanje vojaštva za vojsko, die Mobilisation.
močver, *čra, m.* mokrotna senožet, *Ip.-Erj. (Torb.)*.
močvernat, *adj.* feucht, *Ip.-Erj.(Torb.)*.
močvir, *rja, m.* = močver, *C., Z., Lašče-Erj. (Torb.)*.
močviren, *rna. adj.* = močvernat, *Z., Lašče-Erj.(Torb.)*; *močvirig, Z.*
močvirje, *n. coll.* = močvirje, *Mur.*
moč, *moči, f. 1)* die Kraft, die Stärke; vino daje moč starcem; vino je vso moč izgubilo. = ni več močno; — na moč, na vso moč, sehr stark, anš allen Kräften; na moč, na vso moč tepsti: na vso moč se je jokal: na moč je mráz; In bliskov je žar in gromov je vdar Razašjal na vso moč, *Greg.*; — letos imamo na moč rži, t. j. jako veliko, *Dol.*; iz moči zaukati, *Npes.-K.*; prav v moč se to pravi svoje prijateljce ljubiti, *Ravn.*; črez m., übermäßig; Duša njena se odloč, Ker je žalost b'la čez moč, *Npes.-K.*; — die Macht; komur Bog da moč, temu da tudi pomoč — nem Gott ein Amt gibt, dem gibt er auch Verstand, *Cig.*; božja m., Gottes Macht; nit na božji moči, ein Spinnweb, das in der Luft zu hängen scheint, *Lerst. (Rok.)*; to ni v moji moči, das steht nicht in meiner Macht; moč imeti do česa, koga, über etwas, jemanden Macht haben; ciganje bili so kmalu svojim gonjačem iz moči in oči, *Jurč.*; — die Wirkbarkeit, die Kraft: *m. dobiti, v moč priti*, in Wirkbarkeit treten (o zakonih, naredbah), *DZ.*; po zakonih, ki so zdaj v moči, nach den bestehenden Gesetzen, *Lerst./Nauk.*; *m. izgubiti*, außer Kraft treten, *DZ., Lerst.(Cest.)*; moč se jemlje ukazu, die Verordnung wird außer Kraft gesetzt, *DZ.*; — die Bedeutung; ti ne veš moči slovenskega jezika izrazom, *Lerst.(LjZv.)*; — 2) svete moči, die heil. Reliquien, *Habl.-Mik., Lerst.(Nauk.)*.
množča, *f. 1)* die Nässe: anhaltendes Regenwetter; tri šibe: toča, moča, suša, *Bas.*; suša kos kruha odzame, moča pa dva, *Rib.-M.*; —

izpodnebna *m.*, atmosphärischer Niederschlag, *Jes.*; — 2) der Harn, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.
močad, *f.* die Feuchte, *C.*; — ein feuchter Ort, *C.*
močaden, *dna, adj.* feucht, *C.*
močadnast, *adj.* feucht, *C.*
močal, *f.* = močava 2), *Jan., C.*
močan, *močna, adj.* = močen.
močaren, *rna, adj.* = močvaren, *Jan., M.*
močarilja, *f.* = močeril. (-ila) *Frey.(F.)*.
močariljica, *f. dem.* močarilja, *C.*
močarina, *f.* = močvarina, *Cig., Jan., Cig. (T.), Jes.*
močava, *f. 1)* die Nässe, *Mur., Cig., Jan., C., Notr.*; — 2) der Sumpf, der Moorgrund, *Jan., Mariborska ok.-C.*; *junpfiige Gegend, Goršk.-Štrk.(LjZv.)*.
močavina, *f.* eine sumpfige Stelle oder Gegend, *Jan., C.*
močaven, *vna, adj.* sumpfig, *C.*; močavno seno, im Sumpf gemachenes Heu, *C.*
móčec, *čca, m.* das Stärkemehl, die Stärke, *Jan., C., Bes.*
močēška, *f.* močelke, die Aufgussstierchen, die Infusorien (infusoria), *Cig., Jan., Cig.(T.), C., Erj.(Z).*
1. móčēn, *čna, adj.* kräftig, stark; *m. človek*, močne roke; — močno vino, starker Wein; — močēg, *adv.* stark, sehr.
2. móčēn, *čna, adj.* naß, feucht, *Jan., C.*; močno leto, ein naßes Jahr, *Jan.*
3. móčēn, *adj.* Mehl, mehtig, *Cig., Jan.*
močēnje, *n.* das Mehl, das Befechten.
močér, *rja, m.* der Sumpf, *C., Mik.*
močérad, *áda, m.* der gefleckte Salamander (salamandra maculata).
močéradast, *adj.* schwarzgelb gefleckt, bunt-schichtig, *Jan., Cig., Jan., C.*
močérák, *m.* = močerad, *C.*
močérán, *ána, m.* = močerad, *Polj.*
močéráv, *áva, m.* = močerad, *Mur., Cig., Jan., Met.*
močérēn, *rna, adj.* = močiren, *Mur.*
močéril, *ila, m.* = človeška ribica, der Strottenstirn (proteus anguineus), *Erj.(Z).*
močérilce, *ica, m.* = močeril, *Z., Notr.*
močérina, *f.* das Moor, *Ble.-C.*
močérnost, *f.* = močirnost, *Mur.*
močérōga, *f. 1)* = močerad, *M.*; — 2) schmutziger Fleck im Gesicht, *M.*
močérōgast, *adj.* im Gesicht schmutzig, *Z., jvžhŠt.*
močérōl, *čla, m.* = močerad, *Dalm.-Mik.*
močérōn, *m.* = močerad, *C., jvžhŠt.*
močévati se, *am se, vb. impf.* izkušati se v moči, im Zweifelpunkte ringen, *Krn.-Erj.(Torb.)*.
močévati se, *ujem se, vb. impf.* ringen: nekateri se jakujejo ali močujejo na različn način, *Navr.(Let.)*; tudi: močévati (brez: se), *Temljine(Tolm.)-Štrk.(Let.)*.
močevēn, *vna, adj.* moorig, *Jan.*
močevina, *f.* die Nässe, *C.*; — der Sumpf, das Moorland, *Mur., Jan.*
močevōd, *vōda, m.* der Katheter, *Jan.(H.)*.
móči, *móren, (móren) vb. impf.* 1) können, vermögen, imstande sein: moreš pomagati,

pa nečeš: kaj si more, waš kann er dafür?
— ne morem vsemu kaj, ich kann nicht alles
bestreiten, thun; = ni mi moči vsemu kaj:
sam sebi ne morem kaj, ich kann mir selbst
nicht helfen: — niemu ne morem nič, ich
kann ihm nichts anhaben; kaj mu neki mo-
rečo: was können sie ihm denn anhaben?
žaba ne more orehu kaj, ein Frosch kann eine
Musch nicht zerbeißen, Npreg.; — ne more
ga, er kann ihn nicht leiden, Cig.; — moči
je, es ist möglich, ni moči, es ist nicht möglich,
maš kann nicht; vse je moči storiti; ni mi
moči priti: ee je moči, wenn es möglich ist;
— 2) mozi Bog! mozi ti Bog! (pri napi-
vanju), Gott erhalte! wohl bekomm's! Cig.,
Notr., Gor.; O star'sina mozi ti Bog! Npes-
Traž; — 3) močrem, müssen; v knjigi se zdaj
sploh piše: morati, am.

močica, *f.* der eingetauchte Bissen, *Trub.*

močič, *m.* die Mehlmühle, *C., Vrtoz.(Km. k.). Strp.*

močila, *f.* mlaka, na kateri se živina napaja,
Toln.-Erj.(Torb.); — pogl. močilo 2).

močilast, *adj.* sumpfzig, feucht, *C., Z.*

močiten, *ina*, *adj.* zum Regen gehörig, nezend,
Cig.

močična, *f.* 1) das Reihbecken, *Cig.; —* 2) die
Möhgrube, den Schlach darin zu rösten, *Cig., C.*

močilno, *n.* 1) das Regen, die Befenchung,
Cig.; das Einweichen, *Cig.;* die Tünche, *Hip.*

(*Orb.*); — die Digestion (chem.), *Cig.(T.);*
die Weize, *Cig.(T.);* tobakovo m., die Tabak-
beize, *DZ.; —* die Möste, *C., Z.;* lan je v
močilu, *Z.; —* 2) die Ladde, *V.-Cig., Rež-
Mik.;* belouške so pravale po močilih, *DSv.;*
— der Worsumpf (im Bergbaue), *V.-Cig.;*
— die Cisterne, *C.; — pl.* močila, der Mo-
rašt, *Sol.*

močina, *f.* = moča, die Feuchte, die Masse,
C., Z.

močir, *rja*, *m.* = močer, močvir, *Ig(Dol.).*

močirna, *rna*, *adj.* = močviren; močirna sapa,
Vod.(Iz. sp.).

močirje, *n. coll.* = močvirje, *Cig., Jan., Zv.,
ZgD.*

močiti se, *im se*, *vb. impf.* sich messen, sich in
den Kräften versuchen, *Toln.*

1. **močiti**, *močim*, *vb. impf.* 1) naš machen,
näßen; vso pot nas je dež močil, *vrhSt.; —*
2) feucht sein: stena moči, die Wand näßt,
Ig(Dol.); — papir moči, das Papier fließt,
Jan.; — 3) harnen, *Cig., C., Dalm.; —* tudi:
močiti, *Jarn., vrhSt.*

2. **močiti**, *im*, *vb. impf.* mit Mehl bestreuen,
Jan.(H.).

močnat, *adj.* mehlig, *Cig.*

1. **močnat**, *adj.* feucht, sumpfzig, *C.*

2. **močnat**, *adj.* mehlig, *Mur., Cig., Jan., C.;*
močnato grozdje (kadar je v moki), *Z.; —*
aus Mehl bereitet, Mehl: močnata jed, die
Mehlspeise, *Cig., Jan., Ravn.(Abc.). nk.*

močneti, *čjem*, *vb. impf.* stärker werden, *Zv.,
Krn.-Erj.(Torb.).*

1. **močnica**, *f.* 1) die Mehlschüssel, *Plužna pri
Bolcu - Erj.(Torb.); —* 2) der Mehlfasten,

Jan., C.; — der Bentefasten in der Mühlen,
Cig.; — 3) die Mehlbirne, *Cig.; —* neko
jabolko, *Mariiborska ok.-Erj.(Torb.).*

2. **močnica**, *f.* die Preiselbeere, die rotthe Heidel-
beere (vaccinium vitis idaea), *C., KrGora;*
divja m., der Polei (andromeda polifolia),
C., Robič.(Nkol.).

močnik, *m.* das Mehlmuß; pšeničen, ajdov,
oysen m.; — eine Art Koch, *ogr.-C., Pjk.
(Črt.); —* apnen m., der Kalkbrei, *DZ.*

močnikast, *adj.* mehlmußartig, *V.-Cig.*

močnjak, *m.* 1) der Mehlfasten, *V.-Cig.; —*
2) = močnik, das Mehlmuß, *Habd.-Mik.,
Valj.(Rad).*

močnodušn, *šna*, *adj.* starkmüthig, *Z.*

močnodušnost, *f.* der Feistmuth, *Cig.*

močnoplèc, *plèca*, *adj.* starkschulterig: m. mož,
Jurè.

močnosčec, *čna*, *adj.* starkmüthig, *Mur., Z.*

močnosčnost, *f.* der Starkmuth, *Mur.*

močnogst, *f.* die Stärke, die Kraft; — die Festigkeit,

močnoum, *mna*, *adj.* starkgeistig, *Mur.*

močnoumnost, *f.* die Geistesstärke, *Mur.*

močnovèren, *rna*, *adj.* starkgläubig, *Mur.*

močnovèrnost, *f.* die Starkgläubigkeit, *Mur.*

močuh, *m. Cig., C.,* pogl. mačuh.

močunec, *nea*, *m.* die Herbstzeitlose (colchicum
autumnale), *Podgorje(Istra) - Erj.(Torb.).*

močvår, *m.* der Morast, der Sumpf, *Habd.-
Mik., Cig.(T.), ogr.-C.*

močvåra, *f.* 1) der Sumpf, der Morast, *C.,
BlKr., LjZv.;* v močvåri raste trstje, *ogr.-
Valj.(Rad); —* 2) deževno, mokro vreme,

BlKr., SIN.; krompir je zavoljo prevelike
močvåre segnil, *SIN.; —* tudi: močvåra,
Valj.(Rad), BlKr.

močvåren, *rna*, *adj.* 1) Moor-: močvarni
ogelj, die Moorfohle, *Cig.(T.); —* sumpfzig,
Mur., Jan.; — 2) naß (vom Wetter), *M.;*
leto je močvarno, kadar je preveč dežja,
BlKr.(močvåren. BlKr.).

močvarina, *f.* 1) feuchte, sumpfige Stelle, *vrh-
St.-C.; —* der Sumpf, *Svet.(Rok.); —* 2)
mokra vreme, *BlKr.-M.*

močvårnica, *f.* 1) der Sumpf, *C.; —* 2) eine
Art Storchschnabel (geranium), *vrhSt.-C.*

močvårnost, *f.* 1) die Sumpfigkeit, *Mur.; —*
2) die Naßheit (vom Wetter), *BlKr.*

močve, *čev*, *f. pl.* das Moor, die Sumpfwiese,
das Weichland, *Jan.*

močvina, *f.* der Sumpf, *Mur., Volk.-M.*

močvir, *rja*, *m.* der Sumpf, der Morast.

močvirast, *adj.* sumpficht; — sumpfzig, *Kras.-M.*

močvirec, *rca*, *m.* der Sumpfbewohner, *Nov.*

močviren, *rna*, *adj.* Moor-, sumpfzig.

močvirje, *n. coll.* der Morast, das Moorland.

močvirnat, *adj.* sumpfzig, morastig.

močvårnica, *f.* 1) das Moorwasser; — 2) =
močvirnik, der Sumpfvogel, *Jan.*

močvårnik, *m.* močvirniki, die Sumpfvogel
(grallatores), *Cig.(T.), Erj.(Z.).*

močvirnost, *f.* die Sumpfigkeit.

močvirski, *adj.* Morast-, Moor-.

1. **moda**, *f.* Sega, die Mode; po modi se no-
siti, sich nach der Mode kleiden.

2. **môda**, *f.* 1) = modo, (môda?) *Javn.-Kres* (III. 476); *pl. mode. Javn., Mik.*; — 2) mode, die Frucht der Herbstzeitlose (colchicum autumnale). *Banjščice (Goriš.) - Erj. (Torb.)*: eine Art Widtrose (paeonia peregrina). *Osep/Istra-Erj./Torb.*

modânje, *n.* langjames Ńehen, *Gor.-M.*

môdast, *adj.* hodenförmig, *Cig.*

modâti, *äm. vb. impf.* langsam oder ungleichŃ gehen, *Gor.-M.*: kam pa modaŃ? *Valj./Rad.*; tudi: môdati, *Gor.*, (mudati) *v7hŠt.-C.*

modê, *êta, n. 1)* die Hode, *Alas., Jan., C.*; tudi: môde, *êta. Mur.*; kozlova modeta, *Trst. (Glas.)*; — 2) *m.* ein Mann mit einem Leistenbruch, (môde?) *Savinska dol.*

modêl, *m.* kalup, daŃ Modell, *Cig./T.*, *Žnid.*; modele delati, modellieren, *Cig./T.*; — tudi môdel, *dla, po nem.* daŃ „Modell“, *Kr.*

môdelnica, *f.* die Sfenfachel, *Cig., Gor., Ig.*

môden, *dna, adj.* Modes, modisch, *Cig., Jan., nk.*; modno blago, *nk.*

1. **môder**, *môdra, adj.* blau: môdro nebo.

2. **môder**, *dra, adj.* weiŃe, flug; modra glava; modro govoriti: — modro se držati, eine ernŃte, geŃheite Meine machen.

modêrn, *adj.* kar je po Ńegi, modern, *Zv., nk.*

modêtnjak, *m.* daŃ Bruchband, *Javn.-Kres* (III. 476).

môdiêki, *m. pl.* die Hoden, *Mur.*

modistka, *f.* die FuŃmacherin, die Modistin, *Cig., Jan.*

modliti, *im, vb. impf.* = moliti, beten, *Mari-borska ok.-Kres, na zapadu-Mik.*

modljati, *am, vb. impf.* = moliti, *Mari-borska ok.-Kres.*

môdnik, *m.* der HodenjaŃ, *DZ.*

môdo, *n. 1)* die Hode, *BIKr.*: pasje m., *Jap.-C.*; *Anal.* kozlovi („kozlove“) modi, *LaŃêce-Lest. (M.)*; — *pl. moda, die Hoden, Cig.*; daŃ männliche Glied sammt den Hoden, (muda) *ReŃ.-Mik.*; — 2) popova moda, der Spindelbaum, daŃ Pfaffenäppchen (evonymus). *Mik.*

modovina, *f.* die HodenmaŃŃe, *Cig.*

1. **modrâk**, *m.* = modras, *C.*, *ReŃ.-Band.*

2. **modrâk**, *m.* der WeiŃe (zaniêlj.), *C.*, *Levst. (Zb, sp.), nk.*

modrâs, *âsa, m. 1)* die Sandvipere (vipera amodytes), *Mur., Cig., Jan., Erj./Z.*, *Prim., Notr.*; — da te jezero modrasov! daŃ der Meuter! *Jan.*; — 2) neko bajeslovno biŃje, *IjZv./VII. 225*).

modrasica, *f.* daŃ Weibchen der vipera amodytes, *Streck.*

modrâsji, *adj.* Sandvipere; — modrasja sreca, *Erj. (IŃb. sp.)*.

modrâsov, *adj.* *m.* hlapec = kaŃji pastir, *ŠLN.*

modrâsovec, *vca, m.* der SeidelhaŃt, der KellerhaŃt (daphne mezereum), *Na Carnu-Erj. (Torb.)*.

modrâsovski, *adj.* = modrasji: *m.* strup, *Dalm.*

môdrast, *adj.* blânklich, *Mur., Cig., ogr.-C.*

modrâva, *f.* daŃ Blau, *Ble.-C.*

modrâv, *âva, adj.* halberidmitten, *Jan./II.*

modrávce, *vca, m.* der HalbcaŃtrier, *Jan. (H.)*; der HalbhengŃt, *Št.*; — *prim. dravec, mendravec.*

1. **môdre**, *m.* der WeiŃe; Herodez reêe modrcem na skrivnem k sebi, *Ravn.*

2. **môdre**, *m.* daŃ Wieder; — *prim. bav. mueder.*

môdrec, *dreca (dreca), m.* = *t. modre. Valj. (Rad), nk.*

môdreŃica, *f.* neka êeŃpja, *Valj./Rad.*

modrêti, *im, vb. impf.* blau werden, *Ble.-C.*; blau Ńein, *Cig.*

môdrež, *m.* der Vernünftler, der Philosophaster, *V.-Cig., Z., Ravn.*

1. **modrica**, *f.* die WuŃe, *Guts., Mur., Cig., Jan., C., nk.*

2. **modrica**, *f. 1)* die Blâue (3. B des Him-mels), *Vrt.*; — blauer Streifen, *Dalm.-M.*; blauer Fleck, die Strieme, *Habd., Meg.-Mik., C.*; — 2) die blaue Kornblume (centaurea cyanus), *TuŃ./R.*

modriê, *m.* = modriŃ, *C.*, *Selica Št.-Erj. (Torb.)*.

modriha, *m.* der Rajeweiz, *Cig., Nov.*

modrija, *f. 1)* die Weizheit, *Cig., ogr.-C.*; — 2) die Klügerei, *Cig., Jan.*

modrijaêiti, *âcim, vb. impf.* flügeln, philoso-phieren, *Cig., C.*

modrijâk, *m.* der Klügler, der Philosoph: bil je takrat velik m., *Zv.*

modrijân, *m.* = *t. modre*, der WeiŃe, der Philosoph, *Mur., Cig., Jan., C., Ravn.-Valj./Rad.*, *nk.*

modrijânec, *vca, m.* der Klügler, *Cig.*

modrijânica, *f.* daŃ Mutterkraut (pyrethrum parthenium), *Vas. Krn.-Erj./Torb.*; — *prim. mandrierica.*

modrijâniti, *ânim, vb. impf.* flügeln, den Weizen Ńpielen, *Mur., Cig., Jan.*; *m.* komu kaj, vor-vernünfteln, *Cig.*

modrijânka, *f. 1)* die WeiŃe, *Cig.*; — 2) die Klüglerin, *Cig.*

modrijânski, *adj.* philosphisch, *Z.*

modrijânsêina, *f.* die AŃterweisheit, *C.*

modrijâŃ, *m.* der Klügler, *Jan./H.*

modrikast, *adj.* blâulich, *Žnid., Zora, Nov.*

modriŃo, *n.* die Blaufarbe, daŃ Blau, *Cig., Žnid.*; berlinsko m., daŃ Berlinerblau, *Cig. (T., Erj./Min.)*; sasko m., daŃ SâchŃischblau, parisko m., daŃ Pariserblau, *Cig./T.*

modrin, *m.* = modrijanec, *Cig., Jan.*

1. **modrina**, *f.* = modrost, *C., Slom.*

2. **modrina**, *f. 1)* die Blâue, daŃ Blau, *Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad.)*; — 2) neke vinske trte, *Št.-Mur., Erj./Torb.*; mala m., blaue Zimmettraube, tudi: blauer Blauf, velika m., blaue Urbanitraube, laŃka m., frâher blauer Portu-gieser, *v7hŠt.-Trumm.*

modrinec, *vca, m.* der Sophist, *Jan.*

modrinjâk, *m.* neka vinska trte, *ŠIGor.-Erj. (Torb.)*.

modriŃ, *m.* die blaue Kornblume (centaurea cyanus), *Mur., Danj.-Mik., Selica (Štaj.)-Erj./Torb., ŠIGor.*

modriŃêe, *n.* die BildungsŃtâtte, der Mufen-tempel, *Mur., ŠLN.*

1. **modriti**, im, vb. *impf.* flug machen, witzigen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*

2. **modriti**, im, vb. *impf.* blau machen, blau färben, *Cig.*; — m. se, blau werden, sich bläuen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; ins Blaue spielen, *Mur.*

modrivce, vca, m. der Bläuer, *Cig.*

modrocveten, tna, adj. blaugeblümt, *Cig.*

modroglāv, glāva, adj. blauföppig, *Cig.*

modroglāvec, vca, m. der Weisheitsfrämer, *M.*

modroglāvka, f. die Weisheitsfrämerin, *M.*

modrokven, vna, adj. von blauem Blute, *nk.*

modronōg, nōga, adj. blaufüßig; modronogi sokol, der Blaufüßfalte, *Levst.*(*Nauk.*)

modrook, ōka, adj. blauäugig, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

modrorodēč, čca, adj. blauroth, *Cig.*, *Danj.*-*M.*

modroromēnkast, adj. gelblichblau, *Zora.*

modrosiv, siva, adj. blaugrau, *Cig.*

modroslovec, vca, m. der Philosoph, *Cig.*

Jan., *C.*, *nk.*; — der Hörer der philosophischen Facultät, *nk.*

modrosloven, adj. philosophisch, *Jan.*, *nk.*

modroslovnje, n. die Philosophie, *Jan.*, *nk.*

modroslovtvo, n. = modroslovje, *C.*

modrōst, f. 1) die Weisheit, die Klugheit; —

2) eine Art Knöterich (polygonum amphibium), *Sr. Peter pri Gorici-Erj.*(*Torb.*)

modrōsten, tna, adj. Weisheits-, *Mur.*, *Jan.*;

weislich, *Mur.*

modroslijiv, iva, adj. weisheitsvoll, weislich,

Mur., *Jan.*

modrōstnik, m. der Weise; jezikov m., der

große Sprachweise, *Levst.*(*Zb. sp.*)

modrovānje, n. das Philosophieren; das Klü-

geln; — m. o politiki, die Kannegehererei.

modrovāti, ūjem, vb. *impf.* 1) philosophieren;

— klügeln, den Weisen spielen, *Mur.*, *Cig.*

Jan.; — 2) witzigen, *C.*

modrovāvec, vca, m. der Klügler, *Mur.*, *Cig.*

Jan.; politični m., der Kannegeher, *Jan.*

modrovāvka, f. die Klüglerin, *Cig.*, *Jan.*

modroznānec, nca, m. = modroslovec, der

Philosoph, *Guts.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

modroznānski, adj. philosophisch, *Jan.*, *nk.*

modroznānstvo, n. die Philosophie, *Mur.*, *Cig.*

Jan., *nk.*

modrožilast, adj. blauäderrig, *Cig.*

mōdrstvō, n. die Philosophie, *Mur.*, *C.*; die

Weisheit, *Let.*

modulācija, f. menjava glasov (pos. glasovnih

vrst), die Modulation, *Cig.*, *Jan.*

mōganica, f. die Waage, die Wäschrolle, (mug-)

vrzhšt.

mōgati, am, vb. *impf.* 1) mit der Waage

glätten. perilo m., (mugati) *vrzhšt.*; — 2)

quetschen, pressen, kittern, (mugati), *vrzhšt.*-

C.; — prim. mongati.

mōge, *f. pl.* die Mundharmonika, (muge) *vrzhšt.*-*C.*

mōgec, gca, m. das Wäschglättholz, *vrzhšt.*-*C.*;

— prim. monga.

mogila, f. = gomila, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.*(*T.*),

Vrz.; — stsl.

mōgla, f. = monga, die Waage, die Rolle

zum Glätten der Wäsche, *vrzhšt.*-*C.*; — prim.

nem. Mangel = Waage.

mogōč, čca, adj. 1) vermögend, imstande, *Cig.*

(*T.*); nisi mogōč uiti, *Mik.*, *vrzhšt.*; m. pred

hudim obvarovati, *Jsvkr.*; — 2) mächtig,

Trub., *Dalm.*, *Krelj.*, *Prip.*-*Mik.*; z mogōčo

roko, *Dalm.*; mogōči gospodje, *Trub.*; Duha

mogōčega peruti, *Levst.*(*Zb. sp.*); — 3) möglich;

mogōče je, mogōče ni; tudi njega je mo-

gōče prekaniti; storil sem, kar mi je bilo

mogōče storiti; — ni mogōče! unmöglich!

— mogōče, da pridem, möglicherweise, viel-

leicht werde ich kommen.

mogōčen, čna, adj. 1) mächtig; m. kralj; mo-

gōčni gospodje; mogōčna roka; gravitāčič;

mogōčno sedeti na prestolu; — wichtig thnend,

groß thnend: kako si mogōčen! *vrzhšt.*; —

2) m. biti, imstande sein, fähig sein, *C.*; —

3) möglich, *Mur.*, *C.*; mogōčnejše je, es ist

möglicher, *Krelj.*

mogōčiti se, ōšim se, vb. *impf.* sich Wichtig-

keit zu geben verstehen, *V.-Cig.*

mogōčnez, m. der Mächtige.

mogōčnica, f. die Mächtige, die Machthaberin,

Cig., *C.*

mogōčnik, m. der Mächtige, der Machthaber,

V.-Cig., *Jan.*, *C.*

mogōčnjāk, m. der Mächtige, der Gewaltige,

der Machthaber, *Mur.*, *Sol.*, *ZgD.*; imenit-

niki in mogōčnjaki judovski, *Cv.*

mogōčnost, f. 1) die Mächtigkeit; die Gra-

vitāt, *Jan. Cig.*(*T.*); — das Großthun, das

Wichtigthun; ta mogōčnost ga bo že še mi-

nila! *vrzhšt.*; — 2) die Möglichkeit, *Mur.*,

Cig., *Jan.*, *nk.*

mogōčnost, f. 1) die Mächtigkeit, *Mur.*; — die

Gewalt; mogōčni bodejo z mogōčnostjo ka-

stiganji, die Gewaltigen werden „gewaltiglich“

gestraft werden, *Krelj.*; — 2) die Möglichkeit,

Mur., *V.-Cig.*, *Jan.*

mogolēti, im, vb. *impf.* = mrgoleti, flim-

mern; mogoli mi pred ōmi, *BKr.*

mogōtec, tca, m. der Mächtige, der Machthaber,

Jan., *Cig.*(*T.*), *nk.*; — prim. stsl. mogatč.

mogōten, tna, adj. = mogōčen, *Jan.*, *Vrt.*;

mogotno bobneč, *LjZv.*; — stsl.

mogrānj, m. = margaran, *Jan.*

mōhaj, m. vrhno žensko zimsko krilo črne

boje, s širokim zelenim pasom spodaj, *Dol.*

mohamedān, m. = mahomedan, *nk.*

mōhat, m. eine Art Streichkäse; iz zagrizenega

sira je dobra skuta ali mohat, maže na kruh

se, *Ravn.*(*Abe.*)

mōhant, m. = mohat, *Valj.*(*Rad.*)

mohlin, m. tenko predivo, *Drežnica - Erj.*

(*Torb.*)

mōhont, m. = mohant, mohat, *Nov.*, *Gor.*-

Levst.(*M.*)

mohorica, f. neka hruška, *C.*

mohōrka, f. neko jabolko (zori o sv. Mo-

horju), *Šebrelje* (*Goriš.*)-*Erj.* (*Torb.*)

mohōrovica, f. die Steinbohle, *Nugla* (*Istra*-

Erj.)(*Torb.*)

mōhot, m. = mohat, der Streichkäse, der

Quart, *Mur.*, *SlGor.*-*C.*

mōhovt, m. = mohat; s kumino pripravljen

sirček, *Sarinska dol.*

mój, mōja, *pron.* mein; ne bo ne moja ne tvoja obveljala, weder ich noch du wirst Recht behalten.

mōjast, *adj.* mit ausge schnittenen Lippen (Häselippen), *ivzh.St.*; — *prim.* mujav.

mojeljāti, *ām. vb. impf.* nedoločno govoriti, mit der Sprache nicht heraus wollen, *SlGor.*

mōjčika, *f.* neka jabolko, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.)*.

mōjcec, *ica, m.* mojci, die Meinigen, *Cig., Jan.*: Hit' te mu mojci glavo vzet, *Npes.-Mik.*

mōjica, *f.* meine Geliebte, *C.*

mōjster, *tra, m.* der Meister; — *mōjster skaza*, der Psücher; — *tudi: mōjster*; — *iz nem.*

mōjstrica, *f.* die Meisterin, *Cig., M.*

mōjstrija, *f.* die Meisterschaft, *Cig., Jan., C.*

mōjstrinja, *f.* die Meisterin, *Cig., Jan., Rož.-Kres.*

mōjstriti, *im, vb. impf.* meistern, *Mur., Cig., Jan., C.*: konja m., *Bas.*; jezik m., *Kast.*

mōjstrivec, *vca, m.* der Meisterer, *Cig.*

mōjstrov, *adj.* des Meisters: mōjstrova, die Meistersfrau.

mōjstrovāti, *ujem. vb. impf.* 1) meistern, hofmeistern, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) künfteln, *Cig. (T.)*.

mōjstrovka, *f.* die Meisterin, *Jan., M.*

mōjstrovavec, *vca, m.* der Meisterer, *Cig.*

mōjstrovina, *f.* 1) das Meistergeld, *Mur., Cig.*; — 2) das Meistertüch, das Meistertert, *ogr.-C.*

mōjstrovski, *adj.* Meister-, meisterhaft: mōjstrovsko delo, eine Meisterarbeit, *Cig.*

mōjstrski, *adj.* Meister-, meisterhaft: mōjstrsko delo, eine Meisterarbeit, *Cig.*

mōjstrstvo, *n.* die Meisterschaft, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

mōjškra, *f.* die Mähterin; — *prim. it. maestra*, die Meisterin, *Levst. (Rok.)*.

mōk, mōka, *m.* das Rasse, *Mur., Mik.*; das Bewässerte, *C.*; zemlja na m., die Moorerde, *Cig.*; ječmenov mok (za strojarje), die Gerstenbeige, *Cig.*; solnce gre za m., die Sonne geht hinter Wolken unter (znamenje, da bo dež), *Gor.-M.*

1. **mōka**, *f.* 1) das Mehl: bela, črna, srednja m.; trgana mōka, grobgemahlenes Getreide, *Cig.*; bela, črna mōka, weißes, schwarzes Mehl; čila, cvetna m., das Auszugsmehl, *Cig.*; zadnja m., das größte Mehl; — *iz te mōke ne bo kruha* = aus dieser Sache wird nichts werden; — 2) der Keil (an Pflanzen, Trauben): češpeli se je mōka prišla, *Lj.-Zv.*; grozdje je v mōki, die Trauben bedecken sich mit Keil, *Dol., ivzh.St.*

2. **mōka**, *f.* = mōka, die Mähter, *Dalm., ogr.-Mik., St. ob hrv. mej. Vest. I 121.*

mōkalice, *f.* die Mehlbirne, *Temljine (Tolm.-Strck. (Lct.))*.

mōkar, *rja, m.* 1) der Mehlhändler, der Mehlverkäufer; — 2) čmoček v močniku, *Tolm.-Erj. (Torb.)*; — 3) der Mehlkäfer, der Mähter (tenebrio molitor), *Cig., Jan., Erj. (Z.)*;

1) neka vrsta krompirja, *Nov.-C.*

mōkarica, *f.* 1) die Mehlhändlerin; — 2) debelo, pusto in razsipično jabolko, *GBrda-Erj. (Torb.)*; — 3) neka hruška, *Staro Sedlo. Zabeč (Goriš.-Erj. (Torb.))*.

mokarja, *f.* = mōkarstvo, *Cig., Jan., M.*

mokariti, *ārim, vb. impf.* den Mehlhandel betreiben, *Jan.*

mōkarnica, *f.* die Mehlammer des Mehlhändlers, *Cig.*; — das Mehlbehältnis, *Mur.*;

— die Mehlmühle, *C.*

mōkarnik, *m.* das Mehlbehältnis, *Z.*

mōkarstvo, *n.* der Mehlhandel.

mōkast, *adj.* mehlicht: mōkasta jabolka, *C.*

mōkav, *adj.* mehlig; mōkava hruška, *Valj. (Rad.)*.

mōkavka, *f.* neka mōkava hruška, *Valj. (Rad.) Gor.*

mōkn, *kna, adj.* feucht, dumpfig, *Celje - C., ogr.-C.*

mōker, mōkra, *adj.* naß, feucht; mōkra obleka; mōkro vreme; m. kakor miß, durch u. durch naß; na mōkrem, in der Mäße; po suhem in po mōkrem, zu Wasser u. zu Lande; — na mōkro slikati, al fresco malen; — mōkri brat (bratec), der Trunfenbold, *Cig., C.*

mōkež, *m.* kozje ime, *Kanin-Erj. (Torb.)*.

mōkica, *f. dem. 1.* mōka.

mōknat, *adj.* mehlig, *V.-Cig., Jan., Šol.*; — mōknate jedi, Mehlspeisen, *DZ.*

mōknėti, *im (čjem), vb. impf.* feucht sein: stena mōkni, *vzh.St.-C.*: sod mōkneje, das Naß rinnt, *C.*

mōknina, *f.* die Feuchtigkeit, *ogr.-C.*

mōkniti, mōknem, *vb. pf.* Mäße an sich ziehen, naß, feucht werden, *C.*

mōknost, *f.* die Feuchtigkeit, *Celje-C.*

mokosčj, sčja, *m.* = mōkosevka, *SlGadec-C.*

mokosčj, sčva, *m.* = mōkosevka, *C.*

mokosčvka, *f.* = pustolka, der Thurnsalfe (Wanneneher, Wiegeweibe, Windwadel, falco tinnunculus), *Št.-Cig., Jan., Mik., Celje-C.*

mokošs, *m.* = mlakoš, *Cig., Jan., Frey. (F.)*

mōkoščica, *f.* neka hruška, *Valj. (Rad.)*; (mōkovščica?)

mokovāti, *ujem. vb. impf.* mehlig werden (o zrnju), *C.*

mōkovec, *vca, m.* der Mehlbeerbaum, die Mehlbirne (sorbus aria), *Cig., Jan., C., Josch, Robič (Nkol.)*.

mōkovica, *f.* = mōkovec, *C.*

mōkovje, *adj.* mehltreich, *Jan.*

mōkovje, *n. coll.* Mehlbeerbäume, *Jarn., Cig.*

mōkovnica, *f.* 1) neka hruška, *Sr. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.)*; — die Speckbirne, *C.*; — 2) = mōkovec, der Mehlbeerbaum (sorbus aria), *Nov.-C.*

mōkovščina, *f.* = mōkovje, *C.*

mokož, *m.* 1) der Regenwind, *Jan.*; (?) *prim.* mokož; — 2) *Cig., Erj. (Z.)*, *pogl.* mokoš.

mokoška, *f.* kleine Tüfente, das Zumpfhuhn (ortyometra [crex] porzana), *C.*

mōkrād, *f.* die Mäße, die Feuchte, *C.*

mōkrāven, *vna, adj.* jumpfig, im Zumpfe gewachsen: mōkravna trava, *Mariborska ok.-C.*

mōkrec (-krec), *krea, m.* der Regenwind, *Jan.*

mokrīca, *f.* 1) der Harn, *Cig., Jan.*; — 2) eine feuchte Wiese, *Valj. (Rad)*; — 3) die Wasserlilie (asellus aquaticus), *Erj. (Z.)*; — 4) das Weichkraut (malachium aquaticum), *C., Z.*

mokrīčast, *adj.* harnartig, *Cig.*

mokrilo, *n.* mokrila, die Harnorgane, *Erj. (Som.)*.

mokrīna, *f.* die Nässe, die Feuchtigkeit; — eine nasse Ader 3. B. auf einem Ader, die Wasser-galle, *Jan.*; — die Flüssigkeit, *Cig., Jan., Žnid.*; m. od astra montane, d. Istramontana = Zinetur, *Levst. (Nauk)*; prekatna m. (v očesu), das Kammerwasser, *Erj. (Som.)*, *Sen. (Fiž.)*.

mokrīšče, *n.* das Bissort, *DZ.*

mokrīti, *im. vb. impf.* nässen, neßen, *Mur., Cig., Jan.*; mokreca megla, *Jurč.*; — harnen, *Mur., Cig.*

mokrōča, *f.* die Feuchtigkeit, die Nässe, *ogr.-Mik., Valj. (Rad)*.

mōkroma, *adv.* = na makro (slikati), al fresco, *V.-Cig.*

mokromēr, *mēra*, *m.* der Feuchtigkeitemesser, *Cig., Jan.*

mokromāzen, *zna. adj.* najstalt, *Cig.*

mokrōst, *f.* die Nässe, *Cig.*

mokrōš, *m.* der Schwund, *Jan., Ščar.-Trst. (Glas.)*.

mokrōta, *f.* die Nässe, die Feuchtigkeit; — tudi: mokrōta, *Valj. (Rad)*.

mokrōten, *tna. adj.* naß, feucht; mokrōtna letina, *Pohl. (Km.)*; — tudi: mokrōten.

mokrōtnost, *f.* die Feuchtigkeit, die Nässe; — tudi: mokrōtnost.

mokrōtina, *f.* das Nasse, *Jan.*; naßer Boden, *Jan., Nov.-C.*; — tudi: mokrōtina; prim. mokrōta.

mokrōtiti, *im. vb. impf.* nässen, besenditen, *Mur.*

mokrovīna, *f.* = mokrīna, *Cig., Jan.*

mokrovīt, *adj.* feucht, *C.*

mokūška, *f.* das grünfüßige Hohlhuhn (gallinula chloropus); m. z rdečo, z rumeno liso, *Frey. (F.)*; — prim. mokoška, mokoš, mlakoš.

1. **mōl**, *mōla*, *m.* = mel, der Flußsand, der Flußschotter, *M., Dol.*

2. **mōl**, *m.* das Woll (v glasbi), *Cig. (T.)*.

mōlavar, *rja*, *m.* der Trache, tudi: kratek in debel modras, »kakor bi mačku noge odsekala« (morebiti kaka breja samica), *Koblja Glava (Kras)-Erj. (Torb.)*; (mōlavar, *Štrek.*); — prim. hs. blavor, nekaka velika kača.

mōlba, *f.* die Bitte, *C., Mik., ogr.-Valj. (Rad)*; pos. die Abbitte: v mōlbo priiti, Abbitte leisten, *C.*; — das Gebet, *Cig., ogr.-C.*; (mōlba?).

mōlčāten, *tna. adj.*, *Levst. (Zb. sp.)*; pogl. molčēč, molčēčen.

mōlčānje, *n.* das Schweigen.

mōlčati, *im. vb. impf.* schweigen; ne zna m., er ist indiseret, *Cig.*; molči ko riba = er ist verschwiegen wie das Grab, *Cig.*; trdo m., hartnäckig schweigen, *Levst. (IjZv.)*; — molčēč, verschwiegen, schweigsam, *Mur., Cig., Jan., Dol.*; molčēč pes rad popade, *Z.*

mōlčāv, *āva. adj.* schweigsam, *SLN., Dol.*

mōlčāvec, *vca, m.* der Schweiger, *Cig.*

mōlčāvka, *f.* die Schweigerin, *Cig.*

mōlčēčen, *ēna. adj.* schweigam, *Cig. (T.), Dol.*; Govoril malokdaj, Molčēčen, kakor zdaj, *Levst. (Zb. sp.)*.

mōlčēčki, *adv.* schweigend, *kajk.-Mik.*

mōlčēčnost, *f.* die Schweigamkeit, die Verschwiegenheit, *Mur., Cig. (T.), nk.*

mōlčēvje, *n.* die Flußblume, das Sonnengold, die Immortelle (helichryson arenarium), *Cig., Medv. (Rok.)*; — prim. molec 2); (mōlčēvje?).

mōlčēkati, *am. vb. impf. dem.* hübsch schweigen (v otročjem govoru), *C.*

mōlčējiv, *iva. adj.* verschwiegen, schweigam, *Javn., Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*.

mōlčējivost, *f.* die Verschwiegenheit, *Mur., Cig.*

mōlē, *čta, m.* der Betbruder, *V.-Cig., Valj. (Rad)*.

mōlec, *lea, m. 1)* der Beter, *Mur., Jan., C.*; navada molcu veliko pripomore, *Burg.*; pravi molci, *Ravn.*; ni več pobožnih molcev, *Slom.*; (mōlec?); — 2) das Sonnengold, das Zinnerichthün, die Immortelle (helichryson arenarium), *Medv. (Rok.)*.

mōlēčica, *f.* die Hervorragung, *C.*

mōlēčina, *f.* das Hervorragende, *C.*

mōledkovāti, *ūjem, vb. impf.* = mōledovati, *Jurč.*

mōlēdnik, *m.* zudringlicher Bitter, *Cig.*

mōlēdovanje, *n.* zudringliches Bitten.

mōlēdovati, *ūjem (ovam), vb. impf.* zudringlich bitten.

mōlēdovavec, *vca, m.* ein zudringlicher Bitter, *Mur., Cig., Jan.*

mōlēdovavka, *f.* eine zudringliche Bitterin, *Z.*

mōlēdovavski, *adj.* zudringlich bittend, flehentlich, *Mur.*

mōlēdva, *f.* eine zudringlich bittende Person, *Mik.*

mōlek, *lka, m.* der Rosenkranz, das Paternoster, *Cig., Jan., ogr.-M., Slom.-C.*; tudi: molčēk, molkā.

mōlekūl, *m.*, *Žnid.* pogl. molekul.

mōlekūl, *m.* najmanjši, nerazločni delec tvarine, das Molecūl, *Sen. (Fiž.)*.

mōlekūla, *f.* = molekul, *IjZv.*

mōlekulāren, *rna. adj.* Molekulār: molekularna teža, das Molekulargewicht, *Sen. (Fiž.)*.

mōlēnje, *n.* das Hervorragende.

mōlēti, *im. vb. impf.* tagen, hervorragen; kvišku m., emporragen.

mōlēvati, *am. vb. impf.* zu beten pflegen, *Dolenji Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.)*.

mōlihovati, *ūjem, vb. impf.* unwillig, verdrießlich sein, *Mariborska ok.-C.*

mōlīnica, *f.* das Verhäus, der Tempel, *Cig., Jan., C., Burg., nk.*

mōlīnik, *m.* die Betbank, der Betchemel, *Slom.*

mōlīšče, *n.* der Betort, der Tempel, *Cig., ZgD.*

mōlīšen, *šna. adj.* mürrisch, verdrießlich, übelgelaunt, *C., Št.*; — prim. mōlihovati.

mōlītn, *tna. adj.* 1) = molitven, *Mur., Cig., Jan.*; molitne knjige, *M.*; — 2) kdor rad molī, *Notr.*

- molitev**, tve, *f.* das Gebet; — jutno, večerno molitev opraviti; mašne molitve; na molitvah stati, in den letzten Zügen liegen, *Z.*
- molitveca**, *f. dem.* molitev, das Gebetchen.
- molitveven**, tečna, *adj.* 1) Gebet; molitvena hiša. (-tovna) *Dalm.*; molitvevne bukvice. (-tovne) *Polj.*; — 2) kdor rad molitve; molitvena ženska, (-tovna) *Polj.*
1. **móltiti**, mólim, *vb. impf.* 1) beten; pobožno m.; očenaš m.; m. koga, anbeten; Boga m. (zu Gott) beten; — 2) srečo, zdravje m. komu, Glück, Gesundheit wünschen, begrüßen, *Boh., Dalm., Krelj, Kast.*; začeli so mu zdravje m., *Dalm.*; vse dobrote m., alles Gute wünschen, *Krelj*; — 3) m. se komu, jemanden bitten, *Npes.-Vraž, jvžSt.*; — 4) m. se, sich entschuldigen, *Celje-C.*
2. **móltiti**, im, *vb. impf.* hinstrecken, hingestreckt halten, hinhalten; roko m. komu; vse štiri od sebe m., Hände und Füße von sich strecken.
- molitva**, *f.* = molitev.
- molitvar**, rja, *m.* der Vater, der Betbruder, *Cig., ogr.-C.*
- molitvarica**, *f.* die Beischwester, *Cig.*; priletna m., *Levst.(Zb. sp.).*
- molitváríti**, árim, *vb. impf.* frömmelnd beten, *Zora.*
- molitvarnica**, *f.* molilnica, molitvenica, *Cig., ogr.-C.*
- molitven**, tvena, *adj.* 1) = molitveven, Gebet; Bet.; — 2) gerne betend, *ZgD.*
- molitvenica**, *f.* das Bethaus, *Cig., Jan., ogr.-C., Vrt.*; — der Betstuhl, das Oratorium, *ZgD.*; samostanska m., *Cv.*
- molitvenik**, *m.* das Gebetbuch, *nk.*
- molitvenják**, *m.* der Betstuhl, *SN.*; — der Betstuhel, *C.*
- molitveca**, *f. dem.* molitva = molitveca; kozja molitveca: če kdo komu dva klina med prste dene in ga stiska, da kriči kakor koza. učí ga kozjo molitvico. *Notr.-Levst.(Rok.);* kozje molitvice koga učiti, jemanden zu Paaren treiben, ihn mores lehren.
- molitvišče**, *n.* das Bethaus, *ZgD.*
- molivce**, vca, *m.* der Vater, der Afbeter, *Cig., Jan.*; resnični molivci, *Trub.*; moji molivci, *Dalm.*
- mólj**, mólja, *m.* die Motte; obleko so mólji smedli; krivično blago pod streho in pa mólj v zrnju, *Slom.-Jan., Slom.*; moljev je več vrst: jabolčni m., der Apfel-Widder, die Apfel- oder Birnennotte (carpocapsa pomonana), krznarski m., die Felmotte o. Haarschabe (tinea pelionella), močnati m., die Weichweismotte (tinea lacteella), pohištveni m., die Möbelmotte (tinea bischiella), suknjarski m., die Kleidermotte oder Kleiderschabe (tinea sprella), žitni m., die Kornmotte, die Kornschabe, auch weißer Stornwurm (tinea granulata), *Erj.(Z.).*
- móljav**, áva, *adj.* voll Motten; moljava obleka; móljavo žito, wuppelhaftes Getreide, *Levst.(Nauk).*
1. **móljáva**, *f.* etwas Emporragendes, die Her- vorragung, *Mur., V.-Cig., C.*

2. **móljáva**, *f.* der Venusspiegel (specularia speculum), *Bodrež na Kanalskem Erj.(Torb.);* — der Vogelknöterich (polygonum aviculare), *Cig., Medv.(Rok.);* — prim. moljava 4).
- móljavina**, *f.* der Mottenfraß, *Cig., Jan.*
- móljavka**, *f.* der Vogelknöterich (polygonum aviculare), *Z.*; — prim. 2. moljava.
- móljee**, ljca, *m. dem.* mólj; = moljek, *Valj.(Rad).*
- móljejdina**, *f.* der Mottenfraß, *Cig.*; das Lächeln vom Mottenfraße, *C.*
- móljek**, ljka, *m. dem.* mólj; kleine Motte, *Cig., Jan., M.*
1. **móljenje**, *n.* das Beten, die Anbetung; moljenje, *ogr.-Valj.(Rad).*
2. **móljenje**, *n.* das Hervorstrecken.
- móljev**, *adj.* Motten-; moljeve izjedine, der Mottenfraß, *Cig.*
- móljiv**, íva, *adj.* = moljav, *C., Z.*
- móljnat**, *adj.* voll Motten, *Mur., C.*
- mólk**, *m.* das Schweigen, *Mur., Cig., Jan., C., kajk.-Valj.(Rad).* *nk.*: v mólk se spu- stiti, podati, anfangen zu schweigen, *C.*; pomisljalni m., die Zurückhaltung, die Reserve, *Cig.(V.).*
- mólkar**, rja, *m.* kdor molek nosi, der Rosen- fränzler, *Cig.*
- mólkast**, *adj.* rosenkranzförmig, *Cig.*
- mólkati**, am, *vb. impf. dem.* moliti; beten (v otročjem govoru), *Cig.*
- mólkeš**, kla, *adj.* dumpf, klanglos, hohl; m. glas, *Cig., Jan., Cig.(V.);* heißer, *Jan.*
- mólklina**, *f.* die Heiserkeit, *Valj.(Rad).*
- mólklost**, *f.* die Dummheit der Stimme, die Heiserkeit, *Jan.(H.).*
- mólńica**, *f.* = molilnica, *Cig., Jan.*
- mólńnik**, *m.* podvratnik pri živalih, nader, (prim. kor.-nem. mulle f. mürrischer, hängender Mund, bav. molla, Schmerbauch), *Štek.(Let.).*
- mólńiti**, im, *vb. impf.* blitzen, schimmern, (mun- ti) *Meg.-Mik.*
- mólńja**, *f.* puh od strele; m. ga je na tla po- bila, t. je puh od strele ga je podrl, *Erj.(Torb.);* — prim. hs. munja. Blitz.
- mólńjav**, *adj.* = prismojen, etwas dumpf, *Notr.-Levst.(Rok.);* — prim. hs. munjav.
- mólńjen**, *adj.* betäubt, dumpf, *Jan.*; „jedel je gobe in je bil tako mólńjen (munjen), da je kakor divji okolo divjal“, *Erj.(Torb.);* „kdo hode tako mólńjen (munjen), da bi to kupil?“ *Erj.(Torb.);* mólńjena (munjena) goba, der Fliegensthaum (agaricus muscarius), *Erj.(Torb.);* — prim. molńiti.
- mólńjenost**, *f.* der Wahnwitz, (mun-) *C.*
- mólńti**, mólzem, *vb. impf.* 1) meßen, kravo m.; — m. koga, jemanden ausziehen, scheuten (fig.); — 2) Milch geben, milchen; krava molze kri, die Kuh gibt blutige Milch, *Z.*; krava pri gobcu molze = wie die Kuh gefüttert wird, so milcht sie.
- mólńviti**, im, *vb. impf.* murren, brummen, *Mur., Danj.-Mik.*; (o golobih), *ogr.-C.*; nedostojno in nerazložno govoriti, *vžhSt.-Raič(Nkol.);* dumpf tönen, *Mur.*; Bas mi molvi („muv“)

no mrmra, *Danj. (Posv. p.)*; jumen: bečele molvijo („muvijo“), *ogr.-Mik.*
molvljånje, *n.* das Murren, *ogr.-C.*; (muv-), *Mik.*
molvljåti, *åm. vb. impf.* murren, *ogr.-C.*
molvljiv, *iva. adj.* mürrisch, *ogr.-C.*
molvljivost, *f.* der Mürrisinn, *ogr.-C.*
mólza, *f. 1)* = molza, das Melken, *C.*; —
 — die milchende Kuh: naša m., *Levst. (Zb.sp.)*.
molzáca, *f.* die Melkgette, *Fr.-C.*
molzarica, *f.* krava m. = molzna krava, die Melkkuh, *Nor.*
mólzav, *ava. adj.* = molzen, milchend: molzava krava, *Jurč.*
mólzec, *zca. m.* der Melker, *Jan.*
mólzcn, *zna. adj.* Melk-, melk-, milchend: molzna krava.
mólzcnje, *n.* das Melken.
molzica, *f.* die Melkerin, *Jarn., Cig., Jan., Vrt.*
molzič, *iča. m.* der Melker, *Cig., Jan., Vrt.*
molzilja, *f.* die Melkerin, *Jarn., C.*
molzír, *rja. m.* der Weinheber, *Valj. (Rad.)*
molzišče, *n.* die Melkstätte, die Melkerei, *Cig., C.*
molznica, *f. 1)* die Melkerin, (mólznica) *Mur.*; — 2) eine milchende Kuh, *Z.*; ein milchendes Schaf, (mólznica) *Jan.*; — 3) die Melkstätte, die Meierei, *Jarn., Mur., Cig.*; — 4) die Melkgette, *C.*
molzník, *m. 1)* der Melker, (mólznik) *Mur.*; — 2) die Hürde, *Cig., C.*; — 3) die Melkgette, *C.*
molznjåk, *m.* die Melkgette, *Mur., Cig., Jan., Met.*
mólza, *f. 1)* das Melken: o molzi, zur Melkzeit; veliko molze imeti, viel Milch bekommen, *Gor.*; — 2) eine Laube bei Alpenhütten als Melkstätte, *C.*; ozka ulica v planinskem stanu, kjer sede ovčarji (kozarji) in molzejo ovce (koze), *Bolške planine-Erj. (Torb.)*.
mólžnja, *f.* = molza, das Melken, *Z.*
momént, *m.* trenutek, der Moment, važna stran, važnost, das Moment, *Cig. (T.)*.
moméntcn, *tna. adj.* Moment-, momentan, *Cig. (T.)*.
momljáč, *m.* der Brummer, der Brummbär, *Jan. (H.)*.
momljåti, *åm. vb. impf. 1)* brummen, unverständlich reden, *Cig., Jan., St.*; — 2) beschwerlich fauen (o starih, brezzobih ljudeh), *C.*; — prim. mumljati.
momotåti, *otåm, õcem, vb. impf.* = mumotati, dumpf reden, *C.*
momúriti, *úrím, vb. impf.* halblaut reden, brummen, murren, *St.N.-C.*
monåda, *f. 1)* das kleinste Funtstückerchen oder die Schlußmonade (monas termo), *Jan., Erj. (Z.)*; — 2) die Monade (phil.), *Cig. (T.)*.
monårh, *m.* samovladar, der Monarch.
monarhija, *f.* samovladarstvo, die Monarchie.
monarhijski, *adj.* samovladarski, monarchisch.
móndo, *n.* = modo, *vzh.St.-C.*
mondúra, *f.* = montura, *Cig., Jan.*
mōnga, *f.* die Zengrolle, die Waage, *V.-Cig., Cig., Jan., Bes., DZ., Kr.*; (monga, *Gor., munga, Dol.*); — prim. nem. Waage.

mōngatnica, *f.* die Kollstammer, *Jan.*
mōngati, *am. vb. impf.* mangeln, *Cig., Jan., Gor.*
mōngavce, *vca. m.* der Mangel, *Cig., Jan.*
monogamija, *f.* enoženstvo, die Monogamie.
monografija, *f.* spis. ki razpravlja posamezen predmet kakega znanstva, die Monographie, *Cig. (T.)*, *nk.*
monogråm, *m.* začetne imenske črke, druga v drugo zapletene, das Monogramm, *Cig. (T.)*.
monohõrd, *m.* enostrunski aparat, Monochord (phys.), *Cig. (T.)*.
monohromåtski, *adj.* enobarven, monochromatič (phys.), *Žnid.*
monolit, *m.* iz enega kamena izsekan kip, der Monolith, *Cig. (T.)*.
monolõg, *m.* samogovor, der Monolog.
monõm, *m.* enočlenec, das Monom, *Cel. (Ar.)*.
monõmeter, *ira. m.* verz iz ene ali dveh stop, der Monometer, *Cig. (T.)*.
monopõl, *m.* samotrštvo, das Monopol.
monoteizem, *zma. m.* enoboštvo, der Monotheismus, *Cig. (T.)*.
monstrånce, *f.* die Menstruanze.
montanističen, *åna. adj.* k montanistiki spadajoč, montanistisch, *Jan.*
montanistika, *f.* rudarstvo, die Montanistik, *Jan.*
montelj, *m.* = muntel, *vzh.St., ogr.-C.*
montúra, *f.* vojaška oprava, die Montur.
montüren, *rna. adj.* Montur-, *Cig., Jan.*
monumentåln, *lna. adj.* spomeniški, monumental, *Cig. (T.)*; monumentalne stavbe, *nk.*
mõr, *mõra. m.* das Sterben, die Pest, die Seuche, *Mur., St.-Cig., Jan., C.*; v mestu je grozen mor, *Zil.-Jarn. (Rok.)*; živinski m., *V.-Cig.*
mor, *adj.* ičmarj, *C.*; pogl. mur.
mõra, *f. 1)* der Alp: mora ga tlačí, sesa; — potne kaplje mu stopijo na čelo, ko mu je mora takih misli legla na dušo, *Jurč.*; — mora sesa („ziza“) svinje, kađar jih tako napade pri jedi, da stoje z životom proti tlom upognjenim in so nekoliko časa mirne ter nekako stokaio, dokler jih ne mine, *vzh.-St.*; — 2) = sovka (vešča), die Eule (noctua), *Jan. (H.)*.
moråč, *m.* veliki m., der Königstümmel, *Cig.*; — prim. komorač.
moråčnik, *m.* konopliški m., der Wasserdoß (cupatorium cannabinum), *Medv. (Rok.)*.
1. moråk, *m.* = konjska kumara, der Wasserfendel, der Pferdejame (oenanthe phellandrium), *Cig.*
2. moråk, *m.* der Truthahn, *Guts., Jarn., Mur.*; (murak), *Kor.-Vest.*; — prim. slovaški: morak, Truthahn.
moråla, *f.* npravoslovje, npravoslovni nauk, die Moral, *nk.*
morålen, *lna. adj.* nraven, moralisch, sittlich, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *nk.*
moralist, *m.* npravoslovec, der Moralist, der Sittenprediger, *Cig., nk.*
morålnost, *f.* npravost, die Sittlichkeit, die Moralität, *Cig. (T.)*, *nk.*

môranje, *n.* 1) das Müſſen, *Cig.*; — 2) das Müſſigen, das Zwingen, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.
morast, *adj.* ſchwarz (von der Thierfarbe), *C.*; — prim. mor.
môrati, *am, vb. impf.* 1) müſſen, *Mur., Trub., Dalm., Krelj. Očitna izp. (Let. 1889, 157). Ben.-Kl., Junska dol. (Kor.) - Jan. (Slovn.), vzh.St. - C.*; moramo, kakor moremo, wir ſprechen uns nach der Decke, *vzh.St. - C.*; ni da bi moral, ich muß nicht, es iſt kein Muß; — 2) müſſigen, nöthigen, zwingen, *Cig., Jan., Gor.*; kdo me more morati? wer kann mich zwingen? *Ljub.*: morate me nositi rdečo vrv, *Jurč.*
moratorij, *m.* odlog, das Moratorium, *Cig.*
môravec, *vca. m.* der Zwinger, der Nöthiger, *Cig., Valj.(Rad)*.
morāvšica, *f.* die Schale, (-šica) *Mur., V.-Cig.*; torilo ali m., *Ravn.(Abc.)*.
môrca, *f.* = morčevina, *Urtov.(Km. k.)*.
morčevina, *f.* zadnja gosta mast, ki se dohiva, kadar se odlike maste. (it. morcia, morchia, die Selhefen), *GBrda-Erj.(Torb.)*.
morčina, *f.* = mrhovina, *Dict.*; — prim. mor, *m.*
morđa, *adv.* vielleicht; tudi môrda; — iz: more (biti) da.
morebiten, *tna, adj.* allfällig, *nk.*: morebitna poznejša doplačila, *DZkr.*
morebiti, *adv.* vielleicht; (= more biti).
1. mörce, *vca. m.* der Mörder, *Ravn.-Valj.(Rad)*.
2. morec, *vca. m.* der Nappe, *Ble. - C.*; — ſchwarzer Bod, *Rež.-C.*; — pogl. murec.
môren, *rna, adj.* lan, *Cig., Jan., DZ.*; morna voda, laues Waſſer, *Notr.-Cig., Soška dol.-Erj.(Torb.), Štek.*
morena, *f.* ledniškagroblija, die Moräne (geogr.), *Cig.(T.)*.
môrňj, *m.* neki strup, das Morphin, *Cig.(T.)*.
morfin, *m.* = morňj, das Morphin, *Cig.(T.)*.
morfologija, *f.* likoslovje, die Morphologie, *Cig.(T.)*.
môrgati, *am, vb. impf.* murren, *Hip.-C.*
morgotati, *otām, hčem, vb. impf.* = morgovati, *C.*
morgovānje, *n.* das Gemurre, *Valj.(Rad)*.
morgovati, *ujem, vb. impf.* murren, brummeln, *ogr.-C., kajk.-Valj.(Rad)*.
morica, *f.* 1) ſchwarze Ziege, *Rež.-C.*; — 2) ſchwarze Feige, *C.*; — tudi: die Brombeere, *C.*; — prim. mor, *mur*
morč, *vca. m.* ein ſchwarzer (junger) Frosch, *Mur., Cig.*; — die Feuerkröte (bombinator igneus), *Cig., Frey.(F.)*.
morija, *f.* 1) das Morden, *Cig., Jan.*; — 2) das Hinsterben (3. B. inſolge einer Peſt), *Trub., Krelj.*
moritn, *tna, adj.* Mord, mordend, mörderiſch, *Cig., Jan., nk.*; aufreibend, zugrunde richtend; samota je morilna za dušo in telo, *Cv.*
morilnost, *f.* die tödtliche Kraſt, *nk.*; — die Mordluſt, *Cig., Jan*
morišče, *n.* die Mordſtätte, der Mordplatz, *Mur., Cig., Jan., nk.*
moritelj, *m.* = morivce, *C.*

moritev, *vca. f.* das Morden, der Mord, *Javn., Cig., C., Ravn.-Valj.(Rad)*.
moriti, *im, vb. impf.* tödten, morden; Slovenec že mori Slovenca, brata, *Preš.*; — aufreiben: lakota mori človeka, *Cig.*; — plagen, quälen: skrbi me more: kadar ga Bog tepe in mori ga začne iskati, *Škrb.-Valj.(Rad)*; *m. se.* ſich aufreiben, ſich plagen, *Cig.*; — ogeni m., das Feuer außlöſchen, *C.*; živo apno m., den Kalt löſchen, *Z.*; — živo srebro m., das Queckſilber ſelt machen, *Cig.*
morivce, *vca. m.* der Mörder, *Cig., Jan., nk.*
morivka, *f.* die Mörderin, *Cig., Jan., nk.*
morivski, *adj.* mörderiſch, *Mord-, Cig., Jan.*
morivstvo, *n.* die Mörderei, *Cig.*
moriza, *f.* 1) das Schellenband, *Jan.*; — 2) *pl.* morize, die Halskrause, *Rež.-C.*; — 3) *pl.* morize, ein Halsband mit eisernen Nägeln für Hunde, *Cig., Kras.*
morjáček, *čka, m. dem.* morjak; der Schiffsjunge, *DZ.*
morjak, *m.* 1) der Seemann, der Schiffer, *vzh.St.-C.*; der Matroſe, *Zora, DZ.*; morjak-krmar, der Steuermatroſe, *DZ.*; — 2) veter, ki od morja pihā, der Meerwind, der Südwind, *Idrija-Svet.(Rok.), Ip.-Štek.(Let.)*.
1. morjē, *n.* das Meer, die See; po suhem in po morju, zu Land und zur See; veliko m., das Weltmeer, *Cig., Jan.*; tudi: mōrie.
2. morje, *n.* = morje, *vzh.St.-C., Pfk.(Črt. 107);* (morda: morjē, *m. pl. C.*)
morjenje, *n.* das Morden, das Tödten.
morjepis, *pisa, m.* die Meerbeſchreibung, die Oceanographie, *Cig.(T.)*.
morjepisce, *vca. m.* der Meerbeſchreiber, *Cig.*
morjeplovstvo, *n.* die Seechiffahrt, *Vest.*
morjevid, *vida, m.* die Seekarte, *Jan., Cig.(T.)*.
morjevladen, *dna, adj.* meerbeherrſchend, *Cig.*
môrjice, *n. dem.* morie; das Meerchen, *Cig.*; Napaja pobč konjčē tri. Oj pri silnem morjici, *Nyes.-Schein.*
môrka, *f.* = maselnik, das Schmalzmuß, *Vreme-Erj.(Torb.)*; — prim. morča.
mormon, *m.* der Papageitaucher (mormon fratercula), *Erj.(Z.)*.
mornār, *vja, m.* der Seemann, der Matroſe.
mornārček, *čka, m. dem.* mornar, der Schiffsjunge, *DZ.*
mornarica, *f.* = mornarstvo, die Marine, *nk.*; (hs.).
mornarina, *f.* der Schiffslohn, *Meg.*
mornārski, *adj.* Seemanns, Matroſen; nautiſch, *Cig., C.*
mornārstvo, *n.* 1) das Seewesen, *Cig., Jan., nk.*; — die Marine, *Nov.-C.*; — der Seedieneſt, *Cig., Jan.*; — 2) die Seemannſchaft, *Cig., Jan.*; — die Marine, *Nov.-C.*
mornica, *f.* neka bolzen, *Blkr.-D.Sv.*
mornik, *m.* 1) = mornar; Nesrečnega mornika val izbljuje, *Sv.*; — 2) veter od morja, der Sirocco, *Črni Vrh-Erj.(Torb.), Štek.*; der Seewind, *Cig.(T.), Jes., Sen.(Fiz.);* tudi mōrnik, *Valj.(Rad)*.
mōrnost, *f.* die Launeit, *Cig., Jan.*
moroželjnost, *f.* die Mordbegier, *Cig.*

1. **mórski**, *adj.* Meer², See²; morská sol. dáš Meerjalz; morské živali, die Seethiere; — morská deklíca, die Seemythe.

2. **mórski**, *adj.* Alp²; morská noga, der Alpenfuß, der Trudenfuß, dáš Pentagramm, *St.*; morská kost, dáš Ueberbein (ein Knochenauswuchs), *Cig., Kr., St.*; — prim. mora.

moščák, *m.* der Seewind, *Ble.-C.*

morsčica, *f.* neka črešnja, *Biljana (GBrda)-Erj.(Torb.)*.

mōrsčina, *f.* neka trta, *Zavrč(St.)-Erj.(Torb.)*; črna m., die blaue Urbanitraube, die Zimmettraube, *vžhSt.-Trumm.*

mōrt, *mōrta*, *m.* der Mörtel; — prim. stvn. morter, *Levt.(Rok.)*.

mōrter, *tra*, *m.* = mort, *Meg., Dict., Valj.(Rad), Levt.(Rok.)*.

mōrti, *adv.* = morebiti, *Volk.-C., Mik., Št.*

mōrtnica, *f.* die Mörtelpanne, *Cig.*

mōtrnica, *f.* = mortnica, *Hip.-C.*

morva, *f.* *Mur., Nov., C.*, pogl. murva.

mōslavec, *vca. m.* neka vinska trta, *C., Mariborska ok.-Erj.(Torb.)*; der Mošler, *Trumm.*

moslavina, *f.* neka vinska trta, *Selnica(Št.)-Erj.(Torb.)*; — prim. moslavec.

mōslem, *m.* der Mušelmann, der Mošlem.

mōst, *mōsta* (mōstà), *mostù*, *m.* 1) die Brücke; m. na polah, die Fochbrücke, *Cig.(T.)*; m. na škripcih ali na škripce, die Aufziehbrücke, *Cig., Jan.*; = most na vago, *V.-Cig.*; m. na vrvi, fliegende Brücke, *Cig.*; živi m., die Schiffsbrücke, *C.*; — m. narediti, delati, eine Brücke schlagen, *Cig., Jan.*; m. podreti, die Brücke abbrehen, *Cig.*; — 2) dáš Laufgerüst beim Vangerüst, *Cig., ogr.-C.*

mostár, *rja. m.* 1) der Pontonier, *Cig.*; — 2) der Brückenmautner, *Cig., M.*

mostarina, *f.* = mosnina, dáš Brückengeld, *DZ.*

mostati, *am. vb. impf.* (eine Straße) pflastern, *V.-Cig.*; — prim. mostili.

mōstec, *stea, m. dem.* most, = mostek.

mōstek, *tka, m. dem.* most; kleine Brücke.

mōsten, *tna, adj.* Brücken².

mostič, *iča, m. dem.* most; kleine Brücke, *Mur., Jan., Valj.(Rad.)*.

mostiček, *čka, m. dem.* mostič; kleine Brücklein, *Cig., Jan., Valj.(Rad.)*.

mostišče, *n.* mostišča, Pfahlbanten, *LjZv.*

mostiti, *im. vb. impf.* 1) eine Brücke schlagen, *Cig., Jan.*; most mostiti, *Vrt.*; — 2) mit Brettern belegen, *Cig.*; — pflastern, *Cig., Jan.(H.)*; (rus.).

mōstje, *n.* dáš Gerüste, *ogr.-C.*

mostnica, *f.* der Brückenbalken; — die Dachbodenbiele, *ogr.-C.*

mostník, *m.* 1) der Brückenmautner, *Jarn., Mur.*; — 2) der quer über den Fluß oder die Brückenjoche gelegte Balken, die Brückenrutsche, *Pot.-Cig.*

mostnina, *f.* dáš Brückengeld, die Brückenmautgebür.

mostninar, *rja, m.* der Brückenmautner, *Cig.*

mostninski, *adj.* Brückenmaut², *Cig.*

mostovina, *f.* 1) = mostnina, *Mur., Cig., Jan., DZ., Levt.(Zb. sp.), Dol.*; — 2) pl. mostovine, die Pfahlbanten, *Cig.(T.)*.

mostovinar, *rja. m.* = mostninar, *Mur., Cig., Jan.*

mostovnica, *f.* die Brückenwage, *Cig., DZ.*; = tehnicna mostovnica, *Cig.(T.), Levt.(Nauk)*; m. s kazavcem, die Zeigerbrückenwage, *DZ.*

mōstovž, *m.* der Gang, die Gallerie, der Corridor, *Mur., Cig., Jan.*; der Säulengang; po mostovžu se sprehajati, *Ravn.-Valj.(Rad)*; — dáš Vorhaus, *C.*; — der Balkon, *Cig., Jan.*; ein gangähnliches Gerüst, *Z., Zora*; — prim. mošovž.

moščák, *čka, m.* neko jabolko; der Maichanzgerapfel, *C.*

moščák, *m.* der Bijam, der Mojšuš, *Guts., Mur., Cig., Jan.*; (moščak, *DZ.*); — prim. it. muschio, Bijam.

moščákov, *adj.* Bijam², *Jan.*

mošča, *f.* türkische molimica, die Mošchee.

mōšček, *ška, m.* der Bijam, der Mojšuš, *Jan.(H.)*.

mōškar, *rja, m.* die Mannsperjon, dáš Mannsbild, *Zora, Mariborska ok., Kres.*

mōškarec, *vca. m.* = moškar, *DZ.*

mōškast, *adj.* bijamartig, *Jan.(H.)*.

moškát, *áta, adj.* = moški, manhaft, stolz; tako moškato stoji! *vžhSt.*

moškát, *m.* der Mojšuš, *Jan.*; — prim. it. muscato, *adj.* nach Bijam riechend.

moškátast, *adj.* bijamartig, *Cig.*

moškátien, *tna, adj.* Bijam², *Cig.*

moškátnik, *m.* 1) der Mojšuskäfer, der Puppenräuber (balosoma sycophanta), *Jan., Erj.(Z.)*; — 2) der Bijamapfel, *Cig.*

mōški, *adj.* 1) Manns², Männer², männlich; m. spol; moška obleka; moška leta, dáš Mannesalter; — manhaft, moško se vesti; moško se braniti; — stolz; moško se držati; ali je žena tako moška? *Zv.*; — = kmetski; to je moško ne graščinsko, *Rib.-Svet.(Rok.)*; — 2) moški, eine Person männlichen Geschlechtes, die Mannsperjon; nobenega moškega ni bilo v družbi; dve ženski in pet moških; tudi: moški.

moškōst, *f.* die Männlichkeit, die Mannhaftigkeit, *Mur., Cig., nk.*

moškōvati se, *vjem se, vb. impf.* stolz sein, prahlen; m. se s čim, *Gor.*

mōšnja, *f.* 1) der Beutel; der Geldbeutel; če sva si tudi brata, mošnji si nista sestri, *Npreg.-Št.*; na mojo mošnja, auf meine Rechnung, *Cig.*; ob svoji mošnji plačati, aus eigenem Saček bezahlen, *Levt.(Zb. sp.)*; dobre volje mošnje kolče, dáš Lustgelein ist lustspielig, *Cig.*; — 2) der Hudenack, *Cig., C.*; — 3) podolgovata, zelena in debela smokva, *Ip.-Erj.(Torb.)*.

mošnják, *m.* 1) der Beutel (za tobak), *SlN., ob gorjuj Dravi(Št.)*; — 2) dáš Täschelkrant (thlaspi), *C.*

mošnjár, *rja, m.* der Beutler, der Taschner, *Mur., Cig.*

mošnjarića, *f.* 1) die Beutlerin, die Taschnerin, *Cig.*; — 2) = vrečar, dáš Beuteltier, *Jan.*:

— 3) mošnjárica, die Beutelmelise (parus pendulinus), *Frey.(F.)*.

mošnjáriti, árim, *vb. impf.* Beutler o. Tachner sein, *Cig.*

mošnjast, *adj.* beutelförmig.

mošnjica, *f. dem.* mošnja: 1) das Beutelfchen; Primate za mošnjico, Vržite nam petico, *Npes.-K.*; — 2) ustne mošnjice, die Backentauben (3 B. beim Hamster), *Cig.(T.), Erj.(Z.)*; — 3) der Hodenfack, *Mur.-C.*; — 4) die Nuchthülfe, *C.*; die Nüfolenz, Erbjenschte, *ogr.-C., ogr.-Valj.(Rad)*; die Kaktamenz, die Rußschale, *ogr.-C.*; — der Balg, der Keldh der Grasblumen, *Cig.*; — 5) dišča m., gemeines Knabenkraut (orchis morio), *Cig., Jan., Tuš.(R.)*; — tudi: mošnjica.

mošnjič, íca, *m. =* mošnjica 1), *C.*

mošnjícar, rja, *m. 1)* der Beutelmacher, *Vrt.*; — 2) die Tachenmaus (ascomys), *Erj.(Z.)*.

mošnjícarica, *f.* die Beutel-Blattlaus, *Erj.(Z.)*.

mošnjíček, éka, *m. =* mošnjíca, das Beutelfchen, *Jan.(H.)*.

mošnjíčica, *f. dem.* mošnjica: das Beutelfchen.

mošnjíčnica, *f.* = mošnjíčnik, *Z.*

mošnjíčnik, *m.* die Judenkräutle (physalis Alkekengi), *St.-Cig.*

mošt, móšta, *m.* der Most.

moštacáti, ám, *vb. impf.* einhergehen (o mustacastem človeku), *Valj.(Rad)*; — prim. moštače.

moštače, *f. pl. Št.* pogl. mustače.

moštálka, *f. =* greštalka, *kajk.-Valj.(Rad)*.

móštast, *adj.* mostfarrig; — mostig, *V.-Cig.*

móštej, *m. =* mostek, *Npes.-Schein.*

móštek, íka, *m. dem.* mošt: letošnji m.

móšten, tna, *adj.* Most: — mostig; mostne hruške.

moštnárica, *f.* die Mostträgerin, *Mur.-Danj.(Posr. p.)*.

móštnat, *adj.* mostig, *Mur., Cig.*; lastreich, *Mur.*; mostnate hruške, *C.*

móštnica, *f.* neka hruška, *Mariborska ok.-Erj.(Torb.)*; die Mostbirne, *C.*

móštnik, *m.* der Monat October, *Cig.*

moštomér, méra, *m.* der Mostmesser, *Cig., Jan.*

moštováti, újem, *vb. impf.* *Mur., Cig., Škrinj.. Bes.*; pogl. maščevati.

moštvo, á, *n. 1)* die Mannheit: m. komu vzeti: (skoplien človek), kateremu je bilo moštvo potro, *Jap.*; — 2) die Mannhaftigkeit, mánu licher Sinn: ni več moštva na svetu; ta kupec moštva ne drži, dieser Kaufmann ist nicht Mann von Wort, *Mur., C.*; na moštvo denarja posoditi, *przh.St.*; — der Muth, die Verzhäftigkeit, *Cig., Jan., M.*; z velikim moštvoom kaj povedati, *Glas.*; — 3) das Mannsbild, *Guts., Mur., Jan.*; vredno m., braver Kerl, *Guts.*; — 4) *coll.* die Männer, *Jan.*; die Mannschafft, *Cig., Jan., C., uk.*; Landarmisko m., *DZ.*

mošus, *m.* = moščjak, der Mostbus, *Cig., Jan.*

mošusov, *adj.* Mostbus; mošusova zel. die Gaultlerblume (mimulus), *Tuš.(B.)*.

môt, móta, *m.* der Bodenfack, *Erj.(Min.), DZ.*; (n. pr. pri kavi), *Krn., Vršno-Erj.(Torb.)*.

1. **môt**, í, *f.* eine dicke Holzstange, *Kras.-Štek.(Let.)*; drog, na katerem nosijo po hribih krste, ker vsled ozkih steza ne morejo rabiti nosil (par); na mot obesi se krsta (prim. hs. motka, Stange), *Tolm.-Štek.(Let.)*; — prim. met. *f.*

2. **môt**, *f.* der Wille, die Laune, die Lust, die Neigung, *C., Št.*; poj, ée imaš mot, *C.*; vesele, dobre, zalostne moti, *C.*; — iz nem. Muth.

móta, *f.* der Zeitvertreib, die Unterhaltung; kupiti kaj deci za moto („muto“), *kajk.-Valj.(Rad)*.

motáéc, *m.* der Hapfel, *Cig., Jan.*

motáéca, *f.* die Hapflein, *Cig.*

motáénica, *f.* die Hapfelmaschine, *DZ.*

motáénik, *m.* die Hapfel, die Weife, *Mur., V.-Cig., Jan.*

motálo, *n.* die Hapfel, die Weife, *Guts.-Cig., C.*

motánje, *n.* das Hapfel, das Weifen.

motarnáti se, ám se, *vb. impf. =* motati se; — prim. zamotarnati se.

motáti, ám, *vb. impf.* weisen, abwinden, aufwinden; prejo m. z vretena na motovilo; m. se, sich hin und her bewegen, zwecklos hin und her laufen; kaj se tod motaš; — vojska se mota iz loga, das Heer kommt allmählich aus dem Walde, *Cig.*; — sich in die Länge ziehen, *Jan.*; — plauſchen, schwägen, *Fr., SlGor.-C.*; — tudi: mótam in: mótati, am.

motávece, vca, *m.* der Weifer, *Cig., Jan., M.*

motávhati se, am se, *vb. impf. =* nerodno motati se kod, *Sret.(Rok.)*.

motávka, *f.* die Weiferin, *Cig., M.*

mótek, íka, *m.* die Zulte; m. niti, *DSv.*

móten, tna, *adj.* trüb; vino je motno; oči so motne; — zvon motno poje, die Glocke hat einen unreinen Klang, *C.*

moténje, *n.* (nav. nam. prav. močenje), das Stören, die Störung, *Cig., uk.*; m. posestva, die Besitzstörung, *uk.*

motér, *adj. =* meter, mator, alt, bejahrt, *Mur., Daln., Krelj.-Mik., ZgD., Zora.*

motéren, rna, *adj. =* moter, *C., Kast.*

mótež, *m. 1)* der Aufrihter, *C.*; — 2) die Störung, *Z., Vrt., (motéž) Lerst.(Nauk)*; — 3) der Bodenfack (des Fels), *Cig.*

motič, íca, *m.* der Quirl, *Ponikre-Erj.(Torb.), Gor.*; nasajeno kolce v pinji, s katerim se maslo mete, *Tolm.*; tudi: mótič.

motičica, *f. dem.* motika; fleine Haue; — = pralica, *Gor.*

motičišče, *n.* der Haufenstiel, *C.*

motika, *f. 1)* die Haue, die Haue zur Bearbeitung des Erdbodens; — turška motika! (Zapperment!) take družine ne bi se bil nadejal, *Zr.*; — = dvozoba pralica, *Notr.-Lerst.(Rok.)*; mótika, *Št., ogr.-Valj.(Rad)*; — 2) feigwurziger Hahnenfuß (ranunculus ficaria), *Ben.-Erj.(Torb.)*.

motikati, am, *vb. impf.* mit der Haue hauen, *Reč.-C.*

motikica, *f. dem.* motika, nam. motičica: — der Feldritterfarn (*delphinium consolida*). *St. Peter pri Gorici-Erj./Torb.*

motikišče, *n.* = motičišče, der Hauentiel, *Mur.*; *Cig.*, *Met.*, *Valj./Rad.*

motilen, *lna. adj.* störend, verwirrend, *Mur.*, *Jan.*

motilj, *m.* gelbliches Cypergras (*cyperus flavescens*), (imajo vero, da škodi ovcam). *Vas Krn-Erj./Torb.*; — prim. metulj 2).

motilnica, *f.* der Butterrührfädel, *ogr.-C.*, *vzh.St.*, *Danj.-Mik.*, *Trst./Lct.*

motilo, *n.* die Verwirrung, *C.*

motine, *f. pl.* der Bodenlag einer Flüssigkeit, *Rež.-C.*

mótiti, *im. vb. impf.* 1) trüben; vodo m.: — rüthren, *vzh.St.*, *C.*; smetano m. *Danj./Posr. p.*; — 2) stören; ne moti me pri delu! — irre machen, betrennen; to me je motilo, das hat mich beirrt; anfechten; kaj te je motilo, da si to storil? — m. se. (sich) irren; če se ne motim, wenn ich nicht irre; — moti se mu v glavi = meša se mu. *Cig.*; — beschäftigen, zerstreuen; m. koga s čim, *Cig.*, n. pr. dete z igro, pripovedovanjem, da ne joka, *Bikr.*, *Piš.*; — otrok se moti (spielt), *vzh.St.*; pojdimo se motit, *Vreme-Erj./Torb.*

motiv, *m.* povod, der Grund, das Motiv.

motivec, *vca, m.* der Störer, der Verwirrer, *Mur.*; *Cig.*

motljáti, *ám, vb. impf.* = motati, winden, *C.*; m. se. sich winden, sich hin und her bewegen (o kašah, ribah), *Z.*; sich herumtreiben; kaj se tod motljaš? *vzh.St.*; otroci se motljajo, die Kinder haben Häutel, *C.*

motljiv, *íva, adj.* störend; motiliva svetloba. *Žnid.*; (tudi: mótljiv; beirrend; hudoba motljiva, *C.*).

motnjáva, *f.* die Störung, *C.*

motnóba, *f.* = motnost; Motnoba odhaja. *Ozori se dan, Vod./Pes.*

mótnost, *f.* die Trübe, die Dunkelheit, *Cig.*, *Jan.*

motobôrež, *m.* der Wühler; rogovileži in motoboreži, *Jurč.*

motogláv, *gláva, adj.* schwindelig; motoglavcavec, *C.*

motoglávka, *f.* noka trava, od katere so ovce motoglavc, *C.*

motôhati, *am, vb. impf.* 1) trüben; vodo m. *Ravn.*; rüthren, wüthlen, *Jan.*; — 2) m. se. = repenčiti se. *Krn-Erj./Torb.*

motoháviti se, *ávim se. vb. impf.* sich hin und her zerren; motohavijo se, kadar se mečejo, *Dol.*

mōtor, *rja, m.* kretalo, gibalo, der Motor (mech.), *Cig./T.*

motór, *adj.* = mator, *Jan.*

motóren, *rna, adj.* = matoren, betagt, *Dict.*, *Jan.*; — schlecht gelaunt, *Strek.*

motorôg, *rôga, m.* 1) = motoroga 1), *C.*; — 2) der Thor, der Tölpel, *Cig.*

motorôga, *f.* 1) die Radspeiche, der Radarm bei den Mühlrädern; nav. pl. motoroge, das Radkreuz beim Mühlrade; — das Drehkreuz

beim Zaundurchgang, um das Vieh abzuhalten, *Mariborska ok.-C.*; das Drehkreuz an einer Haspelwelle, *Notr.*; — motoroga, der Garuhajpelarm, *Cig.*, *Jan.*; pl. motoroge, das Garuhajpelkreuz, die Garuhajpel, *vzh.St.-C.*; — 2) pl. motoroge, die Mühle (s stegnjeno roko krožiti). *Telov.*; — 3) die Handhajpel (ein Stab, an den Enden mit je einem Stabe — kreuzständig — versehen), *Lašče-Lerst. (Rok.)*; — 4) der Triebel an der Töpfer-scheibe, *Cig.*; — 5) der Blockenarm, woran das Seil hängt, *Cig.*, *Lerst./Zb. sp.*; — 6) eine ungeheuerliche Person, *Lašče-Lerst. Rok.*

motorôgast, *adj.* 1) kreuzweise stehend, mühlradspeichenartig, *C.*; — 2) tölpelhaft, *C.*

motorôžen, *zna, adj.* kreuzweise stehend; motorožno kolece, ein Rädchen mit einem Rad kreuzweise an einem Stab gefestigt (ein Spielzeug), *Notr.*; motorožno vreteno, die Kreuzhajpel (arch.), *V.-Cig.*

motorôžica, *f. dem.* motoroga; die Wagenradspeiche, *nad Mariborom-C.*

motorôžiti, *rôžim, vb. impf.* 1) na motoroge prejo viti, motati, *Mariborska ok.-C.*; — 2) Radspeichen einlegen, *Mariborska ok.-C.*

motorôžnice, *f. pl.* das Doppelhajpelgestell, *Lučč./St.-C.*

motorôžnik, *m.* 1) der Hajpelarm, *SlGor.-C.*; — 2) klin, der Garmwindenspießel, *C.*

motôvček, *čka, m.* der Quirl, *Sv. Peter-Erj. (Torb.)*.

motôvčkast, *adj.* quirlförmig, *Cig.*

motovílo, *n.*, *Zil.-Kres.* vgl. motovilo.

motovilar, *rja, m.* der Herumstreicher, *Jan.*

motovílast, *adj.* = neroden, ungeheicht, *Dol.*; abernwigig, närrisch, thöricht, *Dict.*, *Cig.*, *Jan.*

motovílce, *n. dem.* motovilo; kleine Garuhajpel, *M. Dol.*; — das Seilerrad, *V.-Cig.*

motovílce, *lca, m.* 1) neko orodje za vez v vinogradu, *Ščav.-C.*; — 2) der Kapuzeljalat (*valerianella*), *Cig.*, *Jan.*, *M. C.*, *Tuš. (B.)*; — 3) = metulj, vgl. motovílce.

motovílen, *lna, adj.* Hajpel.

motovílež, *m.* ungeheichtes Weibchen, *Cig.*, *Jan.*, *M.*

motovílit, *ílím, vb. impf.* 1) sich hin und her bewegen; pijanec motovili po poti, *Polj.*; — herumstreifen, *Jan.*; — freisen; zrvjavi motovílijo, *Ravn.-C.*; — 2) m. se. sich ungeheicht drehen oder bewegen, *Cig.*, *Jan.*, *C.*; herumstreifen, *Jan.*; — po glavi se mi motovili, ich bin taunelzig, *Ble.-C.*

motovíljček, *čka, m. dem.* motovílce, *Gor.*

motovíljce, *lcea, m.* = metulj, *Notr.*, *Gor.-Cig.*, *Jan.*

motovílka, *f.* die Strähne, *C.*

motovílca, *f.* die Hajpel; m. za svilo, *C.*

motovílo, *n.* 1) die Hajpel; entweder ein Stab mit Querspäßen an den Enden, oder ein um eine Achse bewegliches Kreuz; m. z motorogami, die Kreuzhajpel, *C.*, *Cig./T.*; tkalsko m., das Zettelarm an Webestuhle, *Cig.*; — z motovílo m. srevliti = einen dünnen Streich begeben, *Cig.*, *Jan.*; motovilo v torbo tlačiti, etwas Ungeheichtes vornehmen, *Lašče-Lerst.*

(*Rok*). *Z.*; — 2) psovka nerodnemu človeku: ti motovilo nerodno! *Lašče-Lerst. (Rok)*.

motôvsati, am. *vb. impf.* 1) = motati, abhelfen, *M. C.*; — 2) m. se. wegend sich drehen, wehen, *M.*

motôz, m. 1) = motvoz, *Mur., Cig., Jap.-C., Mik., ogr.-Valj. (Rad)*; — 2) živi m., der Schnurwurm (nemertes borlasii), *Erj. (Z.)*.

motrišnica, f. das Observatorium, *Cig. (T.)*; morská m. die Seevarie, *DZ.*; — prim. motriti.

motrišce, n. der Beobachtungsz., der Standpunkt, *Cig. (T.)*; — prim. motriti.

motriti, im. *vb. impf.* beobachten, betrachten, *Jan., C., Cig. (T.), Žnid., IjZv.*; — hs.

motrivce, vca, m. der Beobachter, *C.*; — prim. motriti.

motulj, m. 1) = metulj, *V.-Cig., Kast.-C.*; — 2) pl. motulji = metulji, metljaji (ovčja bolezen), *C.*

motuljav, adj. = metuljav: motuljava ovca, *SlGradec-C.*

môtvá, f. die Turbine, *Cig. (T.), DZ.*; — hs.

motvôz, vôza, m. die Schnur; pos. die Spinnradstirn; motvozi zopet zasučajo lična kolesa, *Jurč.*; — der Spagat, *v7hSt., nk.*

motvôzar, rja, m. der Schnurmacher, *Cig.*

motvôzec, zca, m. dem. motvoz: klines, dünnes Strichchen oder Schnürchen, *C.*

movje, n. coll. bajeslovna bitja, duše nekrščenih otrok, v podobi pičev po noči leta-joče, *Pjk. (Črt. 107.)*; (movje, m. pl., *C.*); — prim. mavje, navje.

movrič, m., pogl. mavrič.

movrin, m., pogl. mavrin.

môvžar, rja, m. = možnar, der Wörjer, *Jan., Rož-Kres.*

mozaičen, čna, adj. Mozaik-, mosaik-, *Jan.*

mozaika, f. mosaikische Arbeit, die Mozaik.

mozána, f. lončen vrč s pokrovom in dulcem, *St.-C.*; — prim. mezana.

môzar, rja, m. die Weinsteingelge, *Štrek.*

môzec, zga, m. = mozg.

1. **moželj**, m. = mozolj, *Meg., Železniki (Gor.)*

2. **môzelj**, zlja (zeljna), m. der Eisenklotz, *Jan.*; nekoliko že stegnjeno železo za pod klavir, *Kropa, Železniki (Gor.)*; — prim. nem. Mützel = Klotz.

môzg, m. 1) das Knochenmark; podaljšani m. verlängertes Mark, *Erj. (Z.)*; = prodolžni m., *Erj. (Som.)*; — nima mozga ne možjanov, er hat weder Krafft noch Verstand, *Mur.*; — 2) pl. mozgji = mozgani, *C.*

môzck, zka, m. *Dol.*, pogl. mozg.

môzga, f. die Maissche, *Jan.*; — der Moth, die Mehlplage, *Jan., C.*; pogl. muzga.

mozgaj, m. der Stüchhügel der Wagner, *Mik.*

môzganje, n. das Grübeln; jezikoslovno m., *Raič (Let.)*.

môzggast, adj. marfartig, *Cig., Žnid*

mozgát, áta, adj. marfig, *Cig., Sol.*

1. **mozgáti**, am. *vb. impf.* quetschen, *Z.* (Trauben) austreten, *Jan.*; pressen, *C.*; — po blatu m., im Mothe gehen, paissen, *Jan.*; meniš

li, da smeš le ti tod mozgati? *DSv.*; — prim. mezzgati, muzgati.

2. **môzgtati**, am. *vb. impf.* sich den Kopf brechen, nachdenken, grübeln, *C.*

môzgvav, adj. marfig; najboljšje mozgave kosti, *Dalm.*

môzgov, adj. Marf., *Cig.*; mozgovo živčje = mozgovi žveci, das Centralnervenstystem, *Cig. (T.)*.

mozgovína, f. die Marksubstanz, *Cig. (T.)*; (rus.).

mozgovit, adj. marfig, *SlN.-C.*

môzgovje, n. das Gehirnmark, *ogr.-C.*

môzgovnica, f. das Markgefäß, *Cig.*

mozgovrtati, vrtam, *vb. impf.* = 2. mozgati, spinnfäden, grübeln, *Jan. (H.)*.

mozgovítec, tea, m. der Spintstijerer, der Grübler, *Jan. (H.)*.

možrje, n. das Moor, *Kr.-Cig.*

možničiti, čim, *vb. impf.* döbeln = z mozniki deske zbijati, *Cig., Dol.*; — zusammenstopfeln: imenoslovske oblike m., *Lerst. (Zb. sp.)*.

moznik, m. der Döbel; mozniki so leseni klini, s katerimi zbijajo debela bruna, podnice, kolesna platišča i. dr.

moznikar, rja, m. der Döbelbohrer, *Cig.*

možlj, m. die Wimmer, die Büstel, das Hüßbläschen; možolji se mu spuščajo po obrazu; — čeljustni m., das Raufhorn (svinjska bolezen), *V.-Cig.*; m. rezati, izrezati, das Raufhorn nehmen, *Cig.*; — pl. možolji, das Friesel (boleznen), *C.*; — tudi: možlj.

možljast, adj. einer Wimmer ähnlich, *Cig., Jan.*; — wimmerig, mit Büsteln bedekt, *Cig.*

možljčast, adj. Wimmern ähnlich, *Mur.*; — wimmerig, voll Büsteln.

možljček, čka, m. dem. mozoljec; das Wimmerl, das Hüßbläschen.

možljec, ljca, m. dem. mozolj, das Wimmerl.

možljnat, adj. wimmerig.

môž, možá, m. der Mann; — der Ehemann; moj mož: zá-mož dati = omožiti, *Cig., Npes.-Vraz, Mik.*; = v zamož dati, *v7hSt.-C., Mik.*; = k možu dati, *ogr.-C.*; zá-mož iti = omožiti se, *v7hSt.-C.*; — (občinski, srejski) možje, die Gemeindevorstandsmitglieder, *Cig.*; — bodi mož! sei mannhaft! mož beseda, ein Mann ein Wort, ein Mann von Wort; mož beseda biti, sein Versprechen halten; kar sem pa dejal, temu sem še dan danes mož beseda, *Lerst. (Zb. sp.)*; mož beseda! Hand her! — moža kazati, imponieren, *Cig. (T.)*; mož, da je moža vreden, ein achtungswerter, beiderer Mann, *Fr.-C.*; — povodnji m., bajeslovno bitje, der Wasserwau; = vodeni mož, *Poh.-Pjk. (Črt.)*; — divji m., das Waldmännchen, der Waldweusch, *Cig., Jan., Zora*; der Draugutang oder der Waldweusch (pithecus satyrus), *Jan., Erj. (Z.)*.

možáca, f. mannhafte Weib, *Cig., M.*; („mužača“, Wänerin, *kajk.-Valj. (Rad)*).

možák, m. 1) ein harter, kraftvoller Mann; ein tüchtiger Mann; možaki — modraki, weiße Männer, *Lerst. (Zb. sp.)*; — 2) die Valsamine (vrtna cvetlica), *Koborid-Erj. (Torb.)*.

možakar, rja, *m.* eine tüchtige Mannsperson, *Jan., Notr.*

možákinja, *f.* ein starkes, mannhaftes Weib, das Mannweib, *Mur., Cig., Mik., C.*

možánee, *nea, m.* = možak, *Kr., Jurč.*

mōžar, rja, *m.* = možnar, *Meg., Mur., Daln.*

možáštvo, *n.* die Mannhaftigkeit.

možát, áta, *adj.* 1) = možki: mannhafte, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.). nk.*; možato odgovarjati, *nk.*; — 2) manubar, heiratsfähig, *C.*; dekleta so možata, *Zora.*

možaticá, *f.* ein mannbares Weib, *Guts.*

možátost, *f.* 1) = možtvo, die Mannhaftigkeit, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — 2) die Heiratsfähigkeit (prim. možat 2).

možávati, *am, vb. impf.* = po možko se vesti, trdnih, možkih besedi biti, *GBrda.*

moždáni, *m. pl.* = možgani, *Mik.*

moždžáni, *m. pl.* = možgani, *C., na vzhodu-Mik.*

moždžiti, *im. vb. impf.* queijden, *ogr.-C.*; — prim. 1. mozgati, muzgati, mužiti 2).

mōžec, žca, *m. dem.* mož; das Männchen, *Jurč.*

mōžej, *m.* = možek, *Jan., Mik., Rož.-Kres.*

mōžek, žka, *m. dem.* mož; 1) das Männchen; — 2) die Niere, *pl.* možki, die Nieren, *Fr.-C., Mariborska ok.-Erj.(Torb.);* — 3) die Hauswurz (sempervivum tectorum), *Sl. Bistrice-Erj.(Torb.).*

možemōrstvo, *n.* der Männergott, *Cig.*

mōžen, žna, *adj.* möglich, *Jan., Cig.(T.), nk.*; možna sodba, problematisches Urtheil, *Cig.(T.);* — po drugih slov. jezikih.

moženik, *m.* = moznik, *Z., jvžšt.*

možénje, *n.* das Verheiraten, das Heiraten (vom Weibe).

moževáti, ūjem, *vb. impf.* 1) sich als Mann benehmen, mannhafte auftreten, imponieren, paradien, *Jan., C., Navr.(Let., Kop. sp.);* — erste Heden führen, beratshlagen (von Männern), *Gor.*; župan možuje s sosesčani, *Zv.*; — 2) sich brüsten, prahlen, stolz sein, *Mik., Jan.*; — 3) sich wohlergehen lassen, *Cig.*; možuje = dobro se mu godi, *Cig.*

možévca, vna, *adj.* Mannes-; moževca starost, *Danj.(Posv. p.);* — mannhafte, *Mur., C.*

moževina, *f.* das Verlangen nach einem Manne: m. jo prime, *Gor.*

moževka, *f.* die Mannin, *Javn.*; le-ta bo moževka imenovana, zakaj ona je od moža vzeta, *Jap.(Sr. p.).*

moževiten, tna, *adj.* mannhafte, *Guts.*

moževitost, *f.* die Mannhaftigkeit, *Guts.-Cig., Zora.*

možévnost, *f.* die Mannhaftigkeit, *Mur.*

možeželjnost, *f.* die Mannsucht, *Cig.*

možgane, *f. pl.* = možgani, *Gor.*

možgani, *m. pl.* das Gehirn; veliki m., grojšee Gehirn, mali m., kleines Gehirn, *Cig.(T.);* — ni mu vrana možganov izpila = er ist nicht auf den Kopf gefallen, *Cig.*; — der Verstand; nima možganov.

možganica, *f.* die Cervicalwurzel, *Cig.*

možganohrbteničen, čna, *adj.* možganohrbtenično živeje, das Cerebrospinal Nervensystem, *Cig.(T.).*

možganovana, *f.* die Gehirnsubstanz, *Cig.*

možganski, *adj.* Gehirn .

možic, *m.* 1) das Männchen, das Männlein; majhen m., *Trub.*; — 2) die Hauswurz (sempervivum tectorum), *C.*

možica, *f.* die Mannin (o Evi), *Krelj.*; — prim. moževka.

možicej, elja (celjna), *m.* das Männchen.

možiček, čka, *m. dem.* možic; 1) das Männchen; — 2) die Hauswurz (sempervivum tectorum), *C.*

mōžik, *m.* das Männlein: Bodi možik, bodi žena, *Lerst.(Zb. sp.).*

možikavec, vca, *m.* das Männlein (zaničlj.), *Lerst.(Rok.).*

možiten, ina, *adj.* = za možilo, manubar (vom Weibe), *V.-Cig.*

možitnost, *f.* die Mannbarkeit des Weibes, *Cig.*

možilo, *n.* 1) die Verheirathung des Weibes, das Heiraten des Weibes: hej je za možilo, die Tochter ist heiratsfähig, *Cig.*; — 2) die Heiratslust des Weibes, *Cig., Jan., Mik., Valj.(Rad);* možilo se je prijemlje, sie ist heiratslustig, mannsüchtig, *Cig.*

možina, *m.* starker, großer Mann, *Jan., vžhšt.-C.*; velik. trebusen možina, *Lerst.(Zb. sp.);* — ein tüchtiger, biederer Mann, der Ehrenmann, *Javn., vžhšt.-C.*

možina, *f.* bodeča m., die Mannstren (eryngium), *Medv.(Rok.).*

možitev, tve, *f.* die Heirat (von Seite des Weibes); za možitev biti, heiratsfähig sein.

možiti, *im, vb. impf.* verheiraten, mit der Verheirathung beschäftigt sein; oče moži hčer; petica moži, *Npreg.-Jan.(Slov.); m. se.*, daran sein, zu heiraten; heiraten (vom Weibe).

možitva, *f.* = možitev.

možjane, *f. pl.* = možjani, *Krelj.*

možjani, *m. pl.* = možgani, *Erj.(Som.), nk.*

možljani, *m. pl.* = možjani, možgani, *Rihenberk-Erj.(Torb.).*

možljár, rja, *m., M., C.*, pogl. mužljár.

1. **mōžnar**, rja, *m.* 1) der Wörfer; v možnarju cukar zdrobiti; — 2) der Wörfer, der Füller; z možnarji streljati: možnarji pokajo; — iz nem.

2. **mōžnar**, rja, *m., Notr.*, pogl. mužljár.

mōžnarček, čka, *m. dem.* možnarec; kleiner Wörfer.

mōžnarec, vca, *m. dem.* možnar.

mōžnost, *f.* die Möglichkeit, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; — prim. možen.

možovš, *m., Skalar-Let.*, pogl. mušovš.

možun, *m.* der Mann (zaničlj.), *Slov.-C.*; razbrzdani možunje, *ZgD.*

mračén, čna, *adj.* 1) dämmerig, dunkel; mračno je; düster, trüb; mračno vreme; — mračne misli, mračen obraz, *nk.*; — 2) mračen clovek: kdor ne vidi več po solnčnem zahodu, nachtblind, *C.*

mračénje, *n.* das Ausbrechen der Dämmerung, *Cig.*

mračica, *f.* die Kugelblume (*globularia nudicaulis*), *M.*

mračilo, *n.* das Verfinsternungsmittel, *Cig.*

mračina, *f.* die Dämmerung, *Z., Bes.*

mračiti, *im, vb. impf. verduunkelt, Mur., Cig., Jan.*: verdüftern, *Cig., Jan.*; — *m. se*, düstern, dunkel werden; *mračiti se*; — düster werden, sich verfinstern, *Cig., Jan.*; čelo se mu je začelo mračiti, *nk.*

mračljiv, *iva, adj., Mur., pogl. mračen.*

mračnat, *adj. dümmelich, Cig.*

mračnica, *f.* der Weienknopf (*sanguisorba officinalis*), *Razdrto (Notr.)-Erj. (Torb.); —* das Labkraut (*galium mollugo*), *Cig., Medv. (Rok.).*

mračnik, *m. 1)* der Verdunkler, *Cig.; — 2)* = mračnjak, der Finsterling, *Jan.; — 3)* der Nachtschwärmer, *Guts., Jarn., Cig.; — 4)* = netopir, *Guts., Jarn., Jan., C., KrGora, Kor., Savinska dol.*

mračnják, *m.* der Finsterling, der Obseurant, *Cig., Jan., nk.*

mračnjástvo, *n.* geistige Finsternis, der Obseurantismus, *Cig., nk.*

mračnost, *f.* die Dunkelheit; die Düsterei.

mrák, *mráka, mrakú, m. 1)* die Dämmerung; *m. se dela, m. prihaja*, es wird dunkel; — die Verfinsternung: solčni *m.*, die Sonnenfinsternis, *Jan., Sen. (Fž.); — 2)* *pl. mraki*, neka otročja bolezni, *vzhSt.-Valj. (Rad).*

mrakovit, *adj. dunkel, düster, finster, Cig. (T.). Vrt.*

mrakóta, *f.* die Dunkelheit, *Jan., C.*

mrakóten, *tna, adj. dunkel, düster, Jan.*

mrakúlji, *m. = netopir, Erj. (Torb.).*

1. **mrámor**, *mrámora, mrámóra, m. 1)* die Berre, die Mantourjgrille (*grylotalpa vulgaris*), *Dict., Mur., Cig., Jan., Erj. (Z.), Lašče-Erj. (Torb.), Št.; — 2)* der Beinstraß, *C., Z., Dol.*; *m. ga jé*, er hat den Beinstraß, *Z., Dol.*; — *pl. mramori*, die Scropheln, *Savinska dol.-C.*; — živinska bolezni: die Auflockerung des Hinterleibes, der Winddorn, *Strp.*; — ein Hautgeschwür beim Rinde, *Sl-Gor.*

2. **mrámor**, *rja, m.* der Marmor, *Cig., Jan., Ravn., ogr.-Valj. (Rad); —* der Tropfstein, *Istra-Erj. (Torb.).*

mrámorast, *adj. marmorartig, Jan.*

mrámoren, *rna, adj. Marmor*, von Marmor, *Cig., Jan.*

mrámorica, *f.* der Beinstraß; *m. ga jé*, er hat den Beinstraß, *Dol.*; — *pl. mramorice*, Scropheln, *Št.-Cig.*

mrámorití, *im, vb. impf. marmorieren, Cig. (T.).*

mrámórka, *f.* der Beinstraß, *Mur.*; *m. ga jé, Z.*

mrámórkast, *adj. scrophulös, Gor.*

mrámornast, *adj. marmorartig, Cig., Jan.*

mrámornat, *adj. marmor, Jan.*

mráv, *i, f. = mravlja, Mur., Jan.*

mráv, *m. = mravlja, Cig. (?), Prip. - Mik., Vod. (Izb. sp.).*

mrávec, *vca, m. = mravlja, C.*

mravinčevka, *f.* die weibliche Ameise, *Lašče-Lerst. (M.).*

mravinčji, *adj. Ameisen-, Lašče-Lerst. (M.).*

mravince, *vca, m. 1)* = mravlja, *Jan., Lašče-Lerst. (M.); pos. das Ameisenmännchen, Lerst. (Beč.); — 2)* *pl. ualni mravinci*, das fribelnde Gefühl beim Einschlafen der Glieder, *C.*

mravínka, *f.* das Ameisenweibchen: mravinke se letéče shajajo z mravinci, *Lerst. (Beč.).*

mravišče, *n.* der Ameisenhaufen, *Lašče-Lerst. (M.).*

mrávje, *n. coll. Ameisen, kajk.-Valj. (Rad).*

mrávji, *adj. Ameisen-, Mur.*

mrávka, *f.* ovčje ime, *Kanin-Erj. (Torb.).*

mrávlja, *f. 1)* die Ameise (*formica*): črne, bele, rjave mravlje; — *2)* *pl. mravlje*, ein fribelndes Gefühl, das Schamergefühl; mravlje so me obsule, es läuft mir ein Schauer über die Haut, mich befällt ein Schauer, *Cig.*; = mravlje me obletajo, *Fr.-C.*; = mravlje mi lezejo po životu (hrbtu), *vzhSt.*

mravlják, *m. = mravljinčar*, der Ameisenfreßer, *ogr.-C.*

mrávljevka, *f.* das Leinblatt (*thesium linophyllum*), *C.*

mrávljica, *f. dem. mravlja*; das Ameischen: tudi: mrávljica, *Valj. (Rad).*

mrávljin, *m. = mravlja, Valj. (Rad).*

mrávljinčar, *rja, m. 1)* der Ameisenfreßer (*myrmecophaga jubata*), *C., Erj. (Z.); — 2)* = legen, der Ziegenmelker, die Nachtschwalbe (*caprimulgus europaeus*), *Cig., Jan., C.*; = pikčasti *m., Vrt.*

mrávljinček, *čka, m. dem. mravljinec*, das Ameischen, *Cig.*

mrávljinčevce, *vca, m.* der Ameisengeist, *Cig.*

mrávljinčji, *adj. 1)* Ameisen, *Cig., Jan.*; mrávljinčja dela, *Lerst. (Zb. sp.); — 2)* mrávljinčje noge, das Krabbeln in den Füßen, *Ig (Dol.).*

mrávljinec, *vca, m. 1)* die Ameise; *m. selec*, die Zugameise, *Cig.*; — *2)* *pl. mravljinci*, das Krabbeln in den Gliedern, das Einschlafen der Glieder, *Z., Ijub.*; mravljinci mi lazijo po hrbtu, *Nor.*

mrávljinjak, *m. = mravljišče*, der Ameisenhaufen, *Mur., Cig., Jan., C., Št., kajk.-Valj. (Rad); (-ják), Valj. (Rad).*

mrávljinji, *adj. Ameisen-; mravljinoja jajca.*

mrávljinovec, *vca, m. = mravljišče, Mur., C., Danj. (Posv. p.).*

mrávljinski, *adj. Ameisen-, M.*; = mravljinsko priden, fleißig wie eine Ameise, *SlN.*

mrávljišče, *n.* der Ameisenhaufen; (*fig.*) *m. preglašnih želi, Slom.-C.*

mrávljiti, *i, vb. impf. mravlji mi*, es schaudert mich, *V.-Cig.*

mravodér, *čéra, m.* der Ameisenlöwe (*myrmecoleon formicarius*), *Erj. (Z.).*

mravojéd, *jéda, m.* drozeg mravojed, die Ameisenwiesel, *Cig.*

mravozér, *čéra, m.* ein Ameisen fressendes Thier, der Ameisenfreßer, *Cig.*

mrávski, *adj. = mravljini*; *m. cvet*, der Ameisengeist, *Vrt.*; mrávaska kislina, die Ameisensäure, *Cig. (T.).*

mráz, mráza, *m.* 1) die Kälte, der Frost; m. je, es ist kalt; hud m. je, es ist sehr kalt; m. je bil: = mráz je bilo, *Mik., Erj. (Ljub. sp.), Vrt.*; m. mi je, ich friere, *Cig., Vrt.*; m. je stresel, es fröstelt mich; mráz ga je stresel, es befiel ihn der Fieberfrost, *Cig.*; — 2) = slana, der Reif, *Cig., Jan., Dol., BIKr., jvžSt.*; črni, suhi m., der Blachfrost, *Cig.*

mrazčálica, *f.* das Frösteln, *Krn-Erj. (Torb.)*; — *pl.* mrazčalice, der Schauder; še sedaj mi mrazčalice lete po životu, *Bes.*; svete mrazčalice me obidejo, *Bes.*

mrazčáti, *i.*, *vb. impf.* mrazči me = mráz me preleta, *Staro Sedlo-Erj. (Torb.)*.

mrázek, *zka, m. dem.* mráz; eine kleine Kälte, *Jan. (H.)*.

mražen, *zna, adj.* kalt, frostig, *Mur., Cig., Jan., Dol.*

mrazéti, *i.*, *vb. impf.* frosten, *Mur.*

mrázica, *f.* der Reifrost, *Z.*; suha m., der Schnee in Gestalt kleiner Körner, *Cig.*

mrazítev, *tve, f.* die Anfeuchtung, *Jan.*

mráziti, mrázim, *vb. impf.* 1) mrazi, es kaltet, *Cig., LjZv.*; mrazi me, es fröstelt mich, ich empfinde Frost; m. ga je jelo, es überfiel ihn ein Fieberfrost, *Cig.*; — mrazi se, es wird kalt, es faltet aus, *Cig.*; — 2) m. koga, verhasst, verächtlich machen, *Cig., Jan., ogr.-C.*; obrekovavci me mrazijo pri Vas, *Levst. (Zb. sp.)*; vsakteri sam sebi vse svoje življenje mrazi, ostudno in ostro dela, *Krelj*; — verfeinden: dva draga m., *Prip. - Mik.*; — 3) m. koga, jemandem anfeuchten, ihn großeln, *Jan.*; hasen, *ogr.-C.*

mráznat, *adj.* frostig, *Z.* *Bes.*

mráznica, *f.* 1) fieberhafte Kälte, *Ljub.*; — 2) der Eiseibel, der Frosttrauch, *V.-Cig., Jan., C., UčT., Gor.*; ves dan se po Ljubljani mraznica vlačí, *Ljub.*; — 3) mraznice, einzeine, bei großer Kälte in der Luft herumfliegende, kleine Schneeflocken: mraznice nalletavajo, *Gor.*; — 4) das Blatteis, *C.*; — 5) neko jabolko, *C.*

mráznik, *m.* der Südwind (veter, ki od Kríma pihá), *Ljub.*

mráznost, *f.* die Frostigkeit, *Mur.*

mrazóta, *f.* die Kälte, *Jan.*

mrazóten, *tna, adj.* fältlich, *Cig., Jan.*

mrazótnost, *f.* die Kältlichkeit, *Cig.*

mrazótvóren, *rna, adj.* Kälte erzeugend, *Jan. (H.)*.

mrazovít, *adj.* frostig, *Cig.*

mraženje, *n.* das Frösteln, der Paroxysmus, *Cig.*

mrc, *m.* der Menschenhame, *C.*

mrcati, *am, vb. impf.* ausmergeln, völlig entkräften, *vžSt.-C.*

mrcetína, *f.* das Maß, *C.*

mrcína, *f.* 1) das Maß, *Cig., Jan., M., C., Polj., SÍGor., BIKr.*; — 2) velika žival (zaničlj.), *BIKr., SKr.*; — 3) psovka (pos. lenemu človeku), *Mur., Dol., SÍGor., jvžSt.*; ti pa si, pasja mrcína, oderuh, *Jurč.*

mrciniti, *mim, vb. impf.* = prseti, riejslu (vom Rebelreissen), *Tolm.-Erj. (Torb.)*; — *prim.* mrcšati.

mrcinojédan, *dna, adj.* aasfressend, *Cig.*

mrcínsčak, *m.* psovka, *C.*; — *prim.* mrcína.

mrcékati, *am, vb. impf.* murrende oder murrende Laute von sich geben (vom Hornvieh), *Mur.*; = 2. mrcšati, *C.*

mrcéváriti, *árim, vb. impf.* schinden, zerfleischen, *Diét., Cig., SÍN.-C.*; suh dedek je mrcévárit in rezal kuhanega kostruna, *LjZv.*; mußshandeln, *Cig., jvžSt., BIKr.*; teple, suvale in mrcévarile so ga, *LjZv.*; otroci mrcévájajo mačko = po rokah jo valjajo in prenašajo, *Dol.*; — quälen: (gospoda) oratarja zatira in mrcévárit, *LjZv.*

mrcévárjenje, *n.* das Müßshandeln, das Martern, *Valj. (Rad), ZgD.*

1. **mrcě**, *m.* der Höhenrauch, *Krn-Erj. (Torb.), Tolm., Glas.*

2. **mrcě**, *m.* der sinnliche Trieb: mrcě ga žene, *M., Z.*

mrcéalast, *adj.* murrenfüngig, *Jan. (H.)*.

mrcéalo, *n.* der Murrefluß, *Jan. (H.)*.

mrcéanje, *n.* das Murren, *Mur.*

mrcéast, *adj.* übelgelaunt, *Jarn., Mur., Cig., C.*

1. **mrcéati**, *im, vb. impf.* 1) sich verfinstern, *Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad)*; solnce mrcěti, *C., Notr.-Levst. (M.)*; luna mrcěti, *C.*; luna začne mrcěti, *Nkol.-C.*; — 2) trübe sein (vom Wetter), *SÍGor.-C., Z.*; — 3) launen, übler Laune sein, *Guts., Z.*

2. **mrcéati**, *im, vb. impf.* murren, *Mur.*; murren, *Jan.*; jammern, *M.*; brummen: Orgle lepo mrcějo, *Danj. (Posv. p.)*; vol mrcěti, *Z.*; — meckern, *Mik. (Et.)*.

3. **mrcěti**, *i.*, *vb. impf.* mrcěi = mrcěti, prši, es riejselt, *M., C.*; = iz megle drobi, *C.*

mrcěáv, *áva, adj.* mürrisch, *Jan. (H.)*; — trübe: mrcěavo vreme, *Z.*

mrcěán, *čna, adj.* = mrcéast, übelgelaunt, *Jarn., Mur., Cig., Jan.*

mrcěes, *čsa, m.* das Ungeziefer; — letos je toliko tega mrcěsa po drevju! — psovka: ti mrcěes ti! — ta beseda je nastala iz gen.: mrcěesa; *prim.* mrcakj, markaj.

mrcěesen, *sna, adj.* Ungeziefer, *M.*; mrcěesni prašek, das Insectenpulver, *Jan. (H.)*; nichtswürdig: po znano zvijačo mrcěesnih ljudi sežejo, *Ravn.*

mrcěesojédec, *dca, m.* der Ungezieferfresser (ptič), *C.*

mrcěez, *čza, m.* = mrcěes, *Laščc.-Levst. (M.)*.

mrcězati, *am, vb. impf.* schlecht brennen: luč mrcěza, *C.*; — *prim.* 1. mrcěati.

mrcěljiv, *íva, adj.* verdrießlich, müßlaunig, *Mur., Cig., Jan., SÍN.*

mrcěljivost, *f.* die Verdrießlichkeit, *Mur.*

mrcěnost, *f.* mürrisches Wesen, der Müßmuth, *Mur.*

mrd, *m.* die Grimasse, *SÍGor.-C.*

mrda, *f.* 1) der Aßter, *V.-Cig., Mik.*; der Steiß des Gessfüßels, *Cig., Jan., Gor.-M., C.*; kurja m., *C.*; — 2) die Grimasse, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; kislá m., jaures Gesicht, *Ravn.*; —

— mrdo napeti, narediti, kazati, den Mund verziehen, ein saures, verdrießliches Gesicht machen; — 3) člověk, ki z usti giblje, a ne govori, *Notr.*: — 4) ovčje ime, *Krn-Erj. (Torb.)*.

mrđáč, *m.* neka čespa, *Ip-Erj. (Torb.)*.

mrđanja, *f.* 1) der Steiß des Geflügels, *Mur., Cig., Jan., Gor.-M., Mik.*; — 2) feilsförmiges Nueinanderreihen der Finger, *Mur.*: prste v kurjo mrđanjo povzeti, die Finger in Form eines Regels zusammenlegen, *Cig.*; = kurjo mrđanjo storiti, delati, *Cig., Vod. (Bab.)*.

mrđast, *adj.* grimassig, *C.*

mrđati, *am. vb. impf.* 1) hin und her bewegen, *Cig., Mik.*; den Steiß hin und her bewegen (vom Federvieh), *Cig.*; z zadnjo oplatjo gibati (pri hoji), *C., Ig. (Dol.)*; z repom m., wedeln, *Mur.*; z nosom m., die Nase rümpfen, *Dict., Mur., Cig., Krelj, Dol.*; z usti m., den Mund aufwerfen, *Dalm.*: ungeschickt und mit Grimassen essen, *C.*; — z usti gibati a ne govoriti, *Notr.*: — mrđati, das Gesicht verziehen, *Jan., C., M.*; — *m. se*, Grimassen schneiden, *Jan.*; — 2) sich begatten, *C., Trst. (Let.)*.

mrđav, *adj.* schmollföchtig, *Jan. (II.)*.

mrđavec, *vca, m.* der Nasenrümpfer, *Jan.*

mrđavica, *f.* (šaljivo vuganki) = ključ, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

mrđavka, *f.* neko jabolko, *C.*

mrđavsati, *am. vb. impf.* wie ein Hase essen, *C.*

mrđavt, *m.* der immer die Nase rümpft, das Gesicht verzicht, *Cig., Gor.-M.*; — ein unruhiger Mensch, *Mik.*

mrđec, *vca, m.* ein saures, verzogenes Gesicht, eine unwillige Miene, *Cig., Jan., C.*; mrđec narediti, *C.*

mrđela, *f.* die Rümpfhaare, *Jan.*

mrđež, *m.* das Trotzgesicht, *C.*

mrđljati, *am. vb. impf.* jesti in m. = jesti, kakor brezzob starček, *C.*

mrđniti, *mf. pf.* eine Grimasse machen, *M., C.*; z nosom m., die Nase rümpfen, *Cig., M., Sl.N.-C.*

mrđšiti, *šlim, vb. impf.* = mrđati, *C.*

mrđun, *m.* der Nasenrümpfer, *Jan.*

1. **mrčna**, *f.* eine feine Haut, das Häutchen; — vodena m., das Schafhäutchen (das die Frucht im Mutterleibe umgibt), *V.-Cig.*; — das Zwerchfell, *Danj.-Mik.*; — m. na očesu, der Augentstar; mrena se mu dela, er bekommt den Star; mreno sneti iz punčice, *Slom.*; — die Hülthaut, die Breihaut, *C.*; — prim. lat. membrana, *Mik. (Et.)*.

2. **mrčna**, *f.* die Flüßbarbe (barbus fluviatilis), *Mur., Cig., Dol., Lašče-Erj. (Torb.)*; — prim. lat. muraena.

mrčnast, *adj.* einem Häutchen ähnlich; m. oblak, die Federwolke, *Jes.-Cig. (T.)*.

mrčnat, *ata, adj.* mit Häutchen versehen, häutig, *Jan.*

1. **mrčnica**, *f. dem.* 1. mrčna; das Häutchen; ušesna m., das Trommelfell, *Cig., Jan.*; živčna m., das Neurilemma, *Erj. (Som.)*.

2. **mrčnica**, *f. dem.* 2. mrena; die Barbe, *Cig.*

mrčnič, *m.* neka riba v Blejskem jezeru, *Erj. (Torb.)*.

mrčniti se, *im. se, vb. impf.* nebo se mreni, der Himmel bedeckt sich mit dünnen Wölkchen, *Z., Glas.*

mrčneje, *n.* das Sterben; die Sterblichkeit, die Mortalität, *Cig. (T.)*; — das Sehen, *Cig.*

mrčnka, *f.* 1) eine in das Netzfell eingewickelte Würstcheiße, *Mur.*; eine Art Braten aus den Füllüberbleibseln der Weißwürst, *vzh. St.-C.*; — der Netzbraten, der Jungferbraten, *C.*; — 2) ein dünnes Weib, *Mur.*

mrčst, *i. f.* die Laichzeit der Fische; ribe se zdaj ne love, ker je mrest, *Bilje-Erj. (Torb.)*.

mrčst, *m.* die Brunst der Stagen, *kajk.-Valj. (Rad), Cv.*; — zabij m., der Großblach, *C.*

mrčstiti se, *im. se, vb. impf.* bruustten, sich begatten, *C.*; zdaj se gadi mreste, *Borjana v Kotu-Erj. (T.)*; divji petelin se mresti (balst), *Sl.N.*; jeleni se mreste, *Svet. (Rok.)*; — prim. brestiti se, koren: ners-, *Mik. (Et.)*.

mrčšćenje, *n.* die Balz (der Auerhähne), *Cig.*

mrčti, *mrem, mřjem (mřjem, mřjem), vb. impf.* 1) sterben; otroci so jeli mřeti za kozami; mřjem od lakote, *Trub.*; — 2) m. za čim, sich nach etwas stark sehnen, jchmachten, *Cig., Jan., Lašče-Levst. (M.)*; = m. po kom (čem) *Cig.*; v zakonu ne morejo se več videti, kateri so poprej eden po drugem mřli, *Jap. (Prid.)*; — pomni: mřjem, *vzh. St.*

mrčtje, *n.* = mrenje, *Z., Jan. (H.)*.

mrčzga, *f.* = mezga, *Z., vzh. St.*

mrčza, *f.* das Netz; mreže plesti; mrežo nastaviti, ein Netz stellen; v mrežo se ujeti, ins Garn gehen; — (zelezna) mreža, das Gitter; — der Rost zum Braten; — stopinjska m., das Gradnetz (geogr.), *Jan., Jes.*; — die Federwolke, *Cig. (T.)*; — der Stehboden, *Cig.*; — 2) povodna m., neka alga (hydrodictyon), *Tuš. (B.)*.

mrčžar, *vca, m.* 1) der Netzstricker, *Cig., Jan.*; — 2) der Netzjäger, *Mur.*

mrčžarica, *f.* die Netzstrickerin, *Cig.*

mrčžast, *adj.* netzförmig, Netz-; mrežasto delo, das Netzwerk, *Cig. (T.)*; m. posnemek, gestricke Gestalt (min.), *Cig. (T.)*; — netzig, fezig, *C.*; — gitterförmig, *Cig.*

mrčžkrilec, *vca, m.* mrežekrille, die Netzflügler (neuroptera), *Jan., Cig. (T.), Erj. (Z.)*.

mrčžcn, *zna, adj.* Netz-; — mrčžni lov, das Netzjagen, *Cig.*

mrčževina, *f.* das Netzwerk, *Jan.*; das Netzgewebe, *Sl.*; — das Gitterwerk, *Jan.*

mrčževje, *n.* das Gitterwerk, *Jan.*

mrčžica, *f. dem.* mreža; das Netzchen; — das Zwerchfell, *Habd., Dict., Mik., Jarn.*; laskovidna m., das Capillarnetz, *Erj. (Som.)*.

mrčžisce, *n.* der Netzhalter; iz zeleznega mrežisca razstro mreže pod ledom okrog, *Bes.*

mrčžiti, *im. vb. impf.* mit einem Netze versehen, *Cig. (T.)*; — mit einem Gitter versehen, *Jan.*

mrčžje, *n.* das Netzwerk, *Jan. (II.)*; — das Gitterwerk, *Jan. (II.)*.

mrčžkanje, *n.* die Kreuzschraffierung, *h. t.-Cig. (T.)*.

mrčžkati, am, *vb. impf.* kreuzweise schraffieren, *h. t.-Cig.(T.)*.

mrčžnica, *f.* 1) mreža, v kateri nosijo seno, listje, slamo, *Dol.*; das Heu-, Laubnetz, *Cig.*; — 2) die Netzhaut des Auges, *Cig.(T.), Erj.(Som.), Žnid., Sen.(Fjz.)*.

mrčžnik, *m.* der Netzjäger, *Mur.*

mrčžnokrilce, *ica, m.* mrežnokrilci = mrežekrilci, die Netzflügler (neuroptera), *Cig.*

mrgetáti, etám, ččem, *vb. impf.* blöfen (o ovcah), *C.*; — štammeln, *vzhŠt.-C.*

mrğóden, *dna, adj.* grimassig; *m. obraz, Levst.(Zb. sp.).*

mrğóđiti, ôđim, *vb. impf.* knarren: vrata so mrğodila, *Bes.*

mrğóđiti se, ôđim se, *vb. impf.* Grimassen schneiden, schmollen, *Cig.*

1. **mrğóđniti**, gôđnem, *vb. pf.* knarren: vrata mrğodnejo in odpro se, *Let.*

2. **mrğóđniti**, gôđnem, *vb. pf.* eine Grimasse machen, *Bes.*; mrğodniti in zabobnati z jezikom, *SlN.*

mrğolázen, *zni, f.* = golazen, das Augezierer, *SlN.-C., Bes.*

mrğolênje, *n.* das Wimmeln.

mrğolêti, im, *vb. impf.* 1) wimmeln; vse mrğolêti, ljudi; mrğole naj ribe po vodi, ptice po nebu, *Ravn.*; — mrğoli po meni, es krabbelt mich, *Cig.*; — flummern: mrğoli mi pred oči; prim. megoleti.

mrğolin, *m.* ein kleiner Mensch, der Zwerg, *Jarn., Mur., M., Valj.(Rad.)*

mrğolina, *f.* kar mrğoli, das Gewimmel, *M. mrğolinec*, *nca, m.* ein kleines, friedendes Thier, *Jarn., Mur., Jan., Pohl.(Km.)*; — ein kleines Kind, der Wurm, *Cig.*

mrğolíšče, *n.* ein Ort voll wimmelnder Thierchen oder Ungeziefer's, *Jarn., Cig., C.*

mrğoljád, *f.* das wimmelnde Ungeziefer, *Cig.*

mrğoljáva, *f.* das Gewimmel, das Durcheinander (z. B. von Menschen), *Cig.*

1. **mrhá**, *f.* das Mas; pasja, mača *m., C.*; orli čutijo mrho, *Jsvkr.*

2. **mrhá**, *f.* das Vieh, *Habd.-Mik., C.*; — die Mähre; kupil sem neko mrho, ki ni za rabo; — psovka: mrha ti grda! — prim. marha; stv. meriha, marha, nvn. Mähre, *Mik.(Et.).*

mrháč, *m. 1)* ein elendes Thier, *C.*; — 2) der Faulenzer, *C.*

mrháča, *f.* psovka živali; kaj pa ste imeli s psom, da vas je, mrháča, tako oklal? *Bes.*

mrhár, *rja, m. 1)* der Masfresser, *Cig., SlN.*; topi rhar (o jastrebu), *Erj.(Izb. sp.)*; — = medved, *Frey.(F.)*; — der Masgeier (neophron percnopterus), *Cig., Jan., Erj.(Z.)*; — die Masfliege, *Jarn., C.*; — 2) der Abdecker, der Schinder, *Cig., Jan.*

mrhárca, *f.* die Masfresserin, *Cig.*; — die Masfliege, *Z.*

mrhárítí, árim, *vb. impf.* z „mrho“ psovati, *Fr.-C.*

mrhast, *adj. 1)* mager, elend (o živini), *Z.*; — 2) mrhasto življenje, das Luderleben, *Cig.*

mrhav, *adj. 1)* = mršav, mager, *C.*; — 2) faul, träge, *C.*

mrhavec, *vca, m.* mrhav clovek (psovka), *Zora.*

mrhež, *m.* = medved, *SlN.*; — prim. mrhar 1), *mrhinja*, *f.* die Mähre, *Svet.(Rok.).*

mrhobřec, *bea, m.* der Masläufer, *Cig.*

mrhodër, dëra, *m.* = mrhoderec, *Cig.*

mrhodërec, *vca, m.* der Abdecker, der Schinder, *Cig.*

mrhodërnica, *f.* das Gebäude des Abdeckers, die Abdeckerei, *Cig.*

mrhodërstvo, *n.* das Abdeckergewerbe, *Cig.*

mrhojêd, jêda, *adj.* aasfressend, *Cig.*; mrhojêdi jastreb, *Erj.(Izb. sp.).*

mrhojêdec, *dca, m.* der Masfresser, *Jan.*

mrhojêden, *dna, adj.* aasfressend, *Cig., Jan.*; mrhojêdna ptica, der Masvogel, *Cig.*; mrhojêdna muha, die Masfliege, *Jan.*

mrhojêdina, *f.* der Masfliege (als Lockmittel ausgelegt), *Z.*

mrhojêdnica, *f.* die Masfliege, *Jan.*

mrhóta, *f.* das Mas, *C.*

mrhovina, *f.* das Mas; das Masfleisch; mrhovino žreti.

mrhovinec, *nca, m.* der Masgeier, *C.*

mrhovíšče, *n.* der Masplatz, *DZ.*; der Schindanger, *Jan.*

mrhožêljen, *ljna, adj.* aasgierig, *Cig.*

mrhožrtén, *tna, adj.* aasfressend, *Cig., Jan.*

mrhožrténost, *f.* die Masgierde, *Cig.*

mrjásce, *sea, m. Valj.(Rad.)*, pogl. merjasec.

1. **mrk**, *m.* die Verfinsternung: solnéni, mesečni *m., die Sonnens-, Mondesfinsternis, V.-Cig., Jan., Cig.(T.), C., Jes., Zora;* polni, obročasti, delni *m., totale, ringförmige, partielle Finsternis, Jes.*; — das Dunkel, (tudi o barvi), *C.*

2. **mrk**, *m. 1)* das Murren, *C.*; ni kvrka ni mrka, *Istra.-C.*; — 2) malobeseden, neprihuden clovek, *SlGor.*

mrkáč, *m. 1)* oven za pleme, der Schafbock, der Widder; — psovka pohotnemu clovku, *Z.*; — = kozel, *Mur., Cig.*; — 2) der Vielzopf, eine Art Seefestern, *V.-Cig.*; — 3) der Zweizahn (bidens tripartita), (menda zaradi dveh zob na plodu, ki sta dvema rozíčkoma podobna), *Luče(Št.)-Erj.(Torb.).*

mrkáček, *ška, m. dem.* mrkač, kleiner Widder.

mrkáčiti se, ácim se, *vb. impf.* sich begatten (o drobnici), *Lašče-Levst.(M.).*

mrkaj, (*g. mrčësa, Dol.*) *m. 1)* das Ungeziefer, (mrkej) *Mik., Ravn.-Valj.(Rad.)*; — 2) psovka, *C.*; ti mrkaj ti! *Dol.*; — tudi: mrkaj, *Jan.*; ne bodi mrkaj („mrké“!) *Olimje(Št.)-Kves.*; — prim. markaj.

mrkák, *adj.* = markak, marikak, ausgelassen, *Jan., Mur.*

mrkanje, *n.* das Brunsten der Schafe und Ziegen, *M., Z.*

mrkati, mrkam, *vb. impf.* 1) sich verfinstern: solnce, luna mrka; — *m. se.* dämmern, Abend werden, *C.*; — 2) blinzeln, *Mur., Met., Mik.*; z očmi *m., mit den Augen winken, C.*

mrkati se, mrkam. čem se, *vb. impf.* brunsten (o drobnici).

mrkav, *adj.* brunnig (o drobnici), *Jan.*
mrkel, *kla, adj.* jünler, düster, *Jan., Cig.(T.), nk.*
mrketáti, *etám. ččem. vb. impf.* medern, *Mur.;* — murren, *C.*
mrkev, *kve. f.* die gelbe Rübe, die Möhre (Jaucus carota), *Jan., M. Rib. - Erj.(Torb.), Valj.(Rad);* eine verführerte gelbe Rübe, *Lašče-Erj.(Torb.);* eine in den Samen zur Unzeit schießende Möhre, *Cig.*
mrkévati, *am, vb. impf.* sich verjünlern (von Gestrüch), *Jan.:* solnce mrkeva, *Mik., Notr.*
mrkevca, *f. dem. mrkev; = mrkvica, Dol. Gor., SlGor.;* Repa, mrkevca, zelje, *Davj.(Posv.p.).*
mrkevčan, *ána. m.* die wilde Möhre, *C.*
mrkevčnják, *m.* die wilde Möhre, *C.*
mrkevčec, *vca. m.* die wilde Möhre, *Cig.*
mrkkniti, *mřknem, vb. pf.* 1) sich verjünlern; solnce, mesec mrkne; (tudi *impf., Št.*); — 2) blinzeln, *Mur.*
mrkkniti, *mřknem, vb. pf.* einen Murrelaut vernehmen lassen, nudsen, *C.*
mrknjenje, *n.* 1) die Verjünlerng, die Jünlerniř; solnčno, mesečno *m.*; — 2) das Blinzeln, *Mur.*
mrkót, *óta. m.* das Gemurre, *C.*
mrkúřa, *f.* svoje ime ovi. *Zemon(Notr.)-Erj.(Torb.);* — svoje ime kravi, *Vreme-Erj.(Torb.).*
mrkúřav, *adj. Hal.-C.,* pogl. makuzav.
mrkva, *f. = mrkev, Mur., SlGosp.-C., Zemon(Notr.)-Erj.(Torb.). Tuř.(R.).*
mrkvica, *f. dem. mrkva;* gelbe Rübe, *Mur., C., Ptujsko polje - Erj.(Torb.);* eine in den Samen zur Unzeit schießende Möhre, *Cig.;* razrasel koren, *Gor.;* — der wilde Pastinak, die wilde Möhre, *Alas., Hip.(Orb.). Cig.*
mrlád, *f.* das Mař, *Cig., M., ogr.-C.*
mrládina, *f.* das Mař, *M., Z.*
mrlıec, *ıca. m.* der Todte, die Leiche, *Meg., Jan., C.;* mrlca neso vunkaj, *Trub.;* (mrlıc?)
mrlıed, *f.* der Saueitopi, *Mik.*
mrlıenek, *nka. m.* bledičen, hirajoč clovek, *KrGora.*
mrlıenje, *n.* schwaches Brennen, schwacher Schimmer, *Cig., Jan., M.*
mrlıeti, *ım. vb. impf.* 1) schwach brennen, schwach schimmern, *Mur., Cig., Jan., C.;* nekoliko zvezd je mrlıelo na nebu, *Glas.;* lahke, redko razstlane oblačice so mrlıle po obzorju, *IjZv.;* — 2) schwach sein, hinjücheln, *C.;* tri mesece mrlı brez sluha in vida, *Zora;* in Gedanken vertieft ruhig dařsen, *Z.;* — 3) wenig regnen, *M.;* rieselt: *n. pr.* droben dež mrlıje (= mrlı), *Krn-Erj.(Torb.);* iz megle mrlı. *C.*
mrlıetin, *m.* der Schwüdling, *Jan.*
mrlıetina, *f.* das Mař, *Mur.*
mrlıevza, *f.* neko jabolko, *Vrsno(Tolm.)-Erj.(Torb.).*
mrlıezca, *f.* počasen in mrlıec clovek, *Dol.*
mrlıezga, *f. = mrlıeza.* schlüřriger Mensch, *Mik.;* pos. clovek, ki počasi je, *Dol.*
mrlıezgati, *am, vb. impf.* počasi, izbirično jesti, *Dol., Ip., GBrda.*

mrlıč, *ıca, m.* die Leiche, der Leichnam; mrlıca imajo v hiři; mrlıca nesejo; — tudi mrlıč, *ıca, na vřhodu.*
mrlıčast, *adj.* leichenartig, *Cig.*
mrlıček, *ıka. m. dem. mrlıč;* ein kleiner Leichnam.
mrlıčica, *f.* das Schneeglöckchen (galanthus nivalis), *Polj.*
mrlıčnica, *f.* die Todtenkammer, *C., Levst.(Pril.).*
mrlınjak, *m.* die Mařfliege, *C.;* — der Mařfäfer, *C.*
mrlıňanje, *n.* schwaches Brennen, schwacher Schimmer, *Jan.*
mrlıňati, *am, vb. impf.* schwach brennen, schwach schimmern, *Jarn., Jan.*
mrlıka, *f.* uschlo, a ře stoječe drevo, *Ip., Trnovol(Goriř)-Erj.(Torb.).*
mrlıına, *f.* das Mař, *Cig., Jan., M., ogr.-Valj.(Rad), Zora.*
mrlıisati, *am, vb. impf. = mrlıhati, Jan.*
mrlııce, *n.* der Esterbeort, *DZ.*
mrlııčnica, *f.* die Todtenkammer, das Todtenhaus, *Mur., Cig., Jan., Ravn.-Valj.(Rad), Nov.*
mrlııški, *adj.* Leichen-, *Cig., Jan., DZ.;* m. ogleđnik, der Todtenbeschauer, *Levst.(Nauk).*
mrlızgati, *am, vb. impf.* 1) = mrlıezgati, langjam, ohne Luřt, wühlertich eřsen, *Jarn., C., Dol.;* — 2) mit dem Wařer plüřchern („pri-tıcheln“), *Mur., Cig.*
mrlıřa, *f.* ein fehlerhafter Flecken, 3 B. ein Zettelflecken, *Cig.*
mrlıřad, *f. = mrlıad,* das Mař, *C.*
mrlıřák, *m. = mrlıvařki prt. Cig., Jan., M., C., Vrt.*
mrlıřın, *m.* ein dummer, alberner, schwachjünniger Mensch, (prim. ben.-it. murlon = sciocco), *Štrek(Arch.).*
mrlıřzgatı, *am, vb. impf. M.,* pogl. mrlızgati.
mřmer, *mra. m.* das Gemurrel, *C.*
mřmrlıavec, *vca. m.* der Murrer, *Mur.*
mřmrlıjati, *ım, vb. impf.* murren, murmeln, *Mur.*
mřmolıeti, *ım, vb. impf.* wimmeln, *Z.*
mřmulıka, *f. = mřmulıka. Cig.*
mřmrác, *m.* der Murrer, der Murrkopf.
mřmrácast, *adj.* mürrıch, *Mur.*
mřmrálast, *adj.* mürrınnig, *Jan.(H.).*
mřmráló, *n.* der Murrkopf, der Griesgram.
mřmránje, *n.* das Murren.
mřmráři, *ım, vb. impf.* murren, murmeln; *m.* na kaj, gegen etwas murren, *Vrt.*
mřmráv, *áva. adj.* brunnig, mürrısch.
mřmrávec, *vca. m.* der Murrer, der Murrkopf; v nevolji smo mřmravci, v sreči gızdavci, *C.*
mřmrávka, *f.* die Murrerin.
mřmrávkatı, *am, vb. impf.* murren, rauzen (o mačkah), *Guts., Mur., Cig.*
mřmřek, *ıka. m.* der Murrer, *Mur., Volk.-M.*
mřmřez, *m.* ein mürrıcher Mensch, *Cig.*
mřmulıka, *f.* großer Goldflee, gelber Hopfenflee (trifolium agarıum), *Dol.-Cig., Nov.-C., Medı.Rok.,*

mrnjāti, ām, *vb. impf.* murren, *C.*
mrnjāv, āva, *adj.* mürrisch, brummig; m. pes, dlovok, *C.*

mrnjāvec, vca, *m.* ein mürrischer Mensch, *Trst. (Let.).*

mrnjāvkatī, kam, čem, *vb. impf.* mianen, *vzh.Št.-C., kajk.-Kres.*

mrōž, *m.* das Wallroß (trichecus rosmarus), *Cig., Jan., Cig. (T.), Erj. (Z.); — čes.*

mřs, *m.* mesna jed. posebno o postnem času, *Z., C.*

mrsálo, *n.* der Schneller am Gewehre, *vzh.Št.-C.*

mrsavec, vca, *m.* der Schneller am Gewehre, *vzh.Št.-C.; — der Drucker beim Bogen, C.*

mřsen, sna, *adj.* Fleisch: mřsni dan, der Fleischtag, *Cig.; mřsno jelo, die Fleischspeise, Dol.-Cig.; mřsna jed (o postnih dneih), C.*

1. **mřsiti**, im, *vb. impf.* 1) durch Fleischgenuss die Faiste brechen, *Dol.-Cig., C., BlKr.; mřsila sem. Svet. (Rok.);* übbt. Fleisch genießen, *C., Mik.; — an einem Faistage die Mächtigkeit brechen, Fr.-C.; — m. se = mřsiti. Fleischspeisen genießen, die Faiste brechen, Mik., Dol.; — m. se, sich legen, Ip.-Mik.; — 2) m. se, sich mit einem Weibe abgeben, careffieren, Ital.-C.; — länzig sein (o kobili), C.; (o zaj-čih), Pohl.-C.; — 3) verwirren; lase m., Fr.-C.; (tudi hs.).*

2. **mřsiti**, im, *vb. impf. (pf. ?) = meзити, bewegen, erjchüttern, C.; = prožiti: m. puško, lok. vzh.Št.*

mřsnik, *m.* der Fleischtag (*opp.* postnik), *C.*

mřsnina, *f.* mesne jedi o postnem času, *C., Z.*

mřsniti, mřsnem, *vb. pf.* bewegen, erjchüttern, *C.; (vb. impf.): ljudi je bilo, da se je vse mřsnilo, vzh.Št.-C.*

mřstiti se, im se, *vb. impf.* = mřestiti se. *C.*

mřšat, *adj.* faul, *C.*

mřšav, *adj.* 1) mager, abgesehrt, *Habd., Cig., Jan., Prip., BlKr.-Mik.; — 2) řruppig, C.;* zezgaut: dekla mřšavih las, *Jurč.*

mřšavēti, im, *vb. impf.* abmagern, *Cig., Jan., C.*

mřšavost, *f.* die Magerkeit, *Cig.;* elendes Aussehen, *Bes.*

mřšālica, *f.* der Schüttelfrost: neka m. jih strese, *Nov.*

mřšānje, *n.* rieielndes Gefühl, *Cig.; — der Rheumatismus, C.*

mřšēati, im, *vb. impf.* 1) rieieln, fein regnen, *Dol.;* jarbola se pomaka v mřšēēe pene, *Glas.; — 2) rieieln (vom Gefühl), Jan.;* po kosteh mi mřšēi, ich habe den Rheumatismus, *C.*

mřšēiti, im, *vb. impf.* 1) runzeln: čelo m., *Cig.; m. se, runzelig werden, Cig., Jan.; — 2) m. se, sich řrauben: bolnemu živinčetu se mřšēi dlaka, Cig.; — 3) m. se, ein řüsteres Gesicht machen, vzh.Št.-C.; — prim. hs. mřska, die Runzel.*

mřšē, ēta, *n.* das Hautstier, *C.; — die Schindmähre, Z.*

mřšēnēti, im, *vb. impf.* 1) summen, ranjchen, tosen (o mnozih nejasno, nerazločno govorečih ljudih), *C.; — 2) wimmeln, C.; — nam. mřšēnēti; prim. hs. mřstati, im, tuurren.*

mřšēti, im, *vb. impf.* 1) schwach regnen, *Cig.; — 2) mřši = droban sneg pada, Ip.-Erj. (Torb.); — nam. mřšēti; prim. mřšēati.*

mřšētina, *f.* das Maš, *C.; — slaba govodina, C., Z.*

mřševit, *adj.* řruppig, *C.*

mřšina, *f.* das Maš, *Mur., Polj.; — (psovka), = mřha, Polj.*

mřšiti, im, *vb. impf.* 1) jamen, in Unordnung bringen; lase m., *Cig., Jan., SlGov., Fr.-C.;* riti m., *SlGov., Fr.-C.; — 2) jautzen: bomo li mřšili ali lenjarili? SN.; prim. mřšast.*

1. **mřšji**, *adj.* Maš-, *Mur.;* aashajt, aasig, *Mur., Cig., Jan.*

2. **mřšji**, *adj.* viehich, *C.*

mřšnat, *adj.* 1) aashajt, *Cig.; — 2) řruppig.*

mřšnik, *m.* 1) der Masgeier, *C., Svet. (Rok.); — = kokošar, skobec. Gor.; — 2) der Mašläfer, Jan.*

mřšnjāk, *m.* jauter Mensch, *C.*

mřtāl, *m.* = možnar 1), (prim. furl. mortār), *Tolm.-Štek. (Let.).*

mřtek, *m.* pogl. mertek.

mřtēten, lna, *adj.* sterblich, *ogr.-M.; mřtelno telo, C.*

mřtev, tva, *adj.* 1) za žive in mřtve moliti; — do mřtvega, zu Tode; do mřtvega raniti, pretepesti koga; zā-mřtvo obležati, wie todt liegen bleiben, *Lašče-Levst. (Nauk); — 2) unempfindlich; mřtva roka, mřtvi prsti: mřtva kost, das Ueberbein, Mur.; — ohne Lebhaftigkeit, träge; m. človek; — 3) ohne Blut; mřtev pepel, ogelj, ogorek; — nicht brennend: mřtva kopriava, die Taubnessel; — 4) feinen Regen bringend: mřtva zemlja, die tiefliegende, weniger fruchtbare Erde; — mřtev denar, keine Zinsen tragend; v mřtev kup, spottbillig, Ročini - Erj. (Torb.); — 5) ves m. biti na kaj, leidenschaftlich nach etwas verlangen, gierig sein; ves m. biti na denar, na kako jed; ves mřtev je na ženske. *Jurč., Dol.;* verjessen: m. na tožbe, *Levst. (Zb. sp.); — 6) v mřtvo ime tajiti, ganz und gar ab- leugnen, Ig. (Dol.).**

mřtija, *f.* der Todfall, *Z., Svet. (Rok.).*

mřtučljiv, iva, *adj.* = zmeren, mäßig, besonnen, *ogr.-C., M.; — pogl. mřtučljiv.*

mřtūd, *m.* der Schlaganfall; — pogl. mřtvoud.

mřtvāc, *m.* = mřtvec, *Pohl. (Km.), Dol.*

mřtvāc, *m.* träge, faule Mannsperjon, *Mur., C., Mik., vzh.Št.*

mřtvāca, *f.* träge, faule Weibsperson, *Mur., Mik.*

mřtvācēn, čna, *adj.* sterblich, *Dict.*

mřtvācēnje, *n.* das Abtöden, *Mur.*

mřtvācina, *f.* das Maš, *Cig., Štek.*

mřtvāciti, ācim, *vb. impf.* 1) abtöden, fühllos machen, *Mur., C., Z.; m. počutke, Guts.; — 2) peinigcn, C.*

mřtvācēnica, *f.* 1) die Leichenkammer, *Levst. (Nauk), Džkr.; — 2) pl. mřtvācēnice, rothe Flecken auf der Haut, Beteiden, Ilp.*

mrtvácnost, *f.* die Sterblichkeit, *Dict., Mur.*
mrtvák, *m.* 1) der Todte, die Leiche, *M., Z. Danj.-Valj./Rad.*; - 2) mrtva čebela, *Gor.*; - 3) ein träger, fauler Mensch, *C., Z., vřh.-řt.*; - mrtvake preganjati, faulenzen, *řt.-M.*; = mrtvake prodajati, *Jan.(H.).*
mrtvål, *f.* = mrtvařki list, der Todtenheit, *Navr./Let.*, *Koborid.-Erj.(Torb.)*; - prim. it. mortuale.
mrtvár, *rja. m.* der Todtengraber, *Gorenja Sořka dol.-Erj.(Torb.).*
mrtváríti, *řrim, vb. impf.* faulenzen, *C.*
mrtvářčica, *f.* 1) die Agonie, die Todeszuckungen, *Cig., M., C., Z.*; *m. ga tresce, er hat Todeszuckungen, C., Z.*; v mrtvářčici ležati, in den letzten Zügen liegen, *Svet.(Rok.)*; - 2) der Mauerspecht (*certhia muraria*), *Cig., Frey.(F.).*
mrtvářčina, *f.* 1) das Todte, *Jan.*; diři po mrtvářčini, *Dol.-Mik.*; - 2) die Todtengebür, die Verlařsgebür, *Cig., Jan., M., Svet.(Rok.), Kr.-Valj.(Rad.).*
mrtvářčnica, *f.* die Todtenkammer, (-řnica) *Cig., Jan., ZgD.*
mrtvářki, *adj.* 1) Todten-, Zeichen-, Leichenartig; *m. prt. m. duh.*; - 2) řterblich; mrtvářko telo, mrtvářki řlovek, *Dalm., Kast., řsvkr.*; mrtvářko řivljenje, *Bas.*; - 3) řtödtlich; mrtvářko sovražiti, *řsvkr.*
mrtvě, *řta, m.* ein träger Mensch, *Mur.*
mřtve, *řveca, m.* der Todte.
mřtvěćen, *řna, adj.* = mrtvářki, *ogr.-M., C.*; mřtvečna pesem, *ogr.-C.*; (nam. mřtvaćen?)
mřtvěčina, *f.* das Mař, *Levt.(Nauk), DZ., IjZv.*; (mřtvěčina, *Mur.*; pogl. mřtvačina).
mřtvěčji, *adj.* = mrtvářki, *Mur.*; mřtvečja (-řa) kri, *Guts.(Res.).*
mřtvěņ, *adj.* abgeřtorben, alt; mřtvěna otroba, nicht mehr gebärender Mutterleib, *C.*
mřtvěņje, *n.* das Abtöden, *Cig., ZgD.*; - pogl. mřtvljenje.
mřtvež, *m.* 1) ein träger, melancholischer Mensch, *C.*; - 2) na mřtvež leži, er liegt da, alř ob er todt wäre, *Zora.*
mřtvežiti, *řm, vb. impf.* faulenzen, *C.*
mřtvica, *f.* 1) die Schlafsucht, die Lethargie, *Dict., Cig., Jan., Cig.(T.), C.*; - 2) die Gicht, *Jan., Mur.*; - 3) die humuslose Erde, *Cig., Jan., řt., Gor.*; predobro prst z mřtvice zmeřati, *Pirc*; spodnja prsti, ki pri globocem oranju pride navrh, *Koborid. Lařč.-Erj.(Torb.)*; - 4) das Altwasser, *DZkr.*; - 5) die Taubneřel (*lunium*), *Jarn., Kr.-Valj.(Rad.)*; - 6) die Oberhaut, die Epidermis, *Gor.-Dřr.*; - 7) = mřtva čebela, *Levt.(Beč.).*
mřtvič, *řca, m.* der Leichnam, *Mik.*
mřtvičast, *adj.* todt, unfruchtbar; mřtvičasta zemlja, *Dol.-Levt.(M.).*
mřtvičen, *řna, adj.* 1) řheintodt, *Jan.*; halb todt, *Met.*; - řchlaffüchtig, lethargiřh, *Cig., Jan.*; tak je, ko bi bil mřtvičen (kadar je řlovek zdelan), *Notr.*; mřtvično in klavno smo sem prilezli, *Vrtov./řh, G.*; *m. pustež,*

IjZv.; - 2) gelähmt; *m. ud, Ig(Dol.); - gichtiřh, M.*
mřtvičenje, *n.* die Abtödtung; *m. svojega telesa, Cv.*
mřtvičina, *f.* = mřhovina, *Vřt.*
mřtvičiti, *řcim, vb. impf.* abtöden, ertöden, *Cig., ZgD.*; meso *m., Cig.*; svoje telo *m., Cv.*
mřtvičnik, *m.* der Gelähmte, *Valj./Rad.*
mřtvičnost, *f.* die Schlafsucht, die Lethargie, *Cig., Jan., C., ZgD.*
mřtvica, *f.* das Todtenofficium, *Gorenja Sořka dol.-Erj.(Torb.).*
mřtvika, *f.* der Mastixbaum (*pistacia lentiscus*), *Z., Tuř.(B.).*
mřtvikovec, *vca, m.* der Kreuzdorn (*rhamnus*), *Medv.(Rok.).*
mřtvilo, *n.* die Schlafsucht, die Lethargie, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.); - (řig.) die Erstarrung, die řřchlaffung, C., Nov., nk.*; *m. (na literarnem polju), Erj.(řb. řp.).*
mřtvina, *f.* 1) ein todter Körper, das Mař, *Dict., Mur., Cig., Jan., DZ., ZgD.*; gnijoče mřtvine, *Vřtov.(Km. k.); - 2) = mřtvica, die humuslose Erde, Gor.*; - 3) ein liegendes (todtes) Gut, *Jan.*; - 4) die Begräbnisgebür, *C., Z.*; - 5) die řeckentřiche (*lonicera*), *Jan., C.*
mřtvínast, *adj.* řheintodt, *V.-Cig.*
mřtvínčast, *adj.* řheintodt, *Mur.*
mřtvínčck, *řka, m. dem.* mřtvíneć, řheintodtes řind, *V.-Cig.*
mřtvíneć, *nca, m.* der řheintodte, *Mur., V.-Cig.*
mřtvínka, *f.* die řheintodte, *Mur., V.-Cig.*
mřtvířče, *n.* 1) der Richplatz, *Guts., Cig.*; - 2) das Zeichenfeld, *Jan.*; - 3) der řriedhof, *Jan., řGosp.-C.*
mřtvíti, *řm, vb. impf.* 1) abtöden, kastien, *Cig., C., ZgD.*; svoje hudobne řelje *m., Burg.*; - *m. se, řich abtöden, Cig.*; - 2) řchwächen, *C.*; danes me mřzlica že ni tresla, samo mřtvila me je, *Notr.-Erj.(Torb.).*
mřtvljenje, *n.* das Abtöden, *C.*
mřtvóba, *f.* die Lethargie, *C.*
mřtvonřseć, *řca, m.* der Todtenträger, *Jan.(H.).*
mřtvorojěnce, *nca, m.* der Todtgeborene, *řLN.*
mřtvřst, *f.* 1) die Leblosigkeit, *Cig.*; - 2) die Empföndungslosigkeit; *m. v ledju, die Kreuzlähme, C.*; - 3) die Trägheit, *C.*
mřtvoud, *řda, m.* der řchlagfluř, *C., nk.*; mřtvoud ga je zadel, er iř vom řchlage gerührt worden, *nk.*; (nav. mřtud, mřtvud).
mřtvoudast, *adj.* řchlagartig, (-tud-) *Cig.*
mřtvouděn, *řna, adj.* gliederlahm, gichtbrüchig, *Jan., C.*; gelähmt, *Navr.(řpom.).*; (-tuděn) *Cig., Jan.*
mřtvoudnica, *f.* der řchlagfluř, *C., (-tud-) Mur., Cig.*
mřtvoudník, *m.* der řaralutiker, *Levt.(řril.).* (-tud-) *Cig.*
mřtvoudnost, *f.* die Lähmung, *Jan., Cig.(T.).* *DZ.*; (-tvud-) *Mur., Cig.*
mřtvud, *m.* = mřtvoud, *Cig., Jan., Mik.*
mřva, *f.* 1) ein Wiřchen; *m. moke, řoli, kruha*; *m. řasa, ein Weilchen, ein Augenblid, Cig.*

C.; mrva do mrve, gänzlich, C.; mrve = senen drobir, *Plužna pri Bolcu-Erj./Torb.*; mrve, die Sägeplane, *Bolc-Erj./Torb.*; — 2) das Heu, *Mur., Cig., C. Kr.*; — 3) ovčie ime: majhna in drobna ovca, *Kanin-Erj./Torb.*

mr̄vica, *f. dem.* mrva: das Bißchen.

mr̄včiti, *ičim. vb. impf.* 1) bröckeln, verkrümeln, *Jan.(H.)*; stückchenweise essen, *Jan.(H.)*; — 2) mr̄viči = mr̄šči (prim. mr̄ščati), *Vod. (Lj. sp.)*.

mr̄vikati, *am. vb. impf.* stückchenweise essen, *Jan.(H.)*.

mr̄vina, *f.* = drobtina, *Kras-Erj./Torb.*

mr̄viti, *im. vb. impf.* bröckeln; kruh m.; — m. se, bröckeln (*intr.*).

mr̄vljenje, *n.* das Bröckeln.

mr̄vljiv, *iva, adj.* bröckelig, krümelig, *Jan.(H.)*.

mr̄vnat, *adj.* = senen: mr̄vnate grablje, *Svet. (Rok.)*.

mr̄vnjak, *m.* strm rob. koder se mrva za ovce kosi, *Poh.*

mr̄z, *m.* der Efel, *M.*; — der Verdruß: brez zamere in mrza, *Slom.*; — der Haß: gnev in m., *SLN.*

mr̄zālica, *f.* das Frösteln, *Jan.(H.)*.

mr̄zek, *zka, adj.* ekelhaft, widrig, verhaßt, *Cig., Rib.-M., C.*; mnogotera mrzka reč, *Trub.*; m. pred Bogom, *Trub.*; mrzko mi je nad čim, ich verabscheue etwas, *Jan.*; Gospodu je mrzko nad temi, ki kri prelivajo, *Dalm., Trub.*; — abſcheulich, *V.-Cig., Jan., ogr.-C.*; mrzke gobe (o strupenih gobah), *Danj. (Posv. p.)*.

mr̄zēl, *zla, adj.* kalt; mrzla soba, peč: mrzlo je; — (fig.) mrzlo sprejemanje, kalte Aufnahme, *Jap./Prič.*; — mrzla zlahta, weitſchichtige Verwandſchaft, *M.*; mrzli stric, mrzla teta = bratranec, bratranka očetu, *Št.*

mr̄zēnje, *n.* der Abſcheu, der Efel, *Cig., Jan.*

mr̄zēti, *im. vb. impf.* 1) kalt ſein, frieren, *Mur., C.*; — 2) mrzi mi kaj, es eſt mich etwas an, eſ verdrießt mich, ich verabscheue eſ, *Mur., Cig., Jan.*; delo mu mrzi, er iſt arbeitſcheu, *Levt./Nauk.*; — tudi: mrzi me kaj, *Cig.*; jed me mrzi, *Svet. (Rok.)*; jel ga je mrzeti dolgi pot, *LjZv.*; — 3) mrzi se mi kaj, eſ eſt o. widert mich an, *Mur., Cig., Jan.*; jed se mi mrzi, *V.-Cig.*; mrzi se mi nad čim, *Cig.*; mrzi se nam od njih, *ogr.-Valj./Rad.*; — vsega se mi je mrzelo, *Glas.*; — 4) verabscheuen: m. na kaj, *ogr.-C.*; m. na delo, arbeitſcheu ſein, *Cig.*; m. na vsak kmetiſki napredek, *LjZv.*; m. kaj, koga, *Cig., Jan., Cig.(T.), C.*

mr̄zija, *f.* der Efel, *ogr.-C.*; m. je. njih (volkov) muziko poslušati, *ogr.-Valj./Rad.*

mr̄zikast, *adj.* kältlich, *Cig.*

mr̄ziti, *im. vb. impf.* 1) = mrzeti, eſeln, *Mik.*; — 2) haſſen: m. koga, *Svet.(Rok.)*; jemanjem gram ſein, *Jan.(H.)*.

mr̄zkati, *am. vb. impf.* böſe ſein: m. na koga, *C.*
mrzkôča, *f.* die Abſcheulichkeit, *ogr.-C., kajk.-Valj.*

mr̄zkost, *f.* 1) die Ekelhaftigkeit, der Greuel, *Meg., Jan.*; — 2) die Unluſt, *Cig.*; — die Antipathie, *Cig.(T.)*.

mrzkôti, *f.* ein ekelhaftes Ding, *Mik.(Et.)*.

mrzkôta, *f.* der Efel, *C.*; — etwas Ekelhaftes: taka mrzkota je okoli svinskih hlevov, da nikdar tega, *Notr.*

mrzlāk, *m.* ein zu wenig eifriger Menſch: mnogoteri m. in ošabnez, *Slom.*

mrzlāt, *āta, adj.* kühl, *C.*

mrzlec, *zleca (zelca), m.* = studenec, die Quelle, *Hrušica v Istri-Erj./Torb.*

mrzlēti, *im. vb. impf.* (allmählich) kalt werden, *Mur.*

mrzlētina, *f.* = sladoleđ, Geſtoreneß, *Mur., C.*

mrzlica, *f.* das Fieber, bei. das Wechſelfieber: m. me trese, ich habe das Fieber; — lačna m., das Freißfieber, *Cig.*

mrzličast, *adj.* fieberhaft.

mrzličav, *adj.* mit Fieber behaftet, fieberkrank.

mrzličēn, *ēna, adj.* 1) Fieber; — 2) fieberkrank.

mrzličēnik, *m.* der Fieberflee, die dreiblättrige Zottenblume (menyanthes trifoliata), *Cig., Tuš.(B.)*; — modri m., das Bergiſſmeiniſch, *Hip.(Orb.)*.

mrzlina, *f.* 1) die Kälte, der Froſt, *Mur., Cig.*; — m. v srcu, *kajk.-Valj./Rad.*; — 2) = mrzlica: mrzlina ga tare, *Svet.(Rok.)*.

mrzlinſki, *adj.* Kälte-: m. tečaj, der Kältepoſt, *Jes.*

mrzljiv, *iva, adj.* 1) = mrzek, ekelhaft, widrig, *C.*; — 2) verdrießlich, *Mur.*; ungehalten, *Guts.-Cig.*

mrzljivec, *vca, m.* der Sauertopf, *Mur.*

mrzljivka, *f.* ein verdrießliches Weib, *Mur.*

mrzljivost, *f.* 1) die Lauigkeit, die Trägheit, *C.*; — 2) die Verdrießlichkeit, *Guts., Mur., Cig.*

mrzlôba, *f.* = mrzlota, der Kälſtium, *Mur., Cig.*

mrzlôben, *bnā, adj.* kältlich, *Cig.*; — kälſtinnig, *Mur., Cig.*

mrzlôbnost, *f.* die Kälſtinnigkeit, *Mur.*

mrzlodúšen, *šna, adj.* kälſtinnig, *nk.*

mrzlodúšje, *n.* der Kälſtium: m. v občeji stvari, *Levt.(Zb. sp.)*.

mrzlosčēn, *ēna, adj.* kaltherzig, *Mur., Cig., nk.*

mrzlosčēnost, *f.* die Kaltherzigkeit, *Mur., Cig., nk.*

mrzlost, *f.* die Kälte; — die Kälſtinnigkeit, *Cig.*

mrzlotā, *f.* 1) die Kälte; m. vode: deset stopinj (gradov) mrzlotē; — 2) die Kälte (fig.), die Lauigkeit, *Cig., Jan.*

mrzlotēn, *tnā, adj.* kältlich; m. veter.

mrzlotēnost, *f.* die Kältlichkeit.

mrzniti, *nem. vb. impf.* frieren, zu Eis werden, *Cig., Mik.*

mrzôba, *f.* der Greuel, *Krelj.*; — ekelhafter Schmutz, *Kast.-C.*

mrzôča, *f.* die Abſcheulichkeit, *ogr.-C.*

mrzôst, *f.* 1) der Widerwille, die Antipathie, der Abſcheu, *Cig.(T.), Nov.-C.*; — 2) der Greuel; videli bodete ostudno mrzost pustobe (den Greuel der Verwüſtung), *Krelj.*

mrzóta, *f.* 1) die Kälte, *Mik.*; — 2) der Efel, der Abſcheu, *Meg.-C., Krelj.*
mrzútati, *am, vb. impf.* dež mrzuta, eš regnet ſteuweiße, *C.*
mrženje, *n.* das Haſſen, *kajk.-Valj./Rad).*
mržiti se, *im se, vb. impf.* koruza se mrži, der Mais rührt ſich aus, *C.*
mržnja, *f.* 1) der Efel, *Jan., C.*; — die Unluſt, *Jan., C.*; der Widerwille, die Abneigung, *C.*; — 2) der Haß, *Jan., C., nk.*; — *hs.*
mūc, *m.* der Vater (*v otročjem govoru*).
mūca, *f.* 1) (po otročje) die Kaſe: — 2) das Käſchen (bot.), *Mur., C.*; — *prim. it.* mucia, die Kaſe, *bav. mutz, mutzen.*
mūcar, *rja, m.* der Palmbüſch, *Javn.*
mūcati, *am, vb. impf.* 1) ſtammeln, ſtötern, *C.*; — 2) zögernd etwas thun, *C.*; — *prim. bav. motzen.*
mūcek, *eka, m. dem. muc.*
mūcelj, *elja (celjna), m.* = *muc, Valj./Rad).*
mūcevec, *vca, m.* der Palmbüſch, *Javn., Mur., Cig.*
mūcina, *f.* neka sekira, *Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.); — prim. it. mozzare, abhauen.*
mūcika, *f.* 1) das Käſchen; — 2) das Käſchen (bot.); — 3) die Schneeflocke: burja se igra z belimi mucikami, *SlN.*
mūcka, *f.* *nav. nam. mucika.*
mūckovec, *vca, m.* die Zahlsweide (*salix caprea*), *Cig.*
mūček, *eka, m. Cig., BIKr.,* *ogl. mulček.*
mūčen, *ena, adj.* peiniſch, qualvoll, *Mur., Cig., Jan., nk.*
mūčence, *vca, m.* der Märtyrer, *Mur., Cig., Jan., Ravn., nk.*
mūčenica, *f.* 1) die Märtyrerin, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — 2) die Paſſionsblume (*passiflora*), *Cig., Tuš.(B.).*
mūčenik, *m.* der Märtyrer, *Cig., Jan., M., nk.*
mūčénje, *n.* das Peinigen, das Martern, *nk.*
mūčénka, *f.* die Märtyrerin, *Cig. Jan.*
mūčénstvo, *n.* das Märtyrertum, *Mur., Cig.:* (moč-), *ogr.-C.*; *venc* mūčenstva, die Märtyrerkrone, *Erj. (Ižb. sp.).*
mūčiten, *ina, adj.* marternnd, quälend, *Cig., nk.:* mūčitno orodje, *Cig.*
mūčilisče, *n.* der Marterort, *Cig.*
mūčilnica, *f.* die Folterkammer, *Cig., Jan., nk.*
mūčiló, *n.* das Marterwerkzeug, die Folter, *Cig., Jan., nk.*
mūčitelj, *m.* der Marterer, der Peiniger, *Mur., Jan., nk.*
mūčiteljica, *f.* die Peinigerin, die Quäterin, *Mur., Jan., nk.*
mūčitev, *ive, f.* das Martern, *Jan.(H.).*
mūčiti, *im, vb. impf.* martern, quälen, peinigen, plagen, *Mur., Cig., Jan., nk.:* (močiti) *ogr.-C.*; *m. se, ſich plagen, ſich abmühen, Mur., nk.*
mūčitva, *f.* das Martern, (moč-) *ogr.-C.*
mūčivec, *vca, m.* der Quäter, *Cig., Jan.*
mūčivka, *f.* die Quäterin, *Cig., Jan.*
mūčkáti, *ám, vb. impf.* = *mečkati. Guts., Mur.*
mūčnost, *f.* die Peiniſchheit, *Mur., Cig., nk.*
mūd, *m.* das Säumen: brez muda, unverzüglich, *C.*; *trud in mud, C.*

mūdba, *f.* das Aufhalten, das Säumnis, *C.*
mūdek, *dka, m.* das Säumnis, *Jan.(H.).*
mūden, *dna, adj.* 1) säumig, ſäumſelig, *Mur., Cig., Jan., Mik., Nov.:* muden plačnik, *Cig.:* — 2) zeitraubend, verzögerlich; mudno delo, *mūdež, m.* 1) der Verzug, der Zeitaufwand, *C.*; *vsako delo ima svoj mudež, C.*; *brez mudeža, C.*; — 2) der Zögerer, *Cv.*
mūdežen, *žna, adj.* zeitraubend, *C.*; *mudežno delo, C.*
mūditen, *ina, adj.* verzögerlich, *Cig., C.*
mūditi, *im, vb. impf.* 1) säumen machen, verzögern, aufhalten; kaj me mudiš! — 2) säumen, zaudern, *C.*; — verſäumen: *m. božjo službo, Cig.:* — 3) *m. se, ſich aufhalten, verweilen;* — *m. se s čim, pri čem, ſich bei einer Sache lange aufhalten;* — 4) *mudi se, eš hat Eile, eš eilt; mudi se mi: kam se ti mudi? mudi se mi domov; za to reč se ne mudi, daß hat noch Zeit.*
mūdivec, *vca, m.* der aufhält, *Valj.(Rad).*
mūdla, *f.* = *mula.* eine Kuh mit abgebrochenen Hörnern, *SlGor.-C.*
mūdjláti, *ám, vb. impf.* säumen, *Mik.*
mūdjláv, *áva, adj.* säumig, langſam, ſäumſelig, *Mur., Št.-Cig., Jan., C., Danj.-Mik., Nov.*
mūdjlávost, *f.* die Säumigkeit, die Säumſeligkeit, *Mur., Št.-Cig.*
mūdjlív, *iva, adj.* säumig, langſam, *Mur., Cig., Jan., C., Levst.(Pril.).*
mūdjlívec, *vca, m.* der Säumnige, *Cig., C., Džkr.*
mūdjlívka, *f.* die Säumnige, *Cig., C.*
mūdjlívoſt, *f.* die Säumigkeit, die Säumſeligkeit, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Levst.(Pril.).*
mudníca, *f.* = *mudjlívka, Cig.*
mudník, *m.* = *mudjlívec, Cig.*
mūdnoſt, *f.* die Säumigkeit, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.).*
mūdra, *f.* eine verwachsene Stelle im Weingarten, *Požruk(Št.)-Kres.*
mūdžol, *m.* *Rež.-C.,* *ogl. mužol.*
mūfa, *f.* eine Kuh mit dicken, herabhängenden Lippen, *Z., Lašče-Levst.(Rok.); — prim. nem. der Muſſel, bav. muſt.*
mūfaſt, *adj.* mit dicken herabhängenden Lippen, *mufaſta krava = mufa, Z., Lašče-Levst.(Rok.).*
mūfec, *vca, m.* = *mufaſt vol, Z., Lašče-Levst.(Rok.).*
mūfón, *m.* neka ovca, der Muſſon (*ovis musimon*), *Erj.(Z.).*
mūfol, *m.* neka posoda; die Muſſel (chem.), *Cig.(T.).*
mūga, *f.* die Linie, *Z.*; der Streifen, *Jan.(H.).*
mūgast, *adj.* geſtreift, *Jan.(H.).*
mūgati, *am, vb. impf.* *BIKr., jvžhŠt.,* *ogl. mogati, mongati.*
mūge, *f. pl.* die Mundharmonika, *vžhŠt.-C.*; *ogl. moga.*
mūh, *m.* Zival od koze in ovna, *Poh.-Trst.(Let.).*
mūha, *f.* 1) die Miſſige; ſiten, kakor muha; hišna *m.*, die Stubenfliege (*musca domestica*), *mesarska m.*, die Fleiſchfliege (*m. vomitoria*),

zlata m., die Goldfliege (m. Caesar), *Erj. (Z.)*: mrhojeda m., die Nasfliege (m. cadaverina), mrtvaška m., die Leichenfliege (sarcophaga mortuorum), m. sirovka, die Käsefliege (piophilha casei), *Erj. (Z.)*: španjska m. = priščnjak; konjska m., die Pferdefliege, *Cig.*: = podrepna m., muha, ki živini pod rep sili: — 2) die Fliege, daß Korrn am Schiefgehre; vzeti, dejati kaj na muho, auf daß Korrn fassen o. nehmen, *Cig.*; na muhi imeti, auf dem Korrn haben, *Cig.*: — 3) daß Nebenoder Obstauge, *C.*: — 4) die Flode: bele muhe, *C.*: — 5) daß Fendel bei der Uhr, *Lašče-Lerst. (M.)*: pozeni muho, da bo šla ura, *Bes.*: — 6) slepa muha: neka igra, ki se drugod imenuje „slepa miš“, *Kras-Erj. (Torb.)*: — 7) imeti muho, ein Häufchen haben, angehtoden sein, *Cig.*: — 8) die Grille, die Laune: imeti muhe: = pasti muhe, *Mur.-Cig.*: = muhe loviti; — muhe v glavi imeti, lustig, tüchtig sein, *C., Z.*: — človek poln muh; glava polna visokih muh (voll Einbildung), *C.*

muhâjka, f. ime kravi, *kajk.-Valj. (Rad)*.

muhák, m. daß Fliegenmännchen, *C.*

múhalica, f. 1) der Fliegenwedel, *Javn., Jan.*; — 2) daß Honigkraut (holcus lanatus), *Koborid-Erj. (Torb.)*.

muhâlnica, f. der Fliegenwedel, *Cig., Jan.*

muhâtnik, m. der Fliegenwedel, *Mur., Cig., Jan., C., Valj. (Rad), Gor., Št.*; — prim. muhovnik 1).

muhálo, n. 1) der Fliegenwedel, *Mur., Cig., Jan.*: — 2) eine Art Kreuzkraut (senecio nemorensis), *Josch.*

múhar, rja, m. der Fliegenfänger, der Fliegenfänger (muscicapa), *Cig., Jan.*; črnoglav (muscicapa atricapilla), *Erj. (Z.), Frey. (F.)*.

múharček, čka, m. mali m. der Zitrusfänger, der Birkenfänger (regulus trochilus), *Frey. (F.)*: — trstni m., der Weidenzeißig (regulus rufus), *Frey. (F.)*: — beli m., der schwarzflehige Steinzmäher (saxicola rubicola), *Frey. (F.)*.

múhast, adj. launenhaft, grillenhaft, *Cig., Jan., Cig. (T.), M.*: — durchtrieben, *Jan., M.*: schelmisch, tüchtig; m. konj, ein tüchtiges Pferd.

muhâti, ám, vb. impf. 1) mit dem Fliegenwedel die Fliegen abwehren, *Jan.*: — faulenzeln, *C.*: — 2) sneg muha, es schneit kleinweise, *C.*

múhav, adj. grillenhaft, *Cig., Jan., Zora*: — schalhaft, schelmisch, *Cig.*: püffig, böshaft, *C.*

múhavec, vca, m. 1) der Grillenhafte, der Grillenfänger, *Mur., Cig., Jan.*: der Fedant, *Cig.*: — 2) ein püffiger Schelm, *C.*

múhavnik, m. = muhavec (?): 1) muhavnik delati iz koga = norce delati: posmehovali so se jim, so šeme — ali govoriti po današnje — muhavnik („múhovnik“) iz njih delati, ki jim pameti manjka, *Ravn.-Valj. (Rad)*.

mûheč, hea, m. 1) = muhar, der Fliegenfänger (muscicapa), *Cig., Jan.*: — 2) eine Art Gras, die Segge (carex), *C.*

mûhclj, hlja, m. der Grillenfänger, *Zora*: = trdovratnež, *Trst. (Let.)*.

múhica, f. dem. muha: 1) = mušica, kleine Fliege: — 2) die Laune: ima svoje muhice, *Svet. (Rok.)*.

múhič, m. daß Niedgras, die Segge (carex): *Cig., Jan., C.*: — ein Gras, dessen Lehre der Hirse ähnlich ist, *Blkr.*: daß Hirsengras (milium effusum), *Z.*

múhičav, adj. proso je muhičavo, t. j. nima dobrega zrnja, *Blkr.*: — prim. muhič.

múhjak, m. (pravilno lice bi bilo: mušjak): neka rastlina, ki je muham hud trup, *Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.)*.

múhljast, adj. = muhast, launig, *C.*

múhljâti, ám, vb. impf. säumen, zögern, *Mur., Jan.*: — m. se, faulenzeln, *C.*: — pogl. mudljati.

1. **múhljav**, adj. schlau, listig, *Št.-Cig., Jan., SlGor.-C.*

2. **múhljâv**, áva, adj. säunig, *Mur., Jan., ogr.-C., Danj.-Mik.*: — pogl. mudljav.

múhljavec, vca, m. der Schlaue, der Arglistige, *C.*

múhnjen, adj. trapast, bedast, *Krn-Erj. (Torb.)*: — pogl. molnjen (munjen).

múhnik, m. 1) der Fliegenwedel *Mur.*: — 2) sprava, v katero se stavi meso in druga jedila, da muhe ne morejo do njih, die Bunge, *Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.)*.

múhnjak, m. der Fliegenwedel, *Mur., Jan.*

muhojédica, f. = penica, die Grassmücke, *C.*

muholôv, lôva, m. = muholovec, *Cig.*

muholôvec, vca, m. der Fliegenfänger (muscicapa), *C.*

muholôvka, f. die Venusfliegenfalle (dionaea muscipula), *Tuš. (R.)*.

muhomôr, môra, m. daß Fliegengift, *Cig., Jan.*

muhomôren, rna, adj. fliegen tödend: muhomôrna voda, *Cig.*

muhotêp, tépa, m. der Fliegenwedel, *Mur., Hal.-C., SlGor.*

muhotêž, adv. z muhami vozeč: Rak muhotêž vozi hlode, *Lerst. (Zb. sp.)*: (šaljiva beseda; prim. samotêž).

muhovânje, n. die Grillenfängerei, *Mur., Cig.*

muhovâti, újem, vb. impf. Grillen haben, Grillen fangen, *Mur., Cig.*

múhovček, čka, m. der Fliegenfänger (muscicapa), *Lerst. (Nauk.), Ljub.*

múhovec, vca, m. neka trta, *Jarenina (Št.-Erj. (Torb.)*: die Fliegentraube, grüner Kantig, (-avec) *Trumm.*

múhovica, f. = penica, die Grassmücke, *Ahac.* (-avica) *Guts.-Cig., Mur., C.*

múhoviten, tna, adj. grillenhaft, *C.*

múhovka, f. die Grassmücke, *C.*

múhovnik, m. 1) der Fliegenwedel: — 2) die Fliegenblume, die Gethurz (orchis bifolia), *Cig., Jan.*: — daß Zweiblatt (listera), *C., Medv. (Rok.)*: — 3) die Vogeltraube, *Vrtov. (Vin.)*.

múhovnjak, m. der Fliegenwedel, *C.*

múhte, adv. = zastoj, *Jan., C., Blkr.*: — prim. hs. makte, tur. muhte, *Mik. (Et.)*.

mûhvič, *m.* das Borstengras (setaria viridis, s. verticillata), *Goriška ok., Kras. Istra-Erj. (Torb.), Strek.*

múja, *f.* die Mûhe; brez muje se črevelj ne obuje; — iz nem.

mújast, *adj.* hörnerlos; mujasta koza, *C.*

mújav, *adj.* m. človek, kateremu so gornje ustnice razklane ali izjedene, (mit Hahentuppen), *južh.St.*; — prim. mojest,

mújenje, *n.* das Aufhalten, die Verzögerung.

múk, *m.* 1) das Gebrüll (des Rindviehes), *Cig.*; — 2) neko bajeslovno bitje. *Pjk. (Črt. 114.).*

múka, *f.* die Qual, die Pein, die Marter, *Mur., Cig., Jan., kajk., nk.;* gospodnja m., das Leiden des Herrn (passio). *C.*; muko trpeti, *C.*; peklenške muke, die Höllepein, *Cig.*; — prim. 2. moka.

múkánje, *n.* das Gebrüll des Rindviehes, *Cig.*

múkati, *kam. čem. vb. impf.* muhen, brüllen (vom Rindvieh).

múkavec, *vca, m.* die Unfe (bombinator igneus), *Tolm.-Erj. (Torb.);* — severnoamerikanski m., der Schienfrosch (rana mugiens). *Erj. (Z.).*

múkniiti, *mükneni, vb. pf.* aufbrüllen, einmal muhen (vom Rindvieh), *Cig.*

múl, *m.* mulast vol, vol z odbitimi rogovi, *C.*; (mulj), *Z.*

múl, *adj.* ohne Hörner, *C.* *Caf. (Vest.);* (tudi: mulj, *C.*).

1. **múla**, *f.* 1) das Maulthier (equus mulus); — 2) der weibliche Bastard, *C., Notr.*; — prim. it. mulo, der Maulesel, der Bastard.

2. **múla**, *f.* 1) koza brez rogov, *Dol., Notr.*; — krava brez rogov, *Rež.-C., SlGov.-C., Dol.*; — 2) die Wurst, *Rež.-C.*

3. **múla**, *f.* 1) verdrießliche Miene, *Z.*; mulo nositi, maulen, schmollen, *Z.*; = mule pasti, *C.*; prim. kor.-nem. mulle, uitrüßcher, hängender Mund; — 2) der Stuß (prim. srvn. mule, Maul, nem. Mäulchen = zärtlicher Stuß), *Strek. (Arch.).*

múlast, *adj.* 1) ohne Hörner, *Cig., C., Mik., Dol., Notr.*; m. kozel, vol, *Dict.*; ovčica mulasta, *Npes.-Kres.*; — 2) bartlos, *Mur.*; — granulos, *Cig.*; — prim. kor.-nem. mullet, abgestumpft, hörnerlos.

mulât, *m.* mešanec od belih in zamorskih roditeljev, der Milaiter, *Cig., Jan., Cig. (T.).*

mulatinja, *f.* die Mulattin, *Cig., Jan.*

múléček, *čka, m. dem. 1. mulec:* 1) der Bankert, der Bastard, *Cig., Jan., Valj. (Rad.);* prim. 1. mula 2); — 2) mûléček, ein im Brüten verborbenes Ei, („muček“) *Cig., BIKr.*; prim. muljak 2).

1. **múlec**, *lea, m.* 1) das männliche Maulthier, *Z., BIKr.*; — 2) ein wehlicher Zohu, der Bastard (nav. psovka), *C., Istra-C., Strek., Notr., BIKr.*; prim. 1. mula.

2. **múlec**, *lea, m.* 1) ein Ochse oder Bock ohne Hörner, *Dict., Cig., Dol., BIKr.*; — 2) der Bartlose, *Mur.*; — prim. mulast.

3. **múlec**, *lea, m.* jezno se držeč človek, *Notr.*; prim. 3. mula.

múlček, *čka, m.* das männliche Maulthier, *C.*; prim. 1. mula.

1. **múlica**, *f. dem. mula:* 1) das weibliche Maulthier, *C.*; — 2) ein uneheliches Mädchen, ein weiblicher Bastard, *C., Z.*; — 3) die Puppe, die Dofe, *C.*; — prim. 1. mula.

2. **múlica**, *f.* 1) der Weizen ohne Grannen, *C.*; — 2) orehov in leskov cvet, *Goriška ok.-Erj. (Torb.);* — 3) die Maßlieb, das Tausendjöhön (bellis perennis), *C.*; — 4) = klobasa, pos. krvavica, die Blutwurst, *Hip. (Orb.), Notr.-Cig., Jan., M., Strek., DZ., Cirk.-Baud.*; = klobasa jetricna ali krvavica, *Goriška ok.-Erj. (Torb.);* — 5) cucelj, ki se vtakne detetu v usta, *Notr.-Erj. (Torb.).*

múlič, *m.* 1) ein ungehörtes Bocklein, *C.*; — 2) der Teufel (šaljivo), *Rež.-C.*; — 3) das Klajelaibchen, *C.*; — prim. mulast.

mulina, *f.* die Schlanmbanf, (muljina) *h. t.-Cig. (T.).*

múlití, *im, vb. impf.* 1) abtumpfen: m. kamen, dem Steine die scharfen Ecken abtumpfen, *Cig.*; m. drevo, den Baum des Gipfels berauben, *Cig.*; — m. se, die Ohren zurück schlagen (o konju): konj se muli, kadar hoče ugrizniti, *C.*; — 2) Laub abtreifen, *Mur., Cig. Jan., Mik.*; — reiben: roke si od mraza, *m., C.*; streicheln, liebhojen, *C.*; — m. se komu, schmeheln, *Mariborska ok.-C., Z.*; m. se okoli koga: gos se muli okoli gospodarja, *Št.-Cig.*; mačka se muli okoli človeka, *Celjska ok.*; — 3) ausraufen, jäten (im Weinberge), *Cig. Jan., BIKr.*; vinograde m., *Cig.*; pred trgatvijo se po vinogradu mulijo, t. j. travo trebijo ali plevejo, *Dol.*; po trtju travo m., *BIKr.*; — 4) grajen, weiden; krave mulijo (travo); krave mulijo po travi, *Ravn.*

2. **múlití**, *múlim, vb. impf.* 1) muhen, brüllen, *C.*; krava muli, *Plužna-Erj. (Torb.);* — 2) giren (o golobih), *C.*; prim. švic.-nem. muelen, mühlen = brummen wie die Stühe, *Levt. (Rok.).*

múlití se, *im se, vb. impf.* riejseln (vom Erbreich), *Zavrče-C.*; — prim. mulj.

múlj, *m.* feiner Sand, der Schlusand, *Cig., BIKr.*; m. rabi zidarjem za mort, *BIKr.*; — der Letten, *Mur.*; — angefehwunter Schlamm, *C., Valj. (Rad.).*

1. **mulják**, *m.* ein unvollständig ausgebrütetes Ei, *Jan.*

2. **mulják**, *m.* ein Bock ohne Hörner, *BIKr.-Mik.*

muljâtev, *ive, f.* das Abbrechen der unnützen Nebenprossen, *C.*; das Ausjäten oder Ausbaden des Grajes und Unkrautes in Weingärten, *Cig.*

muljav, *adj.* == mulast, *C.*

muljáva, *f.* 1) abgetreiftes Laub, *Z.*; das Laubfutter, *C.*; — 2) = namuljena mlada trava, *Lašče-Levt. (M.);* das Jätgras, *Cig., Jan., C.*; grünes Futter, *Jan.*; tečna m., *Zv.*; Srnica mlada, nedolžna se pase, Kder v senči mehka muljava rase, *Levt. (Zb. sp.);* — 3) der Grasplatz, die Weide, *Cig., Jan., C.*; z drobnico so odete muljave, *Ravn.*; — 4) der Aulterich (polygonum), *Cig., Jan., C.*; prim. 2. moljava.

múljenje, *n.* 1) das Abstreifen (des Laubes); — 2) das Jäten; — 3) das Grazen; — 4) das Schmelzeln, *Cig.*; prim. 1. muliti.

muljiv, *iva. adj.* schmeichlerisch, *C.*

múlka, *f.* = 1. mulica 3), die Puppe, die Dote, *Notr.*

multiplikácija, *f.* množitev, die Multiplikation.

multiplikánd, *m.* množenee, der Multiplizand.

multiplikátor, *rja, m.* množivec, der Multiplikator.

múmati, *am. vb. impf.* trunken (v otročjem govoru), *C.*; — prim. bumati.

múmija, *f.* z maziljenjem ohranjeno človeško truplo, die Mumie.

múmkati, *am. vb. impf.* kleinlaut brummen, *C.*; — prim. mumljati.

mumljati, *ám. vb. impf.* 1) ohne Zähne faulen, *Cig.*; — 2) brummen, murren (vom Rinde), *C.*; murmeln, *Mik.*; = nerazumno govoriti, *Glas.*

mumotáti, *otám, óčem, vb. impf.* brüllen: bik mumoče, *C.*; — prim. mumljati.

múna, *f.* = muca, die Raqe, *Guts., Mur., Jan., Kor.-Trst. (Let.)*; — prim. kor.-nem. muine = Raqe.

múneec, *nea. m.* breitblättriges Wollgras (eriphorum latifolium), *Cig., Tuš. (B.).*

múngati, *am. vb. impf.*, *Cig.*, pogl. mongati.

múnica, *f. dem.* muna, das Käpfchen, *Guts., Mur., Jan.*

municija, *f.* potrebnščine za streljanje, die Munition; tudi: municija.

municipálen, *lna, adj.* municipija se tičoč, *Municipal., Cig. (T.).*

municipij, *m.* starorimska mestna občina, das Municipium.

múnih, *muniha, m., GBrda*; pogl. menih.

múnjen, *adj.*, pogl. moljnen.

múntelj, *tija (telina), m.* die Handhabe am Seifenstiel, *C., ogr.-Valj. (Rad.).*

múnzati, *am. vb. impf.* = nizati, aneinander reihen, anjädeln, *Luče (Št.)-Erj. (Torb.).*

múr, *m.* 1) der Mohr, *Trub., Dalm., Mik., Levst. (Zb. sp.)*; — 2) ein schwarzes Thier, *Mur., Met.*; bej. ein schwarzes Pferd, der Rappe, *Cig., Mik.*; — die Feldgrille, *Cig.*

mūr, *múra, adj.* schwarz, *Cig.*

1. **múra**, *f.* ein schwarzes weibliches Thier, bej. eine schwarze Stute, *Gov.-M., Valj. (Rad.).*

2. **múra**, *f.* nasip razdrobljenega kamenja, *Zora*; — prim. kor.-nem. murre, bav. mur., it. mora, Steingerölle.

3. **múra**, *f.* neka vrst na ladji: mura na desnem boku, der Steuerbordhäls, *m.* na levem boku, der Backbordhäls, *DZ.*; — *it.*

murága, *f.* die Himbeere, *kajk.-Valj. (Rad.).*

murák, *m., Kor.-Vest.*; pogl. 2. morak.

muráv, *áva, adj.* schwellend, eine düstere Miene machend, *GBrda*; — prim. mureti.

muráva, *f.* 1) mehka trava, rastoča okolo hiš in ob cestah, *C., Kras, Tohm.-Erj. (Torb.). Gov.*; — der Rajenplag, *Jan., Gov.*; (tudi: múrava, *Jan., KrGora.*); — 2) feines, dunkelgrünes Mangras, (moráva) *Štvek.*; — 3) mú-

rava, der Weidenbocksbart (tragopogon pratensis), *Ben.-Erj. (Torb.).*

murávee, *vca, m.* der Schwellende, *GBrda.*

murávica, *f. dem.* murava, junges Gras, *Bolc.-C.*

murávka, *f.* das Bergwohlverleih (arnica montana, (moravka, po Brekerfeldu), *Erj. (Torb.).*

1. **muravína**, *f.* = murava 1), *C.*

2. **murávina**, *f.* neka vrta: 1) der Portugieser, *Trumm., jvžSt.*; — prim. mavrovina.

muravíšće, *n.* ein schöner, grüner Rajenplag, *C.*

múrba, *f.* = murva, *Cig., Jan., jvžSt.*

mürče, *eta, n.* ein schwarzes Thier, der Rappe, *Gov.-M., Mik.*; — die Grille, *Valj. (Rad.).*

mürček, *éka, m.* 1) dem. mur; der Schring der Männer mit einem Mohrenkopf, *Kr.*; — 2) Name eines schwarzen Thieres; — die Feldgrille, *Cig., Jan., Mik.*

múree, *vca, m.* ein schwarzes Thier: der Rappe, *Jan.*; — die Rüdenschabe (blatta orientalis), *C.*; — v uganki: plavec murca liže = plamen kotel liže, *Kras.*

múren, *rna, m., pogl.* murin.

múrğa, *f.* 1) = murva, *Mur., Dol.*; — 2) die Feldgrille, *M.*; (hs.).

muréti, *im, vb. impf.* eine finstere Miene machen, *Jan.*; schwellen, *GBrda.*

múri, *ija, m.* = murin: éuri (šuri) muri, pridiven! i. t. d. tako otroci murina vabijo iz luknje, *Z.*; (v kletvici:) da bi te muri popil! *Cig., Nov.*; — muri, schwarzer Doh, *Jarn.*; heje muri! *Poh.-Kres*; menda nam. murej.

1. **múrica**, *f.* ein schwarzes weibliches Thier: érna krava ali kobila, *Valj. (Rad.).*

2. **múrica**, *f.* das Melkschaff, *C.*; — = mlečni lonec, *Št.-Trst. (Let.).*

múrič, *m.* 1) ein schwarzer Doh, *Cig., Notr.*; — 2) die Feldgrille, *Jan.*

múrin, *m.* 1) der Mohr, *Zr.*; — 2) ein schwarzes männliches Thier: der Rappe, *Cig.*; ein schwarzer Doh, *Celjska ok.*; — 3) die Feldgrille (gyrillus campestris). (nav. múren), *Cig., Jan., M., Erj. (Z.), Kr.*

múrinček, *éka, m. dem.* murinec, *Cig.*

múrinec, *nea, m.* = murin 3), *Jarn., Zora.*

múrinica, *f.* = murin, die Feldgrille, *Vahvasor.-M., Bes.*

múrinič, *m.* = murin 3), *Mur., Cig.*

múriti se, *im se, vb. impf.* die Thren zurück schlagen (von Pferden), *Hal.-C.*; den Kopf senken (von Menschen), *Hal.-C.*; verjchnižt jhdauen, *Hal.-C.*; — prim. muliti se.

1. **múrka**, *f.* 1) ein schwarzes weibliches Thier: eine schwarze Kuh, *Notr.*; ein schwarzes Schaf, *Podgorje (Istra)-Erj. (Torb.).*; — 2) neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj. (Torb.).*

2. **múrka**, *f.* die Gurke (cucumis sativus), *Mur., Jan., Josch.*

múrlja, *f.* eine gerne brummende Person, *BKr.*

múrljati, *ám, vb. impf.* brummen, *BKr.*

múrnica, *f.* slana murnica, *Dol.*; pogl. solomurja.

müršćak, *m.* der Nordwind, (der Murwind), *Št.-C.*

mūrva, *f.* die Maulbeere, der Maulbeerbaum (morus): — prim. stvn. murberi, lat. morum. *Mik. (Et.)*.

mūrven, *vna. adj.* Maulbeer=: murvno drevo.

mūrvov, *adj.* Maulbeer=: murvova drevesa. *Dalm.*

murvčjka, *f.* neko jabolko, *Brkini-Erj. (Torb.)*.

mūrvovka, *f.* neka hruška. *Ip.-Erj. (Torb.)*.

1. **mūsa**, *f.* zamazana ženska ali krava. *kajk.-Valj. (Rad.)*.

2. **mūsa**, *f.* daš Maß: dobre muse, gut ge= meßen, *nad Mariborom.-C.*; (die Sorte, *Jarn., Mur. ?*); — iz nem. Maß, *C. (?)*.

musáča, *f.* zamazana krava. *kajk.-Valj. (Rad.)*.

músati se, *am se, vb. impf.* sich manien, *Z., Levst. (Rok.)*; — iz nem.

mūska, *f.* der Jähorn: muska ga prime, *Krn.-Erj. (Torb.)*; — prim. it. la moscha salta a colui, er geräth in Born, *Strek. (Arch.)*.

mustáč, *m.* ein einzelnes Schnurrbarthaar, *Mik. (Et.)*; *pl.* mustači = mustače, *Mik. (Et.)*, *vzh.-Št.*; — prim. it. mustacchi.

mustáčar, *rja. m.* der Schnurrbärtige: polh *m., Slc.*

mustáčast, *adj.* schnurrbärtig.

mustáče, *f. pl.* = mustači, der Schnurrbart.

mustafác, *m.* ein schnurrbärtiger Mann, *Npes.-Vraz, jvzh.Št.*

mustáfast, *adj.* schnurrbärtig.

mustáfe, *f. pl.* = mustače.

mustárda, *f.* der Senf, *Mur., C.*; — prim. it. mostarda.

mústovž, *m., C.*; *pogl.* mostovž.

mūš, *m.* = osel, *Rež., Tolm., KrGora.*; — prim. furl. muš, it. (dial.) muso, Efel, *C.*

mūša, *f.* 1) oslica, *Mež.-C.*; — 2) das Saun= rößlein, *Pohl.*

mūšce, *šca. m.* ein Unkraut, *Mur., C.*; das Cantariengras (phalaris), *Cig.*

mušćčji, *adj.* = mušji, *ogr.-C.*

mušelin, *m.* = muslin, *Jan. (H.)*.

mušelj, *šlja (šeljna)*, *m.* neko jabolko, *vzh.-Št.-C.*

mūšcn, *šna. adj.* 1) fliegen=: — 2) reich an fliegen: kadar je leto mušno, je tudi krušno, *Erj. (Torb.)*.

1. **mūšica**, *f.* 1) *dem.* muha; kleine fliege; — 2) neka trta, *Smarje (Št.)-Erj. (Torb.)*; die fliegentraube, *Trumm.*; der klebner, *C.*, *vzh.-Št.-Trumm.*; — 3) mušica, kleine fliege: vinske mušice: prim. mešica.

2. **mūšica**, *f. dem.* muša; das Saunrößlein: ravno toliko je bilo konj, majhnih grivastih mušic s privezanim sedlom, *Jurč.*

1. **mūšič**, *m.* das kriegengras (miliun), *Cig.*

2. **mūšič**, *m. dem.* muš; das Efellein, *C.*

mūšina, *f.* die fliegentraube, *C.*

mūšiti se, *im se, vb. impf.* zudringliche freund= lichkeit zeigen, den hof machen: *m. se okolo gladkojezične gospode, okolo deklet, Jurč.*

mūšjak, *m.* 1) der fliegenfloh; — 2) der fliegenwedel, *Jarn.*

mūšji, *adj.* fliegen; mušja noga, der fliegenfuß.

mūška, *f.* neka trta: grüner znlwauer, *Smarje Št. Trumm.*

muškât, *m.* 1) die Muscatellertraube, die Musca= tellerrebe: — 2) die Muscatnuß, *Cig.*

muškâtár, *rja. m.* der Muscatellerapfel, *LjZv.*

muškâtelica, *f.* die Muscatellerbirne, *Mur., Cig.*

muškâtelka, *f.* 1) die Muscatellertraube, *Vrtov. (Vin.)*; — 2) die Muscatellerbirne, *Cig.*

muškâten, *tna. adj.* 1) Muscateller=: *Mur., Cig.*; — 2) Muscatnuß=: *Cig.*

muškâtina, *f.* die Muscatellertraube, *Cig.*

muškâtnica, *f.* die Muscatellerbirne, *Mur., Cig.*

muškâtov, *adj.* Muscat=: *Cig., Jan.*; *m.* orch, die Muscatnuß, *Cig., Jan., Tuš. (B.)*.

muškâtovec, *vca. m.* 1) der Muscatellerwein, *Cig.*; — 2) der Muscatnußbaum (myristica moschata), *Tuš. (B.)*.

muškâtovina, *f.* das Muscatholz, *Cig.*

muškêta, *f.* vojaska puška 16. stoletja, die Musfete, *Cig.*

muškêtar, *rja. m.* der Musfettier, *Cig.*

muškêtir, *rja. m.* vojak pešec 16. stoletja, der Musfettier, *Preš.*

mūškra, *f. Št.* *pogl.* mojškra.

mušlin, *m.* tenka bombažasta tkanina, der Mušelin.

mušljiv, *iva. adj.* = muhast: mušljivi ljudje, *DŠv.*

mūšnica, *f.* 1) das fliegengüt, *Cig., Jan.*; — 2) der fliegenchwamm (agaricus muscarius), *Mur., Cig., Jan., Tuš. (R.), Kr.-Valj. (Rad.), SlGor.*; — das Glas= oder Wandkraut (parietaria), *Cig., Medv. (Rok.)*.

mūšnik, *m.* das Breitkölbchen (platanthera), *Medv. (Rok.)*.

mūšnjak, *m.* der fliegenfloh, *C.*

mušŋn, *m.* die Bremle, *C.*

mūšovž, *m.* der Saal, der Speiseaal, *Dict., Hip.-Cv.*; der Corridor (mušovš), *Jan.*; — prim. srvn. muošov, coenaculum, refectorium, triclinium, *Cv. III. 11.*; nem. (dial.) musshaus, Vorhaus, *Mik. (Et.)*.

1. **mūta**, *f.* die Stimme, *Mur., Cig., Jan., Lašče.-Levst. (Rok.)*; — prim. nem. (dial.) mut, lat. mutus, *Mik. (Et.)*.

2. **mūta**, *f.* 1) die Haut, *Jarn., Jan., Rož.-Kres.*; — 2) die Müllergebür, *Jan., Bes.*; — prim. stvn. mûta, Haut.

3. **mūta**, *f.* 1) eine Art Pelzkappe von Lamm= fellen, *Mur.*; — 2) der Klingbeutel, *Z.*; — 3) eine Art Pelztragen (prim. bav. mudel = Raßenbalg, Pelz), *Strek. (Arch.)*.

mūtar, *rja. m.* der Mautner, *Jan., Kor.-M.*

mūtarica, *f.* 1) die Mautnerin, *Jan., Kor.-M.*; — 2) okroglo in rjavopikasto jabolko, *Koborid.-Erj. (Torb.)*.

mūtat, *adj.* stumm.

mūtati, *am. vb. impf.* stumm sein, *Mur.*; — in der Stummheit unarticulierte, unverständ= liche Laute von sich geben, *vzh.Št., ogr.-C.*

mūtav, *adj.* = mutast, *Mur., ogr.-C.*

mūtavec, *vca. m.* der Stimme, *Mur.*

mūtavost, *f.* die Stummheit, *Mur.*

1. **mūtec**, *vca. m.* 1) der Stimme; — 2) klo= potec brez kijčkov, *C.*; — 3) die Schnit

- bank, C.; — 4) die Kreuzhaide, C.; — 5) der Wiebehopf, *Mur., C.*
2. **mütce**, *ica. m.* der Múngelbeutel, *Cig.*; v. m. pobirati. *dajati. Lašče - Levst. (Rok.)*; — prim. 3. muta 2).
- múten**, *ina. adj.* Múntz, *Jan., M.*
- mútnica**, *f.* das Múntzhaus, *Jan.*
- mutnina**, *f.* die Múntzgebür, *Jan.*
- múv**, *m.* das Gebrüll des Kindes, das Múhen, *ogr.-C.*
- muviti**, *im. vb. impf., Danj. (Posv. p.), ogr.;* pogl. molviti.
1. **múza**, *f.* 1) eine verzogene Miene, die Grimasse, *Z.*; muzo kovati, schmunzeln, *Ravn. - Cig.*; — 2) človek, ki se rad muza: ne bodi muza proti nižjim. nikdar liza proti višjim, verböhne nicht nach unten und schmeichle nicht nach oben, *ČET.*; — 3) ein schlechter Hut, ein Schlapphut, C.; — 4) krava, ki ima ob glavi upognjena in nazaj zavita rogova, *Lašče - Levst. (M.), Ig, Notr.*; — 5) upognjena in zapletena tenka vejica (brezova, vrbova), *Polj.*; — svalok izčesanih in povitih ženskih las, *Polj.*; — 6) die Sumpfwiege (parus palustris), *Frey. (F.)*; — 7) neka hruška, *Sv. Duh pri Krškem - Erj. (Torb.)*.
2. **múza**, *f.* neka ribica v Blejskem jezeru, (prim. rus. muzljaj, der Grúndel), *Erj. (Torb.)*.
3. **múza**, *f.* 1) modrica, die Muse; — 2) die Paradiesfeige, die Banane (musa paradisiaca), *Jan.*
- múzanje**, *n.* 1) das Schmunzeln; — 2) das Abstreifen, *Cig., M.*
- múzast**, *adj.* 1) schmunzelnd, *M.*; — 2) mit zurückgebeugenen Hörnern: m. vol, muzasta krava, *Ig, Svet. (Rok.)*; — hörnerlos, *M.*; muzasta in rogata drobnica, *Bes.*
- múzati**, *am. vb. impf. 1)* durch Abstreifen glatt machen: veje m., das Laub von den Ästen abstreifen, *Mur., Cig., C.*; prašica m., das Schwein enthaaren, *Z.*; Gor.: korenje, repo m., vom Stöthe reinigen, *vzh. St.-C.*; pečene kostanje m., abschälen, *Kamenica pri Mariboru - Kres*; perje m., Federn abschleifen, *Guts.-Cig., Mur., Jan.*; — lase m., glatt kämmen, *Polj.*; — m. se, = gladiti se. sich streicheln: m. se ob bradi, C.; mačka se muza, *Gor.*; — m. koga, ohrfeigen, *Gor.-M., Poh.*; — 2) m. se, die Ohren zurückziehen (von Thieren), C.; konj se muza (kadar je hud in hoče ugrizniti), *Ig*; — 3) m. se. schmunzeln, (schalkhaft) lächeln; — 4) m. se, schlüpfen; kure in gosi se skoz plot muzajo, *Ravn. (Abc.) - Valj. (Rad.)*; tat se skoz okno muza, *vzh. St.-C.*; jšleichen: m. se okoli oglov, okoli hiš, *Dol.*; m. se kam, C.; — prim. it. muso, die Schnauze, in slov. mulast, muliti.
- múzav**, *adj.* schmunzelnd, *Jan.*
- muzealen**, *ina. adj.* = muzejski, *Cig. (T.), nk.*
1. **múzce**, *zca. m.* ein Häse mit zurückgeschlagenen Ohren, *M.*; — prim. muzast.
2. **múzce**, *zca. m.* deska skrajnica, das Schwartenbrett (vsak krlj da dva muzca, eden se prvi odreže, a drugi ostane, kadar se je ves krlj v deske porezal), *Vreme. Kras, Ip. - Erj.*

- (*Torb.*); prim. bav. musel = Sägebloß, museln. spalten, *Erj. (Torb.)*. (3)
- muzej**, *m.* das Museum.
- muzejcn**, *ina. adj.* Cabinetär, *nk.*
- muzejnik**, *m.* der Cabinetstäfcr (anthrenus muscorum. a. varius), *Erj. (Z.)*.
- múzjski**, *adj.* Musée, *Cig. (T.), nk.*
1. **múzslj**, *zlja. m.* vol, ki ima ob glavi upognjena in nazaj zavite roge, *Z., Lašče - Levst. (M.), Svet. (Rok.)*.
2. **múzslj**, *zlja (zeljna). m.* ein abgechnittener Baumstamm, C.; der Holzboß, aus dem Bretter geschnitten werden oder Holz gespalten wird, der Müsel, C.; — iz nem.
3. **múzslj**, *zlja. m.* = berič, *Guts. - Mur., C.*
- múzšeti**, *im. vb. impf., Jan. (II.)*; pogl. mezeti.
- múžga**, *f.* 1) = mezza, der Baumjaß im Frühjahr, *V.-Cig., Jan., C., Mik., Dol.*; — 2) der Schlamm, *Meg., Dict.-Mik., Dalm.*; mužga v potoku, C.; — die Lettnererde, C.; — 3) etwas zerquetschtes (3. B. zerquetschte Rüben u. dgl. als Schweinefutter), *vzh. St.-C.*
- múžgalica**, *f.* 1) der Baumjaß, C.; — 2) die Pflanze aus Weidenrinde, C.; — 3) der Berghühnchen (calamintha officinalis), *Podgorje (Istra) - Erj. (Torb.)*.
- muzgálnica**, *f.* der Morast, *Hip. (Orb.)*.
- múžgaló**, *n.* das Maul, *Rež.-C., Baud.*
- múžgast**, *adj.* 1) saßend (von Bäumen), *M.*; — 2) lumpig, *Guts.-Cig.*
- múžgati**, *am. vb. impf. 1)* quetschen, C.; — mit zahntlosem Munde essen, C.; (den Saft) ausjaugen, C.; dete muzga namožen kruh ali jabolko, *BIKr.*: cukrene reži m., *Štek.*; — 2) die ganze, unverletzte Hinde von einem frischen Stabe löslöjen: vrba se da muzgati. C.; — lešniki se muzgajo t. j. se dajo lahko izrobkati, *Gor.*; — tudi: muzgati.
- múžica**, *f.* neka hruška, *Vrsno (Goriš.) - Erj. (Torb.)*; — neko jabolko, *Bolc - Erj. (Torb.)*.
- múžičen**, *ina. adj.* Müßig, *Mur., Cig., C., nk.*
- múžika**, *f.* die Müßt: muziko delati, müßcieren; — türska m., die Feldmüßt, *Cig.*
- muzikalen**, *ina. adj.* müßikalisch, *Cig., nk.*
- muzikálje**, *f. pl.* die Musikalien, *Jan., Cig. (T.)*.
- muzikánt**, *ánta, m.* der Musifant.
- muzikás**, *m.* der Musifant.
- múžiti**, *im. vb. impf. 1)* = muzati, Laub abstreifen, abblättern, *Jan.*; — m. se, sich federn, *Cig., Jan.*; — 2) m. se, jšleichen, *Jan.*; — 3) m. se, schmunzeln, *Cig., Jan., C., SIN.*
- múžka**, *f.* = muza, eine Kuh mit rückwärts gebogenen Hörnern, *Notr.*
- múžniti**, *múžnem, vb. pf. 1)* (Laub) abstreifen, *Mur., Cig.*; — 2) m. koga, jemandem eine Ohrfeige geben, *M., C., Poh.*
- múžovka**, *f.* butarica brezovih ali vrbovih muz, *Polj.*; — prim. 1. muza 5).
- múžovnik**, *m.* neko jabolko, *Sv. Duh pri Krškem - Erj. (Torb.)*.
- múža**, *f.* der Sumpß, der Morast, *Mur., Cig., ogr.-C., St.-Mik.*; — = luza, die Pflanze, die Rothblache, *Cig., Jan., SlGor.*

můžast, *adj.* jumpyg, morastig, *Mur.*, *Raič* (*Slov.*); ichlamig, pšigicht, *Cig.*
můžas, *m.*, *Guts.*, *Jarn.*; pogl. *mužovš.*
můžat, *áta*, *adj.* jumpyg, *Raič* (*Slov.*)
můžava, *f.* der Morast, *Jan.*, *C.*; die Zumpf-
 gegend, *vzhSt.-C.*; — die Lache, die Pšúte,
Cig., *Jan.*
můžáven, *vna*, *adj.* morastig, jumpyg, *Mur.*
můžavína, *f.* der Morast, der Zumpf, *Mur.*, *C.*
můžávnat, *adj.* morastig, *Jan.* (*H.*)
můžđžiti, *im*, *vb. impf.* = mužiti, *ogr.-C.*
můžek, *řka*, *m.* der Traubenquetschtopf, *BIKr.*
můželj, *řlja*, *m.* 1) das Schwartenbrett, *Cig.*;
 — 2) omlačén snop, *BIKr.*; — 3) die Rindel,
Kr.-Valj. (Rad); *pl.* mužlji, die Rindeln, *Pohl.*,
V.-Cig., *Jan.*; — prim. 2. muzec.
můžén, *adj.* 1) fastig (von Bäumen, wenn die
 Rinde leicht ablösbär ist), *Ravn.-C.*; mužena
 mladina, *Trub.-Mik.*; muženo trnje, *Dalm.*;
 poskušal sem piščalke viti, pa se ni dalo:
 les še ni bil dovolj mužen, *Erj. (Izb. sp.)*;
 — 2) ichlamig: muženo blato, *Dalm.*
můžéti, *im*, *vb. impf.* fasten (von Bäumen im
 Frühjah), *M.*
můžéven, *vna*, *adj.* in vollem Saftte stehend,
 fastend (von Bäumen im Frühjah), *Mur.*,
Cig., *Kr.*; vrba je muževna, *Mik.*
můževéti, *im*, *vb. impf.* fasten: vrba muževi,
Zv., *Zora*.
můžévnost, *f.* die Saftfülle (der Bäume), *Mur.*,
Kr.
můžgati, *am*, *vb. impf.* = muzgati, quetschen,
Mur., *Danj. (Posv. p.)*

můžič, *m.* die Hauswurz (*sempervivum tecto-*
rum). *Sevnica (St.)-Erj. (Torb.)*; — pogl.
 možic 2).
můžína, *f.* der Zumpf, der Morast, *Mur.*, *ogr.-*
C., *Mik.*
můžiti, *im*, *vb. impf.* 1) die Rinde von den
 fastigen Zweigen ablösen, ohne sie zu verreißen;
m. vrbo, vrba se da m.: — *m.* se, fastig
 sein, schälfbar sein: vrba se muži, *V.-Cig.*,
Dol.; — 2) zerquetschen, *C.*; grozdje m.,
ogr.-C.; — etwas Weiches fauen, essen:
 hruške m., *Reč.-C.*; — mit zahnfösem Munde
 essen, *C.*; — *m.* si oči, sich die Augen rei-
 ßen, *C.*
můžljej, *m.* 1) das Ueberbleibsel eines Schindel-
 stammes, *Jan.*; — 2) eine abgedrohte Garbe,
Jan., *BIKr.-M.*; — prim. muželj.
můžljár, *řja*, *m.* das Schwartenbrett, *Ravn.-*
Cig., *Lašče - Erj. (Torb.)*; plot je iz muž-
 ljarjev, *Notr.*; — prim. muželj, 2. muzec.
můžljiv, *řva*, *adj.* = muževen, fastend: muž-
 ljiva mladica, *C.*
můžnat, *adj.* jumpyg, *C.*, *Trst. (Let.)*; ichlam-
 mig, *Cig.*
můžnaten, *řna*, *adj.* = mužnat, *C.*
můžnatina, *f.* eine jumpyge Gegend, *C.*
můžnica, *f.* eine Art Hahnenfuß (*ranunculus*),
vzhSt.-C.
můžól, *m.* das Trintglas, *Reč.-C.*, *Čres-Erj.*
(Torb.); — prim. šurl. mužól, Trintglas,
šrvn. mujol, Štrec. (Arch.); lat. modiolus,
Levst. (Rok.).
mžéti, *im*, *vb. impf.*, *Mik.*; pogl. mezeti.

N.

nà, *I. praep.* A) *c. acc.* kaže 1) kam je kaj
 namerjeno; v prvotnem pomenu se nanaša
 na navzgor obrnjeno površje kake stvari;
 auf; na tla pasti, na hrib iti; na konja sest;
 na klin obesiti; ozreti se na koga, seinen
 Blick auf jemanden hin richten; na božjo pot
 iti, eine Wallfahrt unternehmen; na vas (auf
 den Dorfgrund) je prilezel od očetove hiše,
IjZv.; — na desno, na levo, rechts hin,
 links hin; rechts, links; — na misel priti, in
 den Sinn kommen; — in der Richtung gegen —;
 blago gre na ljubljano, na Trst; — glagol,
 h kateremu spada predlog, je izpuščen:
 nima kaj na-se (namr. dejati) = nima kaj
 obleči, *Gor.*, *Dol.*; zmerom kaj na-se potre-
 bujem, *Ravn. (Abc.)*; medu na kruh prositi,
Ravn. (Abc.); — 2) to, proti čemur se kaj
 sovražno obrača; gegen; na sovražnika iti;
 le-to je kaštiga na nezahvalnost, *Krečlj.*;
 pri-tožba na županove naredbe, na prisojeno
 kazen, *Levst. (Nauk.)*; — 3) namen, smoter,
 uspeh; žu; na pomoč priti; na posodo vzeti;
 na gosti povabiti; na semenj iti; na prodaj
 imeiti; na znanje dati; — troški na zdrav-
 nike; pesem na ples, ein Tanzlied, *Diect.*;
 — to ti bole na škodo; na kvar; na od-

puščenjei grehov; na pokoro potreben, *ogr.-*
C.; hasnoviti na učenje, *ogr.*; na tvoje zdravje!
 na svojo srečo, žu seinem Glücke; na svojo
 nevarnost, auf eigene Gefahr; na zveste roke,
 auf Tren und Glauben, *Cig.*; — na smrt
 bolan, lebensgefährlich krank; na smrt obsodi-
 titi koga; — 4) čas; auf, an, in; na stare
 dni prosjačiti; na jesen, im Herbst; na ve-
 čer, am Abende; petkrat na leto; trikrat na
 dan; na vsak drugi dan, jeden zweiten Tag;
 na sv. Rešnjega Telesa dan; na 5. dan ma-
 lega travna, *Kast.*; na veliko nedeljo; na
 praznik sv. Štefana; na zadnjo uro; na zadnje,
 zultet; — na deset let v zakup vzeti; na
 vekomaj, na veke, in Ewigkeit; — na to
 (nato), darauf; dan na dan, Tag für Tag;
 Zemljana jaz slednjega štel sem, Kar vek
 jih na vek je rodil, *Greg.*; uro na uro streči,
 kdaj bole prišel, *Jurč.*; — na jezo piti; —
 (vzrok) na to, na tisto, auf dießes hin, in-
 folge dessen; — 5) dele, na katere se deli ce-
 lota; in; hleb na pet kosov razrezati; na
 dvoje, rutzwei; — 6) objekt nekaterim gla-
 golom: an, auf; misliti na kaj; paziti na
 kaj, koga; pozabiti na kaj; upati na kaj; —
 7) na kar se kdo roti, zaklinja (prisega):

bei; na mojo vero, na mojo dušo! *LjZv.*: na svojo čast in svoje poštenje; na Boga obljubiti, bei Gott geloben, *Levst.(Pril.)*; na svoje poštenje kaj obljubiti, auf seine Ehre versprechen, *Cig.*: — 8) način; na ves glas, sehr laut; na vse grlo, aus vollem Halse; na vso moč, mit aller Kraft; na skakaj pridirati, im Galopp ankommen; na smeh, na jok se držati, eine lächelnde, Weinerliche Miene machen; vrata na stežaj odpreti, die Thüre angelweit öffnen; na vprašanje in odgovor zložen, fatedetijeb, *Krelj*: na besede (= z besedami) povedati, *Navr.(Let.)*; na dolgo in široko pripovedovati, ausführlich erzählen; bilo jih je na stotine, zu Hunderten; na kupe, na cente, haufen, eintürmweise; na drobno, na debelo prodajati, en detail, en gros verkaufen; na skrivaj, heimlich; na mesta, stellenweise, *LjZv.*; na ravnost, gerade aus; na tanko, genau; na drobno zmleti, fein zer mahlen; na prebitek, im Ueberflusse; na pol suh, halb trocken; na robe, verkehrt; miza na štiri ogle (vteredig) rezana; črevlji na kveder šivani; stolec na tri noge, ein Dreifüß; na up, auf Credit; na vero, auf Treu und Glauben, *Navr.(Let.)*; — 9) sredstvo: na klavir igrati, na harmonike delati, na klarinet pisati; na daljnogled gledati, na mašne bukvice moliti, *Zv.*; mlin na sapo; na dlan meriti: kdo meri vode na dlan? *Ravn.*; — 10) to, na kar se kaj nanaša; lakomen na denar; on je na denar, kakor mačka na salo, *Erj.(Izb. sp.)*; slep na eno oko; dosti na števil, *Dict.*; deset metrov na dolgost; učen na sv. pismo, in der heil. Schrift, *Ravn.-Mik.*; na rože študirati, sich mit der Blumenkunde beschäftigen, *LjZv.*; kupci na koze, *Danj.(Posr. p.)*; kupec na vino = vinski kupec, *C.*; nevarnost na pogorišča, die Feuergefähr, *Gor.*; na oko, dem äußeren Anscheine nach; kaj velja na oko, če ni na roko (bequem)! *Jan.(Slovn.)*; lep na oči, schön anzusehen; dober na usta, von gutem Geschmack, *Gor.*; — B) c. loc. kaže 1) to, čemur na površju ali na strani je ali se godi kaj: auf, an; na gori bivati; na strehi stati; na polju, na vrtu delati; na konju sedeti; na Koroškem, na Laškem, in Krainen, in Stalien; na tujem, in der Fremde; na kmetih, auf dem Lande; kralj na Hrvatih, na Ogrih (= na Hrvatskem, na Ogerskem), *Rec.-Let.*; na domu, auf dem Heimbesitz; zvezde na nebu, die Sterne am Himmel; na strani, zur Seite; na desni, levi strani, rechts, links; na jugu, im Süden; — na solncu, an der Sonne (= auf der von der Sonne beschienenen Fläche); Sedem let na dnevi (am Tageslicht) ni bil, *Npes.-K.*; — na potoku prati, am Bache die Wäsche waschen; na Dunaju, in Wien (= an der Donau); na Reki, in Stume; — (o osebah): na modrih svet stoji; na tebi ne morem najti takih napak; na tebi je, es hängt von dir ab; — (krajevni pomen je predeljan na dejanje ali stanje): na tlaki; na plesu; na vojski; na

lovu; na straži; na izpovedi, bei der Beichte, *Krelj. Polj.*; na izpraševanju, bei der Ausfrage; na izgubi biti, einen Schaden, Verlust haben; na dolgu biti, ostati, schuldig sein, bleiben; na smrti ležati, zu Tode krank darnieder liegen, *Erj. Zv.*; — na mislih, na umu imeti, im Sinne haben; na sumu imeti, im Verdachte haben; zljaj je na tem, jetzt steht die Sache so, *Vod.(Pes.)*; ako bi bilo na tem, wenn es darauf ankäme, *Podkrnci-Erj.(Torb.)*; — 2) kako se kaj vrši (način, sredstvo): na rokah nositi; na nogah stati; na hrbtu ležati; na kolenih prositi; na rokah, na dnini živeti, von der Hände Arbeit, vom Tagewerk leben, *Ravn.*; na opresnem kruhu živeti, *Ravn.*; na kupilu, kupičku živeti, sich alle Bedürfnisse kaufen müssen; — na tihem, in der Stille; na naglem, plötzlich; na skrivnem, im Geheimen; na skorem, in Wäide, *Vest.*; na kratkem popisano, *Habd.-Levst.(Rok.)*; sklad na tesnem prime cepič, *Pvc.*; — na redci, jellent, *ogr.-Mik.*; na nagli, plötzlich; na gosti, dicht, na dolzi, in die Länge hin, *ogr.-C.*; — 3) ceno: ta konj je na velicih denarjih = je drag, *Podkrnci-Erj.(Torb.)*; — 4) na kar se kaj nanaša: an; na enem očesu slep, *Met.*; na jetrih, na srcu bolan; na duši in telesu zdrav; bogat na čem, reich an etwas; — II. adv. v sestavih z adjektivni, katerim daje pomanjševalen pomen (rabi se tako le redkoma): narus, etwas braun, nabel, etwas weiß, načrnel, etwas roth, *C.*; nágľuh, nákišel, nákriv, *Levst.(Rok.)*; — III. praef. 1) daje glagolom pomen, ki se vjema s pomenom prepozicije z akuzativom ali lokalom: auf, an; nabosti, aufsteigen; navreči, daraufgeben; najti, (auf etwas kommen) finden; napasti, anfallen; napeljati, ansetzen; napisati (na tablo), aufschreiben; nasaditi, natekniti, aufstecken; — nagovoriti, bereden; navaditi, angewöhnen; napiti komu, jemandem zutrinken; napraviti koga na kaj, jemanden zu einer Sache bewegen; naučiti, (mit Erfolg) lehren; — 2) pomenja, da je dejanje le načeto, ali da se dejanja le nekoliko izvrši: an; nagniti, zu fahlen anfangen; nalomiti, anbrechen; narezati, anschneiden; navrtati, anbohren; načeti hlebec, den Brotlaib anschneiden. — 3) kaže, da se je dejanje izvršilo na neki količini kake stvari ali na nekem množtvu predmetov, ali da je do nekega konca dospelo: naliti vode v kozarec, eine bestimmte Quantität Wasser ins Glas gießen; nadrobiti kruha v kavo; nakositi trave za živino; nasekati (veliko, malo, dosti) drv; naloviti pticév; naklati piščancev; naprositi težakov za kop; nasušiti vagan hrušek; — 4) pri refleksivnem glagolu pomenja izvršitev dejanja do sitosti: sich satt; — najesti se; napiti se; nagledati se; naklečati se; naplesati se; naskakati se; — 5) včas le iz nedovršnih glagolov dela dovršne; — nabiti koga; naroditi se.

nâ, *interj.* da hašt du, nimni! nata, nate, da hašt ihr; na palico! da hašt du den Stod!

nate ga, da hařt ihr ihn! — s to besedo posebno domaęe živali k sebi vabijo, kadar jim kaj ponujajo ali le tako kažejo, kakor da bi jim ponujali: na kravica, na!

nà'a, nà', interj. nein! (za prvim a sliši se nekaka aspiracija, nekakšen glas, kakor n. pr. nekateri korořki Slovenci k izrekaajo: — prim. naka: bav. nà-'à, o nein, *Levst./Rok.*)

naapnàriti, àrim, vb. pf. durch Kaltbrennen zusammenbringen.

nabàd, bàda, m. der Stadtel, der Sporn, *Guts., Jarn., Mur.*

nabàda, f. = nabad, *Guts., Jarn., Mur.*

nabàdanje, n. das Aufspießen: das Anstechen.

nabàdati, am, vb. impf. ad nabosti: 1) aufspießen: srakoper kukce, koblice nabada na trnje, *Erj./Ž.*; — 2) kleine Stiche in etwas machen, anstechen, *Cig.*; — durchspießen, *Cig.*; — punktieren, *Cig.*

nabàdek, ðka, m. = nabodek, *C., Valj./Rad.*

nabàhati se, am se, vb. pf. sich satt prahlen; ali se še nisi nabahal? *Cig.*

nabàhniti, nem, vb. pf. zufällig treffen: n. na koga, *Dol.-Mik.*

nabarantàti se, àm se, vb. pf. des Handeltreibens satt werden.

nabàrvati, am, vb. pf. mit Farbe anstreichen.

nabàsati, bàscm, vb. pf. anstopfen, vollstopfen; n. kaj s čim, česa v kaj: zelodec n. den Wagen anstopfen; cunj v vrečo, vrečo s cunjami n.; veliko ljudi na voz n., viel Leute aufladen: — laden: puško n.; — n. koga, jemandem einen Bären anbinden, *Gor.*

nabasàvati, am, vb. impf. ad nabasati, *Mur.*

nabasàvati, àjem, vb. impf. ad nabasati, *Jan.*

nabàtiti, im, vb. pf. abprügeln, *C.*

nabàva, f. die Anschaffung, *Cig., DZ.*; n. glavnice, die Beschaffung des Capitals, *DZ.*

nabàviti, bàvim, vb. pf. herbeischaffen, beistellen, *Cig., Jan., C., nk.*; n. denarja, Geld aufbringen, *DZ.*; n. si kaj, sich etwas anschaffen, *Cig.*; — hs.

nabàvljanje, n. die Beschaffung, *Cig.*

nabàvljati, am, vb. impf. ad nabaviti; beistellen: večje ljudi n. za tiskarno, *Kres.*

nabàven, vna, adj. Anschaffungs-: nabavni stroški, die Anschaffungskosten, *Cig.*

nabechniti, bàhnem, vb. pf. = nabahniti: n. na kačo, *BlKr.*

nàbeč, adj. etwas weiß, *C.*

nabčliti, im, vb. pf. 1) ein wenig entriiden, lachen: drevo n., *Cig.*; nabeljeno drevo, der Lachbaum, *Cig.*; — 2) eine gewisse Menge bleichen: platna malo, veliko n.; — 3) n. se = beljenja se navelčati.

nabčljàva, f. ein in einen Baum gehauenes Zeichen, die Lache, *Cig.*

nabčra, f. 1) = nabira 1), *Jan.*; — 2) die Falte, *Fr.-C.*

naberàziti, àcim, vb. pf. 1) durch Betteln zusammenbringen, zusammenbetteln; — 2) n. se, des Bettelns satt werden.

nabęřek, rka, m. 1) = nabor, die Falte, *C.*; — 2) kar se nabere: naberki krvi, Blutansammlungen, *C.*

nabesęditi se, čđim se, vb. pf. sich müde reden, *Jan.(H.).*

nabesnęti se, im se, vb. pf. sich satt toben, sich aустoben, *Jan.(H.).*

nabetàti se, àm se, vb. pf. sich voll stopfen: tako se je nabetal, da ne more dihati, *Levst. (Zb. sp.).*

nabezàti, àm, vb. pf. voll stopfen, voll laden: nabezane vozove domu voziti, *Ravn.*

nabęzgatì se, am se, vb. pf. = nabezljati se, *Št.*

nabezljàti se, àm se, vb. pf. sich müde bieseln: krava se je nabezljala.

nabičati se, bičam se, vb. pf. sich satt peitschen, *Cig.*

nabijàč, m. 1) der Lader, der Büchsenpanner, *Cig., C.*; — 2) kdor posodo nabija, der Binder, *C., Z.*; — 3) der Ladstoß, *Navr.(Let.);* — 4) der Wittererschlägel, *Cig., Valj.(Rad).*

nabijàten, àna, adj. zum Laden (z. B. eines Füllers) gehörig, *Cig.*

nabijàtnik, m. 1) der Ladestoß, *Cig., DZ.*; — 2) der Reißschlägel, *Cig., C.*

nabijàlo, n. der Schlägel, *Cig.*

nabijanje, n. 1) das Anschlagen; — 2) das Bereifen: n. sodov; — 3) das Laden (eines Gewehres); — 4) das Prügeln, *Cig.*; — 5) das Heberieten (bei einer Vicitation); prim. nabijati 5).

nabijati, am, vb. impf. ad nabiti; 1) anschlagen; obroče na sod n.; — 2) bereifen: skate, sođe n.; — 3) prügeln; n. koga; — 4) laden; možnar n.; — 5) n. komu (pri dražbi), jemanden überbieten, *Svet./Rok.*

nabira, f. 1) die Sammlung, die Einsammlung; — n. novincev, vojaška n., die Recrutierung, *Cig., Jan., nk.*; — 2) = zbirka, *Cig.*

nabiràč, m. der Sammler; — der Werber, *C.*

nabirališče, n. der Werbeplatz, *Cig., Jan.*

nabiràtnica, f. 1) die Werbeanstalt, *Cig.*; — 2) = nabiralnik, *C., DZ.*; — 3) der Conductor an der Elektriermaschine, *Let.*

nabiràtnik, m. der Sammelkasten (z. B. für Briefe), *nk.*

nabiranje, n. 1) das Sammeln; n. vojaških novincev, die Werbung, die Recrutierung, *Cig., nk.*; — 2) das Anreihen (z. B. von Karten); — 3) das Fälteln.

nabiràtelj, m. der Sammler, *nk.*

nabirati, biram, vb. impf. ad nabrati: 1) sammeln; vse mano nabira, *Ravn.*; — novince, vojake n., recrutieren, assentieren; n. konje v jakom, *Levst.(Nauk);* — v sklad n., Beitrüge sammeln, *Cig.*; — n. se, sich ansammeln; ljudje se nabirajo, es kommen immer mehr Leute zusammen; dolgovi se nabirajo: voda se nabira po jamah; — nabirati, ernten: jeli veliko nabiraš? hařt du eine reiche Pflanzung? *Mur.*; — n. se, schwären, *Mur., C.*; roka se mi nabira, die Hand fängt mir an zu schwären, *Mur.*; — 2) anreihen: bisere na nit n., *Mur., Cig.*; osnovo n., die Fäden des Aufjuges einleiten, *Cig.*; — 3) in Falten legen, fälteln: v gube n., *Cig.*; lice na jok n., ein weinerliches Gesicht machen, *Prvl.*; — 4) auf Korn

nehmen, *C.*; — 3) uha komu n., Vorwürfe machen, *C.*

nabiravce, vca, *m.* der Sammler, der Collectant; *n. narodnih pesni, der Volkslieder-sammler, Cig.*; — der Anwerber (3. V. von Soldaten), *Cig., Jan.*

nabiravka, *f.* die Sammlerin, *Cig., Jan., C.*

nabirek, rka, *m.* 1) das Gefammelte, die Leje, *Cig., Jan.*; nabirki, das Sammelwerk, *Cig.*; — 2) die Falte, *Cig.*

nabiren, rna, *adj.* Sammlungs-, *Jan.*

nabirka, *f.* = zbirka, die Sammlung, *Cig.*

nabirljivost, *f.* der Sammelfleiß, *Cig.*

nabirnik, *m.* der Collectant, *Cig.*; — der Compiler, *Cig.*

nabitek, tka, *m.* 1) das Placat, *C.*; — 2) = naboj 3), die Ladung, *C.*

nabiti, bñem, *vb. pf.* 1) durch Schlagen an etwas befestigen, anschlagen; na kalup n., auf die Form schlagen, *Cig.*; usnje na kopito n., obroče na sod n.; razglas javno po hišnih oglih n., öffentlich anschlagen, placatieren; na kol n., pfählen, *Cig.*; — 2) bereiten: sode, skafe n.; — 3) n. koga, jemandem eine Tracht Prügel geben, ihn durchprügeln; n. sovražnika, dem Feinde eine Schlappe beibringen: — 4) laden; n. puško, možnar, top; — voll stopfen; n. si žepe, želodec; n. in najesti se, *Cig.*; — nabit, bejessen, *Cig.*; — 5) nabita tla, gestampfter Boden, *Z.*; nabita hiša, ein Haus mit aus Lehm gestampften Wänden, *Št.-Jan. (H.)*; — 6) n. se. sich anschlagen: sadje se nabije = obtolče, *C.*

nabivátnik, *m.* les, s katerim sodar nabija obroče na sod, *Koborid-Erj. (Torb.)*

nabivati, am, *vb. impf. ad nabiti*: (zvonove) n. = pritrkavati (vom Glockenspiel), *Soška dol.-Erj. (Torb.)*, *Notr.*: delapust. jutrnjico nabivajo, *Polj.*

nablátiti, bláim, *vb. pf.* anschlämmen, *Cig.*; n. se, mit Schlamm überzogen werden, *Cig.*

nablazněti se, im se, *vb. pf.* sich satt rasen, *LjZv.*

nablázniiti, im, *vb. pf.* berücken, *C.*

nabláziti se, im se, *vb. pf.* = naužiti se, (nabláziti se): Da se blaga nablázimo In sosede pogostimo, *Levst. (Zb. sp.)*

nablebetáti, etám, žčem, *vb. pf.* 1) zusammenschwagen: — 2) n. se. sich satt schwagen.

nábled, *adj.* etwas bleich, *Jan. (H.)*

nablējati se, jam se, jem se, *vb. pf.* sich satt blöten, *Jan. (H.)*

nablésti, blédem, *vb. pf.* ungerichtetes Zeug zusammenreben, zusammenphantasieren.

nablískati, am, *vb. pf.* 1) abprügeln: n. koga, *C.*; — 2) nablískalo se je, es hat ausgeblüht, *Cig.*

nabljuvátii, bljuvam, bljuém *vb. pf.* eine gewisse Menge von einer Sache ausspeien; nabljuval je skledico krvi.

nablódiiti, im, *vb. pf.* 1) eine bestimmte Menge flüssiges Viehfutter mengen, *Z.*; — 2) n. se = blojenja se naveličati.

nabòpnati se, am se, *vb. pf.* sich satt trommeln.

nabòd, bóda, *m.* 1) das Aufspießen, *Cig.*; — 2) der Anstich, *Cig.*

nabòdekati, am, *vb. pf.* durchspießen, (-bockati) *Cig.*

nabòdek, aka, *m.* eig. ein kleiner Stich: der Punkt, *Valj. Rad.*

nabodina, *f.* die Aufspießwunde, *Cig.*

nabogljen, *adj.* pogl. nebogljen.

nabòj, bója, *m.* 1) das Angeschlagene, der Beschlag, *Cig.*; — die Pladarbeit (placage, arch.), *h. t.-Cig. (T.)*; — 2) der Böttchertriebel, *C.*; — 3) die Ladung (3. V. eines Gewehres), die Patrone, *Cig., C., DZ., nk., BKr.*; z dvojnim nabojem, doppelt geladen, *Cig.*; — 4) eine Wand von angestampfter Erde, *C., Z.*; — tudi: náboj, *Valj. Rad.*

nabójec, jca, *m.* der Böttchertriebel, *Cig., C.*

nabòžen, jna, *adj.* 1) kampfbegierig, offensiv, *Jan.*; rauffüchtig, *Gor.*; vrelo kašo je treba pilati, nabojnim ljudem prav dati, *Glas.*; — 2) Gewehrladung-, Patronen: nabòjna torbica, die Patronentasche, *Vrt.*

nabojeváti se, űjem se, *vb. pf.* sich satt kámpfen, kámpfmüde werden, *Cig.*

nabojnjáča, *f.* die Patronentasche, *Jan. (H.)*

nabòjnost, *f.* Kampflust, die Streitbegier, *Jan., Gor.*

nabókati, am, *vb. pf.* (eine Höhlung) ausfüllen, *Cig.*

nabòr, bóra, *m.* 1) vojaški n., die Rekrutierung, *Jan., C., nk.*; v n. klicati, zur Stellung einberufen, *Levst. (Nauk)*; konjski n., die Pferdeajstentierung, *Levst. (Nauk)*; — 2) die zusammengebrachten Dinge, die Sammlung, *V.-Cig.*; — n. biserov, die Perlenkette, *SlN.*; n. ernih korat, *Jurč.*; — 3) etwas Gefaltetes, das Gefröße, *Cig.*; n. ruha, der Faltenwurf, *Cig. (T.)*; — tudi: nábor, bóra, *Levst. (Nauk)*

nabore, *m.* pogl. nebore.

nabóren, rna, *adj.* Werbe-: nabórni okraj, der Werbebezirk, *Cig.*; Rekrutierungs-: naborna vrsta, Stellungs- oder Altersklasse, *Levst. (Nauk)*; naborna leta, stellungspflichtige Jahre, *Levst. (Nauk)*

naboriti se, im se, *vb. pf.* des Ringens überdrüssig werden, *Cig.*

nabòrnica, *f.* die Halstkrause, *Jan. (H.)*

nabornják, *m.* das Gefröße (mesenterium), *Cig. (T.), Erj. (Z.)*

nabósti, bódem, *vb. pf.* 1) aufspießen, aufstrecken: n. kaj na vilice; muho na iglo n.; — 2) einen nicht tiefen Stich machen, anstechen: n. klobaso; — 3) n. podobno, (bei den Nähterinnen) ein Muster abstechen, *Cig.*

nabotěti, im, *vb. pf.* anschwellen, dick werden: nabotelo blodje, *Z.*

nabotiti se, im se, *vb. pf.* anschwellen, sich aufblähen, *C.*; — vrata se nabotijo od mokrote, *Savinska dol.-C.*; — nabóčen, ange-schwollen, *C.*

nabòtnica, *f.* die Galloische, *Jan. (H.)*

nabòzec, zca, *m.* = sveder, *Jan., Mik., Rež.-Baud.*; — prim. stvn. nabogčr, Naber, Nabinger, *Mik. (Et.)*

nabòžec, žca, *m.* = nabozec, *Cig., Gor., Kor.*

nabòžen, zna, *adj.* fromm, religiös, *Mar., Jan., Cig. (T.)*; (stsl. čes.).

nabrâjati, am, *vb. impf. ad* nabrojiti = nastevati, *C.*

nabrânatî se, am se, *vb. pf.* deš Eggenš jatt werden.

nabrâniec, *m.* 1) nabranzi, die angeworbene Mannschaf, *Cig.*; — 2) die Falte: rokavi brez nabrancev, *BKv.*

nabrânitî se, im se, *vb. pf.* branjenja se nahelçati.

nabrânkî, *m. pl.* die ipis zulaufenden Falten eines Kleides, die Gehe, *Cig.*

nabrâsati se, am se, *vb. pf.* des Beschmutzens jatt werden, *Lašçe-Lerst./M.*

nabrâti, bçrem, *vb. pf.* 1) irgend eine Quantitât von einer Sache oder von Dingen zusammenbringen, sammeln, zusammenlesen: šopek cvetlic, veliko sadja n.; letos smo malo (namr. grozdja) nabrali, die heurige Weinteife ist gering ausgefallen: dosti denarijev n. za pogorelec; n. vojakov, novincev, Truppen anwerben, ausheben, Recruten affentieren: — n. se, in irgend einer Menge zusammenkommen, sich anjammeln: veliko ljudi se je nabralo pred cerkvijo: sich anjammeln; troški, kar se jih je nabralo, die aufgelaufenen Kosten: — 2) anreihen: jagod, biserov na nit n.; — 3) in Falten legen, falten, fâlteln: nabran, fâltig; nabrano çrevo, der Dickdarm, *Cig.*; nabrano çelo, eine runzelige Stirn; lice, nabrano kakor suha hrûska, *Lerst./Zb. sp.*; — 4) n. se, das Sammeln o. Lesen jatt bekommen.

nabrâzditi, im, *vb. pf.* = naorati, ansûrchen, *Cig.*

nabrçcati, am, *vb. pf.* = podbrecati, aufschürzen, *Z., Burg/Rok.*

nabrçhati se, am se, *vb. pf.* sich müde hûhlen, *Polj.*

nabrçjiti se, im se, *vb. pf.* trâchtig werden, (o ovcah) *Dalm.*

nabrçkeç, *kla, adj.* angegeschwollen, aufgeworfen: nabrekla ustna, aufgeworfene Lippen, *Erj. (Som.);* nabrekla pšenica, der Megeleinweizen, *Cig.*

nabrçkniti, brçknem, *vb. pf.* anjchwellen, aufdunjen, *Jan., C., Erj. (Som.);* seme nabrekne, *Nov.;* žile na obrazu mu nabreknejo, *Erj. (Izb. sp.).*

nabrçncati, am, *vb. pf.* aufbauichen (fig.): košato nabrencana razlaka, *Lerst. (IjZv.).*

1. **nabrçnkati**, am, *vb. pf.* 1) anklimpern: — 2) durchprügeln, *Jan.*

2. **nabrçnkati**, am, *vb. pf.* 1) schwaugern: žensko n., *Erj. (Torb.);* — 2) n. se vina, sich mit Wein betâucheln, *IjZv.*

nabrçnkniiti, brçknem, *vb. pf.* 1) anjchwellen machen: nabrenknjen, — nabrekel, angejchwellen, *C.*; vollaçstoppit, *C.*; — 2) jchwâugern, *Tolm.*

nabrçsti, brçdem, *vb. pf.* 1) einen Streich spielen: n. komu kaj, n. jo komu, *Cig., M.*; — 2) n. se, sich müde waten, *Cig.*

nabrçzen, žna, *adj.* am Ufer befindlich, Ufer, *nk.*

nabrçzje, *n.* der Quai, *Jan., DL., nk.*

nabrisati, brišem, *vb. pf.* 1) durchwischen, *Zora;* besiegen (in einem Proceß), ins Wodçhorn jagen, *Polj.*; — 2) n. se, sich ansprühen, *Z.*

nabrîti se, brijem se, *vb. pf.* daš Barbieren jatt bekommen, *Cig.*

nabrîzgatî, brîzgam, *vb. pf.* anjprügen, *Cig.*

nabrîkati, brîkam, *vb. pf.* 1) snega je malo nabrkalo (= nekoliko se ga je naletelo), *Gor.*; — 2) nabrkati = narezati (n. pr. list kake rastline), *Krn-Erj. (Torb.).*

nabrljûzgatî, ûzgam, *vb. pf.* abohrçigen, *Jan. (II.).*

nabrîskati, am, *vb. pf.* anjcharren: kokoš je zemlje nabrskala: — točo komu n. (= narediti), *IjZv.*

nabrûsiti, im, *vb. pf.* jcharj schleifen, jcharjen: nabrusiti nož, meç; — nabrusen jezik, eine jcharje Zunge; — n. koga, aufheßen, *C.*

nabrzdnica, *f.* der Sprungriemen beim Pferde, *V.-Cig.*

nabûckati, am, *vb. pf.* = nabodckati, beipissen, *Cig.*

nabûçati se, im se, *vb. pf.* sich jatt tosen.

nabudlâti, âm, *vb. pf.* füllen (von Speijen), *Cig.*; z zeljem nabudlan, *Cig.*; n. klobaso, *Z.*

nabûheli, hla, *adj.* bauichig, wulstig, *Cig.*; — jchwûlstig, *Jan.*; bombastisch, *Cig. (T.).*

nabûhlost, *f.* die Aufgedunsenheit, *Cig.*; — die Schwûllstigkeit, *Jan.*; der Bombûti, *Cig. (T.).*

nabûhniti, bûhnem, *vb. pf.* 1) aufdunjen, *Cig.*; — 2) auftreiben, aufgedunjen machen, *Mur.*

n. se, aufdunjen, anjchwellen, *Cig.*; — nabuhnjen, aufgedunjen: n. obraz, *Cig.*; bauichig, *Cig.*

nabuhovâti, ûjem, *vb. impf. ad* nabuhniti: aufreiben, aufgedunjen machen, *Mur.*

nabûhnjeneç, nea, *m.* ein aufgedunsener Mensch, *Cig.*

nabûlati, am, *vb. pf.* füllen: klobase n., *Jan.*; — prim. bulati.

nabûliti se, im se, *vb. pf.* aufdunjen: nabuljen, aufgeblasen, *Bes.*

nabûnkati, am, *vb. pf.* abpanken, abprügeln.

nabûriti, im, *vb. pf.* erzürnen, *Jan.*; naburjen, angebracht, *Gor.*

nabûšek, ška, *m.* der Puffârmel, *Jan. (II.).*

nâc, nâca, *m.* = norec (prim. tirol. - nem. natz, alberne Person), *Tolm.-Streik. (Let.).*

nacçcati, am, *vb. pf.* ankleistern, *Jan. (II.).*

nacçediti, im, *vb. pf.* anfehen, antröpfeln lassen; iz navrtanilh dreves si nacçediti v kozarec nekoliko soka, *IjZv.*; — n. se, antröpfeln; iz nagjnjenega soda se je še nekoliko kalnega vina nacçedito.

nacçjati, am, *vb. impf. ad* nacçediti.

nacçpati, ççpam, pljem, *vb. pf.* in irgend einer Menge herunterfallen; èrez nož je nacçpalo veliko hrûšek z dreves.

nacçpiti, im, *vb. pf.* 1) in irgend einer Menge jpalten; drv (premalò, dosti, za cel tedni) n.; in irgend einer Menge jprüpfen; trideset dreves nacçpiti v enem dnevu; — 2) anjchließen, aufspalten, ein wenig jpalten, *Cig.*; naceplien, geipalten (bot.), *Cig. (T.);* n. list, *Tiž. (R.);* — 3) n. se, sich jatt jpalten oder jprüpfen.

nacepljevâti, ûjem, *vb. impf. ad* nacçpiti 2), (nacepovati) *Cig.*

načestn, stna. *adj.* auf der StraÙe befindlich: načestno oboje pri železnici. das Streckenpersonale, *DZ.*

načifratí, am, *vb. pf.* schmücken: ves pisan in ves načifran. *IjZr.*

načijáziti, im, *vb. pf.* zusammenschleppen, eilig zusammenbringen, *Gor.*

naicik, čika. *m.* der fäuerliche Beigeichmad des Weines, (náicik) *jvžSt.*: — der Beigeichmad (fig.), *Ravn.-Valj.(Rad).*

naicikováti, újem. *vb. impf.* anspielen, *Cig., Jan.:* — prim. cikati.

naicizati se, am se. *vb. pf.* sich satt saugen, *M., Z.*

naiciznik, *m.* ein Mütchen zur Erhebung der Brustwarzen, *Mur.*

naicmáriti, im, *vb. pf.* in irgendeiner Menge schmören, *Cig.*

naicmárdati se, am se, *vb. pf.* sich satt winteln, austranzen, *Cig.*

naicmégriti se, im se, *vb. pf.* = nacmerdati se, *Polj.*

naicmèvkati, am, *vb. pf.* anwinkeln, *Cig.*

naicmokáti, ám, *vb. pf.* 1) aufkochen: blata n. na steno; — 2) n. se, sich satt schwaugen; — = cmokaje se najesti.

naicnuréti, im, *vb. pf.* anfidern.

naicnurjáti, ám, *vb. pf.* = nacureti, *Cig.*

naicnúzati se, am se, *vb. pf.* sich satt saugen.

naicviliti se, im se, *vb. pf.* sich satt winkeln.

naicvréti, cvrém, *vb. pf.* in einer gewissen Menge im ðett baden: za pojedino mnogo n.; boba n. za semenj, *Polj.*

naicákati se, am se, *vb. pf.* des Wartens satt werden.

naicèbljáti se, ám se, *vb. pf.* sich satt stütern oder hüpfeln, *Cig.*

naicèbrnjáti, ám, *vb. pf.* n. komu polna ušesa, die Ohren voll schwaugen, *Zora.*

naicèčkáti, ám, *vb. pf.* = naèrèkati.

naicèh, ècha. *m.* der Miß, der Ausbruch, *Cig.*

naicèhniti, èchnem, *vb. pf.* = naèesniti.

naicèhováti, újem. *vb. impf. ad* naèehniti, *Jan.*

naicèk, čka, *m.* = nac. *Tolm.-Štrek.(Let.).*

naicèlek, lka, *m.* das Struband, *Jan.*

1. **naicèlen**, lna, *adj.* grundsätzlich, principiell, *Jan., Cig.(T.), Č., nk.:* — prim. načelo.

2. **naicèlen**, lna. *adj.* auf der Vorderseite befindlich: načelni list, das Titelblatt, *Jan.(H.).*

naicèliti, im, *vb. pf.* eine gewisse Menge Getreide aus Garben austlopfen: načeljeno zrnje. *Č.*

naicèlje, n. der Kopf einer Schrift: na načelju lista, am Kopfe des Scheines, *DZ.*

naicèljustáti, ám, *vb. pf.* 1) zusammenschwaugen (o gradem govorjenju); — 2) n. se, zur Weilige Zoten reißen.

naicèlnica, *f.* die Vorsteherin, *Jan., Č., nk.*

naicèlnik, *m.* 1) der Vorgesetzte, der Vorsteher, der Chef, der Håupfing, *Cig., Jan., nk.:* postajski n., der Stationsvorstand, *DZ.:* deželni n., der Landeschef, *DZ.:* — 2) das Stirnband (= porta), *Dict.;* n. ali šapelj, *Dalm.;* die Stirnplatte, *Dalm.;* n. iz najèstejšega zlata, *Jap.(Sv.p.);* der Stirnriemen, *Č., Hip.(Orb.).*

naicèlništvo, *n.* die Vorsteherchaft, das Vorsteheramt, *nk.*

naicèljo, *n.* das Princip, der Grundfab, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.:* — stsl. rus.

naicèloma, adv. im Princip, principiell, *Cig.(T.), Č., nk.*

naicèlováti, újem. *vb. impf.* an der Spitze stehen, Anführer sein, Ubmann sein, anführen, *Č., nk.*

naicèlstvo, *n.* die Vorsteherung, das Vorsteheramt, *Č., Cig.:* — die Hegemonie, *Cig.(T.);* — der Vorstand, *DZ., Nor.:* deželno n., die Landesstelle, *DZ., Levst.(Čest.);* občinsko n., der Gemeindevorstand, *Levst.(Pril.).*

naicèncáti, ám, *vb. pf.* 1) zusammenschwaugen; veliko tega mi je naèenèal; — 2) n. se, sich satt schwaugen.

naicènjati, am, *vb. impf. ad* naèeti; von einem Ganzen wegzunehmen anfangen: hlebec n., polne sode n.; — n. se, den Anfang nehmen, *nk.*

naicèpèriti se, èrim se, *vb. pf.* = našopiriti se, sich anspühen, *Z.*

naicèpèti se, im se, *vb. pf.* sich satt hochen, des Hochens müde werden.

naicèsáti, am, èšèem, *vb. pf.* 1) anreißen; nohte si n.; — 2) eine gewisse Menge abreissen; n. mladih vejic z drevesa; — 3) zusammenfåmmen; prahu n. z glave.

naicèsniti, èšènem. *vb. pf.* einen Anriß machen; n. se, sich ein wenig anreißen.

naicèetek, tka. *m.* 1) der Anfang des Hinwegnehmens von einem Ganzen, das Ausbrechen (z. B. des Brotes), *Cig.;* — der Anfang, *Valj.(Rad.);* — 2) das, was zuerst von einem Ganzen genommen wird (der Anbruch, der Anstchnitt u. dgl.), *Cig.;* ako je naèetek svet, je tudi testo, *Jap.(Sv.p.);* — die Erstlinge, *Jarn.*

naicèti, ènem, *vb. pf.* zuerst von einem Ganzen etwas nehmen, angånzen; hleb kruha n., das erste Stück von einem ganzen Laib Brot abschneiden: poln sod n., aus einem vollen Faß auszuschöpfen anfangen: jabolko n., den Apfel anschneiden oder aufbeissen; prihranjeno n., die Erspårnisse angreifen; kapital (glavnico) n., das Capital angreifen; petek n., die Faiste brechen, *Č.:* smreko n., einen Nichtenbaum aufslan, anfrigen, *Cig.;* — n. se, beginnen, *nk.:* tukaj se je načelo njegovo znanje s plemenitim mecenom, *Levst.(Zb.sp.).*

naicètèè, adv. anfånglich, *Mik.*

naicètje, *n.* = naèetek 1), *Cig., Jan.*

naicèi, adv. *M., ogr.-Vest.;* pogl. inaèi.

naicèicati se, am se, *vb. pf.* sich satt sügen (v otroèjem govoru).

naicèicèkati se, am se, *vb. pf.* = naicèicati se.

naicèin, èina, *m.* die Art und Weise, *Mur., Cig., Jan., nk.:* na ta n., auf diese Art, *nk.;* na vsak n., jedenfalls, *Cig., Jan., nk.:* n. postopanja, die Behandlungsart, *Cig.(T.);* n. razlaganja, die Auslegungsart, *Cig.;* n. zdravljenja, die Heilart, *Jan.;* n., die Manier (stil), *Cig.(T.);* — die Methode, *Jan., Cig.(T.);* — glasovni n., die Tonart, *Jan.;* — die Modalitåt, *Cig.(T.);* der Modus, die Aussageform

(gramm.), *Cig., Jan.*; n. pr. naznanilni n., der Indicativ, *Cig.*; — hs.

načiniti, činim. *vb. pf.* 1) machen, fertigstellen, hervorbringen, *C.*; verüben: n. prepovedano dejanje, *Levst. (Nauk.)*; — verurfachen, bewirken, *Mur., C.*; — 2) n. koga, jemandem einen Pöffen spielen, *Krn - Erj. (Torb.)*; — verhezen, *Cig.*

načinjati, am, *vb. impf. ad* načiniti. *V.-Cig., C., kajk.-Valj. (Rad.)*; Vse nam nevoljo načinja. *Npes.-Vraž.*

načinoven, vna. *adj.* Modal-, *Jan. (H.)*.

načitati, am, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge lesen: napove vam tega toliko, kolikor gospod oča po službi načita iz svoje knjige, *Let.*; — 2) n. se, sich satt lesen.

nâčke, ček, *f. pl.* der Bactrog, *Mur., V.-Cig.*; — prim. necke.

načóbiti se, im se, *vb. pf.* = našobiti se, vor Unwillen den Mund verzichen, *C.*

načrčkáti, ám, *vb. pf.* hinfrüßeln: n. kako podobno na papir; — zuammenfrüßeln; nekaj sem mu načrčkal, da ni bilo ničemur podobno.

načrêdóma, adv. scharenweise, *C.*

načrêpati, pam, pljem. *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge schöpfen, anshöpfen, *Jan.*; — 2) n. se, sich satt schöpfen, *Cig.*; — 3) n. se, sich voll saufen: vode se n., *Vrsno-Erj. (Torb.), Fr.-C.*

načrêzen, zna. *adj.* durchschnittlich, *C.*; načrêzna cena, der Durchschnittspreis, *Cig.*; — Pauschal: načrêzna pogodba, die Pauschal- ausgleichung, *Cig.*

načrškati, šrkam. *vb. pf.* hinfrüßeln, *Z., nk.*; dopisi na zidih načrškani, *Jurč.*

načrñn, *adj.* schwärzlich, etwas schwarz, *C., Z.*

načrñiti, im, *vb. pf.* ein wenig schwarz machen, *Z.*; anshwârzen (fig.): načrñjen, anrñdlich, *Cig.*

načrñt, črta. *m.* der Umriss, die Skizze, der Entwurf, der Plan, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; n. osnovati, skizzieren, *Cig. (T.)*; n. preseka, der Querschnitt, *Cig. (T.)*; — po rus.

načrtati, črtam, *vb. pf.* 1) durch Linien etwas darstellen, einen Umriss, Umriss von einer Sache machen, skizzieren, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; n. krog, einen Kreis beschreiben, *Cig. (T.)*; — entwerfen, concipieren, *Cig., nk.*; n. pojem, einen Begriff construieren, *Čel. (Geom.)*; — 2) n. drevo. = načeti, lachen, *Cig.*

načrtavânje, n. 1) das Entwerfen, *nk.*; — 2) das Anrñßen: n. smrek, der Harzrñß, *Cig.*

načrtávati, am, *vb. impf. ad* načrtati. *nk.*

načrñck, tka, *m.* der Umriss, der Entwurf, der Plan, die Skizze, *Cig., Jan., DZ.*; n. na brzo roko, die Handflizze, *Cig. (T.)*; n. o legi, die Situationsflizze, *Levst. (Pril.)*; n. osnovati, einen Plan entwerfen, *Levst. (Močv.)*; — der Entwurf, die Anskiztion, *Cig.*

načrñca, tna, *adj.* Entwurf, Plan, *Cig.*

načrñčítati, čim, *vb. pf.* = načrtati: načrñčena cestna črta, projectierter Straßenzug, *DZ.*

načrñtílo, n. = načrt: načrñtla železnica, die Tracierung von Eisenbahnen, *DZ.*

načrtovânje, n. das Entwerfen, *Cig.*

načrtováti, čjem, *vb. impf. ad* načrtati; entwerfen, *Cig.*

načrtovâvec, vca, *m.* der Entwerfer, *Cig.*

načúdití se, čúdim se, *vb. pf.* sich satt wundern; nistem se mu mogel n., ich konnte mich nicht genug über ihn wundern.

nâčve, čev, *f. pl.* der Bactrog, *Valj. (Rad.)*.

nâd, l. *praep. A)* c. *acc.* na vprašanje: kam? kaže 1) predmet, proti kateremu je premikanje kake reči ali osebe tako namerjeno, da ostane pod ciljem premikanja in da ne prideta v dotiko: über — hinauf; nad drevo vzleteti, über den Baum hinauf fliegen; nad se iti, bergauf gehen, *Cig., Svet. (Rok.)*; — 2) to, kar kaka oseba ali reč presega, kar za njo zaostaja: über; on mu je nad vse, ihm geht er alle andern nad; to mu je nad vse, das geht ihm über alles; ni meštra nad potrebo, *Npreg.-Jan. (Slov.)*; — nad mero, übermäßig; — mehr als: nad sto goldinarjev je zapravlil; — 3) to, zoper kar je kako dejanje namerjeno: wider, gegen; Ko bo Pegam šel nad te, *Npes.-K.*; nad Turka iti, wider die Türken zu Felde ziehen; — nad medvede, zajce iti, auf die Bären, Hasen jagd gehen; planiti nad koga, auf jemanden losstürzen; — 4) c. *instr.* na vprašanje: kje? kaže 1) to, kar je pod kako rečjo, tako da med ednim in drugim ni dotike: über; nad mizo visi svetilnica; nad mlinom stanuje; Nad mano, pod mano, krog mene je Bog, *Levst. (Pes.)*; — 2) to, črez kar je kedo postavljen, ali ima oblast: über; Ti si kralj nad vsemi kralji; gospodovati nad kom, *Met.*; — 3) kar provzročuje kakov duševn afekt: über; množice so se zavzele nad njegovim ukom, *Met.*; jeziti se nad kom: dvomiti nad čim, au etwas zweifeln; pohujšati se nad čim, sich an etwas ärgern; veseliti se nad čim, Freude haben an etwas; ostrmeli so nad tem-le prvim čudezem, *Ravn.*; — 4) osebo, katere se kako dejanje tiče: an; naši nastopniki bodo vsaj imeli kaj nad nami popravljati in brusiti, *Vod.-Jan. (Slov.)*; nad kom znositi se, sich an jemandem rächen, *Z.*; nad kom se pregrešiti, sich an einem ver-sündigen; nad kom se zgleđovati, sich an einem spiegeln; nad kom kaj dobrega doživeti, an jemandem etwas Gutes erleben, *Cig.*; nad otroki kleti, *C.*; — II. *adv.* v nekaterih sestavah novejšega knjižnega jezika po zgledu nemščine: Ober-, Erz-; nadučitelj, Ober-lehrer; nadvojvoda, Erzherzog; nadškof, Erz-bischof, i. t. d.; — III. *praef.* v nekaterih iz drugih slovanskih jezikov vzetih ali po njih zgledu napravljениh glagolih, n. pr. nadvla-dati, nadzirati i. t. d., v katerih se pomen vjema s predlogovim pomenom.

nâd, *f.* kar se k železu privari, *C.*; — prim. nâda 1), 3).

nâda, *f.* der Aufsatz: a) der stählerne Aufsatz beim Anstählen (3. B. einer Saße), *Jan., Mik.*; — fehlerhafter Aufsatz des Stahles an die Bahn des Hammer, *Cig.*; prim. nado;

— b) kos novega podplata, kateri se pri-
bije (nadene) vrhu starega, uže raztrganega
na obnošenem črevlju, *Lašče-Expj. (Torb.)*;
— c) fehlerhafte Verbindung des Spinusfadens,
Cig.; — ako se predičti nit utrga, koneca
vkup dene in sesuče: to debelejšje mesto
niti je nada, *Polj.*; — 2) die Hoffnung, *Cig.*,
Jan., *nk.*; die Erwartung: v nadi si biti
koga, česa, sich versehen, erwarten, *BKv.*;
danes ni nismo bili še matere v nadi, heute
haben wir die Mutter noch nicht erwartet,
vsak dan si je smrti v nadi, täglich erwartet
er den Tod, *BKv.-M.*; v nadi smo si, da iz-
pregledajo po takih primerih i slepci, *Navr.*
(Let.).

nadahniti, nem, *vb. pf.* = nadehniti, an-
hauften, *Cig.*; — begeistern, inspirieren, *Cig.*
(T.): Bog je proroke nadahnil, Gott hat die
Propheten inspiriert, *Z.*; — nadahnjen, be-
geistert, *Cig. (T.)*.

nadahnjenje, *n.* die Begeisterung, *Cig. (T.)*.

1. **nadājati**, jam, jem, *vb. impf. ad* nadati,
Cig.

2. **nadājati**, am, *vb. impf. ad* nadajiti: sāngen,
C., Volk.-M., ogr.-Valj. (Rad.), vzh.Št.

nadalje, *adv.* = na dalje, weiterhin, fortshin,
Cig., M.; — weiteres: slišali smo nadalje,
Navr. (Let.).

nadaljen, lina, *adj.* = nadaljnji, *Cig., Jan.*

nadaljek, ljka, *m.* die Fortsetzung, *DZ.*

nadalješnji, *adj.* = nadaljnji, *SlGosp.*

nadaljevāten, lna, *adj.* Fortsetzungs-, *nk.*: na-
daljevātni kos železnice, die Fortsetzungs-
strecke, *DZ.*; nadaljevātni pouk, *nk.*

nadaljevānje, *n.* die Fortsetzung, *Cig., Jan., nk.*

nadaljevāti, ūjem, *vb. impf.* fortsetzen, fort-
fahren, *Cig., Jan., nk.*

nadaljevāvec, vca, *m.* der Fortsetzer, *Cig., nk.*

nadaljnji, *adj.* der weitere: nadaljnje postop-
panje, nadaljnje preiskave, *nk.*

nadaljšnji, *adj.* der weitere, *Cig. (T.)*; na-
daljšnji postopek, daš weitere Verfahren, *DZ.*

nadaljšnjica, *f.* die weitere Verfügung, die
Weiterung, *Cig. (T.)*.

nadārba, *f.* das Beneficium, die Pfründe, *C.,
SlN.*

nadārbenik, *m.* der Präbendar, der Pfründner,
DZ.; — *hs.*

nadārбина, *f.* die Präbende, die Pfründe, *DZ.*;
cerkvene nadarbine, *DZkr.*; — *hs.*

nadārek, rka, *m.* die Zubereitung, das Ge-
schenk, *C.*

nadaritelj, *m.* der Beschenker, *kajk.-Valj. (Rad.)*

nadariti, im, *vb. pf.* begaben: nadarjen (nav.
nadārjen), begabt, talentiert, *nk.*; — *hs.*

nadarjati, am, *vb. impf. ad* nadariti: begaben:
narava čudovito nadarja stvari, *Glas.*

nadarjenik, *m.* nadarbenik, *C., Jan. (H.)*.

nadarjenost, *f.* die Begabung, *nk.*; — *hs.*

nādast, *adj.* voll fehlerhafter Anjāge, Ver-
didungen: nadasta nit, *Cig., Polj.*; — prim.
nada 1), c).

nadāti, dām, *vb. pf.* daraufgeben, zugeben, eine
Zugabe geben, *Mur., Cig.*

nādati se, am se, *vb. impf.* = nadejati se,
Z., nk.; — *hs.*

nadāva, *f.* die Zugabe, das Daraufgeld, *C.*

nadāvati, am, *vb. impf. ad* nadati, *Mur.*

nadāvek, vka, *m.* 1) die Zujsteuer, das Auf-
geld, *Jsvkr., Glas., DZ.*; — 2) das Agio,
Cig., Jan., Cel. Ar.; — 3) = ara, *Mur., Jan.*

nadbiskup, *m.* = nadškof, *nk.*

nadbōj, bōja, *m.* die Oberchwelle (bei der
Thüre), *Guts.-Cig.*

nadbožničar, rja, *m.* der Ober-Kraufemwārter,
DZ.

nadbrōjen, jna, *adj.* überzählig, *Jan. (H.)*.

nadbrōjnik, *m.* der Supernumeräre, *Jan. (H.)*.

nadčētjen, tna, *adj.* oberständig, blütenständig
(bot.), *Cig., Jan.*

nādčāstnik, *m.* der Oberofficier, *Jan., nk.*

nādčāsen, šna, *adj.* feldständig (bot.), *Cig.,
Jan.*

nādčelovčški, *adj.* übermenschlich, *Cig., Jan.,
M., nk.*

nādčūten, tna, *adj.* überfinnlich, transeendental,
Cig. (T.), C., Lampe (D.).

nādčūtnost, *f.* die Ueberfinnlichkeit, *Cig., Let.*

nādčūvati, am, *vb. impf.* überwachen, *C., Jan.
(H.)*.

nāddesētnik, *m.* der Feldwebel, der Oberjäger,
Jan. (H.).

nādđijākon, *m.* der Archidiacon, *nk.*

nādđuhōvnik, *m.* der Erzpriester, *Jan. (H.)*.

nādđūren, rna, *adj.* über der Thür befindlich,
Cig., M.

nādđūrje, *n.* die Oberchwelle, *Ravn.*; (nad-
đerje), *Valj. (Rad.)*.

nādđurnik, *m.* der Thürgiebel, (naddvernik)
Cig.

nādđvėren, rna, *adj.* = nadduren, *Mur.*

nādđvōrnik, *m.* der Oberhofmeister, *Jan. (H.)*.

nadegāti, am, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge
schleubern: n. drv v peč, *Gor.*; — 2) durch-
prügeln, *Cig.*; — 3) n. se, daš Rütteln,
Stoßen u. dgl. satt bekommen, *Z.*

nādėha, *f.* 1) die Inspiration, *kajk.-Valj. (Rad.)*;
n. sv. Duba, C.; — 2) = nahod, (natha)
C., vzh.Št.

nadėhniti, dāhnem, *vb. pf.* = nadahniti, an-
hauften; (nadehnm, *ogr.-M.*)

nadėhnjenje, *n.* = nadahnjenje, *kajk.-Valj.
(Rad.)*.

nādėja, *f.* die Erwartung, die Hoffnung, *C.,
Levst. (Zb. sp.), nk.*

nādėjanje, *n.* die Hoffnung, *C.*; brez nade-
janja, unverhofft, unerwartet, *Meg.*; hudo n.,
der Argwohn, *Dalm.*

nādėjāti, dėnem, *vb. pf.* = nadeiti: 1) auf
etwas legen, *M.*; n. kokoši jajca, der Henne
Eier auß Nest legen, *C.*; — 2) n. se, sich
voll steppen, *Cig.*

nādejati se, dėjem se, *vb. impf.* erwarten,
hoffen, sich versehen, *Habd.-Mik., kajk.-Valj.
(Rad.)*; pridi na njega nesreča, katere se on
ne nadeje („nenadie“), *Dalm.*; nadejem se,
da tudi ti bi se mu (temu kraju) kmalu pri-
vadil, *Str.*; — tudi: nadđjem in nadđjam se,
kajk.-Valj. (Rad.), in: nādėjam se, *Cr.*

naděti, děla, *m.* 1) das Jourmier, das Belegholz, *Cig.*; — 2) der Gewehrchaft, (nadev) *M.*; — 3) die Achse beim Wagen, *BlKr.*

nadělati, dělam, *vb. pf.* 1) mit Holz belegen, journieren, *Cig.*; nadělana roba, journierte Arbeit, *Cig.*; — 2) besticken, *C.*: Nadelana peča, gesticktes Haupttuch, *Z.*; — 3) cesto, pot n., durch Beschorterung u. dgl. eine Strafe, einen Weg herstellen, *Z., Ravn.*: Nadelana cesta, Ne zajemajo pesta, *Vod. (Pes.)*; po slabo nadelanem potu, *Jurč.*; — 4) eine gewisse Menge von einer Sache verfertigen: veliko zaloge n., *Ravn. (Abc.)*; — 5) nadelan je, er hat einen Ranisch, *Cig., Gor.*

nadělávati, am, *vb. impf. ad* nadelati; — on mu le pot nadelava, *Ravn.*

naděten, lna, *adj.* Jourmier-: nadelne deščice, das Jourmierholz, *Cig.*

nadeliti, im, *vb. pf.* theilen, beschenken: n. koga s čim, *ogr.-C., M.*; z velikimi darmi n. koga, *kajk.-Valj. (Rad.)*

naděljati, am, *vb. impf. ad* nadeliti, *kajk.-Valj. (Rad.)*

nadelovânje, *n.* die Bearbeitung: n. ceste, *Levst. (Cest.)*

nadelovâti, ūjem, *vb. impf. ad* nadelati; n. pot, cesto, *Zora, Rež.-C.*

nadepóln, *adj.* = nade poln, hoffnungsvoll, (po nem.)

nâder, dra, *m.* der Unterhals, die Wamme, *Cig., Met., Mur.*

naděti, děnem (děm, *C.*), *vb. pf.* 1) = na kaj delati: n. klobuček, das Hütdchen aufsetzen, *LjZv.*; predivo na koželj n., aufrocken, *Cig., M.*; — anlegen: brzde jeziku n., *C.*; anfladen: ne spodobi se, da bi nadeli, kakor svetojurski selniki, *Jurč.*; — 2) n. komu (priimek), je mandem einen Epitheton geben, *Cig., Jan., C.*; nadeli so mu „piskar“, *Navr. - Jan. (Slovn.)*; — 3) anfüllen, aufstopfen, *Mur., Cig.*

naděv, děva, *m.* 1) das Füllsel, die Fülle (bei Speisen, bei Würsten), *Hadb. - Mik., Cig., Jan., M., C., Št., BlKr.*; — 2) = nadavek 3), *Jan.*

naděva, *f.* = nadev 1), *Cig., Jan.*

nadevâc, *m.* 1) der Auflader, *Dol.*; — 2) der die Würste füllt, *Valj. (Rad.)*

nadevâtnik, *m.* die Würstspitze, *Z.*

nadevânje, *n.* 1) das Aufladen, *Dol.*; — 2) die Füllung (von Speisen), *Mur., Cig.*

naděvati, vam, vjem, *l. vb. impf. ad* nadeti; 1) daranzuhau: predivo na koželj n., *M.*; aufladen: n. na voz, *C.*; — auferlegen: dolžnosti, katere nadeva služba, *Levst. (Nank)*; — 2) Namen belegen, *C.*; — 3) anfüllen, *Cig.*; klobase n., *Z.*; puško n., laden, *Z.*; — II. *vb. pf.* in einer gewissen Menge hin oder hinuerlegen, aufstopfen; n. komu pol zepa, poln zep črešeni.

naděvck, vka, *m.* 1) das Füllsel, *Jan.*; — 2) der Beiname, der Epitheton, *Cig., C., Navr. (Kop. sp.)*

naděvka, *f.* das Füllsel, die Würstfülle, *Mur., Cig., Jan., Danj.-Mik.*

nâdež, *m.* das Ragleisen, *Goriš.*

nadeževati se, ūje se, *vb. pf.* nadeževalo se je, es hat genug geregnet, *Cig.*

nâdfâra, *f.* die Hauptparre, *Let.*

nâdfěvd, *m.* das Dberleben, *Cig.*

nadglasiti, im, *vb. pf.* überhallen, *Cig.*

nadglasovâti, ūjem, *vb. pf.* überstimmen, *C.*

nadglâven, vna, *adj.* über dem Kopfe befindlich: nadglavna točka, der Scheitelpunkt (po rus.), *Cig. (T.)*

nadglâvišče, der Zenith, *Cig. (T.), Jes.*

nadglâvje, *n.* = glava, der Säulentopf, *Mur., Cig., Jap. (Sp. p.)*

nadglâvnik, *m.* = nadglavišče, *Cig., Jan.*

nadglěd, glěda, *m.* = nadzor, die Aufsicht, *Cig., Jan., DZ.*

nadglědnica, *f.* = nadzornica, *Cig.*

nadglědnik, *m.* = nadzornik, *Cig., Nov., DZ.*

nadglědnistvo, *n.* = nadzornistvo, *Jan., C.*

nadglědovâtnica, *f.* = nadzorovalnica, *DZ.*

nadglědovâti, ūjem, *vb. impf.* = nadzorovati, beaufsichtigen, *Cig.*: nadglědujoča gosposka, die die Aufsicht führende Behörde, *DZ.*; — controlieren, *Jan.*

nadglědstvo, *n.* = nadzorstvo, die Beaufsichtigung, die Inspection, die Controle, *Cig., Jan.*

nâdgôrnik, *m.* der Bergmeister, *Jan.*

nâdgozdâr, rja, *m.* der Oberförster, *DZ.*

nâdgozdnâr, *m.* = nadgozdar, *Jan., C.*

nâdgozden, dna, *adj.* über dem Walde befindlich, *Cig.*

nâdgozdnik, *m.* der Forstmeister, *C., DZ.*

nadgrôbek, bka, *m.* das Grabmal, *Jan., C.*

nadgrôbje, *n.* das Grabmal, *Jan.*

nadgrôben, bna, *adj.* über dem Grabe befindlich, Grab-: nadgrôbni kamen, napis, *Cig., Jan., uk.*

nadgrôbnica, *f.* die Grabchrift, *Jan.*

nadgrôbnik, *m.* das Grabesdenkmal, *Jan., Zora.*

nadhîšje, *n.* der oberste Raum unter dem Dache, *Cig.*

nadhîditi, hîdim, *vb. impf.* nadhodec, übertreffend: črez vse nadhodeča ali najvišja močestnost, *Krečj.*

nadhîciti, dičim, *vb. pf.* schmücken, *Zora.*

nadigâvati, am, *vb. impf. ad* nadigniti, = nadvignavati, *C., ogr.-Mik.*

nadigniti, dignem, *vb. pf.* = nadvigniti: 1) ein wenig heben (z. B. ein Weinfass), *Mur.*; n. se, sich erheben: na to ljubav naj se naše sree nadigne, *ogr.-Let.*; sich daran machen: n. se na delo, *ogr.*; — 2) erregen, beginnen: punt n., *C.*

nadih, diha, *m.* der Auhauch, *Cig.*; — die Aspiration (gramm.), *Cig. (T.)*; — der Anflug, *Nov.*

nadiha, *f.* = nadahnjenje, *ogr.-C.*

nadihati, diham, *l. vb. impf. ad* nadehniti; inspirieren, eingeben, *Cig. (T.)*; — II. n. se, *vb. pf.* zur Genüge einathmen: n. se dobrega zraka.

nadihnik, *m.* das Handzeichen (gramm.), *Cig.*

nadihniti, dihnem, *vb. pf.* anhauchen; — rdeče nadihnjen cvet, *Cr.*; begeistern, inspirieren, *Z.*; vgl. nadehniti.

nadimati se, dímmam, dímljem se, *vb. impf. ad* nadoti se: sich aufblähen, *C., Erj. (Min.)*.
nadimíti, dímmim, *vb. pf.* anqualmen, *Cig.*; — n. se dima, genug angequalmt werden, *Jan. (Storn.)*.
nadir, *m.* der Zeitpunkt, der Zeitpunkt, der Nadir, *Cig. (T.), Jes.*
nadiranje, *n.* das Anreissen, das Aufschinden, *Jarn.*
nadirati, *am. vb. impf. ad* nadreti: anschinden, anreissen, *Jarn., Cig.*
nadirjástiti se, ástim se, *vb. pf.* sich satt rennen, *M.*
nadirjati se, *am se, vb. pf.* sich satt rennen, sich abrennen; konj se je že nadirjal, naj hodi sedaj v stop: das Pferd hat lange genug getrabt, es mag nun im Schritte gehen, *Cig.*
nadirjati, *am, vb. impf.* = nadirati: koruznej latici odirati nekoliko zrn, da jo drug potem hitreje ožuri, *Plužna pri Bolcu-Erj. (Torb.)*.
náditi, *im, vb. impf.* 1) drugo na drugo devati, schichten, *Koborid-Erj. (Torb.)*; — 2) = jekliti, *Dol.-Mik., vzh.St.-C.*; — prim. nada.
nadjáti se, ám se, *vb. pf.* anstoben, des Wüthens satt werden, *Cig., Jan.*
nadjanje, *n.* = nadejanje, *Boh., Dalm.*
nadjati se, *am se, vb. impf.* erwarten, hoffen, *Mur., Cig., Jan., BlKr.-M., Met., Pres., nk.*; n. se česa, *Cig., nk.*; nadjati se, *Valj. (Rad)*; — pogl. nadejati se.
nadjáti, dénem, *vb. pf.*, *Cig.*; pogl. nadejati 1.
nádka, *f.* der Nussack am Bienenstock, *C.*
nádkán, *m.* oberster Khan, *Bes.*
nádkancelár, *rja, m.* der Erzkanzler, *Jan. (H.)*.
nadkolénica, *f.* 1) das Echohuth, *C.*; — 2) *pl.* nadkolenice, Stehstiefel, *Cig.*
nadkolênka, *f.* = nadkolenska kost, das Vorderarmbein bei Thieren, der Kegeel, *Bleiv.-Cig.*
nadkoléšen, *sna, adj.* oberflächlich, *Jan.*; nadkolesna voda, oberflächliches Wasser, *Cig.*
nadkomóšćen, čna, *adj.* Oberarm: nadkomolčna kost, das Oberarmbein, *Cig.*
nádkómornik, *m.* der Oberkammerherr, *Jan.*
nádkonjár, *rja, m.* der Oberitalienreiter, *Jurč.*
nadkopíten, tna, *adj.* ober dem Hüfte befindlich: nadkopitni venec, die Fleischkrone am Pferdehufe, *Cig.*; nadkopitna kost, das Kronenbein, *DZ.*
nádkováč, *m.* der Oberschmied, *C.*
nadkríliti, *im, vb. pf.* überfliegen, übertreffen, *Jan., nk.*; — *hs.*
nadkriljati, *am, vb. impf. ad* nadkriliti, *nk.*
nadkriljeváti, újem, *vb. impf. ad* nadkriliti, übertreffen, *nk.*
nádkrmár, *rja, m.* der Obersternemann, *DZ.*
nádkrmílar, *rja, m.* = nadkrmar, *Jan. (H.)*.
nádkúhar, *rja, m.* der Küchenmeister, *Cig.*
nádkurívec, vca, *m.* der Oberheizer, *DZ.*
nádladjár, *rja, m.* der Oberbootsmann, *DZ.*
nadláhten, tna, *adj.* Oberarm: nadláhtna kost, *Jan.*
nadlahti, *f. pl.* der Oberarm, *Cig. (T.), C.*
nadláhtje, *n.* der Oberarm, *C., Telov.*
nadláhtnica, *f.* das Oberarmbein, *Jan., Cig. (T.)*.
nadjajtnant, *m.* der Oberlieutenant, *Cig., nk.*

nadjlást, í, *f.* das Obereigenthum, (nadvlast) *Cig.*
nadjlásten, tna, *adj.* obereigenthümlich, (nadvl-) *Cig.*
nadjlastník, *m.* der Obereigenthümer, *Jan.*
nadjlastníštvô, *n.* das Obereigenthum, *DZ.*
nadjlčénik, *m.* der Oberarzt, *Jan. (H.)*.
nadjlčga, *f.* die Beischwerde, die Befästigung, die Ungelegenheit; za (v) nadlego biti komu, nadlego delati komu, jemandem Placereien bereiten; zur Last fallen, lästig fallen, behelligen.
nadjlčganje, *n.* das Befästigen, *M.*
nadjlčgati, *am, vb. impf.* lästig fallen, *Mur., Cig.*; ne nadlegaj me, laß mich unbehelligt, *Cig.*
nadjlčgavec, vca, *m.* der Befästiger, *Cig., C.*
nadjlčgovánje, *n.* das Befästigen
nadjlčgovati, újem, *vb. impf.* lästig fallen, behelligen; n. koga s čim, jemanden mit einer Sache behelligen; tudi: n. komu: nememo s tem nadlegovati bralcem, *Navr. (Kop. sp.)*; — *praes.* pogostoma: nadlčgovam, *Valj. (Rad)*; govori se tudi: nadlegovati, újem.
nadlegovávec, vca, *m.* der Befästiger.
nadlegovávka, *f.* die Befästigerin.
nadlehti, *f. pl.*, *Erj. (Som.)*; pogl. nadlahti.
nadlčhtnica, *f.*, *Erj. (Som.)*; pogl. nadlahtnica.
nadlčten, tna, *adj.* großjährig, *C.*
nadjlčza, *f.* = nadlega: zavoljo majhine nadleže začneš kleti, *Bas.*
nadležáti, *im, vb. impf.* 1) „antliegen“; ali ta ista modrost ino hitrost vselej nadležečo zlobo ino krivico ima, *Krelj*; — 2) nam veliko nadleži, es ist uns viel daran gelegen, *Boh.*; — po nem.
nadležen, zna, *adj.* lästig, beschwerlich; n. biti komu, jemanden zur Last fallen, beschwerlich oder lästig sein, jemanden behelligen.
nadleževati, újem, *vb. impf.* = nadlegovati, *Mur., Jap., Skrinj.-Valj. (Rad)*; nadlčž(e)-vam, *Skrb.*;
nadležiti, *im, vb. impf.* = nadlegovati, *Dict.*; n. komu, *Trub., Krelj.*
nadležnež, *m.* ein lästiger Mensch.
nadležnica, *f.* die Lästige.
nadležnik, *m.* lästiger Mensch.
nadležnost, *f.* die Lästigkeit, die Beschwerlichkeit.
nadlčje, *n.* ein Tuch, welches man der Leiche zur Kopfbedeckung mit ins Grab gibt, — oder dem Kinde bei der Taufe um's Haupt legt, *M., Z., Mik.*
nadlisček, čka, *m.* die Mannpflanze (mandragora, (-líšek) *Jarn., Mur., Jan.*; — das Hexenkraut (circaea), (-líšek) *Medv. (Rok.)*.
nadlisec, sca, *m.* = nadlisček, *Dict.*
nadjlje, *adv.* = na dlje, na dalje, weiter, *C.*; da mojstra ne trudi nadjlje, *Krelj.*
nadjljudski, *adj.* übermenschlich, *Cig., Jan.*
nadjlčje, *n.* der Oberbogen (arch.), *Cig. (T.)*.
nadjlôga, *f.* 1) die Plage, die Mühjal, das Kreuz, die Drangsal; občna n., die Landplage, *Cig. (T.)*; v nadlogah biti, in Noth sein, *Cig.*; to mi nadloga dela, das verursacht mir Noth,

Cig.; nadloga ga tare, er steet in Roth, *Cig.*; nadloge našega življenja, die Mühsale unſeres Lebens; kdor ne uboga, tepe ga nadloga. *Npreg.*; — ti si mi prava nadloga! mit dir habe ich ein wahres Kreuz! — 2) der Schneepflug, (menda, ker je na nji kamenja naloženega). *Savinska dol.*

nádľogár, rja, *m.* der Oberförster, der Forstmeister, *Cig., C.*

nádľovec, vca, *m.* der Oberjäger, *Let.*; računski n., der Rechnungsoberjäger, *DZ.*

nádľoščina, *f.* die Trubjal, das Weh, das Ungemach, *Cig., Jan.*

nádľóžen, žna, *adj.* von einer Drangsal, Roth, Plage betroffen: Bog me varuj, da bi nadložnim ljudem delal še jaz nadlego. *Jurč.*; — mit einem Leiden behaftet, breithaft; nadložna je bila od rojstva: po berglah je hodila, *LjZr.*; nadložno človeče. *Zr.*

nádľóžnica, *f.* nadložna ženska, *Z.*

nádľóžnik, *m.* nadložten Človek: tolažiljica bolnikov in nadložnikov, *Jurč.*; berači in nadložniki, *Zr.*

nádľóžnost, *f.* die Mühseligkeit, das Elend; — die Breithaftigkeit.

nadmáhniti, máhнем, *vb. pf.* über jemanden (etwas) hinwegschwingen, obenan schwingen, *Cig., M.*

nádmarsšál, *m.* der Ober-, Erzmarſchall, *Jan.(H.).*

nádměrek, rka, *m.* das Lebermaß, *Cig., Jan., DZ.*; die Leberſchar (mont.). *Cig.*

nádměren, rna, *adj.* übermäßig, überſchwänglich, *Cig., Jan.*; — nadmerni stih, hyperfataleſtiſcher Verſ, *Cig.(T.).*

nádmóč, i, *f.* = premoč, die Lebermacht, *Zora, Bes.*

nádmódnik, *m.* die Nebenhode, *Cig.*

nádmódniti, im, *vb. pf.* auf Klugheit übertreffen, überflügeln: n. koga, *Cig., Vrt., Npr. -Erj. (Torb.).*

nádmódrovátí, ūjem, *vb. impf. ad* nadmodriti, *SIN.*

nádmórze, *n.* = nos, das Vorgebirge, *Mur., Z., Istra-M.*

nádmornár, rja, *m.* der Oberbootſmann, *Cig.*

nádmórski, *adj.* über die Meeresfläche erhaben: nádmorska visokost, = absolutna v., die Meereshöhe, die absolute Höhe, *Jes.*

nádnaráven, vna, *adj.* = nadnaturen, *Cig., Jan., nk.*

nádnaturčen, rna, *adj.* übernatürlich, *Cig., Jan., nk.*

nádnáváden, dna, *adj.* außergewöhnlich, außerordentlich, *C.*

nádněvč, vka, *m.* das Tagewert, *Mur., Danj.-Mik.*

nádněvčn, vna, *adj.* Tag-, Diäten: nádněvni razred, die Diätenclasse, *SIN.*

nádněvčnica, *f.* der Taglohn, *Cig.(T.).*

nádnica, *f.* der Taglohn, *Mur., Cig.*; — hs. nádníčar, rja, *m.* der Taglöhner, *Mur., Cig.*; — hs. nádníčarski, *adj.* Taglöhner, *Cig.*; — prim. nádníčar.

nádnóžje, *n.* das Bein, der Fuß, *vzhŠt.*

nádo, *n.* der stählerne Auftrag, *C.*; na balti ali sekiri mora biti nado, da dobro seka, *BlKr.*; — der Stahl, *Mik.*; jeklo ali n., *Navr.(Let.).*

nadobíti, im, *vb. pf.* bekommen, *Mur., Danj. (Posv. p.);* — erben, *Mur.*; nadobljeni greh, die Erbſünde, *Mur.*

nadobiten, tna, *adj.* erblich, Erb-, *Mur.*; nadobitni greh, *Mur.*

nadobivati, am, *vb. impf. ad* nadobiti; plačo n., *Danj.(Posv. p.).*

nádoblást, *f.* die Oberherrſchaft, *C., nk.*

nádoblástnik, *m.* der Oberherr, *Jan.(H.).*

nádodáti, dám, *vb. pf.* zuſetzen, zulegen, *Z., Jan.(H.).*

nádodávek, vka, *m.* die Zulage, *Z., Jan.(H.).*

nádójiti, im, *vb. pf.* 1) zur Genüge jaugen, ſatt jaugen; — 2) eine gewisse Menge durch Meſſen bekommen: danes sem veliko mleka nadojila. *na vzhodu.*

nádoknják, *m.* der Fenertergiebel, *Cig., C.*

nádóšl, dóla, *m.* der Bergabhang, *Mur., C.*; strm n., *SlGor.*; v nadol gre, eš geht bergab, *vzhŠt.*

nádóšl, adv. = navzdol, *Cig., Jan.*; nádol, *SlGor.*

nádóštni, dóštem, *vb. pf.* zuſammenmeiſeln: n. drobira; aufmeiſeln, *Cig.*

nádóštn, ina, *adj.* abhängig, abhüngig, (nádoštn) *Mur.*

nádolgočásiti se, časim se, *vb. pf.* der Langeweile überdrüſſig werden.

nádolžek, zka, *m.* die Zulage, *Valj.(Rad).*

nádolžički, adv. in die Länge hin, *C.*

nádomestek, tka, *m.* der Erjaß, *Cig., Zora*; die Compensation (mech.). *Cig.(T.);* das Surrogat, *Cig., Levst.(Nauk).*

nádomešten, tna, *adj.* 1) Erjaß-, *nk.*; nadoméštna reserva, die Erjaßreſerve, *DZ.*; — 2) erjeßbar, *Cig.*; nadoméštna stvarí, vertretbare Sachen, *DZ.*

nádomeštílo, *n.* der Erjaß, *Cig., Jan., nk.*; — das Surrogat, *DZ.*

nádomeštítev, tve, *f.* die Erjeßung, die Entſchädigung, *Cig., Jan., nk.*

nádomeštiti, městim, *vb. pf.* erjeßen: škodo n.; — nachholen, einbringen, *Cig.*; n., kar je kdo zamudil, *jvzhŠt.*

nádomeštílv, íva, *adj.* erjeßbar, *Cig., Jan.*; (vgl. nadomésten 2).

nádoméštnik, *m.* der Stellvertreter, *Z.*; vsa-cemu (ogledniku) je pridejati nadoméštnika, *Levst.(Nauk).*

nádoméštnica, *f.* die Stellvertreterin, *Z.*

nádoméštovátí, ūjem, *vb. impf.* erjeßen, vertreten, *Cig., Jan., nk.*

nádomešćanje, *n.* das Erjeßen, *Cig.*

nádomešćati, am, *vb. impf. ad* nadoméstiti; erjeßen, *kajk.-Valj.(Rad), nk.*

nádomečtek, *m.* = nameček, *Jan.(H.).*

nádopěr, rja, *m. C., M.*, (vgl. netopir.

nádopláčati, am, *vb. pf.* die Zahlung ergänzen, *Z.*

nádopláčilo, *n.* die Nachzahlung, *DZ.*

nádopótnitn, ina, *adj.* Ergänzungs-, *Jan.(H.).*

nádopótniti, im, *vb. pf.* ergänzen, *Z., DZ.*

nadopolnjeváti, újem, *vb. impf. ad* nadopolniti, *Zora*.

nador, dóra, *m.* der Aurijs, *Z.*

nadorástanje, *n.* die Reproduktion (zool.), *Cig. (T.)*.

nadorástati, am, *vb. impf. ad* nadorasti; prim. nadorastanje.

nadorásti, rástem, *vb. pf.* nachwachsen, sich reproduzieren, *Jan. (H.)*.

nadorásčati, am, *vb. impf. ad* nadorasti, *Jan. (H.)*.

nadóti se, nadmém se, *vb. pf.* aufschwellen, *Cig.*; sich aufbláhen, *C.*; prsi se mu nadmejo, *Zora*; nadot, aufgebláhen, *Erj. (Torb.)*; — prim. naduti.

nadovléti, im, *vb. pf.* n. komu, genúgen, befriedigen, *Rib.-C.*; — prim. nadovoleti.

nadovoléti, im, *vb. pf.* genúgen: ako bi vsi dohodki ne nadovoléli, *DZ.*

nadovóljiti se, vóljim se, *vb. pf.* überdrússig werden: n. se česa, *Jan., jr7hSt.*

nádpastír, rja, *m.* der Oberhirt, *Cig.*

nádpáznik, *m.* der Oberwáchter, *Nov.*

nádpíče, *n. Z.* pogl. podpiče.

nádpionír, rja, *m.* der Oberpionier, *DZ.*

nádpis, písa, *m.* die Ueberschrift, *Mur., Cig., Jan.*; der Titel eines Buches, *Cig.*; — die Adresse, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*, *DZ.*; zasilni n., die Nothadresse, *DZ.*; — die Umschrift einer Münze, die Legende, (rus.) *Cig. (T.)*.

nádpísanec, nca, *m.* der Adressant, *Cig.*

nádpísanka, *f.* die Adressatin, *Jan. (H.)*.

nádpísati, šem, *vb. pf.* überschreiben, betiteln, die Umschrift machen, *Cig., Jan.*; — n. na koga pismo, adressieren, (rus.) *DZ.*

nádpísek, ska, *m. dem.* nadpis, *Cig.*; die Ueberschrift, *M.*

nádpísen, sna, *adj.* Adress-: nádpisna stran pisma, die Adressseite, *DZ.*

nádpísnik, *m.* der Adressant, *DZ.*

nádpisováti, újem, *vb. impf. ad* nadpisati, überschreiben, *Cig., Jan.*

nádpíti, píjem, *vb. pf.* n. koga, jemanden im Trinken übertreffen, *Cig.*

nadplát, pláta, *m.* der Obertheil des Schuhs, das Oberleder *Jarn.*

nadpléče, *n.* die Schulterblattgegend, *h. t.-Cig. (T.)*.

nadplóden, dna, *adj.* stempelständig, epigyn (bot.), *Cig. (T.), Tuš. (B.)*.

nadpolovičen, čna, *adj.* über die Hälfte: nadpolovična večina, die absolute Majorität, *Cig., Jan., nk.*

nádporôčnik, *m.* der Oberlieutenant, *C., nk.*; — prim. poročnik.

nádpoveljnik, *m.* der Oberbefehlshaber, *Z., nk.*

nádpoveljništvo, *n.* der Oberbefehl, *Jan. (H.), nk.*

nádržávdnik, *m.* državni n., der Oberstaatsanwalt, *DZ., nk.*

nádržávdništvo, *n.* državno n., die Oberstaatsanwaltschaft, *DZ., nk.*

nádravica, *f.* = predpravica, das Vorrecht, *Jan. (H.)*.

nadprázje, *n.* die Oberschwelle bei der Thüre, *Cig., M.*

nadpráznica, *f.* = nadprazje, *Cig.*

nadpregléd, gléda, *m.* die Superarbitrierung, *DZ.*

nadpreglédba, *f.* = nadpregled, *DZ.*

nadprigléd, gléda, *m.* die Supercontrole, *DZ.*

nadpriróden, dna, *adj.* übernatürlich, *Cig. (T.)*.

nádrístrôjnik, *m.* der Ober-Maschinenwárter, *DZ.*

nádrísnica, *f.* = štola, die Stola, *Jan.*

nádrípsnik, *m.* die Büfenschleife, *Cig.*

nádra, der, *n. pl.* = nedra, *C., Mik., vr7hSt.*

nádrábljati, am, *vb. impf. ad* nadrobiti; aufbrechen, *Jarn.*

nádrámen, mna, *adj.* über der Achsel befindlich, *M.*

nádrámje, *n.* = nadlahti, *Cig.*

nádrámnica, *f.* der Tragriemen, *Jarn.*; — duhovska n. = štola, *Guts.*

nádrástek, tka, *m.* die Aufreizung, *C.*

nádrástiti, im, *vb. pf.* aufreizen, aufheizen, *Meg.-ogr.-M., C.*; psa na koga n., einen Hund auf jemanden heizen, *Cig.*; ljudstvo n., *Dalm.*

nádrástnik, *m.* der Aufreizer, *C.*

nádraževáti, újem, *vb. impf. ad* nadražiti; aufheizen, *Mur., Jap. (Sv p.)*.

nádráziti, im, *vb. pf.* 1) aufreizen, aufheizen, *Mur., Cig., Svet. (Rok.)*; — 2) n. se, des Reizens, Reflexs fähig werden.

nádrážba, *f.* die Ueberordnung, *Cig. (T.)*.

nádrédén, dna, *adj.* übergeordnet, *Cig. (T.)*.

nádréditi, im, *vb. pf.* überordnen, *Cig., Jan.*

nádrédnost, *f.* die Ueberordnung: razmerje nadrednosti, *DZkr.*

nádrégati, drégam, *vb. pf.* mit einem langen Gegenstande stoßend vollstopfen, *C.*

nádrégniti, drégnem, *vb. pf.* vollstopfen, *C.*

nádréjati, am, *vb. impf. ad* nadrediti, *Jan. (H.)*.

nádrék, réka, *m.* der Oberjaß, *Jan. (H.)*.

nádrémati se, mam. mljem se, *vb. pf.* auschlummern, zur Genúge schlummern.

nádrésljiv, iva, *adj.* gramlich, verdrißlich, (-drs-) *Dol.-Mik.*

nádréti, dérem, *vb. pf.* 1) anschniden, anreizen, *M., Cig.*; drevesu skorje n., den Baum lachen, *Cig.*; — n. se, sich aufreißen, *C.*; — 2) n. denarjev, Geld zusammewuchern, *Cig.*; — 3) abprügeln, *C., jr7hSt.*; — 4) n. se, sich fähig schreiben.

nádrégniti, drégnem, *vb. pf.* 1) anreiben, *Cig.*; — 2) n. si česa, zusammenscharren, *Cig.*

nádríje, *f. pl.* = nadra, nedra, *Mur.*

nádrínjak, *m.* = nadrnjak: Zala pa je sneha, lep rdeč nadrinjak ma, *Npes.-Vraz.*

nádríkati se, am se, *vb. pf.* sich fähig glitschen, *Z.*

nádrínjak, *m.* der Brusttas, das Weider, *C.*

nádrnjóhati se, am se, *vb. pf.* sich fähig schnarzen, *Cig.*

nádrôbek, bka, *m.* nekaj nadrobjenega, *Vatj. (Rad).*

nádrôben, bna, *adj.* ins Detail eingehend: nadrobna kritika, *Zora*; ausführlich, umständlich, *Cig., Jan.*; — nadrobna kupčija, der Kleinverkauf, der Kleinvertrieb, *Jan.*

nadrobiti, im, *vb. pf.* eine gewisse Menge zerbröckeln: otroku kruha n. v mleko; piščancem kruha n.; n. cukra; ako tolčeš cuker, nadrobi se ti ga nekoliko; — nadrobljen, eingekrengt, *Erj. (Min.)*.

nadrôbnost, *f.* 1) die Ausführlichkeit, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — 2) das Detail, *Jan.*; die Einzelheit, *Nov.*

nadrôcati, drôcam, *vb. pf.* = nadregati, antworten, *Cig.*

nadrôsati se, sam, šem se, *vb. pf.* sich satt glücken, sich satt schleifen (auf dem Eise).

nadrzati, držati, *vb. pf.* aufhaben, *Cig.*

nadslôpje, *n.* der Säulentau, *Jan.*

nâdsodišče, *n.* das Obergericht, *SlN.*; deželno n., das Oberlandesgericht, *nk.*

nadsodiščen, čna, *adj.* = k nadsodišču spadajoč, Oberlandesgerichts-, *nk.*

nadsodiški, *adj.* = nadsodiščen, *nk.*

nâdsodnija, *f.* = nadsodišče: deželna n., das Oberlandesgericht, *Jan.*, *nk.*

nadsodnijski, *adj.* Oberlandesgerichts-, *Jan.*, *nk.*

nâdsolinar, rja, *m.* der Vberaufseher über das Salzweien, der Hallgraf, *Cig.*

nadsolnčen, čna, *adj.* über der Sonne befindlich, *Cig.*

nâdstarejšina, *m.* der Oberalte, *Cig.*

nadstati, nadstojim, *vb. impf.* vorstehen: v svoji službi zvesto n., to je zvesto jo opravljati, *Krelj.*; — nadstojec = nadstojen, *DZ.*; — po nem. vorstehen.

nadstâvbje, *n.* der Oberbau, *C.*

nadstâvek, vka, *m.* 1) = naklad, der Aufsatz im Bienenstock, *C.*; — 2) = nadrek, der Oberjatz, *Jan. (H.)*.

nadstâviti, stâvim, *vb. pf.* obenan setzen, *Mur.*, *Cig.*

nadstêbrje, *n.* das Säulenhaupt, *Cig.*

nadstojati, stojim, *vb. impf.* = nadstati: n. ali streči evangelijski službi, *Krelj.*

nadstôjen, ina, *adj.* vorgelegt, zuständig; nadstojno oblastvo, die zuständige Behörde, *DZ.*, *Levst. (Pril.)*.

nadstôjnica, *f.* die Vorsteherin, *Z.*

nadstôjnik, *m.* der Vorgesetzte, der Vorsteher, *Z.*, *DZ.*, *Vrt.*, *Levst. (Pril.)*.

nadstôjništvo, *n.* die Vorsteherung, *Z.*

nadstôjnost, *f.* die Zuständigkeit: po splošnih pravilih nadstojnosti, *Levst. (Pril.)*.

nadstôlnik, *m.* der Erztruchseis, *Cig.*, *Jan.*

nadstôlpje, *n.* = nadstêbrje, *Cig.*

nadstopalo, *n.* der Oberriß, der Oberfuß, *Mur.*, *V. Cig.*

nadstôrck, rka, *m.* die Hauswurz (sempervivum tectorum). (od lat. nasturtium), *Dornberk-Erj. (Torb.)*.

nâdstrâžnik, *m.* der Wachtmeister, *Jan. (H.)*.

nâdstrêce, čca, *m.* der Oberhüte, *C.*

nadstrêsek, ška, *m.* 1) das Bördach, *Mur.*, *Cig.*, *Met.*, *Gor.*; das Wetterdach, *Jan.*; — soparni n., der Dunsthael, *Levst. (Pril.)*; — 2) das Oberdach, *Mur.*

nadstrêšje, *n.* 1) das Bördach, *Mur.*, *Gor.*; 2) das Oberdach, *Mur.*

nadstržnica, *f.* = nadstrešje 1), *Vrt.*

nadstrôpje, *n.* das Stodwert, *Cig.*, *Jan.*, *M.*, *nk.*; polovično n., das Halbgehoß, *Cig.*; hiša z dvema nadstropjema, *Cig.*; v eno n. zidana hiša, ein einstöckiges Haus, *LjZv.*

nadsvêten, tna, *adj.* überweltlich, *Cig.*

nâdsvêtnik, *m.* der Oberath: finančni n., der Oberfinanzrath, *Jan. (H.)*.

nadsvetôven, vna, *adj.* überweltlich, *Cig. (T.)*.

nadšiti, šijem, *vb. pf.* übernähen, *Cig.*

nadšiv, šiva, *m.* die Uebernacht, *Cig.*

nâdškôf, škôfa, *m.* der Erzbischof, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

nâdškofija, *f.* das Erzbisthum, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

nâdškofijski, *adj.* erzbischoflich, *Jan.*, *nk.*

nâdškofijstvo, *n.* das Erzbisthum (als Amt), *Cig.*, *Jan.*

nâdškôfij, *adj.* erzbischoflich, *Cig.*, *Jan.*

nadšteviti, tna, *adj.* überzählig, *Cig.*, *Jan.*

nadteči, têcem, *vb. pf.* im Laufen übertreffen, *Jan. (H.)*.

nadtêkati, am, *vb. impf. ad* nadteči, *Jan. (H.)*.

nadtêlesen, sna, *adj.* überfülllich, *Cig.*, *Jan.*

nadtêlnost, *f.* die Ueberfülllichkeit, *Cig.*

nadtêmensče, *n.* = nadglavišče, der Zenith, *Jan. (H.)*.

nadtêmenski, *adj.* Zenith-, *Jan. (H.)*.

nadtopničar, rja, *m.* der Oberkanonier, *DZ.*

nadtrôbûsen, sna, *adj.* über dem Bauch besüßlich, *Cig.*, *M.*; nadtrôbûsni život, der Oberleib, *Cig.*

nadtrôbûšje, *n.* der Oberleib, *C.*

nâdučitelj, *m.* der Oberlehrer, *Jan.*, *nk.*

nadûha, *f.* die Schwerathmigkeit, das Asthma, die Engbrüstigkeit mit Renden verbunden: naduha spravi človeka od kruha, *Notr-Znid. (Let.)*.

nadûhati se, dûham se, *vb. pf.* sich satt riechen.

nadûhavelka, *f.* eine Art Kreuzblume (polygalia), *C.*

nadûhel, hla, *adj.* = naduhnjen, angeflogen, *Jan. (H.)*.

nadûhlost, *f.* das Anlaufen (min.), *Cig. (T.)*.

nadûhniti, dûhnem, *vb. pf.* = nadihniti: naduhnjen, angeflogen; belo naduhnjena jagoda, eine weißbereifte Beere, *Šol.*

nadûlec, čca, *m.* slivov rožič, eine hornartig gekrümmte, unreife Pflaume, *Istra-C.*, *Z.*

nadûliti, im, *vb. pf.* 1) aufstülpen, *Z.*; — 2) n. se, auflaufen, sich aufduffeln, *C.*; — vor Unwillen den Mund furchen, = dulec (mrdo) napraviti, *Vr.-C.*; naduljen, mit gequilltem Munde, unwillig, aufgebracht, *C.*

nadûniti, dûnem, *vb. pf.* aufblâhen, *Mur.*; n. se, sich aufblâhen, aufschwellen, *Cig.*; naduhnjen, aufgedunsten, *C.*; — n. se, sich prebleriſch aufblâhen, *C.*

nâdupravitelj, *m.* der Oberverwalter, *Jan. (H.)*.

nadûrece, rca, *m.* die Oberdewelle, *Z.*; (nadureci *Jarn.*; nadurce, *Guts.*; menda nam, nadurce; prim. nadurje.

nadûriti, im, *vb. pf.* zornig machen, *C.*

nadûstje, *n.* = nebo (pred pečo), *C.*

nadûšn, šna, *adj.* schwerathmig, engbrüstig, *Jan.*

nadûšiti, im, *vb. pf.* = navdušiti, *Cig.*, *Šol.*

nadaušljiv, *adj.* schwerathmig, asthmaisch, engbrüthig.
 nadušljivce, *vca. m.* der Schwerathmige, der Asthmaische, *Z.*
 nadušljivka, *f.* die Schwerathmige, die Asthmaische, *Z.*
 nadušljivost, *f.* die Schwerathmigkeit, die Engbrüthigkeit.
 nadušnica, *f.* eine Art gelbe Schlingpflanze, *C.*
 nadušnik, *m.* eine Art Himmelschlüssel (*primula*), *C.*
 nadušnost, *f.* die Schwerathmigkeit, die Engbrüthigkeit, *Jan.*
 nadûti, *nadmém.* (*nadûjem, M. ogr. - Valj. /Rad/*), *vb. pf.* aufblâhen, *M.*; *n. se.* schwellen, *Cig.*; *prsi se mu nadmejo, Bes.*; *seme se naduje, ogr. - Valj. /Rad/*; *nadut.* aufgeblâhen, aufgedunnen, *Habd. - Mik., Cig., C.*; *naduta lica, Zora*; *penasto nadut.* schaumig aufgeblâht, *Erj. /Min./*; — *nadut.* bombastisch, *Jan.*; *prahlertich, aufgeblâhen, ogr. - C., St.*; — *prim. nadoti, nadumiti:* koren: *dr-m* in *du-*.
 nadûtoš, *f.* die Aufgedunnenheit, *Cig.*; — (*fig.*) der Bombast, der Schmutz, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.
 nadûvanje, *n.* die Aufblâhung, das Sichaufblâhen, *kajk. - Valj. /Rad/*.
 nadûvati, *am, vb. impf. ad naduti:* aufblâhen, *Cig., M.*
 nadvârstvo, *n.* die Oberaufsicht, *Nov. - C.*; — die Obervormundschaft, *Cig.*
 nadvârstven, *stvena, adj.* obervormundschaftlich, *Cig.*
 nadvâruh, *m.* der Obervormund, *Jan., (-varh) Cig.*
 nadvigati, *dvîgam. vb. impf. ad nadvigniti:* ein wenig heben, *Z.*; — *n. se,* sich allmâhlich erheben: *mrak se nadviga, nk.*
 nadvigâvati, *am, vb. impf. ad nadvigniti.*
 nadvigniti, *dvîgnem. vb. pf.* ein wenig heben.
 nadvisiti, *im, vb. pf.* überragen, *Cig. /T./*; — *hs. nadvisevâti, ôjem, vb. impf.* überragen, *Cig. (T.), C., SLN.*
 nadvîšek, *ška, m.* das Uebermaß, *DZ.*
 nadvknjîzba, *f.* die Superintabulation, *Jan. (H.)*.
 nadvlâda, *f.* die Oberherrschaft, die Hegemonie, das Supremat, *Jan., C., nk.*
 nadvladârstvo, *n.* = *nadvlada, Jan. /H./*.
 nadvládati, *am, vb. pf.* überwâltigen, besiegen, unter seine Herrschaft bringen, *Cig., nk.*; *n. zemljo, Levst. /Zb. sp./*.
 nadvladika, *m.* = *nadškof, Raič. /Slov./*.
 nadvladikovina, *f.* = *nadškojia, Jan. /H./*.
 nadvladiški, *adj.* *nadškoji.* *Raič. /Slov./*.
 nadvladištvo, *n.* die erzbischofliche Würde, *Raič. /Slov./*.
 nadvladovâti, *ôjem, vb. impf. ad nadvladati, nk.*
 nadvlâst, *i, f. Cig., pogl.* *nađlast.*
 nadvlastnik, *m. Cig., pogl.* *nađlastnik.*
 nadvodne, *dna, adj.* über dem Wasser befindlich: *nadvodne stavbe, Pfahlbauten, Cig. /T./*.
 nadvôjen, *ina, adj.* zweideutig, *C.*
 nadvôjnost, *f.* die Zweideutigkeit, *Cig.*
 nadvôjvoda, *m.* der Erzherzog, *Cig., Jan., nk.*

nadvôjvodica, *f.* = *nadvôjvodinja, Jan.*
 nadvôjvodci, *m.* des Erzherzogs Sohn, ein erzherzoglicher Prinz, *C.*
 nadvôjvodina, *f.* das Erzherzogthum, *Jan.*
 nadvôjvodinja, *f.* die Erzherzogin, *Cig., Jan., nk.*
 nadvôjvodski, *adj.* erzherzoglich, *Cig.*
 nadvôjvodstvo, *n.* die erzherzogliche Würde, das Erzherzogthum, *Cig., Jan., nk.*
 nadvôren, *rna, adj.* am Hofe befindlich, Hof: *nadvôrni pes. Sol.*; — *nadvorni zupan, der Palatin, Cig. /T./*.
 nadvôrnik, *m.* der Palatinvorsteher, *Cig.*; der Palatin, *h. t. - Cig. /T./*. *C.*; der Majordomus, *Cig. /T./*; der Pfalzgraf, *Jan. /H./*.
 nadvôrniški, *adj.* pfalzgrâflich, *Jan. /H./*.
 nadvôrništvo, *n.* die Pfalzgrâfchaft, *Jan. /H./*.
 nadvrâten, *tna, adj.* über dem Thore befindlich, *C.*; — *iz nadvratnih lin Zvonček zapoje, Preš.*
 nadvrâtnik, *m.* die Oberthürschwelle, *Z.*
 nadvrâtnjak, *m.* = *nadvratnik, Istra - C.*
 nâdzdravnik, *m.* der Oberarzt, *Jan.*
 nâdzemljski, *adj.* oberirdisch, *Cig., Jan.*; — überirdisch, *Mur., Cig., Jan., nk.*
 nâdzemen, *mna, adj.* oberirdisch, *Jan., Cig. (T.)*; *nâdzemna stavba, der Oberbau, Cig. (T.)*; — überirdisch, *Mur., Jan.*
 nâdzemlje, *n.* was über der Erde ist, das Firmament, *Mur.*; *Bog ukaže: bo naj nâdzemlje, Ravn. - Valj. /Rad/*.
 nâdzemljica, *f.* der Kohlrabi (*brassica oleracea gongyloides*), *pod Nanosom - Erj. /Torb./*.
 nâdzidati, *am, vb. pf.* mit einem Ueberbau versehen, überbauen, *V. - Cig.*
 nâdzidek, *dka, m.* der Ueberbau, *Jan.*
 nâdziden, *dna, adj.* oberhalb der Mauer befindlich: *nâdzidna strešica, die Mauerkappe, Cig.*
 nâdzidje, *n.* der Ueberbau, *Cig., Jan.*
 nâdzirâč, *m.* der Aufseher, *C.*
 nâdzirâtelj, *m.* = *nâdzirâč, Z., nk.*
 nâdzirâteljstvo, *n.* die Oberaufsicht, *C.*
 nâdzirati, *am, vb. impf.* beaufsichtigen, *Cig., nk.*; — *hs.*
 nâdzôr, *zôra, m.* die Aufsicht, *Cig., C., nk.*; *glavni n., die Generalinspektion, Cig.*; *višji n., die Oberaufsicht, Cig.*; *policijski n., die Polizeiaufsicht, nk.*; *n. imeti nad cestami, Levst. /Nauk/*; — *tudi: nâdzor, zôra, Levst. (Nauk).*
 nâdzôren, *rna, adj.* Aufsichtsz: *nâdzôrna oblastava, die Aufsichtszbehörden, Levst. (Nauk).*
 nâdzôrnica, *f.* die Aufseherin, *Jan.*
 nâdzôrnik, *m.* der Aufseher, der Inspector, *Cig., Jan., C., nk.*; *merozkusni n., der Nahrungsinpector, DZ.*; *šolski n., der Schulenspector, nk.*
 nâdzôrništvo, *n.* die Aufsicht, das Aufseheramt, das Inspectorat, *Jan., C., nk.*
 nadzorovâti, *ina, adj.* beaufsichtigend, *nk.*
 nadzorovâlnica, *f.* das Aufsichtshaus, *DZ.*
 nadzorovânje, *n.* die Beaufsichtigung, *C., nk.*
 nadzorovâti, *ôjem, vb. impf.* beaufsichtigen, inspizieren, die Aufsicht führen, *C., nk.*

nadžōrski, *adj.* Aufsichtsz: pod nadzorskim očesom. unter Aufsicht, *Levst. (Nauk).*
nadžōrstven, *svena, adj.* Ueberwachungsz, Inspektionz: nadzorstveni odbor, der Ueberwachungsausschuß, *nk.*
nadžōrstvo, *n.* die Aufsicht, die Inspektion, das Inspektorat, *Jan., C., nk.*
nadžrācen, *ēna, adj.* über der Atmosphäre befindlich, *C.*
nadžāgar, *rja, m.* der Zägemeister, *Cig.*
nadžgāvec, *vca, m.* der Oberbrenner, *DZ.*
nadživēti, *im, vb. pf.* n. koga, jemanden überleben, *Cig., DZ.*
nadžupa, *f.* = nadžupnija, *Jan. (H.).*
nadžupān, *āna, m.* der Oberbürgermeister, *Jan.*
nadžupnija, *f.* die Hauptpfarre, *nk.*
nadžūpnik, *m.* der Hauptpfarrer, *nk.*
naelektrizovāti, *ūjem, vb. pf.* elektrifizieren, *Cig. (T.).*
nāfa, *f.* mala posodica, v katero devajo grozdie pri trgatvi, *Ip.-S.N.:* — mera, ki drži tri bokale, *C.:* — prim. nem. Maß, *C.*
nāfta, *f.* das Steingöl (Naphtha), *Cig., Jan., Cig. (T.).*
naftalin, *m.* neka gotljiva tvarina, das Naphthalin, *Cig. (T.).*
nāg, *nāga, adj.* nackt, unbekleidet; na pol nag, halbnackt; do nagega (nazega) sleči koga, jemanden nackt ausziehen.
nagājanje, *n.* das Schabernacken, das Verjieren.
nagājati, *am, vb. impf. ad* nagoditi: 1) zūfūgen: hudo n., *Krelj:* eno nadlogo za drugo sam sebi nagaja, *Dalm.:* nesrečo n. komu, *C.:* — 2) n. komu. jemandem etwas zum Posien (Schabernack) thun, ihn necken, ärgern, verjieren; otroci nagajajo varuhinji, kakor le morejo: delo mi nagaja, die Arbeit geht mir nicht recht vomfatten; krē, kašelj mu nagaja, (be-)lästigt ihn; — 3) = ugajati, nach Wunsch thun, gefällig sein, *ogr.-C.:* u. željam, *Danj.-M.*
nagajāvec, *vca, m.* der Reder.
nagajiv, *iva, adj.* necklich, schabernäcklich; nagajivo dekle.
nagajivec, *vca, m.* ein neckischer Mensch.
nagajivka, *f.* ein neckisches Weib.
nagajivost, *f.* der Hang zu Redereien, zum Schabernacken.
naganjāc, *m.* der Treiber, *Kvas.*
naganjanje, *n.* das Antreiben.
nagānjati, *am, vb. impf. ad* nagnati: 1) treiben, antreiben; zver n., *Cig., Lašče-Levst. (Rok.);* — 2) antreiben, drängen; v. dolznika, da naj plača, den Schuldner zum Zahlen drängen; — 3) verurjachen: nadloge komu n., *Trub.:* veliko pravdino n. komu, jemandem große Proceßkosten verurjachen, *Cig.*
naganjāvec, *vca, m.* der Antreiber, der Tränger.
nagārbati, *am, vb. pf.* abprügeln, *Cig.*
nagasiti, *im, vb. pf.* eine gewisse Menge löschen: apna n., kolikor ga je treba.
nagātiti, *im, vb. pf.* anichoppen, vollstopfen, vollpfropfen, *Mur., Cig., Jan.:* ausstopfen, *Jan.:* nagačena ptica, ein ausgestopfter Vogel, *Kvas. Iparška in Soška dol.-Erj. (Torb).*

nagāziti, *gāzim, vb. pf.* 1) übel aufahren, *Cig.:* — 2) n. se, sich satt waten, (3. B. im Schnee).
nāgec, *gea, m.* 1) der Nacte, *Ravn.-C.:* — 2) die Blöße, die nackte Stelle, *Jan.:* n. kazati, *Dol.:* kdor koprivo pozna, skrije nagec, *Jan. (Slovn.), Vr.*
nāgel, *gla, adj.* jāh, plößlich; nagla jeza, der Jähzorn; nagle jeze bit, jähzornig sein; nagla smrt, ein plößlicher Tod; na naglem, plößlich; = na nagli, *ogr.-Mik.:* nagla sodba, das Standrecht, *Jan.:* = naglo sodstvo, *DZ.:* heftig, rasch, hastig: n. človek; n. sklep, rascher Entschluß; — schnell: n. kakor blisk, blizschnell; naglo hoditi.
nāgelj, *glja (geljna), m.* = klinček, die Nefse (dianthus); — prim. bav. nagel, Nefse, *Levst. (Rok.).*
nāgeljc, *m. dem.* nagelj; die Nefse.
nāgeljček, *čka, m. dem.* nagelj; das Nefschen.
nāgeljnast, *adj.* nefsenartig, *Cig.*
nāgeljnov, *adj.* Nefsen; nageljnovo cvetje, die Nefsenblüte.
nagib, *giba, m.* 1) die Biegung, die Neigung, *Cig.:* — 2) der Antrieb, der Impuls, das Motiv, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.:* po nagibu sv. duha, *Ravn.:* nagibi razsodbe, rzsodilni nagibi, die Entscheidungsgründe, *DZ.:* — = nagnjenost, die Neigung (fig.), *Mur., (nagib) ogr.-Valj. (Rad).*
nagiba, *f.* der Anzug, *C.*
nagibān, *āna, adj.* anregend, *Cig.*
nagibālo, *n.* moralno n., die moralische Triebfeder, *Cig. (T.).*
nagibtanje, *n.* 1) das Neigen; — 2) die Lenkung des Willens, *Cig.:* die Anleitung, *C.:* zdravo nagibanje ino svetovanje sv. duha, *Krelj.*
nagibati, *gibam, bljem, vb. impf. ad* nagniti: 1) neigen: n. glavu, *Cig.:* kupico n., das Glas öfterš an den Mund ansetzen, *Mur.:* n. se, sich neigen: k jami se n., *Trub.:* n. se na polom, zum Zusammensturz sich neigen, *ZgD.:* — n. se na kislou, säuerlich werden, *C.:* n. se na rdeče, ins Rethie übergehen, *C.:* — 2) zu bestimmen o. zu bewegen suchen, anleiten, *Cig., Dalm., nk.:* ne nagibli mojega srca na kaj hudega, *Dalm.:* naša srca k sebi nagiblje, *Dalm.:* — 3) ein wenig biegen, anstrimmen, *Cig.:* — 4) koso n., die Senie schärfer, *Temljine (Tolm.) - Štrek. (LjZv.:* (prim. nagnilo).
nagibāvec, *vca, m.* der Lenker: sv. Duh je nagibāvec naša volje, *C.*
nagibek, *bka, m.* 1) die Neigung (3. B. der Magnetnadel), *C. V.-Cig.:* — 2) der Antrieb, der Beweggrund, das Motiv, *Cig., Jan., M.*
nagiben, *bna, adj.* Neigungsz, Inclinationsz: nagibni kot, der Inclinationswinkel, *Jan., Jes.*
nagibljaj, *m.* der Impuls, der Beweggrund, das Motiv, *Cig., Jan., C., M.*
nagibovātūn, *āna, adj.* bestimmend, *Cig.*
nagibovāti, *ūjem, vb. impf.* = nagibati, *Z. (nagibljevati, Trub.)*
nagizda, *f.* der Luxus, *Cig., DZ.*
nagizdati, *am, vb. pf.* aufputzen, *Cig.:* n. govor z latinskimi mrcami, *Z.*

nagizden, dna, *adj.* Zugus: nagizdno blago. Zugusware, *Cig.(T.), C., DZ.*
nagizdje, n. der Zugus, *Let., Bes.*
nagladiiti, gládim, *vb. pf.* glätten, glatt streichen: kvišku n. lase, n. zid, *Cig.*
naglása, glása, m. der Accent, *Cig., Jan., nk.*: potisnjeni, zategnjeni n., der gedrückte, der gedehnte Accent, *nk.*
naglássek, ska, m. = naglasnica 1), das Tonzeichen, *Cig., Jan.*
naglásen, sna, *adj.* Accent: naglásno znamenje, *nk.*: naglasni verz ali stih, der Accentvers, *Cig.(T.).*
naglásiti, im, *vb. pf.* 1) betonen, accentuieren, *Jan., Cig.(T.), nk.*; — 2) naglasiti se, sich melden, *Jarn.*: Ona se hitro prebudi, In se nama naglasi. *Npes.-Schein.*
naglásje, n. die Accentuation, *Cr.*
naglásnica, f. 1) das Accentzeichen, *Cig.(T.);* — 2) naglasnica, tisti kruh, katerega botra po babici pošlje porodnici, *C., BIKr.*
naglášati, am, *vb. impf. ad* naglasiti: 1) betonen, accentuieren, *nk.*; — 2) n. se, sich melden, *Jarn.*
nagláševáti, ūjem, *vb. impf.* = naglašati: 1) betonen, accentuieren, *Jan., nk.*; = poudarjati, die Wichtigkeit hervorheben, *C., nk.*; — 2) n. se, sich melden, *Jarn.*
naglávce, *adv.* kopfüber, hauptlings, *C.*
naglávcek, vka, m. Kopfbedeckung, *Cig.*
naglávén, vna, *adj.* 1) Kopf: naglávní jarem, das Kopfschloß, *Cig.*; — 2) Haupt: naglavni greh, die Hauptünde: sedem naglavnih grehov: naglaven sovraznik, ein abgelegter Feind, *Cig.*: naglavno hudodelstvo, das Capitalverbrechen, *Jan.*
naglavíčiti, ícim, *vb. pf.* n. iglo, eine Stednadel antöpfen (den Kopf auf den Schaft befestigen), *Cig.*
naglavíčki, *adv.* hauptlings, kopfüber, *Mur., C.*
naglávje, n. die Last, die man auf dem Kopfe trägt, *Mik.*; — die Kopfbedeckung, *Cig.*; — das Diadem, *C.*: kraljevo n., *Skrinj.*
naglávka, f. die Kopfbedeckung, *M.*
naglavnica, f. die Taglie, das Kopfgeld, *Cig., DZ., Levst.(Nauk.).*
naglávník, m. die Kappe, *Cig.*: — das Schweißtuch, *Krelj.*
nagléd, gléda, m. = nazor, die Ansicht, *Zv., Zora.*; — po nem.
naglédati se, glédam se, *vb. pf.* sich satt schauen; n. se koga, éesa; nisem se mogel nagledati podobe.
naglédén, dna, *adj.* anschaulich, *Mur.*; — = nazoren, Anschauungs-, *Nov.*: nagledno učenje, der Anschauungsunterricht, *Cig.(T.); (rus.).*
naglédnost, f. die Anschaulichkeit, *Mur.*
nagledováč, m. = naglejevač, *ogr. - Valj. (Rad).*
naglejevač, m. der Spion, *ogr.-M.*
naglejeváti, ūjem, *vb. impf.* spionieren, *ogr.-C.*
naglejevácek, vca, m. der Spion, *M.*
naglež, m. der Bischof, *Cig., Jan.*
náglica, f. die zu große Eile, die Hast: naglica ni nikoli dobra: v náglici, in der Eile; =

z náglico, *Cig.*: ni taka n., es hat keine solche Eile, *Jan.*: — die Uebereilung, z náglice, aus Uebereilung, *Ravn., Svet.(Rok.);* na náglici, plöblich, *C.*

náglic, m. der Bischof, *Cig.*

náglic, *adv.* plöblich, *Mur., Mik.*

naglist, m. das Zäpfkraut (uvularia, ruscus hypoglossum), *Gutsm.-Cig.*

nágliti se, im se, *vb. impf.* haften, *vzh.St.*: (naglitu, eilen, *Mur.*).

nágljenje, n. das Häften, *vzh.St.*: das Eilen, *M.*

naglôca, f. die Hast, die Eile, *ogr.-C., vzh.St.*

naglódati, dam, jem, *vb. pf.* 1) anhaften; naglodana kost: — 2) n. se, sich sich naglen.

naglojézen, zna, *adj.* = nagle jeze, jähzornig, *Mur., Cig., Jan.*

naglojéznost, f. der Zorninn, *Cig.*

nágloma, *adv.* jählings, plöblich, hastig, eilends, *Cig., Jan., nk.*

naglopis, písa, m., *Jan.*: pogl. hitropis.

naglorásč, *adj.* schnellwachsend, *Nov.-C.*

naglosóden, dna, *adj.* standrechtlich: naglosódni postopek, das standrechtliche Verfahren, *DZ.*

naglosóden, dna, *adj.* = naglojezen, *Mur., Cig., C.*

naglosódnost, f. = naglojeznost, *Mur., Cig.*

naglost, f. die Zähheit, die Plöblichkeit; die Eilfertigkeit; die Hastigkeit; die Voreiligkeit.

naglostreka, ina, *adj.* geschwindstüchtig, *Cig.*

naglostreka, f. die Nitralleuse, *Nov.-C.*

naglóta, f. = naglost, *Mur.*

nagloumast, *adj.* jähzornig, *C.*

naglovéden, dna, *adj.* vorwichtig, *C.*

nágluh, *adj.* etwas taub, horthörig, schwerhörig, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), Mik.*

nágluhost, f. die Horthörigkeit, *Jan., Cig.(T.), LjZr., Erij.(Som.).*

nagluhóta, f. die Horthörigkeit, *Z.*

naglušen, šna, *adj.* = nagluh, *Kr.*

nagnáti, zénem, *vb. pf.* 1) durch Treiben zum Laufen bringen, vertreiben: dečka, psa n.: ali te bom nagnal! — 2) durch Aufreiben, Drängen zu etwas bewegen; n. koga k čemu, da kaj stori; — 3) treibend eine gewisse Menge zusammenbringen, aufreiben: n. 200 glav živine na semenj; — 4) verunsachen, *Cig., Jan.*; n. komu škoda, *Ravn.*: vse hudo mi je svet nagnal, *Slom.*: n. si, sich zurückziehen: razžaljenja si n., *Ravn.*: kaj hudega si n., *Cig.*

nagnéčiti, im, *vb. pf.* voll pfropfen, *Z.*

nagnéstí, gnétem, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge fueten: n. testa za pet hlebec; — 2) ausschoppen, vollstopfen: kos n.: cerkev je nagnetena (gedrängt voll); — n. se, sich zusammendrängen: veliko ljudi se je nagnelo v majhno cerkvice.

nagnévati se, gnévam se, *vb. pf.* 1) sich satt schmollen, *Jarn.*; — 2) = hud postati, zameriti, böse werden (nagnjivati se). *Kr.Gora.*
nagnézditi, im, *vb. pf.* (der Meune) ein Nest machen, *Mur.*: — n. se, sich ein Nest machen, sich einmisten, *Z.*

nagnitek, ka, m. der Hautfleck, *Cig.*

nagnilo, *n.* jeklo, s katerim koso nagibajo (= brusijo), *Temljine (Tolm.) - Strek. (LjZv.)*; (nagnjilo) jeklo, s katerim se kosa brusí, *Zabčë*; *v Laščah* se to jeklo imenuje „ognjilo“, a *v srbsčëini* je ognjilo isto, kar očilo, namreč jeklo, der Stahl, der Feuerstahl, *Erj. (Torb.)*.

nagniti, *nágnem*, *vb. pf.* 1) neigen; kupico *n.*: sod *n.*, kadar že po malem iz njega teče: nagnjeno pisanje, die Curriwchriſt, *Cig.*; *n.* se h komu, sich zu jemandem neigen; *n.* se érez zid; — dan se je nagnil: — nagnjen, geneigt (*fig.*), *Jan.*; na nobeno stran nagnjen, unparteiſch, *Levst. (Nauk.)*; — *n.* biti k čemu, inclinieren, Anſage haben, *Cig.*; natura je na to nagnjena, da, kar misli, to govori, *Kast.*: — 2) (den Willen) beſtimmen, bewegen: *n.* koga k čemu, na kaj, *Cig.*; take misli so me nagnile, da . . ., *Levst. (Nauk.)*: — tudi: nagniti, nágnem, *Cr.*; — 3) nagniti koso, die Senke ſchärfen, *Temljine (Tolm.) - Strek. (LjZv.)*; (nagnjiti, *Zabčë-Erj. [Torb.]*; prim. nagnilo).

nagniti, gnjem, *vb. pf.* zu ſaulen anfangen, aufauſen; nagnil, angeſault, anbrüchig, ſaulſtedig, *Cig., Jan.*; nav. nagnit: nagnit zob, anbrüchiger Zahn, nagnito sadje, anbrüchiges Obſt.

nagnivati, *am, vb. impf. ad* nagniti (nam. nagibati) = piti: kdor ima, nagniva, kdor nema, omedleva, *na Krasu-Erj. (Torb.)*.

nagnjaviti, *im, vb. pf.* anſchoppen, *Cig.*; *n.* si kaj *v* zépe, *M.*; *n.* se, sich überreißen, *Cig.*

nagnjenje, *n.* 1) die Handlung des einmaligen Neigens; — 2) (po nem.) die Neigung, der Hang.

nágnjenost, *f.* die Neigung, die Abdachung, die Schiefe, *Cig., Jan.*: — die Dispoſition (3. B. zu einer Krankheit), *Cig.*: — die Fertigkeit etwas zu begehren, die Neigung, der Hang, *Cig., Jan.*: — die Geneigtheit, die Bewegtheit, *Mur., Cig., Jan.*

nagnoj, *m., Cig., Jan., Tuš. (R.). C.*: pogl. negnoj.

nagnojiti, *im, vb. pf.* in einem gewiſſen Maße düngen, bedüngen, durchdüngen, *Mur., Cig., Jan.*

nagnûsa, *f.* eine abſcheuliche Sache, *Cig.*: der Anſatz, *C.*; der Brenel, *C.*

nagnûsca, *sna, adj.* eſelhaft, abſcheulich, *Cig., Jan., Strek., Kast.*

nagnûsiti, *im, vb. pf.* eſelhaft machen, bejudeln, *Mur.*

nagnûsnost, *f.* die Eſelhaftigkeit, die Warſtigkeit, *Jan.*

nagnusôba, *f.* das Eſelhafte, das Abſcheuliche, der Brenel, *C., Jap. (Prid.)*.

nagôbënik, *m.* der Maulkorb, *Jan., DZ.*

nagôbëk, *bka, m.* = nagobënik, *C.*

nagôbënik, *m.* = nagobënik, *Cig.*

nagôëa, *f.* die Nachtheit, *ogr.-Valj. (Rad.), Mik.*

nagôda, *f.* 1) der Zufall, *Mur., Cig., C.*: — das Schickſal, *Jan.*: — 2) das Geſchehen, *C.*; 3) kar kdo komu nagodi, der Streich, *Z.*

nagôdba, *f.* = poravnava, der Vergleich, der Ausgleich, *Cig., DZ., nk.*: — *hs.*

nagôdek, *dka, m.* der Zufall, *Mur., M.*; die Züchidniz, *Jan.*

nagôden, *dna, adj.* 1) zufällig, *Mur.*: nagodno, zufällig, *C.*: — 2) = nagajiv, *Svet. (Rok.)*; ſchlümm, *Jan.*

nagoditi, *im, vb. pf.* 1) zufügen, *Dict.*; škodo *n.* komu, *Dalm.*; vse zlo *n.* komu, *Trub.*; nam misli vse zlo ter hudo nagoditi, *Krelj.*; — *n.* komu, jemandem einen Streich, einen Poſſen ſpielen, *Cig., Svet. (Rok.)*; ker si ti meni nagodil, pa bom še jaz tebi, *južh. St.*; bojim se, da bi mi nagodila, *Glas.*: — 2) *n.* komu s čim = ugoditi, einen Geſallen erweiſen, eš recht machen, *SlGor., ogr.-C.*: — 3) *n.* se, zufällig geſchehen, sich ereignen, *Mur., ogr.-M.*: — 4) *n.* se na kaj, treffen, *C.*: — 5) *n.* se, sich vergleichen, *Cig.*

nagôdoma, *adv.* zufälliger Weiſe, *V.-Cig.*

nagogotâti se, otâm, ôčem se, *vb. pf.* sich ſatt ſdmattern.

nagôëati, *im, vb. pf.* *n.* komu, jemandem viele Vorwürfe machen, ihn ausſchelten, *SlGor.-C.*

nagolchen, *hna, adj.* ſatt nacht, *ogr.-C.*

nagoliti, *im, vb. pf.* in einer gewiſſen Menge abſtreifen: *n.* liſta, *Vrt., Zora.*

nagoljufati, *âm, vb. pf.* durch Betrug eine gewiſſe Menge zuſammenbringen: vse to je nagoljufal.

nagotâti se, âm se, *vb. pf.* sich ſatt ſchlucken, sich ſatt eſſen, *Cig.*

nagôtten, *tna, adj.* = samogolten, geirôßig, gierig, *C.*

nagomilati, *am, vb. pf.* = nagomiliti, *Cig., ZgD.*: nagomilano bregovje, *Zora.*

nagomiliti, *ilim, vb. pf.* anhäufen, *Cig., Laščë-Levst. (M.).*

nagôn, *góna, m.* der Trieb, der Naturtrieb, der Zuſtand, *Cig., Jan., nk.*: spolni *n.*, der Geſchlechtstrieb, *Jan.*

nagôniti, *gônim, vb. pf.* 1) aufſtreiben: veliko zivine *n.*; psi so veliko zajcev nagonili; — 2) *n.* se, = gonjenja se navelicati, sich ſatt brunnſten; — sich austummeln, *Cig.*

nagôrca, *rna, adj.* auf den Bergen beſüchlich, *Mur.*

nagôrnik, *m.* der Berghold, *Mik.*: der Bergbewohner, der Reihſchler, *Mur.*: tudi: nâgornik, *M.*

nagornjak, *m.* = nagornik, *Mik., Danj.-Valj. (Rad.)*: tudi: nâgornjak, *vžh. St.-Kres.*

nagosodâriti se, ârim se, *vb. pf.* des Wirtſchaftens ſatt werden.

nagôst, *f.* die Nachtheit.

nâgost, *adj.* ein wenig dicht, *ogr.-C.*

nagôsti, *gôdem, vb. pf.* 1) (mehrere Muſikſtücke) abſpielen: nagodli so mu pet polk; — 2) *n.* se, des Spielens auf Muſikinstrumenten ſatt werden; — des Murrens ſatt werden.

nagostiti se, *im se, vb. pf.* sich ſatt ſchmaufen, *Cig.*: Ko se (kozcl) nagosti, Grm pusti, *Levst. (Zb. sp.).*

nagostovâti se, ſujem se, *vb. pf.* des Schmaufens ſatt werden, *Cig.*

nagóta, *f.* die Nachtzeit.
nagóten, *tna. adj.* nacht, *Jarm., Jan.*: — öde, *Jan.*
nagotóviti, *óvim, vb. pf.* eine gewisse Menge fertig machen, bereiten.
nagovárjanje, *n.* das Bereden, die Zureden.
nagovárjati, *am. vb. impf. ad* nagovoriti: zu bereden suchen, harangieren: *n. koga k čemu.* da bi kaj storil; tudi: *n. koga na kaj, Cig.*; *n. koga na krepost. Z.*
nagovárjavce, *vca, m.* der zu bereden sucht, der Bearbeiter, der Anstifter, *Cig.*
nagovárjavka, *f.* die zu bereden sucht, die Arbeiterin, die Anstifterin, *Cig.*
nagóvor, *m. 1)* die Beredung, *Cig.*: — *2)* = obgovor, die Rede, die Ansprache, *Mur., Cig., Jan., nk.*
nagóvoren, *rna, aaj.* Ueberredungs-: nagovorni razlogi, *Cig. (T.).*
nagovoriti, *im. vb. pf. 1)* durch Zureden bestimmen, bereden: *n. koga na kaj, Cig.*: anštititi: *n. krive priče, Cig.*: — *2)* = obgovoriti, anreden, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — *3)* *n. se, deš* Sprechens überdrüssig werden.
nagovorljiv, *iva, aaj.* geprüdlich, *Jan. (II.).*
nagrábek, *bka, m.* kar kódo nagrabi: der zumammengerechte Haufe, *Z.*: — die Compilation, *Levst. (LjZr.).*
nagrábiti, *grábim, vb. pf. 1)* eine gewisse Menge zusammenraffen: *s kupa n. polno košarico* kostanjev: *v naglici* nagrabljene reči: — *n. zakladov, Schätze aufhäufen, Cig.*: — *2)* eine gewisse Menge zusammenrechnen: *n. koš listja*: — *3)* *n. se, deš* Raffen, Rechnen satt werden.
1. nagrabljati, *ám, vb. pf.* eine gewisse Menge zusammenrechnen, *Mur., Cig.*
2. nagrabljati, *am. vb. impf. ad* nagrabití: gewisse Mengen zusammenraffend o. zusammenrechend zusammenbringen.
nagrabljevati, *újem, vb. impf.* = nagrabití, *Z.*
nagráda, *f.* die Remuneration, das Honorar, *Jan., nk.*: — die Vergeltung, die Belohnung, *Z.*; der Preis, die Prämie, *Cig.*: der Erlösz, *C., Sol.*; der Lohn, *C.*: — rus.
nagráda, *dna, adj.* Remuneration-, Honorar-, Preis-, *nk.*
nagráditi, *im. vb. pf. 1)* eine gewisse Menge der Verzahnungsarbeiten verrichten: — *2)* remunerieren, honorieren, *nk.*: — prämiieren, *Jan. (II.).*; — vergelten, *C.*: prim. nagrada.
nagrájati, *am. vb. impf. ad* nagrāditi *2).* *nk.*
nagrájati se, *jam. jem se, vb. pf.* sich satt tabeln, *Cig.*
nagramáditi, *ádim, vb. pf.* = nagrāditi: voda nagramadi odkrušene snovi na pripravnih krajih, *IjZr.*
nagrázanje, *n.* = groženje, *Mur., ogr.-M.*
nagrázati, *am. vb. impf. ad* nagroziti: = groziti, *Mur., Jan., M., Jan.*; — *n. se komu, jemandem drohen, C.*
nagránčiti, *ánčim, vb. pf.* runzelig machen, in Falten legen; *n. se, runzelig, faltig* werden.
nagrbati, *grbam, vb. pf.* runzelig machen: čelo *n.*, die Stirne runzeln, *Guts.*; nagrbane roke, *Z.*

nagrývšćiti, *bávšćim, vb. pf.* = nagrbati: čelo *se jim* nagrývšćiti, *Levst. (Zb. sp.).*
nagrbiti, *grbim, vb. pf.* runzelig machen, *Cig.*: čelo *n.*, die Stirne falteln, *Jan., Sol.*: nagrbljena koža, die Runzelhaut, *Cig.*
nagrbljávati se, *am. se, vb. impf.* den Rücken fröhnen: Mače kvěšku v lok *se* nagrbljava, *Levst. Zb. sp.*
nagrbniti, *grbnem, vb. pf.* faltig, runzelig werden, *Sret., Rok.*
nagrda *f.* die Mißgestalt, die Caricatur, *Cig. (T.).*: — *hs.*
nagrđast, *adj.* mißgestaltet, *Cig. (T.).*: — prim. nagrda.
nagrđen, *dna, adj.* fragenhaft, *Cig.*: — prim. nagrda.
nagrditi, *im. vb. pf.* entstellen, verunstalten, *Cig. (T.);* tako popačena in nagriena cerkev, *Evj. Izb. sp.*: tudi: nagrditi.
nagrèb, *grèba, m.* der Aufwurf beim Graben, *Cig.*
nagrèbati, *grèbam, bliem, vb. impf. ad* nagrebsti: aufscharren, aufgraben, an[sch]arren: zemlje okolo dreves *n.*, *Cig.*
nagrèbsti, *grèbem, vb. pf. 1)* aufscharren: *n. prsti, blata*: — *2)* *n. se, sič* müde [sch]arren.
nagrédati, *am. vb. pf.* *n. zemljo, Terraßen* bilden, *Cig. (T.).*
nagréniti, *grénem, vb. pf.* aufscharren.
nagrèti, *grèjem, vb. pf. 1)* eine gewisse Menge erwärmen: nekoliko riuh nagreti za postelje: — *2)* *n. se, sič* genuss erwärmen: — das Wärmen satt bekommen.
nagrínjati, *am. vb. impf. ad* nagrniti: = nagrebati, *Jan.*: *n. krompir, die Erdäpfel* anhänfeln, *Cig.*: — zumammenhäufen, *Jan. (II.).*
nagrísti, *grizem, vb. pf.* anbeißen, annagen: jabolka *n.*
nagríz, *m.* der Anbiß, *Mur., Cig.*
nagrízek, *zka, m.* das Angebißene, das Ange-nagte, *Cig.*
nagrízati, *am. vb. impf. ad* nagristi, nagríziti: anbeißen, annagen.
nagríziti, *grízmem, vb. pf.* mit einem Biß angänzen, anbeißen: jabolko *n.*
nagrízováti, *újem, vb. impf. ad* nagríziti, nagristi: anbeißen, annagen: polhi sadje nagrízujico.
nágrlin, *m. 1)* der Halschmund, *Valj. (Rad.);* — *2)* divji *n.*, die Kornblume (centaurea cyanus), *BKr.*
nagrlina, *f.* die Halsfette, *C.*: ženske nagrline, der Halschmund der Frauen, *Habd.-Mik., C.*
nagrmáditi, *ádim, vb. pf.* aufbüumen, *Cig., nk.*
nagrniti, *gínem, vb. pf.* aufscharren, zusammen[sch]arren, zusammenhaufen, *Cig., Jan., Kr.*; *n. si denarjev, Cig.*
nagróben, *bna, adj.* auf (an) dem Grabe befindlich oder vor sich gehend: nagróbni kamen, der Grabstein, *Cig., Jan., nk.*; nagrobni govor, die Grabrede, *Cig., Jan., Cig. (T.).* *nk.*: — prim. nadgroben.
nagróbnica, *f. 1)* die Grabdriht, *Cig. (T.).* *C., nk.*: — *2)* das Grabbed, *C., ZgD.*
nagróbnik, *m.* der Grabstein, *C., Navr. (Kop. sp.).*

nagromáditi, ádim, *vb. pf.* = nagrmáditi, *Medv., Cig., Jan., C., Zora.*
nagrozíti, im, *vb. pf.* drohen, *Mur., Jan.;* = n. se komu, jemandem drohen, *Z.*
nagubánčiti, áncim, *vb. pf.* runzeln: čelo n.. *C.;* nagubanči se marsikatero lice, *LjZv.;* nagubančen, faltig, gefurdt, *Jan.*
nagubáti, ám, *vb. pf.* in Falten legen, jálteln, *Cig., Jan.*
nagúbniiti, gúbnem, *vb. pf.* runzeln: čelo n.. *C.*
naguda, f., *Cig., Jan.;* pogl. negoda.
naguden, dna, *adj., Cig.;* pogl. negoden.
nagúgati se, am se, *vb. pf.* sich jatt schaukeln.
nagúliiti, im, *vb. pf. 1)* amnezen, ein wenig schinden; — 2) durchprügeln, *Cig., M.*
nagúlja, f. ein Weib mit zerrißenen Kleidern, *C.*
nagúmpati, am, *vb. pf.* abprügeln, *Z., C.*
nagúncati se, am se, *vb. pf.* sich jatt schaukeln.
nahajališče, n. der Fundort, *Cig., Jan., Cig. (T.), C., uk.;* nahajališča alpinskih rastlin, *LjZv.*
nahájanje, n. das Finden.
nahájati, am, *vb. impf. ad* najti: 1) zu finden pflegen, finden; na gorah nahajamo lepih cvetic; — n. se, sich vorfinden, vorkommen; *ogr.-Valj. (Rad), uk.;* — 2) herankommen: mrak nahaja, *M.;* Tam je ljub'ca rajala, Meni v srce nahajala, *Npes.-Schein.;* — answandeln: nahaja me želja, *Cig.;* bolezni me nahaja, es überfällt mich eine Krankheit, *Cig., Gor., BIKr.-M.;* — 3) n. koga = hoditi za kom, *Guts., Javn.*
nahájkovati se, ujem se, *vb. pf.* deš Luft wandeln's jatt werden, *Cig.*
naháriti, hárim, *vb. pf.* abrügeln, *vzhŠt.-C.*
nahišje, n. der Dachboden, *Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan.*
nahitoma, *adv.* schnell, rajch, *C., Rib.-Mik.*
nahitroma, *adv.* schnell, rajch, *M.*
náhiž, m. = nahišje, *vzhŠt.;* hoditi na nahiz, *Ipk. (Črt.).*
náhižje, n. = nahišje, *Prip.-Mik.*
nahladíti se, im se, *vb. pf.* sich genug abfühlen.
nahlapčeváti se, újem se, *vb. pf.* den Knecht dienst jatt bekommen, *BIKr.-M.*
nahléniti, hlénem, *vb. pf.* = premraziti: veter me je nahlenil, *Vrsno-Erj. (Torb.).*
nahlíniti, hlínem, *vb. pf.* aufdunnen, *C.*
nahlópati se, pam, hlópljem se, *vb. pf.* sich jatt schlürzen, *Z.*
nahmčljiti, hmčljim, *vb. pf.* mit Hopfen würzen, *Jan. (H.).*
náhoda, nahóda (náhoda), m. der Schnupfen: nahod imeti, dobiti: n. (pri konjih in ovcah), der Strengel, *Strp.;* die Erkältung, die Gicht, *Koborid-Erj. (Torb.).*
náhodast, *adj.* schnupfenartig, *Cig.*
nahóden, dna, *adj.* 1) Schnupfen; — 2) mit dem Schnupfen behaftet, verichnupit: ves n. sem.
nahóditi se, hódim se, *vb. pf.* 1) sich müde o. jatt gehen; — 2) n. se česa, durch Gehen etwas bekommen, *C.;* n. se smrtne bolezni, *Zv.;* tudi: n. si bolezni, *Glas.*
náhodnica, f. der Storchschnabel (geranium), *Fr.-C.*

nahôdoma, *adv.* plötzlich, unverhofft: n. koga srečati, *Vod. (Ižb. sp.);* n. me prime kaka stiska, *LjZv.;* glasovi se n. menjajo, *Erj. (Som.);* nahodoma, kakor bi bila iz tal izrasla, stoji pred menoj ciganska deklica, *Erj. (Ižb. sp.).*
nahrámati, mam, mljem, *vb. impf.* ein wenig hinken, *Z.*
nahrámavec, vca, m. der ein wenig hintt, *C.*
nahramováti, újem, *vb. impf.* = nahramati, *C.*
nahranítev, tve, f. die Speisung, die Sättigung, *Cig.*
nahrániti, im, *vb. pf. 1)* eine genügende Menge zu eßen geben, sättigen, *Mur., Cig., ogr.-Let.;* — genügend füttern, *vzhŠt.;* — 2) zusammeniparen: n. mnogo denarja, *M., Svet. (Rok.).*
nahrbten, tna, *adj.* auf der Rückseite befindlich: nahrbtmi odpis (odlok), daß Attergat, *Cig.*
nahríber, *adv.* bergauf, *C.*
nahrkati se, hřkam. čem se, *vb. pf.* sich jatt schnarcken.
nahršiti se, im se, *vb. pf.* = nasršiti se, *C., Z.*
nahrúpiti, im, *vb. pf.* lärmend überfallen: n. koga, *Z.;* n. na koga, *SlN.*
nahudíti, im, *vb. pf.* lieblich anthon, *Cig., Jan., uk.;* (vedomec) človeka raztrga ali mu nahudi kako drugače, *LjZv.*
nahúkati, kam, čem, *vb. pf.* anhauchen.
nahúkeš, kla, *adj.* angelauten: bizmut je šarenó nahukel (bunt angelauten), *Erj. (Min.).*
nahuklína, f. der Ausflug vom Sauche (3. B. am Glaje), *Z.*
nahúliiti, hálím, *vb. pf.* ein wenig neigen; n. se, sich ein wenig neigen, bücken, *Hal.-C.*
nahúskanje, n. die Aufhebung.
nahúskati, am, *vb. pf.* anteggen, aufheßen; psa n. na koga: n. koga, da kaj stori.
nahústiti, im, *vb. pf.* = nahuskati: nahustili so narod na nedolžne ljudi, *SlN.*
nahváliti, im, *vb. pf. 1)* genug loben, *Z.;* nischem ga mogle n., *Kr.;* — 2) n. se, deš Lobensjatt werden.
naigráti, ám, *vb. pf. 1)* durch Spielen zusammenbringen, *Cig.;* on si je dolgov naigral, er ist durch das Spiel in Schulden gerathen, *Met.;* — 2) n. se, sich jatt spielen.
naihtiti se, im se, *vb. pf.* sich jatt schludzen.
naimenováti, újem, *vb. pf.* benamen, benennen, *Mur., Let., SlN.*
naískati, iščem, *vb. pf. 1)* suchend zusammenbringen, *Mur.;* — 2) n. se, sich jatt suchen.
naiven, vna, *adj.* prostoumen, naïv, *Cig., Jan., Cig. (T.), uk.*
naivnost, f. die Naivität, *Cig. (T.), uk.*
nâj, *adv.* dela superlativ iz komparativa. karteremu se spredaj pripenja: najboljši, najlepši, najhitreje, največ; priklepa se tudi besedam, ki niso komparativi, pa imajo komparativen pomen: najpred, znerst, *Mur.;* najprvo, znerst, *Cig.;* najnaprvo, vor allem, in erster Linie, *Levst. (Močv.).* — naj ima vselej tudi svoj posebni naglas: najljepši.
nâj, l. (skrčeno iz „nehaj“), 1) naj, najta, najmo, najte, z infinitivom. = nikar: naj me

žaliti, beledige mich nicht, *Ital.-C.*; naj se groziti, drohe nicht, *Zora*; najte soditi, richtet nicht, *Ev. tirn.-Mik.*; — 2) naj, najta, najmo, najte, lajš, lajšt, lajšen wir (z „da“): naj da tvoja vest tebi govori, lajš dein Bewußten zu dir sprechen, *Guts.(Res.)*; najte da izvemo, lajšt uns in Erfahrung bringen, *Jarn.(Sadj.)*; Najmo da voda stoji, lassen wir das Wasser stehen, *Npes.-Schein.*; najte da . . . madhet daš . . ., *C.*; — („da“ je izpuščen): najte se učimo, lajšt uns lernen, *Trub.(Post.)*; najte vas vprašam, lajšt mich euch fragen, *Jarn.(Sad.)*; — (z infinitivom): najmo zvon hladiti, lajšt uns die Glocke abfühlen, *Slom.*; najmo se zbirati, *C.*; najte! nur zu! *Cig.*; — II, naj, *conj.* izraža 1) (v glavnem stavku) zahtevo, ukaz, željo, (lajsen, jollen, mögen): naj vidim, lajš mich sehen! naj se joče! lajš ihn weinen! naj gre! er soll (mag) nur gehen! naj se jezi, kaj je meni za to! er mag immerhin zürnen, was kümmert das mich! naj bo v imenu božjem! eš jei in Gottes Namen! naj v miru počiva! naj prideta oba! mlajši naj posluša starejšega; kam naj grem? kaj naj storim? kaj naj dela hlapec? — 2) (v odvisnih stavkih) za izrazi, ki pomenjajo zahtevo, ukaz: rekel mi je, naj počakam; ukazal je, naj se vojaki umaknejo; — (v koncesivnem pomenu): jei eš, daš, ob: naj delam ali ne, nikoli nič nimam, ich mag arbeiten oder nicht, ich habe doch nie etwas; naj si, obgleich: naj si je on bil božji sin, naučil se je pokorščine, *Kast.*

najāda, *f.* die Quellanymhe, die Najade.

najāhati se, ham, šem se, *vb. pf.* sich satt reiten.

najārnmica, *f.* die Zochwiede (n. jarem z ojesom sklepa), *Dol.*

najāviti, im, *vb. pf.* melden, *Jan., C.*; n. se, sich melden, *Cig., Prip.-Mik.*; najavi se mimogrede, melde dich im Vorbeigehen an, *Cig.*

nājdba, *f.* die Handlung des Findens, der Fund, *Cig., C.*; die Auffindung, die Entdeckung, *Cig., Jan., nk.*; n. Amerike, *nk.*; n. sv. križa, die Kreuzerfindung, *Cig.*

nājdec, *dca, m.* der Finder, der Entdecker, *Mur., Cig., Jan.*

nājden, *dna, adj.* Fund=: nājdni list, *Cig.*

nājdenčič, *m.* = najdenec, *C.*

nājdenec, *nca, m.* das Findelkind.

nājdenik, *m.* = najdenec, *Mur., Prip.-Mik.*

nājdenina, *f.* = najdnina, *Cig., Jan.*

najdeniščnica, *f.* das Findelhaus, *Cig., Jan., nk.*

nājdenje, *n.* 1) die Auffindung; — 2) der Befund, *Cig.(T.), DZ.*; n. poverjevati, den Befund beglaubigen, *DZ.*

nājdenški, *adj.* Findling=: n. zavod, *Levst.(Nauk).*

nājdež, *m.* der Fund, *Cig.*

nājdič, *m.* = najdenec, *C.*

nājdnica, *f.* die Finderin, *Cig.*

nājdnik, *m.* der Finder, der Entdecker, *Cig., Jan., C.*

najdnina, *f.* der Finderlohn, *C., nk.*

najdljiv, *iva, adj.* jüdtlich, ausjüdtbar, *Cig., Jan.*; (nam. najden?).

nājdsčina, *f.* der Findertohn, *Jan., Cig.*

nājččati se, im se, *vb. pf.* sich satt stöhnen, ausstöhnen, *Cig.*

nājčd, *jčda, m.* der Urijs (eines Stromes), *Cig.*

nājčdati, am, *vb. impf. ad* najesti; 1) aufessen; polhi sadje, miši plečeta najedajo: rja železo najeda, der Rost frisst das Eisen an, *Cig.*; — 2) mit Verwürfen kränken, *Z.*; sticheln, *Svet.(Pok).*

nājčdek, *dka, m.* die Erstättigung: v grozdju ni najedka, *C.*

najčm, *jčma*, (tudi: najem, nājma), *m.* 1) die Vermietung, die Miethe, *Mur., Cig., Jan., Met., Levst.(Nauk), nk.*; pogodbe o najmu ali zakupu, Miethe- oder Pachtverträge, *DZ.*; v n. dati, vermiethen, v n. vzeti, miethen, *nk.*; v drugi n. dati, in Aftermiethe geben, *Jurč.*; v najmu imeti, zur Miethe haben, *Cig.*; polovica poslopjij je v najemu (ist vermiethet), *Levst.(Nauk)*; — v najemu biti = najet (dninar) biti, als Tagewerker gedungen sein, *LjZv.*; šla je v najem delat, *Vrt.*; — 2) plačilo od najete stvari, *Levst.(Nauk)*; — der Lohn, *C.*; — 3) das Verdienst, *kajk.-Valj.(Rad).*

najčma, *f.* das Mietthen, die Dingung, *C.*

najčmáč, *m.* = najemavec: poslati najemáče, ki pridobivajo delavcev, *Bes.*

najčmanje, *n.* das Mietthen, das Dingung; n. stanovanja, težakov.

najčmati, tam, mljem, *vb. impf. ad* najeti; mietthen; sobe n.: dingung; delavce, težake n.

najemáti se, jemljem se, *vb. pf.* zur Genüge nehmen; denarjev se n., *Z.*

najčmavec, *vca, m.* der miethet, dingt: der Miether, der Anwerber, *Mur., Cig., Jan., M.*

najčmavka, *f.* die Mietherin, *Z.*

najčmec, *mca, m.* der Miether, *Cig., Jan.*; najemci, die Mietheleute, *Cig.*

najčmen, *mna, adj.* 1) Miethe, *Cig.*; aufgenommen, gemiethet: n. delavec, hlapec, *Dalm.*; najčmni voznik, der Lohnkutscher, *Cig.*; — 2) mietzbar, *Cig.*; — 3) = zaslužen, verdienstlich, *kajk.-C.*; (prim. najem 3).

najčmka, *f.* die Mietherin, *Z.*

najemljiv, *iva, adj.* 1) mietzbar, *Cig.*; pogl. najemen 2); — 2) verdienstlich, *Mur., C.*

najčmnica, *f.* 1) die gedungene Lohnarbeiterin, die Tagelöhnerin, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) = najemka, *Jan.*

najčmnik, *m.* 1) der gedungene Lohnarbeiter, der Tagelöhner, der Mietzling; najemniki, die Arbeitsteute, *Cig.*; die provisorisch aufgenommene Grubenarbeiter, *Idrija-Frey.(Rok)*; — der Söldner, *Cig.(T.)*; — 2) = najemec, *Cig., Jan.*

najemnina, *f.* der Mietzins, das Mietzgeld, *Cig., Jan., DZ.*

najemodávec, *vca, m.* der Vermiether, *Cig.*

najčmoma, *adv.* mietheweise, *Jan., C.*

najčmstvo, *n.* das Bedinge, *Jarn.*; das Mietzsystem, *Z.*

najčmščina, *f.* der Mietzins, das Mietzgeld, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — der Tagewertlohn, *C.*

najésti, najém. *vb. pf.* 1) anešien, aufreissen; nekaj je najedlo jabolka: — 2) n. se, sich satt essen o. freissen; n. se česa: krava se je detelje najedla: — n. se koga, deš Zichelnš (objedanja) gegen jemanden satt werden, *Dol.*

najétec, tca. *m.* der Söldling, *Jan.*

najéti, najémem. najémem. *vb. pf.* gegen Lohn aufnehmen, dinge, mietten; n. voznika, težake, godce; n. krive priče; n. stanovanje: (najmen [nam. najet] dninar. *Kras.*)

najéteje, *n.* die Miethung, das Engagement, *Cig.*

najétnik, *m.* = najemnik. der Bedungene, der

Mietbling, *Mur.*; *C.*; der Söldner, *Cig.*, *Jan.*

najétnva, *f.* = najetje, *C.*

najézditi se, jézditi se, *vb. pf.* sich satt reiten.

najézdnicá, *f.* = najezdnik, *Nor.*

najézdnik, *m.* najezdnik, die Schlupfwespen (ichneumonidae), *Cig.*, *Jan.*, *Cig. (T.)*, *Erj. (Ž.)*; vellkanski črni n.; die ungeflechte Niesenschlupfwespe (pimpla manifestator), *Erj. (Ž.)*.

naježiti, im, *vb. pf.* (einen Fluss) aufdämmen, *Cig.*

naježiti se, im se, *vb. pf.* sich satt ärgeren.

naježiti, im, *vb. pf.* emporsträuben, *Cig.*; ščetine n., *Cig.*; n. se, sich emporsträuben (o laseh), *Mik.*; obrvi so se mu naježile, *Erj. (Zb. sp.)*; — n. se, die Haare, die Borsten emporsträuben, *Z.*, *C.*; n. se od straha, *C.*

najmanjína, *f.* das Minimum, *Cig. (T.)*.

najmanjšína, *f.* = najmanjína, *Cig. (T.)*, *DZkr.*

nájin, *pron.* uns zweien gehörend, uns zwei betreffend; pogl. najun.

najmarína, *f.* domovna n., die Hauszinssteuer, *Levst. (Nauk.)*.

nájme, *adv.* = namreč, nämlich, *C.*, *Z.*, *Mik.*; — namentlich, *ogr. C.*, *Mik.*

nájmer, *adv.* 1) = nájme, *C.*; — 2) = namer, nämlich, nicht einmal, *C.*

nájmenica, *f.* die Bedungene, *Jan. (H.)*.

nájmenik, *m.* der Bedungene, *Jan. (H.)*.

najmodávece, vca, *m.* = najemodavec, der Vermiether, *DZ.*

najmodávka, *f.* die Vermietherin, *Cig.*

najmovína, *f.* 1) der Mietzins, *Cig.*, *DZ.*; — 2) = najmarína, *Jan.*, *C.*

nájmovník, *m.* der Miether, *DZ.*

najné, *adv.* nicht einmal, *C.*, *vzh. St.*; pogl. namič.

najókatí se, kam, čem se, *vb. pf.* sich aussprechen, sich satt weinen.

nájpopréd, *adv.* = najpoprej, *Cig.*

nájpoprēj, *adv.* = najprej, zuerst, zuvörderst.

nájpostlēj, *adv.* zuletzt, *Jan. (H.)*.

nájpréd, *adv.* = najprej.

nájprédi, *adv.* = najprej, zuerst, *Hal. C.*

nájprédnji, *adj.* der vorderste, *Jan.*

nájprēj, *adv.* vorerst, zuerst, zuvörderst.

nájprėje, *adv.* = najprej, *Jan. (H.)*.

nájprívq, *adv.* erstens, vorerst, *Jan.*, *DZ.*; zu erst, *Cig.*, *Levst. (Nauk.)*.

nájsi, *conj.* = naj si, obgleich, *C.*, *Trub.*, *Dalm.*; — prim. naj II. 2).

najsikáj, *adj.* = bodikaj, schlecht, n. beseda, n. človek, *StGor. C.*

najsikák, *adj.* = bodikak, schlecht, *C.*

najslédi, *adv.* zuletzt, *vzh. St. - St. N.*

nájti, *conj.* = naj ti, obichou, *C.*, — prim. najsi.

nájti, najdem, *vb. pf.* 1) finden; česar si iskal, to si našel; ausfindig machen; najdi mi kupca, verschaffe mir einen Käufer; entdecken; novo deželo n.; — 2) n. se, zusammenkommen: v Jeruzalemu se je bilo ljudi že brez števila našlo, *Ravn.*

nájun, *pron.* = najin, *Cv. II. 12.*

najúžinati se, am se, *vb. pf.* sich beim Frühstück oder Mittagmahl satt essen; (prim. južina).

nájvčé, *adv. superl.* ad več; 1) am meisten; n. denarjev imeti; n. dobrega komu storiti;

— 2) meistentš, größtentheils, *Cig.*, *Jan.*, *vk.*; največ ne vedo, kaj je prav, *Levst. (M.)*; = po največ: hrib, kateri je po največ zelo strman, *Levst. (Pril.)*; po največ je prebival ob vodi in suhem kruhu, *LjZv.*

najvéčina, *f.* das Maximum, *Jan.*, *DZ.*

nájvčékrat, *adv.* am öftesten; — meistentheils, meist.

nájžánji, *adj.* der hinterste, der allerletzte.

nájžánjičé, *adv.* zu allerletzt.

nájže, *u. Valj. (Rad)*, pogl. nahizje.

náka, **nák**, *interj.* nein, *Jan.*; pogl. na'a.

nakacáti, am, *vb. pf.* hinstimmen, zusammenstimmen; n. komu kaj, jemandem etwas lebtes antun, *C.*; hudo n. komu, einem arg mißspielen, *Cig.*

nakáéiti, káčim, *vb. pf.* 1) scharf machen, *Cig.*, *Gor. - Mik.*; nož n., *C.*; — 2) n. koga, jemanden aufbringen, zornig machen, *Mur.*; nakačen, aufgebracht, zornig, *Jan.*, *C.*

nakaditi, im, *vb. pf.* anrändern, genügend rändern.

nakájanje, *n.* die Anränderung, *Mur.*

nakájati, am, *vb. impf. ad* nakaditi; anrändern, *Mur.*, *Cig.*

nakálati, am, *vb. pf.* in einer gewissen Menge spalten; drv n. za cel teden.

nakaliti, im, *vb. pf.* ein wenig trüben, *Z.*; — nakalil mi bom eno, ich werde ihm etwas antun, *Cig.*

nakáljati, am, *vb. impf. ad* nakaliti; aufpähen, *Mik.*

nakálo, *n.* = naklo, nakovalo, *Cig.*

nakàn, kána, *m.* = nakana, *Z.*, *C.*

nakána, *f.* das Vorhaben, der Plan, *Cig.*, *Jan.*, *vzh. St. - C.*; — der Entschluß, *Cig.*, *C.*; der Vorlab, *Cig. (T.)*.

nakániti, im, *vb. pf.* 1) einen Entschluß o. einen Plan fassen, *Cig.*, *Jan.*, *ogr. - M.*; nakanil je, preselili se v Bosno, *LjZv.*; nakanil se je ustreliti, *LjZv.*; po dolgem premišljevanju sem bil nakanil delo sam prevzeti, *Nor.*; hitro nakani zvršiti, kar se mu tako lepo samo od sebe ponuja, *Levst. (Zb. sp.)*; nakanil sem, ich bin gewillt, *Cig.*; nakanil sem sam t njim govoriti, ich bin gesonnen persönlich mit ihm zu sprechen, *Cig.*; n. kaj, etwas auszuführen sich entschließen oder beschließen, *Cig.*; hudo n., *Cig.*; nakanjen greh, die Bosheitsünde, *Cig.*; nakanjen cilj, das

vorgestekte Ziel, *C.*: n. si. sich vornehmen, *ogr.-C.*: nakanjeno. geistlich, absichtlich, *Jan., C.*: — 2) n. komu, jemandem etwas anstellen, einen Streich spielen: temu jo še nakanim, *Bes.*: vem. da so mi ti hudirji nakanili. da ne bom nikdar več prav zdrav, *Jurč.*: s tožbo bi nakanil in napravil, da bi vi zaprti sedeli. *Jurč.*: — 3) n. se. sich entschließen, *Cig.*: — sich vornehmen, *Cig.(T.)*: — nakanjen biti, gewonnen sein, *Jan.*: — na to je nakanjeno. es ist darauf angelegt, *Cig.*

nakánjanje, *n.* die Absicht, das Vorhaben, *ogr.-C.*
nakánjati, *am. vb. impf. ad nakaniti, Z., ogr.-C.*
nakánjenje, *n.* die Absicht, das Vorhaben, *C., kajk.-Valj.(Rad).*

nakanováti, *ujem, vb. impf. = nakanjati. vorhaben, C.*

nakátnik, *m.* kdor je na kantu, der Excent, *Nov.*

1. **nakápati**, *pam, pljem, vb. impf. ad nakopati; (mit Haue oder Karri) ansladen: gnoj n., Mur.*

2. **nakápati**, *kápan, pljem, vb. pf. in einer gewissen Menge tröpfelnd sich ansammeln; črez noč je pol škafa nakopalo iz soda: tudi: n. se, Cig., Erj.(Torb).*

nakapljáti, *ám, vb. pf. in einer gewissen Menge tröpfelnd sich ansammeln: = n. se: vosek, ki se je nakapljal od sveče, LjZv.*

nakapljeváti, *ujem, vb. impf. ad nakapljati, Cig.*

nakápnica, *f.* die Cisterne, *Guts.*

nakápnina, *f.* die Tropfenbildung, *Cig.*; nakápnine, geflossene Gestalten, *Erj.(Min.).*

nakápnjak, *m.* = nakápnica, *Guts.*

nakáshjati se, *am se, vb. pf. sich jatt hüsten: to zimo sem se nakáshjal od dobrega.*

nakávkati se, *am se, vb. pf. sich müde schreien (v. der Dohle): — sich jatt jamern, jvzhSt.*

nakávljčati, *am, vb. pf. aufhüsten, Cig.*

nakávljiti, *im, vb. pf. mit einem Haken ergreifen, Cig.*

nakávsati, *am, vb. pf. picend ergänzen, anpicken, Cig.*

nakáz, *káza, m.* die Anweisung, die Assignation, *Cig.*; n. v izplačilo, die Flüssigmachung, *DZkr.*

nakáza, *f.* 1) das Verderben, *C.*: — 2) die Mißgestalt, *Cig.*; peklerska n. (o škrtu), *LjZv.*; das Ungeheuer, *C.*

1. **nakázan**, *adj.* (nam. nakazen): mißgestaltet, verletzt, frippelhaft, *Krn-Erj.(Torb.)*; nakazani ljudje, siehe, gebrechliche Personen, *Krelj.*

2. **nakazan**, *adj. C., Krelj, Notr., pogl. nekazan.*
nakázati, *žem, vb. pf. anweisen, assignieren, Cig., nk.*; n. komu denarje, *Cig.*; n. v izplačo, flüssig machen, *DZkr.*

nakázek, *zka, m.* die Anweisung, *Jan., Zora*; n. na blago, die Güteranweisung, *Jan.*

nakázen, *zni, f. (m. Guts., Z.) = nakaza 2).*

nakázen, *zna, adj.* 1) verdorben: nakazno vino, *Vrtov.(Km. k.)*; — 2) mit einem Gebrechen behaftet, *C.*: mißgestaltet, *Cig.(T.)*; razcapana in nakazna babura, *LjZv.*; abhentlich: nekazna grdoba, *LjZv.*; coprice nakazno zmršene, *LjZv.*; — (nakazen, *Mik.*)

nakazilo, *n.* die Assignation, *Jan., DZkr.*; plačilno n., die Zahlungsanweisung, *Levst.(Cest.).*

nakaziti, *im, vb. pf. verderben, Z.*: beschädigen: od peklerskega jastreba nakazen, *Krelj*; nakazen, mißgestaltet, mißrathen, *Dict., C.*

nakáznicá, *f.* die schriftliche Anweisung, *Cig.(T.), DZ., nk.*; poštna n., die Postanweisung, *DZ., nk.*

nakáznik, *m.* ein mißgestalteter Mensch, *LjZv.*

nakáznicá, *f.* die Anweisungsgebür, *DZ.*

nakáznost, *f.* die Verderbtheit, *Jan., Cig.(T.), C.*: n. in izkazena natura, *Krelj*: krst nas čisti od vse porodne nakáznosti ali nečistosti, *Krelj*: — das Gebrechen, *Cig.(T.).*

nakazojěmnik, *m.* der Assignator, *Cig.*

nakazováen, *lna, adj.* Anweisungs-, *Cig.*

nakazováje, *n.* das Anweisen, *DZ.*

nakazováti, *ujem, vb. impf. ad nakazati: anweisen, assignieren, Cig., nk.*

nakazovávec, *vea, m.* der Anweiser, der Assignant, *Cig.*

nakádati, *kídám, vb. pf. 1) eine gewisse Menge aufwerfen, aufschaukeln: n. veliko gnojá, snega na kup; — 2) n. se, sich müde schaukeln, Cig.*

nakátnik, *m.* das Bruchband, *Cig.*

nakímati, *am, vb. pf. ein wenig nicken, winken: malo je nakímal. govoriš pa nič.*

nakímávati, *am, vb. impf. ad nakímati: zuwinken, M.*

nakímniiti, *kímnem, vb. pf. einen Wink geben, zuwenden, Z., Jan.(H.).*

nakímováti, *ujem, vb. impf. = nakímavati, Z.*

nakínč, *m.* = nakras, nakit, *Jan.(H.).*

nakínčati, *am, vb. pf. = nakrasiti, nakititi: aufpuzen, ausschmücken, Z., nk.*

nakínčiti, *kínčim, vb. pf. = nakínčati, Z., Mur., nk.*

nakínčeváti, *ujem, vb. impf. ad nakínčati, Z.*

nakípéti, *im, vb. pf. wallend, siedend o. gährend aufschwellen; n. do vrha.*

nakípniiti, *kípnem, vb. pf. aufgehen (o testu), Mur., Jan.*

nakípjenek, *nka, m.* das (aufgelaufene) Koch, *Jan.*

nakís, *m.* der Uebergang zur Säure, der Beginn der sauren Gährung, *Z.*

nakísati, *kísam, šem, vb. pf. ansäuern; n. zelje, repo.*

nákisěl, *sela. (set, sla), adj.* etwas saurer, säuerlich, *Mur., Jan., Cig.(T.), vzhSt.-C.*

nákisěliti, *im, vb. pf. einsäuern, Cig.*

nákisen, *sna, adj.* säuerlich, *Jan.*

nákisniti, *kísнем, vb. pf. säuerlich werden, M., Z.*

nakit, *kita, m.* der Schmuck, die Verzierung, *Cig.(T.), nk.*

nakíten, *tna, adj.* Schmuck-, *Jan.(H.).*

nakítiti, *kítim, vb. pf. schmücken, zieren, Jan., Cig.(T.); — prim. kititi.*

naklád, *kláda, m.* 1) das Darauflegen: cepiti v n., in der Art pirovien, daß man das Propfreis mit schiefer Schnitt auf den Wildling legt, *M., C.*; = z nakladom cepiti, *Pirc;*

— die Betrachtung, die Beladung, *Cig.*; — 2) die Ladung, die Frucht, *Cig., Jan.*; prezečni n. die Leberfrucht, *Cig., Jan.*; — 3) = naklada 3), die Auflage, der Aufschlag, *Cig.*; vinski n.

naklada, *f.* 1) die Betrachtung, die Ladung, die Frucht, *Cig., C.*, (naklada) *ogr. - Valj. (Rad)*; — 2) der Aufschlag am Bienentrost, *Cig., C., Ig.*; — 3) die Steueranfrage, *Cig., C., Levst. (Nauk)*; deželna n., samostojna n. na opojne pijače, *DZkr.*

nakladáč, *m.* der Auflader.

nakladališče, *n.* der Aufstadeplatz, der Ladungsplatz, *Cig., Jan., DZ., Vrtov. (Km. k.)*.

nakladalnica, *f.* das Aufstadehaus, das Packhaus, *Cig.*

nakladanje, *n.* das Aufladen.

nakladati, *am, vb. impf.* aufladen; blago na vozove n.; — n. komu bremena; deželi davke n.; = naklade devati na panjeve, *Levst. (Beč.)*; — prim. naklada 2).

nakladavec, *vca, m.* der Auflader.

nakladavka, *f.* die Aufladerin.

naklâdek, *m.* das Frachtsüß, das Collo, *Jan.*

naklâden, *dna, adj.* Ladungs-, *Cig.*; naklâdni list, der Ladungschein, *Cig.*; — zum Aufsetzen bestimmt: nakladna posoda, *Levst. (Beč.)*; — prim. naklada 2).

naklâdišče, *n.* = nakladališče, *Jan. (H.)*.

naklâdnik, *m.* = nakladavec, *Cig.*

nakladnina, *f.* die Aufstadegebühr, *Cig.*

nakladnost, *f.* die Ladefähigkeit: n. ladje, n. parobroda, *DZ.*

naklanjanje, *n.* 1) das Neigen; — 2) die Neigung: n. izkazene nature, *Dalm.*; — 3) das Zuwenden.

naklanjati, *am, vb. impf. ad* nakloniti: 1) ein wenig beugen oder neigen: n. se, sich neigen, *Mur., Cig. (T.)*; — dan se naklanja k večeru, *Mur.*; — n. se komu, sich vor jemandem verbeugen, *Mur., kajk. - Valj. (Rad)*; — n. se, Auflage, Neigung zu etwas haben, *Cig.*; — 2) n. koga na kaj, lenken, bewegen, bestimmen, *Mur., Cig.*; vse naklanja svojcem na dobro, *Cig.*; Empedokles je naklanjal ino obračal mlade ljudi na brumo, *Trub. (Psal.)*; ne naklanjaj mojega srca na hude reči, *Trub. (Psal.)*; — 3) n. komu kaj, zuwenden, zukommen lassen: n. komu postavno pomoč, jemandem den gesetzlichen Beistand leisten, *DZ.*

naklâti, *naklâjem, vb. pf.* 1) ein wenig spalten, anspalten; les je naklan, das Holz ist angespalten; — 2) in einer gewissen Menge spalten: drv n.; — in einer gewissen Menge abtschlachten, abtschneiden; n. dosti perotnine za gosti; — 3) n. se, sich satt spalten o. schlachten.

naklâtiti, *im, vb. pf.* 1) in einer gewissen Menge herunter schlagen: sadja n. poln jerbas; — 2) n. se, des Herabschlagens satt werden; — des Wagabundierens satt werden.

naklâčevati, *klâčujem (klâčevam), vb. impf.* hin und her gehend, *Dol., BIKr.*

naklâčati se, *im se, vb. pf.* sich satt knien, des Knienens müde werden.

naklejiti, *im, vb. pf.* mit einem Klebestoff beschmieren, gummieren, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

naklččati, *am, vb. impf.* n. koleno, das Knie beugen, *ogr. - C.*

naklččniti, *klččnem, vb. pf.* 1) n. koleno, das Knie beugen, niederknien, *ogr. - C.*; — 2) in einer gewissen Menge hintreiben: petkrat so naklččnili k sv. obhajilu, = petkrat je po ena vrsta pokleknila k sv. obhajilu, *južh St.*

naklččôč, *adv.* mit gebeugten Knien, *Mik.*

naklččniti, *klččnem, vb. pf.* (mit einer Kette, einem Schloß) anschießen, *Mur.*; (fig.) že beseda ga je na Jezusa naklččnila, *Ravn.*

naklep, *klêpa, m.* der Anschlag, das Vorhaben, bes. ein böses Vorhaben; naklepe snovati, delati, Pläne schmieden, *Cig.*; naklepe sklepati, *Ravn.*

1. **naklêpati**, *klêpljem (-pâti, pâm), vb. pf.* 1) fertig klopfen: n. koso, die Sense fertig deusegen; — n. koga, durchklopfen, durchprügeln; — 2) n. komu kaj, vorplappern, *Andr.*; n. komu uha, jemandem die Ohren voll schreien, ihn ausmachen, *C.*; — 3) durch klopfen in einer gewissen Menge zusammen bringen: n. po sodih vinskega kamena, *južh St.*; — 4) n. se, = klepanja se naveličati.

2. **naklêpati**, *klêpam, pljem, vb. impf.* vorhaben, im Schilde führen, Pläne schmieden, *Cig., Jan.*

naklepavati, *am, vb. impf.* = naklepovati, *Jan. (H.)*.

naklepetâti, *etâm, êcem, vb. pf.* 1) zusammenplappern: koliko mi je tega naklepetala! — 2) n. se, sich satt plappern.

naklêpnik, *m.* der Rantsehmied, *Cig., ZgD.*

nakleповâti, *ûjem, vb. impf.* = 2. naklepati, *Mur.*

naklêstiti, *im, vb. pf.* 1) in einer gewissen Menge abâstend abhaden: n. smrekovih vej; — 2) n. koga, durchprügeln.

naklêstrâti, *âm, vb. pf.* durchprügeln, *BIKr.*

naklêti se, *kôlnem se, vb. pf.* sich satt fluchen.

naklîcati se, *klîčem se, vb. pf.* sich müde oder satt rufen.

naklîniti, *klinim, vb. pf.* mit Pfählen an etwas befestigen, *Cig.*; — mit Pfählen aussteden potezo n., eine Linie aussteden, *DZ.*

nakljevâti, *kljujem, vb. pf.* = nakljuvati, *Mur., Cig.*

nakljuvovâti se, *ûjem se, vb. pf.* sich satt trocken.

naključba, *f.* der Zufall, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — po naključju, zufälligerweise, *Cig., Jan., nk.*

naključben, *bena, adj.* zufällig, *Cig., DZ.*

naključček, *čka, m.* der Zufall, *Mur., Cig., Jan.*

naključčen, *čna, adj.* zufällig, *Mur., Cig.*; naključni vzroki, Gelegenheitsurfsaden, *Strp.*

naključevâti, *ûjem, vb. impf. ad* naključiti, *nk.*

naključiti, *kljûčim, vb. pf.* 1) bewirken, verursachen: to mu je naključilo smrt, *Cig.*; — 2) n. se zufällig geschehen, sich ereignen, *Mur., Cig., Jan., Ravn., nk.*; prilika se naključiti, eine Gelegenheit bietet sich zufällig dar, *Ravn.*; sich ergeben: ako se naključijo kaki troški, *Levst. (Nauk).*

nakljūče, *n.* der Zufall, *Cig.*: daš Schicksal: *n.* zdanjih dni, *Preš.*

nakljūčljaj, *m.* der Zufall, *Mur., Ravn.*

nakljūčnost, *f.* die Zufälligkeit, *Cig.*

nakljuváti, *kljūjem*, *vb. pf.* 1) s kljuvanjem načeti, mit dem Schnabel anhasen, anpicken; *n.* oreh; — 2) *n.* se, sich satt picken.

náklq, *n.* der Amboß.

naklobasáti, *ám*, *vb. pf.* 1) Ungehöriges, Unsiniges zusammenzuwasen: — 2) *n.* koga, tüchtig abprügeln, zerbleuen, *Cig.*

naklōmba, *f.* die Fügung, die Schickung, daš Verhängnis, *Mur., Cig., Jan.*: božja *n.*, die Schickung Gottes, *Cig., Ravn.*

naklōn, *klōna*, *m.* 1) die Verbeugung, daš Complicent, *Cig.*; — 2) die Neigung, *Mur., Cig. (T.), C.*: podolžni *n.*, die Längenneigung, *Levt.(Cest.)*: — magnetni *n.*, die magnetische Inclination, *Sen.(Fiz.)*; — die Neigung (fig.), der Gang, *Cig.*; nakloni k dobremu, *Valj. (Rad.)*; — 3) die Art, der Modus (gramm.), *Mur., Cig., Jan.*; določni, pogodni (pogojni, *Jan.*), dovolilni, velelni *n.*, die anzeigende, Bedingungs-, Zulassungs-, Befehlart, *Levt. (Sl. Spr.)*; — tudi: náklon, *Valj.(Rad.)*

naklōnek, *nka*, *m.* die Neigung, *C.*

naklōnica, *f.* 1) die Neigungswage, *DZ.*; — 2) die Inclinationsnadel, (naklonenica) *Sen. (Fiz.)*.

naklonilo, *n.* die Fügung, *Ravn., Stom.-C.*

nakloniti, *klōnim*, *vb. pf.* 1) ein wenig beugen oder neigen, *Mur., Cig., Jan.*; naklonjen, geneigt, schief, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; naklonjena ploskev, eine schiefe Fläche, *Cig.(T.)*; — *n.* se, sich verbeugen, *Mur., Cig., Navr. (Let.), nk.*: — sich neigen: dan se je naklonil, *Trub.*; — naklonjen biti, eine Anlage haben, inclimieren, *Cig., Jan.*; — 2) *n.* koga k čemu, jemanden zu etwas bewegen, bestimmen, *Cig., Jan.*: — *n.* si koga, jemanden für sich gewinnen, *nk.*; naklonjen komu, jemandem gewogen, *Cig., Jan., nk.*: — 3) *n.* komu kaj, zukommen lassen, verhängen; to mu je naklonilo smrt, daš hat seinen Tod bewirkt, *Cig.*; kakor Bog nakloni, wie eš Gott sügt, *Cig.*; — *n.* se, sich fügen, geziehen, *Cig.*; — nakloni se mi = nameri se mi, *Fr.-C.*

naklōjnost, *f.* 1) die Neigung, die Schiefe, *Cig., Jan.*; — der Gang, die Anlage, *Jan. (H.)*; — 2) die Geneigtheit, die Gewogenheit, *Cig., Jan., nk.*

naklonljivost, *f.* die Neigung (fig.), *C.*

náklonost, *f.* = nagnjenje, nagnjenost, *Mur.*; nagnusne naklonosti, *ogr.-Valj.(Rad.)*

naklōnski, *adj.* Neigungs-: *n.* kot, der Neigungswinkel, *Cel.(Geom.)*

nakmētovati se, *ujem se*, *vb. pf.* die Landwirtschaft satt bekommen, *Cig.*

naknāda, *f.* = nadomestilo, der Ersatz, *Cig. (T.), nk.*; — *hs.*

nakōditi, *im*, *vb. pf.* = naberačiti, *Jan. (H.)*

nakodrāti, *ám*, *vb. pf.* aufsträumen, *Cig.*; — *n.* se, sich daš Hoar aufsträumen, *Cig.*

nakodričati, *ám*, *vb. pf.* = nakodirati, *Cig.*

nákol, *kōla*, *m.* tisti koli in tisto vejevje, s katerim se nakoli fizol, grah itd., die Befestigung, *BlKr.*

nákol, *adv.* nach der Richtung, in welcher sich daš Holz spaltet: *n.* vrtrati, *I.-Cig.*; tudi: nakōl. *C.*: (nam, na kol).

nakōlžiti, *im*, *vb. pf.* mit Pflocken versehen, pflocken, *Jan.(H.)*

nakolždovati, *ujem*, *vb. pf.* = s koledovanjem nabirati, *C.*

nakolēnce, *eta*, *n.* trileten otrok, ki ga dajo nevesti v novem domu na koleno, daš Brautkind, *Dol.-Cig., Jan., Navr.(Let.)*

nakolēncek, *čka*, *m.* = nakolēnce, *SlN.-C.*

nakolēncič, *m.* daš Schoßkind, daš Wufenkind, *Jan.*

nakolēnec, *nca*, *m.* = nakolēnce, *BlKr.*

nakolēnek, *nka*, *m.* 1) = kneftra, der Knie-riemen (bei den Schuftern), *Cig., Jan.*; — *pl.* nakolenki: podloge oblačilu na kolenu, *Fr.-C.*

nakolēsnik, *m.* der Hasenpflug, *C.*

nakolīčati, *am*, *vb. pf.* = nakoliti, *Cig.*

nakolīčiti, *šim*, *vb. pf.* = nakoliti, *Dol.*

nakolīti, *klōim*, *vb. pf.* mit Pfählen (Stecken) versehen, um daran zu befestigen, pfählen, befesten; *n.* trte, fizol, grah: nakoljen vinograd, ein fertig gepflanzter Weingarten.

nakoljenec, *nca*, *m.* nakoljen fizol, grah, die Steckenbohne, die Steckenerbje, *BlKr.-Cig., Jan.*

nákolski, *adj.* *n.* fizol = nakoljenec, *LjZv.*

nakōp, *kōpa*, *m.* die aufgeworfene Erde, der Aufwurf, *Cig.*: — die Schanze, *Vrt.*; — nákop, der Grund und Boden am Nordrand eines Weingartens, von welchem Erde auf die Neben abgegraben wird: svoj *n.* imeti, iz zemlje drugega posestnika nakop jemati za svoj vinograd, *St.*

nakōpati, *kōpljem*, (kopāti, pām), *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge angraben: *n.* peska, zemlje za kako reč; — mit dem Karst oder der Hant aufladen, *Mur.*; — *n.* komu kaj, zuziehen; to mu je nakopalo bolezen, smrt; — *n.* si bolezen, nesrečo: *n.* si skrbi na glavo, sich Sorgen aufladen; — 2) aufgraben: *n.* prst ob drevesu, *Cig.*

nakōpati se, *pam*, *pljem se*, *vb. pf.* sich zur Gemüge baden.

nakopávanje, *n.* daš Angraben, daš Aufgraben.

nakopávati, *am*, *vb. impf. ad* nakopati; 1) angraben; — aufladen, *M.*; — *n.* si kaj, sich etwas zuziehen, aufladen; sebi in drugim nesrečo *n.*, *Ravn.*; — 2) aufgraben.

nakopčati, *am*, *vb. pf.* aufschobern, *Cig.*

nakopīčeváti, *šjem*, *vb. impf. ad* nakopīčiti; anhäufen; blaga *n.* v svojih shrambah.

nakopīčiti, *šim*, *vb. pf.* anhäufen, zusammenhäufen; *n.* blaga: — *n.* se, sich anhäufen; nakopīčilo se mi je dela.

napopítiti, *šim*, *vb. pf.* 1) über den Leisten schlagen, *Mur.*; — 2) *n.* se, sich unter dem Fuß sammeln: snega se je napopitilo konjem, *južh.St.*; — blato, mokra prst se napopiti črevljem na podplate, *Mur.*

nákopnica, *f.* 1) prst za nakop, *Fr.-C.*; — 2) jama za blato, gnoj i. dr., kar služi v nakop, *Št.*

nakoráčiti, áčim, *vb. pf.* n. nogo, den Fuß zum Schreiten erheben, *DSv.*

nakosítčati se, am se, *vb. pf.* sich satt frühstücken, *M., Z.*

nakosíti, im, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge mähen; trave nakositi za živino; — 2) n. se, sich satt mähen.

nakóšiti se, im se, *vb. pf.* sich satt essen (beim Früh- oder Mittagessen [kosilo]).

nakovmáti, ám, *vb. pf.* eine gewisse Menge zerzupfen, anzupfen, *Cig.*

nakošátiti se, átim se, *vb. pf.* košato se obleči, sich hoffärtig anziehen, *M.*; — sich aufblähen (fig.), *Cig.*

nakotíti, im, *vb. pf.* eine gewisse Menge von Jungen gebären, *vzhŠt.*; (zaničlj. o Sloveku: Kočarji, smolarji, posli Nakote nam kup otrok, *Levst. (Zb. sp.)*.)

nakótnik, *m.* der Auszügler, *Nov.-C.*; — prim. kot 2).

nákov, *m.* = naklo, *Mur., Valj. (Rad.)*

nakováče, *n. dem.* nakovalo; kleiner Umboß; n. v ušesu, *Cig. (T.), Sen. (Fiz.), Erj. (Som.)*.

nakoválnik, *m.* = nakovalo, *Mur.*

nakoválo, *n.* der Umboß; nákovalo, *Gor.*

nakováti, kújem, *vb. pf.* 1) aufschneiden, *Cig., Gor.*; — 2) in einer gewissen Menge fertig schneiden; n. železnih obročev; — in einer gewissen Menge prägen; n. veliko zlatega denarja; — 3) n. se, sich satt schneiden.

nákovenj, vnja, *m.* = nakovalo, *Svet. (Rok.)*.

nákovg, *n.* = nakovalo, *Mur., Prip. - Mik.*

nakozáriti se, árim se, *vb. pf.* deß Ziegenhütens satt werden, *M.*

nakozláti, ám, *vb. pf.* = nabljavati, eine gewisse Menge eibrechen.

nakožuháti, ám, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge (Misturuz) schälen; veliko koruze smo nocoj nakožuhali, *ivzhŠt.*; — 2) n. koga, einem den Pelz auskloppen, ihn abprügeln, *C., Ig.*

nakrájen, jna, *adj.* am Rande oder an der Grenze befindlich, *Cig., C.*

nakraljeváti se, újem se, *vb. pf.* deß Königs ferns satt werden.

nakramljáti se, ám se, *vb. pf.* des Gespräches satt werden.

nakrapljeváti, újem, *vb. impf.* trüpfeln; dez nakrapljuje, *ogr. - Valj. (Rad.)*.

nakrás, krása, *m.* der Schmund, *Cig. (T.), DZ.*

nakrásiti, im, *vb. pf.* aufschneiden, *nk.*; n. komu grob, *Cr.*; — tudi: -iti.

nakrásti, krádem, *vb. pf.* zusammenstellen; raznega blaga n.; vse to je nakradel.

nakrát, *adv.* plößlich, *nk.*

nakráten, ina, *adj.* plößlich, *nk.*

nakrcati, am, *vb. pf.* betrachten; nakrcana ladja, ein betrachtetes Fahrzeug, *Cig.*; — hs.

nakrcéiti, im, *vb. pf.* eine gewisse Menge auf-roben; n. nekoliko zemlje; — n. kup kamenja, *Z.*

nakrčmariti, árim, *vb. pf.* 1) als Schankwirt gewinnen; — 2) n. se, krčmarjenja se navečati, die Schankwirtschaft satt bekommen.

nakrčdati, am, *vb. pf.* freiden, mit Kreide bestreichen, *Jan. (H.)*.

nakrčgati se, am se, *vb. pf.* deß Auszankens oder Zankens satt werden.

nakrehniti, krčnem, *vb. pf.* anbrechen; n. vejo.

nakrčmžiti se, im se, *vb. pf.* 1) den Mund, deß Gesicht verziehen; — 2) n. se, kremzenja se navečati.

nakrénti, krčnem, *vb. pf.* ein wenig seitwärts wenden, *Mur., C.*

nakrčpčati, ám, *vb. pf.* 1) aufsteifen, *Cig.*; — 2) n. se, sich in genügendem Maße laben.

nakršati, krčšem, *vb. pf.* 1) genug (Feuer) schlagen; ognja n.; — 2) n. koga, durchprügeln, *BLKr.*; — 3) n. se = navečati se kresanja.

nakrčta, *f.* = napotje, sitnost, neprijetnost, *Soska dol.-Erj. (Torb.)*.

nakrčtiti se, im se, *vb. pf.* sich fügen, sich treffen, sich ereignen, *Cig., Jan., SIN.*

nakršgati, am, *vb. pf.* aufstecken, *Cig.*

nakršhati, am, *vb. pf.* etwas scharf machen.

nakršniti, krčnem, *vb. pf.* ein Stückchen von einer Sache abbrechen, sie anbrechen.

nakrščati, im, *vb. pf.* 1) n. komu ušesa, jemandem die Ehren voll schreien, *Mur.*; — 2) n. se, sich satt schreien.

nakršpati, am, *vb. pf.* 1) rauneln: usnje n., *Z.*; saltet, *Z., M.*; — träuneln: lase n., *C.*; — 2) abprügeln, *Cig., Ščav.*

nákriv, *adj.* etwas schief, ein wenig krumm, *Mur., Mik.*

nakrivíti, im, *vb. pf.* ein wenig krümmen, ankrümmen, *Cig.*; n. se, sich ein wenig krümmen, *Dalm.*

nakrivljáti, ám, *vb. pf.* ein wenig krümmen, ankrümmen, *Cig.*

nakríž, *adv.* = na križ, navzkriž, *Mur.*

nakrížati, am, *vb. pf.* mit Kreuzen bezeichnen, bekreuzen, *Cig.*

nakrížem, *adv.* = na križem, 1) kreuzweise, *Cig.*; — 2) n. biti, abweichen, divergieren: uri sta veliko nakrížem, *Polj.*; blago je zelo n., die Ware ist von sehr verschiedener Güte, *Polj.*

nakrížen, zna, *adj.* 1) kreuzweise stehend, *M.*; — 2) ungleichartig, *Cig.*; nakrížni voli, Döhlen die nicht zu einander passen, *Cig.*; bili so trije možje nakrížne dobe, *Levst.-Jan. (Slovn.)*.

nakrkniiti, krčnem, *vb. pf.* aufschwellen, aufgehen (n. pr. o testu), *Mur.*; n. v ponvi, *vzhŠt.-C.*; — n. se: detelja in drugi preobjedni živež se nakrkne v zelodcu, *Poh.*

nakrkmiti, im, *vb. pf.* satt füttern, abfüttern.

nakrmljeváti, újem, *vb. impf. ad* nakrmiti, *Jan.*

nakrkmiti, krčnem, *vb. pf.* = nagniti (kako posodo), neigen, *Srpenica pri Bolcu - Erj. (Torb.)*; — nam. nakreniti.

nakrojiti, im, *vb. pf.* eine gewisse Menge fertig spalten; n. veliko skřili.

nakrčkati se, am se, *vb. pf.* sich satt fröhnen.

nakrčpáriti, árim, *vb. pf.* zusammenstellen; knjigo n., ein Buch zusammenstopfeln, *Cig.*

nakrčpati, am, *vb. pf.* 1) ansticken, *Cig.*; — 2) zusammensticken, eine gewisse Menge Stickerarbeit

berichten; — 3) n. se, daß Jsticns satt werden.

nakrúpiti se, útim se, *vb. pf.* = našopiriti se, gizdavo obleči se (navadno o ženskah), *Vrsno pod Krnom-Erj. (Torb).*

nakrúšiti, krúšim, *vb. pf.* 1) ein wenig anbröckeln; n. zid; — 2) eine Menge anbröckeln; n. koščkov zidu.

nakrúšnik, *m.* kdor kruhopeku daje peči svoj kruh, der Backgast, *Cig.*

nakrvávati, ávim, *vb. pf.* mit Blut beträufeln oder besetzen, *Jarn., M.*

nakúhati, kúham, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge kochen; n. veliko mesa; — 2) n. se, durch Kochen an Größe zunehmen; — 3) n. se, daß Kochen satt bekommen.

nakújati se, am se, *vb. pf.* sich satt trocken, ausjähmollen.

1. **nakúp**, *m.* der Ankauf, *Mur., Cig., Jan., nk.*

2. **nakúp**, kúpa, *m.* das Aggregat, *Cig. (T.).*

nakupávati, am, *vb. impf.* = nakupovati.

nakupčati, am, *vb. pf.* aufhauen, *Mur., Cig.*

nakupčavati, am, *vb. impf. ad* nakupčati, *Cig.*

nakupčeváti, újem, *vb. impf.* = nakupčavati, *Cig.*

nakupčeváti se, újem se, *vb. pf.* das Handeltreiben satt bekommen.

nakupilo, *n.* der Ankauf, *Jan.*

nakupítev, tve, *f.* der Verkauf, *DZ.*

nakúpiti, im, *vb. pf.* in einer gewissen Menge ankaufen, einkaufen; raznovrstnega blaga, živine n.

nakupovánje, *n.* das Ankaufen.

nakupováti, újem, *vb. impf. ad* nakupiti; ankaufen, einkaufen.

nakupovávec, vca, *m.* kdor kaj nakupuje.

nakúriti, im, *vb. pf.* durchprügeln, *Mur., Cig., SIGor.-C.*

nakúšiti se, kúsim se, *vb. pf.* die Saite brechen, *Fr.-C.*

nakútiti se, im se, *vb. pf.* sich ein wenig neigen, z. B. beim Schlummern den Kopf neigen, *Hal.-C.*

nakvantáti, ám, *vb. pf.* Ungehöriges zusammen-schwagen.

nakváríti, im, *vb. pf.* verderben, *C.*

nakvasa, *f.* die Säuerung, *Mur.*; — daß Sauerfrant, saure Hüben: nakvaso si delamo, *vzhŠt.*; tudi: posoda, v kateri se repa ali zelje kisa, *vzhŠt.*

nakvásiti, im, *vb. pf.* 1) säuern, *Mur.*; nakvášena repa, *vzhŠt.*; — 2) n. komu kaj, vor-schwagen, vorplauschen, *M.*

nakvasá, *f.* = nakvasa, *Valj. (Rad), vzhŠt.*

nakvasévati, újem, *vb. impf. ad* nakvasiti; säuern, *Mur.*

nakvéčiti, kvčim, *vb. pf.* ein wenig vernüttern, *Mariborska ok.-C.*; — prim. pokvéčiti.

nalága, *f.* = naklada, die Betrachtung, die Ladung, *Cig., C.*

naláganje, *n.* das Auflegen, das Aufladen.

nalágati, am, *vb. impf. ad* naloziti; auflegen, aufladen; seno, drva (na voz) n.; — auf-eilegen; dolžnosti komu n.; — anlegen: denar na obresti n., (po nem.).

nalagáti, lážem, *vb. pf.* pogl. nalegati.

nalágavec, vca, *m.* der Aufleger, der Aufhader.

naláh, *adv.* leichtlin, sachte, allmählich, *Fr.-C.*

naláhavec, vca, *m.* kdor se nalahoma spravlja k delu, der Langsame, der Träge, *C.*

naláhavo, *adv.* = nalahoma, *vzhŠt.-C.*

naláhkoma, *adv.* gemächlich, bequem: n. živeti, (nalchkoma) *Hal.-C.*

naláhoma, *adv.* sachte, langsam, *Fr.-C.*

nalájati se, jam, jem se, *vb. pf.* sich satt besen.

nalámati, mam, mljem, *l. vb. pf.* eine gewisse Menge brechen, *Mur., Mik.*; vej n., *vzhŠt.*; — *ll. vb. impf. ad* nalomiti; = nalamljati, ein wenig brechen, anbrechen, *Cig.*

nalámljati, am, *vb. impf. ad* nalomiti; anbrechen.

naláše, *adv.* eigens, mit Fleiß, mit Vorfaß, geistlich; to sem n. za njega naročil: n. najet človek; to je n. storil; — tudi: náláše; — nam. navláše; podstava: vlast.

naláziti, lázim, *vb. pf.* = najti, *M., Zora.*

nalázati, am, *vb. impf. ad* nalaziti; finden, *Rež.-Mik.*; n. se, sich finden, vorkommen, *Rež.-Baud.*

nalécati, am, *vb. impf. ad* naleči; spannen: n. zanke, Schlingen legen, *ogr.-C.*; — n. se pogibeli, sich der Gefahr aussetzen, *Habd.-Mik.*

naléči, léčem, *vb. pf.* spannen: lok n., den Bogen spannen, *C.*; sv. Peter je lok nalekel = mavrica se je prikazala, *ogr.-C.*; — n. zanko, mrežo, eine Schlinge, ein Netz aufstellen, *vzhŠt., ogr.-C.*; — = nastaviti (komu kaj), *vzhŠt.-C.*

naléči, léžem, *vb. pf.* 1) hinlegen, *C.*; — 2) n. se na kaj, sich auf etwas legen: n. se na sulico, *Dalm.*; — n. se na koga, über jemanden kommen: skrb se naleže na koga, *C.*; — 3) in irgend einer Menge ansbrüten; naša kokoš je že veliko piščet nalegla, *Z.*; — n. se, in Menge ausgebrütet werden; überhand nehmen, *Cig.*; — 4) n. se, anlegen; grozdje se je naleglo, česplje so se nalegale, *C., vzhŠt.*

nalégati, nalážem, *vb. pf.* 1) n. koga, anfügen; — 2) n. se komu, jemandem etwas vor-lügen.

nalégati, am, *vb. impf. ad* naleči (ležem); — n. se na koga, über jemanden kommen, *C.*; — n. se česa, etwas betreffen, *C.*

nalégavati, am, *vb. impf.* sich neigen, schwanken: nalegavati zdaj na desno, zdaj na levo (o pijancu), *DSv.*

naléka, *f.* der Räder, *vzhŠt.-C.*; — prim. naleči.

nalékniti, léknem, *vb. pf.* 1) anbiegen, *Dol.*; — 2) n. komu kaj, jemandem etwas hinlegen, so daß er es leicht finden kann, *vzhŠt.*

nalékováti, újem, *vb. impf. ad* naleči; spannen: n. lok, *C.*; n. strelo na teivo, *ogr.-C.*; — aufstellen: skopce nalekujejo meni, *kajk.-Valj. (Rad).*

nalépati, im, *vb. pf.* anflehen; n. se, flehen bleiben: blato se na črevelj nalepi, *Hal.-C.*

nalépljati, am, *vb. impf. ad* nalepiti, *Jan. (H.)*; — mit Unterbrechungen regnen: cel dan naleplja, *Dol.-Cig., Blkr.-M.*

nalepotičiti, řim, *vb. pf.* aufpußen, aus-
schmüden; — anřhmüden, *Cig.*

naleřti, řezem, *vb. pf. 1)* n. bolezni, řiř eine
Krankheit zuziehen; n. bořzati, *Navr. (Let.)*;
von einer Krankheit angeřtet werden; n. osep-
nice; — n. uři, Läuse bekommen; — 2) =
naji, *Reř.-Baud.*; — 3) n. se řesa, in Menge
zusammenbringen, bekommen; n. se denarijev;
n. se uři; nalezel se ga je, er hat řiř einen
Rauch angetrunken.

nalět, řeta, *m. 1)* dař Heranfliegen, der Au-
flug, *Mur.*; řebele so svoj nalet pozabile,
Gol.; — 2) der Anlauf, der Anprall, *Cig.*,
Jan.; n. vode, der Anřuß deř Wařerř,
Cig.; n. valovja na valovje, dař Begegnen
der Wellen, *Cig. (T.)*; — 3) dař Ungefähr, *C.*

nalětati, řetam, *l. vb. impf. ad* naleteti: in
Menge anfliegen: proti veřeru je naletal sneg,
gegen Abend begann eř zu řhneien, *Erj. (řb. sp.)*;
— ll. nalětati se, am se, *vb. pf.* deř
Heranfliegens, Herumlauftens řatt werden;
ptiči, otroci so se naletali.

naletavati, am, *vb. impf.* in Menge heran-
fliegen; muhe naletavajo v pakovo mrežo;
— sneg naletava, eř řängt an zu řhneien;
toća naletava, *C.*

nalēten, tna, *adj.* naletno, pachtweise, *V.-Cig.*
nalētek, tka, *m.* der Vorfall, dař Ereigniř,
V.-Cig., Jan., C.; zoprni naletki, *Ravn.*

naletēti, řim, *vb. pf. 1)* n. na kaj, an etwas
anlaufen, anprallen; — auf jemanden o. etwas
řtořen, gerathen, jemanden antreffen; n. na
družbo znancev; naletel je na mnogo ovir,
er řieß auf viele Hinderungē; — tudi: n.
koga, kaj, *C.*; naletel sem ga, ko je hruřke
kradel, *Kr.*; — naletel je, er iřt übel ange-
kommen; — 2) n. se, řiř treffen, vorfallen,
Cig., M.; naletelo se je tako, *Tolm.*; —
3) n. se, řiř řatt fliegen.

nalētnik, *m.* der Pächter, *V.-Cig., C., Svet.*
(Rok.).

naletovati, řujem, *vb. impf. ad* naleteti: =
naletavati; sneg naletuje; toća naletuje, *Cig.*;
kanci naletujejo, eř fallen Tropfen, *Vrtov.*
(Km. k.).

nalētovina, *f.* dař Pachtgeld, *V.-Cig.*

nalēvák, *m.* der Trichter, *Danj.-Mik.*

nalēza, *f.* = nalezba, *C.*

nalēzba, *f.* dař Angesteřtwerden, die An-
steřtung, *Cig., C., Nov., DZ.*

nalēzen, zna, *adj.* aufsteřend, *Javn., Cig., Zora.*

nalēzenje, *n.* dař Angesteřtwerden, die An-
steřtung.

nalēzilo, *n.* = naleznina, *Cig.*

nalēzljiv, řiva, *adj.* = nalezen, aufsteřend,
Javn., Cig., Jan., nk.

nalēzljivost, *f.* = naleznost, *Cig., nk.*

nalēznina, *f.* der Aufsteřgēřtoff, *Cig.*

nalēznost, *f.* die Aufsteřgēřfähigkeit: n. mor-
lijivih otrořjih koz, *Ravn.-Valj. (Rad.)*.

nalēzovati, řujem, *vb. impf. ad* nalesti; bo-
lezni n., von Krankheiten angeřtet werden,
Cig.

nalēzati se, řim se, *vb. pf.* řiř řatt liegen.

nalibrati, am, *vb. pf.* durchprügeln, *Jan., SlGor.*

nalič, *adv.* mit řleiß, mit Vorbedacht, *Dict.,*
Cig.; — eigens, *Dol.-Cig.*

naličen, řna, *adj. 1)* analog, *Cig. (T.), DZkr.*;
— 2) anřtändig, *M.*

naličiti, řim, *vb. pf.* aufpußen, řhmüden, *C., Z.*

nalēje, *n. 1)* der řchleier, *Sol., nk.*: obe sta
bili z gostimi nalēji zagrjnjeni, *Jurč.*; —
2) dař Leichentuch zur Bedeckung deř Ge-
řichtes und der Brust einer Leiche, *Cig., Rib-
Mik., Levst. (Zb. sp.), Cv.*; — 3) die Mäřte,
C.; (řig.) pod nalējem pobořnosti, *Cv.*

nalēnica, *f.* die Mäřte, die Larve, *Z.*; (řig.)
pod nalēnico pobořnosti, *Cv.*

nalēnost, řig, *f. 1)* die Analogie, *Jan. (H.)*; — 2)
guter Mitřand, *Cig.*

nalijáč, *m.* = nalijak, lakomnica, *Cig.*

naliják, *m.* dař Gieřřhařř, *C.*

nalijálnik, *m.* dař Gieřřhařř, *C.*

nalijati, am, *vb. impf.* = nalivati, *Mur., Cig.,*
Gor.

nalik, *adv.* ähnlřh, gleich, nach Art, *C., nk.*;
— hs.

nalika, *f.* die Analogie, *Cig. (T.), Lampe (D.)*.

nalikovati, řujem, *vb. impf.* ähnlřh řein, *Jan.*
(H.); — hs.

nalip, *m.* der Eijenhut (aconitum), *Cig.*: (ná-
lep.).

nalipanje, *n.* hudičevro n. ali silovanje („An-
lauf“), *Krelj.*

nalisten, řtna, *adj.* blattřändig (oot.), *Cig.*

nalisp, *m.* der Anřuß, *Cig.*

nalispati, am, *vb. pf.* aufpußen, řhmüden;
n. se, řiř aufpußen; nalispano dekle.

nalispav, *adj.* = řispav, heřfelig, wäřterřřh,
Dol., Polj.

nalispavec, vca, *m.* = nalispav človek, *Dol.*

nalitek, tka, *m.* der Anřuß, *Mur.*

naliti, řujem, *vb. pf.* in einer gewissen Menge
hineingieřen; vina n. v kupico do vrha; —
voll gieřen; kupico komu n.; — n. se pi-
jaće (vina, zganja), řiř voll trinken, řiř an-
laufen; — nalit, řtörend von řette, *C.*

naliv, *m. 1)* der Anřuß, *Cig., Jan., Cig. (T.)*;
— 2) der Guřřregen; tudi: naliv.

naliváč, *m. 1)* der Eijenhut, der Mundřhent,
Cig.; — 2) der Trichter, *Mur.*

nalivák, *m.* der Trichter, *Mur.*

naliválnica, *f.* der řhentřřh, *C.*

naliválo, *n.* die Gieřřanne, *C.*

nalivanje, *n.* dař Wellgieřen, dař Anřüllen.

nalivati, am, *vb. impf. ad* naliti: 1) in ge-
wissen Mengen hinein gieřen, voll gieřen; vina
n. v kupice; kupice z vinom n.; — n. se;
řaufen: n. se z vinom, *C.*; — 2) gieřen,
řarf regnen: deř je nalival, *Levst. (Rok.),*
Vrt.; naliva, eř gieřt, regnet řarf.

nalivávec, vca, *m.* der Mundřhent, *Dalm.*

nalivek, vka, *m.* = naliv 1), *Jan., Cig. (T.),*
DZ.

naliven, vna, *adj.* Guřřregen: nalivna ne-
vihta = nevihta z nalivom, *Ijřv.*

nalivka, *f.* der řüllwein, *Cig.*

nalizati se, řem se, *vb. pf.* řiř řatt leden.

naljubiti se, řim se, *vb. pf.* řiř řatt lieben,
Mur., Cig.

naljuditi, im. *vb. pf.* = naseliti, *Mur., Jan.*
naljuditi, ljūtim, *vb. pf.* 1) erzürnen, *Jan. (H.)*;
 — 2) n. se. zornig werden, *Jan. (H.)*; —
 sich fass zürnen, *Jan. (H.)*.

nalokcati se, am se. *vb. pf.* = nalokati se,
Glas.

nalog, lōga, *m.* 1) die Aufserlegung, *Cig.*; —
 die Aufgabe, *C.*; der Auftrag, *Cig. (T.)*,
Prip.-Mik., DZ., ogr.-Valj. (Rad); plačilni
 n., der Zahlungsauftrag, *nk.*; — 2) die Steuer,
ogr.-C.; — 3) das Viehschaff, *ogr.-C.*; —
 tudi: nalog, lōga, *Valj. (Rad)*.

nalōga, *f.* 1) die Aufgabe, das Versum, *Mur.,*
Cig., Jan., nk.; šolska n., die Schulaufgabe,
nk.; — 2) = naklada, der Aufschlag auf dem
 Bieneinstocke, *Cig., Levst. (Beč.)*; — 3) ná-
 loga, *coll.* Laubbauischen zur Düngung der
 Weingärten, *Konjice (St.)*.

nalojiti, im. *vb. pf.* mit Unschlitt beschmieren,
 betafnen, *Cig.*

náloka, *f.* v mlinu oni klini na preslici, za
 katere se palci notranjega kolesa love, da
 tako sučejo kamen, *Kr.-Valj. (Rad)*, *Ig.*
Laško (St.); (= náloki, *m. pl., Poh.*); —
 prim. laloka 3).

nalókati se, kam, lōčem se, *vb. pf.* sich fass
 schlappen; — sich anfangen, *Cig., Jan.*; na-
 zreti in nalokati se, *LjZv.*; tudi: nalokati se.

nalóm, lōma, *m.* der Anbruch, *Jarn., Cig.,*
Jan.

nalómek, mka, *m.* der Anbruch, *Jan.*; kostni
 n., der Weinbruch, *C.*

nalómiti, lómim, *vb. pf.* 1) andbrechen; palico
 n.; nalomljenega trstu ne bo strl, *Ravn.*;
 — eine abweichende Richtung geben, brechen:
 streho n., *Cig.*; — 2) eine gewisse Menge
 brechen; malo, veliko kamenja n.; n. dračja
 za kurjavo.

nalópati, pam, lópljem, *vb. pf.* 1) durchprügeln,
Cig.; — 2) n. se, sich anschlagen, *Jan. (H.)*.

nalóščiti, im, *vb. pf.* in einer gewissen Menge
 gläseren, polieren, *Mur.*

naloviti, im, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge zu-
 sammenfangen; veliko rib, ptic n.; — 2) n.
 se, deš fangens, fangens fass werden.

nálovka, *f.* = naloka, *Kr.-Valj. (Rad)*.

nalōžba, *f.* die Aufladung, *Cig.*

nalōžek, žka, *m.* kar se komu naloži, *Dict.*;
 die Aufgabe, *Cig.*

nalōžnec, nca, *m.* panj, ki je na drugega
 naložen, *Levst. (Beč.)*.

nalōžilo, *n.* die Aufserlegung: naložilo ustreči,
 der Aufforderung entsprechen, *DZ.*

nalōžiti, im, *vb. pf.* 1) auflegen, aufladen; n.
 blaga na voz, na ladijo; n. si drv na roke:
 n. drv v peč, die gehörige Menge Holz in
 den Ofen legen; — n. jih komu, Schläge er-
 theilen; — aufserlegen; n. dolžnost, pokoro,
 kazen; n. občanom plačilo, *Levst. (Nauk)*;
 — preveč je naložil, = er hat sich betrunken;
 — voll packen, beladen; n. voz; n. peč, mit
 Heizmaterial füllen; — 2) anlegen: n. denar
 na obresti (po nem.).

nalōžnica, *f.* die Concubine, *Levst. (Nauk)*;
 — stsl.

naložnik, *m.* der Aufleger, *C.*

naložnina, *f.* 1) die Ladung, *Jurč.*; — 2) das
 Anlagecapital, *C., Burg., DZ.*

nalūckati se, am se, *vb. pf.* = 2. nalukati se,
Dol., jr7hSt.

nalūčati, am, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge
 werfen; kamenja n. v vodo; — 2) n. se,
 sich fass werfen.

1. **nalūkati se**, am se, *vb. pf.* sich fass gucken,
Cig.

2. **nalūkati se**, am se, *vb. pf.* sich besaufen,
Ljub., Dol.

nalukávati, am, *vb. impf.* spionieren, n. koga,
 kaj, belausen, *ogr.-C.*

nalukávec, vca, *m.* der Spyon, *ogr.-C.*

nalúpiti, im, *vb. pf.* 1) anschälen: n. drevo,
 lachen, *Cig.*; — 2) in einer gewissen Menge
 schälen; krompirja n. za večerjo.

nalúščiti, im, *vb. pf.* 1) ein wenig schälen, an-
 schälen: n. oreh, *Cig.*; — 2) in einer ge-
 wissen Menge enthäuten, schälen; mnogo si-
 zola, orehov n.

nalúščeváti, ūjem, *vb. impf. ad* nalúščiti 1),
Cig.

nalútati, am, *vb. pf.* mūhjam zusammenlesen, *Z.*

nalútki, *m. pl.* das mūhjam Zusammengebrachte,
C.

namagnētiti, im, *vb. pf.* magnetisch machen,
 magnetisieren, *Cig. (T.)*.

namáh, máha, *m.* der Anschlag (beim Taffe), *Cig.*

namáhati, am, *vb. pf.* abprügeln.

namáhniiti, máhnem, *vb. pf.* 1) den Arm zum
 Schläge ausstrecken, zum Schläge aussholen,
Z.; celo na-te je že namahnil v svoji jezi,
Zv.; — 2) n. se na koga, jemanden an-
 treffen, *Cig., BIKr.-M.*

namahováti se, ūjem se, *vb. impf. ad* na-
 mahniiti; n. se na koga, anzutreffen pflegen,
BIKr.-M.

namájati, jam, jem, *vb. pf.* ein wenig wackelig o.
 locker machen; — n. se, zu wackeln anfangen, *Z.*

namájiti, im, *vb. pf.* 1) anschälen, lachen:
 smreko n., *Cig.*; — 2) eine gewisse Menge
 schälen; n. veliko smrek; — 3) abprügeln,
Notr.

namáka, *f.* 1) die Einweichung, die Einwei-
 chung, *Cig.*; — die Beize, *Z.*; — die Be-
 wässerung: n. polja, *Zora*; — 2) die Sauce,
 die Tunte, *Z.*

namákanica, *f.* die durch Eintauchen gefertigte
 Talgterze, die Tauchterze, *Cig., M., Z.*

namákanje, *n.* das Bewässern, das Rasfmachen,
 das Eintunken.

namákati, kam, čem, *vb. impf. ad* namočiti;
 von einer Flüssigkeit durchdringen lassen; be-
 wässern: dež namaka zemljo; potok namaka
 travnike; im Wasser einweichen: perilo n.;
 n. grab v vodi; die Erbsen im Wasser auf-
 quellen lassen; šiba se že namaka = die
 Strafe naht, *jr7hSt.*; — beizen; v luzu n.,
 laugen, *Jan. (H.)*; — eintunken; kruh v vino,
 v kavo n.

namákniti, nem, *vb. pf.*; pogl. namekniti.

namálati, am, *vb. pf.* = naslikati, hirmalen,
 malen.

namâljati, am, *vb. impf.* einen Toast auf jemanden ausbringen: n. komu, *St.-Cig.*; — prim. moliti 2).

namarôžiti se, ôžim se, *vb. pf.* = grdo se obleči ali opravit, *BKr.*

namastiti, im, *vb. pf.* 1) mit Fett einschmieren o. beindeln, *Mur.*, *Cig.*: — 2) n. se, sich satt schmaufen, *Z*

namašêevâti se, ôjem se, *vb. pf.* genügende Rache nehmen.

namašiti, im, *vb. pf.* voll stopfen; n. si zepe; v nos si n. tobaka: — n. se, sich den Magen voll stopfen.

namâtati, am, *vb. impf. ad* namotati; aufwünden, *Jan.*

nâmaz, mâza, *m.* der Ausstrich, der Anstrich, *Cig.*, *Erj. (Som.)*, *DZ.*

namâzati, mâzem, *vb. pf.* 1) anstreichen, einschmieren; n. kruh, testo z maslom; n. usnje z mastjo, lase z oljem; kola n., den Wagen schmieren: — 2) n. koga, durchprügeln.

namâzek, zka, *m.* der Ausstrich, *Jan.*; — das Wundpflaster, *C.*

namaziliti, ilim, *vb. pf.* durchjalben, *Cig.*

namâza, f. der Anstrich, *Cig.*; die Schmiere, *C.*

namêcati, am, *vb. pf.* 1) ein wenig weich machen (z. B. durch Drücken), *Mur.*: — 2) in einer gewissen Menge weich oder mürbe machen, *Mur.*: veliko sadja n., viel Obst abliegen lassen, *vzhSt.*

namêček, êka, *m.* was man an Ware beim Verkauf obendrauf gibt, die Zugabe; za n. dati kaj; vino se prodaja z namečkom: en bokal namečka na vedro, *Dol.*; — tudi: nâmeček, *BKr.*, *jevžSt.*

namečiti, im, *vb. pf.* = namečiti, *Jan. (H.)*.

namegliti se, i se, *vb. pf.* namegliti se, es be-
wölft sich der Himmel, *Jan. (H.)*.

namêgniti, mêgnem, *vb. pf.* = namigniti; *Habd.-Mik.*, *Jan.*, *C.*, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

namehêati, âm, *vb. pf.* 1) anweichen, ein wenig weich machen, *Mur.*: — 2) eine gewisse Menge weich machen, *Mur.*

namehûriti se, ôrim se, *vb. pf.* Blasen bilden, *Z.*: namehûrjen okrožnik, *Let.*

namêjen, jna, *adj.* an der Grenze befindlich, *nk.*

namêkniti, mâknem, *vb. pf.* 1) dazugeben, zuschlagen, *Cig. (T.)*: n. rob, einen Saum an ein Kleid ansetzen, *V.-Cig.*: — n. sukno, das Tuch ausdehnen, erweitern, *C.*: — 2) n. ogibe, die Weichen (an der Eisenbahn) stellen, *DZ.*

namêljek, ljka, *m.* = kar se namelje, *Istra-C.*

namêmba, f. die Bestimmung, der Zweck, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Ravn.*, *Vrtov. (Vin.)*, *Slom.*, *DZ.*: — = namen, die Absicht, das Vorhaben, *Cig.*, *Jan.*

namêmben, bna, *adj.* Bestimmungsz: namembni kraj, der Bestimmungsort, *DZ.*

namên, mênâ, *m.* die Absicht, die Intention; dober namen: der Zweck, die Bestimmung; svoj n. doseči.

namêna, f. die Absicht, *Guts.*, *Jurn.*, *Mur.*: z dobro nameno kaj opraviti, *Guts. (Res.)*: die Bestimmung, *Cig. (T.)*; das Ziel, *Mik.*

namencâti, âm, *vb. pf.* eine gewisse Menge zerreiben; — veliko prosa smo nocoj namencali, wir haben diesen Abend viel Hirse ausgetreten, *jevžSt.*

namênek, nka, *m.* 1) = namen, *Cig.*, *Jan.*, *C.*: — 2) kar je komu namenjeno, das Schicksal, *Cig.*

nameniten, ina, *adj.* 1) Widmungsz: namenitno pismo, die Widmungsurkunde, *DZ.*: — 2) Absichtsz, final (gramm.), *Jan. (H.)*.

namenitnik, m. das Eupinium (gramm.), *Cig.*, *Jan. (Slovn.)*, *Levt. (Sl. Spr.)*.

namêniti, im, *vb. pf.* 1) zudenken, bestimmen: n. komu kaj; to je bilo tebi namenjeno, das war dir zgedacht; namenjena si zaročenca, *Jurč.*; vsak ima svojo kresnico, ki si jo izbere sam, ali mu jo namenijo mlajši, *Navr. (Let.)*: — namenjeno mi je, es ist mir vom Schicksale bestimmt, beschieden; — 2) bestimmen: n. koga ali kaj za kaj; oče je mlajšega sina namenil za šolo, starejšega pa za dom; jurtrišnji dan sem namenil za košnjo: — 3) sich vornehmen, in Aussicht nehmen; Bog je najprvo namenil sloveka storiti v podobi žabe, *Npr. - Kres.*: kakor namenil, tako storil, *Jurč.*; tudi: n. si; — 4) n. se, sich vornehmen; namenil sem se doma ostati: — n. se kam, einen Weg o. einen Gang zu machen sich vornehmen; letos sem se na Gorenjsko namenil, heuer gedenke ich nach Oberkrain zu gehen; namenjen biti kam, irgend wohin zu gehen gedenken.

namênjanje, n. Aufschläge, *ogr.-C.*

namênjati, am, *vb. impf. ad* nameniti.

namênjavanje, n. das Vorhaben, die Aufschläge, *ogr.-C.*, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

namênjavati, am, *vb. impf.* vorhaben, *C.*

namênjence, nca, *m.* der Beschiedene: deklina so po vodnem zrcalu (površju) spoznavale svojega namenjenca (namenjenega ženina), *Navr. (Let.)*.

namênjevâti, ôjem, *vb. impf. ad* nameniti.

namer, adv. = namič, *ogr.-C.*

namêr, mêra, *m.* 1) das Anschlaggen (eines Wehres), das Ziel, *Cig.*: — 2) die Richtung, *Cig.*

namêra, f. 1) der Zufall, das Ungefahr, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*: — po nameri, von ungefähr, *Jan.*; v tacih namerah, in solchen Fällen, *Levt. (Zb. sp.)*: — 2) = namen, die Absicht, die Tendenz, *Cig.*, *Jan.*, *Cig. (T.)*, *C.*, *nk.*: der Plan, das Vorhaben, *Cig.*, *Jan.*; (hs.).

namerâvati, am, *vb. impf.* beabsichtigen, *nk.*: — hs.

namêreck, rka, *m.* 1) die Absicht, *Cig.*, *Jan.*, *C.*: — 2) der Zufall, *Mur.*, *Jan.*; nâmerck, *vzhSt.*

namêrcn, rna, *adj.* 1) absichtlich, tendenziôz, *Cig. (T.)*, *DZ.*: — 2) Zweck-, final: namêrna zveza, der Finalverus, *Cig. (T.)*.

namêrca, f. po namerici, zufälligerweise, *Cig.*, *Svet. (Rok.)*.

namêriti, mêrim, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge abmessen, zumeffen; n. deset vaganov pšeniце, deset vatlov platna: — 2) richten, auf-

legen, zielen; n. puško, top na koga, na kaj; n. roko; Med Turke je namerjena (sablja), *Npes.-K.*; n. komu, mit der Hand gegen jemanden zum Schläge aussholen, *Gor.*; — n. se, seine Richtung nehmen, *Jan. (H.)*; — 3) n. se na kaj, auf etwas stoßen; n. se na koga, mit jemandem zufällig zusammenkommen, ihn treffen, zdaj se bosta lih prav na njega namerila, *Dalm.*; da se človek nameri na tako praznoverje! *LjZv.*; slabo se n., unrecht aufkommen; — n. se, sich zufällig ereignen, sich treffen; nameri se, da . . ., es ereignet sich, daš . . .; rad bi bil delal, pa se mu ni nič namerilo, *Cv.*

namérjati, am, *vb. impf. ad* nameriti; 1) richten, auflegen, zielen, *Meg., Guts., Cig., Jan.*; namerjajo s svojimi strelami, *Dalm.*; — n. na kaj, auf etwas zielen; — 2) n. kaj, etwas vorhaben, beabsichtigen; mit einem Plane umgehen; naslov naznanja vse, kar namerjamo, *Cv.*

namerjavati, am, *vb. impf.* = namerjati, *nk.*
namerkaj, m. der Augenichts (v kletvicah): ta namerkaj mi je toliko vode velel piti! *Andr.*; ej namerkaja (-eja), *LjZv.*; pogl. nemarkaj.
namčrnica, f. črta n., die Richtungslinie, *Jan. (H.)*.

namčrnost, f. die Absichtlichkeit, *Cig. (T.)*.
namésen, sna, *adj.* etwas fleischig: namesna gruska, *ogr.-C.*

namésiti, im, *vb. pf.* eine gewisse Menge mengen, bef. Teig mit Sauerteig mengen und kneten; n. testa za deset hlebcev.

namčstek, tka, m. der Erfaß, *Mur., SLN.*; das Surrogat, *Mur., V.-Cig., Jan., Nov.*; — das Äquivalent, *Cig., Jan., Levst. (Nauk)*; pristojbinski n., das Gebührenäquivalent, *DZ.*

namčsten, tna, *adj.* stellvertretend, an die Stelle gesetzt, *Vies., Cig., Jan., Cig. (T.), M., C., nk.*
namčstati, *praep. c. gen.* = namesto, anstatt, *Mik., Jan. (Slov.)*.

1. **namčstati**, métem, *vb. pf.* in Menge zusammenkehren; n. veliko smeti.

2. **namčstati**, métem, *vb. pf.* stöbernd eine Menge (Schnee) zusammentragen: namelo je visoke kupe snega.

3. **namčstati**, métem, *vb. pf.* eine gewisse Menge von einer Sache durch Röhren erzeugen; veliko surovega masla n.

namčstilo, n. der Erfaß, *Cig., Jan.*; kresilo s kremenom in gobo vred bilo je živega (božjega ali svetega) ognja namestilo, *Navr. (Let.)*.

namčstiti, im, *vb. pf.* 1) ersetzen, *Mur., Cig., Jan.*; dopolniti in namestiti, kar bi manjkalo, *Dalm.*; — 2) bestellen: n. službe v hiši Gospoda, *Dalm.*; — n. koga, anstellen, *nk.*

namčstnica, f. die Stellvertreterin, *Cig., nk.*
namčstništva, f., *Guts.-Cig.*; pogl. namestništvo.

namčstnik, m. der Stellvertreter; n. božji; — der Erfaßmann; — der Statthalter (einer Provinz), *Mur., Cig., nk.*; cesarski n., *Cig., Jan., nk.*; — der Erbe, *Meg.*.

namčstniški, *adj.* Stellvertreter betreffend, *nk.*; Statthalterei, *nk.*

namčstništvo, n. die Stellvertretung; — die Statthalterei, *Cig., Jan., nk.*; cesarsko n., *Jan.*; nav. namestništvo.

namčstvo, *praep. c. gen.* aufstatt, statt; iti kam ali storiti kaj n. koga.

namčstovalen, tna, *adj.* stellvertretend, *Cig., Jan.*

namčstovánje, n. das Vertreten, die Vertretung, *Cig., Jan.*

namčstováti, űjem, *vb. impf.* vertreten, *V.-Cig., Jan., Levst. (Pril.)*, *nk.*

namčstovávec, vca, m. der Vertreter, *Cig., Jan.*

namčstovávstvo, n. die Stellvertretung, *Cig., Jan.*

namčstu, *praep. c. gen.* = namesto, aufstatt, *Levst. (Sl. Spr.)*.

namčšati, am, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge mischen; peska in apna n. za zidarja; — 2) namešana komisija, gemischte Commission, *DZ.*
namčščaj, m. die Stellung, *Cig. (T.)*; odličen n., *Navr. (Kop. sp.)*.

namčščanje, n. das Anstellen, die Aufstellung, *nk.*
namčščati, am, *vb. impf. ad* namestiti, *nk.*
namčščenje, n. die Aufstellung, *kajk.-Valj. (Rad)*; — die Aufstellung (im Unte), *nk.*

namčščeváti, űjem, *vb. impf.* = nameščati, *nk.*
namčt, méta, m. 1) das Aufgeworfene, das Angehäufte, *Cig., Jan.*; der Wall, das Festungsbollwerk, *Cig., Valj. (Rad)*; — was das Wasser angefaßt hat, der Anwurf, *Cig.*; — der Straßenanwurf, der Schotter, *C.*; — ein gebahnter Weg, *ogr.-C.*; — 2) die Steueranlage, der Aufschlag, *DZ., Valj. (Rad)*; die Kriegskontribution, *C.*; — 3) *pl.* nameti, Winke, Fingerzeige, *Mur., Jan.*; namete dajati, Aufspielungen machen, *Svet. (Rok.)*; — tudi: námet.

namčtati, méčem, l. *vb. pf.* in einer gewissen Menge werfen: n. kamenja v jamo; n. prsti v grob; snopov namečejo po obeh straneh pada, *Ravn. (Abc.)*; — n. jih komu po plečih, jemanden abprügeln, *Jurč.*; — n. nasip, einen Wall aufwerfen, *Cig.*; — ll. namčtati, métam, čem, 1) *vb. impf. ad* navreči, nametati ll., *Dol.*; — 2) (sneg) nameta, es stöbert, *Ig., Gor.*

namčtávati, am, *vb. impf.* 1) Aufspielungen machen, *Svet. (Rok.)*; — 2) n. se, sich häufen; — 3) stöbernd schneien: z neba se je snega v gostih plahlichah namčtavalo vedno več in več, *Jurč.*; — prim. nametati ll. 2.).

namčtek, tka, m. = nameček, *BIKr.-M., Mik.*
namčtiti, mánem, *vb. pf.* in einer gewissen Menge fertig reiben; veliko prosa n., viel Hirse auftreten.

nametováti, űjem, *vb. impf.* zu verstehen geben, Winke geben, *Mur.*; — besedo n., durch ein Wort (o. Worte) Aufspielungen machen, *Ravn.*

namežikati, am, *vb. pf.* n. komu (v pozdrav), jemandem mit den Augen einen Gruß zuwinken, *Zora.*

namežikávati, am, *vb. impf. ad* namežikati; uit den Augen zuwinken, *LjZv.*

namežikniti, iknem, *vb. pf.* mit den Augen einen Wink geben, *Jan. (II.)*.

namič, *adv.* nicht einmal, *vžh.Št.-C. Mik.*; — menda = na manjič, *Mik. (V. G. IV. 167.)*.

namig, miga, *m.* der Wink, *nk.*; — die Bedeutung, *Cig. (T.) DZ.*

namigati, mīgam, *vb. pf.* zuwinken, *Cig., M., Dol.*

namigávati, *am, vb. impf.* = namigovati: zuwinken, *C.*

namigljaj, *m.* der Wink, *nk.*: der Fingerzeig, *Jan., Šol.*

namigniti, mīgnem, *vb. pf.* 1) zuwinken, einen Wink geben; n. komu; — 2) andeuten, *Mur., Cig. (T.), DZ., nk.*

namigovānje, *n.* das Zuwinken.

namigovāti, ūjem, *vb. impf. ad* namigniti: 1) zuwinken; — n. si. einander zuwinken; liebäugeln, *Cig.*; — 2) andeuten, *Mur., DZ.*

namik, mīka, *m.* der Vorstoß am Kleide, *V.-Cig.*

namikati, mīkam, čem, *vb. impf. ad* namekniti: darauf, dazugeben, *Cig.*

namiliti, *im, vb. pf.* einsteifen, *Cig.*

namiljati, mīljam, *vb. impf. ad* namleti: in gewissen Mengen mahlen, *Cig.*

namirom, *adv.* immer, *C.*

namiru, *adv.* so gleich (tudi: namiri), *C.*; — immerfort, *vžh.Št.-C.*

namisec, *sli. f.* die Meinung, *kajk.-Valj. (Rad)*; — die Intention, *Jan.*; der Zweck, *Cig.*; navdušiti koga za vzvišeno n., *Ljžv.*

namislec, sleka (selka), *m.* 1) die Absicht, das Vorhaben, *Jan., C.*; — 2) der Vorwand, *DZ.*

namisliti, mislim, *vb. pf.* 1) einen Plan fassen, beabsichtigen, *Cig., Jan.*; namisljen, beabsichtigt, *Cig., Jan.*; — 2) erinnern, erdichten, *C., Zora*; — namisljena bolezen. eine eingeblendete Krankheit, *Cig.*; privoščila je namisljeno srečo prijateljič, *Jurč.*

namišljaj, *m.* der Plan, *C.*

namišljati, *am, vb. impf.* = namišljevati, *Jan. (II.)*.

namišljénje, *n.* 1) die Absicht, das Vorhaben, *C., kajk.-Valj. (Rad)*; — 2) die Einbildung, *kajk.-Valj. (Rad)*.

namišljevāti, ūjem, *vb. impf. ad* namisliti: beabsichtigen, *Jan.*

namišljiv, iva, *adj.* = domišljiv, *Jan. (II.)*.

namititi, *im, vb. pf.* bestechen, *C.*

namizn, zna, *adj.* für den Tisch, Tisch: namizno platno, *C.*; namizno vino, *C., nk.*; namizna posoda, *Cig.*

namizje, *n.* das Tischgedeck, das Service, *Cig., Jan.*; krožniki, solnica in drugo namizje, *Glas.*

namiznik, *m.* kruh, ki je o božičih na mizi, *Savinska dol.*

namizkávati, *am, vb. impf.* = namežikavati, *Levst., Zb. sp.*

namizkniti, mizknem, *vb. pf.* = namežikniti, *Št.N.-C.*

namlāti, *im, vb. pf.* 1) eine gewisse Menge ausdehnen: n. deset vaganov pšenice; — 2) n. koga, durchprügeln.

namlěsti, namlězem, *vb. pf.* = namolsti.

namlěti, namlějem, *vb. pf.* durch Mahlen eine gewisse Menge erhalten; pet vreč moke n.; — veliko moke se je namlelo iz jeklenege zrnja.

namnōžba, *f.* die Vermehrung: n. ljudstva, *Cig. (T.)*.

namnožénje, *n.* die Vermehrung, *Cig.*

namnožiti, *im, vb. pf.* vermehren, *Mur., Cig.*; — n. se, sich vermehren, *Mur., Cig.*

namočiti, mōčim, *vb. pf.* durchdringen (von einer Flüssigkeit), aufweichen; dež je zemljo dosti namočil; zemlja se je dosti namočila; — einweichen; perilo n.; — eintauchen, eintunken; kruh v vino, pero v črnilo n.

namōk, mōka, *m.* 1) ein kalter Aufguß, *Cig.*; — 2) feuchter Grund, naßer Boden, *C.*

namōka, *f.* die Einwässerung, *Jan. (II.)*.

namōkriti, *im, vb. pf.* = namočiti, *Jan. (II.)*.

namōčēti se, *im, se, vb. pf.* deš Schweigenš satt werden.

namōliti se, mōlim se, *vb. pf.* deš Betenš satt oder müde werden.

namōstti, mōtzem, *vb. pf.* beim Melken eine gewisse Menge (Milch) erhalten; n. veliko, malo, polno golidico mleka.

namōrski, *adj.* = pomorski. *See., Cig., Jan., C.*; — oceanijš; namorsko podnebje, *Jes.*

namōštar, rja, *m.* = namoštnik, *Dol.*

namōštnik, *m.* kdor „na mošt“ na posodo jemlje denar, *Mur., Cig., C., Svet. (Rok.), Dol.*

namōštnina, *f.* das Ungeld auf den neuen Wein, *Cig.*

namotāti, ām, *vb. pf.* irgend eine Menge (z. B. Garn) aufwinden, aufwickeln.

namotávati, *am, vb. impf. ad* namotati: aufwinden, aufwickeln.

namōtek, ūka, *m.* n. preje, t. j. toliko preje, kolikor se je enkrat namota, daš Gewinde, *Cig., Jan., Danj.-C.*

namrdati, *am, vb. pf.* verziehen: obraz n., *C.*; — runzeln: čelo n., *Jan.*; — n. se, den Mund verziehen, *C.*

namrdēk, ūka, *m.* daš Verziehen des Gesichtes, eine unwillige Miene, *Cig.*; — kako pomenljivi so mnogoteri namrdki in namuzki obraza! *Kol.*

namrdljaj, *m.* = namrdēk, *Cig.*

namrdniti se, mrdnem se, *vb. pf.* den Mund verziehen, ein saures Gesicht machen; — n. se komu, jemand eine Grimasse schneiden. namrdovāti se, ūcem se, *vb. impf.* daš Gesicht verziehen, Grimassen schneiden.

namreč, *adv.* = namreč, *Prj.-Mik.*

namreč, *adv.* unäntlich; — iz: na ime reči, *Mik.*

namrēti, mrdm (mrdem), *vb. pf.* vertümmern, ersterben (o rastlinah, n. pr. od mraza), *Hal.-C.*; (namrt irs, *vžh.Št.-C.*; nam, namrl).

namrgōditi, ōdim, *vb. pf.* n. usta, den Mund verziehen, eine Grimasse schneiden, *Cig. (T.)*; = n. obraz, *Prj. (17b. sp.)*; n. čelo, die Stirne runzeln, *Jan., Št.N.-C.*; — n. se, daš Gesicht verziehen, *C., Nov.*

namrič, *adv.* = namič, *vžh.Št.-C.*

namrmati se, am se, *vb. pf.* sich satt brünnen.
namrsiti se, im se, *vb. pf.* sich satt essen, *C., Z.*
namrsčiti, im, *vb. pf.* runzeln: čelo n., *Cig.*:
 n. obrvi, die Augenbrauen zusammenziehen,
Bes.: n. se, ein franzes Gesicht machen, *Bes.*;
 po ženinsko namrsčen. (mit Falten u. Kräusen)
 angeputzt, *SlN.-C.*; — namrsčen, sträubig
 (vor Kälte, Fieber), *vzhŠt.-C.*
namrviti, im, *vb. pf.* = nadrobiti, *Cig.*
namrzniti, mřznem, *vb. pf.* ein wenig erfrieren,
Cig.; namrznjeni (nm. namrznli) kostanji, *C.*
namrzovati, űjem, *vb. impf. ad* namrzniti,
Cig.
namrznik, m., *Gornja Savinska dol.*; pogl.
 namiznik.
namški, *adj.* namška kost, = morska kost,
 das Ueberbein, *Gor.*
namuliti, im, *vb. pf.* ein gewisse Menge (Laub
 und dgl.) abstreifen, *Mur.*; mit dem Maul
 ergreifen: en gobec trave namuli pa odtrga,
Jwč.
namuzati, am, *vb. pf.* 1) schmiegeln: namuzan.
 geschmiegelt, *Polj.*; namuzani lasje, glatt zurück-
 gekämmtes Haar, *Notr.*; — 2) n. se, eine
 schmiegende Miene annehmen; n. se komu,
 jemanden anschnuzeln, anlächeln.
namuzek, zka, *m.* eine schmiegende, lächelnde
 Miene, *Cig., Jan., Kol.*
namuzljaj, *m.* = namuzek, *Cig., Jan.*
namuzniti se, mřznem se, *vb. pf.* eine schmutz-
 zelnende, lächelnde Miene machen: n. se komu,
 jemanden anschnuzeln, anlächeln.
nanaditi, im, *vb. pf.* übereinander legen, schichten,
Erj. (Min.); — n. se, sich übereinander schichten,
Erj. (Min.); — n. se, sich anhäufen (o dol-
 govih), *Koborid-Erj. (Torb.)*; — prim. nada 1).
nanagroma, *adv.* plötzlich: kar nanagroma vstane
 hrup po vasi, *Erj. (Ižb. sp.)*.
nanašaten, šna, *adj.* beziehend, bezüglich, *Cig.,*
Jan., nk.
nanāšanje, *n.* 1) das Herantragen, das Zu-
 sammentragen; — 2) die Beziehung, *C., Zora.*
nanāšati, am, *vb. impf. ad* nanesti, nanositi;
 1) herantragen, zusammentragen, Raj' b' le-
 tala nizko, Zbirala cvetje, Nanašala mladim
 Čelo poletje, *Vod. (Pēs.)*; n. gnezdo = zna-
 šati gnezdo, *Levst. (Zb. sp.)*; — anschnem-
 men; nalivi prst in sip nanašajo na cesto.
Levst. (Pril.); — 2) mit sich bringen, *Cig.*;
 okoliščine tako nanašajo. *Cig.*; — govornje
 je tako nanašalo, das Gespräch führte darauf,
M.; — 3) beziehen: na oko n., auf das Auge
 beziehen, *Znid.*; — n. se na kaj, sich auf
 etwas berufen, *Cig., Jan.*; sich auf etwas be-
 ziehen, *Mur., Jan., nk.*
nanāšek, ška, *m.* das Zusammengetragene,
Levst. (Zb. sp.).
nanāškati, am, *vb. impf.* kleinweise zusammen-
 tragen, *Mur., Met.*
nanesina, *f.* das Anschnemmicht, *Cig., C., Nör.*
nanesti, nēsem, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge
 herantragen, zusammenbringen; veter je ve-
 liko prahu v sobo nanesel; — anschnemmen;
 voda je blata nanesla na travnik; nanesen

svet, anschnemmtes Land, *Cig.*; — 2) mit
 sich bringen; kakor beseda nanesa, wie es
 das Gespräch mit sich bringt, *M.*; pogovor
 je tako nanesel, *M.*; čas in okoliščine so
 nanesle, *C.*; kakor nanesa stvar, je nach der
 Art des Gegenstandes, *Levst. (Nauk.)*; pri-
 lika je tu ter tam nanesla, *Levst. (Nauk.)*
nanga, *f.* der Rest einer Flüssigkeit in einem
 Gefäße, die Reige, *Mur., Vrto. (Vin.)*; —
 der letzte, schlechte Brantwein, der Nachbrant-
 wein, *Cig.*; — iz nem. „Reige“.
nanicati se, im se, *vb. pf.* der gebeugten Ztel-
 lung satt werden, *vzhŠt.-C.*
nanikavati se, am se, *vb. impf.* kleine Ver-
 beugungen machen, mit dem Kopfe nicken,
vzhŠt.-C.
nanikniti se, nřknem se, *vb. pf.* sich ein wenig
 beugen, *vzhŠt.-C.*
nanizaj, *m.* venec nanizanih stvari (n. pr. ore-
 hov), *C.*
nanizati, nřzam, žem, *vb. pf.* anreihen, auf-
 reihen, *Habd.-Mik., Cig., Jan., M., Notr.-*
Levst. (Rok.), vzhŠt., nk.; na nitke nanizana
 orehova jedrca, *Vrto. (Km. k.)*; — (stil.) an-
 einander reihen (Epitheta, Sätze), *Cig. (T.)*;
 nanizane pomisli, Reihewortstellungen, *Cig.*
(T.).
nanizavati se, am se, *vb. impf.* = priklanjati
 se, *ogr.-C.*; — prim. naniziti.
nanizgati, nřzgam, *vb. pf.* = nanizati, *Mur.,*
Mik.
naniziti, im, *vb. pf.* beugen: n. kolena, *ogr.-C.*
nanizniti se, nřznem se, *vb. pf.* = priklo-
 niti se, *Npes.-Vraž.*
nanizovati, űjem, *vb. impf. ad* nanizati; an-
 reihen, *Cig., nk.*; — aneinanderreihen, *Cig. (T.)*.
nānj, = na-nj, na njega.
nanjč, *adv.* nicht einmal, *vzhŠt.-C.*; — pogl.
 namič.
nānjček, čka, *m.* die Heftel, *Krn. Staro Sedlo-*
Erj. (Torb.); (= nānček, *Tolm.*)
nānjčica, *f.* = nanjček, *Krn. Staro Sedlo-*
Erj. (Torb.); (nānčica, *Tolm.*)
nanorčevati se, űjem se, *vb. pf.* = norčevanja
 se naveličati, *Cig.*
nanos, nōsa, *m.* kar nanesa voda, das Ange-
 schnemmte, *Dict., Cig., Jan., Cig. (T.), C.*;
 — tudi: nānos, *Valj. (Rad.)*.
nanositi, nōsim, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge
 durch wiederholtes Tragen hinführen, zu-
 sammentragen; veliko jedi n. na mizo: gnoja
 n. v vinograd; vode v čebcr n.; — anschnem-
 men; nalivi so nanosili peska na travnik:
 — 2) n. se, deš Tragens satt werden.
nanosica, *f.* = dež, ki ga veter nanaša od strani:
 n. zidu zelo škoduje, *Gor.*
nanūditi, nūdim, *vb. pf.* = ponūditi, darbieten,
 n. se, sich darbieten, *ogr.-C.*
nanūjati, am, *vb. impf. ad* nanuditi; antragen,
 darbieten, n. se, sich darbieten: prilika se
 nanuja, *ogr.-C.*
naoblaciti, im, *vb. pf.* bewölken, n. se, sich be-
 wölken, *Cig.*
naobraziti, rāzim, *vb. pf.* = izobraziti, bil-
 den, *nk.*

naobrâženost, *f.* = izobraženost, *nk.*
 naočarka, *f.* indijska *n.*, die indische Brillen-
 schlange (*naja tripudians*), *Erj. (Z.)*.
 naôčen, *čna. adj.* = navzočen, *C., Z.*
 naôčnice, *f. pl.* = naočniki 2), die Brille, *Cig.,*
Jan., Cig. (T.). Žnid.
 naôčniki, *m. pl. 1)* die Augenblenden der
 Pferde, *Cig.:* — 2) die Brille, die Augen-
 gläser, *SN.-C., nk.*
 naôpačen, *čna. adj.* verkehrt, *Mur., C.*
 naôpačnost, *f.* die Verkehrtheit, *ogr.-Mik.*
 naôpak, *adv.* auf die verkehrte Seite gewendet,
 umgekehrt, *Žnid.;* naopak obrniti sukno,
južh.St.: — verkehrt, auf unredte Art, *Meg.,*
Habd.-Mik., Mur., Jan.
 naopičen, *čna. adj.* = navpičen: navpična
 črta, *Levst. (Zb. sp.).*
 naopik, *adv.* = navpik: črta ide naopik k
 tlom, *Levst. (Podk.).*
 naorâti, *ôrjem, vb. pf. 1)* ein wenig anpflügen,
Cig.: — 2) *n. se,* sich pfl. schlügen.
 naôrglati se, *am se, vb. pf.* sich satt orgeln.
 naostriti, *im, vb. pf. 1)* ein wenig schärfen:
n. glas in omehčati, IjZv.: — 2) eine ge-
 wisse Menge schärfen, *Mur., Cig.:* — *n. ve-*
liko kolja, viele Weingartenpflöge spitzen,
južh.St.
 napa, *f.* der Herdmantel (zugleich Hafengestell),
C., M., Notr., Prim.: — *furl.*
 nâpačen, *čna. adj.* verkehrt, unrichtig: to ni
 napačno, daš ist nicht übel! nič napačen mož!
 feut übler Mann, *Zv.:* — *tudi:* napačen.
 nâpačnost, *f.* die Verkehrtheit, die Unrichtigkeit:
 — *tudi:* nâpačnost.
 napâd, *pâda, m.* der Unfall, der Angriff, *Mur.,*
Cig., Jan., nk.: — der Ausfall, *Telov.*
 napâdanje, *n.* das Anfallen, das Befallen.
 napâdati, *pâdam, vb. impf. ad* napasti: an-
 fallen, angreifen: sovražnike *n.:* — *hudi duh*
me napada. C.: — *bolezni me napada.*
 napâdav, *adj. n.* na prednji nogi, buglahn,
 schulterlahn (*v. Pferden*), *Cig.*
 napâdek, *dka, m.* der Unfall, der Angriff, *Jan.*
 napâden, *dna. adj.* angreifend, aggressiv, offensiv,
Cig., Jan.; Angriffss: napâdno orožje, na-
 padna vojska, napadni boj, *Cig.;* Ausfalls:
 napadni nastop, *Telov.*
 napadljiv, *iva, adj. n.* Flovek, ki rad druge
 napada, *Goriška ok.-Erj. (Torb.).*
 napâdnik, *m.* der Angreifer, *Cig., Jan., nk.*
 napâdoma, *adv.* angreifeweise, *Cig.*
 1. napâhniti, *nem, vb. pf.* aufblasen: balon
 je napahnen, *Vrt.:* — *napahnen, auf-*
blasen, SN.: (nam *napehniti, pahnem*).
 2. napâhniti, *nem, vb. pf. n.* komu kaj auf-
 dringen, *Cig. (T.).* (nam *napehniti, pahnem*).
 napajâč, *m.* der Tränker.
 napajališče, *n.* die Tränke, *Mur., Cig., Jan.,*
C., DZ., Levst. (Pril.), Nov.
 napajanje, *n.* das Tränken: — das Bewässern,
Levst. (Močv.).
 napâjati, *am, vb. impf. ad* napojiti: tränken,
 zu tränken geben: *n. živino; n. ljudi. — obilo*
jim piti dajati (vina): — bewässern, Jan.,

Levst. (Močv.); — n. les, Holz imprägnieren,
Cig. (T.).

napâjavec, *vca, m.* der Tränker, *Mur., Cig.*
 napâjavka, *f. 1)* die Tränkerin, *Mur.:* — 2)
 (cev) napajavka, das Speiserohr (mech.),
Cig. (T.).

nâpak, *adv. 1)* verkehrt; — unrecht; *n. sto-*
riti, nicht recht thun; *ne godi se mu n., eš*
geht ihm nicht schlecht; — 2) schief, *Habd-*
Mik., Dict.

napâka, *f.* die Verkehrtheit; der Fehler, der
 Tadel; *noben človek ni brez napak; —*
 die Unzukunflichkeit, *Cig.:* — *napake delati*
komu, jemandem Ungelegenheiten machen, *Svet.*
(Rok.).

napakost, *f.* die Ungelegenheit, der Verdruß,
Hal.-C.

napârati, *am, vb. pf.* anschlügen: sukno *n.,*
Cig.: — *n. koga,* jemandem die Haut auf-
 kratzen, *C.*

napâriti, *pârim, vb. pf. 1)* genug dem Dampf
 oder Dunst aussetzen; — 2) hintergehen, *C.*

napâst, *f. 1)* der Unfall, der Angriff, *Mur.,*
Jan., Vrt., Valj. (Rad); — das Mtenat, DZ.:
 — 2) die Gefahr, *C., Valj. (Rad), Levst.*
(Nauk); — noben človek ni prišel pri tej
strašni dogodbi v kako napasti, Nov.: — 3)

das Unglück, *Cig., C., Trib., Gor.;* der Ele-
 mentarichaden: odvracati naglo napast, *nap-*
past je segla široko na okolo, Levst. (Nauk);

— die Widerwärtigkeit, *Guts., Mur., Cig.,*
Mik.; prestatati veliko bridkosti, težav, strahu
 in druge napasti, *Rog.:* — 4) die Verun-

schung, die Ansechtung, *Guts., V.-Cig., Jan.,*
Bes., Levst. (Nauk); napasti i izkušavanje je
 žitek človečanski, *kajk.-Valj. (Rad); — 5)*
 die Bosheit, der Muthwilligkeit, *Jan.;* vse napasti
 (= vse neumteniti in napake) imeti, *Gor.-*
D.Sv.: — *tudi napast, Valj. (Rad), Gor.*

nâpast, *adv., Cig., M.;* pogl. napust.

napâsten, *tna, adj.* boshaft, muthwillig, (nâ-
 pasten) *Jan.:* napâsten Flovek, *Gor.*

napâstni, *pâdem, vb. pf.* anfallen, angreifen;
 — befallen: *bolezni me je napala.*

napâsti, *pâsem, vb. pf. 1)* satt werden; kadar
 pastir živino napase, žene jo domov; genug
 zu essen geben, satt füttern, *n. koga; n. se,*
 sich satt essen; — 2) *n. se,* des Weidens satt
 werden.

napâziti se, *pâzim se, vb. pf.* des Aufmerkens,
 Achtgebens satt werden.

napastljiv, *iva, adj.* boshaft, *Jan.*

napâstnica, *f.* die Angreiferin, *Jan. (II.); —*
 die Verführerin, *Jan. (II.).*

napâstnik, *m. 1)* der Angreifer, *Cig.:* — der
 Feind, *C., Svet. (Rok.); — 2)* der Ansechter, der
 Verführer, *Cig., Jan.*

napastovânje, *n.* die Ansechtung, *kajk.-Valj.*
(Rad).

napastovâti, *ôjem, vb. impf. 1)* anfallen: brez
 skrbi spečega človeka *n., kajk.-Valj. (Rad);*
 — 2) ansechten, *Jan.:* — belâstigen, belâ-

stigen, *C.:* *n. in zatirati knjige, IjZv.*

nâpčen, *čna, adj.,* pogl. napačen.

napéči, péčem. *vb. pf.* eine gewisse Menge backen o. braten; veliko kruha in mesa n. za semanji dan.

napekávati, am, *vb. impf.* hängen, *Gor.*

napeljánje, n. die Einleitung; n. vode na travnik.

napeljati, péljem. in: -peljati, ám, *vb. pf. 1)* = navoziti, zusammenfahren, aufahren, *Cig., Kr.*; — 2) eine Leitung herstellen, leiten; vodo kam n.; n. nit. den Faden einfädeln, *C.*; n. osepnice, die Fäden einimpfen, *vzhSt.-C.*; — n. besedo na kaj, das Gespräch auf etwas lenken; n. govornico. *Erj. (Izb. sp.)*; — einleiten, veranlassen; moja babnica ima tako napeljano, da vse zve, *Jurč.*; — anleiten, aufstufen; n. koga k čemu.

napeljáva, f. 1) die Herstellung einer Leitung, die Leitung; n. vode, *Cig., Jan.*; n. telegrafov, die Herstellung von Telegraphenleitungen, *DZ.*; — 2) die Einleitung; n. kazenske pravde, *Cig., Jan.*

napeljávánje, n. = napeljevanje.

napeljávati, am, *vb. impf.* = napeljevati.

napeljávec, vca, m. = napeljevec, *Mur., Cig.*; n. v greh, *Jap. (Sp. p.)*.

napeljevánje, n. das Leiten, die Leitung; — das Anleiten.

napeljeváti, újem, *vb. impf. ad* napeljati; leiten; vodo na travnike n.; — anleiten; v greh, k hudemu n. koga.

napeljevávec, vca, m. der Anleiter, *Cig.*

napénjanje, n. 1) das Anspannen; — die Anstrengung; — 2) das Aufblähen; — die Blähungen; die Trommelsucht, die Windkolik, *Strp.*

napénjati, am, *vb. impf. ad* napeti; 1) spannen, anziehen; n. strune, vrví; n. lok, den Bogen spannen, *Dalm.*; — n. svoje moči; seine Kräfte anspannen; n. se. sich anstrengen; — n. koga k delu, zur Arbeit zwingen, *C.*; — 2) aufblähen, schwellen; veter napenja jadra; — nekateri jedi napenjajo človeka; napenja me, ich habe Blähungen; — n. se, sich aufblähen; — voda se napenja, das Wasser schwillt, *Cig.*

napenjávec, vca, m. ein gestreckter, langer Nebenzweig, der Streifer, *Ip.*: plantni napenjavec, *Vrtor. (Vin.)*.

napénjki, m. pl. Anstrengungen, Bemühungen, *C.*

napenjliv, íva, *adj.* blähend, *Cig.*

napéra, f. 1) das Gefüge, der Radspeichen, *Cig., Mik.*; — 2) der Aufsatz bei einem Geflechte, das Gerippe, *Istra-Erj. (Torb.)*.

naperáćiti, áćim, *vb. pf.* mit dem Wajchleuel oder der flachen Hand jemandem Schläge geben, *Celjska ok.*

napéřek, rka, m. 1) die Schusterdrahtborste, *C.*; — 2) pl. naperki, die Zähne am Rechen, an der Egge, *C.*; — naperki, die Fallhaken an einem Walle, *C.*

napéřiti, im, *vb. pf. 1)* mit einer Spitze o. mit Spitzen versehen; n. dreto, mit einer Borste versehen, *C.*; n. nit, einfädeln, *C.*; (n. iglo, einfädeln, *Luče [St.-Erj. (Torb.)*); n. grablje,

Zähne am Rechen anbringen, *C.*; n. kolo, das Rad mit Speichen versehen, *Cig.*; z britvami n. kolo, *Npes.-Glas.*; n. zajca s slanino, den Hasen bespicken, *Cig., Jan.*; n. se, die Federn aufsträuben; purman se je naperil, *Kr.*; — tudi: človek se naperil, (bläht sich auf), *Dol.*; — 2) n. nogavico: splesti nekoliko začetnih vrst, da potem drug, ki še ni tako umetalen v tem delu, lahko dalje plete, *Rihenberk-Erj. Torb.*; — n. obod = pripraviti ga za nadaljnje delo, *Rib.*; naperiti, daß Gerippe für ein Geflecht (3. B. für einen Storb) herstellen, *Kras*; — n. strune, die Saiten beziehen, *Cig.*; — 3) richten: n. kopje, die Lanze einlegen, *Cig.*; — n. kaj zoper koga, etwas wider jemanden richten, *BKr.*; — naperjen biti, gerichtet sein, *Cig. (T.)*; dovtip, naperjen zoper kaj, *Zr.*: tožbo n., *LjZr.*; to vse je proti tebi naperjeno, *Savinska dol.*

napérjati, am, *vb. impf. ad* naperiti; mit Spitzen versehen; n. kolo, das Rad mit Speichen versehen, *Cig.*; kolo z britvami n., *Npes.-K.*

naperjávati, am, *vb. impf.* n. koga, jemanden aufstacheln: poprej ga je naperjaval na pravdo, apotem je pričal proti njemu, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

napestiti, im, *vb. pf.* n. koga, jemanden mit Häuten bearbeiten, *Let.*

napéčce, *adv.* von ungefähr, zufällig, *Habd.-Mik., C.*; (nam. napetice, *Mik.*); — prim. naperiti se.

napéřtek, tka, m. = naperetik, *C.*

napéřti, napnem, *vb. pf. 1)* spannen; lok, struno, vrv n.; n. petelina na puški; — n. jo kam, irgendwohin eilen, laufen, *Cig., C.*; — n. vse žile, vse moči, alle Kräfte aufbieten; — n. koga k čemu, jemanden mit Strenge zu etwas vermögen, *Cig., Fr.-C.*; n. koga k delu, zur Arbeit anhalten, *Zil.-Jam. (Rok.)*; — 2) aufblähen, aufschwellen; sapa je napela jadra: trebuch je napet; napelo me je; naper biti, kakor boben; — šobo, mrdo n., eine unwillige Miene machen, zu schmolten anfangen; napeto se držati, eine unwillige, zornige Miene zeigen, schmolten; — n. se, sich aufblähen, aufschwellen; jagoda se je napela; žilo se mu napno, *Jurč.*; vrata so napeta od mokrote; — napeta cesta, eine convexe Straße, *Lerst. (Cest.)*; napeta tla, aufsteigender Boden, *Cig.*; napeta ulica, *Glas.*; napeta pot, *Erj. (Izb. sp.)*; — napeto gledati, stieren, *vzhSt.-C.*; — napeta voda, das Hochwasser, *Cig. (T.)*; hohe See, *Jes.*; viharji valove napno, *Jap. (Prid.)*; — 3) jezo, srd, sovraštvo n. na koga, einen Groll, Haß gegen jemanden fassen, *(Rok.)*; pravdo n., einen Proceß beginnen, *Svet. (Rok.)*; n. obtožbo, *DZ.*; — zu bestreden anfangen: napeli smo zdaj to zdaj ono reč, *Zora*; — 4) n. koga = nabiti, natepsti, *Notr.*; n. koga s kamenjem, jemanden mit Steinen bewerkeln, *Z.*

napéřti se, péřem se, *vb. pf.* sich satt fressen.

naperiti se, im se, *vb. pf.* = pripetiti se, sich zufällig ereignen, *C.*

napéřje, n. die Spannung, *Mur., Cig., Jan.*

napéřnik, m. der Aufsatz am Schuh, *Gor.*

napetoličen, čna, *adj.* 1) bausbädig, *Bes.*; — 2) bombastisch: napetolične besede, *Levst. (Izjv.)*.

napetost, *f.* 1) die Spannung (als Zustand), *Cig., Jan., Cig. (T.), Spn. (Fřř.)*; n. zraka, pare, *Cig. (T.)*; — 2) die Blähsucht, die Trommelsucht, *Cig.*; — 3) gezwungenes Wesen, *Cig.*

napév, péva, *m.* die Melodie, die Sangweise, *Cig., Jan., nk.*

napháti, phám, (pšém, *Mur., Jan.*), *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge in der Stampfe arbeiten; n. veliko ječmenove kaše; — 2) voll stopfen, *Mur., Cig., Jan., Nov.*; n. vrečo s kako rečjo, *Št.*; naphana cerkev, eine gedrängt volle Kirche, *Z.*

naphávati, am, *vb. impf. ad* naphati; voll stopfen, *Mur., Jan.*

nápič, *m.* = natič, palica, lata, na katero se nízol, grah natika, da se ob niej ovija, *Polj.*

napíčati, am, *vb. pf.* satt füttern, *Mur., Cig.*

naphati, ham, šem, *vb. pf.* eine gewisse Menge bläsend zusammen bringen; veter je prahu naphal v sobo.

naphávati, am, *vb. impf.* = naphovati.

napihniti, pihnem, *vb. pf.* 1) aufblasen; n. meh. mehur; aufblähen; naphihnjen trebuch; — 2) hochmüthig machen; n. se, hochmüthig werden; naphihnjen, aufgeblasen, hochmüthig, stolz.

napihnjence, nca, *m.* ein aufgeblasener, stolzer Mensch, *Mur., Jan.*

napihnjenka, *f.* ein aufgeblasenes, stolzes Weib, *Jan.*

napihnjenost, *f.* 1) der Zustand, da man aufgeblasen ist: trebušna n., die Windsucht (tympanitis), *Jan. (H.)*; — 2) die Aufgeblasenheit, der Hochmuth, der Stolz

napihovácn, čna, *adj.* bläsend, *Jan. (H.)*.

napihovánje, *n.* 1) das Aufblasen, das Aufblähen; — 2) die Aufgeblasenheit, der Hochmuth.

napihováti, újem, *vb. impf. ad* napihniti; aufblasen, aufblähen; — stolz, hochmüthig machen; n. se, sich aufblähen, hochmüthig sein.

napijanje, *n.* das Zutrinken.

napijati, am, *vb. impf.* = napivati; 1) zutrinken; — 2) n. se, sich antrinken; — sich voll jangen: goba se napija.

napijavce, vca, *m.* der Zutrinker, *Cig.*

napik, pika, *m.* orodje, s katerim luknje delajo, kadar zelate sajenice sade, *Rib.*

napikati, pikam, *vb. pf.* 1) punktieren, *Mur., Cig. (T.)*; — 2) n. se koga, des Stacheln auf jemanden satt werden, *Navr. (Let.)*.

napikljáti, ám, *vb. pf.* tipfeln, *Cig.*

napikováti, újem, *vb. impf. ad* napikati; an punkten, punktieren, *Cig.*

napítek, čka, *m.* der Krilstrich, *Cig.*

napíliiti, pílim, *vb. pf.* 1) ansetzen, *Mur., Cig.*; — anfügen: napíljen list, gefügtes Blatt, *Cig. (T.), Tuš. (B.), Vrt.*; — 2) eine gewisse Menge setzen oder sägen; — 3) n. se, sich satt setzen oder sägen; — 4) n. se česa, etwas mühsam erlernen, einbüßeln, *Jan. (H.)*.

napínjati, am, *vb. impf. Dict., Mur., Cig.*, pogl. napanjati.

napipati, pípam, pljem, *vb. pf.* eine gewisse Menge austrinken; korenja, repe n.

napirati, am, *vb. impf. ad* napreti; spannen, anstrengen: n. moči, *nk.*; n. se, sich anstrengen: napira se bruce izdreti, *Evj. (Iz. sp.)*.

napis, písa, *m.* die Aufschrift, *Mur., Cig., Jan., nk.*; die Zinschrift, *Cig., Jan., nk.*; das Epigramm, *Cig., Jan.*; — = nadpis, die Adresse, *Cig., C.*

napisáríiti, árim, *vb. pf.* zusammen schreiben, *Cig.*

napisáti, šem, *vb. pf.* 1) aufschreiben, *Cig.*; — 2) eine gewisse Menge schreiben: n. deset vrstic, dve strani; — ausfertigen, verfassen; — 3) n. se, sich satt oder müde schreiben.

napisek, ska, *m.* die Aufschrift, *Guts., M., ogr., kajk.-Valj. (Rad.)*.

napisen, sna, *adj.* Aufschrifts-, Zinschrifts-, *nk.*; epigrammatisch, *Cig.*; — napisno pismo, die Lapidarinschrift, *Cig. (T.)*.

napiskati se, skam, ščem se, *vb. pf.* sich satt pfeifen.

napisnica, *f.* = epigram, *Cig. (T.)*.

napisničar, čja, *m.* der Epigrammatist, *Cig. (T.)*.

napisováti, újem, *vb. impf. ad* napisati; auf schreiben, *Cig.*

napisoznánstvo, *n.* die Zinschriftenkunde, die Epigraphik, *Cig. (T.)*.

napítati, pítam, *vb. pf.* 1) durch Mästen fett machen, fertig mästen; — n. se, sich anmästen; — 2) satt füttern: n. perutnino; n. otroka: n. s prazno žlico, = mit leeren Versprechungen abpeifen, *Mur., Cig.*; — n. se, sich satt füttern.

napítek, čka, *m.* 1) der Trunk, *Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan., C.*; n. vode, vina, *Cig., Valj. (Rad.)*; — 2) = napitnica 1), *V.-Cig., Jan., C.*

napiten, čna, *adj.* Trunk-, *Mur.*; napitna čaša, das Trinkglas, *Svet. (Rok.)*; napitna pesem, das Trinklied, *Mur.*; napitni brat, der Zechbruder, *Cig.*

napiti, píjem, *vb. pf.* 1) n. komu, zutrinken; n. komu na zdravje; n. komu zdravico; — kakor boš komu napil, tako ti bo tudi odpil = wie man in den Wald hineinruft, so schallt es wieder, *Cig.*; — 2) n. se, sich satt trinken; n. se vode; sich voll trinken, sich berauschen; n. se vina, žganja; — napit, berauscht, *Cig., Jan.*; — sich voll jangen, sich anjagen: goba se je napila vode.

napítnica, *f.* 1) der Trinkspruch, der Toast; — 2) das Trinklied, *Mur., Cig., Jan., nk.*

napitnína, *f.* das Trinkgeld, *Glas., nk.*

napívanje, *n.* das Zutrinken.

napívati, am, *vb. impf. ad* napiti; 1) zutrinken, einen Toast (Toaste) ausbringen; — 2) n. se, sich antrinken.

napívek, vka, *m.* = napitek, der Trunk, *C.*

napláčca, *f.* = plačilo, die Belohnung, *Guts. (Res.)*.

napláčati, am, *vb. pf.* 1) daraußzahlen, aufzahlen, *Jarn., DZ.*; — 2) belohnen, *Mur.*

napláčénje, *n.* die Belohnung, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

napláčeváti, újem, *vb. impf.* 1) daraußzahlen, *Jarn., M.*; — 2) belohnen, *Vest.*

naplákati se, plákam, čem se, *vb. pf.* ſich ſatt weinen.

naplástíti, im, *vb. pf.* aufſichichten, aufſichobern, *Cig.*

napláti, póljem, *vb. pf.* eine gewiſſe Menge ſchöpfen; n. vode iz čolna.

1. **naplatíti**, im, *vb. pf.* anſpaffen: n. besedo, enovás nu hatb ſagen, ſich nicht vollkommen außſprechen, *Kr-Gora-D.Sv.*

2. **naplatíti**, im, *vb. pf.* = naplačati, *Mur.*

naplatnáríti se, árim se, *vb. pf.* das Weinwand=

geſchäft ſatt bekommen, *Polj.*

napláv, pláva, *m.* kar naplavi voda, das An=

geſchwemnte, angeſchwemntes Land, das Allu=

vium, *Cig., Jan., Cig.(T.), C.*

naplávati se, plávam se, *vb. pf.* ſich ſatt ſchwim=

men.

naplávek, vka *m.* das Angeſchwemnte, *Cig., Jan.*

naplávén, vna, *adj.* Alluvial: naplávna zemlja, *Nov.*

naplavína, *f.* das Angeſchwemnte, das Alluvium, die Auſchütt, *Cig., Jan., Cig.(T.), Nov., nk.*

naplavíti, im, *vb. pf.* anſchwellen.

naplávíjati, am, *vb. impf. ad* naplaviti; an=

ſchwellen.

naplavíjénje, *n.* die Anſchwellung.

naplěčnik, *m.* das Achſelstück eines Kleides, *Cig.;* das Dumerale, *Dict.;* das Scapulier, *Rog.-Valj.(Rad).*

naplěnití, im, *vb. pf.* durch Beutemachen zu=

ſammenbekommen, erbeuten.

naplěsati, čem, *vb. pf. i* n. si bolezen, durch

das Tanzen ſich eine Krankheit zuziehen; —

2) n. se, ſich ſatt tanzen.

naplěsneti, nejem, *vb. pf.* zu ſchimmeln an=

fangen; (naplesniti, *Cig.*).

naplěsti, plětam, *vb. pf. i* eine gewiſſe Menge

ſtechen; veliko jerbasov n.; — eine gewiſſe

Menge ſtricken; deset parov nogavic n.; —

2) bekränzen: oltar n. z venci; lepo naple=

tena podoba; — 3) zuwege bringen, zu=

ſtande bringen, anſetzen, aufrichten, einſtellen, *Cig.;* zenitev n., *C.;* — n. komu, einem

arg mißſpielen, *Cig.;* — na to je napleteno, es iſt darauf angelegt, *Cig.;* — 4) durch=

prügeln, durchpeitſchen, *Z., Let.;* — 5) n. jo

kam, irgendwohin einteilen, *Kr.*

naplět, plěta, *m. i* das Geſlecht des Holzſchnes,

Cig.; — die Bekränzung (3. B. eines Altar=

bildes), *jevžSt.;* — ein Kopfwitz der Frauen,

Z.; pred kakimi desetimi leti so nosile ne=

veste krasen „naplet“ iz svilenih trakov, *BKkr.-Navr.(Let.;* — 2) der Anſchlag, der

Plan, das Vorhaben, *SlGradec-C., Z.*

naplěta, *f.* die Intrigue, *C.*

naplětanje, *n. i* 1) das Bekränzen; — 2) das

Anſetzen, *Cig.*

naplětati, plětam, *vb. impf. ad* naplesti; 1)

bekränzen; n. kapelico; — 2) zuwege zu

bringen ſuchen; n. zenitev, *C.;* — anſetzen,

aufſtimmen, *Cig.;* — 3) prügeln, *M.;* n. koga

z bičem, *Sol.;* — plagen, *Cig.;* — (po citrah)

neusmiljeno n., die Zither unauſt ſchlagen,

Jevč.; — n. koga, jemanden drängen, zwingen,

in jemanden drängen, *Cig., Savinska dol.*

naplěti, plěvem, *vb. pf. i* eine gewiſſe Menge

(3. B. Unkraut) außjäten; n. koš plevela; —

2) n. se, ſich ſatt jäten.

naplěvsati, im, *vb. pf.* eine gewiſſe Menge

(Nörner) auß den Garben anſtopfen, *Jarn., Z.*

naplězati se, am se, *vb. pf.* ſich ſatt klettern.

naplějaváti, pljújem, *vb. pf.* = napljevati, *Cig.*

napljeváti, pljújam, pljújem, *vb. pf.* eine ge=

wiſſe Menge außſpuden; n. veliko krvi, slin,

pljunkov.

naplodíti, im, *vb. pf.* durch Zeugung vermehren,

C., Z.; n. se, ſich durch Zeugung vermehren,

Z.; gosnice se naplodijo, *ogr.-Mik.*

naploskáti, ám, *vb. pf.* ſlach machen; n. zreblje,

die Nagelſpöſe ſlach ſchlagen, *Zelezniki(Gov.).*

naplóskaŕi se, am se, *vb. pf.* ſich ſatt klatschen.

naplòv, plòva, *m.* = naplavina (tudi: náplav)

Valj.(Rad).

napòč, pòča, *m.* der Anſprung, *Cig.*

napòčítí, pòčím, *vb. pf. i* ein wenig beſten,

anbeſten, *Cig.;* einen kleinen Sprung be=

ſtimmen, anſpringen, *Mur., Cig.;* napòčen,

angebörſten, angeſprungen, *Cig.;* — 2) an=

brechen: dan je napòčil; = n. se, *Cig.;*

zarja se napòči, *Ravn.;* zor se napòči, *Prěš.*

napòčívíč, *adv.* mit Pauſen, zuweilen raſtend:

n. delati, jesti, *St.-C.*

napògnítí, pògnem, *vb. pf.* ein wenig biegen,

anbiegen, *Cig.*

napòj, pòja, *m. i* das Getränk des Viehes,

Mur., Cig., Jan., Nov.; kar se tekočega svi=

njam daje, *Valj.(Rad.;* — 2) die Bewäſſerung,

Levst.(Močv.; — tudi: nápoj, pòja, *Valj.*

(Rad), Levst.(Močv.).

napojílo, *n.* die Bewäſſerung, die Bewäſſerungs=

anlage, *Levst.(Močv.).*

napojíšče, *n.* die Tränke, *Cig., Jan., BKkr.-*

M., C.

napojíti, im, *vb. pf.* tränken; n. živino; n. člo=

veka, betrunken machen; n. zemljo, bewäſſern;

n. les, imprägnieren, *Cig.(T.).*

napojnína, *f.* die Tränkegebir, *Jan.*

napojnják, *m.* der Tränkeimer, *DZ.*

napòk, pòka, *m. i* der Anſprung, der Riſſ,

Dict., Cig.; — 2) der Anbruch: ob jutranjem

napoku, *Cr.*

napòkati, pòkam, *vb. pf. i* Sprünge bekommen,

Cig.; tudi: n. se, *Cig.;* napokan, angeſprun=

gen, *Cig.;* — 2) durchprügeln; — 3) zu=

ſammentreiben, *Jan.(H.;* — 4) n. se, ſich ſatt

eſſen, ſich voll ptopfen; n. in najesti se.

napòknítí, pòknem, *vb. pf.* einen Sprung be=

kommen, anſpringen, anbeſten, *Mur., Cig.*

napòknítí, im, *vb. pf.* voll füllen, anfüllen; po=

sodo n. s čim.

napolnjéváti, ſjém, *vb. impf. ad* napolniti;

voll füllen.

napolnjévávee, vca, *m.* der Füller, *Jan.(H.).*

napòlnoma, *adv.* voll, ſtraß, knapp auflegend,

M., Z.; (prim.: napolni = na polni, *ogr.-C.).*

napominjati, am, *vb. impf.* Bezug nehmen,

ſich berufen; n. na pisma, o izvirnikih, *DZ.*

napòmneti, im, *vb. pf.* ſich berufen: napomnevši

kupno prilogo, mit Berufung auf die An=

kaufſbeilage, *Levst.(Cest.).*

napomnilo, *n.* die Hinweisung, die Berufung, *DZ.*

napômniti, *im. vb. pf.* anmahnen, *Cig.*; *n.* na kaj. auf etwas hinweisen, *DZ.*; — bemerken, eine Bemerkung machen, *Nov. nk.*

napon, *póna. m.* 1) die Anspannung, die Anstrengung, *Cig.(T.). Sl.N.-C.*; — 2) die Evanspannung, *Cig.(T.). DZ.*; najmanj *n.*, die Minimalspannung, *Cig.(T.)*; *n. pare*, die Dampfspannung, *Cig.(T.)*; električni *n.*, *Sen.(Fiz.)*; — die gespannte Aufmerksamkeit, *Cig.*; — 3) die Convexität (der Straße), *Levst.(Cest.)*; — tudi: nápon.

naponomèr, *mèra. m.* der Spannungsmesser, *Cig.(T.).*

napônski, *adj.* Spannungs-: naponsko stanje, *D.Sr.*

napopôtovati se, *ujem se. vb. pf.* das Reisen satt bekommen.

napóprati, *am. vb. pf.* genug pfeffern, *Cig.*

napór, *póra. m.* die Anstrengung, *Jan. Cig.(T.). nk.*; tudi: nápor, *póra. Valj.(Rad).*

napóren, *rna. adj.* voll Anstrengung, mühevoll, *C.*

naposkôkoma, *adv.* im Galopp, *SlGov.-C.*; (tudi: naposkokóm, *C.*)

napósled, *adv.* endlich, schließlich, *Mur. I.-Cig., Jan., Cig.(T.), Pobl.(Km.), nk.*

napóstiti se, *póstim se. vb. pf.* des Fastens überdrüssig werden.

napošèv, *adv.* schief; — prim. ševa.

napošèven, *vna. adj.* schief; napoševna lestva, schiefe Leiter, *Telov.*

napošèvnost, *f.* die Schiefeit.

napôta, *f.* das Hindernis; napoto delati, im Wege sein; nápota, *Mur. jvžšt.*

napotávati, *am. vb. impf.* eine Anweisung oder Anweisungen geben, *Levst.(Sl. Spr.).*

napótek, *tka. m.* 1) die Anweisung, die Anleitung, die Instruction, *Jan., Cig.(T.), C., DZ., nk.*; kralj prosi modrega moža daljnjih napotkov, *Cv.*; *n. dati*, eine Anweisung geben, *vžšt.*; — 2) = napota, *Mur., Jan.*

napóten, *tna. adj.* 1) auf dem Wege befindlich; kmetje ob cesti in drugi napotni ljudje, *Jurč.*; — 2) im Wege stehend, hinderlich, *Mur., C.*; napotne misli in želje zravnovati, *Vrtov.(Vin.)*; anstößig, *Cig.*

napotilo, *n.* die Anweisung, die Instruction, *Cig., Jan., C., DZ., Levst./Pril., nk.*

napôtiti, *im. vb. pf.* 1) anweisen, weisen; *n.* koga kam, do koga; *n.* na pravi pot, auf den rechten Weg bringen; *n.* blodnega na pravi pot, *ogr.-C.*; *n.* na civilno pravdo, auf den Civilrechtsweg weisen, *DZ.*; — 2) veranlassen, bewegen; to me je napotilo, da . . .; — 3) *n.* se. sich auf den Weg machen, sich begeben; kam si se napotil?

napôtje, *n.* das Hindernis; napotje delati, im Wege sein, ungelegen sein; samo za napotje si tukaj, *Str.*

napôtljaj, *m.* das Hindernis, *Mur., Jan., UČT.*; v toliko napôtljajev zadevati, *Ravn.*

napôtljiv, *iva. adj.* lästig, judringlich, *C.*

napôtnež, *m.* kdor je na poti, der Hinderer, *Cig.*

napôtnica, *f.* = popotnica, die Wegzebrung, *ogr.-C.*

napotník, *m.* der Anweiser, *Cig.*

napotoválen, *tna. adj.* anweisend, instructiv, *Cig.*

napotovánje, *n.* das Anweisen, das Anleiten, *nk.*

napotovati, *ujem. I. vb. impf.* im Wege sein, *V.-Cig., Levst.(Sl. Spr.)*; — II. napotovati, *ujem. vb. impf. ad* napotiti; Anweisungen geben, Vorschläge machen, anleiten; (napotévati, *Notr.*); — III. napotovati se, *ujem se. vb. pf.* des Reisens satt werden.

napóved, *f.* 1) die Ansjage, die Ankündigung; — die Vorbedeutung, *Cig.*; Struna počjo mu tri: „Napoved“, djali so na glas, *Kres.*; — 2) die Fassion, *Jan.(H.).*

napovedáè, *m.* der Ansjager, *Cig.*

napovedališèe, *n.* der Ansjageposten, *DZ.*

napovedanec, *nca. m.* der Angejagte, der Angekündigte, *C.*

napovedanje, *n.* die Ankündigung, die Anmelbung.

napovedati, *vém. vb. pf.* ansjagen, ankündigen; *n.* vojsko, den Krieg erklären; — *n.* se. sich ankündigen, sich ansjagen; za nedeljo se je napovedal, da pride v vas.

napovedávanje, *n.* das Ansjagen.

napovedávati, *am. vb. impf. ad* napovedati; ansjagen.

napovedba, *f.* die Ansjage, *Jan.(H.).*

napovedek, *dka. m.* die Verkündigung, die Ansjage, *Mur.*

napóveden, *dna. adj.* Ansjage-, Meld-, *Cig., Jan.*; napovedni list, der Ansjagebrief, der Ansjagezettel, *Cig., Jan.*; napovedna golica, die Anmelbungsbillette, *DZkr.*

napovednica, *f.* 1) die Anmelderin, *Cig.*; — 2) napovednica, der Anmelbungsbogen, *DZ.*; postopek z napovednicami, das Ansjageverfahren, *DZ.*

napovedník, *m.* der Ansjager, der Anmelder, *Cig.*; der Vorbote, *Cig., Sol. Boh.*

napovedováti, *ujem. vb. impf. ad* napovedati; ansjagen, anmelden, ankündigen; — *n.* se. sich ankündigen.

napovedovávec, *vca. m.* der Ansjager, der Anmelder, *Mur., Cig., Jan., Valj.(Rad).*; der Vorbote, *Mur., Cig., Jan.*

napovedovávka, *f.* die Ansjagerin, *Mur.*

napovráten, *tna. adj.* reciproc, *C.*

napovrátnost, *f.* die Reciprocität, *C.*

napraskati, *am. vb. pf.* 1) eine gewisse Menge zusammenkratzen, *Cig.*; — 2) abprügeln, *Cig.*; *n.* otroka, *C.*

naprásniti, *prásnem. vb. pf.* aufkratzen, ein wenig rufen, *Cig.*

naprásati, *am. I. vb. impf. ad* naprositi; durch Bitten zu bewegen suchen, bitten, *Nfes.-M., Navr.(Spom.)*; — II. naprásati se, *am se. vb. pf.* des Fragens satt werden.

naprašiti, *im. vb. pf.* anklouben, bestäuben; *n.* sobo; — mit Puder bestäuben, bepudern, *Cig.*; — *n.* se. sich bestäuben.

napráti, přem. *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge (Wäsche) waschen: n. poln skaf perita; — 2) n. se. sich müde waschen.

napráva, *f.* 1) die Errichtung, die Auflegung: n. vodovoda: die Bildung; n. krvi: die Veranstellung; n. veselie: die Anschaffung; n. hišnega orodja; — die Ausfertigung, *Jan.*: — 2) die Vorrichtung, der Apparat; vodna n., das Wasserwerk; gasilna n., der Löschapparat; — die Zurüstung, *Cig.*: — die Mobilien, *Cig.*: — = oprava: die Toilette, *Jan.*: — die Anlage; vrtna naprave: — die Institution, die Anstalt; telovadna n.: dobrodelne naprave.

naprãvdati se, am se, *vb. pf.* des Proceßierens satt werden.

naprãvek, *vka. m.* 1) die Ausfertigung, *Jan.*: — 2) das Erzeugnis, das Fabricat, *Cig.*: — 3) das Gerãth, das Einrichtungsgestück, *ogr.-C.*

naprãven, *vna. adj.* Errichtungs-, Anschaffungs- *Cig.*: napravni kapital, das Anlagecapital, *DZ.*

naprãviti, prãvim, *vb. pf.* 1) machen, zustande bringen; n. koga za kaj, jemanden zu etwas machen; — errichten, anlegen; solo, vrt n.: veranstellen; veselico n.: anschaffen; n. obleko. obutal; n. si denarja, blaga, sich Geld, Güter erwerben; — 2) bewegen, bestimmen, vermögen: n. koga, da kaj stori; — 3) = opraviti, anfleiden, anziehen; n. se, sich völlig anfleiden; — 4) n. se, sich anschicken; n. se kam, sich irgendwohin zu geben anschicken; n. se na pot, sich reisefertig machen.

naprãvljãc, *m.* der Werkfertiger, *C.*, *ogr.-Valj. (Rad).*

naprãvljãlnica, *f.* das Ankleidezimmer, *DZ.*

naprãvljanje, *n.* 1) das Machen, das Herrichten, das Errichten: das Veranstellen; das Anschaffen; — 2) das Ankleiden.

naprãvljati, am, *vb. impf. ad* napraviti: 1) zustande zu bringen suchen; machen, herrichten; kaj pa napravljate? wozan arbeitet ihr denn? — errichten; sole n.; veranstellen; veselice n.; anschaffen; n. komu obleko; — 2) zu bewegen suchen: n. koga, da bi kaj storil; — 3) anfleiden: n. se, sich anfleiden; — 4) n. se, sich anschicken; na pot se n.; k dežju se napravlja, es sieht ein Regen bevor.

naprãvnik, *m.* der Errichter, der Zustallateur, *DZ.*

1. **naprãžiti**, prãžim, *vb. pf.* 1) ein wenig rösten; anrösten; — 2) eine gewisse Menge rösten.

2. **naprãžiti**, im, *vb. pf.* schmücken: z zlatom in srebrom napražene (= okrašene) podobe, *Ravn.*; — prim. prãžnji.

naprèci, prèzem, *vb. pf.* einspannen, anspannen; n. konje; n. voz, bespannen; — n. koga, da kaj naredi, jemanden eine Arbeit auflegen.

naprèd, *adv.* = naprej, *Cig., Jan.*

naprèdeck, *dka, m.* der Fortschritt, der Fortgang, *Mur., Cig., Jan., nk.*

naprèden, *dna, adj.* fortschrittlich, Fortschritte machend, *Cig.(T.), nk.*

naprèdnik, *m.* = naprednjak, *Cig.*

naprednják, *m.* der Fortschrittsmann, der Fortschritter, der Progressist, *Jan., nk.*

naprèdnji, *adj.* = prednji, *Jan.*

napredovãten, *lna, adj.* fortschreitend, progressiv, Fortschritts-, *Cig., Jan., nk.*

napredovãnje, *n.* das Fortschreiten, der Fortschritt.

napredovãjnski, *adj.* Fortgangs-: napredovanisko izpričevalo, das Fortgangszeugniß, *DZ.*

napredovãti, űjem, *vb. impf.* vorwärts schreiten, avancieren, *Cig.*: — Fortschritte machen, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; napredovati, *Levt.(Zb. sp.)*: — fortfahren, fortarbeiten, *Jan.*: — hs.

naprèga, *f.* 1) die Handlung des Anspannens, die Bespannung, *Cig.*: — 2) das Gespann, *Mur.*: — 3) das Pferdegeschirr, *C.*

napregãc, *m.* der Anspanner, *Cig.*

naprègati, am, *vb. impf. ad* napreči: anspannen, einspannen: n. konje.

naprèj, *adv.* 1) vorwärts; n. iti, gledati: ne vedeti ne naprej ne nazaj = weder aus noch ein wissen; vran: n. moliti, Vorbeter sein, n. peti, Vorsänger sein (po nem.); — herein! *Jan.(H.)*; (prim. it. avanti!); — 2) künftighin; Kar si mi b'la, ne boš mi naprej, *Pres.*: = za naprej; — 3) voraus, vorher; n. plačati, voraus bezahlen: n. vedeti, vorher wissen.

naprèjščina, *f.* der Vorstoß, *vzh.St.(?)*.

naprèjšnji, *adj.* vorangehend, vorausgehend, vorläufig, *Cig.(T.), C.*; naprejšnje delo, die Vorarbeit, *Cig.(T.)*; naprejšnje volilo, das Prälegat, *Cig.*; naprejšnja odpoved, naprejšnje posvetovanje, *DZ.*; naprejšnje priplačilo, der Vorstoß, *Levt.(Cest.)*; = n. plačilo, *DZ.*

naprèsti, předem, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge spinnen; veliko, malo n.; — 2) listig ausspinnen, ausspinnen, *Cig., Jan.*; n. jo komu, einem einen Streich, einen Poß spielen, *Cig.*: — 3) n. se, sich satt spinnen.

naprèšati, am, *vb. pf.* eine gewisse Menge auspressen; veliko mošta n.

naprèti, přem, *vb. pf.* anstemmen, Z.; — n. petelina, dem Gesechshuhn spannen, *C.*; — n. moč, die Kraft anstrengen, *C.*; n. se, sich anstrengen, *Z.*

naprèzanje, *n.* = napreganje.

naprèzati, am, *vb. impf.* = napregati.

naprezovãti, űjem, *vb. impf.* = naprezati, *SIGor.-C.*

naprèžen, žna, *adj.* zum Einspannen geeignet, Zug-: n. konj, *Mur.*

naprhnèti, im, *vb. pf.* zu moderu anfangen, *Z.*

napričen, čna, *adj.* gegenwärtig, *Mur.*

napričkati se, am se, *vb. pf.* das Streiten satt bekommen.

napričo, *adv.* = vpričo, zugegen, *Mur., Cig.*

napričigati se, am se, *vb. pf.* sich müde predigen.

napričigovati se, űjem se, *vb. pf.* = napričigati se.

naprika, *f. C.*, pogl. maprika, dobrika.

napripovedovãti se, űjem se, *vb. pf.* sich satt erzählen, *Cig.*

napróstiti, přosim, *vb. pf.* 1) an jemanden das Ersuchen stellen; n. koga za botra; — durch

- Bitten bewegen; — 2) eine gewisse Menge (von Menschen) zusammenbitten; n. težakov za kop, trgatav.
- naprosjáčiti**, ácim, *vb. pf.* erbetteln, zusammenbitteln.
- napróti**, *adv.* entgegen; n. iti, entgegen gehen; na poti pride vse naproti, *Cig.*
- napróťje**, *adv.* = naproti: n. iti, *juž.Št.*
- napróžiti**, im, *vb. pf.* nastaviti kako prožilo (proglo), *Kras-Erj. (Torb.)*; — n. petelina, den Hahn spannen, *Cig.*; — n. kaj, ein Geschäst o. eine Intrigue einjadeln, *Cig.*; imeti naproženo, *Cig.*
- naprsen**, sna, *adj.* an der Brust befindlich, Busen-, *Mur., Cig.*; naprsna veržica, die Brustfette, *Cig.*; naprsna igla, die Vorstechnadel, *Cig.*
- naprsje**, n. = naprsnik, *Zv.*
- naprsnica**, f. das Weiberbrusttuch, *Guts.*
- naprsnik**, m. der Brustfleck, der Brustfag, das Brusttuch, *Meg., Cig., Jan., DZkr.*; — das Bruststück bei den Fuchtern, *Cig.*; der Brustschild, *Dalm.*; der Panzer, *Dict., Cig., Jan., M.*; — das Brustblatt beim Pferdegeschirr, *Cig.*
- naprsnják**, m. = naprsnik, der Brustschild, *Cig.*; der Panzer, *C.*
- naprstec**, tca, m. der Fingerhut (digitalis), *Cig., Jan., Medv. (Rok.), Tuš. (B.)*.
- naprstek**, tka, m. der Fingerhut, *Mur., Cig., Jan.*
- naprstnik**, m. 1) der Fingerhut, *Mur., Cig., Jan., BlKr.-M.*; — 2) der Fingerhut (digitalis), rjavi n. (d. ferruginea), *Medv. (Rok.)*; — rdeči n. (digitalis purpurea), *C., Cv.*
- naprstnikar**, rja, m. der Fingerhutmacher, *Cig.*
- naprstnják**, m. der Fingerhut, *BlKr.-M., Mik.*
- naprtati**, am, *vb. pf.* = naprtiti, *Cig.*
- naprtek**, tka, m. die jemandem aufgeladene Last, *M.*
- naprtiti**, prtím, *vb. pf.* auf den Rücken oder die Schultern laden, aufbürden, *Cig., Jan., C.*; n. komu butaro, koš (naramnik), breme, *Cig.*; kar si človek naprti, to nosi do smrti, *Jan. (Slov.)*; — zep je naprčen (= nabasan), *juž.Št.*
- naprtováti**, újem, *vb. impf. ad* naprtati; aufladen, aufbürden, *Cig.*
- napsováti**, psújem, *vb. pf.* 1) n. koga, jemanden gehörig schmähen; — 2) n. se, sich satt schmähen.
- napúh**, púha, m. die Aufgeblähenheit, der Hochmuth.
- napúhati**, am, *vb. pf.* voll aufblasen, durch Aufblasen schwellen machen, *Javn.*; — mit Schmauch oder dickem Rauche anfüllen, *Cig.*
- napuhávati**, am, *vb. impf. ad* napuhati; — n. se, sich aufblähen, *Habd.-Mik.*
- napúhel**, hla, *adj.* 1) angeschwollen, *Cig.*; — 2) aufgeblasen, itolz, *Cig., C.*
- napuhlina**, f. die Geschwulst, *Cig.*
- napúhlost**, f. die Aufgeblähenheit, der Hochmuth, *C.*
- napúhnež**, m. = napuhnjeneč, *Mur., Cig., Ravn.*
- napúhnutí**, púhnem, *vb. pf.* aufblasen, aufblähen, *Mur.*; — n. se, aufgeblasen werden, schwellen, *Cig., Mik.*; — n. se, hochmüthig werden, *Z.*; napuhnen, aufgeblasen, hochmüthig, *Mur., Cig.*
- napúhnjeneč**, nca, m. der Hochmüthige, *Mur.*
- napúhnenka**, f. die Hochmüthige, *Cig.*
- napúhnenost**, f. die Aufgeblähenheit, die Hochmüthigkeit, *Mur.*
- napuhováti**, újem, *vb. impf. ad* napuhnutí; aufblähen; — vedenje napuhuje, daß Wissen macht hochmüthig, *Dalm.*; — n. se, schwellen: morje se napuhuje, *Trub., Dalm.*; — n. se, aufgeblasen, hochmüthig sein, *Meg.*; zoper družega se napuhovati, *Dalm.*
- napúkati**, kam, čem, *vb. pf.* eine gewisse Menge austauschen, *Cig.*
- napúlti**, im, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge austauschen, austreiben; n. las, trave: n. smole po smrekah, *Polj.*; — 2) n. se, sich satt rupfen, *Cig.*
- napúst**, pústa, m. der Vorsprung (arch.), *Cig. (T.)*; der Dachvorsprung, *vž.Št.-C.*; — prim. napušč.
- napúst**, *adv.* senkrecht auf die Richtung, in welcher sich das Holz spaltet: n. vrtati, („nast“), *Cig., M.*; (= na pusto, *Z.*); — prim. nakol.
- napústek**, tka, m. 1) das Gefimš, *Cig., Jan.*; — 2) der Vorstoß am Kleide, *Cig., Jan.*
- napustiti**, im, *vb. pf.* 1) ein wenig nachlassen (3. V. von einer Spannung), *Cig.*; — 2) (bei einem Kleide) durch Aufstrennen des Eingeschlagenen länger oder breiter werden lassen, auslassen, *Cig., M., Z.*; n. kikklo, *Kr.*; — verigo za en člen n., die Kette um ein Glied schlaffer spannen, *Dol.*; — 3) ausladen, hervorsteckend machen (arch.), *Cig.*; napuščena streha, das Wettervordach, *Lerst. (Pril.)*; — napuščen kot, vorjüngender Winkel, *V.-Cig.*; — 4) pustiti, da nateče, anlassen, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; — n. papir, das Papier kränken, *Jan.*
- napušč**, púšča, m. der Vorsprung (arch.), *Cig.*; der Dachvorsprung, das Vordach, *V.-Cig., Jan., Gor.*; že se sme to veža imenovati, kar je prav za prav le velik napušč, *Zr.*; — das Gefimš, *Cig., Sol.*; stebni n., das Säulengefimš, *Cig.*; — skalni n., der Felsenvorsprung, *Bes.*; — ein dicker Stollen am Hufeisen, *Lerst. (Podk.)*; — tudi: napušč.
- napuščák**, m. = napušč, der Dachvorsprung, das Vordach; vose poriniti pod n., *IjZv.*
- napuščati**, am, *vb. impf. ad* napustiti; 1) ein wenig nachlassen (3. V. von einer Spannung), *Cig.*; — 2) auslassen (bei den Schneidern), *Cig., Jan., Kr.*; — 3) hervorsteckend machen, ausladen (arch.), *Cig.*; — 4) anlassen: n. vodo, *Cig. (T., C.)*; n. vodo na gredice, *Erj. (Min.)*; — n. glas, anschwellen lassen, *Sol.*
- napušček**, ščka, m. dem. napušč: 1) kleines Vordach, *Cig., Jan.*; — 2) das Gefimš, *V.-Cig.*
- napuščnik**, m. der Dachvorsprung, *C., Poh.*
- napúšen**, sna, *adj.* aufblähend (von Speifen), *C.*

napúšiti, púšim, *vb. pf.* aufblähen, aufschwellen machen, *C.*; — n. se, aufschwellen, *Trub.-Mik.*; ustrnice se napúšijo, *vzh.Št.-Valj.(Vest.).*
napušljiv, íva, *adj.* hochmüthig, hoßfartig, *LjZv.*
napúžnica, *f.* neka konjska bolezen: der Weutspat, *Cig.*
nār-, *praezf.* = naj- (v sestavi s komparativom v izražanje superlativa), *na zapadu*; (iz: na-že, *Mik.*); v novejši knjigi se sploh rabi le: naj-.
naráčati, am, *vb. impf. Danj., Volk.-M., vzh.Št.-C.*; pogl. naročati.
naráčuniti, únim, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge von Posten in einer Rechnung anführen: preveč si mi tega naráčuni!; — 2) n. se, sich satt rechnen.
narahi, *adv.* = rahlo, *ogr.-C.*
narahljāti, ám, *vb. pf.* eint wenig auflockern.
narāhloma, *adv.* = rahlo, locker, nicht dicht: seno je n. naloženo, ne natlačeno, *jvzh.Št.*: n. leži sneg, *Gor.*
narádovati se, ujem se, *vb. pf.* seinen Glückwunsch abspalten: n. se komu, *V.-Cig., Vod.(Izb. sp.).*
1. narájati se, am se, *vb. pf.* = naplesati se.
2. narájati se, am se, *vb. impf. ad* naroditi se; in Menge geboren werden, sich vermehren: (ig.) narajat se bo božji dar, *ogr.-C.*
narājmati, am, *vb. pf.* antreffen, zufällig finden; — n. se, sich treffen; — prim. nem. sich reimen?
narājmati, am, *vb. pf.* = naráčuniti.
narāmek, mka, *m.* 1) das Schulterblech, *Jan.*; — 2) = naramje, *Cig.*
narāmen, mna, *adj.* auf den Schultern befindlich, auf denselben getragen: narāmeni koš, der Rückentorb, *Mik., Dol., Jurč.*
narāmenski, *adj.* = naramen, *Telov.*
narāmje, *n.* jovie! man auf einmal auf der Schulter trägt, eine Tracht, *V.-Cig.*
narāmnica, *f.* der Tragriemen, das Tragband, *Mur., Cig., Jan., DZ.*; — der Postenträger, *Levst.(Zb. sp.)*; — die Epaulette, *Cig.*
narāmnik, *m.* 1) der Rauzen: romarski n., *Guts.*; — 2) die Epaulette, *Cig.*
narānča, *f.* = pomaranča, *Cig., Jan.*; zlate naranče, *Zv.*
nāras, *m.* = narast, *ogr.-Mik., Valj.*
narāsec, sca, *m.* = merjasec, nereseč, *Mik., Navr.(Let.). Zora, nārasec, Levst.(Rok.).*
naraslika, *f.* der Zweig, *C.*
narást, rásta, *m.* der Anwuchs, die Zweige, (*nāras*) *ogr.-Valj.(Rad).*
narást, *f.* 1) der Anwuchs, *Cig., Jan.*; — das Uebergewächß, das Ueberlein, *Cig.*; — 2) die Anschwellung, *Cig.*; — die Blut, *Cig., Jan.*
narástati, am, *vb. impf. ad* narasti, = naraščati, *Levst.(Pril.), nk.*
narāstek, tka, *m.* 1) der Anwuchs, *C.*; — der Ueberwuchs, *Cig.*; — 2) der Aufsprung (eine Speiße), *C.*
narásti, rástem (rásem), *vb. pf.* sich durch Wuchs vermehren o. vergrößern, anwachsen; — voda je narasla, daß Wasser ist gestiegen; testo je naraslo, der Teig ist aufgegangen;

— sich vermehren; dolgovi so narasli, Kapital je narasel; tudi: n. se.
naraščāj, *m.* der Nachwuchs, *C., nk.*; mladi n., *C.*
naraščanje, *n.* das Anwachsen, das Zunehmen.
narāščati, am, *vb. impf. ad* narasti: durch Wuchs zunehmen; voda narašča, daß Wasser steigt; dolgovi naraščajo, die Schulden vermehren sich.
nārav, *f.* 1) die Natur, das Naturell, die Gemüthsart, *Mur., Cig., Jan., Zv., nk.*; — die natürliche Beschaffenheit, *Cig.(T.)*; — 2) = natura, *Habd.-Mik., Guts., Mur., V.-Cig.*; Cela narav nas uči: Vsemogočen Bog živi, *Danj.-Valj.(Rad).*
narāva, *f.* 1) = narav 1), *Jan.*; take narave, jo geartet, *Cig.*; nārava, *ogr., kajk.-Valj.(Rad)*; — 2) = natura, die (äußere) Natur, *Cig., Jan., nk.*
narāven, vna, *adj.* natürlich, Natur-, *Mur., Cig., Jan., nk.*
naravít, *adj.* = nravit, nraven, *Cig.*
naravnáten, lna, *adj.* zurecht stellend: naravnátni vijak, die Stellschraube, *Cig.(T.).*
naravnáti, ám, *vb. pf.* 1) in die richtige Lage oder Stellung bringen, richten, ordnen; n. izvinjen člen; n. uro; — n. kaj, anleiten, anordnen, *Mur.*; verjügen, veranstalten, *Cig.*; — leiten: n. koga na pravo pot, *C.*; ljubezen prav n., *Guts.(Res.)*; — n. se, sich bereit machen: n. se na vojsko, *Npes.-K.*; Za vojsko je že naravnán, *Npes.-K.*; — 2) eine gewisse Menge (Wäsche) flach zusammenlegen: veliko perila n.; — 3) eine gewisse Menge (Getreide) reinigen: n. nekoliko žita; prim. ravnati.
naravnāva, *f.* die Zurechtstellung; — die Anleitung, *C.*; — die Vorbereitung, *Cig., Jan.*; spletke in naravnave, *Zv.*
naravnāvanje, *n.* die Zurechtstellung.
naravnávati, am, *vb. impf. ad* naravnati; zurecht stellen.
naravnōč, *adv.* geradeaus, geraden Weges, *Mur., Jan., vzh.Št.*
naravnōst, *adv.* = na ravnost; pogl. ravnost.
naravnōsten, stna, *adj.* 1) direct, unmittelbar, *Jan., nk.*; — 2) aufrichtig, *Mur.*
narāvski, *adj.* Natur-, *Jan.*; naravske stvari, *Vod.(Izb. sp.)*; — natürlich, *M., Zora.*
naravopisje, *n.* = prirodopisje, *Jan., Navr.(Let.), nk.*
naravoslōvec, vca, *m.* = prirodoslovec, *Jan., nk.*
naravoslōvje, *n.* = prirodoslovje, *Jan., nk.*
narāvstven, stvena, *adj.* sittlich, *Cig.(T.)*; pogl. nraavstven.
narāvstvenost, *f.* die Sittlichkeit, *Cig.(T.)*; pogl. nraavstvenost.
nārazen, *adv.* auseinander: n. dejati kaj; — dve uri n., zwei Stunden weit von einander entfernt; — iz: na razno.
naráziti, rázim, *vb. pf.* ein wenig aufreiben: n. si rano, *Zv.*; leicht verletzen, *Dol.-Mik.*
naráznič, *adj.* = narazen, narazno, *C.*
nārazno, *adv.* = na razno, auseinander, *C., Levst.(Sl. Spr.), Dol., narázno, SlGor.*

nāraznost, *f.* der Abstand, die Entfernung, *Cig., Jan., Sol., Nov.-C., DZ., vzh. St.-C.*
 nārba, *f.* die Narbe an der Thüre, *Mur., Cig., Jan.*; — das Auhängschloß, *vzh. St.*; — iz nem.
 narcis, *m.* die Narciße (narcissus), *Cig., Tuš. (B.)*
 narcisa, *f.* = narcis, *Jan.*
 nārda, *f.* die Narde (andropogon nardus), *Cig., Jan.*
 nārdeč, *adj.* = rdečkast, *Dalm.*
 nārdica, *f.* der Zhubblech, *Cig., M.*
 narečāj, *m.* das Gerundium (gramm.), *Cig., Jan.*
 narečen, čna, *adj.* mundartlich, dialectlich, *Jan., Cig. (T.)*
 nareči, rčem, *vb. pf.* 1) einen Namen geben: n. kaj, *Vrt.*; — ernennen: n. beležnike, *DZ.*; n. v poslanca, zum Gesandten ernennen, *Vrt., DZ.*; — 2) anfragen: za danes je narečeno za to, für heute ist eine Tagfügung dafür bestimmt, *Svet. (Rok.)*
 naręčeje, *n.* 1) der Dialect, die Mundart, *Cig., Jan., nk.*; (čes., rus.); — 2) = prislov, *Mur., Vod. (Izb. sp.)*
 naręčnik, *m.* = narečni besednjak, das Idiotikon, *Jarn.*
 nāred, *m.* = naredba 3), *V.-Cig.*
 nāred, *f.* 1) pri naredi, bequem, zur Hand, gelegen, *Cig., Jan.*; — 2) der Wagentheit, *St.-Cig.*; prednja, zadnja n., das Vorder-, das Hintertheil des Wagens, *ogr.-C.*; — 3) die Achse, *C., ogr.-Valj. (Rad.)*
 nāred, *adv.* = na red, fertig, bereit, *Jarn., Dol., Gor., Kor.-Cig., Jan.*; n. biti, bereit sein, *C.*
 narędba, *f.* 1) die Einrichtung einer Sache: poslopje ima dobro naredbo, *Notr.*; mlinska n., *Svet. (Rok.)*; — naredbe, Einrichtungen, *Cig., Jan.*; — 2) die Vorrichtung, *Jan., C.*; sežgati naredbe, (die Belagerungsvorrichtungen), *Dalm.*; stakimi naredbami, arlami in orglami, *Trub. (Psal.)*; naredbe pri vodnjaku so slabe, *Notr.*; kako lepe nove naredbe ima! *Polj.*; — 3) die Vorkehrung, die Verfügung, die Maßregel, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Trub., Dalm., DZ., nk.*; božja n., Gottes Fügung, *Cig., Jan.*; — der Vertrag, *Meg.-Cig., Dict., C.*
 narędek, (dka, *m.* 1) das Fabricat, das Product, *C.*; — 2) naredba 3), die Anordnung, *C.*
 nāredn, čna, *adj.* 1) fertig, bereit, zur Hand, *Savinska dol.*; n. k čemu, bereit: n. k poslušanju, *Dalm.*; — hurtig, flink, *Dol.-Cig.*; pripravite Gospodu naredne ljudi, *Krelj.*; — 2) bequem, gelegen, *Dict., Cig., Trub., Svet. (Rok.)*; pri narednem času, *Trub. (Psal.)*; tu nam ni naredno stati, *BKr.-M.*; nož ni nareden, *BKr.-M.*; naredna, kmetska prebivališča, *IjZv.*; železna ognjišča so naredniša za kuho in peko, *IjZv.*
 narediti, *im. vb. pf.* machen; n. novo toporišče sekiri: n. sukno; n. iz zlata tele; narejene cvetlice, künstliche Blumen; n. šotor, ein Zelt aufschlagen; vozci n., einen Wagen schürzen; n. postaviti; kaj si zopet naredil? waß hast

du wieder angestellt? veliko škoda komu n.; — n. koga za kaj, jemanden zu etwas machen; — hudo n. koga, jemanden arg zurichten, *Zr.*; to nas je naredil! der hat uns mitgespielt! *Gor.*; — n. za kaj s kom, mit jemandem etwas abmachen, *Cig., Jan., C.*; — n. komu, einem etwas anzaubern, ihn verhexen; narejeno mi je: v svoji jezi mu je slepar naredil, da ga je hodila vsako noč mora tlačit, *IjZv.*; — bereit machen: naredi mi konja, *Zil.-Jarn. (Rok.)*; — verfügen, *Mur., Cig., Jan., DZ.*; — n. se, sich bilden, entstehen; mehurček, krasta se mu je naredila; — sich stellen: n. se hudega, jeznega; — n. se s kom, sich mit jemandem vergleichen, *Svet. (Rok.)*.

narędkoma, *adv.* nicht dicht, zerstreut; n. sejati, narednik, *m.* 1) der Veranstalter, *Cig.*; — der Verordner, *Cig.*; — 2) der Feldwebel, *DZ., Nov., nk.*; tudi: narędnik.

nārednost, *f.* 1) die Bereitheit, *Jan.*; — die Mfligkeit, *Cig.*; — 2) die Bequemheit, die Gelegenheit, *BKr.*

naręgniti se, rčgnem se, *vb. pf.* n. se komu, jemandem eine Grimasse schneiden, *Cig.*

naręja, *f.* die Verfertigung, die Erzeugung, *Cig., Jan., C., DZ.*; n. krvi, die Blutbildung, *Cig.*

naręjanje, *n.* das Machen, das Verfertigen.

naręjati, *am. vb. impf. ad* narediti; machen, zu machen suchen o. pflegen; narejal sem nekaj, pa nisem mogel nič narediti; — n. žito, das Getreide reiten, *Dol.*; — prim. narediti.

narejāve, vca, *m.* der Verfertiger, der Erzeuger, *Cig., Jan., DZ.*; — der Veranstalter, der Verfänger, *Cig.*

narejāvka, *f.* 1) die Verfertigerin, *Cig.*; n. jedi, *C.*; — 2) die Begleiterin der Braut, die Brautmutter, *M., Rib.*; teta n., *Cig.*; O mati narejavka! *Npes.-K.*

naręjek, jka, *m.* die Wache, das Erzeugniß, das Fabricat, *Mur., Cig., Jan.*; — die Fügung, *Jan.*; božji narejek je, *Ravn.*

narejence, vca, *m.* (roß) narejenec, ein künstlicher Bienenstock, der Treibling, *Cig., Gol.*

nārek, *m.* die Todtenklage, *Kres. ogr.-C.*
 narękati, rčkam, *vb. impf. ad* nareči: 1) ernennen, *Levt. (Cest.)*, *DZ.*; — 2) dietieren, *Mur., Cig. (T.), nk.*; — 3) mrtve n., die Todten beklagen, *Z.*

narękavica, *f.* das Klagenweib bei Leichen, *Habd.-Mik.*

narękoma, *adv.* n. pisati, Dictando schreiben, *Mur., Cig., UET.*

narekovāj, *m.* das Anführungszeichen, *Jan.*; pogl. ušesca.

narekovānje, *n.* 1) das Dietieren, *nk.*; — 2) das Wehklagen, *kajk.-Valj. (Rad.)*; die Todtenklage, *Cig., Jan.*

narekovāti, űjem, *vb. impf.* 1) vorsehen, vorseprechen, *V.-Cig., Jan.*; dietieren, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; — 2) (einen Todten) beklagen (prim. narekovanje).

narekovāve, vca, *m.* der Vorseher, der Dietierer, *Cig., Jan.*

narčz, *f.* der Aufschnitt, die Kerbe, *Cig.*

narčza, *f.* der Aufschnitt.

narčzati, *ržem*, *vb. pf.* 1) einen Aufschnitt machen, aufschneiden; n. deblo, lubje, palico; narezan list, geferbtes Blatt, *Cig. (T.), Tus. (B.)*; — 2) eine gewisse Menge abschneiden oder zerschneiden; n. šib, kruha, krompirja; — 3) durchhauen, abprügeln: n. koga, *C.*

narčzek, *zka. m.* das zuerst Abgeschnittene, der Aufschnitt, *Cig.*

narčzljati, *am. vb. pf.* aufschneiden; narezljan, mit kleinen Aufschnitten oder Kerben versehen. **narčzljavati**, *am. vb. impf. ad* narčzljati.

narčzovati, *ujem. vb. impf. ad* narčzati; aufschneiden.

narčzati se, *im se. vb. pf.* 1) n. se komu, jemandem angrinsen; — (preprosto) tudi = nasmeljati se, *juzh. St.*; — 2) des Schreien's satt werden.

narčzek, *zka. m.* eine freundliche Miene (preprosto), (narazek) *Guts.*; *prim. Caf. (Vest. I. 37).*

naribiti se, *im se. vb. pf.* sich satt fressen, *M.* **nariniti**, *rinem. vb. pf.* 1) aufdringen, aufzwingen: n. komu kaj, *Cig., C.*; — 2) n. se, sich in Menge herandrängen, *Volk.-M.*

naris, *m.* die Zeichnung, *Mur., Cig., DZ., Žnid.*; razgledbeni n., die Orientierungssitzze, *DZkr.* **narisati**, *ršsem. vb. pf.* eine Zeichnung machen, zeichnen; n. hišo, človeka.

narisek, *ska. m.* die Zeichnung, *Cig., Jan., DZ.* **nariti**, *rišem. vb. pf.* eine gewisse Menge (z. B. Erde) aufwühlen, aufwerfen; *krt je naril veliko krtin.*

nariv, *riva. m.* das Gedränge, *LjZv.*

narivati, *am. vb. impf. ad* nariniti; n. komu kaj, aufzudringen, aufzuzwingen suchen oder pflügen, *Cig., C.*

narjuti se, *rjovem se. vb. pf.* sich satt brüllen. **narobe**, *adv.* = na robe, verkehrt, umgekehrt; n. obrniti; — n. delati, verkehrt, nicht recht machen; n. razumeti, govoriti; vse gre n.; — to je n. svet, daß ist eine verkehrte Welt; n. slika, ein verkehrtes Bild, *Žnid.*; — auf der Rehrseite; — umgekehrt, im Gegentheil. **naroben**, *bna. adj.* verkehrt, äbicht, *Mur., Jan., C.* **narobenji**, *adj.* verkehrt, *Hal.-C.* **narobejnji**, *adj.* = naroben, *Hal.-C.*

narobkati, *am. vb. pf.* eine gewisse Menge (z. B. Rüsse, Kufurnj) schälen, entfönnen, *Cig.* **narobnez**, *m.* einer, der alles verkehrt thut, *Jan. (H.).*

narobnost, *f.* die Verkehrtheit, *Jan. (H.).*

naroč, *m.* 1) kolikor je moči enkrat na rokah nesti, *Hal.-C.*; n. sena, *Z.*; — 2) = naročaj 1), *Mur., Mlk.*

nároč, *f.* = naroč *m. Jan., kajk.-Valj. (Rad).* **naročaj**, *m.* 1) der Platz auf den Händen, in den Armen; v naročaj vzeti, in die Arme nehmen; umrl je v naročaju svojega sina, *Jurč.*; — 2) = naroč 1), ein Armvoll: n. drv, slame, *Cig., Jan.*

naročanje, *n.* das Auftragen; das Bestellen. **naročati**, *am. vb. impf. ad* naročiti; auftragen; bestellen, abonnieren.

naročeba, *f.* der Auftrag, *Cig.*; izpolnjevati naročbe, *Cr.*; die Bestellung, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; die Prämumeration, die Abonnierung, das Abonnement: vabiti na naročbo kakega časnika, *nk.*

naročben, *bena. adj.* Bestellungs-, Prämumerations-, *nk.*

naročbenica, *f.* der Bestellschein, *DZ.*

naroče, *n.* 1) = naročeje 1), *Dol.*: naroče: na naroče vzeti, *ogr.-Valj. (Rad)*; — 2) = naročeje 3): eno naroče („närčč“) trave, *juzh. St.*

naroček, *zka. m.* naročki, die Manjchetten, *Nov.-C.*

naročen, *čna. adj.* 1) was an der Hand getragen wird, *Meg., Dalm.*; — 2) naročen, beuten, gelegen, *Cig., M.*; *prim. narok.*

naročeválnica, *f.* das Commissionsbüreau, *Cig.* **naročeváti**, *ujem. vb. impf.* = naročati.

naročevávec, *vca. m.* der Besteller, der Bestauftrager, *Cig.*

naročiten, *lna. adj.* Bestellungs-: naročilni list, *nk.*; Prämumerations-, *nk.*

naročilo, *n.* der Auftrag; po naročilu, dem Auftrage gemäß; die Commission; — die Bestellung, die Prämumeration, *nk.*

naročit, *adj.* ausdrücklich, *h. t.-Cig. (T.).*

naročitelj, *n.* = naročnik 1), *Jan. (H.).*

naročiti, *im. vb. pf.* auftragen; n. komu, da naj kaj stori: vse sem opravil, kar si mi naročil; anordnen; n. v oporoki, *Cig.*; — bestellen; n. voz, knjigo; n. si časnik.

naročje, *n.* 1) der Platz auf o. in den Armen; v n. vzeti otroka, v naročju držati ga, in die Arme nehmen, in den Armen halten; — 2) v naročje se oženiti, omožiti, ohne Vermögen, ohne Besitz, auf der Hände Arbeit bauend heiraten, *Dol.*; — 3) ein Armvoll, *Cig., Jan.*

naroččka, *f.* die Manjchette, *Jan. (H.).*

naročnica, *f.* 1) die Auftraggeberin, die Bestellerin; die Abonnentin, *nk.*; — 2) naročnica, das Armband, *Jarn., Mur., Cig., C.*; — 3) = naročnik 2), *Notr.*

naročnik, *m.* 1) der Auftraggeber, *Mur., Cig., DZ.*; — der Besteller; der Kunde; — der Abonnent (z. B. einer Zeitschrift), *nk.*; — 2) = črevljarska rokavica, das Schuttherandleder, *Jarn., C., Števk.*, (naročnik) *Kras.-Erj. (Torb.)*; — 3) das Armband, *C.*; — 4) naročniki, hujše brez imetja, ki se „na roke“ ženijo, *Dol.*

naročnina, *f.* die Bestellungsgebühr, *Cig.*; — der Abonnementsbetrag, *nk.*

naročnínica, *f.* dem. naročnina; der kleine Abonnementsbetrag, *Cr.*

naročnják, *m.* das Handleder der Schuster, *Cig.*

náročnost, *f.* die Bequemlichkeit, *Cig.*

národ, *róda. m.* 1) die Nation, der Volksstamm, das Volk, *Guts., Jarn., Mur., Cig., Jan., nk.*; — 2) = rod, die Generation, *Dict.*; — 3) = porod, die Geburt, *ogr.-C.*

národén, *dna. adj.* Volks-, volkstümlich, national, *Mur., Cig., Jan., nk.*; narodna obleka, die Nationaltracht, *nk.*; nationalgeistig: n. človek, *nk.*

národíč, *m. dem.* narod; das Nátiönchen, das Völkchen, *nk.*

naroditi se, *im se, vb. pf.* 1) zur Welt kommen, geboren werden, *M. ogr.-Raič(Kol.);* Nekemu bogatecu se je sin narodil, *vzh.St.-Valj.(Glas);* — 2) drevo se je narodilo, der Baum hat sich abgetragen, er hat sich durch vieles Tragen entkräftet, *Cig., C.*

narodnják, *m.* der Nationalgefeimte, der Nationale, *Jan., C., nk.*

narodnjákinja, *f.* die Nationalgefeimte, die Nationale, *nk.*

narodnjáski, *adj.* die Nationalgefeimten betreffend, national, *C., nk.*

narodnogospodárstven, *stvena, adj.* volkswirtschaftlich, nationalökonomisch, *nk.*

narodnost, *f.* die Volksthümlichkeit, *Mur., Cig.;* — die Nationalität, *Cig., Jan., nk.*

narodokáz, *káza, m.* die ethnographische Karte, *Jes.*

narodoljub, *ljúba, m.* einer, der die Nation liebt, *Str.*

narodopis, *písa, m.* die Ethnographie, *Cig., Jan., Cig.(T.).*

narodopísee, *sca, m.* der Ethnograph, *Cig.*

narodopísen, *sna, adj.* ethnographisch, *Cig., Jes.*

narodopísje, *n.* die Ethnographie, *Cig., Jan.*

narodoslóvec, *vca, m.* der Ethnolog, *Let.*

narodoslóven, *vna, adj.* ethnologisch, *Let.*

narodoslóvje, *n.* die Ethnologie, *Lampe(D.).*

narodovláda, *f.* = ludovlada. die Volksherrschaft, die Demokratie, *Jan.(II.).*

narodovski, *adj.* = narodski, Völkcrs: narodovsko preseljevanje, die Völkcrwanderung, *IjZv.*

narodoznánstvo, *n.* die Ethnologie, *Cig.(T.).*

narodski, *adj.* Völkcrs: narodsko preseljevanje, die Völkcrwanderung, *Cv.*

narodstvo, *n.* das Volksthum, das Volkswesen, *Cig.(T.).*

narógati se, *am se, vb. pf.* n. se komu, jemanden höhnen, *nk.*

narójiti se, *im se, vb. pf.* rojenja se naveličati, *Cig.*

1. **nárok**, *m.* die Tagelohnung, *Jan.*

2. **nárok**, *m.* naroki = mansete, die Manschetten, *BlKr.-DSt.*

nárok, *adv.* zur Hand: n. mi je, *Cig., Ip.-M.;* — od narok biti, entlegen sein, *Polj.;* — iz: na roko.

nároka, *f.* = narokva 2). *C.*

nároke, *f. pl.* die Tagelohnung, *Sret.(Rok.).*

narokovati, *ujem, vb. impf.* narekovati 2): n. za mrlíem, wechslagen, *BlKr.*

narokva, *f. 1)* das Armband, *Uabd.-Mik., Jarm., Mur.;* der Armbüchlein, *C.;* — 2) der Handschuh des Schusters, *C.*

nárokvia, *f. dem.* narokva; das Armband, *Cig., Jan.*

narómati se, *am se, vb. pf.* sich satt pilgern, *narópati*, *am, vb. pf.* zusammenrauben; veliko blaga, denarja n.

naropotáti se, *otám, ócem se, vb. pf.* des Felters satt werden.

narositi, *im, vb. pf.* mit Thau beneßen, beethauen, *Jan.(II.).*

narováti, *rújem, vb. pf.* *Cig., M.,* pogl. narvati.

nárt, *m. 1)* der Fußbüden, der Riht, *Cig., Jan., Cig.(T.). C.;* — die Fußwurzel (tarsus), *Erj.(Som.);* — 2) das Oberleder: urbase ali narte dela usnar iz teletin, *Ravn.(Abc.);* — prim. čes. nart, der Fußriiden, das Oberleder.

nárus, *adj.* röhlich, *Rež.-C.*

narušáj, *m.* die Störung, *Cig.(T.), DZ.*

narúšiti, *rúšim, vb. pf.* 1) zu zerstören anfangen: n. skalo, den Felsen anprengen, *Cig.;* — 2) stören, hemmen, *Cig.(T.), DZ.;* narušeno zdravje, *Cv.*

narúšiti, *am, vb. impf. ad* narušiti, *Cig.(T.).*

narúziti, *rúzim, vb. pf.* in irgend einer Menge enthüllen, entformen, *Cig.;* n. veliko fízola, *koruze, jvzh.St.*

narvál, *m.* samorog, der Narval (monodon monoceros), *Erj.(Z.);* — rus. narváln.

narvátí, *rújem, vb. pf.* 1) eine gewisse Menge austaufen, ausrupfen: n. korenin; — 2) n. se, sich satt raufen, sich satt balgen, *Cig., M.*

nasád, *sáda, m. 1)* die Anpflanzung: 3. B. das Sezen von Knollenfrüchten, *C.;* — das Ungepflanzte; vrtni nasadi, die Gartenanlagen, *nk.;* — 2) die zum Drechsel bestimmte Garbenfichte, die Drechselage; n. obračati za mlaticí, *Ravn.(Abc.);* — 3) die Schichte (min.), *Cig.(T.);* vodni nasadi, die Wasserbildungen (min.), *Cig.(T.);* die Ablagerungen, *C.;* — 4) die geschichtete Haufwolke, die Schichtwolke, *Cig.(T.);* — 5) die zum Ausbrüten unterlegten Eier, *C., Z.;* — das Gebed (= piščeta enega gnezda), *Cig.;* — junge, in einen Teich gesezte Fische, der Saß, die Setzlinge: ribji n. *V.-Cig.;* — 6) die Handhabe, das Heft, der Stiel, *M.;* držaj pri lopati, pri kosi, pri grabljah itd., *C., Podkrnci-Erj.(Torb.);* — 7) z nasadom cepiti, in Gestalt eines Röhrchens pflöpfen, röhren, pfeifen, *V.-Cig.;* — tudi: násad.

nasáda, *f. 1)* = nasad 1), *Cig.;* — 2) ribja n. = ribji nasad, *C.*

nasádast, *adj.* nasadast oblak, eine Schichtwolke, *Cig.(T.).*

nasádba, *f.* die Anpflanzung, *Jan.*

nasádek, *dka, m.* das Aufgesetzte, der Aufsaß, *Jan.;* 3. B. ein Röhrchen, das irgendwo aufgesetzt wird, *Bes.*

nasáden, *dna, adj.* 1) k nasadu spadajoč, nasada se tioč; — nasádna riba, der Setzfisch, nasadni ribnik, der Setzteich, *Cig.;* — 2) násadén, gefüllt, doppelt (von Blumen), *Jan.*

nasaditnik, *m.* das Thürband, *Cig.*

nasadilo, *n.* das Thürband, *Cig., Jan.;* das Fensterband, *Cig.*

nasadíšče, *n.* der Ort der Anpflanzung, *Cig., Jan., Nov.;* pos. eine Weinrebenpflanzung, *C.*

nasaditi, *im, vb. pf.* 1) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

2) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

3) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

4) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

5) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

6) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

7) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

8) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

9) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

10) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

11) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

12) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

13) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

14) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

15) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

16) ansetzen: n. kokoš, eine Henne zum Brüten auf die Eier setzen; — jajca n. kokoši, einer Henne die Eier zum Brüten unterlegen; — n. ribe v ribnik, ribnik n. z ribami, den Teich mit Fischen besetzen,

1.-Cig.; — 2) pflanzen, anpflanzen; drevje, cvetice n.; — 3) aufsetzen, aufstecken: n. vrata, okno, die Thüre, das Fenster in die Augen einhängen: n. bajonet, aufpflanzen, Cig.; n. mlinski kamen, den Mühlstein aufsetzen, Cig.; auf einen Stiel stecken, mit einem Stiele versehen, bestielen: n. sekiro, lopato, nož; n. na kol, aufspalten: n. meso na vilice, aufgabeln: — n. se na meč, sich ins Schwert stürzen, *Ravn.*; — nasadil se bo, er wird antreten, *Jan.*; — n. se, sitzen o. stecken bleiben, auf den Grund stoßen (o ladj), Cig.; — 4) n. snope, die Garben zum Dreichen zurecht legen; — 5) n. koga, aufbringen, erzürnen, Cig.; tako govorojenje ga je zopet nasadilo, *DSv.*: nasajen biti, zornig, gereizt, übelgelaunt sein; — kratko nasajen, kurz angebunden, *Erj.* (*Iz b. sp.*): razjezil sem tebe, ki si na kratko nasajen, *Zv.*; — 6) eine gewisse Menge anpflanzen, setzen; n. cvetlic po vrtu; veliko krompirja n.; — bepflanzen: n. vrt s cvetlicami; Polno je (vrtec) rožic nasajen, *Npes.-K.*

nasāj, m. die Anpflanzung, z. B. der Nebenansatz, C.

nasajáč, m. 1) der Anpflanzer, Cig.; — 2) der Schäfter, Cig.

nasajálo, n. = nasadilo, das Thürband, Cig. nasajanje, n. das Anpflanzen, das Anstecken, itd.; prim. nasajati.

nasajati, am, vb. *impf. ad* nasaditi; 1) ansetzen: kokiši n., da valijo; — 2) anpflanzen; — 3) snope n., Garben zum Dreichen zurecht legen; — 4) aufstecken: vrata, okna n.; sekire na toporišča n.: polne vile sena n. *Ravn.*; — 5) n. jih komu, jemandem prügeln: nasajala sta si jih, *Ben.-Kl.*; — 6) n. se nad kom, jemandem ungestüm drohen, ihn pochen, *V.-Cig.*

nasajávee, vca, m. der Pflanzer, Cig.

nasajénka, f. ein zum Ausbrüten unterlegtes Ei, das Brüteci, C.

nasajénost, f. die Gereiztheit, die üble Laune.

nasajljati, am, vb. *impf. ad* nasoliti: einjaßen, jaßen, *Mur.*, *V.-Cig.*

nasamúriti se, úrim se, vb. *pf.* ein fünfteres Gesicht machen: kaj si se nasamuril? *Lašče-Erj.* (*Torb.*); nasamurjeno gledati, fünfter blicken, *Lašče-Erj.* (*Torb.*); — prim. čes. smouriti, unwohlsein, trüben, rus. smuryj, dunkelgrau, *Mik.* (*Et.*).

nasčati, ščim, vb. *pf.* 1) eine gewisse Menge Darn lassen, voll harnen; — 2) n. se, zur Genüge harnen.

nasčben, bna, adj. 1) absolut, an und für sich, Cig., *Jan.*, *Sen.* (*Fiž.*): nasebna težkota, absolutes Gewicht, Cig. (*T.*); — 2) ni nasebna = noseča je, Z.; — 3) nasebno vino, unverschäfter Wein, Z.

nasčbnik, m. der Positiv (gramm.), *Jan.*

nasčči, sččem, vb. *pf.* = nakositi, eine gewisse Menge mähen, *Jarn.*, *Kor.*, *Gor.*

nasčđ, sčđa, m. der Martini-Schmaus, C.

nasčđati, sčđam, vb. *impf. ad* nasesti; 1) aufsitzen, *Jarn.*; n. na limanice (o ptičih), Cig.;

— auflaufen, aufstoßen, strauden (o ladj), Cig.; — 2) n. sv. Martina, den Martini-Schmaus abhalten, C.

nasčđeti se, im se, vb. *pf.* sich satt sitzen.

nasčđnica, f. das am Bienenstock hervorragende Brettstück, *Gol.-Valj.* (*Rad.*).

nasčđnik, m. 1) = naseljenc, stanovnik, der Zuhälte, *Mur.*, *Jan.*; — 2) der Gast beim Martini-Schmaus, C.

nasčđnják, m. eine Art Schmaus nach Beendigung der landwirtschaftlichen Hauptarbeiten im Spätherbste um die Zeit des Martini-festes herum; (tudi: nasadnjak, nasovnjak, nasunjak), *Hal.-C.*

nasejati, sčjem, vb. *pf.* eine gewisse Menge jäen; veliko koruze, pšenice n.

nasčk, sčka, m. 1) der Anhub, die Platte am Baume, Cig.; — 2) nam. senosck, *Celovška ok.*

nasčka, f. der Ort des Anhubes, Cig.

nasčkati, sčkam, vb. *pf.* 1) anhaufen, aufhaden; n. drevo, kamen, led; n. pilo, die Feile aufhauen, *V.-Cig.*; — 2) in einer gewissen Menge oder genug haden; n. drv., zelnih glav, ledu, mesa; — 3) n. koga, jemanden durchprügeln; — jemandem übel mitspielen; — 4) n. se, sich müde haden; — 5) n. se ga, sich beirauchen; nasekan, beraucht.

nasekšjati, ám, vb. *pf.* 1) = drobno sekajoč nasekati, kleinweise anhacken; — 2) eine gewisse Menge kleinweise zerhacken; — 3) n. se = sekljanja se naveličati.

nasekovati, újem, vb. *impf. ad* nasekati: anhaufen, anhacken, aufhacken; drevje, led n.

nasčlba, f. die Ansiedelung, Cig., *Sol.*, *C.*, *Let.*; samotna n., *Jurč.*: die Colonie, Cig.

nasčbina, f. die Ansiedelung, die Colonie, die Pflanzstadt, Cig., *Jan.*, Cig. (*T.*), *M.*, *nk.*

nasečbinski, adj. die Colonie(n) betreffend, *nk.*

nasčtec, lea, m. der Ansiedler, der Colonist, Cig., *Jan.*, Cig. (*T.*).

nasčten, lna, adj. wohnbar, wirthbar, *Sol.*

naseljšee, n. der Weiser: začela mu je imenovati cerkvice, vasi, naseljšča po vrsti, *Jurč.*

naselštev, tve, f. 1) das Ansiedeln, die Ansiedelung; das Bevölkern, die Bevölkerung; die Colonisation, *Jan.* (*II.*); — 2) = nasečbina, die Niederlassung, die Colonie, Cig., *Jan.*

nasčłiti, sčłim, vb. *pf.* ansiedeln; n. ljudi: — bevölkern; n. deželo z ljudmi: colonisieren, Cig. (*T.*); — n. se, sich ansiedeln, sich häuslich niederlassen; — n. se, einwandern; — naschlen, jeßhaft, aufßißig, Cig.

nasčlje, n. die Colonie, Cig. (*T.*).

nasčljenc, nca, m. der Ansiedler: — der Colonist, Cig., *C.*, *nk.*

nasčljénje, n. die Ansiedelung, die Besiedelung.

nasčljénost, f. die Dichte der Bevölkerung, die relative Bevölkerung, Cig. (*T.*), *Jes.*

nasečjevánje, n. das Ansiedeln.

nasečjevati, újem, vb. *impf. ad* naseliti, ansiedeln; n. se, sich ansiedeln.

nasčłnica, f. die Ansiedlerin, Cig., *Jan.*

nasčłnik, m. der Ansiedler, Cig., *Jan.*

nasčłnost, f. die Wohnbarkeit, Cig.

nasčlŕstvo, *n.* das Colonialweŕfen, *Cig. (T.)*.
nasčsáti se, *ám se. vb. pf.* ſich ſatt oder voll ſaugen.
nasčsti, *sčdem. vb. pf.* auſſüßen (o ptiču): na limanico *n.*, *Cig.*; ſich auf den Grund oder auf eine Sandbank ſetzen, auſſtoßen, ſtranden (o ladji), *Cig., DZ.*: čoln je nasedel na ſipo, *Cig.*
nasčtev, *tve. f.* die Anjaat, *Cig., Jan.*
nasčv, *sčva. m.* die Anjaat, *Jan. (H.)*.
nasčvek, *vka. m.* die Anjaat, *Jan. (H.)*.
nasčvati, *am. vb. impf. ad* nasčvati; anſehen, *Jarn., Cig., C.*, vzh. *St.*
nasčvanje, *n.* die Zättigung, *ogr.-Valj. (Rad.)*.
nasčvati, *am. vb. impf. ad* nasititi; zättigen, *ogr.-M. C.*
nasčvati, *am. vb. impf.* = nasčevati. zättigen, *ogr.-C.*
nasčvenje, *n.* die Zättigung, *Jan.*
nasčevati, *šjem. vb. impf.* = nasčvati, zättigen, *D.Sr.* (-tovati) *Jan.*
nasiten, *hna. adj.* gewaltſam, gewaltthätig, *Jan., Sol.*: — po drugih slov. jez.
nasilje, *n.* die Gewaltthat, die Gewaltthätigkeit, *Cig., Jan., C.*; pohotno *n.*, die Rothzucht, *Jan. (H.)*: — državno *n.*, der Staatsſtreich, *Jan. (H.)*: — po drugih slov. jez.
nasitnost, *f.* die Gewaltthätigkeit, *Jan. (H.)*.
nasitstvo, *n.* die Gewaltthat, die Gewaltthätigkeit, *Cig., C. nk.*; pohotno *n.*, die Rothzucht, *Jan. (H.)*: — po drugih slov. jez.
nasip, *šipa. m.* 1) die Anſchüttung, *Cig.*: — 2) das Angeſchüttete, die Anſchütt; — der Schüttedamm; der Wall, *Guts., Mur., V.-Cig., Jan., nk.*; die Schanze, *Mur., Cig., Jan., nk.*
nasipa, *f.* das Beſchüttete (mont.), *V.-Cig.*
nasipác, *m.* der Anſchütter, der Aufſäuer (mont.), *Cig.*
nasipanje, *n.* das Anſchütten.
nasipati, *šipam. pljem. vb. impf. ad* nasuti; anſchütten, aufſchütten; — *n.* jezove, Dämme aufwerfen: — *n.* cesto, die Straße beſchottern: — (*vb. pf.* = nasuti. *St.*)
nasipávanje, *n.* das Auf-, Anſchütten; — *n.* cest, das Beſchottern der Straßen.
nasipávati, *am. vb. impf.* anſchütten, aufſchütten: — beſchottern: *ceste n.*
nasipína, *f.* 1) der Schutt, *Cig. (T.) C.*: — 2) die Anſchwenmung, die Anſchütt, die Alluvion, *Cig.*: — 3) das Zeifengebirge, *Cig. (T.)*.
nasipje, *n.* = nasip 2), *Ravn.*
nasipnica, *f.* 1) die Martofel oder Mübengrube auf dem Felde oder im Garten, *Gov.*: — 2) zum Dammbau beſtimmte Erde, *Cig.*
nasipnina, *f.* der Schotter, *Lerst. (Gest.)*.
nasipovati, *šjem. vb. impf.* anſchütten, aufſchütten: *ceste n.*, Straßen beſchottern.
nasitba, *f.* die Zättigung, *Cig. (T.)*.
nasitn, *tna. adj.* 1) erfüllt, *Jan. (H.)*: — 2) nasitljiv, *Cig., ogr.-C.*
nasititi, *šitim. vb. pf.* zättigen: — nasičen, geſättigt (chem.), *Cig. (T.)*: — *n.* se, ſich zättigen: *n.* se z jedjo: — ſatt werden; mastnih jedi se človek kmalu nasiti; kmalu se ga nasitim, ich werde ſeiner bald ſatt, *Cig.*

nasitljiv, *šva. adj.* zättig, zättigend, *Vrt., nk.*
nasitljivost, *f.* die Zättigkeit, *nk.*
nasitnost, *f.* 1) die Erfättlichkeit, *Jan. (H.)*: — die Zättigungſcapacitát (chem.), *Cig. (T.)*: — 2) = nasitljivost, *Cig.*
naskákati, *škákam. čem l. vb. impf. ad* naskočiti; = naskakovati: mesto *n.*, *Lerst. (Zb. sp.)*: — *II.* naskákati se, škákam, čem se, *vb. pf.* ſich ſatt ſpringen.
naskakovati, *šjem. vb. impf.* anſtürmen, Sturm laſſen, *Cig.*; — anrennen, beſtürmen, ſtürmen: *n.* mesto, zidovje, *Cig., Jan., nk.*
naskakovávec, *vca. m.* der Beſtürmer, *Cig.*
naskočén, *čna. adj.* zum Anſturm gehörig, Sturm: naskočén leſtvice, die Sturmleiter, *Cv.*
naskóčiti, *škóčím. vb. pf.* 1) löſtſtürmen, *Cig., Jan., M.*: — *n.* kaj, ſtürmen, beſtürmen: *n.* mesto, *Cig., Jan., nk.*: — človeka skrb naskóči, *Vrt.*: — 2) ūbel antkommen, *ogr.-C.*: — 3) *n.* si kaj, ſich (durch einen Sprung) eine Beſchädigung zuziehen, *Z.*
naskók, *škóka. m.* der Anfall, der Anſturm, der Sturm, *Guts., Mur., Cig., Jan., nk.*; z naskokom vzeti, erſtürmen, *Cig., Jan.*
naskókoma, *adv.* = na skok, im Galopp, *ogr.-C.*
naskopáriti, *šrim. vb. pf.* durch Weizen zuſammenbringen, zuſammengeizen, *Cig.*; veliko premoženja si *n.*, *Jurč.*
naskóren, *adv.* bald, *M., C.*
naskóren, *rna. adj.* baldig, *ogr.-Mik., C.*
naskóro, *adv.* = na skoro, bald, *Erj. (Izb. sp.)*.
naskriž, *adv.* pogl. navzkriž.
naskrižem, *adv.* pogl. navzkrižem.
naskúbsti, *škúbem. vb. pf.* 1) anrupfen, *Cig.*: — 2) eine gewiſſe Menge anrupfen: *n.* perja; — 3) *n.* se, ſich ſatt rupfen.
naskúta, *f.* ein widerwärtiges Ding, *Jan., C.*
naskúten, *tna. adj.* widerwärtig, *Jan.*
naskútnost, *f.* die Widerwärtigkeit, *Jan.*
nasláda, *f.* 1) die Süßigkeit, *Jan. (H.)*; *coll.* ſüße Sachen: hruske, česplje, grozdje in druga jeſenska naslada, *D.Sr.*: — 2) das Vergnügen, die Luſt, *nk.*: Naslade užili ste cvet, *Lerst. (Zb. sp.)*; uživati dobrote in naslade tega sveta, *IjZr.*: náslada, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
nasláden, *dna. adj.* 1) ūſſlich, *Jan.*: — annehm: *n.* diš, der Wohlgeruch, *ogr.*: — 2) wollüftig, küſtern, ſinnlich, *Guts., Mur., Cig., Jan., C. nk.*; užinke pripravljati nasladnemu občinstvu, *Zr.*
nasladiti, *am. vb. pf.* verūßen, *Z., Jan. (H.)*: — ergózen, *Z., Jan. (H.)*.
nasládnéz, *m.* der Wollüftling, *Cig., nk.*
nasládnik, *m.* der Wollüftling, *Guts., Mur., Cig., Jan.*
nasládnost, *f.* die Wolluſt, *Guts., Mur., Cig., Jan., nk.*; die Lüſternheit, *Cig.*; die Weiſheit, *Mur.*: násladnost, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
nasladovánje, *n.* das Ergózen, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
nasladováti se, *šjem se. vb. impf.* ſich der Luſt, dem Vergnügen hingeben, ſich ergózen, tudi: nasladovati se, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

naslájati, am, *vb. impf. ad* nasladiti: 1) ver-
füßen: spomin jima pač ni mogel naslajati
spanca, *Jurč.*; — 2) ergötzen: n. srce, *Let.*;
— n. se, sich ergötzen, *Sl.N.*: n. se z vsemi
pozemelskimi dobrotami, *IjZv.*; n. se česa,
Zv.

naslamúriti se, úrim se, *vb. pf.* = nasamu-
riti se. düstler werden, *C.*; naslamurjen, ver-
drießlich, *Mur., Jan., C.*

naslan, *adj.* ein wenig falsch, falsch, *Jan.*

naslaniniti, ínim, *vb. pf.* mit Speck bespicken:
n. zajca, *Cig.*

naslanjáč, m. der Lehnsjessel, *Cig., nk.*

naslanjáló, n. die Lehne, *Cig., nk.*

naslanjati, am, *vb. impf. ad* nasloniti: an-
lehnen; glavo n. na roko: — n. se, sich an-
lehnen: — n. se na kaj, auf etwas beruhen,
sich gründen, *Cig., Jan.*; — n. se na koga,
sich auf jemanden berufen o. beziehen, *Cig.*

naslávljati, am, *vb. impf. ad* nasloviti: titu-
lieren, *Sl.N.-C.*; z gospodičnó n., *Cv.*

naslęd, slęda, m. die Daraußfolge: n. soglasni-
kov, *Preš.*; násled, *ogr.-Valj.(Rad).*

naslęda, m. *Ravn.-C.* pogl. naslednik.

naslędba, f. 1) die Nachfolge (3, B in der Herr-
schaft), *Mur., Cig., Jan.*; — die Nachahmung,
Jan.; — 2) der Anhang, *Mur.*; die Secte,
kajk.-Valj.(Rad).

naslędek, aka, m. das Ergebnis, die Folge,
Mur., Cig., Jan., Ravn., nk.; dobri, slabi
nasledki, *nk.*

naslęden, dna, *adj.* conjectiv, resultierend,
Jan.(H.); — Erb-, *Jan.(H.)*.

naslędica, f. = nasledek, *Jan.(H.)*.

naslędina, f. die Erbschaft, *C.*

naslęditi, im, *vb. pf.* 1) nachfolgen: n. koga,
Mur., C., nk.; — 2) durch Erbfolge erhalten:
n. očetovo zemljo, *Svet.(Rok.)*.

naslędje, n. die Nachfolge, *Cig., DZ., Vrt.*; n.
v službi, *Cig.*; prestolno n., die Thronfolge,
Cig.(T.); dedno n., die Erbfolge, *Cig.(T.)*.

naslędnica, f. die Nachfolgerin, *Cig., Jan.,
Ravn., nk.*

naslędnik, m. 1) der Nachfolger; — cesarje-
vič n., kaiserlicher Kronprinz, *Jan.(H.)*; —
der Erbe, *Dalm.-M.*; = dedni n., *Levst.
(Nauk)*; — 2) der Anhängler, *C.*

naslędništvo, n. die Nachfolge, die Erbfolge, *C.*
naslędnje, *adv.* = na slednje, na zadnje, zu
lest, *C.*

naslędnji, *adj.* nachfolgend, folgend, *Mur.,
Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*

naslędnjič, *adv.* = na slednjič, na zadnje, zu-
lest, *C.*

naslędovánje, n. 1) das Nachfolgen, die Nach-
folge, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — 2) die Nach-
ahmung, (tudi: naslędovanje, následovanje),
kajk.-Valj.(Rad).

naslędováti, újem, *vb. impf.* 1) nach einer
Sache oder einer Person in der Reihenfolge
kommen, folgen: zdaj nasleduje molitev, na
blik nasleduje grmljavica, *ogr.-Valj.(Rad)*;
— n. kaj: dober žitek nasleduje srečna smrt,
C.; to biblijo so nasledovale mnoge druge,
ogr.-Levst.(Rok.); — Nachfolger sein, folgen:

n. koga ali komu, *Mur., Met., nk.*; — n. do-
movanje, zemljišče po svojega ujca smrti,
erben, (naslędovati) *Levst.(Nauk)*; — hervor-
gehen, *Jan.(H.)*; — 2) nachfolgen, frühnen: n.
svoje želje, nasladnost svojega telesa, *C.,
ogr.-Valj.(Rad)*; nachfolgen, sich nach jeman-
dem oder einer Sache richten, nachahmen, be-
folgen, *Mur., Jan., Cig.(T.)*; Kristusa, nje-
gove nauke n., *kajk.-Valj.(Rad)*; — tudi:
naslędovati in následovati, *kajk.-Valj.(Rad).*

naslędovávce, vna, m. der Nachfolger, der
Nachahmer, *Jan., Cig.(T.), Slom.-C., Valj.
(Rad).*

naslędstven, stvena, *adj.* die Nachfolge oder
Erbfolge betreffend: naslędstvena vojska, der
Erbfolgerkrieg, *Cv.*

naslędstvo, n. die Nachfolge, *Cig., Jan., nk.*;
dedno n., die Erbfolge, *Cig.(T.), nk.*

naslępiti se, im se, *vb. pf.* von ungefähr ge-
lingen: naslepilo se mu je, *Guts.*

naslikati, am, *vb. pf.* abbilden, malen: n. koga,
n. podobo, *nk.*; naslikana okolica, die Land-
schaft, *Cig.(T.)*.

naslíniti, slínim, *vb. pf.* angeiferu, *M.*

naslísati se, slísím se, *vb. pf.* genug zu hören
bekommen, sich satt hören.

naslómba, f. die Lehne, die Stütze, *Jarn., Cig.,
Škrinj.-Valj.(Rad)*; križ je n. bromih, *Cv.*

naslón, slóna, m. 1) das Anlehnen, *Cig., M.*;
— 2) die Lehne, *Cig., Dalm.*: stebri so bili
srebrni, naslon zlat, *Jsvkr.*; stolček je dober,
če prav nima naslona, *Levst.(Zb. sp.)*; — die
Brüdenlehne, *Cig.*; náslon, *ogr.-Valj.(Rad)*;
— 3) = slon, der Elefant, *Dict.*

naslónek, nka, m. die Lehne: naslonki („na-
slunki“) na obadveh straneh stola, *Dalm.*

naslonica, f. die Lehne, *vzh.Št.-C.*

naslonilo, n. die Lehne, *Cig., Jan., M.*

naslonišče, n. der Anlehnpunkt, der Stützpunkt,
Cig., C.

naslóniti, slónim, *vb. pf.* anlehnen: n. lestvo
na drevo, na zid; n. se, sich anlehnen: n. se
na mizo, na koga.

naslonják, m. der Lehnhuhl, *Mur.*

naslòv, slòva, m. der Titel, *Cig., Jan., Cig.
(T.), nk.*; — češ.

naslòven, vna, *adj.* Titel-: naslòvni list, das
Titelblatt, *nk.*; Titular-, *Cv.*

nasloviti, im, *vb. pf.* titulieren, *nk.*; betiteln
Jan.(H.).

naslòvje, n. die Titulatur, *Cig.(T.)*.

nasluhávati, am, *vb. impf.* lauschen, hören,
vzh.Št.-C.

nasluhováti, újem, *vb. impf.* = nasluhavati, *Z.*

naslúšati, am, I. *vb. impf.* lauschen, hören,
Cig., Jan., BIKr.-M., Nov.; — II. n. se, *vb.
pf.* sich satt hören, *Cig.*: ni se pričkov mogel
n., *IjZv.*

naslúžiti se, im se, *vb. pf.* sich satt dienen.

nasmeč, m. das Anlächeln, *Mur., Cig., C., nk.*;
ne zaupati skrivnemu nasmehu, *Kast.-Valj.
(Rad).*

nasmečávati se, am se, *vb. impf.* = nasme-
hovati se, *M.*

nasměhljaj, *m.* das Lächeln, das Anlächeln, *Cig., Jan., M., nk.*
nasměhljáti se, *ám se, vb. pf.* lächeln; *n. se* komu, jemandem zulächeln, ihm anlächeln.
nasměhljávatí se, *am se, vb. impf. ad* nasměhljáti *se*: lächeln: Golčice mi precvetajo, *Se* sladko nasměhljavojo. *Npes.-K.*
nasměhljiv, *iva, adj.* lächelnd, *M.*
nasměhniti se, *směhmem se, vb. pf.* eine lächelnde Miene machen; *n. se* komu, jemandem anlächeln, *M., nk.*
nasměhovánje, *n.* das Lächeln, das Zulächeln.
nasměhováti se, *ujem se, vb. impf. ad* nasměhniti *se*: lächeln, zulächeln.
nasmějati se, *smějem, smějam se, vb. pf. 1)* zu lachen anfangen, lächeln; *n. se* komu, jemandem anlächeln, ihm zulächeln: Meni nebo odprto *se* zdi. Kadar prijazno nasmejaš *se*, *Preš.*: — 2) *n. se*, sich fikt. lachen.
nasměšljivost, *f.* = nagnjenost k nasměhovanju, *LjZv.*
nasmetíti, *ím, vb. pf.* irgend eine Menge ungeschölicher, unniüer Dinge, Unrath anstreuen = smeti napraviti; z rezhanjem *n. po* sobi ali *n. sobo*; nasmetiti, voll streichen, *C.*
nasmíhati se, *am se, vb. impf. ad* nasměhniti *se*: lächeln, zulächeln, *Zv., Vrt.*
nasmôd, *m.* die Aufjengung, *Cig.*
nasmodíti, *ím, vb. pf.* aufjengen.
nasmolíti, *ím, vb. pf. 1)* mit Pech austreichen, beidchen; — 2) pressen, *M.*
nasmráditi, *smrádim, vb. pf.* mit Gestank erfüllen; *n. po* hiši, *n. sobo*.
nasmrájanje, *n.* das Durchstäubern, *M.*
nasmrájati, *am, vb. impf. ad* nasmraditi; mit Gestank erfüllen, *Javn., Cig.*
nasmřcati, *am, vb. pf.* eine gewisse Menge abstreifen: *n. listja, Cig.*
nasmřcati se, *ím se, vb. pf.* sich fikt. schnarchen.
nasmřkati, *kam, čem, vb. pf. 1)* eine gewisse Menge abstreifen: *n. listja*: — 2) *n. koga*, abprügeln, ohrfeigen.
nasnáváti, *am, vb. impf. ad* nasnováti: das Garn aufziehen, anzetteln, *M.*; klopke *n.*, *Danj (Posv. p.)*; — iglo *si n.*, einfädeln, *Danj. (Posv. p.)*: — *n. si* peneze, sich Geld erwerben, *Danj. (Posv. p.)*.
nasnáziti se, *ím se, vb. pf.* sich aufputzen, sich schmücken, *C. Škrinj.*
nasnežiti, *i, vb. pf. 1)* aufschneien: *n. veliko snega*: — 2) *n. se*, zur Götze schneien, aufschneien, *Cig.*
nasnôva, *f.* der Aufschlag, die Aufstiftung, *Cig.*: pričeti nasnovo, *Škrinj.*
nasnováč, *m.* der Aufstifter, *Cig., Nov.*
nasnováti, *snujem, vb. pf.* anzetteln (vom Weber); — *n. pesem*, ein Lied anstimmen, *Npes.-ljk. (Crt.)*; to *se vam je v* pijanosti nasnoválo, dieser Gedanke kam euch im Rausch, *LjZv.*: — *n. dnevn.*, ein Tagebuch anlegen, *DZ*: nasnovano de'lo, das inaugurierte Werk, *Levst. Močv.*; aufstiften, anzetteln: *n. zaroto, Cig., Jan.*

nasnúbiti, *ím, vb. pf. 1)* anwerben, *Mur.*; *n. potepuhov, Ravn.-Mik.*: — 2) *n. se*, das Werben fikt. bekommen.
nasnútek, *tka, m. 1)* = osnutek, der Zettel (beim Weben), *Jan. (H.)*: — 2) das Project, *Cig.*: eine angezettelte Sache, *Cig.*
nasobaten, *tna, adj.* = nasoben, (tudi: nasovateno) *SlGov.-C.*
nasoben, *bná, adj.* doppelt (von Blumenblüthen), *C.*: — *prim. čes. nasobný*, zusammengesezt, *C. (?)*
nasobnat, *adj.* = nasoben, (tudi: nasovnat), *C.*
nasolíti, *ím, vb. pf.* einjalsen: *n. vse* svinjsko meso.
nasomóriti se, *órim se, vb. pf.* ein füsteres Gesicht machen, nasomorien, verdrießlich, mit füstereim Gesicht, *vřhŠt.-C.*: — *prim. nasamuriti se.*
nasovrážiti se, *ázim se, vb. pf.* deß Hassens fikt. werden, *Jurč.*
naspáněkati se, *am se, vb. pf.* = naspati se (*v* otročjem govoru).
naspáti se, *spím se, vb. pf.* genug schlafen, aufschlafen.
naspávati se, *am se, vb. impf. ad* naspati *se*; auszuhschlafen pflegen, *Jan. (H.)*.
náspi, *adv.* naspi devati = drugo na drugo devati, *n. pr. knjige*, aufschichten, *Ursno-Erj. (Torb.)*.
naspól, *adv.* = naspolu, *Ig. Tolm.*
naspóli, *adv.* = naspolu, *BlKr.-Mik.*
naspólju, *adv.* = na spolu, zur Hälfte, halbpart; *n. kaj* imeti, sich mit jemandem in den Ertrag gegen eine Gegenleistung theilen, *C.*
naspoštováti se, *ujem se, vb. pf.* genug ehren: *ne more se ga dosti* naspoštovati in načuditi, er kann ihn nicht genug verehren und bewundern, *Ravn.-Mik.*
nasprěk, *adv.* = poprek, *Gol.*
nasprôtek, *tka, m.* der Gegenfaß, der Contraß, *Cig., Jan., Bes., ZgD.*: — das Gegenstück, *Jan.*
nasprôten, *tna, adj.* entgegenesezt; nasprotna stran; nasprotna moč, die Gegenkraft; nasprotni tok, der Gegenstrom (phys.), *Cig. (T.)*; nasprotni namen, die Gegenabsicht; to *je pravici*, postavi nasprotno, das ist gezezt, rechtswidrig; — feindlich, abgeneigt: sreča *mi je* nasprotna.
nasprôti, *t, adv. 1)* gegenüber, vis-à-vis; *n. stanovati*; *n. stati* ali sedeti komu; — entgegen; *n. iti* komu; — 2) dagegen, zuwider, gegen; *n. biti* komu, wider jemanden sein; *n. delati čemu*; *n. voditi* playati; *n. si biti*, wider einander sein, sich widersprechen; — *n. se postaviti*, sich widerlegen; *n. govoriti*; — *in* entgegenesezten Falle: — ungeteht, hinwiederum; — *II. prap. c. gen.* gegenüber: sede nasproti nioga, *Jurč.*; nasproti Bratovlje Peči, *Zv.*; *n. državne* blagajnice, *DZ.*
nasprôžje, *n.* der Gegenfaß, der Widerspruch, der Contrast, der Widerstreit, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
nasprotljiv, *adj.* widerseztlich, *Cig., Jan.*

nasprotljivost, *f.* die Widersetzlichkeit, der Widerspruchsgeißt, *Cig., Jan.*
nasprótnica, *f.* die Gegnerin, die Widersacherin, *Mur., Cig., Jan., nk.*
nasprótnik, *m.* der Gegner, der Widersacher, *Mur., Cig., Jan., nk.*
nasprótnja, *f.* die Gegenansöhner, die Widerlage (kar moč ženi pripíše ali zaženi za doto), *Notr. (?) - Cig.*
nasprótnost, *f.* der Gegensatz, der Widerspruch, *Cig. (T.), M.;* die Widrigkeit, die Feindlichkeit, *Mur., Cig., Jan.*
nasprotovánje, *n.* das Widerstreiten, das Dv-pionieren, *nk.*
nasprotováti, *ujem. vb. impf.* widerstreiten, opponieren, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
nasprotovavec, *vca. m.* der Dvponent, *Jan.*
nasprótvoy, *n.* = nasprotje, *nk.*
nasrdíti se, *im se, vb. pf.* sich jatt zürnen, auszürnen, *Cig.*
nasrěbati se, *bam, bljem se, vb. pf.* zur Genüge schlürfen
nasrěd, *praep. c. gen.* = na sredi, sredi, mitten in, *Mik.*
nasrkati se, *sfkam, čem se, vb. pf.* zur Genüge schlürfen; *n. se (vina),* sich betrinken.
nasrkljati se, *ám se, vb. pf.* zur Genüge kleinweije schlürfen.
nasršiti se, *im se, vb. pf. 1)* die Federn sträuben, sich sträuben (*n. pr. o puranu*), *Mur., Cig.;* sich borsten, *Cig.;* nasršen, struppig; *vol je nasršen. SlGor.;* — 2) eine trotzige Miene annehmen, *Mur.;* nasršen kakor čemerni jez, *Volk.-M.*
nasršiti se, *im se, vb. pf.* = nasršiti se: nasršena mačka, *Hal.-C.*
nastačilo, *n.* der Helfer deß Hochzeitsanführers, (*v Istrij*) *V.-Cig. (?)*
nastaj, *ája. m. 1)* die Lage, das Verhältnis, *C.;* — 2) die Vorjchrift, (*nastaj*) *ogr.-Valj. (Rad).*
nastájanje, *n.* das Entstehen, das Eintreten, daß Werden: *n. noči.*
nastájati, *jam, jem, vb. impf. ad nastati: 1)* entstehen, eintreten, werden; *mraz nastaja. eš* wird kalt; *zima nastaja; noč nastaja;* — 2) *n.* na službo, sich um einen Dienst oder ein Amt bewerben, candidieren, *Cig.*
nastánek, *nka, m. 1)* die Entstehung, *Cig., C., nk.;* — 2) = učinek, uspeh, die Wirkung, der Erfolg, *C.*
nastaniło, *n.* der Belag, *Levst. (Pril.).*
nastánitev, *tve, f.* die Einquartierung, *Cig., Jan.;* vojaška *n.,* die Militärreinquartierung, *Levst. (Nauk).*
nastániti, *stánim, vb. pf.* einquartieren, einlogieren, beherbergen, *Cig., Jan., ogr.-C.; Levst. (Nauk), nk.;* huzarje *n. Ejz. (Izb. sp.);* — *n. se,* sich einquartieren, sich einlogieren, *Cig., Jan.;* sich häuslich niederlassen, *Cig., Jan., ogr.-C.;* den Wohnsiß nehmen, *DZ.;* nastanjen, anjäßig, *Cig. (T.).*
nastánjenec, *vca, m.* der Einquartierte, *Cig.*
nastánjenost, *f.* die Anjäßigkeit, *Jan. (II.).*

nastanjevalen, *lna, adj.* Einquartierungs-: *nastanjevalno breme,* die Einlagelast, *DZkr.*
nastanjevânje, *n.* das Einquartieren: *n. vojakov, Ejz. Izb. sp.).*
nastanjevâti, *ujem. vb. impf. ad nastaniti, Cig., Jan., Levst. (Nauk), nk.*
nastáti, *stánem, vb. pf. 1)* entstehen, eintreten, werden; *zima, noč je nastala;* — 2) auftreten: *službo n., Lašče-Levst. (Rok.);* — erben, *C.:* *Priše! kraljevič je mlad, K' ima španski tron nastat, Npes.-K.*
nastáti se, *stojim se, vb. pf.* deß Stehens überdrüssig werden, sich müde stehen.
nastáva, *f. 1)* die Aufstellung, *Cig.;* *n. soda,* da se iz njega toči. *Cig.;* — die Vofitur, *Telov.;* — *n. (kakega zidanja),* die Anlage, *Cig.;* — 2) das Aufgestellte: die Lochpeise, der Röder, *Mur., Cig., Jan.;* die aufgestellte Falle, Schlange u. dgl., *Cig.;* *Mladen č pri vas za njih glave Nastavlajo skrivne nastave, Preš.;* *Nastav i pasti se nemaš bati, Levst. (Zb. sp.);* — der Hinterhalt, *Jap. (Sr. p.);* — 3) *nastava. panj,* kateri je izgubil matice in katerega čebelar vrhu družega nastavi ali navezne. *Polj.;* — 4) *nastava.* die Einjegung, die Einrichtung, die Anordnung, das Gejeß, *C. ogr.-Valj. (Rad).*
nastávati, *am, vb. impf.* = nastajati 1), *C.:* *nastavajoča noč.* die anbrechende Nacht, *C.*
nastávec, *vca, m. 1)* der Schrotthammer, der Schröter, *V.-Cig.;* — 2) der Anjaß bei Blas-instrumenten, *Cig.;* — 3) der Anjaß, der Heberjaß, *Cig.;* — 4) = nastavek 2), *C.*
nastávček, *čka, m. dem.* *nastavek:* das Anjaßröhchen, *Cig.;* *koščen n. DZ.*
nastávek, *ka, m. 1)* kar se nastavi (*nastavlja*), der Anjaß, der Anjaß, *Mur., Cig., Jan.;* *n. na panju. C.:* der Anjaß zur Verlängerung (3. B. eines Instrumentes), *Cig., Jan.;* die Fortjegung, *n. hrbenjače, Ejz. (Som.);* der Anjchub beim Tische, *Cig.;* — 2) der Bändertriebhel, das Schlagholz der Bänder, *C.;* — 3) der Röder, *Jarn.-M., Cig.;* — 4) *nastavek,* die Lage: *hiša je na lepem nastavku. Svet. (Rok.).*
nastávcn, *vna, adj.* zum Anjessen bestimmt, Anjaß, *Cig.;* — *nastávni trnek,* die Zugangel, *V.-Cig.*
nastávitelj, *m.* der Einjeger, der Gründer, der Urheber, *ogr.-C.*
nastáviti, *stávim, vb. pf. 1)* anjessen, anstücken, *Mur.;* — *n. govorenje o čem.* eine Rede aufknüpfen, *Cig.;* *n. govor o čem.* etwas zur Sprache bringen, *M.;* — fortjegen, *Zora:* — 2) zu einem bestimmten Zwecke hinstellen, aufstellen: *n. kako posodo, da kdo kaj v njo da;* — *n. past, zanko, mrežo, vado, strup;* — *n. topove: n. komu meč na prsi, anjessen;* — *n. sod, anzapfen;* — *n. uho.* das Ohr näher bringen, um besser zu hören oder zu horden: — *n. komu nogo, jemandem ein Bein halten, damit er falle;* — *n. se, sich zu einem bestimmten Zwecke hinstellen;* — 3) gründen, *C.:* — *n. zidanje.* den Grund zu

einem Gebäude anlegen, *Cig.*; — n. svetstvo, das Sacrament einlegen, *ogr.-C.*

nastāvkatī, am. *vb. pf.* žito, lan dejati v stavke, in hoden ševeti, *Cig.*

nastāvļjati, am. *vb. impf. ad* nastaviti: 1) anlegen, *Cig.*; n. gostovanje, fortsetzen, *vžh. Št.-Valj. (Vest.)*; — 2) zu einem bestimmten Zwecke aufstellen.

nastāvļjenka, *f.* daš inš kūhnernešt geleget Ēi, *C.*

nastāvņnik, *m.* 1) = nastavek 2), der Bindertriebhel, *C.*; — 2) der Meister, *Mur., Zv., Vrt., Levst. (Zb. sp.)*; (stsl.).

nastavnjāk, *m.* der Bindertriebhel, *ogr.-C.*

nástel, *m.* = nastil, *Mik., Valj. (Rad.)*; (nástel, stla, *vžh. Št.*)

nástelj, *f.* = nastelja, *Jan.*; slama je naboljša nasteli, *SlGosp.*; (nástel, *Mur.*)

nástelja, *f.* die Streu, *Cig., C., Gor.*

násteljca, *f.* dem. nastelj, (nástelca) *ogr.-Valj. (Rad.)*.

nastēņjak, *m.* die Hauswurz (sempervivum tectorum), *C.*

nástil, stila, *m.* die Streu, *Cig., C., Dol.*

nastiljati, am. *vb. impf. ad* nastlati: die Streu machen; n. živini.

nástilo, *n.* = nastil, *Cig., Jan., Vrt., IjZv.*

nastlāti, stēļhem, *vb. pf.* die Streu machen, n. živini.

nástojen, jna, *adj.* eifrig, *ogr.-C.*

nastōjņnik, *m.* der Sachwalter, der Verweiser, der Curator, *C.*; n. nad brizgalnicami, der Spritzenmeister, *Levst. (Nauk.)*

nástojnost, *f.* der Eifer, der Fleiß, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

nastōkati se, stōkam, ėem se, *vb. pf.* sich ähzen.

nastōp, stōpa, *m.* 1) der Eintritt; n. službe; n. dedine; n. vladarstva, die Thronbesteigung, *Cig. (T.)*; — 2) das Auftreten, der Austritt, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — navadni n., die Grundstellung, *Telov.*; — 3) die Uebernehmung, *C.*; nastop je zablatil travo, *Ibrijska dol.-Erj. (Torb.)*; — die Mut: n. in odstop, *Cig., Vod. (Izb. sp.)*; — 4) = nastopek, *Preš.*; slabi nastopi, *Burg.*; — tudi: nastop, *Erj. (Torb.), Valj. (Rad.)*.

nastōpanje, *n.* 1) das Auftreten; — 2) das Auftreten; — das Eintreten; — 3) das Anlaufen (des Wassers).

nastōpati, am. *vb. impf. ad* nastōpiti: 1) auftreten; — n. za kom. nachfolgen; — n. komu. verfolgen, *Bas.*; — 2) auftreten; — eintreten; 3) konj si nastopa, das Pferd nervet sich, es reicht ein, *Cig.*; — 4) anlaufen, austreten (o vodi); — prim. nastōpiti.

nastōpck, pka, *m.* die Folge, *Mur., Cig., Jan., Ravn., Levst. (Pril.), nk.*

nastōpcn, pna, *adj.* 1) Austritt, *Cig., Jan.*; nastōpni govori, die Austrittsrede, *Cig., nk.*; 2) nachfolgend, folgend, *Cig., Jan., nk.*; Ergänzung: nastōpni porotniki, *Cig., DZ.*

nastōpiti, stōpim, *vb. pf.* 1) antreten; n. pot; n. službo, vladarstvo; n. za kom. nachfolgen, *Mur., Cig., Jan.*; n. kraljestvo, cesarsvo za kom. *Cig.*; n. dedino; n. pravdo, n. kazni; n. trideseto leto, in daš 30. Jahr treten, *Cig.*; — 2) auftreten (n. pr. o govorniku, igravcu); — 3) eintreten, beginnen, *Mur., Cig., Jan., nk.*; doba je nastopila, *nk.*: nastopila je sila, *Mur.*; nastopile so okoliščine, *Cig.*; (rus.); — 4) einen Mißtritt thun, *Cig.*; — n. si zrehelj, sich einen Nagel in den Fuß eintreten, *V.-Cig.*; — konj si je nastopil, das Pferd hat sich mit dem Eisen eines Hinterfußes den Nerv eines Vorderfußes verletzt, es hat sich genervet, *Cig.*; — n. komu na noge; — 5) anlaufen, austreten; voda je nastopila.

nastōpnica, *f.* die Nachfolgerin, *Cig., Jan.*

nastōpnik, *m.* der Nachfolger, *Mur., Cig., Jan., Ravn., Notr.*; apostolski nastōpniki, die Nachfolger der Apostel, *Burg.*; — der Nachmann, der Erbkamann, *Cig., DZ.*

nastōpnina, *f.* das Eintrittsgeld, *Cig.*

nastopovāti, ŗjem, *vb. impf.* *Jan. (H.)*; pogl. nastopati.

nastōpstvo, *n.* = nasledstvo, die Nachfolge, *Jan. (H.)*.

nástor, *m.* die Aufsechtung, *C.*; — der Troß, *BlKr.-Cig.*; — die Bosheit, iz sovraštva in nastora storiti kaj, *Pohl.-Valj. (Rad.)*; — der Haß, die Feindschaft, *C.*; der Groll, *Cig., Jan.*

nástor, *adv.* n. komu, jemandem zum Pöffen, *Cig., BlKr.-M., Mik.*; troš: n. našemu milemu podnebjū, *Nor.*; n. prizadevi, *Nor.*

nástoren, rna, *adj.* trošig, *Dol. - Mik.*; boshašt, *Svet. (Rok.), BlKr.*; verlegend, beleidigend, *M.*

nastoriti, im, *vb. pf.* n. komu, jemandem es antun, *M.*; coprnica mu je nastorila, *BlKr.*

nastorļiv, iva, *adj.* trošig, *BlKr.-Cig.*

nástornost, *f.* 1) die Aufsechtung, die Nachsechtung; odvрни od njega vse nastornosti sovražnika, *Krempl.-Mik.*; tatske nastornosti, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — daš Ungemach, *C.*; — die Gefahr, *BlKr.*; — 2) der Troßsinn, die Bosheit, *BlKr.-Cig.*

nastrádati se, am se, *vb. pf.* des Darbens überdrüssig werden.

nastrán, *adv.* = na stran, *Jan. (H.)*.

nastránka, *f.* das Nebenweib, *Cig., Mik.*

nastránki, *adj.* seitwärts befindlich, nach der Seite hin gerichtet, Seiten: n. udarec, der Hellschlag, *Cig.*; — Ēta nastranska! (neka psovka), *Andr.*

nastrēči, strēzem, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge anfangen; n. škaif vode pod kapom; n. krvi v skledico; — 2) n. koga, jemanden erlauern, *C.*

nastréganje, *n.* das Auslauern, das Ausfundschäften, *ogr.-C., M.*

nastrégati, am, *vb. impf. ad* nastrēči; n. koga, kaj, belauern, beobachten, *ogr.-C.*; n. za kom, auf jemanden lauern, aufpassen, *ogr.-C.*

nastregávati, am, *vb. impf.* lanternu, *C.*
nastřegnúti, strěgnem, *vb. pf.* n. koga, be-
 merken, antreffen, *ogr.-C.*
nastrěti, strěla, *m.* der Ansdhuss, *Cig.*
nastřělití, im, *vb. pf.* antreffen; zajca ni
 ustrelil, ampak samo nastrelil; nastreljen,
 angehoffen.
nastřěljati, am, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge
 durch Schießen erlegen; n. veliko divjačine;
 — 2) abprügeln, *Dol.*
nastřěšek, ška, *m.* = nadstrešek, das Vor-
 dach, *Mur., V.-Cig., Vrt.*; lastovka hišici pod
 nastřěšek nanosi gnezdice, *Vrt.*; das Wetter-
 dach über Thüren und Fenstern, *Cig.*
nastřěti, adv. gegenüber, vis-à-vis, *Fr.-C.*
nastrěti, strēm, *vb. pf.* decken; n. mizo, *C.*
nastřgati, strgam, zem, *vb. pf.* eine gewisse
 Menge abichaben, aufchaben; n. krompirja;
 n. hrena. Aren anreiben.
nastřhnúti, strhnem, *vb. pf.* rauh werden; koža
 mi je nastrhnila od straha, *Cig.*; nastrhnjen
 (pravilneje: nastrhel) od mraza, *Cig.*
nastriči, strížem, *vb. pf.* 1) mit der Schere an-
 schneiden, anscheren; — 2) eine gewisse Menge
 durch Scheren bekommen; n. volne, las.
nastrigati, am, *vb. impf. ad* nastriči, *Cig.*
nástrk, *m.* die Haussurz (sempervivum tec-
 torum), *C., Raždrto pod Nanosom - Erj.*
(Torb.); — prim. natresk, netresk.
nastroj, stroja, *m.* das Werkzeug, das Instru-
 ment, *nk.*; — češ.
nastrojiti, im, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge
 gerben; veliko koz n.; — eine gewisse Menge
 fertig beizen: nastrojil je gobce toliko, da zdaj
 ne ve kam ž nio, *Str.*; — 2) n. koga, durch-
 gerben, durchprügeln, *Cig.*; — 3) n. klobuk,
 einen Hut aufstärken, *V.-Cig.*; — 4) (im
 Bergbau) Anstalten machen, daß die Arbeiter
 die Arbeit beginnen können, aufdansen, *V.-Cig.*
nastropje, *n.* = nadstropje, *Guts., Mur.*
nastřugati, gam, zem, *vb. pf.* eine gewisse Menge
 schabend, drehelnd zulammenbringen.
nastrúziti, im, *vb. pf.* andreheln, *Jan.*
nastřžek, žka, *m.* kar se nastrže, das Scharrsel,
 das Scharricht, *Cig.*
nasúkati, kam, čem, *vb. pf.* 1) anspulen, auf-
 winden; n. nit na cevko, prejo na vreteno;
 aufdrehen, *Cig.*; — 2) eine gewisse Menge
 aufspulen, aufwinden; veliko preje n.; — 3)
 n. se, sich satt winden o. drehen; — 4) in
 die Enge treiben, ins Bodstorn jagen, *Cig.,*
M., Polj.; n. koga s tožbo, *Polj.*; zwingen;
 n. koga k miru, *Cig.*; — 5) nasukan, ab-
 geschmit, durchtrieben, *Cig., Polj.*
nasúniti se, súnem se, *vb. pf.* n. se česa,
 sich voll essen, *ogr.-C.*
nasunjak, *m.* neka pojedina pred adventom
 okolo sv. Martina, *C.*; — prim. nasednjak.
nasúšati, am, *vb. impf. ad* nasušiti; in Menge
 trocknen oder dörren, *Cig.*
nasušiti, im, *vb. pf.* in einer gewissen Menge
 trocknen, dörren; n. sadja; n. veliko mesa,
 viel Fleisch selchen.
nasúti, spēm (sújem), *vb. pf.* in einer gewissen
 Menge aufschütten; n. prsti, zrnja, žita; n.

peska po cestah; — n. mernik z vrhom, der
 Scheffel gemipit voll schütten; Polno zibko je
 d'narjev nasul, *Npes.-Mik.*

nasútje, *n.* 1) das Aufschütten; — 2) das Ge-
 schütt, *V.-Cig.*

násuvati, am, *vb. pf.* = nasúti, aufüllen; kdo
 bode násuval („nasval“) tebe, ki snež, ko-
 likor vidiš, *Ip.-Erj. (Torb.).*

nasvat, *adj.* = nasobat, nasoben, *C.*

nasvaten, *tna. adj.* = nasoben, *C.*

nasvčt, svčta, *m.* der Vorschlag, der Antrag,
Cig., Jan., M., nk.

nasvčtávati, am, *vb. impf.* = nasvetovati,
Levst. (Nauk).

nasvčtnik, *m.* kdor nasvete daje, *Z., Gor.-*
DŠv.

nasvčtovance, nca, *m.* der Vorgechlagene, *C.*
nasvčtovanje, *n.* das Anrathen, das Vor-
 schlagen.

nasvčtovati, újem, *vb. impf.* 1) anrathen; be-
 antworten, vorschlagen; (v tem pomenu tudi
pf.); — 2) n. se, *vb. pf.* des Rathgebens satt
 werden; — tudi: nasvetovati, újem.

nasvčtovavec, vca, *m.* der Antragsteller, *Cig.*

nasvínjak, *m.* mastni ali debeli četrtek, *C.*;
 — prim. nasunjak.

naš, naša, *pron. unjer.* ta hiša je naša, diešes
 Haus gehört uns; po naše, in unserer Weise,
 in unserer Sprache.

našáliti se, šálím se, *vb. pf.* des Scherzens satt
 werden.

našarati, am, *vb. pf.* = našariti, *Z., C.*

našáriti, im, *vb. pf.* ein buntes Aussehen geben,
 bunt anfleiden, n. se, sich bunt anfleiden, *Dol.*

naščekati, ám, *vb. pf.* = namolsti, *Zil.-Jaru.*
(Rok.).

naščetúniti se, imim se, *vb. pf.* die Haare,
 Borsten emporstehen machen o. sträuben, *Cig.*

naščeváti, ščúvam, ščújem, *vb. pf.* = našču-
 vati, *Cig.*

naščina, f. = naš jezik, unsere Sprache, *nk.*

naščípati, pam, pljem, *vb. pf.* 1) anzwicken;
 n. list; — 2) eine gewisse Menge abzwicken;
 n. brstja, popkov.

naščipniti, ščipnem, *vb. pf.* anzwicken, *Cig.*

naščúlití, im, *vb. pf.* = naščúti, *Cig.*

naščúti, ščújem, *vb. pf.* aufheben, *C., Rož.-*
Kres.

naščúvati, ščúvam, ščújem, *vb. pf.* 1) auf-
 hegen; n. psa na koga; n. ljudi proti oblast-
 nikom; — 2) n. se, des Hebens satt werden.

našemáriti, árim, *vb. pf.* = našemiti, *Z., Erj.*
(Ižb. sp.).

našemati, am, *vb. pf.* = našemiti, *Let., Zora.*

našemiti, ščimim, *vb. pf.* mastieren, als Maske
 aufleiden; n. se, sich mastieren; als Jagdungs-
 nar sich anfleiden, *Polj.*

našemúriti, úrim, *vb. pf.* = našemiti, *Str.*;
našepérítí, črim, *vb. pf.* = našopírítí, *C.*; —
 prim. ščeperiti se.

našepetáti, etám, ččem, *vb. pf.* = našeptati.

našeptáti, ám, *vb. pf.* 1) eine Menge zuflüstern;
 vse to mi je našeptal; — 2) n. se, sich satt
 flüstern.

našest, f. = nahod, *C.*

našestek, tka, *m.* die Erfindung, *C., Mik.*; (prim. našest, gefunden, *ogr.-C.*).

našesten, tna, *adj.* = nahoden, *C.*

našestje, *n. 1)* der Jund, *C.*; *n. sv. križa, C.*; — *2)* = nahod, der Schnupfen, der Katarrh, („našistje“) *Guts.*; (morda: našestje?).

našestnik, *m.* der Jinder, *C.*

našestřiti, črim, *vb. pf.* = našešuriti, *Zora-C.*

našestškati, *am, vb. pf.* abprügeln, *Cig., Jan., Štek., Kr.*

našešuriti, črim, *vb. pf.* šträuben, *Št.*; — prim. nasřiti *se.*

našetati *se*, *am se, vb. pf.* des Spazierens jait werden, *na vřhodu.*

našev, šva, *m.* = našiv, *Habd.-Mik.*

našibati, šibam, *vb. pf.* n. koga, jemanden mit der Ruthe abtreiben, *Cig., Jan.*

našibiti, *im, vb. pf.* ein wenig anbiegen, *Z.*

našibniti, šibnem, *vb. pf.* = našibiti, *Z.*

našinec, nca, *m.* einer der Unřigen, *C., nk.*

našiniti, šinem, *vb. pf.* ein wenig biegen, *Z.*; *n. se, šich* ein wenig biegen, *C.*; (nam. našibniti *se*).

našiti, šijem, *vb. pf. 1)* aufnähen, annähen; gumbe *n.*; trakov *n.* na obleko; — *2)* eine gewisse Menge nähen.

našiv, šiva, *m.* das Aufgenähte, die Aufnaht, *Z., M., C.*; die Einjaßung (am Kleide), *Cig.*

našivati, *am, vb. impf. ad* našiti; aufnähen.

naškoditi, škodim, *vb. pf.* einen Schaden zufügen: brodlje lepo kaže, če mu še kaj ne naškodi. *BlKr.-M.*; pos. durch Zauberei schaden: človek je bil v vednem strahu, da ne bi zle čarovnice naškodile njemu, njegovi družini, njegovi živini, *Navr./Let.*; tako nobeden človek nima moči naškoditi detetu, *Djk./Črt.*

naškodovati, ujem, *vb. pf.* = naškoditi, *BlKr.-M.*

naškopati, *am, vb. pf.* eine gewisse Menge Schaubürosch machen.

naškrabati, *am, vb. pf.* ankrabben, erkrabben, *Cig.*

naškrapati, pam, pljem, *vb. impf.* im Tropfen herabfallen, aufangen zu tröpfeln: debelo iz oblakov naškrapa, *Slom.*; dez je začel naškrapati, *SlN.*

naškrapljati, *am, vb. impf.* = naškrapati, *Jan., Glas.*

naškrapljevati, űjem, *vb. impf.* = naškrapati, *Jan.*

naškrbati, *am, vb. pf.* etwas schartig machen, aussharten, *Cig.*

naškrbati, *am, vb. pf.* annagen, *Cig.*

naškrnjati, űm, *vb. pf.* annagen, *C.*

naškrniti, škřnem, *vb. pf.* ein wenig anbreehen.

naškropiti, *im, vb. pf. 1)* genug besprühen; — *2)* *n. se, šich* jait spritzen.

naškrřtati, *am, vb. pf.* annagen, ausserben, *V.-Cig.*

našřbiti *se*, *im se, vb. pf.* šobo narediti, = namrdniti *se*, *Polj.*

našopiriti, řrim, *vb. pf.* aufsträuben: — *n. se,* die Federn aufsträuben: (řig.) šich aufpumpen; našopirjen, aufgeblunert; — *n. se, šich* aufblähen, šich patig machen: našopirjen človek, ein aufgebläuer Mensch; — prim. našeperiti.

našopirjence, nca, *m.* der Fußhaas, *Jan.(H.).*

našopirjenka, *f.* die Fußdoche, *Jan.(H.).*

našořriti, řrim, *vb. pf.* = našešuriti, aufsträuben: *n. kukmo,* den Schopf aufrichten, *vřhŠt.*: našořrojene kokoši, das Gefieder aufsträubende Hennen, *vřhŠt.-C.*

našpiliti, *im, vb. pf.* spalten: *n. panj, kožo, Cig.*

našetev, tve, *f.* die Aufzählung, *Jan.(H.).*

našetiti, štejem, *vb. pf.* aufzählen; *n. božje zapovedi;* *n. vse rimske kralje;* *n. komu gotovega denarja.*

našetvanje, *n.* das Aufzählen.

našetvati, *am, vb. impf. ad* našeti, aufzählen.

našetvek, vka, *m.* die Aufzählung, *Cig.(T.).*

naštrbunkati, *am, vb. pf.* = natepsti, *BlKr.*

naštrčiti *se*, štrčim *se, vb. pf.* steif werden, *BlKr.*

naštrkati, štrkam, *vb. pf.* anprügen, *Cig.*

naštuliti, štulim, *vb. pf. 1)* napraviti kaj, da ima štulo, da je štulasto, aufstühren: dva klobuka *n.* na glavo, kako obleko *na-se n.*, *Lašče-Levst.(Rok.);* — *n. se, šich* aufpumpen, *Cig.*; naštuljen, (geschmacklos) aufgepumpt, *C., Kr.*; — *2)* *n. se kam, šich* irgenwohin vordrängen, wo man im Wege ist, *Kr.*

našuntati, *am, vb. pf.* aufheben, aufwiegeln.

našuntavati, *am, vb. impf. ad* našuntati, aufheben, *ogr.-M.*

našvigati, švigam, *vb. pf.* mit einer Peitsche o. Ruthe abstreichen.

našvrkati, švrkam, *vb. pf.* mit einer Peitsche o. Ruthe abtreiben.

nät, ř, *f.* perje pri repi, korenju, krompirju i. t. d., das Krätzig, *Guts., V.-Cig., Mur., Jan., ogr.-Valj.(Rad), Soška dol., Kras-Erj.(Torb.).*

nataboriti *se*, *im se, vb. pf.* = utaboriti *se, šich* lagern, *Jan.(H.).*

natäce, *f. pl.* lauge Strümpfe, *C., Z.*

natakäc, *m.* der Mundschent, *Mur., Mik.*; der Mellner, *Mur.*

natäkanje, *n.* das Einschenken.

natäkar, řja, *m.* der Mellner, *Mur., nk.*

natäkarica, *f.* die Mellnerin, *nk.*

natäkaričica, *f. dem.* natakarica, *Str.*

natäkati, kam, čem, *vb. impf. ad* natočiti, einschenken: — voll schenken: Kupice vinca se natačejo, *Npes.-Vrař.*

natäkavec, nca, *m.* der Mundschent, *Hip.(Orb.), Rog., Valj.(Rad).*

natäkjenost, *f.* die Verdrießlichkeit (als Eigenschaft eines Menschen), *C.*

natäknniti, nem, *vb. pf.* = natekniti.

nätan, *m.* = naton, *Zil.-Jarn.(Rok.). Polj.*

natänčen, čna, *adj.* genau; pünktlich; gründlich.

natänčnež, *m.* der Pünktliche, pretiran *n.*, der Pedant, *Jan.(H.).*

natänčnost, *f.* die Genauigkeit; die Pünktlichkeit; die Gründlichkeit.

natäpati *se*, *a se, vb. pf.* natapalo *se* mu je, zufällig hat er es getroffen, *Soška dol.-Erj.(Torb.);* — prim. ito. intoppare, antreffen.

natčecati *se*, tčecam *se, vb. impf.* wetteifern: *n. se s kom, C., Erj.(řb. sp.);* — *hs.*

natečāj, *m.* der Concours, *C.*, *nk.*; — *hs.*
natéčēn, *žna. adj.* lästig, *Cig.*, *Mik.*, *Gov.*, *Ig.*
natéči, *téčēn*, *vb. pf.* 1) fließend sich zu einer
gewissen Menge ansammeln: nateklo je še
pet škafov vina iz soda; — *n. se.* anfließen:
ribnik se je natekel, *Cig.*; zusammenlaufen:
narod se je bil v mesto natekel, *IjZv.*; —
2) treffen: mene je nateklo, *Z.*; kakor na-
teče, wie es kommt, *Z.*; — schlecht antommen,
C.; — *n.* božjo jezo, sich den Zorn Gottes
zuziehen, *Bas.*; — 3) *n. se.* sich satt laufen.
natččnik, *m.* ein lästiger Mensch, *Gov.-M.*
natččnost, *f.* die Läufigkeit, *Gov.*
natég, *téga*, *m.* die Spannung, *Cig.*(*T.*); —
die Anspannung, die Anstrengung, *Cig.*(*T.*).
natéga, *f.* 1) die Anstrengung, *Valj.*(*Rad.*); —
2) der Heber, der Saugheber, *h. t.-Cig.*(*T.*).
Sen.(*Fiz.*); zavita *n.*, der Winkelseher, *Sen.*
(*Fiz.*).
nategáč, *m.* der Heißzieher, der Bandhaken der
Wöttcher, *Mur.*, *Cig.*, *vzhŠt.-C.*
natéganje, *n.* das Anziehen; — das Strecken.
natégati, *am. vb. impf. ad* nategniti: anziehen,
dehnen, straff spannen.
nategávati, *am. vb. impf.* = nategovati.
natéginiti, *nem. vb. pf.* 1) anziehen, spannen;
n. vrv. strecken: *n.* roke. sich zur Arbeit an-
schicken, *C.*; — durch Anziehen dehnen: *n.* no-
gavico, usnje: *n.* življenje, das Leben ver-
längern, *Cig.*; — *n.* komu užesa, jemanden
bei den Ohren nehmen; — 2) genug antommen
lassen: človek mu ne more nategniti, man
kann ihm nie genug geben, er ist ein Rimmer-
jatt, *Cig.*; oče mu vsega nategne, kar si iz-
misli, *Polj.*; požrešnemu človeku ni moči
n. einen unerfättlichen Menschen kann man
nicht befriedigen, *Z.*; — 3) vino nategne, der
Wein wird trübe, *M.*; der Wein ändert seine
Farbe, *GBrda*; — smradu *n.* zu süften an-
fangen, *Vod.*(*Izb. sp.*); — 4) dile nategnejo
(od mokrote), die Bretter dehnen sich (in-
folge der Feuchtigkeit) aus, *Dol.*; — 5) *n.*
koso, = nabrusiti, *Št. Vidška Gora* (*Tolm.*)
Erj. (*Torb.*).
nategovánje, *n.* das Anziehen, das Dehnen.
nategováti, *šjem. vb. impf. ad* nategniti: 1)
anziehen; dehnen; — *n.* uro = navijati uro,
die Uhr aufziehen, *Reč.-Mik.*; — 2) genug
antommen lassen, befriedigen: požrešnemu
človeku ni moči nategovati, *M.*
naték, *téka*, *m.* 1) das Anlaufen, die Anschwel-
lung, *Cig.*; der Anlauf von Menschen, *Nor.*;
— 2) die Störung, *C.*; prim. nateka: —
3) ein lästiger Mensch, *Valj.*(*Rad.*); psovka
človeku: ta natek! *jvzhŠt.*; — der Böse,
Jarn.; — prim. nateči 2).
natéka, *f.* die Ungelegenheit, das Hindernis:
nateko delati komu, im Wege sein, lästig
fallen, *Gov.*, *Ig.*; psovka človeku: ti na-
teka ti, *Gov.*, *Ig.*
natékati, *tékam*, *vb. impf. ad* nateči: allmählich
zu einer gewissen Menge anfließen: voda na-
teka; — *n. se.* anlaufen, anfließen, *Cig.*;
ribnik se nateka, *Cig.*

natekniti, *táknem*, *vb. pf.* 1) aufstecken, an-
stecken: *n.* kaj na kol, na rog, na vilice: *n.*
kolo na os: *n.* prstan na prst: einhängen:
n. vrata, okno; anziehen: *n.* rokavico na
roko; *n.* na-se obleko, sich schnell anziehen:
vse na-se *n.* sich alles auf den Leib hängen,
alles auf Kleidung aufwenden: — *n.* komu
kaj na nos, einem etwas auf die Nase binden:
— 2) reizen, *C.*; nataknen. gereizt, verdrisslich:
ves jezen in nataknen, *Ravn.*; prim. na-
sajen: — 3) bestechen: čelada s perjem na-
taknjena, *Dict.*; — *s.* koljem *n.* (*n. pr.* grab),
pfählen, *Cig.*
natekoma, *adv.* eilend, sogleich, *C.*
nátén, *tna*, *m.* = naton, *Mik.*
natepávati, *am. vb. impf.* 1) schlagen: lopa-
tasto kolo parnika prične natepavati vodo,
IjZv.; *n.* koga. prügeln, *Dol.*; — 2) *n. se.*
tüchtig essen, gierig freßen.
natepčžkati, *am. vb. pf.* pri tepežkanju na-
tepsi, am Tage der unschuldigen Kinder ab-
streichen.
natepsi, *tépem*, *vb. pf.* 1) gehörig abprügeln:
— 2) eig. durch Schlagen zusammenbringen:
n. si na glavo, sich etwas aufbürden, auf-
laden: *n. se.* in einer gewissen Menge sich
ansammeln, zusammenlaufen: ljudi celo druhal
se je nateplo, *Met.-Mik.*; natepla se je ve-
lika množica, *Cig.*; — 3) *n. se.* sich voll
essen; *n. se.* dobrih rib in druge jedi, *Krelj.*;
— 4) beschmutzen: *s.* prahom natepen, *Vest.*;
— 5) aufstecken, *n. se.* angestekt werden: nate-
pen *s.* kužno boleznijo, *C.*
natésati, *téšem*, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge
(Wolz) behauen; *n.* veliko hlo dov; — 2) *n.*
koga, abprügeln, *Glas.*; — 3) *n. se.* des
Zimmers satt werden.
natésnoma, *adv.* knapp, *C.*, *M.*
natezáč, *m.* = nategáč, der Heißzieher, *Cig.*
natezáča, *f.* = natezač, *Jan.*
natezálnica, *f.* = raztezalnica, die Fester-
kammer, *Jan.*(*H.*).
natezálnik, *m.* die Heißzange, der Bandhaken
der Wöttcher, *Cig.*, *Jan.*, *Hip.*(*Orb.*), *Dol.*
natezálo, *n.* das Heßzeug, *Cig.*; der Schuh-
dehner, *Cig.*
natežanje, *n.* das Anziehen, das Dehnen
natéžati, *zam. vb. impf. ad* nategniti: = na-
tegati, anziehen, dehnen; *n.* koga, foltern,
Cig., *Zora*; — natežan, gesucht (stil.), *Cig.*
(*T.*).
natežáva, *f.* das Anziehen, die Anziehung, *Jan.*
natežávati, *am. vb. impf.* = nategavati, an-
ziehen, dehnen.
natéžcn, *žna. adj.* anspannend, intension, *Jan.*
(*H.*).
natežilnik, *m.* der Heißzieher, *Cig.*, *Jan.*, *Štrek.*,
Notr.
natežilo, *n.* 1) = natežilnik, *Cig.*; — 2) =
osla ali jeklo, orodje, s katerim se kosa
„nategne“ (nabrusi), *Štrek.*, *Št. Vidška Gora*
(*Tolm.*)-*Erj.* (*Torb.*).
natežljiv, *iva. adj.* spannend, *Jan.*(*H.*).
natčznica, *f.* der Streckmuskel, der Streckf.,
Cig.(*T.*), *Erj.* (*Som.*).

natčeznik, *m.* = natezilnik, *Cig.*
natezováti, ůjem, *vb. impf.* = nategovati; anziehen, dehnen.
natčezva, *f.* die Radspeiche, *Istra - Cig., Kr.-Valj. (Rad).*
nati, *nam. vb. pf.* iz: nehati, *Kor.-C., IjZv. IX. 496.*
natič, *tiča, m.* der Stecken, die Stange, der Ast, an dem Erbsien o. Bohnen emporraufen, das Stedkreis, die Bohnen-, Erbsienstange, *Mur., Cig., Jan., Mik., Valj. (Rad). Senožče-Erj. (Torb.). Ip.*; tudi: natič, tiča, *Notr.*
natičeje, *n. coll.* = natiči, *C.*; srakoperja z natiča ustreliti, *Nov.*
natihoma, *adv.* im Stillen, heimlich.
natik, *tika, m. 1)* = natič, *Cig., Lašče-Erj. (Torb.)*; kol stoji v grahu za natik, *IjZv.*; — *2)* kar se natika, ein Aufsaß zur Verlangung, *Cig., Nov.*; — tudi: natič, tika.
natikanje, *n.* das Aufstecken; das Aufstecken.
natikati, *tikam, čem, vb. impf. ad* natekniti; *1)* auf-, anstecken; — *2)* durchstöbern, *Mur., vzhŠt.-C., Volk.*
natikovânje, *n.* das Aufstecken; das Aufstecken.
natikováti, ůjem, *vb. impf.* = natikati, an-, aufstecken.
natirati, *am, vb. impf. ad* natreti; — *n.* pot, einen Weg bahnen, *Cig.*
natirjati, *am, vb. pf.* durch Forderungen zusammenbringen, zusammenfordern.
natis, *tisa, m.* = natisk 2), der Druck, *Jarn.*; die Auflage, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
natisen, *sna. adj.* Druck: natisni stroški, *Cig.*
natisk, *tiska, m. 1)* = otisk, die Schwiele am Fuße, *C., SlGor.*; — *2)* der Druck (einer Schrift), *Mur., Cig., Jan.*; die Auflage, *Cig. (T.)*; sto natiskov uakati, *IjZv.*
natiskálo, *n.* der Druckstempel, *Cig.*
natiskár, *rja, m.* = tiskar, *Mur., Cig.*
natiskati, *am. l. vb. pf.* eine gewisse Menge drücken, *Mur., Cig., nk.*; *n.* knjigo, *Mur.*; veliko knjig *n., nk.*; — *II. vb. impf. ad* natisniti, = natiskovati, *Cig., Jan.*
natiskováti, ůjem, *vb. impf. ad* natisniti, natisniti *l.*; drücken, *Jan., nk.*
natisnína, *f.* die Druckgebür, *Cig., C.*
natisniti, *tisnem, vb. pf.* *1)* quetschen, *Cig.*; — *n.* se, sich wund drücken, *Ig.*; — *2)* drücken, knjigo *n., Jarn., Mur., Cig., Jan., nk.*; — *3)* in einer gewissen Menge sich herandrängen: v nižje šole so zadnja leta nekoliko natisnili, *IjZv.*
natiški, *adj.* natiški ůzol, grab, bob, die Steckenstiele, Stedenerbje, Stedenbohne, *Cig., Lašče-Erj. (Torb.).*
natjeje, *n.* = nat, pos. das Nübenkräutig, *Ijubušje (Goriš.) - Strék. (Let.).*
natkáti, *tkám, tčém (tčém, tkém), vb. pf.* eine gewisse Menge weben; *n.* dvajset palic platna.
natláčiti, *tláčim, vb. pf.* anstopfen, voll stopfen; *n.* si zepe z jabolkí, zelodec z jedmi, pipo s tobakom; *n.* se, sich mit Zweien voll stopfen; cerkev je natlačena, die Kirche ist gedrängt voll; — eine gewisse Menge hinein

stopfen; *n.* slame v vrečo; *n.* tobaka v pipo; — *n.* veliko ljudi na voz.

natlěči, *tólčem, vb. pf.* = natolči.

natô, *adv.* = na to, potem, potle, hierauf, hernach.

natôčiti, *tôčim, vb. pf.* einstecken; *n.* vina v steklenico; — voll stecken: *n.* kupico, *n.* sode.

natogotiti se, *im se, vb. pf.* sich satt zürnen.

natók, *tôka, m.* der Anlauf (des Wassers), *Cig.*; — der Zusammenfluß von Menschen, *Jan. (H.)*; — der Zufluß, die Zulu (des Meeres), *Cig., Jes.*; — tudi natok, *tôka.*

natolčeváti, *am, vb. impf.* = natolčevati; argwöhnen, *Mur.*; anspielen, *vzhŠt.-C.*

natolčevanje, *n.* das Argwöhnen, der Argwohn.

natolčeváti, ůjem, *vb. impf.* *1)* klopfen, *Mur., Met.*; — *2)* Verdacht haben, argwöhnen: *n.* koga, Argwohn gegen jemanden haben, *Mur., Cig., Dol., Gor.*; *n.* na koga, *Cig., C.*; — tudi: natolčeváti.

natolčljiv, *iva, adj.* argwöhnlich, *Cig., C.*

natolčljivost, *f.* die Geneigtheit zum Argwohn, *Cig., C.*

natólñiti, *tólñem, vb. pf.* anspielen, *C.*; sichtlich erwähnen, *C.*

natólči, *tólčem, vb. pf.* *1)* eine gewisse Menge zerklöpfen oder zererschlagen; *n.* orchov, kamnaja; — *2)* *n.* koga, abprügeln; — *3)* *n.* se, sich voll essen; — *4)* *n.* se, sich satt klopfen o. schlagen.

natolškaváti, *am, vb. impf.* *1)* = pritrkavati, an die Glocke anschlagen, *GBrda*; — *2)* mit Worten anspielen, sticheln, *Hal.-C.*

natólkniti, *tólknem, vb. pf.* andeuten: *n.* komu kaj, *C.*; — auf etwas anspielen, zu verstehen geben, *C.*; — sichtlich erwähnen, *C.*

natón, *m. 1)* der Block, auf dem das Holz gehackt wird, der Hackblock, *Mur., M. C., Poh.*; — *2)* der Platz, wo Holz gehackt wird, *Mur., Zora, Št.*; — die Holzlege, *C.*; — (tudi: nátol, *vzhŠt.).*

natónščak, *m.* = natonščica, *C.*; (tudi: natolščak, *vzhŠt.).*

natónščica, *f.* verfaulte Holzabfälle auf dem Holzplatz o. in der Holzlege (als Dünger), *C.*

natónščajak, *m.* = natonščica, *vzhŠt.-C.*

natopír, *rja, m.* = netopir, *C.*

natopiti, *im, vb. pf.* eine gewisse Menge schmelzen; *n.* svinca, loja.

natoporiti, *im, vb. pf.* bestelen: vile *n.* = na toporišče dejati, *C.*

natora, *f.*, *Cig., Jan.*; pogl. natura.

natóriti, *tórim, vb. pf.* eine gewisse Menge verstreuen, verzeteln, *vzhŠt.-C.*; tudi: -riti.

natovárjati, *am, vb. impf. ad* natovoriti, *Cig.*

natovoriti, *im, vb. pf.* (als Saumlast) aufladen; — aufladen, *Cig., Jan.*; popotne stvari *n.* zadaj na odprti voz, *Jurč.*; — beladen: natovorjena ladja, *DZ.*

natôžník, *m.* pri vozu klin, idoč skozi trap, oplen in podvoz, *C., Sr. Peter, Lašče-Erj. (Torb.).*

natřcati, *am, vb. pf.* napolniti, kar se najtrje da, *vzhŠt.-C., Lašče-Erj. (Torb.)*; *n.* možno,

Cig.: sena n. v. koš. *Lašče - Levst. (Rok.)*: vreča je natrcana. krava ima natrcano vime (štrgajedeš Euter), *Lašče-Erj. (Torb.)*: — n. se, sich voll eßen, *Lašče-Levst. (Rok.)*.

natrčiti, trčim, *vb. pf.* anlauden, *M.*

natrčbiti, im, *vb. pf.* in Menge reinigen oder putzen: n. salate.

natres, *m.* = netresk, *Mur.*

natrésati, am, *vb. impf. ad* natresti, austreuen; bestreuen.

nátresk, *m.* = netresk, die Hauswurz (sempervivum tectorum), *Cig., Jan., Savinska dol.*

natréskatí, tréskam, *vb. pf. 1)* derb abprügeln; — 2) n. se, sich voll eßen, *C.*; — 3) n. se, zur Genüge einschlagen (vom Miße): zdaj se je menda natreskalo za nekoliko časa, *jrzhŠt.*

natréssti, trésem, *vb. pf.* eine gewisse Menge herabschütteln; n. sadja z drevja; — in einer gewissen Menge austreuen: n. peska, prsti, smodnika; — bestreuen; n. tla s peskom: — zelo redko je z ljudmi natreseno barje, *Levst. (Močv.)*.

natréti, tárem (térem), trém, *vb. pf. 1)* anbrechen, ein wenig brechen, *C.*; — 2) eine gewisse Menge brechen; n. lanu; — 3) anreiben, *Cig.*; konico na kopju s strupom n., *Vrt.*; z oljem n., mit Del einreiben, *Cig.*: natren. *C.*; natrt. *Erj. (Min.)*.

natrgati, trgam, *vb. pf. 1)* ein wenig anreißen, *Cig., Jan.*; — 2) eine gewisse Menge abreißen o. pflücken: n. cvetic, grozdja; — 3) n. se, sich satt pflücken.

natrgniti, trgnem, *vb. pf.* ein wenig aufreißen, anreißen, *Cig.*

natrgováti, ujem, *vb. impf. ad* natrgati, natrgniti; anreißen, *Cig.*

nātrij, *m.* neka kemična prvina (kovina). daß Natrium, *Cig. (T.)*.

natrkati, trkam, *vb. pf.* voll stopfen, *vzhŠt. C.*: — n. puško, laden, *Zora*; natrkane jagode, (zum Wasen) volle Beeren, *C.*; — natrkam, beraucht.

natrkniti, trknem, *vb. pf.* voll stopfen, *C.*; — natrknjene (= natrkane) jagode, *C.*

natróbiti, im, *vb. pf. 1)* n. komu ušesa, einem die Ohren voll schwängen; — 2) n. se, sich satt trompeten.

natróha, *f.* die Verhergung, („kar se komu natrosi“), *C.*

natrohlna, *f.* das Angefaulte, *Jan. (II.)*.

natrohnéti, im, *vb. pf.* zu moderu anfangen, anfangen.

natrómbati, am, *vb. pf.* eine gewisse Menge pumpen: n. vode v posodo, *Cig.*

nātron, *m.* daß Natriumoxyd, daß Natron.

natrósek, ska, *m.* = netresk, *Rihenberk-Erj. (Torb.)*.

natróstiti, im, *vb. pf. 1)* eine gewisse Menge streuen: n. cvetic na pot; n. peska na papir; — 2) bestreuen; n. tla s cveticami; — 3) n. se, sich satt streuen.

natrpati, am, *vb. pf.* vollstopfen, anstopfen, *Cig., C.*: — hs.

nátrst, *m.* = netresk, die Hauswurz (sempervivum tectorum), *Cig., Jan., Ljub.*: (natrst.

f.: n. je širila sočnato perje po goleh, *Ij-Zv.*).

natrúpiti, im, *vb. pf.* anbrechen, *Jaru., Cig.*

nátrv, *m.* der Pfad in den Bergen, *Mik.*

natržiti, tržim, *vb. pf. 1)* eine gewisse Menge (Geld) als Erlös beim Verkaufen zusammenbekommen; — 2) n. se, daß Verkaufen (den Handel) satt bekommen.

natúliti se, im se, *vb. pf.* sich satt heulen.

natúra, *f.* 1) die Natur; — 2) die Schamtheile des Menschen; — 3) der männliche Same, *vzhŠt.-C., Dol.-Levst. (Rok.)*.

naturalist, *m.* einer, der nicht schulmäßig eine Kunst o. Wissenschaft betreibt o. ein Anhänger des Naturalismus, der Naturalist.

naturalizem, zma, *m.* nešolsko pečanje z umetnostjo ali znanstvom, v modroslovju: tajenje nadnaturnega razodetja, v umetnosti: natančno posnemanje nature, der Naturalismus.

natúren, rna, *adj.* Natur-, natürlich.

natúrnost, *f.* die Natürlichkeit, *Cig.*

natúrski, *adj.* natürlich: naturski človek, naturske žene sin, natursko veselje, *Trub. (Post.)*.

natvésti, tvézem, *vb. pf.* anbinden: n. na vrv, aneilen, *Cig.*; n. svoje cape krog sebe, *Andr.*: — n. srce na kaj, sein Herz an etwas hängen, *Cig.*; — n. komu pravdo, jemandem einen Proceß anhängen, *Cig.*; — n. komu kaj, einem etwas anbinden, anhängen, zündreihen, *Mur., Cig., Jan.*: n. o kom kaj, von jemandem etwas ausjprengen, *Gor.*

natvezáti, tvézam, *vb. impf. ad* natvesti, *Cig., Jan.*; na vrv n., *Cig.*; — ženskam dobri ljudje natvezajo, da imajo posebno čuvstvo, ločiti lepo od manj lepega, *Jurč.*

natvezováti, újem, *vb. impf. =* natvezati, *Cig.*; mesecu n. vid in sluh, *Jurč.*

naučati, am, *vb. impf. ad* naučiti: = učiti, lehren, unterrichten, *C., kajk.-Valj. (Rad.)*.

naučen, čna, *adj.* 1) Unterrichts-, *Jan., nk.*: naučno ministerstvo, *nk.*; Vehr-, *Jan., nk.*: naučne knjige, *nk.*; — 2) gelehrig, *ogr.-C., Šol.*; — 3) = poučljiv, *ogr.-C.*; naučni slovar, daß Conversationslexicon, *Jan. (H.)*.

naučilo, *n.* = navodilo, die Instruction, *Levst. (Nauk.)*.

naučiti, im, *vb. pf.* erlernen machen, mit Erfolg lehren: n. dečka na piščal piskati; n. otroka moliti: n. koga pesem, molitev; n. koga raznih umetnij, lepega vedenja; — n. se, erlernen: n. se plesati, koše plesti: n. se krotosti in ponižnosti; n. se toliko, kolikor je treba: n. se pesem (namr. peti).

naučljiv, íva, *adj.* = naučen 2), gelehrig, *Cig., Jan.*

naučljivost, *f.* = naučnost, die Gelehrigkeit, *Cig., Jan.*

naučnik, *m.* = učitelj, *ogr.-C.*

naučnost, *f.* die Gelehrigkeit, *ogr.-C.*

naudâr, *m.* der Aufschlag (3. B. an eine Glocke), *Cig.*

naudáriti, árim, *vb. pf. 1)* n. kaj na kaj, an etwas schlagen, *Cig.*; ausdrücken: n. potrdilo uradni pečat, *DZ.*: pismo naudáreno s pe-

žatom, *DZ.*; — 2) anheften (pri šivanju popeti z redkimi švi), *Cig., Soška dol.-Erj. (Torb.)*; — 3) n. cenó, den Preis erhöhen, *Mur.*; — n. obežo, ein Aushot thun, *Hip. (Orb.)*; — 4) naudarjen, = prismojen, *Cig., C., M., Gor.*

naudárjati, am, *vb. impf. ad* naudariti; an etwas schlagen, anheften, *Cig.*

naudárjenje, n. die Anheftung, der Faden-schlag, *Cig.*; — prim. naudariti 2).

naudáti, dám, *vb. pf. nk.*, pogl. navdati.

naúhnica, f. *Jan.*, pogl. naušnica.

naúhnica, f. der Dyring, *Let., Vrt.*; — hs.

naújkéati se, am se, *vb. pf.* zur Genüge schaukeln: ni se mogla naujkéati otroka, *IjZv.*

naujédati, am, *vb. impf.* = ujedati, mit Worten quälen, *C., Z.*

náuk, náuka, náuka, m. der Unterricht; krščanski n., der Religionsunterricht; krščanski n. imeti, die Christenlehre (in der Kirche) abhalten; k nauku iti, zur kirchlichen Ansfage (vor der Osterbeichte) gehen; — nauki, die Studien, *nk.*; — die Lehre, die Belehrung; lepe nauke dájati; Malo penezov poslala, Dokaj bota mi naukov! *Pres.*; — die Lehre, die Doctrin; Kristusov n.; Platonov n. o idejah.

naukázati, žem, *vb. pf.* bestellen, *C.*; — anweisen, *Jan.*

naúmiti, im, *vb. pf.* = nakaniti, *Cig. (T.), nk.*; — hs.

nauráza, f. die Beschädigung (einer Wunde), *C.*

nauráziti, rázim, *vb. pf.* ein wenig rízen, *Jan.*; (eine Wunde) aufreißen, *Mur.*; leicht verwunden, *Volk.-M.*; — beschädigen, *C.*; n. se, sich ein Gebrechen, eine Krankheit zuziehen, *St-Gor.*; — naurazen. kränktlich, *C.*; tudi: mit sittlichen Gebrechen behaftet, *C.*

naúročén, čna, *adj.* tüchtig, gewaltig, *vzh-St.-C.*

naúrok, *adv.* = na urok, gehörig, tüchtig, *vzh-St.-C.*; n. človek, ein braver, vortrefflicher Mensch, *vzh-St.-C.*

naústiti, im, *vb. pf.* = nahustiti, našuntati, *Vrt.*

nauščnica, f. das Ohrgehänge, *V.-Cig., C.*

nauščnik, m. der Dyring, *V.-Cig.*

naušnica, f. = naušesnica, *Cig., Jan., Škrinj., Čv.*

naužiti se, žijem se, *vb. pf.* zur Genüge genießen.

náv, m. die Seele des Todten nach heidnischer Anschauung, *Jurč. (Tug.)*; — prim. navje.

navába, f. die Todtspeise, *Cig.*

navábiti, im, *vb. pf.* 1) anfordern, *Cig.*; — 2) in einer gewissen Menge einladen; veliko ljudi n. na gosti.

navábljati, am, *vb. impf. ad* navabiti; anfordern; ljudi k sebi n., *Guts. (Res.)*.

naváda, f. die Gewohnheit; navada zelezna srajca; navada popada, *Kr.-Valj. (Rad.)*; navado imeti; = v navadi imeti, pflegen, *Trub.*; navado komu (človeku, živali) vedeti, je mandes Gewohnheit kennen; v navado mu je prišlo, es ist ihm zur Gewohnheit geworden, *Met.*; v navadi je, es ist gang und gäbe: po

navadi, gewöhnlich; — der Brauch; šege in navade divjih narodov.

navádek, dka, m. nav. *pl.* navadki, Gewohnheiten, Sitten, *C.*

naváden, dna, *adj.* üblich, gebräuchlich; navadna beseda; — navadno = po navadi, gewöhnlich; — navadna, die Menstruation, *Cig.*; — gewöhnlich, gemein, allfänglich; n. človek, n. obraz; navadno leto, gemeines Jahr, *Cig. (T.)*.

1. **navádim**, vádim, *vb. pf.* gewöhnen, angewöhnen; n. koga (se) zgodaj vstajati, da zgodaj vstaja; n. koga (se) česa, na kaj; n. koga (se) čemu, *C.*; navajen biti delati; navajen težkega dela; navajen čemu, *C., nk.*

2. **navádim**, vádim, *vb. pf.* = ovaditi, *Rež.-C.*

navádnost, f. die Gebräuchlichkeit, die Heftigkeit, die Gewöhnlichkeit.

navádoma, *adv.* = po navadi, *Raič (Slov.), Zora.*

navágati, am, *vb. pf.* eine gewisse Menge wägen, zuwägen; n. komu mesa.

navája, f. die Angewöhnung, *Jan. (H.)*.

1. **navájati**, am, *vb. impf. ad* 1. navaditi; angewöhnen; (Rimljan) se morja navaja, *Vod. (Pes.)*.

2. **navájati**, am, *vb. impf. ad* 2. navaditi; = ovajati, *Rež.-C.*

3. **navájati**, am, *vb. impf. ad* navesti; 1) inducieren (phys.), *Cig. (T.)*; — 2) „anführen“, erwähnen: n. besede, stavke, *nk.*; (po nem.).

navájenost, f. die Angewöhnung (als Eigenschaft), *M.*

navát, vála, m. 1) der Andrang, *Cig., Jan., nk.*; n. vode, n. krvi, *Cig.*; n. sovražnika, *Cig.*; — 2) nával, der Heuhaufen, *Mur., Valj. (Rad.)*; prim. navel.

navála, f. = naval 1), *Jan., Zora, Vest.*

naváliti, im, *vb. pf.* 1) aufwägen; n. kamen nagrob; — aufladen, aufbürden; n. kaj na koga, *Cig.*; — 2) andringen, heranstürmen, *Cig., Jan.*; množica je navalila, *Cig.*; n. na koga, auf jemanden losstürmen, ihn anfallen, *Cig., Jan.*

naváljati, am, *vb. pf.* 1) heranwälzen, *Jarm., M.*; — 2) eine gewisse Menge wälzend zusammen bringen; veliko sodov n. pred klet, velikih kamenov n. na kup.

naváljénje, n. der Andrang, *kajk.-Valj. (Rad.)*

naváljeváti, žjem, *vb. impf. ad* naváliti.

navádoma, *adv.* im Ansturm, *Nov.*

naván, *adj.* nicht ganz voll: sod je navan, kad je navana, *Mur., Jan., vzh-St.*; — iz: na van; prim. 2. van.

navár, m. n. dati, Dacht geben, *Istra.-C., Z.*

navariti, im, *vb. pf.* aufschweißen, *Cig.*

navázanje, n. das Anfahren; n. gnoja, peska.

navázati, am, *vb. impf. ad* napeljati, navoziti; anfahren; pesek na cesto, gnoj na njivo n.

návček, čka, m. die Zügelglocke, *Kamena Gorica (Gor.)-Erj. (Torb.)*; — prim. navje, stsl. navj. = mrtvec.

návčič, m. der Zantföutig, *C.*

navdáhniti, nem, *vb. pf.* = navdehniti, *Cig., Jan.*

navdājati, jam, jem, *vb. impf. ad* navdati; erfüllen, vso sapo je navdajal vinski duh, *Erj. (Izb. sp.)*; — n. koga z veseljem, *nk.*; — spomin mu navdaje bridkosti, *Jurč.*

navdān, *adv.* in den Tag hinein, ins Blaue hinein, *Goriška ok.-Erj. (Torb.)*; auf's Gerathewohl, *Cig.*

navdānje, *n.* der Affect, *Lampe(D.)*.

navdāti, dām, *vb. pf.* 1) erfüllen, *Mur., Cig., Jan.*; dišave lepi duh je vso hišo navdal, *Met.*; — n. koga s pogumom, *Ravn.*; — 2) *n. se, vb. impf.* wohl aufstehen, *C., Npes.-Vrač.*

navdehniti, dāhnem, *vb. pf.* begeistern, inspirieren, *nk.*: (navdahniti), *Cig., Jan.*; visoka misel ga je navdehnila, *Levst. (Zb. sp.)*; — eingegeben: čudovito misel komu n., *Levst. (Zb. sp.)*.

navdih, diha, *m.* die Eingebung, die Inspiration, die Begeisterung, *Cig., Jan., C.*

navdiha, *f.* = navdih, *C.*

navdihati, diham, *vb. impf. ad* navdihniti, *Cig., Jan.*

navdihniti, dihnem, *vb. pf.* = navdehniti, *Mur., Cig., Jan., nk.*; naše mirne ljudi je navdihnil vojaški duh, *Erj. (Izb. sp.)*.

navdihovāti, ūjem, *vb. impf. ad* navdihniti, *Mur., Cig., Jan., nk.*

navdijl, *adv.* = na vdilj; 1) eig. lange: n. zvonl = prvič vabi k službi božji, *vzhSt.-C., Gor.*; — 2) = navdan, *Kras.*; — prim. vdilj.

navdōl, *adv.* = navzdol. bergab; n. se peljati, iti.

navdōlen, ina, *adj.* = navzdolnji, *Cig., C.*

navdōletī, im, *vb. pf.* genügen, *Mik.*; — iz:

navdōletiti; prim. navdōletiti.

navdōljati, am, *vb. impf.* in genügender Menge verschaffen: kdo bi tebi kruha, denarja navdōljal, *Lašče-Levst. (Rok.)*; — tudi: n. koga s potrebnostjo, jemandem eine ansehnliche Verpflegung geben, *Levst. (Nauk.)*; — prim. navdōletiti.

navdōljevāti, ūjem, *vb. impf.* = navdōljati, *Levst. (Cest.)*.

navdōlnost, *f.* die Abhängigkeit (des Bodens), die Abhängigkeit, *Cig.*

navdūsāti, am, *vb. impf. ad* navdušiti; begeistern, *Jan., nk.*

navdūsba, *f.* das Begeistern, die Begeisterung, *SN.*

navdūsenje, *n.* die Begeisterung, *Jan.*; z velikim navdušenjem koga sprejeti, *nk.*

navduševāten, ina, *adj.* begeisternd, *nk.*

navduševāti, ūjem, *vb. impf. ad* navdušiti; begeistern, *Jan., nk.*

navdūsiti, im, *vb. pf.* begeistern, *Jan., Cig. (T.), nk.*

navēcer, čēra, *m.* der Vorabend eines Festes, die Vigilie, sveti n. der heil. Abend (vor Weinachten), *vzhSt.-C.*

navēčrjati se, am se, *vb. pf.* sich zu Abend satt essen, ein genügendes Abendmahl nehmen.

navēčerje, *n.* die Vigilie eines Festes, *C., kajk.-Valj./Rad., Vrt.*; n. sv. Lucije, *Navr./Let.*

navēdāti se, vēdam se, *vb. impf.* sich ungehörlich benehmen, *Lašče-Erj. (Torb.)*.

navēdeck, aka, *m.* das Citat, Vest.; navedki, Daten, *DZ.*

navēdēti se, vēm se, *vb. pf.* des Wissens überdrüssig werden: človek se že po naturi nikoli zadosti ne nave, *Burg.*

navējati, jam, jem, *vb. pf.* eine gewisse Menge fertig worfeln; veliko pšenice n.

navēk, *adv.* = zmerom, immer, *kajk.-Vest.*

navēkati se, am se, *vb. pf.* sich satt weinen oder schreien.

navēkše, *adv.* = z večine, največ, größtentheils, *SlGor., ogr.-C.*

navel, vla, *m.* der Heuhaufen, der Heuschuber, *C., Mik., vzhSt.*

navelīčanje, *n.* das Ueberdrüssigwerden.

navelīčati se, am se, *vb. pf.* überdrüssig werden, satt bekommen; n. se česa; n. se delati.

navelīčba, *f.* der Ueberdruß, *Cig.*

navelj, vlja, *m.* = navel, *Jan., Valj./Rad.*

navēniti, nem, *vb. pf.* anwelfen, *Cig.*

navēsek, ska, *m.* das Angehängte, das Angehänge, *Cig.*

naveselīti se, im se, *vb. pf.* sich satt freuen.

navēsiti, vēsim, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge anhängen, *Mur., Cig., Jan.*; n. preje na gare, *Slom.*; — 2) = nagniti, neigen, *Jan. (II.)*.

naveslāti se, am se, *vb. pf.* sich satt rüdern.

navēsti, vēdem, *vb. pf.* 1) inducieren (phys.): naveden tok, der Inductionsstrom, *Cig. (T.)*; — 2) „anführen“, citieren, *Cig. (T.), nk.*; (po nem.)

navestiten, ina, *adj.* Ankündigungss-, *Jan. (II.)*.

navestilo, *n.* die Ansage, die Verständigung, das Intimat, *Jan.*

navestiti, im, *vb. pf.* ansagen, ankuindigen, *Jan., nk.*; — benachrichtigen, *Cig., Jan., nk.*

navēstnik, *m.* der Verkünder, *C.*

navēsati, am, *vb. impf. ad* navesiti; anhängen, *Cig., Jan.*

navēsčati, am, *vb. impf. ad* navestiti; ankuindigen: petelin navešča zoro, Zora; oblaki so naveščali nevihto, *Erj. (Izb. sp.)*; — benachrichtigen, *Cig., Jan.*

navēsčēnje, *n.* die Ankündigung; n. Marije device, *Nov.*

navēti, vējem, *vb. pf.* = navejati, *Cig.*

navēza, *f.* 1) das Zuband, *Cig.*; — 2) die Anhänglichkeit; n. na posvetno blago, *C.*

navēzati, zem, *vb. pf.* 1) anbinden; — srce na kaj n., *Cig.*; — n. se na kaj, sich an etwas binden (fig.), *Cig.*; — 2) eine gewisse Menge anbinden; trakov n. na obleko.

navēzek, zka, *m.* das Angebundene, das Angetnüppte, *Cig.*; — das an eine Schwir Geleihte: n. biserov, *C.*; n. korald, *Bes.*

navēzilo, *n.* das zur Ergänzung Angebundene: der Zubuhsjaden, *Cig.*

navēznik, *m.* 1) = naveznjenec, *Cig.*; — 2) das Deckelstich, *V.-Cig.*

1. navēzniti, vēzнем, *vb. pf.* n. komu kaj, einem etwas anbinden (fig.), *Jan., Mik.*

2. navēzniti, nem, *vb. pf.* 1) ein Gefäß zum Theil auf die offene Seite gestürzt hinstellen: n. skledo, košaro, *C.*; — 2) umgekehrt auf

ježen, *Z.*; n. panj, einen leeren Bienenstod auf einen vollen ježen, *Z., Gor.*

navéznjence, nca, *m.* vrhu družega naveznjen panj, *Gor.*

navezováti, újem, *vb. impf. ad* navezati; anbinden; — n. svoje srce na kaj, *Burg.*

navíden, dna, *adj.* neidig; n. biti komu, *C., Sret.(Rok.);* — nam. nenavíden.

navídezen, zna, *adj.* scheinbar, *Jan., Cig.(T.), nk.*

navídežen, zna, *adj.* = navídezen, *C.*

navídljiv, íva, *adj.* eiferfüchtig, *Meg., Boh.;* — (navídljiv) neidlich, *Mur.;* — nam. nenavídljiv.

navídnik, *m.* der Mißgünstige, der Reider, *C.;* — nam. nenavídnik.

navídnost, *f.* der Reid, *C.;* — nam. nenavídnost.

navídoma, *adv.* zum Schein, *C.*

navíhanec, nca, *m.* navíhan človek, ein durchtriebener Mensch.

navíhati, ham, šem, *vb. pf. 1)* ein wenig aufstülpen; — 2) in die Enge treiben, *M.;* — anspornen, zu etwas vermögen, *Jarn.;* — 3) n. jo kam, enteilen, *Z.;* navíše jo proti sosedu, *Zora.;* — 4) navíhan, abgeseint, durchtrieben.

navíhráti, ám, *vb. pf.* verbiegen, fatten: n. usnje, *C.*

navíjác, *m.* der Uhrschlüssel, *Mik.*

navíják, *m.* die Weberpule, *C.*

navíjáló, *n.* der Vorderbaum beim Webstuhl, *C.*

navíjanje, *n.* das Aufhinden; — das Aufziehen; — prim. navíjati.

navíjati, am, *vb. impf. ad* navíti: 1) aufwinden, aufwickeln; n. nit na kaj; — bewickeln: n. klobčiče; — 2) aufziehen: n. uro; — 3) n. koga, jemandem zusetzen, *Cig.*

navíka, *f.* die Angewohnung, die Gewohnheit, *BlKr.;* navíka síla velika = navada železna srca, *Vrt.*

navíkniti se, víknem se, *vb. pf.* sich angewöhnen, *vzhŠt.-C.*

navíniti, vínem, *vb. pf.* ein wenig verrenken, *Mur., C.*

navírati, am, *vb. impf. ad* navreti; spannen (3. B. den Flintenhahn), *Mur.;* uro n., die Uhr aufziehen, *Mur., Jan.;* — richten: n. misel na Boga, *C.;* — n. koga, jemanden in die Enge treiben, ihm zusetzen, *Cig.;* navíralo me je (namr. strašilo me je), *Zv.*

navís, *adv.* = na vis, in die Höhe, *C.*

navíst, *f.* der Reid, *Mur., C.;* njegova ljubezen naj bo duša vašega srca, da ne bo redilo v sebi nobene navísti, nobenega sovraštva, *Skrb.-Valj.(Rad);* — navíst, *ogr.-Valj.(Rad);* — nam. nenavíst.

navíša, *f.* die Aufhöhe, *C.*

navítek, íka, *m. 1)* das Aufgewundene: der Spinnwidel, *Cig., Jan.;* — 2) *pl.* navítki, das Schraubengewinde, *C.*

navíti, víjem, *vb. pf. 1)* aufwinden, aufwickeln; n. prejo na klopčič; — 2) aufziehen: n. uro; — n. besedo na drug predmet, das Gespräch auf einen andern Gegenstand lenken, *IjZv.;* — 3) n. koga, in eine Zwangslage versetzen, nöthigen, vermögen, *Cig., C.*

navívati, am, *vb. impf.* = navíjati, *Štrek.*

návje, *n. coll. v* pravljicah: duše nekrščenih otrok, *Ipk.(Črt. 108.);* — prim. stsl. navъ = nirtvec.

navkljub, *adv.* zum Troß, *C.*

navkrčber, *adv.* bergauf.

navkrížem, *adv.* freuzweise, *Polj.*

navkúpe, *adv.* = skupaj, vkup, *ogr.-C.*

navkúpen, pna, *adj.* = skupen, gemeinschaftlich, *ogr.-C.*

navláčič, *m. dem.* navlak; daš Getriebe am Uhrdrehen, *C.*

navláčiti, im, *vb. pf. 1)* in einer gewissen Menge herbeischleppen; drv, vej n.; — die Fäden einreihen, aufziehen (v. den Webern), *Cig.;* — 2) n. se, sich fast schleppen; — sich müde eggen.

navlačeváti, újem, *vb. impf. ad* navláčiti, *Cig.;* — nove strune n., neue Saiten aufziehen, *Danj.(Posv. p.).*

návlak, *m.* = navlaka 4), *Cig., Erj.(Torb.).*

návlaka, *f. 1)* kar je za napotje navlečeno, daš Gerassel, *Levt.(M.);* plesnjiva n., *Zv.;* — zgodovinska n., *Zv., IjZv.;* — 2) hergelaufenes Gefindel, *Zora.-C.;* — 3) der Lieberzug (3. B. eines Riffens), *Cig., Jan.;* (hs.); — 4) daš Getriebe, der Drehling, daš Treibstockrad in der Mühle, *Cig.;* klini pri notranjem mlinskem kolezu, ki gonijo kamen, *Laščc.-Erj.(Torb.);* preslica pri žagi (pili) ima navlako, v katero segajo palci, *Notr.;* — die ähnlische Vorrichtung an einem Uhrrade, *Levt.(M.);* prim. naloka, laloka.

navlasti, *adv.* hauptsächlich, *Jan.*

navlastító, *adv.* besonders, eigentlich, *C., kajk.*

navlašc, *adv.* = nalašč, *Cig., C., Mik.;* n. iskati močna vina, *Jsvkr.;* — tudi: návlašc.

navláščen, čna, *adj.* absichtlich, *Cig., SIGosp., SIN.-C.*

navlážiti, im, *vb. pf.* einfeuchten, *Jan.*

navléčanka, *f.* nekakšna klobasa, *C.*

navléči, vlgčem, *vb. pf. 1)* n. si ude, die Glieder durch anstrengende Arbeit anspannen, *C.;* — 2) (mit Spect) ansprechen, *Cig., C.;* n. meso, *Vod.(Izb. sp.);* — 3) eine gewisse Menge zusammenzuschleppen; vsakojake šare n. v sobo; — n. se, in Menge zusammenkommen; navlecko se je veliko ljudi; — durch Ziehen eine gewisse Menge bekommen: n. vode iz vodnjaka: n. vina iz soda z natego; — n. se ga (vina, žganja), sich betrinken; — n. strune = napeti strune, *Cig.;* — 4) n. si kaj, sich etwas Unangenehmes zuschieben, *Cig.;* n. si nesrečo, bolezni, smrti, *Cig.(T.);* n. si kaj na glavo, auf sich laden, *Cig.*

navléčka, *f.* die Epide, *Cig.*

navlékati, am, *vb. impf. ad* navleči; zusammen schleppen: Navleka novine Ondansnji mravljinč, *Vod.(Pes.).*

navmés, *adv.* mitten hinein, *C.;* — darunter gemütht, mittelut, *Narr.(Let.).*

navnočr, *adv.* einwärts, *Mur., Cig.*

navòd, vòda, *m. 1)* die Anleitung, die Anweisung, *Cig., Jan., nk.;* navòd, *ogr.-Valj.(Rad);* die Anstiftung, *Mur., Cig., Danj.-Mik.;* — 2) navòd, eine heimliche Commission

zur Beilegung von Grenzstreitigkeiten: zupan in mejáci imajo navod ali navode, da določijo mejo, kadar se kje za njo prepirajo, *Št.*; na navod ali navode iti, *Št.*; oblastvo, ki pride pregledavat zemljišče, o katerem se pravdajo, *Notr.*, *Gor.*, *Tolm.*; navod vzdigniti, eine Commission (bei Grenzstreitigkeiten) herbeirufen, *Jan.*, *Notr.*, *Gor.*; — die Commission übhpt., *C.*, *Levt.* (*Močv.*, *Nauk.*); naborni n., die Abfertigungscommission, *Levt.* (*Nauk.*); sodnji n., die Gerichtskommission, *Cig.*; — 3) die Induction (phys., phil.), *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *C.*, *Lampe* (*D.*); — magnetni n., die Magnetinduction, *Sen.* (*Fiž.*).

1. **návodnen**, dna, adj. inductiv (phys.), *Cig.* (*T.*); — navodno vreteno, die Inductionsrulle, *Cig.* (*T.*).

2. **navóden**, dna, adj. auf dem Wasser befindlich: navódné stavbe, die Wasserbauten, *DZ.*; navodni mlin, die Wassermühle, *Cig.*

návodnič, m. der Inductor, (phys.) *Jan.*, *Cig.* (*T.*).

navodilo, n. 1) die Anleitung, der Leitfaden, *Cig.* (*T.*), *uk.*: die Instruction, *Levt.* (*Nauk.*), *DZ.*, *uk.*; — 2) električno n., der Inductionsapparat, *Cig.* (*T.*), *Sen.* (*Fiž.*).

navódití, vódim, vb. pf. veranlassen, *Cig.*; anstiften: ti si jo navodil, auf dein Anstiften ist das geschehen, *V.-Cig.*

návodka, f., *Cig.*, pogl. naloka, navlaka 4).

návodnik, m. der Commisjär, *C.*

navóhati se, am se, vb. pf. sich satt riechen.

navójs, vója, m. 1) der Weberbaum, *Št.-Cig.*, *C.*, *Valj.* (*Rad.*); — 2) die Winde, *Cig.*

navojškóváti se, újem se, vb. pf. des Kriegsführens satt werden.

navolítev, tve, f. der Leberdrüsz, *Cig.*

navólití se, vólim se, vb. pf. überdrüssig werden: n. se česa, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *ogr.-Mik.*, *Dol.-Erj.* (*Torb.*), *SlGor.*, *vrhŠt.*

navór, vóra, m. der Hebel, der Hebebaum, die Hebestange, *Cig.*, *Jan.*, *DZ.*, *Valj.* (*Rad.*), *Sen.* (*Fiž.*); návor, *Met.*, *Kras-Erj.* (*Torb.*).

návorec, rca, m. dem. návor, *Notr.*

navóren, rna, adj. hebel: navórná tlačilnica, *Nov.*

návornica, f. das Holz am Quersgraben, um das Wasser von der Straße abzuleiten, *Celjska ok.*

navosčítí, im, vb. pf. mit Wachs bestreichen; — einwischen, anwischen, *Cig.*

navóz, vóza, m. = navoznja, *Cig.*, *M.*

navózítí, vózim, vb. pf. 1) in einer gewissen Menge anfahren; n. kamenja, gnojá; — 2) n. se, das Fahren satt bekommen.

navozláti, ám, vb. pf. mittelst eines Knotens aufknüpfen, *Mur.*; den Fettel (bei den Webern) aufknüpfen, *Cig.*; — anzetteln, aufstiften, *Cig.*, *C.*, *M.*; punt n., *Ravn.*

navózljaj, m. die Aufknüpfung, die Anzettelung, *Cig.*, *M.*

navóznja, f. die Anfuhr, *Cig.*

navpič, adv. n. si biti, Begner sein, *Svet.* (*Rok.*).

navpičen, čna, adj. lothrecht, vertical, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *Cel.* (*Geom.*), *nk.*

navpičnica, f. die senkrechte Linie, die Senkrechte, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *C.*, *Znid.*; vpadna

navpičnica, das Einfallslot, *Cig.* (*T.*); temenska n., die Scheitellinie, *Jes.*

navpičnost, f. die Perpendicularität, *Cig.*

navpik, adv. senkrecht.

navpiti se, vpíjem se, vb. pf. sich satt schreien.

navpréčen, čna, adj. 1) quer, *Cig.*, *Jan.*; — 2) = povprečen, *Paufchal*, *Cig.*

navprék, adv. quer, nach der Quere, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*

navráčati, am, vb. *impf.* ad navrniti; 1) leiten: n. vodo na barje, den Morast bewässern, *Levt.* (*Močv.*); — vsak na svoj mlin vodo navrača, *Npreg.-Jan.* (*Slovn.*); — 2) n. živino, das Vieh beim Weiden zurücktreiben, *Polj.*; — 3) vergetten: dobro z zim n., *vrhŠt.-C.*

navráp, vrápa, m. die Falte, *Jan.* (*H.*).

navrápiti, vrápm, vb. pf. in Falten legen, *Jan.* (*H.*).

navrát, áta, m. die Einlenkung, *Jan.* (*H.*).

navráték, tka, m. kar se na vratu nosi: varovalni n., das Anuslet, *Cig.*

navráten, rna, adj. nachstellerisch, menschenmörderisch, *Cig.*; zanesel je svojemu navratnemu kralju, *Bas.*

navráttí se, im se, vb. pf. einlenken, *Jan.* (*H.*); — einkehren (im Gasthaus), *Dol.-Cig.*; n. se v gostilnico, *Navr.* (*Let.*).

navrátnica, f. die Menschenmörderin, *Mur.*, *Cig.*; — die Raubbienne, *Javn.*

navrátnik, m. 1) der Halschneid, *Jap.* (*Sv. p.*); — 2) der Menschenmörder, *Guts.*, *Javn.*, *V.-Cig.*; — der Nachsteller, der Feind, *Vod.* (*Pes.*).

navráziti, im, vb. pf. anzaubern, *V.-Cig.*

navrčber, adv. = navkreber, navzgor, *Kras-Erj.* (*Torb.*).

navrčéti, vrčém, vb. pf. 1) zugeben, (als Zugabe) darangeben: pest moke, kosček mesa n.; — 2) entwerfen, projectieren, *Cig.*, *Jan.*, *C.*; — 3) auflegen: naklade k davkom na vse občane n., auftheilen, *Levt.* (*Nauk.*); — 4) n. se, mit Mühe und Anstrengung sich einarbeiten, *Cig.*; navrčen, geübt, *M.*

navrêda, f. die Beschädigung der Gesundheit, *Bes.*

navrêdití se, im se, vb. pf. seine Gesundheit schädigen, *Dol.*

1. **navrêti**, vrém, vb. pf. in Menge zusammenströmen, zusammenkommen: navrelo je veliko ljudstva od vseh strani, *Nov.*

2. **navrêti**, vrém, vb. pf. anziehen, spannen (z. B. den Gewehrbaum), *Mur.*; navrta puška, *Danj.* (*Posp. p.*); uro n., die Uhr aufziehen, *Jan.*, *Mur.*, *SlGor.*; — senken: govor n. na verske reči, *Erj.* (*Izb. sp.*); — n. koga, = storiti, da začne teči, prisiliti, da začne hitreje delati i. t. d., *Gor.*

navrháti, vrham, vb. pf. z vrhom napolniti posodo, *Notr.*

navrhovátiti, átim, vb. pf. anhäufen, *Jan.*, *Let.-C.*; suhovine in kamenja n., *Levt.* (*Zb. sp.*); kamenje v redne kupe navrhováčeno, in regelmässige Haufen geschichtete Steine, *Levt.* (*Cest.*); — n. se, sich anhäufen: premnogo listkov se je navrhovátilo, *Levt.* (*LjZr.*).

navrniti, nem, *vb. pf.* 1) leiten: n. potok, *Nor.*; vodo n. v mlečni hram, *Erj. (Izb. sp.)*; — n. na dobro, *C.*; — 2) daß Vieh beim Weiden zurücktreiben: pastir kravo navrne, če se do njive pripase, *Polj.*; — 3) = vrniti, vergelten, *vzhŠt.-C.*

navrstnik, m. der Milchbruder, *Dict.*

navrstiti, im, *vb. pf.* eine gewisse Menge in der Reihe aufstellen, anreihen, *Cig.*

navršiti, im, *vb. pf.* 1) z vrhom naložiti ali nameriti, hānfen: navršen mernik, ein gehāufter Scheffel, *Cig.*; — 2) vollenden, *Levt. (Nauk), Vrt.*; n. petindvajset let, *Navr. (Spom.)*; n. se, znebe gehen: leto se navršī, *Levt. (Zb. sp.)*; — n. se. vollendet werden, *Vrt.*; — in Erfüllung gehen, *Vrt.*

navrtati, vrtati, *vb. pf.* 1) anbohren; sod n.; — 2) in Menge bohren; n. veliko lukenj.

navrtovānje, n. das Stuböhren.

navrtovāti, ājem, *vb. impf. ad* navrtati; anbohren.

navržek, žka, m. kar se navrže, die Zugabe.

nāvskati, am, *vb. impf.* = vpiiti (o otrocih), *Gor.*

navstājati, am, *vb. impf. ad* navstati, *Jan.*

navstāti, vstānem, *vb. pf.* entstehen, ausbrechen, *Jan.*

navšev, *adv.* = napošev, ichief, *V.-Cig., Polj.*

nāvtičen, čna, *adj.* plovstven, brodarstven, nautisch, *Cig. (T.)*

nāvtika, f. plovstvo, brodarstvo, die Schiffahrtskunde, die Nautik.

navtiskati, am, *vb. impf. ad* navtīsiti, *Jan. (H.)*

navtisljiv, ūva, *adj.* reizbar, empfindlich, *C., UET.*

navtīsiti, ūsnem, *vb. pf.* 1) eindringen, *Jan. (II.)*; — 2) officieren, *C.*; — 3) navtīsnen, empfindlich, *C.*; navtīsnjena ošabnost, *Ram.*; — verdrießlich, *Cig.*

navzād, *adv.* nach rückwärts.

navzdāgniti, āgnem, *vb. pf.* ein wenig heben, *Jan., Telov.*

navzdōt, *adv.* bergab, abwärts; n. iti, peljati se.

navzdōlje, n. eine abschüssige Stelle, daß Gehänge, *Jan.*; spotekniti se na gladmem navzdolju, *Cv.*

navzdōlnji, *adj.* bergab, abwärts gehend: navzdolnja voznja (ladje), die Thalfahrt, *DZ.*; n. vrsta, die absteigende Linie (der Verwandtschaft), *Cig.*

navzdōlnjik, m. der Stalaktit, *Jan.*

navzdōlž, *adv.* der Länge nach, *nk.*

navzdōlžen, zna, *adj.* Längs-, Longitudinal-, *Zora.*

navzdārs, *adv.* bergab, steil, *Vrh nad Kanalom, Krn-Erj. (Torb.)*

navzēmati, mam, mljem, *vb. impf. ad* navzeti; — n. se, in sich anfuchen, abjorbieren: goba se navzema vode, *Cig., Jan.*; obleka se navzema duha, *Cig.*; inficieri werden, *Cig.*

navzēmjljiv, ūva, *adj.* empfänglich, *Jan.*

navzēmjljivost, f. die Empfänglichkeit, die Receptivität, *Cig.*

navzēten, ina, *adj.* = navzēmjljiv, *Cig.*

navzēti, vzānem, *vb. pf.* 1) einnähen, *Jan.*; 2) n. se. in sich anfuchen, erfüllt werden: n.

se mokrote; n. se duha, mit einem Geruch erfüllt werden, *Met.*; navzet, imprāgniert, *Cig. (T.)*; — n. se visocih misli, *Cig.*; zemlja se je hudobe navzela, *C.*

navzetljiv, ūva, *adj.* = navzēmjljiv, *Cig.*

navzētnost, f. = navzēmjljivost, die Empfänglichkeit, *Cig.*; die Capacität (phys.), *Cig., Jan., Cig. (T.)*; n. za toploto, *Cig. (T.)*

navzgōr, *adv.* bergauf; nach oben, empor.

navzgōrnji, *adj.* aufwärts gehend: navzgornja voznja (ladje), die Bergfahrt, *DZ.*; — n. vrsta, die aufsteigende Linie (der Verwandtschaft), *Cig., C.*

navzgōrnjik, m. der Stalagmit, *Jan.*

navzhrīb, *adv.* rücklings, *ogr.-C.*

navzkrīb, *adv.* kreuzweise: roke n. dejati; n. plačilo imava, wir haben einander gegenseitig zu zahlen, *Svet. (Rok.)*; — n. gledati, ichiefen; n. govoriti, sich widersprechen; n. komu govoriti, einem widersprechen; — n. si biti, wider einander sein, uneinig sein; n. si priti, n. priti s kom, übereinander kommen, sich zerwerfen; — n. priti: nekaj jima je prišlo n., es ist ihnen etwas in die Quere gekommen; če mi kakov starec ne pride n., *Jurč.*; — uri gresta n., die Uhren gehen verschieden, sie divergieren.

navzkrībem, *adv.* = navzkrīb, *Jan.*

navzkrībzen, zna, *adj.* ins Kreuz laufend, kreuzweise gelegt o. gestellt; — widersprechend, widerstehend, uneinig; navzkrībzen besede, misli.

navzkrībje, n. der Widerstreit, die Collision, *Jan.*; v navzkrībje priti s kom, sich mit jemandem zerwerfen, *C.*

navzkrībžnica, f. neka vrtna rastlina: daß Kreuzblatt (crucianella), *C.*

navzkrībžnost, f. die kreuzweise Lage; — der Widerspruch, *Mur., Cig., C.*; die Mißbilligkeit, die Spannung, *Cig. (T.), Nor.*

navzlie, l. *adv.* ins Gesicht: n. komu kaj reči, *C.*; zum Pöffen, zum Troß, *C., Cig. (T.)*; ona ga je obdarila navzlie bratu, *Erj. (Izb. sp.)*; gospodar je vedel, da bi njegov gost njemu navzlie kaj poskušal, *Jurč.*; — II. *praep. c. dat.* = vkljub, troß, *nk.*

navznie, *adv.* = navzlie, zum Troß, zum Pöffen, *Jan., vzhŠt.-C.*

navznōter, *adv.* einwärts, nach innen, *Jan., C.*

navzōč, *adv.* = navzōči, *nk.*

navzōčavati, am, *vb. impf. ad* navzōčiti; vengewärtigen, *ogr.-C.*

navzōčba, f. die Confrontation, *Cig.*

navzōčen, čna, *adj.* vorliegend, gegenwärtig, amwehend, *Mur., Cig., Jan., C., Danj.-Mik., nk.*; — augenfällig, *C.*; (nav. nazōčen).

navzōči, l. *adv.* 1) vor den Augen, vor die Augen, ins Gesicht: Bogu n., *vzhŠt.-C.*; vse navzōči pride, alles kommt aus Tageslicht, *C.*; n. priti, erscheinen, *M.*; persönlich erscheinen, *C.*; to je navzōči, das liegt vor den Augen, daß ist offenbar, *ogr.-C.*; povedati komu n. jemandem etwas ins Gesicht sagen, hvaliti koga n., jemandem ins Gesicht loben, *C.*; — 2) amwehend, n. biti, amwehend, gegenwärtig, dabei sein, *Mur., Cig., Jan., vzhŠt.*

ogr., *nk.*: — II. *praep. c. gen.* in Gegenwart, angeſichts, *Cig., C., Mik.*; n. Boga, *C.*; n. vsch vernih, *Caf(Vest.)*; — govori se na vzhodu navadno: nazoči; prim. *Vest. I. 56.*

navzočitev, *tve, f.* = navzočba, *ogr.-C.*

navzočiti, *im, vb. pf.* 1) präſentieren, darſtellen, *ogr., Sl.N.-C.*; — 2) confrontieren, *Cig., Jan.*

navzočnik, *m.* der Anweſende, *Erj.(Lzb.sp.), nk.*

navzočnina, *f.* Präſenzgeſeder, *DZ.*

navzočnost, *f.* die Gegenwart, die Anweſenheit, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), C., nk.*; božja n., *Nov.*; — nav. nazočnost).

navzpēt, *adv.* = ſpet, wieder, *vzhšt.-C.*

navzpēt, *adv.* nach unten, *Mur.*

navzpōl, *adv.* zur Hälfte, *C.*; — oberflächlich, *C.*

navzpōten, *tna, adj.* was zur Hälfte iſt, *C.*

navzprēd, *adv.* nach vorne, *Mur., Cig.*

nāvzrit, *adv.* rücklings, *Volk.-M., ogr.-C.*; (tudi: navzrt, nazrt, nazrt, *ogr.-Mik.*).

navzriten, *tna, adj.* rücklings gerichtet, *Let.*

navzvēn, *adv.* nach außen, *Cig.(T.), Erj.(Som.).*

navzvēst, *adv.* n. dati, bekannt geben, *ogr.-C.*

navzveſtitelj, *m.* der Verkünder, *C., Nov.-C.*

navzveſtiti, *im, vb. pf.* anzeigen, verkünden, Nachricht geben, *ogr.-C., Nov.-C., Zora.*

navzvēščati, *am, vb. impf. ad* navzveſtiti, *ogr.-C.*

navzvēščevāti, *ūjem, vb. impf.* = navzveščati, *C.*

navzvīš, *adv.* = kvišku, *C.*

nāvžar, *rja, m.* ſchlechter Muſikant, *C., Kr.*

nazād, *adv.* nazaj, nach rückwärtſ, *Mur., Jan.*;

nāzad, *Hrušica v Istri-Erj.(Torb.), vzhšt.*; rak nazad hodi, *SlGor.*

nazādek, *dka, m.* der Rückſchritt, ſchlechter Erſolg, *Mur., C., nk.*

nazāden, *dna, adj.* rückgängig, freibsgängig, *Mur.*; regreſſiv, *Cig.(T.).*

nazādnik, *m.* = nazadnjak, *Jan.(H.).*

nazadnjāk, *m.* der Rückſchrittler, der Reactionär, *Cig.(T.), C., nk.*

nazadnjāški, *adj.* reactionär, *C., nk.*

nazadnjāštvo, *n.* die Reaction, *nk.*

nazādnje, *adv.* = na zadnje, zuletzt.

nazadovāti, *ūjem, vb. impf.* Rückſchritte machen, *C., nk.*; — nazadujoč, regreſſiv (phil., math.), *Cig.(T.).*

nazāj, *adv.* zurük; n. dati, priti: (= zopet, wieder, *Goriš.-Levt., LjZv. I. 34.*).

nazājen, *jna, adj.* = nazaden, *Cig., Jan.*

nazāvanje, *n.* die Anrufung, *ogr.-Valj.(Rad).*

nazāvati, *am, vb. impf. ad* nazvati; 1) anrufen, *Mur., C., Danj.-M., ogr., kajk.-Valj.(Rad).*; — zurufen: nazavati komu, naj pride

kosit, *Danj.(Posv.p.)*; — 2) = nazdravljeni, zutrinken, *Danj.(Posv.p.).*

nazdōl, *adv.* = navzdol.

nazdrāvek, *vka, m.* der Trinkspruch, *Jan.*

nazdrāviti, *zdrāvim, vb. pf.* zutrinken, eine Gesundheit, einen Toaſt ausbringen: n. komu, *V.-Cig., Jan., nk.*

nazdrāvljati, *am, vb. impf. ad* nazdraviti, *Cig., Jan., nk.*

nazčba, *f.* 1) unbedeutender Froſtſchaden, *C.*; — 2) die Erfüllung, der Schnupfen, *Cig.*; der Rheumatismus, *Erj.(Som.)*; — prim. hs. nazeba, *Adj.*

nazčben, *bna, adj.* rheumatiſch, *Cig.*; nazebna mrzlca, *Cig.*

nazglāviti, *im, vb. pf.* anhäufeln, *juvžšt.*

nazglāvje, *n.* angehäufte Erde (3. B. bei Nebenreihen), *Rec.-Let.*

nazglāvljati, *am, vb. impf. ad* nazglāviti; anhäufeln, *brajde n., juvžšt.*

nāzhaj, *m.* der Ringen, *ogr.-Valj.(Rad).*

nazibati se, *bam, bjem se, vb. pf.* ſich jatt wiegen oder ſchaukeln.

nazidati, *am, vb. pf.* eine gewiſſe Menge von Bauten herſtellen: n. veliko hiš; — eine gewiſſe Menge Töpferware (mit freier Hand) verfertigen: n. veliko loncev, *Polj.*

nazimek, *mka, m.* der Nachwinter, *Gor.*; tudi *pl.* nazimki: kolikor grmi pred velikim petkom, toliko nazimkov je pred sv. Jakopom, *Gor.*

naziv, *m.* die Benennung, der Titel, *Vrt., nk.*

nazivālo, *n.* die Benennung, der Terminuſ, *Levt.(LjZv.), nk.*; prirodoznanska nazivala, *Zv.*

nazivanje, *n.* die Benennung, *Jan.(H.).*

nazivati, *vam, vljem, vb. impf. ad* nazvati: benennen, *nk.*

nazivek, *vka, m.* = nazivalo, *Nov.*; — der Titel, *Jan.*

nazivolojvje, *n.* die Terminologie, *nk.*

nazizati se, *am se, vb. pf.* ſich jatt jaugen, *Mur., juvžšt.*

nazlābljati se, *am se, vb. impf. ad* nazlobiti se; drohen, *C.*

nāzlic, *adv.* = navzlic, zum Troß, *vzhšt.*

nazlob, *m.* der Groll, *Mur., Mik.*; — der Haß, *ogr.-C., kajk.-Valj.(Rad).*

nazlōba, *f.* 1) = nazlob, *ogr.-C., kajk.-Valj.(Rad).*; — 2) die Drohung, *Fr.-C.*; — tudi: nāzloba, *Valj.(Rad).*

nāzloben, *bna, adj.* boſchaft, feindſelig: n. komu, *ogr.-C.*

nazlobiti, *im, vb. pf.* im Grimme etwas Argēſ androhen, *C.*; — n. se komu, jemandem bedrohen, *Fr.-C.*

nāzlobnik, *m.* der Widerſacher, der Feind, *ogr.-C., kajk.-Valj.(Rad).*

nāzlobnost, *f.* die Boſheit, die Feindſeligkeit, *ogr.-C.*

nazlobovānje, *n.* daſ Haſſen, *Valj.(Rad).*

nazlobovāti, *ūjem, vb. impf.* 1) haſſen, *kajk.-C.*; — 2) zum Zorn reißen, *ogr.-C.*

nazlōbščina, *f.* die Boſheit, *ogr.-C.*

naznačevāti, *ūjem, vb. impf. ad* naznačiti; bezeichnen, kennzeichnen, *nk.*

naznāčiti, *znāčim, vb. pf.* bezeichnen, beſtimmen, *nk.*; v naznačenem času, in einer beſtimmten Zeit, *DZ.*; anzeigen (math.), *h. t.-Cig.(T.).*

— kennzeichnen, charakteriſieren, *Sol., nk.*

naznāk, *adv.* rücklings, *Mur., Mik.*; n. pasti, ležati, *SlGor.*

naznāmba, *f.* die Ausgabe, *DZ.*; naznamba časa, die Zeitangabe, *Cig.(T.).*

naznáménati, am. *vb. pf.* bezeichnen, *Jan. (II.)*; anmerken, *Mur.*; (-mjati), andeuten, *Cig.*
naznamenováti, újem, *vb. pf. (impf.)* andeuten: oko na kípíh je le naznamenovano, *Žnid.*
naznámkati, am, *vb. pf.* bezeichnen, *Mur.*
naznanítí, ina, *adj.* Anzeiger-, *nk.*
naznanítlnica, *f.* 1) das Anzeigeramt, *Cig.*; — 2) die schriftl. Anzeige (bei Gericht), *DZ.*
naznanítlník, *m.* 1) das Anzeigerblatt, *Cig.*, *DZ.*; — 2) der Judicativ (gramm.), *Cig.*
naznanítlo, *n.* die Anzeige, die Bekanntmachung.
naznánítí, znáním, *vb. pf.* anzeigen, verkündigen, mittheilen, bekannt machen.
naznánjanje, *n.* das Anzeigen, das Bekanntgeben.
naznánjati, am, *vb. impf. ad* naznanítí; anzeigen, mittheilen, verkünden, bekannt machen.
naznanjávce, *vca, m.* der Verkünder, der Bekanntmacher, *Cig., Jan.*
naznanjevátí, újem, *vb. impf.* = naznanjati.
naznanjevávce, *vca, m.* der Anzeiger, der Bekanntmacher, der Verkündiger.
naznanjevávka, *f.* die Anzeigerin, die Verkünderin.
naznátí, znám, *vb. pf.* ansündig machen, *Burg. (Rok.)*; naznal mu je službo, *Podkrncí-Erj. (Torb.)*.
nazóbati se, zóbljem se, *vb. pf.* (an Beeren, Kirichen, Körnern) sich satt essen oder fressen, *n. se jagod, črešenj, grozdja; kokoši so se zrnja, konji ovsá nazobali.*
nazóbčati, am, *vb. pf.* zähneln; nazobčan, gezähnt.
nazóbčkati, am, *vb. pf.* = nazobčati, zähneln, *Cig.*
nazóči, *adv.*, pogl. navzoči.
nazóčen, čna, *adj.*, pogl. navzočen.
názor, zóra, *m.* die Anschauung, die Ansicht, *Cig. (T.), DZ., nk.*; — čes.
nazóren, rna, *adj.* 1) Anschauungs-, anschaulich, intuitiv, *Jan., Cig. (T.)*; nazórni uk, der Anschauungsunterricht, *Cig. (T.), nk.*; nazorno storíti, verständigen, *Cig. (T.)*; — 2) „nazorno me je pogledal“, so je: „pozorno in ob enem strogo“, *Versto-Erj. (Torb.)*; prim. sl. nazorn, der Verdacht.
nazórnost, *f.* die Anschaulichkeit, *Jan., Cig. (T.)*.
nazóv, zóva, *m.* = naziv, *Jan. (II.)*.
nazóven, vna, *adj.* Titular, *Jan. (II.)*.
názrit, *adv.* = navzírt, *Mur., ogr.-Mik.*; (tudi: nazrt, *Mur., Mik.*)
nazúvck, vka, *m.* die Fußhufe, *Valj. (Rad.)*; — tudi hs.
nazúvnik, *m.* der Schuhhöfel bei den Schuhmachern, *Cig.*
nazvátí, zóvem, *vb. pf.* 1) benennen, *Cig., Jan.*; 2) *n. se*, sich satt rufen, *M.*; — 3) *n. komu dobro jutro*, jemandem einen guten Morgen anbieten, *Cig., Vrt.*; (hs.).
nazvěstítelj, *m.* der Verkünder, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
nazvěstítí, im, *vb. pf.* verkünden, *M.*; belanút geben: gda (= kadar) je (dete) najdete, nazvěstíte mi, *ogr.*

nazvěščanje, *n.* die Verkündigung, die Anzeige(n), *kajk.-Valj. (Rad.)*.
nazvěščati, am, *vb. impf. ad* nazvestiti; verkündigen, *ogr.-M., kaj.-Valj. (Rad.)*.
nazvěščávanje, *n.* die Verkündigung, *M., ogr.-Valj. (Rad.)*.
nazvěščávati, am, *vb. impf.* ankündigen, verkündigen, *Danj. (Posv. p.), ogr.-Valj. (Rad.)*.
nazvěščávec, *vca, m.* der Verkünder, *ogr.-Valj. (Rad.)*.
nazvěščénje, *n.* die Anzeige, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
nazvěščévati, újem, *vb. impf.* verkündigen, anzeigen, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
nazvonítí se, im *se, vb. pf.* sich satt läuten.
nažágati, am, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge jagen; veliko desak *n.*; — 2) *n. se*, sich satt jagen.
nažak, *m.* ein Stod mit hadenartigem, eisernem Griff, *BKr.*; — (nažek, neka skirica, *Bl.-Kr.-DSv., Z.*)
nažalováti se, újem *se, vb. pf.* sich satt tranern.
nažánjek, njka, *m.* der Ertrag des Getreideschnittes, *Cig.*
nažarítí, im, *vb. pf.* entzünden (fig.), *M.*; aufbringen, *ogr.-C., Mik.*
nážee, žca, *m.* der Nachte, *V.-Cig.*
nážemati, mam, mljem, *vb. impf. ad* našeti, zmem.
náženj, žnja, *m.* kolikor se našanje, = našanjek, *ogr.-Rač. (Nkol.)*.
nažéti, žánjem, *vb. pf.* eine gewisse Menge (Getreide) schneiden; malo pšenice *n.*
nažéti, žmém, žámem, *vb. pf.* 1) eine gewisse Menge (Weingeist) ausdrücken, auspressen; *n. vode iz mokrega perila; n. mošta iz zdruzganega grozdja*; — 2) našet, gepresst voll: vreča je našeta, *Celjska ok.*; — našet človek, ein dicker Mensch, *Celjska ok.*
nažgáti, žgém, *vb. pf.* 1) anbremsen; *n. papír; n. svečo*; — anzünden; luč *n.*; — 2) abprügeln.
nažigáti, am, *vb. impf. ad* našgati; 1) anbremsen; anzünden; — 2) prügeln; *n. koga s kamenjem in okleščki, bewerfen, IJZv.*
nažírati se, am *se, vb. impf. ad* našreti *se, Jan., Cig.*
nažívítí se, im *se, vb. pf.* das Leben zur Gewinne genießen; *n. se mladosti, Levst. (Zb. sp.)*; — des Lebens satt werden.
naživítí, im, *vb. pf.* = nahranítí, mit Speise laben, *Ravn.*
nažlabudráti, am, *vb. pf.* 1) zusammenpflanzen; veliko neumnosti *n. komu*; — 2) *n. se*, sich satt pflanzen.
nažlčbítí, im, *vb. pf.* fehlen, beriehlen, *Cig.*
nažlempátí se, am *se, vb. pf.* sich satt schlappen, sich voll laufen.
nažlčvítí se, im *se, vb. pf.* sich aufaufen, *Diét., Levst. (Rok.)*.
nažmígnítí, žmígnem, *vb. pf.* zwinkern, *BKr.*; nam, namežknítí.
nažóčítí se, zóčím *se, vb. pf.* = nabostí *se*, nateknítí *se, BKr.*
nažókatí, žókam, *vb. pf.* 1) mit einem längeren Gegenstande gehörig belassen; *n. koga, je-*

manden gehörig puffen, *Cigr., M.*; — 2) voll stopfen; v mesto se veliko ljudi nazoka, *Ravn.*; — n. se, sich voll essen, *Št.*

nažrėti se, žrēm se, *vb. pf.* sich satt fressen; — n. se koga =ավելիւտի se koga objedati ali obrekovati, *Dol.*

nažuliti, im, *vb. pf.* aufreiben, eine Schwiele verunfaden, *Jan.(II.).*

nažvēčiti, im, *vb. pf.* 1) aufauen; — 2) n. se, sich satt fauen.

nažvīžgati, am, *vb. pf.* 1) s šibo n. koga, je-manden mit einer Nuth abstreichen, *Cigr.*; — 2) n. se, sich satt pfeifen.

nē, *part.* 1) nicht; (v nikalnih stavkih stoji vselej pred glagolom ali pomočnim glagolom: ne govorim; ne bom govoril; govoril ne bom; v pogojnem naklonu stoji tudi za besedico „bi“; on ne bi mogel, on bi ne mogel; — z nekaterimi glagoli [biti, hoteti, imeti] se družu v sedanjem času v eno besedo: nesem, nečem, nemam: ako je v stavku ena ali več zloženih nikalnic, mora vselej še nikalnica „ne“ pred glagolom stati: nihče me ne vidi; nikjer nikogar ne vidim); — kaj ne? nicht wahr? — ne — ne, weder — noch; ni ga ne v dnevi ne v zemlji (= nikjer ga ni), *Banjščice-Erj.(Torb.)*; — ne le, ne samo — ampak tudi, nicht nur — sondern auch; — ne da bi, ohne dajš, ohne zu; šel je od nas, ne da bi bil črnil besedico; anstatt dajš, anstatt zu; ne da bi naše pravice branili, bratijo se z nasprotniki; geschnellig denn; ne da bi ga pozdravil, še pogledal ga ni, er hat ihn nicht einmal angesehen, geschweige denn begrüßt; prim. da I.4); — ne da bi, ja nicht; ne da bi ga tepel! prügle ihn ja nicht! ne da bi pozabil! vergiß ja nicht! — 2) strinja se z eno besedo z adjektivu in substantivu ter jim daje nasprotni pomen: mē, Unē; nedolžen, mišndolbig; nesrečen, unglücklich; nevihta, das Ungewitter; v mnogih novejših takih izrazih samo le zanikuje pomen: neduhovnik, der Nichtpriester, der Late.

nēba, *f.* = nebo, *ogr.-Valj.(Rad).*

nēbar, *rja, m.* der Baldachinträger, *GBrda.*

nēbast, *adj.* stumpfsinnig, *Dict.*

nēbce, *n.* der Gannet, *Cig.(T.);* — tudi: nebčē, *Valj.(Rad).*

nēbec, *bca, m.* der Tölpel, *C.*

nebēden, bēdna, bēna, *adj.* = nobeden, *Lerst.(Nauk).*

nēben, *bna, adj.* 1) = nebesen, Himmels; — 2) Gannet, *Cig., Jan.*; nebni glas, der Gannetlaut, *Cig.(T.).*

nēbes, *m.* 1) das Firmament, *Mur., Polj.*; — 2) obod na stropu, kamor se meso spravlja, da podgana ali kaka druga žival do njega ne more: nesī klobase v nebes! *Mik.*

nebēsa, *n. pl.* išēi pod: nebo.

nebēsen, *sna, adj.* Himmels, *Cig.(T.).*

nebščski, *adj.* = nebeški, *starejši pisatelji, Vr., Lerst.(Zb. sp.).*

nebščšan, *m.* der Himmelsbewohner, *Mur., Cig., Jan., Ravn., Lerst.(Zb. sp.).*

nebščanka, *f.* die Himmelsbewohnerin, *Mur., Cig.*

nebščkalica, *f.* v tla vsajena veja, ob kateri nebeškajo, *Ijub., Gor.*; — prim. nebeškati.

nebščskati, *am, vb. impf.* otročja igra, pri kateri dva platiča kvišku mečejo in potem, kakor padata, na vsajeni veji ključice kvišku pomikajo, *Ijub., Gor.*; — prim. *Zora IV., 128.*

nebščski, *adj.* Himmels-, himmlisch.

nēbina, *f.* kitajska n., die chinesische Sternblume (aster chinensis), *Tuš.(R.).*

nebigroumen, *mna, adj.* nicht charakteristisch, unweisig, *Cig.*

nebigrounost, *f.* der Unwis, *Cig.*

nebigtven, *tvena, adj.* unweisentlich, *Cig.(T.), nk.*

nebigtvenost, *f.* die Unweisentlichkeit, *nk.*

nebit, *f.* = nebitje, *Jan.(II.).*

nebiten, *tna, adj.* = nebigtven, *V.-Cig., Cig.(T.).*

nebitje, *n.* das Nichtsein, *Cig.(T.);* boj za bitje in nebitje, *Zr.*; n. števila, das Nichtvorhandensein einer Zahl, *Vod.(Izb. sp.).*

nebigvanje, *n.* = nebitje, *Cig.(T.).*

nebiglāg, blāga, *adj.* unedel.

nebiglāglāsēn, *sna, adj.* überfliegend, *nk.*

nebiglāglāsje, *n.* die Kataphonie, *Cig.(T.), nk.*

nebiglavot, *adj.* legerlos, *Cig.*

nebiglavotost, *f.* der Unlegen, *Cig.*

nebiglavōjljen, *ljna, adj.* mißwollend, *Jan.*

nēbnica, *f.* = nebna kost, das Gannetenbein, *Cig.(T.), Erj.(Som.).*

nēbnik, *m.* der Gannetenlaut, *Cig.(T.), Jan.(Slov.).*

nebō, *n.* 1) der Himmel, das Himmelsgewölbe, das Firmament; nebo evete, es sind Schäferwolken am Himmel, *Gor.*; pod milim nebom, unter freiem Himmel; nimam žloveka pod milim nebom (= auf Gottes Erdboden), da bi za-me skrbel; — 2) der Traughimmel, der Baldachin; — 3) lesen obod nad ognjiščem, kamor obešajo meso sušit, *Dol.*; der „Steichhimmel“, *SGor.-C.*; — 4) das innere Gewölbe des Dens, *Hal.-C.*; — 5) der Gannet; — 6) der Himmel als Inhalt der Seligen; priti v sveto nebo; nav. *pl.* nebesa; oče naš, ki si v nebesih, *kajk.-Valj.(Rad.);* iz nebes priti.

nebobōrec, *rea, m.* der Himmelsstürmer, *Cig.*

nebodigatrēba, *m. indecl.* ein Mensch oder auch ein Ding, das überflüssig ist; z mano, ti nebodigatreba, pokaži, zakaj si na svetu! *Zr.*; trnje je po gozdih nebodigatreba, *Narr.(Lst.).*

neboditrēba, *m. indecl.* = nebodigatreba; mačkama za neboditreba k skledi pride pes, *Lerst.(Zb. sp.).*

nebōg, *adj.* arm, elend, *Svet.(Rok.), ogr.-C.*; neboga, ne boš več svoje matere videla: umrli so ti! *Blkr.-M.*

nebogljēn, *adj.* fränklich, schwächlich, gebrechlich, *Cig., Jan.*; Oh, komu sem jaz doma pustila Dete svoje. sinka nebogljen'ga, *Npes.-K.*; tudi: nebogljen, *Dol.*

nebogljeven, *vna, adj.* nebogljen, *Bes.*

nebojazljiv, íva, *adj.* = neboječ, *Jan. (H.)*.
 nebojazljívoŝt, *f.* = neboječnoŝt, *Jan. (H.)*.
 neboječ, čča, *adj.* fürchtloŝ, *Cig., Jan.*
 neboječnoŝt, *f.* die Fürchtloŝigkeit, *Cig.*
 nebokáz, káza, *m.* die Himmelfarte, *Cig. (T.)*,
Jes.
 nebonoŝen, sna, *adj.* den Himmel tragend, *Cig.*
 nebopis, písa, *m.* die Himmelsſchreibung,
 die Uranographie, *Cig. (T.)*.
 nebopiŝec, sca, *m.* der Uranograph, *Cig.*
 nebopiŝje, *n.* die Uranographie, *Cig.*
 neborè, čta, *m.* der Arme, armer Tropf, *Meg.*,
Dict., BlKr.-M., C., Svct. (Rok.), Krelj; tudi:
 nebòre, *Valj. (Rad)*.
 nebòrce, rca, *m.* = nebore, *Krelj-M.*
 nebòren, rna, *adj.* elend, arm, *C.*
 neboslòn, sklòna, *m.* das Firmament, *nk*;
 — rus.
 nebotičen, čna, *adj.* himmelhoch, *Cig., nk*;
 nebotična gora, *Rut. (Zg. Tolm.)*; — po čeŝ.
 nebotičsec, sca, *m.* der Himmelferſchütterer,
Cig.
 nebovid, vída, *m.* = nebokaz, *Cig.*
 neboznánŝtvo, *n.* die Himmelskunde, *Cig.*
 nebòže, eta, *m.* armer Menſch, armer Tropf,
ogr.-C.; („nebuže“, *Dict.*).
 nebòžce, žca, *m.* der Arme, *C.*
 nebrálc, lna, *adj.* unſerlich, *Jan. (H.)*; pogl.
 nečiten.
 nebríga, *f.* die Sorgloŝigkeit, die Nonchalanç,
nk; — hs.
 nebrížen, žna, *adj.* miſorgiam, gleichgültig, *nk*;
 — hs.
 nebríznoŝt, *f.* die Unorgjamkeit, die Gleich-
 gültigkeit, *nk.*; — hs.
 nebrójen, jna, *adj.* unzählbar, *Jan., nk.*
 nečel, čela, *adj.* nicht ganz, ſchadhaft, *Cig.*;
 nečela mavrica, die Negengalle, *Cig. (T.)*.
 nečepljen, *adj.* nicht veredelt; nečepljene čreŝnje.
 nečoj, *adv.* *Mur.*, pogl. nočoi.
 nečca, *f.* die Heizung, *Cig., Jan., UčT.*
 nečák, *m.* der Neŝe, *BlKr., nk.*; — prim. hs.
 nečák.
 nečákinja, *f.* die Nichte, *nk.*; — prim. nečák.
 nečás, čása, *m.* die Unzeit, *Guts., V.-Cig.,*
Mur., Zora; ob nečasu, zur Unzeit, *V.-Cig.,*
Ravn., Mik.; v nečas, *Cig. (T.)*.
 nečáŝt, *f.* die Unchre, *Mur., Cig., Jan., Mik.*;
 v nečáŝt paŝti, *Skrinj.-Valj. (Rad)*.
 nečáŝten, tna, *adj.* unchrenhaft, ehrwidrig,
 ſchimpflich, *Cig., Jan., nk.*
 nečáŝtljiv, *adj.* unehrwidrig, *Mur.*
 nečéď, *f.* = nečedna stvar: ti nečed grda ti!
Gor.
 nečéďa, *f.* = nesnaga, psovka človeku: = ne-
 čed, *Cig.*
 nečéďen, dna, *adj.* 1) unrein, unreinlich, un-
 ſauber; — 2) unverſtändig, *vžhŠt.*
 nečéďnica, *f.* die Unreinliche, *Jan. (H.)*.
 nečéďnik, *m.* der Unreinliche, *Jan. (H.)*.
 nečéďnoŝt, *f.* 1) die Unreinheit; — 2) der Un-
 verſtand, *vžhŠt.*
 nečém, iŝči pod: hoteti.
 nečénje, *n.* das Neizen, *Guts., Javn.*
 nečice, *f. pl.* dem. necke, *Trub.*

nčij, *adj.* jemandem gehörig, *C.*
 nečimeren, rna, *adj.* pogl. ničemuren.
 nečíst, *m.* ein unreiner, unkeuſcher Menſch, *M.*;
 der Luhold, der Teufel, *C.*; — das Unge-
 ziefer, *C.*
 nečíst, čista, *adj.* unrein; — unkeuſch, nečísto
 živet; — nečísta teza, das Brutto-, Zvoro-
 gewicht, *Cig. (T.), Cel. (Ar.)*.
 nečístec, tea, *m.* der Unreine, *Vrt.*
 nečístnica, *f.* die Unreine, die Unkeuſche, die
 Neŝe.
 nečístnik, *m.* der Unreine, der Unkeuſche.
 nečístòca, *f.* die Unreinlichkeit, *Vrt., Zora,*
Krelj; — die Unkeuſchheit, *Mik.*
 nečístost, *f.* die Unreinlichkeit; — die Unkeuſch-
 heit; — tudi: nečístòŝt, *Valj. (Rad)*.
 nečístòta, *f.* = nečístost, *Mur., Cig., Jan.*
 nečístováti, újem, *vb. impf.* unkeuſch leben,
 Unkeuſchheit treiben, *Mur., V.-Cig., Jan., M.*
 nečítin, tna, *adj.* unkeuſch, *Jan. (H.)*.
 nečékast, *adj.* unkeuſch, *Cig.*
 nečékè, čák, *f. pl.* die Wunde, *Cig., Kr.*; die
 Trogmulde, *Strek.*
 nečlovečen, čna, *adj.* = nečloveŝki, *Jan.*
 nečlovečji, *adj.* = nečloveŝki, unmenſchlich, *M.*
 nečlovečnejš, *m.* der Unmenſch, *Zora.*
 nečlovečenoŝt, *f.* die Unmenſchlichkeit, *Mur.,*
Cig., Jan.
 nečlovek, čka, *m.* der Unmenſch, *Mur., Cig.,*
Jan., ŠLN.
 nečloveŝki, *adj.* unmenſchlich.
 nečloveŝtvo, *n.* die Unmenſchlichkeit, *Jan.*
 nečò, iŝči pod: hoteti.
 nečút, *m.* die Unempfindlichkeit, die Gefühl-
 loŝigkeit, *C., Z.*
 nečúten, tna, *adj.* 1) unfühlbar, *Cig.*; un-
 merklich, *Cig., Jan.*; — nicht ſinnlich, *Lampe*
(D.); — 2) = nečútljiv, *Cig.*; n. nos. *Cig. (T.)*.
 nečútje, *n.* die Fühlloŝigkeit, die Apathie, *Cig.*
 nečútljiv, íva, *adj.* unempfindlich, *Mur., Cig.,*
Jan.
 nečútljivoŝt, *f.* die Unempfindlichkeit, *Mur.,*
Cig., Jan.
 nečútnoŝt, *f.* 1) die Unmerklichkeit, *Cig.*; —
 2) = nečútljivoŝt, *Cig.*
 nečúvèn, čna, *adj.* = neŝlišan, *nk.*
 nečvè, *f. pl.* der Badtroq, *Valj. (Rad)*.
 nedáven, vna, *adj.* waŝ vor nicht langer Zeit
 geweſen iŝt: pred nedavnim, vor kurzem,
Jan.; od nedavna, ſeit kurzem, *Jan.*; nedavno,
 unlängŝt, vor kurzem.
 nedčánje, *n.* die Unterlaŝung: pazka nad vsa-
 cim dejanjem in nedečanjem, *Levŝt. (Nauk)*.
 nedčáven, vna, *adj.* unthätig, paŝiv, *Cig.*
 nedčel, čela, *m.* der Feiertag, *Kor.-Cig., Jan.,*
Mik., Rož.-Kres.
 nedčlaven, vna, *adj.* unthätig.
 nedčlavnoŝt, *f.* die Unthätigkeit.
 nedčlce, tea, *m.* = sopraznik, der Halbfie-
 tag, ein nicht gebotener Feiertag, *Javn., Kor.-*
Cig., Jan., Mik.
 1. nedčlcn, lna, *adj.* = prazničen, *Rož.-Kres.*
 2. nedčlcn, lna, *adj.* = nerazdelen, untheilbar,
Jan.

nedelčžen, žna, *adj.* unbetheiligt, untheilhaftig, *Cig., nk.*

nedelčžnost, *f.* die Nichttheilnahme, die Untheilhaftigkeit, *Cig.*

nedelja, *f.* 1) der Sonntag; v nedeljo, am Sonntag; ob nedeljah, an Sonntagen; kadar bo v petek n. = nikoli; tihā n., der Fastensonntag, *C.*; cvetna n., der Palmsonntag; = cvetična n., *Kast.*; = oljska, n., *Npes.-K.*; velika n., der Ostersonntag; bela n., der erste Sonntag nach Ostern; — 2) = teden, die Woche, *Cig., Jan., Kor.-M., Krn.-Erj. (Torb.)*; v dveh nedeljah, *Met.*; v petih nedeljah, *Krelj*; nédelja, *Rož.-Kres.*

nedeljén, ljna, *adj.* 1) = nedeljski, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) = tedenski, wöchentlich, Wochen-, *Jan.*

nedeljiv, íva, *adj.* = nerazdelen, untheilbar, *Cig., Jan., Cig. (T.)*

nedeljški, *adj.* sonntäglich, Sonntags-; nedeljska služba božja; nedeljske pridige; nedeljsko oblačilo.

nedélo, *n.* die Nichtsthuererei, *Cig.*; — pri svojem delu in nedelu, bei seinem Thun und Lassen, *Erj. (Izb. sp.)*

nedénarén, rna, *adj.* geldlos; zdaj je svet tako nedénarén! *Svet. (Rok.)*; nedénarni časi, *Škrb.*

nediščč, čča, *adj.* geruchlos, *Cig., Jan., Cig. (T.)*

nedišččnost, *f.* die Geruchlosigkeit, *Cig., Jan.*

nedóba, *f.* die Unzeit; v nedobo, zur Unzeit, *Cig. (T.)*

nedóben, bna, *adj.* zur Unzeit geschehend, *Mur.*

nedóber, dóbra, *adj.* ungut, *Cig., Jan.*

nedóbitén, tna, *adj.* uneinbringlich, *Jan.*

nedóbitnost, *f.* die Uneinbringlichkeit, *Jan. (H.)*

nedobrovóljen, ljna, *adj.* mißmüthig, *M.*

nedobrovóljnost, *f.* der Mißmüth, *M.*

nedodčljan, *adj.* unvollendet, unfertig

nedogléden, dna, *adj.* unabsehbar, *Cig., Jan., nk.*; nedogledna víšina, *Zv.*

nedognán, *adj.* unentschieden, *Jan., nk.*

nedohíten, tna, *adj.* uneinholbar, unerreichbar, *Zora.*

nedohóden, dna, *adj.* unzugänglich, *Cig., Jan., M., nk.*

nedohódníč, *m.* die unreife Leibesfrucht, *C.*

nedohódnost, *f.* die Unzugänglichkeit, *Cig.*

nedokázán, *adj.* unbewiesen.

nedokázén, žna, *adj.* nicht beweisbar, *Cig. (T.)*

nedokončán, *adj.* unvollendet.

nedokónčén, čna, *adj.* unendlich; nedokónčena dobrotā, visokost, *Guts. (Res.)*

nedolčžen, tna, *adj.* minderjährig, *Cig., Jan., C., Levst. (Nauk), nk.*

nedolčžnica, *f.* die Minderjährige, *Jan. (H.)*

nedolčžnik, *m.* der Minderjährige, *DZ., Levst. (Nauk), nk.*

nedolčžnost, *f.* die Minderjährigkeit, *Cig., DZ., nk.*

1. **nedolčžén**, *adj.* nicht bestimmt, unbestimmt, *Cig.*; na nedolčžén čas, auf unbestimmte Zeit, *Cig.*

2. **nedolčžén**, čna, *adj.* unbestimmbar, *Jan. (H.)*; — unbestimmt, unentschieden, *Jan., nk.*;

— nedolčžni naklon, die unbestimmte Art, der Infinitiv, *Jan. (Slov.)*

nedolčžénost, *f.* die Unbestimmtheit, *Cig.*

nedolčžénik, *m.* die unbestimmte Art, der Infinitiv (gramm.), *Jan. (Slov.), Cig. (T.), Levst. (Sl. Spr.)*

nedolčžénost, *f.* die Unbestimmbarkeit, *Cig. (T.)*; — die Unbestimmtheit, *Jan., nk.*

nedóžžen, žna, *adj.* unschuldig; nedolžni otroci; — schuldlos, schuldfrei; za nedolžnega spoznati, freisprechen; — nedolžna razsodba, ein freisprechendes Urtheil, *Ig. (Dol.)*; — po nedolžnem, unschuldiger Weise, unverdienter Weise.

nedóžžnéž, *m.* der Unschuldige.

nedóžžnica, *f.* die Unschuldige, *Mur.*

nedóžžnik, *m.* der Unschuldige, *Mur., Bes.*

nedóžžnost, *f.* die Unschuld; — die Schuldlosigkeit.

nedómáč, áča, *adj.* unheimlich.

nedómčra, *f.* die Unzulänglichkeit, *C.*

nedómčren, rna, *adj.* 1) nicht das volle Maß habend; n. verz, ein katalektischer Vers, *Cig. (T.)*; — 2) = neizmeren, *Jan. (H.)*

nedómiseln, lna, *adj.* 1) unerkbar, unerfaßbar, *Cig.*; — 2) kdor se ne domisli, česa je treba, kaj je prav o raznih priilikah, *Z., Dol.*; — unbedacht; nedomiseln govorití, storití, nedomiseln človek, *Dalm.*; nedomiselnó druge ljudi sodití, *Krelj.*

nedomoljúbén, bna, *adj.* unpatriotisch, *Cig.*

nedonóšen, *adj.* unansgetragén, unreif (von der Leibesfrucht), *Cig.*

nedopadljív, íva, *adj.* mißfällig, ungeschick, *Mur., Cig.*

nedopadljívost, *f.* die Mißfälligkeit, die Ungeschicklichkeit, *Mur., Cig.*

nedopečén, éna, *adj.* unansgebackén, unansgebraten.

nedopólnjen, *adj.* unerfüllt, *Mur.*

nedopovédén, dna, *adj.* unäglich, unansprechlich, *Jan.*; nedopovedna in nepopisna krasota, *LjZv.*

nedopovédljiv, íva, *adj.* = nedopovedén, *Cig., Jan.*

nedopústen, tna, *adj.* unzulässig, *DZ., nk.*

nedopustljiv, íva, *adj.* = nedopústen, *Cig., Jan.*

nedopuščén, éna, *adj.* unerlaubt, unzulässig.

nedoráseč, sla, *adj.* 1) unangewachsen, halbwüchsig, *Cig.*; — 2) unerwachsen, minderjährig, *Cig., Jan., nk.*; tudi: -steč.

nedoráslost, *f.* die Minderjährigkeit, *Cig., Jan., nk.*; tudi: -stlost.

nedorásčén, *adj.* = nedorasel, *Cig.*

nedorázúm, *m.* das Mißverständniß, *Cig. (T.)*

nedoróž, róga, *adj.* noch hörnerlos, *Levst. (Zb. sp.)*

nedorečén, éna, *adj.* unäglich, *C.*

nedosegljív, íva, *adj.* = nedosežen, *Cig., Jan.*

nedosčžén, žna, *adj.* unerreichbar, *Cig., Jan., nk.*

nedosčžnost, *f.* die Unerreichbarkeit, *Cig., nk.*

nedoslčden, dna, *adj.* inconsequent, *Cig., Jan., nk.*

nedoslédnost, *f.* die Inconsequenz, *Cig., Jan., nk.*
 nedospéven, *vna, adj.* unereichbar: nedospévna dobrotá. *Cv.*
 nedostája, *f.* der Mangel, *Jan.(H.).*
 nedostájati, *ja, je, vb. impf.* nedostaje česa. eš mangelt, eš fehlt an etwas, *Vrt., Levst.(Nauk), nk.:* — *hs.*
 nedostál, *stála, adj.* unzulänglich, *C.*
 nedostátek, *tka, m.* der Abgang, der Mangel, *Levst.(Nauk), nk.:* der Fehler, das Gebrechen, *nk.:* = primankljaj, das Deficit, *Levst.(Nauk);* — *hs.*
 nedostáten, *tna, adj.* mangelhaft, unzulänglich, *Zv., nk.:* — *hs.*
 nedostátnost, *f.* die Mangelhaftigkeit, die Unzulänglichkeith, *nk.:* — *hs.*
 nedostójen, *jna, adj.* unwürdig, ungebührlich, *Mur., nk.:* nedostojno vedenje, *nk.:* unpassend: *n. čas. Meg.:* — untauglich, ungeeignet, *Meg.*
 nedostójnost, *f.* die Ungebührlichkeit, *Mur., kajk.-Valj.(Rad), nk.*
 nedostópen, *pna, adj.* unzugänglich, *Cig.(T.), nk.*
 nedoteklživ, *adj.* = nedotičen, *nk.*
 nedotičen, *éna, adj.* unberührbar, *Jan.(H.).*
 nedotičnost, *f.* die Unberührbarkeit, *Jan.(H.).*
 nedotika, *f.* das empfindliche Springkraut oder Mährmichnichtan (*impatiens noli tangere*), *Tuš.(R.).*
 nedotikljiv, *iva, adj.* = nedotičen, *Jan.(H.).*
 nedoúk, *m.* der Halbgelehrte, *V.-Cig.;* — *po drugih slov. jezikih.*
 nedoumen, *mna, adj.* unerfasslich, unbegreiflich, *Cig.(T.), Zv., LjZv.*
 nedoumljiv, *iva, adj.* begriffsfähig, *Jan.(H.).*
 nedoumljivost, *f.* die Begriffsfähigkeit, *Cig.(T.).*
 nedovédno, *adv.* unversehens, *ogr.-C.*
 nedovéren, *rna, adj.* mißtraulich, *Cig.(T.).*
 nedovérje, *n.* das Mißtrauen, *Cig.(T.).*
 nedoverljiv, *iva, adj.* mißtrauisch, *Cig.(T.).*
 1. nedovóljen, *adj.* unerlaubt, unstatthaft.
 2. nedovóljen, *ljna, adj.* 1) unzulänglich, ungenügend, *Cig., Jan.;* — 2) = nezadovoljen, unzufrieden, *V.-Cig. Jan.*
 nedovóljnost, *f.* 1) die Unzulänglichkeith, *Cig.;* — 2) = nezadovoljnost, die Unzufriedenheit, *V.-Cig., Jan., Ravn.*
 nedovóljstvo, *n.* = nedovoljnost 2), *Cig.(T.).*
 nedovóljnik, *m.* der Unzufriedene, *C.*
 1. nedovršén, *éna, adj.* unvollendet, *Cig., nk.;* — unvollkommen, *nk.*
 2. nedovršén, *šna, adj.* imperfectiv (gramm.): nedovršni glagoli, die Tauerzeitwörter, *Jan.(Slovn.), Levst.(Sl. Spr.).*
 nedovršénost, *f.* die Unvollkommenheit, *nk.*
 nedoziren, *rna, adj.* = nedogleden, unabsehbar, *Cig., Jan., Bes., Zora.*
 nedozóret, *éla, adj.* noch nicht ganz reif, unreif.
 nedóžen, *žna, adj.* krank, unpässlich, *Guts., C., Mik.;* — prim. sl. nedaga, = bolezén.
 nedóžje, *n.* die Unpässlichkeit, *Guts., Mik.*
 nedrág, *drága, adj.* untheil.
 nědrce, *n. dem.* nedro; der Wusén, *Čb.-Valj.(Rad.);* *nav. pl.* nedra; prim. nedro.

nědrije, *n.* = nedrije, *Cv.*

nědrje, *n.* der Wusén; *v* nedrije vtekni mošnjico: — *tudi pl.* nedrja: *v* mojih nedrijih, *Dalm.;* („naderja“, *Meg.*).

nědro, *n.* der Wusén, *Mur., Cig., Jan., M.;* *nav. pl.* nědra, *Cig., C., M., Cv.*

nedrúžen, *žna, adj.* ungeeigelt, *Cig., Jan.*

nedrúžnost, *f.* die Ungeelligkeit, *Cig.*

nedúha, *f.* *Habd., Dict., Cig., C., i. dr.,* (něduha, *Mur.*; nēdiha, *Javn.;*) *pogl.* naduha.

neduhóven, *vna, adj.* ungeistlich, profan, *Cig., Jan.*

neduhóvit, *adj.* geistlos, *nk.*

neduhóvnik, *m.* der Nichtpriester, der Laie, *Cig.*

neduhóvski, *adj.* ungeistlich, *Cig., Jan.*

nedúšen, *šna, adj.* unmenichlich, *Cig.;* — *hs.*

nedvóiben, *bna, adj.* unzweifelhaft, *nk.*

nedvóimen, *mna, adj.* unzweifelhaft, *Cig., Jan., nk.*

nedvomljiv, *iva, adj.* = nedvomen, *Cig., Jan.*

nedvóren, *rna, adj.* = nedvorljiv, *V.-Cig.*

nedvorljiv, *iva, adj.* unhöflich, *Mur.*

nedvorljivost, *f.* die Unhöflichkeit, *Mur.*

nedvóumen, *mna, adj.* 1) unzweideutig, *nk.;* — 2) = nedvomen, *Cig.(T.).*

nedín, *adj.* uneinig, *Cig., Jan., nk.*

nedínost, *f.* die Uneinigkeith, *Cig., Jan., nk.*

nedínstvo, *n.* die Uneinigkeith, *C.*

neenák, *adj.* ungleich.

neenakoméren, *rna, adj.* ungleichmäßig, *Cig., nk.*

neenakomérnost, *f.* die Ungleichmäßigkeit, *nk.*

neenákost, *f.* die Ungleichheit.

neenákšen, *šna, adj.* von ungleicher Beschaffenheit, *Mur., Cig., Jan.*

něg, *conj.* = nego, *ogr.-C., Mik.;* *moj* brat nima nikogar, *neg sama* jaz (sestra) sem pri njem, *Moravčé(Gor.)-Levst.(M.).*

negácija, *f.* die Negation, *nk.*

negativén, *vna, adj.* nikalen, negativ.

něgda, *adv.* = nekđaj, *Mur.-C.*

něgde, *adv.* = nekje: negde ga že najdeš, *vzh.Št.-C.;* — = neki: kam negde? kdo negde? *Ščav.-C.;* negde je bogat, *Zora, Ščavn.*

něgdi, *adv.* = nekje, negde, *Mur., vzh.Št.-C.*

negíbčen, *éna, adj.* ungelent, ungleichmeidig.

negíbčnost, *f.* die Ungelentigkeit.

negíbek, *bka, adj.* unbiegiam, *Jan., Cig.(T.).*

negiben, *bna, adj.* unbeweglich, *Cig.(T.).*

negibljiv, *iva, adj.* unbeweglich, *Guts., Cig., Jan.*

negibljivost, *f.* die Unbeweglichkeit, *Cig.*

negládek, *dka, adj.* unglatt.

negladkóst, *f.* die Unglattheit, die Rauigkeit.

neglobòk, *dka, adj.* unteif.

negnoj, *gnója, m.* der Wohnbaum (*cytisus laburnum*), (*nagnoj*) *Cig., Tuš.(R.),* (něgnoj) *Erj.(Torb.);* — prim. *hs.* negnila, *v* istem pomenu, *Erj.(Torb.).*

negnúsen, *šna, adj.* = gnusen, *LjZv., Erj.(Izb. sp.);* *pogl.* nagnusen.

něgo, *conj.* 1) als (za komparativom, za *adj.* drug, drugačen), *ogr.-C., Mik., nk.:* = nego

li, *Levst. (Nauk), nk.*; — 2) jonderu, *ogr.-C., Mik.*; ne samo — nego i, nicht nur — sondern auch; ne samo zemeljski nego i nebeski oca, *ogr.-Mik.*; — aber, jedoch, *ogr.-C.*; — 3) nego že, außer wenn, *C.*

negôd, gôda, *m.* die Unzeit, *Mik.*

negôda, *f.* 1) das Mißgeschick, *BlKr.-M.*; der Mißstand, *C.*; — 2) etwas Mißfälliges, Ungerathenes; (največ psovka osebam); Nesramme negode Bi vkupaj pobral. V Kamnik jih peljal. Za žlindro prodal, *Vod. (Rok.)*; pokveke ali negode, *LjZv.*; (govori se pogostoma: „naguda“, t. j. negôda).

negodè, éta, *m.* 1) der unzeitig Geborene, der Unzeitling, *V.-Cig.*; — 2) ein lästiger Mensch, *Mik.*; — der Thunichtgut, *Jan., SlN.*; loviti pretepalnike in druge takšne negodete, *Jurè.*; ein ungerathenes Kind, *Svet. (Rok.)*.

negôden, dna, *adj.* 1) unreif; negodni mladiči; — n. porod, die Frühgeburt, *Cig.*; — negodna smrt, ein früher Tod, *C.*; — unpassend; negodna dobrotta, *Slom.*; negodno ljubiti otroka, *Slom.*; — 2) mißfällig; garstig, unjauber, *Z.*; = nesnažen, *Podkrnci - Erj. (Torb.)*; abscheulich, *Cig.*; — 3) mißrathen, schlecht; nevarna družba negodnega Kurenta, *LjZv.*; — träge, schläfrig; negodnež negodni! *Gov.*; — lästig, *Gov., Dol.*; (govori se tudi: naguden, t. j. negôden).

negôdnež, *m.* der Ungerathene, *Z.*; ein träger, schläfriger Mensch; negodnež negodni! *Gov.*

negôdnica, *f.* 1) ein unzeitig geborenes Mädchen, *Cig.*; — 2) die Ungerathene, ein mißfälliges, böses Weib, *Z.*; kdo si, negodnica! *LjZv.*

negôdnik, *m.* 1) ein unzeitig geborenes Kind, der Abgängerling, *Cig., C.*; — 2) der Thunichtgut, der Taugenichts, der Bösewicht; pijani negodniki so mahali po njem, *LjZv.*; razbojniki ali ini negodniki, *LjZv.*; gosposke so negodnika dolgo iskale, *LjZv.*; — der Bärenhäuter, *Cig.*; (negôdnik), *Valj. (Rad.)*.

negôdnjak, *m.* = negodnik 1), *Cig.*

negôdnost, *f.* 1) die Unreife, die Unzeitigkeit; — 2) die Mißfälligkeit; = nesnažnost, *Podkrnci - Erj. (Torb.)*; tudi: negôdnost: prim. negoden.

negoljufiv, íva, *adj.* untrüglieh, *Jan. (H.)*.

negoljufivost, *f.* die Untrügliehkeit, *Jan. (H.)*.

negospodáren, rna, *adj.* unöfonomisch, *Levst. (Pril.)*.

negospodárnost, *f.* das unöfonomische Verfahren, *Levst. (Pril.)*.

negostón, stna, *adj.* unwirtbar, *Jan. (H.)*.

negostoljubén, bna, *adj.* ungaltsch, ungaltsfreundlich, *Cig., Jan., nk.*

negotóv, óva, *adj.* 1) unfertig; n. za popotovanje, unvorbereitet zur Reise, *Levst. (Zb. sp.)*; — 2) ungewiß, unsicher, unbestimmt.

negotóvost, *f.* 1) die Unfertigkeit; — 2) die Ungewißheit, die Unbestimmtheit.

negováti, újem, *vb. impf.* hegen, pflegen, *nk.*; — hs.

negrájen, jna, *adj.* unladelhaft, *Jan. (H.)*.

nêh, *m.* = nehanje, *M., C.*; brez neha, *Škrinj. - Valj. (Rad.)*.

nehânje, *n.* das Aufhören, das Ablassen, das Lassen; brez nehanja. ohne Unterlaß; dejanje in nehanje, das Thun und Lassen; tudi: nêhanje, *Valj. (Rad.)*.

neháti, ám, nav. : nêhati, *am. vb. pf.* 1) aufhören; n. delati; nehaj me zmerjati; dež, zima neha; kreg, vojska neha; vse bo enkrat nehalo; — ablassen; n. od dela, *Ravn.-Mik.*; n. od greha, *Cig., Jsvkr.*; — 2) = pustiti, lassen; n. kaj, *Kor.-Cig., Jan., ogr.*; ne nham vas sirote, *ogr.-Valj. (Rad.)*; nehaj me! = pusti me! *Krn.-Erj. (Torb.)*, *Rež.-Baud.*; Naj se oglasi al' neha, *Npes.-Mik.*; — = od-pustiti; ves strašni dolg mu je nehal, *Ravn.*

nehávati, *am. vb. impf.* = nehovati; jeza ne-hava, *SlN.-C.*

nêhè, *pron.* = nekdo, *Npr. (vzht. St.) - Kres.*

nehlinjen, *adj.* ungeheudelt.

nehôden, dna, *adj.* unwegsam, *Cig., Raiè (Slon.)*; strme in nehodne ceste, *Navr. (Let.)*.

nehoté, *adv.* ohne zu wollen, *nk.*

nehotèè, *adv.* = nehote, *Cig.*

nehóten, tna, *adj.* unwillkürlich, *Cig., Jan., Cig. (T.), C.*; nehotno gibanje srca, *Erj. (Som.)*.

nehótoma, *adv.* 1) ohne zu wollen, unvorjáslich, *Cig., nk.*; — 2) unverhofft, *Levst. (Zb. sp.)*; prim. nahodoma.

nehováti, újem, *vb. impf. ad.* nehati; im Aufhören begriffen sein; nehuje že raj, *Preš.*; hosta nehuje, *Levst. (Zb. sp.)*; — aufzuhören pflagen.

nehreten, tna, *adj.* eitelhaft, *SlGov.-C.*

nehretnost, *f.* die Eitelhaftigkeit, *SlGov.-C.*

nehèteren, rna, *adj.* = nekateri, *Sl.-C.*

nehvála, *f.* = nehvalcznost, *Guts.-Cig., Mur., Krelj.*

nehválen, tna, *adj.* unloblich, *Jan. (H.)*.

nehvalèzen, zna, *adj.* undankbar.

nehvalèžnez, *m.* der Undankbare.

nehvalèžnica, *f.* die Undankbare.

nehvalèžnik, *m.* der Undankbare.

nehvalèžnost, *f.* die Undankbarkeit.

neimenítén, tna, *adj.* unbedeutend, unwichtig, *Jan. (H.)*.

neimenován, *adj.* ungenannt, anonym, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — unbenannt (math.), *Cig. (T.), Cel. (Ar.)*.

neimenováne, nca, *m.* ein Ungenannter, der Anonymus, *Cig. (T.), nk.*

neiméten, tna, *adj.* = neimovit, *Jan.*

neimovít, *adj.* mittellos, *nk.*

neimovitost, *f.* die Mittellosigkeit, *DZ., nk.*

neistínit, *adj.* unwahr, *nk.*

neistínitost, *f.* die Unwahrheit, *nk.*

neizbèzen, zna, *adj.* unermüdlich, *Cig. (T.), C.*; neizbežne misli, *Glas.*; — stsl., rus.

neizbriscn, sna, *adj.* unaußlöschlich, untüglbar, *Cig., Jan., nk.*; neizbrisne érke, *Zv.*; n. madež, *nk.*

neizèrpen, pna, *adj.* = neizèrpen. unerschöpflich, *nk.*; neizèrpní vir milosti božje, *LjZv.*; — prim. izèrpní.

neizèrpen, pna, *adj.* unerschöpflich, *Jan. (H.)*.

neizèrpljiv, íva, *adj.* = neizèrpen. Guts.-Cig.

neizdátcn, tna. *adj.* unausgiebig, *Jan.*(II.).
 neizginljiv, íva. *adj.* unverschwindlich, *Mur.*
 neizginljivost, *f.* die Unverschwindlichkeit, *Mur.*
 neizgovóren, rna. *adj.* unausprechlich, *M.*
ogr.-Let.
 neizgúbén, bna. *adj.* unverlierbar, unveräußerlich; n. pravica. *Cig.*(T.), *IjZv.*
 neizkónčén, čna. *adj.* = unendlich; neizkončna božja modrost. *Levst.*(Zb. sp.).
 neizkúšen, *adj.* unerfahren.
 neizkúšénce, nca. *m.* der Unerfahrene, *Jan.*(II.).
 neizkúšenost, *f.* die Unerfahrenheit.
 neizlččén, čna. *adj.* unheilbar, incurabel, *Jan.*(II.).
 neizmčren, rna. *adj.* unermeßlich; — neizmerno velik.
 neizmčrnost, *f.* die Unermeßlichkeit.
 neizobrážén, *adj.* ungebildet, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*
 neizobrážénost, *f.* der Mangel an Bildung, *nk.*
 neizogiben, bna. *adj.* unausweichlich, *Cig.*(T.), *nk.*
 neizpeljiv, íva. *adj.* unausführlich, *Cig.*, *Jan.*; vgl. neizveden.
 neizpláčán, *adj.* nicht ausgezahlt; ausständig, *Jan.*(II.).
 neizpláčén, čna. *adj.* unauszahlfar, *Jan.*(II.).
 neizpodbiján, *adj.* unangefochten, *Jan.*(II.).
 neizpodbitén, tna. *adj.* unbefreitbar, unumstößlich, *Jan.*(II.).
 neizpólnjen, *adj.* unerfüllt; neizpolnjene želje.
 neizpozajét, *adj.* merckwürdig; nebeske dobrote teko iz neizpozajetega vira, *Cv.*
 neizprášán, *adj.* ungeprüft, *nk.*
 neizpráven, vna. *adj.* incorrect, *Cig.*(T.), *Raič*(Slov.). — *hs.*
 neizprávnost, *f.* die Zurechtheit, die Unrichtigkeit, *Cig.*(T.), *DZ.*; — *hs.*
 neizpremenjen, čna. *adj.* unverändert.
 neizpremenljiv, íva. *adj.* unveränderlich.
 neizpremenljivost, *f.* die Unveränderlichkeit.
 neizpričén, *adj.* unbeseugt, unerwiegen.
 neizprósen, sna. *adj.* unerbittlich, *nk.*; Tvrd bodi, neizprosen, mož jeklen, *Jurč.*
 neizprosljiv, íva. *adj.* = neizprosen. *Cig.*
 neizrečén, čna. *adj.* unausprechlich, *Vrt.*
 1. neizrečén, čna. *adj.* unausgesprochen; — unausprechlich, unjätlich, erstaunlich; on ima neizrečeno srečo; neizrečena čast, *Jsvkr.*; — neizrečeno je lepo; neizrečeno veliko denarjev.
 2. neizrečén, čna. *adj.* — neizrečen; unausprechlich; morje z neizrečnim šumenjem divja, *Jap. Prid.*; neizrečno rad, *Narr.*(Let.).
 neizrečénski, *adj.* = 2. neizrečen; neizrečensko, unausprechlich, *C.* *Polj.*
 neizrekljiv, íva. *adj.* = 2. neizrečen. *V.-Cig.*, *Jan.*, *nk.*
 neizšólan, *adj.* ohne Schulbildung.
 neizšteven, čna. *adj.* unzählbar; neizšteveno veliko, eine zahllose Menge, *Bas.*
 neizterljiv, *adj.* uneinbringlich, *nk.*; (-tirljiv, *Cig.*, *Jan.*).
 neizterljivost, *f.* die Uneinbringlichkeit, *nk.*
 neiztrebljiv, íva. *adj.* anaustilgbar, *Cig.*
 1. neizvčeden, *adj.* unerfahren, unkundig.

2. neizvčeden, čna. *adj.* unausführbar, *Cig.*(T.).
 neizvčedencc, nca. *m.* der Unbewanderte, der Nichtkerner, *Cig.*
 neizvčedenost, *f.* die Unerfahrenheit.
 neizvčéstn, stna. *adj.* unbestimmt, ungewiß, unsicher, *nk.*; neizvestno vreme, unsicheres Wetter, *Svet.*(Rok.).
 neizvráčen, čna. *adj.* unheilbar, *Jan.*(II.).
 neizvrácljiv, íva. *adj.* = neizvráčen. *Cig.*
 neizvráčenost, *f.* die Unheilbarkeit, *Jan.*(II.).
 neizvrážen, mna. *adj.* = neizpozajet, *Jan.*(II.).
 nejják, jáka. *adj.* schwach, *Cig.*, *C.*
 nejáscn, sna. *adj.* undentlich, unklar; nejasne besede.
 nejásnost, *f.* die Undentlichkeit.
 nejčdčén, čna. *adj.* 1) ungenießbar, *Cig.*, *Mik.*; — 2) = neješčen 2), lästig, *Cig.*
 nejedin, *adj.* = needin.
 nejednák, *adj.* = neenak.
 nejěšč, *adj.* = jätig, fäde, *Gor.*; neješč golob zabavljivo šopiri perje, *Zv.*; n. odgovor, *Gor.*
 nejěščén, čna. *adj.* 1) ungenießbar, *Mik.*; — 2) lästig, *Cig.*, *M.*
 nejěšcljiv, íva. *adj.* nicht gerne freßend (o živini), *vžŠt.-C.*
 nejěšcljivost, *f.* der Mangel an Freßlust (o živini), *vžŠt.-C.*
 nejevčra, *f.* der Unglaube.
 nejevčrce, nca. *m.* der Ungläubige.
 nejevčren, rna. *adj.* ungläubig.
 nejevčrka, *f.* die Ungläubige.
 nejevčrnica, *f.* die Ungläubige.
 nejevčrnik, *m.* der Ungläubige.
 nejevčrski, *adj.* ungläubig, heidnisch, Heiden-
 nejevčstvo, *m.* der Unglaube.
 nejevčolja, *f.* der Unwille, der Widerwille, der Mißmuth; — po nejevolji, wider Willen; po nejevolji sem prišel v tako druščino, *Gor.*
 nejevčljec, lica. *m.* der Unwillige, *Ravn.-Valj.*(Rad).
 nejevčljen, lina. *adj.* unwillig, mißmuthig.
 nejevčljivost, *f.* der Mißmuth.
 nek, *conj.* = naj, *C.* *kajk.*; — prim. *hs.* neka = naj.
 nekaj, *pron.* etwas; zvedel sem nekaj novega; — etwas, ein wenig; dal mi je nekaj kruha in oblake; nekaj časa, eine Zeit lang; — einige; nekaj vojakov; nekaj grošev; — zdaj je nekaj boljši, jetzt ist er etwas besser; — nekaj — nekaj, theils — theils; — tudi: nekaj, etwas, *Cv.*
 nekak, *adj.* von einer gewissen Beschaffenheit, ein Gewisser; nekaka kužna bolezen; nekaki prekupci; — nekakó (nekako), *adv.* auf eine gewisse Art und Weise, gewissermaßen; nekako bolan sem; nekako neprijazno gleda; govoril je nekako tako, er sprach heiläufig so; — irgendwie; bom že nekako napravil.
 nekakov, *adj.* = nekak, *BlKr.*, *vžŠt.*; (nekakóv, *Cv.*).
 nekakovšcn, čna. *adj.* = nekak; tudi: nekakovšcn.
 nekakšcn, sna. *adj.* = nekak; tudi: nekakšcn.

nėkakši, *adj.* = nekaj, *C.*, *vžhŠt.*
nekaljėn, *ėna*, *adj.* ungetrėbt; nekaljeno veselje.
nėkam, *adv.* 1) irgendwohin; an einen gewissen Ort; — 2) auf eine gewisse Art, in einer gewissen Beziehung, n. neprijazen je postal: vse je nekam gruči podobno, *Lerst.(Beč.)*.
nėkamo, *adv.* = nekam, *C.*
nėkatėri, *pron.* maucher; nekateri človek, nekateri ljudje; so maucher; nekateri goldinar je zapravlil po nepotrebnem; — nekateri, einig; nekateri pravijo tako, drugi tako.
nėkatėrikrat, *adv.* mauchesmal; so mauchesmal, einigemal.
nekatōliėan, *m.* der Nichtfatholik
nekatōliėanka, *f.* die Nichtfatholikin
nekatōliški, *adj.* nichtfatholisch, unfatholisch.
nekāza, *f.* Cr., pogl. nakaza.
nekāzan, *adj.* ungerathen, ungezogen, ungebildet, *C.*; nekazani otroci, ti nekazana hėi! *Dahn.*; = hud, *Meg.*; (nakazan, *Cig., C.*, *Krelj, Notr.*); — prim. stsl. nekazantъ, rudis, čes. nekazany, ungezogen, zuchtlos.
nekāzanost, *f.* die Ungezogenheit, die Unbescheidenheit, *Kast.-C.*
nekāzen, *zna*, *adj.* 1) unansehlich, unscheinbar, *Cig., Jan.*; nekazen ceper, *Lerst.(Zb. sp.)*; — nicht viel versprechend: nekazno delo, eine undankbare Arbeit, *Cig.*; — 2) nam. nekazan, ungerathen, ungezogen, unthwillig, ansgelassen, *Dict., Jarn., C.*; nekazen fantiė niė ne dobi, *Vrtov.(Vin.)*; nekazni otroci, *Ig(Dol.)*; — 3) nam. nakazen, ungestalt, entstelt, hājslich, *Svet.(Rok.)*; zagledal je krvavi obraz in nekazno brado žolnirjevo, *Jurė.*; nekazna baba, *IjZv.*
nekazniv, *iva*, *adj.* unstrafbar, unstrāflich, *Cig., Jan., nk.*
nekaznivost, *f.* die Unstrafbarkeit, die Unstrāflichkeit, *Cig., Jan., nk.*
nekaznjėn, *ėna*, *adj.* straflos, *Cig., Jan.*; tudi: nekāznjen.
nekaznjėnost, *f.* die Straflosigkeit, *Cig., Jan.*; tudi: nekāznjenost.
nekāznost, *f.* 1) die Unansehlichkeit, *Cig.*; — 2) nam. nekazanost, der Unthwille, *Meg., Cig.*; — der Unjng, *C.*
nekaznovān, *adj.* ungestraft, straflos, *Cig., Jan.*
nėkdaj, *adv.* = nekđaj, *Mur., Cig.*
nėkdaj, *adv.* ehemals; einst; od nekđaj, von jeher; (tudi o bodoėnosti): einst.
nėkdājsnji, *adj.* = nekđanji, *Jan.*
nėkdānji, *adj.* ehemalig, einstig; v nekđanjih ėasih.
nėkdānjost, *f.* die ehemalige Zeit, die Vergangenheit.
nėkdānsji, *adj.* = nekđanji, *Mur.*
nėkđe, *adv.* = nekaj, *C.*
nėkđō, *pron.* jemand; nekđo je potrkal; tudi: nėkđo.
nėkđejaj, *adv.* = nekđaj, *Škrab.(Cv.)*.
nėkđō, *pron.* = nekđo, *Škrab.(Cv.)*.
nėki, *nėka*, *pron.* ein gewisser, ein; neki Ivanoviė; neko njivo je kupil; neki kralj je imel sina.

nėki, *adv.* 1) = nekaj, irgendwo, *Meg.*; tam neki na Hrvatskem, *vžhŠt.*; — 2) v vprašanjih: denn, wohl; kaj neki hoėe? kdo te bo neki poslušal? kdo je neki bil? wer mag es wohl gewesen sein? kaj neki dela? waś mag er wohl thun? kako je neki bolniku? wie mag es wohl dem Kranken gehen? — 3) wie es heiűt; brat je neki uűe odűel, der Bruder soll schon fortgegangen sein, der Bruder ist, wie ű heiűt, schon fortgegangen.
nėkikrat, *adv.* einmal, einst.
nėkjė, *adv.* irgendwo; an einem gewissen Orte.
nėkļje, *n.* govedje ime, *Tolm.-Erj.(Torb.)*.
nėkoė, *adv.* einmal, einst, *vžhŠt.-C.*
nėkōd, *adv.* irgendwo (herinn); an gewissen Orten; — nekod imajo tako navado . . . : nekod sem hodil, koder je bilo mnogo gob videti; od nekod, irgendwoher; — po nekod, an einigen (gewissen) Orten; tudi: nėkod.
nėkōdik, *adv.* = nekod, *ogr.-M.*
nėkōkrat, *adv.* = nekikrat.
nėkōliėen, *ėna*, *adj.* theilweise: ves ali nekoliėen predevek, die gānzliche oder theilweise Ueberraumung, *DZ.*; nekoliėna odplaćila, die Theilzahlungen, *DZ.*
nėkoliėina, *f.* eine (unbestimmte) Anzahl oder Menge, *Jan., S.N.-C.*
nėkōliėkaj, *adv.* ein klein wenig, *Bes.*
nėkōliėko, *adv.* ein klein wenig, *vžhŠt.-C.*; n. drugaėi, n. buje, *Cv.*
nėkōlik, *adj.* von irgend einer o. von einiger Grōűe: n. del, ein aliquoter Theil, *Cig.(T.)*, *DZ.*; — nekoliko, eine gewisse Menge, etwaű; nekoliko sem vzel, nekoliko pustil; nekoliko kruha in vina; nekoliko ėasa, eine Zeit lang; nekoliko je neumen; nekoliko je res, kar je pravil, zum Theil ist es wahr, waś er erzāhlte; — nekoliko — nekoliko, theilű — theilű; — *c. gen. pl.* einige; priűlo je nekoliko ljudi, es sind einige Leute gekommen; nekoliko groűev.
nėkōlikanj, *adv.* = nekoliko, *M.*; nekolikani diűeűih roű, *Kast.(Roű.)*.
nėkōlikoėāsen, *ėna*, *adj.* zeitweilig; nekolikoėasne zapreke, *DZ.*
nėkōlikokrat, *adv.* einigemal.
nėkōlikűen, *ėna*, *adj.* = nekolik.
nekorist, *f.* der Nutzen, die Fruchtlosigkeit, *Cig., Jan.*
nekoristen, *tna*, *adj.* nutzlos, unvorthėhaft, *Cig., Jan., nk.*
nekoristnost, *f.* die Nutzlosigkeit, die Unvorthėhaftigkeit, *Cig., Jan., nk.*
nekotėri, *pron. C., Trav.-Cv.*, pogl. nekateri.
nėkov, *adj.* = nekajov, *vžhŠt.*; tudi: nėkōv, *Cv.*
nekovina, *f.* daű Nichtmetall, daű Ametall oder daű Metallloid, *Cig.(T.)*, *Sen.(Fű.)*.
nekovinski, *adj.* unmetallisch; nekovinsko lice, unmetallisches Aussehen, *Erj.(Min.)*.
nėkovűen, *ėna*, *adj.* = nekov, *vžhŠt.*
nekristjān, *m.* der Nichtchrist.
nekristjāna, *f.* die Nichtchristin.
nekristjānski, *adj.* unchristlich.
nekristjānstvō, *n.* die Unchristlichkeit, *Cig.*

nekriv, kriva, *adj.* schuldlos; za nekrivega spoznati, freispreden.
nekriven, vna, *adj.* = nekriv, *ogr.-Let.*
nekrivičen, čna, *adj.* = krivičen, *Erj.(Torb.);* prim. *Let.* 1883, 301.
nekrivnost, *f.* = nekrivost, *ogr.-Let.*
nekrivost, *f.* die Schuldlosigkeit.
nekrótek, tka, *adj.* unanäst, unzahn.
nekršćanski, *adj.* unchristlich.
nekršćanstvo, *n.* die Unchristlichkeit, *Cig.*
nekršćen, *adj.* ungetauft.
nekršćenec, nca, *m.* der Ungetaupte, *Mur.*
nekršćenik, *m.* = nekršćenec, *Mur.*
nekrvav, *adj.* unblutig.
nekrven, vna, *adj.* blutlos, *M*
neksen, šna, *adj.* = neki, *Mik., Štek., Dol.*
neksi, *adj.* = neki, *vřhŠt., ogr.-C.*
nektar, rja, *m.* der Göttertrauf, der Nektar.
nekteen, rna, *pron.* = nekateri, *Fr.-C.*
nektëri, *pron.* = nekateri.
nektërikrat, *adv.* = nekaterikrat.
nekteřë, *adv.* manchmal, zuweilen, *ogr.-C., Vest.*
nekûhan, *adj.* ungefocht.
nekuten, tna, *adj.* garstig, *Kor.-M.;* abscheulich, (tudi: jchamlos), *Zil.-Jarn.(Rok.).*
nekûtnica, *f.* nekutna ženska, *Zil.-Jarn.(Rok.).*
nekûtnjak, *m.* nekuten človek, *Zil.-Jarn.(Rok.).*
nekváren, rna, *adj.* unschädlich, *Mur.*
nekvárljiv, iva, *adj.* unschädlich, *Cig.*
nekvárnost, *f.* die Unschädlichkeit, *Mur.*
nekvášen, *adj.* ungeäuert, *Jan.*
nekvášenik, *m.* ungeäuertes Brot, *Cig.*
neláhav, *adj.* schwerfällig, *C.*: faul, träge, *C.*
nelážen, žna, *adj.* untrüglieh, *Cig(T.).*
nelážljiv, iva, *adj.* = nelázniv, *Cig.*
nelážljivost, *f.* = neláznivost, *Cig.*
nelázniv, iva, *adj.* untrüglieh; (prav. neležniv).
neláznivost, *f.* die Untrügliehkeit; (prav. neležnivost).
nelegalen, lna, *adj.* nezakonit, illegal.
nelëp, lépa, *adj.* unschön.
nelëpóta, *f.* die Unschönheit; nebi mu pač nihče mogel očitati posebne nelepote na njegovem životu, *Jurč.*
neli, l. *conj.* = nego, ko, als, *C.*: poprej neli je nebesa videl, *Krelj;* II. (vprašalna beseda) — ne li? nicht wahr? (nelita? nelite?) *Jan., GBrda.*
neličen, čna, *adj.* von unedhoren Gestalt, unjörnlich; n. kamen, *Jap. Prid.).*
neličnost, *f.* die Unschönheit, die Unfermlichkeit, *M.*
neljub, ljuba, *adj.* unlieb, mißfällig, unange nehm.
neljubek, lka, *adj.* unlieblich, *Jan. II.*
neljubezniv, iva, *adj.* unliebenswürdig.
neljûden, dna, *adj.* 1) menschenfeind, *Jarn., Cig., Pohl.(Km.);* mürrieh, unfremdlich, *Dič.;* — 2) = neljudnat, *Cig.*
neljudnat, čna, *adj.* volkarm, *Zora.*
neljudnica, *f.* die Menschenfeindin, *Cig.*
neljûdnik, *m.* der Menschenfeind, *Cig.(T.), Vod.(Izb. sp.).*

neljûdnost, *f.* die Menschenfeind, die Ungefeelligkeit, *Jarn., Cig.*
nelóčën, čna, *adj.* unbiegsam, *Cig.;* — prim. 1. ločen.
neločljiv, iva, *adj.* unzerrenlich.
neločljivost, *f.* die Unzerrenlichkeit.
nelóven, vna, *adj.* unjagdbar, *Cig.*
nëm, nëma, *adj.* 1) stumm, *Guts., V.-Cig., Jan., nk.;* nemo živinče, *Mik.;* — 2) dumm, unvernünftig, *C.*
nëmáča, *f.* die Stumme, die Blödsinnige, *vřhŠt.-C.*
nëmádežljiv, *adj.* unbesiegt, *Krelj.-M.*
nëmájen, hna, *adj.* namhaft, beträchtlich, *Jan.(II.).*
nëmák, *m.* der Stumme, *Habd.-Mik., vřhŠt.-C., kajk.-Valj.(Rad), DZ., Zora;* — der Blödsinnige, *Volk.-M., vřhŠt.-C.*
nëmálo, *adv.* nicht wenig, bedeutend, *nk.*
nëmam, išëi pod: imeti.
nëmantič, *m.* der Habenichts.
nëmár, *m.* die Achlosigkeit, die Nachlässigkeit; pod pepelom navideznega nemara, *Zr.:* — v nemar pustiti, außeracht lassen; = z nemar pustiti, *Jurč.;* = za nemar pustiti, *Krelj.;* = v nemar dejati s čim, *ogr.-Valj.(Rad);* tako v nemar živi, er lebt so in den Tag hinein, *Mur.;* z nemar preiti, aus dem Sinne kommen: večerajšnje skrbi so mu bile nekaj z nemar prešle, *Jurč.*
nëmára, *adv.* velleicht, *Jan.;* n. da nočoj pride ali: n. nočoj pride, *Kr.*
nëmárast, *f.* eine garstige Sache (največ psovka): ti nemarast ti kosmatinska, *Glas.;* uroki in vsa taka nemarast, *SLN.*
nëmáren, rna, *adj.* 1) achtlos, unachtsam; po nemarnem, durch Unachtsamkeit; po nemarnem božje ime imenovati, den Namen Gottes ohne Achtung, eitel nennen: — nachlässig, lieberlich, unthätig, faul; n. deček; — schlecht, *SlGor.;* — 2) schmutzig, unrein, garstig, ekelhaft, *M. C., Gor.*
nëmárikaj, *pron.* marikaj, marsikaj, *C., Krelj.-M. C.*
nëmárje, *n.* die Unachtsamkeit, die Gleichgiltigkeit, *V.-Cig., C.*
nëmárkaj, *m.* der Tauquichts (psovka), *Bes.*
nëmárljiv, iva, *adj.* unorgsam, nachlässig, träge.
nëmárljivec, vca, *m.* der Faulenzer, *Mur.*
nëmárljivost, *f.* die Nachlässigkeit.
nëmárnë, čta, *m.* der Faulenzer, *Mur., Mik., Kr.*
nëmárnëž, *m.* ein nachlässiger, liebedlicher Mensch.
nëmárnica, *f.* ein nachlässiges, liebedliches Weib.
nëmárnik, *m.* 1) ein nachlässiger, liebedlicher Mensch; — 2) visoko inalo, na katerem se kaj teše, *Dol.*
nëmárnjad, *m.* der Faulenzer, *Mur.*
nëmárnjába, *f.* die Faulenzerin, *Mur.*
nëmárnjak, *m.* = malopridnež, *SlGor.*
nëmárnost, *f.* 1) die Achtlosigkeit; — die Nachlässigkeit, die Liebedlichkeit, die Faulheit; — 2) die Schmutzigkeit, die Abscheulichkeit, die Gasigkeit, *Z., Gor.*

nemársčina, *f.* 1) die Unachtsamkeit, die Nachlässigkeit, die Niederlichkeit, die Faulheit; — 2) die Schmutzigkeit, *Fr.-C.*

némast, *adj.* dum, *C.*

nemáščeván, *adj.* ungerächt.

nematerinski, *adj.* unväterlich, *Jan./H.*

nemáti, *tere. f.* die Unmutter, *Cig.*: — *hs.*

nemčák, *m.* ein schlecht deutsch sprechender Slovane, *Valj./Rad.* *Danj.-Mik.*

nemčáriti, *árim. vb. impf.* sich im Umgang gern der deutschen Sprache bedienen (zaničli), *nk.*

nemčeváten, *ina. adj.* dem Geiste der Deutschen und nicht der slowenischen Sprache entsprechend, germanisierend: *n. stavek. Levst./LjZr.*

nemčeváti, *újem. vb. impf.* sich in der Sprache zu sehr nach dem Geiste der deutschen Sprache richten, Germanismen anwenden, *Levst./LjZr.*, *nk.*

némčiti, *im. vb. impf.* ins Deutsche übertragen, *nk.*: — germanisieren, *Jan., nk.*: — = nemčeváti, *Levst./Zb. sp.*

nemčúr, *rja.* = nemškúta (zaničli).

némec, *m. 1)* der Stumm, *Valj./Rad.*: — 2) der Nordwind, *vzhSt.-C.*: — 3) eine Art Hafer, *C.*

neméra, *f.* das Unmaß, *Cig., Jan.*

neméren, *rna. adj.* unmaßig, *Cig.*: nemerno igranje, *Guts./Res.*

nemérnost, *f.* die Unmäßigkeit, *Cig.*

nemerodájen, *ina. adj.* unmaßgeblich, *nk.*: — *po nem.*

nemertučljiv, *iva. adj.* unmaßig, *ogr.-C.*: — *prim. mertučljiv. mertuk.*

neméti, *im. vb. impf.* allmählich stumm werden, *C.*

nemíca, *f.* die Stumm, *Valj./Rad.*

nemíčan, *éna. adj.* uninteressant, *Jan./H.*

nemikaven, *vna. adj.* = nemíčan, *Jan./H.*

nemil, *mila. adj.* sieblos: nemilo soditi koga. *Preš.*; unbarmerzig; sreče nemili ukaz. *Preš.*; nemila osoda, *nk.*: — unlieb: nemilo za nedrago vračati. Schlimmes mit Schlimmem vergelten, *SN.*; vse žive dni so se tolkli od nemilega do nedragega. *Erj./Zb. sp.*: (*prim. hs. od nemila do nedraga.*)

nemilosčden, *éna. adj.* unbarmerzig, sieblos.

nemilosčnost, *f.* die Unbarmerzigkeit.

nemilost, *f.* 1) die Unutilde, die Sieblosigkeit, *Cig.*: — 2) die Unnade, die Unkunst, *Mur., Cig., Jan., nk.*

nemilosten, *ina. adj.* ungnädig, *Cig., Jan., nk.*

nemilostiv, *iva. adj.* unbarmerzig, ungnädig, *Mur., Trub., Dalm., Krelj.*

nemilostivost, *f.* die Unbarmerzigkeit, *Mur.*

nemilostljiv, *iva. adj.* = nemilostiv.

nemilostljivost, *f.* = nemilostivost.

neminljiv, *iva. adj.* unvergänglich.

neminljivost, *f.* die Unvergänglichkeit.

nemir, *m.* die Unruhe.

nemíren, *rna. adj.* unruhig.

nemírka, *f.* die Unruhe in der Uhr, das Pendel, *Guts., Javn., Mur., Cig., Jan.*

nemírje, *n.* die Unruhe, *Trub., C.*; ni v miru ni v nemirju, *Krelj.*

nemírnež, *m.* ein unruhiger Mensch.

nemírnik, *m.* = nemírnež, *Mur.*

nemirnják, *m.* = nemírnež: nemirnjaki in pretepači, *LjZr.*

nemírnost, *f.* die Unruhe (als Eigenschaft).

nēmnicá, *f.* das Tollkraut (atropa Belladonna), *C.*

nemôč, *f.* 1) die Schwäche, die Schwäche, *Mur., Cig., Jan., Cig./T., M., Valj./Rad.*: nemoč in pomanjkanje, *Dalm.*: — die Krankheit, *Ilabd.-Mik., Z.*: — eine frauenartige Krankheit der Schweine, *ogr.-C.*: — (*adj.* schwach): oblezal j: bolan in nemoč, *Jurč.*: — 2) érez nemoč. über die Kräfte, übermäßig, *Cig., C., Levst./Slovn.*: érez nemoč delati, jesti, piti. *Cig.*; nikoli ne tožite. ée nimate vsega érez nemoč, *Ravn.*; živino na poti érez nemoč goniti. *Levst./Nauk.*: tudi: érez nemoč, *Krn.-Erj./Torb.*

nemôčen, *éna. adj.* schwach, ohnmächtig, *Cig., Jan., M.*: — krank, *M., C.*; nēmôčen, *Mur.*

nemôčica, *f.* die Schwäche, *Rib.-M., Mik.*

nemôčnost, *f.* die Schwäche, *Jan., C.*

nemôder, *dra. adj.* unweise, unflug.

nemôdrôt, *f.* die Unflugheit.

nemoglúsec, *šca. m.* der Taubstumm, *DZ.*

nemogôč, *adj.* 1) unkräftig, *Meg.*; ohnmächtig, *Volk.*: — 2) unmöglich: celo nemogoča reč, eine ganz unmögliche Sache, *Trub.*

nemogôčen, *éna. adj.* unkräftig, *Cig.*

nemogôčnost, *f.* 1) die Unmöglichkeit: zavoljo svoje slabosti in nemogočnosti, *Guts./Res.*: — 2) die Unmöglichkeit, *Skrb.-Valj./Rad., kajk.-Valj./Rad.*: *n. mitnic dokazati*, die Unmöglichkeit der Mauten nachweisen, *Levst./Pril.*

nemogôčnost, *f.* die Unmöglichkeit, *V.-Cig., Jan.*

memorálen, *ina. adj.* unehren. unmoralisch.

memorálnost, *f.* unehren, die Unsitlichkeit.

nemôški, *adj.* unmännlich.

nemôštvo, *n.* die Unmännlichkeit, die Feigheit, *Cig./T.*

nemóta, *f.* die Stummheit, *Levst./Zb. sp.*

nemováti, *újem. vb. impf.* stumm sein, *C., Vrt.*

nemôžat, *áta. adj.* 1) unmanbar, *Guts., Cig.*: ledig: Nemôžata in ženica, *Levst./Zb. sp.*: — 2) unmännlich, *Jan.*

nemôžen, *žna. adj.* unmöglich, *Jan., Cig./T., nk.*: — *po drugih slov. jeziki.*

nemôžnost, *f.* die Unmöglichkeit, *nk.*: — *prim. nemožen.*

nemfsen, *sna. adj.* nemfsni dan, der Samstag, *C., Z.*

nemrtéčen, *ina. adj.* unsterblich, *ogr.-C.*

nemrtéčnost, *f.* die Unsterblichkeit, *ogr.-C.*

nēmščina, *f.* die deutsche Sprache.

nēmškar, *rja. m.* Beli Kranjci imenujejo rojake, ki hodijo na Nemško krošnjarij „nemškarje“.

nemškováti, *újem. vb. impf.* = brez potrebe nemško govornit, *Z., Levst./Zb. sp.*: — = nemčeváti, *nk.*

nemškovávce, *vca. m.* kdor nemškuje, nemčuje: Besed nemškávcev grdiš ne poznašo, *Preš.*

nemškúta, *f.* die Deutsche, *Cig., Dol., vzhSt.*: Lepa Režika nemškuta, *Preš.*: lepi nemškuti,

devici Zeti se je pripetilo nekaj takega, *Narr. (Let.)*.

nemškútar, rja, *m.* ein Begehriger des Deutschthums unter den Slovenen, wenn er von slow. Abkunft ist, der „Deutschthümer“.

nemškútarica, *f.* die „Deutschthümerin“.

nemškútarija, *f.* nemškútarstvo.

nemškútariti, árim, *vb. impf.* ein „Deutschthümer“ sein.

nemškútariski, *adj.* „Deutschthümer“, deutschthümerisch.

nemškútarstvo, *n* die Bestrebungen der „Deutschthümer“ unter den Slovenen.

nemúden, ána, *adj.* unverzüglich, ungesäumt, *Cig., Jan.;* nemudno, unverzüglich, *Cig., Let., nk.*

nemúdnost, *f.* die Unverzüglichkeit, *Cig.*

nemúdoma, *adv.* unverzüglich, ohne Verzögeren, *adv. zdaj. Rev.-Band.*

nenabit, *adj.* ungeladen; nenabita puška.

nenabrúsen, *adj.* ungeschiffen; n. nož.

nenádan, *adj.* = nenaden, *Jan.*

nenádejáviši, *adv.* unversehlt; n. naglo umreti, *Dalm.*

nenáden, ána, *adj.* unversehlt, unerwartet, plötzlich, *Cig., Jan., M., nk.*

nenádoma, *adv.* unversehlt, unerwartet, plötzlich, *Cig., Jan., nk.*

nenadoméstén, ána, *adj.* unerfänglich, *nk.*

nenadoméstljiv, áva, *adj.* nenadomesten, *Cig.*

nenaglášén, *adj.* unbetont.

nenakánjen, *adj.* unvorjählich, *Cig.*

nenakícén, *adj.* ziellos, *Jan.(II.).*

nenaklónjen, *adj.* abgeneigt, abhold, *Cig., nk.*

nenaklónjenost, *f.* die Abgeneigtheit, *Cig., nk.*

nenamísljen, *adj.* unvorjählich, *Cig., Jan.*

nenapáden, ána, *adj.* unangreifbar, *Cig.*

nenapovédan, *adj.* unangekündigt, unangewendet.

nenaráven, ána, *adj.* unanalen, unanalen für sich, *Jan., nk.*

nenaravnósten, ána, *adj.* postrednji, mittelbar, *Jan.*

nenarávstvenost, *f.* = nenavnost, die Unschuldigkeit, *Cig.(T.).*

nenarején, ána, *adj.* nicht gezährt, natürlich, *Cig.*

nenaséljen, *adj.* unbefiedelt, unbewohnt.

nenaséjlence, ána, *m.* der Komade, *Jan.(II.).*

nenasícén, *adj.* = nenasten, *Jan.(II.).*

nenasít, ána, *m.* der Nummerfalt, der Vielfach, *Cig., Jan.*

nenasítén, ána, *adj.* unersättlich, *Cig., Dict.;* nenasitno morje, *Zv.*

nenasítljiv, áva, *adj.* = nenasiten, *Jan.*

nenasítnež, *m.* der Nummerfalt, *Cig.*

nenatánén, ána, *adj.* ungenau.

nenatánénost, *f.* die Ungenauigkeit.

nenatánjen, *adj.* ungebrüdt, *nk.*

nenatúren, ána, *adj.* unnatürlich; nenaturne same, *Levst.(Zb. sp.).*

nenatúrnost, *f.* die Unnatürlichkeit.

nenauúčen, ána, *adj.* ungelehrt, *Jan.(II.)*

nenaváden, ána, *adj.* ungewöhnlich; nenavadne prikazni; ungebräuchlich; nenavadne besede.

nenavádnost, *f.* die Ungewöhnlichkeit.

nenavájen, *adj.* ungewohnt.

nenavidén, ána, *adj.* mißgünstig, neidig, *Mur., ogr.-Mik.;* zena je bila nenavidna pastorki, *kajk.-Valj.(Kres).*

nenavidéti, ánim, *vb. impf.* mißgönnen, *Mur.;* — hájten; nema družih nenavideti ali sovražiti, *Krefj.;* imamo tem, kateri nas nenavide, dobro storiti, *Krefj.;* (v nem. izvirniku stoji: mißgönnen); = prim. stsl. nenavidéti, hájten.

nenavidljiv, áva, *adj.* neidisch, *M., Boh.*

nenavidnež, *m.* der Mißgünstige, *Mur.*

nenavidnica, *f.* die Weiderin, *Jan.(II.).*

nenavidnik, *m.* = nenavidnež, *Jan.(II.).*

nenavidnost, *f.* die Mißgunst, der Reid, *Mur.;* nenavidnost, *ogr.-Valj.(Rad.);* (nenavidost, die Eiferjudt, *Dict.).*

nenavíst, *f.* die Mißgunst, der Reid, *Mur., Mik.;* — der Haß, *Dalm.;* — die Gehässigkeit, *Jan.*

nenavísten, ána, *adj.* neidisch, *M.;* — gehässig, *Jan.*

nenavzémeljiv, áva, *adj.* unempänglich, *Jan.(II.).*

nenavzétén, ána, *adj.* unempänglich, *Cig.*

nenavzéčen, ána, *adj.* abwesend, *vzh.St., ogr.-C., nk.*

nenavzéčenost, *f.* die Abwesenheit, *vzh.St., ogr.-C., nk.;* (nenavzéčnost, *kajk.-Valj.(Rad).)*

nenéhaven, ána, *adj.* unanhörlich, *Cv.*

nenéhljiv, áva, *adj.* unanhörlich, *Cig., Jan., C.*

nenéhomá, *adv.* unanhörlich, *Cig., Jan., C.*

neneváren, ána, *adj.* ungefährlich.

nenráven, ána, *adj.* unbillig, sittenlos, *Jan., nk.;* prim. naven.

nenravít, *adj.* unbillig, *Levst.(Rok.).*

nenrávnost, *f.* die Unbilligkeit, *Jan. nk.*

neobéúten, ána, *adj.* neobéútljiv, *Cig., Jan.*

neobéútljiv, áva, *adj.* unempfindlich, gefühllos.

neobéútljivost, *f.* die Unempfindlichkeit, die Gefühllosigkeit.

neobdácén, *adj.* unbesteuert, *nk.*

neobdélán, *adj.* unbearbeitet; ungebaut.

neobdélén, ána, *adj.* unhaltbar, *Jan.(II.).*

neobhóden, ána, *adj.* unumgänglich, *nk.;* (po nem.); pogl. neogiben.

neobié, *f.* neka psovka: čakaj, čakaj, ti neobié grda! *Levst.(Zb. sp.).*

neobiéáj, *m.* das Unge wohnte, *Valj.(Rad).*

neobiéájén, ána, *adj.* ungewöhnlich, *Jan.(II.).*

neobiéén, ána, *adj.* ungewöhnlich, aufergewöhnlich, seltsam, ungem. *Jan., Let., Zora.*

neobiéénost, *f.* die Aufergewöhnlichkeit, die Seltsamkeit, *Jan.(II.).*

neobiééén, *adj.* unbekleidet.

neobligáten, *adj.* neobvezen, unobligat; neobligatni predmeti.

neohoróžen, *adj.* unbewaffnet; tudi: -žen.

neobreéén, ána, *adj.* unbescholten, *Cig., C.*

neobremenjen, ána, *adj.* lastenfrei; neobremenjena svojina, *DZ.*

neobrčza, *f.* die Vorhaut (præputium), *Dabn.*
 neobrčzan, *adj.* unbeschneitten.
 neobrčbljen, *adj.* uneingeſäumt.
 neobrčda, *f.* der Wiſſenſchaft, *Jan.*
 neobrčdn, *tna, adj.* 1) ungelent, *Cig.*; — 2) induſtrieloſ: neobrtna dolina, *Slovan.*
 neobrčtnost, *f.* die Ungeleutigkeit, *Cig.*
 neobsčzcn, *zna, adj.* ununſatſbar.
 neobstānek, *nka, m.* der Unbeſtand, *Jan.*
 neobstōjen, *jna, adj.* unbeſtändig, *Jan.*
 neobtesān, *adj.* = neotesan, *nk.*
 neobtežcn, *čna, adj.* unbeladet, unbeſchwert, *Cig.*
 neobūpen, *pna, adj.* unverzagt, *Cig.*
 neobūpnost, *f.* die Unverzagtheit, *Cig.*
 neobuzdān, *adj.* ungezāmt, zaumlloſ, *Jan.*
 (II.); zūgetloſ (fig.). *SN.*
 neoččtovski, *adj.* unwäterlich, *Cig.*
 neoččen, *tna, adj.* unſcheinbar, unanſehnlich,
Sol.
 neodbiten, *tna, adj.* unabweislich, *Bes., Let.*
 neoddān, *adj.* unergeben: neoddano stanovanje.
 neoddāten, *tna, adj.* unvcräuſerlich, *Jan./II.*
 neoddātnost, *f.* die Unvcräuſerlichkeit, *Jan.*
 (II.).
 neodgovōren, *rna, adj.* unverantwortlich (odgovora ne dolzan), *Cig., Jan.*
 neodgovōrnost, *f.* die Unverantwortlichkeit, *Cig.*
 neodjenljiv, *iva, adj.* unmachgiebig, *Cig., Jan.*
 neodklāden, *dna, adj.* = neodložen, *Jan.*
 neodkritosčcn, *čna, adj.* unaufrichtig.
 neodkritosčnež, *m.* der Unaufrichtige.
 neodkritosčnost, *f.* die Unaufrichtigkeit.
 neodkūpen, *pna, adj.* unablöſlich, *Jan./II.*
 neodkupljiv, *iva, adj.* = neodkupon, *Cig., Jan.*
 neodlāšema, *adv.* unverzūglich, *Mur., Cig., C.*
 neodlōčcn, *adj.* 1) unabgeſondert; — 2) unbeſtimmt, *Cig.*
 neodlōčcn, *čna, adj.* unenſchloſſen, *nk.*
 neodlōčnež, *m.* der Unenſchloſſene, *nk.*
 neodlōčnost, *f.* die Unenſchloſſenheit, *nk.*
 neodlōgoma, *adv.* unvcrzūglich, *C.*
 neodlōžcn, *zna, adj.* unauſſchiebbar, *Cig., Jan., DZ.*; neodložne naredbe, *Levst./Nauk.*
 neodoljiv, *iva, adj.* unüberwindlich, unviderſtlich, *Cig./T., C.*; — *hs.*
 neodprāven, *vna, adj.* nicht fortzubringen, *Jan.*
 (II.); — unverfügbar, *Jan./II.*
 neodpūsten, *tna, adj.* unvcrgehlid, *nk.*
 neodpustljiv, *iva, adj.* = neodpusten, *Cig., Jan.*
 neodrčccn, *čna, adj.* unabweisbar, *Jan./II.*
 neodstāven, *vna, adj.* unabſegbar, *nk.*
 neodviscn, *sna, adj.* unabhāngig, *nk.*; (po nem.).
 neodvisnost, *f.* die Unabhāngigkeit, *nk.*
 neodvrāten, *tna, adj.* unabweidbar, *Jan., Cig./T., nk.*
 neodvrātnost, *f.* die Unabweidbarkeit, *Jan., Cig./T.*
 neogiben, *bna, adj.* unauſſchieblich, unumgānglich, unvcrmeidlich, *Cig., Jan., nk.*; neogibno potreben, unumgānglich nothwendig, unerläſſlich, *Cig., Jan., nk.*

neogibnost, *f.* die Unumgānglichkeit, die Unvcrmeidlichkeit, *Cig., nk.*
 neograjcn, *čna, adj.* uneingefriedet.
 neokōrcn, *rna, adj.* hartnāctig, *ogr.-Mik.*; ungehorſam, *C.*
 neokōrnat, *f.* der Ungehoriſam, *ogr.-M., C.*
 neokresān, *adj.* roh, grob, unhöflich, *Cig.*
 neokresānec, *nca, m.* der Grobian, *Cig.*
 neokrčta, *f.* = neokreten ſlovek: kam sem pa zavozil, neokreta! *Gor.-D.Sr.*
 neokrčten, *tna, adj.* ſteif, ſchwerfällig, ungeſchickt, *Cig./T., nk.*
 neokrčtnež, *m.* ſchwerfälliger, ungeſchickter Menſch, *Valj. Rad.*
 neokrčtnost, *f.* die Schwerfälligkeit, die Ungeſchicktheit, *Cig., nk.*
 neokūscn, *sna, adj.* 1) unſchmachhaft, *nk.*; — 2) ohne (ästhetischen) Geſchmack, geſchmackloſ: neokusna noša, *nk.*; *vgl. nevksen.*
 neolčpšan, *adj.* ungeſchmückt, ſchmackloſ.
 neolika, *f.* der Mangel an Bildung, *Cig.*
 neolikan, *adj.* ohne Bildung, ungebildet, *Cig., Jan., nk.*
 neolikance, *nca, m.* der Ungebildete, *nk.*
 neolikanost, *f.* der Mangel an Bildung, *nk.*
 neologizcm, *zma, m.* nova beſeda, der Neologismus.
 neomādežan, *adj.* = neomadeževan, *Cig., DZ.*; unbeholtcn, *Cig., DZ.*
 neomādeževan, *adj.* unbeſteht, makelloſ; — unbeholtcn.
 neomādeževanost, *f.* die Makelloſigkeit; — die Unbeholtcnheit.
 neomagljiv, *iva, adj.* unermüdtlich, *M.*
 neomahljiv, *iva, adj.* unerſchütterlich, *Cig.*
 neomājcn, *jna, adj.* unerſchütterlich, *Cig./T.*; neomajna podstava rodoljubja, *IjZr.*; neomajni zakoni, *Str.*
 neomajljiv, *iva, adj.* = neomajen, *Cig.*
 neomečcn, *čna, adj.* unbegrenzt, unbeſchränkt, *Cig., Jan., nk.*
 neomečcnost, *f.* die Unbeſchränktheit, *Cig., nk.*
 neomilka, *f.* der Mangel an Bildung, *Vest., SN.*
 neomilkan, *adj.* ungebildet, *Cig., Jan., nk.*
 neomilkanost, *f.* der Mangel an Bildung, *Cig., nk.*
 neomožcn, *čna, adj.* unvcrheiratet, ledig (o ženski).
 neomožcnka, *f.* neomožena ženska, *Mur.*
 neomožcnstvo, *n.* der weibliche Cölibat, *Cig.*
 neopāzcn, *zna, adj.* 1) unmerlich: neznatne grbice in neopazne jamice, *Žnid.*; — 2) unvcrſichtig, *ogr.-C.*
 neopāznost, *f.* die Unvcrſichtigkeit, *ogr.-C.*
 neopčsljiv, *iva, adj.* unermüdtlich, *vzh.Št.-C.*
 neopiscn, *sna, adj.* nicht zu ſchndern, unſchreiblich: neopisna urnost, *IjZr.*
 neoporčccn, *čna, adj.* unviderriſſlich, *Cig./T.*
 neoporčccnost, *f.* die Unviderriſſlichkeit, *Cig.*
 neopotikoma, *adv.* ohne anzutroſſen: n. hoditi, *Kam.*; ungehört, ohne Anhoſ, *Mur., C.*
 neopravičen, *adj.* 1) ungerchtfertigt; — 2) unbefugt, *Jan., nk.*

neopravičenost, *f.* die Unbefugtheit, *Jan.*(II.), *nk.*
 neopravljen, *adj.* 1) unverrichtet; neopravljeno delo; — 2) nicht ganz ausgeleidet.
 neorgānski, *adj.* unorganisch.
 neosčben, *bnā, adj.* unpersonlich, *Cig., Jan.*
 neosčbnost, *f.* die Unpersonlichkeit, *Cig.*
 neosedlān, *adj.* ungeschleift.
 neoskrbljen, *čna, adj.* unversorgt.
 neoskrúnjen, *adj.* unbesiegt; neoskrúnjena duša: — unbesiegten, unversehrt; neoskrúnjeno ime, neoskrúnjena čast.
 neoskrúnjenost, *f.* die Unbesiegttheit; die Unbesiegttheit.
 neoskrúnjljiv, *iva, adj.* unversehrtlich, *Mur., Cig., Jan.*
 neoskrúnjljivost, *f.* die Unversehrtlichkeit, *Mur., Cig.*
 neoslāben, *bnā, adj.* unabgeschwächt, *Cig.*(T.).
 neoslābljen, *čna, adj.* ungeschwächt.
 neosnovān, *adj.* unbegründet, grundlos, *nk.*
 neosnovānost, *f.* die Grundlosigkeit, *nk.*
 neosoljen, *čna, adj.* ungefalzen; neosoljeno salo.
 neostrizen, *adj.* ungeschoren; neostrizena ovca.
 neostrúgan, *adj.* ungehobelt, *Jan.*(H.).
 neoškódovan, *adj.* unbeschädigt.
 neotesān, *adj.* unbehauert; neotesan hlod; — ungehobelt, ungebildet, roh.
 neotesānec, *nca, m.* ein ungebildeter, roher Mensch.
 neotesānost, *f.* der Mangel an Bildung, die Rohheit.
 neovedljiv, *iva, adj.* unwerblich, *Guts.-Cig.*
 neovenljiv, *iva, adj.* = neovedljiv, *Jan.*(II.).
 neovčren, *rna, adj.* Dict., *Iskr., Slom.,* pogl. nečverren.
 neoviran, *adj.* ungehindert.
 neoviroma, *adv.* ungehindert, *C.*
 neovtzen, *žna, adj.* unumtöschlich, unwiderleglich, *Cig.*(T.), *nk.*: neovtzen dokaz, *Levst.* (Zb. sp.).
 neovtznost, *f.* die Unumtöschlichkeit, *Cig., nk.*
 neozālšan, *adj.* ungeschmückt, schmucklos.
 neozdrāven, *vna, adj.* unheilbar, *nk.*; neozdravna hromota, *Levst.*(Podk.).
 neozdravljiv, *iva, adj.* = neozdraven, *Cig., Jan.*
 neozdrāvnost, *f.* die Unheilbarkeit, *nk.*
 neoženjen, *adj.* unverheiratet, ledig (o moških).
 neoženjenec, *nca, m.* ein lediger Mann, *Cig., Let.*; der Hagestolz, *Vod.*(Izb. sp.).
 neoženjenstvo, *n.* der männliche Ehelos, *Cig.*
 nepāmet, *f.* die Unvernunft, der Unverstand, *Mur., Guts.*(Res.), *Valj.*(Rad).
 nepāmeten, *tna, adj.* unvernünftig, *Mur., Dalm.*
 nepāmetnik, *m.* der Unvernünftige, *M.*
 nepāmetnost, *f.* die Unvernünftigkeit, *Mur.*
 nepāren, *rna, adj.* unpaarig, *Jan.*(II.).
 nepāzen, *žna, adj.* = nepazljiv, *Cig., nk.*
 nepāzka, *f.* die Unachtsamkeit, *ogr.-C.*
 nepazljiv, *iva, adj.* unachtsam, un aufmerksam.
 nepazljivost, *f.* die Unachtsamkeit, die Unachtsamkeit.
 nepāznost, *f.* = nepazljivost, *Cig.*(T.), *nk.*
 nepčsniški, *adj.* unpoetisch, *Cig., Jan.*(Cig. T.).

nepiten, *tna, adj.* untrifbar, *Cig., M.*
 nepitomen, *mna, adj.* wild: prim. nepitoven.
 nepitoven, *vna, adj.* wild (von Thieren und Pflanzen), *vzhšt.-C.*; — nam. nepitomen.
 neplāčan, *adj.* unbegabt.
 neplāšba, *f.* *Cig.,* pogl. neustrašenost.
 neplāšba, *f.* *Cig., Kos.,* pogl. neustrašenost.
 neplemenit, *adj.* unedelig, *Cig., Jan., nk.*; — unedel, *Cig., Jan., nk.*
 neplašljiv, *iva, adj.* furchtlos.
 neplōden, *dna, adj.* unfruchtbar, *Cig., Jan., M., nk.*
 neplōdnost, *f.* die Unfruchtbarkeit, *Cig., Jan.*
 neplōven, *vna, adj.* unschiffbar, *Jan.*(H.).
 nepobiten, *tna, adj.* unwiderlegbar, *Cig.*(T.); nepobitni dokazi, *LjZr.*
 nepoboljšljiv, *iva, adj.* unverbesserlich, *Mur., Cig., Jan., nk.*
 nepoboljšljivost, *f.* die Unverbesserlichkeit, *Mur., Cig., Jan., nk.*
 nepobōžen, *žna, adj.* unfromm.
 nepobōžnost, *f.* die Unfrommigkeit
 nepočākaven, *vna, adj.* = nepočākljiv, *Levst.* (Zb. sp.), *Gor.*
 nepočākljiv, *iva, adj.* ungeduldig, *Z. Gor.*
 nepočākjljivec, *vca, m.* der Ungeduldige, *Z., SLN.*
 nepočitēten, *tna, adj.* unruhig; na tem velikem, nepočitelnem morju, *Krelj.*
 nepodālščen, *šna, adj.* unerschrecklich: nepodālšni rok, die Fallsticht, *DZ.*
 nepodkūpen, *pnā, adj.* unbesichtlich, *nk.*
 nepodkupljiv, *iva, adj.* = nepodkuppen, *Cig., Jan.*
 nepodlōžen, *žna, adj.* unabhängig.
 nepodlōžnost, *f.* die Unabhängigkeit.
 nepodmiten, *tna, adj.* unbestechlich, *Šol.*
 nepodmitljiv, *iva, adj.* = nepodmiten, *Cig., Jan.*
 nepodōba, *f.* die Ungehalt, ein verzerrtes Bild, *Jarn.*
 nepodōben, *bnā, adj.* unähnlich.
 nepodōbnost, *f.* die Unähnlichkeit.
 nepodūčen, *čna, adj.* = nenaučen, *Jan.*(II.).
 nepočičen, *čna, adj.* nepesniški, unpoetisch.
 nepogājanje, *n.* die Zwietracht, *C.*
 nepogājavec, *vca, m.* der Unverschämte, *ogr.-M.*
 nepoglōden, *dna, adj.* was nicht anzusehen ist, garstig, *Lašce.-Levst.*(M.), *Z.*
 nepogōda, *f.* die Unbilde (3. B. des Wetters), *Cig.*(T.); živodinska vina se upirajo vsem nepogodam in udarecm vremena, *LjZr.*; — das Ungewath: vnanje nepogode, *SLN.*
 nepogōden, *dna, adj.* unangenehm, *C.*; unwillkommen, *Zora*; — nachtheilig, *Jan.*
 nepogōjen, *ina, adj.* unbedingt, *Cig., Jan., nk.*
 nepogōjnost, *f.* die Unbedingtheit, *Cig.*
 nepogostljiv, *iva, adj.* ungaßlich, *Jan.*(II.).
 nepogrščen, *šna, adj.* 1) unentbehrlich, *V.-Cig., Jan.*; — 2) apatatisch, *Cig.*(T.), *Zuid.*
 nepogrščljiv, *iva, adj.* unsehbar, *Cig.*(T.).
 nepogrščnost, *f.* die Unentbehrlichkeit, *V.-Cig., Jan.*
 nepohabljen, *adj.* unbeschädigt.

nepohóden, dna. *adj.* ungangbar, unwegsam, *Sol.*; unbretbar: n. most. *Gor.*
nepokazčn, čna. *adj.* unverderbt, unverdorben.
nepoklican, *adj.* unberufen.
nepókoj, kója. m. 1) die Urruhe, der Uufriede: ne delaj mi nepokoja. *Krelj*; — 2) die Uurruhe bei der Uhr, das Pendel, *Cig., Jan., M.*
nepokójen, jna. *adj.* unruhig.
nepokójnež, m. der Uurubige, der Ruheftörer.
nepokójnica, f. die Ruheftórerin, *Cig.*
nepokójnik, m. der Ruheftórer, *Let.*
nepokójnost, f. die Uurruhe.
nepokójščina, f. die Uurruhe, *Guts.*
nepokóra, f. der Uugehorjam, *C.*
nepokóren, rna. *adj.* ungehorjam.
nepokórnež, m. der Uugehorjame.
nepokórnica, f. die Uugehorjame.
nepokórnik, m. der Uugehorjame.
nepokórnost, f. der Uugehorjam.
nepokórščina, f. der Uugehorjam.
nepokrit, *adj.* 1) entblósten Hauptes: — ungegedft: nepokrita hiša; nepokrit voz; — 2) ohne Deckung: nepokriti troški, *nk.*
nepokvárjen, *adj.* unbeschádigt: nepokvarjeno sadje: — unverdorben: nepokvarjena mladina.
nepokvárjenost, f. die Wohlerhaltenheit; — die Uuverdorbenheit.
nepolitičen, čna. *adj.* unpolitifch; n. časopis.
nepomagljiv, íva. *adj.* = nepomógljiv. *Gor.*
nepomenljiv, íva. *adj.* unbedeutend, unerheblich, unwichtig, *Cig.*
nepomičen, čna. *adj.* unbeweglich, *Cig. (T.), nk.*; nepomično strmeti v koga. *Zv.*
nepomljiv, íva. *adj.* = nepomniv. *Jan. (H.).*
nepomniv, íva. *adj.* ungedenkt, *Jan. (H.).*
nepomógljiv, íva. *adj.* unbehilflich, *Svet. (Rok.).*
nepomúden, dna. *adj.* unverzúglich, *Jan.*
nepomúdoma, adv. unverzúglich, *C.*
nepooblaščen, čna. *adj.* unvollmáchtigt, unbefugt.
nepopačen, *adj.* unverdorben.
nepopáčenost, f. die Uuverdorbenheit.
nepopisan, *adj.* unbeschrieben; n. list.
nepopiscn, sna. *adj.* unbeschreiblich, *nk.*
nepopisljiv, íva. *adj.* = nepopiscn. *Mur., Cig., Jan.*
nepoplácan, *adj.* unbezahlt, rúchfándig.
nepopláček, tka. m. der Rúchftand, *Jan.*
nepopódn, *adj.* unvollkommen, unvollständig, *Guts., Mur., Cig., Jan., nk.*
nepopódnoma, adv. in unvollkommener Weife, unvollkommen, unvollständig.
nepopódnost, f. die Uunvollkommenheit, die Uunvollständigkeit, *Guts., Mur., Cig., Jan., nk.*
nepopráven, vna. *adj.* unverbessert, irrepabel, unerheblich, *Jan. (H.).*
nepoprávljen, *adj.* unverbessert, unberichtigt.
nepoprávnost, f. die Uunverbesserlichkeit, *Jan. (H.).*
neporába, f. der Nichtgebrauch, *Cig., Jan.*
neporáben, bna. *adj.* unwendbar, unbrauchbar, *Cig., Jan., nk.*
neporábnost, f. die Unbrauchbarkeit, *Jan., nk.*
neporazúmek, mka. m. das Mißverständnis, *Nor.*

neporčd, f. die Uunordnung, *Ram.-Valj. (Rad).*
neporčden, dna. *adj.* unordentlich, *Guts., Mur., Cig., Jan.*; neporčdno želeti kaj; — ausgelassen, boßhaft, unthunlich, *Jarn., Jan., Ig (Dol.), Gor.*
neporčdnež, m. ein boßhafter, ausgelassener Mensch, *Cig., Jan.*
neporčdnica, f. ein boßhaftes Weib, *Jan.*
neporčdnost, f. die Uunordentlichkeit, *Guts. (Res.);* — die Uusgelassenheit, die Boßhaftigkeit, *Jan.*
neporóden, dna. *adj.* unfruchtbar (o ženski). *Z., Dalm., Trub., Bas.*
neporódnost, f. die Uunfruchtbarkeit (o ženski): ne bom vdova, tudi za neporódnost ne bom vedela. *Škrinj.*
neporúšcn, šna. *adj.* unzerstórbar, *Jan. (H.).*
neporušljiv, íva. *adj.* = neporušcn, *Jan.*
neposajèn, čna. *adj.* unruhig, ausgelassen; z mladega je bila samovoljna, neposajena ino nepokorna, *Jsvkr.*; — unbándig, wild, *C.*; neposajena jezca, *C.*
neposajénee, nca. m. der Uuruhige, der Uusgelassene, *Dict., M., Valj./Rad.*
neposajénost, f. die Uusgelassenheit, *Cig., M.*
neposiljen, *adj.* ungezwungen, *Guts.-Cig., Jan.*
neposlúh, m. die Uunfolgsamkeit, *Jan. (H.);* — sodba v neposlub, das Contumazurtheil, v neposlub soditi, contumazieren, *Jan.*
neposlúšen, šna. *adj.* ungehorjam, unfolgsam, *Cig., Jan., nk.*
neposlúšnik, m. der Uugehorjame: neposlúšnikom so se grozili, *Slovan.*
neposlúšnost, f. der Uugehorjam, die Uunfolgsamkeit, *Cig., Jan., nk.*
neposlúzljiv, íva. *adj.* undienstfertig, *Cig., (-živ) Mur.*
neposnémen, mna. *adj.* unnachahmbar, *Jan. (H.).*
neposnemljiv, íva. *adj.* = neposnemen, *Cig.*
neposrédcn, dna. *adj. nk.* pogl. neposrednji.
neposrčdnj, *adj.* = naravnosten, unmittelbar, direct, *Cig., Jan., Cig. (T.);* — po drugih slov. jezikih.
neposrčdóvan, *adj.* unermittelt, *Cig. (T.).*
nepostáven, vna. *adj.* ungesetzlich, illegal.
nepostávnost, f. die Uungegesetzlichkeit.
nepostój, stója. m. das Perpetuum mobile, *Jan. (H.).*
nepostréžen, zna. *adj.* undienstfertig, ungefállig.
nepostrézljiv, íva. *adj.* = nepostréžen.
nepostrézljivost, f. die Uundienstfertigkeit.
nepostréžnost, f. die Uundienstfertigkeit.
neposvečen, čna. *adj.* ungeweiht: neposvečen menih, der Laienbruder, *Cig.*; profan, *V.-Cig., Jan.*
neposvečénc, nca. m. der Uungeweihte, der Laie; n. blizu ne sme. *Erj. Izb. sp.).*
nepoškódovan, *adj.* unbeschádigt.
nepoštèn, čna. *adj.* 1) ungeachtet; križ je bil prej nepoštèn. *Burg.*; — 2) unehrlich, unredlich; tudi: nepóšten.
nepošténež, m. der Uuehrliche, *M.*
nepošténjak, m. der Uuehrliche, *Valj. (Rad).*
nepošténje, n. die Uuehrlichkeit.

nepoštenost, *f.* die Unrechtheit.
nepoteklīv, *īva, adj.* unversiegar, unerschöpflich, *Mur., Cig.*; svetosti in blagosti nepoteklīv studence, *Ravn.*
nepoteklīvost, *f.* die Unerschöpflichkeit, *Mur.*
nepotizem, *zma, m.* nepravično naklanjanje časti ali služeb sorodnikom, der Nepotismus.
nepotolāžen, *žna, adj.* untrübslich, *Jan.(H.).*
nepotolāžljiv, *īva, adj.* = nepotolāžen, *Cig., Jan.*
nepotolāžnost, *f.* die Untrübslichkeit, *Jan.(H.).*
nepotrēben, *bna, adj.* unnötig; — po potrebnem. unnötiger Weise.
nepotrēbnica, *f.* nepotrebna stvar, *C.*
nepotrēbnik, *m.* nepotrebne človek, *Jurč.*
nepotrēbnost, *f.* die Unnötigkeit.
nepotfjen, *adj.* unbestätigt.
nepotrpen, *pna, adj.* unbuldsam, *Cig., Jan.*
nepotrpež, *m.* die Ungeduld, *Cig.*; nepotrpež, *Čza, Mur.*
nepotrpežen, *žna, adj.* ungeduldig, *Cig.*; nepotrpežen, *Mur.*
nepotrpežljiv, *īva, adj.* ungeduldig.
nepotrpežlīvee, *vca, m.* der Ungeduldige.
nepotrpežlīvka, *f.* die Ungeduldige.
nepotrpežljivost, *f.* die Ungeduld.
nepotrpežnost, *f.* die Ungeduld, *Cig.*; nepotrpežnost, *Mur.*
nepotrpljenje, *n.* die Ungeduld, *Krelj.*
nepotrpljiv, *īva, adj.* ungeduldig, *Mur.*
nepotrpljivost, *f.* die Ungeduld, *Mur.*
nepotrpnost, *f.* die Ungeduldigkeit, *Cig., Jan.*
nepotrūp, *m.* der Mißtraß, *Notr.-Cig.*
nepotrūpen, *pna, adj.* = nenasiten, *Cig., Svet.(Rok.).*
nepoužit, *adj.* unverzehrt.
nepovābljen, *adj.* ungeladen; n. gost. ein ungeladener Gast.
nepoverljiv, *īva, adj.* = nezaupen, *Erj.(Izb. sp.); — hs.*
nepovōljen, *īna, adj.* nicht nach Wunsch, unbefriedigend, unwillkommen, *Mur., Cig., nk.*; nepovōljni uspehi, *nk.*; — unliebbar, *Volk.-M.*
nepovōljnost, *f.* die Unannehmlichkeit, die Unliebbarkeit, *ogr.-C., Volk.-M.*
nepovrācen, *ēna, adj.* = nepovraten, *DZ.*
nepovrācen, *īna, adj.* un wiederbringlich: nepovratna škoda, *DZkr.*
nepozāben, *bna, adj.* unversieglich, *Cig., Jan., Cig.(T.), M., nk.*
nepozābljen, *adj.* unversiegt, unversiegtlich, *Cig.(T.).*
nepozabljiv, *īva, adj.* = nepozaben, nepozabljen, *Guts., Mur., Cig., Jan., nk.*
nepoznān, *znāna, adj.* unbekannt, *nk.*; ungelannt, *nk.*
nepoznāten, *īna, adj.* unbekannt, *Jan.(H.).*
nepoznātlost, *f.* die Unbekanntheit, *Jan.(H.).*
nepozōren, *rna, adj.* unachtsam, *Jan.*
nepozōrnost, *f.* die Unachtsamkeit, *Jan.(H.).*
nepozvān, *adj.* ungerufen, *nk.*; — ungeladen: nepozvani gostje, *ogr.-Valj.(Rad).*
nepraktičen, *ēna, adj.* nepotaben, neznajoč, vora ni kaj, unpraktisch.

neprāvi, *prāva, adj.* 1) unrecht, unrichtig; — po nepravem, mit Unrecht, *DZ.*; — 2) unecht, falsch.
neprāvda, *f.* das Unrecht, *Cig., Jan., SLN., Let.*; pravda je nepravda, *Cig.*; bridka n., *Erj.(Izb. sp.).*
neprāvanski, *adj.* ungerecht: n. zmagovavec, *Levt.(Zb. sp.).*
neprāven, *vna, adj.* unrechtlich, rechtswidrig, *Cig.*
nepravica, *f.* die Ungerechtigkeit, das Unrecht, *Mur., Cig., Jan., Mik.*; nepravica, *ogr.-Valj.(Rad).*
nepraviceen, *ēna, adj.* ungerecht.
nepraviceost, *f.* die Ungerechtigkeit.
nepravilen, *īna, adj.* unregelmäßig, uncorrect, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*
nepravilnost, *f.* die Unregelmäßigkeit, die Uncorrectheit, *Cig., Jan., nk.*
nepravilost, *f.* die Unrechtheit, *Cig.*
nepravopisen, *sna, adj.* unorthographisch, *Jan.(H.).*
nepravost, *f.* 1) die Unrichtigkeit, *Cig., Jan.*; — 2) die Unechtheit, *Cig., Jan.*
neprāvsen, *žna, adj.* unrichtig, normwidrig, *V.-Cig.*
nepravšnost, *f.* die Unrichtigkeit, *DZ.*
neprebāven, *vna, adj.* unverdaulich, *M., Cig.(T.), nk.*
neprebavljiv, *adj.* = neprebaven, *Guts.-Cig., Jan.*
neprebāvnost, *f.* die Unverdaulichkeit, *nk.*
1. neprebiten, *īna, adj.* undurchdringlich, fest, *Cig., Let.*
2. neprebiten, *īna, adj.* unerträglich, unelblich, *Jan.*
neprebōjen, *īna, adj.* undurchdringlich, *Jan.*
neprebōjnost, *f.* die Undurchdringlichkeit, *Jan.*
neprebrcden, *dnā, adj.* undurchwarbar, *Jan.(H.).*
nepreecniten, *īna, adj.* unerschätbar, *Vrt.*
nepreecjenje, *adj.* ungeschätzt: — unerschätbar, *Mur., Cig., Jan., Navr.(Spom.), nk.*
nepreecnljiv, *īva, adj.* = neprecenje, unerschätbar, *Cig., Jan., nk.*
neprečišćen, *adj.* ungeremigt, *Jan.(H.).*
neprediren, *rna, adj.* undurchdringlich, *Jan.(H.).*
nepredirljiv, *adj.* = neprediren, *V.-Cig.*
nepredpisān, *adj.* unvorgeschrieben, unobligat, *Jan.(H.).*
nepredrten, *īna, adj.* undurchdringlich, *Cig.*; obzidje je stalo nepredrtno, kakor stara skala, *Jurč.*
nepredrtnost, *f.* die Undurchdringlichkeit, *Cig.*
nepregāzen, *žna, adj.* undurchwarbar, unübersetzbar, *Jan.(H.).*
nepregiben, *bna, adj.* unabänderlich, indefinibel (gramm.), *Jan.*
nepreglāden, *dnā, adj.* unübersetzbar, *Cig., Jan., M., nk.*
nepravilost, *f.* die Unübersetzbarkeit, *Cig.*
neprehajāten, *īna, adj.* unübergehend, untransitiv, (gramm.) *Levt.(Sl. Spv.).*

neprehôden, dna, *adj.* 1) unübersteiglich, *Cig., Jan.*; unweglam, *Cig., M.*; — 2) = neprehajalen, *Cig. (T.)*.

neprehôdnost, *f.* die Unwegsamkeit, *Cig.*

nepreizkûsen, *adj.* ungeprüft, *Jan. (II.)*.

neprejemljiv, *iva, adj.* unempfindlich, *Jan. (II.)*.

neprejenljiv, *iva, adj.* = neprenchljiv, *Cig.*

neprekanljiv, *iva, adj.* unringlich, *Jan. (II.)*.

neprekanljivost, *f.* die Unringlichkeit, *Jan. (II.)*.

nepreklicen, ena, *adj.* unwiderruflich, *Jan. (II.)*.

nepreklicljiv, *iva, adj.* = nepreklicen, *Cig., Jan.*

neprekôsen, sna, *adj.* unübertrefflich, *IjZv.*

neprekôšen, ena, *adj.* unübertroffen.

neprelômen, mna, *adj.* unverbüchlich, *nk.*

neprelomljiv, *iva, adj.* = neprelomen, *Cig., Jan.*

neprelômnost, *f.* die Unverbrüchlichkeit, *Cig.*

neprelôžen, zna, *adj.* unverlegbar, peremptorisch, *Cig., Jan.*

neprem, préma, *adj.* ungerade, *Cig. (T.)*.

nepremâgan, *adj.* unbefiegt; — unbefiegbar, unbezwinglich.

nepremagljev, *iva, adj.* unbefiegbar, unbezwinglich, *Mur., Cig., Jan., nk.*

nepremekljev, *iva, adj.* = nepremičen, (-makljiv) *Cig., Jan.*

nepremenjen, ena, *adj.* unverändert.

nepremenljiv, *iva, adj.* unveränderlich.

nepremenljivost, *f.* die Unveränderlichkeit.

nepremêren, rna, *adj.* unmeißbar, *Jan. (II.)*.

nepremersjiv, *iva, adj.* = nepremeren, *Cig., Jan.*

nepremičen, ena, *adj.* unverrückbar, fix, fest, unbeweglich, *Cig., Jan., Cig. (T.), Cel. (Geom.), nk.*; nepremično posestvo, die Liegenenschaft, *DZkr.*

nepremičnica, *f.* der Fixstein, *Cig., Jan., Cig. (T.), Jes., nk.*

nepremičnina, *f.* unbewegliches Gut, die Liegenenschaft, *Cig. (T.), DZ., nk.*

nepremičnost, *f.* die Unbeweglichkeit, *Jan. (II.)*.

nepremikoma, *adv.* unverrückt, *Mur.*

nepremišôč, *adj.* unvergänglich, *Mur., Krelj.*

nepremislek, sleka (selka), *m.* der Unbedacht: nepremislek nič prida ne stori, *Ravn.-Valj. (Rad.)*.

nepremišljen, *adj.* unüberlegt, unbedacht, unbesonnen.

nepremišljenost, *f.* die Unüberlegtheit, die Unbesonnenheit.

nepremôčen, ena, *adj.* wasserdicht, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

nepremôcnost, *f.* die Wasserdichte, *Cig.*

nepremoščen, ena, *adj.* nicht überbrückt, *DZ.*

nepremožzen, zna, *adj.* unbemittelt.

neprenčhance, *adv.* unaufhörlich, *vzh.Št.-C.*

neprenčhaven, vna, *adj.* = neprenchljiv, neprenehavna delavnost, *Cr.*; (-alen, *Jan. (II.)*).

neprenchljiv, *iva, adj.* unaufhörlich, ununterbrochen.

neprenchljivost, *f.* die Unaufhörlichkeit, die Beständigkeit.

neprenčhoma, *adv.* ununterbrochen, unablässig, unaufhörlich.

neprenésen, sna, *adj.* unerträglich, *Jan. (II.)*.

neprenesljiv, *iva, adj.* = neprenesen, *Cig., Jan.*

neprenôsen, sna, *adj.* unerträglich: neprenôsnijarem, *IjZv.*; neprenosno breme, *Slovan.*

neprepirce, rna, *adj.* unstreitig: neprepirnevloge, (Eingaben außer Rechtsfachen, *DZ.*

neprepirnost, *f.* die Unstreitigkeit, *Cig.*

nepreplâven, vna, *adj.* undurchdringbar, *Jan. (II.)*.

neprepôčen, tna, *adj.* schwerföcht, *Jan.*

nepreprôsen, sna, *adj.* unerbittlich, *Cig. (T.), IjZv.*

neprerêčen, ena, *adj.* unwiderruflich, *Cig.*

nepresêžen, *adj.* unübertroffen, *Jan. (II.)*.

nepresêžen, zna, *adj.* unübertrefflich, *nk.*

nepreskrbljen, ena, *adj.* unverjorgt.

nepreslêdoma, *adv.* ununterbrochen, *V.-Cig.*

nepreslîšen, sna, *adj.* oberzerreißend, *Cig. (T.)*.

neprestân, *adj.* unaufhörlich, stetig, *Cig., Jan., Cig. (T.), ogr.-M., C.*; naš neprestani odvetnik, unser stetiger Mütler, *Krelj.*; — neprestano, unaufhörlich, unablässig, *Cig., Jan., Boh.-M., nk.*

neprestânce, *adv.* unaufhörlich, *Guts.-Mik., Vest., Raič. (Let.).*

neprestânoma, *adv.* unaufhörlich, *Hal.-C., ogr.-Mik.*

neprestânost, *f.* die Unablässigkeit, die Stetigkeit, *Cig. (T.)*.

neprestâveni, vna, *adj.* unübersteilbar: neprestâveni prazniki, unbewegliche Feiertage, *Cig., Jan.*; — unübersteilbar, *Jan. (II.)*.

neprestôjen, jna, *adj.* unaufhörlich, ununterbrochen, *ogr.-C.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprestôpen, pna, *adj.* unübersteilbar: neprestopna doba, die Praecluvivirist, die Fallfrist, *Levt. Pril.*; neprestopno število, die Maximalzahl, *Levt. (Pril.)*; do neprestopnih . . . gl., bis zum Höchstbetrage von . . . šl., *Levt. (Pril.)*; — unübersteilbar: neprestopna postava, *Štr.*

neprevésen, sna. *adj.* wagrecht, horizontal, *Cel. (Geom.), Žnid.*

neprevíden, dna. *adj.* 1) unvorsichtig; neprevídno, po neprevídnom. unvorsichtiger Weise; — 2) undurchsichtig, *ogr.-C.*

neprevídnež, m. der Unvorsichtige.

neprevídnost, f. 1) die Unvorsichtigkeit; — 2) die Undurchsichtigkeit, *ogr.-C.*

neprevídoma, *adv.* unvorhergesehen, unermutet, unerwartet, *Mur., Čig.;* smrt hodi neprevídoma ino po noši kakor tat, *Ravn.*

neprevôdnik, m. der Nichtleiter, der Isolator, (phys.) *Čig. (T.), C.*

neprevêžetost, f. die Unbefangenheit, *Čig. (T.).*

nepričakován, *adj.* unerwartet; unverbhofft.

nepričen, čna. *adj.* = nepričujoč, *Vod. (Izb. sp.).*

nepričujoč, *adj.* abwesend.

nepričujočnost, f. die Abwesenheit.

nepriden, dna. *adj.* 1) unnütz, nutzlos; nepridne besede, *Trub., Dalm.;* nepridne reči govoriti, *Dalm.;* obrezati nepridne mladike, *Bas.;* nepridno modrovanje, *Vod. (Izb. sp.);* — nichtsinnig, schlecht; nepridni opravljavci, *Dalm.;* za nepridnimi maliki hoditi, *Dalm.;* n. hlapec, *Guts. (Res.);* — 2) unfleißig, *Čig.*

nepridiprav, m. ein ungetragenes, unwillkommenes Ding oder ein ungelegener, unwillkommener Mensch, ein Thunichgüt; n. = nerodna reč ali tudi človek, ki nikamor prav ne pride, *Levt. (Zb. sp.);* mladi nepridiprav le ni dal miru, *Zv.*

nepridnost, f. 1) die Unflößigkeit; die Nichtsinnigkeit; — 2) der Unfließ, *Čig.*

nepriidoma, *adv.* unnützer Weise, *Čig., Nov.*

neprihòd, hòda. m. das Nichtkommen, das Ausbleiben, *Čig., DZ.;* sodba zavoljo neprihòda, das Contumazurheit, *Čig.*

neprijatelj, m. der Unfreund, der Feind, *Meg., Mur., Čig., Jan., ogr. - Valj. (Rad), Kvas-Exp. (Torb.), nk.*

neprijateljica, f. die Unfreundin, die Feindin, *Mur., Čig., Jan., nk.*

neprijateljkinja, f. die Feindin, *Mur., ogr.-M., C.*

neprijateljski, *adj.* unfreundchaftlich, feindlich, *Mur., Čig., Jan., nk.*

neprijateljstvo, n die Unfreundchaft, die Feindschaft, *Mur., Čig., Jan., nk.*

neprijazen, zna. *adj.* unfreundlich.

neprijazen, zna. f. die Unquint, *Jan., Krolj;* die Feindschaft: mej sabo v neprijazen in sovraživo priiti, *Dalm.*

neprijazniv, vna. *adj.* unfreundlich, *Jan., Levst. (M.).*

neprijaznost, f. die Unfreundlichkeit.

neprijéten, tna. *adj.* unangenehm.

neprijétnost, f. die Unannehmlichkeit, die Widerwärtigkeit.

neprika, f. = neprika, dobrika, *vzh.Št.-C.*

neprikláden, dna. *adj.* unpassend, unangenehm, *Čig., Jan., nk.*

neprikláčen, *adj.* ungeführt, ungleichmátert, *Čig., Jan.*

nepriležan, zna. *adj.* ungelegen, *Jan.;* nepriležno mu je bilo, *Jurč.*

nepriličan, čna. *adj.* unpassend, unschicklich, *Dict., Čig., Jan.;* — ungelegen, unbequem, *Mur., Čig., Jan., Mik., Dol.;* — unangenehm, *Čig., Jan., vzh.Št.-C.*

nepriličnost, f. die Unschicklichkeit, *Čig., Jan.;* — die Ungelegenheit, die Unbequemlichkeit, *Mur., Čig., Jan.;* — die Unannehmlichkeit, *Čig., Jan.*

nepriлика, f. die Ungelegenheit, *Čig., Jan.;* — die Unzulänglichlichkeit, *Čig., Jan.;* hude neprilike, *LjZv.*

neprijljúden, dna. *adj.* 1) unfreundlich, unhöflich; — 2) ungeschäftig, menschenfeind, *Čig., Jan.*

neprijljúdnost, f. 1) die Unfreundlichkeit, die Unhöflichkeit; — 2) die Ungeschäftigkeit, die Menschenfeind, *Čig., Jan., ogr.-M.*

nepriložén, zna. *adj.* unbequem, ungelegen, *Čig.;* nepriložén veter, *Bas.*

nepriložnost, f. die Unbequemlichkeit, *Čig.;* n. in zoprnost, *Jsvkr.;* die Ungelegenheit: n. komu delati, *Jsvkr.*

neprimérá, f. das Mißverhältniß, *Čig. (T.).*

neprimérén, rna. *adj.* 1) unangemessen, unpaßend, unzureichend, ungeschicklich, *Čig., Jan., nk.;* — 2) unvergleichlich, *Jan.*

neprimérnost, f. die Unangemessenheit, die Unzureichendheit, *Čig.*

neprimérán, *adj.* nicht gezwungen, freiwillig.

nepriináredn, dna. *adj.* schwerfällig, säumig, *Dict.*

nepripráva, f. = nepripraven, neokreten človek: z levice šivas, nepriprava ti! *Gor.-DSr.*

nepripráven, vna. *adj.* unangenehm, unpassend; — ungehebt, schwerfällig.

nepriprávljen, *adj.* unvorbereitet.

nepriprávnost, f. die Untauglichkeit; — die Unbehilflichkeit, die Schwerfälligkeit.

nepripústen, stna. *adj.* unzulässig, *Jan. (H.).*

nepripúščen, čna. *adj.* unzulässig, *Jan.*

nepriročén, čna. *adj.* unbequem.

nepriročnost, f. die Unbequemlichkeit.

nepriročén, čna. *adj.* nicht angeboren, unnatürlich, *Jan.*

nepriročiljen, *adj.* ungeschwungen.

neprišten, tna. *adj.* unecht, *Mur., Čig., Jan., Mik., nk.;* neprištni oča, der Stiefvater, *Mur., Mik.;* neprištna mati, die Stiefmutter, *Mur., Z.*

neprištnost, f. die Unlichkeit, *Mur., Čig., Jan.*

neprištójen, ina. *adj.* 1) unaufrichtig, ungebürlich, unschicklich, *Čig., Jan.;* unangemessen, *Čig., Jan.;* — 2) incompetent, *Čig.*

neprištójnost, f. 1) die Unaufrichtigkeit, die Ungebürlichkeit, die Unschicklichkeit, *Čig., Jan., Čig. (T.);* — 2) die Incompetenz, *Čig.*

neprištópen, pna. *adj.* unzugänglich, *Čig., Jan., Čig. (T.), nk.*

neprištópnost, f. die Unzugänglichkeit, *Čig., nk.*

neprištrán, *adj.* unparteiisch, *Čig., Jan., Čig. (T.), nk.*

neprištránost, f. die Unparteilichkeit, die Unbefangenheit, *Čig., Jan., Čig. (T.), nk.*

neprištránski, *adj.* unparteiisch, *nk.*

nepriščestek, tka. m. neprihod, das Nichterheuen, *kajk.-Valj. (Rad).*

nepriročljiv, *iva. adj.* = nevoščljiv, *Jan.*
nepričanésen, *sna. adj.* unverteillich, *Jan. (H.).*
nepričanésljiv, *iva. adj.* unachrichtlich, un-
nachgiebig, *Cig., Jan.*
nepriživén, *vna. adj.* ohne Recurs, nicht re-
currirbar, *Jan. (H.).*
nepriznánje, *n.* die Nichtanerkennung, *Cig.,*
Jan.
neprobítén, *tna. adj.* = neprebíten, *Jan. (H.).*
neprodájen, *jna. adj.* unvertäuflich, unver-
äußerlich, *Jan.*
neprodáten, *tna. adj.* = neprodajen, *Jan. (H.).*
neprodíren, *rna. adj.* undurchdringlich, *Cig.*
(T.), Sen. (Fiz.), nk.
neprodírnost, *f.* die Undurchdringlichkeit, *Cig.*
(T.), Sen. (Fiz.).
neprodušén, *šna. adj.* luftdicht, *Cig. (T.), Sen.*
(Fiz.); neprodušno zaprt, *DZ.*
nepropústen, *stna. adj.* nepropustno, herme-
tisch, *Cig. (T.).*
nepropuščajóč, *adj.* hermetisch, *Cig. (T.).*
nepróst, *prósta. adj.* unfrei: Kdor hoče vas
— Neproste dni živet', nočem enake, Ne
branim mu, *Preš.*
neprozóren, *rna. adj.* undurchsichtig, *Cig. (T.),*
nk.
neprozórnost, *f.* die Undurchsichtigkeit, *nk.*
neróžén, *žna. adj.* unelastisch, *Cig. (T.).*
ner, *conj.* = nego, sondern: ne kruh, ner
voda, *Rež.-C.*
neráben, *éna. adj.* unbrauchbar, *Cig., Jan.,*
C., nk.; nerabno kljuse, *Levst. (Zb. sp.).*
nerabljiv, *iva. adj.* = neraben, *Jan., nk.*
nerábnost, *f.* die Unbrauchbarkeit, *Cig., nk.*
nerád, *ráda. adj.* ungeru: — prim. rad.
neradovérnik, *m.* der nicht leicht etwas glaubt,
der Schwergläubige: največji neradoverniki so
jeli omahovati in verjeti, *Jurč.*
neradovóljen, *ljna. adj.* unfreiwillig, *Dauj.*
(Posr. p.).
neráhel, *hla. adj.* unjanft; nerahlo koga pri-
jetni.
neránjen, *adj.* unverwundet.
neranljiv, *iva. adj.* unverwundbar, *Cig.*
neráven, *vna. adj.* uneben; *n. pot:* ungerade:
neravna palica: — neravno število, eine unge-
rade Zahl, *Cig.*
nerávnost, *f.* die Unebenheit: — die Ungeradheit.
neravnóta, *f.* die Unebene, die Unebenheit, *Cig.,*
Jan.
nerazbitén, *tna. adj.* unzerbrechlich, *Jan. (H.).*
nerazbitnost, *f.* die Unzerbrechlichkeit, *Cig.*
nerazbóren, *rna. adj.* dumm, *Cig.*
nerazdéljaven, *vna. adj.* unzerstörbar, *V.-*
Cig., M.
nerazdétén, *lna. adj.* untheilbar, *Cig., Jan.,*
Cig. (T.).
nerazdéljen, *éna. adj.* ungetheilt.
nerazdénost, *f.* die Untheilbarkeit, *Dict., Cig.*
(T.).
nerazdrúžen, *žna. adj.* unzerrentlich, un-
trennbar, *Cig. (T.), nk.*
nerazdrúžljiv, *iva. adj.* = nerazdrúžen, *Cig.,*
Jan.
nerazdrúžnost, *f.* die Unzerrentlichkeit, *nk.*

nerazgovóren, *rna. adj.* unberedt, nicht ge-
sprächig, *Mur., M.*
nerazjasnjén, *éna. adj.* unaufgeklärt, *Cig.*
nerazkrójen, *jna. adj.* untrennbar, *Jan. (H.).*
nerazlóčen, *éna. adj.* 1) unzerrentlich, un-
trennbar, *Cig., M.:* — 2) undeutlich, unklar:
nerazločno govoriti.
nerazlóčljiv, *iva. adj.* = nerazločen 1), *Cig.,*
Jan.
nerazlóčnost, *f.* 1) die Untrennbarkeit, *Jan.*
(H.); — 2) die Undeutlichkeit.
nerazlómen, *mna. adj.* = nezlomen, *Jan. (H.).*
nerazlóžen, *žna. adj.* 1) unzerlegbar, *Jan. (H.);*
— 2) unerklärbar, *Jan. (H.);* — irrational,
(math.) *Cig. (T.), Cel. (Ar.).*
nerazložljiv, *iva. adj.* = nerazložen 2), *Cig.*
nerazméra, *f.* = nerazmerje, *ZgD.*
nerazmérén, *rna. adj.* unverhältnismäßig, un-
proportioniert, *Cig., Jan., Cig. (T.).*
nerazmérje, *n.* das Mißverhältnis, *Jan.*
nerazmérnost, *f.* das Mißverhältnis, *Cig.*
nerazpóžen, *éna. adj.* unaufgelegt, nicht dis-
poniert, *nk.*
nerazrúšen, *šna. adj.* unzerstörbar, *Jan. (H.).*
nerazrusljiv, *iva. adj.* = nerazrušen, *Cig.*
nerazsóden, *dna. adj.* unverständlich, dumm,
Cig.
nerazsódnost, *f.* der Mangel an Urtheilskraft,
der Unverstand, *Cig.*
nerazsírjen, *adj.* unverteilt: — nicht ausge-
breitet: nerazsírjena količina, intensive Größe,
Cig. (T.).
neraztájen, *jna. adj.* = neraztalen, *Jan. (H.).*
neraztálen, *lna. adj.* unschmelzbar, *Cig. (T.).*
neraztegljiv, *iva. adj.* = neraztezen, *Cig.*
neraztézen, *žna. adj.* unausdehnbar, *Jan. (H.).*
neraztéznost, *f.* die Unausdehnbarkeit, *Jan.*
(H.).
neraztópén, *pna. adj.* unschmelzbar, *Cig. (T.).*
neraztopljiv, *iva. adj.* = neraztopen, *Cig.*
neraztópnost, *f.* die Unschmelzbarkeit, *Jan. (H.).*
nerazúm, *m.* der Unverstand: *z* nerazuma po-
kvarjena beseda, *Erj. (Torb.).*
nerazúmen, *mna. adj.* 1) unverständlich: — 2)
unverständlich, undeutlich, *Jan.:* unbegreiflich:
nerazumljeno in nerazumno človeško srce,
Jurč.
nerazumétén, *tna. adj.* unbegreiflich, *Dauj.-M.*
nerazumévén, *vna. adj.* unbegreiflich: neraz-
umevni sklepi, *Cr.*
nerazumljiv, *iva. adj.* = neumeven, unver-
ständlich, unbegreiflich, *Cig., Jan., nk.*
nerazúmnik, *m.* ein unverständiger Mensch, *Lj-*
Zn., Jurč.
nerazúmnost, *f.* die Unverständigkeit.
nerazvézen, *žna. adj.* unauflösbar, *Jan. (H.).*
nerazvezljiv, *iva. adj.* = nerazvezen, *Cig.,*
Jan.
nerazvít, *adj.* unentwickelt.
neréd, *réda. m.* die Unordnung, *Mur., Cig.,*
Jan., ogr.-Valj. (Rad.) nk.
nerédén, *dna. adj.* unordentlich, *Cig., Jan., nk.*
neréditen, *lna. adj.* unnahehaft, *Jan. (H.).*
nerédnost, *f.* die Unordentlichkeit, die Unord-
nung, *Cig., Jan., nk.*

neredóvén, vna. *adj.* nicht ordnungsgemäß, unmordentlich, *Mur.*, *ogr.-C.*

nerésec, sca. *m.* = merjasec, der Eber, *Meg.*, *Cig.*, *Dol.-Mik.*, *Vreme Crlj. (Torb.)*.

neréšen, sna. *adj.* nicht eruit.

neresnica, *f.* die Unwahrheit.

neresničen, čna. *adj.* unwahr.

neresničnost, *f.* die Unwahrheit (als Eigenschaft).

nerést, *m.* = nereseć, *Kres II. 581*; (nerist, *ogr.-C.*).

neresčák, *m.* = nereseć, *Dol.-Mik.*

neréšen, *adj.* unerledigt.

něrga, *f.* eine murrfinnige Person, *M.*, *Z.*: — ein weinerliches Kind, *Cig.*; der Brummbar, *Cig.*; „nerga nergasta!“ vele otroku, ki vedno toži in joče, *Polj.*

nergáč, *m.* der Brummbar, *Jan.*

nergálo, *n.* der Murrer, *Cig.*, *Jan.*, *M.*

nergáti, *ám. vb. impf.* 1) brummen, murren, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*: — 2) schmähcn, *C.*: kako so njega nergali, *Krelj.*; — iz nem. nergeln: (tudi: nergati, *Cig.*, *Jan.*).

nergáv, *áva. adj.* mürrisch, *Cig.*, *Jan.*

neróčen, čna. *adj.* ungeheicht, *Cig.*

neróčnost, *f.* die Ungeheichlichkeit, *C.*

neród, *m.* die Afazie, *C.*, *St.-Mik.*, *V. G. I. 315*.

neróda, *f.* 1) die Ungeheichlichkeit, *Mur.*: — 2) ein ungeheichtes Mensch, *Kr.-Valj. (Rad.)*.

1. neróden, *dna. adj.* unfruchtbar.

2. neróden, *dna. adj.* 1) sich nicht kümmernd: boga n., irreligiös, *Dict.*: — lässig, *Cig.*, *Jan.*: — ungehorsam, ungezogen, *Dict.*, *Alas.*: — 2) ungeheicht: n. deček; nerodno se vesti; nerodno prijeti za kako reč; nerodno se prikloniti; po nerodnem, infolge der Ungeheichlichkeit; — unbequem; nerodno sedeti.

neródje, *n. coll.* Afazien, der Afazienwald, *vjh.St.-C.*

nerodljiv, *iva. adj.* sorglos, unachtsam, gleichgiltig, *Jan.*, *M.*, *C.*: srce nemarno ali nerodljivo, *Trub. Post.*: — ungehorsam, ungezogen, *Dict.*: nerodljivi otroci, *Trub. (Post.)*.

nerodljivost, *f.* die Gleichgiltigkeit, *C.*

neródněž, *m.* der Ungeheicht.

neródnica, *f.* ein ungeheichtes Weib.

neródnik, *m.* der Ungeheicht, *Mur.*

1. neródnost, *f.* die Unfruchtbarkeit.

2. neródnost, *f.* 1) die Zuchtlosigkeit, *Jan.*: — der Unflug, die Unerdmung; ovađti županu nerodnosti, katere se gode po občini, *Leyst. (Nauk.)*: — 2) die Ungeheichlichkeit; po nerodnosti pokvariti kaj.

nerodoljubén, *bna. adj.* unpatriotisch, *nk.*

neródov, *adj.* Afazien, *vjh.St.-C.*

neródovce, *vca. m.* das Afazienholz, *vjh.St.-C.*

neródovina, *f.* das Afazienholz, *vjh.St.-C.*

nerodovít, *adj.* unfruchtbar, *Cig.*, *Jan.*, *M.*:

Sara je že bila nerodovita, *Jsvkr.*

nerodovitén, *bna. adj.* unfruchtbar

nerodovitost, *f.* die Unfruchtbarkeit.

nerodovitost, *f.* = nerodovitost, *Mur.*, *Jsvkr.*

neróstec, sca. *m.* = nereseć, *Prip.-Mik.*, *Valj. Rad.*, *Zora.*

neróstec, sca. *m.* = nereseć, *Prip.-Mik.*, *C.*

něrv, *m.* = živec, *čutnica*, der Nerv.

nervózen, *vna. adj.* z razdraženimi ali bolnimi živci, nerudóš, *nk.*

nervóznost, *f.* die Nervosität, *nk.*

neržáti, *ám. vb. impf.* = nergati, *Gor.*

nesadóvén, *vna. adj.* unfruchtbar: nesadovno drevo, *C.*

nesámo, *sáma. adj.* nesama, schwanger, *Sl-Gor.-C.*

nesamopríden, *dna. adj.* uneigennützig.

nesamoprídnost, *f.* die Uneigennützigkeit.

nesamostáten, *bna. adj.* unselbständig, *Cig.*, *nk.*

nesamostátnost, *f.* die Unselbständigkeit, *Cig.*, *nk.*

nesebíčen, čna. *adj.* uneigennützig, selbstlos.

nesebíčnost, *f.* die Uneigennützigkeit.

nesén, sna. *adj.* nesna kokoš, die Leghenne, *Cig.*, *Jan.*

nesén, sna. *m.* die Erschlaffung, *ogr.-C.*

nesénje, *n.* 1) das Tragen: — 2) das Eierlegen.

neséstět, *adj.* ungezählt, *Jan. (H.)*.

nesětvína, *f.* das Nutrant, *St.-Cig.*

nesít, *sita. m.* der Pelikan (pelecanus onocrotalus), *Cig.*, *Erj. (Z.)*: — čes.

nesít, *sita. adj.* = nesiten, *Cig.*, *Jan.*

nesíten, *bna. adj.* unerzätlich, *Mur.*, *Mik.*, *Krelj.*; nesiten požih, *Dalm.*; nesitna lakomnost, *Kast.*

nesítnež, *m.* der Unerzätliche, der Rimmerjatt, *Mur.*, *Mik.*

nesítnik, *m.* = nesítnež, *Mur.*

nesítnost, *f.* die Unerzätlichkeit, *Mur.*: nesítnost jih je že veliko pomorila, *Stom.*

nesítost, *f.* = nesítnost, *Cig.*

neskesán, *adj.* reuelos; n. grešnik.

nesklád, kláda, *m.* der Zwiefsalt, *Guts.-Cig.*: — die Disharmonie, *Cig. (T.)*.

neskláda, *f.* die Zwietracht, *C.*

neskláden, *dna. adj.* unvereinbar, *Cig.*: ungeilüg, *Mur.*, *Cig.*: — unharmonisch, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*: — uneinig, *Dict.*, *Krelj.*

neskládnost, *f.* die Unvereinbarkeit, *Cig.*: — die Disharmonie, *Cig. (T.)*, *Jan.*, *nk.*: — die Zwietracht, *Dict.*, *Cig.*, *C.*: v srdu, v kregu mo neskladnosti živet, *Krelj.*

neskladovít, *adj.* ungeheicht, *Cig. (T.)*.

nesklontjiv, *iva. adj.* indeclinabel (gramm.), *Jan.*

nesklót, *f.* etwas Abscheuliches: das Ungezieser, der Murrath, *Fr.-C.*

nesklótá, *f.* der Schmutz, die Unreinigkeit, *C.*

nesklótén, *bna. adj.* unrein, schmutzig, widerlich, ekelhaft, *Fr.-C.*: — prim. neskuten.

nesklótěž, *m.* der Abscheuliche, *C.*

nesklótěnica, *f.* die Abscheuliche, *C.*

neskončén, čna. *adj.* unendlich: neskončna večnost; neskončno usmilien.

neskončěnost, *f.* die Unendlichkeit.

neskrěb, *f.* die Sorglosigkeit, *M.*, *Žnid.*

neskrěbn, *bna. adj.* unvorsiam, unachtsam.

neskrěbljiv, *iva. adj.* = neskrěbn, *Jan.*

neskrěbněž, *m.* der Unvorsiamte, der Unachtsame.

neskrěbnost, *f.* die Unvorsiamkeit, die Unachtsamkeit.

neskrómén, *bna. adj.* unbedeiden, *Cig.*, *nk.*

neskrómnost, *f.* die Unbecheidenheit, *Cig., nk.*
 neskúten, *tna, adj.* unrein, schmutzig, *M.*
 neslân, *slána, adj.* 1) ungefalzen; neslana jed:
 še neslanega kropa nisi vreden: — 2) abge-
 schmadt, jede; neslane besede: neslano go-
 voriti; neslan človek.
 neslanáriti, *árim, vb. impf.* neslano se vesti.
 neslano govoriti, *Dol.*
 nesláneč, *nea, m.* ein fader Mensch.
 neslânka, *f.* ein fader Weib.
 neslánoš, *f.* 1) die Ungefalzenheit; — 2) die
 Abgeschmadtheit, die Fadsheit.
 neslást, *f.* die Unschmachhaftigkeit, *Cig., Jan.*
 neslásten, *tna, adj.* unschmachhaft, schmachlos.
 neslástnost, *f.* die Unschmachhaftigkeit.
 nesláven, *vna, adj.* unberührt; — unrühmlich,
 unblóhlich.
 neslávnost, *f.* die Unberührtheit; — die Un-
 rühmlichkeit.
 neslíšan, *adj.* unerhört, beispiellos.
 neslíšen, *šna, adj.* unhörbar, *nk.*
 neslôga, *f.* die Uneinigkeit, *Cig., Jan., nk.*
 neslovêč, *čêa, adj.* unberührt; — unrühmlich,
 unblóhlich; nesloveče je v krčmi služiti, *SKr.*:
 nesloveče je možu, čê govore: on je bil
 uže zaprt, *Jurč.*
 neslôžen, *žna, adj.* uneinig, *Cig., Jan., nk.*
 neslôžnost, *f.* die Uneinigkeit, *Cig., Jan., ogr.-*
M., kajk.-Valj. (Rad.). nk.
 neslúšljiv, *adj.* ungehörig, unfolgsam, *Mur.*
 neslúšljivost, *f.* der Ungehörigam, *Mur.*
 neslúšnica, *f.* die Ungehörigame: grda nehva-
 ležnica in neslušnica! *Cv.*
 neslúžben, *bena, adj.* außerämlich, *Cig.*
 neslúžen, *žna, adj.* unäemlich, unbranchbar,
Cig., C.
 nesméren, *rna, adj.* ungebürlich, *ogr.-C.*
 nesmîsel, *sla, m.* der Unstinn, *nk.*: — prim.
 hs, nesmîsiao.
 nesmîseln, *selna, adj.* unstinnig, *nk.*
 nesmrten, *tna, adj.* unsterblich, *Jan., nk.*; nes-
 smrtna resnica, *Str.*
 nesmtnost, *f.* die Unsterblichkeit, *Jan., nk.*
 nesnága, *f.* 1) die Unreinlichkeit, der Unrat,
 der Schmutz; — 2) ein unreines Ding: das
 Ungeziefer, *vzh.St. - C.*: — (psovka) ta ne-
 snaga! dieser abscheuliche Mensch! — ti ne-
 snaga! t! du abscheuliche Geißichte!
 nesnagóta, *f.* die Unreinlichkeit, die Schmutzig-
 keit, *Mur., Danj.-C.*
 nesnážen, *žna, adj.* unauber, unreinlich; ne-
 snažna obleka: nesnažno dekle.
 nesnážnež, *m.* ein unreinlicher, unauberer
 Mensch.
 nesnážnica, *f.* ein unreinliches, unauberes
 Weib.
 nesnážnost, *f.* die Unreinlichkeit, die Un-
 auberheit.
 nesneđen, *adj.* unversehrt.
 nésnica, *f.* die Vegheune, *C.*
 nesóčen, *čna, adj.* saftlos, *Cig.*
 nesóčnost, *f.* die Saftlosigkeit, *Cig.*
 nesóden, *dna, adj.* außergerichtlich, *Cig., DZ.*
 nesoglásen, *sna, adj.* unharmonisch, *Cig., Jan.*:
 — mißhellig, *Cig.*; — prim. soglasen.

nesoglásje, *n.* die Disharmonie, *Cig., Jan.*:
 — die Mißhelligkeit, *Cig.*
 nesoméren, *rna, adj.* unebenmäßig, *Cig.*
 nesomérnost, *f.* die Unebenmäßigkeit, *Jan.*
 nesostávnost, *f.* die Systemlosigkeit, *Cig., T.*:
 — prim. sostav
 nespámet, *f.* die Unvernunft, der Unverstaud.
 nespámeten, *adj.* unvernünftig, unbesonnen,
 unllug, thóricht.
 nespámetnež, *m.* der Unvernünftige, der Thó-
 richte.
 nespámetnica, *f.* ein unvernünftiges, thórichtes
 Weib.
 nespámetnik, *m.* = nespámetnež.
 nespámetnost, *f.* die Unvernünftigkeit, die Un-
 besonnenheit, die Unflugsheit, die Thorheit.
 nespánje, *n.* die Schlaflosigkeit, *Cig., Jan.*
 nespéčen, *čna, adj.* schlaflos, *Guts.*
 nespéčnost, *f.* die Schlaflosigkeit, *Guts.-Cig.,*
Nov.
 nespéšen, *šna, adj.* = počasen, nicht flink,
Dol.: — nespešno delo = delo, ki ne gre
 od rok, *Svet. (Rok.).*
 nespodôba, *f.* 1) die Unanständigkeit, die Un-
 gebürlichkeit, *Cig., Trub., Dalm., Guts. (Res.),*
Kr.-Valj. (Rad.); — 2) die Mißgestalt, das
Zerrbild, Cig., Jan., Zora.
 nespodôben, *bna, adj.* unanständig, unge-
 bürlich, aufstösig.
 nespodôbje, *n.* die Unförmlichkeit, *Cig.*
 nespodôbnež, *m.* der Unanständige.
 nespodôbnica, *f.* die Unanständige.
 nespodôbnost, *f.* die Unanständigkeit, die Un-
 gebürlichkeit.
 nespokóren, *rna, adj.* unbußfertig.
 nespokórnik, *m.* der Unbußfertige, *M., Valj.*
(Rad.).
 nespokórnost, *f.* die Unbußfertigkeit.
 nesporázum, *m.* die Mißhelligkeit, *Cig. (T.).*
 nesporázumênje, *n.* das Mißverständnis, *nk.*
 nesporéden, *dna, adj.* unordentlich, *Cig., M.*
Trub.
 nesposóben, *bna, adj.* unfähig, untauglich,
Jan., nk.: — prim. sposoben.
 nesposóbnost, *m.* der Unfähige, *nk.*
 nesposóbnost, *f.* die Unfähigkeit, die Untaug-
 lichkeit, *Jan., nk.*
 nespoštljiv, *iva, adj.* unehrerbietig.
 nespoštljivost, *f.* die Unehrerbietigkeit.
 nespotekljiv, *iva, adj.* unanständig, *nk.*
 nespotekljivost, *f.* die Unanständigkeit, *nk.*
 nespotikljiv, *iva, adj.* = nespotekljiv, *Mur.*
 nespráv, *adv.* unrecht, *Krn.-Erj. (Torb.).*
 nespráva, *f.* der Zwiespalt, *Cig.*
 nespráven, *vna, adj.* unweislich, unver-
 trüglich, *Cig., Jan.*
 nespravljiv, *iva, adj.* unverbündlich, *Cig., Jan.*
 nespravljivost, *f.* die Unverbündlichkeit, *Cig.*
 nesprávnost, *f.* die Unverbündlichkeit, *Cig.*
 nesprebiten, *tna, adj.* = 2. neprebiten, *Cig.,*
Jan.
 nespremîslek, *sleka (sclka), m.* = nepremîs-
 lek, *Mur., C.*
 nespremisljen, *adj.* = nepremisljen, *Mur.,*
Cig., Jan.

nesprët. *f.* die Ungeſtalt, ein mißgeſtalteter Menſch, *BIKr.-Mik.*
nesprët. *prëta. m.* = nespreten ðlovek, *Valj. (Rad).*
nesprëten. *tna. adj.* 1) ungeſchickt, plumv; — 2) ungeſtaltet, *Jan.:* n. plod. die Wiſſes geburt, *C.*
nesprëtност. *f.* die Ungeſchicktheit, die Plumvtheit.
nesprhljiv. *iva. adj.* unverweſlich, *Mur.*
nesprhljivost. *f.* die Unverweſlichkeit, *Mur.*
nespripráven. *vna. adj.* ungeſchickt, *Štrek.*
nesrám. *m.* die Schamloſigkeit, die Unzucht, *Trub.-M.*
nesrámen. *mna. adj.* ſchamloß, unverſchämt; — unzüchtig; nesramna bolezen, die Zuphilis, *M.*
nesramežljiv. *iva. adj.* mißſchamhaftig.
nesramežljivost. *f.* die Mißſchamhaftigkeit.
nesránje. *n.* die Schamloſigkeit, *V.-Cig.*
nesrámež. *m.* der Schamloſe, der Unverſchämte.
nesrámnica. *f.* die Schamloſe, die Unverſchämte.
nesrámnik. *m.* der Schamloſe, der Unverſchämte.
nesramnjáč. *m.* = nesramnež, *C.*
nesramnjáca. *f.* = nesramnica, *ogr.-M.*
nesramnják. *m.* = nesramnež, *ogr.-M.*
nesrámnost. *f.* die Schamloſigkeit, die Unverſchämtheit; — die Unzüchtigkeit.
nesrëca. *f.* das Unglück: po nesreči, unglücklichlicher Weiße; — ti nesrëca, ti! du unglücklichlicher Menſch!
nesrëcen. *ëna. adj.* 1) unglücklich; — 2) unglückbringend, unglücklich; ta nesrečni ðlovek je moral ravno zdaj priti! nesrečna lakomnost.
nesrëcenež. *m.* der Unglückliche; — der Unglückſelige.
nesrëcnica. *f.* die Unglückliche; — die Unglückſelige.
nesrëčnik. *m.* 1) der Unglückliche; — 2) die Gichorie, *Hal.-C.*
nesrëcnjak. *m.* der Unglückliche, *kajk. - Valj. (Rad).*
nesrëčnost. *f.* der unglückliche Zuſtand; — die Unglückſeligkeit.
nestàjati. *jam. jem. vb. impf.* mangeln, fehlen, *Diët., C., Mik.;* ausgehen, zuende gehen, *Cig., Jan.:* — prim. hs. nestajati.
nestàten. *tna. adj.* unbeſtändig, niſtet, *Cig., Jan.:* — nestalna količina, eine niſtetige Größe (math.), *Cig.(T.).*
nestàtnik. *m.* der Nomade, *Jan.(H.).*
nestàtnost. *f.* die Unbeſtändigkeit, *Cig.*
nestàtnoma. *adv.* unauſhörlich, ununterbrochen, *C., ogr.-Mik.*
nestanovít. *adj.* unbeſtändig, *Cig., Jan., Dalm.*
nestanovítien. *tna. adj.* unbeſtändig.
nestanovítnež. *m.* der Unbeſtändige, *Cig., M., Cr.*
nestanovitnost. *f.* die Unbeſtändigkeit.
nestanovitost. *f.* die Unbeſtändigkeit, *Cig.*
nestàti. *stànem. vb. pf.* zu mangeln anfangen, anſehen, *Jan.:* — nestane ga = er verſchwindet, *kajk. - Valj. (Rad).*

nésti. *nësem, vb. impf.* 1) fragen; v rokah, na hrbtu, v košari nesti kaj; — puška dobro nese. die Flinte ſchießt gut, *Cig.:* — n. se. ſich geberden, *Cig.;* konj se lepo nese, das Pferd hat eine ſchöne Haltung, *Ig(Dol.);* dokler (dokoder) oči neso, ſoweit das Auge reicht, *Cig., IjZv.;* — moja pamet nese toliko, da . . . = pamet mi govori, učí me, da . . ., *Podkrnci - Ejz. (Torb.);* — dajiti tragen, treiben; veter listje daleč nese; valovi ladjo neso v tuje kraje; kam te zlodej nese? Kam nese me obup, neznam, *Preš.;* nese me, eš reišť mich fort, *Mik.;* — 2) einfragen, Fragen bringen; hiša mi nese veliko; — 3) jaja n., Eier legen; kokoš ne nese več.
nestoren. *rna. adj.* rauh; nestorno ali grobo storiti. *Diët.;* — ungerällig, *M., BIKr.;* — unbequem, *Z.;* — prim. nastoren.
nestrànski. *adj.* = nepristranski, *Cig., Jan., Nov.*
nestràsten. *stna. adj.* leidenschaftsloß, *nk.*
nestràstje. *n.* die Leidenschaftsloſigkeit, *Levst. (Zb. sp.).*
nestrašljiv. *iva. adj.* ſurdilloß, unerſchrocken; lepa Vida nestrašljiva, *Npes.-Vraž.*
nestrašljivost. *f.* die Unerſchrockenheit.
nestrëzen. *zna. adj.* unmäßig, *Mur., UčT.*
nestrëzenež. *m.* der Unmäßige, *Ravn.*
nestrohljiv. *iva. adj.* unverweſlich, *Mur., Cig., Dalm.-M.*
nestrohljivost. *f.* die Unverweſlichkeit, *Mur.*
nestropëc. *ëca. adj.* heftig (in Bezug auf sein Hab und Gut), *Fr.-C.*
nestrópen. *pna. adj.* 1) unerträglich, *V.-Cig., C., Vrt.;* — 2) ungeduldig, *Jan., Zora.*
nestrojliv. *iva. adj.* ungeduldig, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*
nestrojlivost. *f.* die Ungeudt, *Cig.*
nestrópnost. *f.* 1) die Unerträglichkeit, *V.-Cig.;* — 2) die Ungeudt, *Jan., C.;* — die Zuteferanz, *C., nk.*
nestúda. *f.* ein abſentlicher Menſch, *Štrek.*
nestúden. *ëna. adj.* unrein, *Štrek.*
nestvòr. *stvòra. m.* eine Wiſſesbildung, ein mißlungenes Werk, *Levst.(IjZv., Nauk);* das Hindig, *nk.*
nesúmen. *mna. adj.* unverdächtig, *Mur., Cig., Jan.;* nesumni ljudje, *Levst. (Nauk).*
nesúmnost. *f.* die Unverdächtigfeit, *Mur., Cig.*
nesváren. *rna. adj.* untaſelhaft, *C.;* masnik bodi v vseh rečeh nesváren, *Burg.*
nesvëst. *f.* die Bewuſtloſigkeit, die Ohnmacht, *Cig.(T.), Ejz.(Som.), nk.*
nesvësten. *tna. adj.* bewuſtloß, *Cig.(T.), C., nk.*
nesvëstica. *f.* = nesvest, *Cig.(T.).*
nesvëstje. *n.* die Bewuſtloſigkeit, *Cig.;* vsa v nesvestiu, vollkommen bewuſtloß, *Vrt.*
nesvëstnost. *f.* die Bewuſtloſigkeit, *Cig.*
nesvëti. *svëta. adj.* unheilig.
nesvobòda. *f.* die Unfreiheit, *nk.*
nesvobòden. *ëna. adj.* unfrei, *Cig.*
nesvobòdnik. *m.* der Unfreie, *nk.*
nëšëc. *pron.* = nehëc, nekdo, *C., vzh.Št.-Npr. (vzh.Št.)-Kres.*

neščer, *pron.* = nehēc, nekdo, *Rogatec*, *Sa-leška dol.-C.*

nešelj, *šlja, m.* = nešlej, *Poh.-C., Mik.*

neškē (ē), **nešāk**, **neškā**, *f. pl.* = nečke, *Mur., Cig., Jan., Gor., Ig(Dol.).*

nešlej, *m.* der Schuhrriemen, *Ip.*: — prim. nem. Neßtel.

nešklja, *f.* = valjar, *Gor.*

neškljāti, *ām. vb. impf.* = razvaljevati: n. testo, *Gor.*

neškōdcn, *dna, adj.* unšādlich, *Jan., St.N.*

neškodljiv, *iva, adj.* unšādlich.

neškodljivost, *f.* die Unschädlichkeit.

nešplja, *f.* die Mispel, der Mispelbaum (mespilus germanica), *Tuš(R.).*

nešpljarica, *f.* die Mispelbirne, *Cig.*

neštēri, *pron.* = nekateri, *ogr.-C.*

neštēpōc, *adv.* = nekaterikrat, *ogr.-M., C.*

neštēt, *adj.* ungezāht, unzāhlig, zahllos.

neštēvcn, *vna, adj.* unzāhlig, zahllos, *Mur., Cig., nk.*

neštēvīnost, *f.* die Unzähligkeit, *Mur.*

nēt, **nēta**, *m.* das Niet, der Nietnagel, *Cig., DZ.*: — iz nem.

netājen, *īna, adj.* unleugbar, *nk.*: — unverhohlen, *Jan.*

netajlīv, *iva, adj.* = netajen, *Mur., Cig., Jan.*

nētaņnik, *m.* das Nietenisen, *Cig.*: — prim. netati.

nētati, *ām. vb. impf.* neteti: — iz nem.

netēc, *tea, m.* = netivec, *Guts., Cig.*

netēžca, *ēna, adj.* 1) ungebeihlich: netežca ned = jed. ki niē ne tekne: — 2) unerfātlich, *Cig.*; n. šlovec, = šlovec, kateremu niē ne tekne, *Lašče-Lerst.(Rok.)*: — 3) lästig, beishwerlich, zudringlich, widerlich, *Cig., Jan., Dol., Gor.*; (prim. natečen).

netēže, *n.* die Preiselbeere (vaccinium vitis idaea), *Savinska dol.*

netēžnica, *f.* die Unerfätliche, *Cig.*

netēžnik, *m.* 1) šlovec, kateremu niē ne tekne: ti si pravi netežnik! *Lašče-Lerst.(Rok.). Rib.*: der Vielfraß, *Cig., Jan., Škrinj.*: — 2) jed, katera niē ne tekne, eine ungebeihliche Speiße: močnik netežnik, *Lašče-Lerst.(Rok.)*: — 3) der Zudringliche, *Jan.(Il.)*: prim. natečen 3); — 4) die Rohrdornmel (ardea stellaris), *Frey.(F.).*

netēžnost, *f.* 1) die Ungebeihlichkeit; n. hranc: — 2) die Ungezähigkeit, *Cig.*; živinska netežnost, *Jap.(Prid.).*

netēžgoma, *adv.* unverzüglich, *Mur., Met*; — prim. neutegoma.

netēšk, *m.* 1) das Ungebeihen: bil je tak netek, da so ljudje zmerom jedli, pa vendar niso bili nikdar siti, *Lašče-Lerst.(Rok.)*: — 2) šlovec, kateremu nobena reč ne tekne, *Lašče-Lerst.(Rok.)*, *Poh.*: der Unerfätliche, der Vielfraß, *Cig., Jan.*; ta netek nima nikoli zadosti, *Slov.*: — 3) neka zel za svinje (prim. ščav, smok), *C.*: — tudi; daß Zimgrün (vinca), *vzh.St.-C.*

neteļščen, *sna, adj.* unförperlich, *Cig., Jan.*

neteļšnost, *f.* die Unförperlichkeit, *Cig.*: die Immaterialität, *Cig.(T.).*

netežnina, *f.* netežnine, die Impponderabilien, *Cig., Jan., Cig.(T.).*

neti, *conj.* = niti, nicht einmal, *C.*; neti—neti = niti—niti, *Mur., vzh.St.-C.*

netilen, *īna, adj.* Zünd, *Cig.(T.)*; netilne vrvece, netilni listki, Zündschmüre, Zündblätchen, *DZ.*

netilja, *f.* die Heizerin, *Jan.*

netilnica, *f.* die Zündmaschine, *Cig.(T.), Sen.(Fřz.).*

netīnost, *f.* die Zündkraft, *Cig.*

netīlo, *n.* 1) das Zündmittel, der Zünder, *Habd., Dict.-Mik., Mur., Cig., Jan., Cig.(T.)*; n. na drgnjenje, na potezanje, der Heiß-, der Streichzünder, *DZ.*: — 2) das Heizmaterial: nabirat hodijo potrebnega netila, *Navr.(Let.).*

netīšce, *n.* der Zündpunkt, *Jan.(II).*

netīti, *īm. vb. impf.* 1) anzünden, Feuer anmachen: ogenj n., das Feuer unterhalten, *Habd., Rib.-Mik., Cig.*; heißen, *Mur., Jan., Celovška ok.*; Bodi zima bodi kres, Kadar zebe, neti les, *Npreg.-Jan.(Slov.).*: — 2) n. se, brennen, *Z.*:—lice se mi neti, das Gesicht brennt mir (s. B. vor Scham), *ogr.-C.*: — n. se, braun werden (vom Gebäc im Ofen), *C.*

netīvec, *vca, m.* der Heizer, *Cig., Jan.*

netīvka, *f.* die Heizerin, *Jan.(H.).*

netīvo, *n.* der Zündstoff, *Nov.-C., Sen.(Fřz.)*: — das Heizmaterial, *Jan.*

netjāk, *m.* = nečak, der Schwefelsohn, der Heße, *nk.*: — prim. hs. nečak.

netjākinja, *f.* die Nichte, *nk.*: — prim. hs. nečakinja.

netōpek, *pka, adj.* unschmelzbar, *Cig.(T.).*

netopir, *ria, m.* die Fledermaus (plecotus).

netopirast, *adj.* fledermausartig, *Cig.*

netopirsčak, *m.* der Fledermausfloh, *Fr.-C.*

netrdcn, *dna, adj.* nicht fest, nicht stark, schwach.

netrēšk, *m.* die Hauswurz (sempervivum tectorum), *Cig., C., Tuš(R.). Gor.*: divji n., der Mauerpfeffer (sedum acre), *vzh.St.-C.*

netrēzen, *zna, adj.* nicht nüchtern, betrunken.

netrlēp, *lēpa, m.* der Plumpse, *Jan.(II.).*

netrlēpen, *pna, adj.* = trlepen, jamer versehend, schwerfältig, plump, *Lašče-Erj.(Torb.)*: (prim. *Let. 1883, 301.*); n. krpež, plumpeš Machwerk, *Lerst.(Zb. sp.).*

netrlēpnost, *f.* die Plumpheit, *Jan.(II.).*

netrohļiv, *iva, adj.* unverwēlich.

netrpēžen, *zna, adj.* undauerhaft, *Jan.(II.).*

netrpēļiv, *iva, adj.* = nepotrpēļiv, ungeduldig, *Meg., Trub.*

netrpļiv, *iva, adj.* unduldsam, *Cig., C.*: ungeduldig, *Cig.(T.).*

netrpļivost, *f.* die Unduldsamkeit, *M., C.*

neubēļien, *adj.* umgeleibt, *Cig.*

neubēžen, *zna, adj.* worthaltig, *V.-Cig.*

neubogļiv, *iva, adj.* unfolgsam.

neubogļivec, *vca, m.* der Unfolgsame.

neubogļivka, *f.* die Unfolgsame.

neubogļivost, *f.* die Unfolgsamkeit.

neubrān, *adj.* verstimmt, *Jan., dischharmonisch, Cig., Jan., nk.*; neubrāni glasovi, *nk.*

neubranljiv, *iva, adj.* = neodvraten, *Cig.*
neubránost, *f.* die Disharmonie, der Mißklang, *Cig., Jan.*
neučakan, *adj.* = neučakaven, ungeduldig, *Cig., Jan., M., C., Gor.*: otroci so neučakani, n. pr. kadar ne morejo pričakati kosila, *Podkrcni-Erj. (Torb.)*
neučakanec, *nca, m.* der Ungeedulige, *M.;* der Heißhörn, *Cig.*
neučakanost, *f.* die Ungeeduld, *Cig.*
neučakaven, *vna, adj.* kdor ne more česa pričakati, ungeduldig: ne bodi tako neučakaven! *Lerst. (Zb. sp.);* neučakavni (-alni) *Facton. Erj. (Izb. sp.)*
neučakljiv, *iva, adj.* ungeduldig, *Cig., Jan., Cig. (T.)*
neučakljivost, *f.* die Ungeeduld, *Cig., Jan.*
 1. **neučèn**, *éna, adj.* ungelehrt.
 2. **neučèn**, *éna, adj.* ungelehrig, *Cig., Jan.:* (neučán, *Dict.*)
neučljiv, *iva, adj.* = 2. neučèn, *Cig., Jan.*
neud, *úda, m.* das Nichtmitgefühl, *nk.*
neudán, *adj.* unverschelt, ledig (o ženski), *Cig.;* pravilneje: nevdan.
neudánost, *f.* der ledige Stand des Weibes, *Cig.;* pravilneje: nevdanost.
neudržèn, *žna, adj.* unaufhaltjam, *Cig.*
neudržnost, *f.* die Unaufhaltjamkeit, *Cig.*
neugánjen, *adj.* unenträthelt, *Cig.*
neugásen, *sna, adj.* unauslöschbar, *nk.*
neugibčen, *éna, adj.* unbiegsam, *Cig. (T.), Žnid.*
neugibek, *bka, adj.* unbiegsam, *ogr.-C.*
neugiben, *bna, adj.* unbiegsam, *ogr.-C.*
neugibkost, *f.* die Unbiegsamkeit, *ogr.-C.*
neugibnost, *f.* die Unbiegsamkeit, *ogr.-C.*
neuglajen, *adj.* ungeebnet, rauh: neuglajen pot, *Meg.;* — ungeeschliffen (fig.): grob, *Cig.*
neuglajenost, *f.* die Rautheit, die Grobheit, *Cig.*
neugléden, *dna, adj.* = negleden, *Svet. (Rok.)*
neugnán, *adj.* 1) unermüdet, unermüdlieh, *Cig., Jan.:* (posavski konj) je za čudo vztrajen, rekel bi neugnan, *Erj. (Izb. sp.);* — unbengsam, *Cig.;* — 2) ungebändig, unbändig, ausgelassen, *Mur., Cig., Jan.:* neugnano vedenje fantov, *Jap. (Prid.);* neugnán jezik, *Mur.*
neugnánec, *nca, m.* der Ausgelassene, *C.*
neugnánost, *f.* 1) die Unermüdliehkeit, *Cig., Valj (Rad.);* — die Unbengsamkeit, *Cig.;* — 2) die Ausgelassenheit, *Cig., M., Nov.*
neugóda, *f.* die Unannehmlichkeit, *Bes., Let.:* der Uebelstand, *Lerst. Podk.;* — das Uebel, *Cig.*
neugóden, *dna, adj.* 1) ungnüftig, *Cig., Jan., nk.:* (v tem pomenu nav. neugóden); — 2) unangenehm, *Jan.:* unappetitlich („neugóden“) *Svet. (Rok.);* — ungeachtet, *Dol.:* — prim. negoden.
neugodljiv, *iva, adj.* ungefällig (von einer Sache), *Jan. (H.).*
neugódnost, *f.* 1) die Ungnüftigkeit, *Cig., Jan., nk.;* — 2) die Unannehmlichkeit, *Jan.*
neuhójen, *adj.* ungebahnt, ungangbar: neuhójenju pot, *Cig.*
neuma, *f.* = uima, *Hal.-C.*
neuk, *úka, adj.* unerfahren, unwissend, *nk.:* hs,

neukanljiv, *iva, adj.* untrüglieh, *Mur., Cig.*
neukanljivost, *f.* die Untrügliehkeit, *Cig.*
neukléknjen, *adj.* unbeweglich, standhaft, *ogr.-C.*
neuklonljiv, *iva, adj.* 1) unbengsam, *Cig., C.;* — 2) = neodvraten, unabwendbar, *Cig., Jan., DZ.*
neukréten, *tna, adj.* 1) unbengsam: neukretnega vratu, *Trub. (Let. 1891, 149.);* halstarzig, unbändig: n. osel, *Trub.;* neukretne živali v brzadah držati, *Jap. (Prid.);* neukretni ljudje. = „nekazani ljudje“, *Dalm.;* neukretne butice, *Preš.;* unerbittlich, *Mik.;* standhaft, *Dict.;* neukretno srce, *Dalm.;* — 2) = neokreten, ungelent, ungechickt, plump, *Cig., Jan., C., nk.*
neukrétnež, *m.* der Ungechichte, der Plumpse, der Schwerfällige, *Cig.*
neukrétnik, *m.* der Plumpse, der Schwerfällige, *Cig.*
neukrétnost, *f.* 1) die Unbengsamkeit, *Mur., Cig.;* — 2) die Plumpheit, die Schwerfälligkeit, *Cig., Jan.*
neukročèn, *éna, adj.* ungebändig; — unbändig, ungeschlacht (neukroten) *Meg.*
neukróten, *tna, adj.* unzähmbar, unbändig, *Mur.;* n. fant, *Ravn.:* neukrotni valovi, *Erj. (Izb. sp.)*
neukrotljiv, *iva, adj.* = neukroten, *Cig.*
neukrótnost, *f.* die Unbändigkeith, *Mur.*
neúm, *úma, m.* der Unverstand, *Dict., Mur., Cig., Dalm.-M.*
neúma, *f.* ein thörichter Mensch: ti neuma, ti! *Notr., jvžhŠt.*
neumáriti, *árim, vb. impf.* Dummheiten treiben, *BKk.-Svet. (Rok.).*
neúmce, *mca, m.* = neumnež, *C.*
neúmen, *mna, adj.* unverständig; neumna žival: dumu: neumen, kakor konj, kakor živalina; — nártlich.
neuméstén, *sna, adj.* *Nor., nk.:* pogl. nevmešten.
neumételen, *tna, adj.* unwissend, *Dict., C.;* neumetelne (-talne) produčiti, *Schönl., Jsvkr.;* unerfahren, *Meg.;* ungebildet, *Dict.:* unvernünftig, *kajk.-Let.;* thöricht, *C.*
neumételnost, *f.* die Unwissenheit, die Unerfahrenheit, *C.;* — die Thorheit, *C.*
neumétén, *tna, adj.* 1) = neumetelen, *Mur., C.;* — = belast, *C.;* — 2) = neumeven, unverständlich: Tat. rokomavh govori jezik drugim neumeten, *Preš.*
neumévén, *vna, adj.* unverständlich, *Jan.:* unbegreiflich, *nk.*
neumisljen, *adj.* unvorhergesehen, *Km-Erj. (Torb.).*
neumít, *adj.* ungewaschen.
neumivén, *éna, adj.* = neumit, *Trub.;* („neumiven“), *Kor.-Ijzv.*
neúmje, *n* die Uninnigkeit, die Thorheit, *Cig., C.;* v posvetno neumje preveč zateleban, *Škrinj.;* pravo neumje narediti, etvash redh Unsinuigés machen, *Lerst. (Zb. sp.)*
neúmka, *f.* = neumnica 1), *Mur.*
neúmnež, *m.* der Thörichte, der Dummer.

neümnica, *f.* 1) die Thörin, die Dumme; — 2) neka hruska, *Tolm.-Erij./Torb.*)
 neümnik, *m.* der Dumme, der Thor, *Mur., Cig., Vrt.*
 neümnost, *f.* die Unvernünftigkeit, die Dummheit, die Thorheit.
 neumōrno, *rna. adj.* unermüdet, unverdrossen, *C., nk.; n. trad. C.: neumorno delo, nk.; — hs.*
 neumōrnost, *f.* die Unermüdetheit, *nk.: — hs.*
 neümovati, *ujem. vb. impf.* sich thörlich benehmen, närrisch sein, *C., Svet.(Rok.), Gor.*
 neumrjōč, *adj.* unsterblich.
 neumrjōčnost, *f.* die Unsterblichkeit.
 neumrljiv, *iva, adj.* unsterblich, *Guts., Mur., V.-Cig., Jan., nk.*
 neumrljivost, *f.* die Unsterblichkeit, *Mur., Cig., Jan.*
 neumrtēfen, *lma, adj.* = neumrjōč, *kajk.-C., Krelj. Zora.*
 neumrtēfnost, *f.* die Unsterblichkeit, *kajk.-Valj. (Rad).*
 neümostvo, *n.* = neümsčina, *C.*
 neümsčak, *m.* das Bitterrüß (solanum dulcamara), *C.*
 neümsčina, *f.* die Thorheit, der Unsin, *Z.*
 neuparljiv, *iva, adj.* = nevenljiv, *Z.*
 neupēhan, *adj.* unermüdet, *Jan.*
 neupēšljiv, *iva, adj.* unermüdetlich, *C.*
 neupljiv, *iva, adj.* mißtrauisch, *Z., C., Let.*
 neupogljiv, *iva, adj.* unbegreiflich, *Cig., nk.*
 neupōgnjen, *adj.* ungebeugt, *nk.*
 neupōrno, *rna. adj.* unwiderstlich, *Cig.*
 neupōrnost, *f.* die Unwiderstlichkeit, *Cig.*
 neüra, *f.* 1) die Unglücksstunde, das Unglück, *Mur.:* — 2) das Ungewitter, *Jan., C.*
 neuräden, *dna, adj.* außerordentlich, *Jan., nk.*
 neuravnán, *adj.* ungerichtet, unorganisiert, *nk.*
 neurážzen, *adj.* unverteilt, unbesetzt (fig.) *ogr.-C.*
 neurejēn, *ēna, adj.* ungeordnet, *Cig., nk.*
 1. neürēn, *rna, adj.* langsam, ungeschickt.
 2. neürēn, *rna. adj.* 1) unglücklich; to je meni neurno, das ist für mich ein Unglück, *Mur.:* — 2) neurno vreme, schlechtes Wetter, *C.*
 neürje, *n.* das Ungewitter, *Guts., Jarn., Cig., C.*
 neürnež, *m.* ein unliebbarer, unglückseliger Mensch, *C.*
 neürnica, *f.* ein unglückseliges Weib, *Mur.*
 neürnik, *m.* 1) der Unglückliche, der Unglückselige, *Mur., Mik.;* — 2) der Wildbach, der Gewitterbach, *Jan., M., Presč.*
 neürnost, *f.* der Mangel an Flüssigkeit.
 neuschljiv, *iva, adj.* unverjagbar: (-sahljiv, *M., -sahljiv, Cig.*)
 neuschljivost, *f.* die Unverjagbarkeit.
 neuskōčēn, *ēna, adj.* neuskočno sukno, t. j. sukno, ki se ne krči, krumpfrei, *Cig.*
 neuslišán, *adj.* unerhört; neuslišane prošnje.
 neuslūžen, *žna, adj.* komur ni lahko ustreči, *Krn.-Erij./Torb.*)
 neusmiljen, *adj.* unbarmherzig.
 neusmiljenec, *nca, m.* der Unbarmherzige.
 neusmiljenik, *m.* = neusmiljenec, *Cig., Zv., LjZv.*
 neusmiljenje, *n.* die Unbarmherzigkeit.

neusmiljenka, *f.* die Unbarmherzige, *Cig., M.*
 neusmiljenost, *f.* die Unbarmherzigkeit.
 neusmiljenski, *adj.* unbarmherzig, *Strek.*
 neuspēh, *m.* der Mißerfolg, *Cig.(T.), SLN.*
 neuspēščen, *šna. adj.* erfolglos, *Jan., nk.*
 neuspēšnost, *f.* die Erfolglosigkeit, *nk.*
 neustāvno, *vna, adj.* unaufhaltbar, *Jan.(II.).*
 neustāvnost, *f.* die Unaufhaltbarkeit, *Jan.(II.).*
 neustōren, *rna, adj.* erodieren, okoren, *Dol.-Erij./Torb.:* ptump, ungeschickt, *UčT.*
 neustrahován, *adj.* unbezwungen, unbändig, *Mur., Cig., Jan.*
 1. neutrāsēn, *adj.* unerstickten.
 2. neutrāsēn, *šna, adj.* unerstickten, *Cig.(T.).*
 neutrāsēnost, *f.* die Unersticktheit.
 neutržēzn, *zna, adj.* komur ni moči lahko ustreči, *Svet.(Rok.).*
 1. neutržēzn, *adj.* = neutrezen, *Svet.(Rok.).*
 2. neutržēzn, *žna, adj.* wählerisch, *Cig.;* bogatini, to so neutrežni ljudje, *Glas.*
 neutrežljiv, *iva, adj.* ungeschicklich, verdrießlich, mißriich, *C.*
 neutrójen, *adj.* unbearbeitet, roh; neutrojeno usnje, *Cig.*
 neusušen, *šna, adj.* unverjagbar, *SLN.-C.;* neusušni vir bistroumnosti, *Lerst.(Zb. sp.).*
 neušibčen, *ēna, adj.* unbegreiflich, *Jarn.*
 neušibljiv, *iva, adj.* unbegreiflich, *C.*
 neutájen, *jna, adj.* unerkleubar; leta so bila neutajno zapustila nekoliko sledu, *Jurč.*
 neutážen, *žna, adj.* Cig., pogl. neutolážen.
 neutēga, *f.* der Mangel an Muße, das Nichtzeit haben, *Valj./Rad.*
 neutēgoma, *adv.* unverzüglich, auf der Stelle; n. govorit, aus dem Stegreif sprechen, *ogr.*
 neutemeljen, *ēna, adj.* ungegründet, *nk.*
 neutepēn, *ēna, adj.* unbeschnitten, unbesetzt, *ogr.-C.*
 neutēsjnēn, *ēna, adj.* uneingeschränkt, unbeschränkt, *Cig.*
 neutēšen, *šna, adj.* untröstlich, *Vrt.*
 neutēšljiv, *iva, adj.* = neutēsēn, *ogr.-C.*
 neutolážen, *žna, adj.* untröstlich, *Cig., nk.*
 neutolážnost, *f.* die Untröstlichkeit, *Cig., nk.*
 neutóljen, *adj.* = neutolážen, *ogr.-C.*
 neutfjen, *adj.* ungegründet, *Cig., Jan.*
 neutfpen, *pna, adj.* unentbehrlich, *C.*
 neutfpnost, *f.* die Unentbehrlichkeit, *C.*
 neutrudēn, *dna, adj.* unermüdetlich, unerdrossen, *Mur., Jan., Lerst./Nauk., nk.;* neutrudni sovražniki, *Lerst.(Zb. sp.).*
 neutrudljiv, *iva, adj.* = neutrudēn, *Cig., Jan., nk.*
 neutrudnost, *f.* die Unermüdetheit, *nk.*
 neutrudoma, *adv.* unermüdet, unermüdetlich, *Mur., Jan., C.*
 neutrújen, *adj.* unermüdet, unermüdetlich, *Cig., nk.*
 neutrújenec, *nca, m.* der Unermüdetliche, (neutrudenec) *Rayn.-Valj./Rad.*
 neuvenljiv, *iva, adj.* unverweifellich, *C.*
 neuvlácēn, *adj.* unbesetzt, unadelhaft, *ogr.-C.*
 neužiten, *tna, adj.* ungenießbar.
 neužitoven, *vna, adj.* farg, *Cig., Mik.*
 neužitovnež, *m.* der Marge, der Knauter, *Cig.*
 neužagan, *adj.* unbezwungen.

nevaganina, *f.* = neteznina, *Cig.(T.)*.
 nevâjen, *adj.* ungewohnt, ungeübt.
 nevâjenost, *f.* die Ungewohnheit.
 nevaljan, *adj.* ungewaltig, roh: nevaljano sukno, *Cig.*
 nevaljance, *nca. m.* der Taugenichts, *kajk.-Valj.(Rad)*; — *hs.*
 nevaljanka, *f.* ein nichtsnütziges Weib, *Prip.-Mik., kajk.-Valj.(Rad)*; — *hs.*
 nevârečen, *čna. adj.* unwirtschaftlich, *Cig., Jan.*
 nevâreč, *rka. adj.* unabweisbar, *Cig.(T.)*.
 nevâren, *rna. adj.* gefährlich; nevarna bolezen; nevaren človek; po morju je nevarno se voziti.
 nevârica, *f.* die Unbesultamkeit, *C.*; iz nevarice, *C.*
 nevarnost, *f.* die Gefahr.
 nevarščina, *f.* = nevarnost.
 nevâžen, *žna. adj.* unwichtig, unbedeutend, *V.-Cig., nk.*
 nevâžnost, *f.* die Unwichtigkeit, *Cig., nk.*
 nevâdan, *adj.* ledig (o ženski). (neud-) *Cig.*
 nevêčen, *čna. adj.* schwach, kraftlos, matt, *Diet.-Mik., Cig., Jan., C., Dol., jvžhŠt.*; — schlâfrig, *Mik.*
 nevêčnost, *f.* die Schwäche, die Mattigkeit, *Cig., C., Dol., jvžhŠt.*
 nevêdê, *adv.* unwissentlich.
 nevêdêč, *čča. adj.* = neznan, *Diet.-Mik., Jan.*
 nevêden, *dna. adj.* unwissend, unfundig; n. božjih zakonov, *Ravn.-Mik.*
 nevêdeštvo, *n.* die Unwissenheit, *C.*
 nevêdež, *m.* der Unwissende, *C.*; revni nevêdeži, *Vod.(Zb. sp.)*.
 nevêdljiv, *iva. adj.* unverwehlich, *Jarn., C.*
 nevêdljivost, *f.* die Unverwehlichkeit, *Jarn.*
 nevêdnež, *m.* der Unwissende, der Idiot.
 nevêdnica, *f.* die Unwissenheit.
 nevêdnik, *m.* = nevêdnež, *M.*
 nevêdnjak, *m.* = nevêdnež, *C.*
 nevêdnost, *f.* die Unwissenheit.
 nevêdôč, *adv.* unwissentlich.
 nevêdoma, *adv.* unwissentlich; = po nevêdoma.
 nevêk, *m.* die Schwäche, die Entfrâftung, *Cig.*
 nevêljâven, *vna. adj.* ungiltig.
 nevêljâvnost, *f.* die Ungiltigkeit.
 nevên, *m.* nevênî. Immortellen, Strohblumen, *Tuš.(R.)*; — *hs.*
 nevênljiv, *iva. adj.* unverwehlich, *Cig., nk.*
 nevênljivost, *f.* die Unverwehlichkeit, *Cig., nk.*
 nevêra, *f.* 1) der Unglaube; — 2) die Untrene, *M., Valj.(Rad)*.
 nevêrec, *rca. m.* der Ungläubige, *Jan., M., Ravn., nk.*
 nevêren, *rna. adj.* ungläubig; neverni Tomaž.
 nevêriti, *vêrim, vb. impf.* treulos machen, *C.*; — n. se, treulos werden, *C.*
 neverjêten, *tna. adj.* ungläublich, unglaubwürdig; unwahrheitlich.
 neverjêtnost, *f.* die Ungläubigkeit; die Unwahrscheinlichkeit.
 nevêrka, *f.* die Ungläubige, *Cig.*
 nevêrnež, *m.* der Ungläubige.
 nevêrnica, *f.* die Ungläubige.
 nevêrnik, *m.* der Ungläubige.

nevčrniški, *adj.* der Ungläubigen: neverniški učenic, *Škrb.*
 nevernják, *m.* = nevernik, *Prip.-Mik.*
 nevčrnost, *f.* die Ungläubigkeit.
 nevčrski, *adj.* ungläubisch.
 nevčrstvo, *n.* der Unglaube, *Mur., Cig., nk.*
 nevêšê, *čla. adj.* nicht freudig, unfröh, unlustig, nevdôs.
 nevêšêlje, *n.* die Unlust, *Mur., Cig., Jan.*
 nevêšêlost, *f.* die Unlust, die Freudlosigkeit.
 nevêsta, *f.* 1) die Braut; sramuje se kakor kmetska n.; — 2) bratova žena, *C., Prim.-Erj.(Torb.), BlKr., jvžhŠt.*; — 3) sinova žena = snaha, *M., Z., Dalm., Trub., Prim.-Erj.(Torb.), Strek.*
 1. nevêsten, *stna. adj.* Braut; nevêstna obleka.
 2. nevêsten, *tna. adj.* ungewissenhaft.
 nevêstica, *f. dem.* nevêsta: das Bräutchen.
 nevêstinski, *adj.* bräutlich, *Mur., Cig.*
 nevêstnost, *f.* die Ungewissenhaftigkeit.
 nevêšê, *vêšêč, adj.* unfundig, *Jan., nk.*
 nevêšêčák, *m.* der Nichtseher, der Vaic, *Jan.(II.)*.
 nevêšêčina, *f.* die Unkunde, *Levst.(Zb. sp.)*.
 nevêžan, *adj.* ungebunden, profanisch, *Cig., Jan., nk.*; v nevêžani besedi, in Proja, *nk.*
 nevid, *vida, m.* das Infusionsstierchen, das Infusorium, *Cig., h. t.-Cig.(T.)*. *Nov.*
 nevidêč, *čča. adj.* = neviden 1), *Trub., Krelj.*
 neviden, *dna. adj.* 1) unsichtbar; — 2) unansehnlich, *Cig.*; — zelo nevidno je, eš išt hâšlich, *Svet.(Rok)*.
 nevidljiv, *iva. adj.* nichtig, *LjZv.*; — nam. nenavidljiv.
 nevidnec, *nca. m.* (nam. nenavidnec), der Neidische, *Alas.*
 nevidnost, *f.* 1) die Unsichtbarkeit; — 2) die Unansehnlichkeit, *Cig.*
 nevidoma, *adv.* ohne zu sehen, ungeehen; n. kaj kupiti: — auf unsichtbare Weise; n. se kaj godi, *Burg.*
 nevihta, *f.* das Gewitter, der Sturm.
 nevihten, *tna. adj.* stürmisch, *C.*; — allzu schnell bei der Arbeit, *C.*
 nevihtovâti, *ujem, vb. impf.* wettern, stürmen, *Mur., Jan., C.*; — allzu schnell arbeiten, *C.*
 nevîteški, *adj.* unritterlich, *nk.*
 nevîžen, *žna. adj.* eigenständig; n. otrok, n. konj, *Gor.*; — schlecht: nevîžno vreme, nevîžna košnja, *Gor.*; — prim. vîža, die Weise.
 nevklûten, *tna. adj.* unfauber, ungeschickt, *Hal.-C.*
 nevkušén, *sna. adj.* = neokûsen, geschmacklos; nevkusna jed, nevkusna noša, *Jan., nk.*
 nevkutiti se, *im se, vb. impf.* eifern, saufen, *C.*; — prim. njevkatî.
 nevkušnost, *f.* = neokusnost, die Geschmacklosigkeit, *Jan., nk.*
 nevljûden, *dna. adj.* unhöflich, *Guts., Mur., Cig., Jan., nk.*
 nevljûdnež, *m.* der Grobian, *Cig.*
 nevljûdnik, *m.* der Unhöfliche, *Jan.(II.)*.
 nevljûdnost, *f.* die Unhöflichkeit, *Cig., Jan., nk.*
 nevrmêsten, *tna. adj.* unpassend, unpassend, *Cig.(T.)*, *nk.*; — prim. *hs.* neumiestan.
 nevodîč, *m.* der Richtleiter, der Njotator (phys.), *Cig.(T.)*.

nevojárski, *adj.* unmilitârlich, unjoldatich, *uk.* :
— *Civil* : nevojárka uprava, *Navr. (Let.)*.
nevojárja, *f.* 1) der Unwille, der Wijsmuth; —
2) das Ungemach, das Elend, das Unglûck,
Mur., Cig., Jan., Boh., ogr.-Let., Rib., Blkr.,
jrzh.St.: Bog me reši nevolje. Te globoke
voze. *Nyes.-Ura7*: — das Unrecht, *Dict.*
nevojárak, *m.* ein armer, elender Mensch, *ogr.-*
C., Mfk.
nevojáršak, *m.* = nevojárak. *v7h.St., ogr.-C.*
nevojárjen, *ljna, adj.* 1) unwillig, mijsmuthig;
poslušavci so že nevoljni: nevoljno odgo-
varjati; — 2) bedrângt, elend, *Mur.*; žalosten
in nevoljen konec, *Krelj.*
nevojárjévati, *ûjem, vb. impf.* 1) unwillig sein,
Mur., v7h.St., ogr.-C.; — den Unwillen durch
lautes Klagen kundgeben, klagen, jammern,
Mur., C.; — 2) elend sein, *ogr.-M.*; — n.
se, in Trûbhal sein, *C.*; — n. se s čim. mit
einer Sache Ungelegenheiten, Verdruis haben,
ogr.-C.
nevojárjiti, *vôljim, vb. impf.* bedrângen, *C.*
nevojárjež, *m.* der Unwillige, der Unzufriedene,
Zora.
nevojárnik, *m.* = nevojárjež: nevoljnike pre-
magati, die Empôrer überwâltigen, *Vod. (I7b.*
sp.).
nevojárnják, *m.* = nevojárak, *kajk.-Valj. (Rad.)*.
nevojárnost, *f.* die Unwilligkeit, der Wijsmuth.
nevojárščen, *adj. ogr.-C.*, *pogl.* nevojáršljiv.
nevojáršljiv, *iva, adj.* neidlich.
nevojáršljivec, *vca, m.* der Neidische.
nevojáršljivka, *f.* die Neidische.
nevojáršljivost, *f.* der Neid, die Wijsgunst.
nevôzen, *zna, adj.* unjâhrbar, *Cig., Jan.*
nevprîčen, *ena, adj.* abweichend, *Mur., Cig.*
nevprîčnost, *f.* die Abweichtheit, *Mur., Cig.*
nevrdeden, *dna, adj.* unwûrdig.
nevrdenež, *m.* der Unwûrdige.
nevrdénica, *f.* die Unwûrdige.
nevrdénost, *f.* die Unwûrdigkeit.
nevrdêl, *vrdêla, adj.* lau, *ogr.-C.*
nevrdêlost, *f.* die Lantheit, der Kaltinn, *ogr.-C.*
nevrdême, *ména, n.* das Ungewitter, *Dict., V.-*
Cig., C., Isvkr.
nevrdôcen, *ena, adj.* unbestellbar, *DZ.*
nevšêč, *adv.* nicht nach Wunsch, mijsfâllig,
unangenehm; — iz: nevšêčeč.
nevšêčen, *ena, adj.* 1) mijsfâllig, unangenehm;
— 2) wâhlerlich, *Cig., Dol.-M.*; nevšêčen
je človek, kateremu nič ni „všêč“ ali po
volji, *Polj.*; — heftelig: breskve so silno
nevšêčne v obrezovanju, *Pirc.*
nevšêčina, *f.* was nicht nach Wunsch ist, *Valj.*
(Rad.).
nevšêčnež, *m.* ein wâhlerischer, hefteliger
Mensch, *Valj. (Rad.)*.
nevšêčenica, *f.* die Wâhlerische, die Heftelige,
Valj. (Rad.).
nevšêčnost, *f.* 1) die Unannehmlichkeit, die
Unbehaglichkeit, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) die
Unzufriedenheit, *M.*
nevšteti, *adj.* uneingerechnet: do nevštetega
24. decembra, bis zum 24. December gerech-
tete, *Navr. (Let.)*.

nevtralen, *lna, adj.* nobenotrânski; nobeni
stranki pripadajoč ali (chem.): niti kisle niti
alkalijske reakcije ne kažoč, neutral.
nevtralizovati, *ûjem, vb. impf. (pf.)* neutral
machen, neutralisiren, *Cig. (T.)*.
nevtralnost, *f.* die Neutralität.
nevzdrâmen, *mna, adj.* unauflôesbar, *uk.*;
On trdno spi, nevzdrâmmo spi, *Greg.*
nevzdêžen, *zna, adj.* 1) nezdâren. unent-
haltjam, unuâhlig, *Cig.*; — 2) unauflôetjam,
SLN.
nevzmôžnost, *f.* = nezmožnost. das Unver-
môgen, *Cig. (T.)*.
nevzôčen, *ena, adj.* = nenavzôčen, *C.*
nevzporêden, *dna, adj.* nicht parallel, *Cel.*
(Geom.).
nezabêljen, *adj.* ungeheimalzen; nezabeljene
jedi.
nezabôdka, *f.* das Vergiismeinnicht (mysotis).
Sol., Cv.; — prim. čes. nezabudka.
nezabrânjén, *adj.* unvertehrt, frei.
nezacêten, *lna, adj.* = nezaceliv, *Zv.*
nezacêljiv, *iva, adj.* unheilbar, *Cig., C.*
nezacêljen, *adj.* unverteilt; nezaceljene rane.
nezacînjén, *ena, adj.* = nezabeljen, *C., jrzh.St.*
nezadolžén, *ena, adj.* nicht verichûdet, ohne
Schulden; n. kmet, nezadolžena kmetija.
nezadôsten, *tna, adj.* ungenûgend, unzulân-
gich, *Mur., Cig., Jan., uk.*
nezadostljiv, *iva, adj.* = nezadosten, *Jan. (II.)*.
nezadostnost, *f.* die Unzulânlichkeit, *Mur.,*
Cig., DZ., uk.
nezadovôljen, *ljna, adj.* unzufrieden; — un-
genûgjam, *Cig., Jan.*
nezadovôljnež, *m.* der Unzufriedene.
nezadovôljnica, *f.* die Unzufriedene, *uk.*
nezadovôljnik, *m.* der Unzufriedene, *uk.*
nezadovôljnost, *f.* die Unzufriedenheit; — die
Ungenûgjamkeit, *Cig., Jan.*
nezadovôljstvo, *n.* die Unzufriedenheit, *Cig.,*
Jan., C., uk.; — die Ungenûgjamkeit, *Jan.*
nezadovôljšêina, *f.* = nezadovôlstvo, *Jan.*
nezadrân, *adj.* ungeschûndert, *Jan. (II.)*.
nezagotôvljen, *adj.* ungesichert: nezagotovljena
bodočnost, *uk.*
nezagovôren, *ena, adj.* nicht zu verantworten,
unverantwortlich, *Jan. (II.)*.
nezagovorljiv, *iva, adj.* = nezagovoren, *Cig.*
nezagovôrnost, *f.* die Unverantwortlichkeit, *Jan.*
(II.).
nehavâten, *lna, adj.* = nehvaležen, undanf-
bar, *Jan., M., Krelj.*
nehavâtnost, *f.* = nehvaležnost, die Undanf-
barkeit, *Cig., Jan., M., Zora.*
nezaklênjén, *adj.* unversperrt.
nezakonit, *adj.* ungesetzlich, gesetzwidrig, *Jan.,*
uk.
nezakonitost, *f.* die Ungesetzlichkeit, *uk.*
nezakónski, *adj.* unehelich; nezakonski sin,
nezakonska hêi.
nezalozên, *ena, adj.* nicht fundiert: nezalozeni
deželni dolg, die schwebende Landesschuld,
Levt. (Pril.); n. drzavni dolg, *Cig. (T.)*.
nezamûdoma, *adv.* = nemudoma, ungehâunt,
unversûglich, *C.*

nezanésen, sna, *adj.* = nezanesljiv, *Jan.*
 nezanesljiv, íva, *adj.* unverläßlich.
 nezanesljivost, *f.* die Unverläßlichkeit.
 nezapážen, *adj.* unbemerkt.
 nezapečáčen, *adj.* unversiegelt: (nav. -áten).
 nezapísen, sna, *adj.* unaußföhrbar, *Jurč.*
 nezapopáden, dna, *adj.* unbegreiflich, *Cig., M., Ravn.*
 nezapopadljiv, íva, *adj.* = nezapopaden, *Cig., Jan., M.*
 nezapopádnost, *f.* die Unbegreiflichkeit, *Cig.*
 nezapovédan, *adj.* nicht geboten; nezapovedani prazniki; — unoblitgat, *Cig., Jan.*; n. predmet, *nk.*
 nezaprisěžen, *adj.* unbeeidigt, *Jan., nk.*
 nezaróbljen, *adj.* 1) uneingelámt: n. robec; — 2) = zarobljen, roh, ungehobelt (*fig.*), *Mur.*
 nezaróbljenec, nea, *m.* ein roher, ungehobelter Mensch, *ogr.-M.*
 nezaróbljenost, *f.* die Rohheit, *Mur., ogr.-M.*
 nezaslédan, dna, *adj.* unaußfóhlich, *Jan.(H.).*
 nezaslíšan, *adj.* = neslíšan, unerhórt, *Cig., nk.*
 nezaslónjen, *adj.* ungeschútt, *Dict.*
 1. nezaslúžen, *adj.* unverdient, unverjúndet; nezaslúženo darilo; nezaslúžena kazen; po nezaslúženem, ohne Verschúden, *Cig.*
 2. nezaslúžen, zna, *adj.* ohne Verdienste, verdienstlos, *Cig.*
 nezastáran, *adj.* unverjúhrt; nezastarane pravice.
 nezatájen, jna, *adj.* = netajen, unleugbar, *Jan.*
 nezaúp, *m.* = nezaupanje, *Cig., M.*
 nezaúpanje, *n.* das Mißtrauen.
 nezaúpen, pna, *adj.* mißtraulich, *Mur., Cig. (T.), nk.*
 nezaupljiv, íva, *adj.* mißtraulich, *Cig., M.*
 nezaupljivost, *f.* das Mißtrauen, *M.*
 nezaúpnica, *f.* das Mißtrauensvotum, die Mißtrauensadresse, *nk.*
 nezaúpnost, *f.* das Mißtrauen, *Mur., Cig., nk.*
 nezavárovan, *adj.* ungeschútt, unverwahrt (3. B. gegen Stáfte); — unverlichert (3. B. gegen Brandscháden), *nk.*
 nezavédan, dna, *adj.* 1) bewußtlos, bestimmungslos; — 2) unbewußt, *Cig., Jan.*; — ohne (politisches oder nationales) Selbstbewußtsein, *nk.*
 nezavédnost, *f.* 1) die Bewußtlosigkeit; — 2) der Mangel an (politischem oder nationalem) Selbstbewußtsein, *nk.*
 nezavést, *f.* 1) die Bewußtlosigkeit, *Jan., nk.*; — 2) = nezavédnost 2), *Zora.*
 nezavéstn, tna, *adj.* = nezavédan, *nk.*
 nezavéstí se, védem se, *vb. impf.* sich schlecht auföhren, *Polj.*
 nezavideti, vidim, *vb. impf.* nicht sehen können, haßen: vse ga nezavidí, mačha prejšnje otroke nezavidí, *Polj.*
 nezavísen, sna, *adj.* unabhángig, *Cig.(T.), nk.*; — *hs.*
 nezavísnost, *f.* die Unabhángigkeit, *Cig.(T.), nk.*; — *hs.*
 nezavísten, tna, *adj.* neidlos, *Cig.*
 nezavíten, tna, *adj.* aufrichtig, natürlích, *C., Z.*

nezavřzen, zna, *adj.* unverwerflich, *Jan.(H.).*
 nezavřzet, *adj.* unbefangen, *Jan.*
 nezavřzetost, *f.* die Unbefangenheit, *Jan.*
 nezblójen, *adj.* unverwirrt: n. razum, *Jurč.*
 nezbožzen, zna, *adj.* = brezbožen, *M., Let.*
 nezbožnost, *f.* = brezbožnost, *C.*
 nezbrójen, jna, *adj.* = nebrojen, *ogr.-M.*
 nezdan, *adj.* ledig, *C.*
 nezdráv, áva, *adj.* ungejund; nezdravi ľudje; nezdrava pijača; nezdrav kraj; — pos. mit einem Leibscháden behaftet, *vřh.Št.-C.*
 nezdráve, *n.* die Ungeundheit, *Cig.*; govóril mu je o sinovem nezdravju, *Jurč.*
 nezdrúzen, zna, *adj.* unvereinbar, *Cig.(T.), DZ.*
 nezdrúžljiv, íva, *adj.* = nezdrúzen, *Mur., Cig.*
 nezdrřzen, zna, *adj.* = nevzdržen 1), unenthaltjam, *Mur., Cig.*
 nezdrřžljiv, íva, *adj.* = nevzdržen 1), unenthaltjam, *Dict.*
 nezdrřžnost, *f.* = nevzdržnost, die Unenthaltjamkeit, *Mur., Cig.*
 nezduhá, *f.* = nezdušnost, *C.*
 nezdušen, sna, *adj.* gefühllos, unmenßlich, graujam, *Mur., Cig.*; že so bile nezdušne, da tolovaji ino razbojniki ne tako, *Ravn.*
 nezdušnež, *m.* der Gefühllose, der Graujame, *Mur., C.*; veselje nezdušnežev kmalu mine, *Ravn.*
 nezdušnica, *f.* die Gefühllose, *M.*
 nezdušnik, *m.* der Gefühllose, *Mur.*; der Wüttherich, *C.*; kolikanj nezdušniki resnico črtijo! *Ravn.*
 nezdušnost, *f.* die Gefühllosigkeit, die Unmenßlichkeit, *Mur., Cig., kajk.-Valj.(Rad).*
 nezglásen, sna, *adj.* dißsonierend, *Sen.(Fřz.).*
 nezglásje, *n.* die Dißsonanz, *Cig., C.*
 nezglášen, *f.* die Dißsonanz, *Cig.*
 nezgoda, *f.* der Unglücksfall, der Unfall, *Cig., Jan., nk.*; das Unglück, *Guts., Cig., Jan., nk.*
 nezgóden, dna, *adj.* 1) unglücklich, *Guts.-Cig., Jan.*; — 2) unzeitig, inopportun, *C.*
 nezgodonósen, sna, *adj.* unheilbringend, *Cig.*
 nezgóren, rna, *adj.* = nezgorljiv, *Cig.(T.), Fřj.(Min.).*
 nezgorljiv, íva, *adj.* unverbrennlich, feuerfest, *Cig.(T.), nk.*
 nezgorljivost, *f.* die Unverbrennlichkeit, die Feuerbeständigkeit, *Cig.(T.).*
 nezgósten, tna, *adj.* incoercibel (chem.), *Cig.(T.).*
 nezgovóren, rna, *adj.* ungespráchig, *Cig., M.*; — unbeiebt, wortarm, *Dict., Cig.*
 nezgovorljiv, íva, *adj.* ungespráchig, nicht redlich, *C.*
 nezgovórnost, *f.* die Ungespráchigkeit, *Cig.* — die Unbereidjamkeit, *Cig.*
 nezlož, *f.* die Uneinigigkeit, *Cig., Kr.-Valj.(Rad), IjZr.*; — prim. nesloga.
 nezlómen, mna, *adj.* unzerbrechlich, *Jan.(H.).*
 nezložzen, zna, *adj.* 1) uneinig, *Meg., Dict., Mur., Cig., Jan.*; — 2) unebenem, *Cig., M.*
 nezložnost, *f.* 1) die Uneinigigkeit, *Meg., Dict., Mur., Cig.*; n. delati, *Dict.*; — 2) die Unebenheit, *Cig.*

nezmagljiv, *iva. adj.* = nepremagljiv, *Cig., Jan.*
 nezmâsen, *sna. adj., Mur., Krelj., Trub.:*
 pogl. nezmeren.
 nezmenljiv, *iva. adj.* kdor se za nič ne meni,
 gleichgültig, *C.*
 nezmenljivost, *f.* die Gleichgültigkeit, *C.*
 nezmêra, *f.* = nezmernost, *Mur., Cig., Jan.,*
C., Karn.: napuh, nezmera, nespodobnost,
Škrb.
 nezmêren, *rna. adj.* unmäßig.
 nezmêrnež, *m.* der Unmäßige.
 nezmêrnica, *f.* die Unmäßige.
 nezmêrnik, *m.* der Unmäßige.
 nezmêrnost, *f.* die Unmäßigkeit.
 nezmêrljiv, *iva. adj.* unregbar, *Guts., Cig.*
 nezmêsel, *sla. m.* der Unsin, *Cig. (T.):* po-
 daje nezmisel namesto razuma, *Lerst. (Lj-
 Zv.).*
 nezmêseln, *ina. adj.* unsinnig, *Vrt.*
 nezmêselnost, *f.* die Sinnlosigkeit, *Lerst. (Lj-
 Zv.).*
 nezmêslia, *f.* ein sinnloses Wort, der Unsin,
Cig. (T.).
 nezmôten, *tna. adj.* = nezmotljiv, *LjZv.*
 nezmotljiv, *iva. adj.* unsehbar, *Cig., Jan.,*
Cig. (T.), nk.
 nezmotljivost, *f.* die Unsehbarkeit, *Cig., Jan., nk.*
 nezmôžen, *zna. adj.* unvernünftig, unmäßig,
 unsähig, *Cig., Jan., nk.*
 nezmôžnost, *f.* die Unmacht, das Unvermögen,
 die Unfähigkeit, *Cig., Jan., nk.*
 neznaobôze, *zca. m.* = brezbožnik, *Cig. (T.),*
Cr.; — *hs.*
 neznaobôstvo, *n.* = brezboštvo, *Cig. (T.):*
 — *hs.*
 neznačajen, *ina. adj.* charakterlos, *nk.*
 neznačajnež, *m.* der Charakterlose, *nk.*
 neznačajnost, *f.* die Charakterlosigkeit, *nk.*
 neznamenit, *adj.* unansehnlich, *Cig.*
 neznân, *znâna. adj. 1)* unbekannt: neznana
 bolezni, die Fallstucht, *Rib.-M.:* — 2) ne-
 znano, ungewöhnlich, ungeheuer: neznano
 velik, neznano grd. *Mur., Cig., Jan.*
 neznânce, *nca. m.* der Unbekannte.
 neznânica, *f.* die Unbekannte (in einer Gleichung,
Cig. (T.).
 neznânje, *n. 1)* die Unkenntnis, die Unkunde,
Cig., Jan.: predolgo v neznanju biti o važnih
 stvarch. *Lerst. (Zb. sp.);* — 2) die Unbekanntheit,
Cig., Jan.: — 3) die unbekante Um-
 gebung, die Fremde, *Krelj.-Mik.:* v neznanju
 biti, *Z.:* v neznanju si človek težko po-
 mağa. *Lašče-Lerst. (M.);* kaj se ve, kaj člo-
 veka zadene v neznanju! *Lerst. (Zb. sp.).*
 neznânka, *f.* die Unbekannte; die Unbekannte
 in einer Gleichung (math.), *Cel. (Ar.).*
 neznanljiv, *iva. adj.* = neznaten, unbedeutend:
 neznanljivo manjši, *Jurč.*
 neznanost, *f.* die Unbekanntheit.
 neznânski, *adj.* ungewöhnlich, unerhört, *C.;*
 neznansko velik, *Št.;* — schrecklich, gräßlich,
Cig., Jan.: po noči na širokem polju je bil
 sam s takim ne malo neznânskim človekom,
Jurč.

neznânstven, *stvena. adj.* unbillighaftlich,
Cig. (T.), nk.
 neznâten, *tna. adj.* unermüdetlich, unermüdetlich,
 unbedeutend, unbedeutlich, *Cig., Jan., C., nk.*
 neznâtnost, *f.* die Unermüdetheit, die Unbe-
 deutendheit, die Geringfügigkeit, *Cig., nk.*
 neznâvce, *vca. m.* der Nichtkenner, *Cig.*
 neznâosen, *sna. adj.* unerträglich, *Cig. (T.),*
nk.; — prim. *hs. nesosan.*
 neznâsnost, *f.* die Unerträglichkeit, *Cig., nk.*
 nezôrn, *rna. adj.* verstört aussehend, *Črniče*
(Goriš.).
 nezrel, *zrela. adj. 1)* unreif, unzeitig: nezrelo
 sadje; nezreli tanciči; — 2) boshaft, *M.*
 nezrelce, *lea. m.* ein boshaftes Kind, *ogr.-C.*
 nezrelôst, *f.* die Unreife, die Unzeitigkeit.
 nezrûmšcak, *m.* die Kraumpflanze (mandra-
 gora), *C.*
 nezvánce, *nca. m.* der Unberufene, *Lerst.*
(Zb. sp.).
 nezváren, *rna. adj.* unklarweisbar, *Cig. (T.).*
 nezvenljiv, *iva. adj.* unverwundlich, *Cig., nk.*
 nezvenljivost, *f.* die Unverwundlichkeit, *Cig., nk.*
 nezvêst, *adj.* untreu: (neizvest dijakon, *Krelj.*)
 nezvêstnež, *m.* der Treulohe, *Mur., Cig., Jan.*
 nezvêstnica, *f.* die Treulohe, *Mur., Cig., Jan.,*
SlN., Lerst. (Zb. sp.).
 nezvêstnik, *m.* der Treulohe, *Mur., Cig., Jan.*
 nezvêstôba, *f.* die Unreue.
 nezvêstost, *f.* die Treulosigkeit.
 nezvêščina, *f.* die Unreue, *Dict., Cig., Jan.,*
Dalm.-M., Trub.
 nezvók, *zvôka. m.* der Unlaut: pa kaj be-
 seda! — nezvok! *LjZv.;* — prim. *zvok.*
 nezvôsen, *sna. adj.* unausführbar, *Cig. (T.).*
 nežja, *f. 1)* ein verweidlichter Mensch: ti si
 prava neža! *Gor.:* — 2) bodeča neža, die
 Eberwurz, die Wetterblume (carlina acaulis).
Medv. (Rok.), Kr.: — (die Straydijel, [cir-
 sium], *Tiš. (R.).*)
 nežâljen, *adj.* unverletzt, *Cig.*
 nežaliv, *iva. adj.* nicht beleidigend, *Jan. (H.).*
 nežen, *zna. adj.* zart, *Cig., Jan., nk.;* — *iz*
drug. slov. jezikov.
 neženski, *adj.* unweiblich, *Cig.*
 neževje, *n. coll.* die Wetterblumen, *Guts.-Cig.,*
Mur., Valj. Rad.; — prim. bodeča neža.
 nežica, *f.* neki maiben denar: der Heller, *Mur.,*
Cig., Jan., Valj. Rad.; dva božjaka je vrgla,
 vkup eno nežico sta znesla, *Ravn.*
 nežilka, *f.* neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj.*
(Torb.): — der Venusspiegel (specularia spec-
 culum), *Josch.*
 neživ, *živa. adj.* leblos, unbelebt: nežive stvari.
 neživêč, *čca. adj.* = neživ.
 nežje, *n.* = neževje, *Valj. Rad.*
 nežnočúten, *tna. adj.* zartfühleud, feinsinnig,
Cig. (T.), nk.
 nežnočúteje, *n.* das Zartgefühl, der Feinsinn,
Cig. (T.), nk.
 nežnočútnost, *f.* das Zartgefühl, *Cig., nk.*
 nežnoglâsen, *sna. adj.* zartstimmtig, *Glas.*
 nežnosrêcen, *ena. adj.* zartberzig, *Cig.*
 nežnost, *f.* die Zartheit, *Cig., Jan., nk.*

ni, *conj.* tud auch nicht (v stavku stoji pred glagolom, kakor pri zloženih nikalnica. še nikalnica „ne“), *Levst. (Sl. Spr.)*; ne delam ni ne molim, *Nov. - Mik.*; rečeno je nam, da v gozdu ne bomo več sekali ni tudi ne apna kuhali, *Levst. (M.)*; auch nicht, nicht einmal: drugi na tebe ni ne mislijo, *Kast.*; né sieer ni eden ostal, *Kast.*; — ni — ni, weder — noch, *Meg. Guts., V. - Cig., Jan., Schönl.-Met., Levst. (Sl. Spr.), nk.*; ni sedla ni druge sprave nema, *Trub.*; ni večraj ni danes, *Dalm.*; ni rosa ni dež ne pridi na vas, *Dalm.*; = ni — niti, niti — ni, *Levst. (Sl. Spr.)*.

ničeden, *ničéna*, *adj.* = nobeden, *BKv. - Erj. (Torb.)*.

nič, *adv.*, *pojl.* vnič.

ničen, *ena*, *adj.* nicht sonnseitig: na niemem prebivati, *Št.*

ničína, *f.* = osoje, eine nicht sonnseitige Gegend, *Št.*

ničinski, *adj.* = osojen, nicht sonnseitig, *C.*

ničój, *adv.* = nocoj, *Danj. - Mik., Št. - C.*

ničójšnji, *adj.* = nocojšnji, *Št.*

ničor, *adv.* = nocoj, *Danj. - Mik., Npes. - Vraž.*, *vžšt. - C.*

nič, *gen.* ničesar, 1) *pron.* ničtš (v zanikanem stavku stoji nikalnica „ne“ pred glagolom); nič večno ne trpi; ničesar ne pogrešam; nič ne pomagam; toda: iz ničesar ustvariti, *Dalm.*; k ničemur ni človek, er ist ein Taugenichtš, *C.*; brez ničesar, ohne irgend etwas (ohne nichts): na nič spraviti (deti, dejati), zugrunde richten; na nič priti, zugrunde gerichtet werden: = v nič priti, *Cig.*; v nič iti, zugrunde gehen, *Cig., Dol.*; ali čemo biti, kar smo bili, ali bomo v nič, *Vod. (Pes.)*; = pod nič iti: vse gre narobe, vse gre pod nič! *Zp.*; — v nič devati, herabwütigen; — pod nič prodati, um einen Spottpreis verkaufen; = v nič prodati, *BKv. - M., Ravm.*; to ni za nič, das taugt zu nichts: ta človek ni za nič; — za za nič, um keinen Preis: za nič ne grem od doma: — (*gen.* ničesa, *Jan. (Storn.), Levst. (Sl. Spr.)*; ničesa, *vžšt.*); — nič, *indecl.* nič ne pogrešam: iz nič ni nič; k nič spraviti, priti, *BKv. - M.*; k nič biti, k nič deti, *Levst. (Zb. sp.)*; pa mi kaj dajte, da ne bom brez nič, *Jurč.*; — 2) rabi v okrepčavanju nikalnice: gar nicht: nič nisem zadovoljen z njim, ich bin mit ihm gar nicht zufrieden: nič se ne boj! habe gar keine Furcht! — (z izpuščenim glagolom) nič napačen mo! ein gar nicht übler Mann! — 3) nič, *m. indecl.* der Niemand, das Nichts: ta nič! *Nov.*; prepovalost sem križem svet, a vendar sem ostal nič, *Levst. (Zb. sp.)*; vražji nič, *BKv. - M.*; za prazen nič se pripraviti, *Tolm. - Strek. (Let.)*; (včasih se sklanja; nič, *gen.* nič, *Notr.*; z ničem in hudičem vse pustiti, *Jurč.*); — (u, po vzgledu nem. „das Nichts“: prazno nič, *Bas.*; nič je dobro za oči, das Nichts ist für die Augen gut, *Cig.*).

ničast, *adj.* nič vreden, nichtsamig, *Lisčine pri Luopoglavu - Erj. (Torb.), Notr.*; n. člo

vek, ein Taugenichtš, *Z.*; — nichtig: n. odgovor, *IjZv.*

ničati, *im, vb. impf.* fauern, hocken, *Javn. - Cig., Fr. - C.*; pri pletvi ženske ničajo, *Poh.*

ničavnica, *f.* die obere Reihe der Litzenfäden, der Haarlauf am Webstuhl, *M.*; — die untere Reihe der Litzenfäden, die Stelze, *Zal. - Cig.*; (mala [spodnja] ličavnica, *V. - Cig.*); tudi *pl.* ničavnice, *Cig.*; — (ničalnice, Webschirrlitzen, *DZ.*); — nam. ničavnica? prim. ničnice, ničesnice.

ničé, *eta, n.* der Taugenichtš: ti si pravo ničé! *M.*; ti ubogo ničé, *Lašče - Levst. (M.)*; tega ničeta mi ni mari, *Lašče - Levst. (M.)*; ko bi se kako ničé med vami našlo, *Vrtor. (Sh. gov.)*; — tudi: ničé, čta: ničé ničesasto! *Rib.*

ničemen, *mna*, *adj.* nichtsamig, nichtig, *Jan., C., Zora.*

ničémni se, čim se, *vb. impf.* zu nichts werden, *Bes.*

ničémnik, *m.* der Taugenichtš, *C., IjZv.*

ničémnost, *f.* die Nichtsamigkeit, die Nichtigkeit, *Nov.*

ničémuren, *rna*, *adj.* 1) nichtsamig, nichtig, eitel, *Mur., Jan., nk.*; (nav. nečimeren: nečimurni [= zanikarni] uk, *Dalm.*; zanašati se na nečimurne stvari, *Dalm.*); — eitel, eingebildet (nav. nečimeren); ni bil ničémuren, *Jurč.*; ničémurni, samopridni križaji, *Str.*; — 2) grimmiq, *ogr. - M.*: ničémurna zver, *Npr. - Glas.*

ničémurnež, *m.* der Eitel, *Ravn.*

ničémurnost, *f.* die Nichtsamigkeit, die Nichtigkeit, die Eitelkeit, *Mur., Jan., Cig. (T.), nk.*; naše hudobe in ničémurnosti, *Dalm.*; z ničémurnostjo preslepleni nismo držali tvojih zapovedi, *Ravn. - Valj. (Rad)*; ničémurnost, *ogr. - Valj. (Rad)*.

ničen, *ena*, *adj.* nichtig, eitel, *Guts., V. - Cig., Jan., Levst. (Zb. sp.), nk.*

ničés, *m.* das Nichts, *ogr. - Valj. (Rad)*.

ničésast, *adj.* = ničast: ničé ničesasto! *Rib.*

ničést, *f.* die Nichtigkeit, *ogr. - Let.*: ničést, *ogr. - Valj. (Rad)*.

ničesten, *tna*, *adj.* nichtig, nichtsamig, *ogr. - C.*

ničestnost, *f.* die Nichtigkeit, *ogr. - C.*

ničev, *adj.* nichtsamig, nichtig, *Jan., Cig. (T.), nk.*; ničevi nauki, ničevi verzi, *Zv.*

ničevce, *vca*, *m.* der Taugenichtš, *Bes.*

ničevca, *vna*, *adj.* = ničev, *Cig. (T.), nk.*

ničevost, *f.* die Nichtsamigkeit, die Nichtigkeit, *Jan., nk.*

ničéca, *f.* das Nichts, *Kr. - M.*; die Null, *Jan., Cig. (T.), Zora*; izraz pripraviti (zvesti) na ničéca, einen Ausdruck auf Null bringen (math.), *Cig. (T.)*.

ničégaršén, *šna*, *adj.* niemandem gehörig, *Cig.*

ničéj, *adj.* niemandem gehörig, *vžšt. - C., Navr. (Let.), Vest.*

ničéiti, *ničém*, *vb. impf.* zugrunde richten, vernichten, *Nov.*; brata ničé brat, *Zp.*; — n. se, unbrauchbar werden: tlak se ničé, *Levst. (Cest.)*; — n. se, sich aufheben (math.), *Cig. (T.)*.

nička, *f.* ein Poszettel ohne Gehwirt, die Niete, *Cig.*

ničke, *f. pl.* = nečke, *Mur., Cig., vzhŠt.*

ničla, *f.* die Null, *V.-Cig., Jan., uk.*

ničnice, *f. pl.* die Mammilte (bei den Webern), *Cig.*; — primeri ničnice.

ničnost, *f.* die Wichtigkeit, die Gütekeit, *Cig., Jan., uk.*

ničvčedž, *m.* der Nichtswisser: bili smo največ malovedeži in ničvedeži, *Jurč.*

ničvrédneč, *m.* der Nichtswürdige, *SlN.*

ničvrédnost, *f.* die Nichtswürdigkeit, *Guts.*

nid, *m.* = zavist, der Neid (pri starejših pisateljih); — iz nem.

nide, *adv.* = nieder, *vzhŠt.-Valj. (Vest.).*

nider, *adv.* nam. nigder = nikjer, *vzhŠt.-C., Vest.*

nigda, *adv.* = nikdar, *Z.*

nigdar, *adv.* niemals, *starejši pisatelji, Cr.;* nikdār, *Dict.*; (nav. se piše nikdar).

nigde, *adv.* = nigder, *Z.*

nigdŕ, *adv.* = nikjer, *Cig., ogr.-C., Dalm., Trub., Jap., jvzhŠt.*

nigdi, *adv.* nikjer, *vzhŠt.-Zora.*

nigŕi, *adv.* nem. nigdi, = nikjer, *SlGor.-C.*

nigdŕ, *pron.* = nihče, *Krelj.*

nihāj, *m.* die Schwingung (des Pendels), *Cig. (T.), Sen. (Fŕ.), uk.*

nihalšiče, *n.* der Schwingungspunkt, *h. t.-Cig. (T.).*

nihāika, *f.* die Schaufel, *C., Glas.*; die Hänge-
matte, *Valj. (Rad).*

nihālo, *n.* das Pendel, *Cig. (T.), Sen. (Fŕ.), uk.*

nihanje, *n.* das Schwingen (des Pendels), *Cig. (T.), Sen. (Fŕ.).*

nihati, *am. vb. impf.* ichaufeln, wiegen, *SlN.-C.*; — *n.* se. schwingen (vom Pendel), *Cig. (T.), uk.*; — *hs.*

nihče, *nikŕogar, pron.* niemand; (v stavku stoji še nikalnica „ne“ pred glagolom); nihče me ne vidi; tudi: nihče, nihče, *Št.*

nihčer, *pron.* = nihče, *Dol.*

nihilist, *m.* privrženik nihilizma, der Nihilist.

nihilizem, *zma, m.* zanikavanje npravstvenih, verskih ali političnih načel, der Nihilizmus.

nihljaj, *m.* = nihaj, die Schwingung, *Let.*

nijānka, *f.* goveje ime, *Tolm.-Erj. (Torb.).*

nijeden, *dna, adj.* keiner, *Mur., Cig., vzhŠt.*

nika, *f.* die Niederung auf Weisen, *Št.-Valj. (Rad).*; — *prim. dnika.*

nikā, *l. pron.* = nič, *ogr.-C.*; — *II. adv.* = nikar: Ne večaj pa nika, *Npes.-K.*; vi ste čisti, ali nika vsi, *Schönl.*

nikāč, *m.* der Verneiner, *Cig.*

nikaj, *pron.* = nič, *Guts., Mur., kajk.*; boljše nekaj kakor nikaj, besser etwas als nichts, *Cig.*; ne boj se nikaj, *kajk.-Vest.*

nikāk, *adj.* feinerlei, fein, *Mur., Cig.*; — *po* nikakem, auf keine Weise, durchaus nicht, *Mur., Cig.*; = *po* nikako, *Mur.*; — *tudi:* nikak, *Mur.*

nikākŕ, *adv.* auf keine Weise, durchaus nicht; nikakor ne morem tega storiti.

nikākŕšen, *šna, adj.*, *Cig., Jan. i. dr., pogl.* nikakršen.

nikakošen, *šna, adj.*, *Jan. i. dr., pogl.* nikakovšen.

nikakov, *adj.* feinerlei, fein, *ogr.-C., jvzhŠt.*

nikakovšen, *šna, adj.* feinerlei, fein, *uk.*

nikākŕšen, *šna, adj.* feinerlei, fein.

nikākši, *adj.* = nikakršen, *vzhŠt., ogr.-C., Mik., Raič (Slor.).*

nikāčn, *lna, adj.* negativ, Verneinungs-, *Cig. (T.), vk.*

nikātnica, *f.* das Verneinungswort, die Negation, *Cig., Jan., uk.*

nikam, *adv.* = nikamor, *Mur., kajk.*

nikāmŕ, *adv.* nirgendshin; — govori, da nikamor ne sodi, er spricht so, daß es nirgendshin paßt (= eiten Unfinn), *jvzhŠt.*; = govori, da ni nikamor, *ŪT.*

nikanje, *n.* das Verneinen, das Negieren, *Cig.*

nikār, *adv.* ja nicht (pri imperativu ali infinitivu): nikar ne hodi! nikar ne jokaj! nikar mi ne veruj! nikar legati! nikar tako, otroci! nikar tako hudo in ježno! — nikar (nikarta, nikarte), tju (tjut) eš nicht! Nikarte mene Turku dati, *Npes.-K.*; — gar nicht: nikar verjeti mi neče, *Lerst. (M.);* ni dva dni nikar betve v usta pripravil, *Pohl. (Km.);* nikar kaplje ne, gar feiten Tropfen, *Pohl. (Km.);* ni se pokazala nikar meglina na nebu, *Ravn.*; nikar zelenega listka ne ostane ne na drevju ne po tleh, *Ravn.*; — = *ne, nicht:* tako daleč, kakor od Ljubljane do Nemskega Gradca, ako nikar dalje, *Trub.*; imamo je storiti ali nikar, *Dalm.*; nikar — ampak (temuč), *Schönl., Jsvkr., Guts. (Res.), Jarn. (Sadj.).* — kratko nikar, durchaus nicht, feineswegs, *Dict., Cig., Jan., Krelj, Boh., uk.*; — gechwige denn: še videl ga nisem, nikar ž njim govoril, *Cig.*; očeta ne spoštuj, nikar bo druge, *Lerst. (M.);* tega kamena še ne vzdigneš, nikar da bi ga nescel, *Lerst. (Zb. sp.);* od mene ni dobil nihče ne počenega groša, nikar pošteno desetico, *Lj-Zv.*; nihče ne sme se smarati za pravičnega, nikar za svetega, *LjZv.*; saj se je župnik zmotil, nikar se ne bi jaz, *BKv.*; tudi: nikar pa, nikar pa da.

1. **nikati**, *am. vb. impf.* verneinen, negieren, leugnen, *Guts., kajk.-Cig., Cig. (T.).*

2. **nikati**, *am. vb. impf.* sich niederbeugen, *Met.*; — *prim. ničati.*

1. **nikavec**, *vca, m.* der Verneiner, *Cig.*

2. **nikavec**, *vca, m.* der Bergfint (fringilla montifringilla), *Jan., C., Valj. (Rad), Frey. (F.).*

nikāv, *m.* der Verneiner, *Cig.*

nikāa, *adv.* = nikdar, *Mik., kajk.-Vest.*

nikdar, *adv.* niemals; — tako lep, da nikdar tega (tacega), jo schön, wie feiner je gewöhn.

nikde, *adv.* = nikjer, (tudi: nikdŕ) *Mur.*

nikdŕ, *nikoga, pron.* nikdor, nihče, niemand, *Cig., Jan. (Slorn.), Lerst. (Sl. Spr.), uk.*; — *prim. Cr. VIII. 9., X. 4.*

nikdŕ, *pron.* = nigdor, nihče, *Npr.-Erj. (Torb.), uk.*

nikdār, *adv.* pogl. nikdar.

niklčj, klja, *m.* neka kovina. daš Nidel.
nikljev, *adj.* Nidel: *n.* kršec, der Nidelkieš, *Erj. (Min.)*.
nikjēr, *adv.* nitgendš.
 1. **nikniti**, *niknem.* *vb. pf.* entiprießen, hervor-
 heimen, *Habd.-Mik., Guts.-Cig., Dol.-Cig.,*
Jan.; — hervordringen: vraga nikne iz dreves,
Vrz.
 2. **nikniti**, *niknem.* *vb. pf.* verschwinden, *Ital.-C.*
nikod, *adv.* = nikoder: od nikod = od ni-
 koder, *SlGor.*
nikōder, *adv.* nirgendš herum, in keiner Ge-
 gend; od nikoder, nirgendš her, von keiner
 Seite; od nikoder ga ni.
nikōgarsen, *šna. adj.* niemandem gehörig, *Cig.*
nikōli, *adv.* niemafš; — (šalivo): o svetem
 Nikoli = nikoli.
nikotin, *m.* strupena tvarina v tobaku, daš
 Nicotin.
nikšen, *šna. adj.* = nobeden, *Npes.-Vraž.*
nikši, *adj.* = nobeden, *ogr.-C.*
nimam, *išči* pod: imeti.
nimanič, *m.* = nemanič, *Cig., Jan.*
nimar, *m.* = nemar: za nimar pustiti, *Jurč.*;
 za nimar pustiti, *vrzhŠt.*
nimfa, *f.* starogrška boginja nižje vrste, die
 Nymphē.
ninder, *adv.* = nikoder, nikjer, *vrzhŠt.-Vest.*
I. 108; (tudi: nindri, *Vest.*; nindri, *ogr.-*
Mik.; nastalo iz: nigder, *Mik.*).
nisem, *išči* pod: biti.
nišče, *pron.* = nihče, *Mur., Cig., Met., vrzh-*
Št.-Vest., Dol.; tudi: niščē.
nišcer, *pron.* = nihče, *Mur.*, („nišir“), *Guts.*
(Res.).
niščeta, *f.* die Leere, *Mik.*
niške, *f. pl.* = niecke, nečke, *Mur., Cig.,*
Vrtov. (Vin.). Notr.; — die Treftchemel am
 Weßstuhl, *Glas.*
ništ, *pron.* = nič, *kajk.*
ništen, *tna. adj.* nichts wert, nichtig, *Dol.-Erj.*
(Torb.).
ništer, *pron.* = nič, *Habd., Meg., Alas., Guts.,*
Krelj. Trub., Dalm., Kast.; ništer manj,
 nichtsdeutweniger, *Mur., V.-Cig.*
ništre, (*ništreč*), *trca. m.* ein Nichts: pisan
 ništre, *Lašče-Levst. (M.), Rog.-Valj. (Rad.)*
Cr.
 1. **nit**, *niti, f.* 1) der Faden; vdejavati nit, ein-
 fädelt; do nitu moker, ganz durchnäst; blago
 se po nitu nabira, po vrvi zapravlja, *Met.*;
 — *pl.* nitu, der Spinn, *M.*; — 2) Niva *n.*,
 das Wasserfall, der Traubbaum (*cordius*
aquaticus), *Cig., Erj. (Ž.), Vas Krn - Erj.*
(Torb.); — 3) morskā *n.*, das See gras, *Levst.*
(Pril.); — 4) plenasta ostrina na sekiri, *Gor.*
 2. **nit**, *niti, f.* = net, das Riet, *Krn Erj. (Torb.)*;
 = iz nem.
nitečnice, *f. pl.* = ničnice, (ničšnice) *Cig.*
niten, *tna. adj.* Faden: nitni konec, das
 Fadenende.
niti, *conj.* auch nicht, nicht einmal, *Mik., Jan.*
(Slovn.), Levst. (Sl. Spr.). nk.; nitu za lek ga
 ni, *Erj. (Torb.)*; kamena niti še ne vzdignēš,
 mkar ga boš nesel, *Levst. (M.)*; — nitu —

nitu, weder — noch, *Boh., Dict., V.-Cig., Jan.,*
Jan. (Slovn.), Levst. (Sl. Spr.), Prip. - Mik.,
nk.; = ni — niti, nitu — ni, *Levst. (Sl. Spr.)*.
nītje, *n. coll.* Fäden; — die Charpie, *C.*
nitka, *f. dem.* nit: der Faden; — = vlakno,
 die Faser, *Cig., Jan.*; — zlate, srebrne nitke,
 Fadengold, Fadenfäden, *Cig.*
nitkast, *adj.* fadenartig.
nītnik, *m.* die Sommeriche, die Stieleiche (*quer-*
cus pedunculata), *Cig., vrzhŠt.*
nivelovātī, *ūjem, vb. impf. (pf.)* lindino me-
 riti, nivellieren, *Cig. (T.)*.
niz, *praep. c. acc.* = s, z. von — herab:
 prišel je niz Krn, niz Srpenico, *Podkrnci-*
Erj. (Torb.); — niz lice solze toči, *Istra-*
ŠLN.; niz brdo, bergab, *Zora*; — v niz
 (vniz), abwärts, nach unten, *Jan., C.*
niz, *m. n.* bisero, eine Schmir Perlen, *Cig.*,
Zn.; niz misli, eine Gedankenreihe, *Cig. (T.)*;
 — *hs.*
nizati, *nizam.* zem, *vb. impf.* anreihen (*3. B.* auf
 einen Faden), *Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan.,*
Cig. (T.), Erj. (Min.); *n.* na nit bisere, ja-
 gode, *Brkini-Erj. (Torb.)*.
nizdōlje, *n.* das Thalgebänge, *Cig. (T.), Jes.*
nizdōlu, *adv.* abwärts, *Levst. (Pril.), Erj. (Min.),*
Lašče-Levst. (M.); *n.* gre pot, *Zora*; svet-
 loba se odbija *n.*, *Žnid.*
nizek, *zka. adj.* niedrig, nieder; *n.* gozd, der
 Niederwald, *Cig. (T.)*; nizka ravan, die Tief-
 ebene, *Cig. (T.)*; nizkegastanu, niedern Standes;
 visoki in nizki ljudje, *Levst. (Nauk.)*; — mo-
 ratijš niedrig, *Cig. (T.)*; nizka duša, ein ge-
 ringer Mensch, *Cig.*; — nizka cena, ein ge-
 ringer Preis; — nizko, niedrig; lastovice
 nizko letajo; nizko se prikloniti, eine tiefe
 Verbeugung machen; — *compar.* nižji, (*adv.*)
 nize.
nizem, *zna. adj.*, *Mur.*, *pogl.* nizek.
nizgati, *am, vb. impf.* = nizati, *Mur., Jan.*
nizhōd, *hōula, m.* der Niedergang (mech.),
Cig. (T.); die Descension (astr.), *Cig. (T.)*;
 — *stsl.*
nizhōden, *dna. adj.* fallend (math.), *Cig. (T.)*;
 — nizhōdnō koleno, die absteigende Linie
 der Verwandtschaft, die Descendenten, *Cig. (T.)*;
 — *prim.* nizhod.
nizina, *f.* = nizina, *ogr.-C.*
nizkodūšen, *šna. adj.* einer gemeinen Seele
 entsprehend; nizkodūšne krivice, *Cr.*
nizkomiseln, *adj.* von niedriger Gesinnung;
 nizkomiselni ljudje, *Cr.*
nizkōst, *f.* die Niedrigkeit.
nizkōta, *f.* die Niedrigkeit, *Jan.*
nizkōten, *tna. adj.* niedrig (fig.), *Jan.*
nizok, *adj.*, *Mur., Danj.-Mik.*, *pogl.* nizek.
nizatēznica, *f.* der Niederzieher (ein Muskel),
Erj. (Som.).
niza, *f.* die Niederung, *V.-Cig.*
nizati, *am, vb. impf.* niedriger machen; — *n.*
 se, niedriger werden; svet se niza, das Terrain
 wird niedriger; — cena se niza, der Preis fällt.
nizāvje, *f.* die Niederung, das Tiefland.
nizāvje, *n.* das Tiefland, *Cig., Jes.*
nižen, *zna. adj.* = nizek, *Mur.*

nižeši, *adj. compar. ad* nizek = nižji, *ogr.-C.*
nižešnji, *adj.* tiefer gelegen o. wohnend: ni-
 žešnji pridejo težko na goro. *Sl.Gor.-C.*
nizina, *f.* = nizava; die Tiefebene, globoka
 n., die Niederung, valovita n., wellenförmiges
 Tiefland, *Jes.*
nizinski, *adj.* Niederungs-: nizinsko jezero,
Jan., Jes.
nja, *pron.* nam. njega, njegov, *Guts.(Res.),*
Kor., Št.
njāvija, *f.* oseba, ki milo tarna, *GBrda.*
njāvkatī, kam. čem. *vb. impf.* mianen, *Cig.,*
C., Ravn., ogr.-Valj.(Rad).
njegōv, ōva, *pron.* jeiti (ako se ne ozira na
 subjekt istega stavka); ima dobrega prijatelja:
 njegovo možno prazni, svojo polni.
njegōvec, vca, *m.* der Seinige, *Jan.;* Jezus
 in njegovci, *Ravn.*
njēn, *pron.* ihr gehörig, ſie betreffend, ihr (ako
 se ne ozira na subjekt istega stavka).
njēnec, nca, *m.* einer der Ihrigen, *C.*
njerčanje, *n.* das Murren, *Vrtov.(Km.k.).*
njerčati, im, *vb. impf.* murren, *C., Notr.-M.*
njērga, *f.* = nerga, ein mürrischer Mensch, der
 Brummbar, *Cig.;* — ein weinerlicher Mensch,
Kr.-Valj(Rad); ein weinerliches Kind, *Cig.*
njergač, *m.* = nergač, der Brummbar, *Jan.*
njergalo, *n.* = nergalo, ein mürrischer Mensch,
 (njērgalo) *Štek.*
njergāti, am, *vb. impf.* = nergati, brummen,
 murren, *Cig., Jan., Kr.;* n. na koga, gegen
 jemanden murren, *Krelj;* — furren, *Jan.,*
C.; pes tiho njerga, *Vrtov.(Km.k.).*
njēvka, *f.* der Sader, *ogr.-Valj.(Rad).*
njēvkāč, *m.* der Zänter, *ogr.-C.*
njēvkati, am, *vb. impf.* zanken, *ogr.-M.;* n.
 se, ſich zanken, *ogr.-C.*
njēvkav, *adj.* zänkisch, *ogr.-C.*
njihen, hna, *pron.* = njihov, *Cig., Jan., Jan.*
(Slov.). Notr.-Cv.
njihov, *pron.* ihnen gehörig, ihr (ako se ne
 ozira na subjekt istega stavka).
njihovec, vca, *m.* njihov človek, einer der
 Ihrigen, *Bes.*
njin, *pron., Met.,* pogl. njun, njijun.
njiin, *pron.* = njun, njijun, (njiin) *Levst.*
(Sl. Spr.).
njiin, *pron.* = njun, *Cv. II. 11.*
njiva, *f.* der Acker.
njīves, vna, *adj.* Acker-: njīvno delo, njivni
 delavci, *Krelj.*
njīvica, *f. dem.* njiva, das Ackerlein.
njōhati, am, *vb. impf.* = njubati, *Vod.(Izb.*
sp.).
njuhāten, ina, *adj.* Schnupf-, *Jan.(II.).*
njuhāten, ina, *adj.* Schnupf-: njuhatni tobak,
DZ.; — prim. njubati.
njuhati, am, *vb. impf.* = duhati, riechen, *Z.,*
Prip.-Mik., Tolm.-Erj.(Torb.); — (po rus.)
 schnupfen: n. tobak, *Levst.(Nauk.). nk.*
njuhavec, vca, *m.* der Schnupfer, *Jan.(II.).*
njūn, *pron.* ihr (o dveh osebah, ako se ne
 ozira na subjekt istega stavka), *Ravn., Met.*
in nast.; — prim. njijun.

njust, *m.* = sobolj, *Javn., Mur., Cig.;* —
 madž.
njūšati, am, *vb. impf.* = njubati, riechen,
Tolm.-Erj.(Torb.).
1. nō, *conj.* 1) aber, *Levst.(Sl. Spr.), nk.;* no
 farizej neče grešnik biti, *Krelj;* jaz sem
 hotel. no ti ne, *C.;* — 2) nam.: ino, *C., Št.*
2. nō, *interj.* 1) izraža izpodbujanje; wohtlau,
C.; no, brat! wohtlau, Brüder! *Krelj;* no,
 govor! note, govorite! nota, govorita! note,
 note! *Št., Gor., Tolm.;* — prim. nu; — 2)
 za imperativom: doč; pusti me no! pojdi
 no! čakaj no! — 3) na! no! temu sem
 posvetil! — no! tega so pošteno nabili!
nobēden, (nobēn), nobēna, *num.* feiner, fein;
 nobeden ni hotel pomagati; noben človek
 ni hotel pomagati; (prim. eden, en); brez
 nobene pravice, ohne ein Recht zu haben,
Vrt.; prim. brez.
nobēnkrat, *adv.* feimmal.
nobenoplāten, ina, *adj.* = nobenostranski,
Guts.-Cig., Mur.
nobenostrāni, strāna, *adj.* = nobenostranski,
Cig., Jan.
nobenostrānost, *f.* = nobenostranstvo, *Cig.,*
Jan.
nobenostrānski, *adj.* unparteiisch, *Cig., nk.*
nobenostrānstvō, *n.* die Unparteilichkeit, *nk.*
nocō, *adv.* = nocoj, *Rež.-C., Cirk.-Baud.;*
 („nocō“, *Rož.-Kres).*
nocōj, *adv.* in der nächsten (vergangenen oder
 künftigen) Nacht, heute nachts; n. nisem nič
 spal; nocoj bom dolgo bedeli; — heute
 abends; pridi nocoj k nam! — iz noč-so,
 noč-sjo, *Štek.*
nocōjšnji, *adj.* zur nächsten (vergangenen oder
 künftigen) Nacht gehörig; nocojšnja noč;
 nocojšnja veselica, die am heutigen Abende statt-
 findende Unterhaltung.
nōč, noči, *f.* die Nacht; lahko noč! gute Nacht!
 po noči, in der Nacht, nachts; noč in dan
 delati, Tag und Nacht arbeiten; noč ima
 svojo moč; — sveta n., die Christnacht; na
 sveto noč, *Kres;* velika n., Ostern; o ve-
 liki noči, zu Ostern.
nōčca, *f. dem.* noč; das Nächsten, *Cig., Valj.*
(Rad).
nočem, išči pod: hoteti.
nōčen, čna, *adj.* Nacht-, nächstlich.
nočes, *adv.* heute nachts, *Haab.-Mik., Prip.-*
Mik., ogr.-C.
nočevāti, ſjem, *vb. impf.* übernachten, *Haab.-*
Mik., V.-Cig., Jan., vzh.Št.-C., Levst.(Nauk.),
Erj.(Izb. sp.), IjZv.
nočica, *f. dem.* noč. = nočca, *Levst.(Zb. sp.).*
nočilnica, *f.* die Nachtherberge, *Cig.*
nočilničar, rja, *m.* der Herberger, *Cig., Jan.*
nočilō, *n.* die Nachtherberge, *Jan.*
nočilšče, *n.* die Nachtherberge, *Cig., Jan.;* šel
 je iskat nočilšča v gostilno, *Erj.(Izb. sp.);*
 — der Nachtraum, *Levst.(Pril.).*
nočiiti, im, *vb. impf.* 1) übernachten, *Mur.,*
Cig., Jan., C.; nočili so v sotorih, *Škrb.;*
 kje sta moža, ki nočita pri tebi? *Ravn.;*
 pod milim nebom n., *Vrt.;* Mudi se mi z

blagom, Nočiti ne smem, *Npes.-K.*; — 2) n. koga, behetbergen, *Jan.*, *Vrt.*; — 3) noči se, es wird Nacht, *Meg.*, *Dict.*, *Mur.*, *Cig.*

nočnica. *f.* 1) die Nachtschwärmerin, *Valj.*(*Rad.*); — 2) die Nachtwale (hesperis), *Tuš.*(*B.*).

nočnik. *m.* 1) der Nachtwandler, *Jan.*(*II.*); — 2) der Nachtwind, *V.-Cig.*; der Nordwestwind, *Gor.-M.*; — 3) das Nachtgeschirr, *Jan.*, *DZ.*

nočnina. *f.* die Herbergegebir, *Jan.*

nóga. *f.* 1) der Fuß, das Bein; od nog do glave; z nogami in rokami; z nogami teptati; z obema nogama teptati; na nogah biti, auf den Beinen sein, aufsteigen; na noge! auf! izpod nog iti, spravit, aus dem Wege gehen, schaffen; od mladih nog, von Kindesbeinen an, von Jugend auf; pod nogami imeti koga, jemanden im Gehorjam halten, *Iskr.*; pod noge se dati komu, sich jemandem ganz ergeben; dal se je babi pod noge. *Polj.*; pod nogami komu biti, jemandem gehorjam sein, *C.*; — z desno nogo v črevlju, z levo pak v kozuhu, t. j. drugače govori, kakor misli, *Krelj.*; — der Fuß eines Tisches, Tisches n. dgl.; — 2) četrtna orehovega jedra, *Bolc.-Erj.*(*Torb.*); — 3) kračja n., der Drudenfuß (pentangulum), *Plužna.-Erj.*(*Torb.*); = morska n., *Kras.-Erj.*(*Torb.*), *jršh.Št.*; tudi: morina n., *Črniče*(*Goriš.*); = sračja n., *GBrda.-Erj.*(*Torb.*); = straćja n., *Pod Krnom.-Erj.*(*Torb.*); — 4) rastline: sračja n., der Strähenfuß (plantago coronopus), *Cig.*, *Medv.*(*Rok.*); — volčja n., der Weienandern (marrubium vulgare), *Cig.*; — zajčja n., der Hantleue (trifolium arvense), *Cig.*; — mačja n., das Gaudheil (anagallis arvensis), *Tuš.*(*B.*), *Medv.*(*Rok.*); — vranja n., die Stintresse (lepidium ruderale), *C.*

nogáč. *m.* 1) der Langfüßige, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*; — 2) der Polup, *V.-Cig.*

nogáča. *f.* 1) ein großer Fuß, *Štek.*; — 2) der Fuß eines Stuhles, Tisches n. dgl., *ogr.-Cig.*; — 3) *pl.* nogáče, das Fußgeschell der Stampfe, *C.*; — 4) *pl.* nogáče, die Stelzen, *C.*; — 5) das Spinnrad, *C.*

nogálnica. *f.* die Drittvorrichtung, der Schemel am Webstuhl, *Jarn.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *Plužna.-Erj.*(*Torb.*); — das Trittbrett beim Spinnrade, *Cig.*, *Gor.-M.*, *ogr.-C.*, *Krn.-Erj.*(*Torb.*); — *pl.* nogálnice, die Drittvorrichtung bei der Drehbau, *Cig.*

nogálnik. *m.* die Drittvorrichtung am Webstuhl, *Cig.*, *C.*, *Valj.*(*Rad.*) am Spinnrade, *Cig.*, bei der Orgel, *C.*; der Fußtritt am Tischgestelle, worauf man die Füße setzt, *Cig.*

nogánja. *f.* ein großer, unformeniger Fuß, *C.*

nogát. *ata.* *adj.* 1) mit Füßen versehen; — 2) vielfüßig; — 3) langfüßig, langbeinig.

nogavica. *f.* der Strumpf, die Fußhölde, *Guts.*, *Mur.*, *V.-Cig.*, *Jan.*, *nk.*

nogavičar. *rja.* *m.* der Strumpfwirler, der Strumpfwirler, *Ravn.*(*Valj.*, *Rad.*).

nogavičarica. *f.* die Strumpfwirlerin, die Strumpfwirlerin, *Jan.*(*II.*).

nogavičarstvo. *n.* das Strumpfwirlerhandwerk, *Jan.*(*II.*).

nóget. *hta.* *m.* = nohet, *Jan.*, *Erj.*(*Som.*).

nógica. *f.* dem. noga; = nožica.

nóglice. *f.* *pl.* oličene tropine. (prav za prav: semensko zrnje; iz furl. nogli) *Rihenberk.-Erj.*(*Torb.*).

nogolòm. *lõma.* *m.* der Beinbruch, *Cig.*

nogòvnica. *f.* = nogalnica, das Trittbrett am Spinnrad: kolovrat se z nogovnico žene, *StGor.*

nógrad. *m.* nam. vinograd.

nóhet. *hta.* *m.* 1) der Nagel am Finger u. an der Zehe; nohti cvetajo = bele pege dobi-vajo. *Pjk.*(*Črt.*); ne toliko, kolikor je za nohtom črnega = gar nicht; za nohte mi gre, es geht mir schlecht, es wird mir hart zugelegt, *Bes.*; huda jim je bila za nohti, *LjZv.*; — 2) der schwarze Stein an den Bohnen, der Bohnenschuß, *Cig.*; — 3) orlovi nohti, das Weißblatt (lonicera caprifolium), *Mur.*; tudi: nòhet.

nòhtati se. am se, *vb.* *impf* mit den Nägeln etwas anzulösen, auseinanderzubringen suchen: otrok se nohta z orehom, *Gor.*

nòhtce. *tea.* *m.* dem. nohet.

nòhtič. *m.* dem. nohet.

nòhtnica. *f.* das Nagelkraut (paronychia serpyllifolia), *Cig.*, *Medv.*(*Rok.*).

nòj. *m.* der Strauß (struthio), *Mur.*, *Cig.*, *Erj.*(*Z.*), *nk.*; — *hs.*

1. *nòj.* *conj.* = ino, in, *Goriš.*, *Kor.-Levst.*(*M.*).

2. *nòj.* *interj.* = no, wohlau, *C.*; nojta, nojte, *C.*

nója. *f.* 1) die Noth, die Plage, *Jan.*, *M.*, *Valj.*(*Rad.*); — 2) die Noth, die Nothwendigkeit, *Valj.*(*Rad.*); Nam bit' je noja zjokanim, *Npes.-Mik.*; — pogl. nuja.

nojét. *m.* = nohet, *ogr.-Valj.*(*Rad.*).

nokota. *f.* = device Marije kozušček, gemeiner Hornflee (lotus corniculatus), *Tuš.*(*R.*); — der Steinflee (mellilotus), *Pohl.*; (nokuta), *Medv.*(*Rok.*); — prim. *hs.* nokota.

nólika. *f.* die Herbstzeitlose (colchicum autumnale), *Lož.-Erj.*(*Torb.*); — prim. *it.* il piccolo molli, der italienische Zwerglauch, *Erj.*(*Torb.*).

nóljev. *adj.* noljev kruh: peče se od zmesi pirjeve, koruzne (sirkove) in ajdove moke, (furl. noli, Kleienmehl, Schrot) *Malhijc na Krasu.-Erj.*(*Torb.*).

nomád. *m.* nenaselene, der Nomade.

nomádski. *adj.* nomadisch.

nomenklatura. *f.* imenik, die Nomenclatur.

nomínaln. *lna.* *adj.* imenski, po imenu, nominell.

nomínativ. *m.* imenovalnik, prvi sklon, der Nominativ (gramm.).

nopal. *m.* die cochenilltragende Feigendistel o. Kopalpflanze (opuntia coccinellifera), *Tuš.*(*R.*).

nòr. *nóra.* *adj.* 1) nürriß; — nora ženska; po vaši nori glavni, *Iskr.*; nora leta, die Flegeljahre, *Cig.*, *Jan.*; — 2) überflüssiger Weise wachsend, *C.*; nora mladika, die Wasserrebe, *Cig.*; — nora raste, es wächst üppig, *Polj.*

nor. *adv.* = enkrat. *Reč.-C.*; (iz: ednor, stsl. jedina-že, prim. *Vest. II. 61.*)
nora. *f.* die Höhle, *Jarn., Mik.*; eine fraterförmige Vertiefung, *Z.*; (die Grube, *Cig.*)
norāva. *f.* der Aukerich (polygonum), *Valj. (Rad).*
nóraz. *m.* das frumme Nebenmesser, *Dict., Dol.*; — nam. vinoraz, in to nam. vinorez, *Mik.*
norcepās. *pāsa. m.* der Poisseureißer, *C., Z.*
norčák. *m.* 1) = norec, der Narr, *Dict.*; — 2) der Spafsvogel, *Guts.*
norčarija. *f.* = norčija
norčáski. *adj.* = norčevski, *Krelj.*
nórcast. *adj.* narrenartig, närrisch; norčasti deček.
norčāv. *āva. adj.* 1) närrisch, angebraunt; Norčave dekleta Verjamejo vse, *Npes.-Schein.*; — 2) possenhaft, ipafshaft.
norčāvast. *adj.* = norčav, *Dict.*
norčāvost. *f.* 1) die Nartheit; — 2) die Possenhaftigkeit.
norčēk. *čká. m. dem. norec;* 1) das Närrchen; — 2) neka goba, *Notr. - Levst. (Rok.)*; — tudi: norček.
norčevānje. *n.* die Poisseureißerei, das Scherzen.
norčevāti. *ūjem, vb. impf.* Narrenpossen treiben, scherzen, *Mur., Cig.*; — navadnejše: n. se s kom.
norčevāvec. *vca. m.* der Possenreißer.
norčevāvka. *f.* die Possenreißerin.
norčevski. *adj.* Narren, närrisch.
norčija. *f.* die Narrenposse.
norčljiv. *iva. adj.* ipafshaft, scherzhaft.
norčljivost. *f.* die Spafshaftigkeit.
norè. *éta. m.* der Narr, *Cig.*
nórec. *reca, m.* 1) der Narr; — norca (norce) si delati iz koga, ans jemandem einen Narren (Narren) machen; (pogostoma: norca [norce] se delati); za norca imeti koga, jemandem narren, zum Narren haben; norec ga lomi, er ist nuthwillig, *Mur., Cig.*; to ni po norcu, daß ist nicht übel, *C.*; — 2) norci, Possen: norce uganiati a. briti, Possen reißen; = norce pasti, *Mur.*; norce moliti komu, jemandem zum Besten haben, *Jan.*; po prazne norce iti, in den April geschickt werden, *Vod. (Nov.)*; v norcih kaj reči, im Scherze etwas sagen, *Gor.*; Mi mamo resnico, Mi mamo norce, *Npes.-Schein.*; — 3) der Schlegel, *Pot.-M.*; = veliko kovaško kladivo, *Z., Posarje-Erj. (Torb.)*, *Zora*; — 4) der Knebel an einer Kette, *Cig., Valj. (Rad)*; — 5) die Hübenlampe, *Cig.*; — 6) ein großer Strohhut aus gewöhnlichem Stroh, *Dol.*; — 7) eine am Achrenende zusammengebundene Garbe, *Gor.*; — 8) das Vorhemd, *C., Nov., Rihtenberk-Erj. (Torb.)*.
nórek. *rka, m.* ein liebes Närrchen, *SlGor.-C.*
noréti. *im, vb. impf.* ein Narr sein, geistesfrank sein; kaj noriš? biš ti denn von Zinnen? — sich närrisch benehmen, Possen treiben: otroci norijo po travniku; na stare dni je začel noreti.

norèz. *rēza, m.* das Nebenmesser, *V.-Cig.*; — prim. noraz.
norica. *f.* 1) die Närrin; — 2) *pl.* norice, die Wasser- oder Windwaden, die Schafwaden (varicellae), *Z., Kr.*; — 3) die Frühlingsfruchtblume, großes Schneeglöckchen (leucoum vernum), *Tuš. (R.)*; — die Tollkirsche (atropa belladonna), *Cig., Dol., Notr.*
noričica. *f.* das Schneeglöckchen (galanthus nivalis), *Gor.*
norija. *f.* die Nartheit, der Spaf, Possen, *Jarn., C., kajk.-Valj. (Rad)*; norije terati, Possen treiben, *kajk.-Vest.*
noriščnica. *f.* = blaznica, das Irrenhaus, *Cig., Jan., nk.*
1. noriti. *im, vb. impf.* narren, befhören, auführen, betrügen, *Cig., Jan., Volk.-M., vzh.St.*; n. srce, *Dalm.*; n. se = golufati se, *vzh.St.*
2. noriti. *im, vb. impf.* eintauchen, *Z., Trst. (Let.)*.
norljāča. *f.* = norljava ženska, *Mur.*
norljāv. *āva. adj.* = trapast, etwas närrisch, blöde, *Mur., Cig., C.*
nōrma. *f.* pravilo, vodilo, die Norm.
normāla. *f.* črta pravilnica, die Normale, *Cig. (T.)*.
normālen. *lna, adj.* pravilen, normal, Normalf.
normālije. *f. pl.* vodila, pravila, die Normallien, *DZ.*
normāлка. *f.* die Normalschule.
normālnošolski. *adj.* Normalschul-; n. zaklad, *DZ.*
noroglav. *glāva. adj.* thöricht, tollköpfig, *Dict.-Mik., Cig., Jan.*
noroglavec. *vca. m.* der Narr, *Cig.*
noroglavka. *f.* die Närrin, *C.*
norōst. *f.* 1) die Nartheit; — mladost je norost, die Jugend hat keine Tugend; — 2) riha n., der Dummkoller, divja n., rajender Koller (Pferdetrankeiten), *Stp.*
norōsten. *stna. adj.* 1) närrisch, *Dol.*; bil sem od mladih kolen malo norosten, *Jurč.*; norostno vesel, *Jurč.*; — 2) kollerig, *Jan.*
norovāti. *ūjem, vb. impf.* närrisch sein, Nartheiten treiben, *C., Z.*
nórski. *adj.* Narren-, närrisch; n. mož. norska reč, *Trub.*; norsko srce, *Dalm.*; norska pamet, *Iskr.*; norsko in nespametno ljudstvo, *Jap. (Sp. p.)*; norska čepica, die Narrenkappe, *SLN.*
nōrša. *f.* die Närrin, *Z., Mik.*; pustna norša, *Cig.*
nōs. *nōsa, nosā. nosū. m.* 1) die Nase; iz nosa mu kri teče; pred nosom, vor der Nase; = in nächster Nähe; na vrat na nos, über Hals und Kopf; tenak nos imeti, eine feine Nase haben; po nosu dati, dobiti, einen Verweis geben, bekommen; pod nos dati ali dobiti, etwas derb zu verstehen geben oder bekommen; golo resnico komu pod nos tiščati, jemandem derb die Wahrheit sagen; pod nos se mu je pokadilo = es war ihm nicht recht, es hat ihn verchnuift; nos obesiti, pobesiti, die Nase hängen lassen; imeti koga na nosu, auf jemanden böse sein, *Tolm.-*

Štek. (Let.); nos vihati, die Nase rümpfen; = z nosom mrdati, *Dict.*; nos visoko nositi, hochmüthig sein, *vzh.Št.-C.*; na nos komu kaj obesiti, auf die Nase binden; za nos voditi, bei der Nase herumführen, täuschen; v vsako reč nos vtekniti, überall keine Nase haben; sam se za nos priniti! achte auf dich selbst, zwie dich an deiner Nase! — za en nos tobaka, eine Prie Schnupftabak; — 2) ein nasenförmiger Zacken, *Cig.*; — der Gießschuabel bei Töpfen u. dgl., *Cig., C., Dol.*; — der Schiffschnabel, *Cig., Jan., Zr.*; la-dijski n., *Jan. (II.)*; — 3) die Landspitze, das Vorgebirge, das Cap, *Cig., Jan., Cig. (T.), Jes.*; (rus.).

1. **nosáč**, *m.* 1) ein großnasiger Mensch, *Mur., Cig., Jan., C.*; — 2) der Nasenaffe (*semnopithecus nasicus*), *Erj. (Z.)*; — 3) der Naseweiß, *Meg.*

2. **nosáč**, *m.* 1) der Träger, der Lastenträger, *Dict., Cig., Jan., C., Nov.*; — 2) prvo vrencec človeške hrbtnice, der Ulaß, *Erj. (Som.)*.

nosáča, *f.* ein Weib mit großer Nase, *Mur., Cig., Jan.*

nosáčka, *f.* die Trägerin, *Cig.*

nosák, *m.* ein großnasiger Mann, *Habd.-Mik.*

nosán, *ána, m.* ein großnasiger Mann, *Cig., Jan., M., C.*

nosána, *f.* ein großnasiges Weib, *Cig.*

nósast, *adj.* nasenartig; — großnasig, *Mur., Daj., Habd.-Mik.*

nosát, *áta, adj.* großnasig.

nosáv, *áva, adj.* schnelkend, *Cig.*

nósavica, *f.* = skleda z nosom, eine Schüssel mit einem Gießschuabel, *Rib.*

nóšba, *f.* das Tragen; osel je za nosbo, *ogr.-C.*

1. **nóšec**, *sea, m. dem. nos:* 1) das Näschen; — 2) der Gießschuabel, *Cig., Dol.*; — 3) die Nickererbje (*cicer arietinum*), *Cig., Kras- Erj. (To b.)*.

2. **nóšec**, *sea, m.* der Träger; — der Todtenträger: jokaje je šla reva zapuščena za nosci, *Ravn.*

nosčč, *čča, adj.* schwanger; tudi: nóšča: — prim. nositi.

nosččen, *čna, adj.* schwanger, tudi: nóščen, *Ljubljanska ok.*

nosččnost, *f.* die Schwangerschaft, tudi: nóščnost, *Cig.*

nosččnost, *f.* nosečnost, *Mur., Cig., Jan.*; tudi: nóščnost.

nóšck, *ska, m. dem. nos:* 1) das Näschen; — 2) die Nickererbje (*cicer arietinum*), *Kras- Erj. (To b.), Štek.*

1. **nóscn**, *sna, adj.* Nasen; nóšna kost, das Nasenbein, *Cig.*

2. **nóscn**, *sna, adj.* 1) tragbar, *Cig.*; nosni stol, der Tragestuhl, die Säule, *Vot. (Izb. sp.)*; nosna obleka, ein Kleid, das sich tragen läßt, *Let.*; — 2) Trage, *Cig.*; nóšni konj, das Tragpferd, nosne živali, Trage thiere, *DZ.*; — 3) schwanger, *Cig., Štek., Svet. Rok.*; — 4) nosna kokoš, eine Eier legende Henne, *Cig.*

nosévati, *am, vb. impf.* zu tragen pflegen, *Zemón (Notr.)-Erj. (To b.)*.

nóšez, *m.* v uganki: štirje noseži, dva vileža, dva videža, dva slišeza; štirje streljajo, eden pometu (krava, imajoča štiri noge, dva roga, dve očesi, dve ušesi, štiri sesce in rep), *Sv. Peter pri Gorici-Erj. (To b.)*.

nosica, *f.* die Trägerin, *C.*

nosilce, *n. dem.* nosilo: eine kleine Tragbahre: doteknil se je onega nosilca, *Krelj.*

nositen, *ina, adj.* lastbar, tragfähig, *Cig.*; Trage-, *Jan. (II.)*.

nosilnica, *f.* die Tragbahre, *Dict., Cig., Jan.*; — die Todtenbahre, *C.*; — die Säule, *Guts., Mur.*

nosilnjak, *m.* die Todtenbahre, *Hal.-C.*

nositnost, *f.* die Tragfähigkeit, das Tragvermögen, *Cig., Sen. (Fiz.), DZ., StN.*; pogl. nosljivost.

nosilo, *n.* die Trage, die Tragbahre, *Mur., Cig., Jan., DZ.*; tudi *pl.* nosila, *Cig., Štek., kajk.-Valj. (Rad.)*; kerubini so pokrivali skrinjo in nie nosila, *Jap. (Sv. p.)*; mrtvaška nosila, die Todtentragbahre, *Cig.*

nositelj, *m.* der Träger, *Vrtov. (Vin.), nk.*

nositeljica, *f.* die Trägerin, *nk.*

nositi, *nósim, vb. impf.* 1) tragen; — vodo, drva n. v kuhinjo; čebele pridno nosijo, *Por.*; veter prah v oči nosi: morje ladje nosi; n. (dete), schwanger geben, *Cig., Jan.*; — trädlich sein: kobila nosi, *Gor.*; glavo visoko n., sich hochtragen; — 2) n. se, schweben; n. se po zraku, *Cig. (T.)*; sich gebarden, sich gerieren, benehmen; mogočno, moški se n., vornehm, stolz einhergehen: Ko grom se nos' in blisk in piš (namr. kralj Matjaž), *Npes.-K.*; prva dva stanova, plemstvo in duhovstvo, nosila sta se zatorej kakor gospoda nad meščanom, *Jurč.*; nerodno se n., *Jurč.*; — pos. sich stolz benehmen, *Zil.-Jam. (Rok.), Kr.*; — n. se nad čim, sich über etwas aufhalten, *Cig.*; — 3) n. se, sich heiden; po gospodsko, po kmetsko se nositi.

nositva, *f.* die Trädlichkeit, die Trageseit, *Jan. (II.)*.

nosivec, *vea, m.* der Träger, *Cig.*

nosivka, *f.* die Trägerin, *Cig.*

nóškov, *adj.* von der Nickererbje, *Štek.*

nosljáti, *ám, vb. impf.* 1) durch die Nase reden, náfeln, *Jan., M., Valj. (Rad.)*; — 2) = njuhati, (Tabak) schnupfen, *Cig., Jan.*

nosljávec, *vea, m.* der náfelnd (spricht, *Valj. (Rad.)*.

nosljív, *adj.* = 2. nosen 1), *Guts.-Cig., Jan.*

nosljivost, *f.* die Tragfähigkeit; n. ladje, *DZ.*

nosnica, *f.* 1) das Nasentoch; *nav. pl.* nosnice, = nozdrvi, die Nasenlöcher; die Nasenhöhle, *Erj. (Som.)*; 2) nóšnica, = nosna kost, das Nasenbein, *Erj. (To b.)*.

nosnik, *m.* = hohnik, der Nasenlaut, der Nasal (gramm.), *Cig., Jan., nk.*

nosnina, *f.* der Trägerlohn, *Jan.*

nosnjáča, *f.* der Schnabelfrau, *C.*

nósnost, *f.* die Schwangerschaft, *Cig.*

nosobře, *bica, m.* der Nasenstüber, *Jan. (II.)*.

nosorog, róga, *m.* das Nashorn (rhinoceros). *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Erj.* (*Z.*).

nosoróžec, žca, *m.* 1) der Nashornkäfer (*oryctes nasicornis*), *Erj.* (*Z.*); — 2) — nosorog. *Jan.*

nosúlja, *f.* ein großhalsiges Weib, *Mur.*, *Cig.*, *C.*, *Mik.*

nošá, *f.* 1) das Tragen, *Mur.*: o dobri noši, t. j. kadar čebele pridno nosijo. *Levst.* (*Beč.*): — 2) die Kleidertracht; narodna noša, die Nationaltracht.

nošáj, *m.* 1) der Gang (v. Speifen), *Cig.*: — 2) die Tragweite, *Cig.*, *Jan.*

nošba, *f.* = noša 2), *Habd.*, *ogr.*-*Mik.*

nošenje, *n.* 1) das Tragen: — 2) das Betragen, (nošenje) *ogr.*-*Valj.* (*Rad.*).

noševati, *am.*, *vb.* *impf.* = nosevati, *Jan.*

nošica, *f.* dež, ki ga veter od strani nosi na zidovje, *Gor.*

nošnina, *f.* der Trägerlohn, *Cig.*, *DZ.*

nošnja, *f.* 1) das Tragen, *Mur.*, *Cig.*, *SlGor.*-*C.*: — tudi: nošnja.

not, *interj.* *lič!* *BlKr.*: not me zdravega! *lič* da, *ich* bin gesund! *Navr.*-*Jan.* (*Storn.*).

nota, *f.* 1) die Musiknote: po notah peti; — 2) državna nota, die Staatsnote, *Cel.* (*Ar.*).

notár, *rja*, *m.* beležnik, der Notar.

notarijât, *m.* = notarstvo, das Notariat.

notárski, *adj.* Notar's-, Notariat's-.

notárstvo, *n.* das Notariat.

notén, *ina*, *adj.* Noten=: notni papir, das Notenpapier, *Cig.*, *Jan.*

notér, *adv.* hincin, herein; n. do-; biš—hinein, biš—hin, n. do vrat; n. do Trsta.

notrajšnji, *adj.* = notranji, *Cig.*, *Jan.*

notranji, *adj.* der innere, inwendig; notranja okna; notranje bolečine: — ministerstvo za notranje stvari, das Ministerium des Inneren, *DZ.*: notranja dezela, das Binnenland, notranja kupčija, der Binnenhandel, *Cig.*, *Jan.*; — n. konj, das Sattelpferd, *Jan.* (*H.*): — tudi: notranji, *Mur.*, *Jan.*

notranjost, *f.* das Innere, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

notranjščina, *f.* das Innere, *Cig.* (*T.*), *Nor.*

notrešnji, *adj.* = notrišnji, *ogr.*-*C.*: — naj-notrešnji, der innerste, *Dalm.*

notri, *adv.* drinnen, darin.

notrika, *adv.* = notri, („notrka“) *GBrda.*

notrina, *f.* das Innere: večkrat so skrivni nameni v naši notrini, *Cv.*

notrišnji, *adj.* = notrni; notrišnja vrata, *Dalm.*; vunanja in notrišnja lepota, *Kast.*

notrnji, *adj.* = notranji, *Mik.*; notrnje dvo-rišče, *Dalm.*

notršnji, *adj.* = notrišnji, *Dict.*

nov, *nóva*, *adj.* neu; nov klobuk; nóvi župan: novo vino, der heurige Wein; nova moka; novi kruh, t. j. kruh od nove, letošnje moke, *Dol.*; — nov sneg, nov mraz (govore vzpomladi, ako zopet sneg zamete), *Soška dol.*-*Erj.* (*Torb.*); — iz nova (iznova), von neuem, *Mik.*, *C.*, *nk.*; = iz novega = v novo = na novo.

nováč, *m.* = novinar 1), der Neujaß, *Mur.*

nováčenje, *n.* die Reerutierung, *C.*, *nk.*

nováčiti, áčim, *vb.* *impf.* (vojaške) novake nabirati, reerutieren, *nk.*

novák, *m.* der Rentling, *Habd.*-*Mik.*, *Mur.*, *Cig.*, *vzh.*Št.: n. v veri, novake učiti, *Jap.* (*Šr.* p.); — der Reerut., *Mur.*, *Cig.*, *nk.*; — der Noviz, *Jan.* (*H.*).

novákinja, *f.* die Anfängerin, *Cig.*: die Lehr-jüngerin, *C.*: die Novitze, *ZgD.*, *kajk.*-*Valj.* (*Rad.*).

nováštvo, *n.* das Noviziat, *Jan.* (*H.*).

novčekóv, *kóva*, *m.* die Münzprägung, *Jan.* (*H.*).

novčekóvec, *vca.* *m.* der Münzpräger, *Jan.* (*H.*).

novčanica, *f.* der Münzschein, *Jan.* (*H.*).

novčánstvo, *n.* das Münzwesen, *Levst.* (*Nauk.*).

novčára, *f.* = peneznica, die Münzkammer, *Jan.* (*H.*).

novčárstvo, *n.* die Münzfunde, *Jan.* (*H.*).

novžec, čeca, *m.* dem. novec, *kajk.*-*Valj.* (*Rad.*).

novčén, čna, *adj.* 1) Geld's-, Münz's-, *Cig.* (*T.*), *nk.*; nóvčna mera, *Cel.* (*Ar.*); novčena opravila, Zinauzjachen, *Levst.* (*Nauk.*); — 2) geldreich (tudi: novčan), *Jan.* (*H.*).

novčič, *m.* dem. novec; der Kreuzer, *Jan.* (*H.*); — *hs.*

novéc, *vca.* *m.* die Münze, das Geldstück, *Cig.* (*T.*), *DZ.*, *Cel.* (*Ar.*); kovani n., die geprägte Geldmünze, *Cel.* (*Ar.*); računski n., die Rechnungsmünze, *Cel.* (*Ar.*); — *pl.* novci, das Geld, *Mur.*, *Dol.*-*Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — *hs.* nóvehén, *hna*, *adj.* nov novehen, ganz neu, *Habd.*-*Mik.*

novéla, *f.* pripovedka, dodatek k zakonu, die Novelle.

novelist, *m.* der Novellenschreiber, der Novellist.

novelistika, *f.* die Novellenliteratur, die Novellistik.

novémber, *bra.* *m.* der Monat November.

novémbrski, *adj.* November-.

novic, *m.* 1) der Noviz, *Jan.* (*H.*); — 2) der Bräutigam, *Jan.*, *M.*: novici, das Hochzeitspaar, *Prim.*-*Cig.*: (iz furl.).

1. **novica**, *f.* 1) die Keuigkeit; — 2) eine neue Steuer, *Mur.*, *Cig.*: novice nakladati, *Jsvkr.*; za posebne potrebe mora biti posebna novica po tri od sto, *Vod.* (*Izb. sp.*); — die Contribution: novica ali drugi deželski davki, *Ces. razglas iz l. 1781.*

2. **novica**, *f.* 1) die Novize, *Jan.* (*H.*); — 2) die Braut, *Cig.*, *Štrck.*: (iz furl.).

novicijât, *m.* novaštvo, das Noviziat.

nóvič, *adv.* neuerdings, von neuem, *Mur.*, *V.*-*Cig.*, *Levst.* (*Nauk.*, *Pril.*), *nk.*; = v novič (vnovič), *Ravn.*: — neu: novič ustanovljen, neuerdichtet, *Levst.* (*Zb. sp.*).

novičar, *rja*, *m.* der Keuigkeitsbräuer, *Cig.*: — der Keuigkeitsbote: Jeruzalemu bo dobrega novičarja postal, *Škrinj.*

novičarica, *f.* die Keuigkeitsbräuerin, *Cig.*

novičiti, íčim, *vb.* *impf.* nov sod noviči, t. j. ima po novini duh, *Dol.*

nóvičnji, *adj.* neuerlich, *C.*

novína, *f.* 1) das Neue, neue Dinge: o praznikih nič ne bom imela novine (nove obleke),

južh.Št.: na razvalinah n. oživi, *Jan. (Slovni.)*; — die Neuerung, *Cig. (T.)*; — neue Früchte, neue Fiedlung (Obst, Wein, Feldfrüchte): že pred sv. Jakobom so iz novine kuhali ječmenov sok, *LjZr. m. 1. sadja. Ravn., Preš.*; — 2) der Neubruch, das Neuland, das Gerente, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, Bes.; nōvina, *Mur., St.*; — 3) die Neuigkeit, *kajk. Valj. (Rad.)*; — pl. novine, die Zeitung (po hs.), *nk.*

novinar, rja, m. 1) der Besitzer eines Neulandes, *Cig.*; — 2) = časnikar, der Journalist, *Cig., Jan.*

novinarski, adj. = časnikarski, *Jan.*

novinarstvo, n. = časnikarstvo, *Cig., Jan.*

novince, nca, m. der Neuling; samostanski n. der Noviz, *Cig., Jan.*; — vojaški n., der Recrut, *Mur., Cig., Jan., nk.*

novinjak, m. der Weingartenneubruch, *Hal.-C.*

novinka, f. 1) die Anfängerin; — die Novize, *Jan. (H.)*; — 2) ein neues Wort, der Neologismus, *Cig. (T.)*, *Preš.*

novinski, adj. 1) neu, *Cig.*; — 2) anfänger-mäßig, schülerhaft, *Cig.*; — 3) Zeitungs-, *nk.*

novinstvo, n. die Anfängerschaft, *Cig.*; — das Noviziat, *Cig., ZgD., Slov.*

novišče, n. der Neubruch, *V.-Cig., Svet. (Rok.)*; krompir dobro stori na novišču, *Gor.*

novištvō, n. = novaštvo, das Noviziat, *Cig., DZ.*

noviti, im, vb. *impf.* Neuerungen vornehmen, *Mur.*

novočrkar, rja, m. der Verteidiger eines neuen Alphabets, *Preš.*

novodoben, bna, adj. der neuen Zeit angehörig, modern, *nk.*

novokrščenec, nca, m. der Neugetaufte, *Cig., Jan.*; (po nem.).

novokrščenka, f. die Neugetaufte, *Cig., Jan.*; (po nem.).

novolēten, tna, adj. Neujahrs-; novoletno voščilo, darilo.

novolētnica, f. 1) pogača ali hleb, ki se za božič speče in na mizo dene, pa še le na novo leto načne, *BIKr.*; — 2) das Neujahrslied, *Jan., M.*

novolētnik, m. der am Neujahrstag Geborene, der Neujährling, *Cig., Z.*

novoletnjak, m. = novoletnik, *Mur., C.*

novoljubec, bna, adj. das Neue liebend, *Cig.*

novoljubje, n. die Neuerungslust, *Cig.*

novolunje, n. = mlaj. der Neumond, *Jan. (H.)*; — rus.

novomāšen, šna, adj. Primiz.

novomāšnik, m. der Primiziant.

novomodcn, dna, adj. neu-modisch, *Cig.*

novonōšcn, šna, adj. neu-modisch, *C.*

novoomožēn, žena, adj. neu verheiratet (vom Weibe), *Jan. (H.)*; (po nem.).

novoožēnjen, adj. neuverheiratet (vom Manne), *Jan. (H.)*; (po nem.).

novopečēn, čna, adj. neugebacken, *Cig., Jan.*; (po nem.).

novoporočēn, čna, adj. neuvermählt, *Jan. (H.)*; (po nem.).

novoporočēnce, nca, m. der Neuvermählte, *Jan.*; (po nem.).

novoporočēnka, f. die Neuvermählte, *Jan. (H.)*; (po nem.).

novorojēn, čna, adj. neugeboren; (po nem.).

novorojēncek, čka, m. dem. der Neugeborene, *Cig., Jan., M.*; (po nem.).

novorojēničē, m. = novorojēncek, *Jan. (H.)*.

novorojēnce, nca, m. der Neugeborene, *C.*; (po nem.).

novorojēnka, f. die Neugeborene, *C.*; (po nem.).

novōst, f. die Neuheit.

novōstēgen, gna, adj. neu-modisch, modern, *Jan., nk.*

novošōlnik, m. ein Gönner oder Verteidiger der neuen Schule, *Str.*

novōta, f. die Neuheit, *V.-Cig., Jan., M.*; — die Neuerung, *Cig., Valj. (Rad.)*.

novotār, rja, m. der Neuerer, *Cig., nk.*

novotāriti, ārim, vb. *impf.* Neuerungen machen, *nk.*

novotārjenje, n. das Neuern, die Neuerungen, *nk.*

novotārstvō, n. die Neuerungs-sucht, *Cig., Jan., nk.*

novotina, f. = novota, *Jan., C.*

novovērec, rca, m. der Neugläubige, *Cig., Jan., C., nk.*

novovēren, rna, adj. neugläubig, *Cig., nk.*

novovērka, f. die Neugläubige, *Cig.*

novovērnica, f. = novoverka, *Jan. (H.)*.

novovērnik, m. = novoverec, *Jan.*

novovērski, adj. neugläubig, *Cig., Jan., nk.*

novovērstvō, n. der Neuglaube, die Glaubens-neuerung, *Cig., Jan.*

novozakōnski, adj. neutestamentlich.

novozaročēn, čna, adj. neuverlobt, *Jan.*; (po nem.).

novozaročēnce, nca, m. der Neuverlobte, *Jan. (H.)*; (po nem.).

novozaročēnka, f. die Neuverlobte, *Jan. (H.)*; (po nem.).

nōzdra, f. = nozdrva, pl. nozdre, die Rajenlöcher, die Rüstern (poseb. pri konjih), *BIKr.*

nozdrī, ī, f. das Rajenloch, die Rüstern, *Jan.*; nosna duplina se odpira nazven z dvema odprtinama, nozdrvema, *Erj. (Som.)*; nav. pl. nozdrvi, die Rajenlöcher, die Rüstern, *Habd.-Mik., Levst. (Nauk.)*; tudi: nozdrvi, nozdrvi, *Valj. (Rad.)*.

nōzdrva, f. das Rajenloch, *Jan., Cig. (T.), C., Valj. (Rad.)*.

nož, noža, m. 1) das Messer; — 2) pl. noži, das Straußfein, der Krauthobel, *Cig., Jan., ogr.-C., Gor., Notr.*; zelje se reže na nožih, *Ravn. (Abc.)*.

nožār, rja, m. der Messerschmied.

nožarica, f. die Messerschmiedin, *Valj. (Rad.)*.

nožariti, ārim, vb. *impf.* das Messerschmied-handwerk betreiben, *Jan. (H.)*.

nožārnica, f. die Messerschmiede, *Cig.*

nožārski, adj. Messerschmied.

nožārstvō, n. das Messerschmiedhandwerk.

nōzast, adj. messerschmiedig.

nožbrūsc, sca, m. der Messer o. Scheren-schleifer, *Levst. (Nauk.)*.

nōžec, čca, m. dem. nož; das Messerchen.

nožej, *m. dem.* nož: das Messerchen, *Zil.-Jarn., Jan., Mik.*
nožek, *žka. m. dem.* nož: das Messerchen; tudi: nožek, *žka. Valj. Rad.*
1. nožén, *žna. adj.* Fuß: nožne kosti. Fußknochen, *Cig.*
2. nožén, *žna. adj.* = nožev, *Jan. II.*
nožev, *adj.* Messer: noževa ostrina, die Messerschneide, *Cig., Jan.*; noževa oplati, die Messerschalen, *Lerst./Zb. sp.*
nožica, *f. dem.* noga: 1) das Füßchen; — 2) zašče nožice, das Nagelpföfchen (gnaphalium dioicum), *Tuš. B.*
nožice, *f. pl.* = škarie, die Schere, *Lerst. (Zb. sp.); — hs.*
nožič, *šca. m. dem.* nož: das Messerchen; tudi: nožič, *nožič. Valj. Rad.*
nožiček, *žka. m. dem.* nožič: das Messerchen.
nožičevka, *f.* das Aumesser, das Einlegemesser, *Notr.-Cig.*
nožičica, *f. dem.* nožica: das Füßchen.
nožičič, *m. dem.* nožič: das Messerchen, *Met.*
1. nožička, *f. dem.* nožica: das Füßchen, *Valj. (Rad.).*
2. nožička, *f.* das Klappmesser, *Notr.-Cig., Idrija-Frey./Rok., Polj.*
nožik, *m.* = nožek, *Lerst. (Zb. sp.)*
nožina, *f.* der die Beine bedeckende Theil der Haut, der Beinting, *Cig.*
nožišče, *n.* das Messerheft, *C.*
nožje, *n.* das Fußstück, *Jan. (H.).*
nožka, *f.* = nožica, das Füßchen, *Lerst. (Zb. sp.).*
nožna, *f.* die Messerschneide, die Scheide, *Mur.: = pl. nožne. Mur., Cig.*
nožnica, *f. 1)* die Messerschneide, die Scheide, bei der Schwert- oder Säbelscheide, *Meg., Guts., Mur., Cig., Jan., Dol.*; nav. *pl.* nožnice, *Alas., Guts., Mur., Cig., Krejč. Hip. (Orb.);* meč iz nožnic izdreti, *Dalm.*; — das Futteral: (n. za britvo), *Dict.*: (n. za nožičnik), *Cig.*: (n. za knjižo), *Savinska dol.*: — listna n., die Blattischeide, *Cig. (T.), Tuš. (B.); — 2)* die Erbjeschote, *Mariborska ok.-C.*; — 3) *pl.* nožnice, bei der Stampie die durchlöcheren Bretter, durch deren Löcher die Stampfschäfte (pah) gehen, *Dol.*: — 4) neka skolkja: die Messerschneide (solen vagina), *Erj. (Z.); — tudi:* nožnica.
nožničar, *rja. m.* der Scheidennmacher, *Cig.*
nožničast, *adj.* schidenförmig, *Cig.*
nožnják, *m.* der Fußstak, *Jan. (H.).*
nráv, *nráva. m.* die Sitte, nav. *pl.* die Sitten, *Cig. (T.);* npravov surovino otesati, *Ravn.*; blagi nravi, *Lerst. (Nauk); — stsl.*
nráv, *nrávi. f.* = nravi, die Sitten, *Jan.*
nráven, *vna, adj.* sittlich, *Mur., Cig., Jan., C., nk.*
nravit, *adj.* gesittet, *Cig.*
nravitost, *f.* die Gesittung, die Sittlichkeit, *Cig.*
nrávnost, *f.* die Sittlichkeit, *Cig., Jan., nk.*
npravoslóvec, *vca, m.* der Etkiter, der Moralist, *nk.*
npravoslóven, *vna, adj.* ethisch, *nk.*

npravoslóvje, *n.* die Sittenlehre, die Moral, die Ethik, *Jan., nk.*
npravstven, *vna. adj.* sittlich, moralisch, *Cig., Jan., C., nk.*
npravstvenost, *f.* die Sittlichkeit, die Moralität, *Cig., Jan., C., nk.*
npravstvo, *n.* die Sitten, *Jan. (H.).*
1. nu, *interj.* 1) wohlau! *Alas., Dict., Mur., Cig., Mik., Dol.*; nu vže! auf denn, wohlau denn! *Meg., Dalm.*; nu, storimo si mesto! wohlau, laffet uns eine Stadt bauen! *Dalm.*; nu tedaj, vi bogati, plačite se! wohlau, ihr Reichen, weinet, *Dalm.*; nu, bratie, pomagaite! *Dict.*; — z osebnimi obrazili: nuta, nute, *Mur., Mik., Lerst. Sl. Spr.*; — naj nu = naj no: Mati, mati, naj nu grem! (laß mich doch gehen!) *Lerst. Zb. sp.*; — 2) = not, glei, *Ben.-Kl.*; — 3) ja freilich, ja wohl, natürlich, *Idrija-Strek. Let.*
2. nu, *conj.* = no, doch, aber, *kajk.-Glas.*
núda, *f.* die Lohnarbeit: hodi nudo („nudu“) delat, *kajk.-Valj. Rad.*
núda, *interj.* wohlau! *ogr.-C.*
núdar, *interj.* wohlau! *kajk.-Mik.*
núdelj, *šlia delina. m.* die Rindel; nav. *pl.* nudeljni, Rindeln; — iz nem.
nudilo, *n.* das Zwangsmittel, *Cig. (T.).*
núdití, *núdim. vb. impf. 1)* zwingen, nöthigen, *Mur., Cig. T., Met., Mik., UčT.*; — 2) darbieten, anbieten, *Cig., nk.*
nudljiv, *iva. adj.* dringend, *C.*; nudljivo opominati, *C.*
núj, *interj.* = nu, wohlau! (tudi: nujmo, nu'ta, nujte), *Mur., Cig., Met., Mik., Lerst. (Sl. Spr.);* nujte vi priseči! *Lerst. (M.);* nuj ga! nur zu! *Met.*; nuj ga izpiti! *LjZv.*; nuimo ogrenimo mu to, kar si bo pridobil! *Jurč.*
núja, *f.* die Noth, die Bedrängnis, *Meg., Alas., Dict., Jarn., Cig., Jan., C.*; pomagaj mi iz te moje nuje, reve in nadloge, *Trub.-Let.*; v nuji biti, *Dalm.*; vsem nujam in nadlogam podvržen, *Dalm.*; huda nuja gaima, *Vrt.*
nújati se, *am se. vb. impf. 1)* sich bemühen, *Dol.-Cig., Jan., Kras.-C.*; — 2) = ponujati se: dež se nam nuja, *vzhŠt.*
nújen, *jna. adj. 1)* elend, mühselig, *Cig., Jan., C.*; — bedrängt, *Dict.*; nujen in zdvojen gleda zimi v oči, *Erj./Zb. sp.*; — 2) (po hs.) nothwendig, dringend, *Cig., nk.*
nújnost, *f. 1)* die Bedrängtheit (prim. nujen 1); — 2) die Nothwendigkeit, die Dringlichkeit, *Cig. (T.), nk.*; hs.
núka, *f.* nam, vruka, das Radgrummet, *Mur., Jan., C.*
núla, *f.* niela, die Null.
numerácija, *f.* die Numeration, *Cel. (Ar.).*
numizmätičén, *žna. adj.* k numizmatiki spadajoč, numismatisch.
numizmätik, *m.* der Numismatiker.
numizmätika, *f.* penozoznansvo, die Münzenkunde, die Numismatik.
nún, *m.* = nunc, der Taufpathe, *Rež.-C.*
1. nuna, *f. 1)* die Taufpathe, *C., Z., Let., Kras., Prim.*; — 2) die Nonne; — prim. stvn. nunna, lat. nonna, *Mik. Et.*

2. **nůna**, *f.* das Schilfpfeifen, *C.*
nunáč, *m.* der Nřmmling, *vřhŠt.-C.*
nůnati, *am. vb. impf.* schlafen (v otročjem go-
 voru): nunaj. spavaj dete, *ogr.-C.*
nůncij, *m.* papežev poslanec, der Nřmtnš.
nůnček, *čka, m. dem.* nuncce, *Sl.N.*
nůnec, *nca, m.* 1) der Taufpatze, *C., Let.,*
Kras, Prim.; — 2) der Pfister, *C., Kras,*
Prim.; — prim. lat. nonnus, der Mřnch.
nůnica, *f. dem.* 1. nuna. 2).
nůnika, *f.* das Schilfpfeifen, *Mur.*
nůnka, *f.* der Safran (crocus), *Tuš.(B.)*; bele
 nunke, der weiße Frřhlingsjafran (crocus
 albitorusi. *Nkol.*
nunováti, *řjem, vb. impf.* Nonne sein, *Cig.,*
M. C.
nůnovina, *f.* = nunovje, *Dol.*

nůnovje, *n.* bičeje, iz katerega neko trobilo
 delajo otroci, *Dol.*; — prim. 2. nuna.
nůnški, *adj.* Nonnen-: nunski samostan.
nůnstvo, *n.* 1) das Nonnenthum, *C.*; — 2) die
 Gvaterřřařt, *C.*; biti si s kom v nunstvu, *C.*
nůnřčak, *m.* der Třuffling, *Kaič.(Let.).*
nůt, *interj.* = not, *řieh, ogr.-C.*
nůta, *f.* die Rinderherde, *Mik., Kameny na*
Soči, Pluřna na Bolřkem-Erj.(Torb.).
nůti, *interj.* = nut, not, *řieh, Habd.-Mik.*
nůtnjak, *m.* der Stier, *Zil.-Jarn.(Rok.); —*
 prim. nuta.
nuvič, *iča, m.* = novic 2), *Reř.-C.*
nuviča, *f.* = 2. novica 2), *Reř.-Baud.*
nůza, *f.* der Halm zum Auffassen von Erd-
 beeren, *Mik.*; — Erdbeeren auf einen Grař-
 halm angereicht, *Kr.-Valj.(Rad.); — prim. niz.*
nůzati, *nůzam, řem, vb. impf.* = nizati, *Mik.*

O.

ō, *interj.* izraža žalost, začuditev itd.: ō! ōh!
 o moj Bog! o ti revež ti! o da bi že konec
 bil vojske! — o, to je lepo! — o ne! o
 nein! — o, tega jaz nisem storil!

ō, *praep.* okrajřan „ob“; išči pod: ob.

ōb, (okrajřana oblika: ō), *I. praep. A) c. acc.*
 1) s krajevnim pomenom na vprařanje:
 kam? um; kača se je ob palico ovila, ob
 potok (den řlufř entlang) smo vrbe nasadili,
Levt.(Sl. Spr.); — pri glagolih, ki pome-
 njajo zadevanje, udarjanje: an, aň; ob mizo
 udariti, aňf den Třiřh řhlagen; ob tla treřčiti,
 řuboden řhmetten; (fig.) ob tla je, er řřt řu-
 grunde gerichtet; ob kamen zaderi ali spo-
 tekni ti se, an einen Stein řtořen; bodisi z
 loncem ob kamen ali s kamenom ob lonce,
 teřko je loncu, *Nřreg.-Jan.(Slovn.)*; ob grm
 je obrnřl, es hat ihn der Wřdř gestreift, *Levt.*
(Sl. Spr.); drgniti se ob kaj, řieh an etwas
 reifen; (fig.) ob mene se briře, = er řchiebt
 die Schuld aňf mich, *Z.*; ob mene se huduje,
 er řrgert řieh řber mich, *Jurč.*; jezike brusiti
 ob koga, *Levt.(Zb. sp.)*; metati kaj ob zadaj
 (= vnic, řrez glavo nazaj), *Navr.(Let.)*; —
 ob ono stran, řeřřeřts, *Krřřj.*; — 2) s časov-
 nim pomenom: ob dan, bei Tage, *Habd.-*
Mik.; ob noč, bei der Nacht, *Mik.*; řber
 Nacht, *Mur., Zr.*; In svet ob noč pozabi
 kraj, *Greg.*; — 3) pomenja vzrok: ob to
 (obto), deshalb, *Trub., Dalm.*; ob kaj; (ob-
 kaj), warum, *Trub.*; ob vařo stran, euret-
 halben, *Krřřj.*; — 4) ob glavo mu gre, es
 geht ihm um den Kopf, *Ravn.-Mik.*; ob pa-
 met mu gre, er řřt in Gefahr, den Beřřand
 zu verlieren, *Gr.*; — (po nem.) ob kaj priti,
 um etwas kommen, es verlieren; pripraviti
 koga ob kaj, jemanden um etwas bringen;
 ob glavo dejati, entbaupen; krava je ob
 mleko, die Kuh řřt um die Mřld gekommen;
 obenj je, es řřt um ihn geřeben, *Cig.*; —
 B) *c. loc.* 1) s krajevnim pomenom: lřngř,

an; Pařa stopa o potoci, *Nřes.-K.*; ob po-
 toci (potoku) lovec hodi, *Levt.(Sl. Spr.)*;
 ob hribu hoditi, am Berge řin gehen, *Cig.*;
 ob hiři stoji drevje, *Levt.(Sl. Spr.)*; pesek
 ob morju, der Sand am Meere, *Ravn.-Mik.*;
 ob bedru meč visi, *Mik.*; ob niti viseti,
Mik.; palica ob zidu sloni, *Levt.(Sl. Spr.)*;
 strah je v sredi otel, ob krajř ga pa nič
 ni, *Nřreg.-Jan.(Sl.)*; teřko mi je ob srcu,
Vřt.; — 2) s časnim pomenom: řur řeit,
 um, řu; o pravem řasu, řur rečten řeit;
 ob nečasu, řur Unzeit, *V.-Cig.*; o kugi, řur
 Feřřzeit; o lepem vremenu, bei řhđnem Weřř-
 fer; o deřevju, řur Regenzeit; o řervi, řur
 Erntezeit; o bořicu, řur Wettnachten; o sv. Ju-
 rijju, řu Georgi; o kresi se dan obesi, *Nřreg.-*
Jan.(Slovn.); — o polдне, o polnoči (o po-
 ludne, o polnoči, *nk.*), řu Mřttaq, um Mřt-
 teunacht; ob kolikih? = obkorej? um wieviel
 Uhr? *Mur., vřhŠt.*; ob eni (enih), um ein
 Uhr; ob sedmih, ob sedmi uri, um sieben
 Uhr; ob pol(a)sedmih, um halb sieben Uhr;
 — ob enem, řugleich; ob prvem, ob tretjem
 = prvič, tretjič, *C.*; — deček ob desetih
 letih, ein zehnjřhriger Knabe, *Vřt.*; — ob
 uri, řur bestimmten Stunde; — ob sedmem
 dnevi, jeden siebenten Tag, *Dalm.*; — ob
 petkih, um řreitagen; ob řasih, řeitwese,
Cig.; — za, řur řeit; ob cesarju Avgu-
 stu, *Levt.(Sl. Spr.)*; ob Mojzesu, *Vřt.*; —
 binuen, in; ob tednu, ob letu; — 3) znači
 okoliřđine: ob zgodnjem trpljenju, o prega-
 njanju in obrekovanju, o tũřřini in ječi si
 delaj iz Jozefa tako blazega moza, *Ravn.*;
 ob tem takem, unter solchem Umřřanden,
Cig.; ob samotni hoři řrez goro premišlje-
 vati kaj, *Ravn.*; — 4) kaže to, řesar se de-
 janje tiče: in Wetřřř, von, řber (lat. de);
 (v tem pomenu stoji v knjigah nav.: o, red-
 keje; ob, narod pa rabi: od); o kom (řem)
 govoriti, pisati, peti, meniti, dvomit itd.;

pesem o Pegamu in Lambergarju; nauk o pesništvu: — kaj se vam zdi ob takim prevzetju? *Krelj*; veselje ob enem grešniku, *Krelj*; pravi mi ob edinem sinu mojem, *Levst. (Sl. Spr.)*; — 5) kaže to, iz česar je kaj izdelano, npr.: klobuke delati ob svili, *Vrt.*; ti zidovi so ob opeki, *Vrt.*; ob suknu je narejeno oblačilo, *Levst. (Rok.)*; — 6) kaže to, kar h kakemu dejanju pomaga: o (ob) pacifi, o (ob) berglah hoditi, an einem Stode, auf Krücken gehen; ob kruhu in vodi živeti, von Brot und Wasser leben; o preji ga je živila, sie nährte ihn mit Spinnen, *Ravn.-Mik.*; ob svojem živeti, von seinen eigenen Mitteln leben; naj le dobro živi, saj ima ob čem, (er hat ja die Mittel dazu); ob svojih, očetovih troških, auf eigene, des Vaters Unterstützung; ob tem brašnu ne prideš do Trsta, mit dieser Reizezehrung kommt man nicht bis Triest; izučiti se česa ob nemškem jeziku, mittelst der deutschen Unterrichtsprache etwas erlernen, *Levst. (Nauk.)*; ob malem opravitu, mit Wenigem ankommen, *Cig.*; ti se ob velikem trudiš, du hast viel Mühe, *Krelj*; ob krarkem kaj povedati, sich kurz fassen; — 7) sam ob sebi, von selbst, aus eigener Macht; kadar je sila, more sam ob sebi dajati zapovedi, *Levst. (Nauk.)*; — samo ob sebi se umeje, es versteht sich von selbst, *Levst. (Nauk.)*, *nk.*; — ob svoji glavi, sam ob sebi je storil, er that es aus eigenem Antriebe, von freien Stücken, *Levst. (Sl. Spr.)*, *C.*; — to ni samo ob sebi, das geht nicht mit rechten Dingen zu, *Levst. (Sl. Spr.)*; — ob sebi, an und für sich, *C.*; — II. *adv.* v sestavi z adjektivu, katerim slabi pomen: osiv, etwas grau, otemen, etwas finster, etwas dunkel, *vzh. St.-C.*; — III. *praeſ.* znači, 1) da se dejanje vrši okoli predmeta: um: obviti, umwickeln, obvezati, umbinden, ozreti se, sich umsehen, opasati, umgürten, obstopiti, umringen, objeti, umfassen, umarmen; — 2) da dejanje zadeva predmet, če tudi ne od vseh strani: bes; obiti, beschlagen, obdarovati, beschenken, obrekavati, verleunden, obgovoriti, anreden; — 3) da kdo (kaj) ostane v začetem stanju: obležati, obsedeti, obstati, liegen, sitzen, stehen bleiben; — 4) izgubo: oblistovati se, die Blätter verlieren; — 5) dela iz imperf. glagolov perfektivne: ogreti, oslabiti.

oāza, *f.* zelenica v puščavi, die Dase.

obā, *m.* obē *f.*, *n.*, *num.* beide; tudi: oba dva (obadva), obe dve (obedve), obeh dveh; — prim. obadva.

obābiti, *bābim*, *vb. pf.* 1) weiblich machen, zur Weibliche machen, *Cig.*, *C.*; o. se, zur Weibliche werden: obabiti so se možje, *Jurč.*; o. se, den Muth sinken lassen, *Jan.*; — 2) o. se, niederkommen, gebären, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; o. se z otrokom, *ogr.-C.*; — 3) o. se (preprosto) = oženiti se.

obād, obāda, *m.* 1) die Bremse, *Cig.*, *Jan.*; govci o., die Ochsenbremse oder Viehhornje (tabanus bovinus), *Erj. (Z.)*; — 2) das gespannte Nebenauge, *C.*; tudi: obād.

obādanje, *n.* das Verfehen von Stichen.

obādar, *rja*, *m.* afrikanski ptič: der Madenhader (buphaga), *Erj. (Z.)*.

obādati, *am*, *vb. impf. ad* obosti; Stiche verfehen: — stichende Neben führen, *C.*, *Z.*; — anfechten: ako te nečistost obada, *Krelj*.

obādavee, *vca*, *m.* der mit Worten stichelt, *C.*, *Z.*

obādve, *dca*, *m.* *dem.* obad; 1) eine kleine Bremse. — 2) das gespannte Nebenauge, *vzh. St.-C.*

obādnicā, *f.* die Daffelfliege (oestrus), *Erj. (Z.)*.

obadvā, *m.* ē, *f.*, *n.*, *num.* = oba, *Cig.*, *Jan.*, *kajk.-Mik.*; sklanja se navadno le drugi del (prim. *Mik. V. G. III. 147.*), *n. pr.* obadvema, *Dalm.-Mik.*

obadvōj, *num.* = obodvoj, oboj, *Polj.*; obadvōji, ajdje in judje, *Dalm.*; obadvoje, *Mur.*; obadvoje otrok, *jvzh. St.*

obadvōjen, *jna*, *adj.* = obodvojen, obojen, *Polj.*

obagrīti, *im*, *vb. pf.* purpurroth machen, *Cig.*

obājati, *jam*, *jem*, *vb. pf.* beschreiben, beherren: o. rano, *Mur.*, *ogr.-Mik.*, *C.*; — bezanbern, *nk.*

obajāvati, *am*, *vb. impf. ad* obajati; — bezanbern, *LjZv.*

obājtanje, *n.* das Schaufwerk, *Cig.*

obājtati, *am*, *vb. pf.* mit Brettern und Balken ausstüben oder schalen, *Cig.*; obajtati štirno, *Cig.*; o. jez, *V.-Cig.*

obājten, *tna*, *adj.* stolz, *jvzh. St.*

obājti, obājdem, *vb. pf.* = obiti, *Z.*, *jvzh. St.*

obākraj, *adv.* beiderseits: vrbe, vrsteče se obakraj po bregu, *Zv.*

obakrājen, *jna*, *adj.* beiderseitig: obakrajno kolo, das nach beiden Seiten drehbare Wasserrad, das Wehrrad, *V.-Cig.*

obākrat, *adv.* jedesmal.

obākriti, *im*, *vb. pf.* verpulvern, *Cig.*

obakrovāti, *ujem*, *vb. impf. ad* obakriti, *Z.*

obāk, *āla*, *m.* das Abstreifen der Neben Augen, *C.*; — prim. otep.

obāla, *f.* = breg, das Ufer, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — *hs.*

obāček, *čka*, *m.* = obalec, obalič, *Cig.*

obātee, *tca*, *m.* geschwollenes, leicht abstreifbares Nebenauge, *Cig.*, *Hal.-C.*

obātek, *tka*, *m.* die Flußinsel, *Cig.*, *Kr.-Valj. (Rad)*.

obālīč, *m.* = obalec, *Mur.*, *Cig.*

obalīna, *f.* das Herabgeworfene, *C.*, *Z.*; — *pl.* obaline = razvaline, *C.*

obaliti, *im*, *vb. pf.* niederwerfen, *kajk.-Valj. (Rad)*; v peklu se o., in die Hölle stürzen, *Krelj*; — niederreißen, *ogr.-C.*; (Nebenauge bei der Frau) abstreifen, *C.*; — o. cenod den Preis herabsetzen, *C.*; dolg o., die Schuld bezahlen, *Dict. C.*; greh o., die Sünde abschütten, *kajk.-Valj. (Rad)*; — abschaffen, *Jan.*, *C.*; — umstürzen, o. se, umstürzen (*intr.*), *Ljubušnje (Goriš.)-Strek. (Let.)*, *Vrt.*, (obāliti) *Vas Krn - Erj. (Torv.)*; — iz: obvaliti.

obálten, tna, *adj.* = ohlapen, baulichig, weit (o obleki), *C.*: — plump: obaltno orodje, *C.*: — zdaj naj kdo kako obaltno zarobi, da se nam kri razgreje, *Jurč.*: — prim. nem. Falte (?).

1. **obàra**, *f.* die Abfchung, *Erj./Som.*; škikova obara, die Galläpfelstructur, *Erj./Som.*: — das Eingemachte, *Jan., C.*: — gefochte Eingeweide neu Schweinen, die in Würste gethan werden, *Gor.*

2. **obàra**, *f.* die Befragung, die Erkundigung, *Z. obàrati*, am, *vb. pf.* einfragen, *Z.*

obàrek, rka, *m.* der Abjud, *Mur., Cig., Jan.* (chem.) *Cig./T.*

obàrica, *f.* das Abbrühen, *C.*

obàriti, im, *vb. pf.* 1) abbrühen, abfieden, abfochen, *Mur., Cig., Jan., Šol., Npes.-Vraž, Gor., jržhŠt.*; o. klobase, *Gor.*; obarjena riba, *Vod./Izb. sp.*: — 2) mleko se je obarilo = zgrizlo ali zajedlo se je, *Soška dol.-Erj./Torb.*; ako se sladko mleko že toliko skisa, da se naredi skuta iz njega, pravijo: mleko se je obarilo, *Streč./Let.*; — menda tudi obariti: iz: obvariti.

1. **obàrjati**, am, *vb. impf. ad* obariti, *Cig.*

2. **obàrjati**, am, *vb. impf. ad* oborati, *Jan.*

3. **obàrjati**, am, *vb. impf. ad* oboriti: niederfchlagen (chem.), *Cig./T.*: — hs.

obàrnice, *f. pl.* kar iz razkuhanih (preveč obarjenih) klobas izteče, *GBrda.*

obàrovati, ujem, *vb. pf.* = obvarovati, *ogr.-M.*

obàrvati, am, *vb. pf.* befärben, *Cig.*: sljuda je često tudi obarvana, *Erj./Min.*

obàtriti, im, *vb. pf.* erimuthigen, trösten, *ogr.-M., C.*

1. **obàva**, *f.* das Aufhalten eines anderen, *C.*: — das Hindernis, *C.*: — das Verweilen, das Zögern, das Säumen, *C.*

2. **obàva**, *f.* die Zucht, *Bes.*

obàvati se, am se, *vb. impf.* fürchten, *C.*

obàviti, bāvim, *vb. pf.* 1) aufhalten, verweilen machen, *C., Št.*: — 2) verrichten, *Cig.*: o. posel, *Cig./T.*: o. mitvaške molitve, *ŠN.*

obàvljanje, *n.* 1) das Aufhalten, das Zurückhalten, *C.*: — 2) die Verrichtung, *kajk.-Valj./Rad.*: o. državnih služeb, die Bekleidung von Staatsämtern, *Vest.*

obàvljati, am, *vb. impf. ad* obaviti: 1) aufhalten, verweilen machen, zurückhalten, *C., Št.*: — beschäftigen, *C.*: — o. se zaudern, säumen, *C.*: — o. se s čim. sich mit etwas beschäftigen, *vržhŠt.-C.*: — 2) verrichten, *Cig.*: službo o. den Dienst versehen, *Navr./Let.*, *ŠN.*

obavljavec, vca, *m.* kdor rad druge mudi, obavlja: mudivec ljubi obavljavca, *C.*

obavljiv, iva, *adj.* kdor rad druge mudi, obavlja, *C.*

občacati, am, *vb. pf.* beledigen, *Z.*

občepček, pka, *adj.* peritom (min), *h. t.-Cig./T.*

občestn, stna, *adj.* an der Strafe gelegen, *C., ŠN.*

občestje, *n.* kar je ob cesti: zeleznično o. das Baufet an der Eisenbahn, *DZ.*

občjókati, čjókam, *vb. pf.* (daš Čr3) ein wenig behanen, beifügen, *V.-Cig.*

občvēsti, cvetēm, *vb. pf.* blühend umgeben, umbliihen, *Cig.*

občān, āna, *m.* daš Gemeindemitglied (kdor biva v občini), *Levst./Nauk.*, *ŠN.-C.*

občānka, *f.* ein weibliches Gemeindemitglied, *Levst./Nauk.*

občānstvo, *n.* die Gemeindemitgliedschaft: častno o., *Levst./Nauk.*

občāsēn, sna, *adj.* zeitweise wiederkehrend, periodisch, *Cig., Jan., Cig./T.*, *Nov.*, *DZ.*: zbirati se v občāsne posvete, *ZgD.*: občāsno jezero, periodischer See, *Jes.*: občāsno, zeitweise, *Cig.*: — čēs.

občāsje, *n.* die Periode, der Zeitraum, *Cig., Jan., ŠN.*: — die Saison, *Jan.*: — čēs.

občāsnost, *f.* die Periodicität, *Jan.*

občēkoristen, stna, *adj.* gemeinnützig, *Jan., nk*

občēn, čna, *adj.* allgemein, universal, *Cig., Jan., C., nk.*: durchgängig (phil.), *Cig./T.*: — prim. občē in stsl. obštānā.

občēnje, *n.* der Verkehr, der Umgang, *Cig., Jan., Cig./T.*, *nk.*: der Verkehr (merc.), *Cig./T.*: obmejno o., der Grenzverkehr, *DZ.*: prehodno o., der Transitverkehr, *DZ.*: v prosto o. dan, in freien Verkehr gesetzt, *DZ.*: — prim. občēti.

občēnski, *adj.* = občēn: občēnski prid, *Krelj.*

občēpēti, im, *vb. pf.* hochen bleiben, *Z.*

občēsati, čēsēm, *vb. pf.* abtrogen, *M., Z.*

občēsstvō, *n.* die Gemeinschaft, *Cig./T.*: o. svetnikov, die Gemeinschaft der Heiligen, *Cig.*: (stsl.) die Körperschaft, die Corporation, *Cig./T.*, *DZ.*: (rus.).

občēskodljiv, iva, *adj.* gemeinschädlich, *nk.*

občēvāten, tna, *adj.* Verkehrs-, Umgangss-: občēvātni jezik, die Umgangssprache, *nk.*

občēvānje, *n.* der Verkehr, die Gemeinschaft, *ogr.-C., nk.*: die Communication (phys., merc.), *Cig./T.*

občēvāti, ūjem, *vb. impf.* verkehren, *C., nk.*: — communicieren (phys.), *Cig./T.*: občējoče posode, communicierende Gefäße, *Cig./T.*: — prim. stsl. obštānā.

občēznān, znāna, *adj.* allgemein bekannt, notorisch, *nk.*

občēti, *adj.* gemeinam, gemeinschaftlich: občē zemlja, po kateri sme vsak pasti, drva sekati itd., *Rib.-Levst./Nauk.*: občēi (občēji) plot, *Rib.-Mik.*: allgemein: občē cesta, *Levst./Nauk.*: kdōemu pridu, *Ravn.*: pridobiti si občē veljavo, *nk.*: — občē očut, die Gemeinempfindung, *Cig./T.*: občē pomisel, die Gemeinvorstellung, *Cig./T.*: v občē, im allgemein, insgemein, *Cig., Jan., nk.*: (občē, občā, *Levst./Nauk.*): nav. se rabi le določna oblika, *Gr. IV. 12.*

občētn, tna, *adj.* Verkehrs-: občētne razmere, *DZ.*

občēilo, *n.* 1) das Communicationsmittel, das Verkehrsmittel, *Cig., Jan., Cig./T.*, *nk.*: — 2) der Verkehr: blagovno o., der Güterverkehr, *DZ.*: cesta rabi splošnemu občēilu, *Levst./Pril.*

občina, *f.* 1) der gemeinschaftliche Grund: ta pašnik je občina. *Rib.-Lest.-Nauk*; die Gemeindegemeinde, *M., vzh.Št.-C.*; — 2) die politische Gemeinde, *Mur., Cig., Jan., Dalm., nk.*; davkova o., die Steuergemeinde, *Nor.*; — bogočastna o., die Kultusgemeinde, *DZ.*; — 3) o. svetnikov, die Communion der Heiligen, *Jan.(H.).*

občinár, *rja, m.* = občan. *C., DZ.*; — po hs.

občince, *nca, m.* = občan. *C., Nor.*

občinec, *nka, m.* nav. *pl.* občinki, das durch das Reiten des Getreides Unterschiedene, *C.*; bobovi občinki, *Diet., Mik.*

občiniti, *činitim, vb. pf.* (das Getreide) bearbeiten, d. i. durch Reiten reinigen, sichten, *Mur., Cig., Jan., M., Nor., Dol., vzh.Št.*; o. dušo, die Seele von Sünden reinigen, (občiniti, im) *kajk.-Valj.(Rad).*

občinjan, *ána, m.* = občan. *C., Zv.*

občinjati, *am, vb. impf. ad* občiniti: durch Reiten reinigen, sichten: o. žito. *Mur., Cig., Jan., Dol., vzh.Št.*

občina, *f.* = občinec, *M.*

občinski, *adj.* 1) Gemeinde-, *Cig., Jan., M., Lest.(Nauk), nk.*; — 2) = občan, *Mur., Vrtov.(Sh. g.).*

občinstvo, *n.* 1) die Gemeinschaft, *ogr.-kajk.-Valj.(Rad)*; o. svetecev, die Gemeinschaft der Heiligen, *C.*; pred božimi očmi in krščanskim občinstvom, *Danj.-Valj.(Rad)*; — 2) das Publikum (v tem pomenu nav. občinstvo), *Cig., Jan., nk.*; — 3) das Gemeindegewesen, *Cig., Jan.*

občinsčina, *f.* = občinstvo, die Gemeinschaft, *C.*

občislati, *am, vb. pf.* wert achten, *M.*; Ne boš dolg občislana, *Npes.-K.*

občislavati, *am, vb. impf.* hochschätzen, wert achten, *Cig.*

občíti, *občim, vb. impf.* 1) Umgang oder Geschäfte mit jemandem haben, verkehren, *Cig., Jan., nk.*; communicieren (phys.), *Cig.(T.)*; — 2) verallgemeinern, generalisieren (phil.), *Cig.(T.).*

občítva, *f.* der Verkehr, *DZ.*

občnokoristen, *stna, adj.* gemeinnützig, *Cig., Jan., C., nk.*

občnopótópen, *pna, adj.* diluvianisch, *Cig., Jan.*

občnost, *f.* die Allgemeinheit, *Cig., Jan., Cig.(T.), M., nk.*

občnoveljáven, *vna, adj.* allgemein gültig, *nk.*

občréditi, *črédim, vb. pf.* der Reihe nach ablösen, *Jan.(H.).*

občrt, *črta, m.* = načrt, die Skizze, die Andeutung, *Jan.*

občrtati, *črtam, vb. pf.* 1) umzeichnen, *Cig.*; mit Linien begrenzen, *Jan.(H.)*; — 2) skizzieren, andeuten, *Cig., Jan.*

občudovánje, *n.* die Bewunderung, *Mur., Jan., nk.*

občudováti, *čujem, vb. impf.* bewundern, *Mur., Cig., Jan., nk.*

občudovavec, *vca, m.* der Bewunderer, *nk.*

občudovávka, *f.* die Bewundererin, *nk.*

občúhnutí, *čúhnem, vb. pf.* nachlassen (o bolečini), *ogr.-C.*

občút, *m.* die Empfindung, *Cig., Jan., Cig.(T.), M.*; mišeni občút, die Muskelempfindung, *Erj.(Som.)*; — zgolj ustna molitev brez občúta, *Cv.*

občútek, *tka, m.* die Empfindung, das Empfundene

občúten, *tna, adj.* 1) Empfindungs-, občútni živec, *Cig.(T.)*; — 2) empfindbar, *Cig.(T.)*; empfindlich, fühlbar, *Cig., Jan., C., nk.*; — 3) = občútljiv, empfindsam, *Mur., Cig., Jan.*

občútenje, *n.* = občút, der Eindruck, *ogr.-Valj.(Rad)*; die Seniation, *Lampe(D.).*

občútilo, *n.* 1) das Empfindungsorgan, *Erj.(Som.)*; — 2) = občútek, die Empfindung, das Gefühl, *C.*

občútití, *im, vb. pf.* empfinden, fühlen; živo o., lebhaft empfinden, *Cig.*

občútiče, *n.* die Empfindung, das Gefühl, *Cig., Jan.*; die Stimmung, *C.*

občútljaj, *m.* die Empfindung, das Gefühl, *Mur., Cig., Jan., Mik.*; lepe misli in občútljaji, nebeski občútljaji, *Ravn.-Valj.(Rad).*

občútljiv, *iva, adj.* 1) empfindsam, empfindlich; o. za svetlobo, lichtempfindlich, *Cig.(T.)*; — 2) = občúten 2), *Cig.*

občútljivec, *vca, m.* der Empfindling, *Cig., Jan.*

občútljivka, *f.* die Empfindliche, *Cig.*

občútljivost, *f.* die Empfindlichkeit, die Empfindsamkeit, die Reizbarkeit; prenapeta o., die Empfindselst, *Jan.*

občútnost, *f.* 1) die Empfindbarkeit, die Fühlbarkeit, *Cig., Jan., nk.*; — 2) das Empfindungsvermögen, *Cig., Jan., C.*

občúvati, *am, vb. pf.* bewahren, *C.*; o. koga česa, jemanden vor etwas bewahren, *Cig.(T.)*; o. se vsake nesreče, *Navr.(Let.).*

obdábba, *f.* die Besteuerung, *Cig.*

obdábence, *nca, m.* der Besteuerte, der Steuerpflichtige, *Cig., Jan., C., nk.*

obdábence, *n.* die Besteuerung, *C.*

obdábčnost, *f.* die Zinsbarkeit, die Steuerpflicht, *Cig.*

obdábčeváti, *čujem, vb. impf. ad* obdábčiti: besteuern, *Cig., Jan., M., nk.*

obdábčiti, *dáčim, vb. pf.* besteuern, *Cig., Jan., ogr.-M., nk.*; — prim. dáča.

obdájanje, *n.* das Umgeben

obdájati, *jam, jem, vb. impf. ad* obdati: 1) umgeben, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — 2) verfeinden, *Gorenja Soška dol.-Erj.(Torb.).*

obdán, *f.* der Taglohn, *Tolm.-Erj.(Torb.).*

obdáneč, *nka, m.* 1) das Tagesgeschäft, *Z.*; — 2) = obdan, *f., Z.*

obdanica, *f.* die Tagelohn, *Jan.(H.).*

obdánja, *f.* = obdan, der Taglohn, *Tolm.-Erj.(Torb.).*

obdarilo, *n.* 1) die Beschenkung, *C.*; — 2) das Geschenk, *M.*

obdaritev, *tve, f.* die Begabung, die Beschenkung, *M.*

obdariti, *im, vb. pf.* begaben, beschenken, *Mur., Cig., Jan.*; Otroč, ki reveža ne zali, Obilno Bog ga obdaril, *Ravn.-Valj.(Rad).*

obdarjati, *am, vb. impf. ad* obdariti, *nk.*

obdarjavce, vca, m. der Beschenker, *Cig.*
 obdarjence, nca, m. der Beschenkte, der Donator, der Prämiant, *Cig., Jan., C., DZ., Navr.(Kop. sp.)*.
 obdarjenka, f. die Beschenkte, die Beschenknnehmerin, *Cig.*
 obdarjevânje, n. das Beschenken, *nk.*; — die Prämierung, *DZkr.*
 obdarjevâti, űjem, vb. *impf. ad* obdariti: beschenken, *nk.*
 obdarjevavec, vca, m. der Beschenker, *Cig.*
 obdarjavec, nca, m. = obdarjenec, *Cig., Jan., C.*
 obdarovânje, n. die Beschenkung: o. ubogih, *Valj.(Rad)*.
 obdarovânka, f. = obdarjenka, *Cig.*
 obdarovâti, űjem, vb. *pf.* beschenken, *Cig., Jan., ogr.-Valj.(Rad), nk.*; obdarovan, beschenkt, *Jan.*; — (vb. *impf.* = obdarjevati, *Mur.*)
 obdarovavec, vca, m. = obdarjevavec, *Cig.*
 obdâti, dâm, vb. *pf.* 1) umgeben, *Mur., Cig., Jan., nk.*; z nasipom o., mit einem Wall umgeben, *Cig.*; z grozo o., umgrauen, *Cig.*; (po nem.): — obdan, vom höchsten Geiste besessen, *Vrsno(Tolm.)-Erj.(Torb.)*; s hudim obdan, *Jsvkr.*; — 2) = porajati, marati: sich kümmern: ne obda nič = ne mara nič, *Temljine(Tolm.)-Streka(Let.)*.
 obdeĵâti, dĵnem, vb. *pf.* umhűen, *Cig.*; — belegen, *Jan.*; z redkim plinom se duűki obdeĵati, *Pirc.*
 obdeĵati, m. 1) der Befehl, *Cig.*; der Schmirbesatz an den Hosen, *BHKr.*; — prim. obdeĵati: — 2) obdeĵ, deĵla, die Bearbeitung, die Kultur, *Cig.*; die feilförmige Abschragung der Steine, der Fügechnitt, *Cig.*; — prim. obdelati.
 obdeĵati, deĵlam, vb. *pf.* bearbeiten: o. polje, vinograd; obdeĵana zemlja, kultiviertes Land; kamen o., den Stein behauen, *Cig.*; hloh o., den Holzblock abjimmern, *Z.*; — verarbeiten, *Cig., Jan.*; beĵ. in der Stampmühle fertigstampfen, *Gor.*; — űbel zűchten, *Cig.*; (mit Worten) verarbeiten, ausmachen, *Cig., Gor.*
 obdeĵava, f. die Art und Weise der Bearbeitung, *Cig., Jan.*; die Kulturgattung, *Cig.*
 obdeĵavânje, n. das Bearbeiten.
 obdeĵavâti, am, vb. *impf.* = obdelovati; arbeiten.
 obdeĵek, űka, m. die Bearbeitung, *C.*
 obdeĵiti, im, vb. *pf.* betheilen, beschenken, *Diet.*; o. koga s űim, *ogr.-C.*; o. koga z darovi, *Trub.*; obdeĵen s svetostjo, *Trub.*; — mit der Morgengabe betheilen, *Jan.*; mit der Mitgift beschenken: hĵer omoĵiti in o., *Bas.*
 obdeĵlja, f. = obdeĵava, *C.*
 obdelovalen, lna, *adj.* die Bodencultur betreffend: obdelovalna vrsta, die Kulturgattung, *DZ.*
 obdelovânje, n. 1) das Bearbeiten: o. zemlje, die Bodencultur; — die Cultivierung, *Cig.(T.)*; — o. lanu, der Nachsbau, *Cig., Jan.*; — 2) kar se prinese v malin, da se obdela v stopah, *Gor.*

obdelovânski, *adj.* = obdelovalen: o. red, *Nov.*
 obdelovâtelj, m. der Bearbeiter, *Zora, Trst.(Let.)*.
 obdelovâti, űjem, vb. *impf. ad* obdelati; bearbeiten; o. zemljo, kamen; — o. koga, einen in der Noth haben, *Cig.*
 obdelovavec, vca, m. der Bearbeiter, *Mur., Cig., Jan., nk.*
 obdelovâven, vna, *adj.* bearbeitbar, cultivierbar, *Cig.*
 obdeskatĵi, âm, vb. *pf.* dielen, *Cig.*
 obdeĵti, dĵnem, vb. *pf.* 1) herumlegen: snope v kozolec o., *Ig.*; — 2) = oĵeti, bedecken: obdeven = oĵet, *Trub.*
 obdeĵvati, am, vb. *impf. ad* obdeĵati, obdeĵi; umhűen, *Cig.*; — ringűam legen: v kozolec obdeĵvati snope, *Gor., Notr., Ig.*
 obdiĵjati, am, vb. *pf.* umrennen, *Cig.*
 obdiűati, im, vb. *pf.* durch den Geruch ausűpüren, *Z.*; űbebele med obdiűajo, *Lerst.(Beĵ.)*.
 obdivjâti, âm, vb. *pf.* wild werden, verwildern, *Cig., M.*; obdivja, kakor divja zver, *Erj.(Torb.)*.
 obdôben, bna, *adj.* = obĵasen, periodisch, *h. t.-Cig.(T.), DZ.*
 obdôbati, am, vb. *impf. ad* obdôbsti, *Z.*
 obdôbsti, dôbtem, vb. *pf.* rings bemeiĵeln, *Z.*
 obdôlje, n. das Thalgebiet, *h. t.-Cig.(T.)*.
 obdôlĵba, f. die Besuldigung, *Cig.*
 obdôlĵek, űka, m. der Anwurf, die Besuldigung, *Cig., Jan., Zora.*
 obdôlĵen, zna, *adj.* Besuldigungs-; obdôlĵna priĵa, der Belastungszeuge, *Cig.*
 obdôlĵence, nca, m. der Besuldigte, *Cig., nk.*; (obdôlĵenec, *Mur., Jan.*)
 obdôlĵenik, m. = obdôlĵenec, *Jan.(H.)*.
 obdôlĵenka, n. = obdôlĵitev.
 obdôlĵenka, f. die Besuldigte, *nk.*; (obdôlĵenka, *Mur.*)
 obdôlĵevâti, űjem, vb. *impf. ad* obdôlĵiti; besuldigen.
 obdôlĵitelj, m. der Besuldiger, *Jan.(H.)*.
 obdôlĵitev, tve, f. die Besuldigung, *Jan.*
 obdôlĵiti, im, vb. *pf.* besuldigen; krivo o. koga; krivice koga o.
 obrĵgati, drĵgam, vb. *pf.* nűstochern, *Cig.*
 obrĵgniti, drĵnem, vb. *pf.* bereiben, *Cig.*
 obrĵzati, drĵzam, vb. *pf.* scharrend oder scharrend reinigen, *Z.*
 obrĵzati, im, vb. *pf.* behalten; le obrĵzi, kar si dobil; — vse za-se o.; klohak na glavi, obleko na sebi o.; — (in einer Lage, in einem Zustande) erhalten; nisem kamena mogel obrĵzati, moral sem ga izpasti iz rok; — o. se, sich erhalten, sich behaupten, *Mur., Cig., Jan.*
 obrĵzavânje, n. = zdrĵavânje, das Halten, das Beobachten, *kajk.-Valj.(Rad)*.
 obrĵzek, űka, m. 1) was man behält, *Mur.*; — 2) die Beibehaltung, *Cig.*
 obrĵzen, zna, *adj.* behaltűam, *Cig.*
 obrĵzevâti, űjem, vb. *impf. ad* obrĵzati; behalten, beibehalten: kar je boljűega, za-se obrĵzejo, kar je slabűega, drugim dajejo;

— in einer Lage oder in einem Zustande erhalten, *Jan.*

obdúhati, džham. *vb. pf.* 1) ringsherum beriechen, *Cig.*; — 2) durch Geruch ausspüren, *Cig.*

obdúkecija, *f.* razdevanje mrtveca, die Obduktion.

obe, *interj.* = ovbe, *Npes.-Vraž.*

óbeč, béa, *adj.*, *Lerst.(Nauk.)*, *Erj.(Som.)*, *pogl. oběi.*

oběč, *f.* das Versprechen, *ogr.-C.*

oběča, *f.* das Versprechen, *C.*: naudariti oběčo, einen Preis anbieten, ein Anbot thun, *Hip.(Orb.)*.

oběčanje, *n.* die Verheißung, *Cig.*, *M.*, *obečanič*, *ogr.-Valj.(Rad)*.

oběčati, ččam. *vb. pf.* = obljubiti, versprechen, versprechen, geloben, *Mur.*, *M. Trub. Dalm. Mik.(V. Gr. IV. 3tg)*. *Štrek.*: Na zadnje mu Bog obečaj. Da ga bode k sebi vzel, *Npes.-K.*; (*vb. impf.* = obetati, *Cig.*, *Jan. kajk.*, *oběčem*, *ogr.-Valj.[Rad]*).

obečavati, am, *vb. impf.* Versprechungen oder Verheißungen machen, *Mik.*, *Štrek.*

obečeváti, újem, *vb. impf.* = obečavati, *Krelj. Zora.*

oběčilo, *n.* das Versprechen, *C.*

oběd, éda, *m.* das Mahl, das Essen, *Cig.*, *Jan.*: bej, das Hauptmahl, *Mur.*; das Mittagmahl, *Meg.*, *Cig.*, *Jan.*, *Rež.-Erj.(Torb.)*, *uk.*: oběd, éda, *SlGor.*

obědna, éna, *adj.* zur Mahlzeit gehörig: obědna molitev, das Tischgebet, *Slom.*

oběden, éna, *num.* = nobeden, *Alas.*, *Cig.*, *Krelj.-Mik.*, *Skal.-Let.*, *BlKr.*, *Rib.-Cv.*, *Bent.-Kl.*, *GBrda.*

obědišče, *n.* das Refectorium, *C.*

obědnica, *f.* das Speisezimmer, der Speisesaal, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Kavn.-Valj.(Rad)*, *uk.*

obědnik, *m.* der Mittagsgast, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; der Mittagsgastgänger, *SlN.-C.*

obědnina, *f.* das Mittagsmahlgeb, *vžhŠt.-C.*

obědo, *n.* = obed, *Cig.*, *Jan.*; — „v postni dan prva jed ob 11. uri dopoludne, kadar zjutraj ni kosila“, *Lašče-Erj.(Torb)*, *Rib.-Mik.*

obědovânica, *f.* = obednica, *Cig.*

obědovanje, *n.* diš Speisen; — das Mahl, *Jan.*, *C.*; das Mittagessen, *Mur.*, *Cig.*

obědovati, újem, *vb. impf.* (zu Mittag) speisen, *Meg.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *vžhŠt.*; — = obědo imeti (o postnih dneh), *Rib.-M.*

obědovavec, vca, *m.* der Mittagsgast, *Cig.*, *Jan.*

obědvnice, *f. pl.* = hlače, *Zr.*

óbedva, *num.*, *Mik.*, *vžhŠt.*, tudi: obedvâ, *Dol.*, *Gor.*; *pogl. obadva.*

oběkniti, čknem. *vb. pf.* Kraft verlieren, *Svet.(Rok)*.; — nam, obvekniti; *prim. vek.*

1. **oběti**, *f.* = zabela, *Soška dol.-Erj.(Torb.)*.

2. **oběti**, blâ, *m.* der Brand (= prisad): obel mi je prišel v rano, *Tolm.-Erj.(Torb.)*; — *prim. abel* in *nem. Ufel.*

1. **óbel**, *adj.* etwaš weiß, *C.*

2. **oběti**, čla, *adj.* trocken (nicht mehr naß); obela pot, *Št.-Cig.*; — *iz obvel*; *prim. obeniti.*

3. **óbel**, bla, *adj.* rund: cylindrič roud, *Meg.*, *Rib.-Mik.*; obli klini, *Lerst.(Beč.)*; — oval, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — fugelrond, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.(T.)*, *Boh.*; svetlobni valovi so obli (kroglasti), *Znid.*; — obel les, unbearbeitetes Holz, *Z.*; obla peč, ein compacter Feis, *C.*; oblo požirati, in ganzen Stücken ungekaut verschlucken, *Cig.*; — kar v oblo, jogleich, *Sarvinska dol.-C.*

oběla, *f.* = zabela, *M.*, *Soška dol.-Erj.(Torb.)*, *Štrék.*

obětelc, lka, *m.* das Abgeschälte, *Valj.(Rad)*.

oběleti, im, *vb. pf.* weiß werden, *M.*: gran werden, *Cig.*

obělevati, am, *vb. impf. ad* obeleti: weiß werden: jalb werden (o setvi), *C.*; pustinja je obelevala in ozelenovala, *Glas.*

oběležek, žka, *m.* der Marktierpflof, *h. t.-Cig.(T.)*.

oběležiti, žžim, *vb. pf.* mit Zeichen versehen, *Cig.(T.)*, *DZ.*; figurieren (math.), *Cig.(T.)*.

oběležje, *n.* die Bezeichnung, *Cig.(T.)*.

obelina, *f.* die abgenommene junge Baumrinde, die Dstz oder Knollenrinde, *C.*

obelinsje, *n. coll.* abgenommene Baumrinden, Dstzschalen, Knollenchalen, *C.*

obelisk, *m.* nav. iz celega izsekan kamenit, četverooglat, navzgor zožen steber, der Obelisk.

obelis, *m.* das Merkzeichen (3. B. an einem Baume), *Guts.*, *Javn.*, *Mur.*, *Jan.*

oběli, im, *vb. pf.* 1) = pobeliti, weiß machen: sneg žito obeli, *C.*; — tünchen, *Cig.*, *Jan.*;

— 2) abrinden, schälen: pri kopađu drevesu korenine o., *Dol.*: obeljena palica, *vžhŠt.*;

obeljene češplje, *Pirc.*; — enthäuten: kozla o., an einer Querstange mit den Händen hangend einen Purzelbaum schlagen, *vžhŠt.*;

— 3) = zabeliti, (mit Fett) vernachen, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *GBrda.*

oběljáva, *f.* odra skorja na drevesu, *Cig.*

óbelnica, *f.* die Waldscabiöe (scabiosa silvatica), *C.*

óbelno, *n.* 1) der graue Staat, *C.*, *SlGor.*; — 2) das Weißholz, der Splint, *C.*

óbelost, *f.* geringe Weiße, *C.*

oběniti, nem, *vb. pf.* 1) weik werden, *C.*; — 2) trocken werden (n. pr. o cesti), *C.*; obeniti se, *vžhŠt.*; — *iz: obeniti.*

oběnož, *adv.* mit beiden Füßen, *Telov.*

óber, bra, *m.* der Kieie (prav za prav: der Avar), *C.*

ober, *praep.* nam, obrh, *ogr.-Mik.*, *Hal.-Raič(Nkol)*.

oberačati, âm, *vb. pf.* zum Bettler werden: zarad kapljice vina ne bom oberačal, *Bes.*

oberačiti, ážim, *vb. pf.* 1) zum Bettler machen, *C.*; — 2) durchbettekn: vse hiše o., *Cig.*;

— 3) = oberačati, *Cig.*

oběratí, bčram, *vb. impf.* = obirati, *Mur.*

oběrek, rka, *m.* kar se obere, *C.*

oběroč, *adv.* mit beiden Händen, *Jan.*, *Danj.-Mik.*, *C.*; o. delati, t. j. z levo tako dobro delati kakor z desno, *Lerst.(Zb. sp.)*.

oberóčen, éna, *adj.* beiderhändig, *Jan.*

oberročka, *f.* so viel man mit beiden Händen einmal faßt, beide Hände voll, *C.*
 oberročki, *adv.* = oberoč, *Cig., Jan.*
 oberročkoma, *adv.* = oberoč: o. nositi vodo, *Npr.-Krek.*
 oběsek, *ska, m.* das Aufgehängte, das Anhängelein, *Cig.*
 oběsa, *f.* ročna plezalna o., der Kletterhang, *Telov.*
 obesilitelj, *m.* der Erfreuer, der Tröster, *ogr.-Mik.*
 obesiljavanje, *n.* das Trösten, *ogr. - Valj. (Rad).*
 obesilje, *n.* der Trost, *ogr.-C.*
 obesilnost, *f.* = obesilje (tudi: občešnost), *ogr.-Valj. (Rad).*
 obesilten, *ina, adj.* zum Auf-, Anhängen bestimmt: obesilna ključalnica, das Anlegeschloß, *Cig.*
 obesilnica, *f.* 1) das Anlegeschloß, *Cig.*; — 2) das Hochgericht, *Mur., Ravn.*; *pl.* obesilnice = vislice, *Jan.*
 obesilnik, *m.* der Kleiderstod, *DZ.*; der Kleiderrechen, *Jan., DZ.*; — kljuka, na katero se kaj obeša, der Hängehaufen, *C.*
 obesilo, *n.* das Hänge, *DZ.*
 obesiti, *čsim, vb. pf.* hängen, aufhängen; na veter o. kaj; perilo o.: — na kljuko (kol) o., auf den Nagel hängen (fig.), *Cig.*; o. koga, jemanden hängen, aufknüpfen: o. se, sich erheften; naj se pes obesi! hol' eš der Hüfter! es sollte, was es sollte! — stare cape na-se o., sich mit alten Lumpen behängen, *Cig.*; o. se komu za pod pazduho, sich jemandem einhängen, *Jurč.*; o. se na koga, sich an jemanden hängen (fig.); o. kresi se dan obesi, t. j. dan se začne krčiti, *Npreg.-Jan. (Slov.)*; glavo o., den Kopf hängen lassen.
 obesněti, *im, vb. pf.* in Wuth gerathen, *Bes.*
 oběsnica, *f.* das Anlege-, Vorlegeschloß, *Jan., DZ.*
 oběst, *f.* = objest, *Cig., Jan., C. Valj. (Rad).*
 oběsten, *stna, adj.* = objesten, *C., Erj. (Izb. sp.).*
 obestrán, *strána, adj.* = obojestrán, *Jan. (II.).*
 oběšác, *m.* der Hänger, *Cig.*
 oběšališče, *n.* der Galgenplatz, *C.*
 oběšálnica, *f.* = obešalo 2), *Cig.*
 oběšálnik, *m.* das Schwertgehänge, *C.*
 oběšálo, *n.* 1) der Galgen: glad se obešala ne boji, *C.*; — 2) der Kleiderstod, der Kleiderrechen, *C.*
 oběšanje, *n.* das Aufhängen, das Hängen, das Anhängen.
 oběšar, *rja, m.* = obešac, *Cig.*
 oběšati, *am, vb. impf. ad.* obesiti; hängen machen, aufhängen; perilo o.; meso v dim o.: — hängen, an den Galgen knüpfen: — o. glavo, den Kopf hängen lassen; o. se na koga, sich an jemanden hängen, anschließen.
 oběšavec, *vca, m.* der Hänger, *Jan.*
 oběšence, *vca, m.* der Gehängte, *Cig., Jurč.*
 oběšenica, *f.* 1) die Erhängte, *SLN.*; — 2) das Anhängegeschloß, *Cig., C.*

obešénina, *f.* das Hängewerk, das Hängelein, *Jan.*
 obešenjak, *m.* der Gehängte, der Erhängte, *C., Vest., SLN.*; der Galgenvogel, *Valj. (Rad).*
 obeševáti, *čjem, vb. impf.* = obešati, *Cig.*
 obět, *šta, m.* das Versprechen, die Verheißung, *Mur., Cig., Jan.*; veliki, lepi obeti, *Ravn.-Valj. (Rad).*; Obeti vaj'ni so le prazne šale, *Preš.*
 obětanje, *n.* das Versprechen, die Versprechungen.
 obětati, *čtam, ččem, vb. impf. ad.* obljubiti, obešati; Versprechungen machen, versprechen; anzieten (beim Kauf); zlate gradove si o., Luftschlößer bauen, *Mur., Cig.*; o. hruške na vrbi, etwas vorpiegeln, *Cig.*; to nič dobrega ne obeta, das bedeutet nichts Gutes, *Cig.*
 obětav, *adj.* = obetaven 1), *Jan. (II.).*
 obětavec, *vca, m.* der Versprecher, *Cig., Jan., Rog.-Valj. (Rad).*; der Differant, *Levst. (Cest.).*
 obětaven, *vna, adj.* 1) gerne versprechend, *Mur., SLN.*; — 2) viel versprechend, hoffnungsvoll, *Mur., Kr.-M.*; otrok je prav obetaven, *UčT.*
 obětavka, *f.* die Versprecherin, *Cig.*
 obětavnost, *f.* die Geneigtheit, Versprechungen zu machen, *M.*
 obětek, *tka, m.* das Versprechen, *C.*
 oběten, *tna, adj.* = obetaven 2), viel versprechend, *Cig., Jan., Cig. (T.).*
 obětězati, *im, vb. pf.* = obetežati, *am, Mur., SLN.*
 obětěžati, *ám, vb. pf.* erkranken, *ogr. - Valj. (Rad).*; obětěžati, *čzam. kajk.-Valj. (Rad).*
 obětěžiti, *im, vb. pf.* = obetežiti, *Cig.*
 obětnica, *f.* die Versprecherin, *Cig.*
 obětnik, *m.* der Versprecher, der Promittent, *Cig., Jan.*
 obětnost, *f.* die Geneigtheit, oft und viel zu versprechen, *Mur.*
 obetojěmnik, *m.* der das Versprechen empfangt, der Promissarius, *Cig.*
 obětún, *m.* der Vielversprecher, *Mur., Cig.*
 oběza, *f.* eine aus einem Band gemachte Schleife zur Zierde, *V.-Cig.*; — das Diadem, *C.*
 oběza, *f.* = obveza, die Bunde, der Verband (bei Wunden), *Jaru., Cig., Jan.*
 obežáca, *f.* = obveza, der Verband (bei Wunden), *Mik., vzhSt.-C.*
 obězanost, *f.* = obvezanost, die Verbindlichkeit, *Cig. (T.).*
 obězati, *čem, vb. pf.* = obvezati, *Mur., Cig., Jan., M.*
 obezilce, *n.* dem. obezilo, *Cig.*
 obežálnica, *f.* = obeza, der Verband, *Cig.*
 obezilo, *n.* = obvezilo, der Verband, *Mur., Cig., Met., DZ.*
 obežnica, *f.* = obeznica, der Verband: črez čelo je imel obeznico, umazano ruto, *Jurč.*
 obezováti, *čjem, vb. impf. ad.* obezati.
 obezovávec, *vca, m.* der Verbinder, *Cig.*
 obfrřáti, *ám, vb. pf.* umplattern.
 obgáziti, *gázim, vb. pf.* umwateln, *Cig., M.*
 obgláviti, *im, vb. pf.* enthaupen, *Cig., Jan., nk.*
 obglávje, *n.* der Schleier, *C.*
 obglávljenje, *n.* die Enthauptung, *Cig., Jan., nk.*
 obgléd, *gléda, m.* = obzor, das Gesichtsfeld, der Gesichtskreis, *Cig.*

obglěden, dna, *adj.* = oglěden, perisopisich, *Cig.*
obglědati, dam, jem, *vb. pf.* ringsum benagen.
obglědek, dka, *m.* etwas Benagtes, *C.*
obgodrnjāti, am, *vb. pf.* brunnend betretten:
 stare ženske, ki ves svet obgodrnjajo, *Jurč.*
ogoljufāti, am, *vb. pf.* = ogoljufati, *Trub.-M., Guts. (Res.).*
obgòn, góna, *m.* die Welle: prekučni o., o. iz seje, iz jeze (Zigwelle, Reiterwelle), *Telov.*
obgòrje, *n.* 1) die Bergumgebung, *Cig.*; — 2) = ogorje, die Gebirgsgruppe, *Jan., Jes.*
obgovārjati, am, *vb. impf. ad* obgovariti; 1) anreden: ne zna ne o. ne odgovariti; nič več me ne smeš o., *LjZv.*; — 2) o. koga, jemandem die Ehre abschneiden, *Cig.*; verleumden, *C. Cr.*; — prim. o. govārjati.
obgovārjavec, vca, *m.* der Ehrabschneider, *Cig.*
obgòvor, *m.* 1) die Anrede; — 2) die Ehrabschneidung, *Cig.*; die unbegründete Anschuldigung, *C.*; — 3) die Besprechung, die Verabredung, *Mur.*
obgovoriti, im, *vb. pf.* 1) anreden, aufsprechen; — 2) besprechen: prigodek o., *Zora*; — = dogovoriti, verabreden, *Mur.*
obgozditi, im, *vb. pf.* umwalden, *Cig.*
obgrābiti, grābim, *vb. pf.* ringsherum mit dem Rechen behandeln: o. kopico, plast.
obgraditi, im, *vb. pf.* = ograditi, umzäunen.
obgrādje, *n.* der Burgfriede, *Jan.*
obgrāja, *f.* = ograja, die Umzäunung, *Z.*; zidana ograja, die Karapetmauer, *Lerst. (Cest.).*
obgrājati, am, *vb. impf. ad* obgraditi, umzäunen.
obgrēbsti, grēbem, *vb. pf.* = ogrebsti, *Jan. (H.).*
obgristi, grizem, *vb. pf.* benagen.
obgūgati, am, *vb. pf.* beweglich machen, locker machen, *M.*
obhāja, *f.* = obhajanje 3): današnja žalostna o., *Slom.*
obhājāč, *m.* kdor kaj obhaja: colni o., der Zollbereiter, *Cig.*
obhājavec, nca, *m.* der Communicant, *Cig., Jan., C.*
obhājanje, *n.* 1) das Herumgehen, *Cig.*; — (o. bčelah), die Bienenwuth, *Cig.*; — 2) der Umgang: o. z veliko gospodo, *Cig.*; — 3) das festliche Begehen, die Feier: o. praznikov. godov; — 4) die Spendung des Altarsjaementes.
obhājanka, *f.* die Communicantin, *Cig., Jan., ZgD.*
obhājati, am, *vb. impf. ad* obhoditi, obiti; 1) um etwas herumgehen, umgehen, o. kaj, *Cig.*; — 2) begehen: mejo o., *Cig., Jan.*; besuchen, *Cig.*; — 3) anwandeln, besallen: mráz, groza, strah, želja, misel me obhaja; — 4) ausüben: službo o., *Meg., Boh.*; — svojo voljo, tiranijo nad kom o., mit jemandem seinen Willkür treiben, an ihm Tyrannei ausüben, *Krelj*; — 5) festlich begehen, feiern: praznik, god, obletnico o.; — 6) das Altarsjaement spenden: o. koga; iti obhajat bolnika, einen Kranken mit den Sterbesjaera-

menten versehen gehen; — o. se, das Altarsjaement empfangen, *Mur., Cig.*
obhājavec, vca, *m.* 1) der Begehler: cestni o., der Begehreiter, *Cig.*; — 2) der Spender des Altarsjaementes, *Cig.*
obhājilcn, lna, *adj.* Communions-
obhājilo, *n.* 1) die Feier, *Mur., Cig., Jan.*; obhājila z vigilijami in mašami, *Krelj*; pri onakih obhājilih, *Ravn.*; — 2) die Communion: k spovedi in obhājilu iti; na obhājilo ti k bolniku, einem Kranken die Sterbesjaemente tragen, *M., jvžhŠt.*
obhiniti, im, *vb. pf.* betrügen, *Krelj*; o. koga v čem, *C.*
obhšjce, *n.* die Umgebung des Hauses, *Z.*
obhōd, hōda, *m.* 1) das Herumgehen: der Umzug, *Cig., Jan.*; — der feierliche Umgang, die Procession, *Cig., Jan.*; cerkveni obhodi, *Lerst. (Nauk.). ZgD.*; slavni o., der Triumphzug, *Cig.*; nočni o., die Nachtrunde, *Cig.*; — der Umzug, *Cig., Jan., Cig. (T.).* o. solnca krog zemlje, *Cig.*; — 2) die Begehung, die Vereijung, *Cig., Jan.*; pošiljati v o., berejen lassen, *DZ.*; politični o. zeleznice, *DZ.*; o. sveta, die Reise um die Welt, *Cig.*; — ujeta žival ima dosti obhoda, (genug Raum, um herumgehen zu können), *Gor.-DŠp.*; — 3) der Umgang, der Verkehr, *Jan.*; — der geschäftliche Verkehr, *DZ.*; — 4) die Methode, das Verfahren, *ogr.-C.*
obhōden, dna, *adj.* 1) ambulant, *Cig.*; Begehungs-: obhōdna komisija, *DZ.*; obhodna straža, die Patrouille, *Cig., Jan.*; — Umzugs-: obhodni čas, *Sen. (Fřz.)*; — 2) umgehbar, *Mur., Cig.*
obhōditi, hōdim, *vb. pf.* 1) um etwas herumgehen, umgehen, *Cig., Jan.*; zverjad o., das Wild einfressen, *Cig.*; — 2) begehen: mejo o., *Cig.*; — durchwandern, bereisen: veliko sveta o.; mnogo o., viele Gänge machen, *Cig.*; vso goro o., den ganzen Berg durchstreifen; — 3) abgehen: pot o., einen Weg abgehen, *Cig.*; črevlje o., die Stiefel abgehen (um sie weiter zu machen), *Cig.*; — 4) (die Bienenfönigin) befruchten: obhōjena matica, *Lerst. (Beč.).*
obhōdnica, *f.* zvezda o. = premičnica, der Planet, *Jan. (H.).*
obhōdnik, *m.* der Currendenträger, der Bote, *C.*; dekanjski. občinski o., *Gorenja Soška dol.-Erj. (Torb.)*; — der Kaplan, *Cig., Notr.-Z.*; „po nekateri kraje obhodnika imenujejo kaplana, ker na mesto župnika hodi po župi n. pr. k bolnikom i. t. d., *Erj. (Torb.)*; — der Priester, der in den Filialkirchen die Messe lesen muß, *Strek.*; — = pohajač, *Vod. (Ižb. sp.).*
obhōdnja, *f.* der Umgang, *Jan. (H.).*; die Procession, *Valj. (Rad.).*
obhōja, *f.* 1) die Begehung, *DZ.*; — 2) der Umgang, *Jan.*; pohajšati koga z obhōjo, *Slom.*; o. s svetom, *ZgD.*
obhōjcnje, *n.* = praha, die Befruchtung der Bienenfönigin, *Gol.*
obhrībje, *n.* die Berggruppe, *Jan. (H.).*

običâj, *m.* der Brauch, die Sitte, *St. - Cig., Jan.:* dvorski o., die Hofetikette, *Jan. (H.):* — = obred, *C.*

običâjen, *jna, adj.* gebräuchlich, herkömmlich, gewöhnlich, *Jan., nk.:* — običajno pravo, das Gewohnheitsrecht, *Cig. (T.).*

običâjnica, *f.* das Rituale, *C.:* pogl. obrednica.

običâjnik, *m.* = običajnica, *Jan. (H.).*

običâen, *čna, adj.* gebräuchlich, üblich, gewöhnlich, *Cig., Jan.;* zelo običâen priimek, *Erj. (Torb.).*

obîdljaj, *m.* die Umwandlung, *V.-Cig., C.;* o. kesanja, *Ravn.*

obigrâti, *âm, vb. pf.* 1) abspielen: prste si obigrati, *Cig.;* — 2) o. koga, jemandem etwas in Spiele abgewinnen, *Cig., S.N.*

obigrâvati, *am, vb. impf.* 1) unspielen, umschmerzen, *V.-Cig.;* — 2) o. koga, jemandem in Spiele abzugewinnen pflegen, *Cig.*

obîljati, *am, vb. impf. ad obiti;* beschlagen: o. kaj z deščicami.

obîkniti, *îknem, vb. pf.* 1) sich gewöhnen, *Habd.-Mik.;* — 2) nachgeben, nachlassen, *Mik.;* bolecina obikne, *Cig.*

obîli, *ila, adj.* reichlich, *Cig.;* obilo, in Fülle, *Meg., Cig., Krelj.-M.;* obilo se truditi, sich sehr bemühen, *Levst. (Nauk);* — suknja je obila (ucit), *C.*

obîlen, *îna, adj.* reichlich; obilna mera; obilni pridelki; obilno je žita, vina, Getreide, Wein gibt es in Ueberflus: po obilnem imeti, in Fülle haben; — obilna suknja, ein weiter Hof, *Z.;* obilna ženska, ein wohlgenährtes Weib, *Zora, jvžšt.*

obîlica, *f.* die reichliche Menge, der Ueberflus, *Cig., Jan., ogr.-C., nk.*

obîljâk, *m.* = obilnjak, kresnik; obiljaki se za letno sekajo, es witterleuchtet, *C.*

obîljâvati, *am, vb. impf.* in Fülle vorhanden sein, *ogr.-Valj. (Rad.;* — in Ueberflus haben: o. s čim, *ogr.-C., Valj. (Rad).*

obîlje, *n.* der Ueberflus, die Fülle; imeti vseh jedi obilje, *Krelj.;* vina, olja, goved, ovac obilje, *Dalm.;* v obilju živeti, *Cig.;* od obilja srca usta govore, wovon das Herz voll ist, davon geht der Mund über, *C.;* die Reichhaltigkeit: o. misli, besed, *Cig. (T.).*

obîlnjâk, *m.* = obiljak, kresnik; obilnjaki se sekajo, es witterleuchtet, *vžšt.-Kres III. 5.36.*

obîlnost, *f.* die Reichlichkeit, die Fülle, der Ueberflus, die Reichhaltigkeit; iz obilnosti srca usta govore, wovon das Herz voll ist, davon geht der Mund über, *Mur., Cig., Jap.-Valj. (Rad.;* dobro je, če se ob obilnosti kaj za prihodne potrebe dene na stran, *Ravn.-Valj. (Rad).*

obîlnovâti, *îjem, vb. impf.* = obilovati, *Dict.*

obîlnokrat, *adv.* recht oft, *C.*

obîlovânje, *n.* der Ueberflus, *C.*

obîlovâti, *îjem, vb. impf.* Ueberflus haben, reich sein, *Jan.;* o. s čim, *Cig.;* z okameninami o., *Rut. (Zg. Tolm.;* o. se zlatom, *Navr. (Let.);* sveto pismo obiluje s takimi imeni, *kajk.-Valj. (Rad.;* — o. česa, *Zora.*

obilstvo, *n.* = obilnost, *Mur., Cig., Jan.;* obilstvo tečne klaje, *Vrtov. (Km. k.).*

obîm, *m.* = objem 2), der Umfang, das Volumen, *Cig. (T.).*

obîmati, *mam, mljem, vb. impf.* = objemati, *Cig., Jan., Mik.*

obîmčkati, *am, vb. pf.* = objeti (v otročjem govoru), *Cig., Jan., K.*

obîmek, *mka, m.* die Umarmung, *C.*

obîmen, *mna, adj.* Volumens: obîmna enota, *Cig. (T.).*

obîmomër, *mëra, m.* der Volummesser, *Cig. (T.).*

obîmovit, *adj.* voluminös, *Cig. (T.).*

obîniti, *înem, vb. pf.* (nam. obimniti) = objeti, *Mur., C., Mik., vžšt.*

obînjanje, *n., Npes.-Vraž,* pogl. objemanje.

obînjati, *am, vb. impf., vžšt.,* pogl. objemati.

obînjâvati, *am, vb. impf., C.,* pogl. objemati.

obîrač, *m. 1)* kdor kaj obira (n. pr. sadje), der Ableser, der Abnehmer, *Cig., Jan.;* — 2) na drog pririje košek, s katerim se sadje obira, *jvžšt.*

obîranje, *n. 1)* das Abklauben, das Ablesen, das Abnehmen; — 2) das Verleumden.

obîratev, *ivc, f.* das Abklauben, das Abnehmen, *Cig., Jan.;* o. sadja, *Sol.*

obîrati, *bîram, vb. impf. ad obrati;* 1) abspülen, ablesen, abnehmen; listje, gosence, sadje o.; — 2) beklauen: kosti obrati. Knochen abklauben, au Knochen knaupeln; — berač hiše obira, der Bettler bettelt von Haus zu Haus, *Cig.;* pri igri o. koga, jemanden beim Spiel ausziehen; — o. se, laufen, *Cig.;* pički se obirajo, die Vögel putzen sich, *Cig.;* — o. se pri delu = langsam arbeiten, *Cig.;* on je predolgo se obiral in oprezoval pri svojem poslu, *Jurč.;* — 3) o. koga, jemanden ausrichten, verleumden; — 4) = izbirati (v neki igri), *Vreme-Erj. (Torb.).*

obîrav, *adj.* schmähsüchtig, verleumderisch, *Cig., Jan.*

obîravce, *vca, m. 1)* = obirač 1), der Ableser, der Abnehmer; — der Abklauber, der Rager, *Cig.;* — 2) der Verleumder, *Cig., Jan., M.*

obîravka, *f. 1)* die Ableserin, die Abnehmerin; — 2) die Verleumderin, *Jan.*

obîrčen, *čna, adj.* kdor rad ljudi obira, verleumderisch, *Javn.*

obîrek, *rka, m.* = oberek, das Abgeklaupte, *Z.;* — obirki, das abgeklaupte Darufett, *C.*

obîsk, *m.* der Besuch, *Mur., Cig., Jan., nk.*

obîskálna, *îna, adj.* Besuchts: obîskálna listič = vizitnica, die Visitenkarte, *Cig.*

obîskâlnica, *f.* = vizitnica, die Visitenkarte, *Cig., C.*

obîskanje, *n.* der Besuch, *Cig., Jan.*

obîskati, (*îskâti*), *îšcem, vb. pf.* bei jemandem einen Besuch machen, besuchen: o. koga, — po nem.

obîskâva, *f.* = obiskovanje, *C.*

obîskâvati, *am, vb. impf.* = obiskovati, *Mur.*

obîskovânje, *n.* das Besuchen, der Besuch oder die Besuche.

obîskovâti, *îjem, vb. impf.* Besuche machen, besuchen; frequenteren, *Cig., Jan.*

obîskovâvce, *vca, m.* der Besucher, *Cig., Jan., nk.*

obiskovāvka, *f.* die Besucherin, *Z., nk.*
obisniti, *isnem. vb. pf.* nam. obvisniti, hängen bleiben, *ogr.-Mik., C.*
obist, *f.* die Niere; *pl.* obisti, die Nieren; obisti so se mu vnele, er hat die Nierenentzündung, *Cig.; pasja obist! (kletvica), Dol. - Lerst. (Rok.).*
obisten, *tna. adj.* Nieren : obistna pečenka, der Nierenbraten.
obistiniti, *im. vb. pf.* = uresničiti, bewahrheiten, *Cig.(T.), nk.*
obistje, *n. coll.* = obisti, *kajk.-Valj (Rad).*
obitek, *tka. m.* 1) s čimr je kaj obito: die Bretter oder Latten eines Zaunes, *C.;* — 2) das Wechlagen (3. B. mit Mägen), *C.*
obitelj, *f.* die Familie, *Jan., Cig.(T.), Lerst. (Nauk). nk.;* — *hs.;* prim. stsl. obitelъ.
obiteljski, *adj.* familiens, *nk.*
obiti, *idem. vb. pf. i)* o. kaj, um etwas herum gehen, umschreiten, *Cig., Jan., Vrt.;* — 2) begehren: o. mejo, *Cig.;* vse je obšel, er war überall, *južh.St.;* berejten: veliko dežel o., *Cig.;* — 3) anwandeln, ergreifen (von Zuständen und Affecten): mraz, groza, strah, želja, lakota me obide; (pomni: Žalost mam'co z'lo obgre, *Npes.-K.;*) — 4) o. se = sv. zakrament prejeti, *Krelj;* (prim. obhajati).
1. obiti, *bijem. vb. pf.* verchtlagen, schalen, ansetzen; o. z deskami, *Mur., Cig., Jan.;* — z žrebļiči o., überzwecken, *Cig.;* — s koli o., verpfählen, *Cig.*
2. obiti, *ijem. vb. pf.* nam. obviti, *Trub.-Mik.*
objačevati, *ujem. vb. impf.* stärken, *kajk.-Valj (Rad).*
objačiti, *jačim. vb. pf.* härten, verstärken, *ogr.-M.*
objádranje, *n.* die Umjeglung, *Cig., nk.*
objádrati, *jadram. vb. pf.* umjegen, *Cig., nk.*
objágnjiti se, *im se, vb. pf.* gebären (o ovci), *Burg.(Rok.).*
objáhati, *ham, šem. vb. pf. i)* nureiten; o. mesto; — 2) reiten bereiten; o. viso deželo; — 3) zureiten: objahan konj, ein zugerittenes, zaunrecht's Pferd, *Cig.*
objárciti, *járčim. vb. pf.* bespringen (vom Bock), betreten (vom Hahn), *C.*
objárkati, *járkam. vb. pf.* mit einem Graben oder mit Gräber umgeben, *Cig.*
objármiti, *im. vb. pf.* ins Joch spannen, *Jan.(H.).*
objasnilo, *n.* die Erläuterung, *Cig.(T.).*
objasniti, *nim. vb. pf. i)* leiter machen, *Cig., Jan., M.;* — 2) erläutern, *Cig.(T.); (hs., rus.).*
objasnjevati, *ujem. vb. impf. ad* objasniti: 1) aufheitern, *Glas.;* — 2) erläutern, *Cig.(T.);* tudi: objašnjevati.
objáva, *f.* die Veröffentlichung, die Bekanntmachung, *C., nk.*
objáviti, *im. vb. pf.* öffentlich bekannt geben, veröffentlichen, *nk.;* = naznaniti, kundgeben, melden, *Jan.*
objávljati, *am. vb. impf. ad* objaviti, *nk.*
objávnicá, *f.* der Woiwohrts, *Jan.(H.).*
objēd, *f.* 1) der Abstrich (3. B. von Haufen), *C.;* — 2) der Teufelsabbiss (succisa), *Z.;* — 3) der Gram, der Harm, *Mur., C.*

objēdanje, *n.* 1) das Abstreifen; — 2) die Ehrabschneidung, *Cig.*
objēdati, *am. vb. impf. ad* objesti; 1) ringsherum abstreifen: živina objeda mladje, *Cig.;* — 2) durch Abstreifen schädigen; benagen, *Cig.;* — wundreiben: črevelj me objeda, *C., Z.;* — beschmaulen, *Cig.;* o. koga, jez mandes Vermögen verzehren, *Cig.;* — 3) ausrichten, verleunden; — 4) o. se. sich abhärmen, *Cig.;* — 5) o. se. übermäßig freffen, *ogr.-C.*
objēdavec, *vca. m.* der Ehrabschneider, *Cig., C., ZgD.;* tudi: objēdavec: zavezal je jezik opravlјivim objedavcem, *Ravn.-Valj.(Rad).*
objēdek, *dka. m.* das rings Abgefressene oder Abgenagte, *C.;* der Birn- oder Apfelboßen, *Gor.;* — objedki, die Viehfutterüberreste, *GBrda.*
objēden, *dna. adj.* = objesten, muthwillig, frech, *Habd., C.;* objedno tele, *C.;* njih konji so objedniši kakor volkovi na večer, *Dalm.*
objēdlјiv, *iva. adj. i)* schmarotgerich (von den Raubbienen), *Mur.;* — 2) verleunderlich, *Jan.(H.).*
objēdlјivac, *vca. m. i)* der Schmarotzer, *C.;* — der Raubbienenstoch, *M.;* — 2) ein verleunderlicher Mensch, *Jan.(H.).*
objēdnica, *f.* eine Krankheit infolge übermäßigen Fressens, die Fresswese (bei den Pferden), *Cig.*
objēdnost, *f.* = objestnost, frecher Muthwille: iz objednosti, *Dalm.;* die Ausgelassenheit, *Krelj.*
objēdovati, *ujem. vb. impf. i)* = objedati, benagen, *Guts.(Res.)-Mik.;* — 2) o. se. sich muthwillig benehmen: zanikarni se v njegovih dobrotah obedujo, *Krelj.*
objēdrje, *n.* die Kernhülle, *Cig.(T.).*
objēkt, *m.* predmet, das Object.
objektivn. *vna. adj.* stvaren, nepristranski, objectiv, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*
objektivnost, *f.* stvarnost, nepristranstvo, die Objectivität, *Jan., Cig.(T.), nk.*
objēm, *ijēma. m. i)* die Umarmung, *Cig., Jan., M., nk.;* — 2) (po češ.) der Umfang, *C., Cig.(T.).*
objēmanje, *n.* das Umarmen, die Umarmungen.
objēmati, *nam. mljem. vb. impf. ad* objeti; umfangen: kdor preveč objemlje, malo objame = wer viel beginnt, endet wenig, *Cig.;* — umarmen; o se. sich umarmen.
objēmavati, *am. vb. impf.* = objemati, *Kast.*
objēmčkati, *am. vb. pf.* = objeti (v otročjem govoru).
objēmlјaj, *m.* = objem, *LjZv.*
objemovati, *ujem. vb. impf.* = objemati, *M.*
objēst, *f.* der Muthwille, der Uebermuth, die Ausgelassenheit, die Frechheit, *Cig., Jan., Cig.(T.), C.;* norčaste iz objesti govoriti, *Kast.(N. c.).*
objēsten, *tna. adj.* muthwillig, *Cig., Jan., Cig.(T.), C., Ip.-Mik.;* breate, kakor objestni telci, *Dalm.;* o. je, der Mangel sticht ihn, *Cig.;* frech, *C., Mik.;* objestno se smeјati, *Jsvkr.;* ausgelassen, wohlthätig, *Mts.;* objestni in sra-

motni ljudje. *Krelj*: („eig. voll aufgeessen“, *Mik. V. G. I. 344.*)

objésti, jém. *vb. pf.* 1) abessen, abfreissen; gosenice so zelje objedle: — abspülen: voda je breg objedla. *Cig.*; — wund reiben: črevelj me je objedel. *C., Z.*; — o. koga, jeman den beščmanen, sein Vermögen abschmanen oder aufzehren: bogatina o., *Cig.*; — 2) o. se, sich überessen, *C.*; veliko njih se je do smrti objedlo. *Dalm.*; o. se česa, *Z.*; — vom Wohlleben übermüthig werden, *Z.*

objéstnež, *m.* der Muthwillige, der Uebermüthige, *Cig.*

objéstnost, *f.* der Muthwille, die Ausgelassenheit, *Kras. Cig., Jan.*; o. telet, *Jsvkr.*; die Frechheit. *Dict.-Mik., C.*

objéstováti, űjem, *vb. impf.* muthwillig, frech sein, *C.*

objéti, jámem, *vb. pf.* umfassen; o. koga črez pas; — herumlangen, *Cig.*; motvoz ne objame, *Z.*; — umarmen; — (obimem. *Trub.-Mik.*)

objétje, *n.* das Umfassen: die Umarmung.

objézd, *m.* 1) der Kreisritt, *Cig.*; — 2) das Bereiten, *Cig.*

objezdáríti, árim, *vb. pf.* = objezditi 2), *Jan. (H.)*

objézditi, jézdím. *vb. pf.* 1) umreiten; — 2) reitend besuchen, bereiten: o. mejo, *Mur., Cig.*; — 3) konja o. das Pferd zum Reiten geschickt machen, zureiten, *Cig.*

objézdnik, *m.* der Bereiter, der Ueberreiter, *Jan. (H.)*

objéziti, im, *vb. pf.* umdämmen, bedecken, *Cig.*

objéžá, f. der Umritt, *Cig.*

1. **objéžati**, am, *vb. impf. ad* objezditi, umreiten, *Cig.*

2. **objéžati**, am, *vb. impf. ad* objéziti; umdämmen, bedecken, *Cig.*

objók, *m.* das Beweinen, *C.*; objoka vredna nespamet, *Ravn.*

objókánje, *n.* das Beweinen, tudi: objókánje: objókánja vreden, *Valj./Rad.*

objókati, kam, čem, *vb. pf.* 1) beweinen, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) objokan, verweint: ves objokan. *jvgh.Št.*; objokane oči, *Cig., C.*

objokóvance, *m.* der Beweinte, *Ravn.-Valj. (Rad.)*

objokóvánje, *n.* das Beweinen; objokóvanja vreden, beweinentwert, *Cig.*

objokóváti, űjem, *vb. impf.* beweinen, *Mur., Cig., Jan., nk.*

objugati, gam, čem, *vb. pf.* = obzugati, *C.*; kolo se objuže, das Rad wird wandelig, *C.*; kri človeku o., das Blut in reichere Bewegung versetzen, *Vrtov. (Km. k.)*; drobci se objužejo, die Theilchen gerathen in Bewegung, *Vrtov. (Km. k.)*

obkáj, *adv.* = zakaj? *Trub.*

obklád, kláda, *m.* der Umschlag, *Cig., M.*; gorke obklade na ud devati, *Cig.*

obkláda, *f.* 1) = obklad, *Cig., M.*; — 2) die Schutzverkleidung, das Jourruier, *Jan.*

obkládar, rja, *m.* mizar o., der Jourruier Tischler, *Vrt.*

obkládati, am, *vb. impf.* 1) herumlegen, *Mur., Jan.*; obkladati snope v kozolec, *Kr.*; — 2) belegen, *Cig., Jan.*; — jourruieren, *Jan.*; — o. kolo, ein Rad folgen, *V.-Cig.*; — z delom koga o., jemanden mit Arbeit belasten, *Z.*; o. se s tujimi skrbmi, sich fremde Sorgen anladen, *Krelj*; — o. koga s priimki, jemanden mit Schimpftinamen belegen, *Z., D.Sv.*

obkládek, jka, *m.* der Umschlag, der Ueberschlag, *Mur., Cig., Jan.*; mrzli obkladki, kalte Umschläge, *nk.*; — das Thürhüter, *Jan.*

obkláden, *adj.* jourruiert: obkládna deščica, *Cig.*

obklásti, kládem, *vb. pf.* 1) umschlagen, *Mur.*; — 2) belegen: obkláden z nevoljami, mit Ungemach beladen, *C.*

obkléčati, im, *vb. pf.* ruhen bleiben.

obkléstiti, im, *vb. pf.* = oklestiti, *Z.*

obkmétovanje, *n.* der Anbau, *DZ.*

obkmétovati, űjem, *vb. pf.* das Feld bestellen, *Cig., C., Gor.*

1. **obkóliti**, kólím, *vb. pf.* empfinden, verpflanzdieren, *Cig., Jan.*; tudi: obkoliti.

2. **obkóliti**, kólím, *vb. pf.* umringen, umzingeln, *Cig., Jan., C.*; — stsl. *hs.*

obkoljeváti, űjem, *vb. impf. ad* 2. obkoliti; umgeben, *Cig. (T.)*; cernieren, *Navr. (Let.)*

obkóp, kópa, *m.* die Verickzung, *Cig., Jan.*; der Wall, *M., Valj. (Rad.)*

obkópati, kópljem, in: -páti, ám, *vb. pf.* umgraben; verichanzen, mit Wall und Graben umgeben, *Cig.*

obkoré, *adv.* um wieviel Uhr, um welche Stunde? *Mur., Cig., Jan., Levst. (Sl. Spr.)*, (tudi: obkevtré, *Levst./Sl. Spr.*)

obkoréj, *adv.* = obkore, *Cig., Jan.*

obkoreníčiti se, íčím se, *vb. pf.* = obkoreniniti se, *Z.*

obkoreníniti se, ínim se, *vb. pf.* = okoreniniti se, sich bewurzeln, *Z.*

obkosítrati, am, *vb. pf.* verzinnen, *Mur.*

obkráj, krája, *m.* 1) der Rand: mesečni obkraj, *Glas.*; — das Schiffsbord, *Cig.*; — 2) das Geßims, *C.*

obkrájce, jca, *m.* die Einfassung, *DZ.*; — der Tuchrand, *Z.*

obkrájek, jka, *m.* das Gebráme, *Pot.-M.*

obkrájén, jna, *adj.* Rand-, *Jan.*; obkrájni pripiski, Randglossen, *Jan.*; obkrájni zarki, Randstrahlen, *Žnid.*; obkrajno živčevje, das peripherische Nervensystem, *Evj. (Som.)*; — obkrajno morje, das Küstenc Meer, *Jes.*; obkrajno gorovje, das Randgebirge, *Cig. (T.)*

obkrajína, *f.* kar je ob kraju: pocestne obkrajine, Bantete, *Levst. (Cest.)*

obkrajínica, *f.* die Randbemerkung, die Marginalie, *Cig. (T.), Navr. Kop. sp.*; — die Randverzerrung, *DZ.*

obkráti, *adv.* alljogleich, *C.*

obkrevsáti, ám, *vb. pf.* abwegen, abschleifen; o. skornje, *Cig.*

obkrivíti, im, *vb. pf.* beschuldigen: o. koga česa, *Cig., M.*

obkróžati, am, *vb. impf. ad* obkrožiti; umgeben: kraj je bil strašen, obkrožalo ga

je skalovje, *Erj.* (*Jrb. sp.*); slab zrak nas obkroža. *LjZv.*

obkrožavati, am, *vb. impf.* = obkrožati, *nk.*

obkrožen, zna, *adj.* dem Kreise umschrieben (math.), *Cig.* (*T.*).

obkrožiti, im, *vb. pf.* umgeben, *Cig.*

óbla, *f.* = kroglja, *Cig.*

obláčati, am, *vb. impf.* = obláčiti, *ogr.-Valj.* (*Rad.*).

obláček, čka, *m. dem.* oblak; das Wölkchen; o. v očeh, das Augewölkchen, *Cig.*

obláčen, čna, *adj.* wolfig, unwölft; obláčno nebo; obláčno je, der Himmel ist bewölft; — obláčno steklo, ein mattes Glas, *Cig.*

obláčenje, *n.* das Aufleiden.

obláčica, *f.* die Gewitterwolke, *Z.*; obláčici zvoniti, drohendem Gewitter läuten, *Z., Dol.*; v spanju niso vedeli, kaka obláčica se zbira črez nje, *Jurč.*; — das Wölkchen, *Vrt.*; lahke, redko razstlane obláčice so mrlele po obzorju, *LjZv.*

obláčič, *m. dem.* oblak; das Wölkchen, *Cig., Zora, Cv.*

obláčice, *n. dem.* obláčilo; das Kleidchen, *Cig.*; — das Schirmmützel, *Gor.*

obláčiten, čna, *adj.* kleider-, *Mur., Jan.*

obláčilnica, *f.* die Kleiderkammer, *Cig., Jan., C., Lenst.* (*Pril.*); — die Seierstei, *C.*

obláčilničar, rja, *m. dem.* der Kleiderkammerer, *Cig.*

obláčilo, *n.* das Kleidungsstück; volneno, vse-dnje o., das Woll-, Alltagskleid; — = obleka, die Bekleidung; o. in obutalo (= obutel), *Ram.-Valj.* (*Rad.*).

obláčilski, *adj.* = obláčilen, *Mur.*

obláčina, *f.* 1) obláčno vreme, trübes Wetter, *C.*; — 2) die hautartige Schale der Früchte, *V.-Cig.*; bei. die grüne Nußschale, *Cig., C.*

obláčiti, im, *vb. impf. ad* obleči; 1) ankleiden, anziehen; — o. se, sich ankleiden, sich anziehen; sich kleiden; v svilo se o.; — mit einem Ueberzug oder mit Ueberzügen versehen, *Cig.*; — 2) obláčiti, im, unwölften, *Cig., Jan.*; Bog obláci, Bog prevedri, *Npreg.-Jan.* (*Slov.*); o. se, sich unwölften, sich mit Wolken überziehen; nebo se obláci; nav. samo: obláci se, der Himmel unwölft sich.

obláčje, *n. coll.* Wolken, *Cig.* (*T.*).

obláčnat, *adj.* = obláčen, *Mur.*

obláčnost, *f.* die Unwölkung.

obláda, *f.* die Befiegung, der Sieg, *Mur., Cig., Jan.*

obládanje, *n.* die Befiegung, der Sieg, *Dalm., ogr.-Valj.* (*Rad.*).

obládati, am, *vb. pf.* überwältigen, bezwingen, besiegen, *Mur., Cig., Jan., Glas., ogr., kajk.-Valj.* (*Rad.*); mesto je obládano in vzeto, *Krelj.*; o. samega sebe, o. prehudobno naturo svojo, *kajk.-Valj.* (*Rad.*); o. svet, *ogr.-Valj.* (*Rad.*); den Sieg erringen, siegen, *Cig., Krelj, Dalm., ogr., kajk.-Valj.* (*Rad.*).

obládvce, vca, *m. dem.* der Bezwiner, der Sieger, *Dict., Mur., Cig., Jan.*

obládvka, *f.* die Siegerin, *Dalm.*

obládjati, am, *vb. pf.* umschiffen, *Mur.*

oblادnik, *m.* der Sieger, *C.*

oblادnost, *f.* = oblada, der Sieg, *ogr.-Valj.* (*Rad.*).

oblág, lága, *m.* = oblaga 1), *Guts.-Cig., Mur.*

oblága, *f.* 1) das Pflaster, *Mur., Jan., C.*; (das Stein- und Wundpflaster, *C.*); — 2) óblaga, tako se imenujejo tiste diljice, s katerimi se pri žagi, debelost odmerja deskam, *Savinska dol.*

obláganje, *n.* das Umlegen; — das Belegen.

oblágati, am, *vb. impf. ad* obložiti; 1) herumlegen, *Mur., Jan.*; oblágati črto s ploskvijo, eine Fläche um eine Linie umlegen (math.), *Cig.* (*T.*); — 2) belegen, *Cig., Jan.*; befrachten, beladen, *Cig.*; — o. koga z nadlogami, *Trav.-Valj.* (*Rad.*).

oblágati, lážem, *vb. pf.* pogl. oblegati (lážem).

oblagodáriti, dárim, *vb. pf.* Segen verleihen, segnen, *Mur.*; oblagodári naj ženo Bog, *Ravn.*

oblagorováti, újem, *vb. pf.* (preiend) segnen, benehien, (oblagro-) *Mur., Cig.*

oblagorovávec, vca, *m. dem.* der Segner, (oblagro-) *Ravn.-Valj.* (*Rad.*).

oblagoslávljati, am, *vb. impf. ad* oblagosloviti; segnen, *M.*, *Vrt.*

oblagosloviti, im, *vb. pf.* segnen, *Mur., ogr.-C.*

oblágva, *f.* = blagva, *C.*

oblakhotiti, im, *vb. pf.* *Mur., Cig.*; pogl. ob-lehkotiti.

oblájati, jam, jem, *vb. pf.* umbellen, *Cig.*; pes je zdaj to, zdaj ono živinče oblájal, *Jurč.*

oblájst, *m. dem.* der Waid (isatis tinctoria), *Mur., Cig., Jan., Tuš.* (*R.*); — prim. it. glasto, glastro, der Waid, *Erj.* (*Torb.*).

oblájstov, *adj.* Waid-; o. pepel, die Waidasche, *Cig.*

1. **oblák**, *m.* 1) die Wolke; hudi oblaki, die Gewitterwolken, *Cig.*; oblaku zvoniti (vom Wetterläuten), *Dol.*; = k óblaku zvoniti, *Rib.-Cv.*; na oblak streljati, *Navr.* (*Let.*); iz velikega oblaka majhen dež = viel Geschrei und wenig Wolle, *Cig.*; kopasti, mrežasti, plastasti oblak, die Hanfen, Feder-, Schichtenwolke, *Jes.*; oblaki se podijo, die Wolken treiben; oblaki se stepajo, die Wolken ziehen sich zuammern, *Cig.*; oblak se je utrgal (pretrgal), ein Wolkenbruch gieng nieder; — 2) die grüne Nußschale, *Cig., Malhinej pri Devinu-Erj.* (*Torb.*); — 3) die dichtere Schichte, die sich auf Flüssigkeiten (wie Krautwasser, Eißig, Milch) bildet, die Haut, *C., JrbSt.*

2. **oblák**, *m.* der Angelstein, *Mur., Notr.-Cig., Jan., Svet.* (*Rok.*); — prim. obel.

oblákast, *adj.* wolkenartig, *Cig.*; gewölft (min.), *Cig.* (*T.*).

oblákinja, *f.* vila oblakinja, die in den Wolken wohnende Vila, *Prip.-Mik.*

oblakopláden, dna, *adj.* wolken erzeugend; oblakoplodne gore, *Glas.*

oblakoróden, dna, *adj.* wolken erzeugend, *Jan.*

oblákovec, vca, *m.* = oblikovec, das Rundholz, *Cig.*; — prim. obel.

oblákovina, *f.* die äußere, grüne Nußschale, *Cig., C., Mik., Tuš.* (*R.*), *Gor., Kras.*

oblakovit, *adj.* voll Wolken, *Zora-C.*

oblāmati, mam, mlijem, *vb. impf.* = oblamljati, *Mur., Čig.*
 oblāmljati, am, *vb. impf. ad* oblomiti, ringšum
 abbrechen, *Čig., Jan.*
 ōblanec, nca. *m. nav. pl.* oblanci: 1) die Hōbel-
 pāne; das Bierzeihen, *Kr.-Čig.*; — 2) di-
 lljice pri žagi, s katerimi se debelost odmerja
 deskam, *Notr.*
 ōblanica, *f.* der Hōbelspan.
 ōblanje, *n.* 1) das Hōbeln; — 2) Hōbelspāne.
 oblāst, *m.* = oblast, *Dict., C.*
 oblāst, *f.* 1) das beherrschte Gebiet, *Čig., Jan.,*
Mik.; Na vojsko brž na mejo vstan. Na kraj
 oblasti dunajske. *Nres.-K.*; — der Besitz,
C.; der Bauerngrund, *C.*; — 2) die Gewalt,
 die Macht, die Befugnis; kraljeva, očetovska
 o.; sodnja o., die Gerichtsbarkeit, *Čig.*; pod
 svojo oblast spraviti: v svoji oblasti imeti;
 — o, si vzeti, sich die Freiheit nehmen, *Li-
 tija-Svet. (Rok.)*; božja o., die Epilepsie;
 (iz tega: božjast); božja o. ga meče, *Dict.*;
 taiste je ozdravil, katere je božja oblast
 metala, *Jsvkr.*; — oblast te udari! o. te meči!
 (kletvice), *Prim.*; — 3) die Behörde, die
 Obrigkeit, *Čig., Jan., ogr.-C.*
 ōblast, *adj.* rumblich, *Jan., C.*; mrežnica je
 oblata, *Žnid.*
 oblāsten, stna, *adj.* 1) mächtig, gewaltig, *Javn.,*
Čig., Jan.; oblāsten gospod, ein gar großer
 Herr, *ju7h.St.*; — gebieterisch, herrlich, an-
 spruchsvoll: oblāstno govoriti, hoditi: ob-
 lastno vedenje; — 2) bejuzt, competent, *Čig.,*
Jan.; za to oblāstni uradnik, *DZ.*; dela,
 kakor bi bil sam tega oblāsten, *Polj.*
 oblāstilen, lna, *adj.* Vollmāchtis: oblāstilno
 pismo, die jährliche Vollmacht, *Levst./Pril.*
 oblāstilo, *n.* die Bevollmāchtigung, *C.*; = po-
 oblāstilo, die Vollmacht, *Čig.*
 oblāstiti, im, *vb. pf.* 1) = pooblāstiti, ermāchti-
 gen, *Mur., Čig.*; — 2) o. se koga = lotiti
 se koga, *C.*
 oblāstje, *n.* 1) = oblast 1), das Gebiet, *Jan.,*
C.; — 2) die Behörde, *DZ., Let.*
 oblāstljiv, iva, *adj.* herrschsüchtig, *Čig., C.*
 oblāstljivec, vca, *m.* der Herrschsüchtige: kralj
 je bil ošabnez in oblāstljivec, *Ravn.*
 oblāstljivost, *f.* die Herrschsucht, *Čig.*
 oblāstnež, *m.* ein herrlich sich benehmender
 Mensch, *DSr.*
 oblāstnica, *f.* die Gewaltthaberin, die Gebiete-
 rin, *Mur., Čig., Jan., C.*
 oblāstnija, *f.* = oblast 3), oblastvo 2., *Čig.,*
Jan.
 oblāstnjski, *adj.* — oblāstven, obrigkeitlich, *Jan.*
 oblāstnik, *m.* der Gewaltthaber, der Gebieter:
 eine obrigkeitliche Person, *Čig., Dalm.*; dežel-
 ski o. (o P. Platu), *Schoml.*
 oblāstništvo, *n.* die Regierung, *C.*; die Be-
 herde, *Jan./H.*
 oblāstnost, *f.* 1) die Competenz, *Čig., DZ.*;
 die Befugnis, die Gewalt; kakor da bi imel
 kako oblastnost do mene (črez mene), *Polj.*;
 — 2) das herrliche Wesen; poznala je nje-
 govo oblastnost in trmoglavost, *Zr.*

oblastovānje, *n.* das Ausüben der Gewalt,
 die Herrschaft, *Dict.*: o. na zemlji stoji v
 božjih rokah, *Dalm.*
 oblastovāti, ūjem, *vb. impf.* die Gewalt aus-
 üben, walten, herrschen, *Dict., Mur., Čig.,*
Jan., Krej. Cr.
 oblāstven, ivena, *adj.* behördlich, obrigkeitlich, *uk.*
 oblāstvo, *n.* 1) die Macht, die Herrschaft, *C.*;
 — 2) die Behörde, die Obrigkeit, *Guts., Čig.,*
(T.), Levst./Nauk. uk.; okrožno o., die Kreis-
 behörde, *Navr./Let.*; krajevno o., die Local-
 behörde, *DZ.*; pomestno o., die Territorial-
 behörde, *DZ.*; knjigopisno o., die Register-
 behörde, *DZ.*
 ōblast, *m.* die Oblate, *Čig., Jan.*
 ōblatar, rja, *m.* der Oblatenbäcker, *Čig.*
 ōblatek, tka, *m. dem.* oblat, *Čig., Jan.*
 ōblati, am, *vb. impf.* hōbeln; — iz nem.
 oblāiti, blātim, *vb. pf.* mit Stroh beschmugen;
 — (*pren.*) o. koga pred ljudmi in osmešiti,
LjZr.
 oblātovec, vca, *m.* oreh imajoč na sebi še
 zeleno lupino, *Soška dol.-Erj. (Torb.)*; —
 prim. oblakovina.
 oblātovje, *n.* zelena lupina (oplodje) pri orehu,
Soška dol.-Erj. (Torb.); — prim. oblakovina.
 oblāz, lāza, *m.* der Umweg, *Kras.*
 oblāzniti, inim, *vb. pf.* auspolstern, *Čig., Jan.,*
SN.
 oblāziti, lāzim, *vb. pf.* 1) untrieden, umjuchlei-
 chen; — 2) schleichend begehen; vse kote ob-
 laziti, alle Winkel austrieden, *Čig.*; — be-
 schleichen, *Mur.*; nesreča me oblazi, das Un-
 glück sucht mich heim, *C.*; nejevolja me je
 oblazila, der Umwille ist mir zur Gewohnheit
 geworden, *C.*
 oblāznčlost, *f.* die Verrietheit, *SN.*
 oblāznčti, im, *vb. pf.* verrückt werden, nārrisch
 werden, *C., Bes., Let.*
 oblāzniti, nem, *vb. pf.* 1) = obolzniti, *C.*;
 — 2) o. se. auf nūchternen Wagen etwas
 genießen, die Nūchternheit brechen, (3. B. an
 Fasttagen), *C.*
 oblāzovati, ūjem, *vb. impf.* umhertrieden:
 matica oblazuje po skončnici, *Levst. (Beč.)*
 oblāzovati se, ūjem se, *vb. impf.* nūchtern
 etwas genießen, *C.*; — prim. oblāzniti 2).
 oblāzati se, am se, *vb. impf.* nūchtern etwas
 genießen, *C.*; — prim. oblāzniti 2).
 oblāzavati, am, *vb. impf.* glücklich preisen, *Levst.*
(Zb. sp.)
 oblāzjenje, *n.* 1) die Veredlung, *Zora*; — 2) die
 Beglückung, *C.*
 oblāzēvāten, lna, *adj.* seligmachend, heilbrin-
 gend, *Čig., Jan.*
 oblāzēvāti, ūjem, *vb. impf.* 1) veredeln, *Čig.,*
Jan.; — 2) beglücken, *Čig., Jan.*
 oblāzēvāvce, vca, *m.* der Befeliger, der Heil-
 bringer, *Čig., Jan.*
 oblāzēvāvka, *f.* die Befeligerin, die Heil-
 bringerin, *Čig.*
 oblāzēten, lna, *adj.* beseligend, *C.*
 oblāziti, im, *vb. pf.* 1) veredeln, *Čig., Jan.*;
 o. govor, *Zr.*; — 2) beseligen, glücklich machen,
Čig., Jan.

oblebetáti, etám, lžem. *vb. pf.* o. koga. jemandem beschwättern, einem etwas aufschwätzen, *Cig.*

oblěč, lžca. *m.* die Kleidung, der Anzug, *Mur.-Cig., Mik., vzhŠt.*

oblečávati, *am. vb. impf.* = obláčiti, *C.*

oblěček, žka. *m.* die Kleidung, *C.*

oblěči, lžcem, *vb. pf.* 1) (ein Kleid) anlegen, anziehen; o. hlače. sukňo; — 2) antleiden, bekleiden; otroka o. o. koga v kaj. einem ein Kleid anziehen; oblečen, angekleidet; o. je legel: v svilo oblečen hodí, er geht in Seide gekleidet einher; — o. se, sich antleiden: v černo se o., Trauerkleider anlegen; v belo oblečen, weiß gekleidet; v kmata se o., sich als Bauer verkleiden, *Cig.*; — 3) überziehen: s kožu-hovino. z usnjem kaj o., *Cig.*; — auslegen, Journieren: les o., *Cig., Jan.*; — 4) obleči se, sich bewölten, *Cig., Jan.*

oblěči, lžcem, *vb. pf.* 1) belagern, blockieren, *Mur., Cig., Jan., Krelj*; mesto z vojsko o., *Dalm.*: smrtne holečine bodo srce oblegle, *Jsvkr.*; — 2) o. se, sich anstimmigen, paßen (o obleki), *Cig., Sol.*; oblačilo se obleže (liegt gut an), *Cig., Svet.(Rok.).*

oblěčnik, *m.* der Kleiderkasten, *C.*

oblěčnina, *f.* die Bekleidungsgebür, *DZ.*

oblědati, *am. vb. impf. ad.* obledeti, wiederholt blaß werden, *Jan., Čb.-Valj.(Rad).*

1. oblěden, dna, *adj.* etwas blaß, *Jan., Dol.*: o. obraz, *Jurč.*

2. oblěden, dna, *adj.* 1) närrisch, dumm, *Meg.-Burg.(Rok.);* schwachsinzig, *C.*; unerfahren, *Svet.(Rok.);* ti punica obledna! du dummes Mädchen! *Gor.*; — 2) ausgelassen, muthwillig, frech, *Dict., Hip.(Orb.), Mur., C.*; obledni razposajenci, *Cr.*; — in frecher Weise schmarrchend, heißhungrig, *C., Savinska dol.*; — 3) hoffärtig, *C.*; stolz, *Guts.*

oblědeněti, *im. vb. pf.* zu Eis werden, eifrig werden, *Mur., C.*; rastline oblědenijo. ako po dežju deževnica po njih zmrzne, *vzhŠt.*; oblědenele rastline, *vzhŠt.*

oblědětí, *im. vb. pf.* bleich werden, erblaffen; — verärgern (o barvi); oblědeli spomini, vergilbte Andenken, *Zr.*

oblědevati, *am. vb. impf. ad.* oblědeti; erblaffen, *Jan.*

oblědje, *n.* die Leutengedeng, *Jan.*

oblědnež, *m.* = oblěden človek, *M.*

oblědniti, blědnem, *vb. pf.* = oblědeti, *M.*

oblědnost, *f.* 1) die Dummheit, *Gor.*; — 2) der Uebermuth, die Ausgelassenheit, die Reckheit, *Dict.-Mik., C.*; — 3) der Stolz, *Guts.*

oblědúh, *m.* ein blaßer Mensch, *Ravn.-Valj.(Rad).*

oblěga, *f.* 1) die Belagerung, *Cig., Jan., M., nk.*; — 2) das Liegenbleiben, die Verthätigkeit, *Gor.*

oblěganje, *n.* das Belagern, *M., nk.*

oblěgati, *am. vb. impf. ad.* obleči (ležem); 1) belagern, *Cig., Jan., M., nk.*; mesta o., *Ravn., nk.*; — 2) o. se, sich anstimmigen, *Cig.*; trdo oblegajoč se, eng anliegend, *Sol.*;

— 3) (öfter) liegen bleiben, *Mur.*; — zu erliegen pflegen, *Mur.*

oblegáti, lžcem, *vb. pf.* 1) o. koga, von jemandem Lügen erzählen, ihn verleumden, (oblagati) *Cig.*; — 2) = nalagati, bestrafen, *Mur., Cig., Met.*

oblegávati, *am. vb. impf. ad.* oblegati (lžcem); = leži trositi, verleumden, (oblag-) *Trub.-Let. 1891, 149.*

oblěgavec, vca, *m.* der Belagerer, *Cig., C.*

oblěgniti, lžcnem, *vb. pf.* belagern, *Jan.*

oblehkoti, *im. vb. pf.* erleichtern, lindern, (oblahk-) *Mur., Cig.*; bčela drugo pri delu oblehkoti, *Danj. Posr. p.*

oblěk, *m.* 1) das Kleid, *Guts., Mur., C., ogr.-Valj.(Rad).*; — 2) die Naht, *C.*; — 3) die Schloßschule, *ogr.-C.*

oblěka, *f.* die Kleidung, der Anzug; praznja vsednja (prazniška, vsakdanja) o.: obleka ne stori človeka, *jvzhŠt.*

oblěkar, rja, *m.* der Kleiderhändler, *Cig.*

oblěkati, *am. vb. impf.* = obláčiti, *C.*

oblěkovec, vca, *m.* zelena orehova lupina, *Lašče-Erj.(Torb.);* (menda nam. oblakovec).

oblěn, lžna, *m.* die abgetreifte Schlangenhaut, *Staro Sedlo-Erj.(Torb.).*

1. oblěnití se, lěnim se, *vb. pf.* = obleviti se, sich häuten, *Staro Sedlo, Čerovo (GBrda)-Erj.(Torb.).*

2. oblěnití se, im se, *vb. pf.* träge werden, *Mur.*

oblěpek, pka, *m.* das Flaster, *Jan.*

oblepeniti se, im se, *vb. pf.* sich belaufen, *Cig.*

oblepiti, *im. vb. pf.* umfliegen, *Cig.*; — befliegen, *Jan.*

oblepotiti, *im. vb. pf.* verhöhnern, *Mur.*

oblepôtek, tka, *m.* die Zierde, *Guts.(Res.).*

oblěpšati, *am. vb. pf.* = olepšati, *Mur.*

oblěs, lžsa, *m.* der Büchsenchaft, *Mur., Cig.*; puškní o., *Vod.(Pes.).*

oblěsati, *am. vb. pf.* schästen, *Mur.*

oblěsiti, *im. vb. pf.* = oblesati, *Z.*

oblěseněti, *im. vb. pf.* zu Holz werden; erharteten, *Jan.*; — erstarren, *Z.*

oblěseniti, *im. vb. pf.* holzartig machen; s pretepanjem živini kožo in meso o., *Vrtov.(Km. k.).*

oblěsje, *n.* der Flintenschaft, *Cig.*

oblěsk, lžska, *m.* der Widerschein, *C., oblěsk. kajk.-Valj.(Rad.);* — das Wetterleuchten, *Jan.*

oblěsti, lžcem, *vb. pf.* 1) untfrieden, unzufrieden; stari oče je polje oblezal. *Z.*; — 2) betriechen, beschleichen, *Mur., Cig.*

oblesiti, *im. vb. pf.* überlisten, (*perf.* „oblastil sem“) *Lašče-Lerst.(M.).*

oblět, lžta, *m.* der Umflug, *Cig.*

oblětanje, *n.* das Umfliegen, *M.*

oblětati, *l. vb. impf. ad.* obleteti, oblětam; 1) umfliegen, *Cig., Jan., M.*; — herumlaufen, *Cig.*; — 2) o. se, sich entblättern, *Jan.*; — II. *vb. pf.* oblětam, mit dem Herumläufen fertig werden; dolgo oblětam, predno vse oblětam. *Valj.(Rad. 74. 63).*

obletávati, *am. vb. impf.* umfliegen, *Mur., Cig., Jan.*

oblétén, tna, *adj.* nach einem Jahre stattfinden, *ammell, Mur., Cig., Jan., Nov.*

obléténje, *n.* das Umfliegen; tudi: obleténje: o. sveta, das Ende der Welt, *Gor.*

oblététi, im, *vb. pf.* 1) umfliegen, *Cig., Jan., M.:* — herumfliegen: Po mizi mu ga (namr. zlat) zatoči. Da po nji trikrat obleti, *Npes.-K.:* — 2) fliegend besuchen, besfliegen, *Cig.:* — rdečica jo obleti, Káthe überzieht ihr Gesicht; — = obiti, amwandeln: vse je strah obletel, *Ravn.-Mik., C.:* — 3) ringsum herabfallen: cvetje je obletelo; — o. se, sich entblättern, das Laub verlieren: drevje se obleti; — tudi: obleteti = o. se: roža obleti, *C.:* obletel, entlaubt, *Cig., Jan.*

oblétévati, am, *vb. impf.* = obletovati, *Jan.*
obléténica, *f.* der Jahrestag, die Jahresfeier, das Anniversarium; o. poroke, smrti, ustanove itd.

obletováti, újem, *vb. impf. ad* obleteti; 1) umfliegen; — herumfliegen: matica obletuje okolo panja, *Lerst.(Beč.:*); — 2) fliegend besuchen, abfliegen; lastovica obletuje znane kraje; — 3) ringsum herabfallen (von den Blättern), *Cig., Jan.;* — o. se, die Blätter verlieren, sich entblättern; drevje se jeseni obletuje.

oblévati, am, *vb. impf.* = oblivati, *ogr.-Valj.(Rad).*

oblevíti se, im se, *vb. pf.* sich häuten: oblevíti se mora raku tudi želodec, *Erj.(Izb.sp.).*

oblézniti, nem, *vb. pf.* = obolzniti, abbleuen, *M. C.*

obležováti, újem, *vb. impf. ad* oblesti; 1) umfrieren; — 2) befrieren, beschleiden.

obležati, im, *vb. pf.* liegen bleiben: pijanec je padel in obležal na cesti; — abliegen: sadje mora obležati, obležano (nam. obležalo) sadje, abgelegenes, mirbés Обйт, *C.*

obléžec, žca, *m.* der Belagerer, *Hip.(Orb.).*

obléžen, zna, *adj.* Belagerungs-, *Jan.(H.).*

obležénec, nca, *m.* der Belagerer, *Cig., Jan.*

obleženje, *n.* die Belagerung, *Dalm.*

obležník, *m.* der Belagerer, *Cig.*

oblica, *f.* 1) ein runder Körper: der Ball, die Kugel, *Mur., Cig., Jan., C.:* ustavljal je ognjene oblice in puščice, *Cr.:* — eine runde liche Kugel: krompir v oblicah, gefochte ganze Erdäpfel; — kuhana drobna repa, *Goriška ok., Lašče in drugod-Erj.(Torb.), Jan., Cig., C.:* repa v oblicah, *Z.:* — der Rollstein (kamen, kateri se je v potočni strugi obrusil), *Notr.-Erj.(Torb.), Erj.(Min.);* — eine runde Erhöhung, *Cig.:* — 2) die Kranienfurche, *Cig.:* — 3) oblica, die Mundung, *Svet.(Rok.).*

1. oblíč, *m.* = obličje, *Mur., Cig.*

2. oblič, *m.* der Hebel; — iz nem.

oblíčáj, *m.* 1) das Gesicht, *Mik., kajk.-Valj.(Rad);* na oblíčáj narekniti korelek (larfo), *Ijzv.:* — 2) die Form, *Jan., C., kajk.-Valj.(Rad), Zora.*

oblíčást, *adj.* Ingetlicht, rund, *Mur., Cig.:* obličást, *Jan.*

1. oblíčen, čna, *adj.* 1) Gesicht's, *Jan.;* oblíčena kost, der Wadenknochen, *Zora.:* — 2) von

jchönem Angesicht, *C.:* hübsch, *Z.;* — 3) formell, *Jan., Zora, Nov.;* (prim oblika).

2. oblíčen, čna, *adj.* ründlich, *Z.;* — oblíčni ogel, der Kugelminkel, *Cig.*

oblíčeváti, újem, *vb. impf. ad* oblíčiti, formen, *Jan.;* — stsl.

oblíčica, *f.* dem. oblica, das Kugelchen, *Cig.*

oblíčina, *f.* = olupek od krompirja ali repe, *Notr.*

oblíčiti, líčim, *vb. pf.* 1) formen, *Jan.;* (stsl.); — 2) o. se, ein volles Gesicht bekommen, *Cig.*

oblíčje, *n.* 1) das Antlitz, das Gesicht; od obličja do obličja, von Angesicht zu Angesicht; pred obličjem srđtega in pravičnega sodnika, *Jsvkr.:* — 2) = krinka, die Maske, *Temljine(Tolm.)-Štek.(Let.).*

oblíčka, *f.* das Bällchen, *Mur.:* — das Schrotkorn, *C.*

oblíčnica, *f.* die Maske, *Jan., C.*

oblíčnost, *f.* die Formlichkeit, *Jan., DZ.*

obligácija, *f.* dolžno pismo (države, dežele, občine i. t. d.), obveznika, die Obligation, *Cig., Jan., nk.;* predstvena o., die Prioritätsobligation, *DZ.*

oblíjati, am, *vb. impf. ad* oblititi = oblivati, ringsherum v. auf der Oberfláche begießen, *Mur., Cig., Jan.*

oblík, *m.* 1) = 1. oblika, *Valj.(Rad);* — 2) = 1. lík 2), der Glanz, die Politur, *Jan.(H.).*

1. oblík, *f.* die Form, die Gestalt, *Cig., Jan., nk.;* — das Format, *Jan.*

2. oblík, *f.* eine runde Holzstange, *C.:* — eine runde eiserne Stange der Klempner (Wulststange), *V.-Cig.*

oblíkast, *adj.* ründ, *Z.:* oblíkasto oglje, die Zapfenkohlje, *V.-Cig.*

oblíkati, am, *vb. pf.* = olíkati 1), *Z.:* o. se = olíkati se, *C.*

oblíkav, *adj.* = oblíkast: o. les, rundes, noch unbehauenes, unabgezimmertes Holz, *C., Z.;* — o. obraz, ein rundes Gesicht, *Dol.*

oblíkavec, vca, *m.* ein unabgezimmertes, noch runder Baumstamm, *Z.*

oblíkostíovje, *n.* die Formenlehre (gramm.), *Jan., nk.*

oblíkov, *adj.* noch rund, unabgezimmert: o. les, *Z.;* (nam. oblíkav?).

oblíkovec, vca, *m.* ein runder, noch unbehauener, unabgezimmertes Baumstamm, *V.-Cig.;* — der Prügel, *SlGor.:* okroglo (oblo) poleno, *Litija;* oblíkovec, das ungepatene Prügelholz, das Rüttelholz, *V.-Cig., Bjk.(Črt), vzh.St.:* (nam. oblíkavec?).

oblíkoven, vna, *adj.* formal, *Cig.(T.:*); — oblíkovna beseda, das Formwort (phil.), *Cig.(T.).*

oblíkovina, *f.* rundes, unabgezimmertes, noch mit der Rinde versehenes Holz, *C.:* (nam. oblíkavina?).

oblíkovje, *n.* die Formen, die Formenlehre (gramm.), *Jan.*

oblíčiti, im, *vb. pf.* mit einer Maske versehen, *C.*

oblín, *m.* 1) nerazcepljen, torej še obel krklj ali blod, *Vas Krn-Erj.(Torb.);* — 2) ostríci

na oblin = do polti, à la Fiesco, *Koborid-Erj. (Torb.)*.

oblina, *f.* 1) die Rundung, *Mur., Cig., C.*; — die Kugelform, *Cig., Jan.*; — 2) ein rundes, ungepaltenes Stück Holz, *C.*; — 3) die Mantelfläche eines cyliindrischen Körpers, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; valjeva oblina, *DZ.*

oblisk, *bliska, m.* der Schein, der Helligkeit sein, *ogr. - C.*; der Feuerchein bei einem Brande, (*oblisk*) *BKr.*; pogl. oblesk.

obliskati, *am, vb. pf.* unglücken, umstrahlen, *Trub.-M., C.*

oblístiti se, *im se, vb. pf.* sich belauben, *Cig.*

oblístováti se, *ujem se, vb. pf.* = obletovati se: drevje se oblistuje. *Cig.*

oblíspati, *am, vb. pf.* vergären, *Cig., Jan.*

óbliti, *im, vb. impf.* abtunden, *Cig., C.*

obliti, *lijem, vb. pf.* 1) ringsum begießen, umgießen; — 2) übergießen, begießen: platno o. pri beljenju, *C.*; solze so ga oblile, Thränen überströmten ihn: voda je vse oblila, das Wasser hat alles bedeckt, *Cig.*

obliv, *m.* 1) die Begießung, *Cig.*; — 2) die Stelle, die begossen wird, *C.*

oblívati, *am, vb. impf. ad* oblititi: 1) ringsherum begießen; — 2) begießen: platno o., *C.*; solze so ga oblivale, er badete sich in Thränen, *Cig.*

oblízati, *žem, vb. pf.* befeuchten, abfeuchten; oblizan kamen, ein glatter Stein, *Z.*

oblizávanje, *n.* das Befechen.

oblizávati, *am, vb. impf.* = oblizovati, abfeuchten; pes se oblizava.

oblízek, *zka, m.* 1) das Befechen, *M., C. Valj. (Rad.)*; — 2) etwas Beflechtes, Abgelechtes, *M.*; — 3) der Lederriß, *Cig., Jan., nk.*

oblizljiv, *iva, adj.* nachhaft, *Guts.-Cig.*

obliznēla, *f.* ein nachhaftes Weib, *Dol.*

obliznik, *m.* das Ledermaul, *Cig.*

oblizniti, *liznem, vb. pf.* mit einmaligem Ausstreifen der Zunge abfeuchten; — luč se oblizne, das Licht flackert auf, *Zora*: ogenj se je obliznil, das Feuer loderte auf und erlosch, *Z.*; obliznilo se je = zabliznilo se je, *Zora.*

obliznjeneč, *nea, m.* der Schlecker, *Cig., Jan.*

oblizovánje, *n.* das Befechen, das Abfeuchen.

oblizováti, *ujem, vb. impf. ad* oblizati, oblizniti; befeuchten, abfeuchten; kdor z rokami med meša, prste oblizuje, *Cig.*; — luč se oblizuje, das Licht flackert, *Zora.*

obliz, *m.* das Wundpflaster, *Cig., Jan., DZ., nk.*; — hs.

oblizje, *n.* die nächste Umgebung, *Cig., Jan., M., nk.*; čedni trg s krasno delanim oblizjem, *Slovan.*

obliznji, *adj.* umliegend, nachbarlich, *Cig., Jan.*; — anliegend (math.), *Cig. (T.)*.

obljuba, *f.* das Versprechen, die Verheißung; obljuba dolg dela, das Versprechen begründet eine Pflicht, *Mur., Cig.*; — das Gelübde; obljubo storiti, ein Gelübde thun; meniška o., das Mönchsgelübde, *Cig.*; — das Abbot: brez obljube ni kupčije, *Cig.*

obljubek, *bka, m.* das Versprechen, das Versprochene, *Mur., Jan., C.*

obljuben, *buja, adj.* Gelübdis-, Motiv-: obljubni dar, *Cig.*

obljubiti, *im, vb. pf.* 1) versprechen, verheißten; o. komu hčer za ženo; — geloben; obljubljen dežela, das gelobte Land; o. se kam (n. pr. na božjo pot), das Gelübde thun, irgendwohin zu wallfahrten; obljubljen praznik (kateriga si kaka soseska izvoli), der Vorfeierstag, *Ig. (Dol.)*; — (beim Kaufe) anbieten; koliko si cenil, in koliko je obljudil; — 2) versichern: obljudim, da je bilo tako, *Cig.*; misliti so si, obljudim, gewiß dachten sie, *Ravn.*; — 3) obljuden = priljuden, beliebt, *nk.*

obljudbati, *am, vb. impf. ad* = obetati, *Gor.-Erj. (Torb.)*.

obljudbeneč, *nea, m.* der Verheißene, *Mur., Cig., Ravn.*

obljudbenica, *f.* die Verlobte, die Braut, *Mur., Cig.*

obljudbenje, *n.* = obljudba, das Versprechen, *Guts. (Res.)*.

obljudbnik, *m.* der Verheißer, *Cig.*; — meniški o., der das Mönchsgelübde abgelegt hat, der Profes, *Cig., Cv.*

obljudováti, *ujem, vb. impf.* = obetati, Versprechungen machen, versprechen, *Z., nk.*

obljuditi, *im, vb. pf.* = naseliti, bevölkern, *Jan., C.*

obljudovítiti, *itim, vb. pf.* = obljuditi, *Krempf.-M.*

óblj, *n.* ein runder Körper: der Ball, *Cig., Jan.*; die Kugel (math.), *Cig. (T.)*; zemeljsko o., die Erdkugel, *Cig. (T.)*; *Jes.*; — stsl.

obljčast, *adj.* bogenförmig, *Cig. (T.)*.

obljček, *čka, m. dem.* oblok: 1) ein kleiner Bogen; obločki, die Augenbrauen, *Bes.*; — 2) das Fensterchen, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

obljčen, *čna, adj.* 1) Bogen-: obljučni zlog, der Bogenstil, *Cig. (T.)*; — 2) bogenförmig, *Jan., Cig. (T.)*; gewölbt, *C.*

obljčilō, *n.* die Bogenlehre, der Lehrbogen, die Biege, *h. t.-Cig. (T.)*.

obljčje, *n. coll.* die Wölbungen, die Bogenstellung, *Cig.*

obljčnica, *f.* 1) die Bogenlinie (math.), *Cig. (T.)*; — 2) der Fenstertabau, der Fensterbalken, *Mur., Cig., ogr.-C.*

obljōda, *f.* was dem stüßigen Viehfutter beigeengt wird, als Mehl, Kleien, u. dgl., oder das damit gemengte Viehfutter; dati živini kaj za oblōdo, dati ji oblode.

obljōdva, *f.* = oblōda, *Jan., M., Sv. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.)*, *Gor.*

obljōditi, *im, vb. pf.* vermischen, verwirren, *C.*; — Mehl, Kleien u. dgl. mit dem stüßigen Viehfutter mischen; živini o., *Cig., Gor.*

obljōg, *lōga, m.* 1) die Einfassung, der Rahmen, *C.*; — 2) die Radkrümme, *M., Z.*; — 3) der Beizag an einem Kleidungsstück, *Cig., Valj. (Rad.)*; — 4) das Wundpflaster, *C.*; — 5) die Querbäume bei einem Gerüst, *C.*; — 6) (nam. oblok), das Firmament: nebni o., *Danj. (Posp. p.)*.

obljōga, *f.* 1) was um eine Sache herumgelegt wird, die Umlage, *Cig.*; — der Umschlag:

mrzle obloge, *Vrt.*; — 2) die Radkrümme, *Javn.*; — 3) die Einfassung an einem Kleidungsstück, *Cig.*; — 4) womit etwas belegt wird, 3. B. der Bodenbeleg, *DZ.*: — die Auspolierung, *Sol.*

oblogóltén, ina, *adj.* gefräßig, *C.*

oblôja, *f.* = obloda, *Jan., M., C., Trub.-Mik., Bes., Navr. (Let.)*.

oblôjati, am, *vb. impf. ad* obloditi; Mehl, Kleien etc. mit dem stüßigen Viehfutter mengen: o. živini, *Cig.*

oblôk, *m.* 1) der Bogen, *Mur., Cig., Jan., nk.*; (math., arch.), *Cig. (T.)*; trije oblôki v ušesih, die drei Bogengänge im Ohr, *Erj. (Som.)*; nebni o., der Gaumenbogen, *Erj. (Som.)*; v oblôk zidati, wölben, *Cig., nk.*; na oblôk, gewölbt, *Cig.*; nebeški o., das Dönnelsgewölbe, *Cig., nk.*; — na mleku, ki se kuha, dela se oblôk, *C.*; — 2) jeder reißartige Bogen um einen runden Gegenstand, 3. B. ein rundes Gefimje, *Hal.-C.*; — oblôki, debele vitre pri košu, *C.*; — 3) óblok, oblôka, das Fenster, *Valj. (Rad), ogr.-Mik.*

oblôkast, *adj.* bogenförmig, *Mur., Cig., Jan., nk.*

oblôkati, am, *vb. pf.* wölben, *Cig., Jan.*

oblôkoma, *adv.* bogenartig, *C.*

oblóm, lóma, *m.* der Umbruch, *Cig.*

oblómek, mka, *m.* das Bruchstück, *Valj. (Rad)*.

oblómèr, méra, *m.* der Kugelmesser, das Kugelmeßlehr, *Cig.*

oblómíti, lómim, *vb. pf.* rings abbrechen: o. veje, *Cig., Jan.*; o. led, *Vrt.*

oblôn, *m.*, *Cig., Jan.*, pogl. balon.

óblóst, *f.* die runde Gestalt, *Cig. (T.)*.

oblosún, súna, *adj.* gefräßig, unmäßig („ker oblo, neprežvečeno suné“), *vzhŠt., ogr.-C.*

oblosúnost, *f.* die Völlerei, die Unmäßigkeit, *ogr.-M., C.*

oblotôčnik, *m.* oblotočniki, Hundwürmer (nemathelmia), *Cig. (T.), Erj. (R.)*.

obloúst, ústa, *adj.* rundmäulig, *C.*; — obloúste (ribe), die Hundmäuler (cyclostomi), *Erj. Ž.*

óbloviná, *f. coll.* Hobelwäue, *BKv.*

oblôžci, *m. pl.* das Gestäfel, *Jan. (H.)*.

oblôžek, žka, *m.* die Umlage beim Buchdruck, *Jan. (H.)*; — das Einfaßband, *Cig.*

obložiti, im, *vb. pf.* 1) unlegen: verbräuen, fäulen (n. pr. z zlatom o. kaj), *Cig.*; — kolo o., das Rad selgen, *Z., Dol.*; — eine Fläche um eine Linie unlegen (math.), *Cig. (T.)*; — 2) belegen, *Cig., Jan., M.*; z zaplatami obložene blače, *Jurč.*; anstapazieren, *Sol.*; les o., forstieren, *Jan.*; z deskami o., anstafeln, *Cig.*; — 3) beladen, *Mur., Cig., Jan.*; vago o. s čim, *Aspkr.*; — z delom o. koga, jemanden stark beschäftigen, *Cig.*; — obložén, berührt, *Cig.*

oblučati, am, *vb. pf.* 1) um etwas schleudernd werfen, umschleudern, *Cig.*; — 2) bewerfen: o. koga z blatom, *C.*

oblužiti, im, *vb. pf.* belaugen, *Cig.*

obmâdeževati, njem, *vb. pf.* = omadeževati, *Mur.*

obmagovâti, njem, *vb. impf.* = omagovati, *Cig.*

obmâh, máha, *m.* die Schwingungswerte, *h. t.-Cig. (T.)*.

obmâjati, im, *vb. pf.* = obviseti: muha v pajčevini, kmet v krčmi obmají, *Polj.*

obmâma, *f.* die Bethörung, *Bes.*

obmâmiti, mânim, *vb. pf.* bethören, *Jan. (H.)*.

obmâzati, mâzem, *vb. pf.* 1) herumschmierern, *Cig.*; — 2) beschmierern, einschmierern, *Mur., Cig.*

obmêjek, jka, *m.* = omejek, der Aefferrand, *Cig., Jan.*

obmêjen, jna, *adj.* an der Grenze gelegen, *Grenz., nk.*

obmejevâti, njem, *vb. impf. ad* obmejiti, *M.*

obmejiti, im, *vb. pf.* umschranken, *Cig.*; umgrenzen, *M.*

obmejnîciti, ničim, *vb. pf.* mit Grenzsteinen umgrenzen, *M.*

obmèr, méra, *m.* die Dimensionen, *Cig. (T.), DZ., Žnid.*

obmêrek, rka, *m.* der Umfang (math.), *Cig.*

obmêriti, mêrim, *vb. pf.* ringsum abmessen, *Cig., M.*

obmêrjati, am, *vb. impf. ad* obmeriti, *Cig., M.*

obmêsten, *adj.* zur Umgebung der Stadt gehörig, *Nov.*; die Stadt umgebend: obmêstni nasipi, der Ringwall einer Stadt, *Cig.*

obmêstje, *n.* 1) die Bannteile, das Pomôrium, *Cig. (T.), DZ.*; — 2) die Umgebung der Stadt, *Cig., Jan.*; das Stadtgebiet, das Territorium, *Cig., Jan., DZ.*

obmêt, mêtá, *m.* der Aefferrand, *Jan. (H.)*.

obmêtati, mêtém, *vb. pf.* ringsum bewerfen, umschleudern, *Cig.*

obmêzditi, im, *vb. pf.* besolden, *Mur.*

obmolovâti, njem, *vb. impf.* bedanern, *Cig.*

obmititi, im, *vb. pf.* bestechen, *ogr.-C.*

obmlâti, im, *vb. pf.* = onlatiti 1), *Jan. (H.)*.

obmôže, *n.* die Mächtsphäre, *Cig. (T.)*.

obmólcati, im, *vb. pf.* verstummen, zu schweigen anfangen: on pak je obmolčal, *Schönl.*; vsi obmolče, *Jap. (Prid.)*.

obmóliti, mólím, *vb. pf.* verschiedene Gebete verrichten, *Gov.*; = molče obhoditi, *Z.*

obmólk, *m.* das Verstummen, *M.*

obmólkniti, mólknem, *vb. pf.* verstummen.

obmólje, *n.* das Meeresgebiet, *Jan., h. t.-Cig. (T.)*.

obmôrski, *adj.* am Meere gelegen, Strand, *Jan., C.*; obmorski bor, die Meerföhre, *Cig.*

obmotâti, am, *vb. pf.* = omotati, *Mur.*

obmótití, im, *vb. pf.* = omotiti, *Mur.*

obmófst, *f.* die Matapertie, *Jan.*

obmutêti, im, *vb. pf.* = obmutniti, *Jan. (H.)*.

obmutiti, im, *vb. pf.* = obmutniti, *Jan.*

obmutniti, mütmem, *vb. pf.* stumm werden, *Mur., Ravn.*

obmúzati, am, *vb. pf.* ringsum abstreifen, *Z.*

obmúziti, múzmem, *vb. pf.* (mit einem Zuge) ringsum abstreifen, *Z.*

obnâditi, im, *vb. pf.* mit Stahl belegen (3. B. einen Amboss), *Goriš.-Mik., Gov.*; v fuzinah obnâdijo kmeče, kadar se pokrhaljo, *Kras.*

obnam, *adv.* = iz začetka, izprva, *Jan., Glas.*
obnāša, *f.* 1) das Betragen, das Verhalten, *Cig., Jan., C.*; — die Action, die Geberden, *Cig., Jan.*; — 2) die Verleumdung, *C.*
obnāsanje, *n.* 1) die theoporphische Proceßion, *Notr.-Levst.(Rok.), Strek.(Let.), Črničev Gor-riš.*; — das Kirchweihfest, *Ip., Kras. Tolm.-Erj.(Torb.)*; — 2) das Betragen, das Benehmen; — die Geberden, die Action (s. B. eines Schauspielers), *Mur., Cig.*; — 3) das Verleumden, *C.*
obnāšati, *am, vb. impf. ad obnesti*; 1) herumtragen, *Cig.*; breme o., eine Last tragen, *C.*; — 2) verrichten: pravično vse o., *stara prisega, Kres, II. 5.23.*; službo o., = službo opravljati, *C., Zora, Sl.N.*; — 3) verleumden: o. koga, *C.*; — 4) o. se, sich betragen, sich benehmen; grdo, lepo o. se: — sich geberden, *Mur., Jan.*; — sich hervorthun, *Cig.*; o. se s čim, sich mit einer Sache brüsten, *Z.*; — o. se za koga (kaj), sich annehmen, *Z., Burg., Levst. (Zb. sp.), Dol.*; — 5) o. se, sich abmühen: cesta se je začela obnāšati (= je izvožena, slaba), *Gor.*
obnāšavec, *vca, m.* der Verleumder, *C.*
obnāšba, *f.* = obnāsanje 4), das Benehmen, *Zg.D.*; — das Geberdenpiel, *Cig.*
obnavljāč, *m.* der Erneuerer, *C.*; — der Regenerator (phys.), *Cig.(T.)*
obnavljanje, *n.* das Erneuern, *Mur., Jan.*; domaćega ognja o., *Navr.(Let.)*
obnavljati, *am, vb. impf. ad obnoviti*; erneuern; — reactivieren, *Jan.*; — reproducieren (zool.), *Cig.(T.)*
obnavljavnost, *f.* die Reproductionskraft, *Cig.*
obnāžiti, *im, vb. pf.* nach ausziehen, entbösen, *Mur., Jan.*; obnāžil se je človek, ki z raztrgano obleko s tujega domov pride, *Pod-krcni-Erj.(Torb.)*; — jemandem arm machen, ihm denbeutel ausleeren, *Cig.*
obnebje, *n.* das Firmament, der Himmel, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; premišljevanje obnebja, *Ravn.*
obnemāga, *f.* = obnemaganje, *M.*
obnemaganje, *n.* das Schwachwerden, das Erslahmen, das Unterliegen
obnemagati, *am, vb. impf. ad obnemoci*; die Kraft verlieren, erlahmen, unterliegen; o. pod težavo, *Bas*; živina pod tovorom obnemaga in pade, *Vrtov.(Km. k.)*; — (rabi se tudi kot *vb. pf.* = obnemoci)
obnemēti, *im, vb. pf.* stummen werden, verstummen, *Mur., Cig., Jan.*; — = sterben, *C.*
obnemōž, *f.* die Erschlaffung, *Cig.*
obnemōči, *mōrem, vb. pf.* die Kraft verlieren, erlahmen; obnemogel, entkräftet, *invalid, Cig., Jan., C.*; usmiliti se živine, ki na poti obnemore, *Vrtov.(Km. k.)*; obnemoci svoje dolgove plačati, insolvent werden, *DZ.*
obnemōglost, *f.* = onemoglost, die Entkräftigung, die Erschöpfung (als Zustand), *Jan. (H.).*
obněsti, *něsem, vb. pf.* 1) herumtragen, *Cig.*; — 2) behandeln: grdo o. koga, *C.*; — 3) o. se, ausfallen: letina se nam je dobro

obnesla, *Cig.*; govoril je o vinstvu, ki se bode toliko obneslo, *IjZr.*; — gut ausfallen, gedeihen, gelingen, *Cig., Jan.*; — sich benehmen, *Cig.*; dobro si se obnesel, *Z.*; — sich hervorthun, sich auszeichnen, *Cig.*; o. se komu, sich jemandem gegenüber (s. B. durch ein großes Geschenk) auszeichnen, *M.*; — o. se za koga, sich jemandes annehmen, *C.*
obnětiti, *im, vb. pf.* Feuer um etwas schüren, umschüren, *Cig.*; lonec o., *Blkr.-M.*
obneumovati, *ujem, vb. pf.* uärrisch werden, *Gor.*
obnevidēti, *vidim, vb. pf.* erblinden, *Cig., Jan., M.*
obnevōljiti, *vōljim, vb. pf.* = onevōljiti, *Jan. (H.).*
obnit, *niti, f.* der Nietstamm am Webstuhl, *Plužna pri Bolcu-Erj.(Torb.)*; = *pl. obniti, Mur.*; die Nige oder Nese am Webstuhl, *Bolc-Erj.(Torb.)*
obnōćen, *čna, adj.* was über Nacht geschieht, *Mur.*
obnōčnica, *f.* die Nachtsicht, *Cig.(T.)*
obnorēti, *im, vb. pf.* ein Narr werden, den Verstand verlieren
obnoriti, *im, vb. pf.* bethören, täuschen, betriegen, *Meg., Mur., Boh., Krelj, Svet.(Rok.)*; menite li, da boste njega obnorili, kakor se človek obnoril? *Dalm.*; glejte, da vas kdo ne obnoril! *Trub.*; slednjega človeka jeza obnoril, *Jsvkr.*
obnōs, *nōsa, m.* die Haltung, das Benehmen, *C.*
obnōsiti, *nōsim, vb. pf.* 1) herumtragen, *Cig.*; — 2) mit dem Tragen fertig werden: vse bode sama v malin obnosila, *Gor.*; — 3) = ponositi, abtragen, abmühen: o. obleko, črevlje; obnošena suknja
obnosljati, *ām, vb. pf.* beschnüffeln, *Vrt.*
obnōša, *f.* das Betragen, *M., Ravn., Slom.*; — die Sitte, *C.*
obnōva, *f.* die Erneuerung, *Cig., Jan.*; die Reproduktion (zool.), *Cig.(T.)*
obnovitelj, *m.* der Erneuerer, *Zora.*
obnovitev, *tve, f.* die Erneuerung, *Cig., nk.*; die Reproduktion, *Jan.*
obnoviti, *im, vb. pf.* erneuern; pravdo o., den Proceß reassumieren, *Cig.*; — renovieren, *Jan.*; o. sliko, ein Gemälde auffrischen, *Cig.(T.)*; — reproducieren (zool.), *Cig.(T.)*
obnovljénje, *n.* die Erneuerung, die Renovierung
obnovnik, *m.* der Erneuerer, *Raič(Slov.).*
obnōžen, *žna, adj.* = obnožnat: o. sat, *Cig.*
obnōžina, *f.* der Blumenstaub an den Füßen der Biene, das Bienenhöschchen, *Cig., Svet.(Rok.)*; (obnōžna, *Kr.-Valj.[Rad].*)
obnōžje, *n.* = obnožina, *Cig., Svet.(Rok.), Nov.*; matica ne hodi po obnožje, *Levst. (Beč).*
obnōžnat, *adj.* mit Blumenstaub beladen, *Cig.*; mit Blumenstaub gemengt: obnožnati med, *Levst.(Beč).*
obnōžnja, *f.* die Concubine, *C., Mik.*
obōbnati, *am, vb. pf.* durch Trommelschlag bekannt geben, *Cig.*

obôčeck, čka. *m.* die Augenbraue, *C.*
 obôččen, čna. *adj.* nam. obločen: obočna jama.
 die Gemälbehöhle (geogr.). *Cig. (T.).*
 1. obôčje, *n.* die Umgebung der Augen, *Cig.*
Mik. — die Augenbrauen, *Mur. Jan. Mik.*
 2. obôčje, *n.* die (bauchige) Gefäßwand, *DZ.*;
 — prim. bok.
 obôd, *m.* 1) eine runde Einfassung, ein Ring, ein
 Reif, eine Zarge: die holzerne Einfassung des
 Mühlstones: der Sieb- oder Reiterrahmen:
 — kolezni o. der Hadkranz, *Cig.*; — cvetni
 o. das Perigon, *Jan. Cig. (T.), Tuš. (R.).*
 — der den Boden überragende Rand, die
 Rinne eines Fasses, der Troich, *Cig.*; —
 die Luftkrümpe, *Cig.*, *C.*; — die noch un-
 überdachten hölzernen Wände eines Hauses:
 obod že stoji, *vzhSt.*; vso hišo so podrlji,
 samo obod je ostal, *Z.*; — 2) etwas Hohles,
 Ausgeöffneter: ein hohler Schödel, ein aus-
 gehöhlter Kürbis, eine ausgeöffnete Rübe,
C.; — 3) der Zirkelbogen, *Met.*; der Um-
 freis, die Peripherie, *Mur. Cig. Jan.*; der
 Kreisumfang, *Cig. (T.), Cel. (Geom.).*
 obôdar, rja. *m.* kdor obode za sita, rešeta
 kroji, *Cig. Rib.*
 obôdast, *adj.* zartgenartig, *Z.*
 obôdec, čca. *m. dem.* obod; 1) eine kleine,
 runde Einfassung: der Ring, *Levst. (Nauk).*;
 — 2) eine ausgeöffneter kleine Rübe, *C.*; —
 3) ein kleiner Kreis, *nk.*
 obôdek, čka. *m. dem.* obod: eine kleine Ein-
 fassung, ein kleiner Ring u. dgl., *Cig. Jan.*
 obôden, čna. *adj.* Peripherie: obodni kot,
Cel. (Geom.); obodna brzina, die Peripherie-
 geschwindigkeit, obodna mera, das Span-
 nmaß, *Cig. (T.).*
 obôdnica, *f.* = kroznica, die Kreislinie, *Cig.*
Jan.
 obôdnik, *m.* die Perigonblüte, *Jan., Cig. (T.),*
Tuš. (R.).
 obodvôj, *num.* = oboj: obodvoji, pridigarji
 in poslušavci, *Krelj.*
 obodvôjen, jna. *adj.* = obojen, beiderseitig, *C.*
 obodvojica, *f.* beide, *Jan. (H.).*
 obogatéti, *im. vb. pf.* reich werden.
 obogátiti, gátim, *vb. pf.* reich machen, bereichern:
 o. se. sich bereichern; obogačen, bereichert,
Danj. (Posv. p.).
 obôhati, *am. vb. pf.* = obvhati, *Mur.*
 obohávati, *am. vb. impf. ad.* obohati: — ob-
 vohavati, *M.*
 obôj, bója. *m.* der Weichlag, die Schalung; die
 Anstufelung, *Dict., Cig. Jan.*; deščén o.,
 die Bretterverchalung, *Levst. (Pril.);* das
 Thür und Fensterfutter, *Cig. Jan.*; notranji
 o. ladje, die Innenbordverlebung, *DZ.*; —
 die aus Brettern bestehende Giebelwand eines
 Hauses ober einer Scheune, *Dol. Notr.*
 obôj, *num.* der eine und der andere, beide;
 beiderseitig; oboja, dezelska in duhovska
 gosposčina, *Trub.*; oboje vilice, beide Gabeln;
 oboje se motijo, *IjZv.*; — beiderlei; oboje
 vino: — glede rabe prim. dvoji.
 obojak, *m.* der Zwitter, *Cig. Jan., M.*

obojak, *adj.* beiderlei, *C.*: obojako, auf beiderlei
 Art, *Cig.*
 obojástvo, *n.* das Zwitterthum, *C.*
 obôjati, *am. vb. pf.* mit Farbe anstreichen:
 obojani stolpi, *IjZv.*; — prim. boja.
 obôjče, čca. *n.* das Zwitterding, *Jan. (H.).*
 obôjce, čca. *m.* = obojak, *Cig.*
 obôjek, čka. *m.* der Fußlappen, der Schuhfetzen,
Habd.-Mik., Dol.-Mik., Istra (v Čičih)-Erj.
(Torb.); — hs.
 obôjen, jna. *adj.* zu beiden gehörig, beide(s)
 betreffend, beiderseitig; Mož in oblakov vojsko
 je obojno Končala temna noč, *Preš.*; —
 zwitterig, *Cig. (T.).*
 obojepláten, čna. *adj.* beiderseitig, *Cig.*
 obojerôčen, čna. *adj.* zweihändig, *Cig.*
 obojerôčnik, *m.* der Zweihändige, *V.-Cig.*
 obojerôčnica, *f.* die Zweihändige, *V.-Cig.*
 obojespôten, čna. *adj.* aus beiden Geschlechtern
 bestehend: obojespolno društvo, *SLN.*
 obojestrán, strána. *adj.* beiderseitig, *Jan., Cig.*
(T.).
 obojestránski, *adj.* beiderseitig, *Cig., C., nk.*
 obojica, *f.* beide, *Cig.*
 obôjic, *adv.* beidesmal, *C.*; in beiden Fällen,
DZ.
 obôjka, *f.* = obojek, *Rib.*
 obojnák, *m.* = obojak, der Zwitter, *Mur.*
 obôjnat, *adj.* = obojen, *Cig., Levst. (Sl. Spr.).*
 obôjnica, *f.* deska za oboj: die Schiffsplante,
Cig. DZ.
 obôjnik, *m.* der Zwitter, *C.*
 obojôd, *adv.* in beiden Gegenden, auf beiden
 Seiten, beiderseits, *Mur., Cig., C., Mik.*
 obôk, *m.* *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.);* pogl.
 oblok.
 obôknica, *f.* der Fensterladen, *Mur., Cig.,*
Jan., SLN.
 obokróžiti, *im. vb. pf.* zurunden, arrondieren, *C.*
 ôbol, *m.* majhen grški denar, der Obolus.
 ôbočen, čna. *adj.* unpässlich, fränklich, *C.*
 obolčnití, čnena. *vb. pf.* fränklich werden,
 erlichehen, *Cig., C.*
 obolčnje, *n.* die Erkrankung, *Cig., Jan.*
 oboléti, *im. vb. pf.* erkranken.
 obolévati, *am. vb. impf. ad.* oboleti; erkranken:
 znal je coprati, da so zdravi ljudje obole-
 vali, bolni umirali, *Jurč.*
 obolézniiti, čznim. *vb. pf.* mit einer Krankheit
 befallen, anstecken, *C.*
 obolzavati, *am. vb. impf.* = obolzovati, ab-
 leiden, *C., jvzhSt.*
 obolzniti, *nem. vb. pf.* mit einmaligem Hervor-
 treten der Zunge ableden, *Mur., Jan., Mik.,*
jvzhSt.; — iz: obzniti, *Mik. V. G. I. 323.*
 obolzovati, čnem. *vb. impf. ad.* obolzniti, ab-
 leiden, *Z., jvzhSt.*
 obôr, bóra. *m.* 1) = ograja, *Valj./Rad.*; der
 Zwingel, *Sol.*; — 2) das Gebiet, der Bezirk,
Sol.; lovni o., der Jagdbezirk, *Sol.*; — die
 Kategorie, das Gebiet, *Jan.*; prirodni obori,
 die Naturreiche, *Jes.*
 obôra, *f.* der Thiergarten, *Guts., Javn., Mur.,*
Mik.; — ein eingefriedetes Feld, die Koppel,
Jan. (H.).

oborati, orām, oriem, *vb. pf.* 1) nun etwas hernut odern, umadern, *Cig. Jan. M.*; 2) bepfügen, *Cig., Jan.*

oboravati, am, *vb. impf. ad* oborati, *Cig., Zora.*

obōrek, rka, *m.* ein Getreidemaß; o. = pol kupljenika, *C.*

oborilo, n. das Fällungsmittel (chem.), *Cig. (T.)*; — *hs.*

oborina, *f.* der Niederschlag (chem.), *C., Cig. (T.)*; kristalaste oborine, kristallinische Zedimentgesteine, *Erj./Min.*; — *hs.*

oboriti, im, *vb. pf.* 1) niederwerfen, besiegen, *Pris.-Mik.*; — 2) niederschlagen (chem.), *C., Cig. (T.)*; o. se. sich niederschlagen: ivarina se je iz vode oborila, *Erj./Min.*; — *hs.*

obōrki, *m. pl.* 1) die Halbstreuhe, *C.*; — 2) kar se obere s črev zaklane živine (mast, mrenica), (oborki) *južhSt.*

oborok, rōka, *adj.* der mit beiden Händen gleich bequem arbeiten kann, *Habd.-Mik.*; o. težak, *tesar. C.*

oborōzati, am, *vb. pf.* = oborožiti, *Napr./Let.,*

oborōžba, *f.* 1) die Bewaffnung, *Cig., DZ.*; — 2) die Ausrüstung (phys.), *Cig. (T.)*

oborōženeč, nca, *m.* der Bewaffnete, *Mur., Cig., Jan., Ravn., nk.*

oborōženje, *n.* die Bewaffnung, die Ausrüstung, *Mur., Cig., nk.*

oborōženstvo, *n.* die bewaffnete Macht, *DZ.*

oboroževati, űem, *vb. impf. ad* oborožiti: bewaffnen, ausrüsten, *Cig., Jan., nk.*

oborōžiti, orōžim, *vb. pf.* bewaffnen, ausrüsten, *Mur., Cig., Jan., nk.*; tudi: oborožiti, im.

obosēti, im, *vb. pf.* barfuß werden: (o konju) die Hufeisen verlieren *C.*; — junec obosi, ako si parklje do živega obrabi, *južhSt.*

obositi, im, *vb. pf.* barfuß machen, o. se = oboseti, barfuß werden, *Cig.*

obōsti, bōdem, *vb. pf.* bestrichen, mit Erden vermunnen: Ga bo obodel mož srditi, Da ne bo več zdrav mor'biti, *Npes.-K.*

obostrāvati, am, *vb. impf.* schärfen, wüßen, *Habd.-Mik.*

obostriti, im, *vb. pf.* schärfen, *Z.*

obōt, bōta, *m.* die Compensation, *Cig.*

obōtati, am, *vb. pf.* ausgleichen, *Cig.*: gegenűeitig ausgleichen: o. stroške, *DZ.*

obotāva, *f.* 1) die Geschwulst bei einer Wunde, *C.*; — 2) das Zäumen, das Zögern, *Mur., Cig., Jan., SIN.*: brez obojave, ohne Umstände, *V.-Cig., Ravn.*

obotāvek, vka, *m.* das Zäumis, das Zögern, *Jan.*

obotāven, vna, *adj.* zäumig, zögernd, *Jan., Vrt., Let.*

obotāvica, *f.* 1) der Taumel (3. B. vom Rauch), *Cig.*; — 2) die Geschwulst, die Entzündung bei einer Wunde, *Z.*; (prim. obotavljiati se).

obotāviti se, āvim se, *vb. pf.* sich entzünden, anschwellen (von einer Wunde), *Z., Dol.*

obotāvljanje, *n.* 1) das Anschwellen einer entzündeten Wunde, *Dol.*; — 2) das Zaudern, das Zögern: brez obotavljanja, ohne Zögern, ohne Umstände.

obotāvljati se, am se, *vb. impf.* 1) rana se obotavlja, die Wunde entzündet sich und schwillt an, *Z., Fr.-C., Dol.*; — 2) zaudern, zögern, säumen: (o. [brez: se], *Mur.,*

obotāvljāj, *m.* 1) die entzündliche Anschwellung einer Wunde, *Cig.*; — 2) die Zögerung.

obotāvljāv, *adj.* obotavljiv, *Mur.*

obotavljāvec, vca, *m.* der Zögerer, der Säumer, *Mur., Cig., Jan.*

obotavljāvka, *f.* die Zauderin, *Mur.*

obotavljāv, vva, *adj.* säumelig, säummig, *Cig., Levst. Cest., Let.*

obotavljāvost, *f.* die Säumigkeit, *Let.*

obotāvnost, *f.* die Säumigkeit, *Jan.*

obozāti, ām, *vb. pf.* mit einem Knoten verknüpfen, *C.*

obōžati, am, *vb. pf.* arm werden, verarmen, *Meg.-Mik., Diet., Cig., nk.*; — (arm machen, *Mur., Cig.*; o. se. arm werden, *Mur., Cig.*; — nam. obožati, *Mik. V. G. IV. 264.*

obožavanje, *n.* die Vergötterung, *nk.*

obožavati, am, *vb. impf.* = oboževati, vergöttern, *Cig. (T.), nk.*

oboževāneč, nca, *m.* der Vergötterte, *Jan. (H.).*

oboževati, űem, *vb. impf. ad* obožiti: vergöttern, *Cig.*

oboževāvec, vca, *m.* der Vergötterer, *C.*

obōžiti, bōžim, *vb. pf.* = pobožiti, zum Gott machen, vergöttern.

obpās, *m.* = opas, der Schutz, *Mur.*

obpāsati, pāšem, *vb. pf.* = opasati, *Mur.*

obpīsati, šem, *vb. pf.* mit einer Umschrift versehen, umschreiben, *Cig., Jan.*: o. kaj s čim, um eine Figur etwas umschreiben, obpisan, umschrieben (math.), *Cig. (T.).*

obplēgati, šem, *vb. pf.* einmal umtanzen, *Z.*

obplōden, dna, *adj.* verigun (bot.), *Tuš. (B.).*

obpotnina, *f.* das Terrain am Wege, *C.*

obpusiti, im, *vb. pf.* verwüsten, *Meg.*: obpusšena dežela, *Meg.*

obrāba, *f.* die Abnützung, *C., nk.*: o. kmetijskega orodja, *C.*

obrābiti, im, *vb. pf.* abnützen, *Cig. (T.), C., nk.*; — o. se. sich abnützen, *Cig. (T.), nk.*; — obrablen, abgenützt, abgebraucht, *Cig., nk.*

obračāj, *m.* 1) die Wendung, *Cig., C.*: dveh obračajev se je treba senu, da bo suho, t. j. dvakrat se je treba seno obrniti, *južhSt.*; — die Umkehr, *C.*; — 2) der Wendepunkt, *Jan.*; — 3) die Thürangel, *Mur., Cig.*

obračālische, *n.* der Ort, wo man wendet oder sich umwendet, *Cig.*

obračāltnik, *m.* der Wendestock: rokovičarski o., *Cig.*

obračālo, *n.* = raženi, der Bratenwender, *Cig.*

obračanje, *n.* das Wenden: — das Sidwenden; — das Verwenden: — prim. obračati.

obračati, am, *vb. impf. ad* obrniti: 1) umwenden, umkehren: o. voz, den Wagen umkehren: obračati, mit Wagen und Zugvieh umkehren: ko sem obračal, stilo se mi je kolo: o. koze, die Welle anschlagen, *Cig.*; — herumbeugen, drehen: o. kolo: o. se. sich drehen: kolo se obrača: — 2) wenden: o. kako

reč na vse strani: plašč po vetru o. den Mantel nach dem Winde drehen; = sukňio po burji o. *Cig.*; vodo na svoj mlin o. das Wasser auf seine Mühle leiten; o. se na levo, na desno, nach links, nach rechts Schwenkungen machen; o. oči na kaj, die Augen auf etwas werfen, *Cig.*; hrbei komu o., jemandem den Rücken kehren; pozornost o. na koga (kaj), die Aufmerksamkeit auf jemanden (etwas) lenken, *nk.*; vse na dobro o., alles zum Guten wenden; na bolje se obrača, es wendet sich zum Bessern; človek obrača, Bog obrne = der Mensch denkt, Gott lenkt; — o. se, sich (mit Anstehen) wenden; o. se do višje oblasti, eine höhere Behörde anrufen, *Cig.*; — beziehen: grajo na-se o., *Cig.*; anwenden: postavo o. na kaj, *DZ.*; nauk na-se o., eine Lehre auf sich selbst anwenden, *Cig.*; — v smeh o. kaj, mit einer Sache spotten, sie ins Lächerliche ziehen, *Cig.*; — 3) verwenden, Gebrauch machen; čas dobro o., *Cig.*; v zlo o. denar, das Geld missbrauchen, *Cig.*; — 4) verfahren, umgehen, gebaren: po svoji roki o., nach eigenem Sinne handeln, *C.*; ni smel po svoji lastni volji obračati, *Guts.(Res.)*; o. s čim, *Jan.*, *Z.*; — o. svoje gospodarstvece, seine kleine Wirtschaft betreiben, *Vrt.*

obračavec, vca, *m.* der Wender, der Dreher, *Cig., Jan.*

obračba, *f.* die Umkehrung, die Wendung, *Mur.*, *C.*; — božje obračbe, Gottes Fügungen, *Ravn.*

obračeváti, újem, *vb. impf.* = obračati 4), gebaren, *Npes.-K.*

obračnik, *m.* das Wendeseisen in den Hammerwerken, *Cig.*

obračilo, *n.* 1) die Wendung, *Mur.*; — der Wendepunkt: na obračilih, *Z.*; — 2) ein Maßmaß von unbestimmter Größe, *V.-Cig.*; — 3) die Anwendung, *C.*; — 4) die Fügung: božja obračila, *Ravn.*; hvaležni bodite Bogu za to ljubeznivo obračilo, *Ravn.*

obračljiv, íva, *adj.* drehbar, *Cig.*; obračljiva cev, das Wendrohr, *Cig.*

obračnik, *m.* 1) der Wendepunkt, *Cig.*; — 2) die Ackerwende, *Mariborska ok.-C.*

obračun, *m.* die Abrechnung, *Cig., Jan., DZ.*; na obračun, à conto, *Jan.*

obračúnati, *am. vb. pf.* = obračuniti, *Cig.*

obračúnica, *f.* Mezdna o. das Lohnabrechnungsbuch, *DZ.*

obračuniti, únim, *vb. pf.* abrechnen, die Rechnung abschließen, *Cig., Jan., C.*; o. s kom, *nk.*

obračúnjati, *am. vb. impf. ad* obračuniti, *DZ.*

obračúnski, *adj.* Verrechnung; o. posel, das Verrechnungsgeschäft, o. dolgovi, Verrechnungsgeldigkeiten, *DZ.*

obračdek, óka, *m.* das Minn; po obradku so rastle ščetine, *Jurč.*

obráditi se, im se, *vb. pf.* einen Bart bekommen, *Cig., M.*

obrádošča, *f.* die Freude, der Trost, *ogr.-C., kajk.-Valj./Rad.*

obradováti, újem, *vb. pf.* erziehen, *Cig., Jan., ogr.-C.*

obradováti se, újem se, *vb. impf.* den Bart bekommen, *Z.*

obrájati, *am. vb. impf. ad* 1, obroditi, *Zora.*

obrájda, *f.* = brajda, *Danjko(Rok.)-Erj.(Torb.), Zora.*

obrájdati, *am. vb. pf.* z brajdo obdati, *Z.*

obrájt, *m.* = obračun, *Jan., Cig.*

obrájtati, *am. vb. pf.* 1) = obračuniti; — o. koga = izplačati, *C.*; — 2) *vb. impf.* = čislati, v čisljih imeti; — prim. rajtati.

obrájtelj, tja, *m.* der Knoten am Nebenstrohhband, *C.*; — prim. rajtelj.

obrajtljati, *am. vb. pf.* das Nebenstrohhband verknüpfen, *C.*

obrajtováti, újem, *vb. impf. ad* obrajtati; = obračunjati, *Cig., Jan.*

obrâmba, *f.* die Beschirmung, der Schutz, der Schirm; lovska o., der Jagdschutz, *DZ.*

obrâmben, bna, *adj.* Schutz-, Verteidigungs-; obrambna beseda, die Verteidigungsworte, *Cig.(T.).*

obrâmen, mna, *adj.* kar je ob rami, kar se ob rami nosi: obrâmní koš, der Rückenfort, *Z.*

obrâmnica, *f.* 1) das Achselseil, der Achselriemen, das Tragband; na obrâmnica se nosi obrâmní koš, *Dol., Gor., Tolm.*; — 2) der Spienträger, *Cig., Jan.*; — 3) das Wehrgehänge, *Cig., C.*; — 4) = štola, *C.*

obrân, brâna, *m.* = obramba, *nk.*

obrâna, *f.* = obramba, *Cig.(T.)*; — die Verteidigung, die Apologie, *Cig.(T.), C., Nov.*

obrânati, *am. vb. pf.* beeggen, *Cig.*

obranitelj, *m.* der Verteidiger, *ogr., kajk.-Valj./Rad.*

1. obrânití, brânim, *vb. pf.* (mit Erfolg) beschützen, retten; dve hiši so obrânilí (ognju), druge so zgoréle: beschirmen, (mit Erfolg) verteidigen, *Cig.(T.)*; o. se koga (česa), sich jemandes (einer Sache) erwehren.

2. obrânití, rânim, *vb. pf.* an mehreren Stellen verwunden, *Z.*; hudo po životu o., „zerackern“, *Cig.*

obrânjenik, *m.* der Schirmner, der Schutzherr, *Meg., Krelj.*; — der Verteidiger, *ogr.-M.*

obrâsati, *am. vb. pf.* ringsum beschmutzen, *Lašč-Lerst.(Rok.).*

obrâsek, ska, *m.* = obraslek 1), *Mur.*

obrâsej, selna, *m.* = obraslek 1), *Vas Kru-Erj.(Torb.).*

obrâslek, sleka (setka), *m.* 1) die Narbe, *Vrsno - Erj.(Torb.)*; — 2) der Nebenstamm, *Cig.*

obraslika, *f.* die Narbe, *Savinska dol.*

obraslina, *f.* kar se je obraslo, die Narbe, *C.*

obrânsnik, *m.* die Narbe, *Temljine(Tolm.)-Štrck.(Lct.).*

obrâst, rásta, *m.* 1) der Vollbart, *C.*; — prvi o., der Milchbart, *Z.*; — 2) der neue Anflug am Gehäuf, *C.*; — der Wiedewuchs im Walde, *Cig.*; — 3) die Verwachsung, *C.*; — die Narbe, *Polj.*

obrâst, *f.* 1) parobkova obrast, die Wurzeltriebe, *C.*; — 2) die Narbe, *Cig.*

obrâstati, am, *vb. impf. ad* obrasti = obraščati, *Lerst.(M.), nk.*

obrâstek, stka, *m.* 1) der Waffertrieb, *C.*; — 2) die Bewachung, *Mur., Cig.*; — die Narbe, *Notr.*

obrâsti, râstem, *vb. pf.* 1) unwachſen; bršljan je obrastel deblo; — 2) bewachſen: s travo obraščen hrib; — o. se, ſich bewachſen, (ſich beſtauden, mit Graſ überzogen werden, ſedern, Haare bekommen ndgl.); parobek se je obrastel; drevo se je obraslo, der Baum hat viel Holz aufgelegt, *Cig.*; — 3) o. se, wieder verwachſen; rana (na drevesu, na telesu) se obraste; — 4) obrasti = o. se, ſich beſtauden, *Mur.*; ſich bewachſen: drevo je obraslo, *vzhŠt.*; s travo obrasti, ſich mit Graſ bedecken, *Dalm.*; *ptcp. perf. pass. nav.* obraščen; obrasten, *nk.*

obrâstiti, im, *vb. pf.* treten (vom Hahn), *Jan. (H.).*

obrâstlek, stleka (stelka), *m.* die Narbe, *Cig.*

obrâstlika, *f.* die Narbe, *Jam., Mur., Cig.*

obrâstlina, *f.* die Narbe, *Cig.*

obrâšča, *f.* die Narbe, *C.*

obrâščati, am, *vb. impf. ad* obrasti; 1) unwachſen; bršljan deblo obrašča; — 2) bewachſen; trava obrašča grob; — o. se, ſich bewachſen, (ſich beſtauden, ſich mit Graſ bedecken, ſedern, Haare bekommen); — drevesa se obraščaju, die Bäume beholzen ſich, *Cig.*; — 3) o. se, verwachſen, ſich veruarben.

obrâšenjê, *n.* der Wollbart, *vzhŠt.*

obrât, *m.* 1) die Umfehrung, *Cig.(T.)*; die Umfehr, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; die Umdehrung, *Cig.(T.)*; *C.*; čas obrata, die Umdehrungszeit, *Cig.(T.)*; — na obrat, auf einmal, ſlugs; *Z., vzhŠt.-C.*; — 2) die Schwertung, *Cig., Jan.*; die Wendung, *Jan., Cig.(T.), DZ.*; solnêni obrat, die Sonnenwende, *Jan.*; — der Umſchwung, *C.*; die Peripetie (im Drama), *Cig.(T.)*; igra pride na obrat, *Lerst.(Zb. sp.)*; — 3) der Umſaß (von Geld), *Cig.(T.)*; der Verkehr, *Bes.*; der Betrieb, *DZ.*; železnocestni o., der Eiſenbahnbetrieb, *DZ.*; obratu izročiti železnice, die Eiſenbahn in Betrieb ſetzen, *DZ.*; — 4) die Redewendung; o. v govorjenju, *Cig.(T.)*; besede in obrati, *Cr.*; — umetni o., der Kunſtgriff, *Jan.*

obrâten, tna, *adj.* 1) umgekehrt, *Cig.(T.), nk.*;

obrâtni razmer, umgekehrtes Verhältniſſ, *Cig.(T.)*; obratni sklep, der Umfehrungſchlufſ (phil.), *Cig.(T.)*; obratno nihalo, das Reversionspendel, *h. t.-Cig.(T.)*; obratno sorazmeren, ungerade proportioniert, *Cig.(T.), Cel. (Ar.)*; — 2) drehbar, *Zuid.*; obratno (im Kreiſe) se suče vse, *Urt.*; — 3) ſluf, *Sol.*; obraten jezik, getâufige Zunge, *Cig.(T.)*; — 4) Betriebs: obratni dohodki, *DZ.*

obrâti, bêrem, *vb. pf.* 1) abtlaſen, abpflücken, abnehmen; o. sadje, listje, smolo, gosnice; o. meso s kosti; — 2) beſtauben, beſpflücken: o. trto, drevo; kost o., ein Wein abtnabbren; — vse hiše o., alle Häuser abtellen, *Cig.*; ausſaſen, ausziehen; o. koga pri igri; — 3) o. koga, jemanden ausſchelten, auspuſen,

Cig., Jan., M.; — 4) verhexen, *M.*; o. otroka: obran otrok, kateremu je kaka baba naredila, da je izgubilo zdravje in rdečo barvo, katero dotična čarovnica sama dobi, *Št.-Pjk.(Črt. 127.)*; — 5) = nabrati, falten, *C.*

obrâtič, *m.* das Gyrotrop (phys.), *Cig.(T.)*; — čes.

obrâtišče, *n.* die Wendung (3. B. bei einer Stiege), *DZ.*; — solnêno o., der Solstitalpunkt, *Cig.(T.), C. Jes.*

obrâtnik, *m.* der Wendekreiß, *C., Sen.(Fiz.).*

obrâtnost, *f.* 1) die Drehbarkeit, *Jan.(H.)*; — 2) die Behendigkeit, *Jan.(H.).*

obrâviti se, im se, *vb. pf.* falben, ſammen; krava, ovca se je obravila, *Cig., Erj.(Torb.), Notr., Dol.*

obravnâti, âm, *vb. pf.* 1) ebenen, *Mur.*; — 2) zurecht machen, gut machen: vse škoda o.; *Dalm.*; z Jobrim o. in Güte abthun, *Z.*, o. stavek, den Nedesaß abrunden, *Cig.*; — otroke o., die Kinder zum Anſtand und zu guten Sitten anferziehen, *Cig.*; — abhandeln, in Ordnung bringen: o. zapuščino, die Verlaſſenſchaftsabhandlung zum Abſchlufſe bringen, *Cig.*; — 3) žito o., das Getreide durch Reitem reinigen, ausſieben.

obravnâva, *f.* 1) die Ebnung, *M.*; — die Ordnung (einer Angelegenheit), *C.*; — die amtliche Verhandlung, *Cig., Jan., C., nk.*; — 2) = ravnava, die Behandlung, das Verfahren, *Cig., Jan., C.*

obravnâvanje, *n.* 1) das Verhandeln, die amtliche(n) Verhandlung(en), *Cig., nk.*; — 2) das Reinigen des Getreides durch Reitem.

obravnâvati, am, *vb. impf. ad* obravnati; 1) eben machen, *Mur.*; — (eine Angelegenheit) zu ordnen ſuchen; — verhandeln: dolgo sta obravnava, pa se nista pogodila, *Dol.*; o. zapuščino, den Verlaſſ amtlich abhandeln, *Cig., nk.*; — 2) behandeln, *Cig., Jan.*; — 3) das Getreide durch Reitem reinigen: žito o.

obravnâvek, vka, *m.* kolikor se enkrat žita v reſeto dene v obravnâvanje, *Notr., Gor.*

obravnâven, vna, *adj.* Verhandlungs-, Abhandlungs-, *Cig.*; obravnâvni zvezek, der Verhandlungſaſſetel, *DZhr.*

obravnâvnica, *f.* der Verhandlungſaal, *C.*

obrâvniški, *adj.* am Aequator gelegen, Aequatorial-, obravnâſka Afrika, *Cr.*

obravnâvâti, ſjem, *vb. impf.* = obravnâvati.

obravnâvâvec, vca, *m.* kdor obravnâje (žito), der Mâder, *Cig.*

obravnâvâvka, *f.* die Mâderin, *Cig.*

obraz, râza, *m.* 1) das Antliß, das Geſicht; gledati koga v o.; povedati komu kaj v o.; na obrazu se mu bere, man kann es in ſeinem Geſichte leſen; — die Miene; s kislino obrazom, mit ſaurer Miene; govor z obrazom, die Mieneſprache, *Cig.(T.)*; o. potajiti, ſich verſtellen, *C.*; — die Phyiognomie, *Cig., Jan., nk.*; — 2) das Bildniß, das Portrât, die Abbildung, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; pred svetim obrazom, *Guts.(Res.)*; obrazi trdnjav, *Vod.(Zb. sp.)*; — das Bild: prvotni o., das Urbild, *Cig., Jan.*; o. iz življenja,

ein Lebensbild, *Jan.*; — 3) die Form, die Gestalt, *Mur., Jan.*; telesni o. die Körpergestalt, *C.*; — das Muster, *Mur., Cig.*; — 4) der Vorwand: pod takšnim obrazom, pod obrazom pravice, *C.*; — der Schein: hudo bo pod obraz prijaznosti skriti, *Jap./Príd.*.

obrázar, rja, *m.* der Porträtmaler, *Cig. (T.), Navr./Let.*.

obrázarica, *f.* die Porträtmalerin, *Jan./II.*.

obrázarstvo, *n.* die Porträtmalerei, *Jan./II.*.

obráždek, čeka, *m. dem.* obrazek: das Gesichtchen.

obrazdátí, ám, *vb. pf.* bejndeln, beschmutzen: otrok vse obrazda pri jedi.

obrazditi, im, *vb. pf.* 1) mit Furchen umziehen, *Z.*; — 2) beirunden, *Cig.*.

obrázce, zca, *m. dem.* obraz: 1) das Gesichtchen: — 2) (po rus., češ.) das Mütter, *Cig. Jan., nk.*: — das Schema, das Paradigma, *Cig., Jan., Cig. (T.), C.*: — das Formular, *Cig., Jan., Cig. (T.), Levst. (Nauk), nk.*: — die Formel, *Jan., Cig. (T.), Žnid.*

obrážek, zka, *m. dem.* obraz: 1) das Gesichtchen: — 2) das Bildchen, *Cig., Jan., C.*; mahnen obrazek nebeskega veselja, *Guts. (Res.)*: — 3) die Form, die Gestalt, die Figur, *C.*; mesec se v obrazku srpa kaže, *ogr.-Valj. (Rad).*

obrázen, zna, *adj.* 1) Gesichtsz: obrázne poteze, die Gesichtszüge, *nk.*: — 2) Porträt, Bildz, *Cig., Jan.*; — bildend: obrázne umetelnosti, bildende Künste, *Cig. (T.), Navr. (Let.)*: — bildsam: obrázna tvarina, plastischer Stoff, *Cig. (T.)*: — = slikovit, malerisch, *St.N.*: — 3) = v podobi rečen, prenesen, bildlich, figurlich, tropisch, *Cig., Jan.*

obrazgati, ám, *vb. pf. Cig.*, pogl. obrazdati.

obraziti, ina, *adj.* = obrazen: bildend; obrazitne umetnosti, *Cig.*.

obrazilo, *n.* die Bildungshilfe, das Stütz, *Jan., Levst. (Nauk), nk.*

obrazina, *f.* die Gesichtsmaske, *C., Cig. (T.)*.

obraziti, rázim, *vb. pf.* 1) ritzen, *Cig., Jan., C., Erj. (Min.)*; kamen me je obrazil, *Lašče-Levst. (Rok)*; o. se. sich ritzen, *C.*; — verletzen, verwunden, *Meg., C.*; — beleidigen, *Boh.*: — 2) einen Umriss machen, *V.-Cig.*: Počel in obrazi S črtami, Živo mi piši Z barvami, *Vod. (Pes.)*: — abbilden, formen, gestalten, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*.

obrázka, *f.* = obrazek, *ogr.-C.*

obrazlôžba, *f.* die Begründung, die Motivierung, *Cig. (T.), DZ*

obrazložiti, im, *vb. pf.* begründen, motivieren, *Cig. (T.), DZ.*: obrazloženo mnenje, ein motiviertes Gutachten, *DZ.*

obráznik, *m.* der Bildner, der bildende Künstler, *Cig. (T.), IjZv.*; (der Maler, *Ravn.-Valj. [Rad], Preš.*)

obrázništvo, *n.* die Bildnerkunst, *Cig. (T.)*

obráznost, *f.* 1) = obrazovalnost, *Cig.*; — 2) Fantazija, *Cig. (T.)*; (češ.).

obrazobŕec, rea, *m.* der Bilderstürmer, *Cig., Jan.*; — stsl.

obrazobŕstvo, *n.* die Bilderstürmerei, *Cig., Jan.*; — po stsl.

obrazotvôren, rna, *adj.* Gestalten schaffend, *nk.*

obrazotvôrnost, *f.* die Gestaltungskraft, *nk.*

obrazovâten, ina, *adj.* 1) bildend: obrazovalne umetnosti, *DZ.*: — 2) bildend, Bildungsz, *nk.*

obrazovališče, *n.* die Bildungsanstalt, *Raič (Slov.)*; — prim. obrazovati 2).

obrazovâtnost, *f.* die Kraft zu formen, die Bildungskraft, die Bildungsgabe, *Cig.*

obrazovânje, *n.* das Ausbilden, die Auszubildung, *Cig. (T.)*; die Bildung, *Cig.*; — prim. obrazovati 2).

obrazovânost, *f.* die Auszubildung, *Cig. (T.)*, die Bildung, *Cig. (T.), DZ., Zora*: — rus.

obrazovâtelj, *m.* der Kulturträger, *Cig. (T.)*; — prim. obrazovati 2).

obrazovâti, ūjem, *vb. impf.* 1) nam. obrazovati: Umriffe einer Figur machen, *V.-Cig.*; — formen, *Cig.*: — abbilden, *Cig., Jan.*; — 2) (den Geist) ausbilden, bilden, *Cig. (T.), nk.*; obrazujoči zavodi, Bildungsanstalten, *Cig. (T.)*; (rus.).

obrázoven, vna, *adj.* obrazovne umetelnosti, bildende Künste, *Cig. (T.)*.

obrazoznânski, *adj.* physiognomisch, *Cig., Jan.*

obrazoznânstvo, *n.* die Physiognomik, *Cig., Jan.*

obrázenje, *n.* 1) die Ritung, die Verletzung: brez obrazenja, unversehrt, *Meg.*; — 2) die Abbildung, *Vod./Izb. sp.*

obrazovâten, ina, *adj.* bildend, *Jan.*

obrazevâti, ūjem, *vb. impf. ad.* obraziti, *nk.*: prim. obrazovati.

obŕca, *f.* der Fußtritt, *Tržaska ok. - Štek. (Let.)*.

obŕcati, am, *vb. pf.* mit dem Fuße Stöße versetzen, *M.*; mit Fußstritten tractieren, *nk.*

obŕčbati, bam, bliem, *vb. pf.* = ogristi, bebeißen, *Cig.*

obrebencati, am, *vb. pf.* beaugen: ščurki so kruh obrebencali, *Z.*

obrecenje, *n.* die Verleumdung, *Mur., Trub., Dalm., Škrb., Vod./Izb. sp.*

obreci, rêcem, *vb. pf.* 1) versprechen, *Cig., Glas., Vrt., Zora, Levst. (Zb. sp.)*, v Brkinih - Erj. (Torb.); — auftragen: za drugi dan je bil obrecen velik shod, *IjZv.*: — 2) ausrichten, verleunden, *Cig., Jan.*; hudo o. koga, *Diet.*; obrecena nedolžnost, *Ravn.*; skrivaj o., *Škrinj.-Valj. (Rad).*

obrecje, *n.* die Gegend am Muffe, das Muffszgebiet, *Jan., nk.*

obred, rêda, *m.* die Ceremonie, *Cig., Jan., nk.*; iti k sveti maši in k svetim obredom, *St. - Mik.*: obredi, der Ritus, die Liturgie, *Cig. (T.)*; das Ceremoniell, *Cig. (T.)*.

obredar, rja, *m.* der Ceremonienmeister, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

obredcn, dna, *adj.* rituell, liturgisch, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

obreditnica, *f.* das Ciborium, *ogr. - C.*: — prim. obrediti 2).

obreditba, *f.* die Communion, *ogr.-Valj. (Rad).*

obrediti, im, *vb. pf.* 1) in Verbindung bringen, fertig machen, *C.*; — 2) o. koga, communi-

eieren, abipečen, *vzhŠt. - C., Mik., Npes. - Vraž*; — 3) o. se. an die Reihe kommen: to se ponavljá veè kot tridesetkrat, predno se obredijo vsi uradniki, *Erj. (Izb. sp.)*; — 4) = obravnati, daš Getreide durch Reitem reinigen, *Savinska dol.*

2. **obrediti**, im, *vb. pf.* müßen, jeßt machen, *Jan.*; o. vola, obrejen vol. *Vrtov. (Km. k.)*; o. se, zu Fleisch kommen, dic werden, *Cig., Jan., Vrt.*

obrédje, *n. coll.* der Ritus, die Liturgie, *Zora.*

obrédnica, *f. 1)* ein liturgisches Lied, *Jan. (H.)*; — 2) = obrednik 1), daš Rituale, *C.*

obrédnik, *m. 1)* daš Rituale, *Cig., Jan.*; — 2) = obredar, der Ceremonienmeister, *Cig., Jan.*

obredoslóven, *vna. adj.* liturgisch, *Jan.*

obredoslóvje, *n.* die Liturgie, *Jan.*

obrédstvo, *n.* = obredje. *Cig.*

obrèga, *f.* prostor pred hišo, ki je še pod streho, *Koborid-Erj. (Torb.)*

obrègati se, am se, *vb. impf. ad* obregniti se; greinen, jchreien, *C.*

obregljív, *íva. adj.* kdor se rad obreguje, *C.*

1. **obrègniti se**, règmem se, *vb. pf.* o. se na koga, jemanden groß aufahren, anjchnauzen; David je sle poslal iz puščave; on pak se je na nje obregnil, *Dalm.*; o. se nad kom, *Zv.*

2. **obrègniti se**, brègmem se, *vb. pf.* = razsvetliti se: nebo se je obregnilo, *Trst. (Let.)*; — prim. bregniti.

obregováti se, újem se, *vb. impf.* = obregati se: o. se nad kom, greinen.

obrèja, *f.* die Mäutung, *Vrtov. (Km. k.)*

obrèjati, am, *vb. impf. ad* 1. obrediti: 1) daš Altarsjácrament spenden, communicieren, abipečen, *vzhŠt. - C., Mik.*; — 2) = obravnati: žito o., *Savinska dol.*

obrejevánje, *n.* die Communion, *C.*

obrejevátí, újem. *vb. impf.* daš Altarsjácrament spenden, communicieren, *vzhŠt.-Mik.*

obrèjiti, brèjim, *vb. pf.* trächtig machen: kravo o., *C.*; o. se, trächtig werden, *Dol.*

obrèk, *rèka. m.* die Verleumdung, *Mur.*

obrèka, *f. 1)* daš Versprechen, *Zora*; — 2) die Verleumdung, *Cig., Jan., C., Slom.*; on se za vse te obreke ni zmenil, *Erj. (Izb. sp.)*

obrèkanje, *n.* daš Verleumden: hudo obrekanje poslušati, *Guts. (Res.)*

obrèkati, rèkam, *vb. impf. ad* obreèi; verleumden, *Mur., Cig., Jan., Mik.*

obrèkavec, *vca. m.* der Verleumder, *C., Valj. (Rad.)*

obrèkel, *kla. adj.* geichwollen, verschwollen, *Cig., Jan.*; obrekle oši, *C.*

obrekljív, *íva. adj.* verleumderisch, lästerjüchtig.

obrekljívce, *vca. m.* der Verleumder.

obrekljívka, *f.* die Verleumderin.

obrekljívost, *f.* die Neigung zum Verleumden, die Låsterjucht.

obrèklost, *f.* die Aufgedunsenheit: pren. die Schwulstigkeit, (obraklost) *Mur., Cig.*

obrèkniti, brèknem, *vb. pf.* jchwellen, aufdunjen, *Cig., Jan.*

obrekováten, *ína. adj.* lästerlich, verleumderisch, ehrenschänderisch, *Cig., Jan., nk.*

obrekovánje, *n.* daš Verleumden.

obrekovátí, újem. *vb. impf.* verleumden; o. koga pri ljudih.

obrekovávec, *vca. m.* der Verleumder.

obrekováven, *vna. adj.* schmähjüchtig, lästerjüchtig, *Cig., Jan.*

obrekovávka, *f.* die Verleumderin.

obrekovávnost, *f.* die Låsterjucht, die Schmåhjucht, *Jan.*

obrekovávski, *adj.* verleumderisch, *Mur., Cig.*

obremeníten, *ína. adj.* Belastungs-: obremenítne pravice, Belastungsrechte, *DZ.*

obremenítlo, *n.* die Belastung: pravilno o., die Normalbelastung, *DZ.*

obremenítev, *tve. f.* die Belastung: o. prebende, *DZ.*

obremenítí, im, *vb. pf.* belåsten, *Mur., Cig., nk.*

obremènjati, am, *vb. impf. ad* obremeniti; belåsten, *Cig., DZ., nk.*; o. državno blagajnico, *DZ.*; telo, ki me obremenja in tezi, *Cr.*

obremènjávati, am, *vb. impf.* = obremenjati, *DZ.*

obrèncelj, *clja. m.* = abranek, jabranek, *Dolenj Kras-Erj. (Torb.)*

obrèncati, am, *vb. impf. ad* obresti, = nahajati, *Javn.*

obrènkati, am, *vb. pf.* abtsimpfern, *Z.*: — abprügeln, *Z.*: durch Schlagen beschådigen: žito je nekaj toèa obrenkala, *LjZv.*; — = ozmerjati, auszankten, *Jan.*; prebito jih je obrenkala, *Levst. (Zb. sp.)*

obrèsek, *ska. m.* pogl. obrestek.

obrèsló, *n.* = povreslo, *Jan.*

obrèst, *f. 1)* der Vortheil, der Gewinn, *Meg., Guts., Cig., Jan., C., Krelj.-M.*; veliko o. imeti od èesa, *Dalm.*; dosti obresti najti, *Kast.*; — 2) der Zins, die Zinsen, *Dict., Cig., Jan.*; z obrestio izterjati, *Trub.*; kriticna o., der Wucherzins, *Cig.*; na obresti dati, verzinsen, *C.*; v o. z obrestjo posojevati, brez obresti posoditi, *Ravn.-Valj. (Rad.)*; nazaj dobiti svoje z obrestjo, *Jap.-Valj. (Rad.)*; nav. pl. obresti, die Zinsen, die Zinteressen, *V.-Cig., Jan., nk.*; zamudne obresti, Verzugszinsen, *Cig., Jan., DZ.*; obrestne obresti, die Zinneszinsen, *Cig., Cel. (Ar.)*; — 3) der Jünderlohn, *Tolm.*; — 4) o. iskati, ljvade zum Streit juchen, Jüandel juchen, *Dol.-Cig., M., BlKr.*; kaj obresti išèeš? = kaj išèeš prepira in zdrazbe ter s tem sebi leskove masti (palice)? *Lašèe-Erj. (Torb.)*

obrèstek, *m. 1)* der Vortheil, der Gewinn, *Jan., Mik.*; — 2) der Jünderlohn, (= resek) *Vas Krn, Staro Sedlo-Erj. (Torb.)*

obrèsten, *stna. adj.* 1) Zins-, Zinsen-, Zinteressen-, *Cig., Jan., nk.*; obrèstni zastanki, Zinteressenansstände, *Jan.*; obrestna mera, der Zinsfuß, *Cig. (T.)*; — 2) verzinslich, *Cig., Jan.*; — 3) zantjüchtig, *Cig., Ravn.*; tako je obresten! rad kak prepir napravi, *Gor.*; (prim. obrest 4).

obrèsti, obrètem, *vb. pf.* jünden, *Mur., Jan., Staro Sedlo - Erj. (Torb.)*; entbeden, *Cig.*

(*T.*); o. kaj novega, *Erj. (Izb. sp.)*; *praes.* obréncem, *Reč. - Erj. (Torb.) Zil. - Jarn. (Rok.)*; prim. *Kres III. 175.*

obrestnina, *f.* die Zinssteuer, *Jan.*

obrestnoobréstni, *sna, adj.* obrestnoobréstni račun, die Zinseszinsrechnung, *Cel. (Ar.)*.

obrestonósen, *sna, adj.* zimentragend, *C., nk.*

obrestovánje, *n.* die Verzinsung, *DZ., nk.*

obrestováti, *újem, vb. impf.* verzinsen, o. se. sich verzinsen, *C., nk.*

obrét, *f.* die Entdeckung, die Erfindung, *Cig. (T.), Raič (Let.)*.

obrétati, *am, vb. impf. ad* obresti, finden, *Jan.*

obrěz, *rěza, m.* die Beschneidung, *Mur., Cig., Jan.*; *zlati o. pri knjigah*, der Goldschnitt, *Cig., Jan., nk.*

obrěza, *f.* die Beschneidung (bei den Juden), *Mur., Jan., Cig., Trub., Dalm. (Sr. p.)*; — *zlata obreza* = *zlati obrez*, der Goldschnitt, *Jan.*

obrežáč, *m.* 1) der Beschneider, ein Arbeiter, der Röhren- oder Röhrenblätter abschneidet, *Mur.*; — 2) neki rilkar: der Zweigabstecher (*rhynehites conicus*), *Jan. (H.)*.

obrežálnik, *m.* das Reismesser, *C.*

obrežance, *nca, m.* 1) der Beschmittene (bei den Juden), *Cig.*; — 2) ein eckig behauenes Stück Bauholz, *Cig.*

obrežátev, *tve, f.* = *rezátev*, die Beschneidung (der Neben), *Jan.*

obrežati, *rězem, vb. pf.* beschneiden; *nohte si o.:* o. trto; o. kamen, den Stein behauen, *Cig., Jan.*; *les o.,* Bauholz zuhauen, *Cig.*; *drevje o.,* die Bäume anschnitten, *Cig.*; — *otroka o. (pri Judih), Cig. i. dr.*; — den Schnitt im Weingarten beenden: *ali ste že obrezali?*

obrežati se, *zam se, vb. impf.* = *obregati se*, unwillig o. trotzig antworten: *neukretno se obrezati in sračiti, Levst. (Zb. sp.)*; — sich zieren, *M., Rib.*; — koren: *reg-*; prim. *režati.*

obrežáva, *f.* das Beschneiden: o. *dreves*, der Baumchnitt, *Cig.*

obrežávanje, *n.* das Beschneiden; die Beschneidung.

obrežávati, *am, vb. impf.* = *obrezovati*; beschneiden.

obrežáštiti, *cāstim, vb. pf.* = *onečāštiti, Cig. (T.)*; — rus.

obrežčěk, *čka, m. dem.* obrezek: ein Obsthüpfel, *Valj (Rad.)*.

obrežek, *zka, m.* 1) was beim Beschneiden abfällt, das Abchnittel; *ž. B.* die abgemittene Nebenstüpe, *Cig.*; — *obrezki, neka jed iz posušenih repnih obrezkov ali olupkov, Gor.*; — 2) = *obrez (pri knjigah), Jan., C., Navr. (Spom.)*.

obrežcn, *zna, adj.* trotzig, schüchtern, *Guts. Mur., Cig., C.*; — prim. *obrezati se.*

obrežilcn, *lna, adj.* zum Beschneiden gehörig: *obrežilni stol*, eine Bank mit einer Klemme, um das Holz fest zu halten, das man beschneidet, die Schnittbank, *Gor.*; — *obrežilna spoma*, die Beschneidepresse der Buchbinder, *Cig.*

obrežilnica, *f.* das Beschneidebrett der Buchbinder, *Cig.*

obrežilnik, *m.* das Beschneidemeßer, *Cig.*; — der Beschneidehobel, der Schnitthobel der Buchbinder, *Cig., Valj. (Rad.)*.

obrežina, *f.* 1) was beim Beschneiden abfällt, das Abchnittel, *Mur., Cig., Svet. (Rok.), Laščevst. (Rok.)*; das Abgehälte, die Schaie, *M.*; *tudi: obrežina, M., Valj. (Rad.)*; — 2) die Schnittstelle (*ž. B.* bei der Weinrebe), *C.*

obrežinica, *f. dem.* obrezina; — das Papierabchnittel, der Papierspan, *Cig.*

obrežljáti, *ám, vb. pf.* beschneiteln, beschneiteln, *Cig.*

obrežljávati, *am, vb. impf. ad* obrezljati; beschneiteln, *Z.*

obrežljúdi, *ljúdim, vb. pf.* entvöffern, *SlN.*

obreznína, *f.* = *obrezina* 1); *obreznine* od mesa, *lecta, Gor.*

obrezniti, *rězncm, vb. pf.* [charj] schmecken; *ostro, kiselkasto vino obrezne, t. j. vreže, Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.)*.

obrežovánje, *n.* das Beschneiden; — o. *lesa*, das Behauen, der Zimmerchnitt, *V. - Cig.*

obrežováti, *újem, vb. impf. ad* obrezati; beschneiden; *les o.,* Bauholz zuhauen, *Cig.*; *kamen o.,* einen Stein behauen, *Cig.*

obrežováti se, *újem se, vb. impf.* = *obrezati se*, *obregati se*, unwillig oder trotzig antworten, *C.*; — o. *se nad kom*, jemanden scheitern, auf jemanden losschreien, *C.*; = *zadirati se nad kom, Z.*

obrežovávec, *vca, m.* der Beschneider, *Cig., Valj. (Rad.)*.

obrežúmiti, *úmim, vb. pf.* befhören, *Cig. (T.)*; — *hs.*

obrezuspěšiti, *spěšim, vb. pf.* vereiteln, *Cig. (T.)*; o. *se, mišljenj, DZ.*

obrěž, *m.* 1) das Ufer, *Cig., Jan.*; — 2) eine sanfte Anhöhe, *C.*; die Bergfläche über einem Bergacker o. einem Weingarten: *za sep imeti širok obrěž, Hal. - C.*

obrěžek, *zka, m.* 1) das Ufer, *Kremp. - M.*; — 2) eine kleine Anhöhe, ein Hügelvorsprung, *C.*

obrěžen, *zna, adj.* längs des Ufers stattfindend oder befindlich, *Rüsten, Cig., Jan.*; *obrěžna občina*, eine Ufergemeinde, *DZkr.*; *obrezno plovstvo*, die Küsten-schiffahrt, *DZ.*

obrežina, *f.* der Ufer, *Cig., Jan., DZ.*

obrežje, *n.* die Ufergegend, das Uferland, das Gestade, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; *z velikim obrežjem*, küstenreich, *Cig. (T.)*.

obrěžnik, *m.* der Küstenbewohner, *Jurč.*

óbrh, *praep. e. gen.* über, oberhalb; o. *vsega, ogr. - C.*; *obr h tega*, überdies, *vzh. St.*; — *iz: ob vrh.*

obridniti, *bridncm, vb. pf.* bitter werden, *C.*

obrijáč, *m.* = *brivec, Mur.*

obrijati, *am, vb. impf.* = *obrivati, Mur., Cig.*

obrika, *f.* = *jerebika, C.*

obriniti, *brinim, vb. pf.* mit Wacholderbeeren versehen, *Cig.*

obris, *m.* 1) der Abtrieb beim Getreidemessen, *C.*; — 2) der Windzug; *hiša je na obrisu, C.*; — prim. *brisati.*

2. **obris**, *m.* der Umriß, die Skizze, *Cig., Jan., C., M., DZ., Notr.*; — prim. risati.

obrisač, *m.* das Abwisch Tuch, *Mur., Mik.*

obrisača, *f.* das Abwisch Tuch, das Handtuch, *Mur., Cig., Valj. (Rad), vzh.št.*

obrisalka, *f.* = obrisača. (-avka) *Cig.*; — das Safttuch, *C.*

obrisalo, *n.* = obrisača, *Mur.*

1. **obrisati**, brisem, *vb. pf. 1)* abwischen, durch Wischen abtrocknen oder reinigen: o. kupice, roke; o. se, sich durch Wischen abtrocknen o. reinigen; — 2) o. se, sich schnell klären, *C.*; vino se obrise (ako se po natakanju hitro pene izgube), *Dol., vzh.št.*; tudi voda se obrise, *C.*; — 3) betriegen, *C.*

2. **obrisati**, risem, *vb. pf. 1)* mit Linien bezeichnen 3. B. mit dem Zirkel: les o., *Dalm.*; — 2) den Umriß von etwas machen, etwas skizzieren, contourieren, *Cig., Jan., M.*

1. **obrisávanje**, *n.* das Abwischen.

2. **obrisávanje**, *n.* das Skizzieren, *M.*

obrisek, *ska, m.* die Skizze, der Entwurf, *Cig., Jan., DZ.*

obrisen, *sna, adj.* schematisch, *Cig.*

obrisje, *n. coll.* die Contouren: kmalu je bilo videti obrisje male hišice, *Jurč.*

obrislja, *f.* = obrisača, das Handtuch, *M.*

obrisnica, *f.* = obrisača, das Handtuch, *Cig.*

obrisoma, *adv.* gestrichen (vom Tockenmaß), *C.*

1. **obrisovati**, ōjem, *vb. impf. ad 1.* obrisati: abwischen; durch Wischen trocken o. reinigen.

2. **obrisovati**, ōjem, *vb. impf. ad 2.* obrisati: Umrisse machen, skizzieren, *M.*

1. **obriti**, rĵem, *vb. pf. 1)* unrwählen, *M.*; — 2) mit den Händen das Unkraut ausraufend abjäten: se pšenico o., *Goriška ok.-Erj. (Torb.).*

2. **obriti**, brĵem, *vb. pf.* rasieren; o. se, sich rasieren; o. prašica, das Schwein abjäten; — drevje se je obrilo, die Bäume haben das Laub verloren, *Cig.*; — konj se je obril, das Pferd hat das Winterhaar verloren, *Z.*; (pomni: obriven, nam. obrit, *C.*)

1. **obrivati**, am, *vb. impf.* mit den Händen das Unkraut ausraufen, jäten (*opp.* pleti), *Ip.-Mik., Kras, Goriška ok.-Erj. (Torb.).*

2. **obrivati**, am, *vb. impf.* rasieren, *Z.*

obrizgati, brizgam, *vb. pf.* rings besprühen, *Cig.*

obrkávati se, am se, *vb. impf.* sich stink bewegen, rüßrig, hurtig sein, *vzh.št.-C.*

obrkñiti se, brkñem se, *vb. pf.* sich hurtig umdrehen, *C.*

obrlénc, *nca, m.* die Kreisbewegung, der Wirbel, *Mur.*; v o. se sukati, sich im Wirbel drehen, *Mur.*; vse gre v o., *vzh.št.*; v o. gnati, *Raič (Let.); veterni o., der Windwirbel, Cig.*

obrléti, im, *vb. pf.* schwachjchtig werden, *Dol.*

óbrlin, *m.* der Prauger, *C.*; pri obrlinu jezik v precepu držati, *kajk.-Valj. (Rad).*

obrnilo, *n.* die Weghaspel, das Drehkreuz (bei Durchgängen), *Rib.-Burg. (Rok.).*

óbrnik, *m.* der Stöpel, *Sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.);* — lijata, krauka cevka, ki se putrihu v lukñjo vtika, da se laže toči iz njega, *Dol.*

obrnitev, *ive, f.* = obrat, die Wendung, *Mur., Cig., Jan.*; božja o. Gottes Führung, *Ravn.*

obrniti, *nem, vb. pf. 1)* umwenden, umkehren; voz o., den Wagen umkehren; obrniti, mit Wagen und Zugvieh umkehren; obrni! pojdemo nazaj; živinče o. (na paši, kadar hoče v škodo); o. seno, umbarken (o sušilu); o. kaj na robe, naopak, verkehren; hrbet o. komu, jemandem den Rücken kehren; — o. se, sich umkehren, sich umwenden; sich umdrehen: kolo se je trikrat obrnilo, das Rad that drei Umdgänge; — 2) wenden: na levo, na desno o.; oči o. proti nebu; o. se, sich wenden; o. se na kako stran; obrnjen v kako mer (math), gerichtet, *Cig. (T.);* — na se o. kaj, auf sich beziehen, *Cig.*; — vse je obrnjeno na to, alles zielt dahin; drugače se o., eine andere Richtung nehmen; — na se o. oči vsega ljudstva, aller Augen an sich ziehen, *Cig.*; — lenken: vse k dobremu o.; — besedo na kaj o., das Gespräch auf einen Gegenstand lenken, *Cig.*; — o. se, eine Wendung nehmen: na dobro, na boljše se o.; — o. se, sich mit einem Anliegen wenden, seine Zuflucht nehmen: kam se hočem o.; o. se do višje oblasti, eine höhere Behörde anrufen, *Cig.*; o. se na koga za svet, sich an jemanden um Rath wenden, *Cig.*; — 3) anwenden: dobro o. denar, čas; v prid o. kaj, nutzbar machen, *Cig.*; na svoj hasek obrniti, *ogr.*; o. kako reč v (na) kaj, von einer Sache zu einem Zwecke Anwendung machen, sie zu etwas verwenden; veliko denarja obrniti na cerkvene posode, viel Geld auf kirchliche Gefäße verwenden, *Burg.*; — 4) verfahren: tako bi bil prav obrnil s hudobnimi angeli, *Bas.*

obrnjati, ám, *vb. pf.* = onesnažiti, oblatiti, *Cerovo v Brdih-Erj. (Torb.).*

obrnjenik, *m.* eine Art Stüchen, *Savinska dol.*

obrnjenke, *f. pl.* die Wendeltreppe, *C.*

obrnôcki, *adv.* rücklings, *ogr.-Mik.*

obrob, róba, *m.* der Zaun, die Einfassung (eines Kleides), die Verbrämung, *V.-Cig., DZ.*; — cestni o., der Straßenrand, *Svet. (Rok.);* — grivica med dvema njivama ali vinogradoma, *Dol.*

obróba, *f.* der Zaun, die Einfassung (eines Kleides), *C., Z.*; — das Band, womit man etwas umsäumt, *C.*

obróbec, *bka, m. 1)* die Einfassung (eines Kleides), das Gebräme, *Cig., Jan., C., M.*; zobčasti o., der Zackensaum, *Cig.*; — 2) die Befassung des Holzes, *C.*

obróben, *bna, adj.* Mund: obróbeno pogorje, das Mündgebirge, *Jes.*

obróbiti, im, *vb. pf. 1)* umsäumen, verbrämen, einfassen; — 2) behaßen, behaunen: les o. (= obdelati), *C.*

obróbje, *n. 1)* die Umsäumung, *Let.*; — 2) der Straßenrand, *Jurč.*

obróbljati, am, *vb. impf. ad* obrobiti: umsäumen, verändern; — zeleni holmi obrobljajo strugo tihle Krke, *LjZv.*

obróc, *m.* der Reif; lesen, zelesen o.; obroče nabiti na posodo; obroče pritrditi; — die

Madichiene: potač je z obroči okovan, *ogr.-C.*; — der untere Theil des Siebraudes, der Umichweiß, *Cig.*

obročanka, *f.* neki polz: die Wendeltreppe (*scalaria*), *Erj. (Z.)*.

obrôčar, *ria*, *m.* der Reismacher, *Cig., Jan.*

obrôčast, *adj.* reifartig, ringförmig; obročast solčni mrak, ringförmige Sonnenfinsternis, *Sen. (Fiz.)*.

obrôčati, *am. vb. pf.* o. kravo = v roč dejati kravo, der Kuh einen Ring auflegen, *Mik.*

obrôček, *čka*, *m. dem.* obroč; = obroček.

obrôček, *čka*, *m. dem.* obroč; das Reifchen; ein kleines, reifähnliches Ding, der Ring, *C.*; der Ring am Leibe der Insecten, *Cig. (T.)*; obročki na zadnjem delu čebele, *Levst. (Beč.)*.

obrôčen, *čna*, *adj.* Reif; obročni les, das Reifholz, *Cig.*; o. stol, die Reifschneibant, *C.*; obročno krilo, der Reifwedel, *V.-Cig.*

obrôčevina, *f.* das Bandholz (aus welchem Reife gemacht werden), *Cig.*

obrôčič, *m. dem.* obroč; das Reifchen.

obrôčina, *f.* ein Stück von einem alten Holzreiß, *C.*

obrôčinja, *n.* Stücke von alten Holzreissen, *C.*

1. **obrôčiti**, *im. vb. pf.* 1) verfertigen, erzeugen: ta fabrika veliko blaga obroči (vsako leto), *Cig.*; v Trziču na leto veliko črevljev obrôčijo, *Gov.-M.*; — 2) = zaročiti, *C.*

2. **obrôčiti**, *brôčim. vb. pf.* z bročem barvati, roth färben: o jaica, *C., Mik., Jurč.*

obrôčkar, *ria*, *m.* obročkarji, Ringelkrebse (*arthrotraca*), *Cig. (T.), Erj. (Z.)*.

obrôčkast, *adj.* ringförmig, *Cig.*

obrôčkovina, *f.* das Labkraut, das Waldstroh (*galium verum*), *C.*

obrôčnik, *m.* 1) das Reifmesser, *Mur.-Cig.*; — 2) der Monat October, *Meg., C., Dalm.*

obrôčnjak, *m.* das Reifmesser, *Guts., Danj.-Mik., Valj. (Rad.)*; tudi: obročnjak, *Mur.*

obrôd, *rôda*, *m.* die Fehlung, das Erträgnis (au Feld, Baumfrüchten u. dgl.), *C., Z., Zora.*

obrôdcati, *am. vb. pf.* beschmutzen, beträufeln, *Savinska dol.*; — prim. 2. obrôditi.

obrôdčk, *čka*, *m.* 1) = obrôd, *Cig., Jan., C.*; — 2) die Frucht, das Product, *Cig., Jan., C.*; trini o., der Rebenast, *Ravn.*; — obrôdki človeške domišljije, *Glas.*

1. **obrôditi**, *im. vb. pf.* 1) hervorbringen, erzeugen; sad o., Früchte bringen; (tudi *prav.*): koristi o., Nutzen bringen, *Levst. (Močr.)*; — 2) ein Erträgnis liefern, gerathen: sive letos niso obrôdile, trija je obilno obrôdila, sadje je lepo obrôdilo.

2. **obrôditi**, *brôdim. vb. pf.* beschmutzen (z B. durch Verschütten von Speien), *Jan., vzh.št.-C., Savinska dol.*; otrok je od mleka ves obrôjen, *Slj. Gov.*

obrodnica, *f.* die Wöchnerin (tudi: obrôdnica), *Cig., Plužna pri Polcu, Kras-Erj. (Torb.)*; („obrodnic“), *Alts.*

obrodovititi, *itim. vb. pf.* fruchtbar machen, befruchten, *Cig., Jan., M., Zora.*

obrôjček, *čka*, *m.* der zweite Schwarm eines Bienenstöckes, *Nov.*

obrôjiti, *im. vb. pf.* umschwärmen, *Zora.*

obrôk, *rôka*, *m.* 1) die Verleumdung, *Mik.*; krivi obroki, *Gorenja Soška dol.-Erj. (Torb.)*; napolnil je te kraje z neverjetnimi obroki o rimskem dvoru, *Cr.*; — ein böses Gerücht, *M.*; obrôk na-te leti, *Z.*; — 2) der bestimmte Speisenthail, daß Deputat, die Portion, *Cig., Jan., Habd.-Mik., ogr.-Valj. (Rad.)*; dekli moko dajati brez obroka, mesa za tri obroke, *Bikr.-M.*; on je večjega obroka, er braucht eine größere Portion, *Bikr.-Levst. (Rok.)*; — der Futterantheil, die Fournageportion, *Cig., Jan., C., M.*; z enim obrokom štiri milie daleč se peljati, *Cig.*; — das Mahl, die Mahlzeit, *Cig., C., kajk.-Mik.*; — die Rate, *Cig. (T.)*, *DZ.*; na obroke, rateu-weiße, *Jan. (H.)*; = v obrôkih, *Cig.*; — 3) das Ausbedungene, die Bedingung, *C.*; — 4) = rok, die Frist, der Termin, *Mur., Cig., Jan.*; po obrôkih, fristweise, *Cig., Jan.*

obrôkoma, *adv.* fristweise, *Jan.*

obrômati, *am. vb. pf.* vigerend, wallfahrend umwandern oder durchwandern.

obrôncina, *f.* das Adergandheil (anagallis arvensis), *Bes.*; (abrončina, *Erj. (Rok.)*).

obrônek, *nka*, *m.* abschüssige Bodenlage, der Abhang, *Cig., C., Zora*; obronki Rogaske gore, *LjZv.*; pos. = visči svet ob vodi, *Spodnja Idrija - Erj. (Torb.)*; — die Böschung, *DZ., Levst. (Cest.)*; — der abschüssige Aderrand, *Cig., Nov.*

obrôp, *rôpa*, *m.* die Beraubung, *Cig., M.*

obrôpati, *am. vb. pf.* ausrauben, berauben, ansplündern; vse hiše o., *Cig.*

obrositi, *im. vb. pf.* betheuen, *Mur.*; — befeuchten, *Jan., M.*

obrôv, *rôva*, *m.* 1) der Damm, *Levst. (Cest.)*; — die Uferböschung, *ogr.-C.*; — der Abhang, *Bikr.*; — 2) die Verschattung, *C.*; — o. z deskami, eine Verpflasterung, *Dict.*

obrôva, *f.* die Uferböschung, *C.*

obrozdati, *am. vb. pf.* befudeln, *C.*

obroženčti, *im. vb. pf.* bernicht werden: augenfrank werden (von Durst leidenden Schweinen), *vzh.št.-C.*

obrsáča, *f.* = obrisača, *vzh.št.-Valj. (Rad.), Mik.*

obrsica, *f.* der vom Winde schief gegen eine Wand getriebene Regen: o. bije po steni, *Dol.-Levst. (Rok.)*; o. je izprala črko s kamena, *LjZv.*; (obrsca, *Smartno pri Litiji-Štrck. [LjZv.]*)

obrsniti, *brsnem. vb. pf.* 1) streifen, *Mik.*; o. ob grm, grm ga je obrsnil, *Notr.*; — o. koga po obrazu, jemandem einen Schlag ins Gesicht geben, *Dol.*; — 2) o. se: nebo se je obrsnilo, = razjasnilo se je, *Litija-Svet. (Rok.)*; — prim. 1. obrisati.

obrsniti se, *brsnem se. vb. pf.* = popraviti se: živina se obrsne (= odebeli), *Temljine (Tobn.)-Štrck. (Let.)*; — prim. brsen, brsten.

obrša, *f.* 1) die Baumkrone, *Cig., Jan.*; — 2) *pl.* obrše, = brajce ob gorenjem kraju vino-grada, *Rogatec-C.*; — prim. obrh.

obrščen, šna, *adj.* obršeni, der obere: goranje ali obršne drage, die oberen Bachläufe, *Levst.* (*Močv.*).

obršlj, *m.* = bršljan (*hedera helix*), *Bilje* (*Goriš.-Erj.* (*Torb.*)).

obršje, *n.* die oberste Fläche eines Gebäudes, *Z.*, *C.*: — der oberste Theil eines Wein- gartens (*opp. znojče*), *BlKr.*: — der Gipfel, die Anhöhe, *C.*, *Z.*

obršlěnek, *nka. m.* = bršljan, *C.*

obršlin, *m.* = bršljan, *Z.*

obršlján, *m.* = bršljan, *Štek.*

obrť, *obrťa. m.* das Gewerbe, *Cig.* (*T.*), *IjZv.*, *nk.*

obrť, *f.* 1) = obrt. *m.*, *Jan.*, *Sol.*, *nk.*; — 2) na obrť = na obrto: črevlji na obrt, *BlKr.*, *Notr.-Levst.* (*Rok.*).

obrťa, *f.* 1) die Wende: četrť, pol obrte, *Telov.*: — 2) die umgekehrte Naht („črevljari mej šivanjem ženski črevlji [šolin] obrne na robe, da pride notranja, rjava stran venkaj, a kadar je delo gotovo, obrne ga zopet nazaj, da je črno usnje zunaj“), *Kras.*, *Senožče*, *Hrušica* (*Istra-Erj.* (*Torb.*)), *Štek.*; na obrto šivati, *Z.*

obrťalo, *n.* 1) stvar, ki se vedno vrti, *n. pr.* nemiren otrok, *Kanal-Erj.* (*Torb.*); — 2) das Ringelspiel, *Jan.* (*H.*); — 3) der Betrieb, *Nov.*: zeleznica je v obrťalu, *Erj.* (*Torb.*).

obrťec, *tea. m.* der Rollhügel am Oberchenkel- feßel, *Erj.* (*Som.*).

obrťen, *tna. adj.* 1) im Kreise beweglich, *Habd.*; obrťni prst, die Wendezehne, *Cig.* (*T.*); —

obrťna hola, der Drehgang, *Telov.*; — 2) flink, hurtig, gewandt, *Habd.-Mik.*, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*; — 3) Industrie-, Gewerbe-: obrtno društvo, *C.*; obrtno sodišče, *Levst.* (*Nauk.*); točiti po obrtno, gewerbsmäßig an- schießen, *DZ.*; — 4) betriebam, industriös, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*).

obrťica, *f.* die Weisheit, die Abigkeit: „o ti obrťica!“ reče se, ako kako delo ne gre izpod rok in se vse le naopak obrača, *Rihen- berk-Erj.* (*Torb.*).

obrťišče, *n.* die Gewerbestätte, *DZ.*

obrťnica, *f.* die Gewerbetreibende, die Indus- trielle, *Cig.*, *Jan.*

obrťnija, *f.* = obrt. das Gewerbe, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*: — = obrťstvo, das Gewerwesen, *nk.*

obrťnijski, *adj.* = obrťniški, Gewerbe-, In- dustrie-, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

obrťnik, *m.* 1) der Gewerbsmann, der Indus- trielle, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *nk.*; — 2) obrť- nik, = na obrto narejen črevelj, *Hrušica* (*Istra-Erj.* (*Torb.*)).

obrťnina, *f.* = obrťninski davck, die Gewerbe- steuer, *Cig.*, *Jan.*

obrťniški, *adj.* die Gewerbsleute betreffend, Gewerbe-, Industrie-: obrťniška bratovščina, die Gewerbegenossenschaft, *Cig.*; = obrťniška zadruga, *nk.*; trgovske in obrťniške zbor- nice, *Levst.* (*Nauk.*); obrťniško sodišče, *DZ.*; po obrťniško, gewerbsmäßig, *Cig.* (*T.*).

obrťništvo, *n.* der Gewerbestand, *Jan.*

obrťnják, *m.* eine Art kleiner Schabaugel, *Cig.*

obrťnost, *f.* 1) die Hurtigkeit, die Gewandtheit, *Mur.*, *Cig.*; — 2) die Gewerbethätigkeit, der Gewerbestleiß, die Betriebsamkeit, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*).

obrťovališče, *n.* die Gewerbstätte, *DZ.*

obrťovalnica, *f.* das Gewerbecale, *DZ.*

obrťovánje, *n.* der Betrieb eines Gewerbes, der Industriebetrieb, *Cig.* (*T.*), *DZ.*, *nk.*

obrťováti, *ujem. vb. impf.* ein Geschäft (Ge- werb-) betreiben, *DZ.*, *Levst.* (*Nauk.*), *nk.*

obrťóven, *vna. adj.* Industrie-, Gewerbe-, *DZ.*; obrťovne stavbine, Bauten von Betriebs- anlagen, obrťovno dopustilo, die Gewerbe- concessión, *Levst.* (*Nauk.*).

obrťovina, *f.* das Industrieerzeugniß, *h. t.* - *Cig.* (*T.*).

obrťstvo, *n.* das Gewerwesen, die Industrie, *Jan.*, *nk.*

obrúbiti, *im. vb. pf.* = obropati: zolnerji mesto obrubijo, hiše poderejo, *Isvkr.*

obrúněk, *nka. m.* 1) die Narbe, *Jan.*, *Nov.*, *Vrt.*, *Lašče-Levst.* (*Rok.*), *Notr.*: — 2) der Knorren in einem Brett, *Tolm.*: — 3) der Baumstrunk, *Dol.*: — klada, na kateri drva sekajo, *Gor.*

obrúnka, *f.* = obrunek 1), *C.*, *Glas.*

obrúnkarica, *f.* neka hruška, *Šebrelje* (*Goriško-Erj.* (*Torb.*)).

obrúnkaste, *adj.* narbig, *Jan.*, *C.*; obrunkaste roke, *Let.-C.*; obrunkasto lice, *Glas.*

obrús, *m.* das Abwisch Tuch, die Serviette, *Habd.-Mik.*, *Valj.* (*Rad.*).

obrúsek, *ska. m.* das Schleißel, obruski, die Abfälle beim Schleifen, *Cig.*

obrúšiti, *im. vb. pf.* ringsherum abschleifen; obrúšene ploskve, Schlißflächen, *Cig.* (*T.*).

obruševáti, *ujem. vb. impf. ad* obrúšiti: um- lodern: o., rahljati in obračati prst, *Vrtov.* (*Km. k.*).

obrúšiti, *rúšim. vb. pf* umlodern: o. in opleti žito, *Vrtov.* (*Km. k.*).

obrúten, *tna. adj.* = okoren, neroden, nespreten, *Vrsno* (*Tolm.*)-*Erj.* (*Torb.*).

1. **obrúzdáti**, *ám. vb. pf.* = obrazdati, *Ravn.-Valj.* (*Rad.*).

2. **obrúzdáti**, *ám. vb. pf.* = 2. obrzdati, *Dict.*

obrť, *f.* 1) die Augenbraue, *Cig.*, *Jan.*, *BlKr.* - *C.*: nav. *pl.* obrťvi, die Augenbrauen; tudi: obrťvi, *Valj.* (*Rad.*); — 2) = brv 1), der Steg, *C.*, *BlKr.*

obrťva, *f.* = obrv 1), *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*, *Erj.* (*Z.*).

obrťvát, *áa. adj.* mit starken Augenbrauen, *Cig.*

1. **obrúzdáti**, *ám. vb. pf.* = obrazdati, *C.*

2. **obrúzdáti**, *ám. vb. pf.* den Zaum anlegen, ausäumen: konja o., *Cig.*: konjem gobce o., *Jurč.*; — (*prev.*) Bog tebe s trpljenjem trdno obrzda, *Bas.*

obrťzet, *zla. adj.* mörjch, *C.*

obrťzniti, *břzncem. vb. pf.* vermordeten, *C.*

obsadilo, *n.* die Bepflanzung (s. B. mit Bäumen), *C.*

obsaditi, *im. vb. pf.* 1) ringsum bepflanzen: o. kako mesto z drevjem, *Cig.*; — 2) be- pflanzen, besetzen: vrt s sadnim drevjem o.,

Obstbäume überall im Garten pflanzen, *Cig., Jan.*
obsájanje, *n.* 1) das Umpflanzen; — 2) das Bepflanzen, *M.*
obsájati, *am. vb. impf. ad obsaditi*: 1) umpflanzen, *Cig.*; — 2) bepflanzen, *Cig., Jan., M.*
obsčebn, *bna, adj.* 1) für sich bestehend, *C.*; — 2) oseben, eigens, *C.*; — ausgezeichnet, *C.*; — 2) = oseben, persönlich, in Person, *C.*
obsčobjen, *jna, adj.* = osebojen, *ogr.-C.*
obsčēi, *sčēm, vb. pf.* 1) umfangen, *Mur., Cig., Jan.*; o. koga črez život, einen um den Leib fassen, *Cig.*; — herumlangen, *Cig.*; — 2) in sich fassen, begreifen, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; — zusammenfassen, *Cig., Jan., Cig.(T.)*
obsčēevje, *n.* ein abgeholzter Theil des Waldes, der Schlag, *Cig.*
obsēd, *sēda, m.* = obseda 2), *Valj.(Rad)*
obsēda, *f.* 1) die Herumjüngenden (3. B. die Tischgesellschaft): Bog živi obsedo! *južhSt.*; pošena o., *C.*; — 2) die Belagerung, *Cig., Jan., ogr.-C.*
obsēdanje, *n.* die Belagerung, *Jaru., Cig., Jan., nk.*
obsēdati, *am. vb. impf. ad obsesti*: 1) belagern, *Jaru., Cig., Jan., nk.*; o. in naskakati trdnjavo. *Lerst.(Zb. sp.)*; — sich auf etwas lagern: mrak je obsedal zemlji lice. *Glas.*; — 2) sitzen zu bleiben pflügen, *C.*
obsēdavanje, *n.* das Belagern, *Mur.*
obsēdávati, *am. vb. impf. belagern, Mur.*
obsēdha, *f.* 1) = obseda, die Belagerung, *Jan.*; — 2) die Occupation, *Jan.*
obsēden, *dna, adj.* Belagerungs-, *Cig., Jan.*; obsēdni stan, der Belagerungszustand, *Cig., Jan., M., nk.*
obsēdenec, *nca, m.* 1) der Belagerte, *Cig.*; — 2) der Besessene, *Mur., Cig., Ravn.-Valj.(Rad)*
obsēdenje, *n., ogr.-Valj.(Rad)*; pogl. obsedanje.
obsēdenost, *f.* die Besessenheit, *Mur., Cig.*
obsēdēti, *im. vb. pf.* sitzen bleiben; do polnoči v krēmi o.; kdor visoko leta, nizko obsedi, *Npreg.-Jan.(Slov.)*; — anstoßen, aufreiben, auf eine Sandbank gerathen (o ladji), *Cig.*
obsedlati, *ām, vb. pf.* = osedlati, *Cig., M.*
obsēdnik, *m.* der Belagerer, *Cig., Jan., Vrt.*
obsedovāti, *ūjem, vb. impf.* = obsedati 1), belagern, *Mur., Cig.*
obsedovavec, *vca, m.* der Belagerer, *Mur., Cig., Jan.*
obsēg, *sēga, m.* der Umfang, *Cig., Jan., Cel.(Geom.), nk.*; o. glasa, der Umfang der Stimme, *Cig.(T.)*; — der Bereich, *Cig., Jan.*; — der Inhalt (3. B. eines Buches), *Cig., Jan., C.*
obsēga, *f.* der Bereich, der Bezirk, *C.*; fama o., der Pfarrsprengel, *C.*
obsēganje, *n.* das Umsfängen.
obsēgati, *am. vb. impf. ad obsēi*: 1) umfangen, umfassen; herumlangen, *Cig.*; — 2) in sich fassen, enthalten, begreifen, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; — 3) abziehen: o. bitvo na kamenu, na jermenu, *B/Kr.*

obsėja, *f.* die Besessenheit, *M.*
obschniti, *sāhnem. vb. pf.* verdorren, trocken werden, *Jan.(H.)*
obsčanjē, *n.* 1) das Besäen; — 2) die stehende Saat, *Svet.(Rok.)*
obsējati, *sějem. vb. pf.* 1) umsäen, *Cig.*; — 2) besäen: o. njivo: — vse o., das Säen beenden, *Cig.*
obsēk, *sēka, m.* 1) das Behauen, das Abästen eines Baumes, *Cig., C.*; — 2) die feisförmige Abschragung der Steine zu Gewölben, der Fugechnitt, *Cig.*
obsēka, *f.* die Aeste, die vom Baume abgehakt werden, das Abholz, *Cig.*
obsēkati, *sēkam, vb. pf.* 1) ringsum abhacken, *Mur.*; — 2) behauen, behauen; entästen: vrbe o., *Cig.*; — beschneiden, puzen: drevo o., *Cig., Jan.*; — 3) kamen o., den Stein behauen, *Jan.*
obsēkava, *f.* ein rundherum behacktes Holz, *Mur.*
obsēkavanje, *n.* das Behauen.
obsēkávati, *am. vb. impf. ad obsēkati*: 1) ringsherum abhacken, *Mur.*; — 2) ringsum behauen: drevo o., abästen; — schneiden, *Cig.*
obsēkovāti, *ūjem, vb. impf.* = obsēkavati.
obsēliti, *sēlim, vb. pf.* besiedeln, besetzen, *C.*
obsēna, *f.* 1) die Beschattung, *Mik.*; — 2) die Blendung, *Cig.(T.)*; — die Bezauoberung, *Mik.*; — 3) = pošast, *C.*
obsēncati, *am. vb. pf.* = obsenēti, *ogr.-Valj.(Rad)*
obsēnča, *f.* die Umschattung, *Cig.*
obsēnčen, *ēna, adj.* umschattig, *V.-Cig.*
obsēnčenje, *n.* die Ueberschattung, *Mur., Cig.*
obsēnčevāti, *ūjem, vb. impf. ad obsenēti*: überschatten, *Trub.-M., Burg.*
obsēnčēti, *sēnčim, vb. pf.* überschatten, beschatten.
obsēnčje, *n.* die Schattierung, *Bes.*
obsēnčba, *f.* die Verzauberung, *Mik.*
obsēnčēti, *čim, vb. pf.* verzaubern: coprnice znajo človeka obsenēti. *B/Kr.-Mik.*; — o. se. sich entsetzen, *B/Kr.-M., C.*; (obsēnčēti?).
obsēniti, *sēnim, vb. pf.* 1) umschatten, beschatten, *Cig., Sol.*; — 2) blenden, täuschen, *C.*
obsēniti, *sēnem, vb. pf.* auf jemanden zu scheinen anfangen, beschämen (o solnecu), *C.*
obsēnjiti *se, im se, vb. pf.* sich wund liegen, *Cig.*; obsenien, voll Druckwunden, *Z.*; (nam. obsednjiti; prim. sednja, sedno).
obsērēti, *im. vb. pf.* ergrauen, *ogr.-C.*
observatorij, *m.* zvezdarnica, das Observatorium.
obsesāti, *ām, vb. pf.* ringsum besaugen, *Cig.*; — wund saugen, *Cig.*; (das Neusere einer Sache) abfangen, *Cig.*
obsěsti, *sčēm, vb. pf.* 1) sich niederlassen: ptica na boru obsede, *C.*; — 2) sich um jemanden herumlegen, umfassen: o. koga, *Cig.*; — belagern, *Cig., Jan., nk.*; — 3) besetzen, *Mur.*; mesto z vojaki o., *Cig.*; — besallen: groza obsede ljudi, *Vrt.*; hudi duh ga je obsedel, *Cig.*; obseden, besessen; — obsede me, es wird mir übel, *C.*

obsčv, sčva, *m.* die Bestrahlung; der Glanz, *C.*
obsčvanje, *n.* das Beäuen.

1. obsčvati, *am. vb. impf. ad* obsejati; be-
jäu; njive o.; beštreuen: repo z apnom ob-
sevajo, kadar jo gosenice jejo, *prhSt.*

2. obsčvati, *am. vb. impf. ad* obsijati; 1) um-
strahlen, *Cig.*; — 2) bescheinen, bestrahlen;
nobení žarki jim glave ne obsevajo, *Ravn.-
Valj. (Rad)*; (solnce) ima veliko o., *Npes.-
Schein.*

obsčvek, *vka, m.* die Saat, obsevki, die Saaten,
C.

obsčvrč, *adv.* = obsore, *Lerst. (Sl. Spr.)*.

obsčžaj, *m.* der Umfang; o. pravice, der Um-
fang des Rechtes, v tacem obsčžaju, in solchen
Umfange, *DZ.*

obsčžek, žka, *m.* 1) die Umfassung, *Cig.*; —
2) der Umfang, der Bereich, *Cig., Jan.*; o.
volitvenih okolišev, *DZ.*; o. kontumacijske
službe, *DZ.*; — der Inbegriff, *Cig., Jan.,
Cig. (T.), C.*; — der Inhalt, *Cig. (T.)*; pisma
enakega obsčžka, *Cr.*

obsčžen, žna, *adj.* umfangreich, umfassend,
Cig., Jan., Cig. (T.), C., M., nk.

obsčžje, *n.* der Bereich, *Cig., Jan., C.*; o. sli-
karstva, das Gebiet der Malerei, *Zora.*

obsčžnina, *f.* der Fassungsraum, *DZ.*

obsčžnost, *f.* der Umfang, *Publ.-Valj. (Rad)*;
— großer Umfang, *nk.*

obsihati, siham, *vb. impf. ad* obschniti; ab-
dorren, *Z.*

obsij, *m.* = obsev, *Cig.*

obsijati, sijem, *vb. pf.* bescheinen, bestrahlen;
nisi vreden, da te solnce obsije; — (ob-
sčjem, *Skrinj.-Valj. (Rad)*).

obsijaj, *m.* die Irradiation (phys.), *h. t.-Cig.
(T.)*.

obsijavati, *am. vb. impf.* = 2. obsevati,
Ravn.-Valj. (Rad).

obsikati, kam, čem, *vb. pf.* umzijschen, *Cig.*;
— besprühen, *Cig.*

obsiliti, silim, *vb. pf.* überwältigen, *C.*; —
überfallen: noč nas je obsilila, *C.*; — über-
laden, *Volk.*

obsiniti, sinem, *vb. pf.* = obseniti, bescheinen,
Mik.

obsip, sipa, *m.* der Damm; mali obsipi, *Lerst.
(Močv.)*; — der Wall, *M.*

obsipanje, *n.* die Umschüttung, *M.*

obsipati, sipam, pljem, *vb. impf. ad* obsuti; 1)
herumschütten (von trockenen Dingen), ringsum
anschiütten, *Cig.*; — ringsum beschiütten, *Mur.,
Cig.*; koruzo o., den kukuruz behäufeln, *Z.*;
— umgeben, umringen, *Jan.*; — 2) über-
häufen, *Cig., Jan., nk.*; — (*vb. pf.* = obsuti, *St.*).

obsipavati, *am. vb. impf.* = obsipati.

obskákati, kam, čem, *vb. pf.* o. kaj, springend
um etwas herumkommen.

obskakljáti, ám, *vb. pf.* o. kaj, hüpfend um
etwas herumkommen.

obskakováti, újem, *vb. impf.* o. kaj, um
etwas herumspringen, *Cig.*

obskóčiti, skóčim, *vb. pf.* rings herumspringen,
ringsum berennen, *Cig.*; von allen Seiten
überfallen, *Z.*

obskrba, *f.* = oskrba, die Versorgung, die
Bepflegung, *SLN.*

obsledíti, im, *vb. pf.* = zaslediti, *Lerst.
(IjZr.)*.

obslniti, slinim, *vb. pf.* = oslniti, *Z.*

obslonéti, im, *vb. pf.* lehen bleiben, *Z., Let.*

obsluga, *f.* die Verrichtung; o. zakramenta, die
Ertheilung des Sacramentes, *C.*

obslužavje, *n.* die Verrichtung, die Abhal-
tung; o. sv. maše, *ogr. C.*; — das Feiern,
das Begehen, *kajk.-Valj. (Rad)*.

obslužavati, *am. vb. impf.* abhalten, begehen,
verrichten (einen Gottesdienst, eine Hochzeit,
eine Maßzeit), *ogr. C., vzhSt.-Valj. (Vest.)*;
feiern, *kajk., ogr.-Valj. (Rad)*.

obsluževáti, újem, *vb. impf. 1)* = obsluž-
vati: sveta opravila, katera obslužuje cerkev
veliki teden, *Evj. (Izb. sp.)*; — 2) bedienen,
bei jemandem im Dienste stehen: obslužujem
dobrega gospoda, *Z.*

obslúziti, im, *vb. pf. 1)* verrichten, abhalten
(prim. obslužavati); — 2) o. koga, bei je-
mandem ausdienen, *C.*; — o. kaj, abdienen:
krivnja s trpljenjem obslužena, *SLN.*

obsóben, bna, *adj.* = obseben, *C.*

obsóda, sóda, *m.* = obsodba: o. krivca, *Npes.-
Vraž.*

obsódba, *f.* die Verurtheilung.

obsódek, aka, *m.* = obsodba, *Mur.*

obsóden, dna, *adj.* condemnatorisch, *Cig.*

obsodáten, žna, *adj.* = obsoden: obsodilna
razsodba, verurtheilendes Erkenntniß, *DZ.*

obsódití, im, *vb. pf.* verurtheilen; o. koga k
smrti, na smrt; o. v ječo na deset let, zu
einer zehnjährigen Kerkerstrafe verurtheilen;
— o. koga, verdammen, über jemanden den
Stab brechen, *Cig.*

obsodljiv, íva, *adj.* zum Verdammen geneigt,
argwöhnisch, *C.*

obsodník, *m.* der Verurtheiler, der Verdammter,
Cig.

obsója, *f.* = obsodba, *Cig., Jan., M., C.*

obsójeti, *am. vb. impf. ad* obsoditi; verur-
theilen.

obsójenec, nca, *m.* der Verurtheilte: obsó-
jenec kamenjati veleva, *Ravn.-Valj. (Rad)*.

obsójenka, *f.* die Verurtheilte.

obsojeváč, *m.* = obsojevavec, *C.*

obsojeváti, újem, *vb. impf.* verurtheilen; ne
sodi, ne obsojuj! richte nicht, verdamme nicht!
Krelj.

obsojevavec, vca, *m.* der Verdammter, *Cig.*

obsojilo, *n.* = obsodba, *Cig., Jan.*

óbsok, *m.* die Unterjudung, *Habl.-Mik.*; —
prim. hs. sok, der Ausfönder.

obsódníci, sódnim, *vb. pf.* sonnenhell, hell-
strahlend machen, *Lerst. (Zb. sp.)*.

obsorč, *adv.* um diese Stunde, *Mur., Lerst.
(Sl. Spr.)*.

obsorčd, *adv.* um diese Zeit, *Cig., Jan.*

obsorčj, *adv.* = obsore, *Mur., Cig., Jan.*

obsóče, *n.* der Herzbeutel, *Cig.*

obstája, *f. 1)* das Stehendbleiben, *C.*; — 2)
die Grenzwahe, *Nov.-C.*; — 3) die Fort-
dauer, *C.*; — die Ausdauer, *C.*

obstajališče, *n.* der Halteplatz, *Jan. (II.)*; — die Herberge, *Jan. (II.)*.

obstájanje, *n.* 1) das Ziehenbleiben; — 2) das Fortbestehen, *Mur.*

obstájati, *am. vb. impf. 1)* o. koga. umstehen: toľpa ga je obstajala, *IjZr.*; — 2) (öfter) stehen bleiben, halt zu machen plegen; — 3) fortbestehen, beharren, *Mur., Cig., Jan.*; — 4) „bestehen“, *Mur., nk.*; o. iz česa, aus etwas bestehen, *C., nk.*; (po nem.); — 5) „gestehen“, bekennen, *Cig., nk.*; (po nem.).

obstánek, *nka, m.* 1) das Bestehen, der Bestand, *C.*; pozvedbe o obstanku dejanja, Feststellung des Daseinsbestandes, *DZ.*; — 2) der Fortbestand, *Mur., Cig., Jan.*; kar hudoobnež stori, nima obstanka, *Skrinj.-Valj. (Rad.)*; — die Ausdauer, *C.*; nimaš obstanka, du biš utíat, *Z.*

obstanovíti, *im. vb. pf.* zum Stillstehen bringen, *C., Z.*; uro o, *ivzhSt.*

obstanoviten, *ina, adj.* = stanoviten, *Kast. (Rož.)*.

obstárati, *am. vb. pf.* alt werden, altern, *ogr.-M.*

obstarljív, *íva, adj.* alternd, *C.*

obstátek, *tka, m.* = stanek 2), der Bestand, *C.*

obstáti, *l. stojím, vb. pf.* 1) o. koga, sich um jemanden stellen, ihn umgeben, *Javn., Mur.*; pogl. obstopiti; — 2) stehen bleiben, stille halten; kroglá ne obstoji rada na mizi: pred njegovim pragom obstoji, *Ravn.*; zvezda nad hišo obstoji, *Ravn.*; in der stehenden Stellung verbleiben: mi stojimo in podperani obstojimo, *ogr.-Valj. (Rad.)*; beharren: o. do konca, *Trub., Kast. i. dr.*; o. v malovrednosti, v grehú, v zahvalnosti, *kajk.-Valj. (Rad.)*; ne o. dolgo v dobrem stališu, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — bestehen, (eine Probe, eine Prüfung) aushalten: o. pri poskušnji, *Cig.*; o. pri izpraševanju, *Vrtov.*; o. na preskušnji, *Cig., DZ.*; neverni ne obstojijo v sodbi, *ogr.-Valj. (Rad.)*; — 3) „gestehen“, *Javn., Jan.*; (po nem.); — 4) *vb. impf.* „bestehen“: o. iz česa, o. v čem; (po nem.); — 11. stá-nem, *vb. pf.* 1) stehen bleiben; ona obstane na mestu, *Jurč.*; voz obstane pred gostilnico, *Vrj. (Zb. sp.)*; pesek nju zapelja do kupa drv in ondi obstane, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — verharren, beharren, *Mur.*; židovi v svoji hmanjoči i tvrdokornosti obstanejo, *kajk.-Valj. (Rad.)*; nikjer ne obstaneš, nirgends harrest du aus, *Z.*; — bestehen: za „soldake“ (= soldate) obstanejo, sie werden bei der Auffentierung tauglich befunden, *ogr.-Valj. (Rad.)*; — 2) „gestehen“; (po nem.).

obstáva, *f.* 1) die Umstellung, *Cig.*; — 2) das Herumgestellte, *Cig.*; — der Hinterhalt, *Dalm.*

obstávck, *vka, m.* das Herumgestellte, die Umstellung, *Cig.*

obstáviti, *stávím, vb. pf.* 1) herumstellen, *Mur., Cig.*; umstellen; o. gozd z mrežami, *Cig.*; — 2) belegen, *Cig.*; mizo o., den Tisch be-

stellen, *Cig.*; kako mesto z vojaki o., einen Posten mit Soldaten beziehen, *Cig.*

obstávljanje, *n.* das Herumstellen, *M.*; — das Umstellen, *Cig.*

obstávljati, *am. vb. impf. ad* obstaviti; 1) herumstellen, *Mur.*; — umstellen; — 2) belegen, *Cig.*

obstekléti, *im, vb. pf. eig.* zu Glas werden: vor Schreden oder Staunen erstarren, *Jan., Levst. (Rok.)*; Bežati čem in — obsteklim, *Levst. (Zb. sp.)*.

obstězn, *zna, adj.* am Pfade befindlich, *Jurč.*

obstírati, *am, vb. impf. ad* obstreti; herumbreiten, *Cig.*; — (o svetlobi) umschleuen, *Javn.*; — über etwas breiten, bedecken: o. zid z brajdo, die Wand spalten, *Cig.*

obstláti, *stéljem, vb. pf.* mit Stren umlegen oder belegen: gnezdo o., das Nest ausfüllern, *Sol.*; — sled o., die Fährte mit abgebrochenen Zweigen belegen, *Cig.*

obstóji, *stója, m.* der Bestand, der Fortbestand, *Cig., Jan., nk.*; obstoj zagotoviti slovstvu, *Str.*; die Existenz, *DZ.*; — der Halt, die Festigkeit, *Jan.*

obstojčč, *čča, adj.* haltbar, *Jan.*; o. krompir, *ivzhSt.*; dauerhaft, *Z., C.*; prijazen v hudem ne more obstoječa biti, *Kast.*; — prim. obstati l. 2).

obstojččen, *čna, adj.* = obstoječ, *Mur.*

obstojččnost, *f.* die Dauerhaftigkeit, *Mur.*

obstójen, *ina, adj.* 1) Bestand-, obstójni del, der Bestandtheil, *Cig., Jan., C., nk.*; — 2) dauerhaft, ausdauernd, *Jan., C.*; — stichhältig, trüftig, *Jan.*; o. vzrok, *C.*

obstójnost, *f.* 1) die Haltbarkeit, die Dauerhaftigkeit, *Cig., Jan.*; — 2) der Umstand, *Mur.*; obstojnosti, die factischen Verhältnisse, *Cig. (T.)*

obstójstvo, *n.* der Bestand, die Existenz, *C.*; die Ausdauer, *C.*

obstónj, *adv.* = zastónj, *C.*; = za obstónj, *Meg., Krelj.* (za obstónj, *ivzhSt.-Valj. (Glas.)*)

obstóp, *stópa, m.* die Umzingelung, die Einschließung, die Blockade, *Mur., Cig. (T.)*

obstópanje, *n.* das Umzingeln, *M.*; die Cerrierung, *Navr. (Let.)*

obstópati, *am. vb. impf. ad* obstopiti; umzingeln, *Cig., Jan.*; — umzingeln, *M.*; blockieren, *Cig.*

obstópan, *pna, adj.* Einschließungs-, Blockade-, *Jan. II.)*

obstópití, *stópím, vb. pf.* herumtreten, umzingeln, umzingeln; o. koga, o. gozd; — mesto o., die Stadt einschließen, blockieren, *Mur., Cig. (T.)*

obstopljénje, *n.* = obstop, die Einschließung, *Mur.*

obstóžeren, *rna, adj.* um den Pol befindlich: obstóžerna zvezda, der Circumpolarstern, *h. t.-Cig. (T.)*

obstóžerje, *n.* die Polarländer: južno o., *h. t.-Cig. (T.)*

obstóžje, *n.* die Regelfläche, *Cig. (T.)*

obstrán, *praep. c. gen.* = zastrán, von wegen, *Mur., Jan., Met.*; obstrán njih dobrih del, *Krelj.*

obstránski, *adj.* an der Seite befindlich, seitlich, Seiten-, *Cig. (T.) C. Z. Foj. (Min.), Ccl. (Gcom).*

obstraževáti, *újem. vb. impf.* umwachen, *Cig.* obstrážití, strážim, *vb. pf.* durch Wachen bedecken, sichern, *Mur., Cig.;* meje o. *SN.*

obstrěči, strězem, *vb. pf.* 1) anfangen, *C.;* o. v svoje naročje, *SN.;* — zvrnil bi se bil, da se ni obstregel ob svoj vateh, *Jurč.;* — 2) o. koga, úberráchen, *C.*

obstrelíti, *ím. vb. pf.* (durch einen Schuß) anschießen: lovec je psa obstrelil.

obstrějati, *am, vb. pf.* (durch mehrere Schüsse) anschießen.

obstrét, *f. 1)* der umgebende Schein, der Hof um Sonne und Mond, der Heiligenschein, *Mur., V.-Cig., Jan.;* — 2) der Fleck um die Brustwarze, *Mur.*

obstrétek, *tka, m.* = obstret 2); sajav krožec pri prsnih bradavicah, *Vod. (Bab.).*

obstréti, strém, stérem, *vb. pf.* 1) herumbreiten, *Cig.;* umhüllen, *Cig., C.;* umschatten, *C.;* umschleimen, *Jarn.;* — umringen, *Jarn., C.;* mesto o., belagern, *C.;* — 2) bedecken: z braido zid o., eine Wand spalten, *Cig.;* — überhatten, *ogr.-M.;* — befallen, ergreifen: osupnost ga je obstrla, *C.*

obstrétina, *f.* = obstret 1), *Jarn., Mur., Cig., Jan.*

obstrétje, *n.* = obstret 1), *Mur.*

obstriči, strižem, *vb. pf.* ringsherum (mit der Schere) beschneiden, bechieren, umschneiden, *Cig.*

obstrigati, *am, vb. impf. ad* obstriči: (mit der Schere) ringsum beschneiden, *Cig.*

obstrizati, *zam, vb. impf.* = obstrigati, *Z.*

obstrúgati, *am, vb. pf.* ringsum behobeln, *Z.*

obstrupiti, strúpim, *vb. pf.* = ostrupiti, vergrüßen, *Meg., Trub.*

obstrézati, *am, vb. impf. ad* obstreči: 1) anfängen: zogo o., *C.;* — 2) beobachten, *C.*

obstrezováti, *újem, vb. impf.* = obstrezati, *C.*

obsúniti se, súnem se, *vb. pf.* sich überessen, *C.*

obsúti, spém (sújem), *vb. pf.* 1) herumhütten (von trocknen Dingen); — umhütten: s prahom o. kaj, *Cig.;* — in Menge umgeben, umringen, *Cig., Jan.;* sršeni so ga obsuli, *Z.;* množica hišo obsuje, *Ravn.;* Devetkrat večja množica jih obsuje, *Preš.;* Z veselijem ga sprejme in obspe ljudstvo, *Cr.;* = o. se: vsa druhal se ga obsuje, *Ravn.;* — 2) überhütten, *Mur., Cig.;* s kamenjem o., steinigen, *Meg.;* — überhängen (z. B. mit Geschäften, mit Würmern), *Cig., Jan.;* z dobrotami o., *Cig., Ravn.*

obsvěčeváti, *újem, vb. impf. ad* obsvetiti: beleuchten, *SN.*

obsvět, svéta, *m.* die Umhellung, *Cig.* obsvětiti, *ím, vb. pf.* 1) umschleimen, umglänzen, *Dict., Cig.;* — 2) bestrahlen, beschleimen, beglänzen, *Cig.;* bodi taisti dan teman, obena svetloba ga ne obsveti! *Dalm.;* — beleuchten (fig.), *M., SN.-C.*

obsvětítí, *ím, vb. pf.* beglänzen, *Cig.*

obsvójcn, *jaa, adj.* für sich bestehend, *C.*

obsvojiti, *ím, vb. pf.* 1) osvojití, *Z.;* — 2) o. se, sich erkennen, *M.;* obsvojimo se = spoznamo, da smo si svoji, *C.;* — 3) o. se, sich erkenntlich zeigen, *C.*

obšáčiti, *ím, vb. pf.* mit der Faust (šaka) umfassen, *C.*

obšáliti, *ím, vb. pf.* verletzen, eine Unbill zu fügen, beleidigen, kränken, *ogr.-C.*

obšániti, *ím, vb. pf.* verspotten, verhöhnen, schmähen, *kajk.-C.;* — b. schämen, *C.*

obšanováti, *újem, vb. impf.* Unbildden zufügen, beleidigen, *kajk.-Valj (Rad).*

obšápati, *am, vb. pf.* mit der Ruthe schlagen (am Halse der unthätigen Kinder), *Jan. II.).*

obšáva, *f.* die Zahlreiste an den gewirkten Zeugen, *Rib.-Cig.;* — prim. obšva.

obšávica, *f. dem.* obšava; — der Aufschlag am Kleide, *Cig.*

obščekniti, ščeknem, *vb. pf.* mit den Fingern der Hand umspannen, *Mur.;* drevo je tako tenko, da je lahko obščeknem, *vzh. St.*

obščepiti, *ím, vb. pf.* = obščekniti, *C.*

obščemanec, *nea, m.* der Verwundete, der Verletzte, *Mur.*

obščemanje, *n.* die Verwundung, *Mur., Cig.*

obščmati, *am, vb. pf.* verwunden, maschieren, *Guts.-Cig., Mur.*

obščtiliti, *ím, vb. pf.* abzielfen, *Jan.*

obščv, šva, *m.* der Besatz (am Kleide), *Valj. (Rad).*

obšir, *m.* die weitläufige Ausdehnung, *Cig.*

obširen, *raa, adj.* etwas breit, *Mik.;* obširna obleka, *Z.;* — umfangreich, *Cig., Jan.;* ausfühllich, weitshweilig, *Cig., Jan., nk.;* (rus.).

obširnost, *f.* großer Umfang, große Ausdehnung, *Cig., C., nk.;* die Ausfühllichkeit, die Weitshweiligkeit, *Cig., Jan., nk.*

obšitek, *tka, m.* das Gebräme, *C.;* — das Einfasband, *Cig.*

obšiti, *šjem, vb. pf.* 1) unnähen; — (ein Kleid) verbrämen, vorbereiten, mit Treppen belegen, *Cig., Jan.;* — 2) benähen, ausnähen, *Cig., Jan.;* übernähen, *Mur.;* fütten, *Mur.*

obšiv, šiva, *m.* der Besatz, die Verbrämung, der Aufschlag, *Cig., Jan., DZ., C., nk.*

obšiva, *f.* = obšiv, *C.*

obšivati, *am, vb. impf. ad* obšiti: 1) unnähen; — verbrämen, belegen, *Cig.;* — 2) benähen, ausnähen, *Cig., Jan.*

obšivek, *vka, m.* = obšitek, der Besatz, *Jan.*

obšlátati, slátam, *vb. pf.* 1) ringsum betasten, — mehrere nacheinander betasten; — 2) durch Tasten finden.

obštéti, štéjem, *vb. pf.* ringsum abzählen, *Cig.*

obštév, štéva, *m.* = obračun: težak obštév bosta imela, *Jurč.*

obštřkati, *ím, vb. pf.* ringsum beipritzen, *Cig.*

obštřlěvati, *am, vb. impf.* umfragen, *Cig.*

obšva, *f.* die Verbrämung, der Aufschlag bei Uniformen, *Jan., C., Mik.*

obšvávati, *am, vb. impf.* = obšivati, *Had.-Mik.*

obtajiti, *ím, vb. pf.* verweigern, *C.*

obtákniti, táknem, *vb. pf.* = obtekniti.

obtanjšati, am, *vb. pf.* = stanjšati, dünner machen, *Mur.*
 obátati, am, *vb. pf.* als einen Dieb anschreien, *Cig.*
 obtátiti, im, *vb. pf.* = obtatati, *Cig.*
 obtéči, téčem, *vb. pf.* 1) umlaufen: mesto o., *Cig.*: tvoji sovražniki te obteko, deme žrnde werden dich umringen, *Krelj*: — umrinnen, umfließen, *Mur.*, *Cig.*: — 2) laufend besuchen, besaufen: mejo o., *Cig.*: — befließen, *Cig.*: — 3) ablaufen, *C.*: kadar obteče deset let, *Levst. (Pril.)*.
 obtédnica, *f.* das Todtenamt nach acht Tagen, *Cig.*
 obték, téka, *m.* der Umlauf, die Circulation, *Cig.*, *Jan.*, *Cig. (T.)*: krvni o., der Blutmlauf, *Jan.*: denarni o., *Jan.*, *Z.*: prinudni o., der Zwangseurs, *DZ.*: menični o., der Wechselmlauf, *DZ.*: v obteku biti, v obtek spraviti, *DZ.*
 obtékanje, *n.* das Herumlafen, das Umlaufen: — das Herumfließen, das Umfließen.
 obtékati, tékam, *vb. impf. ad* obtéči: 1) herumlaufen: — herumfließen: — umlaufen: — umfließen, umströmen: — 2) besaufen: o. mejo, *Cig.*: o. mesto, die Stadt durchrennen, *Cig.*: — beströmen, *Cig.*
 obtékniiti, táknem, *vb. pf.* 1) herumstecken, abstecken, *Cig. (T.)*: z vejicami o., verreisern, *Cig.*: — 2) bestecken, *Cig.*, *Jan.*: kup pšenice z rožami obtaknjem, *Dalm.*: — traçieren, *Cig. (T.)*.
 obtemnétii, im, *vb. pf.* = otemneti; sich verfinstern, *Volk.-M.*
 obtésati, téšem, *vb. pf.* bezimmern, behauen, schlichten; obtesan les; — o. človeka, abhobeln (*fig.*), *Cig.*
 obtesávati, am, *vb. impf. ad* obtesati; abzimmern, behauen, schlichten; — človeka o., *Cig.*
 obtesováti, újem, *vb. impf. ad* obtesati; = obtesavati.
 obtésniti, nim, *vb. pf.* bestemmen, *Zora.*
 obtésnjénost, *f.* die Bestimmung, *Zora.*
 obtévřé, *adv.* um eine solche Stunde, *Levst. (Sl. Spr.)*.
 obtéžati, téžam, *vb. pf.* = obtežiti, *Mur.*, *Cig.*: mati repe kisat dencjo, s kamenom jo obtežajo, *Ram. (Abc.)*.
 obtéžava, *f.* erschwerender Umstand, *Cig.*, *C.*
 obtéžba, *f.* die Belastung: pravilna o., die Normalbelastung, *DZ.*: brez obtežbe, unbelastet, *Cig.*: blago prosto vsake druge obtežbe, *DZ.*: — die Erschwerung, *Cig.*
 obtéžčen, zna, *adj.* Last: v obtéžni pesek, *Cig.*
 obtéževánje, *n.* das Beschwern.
 obtéževáti, újem, *vb. impf.* beschweren, belasten; o. koga, auf jemandem lasten, *Cig.*, *Jan.*: — erschweren, *Cig.*, *Jan.*: obtežujoče okolnosti, *DZ.*
 obtéžitn, ina, *adj.* erschwerend, *SlN.*
 obtéžilo, *n.* die Belastung, die Last (3. B. bei der Waage), *DZ.*: — erschwerende Umstände, *Levst. (Nauk.)*.
 obtéžitv, *ve. f.* die Belastung, *DZ.*

obtežiti, im, *vb. pf.* beschweren, belasten; s svincem obteženi trnek, *Cig.*: — erschweren, *Cig.*, *Jan.*
 obtéžnja, *f.* erschwerender Umstand, *Cig.*, *Jan.*
 obtič, tíča, *m.* veja, ki se poleg graha v zemljo vtakne, *Sv. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.)*.
 obtičati, im, *vb. pf.* stecken bleiben; palica je obtičala v blatu; ladja je obtičala, das Schiff ist auf eine Sandbank gerathen, *Cig.*: o. kje, an einem Orte stecken bleiben: o. v krémi; reč je obtičala, die Sache ist ins Stocken gerathen, *Cig.*
 obtičávati, am, *vb. impf. ad* obtičati.
 obtičje, *n. coll.* veja, katere se potaknejo po grahu, *Sv. Peter pri Gorici-Erj. (Torb.)*.
 obtihniti, tihnem, *vb. pf.* still werden, verstummen.
 obtíkati, tkam, *vb. impf. ad* obtekniiti; umstecken, abstecken; — bestecken, *Cig.*
 obtípati, tipam, pljem, *vb. pf.* 1) ringsum belasten; — 2) durch Tasten wahrnehmen; v žepu o. krajar, *jr7hSt.*
 obtipávati, am, *vb. impf. ad* obtipati; o. kaj, an einer Sache herumtasten, *Cig.*
 obtisk, *m.* die Wunde, die Schwiele vom Druck, *C.*
 obtiščati, im, *vb. pf.* durch Drücken eine Wunde, Schwiele u. dgl. verursachen: črevelj me je obtiščal; o. se, eine Druckwunde bekommen: obtiščal se je jezdec, *Cig.*
 obtkati, tkam, téčem (tečem, tkém), *vb. pf.* umweben, *Cig.*
 obtléči, tólčem, *vb. pf.* = obtolči.
 obtmčati se, am se, *vb. pf.* sich verdunkeln, *C.*
 obtó, *adv.* = ob to, zato, deswegen, *Meg. Trub.*, *Dalm.*, *Krelj*, *Boh.*
 obtočilo, *n.* krvno o., das Blutkreislauforgan, *Erj. (Som.)*.
 obtók, tóka, *m.* 1) der Kreislauf, die Circulation, *Cig. (T.)*: krvni o., der Blutkreislauf, *Erj. (Som.)*: — 2) das Umfließen, der Umlauf, *Cig.*: — 3) die Bestromung, *Cig.*: — 4) die Franje, *Valj. (Rad.)*.
 obtólči, tólčem, *vb. pf.* ringsum anschlagen, bestossen, besloffen; kamen o.; o. se, sich bestossen, *Cig.*: obtólčeno sadje, ange Schlagenes, durch Anschlagen beschädigtes Obst; ves obtólčen je, er ist voll Schlagwunden.
 obtópiti, im, *vb. pf.* = otopiti, *Z.*
 1. obtorč, *adv.* um diese Stunde, *Levst. (Sl. Spr.)*: um diese Zeit, (-rej) *Cig.*, *C.*
 2. obtóre, *adv.* = 2. obtorei, zatorei, *C.*
 1. obtorčj, *adv.* = 1. obtore, *Cig.*
 2. obtórej, *adv.* = zatorej, *Meg. Trub.*, *Dalm.*, *Krelj*, *Boh.*
 obtovárjati, am, *vb. impf. ad* obtovoriti, *Cig.*
 obtovoriti, im, *vb. pf.* bepacken, beladen, *Mur.*: o. osla, *Cig.*
 obtóžba, *f.* die Anklage, *Cig.*, *M.*, *DZ.*, *nk.*
 obtóžen, zna, *adj.* Anklage, *Jan. (H.)*.
 obtóžence, *nea, m.* der Angeklagte, *nk.*
 obtóženka, *f.* die Angeklagte, *nk.*
 obtóževáti, újem, *vb. impf. ad* obtožiti; auflagen; o. se, sich anlagen; o. se svojih grehov.
 obtožilo, *n.* die Anklage, *C.*

obtožitelj, *m.* der Ankläger, *DZ., nk.*
 obtožiteljica, *f.* die Anklägerin, *Jan. (II.).*
 obtožiti, *im, vb. pf.* anklagen; o. se, ſich anklagen; o. koga česa, o. se česa, *C.*
 obtožnica, *f.* die Anklageschrift, *DZ., nk.*
 obtrākati, *am, vb. pf.* mit Bändern verzieren, bebändern, *Cig., C.*
 obtrāditi, *im, vb. pf.* 1) befeſtigen: mesto o., *Cig., C.*; z vodami obrtjeno mesto, *Dalm.;* — 2) verhärten: o. svoje srce, *ogr.-Valj. (Rad).*
 obtrādniti, trādnem, *vb. pf.* hart werden, verhärten, *ogr.-C.*; — v grehlih o., *ogr.-Let.*
 obtrēsati, *am, vb. impf. ad.* obtresti. *Cig.*
 obtrēsti, trēsem, *vb. pf.* 1) potresti okoli česa, umitreten, *Cig.;* — 2) = otresti, vollends abbeuteln, abſchütteln: o. drevo.
 obtrgati, trgam, *vb. pf.* ringen um abpflücken, ableſen, *Cig., Jan.;* listje z drevesa o., *Cig.;* — o. drevo, den Baum abpflücken, *Cig.*
 obtrgāvati, *am, vb. impf.* = obtrgovati.
 obtrgovāti, ūjem, *vb. impf. ad.* obtrgati; abpflücken, ableſen, *Cig., Jan.*
 obtrjenje, *n.* 1) die Befefigung (prim. obtrditi 1); — 2) die Verhärtung, (obtrjenjē) *ogr.-Valj. (Rad).*
 obtrpnēti, *im, vb. pf.* = otrpniti, erſtarrten, *Meg.;* njih srce je obtrpnelo, *Trub.;* — obtrpneli so, ſie wurden ſtarr vor Staunen, *Dalm.*
 obtršēnje, *n.* die Belaſtung, *kajk.-Valj. (Rad).*
 obtrševāti, ūjem, *vb. impf. ad.* obtršiti; be-laſten, *kajk.-Valj. (Rad).*
 obtršiti, *im, vb. pf.* be-laſten, beſchweren, *C.;* — prim. trh.
 obtrūditi, trūdim, *vb. pf.* abmüden, *Mur., ogr.-M.;* o. se, müde werden, *Mur.*
 obubōžati, *am, vb. pf.* 1) arm werden, *Cig., Jan., Dol.;* — 2) arm machen: nisem hotel domačih o., *Jurč.*
 obuboževāti, ūjem, *vb. impf. ad.* obubožati, 1), *Jan. (H.).*
 obūča, *f.* die Fußbekleidung, *Habd.-Mik., BIKr., Hrušica (Istra)-Erj. (Torb.), ogr.-C.*
 obučāvānje, *n.* das Abriichten, das Unterrichten, *Cig. (T.).*
 obučāvati, *am, vb. impf.* = obučevati, abriichten, dreſſieren, unterrichten, *Cig. (T.), C.*
 obučevāti, ūjem, *vb. impf. ad.* obučiti; unterrichten, *Cig. (T.).*
 obučiti, *im, vb. pf.* abriichten, *Cig. (T.);* (stsl., hs.).
 obūd, *m.* die Auferweckung, *Mur., Cig.;* — die Erweckung (fig.), *Cig.;* o. k zaupanju v Boga, *Ravn.-Valj. (Rad.);* — die Anregung, *Cig.;* — die Aufmunterung, *C.*
 obūda, *f.* die Erweckung, *Cig. (T.);* — die Anregung, *Jan.;* o. ūtil, *C.*
 obudalēti, *im, vb. pf.* nārrlich werden, *C.*
 obudilo, *n.* das Erweckungsmittel, *Cig.*
 obudītev, tve, *f.* die Erweckung, *Jan.*
 obudīti, *im, vb. pf.* wecken: od sna o., aus dem Schlafe wecken, *Krelj.;* o. se, erwachen, *Krelj.;* o. se iz sna, *Trub.;* — Bog je tudi njemu obudil zoprnika, *Dalm.;* — auferwecken (von den Toten), *Mur., Cig., Jan.,*

Krelj.; — (Empfindungen, Geſühle, Wünſche u. dgl.) erwecken, erregen, *Dalm., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.;* — puni, pravdo o., eine Erweckung, einen Proceß anſtellen, *Jsvkr.*
 obūdļaj, *m.* die Erweckung; o. pobožnosti, *Burg.*
 obudovēti, *im, vb. pf.* *Erj. (Torb.),* pogl. obvdovēti.
 obudvājēn, jna, *adj.* beiden gehörig, *C.;* — prim. obujen.
 obūh, *m.* der Schlägel, *Jan (II.).*
 obūhāti, būham, ſem, *vb. pf.* beſtoßen, *Z.*
 obuhāvati, *am, vb. impf. ad.* obuhati, *Z.*
 obūhel, hla, *adj.* angeſchwollen, aufgedunſen, *Z., C.*
 obūhniti, būhnem, *vb. pf.* anſchwellen (von Wunden), *C.*
 obūhnjenje, *n.* das Anſchwellen, *C.*
 1. obūja, *f.* = obuda, *Jan.*
 2. obūja, *f.* = obuča, *Mur., Cig.*
 1. obujālo, *n.* das Erweckungsmittel, *Cig.*
 2. obujālo, *n.* = obuvalo, *C.*
 1. obūjati, *am, vb. impf. ad.* obuditi; auferwecken, *Jarm., Cig.;* — erwecken, erregen, *Cig. (T.), nk.*
 2. obūjati, *am, vb. impf.* = obuvati, *Mur.*
 obujāvati, *am, vb. impf.* = 1. obujati, erwecken, *ogr.-Valj. (Rad).*
 obūjek, jka, *m.* der Fußflappen, der Schuhſeigen, nav. pl. obujki, *Cig., C., BIKr.;* — pogl. obojek.
 obūjen, jna, *adj.* beiden gehörig, *vzh. St.-C.;* (iz obu [= stsl. oboju], kakor: nujen [Hal.] iz nju [= stsl. jeju]); prim. obudvujen.
 obujēnje, *n.* die Erweckung, *Cig.*
 obujevāti, ūjem, *vb. impf.* = 1. obujati, (-dovati) *Met.*
 obujevāvec, vca, *m.* der Erwecker, (-dovavec) *Ravn.-Valj. (Rad).*
 obūjka, *f.* = obujek, *BIKr.-DSv.*
 obūka, *f.* der Unterricht, *Cig. (T.).*
 obūlo, *n.* die Fußbekleidung, *C.*
 obumirati, mīram, *vb. impf. ad.* obumreti, *Jan. (H.).*
 obumrēti, mrēm, mījem, *vb. pf.* o. od mraza, erſrieren, *Levst. (Nauk).*
 obūnkati, *am, vb. pf.* abprügeln, abblenden, *Cig.;* ēe ga ni obunkala mati, nasekali so ga sosedje, *Ljzv.*
 obūp, *m.* die Verzweiflung.
 obūpanje, *n.* die Verzweiflung.
 obūpati, *am, vb. pf.* verzweifeln, verzagen: o. nad kom ali nad čim; nad bolnikom o., den Patienten aufgeben, *Cig.;* (sam s sabo o., *Levst. [Zb. sp.]*).
 obupāvati, *am, vb. impf.* = obupovati.
 obūpen, pna, *adj.* verzweifelt, verzweiflungsvoll, troſtloſ, *Cig., Jan., nk.*
 obupļiv, īva, *adj.* verzagt, *Cig., Jan.*
 obupļivost, *f.* die Verzagtheit, *Cig., Jan.*
 obūpnik, *m.* der Verzweifler, der Hoffnungsloſe, *Cig.*
 obūpnost, *f.* die Troſtloſigkeit, der Zuſtand der Verzweiflung, die Verzagtheit, *Cig., Jan.*
 obupovāti, ūjem, *vb. impf. ad.* obupati, verzweifeln.

obūriti, ūrim, *vb. pf.* abrichten: o. bivole za domačo živino, *Vod./Tžb. sp.*

obūsñjati, am. *vb. pf.* mit Lederwerk versehen, verledern, *V.-Cig.*

obustáva, *f.* die Eimstellung, die Eistierung, *Jan., SN.-C.:* o. skleпов. *DZ.*

obustáviti, stávim, *vb. pf.* einstellen, hemmen, jñieren, *Jan., nk.*

obustávñjati, am. *vb. impf. ad* obustaviti, *nk.*

obüstje, *n.* 1) der Mundsaum, *Cig.(T.);* — 2) das Mündungsgebiet, *Cig.(T.). Jes.*

1. obūšje, *n.* die Ohrgegend, *Cig.(T.).*

2. obūšje, *n.* die Stiefelröhren, *C., vzhŠt.*

obútalq, *n.* = obutel. *Mur., Cig., Jan., DZ.:* oblačilo in obutalo, *Ravn.-Valj./Rad);* nimaš ne obleke ne obutala. *Jurč.*

obútek, *tka. m.* 1) = obutel. *Cig., C.:* — 2) ein behülstes Getreideforn, *C.*

obútel, *f.* die Fußbekleidung, die Beichung, *Habd.-Mik., Jan., C., nk.*

obúteļa, *f.* = obutel. *Mik.*

obútev, *ive, f.* die Beichung, *Mur., Cig., Jan., Met., Mik.*

obútež, *m.* = obutel. *C.*

obúti, ūjem, *vb. pf.* 1) anziehen (von der Fußbekleidung); o. érevlje, nogavice: (včasi tudi: hlače o., *Cig., Gor., Jurč.;* nam. obleči): obut (obuven. *C.*) biti. Schuhe (Stiefel) anhaben; — 2) o. koga, jemandem die Fußbekleidung anlegen: obuti otroka; o. se, die Fußbekleidung anlegen; — o. koga, jemandem die Fußbekleidung verschaffen; o. bosega.

obúti, *n.* = obutel, *Cig.*

obúti, *f.* = obutev, die Beichung, *Dict., Cig.*

obúv, *f.* 1) = obutel, *Z.:* — 2) der Mädchen, *C.*

obúva, *f.* = obatel. *Cig.*

obuváč, *m.* = obuvak. *Jan.(H.).*

obuvák, *m.* der Stiefelanzieher, der Stiefelbater, *Mur., Danj.-Mik.*

obuválo, *n.* die Fußbekleidung, *Cig., Jan., M., Goršč.;* imam štiri pare obuvala. *Svet.(Rok.);* imam četvera obuvala. *Lašče-Lerst.(Rok.).*

obúvanje, *n.* das Anziehen der Fußbekleidung.

obúvati, am. *vb. impf. ad* obuti: 1) anziehen (von der Fußbekleidung); o. érevlje, nogavice: — 2) o. koga, jemandem die Fußbekleidung anziehen; — o. koga, jemandem die Beichung geben, *Cig., Jan.*

obuvilo, *n.* = obuvalo, *Štok.*

obuzdáti, am. *vb. pf.* den Zaun anlegen, bezaunen: konja o.; kakor živina obuzdan od neusmiljenih beričev. *Bas.:* — bezaunen, bändigen, *Cig.*

obuzdávati, am. *vb. impf. =* obuzdovati: bezaunen, den Zaun anlegen.

obuzdováti, ūjem, *vb. impf. ad* obuzdati: bezaunen. *Mur.*

obvát, vála, *m.* der Verbruch, die Klinge (mont.). *Cig.(T.);* — rus.

obvára, *f.* die Verhütung: boljša je obvara kot nemara, *Nov.*

1. obvariti, im. *vb. pf.* = obariti: abbrühen, *C.*

2. obvariti, im. *vb. pf.* *Mur.,* napačno nam. obvarovati: *imperat.* obvari, obvarji, iz: obvarjem, nam. obvaruj iz: obvarujem.

obvarováten, lna, *adj.* prophylaktisch: obvarovátni lek, daš Präservativmittel, *Cig.*

obvárovanje, *n.* die Bewahrung.

obvárovati, ūjem, *vb. pf.* bewahren, behüten, beschützen; Bog te obvarui! Behüte dich Gott! Lebe wohl! Bog obvarui! Gott behüte! o. koga nesreče, jemandem vor Unglück bewahren: (govori se nav. obvarvati, varjem, *imperat.* obvari [iz obvarji] ali obari).

obvárstvo, *n.* = varstvo, der Schutz, *Mur.*

obvásen, sna, *adj.* umš Dorí gelegen, (obvesen) *C.*

obvdovéti, im. žiem, *vb. pf.* Witwer oder Witwe werden, (obud-) Vas Krn-Erj.(Torb.).

obvėkati, am. *vb. pf.* befragen, beweinen, *Jan.*

obveljati, am. *vb. pf.* Geltung erlangen; njegov nasvet ni obveljal, sein Antrag drang nicht durch, *Cig.:* njegova je obveljala, er behielt recht, *Cig.*

obveljáva, *f.* das Geltendwerden, der Sieg, *Cig.*

obveljavati, am. *vb. impf. =* obveljevati, *C.*

obveljavati, ūjem, *vb. impf. ad* obveljati, *Navr./Kop. sp.)*

obvéñiti, nem. *vb. pf.* trocken werden, *Cig.*

obveseliteli, *m.* der Ertrener, der Tröster, *ogr.-Valj./Rad). Raič/(Nkol.).*

obveseliti, im. *vb. pf.* erfreuen, *Mur., Cig., ogr.-C.:* o. se, = razveseliti se, *Trub., Kast.;* kmetje se jih niso obveselili, *LjZv.:* obveselil se je vesoljni svet, *Cv.*

obveseljiv, íva, *adj.* erfreuend, erfreulich, *Mur.:* mili, dobrotljivi, obveseljivi, kakor solnce, *Ravn.*

obvesláti, am. *vb. pf.* untrudern, *Jan.*

obvestilo, *n.* die Benachrichtigung, die Verständigung, *nk.*

obvestiti, im. *vb. pf.* benachrichtigen, *nk.:* — prim. hs. obavijestiti.

obvėščati, am. *vb. impf. ad* obvestiti, *nk.*

obvėščeváti, ūjem, *vb. impf. =* obvėščati, *nk.*

obvėza, *f.* 1) der Verband (bei Wunden), *M., nk.:* o. na roki, die Handbinde, *Cig.:* — 2) die Verpflichtung, *C.*

obvėzanost, *f.* der Zustand, da man verbunden ist, etwas zu thun, die Verpflichtung, *nk.*

obvėzati, ūem, *vb. pf.* 1) herumbinden, umbinden; — bebinden, *Cig.:* — 2) verbindlich machen: o. koga, *C.:* verpflichten, *nk.;* o. se, sich verpflichten, obvezan, verpflichtet, *Jan., C., nk.*

obvezávati, am. *vb. impf. =* obvezovati.

obvėzen, zna, *adj.* 1) Verband-, *Jan.(H.);* — 2) verbindlich, *h. t.-Cig.(T.);* o. predmet, obligater Gegenstand, *nk.*

obvezilnica, *f.* die Bude: taniče in glavne obvezilnice, *Skrinj.*

obvezilo, *n.* die Baudage (der Ärzte), *Cig.*

obvezljiv, íva, *adj.* verbindlich, *Mur.*

obvezljivost, *f.* die Verbindlichkeit, *Mur.:* — die Zfliegenheit, die Verpflichtung, *DZ., Levst. (Cest.).*

obvčznica, *f.* 1) das Verbandbuch, *C.*; — 2) die Obligation, *Jan.*, *C.*, *nk.*; o. državnega posojila, *nk.*

obvčznost, *f.* die Verbindlichkeit, *DZ.*, *Nov.*

obvezovališče, *n.* der Verbandplatz, *Jan./H.*

obvezovati, *ujem.* *vb. impf. ad* obvezati: 1) um etwas herumbinden; — umbinden; rane o.; — 2) verpflichten, *nk.*; o. se. sich verpflichten, *nk.*

obvezovavec, *vca. m.* der Verbinder.

obviden, *dna. adj.* perspectivisch, *Pot.-Cig.*, *Jan.*

obvidnost, *f.* die Perspective, *Pot.-Cig.*, *Jan.*

obvijati, *am.* *vb. impf. ad* obviti: umwinden, umwickeln.

obvikniti, *viknem.* *vb. pf.* 1) üblich werden, *Z.*, *Bes.*, *Trst.(Let.)*; — 2) o. se. sich angewöhnen, *C.*

obvirje, *n.* das Quellengebiet, *Cig.(T.)*.

obviséti, *im.* *vb. pf.* hängen bleiben: oko na čem obvisi, das Auge bleibt an einem Gegenstande haften, *LjZv.*; — tudi: obviséti, (kar se nav. izgovarja: obvisiti, -visim, *južh.St.*

obviti, *vijem.* *vb. pf.* umwickeln, umwinden.

obvčnica, *f.* die Umhüllungsnerve (mech.), *h. t.-Cig.(T.)*.

obvládati, *am.* *vb. pf.* = obladati, bewältigen, überwinden, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

obvléči, *vléčem.* *vb. pf.* = obleči, überziehen, *Mur.*

obvôd, *m.* = obod 1): sam je obtesal hlode. naredil obvod in počasi je zrasla hiša, *Bes.*; — die Peripherie, *Cig.*

1. obvôden, *dna. adj.* peripherisch, Peripherie-, *Cig.*, *Jan.*

2. obvôden, *dna. adj.* am Wasser befindlich, *nk.*

obvôdje, *n.* das Wassergebiet, *Jan.*

1. obvôdnik, *m.* der Zirkel: risarski o., *Cig.*

2. obvôdnik, *m.* der Stromanwohner, *Jan.(H.)*.

obvôhati, *am.* *vb. pf.* = ovohati.

obvohávati, *am.* *vb. impf. ad* obvohati.

obvôj, *vôja. m.* das um etwas gewundene Band, *Cig.*

obvôgniti, *nem.* *vb. pf.* Feuchtigkeit anziehen, *Jan.*

obvrátnik, *m.* der Halschmuck, *C.*: (dejan bo) okoli tvojeja vratu drag obvratnik, *Škrinj.-Valj.(Rad.)*

obvrstíti se, *im se.* *vb. pf.* nach einander an die Reihe kommen, *LjZv.*

obvzémati, *mam.* *mljem.* *vb. impf. ad* obvzeti. *nk.*

obvzétí, *vzámem.* *vb. pf.* umfassen, *ogr.-C.*: — ergreifen: strah me je obvzel, *ogr.-C.*: obzame ga kurja polt, *Vrt.*; ta misel mu je obzela glavo, *Cig.*

obzâj, *adv.* = nazaj, *Koborid-Erj.(Torb.)*.

obzelenéti, *im.* *vb. pf.* = ozeleneti, *M.*

obzémeljski, *adj.* obzemelisko morje = vesolino m., das Weltmeer, *Jes.*

obzid, *m.* die Futtermauer, die Mantelmauer, *Cig.(T.)*; o. iz rezanega kamena, die Quadertverkleidung, *DZ.*

obzidati, *am.* *vb. pf.* ummauern, mit einer Mauer umgeben; — mit einer Mauer füttern oder verkleiden, *Cig.*

obzidávati, *am.* *vb. impf.* = obzidovati.

obzidek, *dka. m.* die Ringmauer, *C.*; — das Mauergefänder, *Jan.*: ob kraju je bil obzidek do prs človeku, *Ravn.*

obziden, *dna. adj.* an (längs) der Mauer befindlich: o. jarek, *Spom.*

obzidna, *f.* die Ringmauer, *C.*

obzidje, *n.* 1) die Ringmauer, *Cig.*, *Jan.*: die Befestigungsmauern einer Stadt, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — 2) die Futtermauern, *Cig.*

obzidováti, *ujem.* *vb. impf. ad* obzidati; ummauern.

obzíniti, *zínem.* *vb. pf.* den Mund nach etwas öffnen: dete zizek obzine, *C.*; kdor veliko obzine, malo požre, *Cig.*; — sich anzuheugen versuchen: Moj dohodek je obzínil, Rad bi mene izpodrínil, *Levt.(Zb. sp.)*.

obzír, *m.* = ozir, die Müdsicht, *nk.*: brez obzira, *nk.*

obzírna, *rna. adj.* rücksichtsvoll, *nk.*

obzizancéč, *m.* ein entwöhntes (abgehepentes) Kind, *C.*

obzízati, *am.* *vb. pf.* 1) abjagen, *Z.*; — 2) o. se. abgejagt werden, *C.*; obzizan, der Mutterbrust entwöhnt, abgehepnt, *C.*

obznanilo, *n.* = oznanilo, die Verkaufbarung, *Z.*

obznaníti, *znánim.* *vb. pf.* = oznaniti, verlaufbaren, *M.*, *Z.*

obznanjati, *am.* *vb. impf. ad* obznaniti, *Z.*

obznanjenje, *n.* = oznanjenje, die Verkündigung, *kajk.-Valj./Rad.*

obzóbati, *zóbhem.* *vb. pf.* ringsum (die Beeren u. dgl.) abessen: grozd o.

obzôbék, *bka. m.* der entbeerte Traubentamm, *Cig.*

obzôr, *zôra. m.* 1) die Rundschau, der Ueberblick, *Jan.*, *Cig.(T.)*; — 2) der Horizont, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.(T.)*, *Jes.*, *nk.*: (češ.).

obzôrca, *rna. adj.* zum Horizont gehörig: obzôrni krog, der Horizontalkreis, *Cig.(T.)*.

obzôrje, *n.* = obzor 2), *Jan.*, *nk.*

obzôrnik, *m.* der Horizontalkreis, *Cig.(T.)*, *Jes.*

obzrétí, *zrém.* *vb. pf.* mit dem Blicke umfassen, übersehen, *Z.*

obzvânjati, *am.* *vb. impf. ad* obzvoniti; durch das Läuten ankündigen, *Z.*: o. hudo vreme, *Let.*; — o. koga. jemandem die Zügelglocke läuten, *Dol.*

obzvoniti, *im.* *vb. pf.* mit dem Läuten etwas ankündigen: o. prihod komu, *Vrt.*

obzâgati, *am.* *vb. pf.* rund herum abjagen o. anfagen; — bejagen, *Cig.*

obzâgováti, *ujem.* *vb. impf. ad* obzâgati.

obzâliti, *im.* *vb. pf.* betrüben, *Mur.*: trafen, beleidigen, *C.*

obzâlóvance, *vca. m.* der Bedauerte, *Cig.*

obzâlóvâje, *n.* das Beflagene, das Bedauern.

obzâlóvati, *ujem.* 1. *vb. impf.* betrauern, bedauern; o. grehe. bereuen; — 11. *vb. pf.* obzâlóvati, die Trauer beenden: oče. vsaj toliko počakajmo, da obzâlújemo po materi, *LjZv.*

obzâríti, *im.* *vb. pf.* umstrahlen, *Z.*; — bestrahlen, *Cig.*

obžéti, *zánim.* *vb. pf.* die Spitzen des Getreides mit der Sichel beschneiden: zito o., *Z.*

obžgánc, nca. *m.* ein angebrautes Stüd Holz, *C.*
 obžgáti, žgém. *vb. pf.* ringsum abbrennen o. anbrennen, umbrennen; o. hlod.
 obžigati, am. *vb. impf. ad* obžgati: o. hlude.
 obžiliti, žilim. *vb. pf.* beädern, *Cig.*
 obžljéváti, ťjem. *vb. impf. ad* obžiliti. *Cig.*
 obžinjati, am. *vb. impf. ad* obžeti, *Z.*
 obžirati, am. *vb. impf. ad* obžreti, beřtejen, *Cig.*; — o. koga, jemandem ũbles nachreden, *Jan. (H.).*
 obživénica, *f.* die Nervenscheide, *Cig. (T.);* (čes.).
 obžřeti, žřem. *vb. pf.* beřtejen, *Cig.*
 obžřtati, am. *vb. pf.* beřhören, bevorthellen, *Guts.-Cig.*
 obžvénkniiti, žvénknem, *vb. pf.* mufkingen: — v zvoniku zdaj kladivo brenkne. Prikazen ogrodno čudno obžvenkne, *Levst. (Zb. sp.).*
 ocariniti, ínim. *vb. pf.* verzoffen, *Cig. (T.).* *DZ.*; — prim. carina.
 ocarinjéváti, ťjem. *vb. impf. ad* ocariniti; verzoffen, *DZ.*
 ocean, *m.* vesoljno morje. der Ocean.
 ocedíti, ím, *vb. pf.* abſeihen: o. grah, dař Wařer von den Erdben abrinnen lařen, *Cig.*; — = precediti, durch Œeihen reinigen, auřſeihen, *Cig.*; filtrieren, *Cig. (T.);* — o. se, durch langſames Abrinnen von einer Flüřigkeit beřreit werden: povezniti řkať, da se ocedi.
 ocčhtati, am. *vb. pf.* 1) abprügelt, *Jan.*; — 2) betriegen, prellen, *Cig., M.*
 oceja, *f.* dař Œeihen, *M.*
 ocėjati, am. *vb. impf. ad* ocediti: abſeihen; von einem Gegenſtande eine Flüřigkeit allmählich abrinnen lařen: o. se, durch langſames Abrinnen von einer Flüřigkeit beřreit werden: posoda se oceja; nebo se po malem oceja. eř regnet fleimweięe, *Slom.*; — o. se, langſam abrinnen: studenčki se ocejajo v potok, *Glas.*; sveča se oceja, dař Licht flieřt, *Jan.*
 očet, cla. *m.* der Œtahl, *Mur., Mik., vřhŠt.*
 očet, *f.* der Œtahl, *Cig. (T.).* *Mik., C. kajk., ogr. - Valj. (Rad);* tudi: očet, *Valj. (Rad);* — prim. stsl. očeti. novogr. řřžžžžžž, stvn. ecchil iz: srlat. acuale, *Mik. (Et.).*
 1. ocelíti, ím, *vb. pf.* heilen: o. rane, *Jsvkr.*
 2. ocelíti, ím, *vb. impf.* ſtahlen, *Cig. (T.).*
 oceln, ína. *adj.* = jeklen, ob *Muri-Caf. (Vest. II. 61.);* — ocelno zrnje, *Ščar.-C.*
 ocelo, *n* = ocel, *C.*
 ocčna, *f.* die Würdigung (3. B. einer Œchrift), die Kritik, die Recenřion, *Jan., Cig. (T.), nk.*
 ocenítiv, *ve. f.* die Würdigung, die Kritik, *nk.*
 océniti, ím, *vb. pf.* ſchätzen, *Z.*; dem Werte nach beurtheilen, würdigen, *Cig. (T.), nk.*; recenřieren, *nk.*
 océnjati, am. *vb. impf. ad* océniti; würdigen, *Cig. (T.);* recenřieren, *nk.*
 ocenjeváti, ťjem. *vb. impf.* = ocenjati, *nk.*
 ocenjevávce, nca. *m.* der Kritikfer, der Recenřent, *nk.*

ocèp, cépa, *m.* = cepič, dař Přtopfreiß, *Mur., Pohl. (Km.).*
 ocèpati, pljem, *vb. pf.* přtopfen, *C., M., Danj. (Posr. p.).*
 ocèpek, pka. *m.* der Rnüttel, *Cig., Jan., Erj. (Torb.);* palice, ocepki, gorjače mu (oslu) pleřejo po grbi, *Vod (Iřb. sp.);* zapoditi koga s polenom ali ocepkom v roci, *Levst. (Zb. sp.).*
 ocèpiti, ím, *vb. pf.* přtopfen, *Mur.*
 ocèrjanje, *n.* die Grimaffe, *Habd.-Mik.*
 1. očet, cta. *m.* der Eřigg, *Mur., Jan., Štrek., DZ., Goriř., ogr. - C., kajk. - Valj. (Rad);* z octom okisana voda, *Zv.*; — prim. stsl. octьbь, got. akcít. lat. acetum, *Mik. (Et.).*
 2. očet, cta. *m.* die Ackerkrugdřitel (cirsium arvense). *Ip. - Erj. (Torb.);* — prim. osat. (č) očetn, ína. *adj.* Eřigg, *Jan.*; očetna kislina, die Eřiggſäure, *Cig. (T.).*
 ocèvje, *n.* dař Gefäřřitem (bot.), *Cig. (T.).*
 ocigániti, ánim, *vb. pf.* prellen, bevorthellen, begaufeln; o. koga za kaj.
 ocímek, nka. *m.* = klica, mladěica, *Mur.*
 ocímiti, ímim. *vb. pf.* o. rtce, Neben im Erturzgraben zum Reimen bringen, *C.*; — o. se, zu ſpreřen anfangen, *Z., C.*
 oclár, rja. *m.* = jeklar, *Mur.*
 óclast, *adj.* = oclen, *Mur.*
 ocláti, ám, *vb. impf.* = jekleniti, jekliti, *Mur.*
 oclěn, *adj.* = jeklen, *Mur.*
 ocmágati, am, *vb. impf.* welfen, *Kras-Cig.*; — prim. osmagati.
 ocmákati, am, *vb. pf.* = ocmokati, *Dalm., Bas.*
 ocmáríti, ím, *vb. pf.* anichmoren, *Cig.*
 ocmokáti, ám, *vb. pf.* 1) beřlecken, beřchmeiřen, *Cig.*; — 2) abřmagen.
 ocopátati, am, *vb. pf.* = v copate obuti: ocopatane noge, *Jurč.*
 ocóprati, am, *vb. pf.* verzaubern, verhexen, *Cig.*
 ocerėti, crém, *vb. pf.*, pogl. ocvreti.
 očetar, rja. *m.* der Eřigg Händler, der Eřiggbrauer, *Jan.*
 očetárnica, *f.* die Eřiggfabrik, *Jan., Cig. (T.).*
 očetuk, cteka, *m. dem.* 2. očet: die Krugdřitel (cirsium), tudi: die Diřtel (carduus), *ogr. - Erj. (Torb.).*
 očetov, *adj.* Eřigg: o. cvet, der Eřigggeiřt, *Jan.*
 ocúkrati, am, *vb. pf.* bezuckern; — candieren, *Mur., Cig.*
 ocúreck, rka. *m.* der Eiřzapfen, *Cig., BlKr., Tolm.*
 ocvára, *f.* = ocvrta jed: z mastjo zabeljena ocvara, *Levst. (Zb. sp.).*
 ocvékáti, ám, *vb. pf.* s cveki obiti, benageln, *Cig.*
 ocvérati, am, *vb. impf.* = ocvirati, *C.*
 ocvérkovica, *f.* = ocvirkovica, *vřhŠt.*
 ocvéřti, cvtém, *vb. pf.* abbläřen, *Mur., Cig., Jan.*; — nam. odevěti.
 ocvétati, am, *vb. impf. ad* ocvěsti. *Cig., Jan., M.*
 ocvétávati se, am se, *vb. impf.* = ocvětati, *C.*
 ocvétek, tka. *m.* die abgefallene Blüte, *C.*; — prim. ovesti.
 ocvětěti, ím, *vb. pf.* = ovesti, *Jan. (H.).*

ocvetévati, am, *vb. impf.* = ocvetati, *Jan. (H.)*.
 ocvetličiti, *šim, vb. pf.* mit Blumen schmücken, beblumen, *Cig.*
 ocvirati, am, *vb. impf. ad* ocvreti; im *šett* baden; Dal bi vsega, kar se v loncu kuha, Kar se peče in ocvira. *Levst. (Zb. sp.)*; — (den Speck) zerlassen, *Mur., Danj.-Mik.*
 ocvirček, *ška, m. dem.* ocvirek.
 ocvirek, *rka, m.* die Speckgriebe.
 ocvirkov, *adj.* Speckgriebe-: ocvirkova potica, *Dol.*; o. dan, (šaljivo) der Fleischtag (*opf. Freitag*), *Z.*
 ocvirkovica, *f.* = ocvirkova potica, *Idrija. Gor.*
 ocvitati, am, *vb. impf. ad* ocvesti, *Mur., Cig., Jan., Mik.*
 ocvrteti, *cvrém, vb. pf.* im *šett* baden, abfrischen; ocvrto meso; ocvrti piščanci; ocvrti jabolčni krljii, *Cig.*; — (daš *šett*, den Speck) zerlassen, *Mur.*
 ocvrtje, *n.* daš Eierkmalz, *Jan. (H.)*.
 oča, *m.* = oče; *gen.* očce, *Gor.*; očč, *Mik., Notr.-Valj. (Rad), vzhŠt.*; nimam ne očce ne matere, *vzhŠt.*; v časti očce nebeskega, *Npes.-Pjk. (Črt.)*; dat. očci, *Mik., Notr.-Valj. (Rad), vzhŠt.*; očcu, *Trub.-Mik., Npes. (Goriš.-Ljzv.)*; acc. očca, *Trub.-Mik.*; očč, *Mik., Notr.-Valj. (Rad), vzhŠt.*; loc. očci, *Mik., Notr.-Valj. (Rad)*; kar dobiš po očci, varuj po dnevi in po noči, *Npreg.-Notr.*; instr. z očcu, *Mik.*; z oččem, *Notr.-Valj. (Rad)*; pl. nom. oččvi, *Stapl.-Mik.*; oččve, *ogr.-Mik.*; *gen.* oččv, *dat.* oččvom i. t. d., *ogr.-Mik.*; — (očja, *Ben.-Kl.*); očca, *gen.* oččeta i. t. d., *vsj pisatelj 15. in 16. stoletja* (prim. *Oblak Let. 1891. 82.*), *juvzhŠt. i. dr.*
 očadčti, *im, vb. pf.* rauchfarbig werden, *Jan.*
 očaditi, *im, vb. pf.* beruhen, anranchen, *Cig., C.*; očajen, vom Hauch angelassen, *Cig.*
 očájati, am, *vb. impf. ad* očaditi, *Z.*
 očák, *m.* der Erzvater, der Patriarch; — ein waderer Hausvater, *M.*
 očakávati, am, *vb. impf.* = pričakovati, *Notr.*
 očála, *n. pl.*, *Jan., Valj. (Rad)*; pogl. očali.
 očálar, *rja, m. 1)* der Brillenmacher, *Cig., Jan.*; — 2) der Brillenträger, *Cig.*
 očálarica, *f.* = naočarka, die Brillenschlange, *Bes.*
 očále, *f. pl.* = očali, *juvžŠt.*
 očáli, *m. pl.* die Augengläser, die Brille; — prim. it. occhiali, die Brille.
 očálnica, *f. 1)* daš Brillenfutter, *Cig.*; — 2) pl. očálnice, = očali, *Mur., Jan.*
 očán, *ána, m.* der Gevatter, *C.*
 očánec, *nea, m.* ein waderer, älterer Hausvater, *Kr.*; najstarejši vaški očánec je odmolil roženkranz, *Jurč.*; — der Erzvater, *Krelj.-M.*
 očánka, *f.* die Gevatterin, *C.*
 očánstvo, *n. 1)* daš väterliche Erbe, *Meg., Dalm.*; — 2) daš Vaterland, *Trub.-Mik.*
 očára, *f.* die Bezauberung, *Cig.*
 očáratí, am, *vb. pf.* bezaubern, *Cig., Jan., nk.*
 očárlí, *m. pl.*, *BKkr.*; pogl. očáli.
 očarljiv, *íva, adj.* bezaubernd: o. pogled, *SlN.*

očarováti, *újem, vb. impf. ad* očarati: bezaubern, *Cig., Jan.*; Bog zna, katero oko mi očaruje jagnjeta nežna, *Zr.*
 očástvo, *n. 1)* daš väterliche Erbe, *Dict., Kras-Cig., Jan.*; očástvo prevzeti, nach dem Vater den Grund übernehmert, *Dol.*; o. gre od kraja v kraj, die Erbschaft verplüßter sich, *Cig.*; — po očástvu, durch Erbschaft, *Vrtov. (Vin.)*; — 2) daš Vaterland, *Mur.*
 očáški, *adj.* Patriarchen-, *Cig.*
 očástvo, *n.* daš Patriarchenthum, daš Patriarchat, *Cig., Slom.*
 ôčec, *n.* daš Auglein, *Valj. (Rad)*; ôčce, *Štrek.*; daš Nebenauge (očice), *Diet.*
 ôče, *éta, m.* der Vater; stari o., der Großvater; duhovni o., der geistliche Vater (eines primicierenden Priesters), *Št.*; krušni o., der Pfleger; cerkveni očetje, die Kirchenväter, *Cig., Jan., nk.*; veliki o. = starejšina, *C.*; krstni o. = boter, *ogr.-C.*
 ôčec, *čca, m.* der Zahntroß, rother Augentroß (euphrasia odonites), *Cig., Medv. (Rok.)*
 očéda, *f.* die Reinigung, *M.*
 očédek, *dka, m. 1)* die Reinigung, *Mur.*; — 2) die Entleerung, *Cig.*; prst se bo sprjemala s telesnimi očedki, *Gr.*; — 3) očedki, der Schmutz, *C.*
 očéditi, *čédim, vb. pf. 1)* säubern, putzen, reinigen; — 2) o. se, sich der Exeremente entledigen, sich entleeren, sich erleichtern, *Cig., Jan.*
 očéditva, *f.* die Säuberung, die Reinigung, *C.*
 očéhati, am, *vb. pf.* = očesati, *Habd.-Mik.*
 očéjati, am, *vb. impf. ad* očediti: säubern, *C.*
 očéjeváti, *újem, vb. impf.* = očejati, säubern, *Jan., M.*
 ôček, *čka, m.* daš Auglein, *Kr.*
 očélje, *n.* die Stirngegend, *Cig. (T.)*; — die Fronte, *Jan.*; die *šaçade, Nor.*
 očéljstáti, *ám, vb. pf. o.* koga, von jemandem etwas klatschen, *Cig.*
 očéméríti, *črim, vb. pf. 1)* vergiften, *Dalm.-M.*; — verbittern, vergällen, *Cig. (T.)*, *M.*; — 2) o. se, aufgebracht werden, *Mur.*
 očémôrec, *rea, m.* der Vatermörder, *C.*
 1. ôčen, *čna, adj.* = očesen, *Jan., C.*
 2. ôčen, *čna, adj.* väterlich, *Meg.*; na očnem stolu sedeti, *Zr.*
 očenáš, *nása, m. 1)* daš Vatermüer; — 2) daš Vatermörder, der Hofentrans, *Notr.-M., Z., Istra.*
 očenášec, *šca, m. dem.* očenaš, *Jurč.*
 očenášec, *ška, m. dem.* očenaš; — tudi: daš Vatermörder, der Hofentrans, *BKkr.-M.*
 očésast, *adj.* augenförmig, *Cig.*
 očésati, *čšcem, vb. pf. 1)* ringsum abreißen: veje z drevesa, drevo o., *Habd., Z.*; — 2) anstäumen, ausstriegeln, *Cig.*
 očésce, *n. dem.* oko: 1) daš Auglein; očesca, die Nebenauge der Insecten, *Cig. (T.)*; — 2) daš Nebenauge, *Pohl. (Km.)*; — 3) einovo o., der Zimtropfen, *DZ*
 očésen, *sna, adj.* Augent-: očesna bolezen, die Augenkrankheit; očesna leča, die Auglinse, *Cig. (T.)*
 očésiti, *čšim, vb. impf.* = očiti, *C.*

očeški, *m. pl.* kar pri česanju odpade, der Striegelhaare) (3. B. die ausgestriegelten Pferdehaare), *C.*

očesnati, *am, vb. pf.* mit Knoblauch würzen, *Cig.*

očešnik, *m.* der Augenzahn, *C.*

očetni, *ina, adj.* Vater-, väterlich, *V.-Cig.:* očetna dežela, *Preš.;* očetna hiša, *IjZv.;* v očetnem jeziku, *Lerst. (Zb. sp.);* očetna („očetina“) ljubezen, *Krelj;* pod očetno („očetino“) oblastjo, *Dict.;* — nam. očetnji. (?)

očetin, *adj., Dict., Krelj;* pogl. očetnji.

očetina, *f.* das väterliche Erbe, *C., Z.*

očetinstvo, *n.* das väterliche Erbe, *Cig.*

očetnina, *f.* 1) das väterliche Erbe, *M.;* — 2) das Vaterland, *M.*

očetninski, *adj.* väterländisch, heimatisch, *Cig.*

očetnjava, *f.* das Vaterland, *Cig., Jan., M. Valj. (Rad).*

očetnji, *adj.* des Vaters, väterlich, (očetji) *Mur.;* — prim. očetni.

očetomör, *móra, m.* der Watermörd, *Cig., Jan., nk.*

očetomörec, *rea, m.* der Watermörder, *Cig., Jan., nk.*

očetomörka, *f.* die Watermörderin, *Cig., nk.*

očetomörnik, *m.* = očetomorec, *Cig.*

očetomörski, *adj.* watermörderisch, *Cig., nk.*

očetomörstvo, *n.* der Watermörd, *Cig., Jan., nk.*

očetov, *adj.* des Vaters.

očetovina, *f.* das väterliche Gut, *Z.;* — = domačija, *C.*

očetovski, *adj.* väterlich; očetovska ljubezen; po očetovsko skrbeti za koga, sich jemandes väterlich annehmen.

očetovstvo, *n.* die Vaterchaft, *Cig., Jan.*

očetstvo, *n.* 1) die Vaterchaft, (očestvo) *Cig.;* — 2) = domovina, (očestvo) *Cig., Valj. (Rad).*

očev, *adj.* = očetov, *C., Goronja Soška dol.-Erj. (Torb.), Štek.;* očevi črevlji, *Cig.*

očeviden, *dna, adj.* = očividni, *Jan., Cig. (T.).*

očevina, *f.* 1) das väterliche Erbe, das Patri-
monium, *Cig., Jan., C., ogr.-M., Zora;* — 2) die Heimat, *C.*

očevski, *adj.* = očetovski, *V.-Cig.*

očevstvo, *n.* 1) die Vaterchaft, *C.;* — 2) das väterliche Erbe, *C.;* — 3) das Vaterland, *C.*

oči, *f. pl.* išči pod: oko.

očice, *n. dem.* oko, pogl. očec, očesce.

očin, *m.* der Stiefvater, *M., C.*

očika, *m.* = očka, *Jan.*

očim, *m.* der Stiefvater.

očimati se, *am se, vb. pf.* obrasti se z volno ali dlako: ovca je očimana, ako se je po striznji obrastla, mladenič se je očimal, ako mu prvi puh osuje brado (prim. laško: cimare, Tuchmölle fchern), *Goronja Soška dol.-Erj. (Torb.).*

očimski, *adj.* stiefväterlich.

očim, *m.* = očim, *Mrg., vzh.Št., ogr.-C.*

očin, *adj.* des Vaters, *Mur. V.-Cig., Jan., Mik., Trub., Dalm., Phüna pri Bolcn.-Erj. (Torb.), Tolm.;* Prva duša očina, *Npes-*

Vra; očina ljubezen, *Skal.-Let.;* na očine domove, *Vod. (Izb. sp.);* besede očine, *Jurč.*

očina, *f.* das väterliche Haus, die Heimat, *C.;* — das Vaterland, *Cig., C., Jurč. (Tug.).*

očinec, *vea, m.* das Edelweiß (gnaphalium leontopodium), *Jan.*

očinec, *nka, m., očinki* = občinki, *Dict.-Mik., Cig.*

očiniti, *čim, vb. pf.* 1) žito o. = občiniti, *Cig.;* — 2) jed o. = začiniti, *C.*

očinjati, *am, vb. impf.* = občinjati, *Cig.*

očinski, *adj.* väterlich, *Habd.-Mik., Mur., Cig., ogr.-M.*

očinstvo, *n.* 1) das väterliche Erbe, *Alas., Cig., Jan., Dalm.-M., Svet./Rok.;* cesarsko o., die Generalgüter, *C.;* — 2) = očetovstvo, die Vaterchaft, *Cig., Jan., C.*

očist, *čista, m.* der Ziest (stachys recta), po kočevsko: das Lauterkrant, *Mik., V. G. II. 12.;* — das Blieskraut (sideritis montana), *Cig., Medv. (Rok.);* eine Art Ehrenpreis (veronica), *Josch.*

očista, *f.* = očistba, *Jan.*

očistba, *f.* die Reinigung, *V.-Cig.*

očistek, *stka, m.* = obračun, die Abrechnung, *DZ.*

očisten, *stna, adj.* Reinigungs-: očistni dar, das Reinigungsopfer, *Cig.*

očistilen, *ina, adj.* Reinigung-, *DZ.*

očistilce, *n.* das Regefeuer, *C.*

očistitev, *ve, f.* die Reinigung, die Purification, *Jan.*

očistiti, *čim, vb. pf.* reinigen; o. kaj česa: madežev o. entflecken; — putzieren, laxieren, *Cig.;* — läutern: o. zlato, *Cig.;* raffinieren, *Cig., Jan.;* — dušo o., die Seele entzünden, *Cig.;* o. od pregrehe, *Ravn.-Mik.;* — o. se, sich rechtfertigen, *Cig., Jan.*

očiščalnice, *n.* der Reinigungsort, *Cig., Jan.*

očiščalo, *n.* das Reinigungsmittel, *Cig.*

očiščanje, *n.* das Reinigen.

očiščati, *am, vb. impf. ad* očistiti: reinigen, läutern, raffinieren.

očiščavanje, *n.* die Reinigung, *M.;* o. blažene device Marije, *C.*

očiščavati, *am, vb. impf.* = očiščevati: gobavci se očiščavajo, *Ravn.-Valj. (Rad).*

očiščavec, *vea, m.* der Reiniger, der Läuterer, *Cig.;* — der Raffineur, *DZ.*

očišče, *n.* die Augenohle, *Zuid.*

očiščenje, *n.* die Reinigung, *Mur., Cig.*

očiščevaten, *ina, adj.* reinigend, Reinigungs-: očiščevalna mod. *Navr. (Let.).*

očiščevališče, *n.* der Reinigungsort, *ZgD.*

očiščevalnica, *f.* die Reinigungsanstalt, *Jan. (H.);* die Raffinerie, *DZ.*

očiščevalo, *n.* das Reinigungsmittel, *C., Ravn.*

očiščevanje, *n.* das Reinigen.

očiščevati, *čim, vb. impf. ad* očistiti: reinigen, läutern, raffinieren.

očiščevavec, *vea, m.* der Reiniger, *Cig., M.*

očiščevavka, *f.* die Reinigerin, *M.*

očit, *adj.* offenbar, *Cig., Jan., Cig. (T.);* kar svet ima zdaj skrito, bo enkrat vse očito, *Mur.;* očito izpričevati, *Dalm.;* — augen-

scheinlich, evident, deutlich, *Mur., Cig., Jan.*; očito pravi sv. B. *Jsrkr.*: — öffentlich, *Mur., Cig., Jan.*; nikar po noči ni skrivaje, temuč očito pri belem dnevi, *Trub.*: očito na znanje dati, *Trub.*

očitátno, ina, *adj.* Vorwürfe enthaltend, *C.*

očítalo, *n.* der gerne Vorwürfe macht, der Tadler, der Mäfler, *Cig., Pres.*

očítanje, *n.* das Vorwerfen.

očítar, rja, *m.* der Kritiker, *Cig. (T.)*; der Glaffenmacher, *Cig., Pres.*

1. očítati, očítam, *vb. impf.* 1) vorwerfen, vorhalten; v zobe komu kaj o., einem etwas in den Bart werfen, *Cig.*; — 2) očítati koga = svariti, *Dalm.*; — prim. ošteti.

2. očítati, *am, vb. impf.* offenbaren, *Pres.*

očítáva, *f.* der Vorwurf, *C.*

očítavec, vca, *m.* der Mäfler, *Cig.*

očítba, *f.* der Vorwurf, *M.*

očíték, tka, *m.* der Vorwurf, die Ausstellung, *Cig., Jan., Cig. (T.), C. Bes., Nor., Let.*; storjeni očítki, die gemachten Einwendungen, *Levt. (Pril.)*; o. izreči, bemängeln, *Levt. (Nauk)*; očítke požirati, Vorwürfe hinnehmen müssen, *Levt. (Zb. sp.)*

očítén, tna, *adj.* 1) in die Augen fallend, ansehnlich, statlich, *Cig., Gor.*; ni kaj očítén clovek, er ist ein menschlicher Mann, *Cig.*; zelo očítna krava, eine recht statliche Kuh, *Ig.*; kmeška prebivališča, očítna kakor nekaj grajske pristave, *LjZv.*; najočítnejša krasotica, *LjZv.*; — 2) öffentlich; očítna izpoved, die öffentliche Beichte; očítén grešnik, ein öffentlicher Sünder; — 3) offenbar, unversehbar, evident, augenscheinlich; očítna resnica, die helle Wahrheit, *Cig.*; o. sovráznik, ein abgejagter Feind, *Cig.*; očítno gre na dan, es geht ganz deutlich hervor, *Navr. (Kop. sp.)*; očítno je, kakor beli dan, es liegt klar am Tage, *Cig.*; — 4) offen, aufrichtig, *Sret. (Rok.)*; očítno povedati, *Kr., vzhŠt.*

očítiti, *im, vb. impf.* = z očesom (popkom) cepiti, oculieren, *Tuš. (B.)*

očítiti, ítim, *vb. impf.* 1) kund thun, *Z.*; — o. se, sich zeigen, prangen, *V.-Cig.*; — 2) verinnlichen, *V.-Cig.*

očítljaj, *m.* = očítek, *Cig.*

očítljica, *f.* die öffentliche Sündenrinne, *Valj. (Rad.)*

očítnost, *f.* 1) die Statlichkeit, *Gor.*; — 2) die Deffentlichkeit; — 3) die Augenscheinlichkeit, die Unversehbarkeit, die Evidenz; — 4) die Differheit, *Kr.*

očítoma, *adv.* 1) öffentlich, *Mur.*; — 2) augenscheinlich, *Mur., C.*; — 3) offen, *C.*

očítosrčén, čna, *adj.* = odkritosrčen, *Vrtov. (Vm.)*

očítost, *f.* 1) die Deffentlichkeit, *Cig., C.*; — 2) die Augenscheinlichkeit, *Cig.*; — 3) die Differheit, *Let.*

očítovánje, *n.* die Außernng, die Demonstration, *Jan.*

očítovati, újem, *vb. impf.* 1) äußern, offenbaren, *Dict., C., Zora*; svoje misli o., *Cig.*; vero o., *Krelj*; — demonstrieren, *Jan.*; —

2) bekannt machen, *ogr. - C.*; o. zapoved, *kajk.-SlN.*

očivest, *adj.* 1) offenbar, *Habd.-Mik.*; — 2) očivesto, frei, offen, *C.*

očivesten, stna, *adj.* 1) augenscheinlich, offenbar, zweifellos, *C., ogr.-Mik., BlKr.*; — 2) aufrichtig, *Mur.*

očivéstiti, včstim, *vb. impf.* offenbar machen, *C.*; beurkunden, zeigen, *C.*

očivéstnost, *f.* die Augenscheinlichkeit, *C.*

očivídec, dca, *m.* der Augenzeuge, *Cig., nk.*

očivíden, dna, *adj.* augenscheinlich, offenbar, *Cig., Jan., nk.*

očivídnost, *f.* die Augenscheinlichkeit, *Cig. (T.), nk.*

očje, *n. coll.* die Augen (der Neben, Bäume u. dgl.), die Fruchtstangen, *vzhŠt.-C.*

očká, *m.* das Wätherchen; tudi: očka.

očko, *n.* 1) das Auglein, *C.*; — 2) das Gänseblümchen (bellis perennis), *C.*

očléniti, *im, vb. pf.* begliedern, *Cig.*

očlénje, *n.* die Gliederung, *DZ.*; die Articuliertheit, *h. t.-Cig. (T.)*

očlovčeváti, újem, *vb. impf. ad* očlovečiti; humanisiereti: odgoji je namen „očlovečevati“ človeško stvar, *Str.*

očlovčéti, čém, *vb. pf.* humanisieren, *Z.*

očmán, *m.* = očim, *Štek., Kras, Ip., Istra-Erj. (Torb.)*

očnica, *f.* 1) die Augenhöhle, *Jan., Žnid.*; — 2) das Augenglas, *Vrtov. (Km. k.), DZ.*; *pl.* očnice, Augengläser, *Mur., Cig., Jan., DZ.*; *po*gl. naočniki; — 3) zelena o., das grüne Augenthierchen (englena viridis), *Erj. (Ž.)*; — 4) das Bergäpfelsteinicht (myosotis sp.), *Žabče (Tolm.-Erj. (Torb.))*; — das Edelweiß (gnaphalium leontopodium), *za Krnom-Erj. (Torb.)*

očník, *m.* der Augenzahn, *Jan., C.*

očnják, *m.* 1) der Augenzahn, *Cig. (T.), Erj. (Z.)*; — 2) die Augenforalle (oculina), *Erj. (Z.)*

očofáti, ám, *vb. pf.* bejudeln: z blatom o., *Cig.*

očofováti, újem, *vb. impf.* bejudeln, *ZgD.*

očóhati, *am, vb. pf.* bekräften, *Z.*

očónkljáti, ám, *vb. pf.* zústungen, *ogr.-M.*; — verstümmeln, *ogr.-C.*

očrčkáti, ám, *vb. pf.* umfrüßeln, *Cig.*; — befrüßeln, *Jan.*

očrčpnica, *f.* die Schádelhaut, *Cig.*

očrčvje, *n.* das Nef um das Gedärm, *Urtov. C.*; loj od očrčvja, *Dalm.*

očrljenéti, *im, vb. pf.* roth werden, erróthen, *C.*

očrn, *adj.* etwas schwarz, *Dict., C.*

očrnéti, *im, vb. pf.* schwarz werden, *Cig., C.*

očrniti, *im, vb. pf.* 1) schwarz machen, ab-schwarzen, *Mur., Cig.*; — 2) anschwärzen, in üblen Ruf bringen; o. koga pri kom a. komu.

očrnkást, *adj.* etwas schwärzlich: očrnkasto oblačilo, *C.*

očrnkljást, *adj.* etwas schwärzlich, *Dict.*

očrstvéti, *im, vb. pf.* frúßig werden, *Mur.*; očrstvel, aufgefúßigt, *C.*

očrstviti, *im, vb. pf.* auffrúßeln, *Mur.*

očrstvováti, újem, *vb. impf.* auffrúßeln, *Jan.*

očrt, črta, m. der Umriß, die Contour, *Cig. (T.)*. C.: koščeni očrti pri očesu, *Zv.*: — der Abriß, *Cig., Jan.*: — eine übersichtliche Darstellung: krajevisen očrt, *Levst. (Nauk.)*: očrt potovanja, eine Reiseskizze, *Cig.*

očrtati, črtam, vb. pf. 1) umskizeln, *Cig.*: — durch Striche, Linien abgrenzen, C.; — contourieren, skizzieren, *Cig., Jan., Cig. (T.)*: — umschreiben: krogu očrtan mnogokotnik, *Cel. (Geom.)*: — 2) mit Nissen versehen, befragen: drevo o., *Cig.*

očrtek, tka, m. der Umriß, *Cig., Jan., Cig. (T.)*. *Vest.*: prvi o., die Skizze, C.

očrtiti, črtim, vb. pf. 1) o. se, einen Zauberfreis um sich ziehen, C.; — 2) drevo o., den Baum aufhacken, C.; z nožem o. drevo, mit dem Messer den Baum verletzen, *GBrda*: — o. se, sich die Haut beschinden, *Cig.*

očuh, m. = očim, očim, *Mur., Mik., ZgD.*

očuhniti, čuhnem, vb. pf. 1) in sich zusammen-sinken, geringer werden: zelje očuhne, rana očuhne, *Z., C.*: — 2) bolečina očuhne, der Schmerz gibt nach, *Z.*

očumec, mca, m. die Zeitlose (colchicum autumnale), *Urno-Erj. (Torb.)*: — prim. močunec.

1. **očūn**, m. = očim, C.

2. **očūn**, m. die Herbszeitlose *ogr.-C.*: — prim. okun.

očūt, m. die Empfindung, *Cig. (T.)*.

očūten, tna, adj. empfindbar, sinnesfällig, *Cig. (T.)*.

očūtnje, n. petero o., die fünf Sinne, *Krelj.*

očūtiti, im, vb. pf. = občūtiti, *Mur., Cig. (T.)*, *ogr.-C.*

očūvati, am, vb. pf. bewahren: o. od česa, *Cig. (T.)*.

očvrstēti, im, vb. pf. frisch werden, *Jan. (H.)*.

očvrstiti, im, vb. pf. erfrischen, erquickten, *Cig. (T.)*.

očvrščevāti, ūjem, vb. impf. ad očvrstiti, *Cv.*

öd, l. praep. c. gen. kaže 1) pri besedah, ki pomenjajo kako ločenje, to, od česar se kdo (kaj) loči: von; duša se loči od telesa: od doma iti: Sel je od nas; od sebe iti z volji, nad rechts die Dshjen lenken, *jvzhSt.*: od strehe kaplja; delo gre od rok (geht von-statten); odvrni vse hudo od nas; pritrpati si od ust, an feinem Munde eriparen, *Cig.*: od sebe dati glas, pismo, einen Vant von sich geben, eine Urkunde anstellen: — rešiti od zlega, *Met.-Mik.*: očistiti od pregrehe, *Ravn.-Mik.*: nehati od dela, *Ravn.-Mik.*; n. od tožbe, *Meg.-Mik.*; n. od greha, *Levst. (Rok.)*: od boleznī okrevati, *Levst. (Rok.)*: — prostost od poštarine, *Levst. (Nauk.)*: — od kod (odkody): woher? od tod, von hier; od tamtod, dort her, *Cig., Jan.*: od onod (onodod), von dorthier; od daleč, von ferne her; vstane od kjer je sedel (= od tam, kjer), *Levst.-M.*: — 2) od česar je kaj oddaljeno: von; tri milje od Ljubljane; od šuma in papak sveta živeti, ferne vom Äur und den Weisheiten der Welt leben, *Ravn.-Mik.*: od rok, abweg; unbe-

quem gestelkt oder gelegen; — 3) osebo, od katere kaj zahtevamo, dobimo, zremo i. t. d.; von; izprositi od koga kaj; to imam od očeta; — 4) v prostoru, kje se začena kaj: von; od prvega do zadnjega; od konca do kraja; od enega kraja do drugega; od kraja začetni, von neuem anfangen; — od hiše do hiše: od besede do besede; — 5) v času, kje se kaj začena: von; od začetka, anfänglich; od mladih nog, von Jugend an; od petih do šestih, von fünf bis sechs Uhr; od zdaj, od sih dob (odsihdob), von nun an; od nekdanj, von jehor; od kar (odkar) svet stoji, seitdem die Welt besteht; — 6) primerjano osebo ali reč za komparativom: alš; sonce je večje od zemlje: eden od drugega lepši, *Cig.*: večkrat od enok (= enkrat), *ogr.-C.*: letos smo bolj zdravi od lani, *Z.*: — 7) izvor kake reči: von; otroci od prve žene; ne je se meso od vsake živali; duh od sena; izvirati od hudodelstva, *DZ.*: privolitve od delnega zbora je treba, *Levst. (Nauk.)*; troški od občinskega užitka, Ausgaben, welche für das Gemeindegut zu bestreiten sind, *Levst. (Nauk.)*; — 8) tvarino, iz katere je kaj narjeno: von, aus, nk.; venci od trnja, *Levst. (Rok.)*; od železa se jeklo izdeluje, *Erj. (Min.)*; premog je nastal od organskih tvarin, *Erj. (Min.)*: — 9) predmet govorenju (v narodnem govoru): von; govoriti, pripovedovati od česa (v književnem jeziku: o čem); — 10) pri trpni obliki osebo, katera provzročuje dejanje: von; bil je od očeta tepen; — 11) posredni ali neposredni vzrok: von, vor; od lakote konec jemati; od ognja voda vre; drevo se šibi od sadja; od veselja, od strahu; od dolzega časa se mu zdeha; od starosti ne vidi, od žalosti ne spi, *Levst. (Rok.)*: od toče, od paleza je sad tako slab, *Levst. (Rok.)*: — sam od sebe, aus eigenem Antriebe, von selbst; — 12) način: von; od srca zelati kaj; von Herzen, herzlich wünschen; od škode biti komu; zum Schaden gerethen, *Cig.*: to je od sile, daß ist zu atg; — 13) celoto, h kateri kak del spada: von; od nas nihče ni padel; pet od sto, fünf Pro-cente; — pos. pri stvarih, ki so deli kake celote, takrat, kadar so ločeni od celote: kluč od vrat, kamba od jarma, osnik od koleša, brada od sekire, *Levst. (Zb. sp. IV. z. 32.)*: — 14) kraj, kjer se kaj godi: pojem oddaljevanja in oddaljenosti se je izgubil: od spodaj, od zgoraj, unterhalb, oberhalb (= nav. odspodaj, odzgoraj): meč od obeju platu oster, *Trub.-Mik.*: piščjo imena sv. treh kraljev na velika vrata od zunaj in od znotraj, *Navr. (Let.)*: — 11. praef. znači 1) oddaljanje, ločenje: oditi, weggehen, odvezati, lošbunden, odgristi, abbeissen, odčebsti, abfrieren, odpreti, aufmachen, odkriti, aufdecken, odvaditi se, sich entwöhnen; — odzvignati, odpiskati, = zvižgaje, piskaje oditi; — 2) nehanje, končanje: odkositi, odveerjati, daß Mittagessnahl, daß Nachtmahl beenden; od-cvesti, verblühen; zvon je odpel, die Glocke

hat aufgehört zu tönen; — 3) vračanje dejanja z enakim dejanjem: odgovoriti, antworten: odpevati, respondieren: odpisati, schriftlich antworten; — postavlanje v prejšnji stan: odvihiniti blače, die aufgestreifte Waſe wieder zurückstreifen; odviti, aufwickeln.

ōda, *f.* vzvišena lirski pesem, die Ode.

odāja, *f.* pogl. oddaja 2).

odājati, *am. vb. impf.*, pogl. 1. oddajati 2).

odājavec, *vca. m.* pogl. oddajavec 2).

odājnik, *m.* pogl. oddajnik 2).

odāmelj, *mlja. m.* = odmev, *M.*

odāp, *m. Mur. Cig.*, pogl. vdeb.

odārjati, *am. vb. impf. ad odorati* = odoravati, *Jan.*

odāten, *tna. adj.* pogl. oddaten.

odāti, *dām. vb. pf.* pogl. oddati 2) in 3); prim.

Mik. V. G. IV. 223.

odāti se, *dām se. vb. pf.* zu seinem Nachtheil geben, *BKv.-M.*

odaváč, *m.* pogl. oddavač.

odāvati, *vam. vb. impf.* pogl. oddavati.

odāvec, *vca. m.* pogl. oddavec.

odāvi, *adv.* = davi, *Dol.*; — gerade zuvor, *Danj.-Mik.*

odbáčniti, *báčnem. vb. pf.* = odbecniti, *C.*

odbáviti, *bávim. vb. pf.* abthun: o. posle; zdaj sem vse odbavil, *južh.Št.*; — o. koga, abfertigen, *BKv.*, *južh.Št.*

odbávijati, *am. vb. impf. ad odbaviti*, abthun, abfertigen, *Z.*, *južh.Št.*

odbecniti, *báčnem. vb. pf.* wegstoßen, *C.*

odběg, *běga. m.* der Uebertäufer, *Habd.-Mik.*

odbégati, *am. vb. impf. ad odbegniti*, *Cig.*

odbėgniti, *bėgnem. vb. pf.* entfliehen, *M.*; — überlaufen: k sovražniku o., *Cig.*; — od poti o., vom Wege abweichen, *Cig.*

odbérati, *bėram. vb. impf.* = odbirati, *Mur.*

odběrek, *rka. m.* der Auswurf, *C.*; le odberki ljudi so taki, *Ravn.*

odbėzati, *im. vb. pf. weg.*, davonfliehen, *Cig.*, *C.*

odbėžen, *žna. adj.* centriſugal, *h. t.-Cig.(T.)*.

odbijáč, *m.* 1) kdor svinjko odbija (pri igri), *Kr.*; — 2) kamen o. = odrivač, *Lerst.(Cest.)*.

odbijálen, *tna. adj.* zurückschlagend: odbijálni udar, der Preßschlag, *Cig.*; odbijalna moč, *Let.*; — reflectierend (phys.), *Cig.*; — desſenſiv, *Jan.*

odbijátnik, *m.* 1) der Abſchlaghammer, *Jan.*; — 2) der Reflector (phys.), *Cig.(T.)*.

odbijálost, *f.* die Zurückſtoßungskraft, *Cig.*

odbijanje, *n.* das Wegſchlagen, *M.*; — das Zurückſchlagen: o. žarkov, die Reflexion der Strahlen, *Cig.*; — das Zurückweiſen, die Proſtation, *Cig.*

odbijati, *am. vb. impf. ad odbiti*; 1) wegſchlagen, abſchlagen; z betičem rudo o., Erz hauen, *Cig.*; — od cene o., rabattieren, *Cig.*; — (Wittenden) etwas abſchlagen: — hindern: o. od dela, opravi ki so me odbijali, da nisem mogel priti, *BKv.-M.*; — 2) zurückſchlagen: sovražnike, sovražne napade o., *Cig.*; parieren, *Jan.*; krivico od sebe o., die Schuld von ſich ſchieben, *Cig.*; — žarke, svetloba, glas o., reflectieren, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; — o. se od

česa, von einem Gegenſtande reflectiert werden, *Žnid.*; — o. proſnje, zurückweiſen, *Cig.*; o. darilo, nicht annehmen wollen, *Cig.*; — 3) entnagen, entſchlagen (odbija se, kar je zabito); kiſto o., Čep, ki je v sod zabito, o.

odbijavka, *f.* die Bundhache, *Savinſka dol.*

odbira, *f.* die Sichtung, die Auswahl, *Cig., C.*

odbiráč, *m.* der Muſikantler, der Sichter, *Cig.*

odbirálen, *tna. adj.* Muſchbungsz.: odbirálni okraj, (za konje), *DZ.*

odbirálšče, *n.* der Abſentplatz (für Pferde), *DZ.*

odbirálnica, *f.* die Scheideſtube (beim Bergbau), *Cig.*

odbiranje, *n.* das Auſſondern, das Sichten.

odbirati, *bíram. vb. impf. ad odbrati*: auſſehen und abſondern, auſſondern, ſichten, ſortieren.

odbiravec, *vca. m.* kdor odbira, der Scheider, *Cig.*

odbiravka, *f.* die Scheiderin, die Sichterin, *Cig.*

odbirek, *rka. m.* waſ ausgeſchoſſen wurde, die Auſſchußware, der Schoſel, *pos. pl.* odbirki, *Cig., Jan., M., C.*

odbitek, *tka. m.* der Abſchlag, der Abzug im Rechnungsweſen, *Cig., Jan., Nov.*; plačevanje na o., Abſchlagszahlungen, *Cig.*; — der Disconto, der Rabatt, *Cig., Jan., Cel.(Ar.)*; pod o. kupovati in prodajati, eſcomptieren, *DZ.*

odbiten, *tna. adj.* Abzugsz.: odbitni postavek, der Abzugsposten, *Cig.*; — ſubſtrahctv, *h. t.-Cig.(T.)*.

odbitev, *tve. f.* die Verweigerung, *Jan.(H.)*.

odbiti, *bijem. vb. pf.* 1) durch einen Schlag trennen, wegſchlagen, abſtoßen: kipu roko o.;

o. si roge: — abſ., wegſtoßen, *Cig.*; o. koga, jemanden loſwerden, *C.*; — verhindern: kaj te je od tega dela odbilo? *BKv.-M.*;

— in Abzug od Abſchlag bringen, *Cig., Jan.*; odbivši dva odstotka, nach Abſchlag von 2° o., *Cig.*; od kupa o., vom Preiſe ab-

handeln, *Str.*; — 2) auſſehen zu ſchlagen: ura je dvanaſt odbila: odbije tudi njegova ura, auch ſeine Stunde wird ſchlagen, *Cig.*;

— 3) abprellen, reflectieren, *Cig., Jan., Cig.*;

(*T.*); odbita svetloba, Reflexionslicht, *Cig.*;

(*T.*); o. se. abprallen, *Cig.*: reflectiert werden, *Jan.(H.)*;

— den Schlag erwidern, zurückſchlagen, sovražnika, ſilo s ſilo o., *Cig.*; o. naskok, den Angriff abwehren, *Sol.*: udarec

o., parieren, *Cig., Jan.*; o. sum od sebe, den Verdacht von ſich ablenken, *Cig.*; — abſchlagen: o. proſjno, *Cig., Jan.*; auſſchlagen, o. ponudbo, *Cig., Jan.*; o. komu kaj, jemanden zurückweiſen, *Cig.*; — 4) o. kar je zabito:

durch ſchlagen öffnen: o. pokrov zaboju, eine Liſte entnagen, *Cig.*; o. veho sodu, ein Faß auſſpenden, *Cig.*

odbtkováti, *ſjem. vb. impf.* eſcomptieren, diſcontieren, *C., DZ.*

odbtkováti, *ſjem. vb. impf.* = odbtkovati, *h. t.-Cig.(T.)*.

odbivati, *am. vb. impf.* = odbijati, *Cig., M.*

odblebetáti, *etám. čcem. vb. pf.* das Klappern beenden, *Cig.*

odblěsk, *blěska. m.* der Widerſchimmer, *Cig.*

odblišč, *blišča. m.* = odbleſk, *Cig.*

odhōbnati, am. *vb. pf.* aufhören zu trommeln, abtrommeln, *Cig.*
odbōj, bōja, *m.* der Widerschlag, der Rückstoß, der Abprall, *Cig., Jan.*; die Abstoßung, *Cig. (T.)*, *C.*; — die Reflexion (phys.), *Cig. (T.)*, *C.*; Popolni o., totale Reflexion, *Sen. (Fiz.)*, *Žnid.*; — die Abwehr, der Widerstand, *Jan., C., DZ.*; zveza za boj in o., Schutz- und Trugbündnis, *Cig. (T.)*; naskoki in odboji, *IjZv.*
odbōjen, jna, *adj.* Abstoßungs-, repulsiv, rückwirkend, *Cig., Jan.*; odbōjna moč, *Cig.*; — Reflexions-; odbojni kot. odbojna ravnina, der Reflexionswinkel, die Reflexionsebene, *Cig. (T.)*; — defenitiv, *Cig., Jan.*; odbojna zveza, *Cig.*
odbojstost, *f.* die Abstoßungskraft, *h. t.-Cig. (T.)*.
odbojnost, *f.* die Abstoßungskraft, *Cig. (T.)*, *C.*; die Zurückstoßungskraft, die Repulsivkraft, *Cig., Jan.*
odbolēti, im, *vb. pf.* anhören wehe zu thun, *Cig.*
odbōr, bōra, *m.* der Ausschuss, das Comité, *Cig., Jan., nk.*; deželni o., der Landesaus-schuss, *Cig., Jan., nk.*; občinski o., der Gemeindevorschuss, *Cig., Jan., nk.*; žitadnični o., das Vereingemittelscomité, *Cig., Jan., nk.*; izvršilni o., das Exekutivcomité, *DZ.*
odbōren, rna, *adj.* 1) = izboren, *C.*; — 2) = odborski, *Cig.*
odbōrnik, *m.* das Ausschuss-, das Comitémit-glied, *Cig., Jan., nk.*; deželni odbornik, das Mitglied des Landesaus-schusses, *nk.*
odbōrništvo, *n.* 1) das Amt eines Ausschuss- oder Comitémitgliedes; o. vzprejeti. prevzeti, *nk.*; — 2) = odborniki, *Jan. (H.)*.
odbōrski, *adj.* den Ausschuss betreffend, Aus-schuss-; odborske seje. Ausschuss-sitzungen, *nk.*
odbōrstvo, *n.* = odbornišvo, *nk.*
odbōt, bōta, *m.* na o., à conto, *C.*
odbōtiti, bōtim, *vb. pf.* jemanden quitt und los zählen, bezahlen, *Cig.*
odbrānce, nca, *m.* der Auserwählte, *SN.*; — der Delegierte, der Bevollmächtigte, *Cig.*; sodni o., der Gerichtsabgeordnete, *DZ.*
odbrāti, bērem, *vb. pf.* anlesen und absondern; kar je boljšega, za-se odbere; — ansersehen, anserwählen, *Cig.*; delegieren, designieren, *Cig.*; — anmusteren, ausscheiden, *Mur., Cig., Jan.*
odbrbrāti, ām, *vb. pf.* aufhören zu plappern.
odbrēcati, am, *vb. pf.* mit Aufstoßen weg-schaffen, *M.*
odbremeniti, im, *vb. pf.* = razbremeniti, ent-lasten, *Cig.*
odbrēnēti, im, *vb. pf.* 1) summend entliegen, entummen; — 2) aufhören zu summen.
odbrēnkati, am, *vb. pf.* aufhören zu klappern, abklappern, *Cig.*
odbrīsati, brīšem, *vb. pf.* wegwischen, *Cig.*; o. kakega števila številk o., *Z.*
odbrīti, brījem, *vb. pf.* wegwälzen.
odbrnēti, im, *vb. pf.* entummen, *Cig.*
odbrōditi, brōdim, *vb. pf.* wegwaten
odbīskati, am, *vb. pf.* weg-scharen.

odbrūsiti, im, *vb. pf.* weg-schleifen, wegwehen.
odbrūsati, am, *vb. impf. ad* odbrusiti, *Vt.*
odbrusevāti, ūjem, *vb. impf.* = odbrusati, *Z.*
odbūcati, im, *vb. pf.* 1) = bučeč se oddaliti; — 2) = nehati bučati.
odbūriti, im, *vb. pf.* stürmend sich entfernen, davon toben, *Bes.*
odbūrkat, būrkam, *vb. pf.* = odburiti, ent-stürmen, *Cig.*
odbūtati, būtam, *vb. pf.* z butanjem odpreti; o. vrata, *Cig.*
odbūti, būtim, *vb. pf.* 1) = odbutniti, *Cig.*; — 2) abprellen, *Cig.*
odbūtniti, būtnem, *vb. pf.* durch einen Stoß auf-schlagen; o. vrata, *Cig.*
odcapljāti, ām, *vb. pf.* = capljaje oditi.
odcēdek, dka, *m.* kar se odcedi, der Abguss, *Cig., Jan.*
odcēditi, im, *vb. pf.* kleinweise abrinnen lassen, abseihen; vodo o. od česa, *Cig.*; — o. se, langsam abrinnen: povezniti škaf, da se odcedi voda.
odcējanje, n, das Abseihen, *M.*; — das Ab-rinnen, *Nov.*
odcējati, am, *vb. impf. ad* odcediti; kleinweise abrinnen lassen, wegseihen; — voda se od-cēja: das Wasser fließt langsam ab, *Lenst. (Močv.)*; — jed se mu je pričela odcejati (= v slast iti), *Zv.*
odcējavec, vca, *m.* der Abflusscanal, *C.*
odcējek, jka, *m.* = odcedek, *Jan.*
1. odčep, cēpa, *m.* 1) das Wegspalten, *Navr.*
2. odčep, cēpa, *m.* das Weggepaltene, das Bruch-sstück, *C.*
2. odčep, cēpa, *m.* das Abfallen (der Frucht), *Cig.*
odcēpati, cēpam, *vb. pf.* abfallen (vom Dst).
1. odcēpek, pka, *m.* 1) das Abgepaltene, ein Spalt (*holz.*), *Cig.*; — 2) die Abzweigung, der Zweig; odčepki južne slovanščine, *Lenst. (IjZv.)*; — die Secte, *Jan.*
2. odcēpek, pka, *m.* die abgefallene Frucht, *Cig., C.*
odcēpiti, im, *vb. pf.* durch Spalten trennen, wegspalten; — o. se, sich abspalten; — sich löstrennen; o. se od krdeja, od družbe.
odcēpkati, am, *vb. pf.* abspalttern, *Cig.*
odcēpljati, am, *vb. impf. ad* odcepiti; weg-spalten; — abzweigen; strelna konica kaže, kam se odceplja stranska koleja, *DZ.*
odcēpljence, nca, *m.* der Schismatiker, der Sectierer, *Cig., Jan.*
odcēpljenost, *f.* die Sonderstellung, *Jan. (H.)*.
odcēncati, am, *vb. pf.* = cincajoč oditi, *Cig.*
odcizati, am, *vb. pf.* abtaugen, *Cig.*
odcōprati, am, *vb. pf.* entzaubern, die Ver-zauberung aufheben, *Z.*
odcurēti, im, *vb. pf.* kleinweise abrinnen, *Jan. (H.)*.
odcurljāti, ām, *vb. pf.* abrießeln, *Cig.*
odcūzati, am, *vb. pf.* = odcizati, *Cig.*
odcvesti, cvetēm, *vb. pf.* aufhören zu blühen, abblühen; zresnje so že odcevele.
odcvētati, am, *vb. impf. ad* odcevesti; im Ab-blühen begriffen sein.

odvečteti, im. vb. pf. = odvesti, *M.*
 odvečtévati, am. vb. impf. = odvečtati, *Jan.*
 (II.).
 odvečtati, am. vb. impf. = odvečtati, *Z.*
 odčvrkniti, evškem. vb. pf. abtengen, *Cig.*
 odčárati, am. vb. pf. 1) = s čaranjem odpra-
 viti. wegzaubern, *Cig.*; — 2) entzaubern,
 loszaubern: o. koga, *Cig., Jan.*
 odčarováti, űjem. vb. impf. ad odčarati, *Jan.*
 odčéhniti, éhñnem. vb. pf. wegreiben, *Cig.,*
Jan., Levst. (M.); veje se odčehnejo, *Jurč.*
 odčépití, čépm, vb. pf. durch Entfernung des
 Zapfens öffen, *Cig., C.*
 odčésati, čéssem. vb. pf. wegfämmen, *Cig.*
 odčésniti, čésnem. vb. pf. wegreiben; o. vejico
 od drevesa. tresko od polena. kos obleke.
 odčesováti, űjem. vb. impf. ad odčesniti.
 odčéšsek, ška. m. kar se odčehne, *C.*
 odčístiti, čístim, vb. pf. s éiščenjem odpraviti,
 wegpugen: starejša poštna znamenja od pra-
 teža o., *DZ.*
 odčóhati, am. vb. pf. wegfriegeln, *Cig.*
 odčótáti, ám, vb. pf. hindud fortgehen, *Cig.*
 odčéréditi, éřédím, vb. pf. ablösen, *Guts., Mur.;*
 o. se, sich ablösen, *Z.*
 odčrépati, éřépljem (-pám), vb. pf. weg-
 löshen: toľšo o., *Cig., Jan.*
 1. odčrtiti, črtim, vb. pf. wegríßen, *GBrda.*
 2. odčrtíti, im, vb. pf. = odjesti, izpodjesti
 (komu službo), *GBrda.*
 odčúhniti, čúhñnem. vb. pf. nachgeben (vom
 Schmerz), *C.*; — srce mi je odčuhnilo, das
 Herz ist ruhiger geworden, *C.*; — prim.
 očuhniti.
 oddáh, jáha, m. = oddih, *Jan. H.).*
 oddáhniti, dáhñnem. vb. pf. = oddehniti.
 oddája, f. 1) die Weggabe, die Abgabe, *Cig.,*
Jan., C.; — die Ablieferung, *Jan.*; — die
 Verleihung, *Cig.*; die Entäußerung, *Cig.,*
Jan.; — 2) der Verkauf; na oddajo imeti
 = na prodaj i., (odája *Mur., vřhŠt.*
 oddajáten, ina, adj. Abgab's., *Cig.*; oddajalna
 doba, *DZ.*; oddajalna postaja, *DZ.*; odda-
 jalni zapisnik, das Ausfolgungsprotokoll, *DZ.*
 oddajališče, n. der Abgabsort, *Jan.*
 oddajanje, n. das Weggeben, das Abgeben.
 oddajátelj, m. der Abgeber, der Abtender, *DZ.*
 1. oddájati, am. vb. impf. ad oddati; 1) weg-
 geben; o. v najem. vermieten, *Cig.*; — ab-
 geben, abliefern; o. v vojake. zum Militär
 abführen, *Cig.*; — 2) verkaufen, (odajati)
Mur., vřhŠt.
 2. oddájati, am. vb. impf. o. kravo = umečev-
 vati vime pred molžo, potegniti nekoliko-
 krat po sescih, *Podkrnci-Eřj. (Torb.);* —
 prim. dojeti.
 oddajávec, vca, m. 1) der Abgeber, der Ab-
 lieferer, *Cig.*; — 2) der Demouciant, (oda-
 javec) *Cig., BKr.-M.*
 oddájen, ina, adj. 1) veräußertlich, *Jan. (II.);*
 — leichtveräußertlich: letos je vino oddajno,
vřhŠt.; — 2) Abgab's.: oddajna pošta, die
 Abgab'spost, *Cig., Jan.*; oddajni list, der Ab-
 lieferungsschein, *DZ.*; — oddajna pravica,
 das Verleihungsrecht, *Cig.*

oddajišče, n. der Abgab'sort, *Cig.*
 oddájnik, m. 1) der Abgeber, *Cig., Jan.;* —
 der Aufgeber (na pošti), *DZ.*; — der Be-
 standgeber, *Cig.*; — 2) der Verráther, (oda-
 jnik) *ogr.-C.*
 oddalítiv, tvc. f. die Entfernung, *Cig.*
 oddalíti, im, vb. pf. in eine gewisse Entfernung
 bringen, entfernen; o. se, sich entfernen, *Mur.,*
Cig., Jan., nk.; oddaljen, entfernt, odlegen,
Cig., Jan., nk.; — prim. stsl. otodaliti, rus.
 otdaliti.
 oddaljénje, n. das Entfernen, die Entfernung,
Cig., Jan., nk.
 oddaljénost, f. das Entfernen, die Entfernen-
 heit, *Cig., Jan., nk.*; — die Entfernung, der
 Abstand, *Jan., nk.*
 oddaljévánje, n. das Entfernen, *Cig. (T.), nk.*
 — das Zientfernen, *nk.*
 oddaljéváti, űjem. vb. impf. ad oddaliti; ent-
 fernern; o. se, sich (immer weiter) entfernen,
Mur., Cig., Jan., nk.
 oddárek, řka. m. das Gegengeschenk, *Navr.*
(Kop. sp.).
 oddarováti, űjem. vb. pf. die Spierung beenden,
Burg.
 oddátén, tna, adj. verküuflich, (odaten) *ogr.-C.*
 oddátí, dáñm, vb. pf. 1) weggeben, sich entäußern:
 blago o., die Ware loswerden, *Cig.*; o. kaj
 po dražbi ali znížbi, etwas begeben, an den
 Meißt- oder Mindestbietenden überlassen, *Cig.*;
 o. stan, sobo, vermieten: soba je že oddana:
 službo o., einen Dienst vergeben: hčer o.,
 die Tochter anbringen (= verheiraten), *Cig.*;
 — abgeben, abliefern: izgotovljeno delo o.,
 pismo o., einen Brief bestellen: — 2) = pro-
 dati, verkaufen, (odati) *Mur., C., vřhŠt.*; —
 3) = izdati, verrathen, (odati) *BKr.-M., C.*
 oddavác, m. = prodajác, der Verkäufer, (oda-
 vac) *Mur., vřhŠt.-M.*
 oddávati, am, vb. impf. ad oddati: = prodaj-
 ati, (odavati) *Mur., vřhŠt.-M., Mik.*
 oddávec, vca, m. = prodajác, (odavec) *vřh-*
Št., ogr.-C.
 oddávñja, adv. = zdavnaj, *ogr.-C.*
 oddehníti, dáhñnem. vb. pf. o. si, einen unge-
 hinderten, tiefen Athemzug thun; (tudi: o. se,
 ne morem se o.): — ausspannen (nach einer
 Anstrengung), ausruhen, sich erholen: rekel
 je (lezus) učenecem: v puščavo, v samoto
 poš(d)imo, da si oddahnete, *Ravn.-Uřj.*
(Rad.); vročina poeniava malo po malo:
 élovek in žival si oddahne, *Eřj.-Iřb. sp.).*
 oddejáti, déñnem. vb. pf. 1) wegthun, ablegen,
Cig., M.; befeitigen, *DZ.*; — 2) = odpreti,
Reř.-Baud.
 1. oddéti, déla, m. die Entzauberung, *M.*; —
 prim. oddelati 4).
 2. oddéti, déla, m. 1) eine Abtheilung (des
 Heeres), *Z.*; die Division, *DZ.*; — 2) die
 Apanage, *Cig.*; prim. oddeliti 2).
 oddélati, délam, vb. pf. 1) abarbeiten, abnützen:
 oddelati si roke, *Zora:* — 2) anhören zu
 arbeiten, *Javn.*; ti si že oddelal, jaz pa še
 ne, *vřhŠt.*; — 3) aufthun, aufmachen; (o.

kar je zadelano): o. luknjo, *Mur.*, *Cig.*; — 1) o. komu. jemanden entzaubern, ihn den Zauber lösen, *Cig.*, *ogr.-M.*; o. komu, da ne bojde volkodlak, *IjZv.*

oddelávati, am. *vb. impf.* = oddelovati, *Cig.*

oddelččen, čna. *adj.* Abtheilungs-: oddelčni zbori. Abtheilungscollegien, *DZ.*

oddětek, lka. *m.* ein von einem Ganzen abgeonderter Theil, die Abtheilung: mestni o., das Quartier, *Cig.*; — hišni o., der Tract, *Cig.*; o. vojakov. eine Truppenabtheilung, ein Detachement, *Cig.*, *Jan.*, *DZ.*; — volilni o., der Wahlkörper, *C.*, *nk.*; stanovski o., der Ständeförper, *DZkr.*; — das Rač, das Departement, die Section, *Cig.*, *DZ.*; — der Abhub im Bergwesen, *Cig.*; — der Abschnitt, *Jan.*, *Cig.*, *(T.)*.

odděten, lna. *adj.* 1) Abtheilungs-: oddětni kolegij, *DZ.*; — 2) trennbar, *Jan.*

oddeliten, lna. *adj.* Abfindungs-: oddelilni preračun, die Abfindungsberechnung, *DZkr.*

oddelilo, n. die Abfindung, *DZkr.*

oddeliti, im. *vb. pf.* 1) abtheilen, absondern, *Dict.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — 2) o. koga, jemandem seinen Theil geben, ihn abfinden, *Cig.*; o. otroke, *Cig.*

oddeljeváti, űjem. *vb. impf. ad* oddeliti, *Cig.*

oddelovánje, n. die Gegenwirkung, *Cig.*, *(T.)*.

oddelováti, űjem. *vb. impf. ad* oddelati: 1) aufmachen, aufstun (o. kar je zadelano). *Cig.*; — entzaubern, *Cig.*; — 2) zurückwürfen, re-agieren, *Cig.*, *(T.)*.

odděščina, f. die Manage, *Cig.*

oddesetiniti, űnim. *vb. pf.* o. koga, jemanden durch Entrichtung des Zehents befriedigen, ihn abheuten, *Cig.*

odděti, dēnem. *vb. pf.* abdecken, *Mik.*

oddečvati, am. *vb. impf. ad* oddečati, *oddeti*, *Cig.*, *M.*

oddih, diha. *m.* ein ungehinderter voller Athemzug (s. B. nach emer Anstrengung), *Mur.*; das Ausathmen, *Cig.*; brez oddiha izpiti, ohne abzuheuten austrinken, *Cig.*; — die Erholung, die Raht, *Cig.*, *(T.)*; plesali so brez oddiha. *IjZv.*; — die Pause in der Tonkunst, *Jan.*; (rus.).

oddihá, f. das Ausathmen, die Raht, *C.*

oddiháj, m. = oddih, die Panje, *Jan.*, *II.*

oddihálec, n. die Luströhre, (odlih-) *Mur.*, *Cig.*

oddihati, diham. *vb. impf. ad* oddehniti: o. si (se). freien Athem holen, ausathmen, *Cig.*; abheuten (in der Rede), *Cig.*, *Jan.*

oddihávati, am. *vb. impf.* o. si (se), ausathmen, *Erj.*, *(Torb.)*.

oddihljaj, m. ein ungehinderter, tiefer Athemzug; — die Raht, *Jan.*

oddihniti, dišnem. *vb. pf.* = oddehniti.

oddihovánje, n. das Ausathmen

oddihováti, űjem. *vb. impf.* o. si (se), öfter aufathmen, ausathmen, Luft schöpfen; — öfters abheuten (in der Rede), *Jan.*

oddírjati, am. *vb. pf.* wegrennen, davorennen, joutvengen.

oddivjáti, ám, *vb. pf.* 1) stürmend, tobend sich entfernen; — 2) aufhören zu toben, ausraufen, *Cig.*; — 3) entwidern, *Vod.*, *(Pes.)*.

oddněven, vna. *adj.* oddněvna menica, der Dato-Wechsel, *Cig.*, *Jan.*

oddniti, im, *vb. pf.* (aus einem Faß) den Boden herausnehmen: o. sod. *Vrtov.*, *(Vin.)*.

oddōjčec, eta, n. 1) das abgepente Kind, *M.*; — 2) das Spanferkel, (odojčec) *Mur.*, *Cig.*, *Mik.*

oddōjek, jka. *m.* das Spanferkel, (odojek) *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Mik.*

oddojčene, nca. *m.* das abgepente Kind, *Z.*

oddojeváti, űjem. *vb. impf. ad* oddojiti; abspenen, *Cig.*, *Jan.*

oddojiti, im, *vb. pf.* 1) der Mutterbrust entwöhnen, abspenen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — oddojeni prašiček, das Spanferkel, *DZ.*; — 2) (eig. aufhören zu säugen), aufhängen, großsäugen, *Cig.*

oddóbsti, dóbem. *vb. pf.* durch Weiseln entfernen, abmeiseln, *Cig.*

oddolžiti, im, *vb. pf.* von Schulden befreien, *Cig.*, *M.*, *Cig.*, *(T.)*; o. se, sich der Schulden entledigen, *Jan.*; o. se komu, jemandem eine Schuld abtragen, *Zv.*

oddoněti, im, *vb. pf.* aufhören zu tönen, *Cig.*; pogl. odzveneti.

oddrápati, pam, pljem. *vb. pf.* abkratzen, wegfragen.

oddrástiti, im, *vb. pf.* davonheken, *Cig.*

oddrčati, čim. *vb. pf.* davonglitschen; — davonsprenen, *Cig.*

oddrdráti, ám, *vb. pf.* 1) davouraffeln; — 2) aufhören zu ratichen.

oddrėgniti, drėgnem. *vb. pf.* (mit einem länglichen Gegenstande) wegstoßen, *Jan.*, *(H.)*.

oddrėti, dērem. *vb. pf.* abschinden, wegreißen.

1. **oddrėgniti**, drėgnem. *vb. pf.* wegwegen, wegreiben; rjo o.

2. **oddrėgniti**, drėgnem. *vb. pf.* aufschneiden (oddrėgne se. kar je zadrgnjeno): o. mošjno, *nk.*, *Dol.*

oddrkati, am. *vb. pf.* davonglitschen, davonsprenen, *Cig.*

oddrkniti, drknem. *vb. pf.* wegglitschen: abweiden, absprenen, *Mur.*

oddrobiti, im, *vb. pf.* durch Bröckeln ablösen, abbröckeln, *Cig.*, *Jan.*; kruha o., *Jurč.*; — o. se, sich abbröckeln, *Cig.*

oddrsniti, drsnem. *vb. pf.* etwas weggleiten machen: vrata o., *Gor.*; — lina se oddrsne, der Schieber am Fenster gleitet weg, *Zora.*

oddrugóđ, adv. = od drugod, anderswoher.

oddrugec, adv. = od drugod. *C.*, *vřhŠt.*, *Mik.*

oddruzevánje, n. das Trennen, *DZ.*

oddruzeváti, űjem. *vb. impf. ad* oddruziti; trennen, *Jan.*; o. se, sich abgeheilen, *Cig.*

oddruzitev, ive. f. die Vostrennung: o. sestavnih delov kake reči, *DZ.*

oddrúžiti, drúžim. *vb. pf.* die Vereinigung lösen, löstrennen, *Jan.*, *C.*; Hercegovino od Bosne o., *Navr.*, *(Let.)*; — o. se, aus einem Vereinsverbande treten, *Nov.*, *C.*; sich von einer Gesellschaft entfernen, sich abheilen, *Cig.*

oddrzniti, drznem. *vb. pf.* ein wenig öffnen: oddrzmiene durj, *Erj.*, *(Izb. sp.)*; pogl. otrzniti.

oddūha, *f.* das Ausdhanfen, *Habd.-Mik.*
 odduhātee, *n.* die Lufttröhre, *C.*
 odduhāvati, *am. vb. impf.* athmen, *Habd.-Mik., ogr.-C.*; tudi: o. se, *Habd.*
 oddūrati, *am. vb. pf.* jortfoßen, (durch schlechte Behandlung) vertreiben: ona se ga bo od hiše oddurata, *jr7hŠt.*
 odduriti, *im. vb. pf.* von sich stoßen, verschmähen, *Meg., Dict., Svet.(Rok.)*; grehe ostaviti i odduriti, *kajk.-Valj.(Rad)*; odvreči i o. kaj, *kajk.-Valj.(Rad)*; laž zavržem i oddurim, *ogr.-Valj.(Rad)*; (piše se navadno: oduriti).
 oddurjāvanje, *n.* die Verabshnung, der Haß, *Cig., kajk., ogr.-Valj.(Rad)*; — prim. oddurjavati.
 oddurjavati, *am. vb. impf. ad* odduriti: verabshnen, haßen, *Habd., Cig.(T.), ogr., kajk.-Valj.(Rad)*; odurjavam to, daš išt mir verhašt, *Cig.*; (piše se navadno: odurjavati).
 oddurjāvee, *vca. m.* der Verabshener, der Haßer, *ogr.-M., Valj.(Rad)*.
 oddūšek, *ška, m.* 1) das Luftabzugsloch, das Luftloch, *Cig., Jan., M., C., DZ., Sen./Fiz.*; — daš Danušloch, *Cig., Jan.*; — 2) die Raht, die Erholung: nimam odduška, ich habe keine Erholung, *M.*; brez odduška, ohne auszuruhen, *Vrt.*
 oddūšje, *n.* das Athemhystem, *Erj.(Som.)*.
 oddūška, *f.* das Luftloch, das Zugloch, *Mur., Cig., Jan.*
 oddušnik, *m.* 1) das Luftloch, *Štek., Kras*; der Luftzieher in den Fenstern, der Ventilator, *Cig.*; — 2) = brezdnó („kakor bi se zemlja po njem oddihavala“), *Kras-Erj.(Torb.)*.
 oddušnikarica, *f.* oddušnikarice, Zehlundblatensüßche, *Erj.(Z.)*.
 odebelēti, *im. vb. pf.* dick werden: — jett werden, jett werden.
 odebelēvati, *am. vb. impf. ad* odebeleti: allmächtig dick werden, *Z., Vrt.*
 odebelina, *f.* die Verdickung, *DZ.*
 odebeliti, *im. vb. pf.* dick machen; jett machen, ausmästen: — o. se, dick, jett werden.
 odēj, *m.* najbolj za glasbene zabave odloženo poslopje, das Ddenum, *Cig.*
 odēja, *f.* die Hülle, die Kleidung, *Jan.*; — die Decke, die Bettdecke: slaba, svilnata, tanka o.: — *pren.* der Deckmantel, *Cig.*; die äußere Schale (fig.), *Cig.*
 odējast, *adj.* deckenartig: odejasti oblak, die Deckenwolke, *UčT.*
 odējati, *am. vb. impf.* *Mur.*; pogl. odevati.
 odēliti, *im. vb. pf.* theilchen, *ogr.-C.*
 odēlo, *n.* die Kleidung, *C. Valj.(Rad)*; bojno o., die Rüstung, *Jan.(H.)*; — die Bekleidung (lebhofer Dinge), *Cig., Jan.*
 odemiti, *im. vb. pf.* o. koga, zum Bewußtsein bringen, *C.*; jemanēs Geist aufrichten, *C.*; — o. se, zum Bewußtsein gelangen, *C., Z.*; — prim. odumiti.
 odēniti, *dēnem. vb. pf.* = odeti, *Mur.*
 odēnka, *f.* čas po južini (od polu ene do druge ure), *Lučē(Št.)-Erj.(Torb.)*.
 ōder, *dra, m.* das Gerüst; — strešni o., das Dachgerüst, der Dachstuhl, *Cig., Dol.*; oder

staviti na zidove, *Ravn.(Abc.)*; na odru so viseli le slabi ostanki slamnate strehe, *IjZv.*; — das Scheuergerüst (zur Aufbewahrung des Strohes, Heutes), der Hen, Strohboden, *Cig., Jan., Gor., Dol.*; prostor nad skedniem, kamor spravljajo otepe, *Notr.*; nad hlevom pak je bil oder obilo z mrvo natlačen, *Jurč.*; — mrvaški o., das Todtengerüst; — sramotni o., der Pranger, *IjZv.*; — die Bühne (im Theater), *Cig., Jan., nk.*; — das Podium, die Tribune, *Jan.(H.)*; — das Gestell: das Bettgestell, *Cig., BIKr.*; das Stallbett: das Hängebett im Stall, *C.*; die Dstbüthue im Keller, *C.*; das Tischgestell, *Cig.*; nekaka priprava pri kozolcu nam. stola, da skladač nanjo stopa, *Tolm.-Lerst.(M.)*.
 odčrati, *am. vb. impf.* = odirati, *Mur.*
 oderuh, *m.* der Menschenhinder, der Wucherer.
 oderuhati, *am. vb. impf.* wuchern, *C.*
 oderuhinja, *f.* die Wuchererin, *Jan.(H.)*.
 oderušni, *šna. adj.* = oderuški, *C.*
 oderuški, *adj.* wucherisch.
 oderuštvo, *n.* der Wucher, die Wuchererei.
 odesešiniti, *inim. vb. pf.* desetini podvreči, abzhenten, *Mur.*
 odeskati, *am. vb. pf.* mit Brettern belegen, verbrettern, verholzen, *Cig.*
 odētal, *f.* die Bettdecke, *Cig., Lašče-Erj.(Torb.)*; pogl. odetel.
 odētaló, *n. M.* pogl. odetel.
 odēteč, *teč. f.* die Hülle, das Gewand, *Trub., ogr.-Mik.*; die Decke, die Bettdecke, *Dict., Krelj, Trub., Dalm.*
 odētevc, *ivc. f.* = odetel. *Dict.*: odetev tvoja bodo črvje, *ogr.-Valj.(Rad)*.
 odētež, *m.* die Kleidung: imamo živež, odetež in obutež, *C.*
 odēti, *dēnem. (dējam). vb. pf.* bekleiden, umhüllen, *Cig., Jan.*; on je nje odel s kožo, *Dalm.*; o. se z listiem, sich belauben, *Jan.*; mit einer Decke bededen, zuhüllen, zudecken: o. bolnika z gorko odejo; — pomni: odēven, *Rib.-Mik., poleg*: odet.
 odētva, *f.* die Decke, *Dict., ZgD.*
 odēv, *dēva. m.* die Bedeckung, *Met., Mik.*
 odēv, *f.* die Bedeckung, die Bekleidung, *Mur., Jan., C.*
 odēva, *f.* das Gewand, *Cig.*
 odēvalo, *n.* die Hülle, *Mur., Cig.*; die Bettdecke, *C. v7hŠt.*
 odēvanje, *n.* das Umhüllen, das Zudecken.
 odēvati, *am. vb. impf. ad* odeti: 1) umhüllen, bekleiden, *Cig., Jan.*; — zudecken, zuhüllen: — 2) = odbevati, skladatai: o. žito, *Gor.*
 odēvek, *vka. m.* die Hülle, *kajk.-Valj.(Rad)*.
 odēvka, *f.* die Hülle, die Decke, *Cig., Volk.-M., ogr.-Mik.*
 odfofotati, *otām, ōčem, vb. pf.* wegflattern, *Cig.*
 odfrčati, *im. vb. pf.* schnell davonflattern, wegfliegen, *Cig., Jan., jr7hŠt.*
 odfrfotati, *otām, ōčem. vb. pf.* wegflattern, *Cig.*
 odfrfrati, *am. vb. pf.* wegflattern, *Cig.*; eilig davon gehen: odfrtrala je, *jr7hŠt.*
 1. odfrkniti, *ifknem. vb. pf.* entfliegen, *Jan.*

2. odfrkniti, nem. *vb. pf. o.* kar je zafrknjeno, etwas Verdrehtes, Verboogenes in die frühere Lage zurückbringen, *južhSt., Bkr.*
 odfrléti, im. *vb. pf.* davon flattern, *Cig.*
 ofúknniti, tüknem. *vb. pf.* weghüpfen, davon fliegen, davonlaufen, *ogr.-C.*
 odgája, *f.* = odgoja, *C.*
 odgájati, am. *vb. impf. ad* odgojiti: erziehen, *Cig., C. nk.*
 odgáliti, im. *vb. pf.* entblößen, *C.*
 odgámbati, gámbam. *vb. pf.* watschelnd weggehen, wegschleudern, *Cig.*
 odganjáč, *m.* der Wegtreiber, der Vertreiber.
 odgánjanc, *nea. m.* die abzuschleibende Person, der Schübling, *Levst./Nauk., DZkr.*
 odgánjanje, *n.* 1) das Wegtreiben: das Verschleichen: o. pričev: — 2) das Ausschlagen (der Bäume).
 odgánjati, am. *vb. impf. ad* 1) wegtreiben, fortjagen, zurückjagen, entweichen: abwehren, *Cig.*; o. skrbi s pitjem. *Cig.*; o. kupce, die Kunden vertreiben, *Cig.*; — 2) anschiagen, Triebe ansetzen, treiben: dreve že odganja; živ jezik je drevo, ki vedno odganja, *Glas.*
 odgánjavéc, *vca. m.* der Wegtreiber, der Vertreiber, *Hip., Cig.*
 odgánjek, *nika. m.* der Sproß, *Ravn.*
 odgeniti, gánem. *vb. pf.* wegründen, *Mur.*; o. se. auf die Seite treten, *Z.*
 odginiti, gínem. *vb. pf.* verschwinden, *C.*
 odglás, glása, *m.* 1) der Wiederhall, *Mur., Cig., ZgD.*; — 2) die Resonanz, *Cig.*; o. dajati, rejonieren, *Cig./T.*
 odglasíti, im. *vb. pf.* einen Laut erwidern, *Cig.*; o. se. wiederhallen, *Cig.*
 odglásati, am. *vb. impf. ad* odglasiti: Töne erwidern: Rogulje Triglavu Odglasajo šum. *Vod./Pes.*; — o. se. wiederhallen, *Cig.*
 odglaševáti, *šjem. vb. impf.* = odglasati, *C.*
 odglódati, dam. *jem. vb. pf.* wegnagen; miši so vratom ogel odglódale.
 odgnánc, *nea. m.* der Abgehobene, der Schübling, *Levst./Nauk., DZ., DZkr.*
 odgnáti, zénem. *vb. pf.* 1) wegtreiben, fortreiben: o. vjete tatove k oblastvu; abjchieben: o. potepuha v domačo obdino; davonjagen, vertreiben: o. divjino z lajanjem. *Cig.*; — 2) anschiagen, Triebe ansetzen (von Bäumen); vse drevje je že odgnalo.
 odgnjati, am. *vb. impf. ad* odgniti, = odgnivati. *Cig.*
 odgniti, gnjem. *vb. pf.* abfallen: odgnil mu je prst.
 odgnívati, am. *vb. impf.* = odgnjati, abfallen, *Jan., C.*
 odgnojiti se, im. *se. vb. pf.* durch Eiterung sich lösen: odgnojil se mi je nobet, *Cig.*
 odgodrnjáti, ám. *vb. pf.* brummend antworten, *Zon.*
 odgój, gója, *m.* = odgoja, *Cig.*
 odgója, *f.* die Erziehung, *Jan., C. nk.*
 odgójén, *ina. adj.* Erziehungs-, *Cig., Jan., nk.*
 odgojénc, *nea. m.* der männliche Zögling, *nk.*
 odgojénka, *f.* ein weiblicher Zögling, *C., nk.*

odgojevátén, *ina. adj.* erziehend: neko odgojevalno moč mora imeti poezija, *Cr.*
 odgojevánica, *f.* die Erziehungsanstalt, *Cig.*
 odgojevánje, *n.* das Erziehen, das Aufziehen, *nk.*
 odgojevátelj, *m.* = odgojevavec, *Jan.(H.).*
 odgojeváti, *šjem. vb. impf.* = odgajati; erziehen, *Cig., Jan., nk.*
 odgojevavec, *vca. m.* der Erzieher, *Let.*
 odgojeznánstvó, *n.* die Pädagogik, *UET.*
 odgojitén, *ina. adj.* Erziehungs-, *Jan., nk.*
 odgojilščé, *n.* = odgojilnica, *Jan.(H.).*
 odgojilnica, *f.* die Erziehungsanstalt, *Jan., C.*
 odgojilo, *n.* 1) das Erziehungsmittel, *Cig.*; — 2) die Erziehung, *Vrt.*; lepo domače odgojilo. *Levst./Nauk.*
 odgojitelj, *m.* der Erzieher, *Jan., nk.*
 odgojiteljica, *f.* die Erzieherin, *Jan., nk.*
 odgojiteljski, *adj.* die Erzieher betreffend, Erziehungs-, Erziehungs-, *Jan., nk.*
 odgojiteljstvo, *n.* das Erzieherthum, das Erziehungswejen, *Jan., nk.*
 odgojítev, *ive. f.* die Erziehung, *Cig., Let.*
 odgojiti, im. *vb. pf.* aufziehen, erziehen, *Cig., Jan., nk.*
 odgojitva, *f.* = odgojítev, *Jan.(H.).*
 odgojnica, *f.* die Erzieherin, *Cig.*
 odgojnik, *m.* der Erzieher, *Cig., Jan.*
 odgojnina, *f.* das Erziehungsgeld, *Nor.*
 odgójstvó, *n.* das Erziehungswejen, das Erziehungsfach, *Cig.*
 odgomáziti, ázim. *vb. pf.* = odgomezeti, *Jan.(H.).*
 odgomezéti, im. *vb. pf.* wegwimmeln, entwimmeln, (-gomaz-) *Cig.*
 odgomezljáti, ám. *vb. pf.* = odgomezeti, *Cig.*
 odgón, góna, *m.* das Wegtreiben, der Abtrieb (3. B. des Viehes von einem Orte), *Cig., DZ.*; — die Abhiebung, der Schub, *Nor., DZ.*; — odgonom odpraviti. abjchieben, na o. dati, in Schub setzen, *Levst./Nauk.*
 odgonétljaj, *m.* die Auflösung eines Räthfels, *Cig./T.*; — hs.
 odgonétká, *f.* = odgonetljaj, *Vrt.*
 odgoniti, nem. *vb. pf.* errathen, *C.*
 odgónski, *adj.* Schub, *Nor.-C., DZ., DZkr.*; odgónska postaja, die Schubstation, *Levst./Nauk.*
 odgónstvó, *n.* das Schubwejen, *Nor.-C., Levst./Nauk., DZ.*
 odgorčti, im. *vb. pf.* in Folge des Brennens sich lösen, ab-, wegbrennen: odgorela hlačnica, *Jurč.*
 odgospodáriti, árim. *vb. pf.* abwirtschaften, abbauen.
 odgospodínjiti, injim. *vb. pf.* abwirtschaften (von einer Frau), *Cig.*
 odgósti, gódem. *vb. pf.* anhören zu geigen: anhören zu musizieren; godci so že odgósti.
 odgovárjanje, *n.* 1) das Abreden; — 2) das Antworten.
 odgovárjati, am. *vb. impf. ad* odgovoriti: 1) durch Zureden abzubringen suchen, abreden, widerrathen: o. koga; odgovarjati kmeta od dela. *Levst./Zb. sp.*; tudi: o. komu; — 2) redtifiziren: o. se, Rechenschaft geben,

Jan., Trub.: verantwortlich sein: o. se občini za občinsko uradovanje, *Levst (Nauk)*; — 3) antworten: o. komu na vprašanja: o. k prošnjam, *Levst. (Močv)*; *Vrt.*: respondieren, *Cig., Jan.*: — tröstig antworten, prophezaient, *Cig., jvřh.St.*: žena možu odgovarja. *Ben.-Kl.*: = o. se, *Svet. (Rok.)*: — o. za kaj, etwas verantworten, *Cig., Jan., Cig. (T.)*: — entsprechen, o. si. sich gegenseitig entsprechen, *nk.*

odgovor, *m.* 1) die Antwort, die Erwiderung; — 2) die Rechenhaft: o. dati za kaj, od česa. Rechenhaft ablegen: o. dati za kaj, für etwas gut stehen, *Cig.*: na o. poklicati, zur Verantwortung ziehen, *Cig., Jan.*; = na o. postaviti, *Sol.*; = na o. vzeti, *Cig., Sol.*

odgovor, *f.* = odgovor *m.* (Antwort), *Dalm., Kast.-Valj. (Rad)*.

odgovoren, *rna, adj.* 1) verantwortlich: o. za kako reč, *Cig., Jan., M., nk.*: sam s seboj odgovoren o vsem, persönlich verantwortlich für alles, *Levst. (Močv)*; — 2) odgovoren, Antwort: odgovorna poslanica, das Antwortschreiben, *DZ.*

odgovoriti, *im, vb. pf.* 1) abreden, abbringen; o. koga od česa, *Cig.*: — 2) o. koga, entschuldigen, rechtfertigen, *Savinska dol.-C.*: o. se, sich entschuldigen, sich rechtfertigen, *Trub., Krelj, Jap., Dol.*: kako bi se jaz pred Bogom odgovoril: *Skrinj.*; — 3) antworten, erwidern: o. komu na kaj; o. k vprašanju, *Levst. (Močv)*; kdor molči, desetim odgovori, *Npreg.-Dol.*: — o. za kaj, etwas verantworten, *Cig.*

odgovorjenik, *m.* der sich zu verantworten hat: tožnik in o., *Rec.-Let. (1889, 187)*.

odgovorljiv, *iva, adj.* gerne antwortend, geprüdlich, *Mur.*

odgovornica, *f.* die Antwortkarte, *DZ.*: — die Gegenchrift, *DZ.*

odgovornik, *m.* der Verantwortliche, *Cig. (T.)*: — der Sachwalter, *C.*

odgovornost, *f.* die Verantwortlichkeit, *Cig., Jan., nk.*: ob svoji odgovornosti, unter eigener Verantwortung, *Levst. (Nauk)*

odgovoziti, *im, vb. pf.* (etwas Verteiltes) entfeilen, *Cig.*; (nam. odgvoziti).

odgrābiti, *grābim, vb. pf.* wegreden: o. smeti od sena: — wegcharren (mit der Hand u. dgl.).

odgrābljati, *am, vb. impf. ad* odgrābiti, *Cig.*

odgraditi, *im, vb. pf.* durch einen Zaun absondern, aus-, abzäumen: kos njive o., *Cig.*: — mittelst eines Deiches absondern, *Cig.*

1. **odgrājati**, *am, vb. impf. ad* odgraditi, *Cig.*

2. **odgrājati**, *jam, jem, vb. pf.* = izgrājati, durch Fadel verleiden: o. komu žensko, ki mu je bila namenjena, *IjZv.*

odgrēbati, *grēbam, vb. impf. ad* odgrēbsti, odgrēniti: weg-, abcharren: prah o. s ceste, den Staub von der Straße abziehen, *Levst. (Cest.)*: žito izpod vevca pri vejanju o., *Polj.*

odgrēbsti, *grēbem, vb. pf.* wegcharren: — durch Scharren öffnen: o. krompirjev grob.

odgrēniti, *grēnem, vb. pf.* durch einmaliges Scharren entfernen, wegcharren, *Z.*: durch Scharren abdecken, *ogr.-M.*

odgrēti, *grējem, vb. pf.* verwärmen: o. zico, smolo, *Levst. (Beč.)*; o. se, warm werden, *Dol.*

odgrēvati, *am, vb. impf. ad* odgrēti: erwärmen, *Z.*: — o. se na solncu, sich jonneu, *C.*

odgrinjšača, *f.* das Streichbrett am Pfluge, *C.*

odgrinjšati, *am, vb. impf. ad* odgrniti: die Hülle oder Decke wegnehmen, abdecken, entbüllen: postelje odgrinjšati.

odgristi, *grizem, vb. pf.* durch Beißen loslösen, abbeißen.

odgriz, *griza, m.* das Abbeißen, der Abbiß, *Cig.*

odgrizati, *am, vb. impf. ad* odgristi: weg-, abbeißen, *Cig.*

odgrizavati, *am, vb. impf.* = odgrizovati: koren selvi o., *ogr.-Valj. (Rad)*.

odgrizek, *zka, m.* das Abgebißene, *Cig.*

odgrizniti, *griznem, vb. pf.* durch einen Biß löstrennen, abbeißen.

odgrizovati, *ujem, vb. impf.* weg-, abbeißen.

odgrizljaj, *m.* ein abgebißenes Stück, der Abbiß, *Cig., Jan.*

odgrmēti, *im, vb. pf.* 1) aufhören zu donnern, ausdonnern; — 2) wiederdonnern, *Cig.*

odgrmēvati, *am, vb. impf. ad* odgrmeti: wiederdonnen: odgrmeva od skal, *Cig.*

odgrniti, *nem, vb. pf.* abdecken: o. posteljo: — entfüllen, entfleieren.

odgubiti se, *im se, vb. pf.* von einem Ganzen sich trennen und verloren gehen: krava se je od črede odgubila, *C.*

odgugati, *am, vb. pf.* 1) answacheln: zob o., *Cig.*: — 2) o. jo, wachselnd weggehen: nekam jo je odgugal, *Cig.*; tudi: o. se, *Cig.*

odgūliti, *im, vb. pf.* durch Weßen entfernen, abweßen, abreiben, *Cig.*

odgūmbati, *am, vb. pf.* abknöpfen, *Cig.*

odgumbovati, *ujem, vb. impf. ad* odgumbati, *Cig.*

odhajališče, *n.* der Abmarsch: o. Abfahrtsplatz, *DZ.*

odhājanje, *n.* das Weggehen, die Abreise, der Abmarsch.

odhājati, *am, vb. impf. ad* oditi: fortgehen: o. na božjo pot, sich zu einer Wallfahrt aufschiden: vojaki odhajajo, die Soldaten sind im Abmarsch begriffen; wegstreichen: ptiči odhajajo: ladije odhajajo, die Schiffe laufen aus, *Cig.*: — entweichen: mehurčki odhajajo, *Sen. (Přz)*: — entgehen: dobiček mi odhaja, *Z.*

odhājkovati, *ujem, vb. impf.* öfters davon gehen, *C.*

odhēnjati, *am, vb. pf.* = odnehati, *Mur.*

odhitēti, *im, vb. pf.* wegteilen, euteilen.

odhlapēti, *im, vb. pf.* entweichen (von Gasen), *Cig. (T.)*.

odhlipēti, *im, vb. pf.* zu wehen aufhören: burja odhlipi (läßt nach), *Ble.-C.*

odhōd, *hōda, m.* der Weggang, der Abmarsch, die Abfahrt; na odhōdu, beim Weggehen, — o. zavirati vodovju, den Abfluß hemmen: *Cig.*: o. se zamaši ledovju, es entsteht eine Eisverstopfung, *DZ.*

odhōdck, dka. *m.* 1) = odhod, *Dict.-Mtk.*; — 2) odhodki, die Auslagen; dohodki in odhodki. *C.*

odhōden, dna. *adj.* den Weggang, die Abfahrt betreffend, *C. Z.*: odhōdni pogovori, die Abschiedsgespräche, *Ravn.*: odhodni strel, der Abfahrtschuss, *Cig.*; odhodno izpričevalo, das Abgangsgewand, *Cig.*; = odhodno svečilo, *DZ.*

odhōdnik, *m.* 1) der Abiturient, *Cig. Jan.*; — 2) der excurierende Priester (Kaplan), *Meg. C.*

odhodnina, *f.* das Abfahrtsgehd, *Cig. C.*

odhōdnja, *f.* der Weggang, *Dict.*: po moji odhodnji. *Trub.*; die Abreise, *Jan.*; — der Abschied: za odhodno je Jezus se učene blagoslovil, *Ravn.*: k odhodnji, *Krelj, Dalm.*; die Abschiedsfeier: odhodnio obhajati, *Ravn.*; der Abschiedstrunk, *Svet.(Rok.)*.

odhōdsčina, *f.* = odhodnja, der Abschiedstrunk, *Cig.*

odhranitelj, *m.* der Erzieher, *kajk.-Valj.(Rad.)*.

odhrāniti, *im. vb. pf.* auferziehen, *Habd., kajk.-Valj.(Rad.)*.

odhrānjenje, *n.* die Erziehung, *kajk.-Valj.(Rad.)*.

odhrēstniti, hrēstnem. *vb. pf.* mit knisterndem Geräusch abbrechen: vejo o., *LjZv.*

odhrkati se, hrkam, čem se, *vb. pf.* sich mit Erstotz räuspert, *Cig.*; debelo se o., *LjZv.*

odhrūti, hrūjem, *vb. pf.* tosend sich entfernen, enttūrtum, *Cig.*

odhvāiti, *im. vb. pf.* auf den Gruß: hvaljen bodi Jezus Kristus! antworten, *C.*

ōdica, *f.* 1) die Fischangel, *Meg., St.-Cig., Jan., Dalm., Notr.-Erj.(Torb.)*; — 2) der an der Schneide eines frischgeschliffenen Werkzeuges haftende dünne, scharfge schneidende Kante, *odica se mora odbrusiti. Ig.(Dol.); odica (vodica). Lašče-Levst.(Rok.)*.

ōdičast, *adj.* angelförmig, (vod-) *Cig.*, (ud-) *Jan.*

odičenje, *n.* die Aus schmückung, *ogr.-Valj.(Rad.)*.

odičevāti, ōjem, *vb. impf. ad* odičiti; verherrlichen, *Valj.(Rad.)*.

odičiti, dičim, *vb. pf.* schmücken, *M., Let.*; — verfluchen, verherlichen, *M., ogr.-Let.*; odičeno telo. *C.*; odičena majka božja, *ogr.-C.*

odičeje, *n.* der Schmutz, *Let.*

odičēnica, *f.* die Angelschnur, (ud-) *Jan.*

ōdigrāti, ām, *vb. pf.* 1) spielend sich entfernen, *C.*; — 2) anhören zu spielen.

odihati, diham, čem, *vb. pf.* umathmen, behauchen, *Cig.*

odimāika, *f.* eine angeschwollene Lymphdrüse am Kalle, *Dornberk-Erj.(Torb.)*.

odimci, *m. pl.* = moda, *Levst.(Zb. sp. IV. 132)*.

ōdimen, mna. *adj.* odimno je, es ist höhenraub, *C.*

odimīti, dišim, *vb. pf.* araucanden, anquathmen, berauchen, *Cig.*; — (v slikarstvu) schwächer malen, verblasen, *V.-Cig.*

odimļevāti, ōjem, *vb. impf.* araucanden, *Cig.*

odinod, *adv.* = od inod, od drugod, anderswoher, *Raič.(Slov.)*.

odiplōmīti, mim, *vb. pf.* diplomieren: odiplōmīti doktorji, *LjZv.*

odirāč, *m.* der Schinder, *Cr.*

odiralšćec, *n.* der Schindanger, *Cig., Jan. C.*

odirālnica, *f.* das Schindhaus, das Fallhaus, *Cig.*

odiranje, *n.* das Schinden.

odirati, am, *vb. impf. ad* odreti: die Haut abziehen, schinden; o. vola: — streifend verlegen: roke si o., *Cig., jvzhSt.*; — auf drückende Art bei jemandem Gewinn suchen, jemanden ansziehen, schinden (fig.): kmete o. odirek, *rka. m.* das Zeichen an einem Baume, der Plag, *Cig.*; — die Streimunde, *Jan.(H.)*.

odišāviti, āvim, *vb. pf.* parfümieren, *Cig.*

odišēčiti, čēm, *vb. pf.* wohlriechend machen: wärzen, *V.-Cig.*

odīti, idem, *vb. pf.* weggehen, fortgehen; abmaršieren, abreisen; — entgehen; o. nesreči: kdor dobrote s hudim vračuje, ne odide maščevanju, *Met.*; ne bo ti odšlo, es wird dir nicht ungestraft hingehen, *Cig.*

odīti, *im. vb. impf.* (fleiß) felsen, *St.-Cig.*; — pogl. 2. voditi.

odivjāti, ām, *vb. pf.* = obdivjati, verwildern, *Z.*

odjādrati, jādrām, *vb. pf.* abjagen.

odjādrīti, jādrim, *vb. pf.* = odjadрати. *Cig.*

odjāhati, ham, čem, *vb. pf.* 1) zu Pferde sich entfernen, wegreiten, davonreiten; — 2) vom Pferde steigen, absteigen: Krpan odjaha z male kobile, *Levst.(Zb. sp.)*.

odjārmīti, im, *vb. pf.* entjochen, *Z.*

odjēljāti, ām, *vb. pf.* aufhören etwas stotternd herzujaugen, her-, abjottern, *Cig.*

odjēčati, im, *vb. pf.* ächzend fortgehen, *Cig.*

odjēd, *f.* der Suicidenraub: odjed nam je sadje vzela, *Z.*

odjēdati, am, *vb. impf. ad* odjesti; durch Aufessen entfernen; wegessen, wegessen, *M.*

odjēka, *f.* der Wiederball, *Valj.(Rad.)*.

odjēkniti, jēknem, *vb. pf.* wiederballen, *Mur., C., Mik.*: vzdih votlo odjekne od sten, *Erj.(Ib. sp.)*.

odjekovāti, ōjem, *vb. impf. ad* odjekniti; wiederballen, *Vrt., Zora.*

odjemāč, *m.* 1) nož. s katerim se med odjemlje, *Gol.*; — 2) ein künstlicher Bienen-schwarm, *Gol.*

odjemātnik, *m.* der Wehrbaum an den Mühlwehren, um das Wasser in gefeßmäßiger Höhe zu erhalten, *V.-Cig.*

odjēmanje, *n.* das Wegnehmen, *M.*

odjēmati, mam, mljem, *vb. impf. ad* odvzeti: 1) hinwegnehmen, *Mur.*: jagnje božje, ki grehe sveta odjemlje; med o. z nožem, zedeln, *Gol.*; entziehen, *Jan.*; — ab, weg-jchöpfen, *Cig.*; — 2) intr. abnehmen: mesec odjema, *Cig.*

odjēmek, mka. *m.* die Himwegnahme, *Mur.*

odjēmnik, *m.* der Abnehmer, der Kunde, *Cig., Vrt.*: (po nem.?).

odjēnjati, am, *vb. pf.* = odnehati, nachlassen, nachgeben; veter je odjenjal, bolečine so odjenjale, *Cig.*; o. komu, jemandem nachgeben, *BKr.-M.*; za las ne o., nicht um ein Haar

breit weiden, *Cig.*; ne o. od pravice svoje, von seinem Rechte nicht lassen wollen, *Cig.*; o. od cene, vom Preise ablassen, *Cig.*; *Kr.*: skladi so odjenjali, die Fugen haben nach gegeben, *Polj.*

odjenjávati, am. *vb. impf.* = odjenjevati.

odjenjevati, újem. *vb. impf. ad* odjenjati: nach lassen, nachgeben; mráz. bolečina odjenjuje: cena odjenjuje, der Preis fällt, *Cig.*

odjenljiv, íva, *adj.* nachgiebig, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Nor.*

odjenljivost, *f.* die Nachgiebigkeit, *Mur.*, *Cig.*

odjéstí, íjem. *vb. pf.* 1) abessen, abfressen: hrošči so listje odjedli drevju: — 2) o. koga. jemanden tüdlicher Weise aus einer Stellung (z. B. aus einem Dienste) bringen, *C.*: — 3) mit dem Eifen fertig werden, abweisen: gospoda niso še odjedli.

odjéteje, *m.* die Wegnahme (eines Lautes) (gramm.). *Cig.* (*T.*).

odjézd, íjézdá, *m.* der Abritt, *Cig.*; pripravljen k odjezdu sedi na konju. *Glas.*

odjézditi, íjézdím, *vb. pf.* wegreiten, fortreiten, davonreiten.

odjéziti, ím, *vb. pf.* durch einen Damm abteilen, abdämmen, *Cig.*

odjúga, *f.* das Thauwetter, *Cig.*, *Jan.*; sneg se ne taja, ker ni prave odjuge, *Glas.*; tvoja obljuba pa zimska odjuga. *Npreg.-Kres.*: Ti lastov'ca preljuba, Z odjugo v sleme prideš, *Vod. Pes.*

odjúgati, am. *vb. pf.* = odgugati. *Jan.* (*H.*).

odjúgniti, júgnem, *vb. pf.* thauig werden, *C.*

odjúžen, žna. *adj.* Thaut: odjúžno vreme, *Jan.*

odjúžinati, am. *vb. pf.* die Mahlzeit o. Janje (južina) beenden.

odjúžiti se, júžím se, *vb. pf.* aufstauen, *Cig.* (*T.*), *C.*

odjúžnik, *m.* der Thauwind, der Südwestwind, *Bes.*

odkášiti, ím, *vb. pf.* 1) aufhören zu rauchen; — 2) enteilen, *Cv.*; o. se. emilichen, *C.*

odkálati, am. *vb. pf.* durch Spalten loslösen, wegspalten, *Z.*

odkániti se, ím se, *vb. pf.* 1) o. se od doma. sich entschließen vom Hause zu gehen, *Svet. (Rok.)*; — 2) o. se česa. von etwas ablassen, etwas außer Acht lassen, *C.*

odkáp, *m.* = prekap, *Jan.* (*H.*).

1. **odkápati**, pam, pljem. *vb. impf. ad* odkopati: weggraben, abgraben.

2. **odkápati**, kápam, pljem. *vb. pf.* 1) abtriefen, abtropfeln; — 2) aufhören zu tröpfeln, *Z.*

odkápéti, ím, *vb. pf.* losfüpfen, *M.*

odkapljáti, ám, *vb. pf.* abtriefen, abtröpfeln.

odkár, conj. = od kar, jeidem: odkar sem živ, kaj tacega nisem videl, so lang ich lebe, in meinem Leben habe ich nichts solches gesehen.

odkášati, am, *vb. impf. ad* odkositi: wegmähen, *Z.*; — o. komu, jemanden abjdnalsen, widerlegen, *C.*

odkášljati, am, *vb. pf.* 1) zu husten aufhören, abhusten, *Cig.*; — 2) o. se, sich durch Husten

ausräußern: ne more se odkášljati, er kann den zum Husten reizenden Schleim nicht herauswerfen.

odkašljévati se, újem se, *vb. impf. ad* odkášljati se: sich durch Husten auszuräußern suchen, *Cig.*, *Jan.*

odkávati, am, *vb. impf. ad* odkovati; ab-, los-, schmieden, *Cig.*

odkáz, káza, *m.* die Anweisung, die Zuweisung, *Cig.*; plačilni o., die Zahlungsaufweisung, *Cig.*

odkázáto, *n.* das Zeichen an einem zum Schlag bestimmten Baume, der Hautmetschlag, *Cig.*

odkázati, zem. *vb. pf.* anweisen, zuweisen: o. komu kaj; o. komu drva, mesto, delo: o. dan. eine Tagelohnung anberaumen, *Cig.*; z odkazaním potóm, mit gebundener Marjshroute, *Levst./Nauk.*: o. komu kaj, jemanden im Testamente bedenken, *Cig.*

odkázek, zka, *m.* das Deputat, *C.*; — das Legat, *C.*

odkázén, zna. *adj.* Anweisungs-, *Cig.*

odkaznína, *f.* das Anweisungsgeld, *Cig.*; — das Legat, *C.*

odkazováten, ína, *adj.* Anweisungs-; odkazovátna sekira, eine Axt zur Anweisung der Bäume, welche gefällt werden sollen, die Malaxt, *Cig.*

odkazovátelj, *m.* der Anweiser, der Bestimmer: Bog, odkazovatelj osode narodov, *Ljzv.*

odkazováti, újem, *vb. impf. ad* odkazati: anweisen, zuweisen.

odkazovávec, vca. *m.* der Anweiser, *Cig.*

odkelítí, ím, *vb. pf.* entleistern, *Cig.*

odkídati, kídam, *vb. pf.* wegschaukeln, wegräumen: o. sneg, gnoj; — o. se, sich fortpacken, *M.*, *C.*

odkímati, mam, mljem, *vb. pf.* durch Schütteln des Kopfes verneinen; z glavo o.

odkímavati, am, *vb. impf.* = odkimovati: ni se vedelo, ali odkimavata ali priitrujeta, *Jurč.*

odkímnniti, kímnnem, *vb. pf.* = odkimati, *C.*

odkímováti, újem, *vb. impf. ad* odkimati: zum Zeichen der Verneinung den Kopf schütteln.

odkipéti, ím, *vb. pf.* beim Sieden überfließen; veliko mleka je odkipelo.

odkís, *m.* die Desoxydanon, *Cig.* (*T.*).

odkísati, kísam, *vb. pf.* 1) die saure Gährung beenden: mošt je odkisal, *Dol.*; — 2) desoxydieren, *Cig.* (*T.*).

odkísúto, *n.* das Desoxydationsmittel, *Jan.* (*H.*).

odkísúti, ím, *vb. pf.* = odkísati 2), *Cig.* (*T.*).

odklád, kláda, *m.* der Aufschub, der Verzug, *Mur.*, *Cig.*; o. dati, *Cig.*

odkláda, *f.* = odkladanje 2), *Jan.*

odkladalísče, *n.* der Abladungsort, *Cig.*, *Jan.*

odkládanje, *n.* 1) das Abladen: — 2) das Aufschieben.

odkládati, am, *vb. impf.* 1) abladen, ausladen: — 2) aufschieben; nevarno je o., es ist Gefahr im Verzuge, *DZ.*

odkládavec, vca. *m.* der Zauderer, *Cig.*, *Jan.*

odkládek, aka. *m.* die Verzögerung, der Aufschub, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; odkladki so odpadki, oft aufgehoben ist aufgehoben, *Mur.*, *Met.*, *Erj.* (*Torb.*).

odkláden, *dna, adj.* verzüglich, dilatorisch, *Cig.*
 odklânjanje, *n.* 1) das Wegbeugen; — 2) das Abblehnen.
 odklânjati, *am, vb. impf. ad* odkloniti: 1) wegbeugen; abwärts richten, abneigen, *Cig., M.*; ablenken, *Žnid.*; iglo magnetno o., *Let.*; — o. se, abweichen, declinieren (phys.), *Cig., Jan.*; svetloba se odklanja od premega pota, *Žnid.*; — ablehnen; o. ponudbe; — 2) o. se, Verbeugungen machen: po dnevi ino po noči se mu je odklanjal, *Jsvkr.*
 odklâtek, *tka, m.* kar se odklati, das Abgeschlagnene, *Cig.*
 odklátiti, *kóljem, vb. pf.* 1) durch Spalten loslösen, abspalten; — 2) = odbiti: ura je odklata, *Mariborska ok.-C.*
 odklátiti, *im, vb. pf.* (mit einem Stock) weggeschlagen, *Cig.*
 odklê, *adv.* seit wann? von welcher Zeit an? *Mur., C. Levst. (Sl. Spr.), Mlk.*
 odklêj, *adv.* = odkle, *Cig.*
 odkléniti, *klénem, vb. pf.* aufsperrn, aufschließen (o., kar je zaklenjeno); vrata o.; odklenjen, unverschlössten, unversperrt; — entketten: (priklenjenega) psa o.; — aus den Fesseln abschließen (vkljenjenega) jetnika o., *Cig.*
 odklênkati, *am, vb. pf.* aufhören an die Glocke zu schlagen; zvon je odklenkal, die Glocke hat aufgehört zu klingen; — odklenkalo mu je, es ist mit ihm aus; njegovi mogočnosti je že odklenkalo, seine Großthaterei hat schon ein Ende.
 odklêp, *klêpa, m.* die Aufschließung, der Aufschluß, *Cig.*; die Aufhebung der Sperrre, *Z.*
 odklêpalo, *n.* ein Werkzeug zum Aufsperrn, *Cig.*
 odklêpanje, *n.* das Aufsperrn, das Aufschließen.
 odklêpati, *klêpam, pljem, vb. impf. ad* odkloniti; aufsperrn, aufschließen; — losketten, *Cig.*
 odklêpati, *klêpljem, (-páti, pâm) vb. pf.* durch Schlagen, Klopfen loslösen, wegstöpfen.
 odklêpetáti, *etâm, êdem, vb. pf.* aufhören zu klappern oder zu plappern.
 odklêr, *conj.* seitdem, seit, *Cig., C.*
 odklêsati, *klêšem, vb. pf.* wegweiffeln, *Jan. (H.).*
 odklêstiti, *im, vb. pf.* klesteč odbiti, abhacken; drevju vrhove o.
 odklêti, *kólmem, vb. pf.* o. koga, von jemandem den Huth nehmen, *Cig. (T.);* Nocoj bo svet odklet, *Greg.*
 odklie, *klica, m.* die Abberufung, der Abruf, *Cig., M.*
 odklik, *m.* der wiederhallende Ruf, *IjZr.*
 odkljúnti, *kljúnem, vb. pf.* mit einmaligen Bissen loslösen, abviden, *Cig.*
 odkljúvati, *kljúvam, kljújem, vb. pf.* durch Bissen loslösen, wegwiden.
 odklón, *klóna, m.* die Ablenkung, *C., Cig. (T.);* die Abweichung, die Declination (phys.), *Cig., Jan., Cig. (T.);* zvezdni o., *C.*; magnetni o. die magnetische Declination, *Sen. (Fiz.);* — die Ablehnung; o. prisega, *Cig.*
 odklonica, *f.* die Declinationsnadel, *Jan. (H.).*

odkloníten, *lna, adj.* Ablehnungs-; odklonítni vzroki, *Cig., DZkr.*
 odklonítev, *tve, f.* die Ablenkung; o. magnetne igle, *nk.*; — die Ablehnung, *nk.*
 odklóniti, *klónim, vb. pf.* 1) wegbeugen, abneigen, *Cig., M.*; o. se, abweichen, declinieren, *Cig.*; — ablehnen; o. predlog, einen Antrag ablehnen, *nk.*; — 2) o. se, eine Verbeugung machen: kdor gre od cerkve domov, odkloni se na svojih mestih, odkoder se vidi cerkev, rekše, obrne se k cerkvi ter se prikloni, *Podkrcni-Enj. (Torb.).*
 odklonjenica, *f.* = odklonica, *Jan. (H.).*
 odklónski, *adj.* Declinations-, *Jan. (H.).*
 odklópiti, *klópim, vb. pf.* durch Abheben des Deckels öffnen, abdecken, *C.*
 odkmêtovati, *vjem, vb. pf.* aufhören eine Bauernwirtschaft zu führen, abwirtschaften, *Cig., Jan.*
 odkobacjâti, *âm, vb. pf.* kobaclaje oditi, *Cig.*
 odkôd, *adv.* = od kod; I. *interr.* woher? odkod ste? odkod drugod? woher anders? odkod to veste? — ne vem, odkod so; — II. *indef.* irgendwoher; bo že odkod kdo prišel; odkod drugod, *Junfwoher.*
 odkôdaj, *adv.* = odkod, *Kast.*
 odkôder, *adv. rel.* = od koder, woher; tja pojdemo nazaj, odkoder smo prišli; — odkoder koli, woher immer.
 odkojiti, *im, vb. pf.* aufziehen, *Jan., ogr.-Mlk.*
 odkôp, *kôpa, m.* die Abgrabung, *Cig., M.*
 odkôpa, *f.* das Aufstauen des Schnees, *M.*
 odkôpati, *kôpljem, -kopáti, pâm, vb. pf.* 1) abgraben; hribček o.; — 2) o. se koga, česa, sich entledigen, *BKkr.-M.*; — o. se, sich an einer Verlegenheit ziehen, *C.*; — o. se, sich fort machen: takoj odkopljí se! *D.Sv.*
 odkopávati, *am, vb. impf. ad* odkopati; abgraben.
 odkopčâti, *âm, vb. pf.* auf, abjuchallen, *Mur., Cig., Jan.*
 odkopnêti, *im, vb. pf.* wegschmelzen: sneg odkopni, *Jurč.*
 odkorákati, *âkam, vb. pf.* davonschreiten, *Cig.*
 odkorê, *adv.* von wie viel Uhr angefangen? seit welcher Stunde? *C., Z.*
 odkorêj, *adv.* = odkore, *Z.*
 odkormaniti, *ânim, vb. pf.* ab-, wegsteuern, *Cig.*
 odkosávanje, *n.* o. zemljišč, die Abrennung von Grundstücken, *DZ.*
 odkosíčati, *am, vb. pf.* das Frühstück oder das Frühstück (kosilce) beenden, *Cig., M.*
 1. odkôsiti, *im, vb. pf.* mit der Morgen- oder Mittagsmahlzeit (kosilo) fertig werden, abspessen; niso že odkosili.
 2. odkositi, *im, vb. pf.* wegmähen, *Mur., Cig.*
 odkotâti, *âm, vb. pf.* wegroßen, wegwälzen, *Cig., Jan.*
 odkôv, *kôva, m.* das Losschmieden (s. B. aus Fesseln), *Cig., M.*
 odkovâti, *kújem, vb. pf.* ab-, Losschmieden, von eisernen Fesseln befreien, *Mur., Cig.*

odkovávati, am. vb. *impf. ad* odkovati, *Cig.*
 odkozáriti, árim, vb. *pf.* aufhören Ziegenhirt zu sein, *M.*
 odkraljeváti, újem, vb. *pf.* aufhören als König zu regieren.
 odkrásti, krádem, vb. *pf.* 1) wegstehlen: varujem perilo, da se ga nič ne odkrade, *Ravn.* (*Abc.*): — 2) o. se, heimlich wegstehlen.
 odkréhniti, kréhnem, vb. *pf.* (mit Betracht) abbrechen, *Cig., BlKr.*
 odkrehováti, újem, vb. *impf. ad* odkrehniti, *Cig.*
 odkréniti, krénem, vb. *pf.* abwenden, *Jan., M.*: — odkrenimo se od tega, abstrahieren wir davon, *Cig.*
 odkrés, kréša, m. das Abgeschlagene, der Abschlag, *Cig.*
 odkrésati, kréšem, vb. *pf.* krešoč odbiti, abschlagen, *Cig.*
 odkrésniti, kréšnem, vb. *pf.* durch einen Schlag loslösen, abschlagen.
 odkresováti, újem, vb. *impf. ad* odkresati, *Cig.*
 odkrevljáti, ám, vb. *pf.* hinfend davongehen, *Cig.*
 odkrhávati, am, vb. *impf.* = odkrhovati, *Jan. (H.).*
 odkrhék, hka, m. ein losgebrockeltes Stück, *Valj. (Rad).*
 odkrhñiti, křhnem, vb. *pf.* (von einem spröden Gegenstande) abbrechen, absprennen; kos zoba si o.; o. vrh drevesu, den Baum entwirpfeln, *Cig.*
 odkrhováti, újem, vb. *impf. ad* odkrhñiti, *Cig.*
 odkričati, čim, vb. *pf.* schreiend antworten, *Cig.*
 odkriti, krñjem, vb. *pf.* eine Decke oder Hülle, einen Deckel wegnehmen; abdecken, enthüllen: odkriti, kar je pokrito; streho o., das Dach abdecken; hišo o., das Haus des Daches berauben: — o. se, das Haupt entblößen: o. se komu, vor jemandem das Haupt entblößen; odkrit, entblößten Hautes; — rudo o., Erz aufschließen, *Cig. (T.)*: entdecken, *Jan., nk.*: (po nem.); — offenbaren: skrivnost o., svoje misli o., *Cig.*: čas bo to odkril, *Cig.*: o. komu srce, jemandem sein Herz aufschließen, *Cig.*; odkrije se mnogih src misljenje, *ogr. Valj. (Rad)*; — odkrit, aufrichtig, *Cig., Jan., C.*: odkrito moramo povedati, *Levst. (Zb. sp.).*
 odkritje, n. die Enthüllung; o. spomenika, *nk.*: — die Entdeckung, *Mur., Cig., Jan.*: (po nem.)
 odkritosrčen, čna, *adj.* offenherzig, aufrichtig; o. človek; odkritosrčno kaj povedati.
 odkritosrčnost, f. die Offenherzigkeit, die Aufrichtigkeit.
 odkritost, f. die Offenheit, das offene Wesen, *Cig. (T.), Ravn.*
 odkrivanje, n. das Abdecken, das Enthüllen; — das Entblößen des Hauptes; — die Offenbarung, *Cig.*
 odkrivati, am, vb. *impf. ad* odkriti; abdecken, enthüllen; posteljo o.; — o. se, das Haupt entblößen; — entdecken (finden), *Jan.*; (po nem.); — offenbaren: skrivnosti, srce o.

odkrivopétiti, pčtim, vb. *pf.* weghinteln, *Cig.*
 odkrižati se, am se, vb. *pf.* o. se koga, česa, (*vig.* sich durch das Kreuzzeichen entledigen, *M.*) sich jemandes oder einer Sache entledigen, loswerden.
 odkriževáti se, újem se, vb. *impf. ad* odkrižati se.
 odkrmáriti, árim, vb. *pf.* fortfeuern, *Cig.*
 1. odkrémiti, im, vb. *pf.* fortfeuern, *Cig.*
 2. odkrñiti, im, vb. *pf.* anzüchten: o. prasca, *IjZr.*
 odkrojíti, im, vb. *pf.* ablösen, abschleifen, *Cig.*: — abschneiden, *Jan.*
 odkršék, ška, m. der Abbruch, der Entgang, *Levst. (Pril.).*
 odkršiti, křšim, vb. *pf.* abbrechen; o. se, abbrechen (*intr.*): odkršilo se mu je bilo že dvoje zob, *Str.*
 odkrúncati, am, vb. *pf.* forthinken, *Cig.*
 odkrúšek, ška, m. kar se odkruši, das Abgebröckelte, der Abfall, *Cig.*
 odkruševáti, újem, vb. *impf. ad* odkrušiti; in Brocken, Stücken loslösen.
 odkrušitev, tve, f. die Losbrechung, *Jan.*
 odkrušiti, krúšim, vb. *pf.* ein Stück, einen Brocken ablösen, abbroden, abbrechen, wegsprengen; — o. se, sich loslösen, abbrechen (*intr.*); omet se je odkrušil od zidu.
 odktčrec, *adv.* = odkod? *ogr.-C.*
 odkúhati, kúham, vb. *pf.* das Kochen beenden.
 odkúp, m. der Loskauf, die Ablösung, *Mur., Cig., Jan.*; zemljiški o., die Grundablösung, *Levst. (Nauk)*; — der Wiederkauf: na o. prodati kaj, *Cig.*: — die Erlösung (im kirchlichen Sinne), *Cig., ogr.-C.*
 odkúpa, f. 1) das Ausgelöste, *C.*; — 2) = odkupnina, *Sret. (Rok.).*
 odkupávati, am, vb. *impf.* = odkupovati; — o. se, mißfallen, *Jan.*
 odkúpec, pca, m. der Loskäufer, *Mur.*
 odkúpek, pka, m. der Loskauf, die Auslösung, *C.*
 odkúpen, pna, *adj.* 1) Ablösungs-, *Cig., Jan.*; odkúpna pogodba, der Auslösungsvertrag, *Cig.*; odkupna pravica, das Einlösungsrecht, *DZ.*; — 2) ablösbar, *Cig., Jan.*
 odkúpilo, n. 1) das Lösegeld, *C.*; — 2) der Loskauf, *Trub.*; die Ablösung, *C.*
 odkúpitelj, m. der Loskäufer, der Erlöser, *Mur., Let., Valj. Rad.*
 odkúpiteljica, f. die Loskäuferin, *kajk. - Valj. (Rad).*
 odkúpiti, im, vb. *pf.* loskaufen; o. se, sich loskaufen; o. se od kazni, eine Strafe abkaufen, *Cig.*; — ablösen, *Cig., Jan.*: desetino o., *Cig.*; — einlösen: zastavo o., ein Pfand einlösen, *Cig.*: — erlösen, *Cig., Jan.*: — o. se komu, bei jemandem Mißfallen erregen, jemandem lästig, ungelogen werden, *Jan., C.*; meni se ne bo s tem ne prikupil ne odkupil, *Levst. (Zb. sp.).*
 odkúpitva, f. die Ablösung, *C.*; — die Erlösung, *C.*
 odkúpljati, am, vb. *impf.* = odkupovati, *M., C.*
 odkúpljenec, nca, m. der Losgekaufte, *Cig.*; — der Erlöste, *Cig., Jan.*

odkúpljenje, *n.* der Verkauf, *M.*; die Erlösung, *Cig., Jan., C. kajk.-Valj. (Rad)*; tudi odkupljenje, *kajk.-Valj. (Rad)*; odkupljenje, *ogr.-Valj. (Rad)*.

odkúpljenka, *f.* die Verkauftene, *Cig.*; — die Erlöste, *Cig., Jan.*

odkupjeváti, *pljuem, vb. impf.* = odkupovati: loskaufen, *Z.*; retuieren, *Levst. (Pril.)*.

odkupljiv, *iva, adj.* = odkupen, ablösbar, *Cig., Jan., C.*

odkúpnik, *m.* der Wiedertäufer, *Cig.*; — der Erlöser, *Cig., Jan.*

odkupnina, *f.* der Verkaufpreis, das Lösegeld, *Cig., Jan., C., nk.*

odkúpnja, *f.* der Verkauf; die Erlösung, *Valj. (Rad)*.

odkupováne, *n.* das Loskaufen; das Erlösen, *Cig.*

odkupováti, *ujem, vb. impf.* loskaufen; — ablösen, *Cig., Jan.*; — erlösen, *Jan.*

odkúpsčina, *f.* das Lösegeld, *Mur., Cig., Jan., Ravn., ogr.-M.*; — der Ein-, Ablösungspreis, *Cig., Jan., DZ., Levst. (Pril.)*.

odkúriti, *im, vb. pf. 1)* aufhören zu heizen, *C.*; — 2) sich davon machen, abfahren (saljivo).

odkúžba, *f.* = razkúžba, die Desinfektion, *Cig. (T.)*.

odládjati, *am, vb. pf.* zu Schiffe abfahren, weg-schiffen, *Mur., Cig.*

odlag, *praep. c. gen.* außer, *C.*; — prim. ls. odlag (iz: otdlag), *Mik. (Et.)*.

odlaga, *f.* 1) die Abladung, *C.*; — 2) = odlog der Aufschub, *Mur.*

odlaganje, *n.* 1) das Abliegen, das Abladen; — die Niederlegung, *Cig.*; — 2) das Aufchieben.

odlagati, *am, vb. impf. ad* odložiti; 1) ablegen, abladen; — 2) verschieben, aufchieben.

odlagniti, *nem, vb. pf.* leichter, besser werden: odlagnilo mu je. *Zr.*; bolnim ljudem je še tisti dan odlagnilo, *IjZr.*

odlah, *láha, m.* der Aufschub, die Frist, *C.*

odlahkóča, *f.* die Erleichterung, *Mik.*

odlájati, *jam, jem, vb. pf. 1)* durch Bellen vertreiben, fortbellen, *Mur., Cig.*; — 2) aufhören zu bellen; — mit bellender Stimme herjagen, verbellen, *Cig.*; — 3) bellend erwidern, *Cig.*; = grdo odgovoriti, *Dict., Z.*

odlajávati, *am, vb. impf. ad* odlajati; = grdo odgovarjati, *Kras.*

odlajiv, *iva, adj.* schnüppisch, vorlaut, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

odlámjati, *am, vb. impf. ad* odlomiti; wegbrechen, abbrechen.

odlástek, *ska, m.* = odlastek: brez odlaska, ohne Unterlass, *Vrsno-Erj. (Torb.)*; ne da mi odlaska, *Kras.*; — die Verzögerung, *Rec.-Erj. (Torb.)*.

odlásiti, *im, vb. pf. 1)* nachlassen: dež niè ne odlasi, *Banjšćice-Erj. (Torb.)*; cerkvenec je odlasil (z zvonjenjem), der Messner hat das Läuten unterbrochen, *Hrušica-Erj. (Torb.)*; leichter, besser werden: bolniku je odlasilo, *Solkán-Erj. (Torb.)*; — 2) aufchieben, *C.*

odlástek, *ska, m.* die Erholung, die Ruhe, die Muße, *Z., Navr. (Spom.), Razdrto-Erj.*

(*Torb.*); sestra mi ni dala odlastka, da sem jo moral spremiti, *SlN.*

odlástekl, *stelka, m. 1)* = odlastek; otroci mi ne dade odlastelka, *Lašće-Erj. (Torb.)*; — 2) der Aufschub: daj mi do božiča odlastelka, *Šmarje (pri Ijubljani)-Erj. (Torb.)*.

odláš, *láša, m.* der Aufschub, *M. Pres.*

odlášanje, *n.* das Aufchieben, das Verzögern; brez odlášanja, ohne Verzug, *Cig.*

odlášati, *am, vb. impf.* aufchieben; in die Länge ziehen; — prim. odlasiti 2).

odlášavec, *vca, m.* der Zögerer, *Cig., Jan.*; Al' gorje odlášavcem! *Pres.*

odlášba, *f.* der Aufschub, die Verzögerung, *Cig., Jan.*

odlášek, *ska, m.* der Aufschub, der Verzug, *Cig., Jan.*; brez odlaska, unverzüglich, *Cig., Jan.*; odlaški so odnaški, *Glas.*; (prim. odkladek): — die Frist, *Cig., Jan.*

odláševáti, *ujem, vb. impf.* = odlašati, *Pres.*

odlašiv, *iva, adj.* gerne aufchiebend, träge, *C.*

odláška, *f.* = odláček, *Dict.*

odláziti, *lázim, vb. pf.* = odlesti, *Cig., M.*

odléči, *lčžem, vb. pf. 1)* sich ablösen: skala odleže, *Cig.*; — 2) leichter, besser werden: odleglo je bolniku; nachlassen: bolečina, jeza odleže, *Cig.*; vreme je odleglo, *Z.*; ne odležem ti, dokler ne plačáš, ich gebe nicht nach, bis du mich begehst, *Cig.*; odlezi že, odleži, höre doch einmal auf, *Železniki (Gor.)*; — 3) = zaleči, ausgeben: to toliko odleže, kakor ono, *Svet. (Rok.)*; kamor bi dejal deset goldinarjev, odlegli bi kaj, *Z.*; to že odleže, daš rečt schon hin, *Z.*; — 4) gebären: žena odleže, *C.*; — o. se, geboren werden: otrok se odleže, *C.*

odlèg, *lèga, m. 1)* die Ablösung (einer Mauer), *Cig., C.*; die Ablösung eines Felsens im Bergwert, *Z.*; — 2) das Nachlassen (des Schmerzes), *Cig., M.*; — 3) = odlog, der Aufschub, *Z.*; le za odleg ga je hlapec prosil, *Ravn.*

odlèga, *f.* 1) das Nachlassen, die Erleichterung (z. B. des Schmerzes), *Mur., Jan., C.*; — 2) die Entlegenheit: o. kakega kraja, *C.*; (po nem.).

odlègati, *lègam (lčžem), vb. impf. ad* odleči, odlegniti; 1) sich lösen: skala odlega, *Cig.*; — 2) leichter werden, nachlassen: bolniku odlega bolečina, mraz odlega, *Mur., Cig., Jan., C., Mik.*; — 3) odlega se mi pot, ich habe Fortgang auf dem Wege, *Cig.*; prim. odse-dati se.

odlèget, *gla, adj.* = odlezen, *Jan.*

odlègljaj, *m.* das Nachlassen (v. Schmerze), die Erholung, die Ruhe, *Mur., Cig., Jan., C.*

odlegniti, *lègnem (legnem), vb. pf.* = odleči 2). leichter werden, nachlassen, *Mik.*

odlechniti, *lèchnem (lehnem), vb. pf.* = odlagniti, *C., SlN.*

odlekniti, *lèknem, vb. pf.* ausweichen: odlekniti, da te ne dobi, *C.*

odlepiti, *im, vb. pf.* (etwas Angeklebtes) ablösen, *Cig., C.*

odléšk, *léška, m.* der Wiederchein, *Jan., C.*; o. daljnih bliskov, *Glas.*

odleškávati, *am, vb. impf.* wiederstrahlen, *C.*

odlesketávati se, am se, *vb. impf.* funfelnd wiederstrahlen: zvezdice se v jezeru odlesketavajo, *SN*.

odlésti, lézem, *vb. pf.* weg^s, davontrieden, davonschleichen; o. čemu, entgegen, *C.*

odlét, léta, *m.* das Wegfliegen, der Abflug, *Cig., Jan., M.*; — der Abprall, der Rückprall, *Cig., Jan.*; o. sekire, der Abprung der Art, *Cig.*

odlétati, létam, (létém, *M.*), *vb. impf. ad* odleteti; weg^s, davonfliegen; entfliegen; — abprallen, sekira odleta od veje (springt ab), *Cig.*

odletávati, am, *vb. impf.* = odletati; fortfliegen; entfliegen; — iskre odletavajo, die Funken entsprühen, *Cig.*; — abprallen.

odléték, tka, *m.* kar odleti: odletki, die Abfälle (z. B. beim Holzhacken), *Z., ZgD.*; — der Abgang bei der Verarbeitung von Erzen, *Cig.*

odletéti, im, *vb. pf.* wegfliegen, fortfliegen: priči so odleteli v druge kraje; wegspringen: kladivo je odletelo, der Hammer fuhr vom Stiele ab, *Cig.*; podkev je odletela; da bi ti jezik odletel! (kletvica), *Z.*; — entgegen (o dobičku), *C.*; — abprallen, zurückprallen, *Cig., Jan.*

odletováti, ōjem, *vb. impf. ad* odleteti; wegfliegen, entfliegen: iskre odletujejo, *Cig.*; — abprallen: kladivo odletuje, *Z.*

odléžen, zna, *adj.* entlegen, *Mur., Cig., Jan.*; odležno mesto, *Slom.-C.*; — po nem.

odležnost, *f.* die Entlegenheit, *Mur., Cig., Jan.*; (po nem.).

odličén, čna, *adj.* distinguiert, *C.*; hervorragend, eminent, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; — rus.

odličica, *f.* die Anançe, *Cig.(T.), nk.*

odličiti, im, *vb. pf.* nuancieren, *Jan.*

odličnik, *m.* eine hervorragende, distinguierte Persönlichkeit: odličniki, die Honoratioren, *Cig., DZ.*; — prim. odličén.

odličnják, *m.* = odličnik, *C., nk.*; ysi tržni odličnjaki, alle Honoratioren des Marktes, *LjZv.*; — der Vorzugschüler, *nk.*

odličnost, *f.* das Hervorragende, die Ansehenlichkeit, *Cig., nk.*; — prim. odličén.

odlijáč, *m.* krop, ki se odlije od žgancev, predno se zmešajo, *Gor.*

odlijáti, jam, *vb. impf.* = odlivati, *Mur., Cig., Jan.*

odlijávec, vca, *m.* = odlijáč, *Kres.*

odlijek, jka, *m.* kar se odlije, der Abguß, *Mur., Jan.*

odlika, *f.* 1) die Abfertigung (in Geld), *Lerst.(Pril.)*; (in Worten) odliko dati komu, mit Worten abfertigen, *Lasče-Lerst.(M.)*; — 2) die Abhilfe, die Erholung; za vročino je za vsakim grmom odlika, *Z., Svet.(Rok.)*; — 3) die Auszeichnung, *nk.*; prvi red z odliko, erste Klasse mit Vorzug (v šolskih izpričevalih), *nk.*; (rus.).

odlikás, *m.* = odličnjak, *C.*

odlikovánc, nca, *m.* einer, der ausgezeichnet worden ist, *C., nk.*

odlikováti, ōjem, *vb. impf.* anszeichnen, *Cig., Jan., nk.*; o. se, sich hervorheben, hervorragen, *Cig., Jan., nk.*; (rabi se tudi kot *vb. pf.*); — prim. odlika 3).

odliti, lijem, *vb. pf.* weg^s, abgießen; preveč je vode v posodi, odlij je malo; odlij, kar je čistega: decantieren (chem.), *Cig.(T.)*.

odliv, *m.* 1) die Abgießung, *Cig.*; — 2) das Abgießene, der Abguß, *Cig.*; — die Decantation (chem.), *Cig.(T.)*; — 3) (po rus.) die Ebbe, *Cig.(T.), Sen.(Fiz.)*.

odlivanje, *n.* das Abgießen; die Decantation (chem.), *Cig.(T.)*.

odlivati, am, *vb. impf. ad* odliti; abgießen; — decantieren (chem.), *Cig.(T.)*.

odlivék, vka, *m.* kar se odlije, der Abguß, *Jan.*; — der Formabguß, *Cig.(T.)*; odlivke delati, *Cig.(T.), Erj.(Min.)*.

odlizati, zem, *vb. pf.* hinweglecken, *Cig.*

odljúden, dna, *adj.* 1) menschlichen, ungeistlich, unfreundlich, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), C., Dol., M., Svet.(Rok.)*; unhöflich, *Mur.*; — 2) menschlich, wild, *Cig., C.*; o. in pust kraj, *LjZv.*; V odljudni goščavi Sam za-se živi, *Preš.*

odljúdnéž, *m.* der Menschenfeue, *Cig.*

odljúdnica, *f.* die Menschenfeue, *Cig.*

odljúdnik, *m.* der Menschenfeind, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.

odljúdnost, *f.* 1) die Menschenfeue, die Ungeelligkeit, *Mur., Cig., Jan., Dol.-M.*; — 2) die Wildheit, die Wehe, *Cig.*

odločati, am, *vb. impf. ad* odločiti; = odločevati, *Jan., nk.*

odločávati, am, *vb. impf.* = odločevati, *ogr.-Valj.(Rad.)*.

odločéba, *f.* 1) die Absonderung, die Auszeichnung, *Cig., C.*; — 2) die Entscheidung, *Cig., C.*; — der Entschluß, *Cr.*

odloček, éka, *m.* 1) das Abgesonderte: der Abchnitt, das Capitel, *Cig., Jan., Vrtov.(Vin.)*; — der Anteil, *C.*; das Voš, *Cig., C.*; skrbni, nepokoj bodo tvoj odloček, *Jap.(Pril.)*; to je naš delež in odloček, *Skrinj-Valj.(Rad.)*; — 2) der Bescheid, die Entscheidung, *Cig., Jan., C., Cr.*

odločén, čna, *adj.* 1) Entscheidungs-, entscheidend, kritisch, *Cig., Jan.*; odločna doba, die Krisis, *Cig.(T.)*; na odločnem razpotju, *Erj./Iqb. sp.*; — 2) entschieden, entschlossen, resolut, *Cig., Jan., nk.*; — bestimmt: o. odgovor, eine positive, bestimmte Antwort, *Cig.*; odločno povelje, ein gemeinsamer Befehl, *Jan.*; — 3) trennbar, *Cig.(T.)*.

odločénec, nca, *m.* der Abgesonderte, der Ausgeschiedene; der Excommunicierte, *Cig., C.*; — der Separatist, *Jan.*

odločénost, *f.* die Abgeschiedenheit, *Cig.*; — der Separatismus, *Jan.*

odločeváten, ina, *adj.* entscheidend, *nk.*

odločevánje, *n.* 1) das Auscheiden; — 2) das Entschieden.

odločeváti, ōjem, *vb. impf. ad* odločiti: 1) absondern, anscheiden; abstrahieren (phil.), *Cig.(T.)*; — 2) entscheiden, bestimmen.

odločevavec, vca, m. 1) der Absonderer, *Cig.*;
— 2) der Bestimmer, *Cig.*
odločiten, ina, adj. entscheidend, maßgebend,
den Ausschlag gebend, *Cig., nk.*
odločilo, n. die Entschließung: z najvišjim od-
ločilom, *DZkr.*
odločina, f. die Secretionsform, h. t.-*Cig.(T.)*.
odločit, adj. voll Entschlossenheit, entschlossen,
Cig.(T.); entschieden, *Nor.*
odločitev, tvc, f. 1) die Absonderung, die Aus-
scheidung, *Cig., Jan., C., DZ.*; — 2) die Ent-
scheidung, die Bestimmung, *C.*
odločiti, im, vb. pf. 1) absondern, ausschneiden,
abtrennen; — abstrahieren (phil.), *Cig.(T.)*;
o. se, sich absondern, sich losrennen, sich ab-
lösen; — 2) bescheiden, bestimmen; o. komu
kaj; trpel bom, kar mi je Bog odločil; —
uro o. v službo božjo, *Burg.*; = določiti,
festsetzen; o. dan, ceno, *Cig., Jan.*; — ent-
scheiden; še nisem odločil, ich habe noch keine
Entscheidung getroffen, *Cig.*; den Ausschlag
geben; njegov glas je odločil; o. se, sich ent-
scheiden, sich entschließen.
odločitost, f. die Entschlossenheit, *Cig.(T.)*.
odločljiv, iva, adj. 1) entscheidend: o. biti o čem,
hinsichtlich einer Sache entscheidend sein, *DZ.*;
— 2) = odločen 3), trennbar, separabel, *Cig.,
Jan.*
odločnost, f. die Entschlossenheit, *Cig.(T.)*; die
Entschiedenheit, *Cig., C., nk.*; — die Be-
stimmtheit, die Präcision, *Cig.*
odlog, lóga, m. der Aufschub, der Verzug,
Mur., Cig., Jan., Cig.(T.); brez odloga, *Cig.,
Jan.*; odloga išče, er will Zeit gewinnen,
Cig.; die Frist, *Dict., Cig., Jan.*; o. dati
komu, jemandem eine Frist gewähren, *Cig.,
Jan., Dalm., Schönl., Kast., Tolm.*; Dajte
nam odloga štirinajst dni, *Nyes-K.*
odlog, praep. c. gen. außer, angenommen: o.
mene, *Cig.*; — pogl. odlag.
odlok, lóka, m. die Entscheidung, der Bescheid,
Cig., Jan., M., Levst.(Nauk.); sodnji o., *DZ.,
DZkr.*; božji o., Gottes Rathschluß, *Cig.*
odloška, f. der Entschluß, die Entschließung,
*Abd.-Mik., Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., Navr.
(Spom.)*; die Bestimmung, *C., Slom.*
odlokati, kam, lócem, vb. pf. wegschlagen, *Cig.*
odlom, lóma, m. der Abbruch, *Cig., Jan.*
odlomástiti, ástim, vb. pf. umgestürmt sich ent-
fernen, entstürmen, *Cig., Raič(Slov.)*.
odlómčina, f. das Fragment, *Cig.(T.)*.
odlómek, mka, m. das Bruchstück, das Frag-
ment, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), DZ., nk.*
odlómiti, lómim, vb. pf. weg-, abbreden: veter
je drevesu vrh odlomil; — odlomila se je
konica, die Spitze ist abgebrochen.
odloviti, im, vb. pf. die Jagd beendigen, *Mur.*
odložek, zka, m. der Aufschub, *C., Z.*; brez
odložka, *Cr.*
odložzen, zna, adj. 1) aufschubbringend, dila-
torisch, *Cig., Jan.*; nima odložne moči, *DZ.*;
2) aufschiebbar, *Jan.(H.)*; — 3) entlegen,
Mur., Cig., Ravn.; (prim. odlezen).
odloženje, n. die Weglegung, die Niederlegung,
Cig.

odložitev, tvc, f. das Ablegen, die Niederle-
gung, *Cig.*
odložiti, ložim, vb. pf. 1) weg-, ablegen; klo-
buk, orožje o.; abladen; odloži breme; od-
loži nekoliko, vsega ne moreš nesti; —
niederlegen: o. poslanstvo; — 2) verschoben,
aufschieben; odložencemu delu roglji rastejo.
= verschobene Arbeit wird jauer, *C.*; kar se od-
loži, se ne opusti, *Met.*; — 3) (ein Kind)
weglegen: ljudje govore, da so ga cigani
odložili, *Erj.(Izb. sp.)*.
odloživ, iva, adj. = odlozen 1); brez odložive
moči, *DZkr.*
odložljiv, iva, adj. = odlozen 2), aufschiebbar,
Cig., Jan., C.
odložnina, f. die Prolongationengebür, *Cig.*
odložnost, f. 1) die Aufschiebbarkeit, *Jan.(H.)*;
— 2) die Entlegenheit, *Jan.(H.)*; — prim.
odlozen.
odlúcati, am, vb. pf. das Wegwerfen beenden,
abwerfen, *Cig.*
odlučiti, im, vb. pf. wegwerfen, *Mur.*
odlúp, m 1) das Abschälen: o. kopita, die
Zufabstörung, *Cig.*; — 2) das Abgeschälte,
die Schale, *Valj.(Rad)*
odlúpek, pka, m. das Abgeschälte, die Schale,
Valj.(Rad).
odlúpati, im, vb. pf. durch Schälten entfernen,
wegschälen, abschälen; o. drevesu skorjo.
odlúskati, am, vb. pf. = odlúčiti, *Mur.*
odlúšček, ščka, m. kar se odlúči, das Los-
geschälte, *C.*
odlúščiti, im, vb. pf. die (harte) Schale oder
Hülle entfernen, abhüllen; pečnemu kostanju
kožo o.
odmáhniti, máhнем, vb. pf. 1) wegschlagen,
abshwenken, *Cig.*; — 2) abprallen: udarec
more odmahniti, *Nor.*
odmájati, jam, jem, vb. pf. 1) locker, wackelnd
machen: klin se ne da odmajati, *jrzhSt.*;
— 2) o. z glavo, durch Kopfschütteln verneinen.
odmajávati, am, vb. impf. ad odmajati; 1) lo-
cker machen, *jrzhSt.*; — 2) den Kopf schütteln
(zum Zeichen der Verneinung): neverno je
odmajaval, *Levst.(Glas.)*.
odmájiti, im, vb. pf. durch Abschälten entfernen,
wegschälen, *Cig.*
odmákanje, n. das Aufweichen, *M.*
odmákati, kam, čem, vb. impf. ad odmočiti;
aufweichen, *M.*; v vodi kaj o., *Z.*; — o. se,
aufgeweicht werden (um losgetrennt werden
zu können), *jrzhSt.*
odmákniti, máknem, vb. pf. = odmekniti.
odmálčati, am, vb. pf. mit der Faust oder
dem Nachmittagsbrot fertig werden, *Cig.*
odmámiti, mánim, vb. pf. ablocken: psa komu
o., *Cig.*
odmancati, ám, vb. pf. *Cig.*, pogl. odmencati.
odmašek, ška, m. = odmašilo, *DSr.*
1. odmaševáti, újem, vb. pf. mit dem Leseu
der Messe fertig werden.
2. odmaševáti, újem, vb. impf. ad odmašiti;
(Verstopftes) entstopfen, öffnen.
odmašilo, n. der Pfropfsieber, der Stöpselsieber,
DSr.

odmašiti, im, *vb. pf.* etwas Verstopftes entstopfen, öffnen; o. ev. luknjo, steklenico.

odmātati, am, *vb. impf. ad* odmotati; = odmotavati: nit se je odmatala, *Prip.-Mik.*

odmēček, čka, *m.* = odmetek 2): tebi bo pa kaj odmečka vrgel, *Jurč.*

odmečiti, im, *vb. pf.* weich machen, *V.-Cig.*

odmehi, *m.* = odmex, *C., Z.*: („udmih“, *Cig.*).

odmejiti, im, *vb. pf.* durch Marken von einem gewissen Bezirke ausschließen, abrainen, *Cig., Svet.(Rok.).*

odmejnīčiti, ičim, *vb. pf.* z mejniki odmejiti, *Cig.*

odmēk, *m.* die Erweichung: rana nima odmečka, *C.*; — das Thauwetter, *Z.*

odmēka, *f.* die Erweichung, *C.*; — das Aufthauen, das Thauwetter, *Mur., Cig., Lašče-Erj.(Torb.), Levst.(Cest.);* — die Erleichterung (o bolečinah), *Lašče-Erj.(Torb.).*

odmēkati, am, *vb. impf. ad* odmēkniti, = odmekovati, *Mur.*

odmēkeč, mēkla, *adj.* 1) aufgethan, *Jan.*; — 2) schlaff, loje, *Mur., Cig., Jan.*; vezi so odmekle, *C.*

1. **odmeketāti**, etām, ččem, *vb. pf.* aufhören zu medern.

2. **odmeketāti**, etām, āčem, *vb. pf.* wegrüfteln, abrüfteln, *Cig.*

odmēklost, *f.* 1) der Zustand des Aufthauens prim. odmekel 1); — 2) die Schläfheit, *Mur., Cig.(T.).*

odmēkniti, mēknem, *vb. pf.* 1) weich werden, *Jan., C., Pohl.(Km.);* aufthauen, *Cig., Jan.*; odmeknilo je, = jug je nastopil, da je (po zimī) vreme zopet „mečje“, *Lašče-Erj.(Torb.);* — 2) erschlassen, *Mur.:* — 3) nachlassen, aufhören (o bolečini), *Povir(Kras)-Erj.(Torb.);* bolečina, otok odmekne, *C.*

odmekniti, māknem, *vb. pf.* wegrücken; o. se, auf die Seite treten, *Jan., BIKr.-M.*; sich aus dem Wege machen, sich zurückziehen, *Cig.*

odmekovāti, ūjem, *vb. impf. ad* odmēkniti, *Mur., Cig., M.*

odmēmba, *f.* die Bestimmung, die Widmung, *Cig.*; ustanove in odmembe, Stiftungen u. Widmungen, *DZkr.*; — die Zuerkenntnis, die Anweisung, *C.*

odmēn, mēna, *m.* die Bestimmung: s tem odmenom, *ZgD.*; — das Ziel, *Cig.*

1. **odmēna**, *f.* = odmēmba, die Widmung, *Jan.*

2. **odmēna**, *f.* die Entschädigung, der Erſatz, *DZ., Svet.(Rok.), Vrt.*; — das Surrogat, *ogr.-C.*; — die Stellvertretung, *C.*

odmēncāti, ām, *vb. pf.* wegreiben; suho blato odmencati z obleke.

1. **odmēniten**, ina, *adj.* Widmungs-: odmēnito pismo, *DZ.*

2. **odmēniten**, ina, *adj.* Erſatz-, Vergütungs-, *Cig.*

1. **odmēnilo**, *n.* die Widmung: o. v kavcijo, die Widmung als Caption, *DZ.*

2. **odmēnilo**, *n.* der Erſatz, die Vergütung, *DZ.*

1. **odmēniti**, im, *vb. pf.* bestimmen; v dar kaj o. komu, *C.*; za reveže kaj o., *Z.*; odmenjen, zugedacht, *Cig.*; vloge odmenjene ob-

lastvom, *Levst.(Nauk)*; odmenil ga je oče za duhovski stan, *Jurč.*; deſignieren, *Cig., Jan.*; — widmen, *Jan., nk.*; o. se za kaj, ſich auf etwas verlegen, *Cig.*

2. **odmēniti**, im, *vb. pf.* erſegen: o. koga, für jemanden eintreten, ihn erſegen, *ogr.-C.*; — vergelten: zdaj sva si odmenila (= vrnila), *Svet.(Rok.).*

odmēnjati, am, *vb. impf. ad* 1. odmeniti; beſtimmen, *Cig.*

odmēnje, *n.* das Hinwegnehmen (ereptio), *Dict.-Mik.*; — prim. oteti.

odmēnjavāti, ūjem, *vb. impf.* = odmenjati, beſtimmen, widmen, *Jan., Z.*

odmēnſki, *adj.* Entſchädigungs-; najviſji odmenſki poſtavki, die Maximal-Entſchädigungſätze, *DZ.*

odmēra, *f.* 1) das Maßmaß, die Bemessung, *Cig.(T.), C., BIKr.-M.*; o. davka, *Nov., Levst.(Nauk);* — 2) das Abgemessene: die Periode in der Rede: Slovenec dela raji bolj kratke odmere v govoru, *Levst.(Zb. sp.);* — 3) obed. kadar prodano vino odmerijo in v barile pretočijo, *BIKr.*

odmērek, rka, *m.* kar je odmerjeno, das Maßmaß, *DZ.*; das Maß (als Reſultat deſ Meſſenſ), *C.*; die Maße (im Bergbau), *Cig.*; die Ration, die Portion, *Jan.*

odmēren, rna, *adj.* Bemessungs-: odmērno razdobje, die Bemessungsperiode, *DZ.*

odmerilo, *n.* die Bemessung, das Maßmaß, *Levst.(Pril.).*

odmēriti, mērim, *vb. pf.* 1) wegnehmen und abmeſſen: zumeſſen: o. komu žita, sukna, *Cig.*; z enako mero o. komu = jemanden mit gleicher Münze bezahlen, *Cig.*; o. hlače komu, jemandem eine Hoſe anmeſſen, *hvjhŠt.*; — o. komu kazni, jemandem die Strafe be- meſſen, *Cig.*; — beſtimmen, *Cig.*; trpi, kar ti je Bog odmeril, *Z.*; — 2) o. koga, jemanden an Maß (Größe) übertreffen, *Z., Gor.*

odmērjati, am, *vb. impf. ad* odmeriti: abmeſſen, zumeſſen, *Cig., Jan.*

odmērjavec, vca, *m.* der Vermeſſer, *Cig.*

odmērnina, *f.* die Maßengebühr, *Jan.(H.);* — prim. odmerek.

odmēsti, mētem, *vb. pf.* hinwegſehren, hinwegſegen; o. prah od pšenice.

odmeſetariti, ārim, *vb. pf.* 1) o. komu kaj. einem etwas abmāſeln, *Cig.*; — 2) nehati meſetariti.

odmeſētiti, čtim, *vb. pf.* = odmeſetariti, *Z.*

odmēt, mēta, *m.* 1) die Ablehnung, *DZ.*; — 2) (po rus.) das Trümm, das Gangtrümm (mont.), *Cig.(T.).*

odmētati, mētam, *vb. impf. ad* odmēsti: wegſegen, wegſehren, *Cig.*

odmētati, mēčem, l. *vb. pf.* das Wegwerfen beenden, (der Reihe nach) wegwerfen; vse je odmetal od sebe; — II. odmētati, mētam, čem, *vb. impf. ad* odvrēci: wegwerfen, verwerfen; malovredne ribe odmetajo, *Ravn.*; obsodila je moje življenje, zato me odmeta, *Jurč.*

odmetāvati, am, *vb. impf.* = odmetovati; hinwegwerfen: sneg o., *LjZv.*

odmĕtek, tka, *m.* 1) die halbe Handfurche (zadnji ožji ogon). *Cig., Lašĕ-Evj. (Torb.)*; — 2) der Anszug, das Leibgebänge, *BIKr.*

odmĕten, tna, *adj.* 1) Ablehnungs-, odmĕtna pravica, *DZ.*; — 2) abtrünnig, *Mur., Jan.*

odmĕti, mánem, *vb. pf.* hinwegreiben, *Cig.*

odmĕti, dmĕm (mĕjem), *vb. pf.* antworten, *Mik.*; o. se, wiederhallen, *C.*; hrib se je odmel. *C.*; o. se. (auf einen Ruf) sich melden, *Bučĕ/Št.*; *C.*; — nam. oddmeti, prim. odmevati.

odmĕtljaj, *m.* = odmetek 1), *Cig.*

odmĕtnica, *f.* die Abtrünnige, *Jan.*; — stsl.

odmĕtnik, *m.* der Abtrünnige, *Cig., Jan.*; — stsl.

odmetováti, űjem, *vb. impf. ad* odvreĕi; wegweisen, verwerfen.

odmĕv, dmĕva, *m.* der Wiederhall, das Echo, *Cig., Jan., nk., Tolm., vŕhŠt.*; — der Nachhall, *Jan., Sen. (Fĭŕ.)*; — die Resonanz, *Cig., Jan.*; — prim. odmevati.

odmĕvanje, *n.* das Wiederhallen; — der Nachhall, *Cig.*; — prim. odmevati.

odmĕvati, am, *vb. impf.* zurückhallen, wiederhallen, *Cig., Jan., nk.*; — nachhallen, *Cig., Jan.*; = o. se. *Cig., Vrtov.-M. C.*; — nam. oddmevati; podstava je: dmĕ-; prim. *Mik./Et., V. G. IV. 223.*

odmĕvĕck, vka, *m.* = odmev. *Jan.*

odmĕven, vna, *adj.* Resonanz: odmĕvna odprtina, das Resonanzloch, *Cig.*; — prim. odmevati.

odmĕvnik, *m.* der Resonanzboden, *Jan.*; — prim. odmevati.

odmĕĕen, ĕna, *adj.* divergierend (math.), *Cig. (T.), C., Cel. (Geom.)*.

odmig, *m.* der Verneinungswinkel, *Z.*

odmigati, migam, *vb. pf.* mit Winkeln verneinen, *Z.*; mit Winkeln antworten, *jvŕhŠt.*

odmigávati, am, *vb. impf.* = odmigovati; odmigavala ji je z oĕmi, da ne tako, *Str.*

odmigniti, mĕgnem, *vb. pf.* mit einem Wink verneinen, *Z.*; mit einem Wink antworten, *jvŕhŠt.*

odmigováti, űjem, *vb. impf. ad* odmigati, odmigniti; winkend verneinen, *Z.*

odmĭka, *f.* das Zurücktreten, *C.*

odmĭkanje, *n.* das Begründen; das Wegtreten, das Zurücktreten.

odmĭkati, mĭkam, ĕem, *l. vb. impf. ad* odmekniti; wegründen; entziehen, *M.*; — o. se. wegründen (*intr.*); o. se od mize; gozd se odmĭĕe, der Wald tritt immer weiter zurück, *C.*; sich zurückziehen, weichen, *C.*; nachgeben, *Kras.-M.*; — II. odmĭkati, kam, ĕem, *vb. pf.* mit dem Necheln fertig werden, *Z., M.*

odmĭkováti, űjem, *vb. impf.* = odmĭkati *l. Cig.*

odmiranje, *n.* das Wegsterben, das Absterben, *M.*

odmirati, mĭram, *vb. impf. ad* odmrĕti; wegsterben, absterben, *Cig., Jan., M.*; stari odmirajo, *Vrtov. (Km. k.)*; sebi o, sich selbst absterben, *C.*

odmišliti, mišlim, *vb. pf.* 1) abstrahieren, odmišljen, abstract, *Cig. (T.)*; — 2) o. si, die

Besinnung ändern, sich anders besinnen, *C.*; o. si je, er hat sich eines andern besonnen, *Raiĕ/Let.*

odmišljaj, *m.* die Abstraction, *Cig. (T.)*.

odmišljanje, *n.* das Abstrahieren, die Abstraction, *Cig. (T.), Lampe/D.*

odmišljati, am, *vb. impf. ad* odmišliti; abstrahieren, *Cig. (T.)*; odmišljamo — z mišljenjem odloĕujemo — posamezne predmete, da nam ostane en sam duševni predmet — pojem, *Lampe/D.*

odmiti, mĕjem, *vb. pf.* hinwegwaschen.

odmívati, am, *vb. impf. ad* odmiti; wegwaschen.

odmláti, im, *vb. pf.* 1) durch Drehen, Schlagen lostrennen; — abdreihen: o. dolg, *Cig.*; — 2) das Drehen beenden; mi smo že odmlatili, vi še mlataite.

odmnožiti, im, *vb. pf.* depotenzieren, Wurzel ausziehen, radicieren (math.), *Cig. (T.)*.

odmóĕiti, móĕim, *vb. pf.* aufweichen; o. se, aufgeweicht werden; trdo usnje v vodo dežati, da se odmoĕi; — o. se, durch Einwirkung von Feuchtigkeit sich lösen, *Z.*

odmodrijániti, ánim, *vb. pf.* wegwiseln, *Cig.*

odmóliti, mólim, *vb. pf.* aufhören zu beten; abbeten: o. pet oĕenašev, rožni venec.

odmomljáti, ám, *vb. pf.* herumrumpeln, *Cig.*

odmór, móra, *m.* die Raht, die Pause, *Jan., nk.*; — die Verspause (diacresis), *Cig., Jan., Cig. (T.)*; — hs.

odmotánica, *f.* der Fadenabwinder, das Filatorium, *Cig.*

odmotáti, ám, *vb. pf.* abwinden, abwickeln, abhappeln, loshappeln; evolvieren (math.), *Cig. (T.)*

odmotávati, am, *vb. impf. ad* odmotati; abhappeln, abwinden.

odmrĕti, mrĕm, mĕjem, *vb. pf.* wegsterben, absterben; odmrli so mu otroci, roditelji; odmrli je svetu, er ist der Welt abgestorben, *Cig.*; o. hudemu nagnjenju, *Burg.*; nekaj udov mu je odmrlo, *Ravn., Dol.*; — aussterben, erlöschen, *Cig., Jan., nk.*

odmrĕtje, *n.* das Absterben, der Todesfall, *Cig., Jan.*

odmrgolĕti, im, *vb. pf.* entwimmeln, *Cig.*

odmrmráti, ám, *vb. pf.* 1) brummend sich entfernen; nejevoljen odmrma po zavrtih, *Levst. (Zb. sp.)*; — 2) abrummeln, herumrumpeln, *Cig.*

odmrĕtja, *f.* = odmrĕtje, *Mur., Jan. (Slovn.)*

odmrĕtje, *n.* = odmrĕtje, *Cig.*

odmrĕviti, im, *vb. pf.* abstrümmeln, abbröseln, *Cig., C., Jan.*

odmĕzniti, mĕznem, *vb. pf.* abfrieren, *Cig.*; prst mu je odmĕznil, *jvŕhŠt.*

odmúzati se, am se, *vb. pf.* davonstreicheln, *C.*

odmúziti se, im se, *vb. pf.* = odmúzati se, *C.*

odmúzniti, múznem, *vb. pf.* idempfen, stehlen, *C.*

odmúžiti, im, *vb. pf.* o. skorjo, (die ganze Rinde) vom Stabe lösen (wenn derselbe voll Zaht ist), *C.*

odnáglniti, nem, *vb. pf.* wegneigen, *Mur.*

odnárók, *adv.* entgegen; preveĕ mi je odnárók, *Polj.*

odnaša, *f.* das Verdrieben, *C.*
odnašanje, *n.* das Wegtragen, das Ueberstellen (des Wagenhintertheiles), *z.*; prim. odnašati.
odnašati, *am, vb. impf. ad* odnesti: 1) wegtragen, forttragen: eden kopa, drugi zemljo odnaša; — veter pleva odnaša; voda breg odnaša; spanje odnašati, *Cig.*; pete o., Fergengeld nehmen, siehe, *Glas., ZgD.*; — o. komu, jemandem etwas nachtragen, *Jan.*; das Gepäck tragen: staričava baba nama je odnašala in pot kazala, *Jurč.*; — zadnjo premo o., voz o., den Hintertheil des Wagens heben und überstellen, *Z. jrzhSt.*; wegidieben: odrivači koleasa odnašajo, da se ob zid ne zadevajo, *Levst. (Cest.)*; — čoln odnaša, (treibt ab), *Cig.*; — 2) = odlašati, verdrieben, *Mur., jrzhSt.-C., Isvr.*; — 3) o. se, sich berufen, *Cig. (T.)*; — o., se sich beziehen, *nk.*: (prim. odnos).
odnašavec, *vca, m.* 1) der Träger, *Jan.*; — 2) der Prallstein, *Cig.*
odnašnik, *m.* = odnašavec, *Cig.*
odned, *adv.* = odonod, *ogr.-Mik.*
odneh, *nča, m.* das Ablaffen, *Zora.*
odnehati, *am, vb. pf.* nachlassen; mraz je odnehali; ablassen, abstehen, nachgeben; neče odnehati.
odnehavati, *am, vb. impf.* odnehovati.
odnehljaj, *m.* das Nachgeben, *Cig.*
odnehljiv, *iva, adv.* nachgiebig, *Čv.*
odnehováti, *ujem. vb. impf. ad* odnehati; nachlassen, ablassen.
odnékle, *adv.* seit einiger Zeit, *C., Vest.*
odnékod, *adv.* = od nekod, irgendwoher; von einem gewissen Orte, aus einer gewissen Gegend.
odnemágati, *am, vb. impf. ad* odnemoči: ohnmächtig werden, *C.*; (tudi *pf.*).
odnemóči, *mórem, vb. pf.* = odnemoči, ermatten, erschöpfen, erschlagen, *ogr.-M., C.*
odnés, *nésa, m.* 1) der Vorsprung des Daches, das Vordach, *Laščé - Levst. (Rok.)*: der ein Dbdach gewährende Hausvorsprung, *Cig.*; (ódnés, *Rib.*); — 2) der Vorsprung an einer Mauer, *Levst. (Cest.)*; — der Gestein, der Abweissstein an einem Gebäude, *Z.*
odnésti, *nésem, vb. pf.* 1) weg-, forttragen; z mize odnesti posodo; davontragen: skrivaj o. kaj; — veter, voda kaj odnese; spanje o., den Schlaf benehmen, *Cig.*; upanje o., die Hoffnung benehmen, *Z.*; pete o., durch die Flucht entkommen, entweichen; celo kožo o., mit heiler Haut davonkommen, *Cig.*; srečno jo o., glücklich davonkommen, *Cig., Jan.*; — hebend weggrüden: o. voz, o. zadnjo premo; — 2) = zaleči: skrinja odnese za stol, die Truhe erhebt einen Stuhl, *Notr.*; to veliko odnese, das macht einen großen Unterschied, *Z.*
odnéti, *námem, vb. pf.* entnehmen, *C.*; (einen Theil) wegnehmen, *Z.*
odnikáten, *ina, adj.* abweislich, negativ, *Cig., Jan.*
odnikati, *kam, čem, vb. pf.* verneinen, *Z.*; kaznjivost o., die Strafbarkeit ausschließen, *DZ.*

odnimanje, *n.* die Wegnahme eines Lautes (gramm.), *Cig. (T.)*.
odnikód, *adv.* = odnikoder, *Cig.* (od nikod, *Mur.*).
odnikóder, *adv.* = od nikoder, nirgendsher, von keiner Seite.
odniti, *im, vb. pf.* o. sod, dem Faße einen Boden machen, es bodnen, *Cig.*
odnós, *nósa, m.* 1) das Wegtragen, *Z.*; die Abtragung, *Cig.*; — der Fúrtrag (merc.), *Cig. (T.)*; — 2) die Beziehung, *Cig. (T.), DZ.*; *hs. (rus.)*.
odnósn, *sna, adj.* bezüglich, relativ; odnosno, beziehungsweise: odnósní pojem, der Beziehungsbegriff, odnosní rek, der Relativsatz, odnosna težina, das speciifische Gewicht, *Cig. (T.)*; — *hs. (iz rus.)*.
odnošáj, *m.* die Beziehung, das Verhältnis, *Cig. (T.), C.*; — *hs.*; prim. odnos 2).
odobéđovati, *ujem. vb. pf.* mit dem Eßsen, der Mahizeit (obed) fertig werden, *Cig., C., Mik.*
odóblati, *am, vb. pf.* weghobeln; — prim. oblati.
odobrávanje, *n.* die Billigung, die Approbation, *Cig. (T.), nk.*; — prim. odobriti.
odobrávati, *am, vb. impf.* = odobrovati, *Cig., nk.*
odobrénje, *n.* die Approbation, *Cig. (T.)*; — prim. odobriti.
odobriten, *ina, adj.* gutheißend: v odobritno znamenje, zum Zeichen der Zustimmung, *DZ.*; — prim. odobriti.
odobrilo, *n.* die Genehmigung, *Levst. (Cest.), DZ.*; na o. predložiti, *DZ.*; — prim. odobriti.
odobriti, *im, vb. pf.* gutheißend, billigen, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*; genehmigen, *Cig. (T.), nk.*; — *hs. (iz rus.)*.
odobróbta, *f.* die Ueberhäufung mit Wohlthaten, *Mur., C.*
odobróšiti, *štim, vb. pf.* o. koga, jemandem Wohlthaten erweisen, ihn begaben, *Mur., Cig., ogr.-C., ZgD.*: Bog naj odobroti ta dva mladenička, *Ravn.*
odobrováti, *ujem. vb. impf. ad* odobriti; gutheißend, genehmigen, *nk.*
odobrovóšiti, *vóšim, vb. pf.* in eine gute Laune versetzen, aufbeutern, *Cig. (T.), jrzhSt.*
odóžec, *eta, n.* *Mur., Cig., Mik.*, (vgl. odđóžec 2).
odóžek, *jka, m.* *Mur., Cig., Jan., Mik.*, (vgl. odđojek, *nk.*)
odoi, *m.* = dol, das Thal, *C.*
odolati, *am, vb. pf.* o. čemu, überwinden, bewältigen (3. B. eine schwere Arbeit), *Dol.-Mik.*; = zadositi: o. pravičnim željam, *Blkr.-Navr. (Let.)*; — prim. odoleti.
odom, *m. M.*, (vgl. odum).
odoléti, *im, vb. pf.* o. komu (čemu), überwinden, bewältigen, *Cig. (T.), Vrt., Jurč. (Tug.)*; — *stsl., hs.*
odolévatí, *am, vb. impf. ad* odoleti; gewachsen sein, o. komu (čemu), *Cig. (T.)*; — prim. odoleti.
odolin, *m.* veliki o., großes Löwenmahl (antirrhinum maius), *Cig., Jan., Tuš. (R.)*.

odondōd, *adv.* = od ondod, *C.*; odōndod, *jrzhSt.*
 odoned, *adv.* = odonod, *ogr.-C.*
 odonegáti, *ám.* *vb. pf.* durch eine unbekannt gebliebene Handlung entfernen, *Z. jrzhSt.*
 odonegáviti, *ávim.* *vb. pf.* = odonegati, *Z.*
 odōnod, *adv.* von jener Seite, von dort.
 odōr, *dóra.* *m.* = odora, *C.*
 odōra, *f.* die Stelle auf einer Anhöhe, wo gute Erde abgeschwemmt worden ist, *C.*
 odōrast, *adj.* o. kraj, = kraj, kjer so odore, *C.*
 odoráti, *orám.* *orjem.* *vb. pf.* abadern, wegadern, *Cig., Jan., M.*; o. sosedu zemlje, *Cig.*
 odorávati, *am.* *vb. impf. ad* odorati; wegadern, *Cig.*
 odōrek, *rka.* *m.* was einmal abgeackert wird, die Scholle, *Cig.*; brazde namakaš, ponižuješ odorke, *Ravn.*
 odōrka, *f.* eine Art zu ackern, das Wenden, die Ruhr, *Jan.*
 odoróžiti, *rōžim.* *vb. pf.* = razorožiti, *Mur., C.*; tudi: -žiti, *im.*
 odovod, *adv.* = odtod, *ogr.-C.*
 odozláti, *ám.* *vb. pf.* = odvozlati, *C.*
 odpáda, *páda.* *m.* 1) = kar odpada, smeti, *C.*; — 2) der Abfall, *Mur., Cig., Jan., C., nk.*
 odpádanje, *n.* das Wegfallen, das Abfallen.
 odpádati, *pádam.* *vb. impf. ad* odpasti; wegfallen: trohlina odpada; — entfallen; — abfallen, abtrünnig werden
 odpádec, *deca.* *m.* = odpad 2), der Abfall, *Z., M.*
 odpádek, *dka.* *m.* kar odpade; odpadki, die Abfälle; die Abraumstoffe, *Levst. (Močv.).*
 odpádljiv, *iva.* *adj.* kar rado odpada, abfällig, *Mur., Cig., Jan.*
 odpádljivost, *f.* die Abfälligkeit, *Jan. (II.).*
 odpádsto, *f.* die Abtrünnigkeit, *Jan.*
 odpádnica, *f.* die Abtrünnige, *Cig., Jan., nk.*
 odpádnik, *m.* der Abtrünnige, *Mur., Cig., Jan., nk.*
 odpádniti, *pádnem.* *vb. pf.* = odpasti, *Mur.*
 odpáhati, *páham.* *vb. pf.* durch Bewegung der Luft weg-, aufstoßen: veter je vrata odpahal, *Cig.*
 odpahljāti, *ám.* *vb. pf.* wegädeln, *Cig.*
 odpáhniti, *nem.* *vb. pf.* = odpelniti, *Cig., Jan.*
 odpálati, *m.* *vb. pf.* wegjengen, wegbreimen.
 odpáratí, *am.* *vb. pf.* abtrennen, los trennen; o. kaj prišitega.
 odpásati, *pásem.* *vb. pf.* losgürten; o. sabljo, *Cig.*; o. zastor, die Schürze losbinden, *Cig.*; — o. se, sich den Gurt öffnen, den Gürtel sich losbinden, *Cig.*
 odpasovánje, *n.* das Losgürten.
 odpasováti, *újem.* *vb. impf. ad* odpasati; losgürten; o. se, sich den Gurt losbinden, *Cig.*
 odpásti, *pásem.* *vb. pf.* 1) wegweiden, (einen Teil von einem Ganzen) abweiden, *Z.*; — 2) das Weiden beenden, *M.*
 odpásti, *pásem.* *vb. pf.* wegfallen, abfallen; cveje je odpadlo; — abtrünnig werden, abfallen; vino in tene store, da modri odpadajo, *Škrinj.-Valj. (Rad.);* odpadel, abtrünnig, *Jan.*

odpáziti, *pázim.* *vb. pf.* die Verschaltung wegnehmen: o., kar je zapazeno, *Cig.*
 odpečáta, *f.* die Entriegelung, *Cig.*
 odpečátenje, *n.* die Entriegelung; o. oporoke, die Testamentseröffnung, *Cig., Jan.*; (pravilno: odpečačenje).
 odpečáuti, *átim.* *vb. pf.* entriegeln, o. pismo.
 odpečátovati, *újem.* *vb. impf. ad* odpečatiti; entriegeln, *Jan.*
 odpelniti, *páhnem.* *vb. pf.* durch einen Stoß entfernen, fortstoßen; o. koga = iznebiti se koga, *C.*; aufstoßen; o. vrata, okno, *Cig., C.*; zarinék o., den Riegel zurückchieben, *C.*
 odpeljaváti, *újem.* *vb. impf. ad* odpelniti; wegstoßen, abstoßen; von sich stoßen, verwerfen, *C.*; aufstoßen, *Cig., Jan.*
 odpekotáti, *etám.* *éčem.* *vb. pf.* davontragen, *Cig.*
 odpeljánje, *n.* die Entführung.
 odpéljati, *péljem.* -peljáti, *ám.* *vb. pf.* wegführen; o. otroka za roko, psa na vrvcí; v sužnost o., in die Sklaverei abführen; — wegfahren (*tr.*): o. koga (kaj) z vozom, z ladjo, na vozu, na ladji; o. se, wegfahren, abfahren, davonfahren; kdaj se odpelješ? — weggleiten, entgleiten; o. vodo iz ribnika, den Teich entwässern, *Cig.*
 odpeljáva, *f.* das Wegführen, die Abfuhr, *Cig., C.*; — die Entführung, *Cig., C.*
 odpeljávati, *am.* *vb. impf.* = odpeljevati.
 odpeljávec, *vca.* *m.* der Entführer, *Mur., Cig., C.*
 odpeljévánje, *n.* das Wegführen.
 odpeljévati, *újem.* *vb. impf. ad* odpeljati; wegführen, entführen; weggleiten: le-ti grehi odpeljujejo človeka od Boga, *Krešj.*
 odpeljévavec, *vca.* *m.* der Entführer, *Cig.*
 odpéniti, *pénim.* *vb. pf.* abhämmen, *Mur., Pohl. (Km.).*
 odpénjati, *am.* *vb. impf. ad* odpeti; 1) abspannen, entspannen, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) aufknöpfen, aufheften; suknojo o.; o. se, sich aufknöpfen: suknja se odpénja.
 odpenkljāti, *ám.* *vb. pf.* aufbinden (3. B. eine Waiche).
 odpéirati, *am.* *vb. impf.* = odpirati, *Mur., Pot.-Mik.*
 odpéti, *počem.* *vb. pf.* 1) o. kar je napeto: abspannen, entspannen, *Cig., Jan., Cig. (T.);* struno o., *Cig.*; — 2) o. kar je zapeto: aufknöpfen, aufheften; o. si suknojo, zaponko o.
 odpéti, *pojem.* *vb. pf.* 1) aufhören zu singen; o. pesem, ein Lied abhingen, *Cig.*; čuvaj je ure odpel, der Nachwächter hat die Stunden abgerufen, *Cig.*; zvon je odpel, die Glocke hat aufgehört zu läuten; — odpelo mu je, er hat seine Rolle ausgespielt, *Jan. (II.);* — 2) singend erwidern; (in der Kirche) repondieren, *Cig.*
 odpetljāti, *ám.* *vb. pf.* losheften, aufheften, *C.*
 odpév, *péva.* *m.* der Gegengesang, die Antiphone, das Reponsorium, *Cig., Jan., C.*
 odpévanje, *n.* der Wechselgesang, das Repondieren, *Cig., Jan.*

odpévati, am, vb. *impf. ad* odpeti; jugend antworten; o. si, einen Wechselgesang oder Wechselgesänge aufführen; — respondieren, *Cig., Jan.*

odpěvek, vka, m. die Antiphone, *ogr.-C.*

odpíh, píha, m. das Wegblasen, *M.*

odpíhati, ham, šem, vb. *pf.* durch Blasen entfernen, wegblasen.

odpíhjáti, ám, vb. *pf.* wegwehen, wegjäten.

odpíhnutí, pínem, vb. *pf.* mit einem Hauch entfernen, wegblasen.

odpíhováti, ůjem, vb. *impf. ad* odpíhati, -hnutí; wegblasen.

odpíjati, am, vb. *impf.* = odpívati, *Cig.*

odpílek, lka, m. nav. pl. odpílki; kar pri pihljenju odpada, die Feilspäne, *C., ZgD.*

odpílkati, am, vb. *pf.* den Spund aus dem Spundloche nehmen, aufspunden: o. sod, *Mur., Cig.*

odpílití, pílim, vb. *pf.* 1) wegfeilen; zrebliju glavo o.: — 2) = odžagati, weglügen, *Cig., Notr.*

odpínjati, am, vb. *impf.* = odpenjati; — zarja se odpinja = dani se, *Dict.*

odpípati, pípam, pljem, vb. *pf.* raspfend entfernen, wegraspfen.

odpíra, f. bei den Webern die Öffnung zwischen dem zerstückten Garne, wodurch der Schütze geworfen wird, das Fach, *Cig.*

odpírác, m. der Diebschlüssel, der Dietrich, *Cig., C., Valj.(Rad).*

odpíralo, n. 1) ein Werkzeug zum Aufsperrern, *Cig.*; — 2) die schließbare Öffnung, *C.*

odpíranje, n. 1) das Öffnen; — 2) bei den Webern die Wände, zwischen welchen der Schütze läuft, *Cig.*; prim. odpíra.

1. **odpírati**, am, vb. *impf. ad* odpreti; öffnen: ne odpíraj vrat! kako se ta ključanica odpíra? o. se, sich öffnen, sich aufstehen, aufgehen; — oči o., die Augen aufschlagen; liste o. Briefe öffnen, *Meg.*; — mrlíca o., eine Leiche obducieren, *Jan.(H.).*

2. **odpírati**, píram, vb. *impf. ad* odprati; durch Waschen entfernen, abwaschen, wegwspülen, *Cig.*

odpis, písa, m. 1) die Abschreibung, *Cig.*; zemljknižni o., die grundbücherliche Beschreibung, *DZ.*; — 2) die schriftliche Erwiderung, der schriftliche Bescheid, das Recript, *Cig., Jan., M. nk.*; — die Gegenschrist, *Jan., Cig.(T.).*

odpisati, šem, vb. *pf.* 1) abschreiben (amtlich in Abfall bringen): o. komu davke, *Cig., nk.*; — 2) o. se, schriftlich auf etwas Verzicht leisten: dedšémi se o., *Ljubljanska ok.*; — schriftlich erwidern, antworten, referibieren, *Cig., Jan., C., nk.*

odpisávati, am, vb. *impf.* = odpisovati, *Z.*

odpísek, ska, m. = odpis 2), *Cig., C., Dalm.-Valj.(Rad).*

odpískati, skam, ščem, vb. *pf.* aufhören eine Pfeife, Flöte o. dgl. zu spielen; godci so odpískali.

odpisováti, ůjem, vb. *impf. ad* odpisati; 1) abschreiben: o. davke, dolgove, *Cig., nk.*; — 2) schriftlich erwidern, antworten, *Cig., Jan., nk.*

odpítati, pítam, vb. *pf.* füttern aufziehen, aufzüttern: 'Zvaljence neleteče Mi starci pítat

hod'jo, Odpítani pa precej Začenejo léci mlade, *Vod.(Pes.).*

odpíti, píjem, vb. *pf.* 1) (einen Theil) wegs-trinken, abtrinken; nekoliko kapljic odpíti;

— 2) mit dem Trinken fertig werden, *C.*; —

3) den Trinkspruch erwidern: o., kakor je kdo napil = mit gleicher Münze bezahlen, *Cig.*

odpívati, am, vb. *impf. ad* odpíti; 1) wegs-trinken; — 2) den Toast (die Toaste) erwidern, *C.*

odpláçati, am, vb. *pf.* (einen Theil) bezahlen, *Z.*; vse o., alles zurückbezahlen, *Cig.*

odpláçevánje, n. das Abzahlen: o. na obroke, Frühzahlungen, *Cig., DZ.*

odpláçeváti, ůjem, vb. *impf. ad* odpláçati; Theilzahlungen oder Rückzahlungen leisten, *Cig., Z.*

odpláçiten, íma, adj. Theilzahlungs-: odpláçitni del, die Rate, *Cig.*; — Rückzahlungs-: odpláçilni rok, *DZ.*

odpláçilo, n. die Theilzahlung, *Cel.(Ar.)*; die Rate, *Cig.*; obrestno o., die Zinsrate, *DZ.*; detoklo o., die Decursirate, *DZ.*; — die Abzahlung, die Tilgung (einer Schuld), *Cig., DZ.*

odpláchniti, pláhnem, vb. *pf.* = odplakniti, *Cig.*

odplákati, plákam, vb. *pf.* 1) durch Weinen abbüßen, *Mur.*; — 2) weinend sich entfernen, *Mur.*

odplákniti, pláknem, vb. *pf.* wegwspülen, wegschwemmen, *Cig.*; poplava je odplaknila s skalnih rebri cele vinograde, *LjZv.*

odplakováti, ůjem, vb. *impf. ad* odplakniti; wegwspülen, *Cig.*

odpláští, plášim, vb. *pf.* wegjuchuchen, *Cig.*; abjuchucken, *Zora.*

odpláta, f. = odpláçilo, *Jan.(H.).*

odplatiti, ím, vb. *pf.* = odpláçati, *Jan.(H.).*

odpláv, pláva, m. 1) die Wegschwemmung, *Cig.*; — 2) die Abfahrt eines Schiffes, *Zora.*

odplávati, am, vb. *pf.* wegschwimmen, davou-schwimmen; ladje so odplavale, die Schiffe sind ausgelauten.

odplaváti, ím, vb. *pf.* wegschwimmen; voda je odplavila les, seno.

odplávljati, am, vb. *impf. ad* odplaviti.

odpláziti se, plázim se, vb. *pf.* davonjchleichen, fortjchleichen.

odplésati, šem, vb. *pf.* 1) tauzend sich entfernen; — 2) aufhören zu tauzen, austauzen.

odplésti, plétem, vb. *pf.* losflechten; — o. dolg, eine Schuld durch Flechten (Stricken) begleichen, *Cig.*

odpléçati, pléçtam, vb. *impf. ad* odplésti; losflechten; o. dolg, eine Schuld abflechten, abstricken, *Cig.*

odpléti, pléçem, pléçem, vb. *pf.* wegläten.

odpléçati, am, vb. *pf.* kletternd sich entfernen.

odplúti, plóvem, vb. *pf.* abfahren (vom Schiff), auslaufen, *Cig., Jan., DZ., nk.*

odplúte, n. das Auslaufen: o. ladje, *Šol.*

odpobráti, bórem, vb. *pf.* wegtauben, *Danj.*

(*Posr. P.*)

odpoçínek, nka, m. = odpoçitek, *Cig.*

odpočiniti, činem, *vb. pf.* austraiten, austrühen, *Mur., C.;* = o. se, *Vrt., LjZv.*
 odpočitek, *tka. m.* die Raht, die Erholung, *Cig., Jan.*
 odpočiten, *tna. adj.* Raht-, Erholungsz.: odpočitna ura, *Cig.*
 odpočiti, čijem, *vb. pf.* anstraiten, austrühen, *Mur., Gor.;* = o. se, *Cig., Jan., jrzhSt.*
 odpočivati, *am. vb. impf. ad* odpočiti, *Jan (II.).*
 odpóden, *dna. adj.* Anzweijungsz.: odpódna pravica, *DZ.*
 odpoditi, *im. vb. pf.* weg-, davon-, fortjagen, verdrücken; o. jastreba.
 odpójati, *am. vb. impf. ad* odpoditi; wegjagen, *Cig., M.*
 odpójenje, *n.* die Verjagung, die Verdrückung, *Dict.-Mik.*
 odpókati, pókam, *vb. pf. 1)* = s pokanjem odpraviti, *Cig.;* — 2) = pokajoč oditi, *Cig.*
 odpóklar, *conj.* = odkar, seit, *C.*
 odpoklcati, klčem, *vb. pf.* abdrücken, *SN.*
 odpoloviti, *im. vb. pf.* (einen Theil) wegfangen, *Mur., Z.*
 odpoloženje, *n.* die Weglegung; o. otroka, *DZ.*
 odpomágati, *am. vb. impf. ad* odpomoči, *Mur., Cig.;* (tudi: *pf.*)
 odpomóč, *f.* die Abhilfe, *DZkr.*
 odpomóči, mórem, *vb. pf.* abhelfen, *Cig.*
 odpór, póra, *m.* 1) die Eröffnung, *Cig.;* o. prodaje, *C.;* — 2) die Öffnung, *Mur., Cig.;* — 3) der Gegendruck, *Jan.(II.);* der Widerstand (phys.), *h. t.-Cig.(T.);* — der Widerstand, die Opposition, *Mur., nk.;* to sili k skupnemu odporu. *Zr.;* — die Einsprache, der Protest (po rus., čes.), *Jan., C.;* odpor na postopanje občinskega odbora v zapisnik postaviti, *Lerst.(Nauk).*
 odpóra, *f.* die Öffnung, *Mur.*
 odpórck, *rka. m.* die Öffnung, *Mur., ogr.-C.*
 odpórcn, *rna. adj.* widerstehend, *Vrt.;* odpórcni zid, die Futtermauer, *Lerst.(Cest.);* Widerstandsz.: odporna sila (phys.), *Cig.(T.);* — oppositionell, *Jan.*
 odporjati, *jam, jem. vb. pf.* = odparati, *Cig., Jan.;* — (die Rinde beim Schroben) ausschließen, *M.;* o. divjaku kožo, *Prc.*
 odporljiv, *rva. adj.* widerstandsfähig, *DZ.*
 odporljivost, *f.* die Widerstandskraft, *Cig.(T.).*
 odpórnik, *m.* der Opponent, *Jan.*
 odpórnost, *f.* die Widerstandsfähigkeit, *h. t.-Cig.(T.). DZ.*
 odporočiti, *im. vb. pf.* zurück entbieten, erwidern jagen lassen; o. komu kaj, *Cig.(T.);* — *hs.*
 odpóslanec, *neu. m.* der Abgeordnete, der Deputierte, *nk.*
 odpóslanstvo, *n.* die Delegation, *nk.*
 odpóslati, pósljem, *vb. pf.* absenden, delegieren, expedieren, *Mur., nk.;* — detachieren, *Jan. (II.).*
 odpóslátva, *f.* die Absendung, *C.;* die Sendung, *DZ.*
 odpóstiti, póstim, *vb. pf.* durch Haften abbüßen, *Cig.*

odpošiljatelj, *m.* der Absender, *DZ.*
 odpošiljatev, *tve. f.* die Absendung, *DZ.*
 odpošiljati, *am. vb. impf. ad* odposlati, *nk.*
 odpóten, *tna. adj.* abwegiam, *Mur., Cig., Jan.*
 odpotilo, *n.* die Verweijung; o. v domačo občino, *DZ.*
 odpótti, *im. vb. pf.* verweijen, entfernern: o. koga kam, *C.;* — abweisen, *C.;* — o. se, sich auf den Weg machen, abreißen, *ogr.-C., Vrt.;* sich aus dem Staube machen, *C.;* — o. se čemu, auf etwas verzichten: o. se zemeljski dobroti, *Danj.(Posp. p.).*
 odpótuje, *n.* der Abweg, der Irrweg, *Mur., Cig., C.*
 odpótlam, *adv.* = odpote, *C.*
 odpótle, *adv.* von jener Zeit an, *Z.*
 odpotovati, čjem, *vb. pf.* wegwandern, wegpilgern, *Cig.;* abreißen, *C., nk.*
 odpóved, *f.* die Abjage, die Aufkündigung; o. podati, die Kündigung anbringen, *DZ.;* — die Verzichtleistung, die Resignation, *Cig., Jan., nk.;* o. prestolu, die Thronentjagung, *Cig., Jan.*
 odpovédanje, *n.* die Abjage, die Aufkündigung, *Mur.*
 odpovédati, povém, *vb. pf. 1)* auffagen, aufkündigen; o. službo; o. gostovanje, premirje, *Cig.;* — 2) verjagen, verweigern, *Meg., Dict., Daln.;* o. prošnjo, *Cig., C.;* (o. prošnji, *Kast.;*) nebo je roso odpovedalo, *C.;* otrokom o. oblačilo, *Škrb.-Valj.(Rad.);* — noge, roke so mi odpovedale; zdravje mu odpove, *Navr.(Kop. sp.);* puška je odpovedala, *Cig.;* hruške so letos odpovedale = niso obrodile, *Gorenja Soška dol.-Erj.(Torb.);* — 3) o. se, entjagen, verzichten, sich begeben; o. se zmoti, hudemu, igri, malikovanju; o. se službi, vladarstvu, *Cig., Jan., nk.;* rasti se o., nicht wachsen wollen, *C.;* — tudi: o. se česa; o. se pravice, sich eines Rechtes begeben, *Cig., Jan., C.;* — verleugern, *C.;* sam sebe se o., sich selbst verleugern, *Krelj.;* — 4) = odgovoriti, *Poh.*
 odpovédati, *am. vb. impf. ad* odpovedati (-vem); = odpovedovati, *C., kajk.-Valj.(Rad.);* nebo roso odpoveda, *C.*
 odpovédavati, *am. vb. impf.* = odpovedovati.
 odpovédba, *f.* die Entjagung, *Cig.*
 odpovédck, *dka. m.* die Verjagung, *C.*
 odpovédcn, *dna. adj. 1)* Abjagungsz.: odpovedno pismo, *Cig.;* Aufkündigungsz.: odpovedni čas, *Cig.;* — 2) abschlägig, negativ, *Cig., Jan.;* — 3) kündbar, *Jan.(II.).*
 odpovédnica, *f.* das Abjageschreiben, *C.*
 odpovédnik, *m.* der Kündiger, *DZ.*
 odpovédovanje, *n.* 1) das Aufkündigen; — 2) das Verjagen; — 3) das Entjagen.
 odpovédovati, čjem, *vb. impf. ad* odpovedati (-vem); 1) abjagen, aufkündigen; — 2) verjagen; oči mi odpovedujejo, *Cig.;* — 3) o. se, aufgeben, entjagen, verzichten; — 4) odgovarjati, *Jan.*
 odrpraskati, *am. vb. pf.* durch Kratzen entfernen, wegkratzen.

odprásniti, prásnem, *vb. pf.* mit einem Zug wegfragen, *Z.*

odprašiti, im, *vb. pf.* 1) abstauben; — 2) Staub erregend sich entfernen, aufstöbern, *Cig.*

odpráti, pérem, *vb. pf.* wegwaschen; deževje je odpralo napis.

odpráva, *f.* 1) die Abscheidung, die Expedition, *Cig., Jan., DZ.*; o. denarjev, pisem, *Cig.*; vojna o. der Feldzug, *DZ.*; — die Aussteuer, *Cig.*; — die Abfertigung, *Cig., Jan., C., DZ.*; — die Erledigung, *Cig., Jan.*; — o. dolga, die Abtragung der Schulds, *Cig., C.*; — 2) die Abweisung, *Cig., Jan., C.*; — 3) die Abschaffung, die Entfernung, *Cig., Jan., C., DZ.*; policijska o., *DZ.*

odprávdati, am, *vb. pf.* durch Processieren abrichten, *Cig.*

odprávek, vka, *m.* die Absendung, die Expedition, *Cig.*; — die Abfertigung, *Cig., Jan.*; primeren o., eine angemessene Abfertigung, *LjZr.*; — die Ausfertigung, *DZ.*; o. sodbe, die Urtheilsausfertigung, *DZ.*

odpráven, vna, *adj.* 1) Expeditions-, Expeditionss-, *Cig.*; odprávná pristojbina, *DZ.*; odpravni pot, der Beförderungsweg, *DZ.*; — 2) Abschaffungss-, odpravno razsodilo, das Abschaffungserkenntnis, *DZ.*

odpravilišče, *n.* der Versendungsort, *DZ.*

odpravilo, *n.* die Expedition, *C.*; — die Leistung, *Jan.(H.)*; — die Abfertigung, *Nov.-C.*; die väterliche Erbenfertigung, *Svet.(Rok.)*.

odpravitelj, *m.* der Expeditor, *Jan.(H.)*.

odpraviteljica, *f.* die Expeditorin, *Jan.(H.)*.

odpravitelstvo, *n.* die Expedition, *Jan.(H.)*.

odprávití, právim, *vb. pf.* 1) fortschaffen, expedieren; o. blago, pošto; wegschicken, detachieren, *Cig., Jan.*; — o. se, sich auf den Weg machen; o. se na božjo pot: — abfertigen; o. koga z grdo, z lepo; abthun, erledigen; o., kar je najbolj silno; o. sodbo, das Urtheil ausfertigen, *DZ.*; — dolg o., die Schuld abtragen; — 2) abweisen, *Cig., Jan.*; — 3) wegschaffen, beseitigen, *Cig.(T.)*; bolezni, bradavice o.; o. zapreke; abschaffen, abstellen; o. postavo, navado; o. potepuhe; o. otroka, die Leibesfrucht abtreiben.

odpravljáč, *m.* der Versender, der Expéditeur, *Cig., DZ.*

odpravljáten, ina, *adj.* Beförderungss-, Expeditionss-, odpravljátni zavod, *DZ.*

odpravljátnica, *f.* die Beförderungss-, Versendungsanstalt, das Expeditionslocale, *Cig., Jan., DZ.*; — das Expeditionscomptoir, *Jan.(H.)*.

odprávljanje, *n.* 1) das Fortschaffen, das Expedieren; — die Vorkehrungen zur Abreise; o. na božjo pot; — 2) das Abfertigen; — 3) das Wegschaffen, das Beseitigen.

odpravljárina, *f.* = odpravnina, die Expeditionsgelb, *DZ.*

odprávljati, am, *vb. impf. ad* odpraviti; 1) fortschaffen, expedieren; o. pritožbe na oblastvo, *Levst.(Nauk)*; — o. se, im Weggehen sein, sich auf den Weg machen; — abfertigen, abthun; abtragen: dolgove z dolgovi o. = ein

Voch zu und das andere aufmachen, *Cig.*; — abhalten, feiern: gostijo, sedmimo, praznik o., *C.*; — 2) abweisen, *Cig., Jan.*; — 3) wegschaffen, abschaffen, beseitigen; policijsko o. koga, *DZ.*

odprávnica, *f.* die Expeditorin, *Jan.(H.)*.

odpravniša, *f.* = odpravništvo, das Expedit, *Cig.*

odprávník, *m.* der Versender, der Expéditeur, *Cig., Jan., C., DZ.*; der Expeditor, *Jan.(H.)*; postni o., der Postexpedient, *DZ., SLN.*

odpravnina, *f.* 1) die Beförderungss-, die Expeditionsgelb, *Cig., Jan., DZ.*; — 2) die Abfertigung, die Abfertigungssumme, *Nov.-C., DZkr.*

odpravništvo, *n.* das Expedit, *DZ.*; — das Expeditionsgeschäft, *Jan.(H.)*; — die Administration einer Zeitschrift, *nk.*

odpréti, prézem, *vb. pf.* 1) losspannen; — 2) = odpeti, aufknöpfen, aufhefteln: oblačilo o., *C.*

odpréda, *adv.* = od spredaj, *Rež.-C.*

odprédati, am, *vb. impf. ad* odpresti, *Cig.*

odprédek, aka, *m.* das Vordertheil, *Jan.*

odpréga, *f.* die Losspannung, *Z.*

odprégati, am, *vb. impf. ad* odpreči; losspannen, konie o.

odpréjiti, im, *vb. pf.* aufschnallen: o. oblačilo, *Rež.-C.*

odpréma, *f.* die Expedition, *Jan.(H.)*.

odprémén, mna, *adj.* Expeditionss-, *Jan.(H.)*.

odprémíti, im, *vb. pf.* = odpraviti, absenden, expedieren, abfertigen, *C., jvžhSt.*

odprémíjati, am, *vb. impf. ad* odpremiti, *C., jvžhSt.*

odprémnica, *f.* das Expeditionscomptoir, *Jan.(H.)*.

odprésti, prédem, *vb. pf.* abspinnen: dolg o., *Cig.*

odpréti, prém, *vb. pf.* öffnen; vrata na stečaj o., die Thür angelweit öffnen; vrata so se odprla, die Thür ist aufgegangen; knjižo, usta o.; oči komu o., jemandem die Augen ausweichen, öffnen, *Cig.*; mrliča o., einen Leichnam obducieren, *Cig.*; — odprti, offen; odprto morje, die offene See, *Cig.(T.)*; Jes.; — odprti biti, Leibesöffnung haben, *Cig.*; — na odprto pogoditi se (mit offener Frist, mit einer Bedenkzeit), *Svet.(Rok.)*; na odprto kupiti, auf Probe kaufen, *Svet.(Rok.)*.

odprézati, am, *vb. impf.* = odpregati, *Z.*

odpréhneti, im, *vb. pf.* durch Wortschwerden sich loslösen, abfallen: mizi so noge odprhnele, *jvžhSt.*

odpréhnti, pñnem, *vb. pf.* entwürzen, *Cig.*

odprídigati, am, *vb. pf.* aufhören zu predigen.

odprídigovati, ujem, *vb. pf.* = odprídigati.

odpriséči se, sézem se, *vb. pf.* sich losschwören, *Svet.(Rok.)*; mit Eidschwur verlegen; o. se komu: Peter se ma (Kristusu) je bil trikrat odprisegel, *Ravn.*

odpródaj, *m.* die Veräußerung: v o. oddati, *DZ.*

odprodáti, dam, *vb. pf.* (etwas vom Gauzen) wegverkaufen, *Cig., M.*

odprostiti, im, *vb. pf.* = odpustiti, *BKr.-Sret.(Rok.)*: odprosti nam grehe, *ogr.-C.*

odprátati, am, *vb. pf.* = odprítati, *Cig., Polj.*

odprítija, *f.* = odprítina, die Öffnung, *Cig., Jan.*; — der Ausweg, *Jan.*; — die Aufhebung der Sperre, der ungehinderte Verkehr (*off. zaprtija*): o. na morju, *Z.*; — die Zollfreiheit, *C.*

odprítina, *f.* die Öffnung; die Mündung (*zool.*), *Cig.(T.)*.

odprítiti, prítim, *vb. pf.* (vom Rücken eine Last herabnehmen), *C.*: — entbürden, *Cig.*

odprítje, *n. 1)* das Öffnen, die Öffnung, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.)*; — die Eröffnung, *Cig.*; o. železnice, *DZ.*; — 2) die Weisboffnung, der ungehinderte Stufgang, *V.-Cig.*

odpúhati, ham, šem, *vb. pf. 1)* durch Hauchen entfernen, weghauchen, wegblasen, *Z.*; — 2) entlüften, *Cig.*

odpúhniti, púhnem, *vb. pf. 1)* durch einen Hauch entfernen, weghauchen, wegblasen, *Z.*; — o. vrata, die Thüre anreißen, *Cig.*; — 2) entlüften, *Cig.*

odpuhtéti, im, *vb. pf.* verdunstend sich entfernen, verdunsten, *M.*

odpúkati, kam, čem, *vb. pf.* wegkuppen, abzupfen, *Cig.*

odpúlititi, im, *vb. pf.* losraufen, wegkuppen.

odpúst, *m. 1)* die Entlassung, der Abschied, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) der Urlaub, *Cig., Jan., nk.*; trden o., dauernde Beurlaubung, na trden o. dani vojaci, die dauernd Beurlaubten, *Levst.(Nauk)*; — 3) die Entlassung (3. B. einer Schuld), *Cig., Jan., C.*; der Nachlaß (merc.), *Cig.(T.)*; — die Vergebung, *Cig., Jan., C.*

odpústba, *f.* der Nachlaß (3. B. einer Steuer), *C.*

odpústek, stka, *m.* der Nachlaß, *Mur., Krelj.-M.*; die Vergebung, *Cig., Jan.*; za o. grehov prositi, *Trub.*; — der kirchliche Ablaß; tudi: *pl.* odpustki; odpustke deliti; deležen biti odpustkov; — odpustkov komu prinesti z božje poti, jemandem ein Geschenk von einer Wallfahrt oder auch von einem Markte mitbringen; odpustki, kateri ga čakajo, rojijo mu kakor muhe po glavi, *Str.*

odpústno, stna, *adj. 1)* Entlassungs: odpústno pismo, *Cig.*; — 2) den Urlaub betreffend, *nk.*; — 3) Ablaß: odpústno leto, *Cig., C.*; — 4) entlaßbar, *DZ.*; — 5) läßlich, verzeihlich: odpústni greh, *Cig.*

odpustiti, šna, *adj.* = odpusten, Enthebungsz., *Jan.(II.)*.

odpustilo, *n.* = odpust 3), *Jan.(II.)*.

odpustitelj, *m.* der Vergeber: o. grehov, *C.*

odpustiti, im, *vb. pf. 1)* weggehen lassen, entlassen, *Cig.*; rogatec odpusti pijane mušice, *Ijzv.*: o. iz službe, *DZ.*; odpustili so ga s polvalo iz cesarske vojske, *Jurč.*; — 2) beurlauben, *Cig., nk.*; — 3) nachlassen, nachsehen; dolg, kazen o.; verzeihen, vergeben; ne morem ti odpustiti, da si mi to storil; grehe o. komu; — 4) *intr.* nachgeben, nachlassen: vrv, veriga je odpustila, *južhSt.*; mraz

je odpustil, *južhSt.-C.*; led je odpustil, das Eis ist angethan, *C.*

odpustljiv, *iva, adj.* = odpusten 5), *Mur., Cig., Jan.*; odpustljivi grehi, *v cerkvenih knjigah.*

odpústnica, *f.* die Entlassungsurkunde, *Jan.(II.)*.

odpústnik, *m.* der Urlauber, *Levst.(Nauk).*

odpústnina, *f.* das Erlaßgeld, das für den Erlaß einer Sache gezahlt wird, *Cig.*; — das Ablaßgeld, *Cig., Jan.*

odpúšča, *f.* die Nachlassung: o. grehov, *C.*

odpúšanje, *n. 1)* das Entlassen; — 2) das Beurlauben; o. vojakov, *nk.*; — 3) das Nachlassen; o. zakupnin, *DZ.*; das Verzeihen; o. grehov; — 4) das Nachgeben, das Nachlassen, *prim. odpúšcati 4)*; pogostoma tudi: odpúšanje.

odpúšcati, am, *vb. impf. ad* odpustiti; 1) entlassen, *Cig., Jan.*; — 2) beurlauben, *Cig., nk.*; — 3) nachlassen, erlassen; o. dolgove: — vergeben, verzeihen; o. grehe: — 4) *intr.* nachgeben: vrv, mraz odpúšča, *južhSt., južhSt.*

odpúščavec, vca, *m.* der Verzeiber, *Mur.*

odpúščavka, *f.* die Verzeiberin, *Mur.*

odpúščenec, nea, *m.* der Beurlaubte, *Cig., Jan.*

odpúščenje, *n.* die Verzeihung, die Vergebung; odpúščenja prositi; tudi odpúščenje, *ogr.-Valj.(Rad).*

odrábiti, im, *vb. pf.* (einen Theil von einem Ganzen) verbrauchen, *Tuš.(R.).*

odrabotáti, ám, *vb. pf.* die schuldigen Frohndienste leisten, abfrohen, (odrob-) *Cig.*

odračün, *m.* die Abrechnung (= Abzug), *Mur.*

odračúniti, čünim, *vb. pf.* beim Rechnen abziehen, abrechnen; troške o.

odračúnjati, am, *vb. impf. ad* odračúniti.

odragljáti, ám, *vb. pf.* anshören zu klappern: raglja je k večernicam odragljala, *Erj.(Izb.sp.).*

odrájati, am, *vb. pf.* anshören zu tanzen, *M.*

odrájati, am, *vb. pf.* abliefern, abführen, entrichten; davek o.; o. pismo; — o. koga, jemanden abfertigen, ihm geben, was ihm gebührt, *Z., južhSt.*

odrajtlo, *n.* die Leistung, *Levst.(Cest.).*

odrajtováti, újem, *vb. impf. ad* odrajtati.

odrajtovilo, *n.* die Abgabe, die Abfuhr, *Cig., Jan.*; — die Diebigkeit, die Leistung; o. v blagu dajano, die Naturalleistung, *DZ.*

odrápati, pam, pljem, *vb. pf.* befragen, zerfragen; ali te je mačka odrapala? *južhSt.*; obtočeni, odrapani, bosí nogi, *Bes.*; o. se, zertrabt werden: ves sem se odrapal po grmovju, *južhSt.*

odrápniti, drápnem, *vb. pf.* auftragen, rügen, *južhSt.*

odrás, rása, *m.* (nam. odrast), der Sproß, die Pflanze, *ogr.-Mik.*

odrásleek, *m.* Rog.-Valj.(Rad) i. dr., pogl. odrasleek.

odrásleek, sleka, sekla, *m.* der Sproß, der Trieb, der Zweig, *Mez., Dict.-Mik., Mur., Cig., Jan., Trub., Dalm.*; od vej se manjši odrasleki na vse strani stegujejo, *Pirc.*; kostni o., der Weinfortsatz, *V.-Cig., Erj.(Som.)*; —

der Ausläufer (eines Gebirges), *Jan., Jes., Vod. (Izb. sp.)*; — šest poglavitnih evropskih jezikov ima vsak svoje odraselke, *Vod. (Izb. sp.)*; — der Zyrösling: vi odraselki in otroci pregrešnih ljudi, *Jap. (Sr. p.)*.

odráslost, *f.* die Mündigkeit, *Cig.*

odrástati, *am, vb. impf.* = odráščati, *uk.*

odrástek, *stka. m.* 1) der Sproß, der Trieb, der Zweig, *Cig., C.*; novi odrastki na vinski trti, *Dict.*; — der Nebenast, *Cig., Jan.*; — der Knochenfortsatz, *Cig. (T.), Erj. (Ž.)*; prečni o., der Querfortsatz, *Erj. (Som.)*; jelenovi odrastki, die Zaden des Hirschgeweihs, *C.*; — 2) das Wachstum, *C.*; der Wuchs: drevo ima lep o., der Baum hat einen schönen Wuchs, *C.*

odrásti, *rástem, vb. pf.* 1) erwachsen, *Cig., Jan.*; le tisti divjaki se v sklad čepijo, ki so drugemu cepljenju že odrasli, *Pirc: šibi o.,* der Zuchtruthe erwachsen, *Cig.*; — 2) zur völligen Größe auswachsen, *Mur., Cig., Jan.*; — odrasel, erwachsen; odrasli mladenci, *LjZv.*; odrasel les, fährtiges Holz, *Cig.*

odrástlek, *velka. m.* = odraslek, *Škrb.*

odráščati, *am, vb. impf. ad* odrasti: 1) erwachsen, *Cig., Jan.*; — 2) allmählig groß werden, heranwachsen.

odráščen, *adj. nam.* odrasel.

odráščence, *nca. m.* = odrasel človek, *Cig., Jan., Ravn.*

odráž, *ráza. m.* = odboj, odsev, die Reflexion, *Jan. (H.)*; — prim. odraziti 2).

odraziti, *im, vb. pf.* (impf.?) 1) = zaleči (o jedilih), ausgeben: sočivje dobro odrazi, *Koborid - Erj. (Torb.)*; — 2) (po drugih slov. jeziki) *vb. pf.* reflectieren, *Jan. (H.)*.

odrážati, *am, vb. impf. ad* odraziti 2), *Jan. (H.), C.*

ôdre, *m. dem.* oder; — ein Bett ohne Füße, das Kollbett, *Kr.*

ôdre, *der. f. pl.* die Majern, *Cig.*; — (tudi: die Kuhpocken, *C.*).

odréčen, *éna. adj.* abschlägig, *Cig., Jan.*; o. odlok, abschlägiger Bescheid, *DZ.*

odréčenje, *n.* die Verzichtleistung, *Cig.*

odréči, *réčem, vb. pf.* 1) verjagen, abschlagen, verweigern; nič mu ne odreče: o. si kaj. sich Abbruch thun, *Cig.*; s sodbo komu kaj o., gerichtlich abprechen, *Cig.*; o. komu pokoroščino, *C., Škrb. - Valj. (Rad.)*; — 2) widerprechen, leugnen, *C.*; v tem mu ni mogel odreči, *Pohl. (Km.)*; Ko bosa bi v snegu za tabo pritekla, Besedo prvo bi zopet odrekla, *Levt. (Zb. sp.)*; vsako odreče, er widerpricht allem, *Z.*; abschwören: s prisego kaj o., *Cig.*; — 3) antworten, erwidern, *Cig., C.*; v zobe odreči komu, *Jap. - Valj. (Rad.)*; Odreče mu besede te, *Preš.*; = o. se, erwidern: Ti se jim tako odreči, *Npes. Schein.*; — 4) o. se česa, auf etwaß verzichten, einer Sache entsagen, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*; o. se volitive, *Levt. (Nauk.)*; o. se vladarstva, službe, die Regierung, ein Amt niederlegen, *Cig.*; tudi: o. se čemu, *Cig., Jan., nk.*

odred, *réda. m.* die Abtheilung, *Glas*; slozbeni odredi, die Dienstsabtheilungen, *DZ.*; das Detachement, *DZ., Nov.*

odredba, *f.* die Verfügung, die Anordnung, *nk.*; začasne odredbe, *DZkr.*; zdravstvene odredbe, *SN.*

odredbina, *f.* die Tasse, *DZ.*; občinskim odredbinam postaviti cenovnike, für die Gemeindetaxen Tarife aufstellen, *Levt. (Nauk.)*; ostalinska o., die Verlassenschaftstaxe, *Levt. (Pril.)*.

1. **odrediti**, *im, vb. pf.* aufziehen, groß ziehen.

2. **odrediti**, *im, vb. pf.* 1) abtheilen, *C.*; — 2) bestimmen, verfügen, *Dol. - Cig., C., Cig. (T.), nk.*

odréja, *f.* die Auferziehung, die Erziehung, *Cig., Jan.*

odrejališče, *n.* = vzrejališče, die Erziehungsanstalt, *Cig., Jan.*

odrejeválnica, *f.* = odrejališče, *Cig.*

odréjanje, *n.* das Auferziehen.

1. **odréjati**, *am, vb. impf. ad* 1. odrediti; aufziehen.

2. **odréjati**, *am, vb. impf. ad* 2. odrediti; verfügen: odrejajo se naslednje izpremembe, *DZkr.*

odrejnica, *f.* die Erzieherin, *SN.*

odrejník, *m.* der Erzieher, *SN.*

odrék, *réka. m.* 1) eine abschlägige Antwort, die Verweigerung, die Abweisung, *Cig., Jan., M.*; — 2) die Entsagung, die Verzichtleistung, *Cig., Jan.*

odréka, *f.* 1) die abschlägige Antwort, die Abjage, die Verjagung, die Verweigerung, *Mur., Cig., Jan., C., DZ.*; o. prisege, die Eidesverweigerung, *Cig.*; — 2) die Entsagung, der Verzicht, *Cig., Jan., Sol., C.*

odrékanje, *n.* 1) das Verjagen, das Abschlagen, *nk.*; — 2) das Verneinen, *Jan. (H.)*; — 3) die Verzichtleistung, *Cig.*

odrékati, *rékam, vb. impf. ad* odreči: 1) verjagen, abschlagen, verweigern, *Cig., Jan., M., nk.*; — 2) verneinen, *Cig., Jan.*; abprechen, *Jan., nk.*; nihče mu ne odreka učenosti, *nk.*; — 3) o. se česa (čemu), entsagen, verzichten, *Cig., Jan., nk.*

odrekovanje, *ina. adj.* abschlägig, negativ, *Cig., Jan.*

odrekovati, *újem, vb. impf.* = odrekati: 1) verjagen, abschlagen, verweigern, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) verneinen, bestreiten, *Cig., C.*; abprechen, *Cig., Jan., nk.*; — 3) o. se, entsagen, verzichten, *Cig., Jan., M., nk.*

ôdrenica, *f.* das Gerüstbrett, *Cig., Jan.*; pogl. odrnica.

odrešávati, *am, vb. impf.* = odreševati, *C.*

odrešence, *nca. m.* der Erlöste, *Cig., Jan.*

odrešenica, *f.* die Erlöserin, *Mur.*

odrešenik, *m.* der Erlöser.

odrešenje, *n.* die Erlösung; — odrešenje. *Schönl. - Valj. (Rad.)*

odreševáti, *újem, vb. impf. ad* odrešiti: losbinden, ablösen, *Cig., Jan.*; — erlösen.

odrešilo, *n.* die Erlösung; za koga svoje življenje v odrešilo dati, *Ravn. - Valj. (Rad.)*

odrešitelj, *m.* der Erlöser, *Mur., Jan.*

odrešiteljica, *f.* die Erlöserin, *Jan. (H.)*.
odrešitev, *ve, f.* die Erlösung.
odrešiti, *im, vb. pf.* 1) frei machen, losbinden: o. pse, *Cig., Jan.*; — o. se, frei werden (phys.), *Cig. (T.)*; — 2) erlösen; Gospod, odreši nas!
odrešitva, *f.* = odrešitev.
odrešitvo, *n.* = odrešitev, *Trub., Dalm.*; („odreštvó“), *Jsvkr.*
odrešnica, *f.* die Erlöserin, *Jan.*
odrešnik, *m.* der Erlöser, *Cig., Jan., C., Ravn-Talj. (Rad.)*.
odréti, *odérem, vb. pf.* 1) die Haut abziehen, schinden, abbinden; o. vola; o. volu kožo; na meh o.; — kožo si o., sich die Haut anreißen, aufschinden; o. se, sich die Haut aufschinden, aufreißen; — 2) o. koga, jemanden übervorteilen, eine zu große Zahlung leisten lassen, ausziehen; — 3) o. se, sich heiser schreiben, *Mur.*; odreno grlo, rauhe Kehle, *C.*; odrt (odren) glas, rauhe Stimme, *C.*
odrevenčlost, *f.* die Erstarrung, die Starrheit, *Cig.*
odrevenéti, *im, vb. pf.* starr, steif werden; od mraza o.; noga, roka mi je odrevenela, der Fuß, die Hand ist mir eingeschlafen; (vor Schrecken) starr werden, *Cig.*; vsa sem odrevenela, ko sem to slišala, *jrzhSt.*; odrevenel, erstarret; (fig.) odrevenela Likurgova ustava, *Zv.*
odréz, *réza, m.* das Abschneiden, der Abschnitt, *Cig.*
odréz, *f.* das Abgeschnittene, der Abschnitt, *Cig.*
odréza, *f.* = odrez *m., M., Z.*
odrézanje, *n.* = odrez, *m.* das Abschneiden, *Cig.*; die Amputation, *Cig.*
odrézati, *rčzem, vb. pf.* 1) weg-, abschneiden; o. kos kruha; amputieren; nogo komu o.; — 2) o. se komu, kräftig erwidern, gut antworten; zna se o., er hat das Maul auf dem rechten Fleck, *Cig.*
odrezávati, *am, vb. impf.* = odrezovati.
odrézek, *zka, m.* das Abgeschnittene, der Abschnitt, das Abschnittel; o. kruha, eine Schnittel Brot, *Cig., Jan.*; papirnát o., ein Papierstückel, *DZ.*; — der Coupon, *Cig., Jan.*; — ein abgeschnittenes Stück; odrezki nekaterih rastlin poženo v vodi korenino, *Cv.*
odrézen, *zna, adj.* scharf entgegend; o. odgovor, *C.*
odrezina, *f.* das Abgeschnittene, *Cig.*; *pl.* odrezine, Abschnittel, *Jan (H.)*.
odrézlaj, *m.* = odrezek, *Jan., C.*
odrezljáti, *ám, vb. pf.* abschneiden, *Cig.*
odrezóvati, *újem, vb. impf. ad* odrezati; 1) weg-, abschneiden; — 2) o. se, energisch erwidern, gut antworten.
odřga, *f.* eine durch Reiben entstandene BlöÙe, die Streifwunde, der RiÙs, *Jan. (H.)*.
odřgati, *řrgam, vb. pf.* = odrgniti, *Cig.*
odřgniti, *řrgnem, vb. pf.* abreiben, abreiben; odřgnjen rokav; — durch Reiben, Streifen verwunden, aufstreifen, *Cig., Jan.*; o. si prste s pranicem, *Cig.*; — o. se, = odrgniti si kožo, *Cig., jrzhSt.*

odrgováti, *újem, vb. impf. ad* odrgniti, *Jan. (H.)*.
ódríč, *m. dem. oder, C.*; — ein schlechtes Stallbett, ein Stallhängebett, *C.*
ódriga, *f.* das Hängebett, *jrzhSt.*; = *pl.* odrige, *Mik.*; (odrgce), *SlGor.-C.*; prim. oder.
odrimba, *f.* die Abfahrt, das Absegeln, *C.*
odrine, *nca, m.* die Britische, *Zora*; das Hängebett im Stall, *C.*
odrinek, *nka, m.* kar se odrine, was weggehoben, verworfen, abgewiesen wird, *C.*
odriníti, *řinem, vb. pf.* 1) wegziehen; o. zapah; o. éoln od brega, den Kahn vom Ufer abstoßen, *Cig.*; Odrine barko proč, *Npes.-Vraž.* (brez objekta) Odrin' odrin' od kraja proč! *Npes.-Vraž.*; wegdrängen: o. koga, *Cig., Jan.*; iz službe koga o., *C.*; dan dan odrine, leto pa leto, *Npreg.-Jan. (Storn.)*; dolg o., eine Schuld abstoßen, sich einer Schuld entledigen, *Cig., C.*; zuridlegen: toliko poti o., dolgost res odrinjene poti, *DZ.*; — ausgeben, erkliden, *C.*; to mi veliko odrine, *Z.*; zasadi vrte s tistim sadjem, katero pri družini in pri živini največ odrine, *Pirc.*; — 2) absegeln, aufbrechen, abfahren, sich fortbegeben, ladje odrinejo; jutri odrinemo; (= o. se: brez obotave odrine se v Egipt, *Ravn.)*; o. jo, sich davonmachen.
odritek, *tka, m.* der unterste, dicke Theil eines gefällten Baumstammes, *Cig., Lašče-Levst. (M.), Notr.*
odritnik, *m.* = odritek, *Z., Notr.*
odriv, *riva, m.* 1) die Abstoßung (phys.), *h. t.-Cig. (T.)*; — skoči z deske z desnim, levim odrivom (z desno, levo nogo odriniti), *Telov.*; — 2) die Abstattung, *DZ.*
odriváč, *m.* der Hadabweißstein, *Levst. (Cest.), Gor.*
odrivátnik, *m.* = odriváč (tudi: odrivátnik), *Črnice (Goriš.).*
odrivanje, *n.* das Wegziehen.
odriváti, *am, vb. impf. ad* odriniti; 1) wegziehen; — o. (éoln) od kraja, *Zv.*; — omlačene snope odriva mlatič; — o. koga, wegdrängen, zu verdrängen suchen, *Cig., Jan.*; dolg o., eine Schuld abzustoßen suchen, *Cig.*; — abweisen, *C.*; — verhorreieren, *Jan.*; — 2) im Absegeln, im Abfahren, im Aufbruch begriffen sein, *Jan., M.*
odrivávati, *am, vb. impf.* = odrivati 1), *Mur.*
odrvavéti, *im, vb. pf.* durch Verrostung sich ablösen, abrosten, *Cig.*
odrváti, *řřóvem, vb. pf.* brüllend erwidern, *Levst. (Zb. sp.)*.
ódrka, *f.* neko jabolko, *Sv. Duh pri Krškem-Eřj. (Torb.)*.
odrmásti se, *ástim se, vb. pf.* = odreti se, odreti si kožo, sich die Haut abshürfen, *Trenta, Soča, Plužna-Eřj. (Torb.)*.
ódrnica, *f.* das Gerüstbrett, *Notr.*; — deska, na kateri listi stoji, ki snope v kolec deva, *Notr.*
odřčbek, *bka, m.* ein vom Baumstamme abgehacktes Stück, der Holzstummel, *Z., C.*

odróbiti, im, vb. pf. weghacken, abhauen, *Dict., Cig., M., C.*; glavo o. *SLN.*
 odrobíniti, im, vb. pf. mit Drosamen befreuen, *Cig.*
 odróčen, čna, adj. 1) rechtsgehend: odróčni vol, konj, *Cig., Z., St.*; — 2) entgegen, unbequem gelegen, unbequem; — 3) ungeheißt, plump, *Cig.*; — garstig, *C.*; — unangenehm, *C.*
 odročiti, im, vb. pf. = izročiti, *Mur., Cig.*
 odróčenost, f. die Entlegenheit, die Unbequemlichkeit, *Mur., Cig., Jan.*
 odród, róda, m. 1) die Abstammt, *Mur.*; — nebeskega odroda, *Ravn.*; — der Stamm, *Mur.*; Adam je grešnega odroda oče bil, *Ravn.*; slavni odrod ubogih 2rtev, *Zv.*; — 2) (po nem.) die Abartung, *Cig.*; — die Spiefart, *Cig.*
 odródek, dka, m. 1) der Nachkomme: Davidov odródek bití, von David abstammen, *Cig.*; — 2) (po nem.) die Abart, *Cig., Jan.*
 odroditi, im, vb. pf. 1) aufhören Früchte zu tragen: drevesa so že odrodila, *Pirc.*; — 2) o. se, entarten, abarten, *Mur., Jan.*; (po nem.)
 odródnik, m. der Entartete (po nem.), *C.*
 odróji, rója, m. der Nebenschwärm, *C.*
 odrojiti, im, vb. pf. 1) schwärmend entfliegen, entschwärmern, *Cig., Levst. (Beč.)*; — 2) aufhören zu schwärmen, auschwärmen: odrojil je panj, *Cig.*
 odrómati, am, vb. pf. wegpilgern, sich auf die Pilgerchaft begeben.
 odrotáti, otám, čcem, vb. pf. 1) sich polstern entfernen, wegrumpeln; — 2) aufhören zu polstern.
 odrozljáti, ám, vb. pf. 1) flirrend, raffelnd sich entfernen; — 2) aufhören zu flirren.
 odrzati, sam, vb. pf. abweisen, *Cig.*
 odrsniti, dsnem, vb. pf. rígen, *Jan.*; o. se. sich rígen, *Z.*
 odrtek, tka, m. das Abgeschundene, der Schund, *Cig., Jan.*
 odrten, tna, adj. wuchertich, *Cig., Jan.*
 odrtija, f. der Wucher.
 odrtina, f. 1) die Schindwunde; — 2) ein abgeschundenes Thier, *Z.*
 odrtnica, f. die Wuchererin.
 odrtnik, m. der Schinder (fig.): o. ubozih ljudi, *Krelj.*; o. ubozih sirotic, *Jsvkr.*; — der Wucherer.
 odrtniški, adj. wuchererich.
 odrtnjak, m. = odrtnik, *Mur., C.*
 odrvati, rujem, vb. pf. wegreißen, *Levst. (Zb. sp.)*
 odrveněl, adj. = odrevenel; — steij (stil.), *Cig. (T.)*
 odrevenelost, f. = odrevenelost, die Erstarrung, *Erj. (Som.)*; — der Starrkrampf, *Cig. (T.)*
 odreveneti, im, vb. pf. = odreveneti, *Mur., BIKr.*
 odrúšiti, rúšim, vb. pf. losbrechen: kamen o. od zidu, *Bes.*
 odrzati, džam, zem, vb. pf. 1) befragen, *Cig., Jan.*; o. kožo, *Nor.*; — 2) (die Wolle) kämmen, *Jan.*

odsamsebe, adv. nam. sam od sebe, von selbst, aus freien Stücken, *vzhSt.-C.*
 odsamsebič, adv. = odsamsebe, *vzhSt.-C.*
 odsaditi, im, vb. pf. = odstavití (otroka ali tele od sesca, *Vas Krm-Erj. (Torb.)*
 odsánkatí se, am se, vb. pf. = na sanch se odpeljati, *Cig.*
 odsčbn, bna, adj. 1) rechts gehend: odsčbni konj, *C.*; — 2) fremd, *C.*; — unwillkommen, *C.*; prim. odročén.
 odsčbiti, im, vb. pf. trennen, *Jan.*; o. se, sich löstrennen, sich absondern, *SLN.*
 odsčbnica, f. die Retirade, *C.*; — der Leibstühl, *Jan., DZ.*
 odsčbnji, adj. rechtsgehend: o. vol, *C.*; ódsčbnji, *SLGov.*
 odsčček, čka, m. kar se odseka, das Abhächsel, *C.*; das Abhächsel, *Cig.*
 odsččen, čna, adj. 1) odsččeni lok, der Stiehbogen, der Segmentbogen, *Cig. (T.)*; — 2) Section's, *nk.*; prim. odsek 3).
 odsčči, sčcem, vb. pf. 1) wegmähen, *Cig.*; — 2) odsečen, kurz angebunden, kratkih in ujedljivih besedi, *Podkrnci- Erj. (Torb.)*; — 3) = odsekati, *Jsvkr.*
 odsččnica, f. črta o., die Section'slinie (math.), *Cig. (T.)*
 odsčdati, am, vb. impf. ad odsesti; 1) vom Sitz steigen, absteigen, *Cig., Jan., SLN. - C.*; — 2) o. se, gut voustatten gehen, einen guten Fortgang nehmen, *Cig., Jan., M., C.*; delo se odseda, *Kr.*; kako se ti bo to kaj odsedalo? *Nor.*; schnell zurückgelegt werden, pot se ji je odsedala, da je bilo kaj, *LjZv.*
 odsčden, dna, adj. kar se odseda, schnell fortschreitend, ausgiebig, *M.*; odsedno delo, *C.*; delo ni odsedno, die Arbeit geht nicht vom Fleck, *Cig.*
 odsčdėti, im, vb. pf. 1) durch Sigen abbüßen, absteigen: kazen o., *Cig., DZ.*; ječo o., *C.*; — 2) aufhören zu brüten, *Cig.*
 odsčdevati, am, vb. impf. ad odsedeti: absteigen: o. kazen, *DZ.*
 odsedlati, ám, vb. pf. abjatteln: o. konja, *Mur., Cig.*
 odsedlovati, újem, vb. impf. abjatteln, *Cig.*
 odsedhób, adv. = odsehmal, *Z.*
 odsedmah, adv. = odsihmal, von nun an.
 odsedniti, sábnem, vb. pf. abdrücken.
 odsėjati, sčjem, vb. pf. das Säen vollenden, *M.*
 odsek, séka, m. 1) das Abhauen, das Abhacken, *Cig.*; — die Section (math.), *Cig. (T.)*; — 2) das Abgehakte: der Abschnitt, das Segment (math.), *Cig. (T.)*, *C., Cel.-Geom.*; — 3) die Section (eine Unterabtheilung eines Ausschusses), *Cig., nk.*; odbor je izvolil odseke, *nk.*
 odsékati, sékam, vb. pf. abhacken, abhauen; o. komu glavo; psu rep o.; vejo o.: kos ze-leza o.; — o. se = odrezati se, frisch antworten, sich auszeichnen, *Z.*
 odsekávati, am, vb. impf. = odsekovati.
 odsekovánje, n. das Abhacken, das Abhauen.
 odsekovati, újem, vb. impf. ad odsekati; abhacken, abhauen.

odsékovec, vca. *m.* das Mitglied einer Section, *C.*

odsékoven, vna. *adj.* Sectionš-: odsekovni kolezij, das Sectionšcollegium, *DZ.*

odséliti se, sélim se. *vb. pf.* wegjeden, auswanderu, *C. Let.*: ausziehen, *Jan.*

odseljeváti se, újem se. *vb. impf. ad* odseliti se: wegjeden, *Z.*

odsčnik, *m.* der Auswanderer, *Jan. (H.).*

odsčneváti, újem. *vb. impf. ad* odsčniti. *Jan.*

odsčnčiti, sčnim. *vb. pf.* nuancieren, *Jan.*: (po rus. ottčniti).

odsčnjováti, újem. *vb. pf.* aufhören zu martien, ausmartien, (odseim-) *Cig.*

odsésáti, ám. *vb. pf.* wegjagen, *Cig.*

odsésáti, sčdem. *vb. pf.* abfügen, absteigen, *Cig., Jan., nk.*

odsčv, séva. *m.* der Widerchein, der Reflex, der Abglanz, *Cig. (T.), C., nk.*

odsčválo, *n.* das Reflexionsinstrument, *Cig. (T.).*

odsčvanje, *n.* die Reflexion des Lichtes.

1. odsčvati, *am. vb. impf. ad* odsčjati: widersprechen, reflectiert werden, *Jan. Cig. (T.), C., Mik., nk.*: od stene odseva, *Kr.*; (= o. se, *Vrt.*.)

2. odsčvati, *am. vb. impf. ad* odsejati: daran sein, das Säen zu vollenden, *M.*

odsčven, vna. *adj.* Reflexionš-: odsčvni kot. odseva svetloba, *Cig. (T.).*

odsčvati, *im. vb. pf.* sich zündend entfernen, *Cig.*

odsčhdas, *adv.* = odsčhdob. *C.*

odsčhdób, *adv.* = odsčhdob, von nun an.

odsčhmát, *adv.* = odsčhdob, von nun an.

odsčj, *m.* der Widerchein, der Reflex, *Cig., Jan., Cig. (T.), C.*

odsčjati, sčjem. *vb. pf.* zu widersprechen anfangen, reflectiert werden, *Cig. (T.).*

odsčkati, sčnem. *vb. pf.* wegprügen, *Cig.*

odsčpati, sipam, pljem. *vb. impf. ad* odsuti: wegkühlen (von trocknen Dingen), *Mur., Cig.*: (*vb. pf.* = odsuti, *St.*)

odsčpávati, *am. vb. impf.* = odsčpati: wegkühlen (von trocknen Dingen), *Mur.*

odsčkákati, kam. čem, l. *vb. pf.* springend sich entfernen, davonbringen: — II. odsčkákati, *am. vb. impf. ad* odsčkóčiti. *M.*

odsčkakávati, *am. vb. impf.* = odsčkakovati, *Jan. H.).*

odsčkajjati, ám. *vb. pf.* hüpfend sich entfernen, davonhüpfen.

odsčkaváti, újem. *vb. impf. ad* odsčkóčiti: wegspringen; iskre odsčkakujejo, Funken sprühen, *Cig.*: — zurückspringen, *Cig.*: abprallen, zoga odsčkakuje od tal.

odsčkóbljiti, *im. vb. pf.* weghobeln, *Mur.*

odsčkóček, čka. *m.* das abgesprungene Ding, der Abprung, *Cig.*

odsčkóčen, čna. *adj.* Abprallungs-, Prall-: odsčkóčni strel, der Prallschuß, *Cig.*: odsčkóčni kot, der Abprungswinkel, *Cig.*

odsčkóčišče, *n.* mesto, od koder kdo skoči. *Telor.*

odsčkóčiti, skóčim. *vb. pf.* sich durch einen Zwang entfernen, wegbringen; o pravem

času sem odsčkóčil, da se ni voz na me zvrnil: udaril sem po kamenu, in velik kos je odsčkóčil: — može se bili uže odsčkóčili od prvga pogovora, *Jurč.*: — zurückspringen, zurückfahren; zurückprallen, abprallen; zoga je visoko od tal odsčkóčila

odsčkóčnik, *m.* = odpadnik: odsčkóčniki od vere. *Pohl.-Valj. (Rad).*

odsčkók, skóka. *m.* der Abprung, der Querprung, *Cig.*: — der Rücksprung, das Zurückprallen, der Abprall, *Cig., Jan., Valj. (Rad).*

odsčkopáriti, árim. *vb. pf.* abfargen, *Cig.*

odsčkúbsti, skúbem. *vb. pf.* wegrubfen, abzupfen.

odsčkútiti se, skútim se. *vb. pf.* das Nest (mit Eiern oder Jungen) verlassen (von den Alten), *C.*: — das Hantš troglig verlassen: žena se je odsčkútila, *C.*: — prijatelj se mi je odsčkútil, der Freund hat mich treulos verlassen, *SGor.-C.*

odsčlânjati, *am. vb. impf. ad* odsčloniti: weggehen, *Cig., M.*: odsčlânjala je tiho vrata svoje izbe, *Jurč.*

odsčlâti, ódsčjem. *vb. pf.* weggehenden, abjenden, *Cig., Sol., C., Dahm.*: — odsčlan, entlassen, *Dict.*: — o. koga, abweisen, *C.*

odsčlj, *adv.* von nun an, hinfort, *Mur.*

odsčljčj, *adv.* = odsčle.

ódsčljen, *adv.* = odsčle, *C.*

odsčlšati, slšim. *vb. pf.* nicht erhören, abweisen, *Mik.*

odsčlóniti, slónim. *vb. pf.* weggehen; o. desko od stene, *Cig.*: o. zapah ali pokrov, s katerim so mesteje zaslonjene, den Dschendel weggehen, *Dol.*: vohdišče o. komu, *Jurč.*: duri se tiho in skrivaj majhno odsčlonijo, *Jurč.*

odsčloviti, *im. vb. pf.* den Abschied geben, verabschieden, *Cig.*: o. blapca, deklo, *Gor., Dol.*: ondaj je imela ženine, pa jih je odsčlovila, *Jurč.*: ausweisen: pijane ljudi iz čakalnice o., *DZ.*

odsčluga, *f.* der Bedienungst, *Cig.*: — hs.

ódsčluž, *m.* das Abdieneu, *vzh. St.*

odsčlužba, *f.* der Bedienungst, *Jan., Cig. (T.).*

odsčlužček, čka. *m.* das Abdieneu, *M.*: — das (3. B. für eine Schuld-) Abgediente, *C.*

odsčlužzen, čna. *adj.* Abschieds-: odsčlužno pismo (pri vojakih), der Abschiedsbrief, der Abschied, *Cig., C.*

odsčluženeč, vca. *m.* der Ausgediente, *Cig.*

odsčlužiti, *im. vb. pf.* 1) abdieneu, *Mur., Cig., Jan.*: z voznjo dolg o., *Cig.*: — 2) aufhören zu dienen, ausdieneu, *Cig., M., C.*: unbrauchbar, unnütz werden, *C.*: konj je odsčlužil, *Z.*: — 3) o. se, durch das Dieneu schwach, unnütz werden, *C.*

odsčluževáti, újem. *vb. impf. ad* odsčlužiti: abdieneu, abverdieneu, *Mur., Cig., Jan.*

odsčlužnik, *m.* der ausgedient hat: vojaški o., *Vrt.*

odsčmoditi, *im. vb. pf.* durch Zeugen entfernen, weg-, abjengen, *Cig., Jan.*

odsčmójati, *am. vb. impf. ad* odsčmoditi: wegbringen, *Cig.*

odsmolíti, im. *vb. pf.* entpochen, *Cig.*
 odsmúkati, kam, čem, *vb. pf.* durch Abstreifen entfernen, wegstreifen, *Cig.*
 odsněti, snámem, *vb. pf.* wegnehen, abschneiden: veje z žago gladko o., *Pirc.*
 odsnováti, snújem, *vb. pf.* abzetteln, *Cig.*: — abjuplen, *Z.*
 odsóčen, čna, *adj.*, *Sl.N.*, pogl. odsoten.
 odsóčnost, *f.*, *Sl.N.*, pogl. odsotnost.
 odsód, *adv.* von hier, *Meg.*, *C.*, *Trub.*, *Dalm.*: o. iti, weggehen, *Krelj.*, *vzhSt.*
 odsódba, *f.* die Aburtheilung, *DZ.*
 odsódití, im. *vb. pf.* 1) durch ein Urtheil abprechen, aberkennen, o. komu kaj, *Cig.*: — 2) als Unheil, Schicksal bestimmen, beschneiden, *M. Z.*: Bog nam ni odsodil tega veselja, *Levst.* (*Zb. sp.*): rojenice so rojenčku dobro odsodile, *Glas.*: — 3) aburtheilen, *DZ.*: entcheiden, *Zora.*
 odsóje, sója, *m.* = odsj; o. zverinskega kroga, daš Zodiaccallicht, *Jan.* (*H.*)
 odsójtati, am, *vb. impf. ad* odsoditi; 1) durch Urtheile abprechen, aberkennen, *Cig.*: stvarna pravica se odsoja ali prisoja, *DZ.*: — 2) aburtheilen: o. hudodelstvo, *DZ.*
 odsójen, jna, *adj.* den Sonnenstrahlen nicht ausgelegt, absonnig, *Jan.*, *Mik.*: — prim. osojen.
 odsójeváti, újem, *vb. impf.* = odsójati, *Cig.*
 odsójnič, *m.* die Nordseite eines Berges, die Winterlehne, *Ravn.-Cig.*
 odsótničen, čna, *adj.* absonnig, gegen Norden gewendet, *Cig.*, *Jan.*, *C.*: odsolnčna stran, die Nordseite, *V.-Cig.*
 odsótničje, *n.* die Sonnenferne (aphelium), *Cig.*, *Jan.*, *Jes.*
 odsótnje, *n.* = odsolnčje, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *C.*, *Sen.* (*Fiz.*)
 odsóp, sópa, *m.* das Aufschnauen, *Cig.*
 odsópíhati, am, *vb. pf.* 1) = sopihaje oditi: — 2) aufschnauen: o. si od dela, *C.*: (= o. se, *Cig.*): — o. si, seinen Thor maßigen, *C.*
 odsópsti, sópem, *vb. pf.* aufschnauen, zu Athem kommen, *Mur.*, *V.-Cig.*: — o. si, sich erholen: o. si od strahu, od strmenja, *Ravn.*: = o. se, *Cig.*
 odsóten, tna, *adj.* = nenavzočen, *nk.*: — prim. hs. odsutan po rus. otsutstvennyj.
 odsótnost, *f.* = nenavzočnost, *nk.*: — prim. odsoten.
 odsótnstvo, *n.* = odsotnost, *Šol.*: — prim. odsoten.
 odspóda, *adv.* = odspodaj, *C.*
 odspódaj, *adv.* unterhalb, unten.
 odspódek, aka, *m.* der untere Theil, *Mur.*
 odspódnji, *adj.* = spodnji, *Z.*
 odspréd, *adv.* = odspredaj, *Trub.*, *Kr.*
 odspréda, *adv.* = odspredaj, *C.*
 odsprédaj, *adv.* vorne.
 odsprédje, *n.* die Façade, *Jan.*: — der Vordergründ, *nk.*
 odsprédnji, *adj.* = sprednji, der vordere.
 odsrd, sřda, *m.* die Rache, *Mur.*
 odsrdíti se, im se, *vb. pf.* sich rächen: o. se nad kom, *Mur.*: odsrdíti se, *Danj.* (*Posv. p.*).

odsrdnik, *m.* der Rächer, *C.*
 odsrčbati, bam, bšcem, *vb. pf.* schlürfend wegstreifen, abschlürfen.
 odsrčden, čna, *adj.* centrifugal, *Cig.* (*T.*): odsrčdna sila, die Centrifugalkraft, *C.*
 odsrčdnost, *f.* die Centrifugalkraft, *Cig.* (*T.*)
 odsrčfati, sřkam, čem, *vb. pf.* schlürfend wegstreifen, weguippen.
 odsrčfati, sřknem, *vb. pf.* mit einem Schlurf wegstreifen, weguippen.
 odstáva, *f.* 1) die Abhebung, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*: o. od službe na leto dni, die Suspension vom Amte auf ein Jahr, *DZ.*: — 2) das Abippen, *Cig.*, *vzhSt.-C.*: — 3) der Absatz (wo eine gerade Linie unterbrochen wird, z. B. in der Bankunst, *Mur.*, *Cig.*: stopnice z odstavami, eine gebrochene Stiege, *Cig.*: v tri odstave upognjena stolba, dreiarmlige Stiege, *Levst.* (*Pril.*): — 4) der Abschnitt (im Buche), *C.*: prim. odstavek 3).
 odstávče, eta, *n.* = odstaveček, *Z.*, *Notr.*
 odstávček, čka, *m. dem.* odstaveček 1); ein abgeipptes Kind, *Dict.*, *Cig.*, *C.*, *Dol.*: — ein abgeipptes Ferkel, *C.*: ein abgeipptes Kalb, *Gor.*
 odstávčič, *m.* ein abgeipptes Kind, *Dict.*
 odstávček, vka, *m.* 1) ein abgeipptes Kind, *Lašče-Levst.* (*Rok.*): — 2) der Absatz in der Bankunst, *Cig.*: o. stopnic, der Treppenabsatz, *Cig.*: — die Terrasse, *Cig.*, *Jan.*: — 3) der Absatz (als Theil einer Rede, einer Schrift, eines Gedichtes), *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *nk.*: (po nem.)
 odstaveni, vna, *adj.* ab-, entsetzbar, *Cig.*
 odstáviti, stávim, *vb. pf.* 1) wegstellen, *Cig.*: posloje o. od ceste, mit dem Bau von der Straße wegrücken, *Svet.* (*Rok.*), *Kv.*: — o. (kar je pristavljeno): o. lonce, den Topf vom Feuer wegrücken: — puško o., das Gewehr absetzen, *Cig.*: — 2) absetzen: o. koga od službe: — praznik o., *C.*: — 3) abippen: otroka, tele o.; krava je odstavila, die Kuh hat keine Milch mehr, *Cig.*: — 4) abwendig zu machen, *C.*: — 5) abwendig machen, *Cig.*, *C.*: — o. se česa, sich von einer Sache trennen, ablassen, *Cig.*, *C.*, *M.*
 odstávljanje, *n.* das Weg-, Absetzen; — das Abippen; prim. odstávljati.
 odstávljati, am, *vb. impf. ad* odstáviti; 1) wegstellen, abstellen; lonce o.: — 2. absetzen, des Dienstes entlassen; — 3) abippen; — krava odstavila, die Kuh hat keine Milch mehr, *Cig.*: — 4) abwendig zu machen suchen: o. koga od ženitve, *C.*
 odstávljenček, čka, *m. dem.* odstavljenec, *Mur.*, *Cig.*
 odstávljenčič, *m.* = odstavljenček, *vzhSt.-C.*
 odstávljenec, nca, *m.* das abgeippte Kind, *Mur.*, *Jan.*
 odstávljenik, *m.* = odstavljenec, *C.*
 odstávljiv, íva, *adj.* = odstaven, *Cig.*, *Jan.*, *C.*
 odstój, stója, *m.* der Abstand, die Entfernung, *DZ.*, *Znid.*: osnovni o., der Fundamentabstand, *Cig.* (*T.*)
 odstópkati, stókam, čem, *vb. pf.* 1) ächzend sich entfernen, *Cig.*: — 2) o. se. einen tiefen

Senjzer thun: pil je eden požir, odstokal se, *Jurč.*

odstòp, stòpa, *m.* 1) der Wegtritt, das Abtreten, *Cig., Jan.*; — die Ebbe, *V.-Cig., Jan.*; morski nastop in odstop, *C.*; — die Abweichung, die Declination, *Cig.*; — die Abichweifung: o. od glavne reči, *Cig.*; — der Abfall: o. od vere, *Mur., Cig., Jan.*; — der Rücktritt, die Resignation, *Cig., Jan., nk.*; — die Absetzung, die Entjagung, *Cig., Jan.*; o. od pravice, *Cig.*; — 2) die Abtretung, die Cession, *Cig., Jan., DZ.*; o. pravice, *Cig.*

odstòpati, *am, vb. impf. ad* odstopiti; 1) wegstreten; — sich ablösen: kruhu skorja odstopa; — morje odstopa, eš išt Ebbe, *Cig.*; — abjchweifen, abweichen, *Cig., Jan.*; — abfallen, *Cig., Jan.*; — zurücktreten, *Cig.*; — 2) abtreten, cedieren: o. komu kaj.

odstòpek, pka, *m.* das Abtreten, *Cig., Jan.*; — die Abweichung, *C.*; — der Abfall, *Jan., C.*

odstòpen, pna, *adj.* 1) Abtretungs-, Cessions-, *Cig., Jan.*; odstòpno pismo, *Cig., DZ.*; — 2) abtretbar, cessibel, *Cig.*

odstòpiti, stòpim, *vb. pf. 1)* wegstreten, beiseite treten, *Cig., Jan.*; — kruhu je skorja odstopila, die Brotkrinde hat sich beim Backen von der Krume losgelöst; deska je odstopila, das Brett hat sich abgelöst, *Z.*; skala je odstopila, der Fels hat sich losgelöst, *Cig.*; — abjchweifen, abweichen, *Cig., Jan.*; o. od poglavitne reči, od prave poti, od resnice, *Cig.*; — abfallen: o. od vere, od stranke, *Mur., Cig., Jan.*; — absteigen, zurücktreten, ablassen: o. od svojeja namena, od tožbe, od svoje pravice; ne o. od česa, auf etwas bestehen, beharren, *Cig.*; — zurücktreten, abtreten (aus einem Dienste): ministri so odstopili, *Cig., nk.*; — 2) abtreten, cedieren; pravico, dolg komu o., *Cig., Jan., nk.*

odstopljénje, *n.* das Abtreten: odstopljenje, der Abfall, *ogr.-Valj. (Rad).*

odstòpljenje, nca, *m.* der Abgetretene (cessus), *Cig.*

odstòpnicca, *f.* 1) die Abtrünnige, *Cig.*; — 2) = odstòpno pismo, die Cession, *DZ.*; — 3) die Abtreterin, *Jan. (H.).*

odstòpnik, *m.* 1) der Abtrünnige, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.).*; — 2) der Cedent, *Cig., Jan., DZ.*

odstopnina, *f.* das Neuegeld, *Cig., DZ.*

odstopojémnik, *m.* der Cessionar, *DZ.*

odstòtek, tka, *m.* das Procent, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

odstòten, ina, *adj.* procentlich, *Cig. (T.); Procental, Cig., Jan.*

odstotnina, *f.* = odstotek, das Procent, *C.*

odstrahováti, űjem, *vb. pf.* abjchrecken: angela z grehi o., *Krelj.*

odstránek, nka, *m.* die Entfernung: časni o. iz službe, die Suspension vom Amte, *DZ.*

odstránitev, tve, *f.* die Beseitigung, *Sol.*

odstrániti, *im, vb. pf.* beiseite schaffen, beseitigen, *Cig., Jan., nk.*; — prim. rus. odstraniti.

odstranjévati, űjem, *vb. impf. ad* odstraniti, *nk.*

odstránski, *adj.* abgelegen, entfernt, *C.*; abseitig, *Mur.*; v odstránskem zatišju, *Jurč.*

odstrašévati, űjem, *vb. impf. ad* odstrašiti: weg-, zurück-, abjchrecken, *C.*; odstraševali so je od zidanja, *Dalm.*

odstrašiten, ina, *adj.* abjchreckend: o. zged, *DZ.*

odstrašiti, strásim, *vb. pf.* wegjchrecken, zurückjchrecken, abjchrecken, *Mur., Cig.*

odstréči, stréžem, *vb. pf. 1)* anspariieren: sunek o., *Cig.*; — o. koga, jemandes Dienste zurückweisen, ihn abweisen, *C.*; — 2) o. koga, jemandem nachspähen, bis er verschwindet, *C.*; — durch List jemanden wegbringen, wegjchaffen, *C.*

odstréga, *f.* die Abweisung, *C.*

odstrégati, *am, vb. impf. ad* odstréči, *C.*

odstreliti, im, *vb. pf.* wegjchiesen; ptiču perotnico, zajcu nogo o.

odstrgati, strgam, zem, *vb. pf.* weg-, abjchaben, abtragen; — wegradieren.

odstríci, strízem, *vb. pf.* mit der Schere wegjchneiden, wegjcheren; o. komu lase, o. ovcí volno.

odstrízek, zka, *m.* das mit der Schere Abgeschnittene, das Scherabstnigel; odstrízki, die Abstnigel (von Papier, Tuch, Blech u. dgl.), *Cig.*; — der Coupon, *Cig., C.*; izplačilni o., *DZ.*

odstrojeváti, űjem, *vb. impf. ad* odstrojiti, *Cig.*

odstróžiti, im, *vb. pf.* abbeizen: o. dlako s kož, *Cig.*

odstrúgati, gam, zem, *vb. pf.* abjchaben, *Mur., Cig.*; — weg-, abdrechseln, *Cig.*; weghobeln, *Jan. (H.).*

odstrugljáti, ám, *vb. pf.* wegjchaben, radieren, *Cig.*

odstrúžek, zka, *m.* kar se odstruga, *Cig.*

odstrúžiti, im, *vb. pf.* abdrechseln, *Cig.*; — abhobeln, *Cig.*

odsúkati, kam, zem, *vb. pf. 1)* abdrehen, losdrehen, abjchrauben, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) (das Bedrechte) aufdrehen, zurückdrehen, *Cig., Jan.*

odsukávati, *am, vb. impf. =* odsukovati, *Z.*

odsukováti, űjem, *vb. impf. ad* odsukati, *Cig.*

odsúniti, sánem, *vb. pf.* durch einen Stoß entfernen, wegstößen, *Cig.*; — durch einen Stoß öffnen, aufstoßen, *Cig.*; — vrata o., die Thüre entriegeln, *C., Z.*

odsúšati, *am, vb. impf. ad* odsúšiti, *Cig.*

odsúšiti, im, *vb. pf.* durch Trocknen entfernen, enttrocknen, *Cig.*; — osepnice (koze) so se odsúšile, die Blattern sind trocken geworden und abgefallen, *C.*

odsúti, spém (sújem), *vb. pf.* wegjchütten (von trocknen Dingen), *Cig., Jan.*

odsvúvati, súvam, sújem, *vb. pf.* durch Stoßen entfernen, wegstößen; — durch Stoßen öffnen, aufstoßen (odsov-) *Cig.*

1. odsvét, svéta, *m.* das Abstrathen, *C.*; die Gegenvorstellung, *Cig.*
2. odsvét, svéta, *m.* = odsvit, der Widerschein, der Reflex, *Cig. (T.).*

odsvétávati, *am, vb. impf. ad* odsvetovati; abstrathen, *Jan., Str., GBrda, Črniče (Goriš.).*

odsvěten, una, *adj.* abtrathend: odsvetne opombe, *Jurč.*
 odsvětovanje, *n.* das Abtrathen.
 odsvětovati, *ujem, vb. pf.* abtrathen; o. komu kaj.
 odsvětovávati, *am, vb. impf., LjZv.,* pogl. odsvetavati.
 odsvětovavec, *vca. m.* der Widerrather, *Cig.*
 odsvít, *m.* der Widerschein, der Reflex, *Cig., Jan., C.*
 odsvítati, *svítam, vb. impf.* zurückstrahlen, widerstrahlen, *Cig.; = o. se, Cig., C.;* — sich abspiegeln (*fig.*): notranji boji so se mu odsvítali na obrazu, *Str.*
 odšantáti, *ám, vb. pf.* hinfend weggehen, davonhinken.
 odšávsniti, *šávsnem, vb. pf.* durch einmaliges Schnappen löstrennen, wegchnappen, *Cig.*
 odščeniti, *ščénem, vb. pf.* wegzwicken, abtneipen.
 odščipálnica, *f.* ein Werkzeug zum Abzwicken: suknarska o., das Kloppeisen (um die Knoten des Gewebes abzuwickeln), *Cig.*
 odščipati, *pam, pljem, vb. pf.* durch Kneipen löscheln, wegzwicken, abzwicken, löschneipen, *Cig.*
 odščipávati, *am, vb. impf. ad* odščeniti, odščipati; wegzwicken, abtneipen, *Cig.*
 odščipniti, *ščipnem, vb. pf. =* odščeniti; durch einmaliges Kneipen entfernen, wegzwicken.
 odščipováti, *ujem, vb. impf. ad* odščipniti, odščipati.
 odščuváti, *ščúvam, ščújem, vb. pf.* davonheben, hinwegheben, *Cig.*
 odšepati, *am, vb. pf.* davonhinken, *C.*
 odšepetáti, *etám, šéem, vb. pf.* abhispeln: o. molitev, *Cig.*
 odšést, *f. =* odhod, *C.*
 odšéstje, *n. =* odhod, *C.*
 odšéstek, *tka, m. =* odhod, *11abd.-Mik., kajk.-Valj.(Rad).*
 odšljati, *am, vb. impf. ad* odslati; wegschicken, abschicken, *C., Zora.*
 odškôda, *f. =* odškodba, *C.*
 odškôdba, *f.* die Entschädigung, der Schadenersatz, *Cig., Jan., C., DZ., nk.*
 odškôden, *dna, adj.* Entschädigungs-, *Cig., Jan.*
 odškôditev, *tve, f. =* odškodba, *Cig.*
 odškôditi, *škôdim, vb. pf.* entschädigen, *Mur., Cig., Jan., nk.;* — po nem.
 odškôdnina, *f.* der Entschädigungsbetrag, *Cig., Jan., nk.*
 odškôdovanec, *nca, m.* der Entschädigte, *Cig., Jan.*
 odškôdovanje, *n.* die Entschädigung.
 odškôdovanka, *f.* die Entschädigte, *Cig.*
 odškôdovati, *ujem, vb. pf.* entschädigen; (tudi: odškôdováti, *ujem, vb. impf., Mur., Cig., Jan.(II.);* — prim. odškoditi.
 odškôdovavec, *vca, m.* der Entschädiger, *Cig., Jan.*
 odškrbiti, *im, vb. pf.* abspittern, *Cig.*
 odškrc, *m.* ein abgeschnittener Fleck, *Z., Jan.(H.);* — pogl. aškrc.
 odškřniti, *škřnem, vb. pf.* (einen Fleck) wegschneiden, *Z., Jan.(II).*

odškřipati, *pam, pljem, vb. pf.* eine schlechte Streichmühe beenden, abhiebeln, *Cig.*
 odškřkniti, *škřknem, vb. pf. =* odškřniti, *C., Z.*
 odškřniti, *škřnem, vb. pf.* mit einem gewissen Anriechlaut wegbrechen, *C.;* abklemmen, *Cig.;* — durch Aufdrehen jenen Laut verursachen, *z. B.* den Haischahn oder ein Schloß öffnen, *C., vzh.St.-Valj.(Vest.);* — aufschrauben, *Mur.*
 odškřnjáti, *ám, vb. pf.* wegnagen, abtragen, *Cig.*
 odškřt, *škřta, m. =* odškrc, *C.;* — pogl. aškrt.
 odškřtati, *am, vb. pf.* skrtajoč odgristi, odšcipati, *pvzh.St.;* — wegmeißeln, *Cig.*
 odškřniti, *škřnem, vb. pf. =* odškřniti, *Jan.*
 odšpáliti, *im, vb. pf. =* odšpiliti, *Z., St.-Vest.*
 odšpiliti, *im, vb. pf.* eutheilen, *Kr.*
 odšrávati, *am, vb. pf. =* odšravati, *Cig.*
 odšrávfati, *am, vb. pf. =* odviti, löschschrauben; — aufschrauben, zurückschrauben; — prim. šravfati.
 odštětev, *tve, f.* die Subtraction, *M.*
 odštěti, *štějem, vb. pf. 1)* abrechnen, abziehen, subtrahieren; — 2) abz., anzählen: sto goldinarjev komu o.
 odštětje, *n.* die Abrechnung, der Abzug, *Cig.*
 odštětva, *f. =* odštetev, *C.*
 odštěva, *f.* die Subtraction, *C.*
 odštěvavec, *nca, m.* der Subtrahend (math.), *Cig.(T.), Cel.(Ar.).*
 odštěvanje, *n. 1)* das Abrechnen, das Subtrahieren; die Subtraction, *Cig.(T.), Cel.(Ar.);* — 2) das Abz., das Anzählen.
 odštěvati, *am, vb. impf. ad* odšteti; 1) abz., ziehen, subtrahieren; — 2) abz., anzählen: kupci prodajalcem gotov denar odštevajo za kupljeno blago.
 odštěvek, *vka, m.* der Abzug, *Jan.;* der Disconto, *Cig., Jan.*
 odštěven, *vna, adj.* subtractiv, *Cig.(T.).*
 odštrkniti, *štrknem, vb. pf.* wegschreiben, *Cig.;* wegschellen, *Cig.;* — entwischen, *Mur.*
 odšuměti, *im, vb. pf. 1)* rauschend sich entfernen, entsaunen; — 2) aufhören zu rauschen, ver-rauschen.
 odšumljáti, *ám, vb. pf. 1)* säuselnd sich entfernen, entrießeln; — 2) aufhören zu säuseln.
 odšundráti, *ám, vb. pf. 1)* sich polternd entfernen, *Cig.;* — 2) aufhören zu poltern.
 odtájati, *tájam, tájem, vb. pf.* wegschmelzen.
 odtákati, *am, vb. impf. ad* odtôžiti; 1) abz., wegschließen lassen, abzapsen; o. vodo, vino; — 2) wegrollen machen, o. se, wegrollen, *Cig.*
 odtakljáti, *ám, vb. pf.* wegrollen machen, *Cig.;* o. se, wegrollen, *Cig.*
 odtákniiti, *táknam, vb. pf. =* odtেকniti.
 odtátan, *tna, adj.* über dem Boden sich erhebend, *C., Vrtoy(Vin.).*
 odtálati, *im, vb. pf.* wegschmelzen, *Cig.*
 odtápljanje, *n.* das Abschmelzen: o. medi od srebra. die Zeigerarbeit, *Jan.(II.).*
 odtápljati, *am, vb. impf. ad* odtopiti; abschmelzen, *Cig.;* o. se, abschmelzen (*intr.*), *Cig.*

odtávati, am, *vb. pf.* forttaumeln, *Cig.*
 odtec, *adv.* = odtod (iz: od ted-c), *ogr.-Mlk.*
 odtěči, *těšem. vb. pf.* 1) weglaufen, *Cig.*; — 2) gånzlich abfließen, abrinnen; voda je odtěkla: kri mu je odtěkla, er ist verblutet; = o. se, *Cig.*; voda se je kmalu po dežju odtěkla, *južhŠt.*
 odtěga, *f.* die Entziehung, *C.*
 odtěgniti, *nem. vb. pf.* 1) wegziehen, *Cig., Jan.*; — entziehen, *Mur., Cig., Jan.*; o. komu svojo pomoč, *Cig.*; — o. se. entweichen, *C.*; sich entziehen; kazni se o., *Cig.*; — 2) in Abrednung bringen, abziehen; pri plači komu kaj o.; — 3) o. od kraja, sich vom Ufer entfernen, abjelen, *Cig., C.*; V barko je stopila, Od kraja odtěgnila, *Npes.-K.*; — o. jo, davon laufen, *Cig.*; po smrti vse od nas odtegne, *Z.*
 odtěgnjenje, *n.* die Entziehung.
 odtegovánje, *n.* das Entziehen; — das Abziehen.
 odtegováti, *ujem. vb. impf. ad* odtegniti; 1) wegziehen; — entziehen; dolžnosti se o., *C.*; — 2) abziehen.
 odtěhtati, *am, vb. pf.* 1) abwägen, zuwägen; o. komu kaj, *Cig.*; — 2) an Gewicht überreifen, *Mur.*; — anwiegen, *Let., Jurč.*
 odtehtováti, *ujem. vb. impf. ad* odtehtati, *Mur.*
 odtěk, *těka. m.* = odtok, der Abfluß, *Mur., Cig.*; o. in pritek, Ebbe und Fluß, *C.*
 odtěka, *f.* = odtok, *C.*
 odtěkati, *těkam, čem. vb. impf. ad* odtěči; weg-, dahinlaufen, *Cig.*; — weg-, abfließen; voda odtěka, das Wasser verfließt sich nach und nach; = o. se, abfließen; voda se nima kam o., das Wasser hat keinen Abfluß, *Cig.*
 odtekniti, *tákem, vb. pf. o.*, kar je zatak-njeno; entwürfeln, *Jan., C.*; aufriegeln: dveri o., *Cig.*; die geflochtene Thüre einer Thürde o. ein Fenster öffnen, *Cig.*
 odtegrafováti, *ujem. vb. pf.* abtelegraphieren, *DZ.*
 odtěnek, *nka. m.* die Ruane, *C., Let.*; — rus.
 odtěp, *těpa. m.* der Abfall der Knochen, der Nebenaugen, *M.*; — prim. otep 1).
 odtěpati, *těpam, pljem. vb. impf. ad* odtěpsti. *Z.*
 odtěpsti, *těpem. vb. pf.* 1) durch Prügel entfernern, davonprügeln, *C.*; — 2) abschlagen, *Z.*; o. triam očesa, *južhŠt.*
 odtěptati, *ám. vb. pf.* losstampfen, *Cig.*
 odterina, *f.* das Weggerechene, *C.*; — prim. odtretii.
 odtěrjati, *am. vb. pf.* (einen Theil einer Schuld) durch Fördern abbringen, *Mur., Z.*
 odtěsati, *těšem. vb. pf.* wegzummern, weghauen.
 odtěsčati se, *ám se. vb. pf.* auf nüchternen Magen etwas genießen.
 odtěsčiti se, *ím se. vb. pf.* = odtěsčati se, *C. Djk (Črt.).*
 odtěvsniti, *těvsnem. vb. pf.* = nerodno odrezati: kos krula o. od hleba, *Gor.*
 odtěza, *f.* die Entziehung, *Jan. (H.).*

odtězanje, *n.* = odtegovanje, *DZ.*
 odtězati, *am. vb. impf.* = odtegovati, *Z.*; o. se svetu, *Jurč.*
 odtěznica, *f.* der Abzieher (ein Muskel), *Cig. (T.). Erj. (Som.).*
 odtězati, *am. vb. pf.* entlasten, *V.-Cig.*; — o. se, sich entleeren, *Cig.*
 odtihotápiti, *tápim. vb. pf.* still davonstreicheln, *C.*
 odtíkati, *tíkam. vb. impf. ad* odtekniti; aufriegeln: o. duri, *Cig.*; (etwas Verstopftes) öffnen, *Jan.*
 odtíranje, *n.* die Wegtreibung, *Jan. (H.).*
 odtírati, *am. vb. pf.* wegreiben, einhertreibend entfernen; odtírali so vjete tatove v mesto.
 odtíravati, *am. vb. impf. ad* odtírati, *Jan. (H.).*
 odtis, *tísa. m. uk.*, pogl. odtisk.
 odtisk, *tíska. m.* der Abdruck, *Cig., Jan., nk.*; das Exemplar (eines Druckwerkes), *DZ., nk.*
 odtískati, *am. vb. impf. ad* odtisniti; durch Drücken absondern, wegdrücken, wegdrängen, *Cig.*
 odtískováti, *ujem. vb. impf. ad* odtisniti; 1) durch Drücken absondern, wegdrücken, wegdrängen, *Cig., Jan., M.*; — 2) Abdrücke machen, *nk.*
 odtisniti, *tísnem. vb. pf.* 1) durch einen Druck absondern, wegdrücken, verdrängen, *Mur., Cig., Jan.*; pripreti duri o., *Zv.*; — 2) einen Abdruck machen (abflatschen), *Cig.*
 odtisóček, *čeka. m.* das Bromille, *Cig. (T.), C., Cel. (A.).*
 odtlě, *adv.* seit dieser Zeit, (odtlej, *Cig.*)
 odtlěči, *tólčem. vb. pf.* = odtólěi, *Cig.*
 odtlěti, *tlím. vb. pf.* weg-, abflimmen, *Cig.*
 odtlěčen, *čna. adj.* = odtalen, *Vrtov. (Vin.).*
 odtlěč, *těča. m.* die Cloake, *Cig.*
 odtlěčen, *čna. adj.* Abzugs-, Ableitungs-, *Cig., C.*; odtlěčno rovišče, der Abzugsgraben, *Levst. (Čest.).* odtlěčni zlebovi, *Levst. (Nauk.).*
 odtlěčič, *m. dem.* odtok; die Rigole (bei Eisenbahnen), *Cig. (T.).*
 odtolčiti, *lna. adj.* Bissoir-; odtolčilna skalba, die Bissoirmischel, *Levst. (Pril.).*
 odtolčilnica, *f.* der Bissoirraum, *Levst. (Pril.).*
 odtolčiče, *n.* der Ort, wo etwas abfließt, der Abfluß, *DZ.*
 odtólěti, *tólčim. vb. pf.* 1) durch Abfließenlassen absondern, wegschicken, abschenken; prevčé je vina v kupici: odtólěi nekoliko; vedro vina o. iz polnega soda; — 2) mit dem Abschenken fertig werden; ali še točite, ali ste že odtólěili? — 3) entrollen machen, *Cig.*
 odtólěnica, *f.* das Abflußrohr, *DZ.*; die Cloake, *C.*
 odtólđ, *adv.* = od tod, von hier; von da anš; odtólđ do cerkve; do kriza je prišel: odtólđ je šel počasi: odtólđ prihaja, da . . . , daher kommt es, dojš . . . ; (pomni: odsod k vam = odtólđ [von dort] lesem, *Krefj.*)
 odtólđaj, *adv.* = odtod, *Dict.*
 odtólč, *tólča. m.* der Abfluß, *Mur., Cig., Jan.*; voda nima odtoka, *Cig.*; — die Ebbe: pri-tok in o., *Cig., Jan., M.*
 odtólěi, *tólčem. vb. pf.* durch Schlagen absondern, wegstoßen; o. led od hleba, o. zlebu led,

odtopiti, im, vb. pf. 1) wegschmelzen: o. se, wegschmelzen (*intr.*): — 2) durch Schmelzen öffnen, aufschmelzen, *Cig.*

odtovoriti, im, vb. pf. (die Saumlast) abladen, *Cig.*

odtráti, im, vb. pf. locher machen; o., kar je pripriljeno: o. šep, *Cig.*

odtrébíti, im, vb. pf. beim Fußten entfernen; wegputzen.

odtrésati, am, vb. impf. ad odtrresti: wegschütteln.

odtresováti, újem, vb. impf. = odtrésati, *Z.*

odtrésti, trésem, vb. pf. (einen Theil) wegschütteln: odtrresti nekoliko jabolk z jablane, ako jih je preveč na njej; — loskrütteln, *Cig.*; — von sich schütteln: o. jarem, *Z.*: — prim. otrresti.

odtréti, tárem (térem), trém, vb. pf. wegbrechen: dva zoba so revežu odtrli, *Sl.N.*

odtrganje, n. die Wegreißung.

odtrgati, trgam, vb. pf. weg-, abreißen: o. desko od plota: rožo o.; — abbrechen: komu kaj od plačila o.; — o. se, abreißen (*intr.*): gumb se mi je odtrgal: — o. se, sich losreißen; pes, ki je bil privezan, se je odtrgal: — ne morem se od doma o., ich kann nicht vom Hause loskommen, *C.*; — o. se vsega, sich von allem losreißen, *Ravn.*

odtrgniti, trgnem, vb. pf. = odtrgati, *C.*

odtrgováti, újem, vb. impf. ad odtrgati: abreißen, losreißen; — abbrechen: od plačila o.; — o. se, abreißen (*intr.*): sich losreißen.

odtrínjati, am, vb. impf. ad odtrniti, *Jan.*

odtrniti, nem, vb. pf. = utriniti: luč o., *Z.*: (pogl. otrniti); — weg-, ausprägen, *Jan.*

odtróbiti, im, vb. pf. aufhören (auf einem Horn oder auf einem andern Instrumente) zu blasen; pastir je odtróbil: abblasen.

odtrohnéti, im, vb. pf. abmodera: kolom so v zemlji tičeči konci odtrohneli.

odtrúpati, am, vb. pf. wegschlagen, *Jan.(H).*

odtrúpiti, im, vb. pf. weg-, abschlagen, *Jan.*; rog o., das Horn abstoßen, *Mur.*: Bog že ve, kateri kozi rog odtrupi = Gott weiß schon, wen er züchtigen soll, *Mur.*

odtrupljévati, újem, vb. impf. ad odtrupiti, *Jan.(H).*

odtrzniti, trznem, vb. pf. ein wenig öffnen: vrata, okno o., *Bes.*, *C.*; (nam. ot-vrzniti; pogl. otrzniti).

odtúhniti, túhnem, vb. pf. aus den Augen entschwinden, *C.*

odtujávati, am, vb. impf. = odtujevati, *ogr.-M.*

odtujévati, újem, vb. impf. ad odtujiti; entfremden, *Cig.(T.)*, *uk.*

odtujiti, im, vb. pf. entfremden, *Cig.(T.)*, *ogr.-M.*, *uk.*; o. se od česa, einer Sache entfremdet werden, *kajk.-Valj.(Rad).*

odtúlti, im, vb. pf. 1) heulend sich entfernen; — 2) anhören zu heulen; — 3) mit Geheul erwidern.

odtvárjati, am, vb. impf. ad odtvoriti; (das Vermachte) aufmachen, öffnen, *V.-Cig.*, *ogr.-C.*; o. okno, durch Schieben öffnen, *Cig.*

odtvésti, tvézem, vb. pf. losbinden; odvezen od pozemeljskega, *C.*; — odvezen, frei, unabhangig, *Mur.*

odtvézati, tvézam, vb. impf. ad odtvésti; abhangig, losbinden, *V.-Cig.*

odtvoriti, im, vb. pf. 1) (das Vermachte) aufmachen, *V.-Cig.*; o. okno, durch Schieben öffnen, aufschieben, *Cig.*; öffnen, *Jan.*: o. sod, da vino iz njega teče, *C.*; — 2) o. komu, jemanden entzaubern, ihm den Zauber lösen, *Tolm.-Erj.(Torb.)*.

odtvžek, žka, m. etwas Abgeriffenes, *Valj.(Rad).*

odučévati, újem, vb. impf. ad odučiti: abkehren: o. koga česa, *Cig.*

odučiti, im, vb. pf. abkehren, *Dict.*; o. koga česa, *Cig.*

odudár, m. der Rudstoh, *h. t.-Cig.(T.)*.

odúhati, dúham, vb. pf. = ovohati, durch den Geruch ausfindig machen, *C.*, *Levst.(Zb. sp.)*.

oduhóviti, óvim, vb. pf. durchgeistigen, vergeistigen, *Cig.(T.)*.

oduhóvljati, am, vb. impf. ad oduhoviti, *Jan.(H.)*.

oduhovljávati, am, vb. impf. = oduhovljati, durchgeistigen, *Cig.(T.)*.

odúka, f. die Abgewöhning, *Cig.(T.)*.

odum, m. das Echo, *Cig.-C.*; — die Meldung auf den Ruf: od njega ni oduma, *C.*: o. dati, sich auf den Ruf melden, *Sl.-C.*

odúmen, mna, adj. von Sinnen, *C.*; wahn-sinnig, *Z.*; dummt, *M.*

oduménje, n. das Echo, *C.*

odumévanje, n. = odmevanje, *Cig.*

oduméti se, im se, vb. pf. 1) wiederhallen, *C.*; — 2) sich auf den Ruf melden, *vzhSt.-Rež.-C.*; — aus dem Schlaf, aus der Betaubung (infolge Nutels, Nufens) zu sich kommen, *vzhSt.-Rež.-C.*; (tudi: odumeti [brez: se], *ogr.-C.*, *Z.*).

odumévati, am, vb. impf. 1) wiederhallen: iz gor se je malik odumeval, *Dalm.*; kričanje sovražnikov se je odumevalo, *Dalm.*; zemlja se je odumevala („odoum-“) od njih kriča, *Dalm.*; vsa hiša se je odumevala („odom-“) od tega sladkega glasa, *Dalm.*; — 2) aus dem Schlafe, aus der Ohnmacht zum Bewußtsein zurückkehren, *C.*; ne odumeva se več, er hat bereits das Bewußtsein verloren, *Z.*; — prim. odmevati.

odumiti, im, vb. pf. 1) o. koga, zur Besinnung bringen, *ogr.-C.*; — aufklaren, belehren, er-suchen, *C.*; — 2) o. se, = oglasiti se: klical sem ga, pa se ni hotel odumiti, stresel sem ga, pa se mi še odumi ne, *Dol.*; — o. se, zum Bewußtsein kommen, zu sich kommen, *C.*

odumljati, am, vb. impf. ad odumiti, *Z.*

odumljaváti, am, vb. impf. zur Besinnung bringen, *ogr.-C.*; aufmerksam machen, *C.*; aufklaren, lehren, erleuchten, *C.*

odúmnik, m. der Wahnsinnige, der Narr, *Z.*

odumnják, m. der Muthwillige, *C.*

odumnjati, am, vb. impf. Ausschreitungen begehen, sich toll benehmen, rasen, *Sl.Gor.*

odumováti, újem, vb. impf. muthwillig, narrisch, toll sich benehmen, *C.*, *M.*, *Z.*

odumrěti, mrēm, mřjem, *vb. pf.* = odmreti, *Diet.*
odumšćák, *m.* der Muthwillige, der Pöjſenreißer, *C.*
odonod, *adv. Mur., Cig.* pogl. odonod.
odŭpati, *am, vb. pf.* = obupati, *Z., C.*
odŭra, *f.* 1) der Abſcheu, der Eſel, *C.*: — 2) etwas Abſcheulichs: das Schenjal, *Z.*; die Mißgeburt, *C.*: — (psovka) kajk.-Valj. (*Rad.*)
odŭren, *rna, adj.* verdrießlich, *Mur.*: — unfreundlich: o. ſlovek. *Celjska ok.*: — wüdrig, unangenehm, *Cig., Jan., Cig. (T.), M., nk.*; odurno obnaſanje, abtoßendes Benehmen, *Cig.*: odurne podobe, odurni obrazi, *Jurč.*: — verhaßt, *ogr.-C.*
odurěti, *im, vb. pf.* 1) = otrpniti, verſtockt werden, *C.*: — 2) ſcheu, mild werden, verwildern, *Jan., Lašće-Erj. (Torb.), Let.*: — odurel, verwildert, *Jan.*; tölpelhaft, *C.*
odurěvati, *am, vb. impf. ad* odureti, *Bes.*
oduriti, *im, vb. pf.* 1) verhaßt machen: ženo so mu odurili, *C.*: — o. se, verhaßt werden, Abſcheu erregen, *Jan., C.*; odurijo se nam tudi najlepša usta, *Jurč.*: — 2) pogl. odariti.
odurjávati, *am, vb. impf.* pogl. oddurjavati.
odŭrnež, *m.* ein abſcheulicher Menſch: grešni odurnež, *Levst./Zb. sp.*
odŭrnost, *f.* die Abſcheulichkeit, die Häßlichkeit, *Jan., ogr.-M., Valj. (Rad.), nk.*; der Grenel, *Meg.*
odušćeviti, *čvim, vb. pf.* begeistern, befeelen, *Cig. (T.)*: — stsl., rus.
odušćvljati, *am, vb. impf. ad* oduševiti, *Jan. (II).*
odŭšiti, *im, vb. pf.* begeistern, *Cig. (T.), C.*: — stsl.
oduzdáti, *am, vb. pf.* entzäumen, abhaſtern: o. konja, *M.*
odvábiti, *im, vb. pf.* 1) wegſoden, entſoden: — 2) das erſte, gew. eine Stunde dem Gottesdienſt vorausgehende Läuten beendigen; odvábil je že zdavnaj. *Dol., jrzhšt.*
odvábljati, *am, vb. impf. ad* odvabiti; weg-, entſoden, *Cig.*
odváda, *f.* die Abgewöhnnung, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Dol.*
odváditi, *vádim, vb. pf.* abgewöhnen: o. koga česa; o. otroka jezik kazati: — o. otroka, das Kind der Mutterbruſt entwöhnen, abſpenen, *Cig.*: — o. se, aus der Übung kommen, ſich abgewöhnen: o. se česa; — o. se (o ptičih), das Neſt verlaſſen, *C.*
odvága, *f.* das Gegengewicht, *C.*
odvágati, *am, vb. pf.* 1) abwägen, zuwägen: kruh družini o.; — 2) aufwiegen, o. kaj, *C.*: an Gewicht übertreffen, *Gor.*
odvagogánje, *n.* das Abwägen, das Zuwägen.
odvagogávati, *ujem, vb. impf. ad* odvagati; ab-, zuwägen; o. komu kaj.
odvaj, *adv. Krelj.-M. C.* pogl. jedva.
odvája, *f.* = odvada, *Cig., Jan.*
odvajáten, *ina, adj.* Ableitungs: odvajátna struga, *DZkr.*

1. **odvájanje**, *n.* das Abgewöhnen, das Entwöhnen.
 2. **odvájanje**, *n.* das Ableiten, *Jan. (H.).*
 1. **odvájati**, *am, vb. impf. ad* odvaditi; abgewöhnen; o. se česa, eine Gewohnheit allmählich ablegen.
 2. **odvájati**, *am, vb. impf. ad* odvoditi, odvesti, odpeljati; 1) wegſeiten, ableiten, *Jan., Cig. (T.)*: — 2) = odlagati, verzögern, *C.*
odvátek, *aka, m.* das Abgewälzte, *M.*; — skala, katera se je odvalila, *Cig.*
odvalína, *f.* kar se je odvalilo: odvaline, die Erdabſingung, das Geröll, *Cig.*
odvaliti, *im, vb. pf.* wegwälzen; kamen o.: — krivnjo na koga o.: die Schuld auf jemanden ſchieben, *Cig.*: — o. se, weg-, abrollen, rollend ſich ablösen; — kamen se mi je od srca odvalil, ein Stein iſt mir vom Herzen gefallen.
odválnjati, *am, vb. pf.* wälzend oder rollend forſchaffen, ab-, wegwälzen; ni odnesel soda, ampak odvaljal ga je.
odvaljeváti, *ujem, vb. impf. ad* odvaliti, odvaljati; ab-, wegwälzen.
odvariti, *im, vb. pf.* (das Loth) wieder abſchmelzen, ablöthen, *Cig.*
odvárjati, *am, vb. impf. ad* odvariti; ablöthen, *Cig.*
odvázanje, *n.* das Wegfahren, das Wegführen.
odvázati, *am, vb. impf. ad* (odvesti) odvoziti, odpeljati; 1) mittelſt eines Fahrzeuges wegführen; začeli so podrtine odvázati; — 2) verſchieben, *C.*
odvážen, *žna, adj.* = pogumen, odloſen, kühn, muthig, entſchieden, *Jan., C.*: — (po drugih slov. jezikih).
odvážnost, *f.* die Kühnheit, die Entſchloſſenheit, *Jan., C., Zora*; — prim. odvazen.
odvěč, *adv.* zuviel, überflüſſig; imeti česa odvěč; on je o.: er iſt überflüſſig, entbehrlich; to ni tukaj o., das ſieht hier nicht am unrechten Plaß, *Cig.*
odvěče, *adv.* = odvěč: o. modri proroki, *Krelj.*
odvěčun, *žna, adj.* überflüſſig, entbehrlich, *Jan., C., ZgD.*; — erübrigt, übrig, *C.*
odvěčeren, *rna, adj.* nachmittägig, *Mur.*
odvěčera, *adv.* = od večera, nachmittags, *Mur., vrzhšt.*
odvěčérjati, *am, vb. pf.* mit dem Abendeffen fertig werden.
odvěčérka, *f.* 1) der Nachmittag, *C., Mik.*: — 2) das Nachmittagsmahl, die Pauſe, *Mur., C.*
odvěčiti, *im, vb. pf.* = odvekati, *SN.*; = od-dmíti, aufbodmen, *C.*
odvědati, *vědam, vb. impf. ad* odvesti (vedem) 2): an Mann bringen, anbringen, *Kr.-Erj. (Torb.)*; o. domače zrebe in promese, *Levst. (Nauk).*
odvěhnti, *věhnam, vb. pf.* aufspunden, *Cig.*
odvěhováti, *ujem, vb. impf. ad* odvěhnti; aufspunden, *Cig.*
odvějati, *jam, jem, vb. pf.* z vejanjem odločiti, durch Weiseln abſondern, *Z.*
odvěk, *věka, m.* die Erquickung, die Stärkung: odvěk dati, erquiden, *Krelj.*; po leti ſlovek

za vsakim grmom dobi odvek, *Dol.-Lerst.* (M.).

odvčkati, am, *vb. pf.* durch Herabnehmen des Deckels öffnen, C.; — prim. veka.

odvčkniti, včknem, *vb. pf.* kräftigen, erquicken, *Trub., Krelj.*; o. koga s čim, C.; o. se, erquickt werden, *Krelj.*

odvčniti, nem, *vb. pf.* verwelfen und abfallen, abwelken, *Mur.*; odvčniti, *Kr.*

odverčnik, m. der Eißbaum, der Eißbock (bei Brücken), *V.-Cig.*

odvčsiti, včsim, *vb. pf.* weghängen, enthüllen, *Jan.(H.).*

odveslāti, ām, *vb. pf.* sich rudernd entfernen, weg-, davonrudern.

odveslāvati, am, *vb. impf. ad* odveslati, *Jan.(H.).*

odvēsti, vēdem, *vb. pf.* 1) = odpeljati, *Jan., nk.*; — weggehen, ableiten, *Jan., Cig.(T.);* — 2) an Mann bringen, anbringen, *Kr.-Erj.(Torb.);* — o. denar, *M.*; Janševī proizvodi so se odvedli uže zdavna vsi, *Navr.(Let.).*

odvēti, vēzem, *vb. pf.* = odpeljati, (mit einem Fußwert) davonführen, abführen, *Jan., Vrt.*; — o. se, = odpeljati se, *Lerst.(Nauk), Erj.(Tz. sp.);* — stsl.

odvēščina, f. = odvetsčina, C.

odvēšiti, im, *vb. pf.* entipunden, Z.; — prim. veka.

odvēstvo, n. die Erbschaft, *Mur., C.*

odvēščina, f. = odvetsčina, die Erbschaft, *Cig., kajk.-Valj.(Rad).*

odvētek, tka, m. 1) die Nachkommenchaft, *ogr.-Mik.*; ni mu porodila odvetka, *Navr.(Let.);* — der Erbe, *Mur., ogr.-M., kajk.-Valj.(Rad);* — 2) das Erbe, *Jan.*; reče tedaj očetu: dajte mi, kolikor se vam zdi, da je moj odvetek, *Npr.-Krek.*

odvēti, vējem, *vb. pf.* hinwegwehen, *Jan.*

odvētkinja, f. die Erbin, C.

odvētnica, f. die Fürsprecherin, C., *rokopis 15. stol.-Mik.*

odvētnik, m. 1) der Fürsprecher, der Versheidiger, *Meg., Dict., Guts., Mur., Dalm.*; (božjega) sinu, našega odvetnika, *Trub.*; moli za svojega odvetnika in pomočnika, *Trub.-Let.*; jaz sem vaš srednik, odvetnik, *Krelj.*; — 2) der Advocat, *Cig., nk.*

odvetnikovāti, ūjem, *vb. impf.* die Advocatur anšüben, *Sl.N.*

odvētniški, *adj.* Advocatens, *nk.*; odvetniška zbornica, die Advocatenkammer, *nk.*

odvētništvō, n. die Advocatur, das Sachwalteramt, *nk.*

odvētriti, im, *vb. pf.* davonfliegen, sich eilig davonmachen, *ogr.-C., M.*

odvētrn, *adj.* odvetrna stran, die vom Winde abgewandte Seite, die Leeseite, *Cig.*

odvētstvo, n. die Erbschaft, *ogr.-C.*

odvēščina, f. das Erbe, C.

odvčz, včza, m. das Lösbinden, *Habd.-Mik.*

odvčza, f. die Lösbindung, die Lösung, *Cig., Jan.*; — die (kirchliche) Lösprechung, die Absolution; o. dobiti; odvezne ne dobiti; — zemliška o., die Grundentlastung, *Jan., nk.*

odvčzati, vēzem, *vb. pf.* 1) lösbinden; o. (privezanega) psa; — o. se, sich lösbinden; krava se je odvezala; — jezik odvezati komu, je manden zum Sprechen bringen; zdaj se mu je jezik odvezal, jetzt ist er geistreich geworden; — 2) aufbinden; o. kar je zavezano; o. rano; o. vrečo; o. si črevljčke, ruto; — o. se, aufgehen; robec se ti je odvezal; — 3) entbinden; o. koga dolžnosti, *Cig., Jan., nk.*; — o. se dolžnosti, sich einer Pflicht entbinden, *Cig., nk.*; — lösprechen; o. koga grehov.

odvezāvati, am, *vb. impf. ad* odvezati = odvezovati.

odvčzen, zna, *adj.* Entbindungs-, Absolutions-, *Cig.*; odvčzni list, der Entbindungschein, *Cig.*; Entlassungs-, *Cig.*

odvezilo, n. die Lösprechung, *Jan.*; — das Absolutorium, *Cig.*

odvēzniti, nem, *vb. pf.* etwas Umgekehrtes mitfahren; o. poveznjeno skledo, C.; — durch Wegnahme des angelehnten Deckels öffnen; o. zaveznjeno peč, den angelehnten Deckel wegnehmen, *Cig., St.-C.*

odvezovāti, ūjem, *vb. impf. ad* odvezati; 1) lösbinden; — 2) aufbinden; — 3) entbinden, lösprechen.

odveznina, f. die Ablösungsgebühr; odveznina duhovniške bire, *ZgD.*

odvihati, am, *vb. pf.* o., kar je zavihano, das Umgebogene, Aufgekreuzte, Aufgeschlagene in die frühere Lage bringen; o. si hlače, rokav.

odvihniti, vihnem, *vb. pf.* o. kar je zavihnjeno; das Umgebogene, Aufgekreuzte, Aufgeschlagene durch einmaliges Zurückschlagen in die frühere Lage bringen.

odvihovāti, ūjem, *vb. impf. ad* odvihati, odvihniti.

odvihrāti, ām, *vb. pf.* stürmend sich entfernen, davonstürmen.

odvijānica, f. die Abwickelmaschine, *DZ.*

odvijanje, n. das Löswinden, das Aufwickeln.

odvijati, am, *vb. impf. ad* odviti; ab-, lös-, wickeln, lösbinden, lösbinden; — o. se, sich lös-, wickeln; — aufwickeln, zurückbinden, auf-, zurückdrehen.

odvimenjāti, ām, *vb. pf.* ein kleines Enten bekommen, C.

odvintati, am, *vb. pf.* = odviti, lös-schrauben, *Cig.*; (die Wagenperre) aufschrauben, *Dol.*

odvintovāti, ūjem, *vb. impf. ad* odvintati, *Cig.*

odvirati, am, *vb. impf. ad* odvreti; 1) odvirati, kar je zavrto; die Sperre lösen; o. kolo pri vozu; — 2) o. kaj, einer Sache entgegenzutreten, ihr die Zustimmung verlagern, *Cig.*; o. nove črteže, *Lerst.(Močv.).* o. pijanstvo, gegen die Trunkenheit wirken, *Lerst.(Nauk).*

odvisen, sna, *adj.* abhängig, *Jan., Sol., nk.*; (po nem.).

odvisnost, f. die Abhängigkeit, *Jan., C., nk.*; (po nem.).

odvčše, *adv.* = odveč. *Mur., vzh.St.*; (odvčš, *BlKr.*); — hs.

odviti, vjém, *vb. pf.* 1) ab-, loswickeln, loswinden, losdrehen; nit z vretena o.: — 2) (Zusammenwickelstes) aufwickeln, (Zusammengerolltes) aufrollen, (Gebrechtes) aufdrehen; — zurückwinden, zurückdrehen, *Cig.*; — evolviert: odvita krivulja, die Evolute, *Cig. (T.)*; — o. se. sich aufwinden, sich aufwickeln, sich aufrollen.

odvláčenje, *n.* das Aufschieben, *kajk.-Valj. (Rad.)*.

odvláčiti, *im.* 1. *vb. pf.* schleppend wegziehen, davonschleppen, *Cig. Jan.*; — II. *vb. impf.* verziehen, zögern, *C., kajk.-SlN.*: o. s svojim prihodom, z odpuščanjem, *Krelj.*; (hs.).

odvláka, *f.* der Verzug, *Habd.-Mik., Cig.*

odvláči, vlačém, *vb. pf.* ziehend o. schleppend wegziehen; wegziehen, wegzichleppen, o. koga s seboj v krémo.

odvo, *adv.* = odvai, jedva, *Ben.-Kl.*

odvód, vóda, *m.* 1) die Wegführung, *DZ.*: — die Ableitung, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *DZ.*; — 2) strelni o., = strelovod, der Bligableiter, *C.*

odvódba, *f.* = odvod 1), die Ableitung, *Jan.*

odvóden, dna, *adj.* 1) Ableitungs-, Abzugs-, *Cig., C.*; odvódna cev, *DZ.*; — 2) ableitbar, *Sen. (Fiz.)*.

odvódit, vódim, *vb. pf.* durch wiederholtes Führen oder Leiten wegziehen, wegzühren, wegleiten, *Mur., Cig.*

odvódnica, *f.* die Schlagader, die Arterie, *C., Vrtov. (Km. k.). Erj. (Som.)*.

odvódnik, *m.* 1) der Ableiter, *Cig., Nov.*; — 2) der Abzugsanal; glavni o., *DZkr.*

odvójnica, *f.* krivulja o., die Evolute, *Cig. (T.)*.

odvógniti, nem, *vb. pf.* feucht werden, *Mur., Cig., Met., Mik., Notr., Dol.*: ako glina na zraku odvolgne, zadahne z osobitnim vonjem, *Erj. (Min.)*; seno na travniku po noči od rose odvolgne, *Dol., Št.*

odvóliti, vólím, *vb. pf.* auswählen, *Mur.*; wählen, *C.*; o. krdelo na vsakem mestu, *Dalm.*; o. čas, sich die gehörige Zeit wählen, *Cig.*

odvóz, vóza, *m.* 1) die Abfuhr, *Cig.*; — 2) die Abfahrt, *Cig.*

odvózna, zna, *adj.* Abfahrts-, *Cig.*; odvózna postaja, die Abfahrtsstation, *DZ.*

odvóziti, vózím, *vb. pf.* durch Fahren wegziehen, wegzühren, *M.*; — durch Fahren lösen: zid o., ein Stück Mauer abfahren, *Cig.*

odvozláti, ám, *vb. pf.* durch Lösung eines Knotens losbinden, entknoten.

odvozlávati, am, *vb. impf.* = odvozlovati, *Cig.*

odvozlováti, vjém, *vb. impf. ad.* odvozlovati, entknoten, *Cig.*

odvózinja, *f.* die Abfahrt, *Mur., Cig., Jan.*; — olvoznja do meje, der Transport bis an die Grenze, *DZ.*

odvráča, *f.* = odvráčanje, *C.*

odvráčáten, ina, *adj.* zur Abwendung oder Verhütung dienend, präventiv, *Jan.*

odvráčanje, *n.* das Wegwenden, das Abwenden; — das Abwendigmachen, etc.; — prim. odvráčan.

odvrácati, am, *vb. impf. ad.* odvrniti; 1) wegwenden, abwenden; oči o. od česa, *Cig.*; — ableiten, ablenken, *Cig.*; vodo iz barja o., den Maraj entwässern, *Levst. (Močv.)*; o. udarce, die Schläge variieren, *Cig.*; o. sum, den Verdacht ablenken, *Cig.*; — abhalten, fern halten, *Cig., Jan.*; sovražnika o., *Cig.*; abwenden; nesrečo o. od koga; kucep komu o., Kunden abführen, abwendig machen; o. koga od pravega pota, verleiten, *Cig.*; o. koga od česa, von etwas abwendig zu machen finden, abreden; — abweisen: o. prošnje, *DZ.*; ablenken: o. ponudbe, *Cig.*; — 2) entgegen, *Cig.*

odvráčen, čna, *adj.* = odvráčalen, *Cig.*

odvráčeváti, vjém, *vb. impf.* = odvrácati, *Mur., Cig., Jan.*

odvráčiten, ina, *adj.* = odvráčalen: odvráčitna zdravila, *Strp.*

odvráčilo, *n.* die Ableitung, *Jan.*; — das Verhütungsmittel, *Cig.*; — die Verhütung, *DZ.*; — die Abweisung: o. predloga, *DZ.*

odvráčljiv, íva, *adj.* = odvraten, *Cig., Jan.*

odvrát, vráta, *m.* die Abwendung, die Hintanhaltung, *DZ.*; — hs.

odvrátan, tna, *adj.* abwendbar, *nk.*

odvréci, vržem, *vb. pf.* 1) wegwerfen: prosjak je odvrgl palico, *Levst. (Zb. sp.)*; verwerfen, *Mur., Cig., Guts. (Res.)*, *Jsvkr.*; o. sodnika, *Dict.*; zakaj si me odvrgl, o Gospod! *Burg.*; ausmerzen, scartieren, *Cig.*; — 2) o. se. ausarten, *Gor.-M.*; — abtrünnig werden, *Dict.*; o. se koga, *Krelj. C.*

odvréščati, *im. vb. pf.* aufhören zu schreien, *Cig.*

1. **odvréti**, vrém, *vb. pf.* aufhören zu siedeln; — aufhören zu gähren: vino je že odvrelo.

2. **odvréti**, vrém, *vb. pf.* die Sperre (z. B. an einem Wagenrade) öffnen, aufsperrn; o., kar je zavrti, o. kolo; odvri! — (den Hinterrad) abspannen, *Mur.*

odvrnitelj, *m.* der Abwender, *C.*

odvrnitve, tve, *f.* die Abwendung; — die Verweigerung: o. prisege, *Cig.*

odvrniti, nem, *vb. pf.* 1) wegwenden: oči od česa o., *Cig.*; — ableiten: sum od sebe o., *Cig.*; — abwenden: nesrečo o. od koga; Bog odvni! behüte Gott! *Cig.*; — abwendig machen, abbringen; o. koga od česa; — ablenken, *Mur.*; abweisen: pijane ljudi o., *DZ.*; o. prošnje, *DZ.*; — 2) entgegen, *Cig., Jan., C.*; — znamenje o., das Zeichen erwidern, *DZ.*; — 3) ergiebig sein, ausgeben, *Jan.*; — nič ne odvrne, es taugt zu nichts, *Cig.*

odvršati, *im. vb. pf.* = odvršeti, *Cig.*

odvršávati, am, *vb. impf. ad.* odvršiti; anführen, verrichten, *ogr.-C.*; dobra dela o., *SlN.-C.*

odvršéti, *im. vb. pf.* entschwinden, enttraufen: hudobec odvrši v goščavo, *LjZv.*

odvršiti, *im. vb. pf.* anführen, vollbringen, verrichten, *ogr.-C.*; delo, službo o., *SlN.-C.*

odvrtati, vrtám, *vb. pf.* o., kar je zavrtano; o. sveder, den Bohrer zurückdrehen.

odvrzati, am, vb. *impf. ad* odvrzniti; öffnen: plot o., C.
 odvrzniti, vrzmem, vb. *pf.* öffnen: o. plot, den Jam öffnen, *Cig.*; o. vrata, die Thüre halb öffnen, M.
 odvřžek, žka, m. das Verworfenne, das Ausgeschiedene, *Cig.*
 odvřžen, žna, *adj.* abgeneigt, C.
 odvřžence, nca, m. der Abtrümmige, C.; — prim. odvreči 2).
 odvsakôd, *adv.* = od vsakod, von allen Seiten, *Cig.*
 odvsakôder, *adv.* von allen Seiten, *Cig.*, C.
 odvsođ, *adv.* von allen Seiten, *Cig.*, C.
 odvzdigljaj, m. der Abhub, Jan.
 odvzdigniti, dignem, vb. *pf.* hebend wegnehmen, abheben, *Mur.*, *Cig.*
 odvzdigováti, űjem, vb. *impf. ad* odvzdigniti; abheben, *Cig.*
 odvzēma, f. die Wegnahme, Jan.; die Bezeichnung: o. trpljenja, žalosti, C.
 odvzēmati, am, vb. *impf. ad* odvzeti, wegnehmen, Jan.
 odvzēmek, mka, m. kar se enkrat odzame, ein Griff, Fr.-C.
 odvzētek, tka, m. 1) die Wegnahme, Z.; o. vseh strokov, der Abzug aller Kosten, *Cig.*; — 2) = narečenec, der Kunstschwarz, *Gol.*
 odvzēti, vzámem, vb. *pf.* wegnehmen, entziehen; vsakdanji kruh o.: moč o.; upanje o., die Hoffnung benehmen.
 odvzētje, n. die Abnahme, die Wegnahme, *Mur.*, *Cig.*, Jan.; odvzetje, *Hip.*
 odzād, *adv.* = odzadaj, odzadi, *Cig.*
 odzāda, *adv.* = odzadaj, *Meg.*, *Trub.*
 odzādaj, *adv.* rückwärts.
 odzādek, dka, m. der Rückentheil, Jan.(II).
 odzādñji, *adj.* rückwärtig, M.: odzadnja vrata, die Hintertür, Zora.
 odzāja, *adv.* = odzadaj, *Cig.*, *Mik.*; Jaz pa le odzaja Kimam in kosim, *Npes.-Vraž.*
 odzājah, *adv.* = odzaja, odzadaj, *Npes.-Vraž.*
 odzājēmati, mam, mljem, vb. *impf. ad* odzajeti, V.-*Cig.*
 odzājēti, zājmem, vb. *pf.* wegschöpfen, abschöpfen, I.-*Cig.*; prekisle repnice včasí odzajmejo, *Ravn.(Abe)*.
 odzāji, *adv.* = odzaja, odzadaj, *Danj.(Posv. p.)*.
 odzājtrkovati, űjem, vb. *pf.* aufhören zu frühstücken, abfrühstücken, *Cig.*, Jan.
 odzānkati, am, vb. *pf.* entschlingen, *Cig.*
 odzdāj, *adv.* = od zdaj, von nun an, hinfort.
 odzđđčca, *adv.* von fern, C.
 odzđđleč, *adv.* von fern, *vžhŠt.*, *jvžhŠt.*
 odzđđñji, *adj.* was von jetzt an ist, *Mur.*
 odzđđvnaj, *adv.* = davno, *jvžhŠt.*
 odzđđavnja, *adv.* = davno, C.
 odzđđolaj, *adv.* unterhalb, unten.
 odzdrāv, āva, m. die Erwiderung des Grußes, der Gegengruß, *Cig.*, Jan., *nk.*
 odzdravilo, n. = odzdrav, Jan.
 odzdrāviti, zdrāvim, vb. *pf.* o. komu, jemandem den Gruß erwidern.
 odzdrávljanje, n. das Erwidern des Grußes (der Grüße).

odzdrávljati, am, vb. *impf. ad* odzdrāviti; den Gruß, die Grüße erwidern.
 odzēbati, am, vb. *impf. ad* odzēbsti; abfrieren. odzēbsti, zēbem, vb. *pf.* abfrieren; nos mu je odzēbel, Z.
 odzēmelje, n. die Erdferne (apogäum), *Jes.*
 odzēmelje, n. = odzēmelie, *Cig.(T.)*.
 odzgōr, *adv.* = odzgoraj, *Mur.*
 odzgōraj, *adv.* oberhalb.
 odzgōrnji, *adj.* oberhalb befindlich, der obere; — von oben ausgehend: odzgornja perspektiva, die Vogelperspective, Jan.(II); — von oben kommend: odzgornja modrost, *Ravn.-C.*
 odzibati se, bam, bljem se, vb. *pf.* = zibaje se oditi, entwankeu, entwärtseln, *Cig.*
 odziv, m. die Erwiderung: odkaslja se in potrka: mehke pa precej glasen odziv se v sobi zasliši, *Jurč.*; — der Wiederhall, das Echo, C.; — der Nachhall, Jan.; die Rejonanz, *Cig.*
 odzivati, am, vb. *impf. ad* odzvati; 1) abberufen, *nk.*; — 2) o. se, sich melden, antworten, C.; — wiederhallen, nachhallen, *Cig.*, Jan.; odziva se breg, ko puška počí, *Vrt.*
 odznōtraj, *adv.* unvendig, innerhalb.
 odznōtranji, *adj.* innerhalb befindlich, der innere, *Mur.*
 odznōtrañji, *adj.* = odznotrani, *Mur.*
 odzōbati, zōbljem, vb. *pf. ab.* wegpieten, (Beeren u. dgl.) wegessen: polovico grozda sem ti odzōbal.
 odzobāvati, am, vb. *impf. ad* odzobati; wegpieten, wegessen, *Cig.*
 odzōv, zōva, m. 1) die Abberufung, *Cig.*; — 2) = odziv, die Rejonanz, Jan.
 odzūñaj, *adv.* außerhalb, drauñen.
 odzunāñji, *adj.* = zunāñji, drauñen o. außerhalb befindlich, Z.
 odzūnaññji, *adj.* = odzunāñji, C., Z.
 odzvālen, lna, *adj.* Abberufungs-: odzvālnò pismo, *Cig.*
 odzvanjati, am, vb. *impf. ad* odzvoniti; eig. durch Läuten erwidern: mit der Thuningslocke bei den einzelnen Theilen der Wesse Zeichen geben, *BKr.*; — sich vernehmen lassen: v društvenem življenju pri ženskih odzvanjala je nemščina, *Erj. Ižb. sp.*; tudi: o. se, *SlN.*
 odzvanje, n. die Abberufung, *Cig.*
 odzvāti, zōvem, vb. *pf.* 1) abberufen, *Cig.*, *nk.*; — 2) o. se komu, jemandem antworten, erwidern, *nk.*; nikdo se mi ne odzove (na rkanje), *Erj. Ižb. sp.*; o. se pozivu, der Einladung nachkommen, Zora; prim. hs. odzavati se.
 odzvenēti, im, vb. *pf.* 1) aufhören zu klingen; — 2) wiederklingen, *Cig.*
 odzvōk, zvōka, m. der Nachklang: o. dajati, rejonieren, *Cig.(T.)*.
 odzvōn, zvōna, m. der Nachklang, *Mur.-Cig.*
 odzvončāti, am, vb. *pf.* aufhören zu läuten: o.ve so poleglo, odzvončale in odbeketale, *Glas.*
 odzvoniti, im, vb. *pf.* 1) durch Läuten erwidern; — 2) aufhören zu läuten; abläuten; ali je že odzvonil k maši?

odzvúna, *adv.* = odzunaj, *C.*
 odzúnah, *adv.* = odzunaj, *M.*
 odzúnaj, *adv.* = odzunaj, *Mur., C.*
 odžágati, *am. vb. pf.* wegfügen, abfügen; deblu ali od debla veje o.
 odžála, *f.* = tolažba, der Trost, *Mur., Jan.*
 odžáliti, *im, vb. pf.* = potolažiti, trösten, *Guts., Mur., Jan., Schönl., Kast., Ravn.*; bodi odžalten, sei getröstet, *Guts. (Res.)*; o. se = potolažiti se, *Burg.*
 odžáljati, *am. vb. impf. ad* odžaliti. = tolažiti, trösten, *Jan.*
 odžaljenje, *n.* der Trost, *Guts. (Res.), Škrinj.*
 odžalnica, *f.* = tolažnica, die Trösterin, *Mur., Vrtov./Sh. gov.*; (odžalnica?).
 odžalník, *m.* = tolažnik, der Tröster, *Mur., C., Schönl., Kast., Bas., Škrb., Jap.* (odžalník?).
 odžaljevati, *ujem, vb. impf. ad* odžaliti. = tolažiti, trösten: sosedje odžaljujejo moza, ki mu je žena umrla, *Vod. (Izb. sp.)*.
 odžalostiti, *im, vb. pf.* trösten, *C., Z.*
 odžalovati, *ujem, vb. pf.* aufhören zu trauern, die Trauer ablegen, *Jan., C.*
 odžariti, *im, vb. pf.* = žar odbiti, wiederstrahlen, *Cig., Jan.*
 odžarjati, *am. vb. impf. ad* odžariti, *Jan.*
 odžibrati, *am. vb. pf.* herplappern, *Cig.*
 odžéjati, *am, vb. pf.* o. koga. jemandem den Mund benehmen, *Mur., C.*; o. se, seinen Mund löchen.
 odžěti, *žanjem, vb. pf.* 1) mit der Sichel hinwegschneiden, *Cig., M.*; sapica je majala visoko odžeto strnišče, *Jurč.*; — 2) den Schnitt (des Getreides) brenden.
 odžgati, *žgém, vb. pf.* durch Brennen abjondern, wegbrennen.
 odžgolěti, *im, vb. pf.* 1) zwihschernd sich entfernen, *Cig.*; — 2) aufhören zu zwihschern.
 odžigati, *am, vb. impf. ad* odžgati: wegbrennen, abbrennen.
 odžirati, *am, vb. impf. ad* odžreti: weg-, ab-, freisen, *Cig.*
 odžlabudráti, *am, vb. pf.* zuede plappern, herplappern, *Cig.*
 odžmigovati, *ujem, vb. impf.* = odmigovati, *Vod. Izb. sp.*; — prim. mezikati.
 odžókati, *žókam, vb. pf.* durch Stoßern, Stoßen entfernen, *Z.*
 odžókniiti, *žóknem, vb. pf.* durch einen Stoß entfernen, wegstößen, *Cig.*
 odžrěti, *žrém, vb. pf.* weg-, ab-, freisen, *Cig.*
 odžrtati, *am, vb. pf.* o. komu kaj. jemandem etwas wegfressen, *Guts., Mur.*
 odžúiti, *im, vb. pf.* z zulicajem odpraviti, wegreiben; o. maroge perilo, *Cig.*
 odžválníti, *žválním, vb. pf.* o. konja. dem Pferde das Gebiß abnehmen, *C.*
 odžvėnk, *zvėnka, m.* der Wiederklang, der Nachklang, *Cig.*
 odžvepláti, *am, vb. pf.* entschweifen, (odžep-) *Cig.*
 odžvižgati, *am, vb. pf.* 1) aufhören zu pfeifen, abpfeifen; 2) pfeifend sich entfernen; — 3) pfeifend antworten

odžvrgolěti, *im, vb. pf.* 1) zwihschernd sich entfernen, *Cig.*; — 2) aufhören zu zwihschern; — 3) zwihschernd erwidern.
 oedíniti, *inim, vb. pf.* vereinzeln, (ojediniti) *h. t.-Cig. (T.)*.
 ófer, *fra, m.* das Opfer; — iz nem.; pogl. žrtva.
 ófrati, *am, vb. impf. (pf.)* opfern; — iz nem.; pogl. žrtvovati.
 oficiál, *m.* neka vrsta uradnikov, der Official.
 oficiálen, *lna, adj.* uraden, officiell, *Cig. (T.)*.
 oficiélen, *lna, adj.* officiell, *nk.*
 oficiózen, *zna, adj.* posredno uraden, officiös, *Cig. (T.)*, *nk.*
 oficír, *rja, m.* častnik, der Officier.
 oficírski, *adj.* Officierš.
 oficírstvo, *n.* die Officiere; der Officierstand.
 ofit, *m.* der Serpentin, der Dpfit (min.), *Cig. (T.)*.
 oflik, *tlika, m.* der Peitschenhieb, *Cig.*
 oflíkati, *tlíkam, vb. pf.* mit einem langen, dünnen Gegenstände abprügeln, *Z., jvžhSt.*
 oflíkniti, *tlíknem, vb. pf.* o. koga. jemandem einen Hieb mit einem langen, dünnen Gegenstände verlegen, *Z., jvžhSt.*
 ofráčėn, *čna, adj.* naiejveje, *Polj.*
 ofrájhati, *am, vb. pf.* mit Wörtel bewerfen, verprügen, berappen; o. zid.
 ofrolěti, *im, vb. pf.* unter convulsivischen Zuckungen mit den Flügeln schlagend verenden (o ptičih), *Mur.*; — = umreti: kmalu bo ofrolel, *Gor.*
 ofukė, *kla, adj.* = polzek, schlüpfrig: polz je o., pot je ofukla, *BIKv.*
 oga, *f.* neckakšna ograja, *Poh.*; — prim. nem. Hag (?).
 ogába, *f.* der Efel, *Rež.-C.*
 ogáben, *bna, adj.* efelhaft, *Jan., C.*; ogabna pijača, *IjZv.*; — prim. ogaven.
 ogabežljiv, *iva, adj.* efelhaft, *Fr.-C.*
 ogábiti, *gábim, vb. pf.* efelhaft machen, *Jan. (II.)*; — ogabi se mi, ich bekomme Efel, *Jan.*
 ogáda, *f.* der Efel, *Fr.-C.*
 ogáden, *dna, adj.* efelhaft, *SlGradec-C.*
 ogáditi, *gádim, vb. pf.* efelhaft machen, *Cig.*; ogádilo se mi je kaj, ich bekam Efel vor emer Sache, *Cig.*
 ogadljiv, *iva, adj.* efelhaft, *Fr.-C.*
 ogájati, *am, vb. impf.* veripotten, tadeln, *Sl-Gradec-C.*
 ogájav, *adj.* ipöttisch, *C.*
 ogájavec, *vca, m.* der Spötter, *Erj.-C.*
 ogál, *ogála, m.* = 1. ogel, *Kr.*
 ogálnik, *m.* = ogelnik, der Eckstein, *Cig.*
 ogar, *rja, m.* der Windhund, *Jan.*; — prim. stsl. ogarn.
 ogára, *f.* der Sonnenfleck: poldnevno solnce nareja ogare po zailniku in hrbtu, *Bes.*
 ogárati, *am, vb. pf.* 1) (Haare, Vorsten) ab-, schaben, *Cig.*; o. prašica, *Polj.*; anšreiben: podi so ogarani, *Vrtov./Km. k.*; — o. koga, einen ausgerben (tig.), *Cig.*; — abbrühen (und dann enthaaren), *Cig., Gor.*; kar je kosmatega ino pernatega, se s kropom

omavza, opuzi ali ogara, *Vod. (Iz b. sp.)*; — 2) verbrühen, *Cig., Gor.*

ogârbati, am, *vb. pf.* abprügelt, *Cig.*

ogasičnik, m. der Lichtlöcher, *Dalm. Valj./Rad.*

ogasiti, im, *vb. pf.* auslöchen, *Cig.*; o. luč.

Mur.; — löchen, o. zejo, *Jsvkr., Vrt.*

ogâšati, am, *vb. impf. ad* ogasiti: löchen, *Z.*

ogâten, tna, *adj.* herb, *Cig., Jan., Dol., Jzrh. St.*

ogâven, vna, *adj.* herb, *Mur.-Cig., Jan., Mik.*;

— eifelhaft (n. pr. o premastnih jedeh). *C.*;

schweißlich, *Mur.-Cig., Jan.*; gizdav človek je

sam na sebi ogaven. *Št.*

ogâvnat, *adj.* heiblich, *Mur., Cig.*

ogâvnost, f. die Herbheit, *Mur.-Cig., Jan.*; —

die Schweißlichkeit, *Cig., Jan.*

ogâvsati, am, *vb. pf.* abhaaren, abwollen, *Cig.*

ogâvžen, zna, *adj.* unangenehm: ogavžno

vreme, *C.*; — o. človek, ein Stänker, *Fr.-*

C.; — prim. ogaven.

1. ôgel, gla, m. = vogel, die Gê: na štiri

ogel, viereckig: — der Zivj eines Tuches, *C.*

2. ôgel, gla, m. die Kohle: êrn kakor o., kohl-

schwarz; živi o., die Glutföhle; blatni o.,

die Moorfohle, svetli o., die Glanzfohle,

iglasti o., die Nadelfohle, êrni o., die Schwarz-

fohle, koščeni o., die Knochenfohle, *Cig.(T.)*;

— piše se tudi: ogelj, *Cig.(T.), Valj./Rad.,*

i. dr.

1. ôgetček, êka, m. dem. 1. ogel, das Eckchen

2. ôgetček, êka, m. dem. 2. ogel, das Köhlchen.

ôgelje, n. coll. = oglje. Kohlen, *Trub., ogr.-C.*

1. ôgetn, *adj.* = vogeln, *Čč., Cig., Jan.*; ogelni

lemez, der Ecksparen, *Jan.*

2. ôgetn, *adj.* Kohlen-, *Cig., Jan.*

ôgetnat, *adj.* kohlenreich, *Cig.*

1. ôgetnica, f. das Winkelmaß, das Winkelreiß,

die Schmiege, *Cig., Jan., C.*

2. ôgetnica, f. die Kohlenbrennstätte, der Kohlen-

meister, *Cig., Jan., M., Vrtov. (Km. k.), Zv.,*

Notr., Goris.

ôgetnik, m. = vogelnik: 1) der Eckstein, *Jan.,*

Dalm.; — 2) der Winkelhafen, das Winkel-

maß, *Cig., Jan., Cig.(T.), C.*

ogelnjak, m. das Kohlenhaus, das Kohlen-

magazin, *Cig., Jan., Nov., LjZv.*

ogelnokisel, sla, *adj.* kohlenauer, *Cig., Jan.*

ógenj, gnja, m. 1) das Feuer; o. kresati. Feuer

schlagen; z oljem ogenj gasiti. *Št* ins Feuer

gießen, *Mur., Cig.*; iz dima v ogenj = vom

Regen in die Traufe, *Mur.*: moram z roko

v ogenj = ich muß in den sauren Apfel

beissen, *Mur., Cig.*; — die Feuersbrunst: ogenj

je v vasi, eš brennt im Dorfe; o. vstane.

das Feuer bricht aus, *Cig.*; za vsako reč je

že ogenj v strehi, = um jeder Kleinigkeit willen

wird gleich Lärm geschlagen; — der Herb:

kovačnica na dva ognja, *C.*; naša vas ima

50 ognjev (= ognjišč, hiš), *Kras-Erj. (Torb.)*;

plačevati davek od ognja, die Hausstätten-

steuer zahlen, *Tobn.*; — divji o., das Roth-

feuer, *V.-Cig.*; divji ogenj je z drgnjenjem

lesa ob lesu napravljeni ogenj, *Rib.-C.*; —

divji o. = belkasta svetloba od trhlenega

lesa, *Bikr.*; — divji o., das Zirklicht, *Cig.*

(*T.*); čadni o., das Zirklicht, *Cig.*; = slepi

o., *Guts.*; — o. sv. Elma, das *Št.* Glufeuer,

Cig.(T.), Jes.; — grški o., das griechische

Feuer, *Cig.*; o. iz pušek, das Gewehrfeuer:

v ognju biti, im feindlichen Feuer stehen:

— 2) das Büchsenchloß, *Cig., M.*; — 3)

razne bolezn: divji o., die Entzündung, *C.*;

divji o. se naredi človeku na rani, *Bikr.*;

die Bräune, *C.*; — pereči o., der milz-

brendartige Rothlauf (der Schweine, *Cig.*

Fr.-C., Strp.; — mrzli o., der Brand an

den Bäumen, *C.*; — 4) der starke Affect, die

Leidenenschaft: v prvem ognju, *Cig.*

ógenjček, êka, m. dem. ognjec: das Feuerchen.

ogenjščak, m. der Typhus, das Herveyfieber,

vzh. St.-C.

ogib, giba, m. 1) die Biegung, (phys.): o. svet-

lobe. valov, *Cig.(T.)*; — 2) das Ausweichen,

die Vermeidung, *Cig., Jan., M.*; — 3)

oni del telesa, kjer se človek pripogiblje:

pokošeno žito v ogib stiska in v snope veže,

Jurč.

ogiba, f. 1) das Ausweichen, *C.*; — 2) die

Weiche (auf der Eisenbahn), *DZ.*

ogibalščice, n. der Ausweichungsplatz, *DZ.,*

Levt.(Cest.); — die Weiche (an der Eisen-

bahn), *Cig.(T.).*

ôgibanje, n. das Ausweichen, die Vermeidung,

das Weiden.

ogibati, gibam, bliem, I. *vb. impf. ad* ogniti:

1) beugen (phys.), *Cig.(T.)*; — 2) o. se

koga, česa (komu, čemu) ausweichen, meiden,

žena se moža ogiblje; pijancem na cesti se

o.: o. se hudih tovaršij. *Mik.*; — II. ogibati,

bam, bliem, *vb. pf.* tege machen, *Cig.*

ogibek, bka, m. die Ausweichung, *Fr.-C.*

ogibcn, bna, *adj.* 1) ausweichend, evajiv: o. od-

govor, *Cig.(T.)*; — 2) vermeidbar, *Cig.*

ogibljiv, iva, *adj.* 1) ausweichend, evajiv, *Cig.*

(*T.*); — 2) = ogiben 2), *Mur., Cig.*

ogizdati, am, *vb. pf.* zieren, schmücken, *Cig.*

oglabati, bam, *vb. impf. ad* oglobati: beugen:

pes kost ogloba, *C., Z.*

ogladéti, im, *vb. pf.* hungrig werden, *Prip.-*

Mik., ogr.-C.

ogladežati, am, *vb. pf.* ausplätten, *Cig.*

ogladiti, gläditi, *vb. pf.* glatt machen, abglät-

ten, *Cig., Jan., M.*; voda kamenje oglati.

Cig.; — o. koga, einen behobeln (üg.), *Cig.*

ogladniti, glädnem, *vb. pf.* hungrig werden,

Z., Vrt.

oglâja, f. die Abglättung, *C.*; die Ausbildung:

o. maternega jezika, *Slovn.*

ogljâti, am, *vb. impf. ad* oglatiti: glätten, *Z.*

ogljâjenica, f. joviell Glachs, als man auf eine-

mal durch die Hefel zieht, *V.-Cig.*

ogljajevâti, âjem, *vb. impf.* glätten: jezik o.,

die Sprache ausbiten, *Let.*

ogljâštati, am, *vb. pf.* beorgen: o. živino, *Z.*

1. oglâr, rja, m. = bezar, der Schmaroger

bei Hochzeiten, *M., Dol., Savinska dol.-C.*

2. ôglar, rja, m. der Kohlenbrenner; oglâr, *Dol.*

ôglarica, f. die Kohlenbrennerin.

oglarija, f. = oglarstvo.

oglarina, f. der Köhlertobn, *Cig., Jan.*

1. **oglaríti**, árim, *vb. impf.* an den Ecken herum stehen, *Nor.-C.*: okrog olepšane hiše je oglarila mladina. *Zv.*: bei Hochzeiten schmarren, dort Lieder singen, um beschenkt zu werden, *M.*
2. **oglaríti**, árim, *vb. impf.* die Kohlenbrennerei betreiben.
1. **oglarjenje**, *n.* das schmarrogerische Herumstehen bei Hochzeiten, *Cig.*
2. **oglarjenje**, *n.* das Betreiben der Kohlenbrennerei.
- oglárnica**, *f.* 1) die Kohlenbrennerei, die Köhlerhütte, *Jan.*; — 2) = ogelnjak, *Cig.*
- ôglarski**, *adj.* zur Kohlenbrennerei gehörig, Köhler-.
- ôglarstvo**, *n.* das Kohlenbrennergewerbe, die Kohlenbrennerei.
- oglás**, glása, *m.* 1) die Anmeldung, *M.*; — 2) die Antwort auf einen Ruf, *Cig., Jan.*; — das Echo, *Cig., Jan., Cig. (T.), C.*; — 3) = razglas, die Kundmachung, die Ankündigung, *Cig., Jan., C.*
- oglásba**, *f.* die Anmeldung: o. za prisego, die Eidesantretung, *Cig.*
- oglašček**, ska, *m.* der Laut, (den jemand von sich gibt), *Jan.*: — der Wiederhall, *Jan.*
- oglasilnica**, *f.* der Meldzettel, *Jan.*
- oglasilo**, *n.* 1) die Meldung, *Jan.*; — 2) die Annonce, *Jan. (H.)*
- oglasitelj**, *m.* der Verkünder, *Jan. (H.)*
- oglasitev**, *ve. f.* die Meldung, die Anmeldung, *Cig., Jan., DZ.*
- oglásiti**, *am. vb. pf.* 1) ankündigen, melden; — o. koga. jemanden anzeigen, *Sret. (Rok.)*; — 2) o. se, einen Laut von sich geben, sich vernehmen lassen, sich melden; slavček se je v grmovju oglasil: oglesi se, če te kličem! o. se za prisego, den Eid anmelden, *Cig.*; o. se za dediča, sich erberklären, *Cig.*; — o. se pri kom, bei jemandem einprechen, sich anmelden: oglesi se mimogrede pri nas! — 3) = razglasiti, verkündigen, ankündigen, *Cig., Jan.*
- oglasnik**, *m.* 1) der Melder, *Cig., Jan.*; — 2) der Verkünder, *Jan. (H.)*; — 3) das Ankündigungsblatt, das Anzeigeblatt, *Cig., Jan., DZ.*
- ôglast**, *adj.* edig.
- oglásva**, *f.* = oglas, das Echo, *Jap.-C., Škrinj.-Valj./Rad.*
- oglásanje**, *n.* das Anmelden, das Ankündigen: — die Anmeldung(u).
- oglásati**, *am. vb. impf. ad* oglasiti: 1) melden, ankündigen: — 2) o. se, sich vernehmen lassen, sich melden; oglašá se v njem čutstvo, es regt sich in ihm das Gefühl, *Cig.*; v razgovorih se oglašati, sich an den Debatten betheiligen, *Levst. (Močv.)*; — o. se pri kom, bei jemandem einzuprechen pflegen; — o. se, nachhaken, wiederhaken, *Cig., Jan., M.*; — 3) verkündigen, *C.*
- oglašénje**, *n.* die Anmeldung, die Anzeige, *Cig.*
- oglaševáten**, toa, *adj.* Meldungs-, *Jan. (H.)*
- oglaševânje**, *n.* = oglašanje, *Jan. (H.)*

oglaševáti, ōjem, *vb. impf.* = oglašati, *Jan. (H.)*

oglát, áta, *adj.* edig, kantig, *Cig., Jan.*

oglav, gláva, *m.* 1) der Fußtritt, der Oberfuß, *ogr.-C.*; — 2) das Oberleder des Schuhs, *Cig., Jan., Mik., vzh.Št.-C.*; (usnje) prirezavati za sare, podmete, za oglave, zapetke, *Dauj. (Posv. p.)*; — 3) die Pferdehalter, *Cig., BIKr.*

oglav, gláva, *adj.* = gologlav, barhaupt, *Mur., Dauj. (Posv. p.), vzh.Št.-C.*; — fahj, *Ščav.-C.*

oglavati, *am. vb. pf.* = oglaviti 2), mit der Halfter versehen, *Jan. (H.)*

oglavína, *f.* der Huttopf, *C.*

oglavína, *f.* = glavina, das Kopfstück der Mant, *Z.*

oglavíti, *im. vb. pf.* 1) mit einem Kopf versehen: zrebeti o., *Z.*; — 2) halstern, *Cig.*: (prim. oglaviti); — 3) vorstehen, *Jan.*; — 4) o. predivo = omikati, *vzh.Št. ogr.-C.*; — 5) o. se komu, jemandem den Kopf zuwenden, *Istra-C.*

oglavje, *n.* 1) der Huttopf, *Mur., Cig., C., Jurč.*; veliki klobuki z okroglim oglavjem, *Tolm.*; — 2) das Oberleder des Schuhs, *Z.*; die Vorstuhung, *Jan., SlGor.-C.*; — 3) der Gewehrfolzen, *Cig., Jan.*; — 4) das Capitäl einer Säule, *C., Sol.*

oglavka, *f.* 1) die Halfter, *Jan., Fr.-C.*; — 2) das Pfinghaupt, *Št.-Cig.-C.*; — 3) eine Art eisbarer Schwamm, *M.*: der Kästlerling (agaricus caesareus), *vzh.Št.-C.*

oglavljati, *am. vb. impf. ad* oglaviti: — hefteln: predivo o. = predivo mikati, *vzh.Št. ogr.-C.*

oglavnica, *f.* 1) die Haube, *V.-Cig.*; — die Kapuze, *Jan.*; oglavnice za sokole, *Jurč.*; — 2) der Huttopf, *Javn., Mur., Cig., C.*; — 3) das Schultertuch, das Humerale (bei der Meißelleitung), *Cig., Jan., Notr.-Burg. (Rok.)*

oglavnik, *m.* 1) die Halfter, *Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan., DZ., Dalm.*; — 2) die Kappe, der Kappenring, *Cig.*

ôglec, gleca (gelca), *m.* 1) dem. 2. ogel, das Röhlchen; ogleci, Köhlen, *Erj.-Cig. (T.)*; — 2) = oglijk, der Kohlenstoff, *Cig. („voegel“ Vrtov. (Km. k.).*

ogled, gléda, *m.* 1) die Umchau, *Cig.*; — der Rückblick, *Jan.*; — 2) die Besichtigung; na o. postaviti, zur Schau ausstellen; na o. postati knjigo, ein Buch zur Ansicht schicken; der Augenschein: biti na ogledu, na o. priti, *Cig.*; na ogledu hoditi, Augenscheine vornehmen, *Levst. (Nauk.)*: dva kmeta sta se tovarila, in moral sem iti na ogled, *Jurč.*; o. vzdigniti, eine Localbeschau veranlassen, *Z.*; = o. sklicati, *Levst. (Nauk.)*; o. držati, den Augenschein vornehmen, *Dol.*; tudi: eine Musterung abhalten, *Npes.-K.*; — mrlški o., die Todtenbeschau, *DZ.*; — potrdilni o., die Collaudierung, *DZ.*; — die Brautschau, *Mur., Cig., Jan.*; iti na o., *Z., IjZv.*; = iti na ôgled, *Mur., C., BIKr.*; = iti na ôgledi, *Lašče-Levst. (Rok.), jvzh.Št.*; = iti v ôgledi, *C., Mik., Dauj. (Posv. p.), Npes.-Vraž.*; na ôgledih biti, *Lašče-Levst. (Rok.)*; — tudi: ôgled, ogleda, *Dol.*

ogljēda, *m.* der Beschauer, der Visitator, der Inspector, *Cig., Jan.*; šolski o. *Cig., Nov.-C., Slom.*

ogledáč, *m.* der Spion, *C.*

ogledálar, *ria, m.* der Spiegelmacher, *Cig.*
ogledátee, *n. dem.* ogledalo; ein kleiner Spiegel, *Cig., Jan.*

ogledálo, *n.* = zrcalo, der Spiegel, *Mur., Cig., Jan., C., nk.*

ogledárina, *f.* die Beschaugebür, *Levst. (Nauk).*

ogljédati, glēdam, *vb. pf.* 1) besehen, besichtigen, in Angenehmen nehmen; o. česa: oglej mojib rok! *Met.*; zdaj si ogledimo nemskega soneta, *Levst. (IjZ.)*; nav.: o. kaj; — recognoscieren, *Cig.*; — o. se, sich beschaun, *Cig.*; o. se v zrcalu, sich bespiegeln, *Cig.*; — o. se na koga, sich jemanden zum Muster nehmen, *nk.*; — 2) o. se, sich orientieren, *Cig. (T.)*; — 3) o. se, sich umsehen, zurückblicken, *Mur., Cig., Jan.*; — še ogledal se ni = še zmenil se ni, *Gor.*

ogledāvanje, *n.* 1) das Besichtigen; — 2) das Umsehen, *Mur.*

ogledāvati, *am, vb. impf.* = ogledovati.

ogljēdec, *dca, m.* der Mundschaffter, *Cig.*

ogljēdek, *dka, m.* 1) das Muster, die Mustermare, *Cig. (T.)*; — 2) ogledki = ogledi, die Braunschau, *C.*

ogljēden, *dna, adj.* 1) Besichtigungs-, *Cig.*; ogljēdni list, der Beschauszettel, *Cig., Jan.*; ogledni zapisnik, das Beschauprotokoll, *Levst. (Nauk)*; — 2) perisopisch, *Cig. (T.)*; — 3) schaubar, *Cig.*

ogljēšice, *n.* das Schanfenster, *h. t.-Cig. (T.)*

oglednica, *f.* 1) die Aufseherin, *Jan.*; — 2) ogljēdnica: mrliska o., der schriftliche Zeichenbeschaubefund, *DZ.*

oglednik, *m.* 1) der Beschauer, der Besichtigter, *Cig., Jan., Levst. (Nauk)*; mesovni o., der Fleischbeschauer, *DZ.*; — 2) der Mundschaffter, der Späher, *Cig.*; (ogljēdnik). *Dalm.-Valj. (Rad)*; — 3) ogljēdniki, *t. j.*, tisti, ki pridejo na ogledi, *jrzhŠt.*; — prim. ogled 2).

oglednina, *f.* die Beschaugebür, *C., DZ.*

ogledovāten, *kna, adj.* beschauflich; ogledovalno življenje, *Cr.*

ogledovālišče, *n.* der Observationsplatz, *DZ.*

ogledovālnica, *f.* die Warte, *Jan.*

ogledovānje, *n.* 1) das Besichtigen, die Inspizierung, *Cig., Jan.*; o. mrlīca (mrlīčev), die Todtenbeschau, *Cig.*; — die Beobachtung, die Betrachtung, *Cig. (T.)*; die geistige Beschaunung, *Cig., Cr.*; — das Spähen, die Mundschaffung, *Cig.*; — 2) die Bespiegung; — 3) das Umsehen.

ogledovāti, *šjem, vb. impf. ad* ogledati, 1) beschaun, besichtigen; mrlīca (mrlīče) o., die Todtenbeschau vornehmen; vojsko o., das Heer mustern, *Cig.*; — betrachten: duhovno o., geistig beschaun, *Cr.*; — fundschaffen, spionieren, *Cig., Jan.*; — o. se, sich besehen; o. se v zrcalu, sich bespiegeln, *Cig.*; — 2) o. se, herumschauen, umherblicken, *Cig., Jan.*; — säumen, *Dalm.-C.*; kaj se ogleduješ? *jrzhŠt.*

ogledovāvec, *vca, m.* der Besichtigter, der Beschauer, der Visitator, *Mur., Cig., Jan., Valj. (Rad)*; — der Mundschaffter, der Späher, *Mur., Cig., Jan.*

ogledovāvka, *f.* die Besichtigterin; — die Mundschaffterin, *Cig.*

ogledūh, *m.* der Spion.

ogledūhinja, *f.* ein weiblicher Spion, *Zora.*

ogleduhovānje, *n.* das Auspähen, das Spionieren, *Cig., Nov.-C., DZ.*

ogleduhovāti, *šiem, vb. impf.* Spionsdienste leisten, spionieren, *Cig., Nov.-C.*

ogledūh, *m.* = ogleduh, *Cig., Šol.*

ogledūstvo, *n.* die Spionage, *nk.*

ogljēn, *m.* ein Stück Kohle, *Cig. (T.), C., Mik., Navr. (Let.), jrzhŠt.*; — tudi: ogljen, *kajk.-Valj. (Rad).*

ogljēn, *adj.* kohlen: ogleni prah, der Kohlenstaub, *Z.*; oglena tvorba, die Kohlenformation, *Cig. (T.)*

ogljēnat, *adj.* kohlenstoffhaltig, *Cig. (T.)*

ogljēček, *čeka, m. dem.* oglen(ec); ein Stückchen Kohle, *Št.*

ogljēčev, *adj.* zum Kohlenstoff gehörig; o. žvepec, der Schwefelkohlenstoff, *DZ.*; o. vodenec, der Kohlenwasserstoff, *Cig. (T.)*

ogljēčevokiseč, *sla, adj.* kohlenauer, *Cig. (T.)*

ogljēnee, *vca, m.* der Kohlenstoff, *Cig. (T.)*

ogljēnje, *n.* der Verkohlungsproceß, *Cig. (T.)*

ogljēti, *im, vb. impf.* zu Kohle werden, verkohlen, *Cig., Jan.*; pod kamenenimi plastmi pokopano rastje je polagoma oglenelo, *Erj. (Min.)*

oglenica, *f.* 1) der Kohlenmeißel, *Z., Rut. (Zg. Tolm.)*; — 2) = premogovnik, die Kohlengrube, *Jan., Nov.*; — 3) die Wärmepanne, *Cig.*

ogljēnič, *m. dem.* oglen: ein Stückchen Kohle, *Z.*

ogljēnitev, *ive, f.* die Verkohlung, *Erj. (Min.)*

1. ogleniti, *im, vb. impf.* in Kohle verwandeln, *Cig.*

2. ogljēniti, *im, vb. pf.* mit Schlamm bedecken, *Cig., SlGradec.-C.*; ogljenjena paša, *Vrtor. (Kn. k.)*

ogljēnje, *n. coll.* Kohlen, *SlGor.-C.*

ogljēnka, *f.* die Gießpfanne, das Feuerbecken, *Mur., Cig., Jan.*

oglenokiseč, *sla, adj.* kohlenauer, *Cig. (T.)*

ogljēštati, *am, vb. pf.* die Wartung besorgen; o. živino = opraviti vsa potrebna dela pri njej; tudi: otroke o., die Kinder besorgen; *Gor.*

ogljēven, *vna, adj.* latzig; oglevno je vse, kar je v ustih neprijetno, vlečno, plehko, *Vrsno- Erj. (Torb.)*; — prim. gleviti.

ogljina, *f.* der Coals, *Jan. (H.)*

ogljīnec, *nka, m.* der Mist, *Bes.*; črevlje si prerezati na ogljīnkih, *Andr.*; črevlji so me ozulili po členkih in ogljīnku, *Glas.*

ogljīniti, *im, vb. pf.* mit Lehm überziehen, *V.-Cig.*

ogljīšče, *n.* der Eckpunkt, *h. t.-Cig. (T.), Cel. (Geom.)*

ogljiti, *im, vb. impf.* in Kohle verwandeln, *Cig.*; o. se, zu Kohle werden, *Cig.*

ôglje, *n. coll.* = ogelje, ſtohlen; êrn kakor oglje. ſohlenſchwartz, *Cig.*; živo oglje, glühende ſohlen, *Cig.*; o. žgati. ſohlen brennen, *Cig.*; = o. kuhati, *Erj.* (*Iz b. sp.*); oblikasto o., die Zapfentohle, *V.-Cig.*; kopano o., die mineraliſche ſohle, *DZ.*

ogljemčree, *rea. m. tisti, kateri oglje meri, der Kohlenmeſſer, Cig., Jan.*

ogljewoodik, *m. der Kohlenwaſſerſtoſſ, Cig.(T.); — češ.*

ogljíčen, *êna. adj. ogljíčni vodík, der Kohlenwaſſerſtoſſ, h. t.-Cig.(T.).*

ogljíčit, *adj. ſohlenſtoſſháltig, Cig.(T.).*

ogljík, *m. der Kohlenſtoſſ, h. t.-Cig.(T.), Sen. (Fiz.); — prim. hš. ugljik, češ. uhlík.*

ogljíkokíseč, *sla, adj. ſohlenſauer, Jan.(H.).*

ogljíkov, *adj. ſohlenſtoſſ, Jan.(H.).*

ogljíkovodík, *m. der Kohlenwaſſerſtoſſ, h. t.-Cig.(T.); lahki, težki o., Sen.(Fiz.).*

ogljíkovokíseč, *sla, adj. ſohlenſauer, Jan.(H.).*

ôgljije, *n. coll. Cig.(T.), DZ.; pogl. ogelje, oglje.*

ogljúr, *rja, m. ogljurji, ſohlenmetalle, h. t.-Cig.(T.).*

ogljóbatí, *bam, bljem, vb. pf. benagen, C., Z. oglobiti, im, vb. pf. mit einer Geldſtrafe belegen, Levst.(Nauk).*

ogljódatí, *dam, jem, vb. pf. benagen; o. kost; — abweſen, Cig.; êrevelj me je oglodal, der Stiefel hat mich wund gerieben.*

ogljóduk, *dka, m. das Abgenagte, C.*

oglokáz, *káza, m. der Winkelweiſer (bei den Maßſcheibern), Cig.*

oglomèr, *mèra, m. der Winkelmeſſer, das Goniometer, Cig., Jan., Cig.(T.).*

oglomèrcn, *rna, adj. goniometrič, Cig.(T.); oglomèrni križ, das Winkelkreuz, Cig.(T.).*

oglomèrſtvo, *n. die Goniometrie, Cig.(T.).*

1. oglovít, *adj. efenreíh; oglovita streha, das Kolgendach, Cig.(T.).*

2. oglovít, *adj. ſohlenháltig; ogloviti apnenc, der ſohlenfall, Cig.*

ôglovje, *n. coll. = ogelje, oglje, Cig.*

oglovna, *f. goreče poleno, Volče-Erj.(Torb.); — prim. glovnja.*

ôglovnica, *f. das Kohlenbeháltniſ, die Kohlengrube, Jan., Burg.(Rok.).*

oglovodènc, *nca, m. = ogljíkovodík, Jan.(H.).*

ogluhnítí, *glühnem, vb. pf. taub werden, Mur., Jan., ogr.-C.*

oglupečí, *im, vb. pf. taub werden, ogr.-M.; — prim. glup 2).*

oglupečí, *im, vb. pf. taub machen, betáuben, ogr.-Mik.; — prim. glup 2).*

oglušèn, *ſna, adj. harthörig, Jan.*

oglušèje, *im, vb. pf. 1) taub werden, ušesa so mi oglušèla od kriča, ich war vom Geyhreí betáubt, Cig.; — 2) gefühlloſ werden: vsi vnanji udje nu ogluše in otrpnejo. IjZr.; prſti so mi na mrazu oglušeli, Polj.*

oglušèvati, *am, vb. impf. ad oglušèti: taub werden, Z. nk.*

oglušèvátí, *újem, vb. impf. ad oglušèti: — o. se, sich taub ſtellen, nicht hören wollen, Erj.-Iz b. sp.).*

oglušiten, *lna, adj. betáubend, nk.*

oglušítí, *im, vb. pf. 1) taub machen, betáuben, Mur., Cig., Jan., Jsvkr.; — o. se, sich taub ſtellen, Erj.(Iz b. sp.); — 2) = oglušèti, Cig., M.; oglušili so bili od same rostí, Jurč.*

oglušív, *iva, adj. betáubend, Cig.*

ognádítí, *im, vb. pf. vřhŠt., C.; pogl. obnaditi.*

ognèſtí, *gnètem, vb. pf. 1) abnieten, Z.: — 2) o. se, gequetſcht werden, eine Quetſchwunde bekommen, Rib.-M., C.*

ognèť, *gnèta, m. die Quetſchung, Rib., Mik.; eine vom Druck herrührende Schwiele oder Wunde, Polj.*

ognètek, *tka, m. = ognèt, C.; der Leichdorn, Fr.-C.*

ognítek, *lka, m. der Faulſted, Cig.*

ognít, *adj. = ogníl, angefaul, C.*

ognítí, *gníjem, vb. pf. anfaulen, Jan., C.; ogníl, faulſtedig, Cig., Jan.*

ognítí, *ógnem, vb. pf. 1) biegen, beugen, Cig.(T.), Šcar.-C.; — 2) o. se, anſ dem Wege gehen, anweichen; o. se koga (česa) in: o. se komu (čemu); ne ogni se mojega šatora! Ravn.-Mik.; David se sulici ognè, Ravn.-Mik.; pijanca (pijanca) se ogni s senením vozom, Npreg.-Jan.(Slov.); o. se česa, vermuten, Cig.; ogni se hudobe, Schönl.; tudi: ógniti se, ógnem se.*

ognjár, *rja, m. der Feuerkñnſter, Cig.; — der Feuerwerker (bei der Artillerie), Cig., Jan.; — računſki o., der Rechnungſfeuerwerker, DZ.*

ognjárſtvo, *n. die Feuerkñst, die Feuerwerkerei, Cig., Jan.*

ógnjaſt, *adj. feuerfarben, Cig.*

ognjáva, *f. die Feuermaſſe, Cig.*

ognjèbljuvátén, *lna, adj. = ognjèbljuven, Jan.*

ognjèbljuvátínik, *m. der Vulkan, Jan.*

ognjèbljuvèc, *vca, m. der Feuerſpeièr, Cig.*

ognjèbljuven, *vna, adj. feuerſpeiènd, Cig., Jan., M., Nor.-C., nk.; ognjèbljuvna gora, Cig.*

ognjèbljuvnik, *m. feuerſpeiènder Berg, Nor.-C.*

ognjèbrán, *brána, m. der Feuerſchirm, Cig., Jan.*

ógnjec, *gnjeca (genjca), m. 1) das St.-Antoni-feuer (eine Schweinskrankheit), Ital.-C.; (prim. perèdi ognji); — 2) = ognjè 3), C.*

ognjèčáſteje, *n. der Feuerdienſt, die Feueranbetung, Cig.(T.).*

ognjedèſec, *lca, m. = ognjar, Cig., Jan.*

ognjedèſec, *n. umetno o., die Feuerwerkerei, Cig.*

ognjedèſki, *adj. Feuerwert: ognjedelski predmeti, DZ.*

ognjegáſce, *ſca, m. der Feuerwehrtmann, nk.*

ognjegriv, *gríva, adj. feuermáhnig; konji ognjegrivi, Levst.(Zb. sp.).*

ognjekáz, *káza, m. der Feueranzeiger, Cig.*

ognjekázec, *vca, m. = ognjekáz, Cig.*

ognjemèr, *mèra, m. der Feuermeſſer, das Pyrometer, Mur., Cig., Jan., Cig.(T.).*

ognjemèrſtvo, *n. die Feuermefſung, die Pyrometrie, Cig.*

ognjemčten, tna, *adj.* feuerpeinend, *Cig., Jan.*: ognjemetne gore, *Cr.*
 ognjemčtnica, *f.* = ognjemetna gora, *Nor.*
 ognjemčlec, lca, *m.* der Feueranbeter, *Cig., Jan.*
 ognjčn, *adj.* Feuer-, feurig; ognjena kepa. der Feuerball; ognjena elektrika, die Pyroelektricität, *Cig. (T.)*; ognjeni meč, das Flammenschwert; ognjena gora, der Vulkan, *Cig., Jan.*; ognjena barva, die Feuerfarbe, *Cig.*; — eifrig, hitzig, *Cig., Jan., nk.*
 ognjčnce, nca, *m.* 1) der Karfunkel, *Jan.*; — 2) der Haarstrang (peucedanum oreoselinum), *Rihenberk-Erj. (Torb.)*; — = goreča ljubezen (rastlina), *C.*
 ognjčnica, *f.* 1) die Fieberhitze, *Kras*; das hitzige Fieber, der Typhus, *Habd.-Mik., Cig., Slom., Dol. St.*; — = tudi pereči ogenj pri svinjah, *St.*; — 2) praznik matere božje (v 25. dan sušca). „ker tega dne pade na zemljo nebeški ogenj, ki prešine vsako semensko zrnce, da more kaliti in rasti“, *Rodik (Kras) - Erj. (Torb.)*; prim. glavjenica; — 3) die Wechsellume (poterium sanguisorba), *Ben.-Erj. (Torb.)*
 ognjčničn, čna, *adj.* fieberglühend, *Cig.*
 ognjčnik, *m.* 1) der Feuerstein, *M.*; — 2) ein feuerpeinender Berg, *Cig. (T.), C.*
 ognjčnina, *f.* = ognjevina, *Cig.*
 ognjčniški, *adj.* vulcanisch, *Jes.*
 ognjčnost, *f.* die Feurigkeit, *Mur., Cig., Jan.*
 ognjčnščak, *m.* der Typhus, *vzhSt.-C., Sl.N.*
 ognjčpaz, paža, *m.* die Feuermauer, *Jan., Nov.-C.*
 ognjeslčvje, *n.* die Feuerlehre, die Pyrologie, *Cig.*
 ognjčstrčjec, jca, *m.* = ognjar, der Feuerwerfer, *Bes.*; (po češ.)
 ognjev, *adj.* Feuer-, des Feuers, *Mur.*: „ognjeva gorkota“, pravi kmet, *Lerst. (Glas).*
 ognjevina, *f.* der Feuerstoff, *C.*
 ognjevčt, *adj.* feurig; o. potok, ein Feuerbach, *Cig.*; — pren. feurig, eifrig, *nk.*
 ognjevčtost, *f.* die Feurigkeit, *nk.*
 ognjčca, *f.* 1) hitziges Fieber, *Notr.-Z.*; — 2) der Doppelstame, (diplotaxis sp.), *Povir (Kras) - Erj. (Torb.)*; tudi: der Alderjenf, (sinapis arvensis), *Štrek.*
 ognjčč, čča, *m.* 1) dem. ogenj, ein kleines Feuer, *M.*; — 2) = pereči ogenj, das Antoniusfeuer (eine Krankheit der Schwette), *C.*; — 3) die Ringelblume (calendula arvensis), *SlGor.-Erj. (Torb.)*
 ognjččast, *adj.* mit dem Antoniusfeuer behaftet: ognjččasta svinja, *C.*
 ognjčk, *m.* der Feuerstein, *Mur., Cig.*
 ognjčlo, *n.* 1) das Feuerzeug, der Feuerstahl, *Meg., Habd., Dict., Cig., C.*; — 2) die säbberne Spitze, mit welcher der Mäher die Sense absieht, bevor er sie schleift, der Senfentahl, *Cig., M., Dol., Erj. (Torb.)*
 ognjčšče, *n.* 1) der Feuerherd; na ognjčšču kuhati; železno o., der Sparherd, *LjZv.*; — kovaško o., die Feueresse, *Cig., Jan., C.*; — eine Feuerstätte unter freiem Himmel, *Celovška ok.*; — 2) = dom, *ZgD., Zora*;

svoje ognjišče imeti, eigene Haushaltung führen, *Cig.*; — 3) = gorišče, der Brennruht (phys.), *Cig. (T.)*; — 4) „prisojen in gnojen prostor, kamor na vzpomlad sejejo kapus za vso vas“, *Tolm.-Erj. (Torb.)*
 ognjiščece, *n.* dem. ognjišče, das Herdchen, *Cr.*
 ognjiščn, čna, *adj.* Herd; ognjiščna jamica, die Herdgrube.
 ognjiščnica, *f.* das Glas, das sich auf dem Herde der Glashütte ansammelt, das Herdglas, *Cig., DZ.*
 ognjčv, iva, *adj.* feurig (fig.), *Jan., Vrt.*
 ognjčvka, *f.* das Zündhölzchen, *C.*
 ognjčvno, *n.* das Feuerzeug, *Jan., Mik.*
 ognjčjek, jka, *m.* die Eiterstelle, *Jan.*
 ognjčjčn, jna, *adj.* eiternd, schwärend, *Cig.*
 ognjčjevčti, čjem, *vb. impf. ad* ognjčjiti.
 ognjčjiti, *im. vb. pf.* eiteru machen, *Cig.*; o. se. in Eiterung übergehen, schwären, *Cig., Jan.*
 ognjčjnik, *m.* = ognjčjek, *Cig.*
 ognjčšek, ska, *m.* 1) die Verunreinigung, *M.*; — 2) das Excrement, *Vrtov. (Km. k.)*; nav. *pl.* ognuski, die Abfälle (von Thieren), die Excrete, *Nov.-C.*; — zebelni ognuski, was in den Bienenstöcken zu Boden fällt, das Brießig, *Cig.*
 ognjčsn, sna, *adj.* = gnusen, etelhaft, unrein, *SlGradev.-C.*; o. slovek, *Jap.-C.*
 ognjčsiti, *im. vb. pf.* etelhaft machen, beindeln, verunreinigen, beseden, *Mur., Cig., Jan.*; s. pregrehami ognjčsena telesa, *Burg.*
 ognjčsnost, *f.* die Eitelhaftigkeit, *Cig.*
 ognjčsati, *am. vb. impf. ad* ognjčsiti, *Mur.*: svoj stan o., seinen Stand beseden, *Burg.*
 ognjčsnjčti, čm, *vb. pf. o.* kaj. etwas brummend) tadeln, *C.*
 ognjčš, *f.* ein abgeästeter Baum, *Svet. (Rok.)*; prim. gol.
 ogolčžiti se, čžim se, *vb. pf.* = ogoliti se: obleka se ogolčži, *Dol.*
 ogolčdrati, čm, *vb. pf.* fahl machen, abweisen: ogolčdrana obleka, *KrGora.*
 ogolčnčati se, am se, *vb. pf.* = ogoleti: grozdčl se ogolčnčajo, kadar jim cvetje odpade, *Poh.*
 ogolčti, *im. vb. pf.* die Haare verlieren, *Z.*: fahl werden, *Jan.*
 ogolčti, *im. vb. pf.* entblöhen, *Mur.*; enthaaren, fahl machen, *Cig., Dalm.*: ogolčna glava, *Krelj*: ogolčeno sukno, fahles Tuch, *Cig.*: ogolčjena obleka, abgewetzte Kleidung, *Erj. (Lžb. sp.)*; ogolčjen kozuh, *LjZv.*; — o. se. die Haare verlieren, fahl werden, abhaaren, *Cig.*: po leti se severni jelen ogolčti, *Vrt.*; — sich maufen, *Cig.*; — o., entblättern, *Jan.*; o. se. die Blätter verlieren, *Jan.*; — o. koga, jemanden ausziehen, ihn des Seinigen berauben, ausmanien, *Cig.*
 ogolčjufati, čm, *vb. pf.* betrügen, hintergehen: o. se. sich täuschen.
 ogolčjufavati, *am. vb. impf. ad* ogolčjufati, *Trub.*
 ogóten, tna, *adj.* = lakoten, gierig, habgierig, *Fr.-C.*

- ogolúniti, ánim, *vb. pf.* mit Mann versehen oder zubereiten, *Cig.*
- ogolúnziti, úznem, *vb. pf.* abrinten: palico o. (= obeliti). *Dol.:* — o. koga, jemanden ansetzen (fig.), ansetzen, *Mur., jvzhSt.*
- ogómpati, am, *vb. pf.* derb abprügeln, abpaufen, *Cig.*
- ogón, góna, *m.* das Ackerbeet, *Mur., Cig., Jan., Polj., jvzhSt.:* ógon, góna, *vzhSt.*
- ogónček, čka, *m. dem.* ogonek: ein kleines Ackerbeet, *jvzhSt.*
- ogónček, nka, *m. dem.* ogon: ein kleines Ackerbeet, *Mur., Cig.*
- ogonjáj, *m.* die Ackerlänge, *C.*
- ogonobiti, im, *vb. pf.* beschädigen, *Slom.-C.*
- ogónoma, *adv.* ackerbetweise, *Cig.*
1. ogór, órja, *m.* der Aalstich (anguilla fluviatilis) *Jan., M., Štok., Goris.-Erj. (Torb.):* električni o., der Zitteraal (gymnotus electricus), *Erj. (Z.).*
2. ogór, góra, *m.* = 2. ogorek, *C.*
- ogóřčav, *adj.* = ogrčav, *Cig.*
- ogóřček, čka, *m. dem.* 2. ogorec 2), *Jan. (H.).*
- ogóřčeváti, újem, *vb. impf. ad* ogóřčiti, *Zora.*
- ogóřčica, *f.* das Althen, *Jan. (H.).*
- ogóřčiti, im, *vb. pf.* erbittern, ogóřčen, erbittert, *SIN.*
1. ogóřec, rca, *m. dem.* 1. ogor; pisani o., der Buntaal, *Cig.*
2. ogóřec, rca, *m.* 1) der Lederwurm (Wentem mit Maden, eine Viehkrankheit) *V.-Cig.:* prim. ogre 2); — 2) die Wimmer, *Jan.;* — prim. ogre 2).
1. ogóřek, rka, *m. dem.* 1. ogor; der Aal, *Trsi. (Let.).*
2. ogóřek, rka, *m.* ein abgebrauntes Stück Holz, živ o., der Feuerbrand, *Cig.;* = žerjav o., *Fr.-C.;* = tleč o., *Slom.:* prime ogorek in si tobak zažiga, *Jurč.;* z dolgo gorjačo je porival ogorke v ogenj, *Erj. (Iz. sp.);* — tudi: ogóřek, *Valj. (Rad.).*
- ogóřčček, čka, *m. dem.* ogorelec: das angebrannte Stabenkraut (orchis ustulata), *C.*
- ogóřčec, rca, *m.* ein von der Sonne Gebräunter, *Valj. (Rad.).*
- ogóřčina, *f.* die Bräunung von der Sonne, *Fr.-C.*
- ogóřčn, rna, *adj.* bitter: ogorna moka, *vzhSt.-C.*
- ogóřčti, im, *vb. pf.* 1) aufbrennen (*intr.*), *M.;* ogorelo poleno glavnja, *C.;* — 2) von der Sonne verbrannt o. gebräunt werden, *Cig., Jan.:* gospoda na solacu ogori, *Polj.:* ogóřčt, von der Sonne gebräunt.
- ogóřčvati, am, *vb. impf. ad* ogoreti, *Cig.*
- ogóřčic, *m. dem.* 1. ogor: ein kleiner Aalstich, *C.*
- ogóřčrast, *adj.* aalartig, *Jan., (ogurast) Cig.*
- ogóřčrje, *n.* die Weibiasgruppe, *Cig. (T.), Jes.*
- ogóřčúpiti, úpim, *vb. pf.* verbittern, vergällen, *Cig., C.*
- ogóřka, *f.* = ogurek, *ogr.-C.*
- ogóřnik, *m.* ein magerer Esch, *Cig., M.*
- ogórniti, górnem, *vb. pf.* 1) bitter, jäuerlich, dumpfig werden (o moki), *Fr.-C.;* — 2) vermodern (o gnojju), *Fr.-C.*

- ogornjak, *m.* der Aalstich, *Cig.*
- ogovárjanje, *n.* 1) das Anreden, *M.;* — 2) die üble Nachrede, die Verleumdung, die Ehrabwürdigung, *Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad.).*
- ogovárjati, am, *vb. impf. ad* ogovoriti; 1) = obgovorjati, anreden, *M., Let., Npes.-K.;* haranguieren: zbrano ljudstvo o., *Cig.;* — o. koga, jemandem freundlich zusprechen, *Cig.;* — 2) Übles nachreden, ansprechen, verleunden: o. koga, *Mur., Cig., Jan., Dol., jvzhSt.*
- ogovárjav, *adj.* verleunderlich, *Jan.*
- ogovárjavec, vca, *m.* der Verleunder, der Ehrabwürdiger, *Cig., Jan., M.*
- ogovárjavka, *f.* die Verleunderin, *Cig.*
- ogóvor, *m.* 1) = obgovor, die Rede, *Cig., Jan., M.;* — kakršn ogovor, takšn odgovor, *Cig.;* die Ansprache, die Allocution, die Harangue, *Cig., Jan., Cig. (T.);* — 2) die üble Nachrede, die Verleumdung, *Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad.).*
- ogovoritelj, *m.* = ogovarjavec, *kajk.-Valj. (Rad.).*
- ogovoriti, im, *vb. pf.* 1) anreden, ansprechen, haranguieren: Jezus ju ogovori: kaj bi rada? *Ravn.;* — 2) verleunden, verunglimpfen, *Mur., Cig.*
- ogovorljiv, *iva. adj.* verleunderlich, *ogr.-C.*
- ogovorljivec, vca, *m.* ein verleunderlicher Mensch, *kajk.-Valj. (Rad.).*
- ograb, grába, *m.* die Heuschabe, *Fr.-C.*
- ograbček, bka, *m.* 1) das Abgerechte, *Cig., Jan.;* kar se z naloženega voza ali stoga ograbi, *Gor., BIKr.;* das kürzere Stroh, das vom ausgedroschenen Getreide oben abgerecht wird, der Abrechling, *Cig.;* — 2) etwas Zusammengeredtes, *C.:* = pokošeno seno na eno mesto zgrabljeno, da se vkupe suši, *Erj. (Torb.);* der Schoberfleck, *Cig.;* — o. ljudi, eine Gruppe von Menschen, *Lašče-Erj. (Torb.).*
- ograbiti, grábiti, *vb. pf.* rings abreden, berechnen; o. kopo, plast, seno na voz naloženo; krajšo slamo (pri mlačvi) ograbijo po vrhu, *Ravn. (Abc.).*
- ograbljati, am, *vb. impf. ad* ograbiti.
- ograbljevati, újem, *vb. impf.* = ograbljati, *Jan.*
- ograbljina, *f.* *Z., nav. pl.* ograbljine = kar se ograbi, das Abgerechte: ž. B. das von einem Heumwagen abgerechte Heu, *Fr.-C.*
- ográčati, am, *vb. impf. ad* ogrniti; = ogrinjati, umhüllen: o. se s koč. sitch mit Regen umhüllen, *Zora.*
- ográd, gráda, *m.* ein umzäunter o. eingefriedeter Platz, *Jan., Zora, ogr.-Valj. (Rad.);* — der Hof hinter dem Hause: na ograd mečejo smeti in drugo šaro, *Gor.;* — eine umzäunte Viehweide, *SlGradec.-C.;* — der Garten, *Jan., Mik., Luče (St)-Erj. (Torb.), vzhSt.;* bes. der Gemüsegarten, *Poh.;* vinski o., der Weingarten, *Reč.-C.;* — tudi: ógrad (ógrad), *grada, ogr.-Valj. (Rad.);* ógrad, ógrada, *Erj. (Torb.).*
- ográda, *f.* 1) = ograja, die Einfriedung, *Mur., Cig., Jan.;* iz sivega apnenca zložene ograde,

Zr.: — die Ringmauer, *Cig. (T.)*; — der Wall, die Verschanzung, *Cig.*; — 2) ein eingezäuntes Stück Feld o. Wieje, *Mur., Nor.-C.*; pašnik je mejil na ogrado, *Erj. (Tz. sp.)*; — 3) die Verwaltung, der Protekt, *Cig. (T., C.)*; (hs.).

ogrâdba, *f.* die Einfriedung, *DZ.*

ogrâdčar, *rja*, *m.* der Gärtner, *ogr.-C.*

ogrâdčec, *čeca*, *m. dem.* ogradec, das Gärtchen, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

ogrâdec, *dca*, *m. dem.* ograd; das Gärtchen, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

ogrâdek, *dka*, *m. dem.* ograd; das Gärtchen, *Mur.*

ogrâden, *dna*, *adj.* Garten-, *Mur., ogr.-C.*

ogrâdič, *m.* = ograjen pašnik, *Savinska dol.*

ogrâditi, *im. vb. pf.* 1) umzäunen, einfrieden; s koli o., verpališadieren, *Cig.*; umschänzen, *Cig., Jan.*; z nasipom o., mit einem Wall umgeben, *Cig.*; — 2) o. se. sich gegen etwas verwehren, *h. t.-Cig. (T.)*.

ogrâdje, *n.* das Festungsbollwerk, *Jan.*

ogrâdnica, *f.* majhen, ograjen pašnik, *Tolm.-Erj. (Torb.)*.

ogrâdnik, *m.* der Gärtner, *Mur.*

ogrâja, *f.* 1) die Einfriedung, die Umzäunung, der Zaun; konji čez nizko ograjo skačejo; — 2) ein eingefriedeter, umzäunter Ort (Wieje, Feld u. dgl.); konj se po ograji pase; — 3) der Zaun, der Deich, *Cig., Rež.-C.*

ogrâjanje, *n.* das Einfrieden, das Umzäunen.

1. **ogrâjati**, *am. vb. impf. ad.* ograditi: 1) einfrieden, umzäunen; — 2) o. se proti čemu. sich gegen etwas verwehren, *h. t.-Cig. (T.)*.

2. **ogrâjati**, *am. vb. pf.* betritteln, betadeln, *Cig.*; — verleunden, *Fr.-C.*

ograjence, *nca*, *m.* zdeneč o., ein eingefriedeter Bünnen, *Prisp.-Mik.*

ograjenica, *f.* eine umfriedete Aue, *Ble.-C.*

ograjevati, *ujem. vb. impf.* = 1. ograjati, *Jan. (H.)*.

ograjica, *f. dem.* ograja.

ograjka, *f.* = ograjica, *Raič. (Let.)*.

ograjnica, *f.* ograjeno zemljišče, *Temljine (Tolm.-Štek. (Let.))*.

ograsiti, *im. vb. pf.* mit Meisern umstellen, *V.-Cig.*; — prim. grasa.

ogrbavéti, *im. vb. pf.* 1) buckelig werden, *Cig.*; — 2) runzlicht werden, *Fr.-C.*

ogrbec, *bca*, *m.* ein höherer Insekt, *Bes.*

ogrc, *wdi: ogrč, grča (grča)*, *m.* 1) die Wade der Daffelfliege, der Engerling, *Cig., Fr.-C., Bleim.-C.*; — podkožni ogrci, die Daffelbeulen in der Haut des Rindviehs von den Maden der Daffelfliegen, *Strp., Rib.-C.*; — 2) nekakšen izpuščaj po človeški koži, posebno po obrazu: die Rinne, der Meißer, die Hautblüte (bes. im Gesicht), *Cig., Jan., Ble.-C., Levst. (Rok.), Kras. Soška dol. Lašče -Erj. (Torb.)*; — ogrci, die Mafern, *Cig., BKr.*; (die Kinderblateru, *C.*); — 3) = podjed, ličinka rjavega hrošča, *Erj. (Z.) Nov.*

1. **ogrcé**, *n.* ulje na govejem blagu, v katerem živi črvič (ličinka) govejega zolja (hypoderma bovis, die Daffelfliege), *Soška dol.-Erj. (Torb.)*.

2. **ogree**, *n.* = jedree, *Fr.-C.*; — der Augentieru (okre, okree, iz: odree nam. jedree, *Saleska dol., SlGradec-C.*); (prim. jedree, die Augentieru, *Guts.*)

ôgrčast, *adj.* 1) engerringartig: ôgrčasta glista, *Cig.*; — 2) mit Daffelbeulen behaftet, ôgrčasta živina, *SlGor.-C.*; — fünzig (im Gesicht), *Jan.*

ôgrčav, *adj.* fünzig, wimmerig, *Cig., Jan., C.*; o. obraz. ein Muffergesicht, *Cig.*; ôgrčav nos, eine Muffernase, *C.*

ogrljiv, *adj.* fünzig, wimmerig, *Ble.-C.*

ôgrd, *adj.* etwas häßlich, etwas schmutzig, *C.*

ôgrda, *f.* die Vermittlung, *Cig.*; — die Verschimpfung, *Cig., DZ., Zgd.*

ogrdéti, *im. vb. pf.* häßlich werden, *Ble.-C.*

ogrditi, *im. vb. pf.* häßlich machen, entstellen, beschmutzen, besetzen, *Cig., Jan., M.*; — o. koga. jemandes guten Namen besetzen, ihn beschimpfen, *Cig., Trub.-C.*; o. se. sich entehren, *Cig.*; — tudi: ogrditi.

ogrdobiti, *im. vb. pf.* häßlich machen, *Nor.-C.*

ogrbè, *grčba*, *m.* 1) = ogrebanje čebelnih rojev, *C.*; — 2) die Abfälle beim Abziehen des Fleisches, das Berg, *Jan.*; — 3) = ograb, *SlGradec-C.*

ogrebâc, *m.* eine Art Schaufel, *Cig.*

ogrebâto, *n.* eine Art Schaufel, *Cig.*

ogrebânje, *n.* das Häufeln; — das Scharren; — das Zanderu; — prim. ogrebati.

ogrebati, *grčbam*, *bljem. vb. impf. ad.* ogrebsti, ogreniti: 1) umbäufeln, *Cig., Jan.*; koruzo o., *C.*; — 2) scharren, absharren; ogenj o., *Mur.*; o. praško, den Kohlenstaub bei einem Kohlenmeißer absharren, *Cig.*; čebele, roj v panj o., den Bienenschwarm in den Stock oder Korb fassen, einföhren, *Cig., C. Polj.*; sneg raz streho o., den Schnee vom Dache scharren, *Z. Polj.*; o. dimnik, den Ruß aus dem Schornstein scharren, *Cig.*; — 3) befragen, *Cig.*; — o. se. sich fragen; berač se ogreba, *Polj.*; — o. se. zandern, zögern, eine Arbeit nicht angehen wollen, *Cig., Fr.-C., Polj.*; — 4) ogreba me = zebe me, *južšt.*; (prim.: dekla v mrzli sobi zimo ogreba, *Slom.*)

ogrebênati, *am, vb. pf.* anstrampeln, *Cig., Jan.*

ogrebênčati, *am, vb. pf.* = omikati: (fig.) o. z lepimi nauki, *Javk.*

ogrebine, *f. pl.* das Absharricht, *Cig.*

ogrblija, *f.* die Scharre, das Scharrreiß (in der Mühle), *Mur., Cig.*

ogrblijsca, *f. dem.* ogreblija, *Dict., Ilip. (Orb.)*.

ogrbčnik, *m.* koš za ogrebanje čebel, *C.*

ogrbčniti, *grčbnem. vb. pf.* = ogreniti, nem. *Mur.*

ogrbčovnik, *m.* der vom Dache abgeharrte Schnee, *Jan.*

ogrbčsti, *grčbem, vb. pf.* 1) umscharren, umbäufeln, *Cig., Jan.*; krompir o., *Cig.*; koruzo o., *južšt.*; — 2) absharren; sneg s strehe o., *Cig.*; o. dimnik, den Ruß aus dem Schornstein scharren, *Cig.*; — roj, čebele o. v panj (košnico), den Bienenschwarm in

einen Stock (Storb) fassen, einförben, *Cig.*: — 3) befragen, *Cig.*: mačke so ga ogreble, *Vrt.*: strela lipo nekoliko osmodi in ogrebe, *LjZv.*: — rigen, *Erj. (Min.)*.

ogreče, greča, *m.*, *Cig.*, *Erj. (Torb.)*, pogl. ogrc. **ogrečten**, *dna.* *adj.* „ves ogreden dan sem delal“, t. j. ves dan, kolikor ga je, *Vrsuo (Tolm.)-Erj. (Torb.)*.

ogredčšati, *am.* *vb. pf.* anstrümpeln, *Cig.*: prim. gredeše, gradaše.

ogrečje, *n.* das Gehält, das Gerüst, *Cig. (T.)*, *Zora-C.*: veter je v skednju pihal po ogredju in lemezih, *LjZv.*

ogrehotiti, *im.* *vb. pf.* mit einer Sünde befluchen: o. si dušo, *Levst. (LjZv.)*.

ogrežati, *am.* *vb. impf. ad* ogrevati, *Mur.*

ogrežek, *jka.* *m.* das Bähmittel, *Cig.*

ogrenciti, *im.* *vb. pf.* verbittern, vergällen, *Mur.*, *Cig.*

ogrenčti, *im.* *vb. pf.* bitter werden, *Mur.*

ogreniti, *ogrcnem*, *vb. pf.* 1) umhüllen: zelje o. . . *vrhšt.*: o. rastlino s suho prstjo, *Cr.*: — 2) zusammenscharren: čebele v panj o., *Dol.*: — einen Haug machen: ta je ogrenil! der hat einen guten Haug gemacht! *Cig.*: ve, da bo dobro ogrenil, *Bes.*: — ausfändig machen, *Jan.*: o. zaklad, *LjZv.*: tako smo ogrenili vso fabriko za izdelovanje desetakov, *Nov.*: — 3) o. koga, jemandem einen Schlag verfehen, *Dol.*

ogreniti, *im.* *vb. pf.* verbittern; zivljenje, veselje komu o.

ogrenjénje, *n.* die Verbitterung, *Cig.*

ogrenjevāti, *šjem.* *vb. impf. ad* ogreniti, *im.*: verbittern: zivljenje si o.

ogrešček, *ška.* *m.* die Verfündigung, *Jan.*, *M.*: — der Zumbiß (auf nichternen Wagen), *Nov.-C.*

ogreševāti se, *šjem se.* *vb. impf. ad* ogrešiti se: sich verfündigen, *Jan.*

ogrešiti se, *im se.* *vb. pf.* 1) sich verfündigen, *Mur.*, *Jan.*: — 2) o. se. bei nichternem Wagen etwas genießen, *Cig.*, *C.* *Gbrda.*: danes se še nisem ogrešil, *Z.*: o. se z grizljajem kruha, *Ravn.*: — 3) = zgrešiti, verfehen, nicht treffen, *Jan.*

ogreči, *grčjem*, *vb. pf.* erwärmen: bāhen: bolne ude o., *Cig.*: — o. se, sich erwärmen, sich auswärmen; komaj sem se ogrela v sobi, tako me je zebo; (ogrevén, čna = ogret, *Dalm.-Cr.*).

ogrevātén, *šna.* *adj.* erwärmend: ogrevāno obložilo, ein warmer Um Schlag, *Cig.*

ogrevālo, *n.* das Bähmittel, der Wärmer, *Cig.*

ogrevanje, *n.* das Erwärmen; die Wānung: o. z rakom, die Luftheizung, *Cig. (T.)*.

ogrevati, *am.* *vb. impf. ad* ogreti; erwärmen: solnce zemljo ogreva; — o. komu srce, je manden erfreuen, *C.*

ogrevén, *vna.* *adj.* Erwärmungs: ogrevna blazina, das Bähäcklein, *Cig.*: — ogrevna površina, die Heizflache, *h. t.-Cig. (T.)*.

ogrica, *f.* neka riba: die Blaunase (abramis vimba), *Ijubljanska ok. Erj. (Torb.)*.

ogrič, *iča.* *m.* = ogrc, *C.*

ogrinjāča, *f.* das Umhängtuch, *Jan.*, *Dol.*: — die Decke, *M.*, *Valj. (Rad.)*; konjska o., die Pferddecke, *C.*

ogrinjāten, *šna.* *adj.* zum Umhüllen o. Umhängen dienend: ogrinjātna ruta, *Zora.*

ogrinjātkā, *f.* das große Umhängtuch der Frauen, *DZ.*, *Nov.*, *Dol.*, *Gor.*

ogrinjālo, *n.* das Umhängtuch der Frauen, *Cig.*: — die Hülle, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*: — cvetno o., die Blütenhülle, *Tuš. (B.)*.

ogrinjati, *am.* *l. vb. impf. ad* ogreniti: umhüllen, einhüllen: s plaščem o. koga: — um sich werfen, umnehmen: plašče ogrinjajo: — *ll. vb. impf. ad* ogreniti nam. ogrebat, *Cig.*: turščico o., *Fr.-C.*: — čebele o., *Z.*

ogristi, *grizem*, *vb. pf.* 1) (ringšumi) bebeißen, benagen; jabolko o.; — 2) o. se. = usiriti se: mleko se je ogrizlo (po leti o vročini), *Gorenja Soška dol.-Erj. (Torb.)*.

ogriviti, *im.* *vb. pf.* mit einer Wāhne verfehen, *Cig.*

ogriz. *m.* 1) der Ort des Abbißes o. Bißes, *Cig.*: pasji o., der Hundsbiß, *Cig.*: — 2) hudčev o., der Teufelsabbiß (succisa), *Nov.-C.*

ogrizati, *am.* *vb. impf. ad* ogristi; bebeißen, *Cig.*

ogrizāvati, *am.* *vb. impf.* = ogrizovati; 1) ringšum bebeißen, benagen, *Mur.*: — 2) o. koga, von jemandem Ubleß reden, ihn verleunden, *ogr.-M.*: o. božji svet, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

ogrizāvec, *vca.* *m.* der Verleunder, *ogr.-C.*, *vrhšt.*

ogrizāvstvo, *n.* die Verleumdung, *C.*

ogrižek, *zka.* *m.* 1) das Angebißene, ein abgenagtes Stück; — 2) Adamov o., der Adamsapfel, *Hip.-C.*: — 3) hudčev o., der Teufelsabbiß (succisa), *Cig.*: — die knollige Spierstaude (spiraea filipendula), *Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.)*.

ogrizine, *f. pl.* Überbleibsel vom Viehfutter, *M.*, *Fr.-C.*

ogrizovāti, *šjem.* *vb. impf. ad* ogristi: ringšum anbeißen, bebeißen, benagen.

ogrižljaj, *m.* = ogrižek 1), *Jan.*

ogrjevāti, *šjem.* *vb. impf. ad* ogreti, (ogrdovati) *Cig.*

ōgrk, *m.* = ogrc, *Celje-C.*

ogŕček, *leka.* *m.* der Halskragen, *Hip. (Orb.)*

ogŕlica, *f.* die Halskette, *M.*

ogŕlín, *m.* die Halskette, *Mur.-Cig.*: — das Halsreihen, *Guts.-Cig.*: *pl.* ogŕlini, die Hals- oder Brustfelle der Pferde, *Mur.*, *Cig.*

ogŕlína, *f.* 1) das Halsband, die Halsfelle, *C.*: — 2) die Brust- oder Halsfelle der Pferde, *C.*: — 3) das Fleisch vom Halse, *C.*

ogŕljāča, *f.* das Halsband, *Jan.*: das Halsreihen, *Cig.*

ogŕljāj, *m.* das Halsband, die Halskette, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*

ogŕljāk, *m.* das Halsband (für Hunde), *Cig.*, *Jan.*

ogŕljāvina, *f.* meso okrog grla, *BlKr.*

ogŕljč, *n.* das Halsband (der Hunde), *Mur.*, *Hip. (Orb.)*: — der Halschmuck, *Cig.*

ogŕnica, *f.* die Brust- o. Halskette der Pferde, *C.*

ogrmičiti se, ſeim se, *vb. pf.* ſich beſtauden, *Cig.*

ogrniti, nem, *vb. pf.* 1) umhüllen, umhängen; s plaščem o. koga; o. se s čim: o. komu (čemu) kaj, *Lerst.* (*Zb. sp.*); — drapieren, *Cig.* (*T.*); — umnehmen, um ſich werfen: plašč o.: suknjo o., ne obleči: (— 2) = ogreniti, ogrebsti, *Fr.-C.*; — o. kaj, etwas an ſich reißen, *Cig.*; — o. koga, einen Schlag mit einem breiten Gegenſtande verſetzen, *Cig.*, *M.*

ogróden, dna, *adj.* rauh, *Mur.*; — roh, *C.*; — abſchentlich, *ogr.-C.*; — (prim. okroten (?), *C.*).

ogródi, *f. pl.* der Bruſtfort (thorax), *Cig.* (*T.*), *Erj.* (*Som.*); die Bruſt, *Valj.* (*Rad.*); — das Verrippe, das ſtelet, *Cig.* (*T.*), *C.*, *Erj.* (*Ž.*); — tudi: ogród, i, das ſtelet: konja je sama ogród, *Dol.*

ogródje, *n.* die Rippengegend, *Jan.*; — das Gerippe, das ſtelet, *Zora-C.*, *Dol.*

ogrómen, mna, *adj.* ungeheuer, enorm, colloſſal, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *nk.*; — rus., čes. ogrómost, *f.* die ungeheuerere Größe, *Jan.*, *nk.*; — prim. ogromen.

ogrózen, zna, *adj.* ſchauerlich, grauenhaft, *Cig.* (*T.*); ogrozna prikazen, ogrozna kletev, *Lerst.* (*Zb. sp.*).

ogroziti, im, *vb. pf.* bedrohen: ogrožen, geſährdet, *DZ.*; ogrozna domovina, daſ bedrohte Vaterland, *Let.*

ogrščák, *m.* der Oſt- oder Nordoſtwind, *Trst.* (*Let.*); ogrščák („ogršek“), *Slom.-C.*, *južh.Št.*

ôgršćica, *f.* 1) = replica, der Repſohl (brassica napus), *Cig.*, *Jan.*, *Tuſ.* (*R.*), *Nov.*; — 2) eine Art dicker, ſäuerlicher Apfel, *SlGor.*, *Fr.-C.*

ôgršćičen, čna, *adj.* Repſ-: ogršćično olje, *Cig.*

ogruditi, im, *vb. pf.* benagen (tudi: ogruditi, im), *Cig.*

ogúg, *m.* daſ Beweglichmachen: prvoini o., die Urbewegung, *Cig.*

ogúgati, am, *vb. pf.* beweglich machen, lockern: jezik komu o., jemandem die Zunge löſen, *Cig.*; — in Bewegung ſetzen, *Cig.*, *Jan.*, *M.*; o. se, locker, wackelig werden, *Cig.*; podkov, zob se oguga, *Cig.*

ogúlití, im, *vb. pf.* beſchinden: o. drevo: anſtreifen: o. si kožo; aufreiben, wund reiben; črevelj me je ogulil; oprava je konja ogulila, *Z.*; o. se, ſich die Haut aufreiben: — beſchaben, abwegen, abnützen: obleko o., ogulje a suknja; o. se, abgewegt werden; — o. koga, jemanden anſehen, beruſpen (ſ. B. beim Spiel), *Cig.*, *Jan.*

oguljenina, *f.* die Satteldruckwunde, *Cig.*

ogúr, rja, *m.* = 1. ogor, *Z.*, *Frey.* (*F.*).

ogúrek, rka, *m.* die Gurte, *Dict.*, *Ilip.* - *C.* (*Trst.* (*Let.*)).

ôh, *interj.* ach!

ôha, *interj.* ein Zuruf an Zugthiere, welcher ſtill zu halten gebietet; (tudi: ohâ).

ohábel, bia, *adj.* ſchlaff, *Jan.*, *Fr.-C.*

ohabéti, im, *vb. pf.* ſchwach werden, *C.*

ohábiti se, im se, *vb. pf.* o. se česa = zane-mariti kaj, *Vrt.*; — prim. 2. habati, 3. habiti.

ohabljiv, iva, *adj.* = nemaren, *Vrt.*

oháblost, *f.* die Schlaſſheit, die Abgepantheit, *Jan.*, *Sl.*

ohábniti, hábnem, *vb. pf.* müde, ſchwach werden, *C.*

ohájati, am, *vb. impf.* müßig herumgehen, *Z.*

oháten, ina, *adj.* = vohalen, Geruchs-: ohálni živec, der Geruchsnerv, *Cig.* (*T.*).

ohálo, *n.* = vohalo, das Geruchsorgan, *Cig.* (*T.*).

ohápiti se, im se, *vb. pf.* = lotiti se, anſaugen: obapil se je delati, *C.*

ôhati, ham, čem, *vb. impf.* = vohati, *Mur.*

ohíſje, *n.* das Gehäuge, *Cig.*, *Jan.*; urno o., *Cig.*, *M.*

ohláčiti, im, *vb. pf.* mit Hoſen bekleiden, *Lerst.* (*Zb. sp.*).

ohlád, hláda, *m.* die Abkühlung, *M.*; — die Erfriſchung, *Cig.*

ohláda, *f.* die Abkühlung, *Vest.*; die Erkaltung (phys.), *Cig.* (*T.*); die Erfriſchung, *ogr.-C.*

ohládck, dka, *m.* die Abkühlung, *Trub.*

ohládica, *f.* die Röhle, *Cig.*

ohláditi, im, *vb. pf.* abkühlen; o. se, ſich abkühlen, erlalten; — erfriſchen, *Cig.*, *Jan.*; — o. bolečino, den Schmerz lindern, *Cig.*; — (eine Leidenschaft) abkühlen, ſie vergehen machen: to mu bode jezo ohladilo; liebezen se je ohladila, die Liebe iſt ſtark geworden, *Cig.*; — pri srcu se mu je ohladilo, eſ iſt ihm ein Stein vom Herzen gefallen, *Met.*; — o. se nad kom, ſeinen Zorn an jemandem auslaſſen, *Cig.*, *M.*

ohládljaj, *m.* die Erfriſchung, das Labſal, *Cig.*, *Burg.*, *Rok.*

ohládniti, hládnem, *vb. pf.* kühl werden: ljubezzen ohladne, *IjZv.*

ohlája, *f.* die Rühlung, *Jan.*; voda za ohlajo, das Rühlwaſſer, *DZ.*; — die Erfriſchung, *Jan.*

ohlájati, am, *vb. impf.* ad ohladiti; kühlen, *Cig.*, *Jan.*

ohlajeváti, ūjem, *vb. impf.* abkühlen, *Z.*

ohlánci, *m. pl.* = ohlanice, *Cig.*

ohlánica, *f.* gehedelter Flaſch, *Mur.*, *Jan.*; = *pl.* ohlanice, *Cig.*

ohlánčen, čna, *adj.* von gehedelttem Flaſch: kmetje imajo hodno, ohlančno in praznje platno, grobe, mittelfeine und feine Weinwand.

ohlánčji, *adj.* = ohlančen, *Mur.*

ohláp, blápa, *m.* 1) genügender Raum: v tesni stanici ni ohlapa, *Z.*; — obleka na ohlap = ohlapna obleka, *Z.*; — 2) die Schlaſſheit, die Atonie, *Cig.*

ohlápn, pna, *adj.* nicht eng anliegend, locker, ſchlotterig, lax; ohlapno zvezati, locker o. nach läſſig binden, *Cig.*; ohlapna obleka, ein weites Gewand; ohlapni črevlji, *Cr.*; — ohlapne roke biti, lange Finger machen (= izmikati), *Cig.*; — ohlapna vest, ein laxes Gewiſſen, *Zr.*; ohlapne in razustne popevke in zdravice, laxe und ausgelaiſſene Lieder u. Trinktprüche, *Jurč.*

ohlapéti, im, *vb. pf.* locker werden, erſchlaffen, *Cig.*

ohlápiti, hlápim, *vb. pf.* lockern, schlaff machen, *SN.-C., Z.; o. verjige. C.*
 ohlápje, *n.* der Tunstkreis, *DZ.*
 ohlápěck, *pka, m.* ohlapki. die Samentappen, *V.-Cig.*
 ohlápěti, hlápěm, *vb. pf.* schlaff werden, *Cig.*
 ohlápěnost, *f.* die Weite (eines Kleides), die Lockerheit, die Schlaffheit, *Cig., Jan., nk., Dol.*
 ohlápěti, hlápěm, *vb. pf.* = ošlatati, *Cig.*
 ohlápěti, *tna, adj.* = ohlapen, *Mur., V.-Cig., Jan., M.*
 ohlápěti, *ám, vb. impf.* hecheln, *Cig.; — prim.*
 ahlati: bav. hachl = Hechel, *C.*
 ohlápěti, *n.* die Weite (eines Kleidungsstückes), *Cig.*
 ohlápěti, *f.* = ohlapnost, *Mur., Cig.*
 ohlip, hlipa, *m.* der Windstoum, *V.-Cig., C., Z.;* — drevo stoji na ohlipu, *jrzhSt.;* — der Windstoß: burja piha po ohlipih, *Notr.;* — die Stid ist infolge eines Witzschlages, *C., Z.;* ohlip ga je omamil, *Z.;* — der heftige Anfall einer Krankheit: bolezni ima ohlipe = hude napade, *Notr.*
 ohlipen, *pna, adj.* dem Wind ausgelegt, lustig, *Cig., Jan.*
 ohlipina, *f.* = ohlipje, *Jan.*
 ohlipje, *n.* der Luftkreis, die Atmosphäre, *Cig., Jan.*
 ohlistati, *am, vb. pf.* mit einem dünnen Gegenstande abstreichen: o. koga s šibo, *Cig.*
 ohlistěti, hlěstěm, *vb. pf.* mit einem dünnen Gegenstande (z. B. mit einer Peitsche) einen Schlag verjegen, *Z.*
 ohlišě, *m.* ein Regen mit Sturm, *Bučě(Št.)-C.*
 ohlóditi, *im, vb. pf.* 1) verpflanzieren, *Mur.;* 2) mit einem Prügel schlagen, *Krefj. M.*
 ohlódje, *n.* die Pflanzade, die Verpflanzaderung, *Guts.-Cig., Mur.*
 ohlokratija, *f.* die Föbelherrschaft, die Despotie, *Cig.(T.).*
 ohmanjiti se, *im, se, vb. pf.* träge werden, *C.*
 ohmelje, *n.* die Mistel, *Cig., Jan., Hlj.-C.;* evropsko o., die europäische Meientblume o. echte Eichenmistel (*Q. europaeus*), *Tuš.(R.)*; (nam. omelje?).
 ohmčljiti, hmčljim, *vb. pf.* heipen: pivo o., *Cig., Jan.*
 ohmčěti, *n.* die Mistel (*viscum*), *Pohl.;* (menda naprašno nama. ohmelje. *C.;* — *prim. Let. 1883, 295.*
 ohmčětica, *f.* die Leimspindel der Vogelfänger, *V.-Cig.;* — *prim. ohmetje.*
 ohō, *interj.* oho!
 ohōček, *m.* der Hutweg, *Cig., Jan., C.;* — ohōcke imeti. Wege haben, *Cig.;* samo da jaz ne bom imel pri cesarici zavoljo tega nikakršnih ohōdkov, *Levst. Zb. sp.).*
 ohōditi, hōdim, *vb. pf.* = obhoditi, *Jan.(H.).*
 ohōdnik, *m.* obhodnik, der Cooperator, *Cig.*
 ohōl, óla, *adj.* hochmüthig, *Habd., Dict., Cig., Jan., Dalm.-M., nk., Notr., BKr.;* (ohōl?).
 ohōlen, *tna, adj.* = ohol, hochmüthig, *Mur., Krefj.-Mik.;* (ohōlen?).
 ohōlez, *m.* der Hochmüthige, *SN.*
 oholija, *f.* = oholost, *Habd.-Mik., Svet.(Rok.)*

oholína, *f.* der Hochmüth, *C.*
 ohōliti se, ólim se, *vb. impf.* sich hochmüthig benehmen, *C., M., SN., BKr.*
 ohōlost, *f.* = oholost, der Hochmüth, *Habd.-Mik., Mur., Cig., Krefj.-M.;* (ohōlost?).
 ohōlšt, *f.* der Hochmüth, die Hoffart, *Dict., Jan., C., Svet.(Rok.), Kast.-Valj.(Rad).*
 ohomotáti, ám, *vb. pf.* mit dem Kummel versehen, *C.*
 ohōn, *m.* = vohun, der Spion, *C.*
 ohra, *f.* = zemeljska rumenica, der Ocker (min.), *Cig.(T.), DZ.*
 ohrába, *f.* die Ernüthigung, *Levst.(Zb. sp.).*
 ohrábel, *bla, adj.* 1) weit (von Kleidern), *C.;* — 2) plump, *Guts., Mur., Cig.*
 ohrábótēn, *tna, adj.* weit (von Kleidern), *C.*
 ohráben, *tna, adj.* 1) weit (von Kleidern), *C.;* — 2) hoffärtig, stolz, *C.;* — 3) plump, *Guts.*
 ohrablšt, *f.* die Plumpheit, *Guts.*
 ohrabriti, *im, vb. pf.* o. koga, jemandem Müth machen, ihn ernüthigen, *Jan., nk.;* — o. se. Müth fassen, sich ermannen, *Cig., Jan., nk.*
 ohrabrováti, ójem, *vb. impf. ad.* ohrabriti, *Jan(H.).*
 ohrámba, *f.* die Erhaltung, die Bewahrung, *Mur., Cig., Jan.;* die Unfruchtbarkeit, *DZ.*
 ohrámjē, *n.* das Kassenwerk: leseno o. okoli hišnih zidov, *Jap.(Sr. p.).*
 ohrána, *f.* die Erhaltung, die Conservirung, *Z., DZ.;* — die Rettung, *C.*
 ohraník, *m.* = ohranitelj, der Erhalter, *Guts., Z.;* o. svojevoga roda, *Pohl.(Km.), Škrinj.-Valj.(Rad).*
 ohraněti, *tna, adj.* conservativ, *Cig.*
 ohranitelj, *m.* der Erhalter, der Conseruator, *DZ.*
 ohranětev, *tve, f.* die Erhaltung; o. zivljenja. *Cig.;* o. v dobrem stanu, die Zustandhaltung, *Jan(H.).*
 ohrániti, *im, vb. pf.* erhalten; v dobrem stanu o. kaj. etvas in gutem Zustande erhalten, *Cig.;* Bog ohrani nam cesarja! Bog te ohrani! o. se, sich erhalten: to sadje se dolgo ohrani; o. skrivnost, ein Geheimniß bewahren, *Cig.*
 ohraněvec, *vca, m.* = ohranitelj, der Erhalter, *Cig.*
 ohráněvec, *vca, m.* der Gerettete, *Cig.*
 ohráněnik, *m.* der Erhalter, *Ravn.;* der Heiland, *Meg., Trav., Dalm.*
 ohranjěje, *n.* die Erhaltung, *Trav.-Valj.(Rad).*
 ohranjěvati, *tna, adj.* erhaltend, conservativ, *Jan., Zora.*
 ohranjěvati, ójem, *vb. impf. ad.* ohraniti: erhalten, bewahren.
 ohranjěvec, *vca, m.* der Erhalter, der Conseruator, *Cig., Jan.*
 ohranjiv, *vca, adj.* fähig zu erhalten, behaltend, *Cig., Jan.*
 ohrástati se, *am, se, vb. pf.* = okrastati se, *Cig.*
 ohrastavěti, *im, vb. pf.* = okrastaveti, *Cig.*
 ohravt, *m.* = ohrovt, *Ijub.-Erj.(Torb.).*
 ohrébet, *bla, m.* = ohrabel, plump, *Guts., Mur., Cig.*

ohrňbe, *n.* die Hügelgruppe, *C.*; die Berggruppe, *Jan., Jes.*
 ohrňepel, *pl. adj.* rauh (von der Stimme), *Jan.*
 ohrňepiti, *im. vb. pf.* heißer werden, *Jan.*; vsa grla so ohrňepela, *LjZv.*
 ohrňplost, *f.* die Rauhheit (der Stimme), *Jan.*
 ohrňpniti, *hripcem, vb. pf.* heißer werden, *Cig.*
 ohrňodje, *n.* 1) Gerippe, das Skelet, *M., Valj. (Rad), Rut./Zg. Tolm.*; — 2) die Aeste einer Stange, *Cig., M.*; — nam. ogrodje.
 ohromenje, *n.* die Verlahmung, *Cig.*
 ohrometi, *im. vb. pf.* lahm werden, *Mur., Cig., Jan., Pot.-Mik.*; — ein Krüppel werden, bresthaft werden, *Cig. (T.).*
 ohromiti, *im. vb. pf.* lähmen: bila je na levi strani ohromljena, *Cr.*; — o. se = ohrometi, *LjZv.*
 ohromotiti, *im. vb. pf.* verstümmeln, *Z.*
 ohrovit, *m.* der grüne Kopfkohl, *Cig.*; pravi o., der Blattkohl, cvetni o., der Blumenkohl, *Jan. (H.).*
 ohuj, *m.* der Wehruf: divji ohuji (von den Geburtschmerzen), *Dalm.*
 ohükati, *kam, čem, vb. pf.* behauchen, *Cig.*
 ohün, *m.* = vohun, *C.*
 ohvalen, *ina, adj.* hvale želan: o. je človek, ki svojo hvalo rad sliši, *Podkrnci - Erj. (Torb.).*
 ohvaliti se, *im. se. vb. pf.* sich beruhmen, *Bas.*
 ohvaljevati se, *ujem se, vb. impf. ad.* ohvaliti se; sich rühmen: ohvaljeval se je, rekoč: Dober duh mi je prišel v hišo, *Vod. (Lzb. sp.).*
 ohvalnost, *f.* die Ruhmredigkeit, das Selbstlob: brez ohvalnosti pripovedovati, *Navr. (Spom.);* iz ohvalnosti, *Navr. (Let.).*
 ohvati, *tna, adj. lax, Cig.*; — prim. oblaten, ohlapen.
 ož, *interj.* 1) o! ach! oj. kako lep dan! oj sramotno delo! *Cig.*; Ljubica gre, oj ljubica, *Npes. - C.*; Oj Matjaz, oj Matjaz! Lepa je krona ogrska, *Npes. - K.*; — oj nehvaležnosti, da je ni grje! *Ravn.-Jan. (Slorn.).* — oj me! (nav. ojme)! weh mir! Oj me, oj me, oj me, vbožica, *Preš.*; oj te, oj te! weh dir! weh! *Jurč.*; — 2) he! *Jan.*; pos. kadar kdo od daleč kliče: oj Jože, *Levst (Rok.), jvžŠt.*
 oja, *f.* = oje, *C.*; — *pl.* oje, die Gabeldeichsel, *Z.*
 ojačavanje, *n.* die Verstärkung: o. glasov, die Lautverstärkung, *Jan., Cig. (T.).*
 ojačenje, *n.* die Verstärkung, *nk.*
 ojačevanje, *n.* das Verstärken, *nk.*; — die Zunahme an Kraft, *Jan. (H.).*
 ojačevati, *ujem, vb. impf. ad.* ojačiti, *nk.*
 ojačiti, *jáčim, vb. pf.* kräftigen, *Cig., Jan.*; verstärken, *Cig. (T.);* o. se, kräftig werden, erstarken, *Cig., Jan.*; — najslabši zvok se tako ojači, da ga slišimo, *Žnid.*
 ojaditi, *im, vb. pf.* in Kummer versetzen, betrüben, *Mur.*
 ojašnjiti se, *im. se, vb. pf.* lammeln, *Cig., Jan.*
 ojahati, *ham, čem, vb. pf.* zureiten, ojaban, zugeritten, *Jan. (H.).*
 ojaboriti, *im, vb. pf.* bemaßen, *Cig.*

ojärmiti, *im, vb. pf.* bejochen, das Joch auflegen, *Z.*
 ojärmljenje, *n.* die Bejochung, *Sol.*
 ojasniti se, *im. se. vb. pf.* sich aufheitern, *C.*
 ojaviti, *jävim, vb. pf.* = objaviti, *C., Z., SN.*
 ojee, *n. dem. oie, Cif. Vest.*; — die Deichsel des Pflugwägelchens, *Strek.*
 oje, *isa, n.* die Deichsel; *pl.* ojesa, die Stoben deichsel, *Cig., Jan.*; (öie, gen. öia, *Mur., vzh. Št.*; öj, *Cr.*)
 ojee, *ica, m.* grüner Frosch, *C.*
 ojediniti, *imim, vb. pf. h. t. - Cig. (T.);* pogl. oediniti.
 ojeklati, *äm, vb. pf.* bestählen, *C.*
 ojekleniti, *im, vb. pf.* mit Stahl belegen, bestählen, *Cig.*
 ojekliti, *im, vb. pf.* bestählen, *Cig.*
 ojeklovati, *ujem, vb. impf. ad.* ojeklati, stählen, *Jan.*
 ojen, *ina, adj.* = ojesen; öina igla, der Deichselnagel, *Fr. - C.*
 oješca, *sna, adj.* Deichsel-, *Cig.*
 ojesti se, *jém se, vb. pf.* sich wundreiben; ojedeti, wundgerieben, *fratt, Cig.*
 oježditi se, *jčzdím se, vb. pf.* sich wund reiten, sich anreiten, *Cig.*
 oježeriti, *črim, vb. pf.* zu einem See machen: Voda naleti, — Zemlja je blizu vsa ojezerjena, *Danj. (Posr. p.).*
 ojee, *f. pl.* prednji del pri plugu, namreč oje z obema kolescema, *Banjšćice - Erj. (Torb.).*
 ojme, *interj. o weh! Cig.*; ojme roka! *C.*; ojme tebe, weh dir! *C.*; — prim. oj.
 ojmek, *mčka, m.* die Wehflage, *C.*
 ojmekati, *mčkam, čem, vb. impf.* wehflagen, *C.*
 ojmekavec, *vea, m.* der Wehflagende, *C.*
 ojnica, *f. 1)* ein Arm der Gabeldeichsel; *pl.* ojnice, die Gabeldeichsel; — iz ojnice skočiti = über die Schnur hauen, *C.*; brez ojnice skakati, iz ojnice stopati, *Kr.*; ojnice prestopati, *Jurč.*; — 2) pri lesnih žagah na štiri ogle obtesano brunce, ki goni list (zago) gori in doli, *ob gorenji Dravi Št.).*
 ojničcn, *čna, adj.* Deichsel; ojnični konj, das Deichsel Pferd, *Cig.*
 ojoj, *interj.* = o joj, o weh!
 ojugati, *am, vb. pf.* = ogugati, *Cig.*
 ojunaciti, *áčim, vb. pf. o. koga, in* jemandem Muth erwecken, *C.*; ermunthigen, *M.*; o. se, Muth fassen, *Z., nk.*
 ojžiti se, *jžim se, vb. pf.* ansthanen (o snegu), *Cig., Jan.*
 okabljati, *äm, vb. pf.* bejucheln, bejuchnen, *C.*
 okabrati, *äm, vb. pf.* bejucheln, bejuchnen: pri jedi z močnikom o. se, *Polj.*
 okacati, *äm, vb. pf.* bewerfen (3. B. mit Noth, Mörten u. dgl.), *Z.*; — bemafeln, *Cig.*
 okáč, *m.* 1) ein Mensch mit großen Augen, das Blorauge, *Cig., Jan.*; — 2) okači = modrini, die Blänlinge oder Argusfalter, *Erj. (Z.).*
 okaditi, *im, vb. pf.* beräuchern, beräuchen: — au, bejuchmanden, *Cig.*; — o. se, von Rauch angegangen werden, verräuchern, *Cig.*; —

okajen: von Rauch angelauten, verräuchert: okajene hiše; okajeno rumen, rauchgelb, *V. Cig.*: — okajeno vino, geschwefelter Wein, *St.*: — okajen, etwas betruifen, angestoßen, *C., Podkruci-Erj. (Torb.)*.

okájati, am, *vb. impf. ad* okaditi: an-, be-räuchern, *Cig.*

okák, *m.* der Kanfbarſch (*acerina cernua*), *Frey. (F.)*.

okáliti, im, *vb. pf.* abſtählen, *Cig., Gor.*; višnjevo o., anbläuen, *Cig.*

okaljáti, am, *vb. pf.* beſchmugen: svinje se v kalu okaljajo, *BlKr.*; — čast komu o., je-mandes Ehre beſteden, *Zora*.

okámbati, am, *vb. pf.* anjochen: o. vola, *Z.*; — prim. kamba 1).

okamenčlína, *f.* etwas Verſteinertes, die Verſteinerung, das Petrefact, *C.*; (okammelina, *Cig., Jan., M.*).

okamenčlost, *f.* die Verſteinerung (als Eigenſchaft), *Cig. (T.)*.

okamenčnje, *n.* das Verſteinern, die Verſteinerung, (okammenje) *Cig., Jan.*

okamenčeti, im, *vb. pf.* zu Stein werden, verſteinern: — srce mu je okamenelo, er hat ſein Herz verhärtet; okamenel, verſteinert; okamenele živali.

okamenčvati, am, *vb. impf. ad* okameneiti; verſteinern.

okamenína, *f.* die Verſteinerung, das Petrefact, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

okameniti, im, *vb. pf.* zu Stein machen, *Mur.*; — o. se = okamneti, *Cig.*: — srce se je okamenilo, das Herz hat ſich verhärtet, *Jvrk.*: okamenjen = okamenel, *Cig.*

okán, ána, *m.* einer, der große Augen hat, das Großauge, *Jan., Mik.*

okána, *f.* der Betrug, *Jan.*

okániti, im, *vb. pf.* 1. = ukaniti, betrügen, überliſten, *Cig., Jan.*: — o. se, ſich verrechnen, ſich irren, *C., Z.*: — 2) o. se česa, ſich einer Sache begeben oder entſchlagen, etwas aufgeben, laſſen, *Cig., Jan., Jvrk. (Tug.), Navr. (Let.), Vrt., Zora*: — prim. hs. okaniti se, ſich entſchlagen.

okanjiv, íva, *adj.* betrüglích, *Z.*

okáp, kápa, *m.* = kap, die Dachtraufe, *Cig., Jan.*

okápanje, *n.* das Umgraben, *Vajh. (Rad), jvrh-St.*: das Zandern: ni nobenih težav, nobenega okapanja, *SN*.

1. okápati, pam. pljem, *vb. impf. ad* 1) okopati: um etwas herum die Erde mit der Haue auſſodern, umgraben, umbanen; repo, zelje, koruzo o., *Dol., St.*

2. okápati, kápam, pljem, *vb. pf.* um-, be-tränſeln.

3. okápati, am, *vb. pf.* mit einer Kappe verſehen, beſapen: črevlje o., *M., Zora*.

okápck, pka, *m.* okapki = kar se od sveče nakaplja, *Ljzv.*

okápičati, am, *vb. pf.* mit einer Kappe verſehen, beſapen, *Jan.*: (-pčati) *Cig., Poh.*

okapína, *f.* = okapki, *Cig.*

okápiti, im, *vb. pf.* mit einer Kappe verſehen, beſapen, *Cig.*; o. črevlje = krpo kakor kápico jim priſiti, *M., Z.*; vorſchublen, *Jan.*

okapljáti, am, *vb. pf.* um-, betränſeln, *Cig.*

okapníca, *f.* = kapnica, das Traufwaſſer, *Z.*

okáratí, am, *vb. pf.* 1) ſcharf machen, *Z.*; — 2) mit Worten ſtrafen, auſſchelten, *Cig., C., nk.*

ókast, *adj.* 1) augenförmig, *Cig.*; — 2) voll Augen, *Cig.*

okáſanje, *n.* das Zandern: brez okáſanja, ohne Umſchweife, *Ljzv.*

okáſati se, am se, *vb. impf.* zandern, *Laſče-Cig., Jan.*; — prim. kaſen.

okáſjati, am, *vb. pf.* 1) = kaſljaje obiti, umhüllen, *Cig.*; — 2) behuften, *Cig.*; beim Huften mit Speichel, Echleim beiprigen, *ogr.-M.*

okát, áta, *adj.* 1) großäugig, *Jan.*; — 2) voll Augen, *Cig.*: okati kamen, der Augenſtein, *Cig.*; o. marmor, der Augenmarmor, *Cig.*

okática, *f.* = piſkur, die Lamprete, *Cig., C.*

okávati, am, *vb. impf. ad* okovati: beſchlagen (3. B. mit Eiſen), *Jan., C.*

okávſati, am, *vb. pf.* (mit dem Schnabel) beſpiſen, *Cig.*: kure so grozdje okávſale, *jvrh-St.*

okece, *n.*, *Npes.-Vrač,* pogl. očesece.

okéli, klá, *m.* der Hanzahn, *ogr.-C.*; nav. *pl. okli, Svet. (Rok)*; prim. akel, kel.

okéluš, *m.* mlado, lepo rejeno praſe, *BlKr.*

ókence, *n. dem.* okno, das Fenſterchen; — die Luſte, *Cig.*; das Luſtloch, *Gor.*; — (pri uſede) jajasto, okroglo o., das ovale, das runde Fenſter, *Erj. (Som.)*; — die Zelle (am Inſectenſtigel), *h. t.-Cig. (T.)*.

okenjáak, *m.* das Luſtloch, *Jan.*; — pogl. okinjak.

ókenski, *adj.* Fenſter-: okenske cvetlice, *Dol.*; okenski križ, *C.*

oképati, kěpam, *vb. pf.* mit Schneeballen beſmerzen, *Z., jvrh-St.*

okezmáti, am, *vb. pf.* beſupfen: klobuk so do zadnje dlačice pred ogledali in okezmali („okuzmali“), predno so ga kupili, *Jvrk.*; — prim. kosmati.

okídati, kídám, *vb. pf.* (mit Noth, Miß) umwerfen o. bewerfen: — verunglimpfen, *ZgD.*; — o. se, ſich mit eigenem Noth beſchmugen.

okilaviti, im, *vb. pf.* o. koga, einen Bruch (Leibſchaden) jemandem verurſachen, *C.*; o. se, einen Bruch bekommen, *C.*

okinčati, am, *vb. pf.* = okrasiti, olepſhati: anſchmücken, verzieren, *Cig., Jan., nk.*

okinčeváti, űjem, *vb. impf. ad* okinčati, *Z., nk.*

okinčiti, kíndim, *vb. pf.* = okinčati, *Cig., ogr.-M.*

okiníti, kínem, *vb. pf.* = oveniti (o rožah), *lp., GBrda*; — prim. kiniti 2).

okiníti se, kínem se, *vb. pf.* = okidati se, *Rib.-Lerst. (M.)*

okinjak, *m.* das Luſtloch am Flaſend des Zim-mers, das Rauchloch, *C., vzh-St. -Kves*; — ein kleines Fenſter ohne Glas, *Mur.*

okipčeti, im, *vb. pf.* beim Sieden übergehen, *Jan. (H.)*.

okís, *m.* das Dind, *Cig. (T.), DZ., Sen. (Fřž), Žnid.*: osnovni o., baſiſches Dind, nerazločni o., indifferentes Dind, *Sen. (Fřž).*

okisance, nca, m. = okis, *Cig., Jan., Vrtov.* (*Km. k.*), *Nov.*

okisanje, n. die Säuerung; — die Dydation, *Cig., Jan., Sen. (Fij.)*.

okisati, klsam, šem, vb. pf. jäuern, anjäuern; malo kvasu dosti moke okisa, *Kast.*; — ogydieren, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.

okisba, f. die Dydation, *Cig. (T.)*.

okisben, bena, adj. Dydations-: okisbena stopnja, die Dydationsstufe, *Cig. (T.)*.

okisčev, adj. Dydul-: o. okis, Dydulogrb, *Cig. (T.)*.

okisec, sca, m. das Dydul, *Cig. (T.)*, *DZ.*, *C.*

okiseč, sia (-sel, sela), adj. jäuerlich, *Jan. (H.)*.

okisen, sna, adj. jäuerlich, *Guts.-Cig., C.*

okislčti, im, vb. pf. = okisniti, *Cig.*

okislina, f. = okis, *Cig.*

okisliti, im, vb. pf. = okisati, *Cig.*

okisljance, nca, m. = okisec, *Vrtov. (Km. k.)*.

okisniti, klsnem, vb. pf. jäuer werden, verjäuern, *Mur.-Cig., Mik., nk.*

okisovätnik, m. der Umjäuerungsbottich, *DZ.*

okisoväti, äjem, vb. impf. ad okisati: jäuern.

okit, kita, m. der Schmutz, *Sol.*

okititi, kitim, vb. pf. schmücken, *Šol., C., nk.*; prim. kititi 2).

okivati, am, vb. impf. ad okiniti: wanfen, *C.*

ókla, f. = okel, der Hanzahn, *Cig., M.*; — der Hanzahn (des Pferdes), *Rib.-M.*

okläd, kläda, m. 1) die Einfassung einer Thüre, eines Fensters, *Cig.*; — 2) der Schutzdeck, *Guts.-Cig., C.*

oklädä, f. was man herumlegt, die Umlage, der Umjchlag, *Cig., M.*

oklädäti, am, vb. impf. ad oklasti, = obklädäti: belegen; bekleiden, (ein Fenster) ausfüttern, *C.*; belegen, bejegen, *Jarm., M.*

oklädäk, dka, m. = obklädäk, der Umjchlag, *Mur., Cig., Jan., DZ.*; — čutiiti palični o., die Schläge fühlen, *Glaz.*

oklampäti, äm, vb. pf. 1) = klampaje obhoditi, jchlendernd abgehen, *Z.*; — 2) den Muth verlieren, *C.*; — 3) o. si život, seinen Körper schwächen, *C.*

oklänjati se, am se, vb. impf. ad okloniti se: ausweichen, meiden: o. se koga, česa, *Cig., BlKr.-M.*

oklapčti, im, vb. pf. wanfen, jnfen, *C.*

oklápiti, klápim, vb. pf. (mit Worten) niederjchlagen, *C.*

oklasiti se, im se, vb. pf. jhren anjegen, *Jan.*

oklásti, klädem, vb. pf. 1) belegen = obložiti, *ogr.-M., C.*; s povozinami o. kup sifia, *ogr.-Valj. (Rad.)*; — 2) abjüttern, *Cig.*; mati so žival okladli in dokuhali, *Ravn. (Abc.)*.

okláti, kšjem, vb. pf. Bljswunden beibringen: pes je otroka oklal.

oklätiti, im, vb. pf. nieder-, herunterjchlagen (3. B. Obst von den Bäumen): orehe, zelod o.; o. oreh, vom Nußbaum die Nüsse völlig herabjchlagen.

oklčati, cam, čem, vb. pf. wadelig machen: oklecana kljuka, t. j. taka, katera se na vse strani maja, *Gor.*

oklčati, am, vb. pf. bekleiden, bejüstern, bejleimen, jannuieren, *Cig.*

oklčiti, im, vb. pf. = oklčati, *Jan.*

oklčkniti, nem, vb. pf. umfallen (von Saaten), *C.*

oklčn, klčna, m. das Band, *Mik.*; — o. v vratu, der Halsrheumatismus, *Z.*; — prim. oklčniti.

oklčn, adj. = jekeln, jäßlern, *Notr.*; — ge-
degen, fernig, compact, *V.-Cig., Cig. (T.)*, *C.*;
oklčeno pšenično zrno, *Ravn., Sret. (Rok.)*;
— jst, jstik: oklčene kosti, *C.*; — oklčn
dovtip, ein ferniger Wit, *Bes.*

oklčniti, klčnem, vb. pf. umklammern, umjchließen, umjassen; — einklammern (gramm.), *Cig. (T.)*; — o. se koga (česa), sich an jemanden (etwas) klammern; oklčni se mene, halte dich an mich; umjassen: kolena se oklčene, *Ravn.*

oklčnjnje, n. die Umklammerung, *Z.*; — o. vratu, der Halsrheumatismus, *C.*

oklčp, klčpa, m. 1) die Umfassung; der Brunnena-fasten, *Cig., Jan.*; — der Rahmen (eines Bildes), *C.*; — der Formrahmen der Buchdrucker, *Cig., Jan., M.*; — die Fenster-, Thür-einfassung, *Cig., Z., Notr.*; — die Einfassung des untern Mählsheines, *Z.*; — der Ring (um etwas zusammenzuhalten), *Cig., Jan.*; — der viereckige, mit Erde u. dgl. gefüllte Block-fasten, *V.-Cig.*; — das Gebiere, das Bohlen-joch im Bergbau, *Cig.*; — die untern, ge-bundenen Bäume des Dachgerütes, *Z.*; — pl. oklčpi, die Unterlagbäume eines hölzernen Gebäudes, *Rib.-M.*; — 2) die Klammer, das Einjchljnszeichen, *C., Nov.*; — 3) der Panzer, der Harnisch, der Kürass, *Mur., Cig., Jan., nk.*; prsni o., *Hip., Orb.*

oklčpaj, m. das Einjchljnszeichen, die Klammer, *Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.*

oklčpanje, n. die Umjchljung, *Cig.*

oklčpar, rja, m. der Harnischmacher, *Cig.*

1. **oklčpät**, klčpam, pliem, vb. impf. ad oklčniti: umjchließen, umklammern, umjassen; — einjchließen: o. kot, *Cig. (T.), Cel. Geom.*; — o. se koga (česa), sich an jemanden (etwas) klammern, umjassen, umjchlingen.

2. **oklčpät**, klčpäm (oklčpät, äm), vb. pf. behämmern, bejüstern: o. koso, die Zente abjngeln.

oklčpčk, pka, m. das Einjchljnszeichen, die Klammer, *Cig., Jan.*

oklčpen, pna, adj. einjchljend: oklčpeno go-rovje, das Wandgebirge, *Cig. (T.)*, *Jes.*

oklčpetäti, etäm, ččem, vb. pf. verleunden, *Z.*

oklčpčje, n. der Panzer, *C.*

oklčpnica, f. das Panzerstück, *C., SLN.*

oklčpnik, m. ein gepanzerter Krieger, der Kürassier, *Cig., Jan., M.*

oklčst, f. = oklčšena veja, *Dol.*; tudi coll. abgejchlagene Äste eines Baumes, der Abjchlag, *Cig.*

oklčstek, stka, m. der Frjgel, *Cig., SLN.-C.*; oklčstki, das Mittel- o. Frjgelholz, *Cig., Jan.*

oklčstiti, im, vb. pf. 1) behaden, abäßen: drevo o.; vršiče o. drevin, die Bäume abtappen, *Cig.*; — 2) o. koga, jemanden abrüjgeln:

o. Turka, den Türken eine Niederlage beibringen, *Navr. (Let.)*.

oklěstriti, im, vb. pf. = oklestiti: 1) abästen, *C.*; — 2) abprügeln, *ogr.-M., C.*

oklěšćati, am, vb. impf. ad oklestiti, *Z.*

oklěšćek, čka, m. der Prügel, *Cig., Jan., C., Kr.*

oklěšćeváti, ūjem, vb. impf. ad oklestiti; abästen, *Jan.*

oklěšćinje, n. coll. kar se naklesti. abgehakte Hute, *C.*

oklěšćnica, f. eine Handvoll halbgebrechelten Hanfes oder Leines, *C., Z.*

oklěšćrati, am, vb. pf. durch Abschläge beschädigen: toča je vse oklěstrala, *BKr.*

oklěti se, kóltnem se, vb. pf. sich verschwören, *Habd.*

oklětva, f. die Schwörung, *Habd.-Mik.*

oklěvanje, n. = obotavljanje, *IjZr.*; — prim. oklevati.

oklěvati, am, vb. impf. = obotavljati se, *nk.*; — hs.

oklevetáti, am, vb. pf. verleumden, *Z., nk.*; — stsl.

oklevetávati, am, vb. impf. ad oklevetati, *nk.*

oklic, klica, m. die Verkündigung, die Verlautbarung, *Mur., Cig., Jan.*: — das Eheaufgebot; v oklicu biti, im Brautstande sein, *C.*; = v oklicih biti, *Cig.*; = na oklicu biti, *D.Sr.*; = na oklicih biti, *IjZr.*; na oklic dati koga, jemandes Eheaufgebot einleiten, *Z.*

oklicár, rja, m. der Ausrufer, *C.*

oklicáti, klědem, vb. pf. anrufen, verlautbaren, verkündigen; za zapravljuvca o., öffentlich für einen Verschwender erklären, *Cig.*; — (ein künstiges Ehepaar) aufbieten; bila sta oklicana privkrat.

oklicévanje, n. das Verkündigen: — das Aufbieten (eines künstigen Ehepaars).

oklicévati, am, vb. impf. = oklicevati: verkündigen; — eine Heirat ankündigen, aufbieten.

okliceváti, čujem, vb. impf. ad oklicati: verkündigen: birit nekaj oklicuje pred cerkvijo: (ein Hochzeitspaar) aufbieten.

oklicevavec, vca, m. der Verkünder, *Cig., Jan., Cr.*

oklicevávka, f. die Verkünderin, *Cig.*

oklicéq, n. die Verlautbarung, *Sret. (Rok.)*.

oklicěn, čna, adj. Verkündigungs-: oklicěni list, der Verkündigungs-, *C.*

oklicěi, m. pl. = oklic, das Eheaufgebot, *Štrck., Notr.*

oklicěje, n. coll. = mladje, junges Holz, *Cig.*

oklicěiti, klinčim, vb. pf. pilzförmig zuspitzen, *C., Z.*

oklinčec, nka, m. ein Stück Leinwand, das an einem Ende oder an beiden spitig zuläuft, die Wehre, *V.-Cig.*; — ein spitzer Winkel, *Z.*

okliněti, klinim, vb. pf. 1) pilzförmig zuspitzen, *Cig.*; — 2) ansphiloden, *Cig. (T.)*.

oklinjati, am, vb. impf. ad okliněti, *Z.*

oklini, klěim, vb. pf. aufsteigen, *C.*

okljeváti, kljujem, vb. pf. = okljuvati, *Cig., Jan.*

okljúček, čka, m. die Enclave, *h. t.-Cig. (T.)*.

okljúčina, f. die Enclave, *SN.*

okljúčiti, im, vb. pf. winkelförmig krümmen, *Z.*

okljúčnik, m. das Winkelmaß, *Cig.*

okljúk, m. winkelförmige Strömung, *V.-Cig., Let.*; — das Winkelstück, *DZ.*; — = cestni ovinek, *Levst. (Cest.), Dol.*; hoditi po svojih posebnih okljukih, auf seinen besonderen frummen Wegen wandeln, *Levst. (Zb. sp.)*; — popraviti okljuke, die Unrichtigkeiten verbessern, *Levst. (Nauk.)*.

okljúnje, n. die Schnabelhaut, *Cig.*

okljuváti, kljúvam, kljujem, vb. pf. mit dem Schnabel behaften, bevißen.

1. óklo, n. = okel, der Hanzahn, *Cig., Jan., Vrt.*

2. óklo, n. = jeklo, *Rib.-M., Notr.*

oklobučiniti, inim, vb. pf. mit Hitz befeigen.

oklofutáti, am, vb. pf. abohrfeigen.

oklofutováti, ūjem, vb. impf. ad oklofutati, abohrfeigen, *Cig.*

oklón, klóna, m. = ovinek, die Windung (eines Strusses), *C.*

oklóniti se, klónim se, vb. pf. o. se koga, jemandem answweichen, ihm aus dem Wege gehen, *Cig., BKr.-M.*

oklop, klópa, m. der Harnisch, der Panzer, der Ritrass, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Vrt.*; — vzemite oklope zveličanja, *Krelj*; oblečeni z oklopom vere, *Dalm.*; In oklop in ščit zdrobi mu strah, *Levst. (Zb. sp.)*; = pl. oklopi, der Harnisch, *Meg.*; — rakov o. ali kopa, die Krebsstehle, *Erj. (Zb. sp.)*.

oklópá, f. = oklop: zelezna o., *kajk.-Valj. (Rad.)*.

oklopár, rja, m. der Panzermacher, *Cig., Jan.*

oklopčec, vca, m. dem. oklop, *Cig.*

oklopček, pka, m. dem. oklop; die Hülse (bei Werkzeu), *DZ.*

oklopiti, klópm, vb. pf. umfassen, umringen, *C.*; — bepanzern, *Guts.-Cig., C.*; oklopijen, gepanzert (zool.), *Cig. (T.)*.

oklopje, n. der Harnisch, *Mur., Jan.*

oklópnica, f. 1) das Panzerriß, *nk.*; — 2) ríbe oklópnice, Panzerwangen (cataphracti), *Erj. (Z.)*.

oklópnik, m. 1) der gepanzerte Soldat, der Ritrassier, *Jarm. Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*; — 2) = pasance, das Armadill, das Panzerthier, *Cig.*; — brazlasti o., die gefurchte Käferschnede (chiton sulcatus), *Erj. (Z.)*.

oklór, m. der Mantel, der um den Hals geschlagen wird, *Notr.-M.*; (okolor, *vzh. St.-C.*); — prim. kolor, lat. collare.

oklútn, tna, adj. abdehentlich, *C.*; — prim. neskluten.

okmětovati, ūjem, vb. pf. die Landbauarbeiten bestellen, das Feld bebauen, bepflanzen, *Cig.*

oknár, rja, m. = prezar, der Schmaröger (bei Hochzeiten), *C.*

oknarice, f. pl. = oknice, *C., Z.*

oknast, adj. fensterartig: oknaste duri, die Glashüre, *Jan. (H.)*.

oknčn, adj. Fenster-: oknčno železo, *C.*

oknenica, f. der Fensterbalken, *C.*

óknicna, *f.* 1) der Fensterladen, *Notr.*; *nav. pl.* oknice, die Fensterläden, die Jalousien, *Cig., Jan., Kras-Erj. (Torb.)*; o. na potezo, regulierbare Jalousien, *Levst. (Pril.)*; — 2) der Fensterflügel, *Jan.*

ókničnik, *m.* = oknica, *Notr.*

okninjak, *m.* *Mur.*, *pojl.* okinjak.

oknják, *m.* obstranski kamen pri oknu, *C.*

ókno, *n.* 1) das Fenster; o. natekniti, sneti, das Fenster einhängen, ausheben; pod ókna hoditi, fenestern gehen; okna imeti na ribnik, die Aussicht auf den Teich haben, *Levst. (Pril.)*; — slepo okno, blindes Fenster, *Cig., Jan.*; die Nische, *Polj.*; — 2) eine fenestrahäufige Öffnung; das Visier an einem Schme, *V.-Cig.*; — ein ins Eis gehauenes Loch, *Cig.*; — die Bodentür am Tasse, *Cig.*; — die Kluft im Liegenzie (mont.), *Cig.*; — der Schacht, *Cig.*; = rudniško o., *Jan. (H.)*; — der Nabel einer Kuppel, *Cig. (T.)*; — 3) der Theil einer Getreidebarre zwischen zwei Säulen, *C.*; imam tri okna pšenice in dve okni ječmena, *Tolm.-Erj. (Torb.)*; tudi mera za njive, t. i. toliko njive, da s pridelkom napolni eno okno kozočka, *Temljine (Tolm.)-Štek.*; — die Abtheilung eines Zaunes zwischen zwei Säulen, *C.*; der Brückenbogen zwischen zwei Pfeilern; most na trinajst oken, *Navr. (Let.)*.

oknovína, *f.* das Fenstergerüst, *Cig.*

óknovka, *f.* der Fensterladen, *Vrtov. (Vin.)*.

okô, *očesa*, *n.* 1) das Auge; *pl.* očesa (oka, *ogr. kajk.*); *oči. f. pl.* das Augenpaar lebender Wesen, die Augen; več vidijo oči od očesa, *Jan. (Slov.)*; medlo oko, ein müdes Auge, *Cig.*; debelo o., das Glogauge, *Cig.*; bistro o., ein lebhaftes Auge; vdre oči, hohle Augen; krvavo oko, das Blutauge, *Cig. (C.)*; solzne oči, Thränenseuchte Augen; z vprtimi očmi, mit unverwandten Augen, *Cig.*; z golim očesom, z golimi očmi, mit bloßen, unbewaffneten Augen; = s praznimi očmi, *južhSt.*; na oči, dem Augenschein nach, *Vrt.*; na oči je kakor novo, *IjZv.*; = na oko, *C.*; na óko, *Valj. (Rad.)*; = po očeh, *Cig.*; na oko, nach dem Augenmaße; na o. prečiniti, *DZ.*; = na oči, *Cig.*; = kakor oči kažejo, *Cig.*; na prve oči, auf den ersten Anblick, *C.*; na oko vzei (dejati) koga, einen aufs Korn fassen, *Cig.*; na očesu imeti, auf dem Korne haben, *Cig.*; pod oči dobiti koga, jemanden zu Gesicht bekommen, *Danj. (Posr. p.)*; pred očmi biti komu, jemandem vorstehen; izpred oči izginiti, aus dem Augen schwinden; oko se je prijelo česa, das Auge haftet an etwas, *Cig.*; povsod oči imeti, auf alles achtgeben; oko (oči) imeti na kaj, ein Augenmerk auf etwas haben, *Cig. (T.)*; *DZ.*; oči obračati v koga, jemandem Blide zuwerfen, *Cig.*; o. vpreti v koga, jemandem mit den Augen fixieren, *Cig. (T.)*; očesa ne zgeniti, mit unbewandtem Auge hinblicken; oči pasti, die Augen weiden; oči pobesiti, den Blick senken; = oči po sebi vreči, *Ravn.*; oči kam vreči, einen Blick irgendwohin werfen, *južhSt.*; A

mladenič na devico, Ona meče nanj oči, *Levst. (Zb. sp.)*; z očmi streljati, feurige Blide werfen, *C.*; vse se godi pod njegovim očesom (unter seiner Controle), *Levst. (Močv.)*; oči komu obrniti na kaj, jemanden auf etwas aufmerksam machen, *DZ.*; oko imeti obrnjeno na kaj, einer Sache Aufmerksamkeit schenken, *Levst. (Nauk.)*; v oči biti, hervortreten, *Cig. (T.)*; zelene rože preveč v oči mahajo, *Jurč.*; to je preveč na očeh, das ist zu auffallend, *Svet. (Rok.)*; blisk oči vzame (jemlje), der Blick blendet, *C.*; Vrt.; svetloba oči jemloča, *Ravn.*; iz oči v oči, von Angesicht zu Angesicht, *Cig., Jan., C.*; niti iz óči v óči nikogar ne pogleda, *Jurč.*; v oči povedati komu kaj, jemandem etwas offen, ins Gesicht sagen, *C.*; iz oči v oči povedati, offen sagen, *V.-Cig., Jan.*; iz oči (z oči) v oči psovati koga, *Mik.*; povedimo si resnico iz oči v oči, *Levst. (Zb. sp.)*; dokoder oči neso, so weit das Auge reicht, *IjZv.*; za oči se zgrabiti, = zu weinen anfangen, *C.*; oči tščati = weinen, *Bas.*; na oči komu kaj reči = v obraz povedati, *Temljine (Tolm.)-Štek. (Let.)*; imeti večje oči kakor zelodec = mehr verzeihen wollen, als der Wägen verträgt, *Cig.*; dal bi mu oko iz glave = er gäbe ihm das Herz aus dem Leibe, *Cig.*; ne da mu več lepega očesa, er gönnt ihm keinen freundlichen Blick mehr, *Ravn., IjZv.*; ne dajo jim dobrega očesa, *Jap. (Pril.)*; imeti malo očesa za koga, jemandem ziemlich gerne sehen, *Jurč.*; — 2) slepa oka, die Schläfe, *Mur.*; — 3) kurje oko, das Nühnerauge (am Fuße); kurja očesa imeti na nogi; = zabi oko, *Mur.*; — 4) das Auge (auf der Karte, dem Würfel), *Cig.*; — 5) der Ringerringstein, *C.*; — rakova oka, die Krebssteine, *Caf. (Vest.)*; — 6) das Auge (an den Neben, Wännen n. dgl.), die Blatt- o. Blütenknospe; *pl.* očesa: vinska trta je pognala očesa, *Ravn.-Mik.*; (tudi: oka, trsova, drevesna oka, *Caf. (Vest.)*); — 7) die Narbe (am Ei), der Nahrungtritt, *Cig. (T.)*; — die Narbe (bei Hülsenfrüchten), der schwarze Keim (an den Bohnen), *Cig.*; — der Ziegel (zool.), *Cig. (T.)*; — 8) die Maide (in Weiden, im Strichwerd), die Schlinge am Seil, *V.-Cig.*; oka v mreži, *Zr.*; — 9) rastline: volovsko o., die weiße Wucherblume o. Trafelblume (chrysanthemum leucanthemum), *Cig., Jan., Tuš. (R.)*; — pasje o., das Flehcraft (pulicaria), *Dict.*; tudi: das Widentcaut (inula conyza), *C.*; — hudčevo o., die Entbeere (paris quadrifolia), *Z., C.*; — kurje o., das Gaudheil (anagallis), *Pjk. Črt.*; — pičja očesa, die Wecherblume (poterium polygamum), *Josch.*; = mačje oči, das Stumpf Bergsmeinnicht (myosotis palustris), *Cig., Jan., Tuš. (R.)*.

okobât, *adv.* = okobalo, *C., Kr.*

okobâliti, *âlim. vb. pf.* mit den Füßen rittlings umklammern, *Cig., M., Kr.*; o. konja, das Pferd bestiegen, *C.*; posekano deblo je okobâlil, *Lašče-Erj. (Torb.)*; — prim. okobalo, **okobaljevâti**, *âjem. vb. impf. ad* okobâliti, *Z.*

okobálo, *adv.* rittlíngš: o. sedeti, *Levst. (Rok.)*, *Mik., Notr.*; — prim. it. a cavallo, *Mik. (Et.)*.

okodrátí, *ám. vb. pf.* austráncielu, *Jarn.*

okoj, *m.* der Thalabhang (iz furl. occhiaia), *C.*

okól, *kóla, m. 1)* eine Umzáunung (für Schweine, Schafe), der Viehhof, *Mur., Jan., Danj.-Mik., Caf (Vest.), Trst. (Let.)*; — ein umzáunter Weideplatz, *vzh. St.*; — der eingefriedete Platz um ein Haus herum, *SlGor.*; — 2) der Umkreis, *Mik.*; — tudi: ókol, izgovarja se nav. ókol (ókoli), *vzh. St.*

ókol, *okóli, f.* der eingefriedete Weideplatz, *Luče (St.)-Erj. (Torb.)*.

okólbati, *ám. vb. pf.* abscheren, šnjeu (Haare, Äste), *C.*; — prim. kolba.

okólčje, *n.* die Hüttgegend, *Cig. (T.)*.

okólček, *lka, m. 1)* = ovinek, *C.*; — 2) der Umstand, *Mur., Cig., Jan.*

okólčen, *lka, adj.* herum befindlich, *Mur.*; umliegend, *C.*; okolne vasi, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; okolni gozdi, *Levst. (Močr.)*; okolna zemlja, *Levst. (LjZv.)*; — okolna pot, der Umweg, *Cig.*; — okolnocepek, peritom (min.), *Cig. (T.)*; — Rinde: okolni razpis, das Rindschreiben, das Circulare, *Cig.*; okolna voznja, die Rindreise, *DZ.*

okólí, *l. adv.* = okolo 1) herum, im Umkreis; okoli in okoli, ringšherum; — 2) umgefáhr, heiláfíg: okoli dvesto goldinarjev; — II. *praep. c. gen. 1)* um — herum: okoli vrta iti; okoli koga se plaziti; okoli sebe mahati s palico; — okoli božica, um Weihnachten; — 2) (pri številih) bei: okoli dveh sto goldinarjev.

okólíca, *f.* die Umgegend, die Umgebung; mestna okolica; — die Gegend, der Landstrich, *Cig., Jan., C.*; der District, der Bezirk, *Cig., Jan.*

okólíčan, *m.* der Bewohner der Umgebung (3. B. einer Stadt), der Einwohner; okólíčani, die Bewohner eines Territoriums (3. B. des Triester Territoriums); tudi: okólíčan, ána.

okólíčanski, *adj.* Territorial: okólíčanski (ali: okólíčanski) bataljon, *Trst.*

okólícati, *ám. vb. pf.* bepfáhlen, besteden (3. B. einen Weinberg), *Cig.*

okólíčen, *ána, adj.* zur Umgebung gehörig.

okólíčiti, *ísim. vb. pf.* bepfáhlen, besteden (3. B. einen Weinberg), *Cig., Jan.*

okólíče, *n.* eine Malvenart (malva nicaensis), *Podgorje (Istra)-Erj. (Torb.)*.

okólíčnica, *f.* — lokalizem, *Jan.*

okólíčnost, *f.* der Umstand, *C.*; prav nenaavadne okólíčnosti, *Cr.*

okolíja, *f.* der Bereich, der Sprengel, das Gebiet, *Cig., Jan., C.*; colna o., das Zollgebiet, *DZ.*

okolína, *f.* 1) die Rindung, *C.*; — 2) die Umgebung, *Cig. (T.)*, *C.*; v okolini, im Umkreis, *Cig.*; — das Gebiet, der Bezirk, *C., Slom., DZ., Vt.*; kak posel opravljati po svoji okolini (im feitem Sprengel), *Levst. (Nauk.)*; — 3) der Umstand, *Cig., C.*

okolíš, *m. 1)* der Umweg, *Cig., Jan., Svet. (Rok.)*; — okólíš, Umfchweise, *Jan.*; po okólíšh pripovedovati, weitfchweífíg erzáhlen, *Lj-*

Zv.; začel jo je nekam po okólíšh snubiti, *Erj. (Lj. sp.)*; brez okólíšev, ohne Umfstände, *Svet. (Rok.)*, *Str., Jurč.*; tudi: brez okólíša, *Levst. (Zb. sp.)*; — 2) der Umkreis, das Gebiet, *Jan., Cig. (T.)*; močvirski o., das den Moorgrund umfchließende Gebiet, *Levst. (Močr.)*; — der Bereich, der District, *Cig., Jan.*; zárav nik vašega okólíša, *Vod. (Bab.)*; volitivni okólíši, Wahl-Bezirke, *Levst. (Nauk.)*; colni o., das Zollgebiet, *DZ.*; cestni o., der Wegdistrict, *Levst. (Cest.)*; kužni o., der Sündenbezirk, *Levst. (Nauk.)*; šolski o., der Schulsprenzel, *UČT.*; o. okrajnega sodišča, der Bezirksgerichtsfprengel, *DZ.*

okolíšanje, *n.* Umfchweise, *C.*; brez okólíšanja, ohne Umfstände, *Zora.*

okólíšče, *n.* die Umgebung, der Umkreis, der Bezirk, das Gebiet, *Mur., Cig., Jan., Sol., C., Nov.*; der Bereich, *DZ.*

okólíščina, *f.* 1) die Umgegend, *Ravn.-Valj. (Rad.)*; die Umgebung; začel sem ti obrisovati svojo okólíščino, *Jurč.*; — 2) der Umstand, *Mur., V.-Cig., Jan., nk.*; okólíščine so nanesle, die Umfstände erfordern es, *Cig.*; po okólíščinah, nach der Lage der Dinge, *Cig.*; — 3) okólíščine, Umfchweise: z okólíščinami povedati, *Svet. (Rok.)*; okólíščin íšče, er macht Umfstände, *Svet. (Rok.)*.

okólíščnice, *f. pl.* = obod pri mlinskem kamenu, *Cig.*

okólíšek, *ška, m.* der Kreis, die Rinde: iti v o., im Kreife laufen, *Cig.*; vse gre v o., alles sammelt herum, *C.*

okolíšen, *šna, adj.* Districts-, *Jan. (II.)*.

okolíšiti, *ísim. vb. impf.* auf Umwegen gehen, mit Umfchweisen erzáhlen, tudi: okólíšiv iti, okólíšiv pripovedovati, *Lašče-Levst. (Rok.)*.

okolíšje, *n.* die Umgebung, der Umkreis, *C.*

okolíški, *adj.* mit Umfchweisen: o. govori, *SlN.*

okolíšnji, *adj.* in der Umgebung befindlich, umliegend, *C.*; angrenzend, (okolšen) *Jan.*

okóliti, *kólim, vb. pf.* bepfáhlen, besteden, *Cig.*; o. vinograd, *vzh. St.*

okólívrát, *adv.* rindherum, *ogr.-Mik.*

okólívré, *adv.* um und um, *BlKr., M., Mik., Navr. (Let.)*; (okoluvré, *BlKr.-D.Sr.*; okolo-vré, *BlKr.-Let.*).

okólján, *ána, m.* der Bewohner der Umgegend, *Nov.*

okoljáva, *f.* 1) der District, *Cig.*; — 2) der Umfang, *C.*

1. **okólje**, *n.* die Umgegend, die Umgebung, *Cig., Jan.*; der Umkreis, der Rayon, *DZ., SlN., Nov.*

2. **okólje**, *n.* die Pátsjádé, *Cig.*

okólínik, *m.* = okólnica, das Circulare, *DZ.*

okólínica, *f.* = okroznica, das Rindschreiben, *C.*

okólínost, *f.* der Umstand, *Mur., Cig., Jan., DZ., kajk.-Valj. (Rad.)*, *nk.*; — iz čes. (?)

okolo, *l. adv.* = okoli, herum, *Jan., nk.*; okolo hoditi, *Krelj.*; — II. *praep. c. gen.* um — herum, *Mik., nk.*

okolobáriti, *árim. vb. pf.* umkreifen: okolobáriti smo naposled tudi Južno-Ameriko, *Cr.*

okóloma, *adv.* herum, *C.*

okolováti, ūjem, *vb. impf.* circuliereu, *C.*
 okoliščina, *f. Jan., nk.*, pogl. okoliščina.
 okoluš, *m.* = okoliš, der Umweg, *Rib.-Mik.*
 ókom, *adv.* v okom priti čemu, einer Sache
 (einem Uebel) zuvorkommen, steuern, Einhalt
 thun, *Cig., C. M., nk.*, ob laški meji-Levst.
 (Rok.), *Tohm., Ip.*; tudi: okom priti, *Tohm.*
 okomatáti, ám, *vb. pf.* = ohomotati: an-
 schirren: konja o., *Cig.*; — o. se, = opravi-
 titi se za kako pot (šaljivo), *BlKr.*
 okomátiti, átim, *vb. pf.* = okomatati, *Jan.*
 okomig, miga, *m.* der Augenwink, *Jan.*; —
 der Augenblick, *Cig.(T.), Stom.*; — stsl.
 okomigljaj, *m.* der Augenblick, *Cig., M.*
 okomōl, *adj.* gestut, *C.*; — prim. komol.
 okōn, *m.* der Varich, *C.*; — prim. okak.
 okončanje, *n.* die Beendigung.
 okončáti, ám, *vb. pf.* beendigen.
 okončávati, am, *vb. impf.* = okončevati, be-
 endigen; — o. se, anschlauen, *Cig.*
 okōnček, čka, *m.* der Ausgang (eines Wortes),
Cig.
 okončeváti, ūjem, *vb. impf. ad.* okončati; be-
 endigen, *Z.*
 okončina, *f.* okončine, die Extremitäten, *Cig.*
 (T.), *Erj.(Som.)*.
 okonjati, ám, *vb. pf.* betrügen (iz it: ingan-
 nare), *Senožeče-Erj.(Torb.)*.
 okōp, kōpa, *m.* 1) die Umgrabung, *Cig., C.*;
 — 2) die Schanze, *Cig., Jan., DZ.*; die Ver-
 schanzung, der Wall, *Javn., Cig., Jan., Cig.*
 (T.); okope delati, den Boden bewallen, *Cig.*
 1. okōpati, kōpljem in: okopáti, pám, *vb. pf.*
 1) um etwas herum graben, umgraben, um-
 bauen; o. koruzo, repo; — 2) verschanzten,
Cig.; o. se, sich verschanzten, *Cig.*; — 3) o.
 roj = ogrebsti roj, *Cig.*; — 4) durch um-
 ständliche Neben für etwas gewinnen, *Tržič-Štek.(LjZv.)*.
 2. okōpati, pam, pljem, *vb. pf.* durch ein Bad
 abwaschen, abbaden; o. konje, abjshwemmen,
Cig.; o. se, sich abbaden, *Cig., Jan.*; o. se
 v svoji krvi, sich in seinem Blute baden,
Jsvkr.; okopan, gebadet, *Cig.*
 okopávanje, *n.* das Umgraben.
 okopávati, am, *vb. impf.* = okopovati; 1)
 um etwas herum graben, umgraben, *Cig.*,
Jan.; — 2) o. roj = ogrebsti roj, *Cig.*; —
 3) o. koga, um jemanden beschäftigt sein, ihn
 pflegen, *Jurč.*; — 4) o. se, = ogrebsti se,
 zenden, *Bes.-C.*
 okopavína, *f.* sadeži, ki se skopavajo, die Sad-
 frucht (repa, zetje i. t. d.), *Cig., C., Nov.*
 okópen, pna, *adj.* Schanz: okópno delo, die
 Schanzarbeit, *Jan.*
 okopěti, im, *vb. pf.* mucklig werden (o žitu,
 moki), *Cig., Gor.-M., Sret.(Rok.)*; v ko-
 zolec zloženo mokro snopje okopi, rekše,
 segreje se in podlej oprhne ali splesneje,
Lasče-Levst.(LjZv.); okopel, dumpfjg, jaht
 licht, mucklig, *V.-Cig., M., C.*; okopel krub,
 kadar začne nekako mehke biti in se nitke
 po njem delajo, *južh.St.*; okopelo dišati,
 muckeln, *V.-Cig.*

okopnēti, im, *vb. pf.* aufthauen (o snegu),
Jan.(Hl.).
 okopnik, *m.* der Schanzengraber, *Cig.*; der
 Pionnier, *Jan.(Hl.)*.
 okopniški, *adj.* Pionnier, *Jan.(Hl.)*.
 okopovánje, *n.* das Umhauen, das Umgraben.
 okopováti, ūjem, *vb. impf. ad.* okopati: um-
 hauen, umgraben; verschanzten.
 okopúniti, ūnim, *vb. pf.* 1) fapannen, fappen,
Z.; — 2) (durch Verberung) unbrauchbar
 machen: o. britvo, koso, *Fr.-C.*
 okoráciti, áčim, *vb. pf.* umschreiten, begehen:
 smrt je svet okoračila, *ogr.-C.*
 okorē, *adv.* = okorē, um wie viel Uhr?
 um welche Stunde?
 okorēj, *adv.* = okore.
 okorēl, éla, *adj.* steif, starr, *Jan.(Hl.)*; — hs.
 okorēlost, *f.* die Steifheit (stil.), *Cig.(T.)*; — hs.
 okōren, rna, *adj.* 1) steif, starr, *Cig., Jan.*,
Levt.(M.); — 2) stübig, verstockt, halsstarrig,
Meg., Cig., M., C.; trdovratni ali okorni
 grešniki, *Krelj*; — 3) plumpe, stüpfich, unbe-
 hilflich, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — rauh (stil.),
 okorna pisava, *Cig., Jan., nk.*
 okorenēti, im, *vb. pf.* Wurzel fassen, *C.*; pustil
 si vinograd okoreneti, *Trub.(Psal.)*.
 okorenšiti se, ščim se, *vb. pf.* = okore-
 niniti se, *nk.*
 okorenšiti se, šim se, *vb. pf.* = okore-
 niti se, *Zv.*
 okoreniti, im, *vb. pf.* 1) (eig. bewurzeln) starr
 machen: srce komu o., *Trub.-Let. 1891.*
150.; — 2) o. se, sich bewurzeln, *C., Z.*;
 Wurzel fassen, *C.*; ti si pustil, da se je
 (vinska trta) okorenila, *Dalm.*: okorenjen,
 eingewurzelt, *C.*
 okoseg, séga, *m.* die Augenweite, die Schweite,
Cig.
 okorica, *f.* = 2. ogrec, *C.*
 okorčti, im, *vb. pf.* starr o. steif werden, *Jan.*,
C.; okorēl, réla, verhärtet, steif, starr, *Cig.*,
Jan., C.; lice od mnogih viharjev okorelo,
Zora; — steif (stil.), *Cig.(T.)*.
 okoristiti se, štim se, *vb. pf.* o. se česa, auß
 einer Sache einen Nutzen ziehen, benützen,
Cig.(T.), nk.; o. se pravice, von einer Be-
 fugnis Gebrauch machen, *DZ., C., Vrt.*; sich
 zunnke machen: o. se s čim, *Zv., Navv.*
(Let.); sich behelfen, *LjZv.*
 okoriti, im, *vb. pf.* hart oder starr machen:
 okoril je njih srce, *Trub.*
 okōrnež, *m.* ein schwerfällig, stummer Mensch,
Cig., Jan., nk.
 okōrnik, *m.* = okornež, *C.*
 okōrnost, *f.* 1) die Steifheit; — 2) die Hart-
 nachtigkeit, *Mur., Cig., C.*; — 3) die Schwer-
 fälligkeit, die Plumpeheit, *Mur., Cig., Jan.*,
Cig.(T.), nk.
 okornováti, ūjem, *vb. impf.* 1) stüpfich sein,
M.; — 2) o. se, störrig oder halsstarrig sein,
Trub.
 okorúziti, rúzim, *vb. pf.* = ogolufati, *Dol.*
 okositi, im, *vb. pf.* (den Mund) abmähnen, *Z.*
 okositrīti, štrim, *vb. pf.* anszinnen, (okositariti)
Cig.

okoslŋvje, *n.* die Augenlehre, die Ophthalmologie, *Cig., Slom.*
 okosmateti, *im, vb. pf.* rauh, behaart werden, *Jan.*
 okosmatiti, *atim, vb. pf.* rauh machen, *Cig.;* sukno o., *Cig.;* — o. se = okosmateti, *Cig.*
 okosteneti, *im, vb. pf.* verknöchern, *Cig., Jan.*
 okostje, *n.* das Knochengebäude, das Knochenstuhl, *Cig., Jan., Erj., (Som.).*
 okostnica, *f.* das Skelet, *Cig., Jan., Cig. (T.), C., Erj. (Som.).*
 okostnjak, *m.* = okostnica, *C.*
 okošati, *am, vb. pf.* durch Schlagen mit der Garbe die Körner heransbringen: o. snop, *Cig.*
 okoščeneti, *im, vb. pf.* = okosteneti, *Cig., Jan., Let.*
 okoščenjavati, *am, vb. impf. ad* okoščeneti, *Let.*
 okotiti se, *im se, vb. pf.* Zunge werfen, *Cig.;* (von Maßen, Munden), *Z.*
 okov, kova, *m.* der Weichschlag, das Weichschlage, *Mur., Cig., Jan.;* knjižni okovi, Bücherbeschläge, *Cig.;* (okovi, *f. pl.* Weichschläge, *Met.;* — *pl.* okovi, eiserne Fesseln, *Mur., Cig., Jan., nk.*
 okova, *f.* = okov, der Weichschlag, *Cig., C.;* durna okova, das Thürrand, *C.*
 okovanje, *n.* die Handlung des Weichschlagens; die Fesselung (mit eiserne Fesseln), *Jan.*
 okovara, *f.* die Sicherstellung einer Sache gegen Schaden, die Verwahrung, *C.*
 okovaren, *ma, adj.* sorgsam, *C.;* behutsam: okovarno kaj delati, *C.*
 okovariti, *arim, vb. pf.* verwahren, in Sicherheit bringen, sicherstellen, *Cig., Jan., C., Slom., Št.;* o. panje, *Gol.;* jeze utrditi in o., die Wundschlingen versichern, *Levt. (Močv.).*
 okovárjati, *am, vb. impf. ad* okovariti: schützen, sichern, *Jan., C.;* o. se. sich schützen, sich sichern, *ZgD.*
 okovárljiv, *adj.* sorgsam, iparjam: o. clovek, ki vse lepo hrani, *C.*
 okovárnik, *m.* der Weichschläger, *C.*
 okovárnost, *f.* die Sicherheit, *C., Gol.*
 okovárstvo, *n.* der Schutz, *C.*
 okovati, *kujem, vb. pf.* mit einem metallenen Weichschlag versehen, beschlagen; voz, vrata o., *Mur., Cig., Jan.;* — o. dragi kamen, den Edelstein fassen, *Cig. (T.);* o. koga, jemanden in Fesseln (Netten) legen, *Mur., Cig.*
 okovavanje, *n.* das Beschlagen; — das Fesseln (mit eiserne Fesseln)
 okovavati, *am, vb. impf. ad* okovati: beschlagen, *Cig.;* — fassen: drage kamene o., *Cig.;* — in eiserne Fesseln beschlagen: o. koga, *Cig.*
 okovček, *vka, m.* der Weichschlag, *C.*
 okovina, *f.* 1) zelco, na katerem se kosa kleplje, *Zabč. (Tolm.)-Erj. (Torb.);* — 2) *pl.* okovine, die Schmiedeaufhänge, der Eisenhaken, *Jan., C.*
 okovnik, *m.* 1) der Schienennagel, *Cig.;* — 2) der Müher, *Jan., C.*
 okovrč, *adv.* = okore, *Jurč.*
 okovrčj, *adv.* = okore, um welche Zeit? *SKr.*

okoziti se, *im se, vb. pf.* Zunge gebären (von der Ziege), *Jan., Burg. (Rok.).*
 okozlati, *am, vb. pf.* durch Erbrechen bejucken, befohen.
 okožiti, *im, vb. pf.* mit einer Haut umziehen, umhüllen, *Cig.;* o. se, eine Haut bekommen, *Cig.;* — o. se, einen Gewinn machen, *Cig.*
 okožuháti, *am, vb. pf.* (den Maš) abjücken, *Cig., Št.*
 okra, *f.* = obra, der Ocker (min.), *Cig., Jan., Cig. (T.).*
 okračenje, *n.* die Verkürzung, *V.-Cig.*
 okračevati, *ujem, vb. impf. ad* okratiti: 1) verkürzen, abkürzen, *Jan., C.;* on okračuje moje dni, *Dalm.;* — 2) benachtheiligen, *Jan.*
 okračba, *f.* die Bestelung, *Cig., DZ.;* o. denarnice, der Cassendiebstahl, *Cig.*
 okračence, *nca, m.* der Bestohlene, *Cig., nk.*
 okradnik, *m.* der einen bestiehlt, der Dieb, *Cig.*
 okradniti, *nem, vb. pf.* = okrašt, *ogr.-Valj. (Rad.).*
 okraj, krája, *m.* 1) der Landestheil: ves okraj je vinoroden, *Slovan.;* der Bezirk, der Distrikt; sodnji (sodnijski) o., der Gerichtsbezirk, politični o., der politische Bezirk, *nk.;* — 2) der Rand, das Ufer, *Mur., Cig.;* — der Hutrand, die Krümpe, *Cig., Valj. (Rad.).*
 okrājčati, *am, vb. pf.* mit einem Rande versehen, ausändern, *Cig.*
 okrājce, *jea, m.* 1) der Rand: o. zelodca, der Magenrand, *Cig.;* das Gebräme, das Tuche, *Jan.;* — die Hutkrümpe, *Cig.;* — = obod, die Zarge, *Jan.;* — 2) okraici = okončine, die Extremitäten, *Jan.*
 okrājcn, *jna, adj.* 1) Bezirks: okrājni glavar: — 2) = okrajcn, *Cig.;* okrajna voznja, die Cabotage, *Cig.*
 okrājek, *jka, m.* 1) der Rand: der Randstreifen, *Cig.;* der mit Gras bewachsene Rand eines Acker, Waldes, *M. LjZr.;* der Kleideraum, *Cig., Jan.;* zlati o., die Goldborte, *Cig.;* ruta z okrajki, das Mantelstück, *Cig.;* — der Hutrand, die Krümpe, *Jan.;* — *pl.* okrajki: klobuk s širokimi okrajki, *Pjk. (Črt.);* — die Leiste am Tuche, die Zahlleiste, *Cig.;* — das Gefäss, *Cig., Jan.;* — der Fortsatz der Buchdrucker, *Cig.;* — o. (ladje), der Bord eines Schiffes, *Sol.;* — 2) okrajki, die Extremitäten eines Körpers, *V.-Cig.*
 okrajevati, *ujem, vb. impf. ad* okrajiti, *Jan.*
 okrajevina, *f.* das Gebräme, *Jan.;* o. rane, die Leiste der Wunde, *Cig.*
 okrājina, *f.* 1) der Ackerbau, *Svet. (Rok.);* — 2) der Grenzbezirk, *Jan.;* die Mark, *Nov.;* — 3) der Distrikt, *Mur., Cig.;* — die Umgegend, *Vod. (Zb. sp.);* — tudi: okrajina.
 okrajinján, *ana, m.* prebivavec kake okrajine, der Märker, *Cig.*
 okrājiti, *krājim, vb. pf.* verbrämen, *C.;* — faulen, *Jan.*
 okrajna, *f.* *Cig., Jan.,* pogl. okrajina.
 okrājnik, *m.* 1) = okrajek, der Rand, *Mur., Bas.;* — das Gebräme, *Mur.;* — das Gefäss, *C.;* — 2) die Thürrand, *C.*

okrajnočesten, stna, *adj.* okrajnočestni zaklad. der Bezirksstraßenfond, *Levst./Pril.*
okrajnosóden, lna. *adj.* Bezirksgerichts- : okrajnosódni okoliš, der Bezirksgerichtsbren gel, *DZ.*
okrajšati, am, *vb. pf.* vet , abkürzen ; okrajšano deljenje, abgekürzte Division, *Cel./Ar.*
okrajšava, *f.* die Kürzung, die Abkürzung, *Jan.*
okrajšavati, am, *vb. impf.* = okrajševati.
okrajšba, *f.* die Kürzung, *Jan.*
okrajšek, ska. *m.* eine abgekürzte Sache, die Abkürzung, *Cig.* ; die Abbréviation, *Jan.* ; — die Synkope (gramm.), *Jan.*
okrajševanje, *n.* das Kürzen, das Abkürzen ; o. ulomkov, *Cel./Ar.*
okrajševati, štem, *vb. impf. ad* okrajšati ; kürzen, Abkürzungen vornehmen.
okrajšilo, *n.* die Abkürzung ; brez okrajšil pisati, *DZ.*
1. okřak, *m.* der Schweinsfuß, *Haab.-Mik.* ; bel. der Vorderfuß des Schweines, *C.* ; okřak, *BlKr.-Lct.*
2. okřak, *m.* 1) der Froschlach, *Jan., Rib.-Mik.* ; — 2) der grüne Überzug einer Pflanze, das Wassermoss, *Jan., Mik., vřh.St.* ; = zabji o., *vřh.St.* ; potočni o., der Bach, Wasserfaden (conferva rivularis), *Jan., Tuš./R.* ; — prim. 2. krak.
okřakovec, vca, *m.* der Hogenstein, *C.*
okřaljiti, im, *vb. pf.* zum Könige machen, *C.* ; o. se, sich zum Könige machen, *ogr.-NKol.*
okřampati, am, *vb. pf.* auftragen, trallen, *C.* (okřempati) *Cig.*
okřas, krása, *m.* die Verzierung, der Zierat, der Schmuck, *Cig., nk.* ; zidni okřas, das Bauornament, *DZ.*
okřasa, *f.* der Schmuck, *Jan.* ; die Zierde, *C.*
okřasek, ska, *m.* die Verzierung, der Zierat, das Ornament, *DZ.* ; okřaski pri uri, das Uhrgehänge, *Cig.*
okřasilo, *n.* die Verzierung, *DZ.*
okřasiti, im, *vb. pf.* verzieren, schmücken, *Jan., Z., M., nk.*
okřasje, *n. coll.* der Schmuck, *Jan., C.* ; die Decoration, *Jan.*
okřastati, am, *vb. pf.* 1) mit der Hände aufstechen, *Mur.* ; — o. se = kraste dobiti, *M.* ; — 2) o. se, verhariden : rana se je okřastala, die Wunde bekam eine haride Rinde, *Cig.*
okřastavati, am, *vb. impf. ad* okřastati, *C.*
okřastavati, im, *vb. pf.* häutig werden, *Cig.*
okřasti, kradem, *vb. pf.* bestehen ; o. koga : o. denarnico.
okřastiti se, im se, *vb. pf.* verhariden (o ranah), *Cig., Danj.-M.*
okřatiti, im, *vb. pf.* verkürzen, *Dict., Jan., M.* ; dnevi ti bodo okřaceni, *Trub.* , kar je visoko, bo okřatil, *Dalm.* ; okřatiš čas njegove mladosti, *Dalm.* ; — verringern, *Jsvkr.*
okřec, *m.* (okřec, *n.*), *pogl.* 2. ořec.
okřčati, am, *vb. pf.* abklopfen ; o. koga, *M.*
okřčati, im, *vb. pf.* starr werden : meso je od mraza okřčalo, *Lašče-Levst./Rok.*, *Ig./Dol.* ; lačna in okřčala družina (o čebelah), *Levst. (Beč.).*

1. okřčiti, křcim, *vb. pf.* = skrčiti, verkürzen, *Z.* ; — o. se, sich zusammenziehen, od mraza o. se, *Z.*
2. okřčiti, im, *vb. pf.* urbar machen, roden, *Mur., Cig.*
okřčdati, am, *vb. pf.* bekreiden, *Cig., Jan.*
okřčeg, křega, *m.* der Verweis, *Cig.*
okřčgati, am, *vb. pf.* o koga, jemandem einen Verweis geben, ihn ansprechen, ansprechen.
okřčegl, gla, *adj.* starr (vor Kälte : okřegla zemlja, *C.*
okřeglina, *f.* der Frost, *C.*
okřčgniti, nem, *vb. pf.* erstarren ; o. od mraza, *C.* ; — prim. čes. křchnouti, starr werden.
okřčmati, am, *vb. pf.* Gor. - Mik., *pogl.* okřevati.
okřčmeniti, im, *vb. pf.* zum Kiesel machen, *Cig.* ; o. se, vertiefeln, *Cig. (T.)* ; — o. se, sich abhärten : utrditi in okřčmeniti se, *LjZv.*
1. okřčniti, křčnem, *vb. pf.* umwenden ; o. voz, *Cig., BlKr.* ; o. na desno, levo, recht, links einlenken, *Cig.* ; o. na stransko pot, *LjZv.* ; — o. se, sich umwenden, sich umdrehen, *Cig., M., DZ.* ; — okřčnilo se je na bolje, es hat sich zum Bessern gewendet, *Cig., SN.*
2. okřčniti, nem, *vb. pf.* hart, starr, heiß werden, *Cig., C., Mik.* ; mast okřčene (gerinnt), *Cig., Jan.* ; zemlja okřčene od mraza, *Z.* ; erstarren : od mraza okřčeno jebele, *Gol.* ; — okřčnen, erstarrt, *Jan.* (nam. okřčepel).
okřčp, křpa, *m.* 1) die Haut, die sich über flüssigen Speisen u. dgl. bildet, *Podgorjane-Štrck (LjZv.)* ; — o. (krvi), die Blutstodung, *Cig.* ; — 2) die Verstärkung (eines Lautes), *Zora.*
okřčpa, *f.* die Stärkung, *Jan., Cig. (T.), Bes.* ; die Erquickung, *Jan., C.* ; ljud in žival potrebuje odduška in okřčpe, *Erj./Izb. sp.*
okřčpečati, lna, *adj.* stärkend, erquickend, *Mur., nk.*
okřčpečalo, *n.* das Stärkungsmittel, die Erquickung, *C., Z.*
okřčpečanje, *n.* die Stärkung, die Labung.
okřčpečati, am, *vb. pf.* 1) steif machen, ansiejen, *Cig.* ; — 2) stärken, erquicken, laben ; o. se, sich stärken, sich erquicken ; o. se z jedjo in pijačo ; — 3) *intr.* halsstarrig werden : oni okřčpečajo, so trdovratni, *Krelj.*
okřčpečava, *f.* die Stärkung, die Erquickung.
okřčpečavanje, *n.* = okřčpečanje, *Cig.*
okřčpečavati, am, *vb. impf.* = okřčpečevati.
okřčpečevalen, lna, *adj.* erquickend, *Cig., nk.*
okřčpečevališče, *n.* ein Ort, wo man sich erquickt, die Restauration, *C.*
okřčpečevanje, *n.* das Stärken, das Erquicken.
okřčpečevati, štem, *vb. impf. ad* okřčpečati ; stärken, erquicken.
okřčpečevavec, vca, *m.* der Erquickender.
okřčpel, pla, *adj.* erstarrt, *C.*
okřčpen, pna, *adj.* = okřčpečevalen, *Cig.*
okřčpeniti, im, *vb. pf.* erstarren, *Jan./H.*
okřčpiti, im, *vb. pf.* stärken, erquicken ; o. se z vinom, *Išk./Črt.* ; — o. se, an Kraft, Stärke gewinnen, *Cig., Jan.*
okřčplaj, *m.* die Stärkung, *Bes.*

okrépljati, am. vb. *impf. ad* okrepati, stärken, *C.*
okrépljenje, n. die Stärkung, *kajk.-Valj.(Rad).*
okrépljevati, űjem. vb. *impf.* = okrépljati.
Jan.

okrepnĕti, nĕm. vb. *pf.* = okrepniti, erstarren:
roka je okrepnela (= otrpnela). *Dalm.*

okrepniti, krĕpncm. vb. *pf.* hart werden, er=
starrten, *Dict., Mik.*; o. od mraza, *vzhSt.-C.*;
kruh okrepne. das Brot wird fest, *C.*

okresacĕ, m. 1) der Lichtpuſer, *Z., Valj.(Rad).*;
— 2) *pl.* okresacĕi, die Zitterflechten im Ge=
ſicht, *C.*

okresati, krĕsem. vb. *pf.* grob behauen, *Cig.*;
kamen o., die ſcharfen Ecken des Steines ab=
ſtumpfen, *Cig.*: drevno o., den Baum abſtĕn,
Z.: — o. koga. jemanden abprĕgeln, *M. Z.,*
Zora; — o. se. ſich durch Anſchlagen ver=
wunden, *Z.*

okresavati, am, vb. *impf. ad* okresati: grob
behauen, *Cig.*: — o. se. mit den Fĕuĕen an
einander ſtreifen, *Jan.(H.).*

okresine, *f. pl.* abgehauene Steinſtĕckchen, *Wiĕte*
u. dgl., *Cig., C.*

okrešljaj, m. ein Wald zwischen Gerentwieſen,
Z.: — prim. okrišljaj.

okrĕt, krĕta, m. die Wendung, *Cig.(T.)*: —
die Reſtre, *Telov.*: — der Umſchwung, *C.*

okretacĕ, m. ein Waſſerwirbel: der Dreher (epi=
stropheus), *Erj.(Som.).*

okretalo, n. die Drehmaſchine, *Jan.(H.);* or=
glice na o., die Drehorgel, *Jan.(H.).*

okrĕtati, tam, ĕem, vb. *impf. ad* 1. okreniti:
umwenden, *Z.*; — o. se. ſich drehen, *Cig.*

1. okrĕten, tna, *adj.* reglam, ſlnt, gewandt,
Cig., Jan., C., DZ.: — rotatorĕch, *h. t.-Cig.*
(T.).

2. okrĕtĕn, tna, *adj.* = nemaren. gnusen,
Temljine(Tolm.)-Štek.(Let.).; menda nam.
ohreten; prim. 1. hretiti se.

okrĕtnost, *f.* die Fĕinkheit, die Gewandtheit,
Cig., Jan., C.; die Routine, *Cig.(T.).*

okretalja, *f.* die Rotationsmaſchine, *h. t.-Cig.*
(T.).

okreĕvanje, n. die Wiedergenehung, die Recou=
valescenz, *Cig., Jan., C.*

okreĕvati, am, vb. *pf.* 1) geſunden, zu Krĕften
gelangen, ſich erholen, *Cig., Jan., C.*; — 2)
hĕrten: svojo dušo o., *C.*: — o. se, ſich er=
holen, *Kr., IjZv.*

okreĕavec, vca, m. der Recovalescent, *Cig.,*
Jan., Nov.

okrĕgati, am, vb. *pf.* bejudeln, beſchmutzen, *Cig.*
okrĕhati, kĕham. vb. *pf.* ſchertig machen: kako re=
zilo o., ein Schneidewerzzeug abſtumpfen.

okrĕhak, hka, m. ein abgebrochenes Stĕckchen
(von Stein, Holz u. dgl.), *C., Z.*

okrĕniti, kĕnem, vb. *pf.* aubrechen.

okrĕcati, im, vb. *pf.* o. kaj. etwas verſchreien, *C.*

okrĕsiti, im, vb. *pf.* mit Nĕttigen vergleichen, be=
ſtĕgeln, *Cig.*: — rus.

okrilja, *f. Meg.-Mik.*; *pojl.* okrilje 1).

okrilje, n. 1) die Schirze, *Jan., Dalm.-M., C.*;
— ligovo liſtie ſta skup splela in ſta si

okrilje storila. *Jap.(Sr. p.)*; — 2) der Saum
eines Alcidešĕi, *M. Z., Krelj.*; — 3) (po hs.)

der Schirm (fig.), *Cig.(T.)*; der Schuĕ, die
Nĕttige (fig.), *Mur., Cig., Jan., C., nk.*

okrĕnkati, am, vb. *pf.* maſtieren, *ZgD.*

okrišelj, šlja, m. = okrišljaj, *C.*

okrišljaj, m. 1) der Umkreis, *C.*; — 2) die
Heuſcheibe auf Wieſen, *C.*; — prim. okresljaj;
iz nem. Kreis (?).

okrišpati, am, vb. *pf.* abtreiĕeln; — abprĕgeln,
Z., M.

okriti, krĕjem. vb. *pf.* rings bedecken, *Mur., Cig.*

okriva, *f.* die Beſchuldigung, *Cig., C.*

okrivalo, n. die Decke, *M.*

okrivati, am, vb. *impf. ad* okriti: rings be=
decken, *Z.*

okriven, vna. *adj.* Beſchuldigungs=: okrivna
priča, der Beſatzungszeuge, *Cig.*

okrivĕti, im, vb. *pf.* krumm werden, *Jan.(H.).*

okrivĕtiti, ſĕim, vb. *pf.* = okriviti 2). 3). *Cig.,*
Jan., Let.

okriviti, im, vb. *pf.* 1) krumm machen, *Jan.*
(H.); — 2) beſchuldigen, inculpieren, *Mur.,*
Cig., Jan., Cig.(T.). nk.; — 3) o. se. ſich
ſchuldig machen: o. se drugih greha, *C.*; —
ſich zuſchulden kommen laſſen, *Cig.*

okrivljaj, m. die Beſchuldigung, *Jan.*

okrivljĕnc, nca. m. der Beſchuldigte, *Cig.,*
Jan., DZ.; (okrivljĕnce) *Levst.(Nauk).*

okrivljenĕk, m. = okrivljĕnc, *DZ.*

okrivljĕnka, n. die Beſchuldigung, *Jan., SlN.*

okrivljĕnka, *f.* die Beſchuldigte, *Cig.*

okrivnik, m. der Beſchuldiger, der Zueulpaht,
Cig.

okrivnja, *f.* die Beſchuldigung, *Jan.(H.).*

okrivovĕrĕiti, vĕrĕim, vb. *pf.* verſekern, *C.*

okrišelj, šlja, m. die Heuſcheibe auf Wieſen,
Poh.-C.; — prim. okrišelj. okrišljaj.

okrižje, n. das Gitter, *Jan.*

okrkniti, kĕknem. vb. *pf.* hart, ſteif, ſtarr
werden, *Jan.*: jajce okrkne. kadar se mei
kuhanjem strdi. *Lašĕe-Erj.(Torb.);* — ver=
ſtĕt, ſtarrſinnig werden, *Z.*

okrkniti, im, vb. *pf.* abſtĕtern, *Z.*

okrknc, nca. m. ein verſtĕmmeltes Ding, der
Mruĕ, *Cig.*

okrkniti, kĕnem. vb. *pf.* verſtĕmmeln, *Guts.,*
Mur., Jan., Sol., Cig.(T.). nk.; — prim. ſtl.
okrkniti.

okrnjak, m. der Stumpf, *Sol.*

okrnjati, am, vb. *pf.* verſtĕmmeln, *C.*

okrnjenje, n. die Verſtĕmmelung, *Cig., Glas.*

okrnjevati, űjem. vb. *impf. ad* okrnjiti; ver=
ſtĕmmeln, *Cig., Jan.*

okrnjiti, im, vb. *pf.* verſtĕmmeln, *Cig., Jan.*;
— hs.

okrĕĕ, m. die Krĕmmung, *C.*

okroĕtiti, im, vb. *pf.* krĕmmen, *C.*: okroĕen.
gekrĕmmt, gebogen, *vzhSt., ogr.-C.*

okrĕg, krĕga, m. der Kreis, die Zirkelfigur,
Mur., Cig.; — der Umkreis, der Rayon, *Cig.,*
Jan., DZ.; na okrogu. *Schĕnl.-Valj.(Rad).*

okrĕg, l. *adv.* herum, in die Runde; okrog
in okrog, ringsherum; — ll. *praep. c. gen.*
um — herum: okrog gore vojska se obrne.

Jan.(Slovn.)-Mik.; — okrog deset let je ze
minulo. *Jan.(Slovn.).*

okrógeč, gla. *adj.* rund (kugelförmig, Kreisförmig oder cylindrischförmig); okroglega lica biti: nima okroglega v možni, er hat keinen Keller im Ventel, *Cig., C.*: okrogli vrh, die Kuppe, *Cig.*; o. denar, o. steber: — okroglo povedati, etwas Lustiges vorbringen, *Z.*: okrogla, eine lustige Weise, *Cig.*; okrogle peti, lustige Pieder singen, *Cig., Vod. (Pes.)*; tiste naše okrogle izvirajo iz tega, kar Nemec imenuje „Lustigkeit“, *Zv.*: okroglo zagosti, ein lustiges Stück aufspielen, *Cig., M.*

okrógečkast, *adj.* rundlich, *Cig.*

okróglast, *adj.* rundlich: okroglasta ruda, die Riere (mont.), *Cig.*

okróglica, *f.* 1) die Rundung, *Svet. (Rok.)*; — v okroglico se zavrteti, sich in die Runde drehen, *Cv.*: — 2) eine runde Gruppe: o. ludi, *Laščé-Lest. (Rok.)*: okroglico narediti, in die Runde treten, *Ig. (Dol.)*: — 3) die Umgegend, *Štek.*: — 4) neka hruška, *Jan. (H.)*.

okrógljast, *adj.* rundlich: okrogljasta podkev, *Jurč.*: — kugelförmig, *Cig.*

okrógljika, *f.* neko jabolko, *Sv. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.)*.

okróglina, *f.* 1) die runde Gestalt, die Rundung, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*; die Kugelform, *ogr.-Valj. (Rad.)*: — 2) = okolica, die Umgebung, *C.*: ogr. - Raič (NKol.): — 3) das Rondel, *Cig.*: — 4) neka vinska trta, *M., C.*

okroglišče, *n.* ein runder Platz, *Z.*: — das Rondel, *Jan.*

okrogliiti, *im, vb. pf.* rund machen, abrunden, *Mur., Cig.*

okroglijaj, *m.* die Runde, *M.*; der Umkreis: mesto je imelo v okroglijaju tri dni hoda, *Ravn.-Valj. (Rad.)*.

okroglijás, *m.* okrogliási, Kugelfässer, *Cig. (T.)*.

okrogljenje, *n.* das Runden, *Cig.*

okrogloličén, *čna. adj.* von rundem Gesicht:

okroglolično dekle.

okrogloča, *adv.* in die Runde, *Z.*: rundherum, *Mur.*

okróglost, *f.* die Rundheit, die Rundung.

okrogloča, *f.* = okroglost, *Mur.*

okrogloùd, *úda. adj.* von runden Formen: o. šlovek, *Zv.*

okroglovát, *áta. adj.* rundlich, *Z.*

okrojiti, *im, vb. pf.* beschneiden, *Jan. (H.)*.

okrópnati, *am, vb. pf.* betränen, *Cig.*

okrópiti, *im, vb. pf.* besprengen, *Mur.*

okróten, *tna. adj.* wild, barisch, *C.*: gramam: najokrotnejši tujci, *IjZv.*: okrotni gospodarji, *Slovan.*

okrótnik, *m.* der Tyrann, *C.*

okróv, *króva. m.* das Gehäuse (z. B. einer Uhr), *V.-Cig., Jan., Cig. (T.)*: okroví zaklopnicam, die Ventilschäume, *DZ.*: — die Korbhülle (bot.), *Cig.*: — die Schußbüchse (mont.), *Cig.*

okróvec, *vca. m.* das Rothblech am Wagenrade, *Cig.*

okróžavati, *am, vb. impf.* umgeben, *Cig. (T.)*.

okróžba, *f.* die Abrundung: o. zupnije, *Slom.*

okróžec, *žca. m.* der Kreis, *C., M.*

okróžek, *žca. m.* der Kreis, *Mur.*: der Teller, *Jan.*

okróžni, *žna. adj.* 1) Kreis-, *Cig., Jan.*: okróžni načelnik, der Kreisvorstand, *IjZv.*: Žiřtrict-, *nk.*: — 2) Mund-: okróžna pesem, der Mundgefang, *Cig.*: — okróžni list, das Cirkulare, das Mundschreiben.

okróženje, *n.* die Abrundung, die Arrondierung, *Nov.*

okróževáti, *újem, vb. impf. ad* okrožiti, *Cig.*

okróžica, *f.* das Gehäus, *Jan. (H.)*.

okróžilo, *n.* der Zirtel, *Mur., Cig.*: — hs.

okróžina, *f.* der Umkreis, *C.*

okróžitev, *vce. f.* die Abrundung, *Jan. (H.)*.

okróžiti, *im, vb. pf.* 1) rund ausschneiden, ausschweifen, *Cig.*: abzirfeln: podoba o., *Cig.*: — arrondieren, *Cig.*: abrunden (eine Zahl), *DZ.*: — 2) umkreisen, bekreisen, *Cig.*

okróžje, *n.* die Umgebung, der Umkreis, der Nahon, *Cig., Jan.*: — der Kreis, der Žiřtrict, das Arrondissement, das Departement, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

okróžnica, *f.* das Mundschreiben, das Circulare, die Currende, *Cig., Jan., C., Lest. (Nauk), nk.*

okróžničen, *čna. adj.* Circular-: okróžnični ukaz, *Lst.*

okróžnik, *m.* der Teller, *Guts.-Cig., Javn., Vrtov. (Km. k.), Jurč.*

okróžnost, *f.* = okroglost, *Vod. (Ižb. sp.)*.

okrópati, *pam. pljem, vb. pf.* ausfließen, belappen, *Cig., M.*

okrópčati, *ám, vb. pf.* steif machen, härten, (okróčati) *C.*

okrópniti, *křpěnom. vb. pf.* = okrópniti, okróniti, *C.*

okróstiti, *křstim, vb. pf.* taufen, *ogr.-M., Podkrnci-Erj. (Torb.)*.

okróšćavati, *am, vb. impf. ad* okrostiti, *ogr.-Valj. (Rad.)*.

okróšćek, *ška. m.* der Stumpf, der Stug, *Jan.*: o. državnega zbora, das Stumpfparlament, *Paul.*

okróšiti, *křšim, vb. pf.* durch Abbrechen beschädigen, *Z.*: — verringern, schmälern: o. založnino, *DZ.*

okróšiti se, *křšim se, vb. pf.* die Haare oder Federn emporsträuben, *Z.*

okróšljaj, *m.* das Bruchstück, das Fragment, *Notr.*

okrtáčiti, *áčim, vb. pf.* abblühen: o. obleko,

okružiti, *im, vb. pf.* verstümmeln, *Megr., C.*: — rings behaften, *C.*: — okrujien jezik, eine verstümmelte Sprache, *Raič. (Slov.)*.

okrujjavéti, *im, vb. pf.* lahm werden, erlahmen, *Cig.*

okrujjaviti, *im, vb. pf.* lahm machen, lähmen, *C., Dalm.*

okrúšek, *ška. m.* das Bruchstück (z. B. von einem Steine), *Cig., C.*

okružén, *žna. adj.* fragmentar (min.), *Cig. (T.)*.

okružiti, *krúšim, vb. pf.* rings abbrechen, durch Abbrechen beschädigen, *C., Z.*: kamen čas okrušiti, *IjZv.*: — o. se. sich abblöhen (z. B. von der Mauer).

okručn, tna. *adj.* grauham, *Jan., nk.*; — pogl. okroten.

okručnost, *f.* die Granitartigkeit, *Jan.*

okrváviti, ávim. *vb. pf.* mit Blut besetzen: ves grm je bila okrvavila. *Isokr.:* o. se. sich mit Blut besetzen; okrvavljen, blutbesetzt, *Cig., Jan.*

okrvávljati, am. *vb. impf. ad* okrvaviti; mit Blut besetzen, *Cig.*

okrvíti, im. *vb. pf.* blutig machen: Mazince si okrvita. *Npes.-C.:* okrvljen, bluteträufelt, *Šol.*

oksalén, lna. *adj.* Усал: oksalna kislina, die Oxalsäure (chem.). *Cig.(T.).*

oksid, *m.* = okis, das Oxid, *Sen.(Fiz.).*

oksidácijsa, *f.* okisba, die Oxidation (chem.). *Sen.(Fiz.).*

oktaéder, dra. *m.* osmereg, das Oktaeder, *Cig.(T.), Cel.(Geom.).*

oktaédrn, drna. *adj.* oktaedrič, *Cig.(T.).*

oktánt, *m.* der Achterkreis, der Octant, *Cig.(T.).*

oktáva, *f.* osmica, die Octave (pri glasbi).

október, bra. *m.* = vinotok, kozoprsk, der Monat October.

oktogôn, *m.* osmeroogelnik, das Oktagon, *Cig.(T.).*

oktrojírati, am. *vb. pf. (impf.)* vsiliti, vetrojieren.

okučmati, am. *vb. pf.* s kučmo pokriti, *Zr.;* okučmana ušesa. *Jurč.*

okúhati, kúham. *vb. pf.* abkochen, *Jan.*

okúje, *f. pl.* = okujine. *Jan.*

okujína, *f.* nav. *pl.* okujine, die Abfälle beim Schmieden, der Schmiedehinter, der Hammerischlag, *Cig., Jan., C., DZ.*

okultácijsa, *f.* zakritje, die Verdeckung, die Occultation (astr.). *Cig.(T.).*

okún, *m.* der Flußbarsch (perca fluviatilis), *Jarn., Cig., Jan., Erj.(Z.).*

okúnovce, vca. *m.* okunovci, Barsche (percoidei). *Cig.(T.), Erj.(Z.).*

okúp, *m.* der Mißkauf, der Schadekauf, *Cig., Jan., C.*

okúpčati, am. *vb. pf.* anhäufeln, *Cig.*

okúpiti se, im se. *vb. pf.* einen schlechten Kauf thun, beim Kauf Schaden leiden, sich überkaufen, *Mur., Cig., Jan., C.;* pazi, da se ne okupiš. *Lerst. Beč.;* Okupljen je, kdor več ti da, *DSe.;* — ūbel ankommen, *Jan.*

okupováti se, ūjem se. *vb. impf.* beim Kaufen Schaden leiden, Mißkaufe machen, *Z.*

okús, *m.* 1) der Geschmackstun, *Jan., Cig.(T.);* — 2) der Geschmack (tudi pren.). *Guts., Cig., Jan., M., nk.*

okúsek, ska. *m.* das Gefosete, der Zuthiß, *Cig.(T.).*

okúsen, sna. *adj.* 1) Geschmacks-: okúsne bradavičice, die Geschmackswürzchen, *Cig.(T.);* — 2) schmadhaft, geschmadvoll, *Jan., nk.;* okusna jed, okusno izdelati kaj, *nk.*

okúsiti, kúsim. *vb. pf.* 1) verkosten, kosten: — Okusil zgodaj sem tvoj sad, spoznanje! *Preš.;* — 2) okusiti se česa, = le toliko použiti, da spozna okus, mittelst des Geschmades etwas untersuchen, *Cig., Gor.*

okúsnost, *f.* die Schmadhaftigkeit, *Z., nk.;* das Geschmadvolle an einer Sache, der Geschmad (als Eigenchaft), *nk.*

okušáče, *n.* kraj, kjer se kaj okuša, *C.*

okušálo, *n.* das Geschmadsgorgan, *Cig., Jan.*

okušanje, *n.* das Verkosten, *Cig.*

okušati, am. *vb. impf. ad* okusiti; 1) verkosten; — 2) o. se česa, etwas mittelst des Geschmades untersuchen, *Cig.*

okuševáti, ūjem. *vb. impf.* = okušati, *Cig.*

okušnja, *f.* die Verkostung, *Z.*

okútiti se, im se, *vb. pf.* das Rest verlassen (von den Alten), *C.*

okuzmáti, am. *vb. pf.* pogl. okezmati.

okúžba, *f.* die Anstetzung, die Infection, die Verpestung, *Cig., Jan.*

okúženec, nca. *m.* der Angestecte, *Cig.*

okúženje, *n.* die Anstetzung, die Pestvergiftung, *Cig., C.*

okúženka, *f.* die Angestecte, *Cig.*

okuževánje, *n.* das Verpesten, das Ansteden.

okuževáti, ūjem. *vb. impf. ad* okužiti; verpesten, ansteden.

okužilo, *n.* der Anstetzungsstoff, *Cig.*

okúžiti, im. *vb. pf.* verpesten; anstecken, inficieren.

okuzljív, íva. *adj.* ansteckend, contagiös, *Jan.*

okuzljívost, *f.* die Contagiosität, die Anstetzungsfähigkeit, *Jan.*

okuznína, *f.* = okuzilo, *Jan.(H.).*

okvára, *f.* die Beschädigung, *Z.*

okvárba, *f.* die Beschädigung, *DZ., Nov.;* poljska o., der Feldschaden, *Lerst.(Pril.).*

okváríti, im. *vb. pf.* beschädigen, *M., C., Let.;* okvarjena stranka, *DZ.*

okvárjati, am. *vb. impf. ad* okvariti, beschädigen, *Z.*

okvárjenec, nca. *m.* der Beschädigte, *DZ., Lerst.(Pril.). Nov.*

okvárjenik, *m.* = okvarjenec, *DZ.*

okvárjenje, *n.* die Beschädigung, *C.*

okvárjenka, *f.* die Beschädigte, *Jan.(H.).*

okvarnik, *m.* der Beschädiger, *Lerst.(Pril.).*

okvášiti, im. *vb. pf.* mit Sauerteig versehen, säuern, *Cig., Jan.;* okvašen kruh, gesäuertes Brot, *Cig.;* — o. se, aufgähren (vom Teige), *Cig.*

okvír, *m.* der Rahmen, die Einfassung, *Cig., Jan., nk.;* v o. dejati, einrahmen, *Jan.;* merilni o., der Meßrahmen, *DZ.;* — prim. hs. okvir, der Feuerterrahmen.

okvírar, rja. *m.* der Rahmenmacher, *Cig.*

okviríti, írim. *vb. pf.* berahmen, *Cig.(T.);* — hs. okvirjati, am. *vb. impf. ad* okviriti; berahmen, *Zora.*

ól, óla. olú. *m.* das Bier, *Meg., Dict., Guts., Mur., Cig., Jan., Trub., Kor.;* ol kuhati, Bier brauen, *Cig.;* = ol toriti (voriti), *Jarn.;* presneti ol, überichlagenes Bier, *Cig.;* (= odmeknjeni ol, *V.-Cig.;* nižji ol, das Halbier, *Cig.;* zadnji ol, das Astierbier (Nachbier), *Cig.;* Ne bom pila medu, Ne bom pila olu, *Npes.-Vah.(Rad.).*

olájnatí, am. *vb. pf.* mit Roth beschmufen, *Sret.(Rok.);* — prim. lajno.

olajšanje, *n.* die Erleichterung.
 olajšati, *am. vb. pf.* erleichtern, lindern, mildern.
 olajšáva, *f.* die Erleichterung.
 olajšba, *f.* die Erleichterung, die Linderung, *Jan.*
 olajšek, *ška. m.* die Erleichterung, *Levst. (Nauk).*
 olajševáten, *lka. adj.* erleichternd, Erleichterungss-, *nk.*
 olajševáti, *ujem. vb. impf. ad* olajšati: erleichtern.
 olajšilo, *n.* die Erleichterung, *DZ.*; — die Bezeichnung (merc.). *Cig. (T.)*; — mildernder Umstand, *Levst. (Nauk).*
 olámati, *mam. mljem. vb. impf.* = oblamati. *Jan. (H.).*
 olár, *rja. m.* der Bierbrauer, *Cig., Jan.*; ólar, *Mur.*
 olarija, *f.* die Bierbrauerei, *Cig., Jan.*
 oláríti, *árim. vb. impf.* die Bierbrauerei beschreiben, *Cig.*
 olárnica, *f.* das Bierbräuhaus, *Cig., Jan., C.*
 olarnína, *f.* = olnina, *Cig.*
 olárski, *adj.* Bierbräuer-, Bran-, *Mur., Cig.*
 olárstvo, *n.* das Bierbrauergewerbe, das Brauereiwesen, *Cig., Jan.*
 olasáti, *ám. vb. pf.* bei den Haaren nehmen und gehörig abcuteln.
 olásiti se, *im se. vb. pf.* Haare bekommen, *Cig.*
 ólast, *adj.* hieröhnlich, *Cig.*
 olaščáti, *ám. vb. pf.* nam. olahčati, olehčati, erleichtern, *Blk.*
 oiatováti se, *ujem se. vb. impf.* Ähren bekommen, *DSv.*
 olê, *čsa. n.* = ulje, ein eiteriges Geschwür, *Rib.-Mik.*
 olê, *interj.* ach! ole hudo, ole čudo! *C.*; ole! to je spet nekaj! *Levst. (LjZv.).*
 oleánder, *dra. m.* der Oleander (nerium), *Cig., Jan. i. dr.*
 oledenéti, *im. vb. pf.* zu Eis erstarrten, *Let.*
 oledeníti, *im. vb. pf.* befeien, umfeien, *Cig.*
 olehčáti, *ám. vb. pf.* erleichtern, *nk.*
 olehkotíti, *im. vb. pf.* erleichtern, *Cig., Jan., ogr.-C., DZ., nk.*; o. komu kaj, jemandem etwas leicht machen, *Cig.*
 olein, *m.* das Olein (chem.), *Cig. (T.).*
 ólej, *m.* = olje, *Guts., Jarn., Cig., Jan., Fr.-C.*
 ólješčenica, *f.* der Öltrug (olješnica), *Mur.-Cig.*
 óten, *adj.* etwas träge, *C.*
 olepíti, *im. vb. pf.* befeben, *Cig., Jan.*; s papirjem kaj o., *Cig.*
 olepljati, *am. vb. impf. ad* olepíti: befeben, *Z.*
 olepljaváti, *ujem. vb. impf.* = olepljati. *Jan. (H.).*
 olepotičíti, *ičim. vb. pf.* verzieren, schmücken, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.).*
 olepotíti, *im. vb. pf.* = olepotičíti, *Cig., Jan., Vod. (Kb. sp.).*
 olêpšanje, *n.* die Verschönerung.
 olêpšati, *am. vb. pf.* verschönern: ausschmücken, zieren.
 olêpšáva, *f.* die Verschönerung; — die Verzierung, der Schmuck, *Cig., Jan., C.*

olepševáti, *ujem. vb. impf. ad* olepšati: verschönern; zieren, schmücken.
 olepševávec, *vca. m.* der Decorateur, *Jan.*
 olêsenéti, *im. vb. pf.* holzig werden, *C.*
 olesketáti, *otáim. áčem (ččem), vb. pf.* be-glänzen, *Cig.*
 olêščnik, *m.* = leščnik, (olešnik) *Dol.*
 olêščnjak, *m.* = leščnik, (olešnjak) *Dol., Levst. (M.), Pohl (Km.).*
 oletéti se, *im se. vb. pf.* abtaufen (o vodi), *C.*; — obleteti se (o listju), abfallen, *C.*
 olêvek, *vka. m. 1)* die abgetreife Haut, *Z.*; — 2) *pl.* olevki, slabo sadje, ki pred časom nezrelo popada z drevja, *Goriška ok.-Ervj. (Torb.), Vrtoč/Km. k.).*
 olêviti se, *im se. vb. pf.* sich häuten, *Mur., Cig., Jan.*; das Haar verlieren, *M.*; (volkodlak) olevi se, rekše. dlaka mu odpade, *LjZv.*
 olêžati, *žim. vb. pf.* = obležati, abliegen (o sadju), *Jan. (H.).*
 óli, *m.* nam. olj, olei, *Danj., ogr.-C.*
 óli, *conj. Trub., Bok., pogl. ali.*
 1. olíčiti, *im. vb. pf.* = olíkati 2), *Bes.*
 2. olíčiti, *ičim. vb. pf.* abbaßen, *Cig.*; abschälen, *Cig.*; abfädeln: grahove žilice o., *Cig.*
 oličkati, *ám. vb. pf.* koruzo o., den Aufkorn abschälen, *Jurč.*
 oligarhija, *f.* vlada nekolicine, die Oligarchie.
 ólih, *m. 1)* ein in der Erde stehender Pfahl oder Pfahl, *južh.št.*; der Pfahl, an dem Fische o. Schiffsmahlen angebunden werden, auch der Pfahl an Straßen, der Zaunpfahl u. dgl., *vžh.št.-C.*; das Brückenjoch, *SlGor.*; — 2) ein genießbarer Schwamm („je piskrcu podoban in raste v jelšju“), *vžh.št.-C.*; — tudi: ein Giftschwamm, *Jarn., Valj (Rad), Hal.-C.*
 olík, *adv.* nein, keineswegs, *Jarn., Kor.-M., C.*; — zum Posse, *Kor.-Dalm. (Reg.).*
 1. olíka, *f.* die Ausbildung, die Verfeinerung, *Cig., Jan.*; — die Bildung, die Feinheit der Sitten, die Civilisation, *Cig., Jan., Cig. (T.), C., nk.*
 2. olíka, *f.* = oljka, *Mik.*
 olíkance, *vca. m.* der Gebildete, *nk.*
 olíkanost, *f.* die Bildung, die Cultur (als Eigenschaft), *Cig. (T.), nk.*
 olíkati, *am. vb. pf.* 1) glatt machen, abglätten, *Cig., Jan.*; polieren, *Cig., Jan., (stil.) Cig. (T.);* — plätten, bügeln: o. perilo, *Cig.*; — 2) ausbilden, civilisieren, urbanisieren, *Cig., Jan., nk.*; olíkano vedenje, feines Benehmen, *Cig. (T.).*
 olíkováti, *ujem. vb. impf. ad* olíkati: 1) glätten, polieren, *Z.*; — 2) ausbilden, *Jan., nk.*
 olílek, *lka. m. 1)* die abgelegte Schlangenhaut, *Jan., C.*; — 2) ein mieternder Krebs, *Mur.*
 olísiti se, *im se. vb. pf.* sich häuten, mieteren, *Mur., Jan.*; Nevoljna goslen'ca Se je olíčila, *Danj. (Posv. p.).*
 olímpiáda, *f.* doba štirih let, die Olympiade.
 olísati, *am. vb. pf.* fiedig machen, befecken, *Cig.*
 olísčíti, *ičim. vb. pf.* überlisten, täuschen, *Cig., C., Bes.*
 olísiti, *im. vb. pf.* = olísati, *Cig.*

olistiti, im. *vb. pf.* mit Blättern versehen: o. se, sich belauben, *C.*
 olišajiti se, ajim se, *vb. pf.* mit der Flechte behaftet werden, *Cig.*
 oljšek, *ška, m. dem. olih:* ein kleiner Pfahl oder Pflock, *C.*
 olšp, *m.* der Anspuß, die Decoration, *Cig.*
 olšpati, am, *vb. pf.* anspußen, auszieren, schmücken.
 olšpáva, *f.* die Verzierung, *Jan.*
 oliti, im. *vb. impf.* cesto oliti = olhe staviti ob cesti, Pfähle an der Straße einsetzen, *vzh-St.-C.*
 olito, *n.* der Darm, *C. Z.; pl.* olita, die Gedärme, *Kor.-Z., Bes.:* — prim. čes. jelito.
 oliva, *f.* die Olive, die Olive, *Cig., Jan.*
 olivast, *adj.* olivenfarben, *Cig.*
 olivka, *f.* = oliva, die Olive, *Cig., Jan., Škrinj., Vod. (Izb. sp.).*
 olivkast, *adj.* olivengrün, *Žnid.*
 olivnik, *m.* der Olivengarten, *Cig., C.*
 olizati, zem, *vb. pf.* = oblizati, belecken, *Z. C.*
 oljar, *rja, m.* der Ölerzeuger, der Ölmüller, *Cig.;* — der Ölhändler, *Mur., Cig., Jan., Zora. Kr.-Valj. (Rad).*
 oljarica, *f.* die Ölmüllerin, die Ölhändlerin, *Cig.*
 oljarja, *f.* die Ölerzeugung, der Ölhändler, *Cig.*
 oljãriti, arim, *vb. impf.* sich mit der Ölerzeugung beschäftigen, den Ölhändler treiben, *Cig., Zora.*
 oljãrnica, *f.* die Ölmühle, die Ölfabrik, *Cig., C.*
 oljast, *adj.* ölig, ölicht.
 olje, *n.* das Öl; laško o., das Baumöl (Olivenöl); kameno o., das Petroleum, *Erj (Min.);* hudičev o., das Nitroöl, die rauchende Schwefelsäure, *Cig., Jan., Cig. (T.), Sen. Firj.;* = hudo o., *Cig., Jan., DZ.;* — prečiščeno o., raffiniertes Öl, *DZ.;* raznesilno o., das Sprengöl, *DZ.;* — sveto o., das Christma; die letzte Ölung; = sv. poslednje o., *Cig., Jan.;* v sv. olje dejati koga, jemandem die letzte Ölung erteilen; počesan si, kakor sveto olje (*Kras*), kakor laško olje, *Lašče-Erj. (Torb.).*
 oljën, *adj.* ölig, *Mur., Cig., Jan.;* oljene drože, die Öldrüse, *Mur.;* Öl: z oljenimi barvami, *Navr. (Let.).*
 oljen, *ljna. adj.* Öl: oljna kislina, *Cig. (T.);* oljni slaj, das Ölroh, *Cig. (T.);* — ölig, *Cig.*
 oljenica, *f. 1)* der Ölfirg, *C.;* — *2)* die Öllampe, *Jan.;* pozno v noč pri oljenici presti, *Glas.;* — *3)* = oljarnica, *Jan.*
 oljenje, *n.* das Ölen, die Ölung, *Cig.*
 oljénka, *f. 1)* das Ölgefäß, *C.;* — *2)* die Öllampe, *Mur.-Cig.;* (tudi: oljenka, *Mur.).*
 oljetvóren, *vna. adj.* ölbildend, *Cig. (T.).*
 oljeven, *vna. adj.* Öl: oljevna slika, das Ölgemälde, *Cig. (T.).*
 oljevina, *f.* das Ölein (chem.), *Cig. (T.).*
 oljeviti, *adj.* ölhaltig: oljeviti plin, das Ölgas (chem.), *Cig. (T.).*
 oljčien, *ena. adj.* Ölbaum, Oliven: oljčna vejica, der Ölzweig, *Jan.* (oljčen) *Strek.;* oljčna nedelja, der Palmsonntag, *Jan., Cv. oljčna n.) Vas Krn-Erj. (Torb.).*

oljčevina, *f. 1)* der Olivenbaum, das Olivenholz; vejice od oljčevine, *Jsvkr.;* — *2)* der Olivenzweig, *C.*
 oljčica, *f. dem.* oljika; — divja o., der Liguster (ligustrum), *C.*
 oljčien, *adj.* *Noir.-Levst. (Zb. sp.),* pogl. oljčen.
 oljčje, *n.* der Ölgarten, *C.*
 oljika, *f.* der Ölbaum, *Cv. (IX. 7.);* (olika) *Meg., Alas., Cig., Jan., Krelj, Trub.-Mik.;* prava o., echter Ölbaum oder die Olive (olea europea), *Tuš. (R.).*
 oljikin, *adj.* = oljikov, oljčen, (oljkin) *Mur., Cig., Jan.*
 oljikov, *adj.* vom Ölbaum: (olikova gora, *Dabn.;* olikovi vrti, *Trub.;* oljkov, *Mur.-Cig.).*
 oljikovina, *f. 1)* das Ölbaumholz, (oljk-) *V.-Cig.;* — *2)* der Olivenzweig; nosila sta v rokah oljikovine, *Navr. (Let.).*
 oljikovnica, *f.* oljikovnice, Ölbaume (oleaceae), (oljk-) *Cig. (T.).*
 oljiski, *adj.* Oljiska gora, der Ölberg, *Cv. IX. 7.*
 oljiti, im, *vb. impf.* ölen, *Cig., Jan., Cig. (T.), C.*
 oljka, *f.* pogl. oljika.
 oljnat, *adj.* Öl-, ölig; oljnata barva, die Ölfarbe; oljnata solata, öliger Salat, *Cig.;* oljnati mlin, die Ölmühle, *Svet. (Rok.).*
 oljnatabórvn, *vna. adj.* ölfarben, *Jan.*
 oljnica, *f.* die Ölflammer, *Cig.*
 oljnik, *m.* *Mur., Cig., Jan., Ravn.,* pogl. oljčje.
 oljnák, *m. C.,* pogl. oljčje.
 oljski, *adj.* oljska nedelja = evetna n., *M.;* Oljska gora, der Ölberg; pravilno: oljski.
 oljúditi, im, *vb. pf.* bevölkern, *ogr.-M.;* bevölkern: laško o., *Cig.*
 olñica, *f.* das Bräuhäus, *C.*
 olñina, *f.* die Bierstener, *Cig., Jan.*
 olñbnica, *f.* die Hirnschalenhaut (pericranium), *Cig. (T.).*
 oljiti, im, *vb. pf.* betragen.
 olomástiti, ástim, *vb. pf.* allenthalben mit Ungestüm brechen: drevje o., *C.*
 olómiti, lómim, *vb. pf.* = oblomiti, *Z.*
 olopivec, *vca, m.* = pivopivec, der Biertrinker, *Cig., Jurč.*
 olščati, am, *vb. pf.* gläseren, *Mur., Jan.*
 ološčaváti, ljem, *vb. impf. ad.* ološčiti, *Jan. (H.).*
 olščiti, im, *vb. pf.* = ološčati, *Jan.*
 olv, *adj.* Bier-, *Cig.;* olva začimba, die Bierwürze, *Cig., DZ.;* olve droži, die Bierhese, *Cig.;* der Preßgerm, *Lašče-Levst. (M.);* = olve drožice, *Dol.-Levst. (Rok.).*
 olv, *m.* das Blei, *Mur., Jan. ogr.-Valj. (Rad).*
 olovar, *vára, m.* = pivovar, der Bierbräuer, *Guts.*
 olvovn, *vna. adj.* = olv, *Guts.*
 olvovina, *f.* = olve droži, der Preßgerm, *Levst. (Rok.), Kr.-Valj. (Rad).*
 olvovka, *f.* der Bleistift, *Jan.;* — hs. olvovnat, *áta. adj.* bleiern, *Mur.*
 olvovnica, *f.* das Zentblei, *Jan., ogr.-Valj. (Rad.);* — die Bleitügel, *SlX.*
 1. olvovnik, *m.* der Bleistift, *Cig., C.*
 2. olvovnik, *m.* der Bierbräuer, *Guts.*

ólóvo, *n.* das Blei, *Mur., Jan., Mik.*
 ólša, *f.* = jelsa, die Erle, *Gor.-Mur., Cig., Jan.:* črna o., die Schwarzerle (*alnus glutinosa*), *Tuš./R.;* — bela olša, die Weißerle, *Jan.*
 ólšev, *adj.* = jelsev, erlen, *Cig., Jan.*
 ólševina, *f.* = jelsevina, das Erlenholz, *Cig., Jan.*
 ólševje, *n.* = jelsevje, der Erlenwald, *Cig.*
 olšica, *f.* der Zeißig (*fringilla spinus*), *Frey.* (*F.:*) olšica sitka po jelsah za semenom, *Č.;* (nam. olščica, *Z.?*)
 olšina, *f.* der Erlenwald, *Jan./H.*
 ólšje, *n.* = jelsje, der Erlenwald, *IjZv.*
 ólšpetelj, *tlja, m.* = óšpetelj, *Cr.*
 oltár, *árja, m.* der Altar; veliki o., der Hauptaltar; stranski o., der Seitenaltar.
 oltárček, *čka, m. dem.* oltar; ein kleiner Altar.
 oltáren, *rna, adj.* = oltarski, *Cig.*
 oltárski, *adj.* Altar.
 olúbiti, *im. vb. pf.* entbaßen, abichälen: o. drevo, *C., Nor.*
 olúbje, *n. coll.* perje okolo koruzne latice, die Maisähulen, *Goriška ok., Ip.-Erj. (Torb.), Pivka (Notr.).*
 olúh, *m. 1)* der Pfahl, der Pflock am Wege, *C.;* ein vom Sturme der Äste beraubter Baum, *C.;* der Prügel: toča je drevo poklestila in same oluhe pustila, *Raič.-C.;* — *2)* der Seppflock, der Stößel, *C.;* — *3)* der Tölpel, *Zavrče/vzhSt.-C.;* — prim. olih.
 olúp, *m.* die abgelöste Schale von Obst, Rüben u. dgl., *Mur., Cig., Mik.*
 olúpati, *am. vb. pf.* = olapiti, *ogr.-M.*
 olúpek, *pka, m.* die abgelöste Schale von Obst, Rüben u. dgl.: repni olupki, Rübenschalen.
 olúpen, *pna, adj.* schälbar, *Jan./H.*
 olúpiti, *im. vb. pf.* ichälen: o. jabolko, krompir, drevo: o. se. sich losichälen; — = odrėti, ichünden: o. ovco, *C.;* — o. človeka, einen Menschen berauben, *C.*
 olúsk, *m.* die Kornhülle, *C.;* oluski, die Weidenfornhüllen, *Temljine (Tolm.) - Strek. (Let.), Pol.*
 olúskati, *am. vb. pf.* abschuppen: ribo o., *Cig.*
 oluskiniti, *inim. vb. pf.* = oluskati, *Cig.*
 olúščiti, *im. vb. pf.* von der Hülle oder harten Schale befreien, enthüllen, ichälen: o. grah, orehe; — betrügen, berauben, *C.*
 olúžiti, *im. vb. pf.* ablaugen: o. perilo, *Cig.*
 omáčati, *am. vb. pf.* beslecken, *Jan.*
 omáčnica, *f.* der Brühnapf, die Sauciere, *Cig.*
 omádežati, *am. vb. pf.* bejudeln, beslecken, *Cig., C.;* — bemafeln, ichänden, *Cig.:* Bogu se ne sme nič omádežanega darovati, *Burg.*
 omádeževati, *ujem, vb. pf.* beslecken, *Mur., Cig., Jan.;* — bemafeln, ichänden, *Cig., Jan.:* kdor hudobnega svari, sam sebe omádežuje, *Škrinj.-Valj. (Rad).*
 omádeževavec, *vca, m.* der Schänder, *Jan.*
 omádežiti, *im. vb. pf.* beslecken, bemafeln, *Dict., Mur., ogr.-M., Trub., Dalm.;* o. se, sich beslecken, *Navr. (Let.).*
 omāga, *f.* die Thunmacht, *Cig.;* — die Niederlage, *M.;* — der Verfall, *Jan.*

omāganje, *n.* das Verlieren der Kräfte: das Verichmachten, *Mur.*
 omāgati, *am. vb. pf. 1)* = premagati, *Z.:* dokler je majhen, štiri omaga, kadar je srednji, svet obrača, kadar je star, po semnji skače (*vol*), *Tolm.-Erj. (Torb.);* — *2)* = onemagati, die Kräfte verlieren; od žetje o., vor Dirft verichmachten, *Cig.;* — in Verfall kommen, zugrunde gehen, bankrott werden, *Cig., Jan.;* — *3)* o. si, zu Kräften kommen, sich behesten, zu Vermögen kommen, *vzhSt.-C.;* — *4)* o. koga, itären, *C.:* (v poslednjih dveh pomenih se rabi tudi še kot *vb. impf. ad. omočiti*).
 omagljiv, *iva, adj.* hinfallig, *C.*
 omagovānje, *n.* das Verlieren der Kräfte, der Verfall; das Verichmachten, *Cig.*
 omagovati, *ujem, vb. impf. ad. omagati; 1)* = premagovati: o. koga, überwältigen, *Z.:* o. se s kom. mit jemandem im Zweikampfe ringen, *Tolm.-Erj. (Torb.);* — *2)* die Kräfte verlieren, in Erliegen, im Verfall begriffen sein; verichmachten; omaguem pod tvojo močno roko, *Trav.-Valj. (Rad);* ljudje in živina od vročine omagujejo, *Ravn.-Valj. (Rad).*
 omagovavec, *vca, m.* einer, den die Kräfte zu verlasten anfangen, *Ravn.-Valj. (Rad).*
 omāh, *māha, m. 1)* der Überdieslag, *3. B.* des Wagegüngerleins, der Gewichtsausschlag: o. vzeti, *Cig.;* (tudi o. človeku, ki omahne), *Notr.;* — der Schwung, *C., M., Celjska ok.:* kolo dobi omah, *Notr.-M.;* kamen še dalje leti, večji omah doživa, *Notr., Gor.-M.;* — der Ausschlag des Fendels, *Cig. (T.);* — na omahu biti, in der Gefahr schweben, *C.;* — *2)* o. dobiti, die Überhand bekommen: na tej njivi je plevel omah dobil, *Ip.-Erj. (Torb.);* za hišo je robida omah („omoh“) imela, *Vrt. Km. k.;* — veter ima tukaj svoj omah (Strich), *C.;* — tudi: omah, māha, *Notr., St.*
 omāhati, *am. vb. pf.* abprügeln, *Mur., Cig.*
 omahedrati, *ām, vb. pf.* = omajati, *Notr.*
 omāhčel, *hla, adj.* wandend, wandelig, *Mur., Cig., C.;* — schwach, *C.;* unbeständig, *Jan.;* wandelmüthig, *Cig.*
 omāhljaj, *m.* das Uminken, *M.*
 omahljiv, *iva, adj.* wandend, *Cig., Jan.;* — wandelmüthig, *Cig., Jan., C., nk.*
 omahljivec, *vca, m.* der Wandelmüthige, *V.-Cig., C., nk.*
 omahljivost, *f.* der Wandelmuth, *Cig., Jan., C., nk.*
 omāhlost, *f.* die Schaittheit, die Abspannung, *Cig. (T.);* — der Wandelmuth, *Mur.*
 omāhniti, *mālnem, vb. pf.* wanden, das Gleichgewicht verlieren: o. in pasti; on je svet utrdil, da ne omahne, *Trav.-Valj. (Rad);* umkippen, *Cig.;* — ausschlagen (von der Wage), *Jan.;* ruđa a. rob omahne, das Hangende rüttelt sich gäh auf (von einem Abfasse im Fahrjochdre), *Cig.*
 omahovānje, *n.* das Wandern, das Schwanken.

omahováti, ůjem, *vb. impf.* 1) ausſchlagen (von der Waage), *Jan.*; — 2) wanken, ſchwanken; — unſchlüſſig ſein, zaudern, *Cig., Jan., nk.*

omahovávec, *vca, m.* der Unſchlüſſige, der Zauderer, *Cig.*; der Wanfelmüthige, *nk.*

1. **omájati**, *jam, jem. vb. pf.* locker o. wackelig omajan, wackelig; — o. se. locker werden: zob se mi je omajal: — auß dem Zuſtande der Ruhe bringen, *Cig.*; jezik se mu je omajal, er iſt geſprächig geworden; — erſchüttern, untergraben, *Mur., Cig., Jan., nk.*

2. **omájati**, *am, vb. pf.* = omajiti, *Cig., Ravn.*

omajávati, *am, vb. impf.* = omajevati, *Cig.*; zob se omajava, der Zahn wird locker, *Cig.*

omájčevina, *f.* die Schale, die abgeſchälte Haut: krompir v omajčevinah = krompir cel kuhan, *Polj.*

omájek, *jka, m.* = olupek, die abgeſchälte Haut oder (weiße) Rinde: krompirjevi omajki, *Notr., Polj.*

omajeváti, ůjem, *vb. impf. ad* omajati; wackelig oder wankend machen, bewegen, erſchüttern.

omájiti, *im, vb. pf.* abrinden, abſchälen, *Cig., Jan., C.*; o. smreko, *Polj.*; omajil sem se tu, die Haut hat ſich mir an dieſer Stelle abgeſchält, *Polj.*

omáka, *f.* 1) die Tinte, die Sauce, *V.-Cig., Jan, DZ., LjZr.*; — 2) die Tinctur, *Mur., V.-Cig., Jan.*; zlata o., die Goldtinctur, *Sol.*

omákanje, *n.* das Tinken.

omákati, *kam, čem, vb. impf. ad* omočiti; neßen, *Javn.*; — tunfen, eintauchen, *Cig., Jan.*; v skledi o. kaj, *Trub., Dalm.*; — durch Eintauchen weich machen, *Jan.*

omálati, *am, vb. pf.* bemalen, *Cig.*

omaléti, *im, vb. pf.* vom Fleiſche fallen, mager werden, *V.-Cig.*

omalíčiti, *ičim, vb. pf.* beſchwagen, überreden, *Kras.*

omaliti, *im, vb. pf.* verkleinern: troške o., *SIN.*; omaljeno merito, verjüngter Maſſstab, *Cig. (T.), Cel.(Geom.)*; vermindern: o. ziveč, *Z.*; omalil sem se, ich bin auf ein geringes Ein kommen herabgekommen, *Z., Istra-Nor.*

omalovážati, *am, vb. impf. ad* omalovážiti, *Cig.(T.).*

omalovážiti, *vážim, vb. pf.* herabwürdigen, *Cig.(T.).*

omáma, *f.* die Betäubung, *Cig., M., Kr.-Valj. (Rad)*; die Klarſe, *Jan.(II.)*; — die Bethörung, die Täuſchung, das Blendwerk, *Cig., Jan., Cig.(V., C.)*

omámén, *mna, adj.* 1) betäubend: omámni plin, das Luſtgas, *Cig.(T.)*; narcotiſch, *Jan. (II.)*; — 2) taumelig, *Jan.(II.)*.

omámica, *f.* die Betäubung, die Thumacht, *Mur., Cig., Jan., Erj.(Som.)*; der Schwindel, *Habl.-Mik.*; prišla mi je neka omamica, *Razdrto-Erj (Torb.)*; mora človeka vrže v omamico, predno gre nanj, *Lašče-Erj. (Torb.)*; v omamico priti, die Beſtinnung verlieren, *Cig.*

omámičen, *čna, adj.* thumächtigt, *Cig.*

omamilo, *n.* das Betäubungsmittel, *Cig.*

omámiti, *mámim, vb. pf.* betäuben: čutnico o., *Cig.*; sopuh ga je omamil, *Cig.*; — od prevelike sreče ves omamljen, *Jav.(Príd.)*; — befhören, verblenden, *Cig., Jan., Cig.(T.), M., nk.*

omámljati, *am, vb. impf. ad* omamiti, betäuben, *Z.*; — befhören, *Z.*

omámljenje, *n.* die Betäubung, *Valj.(Rad)*

omamljiv, *iva, adj.* betäubend, narcotiſch, *Cig. (T.)*; — befhörnd, *nk.*

omamljivost, *f.* die betäubende Eigenſchaft, die narcotiſche Kraſt, *Jan.(H.).*

omámnik, *m.* der Beſtricker, *Cig.*

ōman, *m.* der Mant (inula), *Mur., Cig., Jan., C., Valj.(Rad)*; veliki o. (inula helenium), *Medv.(Rok.), Strp.*

omandáti, *ám, vb. pf.* = (zeleno trto) otrebiti, obrezati, *Notr.*; die überflüſſigen Triebe entfernen, ausſeigen, *Cig.*; — prim. mandati.

ománjšati, *am, vb. pf.* verkleinern, vermindern, *Z., Dalm.-M.*

ōmanov, *adj.* Mant-, *Cig.*

ōmanovec, *vca, m.* der Mantwein, *Cig.*

omár, *rja, m.* = omara, *Mur., Cig., Jan., Kras, Kor.*

omára, *f.* der Schrank, der Kaſten: der Kaſten für Eſſwaren, *Notr.*; — prim. lat. armarium, it. armadio.

omárar, *rja, m.* der Kaſtenmacher, *Cig.*

omären, *rna, adj.* Schrank-, Kaſten-.

omárica, *f. dem.* omara, ein kleiner Schrank o. Kaſten; — der Wandſchrank, *Kr.*

omárič, *m. dem.* omar, = omarica, *Cig., Jan.*; der Wandſchrank, *Kor.*

omarógati, *am, vb. pf.* beſteden, beſchmierern, *Cig., C.*

omaróžiti, *ožim, vb. pf.* beſteden, *Cig.*; omarozen, geſtedt, *Nor.*

omást, *f.* 1) der Wandwurf, der Lehmanwurf an hölzernen Säulern, *C.*; — 2) kar se na rano položi, der Ueberſchlag bei Wunden, *Guts.*

omásten, *stna, adj.* etwaß fett, *C.*

omastiti, *im, vb. pf.* fett machen, mit Fett beſchmugen; o. si roke; o. se. ſich mit Fett beſchmugen.

omášen, *šna, adj.* 1) umfangreich, *C.*; omašna je črez pas, *vrzh.St.*; — weit, bauchig, *Cig., C.*; — 2) omašno je, kar rado omahuje, *C., Lašče-Lerst.(M.)*.

omasiti, *im, vb. pf.* ringſherum verſtopfen, *Jan.(II.).*

omátati, *am, vb. impf. ad* omotati; umwinden, umwickeln, *Jan., Zora.*

omáternica, *f.* ein Weib, das ſchon einmal o. mehreremale geboren hat, *Vod.(Bab.)*; — die Wöchnerin, *Mur.*

omatíčiti, *ičim, vb. pf.* mit einem Weiſel verſehen, *Mur.*

omatorčti, *im, vb. pf.* alt u. ſchwach werden, *Jan.(II.).*

omávsati, *am, vb. pf.* = oſkubsti; abſtreifen (3. B. Blätter), *M.*; — o. se. abſedern (ſich „manſen o. manſern“), *Cig.*; — po nem.; prim. opuziti.

omāvžati, am. vb. pf. = oskubsti, *Vod. (Izb. sp.)*; — prim. omavšati.

omāz, māza, m. die Wandschmiere, *C.*; der Wauerberpuß, *Cig., Jan.*

omāzati, māzem. vb. pf. umz, beschmierem, bestreichen.

omāzek, zka, m. dasjenige, womit etwas beschmiert ist: — der Schmutz, *C.*

omaziliti, ilim, vb. pf. besalben, *Cig.*; einbalsamieren, *M.*

omazilo, n. der Lehmanwurf am Hause, *Dalm.*

omazovāti, ūjem. vb. impf. ad omazati; beschmierem, bestreichen, *Cig.*

omāža, f. = omaz: ihnasta o., der Thonbeschlag, *Cig.*

omēcati, am. vb. pf. weich machen: sadje o., das Obst abliegen lassen, *Gor.*; o. se. weich werden, *Gor.*

omecāvati, am. vb. impf. = pomišljati se, zaudern, *C., Rihenberk-Erj. (Torb.).*

omēcavt, m. der Zauderer, *Ravn.-Cig.*

omečevanje, n. das Zaudern, die Unschlüssigkeit, *Cig.*

omečevati, ūjem. vb. impf. zaudern, zögern, unschlüssig sein, *Cig., Gor.*

omečevavec, vca, m. der Zauderer, *SlN.*

omēčen, čna, adj. erweichbar, *Jan. (H.).*

omečevāti, ūjem. vb. impf. ad omečiti: weich machen, erweichen, *Cig., Jan.*

omečiti, ina, adj. erweichend, *Jan. (H.).*

omečilo, n. das Erweichungsmittel, *Z.*

omečitev, tve, f. die Erweichung, *Cig., Jan.*

omečiti, im. vb. pf. weich machen: o. se. weich werden: — erweichen, abführen, *Cig.*; — erweichen, rühren, *Mur., Cig., Jan.*; o. komu srce, *Cig.*; Ako mor' te, omečite Neusmiljeno srce, *Preš.*; — o. koga, jemanden müde machen, *Cig.*; — mislern, lindern, *Cig.*; kazen o., *Trub.*

omečiva, f. die Erweichung, *Cig.*

omēče, n. der weite Theil der Strumpfes, der Benennung, *V.-Cig.*

omečljiv, iva, adj. = omečen. erweichbar, *Cig., Jan.*

omediti, im, vb. pf. mit Honig versüßen, *Z.*

omēdlavica, f., *Dalm.-Valj. (Rad.)*, pogl. omedlevica.

omedliti, im, vb. pf. in die Ohnmacht fallen, die Bestimmung verlieren.

omedlčvanje, n. 1) das Ohnmächtigwerden; — 2) das heftige, schmachthende Verlangen.

omedlčvati, am. vb. impf. ad omedleti: 1) (wiederholt) ohnmächtig werden; — verstimmen: od žeje o., *Z.*; od žalosti o., *Jsrker.*; — 2) schmachthend o. heftig nach etwas verlangen: o. na kaj, *Vip.-Mik., Tolm.-Erj. (Torb.), Dol., jrzhSt.*; o. za čim, *BKr.*; za večnim žitkom o., *ogr.-Valj. (Rad.)*; kdor ima, nagniva (= pije), kdor nima, omedleva, *Kras-Erj. (Torb.).*

omedlčvica, f. die Ohnmacht; v omedlevici je, er ist ohnmächtig, *Cig.*; (omedlavica, *Dalm.).*

omedlčvičen, čna, adj. 1) ohnmächtig, *Cig., Jan.*; — 2) leicht in Ohnmacht fallend, *Z.*

omedlčvičnost, f. die Ohnmächtigkeit, *Cig.*

omedlčvka, f. = omedlevica, *C.*

omedliti, im, vb. pf. ohnmächtig oder schwach machen, *C.*

omedlilo, n., *Bolc.-Erj. (Torb.)*, pogl. omelo.

omedlovāti, ūjem. vb. impf. 1) daran sein, die Bestimmung zu verlieren: tako močno zdihujem in ječim, da skoraj omedlovam, *Valj. (Rad.)*; — 2) = omedlevati 2), moja duša omedluje po hiši gospoda, *Trav.-Valj. (Rad.).*

omegliti, im, vb. pf. unnebeln, *Z.*; benebeln, *Cig., Jan.*; vino duha omegli, *Z.*

omehčanje, n. die Erweichung: o. možganov, *Cig.*

omehčati, am. vb. pf. weich machen, erweichen; o. se. weich werden: (o sadju) abliegen: omehčano sadje, abgelegenes Obst, *jrzhSt.*; — omehčan, mouilliert (gramm.), *Cig. (T.)*; — erweichen, rühren, *Jan.*; ne da se omehčati, *Z., jrzhSt.*

omehčava, f. die Erweichung, *Cig., Jan.*

omehčavati, am. vb. impf. = omehčevati, *Let.*

omehčevāti, ūjem. vb. impf. ad omehčati, erweichen.

omehkūziti, ūzim. vb. pf. verweichlichen, *Mur., Cig., Jan., nk.*

omēj, mēja, m. echter Eibenbut (aconitum napellus), *Cig., Tuš. (R.), ogr.-C., Mik.*; = modri o., *Cr.*

omejāčiti, āčim, vb. pf. begrenzen, *Jan.*; — einschäumen, *Z.*

omejak, m. ein eingefriedeter Acker, *Cig., Jan., C.*

omejba, f. die Beschränkung, *C.*

omejek, jka, m. der Ackerbau, der Maikrain, *Cig., Jan., C.*; po omejih kositi, *jrzhSt.*

omejen, ina, adj. = obmejen. Grenz, *Jan. (H.).*

omejčnje, n. die Ungrenzung, *Cig.*; — die Einschranfung, *Jan., nk.*

omejčnost, f. die Eingekränktheit, *Cig.*; — die Endlichkeit, *Cig. (T.)*; — die Beschränktheit, *C.*; duševna o., *nk.*

omejevati, ūjem. vb. impf. ad omejiti: ungrenzen; — einschranken, *Jan., nk.*; — (eine Größe) begrenzen (math.), *Cig. (T.)*; — omejujoča izreka, der Metriewidj, *Cig. (T.).*

omejilo, n. die Einschranfung, *Jan. (H.).*

omejitev, tve, f. die Begrenzung, *Cig. (T.)*; — die Einschranfung, die Beschränkung, *Cig., Jan., nk.*; biti pod neko omejitvijo, gewissen Beschränkungen unterliegen, *DZ.*; s to omejitvijo, mit dieser Einschranfung, *DZkr.*

omejiti, im, vb. pf. ungrenzen, einmarken, *Cig., Jan.*; (eine Größe) begrenzen (math.), *Cig. (T.)*; — einschranken, beschränken, *Cig., Jan., nk.*

omejničiti, čim, vb. pf. mit Grenzsteinen versehen, *Cig., C.*

omejnik, m. = omejek, der Ackerbau, *C.*

omēka, f. die Erweichung, *Z.*

1. omēkniti, mēknem. vb. pf. weich werden, *Z.*; srce mu je omednilo, *ogr.-C.*

2. omckniti, māknem (mēknem), vb. pf. 1) abhebeln: predivo o., *Mur., C.*; — 2) etwas obenhin thun, *Guts.-Cig.*; — 3) o. se. ausgleiten, *Mur.*; emschlupfen, *Volk.-M.*

omêkom, *adv.* = obrisom, geſtrichen (vom Trodenmaß), *vzhŠt. - C.*; (nam. omakom?).

oměksati, *am, vb. pf.* weicher machen, erweichen, *Z.*

omekúžiti, *úžim, vb. pf.* = oměkúžiti. *Jan.*

oměl, *m. sneg.* ki se usiplje s hiš ali z drevja. *Zaga pri Bolcu-Erj. (Torb.).*

oměla, *f.* die Mützel, *Cig., Jan., Rib. - Mik., SlGor.-Erj. (Torb.);* bela o., die weiße Leimmiſtel (*viscum album*), *Tuš. (R.).*

omělce, *n. dem.* omelo; der Rehrwiſch, *Guts., Cig., C., Pol.*

omelika, *f.* der Weiſſklee (*cytiscus radiatus*), *Tolm.-Erj. (Torb.).*

omelišje, *n.* der Bärlapp (*lycopodium sp.*), *Savinska dol.-Erj. (Torb.).*

1. **omělje**, *n.* = pečno omelo, *Mik.*

2. **omělje**, *n. coll.* Mützelſtauden, *M.*

omělo, *n.* der Rehrwiſch, *Cig., Jan., C.*; z omelom hišo beliti. *ogr.-C.*; — der Borſtwiſch, *M.*; ročno o., der Handborſtwiſch, *Cig.*; — der Baſtofenwiſch, *Cig., C., BlKr.*; = pečno o., *juzhŠt.*

oměmba, *f.* die Erwähnung, *Cig., Jan.*

oměna, *měna, m.* die Erwähnung, *Cig. (T.), C.*

oměna, *f.* = omen, *C.*

omencáti, *ám. vb. pf.* ſchreiben, *C.*; klasje o., *Z.*; proso o., die Hirſe anſteten, *juzhŠt.*

omenděvati, *am. vb. impf.* (nam. omeděvati) = prežati pri kakem piru, ženitvi ali pri kaki pojedini, *Malhinje pri Devinu - Erj. (Torb.).*

oměnek, *nka, m.* die Erwähnung, *Jan., Cig. (T.), C., DZ.*; das Citat, *Jan.*

omenitív, *ive, f.* die Erwähnung, *nk.*

oměnití, *im. vb. pf.* erwähnen, eine Bemerkung machen, *Cig., Jan., nk.*; anführen, citieren, *Jan.*

oměnití se, *im se, vb. pf. 1)* einen ſchlechten Tauch machen, *Mur.*; — 2) ſich irren, *C.*

oměnja, *f.* der Miſtſtauch, *Cig.*

oměnjati, *am. vb. impf. ad* omeniti; Erwähnungen machen, erwähnen, *Cig., nk.*; citieren, *Jan.*

oměnjati se, *am se, vb. pf.* einen ſchlechten Tauch machen, *Met.*

omenjěvati, *niem, vb. impf.* = omenjati, erwähnen, *Jan., nk.*

omenjěvati se, *niem se, vb. impf. ad* omenjati se; ſchlecht tauchen, *Z.*

oměra, *měra, m.* das Verhältniß, *C.*; — die Dimension, *Cig. (T.), DZ.*

oměra, *f.* = omer, das Verhältniß; značne oměre, *SlN.*; das Maß, *DZ.*

oměrcen, *rna, adj.* verhältnißmäßig, *C.*

oměriti, *měrim, vb. pf. 1)* einen Maßſtab anlegen (*math.*), *Cig. (T.);* proportionieren, *C.*; 2) o. se, im Weiſen irren, falſch meſſen, *Z., C.*

omeseněti, *im. vb. pf.* fleiſchartig werden, *C.*

oměsiti, *im. vb. pf.* mittelſt des Meſſens miſchen, *Cig., M.*; pogače z maslom in jajci omešene, *Lerst. (Zb. sp.);* den Zauer Teig mit dem Bretteig miſchen, *Z.*

1. **oměsti**, *mětem, vb. pf.* ringſherum ausſegen, abſegen; stene o.; pajčevine po stenah o.; o. orodje po malinu; suknoj o., *Krelj.*; — o. veliko sveta, viel in der Welt herunkommen, *Jan.*; — o. koga, jemanden hintergehen, *Cig.*; — ometen = premeten, durchtrieben, *C.*

2. **oměsti**, *mětem, vb. pf.* ſtark beſchneien: s snegom ometen, *Vrt.*

3. **oměsti**, *mětem (mědem), vb. pf.* die Butter fertig machen, abbuttern, *Cig., juzhŠt.*

oměstje, *n.* das Weichbild einer Stadt, *Cig.*

oměsati, *am, vb. pf.* verniſchen, *C.*; abrühren, *Cig.*

oměti, *měta, m. 1)* der Mauerwurf; na moker omet slikati, al fresco malen, *Cig.*; — 2) der Aufſchlag bei Kleidern, *C.*; — der Rand (*deš Alderš*), *Jan.*

1. **omětáca**, *f.* omelce za nečke (*kadunje*), *BlKr.*

2. **omětáca**, *f.* die Maurerkelle, *Cig., Jan., C.*

omětácka, *f.* die Maurerkelle, *Cig., C.*

1. **omětalnica**, *f.* der Dſenwiſch, *Notr.*

2. **omětalnica**, *f.* = ometácka, *Jan.*

3. **omětalnica**, *f.* der Butterrührkübel, *C.*

omětalo, *n.* der Rehrwiſch, *Mur., Cig., Jan., C.*; — der Baſtofenwiſch, *BlKr., Notr.*

1. **omětanje**, *n.* das ſegen.

2. **omětanje**, *n.* die Berappung (einer Mauer), *Cig.*

ometarína, *f.* = ometnina, *Jan. (II.).*

1. **omětati**, *mětam, vb. impf. ad 1.* omesti; abſegen; dimnik o., den Schornſtein ſegen, *Cig.*

2. **omětati**, *měcem, l. vb. pf.* bewerfen, *Mur., Cig., Jan.*; zid o., die Mauer mit Mörtel bewerfen, berappen; — II. **omětati**, *mětam, čem, vb. impf. 1)* *ad* omětati; ſich mit dem Anwerfen, Berappen einer Mauer beſchäftigen, *Met.*; — vorwerfen, *Jurč.*; — 2) *ad* ovreči; aufſetzen, beſtreiten, verwerfen, widerlegen, *Jan.*; potrijevati ali ometati letne račune, *Lerst. (Nauk);* o. in pobijati ugovore, *Gr.*; — 3) = na ometico šivati, *Lerst. (Rok);* — = obšivati, *Ig.*; — 4) rob ometa, das Jongende richtet ſich gäh auf (*mont.*), *Cig., Vod. (Izb. sp.).*

3. **omětati**, *am. vb. impf. ad 3.* omesti; Butter machen, buttern, *Jan., juzhŠt.*

omětavanje, *n.* das Anwerfen, das Bewerfen; das Berappen (der Mauer).

omětavati, *am, vb. impf. 1)* *ad 2.* ometati I.; bewerfen; o. zid, die Mauer mit Mörtel bewerfen, berappen; — 2) *ad* ovreči; beſtreiten, aufſetzen, *nk.*

omětek, *tka, m.* der Pinſel; malarski ometki, *ogr. - Valj. (Rad).*

oměten, *tna, adj.* omětni dvor = kaſacijski d., *DZ.*

oměti, *m. pl.* ſlabſha moka za svinje, *Temljine (Tolm.)-Štek. (Lat.).*

oměti, *omānem, vb. pf.* abreiben; proso o., die Hirſe anſteten; — drücken, quetiſchen, zer-malmen, *C.*

omětica, *f.* nekak šev, die Endelnaht, *Senožče, Lašče-Erj. (Torb.);* na ometico šivati,

zwei Stücke so zusammennähen, daß der Saum nach außen über die beiden Kländer geschlungen wird, *Levst. (Rok.)*.

omčitič, *m.* der Mehriisch, *Guts.-Cig.*

omčitiš, *m.* 1) der Mehriisch, *Jan., C., Danj.-Mik., jrzhŠt.*; — 2) der Maurerwinkel, *Mur.*

ometine, *f. pl.* = obsivi, die Aufschläge am Kleide, *C.*

omčtšaj, *m.* die Grenzjurde, *Cig., Jan.*

omčtnik, *m.* der Main, *C.*; — besl. ein schroffer Weingartenrain, *Mal.-C.*

ometnina, *f.* das Kaminfegegeld, *Cig.*

ometováti, *ujem vb. impf. 1) ad 2.* ometati 1.; (mit Mörtern) bewerfen, berappen; — 2) ad ovreči: bestreuen, aufsetzen, *nk.*: tega mu nihče ne bo ometoval. *Glas.*

omčtovina, *f.* zusammengefügtes Mehl (3. B. in der Mühle), *Gor.*

omčvati, *am, vb. impf. ad ometi:* klasje o., die Ähren durch Zerreiben entkörnen, *Mik.*

omezdrati, *im, vb. pf.* besolden, *C., Z.*

omezdrati, *am, vb. pf.* kože o., die Häute ausfleischen, auf der Fleischseite glatt schaben, schlichten, *Cig.*

omezdriti, *im, vb. pf.* = omezdrati, *Z.*

omezniiti, *mčznem, vb. pf.* abstreifen: vrbovo skorjo o., kožo si o., *C.*; blato s črevljev o., *vrzhŠt.-C.*; korenje o., = blato ali prst s korenja z roko odpraviti, *Zora*; — o. se, sich streifen, *vrzhŠt.-C.*; tudi: ausgleiten, *vrzhŠt.-C.*

omeziti, *im, vb. pf.* die Rinde so ablösen, daß sie ganz bleibt, *BIKr. - Mik.*; tudi: omčziti, *Dol.*

omičen, *čna, adj.* Kultur-, *Cr.*

omijálnica, *f.* die Spülgette, *M.*

omijnica, *f.* die Spül- und Abwaschbüche, *Levst. (Pril.)*.

omika, *f.* die Bildung, die Kultur, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*

omikálnica, *f.* die Hechel, *Mur., C.*; — = greben za mikanje volne, *C.*

omikálnik, *m.* = greben za mikanje volne, *C.*

omikálg, *n.* 1) die Hechel, *C.*; — 2) das beim Messen angewendete Getreidestreichbrett, *C.*

omikaneč, *nea, m.* der Gebildete, *nk.*

omikanost, *f.* die Aufgeklärtheit, die Bildung, *Cig., Jan., nk.*

omikati, *kam, čem, vb. pf. 1)* abhebeln, anfrämpeln; konoplie o., *Let.*; — 2) (das Getreide beim Messen) streichen, *C.*; — 3) bilden, civilisieren, omikan. gebildet, civilisiert, *Cig., Jan., nk.*

omikávati, *am, vb. impf. ad omikati:* 1) hebeln, *Mur.*; o. lan, *Trst. (Let.)*; — 2) bilden, *Cig.*

omikonšec, *sca, m.* der Kulturträger, *Jan.*

omikováten, *čna, adj.* bildend, *Cig.*

omikovâtnica, *f.* die Bildungsanstalt, *DZ.*

omikováti, *ujem, vb. impf. 1)* hebeln, *Z.*; — 2) bilden, ausbilden, *Cig., nk.*

omikovâvec, *vca, m.* der Bildner, *Cig.*

omilčti, *im, vb. pf.* lieb werden, *C., nk.*; omilela misel, die Lieblingsvorstellung, *Cig. (T.)*

omiliti, *im, vb. pf.* einreisen, *Cig., Jan.*

omiliti se, *im se, vb. pf. o. se komu*, jemandem lieb werden, *Cig.*; sich bei jemandem beliebt machen, sich einschmeicheln, *Jan.*; kar se omili, ne omrzne, *Jan. (Slovn.)*.

omiljati, *miljam, vb. impf. ad omleti:* 1) mahlen, *Jan.*; — 2) o. se, abreißen: pesek se omilja, *Cig., C.*

omiljati se, *am se, vb. impf. ad omiliti se:* o. se komu, jemandem schmicheln, sich bei jemandem einschmeicheln suchen, *Jan.*

omiljavati se, *am se, vb. impf.* = omiljati se, schmicheln, *ogr.-C.*

omilnica, *f.* das Waschbecken, *C.*

omilnik, *m.* der Ut, wo das Küchengechirr gewaschen wird, *Štek.*

omilodáriti, *árim, vb. pf.* mit Almosen beschenken, *Z.*

omilostiti, *im, vb. pf.* = pomilostiti, begnadigen, *Cig.*

omilováten, *čna, adj.* bemitleidend, *Jan. (H.)*.

omilovânje, *n.* das Bedauern, das Bemitleiden, *Jan., nk.*

omilováti, *ujem, vb. impf.* bedauern, bemitleiden, *Jan., nk.*

omínati, *mínam, vb. impf. ad ometi:* abreiben, abqueischen, *C.*

ominej, *intevj.* = jemnasta! *Jurč.*

omisati se, *am se, vb. pf.* = omisiti se, *Jan. (H.)*.

omiselje, *n.* der Gedankenkreis, der Dreieckskreis, (omislije) *Cig. (T.)*.

omisiti se, *mísim se, vb. pf.* sich mausen, *Mur.*; — omišeno drevo, ein entblätterter Baum, *C.*

omislek, *selka, m.* die Anschaffung, *M.*; veliko zapraviti z dragimi omiselki pri hiši, *Jap. (Prid.)*.

omislije, *n.* = omiselje, *Cig. (T.)*.

omislitev, *ive, f.* die Anschaffung, *DZ.*

omisliiti, *míslim, vb. pf. 1)* anschaffen, beschaffen; konja si omisliiti; — 2) versorgen: Bog je svet omislil s solncem. *Krejš:* omisljen z vso potrebo. *Trub.*; o. se za dve, tri leta. *Trub.*; oskrbeti in omisliti se, „sich versorgen und bedenken“, *Trub. (Post.)*.

omisljati, *am, vb. impf. ad omisliti:* 1) anschaffen; — 2) versorgen, *Krejš.*

omisljávati, *am, vb. impf.* = omisljevati.

omisljénje, *n.* die Anschaffung, *Cig.*

omisljévati, *ujem, vb. impf.* = omisljati.

omiti, *mijem, vb. pf.* völlig abwachen; — o. koga, jemandem einen Wischer geben, *Cig.*

omititi, *im, vb. pf.* bestechen, *Svet. (Rok.)*.

omítva, *f.* die Waschung, *C.*

omiváča, *f.* der Waschlappen oder der Waschschwamm, *Mik.*

omivâtnica, *f.* das Spülfaß, *Cig., C.*

omiválg, *n.* das Spülfaß, *Guts.*

omivânje, *n.* das Abwaschen.

omivati, *am, vb. impf. ad omiti:* durch Waschen reinigen, abwachen; — o. koga, jemandem verkleiden, ihm nachreden, *C.*

omizcn, *zná, adj.* um den Tisch befindlich: omizna družba, die Tischgesellschaft, *nk.*

omizje, *n.* die mit einem Tisch Eigenden, die Tischgesellschaft; polno omizje nas je bilo; eno omizje pri drugem. *Dalm.*; o. bogaboječih ljudi. *Ravn.*

omiznik, *m.* einer von der Tischgesellschaft, omizniki, die Tischgesellschaften, *Zv.*, *IjZv.*

omláček, *čka*, *m.* prvi o., der Vordruch, *Cig.*

omláčen, *čna*, *adj.* lautlich, *Jan.*, *C.*

omláčiti, mláčim, *vb. pf.* lau machen, *C.*; — (kvas), ki je bil očistil in prekisal omlačeno človeštvo, *Jurč.*

omlačnėti, *im. vb. pf.* lau werden, *Cig.*

omlád, mláda, *m.* ein junger Zweig, der Schöpfung, *C.* *Bes.*, *Polj.*; brestovi omladi so goli in prazni, *Vrt.*

omlád, *f.* 1) die Verjüngung, *M.*; — 2) das rauhe Häutchen um das neue Gehörn der Störche und Rehböcke, das Dickmaß, *Cig.*

omláda, *f.* = omlad *m.*, mladika, *C.*, *Vrsno* (*Tolm.*)-*Erj* (*Torb.*).

omládek, *dka*, *m.* = omlad *m.*, einjähriger Zweig, der Schöpfung, *C.*, *M.*

omláden, *dna*, *adj.* jugendlich, *Jan.*, *Svet.* (*Rok.*); jung und zart: omladna koža (mladitih ljudi), *Ig.*; — v pomladil se obleče breza z omladnim zelenjem, *Jurč.*

omládjenje, *n.* die Verjüngung, *Cig.*

omladėti, *im. vb. pf.* 1) jung werden, sich verjüngen, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; — 2) das Dickmaß (prim. omlad *f.*) bekommen, *Cig.*

omladévati, *am. vb. impf. ad* omladeti, *Z.*

omladiten, *ita*, *adj.* verjüngend, *Jan.* (*H.*).

omladina, *f.* der Nachwuchs, die Jugend, *Cig.* (*T.*), *nk.*; — *hs.*

omladiti, *im. vb. pf.* 1) jung machen, verjüngen: o. se, jung werden, *Cig.*; — aufstehen, *Cig.*; — 2) drobnica se je uže omladila, das Kleinvieh hat schon Junge geworfen, *Trenta*, *Soča*-*Erj* (*Torb.*); — 3) abliegen, *Cig.*; omlajene hruske, *IjZv.*; — rösten: o. konoplje, *Let.*

omládje, *n. coll.* junge Zweige, *C.*

omládnost, *f.* die Jugendlichkeit, *Jan.*, *Bes.*

omládniiti, mládnem, *vb. pf.* jung werden, sich verjüngen, *Mur.*, *C.*, *Danj.*-*Mik.*

omládoven, *vna. adj.* jugendlich: omladovne kože je, *Svet.* (*Rok.*).

omlahávati, *am. vb. impf. ad* omlahniti, *Jan.* (*H.*).

omláhniti, mláhnem, *vb. pf.* schlaff werden, erschlaffen, *Jan.*, *Cig.* (*T.*).

omlájati, *am. vb. impf. ad* omladiti; verjüngen, *Z.*, *Let.*

omlájati se, jem se, *vb. impf.* ichmeideln: mačka se omlaje, kadar se drgne in suče okolo človeka, *Podkrnci*-*Erj* (*Torb.*).

omlájeváti, njem, *vb. impf.* omlajati, verjüngen, *Z.*

omlájiti, *im. vb. pf.* mit Schlannt überziehen, *C.*

omlát, mláta, *m.* das Abdreihen, *M.*; die Vollendung des Drehens, *C.*; — : domlatki, *C.*

omlátiti, *im. vb. pf.* 1) abdreihen; vse žito smo omlátli; vse je omlačeno, *Ravn.* (*Hc.*); — nekoliko o., überdreihen, *Cig.*;

— 2) o. koga, jemanden derb abprügeln, *Cig.*

omlęden, *dna*, *adj.* widersich süß, fade schmekend, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *C.*, *Lašče*-*Levst.* (*Rok.*); — *preu.* fade: ta dušna paša je bila precej prazna in omladna, *IjZv.*; omladno skovan ogovor, *Levst.* (*Zb. sp.*).

omlędnost, *f.* der fade Geschmack, *Jan.*

omlęsti, omólzem, *vb. pf.* = omolsti, *Z.*

omlęti, męlim, *vb. pf.* 1) durchmahlen, *Cig.*; — 2) abprügeln: voda je breg omlela, *Cig.*; — o. se, abrießeln (o pesku), *Cig.*, *C.*

omlęzovje, *n.* die Biehmilch, *Tolm.*

omloháviti, ávim, *vb. pf.* erschlaffen, *Erj.* (*Som.*); (nam. omlahaveti? prim. mlahav, omlahniti).

omóę, *f.* die Stärkung, *C.*

omóęek, *čka*, *m.* die Stärkung, *C.*

omóęence, *nca*, *m.* der Betäubte: s tekočino drgniti omóęenca, *D.Sv.*; — prim. omotiti.

omóęi, móęem, *vb. pf.* 1) überwältigen, *Cig.*, *M.*; spanje ga je omoglo, *Cig.*; — 2) omóęi si. sich behelfen, *vzhŠt.*-*C.*; = o. se, *BlKr.*-*M.*; — 3) o. koga, bestärken, *C.*

omóęiti, móęim, *vb. pf.* benezen, anfeuchten, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*; grlo si o., *Cig.*; — einzuntzen, *Cig.*, *Jan.*

omóęviriti, írim, *vb. pf.* jumpfig machen: o. travnik, *C.*

omodřeti, *im. vb. pf.* blau werden, *Vrt.*

omodřiti, *im. vb. pf.* blau färben, *Cig.*

omogóęeváti, njem, *vb. impf. ad* omogóęiti, *nk.*

omogóęiti, óęim, *vb. pf.* ermöglichen, *Cig.*, *nk.*

ómoh, *m.* *Vrtov* (*Km. k.*), *Notr.*, pogl. omah.

ómoker, *kra. adj.* etwas naß, *C.*

omokřiti, *im. vb. pf.* naß machen, *Mur.*

omólčati, *im. vb. pf.* = omolkniti 1), *Trub.*

omólkniti, mólknem, *vb. pf.* 1) = obmolkniti, verstimmen, *Jan.*; — 2) einfließen (von den Blütern des Körvers): roke so mi omolknilo, *Dol.*-*Mik.*

omólsti, mólzem, *vb. pf.* abmelken, *Z.*

omoriti, *im. vb. pf.* ablenzen (o mrazu), *C.*; mizla sapa omori žito, *Cig.*

omóstnica, *f.* ein Balken des Brückengeländers, *Let.*

omót, móta, *m.* 1) der Schwindel, der Taumel, *Mur.*-*Cig.*, *Cig.* (*T.*); v o. mu gre, er ist vom Schwindel befallen, *Čeljska ok.*, *Sl.Gor.*, v o. iti, wirbeln, sich wirbelnd drehen, *M.*; tudi: ómot, *Lašj.* (*Rad.*); Te igrali bomo vam. Da vse v omot teklo bode, *Danj.* (*Posr. p.*); — 2) der Moller (eine Pferdekraftheit), *Jan.* (*H.*); — 3) die Verwirrung, *C.*

omóta, *f.* 1) die Betäubung, *Jan.*; — 2) die Verwirrung; o. pameti, *C.*; — 3) otrov v ribjo lov. betäubender Fischlöcher (Medelförner), *Dornberg* (*Goriš.*)-*Erj.* (*Torb.*).

omotáti, ám, *vb. pf.* 1) mit etwas herumwideln: o. se, sich mit etwas drehen; — 2) umwideln, umwinden, bewideln; s sukancem o. kai, etwas überzwirnen, *Cig.*

omotávati, *am. vb. impf. ad* omotati; 1) herumwideln, herumwideln; — 2) umwinden, bewideln.

omōtck, tka. *m.* das Herumgewundene, *C.*: voščení o., das Wachsstückel, *C.*

omōtčen, tna. *adj.* 1) schwindelig, *Mur., Jan.*: — fellerig, *Jan./H.*; — 2) betäubend, *Cig.*: — omotna moka, (durch Vold) verdorbenes Mehl, *C.*: — 3) = moten. trübe: omotno steklo, *Cig.*; omotno videti, undeutlich sehen, *Cig.*

omōtica, *f.* 1) der Schwindel, der Tummel, die Betäubung; — 2) betäubender Fischföder, *Cig., Laščev-Lerst.(M.). Gor.*: ribe loviti z omotico, *Lerst.(Nauk.)*; — 3) der Tummel: solch (solium tenulentum), *Z.*: sama o., nič zdravega zrnja, *Slc.*

omōtičav, *adj.* dem Schwindel unterwerfen, *Bole, Soča-Erj./Torb.*, *Rut./Tolm.*

omōtičen, čna. *adj.* 1) schwindelig, betäubt: omotični in omamljeni, *Krelj*; — 2) Schwindel erregend, betäubend: omotična vročina, *Cig.*: Gospod je omotičen duh mej nje izil, *Dalm.*

omōtičnost, *f.* der Zustand des Schwindels, die Betäubung.

omotihati se, am se, *vb. impf.* tanzeln, wanken, *C.*

omotilo, *n.* das Betäubungsmittel, *Let.*

omōtiti, im, *vb. pf.* schwindelig machen, betäuben, *Cig., Jan., Cig.(T.), Let.*: — irre führen, *Z.*

omōtnica, *f.* = omotica 2). betäubender Fischföder, *C.*

omotvōziti, vōzim, *vb. pf.* o. kozla = motvoz dejati nani, *Jurč.*

omōženka, *f.* ein verheiratetes Frauenzimmer, *Mur.*

omōževáti, ūjem, *vb. impf. ad* omōžiti = možiti. (Frauenzimmer) verheiraten, *Z.*

omōžitv, tve, *f.* die Verheiratung (eines Weibes).

omōžiti, im, *vb. pf.* (ein Weib) verheiraten; o. se. heiraten (vom Weibe); omožena. verheiratet.

ómračen, čna, *adj.* etwas dämmerig, etwas dunkel, *C.*

omračeváti, ūjem, *vb. impf. ad* omračiti.

omračevávec, vca. *m.* der Verfinstler, *Cig.*

omračiti, im, *vb. pf.* undunkeln, verdunkeln; o. se. dunkel werden, *Cig.*; o. dušo. die Seele ummachten, *Cig.(T.)*.

omračje, *n.* die Dämmerung, *Danj.-M. C.*

omramoríti, im, *vb. pf.* marmorieren, *Cig.(T.)*.

omráza, *f.* 1) die Hülst, der Widerwille, *C., Krelj*; die Mißstimmung, *Jan.*; — 2) der Haß, *Cig.(T.), C.*; — stsl. hs.

omrázati, mrázim, *vb. pf.* 1) kalt machen, *Dict.*: — 2) verächtlich, widerlich machen, verletzen, verfeiden, *Cig., ogr.-C.*; verhaßt machen, aufschwären, *Jan., Trub.*; o. se. widerlich, verächtlich werden, *ogr.-C.*; — 3) disqualifizieren, *Jan.*: abgeneigt machen, *Z.*: — verlezen, *Dict.*

omráznica, *f.* 1) prvi drobni sneg, kadar začne naletovati, *Vas Krn-Erj.(Torb.)*; — 2) = kurja polt, die Gänsehaut, *Tolm.-Erj.(Torb.)*.

omrázati, am, *vb. impf. ad* omraziti, *Jan.(H.)*.

omraževáti, ūjem, *vb. impf.* = omrazati, *Jan.(H.)*.

omráznja, *f.* die Verfeindung, *ogr.-C.*

omrāniti se, im se, *vb. pf.* sich dunn bewölken, *Jan., Z.*

omrēti, mrēm, mrēm, *vb. pf.* absterben (o udih), *Z.*: omrl. gelähmt, *Bes.*: — schlapp werden (o rastlinah): od mraza ali vročine o., *C.*; — omrl. schlapp, träge, *C.*

omreževáti, ūjem, *vb. impf. ad* omrežiti, *Jan.(H.)*.

omrēžiti, im, *vb. pf.* 1) umgarnen, umhüllen, *Mur., Cig., Jan.*: Omrežiti — ga zeli, *Preš.*: — mit einem Netz versehen, *Cig.*: — 2) umgarnen, begittern, vergarnen, *Mur., Cig., Jan.*

omrēžje, *n.* 1) das Netz, *Cig., Jan.*: — das Netz (techn. math.), *Cig.(T.)*; o. rek. das Flußnetz, *Cig. T.*: železnocestno o., das Eisenbahnnetz, *DZ.*; — 2) das Gitter, das Gitterwerk, *Mur., Cig., Jan.*: lukati skozi o., *Schönl.-Valj./Rad.*

omrika, *f.* = dobrika, *C.*

omrkniti, mrknem, *vb. pf.* sich verdunkeln (von der Sonne oder dem Monde), *Z.*

omrknenje, *n.* die Verfinstierung (der Sonne, des Mondes), die Eklipse, *Jan.*

omrsavec, vca. *m.* der Schnapper (ein Werkzeug zum Aderlassen oder Schröpfen), *Mur.-Cig.*: puščati z omrsavcem. (omrzalcem) *Strp.*: — die Zunge (der Losdrücker) am Gewehr, *vzh.St.-C.*: — prim. mrsalo.

omrsíti, im, *vb. pf.* losdrücken (3 B. ein Gewehr), *Mur., C.*; — o. se. losgehen (o puski), *Mur.-Cig.*

omrsíti se, im se, *vb. pf.* 1) die Nahte brechen, an einem Festtage eine Fleischspeise kosten, *Dol.-Cig., Jan., C.*: — etwas kosten, *C.*: toliko, da smo se omrsili, *Narr.(Kop. sp.)*: danes se še nisem omrsil, *Laščev-Lerst.(Rok.)*; — o. se. sich legen, *Jan.*: = pokusiti kaj dobrega, po čemer slabeša stvar uže ne gre v slast, *Rihenberk-Erj./Torb.*; — 2) o. se. verwirrt werden, *C.*

omrsniti se, mrsnem se, *vb. pf.* die Nahte brechen, *Z., Mik.*: — sich legen, *Ip.-Mik.*

omrsavēti, im, *vb. pf.* mager o. hager werden, *Cig., Jan., C., DZ.*

omrsēti, im, *vb. pf.* = omrsaveti, *Cig.*

omrtvōlost, *f.* die Erstarrung, *Jan./H.*

omrtvétii, im (ūjem), *vb. pf.* = otrpniti. absterben, erstarren, gelähmt werden, *Jan., Podkrcni-Erj.(Torb.)*; — in der Zähigkeit erlahmen, im Eifer nachlassen, *Podkrcni-Erj.(Torb.)*; omrtveli so po mnogih trudih, *SLN*: omrtvela samosvest, *Zp.*

omrtvíca, *f.* die Lähmung, *Jan.*: neka svinj-ska bolezen, kadar prasetu zadnje noge „omrtve“, *SLGosp.*

omrtvíčen, čna, *adj.* gelähmt: omrtvično prase, *SLGosp.*

omrtvíti, im, *vb. pf.* lähmen, *Jan.*

omrtvoudba, *f.* die Lähmung, *Mur./DZ.*: (-tvudba, *Mur.*: — tvudba, *Cig.*).

omrtvoudítii, ūdim, *vb. pf.* lähmen, *Mur./DZ.*: (-tvuditii, *Mur.*).

omrvíti, im, *vb. pf.* = oškrbiti, *Notr.*
omřza, *f.* der Ueberdruß, der Efel, *M., Cig.*;
 — die Mißstimmung, *Jan.*
omřzavati, am, *vb. impf.* 1) mit Reiß über-
 ziehen: slana travnike omřzava, *Danj (Posv.*
f.); — 2) falt werden, *Dict. (Mik.)*.
omřzėti, im, *vb. pf.* eitelhaft werden: omřzi mi
 kaj, eš erregt Widerwillen, Abſcheu, *Jan.,*
C., nk.
omřzévati, am, *vb. impf. ad* omřzeti; eitelhaft
 werden, Widerwillen erregen, *Z*
omřziti, im, *vb. pf.* 1) falt machen *Z.*; gleich-
 gültig machen: o. duh in srce, *SLN.*; — 2)
 verſchäſt oder mißfällig machen, *Mur., Jan.*;
 še pravo bogaboječnost ljudem omřzijo take
 žlabudre, *Ravn.*; o. se, ſich verächtlich machen,
C.; ogrđiti in omřziti se proti Bogu, *roko-*
pis iz 15. stol. - Let.; — omřzilo se mi je
 kaj, ich bekam Efel vor etwas, *Cig.*
omřzěti, im, *vb. pf.* falt werden, erkalten, *Mur.*;
 — ljubezem proti Bogu omřzili, *Guts. (Res.)*;
 lau werden: o. v dobrem, *SLGosp. - C.*
omřzlina, *f.* der Groß, *Jan.*
omřzliti, im, *vb. pf.* falt machen, *Mur.*
omřzljiv, íva, *adj.* eitelhaft, Abſcheu erregend,
Mur., Jan.
omřzljivost, *f.* die Eitelhaftigkeit, *Jan. (H.)*.
omřznica, *f.* omřznice so drobne snežinke,
 ki o hudem mrazu po zraku letajo, *Polj.*;
 — prim. omřznica 1).
omřzniti, mřznem, *vb. pf.* 1) falt werden:
 úseša so omřznila, *Pohl. (Km.)*; pridite! jedi
 bi utegnile omřzniti, *V. - Cig.*; (o vremenu),
Cig., Jan.; — erkalten (fig.), im Eifer nach-
 laſſen, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; — 2) mißfällig o.
 widerlich werden, *Jan.*; pes omřzne gospo-
 darju, der Herr wird des Hundes überdrüſſig,
Vrt.
omřzovati, újem, *vb. impf. ad* omřzniti; falt
 werden, erkalten, *Jan., M.*; — ljubezem bode
 omřzovala, *Trub.*
omuhávati se, am se, *vb. impf.* judringlich
 den Hof machen: okoli gospie se omuhavajo
 nazidani gospodišči, *Évj. (Izb. sp.)*
omúlek, lka, *m.* 1) klobuk, ki se na mleku
 dela, kadar vre, *Polj.*; — 2) ein abgeſchälter
 Maiskolben, *Kras.*
omúlti, im, *vb. pf.* abſtumpfen, *Ip. - Mik.*; der
 Spitzen, Eden, Hörner u. dgl. berauben, *Cig.*;
 o. si roge, die Hörner abstoßen u. verlieren,
Cig., C., Notr.; = o. se, *Jan.*; o. drevo, den
 Gipfel eines Baumes beſchneiden, *Cig.*; tudi:
 die Blätter des Baumes abſtreifen, abblättern,
Cig., Jan.; — abſtreifen, abweiden: živina
 omúli mlade hrastiče, *Nov.*; omúljene ledine,
Zv.; — vinograd o., den Weingarten jäten,
Cig.; — omúlien, hümpf, *Jan.*; ohne Hörner,
 ohne Hart, ohne Wärr, *Cig.*
omúšćnik, *m.* das Ziehpflaſter, das Blasen
 pflaſter, *Mur. - Cig., Jan.*
omúšćnjak, *m.* = omúšćnik, *C.*
omutavěti, im, *vb. pf.* hümmen werden, *Cig.*
omútniti, mútnim, *vb. pf.* = omutavěti, *V. - Cig.,*
Jykr.
omútniti, mútnem, *vb. pf.* = omutavěti, *Cig.*

omúzati, am, *vb. pf.* (die Rinde, die Haut, die
 Haare, die Blätter, den Roth u. dgl.) abſtreifen,
 vřhŠt. - C., *Z.*; o. se, Haare, Federn, Laub
 verlieren, *Z.*; — o. koga za uho, jemandem
 eine Ohrfeige geben, *Cig.*; o. koga, jemandem
 abſtreichen, abprügeln, *Bes.*

omúzniti, múzmem, *vb. pf.* mit einem Zuge
 abſtreifen, *Guts., Cig., Jan., M., vřhŠt. - C.*

omuzovati, újem, *vb. impf. ad* omuzati, omuz-
 niti, abſtreifen, *Z.*

omúžiti, im, *vb. pf.* o. síbo, die Rinde von
 einem ſaftigen Zweige ganz ablöſen, *Cig.*

1. **ón**, óna, onó (óno), *pron.* er, ſie, eš; on,
 der Mann, ona, daš Eheweib (tako med
 prostim narodom drug o drugem govorita
 mož in žena); on, daš Männchen, ona, daš
 Weibchen bei Thieren (bej. Vögeln); *acc. n.*
sing. „je“: storite je tretjič, *Dalm.*; vzemi
 le-to dete in je doji, *Dalm.*; brzdami svoje
 telo in je v hlapčevanje silim, *Schönl. - Met.*;
 tako tudi *nk.* (sicer nav. „ga“); — v nika-
 nih stavkih more genitiv tega zaimena sprem-
 ljati samostalnik, katerega se tiče zanika-
 vanje: ni ga jezika, ni je besede, *Ravn. -*
Mik.; Ni ga lasu na glavi več, *Preš.*; nimam
 ga človeka, ki bi me v jezero dejal, *Ravn. -*
Mik.; tako tudi pri akuzativu v vzklikih:
 da jo nevoščljivost! da ga napuh! *Ravn. -*
Mik.; (*gen.*: da je sestre! *Met. - Mik.*); — *acc. f.*
sing. „jo“ izraza nekaj nedoločene objekt
 pri mnogih glagolih; potegniti jo kam,
 uganiti jo; Štirje jo godejo, Eden jo trobi,
Npes. - K.; (menda po vplivu italijanščine;
 prim. capirala, *Mik. V. G. IV. 30.*); — stari
acc. m. sing. „i(ri)“ se združuje z nekaterimi
 predlogi: predenj, nadenj, (= pred njega,
 nad njega) in: vanj, zanj, nanj, ponj (= v
 njega, za njega, na njega, po njega);
 (pomni: gre nad i, pade pred-i, *Met.*).

2. **ón**, óna, óno, *pron.* = 1. oni, jener, *nk.*
Kr.: (govori se nav. „un“, na *Gor.* tudi
 „gun“).

oná, *pron.* = 2. oni, one, *Mik.*

onáditi, im, *vb. pf.* = obnáditi, mit Stahl be-
 legen, *C.*

onáđva, onáđve, *g.* njiju, *pron.* ſie zwei.

onák, *adj.* von jener Beſchaffenheit, detartig,
Jan. (H.).

onak, *adv.* = onako, *C.*

onakajše, *adv.* ebenſo, *C.*

onáko, *adv.* auf jene Weiße, *C.*; tako, ne onako,
BlKr. - M.

onákov, *adj.* von jener Beſchaffenheit, *C.*

onákšćn, šćna, *adj.* = onakov, *C.*

onanija, *f.* die Selbſtbeſtedung, die Duanie,
Cig.

onanist, *m.* der Duanist.

onáv, *adj.* = onegov, *C., Z.*

onazáđiti, záđim, *vb. pf.* o kaj, Rückſchritte in
 einer Sache verrichten: o. znanstvo, *Cig.*
(T.)

ónda, *adv.* = ondaj, *Cig., Jan., Mik.*

óndaj, *adv.* dunnalč, *Cig., Jan., nk.*; dann,
M.; da; ondaj pa je rekul, da ſprach er (v
 priprostem pripovedovanju), *vřhŠt.*

ôndak, *adv.* = onđaj, *Prisp.-Mik.*
ôndan, *adv.* = on dan, neulich, *BlKr., jvzh-St.* (oni dan, *Dict.*).
1. ondánjji, *adj.* von neulich, *Dict., C., Polj.* — prim. ondan.
2. ondánjji, *adj.* damalig, *Mik.*; — prim. onda.
ondánsnji, *adj.* von neulich, *Z.*; Navleka novine Ondánsnji mravljin'c, *Vod.(Pes.)*.
ôndašnji, *adj.* damalig, *uk.*
ôndej, *adv.* dort, *Mik.*
ôndek, *adv.* = ondekaj, *C.*
ondêkaj, *adv.* dort, *Cig., Krelj.*
ondêkašnji, *adj.* = ondešnji, *C.*
ôndêšnji, *adj.* dortig, *Cig., Jan., jvzh-St.*
ôndi, *adv.* dort, an jener Stelle, dajelbit.
ôndikaj, *adv.* dort, *Mik.*; tu nekaj, ondikaj nekaj, *Jurč.*
ondôd, *adv.* = onod, dort herum, auf jenem Wege; od onod. von dort; ôndod, *jvzh-St.*
ondôten, *tna, adj.* von jener Gegend, dortig, *Mur., Cig., Jan., Mik.*; od vseh ondotnih mest, *Ravn.*; — prim. onodod.
ondû, *adv.* = ondi, *Jan., Trub., Dalm., Krelj.* *nk.*
ondûkaj, *adv.* = ondi, *Dict., Cig., Jan., Trub., Krelj, nk.*; Ondukaj tako dolgo kleči. Da bom jaz v cerkev prišel, *Npes.-K.*
ondûkajšnji, *adj.* = ondešnji, *M., Z., DZ.*
onê, *pron.* = 2. oni, *Cig., Jan., M., Gor., Št.*; (onei) *C.*
onêbje, *n.* = obnebjje, der Himmelsraum, *M.*
onečastitev, *tve, f.* die Beunehrung, der Zucht, *Jan.*
onečastiti, *častim, vb. pf.* verunehren, entehren, schänden, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk., BlKr.*
onečastnik, *m.* der Entehrer, *Cig.*
onečasêenje, *n.* die Entehrung, *nk.*
onečasêevâti, *ûjem, vb. impf. ad* onečastiti, verunehren, entehren, (onečasêevati) *Jurč., (onecastovati) Cig., Jan.*
onečasêevavec, *vca, m.* der Entehrer, *Cv.*
onečêditi, *čêdim, vb. pf.* verunreinigen, beschmutzen, beschubeln.
onečêja, *f.* die Verunreinigung, *ZgD.*
onečêjati, *am, vb. impf. ad* onečêditi; verunreinigen, *Z.*
onečistiti, *čistim, vb. pf.* verunreinigen.
onečlovêçiti, *çim, vb. pf.* entmenschen, *Cig.*
onegast, *adj.* von der gewissen Beschaffenheit (die man nicht nennen will oder kann), *Cig., Notr.-Levst.(Rok).*
onegasten, *stna, adj.* = onegast, *Cig., Notr.-Levst.(Rok).*
onegati, *am, vb. impf.* etwas thun, was man nicht jagen kann oder will, das Ding da thun (nadomešca lahko vsak glagol. katerega ali nečemo ali ne moremo izreči), *Mur., Cig., Jan., C., Notr.-Levst.(Rok).*
onegáv, *adj.* 1) von der gewissen Beschaffenheit, *Cig.*; — 2) dem gewissen o. dem Ding da gehörig; poznaš onegavo hêer? *Mur.*; onegava krava, die Kuh des Dings da (dessen Name uns nicht einfällt), *Mik.*; pogl. onegov.
onegáviti, *ávim, vb. impf.* das Gewisse thun, reden, treiben (was man nicht jagen kann o.

will; treiben: moram iti gledat, kaj kaj onegavijo družina moja in tlačani, *LjZr.*; kaj bi onegavil! was braucht man da Umstände zu machen! *Z.*
onegôditi, *gôdim, vb. pf.* eitelhaft machen, beschmutzen, *Cig.*
onegov, *adj.* dem Ding da, dem gewissen (dessen Name uns eben nicht einfällt) gehörig, *Mur., Jan., C., BlKr., jvzh-St.*; onegov fam, *BlKr., jvzh-St.*
onemâga, *f.* das Erlahmen, das Erliegen, *Valj.(Rad).*
onemâgati, *am, vb. impf. ad* onemoçi, von Kräften kommen, kraftlos werden, erlahmen, erliegen, *Cig., Jan., vzh-St.-C.*; rabi se tudi kot *vb. pf.*
onemênje, *n.* das Stummwerden, die Verstumung, *Cig.*
onemêti, *im, vb. pf.* stumm werden, *Mur., Cig., Jan., nk.*
onêmiti, *im, vb. pf.* zum Schweigen bringen: (Geschûße) demontieren, *Jan.*
onemoçi, *môrem, vb. pf.* = obnemoçi, kraftlos werden, erlahmen, ermatten, erliegen; onemogel, entrâftet, abgespannt, *Cig., Jan., C.*
onemôglost, *f.* die Kraftlosigkeit, die Schwäche, die Ershôpfung, *Cig., Jan., C.*
onemogêvâti, *ûjem, vb. impf. ad* onemogêçiti, *nk.*
onemogêçiti, *çim, vb. pf.* unmöglich machen, *Cig.(T.), nk.*
onên, *adj.* von der gewissen (deren Namen ich nicht nennen kann oder will); onene besede, *Z.*
onenâditi, *nâdim, vb. pf.* = iznenaditi, *C.*
onepokojiti, *im, vb. pf.* beunruhigen, *Cig.*
oneprijateljiti, *im, vb. pf.* verfeinden: o. koga s kom, *Cig.(T.).*
oneprijâzniti, *âznim, vb. pf.* = oneprijateljiti, *Cig.(T.).*
oneslâniti, *slânim, vb. pf.* entsetzen, *Cig.*
onesnâzenje, *n.* die Verunreinigung.
onesnâzevâti, *ûjem, vb. impf. ad* onesnâziti; verunreinigen.
onesnâziti, *snâzim, vb. pf.* verunreinigen, beschmutzen.
onespodôba, *f.* die Entstellung, *Cig.*
onespodôbiti, *dôbim, vb. pf.* entstellen (stil.), *Cig.(T.).*
onesreçevâti, *ûjem, vb. impf. ad* onesreçiti, *Z., nk.*
onesrêçiti, *srêçim, vb. pf.* unglücklich machen, *Cig.(T.), Z., nk.*
onesvêçenje, *n.* die Entheiligung, *Cig., Jan.*
onesvêçevânje, *n.* die Entheiligung, *SlN.*
onesvêçevâti, *ûjem, vb. impf. ad* onesvetiti, entheiligen, *Jan.*
onesvêçtiti se, *svêçtim se, vb. pf.* die Beſinnung verlieren, *Cig., Jan., Cig.(T.), Vrt.*
onesvêtiti, *svêçtim, vb. pf.* entheiligen, *Cig., Jan.*
oneškôditi, *škôdim, vb. pf.* unſchâdlich machen, *DZ.*
oneužitilo, *n.* das Denaturierungsmittel, *DZ.*

oneužítiti, žitim, *vb. pf.* = neužitno storiti, denaturirani, *DZ.*

onevesgliti, sčlim, *vb. pf.* ein Unlustgefühl erregen: o. koga, se, *Cig. (T.).*

onevžtniti, vžtnem, *vb. pf.* aufbrausen, aufjahren, *C.*

onevóljiti, vóljim, *vb. pf.* unwillig machen, *Cig., C.*

oneznániti, znánim, *vb. pf.* unkenntlich machen, entstellen, *Cig. (T.).*

óněž, *m.* = jánež, *Cig., Jan.*

ongáviti, ávim, *vb. impf.* tako se nav. govori nam. onegáviti.

1. **óni**, óna, óno, *pron.* jener, jene, jenes; — ne ta. ampak oni: oni-le, le-oni, jener dort; ta — oni, dieser — jener, der eine — der andere; oni isti, gerade jener, derselbe, *ogr. - C.:* — ono. auf jene gewisse Art: ono butasto je pred-se gledal. *Ravn.;* jo: ono velik, *C.*

2. **oni**, oná, onó, *gen.* onéga (onégá), oné, *pron.* der gewisse, der Ding da, den ich im Augenblicke nicht nennen will o. kann, *Mur., Cig., Met., Mik., Levst. (Rok.), Dol.;* to je ona! das sind jaule Süche! *V.-Cig.;* prazna ona! Varijari! *C.;* („onégá“ se tudi kot nominativ rabi: onega [onga] mi je rkel, *Gor., Ig.;*) — prim. ona, one.

oníkati, am, *vb. impf.* o. koga, nach dem Weisjiele des deutichen „Sie“ jemanden mit dem unflawischen „oni“ anreden.

óniks, *m.* neka vrsta kremenjaka, der Душ (min.), *Cig. (T.), C., Erj. (Min.).*

ónkraj, *praep. c. gen.* jenseits: o. potoka, o. groba.

ónkrajnji, *adj.* jenseitig, *C.*

ónkrat, *adv.* = nentlich, *Z., jvžhŠt.*

onónd, *adv.* dorthin, in jener Gegend, auf jenem Wege, dort durch: = le-onod, *Dict.;* divji može bodo onod skakali, *Dalm.;* koder ti, onod! jaz, *Gor.-Levst. (M.);* od onod, von dort; David je od onod šel in ubežal, *Dalm.;* tudi: ónod, *M., jvžhŠt.;* (onode, onodi, *C.).*

onójj, *adv.* leztšin, nentlich, *C., Št.*

ónokrat, *adv.* = onkrat, damalš, *C.*

onójjik, *adj.* jo groß, gleich groß, *C., Dalm.;* onoliko, kolikor, dieselbe Quantität, wie, *Jan., Cig. (T.), DZ.*

onómadnc, *adv.* = ondan, *Dict., C.*

onomatopojija, *f.* posnemanje narurnega glasu z besedo, sličnoglasje, die Onomatopöie, *Cig.*

ónostran, *praep. c. gen.* jenseitš, *Levst. (Rok.), nk.,* (unostrian) *Jan.;* onostran morja, *Erj. (Ižb. sp.).*

onostránski, *adj.* jenseitig, *Cig. (T.).*

onóten, ina, *adj.* in jener Gegend befindlich, jenseitig, *Mur.*

ónstran, *praep. c. gen., Cig., C.;* pogl. onostran.

ónti, *adv.* = anti, *C., Mik., vžhŠt.;* onti pa (ontipa), ja freitlich, allerdings, *SlGor.-C.*

ontipa, *adv.* = onti pa, *C., Mik.*

ontologičen, éna, *adj.* ontologijš, *Cig. (T.).*

ontologija, *f.* nauk o bižu in o tem, kar je, die Entologie.

onuča, *f.* der Schuhschne, der Fußschne, *Mik., Vreme, Hrušica (Notr.), Bole-Erj. (Torb.), BKr.;* (vnuča, vžhŠt.-C., *ogr.-Valj. [Rad].*)

opáberkovati, ujem, *vb. pf.* o. vse vinograde, in allen Weingärten die Nachlese abhalten, (opap-) *jvžhŠt.*

opáčen, éna, *adj.* ábidht, vertehrt, *Cig., Jan., C., Danj.-Mj.*

opáčina, *f.* der Fehler, *C.;* pregrehe in opačine, *ZgD.;* der Ercejš (phil.), *Cig. (T.;* (hs.).

opáčki, *adv.* = naopak, narobe, *C.*

opád, páda, *m.* = pad, der Fall, *Valj. (Rad).*

opádanje, *n.* das Fallen, das Sinken, *Mur., M., kajk.-Valj. (Rad).*

opádati, pádam, *vb. impf. ad* opasti, 1) abfallen (o listju), *Cig.;* = padati, fallen, sinken, *Mur.;* v grehe o., *kajk.-Valj. (Rad.;* — 2) fallend bedecken (vom Schnee), *Jan.;* — 3) befallen, anwandeln, *Jan.;* strah in trepet jih opadaj! *Ravn.*

opádek, dka, *m. 1)* v opadek, zum Nachtheit: premenil je pevec le nekoliko besed, pa sebi in jeziku v opadek, *Levst. (Zb. sp.;* — 2) opadki = odpadki, *Valj. (Rad).*

opadina, *f.* der Fallstec (s. B. am Objt), *Cig.*

opádko, *f.* ein hölzernes Schloß, *V.-Cig.*

opadljiv, íva, *adj.* hinjällig, *Mur.*

opadnina, *f.* = opadina, *Cig.*

opádniti, pádnem, *vb. pf.* = pasti, *vžhŠt.*

opáh, páha, *m.* der Messelausschlag, *Jan. (II.).*

opáhati, páham, *vb. pf.* anfächeln, *Cig., Jan.;* anwehen, *Mur.;* — durch Sachen reinigen, *Dict.;* žito z vrečo o., *Ig.;* — abrüggeln, *Jan.*

opáhek, hka, *m.* nav. *pl.* opahki, eine Art Hautausschlag, *Jan., DZ., Tolm.;* der Friesel, *Jan. (II.).*

opahljati, ám, *vb. pf.* anfächeln, o. se. sich abfächeln, *Cig.*

1. opáhniti, nem, *vb. pf.* (einmal) anwehen, *Mur.*

2. opáhniti, nem, *vb. pf.* = opehniti, *Cig.;* — o. se, einen Ausschlag bekommen: obraz se mu je opahnil. *Podkranci-Erj. (Torb.).*

opahovati, újem, *vb. impf. ad* 2. opahniti, = opehovati, *Cig.*

opák, páka, *adj.* ábidht, fehrlitig, *Cig., C.;* opaki veter, der Gegenwind, *ogr.-C.;* — böshaft, *Z.;* (na opak, *Jan. [II.], iz.;* na opako, pogl. naopak).

opakávati se, am se, *vb. impf.* = spakavati se, oponašati koga, *Rihenberk-Erj. (Torb.).*

opákost, *f.* die Verfehrtheit, *Z.;* — der Mangel, die Schwäche, *C.;* — die Böshaftigkeit, *Jan. (II.).*

opakovati se, újem se, *vb. impf.* = opakavati se, *Z.*

opál, *m.* der Opal: jašmasti, lesasti, mlečni, steklasti, voskasti o., der Jašp, Wols, Milch, Glas, Wachöpat, *Erj. (Min.).*

opálda, *f.* die Tabakrajst, *C., Št., Dol.;* — prim. it. appalto, der Padit; a. di tabacco, der Tabakverchleiß.

opáldar, rja, *m.* der Tabakrajstant, *Dol.*

opáldarski, *adj.* Tabakrajstš: opaldarski tobak = pri opaldarju kupljen t., *Jurč.*

opaldnik, *m.* = opalda, *C.*

1. opalek, *lka, m.* der Weidbrand, *Cig., C.*

2. opalek, *lka, m.* = pajek, *Mcg., Sr. Duh pri Krškem-Erj. (Torb.), Tolm.*

opaličati, *am, vb. pf.* = abprügeln, *Cig.*

opaličiti, *im, vb. pf.* = s palico udariti, *Vas Krn. Senožče-Erj. (Torb.), Tolm.*

opalika, *f.* = debela palica, *Vas Krn - Erj. (Torb.).*

opalikovec, *vca, m.* = oblikovec, drobno, nerazcepljeno drevo, *Temljine (Tolm.)-Štrék. (Let.).*

opalina, *f.* der Brandgeruch, *C.*

opáliti, *im, vb. pf. ab-, anfangen, anbreuen;* o, si lase; bes te opali! *Vrt., Levst. (Izb. sp.);* — welf machen, *Mur.;* — bräunen: solnce mu je kožo opalilo, *Cig.;* ves opaljen od solnca, *jvžhŠt.;* — o, koga po hrbtu, einen Streich auf den Rücken geben, *Z., Lašče-Levst. (Rok.).*

opalizovanje, *n.* das Opalisieren, *Cig. (T.).*

opalizováti, *ujem, vb. impf.* po opalovo se svetiti, opalifizieren, *Cig. (T.).*

opáljenek, *nka, m.* nekaka gibanica, *vžhŠt.-C.*

opáljenka, *f.* nekakšen tenak, nizek kruh, *Dol.*

opálov, *adj. Dpal-:* opalova matica, die Dpal-mutter, *Erj. (Min.).*

opálovec, *vca, m.* opalovci, die Dpalme (min.), *Cig. (T.).*

opálsčina, *f.* = opalova matica, die Dpal-mutter, *Cig.*

opámetiti, *im, vb. pf.* flug machen, witzigen, *Jan.*

opánčar, *rja, m.* der Spannenmacher, *C., Z., Zora.*

opánčarica, *f.* des Spannenmachers Frau, *Z., kajk.-Vahj. (Rad).*

opánek, *nka, m.* der nationale Mienenschuh; — neko ubutalo, katero nosijo samo ženske, moški ne, *Stavo Sedlo-Erj. (Torb.).*

opanjéti, *im, vb. pf.* erstarten, (openj-) *C.;* verstopen, *Mur., Cig.,* (openj-), *Guts.;* — steuen, *Jan.*

opánka, *f.* = opanek, *Cig., Jan.;* — eine Art Schnürschuh, *Mur., Mik.;* — niederer Bundschuh, *Mariborska ok.-Kres.;* — tudi: der Holzschuh, *Mariborska ok.-Kres., KrGora-Levst. (Rok.).*

opánkar, *rja, m.* moški, kateri opanke nosi, *M.*

opánkarica, *f.* ženska, ki opanke nosi, *M.*

opára, *f.* 1) das zum Einbrennen der Näpfer bestimmte Wasser, das Vertochwasser, *Mur., C.;* das Abbrühwasser, *Jan. (H.);* — 2) der warme Umschlag auf einem kranken Körpertheil, *C.;* — 3) soparna vročina, kadar po malem dežju zopet solnce sine, *Podkrucj-Erj. (Torb.).*

opárek, *rka, m.* der Aufguß mit siedender Flüssigkeit, das Decoct, *Cig.*

opáren, *rna, adj.* 1) schwill, *Z., Gor.;* — 2) an der Urinperre leidend (o živini), *Mur., Cig., Met., Škrilje pod Čarnom-Erj. (Torb.).*

opárica, *f.* 1) die Schwüle, *C., Z.;* — 2) die Stelle, wo man sich (3. B. mit siedendem Wasser) verbrannt hat, die Brandwunde, *Cig.*

opariti, *párum, vb. pf.* mit heißem Wasser begießen, abbrühen; o, se, sich mit heißem Wasser breuen, sich verbrühen; — sich verbrennen (fig.), *Jan.;* — oparjen = poparjen, betroffen, niederge schlagen, *Cig., Jan., C.*

opárjati, *am, vb. impf.* ad opariti, *Jan.*

opá:jenik, *m.* die Dampfjindel, (oparjenek) *Jan.*

opárljiv, *adj.* = oparen, *BlKr.*

opárnica, *f.* die Schlehe, die Frucht des Schlehdornes (prunus spinosa), *Cig., Jan., C., M., Dol., BlKr.;* trpkó kakor oparnica, *Zr.*

opárnicevje, *n. coll.* das Schlehdorngesträuch, *Dol.-Burg. (Rok.).*

opárnik, *m.* der Schlehdorn (prunus spinosa), *Medv. (Rok.).*

opárnost, *f.* die Urinperre (beim Vieh), *Cig., Jan., Škrilje pod Čarnom-Erj. (Torb.), Strp.*

opás, *pása, m.* 1) der Gürtel, *Mur., BlKr.;* srca železni opasi, *Preš.;* — 2) die Schürze, *C.;* — das Gefäß, *C.*

opásati, *pásem, vb. pf.* umgürten: meč o. ; — (eine Schürze) umbinden, *Cig.;* — o, se, den Gürtel anlegen, sich gürten; — umschließen (wie mit einem Gürtel), *Cig., Jan.;* z gozdi opasan, unwaldet, *Cig.;* umgürten, belagern, *ogr.-M.;* — umfassen: te smreke trije možje ne morejo opasati, *Ben.-Erj. (Torb.).*

opásavati, *am, vb. impf.* = opasovati; umgürten: o, se s čim, sich mit etwas umgürten, *Lašče-Erj. (Torb.).*

opásek, *ska, m.* der lederne Geldgürtel, *Cig.*

opásen, *sna, adj.* gefährlich, *Cig. (T.), Levst. (Nauk), nk.;* — hs, iz rus.

opásica, *f.* 1) der Leibgurt, die Leibbinde, *Jan., Štrék., Svet. (Rok.);* moški pas, nekaka dolga ozka ruta, rdeča ali višnjeva, kakršne so nekaj nosili stari možje, da so se „opasavali“ z njimi, *Lašče-Erj. (Torb.);* — 2) = debela palica, *Erj. (Torb.).*

opásilen, *lna, adj.* kirchweih: opasilna nedelja, der Kirchweihsonntag, *Cig.*

opásilnica, *f.* 1) der Leibgurt, *Mur., Cig., Jan.;* — die Officiersbinde, *Vod. (Izb. sp.);* — das kirchliche Eingekleid, *Z.;* — 2) der Sattelgurt, *V.-Cig.;* — 3) ein langes Seil, das man den beladenen Heuwagen gebunden wird, der Heuwagenstrick, die Heufleine, *Cig., Dol., Kras.;* — 4) = opasilo 2), das Kirchweihseil, *Cig.*

opásilnik, *m.* der Gürtel, *Mur.*

opásilo, *n.* 1) der Gürtel, der Gurt, *Mur., Cig., C., DZ.;* potne rute in opasila, *Jap. (Sp. p.);* kolesno o., die Umgürtung des Rades, *Vrt.;* der Treibriemen, *DZ.;* — 2) das Kirchweihseil, das Patrocinium, *Rihenberk, Kras., Brezovica v Istri-Erj. (Torb.);* in opasilih in godovih, *Zr.;* („nekaj je bil običaj, pravijo, da so o takej priliki cerkev s svečami opasali“, *Levst./Rok.);* — 3) das Namens-tagsgeschenk, *Cig.;* („dedicazione“, *Alas.;* prim. vezilo.

opásje, *n.* 1) die Taille, *nk.;* — 2) der Erdgürtel, die Zone, *Jan.;* pogl. pas.

opásnica, *f.* der Gürtel, die Leibbinde, *Škrinj., DZ.*

opâsnik, *m.* 1) das firdliche Singulum, *ZgD.* ;
— 2) die Schürze, *Cig.*
opâsnost, *f.* die Gefahr, *Cig. (T.). Levst. (Nauk), nk.*; — prim. opasen.
opazovâti, *ûjem, vb. impf. ad opasati*: umgürten: umbinden: o. se, sich gürten.
opâst, *f.* eine mit Schnee bedeckte Bergspitze, *Jan., Cig. (T.), Mik.*
opâsti, *pâdem, vb. pf.* 1) abfallen (o listju). *Cig.*: = opasti se: Vse prehitro, ve preproste. Se opadle na tla boste, *Vod. (Pes.)*; — versinken, *Mur.*: — in Verfall gerathen, *Cig.*: — 2) fallend bedecken (o snegu), *Jan.*: s slano o. kaj, berejen, *Cig.*: pušava je kakor s slano in ivjem opadena, *Ravn.*; — 3) befallen, ergreifen (von Gemüthszuständen), *Jan.*; brickkost ga opade, *Burg.*; — opaden, betroffen, *Cig., Bes.*
opâsti, *pâsem, vb. pf.* 1) überall beweiden lassen, durchweiden, *Cig.*; — 2) durch Weiden wohlgenährt machen, *Z.*; voliče porediti in opasti, *Jurč.*
opâša, *f. coll.* Rôjinen, *Primorje-Erj. (Torb.)*; — prim. it. uva passa.
opâševâti, *ûjem, vb. impf.* = opasovati, *ogr. Valj. (Rad).*
opâški, *m. pl.* Kleien vermengt mit Spüßwasser als Viehfutter, *Valj. (Rad).*
opâšnják, *m.* der Geldgürtel: ne imejte zlata ni srebra v svojih opâšnjakih, *Cv.*
opât, *m.* der Abt, *Mur., Cig., Jan., nk.*
opâtica, *f.* die Abtstirn, *Mur., Cig., Jan., nk.*
opatija, *f.* die Abtei, *Cig., Jan., M., nk.*
opatijski, *adj.* Abteie, äbtlich, *Jan.*
opâtinja, *f.* = opatica, *Cig.*
opatovina, *f.* die Abteifründe, *Cig., Jan.*
opâtovski, *adj.* äbtlich, *Cig., Jan.*
opâtski, *adj.* = opatovski, *Jan.*
opâtsvo, *n.* die Abtwürde, *Cig., Jan.*
opâz, *pâza, m.* der Bedacht, *Cig., Valj. (Rad).*
opâzba, *f.* 1) die Wahrnehmung, die Beobachtung, *DZ.*; — 2) = opomnja, die Aufmerksamkeit, *Cig., Jan.*
opâzcn, *zna, adj.* 1) behutsam, vorsichtig, aufmerksam, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) leicht zu bemerken: najopaznejše prikazni, *Žnid.*
opâziti, *pâzim, vb. pf.* bemerken, merken, *Mur., Cig., Jan., nk.*
opazljiv, *iva, adj.* 1) aufmerksam, *Z.*; — 2) = opazen 2), *Cig., Jan.*
opâzka, *f.* die schriftliche oder mündliche Bemerkung, die Nummerung, *Cig., Jan.*; opazke, Marginalien, *Cig. (T.)*; (po nem.): pogl. opomnja.
opâznost, *f.* die Behutsamkeit, die Bedächtigkeit, *Mur., Cig., Jan., Slom.*
opazovâten, *ina, adj.* Beobachtung: opazovalna soba, das Beobachtungszimmer, *Levst. (Pril.)*: opazovalna vojska, die Observationsarmee, *Cig.*
opazovališče, *n.* der Beobachtungsort, *Cig. (T.).*
opazovalnost, *f.* die Beobachtungsgabe, *Cig.*
opazovânje, *n.* das Beobachten, *nk.*

opazovâti, *ûjem, vb. impf.* bemerken, beobachten, *Cig., Jan., nk.*
opazovâvec, *vca, m.* der Beobachter, *Cig., Jan., nk.*
opazovâvka, *f.* die Beobachterin, *Jan., nk.*
opazûh, *m.* der Spion, *Cig., C.*; der Lauerer, *SlN.-C.*
opâž, *m.* die Verschaltung, die Verbreiterung, *Cig.*; die Bretterwand, *Jan.*: bej, die Bretterverschaltung am Giebel eines Hauses, *Notr.*; zidani opâž, die Feuermauer, *Cig., Jan., C.*
1. opâžati, *am, vb. impf. ad opaziti* = bemerken, beobachten, *C., nk.*
2. opâžati, *am, vb. pf.* = opaziti, *Cig.*
1. opaževâti, *ûjem, vb. impf.* = opazovati, *Mur., C., DSv.*
2. opaževâti, *ûjem, vb. impf. ad opaziti, Jan. (H.).*
opâžiti, *pâžim, vb. pf.* verschalen, verbreitern, anstâfeln, *Cig., Jan., M.*: — o. hlev, t. j. s slamo ali stelo ga obložiti, *Dol.*; — z zametom opažen voz, ein mit Sammt belegter Wagen, *Zv.*
opečâtiti, *âtim, vb. pf.* mit Siegeln versehen; — abstemplen, *V.-Cig.*
opečénje, *n.* die Brandwunde, *Dalm.-M.*
opečî, *pêcem, vb. pf.* 1) ringsum der Wirkung der Hitze ansieken: (ringšrum) braten, ein wenig braten, *Cig.*: kruh o., Brot bâhen; andreunen: roko, prste si o., sich die Hânde, die Finger verbrennen; — o. se, sich durch Feuer verletzen, sich brennen; kdor se z vročim opeče, na mrzlo piha = ein gebranntes Kind fürchtet das Feuer, *Cig.*; — o. se, schlecht ankommen; — 2) verbrennen, brâunen: solnce mu je kolo opeklo; ves opečen, *vrhŠt.*
opečina, *f.* die Brandwunde, *Z. Vrt.*
opečje, *n. coll.* Ziegel, Ziegelwerk: hiše niso iz žganega opečja, *Let., Bes.*
opečnica, *f.* die Ziegelhitte, *M., C., LjZv.*
opečnik, *m.* das Ziegelerz, *Cig.*
opehâriti, *ârim, vb. pf.* pressen, betrâgen; o. koga za kaj.
opêhati, *am, vb. pf.* mûde machen, ermûden, o. se, mûde werden, ermatten, *Cig., C.*
opehniti, *pâhmem, vb. pf.* 1) mit dem Stoßhobel abhobeln, *Cig., C.*: — 2) o. se, (sich) aufstoßen, *Jarn.*: — 3) o., einen Anschlag bekommen: jezik od tobaka opahne, *C., Glas.*
opêhovâc, *m.* ein jetziges Pferd, *Gor.*
opêhovâti, *ûjem, vb. impf. ad opehniti*: 1) mit dem Stoßhobel abhobeln, *C.*: — 2) o. se komu, sich an jemandem stoßen, ihm Anstânde machen, *SlN.*
opêhovâvec, *vca, m.* einer, der gerne Anstânde erhebt, *SlN.*: = rogovilez, *Bes.*
1. opêk, *pêka, m.* 1) die Zunge, *Z.*: solnčni o., *Vrtov. (Vn.)*; — 2) = opeka, *Cig., M.*: — 3) der Beifuß (artemisia), *C.*
2. opêk, *pka, m.* der Biße, *C.*; — Bete („la bete“) im L'hombre-Spiel: o. bit, Bete werden, *Cig.*
opêka, *f.* der gebrannte Ziegel, der Backstein, *Guts., Mur., Cig., Jan., Mik., nk.*
opêkar, *rja, m.* der Ziegelbrenner, *Guts., Cig., Jan., C.*

opekárnica, *f.* die Ziegelbrennerei, *Cig., Jan., SN.-C., nk.*
 opékarški, *adj.* Ziegelbrenner, zur Ziegelbrennerei gehörig, *Cig.*
 opékastí, *adj.* ziegelartig, ziegelfarben, *Cig.*
 opékatí, pékam, *vb. impf. ad. opeči:* ringsum baden, braten o. brennen; kruh o. Brot bähen.
 opelína, *f.* eine angebrannte Stelle, *Cig., Jan.:* die Brandwunde, *Slom.*
 opékovec, *vca. m.* das Ziegelerz, *C.*
 opékovína, *f. coll.* Ziegelscherben, *C.*
 opelíhniti, *ihnem. vb. pf.* eine Ohrfeige geben: o. koga, *Gor.-LjZv.*
 opelíniti, *inim. vb. pf.* verbittern, vergällen, *Cig., Jan., M., C.*
 opelískati, *am. vb. pf.* ohrfeigen: o. koga, *Celje-LjZv.:* — abdröhen (o toži), *Z.*
 opéliti, *im. vb. pf.* eng anschließend machen: oblačilo o., *C.:* opeljena obleka = taka obleka, da se openja na človeku, *C.*
 1. opélj, pélja, *m.* die Befahrung, die Beschäftigung, der Augenchein, *Cig., Jan., C., BlKr.-M.*
 2. ópelj, pelina, *m.* = oplen, pri vozu les. v katerem tiče prednje ročice (roke), *SlGor.*
 opéljati, péljem (peljati. ám), *vb. pf.* umführen, *Cig.*
 opeljeváti, újem, *vb. impf.* umführen, *Cig.*
 opének, nka, *m.* der Abichaum, *Cig., C.*
 opéniti, pénim, *vb. pf.* 1) umschäumen, mit Schaum bedecken, beschäumen, *Cig.:* — o. zrcala, Spiegel polieren, *V.-Cig.:* — 2) abjshäumen, abjshäumen, *Cig.*
 opénjanje, *n.* das Umspannen, *M.*
 opénjati, *am. vb. impf. ad. opeti* (pnem) : umspannen, *Cig.:* behängen, *Cig.:* umbinden, umschlingen, *Cig., Jan., M.:* — o. se k čemu, na kaj, eng anhaften, *Cig., Jan.*
 openjavka, *f.* das Rankengewächs, *Cig.*
 openjéti, *im. vb. pf.* = opanjeti, *C.*
 opepeléti, *im. vb. pf.* zu Asche werden, *Mur.*
 opepeliti, *im. vb. pf.* mit Asche bestreuen, *Mur., Cig.:* o. čelo, *Cig., Jan.*
 1. opéra, *f.* die Stützung, *C.*
 2. ópera, *f.* spevoigra, die Oper.
 opérati, *am. vb. impf.* = opirati, *Mur.*
 operácija, *f.* ranocelniški, mehanični opravke, podjetje, pos. vojaško, die Operation, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*
 operátér, rja, *m.* ranorezec, der Operateur, *Jan.*
 1. opéreck, rka, *m.* 1) nezrela hruška, *Tolm.-Erj.(Torb.:* — 2) óperek, der Annapf, *Jan.(H.).*
 2. opérek, rka, *m.* das Mittelstück beim Faßboden, *C., St.-Valj. Rad.,*
 óperen, rna, *adj.* Opern-, *Cig.:* operni pevec, *Cig.(T.), nk.*
 operésiti, ésim, *vb. pf.* = operiti, *Cig.*
 operéta, *f.* vesela dram. igra, katere večji del se poje, die Operette.
 operétká, *f., Jan.,* vgl. opereta.
 operéti, *im. vb. pf.* vermoorden, *M.:* operel. morič: stare, opercele deske, *Glas.:* pivka bobna po operelem deblu, *Zv.*

operina, *f.* das Abwaschwasser, das Spüllicht, *Guts., Cig., Jan.*
 operirati, *am. vb. impf. pf.)* operacio izvrševati (izvršiti), Operieren.
 operist, *m.* der Opernsänger, der Operist, *Cig.(T., Levst.(Zb. sp.))*
 opéřiti, *im. vb. pf.* bestiedern, *Cig., Jan.:* o. se, sich bestiedern, Jedern bekommen, *Cig., Jan., C.:* operien, buředert, *Sol.:* — belauden, *Z.:* o. se, sich belauden, *Jan.:* operien, belaubt, *M.*
 operment, *m.* das Operment (Maurpigment), *Cig.(T.), DZ.*
 opérnica, *f.* 1) die Küche, *Jan., Danj.-Mik.:* — 2) die Stenulleiste, *Jan.:* — 3) das Ge-länder, *Jan.*
 operúřiti, úřim, *vb. pf.* entfiedern, *Ilabd.*
 operútiti, útím, *vb. pf.* beflügeln, *Cig., Jan.*
 operunfěiti, řěim, *vb. pf.* = operutiti, *Cig.*
 opésen, sna, *adj.* eng anliegend: opesne hlače, *C., Bes., Zora.*
 opésiti se, *im. se. vb. pf.* Zunge werfen (von der Mündn), *Cig.*
 opésniti se, pésnem se, *vb. pf.* enttrüffen, entschlüpfen, entwischen, *Cig., Met., Dol.-Levt.(Rok.:* — mislingen: rado se opesne, *Z.:* — zu mangelt anfangen, ausgehen, *Z.:* opesne se mi za kako reč, *Dol.-Levt.(Rok.).*
 opesováti se, újem se, *vb. impf. ad.* opesniti se, entschlüpfen, *Z.:* — opesuje se mi, es mangelt mir, es reicht nicht aus: za seno se mi je to zimo opesovalo, *Dol.-Erj.(Torb.).*
 opéstí, *im. vb. pf.* mit einer Nahe versehen, haben, *Cig., Jan.*
 opéstnica, *f.* = zapestnica, das Armband, *C.*
 opésanec, nca, *m.* der Deficient: duhovni o., der Deficienteupriester, *Raič Let.,*
 opésanje, *n.* die Ermattung: der Verfall, der Bankerott, *Cig.*
 opésati, *am, vb. pf.* die Kraft verlieren, ermatten: na sredi pota je opesal: — opesan, abgemattet, *Cig., M.:* — in Verfall kommen, bankerott werden, *Cig.*
 opésávati, *am, vb. impf.* = opesevati, *C.*
 opésék, ška, *m.* der Verfall, *Jan.*
 opésévati, újem, *vb. impf. ad.* opesati: ermatten, ermüden.
 opésljiv, íva, *adj.* leicht ermattend, schwach, *C.*
 opét, *adv.* spet, zopet, *BlKr.-Mur.:* — prim. hs. opet.
 opetěće, *f. pl.* = peteče, das Fleckfieber die Petechien, *Cig.*
 opéřek, rka, *m.* das Hinterleder am Schuh, *Z.:* der Schuhabjag, *Jan.*
 opéřti, pném, *vb. pf.* ringsherum spannen: o. mrežo, *Cig.:* — umspannen, behängen, ta pežieren, drapieren, *Cig., Jan., Sol., Cig.(T.:* okno o. *M.:* stene s řnim suknom opete, *Cig.:* — o. (okoli sebe), umheften, umschlingen, umgürten, *Cig.:* Opne kalieno sablico, *Npes.-Vod.(Pes.:* — bekleiden: opne ga z lastnim oklepom, *Ravn.:* — opeta obleka, geivante, enganliegende Kleidung, *C.:* opeto gledati, große Augen machen, *C.:* — o. se k čemu, na kaj, eng anhaften, *Cig., Jan.*

opéti, *pójem. vb. pf.* besingen, *Z.*
 opétića, *f.* das Ferjentaler beim Schuh, *Cig., M.;* — der Schuhhabjaß, *Erj. (Torb.).*
 opetičiti se, *ičim se, vb. pf.* = obogateti, *Gor.*
 1. opétiže, *n. 1)* die Umjpannung, *M., C.;* — 2) das Himmelsgewölbe, *Cig., C.*
 2. opétiže, *n.* der Ferjenthail des Schuhs, *C., Bes.*
 opetnájstíti, *nájstim, vb. pf.* betrügen, über den Löffel barbieren, *Cig., Polj., Št.*
 1. opétnica, *f.* das Ferjentaler, der Ferjenthail des Schuhs, *Cig., Jan., C., Gor.;* z opetnicami je (na glaví stojječ) trkal ob gornji rob skalovja, *LjZv.*
 2. opétnica, *f.* na pol suha hruška, *Podkruci-Erj. (Torb.).*
 1. opétnik, *m.* das Ferjentaler, der Ferjenthail des Schuhs, *M., C., Dol.*
 2. opétnik, *m.* sir, ki še ni dobro dozorel, sir v srednjem času, *Vas Kru-Erj. (Torb.).*
 opétnja, *f.* = 1. opetnica, *Jan.*
 opetovátí, *újem, vb. impf.* = ponavljati, wiederholen, *nk.;* — *hs.*
 opévanje, *n.* das Besingen, *Cig., nk.*
 opévati, *am, vb. impf. ad opeti;* besingen, *Cig., Jan., M., nk.*
 ophátí, *phám, pšém, vb. pf.* abstampfen, *M.;* v črni prah o. tobak, *Slom.*
 ópica, *f.* der Aisse, *Mur., Cig., Jan., ogr.-M., Erj. (Z.), nk.*
 ópičar, *rja, m.* der Aisentreiber, *ogr.-C.*
 opičíti, *pičím, vb. pf.* o. kaj v kako reč, (etwas Spitziges) in irgend etwas hineinsetzen, *Mur.;* — o. se, sich anspießen, *Z.;* — sich setzen: nimam se kam o., *Z.*
 ópičeji, *adj.* Aissen-, *Mur., Cig., Jan.;* po opičeju, nach Aisseart, *Cig.*
 ópička, *f. dem.* opica, das Aißchen, *M.*
 ópičnik, *m.* das Aissewüchsen, *M.*
 opih, *piha, m.* der Sellerie (apium graveolens), *Habdt., Jan.;* — die Petersilie (petroselinum sativum), *Tolm., Ben.-Štrk. (Let.);* — der Nahuntenfuß (ranunculus), (opih) *Ip. - Erj. (Torb.);* — prim. nem. Eppich, iz lat. apium.
 opihati, *ham, šem, vb. pf.* beblausen, anhauten, *Nov.*
 opihávati, *am, vb. impf. ad opihati,* beblausen, unwehen, *Cig.*
 opihljáti, *ám, vb. pf.* bewegen, befächeln, *Cig.*
 opihljevátí, *újem, vb. impf. ad opihljati;* bewegen, befächeln, *Cig.*
 opij, *m.* strijen sok iz makovih glavie, das Opium.
 opijániti, *ánim, vb. pf.* berauschen; o. se, sich berauschen.
 opijati, *am, vb. impf. ad opiti.* = opivati; 1) betrunken machen, o. se, sich betrunken, *Habdt.-Mik., LjZv.;* — 2) o. koga, auf jemandes Kosten trinken, *Cig.*
 opik, *adv.* na opik = naopik, *Z.*
 opikáča, *f.* eine mit dem oberen Ende in die Erde gesteckte Kebe, *Mur., Mik.*
 opikati, *pikam, vb. pf.* mit Stichen bedecken, zerflechten; zbebele, bolhe so me opikale; — beuden, anhaften: piči so jabolka opikali,

Cig.; — umtupfeln, betupfeln, punktieren, *Mur., Cig., Jan.;* abpiquieren, *Cig. (T.);* — tätowieren, *Jan.*
 opikávati, *am, vb. impf. ad opičiti;* = opikovati II., *Mur.*
 opikce, *adv.* fentrecht, *C., Mik.*
 opikljáti, *ám, vb. pf.* um-, betupfeln, *Cig., Jan.*
 opikoma, *adv.* fentrecht, *C.;* — opikoma nasprotno, im geraden Gegenjate, *Raič (Let.).*
 opikovátí, *újem, vb. impf. l. ad opikati;* mit Stichen bedecken, zerflechten, *Z.;* — tätowieren, *Jan. (H.);* — II. ad opičiti, (etwas Spitziges) hineinsetzen, *Z., C.;* — o. se, sich oft ein wenig setzen, sich bei einer Arbeit vergeblich abmühen, *C.*
 opilek, *lka, m. nav. pl.* opilki, Feispäne; zelezni opilki, Eisenfeispäne, *Vrtov. (Km. k.);* — die Kapselpäne, *Cig.;* barvarski les v opilkih, geraipelte Farchhölzer, *DZ.*
 opiliti, *plím, vb. pf. 1)* mit der Feile bestoßen, befeilen; — beraspeln; — gehörig feilen (fig.): o. spis, pesen, *Cig., nk.;* — ringsherum durch Feilen abhondern, abfeilen: rjo o., *Kos.;* — 2) = ožagati, *Cig.*
 opipati, *pípam, pljem, vb. pf.* ringsum weg-raufen, berupfen, *Cig.*
 opipje, *n.* das Gehäuse des Nahnés, durch welches das Wasser abläuft, das Nahnengehäuse (mont.), *Cig.*
 opira, *f.* die Stütze, *Z., Nov., Bes.;* — svojo opiro imeti, gegründet sein, *Cig.*
 1. opiráča, *f.* die Spreize, *Jan.;* die Stemmleiste am Rüstwagen, *Jan.;* palica o., der Stützstod, *Levst. (LjZv.).*
 2. opiráča, *f.* der Waschlappen, *Cig.*
 opiráten, *ina, adj.* opirátne vaje, Stemmübungen, *Telov.*
 opirálšče, *n.* der Stützpunkt, *Cig., Jan., DZ.*
 opirátnik, *m.* die Rinke an der Sägemühle, *V.-Cig.*
 opirálo, *n.* das Geländer, *Jan.*
 opiranje, *n.* das Aufstemmen, *Mur.;* — das Anlehnen, *Cig.*
 1. opirati, *am, vb. impf. ad opreti;* stützen: o. omahujočega, *C.;* gospod opira vse, kateri imajo pastí, *Trav.-Valj. (Rad.);* — anstemmen, *Mur.;* — o. kako reč na kaj, einer Sache etwas zugrunde legen, *Cig.;* — o. se, sich stützen, sich stemmen, sich anlehnen: o. se na palico, *Z.;* Pokrivač sem jaz, v močne lapte se opiram, Staro stroho vam razdiram, *Danj. (Posv. p.);* — o. se na kaj, auf etwas beruhen, sich auf etwas gründen, *Cig., Jan., Cig. (T.);* — o. se na koga (kaj), sich auf jemanden (etwas) berufen, *Cig.*
 2. opirati, *píram, vb. impf. ad oprati;* abwashesen: rudo, pesek o., Erz, Sand schlämmen, *Cig.;* — o. se, trinken, laufen, *Glas.*
 opírav, *adj.* widersprechend, trotzig, *C.*
 opírek, *rka, m. 1)* dasjenige, womit man etwas abwäscht, *kajk.-Valj. (Rad.);* nav. *pl.* opirki, das Spüllicht, *ogr.-C.;* — 2) opirki, die Reifenstückchen (die bei der Wäsche übrig bleiben), *Cig.*

opirkati se, am se, *vb. impf.* stüßeln: o. se na roki, na nogi, *Telov.*

opirnica, *f.* die Krüde, *Mur.-Cig.*

opis, *pisa*, *m.* 1) die Umschrift (3. B. einer Münze), die Legende, *Cig., Jan., Cig.(T.)*; — 2) die Beschreibung, die Schilderung, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*; — 3) die Umschreibung (eines Ausdrucks), *Cig., Jan., Cig.(T.)*.

opisatelj, *m.* der Beschreiber, *Jan.(H.)*.

opisati, *šem*, *vb. pf.* 1) mit einer Umschrift versehen, umschreiben, *Cig., nk.*; — 2) bunt bemalen, *Cig., Jan.*; opisano jajce, ein bunt gezeichnetes Ei, *Z.*; o. se, sich bemalen, *Cig.*; — 3) beschreiben, schildern, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*; — 4) (einen Ausdruck) umschreiben, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.)*.

opisáva, *f.* die Umschreibung, die Paraphrase, *Jan.*

opisen, *sna*, *adj.* 1) beschreibend: opisna pesen, *Cig.(T.)*; descriptiv: opisna geometrija, die darstellende Geometrie, *Cig.(T.)*; — 2) periphrastisch, *Jan.*

opisoválen, *ina*, *adj.* 1) beschreibend, *Jan.(H.)*; — 2) umschreibend, *Jan.(H.)*.

opisovánje, *n.* 1) das Schildern, das Beschreiben, *Cig., Jan.*; — 2) die Umschreibung (eines Begriffes), *Cig., Jan., Cig.(T.)*.

opisovatelj, *m.* der Beschreiber, der Schilderer, *nk.*

opisováti, *ujem*, *vb. impf.* ad opisati: 1) umschreiben, *nk.*; — 2) bemalen, bezeichnen, *Cig.*; — 3) schildern, *Cig., Jan., nk.*; — 4) (Ausdrücke) umschreiben, *Cig., Jan., Cig.(T.)*.

opisovavec, *vca*, *m.* der Beschreiber, *Cig.*

opiščiti se, im se, *vb. pf.* 1) sich mit einem Ausschlag (Bläschen) bedecken: koža se opišči, *Glas.*; — 2) te (vinske) trte se opiščijo, diese Reben werden sich noch erholen, *Ip.-Erj.(Torb.)*.

opitanje, *n.* das Verhör vor Gericht, *ogr.-C.*

1. **opítati**, *pitam*, *vb. pf.* befragen, *M.*; vor Gericht verhören, *ogr.-C.*

2. **opítati**, *pitam*, *vb. pf.* feist machen, mästen, *Cig., Jan.*

opítavati, *am*, *vb. impf. ad* 1. opítati; vor Gericht verhören, *ogr.-C.*

opiti, *píjem*, *vb. pf.* 1) o. koga, betrunken machen, besänzen, *Meg., Cig.*; — o. se, sich betrinken, *Cig., Jan., Rib.-M., Jsvkr.*; opit, betrunken, *Cig., Jan.*; — 2) o. koga, jemandem zum Schaden trinken, ihn abtrinken, *Janu.*; — o. se, sich durch Trinken zugrunde richten, *M.*; opit, von der Trunksucht krank, *Z.*

opítje, *n.* die Betrunktheit, *C.*

opívati, *am*, *vb. impf. ad* opiti; 1) o. koga, berauschen, *Z.*; — o. se, sich betrinken, *Jan., M.*; — 2) zum Schaden eines andern trinken: o. koga, *Janu.*

oplačína, *f.* = operina, *Guts.*

1. **opláhniti**, *pláhnem*, *vb. pf.* = oplakniti, aus-, abspülen, *Mur., Jan.*

2. **opláhniti**, *pláhnem*, *vb. pf.* kleiner werden (von einer Geschwulst oder Aufgebluntheit), *Cig., C.*

oplahnováti, *ujem*, *vb. impf.* = oplahováti, *Mur.*

oplahováti, *ujem*, *vb. impf. ad* 1. oplahniti, *Jan.(H.)*.

oplahtáríti, *árim*, *vb. pf.* = oplahitati 2), *Juvč.*

oplahtáti, *ám*, *vb. pf.* 1) (durch Fischen) abstäuben, *C.*; — 2) hintergehen, betrügen, *Cig., C., M., Kr.*

oplák, *pláka*, *m.* 1) toliko vode, da se z njo kaka posoda „oplakne“, *Podkrcni - Erj.(Torb.)*; — 2) das Abgepülte, *Cig.*; — die Erdbababwemmung, *M.*

opláka, *f.* 1) das Abpülten: die Brandung, *Cig.(T.)*; — 2) die Erdbababwemmung, *M.*; — 3) das Abpüllicht, *Cig., Jan.*

oplakálo, *n.* das Faß, in welchem Erze abgewaschen werden, das Klaufaß, *V.-Cig.*

oplákanica, *f.* das Spülwaßer, *C.*

oplákati, *plákam*, *šem*, *vb. pf.* beweinen, *Cig., Jan., M., nk.*

oplákniti, *pláknem*, *vb. pf.* ab-, ausspülen, *Cig., Jan., M.*; kupice o., *Cig.*; perilo o., die Wäsche flößen, *Cig.*

oplakovánje, *n.* das Ab-, Ausspülen, *Cig.*

1. **oplakováti**, *ujem*, *vb. impf. ad* oplakniti; ab-, ausspülen, *Meg., Cig., Jan.*

2. **oplakováti**, *ujem*, *vb. impf. ad* oplakati; o. koga, jemandem beweinen, *Cig., Jan.*

oplakovavec, *vca*, *m.* der etwas aus-, abspült, *Cig.*

oplameniti, *ím*, *vb. pf.* besammeln, *Cig., C.*; entflammen, *Cig.*

oplamenjávati, *ujem*, *vb. impf. ad* oplameniti; be-, entflammen, (-menovati) *Cig.*

oplánkati, *am*, *vb. pf.* mit Pflanzen umgeben, bepflanzen.

oplást, *f.* = ploča: velika o. ledu, *Svet.(Rok.)*.

oplaščúriti, *úrím*, *vb. pf.* = ociganiti, ogolulati, *Cig.*; — prim. plaščur.

oplašiti, *plášim*, *vb. pf.* o. koga, scheu machen, einem Furcht einjagen, ihn einschütern.

oplát, *f.* 1) die Seite: zadnja oplát, der Hintere, *Z., Zr., Kr.*; s palico komu dajati na zadnjo o., *Z.*; das Hintertheil: privzdigne zadnje oplati svoje dolge érne obleke, *Juvč.*; — 2) das Beischläge, *Jan.*; nozeve oplati, *C.*; das eiserne Beischläge der Sohle, des Pflughauptes, die Zohlchiene, *V.-Cig.*; — oplati pri knjigah = plainice, *C.*; — die Radfelge, *Z.*; — 3) v óplat vreci, zu Boden werfen, *Mur., Mik.(Et.)*; (prim.: kupčija je „oplet“ [nam. v oplát], der Handel liegt darnieder, *Vod.[Izb. sp.]*).

opláta, *f.* 1) = oplát 1), die Seite: notranja oplata ladje, *DZ.*; — 2) die Zohlchiene, die Fingchiene, *V.-Cig.*; — die Befelgung des Rades: to pesto se dve oplati pretrpi, *Z.*

oplátan, *tna*, *adj.* einseitig: oplátana ženska, katera le na eno stran doji otroka, *Sarinska dol.*

oplatčeti, *ím*, *vb. pf.* o. od koga, von jemandem verherzt werden = urožen postati: tele, otrok oplati, *C.*

oplátí, *póljem*, *vb. pf.* mit der Waime reinigen, auschwängen, *Cig., Mik., Notv.*

oplatíca, *f.* das Belegholz, das Journerholz, *h. t.-Cig.(T.)*.

oplatiti, im, *vb. pf.* o. knjigo, ein Buch in harte Decken einbinden, *Cig., Dol.*; nož o., das Messer mit den Seitenbeschlägen versehen, *Z.*; — furnieren, *h. t. - Cig. (T.)*; o. kolo, ein Rad mit Felgen versehen, felgen, *Cig., Jan.*

oplatki, *m. pl.* = uroki, *C.*

oplatnica, *f. i*) = bosača, ein Rad ohne Schiene, *C.*; — 2) eine Art Wasserfahrzeug, *Notr.*

oplatničiti, *štim, vb. pf.* in steife Decken binden: trdo oplatničeni svežnji, Zaščitelj unter steifen Deckeln, *DZ.*

oplavati, am, *vb. pf.* umschwimmen, *Cig., M.*

oplavni, *vna, adj.* = ohlapen; oplavna je obleka, ki je toli obilna, da tako rekoč plava na človeku, *Rihenberk-Erj. (Torb.), GBrd.*

oplaviti, im, *vb. pf.* flößen, schwimmen: perilo o., *C.*

oplavniti, plāvnem, *vb. pf.* ausspülen: posodo o., *C.*

oplāz, plāza, *m. i*) das Pfloghaupt, *Mur., Cig., C., Ravn.-Valj. (Rad)*; — 2) die Stelle in einem Acker, über welche der Pflug hingleitet, ohne sie aufzureißen, die daher mit der Haue bearbeitet werden muß, *C., BIKr., Poh.*; (das Hauenest, die Grundraut, *Cig.*); — eine leere Stelle im Weingarten, (óplaz) *BIKr.*; — 3) na oplaz orana njiva = orana tako, da ni znati leh, *Uršno-Erj. (Torb.)*; — 4) die Erdabnutzung, *C., Z.*; prim. plaz: — 5) die Ritze, der Riß infolge einer Streifung: plug je dobil oplaz od kamena, *Gor.*; — 6) ein Schlag mit der flachen Hand, *Cig.*

oplāziti, plāzim, *vb. pf.* streifen, *Cig., Jan., M.*; oralo oplazi, kadar tako zdrkne, da pustí celino za seboj, *Lašče-Lerst. (Rok.)*; oberflächlich, nicht tief pflügen, *Z., Tolm.-Streč. (Let.)*; abstreifen: kožo komu o., *C.*; — o. koga, jemanden tüchtig schlagen, *Cig., C., Lašče-Lerst. (Rok.)*.

oplāznica, *f.* die Meuthane, *Cig.*

oplāzniti, plāznem, *vb. pf.* streifen, *Jan.*

oplazovāti, ūjem, *vb. impf. ad* oplazniti; streifen, *Cig., Jan.*

oplēče, *n.* = ošpetelj, rokavci, das Halbhend der Frauenzimmer, *Kras-Cig., M., C.*; — prim. oplečeje 2).

oplēček, *ška, m.* das Leibchen, das Nieder, *C., Valj. (Rad), BIKr.*; — = opleče, das Halbhend, *Cig., Jan.*

oplečeje, *n. i*) die Schultergegend, *Jan.*; — 2) = ženska jopa, *Kras-Erj. (Torb.)*; (prim. opleče).

oplečnik, *m.* = oplečnjak, *C.*

oplečnjak, *m.* das Halbhend der Frauenzimmer, *agr.-C.*

oplemeniti, im, *vb. pf. i*) befruchten (von Thieren): o. matico, *Por.*; kobilo o., *Cig.*; o. se, fruchtig werden, *Polj.*; — 2) = oplemeniti, *Cig., Jan.*

oplemeniti, štim, *vb. pf. i*) in den Adelsstand erheben, *Lerst. (Zb. sp.)*; — 2) veredeln, *Cig. (T.), C., nk.*

oplēn, plēna, *m.* pri vozu na prednji in zadnji premi on les, v kateri sta vtaknjeni ročici,

Goriš., Lašče-Erj. (Torb.), BIKr.; der Stipfstock, *Cig.*; prednji o., der Wendeschimmel, *Rib.-M., C.*; — tudi prednji in zadnji del voza pri žagi, *Notr.*; — oplēn, *gen. óplēna, Goriška ok.-Erj. (Torb.), BIKr.*; oplēn, *gen. óplēna, Lašče-Erj. (Torb.), Štreč.*

oplenik, *m.* iglica, ki gre skozi oplēn, *Cig.*

opleniti, im, *vb. pf.* ausplündern, *Cig., Jan., M.*; oni so oplēnili vsa mesta, *Dalm.*; — rauben: oplēniti je vse njih blago, *Dalm.* — tudi: oplēniti, *Dict., nk.*

oplēšati, šem, *vb. pf.* umtanzen, *Cig.*

opleskāti, ām, *vb. pf.* anhaften, *Z.*

oplēskniti, plēsknem, *vb. pf.* anhaften, *Z., C.*

oplēsneti, nējem, *vb. pf.* schimmelig werden, *Cig., M.*; oplesnel, umschimmelt, *Cig.*

oplēšno, *n.* der Riß des Fußes, *Temljine (Tolm.)-Štreč. (Let.)*.

oplēsti, plētem, *vb. pf. i*) mit geflochtener Arbeit einfaßen, um-, beslechten; breg o., daß Ufer betrippen, *Cig.*; s protjem oplēten hlev, *Jurč.*; — daß Haar flechten, frisieren; o. se, sich die Haare flechten; nisem se še oplēla; um-, beschmüren, umwinden, *Cig.*; umfränzen, schmücken: o. kip, kapelico, *južhSt.*; oplēten ženin, oplētna sneha, *Danj. (Posv. p.)*; — oplētene besede, eine geschmückte Rede, *C.*; — 2) herumstriden, umstriden, *Cig.*; — 3) o. koga, jemandem einen Hieb (z. B. mit einer Peitsche) geben, *M.*; — o. malho na ramo, den Beitelack auf die Schulter schwingen, *Jurč.*; — 4) pressen, *Cig., M.*

oplēšavēti, im, *vb. pf.* fahl werden, *Cig.*

oplēšiti, plēšim, *vb. pf. i*) fahl machen, *Mur.*; glave bodo oplešene, *Škrinj.*; — 2) fahl werden, *Ip., Dol.*

oplēšivēti, im, *vb. pf.* fahl werden, eine Glatze bekommen, *Cig., Jan.*

oplet, plēta, *m. i*) die Befledtung, *Cig.*; — 2) das etwas umgebende Flechtwerk, *M.*; — die Friseur, *Jan.*; — 3) die Umfränzung, der Schmund, *C., južhSt.*; stari o. kakega kipa z novim zameniti, *južhSt.*

oplet, *adv.* manjetodi, *Cig.*; bil je oplet, *V.-Cig.*; o. je z njim, es ist aus mit ihm, *Cig.*; — prim. nem. (dial.) ablecht = proz. *Lerst. (Rok.)?* prim. tudi oplat 3).

opletāc, *m.* der Friseur der Frauenzimmer, *Cig.*

opletāf, *f.* das Haarband, das Flechtenband, *Jan.*; sedem kit splesti z eno opletaljo, *Dalm.*

opletālnica, *f.* das Haar- oder Fohrband der Frauenzimmer, *Polj.*

opletālo, *n.* der Kopfring, *Jan.*

opletānce, *nea, m.* der Hefenwindling (calystegia sepium), *Zemon (Notr.)-Erj. (Torb.)*.

opletānje, *n.* das Umflechten; — die Befledtung; — das Frisieren; — das Umfränzen, das Schmücken, *južhSt.*; — das Herumstriden (z. B. mit dem Schwauze).

opletāti, plētam, *vb. impf. ad* oplesti: 1) umflechten, beslechten; — o. deklico, dem Mädchen die Haare flechten; o. se, sich die Haare flechten, sich frisieren; — umwinden: s trakom, z vrvo o., umschmüren, *Cig.*; — o. se okolo česa,

ſich um etwas ſchlängelnd oder windend, *Cig., Jan.*; — umfrängen, ſchmücken: cerkev o., *vrhŠt.*; — 2) o. koga, jemandem (3. B. mit einer Peitſche) Schmiſſe geben, *Cig.*; krava z repom opleta, die Kuh ſchlägt mit dem Schweife herum, *Gor.*; dekle hitro hodi in s kikko opleta, (wirft das Kleid im Wehen hin und her), *Dol.*; kite ji okolo vratu opletaio, die Flechten ſchlängeln ſich um ihren Hals, *Jurč.*; pludern: hlače so mu nizko opletale, *Levst. (Zb. sp.)*; — 3) warten, wacheln, *Jan.*; = o. se, *Cig.*; noge so se mu že opletale, *Jurč.*; — 4) o. se, vergolten werden, ſich rächen: čuvaio naj se, da se jim to postopanje ne bode opletalo. *SLN.*

oplétaven, vna, *adj.* = kar se opleta: domu je koračil z jako opletavno nogo (mit wankendem Fuß), *Jurč.*

oplétke, tka, *m.* 1) das Haarband, *Jan.*; der Haarschmuck, *Z.*; die Coiffure, *SLN.*; tudi pl. opletki, der Haarschmuck, *C.*; — 2) die Umfrängung, der Schmuck: opletki po cerkvi, *C.*

opletêla, *f.* der Haarsopf, *Meg.-Mik.*

opleténec, nca, *m.* = slak, die Ackerwinde, *C.*

opleténka, *f.* die Kranzelsungfer, *Cig., Ip.-M.*

oplétj, plévem, *vb. pf.* 1) umfäten, bejäten: o. žito, korenje; — 2) o. koga, berauben, *Jan., C.*; jemandem beim Spiel viel abgewinnen, *Z.*

opletilo, *n.* = opletalo, *Jan.*

oplétje, *n.* das umgebende Flechtwerk (kar je n. pr. pri košu splatenega), *Gor.*

oplétva, *f.* das Jäten, *C.*

oplévati, am, *vb. impf. ad* opleti: um-, bejäten.

oplévšati, am, *vb. pf.* von der Spreu reinigen, *Z.*; (das Getreide) ausschlagen, *Jan.*

oplézati, zam, *vb. pf.* bekettern, *Cig.*; vse drevje o., *Z.*

oplin, plína, *m., Cig., Danj.-Valj. (Rad), Ip.*; pogl. oplén.

oplitviti, plívim, *vb. pf.* untief machen, *V.-Cig.*

oplivkati, am, *vb. pf.* beschmeißen (von Insekten), *Cig.*

opljuskati, am, *vb. pf.* plätschernd an etwas stoßen, um-, anplätschern, *Cig.*

opljúsni, pljúsнем, *vb. pf.* mit plätscherndem Wasserwall umgeben, *Cig.*

opljavati, pljavam, pljavem, *vb. pf.* bejpuden.

opljóiti, im, *vb. pf.* bestatten, *Cig.*

oplód, plóda, *m.* die Befruchtung, *Cig. (T.), C., Valj. (Rad).*

oplódba, *f.* die Befruchtung, *Cig. (T.), Nov., DZ.*

oplodíti, im, *vb. pf.* befruchten, *Mur., Cig. (T.)*; oplójen, befruchtet, *Cig.*; oplójena jajčka, *Nov. (T.), Tuš. (R.)*

oplóžati, am, *vb. impf. ad* oploditi: befruchten, *Navr. (Spom.)*

oplóskati, am, *vb. pf.* mit einem flachen Gegenstande schlagen, abspalten, *Cig.*

oplošáti, am, *vb. pf.*, *Cig.*; pogl. opločiti.

oplošêje, *n.* der Flächeninhalt, *Jan. (H.).*

optôt, plóta, *m.* die Umzäunung, der Zaun, *Mur., Dol.*; óplot, *vrhŠt.*

optótati, am, *vb. pf.* = optótiti, umzäunen, *C.*

optótiti, im, *vb. pf.* mit einem Zaun umgeben, *Cig.*; selišêe si o., *Levst. (Zb. sp.)*

optóžje, *n.* = ograja, *Dol.*

opt'ov, plóva, *m.* die Umjegelung, *Cig. (T.)*

optlúžje, *n.* das ganze Flugzeug, *Cig., Gor.*

ópna, *f.* 1) das Häutchen, die Membrane, *Cig., Erj. (Som.)*; možjanska o., die Hirnhaut, *Erj. (Som.)*; — 2) die Tapete, *V.-Cig., C.*

opnár, rja, *m.* der Tapezierer, *DZkr.*

ópnica, *f. dem.* opna: das Häutchen, die Membrane, *Cig., Erj. (Som.)*; prečna o., das Zwerchfell, *Cig.*

opnokrlêc, lca, *m.* opnokrlci, die Haut- oder Herbslägler, *Cig. (T.)*

opočasni, časnim, *vb. pf.* verlangsamten, *Cig. (T.)*

opóčenje, *n.* die Anleitung, *ogr., kajk.-Valj. (Rad)*; — prim. opotiti.

opočínec, nka, *m.* die Raſt, *Z.*

opočíniti se, einem se, *vb. pf.* anſtrafen, *Z.*

opočítati, čítam, *vb. impf.* = očítati, vorwerfen, nachjagen, nachtragen, *Jan., Tobn.-Štek. (Let.), Polj.*

1. **opočítek**, tka, *m.* = očítek, der Vorwurf, die Bemängelung, *Jan.*

2. **opočítek**, tka, *m.* die Raſt, *Jan.*

opóčiti, póčim, *vb. pf.* anſtrafen, anſpringen, *Mur.*; — = napočiti, andrehen: dan je opočil, *Mur.*

opočiti se, číjem se, *vb. pf.* anſtrafen, anſuchen.

opodóba, *f.* = kalup, die Abform, *Cig., C.*

opodóbuk, bka, *m.* die Abbildung, *C.*

opodóbíti, dóbim, *vb. pf.* abformen, *Cig.*

opodobováti, újem, *vb. impf.* abformen, *Cig.*

opodplátiti, plátim, *vb. pf.* beſohlen: črevlje o., *Cig.*

opogániti, gánim, *vb. pf.* 1) bejudeſeln, verunreinigen, *Dol.-Cig., Jan.*; — anſtecken: z gnolobo, s kugo o., *C.*; — beſtecken (fig.), *Vrt., LjZv.*; — begeiſtern, beſchämpfen, *Jan.*; — 2) o. se, ein Heide werden, *C.*

opójen, ina, *adj.* berauſchend, *Z., C., Navr. (Let.), Žnid.*; opójne pijáče, geiſtige Getränke, *Cig. (T.), DZ., nk.*; — hs.

opojénost, *f.* die Berauſtheit, die Betäubung vom Rauſche, *Let.*

opojíti, im, *vb. pf.* durch ein Getränk berauſchen, *Jan., Let.*

opojlív, íva, *adj.* berauſchend, *nk.*

opóka, *f.* der Mergetſchiefer, *Ročnj.-Erj. (Torb.)*; ſchieferiger Boden, *Meg., Cig., C., Kr.-Valj. (Rad).*

opókati, pókam, *vb. pf.* 1) Miſſe bekommen, *Jan. (H.)*; — 2) abprügeln, *Mur., Cig., DŠr.*

opókêf, kla, *adj.* 1) ſchrundig, *Javn.-Cig., Jan.*; opokla skala, *Glas.*; — riſſig; opoklo ſteкло, *Z.*; — dunkel, *Cig.*; — 2) roh, ſumpfiſinnig, gefühlloſ, *Cig., Jan., C., UŠT., ZgD., Gor.-M.*; ohne Ehrgefühl, *Gor.*; feſt, rüſt ſichſtoſ, *Gor.*; ne imeti nič zaroblenega, opoklega na ſebi, *Navr.*; — blaſiert, *Cig. (T.)*

opokljiv, íva, *adj.* = opokel 2), *C.*
 opokljivost, *f.* = opoklost 2), *C., M.*
 opóklost, *f.* 1) die Klinkigkeit, *Jan. (H.)*; die Undurchsichtigkeit (3. B. des Glases), *Z.*; — 2) die Robheit, die Gefühllosigkeit, der Stumpfsein, *Cig., Jan.*
 opoldán, dnéva, *m.* der Mittag, *Mur.*
 opoldánji, *adj.* = opoldanski, *Z.*
 opoldánski, *adj.* mittägig, *Mur., Cig.*; o. počtek, die Mittagruhe, *Jan.*
 opoldánšnji, *adj.* = opoldanski: opoldanšnje solnce, *Ravn.*
 opóldne, *adv.* = o poldne, mittags.
 opóldnešnji, *adj.* = opoldanski, *C.*
 opóldnévcn, *vna, adj.* mittägig, *C.*
 opóldnica, *f.* das Mittagsmahl, *C.*
 opóldničati, *am, vb. impf.* das Mittagsmahl nehmen, *C.*
 opóldničeváti, újem, *vb. impf.* opoldne kosití, *C.*
 opóldnováti, újem, *vb. impf.* = opoldničevati, *C.*
 opóléti, *im, vb. pf.* angebraunt werden, verbräunen, *C.*
 opólécati, *am, vb. pf.* mit Fächeru versehen, ansichten: omáro o., *Cig.*; — primi. polica.
 opólniti, *imem, vb. pf.* = oplakniti, abspülen, *Jan., vzhŠt.-C.*
 opóljki, *m, pl.* kar se opolic, *C.*; — prim. oplati.
 opóljškati, *am, vb. pf.* abfließen, *Cig.*
 opóljn, *adj.* etwas voll, *C.*; — befeibt, *Danj.-M.*
 opólnoči, *adv.* = o polnoči, um Mitternacht.
 opólnočcn, éna, *adj.* mitternächtlich, *Mur., Cig.*
 opólnočnica, *f.* = polnočnica, *Mur.*
 opólno móčiti, ótim, *vb. pf.* bevollmächtigen, *Cig. (T.), nk.*
 opoldánski, *adj.* mittäglich, *nk.*
 opóludne, *adv.* mittags, *nk.*
 opóludnévcn, *vna, adj.* opóludnevne višine, die Circummeridianhöhen (astr), *Cig. (T.).*
 opólunoči, *adv.* um Mitternacht, *nk.*
 opólunočcn, éna, *adj.* mitternächtlich, *nk.*
 opólzck, zka, *adj.* polzck, schlüpfrig, *C., Erj. Min.*
 opólzel, zla, *adj.* schlüpfrig, *Cig., Jan., Cig. (T.), C.*; opólzla riba, *Dict.-Mik.*; opólzla pot, *Jurč.*
 opólzen, zna, *adj.* opolzck, opolzel, *C.*
 opólzckost, *f.* die Schlüpfrigkeit, *Z.*
 opólzák, *m.* breitflüßiger Nas (muræna latirostris), *Frey. F.)*
 opólzlika, *f.* nekaglna, *Rihenberk-Erj. (Torb.)*
 opólzlost, *f.* die Schlüpfrigkeit, die schlüpfrige Blatte, *Cig., Jan., C.*
 opólzniti, pólzncm, *vb. pf.* ausgleiten, abgleiten, *Dict., Jan., Mik., C.*; — ansfallen: lasje iz glave opólzncjo, *Dalm.* (s. o. se, *Dict.*).
 opólzováti, újem, *vb. impf.* ad opólzniti, ausgleiten, *Z.*
 opólziti, *im, vb. pf.* mit Schleim bedecken, befeuchten, *Cig.*; opólzen jezik, belegte Zunge, *Cig.*
 opomágti, *am, vb. impf.* ad opomóči; auf helfen, *Mur.*; — o. si, sich behelfen, sich auf helfen, zu trösten kommen, *Cig., Jan.*; (tudí *pf.*).

opomagováti, újem, *vb. impf.* = opomagati: o. si, emporkommen, *Jan.*
 opómba, *f.* 1) die Mahnung, *Mur., nk.*; — 2) die Erinnerung: prave srčnosti in stanovitnosti v dobrem lepa opomba je njegova smrt vsem ljudem, *Ravn. -Valj. (Rad)*; V tvojo opombo pijemo ga zdaj, *Preš.*; — 3) die Bemerkung, die Anmerkung, *Cig., Jan., nk.*
 opomemba, *f.* 1) die Mahnung, die Erinnerung, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) die Bemerkung, *Mur.*
 opomèna, ména, *m.* die Mahnung, *Cig. (T.).*
 opomèna, *f.* die Mahnung, *Cig., Jan., Valj. (Rad).*
 opomènek, nka, *m.* die Mahnung, *C., Valj. (Rad).*
 opomènica, *f.* der Mahnbrief, *Cig. (T.).*
 opomèniti, *nem, vb. pf.* 1) mahnen, ermahnen, *Meg., Dict., Guts., Mur., Trub., Dalm., Krelj. Kast., kajk. -Valj. (Rad)*; — 2) eine Bemerkung machen, *Mur., Levst. (Močv.)*; — (opómèniti, *Levst. [Močv.]*, opómènil [„opumènil“], *Dalm.*; opómènjen („opoumenjen“), *ogr. -Valj. [Rad]*; opómèniti (?): opomenjen, *Dict., Kast.*; opomèncm, *ogr. -Valj. [Rad]*).
 opomènjcnje, *n.* die Mahnung, *Guts. (Res.).*
 opomenováti, újem, *vb. impf.* ad opomeniti; bemerken, erwähnen, *Vrt.*
 opomín, *m.* 1) die Mahnung, die Erinnerung; to se vam naznanja s tem opominom (mit dem Bedeuten), *Cig.*; — die Gegenvorstellung, *Cig., Jan.*; o. dati, die Vorstellung gegen etwas überreichen, *Levst. (Pril.)*; — 2) die Bemerkung, *Cig.*
 opomináč, *m.* die Warneidechse (varanus niloticus), *Erj. (Z.).*
 opominanje, *n.* = opominjanje, das Mahnen, *Dict., Dalm., Krelj, Kast.*
 opominati, *am, vb. impf.* ad opomeniti, opomniti = opominjati; mahnen, ermahnen, *Dalm., Krelj, ogr., kajk. -Valj. (Rad)*; — zakon opomina, po kacem poti bi se z nova pozidavala razgrajena selišča, *Levst. (Nauk).*
 opominav, *adj.* ermahnend: o. psalm, *Trub.*; opominavi listki, *Trub.*
 opominávati, *am, vb. impf.* = opominati, *Trub.*
 opominavce, *vca, m.* der Ermahner, *Dict., Trub.*
 opominavcn, *vna, adj.* Mahn-: opominavní listki, Mahnschreiben, *Dalm.*
 opomínec, nka, *m.* 1) die Mahnung, die Erinnerung, *Mur., Cig.*; — 2) die Bemerkung, *Cig.*
 opominjác, *m.* der Mahner, *Cig.*
 opominjáj, *m.* das Anmerkungszeichen, *Jan.*
 opominjácen, ína, *adj.* mahnend, *Cig., Jan.*; opominjácni listki, Mahnbriele, *Cig. (T.).*
 opominjáló, *n.* das Warnungszeichen, *Cig.*
 opominjanje, *n.* das Mahnen, das Ermahnen.
 opominjati, *am, vb. impf.* = opominati; 1) mahnen, erinnern; bolezen me opominja, ich habe Ahnung einer bevorstehenden Krankheit; prečete dobre koga opominjati, *Burg.*; — ermahnen: o. koga k delu; —

Vorstellungen machen, *Cig., Jan.*: — 2) o. se = spominjati se, *Vrt., Pavl.*

opominjavec, vca, m. der Mahner, der Ermahner, *Mur., Cig., Jan., C.*

opominjavka, f. die Mahnerin, *Mur., Cig., Jan.*

opominjevânje, n. das Mahnen, *Jan.*

opominjevâti, űjem, vb. *impf.* mahnen, ermahnen, *Jan., M.*

opominovâti, űjem, vb. *impf.* = opominjevati, *M.*

opominovavec, m. der Ermahner, *M.*

opominovavka, f. die Ermahnerin, *M.*

opominski, adj. Mahn-: o. list, der Mahnbrief, *Cig., Jan.*

opômnica, f. = opomenica, *Jan.*

opomnîq, n. 1) die Mahnung, *Jan.*: — 2) die Bemerkung: na prejemnico dati o., *DZ.*

opomnîtev, tve, f. = opomin 1), *Jan.*

opômniti, nim, vb. *pf.* = opomeniti; 1) mahnen, erinnern; opomni me te reči! *Cig.*; aufmerksam machen, *M.*; še na Samuelovo odkritosrčnost moramo o., *Ravn.*: — 2) eine Bemerkung machen, bemerken, *Cig., nk.*: — 3) o. se koga, česa, sičh erinnern, sičh befinden, *Cig., Jan., Svet. (Rok.)*; (opômněti, im, *Vrt.*).

opômnja, f. 1) die Ermahnung, *Cig.*: — 2) die Bemerkung, *Cig. (T.), Navr. (Spom.)*: — opomnje, Scholien, *Cig. (T.)*.

opomnovâti, űjem, vb. *impf.* = opomenovati, *Ravn.*

opomôci, môrem, vb. *pf.* anshelfen, *Jan.*: anshelfen, *Z.*: čebele so mi opomogle, *Z.*: o. si, zu Mitteln oder Kräften gelangen, sičh behelfen, sičh emporarbeiten; = o. se, *Cig.*

opôna, f. 1) der Vorhang, *Mik., Bes.*: — die Wandbekleidung, *Cig.*: — 2) eine Kette, die Bäume nach der Rindung zu messen, die Spanne, *V.-Cig.*

oponâša, f. = oponâsanje 1), *Jan.*

oponâsanje, n. 1) das Vorwerfen; — 2) das Nachsagen, *Cig.*

oponâsati, am, vb. *impf. ad* oponesti; 1) o. komu kaj, jemandem etwas vorwerfen, vorrücken; svoje dari revežem o., *Ravn.-Valj. (Rad.)*; o. komu hrano, *Svet. (Rok.)*; tega mi ne oponašam, das verarge ich ihm nicht, *Cig.*: — 2) o. koga (kaj), nachsagen, durch Nachsagen verjappeten; sovo, kukavico o.; o. koga, kako govori, kako se vede.

oponâšav, adj. kdor rad komu kaj oponaša, *Jan.*

oponâšava, f. der Vorwurf, *C.*

oponâšavec, vca, m. 1) kdor komu kaj oponaša, der Tadler, *Jan.*: — 2) der Nachsager, *Cig. (T.)*; der Spötter, *Dalm.*: — 3) die Spottdroffel (turdus saxatilis), *Erj. (Z.)*.

oponâšaven, vna, adj. = oponašav, *Jan.*

oponâšavka, f. die Nachsagerin, *Cig.*

oponâšek, ška, m. der Vorwurf, *Jan., C.*

oponâšljiv, űva, adj. gerne nachsagend, *Cig.*

oponâvljati, am, vb. *impf. ad* oponoviti, *Levst. (Zb. sp.)*.

opônce, nca, m. 1) die Ranke, *Jan. II.*: — 2) die Stochwinde (smilax aspera), *Medolin (Istra)-Erj. (Torb.)*; (hs.).

oponěsti, něsem, vb. *pf.* vorwerfen; 3. B. eine Wohlthat, *Cig.*: včeraj mu je dal, danes n u te oponese, *C.*: verhalten, einwenden, *Nov., Let.*: oponesti bi mi kdo utegnil, *Levst. (Nauk.)*.

oponôds, nôsa, m. der Vorwurf, *Cig., Jan., M., Nov.*

oponôsa, f. nam. oponoša 1): oponosa ali opravlanje, *Trub. (Post.)*.

oponôsen, sna, adj. vorwurfsvoll, *Jan.*: Vdovično blago — vsigdar oponosno, *Npes.-Vraj.*

oponôsica, f. das Scheltwort, *C.*

oponôsiti, nôsîm, vb. *pf.* vorwerfen, vorrücken, *Mur., Cig., GBrda*; on malo da, ali veliko oponosi, *Trub.*: oponosili so mu krivico, *Dalm.*: oponosil jim je njih nevarnost, *Krošč.*: nikar betve nu ga (greha) ne oponosi, *Ravn.*: ne bodi Bogu oponosno! *Z.*: oponošeno ti bodi to! *Cig.*: oponošen dar je črn pred Bogom, *Npreg.-Jan. (Slovn.)*.

oponosljiv, űva, adj. kdor rad komu kaj oponosi, *Gor.*

oponôsnica, f. die Parodie, *Cig. (T.)*.

oponôša, f. 1) der Vorwurf, *C., Schönl.*: — 2) die Nachsagung, der Spott, *C.*

oponôva, f. die Erneuerung, *Cig. (T.)*.

oponoviti, im, vb. *pf.* erneuern, *Cig. (T.)*: wiederholen: zopet o. kaj, *Levst. (Zb. sp.)*.

opôpati, am, vb. *pf.* befeistern, *Cig.*

opôpiti se, pôpim se, vb. *pf.* Ansehen ansetzen, *C.*

opôpje, n. die Mabelgegend, *Cig. (T.)*.

opopnatěti, am, vb. *pf.* Ansehen ansetzen, *C.*

opôprati, am, vb. *pf.* befeistern

opôra, f. die Stütze, *Mur., Cig., Jan.*, (mech.). *Cig. (T.)*: — o. v stezi = stegnjena o., roke stezati, krěti v oporo (Streckstüz, Ausstüz), *Telov.*: — die Widerlage, *Cig., Jan., Cig. (T.)*: — die Stützmauer, die Starpe, *Cig., DZ.*: — der Pfeiler, *Cig., Jan.*: — der Anhaltungspunkt, *Cig., Jan., Cig. (T.), DZ.*: — die Unterstüzung; najti dragovoljno oporo, *nk.*

oporěčen, čna, adj. widerrißlich, *Cig. (T.), DZ.*

oporěči, rěčem, vb. *pf.* widerrißen, *Cig., Jan.*: o. naredbo, *DZ.*: kar rěče, ne oporeče, *Jan. (Slovn.)*.

oporěčnik, m. der Widerspennde, *Cig.*

1. **oporěck**, rěka, m. der Widerriß, *Cig. (T.), DZ.*

2. **opôrček**, rka, m. 1) die Krause bei Meidern, *C.*: — 2) das Geköse (mesenterium), *vzh.-St.-C.*: tudi *pl.* oporki, *C.*: — 3) die Gebärmutter der Zau, *vzh.-St.-C.*: — 4) salo okoli slezene pri svinji, *Valj. (Rad.)*: — 5) svinjska kožica, ki se meče v sir, kateremu pravijo potem remenjak, *Valj. (Rad.)*: — 6) ein Lappen, am Schuh, woran die Schnalle oder die Schnur befestigt ist, *Rež.-C.*

oporěka, f. der Widerriß, *Cig., Jan.*

oporěkati, rěkam, vb. *impf. ad* oporeči: widerrißen, *Cig., Jan., DZ.*: kar je rekeli, ni oporekali, *Erj. (Zb. sp.)*.

oporekováti, újem, *vb. impf.* = oporekati, *Jan.*; o. svojo besedo ni moško, *Jurč.*

opóren, rna, *adj.* 1) Stütze: oporna palica, *Cig.*; oporni zid, die Stützmauer, *DZ.*; — 2) opóren, widerpenſtig, ſtützig, *Mur.*, *C.*: ſtetig (o konjih). *C.*: — oporne pameti. begriſſſtützig, *SlN.*: — unfähig: usnje ne sme biti oporno. *Vrt.*: pogl. uporen.

oporišče, *n.* der Stützpunkt, der Haltpunkt, *Cig.*, *Jan.*, *Cig.(T.)*, *DZ.*

oporkovina, *f.* das Gefröße, *C.*: — prim. oporek 2).

opórnicá, *f.* 1) die Stütze, der Strebebaum, *Zabčė(Tohm.)-Erj.(Torb.)*; — 2) die Stelze, *Vrt.*

opórnik, *m.* = opornica 1), *Jan.*, *Bes.*

opórnja, *f.* die Stütze: drevesce brez opornje, *Ravn.*; vejam pri sadnem drevju, kadar so zelo polne, dajo opornje, *Gor.*; tudi stebri pri lesenem kozolcu, na samem na vetru stoječem, opro se z opornjami, *Polj.*

opornják, *m.* das Gefröße, *Cig.(T.)*, *Erj.* (*Som.*); — *hs.*

opórnost, *f.* die Stützigkeit, der Trog, *Mur.*, *C.*: — die Stetigkeit (o konjih). *Nov.*, *Strp.*

oporócati, *am. vb. impf. ad* oporočiti: testamentarijch beſtimmen, *Z.*

oporóčba, *f.* leſtwilliger Auftrag: naročala mu je to in ono oporočbo, *Jurč.*

oporóčen, čna, *adj.* Testamentſ-, testamentarijch, *Cig.*, *Jan.*; oporočni priſtavek, das Codicill, *Cig.*, *Jan.*; oporočni dedič, der Testamentſ-erbe, *Cig.*, *Jan.*

oporočiti, *im. vb. pf.* teſtieren, *Z.*

oporočnik, *m.* der Teſtator, *Cig.*, *Jan.*

oporóka, *f.* das Testament.

oporóštvó, *n.* = poroštvo, *C.*

opórščina, *f.* die Stütze, *C.*

opórtati, *am. vb. pf.* bordierett, *Cig.*: — prim. porta.

oposéliti, sélim, *vb. pf.* beſiedeln, *Z.*; — o. se, ſich (rings) anſiedeln, *Mur.*

oposréd, *praep. c. gen.* = sredi: o. zime, *ogr.-C.*

opostávek, vka, *m.* die Antitheſe, *Cig.*

opošév, *adv.* ſchieſ, *C.*

opoſténiti, *im. vb. pf.* s tem si je opoſtenil ime, das gereicht ihm zur Ehre, *Cig.(T.)*.

opotáknniti se, táknem se, *vb. pf.* = opotekniti se.

opotávljati, *am. vb. impf. C.* = obotavljati.

opotéc, čca, *adj.* = opotočen, umhet, *Jan.*; v pregovoru: sreča je opoteča = das Glück iſt ſüßer, *Saleška dol.-C.*, *Kres I.* 215.; — wandend: z opotečimi koraki, *Zv.*

opotéčen, čna, *adj.* = opoteč, opotočen, *Z.*

opotéči se, téčem se, *vb. pf.* taumeln: ſkriču je založila zaušnico, da se je kar opotekel in priſtelcel z glavo ob zid, *IjZv.*; o. se v kaj, an etwas antaumeln, amwanfen, *Cig.*

opotékalica, *f.* das Weichwante, *Cig.*

opotékati se, tékam se, čem se, *vb. impf. ad* opoteči se: wandend gehen, taumeln, *Cig.*, *Jan.*: ti si nas z vinom napojil, da smo se opotekali, *Dalm.*: od lakote o. se, *Z.*

opotekljiv, íva, *adj.* taumelig, ſchwach, *Cig.*

opotekniti se, táknem se, *vb. pf.* mit den Füßen anstoßen, ſtraucheln, *Mur.*, *Boh.*; o. se ob kamen, *Dalm.*, *Trub.*; o. se in pasti, *Dalm.*; ako kdo hodi po dnevi, ta se ne opotakne, *Trub.*

opotíka, *f.* der Anstoß, der Anſtand, *C.*

opotíkanje, *n.* 1) das Vorwerfen, *Jan.(II.)*: — 2) das Straucheln, das Stolpern.

opotíkati, íkam, *vb. impf. ad* opotekniti: 1) vorwerfen, *Cig.*, *Jan.*, *Glas.*: naj bom ves malopridnež, ako vam bom kdaj kaj opotikal, *Levst.(Zb. sp.)*: — 2) o. se, mit den Füßen anstoßen, ſtraucheln, ſtolpern; ves se lakote opotičem, *Ravn.*: — zógeru, zaudern, *Cig.*, *M.*

opotíkljiv, íva, *adj.* ſtolperig, *Jan.*

opótití, *im. vb. pf.* anweiſen, eine Anleitung geben, zur Einſicht bringen: o. koga, *ogr.-C.*: — o. se, auf den rechten Weg oder zur Einſicht kommen, *ogr.-C.*

opótnik, *m.* = trpotec, der Wegerich (plantago), *Dol.*

opotočén, čna, *adj.* unbeſtändig: sreča je opotočna, *Mur.*, *Cig.*, *Met.*

opotočítí, íčím, *vb. pf.* 1) rollen machen, *Z.*: — 2) o. se, ſich fortbegeben: Mi se od vas opotočimo, Vas pa Bogu izročimo, *Npes. (BlKr.)-Kres, VI.* 353.

opovóra, *f.* = opovira, *M.*, *ZgD.*

opovérati, *am. vb. impf.* = opovirati, *C.*

opovíra, *f.* das Hinderuiß, der Anſtand, *Jan.*, *C.*, *nk.*

opovírašen, šna, *adj.* hindernd, hinderlich, *C.*

opovíranje, *n.* die Hemmung, *Cig.*

opovírati, *am. vb. impf. ad* opovreti: hemmen, hindern, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

opovírcek, rka, *m.* die Hemmung, das Hemmniß, *Cig.*, *Jan.*

opovréči, vížem, *vb. pf.* widerlegen, *Jan.*, *Cig.* (*T.*), *nk.*: — prim. oprovreči.

opovréti, vrém, *vb. pf.* 1) hemmen, Einhalt thun, *Mur.*, *Cig.*: — 2) erwidern, entgegen, *Bes.*: To je lahko, opovre ded, *SlN.*

opovrgávati, *am. vb. impf. ad* opovreči: widerlegen, *Trst.(Let.)*, *nk.*

opovížba, *f.* die Widerlegung, *Jan.(II.)*.

opozárjati, *am. vb. impf. ad* opozoriti, *nk.*

opozícija, *f.* upor. uporna ſtranka, die Oppoſition, *Cig.(T.)*, *nk.*

opozívati se, vam, vjem se, *vb. impf.* ſich auf etwas beziehen, *Levst.(Pril.)*.

opoznáti se, znám se, *vb. pf.* ſich orientieren, *Cig.(T.)*.

opozniti se, im se, *vb. pf.* ſich veripäten, *Cig.*

opozoriti, *im. vb. pf.* aufmerkſam machen, *nk.*

opozorjeváti, újem, *vb. impf. ad* opozoriti, = opozarjati, *nk.*

oprámati, *am. vb. pf.* verbráuten, *Cig.*, *C.*, *Krelj. Vod.(Izb. sp.)*: — iz nem.

opráſiti se, *im. se, vb. pf.* Bunge werfen (von der Sau), *Cig.*, *Jan.*, *Burg.(Rok.)*.

oprásk, práſka, *m.* die gerichtete Stelle, die Wundwunde, die Schramme, *Cig.*, *M.*, *C.*

opráſka, *f.* = oprask, *C.*

oprâskati, am. *vb. pf.* befragen, anfragen, auf freieren; mačka ga je opraskala: ves je opraskan: — o. se. sich die Haut aufschürfen, sich reißen (3. B. an einem Nagel).

oprâskniti, prâsknem. *vb. pf.* = oprasniti. *Cig.*

oprâsniti, prâsnem. *vb. pf. o. koga.* durch ein miltiges Streifen oder Kratzen jemandem eine Wunde beibringen, kratzen, rigen.

oprâsati, am. *vb. pf.* ringsherum abfragen: vse o. *Cig.*; — fragend durchforschen, *Jan., Jsvkr.*

oprâščanje, *n.* das Verzeihen, *kajk.-Valj./Rad.*

oprâščati, am. *v. impf. ad* oprostiti; 1) befreien, *Cig., ogr.-C.*; o. od nedostarkov. *DZ.*; o. dolžnosti. *Zr.*; — 2) verzeihen, nachlassen: o. komu grehe. *ogr.-C. Raič/Let.*; mladence oprâščalo take slabosti kaj rade svojim ljubimcem. *LjZr.*

oprâševânje, *n.* das Herrnfragen, *Cig.*

1. oprâševâti, űjem. *vb. impf. ad* oprâšati: herrnfragen, eine Umfrage halten: o. po kom (šem), *Cig., Jan., M.*; z nova o. die Umfrage wiederholen, *DZ.*

2. oprâševâti, űjem. *vb. impf. ad* oprâšiti: staubig machen, bestâuben, *Cig.*

oprâševâvec, vca. *m.* der Nachforscher, *Cig., Jan.*

oprâševâvka, *f.* die Nachforscherin, *Cig.*

oprâšiti, im. *vb. pf.* mit Staub bedecken, bestâuben; — o. se. sich mit Staub bedecken, staubig werden; vsa sem se oprâšila po cesti: — o. se, sich befruchten (von Blüten), *M.*

oprâti, përem. *vb. pf.* rein waschen, auswâschen, auswâschen Leinzeug, Tuch u. dgl.: oprana srajca, ein frisches Hemd; o. rano, die Wunde auswâschen, *Cig.*; schâmmen: o. rudo, *Cig.*; strugo Ljubljanič o. (mit Wasser durchspûlen), *Levst. Močv.*; — o. se. sich rechtefertigen, sich rein wâschen, *Cig.*

oprâva, *f.* 1) die Verrichtung, die Leistung, *Cig., Jan., Cig./T., DZ.*; o. cestnih dolžnosti, *Levst. (Cest.)*; vračilna o. die Gegenleistung, *DZ.*; dosti je oprave = dosti je opraviti, es gibt genug zu thun, *Sret./Rok.*; — 2) die Ausstattung, die Adjutierung, die Ausrûstung, *Cig., Jan., Cig./T., DZ.*; der Anzug, die Kleidung; vojaška o.: mašna o., der Weisornat; — das Gerâth, das Zeug; hisna o., die Einrichtung, das Meublement, *Cig., Jan., ogr.-C.*; mizna ali namizna o., das Tafelgerâth, das Tischzeug, *Cig.*; — konjska o., das Pferdegeschirr, *Mov., Cig., Jan.*; — die Armatur (phys.), *Cig./T.*; — die Ausstattung (eines Dramas, eines Gemâldes), *Cig./T.*

opravarina, *f.* die Provision, *Levst. Cest.*

oprâvček, čka. *m. dem.* opravcek, das Geschâftchen, *Valj./Rad.*

oprâvčen, čna. *adj.* reich an Geschâften, *Jan.*; oprâvčen in razboten dan, *Ravn.*

oprâvček, vka. *m.* 1) die Beschâftigung, die Verrichtung, das Geschâft: veliko oprâvkov imeti, viel zu verrichten haben: po svojih oprâvkih hoditi, seinen Geschâften nachgehen; hišni, kupčijski oprâvki, Haus-, Handelsgeschâfte, *Cig.*; — das, was man erledigt,

das Bewirkte, *Cig., Jan.*; — 2) = oprava 2, der Anzug, *Dol.-Cig., Jan., Jsvč.*

oprâven, vna. *adj.* 1) = opravljen 1, *Jan. II.*; — 2) Adjutierungs-, opravni predpis, *DZkr.*

oprâvica, *f.* die Verrichtung, das Geschâft, die Arbeit, *M., ogr.-C., Raič/Slov.*; ženske imalo v hiši veliko opravice, *SlGor.*

oprâvicati, am. *vb. impf. ad* oprâvčiti: rechtefertigen, *V.-Cig., Krelj. Levst. Pril.*

oprâvčiba, *f.* die Rechtfertigung, *Mov.-Cig., Jan., DZ., Nov., uk.*

oprâvčence, čna. *m.* = uprâvčencec, der Berechtigte, *Cig., Jan.*

oprâvčenje, *n.* 1) die Rechtfertigung; v svoje o. zu seiner Rechtfertigung, *uk.*; — 2) die Legitimation, *Cig.*

oprâvčevâten, ina. *adj.* Rechtfertigungs-, Entlastungs-, *Cig., Jan.*

oprâvčevânje, *n.* das Rechtfertigen, die Rechtfertigungen

oprâvčevâti, űjem. *vb. impf. ad* oprâvčiti: 1) rechtfertigen; o. se. sich verantworten, sich rechtfertigen; — 2) berechtigen, befugen, *Cig., Jan.*

oprâvčevâvec, vca. *m.* der Rechtfertiger, *Cig.* **oprâvčiti**, űjem. *vb. pf.* 1) rechtfertigen; o. se. sich rechtfertigen, sich rein wâschen; — 2) = uprâvčiti, befugen, berechtigen, *Cig., Jan.* autorisieren, legitimieren, *Cig., Jan.*

oprâvice, *n. dem.* opravilo: ein kleines Geschâft, *Cig.*

oprâviten, ina. *adj.* 1) geschâftlich, *Jan.*; Geschâfts: oprâviti red, die Geschâftsordnung, *Levst. Nauk., uk.*; — âmtlich, Amts-, *Cig.*; opravilni dan, der Amtstag, *Cig.*; — 2) geschâftig, thâtig, *C. Z. Dalm.*

oprâvitišče, *n.* das Amtshaus, *C.*

oprâvilinec, *f.* das Geschâftslocale, *DZ.*; die Factorin, *Cig., Jan.*; — das Amtshaus, *C.*

oprâvlinik, *m.* 1) der Functionâr, *Cig., Levst. Pril.*; — soanski opravilnik na ruskem dvoru, *Vod./Izb. sp.*; — der Schâffner, *Cig.*; der Geschâftsführer, *Jan.*; — der Agent, *DZ.*; kupčijski o., der Handelsagent, *Cig.*; — 2) das Rinnale, *V.-Cig.*; — das Geschâftsnormale, *Jan./H.*

oprâvlinost, *f.* die Geschâftigkeit, *Jan. II.*

oprâvilo, *n.* 1) das Geschâft oder die Beschâftigung, die einem obliegt; to ni molega opravila. *Mot.-Mik.*; to ne spada v moje o. (zu mein Nach), *Cig.*; to je tvoje opravilo, das ist deines Amtes, *Cig.*; ves je v oprâvilih, er lebt dem Geschâfte, *Cig.*; o. meti s kom (im), mit jemandem (etwas) zu thun haben, *Cig.*; opravila komu da (ati), jemandem Beschâftigung geben, *Cig.*; die Function, *Cig., Jan., DZ.*; cerkveno o., die kirchliche Function, der Gottesdienst; pravno o., ein Rechtsgeschâft, *DZ.*; kupčijsko o., ein Handelsgeschâft, *DZ.*; — 2) = oprava, der Anzug, *Dol.-Cig., Dalm.*

oprâvitski, *adj.* Geschâfts-, geschâftlich, *Cig.*; o. prikladek, die Functionsnote, *Cig.*; o. zupisnik, das Geschâftsprotokoll, *DZ.*

opravištvo, *n.* 1) die Geschäftsführung, die Amtsführung, die Agentenschaft, *Cig., Jan., C.*; — 2) der Geschäftszweig, *DZkr.*; das Portefeuille, *Cig., Jan.*; minister brez posebnega opravištva, ein Minister ohne Portefeuille, *Cig.*

opravitelj, *m.* der Geschäftsleiter, *DZkr.*

opraviteljstvo, *n.* die Geschäftsführung, *Jan. (H).*

opráviti, *právim. vb. pf.* 1) verrichten, besorgen, vollstrecken; o. vse, kar je naročeno, ukazano; velikonočno izpoved o.; s tem človekom nimam nič o., mit diesem Menschen habe ich nichts zu schaffen; — anrichten: o. pozdravljene. *Cig.*; — entrichten: o. davek, desertino, *Cig.*; — 2) anrichten, erz., auswirken: pri njem ne boš nič opravil: nič ne opraviviš, unverrichteter Dinge, *Cig., Jan.*; z lepo več opravil, nego z grdo, *Cig.*; najbolje opraviti, am besten fahren, *Sol.*; o. s čim, mit einer Sache auskommen, *Cig.*; — 3) mit dem Zugehörigen ausstatten: o. ladijo, das Schiff betafeln, *Cig.*; anrústen (mech., merc.), *Cig. (T.)*; verjeht: sod z obroči o., *Cig.*; anstátifizieren: klobuk o., *Cig.*; — 4) vollständig anfleiden: otroka o., da pojde k maši; dekla je že opravljena; o. se, sich anfleiden, Toilette machen; lepo se o., sich herausputzen; lepo opravljen, aufgeputzt; — 5) besorgen, bestellen: o. otroke. živino, *Z., Kr.*

opravljač, *m.* der Verleumder, *C.*

opravljanje, *n.* 1) das Verrichten, die Geschäftsbeforgung: o. službe, das Versehen eines Dienstes oder Amtes; o. cerkvenih obredov; — das Entrichten; — das Anrústen, das Ausstatten; — 2) das Anfleiden; — 3) das Anrichten, die üble Nachrede, das Verleumden.

opravljati, *am. vb. impf. ad* opraviti: 1) verrichten, besorgen; tako. svoje delo o.; službo o.; sv. mašo o., darove o., *Burg.*; bogato dedino o., *Preš.*; — entrichten: davčine o.; — 2) bewirken; — 3) herrichten, ausstatten mit dem Zugehörigen, anrústen: ladijo o., das Schiff anstafeln, *Cig.*; — živino o., das Vieh besorgen, *Cig.*; — 4) anfleiden; o. se, sich anfleiden, Toilette machen; gizdavo se o., *St.*; — 5) o. koga, jemanden anrichten, verleumden.

opravljavce, *vca. m.* 1) der Verleumder, *Cig.*; — 2) der Verleumder, *Dict., Mur., Trub., Dalm.*; grenke so opravljavcev besede, *Kast.*; jezični opravljavci, *Jsvkr.*

opravljavka, *f.* die Verleumderin, *Mur.*

opravljav, *iva. adj.* verleumderisch, lästernd; o. biti, eine böse Zunge haben.

opravljavce, *vca. m.* ein verleumderischer Mensch, die Zasterzunge.

opravljavka, *f.* ein verleumderisches Weib.

opravljevost, *f.* die Verleumdungssucht.

opravnica, *f.* 1) die Bejorgnerin; peritna o., die Waisbejorgnerin, *Levst. (Pril.)*; — die Verwalterin, *Cig.*; — 2) opravnica = opravilnica, das Geschäftshaus, *C.*; — 3) das Zeughaus, *Cig.*; die Weichirtkammer, *Cig.*

opravnik, *m.* der Functionär, *C., DZ.*; občinski opravniki, die Gemeindeorgane, *Levst. (Nauk.)*; — der Geschäftsleiter, *Jan.*; obrtovni o., *Levst. (Pril.)*; der Factor, *Cig., Jan.*; der Commissionär, der Disponent, *Cig.*; der Manipulant, *C.*; der Geschäftsträger, *Jan.*; der Agent, *Cig., Jan., DZ.*; konzulski o., der Consularagent, *DZ.*; trgovski o., der Handelsagent, *Cig., Jan.*; — = upravnik, der Verwalter, *Cig.*; — oprávník, gospodar in velitelj v planinskem stanu ter ob enem tudi sirnik, *Tolm.-Erj. (Torb.)*.

opravnina, *f.* 1) die Bejorgungsgebühr, *Cig.*; die Provision, *C., Cel. (Ar.)*; — 2) das Schirrgeld, *Cig.*; — 3) die Befleidungsgebühr, *DZ.* **opravniški**, *adj.* = opravnika se tičeó, *nk.* **opravništvo**, *n.* opravniški posel, opravniška služba, *nk.*; das Verwalteramt, *Cig.*; = upravništvo, die Administration, *nk.*

oprávstvo, *n.* = opravništvo, *Cig.*

ópraznik, *m.* = sopraznik, *Mariborska ok.-C.*

1. **opráziti**, *prázim, vb. pf.* in Zeit baden, rústen; oprazena jabelka, gedúntete Äpfel, *M.* 2. **opráziti**, *prázim, vb. pf.* o. hišo, das Haus mit Schwellen verjeht, verschwellen, *V.-Cig.*

oprêa, *f.* kar kdo optav nosi, die Rückenlast, *C.*

oprêvati, *újem, vb. impf. ad* oprtiti: anbinden, anketten, *Jan.*

oprêiti, *prêim, vb. pf.* *Guts., M.* pogl. oprtiti 2).

oprêcati, *am, vb. pf.* o. lase, die Haare abtheilen, *Cig.*; — prim. prečka.

oprêči, *prêčem, vb. pf.* beipannen: o. se = vrv na sebe dejati, s katero kdo n. pr. pelje voziček, *Ijub.*

opredáliti, *álím, vb. pf.* mit Sächern verjeht, ausfachen, *Cig.*

1. **opredati**, *am, vb. impf. ad* 1. opresti: umspinnen, *Cig., Jan.*

2. **opredati**, *am, vb. impf. ad* 2. opresti: im Umfinken begriffen sein, zugrunde gehen, *C.*

opredêlba, *f.* die Definition, *Cig. (T.), DZ., Lampe/D.*; — prim. opredelii.

opredêtek, *lka. m.* = opredelba, *Jan.*

opredelítv, *tve, f.* = opredelba, *Jan. (H.).*

opredelíti, *ím, vb. pf.* abjondern, abtheilen, *DZ., Zora.*; — definiieren, *Jan. Cig. (T.)*; cerkev je vse kršçanske resnice cerkveno opredelila, *Cr.* (stsl. rus.).

opredeljái, *m.* = opredelba, die Definition: stvarni o., die Realdefinition, *Cig. (T.)*.

opredêljati, *am, vb. impf. ad* opredelii, *Cig. (T.)*.

opredêlvati, *újem, vb. impf.* = opredeljati, *Jan.*

oprêdje, *n.* der Vordergrund, *Jan.*

oprêdnica, *f.* das Spinnermahl, *Jan.*

oprêdnik, *m.* die Schürze, *Jan.*

oprêdniti, *prêdnem, vb. pf.* = 2. opresti, umspinnen, *C.*

oprêga, *f.* das Weichirt: konjska o., *Cig., Jan.* **oprêka**, *f.* 1) der Widerspruch, der Widerstreit, *Cig. (T.), DZ., SLN.-C.*; v oprêki biti, widerstreiten, *Cig. (T.)*; — 2) = zapreka, *C., Zora.*

oprêkclj, klja, *m.* ein Musikinstrument: das Hackbrett, das Cymbal, *Gor.*; — prim. nem. „Hackbrett“.

oprêklati, am, *vb. pf.* 1) mit einem Krügel, einer Stange überall ab schlagen (z. B. das Obst von den Bäumen), *Cig., Jan., M.*; — 2) mit Laten versehen, belatten, *Cig., Jan.*; oder o., s. preklami obiti, *Polj.*

oprêklike, *f. pl.* = oprekclj, *Notr.*

oprêma, *f.* die Ausüstattung, die Ausüstung, *Cig.(T.), DZ., Nov.*

oprêmati, am, *vb. pf.* verbrämen, *Cig.*; — po nem.; prim. opramati.

oprêmek, mka, *m.* tudi *pl.* opremki. das Winterfern, *Dict., Cig., C.*; slabejše žito, ki se pri vejanju s plevami pomeša, *Goriška ok.-Erj.(Torb.), Kras. Dol.*

1. **oprêmiti**, im, *vb. pf.* austüsten, *Cig.(T.), DSr.*; za potovanje koga o., *C.*; o. ladijo aufstafeln, *Cig.*

2. **oprêmiti**, im, *vb. pf.* = opremati, *Jan.*

oprêmljati, am, *vb. impf. ad.* opremiti, *Jan.(H.).*

oprêrsn, sna, *adj.* 1) ungeäuert; opresen kruh; ob opresnem kruhu živet, von ungeäuertem Brote leben, *Ravn.-Mik.*; opresno zelje, frisches, ungeäuertes Kraut, *Mur., Cig., Pohl.(Km.).* opresna repa, *Ravn.(Abc.);* — opresno mleko, frische Milch, *Notr.*; — 2) grob; opresno platno, *Kr.*; — opresno oblečen = preprosto, vsednje oblečen, *Notr.*; — opresen zid = zid brez malte, *GBrda.*

oprêrsnača, *f.* = opresnik, *Cig.*

oprêrsnik, *m.* ungeäuertes Brot, *Mur., Cig., Jan., Dalm., Trub., Jap.(Sr. p.), Burg.*

oprêrsnina, *f.* ungeäuertes, *Mur., Ravn.-Valj.(Rad).* frisches Gemüse, *Cig., C., Ravn.(Abc.);* — frisches Grünmutter, *C.*

1. **oprêsti**, prêdem, *vb. pf.* umstinnen; pajek muho oprede.

2. **oprêsti**, prêdem, *vb. pf.* umstinnen, zusammenstinken, *Cig., Jan.*; od strahu o., *Bes.-C.*; od slabote o., *Gor.-Mik.*; od lakote o., *Glas.*; — zugrunde gehen, *Cig., Jan.*; živina je opredla, *Ravn.*; — fallen: Benetke bodo opredle, *Vod.(Tzb. sp.).* opredel je, er ist mit seinem Vermögen fertig, *Cig.*; es ist ans mit ihm, *Bes., Kr.*

oprêšati, am, *vb. pf.* abreiben, aufschleifen, *Cig.*; — prim. prešati.

oprêšnik, *m.* die Leinöldrüse, die Leinöldrüse, *Gor.*; — tudi neka psovka malopridnemu šloveku: zopet ne bo nočoj domu mojega oprêšnika, *Glas.*

oprêti, prêm, *vb. pf.* anspitzen, anstücken, *Cig., Jan.*; drevesa, kozolce o. z opornjami, *Polj.*; vaje v oprti leži, Übungen im Liegenstutz, *Telov.*; puško o., das Gewehr anlegen, richten, *Danj.(Posv. p.);* — o. koga, jemandem hilfreiche Hand reichen, *V.-Cig.*; o. se, sich anstrengen, sich stützen, sich anlehnen; o. se na kaj, *Mur., Cig., Jan.*; — o. se na dokaz, einen Beweis aufstellen, *Cig.*

oprêz, *m.* die Umsicht, *Cig.(T.);* na oprezu biti, vorsichtig sein, auf der Hut sein, acht geben, *Sol., Zora;* — hs.

oprêza, *f.* = oprez, *Cig., C.*

oprêzati, am, *vb. impf.* = oprezovati, *Sret.(Rok.);* tudi: o. se, *Glas.*

oprêzavec, vca, *m.* der Zögerer, *Cig.*

oprêzen, zna, *adj.* vorsichtig, *Jan., Sol., C.*; z opreznimi stopinjami, oprezni in strasljivi ljudje, *Jurê.*; oprezni molki, die Zurückhaltung, die Reserve, *Cig.(T.);* umsichtig, *Cig.(T.);* — hs.

oprêznost, *f.* die Vorsicht, die Behutsamkeit, *Jan., Cig.(T.), DZ.*; — hs.

oprêzovanje, *n.* 1) das Wauern; o. na vreme, das Beobachten des Wetters, *Cig.*; — 2) das Zögern, *Cig., Jan.*

oprêzovati, vjem (ovam), *vb. impf.* 1) lauern, spähen; = zijala prodajati in na besede streči, *Št.*; v snu je vso noč oprezoval okoli zlatarjev, *Erj. Tzb. sp.*; ob cesti oprezovalo sestradane vrane, *Erj. Tzb. sp.*; — 2) jännen, zögern, *Cig., Jan., M., Ravn.*; on je predolgo obiral se in oprezoval pri svojem poslu, *Jurê.*

oprêzovavec, vca, *m.* der Säumer, *Jan.*

oprêzovavka, *f.* die Säumerin, *Jan.*

oprêžati, im, *vb. pf.* erlauern, erlauschen, *C., Svet.(Rok.).*

oprêženica, *f.* der Schleieraffe (colobusguereza), *Erj.(Z.).*

oprh, prha, *m.* 1) der Schimmelanatz, *Cig., M., Valj.(Rad.);* — 2) der Auslag, der Ausschlag, *Mur., Cig., Jan.*; — 3) der Auslug, *Cig.(T.), C.*; der Schneeanflug, *Cig.*; — 4) das Abfallen der Nebenblüten, *Cig., M., Vrto.(Vin.).*

oprhlecl, hla, *adj.* schimmelig, morisch, moderig, *Cig., Jan.*; oprhle knjige, *Zr.*; po oprhlem dišati, moderig riechen, *Cig.*; oprhlo snopje, *Svet.(Rok.).*

oprhljiv, iva, *adj.* morisch, *C., Nov.*

oprhljivka, *f.* trta, po kateri je oprh, *Vrto.(Vin.).*

oprhnêti, im, *vb. pf.* *Cig.*; pogl. oprhniti.

oprhniti, prhnem, *vb. pf.* 1) moderig, schimmelig werden, *Cig., C., Mik.*; bruske, bob, grah in drugo tako rado oprhne, če se dovolj ne posuši, tako tudi pšenica, če ni na suhem spravljena, *Notr., Polj.*; — 2) einen Ausschlag bekommen, *Gor.*; — 3) trta oprhne, die Nebenblüten fallen ab, *Vrto.(Vin.).*

oprhovati, vjem, *vb. impf. ad.* oprhniti, *Cig.*

oprca, *f.* der Ruhepunkt, der Stützpunkt, *V.-Cig.*

oprêcen, êna, *adj.* gegenwärtig, *Trub.-Mik.*

oprêče, *n.* die Stechpalme (Ilex aquifolium), *Cr.*

oprjêj, jêma, *m.* die Spanne (der Stütz in Forstwejen), *V.-Cig.*

oprjêjmâc, *m.* das Geländer, *Cig., DZ.*

oprjêjmanje, *n.* das Umgreifen; — die Anhaltung (an etwas), *Cig.*

oprjêjmati, mam, mlicem, *vb. impf. ad.* oprjêjti; o. kaj, umgreifen, zu umklammern juchen, *Cig.*; — o. se êesa, sich an etwas anhalten, sich an etwas klammern, sich um etwas halten, *Cig., Jan.*; bršljn se oprjêjmle drevesa, *Zr.*

oprijemavka, *f.* das Kautengewächſ, *Cig., Jan.*
oprijemck, *mka, m.* = oprimek, *C.*
oprijemcn, *mna, adj.* umgreifbar: oprijemno drevo, ein junger Baum, den man mit einer Hand umfaſſen kann, ein eingreifiger Baum, *V.-Cig.*
oprijéti, *primem. vb. pf.* umgreifen: ſe lahko oprimem to drevo, *Cig.*; — o. se česa, etwas umflammern, ſich an etwas anhalten, *Cig., Jan.*; — oprimi se, da ne padeſ. *Laſče-Lerſt.(Rok.)*; — oprijemſi hoditi, an verſchiedenen Gegenſtänden ſich anhaltend einhergehen; tudi: oprimſi; oprimſi stopa v tamno poſlopje, *Zr.*
oprim, *prima, m.* das Geländer (3. B. an einem Steg), *C.*
oprimck, *mka, m. 1)* der Griff (beim Turnen), *Telov.*; — 2) der Anhaltspunkt, der Halt, *C.*
oprimnica, *f.* der Griff beim Hüpfen, *Lerſt.(Podk.)*.
opriſč, *m.* der Auſchlag, *Mik., Roče(Goriſč.-Erj.(Torb.))*.
opriſčéti se, *im se, vb. pf.* einen Auſchlag bekommen, *Jan.*; usta so se mu opríſčila, *Roče-Erj.(Torb.)*.
oprižati, *am, vb. pf.* beſchnüſen: o. obraz, *Z.*; — prim. prižati.
oprižiti, *im, vb. pf.* = oprížati, *Cig.*
óprnje, *f. pl.* bolezni v prſih, *SlGor.*; die Grippe *Jan.*
opróda, *m.* der Waſſenträger, der Schildknappe, *Meg., Mur., Cig., Jan., Boh.-M., Dalm., nk.*; — iz madž. apró, parvus, *Mik. V. G. III. 1.33.*
opróg, *próga, m.* der Sattelgurt, *C.*; — der Tragrüemen, der Traggurt, *C.*; ločni o., der Tragrreif, *C.*; — der Gürt (in den Wölbungen), *h. t.-Cig.(T.)*.
oprógga, *f. 1)* die Umſpannung, *C.*; — 2) der Gürt, *C., Z.*
oprógati, *am, vb. pf.* mit Striemen verſehen, beſtriemen, *Cig., C.*
opróſiti, *próſim, vb. pf. 1)* = proſeč obiti, *Cig.*; — 2) o. koga, an jemanden eine Bitte ſtellen, *C.*
opróst, *prósta, m.* die Loſbindung, die Befreiung, die Exemption, *Cig.(T.), Valj.(Rad.), DZ.*
opróstba, *f.* die Befreiung, *C.*
opróstcn, *stna, adj.* opróstni list, der Freizettel, *Cig.*
opróstén, *lna, adj.* befreiend, frei: oprósténne marke, Freimarken, *DZ.*; oprósténna razsodba, ein freiprechendes Erkenntnis, *DZ.*
opróstlnica, *f.* die Enthebungſtarte, *Jan.(H.)*.
opróstilo, *n. 1)* die Befreiung (von einer Laſt, einer Verpflichtung), *DZ.*; opróstila proſiti, *Vrt.*; o. od vojaskih vaj, *Lerſt.(Nauk.)*; — 2) die Verzeihung, *Let.*
opróstitev, *ive, f. 1)* die Befreiung, die Dispens, *Cig., Jan.*; die Freiprechung, *C.*; die Freimachung, die Emancipation, *Cig., Jan.*; — 2) die Verzeihung, *Vrt.*
opróstiti, *im, vb. pf. 1)* o. koga česa, jemanden von etwas frei machen, befreien, *Mur., Cig., Jan.*; o. davkov, prognanstva, suma,

Cig.; opróſčeno pismo, ein frankierter Brief, *DZ.*; — loſſprechen, freipprechen: (krivice) koga o., *Cig.*; bil je opróſčen, er wurde freigeſprochen, *nk.*: entbinden, diſpensieren, *Cig., Jan.*; o. koga kake dolžnosti, *Cig.*; — ablöſen, *Jan.*; — emancipieren, *Jan.*; — o. koga, jemandem die Freiheit geben, ihn laufen laſſen, *Cig., Jan.*; — o. se česa, ſich loſmachen, loſwerden, befreit, entbunden werden, *Cig., Jan.*; frei werden, *Cig., Jan.*; — 2) o., verzeihen, *Svet.(Rok.), nk.*: grehe o., *kajk.-Valj.(Rad.)*.
oprostljívoŝt, *f.* die Nachſichtigkeit: krſčanska krotkost in oprostljívoŝt, *Slovan.*
opróstníca, *f.* der Befreiungſchein, *C.*
oprostnína, *f.* die Befreiungſtate, *Jan.(H.)*.
oprostlástí, *lástim, vb. pf.* alldialſtieren, *DZ.*
opróſčati, *am, vb. impf. Zora.* pogl. opráſčati. **opróſčéne**, *nca, m.* der Befreite, *Cig., Jan., Lerſt.(Nauk.)*; der Freigeſprochene, *Cig.*; — der Freigeſeſſene, *Cig.*
opróſčénje, *n. 1)* die Befreiung, *Cig., Jan., nk.*; — 2) die Verzeihung, *kajk.-Valj.(Rad.)*.
opróſčeváti, *ujem, vb. impf. ad* opróstiti; befreien, *Cig., Jan., C.*
oprovreči, *vžem, vb. pf.* widerlegen, *Cig.(T.)*; — stsl., rus.
oprovrg, *vrga, m.* die Widerlegung, *Cig.(T.)*; — prim. oprovreči.
oprovrgávanje, *n.* die Widerlegung, *h. t.-Cig.(T.)*; — prim. oprovreči.
oprovrgniti, *vrgnem, vb. pf.* umstoßen (ſig.), *C.*; — prim. oprovreči.
oprovržati, *am, vb. impf.* widerlegen, *h. t.-Cig.(T.)*; — prim. oprovreči.
oprovržba, *f.* die Widerlegung, *Cig.(T.)*; — prim. oprovreči.
oprovržén, *žna, adj.* widerlegbar, *Cig.(T.)* — prim. oprovreči.
oprsen, *sna, adj.* um die Bruſt oder an der Bruſt befindlich, Bruſt, *Jan.(H.), nk.*
oprsje, *n.* die Bruſtgegend, *C.*; — die Bruſt, *Škrinj.-Valj.(Rad.)*; — das Bruſtſtück, *Jan., nk.*
oprsnica, *f. 1)* das Bruſtſtell (pleura), *Jan., Cig.(T.)*; — 2) das Bruſtblatt (beim Pferdegeldhirn), *Cig.*
oprsnik, *m.* das Bruſtſteid, die Weſte, *Cig., Jan., C.*
oprsténéti, *im, vb. pf.* zu Erde werden, *Z.*
oprstéti, *im, vb. pf.* = oprsteneiti, *C.*
oprstník, *m. 1)* der Überzug eines Fingers, der Fingerring, *Cig.*; — 2) = podplat, die Schuhhohle, *Rež.-C.*
oprt, *pita, m. 1)* das Tragband, der Tragrüemen, *Cig.*; na oprtu nositi, auf dem Rücken mittelſt Tragrüemen tragen, *Z.*; koš na oprtu, der Rückenkorb, *Z.*; — 2) die Armſchlänge: nosi roke v oprtu, *Spodnja Idrija - Erj.(Torb.)*; — 3) der Hüſenträger, *Cig., Jan.*; hlače na oprtih nositi, *Z., Rib.*
oprita, *f. 1)* das Tragband, der Traggurt, *Cig., Jan., Laſče-Erj.(Torb.)*; na oprtah sol po svetú nositi, *Jurč.*; — 2) der Hüſenträger,

Cig., Jan., Lašče - Erj. (Forb.); = 3) der Pferdegurt, C.

oprtati, am, vb. pf. mittelst Tragband auf den Rücken laden; torbo nositi okolo rame oprtano, *Jurč.*; o. košek gnoja, *Zr.*; übbht. auf den Rücken laden, nehmen, *Cig., Jan.*; o. malho, *IjZv.*; — o. se. etwas auf den Rücken laden; jaz sem se oprtal, krošnje ne odložim, *Jurč.*; — o. koga, einen aufhocken lassen, *Cig.*

oprtav, adv. indem man mittelst eines Tragbandes etwas auf den Rücken geladen hat; o. nesti, *Jan., Polj.*; tudi: na o. nesti, *Zr.*; — (adj. o. koš., = oprtni koš. pri Fari (Notr.)-Štrek./IjZv./j).

oprtavcn, vna, adj. oprtavni koš = oprtni koš, *Jan. (H.)*.

oprtavnica, f. 1) das Tragband, der Traggurt, der Tragriemen, *Cig., pri Fari-Štrek./IjZv.*; — 2) der Hosenträger, *Cig.*; da mu hlače niso uhajale, branila je usnjata oprtavnica, *Jurč.*

oprtcn, tna, adj. was auf dem Rücken an Tragbändern getragen wird; oprtni koš. der Rückenforb.

oprtica, f. dem. oprta; das Tragseil; na oprtici se polne vreče nosijo v mlín, *Dol.*

oprtiti, prtím, vb. pf. 1) = oprtati, *Cig., Jan., M.*; o. puško, *Zr., Jurč.*; — o. komu kaj, jemandem eine Last auflegen (fig.), *Cig.*; sam kaj o. = etwas auf seine Hörner nehmen, *Cig.*; — 2) mittelst eines Strickes, einer Kette anbinden, anhängen, *Zil. - Javn. (Rok.), Jan.*; oprčen pes, ein Kettenhund, *Guts.*

oprtív, adv. = oprtav, *Cig., Jav., C.*; blago o. nositi od hiše do hiše, *Zr.*; o. nesti težko vrečo, *Jurč.*; prigugal se je oprtiv s košem, *IjZv.*

oprtínica, f. 1) das Tragband, das Tragseil, der Tragriemen, *Cig., Jan., Dol., Notr., Tolm.-Štrek./IjZv.*; — 2) der Hosenträger, *Ip.-Svet.(Rok.)*.

oprtnik, m. der Rückenforb, *Svet.(Rok.), Štrek. (Goriš.)*.

oprtnják, m. = oprtnik, *IjZv., Ip.*

oprtovátí, űjem, vb. impf. ad oprtati: auf den Rücken laden, *Cig., Jan.*

oprvíc, adv. = prvič, *Mur., Mik., ogr.-Valj. (Rad)*

opsovátí, űjem, vb. pf. ansichimpfen, anschnurren, *Mur., Cig., Jan.*

opstáví, m. zelelni naklon. der Optativ (gramm.)

optíca, f. nam. potica, *Hrušica v Istri-Erj. (Torb)*.

optičen, čna, adj. k optiki spadajoč, optisch, *Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*

optík, m. der Optiker, *Jan., Cig.(T.), nk.*

optíka, f. nauk o svetlobi, die Optik.

optimíst, m. der Optimist.

optimízem, zma, m. nagnjenost stvari in razmere imeti za dobre, der Optimismus, *Cig.(T.), nk.*

optíski, adj. die Optiker betreffend, optisch, *Jan.*

optométer, tra, m. vidomer, das Optometer, *Cig.(T.), Žnid.*

opučc, f. pl. das Oherede, *Mik*; die Plauderei, *Kor.-Z.*; (nam. lopučc, prim. lopotati?).

opúhanje, n. das Anblafen, *Habd.*

opúhati, ham, sem. vb. pf. ringsum beblafen, anblafen, *Z.*

opuhvati, am, vb. impf. = opuhovati; anblafen, *Habd.-Mik.*

opúhct, hla, adj. = puhel: aufgedunnen, *Z.*; schwammig (o redkvi, repi), *Z.*; — bomba štíh, *Cig.(T.)*.

opuhína, f. der Aufschlag, *C.*; (nam. opehína?).

opúhlost, f. = puhlost. der Schwulst (der Rede), der Bombast, *Cig.(T.)*.

opúhniti, púhnem, vb. pf. 1) anblafen, anwehen; opuhne ga zrak, *SLN.*; — opuhnila ga je strela, *SLN.*; — 2) schwammig werden (o repi, redkvi), *C.*; — 3) = vzduti se, aufschwellen (o testu), *C.*

opuhovátí, űjem, vb. impf. ad opuhati, opuhiti. anblafen, *Z.*

opúkati, kam, čem, vb. pf. beraufen, abraufen, *Cig.*; opukan kopíc, ein abgerauter Schaber, *Z.*

opukovátí, űjem, vb. impf. ad opukati, *Z.*

opúlek, lka, m. 1) das Zupfpiel, *Cig.*; opulki, *Charpie, C.*; — 2) ein federloses Schuh, *C.*

opúlití, im, vb. pf. rings abraufen, beraufen, *Cig., Jan.*; seneni voz o., *Z.*; berupšeti, eutsiedern, *Cig., Jan., M.*

opúst, m. 1) die Auflassung, *Jan.(H.)*; — 2) die Unterlassung, *Cig.(T.)*; odgovoren za vsak o., *DZkr.*

opústek, stka, m. der Unterlassungsfehler, *Cig., Jan.*

opústcn, stna, adj. Unterlassungs-; opústni greh, *Jan.*

opustítev, tve, f. 1) die Auflassung, *Jan.*; o. okrajne ceste, *Lerst.(Cest.)*; — 2) das Lassen, die Unterlassung, *Jan.*

opustítí, im, vb. pf. 1) verwüsten, *Dalm., ogr.-C.*; — entvolkern, *Cig.*; — 2) auflassen; o. rudnik, *Cig.*; unbestitt liegen lassen; opuščeno zemljišče, poslopje, *Jurč.*; — aufgeben, lassen; o. navado; kar se odloži, to se ne opusti, aufgehoben ist nicht aufgehoben, *Mur., Cig.*; — verlassen, *Cig., Jan.*; ljudje so ga opustili, er hat seine Mündschaft verloren, *Cig.*; — o. se. sich verwahrlosen = zapustiti se, *Lerst.(M.)*; — 3) unterlassen, vernachlässigen, verabläumen; o. navadne molitve, o. dobra dela, *Skrb.*; ukaže, kaj naj stori ali opusti, *Ravn.-Valj./Rad.*

opústnik, m. der Unterlasser, *Jan. H.*

opustošcnje, n. die Verwüstung, die Verödung, *Cig.*

opustoševátí, űjem, vb. impf. ad opustošiti, *Jan.*

opustošítí, im, vb. pf. verwüsten, veröden, *Cig., Jan., nk.*; (nav. se govori opustóšiti; toda prim. rus. pustošiti).

opustotítí, im, vb. pf. verwüsten, veröden, *Cig., Jan., C.*

opušcanje, n. 1) das Aufgeben, das Auflassen, *Cig.*; — 2) die Unterlassung, *Cig.(T.)*; o. dobrih del, *Valj.(Rad.)*.

opuščati, am, vb. *impf. ad* opustiti; 1) ver-
wissen, *Meg.*; entböhren, *Cig.*; — veröden
lassen, *Levt.(Nauk)*; — 2) auflassen, auf-
geben, *Cig., Jan.*; že jako opuščajo to na-
vado, *južhSt.*; — 3) unterlassen, vernach-
lässigen, *Cig., Jan., M.*; službo o., *DZ.*

opuščavanje, n. die Verheerung, *ogr.-Valj.*
(*Rad*).

opuščavati, am, vb. *impf.* vermüsten, veröden,
C.; krivica vse dežele opuščava, *Dalm.*

opuščavec, vca, m. der Verwüster, *Dalm.*

opuščenje, n. 1) die Verwüstung, C.; opu-
ščenje, *ogr.-Valj.(Rad)*; — 2) die Auflassung,
Cig., Jan.; — 3) die Unterlassung, *Cig.,*
Jan.; greh po opuščanju, eine Unterlassungs-
sünde, *Cig.*; dejanje ali opuščanje, *DZkr.*

opužiti, im, vb. *pf.* abschaben: kar je kosma-
tega ino pernatega, se s kropom omavža,
opuži ali ogara, *Vod.(Izb. sp.)*.

ôr, ôra, m. = or f. 1), *M.*

ôr, ô, f. 1) daš Aclern, *Jan., C., Raič.(Slov.)*;
— 2) = oral 3), daš Joch, C.

oráč, m. der Aclersmann, *Mur., Cig., Trub.,*
Jap.(Prid.), Gor., vzhSt., ogr.-Valj.(Rad.);
oráci so po mojem hrbtu orali, *Dalm.*

oráča, f. die Pflugchar, *Habd.-Mik., C.*; —
der Hafenz oder Wendepflug, *Cig.*

oráčka, f. die Aclerwende, C.

oradositi se, im se, vb. *pf.* froh werden, sich
erfreuen, C.

orahliti, im, vb. *pf.* = orahljati, *Zora.*

orahljáti, am, vb. *pf.* lodern, C.; — milde
stimmen, röhren, *Zora.*

orákelj, klja, m. prerokovališče, prerokovanje,
das Orakel, *V.-Cig., Jan., nk.*

orát, f. 1) daš Pflügen, *Cig., Bes.*; — 2) daš
Aclerland, C., *Svet.(Rok.)*; prišel sem z orali,
C.; — 3) daš Joch, *Cig., Jan., Levst.(Nauk),*
DZ.; kakšna o. zemlje, etwa ein Joch Land,
Levt.(Močv.).

orál, m. *Cig., Jan.*, pogl. oralo, oral f. 3).

oráten, tna, *adj.* zum Pflügen gehörig: orátna
priprava, die Aclergeräte, *Cig.*; orálni konj,
vol, *Cig.*; — aclerbar, pflugbar, urbar, *Cig.,*
Jan.; oralna zemlja, Aclerland, *Cig.*; oralno
polje, *Mur.*

orálnik, m. 1) = lemez, das Pflugreifen, die
Pflugchar, *Cig., C.*; — 2) eine Art Pflug:
der Exstirpator, C.

orálo, n. 1) der Pflug, *Cig., Jan., Kor., Kam-
nik, Staro Sedlo-Erj.(Torb.)*; — der Halb-
pflug, *Mur., Mik.*; — 2) = oral f. 3), das
Joch, *nk.*

orámenik, m. der Traggurt, *Cig.*

orámenik, m. 1) = oramenik, C.; — 2) daš
Schulterblech, *Cig.*; — 3) das Wieder, *Dol.*

orangutang, m. der Orang-Utang (pithecus
saturus), *Erj.(Ž.)*.

oronica, f. das Aclerland: senožeti in oronice,
LjZv.

oranitev, tve, f. die Verwundung, *Jan.*

orániti, ránim, vb. *pf.* verwunden, *Mur., Cig.*

oránitva, f. = oranitev, *DZ.*

oranje, n. daš Aclern, daš Pflügen.

orāntati, am, vb. *pf.* z rantami ograditi, ein-
hegen, *Cig.*; — prim. ranta.

oratáj, m. der Aclernde, der Pflüger, der Aclers-
mann, *Cig., Jan.*; danes imamo orataje,
BKr.; — der Aclerbauer, der Bauer, *Cig.,*
Jan., C.; (orátaj, *BKr.*).

oratar, rja, m. der Aclernde, der Pflüger, der
Aclersmann; danes imamo oratarja, *južhSt.*;
— der Landbauer, der Landmann, *Cig., Jan.*;
tudi: orátar, *LjZv.*

oráten, tna, *adj.* zum Aclern gehörig, Aclerbau-, *M.*

orátev, tve, f. daš Aclern, *Cig., Jan., C.*; ob
oratvi, zur Pflügezeit, *M.*

orátí, orám, ôrjem, vb. *impf.* aclern; celino
o., einen Acler aufreißen: (fig.) Bohn brechen,
Cig., nk.; praho o., brachen; — dobro vkup
orjeta, sie vertragen sich gut mit einander,
Cig.; le mi pridí domov, potle bova orala,
(da mišú du deinen Theil [= Schläge] be-
kommen), *južhSt.*; — tudi: ôrjem; orjém,
ogr.-Valj.(Rad).

orátji, *adj.* zum Aclern bestimmt, urbar: oratja
zemlja, *ogr.-C.*

oratórij, m. die Bettcapelle, ein kirchliches Sing-
stüch, das Oratorium.

orátva, f. = oratev, *Cig., južhSt.*

orávec, vca, m. = orač, C.

ôrba, f. daš Aclern, C.

ôrbas, m. = urbas, daš Oberleder beim Schuh,
C., *Levt.(Rok.)*; — (iz nem. Oberfußß ali
Vorfuß?)

ordáljje, f. pl. božja sodba, die Ordalien, *Cig.*

ordinácija, f. zdravniško določevanje zdravil,
die Ordination.

ordinariát, m. škofovski urad, škofovsko
oblastvo, das Ordinariat.

ordináta, f. die Ordinate (math.), *Cig.(T.)*.

ordinirati, am, vb. *pf. (impf.)* zdravilo dolo-
čiti (-evati), ordinieren.

ordonánca, f. die Anordnung, die Soldaten-
bedienung bei höheren Befehlshabern, die
Ordonanz.

ôreh, čha, m. die Walnuß, der Walnußbaum;
navadni o. (inglans regia), *Tuš.(R.)*; tudi:
laški o., *Cig., Jan.*; ni piškavega oreha
vreden = er ist keinen Schuß Pulver wert;
laže, kakor bi orehe tolkel = er läßt ohne
Schrei, *Met.*; — podzemeljski o. (trachis
hypogaea), *Tuš.(B.)*; — povodni o., sadl,
(trapa natans), *Tuš.(B.)*; = vodni ali bodeči
o., *Josch.*; — divji o., der Kreuzdorn (rhama-
nus alpina), *Ip.*; — sviniski o., daš Sau-
brot (cyclamen), *ogr.-C.*; — strupeni o.,
daš Krähentauge (mox vomic), *Strp.*

oréháca, f. orechova potica, C.

orčhar, rja, m. = leščnikar 2), der Nußbeißer,
der Nußbäher, *Cig., Z.*

orčhast, *adj.* nußförmig, C.; — nußfarben,
Cig., Jan.

oréhika, f. neka hrúška, *kajk.-Valj.(Rad)*.

oréhjáča, f. der Nußstrudel, *kajk.-Valj.(Rad)*.

orčhov, *adj.* Nußbaum-; o. les; Nuß-; ore-
hova lupina, die Nußschale; orehova potica.

orčhovec, vca, m. 1) der Nußbaumstamm,
daš Nußbaumholz, *Mur.*; — 2) der Nuß-

šrudel: smetanci, orehoveci ali kaki drugi „štruklji“, *LjZv.*; — 3) neka rastlina. *Spodnja Idrija-Erj.* (*Torb.*); der Steintee (melilotus officinalis), *C., Medv.(Rok.)*.

orehovina, *f.* das Nussbaumholz.

orehovje, *n.* = orešje, *Jan.(H.)*.

orehovka, *f.* = orehar, lešnikar 2), der Nussknacker, *Cig., Frey.(F.)*; — (das Nusselbuhn [tetrao bonasia]), *Cig.*).

orek, *rla. m.* der Adler; cesarski o., der Reichsadler; kraljevi o., der Kaiser- oder Königsadler (aquila imperialis), *Erj.(Z.)*; planinski o., der Steinalder (aquila fulva), *Erj.(Z.)*, *Frey.(F.)*; ribji o., der Flossadler (pandion haliaetos), *Erj.(Z.)*; = morski o., *Frey.(F.)*; o. kostizer, der Weinbrecher (falco ossifragus), *Cig.*; sivi o., der Schreiadler (aquila naevia), *Frey.(F.)*.

oreklič, *m.* = orlič, *C.*

oren, *rna, adj.* 1) zum Ackeru gehörig: orno zeležo, das Pflugeisen, *C.*; — 2) ackerbar, urbar, *Cig., Jan., DZ.*; orno polje, *Cig., ogr.-C.*; orne njive, *Levt.(Nauk.)*.

orepiti, *rēpim, vb. pf.* mit einem Schweife versehen, beschweifen, *Cig.*

orepnica, *f.* das Hintergeschirr am Pferde, *Cig.*

orešček, *ška, m. dem.* orešek, oresec; 1) eine kleine Walnuss, ein kleiner Walnussbaum; — die Muscatnuss, *Valj.(Rad.)*; — divji o., die gefiederte Pimpernuss (staphylea pinnata), *Medv.(Rok.)*; — 2) = stržek: orešček ali stržek je prifrčal in se skrčil pod ostrešje, *LjZv.*

oreščekv, *adj.* von der Muscatnuss: oreščekvo cvetje, die Muscatblüte, *C.*

orešec, *šca, m. dem.* oreh; = orešek 1): — die Muscatnuss, *Diēt., C., Valj.(Rad.)*; — = kostonjevica, die Wassernuss (trapa natans), *C.*

orešek, *ška, m. dem.* oreh; das Nüsschen; — die Muscatnuss, *Cig., M.*; — der Nüssapfel, *C.*

orešič, *m. dem.* oreh; das Nüsschen; — die Muscatnuss, *C.*

orešje, *n.* der Nussbaumwald.

orešji, *adj.* Walnuss: orešji tat, *Zv.*

orezen, *zaa, adj.* von etwas scharfem Geschmack, etwas herb, *C.*

orježnik, *m.* ein Schneidemeßer mit zwei Handhaben, *Mur., Cig., Met.*; das Reismesser, *Cig.*; = rezilnik, *Svet.(Rok.)*.

organ, *m.* ustrojen del žive celote, ustroj, das Organ; osnovni, sestavljeni organi, Elementar-, zusammengesetzte Organe, *Erj.(Som.)*; — (o človeškem glasu, o časniskih stasilih itd.); osrednji o., das Centralorgan, *DZ.*

organist, *m.* orglavec, der Organist.

organizacija, *f.* ustrojba, die Organisation, *Cig.(T.)*, *nk.*

organizem, *zma, n.* ustrojstvo, der Organismus.

organologija, *f.* die Organenlehre, die Organologie, *Cig.(T.)*.

organski, *adj.* ustrojen, organisch, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*; organsko se razvijati, *Str.*

örgeln, *lna, adj.* Orgel, *Cig., Jan.*

örglanje, *n.* das Orgelspiel.

örglar, *rla, m. 1)* der Orgelbauer, *Cig., Jan.*; — 2) = orglavec, *Cig.*; — pocestni o., der Werkstuecher, *Levt.(Nauk.)*.

örglarček, *ška, m. dem.* orglar 2), *Preš.*

örglarski, *adj.* der Orgelbauer, den Orgelbau betreffend: o. mojster, der Orgelbaumeister, *Jan.*

örglarstvo, *n.* der Orgelbau, *Jan.*

örglati, *am, vb. impf.* die Orgel spielen.

örglavec, *vca, m.* der Orgelspieler, *Mur., Cig., Jan.*

örglavka, *f.* die Orgelspielerin, *Cig.*

örgle, *gel, f. pl.* die Orgel; na orgle igrati; orgle prebirati, die Orgel spielen, *Guts., Mur., Cig., Jan.*; zna na o., er versteht das Orgelspiel, *Guts.*; orgle pojo, die Orgel läßt sich vernehmen, wird gespielt.

örglice, *f. dem.* orgle: 1) die Drehorgel, der Veiertasten, *Cig., Jan.*; — 2) die Rohrflöte, die Panflöte, *C., St.*; — 3) rdeče o., die rotbe Orgelfloralle (tubipora musica), *Erj.(Z.)*.

orglišče, *n.* das Orgelchor: v cerkvi stali pod orgliščem pri velikih vratih, *Levt.(Zb. sp.)*.

orguláš, *m.* der Orgelspieler, *Valj.(Rad.)*.

orhēster, *stra, m.* = orkester, *Jan., Cig.(T.)*.

orhēstika, *f.* plesna umetnost, die Orchestik, *Cig.(T.)*.

origināl, *m.* izvirnik, prvopis, das Original.

originālen, *lna, adj.* izviren, Original-, originell, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*

originālnost, *f.* izvirmost, die Originalität, *Cig., Jan., nk.*

origáš, *m.* = orjaš, *Mik., Valj.(Rad.)*.

oriplam, *m.* die Drißlamme, *Cig., Kos.*

orisati, *rišem, vb. pf.* zeichnen, beschreiben: oriši s to šibo okolo sebe ris, *Jurč.*

oriz, *m.* = riž, der Reis (oryza), *Nor.*; — *hs.* prim. lat. oryza.

orizov, *adj.* Reisz-, *Nor.*; orizovo polje, *Levt.(Močv.)*.

orja, *f.* das Ackeru, *Mur., Mik.*; ob orji, zur Zeit des Ackeru, *Cig.*

orjak, *m.* der Rieße, *Guts., Mur., Jan., nk.*

orjakinja, *f.* die Rießein, *Guts., Mur., nk.*

orjás, *m.* der Rieße, *C., Mik.*

orjašica, *f.* der Rietmet (tordylum), *C.*

orjáski, *adj.* riefenhaft, *Jan., M., nk.*

orjavčiti, *im, vb. pf.* braun werden, *Cig., Jan.*

orjaviti, *avim, vb. pf.* bräunen, *Cig.*

orkān, *m.* vihar, der Orkan.

orkēster, *stra, m.* orstov za gledališču med odrom in prtiličem, odločen za godbo, godčevski zbor, das Orchester, *Cig., Jan., Cig.(T.)*, *nk.*

órklič, *m.* neko bajeslovno bitje: o. ima rdečo kapico, po noči se vozi po vodi in poje, *Solkan-Erj.(Torb.)*.

orleān, *m.* neka tkanina, der Orleans.

orleānast, *adj.* aus Orleans.

orlica, *f.* 1) das Adlerweibchen, *Stom. - Jan.(Slovni.), Let.*; — 2) der Astelei (aquilegia vulgaris), *Cig., Tuš.(R.)*.

orlič, *ica. m. dem. orel*: ein junger Adler, *Mur., Cig., Jan.*; mladi orlič, *Schönl.*
 orličeck, *ška. m. dem. orlič. Cig., Jan.*
 orliti se, *im se. vb. impf.* sich begotten (von Vögeln, *C.*); = pojati se (o kobilih), *Jan., Kor.-M.*
 ôrlji, *adj. Adler, Cig., Sol.*: orlje gnezdo, *Sol.*: orlja plemena, *Levst. Nauk.*
 orlonôse, *sea. m. der Adlerträger, Cig.*
 ôrlov, *adj. Adler, Mur., Cig., Jan.*; orlovo oko, das Adlerauge, *Cig.*
 orlôvski, *adj. Adler*: Orlovska levovska Prizajzen velja, *Vod./Pex.*
 orma, *f. das Pferdegeschirr, V.-Cig.*
 ormâr, *ria. m. = omâr, Mur., Zora.*
 ormâra, *f. = omâr, C.*; ein in der Mauer angebrachter Schraub, *Kras.*
 ormârič, *m. das Mâtchen*: nožni o., der Nachtkästen, *DZ.*
 ôrna, *f. der Eimer, Jan.*: der Wassereimer, *C.*; — *prim. it., lat. urna.*
 ornâmentika, *f. okrasie, nauk o okrasju, die Ornamentik, Cig. (T.).*
 ornât, *m. svečana oprava, der Ornat.*
 1. ornica, *f. 1) das Bîlûgeland, urbarer Boden, Cig., Jan., C., Blkr.*; — 2) der Dunds-würger (cynanchum vincetoxicum), *Bolc, Soča-Erj./Torb.*
 2. ôrnica, *f. dem. orna*: neka posoda, *Kras.*
 ornik, *m. der Adermann, C.*
 ornina, *f. der Bîlûgeloh, Cig.*
 ornitolôg, *m. pičeslovec, der Ornitholog.*
 ornitologija, *f. pičeslovje, die Ornithologie.*
 orôbčati, *am. vb. pf. umrandeln, Cig.*
 orôbiti, *im. vb. pf. mit einem Zaun versehen, umfânnen.*
 orôlje, *n. die Außenlinie, die Contouren, Cig.*
 orôkati, *am. vb. pf. einfôrnen*: koruzo o., *Cig.*: (Korn) aus der grünen Schale nehmen, fâhnen: orôhe o., *Cig.*
 orôd, *m. das Werkzeug, Mur., Cig., Jan., Mik.*
 orôd, *f. = orod m., Ravn.*
 orôdar, *ria. m. der Werkzeugfabrikant, Cig., Jan., C., Bes.*
 orôdck, *ška. m. das Werkzeug, Mur.*: — das Zergan, *Mur., Jan., C.*
 orôden, *dua. adj. Zeug*: orodni les, das Zeugholz, *C.*
 orodisčce, *n. das Zeughaus, V.-Cig.*
 orôdje, *n. das Werkzeug, das Instrument; coll. die Werkzeuge, das Zeug, die Gerâthschaften*: vsalno o., das Heiẓzeug, *Jan.*; hisno o., das Hansgerâth, die Wobeln; tud: orôdje, *Dol.*
 orôdnica, *f. die Zeuglammer, die Gerâthslammer, die Kûstlammer, Cig., C., Levst. Pril.*: das Zeughaus, *Cig.*
 orôdnik, *m. 1) orodar, der Werkzeugverfertiger, C., 2) der Gerâthstâhen, Cig.*; — der Instrumental (gramm.), *Jan.*
 orôdovati, *item. vb. impf. poltern, C.*: nemir velat, razbiti, *Kras.-Erj./Torb.*; orôdoti, *Streik.*
 orodovititi, *item. vb. pf. fruchtbar machen, befruchten, Mur.*
 orôdovje, *n. = orodje, Cig.*

orogrâf, *m. goropisec, der Drogaph.*
 orografija, *f. goropisie, die Drogaphie.*
 ôrok, *m. die Erbhafst, das Erbtheil, ogr.-Valj. Rad.*; — *pogl. urok.*
 orôkati, *am. vb. impf. jûngen, wie die Hirten dem Vieh zûjngen, Guts., Jarn., Mur., Cig.*
 orokaviti se, *item se. vb. pf. Handhufe anziehen, C.*; z orokavitičeno roko je vmes posegla diplomatiia, *SIN.*
 orokovâti, *item. vb. impf. erben, ogr.-Mik.*: — dete orokuje vse od roditeljev, *ogr.-Valj. Rad.*; — *prim. orok.*
 orômati, *am. vb. pf. unvorsighern, vûgernd bereiten, Cig.*
 orôpati, *am. vb. pf. berauben, vûndern, Cig., Jan., nk.*
 orôsiti, *im. vb. pf. bethauen, benehen.*
 oroslân, *m. = lex, Guts., Mur., Cig., Jan.*: — *prim. tur. arslan, madz. oroslány, Mik.*
 oroslânj, *m. = oroslân, ogr.-Valj. (Rad).*
 orožâr, *ria. m. 1) der Waffenschmied, Cig., Jan., C.*; — 2) der Waffentrâger, *Jap. (Sv. p.).*
 orožârna, *f. = orožnica, nk.*
 orožârna, *f. 1) die Waffenschmiede, Cig.*: — 2) die Kûstlammer, *Mur., Nov.*: das Arjenal, *Cig., Jan.*
 orôžati, *am. vb. impf. wâffnen, rûsten, Cig., Jan.*
 orôžen, *zna. adj. 1) Wâffnen, Cig., Jan.*; orôžni list, der Wâffnenpaẓ, orožni patent, das Wâffnenpatent, *Levst. (Nauk.)*; — 2) wâffnen tragend, wehrhaft, *Cig., Jan.*
 orôžence, *nea. m. der Bewâffnete, Zora. Bes.*
 oroženeti, *im. vb. pf. zu Horn werden, hornicht werden, Cig.*
 oroženik, *m. = oroženec, Cig.*
 oroženiti se, *im se. vb. pf. = oroženeti, Cig.*
 oroženje, *n. die Bewâffnung, Cig.*
 orožisčce, *n. der Wâffnenplatz, Mur., Cig., Jan.*; — die Wâffnenlammer, *C., Jap. (Sv. p.)*; — das Zeughaus, *V.-Cig.*
 orôžiti, *rôžim. vb. pf. wâffnen, ausrûsten, Mur., Cig., Jan.*: orožil je svojih hlapcev tristo, *Dalm.*; orôžni, *im. Dict.*
 orôžje, *n. die Wâffe; coll. die Wâffnen*: zgrabiti (za) o., zu den Wâffnen greifen; pod o. poklicati, einbernien, *Levst. Pril.*; biti pod orožem, unter Wâffnen stehen, *Cig.*; v orože devati voisko, das Heer mobilisiren, *Levst. (Nauk.)*; = vojake v orože klicati, *Jan. (H.)*; orôžje, *ogr.-Valj. Rad.*; orôžje, *Dol.*
 oroženosec, *sea. m. der Wâffentrâger, Cig.*
 oroženosen, *sna. adj. wâffnen tragend, Cig.*
 oroženôša, *m. = oroženosec, Let.*
 orožnât, *âta. adj. bewâffnet, ogr.-M., C.*; orožnâta vojska, *C.*
 orôžnica, *f. die Wâffnenlammer, die Kûstlammer, Mur., Cig., C.*: orôznica, *t. j. usta shramba, kjer imajo orože, Levst. Zb. sp.*: das Wâffnenhaus, das Zeughaus, das Arjenal, *Cig., Jan., DZ.*
 orôžničâr, *ria. m. der Kûstmeister, Cig.*
 orôžnik, *m. der Bewâffnete, Dict., Mur., Jan.*: močan o., *Krelj, Trub.*: nie strelci ne bodo mogli streljati, nie orožniki se ne bodo mogli braniti, *Dalm.*; — orôžnik, = zandarm, *Cig., nk.*

orožništvo, *n.* die bewaffnete Macht, *DZ.*
 orság, *m.* das Reich, *kajk.-Valj. Rad.*; — *iz madz.*
 oršati se, *am se. vb. impf.* = rsati se. sich balgen, raufen, schäkern im Spiel, von Kindern und Thieren), *Mur., Jan., C., Št.*
 orselja, *f.* die Dreifelle (chem.), *Cig. (T.).*
 ortografija, *f.* pravopis, die Orthographie.
 orúbiti, *im. vb. pf.* pñanden, *C.*
 orumenéti, *im. vb. pf.* gelb werden, *Cig., Jan.*
 orumenévati, *am. vb. impf. ad.* orumeneti; gelb werden, *Jan., C.*
 orumeníti, *im. vb. pf.* gelb machen, *Cig.*
 oruménjati, *am. vb. impf. ad.* orumeniti; pšenicar se je orumenjala. *Jurč.*
 orúžek, *žka, m.* ein entförterter Maiskolben, *BKkr.*; (oruždžek), *kajk.-Valj. (Rad.)*
 orúžiti, rúžim. *vb. pf.* entfóruen: o. koruzo. *C., jrčhŠt.*; ausshúlen (3. B. Bohnen), *Jan. (H.);* anschlancn, schálen: orehe o., *Cig., Jan.*
 ós, *í, f. 1)* die Achse; os se je strla vozu; — 2) die Spitze, *Mik., C.*; die Getreideachsel, die Ahrenspitze, *Mur., Cig., Jan., C.*; — die Schärfe, *Mur.*; die Schneide, *DZ.*; — 3) der Dreizack zum Hirschfang, *Mik.*; (prim. ost).
 ósa, *f.* die Weipe; lesna o. die Weichenholzweipe (sirex gigas), navadna o. die gemeine Weipe (vespa vulgaris), peščena o., die Sandweipe (ammophila sabulosa), *Erj. Ž.*; borova o., die Aueferblattweipe (tentredo pini), *Jan., C.*
 osád, *sáda, m. 1)* der Anjag (3. B. einer Frucht), *C.*; — 2) = prisad, *C.*
 osadíti, *im. vb. pf.* = obsaditi, bepflanzen; vrt o., *Cig., M.*
 osádniti, *sádnem. vb. pf.* aufreiben: o. konja, *Ilabd.-Mik.*
 osádrati, *am. vb. pf.* unngipfen, *Cig.*
 osáhel, *hla, adj.* = oschel, *Bes.*
 osájati, *am. vb. pf.* s sajami namazati, *Cig.*
 osájiti, *im. vb. pf.* = osajati, *Cig.*
 osáma, *f.* die Vereinamung, die Isolation, *Cig. (T.), Zora.*
 osamélost, *f.* die Vereinamung, die Isoliertheit, *Jan. (H.).*
 osaméti, *im. vb. pf.* in Einjamkeit gerathen, vereinjamen, *Cig.*; osamel, vereinjamt, *Jan.*
 osamévati, *am. vb. impf. ad.* osameti; isoliert werden, vereinjamen, *C.*
 osámíti, *im. vb. pf.* einjam machen, isolieren, *Cig., Jan., Cig. (T.), Sen. (Fř.), nk.*
 osamljáč, *m.* der Isolierchemel (phys.), *Cig. (T.).*
 osamljenec, *nea, m.* der Vereinjamte, der Vereinzelte, *ŠLN.*
 osamljenost, *f.* die Vereinamung, die Isoliertheit; puščavnikova o., *Cr.*
 osamljiv, *íva, adj.* isolierend: o. prostor, *Levst. (Pril.).*
 osamnica, *f.* soba o., das Isolierzimmer, *Levst. (Pril.).*
 osamosvájati se, *am se. vb. impf. ad.* osamosvojiti se, sich emancipieren, *Cig. (T.).*
 osamosvestíti, svéstim, *vb. pf.* zum Selbstbewußtsein bringen: o. koga, se, *Cig. (T.).*

osamosvojja, *f.* osamosvojba, *Štr.*
 osamosvojba, *f.* die Emancipation, *Cig. (T.).*
 osamosvojjenka, *f.* die Emancipierte, *Zr.*
 osamosvojítev, *íve, f.* = osamosvojba, *Jan. (T.).*
 osamosvójiti se, svójim se, *vb. pf.* sich emancipieren, *Cig. (T.); Zr.*; osamosvojena ženska, ein emancipiertes Frauenzimmer, *Zr.*
 osamotíti, *im. vb. pf.* vereinjamen, veróuden, *Cig.*; isolieren, *Cig., Jan.*
 osamotnéti, *im. vb. pf.* = osameti, vereinjamen, *Cig.*
 osár, *rja, m.* = sršenar, der Weipenbúffard (pernis apivorus), *C.*
 1. ósast, *adj. 1)* einer Spitze áhntlich, spizig, scharf, *Z., C.*; — 2) = zadirčen, bissig, *Cig.*
 2. ósast, *adj.* weipenartig, *Cig.*
 osát, *m.* die Distel (carduus); mlečni o., der Maifelddistel (lactuca muralis), *Cig.*
 osát, áta, *adj.* spizig, scharf, hehend: V to stran ves gladek, v drugo stran osat, *Levst. (Zb. sp.);* osata baba, ein bissiges Weib, *Mik.*; osat pogled, osat glas, *Let.*
 osátast, *adj.* distelicht, *Cig.*
 osátec, *íca, m. dem. osat. Valj. Rad.*
 osáten, *ína, adj.* voll Disteln, distelig, *Jan. (H.).*
 osatíca, *f.* = liseec, der Distelfinst (carduelis), *Mur., Frey. F.).*
 osatíšče, *n.* das Distelfeld, *Jan. (H.).*
 osáje, *n. coll.* Disteln, *Jan. (H.).*
 osátnica, *f.* das Distelgewáchs, *Jan. (H.).*
 osátnik, *m.* der Distelfalter (vanessa cardui), *Erj. Ž.).*
 osátovica, *f.* die Distelstiege, *Cig.*
 osvávíca, *f.* neka vinska trta; der Meinungar, *M.*
 ósca, *f. dem. os.* eine kleine Achse, *C.*
 oscánc, *íca, m. 1)* der Bettwíser, *M.*; — 2) neka žaba: = poščaglja, *C.*
 oscánica, *f.* die Herbitzeitelle, *Jan., C.*
 oscánka, *f.* neka žaba: = oscanec 2), *C.*
 oscáti, oščim, *vb. pf. 1)* beipissen, *Cig.*; — 2) o. se. sich des Harnes entledigen, den Urin abschlagen, *Mur., Cig.*
 oscávati, *am. vb. impf. ad.* oscati, *Z.*
 oscájati, *íam. íem. vb. impf. tudi:* o. se. = mudíti se, obotavljati se. zaudern (govori se: oscájati [se]), *Podkrnci-Erj. (Torb.); =* očajati se, *Bolc-Erj. (Torb.); =* prim. stsl. čajati, wáren.
 osčba, *f.* die Perion, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
 osčbe, *ídr.* = posebe, abgeionert, besonders, *ogr.-C.*
 osebéjnik, *m.* = osebenik, *Levst. Zb. sp.).*
 osčbek, *bka, m. 1)* das Individuum, *C.*; — die Individualitát, *C.*; — 2) das Subject (gramm.), *Jan.*; — 3) der Besitzer einer k. neren Hube, *Mik.*; der Salzháuser, *Bes.*
 osčben, *bna, adj.* die Perion betreffend, Perional-, perionlich, *Mur., Cig., Jan., nk.*; osebnó ime, der Perionennamen, *nk.*; — individuell, *Cig., Jan., Cig. (T.), C.*
 osebenik, *m.* = osebenjik, *Dict., Mur.*
 osebéjnak, *m.* = osebeniek, *Jurč.*

osebénjcec, nca. *m.* = osebenjek. (osebenec) *Jan., Zv.*
 osebénjek, nika. *m.* der Einwohner, *jrzhSt.*;
 — der Besitzer einer kleinen Hütte, (osebejek) *Mik.*; tudi: osebénjek, *Dol.*
 osebenjeváti, újem. *vb. impf.* = osebenjek biti;
 als Fremdling leben, *C.*: pojdi in osebenjui,
 kjer koli moreš. *Dalm.*
 osebénjica, *f.* die Einwohnerin, *Jan., Mik.*;
 tudi: osebénjica, *Dol.*
 osebénjik, *m.* = osebenjek. der Einwohner,
 (osebenik) *Mur., Dict.*
 osebénjka, *f.* die Einwohnerin, *Jan., St.*
 osebnjkovati, újem. *vb. impf.* Einwohner sein:
 dal sem ji kožo, da osebenjkuje v njej. *Jurč.*
 osebnjstvo, *n.* die Einwohnerchaft, das Ein-
 wohnerwesen, *Z.*
 osebnjščina, *f.* die Einwohnerchaft, *jrzhSt.*
 osébi, *adv.* = osebe, abgefordert, besonders, *C.*
 osébrica, *f. dem.* oseba; eine kleine Person,
Mur., nk.
 osehilo, *n.* der Isolator (phys.), *C., Sen. (Fiz.).*
 osebina, *f.* die Eigenheit, *Zora.*
 osebitn, *tna. adj.* sonderlich, *Z.*
 osebitcv, *ive. f.* die Absonderung, *DZ.*
 osébiti, *im. vb. pf.* absondern, separieren, iso-
 lieren, *Cig. (T.), DZ., Erj. (Izb. sp.), Ivtr.-*
Levst. (Nauk.); osebi mladčka in enega hrani
 z uborno krmno. *IjZv.*; hišo o., ein Haus
 contumacieren, *Levst. (Nauk.);* osebljeno se
 nositi, zurückgezogen leben, *IjZv.*; — individui-
 alisieren, *Jan.*
 osebitost, *f.* die Besonderheit, *Z., kajk.-Valj.*
(Rad).
 osébjje, *n.* das Personale, *Cig., Jan., nk.*; slu-
 žabno o., das Dienstpersonale, *DZ.*
 osébljenje, *n.* die Absonderung, *Jan. (H.).*
 osébljenost, *f.* die Vereinamung, die Isoliert-
 heit, *IjZv.*
 osébnik, *m.* die Privatperson, *Cig.*
 osébnost, *f.* die Persönlichkeit, *Mur., Cig., Jan.*;
 osebnosti, Personalien, *Cig.*; persönliche An-
 gelegenheiten, *nk.*; — die Individualität, *Cig.,*
Jan., Cig. (T.).
 osebújen, *ina. adj.* 1) abgefordert, *Mur.*; ose-
 bojno, privatim, *Navr. Kop. sp.*; besonders,
ogr.-C.; — 2) ausgezeichnet, *ogr.-C.*; —
 prim. osebujen.
 osebúnjik, *m.* eine Person, die einzeln ihre eigene
 Wirtschaft führt, der Eigenbrötler, *Cig.*; —
 prim. osebujnik.
 osebúnjica, *f.* die Eigenbrötlerin, *Cig.*
 osebúnjnost, *f.* die Besonderheit, *ogr.-C.*; —
 prim. osebujen.
 osebovânje, *n.* das Privatleben, *Cig.*
 osebovâti, újem. *vb. impf.* privatisieren, *V.-*
Cig.
 osébstvo, *n.* 1) die Persönlichkeit, *Cig., Jan.*;
 2) = osebjje, *Jan.*
 osebújek, *ika. m.* der Privatbesitz, der Privat-
 auitel an einem Besitz (tudi: osebojek), *Bl-*
Kr.; das Ausgebüde, *Cig., Jan., Norv., Mik.*
 osebújen, *ina. adj.* abgefordert, Privat: ose-
 bujno premoženje, das Privatvermögen, *Bl-*
Kr.-M.; osebujna pravica, das Privatrecht,

DZ.; ein besonderer, *Habd.-M., ogr.-C.*; —
 pogl. osebojen (kakor „kuliko“ nam. „ko-
 liko“, *C.?).*
 osebúnjik, *m.* = osebenjik, *BlKr.*
 1. ôsec, sca, *m.* die Distel, *Jan., Mik., Sa-*
vinška dol.; die Felddistel (cirsium arvense),
Cig., Cerknica (Kr.-Erj. (Torb.), Josch.; —
 prim. oteck, osat.
 2. ôsec, sca, *m.* das Infusorium: osci, vsako-
 vrstne predrobne zivalce, živeče po stoječih
 vodah („ne pij te vode, polna je oscev“),
Dornberg-Erj. (Torb.).
 oséček, éka, *m.* der Prügel, *C.*: pobiti koga
 z osečki, *Zv.*; palica, oseček, kol pri nas
 poje, *Zv.*
 oséčen, éna, *adj.* Ebbe: oséčni tok, der Ebbe-
 ſtrom, *Cig. (T.)*; — prim. oseka.
 oséčnik, *m.* der Querbalken im Dachgerüst,
Cig., Z.
 osedéti, *im. vb. pf.* osiveti, *Habd.-Mik., C.*;
 — prim. sed, grau.
 osedláti, *ám. vb. pf.* fädeln; o. konja.
 osédniti, *im. vb. pf.* auf dem Rücken wund-
 reiben: o. konje, *C.*; — osednil se je, dobil
 je ran po hrbtu, bodi si élovek od mnoge
 leže ali konj od sedla, *Dol.-Levst. (IjZv.);*
 — prim. sedno.
 osédobi, *adv.* um diese Zeit, jetzt, *BlKr.-M.,*
Navr. (Let.).
 oség, séga, *m.* = obseg, *Cig.*
 oséhl, *hla. adj.* trocken, *Jan.*; osehla ropa
 (šota) plava na vodi. *Erj. (Min.).* po oselih
 tleh. *Levst. (Močv.).* dürr, *Hal.-C.*; — osehle
 prsi, verfallende Brüste, *Dalm.*; o. élovek,
 ein magerer Mensch, *Z.*; oschlo lice, *Jurč.*
 oschniti, sáhnem (schnem), *vb. pf.* trocken o.
 dürr werden, *Jan., Hal.-C.*
 oséjati, séjem. *vb. pf.* 1) = osejati, bejäten,
M.; izorješ, oseješ, pozanješ, *Jsvkr.*; — 2)
 moko o. (= presejati), das Mehl sieben, *Npes-*
Trat.
 osék, séka, *m.* 1) die Hütte, die Pflanze, *Cig.,*
Jan., C., Gor.-M., Goriš.-Mik.; zlezal je
 na osék (osék) in se zaril v mrvo, *Andr.*;
 — 2) die hölzerne Brunneinfassung, der
 Brunnenkasten, *C.*; = pl. oseki, *ogr.-C.*;
 studenčni oseki, *vrzhSt.*; — 3) ein gelichteter
 Berg, *C.*; — 4) = oseka, *Cig., Jan., C.*
 oséčka, *f.* die Ebbe, *Cig., Jan., Cig. (T.), Jes.*;
 o. in plima, Ebbe und Flut, *Cig. (T.), Jes.*;
 — hs.
 osékati, sékam, *vb. pf.* = obsekati, *Cig.*
 1. osékati, *kla. adj.* = osékljiv, *Ig (Dol.).*
 2. osékati, *kla. adj.* trocken: osékli žganci, *Sret.*
(Rok.); osékla pot, *Z.*; — prim. 2. osékniti.
 osékljiv, *adj.* büßig: osékljiva kobila, osékljiv
 élovek (ki nikogar pri miru ne pusti), *Ig*
(Dol.).
 1. osékniti, séknem, *vb. pf.* ebben, *Jan. (H.);*
 prim. oseka.
 2. osékniti, séknem, *vb. pf.* trocken werden,
Z.; po dežju je hitro oséknilo, *Sret. (Rok.),*
BlKr.; — prim. stsl. oséknati, vertrocknen.

osekotòk, tóka, *m.* der Ebbestrom, *Jes.*
 ósekt, *sla. m.* 1) der Esel; tudi psovka: divji
 o., der Waldesel, *Cig., Jan.*; morski o., der
 Stiefisch, *C.*; — osle moliti ali kazati komu,
 die ausgestreckten Finger der Hand, den Daumen
 an die Nase gedrückt, zeigen und so verhöhnen;
 — 2) eine Vorrichtung zum Holztragen, *C.*;
 — 3) die hölzerne Möstöhre am Weinprefs
 boden, *C.*

osele, *m. dem.* osel, *Jsrkr.*

oselica, *f.* der Weienfilan (*silaus pratensis*),
Medv. (Rok.).

oselina, *f.* = oselica, *C.*

óselj, *slja. m.* = osten, *C.*

óselnik, *m.* der Schleifsteinbehälter der Mäher;
 — *prim. osla.*

ósetski, *adj.* = oslovski, *Mur.*

ósem, *num.* acht; ob ósmih, um acht Uhr; pol
 ósmih je, es ist halb acht Uhr; z ósmimi se
 voziti, achtpännig fahren, *Cig.*

osēmei, *m. pl.* = ozemci, *Mur., Cig., Jan.*

osēmdánji, *adj.* = osemanski, *Cig.*

osēmdánski, *adj.* achtzig, *Mur., Cig.*

ósemdeset, *num.* achtzig.

osēmdesetē, *num.* achtzigerteil; — osemdesete-
 ro glav živine, achtzig Stück Vieh.

osēmdesetēren, *ma. adj.* achtzigfach.

osēmdesetērica, *f.* eine Zahl von 80 Stück,
Cig.

osēmdesetērnat, *adj.* = osemdeseteren.

ósemdeset, *num.* der achtzigste.

osēmdesetica, *f.* der Achtzigter, *Cig.*

osēmdesetina, *f.* der achtzigste Theil.

osēmdesetinka, *f.* das Achtzigstel.

ósemdesetkrat, *adv.* achtzigmal.

ósemdesetkraten, *tna. adj.* achtzigmalig.

osēmdesetlētcn, *tna. adj.* achtzigjährig.

osēmdesetlētnica, *f.* das achtzigjährige Jubi-
 läum.

osēmdnēven, *vna. adj.* = osemanski, *Jan.*

osemeniti, *im. vb. pf.* besamen, *Dalm.-Cig.,*
C., M.

osemēnje, *n.* die Samenhülle, *Cig. (T.).*

oseminštiridesetērc, *rea. m.* das Tetraonta
 ottoeder, *Cig. (T.). C.*

ósemkrat, *adv.* achtmal.

ósemkraten, *tna. adj.* achtmalig.

osemlētcn, *tna. adj.* achtjährig.

osemnájt, *num.* achtzehn; (*prim. dvanajst*
in izvode).

osemnájsti, *num.* der achtzehnte.

osemnájstica, *f.* der Achtzehner.

osemnájstič, *adv.* achtzehntens.

osemnájstina, *f.* der achtzehnte Theil.

osemnájstinka, *f.* das Achtzehntel.

osemnják, *m.* der Achtender, *Mur., Cig.*

ósemred, *num.* = osemdeset, *Kor.-Mur.*

ósemredni, *num.* = osemdeseti, *Kor.-C.*

óscn, *sna. m.* = osten, *Mur., C., Kast.-Valj.*
(Rad).

1. osēn, *adj.* Weipen, *Z.*

2. óscn, *sna. adj.* Weipen, *Jan.*

osēna, *f.* die Nuance, *Jan. II).*

osēnci, *m. pl.* = ozemci, *Jan.*

osēñčati, *am. vb. pf.* beschatten, *Mur.;* aus
 schattieren, *Cig.*

osēñčeváti, *újem. vb. impf. ad.* osēñčati, *Cig.*

osēñčiti, *sčnim. vb. pf.* absēñčiti, beschatten;

— ausbattieren: o. s tušem, insden, *Cig.*

1. osēñče, *n.* der Schattenumkreis, der Schatten,
C.

2. osēñčje, *n.* die Schlafgegend am Kopfe, *Jan.*

osēñica, *f.* die Melisse (*melissa*), *C.*

osēñika, *f.* = osenica, *C.*

osēñiče, *n.* das Weipennst, *Mur., Cig.*

1. osēñiti, *sčnim. vb. pf.* beschatten, *Mur., C.;*

— schattieren, *Cig., Jan.;* — nuancieren, *Jan.*

(*H.*).

2. osēñiti, *im. vb. pf.* = osēdniti, aufreiben,
 wund reiben, *Cig., C., Tolm.-Strek. (Let.);*
 konja na hrbtu o., *Dict.;* osenjen konj, auf-
 gerittenes Pferd, *Cig.;* — o. se, sich wund
 legen, *Cig.*

osēñjeváti, *újem. vb. impf. ad.* 1. oseniti; —
 schummern, *IjZv.*

osēñka, *f.* neka hrúška, *Rihenberk-Erj. (Torb.);*
 die Weipenbirne, *C.*

osēñnica, *f.* die Blatter (als Ausschlag), die
 Poche; osepnice, die Blattern (*variola*); ob
 osepnicah, bei der Blatternkrankheit, *Levst.*
(Nauk.); — die Schutzblattern, die Schutzpocken,
Cig., Jan.; o. staviti, cepiti komu, jemanden
 impfen, *Cig., Jan., DZ., Levst. Nauk.;* — ovēje
 o., die Blattern der Schafe, *Levst. Nauk.;*
 (osepnice, die Majern, *Cig., Jan., Volče*
[Tolm.] - Erj. [Forb.]).

osēñničast, *adj.* 1) mit Blattern, Pocken be-
 hattet, *Guts.;* — 2) blatternartig, *Mur., Cig.,*

Jan., Žil.-Javn. Rok.; osepničasto lice, *Zora.*

osēñničav, *áva. adj.* 1) mit Blattern behattet,
Jan.; — osepničava ovca, *Levst. (Nauk.;*

— 2) blatternartig, *Jurč.*

osēñničen, *žna. adj.* Blattern, Pocken, *Cig.*

osēñničnik, *m.* der Variolith, *Cig.*

osēřeti, *im. vb. pf.* grau werden, *Jan.*

osēřrati, *am. vb. impf.* = osirati, *Mur., Vod.*
(Izb. sp.).

óset, *m.* = osat, *Mur., Cig., vřhšt.*

osēvati, *am. vb. impf. ad.* osejati; 1) beäen, *M.;*

— 2) nicht das Gesehe halten: kolo oseva, *Mur.,*

Cig.; z zadnjico o., beim Gehen den Kindern
 hin und her bewegen, *Z.;* — *prim. sejeati* 4).

osēvčec, *vka. m.* prazen prostor na posejani
 njivi: „nisi dobro sejal, vse polno je ose-
 včev“, *Vrsto (Tolm.) - Erj. Forb., Savinska*
dol.

osēvcr, *adv.* = osevre, *Črniče Goris.*

osevrē, *adv.* um diese Zeit: lani o., *Erj. Izb. sp.).*

osevrēj, *adv.* = osevre, *Dol.*

osēzati, *am. vb. impf.* begreifen, betasten, *Cig.*
(T.); — stsl.

osēžcn, *žna. adj.* greifbar, *Cig. T.;* — stsl.

1. osica, *f.* die Nebenachse, *Cig. F.*

2. osica, *f. dem.* osa: das Weipden, *Mur.*

3. osica, *f., Guts., Frey. F.;* pogl. olšica.

osička, *f.* die Flügelschne, *C.*

osidoben, *bna. adj.* derzeitig, *C.*

osidobi, *adv.* = osedobi, *C.*

osidrati, *slđram. vb. pf.* verankern, *Jan. H.).*

osihati, síham, *vb. impf. ad* osehniti; trocken werden, austrocknen, *Jan., Bes.*

osijâti, síjem, *vb. pf.* = obsijati, beſcheinen, *Cig., Jan., M.*

osîka, *f.* die Eſpe, *Jan., C.*; — prim. jeſika.

osîkati, kam. čem, *vb. pf.* (mit dünnen Strahlen) beſtrahlen, *Cig., Jan.*

1. osîna, *f.* 1) v les vdeto železo na podvozu, die Radachſe, *Vas Krn - Erj. (Torb.)*; — 2) ostra resina na žitnem klasu, die Granne, *Mur., Cig., Jan., C., Podkrnci - Erj. (Torb.), Dol.*

2. osîna, *f.* = osinjak, das Weipenneſt, *Bes. osinat, adj.* 1) granuenartig, *Cig.*; — granutig, *Z.*; — 2) osinato gledati, ſcheel o. miſtraunlich bliſen, *Z.*

osinat, âta, *adj.* granutig, *Cig.*; o. kruh, *Z. osince, nca. m.* = osinjak, *Jan. (II.)*.

osînica, *f.* die Dünngranne (psilantha tenella), *Z.*

osinjak, *m.* das Weipenneſt, *Mur., Cig., Jan., St.*

osinje, *n. coll.* die Grannen, *Jan., C., BlKr., Dol.*

osinji, *adj.* Weipen, *Jan. (II.)*.

osînka, *f.* 1) der Hartweizen, der Rauhwizen, *Cig., Jan., C.*; — 2) neka vinska trta, *C.*

osip, sipa, *m.* 1) das Behäufeln, *C.*; — 2) = nasip, der Erdwall, der Heilungswall, *Jan., C.*; — 3) avber, kar voda nanese, *Streč, Let.*; — 3) der Raſtbrennerofen, *C., Z.*; — 4) der Abfall (der Blätter, Beeren), *Cig., Jan.*; — 5) der Hautauſchlag, *Nov.-C.*; — 6) neka vinska trta, *Ip.-Erj. (Torb.)*.

osipa, *f.* neka kožna bolezen (morebiti ſkratnica), *Malhinje (Kras) - Erj. (Torb.)*; — žara o., der Meſſelausſchlag, *Jan. (II.)*.

osipâln, ina, *adj.* zum Häufeln beſtimmt: osipâlno drevo = osipalnik, *Cig.*

osipâlnik, *m.* der Aufhäufelſtug, *Cig.*

osipati, sipam, pljem, *vb. impf. ad* osuti: 1) umhüllen, beſchützen, umſtreuen: s peskom o., *Cig.*; — behäufeln, *Cig., Jan.*; krompir, koruzo, hmelj o., *Cig., C., IjZv.*; — o. se koga, jemanden in Menge umgeben: z veliko častjo se ga osipalo, *Ravn.-Mik.*; — 2) in Menge herabfallen machen: lehka sapa je osipala z vej bela cvetna peresa, *Jurč.*; o. se, in Menge herabfallen: evedje se osiplje: žitno zrnje se pri zvezavanju in nakladanju iz klasja osiplje, *Erj. (Torb.)*; o. se, die Mütter verſieren: drevje se osiplje: ſich abſchuppen: po osepnah se koza osiplje, *Levst. Nauk.*; — (osipati *pf.* = osuti, *Mur., St.*)

osipavati, am, *vb. impf.* = osipati, *Cig., M.*; *vb. impf. ad* osipati [*pf.*], *St.*

osipčen, čna, *adj.* bröſlich, leicht zerfallend, mullig, mehlig, *Jan.*; o. kuhan krompir, *Gor. M.*

osîpck, pka, *m.* 1) žitno zrnje, katero se pri zvezavanju in nakladanju iz klasja osiplje, *V. Cig.*; — 2) osipki, die Mäſern, *Jan.*

osipen, pna, *adj.* = osipljiv: osipni klobuk = morski klobuk, die Qualle, *Jan. (II.)*.

osîpica, *f.* = osepnica, die Poſe, die Blatter, *Jan., Sol., GBrda*; — osipice, die Mäſern, *C., Črniče (Goriš.)*.

osîpka, *f.* neka vinska trta, *C., Ip., Vreme v Brkinih - Erj. (Torb.)*.

osipljiv, íva, *adj.* kar se rado in lahko osiplje, leicht abfallend, abjällig, *Cig., Jan.*; o. sadež, *C.*

osipovâti, űjem, *vb. impf.* = osipavati, *Z. osir, rja, m.* das Weipenneſt, *Mur., Cig., Jan.*; drezati v osir, *Jurč.*

osirati, am, *vb. impf. ad* osrati; o. kaj, beſcheißen, *Cig.*; — o. koga, (preprosto) űbles jemandem nachreden, ihn verleunden.

osiromaſjeti, ím, *vb. pf.* arm werden, verarmen, *Mur., Cig., C.*

osiromaſiti, âsim, *vb. pf.* arm machen: o. se = osiromaſeti, *Cig.*

osirotjeti, ím, *vb. pf.* zur Witwe werden, *Mur., Cig., Jan., Mik., Jurč.*; — verarmen, *Dict., Cig., Jan.*

osirotiti, ím, *vb. pf.* o. koga, jemanden zur Witwe machen, *C.*

osiroveti, ím, *vb. pf.* roh werden: suho meso v vodi osirovi (wird rohem Fleiſche ähnlich), *C.*; — verwildern, *Cig.*

osiſe, *n.* das Weipenneſt, *Cig.*

osiv, *adj.* etwas gran, granlich: osiva kača, *C., Polžanſčina (Istra) - Erj. (Torb.)*.

osiveti, ím, *vb. pf.* gran werden, ergranen: osivel, ergraut, *C., nk.*

osivnica, *f.* 1) die Raupe (eine Krankheit des Rindviehes), *Zal.-Cig. (?)*; — 2) neka detelja, *C.*

osivničen, čna, *adj.* raupfiihig, rauphufig, *Cig. osjak, m.* die űstel, *C.*

osje, *n. coll.* die Grannen, *Mur., Cig., Laſče - Erj. (Torb.)*.

oſji, *adj.* Weipen.

oskâkati, kam, čem, *vb. pf.* = obskâkati, *Jan. (II.)*.

oskâtek, íka, *m.* der Splitter, *Jan., Žnid.*

oskâliti se, im se, *vb. pf.* einen Splitter in die Haut bekommen, *Mur., SlGor. - C., Danj. (Posv. p.)*.

oskâlje, *n.* die Heilengruppe, *Jan.*

oskâtiti se, skâtim se, *vb. pf.* das Neſt verlaſſen (von brütenden Vögeln), *C.*

osklívcn, vna, *adj.* breunend (von einer Wunde), *Z.*; — beißend, biſſig, *Pohl., C.*; osklívno izpodbadati, *Levst. (Rok.)*.

osklúten, ina, *adj.* etelhaft, abſchentlich, *C.*

1. osklútiti, sklútím, *vb. pf.* 1) = oskutiti: beju delu, beſchmutzen, *C.*; — 2) o. se česa, vor einer Sache Etel bekommen, *C.*

2. osklútiti se, sklútím se, *vb. pf.* = 2. oskutiti se, osklútež, *m.* der Abſchentliche, *C.*

oskôbljati, am, *vb. pf.* = oskôbljiti, abhobeln, *Cig., Jan.*

oskôbljiti, ím, *vb. pf.* abhobeln, *Mur. - Cig., Mik.*; — o. kost, das Bein abnagen, *Cig., C.*; — prim. skobelj.

oskôden, dna, *adj.* mangelt, *Vrt., Levst. (Nauk.)*, *IjZv.*; oskodna brada, *Erj. (Som.)*; — hsa, stsl.

oskodévati, am. *vb. impf.* Mangel leiden; tvoja žena in tvoja otroka doma oskudevajo, *Erj.* (*Izb. sp.*): — stsl.

oskôdica, *f.* der Mangel, *Cig.* (*T.*); — hs. oskôdlati, am. *vb. pf.* mit Schudeln bedecken, *Cig.*

oskôdnost, *f.* die Mangelhaftigkeit, *Levst.* (*Nauk.*), *LjZv.*; — prim. oskoden.

oskrómén, mna, *adj.* kar oskominó delá, schleh, *Jan.*

oskómína, *f.* 1) die Stumpfheit der Zähne, lange Zähne, *Mur., Jan.*; — 2) die Begierde nach etwas: o. imeti po čem, *Z.*; — prim. skomina.

óskop, *adj.* etwas farg, *ogr.-C.*

oskôrek, rka, *m.* ein abgekehrter Mensch, *C.*

oskôriš, *m.* = oskoruš, *Mik.*

oskôriti se, ôrit se, *vb. pf.* verharthen, *Cig.*

oskorjanína, *f.* die Zernerstung, *Cig.* (*T.*).

oskôrjati, am. *vb. pf.* o. kaj, etwas mit einer Kautse überziehen, *Cig.* (*T.*); nekateré apnove vode vse s kamenom oskorjajo, kar se va-nje dene, *Vrtov.* (*Km. k.*); o. se, sich mit einer Kautse überziehen, *Cig., Jan., Cig.* (*T.*).

oskorjáva, *f.* = oskorjanina, *Cig.*

oskorjeváti, újem, *vb. impf. ad* oskorjiti, oskorjati, *Cig.*

oskôrjiti, skôrjim, *vb. pf.* = oskorjati, *Cig., Jan.*

oskôrs, *m.* *Cig., Jan., C., v7hSt.*; (oskôrs *f.*, *Vrtov.* [*Km. k.*]); pogl. oskôriš oskoruš.

oskôrus, *m.* 1) der Speierling, die Garteneberesche und die Frucht derselben (sorbus domestica), *M., C.*, (tudi: oskôrus), *Valj.* (*Rad.*); kdo bi na oskoruš lazil po smokvo! *Levst.* (*IjZv.*); — 2) die Schmirisfel (julus terrestris), *Erj.* (*Torb.*).

oskôruša, *f.* = oskoruš 1), *Mur., Jan., Tuš.* (*R.*).

oskôruševína, *f.* das Holz der Eberesche, *C.*

oskôrušnica, *f.* die Frucht der Garteneberesche, *Jan.*

oskrábek, bka, *m.* zabi oskrabki, der Frostschlach, *Polj.*

oskrálupiti se, lúpim se, *vb. pf.* verkrusten, *Vrt.*; — prim. skorlup.

oskrápeč, pla, *adj.* zusammenziehend, herb, *Kor.-Cig., Jan.*

oskráplost, *f.* zusammenziehender Geschmack, die Herbe, *Cig., Jan.*

oskrba, *f.* die Versorgung, *M.*; die Verpflegung, *DZ.*; oskrbo uživati, verpflegt werden, *DZ.*; o. ubogih, die Armenpflege, *Cig.* (*T.*); duhovna o., die Seelsorge, *DZ.*

oskrben, bna, *adj.* Pfleger: oskrbni oče, *C.*; Verpflegsz, *Cig., Jan.*

oskrbéti, im, *vb. pf.* 1) besorgen; o. kak posel, ein Geschäft besorgen; o. si kaj, sich etwas anschaffen, *Cig., Jan.*; — 2) versorgen; o. bolnika, einen Kranken versorgen, *Cig.*; s pohišno opravó o., mit Möbeln versehen, einrichten, *Cig., Jan.*; — oskrbljen, versorgt.

oskrbíšče, *n.* das Versorgungshaus, *Cv.*

oskrbljénc, nca, *m.* das Mündel, *C.*

oskrbljenik, *m.* = oskrbnik, *Dict., Jay.* (*Pril.*); on je pod varhi in oskrbljeniki, *Schönl.*

oskrbljénje, *n.* 1) die Versorgung; — 2) die Versorgung.

oskrbljevánje, *n.* = oskrbovanje: 1) die Versorgung, *Cig.*; — 2) die Versorgung, *Jan.*

oskrbljeváti, újem, *vb. impf.* = oskrbovati, *Cig., Jan., Krelj, kajk.-Valj.* (*Rad.*).

oskrbníca, *f.* 1) die Besorgerin, die Pflegerin, die Verwalterin, *Cig., Jan.*; — 2) die Besorgerin, *Cig.*; o. sirot, die Waisemutter, *Cig.*

oskrbníja, *f.* = oskrbníštvo, *Cig., Jan.*

oskrbník, *m.* 1) der Besorger, der Pfleger, der Verwalter, *Cig., Jan., nk.*; graščínski o., der Herrschaftsverwalter, *Cig., Jan.*; oskrbniki njegovega kraljestva, *Skrinj.-Valj.* (*Rad.*); — der Curator, *Cig., Jan.*; o. kake zapuščine, *Cig.*; duhovni o., der Seelsorger: izpovedniki in drugi duhovni oskrbniki, *Guts.* (*Res.*); — 2) der Verpfleger, der Besorger, *Cig.*

oskrbníščnica, *f.*, *Cig., Z.*, pogl. oskrbovalnica.

oskrbníštvo, *n.* die Verwaltung, die Administration, das Pflegamt, *Cig., nk.*

oskrbováten, lna, *adj.* 1) Verwaltungs-, administrativ, *Cig., Jan.*; — 2) Verpflegsz, *Jan.*; oskrbovátno obje, das Wartersonale, *DZ.*

oskrbovalíšče, *n.* die Verpflegsstation, *Jan.* (*H.*); — das Verpflegsmagazin, *Jan.* (*H.*).

oskrboválnica, *f.* die Versorgungsanstalt, *Cig., Jan.*; — die Bewahranstalt, *Cig., Jan.*; — die Kleinkinderbewahranstalt, *Cig., Jan.*; — das Verpflegsmagazin, *Cig., Jan.*

oskrbovánc, nca, *m.* der Pflegebefohlene, *Cig., Jan., DZ.*

oskrbovânje, *n.* 1) die Versorgung, die Verwaltung; o. službe, posestva, *Cig.*; — 2) die Versorgung, die Pflege, *Cig.*; o. bčel, *Cig.*

oskrbovânka, *f.* die Pflegebefohlene, *Cig., Jan.*

oskrbovâtelj, *m.* der Besorger, *Jan.* (*H.*).

oskrbovâti, újem, *vb. impf. ad* oskrbeti; 1) besorgen; o. opravila, službo, *Cig.*; — o. si, sich anschaffen, *Cig.*; — verwalten, administrieren, *Cig., Jan., nk.*; — 2) versorgen, pflegen; otroka o., *Cig.*; — ausstatten, versehen, *Cig., Jan.*; o. s pohišjem, einrichten, *Jan.*

oskrbovâvec, vca, *m.* der Besorger, *Cig., Jan.*; der Lieferant, *Cig.*

oskrbovâvstvó, *n.* das Versorgungswesen, das Verpflegswesen, *Jan.*

oskrbstvó, *n.* 1) die Verwaltung, *Navr.* (*Let.*); das Verwaltungswesen, *Cig.*; die Regie, *Jan.*; upravno o., die Verwaltungsregie, *Levst.* (*Pril.*); — 2) das Verpflegswesen, *Cig.*

oskrđ, *f.* ein spitziger Hammer zur Schärfung der Mühlsteine, *C., Levst.* (*Sl. Spr.*), *Valj.* (*Rad.*); tudi *pl.* oskrđi, *Cig., Lašče-Levst.* (*Rok.*).

oskrđa, *f.* = oskrđ, *GBrda.*

oskrínk, nka, *m.* der Kasten, *Mur.*; — prim. skrinja.

oskrómén, mna, *adj.* = skromen, bescheiden, *Jan.*; oskromna mladost, *Levst.* (*Zb. sp.*):

oskromna stvar, *Zv.*; oskromno mnenje, eine nunaßgebende Meinung, *Levst. (Močv.)*; — prim. skromen.

oskrómnost, *f.* die Bescheidenheit, *Jan.*

oskrúmba, *f.* 1) die Verunreinigung, die Bejudelung, *Mur., Cig.*; die Verunstaltung, *Vrt.*; — die Befleckung, die Schändung, *Cig., Jan., nk.*; o. imena, *C.*; — 2) eine Hautkrankheit, *Kr.-Valj. (Rad.)*; der Ausschlag, *Cig.*; oskrumbe so se mu napravile po obrazu, *Polj.*; — die Hände (eine Hautkrankheit), *Cig., M.*; oskrumbe na drevesu, *Pirc.*

oskrún, *adj.* schmutzig, *Bas.*

oskrúna, *f.* = oskrumba 1), *Cig.*

oskrúnck, *nka*, *m.* 1) thierischer Noth, *C.*; — 2) der Makel, *C.*

oskrúnik, *m.* der Schänder, *C.*

oskrúnitelj, *m.* der Schänder, *kajk.-Valj. (Rad.)*, *nk.*

oskrúnitev, *tve*, *f.* die Befleckung, die Schändung, die Entweihung, *Jan., nk.*

oskrúniti, *im*, *vb. pf.* verunreinigen, bejudeln, *Mur., Cig., Jan.*; — mit einer Krankheit anstecken, inficieren, *Cig., Jan., Rib.-M.*; o. se. angefleckt werden, *C.*; — beflecken, schänden, entehren, *Mur., Cig., Jan., Trub., ogr.-Mik., nk.*

oskrúnivce, *vca*, *m.* = oskrunitelj, *Cig.*

oskrúnjanje, *n.* die Befleckung, die Schändung, die Entheiligung, *Cig., nk.*

oskrúnjatev, *tve*, *f.* = oskrunjanje, *Jan.*

oskrúnjati, *am*, *vb. impf. ad* oskruniti; bejudeln, beflecken, schänden, *Cig., Jan., nk.*

oskrúnjavce, *vca*, *m.* der Entehrer, der Schänder, *Cig.*

oskrúnjenje, *n.* = oskrunitev, die Befleckung, die Schändung, *Cig., Jan., kajk.-Valj. (Rad.)*

oskrúnjenka, *f.* die Entehre, *Cig.*

oskrúnjevácn, *ina*, *adj.* schänderisch, entehrend, entheiligend, *Jan. (H.)*.

oskrúnjevánje, *n.* = oskrunjanje, *Jan. (H.)*.

oskrúnjevāti, *ujem*, *vb. impf.* = oskrunjati, *Cig., Jan.*

oskrúnjevavec, *vca*, *m.* der Schänder, der Entehrer, *Cig., Jan.*

oskrúnobiti, *im*, *vb. pf.* = oskruniti, *Vrt.*

oskrýv, *f.* = oskrú, *Cig., Jan., BKr.-M.*

oskúbsti, skúbem, *vb. pf.* abrupfen, entfedern: o. gos, ptícat; — o. koga, jemandem den Beutel ausleeren, ihn ausmanfen.

oskútn, *ina*, *adj.* ekelhaft, widerwärtig, *Jan., C.*

1. **oskútni**, skútim, *vb. pf.* ekelhaft machen, *C.*; — o. se. ekelhaft werden, *C.*; oskútna se mi je jed, ich habe Ekel vor der Speise bekommen, *Jan.*; oskútni se mi bodo norci — er wird sich die Hörner abstoßen, *Cig.*

2. **oskútni** se, skútim se, *vb. pf.* ptica se oskúti, kadar gnezdo ali mlade zapusti, *vzh.Št.-C., Mik.*; davon gehen: žena se možu oskúti, *C.*; — wild werden (vom Wesflügel): kokoš se je oskútna, noče več k hiši, *SlGor.*; ver wilderu (hg.), *Jan.*

oskvúnck, *nka*, *m.* = oskrunc, der Fleck, *C.*

oskvúniti, *im*, *vb. pf.* = oskruniti, *Jan., C., nk.*

ósla, *f.* 1) der längliche Weßstein, der Zeun (schleifstein); — 2) bolezni, v kateri se upno

žleze v dimliab, die Leistenrüsengeßchwulst, *Soška dol.-Erj. (Torb.)*.

oslāba, *f.* die Schwächung, *Cig., Jan., Cig. (T.)*, *C.*

oslābġlost, *f.* die Schwäche, *Jan. (H.)*; die Abgespanntheit, *Jan.*

oslābġnje, *n.* das Schwachwerden, die Erschlaffung, *Jan.*

oslābġti, *im*, *vb. pf.* schwach werden; erschlaßen, ermatten.

oslābġvanje, *n.* die Kraftabnahme, *Jan., nk.*; — o. glasov, die Lautschwächung, *Jan.*

oslābġvati, *am*, *vb. impf. ad* oslabeti; schwach werden, *Jan., C., nk.*

oslābiti, *im*, *vb. pf.* schwächen; bolezni ga je oslabila (hat ihn angegriffen), *Cig.*; — schlaff machen, *Jan.*; brzdo o., *Vrt.*

oslābljati, *am*, *vb. impf. ad* oslabiti, *Mur., Cig., nk.*

oslāblġnec, *nca*, *m.* der Zuvalide, *Cig., Jan.*

oslāblġenje, *n.* die Schwächung.

oslābljevāti, *ujem*, *vb. impf.* = oslabljati, *Jan. (H.)*.

oslābniti, slābnem, *vb. pf.* schwach werden, *Danj.-Mik.*; — erschlaßen, *Cig.*

oslābotiti, *im*, *vb. pf.* entkräften, schwächen, *Jan.*

oslābovāti, *ujem*, *vb. impf. ad* oslabniti; schwach werden, *C.*

oslābsġati, *am*, *vb. pf.* 1) schwächer machen, schwächen, *Jan. (H.)*; — 2) schlechter machen, *Jan. (H.)*.

oslād, slāda, *m.* 1) die Würze, *h. t.-Cig. (T.)*; — 2) die Luß, *V.-Cig.*; — 3) die Spierstange (spiraea), *Tuš. (H.)*; — der Tüpfelharu (polypodium), *Mečv. (Rok.)*.

oslāda, *f.* 1) die Verjüngung, *Cig.*; — 2) die Süßigkeit, die Luß, *Jan. (H.)*.

oslādek, *dka*, *adj.* etwas süß, *C.*; süßlich, *Cig. (T.)*.

oslāden, *dna*, *adj.* 1) süßlich, *Kr.*; kvas testo osladno in lepo dišeče stori, *Met.-Jan. (Slov.)*; — süßlich, sentimental: osladne pesni, *Zv.*; — 2) wohlküstig, *Mur.*; osladno sanjarjenje, *Zv.*

oslādiġ, *m.* das Halskraut (campanula trachelium), *Vrsno (Tolm.-Erj. (Torb.)*; — die Süßwurz (polypodium vulgare), *Jan.*; — bodeġi o., eine Art Tüpfelharu (polypodium aculeatum), *Cig.*

oslāditi, *im*, *vb. pf.* verjüßen, durchjüßen; — o. se s ġim, sich an einer Sache ergößen, *Jan.*

oslādje, *n. coll.* Spierstangen, *Cig., Jan., Tuš. (R.)*; — prim. oslad 3).

oslādġati, *am*, *vb. pf.* verjüßen, *Cig.*

oslādniti, slādnem, *vb. pf.* jüß werden, *Mur., Danj.-Mik., Reġ.-Kl., Zora.*

oslādnost, *f.* die Wohlkust, *Mur.*

oslājati, *am*, *vb. impf. ad* oslāditi; verjüßen, *Cig.*; Ž njo (pesniġo) si dni, noġi oslajam, *Levst. Zb. sp.*

oslājġnje, *n.* die Verjüngung, *Cig.*

oslajevāti, *ujem*, *vb. impf.* = oslajati; verjüßen, *Jan.*

oslajšati, am, vb. pf. süßer machen, verjüßen, *Jan., ogr.-M.*
 oslajševáti, újem, vb. impf. ad oslajšati, Z.
 1. oslák, m. der Kleeblättrling (*calystegia* [convolvulus] sepium), *Lašče-Erz. (Torb.)*; — die Kleeblättrling (*convolvulus arvensis*), *Cig. Vrt.*; — prim. slak.
 2. oslák, m. = oslovski hlev, *Jan.*
 oslaníniti, ínim, vb. pf. mit Speck bespicken, *Cig.*
 oslanjati se, am se, vb. impf. ad osloniti se; o. se na kaj, sich auf etwas stützen o. gründen, auf etwas beruhen, *Cig. (T.), Zora.*
 oslápje, n. die Umgebung eines Wasserfalles, *Čb.*
 1. oslár, rja, m. der Schleifsteinhändler, *Cig.*; — rja, osla.
 2. oslár, rja, m. der Eselknecht, der Eseltreiber.
 oslaríja, f. die Eselknecht.
 oslárski, adj. den Eselknecht oder Eseltreiber betreffend.
 oslást, f. die Wohlkluft, *Mur.*
 óslast, adj. eselhaft; v psovki: osel ti oslasti!
 oslásten, stna, adj. 1) etwas süß, süßlich, *Dict., Jan., C.*; — widrig süß, *Jan., C., Gor., SlGor.*; — 2) wohlwollig, geil, *Mur., C.*
 oslástniti, slástnem, vb. pf. süß werden, *Krelj-Mik.*
 osláščiti se, im se, vb. pf. Appetit bekommen: sprva ni htel jesti, a potem, kadar je okusil, jel je v slast = se je osláščil, *Vas Krn-Erz. (Torb.)*
 osláva, f. die Verherrlichung, die Glorifizierung, *C., Z.*
 oslavítev, tve, f. = oslava, *Jan.*
 oslavíti, slávim, vb. pf. berühmt machen, *Jan. (H.)*; o. se, sich berühmt machen, sich mit Ruhm bedecken, *Cig.*; — verherrlichen, glorifizieren, *Mur., Cig., nk.*
 oslávijati, am, vb. impf. ad oslaviti; verherrlichen, glorifizieren, *Cig.*; preisen, *C.*
 oslavljévati, újem, vb. impf. = oslavljati, *Mur.*
 oslè, čta, n. das Eselknecht; tudi: ósle, čta, *Štok.*
 1. oslèc, sléca, m. der Aufschlag, der Umschlag (am Kleide), *Mur., Cig., Jan., C.*
 2. óslec, sleca (selca), m. dem. osel. *Schönl.-Valj. (Rad.)*
 oslèd, sléda, m. die Ausspürung, *Cig.*
 oslèditi, im, vb. pf. aufspüren, auf die Spur kommen: o. koga, *Mur., Cig., Jan., Mik., Levst. (Zb. sp.)*; pes zverjačino išče in osledi, *Hip. (Orb.)*; o. zlato žilo, *Glas.*
 oslèdováti, újem, vb. impf. nachspüren: o. po kom, *Cig.*
 oslèduh, m. der Ausspürer, der Spion, *Cig., Jan., C.*
 óslec, sleka (selka), m. dem. osel; 1) das Eselknecht; — 2) der Stockfisch, *C.*
 óslenik, m. = oselnik, *Jarn., C.*
 oslèp, slépa, m. die Blendung, *Cig.*
 oslepáriti, árim, vb. pf. prellen, betrügen, übergaunern.
 oslepčen, pna, adj. täuschend: oslepčna igra, das Täuschenspiel, *Cig.*

oslepčeti, im, vb. pf. blind werden, erblinden; — steklo oslepi, das Glas laßt an, *Cig.*
 oslepčévati, am, vb. impf. ad oslepeti, *Jan.*
 oslepčiten, ina, adj. blendend: med oslepilnim bliskanjem, *IjZr.*
 oslepiti, im, vb. pf. 1) blind machen, blenden; — 2) verblenden, berücken, befhören, *Cig., Jan.*
 oslepčljati, am, vb. impf. ad oslepeti, *M.*
 oslepčljénje, n. 1) die Blendung; — 2) die Verblendung, *Cig.*
 oslepčljévati, újem, vb. impf. = oslepčljati; darovi in mita modrih oči oslepčljujejo, *Dalm.*
 oslepčniti, slèpčem, vb. pf. blind werden, erblinden, *Mur., Jan., Dajj.-Mik., ogr.-Lct.*
 oslepováti, újem, vb. impf. ad oslepčniti; erblinden, *Cig.*
 oslèz, sléza, m. der Fische (hibiscus), *Z., Tuš. (B.)*; — prim. slez.
 oslice, m. neka riba; der Dorsch, *Cig., Jan.*
 1. oslica, f. 1) die Gelin; — 2) der Dachferer, *C.*; — 3) = kozolec, *ogr.-C.*; — 4) der Holzstoß, *C.*; — 5) óslica, der Garbenhaufen, *vzhSt., ogr.-Valj. (Rad.)*; = kopica, der Strohhöber, *vzhSt.-SlGosp.*
 2. óslica, f. dem. osla; der Schleifstein, *Meg., Boh., Rib.-M.*; zlatarska o., der Probierstein, *Cig., Erz. (Min.)*
 osliè, íca, m. dem. osel; 1) das Eselknecht; — 2) kleiner Stockfisch (*gadus merluccius*), *Erz. (Z.), Lovrana (Istra)-Erz. (Torb.)*; (it. asinello).
 oslièck, éka, m. dem. osliè; das Eselknecht.
 oslčkati, am, vb. pf. 1) bemalen, *Jan. (H.)*; — 2) schildern, *Jan. (H.)*
 oslènek, nka, m. das mit Speichel Benetzte; trojih oslinkov ne bomo jeli, *BKR.-M.*; der Rest von einem Trunke in einem Gefäße, die Hartweige, *Cig.*; izpil bodem vse, ker vem, da za moje oslinke nihèe ne mara, *Polj.*
 oslíniti, slínim, vb. pf. mit Speichel benetzen; o. nit pri preji: einpfeicheln (zool.), *Cig. (T.)*; mit Speichel beschmugen, *C.*; begeisen, *Cig., Jan.*
 oslínjati, am, vb. impf. ad osliniti, *Cig.*
 oslínzen, zna, adj. schleimig, *C.*; — schlüpfzig, *Št.-Z.*
 oslíziti se, im se, vb. pf. schlüpfzig werden: oslízena pot, *C.*
 oslíziniti, slízmem, vb. pf. glitschig werden: pot oslízne (o poledici), *C.*
 oslobájati, am, vb. impf. ad osloboditi, *ogr.-C.*
 oslobóda, f. die Befreiung, *Z., ogr.-C.*; tudi: osloboda, *kajk.-Valj. (Rad.)*
 oslobódek, aka, m. die Befreiung, *C.*
 oslobodítelj, m. der Befreier, *Prp.-Mik.*
 oslobodíti, im, vb. pf. = osvoboditi, befreien, *Mur., ogr., kajk.-Valj. (Rad.)*; o. ali oprostiti, *Krelj*; o. koga (se) česa ali od česa, jemanden (sich) von etwas befreien, *ogr., kajk.-Valj. (Rad.)*
 oslobojenje, n. = osvobojenje, die Befreiung, *ogr.-C.*
 oslodèrce, rca, m. = konjederec, *C.*
 oslčkati, am, vb. pf. ausschweifen, *Cig.*

oslókniti, slóknem. *vb. pf.* mager werden, *C.*
 oslômba, *f.* die Stütze, *Bes.*
 oslôn, slóna, *m. f.* = 1. slon 2), der Wagenlager-
 baum, *C.*
 oslônce, *nea. m.* der Anhaltspunkt, *Cig. (T.).*
 oslôniti se, slónim se, *vb. pf.* = nasloniti se,
Z.; — spisi, oslonjeni na vpise, Aetenstüde,
 welche sich auf Eintragungen beziehen, *DZ.*
 oslôv, *adj.* Efels-: oslovo uho, oslova glava.
 oslova senca.
 oslovína, *f.* das Efelsfleisch: — die Efelshaut.
 ôslovník, *m.* = oselnik, *C., Z.*
 oslôvski, *adj.* Efels-; oslovská koža, glava:
 — eiselhaft, *Mur.*
 oslôvstvô, *n.* die Geleer, *Cig., Jan.*
 oslûga, *f.* = obsluga, die Abhaltung (3. B.
 einer Feier), *C.*
 oslûha, *f.* der Ungehörig, *Cig., Mik.*
 oslûhi, *m. pl.* = senci, die Schläfe, *Mur., Mik.*
 osluževáti, ūjem, *vb. impf.* administrieren, *V.-*
Cig.
 osmâgati, *am, vb. impf.* rösten: lan se osmaga,
C.
 osmák, *m. 1)* der Achtjährige, *Habd.-Mik.,*
Cig.; — 2) der Octavener, *Valj. (Rad).*; —
 3) das Achtgroßentstück, *C.*; ein Achtjohrstück,
Alas.; — das Achtemerfaß, *Cig., Jan.*; —
 4) prvi, zadnji o., erstes, letztes Mondes-
 viertel, *C.*; — 5) der Achtekreis, der Detant,
h. t.-Cig. (T.).
 ôsmc, *sem. f. pl.* neke palice pri statvah, *Tem-*
ljine (Toim.)-Štrek. (Let.); — prim. osne.
 ôsmce, smeca (semca), *m.* der Achte (3. B. bei
 einem Spiel), *Valj. (Rad).*
 osmĕh, *m.* der Spott, *Mur., C.*
 osmĕhávanje, *n.* = osmechovanje, *kajk.-Valj.*
(Rad).
 osmĕhávati, *am, vb. impf.* = osmehovati, *Mur.*
 osmechovánje, *n.* das Verlachen, das Verjöt-
 ten, *IjZv.*
 osmečováti, ūjem, *vb. impf.* verlachen, ver-
 jöten, *Mur.*
 osmĕjati, smĕjam, smĕjam, *vb. pf.* verlachen, *C.*
 osmĕjávanje, *n.* = osmechovanje, *kajk.-Valj.*
(Rad).
 osmĕjávati, *am, vb. impf.* verjötten, *C.*
 osmĕjávce, *vea. m.* der Spötter, *C., kajk.-*
Valj. (Rad).
 osmekece, *adv.* freirend, *C.*; — prim. osmekniti.
 osmekniti, *nem. vb. pf.* = osmekniti, *vzhŠt.-C.*
 osmelĕda, *f. Jan.*; pozn osmedla 2)
 osmelĕti se, smĕlim se, *vb. pf.* sich erlauben, sich
 erlauben, *Jan., nk.*; — rus.
 osmelĕjati se, *am se. vb. impf. ad* osmelĕti se,
nk.; osmeljam se, ich erlaube mir, *1.erst.*
Močv.
 osmĕr, *f.* das Achtgeipann, *Mur., Cig., Jan.*
 osmĕr, *nom.* adterlei: osmero vino; — osmero
 ljudi, acht Menschen: — glede pomenov prim.
 četver.
 osmerâd, *f.* das Achtgeipann, *C.*
 osmĕrĕast, *adj.* octaedrisch, *C.*
 osmĕrĕce, *vea. m. 1)* das Octaeder, *C., Ejf.*
Min.; — 2) osmozlozen trohajski verz,
Kres.

osmĕrek, *rka, m.* = osmerka, das Octavfor-
 mat, *C.*
 osmĕren, *rna, adj.* achtfach.
 osmĕrka, *f. 1)* der Achter, die Acht, *Mur.*; —
 2) das Octavformat: v osmerki, *Cig., Jan.,*
nk.; velika o., das Großoctavformat, *nk.*
 osmĕrnat, *adj.* achtfach.
 osmerodĕten, *tna, adj.* achtheilig, *DZ.*
 osmerodnĕven, *vna, adj.* achttägig, *Jan.*
 osmerogláv, gláva, *adj.* achtföpfig, *Jan.*
 osmerokôten, *tna, adj.* achthündig, achtezig,
Cig., Jan.
 osmerokôťje, *n.* das Achteck, *Cig., Jan.*
 osmerokôtnik, *m.* das Achteck, *Cig. (T.).*
 osmerokrátén, *tna, adj.* achtmalig, *Jan.*
 osmeronôg, nôga, *adj.* achtföpfig, *Jan.*
 osmeronogát, áta, *adj.* = osmeronog, *Jan.*
 osmeroôgelnik, *m.* das Achteck, *Cig. (T.).*
 osmerooglát, áta, *adj.* achtezig, *Cig., Jan.*
 osmerooglína, *f.* = osmeroogelnik, *Jan. (H.).*
 osmerorôk, rôka, *adj.* achthündig, *Jan.*
 osmerovĕstnice, *f. pl.* verzne kitice imeno-
 vane: ottave rime, *Cig.*
 osmĕšiti, *im. vb. pf.* lächerlich machen; o. se.
 sich lächerlich machen, *Cig. (T.), C., nk.*
 ôsmi, *num.* der achte.
 osmíca, *f. 1)* die Acht, der Achter: — 2) eine
 Gattung Bretter: der Achterladen, *C.*; — 3)
 die Octave in der Musik, *Pot.-Cig., Jan., C.*
 osmícáti, smícam, *vb. pf.* freirend abwischen,
juvŠt.; — prim. osmekniti.
 ôsmle, *adv.* achteuf, zum achtenmale.
 osmíčka, *f. dem.* osmica, der Achter, *Mur.*
 osmíčkati, *am, vb. impf.* in je acht Schlägen
 hämmern oder dreihen, *Z.*
 osmikati, *am, vb. pf.* abstreifen: listje o., *Z.*
 osmikávati, *am, vb. impf. ad* osmikati: ab-
 streifen, *Habd.-Mik.*
 osmína, *f. 1)* der achte Theil, das Achtel, *Mur.,*
Cig. (T.), nk.; — 2) = osmerka, das Octav-
 format, *Cig., Jan., Cig. (T.);* — 3) der achte
 Tag, die Octave, *Jarn., Mur., Cig.*; — das
 Seelenant am achten Tage nach dem Be-
 grabniß, *Ben.-Kl.*
 osmínka, *f. 1)* das Achtel, *C., nk.*; — der
 achte Theil eines Weines, *C.*; die Achtelnote
 (in der Musik), *Cig.*; — 2) = osmerka, das
 Octavformat, *Jan.*; velika o., *Cig.*
 osmínski, *adj.* Achtel-, *Jan. (H.);* Octav : o.
 list, das Octavblatt, *Cig.*
 osmilĕda, *f. 1)* der Brandflod, (osmeleda) *Jan.*;
 — 2) die Brandstätte, die Mine, *Z., Kr.-*
Valj. (Rad).
 osmoevĕten, *tna, adj.* achtblumig, *Cig.*
 osmôĕiti se, *im se. vb. pf.* = omasiti se, *BKr.*
 osmôd, smôda, *m.* die Verjüngung, *Mur., Cig.*
 osmôda, *f.* = osmod, *Cig.*
 osmodĕten, *tna, adj.* achtheilig, *Cig.*
 osmoditi, *im, vb. pf.* anjengen, verjengen; lase
 si o.; o. se, sich verjengen; — slana osmodi
 mladike: — o. se. sich verjengen (fig.),
 schlecht aufkommen, *Cig.*
 osmodnĕvcn, *vna, adj.* achttägig, *Cig., Jan.,*
DZ.
 osmogláv, gláva, *adj.* achtföpfig, *Cig., Jan.*

osmójeti, am, *vb. impf. ad* osmoditi; anjengen, *Javn., Cig.*

osmójek, jka, *m.* eine angelegte Sache, *Cig.*

osmóječnost, *f.* der Zustand des Verjüngtseins, *Mur.*

osmojeváti, újem, *vb. impf.* = osmojeti, *D.Sv.*

osmokrák, kráka, *adj.* achtfüßig; Blato gaziš kakor rák, Kadar leze osmokrák, *Levst. (Zb.sp.).*

osmokráten, tna, *adj.* = osemkraten, *Cig., Jan.*

osmokrátnik, *m.* das Achtefache, *DZ.*

osmolétec, tca, *m.* der Achtjährige, *Cig.*

osmoléten, tna, *adj.* achtfährig, *Cig., Jan.*

osmoliti, im, *vb. pf.* mit Fesd überziehen oder bestreichen, bepinseln, anspichen, *Cig., Jan., M.;* mit Fesd verunreinigen: kdor smolo iz-bira, se osmoli, *Npreg.-Mur.;* (tudi: kdor za smolo prime, se osmoli, *Kr.).*

osmoljénc, nca, *m.* der mit Fesd Beschniente, *Jan.(H.).*

osmoljeváti, újem, *vb. impf. ad* osmoliti, *Z.*

osmomésečen, čna, *adj.* achtmonatlich, *Cig.*

osmonòg, nóga, *adj.* achtfüßig, *Cig., Jan.*

osmonòžec, žca, *m.* osmonožci, die Seepolypen oder Achtfüßer, *Jan., Erj. (Ž.).*

osmonòžen, žna, *adj.* = osmonog, *Cig.*

osmoògelnat, *adj.* achtechtig, *Cig.*

osmoògelnik, *m.* das Achteck, *Cig.*

osmooglát, áta, *adj.* achtechtig, *Cig., Jan.*

osmoòk, óka, *adj.* achttüdig, *Cig.*

osmoróden, dna, *adj.* achtreichtig, *Cig.*

osmoróžčen, čna, *adj.* = osmorok, *Cig.*

osmoròg, róga, *adj.* achthörnig, *Jan.(H.);*

osmorògi jelen, der Achtender, *Cig.*

osmoròk, róka, *adj.* achthändig, *Cig., Jan.*

osmostebrát, áta, *adj.* achttäufig, *Cig.*

osmostòlpen, pna, *adj.* achttäufig, *Cig.*

osmostrún, strúna, *adj.* achttäufig, *Cig.*

osmoòžec, lca, *m.* ein Schüler der achten Classe, *osmotračnik, m.* osmotračniki, achttstrahlige Polypen (octactina), *Erj. (Z.).*

osmoúren, rna, *adj.* achttündig, *Cig.*

osmovrsten, stna, *adj.* achtreichtig, achtechtig, *Cig.*

osmrádti, smrádim, *vb. pf.* mit Gestaut erfüllen; — (fig.) osmrájena dušna vest, *ogr.-C.*

osmrájati, am, *vb. impf. ad* osmrádti, *M.*

osmácati, am, *vb. pf.* = osmukati: o. listje, *Cig.*

osmúkati, smúkam, *vb. pf.* mit Noß beschnitten, berosen, aurogen, *Cig.*

osmrkováti, újem, *vb. impf. ad* osmrkati, *Cig.*

osmrúti, im, *vb. pf.* = usmrúti, *ogr.-C.*

osmítnica, *f.* der Metrolog, *Cig. (T.), Navr. (Let.);* — der Partezettel, *Jan.(H.).*

osmúk, smúka, *m.* na osmuk presti, den Faden zu dünn spinnen, so daß er bricht, *C.*

osmúkati, kam, čem, *vb. pf.* abstreifen; o. perje z vej; — veje o.: die Äste entlauben; o. lan, den Fels abrißeln, *Cig.;* — o. koga, jemandem mit einer Peitsche o. Ruthe schlagen, *Levst.(Rok.).*

osmukávati, am, *vb. impf. ad* osmukati.

osmúkniti, smúknem, *vb. pf.* abstreifen; o. perje z veje; — o. koga, jemandem einen

Stieb mit einer Peitsche oder Ruthe versehen, *Levst.(Rok.);* konja osmukne in potem zdrdra, *Glas.;* — veja ga je osmuknila, der Ast hat ihn gestreift, *Levst.(Rok.).*

osmukováti, újem, *vb. impf. ad* osmukati; abstreifen, *Mur.;* o. klasovje, *Jap. (Sv. p.).*

osnága, *f.* die Zierde, *C.*

osnáva, *f.* die Übung, die Ausübung, *ogr.-C.*

osnávati, am, *vb. impf. ad* osnovati; gründen, *C.;* o. dokaz na čem, *Cig. (T.).*

osnávljanje, *n.* die Ausübung; o. deteta, *ogr.-Valj.(Rad).*

osnávljati, am, *vb. impf. ad* osnovati: 1) = osnávati, den Grund legen, gründen, stiften, *ogr.-C.;* — 2) ausbilden: učitelj deco osnavlja, *ogr.-Valj.(Rad).*

osnaževáti, újem, *vb. impf. ad* osnažiti: 1) puten, reinigen; — 2) schmücken, *C.*

osnáziti, snázim, *vb. pf.* 1) den Schmutz von einer Sache entfernen: säubern, puten, reinigen; o. obleko, otroka; — o. se, sich entleeren, miften, *Cig.;* — 2) schmücken, zieren, verschönern, *M.;* kralj ga osnazi z vrvco zlato okoli vratu, *Ravn.*

osnázki, *m. pl.* = oedeki, oéinki, *C.*

osne, ósen, *f. pl.* der Spinnstoff oder Spinnstab beim Webstuhl, *Bolc.-Erj. (Torb.).*

osneževáti, újem, *vb. impf. ad* osnežiti, *Jan. (H.).*

osnežiti, im, *vb. pf.* mit Schnee bedecken, beschneien, *Mur., Cig., Jan.*

osník, *m.* 1) der Achsenwagen am Wagenrad; — 2) der Achsenlochbohrer (sveder, s katerim se osniku prevrta luknja), *Lašče.-Erj. (Torb.).*

1. osnják, *m.* das Achsenblech, *C.*

2. osnják, *m.* *Mur., Glas.;* pogl. osinjak.

ósno, *n.* 1) = osten, der Stachel, *Meg.-Mik., C.;* — 2) das Spannen am Webstuhl, *Javn., Cig.*

osnov, snóva, *m.* = osnova 3), der Entwurf (tudi: ósnov), *ogr.-Valj.(Rad).*

osnov, *f.* = osnov *m., Jan.*

osnóva, *f.* 1) der Anzug (Zettel, Kette am Webstuhl), *Habd.-Mik., Mur., Cig., Jan., DZ.;* prejo viti za osnovo, *Zr.;* — 2) die Gründung, die Errichtung, *Cig., Jan., nk.;* — die Organisation, *Jan.(H.);* — 3) der Anschlag, die Anzettelung, *Cig., Jan., nk.;* — 4) der Grundriß, der Entwurf, *Cig., Jan.;* — 5) das Fundament, die Grundlage, die Basis, *Cig., Jan., Cig. (T.). nk.;* — (po rus.) der Grundstoff, die Base (chem.), *Cig. (T.);* — der Stamm (gramm.), *Jan.(H.).*

osnoválen, lna, *adj.* Gründungs-; osnoválni odbor, *nk.;* Organisations-, *Jan.(H.).*

osnovánje, *n.* 1) die Anzettelung, *C.;* — 2) die Ausbildung, *C.*

osnovátelj, *m.* der Begründer, der Anzettel-, *nk.*

osnováti, snújem, *vb. pf.* 1) das Garn anzetteln, *Mur., Cig., Jan.;* kdor veliko osnuje, malo potka = wer viel beginnt, endet wenig, *Cig.;* — 2) den Grund legen, gründen, errichten, *Mur., Cig., Jan., nk.;* organisieren, *Jan.(H.);* — 3) skizzieren, entwerfen; o. načrt,

Cig.; s pikami o., punktieren, *Cig.*; — 4) ansetzen, anstiften, *Cig., Jan., nk.*

osnovâvec, vca, m. der Gründer, *Cig.*

osnovâvka, f. die Gründerin, *Jan.(II.)*.

osnôvcn, vna, *adj.* Grund-, fundamental-: osnovna barva, die Grundfarbe, *Žid.*; osnovna ploskev, die Grundfläche, *Cig.(T.)*; osnovna enačba, die Fundamentalgleichung, *Cig.(T.)*; osnovna pravica, das Fundamentalrecht, *Cig.(T.)*, *nk.*; osnovni zakon, das Grundgesetz, *Cig.(T.)*; osnovno pravilo, die Grundregel, *Zr.*; osnovni številniki, die Hauptzahlwörter (cardinalia), *Cig.(T.)*; — osnovno delo, die Vorarbeit, osnovna šola, die Vorstufe, *Jan.(H.)*; — bašič (chem.), *Cig.(T.)*.

osnôvica, f. die Stätte am Weibhül, *Cig.*

osnoviti, im, *vb. pf.* 1) gründen, *C.*; — 2) gestalten, formen, ansichden, *C.*; v maternem telesu sem bil osnovljen, *C.*

osnôvnica, f. die Grundlinie, *Cel.(Geom.)*, *Erj.(Som.)*; — das Grundbein (os basilare), *Erj.(Som.)*; — (beseda) o., das Grundwort, *Jan.(H.)*.

osnovnik, m. der Gründer, *ogr.-C.*

osnovotvôr, tvôra, m. der Basenbildner (chem.), *h. t.-Cig.(T.)*.

osnûj, m. = osnutek 1), *C.*

osnûtek, tka, m. 1) der Aufzug (Zettel, Kette) am Weibhül; — 2) der Grundriß, der Entwurf, die Disposition, *Cig., Jan.*; das Concept, *Cig., DZ.*; das Project, *Levt.(Pril.)*; die Punctationen, *DZ.*; — die Elemente einer Wissenschaft, *Cig.*; — 3) das Angelegte, die Anstiftung, *Cig.*; — die Zügnng: božji o., Gottes Zügnng, *Ravn.*

ôsô, n. = osen, osten, *Habd.-Mik.*

osôba, f. = oseba, die Person, *Habd.-Mik., Mur., Jan., Cig.(T.), Danj.-Mik., ogr.-Mik., nk.*

osôben, bna, *adj.* = oseben, Personal, persönlich, *Jan., nk.*

osobênjek, nika, m. = osebenjek, (osobenek) *Jan.(H.)*.

osobenjevânje, n. = osobenjstvo: čas mojega osobenjevanja („meiner Pilgrimshaft“), *Dalm.*

osobenjevâti, ūjem, *vb. impf.* (eig. Zuwohner sein): ein Pîger sein, pilgern, *Dalm.-Z., C.*

osobênjica, f. = osobenjica, die Zuwohnerin, *C., Št. Jernej Dalj.*

osobênjik, m. der Zuwohner, (osobenik) *Dict., Trub., Dalm., Krelj., Jap.-M., C.*

osobênjkovati, ūjem, *vb. impf.* = osebenjkovati, *Jurč., Dalj.*

osobênjski, *adj.* Zuwohner, *Sret.(Rok.)*.

osobênjstvo, n. = osobenjstvo, die Zuwohnerchaft, der Zuwohnerstand, *C.*

osobênjščina, f. = osobenjščina, osobenjstvo, *C., Sret. Rok.*

osobinski, *adj.* Privat: „o. a ne obeč pašnik“ *Erj.(Torb.)*; osobinski učenjak, ein Privatgelehrter, *IjZr.*; osobinske šole, *DZkr.*

osobit, *adj.* ein besonderer, *Cig.*; osobiti mir, der Separatfriede, *Cig.(T.)*; osobito, besonders, *Levt.(Nauk.)*; — hs.

osobitén, ina, *adj.* besonders geartet, eigenthümlich, charakteristisch: o. kamen, ein charakteristisches Gestein, *Erj.(Min.)*; svoje vrste, in še prav osobitae, *Erj.(Izš. sp.)*; — prim. osobit.

osôbiti, im, *vb. pf.* = osebiti, abjondern, *Cig.(T.)*; — stsl.

osobitost, f. die Eigenthümlichkeit, *C.*; — prim. osobit.

osôbje, n. = osebje, das Personale, *Cig.(T.), C.*

osôbnik, m. 1) der Zuwohner, *C.*; — 2) der einzelne Aufkömmling (ohne Verwandte), *C.*; — 3) der Privatmann, *C.*

osobnina, f. das Personengeld, *DZ.*

osôbnost, f. = osebnost, die Persönlichkeit, *Jan., nk.*

osôbstvo, n. das Personale, der Personenstand, *Jan., C.*

osobûjen, jna, *adj.* ein besonderer: osobujna milost sv. duha, *Krelj.*

osôčiti, im, *vb. pf.* säftig machen, säftigen, *Cig.*

osôd, sôda, m. = obsôdba, *C.*

osôda, f. das Schicksal, das Loß, *Mur., Cig., Jan., nk.*; — prim. usoda.

osôdba, f. = zabela, začimba: postna, mesena o., *C.*; — prim. osoliti 3).

osôden, dna, *adj.* verhängnißvoll, *nk.*

osôditi, im, *vb. pf.* 1) richten, aburtheilen, *Mur.*; — 2) = odsoditi, bestimmen: o. komu kaj, *C.*; Bog komu kaj osodi, *C.*; — 3) mit Fett abmachen, abschmalzen, *Z., C.*

osôdnik, m. der Schiedsrichter, *C.*

osodovêrec, vca, m. der Fatalist, *Cig.*

osôj, sôja, m. die Schattenseite, der absonnige, schattenseitige Platz, *C., Notr.*: tam v osôju ležal je zadnji sneg, *Jurč.*; — nam. odsôj.

osôjati, am, *vb. impf. ad* osoditi, *ogr.-Valj.(Rad.)*.

osojâvanje, n. das Aburtheilen, *ogr.-Valj.(Rad.)*.

osojâvec, vca, m. der Richter, *ogr.-Valj.(Rad.)*.

osôje, n. absonniger Ort, die Schattenseite, *Cig., Jan., C., Notr.*; — osôje, *Lašce-Levt.(Rok.)*; — prim. osôj.

osôje, f. *pl.* = osôje n., *Jan.(II.), Gor.*

osôjen, jna, *adj.* absonnig, schattenseitig, *Cig., Jan., Cig.(T.), C., Kras-Mik.*; (opp. prisôjen): leži na osôjem (liegt absonnig), *Cig.*; — prim. osôj.

osôjenica, f. neka gibanica iz koruzne moke, abgeschmalzene Polenta, *Rez.-C.*; — prim. osoditi 3).

osôjina, f. die Schattengegend, die nordseitige Gegend, *Cig., C.*; travnik je v osôjini, *C., Notr.*; samo po osôjini je še ležal sneg, *Erj.(Izš. sp.)*; — prim. osôj.

osôjnast, *adj.* = osôjnai, *Cig.*

osôjnat, *adj.* = osôjen, *Cig., Notr.*

osôjnica, f. 1) ein absonniger Platz, *C., Nov.*; — 2) die zweiblättrige Schattentanne (magnibthemum bifolium), *Z.*

osôjnik, m. 1) die Schattengegend, *C.*; — 2) der auf der Schattenseite Wohnende, *Jan.(II.)*.

osolck, lka, m. = osolaj, *Z.*

osoliti, im, *vb. pf.* salzen: o. kako jed; ein salzen: osoljeno meso, osoljene ribe; — oso-

ljena beseda, ein scharfes Wort, C.; — thener veranßen, *Dol.*

osoljāj, m. eine Priße Salz, *Notr.*

osoljēnka, f. eine Art Salzfische, C., *ZgD.*

ošoka, f. slana voda, v kateri je bilo svinjsko meso namočeno, (osoka) *BIKr.*

ošōlnčīti, sōlnčim, vb. pf. unsonnen, besonnen, *Cig.*

ošōlnčje, n. daš Sonnenhüttem, *Cig., Jan., Cig. (T.), Jes.*

osolziiti, im, vb. pf. behränen, *Cig.*

osonīti, im, vb. pf. „navdati koga s trupom uže od daleč, i ne doteknivši se ga, rekel bi sè samim dahom“, *Podkruci-Erj. (Torb.).*

osonj, f. V.-Cig., pogl. osonje.

osōnje, n. = osoje, *Cig., Jan., Mik.*

osopārīti, ārim, vb. pf. mit Dampf erfüllen: osoparjen, dunnstbefaden, *Cig.*

osōpsti, sōpem, vb. pf. 1) behauchen, *Cig., Šol.*; da golobom le osope gnezdo, skuajajo se, *Zr.*; — 2) o. se, zu Athem kommen: osopli so se od strahu, *Bes.*; (nam. od-sopsti se?).

osōra, f. = sovra, svora, *Mik.*

osorē, adv. = osevre, um diese Stunde, um diese Zeit, *Lerst. (Sl. Spr.).*

osorēj, adv. = osore, *Mur., Cig., Jan., Mik.*; lani osorej, *Erj. (Iz b. sp.)*; (= o si ori, *Mik.*).

osōren, rna, adj. ranih: o. kraj, C.; unfreundlich, schlimm, barsch, schroff; osorno gledati, govōriti; osoren človek = malobeseden č., *Mik.*

osorēnji, adj. dermalig, jetzig, *M.*

osōrīti se, im se, vb. pf. sich aufrichten: o. se komu, sich jemandem widersetzen, C.

osōrnica, f. = sovra pri vozu, *Tolm. - Erj. (Torb.).*

osōrnik, m. der Barische, der Schroffe, *Jan. (H.).*
osōrnost, f. die Hautheit, die Barischeit, die Schroffheit, *Mur., Cig., nk.*

osōven, vna, adj. = osojen, *Jan., C.*

1. osovīna, f. daš Wagenachsegestell, *Cig., Z.*
2. osovīna, f. = osoje, *Cig.*

1. osovjē, n. = osje, die Grannen, *Laščē-Erj. (Torb.).*

2. osōvje, n. = osoje, die Schattenjeite, *Cig., Jan., C., Rib.-Mik., Laško (Št.).*

ospābe, ska, m. „ograjn osobinsk (a ne obeč) pašnjak“, *Tolm.-Erj. (Torb.).*

ōspica, f. ospice, die Masern, C., *Bes., Istra-Lerst. (Rok.);* (ošpice, *Cig., Jan., Kr.*).

ōspīčav, adj. mit Masern behaftet, Z.

ospōdje, n. der Untergrund, *DZ.*

ospōtek, lka, m. die Begartung, C.

osopoliti se, im se, vb. pf. sich begatten, C.

osposōbiti, im, vb. pf. befähigen, *Raič (Let.), Šl. N.-C.*; — o. se, sich qualificieren, sich habilitieren, *Cig., Raič (Let.);* — prim. sposoben.

osprēdek, dka, m. die Fronte, *Jan.*

osprēdje, n. daš Vorderere, die Façade (arch.), *Cig. (T.);* — v skrajnem osprēdju, im äußersten Vordergrund, *Navr. (Let.);* das Proscenium, *Cig. (T.);* — der Vordergrund eines Gemäldes, *Cig. (T.).*

osrāma, f. die Beschämung, *Cig. (T.). C.*; — stsl.

osrāmīti, im, vb. pf. = osramotiti, *Cig.*

osrāmje, n. die Schamgegend, *Cig.*

osramočenje, n. die Beschämung, (-tenje) *Mur., Cig., Jan.*

osramočvāti, ājem, vb. impf. ad osramotiti, *DSv.*

osramotītev, tve, f. die Beschämung, *Cig., Jan.*
osramotīti, im, vb. pf. in Schande bringen, jemanden mit Schimpf beedeten; predzna hči očeta in moža osramotī, *Škrinj.-Valj. (Rad.);* — bloßstellen, beschämen; jemlje dostikrat slabe orodi, da napubneže osramotī, *Ravn.-Valj. (Rad.).*

osranē, čta, m. = osranec, *Cig.*

osrānec, nca, m. der Scheißer, der Scheißer *Cig., Jan., M.;* ósranec, *Notr.-Lerst. (Rok.);* (preprosta psovka).

osranjāk, m. = osranec, *Mur.*

osrānka, f. psovka na žensko, *Mur.*; — prim. osranec.

osrāti, sērjem, vb. pf. bejchessen; — (preprosto): in üblen Ruf bringen, verschreien.

osrba, f. mürrißcher Mensch, *Bučē (Št.)-C.*

osrbbati se, srbam se, vb. pf. mürriß antworten, *Bučē (Št.)-C.*

osrčēvānje, n. daš Ermnthigen, *Jan., nk.*

osrčēvāti, ājem, vb. impf. ad osrčēti: beherzt machen, ermunthigen, aufmuntern, *Cig., Jan., nk.*

osrčēvāvec, vca, m. der Ermnthiger, *Cig.*

osrčēti, srčim, vb. pf. beherzt machen, ermunthigen, o. se, Muth faßen, *Cig., Jan., nk.*

osrčēje, n. die Herzgegend, *Mur., Cig., Jan.*; grizenje v osrčju, *Dict.*; — daš Innerste, *Cig., Jan., nk.*

osrčēnik, m. der Herzbentel (pericardium), *Cig. (T.), Erj. (Som.).*

osrčēbati, bam, bljem, vb. pf. rings abjchürfen, Z.

osrčēvāten, lna, adj. beglückend, *Cig., Jan., nk.*

osrčēvāti, ājem, vb. impf. ad osrčēti: glücklich machen, beglücken, *Cig., Jan., M., nk.*

osrčēvāvec, vca, m. der Beglückter, *Cig., Jan., nk.*

osrčēvāvka, f. die Beglückterin, *Cig., nk.*

osrčēti, srčim, vb. pf. beglücken, *Cig., Jan., M., nk.*

osrčēdīti, im, vb. impf. = na osredke orati ali sejati, C.

osrēdck, dka, m. 1) daš in der Mitte Liegende, daš die Mitte Bildende, *Cig.*; 1. ljubljana, o. kranjske dežele, *Jurč.*; — der Mittelpunkt (fig.): o. gibanja, *Raič (Slov.);* — die Enclave (geogr.), *Cig. (T.), DZ.*; — dasjenige, was zwischen zwei verneinenden Grundruben übrig bleibt, die Uberschar (mont.), *Cig., DZ.*; — die Mittelmittel, *Mur., Cig., Jan.*; die Inseln in der Drau heißen „osredki“, *Javn. (Rok.);* (Tje na osredke Blejskega jezera, *Preš.*); — ein beraster Platz zwischen Aedern, *Javn., Štek., Notr., Dol.*; — = majhen gozdič sredi senožeti, *Tolm. - Štek. (Let.);* — die Mittelfurche, *Mur., Cig.*; na osredke orati, C.: osredke pobirati, die Mittelfurchen aufadem, *Cig.*; — 2) = sredstvo, daš Mittel, C., *Ravn.-Valj. (Rad.);* (po nem.).

osrédén, dna, *adj.* Jan. (H.), *pogl.* osrednji.
 osrédje, n. was in der Mitte ist, die Mitte, der Mittelpunkt, *Cig., Jan., C.*
 osrédnji, *adj.* was in der Mitte oder um die Mitte herum ist, *C.*; Central-, *Cig., Jan., Cig. (T.)*; *nk.*: osrednje gibanje, die Centralbewegung, *Cig. (T.)*; o. odbor, der Centralausschuß, *Cig., nk.*; — osrednja goz, der Dreieckstriemen, *M.*
 osredotočiti, *tščim. vb. pf.* concentrieren, *nk.*; — prim. sredotočje.
 osrěziti se, *im se. vb. pf.* durch den Frost harich werden, harichen, *Jan. (H.)*.
 osrkati, *sřkam, čem. vb. pf.* rings abschürfen, beschürfen.
 ôst, *i. f.* 1) die scharfe Spitze, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*; osti kaliti (puščicam), *Vod. (Pes.)*; — der Stachel, *Mur.*; — die Fischgräte, *C.*; — die Spitze, die Pointe (eines Gedankens), *Cig. (T.)*; — 2) *pl.* osti, die Fischgabel, *Dict., Cig., Jan., C.*; ribe loviti z ostmi, sčuke nabadati na osti, *1. JZr.*; — 3) *pl.* osti, der Zirkel, bei der Hohlzirkel, der Zirkel der Binder, *1. Cig., C., SlGor.*; — 4) *pl.* osti = osne: z ostmi platno na obeh krajih razpenjajo, *C.*; — 5) die Schärfe, *C.*; skrhane ostrine na ost prekovati, *Jap. (Sr. p.)*.
 ostabliti se, *im se. vb. pf. Cig.*, *pogl.* ostebliiti se.
 ostája, *f.* 1) das Weiben, der Aufenthalt, *Jan., C., M.*; — die Einfuhr, *Cig., Jan.*; die Unterfuhr, die Herberge, *Cig., Jan., Sol., DZ.*; — 2) das Einfuhrhaus, das Absteigequartier, *Cig.*; — 3) das Ubrigbleiben; tega je na ostajo, das ist im Uberschuß vorhanden, *Sret. (Rok.)*.
 ostajalsice, n. das Einfuhrhaus, das Absteigequartier, die Herberge, *Cig., Jan.*
 ostájanje, n. das Weiben; — das Verharren; — das Zurückbleiben; — das Ubrigbleiben; na ostájanje, im Uberschuß; ima vsega na o.; dela je na o., *Zora*.
 ostájati, *jam. jem. vb. impf. ad.* ostati; bleiben: o. pri službi božji do konca; jed v grlu ostaja, die Speise wird einem im Halse lang, *Cig.*; moj duh ostaje pri vas, *kajk.-Valj. (Rad.)*; — pri besedi o., Wort halten, *Cig., Jan.*; zadi o. zurückbleiben, nicht gleichen Schritt halten; enigmatično plegen; — übrig bleiben; vse gre za gospodarstvo, nič mi ne ostaja; ostaje za (na) nov račun, per Saldo, auf neue Rechnung, *Cig. (T.)*.
 ostájek, *ika, m.* der Rest, *C.*
 ostalina, *f.* 1) der Nachlaß, der Verlaß, die Verlassenschaft, *C., DZ., Levst. Nauk*; rokopisna o., handschriftlicher Nachlaß eines Verstorbenen, *Cig. (T.)*; — 2) die Mutterlange (chem.), *Cig. (T.)*, *C.*
 ostalinski, *adj.* Verlassenschafts, *DZ.*; ostalinski spisi, ostalinski oskrbnik, *Navr. Spom., Kop. sp.*; ostalinska razprava, die Verlassenschaftsabhandlung, *Levst. Nauk*
 ostáščina, *f.* der Rest, das Ueberbleibsel, *C.*
 ostáněck, *ška, m. dem.* ostaneck, das Weibchen, *Cig.*

ostáněck, *nka, m.* 1) das Ueberbleibsel, der Rest; ostanki, die Ueberreste; ostanke pobirati; — der Rechnungserst, *Jan., Cel. (Ar.)*; — ostanki (svetnikov), die Resiquien, *Cig.*; — ostanki, die Nachkommen, *ogr.-C.*; — do ostanka, im Uberschuß; vsega ima do ostanka, *Zr.*; — 2) das Weiben, *Cig., Jan.*; tukaj mi ni ostanka, *Cig.*; — der Aufenthalt, *Cig., Jan.*; o. imeti, sich aufhalten, *Cig.*
 ostániti, stánem, *vb. pf.* = ostati, *vřh. St.*
 ostánj, ánja, *m.* = osten, *C., Z.*, ôstanj, ánja, *Štek.*
 ustanoviti, *im. vb. pf.* bestatigen, *C.*
 óstar, *adj.* etwaß alt, *C.*
 ostárati, stáram, *vb. pf.* alt werden, *Dalm., kajk.-Valj. (Rad.)*; tudi: o. se, *Mur., C., Dalm.*
 ostarčjek, *ika, m.* zweijähriger Baum oder Nebenbüchling, *Cig.*
 ostarčlost, *f.* 1) die Bejahrtheit, die Altersschwäche, *Cig.*; — 2) das Veraltetsein, *Cig.*; die Verjährung (eines Rechtes), *DZ.*
 óstáren, rna, *adj.* ältlich, *C.*
 ostarěti, *im, vb. pf.* 1) altern, *Cig., Jan., C.*; o. v kaki službi, *Cig.*; ostarjel, bejahrt, *Cig., Jan., C.*; ostarcela dekleta, *Z.*; — 2) veralten, *Meg., Cig., Jan., C.*; delo je ostarelo, *Levst. (Iřb. sp.)*.
 ostarčati, *am, vb. pf.* alt werden (v. Bäumen), *C.*
 ostarěcn, éna, *adj.* alt (von Bäumen); ostarěčen les, überständiges Holz, *Z., Nov.*
 ostarčiti, *ičim. vb. pf.* 1) alt machen; ljudje se znajo omladiti in ostarčiti, *Glas.*; — 2) alt werden (von Bäumen), *Nor., Vrtoč. (Km. k.)*.
 ostarikast, *adj.* ältlich; ostarikasti divjaki, *Pvr.*
 ostariti se, *im se. vb. pf.* alt werden, *Bvr.*
 ostarjeno vino, abgelegener Wein, *Mur.*
 ostarljiv, íva, *adj.* ältlich, *C.*; že v mladih letih je bil na videz ostarljiv, *Slom.*
 ostárniti, stárnem, *vb. pf.* alt v. altersschwach werden, *C.*
 ôstast, *adj.* spitzig, stachelig, *Nov.*
 ostátek, *ika, m.* = ostaneck, *Cig., Jan.*
 ôstati, *am, vb. impf.* spizen, *C.*
 ostáti, stánem, *vb. pf.* bleiben; an einem Orte bleiben: o. na svojem mestu; doma o.; ostani, dokler se ti lubi; o. v postelji, zadi o., zurückbleiben; — in einem Zustande oder Verhältnisse bleiben: tako ne more o.; pokrit, obleden o.; o. samica, sitzen bleiben (von einem Mädchen), *Cig.*; stanovit, zvest o.; zdravi, z Bogom ostanite! Adien! o. pri čem, es bei etwas bewenden lassen, *Cig.*; sich auf etwas beschränken, *Cig. (T.)*; dolzan o., na dolgu o., schuldig bleiben; na laži o., mit Lügen bestehen, als Eruquer erscheinen, *Cig.*; — übrig bleiben; ostali so trije sinovi; če odsteješ troške od dohodkov, nič ne ostane; — ostali, der übrige, *Cig., Jan., C., nk.*; — eine Zeitlang bleiben, verweilen; o. pri kom črez noč; o. pri kom, bei jemandem einkehren.
 ostáva, *f.* 1) das Bekleidet, *Z.*; der Fled am Schuh, *Cig., C.*; ostavo prisiti, *Cig.*; — 2) črevlji na ostavo = na kveder, *Soška dol-*

Erj.(Torb.); pri črevljih na ostavo je oglavje s podplati odzunaj sešito, *GBrda*; — 3) die Hinterlage, das Depositum: dati na ostavo, hinterlegen, *Cig.*; (*hs.*): — die Reserve, *C.*; — 4) = ostanek, das Überbleibsel, *C.*

ostávar, rja, *m.* der Schutzflücker, *C.*

ostávck, vka, *m.* das Vermächtnis, das Erbe, *C.*

ostáviti, stáviu, *vb. pf.* 1) lassen, zurücklassen, verlassen, hinterlassen, *Alas., C., nk.*; — 2) o. se česa, etwas bleiben lassen, *Dol.-Cig.*; — 3) o. se s kom, sich von jemandem trennen, *C.*

ostávka, *f.* die Demission, *nk.*; — *hs.*

ostávljati, *am. vb. impf. ad* ostáviti, *Z., nk.*

ostávníkar, rja, *m.* cvek v črevljih na „ostavo“, *Tolm.-Erj.(Torb.)*.

ostávščina, *f.* = ostalina, der Nachlaß, die Verlassenschaft, *SlN., Vest.*; — *hs.*

ostěblek, bleka (belka), *m.* der Baumstamm, *C.*

ostebliúti se, *im se, vb. pf.* sich bestenken, sich bestanden, sich bestochen, *Z.*; (ostabliúti se) *Cig.*

ostéja, *f.* die gemauerte Seitenwand am Feuerherd oder am Kamin, *Rež.-C.*; — *nav. pl.* osteje, die Ofenmündung, *Guts., SlGradec-C.*; med ostejami, zwischen dem Gewölbe des Ofenloches, *C.*; — *prim. isteje*.

ostějnik, *m.* das Aufsloch über dem Ofenloch, *C.*

ostekleněti, *im, vb. pf.* zu Glas werden, glasähnlich werden, verglasten, *Cig., C.*; oči so mu osteklenele, *C.*; — erstarren, *Cig.*

ostekleniti, *im, vb. pf.* glazieren, *Cig.*

ostekléti, *im, vb. pf.* zu Glas werden, glasähnlich werden, verglasten, *Cig., Jan.*; osteklele so mu oči, *Cig., Erj.(Izb. sp.)*; — erstarren, *Jan., Bes.*; kri ostekli, *Vod.(Izb. sp.)*; — vor Schrecken, Verwunderung erstarren, *Laščé-Levst.(Rok.)*; — zelje je osteklelo, das Kraut wächst nicht mehr, *Z.*; kupčija je osteklela, der Handel stödt, *Vod.(Nov.), Škrinj.*

osteklina, *f.* die Glasur, *h. t.-Cig.(T.)*.

ostekliúti, *im, vb. pf.* glazieren, *Jan., Cig.(T.)*.

ósten, stna, *m.* 1) der Stachel, der Treibstachel, *Cig., Trub., Dalm.*; palica z železnim šilom na koncu, s katerim se tu ter tam zbadajo in poganjajo voli, *Erj.(Torb.)*; tebi bo težko, zoper ostne brcati, *Dalm., Trub.*; — 2) der Trokar (ein chirurgisches Instrument), *Cig., Jan.*; — 3) der Peitschenstiel, *Goriš.-Erj.(Torb.)*; ósten, *KrGora.*

ósten, stna, *adj.* spitzig; topi in ostni kavlji, *Strp.*

ostěnj, *adj.* spitzig, *C.*; — stachelig, *Šol.*

ostěnek, nka, *m.* die Gefäßwand, *DZ.*; — die Verkleidung des Schiffes, die Bordwand, der Bord, *Cig., Jan.*; na vnanjem ostenuku, *DZ.*; — die Seitenwand, *Cig.(T.)*; ostenki, die Seitenwände einer Dreisteme, *Dol.*; — die Nesselwand, *Cig., Bohinj-M.*

ostěnjak, *m.* der Wandwurf, *C.*

ostěnje, *n.* die Wände eines Raumes, *DZ., Bes., Zora, SlN.*; leseno o., *Jurč.*

óster, óstra, *adj.* scharf, o. nož; — ostro, die Schneide, *Cig.*; der Grat, *Jan., Jes.*; — spitz; oster kot, spitzer Winkel, *Cig.(T.)*; — rauh,

Cig.; ostra brada, *Cig.*; ostra sapa, ostro podnebbe, *Cig.*; — scharf, rauh (von Geschmack); — grell, durchdringend: o. glas, *Cig., Jan.*; — ostro pogledati koga, jemanden scharf anblicken; — durchdringend: oster um, *Cig.(T.)*; — streng, rigoros: oster sodnik, ostra kazen, ostre besede; ostro držati, imeti koga, jemanden streng behandeln.

óster, stra, *m.* die Schärfe, *Mur.*; nož je ves oster izgubil, *Polj.*; — za ostrom debel = nebioustrom, neolikan, *Polj.*

ostína, *f.* die Spitze: vlak teče proti ostini zakreta (gegen die Spitze des Wechfels), *DZ.*

ostišče, *n.* der Lanzenstiel, *C.*

ostúti, *im, vb. impf.* anpießen: o. ribe, *Cig.*

óstnat, *adj.* spitzig, *Z.*

ostníca, *f.* die Stachelborste, *Mur.*

ostníčar, *m.* neka povodna ptica: der Spornflügel (parra), *Erj.(Z.)*.

ostnina, *f.* = ostnica, *Mur.*

óstno, *n.* 1) der Stachel, *Meg., Jarn.*; die Spitze, *ZgD.*; — 2) *pl.* ostna, der Weberstrecker, *Jan.*

ostóhje, *n.* das Stiegenhaus, *Levst.(Pril.)*; — *prim. stolba.*

ostóhje, *n.* die Säuleneinfassung, *Cig., Vrt.*

ostópiti, stópim, *vb. pf.* = obstopiti, umringen, umzingeln, *Mur., Cig., Jan., Burg.*

óstra, *f.* = ostriga, die Mutter, *Mur., Cig., Jan.*

ostracizem, zma, *m.* das Scherbengericht, der ostracismus.

ostráč, *m.* = ostrič, *C.*

ostráhern, *adj.* = jako oster, *BIKr.-Let.*

ostrahováti, újem, *vb. pf.* züchtigen, *Z.*; — bändigen, *M.*

ostráseváti, újem, *vb. impf. ad* ostrášiti.

ostrášiti, strášim, *vb. pf.* in Furcht versetzen, einschüchtern.

ostrásljiv, íva, *adj.* Furcht erregend, *Jurč.*

ostráziti, strázim, *vb. pf.* (durch Wachen) beschützen, *Jan.(H.)*.

óstre, *m.* 1) die Schärfe, die Schneide, *ogr.-M., C.*; — 2) = osten, der Stachel, *Jarn.*

ostréca, *f.* das Kietgras (carex), *C.*

ostřd, *f.* *Cig.*, pogl. oskrd.

ostřda, *f.* *C.*, pogl. oskrd.

ostrěči, strěžem, *vb. pf.* bedienen, bewirten, *Mur.*

ostrégati, *am, vb. impf.* belauern, *C.*

ostrégováti, újem, *vb. impf.* belauern, beobachten: o. koga, *ogr.-C.*

ostréket, kla, *adj.* 1) hart, *Guts.*; — 2) Vorwürfe nicht beachtend: o. clovek, *Kor.-C.*; — böhartig, *Guts., Jarn.*; o. pes, *C.*; — *prim. strěati.*

ostrěklěti, *im, vb. pf.* erstarren, *Z.*

ostrěkl, strěkla, *m.* der Anschuß, der Streifschuß, *Cig.*

ostrětba, *f.* die Schußwunde, *Cig., Jan.*

ostrětek, lka, *m.* = ostrel, *Jan.*

ostrělití, *im, vb. pf.* = obstreliti, anjchießen, *Mur., Cig., Jan.*

ostrěljenina, *f.* die Schußwunde, *Cig.*

ostrénje, *n.* das Schärfe, *Cig.*; — das Spitzen der Nebenpfläbe, *južhSl.*; — o. razuma, die

Schärjung, die Ausbildung des Verstandes, *Cig.*
ostrčšček, ska. m. 1) der Dachvorsprung, *Jan.* (II.); — die Hutkrümpe, *Jan.*; — 2) = ostršje, die Dachung, *Jan.*; — 3) = klonica, V.-*Cig.*
ostršje, n. das Dachwerk, *Cig., Jan.*; vrabei so se skrivali za ostršja, *Vrt.*
ostršeti, im. vb. *impf.* scharf sein: ostršce senčece = ostro seno, *Npes.-Pjk./Črt.*
ostrevo, n. pogl. ostrivo.
ostržati, am. vb. *impf.* herumspähen, tudi: zmedlos herumgaffen, herumlungern, *Svet. (Rok.).*
ostržovati, ujem, vb. *impf.* = ostrezati. *Svet. (Rok.).*
ōstrež, m. der Varich (perca fluviatilis), *Mur., Cig., Valj./Rad.*; ostrēž, čza, *Frey.(F.).*
ostrgača, f. pogl. ostrogača.
ostrgati, strgam. zem. vb. *pf.* rings abshaben; o. ribi luske; ostrgani kruh. das Haspelbrot, *Cig.*; — beihaben; Ionec o., dimnike o., die Rauchfänge absetzen, *Vod.(Izb. sp.);* razdieren: o. z nožičem zapisano besedo, *Jan.*; kože o., die Felle auf der Fleischseite glattschaben, schlachten, *Cig.*
ostrglāca, f. der Anorenstod, C.; — die Spreizstange, M.; — (nam. ostroglača?, prim. ostrogača).
ōstrie, m. = ostrc, die Schneide, *kajk., agr.-Valj./Rad.*
ostrica, f. 1) die Schärfe, die Schneide, *Cig., Jan., DZ.*; britvina ostrica, pravi kmet, *Levst.(Glas.);* — 2) der Felsenzaden, *Cig.*; — 3) neka riba, C., *Ip.-Erj./Torb.*; — 4) neko jabolko, *Mariborska ok.-Erj./Torb.*; — das Cyperngras (cyperus), *Tuš.(R.);* rumena o., das gelbliche Cyperngras (cyperus flavescens), C.; — die Schuele (aira), *Cig., C. Medv.(Rok.).*
ostrič, ōca, m. der Arbeiter, der die Weinartpflanze spitzt, (ostrič) *južhSt.*
ostričast, adj. scharf, spizig, Z., *Bes.*
ostriček, ōka, m. eine Distelart, C., *Vrt.*; — pasji stric, *kajk.-Valj./Rad.*
ostričevka, f. der Distelfut, *Jarn.*
ostriči, stričem, vb. *pf.* 1) mit der Schere beschneiden, scherem; o. lase, brado, ovco o.; o. koga, jemandem die Haare schneiden; o. se dati, sich die Haare schneiden lassen; o. sukno, ein Tuch abtanen, *Cig.*; — 2) o. se = osuti se (o grozdju), abfallen („anspreißen“), *St.-C.*
ostrička, f. neko jabolko, die Goldparmene, C.
ostriga, f. die Muschel, *Cig., Jan., C.*; užina o., die eßbare Muschel (ostrea edulis), *Erj./Ž.*; prim. it. ostrica, dial. ostriga.
ostrigar, ōra, m. der Muschelfänger, der Muschermann, *Cig., Jan.*
ostrigarica, f. das Muschelweib, *Cig.*
ostrigati, am. vb. *impf. ad* ostriči: 1) mit der Schere beschneiden, scherem; — 2) o. se, = ospati se, abfallen („anspreißen“, von Wein beeren nach der Mitte), *St.-C.*
ostritec, n. = ostrivec, *Cig.*
ostriten, ōna, adj. scharfend, zum Schärzen dienend, Schärz, *Cig.*

ostrilo, n. 1) der Schärzapparat, *Cig.*; der Weßstein, C.; = klepi, das Deugelzeng, *Ahač.*; — 2) dvorezna strgulja, s katero se reže satje, *Levst.(Beč.).*
ostrina, f. 1) die Schärfe; nož je ob ostrino, das Messer hat seine Schärfe verloren, *Polj.*; o. (eloveškega uma), der Scharfsinn, *Cig.*; — 2) das Schärfe, das Spitzige; Na trnati ostrini žlahna vrtnica cveti, *Slom.*; — die Schneide, *Cig., Jan., Cig.(T.);* — die Spitze, *Jan., C.*; — ein scharfes Werkzeug; prinesi mi kako ostrino, *južhSt.*
ostrinar, ōra, m. der Scharfsinnschmeid, *Cig.*
ostrinjak, m. das Spitzmesser, *Jan.*
ostris, m. der Vorwortsatz zool., h. t.-*Cig. (T.).*
ōstriški, adj. Muscher: ostriška lupina, die Muschelschale, *Cig.*
ostriti, im, vb. *impf.* scharfen; o. nože; o. podkove, *Levst.(Poak.);* — spizen: o. kolje za vinograd, C., *južhSt.*; — o. se. spizig werden: trn se iz mladega ostri, = was eine Nessel werden will, brennt bald, *Cig.*; — o. um, den Verstand scharfen, *Cig.*
ostrivec, vca, m. das Schärzzeichen, der Aentus, *Jan.*
ostrivo, n. das Schärzeisen für Mühlsteine, der Zweispitz der Steinmeße, (ostrevo) I.-*Cig.*
ostriz, m. der Flußbarsch (perca fluviatilis), *Jan., Erj.(Ž.), Gazič na Krki-Erj.(Torb.);* — prim. ostrež.
ostrizek, ōka, m. 1) etwas mit der Schere Abgeschuitenes; ostrizki, das Scherhaar, Papierabschnittel u. dgl., *Cig.*; — 2) ein fahl Weichorener, *Streč.*
ōstrižen, ōna, adj. Muscher, *Cig.*
ostrizenec, nca, m. ein Mann mit beschorenem Kopfe, der Schortopf, *Cig.*
ostrizine, f. pl. die Scherwolle, die Stockwolle, *Cig., C.*
ostrizšče, n. die Muschelnant, *Cig., Jan.*
ōstrižnica, f. die Muschelmuschel, die Muschelschale, *Cig., Jan.*
ostriznjak, m. der Muschelnbehälter, *Cig.*
ōstrijc, n. die Schneide, C., (ostrije) *Cig.(T.).*
ostrmenčeti, m, vb. *pf.* erstauen, C.; — pogl. ostrmeti.
ostrmčeti, im, vb. *pf.* 1) erstarren: roka mi je ostrmela, Z.; jezik mu je ostrmel, *Bas.*; steklenju psu oči ostrme, *Vrtor.(Km. k.);* veliko zarodičev ostrmi, da več ne rastejo, *Vrtor.(Vin.);* — 2) hängen bleiben (von einem gefällten Baume), *Cig.*; o drevesu, ki posekano ne pale na tla, ampak se nasloni na drugo drevo, pravijo, da „ostrmi“, *Notr.*; — 3) vor Stauen starren werden, erstauen: ostrmeli so nad tem-le prvim eudežem, *Ravn.*
ostrmčevati, am, vb. *impf. ad* ostrmeti: zu erstauen pflegen, *Jan.*
ostrmina, f. = strmina, *Jan.(II.).*
ostrmiti, im, vb. *pf.* 1) steil machen, *Jan.(II.);* ostrmljen, geböcht, *Cig.(T.);* — 2) o se, hängen bleiben (von einem gefällten Baume), C.; — prim. ostrmeti 2).
ōstmje, n. steile Orte, C.

ostrmljiv, *iva*, *adj.* erstaunlich, *Jan. (H.)*.
 ostrnica, *f.* pogl. ostrvnica.
 ostróba, *f.* 1) die Schärfe, *C.*; — die Strenge, *C.*; — 2) die Schneide, *Cig.*
 ostróča, *f.* = ostrota, *ostrost*, *C.*
 ostróčiti se, stróčim se, *vb. pf.* sich behilfen, *Cig., Z.*
 ostròg, stróga, *m.* ein mit Kaliffaden umgebener Ort, *Valj. (Rad.)*; ein besetzter Ort, ein besetztes Lager, *Mur., Cig., Jan.*; — stsl. ostróga, *f.* 1) der Sporn, *Dict., Mur., Cig., Jan., nk.*; petelin ima ostroge. *Dict.*; — 2) ostroge = stogi, štirje koli okolo stožja v tla zabiti, *Ben.-Erj. (Torb.)*; — 3) ostroge = na pol okleščene veje na rakli, *Tohn.*; — 4) der Brombeerstrauch (*rubus fruticosus*), *Rež.-C.*; — eine Ranke des Brombeerstrauches: kopina ima dolge ostroge, *Fr.-C.*; — tudi: die Aderbrombeere (*rubus caesius*), *C.*; — der Rittersporn (*delphinium*), *Cig.*
 ostrógáč, *m.* der Spornträger, *Cig.*
 ostrógáč, *f.* rakla z vejami na pol okleščene-nimi („ostrogami“), na kateri se suši seno ali detelja, *Tohn.*; (ostrgača, *Bole.-Erj. (Torb.)*).
 ostrógar, *rja*, *m.* 1) der Spornmacher, der Sporer, *Cig., Jan.*; — 2) der Wehrvogel (*palamedea*), *Erj. (Z.)*.
 ostrógát, áta, *adj.* bespornt. *Cig.*
 ostrógev, *gve*, *f.* der Sporn, *ogr.-C., Valj. (Rad.)*.
 ostrógláve, *vca*, *m.* der Spitzkopf, *Bes.*; — = sveder, *Vod. (Pes.)*.
 ostróglež, *m.* die Spornammer, beli o. die Schneckammer (*emberiza nivalis*), *C., Z., Frey. (F.)*.
 ostrógli, *m. pl.* 1) die Sporen, *M.*; — 2) der Rittersporn (*delphinium*), *Javn.*
 ostrógonšec, *sca*, *m.* = ostrogač, der Spornträger, *Cig.*
 ostrójiiti, *im. vb. pf.* 1) inwendig mit Brettern besetzen, auskimmern (im Bergbau), *Cig.*; — 2) gründen, stiften, *C.*; — 3) gerben; — ausbeizen: preden lan razgrneš, z vodo ga pomoči, se lepše ostroji, *Vod. (Izb. sp.)*.
 ostrókóten, *tna*, *adj.* spitzenförmig, *Cig. (T.). Cel. (Geom.)*.
 ostrolist, *lista*, *adj.* ranhblättrig, *Cig., Jan.*: jharšblättrig, *Jan. (H.)*; — ostrolisti javor = ostrolistnica, die Stachelpalme, *C.*
 ostrolisten, *tna*, *adj.* = ostrolist, *Jan. (H.)*.
 ostrolistnica, *f.* = božje drevice, die Stachelpalme, *Jan.*
 ostronòs, *nósa*, *adj.* spitznäsig, *Bes.*
 ostroobrázen, *zna*, *adj.* von ernstem Gesichte, *C.*; ostroobrazni birokrati, *Jurč.*
 ostroob, óka, *adj.* jharšsichtig, *Cig.*: jharšblicend, *Cig. (T.)*.
 ostrópje, *n.* die Zimmerdecke, *Jan.*
 ostroplúta, *f.* ribe ostroplute, die Stachelstoffer (*acanthopteri*), *Cig. (T.), Erj. (Ž.)*.
 ostrorézen, *zna*, *adj.* jharšschneidig, *Cig., Jan.*
 ostroròb, róba, *adj.* jharšfántig, *Jan., C.*
 ostrorobát, áta, *adj.* = ostrorob, *Cig., Jan.*: ostrorobato orodje, *SlN.*

ostroròg, róga, *adj.* jharšhörnig, *Cig.*
 ostróščén, éna, *adj.* jharšschneidig, *Cig.*
 ostroslemenát, áta, *adj.* mit jharšflantiger Hirse: ostroslemenati griči, špišgipfelige Hügel, *Zora*.
 ostrosóden, ána, *adj.* streng urtheilend, *SlN.*
 ostróšt, *f.* die Schärfe; die Raubigkeit, die Bressheit; die Strenge, *re.*; — prim. oster.
 ostróstréce, áca, *m.* der Scharschütze, *Cig., Jan., C.*
 ostróšilast, *adj.* feingeipigt, *Cig.*
 ostróta, *f.* = ostrost, *Cig., Jan., Cig. (T.)*.
 ostróum, úma, *m.* = ostroumie, *Mur., Jan.*
 ostróumen, *mna*, *adj.* jharšjünnig, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
 ostróumje, *n.* durchdringender Verstand, der Scharsjünn, *Cig., Jan., Cig. (T.), nk.*
 ostróumnost, *f.* die Scharsjünnigkeit, *Mur., Cig., nk.*
 ostróušnik, *m.* derjenige, der ein jharšes Gehör hat, *C.*
 ostróv, stróva, *m.* die Insel, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.), Met., Jes.*; — stsl.
 ostróvast, *adj.* inseljörmig: ostróvasta bradavica, die unwallte Papille, *Erj. (Som.)*.
 ostróvid, vída, *m.* = ris, der Luchs, *Mur.*
 ostróvid, vída, *adj.* jharšsichtig, *Cig.*
 ostróviden, ána, *adj.* jharšsichtig, *Mur., Cig.*; ostróvidno oko, *Str.*
 ostróvidnost, *f.* die Scharsichtigkeit, *Mur., Cig.*
 ostróvnat, *adj.* inselreich, *Cig., Jan.*; — prim. ostrov.
 ostróvnica, *f.* eine Art jharšes Weidengras, *C.*; der Ziest (*stachys*), *Z.*
 ostróvdh, vóha, *adj.* mit jharšem Gerndjünn, *Levst. (Zb. sp.)*.
 ostrózòb, zóba, *adj.* jharšzählig, *nk.*: ostrózòbi polhi, *Jurč.*; — ostrózòba skrb, *Str.*
 ostrózòbèast, *adj.* mit jharšen Zähnden, *Cig.*
 ostrózèc, zèca, *m.* der Zaun (*geogr.*), *Cig. (T.)*.
 ostróžen, zna, *adj.* Sporn; ostróžno kolce, das Spornrädchen, *Cig.*
 ostróžica, *f. dem.* ostroga; 1) kleiner Sporn, *Valj. (Rad.)*; — 2) = ostróžnik, der Rittersporn (*delphinium*), *Cig.*
 ostróžina, *f.* = ostrožnica, der Brombeerstrauch, *Jan. (H.)*.
 ostróžnica, *f.* die Brombeerstaude, die Brombeere (*rubus fruticosus*), *Meg. Mur., Cig., Dol.-Erj. (Torb.), Levst. (M.), Notr., Poh.*; — die Aderbrombeere (*rubus caesius*), *Tuš. (R.)*; — neko jabolko, *C.*
 ostróžnik, *m.* 1) = ostrogar 1), *Jan. (H.)*; — 2) der Rittersporn (*delphinium consolida*), *Cig., Jan., Tuš. (R.), Cv.*
 ostróžgati, *gam*, *zem*, *vb. pf.* abschaben; o. kožam dlako, *Cig.*; o. kože, die Felle anschleifen, *Cig.*; o. kopito, den Huf anschneiden, *Cig.*; — abhobeln, abdrehseln, *Cig.*
 ostrúniti, *im. vb. pf.* mit Saiten bespannen, *Cig., Jan.*
 ostrúp, *m.* die Vergiftung, *Cig.*
 ostrupeniti, *im. vb. pf.* vergiften, *Jan., M., Bes.*; tisti pogovori so tvoje srce popolnoma ostrupenili. *Šerb.*

ostrúpiti, strúpim, *vb. pf.* vergiften, *Dict.-Mik., Guts., Mur., V.-Cig., Jan., nk.*
 ostrupljénje, *n.* die Vergiftung, *Cig.*
 ostrupljévati, *ujem. vb. impf. ad* ostrupiti, *nk., (ostrupovati) Z.*
 ostrúpnica, *f.* die Vergifterin, *Cig.*
 ostrúpnik, *m.* der Vergifter, *Cig.*
 ostrupovíti, *im. vb. pf.* vergiften, *Dict.*
 ostrúz, *m.* 1) prva odsékana treska, *C.:* — 2) der entförnte Maiskolben, *C.*
 ostrúzck, *zka. m.* 1) das Abichabjel, *Cig.:* nav. *pl.* ostruzki, *Cig., Jan.:* 3) B. die Abichabjel von rohen Erdäpfeln, *Ip.-Erj. (Torb.);* rožni ostruzki, die Hornpäne, *Cig.:* glavničarski ostruzki so dober gnoj, *Vrtov. (Km. k.);* srebrni ostruzki, die Silberfräse, *DZ.:* zlatarski ostruzki, die Goldschmiedsfräse, *Cig.:* — ostruzki, die Drechselabfälle, *Cig., Jan.:* — Hobelpäne, *Cig., Jan.:* (rus. — 2) der entförnte Maiskolben, *Goriška ok.-Erj. (Torb.).*
 ostrúzi, *f. pl.* die Abichabjel, *Cig.:* 3) B. die abgehakte Haut der Erdäpfel, *M., Notr.:* — die Hobelpäne, *M.*
 ostruzina, *f.* der Abfall beim Schaben, Drechseln, *Jan.:* ostruzine, Abichabjel, *Z.:* — luskí ječmenovi, *Ig. Dol.:*
 ostrúžiti, *im. vb. pf.* abschaben: o. kože, die Hante abzichen, absteichen, *Vrt.*
 ostrúžje, *n. coll.* — ostruzki, Abichabjel, *Cig.:* der Drechselabfall, Hobelpäne, *Jan. (H.):* — senen drobiz, senene mrve, das Mehl, *Rihenberk-Erj. (Torb.).*
 ostrúžnica, *f.* die Drechselbank: les na ostruznici vrteti, *Slom.*
 ostrv, *i. f.* 1) ein dünner Stamm mit Zaden oder Sprieheln, auf welche Garben gesteckt werden, damit sie trocknen, die Hülfstange, (meist ein junger Baum mit kurz behauenen Ästen: na ostrvi tudi deteljo devajo, da se suši, *KrGora.:* — 2) pri kozolecu glavni steber, katerega podpirajo opornice, *Tolm.-Erj. (Torb.).*
 ostrva, *f.* ostrv 1), *Mur., Jan., Poh.*
 ostrvica, *f. dem. ostrv 1), Jan. (H.).*
 ostrvíčka, *f. dem. ostrvica, Mur.*
 ostrvnička, *f.* ostrv 1), *M.:* ne prav do polti ósékana rakla, na kateri se suši detelja ali snopje (nav. ostrveca), *Lož., Lašče-Erj. (Torb.), Nov., Lest. Pril., Dol., Notr.:* volkodlak ostrvničo na njivi po božiču mekasti in grize, *Lj./Zr.*
 ostrúžck, *zka. m.* 1) nav. *pl.* ostruzki, Abichabjel, *Cig., Jan., C.:* kuhinjski ostruzki, *Vrtov. (Km. k.):* — 2) ein verflummerter Mensch, *Dol.*
 ostrúžine, *f. pl.* ostruzki 1), *C.*
 ostúden, *m.* etwas Efel Erregendes: das Echenjal, *Cig.:* Nso vedeti ne znali, kaj in kdo je 1) — to ostud, *Npes.-Mik.:* der Wurm des Madlers, der Engertling, *Gor., Valj. Rad.*
 ostúd, *f.* das Echenjal, *Gor.-Mik.:* o. in gnus- a. Rog-Valj. Rad.
 ostúda, *f.* 1) der Efel, der Abjeden, der Graus, *Mur., Cig.:* — 2) etwas Efelhaftes: pehar poln ostúde o. gnusobe, *Valj. Rad.:* der

Brenel, das Echenjal, *Cig.:* — ein efelhafter Mensch, *Štok.:* Da jaz bi se s tako ostudo boril! *Lest. (Zb. sp.).*
 ostúden, *dna. adj.* efelhaft, schenßlich, *Dict., Cig., Jan., nk.:* o. kot stara mast, *Guts.*
 ostudeníti, *im. vb. pf.* erfalten, *C.*
 ostúdití, *im. vb. pf.* efelhaft machen, verunreinigen, *Z.:* — o. se = pristuditi se, *Trub. (Post.).*
 ostudljiv, *iva, adj.* mit Efel verbunden, *Cig.*
 ostúdnost, *m.* der Efelhafte, der Abscheuliche, *C., nk.*
 ostúdnica, *f.* 1) ein efelhaftes Weib, *Valj. Rad.:* — 2) der Regenwurm, *Cig., Gor.:* — 3) ostudnice, der Blutsleckenansaugschlag, die Peteschen (petechiae), *Mur., C.*
 ostúdnik, *m.* 1) ein efelhafter, abscheulicher Mensch, *Cig.:* — 2) der Engertling, *Cig.*
 ostúdnost, *f.* die Efelhaftigkeit, die Schenßlichkeit, *Mur., Cig., Jan., nk.:* pregreche grdobo in ostudnost spoznavati, *Ravn.*
 ostvar, *ria, m.* der Motulkenreß oder Pfeilschwanz (limulus Polyphemus), *Erj. (Z.).*
 ostváríti, *stvárim, vb. pf.* verwirklichen: ide za to, da ostvarimo veliko misel, es handelt sich um die Realisierung einer großen Idee, *Cig. (T.), nk.*
 ostvárjati, *am. vb. impf. ad* ostvariti, *nk.*
 ostvarénje, *n.* die Verwirklichung, die Activierung: o. misli, die Hypostase (phil.), *Cig. (T.).*
 ostve, *stev, f. pl.* der Dreizack zum Fangen der Fische, die Fischgabel, *Mur., Cig., Jan.:* — die Harpune, *Cig., Jan.*
 ósuh, *adj.* etwas trocken, *C.:* osuhe zilice na vejah, *Pirc.*
 osúhel, *hla. adj.* = oschel, *Cig., Jan., C.*
 osúhniti, *súhnem, vb. pf.* = osehniti, *C.*
 osúkati, *kam. čem, vb. pf. 1)* zusammen-drehen, ab-drehen, *Mur.:* — 2) o. se, sich um-drehen, *C.*
 osúknjati, *am. vb. pf.* mit einem Node bekleiden: osuknjati, *ZgD.*
 osúmba, *f.* die Verdächtigung, *C.*
 osúmck, *mka. m.* der Verdachtsgrund, *Cig.*
 osúmiti, *im. vb. pf.* in Verdacht bringen, verdächtigen, *Cig.:* to bi osumilo moje zdravniške vednosti, *Bes.*
 osúmljaj, *m.* der Verdachtsgrund, *Cig., Jan. DZ.*
 osúmljati, *am. vb. impf. ad* osumiti; verdächtigen, *C.*
 osumljévati, *ujem. vb. impf.* osumljati, *C.*
 osúp, *m.* die Uberrauchung, die Bestürzung, das Entsetzen, *Cig., Jan., Cig. (T., Valj. Rad.:* — prim. stsl. osapnieti, erschrecken, *Mik., Pt.).*
 osúpet, *pla. adj.* erstauet, überrascht, bestürzt, *nk.:* osuplo koga pogledati, *Svet (Kok.:* ves osupel, *Erj. (Torb.).*
 osúpcn, *pna. adj.* uberrauchend, *Jan.*
 osúpiti, *im. vb. pf.* in Erstauet verieten, uberrauchen, *Jan.*
 osúplost, *f.* die Bestürztheit, das Erstauetsein, *nk.:* kdo popisó njih osuplost? *Erj., Kzb. sp.:* iznebiti se osuplosti, *Jurč.*

osúpiniti, súpncem, *vb. pf.* 1) sich betreffen finden, erstanen, *Mur., Cig., Jan., kajk.-Valj.(Rad.)*; osupnil je, ko sem mu to povedal, *Mik.*; — 2) = osupiti, übertraffen, *Jan.*; osupnjen = osupel, *Cig., Jan., nk.*

osúpjenje, *n.* das Erstanen, *kajk.-Valj.(Rad.)*

osúpjenost, *f.* = osuplost, *Cig., Jan., kajk.-Valj.(Rad.)*

osupovâti, ūjem, *vb. impf. ad* osupniti 2); übertraffen, *Jan.*

osurovâti, im, *vb. pf.* verrothen, verwildern, *Sol.*

osušati, am, *vb. impf. ad* osušiti, *Z.*; Osuša mi lice kmetija, *Čb.*

osušen, šna, *adj.* etwas dürr oder trocken, *Cig., Jan., C., Dalm.*; v osušni deželi, *Dalm.*; osušno meso, leto, osušna jesen, *C.*; osušno perilo, halb getrocknete Wäsche, *Svet.(Rok.)*

osuševânje, *n.* die Trocknung, die Trockenlegung, *Jan.(H.)*

osuševati, am, *vb. impf.* = osušati, osuševati. (*ujem*). *Vrt.*

osuševâti, ūjem, *vb. impf. ad* osušiti, *nk.*

osušiten, lna, *adj.* zur Trockenlegung gehörig, *DZ.*; osušilna dela, *DZ.*

osušitev, tve, *f.* die Trockenlegung, *DZ.*

osušiti, im, *vb. pf.* trocken machen, abdörren, *Cig., Jan.*; trocken legen, *nk.*; o. se, trocken werden, *Cig., Jan.*; — o. koga, jemanden trocken legen, ausziehen (*fig.*), *Cig.*

osušnica, *f.* pri strešnem odru spodnja greda, ležeča na zidu, die Mauerbank, *C., Z., Zemon(Notr.)-Erj.(Torb.)*

osûtek, tka, *m.* 1) das Verstreute, *Mik.*; — 2) eine Hautkrankheit, *Valj.(Rad.)*

osûti, spém (sûjem), *vb. pf.* 1) rings umschütten; o. krompir, die Kartoffeln behäufeln, *Cig.*; — behütten: o. s peskom; — nebo se je osulo z zvezdami, *Erj.(Izb. sp.)*; — sich bemächtigen: strah me ospe, *Jan.*; — 2) o. se, abfallen (von Laub, Blüten, Trauben, Samen u. dgl.); grozdje se je osulo, *Z.*; Oh, cvetje je rahlo, črez noč se ospe, *Greg.*; — sich entlauben: drevje se je osulo, die Bäume haben des Laub verloren; die Blüten verlieren: roža se osuje, *Preš.*; — abrieseln (vom Sande), *Cig.*; heraussfallen (vom Samen), *Mur.*; abriipen: oves se osuje, *Cig.*; — 3) o. se, ausschlagen, ansfahren (vom Hautausschlag), *Cig., Jan.*

osutine, *f. pl.* = osepnice, die Blattern, *C.*

osûtnice, *f. pl.* = osepnice, die Blattern, *C.*

osûznjiti, im, *vb. pf.* zum Sklaven machen, *C.*

osvâčiti se, im se, *vb. pf.* = posvâčiti se, sich verschwâgern, *Jan.(H.)*

osvajâc, *m.* der Eroberer, *C.*

osvâjanje, *n.* die Zueignung, die Aneignung, die Eroberung, *nk.*

osvajatelj, *m.* der Eroberer, *Jan.(H.)*

osvâjati, am, *vb. impf. ad* osvovati; 1) sich zueignen, usurpieren, erobern, *nk.*; — 2) o. se, sich frei machen, *Jan.(H.)*

osvâljk, lka, *m.* 1) ein gerolltes Stück Teig, *Cig., Gor.*; die Stopfmudel, *Cig.*; — die Pflle, *Cig., Nov.*; das Wügel, *Valj.(Rad.)*; — 2) das Pflentrant (pilularia), *C.*

osvaljkâti, âm, *vb. pf.* (zu klößchen) zutau mannenrollen, *Z.*; — spēh je bil ves omazan in osvaljkan, *Andr.*

osvâniti, nem, *vb. pf.* anbreden (o dnevu, solncu), *Z., C.*; — prim. hs. osvanuti.

osvêčava, *f.* die Beleuchtung, die Illumination, *Cig., Ja., C., nk.*

osvêčavati, am, *vb. impf.* = osvêčevati, *Cig.*

osvêčevati, ūjem, *vb. impf. ad* 1. osvetiti; beleuchten, *Cig.*

osvedočiti, im, *vb. pf.* 1) o. kaj, von etwas Zeugniß geben, *Jan.(H.)*; — 2) überzeugen, *C.*; — tudi: osvedôčiti, ôčim, *nk.*

osvestiti, im, *vb. pf.* o. koga, zum Bewußtsein bringen, *Cig.(T.)*; o. se, zum Bewußtsein, zur Besinnung kommen, *Jan., Cig.(T.), Erj.(Izb. sp.)*; nav. osvestiti; — hs.

osvêt, svêta, *m.* 1) der Heiligenschein, *M.*; — der Hof des Mondes, *M.*; — 2) = osvít, das beginnende Tageslicht, *Valj.(Rad.)*

osvêta, *f.* die Nacht, *Mur., Jan., nk.*; krvna o. die Blutrache, *Jan.*; — hs.

osvêtek, tka, *m.* 1) der Vortag eines großen Festtages, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) = so-praznik, ein abgebrachter oder ungebotener Feiertag, *C.*

osvêtel, tla, *adj.* etwas hell, *C.*

osvêten, tna, *adj.* 1) feierlich: osvetna prisega, *C.*; — 2) Nachts: osvêtni vihar, *Vod.(Pes.)*; — prim. osveta.

osvetinjenee, nca, *m.* der mit einer Medaille Geschmückte, *M.*

osvetinjiti, injim, *vb. pf.* mit einer Medaille auszeichnen o. schmücken, *M., Navr.(Spom.)*

osvetitelj, *m.* der Rächer, *nk.*; — hs.

1. osvêtiti, im, *vb. pf.* unleuchten, *Cig.*; beleuchten, *Cig., Jan., M.*; umstrahlen, verklären, *C.*

2. osvêtiti, im, *vb. pf.* 1) heiligen, *Mur.*; — 2) rächen, o. se, sich rächen, *Mur., Jan., nk.*; (hs.).

osvêtje, *n.* das Weltjähren, das Weltgebäude, *Cig.(T.)*

osvêtiti, im, *vb. pf.* 1) glänzend machen, blânten, putzen, *Cig., Jan.*; — 2) bestrahlen, beleuchten, *Cig.*; ob mesečnem mraku solnčni žarki lune prav ne osvetle, *Ravn.-Valj.(Rad.)*; nit, osvetljena z rdečo svetlobo, *Žnid.*; — illuminieren, *Cig.(T.)*

osvêtljaj, *m.* = izpremljaj, ein lichter Zwischenraum (bei einem Geisteskranken), *Jan.(H.)*

osvêtljâva, *f.* die Beleuchtung; o., katero vzprjema kaka ploskev od druge zareče ploskve, *Žnid.*; — die Illumination, *Jan.*

osvêtljevâti, ūjem, *vb. impf. ad* osvêtliti; beleuchten, *Mur., nk.*

osvêtljiv, îva, *adj.* rachsüchtig, *nk.*; — prim. osveta.

osvêtljivost, *f.* die Nachsucht, *nk.*; — prim. osveta.

osvetlobiti, im, *vb. pf.* illuminieren, *V.-Cig.*

osvetnica, *f.* die Rächerin, *Jan., Zora*; — hs. osvetnik, *m.* der Rächer, *Mur., Jan., Sol.*; — hs.

osvêtnost, *f.* die Feierlichkeit (3. B. eines Fides), *C.*

osvetoželjcn, lina, *adj.* = osvetljiv, *Jan.*; — prim. osveta.

osvęziti, im, *vb. pf.* aufrechten, *Jan.*, *nk.*: — prim. svež.

osvínčiti, im, *vb. pf.* 1) um-, verbleien, *Cig.*; — 2) mit Blei versehen: osvínčen bič, eine Peitsche mit Bleifugeln, *ZgD.*

osvíniti, vínem, *vb. pf.* verrenken, *C.*

osvínjati, ám, *vb. pf.* besudeln, beschmutzen, *Cig.*, *Jan.*; — bematseln, *Jarn.*

osvišek, ška, *m.* omlačen ali otepen snop = otep, *Vas Krn-Erj. (Torb.)*.

osvit, *m.* 1) die Morgendämmerung, *Cig. (T.)*, *M.*, *Valj. (Rad.)*; — 2) der Schein, *Cig.*

osvitck, ika, *m.* die Morgendämmerung, *Jan. (Cig. (T.))*.

osvítiti, svítmem, *vb. pf.* andbrechen: osvitne dan, *Vrt.*

osvobájati, am, *vb. impf. ad* osvoboditi, *IjZv.*

osvobódba, *f.* die Freimachung, die Emancipation, *Cig.*

osvoboditelj, *m.* der Befreier, *Cig.*, *nk.*

osvobodítev, tve, *f.* die Freimachung, die Befreiung, *Jan.*, *nk.*; časna o. (od vojaščine), *Levst. (Nauk.)*.

osvobodíti, im, *vb. pf.* frei machen, befreien, *Cig.*, *Jan.*, *M.*, *nk.*; o. učenca, freisprechen, *Cig.*; — prim. osloboditi.

osvobodnica, *f.* 1) die Befreierin, *Cig.*; — 2) osvobódnica, der Laßbrief, *Jan. (H.)*.

osvobodník, *m.* der Freimacher, der Befreier, *Cig.*, *Jan.*

osvobódnina, *f.* die Freisprechungsgebühr, *Cig.*

osvobóden, dna, *adj.* osvobódnó pismo, der Laßbrief, *Cig.*

osvobója, *f.* die Freimachung, die Emancipation, *Zr.*; ženska o., die Frauenemancipation, *Str.*

osvobójčence, nca, *m.* der Befreite, der Freigelassene, *Cig.*, *nk.*

osvobójčnka, *f.* die Befreite, die Freigelassene, *Cig.*, *nk.*; — die Emancipierte, *Str.*

osvobójeváti, újem, *vb. impf. ad* osvoboditi, (osvobodovati) *Cig.*

osvójbja, *f.* die Zueignung, *Nov.-C.*

osvojénje, *n.* die Aneignung, die Occupation, die Einnahme (eines Ortes), *Jan. (H.)*.

osvojevátcn, lna, *adj.* Eroberung: osvojevátna vojska, *Cig.*

osvojevánje, *n.* das Erobern: osvojevanja želen, eroberungsiüchtig, *Cig.*

osvojevátí, újem, *vb. impf. ad* osvójiti: 1) sich zueignen, erobern, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — 2) o. se česa, sich von einer Sache frei machen, *Jan.*

osvojevávce, vca, *m.* der Eroberer, *Cig.*, *Jan.*

osvojevítv, tve, *f.* die Aneignung, die Besitznehmung, die Eroberung, *Cig.*, *Jan.*

osvojití, im, *vb. pf.* 1) sich zueignen, sich bemächtigen, erobern: o. kaj, o. si kaj, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*; — hrepnenje, glad osvóji koga, die Zehnucht, der Hunger bemächtigt sich jemandes, *Vrt.*; — 2) o. se česa, einer Sache loswerden, sich von ihr frei machen, *Jan.*

osvojljiv, íva, *adj.* 1) eroberungsiüchtig, *Cig.*; 2) einnehmend, *Cig. (T.)*.

ošáben, bna, *adj.* aufgeblasen, hochmüthig, stolz.

ošábíti, im, *vb. pf.* hochmüthig machen, *Mur.*; sreča jih je ošabila, *Ravn.*; — o. se, hochmüthig werden, *C.*; tako malo se kdo sme ošabiti! *Ravn.*; sich in die Brust werfen, *Cig.*; o. se s čim, auf etwas pochen, *V.-Cig.*, *C.*

ošábnež, *m.* der Hochmüthige, der Stolz.

ošábnica, *f.* die Hochmüthige.

ošábnik, *m.* = ošabnež, *Mur.*, *Jan.*, *Ravn. (Valj. (Rad.))*.

ošábnost, *f.* der Hochmüth, der Stolz, die Aufgeblasenheit.

ošálití, šálim, *vb. pf.* hintergehen, *C.*

ošántáti, ám, *vb. pf.* 1) hinsend umgehen, umhinken, *Cig.*; — 2) hinsend werden, *Cig.*

ošantavátí, ám, *vb. pf.* hinsend machen, zivínče s tepenjem o., *BLKr.*

ošárati, am, *vb. pf.* bunt färben, *Z.*

ošárbari, am, *vb. pf.* abprügeln, *M.*, *C.*

ošáven, vna, *adj.* ungeschmackhaft, ungeschmacklos: ošavna jed, *C.*

oščáglja, *f.* eine Art Fisch, *C.*

oščájati, jam, jem, *vb. impf.* pogl. oščajati.

oščáp, *m.* kar se oščapne, *C.*; die Priße, *Z.*

oščápek, pka, *m.* die Priße, *Dol.-Cig.*, *Jan.*, *C.*

oščápen, pna, *adj.* kar se da oščapniti: oščapno drevo, *C.*

oščápiti, im, *vb. pf.* umfassen, (ošapiti) *Fr.-C.*

oščápniti, ščápnem, *vb. pf.* umfassen, *C.*

oščávánje, *n.* daš žauderi: brez dolzega oščávanja, *Levst. (Zb. sp.)*; — prim. oščajati.

oščávje, *n.* rastline z velikimi listi, *Pohl. (Valj. (Rad.))*; — prim. ščavje.

oščęgečkáti, ám, *vb. pf.* = oščęgetati, *Cig.*

oščęgetátí, etám, áčem (ččem), *vb. pf.* durch-, abthuneln, *Cig.*

ošček, *m.* der Pfahl, *Z.*; = vod, *St. (Valj. (Rad.))*.

oščęniti se, im se, *vb. pf.* Junge werfen (von der Mündin), *Cig.*

oščęp, ščępa, *m.* der Speer, *Jan.*, *C.*, *Jurč. (Tig.)*; — prim. čes. oštęp, der Speiß.

oščępátí, átim, *vb. pf.* = oščępiti, *C.*

oščępítí, im, *vb. pf.* = oščępiti, (ošęp-) *C.*, *Z.*; o. se, sich herumwinden: oslak se oščępi okoli žízola, *Dol.*; sich umschlingen, *Npes. Vrt.*

oščępniti, ščępnem, *vb. pf.* = oščępiti, (ošęp-) *C.*

oščęniti, ščęnem, *vb. pf.* = oščępniti, *C.*

oščętati, am, *vb. pf.* aus-, abbürsten, *Jarn.*, *Jan.*, *M.*, *DZ.*

oščętítí, im, *vb. pf.* = oščętati, *Cig.*

oščęvátí, am, *vb. impf.* = oščajati, oščajati, *C.*, *Rib.-M.*, *Lašće-Erj. (Torb.)*.

oščęp, ščępa, *m.* eine Traubengattung, (ošęp) *Ip.-C.*, *Vrtov. (Vin.)*.

oščępátí, pam, pljem, *vb. pf.* besueipen, bezwiden.

oščępávátí, am, *vb. impf. ad* oščępátí, *Cig.*

oščępce, adv. abzuwenden, *Mik.*

oščępce, pca, *m.* ein Werkzeug zum Abpflücken der Äpfel, der Apfelpfecher, *Cig.*

oščętítí, ščętim, *vb. pf.* mit einem Schilde versehen, schilden, *Cig.*

oščivati, am. vb. *impf. ad* oscati: 1) bepiſſen, *Cig.*; pes oščiva ogle, *BlKr.*; — 2) o. se, hanteln, *M.*

oščrbati, am, vb. *pf.* ſchartig machen, auſſcherten, *Cig.*; — prim. oſčrbati.

oščrbiniti, imim. vb. *pf.* = oščrbati, *M.*

oščrbiti, im. vb. *pf.* = oščrbati: o. skledo, nož. *C.*

ošemáríti, árim. vb. *pf.* = v ſemo napraviti koga, maſtieren, *Polj.*

oščulíti, álim. vb. *pf.* = oštuliti. ſtugen: oščuljeno oblačilo, *C.*; (ošuliti. *Z.*).

ošeměti, im, vb. *pf.* náriſch werden, *Polj.*

ošěmiti, ſěmim. vb. *pf.* verlarven, vernunnen, maſtieren: o. koga. o. se, *Cig., Jan., M., C.*

ošěpati, am. vb. *pf.* hinfend werden; vol je ošepal; bolezen na parkljih ſtori, da živinče ošepa, *Levst. (Nauk.)*

ošepavěti, im, vb. *pf.* hinfend werden, *C.*; konj je ošepavel, *Bes.*

ošepiti, im, vb. *pf.* pogl. oščepiti.

ošěpniti, nem. vb. *pf.* pogl. oščepniti.

ošěstn, stna. *adj.* ošestno blago, vergänglichſes, hinſälligſes Gut, *C.*

ošěškati, am. vb. *pf.* abjirkeln, *Z.*

ošěškati, am, vb. *pf.* abprügeln, *Cig., Jan., C., Kr.*

ošěškovati se, ūjem se, vb. *impf.* ſaul bei der Arbeit ſein, unſchlüſſig ſein, *C.*; — prim. ſěškati 2).

ošěv, ſvā. *m.* = obšev, der Beſag, die Garntur (3. B. eines Hutē), *Cig., Jan.*

ošibati, ſibam, vb. *pf.* mit der Ruthe abſtäupen, *Cig.*

ošibiti, im. vb. *pf.* biegen, *juvžŠt.*; verbiegen, *Z.*

ošibka, *f.* ein fehlerhafter Bug, *Z.*

ošibkati, am, vb. *pf.* ſchwächen, *Vod. (Izb. sp.)*; — prim. ſibek.

ošijnik, *m.* daš Halsband (für Hunde), *Cig.*

ošiníti, ſinem, vb. *pf.* 1) mit einem langen, dünnen Gegenſtande einen Streich verſegen, abſchmitzen, *Z., Gor.-Levst. (Rok.)*; o. koga po rokah s ſibico, *Vrt.*; ūbhpt. einen Schlag verſegen: tako te bom ošinil, da boš Benetke videl, *BlKr.*; — (fig.) o. zavidnike, *Zora*; — ſtreifen: strela ošine lipo, *Let.*; v tem hipu trešči v drevo in ošine paſtirja. *Vrt.*; — 2) o. se, ſich abſtreifen: suha strn, če se varno ne nosi, rada se ošine, t. j. zrnje odpade, *BlKr.*; — preja se ošine na vretenu (ſprüngt ab), *BlKr.*

ošišati, am, vb. *pf.* die Haare kurz abſchneiden, *Cig.*

ošiškati, am. vb. *pf.* = ošiſati, *Dol.*

ošiti, ſijem, vb. *pf.* = obšiti, *Mur., Cig.*

ošiv, ſiva, *m.* = obšiv, *Cig., Jan., C.*

ošivati, am, vb. *impf. ad* ošiti, *Mur., Cig.*

oškilěti, im, vb. *pf.* ſchleudern werden, *C.*

oškiliti, ſkilim, vb. *pf.* ſchleudern gewahren, *C.*

oškítiti, ſkítim, vb. *pf.* = oščititi, *Cig.*

oškōda, *f.* die Beſchädigung, *C.*

oškōdba, *f.* die Beſchädigung; majhna o., leichte Beſchädigung, *Cig.*

oškōditi, ſkōdim. vb. *pf.* beſchädigen; oškojen, beſchädigt, *juvžŠt.*

oškōdnica, *f.* die Beſchädigerin, die Verleſerin, *Cig.*

oškōdnik, *m.* der Beſchädiger, der Verleſer, *Cig.*

oškōdovance, nca, *m.* der Beſchädigte, *Jan. (H.)*.

oškōdovanje, *n.* die Beſchädigung, *Jan. (H.)*.

oškōdovanka, *f.* die Beſchädigte, *Jan. (H.)*.

oškōdvati, ūjem. vb. *pf.* beſchädigen, benachtheiligen: — verleſen, *Cig.*

oškōdovavec, vca, *m.* der Beſchädiger, *Cig.*

oškōmpati, am, vb. *pf.* glatt abſchieren, *Gor.-Z.*; (oškombati) *C., Nor.*; (prim. ſkompa = ſkopa?).

oškōrnjěati, am, vb. *pf.* mit Stiefeln verſehen: oškornjčan, geſtiefelt, *C.*

oškrábati, am. vb. *pf.* befragen, *Cig., ogr.-C.*; — oſkraban kruh, ein Brot mit abgeraspelter Rinde, daš Kapselbrot, *Cig.*

oškrápati, am, vb. *pf.* = oſkrabati: (mit Klägeln, Klauen, Dornen) befragen, *C.*

oškrápniti, ſkrápnem, vb. *pf.* fragen, riſen, *C.*; — prim. oſkrampati.

oškrápel, pla, *adj.* rindig, fruhtig, *Z. C.*; oſkrapla zemlja, inſolge der Dürre rauher, ſpröder Boden, *C., Z.*; rauh: oſkrapla jedra, *Glaz.*; — prim. ſkorlup.

oškrápniti, ſkrápnem, vb. *pf.* fruhtig, rindig, rauh werden, *C.*; zemlja oſkrapne, *C.*

oškrábati, am. vb. *pf.* = oſkrbiti, *Z.*

oškrbíti, im, vb. *pf.* ſchartig machen, *Jan., Lašče - Levst. (Rok.)*; o. skledo, oſkrbljena majolika, *BlKr.*

oškrbljāti, am, vb. *pf.* ſchartig machen: o. ſteкло, daš Glas abbrechen, abſichern, abſügen, *Cig.*; — durch Benagen ſchartig machen, *Jan.*

oškrd, *m.* *Jan. (H.)*, pogl. oſkrd.

oškrlátiti, átim, vb. *pf.* 1) v ſkrat obleči, bepurpuren, *Cig.*; — 2) purpurroth machen, *Cig.*

oškrájiv, *adj.* heftlich beim Eſſen, *M., C., Ig (Dol.)*.

oškrněvzati, am, vb. *pf.* durch Beſchneiden veruſtalten, *Gor.-Cig., ZgD.*; — prim. oſkrniti.

oškrniti, ſknem, vb. *pf.* abbröckeln; oſkrnjen, abgenagt, *Dict.*; — queiſchen (3. B. zwiſchen der Thüre), *C.*

oškrnjati, am, vb. *pf.* benagen, aufreiſſen, *Štek.*; podgana je oreh oſkrnjala, *Cig.*

oškrnjicati, am, vb. *pf.* zuſtügen, *Ravn.-Cig.*

oškrofotāti, am. vb. *pf.* = oſkropotati, *Mur.*

oškropiti, im, vb. *pf.* beſprühen.

oškropotāti, am, vb. *pf.* beſprühen, bejudeln, *Cig.*

oškroptāti, am. vb. *pf.* = oſkropotati, *Mur.*; s krvjo kaj o., *Burg.*

oškrťati, am, vb. *pf.* ſkrtaje oglodati, opraskati, mit einem gewiſſen Geráth benagen, befragen; o. mizo, steno, *Cig.*; miši so desko oſkrťale, *juvžŠt.*

oškrťen, ina. *adj.* ſchartig, *Jan.*

oškurš, *m.*, *BlKr.*, pogl. oſkoruš.

ošlániti, ſlánem, vb. *pf.* mit einer Peitſche oder Ruthe ſchlagen, *M., Gor.-Levst. (M.)*

ošlāt, ſlāta, *m.* daš Befaffen, die Begreifung, *Cig., ogr.-Valj. (Rad.)*

ošlātati, ſlātam, vb. *pf.* 1) befaſſen, befühlen, abgreifen: — o. koga, abprügeln, *Cig.*; — 2) durch Taſten wahrnehmen, erfaſſen; krajcar

v žepu o.: — ošlatana laž, eine handgreifliche Lüge, C.

ošlatováti, újem, *vb. impf. ad* ošlatati, befaſſen, *Mur.*, *Cig.*

ošléviti se, im se, *vb. pf.* ſich betrinken, *M.*, *C.*, *Levt.(Rok.)*; — prim. 2. šleva.

ošlják, *m.* eine Art Diſtel, *Rib.-Mik.*; die Krebsdiſtel, die Wegediſtel (onopordon azanthium), *Mur.*, *Jan.*; — die Kragediſtel (cirsiium lanceolatum. c. palustre), *Josch.*

ošpegati, am, *vb. pf.* anſpáhen, *Cig.*; beſpáhen, *C.*; — prim. špegati.

ošpegováti, újem, *vb. impf. ad* ošpegati, *C.* ošpetelj, *thia.* *m.* daſ kurz bis zum Bauch reichende Weiberhemd, *Cig.*, *Jan.*, *Kr.*, *Goriš.*; — prim. bav. halſpfeil, *Mik.*

ošpice, *f. pl.* die Maſern, *Cig.*, *Jan.*, *Kr.*; — prim. ošpice.

ošpičiti, špičim, *vb. pf.* ſpißen, *Cig.*, *Jan.*; (po nem.).

oštarija, *f.* pogl. ošterija.

oštempljáti, ám, *vb. pf.* abſtempeln, *Cig.*

oštér, rja, *m.* = oštir, *Trub.*

ošterica, *f.* die Wirtin, *Cig.*, *Dalm.*

ošterija, *f.* daſ Wirtſchaftshaus; — prim. it. osteria.

ošterijás, *m.* der Schantwirt.

ošterijašica, *f.* die Schantwirtin, *Prisp.-Mik.*

ošterijašiti, ášim, *vb. impf.* Schantwirt ſein, *Mur.*

oštéti, štéjem, *vb. pf.* anſchmachten, anſchanzeln, anſchanzen; hudo o. koga.

oštévanje, *n.* daſ Anſchanzen.

oštévatí, am, *vb. impf. ad* ošteti.

oštévacce, vca, *m.* der Scheller, *Cig.*

oštevidčiti, ilčim, *vb. pf.* mit Zahlen verſehen: strani o., paginieren, *Cig.(T.)*.

ošteviditi, ilim, *vb. pf.* mit Zahlen (Nummern) verſehen, nummerieren, *DZ.*

oštevíkati, am, *vb. pf.* benummeren, *Cig.*

oštír, rja, *m.* der Schantwirt.

oštírka, *f.* die Schantwirtin.

oštírca, rna, *adj.* = neroden: o. človek, oštorne beſede, *Polj.*

oštoréti, im, *vb. pf.* zum Klotz werden, verſtoden, *Guts.*, *Mur.*, *Cig.*; — erſtarren, *Cig.*

oštréck, kla, *adj.* 1) ſpitzig, *Cig.*; oštrekla noga, ein dünner Fuß ohne Wade, daſ Spillensbein, *Ravn.-Cig.*; o. človek, ein langer, hagerer Menſch, *C.*; — 2) ausgelaffen, boſhaft, *Z.*; — prim. oštrek.

oštrékniti, štréknem, *vb. pf.* entlaſſen: vejo o., *C.*

oštrkati, štrkam, *vb. pf.* mit dünnen Strahlen beſprützen.

oštrofáti, ám, *vb. pf.* beſprützen, beſindeln, *Z.*

ošúliti, štúlim, *vb. pf.* abſtußen: konju rep o., *Cig.*

ošúpati, am, *vb. pf.* s štupo potrositi: pſej ſern, *Cig.*, *Levt.(Rok.)*.

ošúkati, am, *vb. pf.* abſtußen: o. blod, *Cig.*; — prim. ošuliti.

ošúliti, štúlim, *vb. pf.* ſtußen, *Z.*: ošuljen, geſtußt, *C.*; ošuljena sukinja, *Z.*; — ošuljen sod, ein nicht gleichmäßig rundes Maß, *C.*; — nam, ošuliti.

óšva, *f.* = ošev, der Aufſaß am Hemde, *Valj.(Rad.)*.

ošvigati, švígam, *vb. pf.* mit der Ruthe Streiche geben, abſtäupen, *Cig.*, *M.*, *Dol.*

ošvígati, švígmem, *vb. pf.* einen Ruthen- oder Peitſchenhieb geben, *Z.*, *Dol.*

ošvika, *f.* dolga in tenka šiba, *Volče(Tolm.)-Erj.(Torb.)*.

ošvikati, švikam, *vb. pf.* = ošvigati, *Z.*

ošvrkati, švrkam, *vb. pf.* 1) mit einzelnen Strahlen einer Flüſſigkeit beſchlagen, *Z.*; — 2) o. koga, jemandem mit einer Ruthe o. Peitſche Schläge geben, *Jarm.*, *Jan.*, *Polj.*

ošvrkniti, švrknem, *vb. pf.* 1) mit einem Strahl beſprützen, *Z.*; — 2) o. koga, jemandem einen Peitſchen- oder Ruthenhieb verſetzen, *Z.*

otájati, tájam, *jem, vb. pf.* aufthauen machen, abthauen: solnce je okna otajalo, *Cig.*; — nav. o. se, aufthauen; led se je otajal; — jeziki se otajajo, man wird geſpráchtig, *Jurč.*

otájek, jka, *m.* daſ Thauwetter, *Jan.(H.)*.

otájen, jna, *adj.* geheim, *Ilabd.-Mik.*

otájnik, *m.* = tajnik, der Secretár, *ogr.-C.*

otájnost, *f.* daſ Geheimniß, *kajk.-Valj.(Rad.)*.

otájstvo, *n.* daſ Geheimniß, *kajk.-Valj.(Rad.)*; — daſ Myſterium, *h.t.-Cig.(T.)*; daſ Sacrament, *C.*

otalina, *f.* ostanke v topilnicah, daſ Hüttenaſter, *Cig.*

otaliti se, im se, *vb. pf.* aufthauen, *Mur.*, *Volk.-M.*; pozeb se pozna pri rastlini se le tedaj, ko se otali, *SlGosp.*

otámast, *adj.* betáubt, *Z.*

otámica, *f.* die Betáubung, *C.*, *Z.*

otámiti, im, *vb. pf.* betáuben, *Naprej.-C.*

otámniiti, im, *vb. pf.* = otemniti, *Cig.*, *M.*

otániti, nem, *vb. pf.* retten, befreien: o. ovco, ki je med trnje zašla, *Notr.*; — prim. oteti?

otánjiti, im, *vb. pf.* = otanjšati, *Jan.(H.)*.

otanjšati, am, *vb. pf.* verdünnen, *Cig.*

otántati, am, *vb. pf.* überliſten, *Gor.*

otára, *f.* daſ Schlachsbrecheln, *Z.*

otárnica, *f.* daſ Mahl, welches man am Ende des Schlachsbrecheln gibt, *M.*

otáv, táva, *m.* die Erquickung, die Aufrichtung; dez je otav zemlji, *ogr.-C.*

otáva, *f.* daſ Grummet; otavo kositi.

otávčič, *m.* 1) trava tretje košnje, daſ Nachgrummet, daſ Spárgarummet, *Mur.*, *Cig.*, *Tolm.-Erj.(Torb.)*; — 2) der Löwenzahn (leontodon sp.), *Koborič-Erj.(Torb.)*.

otávce, vca, *m.* daſ Nachgrummet, *C.*

otávck, vka, *m.* = otavce, *C.*

otáven, *adj.* 1) jung, frisch, *C.*; otavni dan, der dämmernde Tag, *C.*; — 2) erquickend, erquickend, *ogr.-C.*; — 3) Grummet: otávna košnja, *f.*

otávica, *f.* 1) dem. otava; — 2) = otavčič, otavič, *Mur.*

otávič, *m.* daſ Nachgrummet, *C.*, *Mik.*, *Št.*

otávšče, *n.* die Grummetwieſe nach der Mahd, *Cig.*

otáviti, távim, *vb. pf.* erquicken, aufrichten, laben, stärken, *ogr.-Mik.*, *C.*; zelenje o., den Wunſch befriedigen, *C.*; o. koga od gladu,

jemandem den Hunger stillen, *C.*; — o. se, sich erquicken, sich laben, sich stärken, *C.*; o. se z mlekom trsa, *ogr.-Mik.*; — o. se, = zrediti se, *Vrt.*

otávljanje, *n.* das Erquicken, *ogr.-Valj. (Rad).*

1. otávljati, *am, vb. impf. ad otaviti*: 1) erquicken, laben, stärken, *ogr.-Valj. (Rad)*; dež suho zemljo otavlja, otavljajoče mleko, *ogr.-C.*; — 2) lindern, heilen: bolezní o., hrome ljudi o., *ogr.-C.*

2. otávljati, *am, vb. impf.* 1) verzögern, verzögern: otavljane mu delu rogi rastejo, *C.*; — 2) o. z delom, mit einer Arbeit zögern, langsam arbeiten, *vzhŠt.-C.*; — o. se, = obotavljati se, zaudern, *C.*

otávnicá, *f.* der Augentrost (euphrasia officinalis), *C., Medv. (Rok).*

otávnik, *m.* der Monat August, *C.*

otávňjak, *m.* = otavnik, *C.*

otebica, *f.* neka bela cvetlica (Oetweiß? tudi: oteblica), *Fr.-C.*

ótec, *ica, m.* = oče, *ogr.-C.*

otec, *adv.* = odsod, odtod, *ogr.-C.*

otéči, *tĕčem, vb. pf.* anschwellen (vom menschlichen und thierischen Körper); otĕkel, tĕkla, geschwollen; otekla noga; otekle lase imeti, einen Magenjammer haben, *Cig.*

ótek, *m.* = votek, *M.*

otĕk, *tĕka, m.* = otok, die Geschwulst, *Valj. (Rad).*

otĕkanje, *n.* das Anschwellen.

otĕkati, *tĕkam, vb. impf. ad otĕči*; anschwellen; rana oteka; noge mi otekajo.

otĕklica, *f.* das von höher liegenden Orten zusammengeflossene Wasser, *C.*

oteklína, *f.* die Geschwulst.

oteklínast, *adj.* 1) geschwulstartig, *Mur.*; — 2) voll Geschwulste, *Mur.*

oteklĕst, *f.* die Aufgeschwollenheit, *Jan. (H.);* die Geschwulst, *Dict.*

ótek, *tla, adj.* = votel, hohl.

otĕtec, *ica, m.* der Netter, *Vod. (Iz. sp.).*

otelíti se, *ím se, vb. pf.* werfen (von der Auh), fallen: krava se je otelila, *Mur., Cig., Jan., Gor., Dol.*

otĕma, *f.* die Rettung, *C.*

ótéma, *f.* einige Finsternis, *C.*

otĕmati, *mam, mljem, vb. impf. ad oteti*: 1) wegnehmen: Turki so jim po sili otemali vse, kar so mogli, *Navr. (Let.);* — 2) retten, *Cig.*; — 3) o. komu kaj, jemandem etwas widerwärtig o. ekelhaft machen, *C.*; — o. se, sich sträuben, *C.*; — o. se, widerstehen: jed (jesti) se mi otéma, *C.*

otĕmavce, *vca, m.* der Netter, *C.*

otĕmĕljiv, *iva, adj.* ekelhaft, *C.*; — prim. otĕmati 3).

ótemen, *mna, adj.* etwas finster, etwas dunkel, *Jan.*; bilo je že ótemno, *vzhŠt.-C.*

otemnĕti, *ím, vb. pf.* = otmĕneti, *Vrt.*

otemíti, *ím, vb. pf.* verdunkeln, verfinstern, *Vrt.*; časih svetloba svetlobo otemi, *Zuid.*

otĕmki, *m. pl.* kar se otme, das Gerettete, *C.*

otemnĕnje, *n.* die Verfinsternung, *Cig.*

otemnĕti, *ím, vb. pf.* finster werden; otmĕnelo je, es wurde dunkel; — dunkelschwarz werden: otmĕnela kri, das Venenblut, *Cig. (T.);* — zrcalo otmĕni, der Spiegel wird blind, *Cig.*

otemnĕvati, *am, vb. impf. ad otmĕneti*, finster o. dunkel werden, sich trüben, *Jan., nk.*

otĕmnik, *m.* der Netter, *C.*

otemnĕti, *ím, vb. pf.* verfinstern, verdunkeln, *Mur., Cig., Jan.*; o. oči, die Augen blenden, *Cig.*

otemnĕvati, *újem, vb. impf. ad otmĕneti*; verfinstern, verdunkeln, (-mnovati) *Mur.*

otĕnjanína, *f.* der Schattengrund, *C.*

otĕnjati, *am, vb. pf.* schattieren, *Cig. (T.);* — prim. tenja.

otĕnjáva, *f.* die Schattierung, *Cig. (T.).*

otĕnjávanje, *n.* das Schattieren, die Schattierung, *Cig. (T.).*

otĕnjávati, *am, vb. impf.* = otenjevati, *Cig. (T.).*

otĕnjevati, *újem, vb. impf. ad otenjati*, *Jan. (H.).*

otĕp, *tĕpa, m.* das Strohhalm.

otĕpác, *m.* das Holz, mit welchem die Garben ausgeklopft werden, der Abklopfer, *Cig., C.*; z lesenimi otĕpáci otĕpe osmukajo, da kaj klasia ali zrna na njih ne ostane, *Ravn. (Abc.).*

otĕpánica, *f.* eine Stange zum Abklopfen des Obtes, *C.*

otĕpánik, *m.* ein Abklopferwerkzeug, *Cig.*

otĕpanje, *n.* 1) das Abprügeln; — der Kaufhandel, der Kampf: moje otĕpanje z Brdavsom vem da je imena vredno, *Levt. (Zb. sp.);* — das Ausklopfen; — das Herabichlagen; o. rehov; — 2) das Herumschlagen (z. B. mit den Händen); — die Weigerung; — die Widerwärtigkeit; die Plage: mnogo otĕpanja imeti s tozbami, mit Processen viel Placereien haben, *Levt. (LjZv.);* prizadeti mnogo otĕpanja in ohodkov, *Levt. (Zb. sp.);* — 3) das Beschnitten: die Vermählung, o. bliznjega, *kajk.-Valj. (Rad).*

otĕpati, *tĕpam, pljem, vb. impf. ad otepesti*: 1) o. koga, abprügeln, *Cig., Jan.*; na nedolžnih otročičev dan hodijo otroci po hišah otĕpat, *Št.-Navr. (Let.);* — ausklopfen, snope o.; predivo o., den Flachs schwingen, *Cig.*; — herabichlagen: orehe, želod o.; — = hlastno jesti; žgance o.; — 2) herumschlagen; z rokami o.; krava z repom oteplje; — o. se, sich wehren, sich weigern, *C.*; muham se o., *Z.*; braniti in o. se, *Zv.*; — o. se česa, sich zu erwehren suchen, *C.*; etwas los zu werden suchen, *C.*; — o. se, sich abgeben, *Jan.*; sich abplagen: ukvarjam in otepljem se z revščino, *Levt. (Zb. sp.);* — o. se, faul sein, *C.*; — 3) o. se, sich im Wehen die Kleider beschnitten, *Z.*; — 4) = hlastno jesti, *Dol.*

otĕpávati, *am, vb. impf.* = otepati, *Z.*; — = hlastno jesti: o. velik kos ajdovega kruha, *Andr.*

otĕpavce, *vca, m.* einer, der Obst herabichlägt o. abklopft, *C.*

otĕpek, *pka, m. nav. pl.* oteпки; 1) herabgeschlagene Früchte, *Cig.*; — 2) lange Hochschöpfe: dolgi oteпки duhovnikov sukne, *Juvč.*

otepine, *f. pl.* ausgeflopfte Garben, *Mur.*
 otēpka, *f.* = tepka, die Meißbirn, *C.*
 otepljiv, *iva. adj.* faul, *C.*: — prim. otepati 2).
 otepljivost, *f.* die Faulheit, *C.*
 otēpnica, *f.* der Umschutbigefindertag, *Jan., Sa-*
leška dol. (Št.)
 otēpsti, *tēpem. vb. pf.* 1) abprügeln, durch-
 prügeln; otepenemu popotniku rane obve-
 zati, *Bas.*; — ausflopfen: žitne snope o.;
 klasje o. *Ravn.*; o. zrna iz snopov, *Dol.*;
 — herab schlagen, abflopfen: orche, zelod o. ;
 — 2) o. se koga ali česa. sich erwehren, *Z.*;
 sich entledigen, *Z.* *ZgD.*; — 3) o. se. sich
 die Kleider beim Gehen benehen, beprügen,
 beschmutzen, *Z.*; vsa sem se otepla, vsa sem
 otepena, *jrzhŠt.*
 otēptati, *ām. vb. pf.* o. kaj, etwas gehörig
 treten, *Cig.*
 oteráč, *m.* das Handruch, *Dol.-Mik., jrzhŠt.*
 oteráča, *f.* = oteráč, *C., BKr.-M.*
 otērnica, *f.* = oternica, *Cig.*
 otēs, *tēsa. m.* 1) die Behanung, *Jan. (II.)*; —
 — 2) die Bildung, *Cig., C., Kos.*
 otesánost, *f.* die Bildung (als Eigenschaft), *Cig.*
 otēsati, *tēšem. vb. pf.* 1) abzummern, behauen;
 — 2) bilden, civilisieren, *Cig.*
 otēsávati, *ām. vb. impf.* = otēsovati.
 otēšck, *ška. m.* der abgezimmerte Stamm, *C.*;
 — = ostaneček polena, iz katerega se treske
 tečejo, *Valj. (Rad.)*; — der Prügel, *C.*
 otēsneti, *īm. vb. pf.* enge werden, *Cig.*
 otēsniiti, *īm. vb. pf.* verengen, *Z.*
 otēsňava, *f.* die Einengung, die Einschränkung:
 brez ovir in otēsňav, *Glas.*
 otēsováti, *ūjem. vb. impf. ad* otēsati.
 otēščati se, *ām se. vb. pf.* pogl. otēščati se.
 otēščito, *n.* der Frühbiss, das Frühstück, *Jan.*
 otēščiti se, *īm se. vb. pf.* = otēščati se, *Mur.*
 otēšba, *f.* die Errettung, die Befreiung, die
 Erlösung, *Cig., DZ.*
 otēšce, *tea. m.* der Gerettete, der Befreite, *Cig.*
 otēštev, *ive. f.* die Rettung, *Jan. (II.)*
 otēti, *otēm. vb. pf.* 1) retten, befreien; o.
 koga lakote, *Ravn.*; o. koga pogube, o. hišo
 ognja, *Cig.*; o. koga smrti, *Lerst. (Nauk.)*;
 o. koga iz plamena, *Ravn.*; o. koga iz ne-
 varnosti, *Cig.*; o. se. sich retten; o. se z naglim
 tekom, *Ravn.-Valj. (Rad.)*; sich frei machen,
 sich befreien, *Cig., Jan.*; volkodlak se otne
 zverinstva, *LjZv.*; — 2) o. se. widerstehen:
 otne se mi (jesti, delo) ogabi se mi,
C.; — (pomni: *prates. ōtmem, Kras-Valj.*
[Rad]; otāmem: to jo otame, *jrzhŠt.*.)
 otētje, *n.* die Rettung, die Befreiung, *Mur.,*
Cig., Jan.
 otētka, *f.* die Retterin, die Befreierin, *Cig.*
 otētnik, *m.* der Retter, der Befreier, *Cig.*
 otetnina, *f.* die Rettungsgebür, die Befreiungsgebür,
Cig., DZ.
 otētsčina, *f.* = otetnina, *Cig.*
 otētva, *f.* die Rettung, *Jan., C.*
 otčvati, *ām. vb. impf. ad* oteti; = otemati.
 otumati, retten, befreien, *Cig., Jan.*; Bog me
 je otčval od vsačga zlega, *Ravn.*; o. lakote,
Ravn.

otevljati, *ām. vb. pf.* redlich besprechen, be-
 plappern: stare babe vse otevljajo, *Gor.*
 otevrē, *adv.* = otovre, *Lerst. (Rok.)*
 otčvščina, *f.* = otetnina, *Cig.*
 otčzati se, *ām se. vb. impf.* zaudern, An-
 sichte fassen, *C.*
 otčžati, *ām. vb. pf.* = otčziti, *Cig.*
 otežžati, *īm. vb. pf.* schwer werden, *Lrt.*
 otežžati, *ām. vb. pf.* schwer werden, *Erj. (Min.)*
 otežiti, *īm. vb. pf.* beschweren, *ogr. - M.*; —
 erschweren, *Cig., Jan.*
 otežkčiti, *ščim. vb. pf.* erschweren, *DZ., Zv.*
 otšče, *n.* = natišče, *GBrda.*
 otšnik, *m.* = zatilnik, das Hinterhaupt, das
 Genick, *Cig., C.*; ulomiti si o., *Ravn.*
 otimáč, *m.* 1) die Raubmöve (Iestris), *Erj. (Z.)*;
 — 2) der Moichschäfer oder Fuppenräuber
 (calosoma sycophanta), *Erj. (Z.)*
 otimati, *ām. vb. impf. ad* oteti, = otemati,
Cig.; široko razprostrte roke ga otimajo, da
 popolnoma ne izgine v snežnih brezdni-
 h, *LjZv.*
 otimec, *mca. m.* der Retter, *C., SN.*
 otimka, *f.* die Errettung, *C.*
 otinck, *nka. m.* 1) die glühende Kohle, *Valj.*
(Rad.); — 2) otinki = slabo sadje, ki pred
 časom nezrelo popada z drevja, *Lašče-Erj.*
(Torb.), C., Dol.-Nov.
 otip, *tipa. m.* 1) die Beführung, *Cig.*; meh-
 kega otipa, weich anzufühlen, *Cig.*; — 2) der
 Tastinn, *Mur., Jan., Sen. (Fžž.)*
 otipati, *tipam. pljem. vb. pf.* = obtipati; 1)
 betasten, befühlen; otipajte me! *Krelj.*; — 2)
 durch Befühlen wahrnehmen, *Cig.*
 otipávati, *ām. vb. impf. ad* otipati; befühlen,
 betasten, *Cig.*
 otipen, *pna. adj.* tastbar, *Cig. (T.)*
 otipkati, *ām. vb. pf.* betasten, *Cig.*
 otipnost, *f.* die Tastbarkeit, *Cig. (T.)*
 otipoma, *adv.* handgreiflich, *Cig., C.*
 otiráč, *m.* = oteráč, *Cig., C., Nov., Dol.*
 otiráča, *f.* = oteráča, *Cig., Jan., C.*
 otirálnica, *f.* das Abwisch Tuch: das Badelaken,
C.; — das Schweiß Tuch, *C.*
 otirálo, *n.* das Abwisch Tuch, der Wischer, *Cig.,*
Jan.; — das Purificatorium, *C., Bvrg.*
 otiranje, *n.* das Vereiben, das Abreiben; —
 das Abwischen.
 otirati, *ām. vb. impf. ad* otreti; 1) bereiben:
 o. z voličem, binjen, *Cig.*; — 2) abwischen,
 auswischen: solze si o., sich die Thränen aus
 den Augen wischen; o. dimnik, den Schorn-
 stein fegen, *Cig.*; — 3) = tretti, brechen:
 lan. konoplje o., *Jan.*
 otírek, *rka. m.* 1) der Fußwisch, *Cig.*; — 2)
pl. otírki = kar se otere, *C.*
 otisk, *tiska. m.* der Abdruck (win.), *Cig. (T.)*
 otiska, *f.* die Druckwunde (3. B. von der Be-
 schuhung, vom Sattel), die Contusion, *Cig.,*
Jan., C., Notr., Gor.; otiske po komatu in
 sedlu, *Strp.*; podplatne otiske na konjskem
 kopitu, *Lerst. (Podk.)*
 otiskálo, *n.* = klešče, die Pflanzgarbe, *Štrck.*
 otiskati, *ām. vb. impf. ad* otisniti, *Z.*; — be-
 drängen: o. delzelane, *Zora.*

otisniti, tismem, *vb. pf.* eine Druckwunde verursachen: obutel mu je nogu otisnila, *Vrt.*; — o. se, sich wund drücken, *Z.*; živinče se otisne, *Strp.*

otišcati, *im, vb. pf.* wund drücken, durch den Druck eine Schwiële verursachen, *Cig.*

otišen, *šna, adj.* abgelegener, *Jan.*

otišje, *n.* = zatišje, ein abgelegener Ort: o. za hribom, *Ravn.*

otka, *f.* die Pflugrente: (iz: ot-tka, *Mik.*)

otkatí, *am, vb. impf.* mit einem spitzen Gegenstande hineinstoßen, stochern, *južh.St.*

otkati, tkám, tčém (tečém, tkém), *vb. pf.* ausweben, *Cig.*

otlâc, *m.* = otiska, *Gor.-Levst. (Rok.)*

otlêči, otólčém, *vb. pf.* = otolêi, *Cig.*

otlík, *m.* der Höhlweg, *ogr.-C.*

otlína, *f.* = votlina, die Höhlung: mozgovna o., die Markhöhle, *Cig. (T.)*; možjanske otline, die Gehirnhöhlen, *Erj. (Som.)*

otlínje, *n.* das Höhlen- o. Grotterrain, *Bes.*

otliti, *im, vb. impf.* = votliti, höhlen, *Jan. (H.)*

otlorôžec, žca, *m.* otlorožci, *Worntiere, Cig. (T.)*

otmeník, *m.* = odršenik, *Dalm.*

otménje, *n.* = odršenje, *Dict. Dalm.*

otočân, âna, *m.* der Inselbewohner, *Mur., Cig., Jan., Cig. (T.)*

otočânka, *f.* die Inselbewohnerin, *Mur., Cig., Jan.*

otočânski, *adj.* die Inselbewohner betreffend, einländisch, *Mur., Cig.*

otočati, *am, vb. impf., Jurč.,* pogl. obkoljevati.

otôžec, žca, *m. dem.* otok; 1) eine kleine Insel, *Valj. (Rad.)*; — 2) eine kleine Geschwulst, *Valj. (Rad.)*

otôžek, žca, *m. dem.* otok; eine kleine Insel, *Cig. (T.), Zora.*

otôžcn, čna, *adj.* 1) infelreich, *Jan.*; — 2) = vzbožen, vrhat, *Temljine (Tolm.)-Štrek. (Let.)*; prim. otok 2).

otožica, *f.* die Flußinsel, *Cig.*

otôžič, *m. dem.* otok; das Inselchen, *Cig., Jan.*

otočina, *f.* das Inselland, *C.*

otočišce, *n.* das Inselmeer, *Cig. (T.)*

otôžje, *n.* die Inselgruppe, *Cig., Jan., Cig. (T.), Jes.*

otôžnat, *adj.* infelreich, *Jan.*; otočnato morje, das Inselmeer, *Jan., Cig. (T.), Jes.*

otôždnji, *adj.* = otodišnji, *Jurč.*

otôdi, *adv.* jüngst, jeben, *Jan., M., Svet. (Rok.), Jurč., Dol.*

otôdinji, *adj.* = otodišnji, *Svet. (Rok.)*

otôdišnji, *adj.* was jeben stattfand, *Svet. (Rok.)*

otôhcl, hla, *adj.* = soparen, *Soška dol.-Erj. (Torb.)*

otôhlica, *f.* = soparica, die Schwüle (zlasti pred hudo uro, a tudi v zaprti sobi), *Soška dol.-Erj. (Torb.)*

otôhniti se, tôhnem se, *vb. pf.* = izpriditi se, *Mik. (Et.)*

otòk, tòka, *m.* 1) die Insel; — 2) die Geschwulst; (v tem pomenu tudi: otòk, *Dict., južh.St.*); — 3) = krog, zid v otòk, = v krog (im Halbfreije), *Koborid-Erj. (Torb.)*; zenske gredo rade v otok (tanzen gern), *Z.*

otòkar, rja, *m.* = otočan, *Cig., Jan., Vod. (Ižb. sp.), Kos.*

otólčenje, *n.* die Quetschung, die Contusion, *Cig.*

otólêi, tólčém, *vb. pf.* = obtolêi; — abprügeln, *Cig.*

otolêina, *f.* der Fallstet (s. B. am Dbit), *Cig.*

otòkljaj, *m.* die Quetschung, die Contusion, *Cig.*

otolstêti, *im, vb. pf.* fett werden, *Z.*

otolstiti, *im, vb. pf.* fett machen, mästen, *C.*; otolščen, verietet, *Let.*: fettig, *Cig.*

otólšêje, *n.* ein Ort im Walde, wo es gutes Futter gibt, *Cig., C. M.*

otòn, tóna, *m.* = globočina v vodi, tolmun, *Koborid-Erj. (Torb.)*

otopina, *f.* die Lösung: baker se v kislinah topi, in otopine so otrovne, *Erj. (Min.)*

otópiti, *im, vb. pf.* stumpf machen, abtumpfen, *Cig.*; o. se, sich abtumpfen, *Cig.*; otopljen, abgestumpft, *Cig. (T.), Erj. (Min.)*

otopiti se, *im se, vb. pf.* anfangen zu schmelzen, anschmelzen, *Cig.*

otopliti, *im, vb. pf.* erwärmen, *Jan. (H.)*; — o. se, warm werden (vom Wetter), *Gor.*

otòr, tóra, *m.* 1) die Ruth, *Mik.*; — die Rinne in den Tauben, worin der Gefäßboden gesetzt wird, die Rinne, *Cig., C., Valj. (Rad.)*; dno v otore dejati, *Cig.*; — 2) der über den Boden ragende Rand eines Fasses, der Frosch, *V.-Cig. (T.)*; — ótor, tóra, *Valj. (Rad.)*; — prim. votor.

otòrbati, *am, vb. pf.* mit einem Mansforbe versehen, *Mur., Cig.*; o. volu gobec, kadar proso mane, *C.*

otóre, *f. pl.* = otor, die Ruth, *Cig. (T.), DZ.*

otorež, *adv.* um diese Stunde, *Levst. (Sl. Spr.)*

otórej, *adv.* derart: naša pšenica ni otorej (nicht so schön) ko vaša, nisem se nadejal, da bo moj fant otorej (so viel wert), *Levst. (Rok.)*; tudi: otorej. *Dol.*: — prim. otovre.

otòriti, *im, vb. impf.* kummern, gergeln, *Cig.*

otòrljiv, *adj.* = pust, oduren (o človeku), *Ribenberk-Erj. (Torb.)*

otòrnik, *m.* 1) der den Boden überragende Fassrand, der Frosch, *C. Z.*; — 2) das Werkzeug, mittels dessen die Rinne (otor) gemacht wird, das Rinneisen, der Rinnehöbel, *Cig.*

otornjak, *m.* 1) der Randreif an einem Fasse, *C.*; obroč otornjak, *DZ.*; — 2) der Rinnehöbel, *Cig. (T.)*

otòški, *adj.* Insel, *Cig. (T.), M., Jes.*; otoška država, das Inselreich, *Cig. (T.)*

otovoriti, *im, vb. pf.* mit einer Saumlast beladen, *Jan., M.*; belasten, bepacken, bebürden, *Mur., Cig.*

otovrê, *adv.* 1) um diese Zeit, *Dol.*; — 2) so viel beifällig, derart: otovre(i) bomo tudi mi imeli pšenice, *SKr.*; ni bilo otovre dekleta v fari, *Jurč.*; otovre delavnega človeka ne bom dobil za plužne, *Jurč.*; otovre (so viel wert) sem menda uže, kakor oni potepuh, *Jurč.*

otòžcn, zna, *adj.* 1) betrübt, mißmuthig, nieder geschlagen, traurig; — wehmüthig; otòžno

petje; — 2) saunnelig, *Mur.*; — kraftlos: o. mraz, *Diet.*

otôžnica, *f.* das Klagesied, *Jan.*

otôžnik, *m.* ein grünlischer Rensch, *Cig.*

otôžnost, *f.* 1) die Niedergechlagenheit, die Weiribtheit, die Schwermuth; — 2) die Saunneligkeit, *Mur.*

otrapâti, *âm, vb. pf.* 1) nârrisch werden, *C., Z., Polj.*; eckhaft werden, vereiseln, *Cig.*; — 2) = otrapiti, *Cig.*

otrápiti, *trâpim. vb. pf.* hethören, *Mur.*; — hintergehen, pressen, *Cig.*

otrâva, *f.* = otrova, *Lerst. (Zb. sp.).*

otrbâven, *vna, adj.* unichmachhaft, *Jan.*; — = okoren, roh, ungechicht, *Z.*

otrd, *adj.* hârtlich, *h. t.-Cig. (T.).*

otrdba, *f.* das Hartwerden, *Cig.*

otrdêk, *dka, m.* die Verhârtung, *C.*

otrdêlost, *f.* die Verhârtung (als Eigenschaft), *Cr.*

otrdêti, *im, vb. pf.* hart werden, verhârteten, *Mur., Cig., Jan.*; — srce komu otrdi, *C.*; otrdel, verstoßt, *C.*; otrdeli Judje, *Trub.-Mik.*

otrditi, *im, vb. pf.* hart machen (tudi: otrditi), *Mur.*

otrdni, *trdnem, vb. pf.* halt werden, *Jan., C.*; lojavec v ognju jako otrdne, *Erj. (Min.).*

otrdôbniti, *dôbnem, vb. pf.* verstoßt werden, *Mur.*

otrdoglaviti, *glâvim, vb. pf.* hochbennig oder hartnâchtig machen, o. se, hartnâchtig werden, *Cig. (T.).*

otrdovrâtiti, *vrâtim, vb. pf.* = otrdoglaviti, *Cig. (T.).*

otre, *6ter. f. pl.* beim Wecheln abfallender Flachs, *Cig., Jan., C., Mik.*

otrêba, *f.* 1) die Befreiung vom Unbrauchbaren, die Meinigung, *C.*; — 2) die Entleerung (zool.), *Cig. (T.);* — 3) die Nachgeburt, *Lerst. (Rok.).*

otrêbek, *bka, m.* 1) kar odpada, kadar se trebi solata, zelje, repa i. t. d., *Bikr.*; das Abflaubel, *Mur., Cig., Jan., Ravn.*; otrêbki = sadje, katero nezrelo popada z drevja, *C., Podkrcni-Erj. (Torb.);* — 2) das Excrement, otrêbki, die Excremente, *Cig. (T.), DZ.*; mušji o., *Navy. (Kop. sp.);* — 3) die Nachgeburt, *Strek.*

otrêbež, *m.* = otrêbki, das Klauerbig, *Cig.*

otrêbina, *f.* 1) der Abraun, *Cig.*; das Klauerbig, *Cig.*; — 2) die Nachgeburt, *C.*

otrêbiti, *im, vb. pf.* 1) vom Schledten, Unbrauchbaren befreien, reinigen, putzen; o. hzol, grab, solato za kuh; o. drevo, au einem Baume die unnûthen Aste abschneiden, den Baum auschneiteln; o. si zobe, sich die Zähne auslochern; o. ribo, dem Fisch die Eingeweide herausnehmen, *Mur., Cig.*; o. njivo, Steine vom Ader abfeien, *Cig.*; o. jarek, den Graben abschlâmmen, *Cig.*; o. koze, die Hâute abfleichen, abfalten, *Cig.*; — das Unbrauchbare, Schledte abseidern, entfernen, wegfeien, abputzen; mah o. z drevja, die Baume abmoosen, *Cig.*; — 2) o. se, sich der Excremente entledigen; krava, otrok se otrêbi:

— 3) o. se, sich der Nachgeburt entledigen; krava se je otrêbila, *Cig.*

otrêbje, *n.* = trabje, *Idrija.*

otrêbljati, *am, vb. impf. ad* otrêbiti, *M.*

otrêbljevâti, *ûjem, vb. impf.* = otrêbljati, *Cig.*

otrênek, *m.* o. es)ni o., der Augenblick, *C.*

otrêp, *trêpa, m.* der Augenblick, *Cig.*; na en o., *C.*

otrêpalica, *f.* = trepalnica, *C.*

otrêpanje, *n.* o. lanu, das Flachs-schwingen, *Nov.*

otrêpast, *adj.* gerne blinzeln: otrepaste oči, katere zmerom otrepljejo. *C.*

1. otrêpati, *trêpljem, otrepâti, âm, vb. pf.* ausschwingen: štrene o., perilo o., *Cig., Jan.*; o. predivo, *Cig., Jan.*

2. otrêpati, *trêpam, pljem, vb. impf. ad* 1. otrepati, ausschwingen, lan o., *Nov.*

3. otrêpati, *trêpam, pljem, vb. impf.* 1) blinzeln, *C.*; — 2) zittern: noge mi otrepajo od trudnosti, *Npes.-Vraç;* — 3) schütteln, *Bes.*; — z repom o., schwânzeln, *Jan. (II.).*

otrêpce, *peca, m.* der Augenblick, *C.*

otrêpnica, *f.* = trepalnica, *C.*

otrês, *trêsa, m.* die Abschüttelung: rosnî o., *Cig.*

otrêsati, *am, vb. impf. ad* otrestiti: 1) abschütteln, abbeuteln; jablane, hruške o.; sadje o.; roso o. rožici, *Çb.-Valj. (Rad);* — z glavo o., den Kopf schütteln, *Cig.*; — o. predivo, den Flachs schwingen, *Cig., Jan.*; — 2) weg-, abzuschütteln: jarem o., *C., Ravn.-Valj. (Rad);* (nam. odresati).

otrêsen, *sna, adj.* o. Ælovek je redkih ter neprijaznih besed, *Vas Km-Erj. (Torb.).*

otresine, *f. pl.* das Ausschüttelte, Ausschüttelinge, *Cig.*

otresit, *adj.* bartich, *Cig.*

otrêskî, *m. pl.* = otresine, *Cig.*

otrêsniti, *trêsnem, vb. pf.* = otrestiti, abschütteln, *Z.*; — o. se, unwillig erwidern, *Jan.*

otrêsti, *trêsem, vb. pf.* 1) abschütteln, abbeuteln; o. hruško (drevo), o. hruške z drevesa, alle Birnen vom Baume schütteln; — ausschütteln: slamo o., *Cig.*; — ausschwingen: o. predivo, *Cig.*; — o. z glavo, den Kopf schütteln, o. z ramami, die Achseln zucken, *Cig.*; — o. se, sich schütteln; če mu tudi kaj rečem, otrese se, kakor moker pes, (= er macht sich nicht daraus), *juvShSt.*; — o. se koga (česa), sich jemanden (etwas) vom Halfe schaffen, sich entschlagen, *Cig., Jan.*; — o. se komu, jemandem mit Unwillen erwidern, *Bikr.-M.*; — 2) weg-, schütteln, abschütteln: jarm o., das Foch abschütteln, *Cig.*; (nam. odrestiti, *Mik. V. G. II. 229).*

otrêti, *târem (têrem), trêm, vb. pf.* 1) bereiben, aufreiben, *Cig.*; êrevelj me je otrl, *Dol.-Erj. (Torb.);* otrl si je rano, = odrgnil, otrl se je na sedlu, = dobil je sadno (den Wolf), *Dol.-Erj. (Torb.);* — 2) abwischen, *Meg., Mur., Cig., Jan.*; o. roke, *Cig.*; noge komu z lasmi svoje glave otrêti, *Kvelj.*; o. posodo, *Dalm.*; otrêrite si solze: *Ravn.*; o.

oči, Jurč.; — 3) lan o., das Brechen (Brecheln) des Flachs's vollenden, den Flachs abbrechen.

otrčv, *adj.* aus grobem, beim Brecheln abgefallenem Flachs (Werg): otrava srajca, *Gov.-Mik.*

otrčzniti, trčznem, *vb. pf.* o. koga, jemanden nüchtern machen, ihm den Rausch vertreiben, *Mur., C.*; o. se, nüchtern werden, den Rausch verlieren, *Mur.*

otrgati, trgam, *vb. pf.* bepflücken; — o. vino-grad, ablesen, *Cig.*

otrinek, nka, *m.* der ausgebrannte Docht oder Span, der entfernt wird, die Schnuppe, *V.-Cig., Jan., C., M., Lašče-Erv. (M.), BIKr.:* zvezdni otrinki, Sternschnuppen, *M.:* — prim. utrinek.

otrinjalo, *n.* die Lichtpuße, *Z., C.*

otrinjati, am, *vb. impf. ad* otrniti: :) luč o., das Licht pußen, *BIKr.-M.:* — 2) prügeln, *Cig.*

otrinjek, nka, *m.* = otrinek, *Cig., Jan.*

otripati, tripam, pljem, *vb. impf.* = utripati, *Jan. (H.).*

otripen, pna, *adj.* Zitter: otripna jegulja, der Zitteraal (gymnotus electricus), *Cig.:* otripni som, der Zitterfisch (silurus electricus), *Cig.*

otrjevati, ūjem, *vb. impf. ad* otrditi, *Z.*

otrkniti, tŕknem, *vb. pf.* hart werden, verhärten, *Z., C.*

otrnek, nka, *m.* = ozarek 2), *C.*

otrniti, nem, *vb. pf.* 1) o. luč, das Licht pußen oder schneuzen: — 2) (mit einem Stock oder einer Ruthe) schlagen, *Cig., Notr.:* otrni vola! Vreme-Erj. (Torb.); — anschiagen (o konju), *Polj.*

otrniti, im, *vb. pf.* s trnjem obložiti (kako drevo, da bi ljudje ne lazili na nje krast ovočja), *Lašče-Erj. (Torb.).*

otrnjati, am, *vb. pf.* = otrniti, umdornen, mit Dornen besetzen, *Mur., Cig.*

otrnkati, am, *vb. pf.* mit dem Nasenring (trnek) versehen: nosnice o., *C., Škrinj.*

otroba, *f.* das Eingeweide, *Cig. (T.), Levst. (Nauk), Erj. (Som.):* — der Mutterleib, *C.:* („votroba“, *Meg.-Mik.*).

otrobar, rja, *m.* der Kleinhändler, *Cig., Jan.*

otroben, bna, *adj.* kleien-.

otrobi, *m. pl.* die Kleien; govoriti kakor bi otrobe vezal, otrobe vezati, unzusammenhängendes Zeug reden, *Mur., Cig., nk.:* (otrobi, *f. pl. Valj. [Rad], Svet. [Rok.], LjZv., Dol.*).

otrobica, *f. dem.* otroba, *Jan. (H.).*

otrobnat, *adj.* fleißig, *Cig.*

otrobnik, *m. 1)* der Kleinfasten, *Jan., C.:* — 2) kruh o., das Kleinfestbrot, *Cig., C.*

otrobnjak, *m.* das Kleinfestbrot, *Cig., C.*

otrobov, *adj.* kleien-, *Cig.*

otrobovec, vca, *m.* das Kleinfestbrot, *M.*

otročaj, *f. coll.* Kinder, *C. Zora.*

otročaj, *m.* das Kind; topla poljanski otročajev, *IjZv.:* der Fraß, *Cig.*

otročajast, *adj.* kindlich, *SlN.*

otročajski, *adj.* kindlich, *SlN.*

otročanec, nca, *m.* = otroče, *Gov.*

otročarija, *f.* die Kinderei, der Kinderstreich, *Mur., Cig., Jan.*

otročariti, arim, *vb. impf.* sich kindlich benehmen, *Cig., Jan., C.*

otročè, čta, *n.* das Kindlein.

otročècn, čna, *adj.* 1) mit Kindern geeignet, *C., Z.:* — 2) = otroški, kindlich, *Jan.*

otročevati, ūjem, *vb. impf.* wie ein Kind handeln, kindeln, *Cig., Jan., C.:* kindern, Kinderpöffen treiben, *Mur., Cig., Jan.*

otročèč, čèca, *m. dem.* otrok: das Kindlein.

otročèček, čka, *m. dem.* otročèč: das Kindlein.

otročija, *f.* die Kinderei, *Mur., Cig., Jan.*

otročin, *m.* ein großes Kind, *C.*

otročina, *f.* die Kinderschaft, das Kindesalter, *C.*

otročinstvo, *n.* die Kindheit, *Mur., Jan.*

otročiti, im, *vb. impf.* otroke roditi, *C.:* kindern, *Trub.-Mik.*

otročjak, *m. 1)* = otročaj, *C.:* — 2) die Frauen, *C.*

otročji, *adj.* Kindes-, Kinder-; otročji otroci, Kindesfinder, *Dalm.:* otročja igrača, otročja leta: otročja pamet; otročji denar, das Puppelgeld, *M.:* otročja postelja, das Kinderbett (po nem.); otročja voda, das Fruchtwasser, *V.-Cig.:* — kinderhaft, *Cig., Jan.:* po otročje, nach Art der Kinder; — kindlich; otročji biti, kindlich sein.

otročle, eta, *n.* = otroče, *C.*

otročljiv, íva, *adj.* mit Kindern geeignet, *C.*

otročman, *m.* (saljivo) das Kind, *C.*

otročnica, *f.* die Entbundene, die Wöchnerin, *Mur., Cig., Jan., Trub., Dalm.-Škrinj., nk.*

otročnik, *m. 1)* = otročaj, das Kind, *C.:* — 2) ein kindlicher Mensch, *Štek.*

otročnjak, *m. 1)* = maternica, die Gebärmutter, *Cig., Vod. (Bab.:* otročnjak, *Mur.:* — 2) = otročaj 2), die Frauen, *C.:* — 3) = otročanec, otročaj, Vest.; — ein kindlicher Mensch, *SlN.*

otročnost, *f.* die Kindlichkeit, *Jan.*

otrohèti, im, *vb. pf.* anmodern, *Jan. (H.).*

otrok, róka, *m. 1)* das Kind; *pl.* otroci; imeti s kom otroka, ein Kind von jemandem haben (o nezakonski materi); — 2) der Nebenstößling, *C.:* der Seitenhalm (bei der Hirse), *M.:* — tudi órok, róka.

otrokovati, ūjem, *vb. impf.* Kinderbettern, Wöchnerin sein, *C.*

otročina, *f.* die Kinderschaft, *Guts., V.-Cig., C., Dalm., Škrinj.-Valj. (Rad.:* božja o., *Guts. (Res.).*

otroški, *adj.* Kinder-, *Mur., Cig., Jan.:* otroška igra, z otroškimi rečmi se pečati, *Diet.:* o. stol, *Cig.:* otroška letca, *Ravn.:* — kindlich, *Jan., Štek.:* otroška ljubezen, *Jan.*

otročstvo, *n.* die Kinderschaft, das Kindesalter, *Mur., Cig., Jan., Ravn.:* tudi: otročstvo, *Valj. (Rad.).*

órov, róva, *m.* das Gift, *Jan., Cig. (T.), C., Pripr.-Mik., BIKr.:* otróv, *M.*

otróva, *f.* das Gift, *Habd.-Mik.:* — das Zauber-mittel, *C.*

otrovánec, nca, *m.* der Vergiftete, *Levst. (Nauk).*

otrovánje, *n.* die Vergiftung, *Jan. (H.).*

otrovánka, *f.* die Vergiftete, *Jan. (H.)*.
otrôvar, *rja, m.* der Giftmischer, *UET*.
otrôvarstvo, *n.* die Giftkunde, *Jan. (H.)*.
otrováti, trûjem, *vb. pf.* vergiften, *Habd.-Mik., Jan., M., BlKr.*; — mit einem Krankheitsstoffe anstecken, *Vreme-Erj. (Torb.)*.
otróven, *vna, adj.* giftig, *nk.*; — ansteckend: otrovna nemož, *Habd.-Mik.*.
otrovílo, *n.* das Gift, die Giftware, *Levst. (Nauk.)*.
otrovítí, *im, vb. pf.* = otrovati, *Prip.-Mik.*.
otrôvnica, *f.* die Giftmischerin, *Cig., Zv.*
otrôvnik, *m.* der Giftmischer, *Cig.*
otrp, trpa, *m.* die Starre: vratni o., die Halsstarre, *Cig.*
otrpel, pla, *adj.* erstarrt, *Jan.*; o. od mraza, *C.*; počasi maha z otrplimi perutimi, *LjZv.*; — verstorbt: otrplo srce, *C.*
otrpem, pna, *adj.* = otrpel, *Jan.*; otrpno srce, *Cig. (T.)*, *Schönl., Jsvkr.*
otrpěti, *im, vb. pf.* = otrpniti: otrpeli udje, die erstarrten (abgestorbenen) Glieder, *Vrt., („otrpěti“ Habd.-Mik.)*.
otrpěvati, *am, vb. impf. ad* otrpěti, *Jan.*
otrplost, *f.* die Erstarrung, die Starrheit, *Jan.*
otrpnět, čla, *adj.* = otrpel, *Jan.*
otrpnělost, *f.* die Erstarrung, *nk.*
otrpnutí, *im, vb. pf.* = otrpniti, *Dict. - Mik., Mur., C., Trub.*
otrpněvati, *am, vb. impf.* = otrpevati, *Cig.*
otrpnití, trpnem, *vb. pf.* erstarren; roke, noge mi otrpejo; — verstorben, verstorbt werden: o. v hudobiji, *Cig.*; — otrpnjen nam. otrpel.
otrpnjenje, *n.* das Erstarren; o. udov.
otrpjenost, *f.* = otrplost.
otrpnost, *f.* die Starrheit, *Mur., Cig., Jan.*; — die Verstortheit, *Cig.*
otrstiti, *im, vb. pf.* mit Rohr versehen, be-rohren: o. strop, *Cig.*
ótruden, dna, *adj.* etwas matt, *Mur.*
otruditi, trúdim, *vb. pf.* = utruditi, müde machen, abmüden, *Mur.*
otrúti, trújem, *vb. pf.* = otrovati, vergiften, *C.*
otřzniti, otřznem, *vb. pf.* ein wenig öffnen: o. vrata, okno, zaveso, *C., Svet. (Rok.), (odtrz-) Bes.*; — prim. otvřzniti in stsl. otvřvřzati.
otúde, *adv.* = otudi, *C.*
otúdi, *adv.* *Mur., Cig., Jan., BlKr. - Mik., ob Krki-C.*; pogl. otodi.
otujiti, *im, vb. pf.* 1) veräußern, *Cig., DZ.*; — 2) (nam. odtujiti) entfremden, *Jan.*
otúmpati, *am, vb. pf.* = otopiti, *Cig.*
ótva, *f.* die Eute, *Nor. C., Levst. (Zb. sp.)*; — prim. hs. utva.
otvářati, *am, vb. impf. ad* otvoriti, *nk.*
otvésti, otvézem, *vb. pf.* umbinden, *V. - Cig., C.*; o. vry okoli ramena, okolo vratu, *Sol., Vrt.*; pse o., den Hund den Halsseile an legen, sie anhalten, *Cig., Vrt.*; mittelst eines Stuckes, einer Kette umbinden, *Nor. - Jarn. (Rok.), Jan.*; živino o., *Šaleška dol. - C.*; Kratko ga (konja) je otvezla, Da ni mogel trepetat, *Npes - Schein.*; otvezten pes, der Mettenhund, *Guts.*; — *pron. o.* koga na-se, jemanden ins Schlepptau nehmen, *Jan.*

otvázati, tvázam, *vb. impf. ad* otvesti, *Cig., Jan., C.*
1. otvôr, tvôra, *m.* die Öffnung (tudi: ôvor, tvôra), *Cig., DZ., Vrt., kajk. - Valj. (Rad)*; — prim. otvoriti.
2. otvor, *m. Z., Notr.*, pogl. otor.
otvorítev, tve, *f.* die Eröffnung, *nk.*; — prim. otvoriti.
otvoriti, *im, vb. pf.* öffnen, eröffnen, *nk.*; (iz od-tvoriti); — hs.
otvôza, *f.* das Seil, das einem Thiere um den Hals gegeben wird, das Hängeseil, *V. - Cig.*
otvřzniti, vřznem, *vb. pf.* ne do tečaja odpreti, halb öffnen, *Mik.*
oubôžati, *am, vb. pf.* verarmen, *Šol., Vrt., Levst. (Nauk.)*; (nav. obožati); — prim. ubožati.
óumcn, mna, *adj.* etwas verständig, *C.*
ouzdáti, ám, *vb. pf.* = obuzdati, *ogr. - C.*
óv, *pron.* dieser, *ogr. - C.*; tudi: jener, *C., na vřhodu-Mik.*; ov den (dan), vorgestern, übermorgen, *M.*; (ovi, *ogr. - C.*).
ovácija, *f.* javna poslavitev, die Dication, *nk.*
ováče, *adv.* = ovači, *C.*; umjonit, *SlGor. - C.*; — ohne Grund, *SlGor.*
ováči, *adv.* jonit, *Danj. - Mik., vřhŠt.*; umjonit, *vřhŠt. - C.*; — ohne Grund, *vřhŠt.*
ováda, *f.* die Anzeige, die Denunciation, *Cig. - Jan.*
ovádba, *f.* die Anzeige, die Denunciation, *C., nk.*
ovádek, dka, *m.* = ovadba, *Nor. - C.*
ováden, dna, *adj.* verrathend: ovadno zname-nje, *Mur., C.*
ovadilo, *n.* der Verdachtsgrund, *DZ.*
ováditi, vâdim, *vb. pf.* angeben, denuncieren, verrathen, *Cig., Jan., Notr. - M., Prim. - Erj. (Torb.), nk.*
ovadnica, *f.* die Angeberin, *Cig., nk.*
ovadnik, *m.* der Angeber, der Denunciant, *Cig., Jan., C., nk.*
ovadnina, *f.* der Angeberlohn, *Cig.*
ovaduh, *m.* der Denunciant, der Sykophant, *Cig., C., nk.*
ovaduhinja, *f.* die Denunciantin, *Jan. (H.)*.
ovâgniti, vâgnem, *vb. pf.* das Gleichgewicht verlieren, *Ble. - C., Z.*
ovâja, *f.* die Anzeige, die Denunciation, *M., C., Valj. (Rad), Zora*; brezimenska o., eine anonyme Anzeige, *ZgD*.
ovâjanje, *n.* das Angeben, das Denuncieren, *Cig., nk.*
ovâjati, *am, vb. impf. ad* ovâditi: angeben, denuncieren, *Cig., Jan., C., nk.*; — zu er-sinnen geben, verrathen: ovaja se po vna-njem licu, *Erj. / Min.*
ovajavec, vca, *m.* der Angeber, der Denun-ciant, *Cig., C.*
ovajávski, *adj.* angeberisch, *Cig.*
ovajávstvo, *n.* die Angeberci, *Cig.*
ovajevâti, ôjeov, *vb. impf.* = ovajati, *Krelj. - M.*
ovák, *adv.* 1) = tako, *kajk. - C.*; — 2) = dru-gače, *ogr. - C.*
ovákš, *adj.* 1) dergleichen, *kajk. - C.*; — 2) anders beschaffen, *ogr. - C.*
ovalen, lna, *adj.* podolgovato okrogel, jajčast, oval, *Cig. (T.)*.

ováljati, am, *vb. pf.* abwallen, *Z.*
 ovám, *adv.* him, *Fr.-C.*
 ovárati, varam, *vb. pf.* = ogoljufati, *Jurč.*; —
 prim. *hs.* varati = gollufati.
 ovárek, rka, *m.* die Abfochung: ovarki lane-
 nega semena in mleka, *ogr.-C.*
 ovariti, im, *vb. pf.* brühen, kochen, *Cig., Jan.*;
 o, si rake, *Danj. (Posr. p.)*: — prim. obva-
 riti, obariti.
 ovároovati, ujem, *vb. pf.* = obvarovati, *Cig.,*
Jsvkr.
 óvbe, *interj.* o weh! — ei! ovbe, gospod, saj
 pravim, da ne stori nič škode, *Jurč.*
 óvca, *f.* das Schaf; — tolstorepa ovca, das
 fettichwänzige Schaf, *Erj. (Z.)*.
 ovceréja, *f.* die Schafzucht, *Nor.-C.*
 ovčák, *m.* 1) der Widder, *ogr.-C.*; — 2)
 = ovčjak 1), der Schafstall, *Mur., C., Ravn-
 Valj. (Rad).*
 ovčár, rja, *m.* der Schäfer, der Schafhirt.
 ovčára, *f.* die Schafsjerde, *Cig.*
 ovčárček, čka, *m. dem.* ovčarek; der Schäfer-
 hute, *Cig.*
 ovčarè, čta, *m.* = ovčarček, *Cig.*
 ovčárek, rka, *m. dem.* ovčar, = ovčarček,
Slom.
 ovčarica, *f.* 1) die Schäferin; — 2) der Planet
 Mars, *Ble.-C.*
 ovčárja, *f.* die Schäferci, die Schafzucht.
 ovčáriti, árim, *vb. impf.* Schafhirt sein, *Cig.*;
 Schafzucht treiben, *Jan.*
 ovčárka, *f.* = ovčarica 1), *Jarn.*
 ovčárnica, *f.* die Schäferhütte, *Cig.*; — die
 Schafshürde, der Schafstall, *ogr.-C.*
 ovčárski, *adj.* Schäfer-; ovčarski pes, der
 Schäferhund.
 ovčárstvo, *n.* die Schäferci, die Schafzucht.
 ovčè, čta, *n.* ein schlechtes Schaf, *Cig.*
 ovčèc, čča, *m.* neka živinska bolezen, *Kr.*;
 — pogl. volčič.
 ovčèn, *adj.* = ovčji: ovčena čreda, *ogr.-C.*
 ovčètina, *f.* das Schaffleisch, *Mur., Cig., C.,*
Zora.
 ovčèvína, *f.* das Schafsfleisch, *C.*; — die Schaf-
 haut, das Schafleder, *Jan. (II.)*.
 ovčèca, *f.* 1) *dem.* ovca: das Mutterlamm,
Cig.; — 2) ovčèc, fedrige Haufwolven, *Cig.*
(T.); Schäfchen (cirroculmus), *Jes.*; — 3)
 die Primel (primula officinalis), *Cig., C.*;
 (primula acaulis), *Tuš. (R.)*; (primula elatior),
Vrt.
 ovčèč, čča, *m.* = ovčèc, *Strp.*; — pogl. volčič.
 ovčèčica, *f. dem.* ovčèca: 1) ein kleines Schäfchen,
M.; — 2) = ovčèca 3), die Schlüsselblume, *Cig.*
 ovčèina, *f.* das Schafsfleisch, *Guts. Valj. (Rad)*;
 — das Schafsfell.
 ovčèjak, *m.* 1) der Schafstall, *Jan., Jap.-C.*;
 — 2) óvčjak, der Schafmist.
 óvčji, *adj.* Schaf-; o. sir. der Schafhäse.
 óvčnica, *f.* 1) = ovčjak 1), der Schafstall,
Danj.-M., Cr.; — 2) weißes Waldhähnchen
 (anemone nemorosa), *C.*
 óvčnik, *m.*, ovčniki, die zweiten Zähne der
 Schafse *C.*
 ovčnják, *m.* der Schafstall, *Jan. (II.), ZgD.-C.*

óvdeka, *adv.* = tukaj, *kajk.-C.*
 óvden, *adv.* = tukaj, *ogr.-C.*
 ovdovčeti, im, *vb. pf.* Witwe werden, ovdovela,
 verwitwet, *Cig., C., nk.*
 ovdovčèti, im, *vb. pf.* = ovdoveti, *ogr.-C.*
 ovédanje, *n.* die Erhebungen, *DZ.*
 ovédati, am, *vb. impf. ad* ovedeti: Erhebungen
 pflegen, zu ermitteln suchen, *Cig., Jan.*; o. o
 čem, *Erj. (Izb. sp.)*; o. in povpraševati, *IjZv.*
 ovédaba, *f.* die Erforschung, die Ermittlung,
DZ.
 ovédèk, čka, *m.* die Ermittlung, *DZ.*
 ovédèti, ovém, *vb. pf.* 1) in Erfahrung bringen,
 erheben, ermitteln, *Cig., Jan., Naprej.-C., DZ.*;
 mejači so vse čisto ovedeli, *Glas.*; z navo-
 dom o. kaj, *Levst. (Nauk)*, — 2) o. se =
 zavedeti se. zum Bewußtsein kommen, *C.*;
 — precej se bodo ovedeli, jie werden sich
 sogleich erinnern, *Svet. (Rok.)*; ovedel se je,
 das Licht ist ihm aufgegangen, *Temljine*
(Tolm.)-Strek. (Let.).
 ovedovánje, *n.* = ovedanje, die Erhebungen,
DZ.
 ovedováti, újem, *vb. impf.* auszuforschen suchen,
 Erhebungen pflegen, *Cig., DZ.*
 ovedriti se, im se, *vb. pf.* = razvedriti se,
Jan. (H.).
 ovéhniti, včhnem, *vb. pf.* = oveniti, *Jan. (II.)*.
 ovéjati, jam, jem, *vb. pf.* fertig werfen, aus-
 werfen.
 ovekovčèti, včèim, *vb. pf.* bereuigen, *Cig.*
(T.) nk.; — *hs.*
 ovélti, včlim, *vb. pf.* weh machen, *Cig.*; o. drevo
 = posekati drevo, *Ig. (Dol.)*.
 oveljati, ám, *vb. pf.* = obveljati, *M.*
 oveljaviti, ávim, *vb. pf.* gültig machen, *Cig.*;
 zur Geltung bringen, *DZ.*
 oveljavljenje, *n.* die Gültigmachung, *Cig.*
 óven, vna, *m.* 1) der Schafbock, der Widder;
 točèni o., der Schöps, *C.*; — der Widder
 (astr.), *Cig. (T.)*; — 2) der Sturmbock (aries),
Cig., Jan., Dalm.; voj(sk)ni o., *Jap.-C.*; —
 3) bei einer Presse, die mit Handhaben ver-
 sehene Schraubenmutter, die mittelst derselben
 an der Schraube auf und ab gedreht wird,
Dol.; — der Kletterbaum, mittelst dessen
 die Schraube angezogen wird, *Cig., Jan.*; —
 4) die Pfahrramme, der Hammkloß, *Cig.*;
Jan.; o. na vrvi, die Zugramme, *Cig.*; —
 parni o., die Dampfamme, der Dampfhammer,
DZ.; — samotežni o., der Handbock, *Cig.*;
 — 5) pri statvah zarezano koleseje. s kate-
 rim se vreteno zavira, *Burg (Rok.)*.
 ovèncati, am, *vb. pf.* 1) beträuzen, *Cig., Jan.*;
M., nk.; — 2) trüben, *Cig., Jan., ogr.-M.*
 ovèncávati, am, *vb. impf. ad* ovenčati, *Zora.*
 ovèncèvati, újem, *vb. impf. ad* ovenčati, *Cig.*
 ovenčèti, im, *vb. pf.* = oveniti, *Cig.*
 oveníti, nem, *vb. pf.* verwelken; — etwas trocken
 werden (3. B. nach einem Regen): pot ovène, *C.*
 ovčra, *f.* = ovira, *Cig.*
 ovčrati, am, *vb. impf.* = ovirati, *Mur., Cig.,*
Ravn.
 overávljati, am, *vb. impf. ad* overoviti; be-
 glaubigen, *Cig. (T.)*.

ovčrck, rka. m. = ovirek, *Mur., Slom.-C.*
 overžiti, žim, vb. pf. in Ketten legen, C.
 overóviti, óvim, vb. pf. beglaubigen, verifizieren, *Cig.(T.), C.*
 óves, vsa, m. der Hafer (avena sativa); medeni o. der Frühhafer, *Gor.*; o. služiti: o konju, oslu, psu, kadar se na hrbet vrže ter se valja, pravi se, da „oves služí“, *Temljine(Tolm.)-Strek(Let.)*; — divji ali črni o. der Wildhafer, der Hanthafer (a. strigosa), *Cig., Jan.*; — norški o., die Ackertreife (bromus arvensis), *Cig., Medv.(Rok.)*
 oveseliti, im. vb. pf. erfrischen, *Mur., Cig., Jan., Dahm.*; aufheitern, erheitern, *Cig., Jan.*
 oveseljénje, n. das Erfrischen, *Slom.*
 oveseljévati, újem, vb. impf. ad oveseliti, *Mur., Jan.*
 ovesláti, ám, vb. pf. = obveslati: ndernd um-, befahren, berudern, *Cig.*
 oveštiti, im. vb. pf. = obvestiti: benachrichtigen, *Sol.*
 ovéza, f. der Einband (von Reben, Bäumen n. dgl.), C.; — prim. obveza.
 ovézati, zem, vb. pf. = obvezati, umbinden, *Cig., Jan.*; einbinden (von Reben, Bäumen n. dgl.), C.
 ovézniiti se, nem se. vb. pf. sich neigen, sich senken, sich verjucken, *Cig., Bes.*
 ovezováti, újem, vb. impf. ad ovezati, = obvezovati, *Cig.*
 ovídeti, vídim, vb. pf. = oskrbeti, besorgen: ne morem vsega o., *GBrda.*
 ovih, m. der Umbieg, *Cig.*
 ovihati, am, vb. pf. herumbiegen, herumbeugen, *Cig.*
 ovihniti, víhnem, vb. pf. das Übergewicht bekommen, umsinken, *Cig., Jan.*; raz konja ovihniti, (ovehniti) *Glas.*
 ovijác, m. 1) trsna mladika, ki od korenine požene ter se na kakih osem očes obrezana okoli posebnega kola ovije in priveže, *St. Jernj Dol.*; — 2) der Abfließkanal an der Straße, *Cig., Z.*
 ovijáca, f. 1) das weibliche Kopftuch, *Cig., Jap.-C.*; — 2) das Umhängtuch, C.; — 3) die Bandage, *jev.h.St.*; — 4) der Mantel (an der Rebe), *Cig., Jan.*
 ovijáčina, f. coll. = rastline, ki se okoli grmovja in drevia ovijajo: gosto, z ovijáčino zaraščeno grmovje, *Let.*
 ovijálen, ina, adj. zum Umbinden dienend: ovijátna slama, das Fadstroh, *Cig.*; — Zehling: ovijátni bob, *Cig.*; ovijátno zelenje, *Let.*
 ovijátnik, m. kol, ob katerem se perilo ovija in ožema, der Ringstod, *Cig., Polj. Dol.*
 ovijálo, n. 1) kar se okolo vratu ovija, der Zehal: gorko o., *St.N.*; — 2) die Emballage, C.
 ovijanje, n. das Umwickeln, das Umschlingen, das Umrauten etc.; — prim. ovijati.
 ovijati, am, vb. impf. ad oviti: umwinden, umwickeln; — o. perilo, die Wäsche ringen, *Cig., Polj.*; — o. se, sich um etwas winden oder schlingen, umschlingen, umrauten.
 ovijávce, vsa, m. der Zehlinger, *Cig.*
 ovijávka, f. das Zehlinggewächs, *Cig., Jan.*

ovínčen, čna, adj. voll Windungen, Z.; ovínčna cesta, *Nov.-C.*
 ovínck, nka, m. 1) die Windung (z. B. einer Straße); die Krümmung: na ovinku sva se srečala; der Umweg; po ovinkih hoditi; — der Umschweif: brez ovinka, *Levt.(Cest.)*; (nav.) brez ovinkov, ohne Umschweife; — die Ausflucht, die Ausrede, *Cig., Jan.*; — 2) der Schlich, die List: zaviti ovinki, *Schönl.-Valj.(Rad)*; z ovinkom, schlau, *Cig.*; brez ovinkov in zvijač, *Ravn.-Valj.(Rad)*
 ovíniti, im, vb. pf. berauſchen, *Cig., Jan.*; o. se, sich berauſchen, *Cig., Levt.(Zb.sp.)*
 ovínkast, adj. 1) voll Windungen: črez Ljubelj drži ovínkasta cesta, Z.; — ausſchweifend, weitſchweifig: o. govor, *Cig.*; — 2) ovínkasta beseda, ein zweideutiges Wort, C.; — 3) rántevoll, C.
 ovínkati, kam, čem, vb. impf. hin- und herſpringen: zajec ovínče, C.; — herumſchwärmen (von jungen Leuten), *Fr.-C.*
 ovínkoma, adv. auf Umwegen, mit Umschweifen, ausweichend, C.
 1. ovír, m. die Vereitelung, *Cig.*
 2. ovír, rja, m. ogr.-C., pogl. iver.
 ovíra, f. die Verhinderung, *Cig., Jan.*; — das Hindernis, *Cig., Jan., nk.*; brez ovire, ungehindert, *nk.*; o. nihanju, das Schwingungshindernis, *Cig.(T.)*
 oviráten, ina, adj. hindernd, hemmend, *Jan.*
 ovíranje, n. das Verhindern, die Hinderung, die Hemmung, *Cig., nk.*
 ovírati, am, vb. impf. ad ovreti: hindern, hinderlich sein, hemmen, *Cig., Jan.*
 ovíravec, vsa, m. der Hinderer, *Cig., C.*
 ovíreck, rka, m. die Verhinderung, *Cig., Jan.*; — das Hindernis, der Anſtand, *Cig., Jan.*
 ovíren, rna, adj. hemmend, hindernd, *Cig., Jan.*
 ovísčiti, im, vb. pf. = obviseti, *Jan.(II.)*
 ovítek, tka, m. das Herumgewickelte, der Umſchlag, die Hülte, *Cig., Jan., C., nk.*; die Verpackung, *Jan.(II.)*; — o. (las), ein Haarnädel, *Jan.(II.)*
 ovíti, víjem, vb. pf. herumwinden, herumwickeln; nit okolo prsta o.; — umwinden, umwickeln, žico s svilo, drevo s slamo, steber z zelenjem o.; — ovíte strune, bespannene Saiten, *Cig.*; — anſringen: perilo o., *Cig.*; — o. se (okolo) koga, česa, jemanden, etwas umſchlingen.
 ovíladati, am, vb. pf. o. kaj. Herr werden einer Sache, sich ihrer bemächtigen, *Cig., ogr.-C.*; prim. obladati.
 ovíladováti, újem, vb. impf. ad ovíladati, *Let.*
 ovílaženje, n. die Befestigung, *Cig.*
 ovílaževáti, újem, vb. impf. ad ovílažiti: be-, anſtedten, *Jan.*
 ovílažiti, vlážim, vb. pf. feucht machen, anſtedten, *Cig., Jan., DZ.*; — o. se = zmočiti se, *Vrt.*
 ovíleči, vléčem, vb. pf. umziehen: o. kaj s čim, *Cig.*; o. gozd z mrežami, C.
 óvlen, adv. = tukaj, *ogr.-C.*
 ovnár, rja, m. der Widderhirt, *Cig.*

ovnič, žka, *m. dem.* oven: 1) das Bodlamm, *Cig., C.*; — 2) die Schraubenmutter, *V.-Cig.*; — der Ackerbaum, vermittelst dessen die Schraube angezogen wird, *Cig., Jan.*; prim. oven 3): — 3) der Schlägel zum Feststoßen des Pflasters, *Cig.*; — 4) das Ringelwidderchen oder der Weißstiefel (*syntomis phegea*), *Erj. (Z.)*; — ovniči, die Widderdchwärmer, *Cig. (T.)*.

ovniček, žka, *m. dem.* ovnič: 1) das Bodlamm, *Cig.*; — 2) neka trta, *Dol.*

ovnina, *f.* das Schafstielch, *C.*

ovnjáč, *m.* = oven, der Widder, *Nov.*

óvnov, *adj.* Widder-, *Cig., Jan.*; ovnova glava, der Mastkopf (in der Baukunst), *Cig.*

ovnovína, *f.* das Schafstielch, *Mur.*

óvnovski, *adj.* Widder-, Schöpfer-, *Mur. Rež.-C.*

ovočár, rja, *m.* = sadjar, *Jan. (H.)*; — prim. ovočje.

ovočárstvo, *n.* = sadjarstvo, der Obstbau, *Cig. (T.)*; *DZ.*; — prim. ovočje.

ovóčén, éna, *adj.* Obst-: ovóčeni cuker, der Schleinzucker, *Cig. (T.)*; — prim. ovočje.

ovóčje, *n.* = sadje, das Obst, *Cig. (T.), C., DZ., nk.*; — stsl.

ovóđ, *adv.* = tod, *Prip.-Mik.*; od ovod = od tod, *Habd.-Mik.*

ovodéniti, *im, vb. pf.* zu Wasser werden, wässerig werden, *Jan. (H.)*.

ovoditi, *im, vb. pf.* völlig anranchern, abfelsen: meso o., *Cig., ogr.-C.*; ovojeno meso, geräuchertes Fleisch, *DZ., Nov.*

ovóhati, *am, vb. pf.* 1) beriechen, beschnüffeln; — 2) anschnüffeln, aufstöbern.

ovohljati, *am, vb. pf.* beschnüffeln, *Cig.*

ovóž, vóža, *m.* die Hülle, der Umschlag, die Emballage, *Cig., Jan., DZ., nk.*; — das Briefcouvert, *Jan., Slom.-C.*

ovóžček, žka, *m. dem.* ovojek, *Jan. (H.)*.

ovóžek, jka, *m.* 1) die Hülle, *Jan., DZ., Erj. (Som.)*; — das Briefcouvert, *Jan.*; — 2) das Paket, *DZ.*

ovóžen, jna, *adj.* zum Umwickeln dienend, *Cig.*; Umhüllungs-, Umschlag-: ovóžna pola, der Umschlagbogen, *Jan. (H.)*.

ovóžniti, *nem, vb. pf.* feucht werden, (*n. pr. o lesu*), *vžhŠt.-C., Blc.-C.*

ovóskati, *am, vb. pf.* mit Wachs überziehen, *Mur., C.*

ovóšiti, *im, vb. pf.* mit Wachs glänzend reiben, bohnen, *Cig.*

ovóža, *f.* das Ueberband, *Mur.*; — die Schleife, *Cig.*

ovráčati, *am, vb. impf. ad* ovrniti; umkehren: red o., *C.*

ovrápati se, *am se, vb. pf.* runzelig werden, *Guts.-Cig.*; — prim. vrapa.

ovrát, vráta, *m.* 1) die Umkehr, *C.*; — 2) der Ackerrand, auf welchem beim Pflügen umgewendet wird, das Angewende, *Cig.*

ovrátek, tka, *m.* das Halsband, *Valj. (Rad.)*

ovráten, tna, *adj.* den Hals umgebend: ovratna ruta, das Halstuch, das Busentuch (der Weiber), *Cig.*

óvrati, *f. pl.* ein Feldweg zwischen Aekern, *vžhŠt.*

ovrátnica, *f.* das Halstuch, die Halsbinde, *Cig., Jan., DZ.*; das Collare der Priester, *C.*

ovrátnik, *m.* der Halskragen, *Cig., Jan., Nov.-C., nk.*; — das Halsband, *Mur., Cig., Jan.*; pasj o., das Hundehalsband, *Z. C.*; — die Halsbinde, *Cig., Jan.*; — der Ringelstreifen am Halse (3. B. bei Vögeln), *Cig.*

ovratnina, *f.* der Halsschmuck, *Cig.*

ovrěči, vřzem, *vb. pf.* umwerfen, *M.*; — umstoßen (*fig.*): o. oporoko, dokaz, *Cig., Jan., nk.*; widerlegen: o. trditve, *Cig., Jan., nk.*; ablehnen, *DZ.*; abweisen: o. prošno, *Z.*; — abstellen: navado o., *Cig., Jan.*

ovrětek, tka, *m.* der Abtind, das Decoet, *Cig.*

ovrěti, vrém, *vb. pf.* abhalten, zurückhalten, *Cig., Jan.*; po sili koga o., *Ravn.*; — verhindern, vereiteln, *Cig., Jan., C., nk.*; on se ne da ovreti, *Burg.*; nič ga ne ovre, dobro delati, *Ravn.*; Bog jim ovre njih nespametni početek, *Ravn.*; verwehren, *ogr.-C.*; o. komu pot. jemandem den Weg verstellen, *Cig.*

ovřg, vřga, *m.* = ovrga, *Jan. (H.)*.

ovřga, *f.* die Umstoßung, die Widerlegung, *Cig.*; o. dvomov, *C.*

ovřniti, *nem, vb. pf.* verkehren, *C.*

ovročiti, *im, vb. pf.* erhitzen, erwärmen: Solnce ovroči s toploto vse dežele, *Danj. (Posv. p.)*.

ovršávati, *am, vb. impf.* = ovrševati, *Navr. (Let.)*; = obhajati, feiern, begehen, *BKCr.*; o. pustno slavnost, *Navr. (Let.)*.

ovřšba, *f.* die Vollziehung, die Realisierung, *DZ.*

ovřšen, šna, *adj.* Scheitel-: ovřšni kot, der Scheitelwinkel, *C.*

ovřševati, šnem, *vb. impf. ad* 2. ovršiti; vollenden, verrichten, vollziehen, *C.*

ovřšilo, *n.* die Vollendung, *C.*

1. ovršiti, *im, vb. pf.* austreten: o. žito, *Cig.*

2. ovršiti, *im, vb. pf.* vollziehen, *h.t.-Cig. (T.), nk.*; — vse to se je ovršilo (gieng in Erfüllung), *Z.*

ovřšje, *n.* das Säulengeheim, *Cig.*

ovřtati, vřtam, *vb. pf.* umbohren, *Cig.*

ovrtenica, *f.* neki star naroden ples, *Jurč.*

ovrtěti, im, *vb. pf.* umdrehen: ovrti čašo dvakrat, *IjZv.*

ovřtljak, *m.* ein kleiner Garten, *vžhŠt.-Valj. (Rad.)*.

ovřvčiti, *im, vb. pf.* mit Schnüren belegen, *Vrt., Zora.*

ovrvite, tve, *f.* die Tafelung, *DZ.*

ovrviti, im, *vb. pf.* mit Tauen versehen, be-tafeln, *SlN.-C.*

ovřzba, *f.* die Verwerfung: pomnili bodete mojo ovřzbo, *Ravn.-Valj. (Rad.)*; — die Umstoßung, die Ungültigkeitserklärung, die Cassation, *Cig., Jan., Nov.-C., nk.*; — die Widerlegung, *Jan., nk.*

ovřžen, žna, *adj.* 1) abweislich, *Jan.*; Cassation-: ovřžno sodišče, das Cassationsgericht, *DZ.*; — ovřžni spis, die Gegendriift, *Jan.*; — 2) umstoßbar, widerlegbar, *nk.*

ovřženje, *n.* = ovřzba, *Cig.*

óvsek, ovska, *m. dem.* oves; ječmenasti o., die Gerstentrippe, *Cig.*

ovsčn, *adj.* Hafer: o. krub, ovsena slama.
 ovsčnast, *adj.* haferähnlich, *Cig.*
 ovsčnek, nka. *m.* neko jabolko, *Sv. Duh pri Krškem-Erj (Torb.)*.
 ovsenica, *f.* 1) das Haferstroh; — 2) die Hafertruhe, *DZ.*; — 3) die Haferbirne, *Cig.*; — 4) der Blatthafer, das französische Haiqras (arrhenaterum avenaceum), *Z., Nov.-C.*
 ovsenišče, *n.* das Haferfeld nach der Ernte.
 ovseniščnica, *f.* die Haferbirne, *Mur.*
 ovsenjāk, *m.* das Haferbrot.
 ovsēnka, *f.* 1) neka hruska, *Mariborska ok., Sv. Duh pri Krškem-Erj (Torb.)*; die Haferbirne, *Cig.*; — neko jabolko, *C., Mariborska ok.-Erj (Torb.)*; — 2) oves s pšenico pomešan, *Gor.*
 ovsiga, *f.* Hafer und Weizen gemischt, *ogr.-C.*
 ovsika, *f.* = erni oves, der Rauhhafer, *Cig.*
 ovsina, *f.* oves z ržjo zmešan, *Gor.-D.Sv.*
 ovsišče, *n.* das Haferstoppelfeld.
 ovsjē, *n.* = ovsišče, *Cig., Gor.*
 ovsūja, *f.* = ovsenica 4), das französische Haiqras, *Jan., C. Vrt.*
 ovznōžje, *n.* die Gegend am Fuße eines Berges, *C.*
 ōza, *f.* 1) die Schnur, das Band, der Strick, *C.*; — 2) ozek svet okolo njive, *Vas Krn.-Erj (Torb.)*; — 3) die Haft, *Jan.*; — *pogl. voza.*
 ozāček, dka, *m.* der hintere Theil (3. B. eines Hantjes), *C.*
 ozādje, *n.* der Hintergrund, *Cig.(T.), C., nk.*; vsaka slika mora imeti svoje o., *Nov.*
 ozakōniti, *ōnim, vb. pf.* verhehlen, *C.*
 ozāljsati, *am, vb. pf.* verjöhnern, verzieren, ausschmücken, decorieren.
 ozaljsāva, *f.* die Verzierung, die Fierde.
 ozāljsba, *f.* die Verzierung, die Ausschmückung, *C., Z.*
 ozāljsčck, *m.* die Verzierung, *C.*
 ozāljsčvātū, *ūjem, vb. impf. ad* ozāljsati.
 ozāljsčvāvec, *vca, m.* der Decorateur, *Jan. (H.).*
 ozānkati, *am, vb. pf.* mit Schlingen umgeben, beschlingen, *Mur., Cig.*
 ozāra, *f.* *nav. pl.* ozare, 1) — vzare, zare, die Querfurchen am Ende eines Afers, *Nov., Burg (Rok.), Gor.*; — 2) der Aderrain, *Cig.*; po mejah in ozarah pastū, *Bev.*
 ozārice, *f. pl. dem.* ozare, *Cig.*
 ozāriti, *im, vb. pf.* verlären, *Cig.(T.);* ozarjeno obličje, *C.*
 ozāvānje, *n.* oklicavanje, die Verlobung, das eheliche Aufgebot, *ogr.-C.*
 ozāvati, *am, vb. impf. ad* ozvati; oklicevati, verloben, (als Ehepaar) anbieten, *ogr.-C.*
 ozbiljen, *lina, adj.* = resen, resnoben, *Jan., Jurč., nk.*; — *hs.*
 ozdčēje, *n.* das Brunnenwerk, *Cig.*
 ozdca, *f.* die Darre, die Malzdarre, *Guts., Mur., Jan., Mik.*
 ozditi, *im, vb. impf.* darren, *Guts., Mur.-Cig., Jan., Mik.*
 ozdōlaj, *adv. Frub., ogr.-M.,* *pogl.* ozdōlaj.
 ozdrāv, *zdrava, m.* die Genesung, *Cig.*

ozdrāva, *f.* 1) die Heilung, *Jan., C.*; — 2) die Genesung, *Jan., C., DZ.*; — 3) = zdravilo, *Guts.(Res.).*
 ozdrāvčn, *vna, adj.* 1) die Heilung betreffend: ozdrāvni namen, der Heilzweck, *DZ.*; — 2) heilbar, *Levst.(Pril.), Žnid., nk.*
 ozdrāvčnje, *n.* die Genesung, *Cig.*
 ozdrāvčeti, *im, vb. pf.* gesund werden, genesen, *Mur., Cig., Jan., nk.*; (*nav.* ozdrāviti nam. ozdrāvčeti, zdrāvim; ozdrāvem. *kajk.-Valj. [Rad].*)
 ozdrāvilo, *n.* 1) = zdravilo, das Heilmittel, *C.*; — 2) die Heilung, *Levst.(Pril.).*
 ozdrāvitev, *ive, f.* die Heilung, die Cur, *Cig., Jan., nk.*; — die Genesung, *Cig., Jan., nk.*
 ozdrāviti, *zdrāvim, vb. pf.* 1) gesund machen, heilen, curieren; o. bolnika, bolezni; — o. se, gesund werden, genesen, *Mur., Cig., Jan.*; heilen (*intr.*), *Cig., Jan.*; — 2) *pogl.* ozdraveti.
 ozdrāvljanje, *n.* das Gesundmachen, das Curieren, die Heilung.
 ozdrāvljati, *am, vb. impf. ad* ozdraviti; gesund machen, curieren, heilen; bolnike, bolezni o.
 ozdrāvljāva, *f.* die Heilart, *Cig.*
 ozdrāvljeneč, *vca, m.* der Wiedergenesene, der Geheilte, *Mur., Cig., Jan., C., Ravn.-Valj. (Rad).*
 ozdravljēnik, *m.* der Arzt, *Dalm., Schönll. Jap., Škrb., Guts.(Res.);* — der Heiland, *Krelj.*
 ozdravljēnje, *n.* 1) die Heilung; — 2) = ozdravenje, die Genesung.
 ozdrāvljenka, *f.* die Genesene, die Geheilte, *Mur.*
 ozdravljiv, *iva, adj.* = ozdraven 2), *Jan.*
 ozdravljūh, *m.* der Curpfeicher, *Levst.(Nauk.) D.Sv.*
 ozdravljūhinja, *f.* die Curpfeicherin, *Jan.(H.).*
 ozdravnik, *m.* der Arzt, *Škrinj.-Valj. (Rad);* za svet vprašati ozdravnike, *Vod.(Izb. sp.).*
 ozčba, *f.* 1) das Erfrieren, *C.*; der Frostschaden: da bi trsja le ozeba ne pokvarila! *C.*; — 2) die Frostbeule, *Cig., Jan.*
 ozčhati, *am, vb. impf. ad* ozebsti; erfrieren, durch Frost Schaden leiden.
 ozčhck, *bka, m.* = ozeblina, *M., Kras.*
 ozčhica, *f.* = ozeblina; ozebico imeti na nogi, *Gor.*
 ozeblina, *f.* die Frostwunde, die Frostbeule.
 ozčhlost, *f.* die Erfrorenheit, *Jan.(H.).*
 ozčhniti, *zčbnem, vb. pf.* = ozebsti, *M.*
 ozebovāti, *ūjem, vb. impf. ad* ozebsti, ozebniti = ozebati.
 ozčhstū, *zčbnem, vb. pf.* vom Frost Schaden erleiden, erfrieren; prsti so mi ozebli; — rastlina ozebe po vrtnarjevi nemarnosti; ozebel, durch Frost beschädigt, erfroren; ozebla roka.
 ōzck, *zka, adj.* von geringer Ausdehnung in der Breite: ōčnal; ozka cesta; ozka stran, die hohe Kante: na ozko stran postaviti desko (hochkantig stellen), *Cig.(T.);* enq; ozke hlače; — ōzja volitev, die engere Wahl, *nk.*
 ózet, *zla, m.* 1) = vozcl, der Quoten, *C., M.*; živčni o., der Nervenkolten, *Erj.(Som.); o.*

nihaja, der Schwingungsnoten, *Cig.(T.)*; — 2) der Ätoren (čvrst v lesu), *Kanal-Erj.(Torb.)*.

ozeleněti, im, *vb. pf.* grün werden; spomladi drevo ozeleni.

ozeleněvati, am, *vb. impf. ad* ozeleneti, *Jan.*

ozeleniti, im, *vb. pf.* grün machen, begrünen, *Cig., Jan., M.*

ozěmce, mca, *m. nav. pl.* ozemci, die Augentlider, *vřh.Št.*; die Augenvimpern, *C.*

ozěmlje, *n.* = ozemlje, *C.*

ozěmiec, *f. pl.* = ozemci, *C.*; (ozimice, *ogr.-Mik.*).

ozěmlje, *n.* das Gebiet, das Territorium, *Cig.(T.), DZ.*

ozěratı se, am se, *vb. impf.* = ozirati se.

ozěrovati se, ujem se, *vb. impf.* = ozirati se, *Diet.*

ózger, *gra. m.* = vozger, der Rog, *Cig.*

ozgóraj, *adv. Jan., Trub.-Mik., ogr.-M., pogl. odzgoraj.*

ozgriv, *iva. adj.* = vozgriv, *Št.-Cig.*

ozibi, *m. pl.* zitterndes Erdreich, der Torfboden, der Moorgrund, *Jan.*

óziček, čka, *adj.* recht schmal oder eng, *C.*

ozidati, am, *vb. pf.* = obzidati, *Cig.*

oziden, dna, *adj.* = obziden: ozidni lišaj, die Mauerflechte, *Cig.*

ozidje, *n.* = obzidje, *Meg.-Mik., Mur., Cig., Jan., Met., Preš.*

ozijáti, ám (zjám), *vb. pf.* begaffen: on mora vse ljudi o., *Cig.*

ozim, *adj.* Winter= (v. Getreide, Flachs, Dbit u. dgl.), *Meg.-Mik., Cig., M., C.*; ozimi lan. *Lašče-Erj.(Torb.)*; ozimo sadje, *Cig.*

ozimáca, *f.* der Winterapfel, *kajk.-Valj.(Rad).*

ozimě, čta, *n.* ein zweijähriges Füllen, *Podkrcni-Erj.(Torb.)*.

ozimce, mca, *m. 1)* die Winterfrucht: ječmen o., die Wintergerste, *Cig.*: = šestovrstni ječmen, *Temljine(Tolm.)-Štek.(Let.)*; oves o., der Winterhafer, *Cig.*; lan o., lan, ki je jeseni vsejan, *Lašče-Levst.*; der Winterflachs, *Cig., Jan., C., Mik., Svet.(Rok.), Notr.*; luk o., *Mik.*; — der Winterapfel, *Jan.*; ozimci, das Winterobst, *Cig.*; — 2) das im Winter geborene Junge, *C.*; pos. jare, ki se je rodilo po zimi, *Bole-Erj.(Torb.)*.

ozimek, mka, *m. 1)* der Winterroggen, *Jarn.*; — 2) doba od velike noči do sv. Jurija: ako je ozimek dolg, bo slaba letina, *Tolm.*; — *pl.* ozimki, der Nachwinter, *Cig.*; (nam. odzimek, *Štek.[Let.]*).

ozimen, mna, *adj.* Winter=, *Jarn., Cig., Jan., Notr.*: ozimna pšenica, o. dlaka, *Jan.*

oziměti, im, *vb. pf.* austütern, *Mur.*; o., ozimětem: erstarren: kača po zimi ozimeje, *Podkrcni-Erj.(Torb.)*; hart bleiben: grozdje in drugo sadje ozimeje, če ne more dobro dozoreti in ostane trdo, *Temljine(Tolm.)-Štek.(Let.)*.

ozimica, *f. 1)* pozno zrela hruška, die Winterbirne, *Mur., Cig., C., Goriš., Kras, Lašče-Erj.(Torb.), Gor.*; — ozimica, neko jabolko, *Mariiborska ok.-Erj.(Torb.)*; — 2) neka riba,

katera se o božicu lovi, (die „Reinade“), *Jarn.*

ozimika, *f.* der Winterapfel oder die Winterbirne, *Z.*

ozimina, *f.* die Herbstjaat, das Wintergetreide.

ozimice, nca, *m.* = ozimec, die Winterfrucht, *M.*

oziminka, *f.* die Winterfrucht, *M.*

ozimka, *f. 1)* krava, ki črez zimo ostane jalova, *Cig., Mik., Gor., Tolm.*; — 2) die Winterbirne, die Spätbirne, *Cig., Jan., Lašče, Tolm.-Erj.(Torb.)*; — der Winterapfel, *Cig.*; — ozimke, das Winterobst, *Cig.*; — = ozimina, die Winterjaat, *Cig.*; — 3) = zimica, das Fieber, *C.*

ozimnica, *f. 1)* = ozimica 2). *C.*; — 2) die Winterbirne, *C. Notr.*; — 3) die Winterblume (eranthis), *C.*

ozimnik, *m.* der Winterapfel, *Cig.*

ozimováti, újem, *vb. impf. ad* ozimeti, *Mur.*

ozimski, ájem, = ozim, *M.*; o. sadež, *C.*

ozimšćica, *f.* eine Art Winterapfel, *C.*

ozimšćina, *f. coll.* Winterfrüchte, *Z.*

ozim, *m.* = mora, der Trud, der Asp: o. ga tlači, *Bučč(Št.)-C.*

oziniti, zinem, *vb. pf.* den Mund nach etwas aufsperrn, *Mur.*; veliko ozinil, malo požrl, *Npreg.-Met.*

ozir, *m. 1)* der Umblick, der Rückblick, *Mur., Cig., Jan.*; — 2) = obzir, die Rücksicht, die Berücksichtigung, der Betracht, *Mur., Cig., Jan., Cig.(T.), nk.*; o. imeti na kaj, etwas in Betracht ziehen, *Levst.(Pril.)*: brez ozira na stan, ohne Unterschied des Staudez, *Jan.*; z oziram na to, mit Rücksicht darauf, *Jan.*; — die Beziehung: v tem oziru, *nk.*; — (*prap. c. gen.*); ozir tega, *Jan.*, nam. glede na to).

oziráten, ána, *adj.* beziehend, relativ (gramm.), *Cig., Jan., nk.*

ozíranje, *n.* das Umherblicken; das Umsehen, das Zurückblicken.

ozirati se, am se, *vb. impf. ad* ozreti se; 1) die Blicke wenden, sich umsehen; sich umsehen: otroci se v šoli (cerkvi) vedno ozirajo; gori se o., die Blicke nach oben richten; dekle se po fantih ozira, *Z.*; — zurückblicken: — solnce se ozira, die Sonne wirft beim Untergange ihre letzten Strahlen auf die Berg Höhen, *Z., jrřh.Št.*; — 2) o. se na koga (kaj), auf jemanden (etwas) Rücksicht nehmen, jemanden (etwas) berücksichtigen, *Cig., Jan., nk.*; — sich beziehen, *Jan., nk.*

ozirávati se, am se, *vb. impf.* umhersehen, *C.*

ozírek, rka, *m.* der Umblick, der Rückblick, *Cig., Jan.*

ozíren, rna, *adj.* 1) rücksichtsvoll, *Cig.(T.), nk.*; — 2) Beziehungs-, relativ, *Cig., Jan., C.*; ozirna velikost, die relative Höhe, *Jes.*; — respectiv: iz ozirnih podložnikov kdo, einer ihrer respectiven Unterthanen, *DZ.*

ozirljiv, íva, *adj.* rücksichtsvoll, *Cig.(T.).*

ozirnost, *f. 1)* ein rücksichtsvolles Vorgehen, die Discretion, *Cig., nk.*; — 2) die Bezugslichteit, die Relativität, *Cig., Jan., C.*

ozîroma, *adv.* beziehungsweise, respective, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

ozkôčca, *f.* = ozkost, *Jan.*, *(H.)*.

ozkoglav, gláva, *adj.* schmaltöpfig, *Jan.*, *(H.)*.

ozkoglavec, vca, *m.* der Schmaltopf, *Mik.*

ozkokril, krila, *adj.* schmaltlügelig, *Cig.*

ozkokrilce, lca, *m.* ozkokrilci, die Schmalflügel (stenoptera), *Cig.*, *Jan.*, *Cig.*, *(T.)*, *Erj.*, *(Z.)*.

ozkolichen, čna, *adj.* schmaltbäckig, *Cig.*

ozkolist, lista, *adj.* schmaltblättrig, *Cig.*, *Jan.*

ozkonôs, nôsa, *adj.* schmaltartig; ozkonose opice, *Erj.*, *(Z.)*.

ozkoprsen, sna, *adj.* engbrüstig, *Jan.*, *M.*

ozkosrcen, čna, *adj.* engherzig, *Cig.*, *nk.*; (po nem.)

ozkosrcnost, *f.* die Engherzigkeit, *Cig.*, *nk.*; (po nem.)

ozkôst, *f.* die Schmalheit, die Enge, *Cig.*, *Jan.*

ozkôta, *f.* = ozkost, *Jan.*

ozkotiren, rna, *adj.* schmaltpurig; ozkotirna železnica, *SN.*

ozkoustec, stea, *m.* der Engmäuler, *Cig.*

ozlast, *adj.* = vozlast, fotlicht, *C.*

ozlatiti, im, *vb. pf.* umgolden, *Cig.*

ozlav, áva, *adj.* = vozlav, fotlig, *C.*

ozlétiti, im, *vb. pf.* böje werden, *Notr.* - *Z.*; — o. se, sich verschlimmern: rana se je ozlela, *SN.*

ozlica, *f.* der Strid (eig. das Knotenheil, *Vrt.*, *Nov.*; z ozlicami privezati živino h kaki stvari, *Lerst.*, *(Pril.)*.

ozlič, čca, *m. dem.* ozel; das Knötchen, *Valj.*, *(Rad.)*.

ozlika, *f.* die Cichorie (cichorium intybus), *C.*

ozlina, *f.* die Verknotung; živčna o., das Ganglion (zool.) der Nervenknoten, *Cig.*, *(T.)*.

ozlinsivg, n. živčno o., das Ganglienstütem, *Cig.*, *(T.)*.

ozlobiti, mo, *vb. pf.* erbittern, *Mur.*

ozloglâsiti, glâsim, *vb. pf.* in Verruf bringen, *Alas.*, *Cig.*, *(T.)*, *C.*

ozlovât, âta, *adj.* voll Knoten, verwickelt, *C.*

ozlovôljívati, űjem, *vb. impf.* ad ozlovôljiti, *Jan.*, *(H.)*.

ozlovôljiti, vóljim, *vb. pf.* in eine üble Gemüthsstimmung verleben, *Cig.*, *(T.)*, *Zv.*, *LjZv.*; — hs.

ozmër, mçra, *m.* die Aus schmähung, die Ausscheltung, *Mik.*; dober o. sem dobil, ich bin tüchtig ausgescholten worden, *M.*

ozmerjâten, âna, *adj.* zehelt, *Jan.*, *(H.)*.

ozmerjâti, am, *vb. pf.* ausschelten, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *C.*, *južhSt.*

ozmerjâvati, am, *vb. impf.* = ozmerjevati, *Jan.*, *(H.)*.

ozmerjevâti, űjem, *vb. impf.* ad ozmerjâti, *Jan.*, *(H.)*.

ôzmica, f. ozemec, die Augenwinter, *ogr.*, *Valj.*, *(Rad.)*.

označâjiti, âim, *vb. pf.* = označiti, charakterisieren, *Cig.*, *(T.)*, *C.*

oznâčba, *f.* die Bezeichnung, *DZ.*; brez daljnje oznâčbe, ohne weitere Charakterisierung, *Znid.*

oznâčen, čna, *adj.* bezeichnend, marquant, *Lerst.*, *(Pril.)*.

oznâčenje, *n.* die Bezeichnung, *C.*, *nk.*

oznâčevânje, *n.* das Kennzeichen, das Charakterisieren, *nk.*

oznâčevâti, űjem, *vb. impf.* ad označiti, *Z.*, *nk.*

oznâčiten, âna, *adj.* = značilen, bezeichnend, charakteristisch, *Jan.*, *(H.)*.

oznâčiti, znâčim, *vb. pf.* kennzeichnen, bezeichnen, *Jan.*; charakterisieren, *C.*, *nk.*; — determinieren (z. B. eine Pflanze), *Cig.*, *(T.)*; — definieren, *Cig.*

oznâk, *m.* das Abzeichen, *C.*

oznâka, *f.* das Zeichen, die Signatur (z. B. eines Bibliothekswertes), *Navr.*, *(Let.)*.

oznâmba, *f.* die Definition, *Cig.*

oznâmeniten, âna, *adj.* charakteristisch, *Cig.*, *(T.)*.

oznâmenilo, *n.* die Bezeichnung, die Signatur, *Cig.*, *(T.)*; sodno o., die gerichtliche Bezeichnung, *DZ.*; obkrajno o., die Marginalbezeichnung, *DZkr.*; poznatno o., eine leicht erkennbare Bezeichnung, *DZ.*

oznâmeniti, im, *vb. pf.* marken, *Cig.*; bezeichnen, *Cig.*, *(T.)*, *DZ.*; oznâmenimo si na stekleni plošči kako mesto, *Znid.*

oznâmenjevâti, űjem, *vb. impf.* ad oznâmeniti, (-novati) *Cig.*, *(T.)*.

oznâmiti, znânim, *vb. pf.* = oznâmeniti, bezeichnen, *Cig.*; kennzeichnen, *Jan.*; — definieren, *Cig.*

oznâmovâti, űjem, *vb. impf.* bezeichnen, *Cig.*

oznânitn, âna, *adj.* die Bekanntmachung betreffend, *Z.*; oznânitna knjižica, das Verkündbuch, *Z.*

oznânitnica, *f.* das kirchliche Verkündbuch, *C.*

oznânitnik, *m.* das Intelligenzblatt, *Cig.*

oznânilg, *n.* die Verkündigung, die Kundmachung; — die Verhâftung; veselo, zalostno o. oznânitba, *f.* = oznânilo, *C.*

oznânitêv, tva, *f.* die Verkündigung.

oznânititi, znânim, *vb. pf.* bekannt machen, verkündigen, verlautbaren; kaj je lupan pred cerkvijo, duhovnik s pridržnice oznânil? z bobnom o., unter Trommelschlag publicieren, *Cig.*

oznânjati, am, *vb. impf.* ad oznânit: 1) verkündigen, bekannt machen; — 2) = vabiti, prvič pred mašo zvoniti, *Tolm.*

oznânjavec, vca, *m.* der Verkündiger, *Dict.*

oznânjâvka, *f.* die Verkündigerin, *Dict.*

oznânjêje, *n.* die Verkündigung; o. Marije device, Mariâ Verkündigung, *Cig.*; oznânjêniê, *ogr.*, *Valj.*, *(Rad.)*.

oznânjévati, űjem, *vb. impf.* 1) verkündigen, bekannt machen; — 2) = vabiti, oznânjati 2), *Gov.*

oznânjêvavec, vca, *m.* der Verkündiger; o. božji, der Gottesbote, *Cig.*

oznânjêvâvka, *f.* die Verkündigerin.

oznânovâti, űjem, *vb. impf.* *Mur.*, *Cig.* i. dr. nam, oznânjévati.

oznâsiti, im, *vb. pf.* = ovaditi, *Dol.*, *BKR.*, *?*, *Cig.*

oznâti, znâim, *vb. pf.* in Erfahrung bringen, anskundschaffen, *Cig.*

oznávati, am. vb. *impf.* 1) o. kaš. sich nach einer Sache erkundigen, *Cig.*; — 2) o. se. zaudern, *C.*, *Z.*

oznik, m. = jetnik, der Eingekerkerte, *C.*; — prim. 2. oza 2).

oznojiti, im. vb. *pf.* mit Schweiß beugen, *Cig.*; — o. se. in Schweiß gerathen, *Cig.*

ozób, zóba, m. = zob f., oves. *C.*

ozóbati, zóbljem. vb. *pf.* ringsum (Beeren u. dgl.) abessen, ringsum abwickeln: kokoši so grozde ozobale.

ozóbcat, *adj.* mit Stollen versehen, bestofft: ozóbčata podkova. *DZ.*; — prim. ozobec 2).

ozóbčati, am. vb. *pf.* rings mit Zähnen versehen, *Cig.*; — um, anzufachen, ausjarten, *Cig.*

ozóbec, bea. m. 1) der Strich am Ende des Schmirbandes, die Schmirruadel, *Jan.*; — 2) der Stollen am Knospen: podkova z ostrima ozobema. *DZ.*: podkove s privitimi ozobci. *Levst./Podk.*

ozóbek, bka. m. = ozoban grozd. ein eutbeerter oder abgepickter Traubenkamm.

ozóbi, m. *pl.* die an einer Mauer herausragenden Ziegel zum Zwecke eines Zubaus, *Istra-Nov.*

ozobína, f. = ozobek, *Cig.*, *C.*

ozóbiti, im. vb. *pf.* bezähnen, *Cig.*

ozóbje, n. die Zahnreihe, *Cig.*: daš Gebiž, *Jan.*, *Cig./T.*

ozón, m. activer Sauerstoff, das O_3 (chem.). *Cig.*, *Jan.*, *Cig./T.*, *Sen./Fiz.*

ozonína, f. der Sauerstoffgehalt, h. t. *Cig./T.*

ozonomèr, mèra. m. das Ozonometer, *Cig./T.*

ozonomèter, tra. m. = ozonomer, *Cig./T.*

ozoriti se, im. se. vb. *pf.* Tag werden, *ogr.-C.*: tudi: ozóriti se: Motnoba odhaja. Ozori se dan, *Vod./Pes.*

ozóv, zóva, m. = oklic. das eheliche Aufgebot, *Jan.*, *Mik.*, *vzh.St.*: na ozovu biti. angeboten werden, *BKv.*: — ózov, zóva. *BKv.*

ozóvnice, f. *pl.* das Verlobungsbuch, *C.*

ozráčje, n. der Luftreis, die Atmosphäre, *Cig.*, *Jan.*, *Cig./T.*, *Jes.*, *Sen./Fiz.*

ozréljati, im. vb. *pf.* reif werden, *ogr.-C.*

ozrétí se, zrém se, vb. *pf.* den Blick wenden, sich umsehen; o. se kam, na koga: o. se po sobi. daš Zimmer durchblenden, *Cig.*; — zurück blicken, ozri se! — o. se na kaj, etwas in Betracht nehmen, berücksichtigen, *Cig.*, *Jan.*, *Cig./T.*

ozvânjati, am. vb. *impf. ad ozvoniti.* *Z.*

ozvátí, zóvem, vb. *pf.* verfeinden, anrufen, *M.*: o. za kralja, *Z.*: als Ehepaar anbieten: ozvali so ga že trikrat. *BKv.*

ozvédeti, zvém, vb. *pf.* ausforschen, *Z.*

ozvedovátí, újem, vb. *impf.* nachforschen, *Cig.*

ozvestíti se, im. se. vb. *pf.* 1) = ovestiti se, zu sich kommen, *C.*; — 2) sich melden, *C.*

ozvézditi, im. vb. *pf.* mit Sternen besetzen, bestern, *Mur.*, *Cig.*

ozvézdje, n. das Gestirn, das Sternbild, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *Cig./T.*, *nk.*

ozvoniti, im. vb. *pf.* mit der Glocke benachrichtigen oder rufen, *Z.*

ôž, i. f. das Band, *Valj./Rad.*: — rim. gož f. ôž, m. = belouška, *Jan.*, *Valj./Rad.*, *Npr.-Krek.*; — prim. voz, gož m.

ôža, f. 1) der Strich: odvezovati ôže, *Levst./Zb. sp.*; prim. ôže: — 2) = ozkost, die Enge, *Z.*

ožága, f. der Töpferofen, *Cig.*, *Rib./Mik.*

ožágálica, f. die Brenneifel, *C.*

1. ožágati, am. vb. *impf. ad ožgati.* = ožigati: grešnika njegovo grešno življenje bože ino ožaga. *Krelj.*

2. ožágati, am. vb. *pf.* = oblagati:

ožála, f. die Heue, *C.*

ožálití, im. vb. *pf.* bedauern, *Danj.-M.*

ožalostiti, im. vb. *pf.* traurig machen, betrüben, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*, *nk.*

ožámnica, f. das beim Ausdrücken des Säses zurückbleibende Wasser, *Notb.*

ožánec, nca. m. der Schmalstrahl (stenactis), *Medv. Rok.*

ožánka, f. eine Art Gamander (teacrimum), *Jan.*, *M.*

ožár, rja. m. der Seiler, tudi ôžar: Po cesti mi gresta ožaria dva. *Npes.-Vraž.*; — prim. vožar.

ožárck, rka. m. 1) = ogorek, der Feuerbrand, *Nov.-C.*, *Z.*; — 2) der Junke: še gori slama ali kaka druga lahka reč, vzletevajo ožarki kvišči. *Temljine/Polm.*, *Kras.-Štek.*, *Let.*

ožarica, f. die Seilerin, *Cig.*

ožariti, im. vb. *pf.* glühend machen, *M.*, *Zora.*: o. se. glühend werden, *M.*: — solnce je hrube ožarilo (geróthet), *Cig.*

ožárjati, am. vb. *impf. ad ožariti.* *Jan.*

ožárjenka, f. neko jabolko. *Rihenberk Gor.-Ej.*, *(Torb.)*

1. ožárnica, f. die Seilerbahn, *Cig.*

2. ožárnica, f. = kopriva (urtica), *Tublje v Istri-Ej.*, *(Torb.)*

ožárstvo, n. die Seilerei, *Cig.*

ožát, áta. *adj.* etwas schmal, *Bes.*

ožáva, f. die Enge, *Levst./Cest.*

ožázje, n. die hölzerne Einfassung der Säge, *Cig.*

oždévati, am. vb. *impf.* säumen, zögern, *Mik.*, *Nov.-C.*

ôže, n. das Seil, *Nov.-C.*, *ogr. kajk.-Valj. Rad.*; — prim. vože.

ožég, žgá, m. 1) = palež. smod. die Senge, *Jan.*, *Nov.-C.*; — der Getreidebrand, *Svet.-Rok.*; — 2) ein angebranntes Stück Holz, *C.*; — 3) der Schirbaken, *Cig.*, *Habd.*, *Prip.-Mik.*

ožéhtati, am. vb. *pf.* (die Wäsche) im Langenwasser brühen, beugen; — o. koga, jemanden strengt behandeln, *Cig.*

ožéjati, am. vb. *pf.* durstig werden, *ogr.-C.*: — tudi: o. se. *Cig.*

ožémác, m. kdor ožema. der Ausdrücker, *Cig.*

ožémálen, lna. *adj.* zum Ausdrücken, Ringen (s. B. der Wäsche) gehörig: ožemálna klučka, der Ringbaken, *Cig.*

ožémátnica, f. die Auswindmaschine, *DZ.*

ožémáto, n. : eine Vorrichtung zum Ausringen, *Cig.*: — 2 das Preßstück, *Cig.*

ožémanje, n. das Ausdrücken, das Auspressen: das Ringen, das Auswinden (s. B. der Wäsche).

ožemati, mam. mljem. *vb. impf. ad* ožeti; ausdrücken, anspressen; pomarančo o., *Cig.*: auswinden, ringen: o perilo.

ože mavce, vca. *m.* der Ausdrücker, *Cig.*

ože macek, čka. *m.* eine Art Käse in Kugelform, *Kamnik-M.* *Z.*: ože mčke narejajo iz sladkega, zasiranega mleka; sir ože majo z rokami in ga zvaljajo v kroglo, debelemu jabolku podobno. *Glas.*

ože mčič, *m.* = ože mček, das Käsefäbchen, *C.*

ože mček, mka, *m.* 1) das Ausgepreßte, der Extrakt, *C.*: — 2) das Zusammengepreßte, *C.*

ože mčica, *f.* der Preßrest, *C.*

ože mčnica, *f.* = mečkalnica, die Traubenquetschmaschine, *C.*

ože mčina, *f.* der ausgepreßte Saft, *Let.*

oženitev, vce. *f.* die Verheiratung eines Mannes.

oženiti, ženim. *vb. pf.* (einen Mann) verheiraten; o. se. eine Frau nehmen, sich verheiraten; bogato se o.; o. se z dekletom svojim; oženjen, verheiratet (vom Manne); — = dobro prodati. *Temljine/Tolm./-Štek./Let./).*

oženje, *n.* die Schwäherung, *Cig.*

oženjenec, vca. *m.* der Verheiratete, *uk.*: oženjenec, die Eheleute, *Z.*

ože pce, vca. *m.* das Bergpfefferkraut (*satureja montana*), *Solkau-Erz./Torb.*; podstava: hyssopus. *Mik.*: (Pfefferkraut se imenuje po nemško tudi wilder Pfeffer).

ože rjavčeti, im. *vb. pf.* glühend werden, erglühen, (ožar-) *Mur.*

ože rjaviti se, im se. *vb. pf.* = ože rjaveti: Kamen začnem ožigati, Da se ves ože rjavi. (ožarjavi) *Danj. Posr. P.*

ože tck, čka. *m.* das Ausgedrückte, das Ausgepreßte, der Preßrest, *Z.*: tudi *pl.* ožetki. *C.*

ožeti, ožimem, ožimem. *vb. pf.* ausdrücken, anspressen; o pomarančo, *Cig.*: o. grozd v kozarec. *Kavn.*: — auswinden, anstrichen: o perilo; — ožeti človek, ein Mensch ohne Saft und Kraft, *C.*: — ožeti, compress, *C.*: flein und drük, *Z.*

ože vina, *f.* der Zeithauf, *C.*

ože vkat, am. *vb. pf.* oževkati, durch Trüben murbe oder weich machen (o sadju): hruska vsa oževkana („ožušana“), sadje se pri ožitju ože ka („ožuka“), *Polj.*

ožga, *f.* ožaga, *Z.*

ožgance, vca. *m.* die Schmiedehöhle, *Nov.-C.*

ožganina, *f.* das Brandige, *Nov.-C.*

ožganjiti, im. *vb. pf.* mit Brautwein beandern, *Ljub.*

ožganki, *m. pl.* ona skorja, ki se prime kotla ali požarne splohi, kadar se kuhajo žganci. *Erz./Torb.*

ožgati, žem. *vb. pf.* 1) anbrennen, abbrennen; o. kol. *Cig.*; o lončeno. *Mur.*: o se. sich verbrennen; anfeuern, *Mur.*: brennen: solj z mrtve koga ožgalo, *Cig.*: o. koga, jemanden abfragen, *Cig.*: 2) ožgati, anzünden, *Notr.*

ožidati, (la. *adj.*) verderben, *C.*: prim. ožidniti, ožiditi se, im se. *vb. pf.* ožidniti, verderben, *C.*

ožidniti, židnem. *vb. pf.* ranzig, ichimmelicht, jaht („ichlagig“) werden, verderben (von Speck, Rüssen, Mastamen, Brot u. dgl.), *SlGor.-C.*

ožig, žiga, *m.* die Aufseugung, *Cig.*: — die Zeuge, *Mur.*, *Cig.*: — der Baumbrand, *Cig.*, *C.*: der Brand an den Neben, *Jan.*, *Nov.-C.*

ožiganje, *n.* das Anbrennen; — das Brennen (des Thongeschirres), *Mur.*: — das Aufseugen, *Mur.*

ožigati, am. *vb. impf. ad* ožgati; anbrennen; o. lončeno posodo, das Thongeschirr brennen, *Mur.*: — loschlagen, zwichlagen: mlatiči vihajo cepce na kvišku, eden za drugim ožigajo, *Kavn.-Valj./Rad.*: s petami ob tla ožigati (o plesu), *Levst./Zb. sp.*

ožilje, *n.* das Geäder, das Adersystem, *Cig./T.*

ožimalo, *n.* = ožemalo, das Preßtuch, *DZ.*

ožimati, mam. mljem. *vb. impf.* = ožemati, *Jan.*

ožimček, čka, *m.* = ožemček. *Senožče (Notr.-Erz./Torb.)*

ožina, *f.* die Enge; die Thalenge, *Cig.*, *Jan.*: rečna o., die Stromenge, *Jan./H.*: morska o., die Meerenge, *Cig.*, *Jan.*, *Cig./T.*, *C.*, *Jes.*: zemeljska o., die Erdenge, der Ästhum, *Cig./T.*, *Jes.*

ožiti, ožim. *vb. impf.* schmäl machen, schmälern, engen, *Cig.*, *Jan.*; o. se. sich verengen, *Levst. (Podk.)*

ožiti, žiem. *vb. pf.* lebendig werden, *C.*: aufleben: studenci so zopet ožili. *Vrsno pod Krmom-Erz./Torb.*

ožiti se, im se. *vb. pf.* Wörter ansetzen: ožiti se žito (in pr. pšenica), kadar doboje zrnje, *Vas Krm-Erz./Torb.*

oživa, *f.* das Aufleben, *C.*

oživahniti, im. *vb. pf.* rührig werden, aufleben, *SlN.-C.*: oživahnečebelice, *Vrt.*

oživaliti, žim. *vb. pf.* animalisieren, *Cig.*

oživaljati, am. *vb. impf. ad* oživaliti, *Cig.*

oživavanje, *n.* die Belebung, *ogr.-Valj./Rad.*

oživavati, am. *vb. impf.* = oživljati, *ogr.-Valj./Rad.*

oživek, vka, *m.* die Belebung, *Z.*: die Lebung, *C.*

oživeti, im. *vb. pf.* 1) lebendig werden; wieder aufleben: na razvalinah novina oživi, aus den Trümmeru erblüht neues Leben, *Mur.*: 2) sich erholen, munter werden, *Cig.*

oživitelj, *m.* der Beleb., *Z.*

oživiti, im. *vb. pf.* lebendig machen, zum Leben erwecken: mrtvega o.; — o. se. lebendig werden; — avivieren (chem). *Cig./T.*: 2) wieder aufleben machen, erquickt, erfrischen, beleben: druščino o., *Cig.*: oglie o., die Möhlen andrehen, *Cig.*: barve o., die Farben auffrischen, *Cig.*: o. se. wieder aufleben.

oživitva, *f.* die Belebung, *Nov.-C.*

oživljati, (la. *adj.*) belebend, erquickend, *Cig.*

oživljalec, (la. *adj.*) belebend, erquickend, *Cig.*

oživljalo, *n.* das Erweckungs-, Belebungs-mittel, *Cig.*

oživljanje, *n.* das Beleben, das Erquickt.

oživljati, am. *vb. impf. ad* oživiti; 1) lebendig machen, zum Leben erwecken, beleben: die Wandlung vornehmen (vom Priester bei der

Messe), *Cig.*: o. se. lebendig werden, sich beleben: — 2) lebhaft, munter machen, beleben, erfrischen, erquickend; (vince) nam oživlja žile, *Preš.*: — o. se. aufleben: — aufblühen: kupčija se oživlja, *Cig.*

oživljavec, vca, m. der Lebenerwecker, der Lebendigmacher, *Cig.*, *C.*: der Befreier, *Cig.*

oživljeneec, nca, m. der zum Leben Erwecker, *Cig.*

oživljeník, m. 1) = oživljavec, *M.*; — 2) = oživljeneec. *Urt.*

oživljenje, n. die Belebung, *Cig.*, *Jan.*; o. vere, *Skrinj.-Valj.(Rad)*; o. kupčije, *Cig.*

oživljiv, iva, *adj.* belebend, erquickend, *M.*; oživljiva sapa, *Vod.(Izb.sp.)*.

oživotvárjati, am, *vb. impf ad* oživotvoriti, *Jan.(H.)*.

oživotvóriti, tvórim, *vb. pf.* ins Leben rufen, vernünftlichen, *Nov.*, *nk.*: — *hs.* iz rus.

ožizniti, žiznem, *vb. pf.* stärker glimmen machen, o. se. härter zu glimmen anfangen: veter je potegnil in pepel se je ožiznil. *Polj.*

ožži, *adj. compar. ad* ožek.

ožlabudráti, ám, *vb. pf.* beschwagen, *C.*

ožláhtniti, im, *vb. pf.* veredeln, *Cig.*

ožlébiti, im, *vb. pf.* abjalsen (bei Tischarbeiten), *Cig.*

ožlerje, n. 1) die Dienmündung, *SlGor.*: bef. der obere Theil des Dfenloches, *Jan.*; — 2) der Spigenmann am Halssteile des Frauenhemdes, *C.*: — prim. ožrelje 3).

ožléviti se, im se, *vb. pf.* sich voll saufen, *Dict.*

ožlindrati, am, *vb. pf.* verschlagen, *Cig.*

ožmék, žmékca, m. die Schraubenmutterschnecke bei Pressen, *Nov.-C.*: — prim. žmek.

ožmékkniti, žméknem, *vb. pf.* auspressen, *C.*

ožmėti, žmém. *vb. pf.* = ožeti, *Dict.-Mik.*, *Cig.*, *St.*, *Gor.*

ožmétiti, im, *vb. pf.* schwer machen, *C.*

ožmévkatí, am, *vb. pf.* = oževkati, durch Drücken müde machen, *Polj.*

ožmíkati, kam, čem, *vb. pf.* ausdrücken, auspressen, *Z.*, *C.*: — perilo o., die Wäsche auswinden, ausrungen, *Cig.*, *Jan.*

ožmíkelj, klja, m. = žmikelj, die Zett henne (sedum), *Cig.*, *Jan.*

ožnárati, am, *vb. pf.* bestudeln, *Z.*, *jrzh.St.*

ožňnik, m. der Stinfasand, der Zinfelsdred (asa foetida): nav. oženak, voženk.

ožóčiti, im, *vb. pf.* vergällen, *Cig.*

ožógeł, gla, *adj.* ranzig, *C.*: — prim. ožolgniti.

ožógniti, žógnem, *vb. pf.* verderben (von Mehl, Nüssen, Mastanien), ranzig (gelb) v. schwammig werden, (ožugniti) *jrzh.St.-C.*: durch Rässe ver-

derben (vom Holz), *C.*: — nam. ožolkniti: prim. zohkek.

ožolt, *adj.* gelblich, rothgelb, *ogr.-C.*

ožoltéti, im, *vb. pf.* gelb werden, *Jan.*

ožrebíti se, im se, *vb. pf.* ein Füllen werfen, *Cig.*, *Jan.*, *Burg.(Rok.)*, *Levst.(Nauk.)*

ožrebljáci, ám, *vb. pf.* mit Nägeln beschnagen, *Jarn.*

ožrelje, n. 1) die am Halse des Rindviehes herabhängende Haut, die Wanne, *Dol.-Cig.*, *Jan.*, *Mik.*: — 2) der den Hals umgebende Theil eines Kleides, *Dalm.*: das Unterfutter am Frauenhemde, *Rib.-M. C.*: — 3) das Dfenloch, *C.*: — das Spundloch, *Jan.*

ožrélo, n. der Halsbaum an einem Kleide, *Dict.*; o. moje sukaje, *Dalm.*: — der Mund des Mühlsteines, *Dict.-C.*: — die Kanonenummündung, *C.*: — das Spundloch, *Jan.*: — = tuljevka, die Spindelwille am Spinnrade, *C.*

ožrljiv, iva, *adj.* praßerisch, schlemmertisch, *C.*

ožrljivec, vca, m. der Praßer, der Schlemmer, *C.*

ožřtati, am, *vb. pf.* übervortheilen, betrügen, *Mur.*

ožřten, tna, *adj.* gefrässig, *Guts.*, *Jarn.*

ožřtnik, m. der Vielfraß, *Guts.*

ožřtnost, f. die Geißeligkeit, *Guts.*, *Jarn.*

ožřtováci, újem, *vb. impf.* ein Vielfraß sein, *Guts.*

ožúfek, lka, m. die Schwiele, *Mur.*, *Cig.*, *Jan.*

ožúłiti, im, *vb. pf.* 1) eine Schwiele verurrsachen; aufreiben, wund reiben: šrevelj me je ožulil; o. si noge s hojo, sich wund gehen; o. se, sich wund reiben, Schwielen bekommen; o. se z bezo, sich wund reiten: — 2) reibend waschen, abrubeln; perilo o., *St.*

ožúljenec, nca, m. ein vom Sattel oder Joch stark aufgeriebenes Pferd, ein aufgerittenes Pferd, *Cig.*, *M.*

ožuljenína, f. die aufgeriebene Stelle z. B. am Fuß), *Cig.*

ožuljeváci, újem, *vb. impf. ad* ožuliti.

ožúra, f. der Wucher, *C.*: — prim. it. usura.

ožüren, rna, *adj.* wuchererisch, *Jan.*, *C.*

ožúriti, žúrim, *vb. pf.* 1) ein Nuhn, ein Schwein) abrubeln, *Cig.-M.*: — 2) strože o., die Körner ansühlsen, *Cig.*: (prim. orážiti).

ožúrník, m. der Wucherer, *Guts.-Cig.*, *Jan.*

ožvčéck, čka, m. das Gefante, *Polj.*

ožvčéčiti, im, *vb. pf.* zerfaren: otroku ožvečiti kaj, kar se mu misli v usta dati. *Polj.*

ožvčkati, am, *vb. pf.* = ožvečiti, *Z.*, *Zora.*

ožvekováci, újem, *vb. impf. ad* ožvekati, *Z.*

ožvepleniti, im, *vb. pf.* schwefeln, *M.*

ožveplíti, im, *vb. pf.* beschwefeln, einschwefeln, (ožep-) *Cig.*

PG Slovensko-nemški slovar
1892
S57
del 1

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

